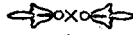


उत्पत्ति



१ प्रारंभी देवानं आकाश व पृथ्वी हीं उत्पन्न
१ केलीं. २ तेव्हां पृथ्वी आकारविरहित व गून्ध
होती, जलनिधीच्या पृष्ठभागावर अंधकार होता
आणि देवाना आत्मा जलावर तळपत राहिला होता.
३ तेव्हां देव बोलला, प्रकाश होवो, आणि प्रकाश
झाला. ४ देवानं प्रकाश पाहिला कीं तो चांगला आहे;
आणि देवानं प्रकाश व अंधकार हे वेगवेगळे केले.
५ देवानं प्रकाशाला दिवस व अंधकाराला रात्र
म्हटलें; आणि सायंकाळ झाला व प्रातःकाळ झाला;
हा पहिला दिवस.

६ मग देव बोलला, जलांच्या मध्यभागी अंत-
राळ होवो, व तें जलांस दुभागणारें होवो. ७ असें
देवानं अंतराळ केलें आणि अंतराळाखालच्या व
वरच्या जलांस दुभागिलें; आणि तसें झालें. ८ देवानं
अंतराळास आकाश म्हटलें; आणि सायंकाळ झाला
व प्रातःकाळ झाला; हा दुसरा दिवस.

९ मग देव बोलला, आकाशाखालीं जलांचा एके
स्थळीं संचय होवो, व कोरडी जमीन दृष्टीस पडो;
आणि तसें झालें. १० देवानं कोरड्या जमिनीस
भूमि म्हटलें व जलांच्या संचयास समुद्र म्हटलें;
देवानं पाहिलें कीं हें चांगलें आहे. ११ तेव्हां देव
बोलला, हिरवळ, बीज देणारी वनस्पति आणि आप-
आपल्यापरी सबीज फळें देणारी फळझाडें भूमि
आपल्यावर उपजवो; आणि तसें झालें. १२ हिरवळ,
आपआपल्यापरी बीज देणारी वनस्पति व आपआपल्या-
परी सबीज फळें देणारी फळझाडें भूमिनें उपजविलीं;
देवानं पाहिलें कीं हें चांगलें आहे. १३ सायंकाळ
झाला व प्रातःकाळ झाला; हा तिसरा दिवस.

१४ मग देव बोलला, दिवस व रात्र हीं भिन्न
करण्यासाठीं आकाशमंडळांत ज्योति होवोत; त्या
चिन्हें, ऋतु, दिवस व वर्षे दाखविणाऱ्या होवोत;

१५ पृथ्वीला प्रकाश देण्यासाठीं आकाशमंडळांत त्या
दीप होवोत; आणि तसें झालें. १६ देवानं दोन
मोठ्या ज्योति केल्या; दिवसावर प्रभुत्व चालविण्यासाठीं
मोठी ज्योति आणि रात्रीवर प्रभुत्व चालविण्यासाठीं
लहान ज्योति; आणि त्यानें तारहि केले. १७-१८ पृथ्वीवर
प्रकाश पाडावा, दिवस व रात्र यांवर प्रभुत्व चालवावें
आणि प्रकाश व अंधकार यांस भिन्न करावें, म्हणून
देवानं आकाशमंडळांत त्या ज्योति ठेविल्या; देवानं
पाहिलें कीं हें चांगलें आहे. १९ सायंकाळ झाला
व प्रातःकाळ झाला; हा चौथा दिवस.

२० मग देव बोलला, जीवजंतूंच्या थव्यांनीं जलें
भरून जावोत आणि पृथ्वीवरून अंतराळांत पक्षी
उडणुण करोत. २१ राक्षसी जलचर, जलांत गजबज-
णारे व संचार करणारे प्रत्येक जातीचे सर्व जीव
आणि प्रत्येक जातीचे सपक्ष प्राणी देवानं निर्माण
केले; देवानं पाहिलें कीं हें चांगलें आहे. २२ देवानं
त्यांस आशीर्वाद दिला: सफल व्हा, श्रद्धि पावा,
सागरांतील जलें व्यापून टाका; आणि पृथ्वीवर पक्षी
बहुगुणित होवोत. २३ सायंकाळ झाला व प्रातःकाळ
झाला; हा पांचवा दिवस

२४ मग देव बोलला; प्रत्येक जातीचे ग्रामपशु,
रांगणारे प्राणी व वनपशु असे प्राणधारी जीव पृथ्वी
उपजवो; आणि तसें झालें. २५ असे प्रत्येक जातीचे
वनपशु, ग्रामपशु व जमिनीवर रांगणारे जीव देवानं
केले; देवानं पाहिलें कीं हें चांगलें आहे. २६ मग
देव बोलला, आपल्या प्रतिरूपाचा व आपल्याशीं
सदृश असा मानव आपण करूं; समुद्रांतील मत्स्य,
आकाशांतील पक्षी, पशु, अबधीं पृथ्वी आणि पृथ्वीवर
संचार करणारे सर्व जीव यांवर ते सत्ता चालवितो.
२७ देवानं आपल्या प्रतिरूपाचा मनुष्य निर्माण केला;
देवानें प्रतिरूप असा तो निर्माण केला; नर व

नारी अशीं तीं निर्माण केलीं. २८ देवानें त्यांस आक्षी-
र्वाद दिला; देव त्यांस म्हणाला, फलद्रूप व्हा, बहु-
गुणित व्हा, पृथ्वी व्यापून टाका व ती सत्तें आणा;
समुद्रांतील मत्स्य, आकाशांतील पक्षी व पृथ्वीवर संचार
करणारे सर्व प्राणिमात्र यांवर सत्ता करा. २९ देव बोलला,
पाहा, अवघ्या भूतलावरील बीज देणारी हरएक वनस्पति
व सर्वांज फळें देणारा प्रत्येक वृक्ष मी तुम्हांस देतो;
हीं तुमचें अन्न होतील; ३० त्याचप्रमाणें पृथ्वीवरील सर्व
पशु, आकाशांतील सर्व पक्षी व पृथ्वीवर संचार करणारे
सर्व जीवधारी यांस अवघी हिरवळ खावयासाठीं
देतो; आणि तसें झालें. ३१ आपण निर्माण केलेलें सर्व
बहुत चांगलें आहे असें देवानें पाहिलें. सायंकाळ
झाल्ल व प्रातःकाळ झाला: हा सहावा दिवस.

१ याप्रमाणें आकाश व पृथ्वी आणि तेथील
२ सर्व वस्तुगण हीं सिद्ध झालीं. २ देवानें चालविलेलें
आपलें काम सातव्या दिवशीं समाप्त केलें; चाल-
विलेल्या सर्व कामापासून तो सातव्या दिवशीं विश्राम
पावला. ३ देवानें सातवा दिवस आक्षीर्वाद देऊन
पवित्र ठरविला; कारण सृष्टि निर्माण करण्याचें काम
संपवून तो त्या दिवशीं विश्राम पावला.

४ आकाश व पृथ्वी यांची उत्पत्ति झाली, म्हणजे
परमेश्वर देवानें आकाश व पृथ्वी हीं केलीं त्या
काळचा उत्पत्तिक्रम हा होय. ५ शेतांतलें कोणतेंहि
उद्भिज्ज अद्यापि पृथ्वीवर नव्हतें: शेतांतली कोणतीहि
वनस्पति अद्यापि उगवली नव्हती: कारण परमेश्वर
देवानें अजून पृथ्वीवर पाऊस पाडिला नव्हता, आणि
जमिनीचा मशागत करण्यास कोणी मनुष्य नव्हता;
६ मात्र जमिनीवरून धुकें वर जात असे व त्यानें
भूमीच्या सर्व पृष्ठभागाचें सिंचन होत असे. ७ मग
परमेश्वर देवानें जमिनीतील मातीचा मनुष्य घडिला
व त्याच्या नाकपुढ्यांत प्राणवायु फुंकिला: तेव्हां
मनुष्य जीवधारी प्राणी झाला. ८ परमेश्वर देवानें
पूर्वस एदेनांत बाग लाविली आणि तींत आपण

घडिलेला मनुष्य ठेविला. ९ परमेश्वर देवानें दिसण्यांत
सुंदर व स्वादिष्ट फळें देणारीं अशीं सर्व जातींचीं
झाडें, बागेच्या मध्यभागीं जीवनवृक्ष आणि बऱ्या-
वाड्याचें ज्ञान करून देणारा वृक्ष हीं जमिनींतून उग-
वविलीं. १० बागेला पाणी देण्यासाठीं एदेनांत एक
नदी उगम पावली; तेथून ती निघून तिचे फाटे
फुटून चार प्रचंड नद्या झाल्या. ११ पहिलीचें नांव
पीशान: ही सगळ्या हवीला देशास वेढिते; ह्या
देशांत सोनें सांपडतें; १२ ह्या देशचें सोनें उत्तम
असून येथें मोत्यें व गोमेद हीं सांपडतात. १३ दुस-
रीचें नांव गीहोन; संपूर्ण कूश देशास वेढणारी ती
हीच नदी. १४ तिसरीचें नांव हिदकेल; अश्वरच्या
पूर्वस वाहते ती हीच. चौथीचें नांव फरात.
१५ परमेश्वर देवानें मनुष्यास एदेन बागेंत नेऊन
त्याची मशागत व राक्षण करण्यास ठेविलें. १६ तेव्हां
परमेश्वर देवानें आदामाला अशी आज्ञा दिली कीं
बागेतील वाटेला त्या झाडाचें फळ यथेच्छ खा;
१७ पण बऱ्यावाड्याचें ज्ञान करून देणाऱ्या झाडाचें फळ
खाऊं नको; कारण ज्या दिवशीं त्याचें फळ तूं खाशील
त्या दिवशीं तूं खास मरशील.

१८ मग परमेश्वर देव म्हणाला, मनुष्य एकटा
असावा हें बरें नाही; तर त्याला अनुरूपसा सहकारी मी
निर्माण करीन. १९ परमेश्वर देवानें सर्व वनपशु
आणि आकाशांतील सर्व पक्षी हे मातीचे घडित्यावर
आदाम त्यांस कोणतीं नांवें देतो हें पाह्यावें म्हणून
त्याजकडे ते त्यानें नेले; तेव्हां आदामानें प्रत्येक
सजीव प्राण्याला जें नांव दिलें तेंच त्याचें नांव
पडलें. २० आदामानें सर्व प्राणपशु, आकाशांतील
पक्षी व सर्व वनपशु, यांस नांवें दिलीं; पण त्यांमध्यें
त्याला अनुरूपसा कोणी सहकारी मिळाला नाही. २१ मग
परमेश्वर देवानें आदामावर गाढ निद्रा आणिली; आणि
तो निजला तेव्हां त्यानें त्याची एक फासळी काढून
घेतली, तिची जागा मांसानें भरून आली; २२ पर-
मेश्वर देवानें आदामाची फासळी काढून तिची स्त्री
बनविली आणि तिला आदामाकडे नेलें. २३ तेव्हां

आदाम म्हणाला, आतां ही मात्र माझ्या हाडांतलें हाड व मांसांतलें मांस आहे; हिला नारी म्हणावें, कारण ही नरापसून बनविली आहे. २४ यास्तव पुरुष आपल्या आईबापांस सोडून आश्रयाची शीं जडून राहिल; तीं दोघें शुकंदह होतील. २५ आदाम व त्याची स्त्री हीं दोघें नम्र होती; तरी त्यांस संकोच वाटत नसे.

१ परमेश्वर देवानें उत्पन्न केलेल्या सर्व वन-
३ चरांत सर्प फार धूर्त होता. तो स्त्रीला म्हणाला, तुम्हीं बागेंतल्या कोणत्याहि झाडाचें फळ खाऊं नये असे देवानें तुम्हांस सांगितलें हें खरें काय ? २ स्त्रीनं सर्पास म्हटलें, बागेंतल्या झाडांचीं फळें खाण्याची आम्हांला मोकळीक आहे: ३ पण बागेंच्या मध्यभागी असलेल्या झाडाच्या फळाविषयीं देवानें सांगितलें आहे कीं तें खाऊं नका; त्याला स्पर्शहि करूं नका, कराल तर मरण. ४ सर्प स्त्रीला म्हणाला, तुम्हीं खरोखर मरणार नाहीं; ५ देवाला हें ठाऊक आहे कीं तुम्ही त्याचें फळ खाल त्याच दिवशीं तुमचें डोळ उघडतील, आणि तुम्हांस बरेंवाईट कळें लागून तुम्हीं देवासमान व्हाल. ६ त्या झाडाचें फळ खाण्यास चांगलें, दिसण्यांत मनोहर आणि शहाणपणाच्या प्राप्तीस इष्ट आहे असें त्या स्त्रीला दिसून आलें; तेव्हां तिनें त्याचें फळ काडून खालें व आपल्याबरोबर आपल्या पतीसहि तें दिलें, व त्यानं तें खालें. ७ तेव्हां त्या उभयतांचे डोळे उघडले आणि आपण नम्र आहों असें त्यांस कळून आलें; तेव्हां त्यांनीं अंजिराचीं पानें शिवून आपणांसाठीं कटिवेष्टनें केलीं.

८ यानंतर शिकोंप्याचा वारा सुटला असतां परमेश्वर देव बागेंत फिरत होता, त्याचा शब्द त्यांस ऐकूं आला, तेव्हां परमेश्वर देवाच्या दृष्टीस पडून नये म्हणून आदाम व त्याची स्त्री हीं बागेंतील झाडांच्याआड लपलीं. ९ परमेश्वर वेधानें आदामास हाक मारून म्हटलें, तूं कोठें आहेस ?

१० तो म्हणाला, मीं बागेंत तुझा शब्द ऐकला, तेव्हां मीं नम्र आहें म्हणून भिजून लपलों. ११ देवानें म्हटलें, तूं नम्र आहेस हें तुला कोणीं सांगितलें ? ज्या झाडाचें फळ तूं खाऊं नको अशी मीं तुला आज्ञा

केली होती त्याचें फळ तूं खालें काय ? १२ आदाम म्हणाला, जी स्त्री तूं मला सोबतीस दिली तिनें त्या झाडाचें फळ मला दिलें आणि तें मीं खालें. १३ परमेश्वर देव त्या स्त्रीला म्हणाला, हें तूं काय केले ? स्त्री म्हणाली, सर्पांनं मला भुरळ घातली म्हणून मीं तें खालें. १४ तेव्हां परमेश्वर देव सर्पास म्हणाला, तूं हें केले म्हणून सर्व प्रायपशु व वनचर यांहुन तूं शापग्रस्त हो; तूं पोटांनं चालशील आणि जन्मभर माती खाशील; १५ आणि तूं व स्त्री, तुम्ही संतति व तिची संतति यांमध्ये मी परस्परांवर स्थापीन; ती तुम्हें डोकें फोडील, व तूं तिची टांच फोडिशील. १६ तो स्त्रीला म्हणाला, तुला बहुत दुःख होईल व गर्भधारणेचे क्लेश होतील; तूं क्लेशानें लंकरें प्रसवशील; तरी तुझा ओढा नवऱ्याकडे राहिल आणि तो तुजवर स्वामित्व चालवील. १७ आदामास तो म्हणाला, तूं आपल्या स्त्रीचें ऐकलें आणि ज्या झाडाचें फळ खाऊं नको म्हणून मीं तुला आज्ञा केली होती त्याचें फळ तूं खालें; म्हणून तुझ्यामुळे भूमीला शाप आला आहे: तूं जन्मभर कष्ट करून तिचा उपज खाशील; १८ ती तुला कांटे व कुसळें देईल; तूं शेतांतलें पीक खाशील; १९ तूं आपल्या निडळ्याच्या घामानें भाकर मिळवून खाशील व अंती पुनः मातीला जाऊन मिळशील; कारण तींतून तुम्ही उत्पत्ति आहे; तूं माती आहेस आणि मातीला परत जाऊन मिळशील. २० आदामानें आपल्या बायकोचें नांव हव्वा ठेविलें; कारण ती अवघ्या जीवधारी जनांची माता होय. २१ परमेश्वर देवानें आदाम व त्याची स्त्री यांसाठीं चर्मवस्त्रें करून त्यांस लेवविलीं.

२२ मग परमेश्वर देव म्हणाला, पाहा, मानवाला बरेंवाईट कळें लागून तो आमच्यांतल्या एकासमान झाला आहे: तर तो आपला हात जीवनशुक्ला लावून त्याचेंहि फळ काडून कदाचित् खालें व सर्वकाळ जीवंत राहिल; २३ यास्तव ज्या भूमींतून त्यास निर्माण केलें होतें, तिची लागवड करावी म्हणून परमेश्वर देवानें त्यास एदेन बागेंतून बाहेर काडून

लाविलें. २४ देवानें मानवास बाहेर घालविलें आणि जीवनवृक्षाकडे जाण्याच्या मार्गाची राखण करण्यासाठी एदेन बागेच्या पूर्वभागी करूब व गरगर फिरणारी ज्वालारूप तरवार ठेविली.

१ आदामानें आपली स्त्री हव्वा हिला जाणिलें;

४ ती गर्भवती होऊन तिनें काइनास जन्म दिला; ती म्हणाली, परमेश्वराच्या साहाय्यानें मला पुरुषसंतान लाभलें आहे. २ नंतर तिनें त्याचा भाऊ हाबेल यास जन्म दिला. हाबेल मेंढपाळ झाला, आणि काइन शेतकरी झाला. ३ कांहीं काळ लोटल्यावर असें झालें कीं काइनानें परमेश्वराला शेताच्या उत्पन्नपैकी कांहीं अर्पण करावयास आणिलें. ४ हाबेलानेंहि आपल्या कळपांतील प्रथम जन्मलेल्या पुत्र मेंढरांपैकी कांहीं अर्पण करावयास आणिली. परमेश्वरानें हाबेल व त्याचें अर्पण यांचा आदर केला; ५ पण काइन व त्याचें अर्पण यांचा त्यानें आदर केला नाही. हें पाहून काइन संतापला व त्याचें तोंड उतरलें. ६ तेव्हां परमेश्वर काइनास म्हणाला; तूं को संतापलास? तुमें तोंड को उतरलें? ७ तूं बरें केलें तर तुझी मुद्रा प्रसन्न होणार नाही काय? पण तूं बरें केलें नाही तर दाराशीं पाप टपूनच आहे; त्याचा रोख तुजवर आहे, करितां तूं त्यास दाबांत ठेव. ८ मग काइनाचें त्याचा भाऊ हाबेल याशीं बोलणें झालें: आणि असें झालें कीं ते दोघे शेतांत असतां काइनानें आपला भाऊ हाबेल याजवर चाखून जाऊन त्यास ठार केलें. ९ मग परमेश्वरानें काइनास विचारिलें, तुझा भाऊ हाबेल कोठें आहे? तो म्हणाला, मला ठाऊक नाही; मी काय माझ्या भावाचा रात्रणदार आहे? १० तो म्हणाला; तूं हें काय केलें? एक: तुझ्या भावाचें रफ भूमीतून मजकडे ओरड करीत आहे. ११ तर आतां तुझ्या हातून तुझ्या भावाचें पडलेलें रफ प्राप्त करण्यास भूमीनें तोंड उघडिलें आहे; तिचा तुला शाप आहे; १२ तूं शेत करिशील तेव्हां ती यापुढें तुला आपलें सत्त्व देणार नाही; तूं पृथ्वीवर परागंदा व भटकणारा होशील. १३ तेव्हां

काइन परमेश्वरास म्हणाला, हा माझा दंड मला सोसवणार नाही इतका भारी आहे. १४ पात, भूमीवरून तूं मला आज हाकून दिलें आहे; मला तुझ्या दृष्टीआड लपणें भग आहे; मी पृथ्वीवर परागंदा व भटकणारा होणार; आणि ज्या कोणाला मी सांपडेन तो मला ठार करील असें होणार. १५ परमेश्वर त्यास म्हणाला, तर मग जो कोणी काइनास जिवें मारील त्याचा सातपट सूड घेण्यांत येईल. तेव्हां काइन कोणाच्या हातीं लागल्यास त्यानें त्याचा वध करूं नये म्हणून त्याला परमेश्वरानें खूण करून ठेविली.

१६ काइन परमेश्वरासमोरून निघाला आणि एदेनाच्या पूर्वेस नोद देशांत वस्ती करून राहिला. १७ काइनानें आपल्या बायकोस जाणिलें, आणि ती गर्भवती होऊन तिला हनोख झाला; काइनानें एक नगर बांधिलें; त्याचें नांव त्यानें आपल्या पुत्राच्या नांवावरून हनोख असें ठेविलें. १८ हनोखाला इराद झाला; इरादाला महुयाएल झाला; महुयाएलास मयुशाएल झाला आणि मयुशाएलास लामेख झाला. १९ लामेखानें दोन बायका केल्या; एकीचें नांव आदा व दुसरीचें नांव सिल्ल. २० आदा हिला याबाल झाला; तो पाल देऊन राहणारे व गुरेंदोरें पाळणारे यांचा मूळपुरुष झाला. २१ त्याच्या भावाचें नांव युबाल असें होतें; तो तंतुवायें व बायुवायें वाजविणाऱ्या सर्वांचा मूळपुरुष झाला. २२ सिल्ल हिलाहि तुबलकाइन झाला; तो पितळेची व लोखंडाची धारेची सर्व हत्यारें घडणारा झाला; आणि तुबलकाइनास नामा म्हणून बहीण होती. २३ लामेख आपल्या बायकांस म्हणाला;

आदि व सिल्ले, तुम्ही माझा शब्द ऐका; लामेखाच्या बायकांनो, माझ्या भाषणाकडे कान द्या;

कोणा पुरुषानें मला बाय केल्यास, कोणा तरुणानें मला प्रहार केल्यास, मी त्याला निश्चयें जिवें मारीन;

२४ काइनाबद्दल सातपट सूड घ्यावयाचा

तर लामेखाबद्दल सत्याहत्तरपट घेण्यांत येईल.

२५ आदामानें आपल्या बायकोस पुनः जाणिलें, आणि तिला पुत्र झाला: त्याचें नांव तिनें शैथ ठेविलें; ती म्हणाली, म्हणानें हाबेलाचा घात केला म्हणून देवानें त्याच्या जागीं मला दुसरें अपत्य दिलें आहे. २६ शैथ याला पुत्र झाला त्याचें नांव त्यानें अनोश असें ठेविलें: त्या काळापासून लोक परमेश्वराच्या नामानें प्रार्थना करूं लागले.

१ आदामाच्या वंशावळीची नोंद येणेंप्रमाणें :

५ देवानें मानव निर्माण केला त्या वेळीं त्यानें तो आपल्या प्रतिरूपाचा केला: २ त्यानें त्यांस नर व नारीं अर्शा उत्पन्न केलीं व त्यांस आशीर्वाद दिला; आणि त्यांस उत्पन्न केलें त्या वेळीं त्यांस आदाम हें नांव दिलें. ३ आदाम एकशेंतीस वर्षांचा झाल्यावर त्याला त्याच्या प्रतिरूपाचा, त्याच्या प्रतिमेचा पुत्र झाला, त्याचें नांव त्यानें शैथ ठेविलें: ४ शैथ झाल्यावर आदाम आठशें वर्षे जगला, व त्यास आणखी पुत्र व कन्या झाल्या. ५ आदाम एकंदर नवशेंतीस वर्षे जगला; मग तो मरण पावला.

६ शैथ एकशेंपांच वर्षांचा झाल्यावर त्यास अनोश झाला; ७ अनोश झाल्यावर शैथ आठशेंसात वर्षे जगला, व त्यास आणखी पुत्र व कन्या झाल्या; ८ शैथाचें एकंदर आयुष्य नवशेंबारा वर्षांचें झालें; मग तो मरण पावला.

९ अनोश नव्वद वर्षांचा झाल्यावर त्यास केनान झाला; १० केनान झाल्यावर अनोश आठशेंपंधरा वर्षे जगला, व त्यास आणखी पुत्र व कन्या झाल्या; ११ अनोशाचें एकंदर आयुष्य नवशेंपांच वर्षांचें झालें; मग तो मरण पावला.

१२ केनान सत्तर वर्षांचा झाल्यावर त्यास महल्लेल झाला: १३ महल्लेल झाल्यावर केनान आठशेंचाळीस वर्षे जगला, व त्यास आणखी पुत्र व कन्या झाल्या; १४ केनानाचें एकंदर आयुष्य नवशेंदहा वर्षांचें झालें; मग तो मरण पावला.

१५ महल्लेल पासष्ट वर्षांचा झाल्यावर त्यास यारेद झाला; १६ यारेद झाल्यावर महल्लेल आठशें-

तीस वर्षे जगला, व त्यास आणखी पुत्र व कन्या झाल्या; १७ महल्लेल याचें एकंदर आयुष्य आठशें-पंचाण्व वर्षांचें झालें; मग तो मरण पावला.

१८ यारेद एकशेंबासष्ट वर्षांचा झाल्यावर त्यास हनोख झाला; १९ हनोख झाल्यावर यारेद आठशें वर्षे जगला, व त्यास आणखी पुत्र व कन्या झाल्या; २० यारेदाचें एकंदर आयुष्य नवशेंबासष्ट वर्षांचें झालें; मग तो मरण पावला.

२१ हनोख पासष्ट वर्षांचा झाल्यावर त्याला मथुशलह झाला; २२ मथुशलह झाल्यावर हनोख तीनशें वर्षे देवाच्या समामें राहिला, व त्यास आणखी पुत्र व कन्या झाल्या; २३ हनोखाचें एकंदर आयुष्य तीनशेंपासष्ट वर्षांचें झालें; २४ हनोख देवाच्या समामें राहत असे; देवानें त्याला नेलें आणि तो दिसेनासा झाला.

२५ मथुशलह एकशेंसत्यायशीं वर्षांचा झाल्यावर त्यास लामेख झाला: २६ लामेख झाल्यावर मथुशलह सातशेंच्यायशीं वर्षे जगला, व त्यास आणखी पुत्र व कन्या झाल्या: २७ मथुशलहाचें एकंदर आयुष्य नवशेंएकुणसत्तर वर्षांचें झालें, मग तो मरण पावला.

२८ लामेख एकशेंव्यायशीं वर्षांचा झाल्यावर त्यास पुत्र झाला; २९ त्याचें नांव त्यानें नोहा असें ठेविलें; तो म्हणाला, जी भूमि परमेश्वरानें शापिलीं तिच्यासंबंधाचें आमचें काम व आमच्या हातचे कष्ट यांबिषयीं हा आम्हांस आराम देईल. ३० नोहा झाल्यावर लामेख पांचशेंपंचाण्व वर्षे जगला; व त्यास आणखी पुत्र व कन्या झाल्या; ३१ लामेखाचें एकंदर आयुष्य सातशेंसत्याहत्तर वर्षांचें झालें; मग तो मरण पावला.

३२ नोहा पांचशें वर्षांचा झाला तेव्हां त्याला शेम, हाम व यफेथ हे झाले!

१ नंतर भूतलावर मानवांची वाढ होऊं लागली ६ आणि त्यांस कन्या झाल्या: २ तेव्हां मानवकन्या सुंदर आहेत असें देवपुत्रांनीं पाहिलें, व ज्या त्यांना पसंत वाटल्या त्या त्यांनीं बायका केल्या. ३ तेव्हां परमेश्वर

म्हणाला. माझ्या आत्म्याची मानवाच्या ठायीं सर्वकाळ सप्ता राहणार नाही; तो अंत झाल्यामुळे देहेरूप ठरला आहे; तथापि त्याला एकमेकीस वर्षांचा काळ दिला आहे. ४ त्या काळीं भूतलावर नेफिलिम (महाकाय) होते; पुढें देवपुत्र मानवकन्यांपाशीं गेले तेव्हां त्यांस पुत्र झाले, ते प्राचीन काळचे महावीर असून नामांकित पुरुष होऊन गेले.

५ पृथ्वीवर मानवांची दुष्टाई फार आहे, त्यांच्या मनांत येणारे सर्व विचारतरंग केवळ एकसारखे वाईट असतात असें परमेश्वरानें पाहिलें; ६ म्हणून मानव पृथ्वीवर उत्पन्न केल्याचा परमेश्वराला पस्ताबा झाला आणि त्याच्या चित्ताला वेद झाला. ७ तेव्हां परमेश्वर म्हणाला, मी उत्पन्न केलेल्या मानवास भूतलावरून नष्ट करीन; मानव, पशु, रांगणारे प्राणी, आकाशांतील पक्षी हे सारे नाहीतसे करीन; कारण त्यांस उत्पन्न केल्याचा मला पस्ताबा झाला आहे; ८ परंतु नोहावर परमेश्वराची कृपादृष्टि होती.

९ नोहाचा वृत्तांत येणेंप्रमाणें: नोहा हा आपल्या काळच्या लोकांमध्ये धार्मिक व सात्विक मनुष्य होता; नोहा देवाच्या समागमें राहत असे. १० नोहाला शेम, हाम व याफेथ असे तीन पुत्र झाले. ११ त्या काळीं देवाच्या दृष्टीनें पृथ्वी भ्रष्ट झाली असून ती बोर कर्मांनीं भरली होती. १२ देवानें पृथ्वीकडे अवलोकन केलें तों त्याला ती भ्रष्ट आहे अशी दिसली; कारण पृथ्वीवरील सर्व प्राण्यांनीं आपली चालचलणूक विचडविली होती.

१३ मग देव नोहाला म्हणाला, सर्व प्राण्यांचा अंत करण्याचें माझ्या मनांत आलें आहे, कारण त्यांच्यामुळे पृथ्वीवर अनर्थ माजला आहे, पाहा, मी पृथ्वीसह त्यांचा नाश करीन. १४ तूं आपल्यासाठीं गोफेर लकडाचें तारूं कर; त्या तारवांत कोठच्या कर आणि त्यास आंतून व बाहेरून डग्नर लाव. १५ तारूं करावयाचें तें असें: त्याची लांबी तीनशें हात, रुंदी पन्नास हात व उंची तीस हात असली. १६ तारवास उजेडासाठीं विडकी कर; तिचा माथा बरपासून एक हात

असेल अशी ती कर; तारवाच्या एका बाजूस दार ठेव; त्याला खालचा, दुसरा व तिसरा असे मजले कर. १७ पाहा, ज्या देहघान्यांच्या ठायीं प्राण आहे ते सर्व आकाशाखालून नाहीतसे करावे म्हणून मी पृथ्वीवर जलाचा प्रलय आणितो; पृथ्वीवर जें कांहीं आहे तें नष्ट होईल; १८ तरी तुजशीं मी आपला करार स्थापित करितों; तूं आपले पुत्र, आपली स्त्री व आपल्या सुना यांस घेऊन तारवांत जा. १९ सर्व प्राण्यांच्या प्रत्येक जातींतून नर व मादी अशीं दोन-दोन जीवेंत राखण्यासाठीं आपल्याबरोबर तारवांत ने. २० पक्ष्यांच्या प्रत्येक जातींतून, पशूंच्या प्रत्येक जातींतून आणि भूमीवर रांगणाच्या प्राण्यांच्या प्रत्येक जातींतून दोनदोन प्राणरक्षणार्थ तुजकडे येतील. २१ खाण्यांत येतें तें सर्व प्रकारचें अन्न आपल्यापाशीं आणून त्याचा सांठा कर; तें तुला व त्यांना खावयास मिळेल. २२ नोहानें तसें केलें; देवानें त्याला जें कांहीं सांगितलें तें त्यानें केलें.

१ मग परमेश्वरानें नोहाला सांगितलें, तूं आपल्यासह सगळ्या कुटुंबासह तारवांत चल; कारण या पिढीत तूंच मजशीं धर्मांनीं वर्तणारा असा मला दिसला आहेस. २ सर्व शुद्ध पशूपैकीं नरमाथा सातसात आणि अशुद्ध पशूपैकीं नरमाथा दोनदोन, ३ आणि आकाशांतील पक्ष्यांपैकीं नरमाथा सातसात अशीं बरोबर घे; अशानें भूतलावर त्यांचें बीज राहील. ४ अजून सात दिवसांचा अवकाश आहे; मग मी चाळीस दिवस व चाळीस रात्री पृथ्वीवर पर्जन्य पाडणार, आणि उत्पन्न केलेले सर्व कांहीं मी भूतलावरून नाहीतें करणार. ५ तेव्हां नोहानें परमेश्वराच्या आज्ञेप्रमाणें सर्व कांहीं केलें.

६ पृथ्वीवर जलप्रलय झाला त्या वेळीं नोहा सहाशें वर्षांचा होता. ७ हा जलप्रलय येऊन टेपला म्हणून नोहा आपले पुत्र, बायको व सुना यांस घेऊन तारवांत गेला. ८ शुद्ध व अशुद्ध पशुपक्षी व भूमीवर रांगणारे सर्व प्राणी यांतून ९ नर व मादी अशीं जोडी-जोडीनें, देवानें नोहाला आज्ञा केल्याप्रमाणें, तारवांत

त्याजकडे गेलीं. १० सात दिवसांनंतर प्रलयाचें जल पृथ्वी-
वर आलें. ११ नोहाच्या वयाच्या सहाशाव्या वर्षी दुसऱ्या
महिऱ्याच्या सतराव्या दिवशीं महाजलाशयाचें सर्व झरे
फुटले आणि आकाशकपाटें उघडलीं. १२ चाळीस दिवस
व चाळीस रात्री पृथ्वीवर पावसानें झोड लाविली.

१३ याच दिवशीं नोहा, आणि त्याचे पुत्र
शेम, हाम व याफेथ, आणि त्यांच्याबरोबर नोहाचें
बायको व त्याच्या तिथी सुना हीं तारवांत गेलीं;
१४ हीं आणि प्रत्येक जातीचे वनपशु, प्रत्येक
जातीचे ग्रामपशु, प्रत्येक जातीचे रांगणारे आणि प्रत्येक
जातीचे उडणारे प्राणी आणि सर्व जातींचे पक्षी हीं
तारवांत गेलीं. १५ सर्व देहधारी प्राण्यांपैकीं एकएक
जोडी नोहाकडे तारवांत गेली. १६ देवांन नोहाला
आज्ञा केल्याप्रमाणें सर्व देहधारी प्राण्यांपैकीं एकएक नर-
मादी आंत गेली; मग परमेश्वरानें त्याला आंत कोंडिलें.
१७ पृथ्वीवर जलप्रलय चाळीस दिवस चालला, आणि
पाणी वाढल्यामुळें तारूं जमीन सोडून पाण्यावर तरंगत
राहिलें. १८ प्रलय होऊन पृथ्वीवर जल फार वाढलें
आणि तारूं पाण्याच्या पृष्ठभागावर तरंगत चाललें.
१९ पृथ्वीवर पाणी अतिशयित प्रबल होऊन त्यानें
समग्र आकाशाखालचें सर्व उंच पर्वत बुडविले.
२० पाणी त्यांच्यावर पंधरा हात चढलें; ह्याप्रमाणें
सर्व डोंगर झांकून गेले. २१ तेव्हां पृथ्वीवर संचार
करणारे सर्व प्राणी म्हणजे पक्षी, ग्रामपशु, वनपशु,
पृथ्वीवर गजबजन राहिलेले सर्व जीवजंतु व सर्व मानव
हे मरण पावले; २२ ज्यांच्या म्हणून नाकपुढ्यांत प्राण
हाता ते कोरब्या जमिनीवरले झाडून सारें भेले.
२३ पृथ्वीच्या पाठीवर असणारे सर्व कांहीं म्हणजे
मानव, पशु, रांगणारे प्राणी व आकाशातील पक्षी या
सर्वांचा नाश देवांन केला; तीं पृथ्वीवरून नाहीतरां
झालीं; नोहा व त्याजबरोबर तारवांत होते तेवढे मात्र
वांचले. २४ दीडशें दिवसपर्यंत पाणी पृथ्वी व्यापून होतें.

१ मग देवांन नोहा व तारवांत त्यांच्याबरोबर
असलेले वनपशु आणि ग्रामपशु, या सर्वांची आठवण
केली; देवांन पृथ्वीवर वारा वाहविला तेव्हां पाणी

ओसरलें; २ जलाशयाचे झरे व आकाशकपाटें बंद
झालीं, आणि आकाशांतून पावसाची झोड होत होती
ती थांबली; ३ पृथ्वीवरचें पाणी एकसारखें हटत गेलें;
दीडशें दिवस संपल्यावर पाणी ओसरूं लागलें.
४ सातव्या महिऱ्याच्या सतराव्या दिवशीं अरारात
येथील एका पर्वतावर तारूं टेकलें. ५ दहाव्या महिऱ्या-
पर्यंत पाणी एकसारखें ओसरत होतें; व दहाव्या महिऱ्या-
च्या प्रतिपदेस डोंगरांचे माथे दिसूं लागले.

६ याला चाळीस दिवस लोटल्यावर तारवांस खिडकी
केली होती ती नोहानें उघडिली, ७ आणि एक कावळ
बाहेर सोडिला; तो पृथ्वीवरलें पाणी ओसरपर्यंत इकडे-
तिकडे फिरत राहिला. ८ पाणी भूपृष्ठावरून ओसरलें किंवा
नाहीं हें समजण्यासाठीं त्यानें एक कबुतर बाहेर
सोडिलें; ९ त्या कबुतराला पाय टेकण्यास कोठें आधार
न मिळाल्यामुळें तें तारवाकडे परत आलें; कारण
सगळ्या पृथ्वीच्या पाठीवर अद्यापि पाणी होतें;
तेव्हां नोहानें हात बाहेर काढून त्याला धरून आपल्या-
कडे तारवांत घेतलें. १० त्यानें आणखी सात
दिवस वाट पाहून तारवांतून त्या कबुतराला पुनः
बाहेर सोडिलें; ११ सायंकाळीं तें कबुतर त्याजकडे
आलें, तों त्याच्या चोंचींत जैतुन झाडाचें नुकतेंच
खुडलेलें पान आहे असें त्याला दिसलें; नोहा त्यावरून
समजला कीं आतां पृथ्वीवरचें पाणी ओसरलें आहे.
१२ त्यानें आणखी सात दिवस थांबून त्या कबुतराला
पुनः सोडिलें, तें त्याजकडे पुनरपि परत आलें नाहीं.
१३ सहाशेंएकाव्या वर्षाच्या पहिल्या महिऱ्याच्या
प्रतिपदेस पृथ्वीवरचें पाणी सुकून गेलें तेव्हां नोहानें
तारवाची छावणी काढून पाहिलें तों पृथ्वीचा पृष्ठभाग
वाळका आहे असें त्याला दिसलें. १४ दुसऱ्या महिऱ्याच्या
सत्ताविसाव्या दिवशीं जमीन खडखडीत वाळली.

१५ मग देव नोहाला म्हणाला, १६ तूं आपली
बायको, पुत्र व सुना यांस घेऊन तारवांतून बाहेर
नीघ. १७ पक्षी, पशु व भूमीवर रांगणारे सर्व जंतु

यापैकी जे प्राणी तुजबरोबर आहेत त्या सर्वांस आणि म्हणजे पृथ्वीवर त्यांची संतति विपुल होईल, ते फलवान् होऊन त्यांचा पृथ्वीवर विस्तार होईल. १८ तेव्हा नोहा आपले पुत्र, बायको व सुना यांस घेऊन बाहेर निघाला; १९ प्रत्येक पशु, प्रत्येक रांगणारा प्राणी, प्रत्येक पक्षी असे पृथ्वीवर संचार करणारे प्राणी जातवारीनं तारवांतून बाहेर निघाले.

२० नंतर नोहानें परमेश्वराप्रीत्यर्थं वेदी बांधिली आणि सर्व जातीचे शुद्ध पशु व शुद्ध पक्षी यांतले कांहीं घेऊन त्या वेदीवर त्यांचें हवन केलें. २१ परमेश्वर त्याचा सुवास घेऊन आपल्या मनांत म्हणाला, मानवासुळें मी इतःपर भूमीला कधींहि शाप देणार नाहीं; कारण मानवाच्या मनांतल्या भावना बाळपणापासून दुष्ट असतात; तर मी आतांच्याप्रमाणें पुनः अखिल जिवांचा कधींहि संहार करणार नाहीं. २२ पृथ्वी वरील तोंबर पेरणी व कापणी, थंडी व ऊन, उन्हाळा व हिवाळा, रात्र व दिवस हीं व्हावयाचीं राहणार नाहींत.

१ मग देवानें नोहास व त्याच्या पुत्रांस आशीर्वाद देऊन म्हटलें, फलवान् व्हा, बहुगुणित व्हा आणि पृथ्वी भरा. २ पृथ्वीवरील सर्व पशु, आकाशातील सर्व पक्षी, भूमीवर रांगणारे सर्व जीवजंतु व समुद्रातील सर्व मत्स्य यांना तुमचें भय व धाक राहिल; तीं तुमच्या स्वाधीन केलीं आहेत. ३ सर्व संचार करणारे प्राणी तुमचें अन्न होतील; वनस्पति ज्याप्रमाणें तुम्हांस दिली होती त्याप्रमाणें सर्व कांहीं आतां तुम्हांस देतो. ४ तथापि मांसाचें जीवन रक्त आहे म्हणून रक्तासक्त मांस खाऊं नका. ५ मी तुमच्या रक्ताबद्दल म्हणजे तुमच्या जिवाबद्दल झाडा घेईन; हरएक पशूचा व मनुष्याचा झाडा घेईन; प्रत्येक मनुष्याचा त्याच्या भावाच्या जिवाबद्दल झाडा घेईन. ६ जो कोणी मनुष्याचा रक्तापात करील त्याचा रक्तापात मनुष्याकडून होईल; कारण देवानें मनुष्य आपल्या प्रतिरूपाचा उत्पन्न केला आहे. ७ तुम्ही फलवान् व्हा, बहुगुणित व्हा, पृथ्वीवर विपुल वंशवृद्धि करा, तीवर

बहुगुणित व्हा.

८ देव नोहास व त्याजबरोबर त्याच्या पुत्रांस म्हणाला, ९ पाहा, मी तुम्हांशीं व तुमच्यामागे तुमच्या संततीशीं करार करून ठेवितो: १० त्याप्रमाणेंच तुम्हांबरोबर असलेले सर्व जिवंत प्राणी, म्हणजे तुम्हांबरोबर तारवांतून बाहेर आलेले पशु, पक्षी व पृथ्वीवरील इतर सर्व प्राणी यांशींहि मी करार करून ठेवितो. ११ तुम्हांशीं हा करार करून ठेवितो कीं पुनः जलप्रलयानें प्राणिमात्र नष्ट होणार नाहींत, आणि पृथ्वीनाश करणारा जलप्रलय पुनः कधीं व्हावयाचा नाहीं. १२ देव म्हणाला, माझ्यामध्ये व तुमच्यामध्ये, त्याप्रमाणेंच तुम्हांबरोबर असणाऱ्या सर्व सजीव प्राण्यांमध्ये पिढ्यानपिढ्या, युगानुयुग राहणारा जो करार मी करित आहे त्याचें चिन्ह हें; १३ मी मेघांत धनुष्य ठेविलें आहे, तें पृथ्वीच्या व माझ्यामधल्या क्षराचे चिन्ह समजावें. १४ मी पृथ्वीच्यावर मेघ पसरून व त्यांत धनुष्य दिसेल, १५ तेव्हां माझ्यामध्ये आणि तुम्ही व सर्व सजीव प्राणी यांच्यामध्ये झालेला करार मी स्मरेन, आणि यापुढें सर्व देहघान्यांचा नाश करील असा जलप्रलय होणार नाहीं. १६ धनुष्य मेघांत दिसेल तें पाहून माझ्यामध्ये आणि पृथ्वीवरील सर्व सजीव प्राण्यांमध्ये झालेल्या युगानुयुग राहणाऱ्या कराराचें मला स्मरण होईल. १७ देव नोहाला म्हणाला, माझ्यामध्ये व पृथ्वीवरील सर्व प्राणी यांच्यामध्ये जो करार मी करून ठेविल्या आहे त्याचें हें चिन्ह होय.

१८ नोहाचे पुत्र तारवाबाहेर निघाले त्यांची नांवें शेम, हाम व यफेथ अशीं होती; हाम हा कनानाचा बाप. १९ हे नोहाचे तीन पुत्र; यांच्यापासून जगभर लोकविस्तार झाला.

२० नोहा शेतकरी होता, त्यानं द्राक्षांचा मळा लाविला; २१ तो द्राक्षारस पिऊन मस्त झाला आणि आपल्या डेऱ्यांत उघडानागडा पडला. २२ तेव्हां कनानाचा बाप हाम यानें आपल्या बापाची मत्प्रावस्था पाहून आपले दोघे भाऊ बाहेर होते त्यांस हें कळविलें.

२३ नेव्हां शेम व याफेथ यांनी वख घेऊन आपल्या खांद्यांवर ठेविलें व पाठमोरे होऊन आपल्या बापाची नम्रता झाकिली; त्यांनीं तोंडें पाठमोरी होती म्हणून त्यांस आपल्या बापाची नम्रता दिसली नाही. २४ दाह उत्तरून सावध झाल्यावर आपल्या धाकट्या पुत्रांनें काय केलें तें नोंदल्या समजलें. २५ तो म्हणाला :

कनान आप्रग्रस्त होईल,

तो आपल्या बांधवांचा त्स्फुनुदास होईल.

२६ तो म्हणाला,

शेमाचा देव परमेश्वर धन्य !

कनान त्याचा दास होईल.

२७ देव याफेथाचा विस्तार करील:

तो शेमाच्या डेऱ्यांत राहील:

आणि कनान त्याचा दास होईल.

२८ नोहा जलप्रलयानंतर तीनशेंपन्नास वर्षे जगला. २९ नोहा एकंदर नवशेंपन्नास वर्षे जगला, मग तो मरण पावला.

१ नोहाचे पुत्र शेम, हाम व याफेथ यांची

१० वंशावळ : जलप्रलयानंतर त्यांस पुत्र झाले.

याफेथाचे पुत्र : गोमर, मागोग, मादय, यावान, तुवाल, मेझेख व तीरास. ३ गोमारचे पुत्र : आष्कनाज, रीपाथ व तोगामी. ४ यावानाचे पुत्र : अलीशा, तार्शाश, किनीम व दोदानीम. ५ यांनीं समुद्रतीरींचे निरनिराळे देश वसविले; भाषा, कुळ व राष्ट्र यांपरतें ते भिन्नभिन्न झाले.

६ हामांचे पुत्र : कूश, मिखाईम, पूट व कनान.

७ कूशाचे पुत्र : सबा, हवीला, सप्त्या, रामा व साय्तका; आणि रामाचे पुत्र : शबा व ददान.

८ कूशाला निम्नोद झाला; तो पृथ्वीवर महावीर निपजला. ९ तो परमेश्वराच्या दृष्टीनें बलवान् पारधी झाला, म्हणून निम्नोदासारखा परमेश्वराच्या दृष्टीनें बलवान् पारधी असें म्हणण्याचा प्रघात आहे.

१० शिनार देशांत बाबेल, एरक, अकूद, व कालने हीं त्याच्या राज्याचा आरंभ होत. ११ त्या देशांतून तो पुढें अस्तुराम गेला व त्यानें निनवे, रहोबोथ-ईर व

कालह हीं वसविलीं; १२ तसेंच निनवे व कालह यांच्या दरम्यान रसन शहर त्यानें वसविलें; हेंच सें मोठें शहर होय. १३ मिखाईम याला लुदीम, अनामीम, लहाबीम, नातुहीम, १४ पातुलीम, कास्खहीम (यांजपासून पल्लिधी झाले) व कफतोरीम हे झाले.

१५ कनान याला सीदोन (हा त्याचा ज्येष्ठ पुत्र) आणि हेथ, १६ यबूसी, अमोरी, गिर्गाशी, १७ हिथ्वी, आर्की, शीनी, १८ अवादी, समारी व हमाथी हे झाले; पुढें कनानी कुळांचा विस्तार झाला. १९ कनान्यांची सीमा सीदोनाहून गररास जाण्याच्या वाटेवर गजजेपर्यंत आणि सदोम, गमोरा, आदमा व सबोईम यांकडे जाण्याच्या वाटेवर लेशापयंत होती. २० कुळ, भाषा, देश व राष्ट्र यांपरतें वर सांगितलेली हामाची संतति होय.

२१ शेम हा सर्व एबर वंशाचा पूर्वज व याफेथाचा वडील बंधु, यालाहि संतति झाली. २२ शेमाचे पुत्र : एलाम, अस्थार, अर्पक्षद, लुद व अराम.

२३ अरामाचे पुत्र : ऊस, हूल, गेतेर व मश.

२४ अर्पक्षदास शेलह झाला, व शेलहास एबर झाला.

२५ एबरास दोन पुत्र झाले, एकाचें नांव पेलेग होतें,

कारण त्याच्या वेळीं पृथ्वीची वांटणी झाली; त्याच्या भावाचें नांव यकान होतें. २६ यकानास अलमोदाद, शेलफ, हसर्माविथ, येरह, २७ हदोराम, ऊजाल, दिक्का, २८ ओबाल, अबीमाएल, शबा, २९ ओफीर, हवीला व योबाब असे पुत्र झाले; हे सगळे यकानाचे पुत्र.

३० त्यांची वस्ती मेशापासून पूर्वकडील डोंगर सफार यांकडे जाण्याच्या वाटेवर होती. ३१ कुळ, भाषा, देश व राष्ट्र यांपरतें ही शेमाची संतति होय.

३२ पिठ्या व राष्ट्र यांपरतें हीं नोहाच्या वंशांचीं कुळें सांगितलीं आहेत; जलप्रलयानंतर त्यांचीं पृथ्वीवर भिन्नभिन्न राष्ट्रें झालीं.

१ स्वर्ग पृथ्वीची एकच भाषा, एकच बोली होती. २ पुढें असें झालें कीं पूर्वकडे जातां जातां त्या लोकांस शिनार देशांत एक मैदान लागलें, तेथे त्यांनीं वस्ती केली. ३ ते एकमेकांस म्हणाले, चला, आपण विटा करून पक्क्या भाज. त्यांनीं दगडाऐवजीं

विटा आणि चुन्याऐबजी डामर वापरलें. ४ मग ते म्हणाले, चला, आपणांसाठी एक नगर निर्माण करून गगनचुंबित शिखराचा एक बुरूज बांधू; ह्या रीतीनें आपलें नांव करूं, म्हणजे आपली पृथ्वीवर पांगपांग होणार नाही. ५ तेव्हां मानवपुत्र नगर व बुरूज बांधीत होते ती पाहण्यास परमेश्वर उतरला. ६ परमेश्वर म्हणाला, प्राहा, हे लोक एक आहेत, ह्या सर्वांची भाषाहि एकच आहे, आणि हा ह्यांच्या करणीचा केवळ आरंभ आहे; तर हे जे कांहीं करण्याचें योजितील तें करण्यास ह्यांना कशानिहि अटकाव होणार नाही. ७ तर चला, आपण खाली जाऊन यांच्या भाषेचा घोटाळा करूं, म्हणजे यांस एकमेकांची बोली समजावयाची नाही. ८ नंतर परमेश्वरानें तेथून त्यांस सर्व पृथ्वीच्या पाठीवर पांगविलें; ह्याप्रमाणें त्यांचें नगर बोधावयाचें राहिलें. ९ म्हणून त्या नगराचें नांव बाबेल असें पडलें, कारण त्या ठिकाणीं परमेश्वरानें सगळ्या जगाच्या भाषेचा घोटाळा करून तेथून त्यांस सर्व पृथ्वीच्या पाठीवर पांगविलें.

१० शेमाची वंशावळ येणेंप्रमाणें: शेम शंभर वर्षांचा झाल्यावर जलप्रलयानंतर दोन वर्षांनीं त्याला अर्पक्षद झाला; ११ अर्पक्षद झाल्यावर शेम पांचशें वर्षे जगला, आणि त्याला पुत्र व कन्या झाल्या.

१२ अर्पक्षद पस्तीस वर्षांचा असतां त्याला शेलह झाला; १३ शेलह झाल्यावर अर्पक्षद चारशेंतीन वर्षे जगला, आणि त्याला पुत्र व कन्या झाल्या.

१४ शेलह तीस वर्षांचा असतां त्याला एबर झाला. १५ एबर झाल्यावर शेलह चारशेंतीन वर्षे जगला, आणि त्याला पुत्र व कन्या झाल्या.

१६ एबर चौतीस वर्षांचा असतां त्याला पेलेग झाला; १७ पेलेग झाल्यावर एबर चारशेंतीस वर्षे जगला, आणि त्याला पुत्र व कन्या झाल्या.

१८ पेलेग तीस वर्षांचा असतां त्याला रुऊ झाला, १९ रुऊ झाल्यावर पेलेग दोनशेंऊन वर्षे जगला; आणि त्याला पुत्र व कन्या झाल्या.

२० रुऊ बत्तीस वर्षांचा असतां त्याला सरुग झाला;

२१ सरुग झाल्यावर रुऊ दोनशेंसात वर्षे जगला, आणि त्याला पुत्र व कन्या झाल्या.

२२ सरुग तीस वर्षांचा असतां त्याला नाहोर झाला; २३ नाहोर झाल्यावर सरुग दोनशें वर्षे जगला; आणि त्याला पुत्र व कन्या झाल्या.

२४ नाहोर एकुणतीस वर्षांचा असतां त्याला तेरह झाला; २५ तेरह झाल्यावर नाहोर एकशेंएकोणीस वर्षे जगला, आणि त्याला पुत्र व कन्या झाल्या.

२६ तेरह सत्तर वर्षांचा असतां त्याला अब्राम, नाहोर व हारान हे झाले.

२७ तेरहाची वंशावळ येणेंप्रमाणें: तेरहाला अब्राम, नाहोर व हारान हे झाले, व हारानास लोट झाला.

२८ हारान आपला बाप तेरह याच्यादेखत आपली जन्मभूमि खास्त्यांचें ऊर येथें मरण पावला. २९ अब्राम व नाहोर यांनीं बायका केल्या; अब्रामाच्या बायकोचें नांव साराय आणि नाहोराच्या बायकोचें नांव मिल्का; मिल्का ही हारानाची कन्या; हा हारान मिल्का व इस्का यांचा बाप. ३० साराय बांझ होती, तिला मूलबाळ नव्हतें. ३१ मग तेरह आपला पुत्र अब्राम, आपला नातू म्हणजे हारानाचा पुत्र लोट आणि आपली मूल म्हणजे आपला पुत्र अब्राम याची बायको साराय, यांस बरोबर घेऊन खास्त्यांच्या ऊर गांवांतून कनान देशास जाण्यास निघाला; आणि तीं हारान येथें जाऊन राहिलीं. ३२ तेरहाचें वय दोनशेंपांच वर्षांचें होऊन तो हारान येथें मरण पावला.

१ परमेश्वरानें अब्रामास सांगितलें, तूं आपला देश, आपलें गणगात्र व आपलें पितृगृह सोडून मी दाखवीन त्या देशांन जा; २ मी तुजपासून मोठें राष्ट्र निर्माण करीन; तुझें मी कल्याण करीन, तुझें नांव मोठें करीन; तूं कल्याणमूलक हो; ३ तुझें जे अभीष्ट चित्तितील त्यांचें मी अभीष्ट करीन; तुझें जे अनिष्ट चित्तितील त्यांचें मी अनिष्ट करीन; तुझ्या द्वारें पृथ्वीवरील सर्व मानव कल्याण पावतील. ४ परमेश्वराच्या आज्ञेप्रमाणें अब्राम निघून गेला, व त्याजबरोबर लोट गेला; हारान येथून निघतवेळीं अब्रामाचें वय पंचाहत्तर

वर्षाचें होतें. ५ आपली बायको साराय, आपला पुतण्या लोट, त्यांनी मिळविलेली सर्व मालमत्ता आणि हारान येथें त्यांनी संपादन केलेली माणसें ही घेऊन अब्राम कनान देशांत जावयास निघाला; व कनान देशांत तीं जाऊन पोहंचलीं. ६ अब्राम त्या देशांतून शखेमाच्या ठिकाणीं एलोन-मोरेपाशीं गेला. त्या काळीं त्या देशांत कनानी लोक राहत होते. ७ परमेश्वर अब्रामास दर्शन देऊन म्हणाला, हा देश मी तुझ्या संतानाला देणार; परमेश्वरानें त्याला दर्शन दिलें म्हणून त्यानं तेंथें परमेश्वराची एक वेदी बांधिली. ८ मग तो तेथून निघाला आणि बेथेलच्या पूर्वेकडे डोंगर होना तेंथें जाऊन त्यानं डेरा दिला; त्याच्या पश्चिमेस बेथेल होते व पूर्वेस आय होतें; तेंथें त्यानं परमेश्वराची वेदी बांधिली आणि परमेश्वराच्या नामानें प्रार्थना केली. ९ तेथून निघून अब्राम प्रवास करीत दक्षिण प्रांताकडे गेला.

१० पुढें देशांत दुष्काळ पडला; तेव्हां काहीं दिवस मिसरांत जाऊन राहावें म्हणून अब्राम तिकडे चालता झाला, कारण त्या देशांतला दुष्काळ फार तीव्र होता. ११ तो मिसरांत प्रवेश करणार तो तो आपली बायकी साराय हिला म्हणाला, अगें, पाहा, तूं दिसावयाला सुंदर स्त्री आहेस हें मला टाऊक आहे; १२ तुला मिसरी लोक पाहतील तेव्हां ही याची बायकी आहे असें म्हणतील; आणि मला मारून टाकून तुला जीवंत ठेवतील. १३ तर मी याची बहीण आहे असेंच तूं सांग बरें, म्हणजे तुझ्यामुळें माझे बरें होईल, आणि तुझ्यायोगें मला जीव वांचेल. १४ मग अब्राम मिसर देशांत जाऊन पोहंचला; तेव्हां ती स्त्री फार सुंदर आहे असें मिसर्यांनीं पाहिलें. १५ फारोच्या सरदारांनीं तिला पाहून त्याच्यापाशीं तिची प्रशंसा केली आणि तिला त्याच्या घरीं नेऊन ठेविलें. १६ तिच्यामुळें त्यानं अब्रामाचें बरें केलें, आणि त्याला मॅदरें, बैल, गाढव, दास, दासी, गाढवी व उंट मिळाले. १७ तरी अब्रामाची स्त्री साराय हिच्या पाशीं परमेश्वरानें फारो व त्याचें घराणें यांस भारी पीडा भोगावयास लाविली.

१८ तेव्हां फारोनें अब्रामास बोलावून म्हटलें, तूं मला हें काय केलें ? ही माझी बायकी आहे असें तूं मला कां नाहीं सांगितलें ? १९ ती माझी बहीण आहे असें तूं मला कां सांगितलें ? मीं तिला आपली बायकी करण्यासाठीं मजकडे ठेविलें होतें; तर आतां ही पाहा तुझी बायकी; हिला घेऊन जा. २० तेव्हां फारोनें आपल्या दासांना त्याच्यासंबंधानें हुकूम केला; आणि त्यांनीं त्याची बायकी व त्याचें जें काहीं होतें त्यासह त्याला वाटेस लाविलें.

१ अब्राम आपली बायकी, आपलें सर्वस्व आणि लोट यांस घेऊन मिसर देश सोडून कनानाच्या दक्षिण प्रांती गेला. २ तो कळप, खेपें व सोनें यांहींकडून संपन्न होता. ३ मग मजला करीत करीत तो दक्षिण प्रांताकडून बेथेलपर्यंत गेला; बेथेल व आय यांच्या दरम्यान त्यानं आरंभी डेरा दिला होता त्या ठिकाणीं तो आला; ४ त्यानं प्रथम वेदी बांधिली होती त्या स्थळीं तो आला; तेंथें त्यानं परमेश्वराच्या नामानें प्रार्थना केली. ५ अब्रामावरुबर लोट चालला होता त्याचीहि मॅदरें, गुरेंडोरें व पालें होती. ६ त्यांस एकत्र राहण्यास तो प्रदेश पुरेना; त्यांची मालमत्ता एवढी झाली कीं त्यांस एका स्थळीं राहतां येईना. ७ शिवाय अब्रामाच्या व लोटाच्या गुराख्यांची भांडणीं होऊं लागलीं; त्या काळीं त्या देशांत कनानी व परिजी यांची वस्ती होती. ८ अब्राम लोटास म्हणाला, हें पाहा, माझ्यातुझ्यामध्ये, माझे गुराखी व तुझे गुराखी यांच्यामध्ये तंटा नसावा, कारण आपण भाऊबंद आहों. ९ सर्व देश तुला मोकळा नाहीं काय ? तर मजपासून विभक्त हो; तूं डावीकडे गेलास तर मी उजवीकडे जाईन; तूं उजवीकडे गेलास तर मी डावीकडे जाईन. १० तेव्हां लोटानें आपली दृष्टि फेकून यार्देनेची सर्व तळवट पाहिली तीं तींत सर्वत्र महामूर पाणी आहे असें त्याला दिसून आलें; परमेश्वरानें सदोम व गमोरा यांचा नाश केला त्यापूर्वीं सोअरापर्यंतचा सर्व प्रदेश परमेश्वराच्या बागेसारखा, मिसर देशासारखा होता. ११ ही यार्देनेची सर्व तळवट लोटानें पसंत केली व

तो पूर्वेकडे प्रवास करू लागला; ते ह्याप्रमाणे एकमेकांपासून विभक्त झाले. १२ अब्राम कनान देशांत राहिला, व लोटेन. यार्दन. प्रांतांतील नगरांतून मुकाम करीत करीत आपला डेरा सदोम नगरापाशी दिला. १३ ह्या सदोमांतील रहिवासी दुष्ट असून परमेश्वराचे महापराधी होते.

१४ लोट अब्रामापासून विभक्त झाल्यावर परमेश्वर अब्रामाला म्हणाला, तू आहेस तेथून उत्तरेकडे, दक्षिणेकडे, पूर्वेकडे व पश्चिमेकडे दृष्टि लावून पाहा; १५ जो हा सर्व देश तुला दिसत आहे तो तुला व तुझ्या संतानाला मी कायमचा देईन. १६ मी तुझी संतति पृथ्वीच्या राज:कर्णासारखी करीन; कोणाला पृथ्वीच्या राज:कर्णांची गणना करितां येईल तर तुझ्या संततीचीहि गणना होईल. १७ ऊठ, या देशाची लांबी-रूंदी फिरून पाहा, कारण तो मी तुला देणार. १८ मग अब्राम मुकाम करीत करीत हेब्रॉनाजवळ मग्चेच्या एलेन राईत येऊन राहिला; तेथे त्यानें परमेश्वराची वेदी बांधिली.

१ शिनाराचा राजा अम्राफेल, एल्लसाराचा राजा अयॉक, एलामाचा राजा कदालांगोमर आणि गोयीमाचा राजा तिदाल यांच्या वेळीं असें झालें कीं २ त्यांनीं सदोमाचा राजा बेरा, गमोराचा राजा विशां, अदमाचा राजा शिनाब, सबोयिमाचा राजा शमेबर आणि बेला म्हणजे सोअर यांचा राजा यांचशीं युद्ध केलें. ३ हे सर्व जूट करून सिद्दीम खोऱ्यांत जमून गेले; हे खोरे म्हणजेच क्षारसमुद्र. ४ ते कदालांगोमर यांचे वारा वर्षे अंकित होते, पण तेराव्या वर्षी ते त्याजवर उठले. ५ चौदाव्या वर्षी कदालांगोमर व त्याच्या पक्षाचे राजे यांनीं येऊन अष्टरोथ-कर्बाईम येथें रेफाई लोकांस, हाम येथें जजी लोकांस, किर्याथाईमच्या भैदानांत एमी लोकांस ६ आणि होरी लोकांस त्यांच्या सेईर डोंगरांत मार देऊन एल्-पारानच्या हद्दीवर अरण्य होतें तेथपर्यंत पिटाळून लाविलें. ७ मग मार्गे परतून एन्-मिशपात म्हणजे कादेश येथें ते आले व त्यांनीं अमालेकी लोकांचा सगळ्या देश जिंकिला व हससोन-तामार येथें राहणाऱ्या अमोरी

लोकांसहि मार दिला. ८ इकडे सदोमाचा राजा, गमोराचा राजा, अदमाचा राजा, सबोयिमाचा राजा आणि बेला म्हणजे सोअर यांचा राजा हे त्यांजशीं युद्ध करावयास निघाले आणि सिद्दीम खोऱ्यांत त्यांनीं आपल्या सैन्याची व्यूहरचना केली; ९ एलामाचा राजा कदालांगोमर, गोयीमाचा राजा तिदाल, शिनाराचा राजा अम्राफेल आणि एल्लसाराचा राजा अयॉक यांशीं ते लढले; चार राजांनीं पांच राजांशीं सामना केला. १० सिद्दीम खोऱ्यांत डामराच्या खाणी पुष्कळ होत्या, त्यांत सद्दोम व गमोरा यांचे राजे पळत असतां पडले व बाकीचे डोंगरांत पळाले. ११ तेव्हां सदोम व गमोरा येथील मालमत्ता व सगळीं अब्रामासुप्री शत्रु लुटून घेऊन गेले. १२ अब्रामाचा पुतण्या लोट हा सदोम येथें राहत होता; त्याला त्यांनीं धरून नेलें आणि त्याची धनदौलताहि नेली.

१३ तेथून पळून आलेल्या एका मनुष्यानें जाऊन अब्राम इब्री याला हें वर्तमान सांगितलें; त्या वेळीं तो अष्कोल व आनेर यांचा भाऊ अमोरी मग्चे याच्या एलेन राईत राहत होता; हे अब्रामाच्या जुटीत होते. १४ आपल्या आतास पाडाव करून नेलें हें अब्रामानें ऐकलें तेव्हां आपल्या घरीं जन्मलेले व लढाईच्या कामांत कसलेले तीनशेंअठरा दास घेऊन त्यानें दानापर्यंत शत्रूंचा पाठलाग केला. १५ त्यानें आपल्या दासांच्या टोळ्या करून त्याजवर रात्रीची चाल केली आणि त्यांस मार देऊन दिमिकाच्या उत्तरेस होबा शहर आहे तेथवर त्यांचा पाठलाग केला. १६ त्यानें सगळीं मालमत्ता माघारी आणिली; त्याप्रमाणेंच आपला आप लोट, त्याची मालमत्ता, लिप्या व लोक माघारे आणिले.

१७ कदालांगोमरचे आणि त्याच्याबरोबरचे राजे यांस मारून तो माघारी येत असतां क्याला भेटावयास सदोमाचा राजा शावेसिड म्हणजे राजखिड एथवर सामोरा गेला; १८ आणि शालेमाचा राजा मलकीसदेक भाकर व द्राक्षारस घेऊन त्यास सामोरा आला; हा परात्पर देवाचा याजक होता. १९ त्यानें त्याला येणे-प्रमाणे आशीर्वाद दिला: आकाशाचा व पृथ्वीचा स्वामी

जो परात्पर देव तो अब्रामाचें कल्याण करो; २० ज्या परात्पर देवानें तुझे ज्ञान तुझ्या स्वाधीन केले तो धन्य ! तेव्हां अब्रामानें त्याला अवघ्याचा दहावा भाग दिला. २१ मग सदोमाचा राजा अब्रामास म्हणाला, माणसें मला दे आणि धन तू देव. २२ पण अब्राम सदोमाच्या राजाला म्हणाला, परमेश्वर परात्पर देव, आकाशाचा व पृथ्वीचा स्वामी याजसमोर मी बाहु उभारून सांगतां कीं, २३ तुझा एक सुतळीचा तोडा किंवा बहाणेचा बंद मी घेणार नाही; मी अब्रामास संपन्न केले असें म्हणवण्यास तुला न सांपडो; २४ ह्या तरुण माणसांनीं अन्न खाळें तेवढें पुरे; मजबरोबर आलेले आनेर, अक्कोल व मग्ने यांस वांटा मिळाला म्हणजे पुरे; त्यांना आपला वांटा घेऊं दे.

१ या गोष्टी घडल्यावर अब्रामास दृष्टांत-
१५ रूपानें परमेश्वराचें वचन प्राप्त झालें तें असें : अब्रामा, मिळं नको; मी तुझी ढाल आहे; मीच तुझें परम पारितोषिक आहे. २ अब्राम म्हणाला, हे परमेश्वरा, हे प्रभू, तूं मला काय देणार ? मी तर असंतान गत होणार; माझ्या घरादाराचा मालक दिमिष्की अलियेजर हा होणार. ३ अब्राम आणखी म्हणाला, पाहा, तूं मला कांहीं संतान दिलें नाही तर माझ्या घरचा एक माणूस माझा वारस होणार. ४ तेव्हां परमेश्वराचें वचन त्याला प्राप्त झालें कीं हा मनुष्य तुझा वारस होणार नाही, तर तुझ्या पोटीं येणाराच तुझा वारस होईल. ५ मग त्यानें त्याला बाहेर आणून म्हटलें, आकाशाकडे दृष्टि लाव; तुला हे तारे मोजवतील तर मोज; इतकी तुझी संतति होईल असें त्यानें त्याला सांगितलें. ६ अब्रामानें परमेश्वरावर विश्वास ठेविला आणि अब्रामाचा हा विश्वास परमेश्वरानें त्याची नीतिमत्ता असा गणिला. ७ तो त्याला म्हणाला, मी परमेश्वर आहे; तुला या देशाचें वतन द्यावें म्हणून खास्यांच्या ऊर गांवांतून ज्यानें तुला आणिलें तो मीच परमेश्वर आहे. ८ तो म्हणाला, प्रभू देवा, मला हें वतन मिळेल हें कशावरून ? ९ देवानें त्याला सांगितलें, तीन वर्षांची एक कालवड, तीन वर्षांची एक शेळी, तीन

वर्षांचा एक एडका, एक होला आणि पाहण्याचें एक पिळूं अशीं वे. १० त्यानें तीं सर्व घेतलीं व मग्नेमग्ने विल्कून त्याचे दोनदोन तुकडे केले आणि प्रत्येकाचे तुकडे समोरासमोर ठेविले; पक्षी मात्र त्यानें विरिडे नाहीत. ११ त्या शवांवर हिंस्र पक्ष्यांनीं झडप घातली, त्यांस अब्रामानें हाकून दिलें.

१२ सूर्यास्ताच्या सुमारास अब्रामास गाढ झोप लागली तों घोर भीतीनें, निविड अंधकारानें त्याला व्यापिलें. १३ परमेश्वर अब्रामास म्हणाला, हे निश्चयें जाण कीं तुझे संतान स्वतांचा नव्हे अशा देशांत उपरी होऊन राहिल व तेथल्या लोकांचें दास्य करील, आणि ते लोक चारशें वर्षें त्याला छळतील; १४ मग ज्या राष्ट्रचें दास्य ते करतील त्याचें मी पारितप्य करीन; त्यानंतर ते बहुत धन घेऊन तेथून निघतील. १५ तूं तर शांतीनें आपल्या पितरांकडे जाशील; चांगला म्हातारा झाल्यावर तुला मूठमाती देतील. १६ तुझ्या चौथ्या पिढीचे लोक इकडे माघारे येतील, कारण अमोरी लोकांच्या पापाचा घडा अद्यापि भरला नाही. १७ नंतर सूर्य मावळला व निविड अंधकार पडला तेव्हां असें झालें कीं धुमसती आगटी व आगीचा जाळ हा त्या शवांच्या तुकड्यांमधून जाताना दिसला. १८ त्या दिवशीं परमेश्वरानें अब्रामाशीं करार करून सांगितलें, मिसराच्या नदीपासून ते महानद फरात येथवरचा मुल्लू मी तुझ्या संततीस देतो; १९ केनी, कनिष्ची, कदमोनी, २० हिती, परिब्जी, रफाईम, २१ अमोरी, कनानी, गिर्गाशी व यबूसी या लोकांचा मुल्लू मी तुला देतो.

१ अब्रामाची बायको साराय हिजपासून
१६ त्याला कांहीं मूलबाळ झालें नाही; तिची एक मिसरी दासी होती, तिचें नांव हागार असें होतें. २ साराय अब्रामाला म्हणाली, पाहा, - परमेश्वरानें माझी कूस बंद ठेविली आहे; तर माझ्या दासीपाशीं जा; कदाचित् तिजकडून माझे घर नांदतें होईल. तेव्हां अब्रामानें साराय हिचा शब्द मान्य केला. ३ अब्रामाला कनान देशांत राहून दहा वर्षें झाल्यावर त्याची बायको साराय हिनें आपली मिसरी दासी हागार हिला

आपला नवरा अब्राम यानें बायको करावी म्हणून त्याला नेऊन दिली. ४ तो हागारेपाशी गेला व ती गर्भवती झाली; आपण गर्भवती झालीं हें पाहून तिला आपली धनीण तुच्छ वाटू लागली. ५ तेव्हां साराय अब्रामाला म्हणाली, माझ्या अपमानाचा दोष आपल्या माफी; मी आपली दासी तुम्हांला अंगीकारावयास दिली, पण आपण गर्भवती आहां असें पाहून ती मला तुच्छ लेखू लागली आहे, परमेश्वर आपणां दोघांचा न्याय करे. ६ अब्राम सारायेल म्हणाला, पाहा, तुझी दासी तुझ्या हाती आहे, तुला बरें दिसेल तें तिचें कर. मग साराय तिला जाच करूं लागली, तेव्हां ती तिला सोडून पळून गेली.

७ रानांत शूरच्या वाटेवर एक झरा लागतो, त्या झऱ्या-पाशी परमेश्वराच्या दूताला ती आढळली. ८ तो म्हणाला, अगे सारायेचे दासी हागारे, तूं आलीस कोटून वं जातेस कोठें ? ती म्हणाली, माझी धनीण साराय हिला सोडून मी पळून जात आहे. ९ परमेश्वराचा दूत तिला म्हणाला, तूं आपल्या धनीणीकडे परत जा आणि तिच्या हाताखाली तिचें सोडीत राहा. १० परमेश्वराचा दूत तिला म्हणाला, तुझी संतति मी वाढवीनच वाढवीन, एवढी कौं तिची गणती करता येणार नाही. ११ परमेश्वराचा दूत तिला आणखी म्हणाला, पाहा, तूं गर्भवती आहेस; तुला पुत्र होईल त्याचें नांव इस्राएल ठेव, कारण परमेश्वरानें तुझ्या शोकवाणीला कान दिला आहे. १२ तो रागाढवासारखा मनुष्य होईल; त्याचा हात सर्वांवर चालेल व सर्वांचा हात त्याजवर चालेल; तो आपल्या सर्व आजुंबदांच्या देखत पूर्वेस वस्ती करील. १३ तिजशीं बोलणाऱ्या परमेश्वराचें नांव तिनें आता-एल-रोई (तूं पाहणारा देव) असें ठेविलें; ती म्हणाली, मला पाहणाराला मी अशा ठिकाणींहि मागून पाहिलें काय ? १४ ह्यावरून त्या विहिरीचें नांव वैर-लहाय-रोई (मला पाहणाऱ्या जीवंत देवाची विहीर) असें पडलें; कादेश व बेरेद यांच्या दरम्यान ही विहीर आहे.

१५ हागारेला अब्रामापासून पुत्र झाला; हागारेपासून

झालेल्या आपल्या पुत्राचें नांव अब्रामानें इस्राएल ठेविलें. १६ हागारेला अब्रामापासून इस्राएल झाला तेव्हां अब्राम शायशी वर्षांचा होता.

१ अब्राम नव्याण्व वर्षांचा झाला तेव्हां पर-
१७ मेश्वर त्याला दर्शन देऊन म्हणाला, मी सर्वसमर्थ देव आहे; तूं माझ्यासमोर आहेस हें मनांत वागवून चाल व सालिक राहा. २ तुझ्यामाझ्यामध्ये मी आपला करार स्थापितों; तुझा मी अपरिमित विस्तार करीन. ३ तेव्हां अब्रामानें दंडवत घातलें, आणि देव त्याजशीं बोलला; तो म्हणाला: ४ पाहा, मी तर तुजशीं करार केलाच आहे; तूं राष्ट्रसमूहाचा जनक होणार. ५ यापुढें तुझे अब्राम हें नांव घेणार नाहीत, तुझे नांव अब्राहाम असें घेतील, कारण मी तुला राष्ट्रसमूहाचा जनक केलें आहे. ६ मी तुला अत्यंत फलसंपन्न करीन; तुजपासून मी राष्ट्रें निर्माण करीन; तुजपासून राजे उत्पन्न होतील. ७ मी तुझा व तुझ्या-मागे तुझ्या संतानाचा देव राहीन, असा निरंतरचा करार मी तुजशीं आणि तुझ्या पश्चात् तुझ्या संतानाशीं पिढ्यानपिढ्या करितों. ८ ह्या कनान देशांत तूं उपरी आहेस; हा सगळा देश मी तुला व तुझ्या पश्चात् तुझ्या संतानाला कायमचा वतन म्हणून देईन आणि मी त्यांचा देव राहीन. ९ देव अब्राहामास आणखी म्हणाला, आतां तूं आणि तुझ्या पश्चात् तुझ्या संततीनें पिढ्यानपिढ्या माझा करार पाळवा. १० माझ्यामध्ये आणि तूं व तुझ्या पश्चात् तुझी संतति यांच्यामध्ये स्थापिलेला माझा करार जो तुम्ही पाळावयाचा तो हाच कीं तुमच्यांतील प्रत्येक पुरुषाची सुंता व्हावी. ११ तुम्ही आपली सुंता करावी; ही माझ्या व तुमच्या-मध्ये झालेल्या कराराची खण होईल. १२ पिढ्यान-पिढ्या प्रत्येक पुरुष आठ दिवसांचा झाला कीं त्याची सुंता व्हावी, मग तो तुमच्या घरीं जन्मलेला असो अथवा परक्यांपासून पैका देऊन घेतलेला असो: १३ तुझ्या घरीं जन्म पावलेल्याची व तूं पैका देऊन घेतलेल्याची सुंता अवश्य व्हावी; म्हणजे ज्याची खण तुमच्या देशांत केलेली आहे तो माझा करार सर्वकाळ

राहील. १४ कोणी बेसुंती राहिला, म्हणजे कोणा पुरुषाची सुंता झाली नाही, तर त्याचा स्वजनांतून उच्छेद व्हावा; त्याने माझा करार मोडिला असें होईल.

१५ मग देवानें अब्राहामास सांगितलें, तुम्ही बायको साराय हिला ह्यापुढें साराय म्हणावयाचें नाही, तर तिचें नांव सारा (राणी) होईल. १६ मी तिला धन्य करीन, एवढेंच नव्हे तर तिच्या पोटीं तुला एक पुत्र देईन; मी तिला धन्य करीन, तिच्यापासून राष्ट्र उद्भवतील, तिच्यापासून राष्ट्रांचे राजे निपजतील.

१७ अब्राहामानें दंडवत घातलें व हसून मनांतल्या मनांत म्हटलें, शंभर वर्षांच्या वयांत मला मूल होईल? नव्वद वर्षांची सारा पुत्रवती होईल? १८ अब्राहाम देवाला म्हणाला, इस्माएल तुझ्यासमोर नांदो म्हणजे पुरें. १९ मग देव म्हणाला, नाही, नाही; तुम्ही बायको सारा हिच्याच पोटीं तुला पुत्र होईल; तूं त्याचें नांव इसहाक ठेव; त्याच्या पश्चात् त्याच्या संततीशीं सर्वकाळ राहावा असा करार मी त्याच्याशीं करीन. २० इस्माएलाविषयीं म्हणशील तर मीं तुम्ही विनवणी ऐकली आहे; पांहा, मी त्याचें कल्याण करीन; त्याला सफळ व बहुपुणित करीन; त्याच्या पोटीं बारा सरदार निपजतील; मी त्याचें मोठें राष्ट्र करीन. २१ पण पुढल्या वर्षी याच वेळीं तुला सारेच्या पोटीं इसहाक होईल; त्याच्याशींच मी आपला करार स्थापीन. २२ मग बोलणें संपल्यावर देव अब्राहामाला सोडून वर गेला.

२३ तेव्हां अब्राहामानें आपला पुत्र इस्माएल, आपल्या घरीं जन्मलेले व विकत घेतलेले आपले सर्व दाम यांग म्हणजे आपल्या घरच्या सर्व पुरुषांस आणून देवानें त्यास सांगितलें होतें त्याप्रमाणें त्याच दिवशीं त्यांची सुंता केली. २४ अब्राहामाची सुंता झाली तेव्हां तो नव्याणव वर्षांचा होता. २५ त्याचा पुत्र इस्माएल याची सुंता झाली तेव्हां तो तेरा वर्षांचा होता. २६ अब्राहाम आणि त्याचा पुत्र इस्माएल यांची एकाच दिवशीं सुंता झाली. २७ आणि त्याच्या घरीं जन्मलेले व परक्यापासून विकत घेतलेले असे त्याच्या घरे

सकळें पुरुष यांचीहि त्याच्याबरोबर सुंता झाली.

१ तो दुपारच्या उनाच्या वेळीं डेऱ्याच्या दाराशीं बसला असतां परमेश्वरानें मग्रेच्या एलीन राईत त्याला दर्शन दिलें; २ त्यानें आपली टाटि बर करून पाहिलें कीं, आपल्यासमोर तीन पुरुष उभे आहेत; त्यांस पाहून त्यानें आपल्या डेऱ्याच्या दारापासून धावत सामोरें जाऊन जमिनीपर्यंत लवून त्यांस नमन केलें; ३ तो म्हणाला, हे प्रभू, मजवर तुम्ही कृपादृष्टि असेल तर ये; तुझ्या दासापासून पुढें जाऊं नको; ४ थोडें पाणी आणूं या; तुम्ही आपले पाय धुऊन ह्या झाडाखालीं टेका; ५ मी थोडी भाकर आणिं तो तिचा आपल्या जीवास आधार करा, मग पुढें जा; यासाठींच तुमचें या आपल्या दासाकडे येणें झालें असावें. ते म्हणाले, तूं म्हणतोस तें कर. ६ तेव्हां अब्राहाम त्वरेनें तंबूंत सारेकडे जाऊन म्हणाला, तीन मापें सपीठ लौकर तयार कर व तें मळून त्याच्या भाकरी कर. ७ अब्राहामानें गुरांकडे धावत जाऊन एक चांगलें कोवळें वासरुं निवडून चाकराकडे दिलें; त्यानें तें त्वरेनें रांधिलें. ८ नंतर अब्राहामानें लोणी, दूध व तें रोधलेलें वासरुं हीं आणून त्यांच्यापुढें ठेविली, आणि ते जेवीत असतां तो त्यांच्याजवळ झाडाखालीं उभा राहिला.

९ मग ते त्याला म्हणाले, तुम्ही बायको सारा कोठें आहे? तो म्हणाला, ती पाहा तंबूंत आहे. १० मग तो म्हणाला, पुढल्या वसंतऋतूंत मी तुजकडे परत येईनच येईन; पाहा, त्या समयीं तुम्ही बायको सारा पुत्रवती होईल. त्याच्यामार्गे डेऱ्याच्या दाराशीं सारा हें ऐकत होती. ११ अब्राहाम व सारा हीं म्हातारीं, वयातीत होतीं आणि स्त्रियांच्या रीतीप्रमाणें सारेला पाठी येण्याचें बंद झालें होतें. १२ तेव्हां सारा हसून मनांतल्या मनांत म्हणाली, मी जरठ झालें आहे व माझा धनीहि वृद्ध झाला आहे, तर मला अलां हा मुखानुभव घडेल काय? १३ परमेश्वर अब्राहामास म्हणाला, सारा कां हसली? मी आतां अशी वृद्ध झालें असतां मला खरोखर पुत्र होणार काय असें ती कां म्हणाली? १४ परमेश्वराला कांहीं असाय आहे

काय ! वसंतऋतु पुनरपि आला म्हणजे मी नैसिळेल्या समयी परत येईन तेव्हा सारा पुत्रवती होईल. १५ तेव्हा सारा नाकबूल करून म्हणाली, मी हसले नाही; कारण ती भयभीत झाली होती; तो म्हणाला, नाही, तू हसलीसच.

१६ नंतर ते पुरुष तेथून उठून सदोम नगराकडे तोंडे करून चालले आणि अब्राहाम त्यांस बोळवीत गेला. १७ परमेश्वर म्हणाला, मी जे करणार तें अब्राहामापासून लपवूं काय ? १८ कारण त्यांचें मोठें व ममर्थ राष्ट्र निश्चयें होणार, आणि त्यांच्या द्वारे पृथ्वी-बरील सर्व राष्ट्र धन्य होणार. १९ मी त्यांच्याशी परिचय केला आहे तो अशासाठी की त्यांनी आपल्या लेंकरांस, व आपल्या पश्चात् आपल्या घराण्यास परमेश्वराच्या मार्गांला लावून न्यायनीतीचें आचरण करावयाची आज्ञा द्यावी, आणि परमेश्वर अब्राहामाविषयी जें बोलला तें त्यास प्राप्त करून द्यावें. २० मग परमेश्वर म्हणाला, सदोम व गमोरा यांचा बोभाटा फार झाला आहे व त्यांचें पाप फार भारी आहे, २१ म्हणून त्यांच्या पातकांचा बोभाटा माझ्या कानी आला आहे, तशीच त्यांची करणी आहे की काय हें पाहावयास मी खाली जातो; तसें नसेल तर मला कडून येईल.

२२ तेथून ते पुरुष वकून सदोमाकडे चालते झाले; पण अब्राहाम तसाच परमेश्वरसमोर उभा होता.

२३ अब्राहाम जवळ जाऊन म्हणाला, तू दुर्जनाबरोबर धार्मिकाचाहि संहार खराच करणार काय ? २४ त्या नगरांत पन्नास धार्मिक असले तर त्यांचा तूं नास संहार करणार काय ? त्यांच्यांतल्या पन्नास धार्मिकांसाठी त्या नगराची तूं गय करणार नाही काय ? २५ या प्रकारची कृति तुजपासून दूर राहो. धार्मिकांची आणि दुष्टांची सारखीच गति होई असा दुर्जनाबरोबर सज्जनाचा वध करणें तुजपासून दूर राहो; सर्व जगाचा नियंता न्याय करणार नाही काय ? २६ परमेश्वर म्हणाला, मला सदोम नगरांत पन्नास धार्मिक आढळले तर त्यांच्याकारणें मी त्या सगळ्या स्थलाची गय करीन. २७ अब्राहाम म्हणाला, पाहा, मी केवळ धूळ

व राख असून प्रभूशी बोलण्याचा हिऱ्या करीत आहे; २८ कदाचित् पन्नासांला पांच उणे धार्मिक असले तर पांच उणे म्हणून तूं सर्व नगराचा नाश करिशील काय ? तेव्हां तो म्हणाला, मला तेथें पंचेचाळीस आढळले तर मी त्याचा नाश करणार नाही. २९ त्यांनी आपला आग्रह पुढें चालवून पुनः म्हटलें, तेथें कदाचित् चाळीसच आढळले तर ! तो म्हणाला, चाळीस आढळले तर त्या चाळीसांकरितां तसें करणार नाही. ३० मग तो म्हणाला, मी बोलतो याचा प्रभूला राम न यावा, तेथें कदाचित् तीसच आढळले तर ? तो म्हणाला, मला तीसच आढळले तर मी तसें करणार नाही. ३१ मग तो म्हणाला, पाहा, मी प्रभूशी बोलण्याचा हिऱ्या करीत आहे; तेथें वीसच आढळले तर ? तो म्हणाला, वीस आढळले तर त्या विसांकरितां मी त्याचा नाश करणार नाही. ३२ तो म्हणाला, प्रभूला राम न यावा; मी आणखी एकदा बोलतो; तेथें दहाच आढळले तर ? तो म्हणाला, दहा आढळले तर मी त्या दहांकरितां त्याचा नाश करणार नाही. ३३ मग अब्राहामाशी संभाषण समाप्त होताच परमेश्वर निघून गेला, आणि अब्राहाम आपल्या स्थानी परत आला.

१ मग संध्याकाळी ते दोघे दूत सदोमास १९ आले, तेव्हा लोट सदोमाच्या वेणींत बसला होता; त्यांस पाहून लोट उठून सामोरा गेला, आणि भूमीपर्यंत लवून त्यांनी त्यांस प्रणाम केले; २ तो त्यांस म्हणाला, पाहा, महाराज, आपल्या दासाच्या घरी येण्याची कृपा करा; आजची रात्र रहा. पाय धुवा व सकाळीं उठून सांगोस्थ व्हा; पण ते म्हणाले, नाही, आम्ही रात्रभर रस्त्यांतच मुकाम करूं; ३ पण त्यांनीं त्यांस फारच आग्रह केल्यावरून ते त्यांच्याबरोबर त्यांच्या घरी गेले; त्यांनीं त्यांच्यासाठीं भोजन तयार केले; त्यांनीं वेखमीर पोळ्या केल्या आणि ते जेवले. ४ ते निजावयास जाण्यापूर्वीच त्या सदोम नगरांतल्या लोकांनी, आबालद्वंदानीं चौहोंकडून येऊन तें घर वेडिलें. ५ ते लोटस हाक मारून म्हणाले, आज रात्री तुजकडे आलेले पुरुष कोठें

आहेत ? त्यांना बाहेर आण, म्हणजे आम्ही त्यांशीं समा-
गम करूं. ६ तेव्हां लोट दाराशीं त्यांजकडे गेला व त्यांन
आपल्यामागून कवाड लावून घेतलें. ७ तो म्हणाला,
बांधवहो, असलें दुष्कर्म करूं नका. ८ पाहा, माझ्या
दोन मुल्ये आहेत, त्यांनीं अद्यापि पुरुष पाहिलेला नाहीं;
मी त्यांना तुम्हांकडे आणूं काय ? तुमच्या नजरेस येईल
तसें त्यांजशीं वर्तन करा, पण ह्या पुरुषांस कांहीं करूं
नका, कां तर त्यांस आसरा व्हावा म्हणूनच ते माझ्या
छपराखालीं आले आहेत. ९ तेव्हां ते म्हणाले,
वाजूला सर. हा येथें थोडे दिवस राहावयास आला तो
आतां मोठा न्यायाधीश बनला आहे ! तर त्यांच्यापेक्षां
तुम्हीच अधिक खबर घेतों. असें म्हणून ते लोटास
जोरानें टकरलें लागले व कवाड फोडावयास गेले,
१० तों त्या पुरुषांनीं बाहेर हात काढून लोटास आंत
ओढून कवाड लावून घेतलें, ११ आणि घराच्या दाराशीं
जीं लहानघोर मनुष्यें जमलीं होतीं त्यांस त्यांनीं आंघळें
करून सोडिलें; मग तीं दार शोधून शोधून थकलीं.

१२ ते पुरुष लोटास म्हणाले, तुम्हीं आणखी
येथें कोणी आहेत काय ? तुम्हा जांबई, तुम्हे पुत्र, तुम्हा
कन्या आणि तुजें दुसरें कोणी या नगरांत असेल
त्यांस या स्थानांतून बाहेर काढ. १३ कारण आम्ही या
स्थानाचा नाश करणार आहों. या लोकांचा परमेश्वरा-
पुढें फार बोभाटा झाला आहे आणि यां नगराचा नाश
करण्यास परमेश्वरानें आम्हांस पाठविलें आहे.
१४ तेव्हां लोट बाहेर जाऊन आपल्या कन्यांशीं
विवाह केलेल्या आपल्या जांबयांस म्हणाला, उठा, या
स्थानांतून बाहेर पडा, कारण परमेश्वर या नगराचा
नाश करणार आहे; परंतु त्याच्या जांबयांस तो केवळ
विनोद करित आहेसें भासलें. १५ पहाट होताच
दुतांनीं लोटाला घाई करून म्हटलें, उठ, तुम्ही बायको
ब येथें असलेल्या तुम्हा दोन मुली यांस घेऊन नीघ,
नाहीं तर या नगराच्या पातकांत तूं भस्म होशील;
१६ पण तो दिरंगाई करूं लागला, तेव्हां परमेश्वराची
करुणा त्याजवर होती म्हणून त्या पुरुषांनीं त्याचा,
त्याच्या बायकोचा आणि त्याच्या दोघी कन्यांचा हात

धरून त्यांस ओढून बाहेर काढिलें आणि नगराबाहेर
आणून सोडिलें. १७ त्यांस बाहेर आणिल्यावर दुस
त्यास म्हणाला, आपला जीव घेऊन पळ; मागें पळू
नको व तळवटीत कोठें थांबू नको; डोंगराकडे पळ
काढ, नाही तर तूं भस्म होशील. १८ तेव्हां लोट
त्यांस म्हणाला, हे प्रभू, नको ! नको ! १९ पाहा,
ह्या तुम्हा दासावर तुम्ही रुपादृष्टि झाली आहे; माझा
जीव वांचविला ही तुम्ही मजवर अपार दया झाली
आहे; मला डोंगराकडे पळून जावणार नाहीं; न जाणों,
मजवर हें अरिष्ट येऊन मी मरून जाईन. २० तर
पाहा, पळून जाण्यास हें नगर जवळ असून लहान
आहे; तें किती लहान आहे पाहा; तिकडे मला पळून
जाऊं दे, म्हणजे माझा जीव वांचेल. २१ तेव्हां तो
त्याला म्हणाला, पाहा, तुम्हा याहि गोष्टीला मी मान्य
आहें; तूं म्हणतोस त्या नगराचा मी नाश करणार नाहीं.
२२ त्वरा कर, तिकडे पळून जा; कारण तूं तेथें जाऊन
पोहंचेपर्यंत मला कांहीं करितां येत नाहीं. यावरून
त्या नगराचें नांव सोअर (लहान) असें पडलें.

२३ लोट सोअरांत जाऊन पोहंचतो तों
पृथ्वीवर सूर्योदय झाला. २४ तेव्हां परमेश्वरानें
सदोम व गमोरा यांवर गंधक व अग्नि यांचा वर्षाव
आकाशांतून केला; २५ आणि तीं नगरें आणि ती
सर्वे तळवट, त्या नगरांतले सर्वे रहिवासी आणि तेथें
जमिनींत उगबलेले सर्वे कांहीं यांचा त्यांन विध्वंस केला;
२६ पण लोटाची बायको त्याच्यामागून चालली होती
ती मागें पाहत राहिली तों ती मिठाचा खांब झाली.
२७ इकडे अब्राहाम मोठ्या पहाटेस उठून, परमे-
श्वरापुढें तो उभा राहिला होता त्या ठिकाणीं गेल्ल.
२८ त्यांन सदोम व गमोरा आणि अवघा तळवटीचा
प्रदेश यांजकडे नजर फेकिली तों पाहा ! त्या प्रदेशांतून
अव्याच्या घुरासारखा धूर वर चालला होता.

२९ या प्रकारें देवानें त्या तळवटीतील नगरांचा
नाश केला त्या वेळीं देवानें अब्राहामाची आठवण
केली, आणि लोट राहत होता तेथल्या नगरांचा विध्वंस
करितेवेळीं लोटाला त्या प्रलयांतून बाहेर काढिलें.

३० नंतर लोट आपल्या दोघी कन्यांसहवर्तमान सोअरांतून निघून डोंगरावर जाऊन राहिला; त्याला सोअरांत राहण्यास भीति वाटली, आणि तो आपल्या दोघी कन्यांसहवर्तमान एका गुहेंत राहिला. ३१ एके दिवशी वडील कन्या धाकटीस म्हणाली, आपला बाप म्हतारा आहे, आणि जगाच्या रितीप्रमाणें आपल्याशीं येण्यास कोणी पुरुष पृथ्वीवर नाही; ३२ तर चल, आपण आपल्या बापास द्राक्षारस पाजू आणि त्याजपाशीं निजू; अशा प्रकारें आपल्या बापाचा वंश चालवू. ३३ त्यांनीं त्या रात्रीं आपल्या बापास द्राक्षारस पाजिला आणि वडील कन्या त्याजपाशीं जाऊन निजली; पण ती केव्हां निजली व केव्हां उठली हें त्याला कळलें नाहीं. ३४ मग दुसऱ्या दिवशी वडील धाकटीस म्हणाली, पाहा, काल रात्रीं मी बापापाशीं निजलें; तर आज रात्रींही आपण त्याला द्राक्षारस पाजू आणि तूं त्याजपाशीं जाऊन निज; अशा रितीनें आपण आपल्या बापाचा वंश चालवू. ३५ त्या रात्रींही त्यांनीं बापास द्राक्षारस पाजिला आणि धाकटी उठून जाऊन त्याजपाशीं निजली; पण ती केव्हां निजली व केव्हां उठली हें त्याला कळलें नाहीं. ३६ या प्रकारें लोटाच्या दोघी कन्या बापापासून गर्भवती झाल्या. ३७ वडील कन्येस पुत्र झाला, त्याचें नांव मवाब असें ठेविलें; आजमितीला जे मवाबी म्हणून आहेत त्यांचा हा मूळपुरुष. ३८ धाकटीसाहि पुत्र झाला, त्याचें नांव वेनअम्मी असें ठेविलें; आजमितीला जे अम्मोनी म्हणून आहेत त्यांचा हा मूळपुरुष.

१ अब्राहामानें तैथून दक्षिण प्रांताकडे प्रवास

२० करून कादश व शूर यांच्या दरम्यान मुकाम केला आणि कांहीं दिवस गरार येथें वस्ती केली.

२ आपल्या बायको सारा ही आपली बहीण आहे असें अब्राहाम सांगू लागला तेव्हां गाराचा राजा अबीमलेख यांन माणसें पाठवून सारेला आणविलें. ३ देव रात्रीं स्वप्नांत येऊन अबीमलेखाला म्हणाला, तूं ही जी स्त्री हरण केली आहेस तिजमुळे तुझा अंत झालाच म्हणून समज, कारण ती नवऱ्याची बायको आहे.

४ अबीमलेख कांहीं तिजपाशीं गेल्या नव्हता, म्हणून तो म्हणाला, प्रभू, तूं धार्मिक लोकांचाहि संहार करणार काय ? ५ ती माझा बहीण आहे असें तो मला म्हणाला नाहीं काय ? तसेंच तो माझा भाऊ आहे असें तीहि म्हणाली नाहीं काय ? मी सात्विक मनानें व निर्मळ हातांनीं हें केलें आहे. ६ देवानें त्याला स्वप्नांत म्हटलें, तूं सात्विक मनानें हें केलें हें मलाहि ठाऊक आहे, आणि मजविरुद्ध तुजकडून पाप घडूं नये म्हणून मी तुला आवरिलेहि; यास्तव मीं तुला तिला स्पर्श करूं दिला नाहीं. ७ आतां त्या मनुष्याची बायको त्याला परत दे, कां कीं तो संदेश आहे; तो तुजसाठीं प्रार्थना करील आणि तूं वांचशील; पण जर तूं तिला परत दिलें नाहीं, तर तूं व तुझें सर्वस्व यांचा खास अंत होईल हें जाण.

८ मग अबीमलेखानें मोठ्या पहाटेस उठून आपल्या सर्व सेवकांस बोलावून या सर्व गोष्टी त्यांना ऐकविल्या; तेव्हां तीं माणसें फार घाबरलीं.

९ अबीमलेखानें अब्राहामास बोलावून आणून म्हटलें, तूं आम्हांला हें काय केलें ? मीं तुझा असा कोणता अपराध केला कीं तूं मजवर व माझ्या राण्यावर असें महापातक आणिलें ? करूं नये असें वर्तन तूं मजशीं केलें. १० अबीमलेख अब्राहामास आणखी म्हणाला, तूं काय पाहून ही गोष्ट केली ? ११ अब्राहाम म्हणाला, या ठिकाणीं देवाचें भय अगदीं नाहीं, म्हणून हे लोक माझ्या बायकोसाठीं माझा घात करितील असें मला वाटलें. १२ शिवाय ती खरोखर माझी बहीण लागते, म्हणजे ती माझ्या बापाची कन्या; पण माझ्या आईची ती कन्या नव्हे म्हणून ती माझी बायको झाली. १३ देवानें मला माझ्या बापाचें घर सोडून भ्रमण करावयास लाविलें तेव्हां मी तिला म्हणालों, मजवर एवढी कृपा कर जीं आपण जिकडे जाऊं तिकडे हा माझा भाऊ आहे असें सांग. १४ मग अबीमलेखानें मॅदरें, बैल, दास व दासी हीं आणून अब्राहामास दिलीं आणि त्याची बायको साराहि त्याची त्याला परत दिली. १५ अबीमलेख म्हणाला, पाहा, माझा देश तुला मोकळा आहे; तुला बाटेल तेथें

राहा. १६ तो सारेला म्हणाला, पाहा, मी तुझ्या अभावास स्याच्या हजार मुद्रा देत आहे; त्यांच्या बरोलें तुझ्याबरोबरच्या सगळ्या लोकांची बोळेक्षाक होईल. या प्रकारे सर्वांसमोर तुझा उजळ माथा झाला आहे. १७ मग अब्राहामानें देवाची प्रार्थना केली, तेव्हां देवानें अवीमलेख, त्याची बायको व त्याच्या दासी यांस बरे केलें, आणि त्यांस मुलें होऊं लागलीं. १८ कारण अब्राहामाची बायको सारा हिजमुळें परमेश्वरानें अवीमलेखाच्या घराण्यांतल्या सर्व स्त्रियांचे गर्भाशय अगदीं बंद केले होते.

२१ यानंतर परमेश्वरानें आपल्या म्हणण्या-प्रमाणें सारेवर अनुग्रह केला आणि तिला दिलेलें वचन पुरें केलें. २ सारा गर्भवती झाली; देवानें सांगितलेल्या समयीं अब्राहामाला म्हातारपणीं तिजपासून पुत्र झाला. ३ अब्राहामाला सारेपासून पुत्र झाला त्याचें नांव त्यानें इसहाक ठेविलें. ४ अब्राहामानें आपला पुत्र इसहाक आठ दिवसांचा झाला तेव्हां देवाच्या आज्ञेप्रमाणें त्याची सुंता केली. ५ इसहाक झाला तेव्हां अब्राहाम शंभर वर्षांचा होता. ६ सारा म्हणाली, देवानें मला इसविलें आहे; जो कोणी हें ऐकेल तो माझ्याबरोबर हसेल. ७ ती आणखी म्हणाली, सारा मुलांस स्तन पाजील असें अब्राहामास कोण म्हणाला असता ! पाहा, त्याच्या म्हातारपणीं मजपासून त्याला पुत्र झाला आहे !

८ तो बाळ मोठा झाला तेव्हां त्याची थानमोड केली; इसहाकाची थानमोड झाली तेव्हां अब्राहामानें मोठी मेजवानी दिली. ९ हागार मिसरिणीस अब्राहामापासून झालेल्या पुत्राला खिदळताना सारें पाहिलें. १० तेव्हां ती अब्राहामास म्हणाली, या दासीस व हिच्या पुत्रास घालवून या; माझा पुत्र इसहाक याजबरोबर या दासीचा पुत्र वारस नसावा. ११ अब्राहामास आपल्या पुत्रास्तव ही गोष्ट फार वाईट वाटली. १२ तेव्हां देव अब्राहामास म्हणाला, तुझा पुत्र व तुझी दासी यांकरितां तुला ही गोष्ट वाईट न वाटावी; सारा तुला जें कांहीं सांगते तें सगळें ऐक; कारण

तुझ्या वंशाचें नांव इसहाकच चालविणार. १३ या दासीच्या पुत्रापासूनहि मी एक राष्ट्र निर्माण करील; कारण तो तुझें बीज आहे. १४ नंतर अब्राहामानें मोठ्या पहाटेस उठून भाकरी व पाण्याची मसक आणून हागारेच्या खांब्यावर ठेविली आणि तिचा मुळा तिच्या हवालीं करून तिला रवाना केलें; ती निघून बर-शेबाच्या अरण्यांत भटकत राहिली. १५ मसकेतील पाणी संपल्यावर तिनें तें मूल एका झुडपांखाळीं टाकिलें, १६ आणि ती बाणाच्या टप्प्यातकी दूर जाऊन त्याच्याकडे तोंड करून बसली; ती मनांत म्हणाली, मी आपल्या मुलाचा शय्युळ बोळ्यांनीं पाहूं नये; आणि ती त्याच्याकडे तोंड करून बसून हंबरडा फोडून रडूं लागली. १७ देवानें मुलाची दीन वाणी ऐकली व देवाच्या वृत्तानें आकाशांतून हाक मारून हागारला म्हटलें, हागारे, तूं कष्टी कां ? मिळ नको, कारण मूल आहे तेथून देवानें त्याची दीन वाणी ऐकली आहे. १८ ऊठ, मुलास उबेळून आपल्या हृतीं घट भर; त्याच्यापासून मोठें राष्ट्र निर्माण होईल असें मी करीन. १९ मग देवानें तिचे बोळे उचडिले व पाण्याचा झरा तिच्या दृष्टीस पडला; तेव्हां तिनें जाऊन मसकेत पाणी भरिलें व मुलास पाजिलें. २० देव त्या मुलाचा पाठिराखा झाला व तो रानांत लहानाचा मोठा होऊन तिरंदाज झाला. २१ तो पारानाच्या अरण्यांत वस्ती करून राहिला, आणि त्याच्या आईनें त्याला मिसर देशांतली बायको केली.

२२ त्या सुमारास असें झालें कीं अवीमलेख व त्याचा सेनापति पीकोल हे अब्राहामास म्हणाले, जें कांहीं तूं करितोस त्यांत देव तुझ्याबरोबर आहे. २३ तर तूं मला आतां येथें देवाच्या शपथेवर असें सांग कीं मी तुजसां, तुझ्या पुत्रपौत्रांशीं कपट करणार नाहीं, आणि जशी तूं मजवर कृपा केली तशी मी तुजवर व ज्या देशांत मीं उपरी होऊन राहिलों आहे त्या झा देशावर कृपा करीन. २४ अब्राहाम म्हणाला, बरे, अशी शपथ मी वाहतों. २५ मग, अवीमलेखाच्या चाकरांनीं पाण्याची एक विहीर जुलमानें

हस्तगत केली होती त्याबद्दल अब्राहामानें अभी-मलेखास दोष लाविला. २६ अभीमलेख म्हणाला, हें कोणी केले हें मला ठाऊक नाही; तूं मला हें कधी सांगितलें नव्हतें; आणि मीहि हें एकलें नव्हतें, आजच एकलें. २७ मग अब्राहामानें मेंढरें व बैल आपून अभीमलेखास दिले आणि त्या दोघांनी परस्परांची करार केला. २८ अब्राहामानें कळपांतलीं सात कोकरें वेगळीं काढून ठेविलीं. २९ तेव्हां अभीमलेख अब्राहामास म्हणाला, तूं हीं सात कोकरें वेगळीं काढून ठेविलीं तीं कशाळा? ३० तो म्हणाला, तूं हीं सात कोकरें माझ्या हातून प्यावीं, म्हणजे ही विहीर मी कणिली आहे असें माझ्या तर्फेचें प्रमाण होईल. ३१ यावरून त्या स्वलाचें नांव त्यानें बैर-शेबा (शपथेची विहीर) असें ठेविलें; कारण तेथें त्या दोघांनीं शपथपूर्वक करार केला. ३२ बैर-शेबा येथें त्या दोघांचा करार झाल्यावर अभीमलेख व त्यांचा सेनापति पीकोल हे निघून पल्लिष्टांच्या देशीं परत गेले. ३३ मग अब्राहामानें बैर-शेबा येथें झाऊ नांवाचा वृक्ष लाविला आणि तेथें सनातन देव परमेश्वर याच्या नामानें प्रार्थना केली. ३४ अब्राहामास हा पल्लिष्टांच्या देशांत बहुत काळ उपरी म्हणून राहिला.

१ या गोष्टी बद्दल्यावर असें झालें कीं २२ देवानें अब्राहामास कसोटीस लाविलें; त्यानें अब्राहामा, अशी हाक मारिली, तेव्हां अब्राहाम म्हणाला, काय आह्मा? २ देव म्हणाला, तुला पुत्र, तुला एकुलता एक प्रिय पुत्र इसहाक यास घेऊन मोरिया देशांत जा आणि मी तुला सांगेन त्या दोंगरावर त्याचें होमार्पण कर. ३ तेव्हां अब्राहामानें मोठ्या पहाटेस उठून आपल्या गाड्यावर खोपीर घातलें, आपल्याबरोबर दोषे सेवक व आपला पुत्र इसहाक यांस घेतलें, आणि होमार्पणासाठीं लाकडें फोडून घेतलीं. ४ देवानें सांगितलेल्या ठिकाणीं तो निघून गेला. ५ तिसरे दिवशीं अब्राहामानें डोळे वर करून ती जागा दुरून पाहिली. ५ अब्राहाम आपल्या चाकरांस म्हणाला, येथें गाड्यापाशीं राहा, मुलगा व मी

पलीकडे जातो आणि देवाची उपासना करून परत येतो. ६ तेव्हां अब्राहामानें होमाचीं लाकडें घेऊन आपला पुत्र इसहाक याच्या पाठीवर ठेविलीं आणि आपल्या हातीं विस्तव व सुरा घेतला, आणि ते दोषे बरोबर चालले. ७ तेव्हां इसहाकानें आपला बाप अब्राहाम यास म्हटलें, बाबा! आणि तो म्हणाला, काय म्हणतोस बाळा? त्यानें म्हटलें, पाहा, विस्तव व लाकडें आहेत पण होमबलीसाठीं कोकरू कोठें आहे? ८ त्यास अब्राहाम म्हणाला, बाळा, देव स्वतः होमबलीसाठीं कोकरू पाहून देईल; आणि ते दोषे बरोबर चालले.

९ देवानें त्याला सांगितलेल्या जाणीं ते आले तेव्हां अब्राहामानें तेथें वेदी उभारिली, तिजवर लाकडें रचिलीं आणि आपला पुत्र इसहाक यास नांधून वेदीवरच्या लाकडांवर ठेविलें. १० मग अब्राहामानें आपला पुत्र बघण्यासाठीं हात पुढें करून सुरा घेतला. ११ तेव्हां परमेश्वराच्या वृत्तानें त्यास आकाशांतून हाक मारून म्हटलें, अब्राहामा! अब्राहामा! तो म्हणाला, काय आह्मा? १२ मग तो बोळला, तूं मुलावर आपला हात चालवूं नको, त्याला कांहीं करूं नको; कारण तूं आपल्या पुत्रास, आपल्या एकुलत्या एका पुत्रासहि मला अर्पिण्यास मागेंपुढें पाहिलें नाही, यावरून तूं देवला भिऊन चालणारा आहेस हें मला दिसून आलें. १३ तेव्हां अब्राहामानें डोळे वर करून पाहिलें तों आपल्यामागें झुडपांत शिंगें गुंतलेला एक एडका त्यास दिसला; मग अब्राहामानें तो घेऊन आपल्या पुत्राच्या ऐबजीं अर्पण केला. १४ आणि अब्राहामानें त्या स्थानाचें नांव याकबे-यिरे (परमेश्वर पाहून देईल) असें ठेविलें; त्यावरून परमेश्वराच्या गिरीवर पाहून देण्यांत येईल असें आजवर बोलतात.

१५ परमेश्वराच्या वृत्तानें आकाशांतून अब्राहामाला दुसऱ्यानें हाक मारून म्हटलें, १६ परमेश्वर म्हणतो, मी आपली शपथ बाहून सांगतो कीं तूं हें कृत्य केले; आपल्या पुत्रास, आपल्या एकुलत्या एका पुत्रास मला अर्पिण्यास तूं मागेंपुढें पाहिलें नाही; १७ यास्तव मी तुझें कल्याण करीनच

करीन व बुद्धि व बुद्धि करून तुम्ही संतति आकाशांतील ताऱ्यांइतकी, समुद्रीतीरेच्या बाळहतन्नी होईल असे करीन; तुम्ही संतति आपल्या शत्रूंचीं नगरे हस्तगत करील; १८ तू माझा शब्द ऐकला म्हणून पृथ्वीवरचीं सर्व राष्ट्रे तुझ्या संततीच्याद्वारे अभीष्ट पावतील. १९ मग अब्राहाम आपल्या चाकरांकडे परत आला, आणि ते उठून त्याजबरोबर बैर-शेवा येथे गेले; आणि अब्राहाम बैर-शेवा येथे राहिला.

२० या गोष्टी घडल्यानंतर कोणी येऊन अब्राहामास सांगितले, पाहा, तुझा भाऊ नाहोर यास मिल्केच्या पोटी पुत्रसंतति झाली आहे. २१ जस हा त्याचा ज्येष्ठ पुत्र, त्याचा भाऊ बूज व अरामाचा पूर्वज कमुबेल, २२ आणि केसद, हजो, पिळदास, यिदलाप व बथुबेल. २३ बथुबेलास रिबका झाली; अब्राहामाचा भाऊ नाहोर याला मिल्केच्या पोटी हे आठ पुत्र झाले; २४ आणि त्याची उपपत्नी रेऊमा हिला तेवढा, गहाम, तदश व माका हीं मुले झालीं.

१ सारा एकशेसत्तावीस वर्षे जगली; एवढेंच तिचें आयुष्य होतें. २ सारा ही कनान देशांतील किर्याथ-आरवा (तेंच हेब्रोन) येथे मृत्यु पावली, आणि अब्राहाम तिजसाठीं शोक व विलाप करण्यास तेथे आला. ३ अब्राहाम आपल्या मयताजवळून उठून हेथीस म्हणाला, ४ मी तुमच्यामध्ये उपरी व परदेशी आहे; माझ्या मालकीचें कबरस्तान तुमच्यामध्ये असावें म्हणून मला जागा द्या, म्हणजे मी आपल्या मक्तास दृष्टीआड करीन. ५ तेव्हां हेथी अब्राहामास म्हणाले, ६ स्वामी, आमचें ऐका; आमच्यामध्ये आपण देवाचे एक सरदार आहे; आपण आमच्या बाटले त्या बडग्यांत आपल्या मयतास मृतमाती द्या; आपल्या मक्तास मृतमाती देण्यासाठीं आपलें खासगीचें थडगें देण्यास आमच्यांतला कोणीहि अनमान करणार नाही. ७ तेव्हां अब्राहामानें उठून त्या देशच्या लोकांस म्हणजे हेथीस नमन केलें. ८ तो त्यांस म्हणाला, मी आपल्या मयतास दृष्टीआड करावें अशी तुमची इच्छा असल्यास माझें म्हणें ऐका : एफोन बिन सोहर याज-

पक्षां रवबदली करा कीं ९ त्याच्या शेताच्या सीमेच्या आंत असलेली त्याची मकपेला नांवाची गुहा आहे; ती त्यानें तुमच्यामध्ये माझ्या मालकीचें कबरस्तान व्हावें म्हणून पुरी किंमत घेऊन मला द्यावी. १० एफोन हिती हा हेथीमध्ये बसलेला होता, तो हेथीच्या समक्ष, त्याच्या गांवच्या वेशीपून जाणाऱ्यायेणाऱ्या सर्वांसमक्ष, अब्राहामास म्हणाला, ११ स्वामी, नाही, माझे ऐका : तें शेत आणि त्यांत असलेली गुहा हीं माझ्या भाऊनांदांसमक्ष मी आपणाला देतो, तेथे आपल्या मयतास माती द्या. १२ तेव्हां अब्राहामानें त्या देशच्या लोकांस नमन केलें, १३ आणि त्या देशच्या लोकांसमक्ष तो एफोनास म्हणाला, माझें एवढें अवश्य ऐक : मी शेताचा पैका देतो तो मजकडून घे म्हणजे मी आपल्या मयतास तेथें मृतमाती देईन. १४ एफोनानें अब्राहामास उतर केलें, १५ स्वामी, माझें ऐका : ही अवधी चारशें शेकेल रुपें किंतीची जमीन, तिचें काय मोठें ? आपण आपल्या मयतास मृतमाती द्या. १६ अब्राहामानें एफोनाचें म्हणणें कबूल करून हेथीच्या देवता सांगितला होता तेवढा पैका म्हणजे चलनी चारशें शेकेल रुपें त्यास तोडून दिलें.

१७ याप्रमाणें एफोनाचें शेत जें मनेच्यासमोर मकपेलांत होतें तें व त्यांतील गुहा, आणि शेतांतील आणि चतुःसीमांतील सर्वे झाडेसुद्धें १८ हेथींसमक्ष, वेशीपून जाणाऱ्यायेणाऱ्या सर्वांसमक्ष, अब्राहामाच्या कबजांत पूर्णपणें आलीं. १९ नंतर अब्राहामानें आपली बायको सारा हिला कनान देशांतलें मन्ने (तेंच हेब्रोन) बसमोर मकपेलाच्या शेतांतील गुहेत पुरिलें; २० आणि तें शेत गुहेसहित वंशपरंपरा कबरस्तान व्हावें म्हणून हेथींकडून अब्राहामास प्राप्त झालें.

१ अब्राहाम आतां वयोवृद्ध होऊन अगदीं २४ जराप्रस्त शाल्य; परमेश्वरानें अब्राहामाचें सर्वे बळकतीत अभीष्ट केलें होतें. २ अब्राहामाच्या सर्वेस्वाचा कारभार पाहणारा एक म्हातारा सेवक होता, त्याला त्यानें म्हटलें, तूं आपला हात माझ्या मांडीखाली ठेव. ३ मी तुला परमेश्वराची, आकाश व पृथ्वी यांच्या

२३

२४

देवाची शपथ घालून सांगतो की ज्या कनानी लोकांत मी राहत आहे त्यांच्या कन्यांतली कोणी माझ्या पुत्रास नवरी पाहू नको. ४ तर माझ्या देशी माझ्या आसांकडे जा आणि तेथून माझा पुत्र इसहाक याच्यासाठी नवरी पाहून आण. ५ त्याचा सेवक त्याला म्हणाला, यदा-कदाचित् बंधू मजबरोबर या देशांत येण्यास कबूल झाली नाही तर ज्या देशांतून तूं आलास त्यांत परत तुझ्या पुत्रास मी घेऊन जावें काय? ६ तेव्हां अब्राहाम त्यास म्हणाला, खबरदार, माझ्या पुत्रास तिकडे न्यावयाचें नाही. ७ स्वर्गीच्या ज्या परमेश्वर देवानें मला माझ्या बापाच्या घरांतून, माझ्या जन्मभूमींतून आणिलें आणि मला शपथपूर्वक सांगितलें की हा देश मी तुझ्या संततीला देईन, तो देव आपला दूत पाठवील, तो तुझ्या अप्रमाणी चालेल, आणि तूं तेथूनच माझ्या पुत्रासाठी नवरी आण. ८ पण ती बधू तुजबरोबर येण्यास कबूल झाली नाही तर तूं या माझ्या शपथेंतून मोकळा होशील; मात्र माझ्या पुत्रास पुनरपि तिकडे नेऊं नको. ९ तेव्हां त्या सेवकानें आपला धनी अब्राहाम याच्या मांडीखाली हात ठेवून त्याप्रमाणें शपथ वाहिली. १० मग तो सेवक आपल्या धन्याच्या उंटापैकी वहा उंट घेऊन निघाला; त्याच्या धन्याची सर्वे मालमत्ता त्यांच्या हाती होती; तो अराम-नहराईम (मेसोपटेम्या) यांतील नाहोर नगरांत गेला. ११ संध्या-काळी किंवा पाणी भरण्यास बाहेर निघतात त्या सुमारास त्यानें नगराबाहेरील विहिरीजवळ आपले उंट बसविले, १२ आणि तो बोलला, हे परमेश्वरा, माझा धनी अब्राहाम याच्या देवा, तूं आज कृपा करून माझी कार्यसिद्धि कर; माझा धनी अब्राहाम याजवर प्रसाद कर. १३ पाहा, मी या पाण्याच्या विहिरीपाशी उभा आहे, आणि नगर-बासी कन्या पाणी भरावयास बाहेर येत आहेत. १४ तर असें घडून येऊं दे की ज्या मुलीस मी म्हणेंन, मला पाणी पाजण्यासाठी आपली घागर उतर, आणि ती मला म्हणेल, तूं पी आणि तुझ्या उंटासहि मी पाजितें, तीच तुझा सेवक इसहाक याच्यासाठी तूं नेमिलेखी असो; यावरून मला कळेल की तूं माझ्या धन्यावर प्रसाद केला आहे.

१५ त्याचें बोलणें संपलें नाहीं तोंच अब्राहामाचा बंधु नाहोर याची बायको मिल्का हिचा पुत्र बधुवेल यास झालेली रिबका खांद्यावर घागर घेऊन पुढें आली. १६ ही मुलगी दिसावयाला फार सुंदर होती; ती कुमारी होती; तिनें पुरुष पाहिला नव्हता; ती विहिरींत उतरली व घागर भरून वर आली. १७ तेव्हां तो सेवक धावत जाऊन तिला गांठून म्हणाला, तुझ्या घागरीतले थोडें पाणी मला पाज. १८ ती म्हणाली, पी, बाबा; आणि तिनें ताबडतोब आपल्या हातावर घागर उतरून त्याला पाणी पाजिलें. १९ त्याला पुरें इतकें पाणी पाजित्यावर ती म्हणाली मी तुझ्या उंटासाठी पाणी आणून त्यांस पुरें इतकें पाजितें. २० मग तिनें त्वरा करून घागर डोणींत रिचविली व पुनः पाणी आणावयास ती विहिरीकडे धावत गेली; असें तिनें सर्व उंटांस पुरें इतकें पाणी पाजिलें. २१ तेव्हां तो मनुष्य अचंबा करून तिजकडे पाहत राहिला; परमेश्वरानें आपला प्रवास सफळ केला किंवा कसें याचा विचार करित तो स्तब्ध राहिला. २२ उंटांचें पाणी पिणें झाल्यावर त्या मनुष्यानें अर्धा शेकेल भार सोन्याची एक नथ व तिच्या हातांत घालण्यासाठी दहा शेकेल भार सोन्याच्या दोन बांगळ्या काढिल्या, २३ आणि तो म्हणाला, तूं कोणाची कन्या आहेस हें मला सांग; तुझ्या बापाच्या घरीं अप्रमांस उतरावयाला जागा आहे काय? २४ ती त्यास म्हणाली, मिल्केच्या पोटी नाहोरस झालेल्या बधुवेलची मी कन्या. २५ ती आणखी त्यास म्हणाली, आमच्या येथें पेंढा व वैरण हवी तितकी आहे, आणि उतरावयास जागाहि आहे. २६ तेव्हां त्या मनुष्यानें नमून परमेश्वराचें स्तवन केलें. २७ तो म्हणाला, माझा धनी अब्राहाम याचा देव परमेश्वर धन्य आहे; त्यानें माझ्या धन्यावर दया करण्याचें व त्याजशीं सत्यतेनें वर्तण्याचें सोडिलें नाहीं; परमेश्वरानें मला नीट वाट दाखवून माझ्या धन्याच्या भावाच्या घरीं पांचविलें आहे. २८ तेव्हां त्या मुलीनें धावत जाऊन आपल्या आईच्या घरच्यांस ही हकीकत कळविली. २९ रिबकेला एक

मळ होता, त्याचें नांव लखान असें होतें; तो विहिरी-
पाणी त्या मनुष्याकडे धावत गेला. ३० त्यानें नथ
व आपल्या बहिणीच्या हातांतल्या बांगळ्या पाहिल्या
आणि, मला तो मनुष्य असें असें म्हणाला, हे रिबकेच्या
तोंडचे शब्द ऐकले, तेव्हा तो त्या मनुष्याकडे आला
आणि पाहतो तो उंटोपाशीं विहिरीजळ तो उभा
आहे. ३१ तेव्हां त्यानें म्हटलें, परमेश्वराचा प्रसाद
पावलेल्या, आंत ये; बाहेर कां उभा आहेस ? मीं
तुझ्यासाठीं घर व तुझ्या उंटोसाठीं जागा तयार केली
आहे. ३२ मग तो मनुष्य घरांत आला; आणि लखानानें
उंटोच्या कंटाळी सोडून त्यांस पेंढावरण दिली, आणि
त्यास व त्याच्या बरोबरच्यांस पाय धुण्यास पाणी दिलें.

३३ त्याच्यापुढें अन्न वाढिलें तेव्हां तो म्हणाला,
मी आपलें येण्याचें प्रयोजन सांगण्याच्या आधीं जेव-
णार नाहीं. तेव्हां त्यानें म्हटलें, सांग. ३४ तो
म्हणाला, मी अब्राहामाचा सेवक आहे. ३५ परमे-
श्वरानें माझ्या धन्याचें फार कल्याण केलें आहे; तो
चोर झाला आहे; त्यानें त्याला गुरें, मेंढरें, सोनें, हपें,
दाखदासी, उंट व गाढवें हीं दिलीं आहेत. ३६ माझ्या
धन्याची बायको सारा हिला वृद्धापकाळीं त्याजपासून
पुत्र झाला, त्याला त्यानें आपलें सर्वस्व दिलें आहे.
३७ आणि माझ्या धन्यानें मला शपथ घालून सांगितलें
आहे कीं ज्या कनान्यांच्या देशांत मी राहत आहे
त्यांच्या कन्यांतली कोणी माझ्या पुत्रास नवरी करूं
नको; ३८ तर माझ्या बापाच्या घरीं माझ्या आसांकडे
जा आणि तेथून माझ्या पुत्रास नवरी पाहून आण.
३९ तेव्हां मीं आपल्या धन्यास म्हटलें, बघू मजबरोबर
कदाचित् येणार नाहीं. ४० तेव्हां तो मला म्हणाला,
परमेश्वर मजसमोर आहे असें समजून मी चललों
आहें; तो आपल्या दूतास तुजबरोबर पाठवून तुला
प्रवास सफळ करील, आणि तूं माझ्या आसांकडे,
माझ्या पित्याच्या घराण्यांतून माझ्या पुत्रास नवरी
आण; ४१ तूं माझ्या आसांकडे गेलस म्हणजे माझ्या
शपथेंतून भोकळा होशील; मुलगी देण्यास ते कबूल
न झाले तर तूं माझ्या शपथेंतून भोकळा होशील-

४२ मी आज विहिरीपाशीं आलों तेव्हां
बोललों : माझा धनी अब्राहाम याच्या देवा
परमेश्वरा, मी जो प्रवास केला आहे तो सफळ
करणार असलास तर ४३ पाहा, मी या पाण्याच्या
विहिरीपाशीं उभा आहे; तर असें वचून येवो कीं
पाणी भरण्यास जी मुलगी येईल तिला धी म्हणून,
तुझ्या बागरींतलें थोडें पाणी मला पाज; ४४ आणि
ती मला म्हणेल, तूं पी व मी तुझ्या उंटोसहि पाणी
आणितें; तीच ही परमेश्वरानें माझ्या धन्याच्या पुत्रा-
साठीं नेमिलेली आहे असें ठरो. ४५ माझ्या मनांत-
ल्या मनांत हें बोलणें संपलें नाहीं तोंच रिबका
खांडावर चणार घेऊन तेथें आली आणि तिनें विहिरींत
उतरून पाणी भरिलें; मग मी तिला म्हणालों,
मला थोडें पाणी पाज. ४६ तिनें लागलीच आपल्या
हातावर चणार उतरून म्हटलें, तूं पी व तुझ्या उंटो-
सहि मी पाजितें. तेव्हां मी पाणी प्यालों व तिनें
उंटोसहि पाणी पाजिलें. ४७ मग मी तिला विचारिलें,
तूं कोणाची कन्या ? ती म्हणाली, नाहोरापासून मिक्केस
झालेल्या बधुवेलाची मी कन्या; तेव्हा मी तिच्या
नाकेंत नथ व हातांत बांगळ्या घातल्या. ४८ मी
मस्तक लजवून परमेश्वरास नमन केलें आणि माझ्या
धन्याच्या भावाची कन्या त्याच्या पुत्रासाठीं न्यावी
म्हणून माझा धनी अब्राहाम याचा देव परमेश्वर यानें
मला नीट वाट दाखविली म्हणून मी त्याचें स्तवन केलें.
४९ तर आतां माझ्या धन्याशीं स्नेहाचा व सत्याचा
व्यवहार करणार असलां तर तसें संजा, नसत्यास तसें
सांगा; म्हणजे मी उजवीडावी वाट घरीन.

५० यावर लखान व बधुवेलाचीं उतर केलें, ही
गोष्ट परमेश्वराकडून आली आहे; तुला आमच्यानें
बरेवांसिद्ध कांहीं बोलवत नाहीं. ५१ पाहा, रिबका
तुझ्यापुढें आहे; तिला घेऊन जा; परमेश्वराच्या सांगण्या-
प्रमाणें ती तुझ्या धन्याच्या पुत्राची बायको होईल हे.

५२ अब्राहामाच्या सेवकानें त्यांचे हे शब्द ऐकले
तेव्हां त्यानें भूमीकडे लक्ष्य परमेश्वरास नमन केलें.
५३ मग त्या सेवकानें सोनियां रुपाचे दाहिने व वरें

काहून रिबकेला दिली आणि तिचा भाऊ व तिची आई यांस बहुमोल चिजा दिल्या. ५४ मग त्यानें व त्याच्या बरोबरच्या मनुष्यांनीं खाणेंपिणें करून ती रात्र तेथें घालविली; सकाळीं उठल्यावर तो म्हणाला, माझ्या धन्याकडे जावयाला मला निरोप या. ५५ हें ऐकून तिचा भाऊ व आई हीं म्हणालीं, मुलीला आमच्याजवळ थोडे दिवस, निदान दहा दिवस, राहू या; मग ती येईल; ५६ पण तो त्यांना म्हणाला, परमेश्वरानें, माझा प्रवास सफळ केला आहे, तर मला ठेवून घेऊ नका; मला निरोप या, मला आपल्या धन्याकडे जाऊं या. ५७ तेव्हां ते म्हणाले, आम्ही मुलीस बोलावून ती काय म्हणते तें विचारूं. ५८ त्यांनीं रिबकेस बोलावून विचारिलें, तूं या मनुष्याबरोबर जातेस काय? ती म्हणाली, जातें. ५९ मग त्यांनीं आपली बहीण रिबका, तिची दाई, अब्राहामाचा सेवक व त्याचीं माणसें यांची रवानगी केली. ६० त्यांनीं रिबकेला आशीर्वाद देऊन म्हटलें, बाईगे, तूं सहसाकधीची, लक्षावधीची जननी हो, व तुझी संतति आपल्या वैश्यांच्या नगरांची मत्ता पावो. ६१ मग रिबका व तिच्या सख्या उठल्या आणि उंटांवर बसून त्या मनुष्याच्या मागून गेल्या; याप्रमाणें तो रिबकेस घेऊन गेला.

६२ इकडे इसहाक लहाय-रोई विहिरीकडून आला होता; तो दक्षिण प्रांती राहत असे. ६३ इसहाक हा संध्याकाळच्या वेळीं ध्यान करावयास रानांत गेला असतां त्यानें नजर वर करून पाहिलें तों त्याला उंट येतांना दिसले. ६४ रिबकेनें डोळे वर करून इसहाकाला पाहिलें तेव्हां ती उंटावरून उतरली. ६५ तिनें त्या सेवकास विचारिलें, हा रानांत आपणांस सामोरा येत आहे तो कोण? सेवक म्हणाला, हा माझा धनी; तेव्हां तिनें बुरखा घेऊन आपलें अंग झाकिलें. ६६ मग आपण काय काय केले तें सर्व त्या सेवकानें इसहाकास सांगितलें. ६७ मग इसहाकानें तिला आपली आई सारा हिच्या डेंयांत आणिलें; त्यानें रिबकेचा अंगीकार केला व ती त्याची पत्नी झाली, आणि तिच्यावर त्याचें प्रेम होतें; आणि आपल्या आईच्या पश्चात् इसहाक सांत्वन पावला.

१ अब्राहामानें दुसरी बायको केली, तिचें नांव कदूरा. २ त्याला तिच्या पोटी जिझान, यक्षान, मदान, मिधान, इत्नाक व शुह हे पुत्र झाले. ३ यक्षानास शवा व ददान हे झाले; आणि ददानाचे पुत्र अझरी, लदूशी व लऊमी हे होते. ४ मिधानाचे पुत्र एफा, एफर, हनोख, अबीदा व एल्दा हे होते. हा सर्व कदूरेचा वंश. ५ अब्राहामानें आपलें सर्वस्व इसहाकास दिलें. ६ आणि अब्राहामाच्या उपपत्नी होत्या त्यांच्या पुत्रांस त्यानें देणग्या देऊन आपल्या हयातींतच आपला पुत्र इसहाक याजपामून वेगळें करून पूर्वेकडे पूर्व देशीं लावून दिलें. ७ अब्राहामाच्या आयुष्याचीं वर्षे एकशेंचहत्तर होती. ८ अब्राहाम पुन्या वयाचा चांगला म्हतारा होऊन मरण पावला व आपल्या पितरांस जाऊन मिळाला. ९ मग त्याचे पुत्र इसहाक व इस्माएल यांनीं त्यास एफोन विन सोहूर हिली याच्या मग्सेसमोरिल शेतांतल्या मकपेलाच्या गुहेंत पुरिलें. १० हें शेत अब्राहामानें हेथीपामून विकत घेतलें होतें, आणि तेथेंच अब्राहाम व त्याची बायको सारा यांस पुरिलें. ११ अब्राहामाच्या मृत्यूनंतर देवानें त्याचा पुत्र इसहाक याचें अभीष्ट केलें; इसहाक हा त्या वेळीं लहाय-रोई विहिरीजवळ राहत असे.

१२ सारेची दासी मिसरीण हागार हिजपामून अब्राहामाला इस्माएल नांवाचा पुत्र झाला, त्याची वंशावळ ही : १३ इस्माएलाच्या पुत्रांचीं नांवें त्यांच्या वंशाप्रमाणें हीं होत : नबायोथ हा इस्माएलाचा ज्येष्ठ पुत्र आणि केदार, अदबील, मिससाम, १४ मिश्मा, दुमा, मस्ता. १५ हदद, तेमा, यतूर, नापीश व केदमा १६ हे इस्माएलाचे पुत्र; त्यांच्या गांवांवरून व त्यांच्या गोटांवरून त्यांस पडलेलीं नांवें हीं; हे आपआपल्या वंशाचे बारा संस्वार होत. १७ इस्माएलाच्या आयुष्याचीं वर्षे एकशेंसवतीस झाल्यावर तो मरण पावला व आपल्या पितरांस जाऊन मिळाला. १८ त्याचे वंशज हवीलापामून शर देशापर्यंत वस्ती करून राहिले; हा देश मिसरासमोर असून अझरकडे जाताना लम्बो; ह्याप्रमाणें तो आपल्या भाऊबंदांच्या देखत पूर्वेस जाऊन राहिला.

१९. अब्राहामाचा पुत्र इसहाक याची वंशावळ ही : अब्राहामानें इसहाकास जन्म दिला. २० इसहाक चाळीस वर्षांचा झाला तेव्हां त्यानें अरामी लवान याची बहीण पदन-अरामांतील अरामी बधुवेल याची कन्या रिबका ही बायको केली. २१ इसहाकानें आपल्या बायकोसाठीं परमेश्वराची विनवणी केली, कारण ती वामा होती; परमेश्वरानें त्याची विनवणी ऐकली आणि त्याची स्त्री रिबका गर्भवती झाली. २२ तिच्या उदरांत मुलें एकमेकांशीं झगडूं लागलीं तेव्हां ती म्हणाली, असें चाललें तर मीं जगावें तरी कशांल ? हें काय असेल तें परमेश्वराला विचारण्यास ती गेली. २३ परमेश्वर तिला म्हणाला :—

तुझ्या गर्भाशयांत दोन राष्ट्रं आहेत,

तुझ्या उदरांतून दोन राष्ट्रं भिन्न होऊन निघतील;

एक राष्ट्र दुसऱ्याहून प्रबळ होईल;

आणि बडील धाकट्याचा अंकित होईल.

२४ तिचे दिवस भरून प्रसूतिसमय आला; तेव्हां पाहा, तिच्या उदरांत जुळीं मुलें होती. २५ पहिलें तांबूस वर्णाचें असून त्याचें सर्व अंग केशवृद्धासारखें होतें; त्याचें नांव एसाव असें ठेविलें. २६ त्यानंतर त्याचा भाऊ बाहेर आला; त्याचा हात एसावाच्या टांचेला होता म्हणून त्याचें नांव याकोब असें ठेविलें. तिनें त्यांस जन्म दिला तेव्हां इसहाक साठ वर्षांचा होता.

२७ ते मुलगे बाहून मोठे झाले; एसाव हा वनांत संचार करणारा दुशार पारधी झाला; व याकोब हा साधा मनुष्य असून तंबूंत राहत असे. २८ एसाव मृगमांस आणि तें इसहाक खाई म्हणून तो त्याचा आवडता होता, आणि याकोब रिबकेचा आवडता होता. २९ एकदा याकोब वरण खिजवीत असतां एसाव रानांतून शकूनभंगून आला. ३० तेव्हां तो याकोबास म्हणाला, तें तांबडें दिसतेंना, त्यांतलें काहीं मला चटकन खाऊ घाल, मी अगदीं गळून गेलों आहे; यावरून त्याचें नांव अदोम (तांबडा) पडलें. ३१ याकोब त्यास म्हणाला, पहिल्यानें तुला ज्येष्ठत्वाचा हक्क मला मोबदला दे. ३२ एसाव म्हणाला,

हें पाहा, मी मरणोन्मुख झालों आहे; मला आपल्या ज्येष्ठत्वाच्या हक्काचा काय उपयोग ? ३३ याकोब म्हणाला, तर आतांच्या आतां मजशीं शपथ कर; तेव्हां त्यानें शपथ करून आपल्या ज्येष्ठत्वाचा हक्क याकोबास मोबदला दिला. ३४ तेव्हां याकोबानें एसावाला भाकर व मसुरीचें वरण दिलें; तो खाऊन-पिऊन उठला व चालता झाला; ह्याप्रमाणें एसावानें आपलें ज्येष्ठत्व तुच्छ लेखिलें.

१ पूर्वी अब्राहामाच्या वेळीं दुष्काळ पडला होता तसा दुष्काळ आतां देशांत पडला, तेव्हां इसहाक हा पलिष्टांचा राजा अबीमलेख याजकडे गरार येयें गेला. २ तेव्हां परमेश्वरानें त्यास दर्शन देऊन म्हटलें, खालीं मिसरांत जाऊ नको; मी सांगेन त्या देशांत राहा. ३ त्या देशांत उपरी असा राहा; मी तुजबरोबर असेन, तुझें अभीष्ट करीन; हे सर्व देश मी तुला व तुझ्या संततीला देईन आणि मी तुला बाप अब्राहाम याशीं केलेली शपथ खरी करीन. ४ मी आकाशातील ताऱ्यांतकी तुझी संतति वाढवीन, हे सर्व देश तुझ्या संततीस देईन, आणि पृथ्वीवरील सर्व राष्ट्रं तुझ्या संततीच्या द्वारे अभीष्ट पावतील; ५ कारण अब्राहामानें माझा शब्द मानिला, माझें सांगणें ऐकलें, माझ्या आज्ञा, माझे नियम व माझे कायदे पाळिले. ६ तेव्हां इसहाक गरारांत वस्ती करून राहिला. ७ तेथल्या लोकांनीं त्याच्या बायकोसंबंधानें त्याजकडे चौकशी केली; तेव्हां तो म्हणाला, ही माझी बहीण, कारण ही माझी बायको आहे असें म्हणण्याची त्याला भीति वाटली; तो मनांत म्हणाला, रिबका देखणी आहे; तेव्हां येथले लोक तिजसाठीं मला जिवें मारावयाचे. ८ तो तेथें बराच काळ राहिल्यावर एके दिवशीं पलिष्टांचा राजा अबीमलेख जानें खिबकींतून पाहिलें तों इसहाक आपली बायको रिबका हिंजशीं बहाम्स्करी करिताना त्याच्या दृष्टीस पडला. ९ तेव्हां अबीमलेखानें त्यास बोलावून म्हटलें, खऱ्यांत ही तुझी स्त्री आहे, तर ही माझी बहीण आहे असें तूं कसें सांगितलें ? इसहाक त्यास म्हणाला, मी विचार केला कीं तिच्यामुळे

माझ्या जिवास अपाय व्हावयाचा. १० अबीमलेख म्हणाला, तूं आमच्याशी असें कां केलें? बरें झालें, नाही तर ह्या लोकांचेकीं कोणी तुझ्या बायकोपाशी सहज गेला असता आणि तूं आम्हांवर दोष आणिला असतास. ११ मग अबीमलेखानें लोकांस ताकीद दिली कीं जो कोणी या मनुष्यास किंवा याच्या बायकोस हात लावील त्याला देहांत शासन होईल.

१२ इसहाकानें त्या देशांत धान्याची पेरणी केली आणि त्याला त्याच वर्षी शंभरपट पीक मिळालें, आणि परमेश्वरानें त्याचें कल्याण केलें; १३ तो थोर झाला आणि उत्तरोत्तर उत्कर्ष पावून मोठा संपन्न झाला. १४ तो कळप, खिन्नारें व दासशासी यांचा धनी झाला; तेव्हां पलिष्टी लोक त्याचा हेवा करूं लागले. १५ त्याचा बाप अब्राहाम याच्या हयातींत त्याच्या चाकरांनीं ज्या विहिरी खणिल्या होत्या त्या सर्व पलिष्ट्यांनीं मातीनें भरून काढिल्या. १६ अबीमलेख इसहाकास म्हणाला, तूं आमच्यांतून निघून जा, कारण तूं आमच्यांहून फारच सामर्थवान् झाला आहेस. १७ तेव्हां इसहाक तेथून निघाला आणि गरर खोऱ्यांत डेरा देऊन तेथें राहिला.

१८ आणि त्याचा बाप अब्राहाम याच्या हयातींत ज्या विहिरी खणिल्या होत्या व ज्या त्याच्या मृत्युनंतर पलिष्ट्यांनीं बुजवून टाकिल्या होत्या, त्या त्यानें पुनः उकरिल्या, आणि त्याच्या बापांनं जी नांवें दिली होती तीच त्यानें त्यांस पुनः दिली. १९ इसहाकाचे चाकर त्या खोऱ्यांत खणीत असतां तेथें त्यांस जिवंत प्राण्याचा झरा लागला. २० तेव्हां गरर येथले गुराखी इसहाकाच्या गुराख्यांशीं कलह करून म्हणाले कीं हें पाणी आमचें आहे; त्यावरून त्यानें त्या विहिरीचें नांव एसेक (कलह) ठेविलें; कारण त्यांनीं त्याजशीं कलह केला. २१ मग त्यांनीं दुसरी विहीर खणिली, तिजवरूनहि त्यांनीं कलह केला म्हणून त्यानें तिचें नांव सितना (वैर) ठेविलें. २२ तो तेथून पुढें गेला, आणि तेथें त्यानें आणखी एक विहीर खणिली; तेव्हां तिजवरून ते मांडले नाहीत, म्हणून त्यानें तिचें नांव रहोबोथ (विस्तीर्ण)

असें ठेविलें, आणि तो म्हणाला, परमेश्वरानें आमच्या भूमीचा विस्तार केला आहे, आतां ह्या देशांत आमची वाढ होईल.

२३ तेथून पुढें तो वरतीं वैर-दोबा येथें गेला. २४ त्याच रात्री परमेश्वरानें त्यास दर्शन देऊन म्हटलें, तुझा बाप अब्राहाम याचा देव मी आहे; भिजं नको, कारण मी तुजबरोबर आहे; मी आपला सेवक अब्राहाम याच्या-प्रीत्यर्थ तुझें कल्याण करीन व तुझी संतति बहुगुणित करीन. २५ यावर त्यानें तेथें एक वेदी बांधून परमेश्वराचें नाम घेऊन प्रार्थना केली; व तेथें आपला डेरा दिला; तेथें इसहाकाच्या चाकरांनीं एक विहीर खणिली.

२६ त्यानंतर अबीमलेख आपला मित्र अहुजाथ व आपला सेनापति पीकोल यांस बगेबर घेऊन गरराहून त्याजकडे गेला. २७ तेव्हां इसहाक त्यांस म्हणाला, तुम्ही तर माझा द्वेष करितां, आणि मला तुम्हीं आपल्यामधून घालवून दिलें; असें असतां मजकडे आतां कां आहां? २८ त्यांनीं म्हटलें, परमेश्वर तुझ्याबरोबर आहे हें आम्हास स्पष्ट दिसून आलें आहे; म्हणून आम्हीं विचार केला कीं तुझ्याआमच्यामध्ये आणमाक व्हावी आणि आम्हीं तुझ्याशीं करार करावा. २९ आम्हीं तुला कांहीं उपश्रव केला नाही, आम्हीं केवळ तुझें बरें केलें व तुला सुखानें रवाना केलें, म्हणून तूं आमचें कांहीं वाईट करूं नये; आतां तुजवर परमेश्वराचा प्रसाद झाला आहे. ३० तेव्हां त्यानें त्यांना मेजवानी दिली आणि त्यांचें खाणपिणें झालें. ३१ त्यांनीं पहाटेस उठून एकमेकांशीं आणमाक केली; मग इसहाकानें त्यांस बोळविलें, आणि ते त्याजपासून सुखानें गेले. ३२ त्याच दिवशीं असें झालें कीं त्याचे चाकर जी विहीर खणीत होते तिजविषयीं त्यांनीं वर्तमान आणिलें कीं विहिरीस पाणी लागलें. ३३ त्यानें तिचें नांव शेबा ठेविलें, तिजवरून त्या नगराचें नांव वैर-दोबा पडलें.

३४ एसाव चाळीस वर्षांचा झाला तेव्हां त्यानें बैरी हिती याची कन्या यहुदाथ आणि एलोन हिती याची कन्या बासमथ ह्या बायका केल्या; ३५ त्या इसहाक व रिबका यांच्या मनास टोचणीसारख्या झाल्या.

१ इसहाक वृद्ध झाला व त्याची दृष्टि मंद
 २७ होऊन त्याला दिसेनासे झाले, तेव्हां त्याने एके
 दिवशी आपला वडील पुत्र एसाव यास बोला-
 वून म्हटलें, बाळा; तो म्हणाला, काय आम्हा ? २ तो
 त्यास म्हणाला, पाहा, मी आतां म्हातारा झालों
 आहे, आणि मला मृत्यु केव्हां येईल नकळे. ३ तर
 आपलीं शस्त्रे, आपले धनुष्य व भाता हीं घेऊन वनांत
 जा आणि पारध करून मजसाठीं मृगमांस आण,
 ४ आणि माझ्या आवडीचें असें रुचकर पक्वान्न तयार
 करून आण; मी तें खाईन आणि मग मरण्यापूर्वी माझा
 जीव तुला आशीर्वाद देईल.

५ इसहाक आपला पुत्र एसाव याशीं बोलत असतां
 रिबका ऐकत होती. मग एसाव मृगाची पारध करण्यास
 वनांत गेला. ६ इकडे रिबका आपला पुत्र याकोब यास
 म्हणाली, पाहा, मी तुझ्या बापास तुला भाऊ एसाव याशीं
 असें बोलतांना ऐकलें कीं ७ मृगाची पारध करून रुचकर
 पक्वान्न तयार करून आण, म्हणजे मी तें खाऊन मरण्या-
 पूर्वी परमेश्वरामक्ष तुला आशीर्वाद देईन. ८ तर माझ्या
 बाळा, आतां मी सांगतें तें ऐक : माझ्या सांगण्याप्रमाणें
 कर. ९ आतांच्या आतां कळपांत जाऊन त्यांतलीं
 दोन चांगलीं करवें घेऊन ये; म्हणजे मी त्यांचें
 तुझ्या बापाच्या आवडीचें पक्वान्न तयार करीन;
 १० मग तें तुझ्या बापाकडे घेऊन जा, म्हणजे तो तें
 खाऊन तुला मरण्यापूर्वी आशीर्वाद देईल. ११ यावर
 याकोब आपली आई रिबका हिला म्हणाला,
 पाहा, माझा भाऊ एसाव केसाळ माणूस आहे, आणि
 मी तर केसरहित माणूस आहे. १२ माझा बाप मला
 कदाचित् चाचपून पाहील आणि मी त्याला ठरवीत
 आहे असें त्याला दिसून येईल, मग आशीर्वादाऐवजीं शाप
 मात्र मी मिळवीन. १३ त्याची आई त्याला म्हणाली,
 माझ्या बाळा, तुला शाप मिळवून्यास तो मला लग्नां;
 माझे एवढे म्हणवें ऐक व करवें घेऊन ये; १४ तेव्हां
 त्यानें जाऊन तीं आईकडे आणिलीं, आणि तिनें त्याच्या
 नापाच्या आवडीचें पक्वान्न तयार केले. १५ मग
 रिबकेनें आपला वडील पुत्र एसाव याची घरांत

असलेलीं आपल्याजवळचीं उंची वस्त्रे घेऊन आपला
 धाकटा पुत्र याकोब याला लेखविली; १६ तिनें त्याच्या
 हातांस व मानेच्या गुळगुळीत भागांस करडांचीं कातडीं
 लपेटिलीं, १७ आणि आपण तयार केलेलें रुचकर
 पक्वान्न व भाकर हीं आपला पुत्र याकोब याच्या हातीं दिलीं.

१८ तो आपल्या बापाकडे जाऊन म्हणाला,
 बाबा; तेव्हां तो म्हणाला, काय आहे ? माझ्या
 बाळा, तूं कोण ? १९ तेव्हां याकोब आपल्या बापास
 म्हणाला, मी एसाव, आपला वडील पुत्र आहे; आपल्या
 सांगण्याप्रमाणें मी केलें आहे; तर उठून बसा
 आणि मी मृगमांस आणिलें आहे एवढें खा;
 आणि आपला जीव मला आशीर्वाद देवो. २० तेव्हां
 इसहाक आपल्या पुत्रास म्हणाला, माझ्या बाळा, तुला
 तें इतक्या लौकर कसें मिळालें ? तो म्हणाला, आपला
 देव परमेश्वर मला अनुकूल झाला. २१ मग इसहाक
 याकोबास म्हणाला, माझ्या बाळा, अमळ जवळ ये; तूं
 माझा पुत्र एसावच आहेस कीं काय हें मला चाचपून
 पाहूं दे. २२ हें ऐकून याकोब आपला बाप इसहाक
 याच्याजवळ गेला; तो त्यास चाचपून म्हणाला, वाणी
 तर याकोबाची पण हात एसावाचे आहेत. २३ त्याचे हात
 त्याचा भाऊ एसाव याच्या हातांसारखे केसाळ होते
 म्हणून त्यानें त्याला ओळखिलें नाहीं आणि त्याला
 आशीर्वाद दिला. २४ तो त्यास म्हणाला, तूं माझा
 पुत्र एसावच आहेस काय ? तो म्हणाला, होय, मीच
 तो. २५ तो म्हणाला, तें मजकडे आण, मग माझ्या पुत्रां
 म्हणजे तूं आणिलेले मृगमांस खाऊन माझा जीव
 तुला आशीर्वाद देईल. याकोबानें तें त्याजकडे
 आणिलें, व त्यानें तें खाल्लें; मग त्यानें त्यास प्राक्षारस
 आणून दिला तो तो प्याला. २६ मग त्याचा बाप
 इसहाक त्यास म्हणाला, माझ्या मुला, अमळ जवळ
 घेऊन माझे चुंबन घे. २७ त्यानें जवळ जाऊन त्याचें
 चुंबन घेतलें; तेव्हां त्यानें त्याच्या कानांचा वास घेऊन
 आशीर्वाद दिला तो असा :—
 पाहा, परमेश्वरानें आशीर्वाद दिलेल्या
 शेताप्रमाणें

माझ्या पुत्राचा सुगंध येत आहे;

२८ देव तुला आकाशाचें दहिंवर;

पृथ्वीवरील सुपीक जमिनी आणि विपुल धान्य व
द्राक्षास देवो;

२९ लोक तुझी सेवा करोत;

राष्ट्रें तुला नमोत;

तूं आपल्या भाऊवंदांचा स्वामी हो;

तुझे सखींदर तुला नमोत;

तुला शापणारे सगळे शापग्रस्त होवोत;

तुला आशीर्वाद देणारे सगळे आशीर्वाद पवोत.

३० इसहाकानें याकोबास आशीर्वाद देण्याचें पुरें
केलें; आणि याकोब आपला बाप इसहाक याच्याजवळून
जातो न जातो तोंच त्याचा भाऊ एसाव शिकारीईन
आला. ३१ त्यानेंहि हक्कर पक्वान्न तयार करून

आपल्या बापाकडे आणिलें व त्यास म्हटलें, माझ्या
बावांनीं उठून आपल्या पुत्रांनें आणिल्लें मृगमांस
खावें. आणि आपल्या जिवानें मला आशीर्वाद द्यावा.

३२ हें ऐकून त्यांचा बाप इसहाक त्यास म्हणाला, तूं
कोण ! त्यांनें म्हटलें, मी आपला पुत्र, आपला ज्येष्ठ पुत्र
एसाव. ३३ तेव्हां इसहाक अतिशयित कंपायमान

होऊन म्हणाला, तर मृगमांस घेऊन मजकडे जो
आला, आणि तूं येण्यापूर्वी मीं तें खाऊन ज्यास आशी-
र्वाद दिला तो कोण ? तो आशीर्वादित होणारच.

३४ एसावानें आपल्या बापाचे हे शब्द ऐकले तेव्हां
तो अति दुःखानें हंबरडा फोडून आपल्या बापास
म्हणाला, बाबा, मलाहि आशीर्वाद द्या. ३५ तो

म्हणाला, तुझा भाऊ कपटानें घेऊन तुला मिळावयाचा
आशीर्वाद घेऊन गेला. ३६ तेव्हां तो म्हणाला, त्याला
याकोब हें नांव यथार्थच ठेविलें नाहीं काय ? कारण

त्यानें यासकट दोनदा मला दगा केला; त्यानें माझा
ज्येष्ठत्वाचा हक्क घेतला तो घेतला व आतां माझ्या
आशीर्वादाचाहि त्यानें अपहार केला; तर आपण मजसाठींहि

कांहीं आशीर्वाद राखून ठेविला नाहीं काय ? ३७ तेव्हां
इसहाकानें उत्तर दिलें, पाहा, मीं त्याला तुझा स्वामी
करून ठेविलें आहे, त्याचे सर्व भाऊवंद त्याचे अंकित

केले आहेत आणि चान्य व द्राक्षास यांच्यायोगें त्याला
मीं परिपुष्ट केलें आहे; तर माझ्या पुत्रा, आतां तुजसाठीं
मी काय करूं ? ३८ एसाव बापास म्हणाला, बाबा,

आपणापाशीं एकच आशीर्वाद आहे काय ? बाबा, मलाहि
आशीर्वाद द्या: असें बोलून एसाव हेळ काढून रडला.

३९ तेव्हां त्याचा बाप इसहाक त्यास म्हणाला,
पाहा, पृथ्वीवरील सुपीक जमिनीवर,
वरून आकाशातील दंव पडतें तेंचें तुझी
वस्ती होईल;

४० तूं आपल्या तरवारीनें आपलें उपजीवन करिशील
व आपल्या भावाचें दास्य करिशील;

तरी असें घडून येईल कीं तूं अनावर होशील,
तेव्हां तूं आपल्या खांद्यावरचें त्याचें जू उडवून
देशील.

४१ याकोबास आपल्या बापानें आशीर्वाद दिला
त्यामुळें एसावानें त्याच्याशीं वैर धरिलें; एसावानें
आपल्या मनाशीं म्हटलें, माझ्या बापाचें सुतक

धरण्याचे दिवस जवळ आले आहेत; त्यानंतर मीं
आपला भाऊ याकोब यास जिंवें मारीन. ४२ आपला

वडील पुत्र एसाव याचें हें म्हणणें रिचकेला कोणीं
कळविलें तेव्हां तिनें आपला धाकटा पुत्र याकोब

यास बोलावून म्हटलें, पाहा, तुला जिंवें मारण्याचा
वेत करून तुझा भाऊ एसाव आपल्या जिवाचें समा-
धान करून घेत आहे. ४३ तर माझ्या बाळ, आतां

माझें ऐक: ऊठ, हारान येथें माझा भाऊ लावान आहे
त्याजकडे पळून जा: ४४ आणि तुझ्या भावाचा तुज-
वरचा राग जाईपर्यंत थोडे दिवस त्याजपाशीं राहा:

४५ तुजवरचा तुझ्या भावाचा राग जाऊन तूं त्याला
जें केलें त्याचा त्याला विस्तर पडेपर्यंत तेंचें राहा;
मग मी तुला तेथून बोलावणें पाठवून आणीन; एकाच

दिवशीं तुझी दोघे मला कं अंतरावे ?
४६ तेव्हां रिचका इसहाकास म्हणाली, या हेथींच्या
कन्यांमुळें माझा जीव मला नकोसा झाला आहे;
यांच्यासारखी, हेथींच्या कन्यांतली, ह्या देशच्या
कन्यांतली एखादी याकोबानें वरिली तर मला जगून

काय लाभ? १ तेव्हा इसहाकाने याकोबास
२८ बोलावून आशीर्वाद दिला आणि बजावून
सांगितलें की कन्यानी कन्यापैकी कोणी
नवरी करूं नको; २ तर ऊठ, पदन-अराम येथें तुझ्या
आईचा बाप बघुवेल; याच्या घरी जा आणि तुझा मामा
लावान याच्या कन्यापैकी नवरी कर. ३ सर्वसमर्थ
देव तुला आशीर्वाद देवो, तुला फळरूप करून तुझी
वंशावृद्धि अशी करो की तुजपासून राष्ट्रसमुदाय उद्भवो;
४ तो तुला व तुजबरोबर तुझ्या संततीला अब्राहामास
दिलेला आशीर्वाद देवो, म्हणजे देवांनं अब्राहामास
दिलेला देश, ज्यांत तूं हल्लीं मुशाफर आहेस, तो तुझें
बतान होईल. ५ अशी इसहाकानें याकोबाची रवानगी
केली, आणि याकोब पदन-अराम येथें याकोब व एसाव
यांची आई रिबका हिचा भाऊ लावान, जो अरामी
बघुवेलचा पुत्र, त्याजकडे गेला.

६ एसावानें पाहिलें की इसहाकानें याकोबास आशी-
र्वाद देऊन पदन-अराम येथील नवरी करण्यासाठीं तिकडे
पाठविलें आहे; आणि आशीर्वाद देतेवेळीं त्यानें त्यास
बजाविलें आहे की कन्यानी कन्यापैकी नवरी करूं नको;
७ आणि याकोब आपल्या आईबापांची आज्ञा मानून
पदन-अरामास गेला आहे. ८ कन्यानी कन्या आपला
बाप इसहाक यास पसंत नाहींत हें जाणून ९ एसाव
इस्माएलाकडे गेला आणि त्यानें इस्माएल बिन अब्राहाम
याची कन्या व नबायोथाची वहीण महलय हिच्याशीं
विवाह करून तिला आपल्या बायकांत सामील केले.

१० इकडे याकोब बैर-शेबाहून हारनास जावयास
निघाला. ११ तो एके जागीं पोहंचला असतां सूर्य माव-
ळला म्हणून तेथें रात्र घालवावी या विचारानें तेथला
एक धोंडा उशास घेऊन तो त्या ठिकाणीं निजला.
१२ तेव्हां त्यास स्वप्न पडलें त्यांत त्यानें असें पाहिलें
की एक शिडी पृथ्वीवर उभी केली असून तिचा शेंडा
आकाशास लागला आहे; आणि तीवरून देवदूत चढत-
उतरत आहेत. १३ आणि पाहा, परमेश्वर त्याच्या-
पाशीं उभा राहून त्यास म्हणाला, मी परमेश्वर तुझा
पिता अब्राहाम याचा देव व इसहाकचा देव आहे;

ज्याभूमीवर व निजला आहेस ती मी तुला व तुझ्या
संज्ञातीला देईन; १४ तुझी संतति संख्येनें पृथ्वीच्या
रक्षावृत्ती होईल, पूर्व व पश्चिम, उत्तर व दक्षिण
अशा चारी दिशांस तुझा विस्तार होईल आणि तुझ्या
व तुझ्या संततीच्या द्वारे पृथ्वीवरील अवधी कुळें
अभीष्ट पावतील. १५ पाहा, मी तुजबरोबर आहे; आणि
जिकडेजिकडे तूं जाशील त्या सर्व ठिकाणीं
मी तुझे संरक्षण करीन आणि तुला या देशांत परत
आणीन; तुला सांगितलें तें करीपर्यंत मी तुला अंतर
देणार नाहीं. १६ मग याकोब सोपेतून जाया होऊन
म्हणाला, खरोखर या ठिकाणीं परमेश्वराचें वास्तव्य
आहे. पण हें मला कळलें नव्हतें. १७ तो भयभीत
होऊन म्हणाला, हें किती भयप्रद स्थल आहे! हें
प्रत्यक्ष देवाचें भुवन, स्वर्गाचें द्वार आहे!

१८ याकोब पहाटेस उठला आणि जो धोंडा त्यानें
उशास घेतला होता त्याचा त्यानें स्मारकस्तंभ उभारून त्यास
तेलचा अभ्यंग केला. १९ आणि त्या स्थलाचें नांव
बेथेल (देवाचें घर) असें ठेविलें. तेथल्या नगराचें पहिलें
नांव लूज असें होतें. २० याकोबानें असा नवस केला
की देव मजबरोबर राहून ज्या वाटेनें मी जात आहे तींत
माझे संरक्षण करील आणि मला खावयास अन्न व
त्यावयास वस्त्र देईल, २१ आणि मी आपल्या पितृश्रद्धीं
मुखरूप परत येईन, तर परमेश्वर माझा देव खरा;
२२ आणि हा जो धोंडा मी स्मारकस्तंभ म्हणून उभा
केला आहे त्याचें देवमंदिर होईल; आणि जें अवघें
तूं मला देशील त्याचा दशमोश मी तुला अवश्य देईन.

२९ मग याकोब मागेस्थ होऊन पूर्वेकडील
लोकांच्या मुलखांत जाऊन पोहंचला. २ तेथें त्यानें
पाहिलें तों एका शेतांत एक विहीर त्याच्या
दृष्टीस पडली; तिच्या आसपास मेंढरांचे तीन कळप
बसलेले होते; कारण त्या विहिरीचें पाणी कळप
कळपांस पाजित असत; त्या विहिरीच्या तोंडाशीं मोठ्या
होता तो मोठा होता. ३ सर्व कळप तेथें जमून
विहिरीच्या तोंडावरून धोंडा ओटून मेंढरांस पाणी
पाजित आणि मग तो परत जागच्याजागीं विहिरीच्या

तोंडवर ठेवात. ४ याकोब त्यांस म्हणाला, माझ्या बांधवांनो, तुम्ही कोठले ? ते म्हणाले, आम्ही हारानांतले. ५ मग त्यानें त्यांस विचारिलें, नाहोराचा पुत्र लावान याला तुम्ही ओळखतां काय ? ते म्हणाले, ओळखितों. ६ तेव्हां त्यानें म्हटलें, तो बरा आहे काय ? ते म्हणाले, बरा आहे, आणि ती पाहा, त्याची कन्या राहेल मेंढरें घेऊन इकडेच येत आहे. ७ तो म्हणाला, पाहा, अजून दिवस बराच आहे, जनावरें एकवट करण्याची वेळ झाली नाही, तर मेंढरांस पाणी पाजा आणि चारावयास घेऊन जा. ८ ते म्हणाले, तसें करितां येत नाही, सर्व कळप एकवट झाल्यावर विहिरीच्या तोंडचा धोंडा लोटितात आणि मग आम्ही मेंढरांस पाणी पाजित असतो. ९ तो त्यांच्याशीं बोलत आहे इतक्यांत राहेल बापाचीं मेंढरें घेऊन आली; तीच त्यांस चारीत असे. १० याकोबानें आपला मामा लावान याची कन्या राहेल आणि आपला मामा लावान याची मेंढरें पाहिलीं तेव्हां त्यानें जवळ जाऊन विहिरीच्या तोंडावरचा धोंडा लोटून आपला मामा लावान याच्या मेंढरांस पाणी पाजिलें. ११ मग याकोब राहेलीचें चुंबन घेऊन मोठ्यानें रडला. १२ याकोबानें राहेलीस सांगितलें, मी तुझ्या बापाचा आत्मा, रिबकेचा पुत्र, आहे; तेव्हां तिनें धावत जाऊन आपल्या बापास हें कळविलें.

१३ लावानानें आपला भाचा याकोब आल्याचें वर्तमान ऐकलें तेव्हां तो धावून त्यास सामोरा गेला आणि त्यास आलिंगन देऊन त्याचें त्यानें चुंबन घेतलें; आणि त्यानें त्याला आपल्या घरीं नेलें. मग त्यानें लावानास सर्व वृत्तांत कथन केला. १४ तेव्हां लावान त्यास म्हणाला, होय, तूं खरोखर माझ्या हाडांमांसाचा आहेस. याकोब त्याजपाशीं एक महिना राहिला. १५ त्यानंतर लावान त्यास म्हणाला, तूं माझा आत्मा म्हणून माझी चाकरी फुकट करावी कीं काय ? तुजें वेतन काय तें मला सांग. १६ लावानास दोन कन्या होत्या; वडील कन्येचें नांव लेआ व धाकटीचें नांव राहेल. १७ लेआ डोळ्यांनीं अधू

होती, पण राहेल बाण्यानें सुरेख व सिसावयाला पुंशर होती. १८ याकोबाची राहेलीवर प्रीति बसली होती म्हणून तो म्हणाला, आपली धाकटी कन्या राहेल हिजसाठीं मी सात वर्षे आपली चाकरी करीन. १९ यावर लावान म्हणाला, ती दुसऱ्याला द्यावी त्यापेक्षां तुला द्यावी हें बरें; तूं मजपाशीं राह्या. २० तेव्हां याकोबानें राहेलीसाठीं सात वर्षे चाकरी केली; तिजवर त्याची प्रीति असल्यामुळे तीं वर्षे त्याला केवळ थोड्या दिवसांसारखीं भासलीं.

२१ नंतर याकोब लावानास म्हणाला, आतां माझी मुदत भरली आहे, माझी बायको मला द्या म्हणजे मी तिजपाशीं जाईन. २२ मग लावानानें तेथल्या सर्व लोकांस बोलावून मेजवानी दिली. २३ संन्याकाळीं असें झालें कीं त्यानें आपली कन्या लेआं हिला हातीं धरून त्याजकडे आणिलें, तेव्हां तो तिजपाशीं गेला. २४ आणि लावानानें आपली दासी जिल्पा ही आपली कन्या लेआ हिची दासी न्हावी म्हणून तिला दिली. २५ सकाळ झाली तेव्हां पाहतो तें ती लेआ; मग तो लावानास म्हणाला, आपण मजशीं हें काय केले ? मी राहेलीसाठीं आपली चाकरी केली ना ? मला कां फसविलें ? २६ त्यास लावान म्हणाला, वडील मुलीच्यापूर्वी धाकटीला द्यावें अशी आमच्याकडे चाल नाही. २७ हिचें सप्तक पुरें होऊं दे, म्हणजे आणखी सात वर्षे तूं माझी चाकरी केल्याबद्दल आम्ही तीहि तुला देऊं. २८ याकोबानें तसें केलें; आणि तिचें सप्तक पुरें केल्यावर त्यानें त्याला आपली कन्या राहेल बायको करून दिली. २९ लावानानें आपली दासी बिल्हा ही आपली कन्या राहेल हिची दासी न्हावी म्हणून तिला दिली. ३० तो राहेलीपाशीं हि गेला; लेआपेक्षां राहेलीवर त्याची प्रीति अधिक होती म्हणून त्यानें आणखी सात वर्षे त्याजपाशीं राहून त्याची चाकरी केली.

३१ परमेश्वरानें पाहिलें कीं लेआ नावडती आहे; म्हणून त्यानें तिची कूस वाहती केली आणि राहेल बांध राहिली. ३२ लेआ गर्भवती होऊन तिला पुत्र झाला, त्याचें नांव तिनें रऊबेन ठेविलें; ती म्हणाली,

परमेश्वरानें माझ्या दुःखाकडे पाहिलें आहे, कारण आतां माझा नवरा मजवर प्रीति करील. ३३ ती पुनः गर्भवती होऊन तिला पुत्र झाला, तेव्हां ती म्हणाली, मी नावडती आहे हें देवानें ऐकलें म्हणून त्यानें मला हाहि दिला; यास्तव तिनें त्याचें नांव शिमोन ठेविलें. ३४ ती पुनः गर्भवती होऊन तिला पुत्र झाला; तेव्हां ती म्हणाली, मला आतां तीन पुत्र झाले, आतां बरीक माझा नवरा मजशीं मिळून राहील; म्हणून तिनें त्याचें नांव लेवी ठेविलें. ३५ ती पुनः गर्भवती होऊन तिला पुत्र झाला तेव्हां ती म्हणाली, आतां मी परमेश्वराचें स्तवन करीन; यावरून तिनें त्याचें नांव यहुदा ठेविलें; पुढें तिचें जनन थांबलें.

१ याकोबास आपल्यापासून कांहीं मूलबाळ होत नाही असें पाहून राहिल आपल्या बहिणीचा मत्सर करूं लागली आणि याकोबास म्हणाली, आपण मला अपत्यवती कर, नाही तर माझा प्राण चालला. २ तेव्हां याकोब राहिलीवर रागावून म्हणाला, मी काय देवाच्या ठिकाणीं आहे ? त्यानेंच तुझ्या पोटी फळ निपजूं दिलें नाही. ३ मग ती म्हणाली, पाहा, ही माझी दासी बिल्हा आहे, हिजपाशीं जा म्हणजे ही माझ्या मांडीवर प्रसूत होऊन हिच्या योगें मला मुलें प्राप्त होतील. ४ तेव्हां तिनें आपली दासी बिल्हा त्याला बायको करून दिली आणि याकोब तिजपाशीं गेला. ५ बिल्हा याकोबापासून गर्भवती होऊन तिला पुत्र झाला. ६ मग राहिल म्हणाली, देवानें माझा न्याय केला आहे आणि माझे गाऱ्हाणें ऐकून मला पुत्र दिला आहे; म्हणून तिचें त्याचें नांव दान ठेविलें. ७ मग राहिलीची दासी बिल्हा याकोबापासून पुनः गर्भवती होऊन तिला दुसरा पुत्र झाला. ८ तेव्हां राहिल म्हणाली, मीं आपल्या बहिणीशीं प्रचंड झोंबी करून यज्ञ मिळविलें आहे; यास्तव तिनें त्याचें नांव नफताली ठेविलें.

९ आपलें जनन थांबलें असें लेआ हिनें पाहून आपली दासी जिल्या याकोबाला बायको करून दिली. १० याकोबापासून लेआ हिची दासी जिल्या हिला पुत्र झाला; ११ तेव्हां लेआ म्हणाली, मी केवढी भाग्याची ! आणि तिनें

त्याचें नांव गाद ठेविलें. १२ लेआ हिची दासी जिल्या हिला याकोबापासून दुसरा पुत्र झाला. १३ तेव्हां लेआ म्हणाली, मी मोठी धन्य आहे ! इतर स्त्रिया मला धन्य म्हणतील; म्हणून तिनें त्याचें नांव आशेर ठेविलें.

१४ राव्हाच्या हांगांमंत रूबेन शेतांत गेला असतां त्यास पुत्रदात्रीचीं फळें मिळालीं, तीं त्यानें आपली आई लेआ हिला नेऊन दिली; तेव्हां राहिल लेआ हिला म्हणाली, पुत्रदात्रीचीं फळें तुझ्या पुत्रानें आणिं आहेत त्यांतलीं कांहीं मला दे. १५ तेव्हां ती तिला म्हणाली, माझा नवरा तूं घेतला हें काय थोडें झालें म्हणून तूं माझ्या पुत्रानें आणलेलीं फळेंहि घेऊं पाहतेस ? राहिल म्हणाली, तुझ्या पुत्रानें आणिलेल्या पुत्रदात्रीच्या फळंच्या मोबदला नवरा आज रात्रीं तुजपाशीं निजे. १६ संध्याकाळीं याकोब शेतांतून घरीं आला तेव्हां लेआ त्यास सामोरी जाऊन म्हणाली, आपण मजपाशीं या; माझ्या मुलांनें आणिलेलीं पुत्रदात्रीचीं फळें देऊन मीं आपणाला खरोखर भाड्यानें घेतलें आहे. तेव्हां त्या रात्रीं तो तिजपाशीं निजला. १७ देवानें लेआ हिचें गाऱ्हाणें ऐकलें, आणि ती गर्भवती होऊन याकोबापासून तिला पांचबा पुत्र झाला. १८ तेव्हां लेआ म्हणाली, मीं आपली दासी माझ्या नवऱ्यास दिली म्हणून देवानें मला हा मोबदला दिला आहे; आणि तिनें त्याचें नांव इसाखार ठेविलें. १९ याकोबापासून लेआ पुनः गर्भवती होऊन तिला सहावा पुत्र झाला. २० तेव्हां लेआ म्हणाली, देवानें मला चांगलें आंदण दिलें आहे; या खेपेस माझा नवरा माझ्याशीं मिळून राहील, कारण त्याला माझ्या पोटीं सहा पुत्र झाले आहेत, म्हणून तिनें त्याचें नांव जबुद्धन ठेविलें. २१ त्यानंतर तिला एक कन्या झाली तिचें नांव तिनें दीना ठेविलें.

२२ मग देवानें राहिलीची आठवण केली; आणि त्यानें तिचें गाऱ्हाणें ऐकून तिची कूस वाढती केली. २३ ती गर्भवती होऊन तिला पुत्र झाला; ती म्हणाली, देवानें माझी अग्रतिष्ठा कर केली आहे. २४ म्हणून तिनें त्याचें नांव योसेफ ठेवून म्हटलें, परमेश्वर मला पुत्राची आणखी जोड देवो.

२५ राहेलीस योसेफ झाल्या तेव्हां याकोब लाबानास म्हणाला, माझी रवानगी करा म्हणजे मी स्वदेशी आपल्या ठिकाणी जाईन. २६ मी ज्यांच्यासाठी आपली चाकरी केली त्या माझ्या जिव्या व मुलें मला या म्हणजे मी जातो; आपली चाकरी मी कशी काय केली ती आपणाला ठाऊक आहेच. २७ तेव्हां लाबान त्यास म्हणाला, तुझी मजवर कृपादृष्टि असल्यास राहा-बयाचें कर; तुझ्यामुलें परमेश्वरानें माझें अभीष्ट केलें आहे हें मला शकुन पाहून कळलें आहे. २८ तो आणखी म्हणाला, तुला मुशाहिरा काय तो मज सांग, तो मी तुला देईन. २९ तो त्यास म्हणाला, मी आपली सेवा कशी केली आणि आपलीं गुरेंढोरें माझ्या निगे-स्त्रांनीं कशीं होतीं हें आपणाला विदितच आहे. ३० मी येण्यापूर्वीं आपणापाशीं थोडें होतें, तें आतां बहुतपट वाढलें आहे; जेथें माझा पाय लागला तेथें परमेश्वरानें आपलें कल्याण केलें आहे; तर आतां मी स्वतःच्या करा-शाराचें केव्हां पाहूं ? ३१ लाबान म्हणाला, मी तुला काय देऊं ? याकोब म्हणाला, मला कांहीं देऊं नका; माझी केवळ एकच गोष्ट कबूल करास तर मी पूर्ववत् आपलें कळप चारीत व संभाळीत राहीन. ३२ आज मी आपल्या सर्व कळपांत फिरून त्यांतील मेंढरांपैकीं ठिपकेदार, कबऱ्या आणि काळ्या रंगाचीं मेंढरें, तसेंच बकऱ्यांपैकीं ठिपकेदार व फवऱ्या रंगाचीं बकरीं वेगळीं काढीन; हाच माझा मुशाहिरा. ३३ उद्यां आपण माझ्या मुशाहिऱ्याचा हिशोब पाहण्यास आलां तर माझ्या प्रामाणिकपणाची आपणालाहि सक्ष्म पटेल; म्हणजे बकऱ्यांपैकीं जीं ठिपकेदार व कबरीं नाहींत व मेंढरांपैकीं जीं काळीं नाहींत अशीं कांहीं मजपाशीं निघालीं तर तीं चोरीचीं समजा. ३४ तेव्हां लाबान म्हणाला, ठीक, तुझ्या म्हणण्याप्रमाणें का होईना. ३५ तेव्हां त्याच दिवशीं बांडे व ठिपकेदार एडके, बोडाबहुत पांढरा रंग असलेल्या सर्व ठिपकेदार व कबऱ्या शेळ्या, आणि मेंढरांपैकीं सगळीं काळीं मेंढरें हीं वेगळीं करून लाबानानें आपल्या पुत्रांच्या हवाळीं केलीं. ३६ त्यानें आपणामध्ये व याकोबामध्ये तीन

मजलांचें अंतर ठेविलें; आणि याकोब लाबानाचे बाकी उरलेले कळप चारीत राहिला. ३७ मग याकोबानें हिवर, बदाम आणि अर्जोन ह्या झाडांच्या हिरव्या व कोंबळ्या छळ्या काढिल्या व त्या सोदून पांढऱ्या पट्ट्या काढिल्या आणि त्यांच्या अंतरसालीचें पांढरें अंग उबडें केले. ३८ त्या सोळलेल्या छळ्या त्यानें त्या शेळ्यांमैढ्यांसमोर त्यांच्या पाणी पिण्याच्या पन्डळांत व कुळांत ठेविल्या; त्या पाणी पिण्यास वेत तेव्हां फळत. ३९ त्या छळ्यांसमोर शेळ्यांमैढ्या फळत आणि त्यांस बांडीं, ठिपकेदार आणि कबरीं अशीं पोरें होत. ४० मग याकोबानें कोकरें वेगळीं केलीं आणि लाबानाच्या कळपांत असलेल्या बांध्या व काळ्या मेंढ्यांकडे कळपांचीं तोंडें केलीं; त्यानें आपले कळप वेगळे केले, लाबानाच्या कळपांत ठेविले नाहींत. ४१ षष्टपुष्ट मेंढ्या फळत तेव्हां त्यांच्या दृष्टीसमोर पन्डळांत त्या तो छळ्या ठेवीं, यासाठीं कीं त्यांनीं त्या छळ्यांच्या दरम्यान फळावें. ४२ मेंढ्या निर्बळ असल्या म्हणजे त्या छळ्या त्यांच्यापुढें तो ठेवीत नसे; या प्रकारें दुबळ्या त्या लाबानाच्या व षष्टपुष्ट त्या याकोबाच्या झाल्या. ४३ अशा रीतीनें तो मनुष्य फार संपन्न झाला आणि बहुत मेंढरें, दास, दासी, उंट व गाढव हीं त्यानें संपादन केलीं.

१ अंतर याकोबाच्या कानावर लाबानाच्या ३१ पुत्रांचें असें म्हणणें आलें कीं आमच्या बापाचें होतें नव्दतें तें सर्व याकोबानें छुवाडिलें आहे, आणि आमच्या बापाच्या वित्तंतून त्यानें हीं सर्व दौळत मिळविली आहे. २ लाबानाची सर्वां पूर्वीं-प्रमाणें आपणावर प्रसन्न नाहीं असें याकोबानें ताडिलें. ३ परमेश्वरानें याकोबास सांगितलें कीं तूं आपल्या वडिलांच्या देशीं, आपल्या गोतांत परत जा, मी तुजबरोबर असेन. ४ तेव्हां याकोबानें राहिल व लेआ यांस निरोप पाठवून शेतांत आपल्या कळपाकडे बोलाविलें. ५ त्या आल्यावर तो त्यांस म्हणाला; तुमच्या बापाच्या चर्येवरून मी ताडिलें कीं तीं पूर्वीं-प्रमाणें मजवर प्रसन्न नाहीं, तथापि माझ्या वाड-वडिलांचा देव मजबरोबर आहे. ६ मीं सर्व वळ

सर्वत्र तुमच्या बापाची चाकरी केली हें तुम्हांस ठाऊक आहे; ७ तरी तुमच्या बापानें मला फसवून दहादा माझ्या मुशाहियांत फेरबदल केला; पण देवानें त्याला माफी कांहीं हानि करूं दिली नाही. ८ त्यानें जेव्हां म्हटलें कीं ठिपकेदार सेव्या तुला मुशाहिया-दाखल मिळतील तेव्हां सर्व कळपांस ठिपकेदार पोरें होऊं लागली; त्यानें जेव्हां म्हटलें कीं बांच्या बक्या तुझ्या, तेव्हां सर्व कळपांस बांघी पोरें होऊं लागली. ९ या प्रकारें देवानें तुमच्या बापाचीं जनावरें हिरावून मला दिली आहेत. १० कळप फळवयाच्या ऋतूंत मी आपली दृष्टि बर करून स्वप्नांत पाहिलें तों मेंढ्यांवर उडणारे एबके बांडे, ठिपकेदार व करडे होते. ११ तेव्हां स्वप्नांत देवदूतानें मला हाक मारिली, बाकोबा; मी म्हणालों, काय आह्मा आहे? १२ तो म्हणाला, आपली दृष्टि बर करून पाहा; मेंढ्यांवर उडणारे सर्व एबके बांडे, ठिपकेदार व करडे आहेत; लाबान तुजशीं कसा वर्तत आहे तें मी पाहिलें आहे. १३ बेथेल येथें तूं एका स्तंभास अभ्यंग करून मला नवस केला तेथला मी देव आहे; आतां या देशांतून निघून तूं आपल्या जन्मभूमीस परत जा. १४ तेव्हां राहिल व लेजा त्यास म्हणाल्या, आतां आमच्या बापाच्या घरीं आपली कांहीं वेगळा वांटा किंवा वतन आम्हांसाठीं बोर्बेच ठेविलें आहे? १५ त्याच्या दृष्टीनें आम्ही परक्याच कीं नाही? त्यानें तर आम्हांस विकून टाकिलें आहे, आणि आमची कमाईहि खाऊन टाकिली आहे. १६ यास्तव देवानें आमच्या बापापासून जें सर्व धन हिरावून घेतलें आहे तें आमचें व आमच्या मुलांबाळांचें आहे; तर आतां देवानें आपणाला सांगितलें आहे तसें करा.

१७ मग याकोबानें उठून आपले पुत्र व बायका यांस उंटांवर बसविलें; १८ आणि आपलीं सर्व जनावरें, संपादन केलेलें सर्व धन व पदन-अरामांत मिळविलेलीं पुरेंदोरें घेऊन तो आपला बाप इसहाक याजकडे कनान देशीं जावयास निघाला. १९ लाबान या समयीं आपलीं मेंढरें भाद्रावयास गेला होता; इबडे राहिलीनें आपल्या बापाच्या तेराफीम (कुलदेवता) चोरिल्या. २० याप्रमाणें याको-

बानें अरामी लाबानास फसविलें; आपण पळून जात आहो हें त्यानें त्यास कळू दिलें नाही. २१ मग तो आपलें सर्व कांहीं घेऊन पळून गेला; तो उठून फरात नदापली-कडे गेल्यावर गिलात पर्वताच्या दिशेनें मार्गस्थ झाला.

२२ याकोब पळून गेला हें तिसऱ्या दिवशीं कोणीं लाबानास सांगितलें. २३ तेव्हां त्यानें आपले भाऊबंध बरोबर घेऊन त्याचा पाठलाग सात मजलांपर्यंत केला आणि त्याला गिलाद डोंगरांत गांठिलें. २४ देवानें अरामी लाबानास रात्री स्वप्नांत येऊन सांगितलें कीं संभाळ, याकोबास बरेंवाईट कांहीं बोळू नको.

२५ लाबानानें याकोबास गांठिलें तेव्हां याकोबानें डोंगरांत आपला डेरा दिला होता; लाबानानेंहि आपल्या भाऊबंधांसह गिलाद डोंगरांत डेरा दिला.

२६ मग लाबान याकोबास म्हणाला, तूं हें काय केलें? मलां फसवून माझ्या कन्या युझांत पाडाव केल्या-प्रमाणें घेऊन आलास. २७ तूं चोरून पळालास; मला फसविलें, कांहीं कळू दिले नाही. असें कां केलें? तूं मला कळविलें असतें तर मी आनंदानें गाणेंबजावणें करून, डफ, चंग वगैरे बाधें लावून तुला रवाना केलें असतें. २८ तूं मला आपल्या मुलांबाळांचें सुबन घेण्याचीहि सवड दिली नाही; हा सर्व तूं मूर्खपणा केला.

२९ तुला अपाय करण्याचें सामर्थ्य मला आहे, पण काळ रात्रीं तुझ्या बडिलाच्या देवानें मला सांगितलें कीं संभाळ, याकोबास बरेंवाईट कांहीं बोळू नको. ३० बरें, तुला आपल्या बापाच्या घराची ओढ लागून तूं आलास तर आलास, पण माझ्या देवता कीं चोरून आणिल्या?

३१ तेव्हां याकोबानें लाबानास उत्तर दिलें, मला भीति बाटली; मी म्हणालों, कोण जाणे, आपण मजकडून आपल्या कन्या हिरावून घ्याल. ३२ आपल्या देवता ज्याच्यापशीं सांपडतील तो जिवंत राहावयाचा नाही; आपण आपल्या भाऊबंधांसह माझा झडा घेऊन आपलें कांहीं सांपडेल तर ओळखून घ्याल. कारण राहिलीनें देवता चोरून आणिल्या होत्या हें याकोबास माहीत नव्हतें.

३३ तेव्हां स्वप्नां याकोबाच्या डेऱ्यांत, लेजाच्या डेऱ्यांत आणि त्या दोन दासींच्या डेऱ्यांत गेला, परंतु

त्याला काही सांपडले नाही. मग तो लेआच्या डेव्यांतून राहिल्याच्या डेव्यांत गेला. ३४ राहिल त्या कुलदेवतांच्या मूर्ती घेऊन व उंटाच्या कंठाळीत ठेवून त्यांवर बसली होती. लावानाने सर्व डेरा शोधून पाहिला पण त्यास काही सांपडले नाही. ३५ ती बापास म्हणाली, स्वामी, मला आपल्यापुढे उठून उभे राहवत नाही म्हणून रागावू नका, कारण मला खीधर्म प्राप्त झाला आहे. असा त्यानें सर्व शोध केला पण त्यास त्या कुलदेवता सांपडल्या नाहीत.

३६ तेव्हां याकोबाम ब्रोध येऊन तो त्याच्याशी तक्रार करू लागला: याकोबानें लावानास म्हंटलें कीं आपण माझ्या पाठीस लागानें असा कोणता अपराध, कोणतें पातक मीं केले ! ३७ आपण माझ्या सर्व मामानाचा हाडा घेतला त्यांत आपल्या घरच्या काही वस्तु सांपडल्या काय ! सांपडल्या असल्यास म्या या माझ्या व आपल्या भाऊबंधांसमोर ठेवा: त्यांस आपणां दोषांचा निवाडा करूं या. ३८ आज वीस वर्षे मी आपल्यापाशीं राहिलों; इतक्या काळांत आपल्या शेळ्यांमध्या गाभटण्या नाहीत व आपल्या कळ्यांतले एडके मी खात्रे नाहीत. ३९ वनपट्टीनी जी पाहून खात्री नी तशीच आपल्याकडे न आणित्ती मी त्यांच्यागेवजी दुसरी भरतीस दिली; दिवसरात्री बोरिस गेलेली आपण माझ्या हातून भरून घेतली. ४० दिवसा उन्हाचा नाप व रात्री गरम वांनी मी जर्जर होई: माझ्या डोळ्यांची झोप उठे, अशी माझी दशा होती. ४१ गेली वीस वर्षे मी आपल्या घरी काढिली: वांदा वणें आपल्या दोन्ही कन्यांमाठी आणि मझा वणें आपल्या शेरडामेंदरांसाठी मी आपली वाकरी केली आणि दहादां आपण माझ्या मुशाहिय्यांत फेरबदल केला. ४२ माझ्या बडिलाचा देव, अब्राहामाचा देव, इमहाकाम पुत्र देव: माझा पाठिरावा नमना तर आपण मला विन्हाहनें कावून दिलें असतें. माझें दु:ख व माझ्या हातांनीं केलेले दुष्ट वंचानें पाहून काल रात्री आपणाला धमकावितें.

४३ यावर लावान याकोबाम म्हणाला, ह्या मुली माझ्या मुली आहेत, आणि हीं मुलें माझीं मुलें आहेत; हे कळय आणि जें काही तुझ्या बरींममोर दिलतें

आहे तें अवघें माझें आहे; आतां ह्या माझ्या मुली व त्यांच्या पोटीनीं मुलें यांस मी काय करूं ! ४४ तर चल, तूं आणि मी आपसांत करार करूं; तो तुझ्या-माझ्यामध्ये साक्षी होवो. ४५ तेव्हां याकोबानें एक धोंडा घेऊन त्याचा स्तंभ उभारिला. ४६ मग याकोब आपल्या भाऊबंधांस म्हणाला, धोंड जमा करा; हें ऐकून त्यांनीं थोंड गोळा करून त्यांची रास केली आणि त्या राशीजवळ तें जेवले. ४७ लावानानें त्या राशीस यगर-सहवृथा (माक्षीची रास) म्हंटलें व याकोबानें तिला गलेद म्हंटलें: ४८ लावानानें याकोबास म्हंटलें, आतां ही रास तुझ्यामाझ्यामध्ये साक्षीला आहे म्हणून हिचें नांव गलेद (माक्षीची रास) ठेविलें. ४९ तसेंच मिस्या हेहि नांव तिला दिलें; कारण तो म्हणाली, आपण परस्परांच्या हट्टी-आड झालों म्हणजे परमेश्वर तुझामाझा साक्षी असो. ५० तूं माझ्या कन्यांस दु:ख दिलें किंवा म्यालेरीज अन्य स्त्रिया केल्या तर संभाळ: तुझ्यामाझ्यामध्ये कोणी मानव नव्हे तर प्रत्यक्ष देव साक्षी आहे. ५१ लावान याकोबाम आणखी म्हणाला, पाहा, तुझ्यामाझ्यामध्ये ही रास, हा स्तंभ, मी उभा केला आहे. ५२ ही रास हा स्तंभ साक्षी: अनिष्ट करण्याच्या हेतूनें मी ही रास ओलांडून तुजकडे येणार नाही व तूंहि ही रास, हा स्तंभ ओलांडून मजकडे येऊं नये. ५३ अब्राहामाचा देव, नाहोराचा देव, त्यांच्या बडिलांचे देव आपणां दोषांचा न्याय करीत. मग याकोबानें आपला बाप इसहाक याम पुत्र जो देव म्याची शपथ वाहिली. ५४ नंतर याकोबानें डोंगरावर यज्ञ केला व आपल्या भाऊबंधांस भोजनास बोलाविलें: त्यांनीं भोजन करून त्या डोंगरावर रात्र घालविली. ५५ सकाळीच लावान उठला, त्यानें आपल्या कन्यांपुत्रांचें वृध्दान घेऊन त्यांस आशीर्वाद दिला. मग लावान निघून स्वस्थानी परत

गला. १ हूकडे याकोब आपल्या बाटेनें जात

३२ असतां देवदूत त्यास भेटले. २ त्यांस पाहून याकोब म्हणाला, हें देवाचें नैस्य आहे, म्हणून

१ अध्याय: बडिलाचा देव.

त्या टिकाणाचें नांव त्यांनीं महनाइम (दोन सैन्यें) ठेविलें.

३ मग याकोबानें मेहर देवांत म्हणजे अदोम प्रांतांत आपला भाऊ एसाव याजकडे जासूर आगाऊ पाठविले. ४ त्यांस त्यांनीं आज्ञा दिली कीं माझा स्वामी एसाव यांस जाऊन सांगा कीं आपला संवक याकोब म्हणतो, मी आजवर लाबानापाशीं जाऊन राहिलों होतो. ५ आतां माझीं गुरे, गाढवे, शेरेडां-मैंडरांचे कळप, दास व दासी आहेत: माझ्या स्वामींची कृपादृष्टि मजवर ख्याती म्हणून हा निरोप मी पाठवीत आहे. ६ जामुदानी परत येऊन याकोबास सांगितलें, आम्ही आपला भाऊ एसाव यास जाऊन भेटलों; तो वारें मीं मनुष्यें बरोबर घेऊन आपणाला भेटावयास येत आहे. ७ हें ऐकून याकोब फार भयला व विद्वेष पडला: आणि आपल्याबरोबर अत्यंत लोक, शेरपेंढरे, गुरे व उंट यांच्या त्यांनीं दोन टोळ्या केल्या. ८ तो म्हणाला, एसाबानें येऊन एका टोळीवर हक्क केला तर दुसरी टोळी पळून निभायेल. ९ मग याकोब म्हणाला, हे परमेश्वरा, माझे बडील अब्राहाम व इसाक यांच्या उषा, तूं मला सांगितलें कीं तूं आपल्या वंशीं, आपल्या गोतांत परत जा: मी तुझे कसयाण करीन. १० तूं करुणा व कृपेने आपल्या दावामाठीं जें काही केलें आहे त्याला मी पात्र नाहीं: मी आपली कफ एक काटा घेऊन ही यादें उतमन गेलीं होत्यां, आणि आतां माझा दोन टोळ्या झाल्या आहेत. ११ मला माझा भाऊ एसाव याच्या हातातून सोडीव: मला त्याची भीति वाटतें: न जाणो तो येऊन माझ्या बायका-मुलांना व मला मारून टाकावयाचा. १२ तूं मला बघत विलें आहे कीं मी तुजें निश्चयें बरे करीन, आणि समुद्राच्या अगणित देवीसारख्या तुझीं सेवति करीन. १३ त्या रात्री तो तेंबेंब राहिलें: आणि आपल्यासबळ जें होतें त्यांतून त्यांनीं आपला भाऊ एसाव याजमाठीं भेट नयाव केली: १४ दोनडे झळ्या व वीस बोकड, दोनशें मेंढ्या व वीस एडके १५ तीस दुभय्या

संखणी व त्यांचीं पोरें, चाळीस गाई व दहा घोडे. वीस गाढवी व दहा शिगरें, १६ या एवढ्यांचे त्यांनीं वेगवेगळे कळप केले आणि एकेक आपल्या चाकरांच्या स्वाधीन करून त्यांस सांगितलें, तुम्ही कळपाकळ्यांत अंतर ठेवून माझ्यापुढें चालूं लागो. १७ त्यांनीं सर्वांच्या पुढच्या चाकरास सांगितलें कीं माझा भाऊ एसाव तुला भेटेल व विचारील कीं तूं कोणाचा ! कोठें चाललास ! आणि हीं हाकून नेत आहेस तीं कोणाचीं ! १८ तेव्हां त्याला सांग कीं आपला संवक याकोब याचीं हीं आहेत: हीं त्यांनीं आपला स्वामी एसाव यांस भेट म्हणून पाठविली आहेत; पाहा, तोहि मागाहून येत आहे. १९ आणि दुसऱ्यास, तिसऱ्यास आणि इतर सर्व कळप हाकून नेणाऱ्यांस अशीच आज्ञा करून त्यांनीं म्हटलें कीं तुम्हांस एसाव भेटला तर असेच बोला, २० आणि सांगा, पाहा, तुम्हा दास याकोब हाहि मागाहून येत आहे. याकोबालां वाटलें कीं पुढें भेट पाठवून त्यास शान केलें व मागाहून त्याचें दृशन घेतलें तर तो आपला अंगीकार करील. २१ ह्याप्रमाणें त्यांची ती भेट पुढें गेली व ती त्या रात्री नळावर राहिला.

२२ मग तो रात्रीचाच उठून आपल्या वीस बायका, दोन दासी आणि आपलीं अकरा मुलें यांस घेऊन यब्बोक नदीच्या उतमन पार गेला. २३ त्यांनीं त्यांस नदीपलीकडे उतमन द्यावळें, आणि आपलें जें काहीं होतें तिंहि पाठविलें. २४ याकोब एकाच मागें ग्राहला, तेव्हां कोणा पुढपातें त्याच्याशीं पहाट होईपर्यंत सांगी केली. २५ याकोबावर आपलीं सर्व्ही होत नाहीं हें पाहून त्यांनीं त्याच्या जंघिम स्पर्श केला तो याकोब त्याच्याशीं सांगी करीत असतो ती उच्चळली. २६ मग तो म्हणाला, पहाट होत आहे, मला जाऊं दे. तो म्हणाला, तूं मला आशीर्वाद दिल्याबोधून मी तुला जाऊं यावयाचा नाहीं. २७ त्यांनीं मग त्यांस विचारलें, तुम्हें तांब काय ? तो म्हणाला, याकोब. २८ यावर तो त्यास म्हणाला, यापुढें तुला याकोब म्हणणार नाहीं, तर इझाएल म्हणतील, कारण तूं उषाशी व मनुष्याशीं नेटानें

झगडून जय पावला आहेस. २९ मग याकोबानें विचारिलें, तुजें नांव काय तें सांग. तो म्हणाला, माझें नांव कां पुसतोस ? असें म्हणून त्यानें त्यास आशीर्वाद दिला. ३० मग याकोबानें त्या ठिकाणचें नांव पनीएल (देवाचें मुख) असें ठेविलें, कारण तो म्हणाला, मी देवाचें मुख प्रत्यक्ष पाहूनहि माझा प्राण वांचला. ३१ तो पनीएल सोडून चालून असतां मूर्योदय झाला; आणि तो आपल्या मांडीमुळें लंगडत चालला; ३२ म्हणून इस्राएल लोक जनावरांच्या जांभेचा स्नावु आजवर खात नाहींत; याचें कारण हेंच कीं त्यानें याकोबाच्या जांभेच्या जायूला स्पर्श केला.

१ यानंतर याकोबानें दृष्टि कर करून पाहिलें ३३ तो एसाब चारशें माणसें बरोबर घेऊन येत आहे असें त्याला दिसलें; तेव्हां त्यानें लेआ व राहेल आणि त्या दोन दासी यांच्या हवालीं मुलें केलीं. २ त्यानें दासी व त्यांचीं मुलें सर्वांपुढें, त्यांच्यामागून लेआ व तिचीं मुलें आणि सर्वांमागून राहेल व योसेफ गाना चालविलें. ३ तो स्वतः त्या सर्वांच्या पुढें चालत गेला, आणि भावाजवळ जाऊन पोहोचपर्यंत त्यानें सात वेळां भूमीपर्यंत लबून नमन केलें. ४ तेव्हां एसाबानें धावत जाऊन त्यास आलिङ्गन दिलें; त्यानें त्याच्या मानेवर मान ठेवून त्यानें चुंबन घेतलें, आणि ते उभयतां रडले. ५ एसाबानें दृष्टि कर करून बायकामुलें पाहिलीं तेव्हां तो म्हणाला, तुजबरोबर हीं कोण ? तो म्हणाला, देवानें आपल्या ह्या दासावर कृपा करून दिलेलीं हीं मुलें होत. ६ तेव्हां त्या दासीनीं मुलांसह जवळ येऊन त्यास नमन केलें. ७ मग लेआ व तिचीं मुलें यांनींहि जवळ येऊन त्याला नमन केलें, आणि त्यांच्यामागून योसेफ व राहेल यांनीं जवळ येऊन त्यास नमन केलें. ८ मग त्यानें म्हटलें, मला तुझी ही मंडळी भेटली नाचा अर्थ काय ? तो म्हणाला, माझ्या स्वामीची कृपादृष्टि म्हाणी म्हणून. ९ एसाब म्हणाला, माझ्यापाशीं विपुल आहे, माझ्या बंधो, तुजें तुलाच पाहें दे. १० याकोब म्हणाला, नाही, नाही; आपला

मजवर प्रसाद झाला असेल तर माझ्या हातची एवढी भेट घ्याच, कारण आपलें दर्शन मला झालें हें जणो देवाच्या दर्शनासारखें आहे आणि आपण मजवर प्रसन्न झालां आहां. ११ तर आपल्यासाठीं आणलेली ही माझी भेट घ्याच; कारण देवानें मजवर प्रसाद केल्यामुळें मला सर्व कांहीं भरपूर मिळालें आहे; असें म्हणून त्याला फार आग्रह केल्यावर त्यानें ती भेट घेतली. १२ मग एसाब त्याला म्हणाला, चला, आपण वाटेस लागून पुढें जाऊ, मी तुझ्यापुढें चाल्तो. १३ याकोब त्यास म्हणाला, माझ्या स्वामीला ठाऊक आहे कीं हीं मुलें सुकुमार आहेत; आणि वत्सास दूध पाजणाच्या शेळ्यांमळेचा व गाई यांचें मला पाहिलें पाहिजे; त्यांची एक दिवस फाजील दौड केली तर अवघा कळप मरून जाईल. १४ तर स्वामी, आपण आपल्या दासास सोडून पुढें जा, आणि माझीं गुरें, मेंडरें व मुलें यांच्यानें चालवेल तसा मी हळूहळू चालून सेईर येथें माझ्या स्वामीकडे येईन. १५ मग एसाब म्हणाला, माझ्या लोकांपैकीं कांहीं तुजबरोबर ठेवूं काय ? तो म्हणाला, कशाला ? माझ्या स्वामीची कृपादृष्टि मजवर असली म्हणजे गुरें. १६ हें ऐकून एसाब त्याच दिवशीं सेईरास परत जावयास निघाला. १७ याकोब मजला करीत सुक्कोयास गेला; तेथें त्यानें आपणासाठीं घर बांधिलें व आपल्या गुरांदोरांसाठीं खोपट्या केल्या, म्हणून त्या ठिकाणाचें नांव सुक्कोय (खोपट्या) पडलें.

१८ मग याकोब पदन-अरामाहून निघाला तो कनान देशांतील शखेम नामक नगरास सुखरूप पोहोचला, आणि नगरबाहेर तळ देऊन राहिला. १९ जेथें त्यानें डेरा दिला हांता तेथील कांहीं जमीन त्यानें शखेमाचा बाप हमोर याच्या वंशजांकडून शंभर कसीतां देऊन विकत घेतली; २० आणि तेथें त्यानें एक वेदी बांधून तिचें नांव एल-एलोहे-इसाएल (देव, इस्राएलाचा देव) असें ठेविलें.

१. एक विशिष्ट वजनाचें रुपाचें नाणें.

३४

१ एके दिवशीं याकोबापासून लेआ हिला झालेली कन्या दीना त्या देशांतील स्त्रियांस भेटावयास गेली. २ तेव्हां त्या देशाचा अधिपति हमोर नामें हिब्वी याचा पुत्र शखेम याची नजर तिजवर गेली आणि तो तिला घेऊन गेला व तिजपाशीं निजून त्यानें तिला भ्रष्ट केलें. ३ याकोबाची कन्या दीना हिजवर त्याचें मन बसलें; त्याचें त्या मुलीवर प्रेम जडलें आणि त्यानें तिच्या मनास धीर दिला. ४ मग शखेम हमोरास म्हणाला, मला ही मुलगी बायको करून दे. ५ त्यानें आपली कन्या दीना हीस भ्रष्ट केलें हें वर्तमान याकोबाच्या कानावर आलें तेव्हां त्याचे पुत्र रानांत गुरांबरोबर होते ते परत येत तोंवर याकोब गप्य राहिला. ६ इकडे शखेमाचा बाप हमोर बोलणें करावयासाठीं याकोबाकडे आला. ७ तें वर्तमान ऐकून याकोबाचे पुत्र रानांतून घरीं आले; शखेमानें कऱ्हे नये तें केलें म्हणजे याकोबाच्या कन्येपाशीं निजून त्यानें इस्राएलाशीं भ्रष्टाचार केला म्हणून त्यांस मनस्वी दुःख होऊन ते फार संतापले. ८ हमोरांनें त्यांजशीं असें बोलणें लाविलें कीं माझा पुत्र शखेम याचा जीव तुमच्या कन्येकडे लागला आहे तर ती त्याला बायको करून द्याच. ९ तुम्ही आम्हांशीं सोयरसंबंध करा; तुमच्या कन्या आम्हांस द्या व आमच्या कन्या तुम्ही करा. १० आमच्यांत वस्ती करून राहा; हा देश तुम्हांस खुला आहे; त्यांत राहा, व्यापार करा व वतनें संपादा. ११ शखेम दीनेच्या बापास व भावांस म्हणाला, मजवर एवढी कृपादृष्टि करा म्हणजे तुम्ही मागल तें मी देईन. १२ वाटेला तो भोबदला व आंढण मजपाशीं मागा, तुम्ही मागल तें मी देईन; तेवढी मुलगी मला बायको करून द्या. १३ आपली बहीण दीना शखेमानें भ्रष्ट केली म्हणून याकोबाच्या पुत्रांनीं मनांत डाव धरून त्यास व त्याचा बाप हमोर यांस उत्तर दिलें; १४ ते त्यांस म्हणाले, बेसुनत मनुष्यास आमची बहीण देणें हें आमच्या हातून होणार नाही, आम्हांस वध लागेल; १५ तुमच्या सर्व पुरुषांची सुंता करून तुम्ही आम्हांसारखें व्हावें; याच अटीवर आम्ही तुमचें म्हणणें

मान्य करूं. १६ असें झाल्यास आम्ही आमच्या कन्या तुम्हांस देऊं, तुमच्या कन्या आम्ही करूं, आणि आमची वस्ती तुमच्याबरोबर होऊन आपण एक राष्ट्र बनूं; १७ पण सुंता करण्याच्या बाबतींत तुम्ही आमचें न ऐकाल तर आम्ही आमच्या कन्येस घेऊन जाऊं.

१८ त्यांचें हें म्हणणें हमोर व त्याचा पुत्र शखेम यांस मान्य झालें. १९ त्या तरुणानें तसें करण्यास विलंब लाविला नाही, कारण याकोबाच्या कन्येवर त्याचें मन बसलें होतें; त्याचा मान त्याच्या बापाच्या घराण्यांतल्या सर्वांहून मोठा होता. २० त्यावर हमोर व त्याचा पुत्र शखेम यांनीं आपल्या नगराच्या वेशीपाशीं जाऊन नगरवासी लोकांशीं असें बोलणें लाविलें कीं, २१ हीं माणसें आपल्याबरोबर सलोख्यानें राहणारीं आहेत, तर यांस देशांत राहून व्यापारउदीम करूं द्या; पाहा, त्यांस वस्ती करून राहण्यास पुरे इतका हा देश विस्तीर्ण आहे; आपण त्यांच्या मुली बायका करूं आणि आपल्या मुली त्यांस देऊं. २२ आपल्यांत राहून एक राष्ट्र होण्यास ते ज्या अटीवर मान्य आहेत ती हीच कीं त्यांची सुंता झाली आहे तशी आपल्यांतल्या सर्व पुरुषांची सुंता व्हावी. २३ हें केल्यास त्यांचे कळप, मालमत्ता आणि त्यांचीं सगळीं जनावरे हीं आपलीं नाहीत का होणार? एवढें त्यांचें म्हणणें मान्य करूं या, म्हणजे ते आपल्यांत वस्ती करून राहतील. २४ हमोर व त्याचा पुत्र शखेम यांचें म्हणणें वेशींतून येणाऱ्याजाणाऱ्या सर्वांनीं ऐकलें; मग त्या नगराच्या वेशींतून येणाऱ्याजाणाऱ्या सर्व पुरुषांची सुंता झाली. २५ आणखी असें झालें कीं तिसऱ्या दिवशीं ते बेजार असतां याकोबाचे दोन पुत्र म्हणजे दीनेचे भाऊ शिमोन व लेवी यांनीं आपआपलीं तरवार हातीं घेऊन त्या शहरावर अवचित छापा घातला आणि तेथल्या सर्व पुरुषांची कत्तल केली. २६ हमोर व त्याचा पुत्र शखेम यांचाहि तरवारीनें वध करून ते दीनेस शखेमाच्या घरांतून काढून घेऊन गेले. २७ हा असा वध केल्यावरहि याकोबाच्या पुत्रांनीं त्या वध केलेल्यांवरून जाऊन तें

शहर लुटिले. कारण त्यांनी त्यांची बहीण दीना हिला अग्र केले होते. २८ त्यांची शेरडेंमंडरं. गाईबैल, गाढवे आणि त्या शहरांतले व शेतांतले हातेंनव्हतं तें सारं ते घेऊन गेले. २९ त्यांचें अवघे धन, त्यांची सर्व मुलेंबाळें व स्त्रिया आणि त्यांच्या घरांत जें कांहीं सांपडलें तें सगळें हस्तगत करून त्यांनी लुटलें. ३० तेव्हां शिमोन व लेयी यांस याकोब म्हणाला. या देशचे रहिवासी कनानां व परिजी यांस माझा वीट येईल असे तुम्हीं करून मला संकटांत घालले आहे; माझे लोक मूठभर आहेत, म्हणून ते मजवर येऊन माझी कत्तल करितांल आणि माझा व माझ्या घराण्याचा फडशा उडवितांल. ३१ ने म्हणाले. त्यांनी आमच्या बहिणीशीं वेष्ट्यप्रमाणें व्यवहार करावा कीं काय ?

३५ १ मग देवाने याकोबाला सांगितलें कीं उठ, वर जाऊन बेथेल येथें राहा; आणि तूं आपला भाऊ एसाव याच्यापुढून पळून चालला असतांना ज्या देवानें तुला दर्शन दिलें हांतें त्याजप्रित्यर्थ तेथें वेदी बांध. २ मग याकोब आपल्या वरच्या मंडळींस व आपल्याबरोबरच्या सगळ्या माणसांस म्हणाला, तुमच्यापाशीं जे अन्य देव आहेत ते सर्व फेकून द्या व शुचिभूत होऊन आपलीं कपडे बदला. ३ आपण येथून वर बेथेलास जाऊं: तेथें मां देवाप्रित्यर्थ वेदी बांधांन; त्यानें माझ्या संकटसमयीं माझे एकलें: आणि ज्या वाटेनें मां प्रवास करीत होतो तींत तो मजबरोबर होता. ४ तेव्हां त्यांनीं आपल्यापाशीं असलेले अन्य देव आणि आपल्या कानांत असलेलीं कुडले याकोबाच्या हवालीं केली: आणि याकोबाने शब्दमाजवळ असलेल्या एला वृक्षाखळीं नीं पुरून टाकिलीं. ५ मग त्यांनीं कूच केलें: आणि आसपासच्या नगरांतल्या लोकांच्या मनांत दवानें अग्नी दहशत उत्पन्न केली कीं ते याकोब पुत्राच्या पाठीस लागले नाहीत. ६ ह्या प्रकारें याकोब आपल्याबरोबरच्या सर्व लोकांसह कनान देशांत लज म्हणून शहर आहे (हेंच बेथेल) तेथें येऊन पोहंचला.

७ तेथें त्यानें एक वेदी बांधिली व त्या स्थलास एल-बेथेल (बेथेलचा देव) हें नांव दिलें; कारण तो आपल्या भावापासून पळून चालला असतां येथेंच देव त्याला प्रगट झाला होता. ८ तेथें रिबकेचां दाई दबोरा ही मरण पावली व तिला बेथेलच्या खालच्या बाजूस अशोन वृक्षाखळीं पुरिलें: ह्या वृक्षाला अशोन-बाकूथ (स्दनवृक्ष) असें नांव ठेविलें.

९ याकोब पदन-अरामाहून परत आल्यावर देवानें त्याला पुनः दर्शन दऊन वर दिला. १० देव त्याला म्हणाला. तुजें नांव याकोब आहे: पण इतःपर तुला याकोब म्हणणार नाहीत, तर तुला इस्राएल हें नांव प्राप्त होईल: आणि देवानें त्याला इस्राएल हें नांव दिलें. ११ देव त्याला आणखी म्हणाला, मी सर्वसमर्थ देव आहे: तूं फलरूप होऊन बहुयुग्णित हो: तुजपासून एक राष्ट्रच काय, तर राष्ट्रसमूह उत्पन्न होईल: आणि तुझ्या पोटां राजे निर्माण होतांल. १२ आणि जो देश मां अब्रा-हाम व इसहाक यांस दिला तो तुला देईन आणि तुझ्यामागें तुझ्या संततीसहि तो देईन. १३ मग देवानें जेथें याकोबाशीं भाषण केलें होतें तेथूनच आरोहण केलें; १४ आणि जेथें देवानें याकोबाशीं भाषण केले होतें तेथें त्यानें एक पाषाणस्तंभ उभा केला आणि त्यावर पेयापण करून त्यास तैलाभ्यंग केला. १५ जेथें देवानें याकोबाशीं भाषण केलें होतें त्या स्थलाचें नांव याकोबानें बेथेल ठेविलें.

१६ मग त्यानें बेथेलहून कूच केलें आणि एफ्राथ गांव कांटीसा दूर असतां राहेलीस असह्य प्रसूतिवेदना होऊ लागल्या. १७ अशा प्रसूति-वेदना होत असतां सुडेंण तिला म्हणाली, भिऊं नको, कारण हाहि पुत्रच आहे. १८ ती तर मरण पावली. तिचा प्राण जातांजातां तिनें मुलाचें नांव बेन-ओनो (माझ्या दुःखाचा पुत्र) ठेविलें; तथापि त्याच्या बापानें त्याचें नांव बन्यामीन (माझ्या उजव्या हाताचा पुत्र) असें ठेविलें. १९ ह्याप्रमाणें राहेल मरण पावली आणि एफ्राथ (हेंच बेथलहेम) गांवाच्या वाटेवर तिला पुरिलें. २० मग याकोबानें

तिच्या कबरेवर एक स्तंभ उभारला; तो राहेलांच्या कबरेवरचा स्तंभ आजवर कायम आहे.

२१ नंतर इस्राएलानें कूच करून एंदेर कोटाच्या पलांकडे आपला बेरा दिला. २२ इस्राएल त्या प्रदेशांत राहत असतां रुबेन हा आपल्या बापाची उपपत्नी बिल्हा हिजपाशीं गेला, हें इस्राएलाच्या कानावर गेलें.

याकोबास बारा पुत्र हांत; २३ लेआ हिचे पुत्र: याकोबाचा ज्येष्ठ पुत्र रुबेन आणि शिमोन, लेवा, यहुदा, इसाखार व जबुलून: २४ राहेलीचे पुत्र: योसेफ व बन्यामोन: २५ राहेलीची दासी बिल्हा हिचे पुत्र: दान व नफनाली; २६ आणि लेआची दासी जिल्या हिचे पुत्र: गाद व आशेर; हे याकोबांचे पुत्र त्याला पदन-अरामांत झाले. २७ मग क्रियांथ अरबा म्हणजे हेब्रोन येथील मग्रे नामक राईत याकोब आपला पिता इमहाक याजकडे गेला; तेथंच अवाहाम व इमहाक हे पूर्वी वर्तनास हांत.

२८ इमहाकाचें वय एकत्रेऐशी वर्षांचें हाऊन २९ त्याचें प्राणात्क्रमण झालें: नो वृद्ध व पुन्या वयाचा हाऊन मृत्यु पावला आणि स्वजनांस जाऊन मिळाला; त्याचे पुत्र एसाव आणि याकोब यांनीं त्यास मृतमाती दिली.

१ एसाव म्हणजे अदोम याची वंशावळ:—

३६ २ एसावानें कनानी कन्यांतून बायका केल्या. एलोन हिती याचा कन्या आदा, सिबोन हिती याची नात म्हणजे अनारी कन्या अहलीबामा, ३ आणि इम्राएलाची कन्या. नवायोथाची बर्हाण वासमाथ ह्या बायका त्यानें केल्या. ४ एसावपामून आदेला अलीपाज व बाममाथेला रगुवेल हे पुत्र झाले; ५ आणि अहलीबामेस यऊश, यालाम व कोरह हे झाले. हे एसावाचे पुत्र: हे त्यास कनान देशांत झाले. ६ मग एसाव आपल्या क्रिया, पुत्र, कन्या, आपल्या घरचीं सर्व माणसं, आपलीं गुरेंदोरें व इतर जनावरें, आणि कनान देशांत संपादिलेलें धन हीं सर्व घेऊन बाकोब राहत होता तेथून दूर देशीं निघून गेला. ७ कारण त्यांची संपत्ति एवढी वाढली कीं त्यांस एकत्र राहण्याची सोयच नव्हती; तसेंच त्यांचीं गुरेंदोरें फार

वाढल्यामुळें ज्या देशांत ते उपरी होते तेथें तेवढ्यांचा समावेश होईना. ८ म्हणून एसाव सेइर नामक पहाडी प्रदेशांत वर्तनी करून राहिला. एसाव हाच अदोम.

९ सेइर नामक पहाडी प्रदेशांत राहणाऱ्या अदोमी लोकांचा मूळपुरुष एसाव याचा वंशावळ:—

१० एसावाच्या पुत्रांचीं नांवें हीं: एसावाची बायको आदा हिचा पुत्र अलीपाज आणि एसावाची बायको बाममाथ हिचा पुत्र रगुवेल. ११ अलीपाज याचे पुत्र तेमान, ओमार, सपो, गाताम आणि कनाज हे होते. १२ एसावाचा पुत्र अलीपाज याचा तिन्ना म्हणून एक उपपत्नी होती, तिच्या पांटी त्याला अमालेक झाला. एसावाची बायको आदा हिचा हा वंश. १३ रगुवेलचे पुत्र नहाथ, जेरह, शम्मा व मिज्जा हे होते: एसावाचा बायको बाममाथ हिचा हा वंश. १४ सिबोनाची कन्या अना, हिचा कन्या अहलीबामा ही जी एसावाची बायको तिच्यापामून एसावाला यऊश, यालाम व कोरह हे पुत्र झाले.

१५ एसाववंशांतले सरदार झाले ते हे: एसावाचा वडील पुत्र अलीपाज, याचे पुत्र मरदार तेमान, सरदार ओमार, मरदार सपो, सरदार कनाज. १६ सरदार कोरह, मरदार गाताम व सरदार अमालेक: अदोम देशांत अलीपाज याच्या पोटी हे मरदार झाले. हे आदेचे पुत्र. १७ एसावाचा पुत्र रगुवेल याचे पुत्र हे: सरदार नहाथ, सरदार जेरह, सरदार शम्मा व मरदार मिज्जा, हे सरदार रगुवेलस अदोम वंशीं झाले; एसावाची बायको बाममाथ हिचे हे पुत्र: १८ एसावाची बायको अहलीबामा, हिचे पुत्र हे: सरदार यऊश, सरदार यालाम, व सरदार कोरह: हे मरदार एसावाची बायको अहलीबामा, अनारी कन्या, हिचे झाले. १९ अदोम म्हणजे एसाव याचा हा वंश, त्यांतले सरदार हे हांत.

२० सेइर हारी याचे जे पुत्र त्या देशीं राहत होते ते हे: लोटान, शोबाल, शिमोन व कना. २१ शिमोन, एकर व शीमान हे अदोम देशांत सेइराचे हारी वंशांतले सरदार होत.

हेमाम हे होत; लोटानाची बहीण तिन्ना ही होती. २३ शोबालाचे पुत्र अलवान, मानहाथ, एबाल, शपो व ओनाम हे होते. २४ सिबोनाचे पुत्र अय्या व अना हे होते. आपला बाप सिबोन याची गाढवे राखीत असतां ज्याला रानांत उण्णोदकाचे झरे सांपडले तोच हा अना. २५ अनाचा पुत्र दिशोन व कन्या अहली-बामा. २६ दीशानाचे पुत्र हेमदान, एडवान, यित्रान व करान हे होत. २७ एसराचे पुत्र बिल्हान, जावान व अकान हे होत. २८ दीशानाचे पुत्र ऊस व अरान हे होत. २९ होन्यांपैकीं जे सरदार झाले ते हे: सरदार लोटान, सरदार शोबाल, सरदार सिबोन, सरदार अना, ३० सरदार दीशोन, सरदार एसर, सरदार दीशान; सेईर देशांतील होन्यांचे सरदार हे होत.

३१ इस्राएल लोकांवर कोणी राजांनं राज्य करण्या-पूर्वी अदोम देशावर ज्या राजांनीं राज्य केलें ते हे: ३२ बौराचा पुत्र बेला यांनं अदोमांत राज्य केलें; त्याची राजधानी दिन्हाबा हें नगर होतें. ३३ बेला मेल्यावर बन्ना येथला जेरहानाचा पुत्र योबाब त्याच्या गादीवर बसला. ३४ योबाब मेल्यावर तेमानी यांच्या देशाचा हुशाम त्याच्या गादीवर बसला. ३५ हुशाम मेल्यावर बदाद याचा पुत्र हदाद त्याच्या गादीवर बसला; यांनंच मवाब मैदानांत मिद्यान्यांचा मोड केला; त्याची राजधानी अवीत शहर होतें. ३६ हदाद मेल्यावर माखेका येथील साम्ना त्याच्या गादीवर बसला. ३७ साम्ना मेल्यावर फरात नदाच्या तीरीं रहोबोध नामक नगर होतें तेथला शौल त्याच्या गादीवर बसला. ३८ शौल मेल्यावर अकबोराचा पुत्र बाल-हानान त्याच्या गादीवर बसला. ३९ अकबोराचा पुत्र बाल-हानान हा मेल्यावर हदार त्याच्या गादीवर बसला; त्याची राजधानी पाऊ होती. त्याच्या बायकोचें नांव महेटाबेल; ही मे-जाहाबाची कन्या जी मात्रेद तिची कन्या होती.

४० एसाववंशांतील सरदारांचीं कुळें व स्थानें यांवरून जीं नांवें मिळालीं तीं हीं होत: सरदार तिन्ना, सरदार आल्वा, सरदार यथेथ, ४१ सरदार अहलीबामा, सरदार

एला, सरदार पीनोन, ४२ सरदार कनाज, सरदार तेमान; सरदार मिन्सार, ४३ सरदार माग्दीएल व सरदार ईराम; अदोम वंशांतल्यांनीं जो देश वतन करून घेतला, त्यांतल्या त्यांच्या वस्तीप्रमाणें त्यांचे हे सरदार होत. अदोमी लोकांचा मूळपुरुष एसाव याचा हा वृत्तांत.

१ याकोब कनान देशांत वस्ती करून ३७ राहिला; तेथेंच त्याचा बापहि उपरी म्हणून राहिला होता. २ याकोबवंशाचें वृत्त हें: योसेफ सतरा वर्षांचा असतां आपल्या भावांबरोबर कळप चारीत असे; तो मुलगा आपल्या पित्याच्या ल्हिया बिल्हा व जिल्या यांच्या पुत्रांबरोबर असे; तेव्हां त्यांनं त्यांच्या दुर्वर्तनाविषयीची खबर आपल्या बापास दिली. ३ इस्राएल आपल्या सर्व पुत्रांहून योसेफावर फार प्रीति करीत असे, कारण तो त्याचा वृद्धाप-काळचा पुत्र होता; त्यांनं त्याजसाठीं पायथोळ झगा केला होता. ४ आपला बाप आपल्या इतर सर्व भावांहून त्याजवर अधिक प्रीति करितो हें पाहून ते त्याचा द्वेष करूं लागले, व त्याच्याशीं सलोख्याचें भाषण करीनातसे झाले.

५ योसेफाला एक स्वप्न पडलें, तें त्यांनं त्यांस सांगितलें तेव्हां तर ते त्याचा अधिकच द्वेष करूं लागले. ६ तो त्यांस म्हणाला, मला पडलेलें स्वप्न एका: ७ पाहा, आपण शेतांत पेंढ्या बांधीत होतो तों माझी पेंढी उठून उभी राहिली; तेव्हां तुमच्या पेंढ्या माझ्या पेंढीसमोर्वाती उभ्या राहिल्या व त्यांनीं तिला बंदन केलें. ८ हें ऐकून त्याचे भाऊ त्यास म्हणाले, काय, तूं आम्हांवर राज्य करणार? तूं आम्हांवर सत्ता करणार? आणि त्याच्या स्वप्नमुळें व भाषणामुळें तर ते त्याचा अधिकच द्वेष करूं लागले. ९ पुढें त्याला आणखी एक स्वप्न पडलें, तेंहि त्यांनं आपल्या भावांस सांगितलें; तो म्हणाला, पाहा, मला आणखी एक स्वप्न पडलें, तें असें कीं, सूर्य, चंद्र व अकरा नक्षत्रें यांनीं मला बंदन केलें. १० त्यांनं हें आपल्या बापास व भावांस सांगितलें; तेव्हां त्याचा बाप त्याचा निषेध करून म्हणाला, हें कसलें स्वप्न तुला पडलें? काय, मी, तुझी आई व तुझे बंधु हे भूमीभर्यत रुचून जुळ्या:

बंदन करण्यास तुजपुढें येणार ? ११ त्याचे भाऊ त्याचा हेवादेवा करूं लागले, पण त्याचें म्हणणें बापानें मनांत ठेविलें. १२ यानंतर त्याचे भाऊ कळप चारावयास शस्त्रेमास गेले. १३ मग इस्राएल योसेफास म्हणाला, तुझे भाऊ शस्त्रेमास कळप चारीत आहेत ना ? तर चल, मी तुला त्यांजकडे पाठवितों. तो म्हणाला, हा मी तयार आहे; १४ आणि त्यां त्यास सांगितलें, जा, तुझे भाऊ आणि कळप कसे काय आहेत याचा समाचार घेऊन मला बातमी आण. याप्रमाणें त्यां त्यास हेब्रोन खिडीतून रवाना केलें व तो शस्त्रेमास जाऊन पोहंचला. १५ तो तेथें इकडे तिकडे भटकत असतां एका मनुष्यास आढळला, तेव्हां त्यां त्यास विचारिलें, तूं काय शोधीत आहेस ? १६ तो म्हणाला, मी आपल्या भावांना शोधीत आहे; ते कोठें कळप चारीत आहेत तेवढें मला सांग. १७ तो मनुष्य म्हणाला, ते येथून निघून गेले आहेत; आपण दोघानास जाऊं असें त्यांस बोलतांना मी ऐकलें. मग योसेफ आपल्या भावांचा शोध काढीत गेला व ते त्यास दोघान येथें सांपडले.

१८ त्यास दुरून येतांना त्यांनीं पाहिलें तेव्हां तो त्यांच्याजवळ येऊन पोहंचण्यापूर्वी त्याला कपटानें मारून टाकण्याचा त्यांनीं बेत केला. १९ ते एकमेकांस म्हणाले, पाहा, तो स्वप्नदर्शी येत आहे; २० तर चला, आपण त्याला ठार करून एका खाब्यांत टाकून देऊं, आणि मग सांगूं कीं कोणा हिंस्र श्वापदानें त्याला खाऊन टाकिलें; मग पाहूं त्याच्या स्वप्नांचें काय होतें तें. २१ हें रजबेन याच्या कार्नी आलें; तेव्हां त्यां त्यांच्या हातांतून त्यास सोडविलें; तो त्यांस म्हणाला, आपण त्याचा प्राण घेऊं नये. २२ रजबेन त्यांस म्हणाला, रक्तपात करूं नका, या रानांतल्या खाब्यांतून त्याला टाका, पण त्याजवर हात अडकूं नका. त्यांच्या हातांतून सोडवून त्यास बापाकडे परत पाठवून यावें म्हणून तो असें म्हणाला. २३ योसेफ आपल्या भावांपाशीं पोहंचला, तेव्हां त्यांच्या अंगांत पायघोळ झगा होता तो त्यांनीं काढून घेतला, २४ आणि त्याला धरून खाब्यांत

टाकून दिलें; तो खाडा कोरडा होता, त्यांत पाणी नव्हतें.

२५ मग ते शिंदोरी खावयास बसले असतां, त्यांनीं वर नजर करून पाहिलें तों इस्राएली लोकांचा एक काफला उंटांवर मसाला, ऊद व गंधरस लादून गिलादाहून मिसरास जात आहे असें त्यांस दिसलें. २६ तेव्हां यहुदा आपल्या बंधूस म्हणाला, आपण आपल्या भावास ठार मारून त्याचा खून छपविला तर लाभ काय ? २७ चला, आपण त्यास या इस्राएली लोकांस विकून टाकूं; आपला हात त्याजवर पडूं नये; कसें झालें तरी तो आपला बंधु, आपल्या हाडांमांसाचा आहे. हें त्याच्या बंधूस पसंत वाटलें. २८ ते भियानी व्यापारी जवळून चालले तेव्हां त्यांनीं योसेफास त्या खाब्यांतून ओढून बाहेर काढिलें आणि त्या इस्राएली लोकांस वीस रुपयांस विकून टाकिलें. ते योसेफास मिसर देशांत घेऊन गेले.

२९ रजबेन खाब्याकडे परत येऊन पाहतो तों योसेफ खाब्यांत नाहीं, म्हणून त्यां आपलीं बक्षें फाडिलीं. ३० तो आपल्या बंधूकडे परत येऊन म्हणाला, मुलगा तर नाहीं; आतां मी कोठें जाऊं ? ३१ मग त्यांनीं योसेफाचा झगा घेतला व एक बकरा मारून तो झगा त्याच्या रक्तांत भिजविला; ३२ मग त्यांनीं तो पायघोळ झगा पाठवून दिला; तो त्यांनीं आपल्या बापाकडे आणून म्हटलें कीं हा आम्हांस सांपडला; हा आपल्या पुत्राचा झगा आहे कीं काय तें ओळखा. ३३ त्यां तो ओळखून म्हटलें, हा माझ्या मुलाचाच झगा ! हिंस्र श्वापदानें त्यास खरें, योसेफाचा फाडून टाकिलें असें संशय नाहीं. ३४ तेव्हां यकबेबानें आपलीं बक्षें फाडून कंबरेस गोगताट गुंडाळिलें आणि आपल्या पुत्रासाठीं पुष्कळ दिवस शोक केला. ३५ त्याचे पुत्र व कन्या हीं सर्व त्याचें सांत्वन करावयास त्याच्याजवळ गेलीं, पण तो काहीं केल्या समाधान न पावतां म्हणाला, मी शोक करीत करीत अवघोलोकीं आपल्या पुत्राकडे जाईन. असा त्याच्या बापानें त्याजसाठीं शोक केला.

२६ मिथानी लोकांनी योमेफास मिसरांत जेऊन पोटीफर नामक फारोचा एक अंमलदार, गारद्यांचा सरदार होता, त्यास विकून टाकिलें.

१ या सुमारास यहुदा आपल्या भावांस
३८ सोडून खालच्या प्रदेशां गेला आणि अदुल्लम-
कर हीरा नामक मनुष्याच्या घरी जाऊन
राहिला. २ तेथें शूबा नांवाच्या एका कनानी
मनुष्याची कन्या त्याच्या दृष्टीस पडली; त्यानें तिला
बायको करून तो तिजपाशीं गेला. ३ ती गर्भवती
होऊन तिला पुत्र झाला, त्यानें त्याचें नांव एर ठेविलें.
४ ती पुनः गर्भवती होऊन तिला पुत्र झाला; तिनें त्याचें
नांव ओनान ठेविलें; ५ पुनः तिला एक पुत्र झाला
त्याचें नांव तिनें शेला ठेविलें. तो झाला तेव्हां यहुदा
कृजाब येथें राहत होता. ६ मग यहुदानें आपल्या
ज्येष्ठ पुत्र एर याला बायको करून दिली, तिचें नांव
तामार असें होतें; ७ पण यहुदाचा ज्येष्ठ पुत्र एर
हा परमेश्वराच्या दृष्टीनें दुष्ट होता म्हणून परमेश्वरानें
त्याला मारून टाकिलें. ८ मग यहुदा ओनान यास
म्हणाला; आपल्या भावज्यांपाशीं जा आणि दिराच्या
धर्मास अनुसरून भावाचा वंश चालीव; ९ पण ओनान
यास ठाऊक होतें कीं संतति झाली तर ती आपली
होणार नाही, म्हणून तो आपल्या भावज्यांपाशीं जाई
तेव्हां आपलें बायें जमिनीवर पाडी; हेतु हाच कीं,
आपल्या भावाला आपलें वीज देऊं नये. १० हें
त्याचें कृत्य परमेश्वरानें दुष्ट वाटल्यावरून त्यालाह
त्यानें मारून टाकिलें. ११ यहुदा आपलीं सून तामार
हिला म्हणाला, माझा पुत्र शेला वजात येईपर्यंत
असल्या बपाच्या घरीं वैधव्यदर्शेंत राहा; त्याला
वाटलें कीं शेलाहि आपल्या भावांप्रमाणें मरावयाचा.
मग तामार आपल्या बापाच्या घरीं जाऊन राहिली.

१२ बराच काळ लोटल्यावर यहुदाची बायको जी
शूबाची कन्या ती मरण पावली; तिच्यासाठीं शोक
करण्याचें संपल्यावर यहुदा आपला मित्र अदुल्लमकर
हीरा याजबरोबर तिन्ना येथें आपल्या मेंढरांची लोंकर
कातरणाऱ्यांकडे वर गेला. १३ तेव्हां तामार हिला

कोणी सांगितलें कीं तुझा मामरा आपल्या मेंढरांची
लोंकर कातरण्यासाठीं तिन्ना येथें जात आहे.
१४ तेव्हां तिनें आपली वैधव्यबळे उतरली व वुरखा
लेऊन आपलें शरीर लपेटून घेतलें आणि तिन्नाच्या
सडकेवरील एनाईम गांवाच्या वेशीपाशीं ती जाऊन
बसली; शेला प्रौढ झाला असूनहि अजून आपणाला
त्याची बायको केलें नाहीं अने तिला दिसून आलें
होतें. १५ यहुदानें तिला पाहिलें तो त्याला वाटलें,
ही कोणी वेश्या असावी, कारण तिनें आपलें
नोड झालें होतें. १६ तेव्हां ही आपली
सून आहे हें न कळून तो वाटेवरून
तिजकडे वळून म्हणाला, चल, मला तुजपाशीं येऊं
दे. तेव्हां ती म्हणाली, माझ्यापाशीं आलास तर
मला काय दंशील? १७ तो म्हणाला, मी आपल्या
कळपांतलें एक करडें तुला पाठवून देईन; ती
म्हणाली, तें पाठवीपर्यंत काय हडप ठेवशील?
१८ तो म्हणाला, तुला काय हडप देऊं? ती म्हणाली,
तुझी मुद्रिका, गोफ व हातांतील काठी दे. हीं तिला
देऊन तो तिच्यापाशीं गेला तेव्हां तिला त्याजपसून
गर्भे राहिला. १९ तेथून ती निघून गेली आणि
आपला वुरखा काढून आपलीं वैधव्यबळे पुन्हां
ल्याली. २० मग त्या वेशीपासून आपलें हडप आणण्या-
साठीं आपला मित्र अदुल्लमकर याच्या हातीं
यहुदानें एक करडें पाठविलें; पण त्याला ती कोठें
सांपडली नाही. २१ मग त्यानें तेथल्या लोकांस
विचारिलें, एनाईम गांवापाशीं वाटेवर एक वेश्या
होना ती कुठें आहे? ते म्हणाले, येथें कोणा वेश्या
नव्हती. २२ मग तो यहुदाकडे परत जाऊन
म्हणाला, मला कांहीं ती सांपडली नाही; तेथचे
लोकहि म्हणाले कीं येथें कोणा वेश्या नव्हती.

२३ तेव्हां यहुदा म्हणाला, तें हडप तिजपाशींच राहूं
दे, नाहीतर तेथचे लोक आपली छीजू करितील; मी
तर करडें पाठविलें, पण तुला ती सांपडली नाही.

२४ या गोष्टीस सुमारें तीन महिने झाले तेव्हां कोणी
यहुदास सांगितलें कीं तुझी सून तामार हिनें वेश्या-

कर्म केले व त्या शिंदळकीमुळे तिला गर्भहि राहिला आहे. तेव्हां यहुदा म्हणाला, तिला बाहेर काढून जाऊन टाका. २५ तिला बाहेर काढिलें तेव्हां तिनें आपल्या सासऱ्यास निरोप पाठविला कीं या वस्तु ज्या पुरुषाच्या आहेत त्याजपासून मला गर्भ राहिला आहे: आणखी ती म्हणाली, नीट डोळे उघडून पाहा: ही मुद्रिका, हा गोफ व ही काठी कुणाची आहे ती. २६ यहुदानें त्या ओळखून म्हटलें, माझ्यापेक्षा ती अधिक क्षमापात्र आहे: कारण मी आपला पुत्र शेला तिला नवरा करून दिला नाही; यापुढें त्यानें कधीं तिजशीं संबंध केला नाही. २७ तिच्या प्रसूतिसमयीं तिच्या पोटांत जुळी आहेत असें दिसून आले. २८ तिला वेणा होत असतां, एका बाळकाचा हात बाहेर आला तेव्हां मुझीनें त्याच्या हाताला लाल मूत बांधून म्हटलें, पहिला हा बाहेर पडला. २९ त्यानें आपला हात आखडून घेतला तेव्हां त्याचा भाऊ बाहेर पडला: तेव्हां मुझी म्हणाली, तूं आपल्यासाठीं कशी वाट फोडिलीस! म्हणून त्याचें नांव पेरेस असें पडलें. ३० मग ज्याच्या हातास लाल मूत बांधिलें होतें तो त्याचा भाऊ बाहेर पडला आणि त्याचें नांव जेरह ठेविलें.

३१ इझ्राएली लोकांनीं त्यास तेथें नेलें होतें त्याज-
पासून त्यास पोटीपर नावाच्या एका मिसऱ्यानें विकत घेतलें; तो फारोचा एक अंमलदार अमून गारद्याचा सरदार होता. २ परमेश्वर योसेफाबरोबर असल्या-
कारणानें तो भाग्यवान् पुरुष झाला: तो आपल्या मिसरी धन्याच्या घरीं असे. ३ परमेश्वर त्याजबरोबर असल्याकारणानें जें करूं तो हातीं घेता त्यास परमेश्वर यज्ञ देतो असें त्याच्या धन्यानें पाहिलें. ४ योसेफाकडून तो प्रसन्न झाला: योसेफ त्याच्या हुजऱ्या झाला: पुढें त्यानें त्याला आपल्या घराचा केंद्रभारी नेमून आपलें सर्व कांहीं त्याच्या ताब्यांत दिलें. ५ आणि त्यानें त्याच्या स्वाधीन आपलें घरदार व सर्व कांहीं केले, तेव्हांपासून योसेफाप्रतिस्वयं परमेश्वरानें त्या मिस-

ऱ्याच्या घरादाराचें कल्याण केले; आणि त्याचें घरदार, शेतपोत या सर्वांस परमेश्वरानें बरकत दिली. ६ त्यानें आपलें सर्व कांहीं योसेफाच्या हातांत केलें होतें, म्हणून तो अन्न खाई त्यापलीकडे आपलें काय धाहें याचें न्याला भान नसे. योसेफ हा बोधमूढ व दम्यण होता. ७ यानंतर असें झालें कीं योसेफाच्या धन्याची स्त्री त्याजवर नजर ठेवून त्यास म्हणाली, मजपाशीं नांज, ८ पण तो राजी झाला नाही. तो आपल्या धन्याच्या खांस म्हणाला, हें पाहा, घरांत माझ्या ताब्यांत काय आहे याचें माझ्या धन्यास भानमुद्धां नाही; आपलें सर्व कांहीं त्यानें माझ्या हातीं दिलें आहे. ९ या घरांत मजहून तो मोठा नाही आणि तूं त्याची पत्नी आहेस म्हणून तुझ्याखेरीज माझ्या अखत्याराबाहेरचें असें कांहींच नाही, असें असतां एवढें घोर कर्म करून मां देवाचा अपराधी कसा होऊं! १० तरी तो इरममज योसेफाचें मन वश करावयास पाहूं लागला, पण तिजपाशीं निजवयास किंवा तिजपाशीं जावयास तो कांहीं राजी होईना. ११ एक दिवशीं असें झालें कीं तो आपलें कांहीं कामकाज करावयास घरांत गेला, त्या वेळीं घरांतलें कोणीहि मनुष्य तेथें नव्हतें. १२ तेव्हां तिनें त्याचें वस्त्र धरून म्हटलें, मजपाशीं नांज: पण तो आपलें वस्त्र तिच्या हातीं सोडून बाहेर पळून गेला. १३ तो वस्त्र आपल्या हातीं सोडून पळून गेला: असें तिनें पाहिलें, १४ तेव्हां तिनें घरच्या माणसांस बाळावून सांगितलें, पाहा, आमची अन्न घेण्यासाठीं त्यांनीं हा इत्रां मनुष्य घरांत आणिला आहे: तो मजपाशीं निजण्याच्या हेतूनें माझ्याजवळ आला तेव्हां मी मांड्यानें ओरडलें. १५ मी मांड्यानें ओरडलें हें पाहून तो आपलें वस्त्र मजजवळ टाकून पळून गेला. १६ त्याचा धनी घरीं येईपर्यंत तिनें तें वस्त्र आपल्याजवळ राखून ठेविलें. १७ तो आल्यावर तिनें त्याला असें सांगितलें कीं जो इत्रां दास आपण आपल्या घरीं ठेविला आहे तो माझी अन्न घेण्यास मजकडे आला होता. १८ मी मांड्यानें ओरडलें तेव्हां तो आपलें वस्त्र माझ्याजवळ टाकून पळून गेला.

१९ आपल्या गुलामांनं मजशीं असें वतनं केलें, हें आपल्या बायकोचें बोलणें जेव्हां त्याच्या धन्यांनं ऐकलें तेव्हां त्यांचा राग भडकला. २० योसेफास त्यांच्या धन्यांनं धरिलें, आणि सजाचे बंदिवान होते त्या बंदिशाळेंत त्यास टाकिलें; तो त्या बंदिशाळेंत राहिला. २१ तथापि परमेश्वर योसेफाबरोबर असून त्यांनं त्याजवर दया केली, आणि त्या बंदिशाळेच्या अधिकाऱ्याची त्याजवर कृपादृष्टि होईल असें केलें. २२ बंदिशाळेच्या अधिकाऱ्यांनं त्या बंदिशान्यांत असलेले सर्व बंदिवान योसेफाच्या स्वाधीन केले; आणि तेथें जें कांहीं त्यांस करावयाचें असे तें करविणारा तो असे. २३ बंदिशाळेच्या अधिकाऱ्याच्या स्वाधीन जें कांहीं होतें त्याकडे त्याला स्वताला पाहावें लागत नसे, कारण परमेश्वर योसेफाबरोबर असल्यामुळें जें कांहीं तो हातीं घेई तें परमेश्वर सिद्धीस नेई.

१ यानंतर असें झालें कीं मिसराच्या राजाचा ४० प्यालेबरदार व आचारी या दोघांनीं आपल्या स्वामीचा कांहीं अपराध केला. २ प्यालेबरदारांचा नायक व आचाऱ्यांचा नायक ह्या त्यांच्या दोघां सरदारांवर फारोची इतराजी झाली. ३ तेव्हां त्यांनं त्यांस गारद्यांच्या नायकाच्या बाब्यांत कैदेंत ठेविलें; तेथेंच योसेफाह अटकेंत होता. ४ गारद्यांच्या नायकांनं योसेफास त्यांच्या तैनातीस दिलें; व त्यांनं त्यांची बरदास्त ठेविली; तेथें ते कांहीं काळ अटकेंत राहिले. ५ बंदीत पडलेले मिसरी राजाचे प्यालेबरदार व आचारी या उभयतांस एकाच रात्री त्यांला लागू पडेल अशा अर्थाची स्वप्नें पडलीं. ६ सकाळीं योसेफ त्यांच्याकडे जाऊन पाहतो तो त्यांची मुद्रा खिन्न दिसली. ७ तेव्हां आपल्या धन्याच्या कारगृह्यांत आपल्याबरोबर असलेल्या त्या फारोच्या सरदारांस त्यांनं विचारिलें, आज तुमचीं तोंडें कां उतरलेलीं दिसतात ? ८ ते त्यास म्हणाले, आम्हां दोघांना स्वप्नें पडलीं आहेत, व त्यांचा अर्थ सांगणारा कोणी नाही. योसेफ त्यांस म्हणाला, अर्थ सांगणें देवाकडे आहे ना ? आपआपलें स्वप्न मला सांगा.

९ प्यालेबरदारांच्या नायकांनं योसेफाला आपलें स्वप्न सांगितलें तें असें : स्वप्नांत माझ्यासमोर एक दाक्षवेळ होता; १० त्या दाक्षवेळास तीन फाटे होते, त्याला कळ्या फुटून बहर आला व त्याच्या गुच्छांस दाक्षें येऊन पिकली; ११ आणि फारोचा प्याला माझ्या हातांत होता; मी त्या प्याल्यांत दाक्षें पिळिलीं व तो फारोच्या हातीं दिला. १२ योसेफ त्यास म्हणाला, याचा अर्थ असा : ते तीन फाटे म्हणजे तीन दिवस; १३ तीन दिवसांच्या आंत फारो तुझें शीर वर करून तुला तुझ्या हुद्द्यावर पूर्ववत् नेमील आणि तूं पूर्वीप्रमाणें फारोचा प्यालेबरदार होऊन त्याच्या हातीं प्याला देखील. १४ मात्र तुझें बरें झालें म्हणजे माझें स्मरण अवश्य ठेव, आणि मजवर कृपा करून फारोपाशीं माझी गोष्ट काढून या घरांतून माझी सुटका कर. १५ कारण इश्यांच्या देशाहून मला चोरून आणिलें असून, येथें या बंदिशान्यांत टाकण्याजोगें मीं कांहींएक केलें नाहीं.

१६ स्वप्नाचा अर्थ चांगला आहे हें पाहून आचाऱ्यांचा नायक योसेफास म्हणाला, मलाहि असें स्वप्न पडलें कीं पांढऱ्या रोव्यांच्या तीन टोपल्या माझ्या डोकीवर होत्या, १७ आणि बरच्या टोपलींत फारोसाठीं सर्व प्रकारचीं पक्षां असून पक्षी माझ्या डोकीवरल्या त्या टोपलींतले पदार्थ खात होते. १८ योसेफ म्हणाला, याचा अर्थ असा : त्या तीन टोपल्या म्हणजे तीन दिवस; १९ फारो तीन दिवसांच्या आंत तुझें शीर वर करून उडवील, तुला झाडावर टांगील आणि पक्षी तुझें मांस तोडून खातील.

२० तिसरे दिवशीं फारोचा वाढदिवस आला, तेव्हां त्यांनं आपल्या सर्व चाकरांस जेवण दिलें, आणि त्यांनं आपला प्यालेबरदारांचा नायक व आचाऱ्यांचा नायक यांचीं शिरे त्या चाकरांपुढें वर केलीं. २१ त्यांनं प्यालेबरदारांच्या नायकास त्याच्या हुद्द्यावर पूर्ववत् नेमीलें, आणि तो फारोच्या हातीं प्याला देण्याचें काम करूं लागला; २२ पण त्यांनं आचाऱ्यांच्या नायकास फासावर चढविलें. योसेफानें त्यांच्या स्वप्नांचा अर्थ सांगितल्याप्रमाणें घडलें. २३ तथापि प्यालेबरदारांच्या नायकांनं योसेफाचें स्मरण ठेविलें नाहीं; तो त्याला विसरला.

४१

१ पुरी दोन वर्षे लोटल्यावर फारोस स्वप्न पडलें कीं आपण नील नदीच्या तीरीं उभे असतांना २ सात सुंदर व धष्टपुष्ट गाई नदीतून बाहेर निघून लव्हाळ्यांत चरूं लागल्या. ३ पुढें पाहतो तों त्यांच्यामागून कुरूप व दुबळ्या अशा आणखी सात गाई नदीतून निघाल्या आणि त्या पहिल्या गाईजवळ नदीतीरीं उभ्या राहिल्या. ४ तेव्हां कुरूप व दुबळ्या गाईंनीं त्या सुंदर व धष्टपुष्ट गाईंस खाऊन टाकिलें: तदनंतर फारो जन्मा झाला. ५ मग तो पुनः शोषीं गेला असतां त्याला दुसऱ्यांदा स्वप्न पडलें कीं एकाच ताटला सात चांगलीं भरदार कणसें आलीं; ६ आणि पाहा, त्यांमागून लुंगीसुंगीं व पूर्ववायूनें करपलेलीं अशीं सात कणसें निघालीं. ७ त्या लुंग्यासुंग्या कणसांनीं तीं सात चांगलीं भरदार कणसें खाऊन टाकिलीं. मग फारो जागा झाला आणि हें स्वप्न आहे असें त्यानें पाहिलें. ८ सकाळीं फारोचें चित्त व्यग्र झालें, आणि त्यानें मिसर देशांतील अबघे ज्योतिषी व पंडित ह्यांना बोलाविलें; फारोनें आपलीं स्वप्नें त्यांस सांगितलीं पण त्यांचा अर्थ कोणाला सांगतां येईना.

९ तेव्हां प्यालेबरदारांचा नायक फारोस म्हणाला, माझ्या अपराधांची आज मला आठवण होत आहे. १० फारोची आपल्या सेवकांवर इतराजी झाली तेव्हां त्यानें मला व आचाऱ्यांच्या नायकांला गारखांळ्यां नायकांच्या घरीं बंदीत टाकिलें होतें. ११ तेव्हां एकाच रात्रीं आम्हां दोघांस, आम्हां प्रत्येकास लागू पडेल अशा अर्थाचीं स्वप्नें पडलीं; १२ तेथें त्या गारखांच्या नायकाच्या दास कोणी इजी तरण पुष्य आम्हांबरोबर होता, त्याला आम्हीं आपलीं स्वप्नें सांगितलीं व त्यानें त्यांचा अर्थ सांगितला; त्यानें प्रत्येकाच्या स्वप्नानुसार अर्थ सांगितला. १३ त्यानें आम्हांस अर्थ सांगितला तसेंच घडून आलें; मला आपल्या हुद्द्यावर पूर्ववत् रुजू केले आणि त्यास फारशी दिलें.

१४ मग फारोनें योसेफास बोलावणें पाठविलें, तेव्हां त्याला तत्क्षणीं बंदिखान्यांतून बाहेर आणिलें; आणि तो

आपलें मुंडन करून व वस्त्रे बदलून फारोपुढें जाऊन उभ्या राहिला. १५ फारो योसेफास म्हणाला, मीं एक स्वप्न पाहिलें, त्याचा अर्थ कोणास सांगतां येत नाही; मीं तुजविषयीं ऐकलें कीं तूं स्वप्न ऐकतां व त्याचा अर्थ सांगतोस. १६ योसेफ फारोस म्हणाला, मी कोण सांगणारा ? फारोला मंगळदायक उत्तर देवच देईल. १७ नंतर फारोनें योसेफास सांगितलें, मी स्वप्नांत नीलतीरीं उभा होतो, १८ तेव्हां पाहा, सात सुंदर व पुष्ट गाई नदीतून बाहेर निघून लव्हाळ्यांत चरूं लागल्या; १९ आणि त्यांच्यामागून दुबळ्या, कुरूप व रोड अशा दुसऱ्या सात गाई निघाल्या; त्यांच्यासारख्या बेढब गाई साऱ्या मिसर देशांत मीं कधीं पाहिल्या नाहीत; २० ह्या दुबळ्या व कुरूप गाईंनीं त्या पहिल्या सात पुष्ट गाईंना खाऊन टाकिलें. २१ त्यांनीं त्यांना खाऊन टाकिलें तेव्हां त्या त्यांच्या पोटांत गेल्या असें मुकींच दिसेना; पूर्वीप्रमाणेच त्या कुरूप राहिल्या. मग मी जन्मा झालों. २२ पुनः मीं स्वप्नांत पाहिलें कीं ज्ञानकीं भरदार सात कणसें एकाच ताटला आलीं, २३ आणि त्यांच्यामागून सुकलेलीं, लुंगीसुंगीं व पूर्ववायूनें करपलेलीं अशीं सात कणसें निघालीं; २४ आणि त्या सात लुंग्यासुंग्या कणसांनीं तीं सात चांगलीं कणसें खाऊन टाकिलीं. मीं हें ज्योतिष्यांस सांगितलें, पण त्यांतल्या कोणासहि तें मला उल्लाङ्गन सांगतां येईना.

२५ योसेफ फारोस म्हणाला, फारोला पडलेलें स्वप्न एकच आहे; आपण काय करणार हें देवानें फारोस कळविलें आहे. २६ त्या सात सुंदर गाई सात वर्षे होत, आणि सात चांगलीं कणसें हीं सात वर्षे होत; स्वप्न एकच आहे. २७ मागाहून वर आलेल्या सात रोड व कुरूप गाई आणि सुकलेलीं व पूर्ववायूनें करपलेलीं सात कणसें हीं दुष्काळाचीं सात वर्षे होत. २८ मीं फारोस कळविलेंच आहे कीं आपण काय करणार हें देवानें फारोस दर्शविलें आहे. २९ पाहा, अबघ्या मिसर देशांत सुबत्तेचीं सात वर्षे येत आहेत; ३० आणि त्यानंतर दुष्काळाचीं सात वर्षे येतील;

तेव्हां मिसर देशाला सुबत्तेचा विसर पडेल, आणि दुष्काळ देशाची हलाखी करील. ३१ पुढें जो दुष्काळ पडणार त्यामुळे पूर्वी दुष्काळ होता की नव्हता याचें स्मरणहि राहणार नाही, एवढा भारी तो होणार. ३२ हें स्वप्न फारोस दोनदां पडलें. याचें कारण हेंच कीं अनें देवानें मुक्तर केले आहे व तें देव लवकरच सिद्धीस नेणार. ३३ तर आतां फारोनें कोणी एकादा बत्तुर व शहाणा पुरुष पाहून त्यास मिसर देशावर नेमावें: ३४ आणि फारोनें हें करून देशावर अधिकारी नेसावे आणि सुबत्तेच्या सात वर्षांत मिसर देशातील उत्पन्नाचा पंचमांश घ्यावा. ३५ मा येणाऱ्या सुबत्तेच्या वर्षांत सर्व प्रकारची अन्नसामग्री गोळा करावी आणि नौरोनगरी अन्नाच्या पुरवठ्यासाठीं धान्याचा सांठा, फारोच्या वाघ्यांत ठेवावा. ३६ मिसर देशावर दुष्काळाची जीं सात वर्षे येणार त्यांसाठीं ही अन्नाची वेगमी होईल. म्हणजे दुष्काळानें देशाचा नाश होणार नाही:

३७ हें फारोला व त्याच्या सर्व सेवकांला अगदीं पटलें. ३८ तेव्हां फारो आपल्या सेवकांस म्हणाला. ज्याच्या ठायीं देवाचा आत्मा आहे असा या पुरुषसारखा आपणाला दुसरा कोणी आढळेल काय ? ३९ आणि फारो योसेफास म्हणाला, देवानें तुला ह्या सर्व गोष्टींचें ज्ञान दिलें आहे त्या अर्थी तुजसारखा बत्तुर व शहाणा दुसरा कोणी नाही. ४० तर तूं माझ्या घराचा अधिकारी हो: तुझ्या आज्ञेप्रमाणें माझीं सर्व प्रजा चालेल, गादीपुरताच काय तो मी तुजपेक्षा मोठा. ४१ फारो योसेफास आणखी म्हणाला, पाहा, तुला मी अवघ्या मिसर देशावर नेसितों. ४२ मग फारोनें आपल्या बोटांतील मुद्रिका काढून योसेफाच्या बोटांत घातली, त्याला सणाची शुभ्र वस्त्रे लेवविनीं आणि त्याच्या गळ्यांत सोन्याची कंठी घातली: ४३ मग त्याला आपल्या मागच्या रथांत बसविलें, आणि मुजरा करा असें चोपदार स्वाघ्यापुढें ललकारत चालले. या प्रकारें त्यानें त्याला अवघ्या मिसर देशावर नेविलें. ४४ फारो योसेफास म्हणाला, मी फारो खरा,

पण तुझ्या हुकमाशिवाय अवघ्या मिसर देशांत कोणी हात किंवा पाय हालविणार नाही. ४५ फारोनें योसेफाचें नांव सापनाथ-पानेह असें ठेविले: आणि ओन येथील याजक पोटीफरा याची कन्या आसतय ही त्याला बायको करून दिली. मग योसेफ मिसर देशांत दौरा करूं लागला.

४६ मिसरी राजा फारो याजपुढें योसेफ जाऊन उभा राहिला तेव्हां तो तीस वर्षांचा होता. मग योसेफ फारोजवदून निघून सर्व देशांत दौरा करूं लागला. ४७ त्या दुष्काळाच्या सात वर्षांत जमिनीस भरमुटी पीक आलें. ४८ त्यानें या सात वर्षांत मिसर देशातील सर्व अन्नसामग्री गोळा करून नगरो-नगरी सांठवून ठेविली; एकेका नगराच्या आसपासचें पीक त्यानें त्या त्या नगरांतच सांठवून ठेविलें. ४९ योसेफानें समुद्राच्या बाळसारखा धान्याचा महादूर संवय करून ठेविला; त्यानें तें गणावयाचें सोडिलें, कारण तें अगणित होतें. ५० दुष्काळ पडण्यापूर्वी ओन येथील याजक पोटीफरा याची कन्या आसतय हिचे पोटी योसेफास दोन पुत्र झाले. ५१ योसेफानें आपल्या ज्येष्ठ पुत्राचें नांव मनशे ठेविलें; तो म्हणाला, देवानें माझ्या सर्व झेडांचा व माझ्या पितृ-गृहाचा मला विसर पाडिला आहे. ५२ त्यानें दुसऱ्याचें नांव एफ्राईम ठेविलें; तो म्हणाला, माझ्या विपत्तीच्या देशांत देवानें मला फलरूप केले आहे. ५३ मिसर देशांतल्या दुष्काळाची सात वर्षे संपली. ५४ मग योसेफानें सांगितल्याप्रमाणें दुष्काळाचीं सात वर्षे सुरू झालीं, तेव्हां सर्व देशांत दुष्काळ पडला, तथापि मिसर देशांत सर्वत्र अन्न होतें. ५५ अवघ्या मिसर देशाची उपासमार होऊन लोक फारोपाशीं अन्नअन्न करूं लागले, तेव्हां फारो सर्व मिसरी लोकांस म्हणाला, योसेफाकडे जा: तो तुम्हांस सांगेल तें कर. ५६ दुष्काळानें भूतल व्यापिलें, आणि मिसरांत तो भारी कडक झाला, तेव्हां योसेफ सर्व कोठारें उचवून मिसरी लोकांस धान्य विकू लागला. ५७ तेव्हां देशोदेशाचे लोक धान्य विकत घेण्यासाठीं

मिसरांत योमेफाकडे गेले, कारण मान्या पृथ्वीभर भारी कडक बुष्काळ पडला होता.

४२ १ याकोबानें ऐकलें कीं मिसर देशांत धान्य आहे: तेव्हां तो आपल्या पुत्रांस म्हणाला, तुम्ही एकमेकांच्या तोंडाकडे कां पाहत राहिलं आहां? २ तो म्हणाला, पाहा, मिसरांत धान्य आहे असें मी ऐकतां: तुम्ही तेथें जाऊन आपणांसाठी धान्य विकत आणा, म्हणजे आपण जगूं, मरणार नाही. ३ मग योमेफाचे दहा भाऊ धान्य खरेदी करण्यासाठी मिसर देशास गेले. ४ तथापि योमेफाचा भाऊ बन्यामीन यास याकोबानें त्याच्या भावांबरोबर पाठविलें नाही: न जाणों त्याला एकाचा अपाय व्हावयाचा असें त्याला वाटलें. ५ ह्याप्रमाणें इखाएलाचे पुत्र इतर लोकांबरोबर धान्य खरेदी करण्यास आले; कारण कनान देशांत बुष्काळ पडला होता. ६ योसेफ त्या देशाचा अधिकारी होता. आणि देशांतल्या सर्व लोकांस तोच धान्य विकीत असे: योसेफाच्या भावांनी येऊन जमिनीपर्यंत लवून त्यांस मुजरा केला. ७ योसेफानें आपल्या भावांस पाहतांच ओळखिलें, तथापि त्यांशी अनोळख्यासारखें वागून त्यांनं फटोरपणाचें त्यांस विचारिले कीं तुम्ही कोटून आलां? त्यांनीं म्हटलें, कनान देशांतून धान्य खरेदी करण्यास आम्ही आलों आहां. ८ योसेफानें आपल्या भावांस ओळखिले, पण त्यांनी त्याला ओळखिलें नाही. ९ मग त्यांच्याविषयी जीं स्वप्न पडली होती त्यांचें योसेफास स्मरण होऊन तो त्यांस म्हणाला, तुम्ही हेर आहां. देशाची मर्मस्थानें पाहण्यासाठी तुम्ही आलां आहां. १० ते म्हणाले, स्वामी, नाही, नाही: आपले दास अन्नसामग्री खरेदी करण्यास आले आहेत. ११ आम्ही सर्वे एकाच पुरुषाचे पुत्र असून साळमूद मनुष्यें आहां, आपले दास हेर नव्हत. १२ तो त्यांस म्हणाला, नाही, नाही: तुम्ही देशाचीं मर्मस्थानें पाहण्यास आलां आहां. १३ ते म्हणाले, आम्ही आपले दास बारा भाऊ असून, कनान देशांतल्या एका पुरुषाचे पुत्र आहां: सर्वांत धाकटा आजमितीस बापायाशीं आहें व एक

नाहींसा झाला. १४ मग योसेफ त्यांस म्हणाला, तर मग मी तुम्हांस म्हटलें तेंच खरें आहे, तुम्ही हेरच आहां. १५ आतां तुमची कसोटी पाहतां: फारोच्या जीविताची शपथ, तुमचा धाकटा भाऊ येथें आल्याशिवाय: तुमची येथून सुटला व्हावयाची नाही. १६ आपल्यापैकीं एकास त्या भावाला आणावयास पाठवा: तुम्ही येथें अटकेंत राहा: म्हणजे तुम्ही म्हणतां त्याप्रमाणें तुम्ही साळमूद आहां किंवा नाही याची परीक्षा होईल, नाही तर फारोच्या जीविताची शपथ, तुम्ही हेर झाल. १७ मग त्यानें त्यांस तीन दिवस अटकेंत ठेविले.

१८ योसेफ त्यांस तिसऱ्या दिवशीं म्हणाला, मी देवाचें भय बाळगणारा आहे, यास्तव एवढें करा म्हणजे तुमचा जीव बांचेल: १९ तुम्ही साळमूद पुरुष असलां तर तुम्ही भावांतल्या एकास या बंदिग्यांत राहूं या आणि तुमच्या घरच्यांची उपासमार निवारण्यासाठी तुम्ही धान्य पेऊन जा: २० आणि आपल्या धाकट्या भावास मजकडे पेऊन या. म्हणजे तुमचें म्हणणें खरें ठरेल व तुमचें मरण टकेल. त्यांनीं तसें केलें. २१ मग ते एकमेकांस म्हणाले, आपण आपल्या भावाच्या बाबतींत केलेला अपराध आपणांस भोवत आहे: त्यानें आपली काकळत केळी असून व आपण त्याचें दुःख पाहिलें असून त्याचें ऐकलें नाही म्हणून हें संकट आपणांवर ओढवलें आहे. २२ रडून त्यांस म्हणाला, मुलास कांहीं अपाय करूं नका असे मी तुम्हांला सांगितलें नव्हतें काय? पण तुम्ही माझे ऐकलें नाही: पाहा, आतां त्याच्या रक्ताचा बदला घाबा लागत आहे. २३ योसेफाचें व त्यांचें भाषण बुभाष्याच्या द्वारें चाललें होतें म्हणून आपण बोललों तें तो समजला असेल असें त्यांस वाटलें नाही. २४ तो त्यांस सोडून एका बाजूस जाऊन रडला: मग परत येऊन तो त्यांच्याशीं बोलूं लागला: त्यानें त्यांच्यांतून शिमोनस काढून त्यांच्या-दखत बांधिल. २५ मग योसेफानें आज्ञा दिली की, त्यांच्या गोण्यांत धान्य भरत: प्रत्येकाचा पैका ज्याच्या त्याच्या

गोणीत टाका, वाटेसाठी शिधा या; आणि त्याप्रमाणे त्यांची व्यवस्था लाविली.

२६ ते गाढवांवर ग्रान्य लादून मर्गस्थ झाले. २७ त्यांतल्या एकाने वाटेत उतराशाळेत आपल्या गाढवाला बैरण देण्यासाठी आपली गोणी उघडिली, तेव्हा आपला पैका गोणीच्या तोंडाशी असलेला त्याने पाहिला; २८ आणि तो आपल्या भावांस म्हणाला, माझा पैका परत दिला आहे; पाहा, हा माझ्या गोणीत आहे. तेव्हा त्यांच्या काळजांन ठाव खेडिला. ते शरथर कांपत एकमेकांकडे वळून म्हणाले, देवाने आपणांस हें काय केले? २९ मग ते कनान देशी आपला बाप याकोब याजपाशी जाऊन पोहंचले आणि आपला सर्व वृत्तांत त्यांनी त्यास सांगितला तो असा: ३० त्या देशाचा अधिपति आम्हांशी फार क्रोधरपणाने बोलला व त्याने आम्हांस देश हेरणारे ठरविले. ३१ आम्ही त्यास म्हणालो, आम्ही साळसूद मनुष्ये आहो, आम्ही हेर नाही, ३२ आम्ही बारा बंधु एका बापाचे पुत्र आहो, एक नाहीसा झाला आणि सर्वांत धाकटा कनान देशांत आमच्या पित्यापाशी आहे. ३३ यावर तो देशाधिपति आम्हांस म्हणाला, तुम्ही साळसूद मनुष्ये आहां अशी माझी खात्री होण्यास एबदे करा की तुम्हां भावांतल्या एकास मजपाशी राहू द्या, आणि आपल्या घरच्यांची उपासमार निवारण्यासाठी तुम्ही धान्य घेऊन परत जा. ३४ तुम्ही आपल्या धाकट्या भावास घेऊन या म्हणजे मला खात्री पटेल की तुम्ही हेर नाही, तर साळसूद मनुष्ये आहां; मग तुमचा भाऊ मी तुम्हांस परत देईन आणि तुम्हांस ह्या देशांत देवपेव करितां येईल.

३५ ते आपल्या गोण्या रिकाम्या करित असतां प्रत्येकाची रुपयांची थैली ज्याच्यात्याच्या गोणीत आडळली; त्यांनी व त्यांच्या बापांन त्या रुपयांच्या थैल्या पाहिल्या तेव्हां ते फार घाबरले. ३६ त्यांचा बाप याकोब त्यास म्हणाला, तुम्ही मला अपत्यहीन केले आहे; योसेफ नाहीसा झाला, शिमोन नाही, आणि तुम्ही बन्ध्यामिनालाहि घेऊन जाऊ पाहतां; मजवर हीं सवे अरिष्टे आली आहेत. ३७ मग

रुजबेन आपल्या बापास म्हणाला, मी जर त्यास तुमच्याकडे घेऊन न आलों तर माझे दोन पुत्र मारून टाका; त्याला माझ्या हवली करा, मी त्यास परत आपल्याकडे आणीन. ३८ तो म्हणाला, माझ्या मुलास मी तुम्हांबरोबर पाठविणार नाही, कारण त्याचा भाऊ मेला आहे आणि तो एकटाच राहिला आहे; ज्या मागांन तुम्ही जात आहां त्यांत त्याच्यावर कांही अरिष्ट आलें तर तुम्ही मला शोकमग्न करून हे माझे पिकलेले केस लवकरच अधोलेकीं उतरावयास कारण व्हाल.

१ देशांत दुष्काळ फार कडक झाला.

४३ २ त्यांनी मिसराहून आणिलेले धान्य खाऊन संपविलें तेव्हां त्यांचा बाप त्यांस म्हणाला, पुनः जाऊन आपल्यासाठी थोडी अन्नसामग्री खरेदी करा. ३ तेव्हां यहूदा त्यास म्हणाला, त्या मनुष्यांन आम्हांस अगदी निश्चत सांगितलें आहे की तुमच्या भावास तुम्ही आपल्याबरोबर आणिलें नाही तर माझे तोंड तुमच्या दृष्टीस पडावयाचें नाही. ४ तुम्ही आमच्या भावास आम्हांबरोबर पाठवाल तर आम्ही जाऊन तुम्हांसाठी अन्नसामग्री विकत आणूं, ५ पण जर तुम्ही त्याला पाठविणार नसलां, तर आम्ही जाणार नाही; कारण त्या मनुष्यांन आम्हांस सांगितलें आहे की तुमचा भाऊ तुम्ही बरोबर आणिला नाही तर माझे तोंड तुमच्या नजरेस पडणार नाही. ६ मग इस्राएल म्हणाला, आणखी एक भाऊ आहे हें त्या मनुष्याला सांगून माझावर हें अरिष्ट कां आणिलें? ७ तेव्हां ते म्हणाले, त्याने आम्हाविषयी व आमच्या घराण्याविषयी बारकाईने विचारिलें; तो म्हणाला, तुमचा बाप अजून जिवंत आहे काय? तुम्हांला आणखी एकादा भाऊ आहे काय? त्याच्या प्रश्नांची उत्तरे आम्हांस द्यावी लागली. तुम्ही आपल्या भावास घेऊन या असे आम्हांस तो सांगेल हें आम्हांला आधी कसे कळवें? ८ यहूदा आपला बाप इस्राएल यास म्हणाला, मुलास मजबरोबर पाठवा, म्हणजे आम्ही उदून मर्गस्थ होऊं; अशांन आम्ही, तुम्ही आणि आमची मुलेबाळें वांचतील, मरणार नाहीत. ९ मी

त्याचा जमीन होतो, त्याचा जिम्मा मजकडे लागला; मी त्याला परत आणून आपल्या स्वाधीन केलें नाहीं तर आपला मी निरंतरचा गुन्हेगार ठरेन. १० आम्ही विलंब केला नसता तर आतां आमची दुसरी खेप झाली असती. ११ मग त्यांचा बाप इझाएल त्यांस म्हणाला, असेंच असेल तर मग एवढें करा: या देशांत उत्पन्न होणारे मोलवान् पदार्थ त्या मनुष्यास भेट म्हणून आपल्या गोणींत घालून न्या; धोडा डिक, धोडा मध, मसाला व बोकळ, आणि कांहीं पिस्ते व बंदास घेऊन जा; १२ दुप्पट पैसा बरोबर न्या; तुमच्या गोणीच्या तोंडीं जो पैसा परत आला तोहि घेऊन जा, कदाचित् कांहीं चूक झाली असेल. १३ तर आतां आपल्या भावास बरोबर घेऊन त्या मनुष्याकडे जावयास निवा. १४ त्या मनुष्यापुढें तुम्ही गेल्यां म्हणजे, सर्वसमर्थ देवाला तुमचा कळवळा येवो, आणि दुसरा भाऊ व बऱ्यामीन यांस तो मनुष्य परत तुमच्या हवालीं करो आणि यावर मी आपला मुलांना मुकलों तर मुकलों.

१५ ती भेट, दुप्पट पैसा आणि बऱ्यामीन हीं बरोबर घेऊन तीं मनुष्यें मिसर देशास निघून गेलीं व योसेफापुढें जाऊन उभीं राहिलीं; १६ योसेफानें त्यांच्याबरोबर बऱ्यामिनास पाहिलें तेव्हां तो घरच्या कारभार्यास म्हणाला, या मनुष्यांस घरांत ने, पशु मारून भोजन तयार कर, आज दोन प्रहरी हीं मनुष्यें मजबरोबर जेवावयाचीं आहेत. १७ योसेफाच्या सांगण्याप्रमाणें त्या मनुष्यांनं केलें, आणि मग तो त्यांस योसेफाच्या घरीं घेऊन गेला. १८ आपणांस योसेफाच्या घरीं नेलें हें पाहून ते धाबरले व म्हणाले, पूर्वीच्या खेपेस आपल्या गोणींतून पैसा परत गेला म्हणून आपणांस आंत नेत आहेत; याचा विचार असा दिसतो कीं कांहीं तरी निमित्त काहून आपणांवर तुटून पडावें, आपणांस गुलाम करावें आणि आपलीं गाढवेंहि बळकावचीं. १९ मग ते घराच्या दाराजवळ योसेफाच्या घराचा कारभारी होता त्याजकडे जाऊन म्हणाले, २० महाराज, पहिल्या खेपेस धान्य विकत घेण्यास आम्ही येथें आलों होतो. २१ आम्ही

उतारशाळेंत जाऊन पोहंचलों आणि आपल्या गोणी उघडून पाहतों तों प्रत्येकाचा पैसा होता तेवढा प्रत्येकाच्या गोणीच्या तोंडीं सांपडला, तो आमच्या-बरोबर आम्ही परत आणिला आहे. २२ अन्नसामग्री विकत घेण्यासाठीं आणखी अल्हादिदा पैसा आणिलेला आहे; आमच्या गोणींत पैसा कोणी ठेविला हें आम्हांस ठाऊक नाहीं. २३ तो म्हणाला, तुमचें कुजल असो, भिऊं नका; तुमच्या व तुमच्या वडिलांच्या देवांनं तुमच्या गोणींत धन घातलें असेल; मला तुमचा पैसा पोहंचला. मग त्यांनं शिमानास त्याजकडे आणिलें. २४ नंतर त्यांनं त्या मनुष्यांस योसेफाच्या घरांत नेऊन पाणी दिलें आणि त्यांनीं आपले पाय धुतले; व त्यांनं त्यांच्या गाढवांस वैरणहि दिली. २५ दुपारी योसेफ येणार त्या वेळीं त्याला धावयाच्या भेटीची तयारी त्यांनीं करून ठेविली; आपणांस येथें भोजन करावयाचें आहे हें त्यांस कळलें होतें.

२६ योसेफ घरीं आला तेव्हां त्यांनीं आपल्याबरोबर भेट आणिली होनां तीं घरांत आणून त्याच्यापुढें ठेविली आणि त्याला जमिनीपर्यंत लवून मुजरा केला. २७ मग योसेफानें त्यांस झेमकुजल विचारिलें; त्यांनं म्हटलें, तुम्ही आपल्या म्हाताच्या बापाविषयीं मागें सांगितलें होतें, तो मुखरूप आहे ना? तो अजून जीवंत आहे ना? २८ ते म्हणाले, आपला दास आमचा पिता मुखरूप आहे, अजून जीवंत आहे असें म्हणून त्यांनीं त्यास लवून मुजरा केला. २९ आपला भाऊ म्हणजे आपला सहोदर बऱ्यामीन याजकडे नजर करून तो म्हणाला, तुम्ही म्हणत होतां तोच का हा तुमचा धाकटा भाऊ! तो त्यास म्हणाला, माझ्या बाळा, देवाचा तुजवर प्रसाद होवो. ३० आपल्या भावाविषयीं योसेफाचीं आंतडीं तुदें लागलीं, व कोठें तरी जाऊन रडावेंसें त्यास झालें म्हणून तो त्वरेनं आंतल्या खोलींत जाऊन रडला. ३१ मग तो आपलें तोंड धुऊन बाहेर आला आणि आपला गळिवर आवरून म्हणाला, जेवण दादा. ३२ त्यांनीं त्याचें पात्र वेगळें मांडिलें, त्याच्या भावांचीं पात्रें वेगळीं मांडिलीं

आणि त्याजबरोबर भोजन करणाऱ्या मिसऱ्यांची वंगळी मांडिली; कारण मिसरी इश्यांच्या पंक्तीस बसून जेवीत नसत; मिसरी लोकांस या गोष्टीचा तिटकारा वाटे. ३३ त्यांस पंक्तीनें योसेफासमोर बसविलें तेव्हां ज्येष्ठ पुत्राच्या हक्काप्रमाणें ज्येष्ठस प्रथम बसविलें, आणि बाकीच्यांस त्यांच्या वयाच्या मानानें बसविलें; तेव्हां ते चकित होऊन एकमेकांकडे पाहूं लागले. ३४ मग योसेफापुढची पक्षात्रें त्यांना नेऊन वाढिली; पण बन्ध्यामिनास इतरांच्या पांचपट वाढिलें; आणि ते त्याच्याबरोबर मनसुराद प्याले.

१ मग त्यांन आपल्या घरकारभाऱ्यास आज्ञा केली कीं या मनुष्यांच्या गोणींत जितकें अन्नसामग्री भरतां येईल तितकी भर आणि प्रत्येकाचा पैसा ज्याच्यात्याच्या गोणीच्या तोंडाशीं ठेवः २ आणि धाकड्यांच्या गोणीच्या तोंडाशीं धान्याच्या पैशाबरोबर माझा प्याला, माझा चांदीचा प्याला ठेव. योसेफाच्या सांगण्याप्रमाणें त्यांन केलें. ३ सकळीं उजाडतांच त्या माणसांची त्यांच्या गाढवांसह स्वानगी झाली. ४ ते शहर सोडून थोडें दूर गेले नाहींत तोंच योसेफ आपल्या कारभाऱ्यास म्हणाला, चल, त्या माणसांच्या पाटोपाट जा आणि त्यांस गांठल्यावर म्हण, तुम्ही भल्याची फेड वाईटानें कां केली ? ५ ज्या प्याल्यांन माझा धनी पितो व ज्यांन शकुनाहि पाहतो तोच हा प्याला नव्हे काय ? तुम्ही हें केलें तें फार वाईट केलें. ६ तो त्यांस गांठून ह्याप्रमाणें बोलला. ७ ते त्यास म्हणाले, स्वामीच्या तोंडून असे शब्द कां नियाले ? असली गोष्ट आपल्या दासांकडून कधीं न घडो. ८ पाहा, जो पैसा आमच्या गोणीच्या तोंडीं मांपडला तो देखील कानानाहून परत आणून आपल्याला दिला, तर आपल्या स्वामीच्या घरांतलें सोनेहयें आम्ही चोरणार कसें ? ९ अजत्या दासांपैकी ज्या कोणापाशीं तो सांपडेल त्याला मारून टाकवें, आणि आम्हीहि त्या आमच्या स्वामीचे गुलाम होऊं. १० तो त्यांस म्हणाला, तुमच्या म्हणण्याप्रमाणेंच होऊं

या; ज्याच्यापाशीं तो प्याला सांपडेल तो माझा गुलाम होईल व बाकीचे तुम्ही निरपराध ठराल. ११ तेव्हां त्यांनीं त्वरा करून आपआपली गोण उतरून जमिनीवर ठेविली आणि सोडिली. १२ त्यांन झाडा घेतला, बडिला-पासून आरंभ करून धाकड्यापर्यंत त्यांच्या सर्व गोणी तपासल्या तों तो प्याला बन्ध्यामिनाच्या गोणींत सांपडला. १३ तें पाहून त्यांनीं आपलीं वस्त्रें फाडिलीं आणि आपलीं गाढवें लादून ते सगळे नगरांत परत आले.

१४ मग यहूदा व त्याचे भाऊ योसेफाच्या घरी गेले; तो अजून तेथेंच होता, आणि त्यांनीं त्याजपुढें लोटांगण घातलें. १५ योसेफ त्यांस म्हणाला, हें कसलें कृत्य तुम्ही केलें ? मला शकुन पाहतां येतो हें तुम्हांस ठरऊक नाहीं काय ? १६ यहूदा म्हणाला, आम्ही स्वामीपुढें काय बोलणार ? आम्हीं काय सांगून आमच्यावरचा हा आरोप दूर करावा ? आपल्या दासांचा देवानें गुन्हा पकडला आहे; तर आतां आम्ही आणि ज्याच्यापाशीं प्याला सांपडला तो असे सर्व स्वामीचे दास झालों आहों. १७ तो म्हणाला, माझ्या हातून असें न घडो; ज्याच्यापाशीं हा प्याला सांपडला तोच माझा गुलाम होईल, तुम्ही आपल्या बापाकडे सुस्वरूपणें चालते व्हा.

१८ मग यहूदा जवळ जाऊन म्हणाला, स्वामी, मला आपल्या कानांत एक शब्द सांगण्याची आज्ञा व्हावी; आपला राग आपल्या दासावर न भडको; आपण तर फारोसमान आहां. १९ स्वामीनीं आपल्या दासांस विचारिलें होतें कीं तुम्हांस बाप किंवा भाऊ आहे काय ? २० तेव्हां आम्हीं स्वामीस सांगितलें कीं आमचा म्हातारा बाप आहे, आणि त्याला म्हातारपणीं झालेलें एक मूल आहे; त्याचा भाऊ मरून गेला आहे, त्याच्या आईचा तो तेवढाच राहिला आहे, आणि त्याच्या बापाचें त्याजवर फार प्रेम आहे. २१ आपण आपल्या दासांस म्हणालां, त्यास मजकडे घेऊन या. म्हणजे त्याला मी आपल्या डोळ्यांनीं पाहीन. २२ आम्हीं स्वामीस उत्तर केलें कीं त्या मुलाला आपल्या पित्यास सोडून येतां येणार नाहीं, कारण त्यांन

आपल्या पित्यास सोबिलें तर पिता खास मरेल.

२३ आपण आपल्या दासांस म्हणाला, तुमचा धाकटा भाऊ तुमच्याबरोबर न आला तर माझे तोंड पाहावयास तुम्हांस मिळावयाचें नाही. २४ आपला दास आमचा बाप याजकडे जाऊन आम्ही पोहचलों तेव्हां स्वामींनीं सांगितलें तें आम्हीं त्यास कळविलें. २५ पुढें आमच्या बापांनें म्हटलें, पुनः जाऊन आपल्यासाठीं कांहीं अन्नसामग्री विकत घेऊन या. २६ तेव्हां आम्हां म्हटलें, आम्हांस जातांच येत नाही; आमचा धाकटा भाऊ आम्हांबरोबर असेल तरच आम्ही जाऊं, कारण तो आमच्याबरोबर नसला तर त्या मनुष्याचें तोंड देखील आम्हांस पाहावयास मिळावयाचें नाही. २७ आपला दास आमचा पिता आम्हांस म्हणाला, तुम्हांस ठाऊक आहे कीं माझ्या स्त्रियास दोन पुत्र झाले; २८ त्यांतल्या एकाला मी अंतरलों तेव्हां मी म्हणालों कीं बरोबर त्याला वनपशूंनें फाडून टाकिलें असावें; आजवर तो माझ्या दृष्टीस पडला नाही. २९ आतां तुम्हीं यालाहि माझ्याजवळून नेतें आणि यास कांहीं अपाय झाला तर मला दुःख होऊन हे माझे पिकलेले केस अघोळोकीं उतरावयास तुम्ही कारण व्हाल.

३० तर आपला दास माझा बाप याजकडे मी गेलों आणि मुलगा मजबरोबर नाही असें त्यांनें पाहिलें तर, या मुलाचा जीव त्याच्या जिवाशीं अत्यंत जडलेला असल्याकारणांन ३१ मुलगा नाहीं हें पाहून तो तत्काळ प्राण सोडील; अशांन आपल्या या दासांच्या पायीं आपला दास आमचा पिता याला दुःख होऊन त्याचे पिकलेले केस आम्हींच अघोळोकीं उतरिले असें होईल. ३२ बापापार्शीं या मुलाबद्दल मी जामीन झालों आहे; मीं आपल्या बापास अशी खात्री दिली आहे कीं मीं यास आपणाकडे परत न आणिलें तर आपला निरंतरचा पुन्हेगार होईन: ३३ तर आतां या मुलाऐवजीं या आपल्या दासास स्वामींनीं मुलाम ठेवावें आणि या मुलास त्याच्या भावांबरोबर जाऊं द्यावें. ३४ कारण हा मुलगा मजबरोबर नसला तर मी आपल्या बापाकडे कसा जाऊं ? नाही, नाही, बापास दुःख होईल तें मला पाहवणार नाही.

१ तेव्हां योसेफाभोवतीं लोक उभे होते त्या सर्वासमोर त्यास गहिंवर आवरेना; त्यांनें मोठ्यांन म्हटलें कीं सर्व लोकांस बाहेर घालवा. योसेफानें आपल्या भावांस ओळख दिली तेव्हां त्याच्याजवळ दुसरें कोणी नव्हतें. २ तो मोठ्यांनानें रडूं लागला; तें मिसरी लोकांनीं ऐकलें, आणि फारोच्या घराण्याच्याहि कार्नी तें गेलें. ३ योसेफ आपल्या भावांस म्हणाला, मी योसेफ आहे; माझा पिता अजून जीवत आहे काय ? त्याच्या भावांच्या तोंडून कांहीं उत्तर निघेना; कारण ते सर्व त्याजपुढें धाबरेले. ४ योसेफ आपल्या भावांस म्हणाला, अमळ जवळ या; तेव्हां ते जवळ गेले. तो पुनः म्हणाला, तुमचा भाऊ योसेफ, ज्याला तुम्ही मिसर देशांत विकून टाकिलें तो मीच. ५ आतां कांहीं पस्तावा करूं नका; तुम्हीं मला या देशांत विकून टाकिलें याबद्दल संताप करून घेऊं नका; कारण तुमचे प्राण वांचवावे म्हणून देवांन मला तुमच्यापुढें पाठविलें. ६ या देशांत आज दोन वर्षे दुष्काळ आहे; आपली पांच वर्षे अशीं येणार आहेत कीं त्यांत नांगरणीकापणीं कांहीं व्हावयाची नाही. ७ देवांन मला तुमच्यापुढें यासाठीं पाठविलें कीं तुमचा पृथ्वीवर बचाव होऊन तुम्हीं शेष राहावें आणि तुम्हांस जीवत राखून तुमची वंशवृद्धि होऊं द्यावी. ८ तर आतां तुम्हीं नव्हे तर देवांन मला येथें पाठविलें; मला त्यांनें फारोच्या बापाच्या ठिकाणीं करून त्याच्या सर्व घरादाराचा स्वामी व सर्व मिसर देशाचा शास्ता करून ठेविलें आहे.

९ तुम्ही त्वरा करून माझ्या बापाकडे जा आणि त्याला सांगा, तुमचा पुत्र योसेफ म्हणतो कीं देवांन मला अवघ्या मिसर देशाचा स्वामी केलें आहे तर मजकडे निघून या, विलंब करूं नका; १० तुम्हीं गोशेन प्रांतांत वस्ती करून राहावें; तुम्ही, तुमचे पुत्रपौत्र, शेरडेमेंढरें, गुरेंदोरें व तुमचें सर्व कांहीं घेऊन माझ्यासमीप राहावें. ११ कारण पांच वर्षे दुष्काळ पडावयाचा आहे, तर येथें मी तुमचें संगोपन करीन; अशांन तुम्ही, तुमच्या घरचे लोक व तुमचा सर्व परिवार बिकेस लागणार नाही. १२ मी योसेफ

तुम्हांशीं प्रत्यक्ष बोलत आहे हें तुमच्या डोळ्यांना आणि माझा भाऊ बन्यामीन याच्या डोळ्यांना दिसतच आहे. १३ मिसरांतलें माझें सर्व वैभव आणि तुम्हीं डोळ्यांनी पाहिलेलें सगळें माझ्या बापास जाऊन सांगा, आणि त्वरा करून माझ्या बापास इकडे घेऊन या. १४ तो आपला भाऊ बन्यामीन याच्या गळां पडून रडला, आणि बन्यामीनहि त्याच्या गळां पडून रडला. १५ आणि सर्व भावांचे मुके घेऊन त्यांच्या गळां पडून तो रडला; यानंतर त्याचे भाऊ त्याजशीं बोलत बसले.

१६ योसेफाचे भाऊ आले आहेत अशी बातमी फारोच्या बाब्यांत पोहचली, ती ऐकून फारोस व त्याच्या चाकरांस अर्भद झाला. १७ फारो योसेफास म्हणाला, तूं आपल्या भावांस सांग, एवढें करा कीं आपलीं जनावरें लाहून कनान देशास जा, १८ आणि आपला बाप व आपलीं मुलेंमाणसें हांस घेऊन मजकडे या, म्हणजे मिसर देशांत जें कांहीं उत्कृष्ट म्हणून आहे तें मी तुम्हांस देईन व या देशांतले उत्तम पदार्थ तुम्हांस खावयास मिळतील. १९ आतां तुला माझी आज्ञा आहे कीं त्यांस सांग : एवढें करा, आपलीं मुलेंबाळें व ब्रिया यांसाठीं मिसर देशांतून गाढ्या घेऊन जा, आणि आपल्या बापासहि घेऊन या. २० आपल्या मालमतेविषयीं हळदळूं नका, मिसर देशांत जें कांहीं उत्कृष्ट आहे तें घ्या, तें तुमचेंच आहे.

२१ इस्राएलपुत्रांनीं तसें केलें; आणि फारोच्या हुकमाप्रमाणें योसेफानें त्यांस गाढ्या व वाटेची शिधासामग्री दिली. २२ त्यानं प्रत्येकास एक एक नवा पोषाख दिला आणि बन्यामिनास तीनशें रुपये आणि पांच नवे पोषाख दिले. २३ त्याप्रमाणेंच त्यानं आपल्या बापासाठीं मिसरांतील उत्तम पदार्थ लादलेले दहा गाढव आणि धान्य, भाकरी व वाटेसाठीं इतर अन्नसामग्री यांनीं लादलेल्या दहा गाढवी रवाना केल्या. २४ या प्रकारें त्यानं आपल्या भावांची रवानगी केल्यावर ते मार्गस्थ झाले; जातांना तो त्यांस म्हणाला, संभाळ, वाटेनें भाई नका. २५ ते मिसरांतून निघून वर कनान देशीं

आपला पिता याकोब याजकडे जाऊन पोहचले. २६ योसेफ अजून जीवंत आहे आणि अवघ्या मिसर देशावर त्याची सत्ता आहे असें त्यांनीं त्यास सांगितलें. तेव्हां त्याचें मन बेभान झालें, कारण त्याला त्यांचा विश्वास येईना. २७ मग योसेफानें त्यांस सांगितलें होतें तें सर्व त्यांनीं निवेदन केलें; आणि त्यांचा बाप याकोब यानें त्याला नेण्यासाठीं योसेफानें पाठविलेल्या गाढ्या पाहिल्या तेव्हां त्याच्या जिवांत जीव आला. २८ आणि इस्राएल म्हणाला, पुरें झालें, माझा पुत्र योसेफ अद्यापि जीवंत आहे, मी त्याला मरण्यापूर्वीं जाऊन पाहीन.

१ यानंतर इस्राएल आपल्या सर्वांसह ४६ निघून बैरशेबास आला; तेथें त्यानं आपला बाप इसहाक याच्या देवास यज्ञ केले. २ तेव्हां रात्रीं दृष्टांतांत देव इस्राएलास बोलला, याकोबा, याकोबा; तो म्हणाला, काय आज्ञा? ३ तो म्हणाला, मी देव, तुझ्या पित्याचा देव आहे; तूं मिसरांत जाण्यास भिऊं नको; तेथें तुझें मी एक मोठें राष्ट्र करीन; ४ मी तुजबरोबर मिसरांत येईन, तेथून मी तुला खात्रीनें परत आणीन, आणि योसेफ आपल्या हातानें तुझे डोळे झाकील. ५ मग याकोब बैरशेबाहून निघाला, आणि त्याला नेण्यासाठीं फारोनें पाठविलेल्या गाढ्यांत इस्राएलपुत्रांनीं आपला बाप याकोब, आपलीं मुलेंबाळें आणि ब्रिया बसवून नेल्या. ६ ते आपलीं गुरेंढोरें आणि कनान देशांत संपादिलेलें धन घेऊन मिसर देशांत आले; याप्रमाणें याकोब व त्याची सर्व संतति मिसर देशास आली; ७ त्यानं आपल्याबरोबर- आपले मुलगे व नातू, कन्या व नाती वगैरे आपलीं सर्व संतति मिसरास आणिली.

८ इस्राएलाची संतति म्हणजे अर्थात् याकोब व त्याचे पुत्रपौत्र मिसरांत गेले त्यांचीं नांवें हीं:— याकोबाचा ज्येष्ठ पुत्र रूबेन. ९ रूबेनाचे पुत्र हनोक, पडू, हेसोन व कामी. १० शिमोनाचे पुत्र समुवेल, यामीन, ओहाद, याकीन, सोहार आणि कनानी ब्रीपसून झालेला पुत्र शौल. ११ लेवीचे पुत्र:

बेथोन, कदाच व मरारी. १२ यहूदाचे पुत्र: एर, ओनान, शेख, पेरेस व जेरह; यापैकी एर व ओनान हे कनान देशी मृत्यु पावले होते. पेरेसाचे पुत्र हेघोन व हामूल. १३ इस्राएलाचे पुत्र: तोला, पुवा, योष व मिन्नोन. १४ जबुलनाचे पुत्र: सेरेद, एलोन व याहलेल. १५ हे सर्व लेआचि पुत्र व तिची कन्या रीना: ही तिच्या याकोबापासून पदन-अरामांत झाली; त्याचि पुत्र व कन्या मिळून तेहतीस होती. १६ गादाचे पुत्र: लिफयोम, हङ्गी, झली, एसबोन, एरी, रोदी व अरेली. १७ आशैरनेचे पुत्र: इभा, इभा, इषी व बरीया; आणि त्यांची बहीण सेराह; बरीयाचे पुत्र: हेबेर व माल्कीएल. १८ लखाननें आपली कन्या लेआ हिला दिलेल्या जिल्पेचे हे पुत्र, तिख हे सोळा जण याकोबापासून झाले. १९ याकोबाची बायको राहेल द्विचे पुत्र: योसेफ व बन्यामीन. २० मिसर देशांत ओनचा याजक पोटीफरा याची कन्या आसनथ हिच्या पोटी योसेफास मनस्वे व एफ्राईम हे झाले. २१ बन्यामिनाचे पुत्र: बेरु, बेकेर, आशबेल, गेरा, नामान, एही, रोष, मुप्पीम, हुप्पीम आणि आर्द. २२ हे पुत्र याकोबापासून राहेलीस झाले; ते सर्व बीदा जण होते. २३ दानाचा पुत्र हुसीम. २४ नफतालीचे पुत्र: बासहेल, गूगी, बेसेर आणि शिलेम. २५ लखाननें आपली कन्या राहेल हिला दिलेल्या विल्हेपासून याकोबास हे पुत्र झाले; ते एकंदर सात जण होते. २६ याकोबाच्या वंशजांतील जीं मृत्युचें मिसरांत गेलीं तीं याकोबाच्या पुत्रांच्या क्रिया सेरीज करून सहासष्ट जण होती. २७ योसेफास मिसर देशांत झालेले दोन पुत्र, हे आणखी दोघे जण मिळून एकंदर याकोबाच्या वराच्यांतले मिसर देशांत सरार जण होते.

२८ योसेफानें गोशेन प्रांताची वाट दाखवावी म्हणून याकोबानें यहूदास आपल्यापुढें त्याजकडे पाठविलें; याप्रमाणें ते गोशेन प्रांतांत आले. २९ योसेफ आपला रथ सिद्ध करून आपला बाप इजाएक यास भेटावयास गोशेन प्रांती गेला; त्यास भेटून त्याच्या

मळ्यास त्यानें मिठी मारिली आणि त्याच्या मानेवर मान टाकून तो फार वेळ रडला. ३० तेव्हां इजाएक योसेफास म्हणाला; व अजून जीवंत असून तुजें मुख मीं पाहिलें, आतां मलां सुखाल मरण देवो. ३१ योसेफ आपल्या बंधूस आणि आपल्या पित्यांच्या वरचांस म्हणाला, मी जाऊन फारोला खबर देतो कीं कनान देशांत असलेले माझे भाऊ व माझ्या पित्यांच्या घराची माणसें मजकडे आली आहेत; ३२ हे मेंढरें पाळगारे, गुरेंदोरें पाळगारे आहेत म्हणून ते आपलीं शेरदेंमेंढरें, गुरेंदोरें व आपले सर्वस्व घेऊन आले आहेत. ३३ फारो तुम्हांस बोलावून विचारिल कीं तुमचा धंदा काय? ३४ तेव्हां तुम्ही सांगा कीं बाळपणापासून आजवर आम्ही आपले दास गुरेंदोरें बाळगून आहों; आमचा व आमच्या वडिलांचाहि हाच धंदा आहे; अशांनें तुम्हांस गोशेन प्रांतांत राहावयास सोपवेल; कारण जेवढा म्हणून मेंढपाळ आहे तेवढ्यांची मिसरी लोकांस किळस वाटते.

१ मग योसेफानें फारोकडे जाऊन त्यास सांगितलें, माझा बाप व माझे भाऊ आपलीं शेरदेंमेंढरें, गुरेंदोरें आणि आपलें सर्वस्व घेऊन कनान देशांतून निघून आले आहेत; हल्लीं ते गोशेन प्रांतांत आहेत. २ त्यानें आपल्या भावांपैकी पांच जणांस फारोपुढें नेऊन उभें केले. ३ फारोनें योसेफाच्या भावांस विचारिलें, तुमचा धंदा काय? ते फारोला म्हणाले, आपल्या दासांचा व त्यांच्या वडिलांचा धंदा मेंढरें पाळण्याचा आहे. ४ ते फारोस आणखी म्हणाले, आम्ही या देशांत कांहीं दिवस राहावयास आलों आहों; कनान देशांत जबर दुष्काळ पडल्यामुळे आपल्या दासांच्या शेरदेंमेंढरांस वारा राहिला नाही, तर कृपा करून आपल्या दासांस गोशेन प्रांतांत राहू घायें. ५ फारो योसेफास म्हणाला, तुझा बाप व तुझे भाऊ तुजकडे आले आहेत; ६ अथवा मिसर देश तुज्यापुढें आहे; ह्या देशांताच्या उत्तम भागां आपल्या बापास व भावांस वस्ती करूं दे; त्यांस गोशेन प्रांतांत राहू दे; त्यांच्यापैकी जीं कोणी हुशार माणसें तुला ठाऊक

अमतील त्यांस माझ्या गुराव्यांचे नायक कर. ७ योसेफानें आपला बाप याकोब यास आणून फारोपुढें हजर केले, तेव्हां याकोबाचें फारोस आशी-
 वंद दिला. ८ फारोनें याकोबास विचारिलें कीं तुझे वय किती वर्षांचें आहे ? ९ याकोब फारोस म्हणाला, माझी जीवितयात्रा एकशेंतीस वर्षांची झाली आहे; माझ्या आयुष्याचें दिवस अल्प असून दुःखाचे गेले, आणि ते माझ्या वडिलांच्या जीवितयात्रेच्या आयुष्य-
 मर्यादेस जाऊन पोचले नाहींत. १० याकोब फारोस आशीर्वाद देऊन त्याच्यापुढून निघून गेला. ११ नंतर योसेफानें आपला बाप व भाऊ यांच्या राहण्याची व्यवस्था केली; त्यांनं फारोच्या आंझेनुसार मिसर देशाच्या उत्तम भागां म्हणजे राममेस प्रांतांत त्यांस वतन करून दिलें. १२ योसेफानें आपला बाप, आपले भाऊ आणि आपल्या बापाच्या घरचीं माणसें यांस त्यांच्या मुलाबाळांच्या संख्येप्रमाणे अन्नसामग्री पुरवून त्यांचें संगोपन केलें.

१३ त्या समयीं सर्व देशांत खावयास अन्न म्हणून राहिलें नाहीं; दुष्काळ एवढा तीव्र होता कीं, त्यामुळें मिसर देश व कनान देश हेंराण झाले. १४ मिसर देशांतील व कनान देशांतील लोकांनीं विकत घेतलेल्या धान्याच्या मोबदला जेवढा पैसा मिळाला तेवढा पैसा जमा करून योसेफानें फारोच्या घरीं पोंचता केला. १५ मिसर देशांत व कनान देशांत कांहीं पैसा उरला नाहीं, तेव्हां सर्व मिसरी लोक योसेफाकडे येऊन म्हणाले, आम्हांस अन्न द्या. आपल्यादेखत आम्हीं कां उपाशीं मरावें ? आमचा पैसा सर्व संपला. १६ योसेफ म्हणाला, तुमचा पैसा संपला तर तुमचीं गुरें द्या म्हणजे त्यांच्या मोबदला तुम्हांस अन्न देईन. १७ तेव्हां त्यांनीं आपलीं गुरें योसेफाकडे आणिलीं; त्यांचे घोडे, शेरेडें-
 मेंढरें, गुरेंदोरें व गाढवें घेऊन त्यांच्या मोबदला त्यांस तो अन्न पुरवूं लागला; वर्षभर त्यांचीं सगळीं गुरें घेऊन त्यांस अन्न देऊन त्यांचें पोषण केलें. १८ तें वर्ष संपलें तेव्हां पुढील वर्षीं ते त्यांसकडे येऊन म्हणाले, आमचा पैसा सर्व संपला, हें आम्ही स्वामी-

पामून चोरीत नाहीं; आमच्या गुरांदोरांचे कळप स्वामींचे झाले आहेत, आतां स्वामींसमोर सादर करण्यास आमचीं शरीरें व आमच्या जमिनी यांखेरीज आमच्या-
 पाशीं कांहींएक राहिलें नाहीं; १९ आपल्यादेखत आम्हीं कां मरावें आणि आमचा व आमच्या शेतांचा नाश कां व्हावा ? आम्ही व आमच्या जमिनी यांस विकत घेऊन आम्हांस अन्न द्या, आम्ही व आमच्या जमिनी यांजवर फारोची मालकी होवो; आम्हांस बियाणें द्या म्हणजे आम्ही जगूं, मरावयाचें नाहीं आणि आमच्या जमिनी उजाड पडावयाच्या नाहींत.

२० या प्रकारें योसेफानें मिसरांतील सारी शेतजमीन फारोच्या नांवें विकत घेतली; दुष्काळ भारी पडल्यामुळें प्रत्येक मिसर्यानें अन्नासाठीं आपलीं शेतें विकलीं; सर्व भूमि फारोची झाली. २१ त्यानें देशाच्या ह्या टोकापामून त्या टोकापर्यंतच्या सर्व लोकांस दास केलें. २२ मात्र याजकांची जमीन त्यानें घेतली नाहीं, कारण याजकांस फारोकडून नेमणूक होती आणि फारोनें दिलेल्या नेमणुकीत ते निर्वाह करीत; म्हणून त्यांनीं ती विकली नाहीं. २३ मग योसेफ लोकांस म्हणाला, आज मीं तुमच्या जमिनींसह तुम्हांस फारोच्या नांवें विकत घेतलें आहे; हें बियाणें घ्या व जमिनी पेरा. २४ तुम्हीं हंगामाच्या वेळीं उत्पन्नाचा पांचवा हिस्सा फारोस द्यावा; बाकीचे चार हिस्से तुमच्या मालकीचे होतील; ते शेताच्या बियाण्यासाठीं आणि तुम्हांस, तुमच्या घरच्यांस आणि तुमच्या मुलांबाळांस खाण्यासाठीं ठेवा. २५ ते म्हणाले, आपण आमचे प्राण वांचविले, स्वामींचीं आम्हांवर कृपादृष्टि राहो, आम्ही फारोचे दास होऊन राहूं. २६ फारोस उत्पन्नाचा पांचवा भाग द्यावा हा नियम योसेफानें मिसर देशाच्या जमिनीस लावून दिला तो आजवर चालत आहे; मात्र याजकांच्या जमिनी फारोच्या झाल्या नाहींत. २७ इस्राएल लोक मिसर देशांतल्या गोशेन प्रांतांत वस्ती करून राहिले; तेथें त्यांनीं वतनें केलीं; ते फलद्रूप होऊन बहुगुणित झाले.

२८ याकोब मिसर देशांत सतरा वर्षे जगला; याप्रमाणें याकोबाचें सगळें वय एकशेंसत्तेचावीस

वर्षांचें झाले. २९ इस्राएलचा अंतकाळ समीप आला तेव्हां त्यानें आपला पुत्र योसेफ यास बोलावून आणून म्हटलें, तुझी मजबर कृपादृष्टि असेल तर मजशीं तूं ममतेनें व सत्यतेनें वागून मला मिसर देशांत पुरणार नाहींस अशी शपथ माझ्या मांडीखाली हात ठेवून वाहा; ३० मी आपल्या वडिलांबरोबर निद्रा घेण्यास गेलों म्हणजे मला मिसर देशाबाहेर घेऊन जा आणि माझ्या वडिलांच्या कबरस्तानांत ठेव. तो म्हणाला, आपल्या सांगण्याप्रमाणें मी करीन. ३१ तो म्हणाला, मजपाशीं शपथ वाहा; तेव्हां त्यानें शपथ वाहिली; आणि इस्राएलानें पलंगाच्या उशावर आपलें शीर लववून नमन केलें.

१ या गोष्टी घडल्यानंतर कोणी योसेफास

४८ सांगितलें, पाहा, आपला बाप आजारी आहे; तेव्हां तो आपले दोन पुत्र मनस्से व एफ्राईम यांस बरोबर घेऊन त्याजकडे गेला. २ आपला पुत्र योसेफ आपल्याकडे येत आहे असें कोणी याकोबास कळविलें तेव्हां इस्राएल सावरून खाटेवर बसला; ३ याकोब योसेफास म्हणाला, सर्वसमर्थ देवानें कनान देशांतल्या लज्ज नगरपाशीं मला दर्शन देऊन आशीर्वाद दिला तो असा: ४ ऐक, मी तुला फलद्रूप करून बहुगुणित करीन, तुजपासून राष्ट्रसमुदाय उत्पन्न करीन आणि तुझ्यामागे तुझ्या संततीस हा देश निरंतरचें वतन करून देईन. ५ मी मिसरांत तुजकडे येण्यापूर्वी, तुला जे दोन पुत्र मिसरांत झाले ते माझेच आहेत; जसे रूबेन व शिमोन तसेच एफ्राईम व मनस्से हेहि माझेच होत. ६ त्यांच्यामागून जे पुत्र तुला होतील ते तुझे; त्यांचें वतन त्यांच्या भावांच्या नांवांनें चालेल. ७ मी पदन येथून येत असतां एफ्राथ गांव काहींसा दूर राहिला तों कनान देशीं रस्त्यांतच राहिलीच्या मरणानें मला दुःख झालें; एफ्राथ म्हणजे बेथलहेम याच्या वाटेवर तिला पुरिलें.

८ इस्राएलाच्या दृष्टीस योसेफाचे पुत्र पडले तेव्हां तो म्हणाला, हे कोण? ९ योसेफ आपल्या बापास म्हणाला, हे माझे पुत्र, देवानें मला हे सा देशीं दिले. तेव्हां तो म्हणाला, त्यांस माझ्या-

जवळ आण म्हणजे मी त्यांस आशीर्वाद देईन.

१० इस्राएलाची दृष्टि वयाच्या मानानें मंद झाली होती, म्हणून त्याला बरोबर दिसत नव्हतें. योसेफानें त्यांस त्याच्याजवळ नेलें, तेव्हां त्यानें त्यांचें चुंबन घेऊन त्यांस आलिंगन दिलें. ११ इस्राएल योसेफास म्हणाला, तुझें तोंड पुनरपि माझ्या दृष्टीस पडेल याची मला कल्पना नव्हती, पण आतां तर देवानें मला तुझी संततिहि पाहूं दिली आहे. १२ मग योसेफानें त्यांस आपल्या गुडघ्यांच्या मधून काढिलें आणि भूमीपर्यंत लवून नमन केलें. १३ मग त्या दोघांस, एफ्राईमास आपल्या उजव्या हातीं म्हणजे इस्राएलाच्या डावीस आणि मनस्सास आपल्या डाव्या हातीं म्हणजे इस्राएलाच्या उजवीस असें धरून त्याच्याजवळ नेलें.

१४ इस्राएलानें आपला उजवा हात पुढें करून एफ्राईमाच्या म्हणजे धाकट्याच्या मस्तकीं ठेविला आणि आपला डावा हात मनस्साच्या मस्तकीं ठेविला; त्यानें आपले हात उजवेडावे केले; मनस्से तर वडील होता.

१५ त्यानें योसेफास आशीर्वाद देऊन म्हटलें, ज्या देवासन्मुख माझे वडील अब्राहाम व इसहाक चालले, माझ्या जन्मापासून आजवर ज्या देवानें माझें पालन केलें, १६ ज्या दूतानें मला सर्व आपदांतून राखिलें तो या मुलांचें अभीष्ट करो; माझे नांव व माझे पूर्वज अब्राहाम व इसहाक यांचें नांव हे चालवोत आणि पृथ्वीवर यांचा समुदाय वाढो. १७ आपल्या बापांनें उजवा हात एफ्राईमाच्या मस्तकीं ठेविला हें योसेफानें पाहिलें तेव्हां त्यास वाईट वाटलें आणि एफ्राईमाच्या मस्तकावरील बापाचा हात काढून मनस्साच्या मस्तकीं ठेवावा म्हणून त्यानें तो धरिला. १८ योसेफ आपल्या बापास म्हणाला, बाबा, असें नाहीं, माझा ज्येष्ठ पुत्र हा आहे, आपला उजवा हात याच्या मस्तकीं ठेवा.

१९ त्याचें सांगणें न मानून त्याचा बाप म्हणाला, मुला, हें मला ठाऊक आहे, मला ठाऊक आहे; त्याचेंहि एक राष्ट्र बनून तो महान् होईल, तथापि त्याचा धाकटा भाऊ त्याजहून महान् होईल आणि त्याच्या वंशाचा राष्ट्रसमुदाय बनेल. २० त्या दिवशीं

त्यानें त्यांस हा आशीर्वाद दिला : इस्राएल लोक तुमं नांव घेऊन आशीर्वाद देतांना म्हणतील की एफ्राईम व मनसो यांच्याप्रमाणें देव तुमं कल्याण करो; येथेंप्रमाणें त्यानें एफ्राईमास मनसाहून बरचढ केले.
२१ इस्राएल योसेफास म्हणाला, पाहा, मी तर आतां मरणार, तथापि देव तुम्हांबरोबर राहील आणि तुम्हांस तुमच्या पूर्वजांच्या देशीं परत नेईल. २२ मी तुला तुझ्या भावांच्याहून जमिनीचा एक अधिक विभाग देतो, तो मी माझ्या तरवारीच्या व घनुष्याच्या जोरावर अमोरी लोकांपासून घेतला.

१ मग याकोबानें आपल्या पुत्रांस बोलावून म्हटले, तुम्ही सर्व जमा व्हा म्हणजे पुढील काळीं तुमचें कायकाव होईल हें मी तुम्हांस सांगतां.

२ याकोबपुत्रहो, एकत्र होऊन ऐका;

तुमचा पिता इस्राएल याजफडे कान या.

३ रजबेना, तूं मात्सा ज्येष्ठ, माझें बळ, माझ्या पौखाचें प्रथम फळ आहेस;

प्रतिष्ठेचें श्रेष्ठत्व आणि सामर्थ्याचें श्रेष्ठत्व प्रत्यक्ष तूं.

४ तथापि तुला पाण्यासारखा ऊत असल्यामुळे तुला श्रेष्ठत्व मिळवयाचें नाहीं;

कारण तूं आपल्या पित्याच्या खाटेवर चढलास; तूं ती भ्रष्ट केली; तो माझ्या शय्येवर चढला.

५ शिमोन व लेवी हे सख्खे भाऊ आहेत; त्यांच्या तरवारी प्रत्यक्ष बलात्काराचीं हत्यारें होत.

६ माझ्या जिवा, त्यांच्या कारस्थानांत शिरें नको; माझ्या शीला, त्यांच्या मंडळांत सामील होऊं नको; कारण रागाच्या भरांत त्यांनीं मनुष्यघात केला: त्यांनीं उन्मत्तपणानें बैलांच्या पायांच्या शिरा तोडिल्या.

७ त्यांच्या कोपाला धिक्कार असो, तो अतिदारुण होय; त्यांच्या रोपाला धिक्कार असो, तो फार निष्ठुर होय;

मी त्यांची याकोबांत फांकाफांक करीन, इस्राएलांत त्यांस विखरीन.

८ हे यहुदा, तुझे बंधु तुम्हा धन्यवाद करतील; तुम्हा हात तुम्हा शत्रूंची मानगुटी घरील; तुम्हा बापाचे पुत्र तुजपुढें नमतील.

९ यहुदा सिंहाचा पेटा आहे;

माझ्या पुत्रा, तूं शिकार करून डोंगरांत गेला आहेस; तो सिंहासारखा, सिंहिणीसारखा दबा धरून बसला आहे,

त्याला कोण छेडणार ?

१० यहुदाकडचें राजवेत्र ज्यांचें आहे तो येईतोंवर तें त्याजकडून जाणार नाहीं,

शासनदंड त्याच्या पायांमधून ढळणार नाहीं; राहें त्याचीं आङ्गांकित होतील.

११ तो आपलें तरुण गाढव द्राक्षलतेला, आपल्या गाढवीचें सिंगरुं उरतम द्राक्षलतेला बांधून ठेवील;

तो आपलें वस्त्र द्राक्षारसांत, आपला पेशुराव द्राक्षांच्या रफांत घुईल;

१२ त्याचे नेत्र द्राक्षारसानें आरुण होतील; त्याचे दांत दुधानें सुश्रु होतील.

१३ जंबुद्वज सागरतीरीं वस्ती करील; तो जहाजांचें बंदरच होऊन राहील; त्याचीं सरहद्द सीदोनपर्यंत जाईल.

१४ इस्राएल हा मजबूत गर्दभ आहे; तो मंडबाण्यांच्या दरम्यान दबकून बसतो;

१५ विभ्रंतीला हें चांगलें स्थल आहे, हा देश मनोहर आहे असें पाहून भार वाहण्यास त्यानें खांदा दिला; तो बिगारकाम करणारा दास बनला.

१६ दान इस्राएलाचा एक वंश असून आपल्या लोकांचा कैवार घेईल.

१ अथवा : यहुदा शिलोस येईतोंवर त्याच्याकडून राजवेत्र जाणार नाहीं
अथवा : शिलो येईतोंवर यहुदाकडून राजवेत्र जाणार नाहीं

- १७ दान हा मार्गातला सर्ग,
बाटेवरचा नाग होईल,
हा घोब्याच्या टांचेस दंस करितो
तेव्हां त्यावरला स्वार उलथून मागे पडतो.
- १८ हे परमेश्वरा, मी तुजकडून उद्धार होण्याची प्रतीक्षा
करित आहे.
- १९ गद्द याजवर एक लडाऊ टोळी गर्दी करील;
तथापि तो त्यांच्या पिछाडीवर छापा घालील.
- २० आसेर आपलें पौष्टिक अन्न निपजवील,
तो राजास योग्य अशीं मिष्टानें पुरवील.
- २१ नफताली मोकळी सुटलेली हरिणीच होय,
तो सुंदर भाषणें करणारा होईल.
- २२ योसेफ हा फलवती लतेची एक शाखाच आहे,
निर्झरापाशीं लावलेल्या फळशाडाची शाखा आहे.
त्याच्या डाहळ्या भिंतीवर चढून पसरल्या आहेत.
- २३ तिरंदाजांनीं त्यास त्रस्त केलें,
त्यास बाण मारिले, त्याचा पिच्छा पुरविला;
- २४ तथापि त्याचें धनुष्य मजबूत राहिलें;
याकोबाचा समर्थ देव, इस्राएलाचा मेंढपाळ, इस्रा-
एलाचा दुर्ग
याच्या द्वारे त्याचे भुज स्फुरण पावले.
- २५ तुझें साहाय्य करणारा तुझ्या पित्याचा देव,
तुला वरदानें देणारा सर्वसमर्थ देव याजकडून
हें होईल,
वरून आकाशाची व खालून जलशय्याची वरदानें
तुला तो देईल,
दुधाची व संततीची वरदानें तो तुला देईल.
- २६ तुझ्या पित्यानें कपिलेडी वरदानें
प्राचीन पर्वतांच्या वरदानांहून श्रेष्ठ आहेत,
सनातन डोंगरापासून प्राप्त होणाऱ्या इष्ट वस्तूंहून
श्रेष्ठ आहेत;
हे आशीर्वाद योसेफाच्या मस्तकीं,
आपल्या माऊंबंदांत जो प्रमुख त्याच्या शिरीं येवोत.
- ७ बग्यामीन हा फाहून टाकणारा खंडगा आहे;
सकाळीं तो शिकार भक्षील,

सायंकाळीं लुटीचे वांटे करील.

२८ हे इस्राएलाचे बारा वंश होत. त्यांचा पिता
त्यांस आशीर्वाद देतांना वचनें बोलला तीं हींच;
एकेकास त्याच्यात्याच्यापरी त्यानें आशीर्वाद दिला.
२९ मग त्यानें त्यांस आज्ञा केली कीं मी लवकरच
स्वजनांस जाऊन मिळणार, तर मला नेऊन एफोन
हिती याच्या शेतांतल्या गुहेंत माझ्या वडिलांपाशीं
पुरा. ३० कनान देशांतली मग्सेसमोरील मकपेला नामक
शेतांतली गुहा, जी अब्राहामानें शेतासुद्धां एफोन हिती
याजपासून आपल्या सत्तेचें कबरस्तान व्हावें म्हणून
विकत घेतली होती तीच ही. ३१ तेथेंच अब्राहाम
व त्याची स्त्री सारा यांस पुरिलें; इसहाक व त्याची
स्त्री रिबका यांसहि तेथें पुरिलें; तेथेंच मीं लेआसहि
पुरिलें. ३२ तें शेत व त्यांतली गुहा हीं हेथींपासून
खरेदी केली आहेत. ३३ आपल्या पुत्रांस आज्ञा
करण्याचें संपविल्यावर याकोबानें अंधरणावर आपले
पाय आखवून प्राण सोडिल्या, आणि तो स्वजनांस जाऊन
मिळाला. १ मग योसेफ आपल्या बापाच्या
५० तोंडाशीं तोंड लावून रडला आणि त्यानें त्याचें चुंबन
घेतलें. २ योसेफानें आपल्या पदरच्या वैद्यांस
आपल्या बापाच्या प्रेतांत मसाला भरवा म्हणून आज्ञा
केली; त्याप्रमाणें त्या वैद्यांनीं इस्राएलाच्या प्रेतांत मसाला
भरिला. ३ या कार्यास चाळीस दिवस लागले; प्रेतांत
मसाला भरण्यास इतके दिवस लागत असत; आणि
मिसरी लोकांनीं सत्तर दिवस त्याच्यासाठीं शोक केला.
४ शोकाचे दिवस संपल्यावर योसेफ फारोच्या
घराण्यांतल्या लोकांस म्हणाला, तुमची कृपादृष्टि
मजवर असेल तर फारोच्या कानावर एवढें घाला कीं,
५ माझ्या बापानें मजकडून आणभाक घेऊन म्हटलें
कीं पाहा, मी आतां मरणार; तर कनान देशांत जी
कबर मीं आपल्यासाठीं खोदविली आहे तीत मला
नेऊन मूठमाती दे. मला तिकडे जाऊन माझ्या
बापास पुरण्याची आज्ञा द्यावी. मी परत येईन. ६ फारो
म्हणाला, जा, तुझ्या बापानें तुजकडून आणभाक
घेतल्याप्रमाणें त्याला मूठमाती दे. ७ मग योसेफ

आपल्या बापास मूठमाती देण्यास निघून गेला, आणि फारोचे सेवक म्हणजे त्याच्या घराण्यांतले वृडील जन व मिसर देशांतले सर्व वडील जन त्याबरोबर गेले; ८ योसेफाच्या घरचे सर्व लोक, त्याचे भाऊ आणि त्याच्या बापाच्या घरचे सर्व लोक गेले; आपली मुल्लेबाळे, शेरडेसेदरे, गुरेठोरे हीं मात्र त्यांनी पोशेन प्रांतांतच मार्गे ठेविली. ९ त्याजबरोबर रथ व स्वार गेले; अशी त्याची मोठी स्वारी निघाली. १० यार्देने-पलीकडे अटादाच्या खळ्यापाणी ते आले तेव्हां त्यांनी तेथें मोठा विलाप केला; योसेफानें तेथें आपल्या बापासाठी सात दिवस शोक करावयाचें ठरविलें. ११ अटादाच्या खळ्यांत कनानी लोकांनी तो विलाप पाहिला तेव्हां ते म्हणाले, हा मिसरी लोकांचा महाशोक आहे; त्वावरून त्या ठिकाणाचें नांव अबेल-मिस्राहम पडलें, तें यार्देनेपलीकडे आहे. १२ इस्राएलानें आपल्या पुत्रांस आज्ञा केली होती त्याप्रमाणें त्यांनी केलें; १३ त्यांनी त्यास कनान देशी नेऊन मन्ने-समोरील मकपेला शेताच्या गुहेंत मूठमाती दिली; अब्राहामानें एफोन हिती याजपामून आपल्या मालकीचें कबरस्तान व्हावें म्हणून शेतासकट विकत घेतली होती तीच ही गुहा. १४ योसेफानें आपल्या बापास मूठमाती दिल्यावर तो, त्याचे भाऊ व त्याच्या बापाच्या मूठमातीसाठी त्याच्याबरोबर गेले होते ते सर्व मिसर देशी परत गेले.

१५ आपला बाप मेलाला हें मनांत आणून योसेफाचे भाऊ म्हणू लागले, आतां योसेफ आमचें वैर करील व आपण त्याचें जें वाईट केलें त्याचें तो पुरें उसनें फेडील. १६ त्यांनी योसेफास सांगून पाठविलें कीं आपल्या पित्यानें मरणापूर्वीं आमहांस आज्ञा

केली ती अशी : १७ तुम्ही योसेफास सांगा, तुम्हा भावांनीं तुमैं वाईट केलें हा त्यांचा गुन्हा व पातक यांची क्षमा कर; आतां आपल्या पित्याच्या देवाचे जे आम्ही दास त्या आमचा अपराध क्षमा करा अशी आम्ही विनंति करितों. हें भाषण ऐकून योसेफास रडूं आलें. १८ त्याचे भाऊ स्वतः त्याजकडे जाऊन त्याच्या पायाशीं लागले व म्हणाले, प्राहा, आम्ही आपले दास आहां. १९ योसेफ त्यांस म्हणाला, भिऊं नका, मी का देवाच्या ठिकाणीं आहे ? २० तुम्ही माझे वाईट योजिलें, पण देवाची योजना बऱ्यासाठीच होती कीं तेथेंकरून बहुत लोकांचे प्राण वांचावे; हें तुम्ही आज पाहतच आहां. २१ तर आतां भिऊं नका; मी तुमचें व तुमच्या मुलांबाळ्यांचें संगोपन करीन. या प्रकारें त्यानें त्यांचें सात्वत करून त्यांच्या मनास धीर दिला.

२२ योसेफ आपल्या बापाच्या घरच्या माणसांसह मिसर देशांत राहिला. तो एकशेंदहा वर्षे जगला. २३ योसेफानें एफ्राईमाच्या तिसऱ्या पिढीचीं मुल्ले पाहिली; तसेंच मनशाचा पुत्र माखीर याचीं मुल्ले त्यानें आपल्या मांडीवर खेळविली. २४ नंतर योसेफ आपल्या भावांस म्हणाला, मी आतां मरणार; देव खरोखर तुमची भेट घेईल व जो देश अब्राहाम, इसहाक व याकोब यांस त्यानें प्रतिज्ञापूर्वक देऊं केला आहे त्यांत या देशांतून घेऊन जाईल. २५ मग देव खात्रीनें तुमची भेट घेईल, असें योसेफानें इस्राएलपुत्रांस सांगून आपल्या अस्थि तेथून घेऊन जाण्याविषयीं त्यांच्याकडून आणमाक करविली. २६ योसेफ एकशेंदहा वर्षांचा होऊन मृत्यु पावला; त्यांनी त्याच्या प्रेतांत मसाला भरून तें एका पेटेंत घालून मिसर देशांत ठेविलें.

निर्गम



१ याकोबासह जे इस्राएलपुत्र सहकुटुंब मिसर देशांत गेले त्यांचीं नांवां हीं : २ रऊबेन, शिमोन, लेवी व यहूदा; ३ इस्राखार, जवुलून व बन्यामीन; ४ दान व नफताली, गाद व आशेर. ५ याकोबापासून झालेले एकंदर सत्तर जण होते; योसेफ हा मिसरांत होताच. ६ नंतर योसेफ व त्याचे सर्व बंधु आणि त्या पिढीचे सर्व जण गुजरले. ७ इस्राएलपुत्र फलद्रूप झाले व अतिशयित वृद्धि पावून बहुगुणित झाले; ते महाप्रबळ होऊन त्यांनी देश भरून गेला.

८ पुढें योसेफाची ज्यास माहिती नव्हती असा एक नवीन राजा मिसर देशावर आला. ९ तो आपल्या लोकांस म्हणाला, पाहा, या इस्राएल वंशाचे लोक आपल्यापेक्षा संख्येनें व बलांनें अधिक झाले आहेत; १० तर चला, आपण त्यांच्याशीं धूर्तपणांनं वागूं या; नाहीतर ते संख्येनें फार वाढतील आणि एकादा युद्धाचा प्रसंग आला म्हणजे ते आपल्या शत्रूंचा सामील होऊन आपल्याशीं कदाचित् लढतील व या देशांतून निघून जातील. ११ त्यांनीं त्यांजवर कामाचा बोजा लादून त्यांस जेरीस आणावं, या हेतूनें त्यांजपासून बिगार घेणारे मुकादम नेमिले. तेव्हां त्यांनीं फारोसाठीं पियोम व रामसेस हीं कोठारांचीं नगरें बांधिलीं; १२ पण जों जों त्यांनीं त्यांस, पीडिलें तों तों ते वाहून बहुगुणित झाले व त्यांचा बोहोंकडे विस्तार झाला. त्यांस इस्राएल-वंशजांची किळस वाई लागली; १३ म्हणून मिसरी लोक इस्राएलवंशजांपासून सक्तीनें काम घेऊं लागले; १४ त्यांजकडून मातीचा गारा व विटा करवीत आणि त्यांस शेतांत हरत-हेचीं कामें करावयास लावीत; असल्या विकट कामांनं त्यांस जीव नकोसा झाला; त्यांजकडून रवीत तीं सर्व कामें मोठ्या सक्तीचीं असत.

१५ दोन इब्री सुइणी होत्या; एकीचें नांव सिरा व

दुसरीचें नांव पुवा; त्यांस मिसरच्या राजानें आज्ञा केली की, १६ तुम्ही इब्री स्त्रियांचें बाळंतपण करित असतां, प्रसूत होण्याच्या जागीं त्या बसल्या म्हणजे नीट पाहा, आणि मुलगा असला तर त्यास जिवें मारा; पण मुलगी असली तर तिला जिवंत ठेवा. १७ त्या सुइणी देवाचें भय बाळगणाऱ्या होत्या, म्हणून त्यांनीं मिसरी राजाच्या हुकमाप्रमाणें न करितां नरबालकांसहि जिवंत राहूं दिलें. १८ तेव्हां मिसरी राजानें त्या सुइणीस बोलावून विचारलें, तुम्ही हें काय करितां? नरबालकांस कां जीवंत राहूं देतां? १९ त्या सुइणी फारोस म्हणाल्या, इब्री बायका कांहीं मिसरी बायकांप्रमाणें नाहीत; त्या फार जोमदार आहेत, आणि सुईण जाऊन पोंचण्या-पूर्वीच त्या प्रसूत होतात. २० यावद्दल देवांनं त्या सुइणीचें कल्याण केलें; इस्राएल लोक तर बहुतपट वाहून फार प्रबळ झाले. २१ त्या सुइणी देवाचें भय बाळगणाऱ्या होत्या म्हणून त्यांनं त्यांचीं घराणीं वसविलीं. २२ तेव्हां फारोनें आपल्या सर्व लोकांस आज्ञा केली कीं इब्र्यांना होतील तेवढे सगळे मुलगे नदींत टाका आणि होतील तेवढ्या सगळ्या मुली जिवंत ठेवा.

१ हेब्री वंशांतल्या एका पुरुषानें जाऊन लेवीची २ कन्या बायको केली. २ ती खी गभेवती होऊन तिला मुलगा झाला; तो बालक सुंदर आहे हें पाहून तिनें त्याला तीन महिने छपवून ठेविलें. ३ पुढें त्याला छपवून ठेवितां येईना म्हणून तिनें लव्हाळ्यांचा एक पेटारा करून त्याला डामर व राळ चोपडली; त्या पेटाऱ्यांत तिनें त्या बाळकास घालून नदीतीराच्या लव्हाळ्यांत नेऊन ठेविलें; ४ आणि त्याचें काय होईल तें पाहावयास त्याची बहीण दूर उभी राहिली. ५ मग फारोची कन्या नदीवर स्नान करावयास आली; तिच्या दारी नदीच्या कडेनें चालत्या असतां लव्हाळ्यांमध्ये

तो पेटारा तिच्या नजरेस पडला; तो आणाबयास तिने आपल्या एका दासीस सांगितलें. ६ तो उचवून प्राहतां तिच्या दृष्टीस तें बालक पडलें; तें रडत होतें. तिहां त्याचा कळवळा आला व ती म्हणाली हें कोणातरी इष्ट्याचें बालक आहे. ७ तेव्हां त्या बालकाची बहीण फारोच्या कन्येस म्हणाली, आपणाकरितां मुलास दूध पाजवण्यासाठीं इबी झियांतून एकावी दाई बोलावूं काय ? ८ फारोच्या कन्येनें तिला म्हटलें, जा बोलाव. तेव्हां ती मुलगी जाऊन त्या बालकाच्या आईस प्रेळून आली. ९ फारोच्या कन्येनें तिला म्हटलें, या मुलास घेऊन जा, आणि मजकरितां यास दूध पाज, म्हणजे मी तुला वेतन देईन. मग ती इबी त्याला घेऊन जाऊन दूध पाजूं लागली. १० तें मूल बाहून भोठें झालें तेव्हां ती त्यास घेऊन फारोच्या कन्येकडे गेली, आणि तो तिचा पुत्र झाला. तिनें त्याचें नांव मोशे ठेविलें, कारण ती म्हणाली, मी त्याला पाण्यांतून काढिलें.

११ कांहीं दिवसांनीं असें झालें कीं मोशे मोष्ट झाल्यावर त्यानें आपल्या भाऊबंदाकडे जाऊन त्यांचे कामाकडे पाहिले; त्या प्रसंगीं आपल्या भाऊबंद्यांपैकीं एका इश्रायला कोणी मिसरी मारीत असतांना त्यानें पाहिलें. १२ तेव्हां त्यानें इकडेतिकडे सभोवार नजर फेकली व कोणी नाहीं असें पाहून त्या मिसऱ्यास ठार करून त्याला वाळूत मारद केले. १३ तो पुन्हां दुसऱ्या दिवशीं बाहेर गेला तो दोघां इबी मनुष्यांस एकमेकांशीं मारमारी करताना त्यानें पाहिलें; तेव्हां ज्याची आगळीक होती त्यास म्हणाला, तूं आपल्या बांधवाला कां मारीत आहेस ? १४ तो त्यास म्हणाला, तुला आम्हांवर अभिकारी व न्यायाधीस कोणी नेमिलें ? तूं त्या मिसऱ्यास जिनें मारिलें तसें मलाहि मारण्यास पाहतोस काय ? तेव्हां मोशाला मीति पडली; तो म्हणाला, खरोखर ती गोष्ट फुटली असावी. १५ फारोच्या कानीं ती गोष्ट गेली तेव्हां मोशाला मारून टाकण्याचें त्यानें योजिलें; पण मोशे फारोपुत्र पडून मिद्यान देशांत जाऊन पोहंचला आणि तेथें एका विहिरीपाशीं बसला.

१६ तेथील मिद्यानी याजकाला सात कन्या होत्या; त्या येऊन पाणी काढून आपल्या बापाच्या शेरेडमेंढरांस पाजण्याकरितां तें कोणीत भरीत होत्या. १७ इतक्यांत घनगरांनीं येऊन त्यांस हाकून लाविलें; तेव्हां मोशानें उठून त्या मुलींस मदत करून त्यांच्या कळ्यास पाणी पाजिलें. १८ त्या अम्पला बप खुवेले याजकडे आल्या तेव्हां तो म्हणाला, आज तुम्ही लवकर क्रश आलां ? १९ त्या म्हणाल्या, घनगरांच्या हातून एका मिसरी मनुष्यानें आमची सुटका केली, आणि आम्हांसाठीं पाणी देखील काढून कळ्यास पाजिलें. २० तो आपल्या कन्यांस म्हणाला, तो कोठें आहे ? त्याला तेथें सोडून तुम्ही कां आलां ? त्याला जेवावयास बोलावून आणा. २१ मोशे त्या मनुष्यापाशीं राहण्यास कबूल झाला; त्यानें मोशाला आपली कन्या सियोरा दिली. २२ तिला पुत्र झाला, त्यानें त्याचें नांव गेर्षोम ठेविलें; तो म्हणाला, कारण मी परदेशांत वस्ती करून आहे.

२३ बराच काळ लोटल्यावर मिसराचा राजा मृत्यु पावला; इकडे इस्राएलवंशज बिकट दास्यामुळे उसासे टाकून आकांत करित, आणि त्या दास्यामुळे त्यांनीं केलेला आकांत वर देवापर्यंत जाऊन पोहंचला. २४ देवानें त्यांचा आकांत ऐकला तेव्हां अब्राहाम, इसहाक व याकोब यांच्याशीं केलेल्या कराराचें त्यास स्मरण झालें, २५ म्हणून देवानें इस्राएलवंशाकडे दृष्टि दिली; देवानें त्यांच्याकडे लक्ष पुरविलें.

१ मोशे आपला सासरा मिद्यानी याजक इधो याची शेरेडमेंढरें चारीत असे; एके दिवशीं तो आपला कळप रानाच्या पिछाडीस देवाचा डोंगर होरेब येथवर घेऊन गेला. २ तेव्हां परमेश्वराच्या वृत्तानें एका झुडपांतून अभिज्वलेच्या द्वारे त्यास दर्शन दिलें; त्यानें दृष्टि लांबिली तों झुडप अग्नीनें जळत असून तें भस्म झालें नाहीं असें त्यास दिसलें. ३ तेव्हां मोशे म्हणाला, मी आतां तिकडे जाऊन हा काय चमत्कार आहे, तें झुडप कां भस्म होत नाहीं, तें पाहतों. ४ तें पाहण्यास मोशे तिकडे बळख असें परमेश्वरानें पाहिलें; आणि झुडपांतून देवानें त्यास

हाक मास्न म्हटलें, मोशे, मोशे. तेव्हां तो म्हणाला, काय आम्हा ? ५ देव त्यास म्हणाला, इकडे जवळ येऊ नको; तूं आपल्या पायांतले जोडे काढ, कारण ज्या जागीं तूं उभा आहेस ती भूमि पवित्र आहे. ६ तो आणखी म्हणाला, मी तुझ्या पित्याचा देव, अब्राहामाचा देव, इसहाकाचा देव, याकोबाचा देव आहे. तेव्हां मोशानें आपलें मुख झाकिलें; कारण देवाकडे दृष्टि करण्यास तो धजला नाहीं. ७ परमेश्वर म्हणाला, मिसर देशांत असलेल्या माझ्या लोकांची विपत्ति मी खरोखर पाहिली आहे; त्यांपासून विगारकाम घेणाऱ्या मुकादमांच्या त्रासामुळें त्यांनी केलेला आकांत मी ऐकला आहे; त्यांचे क्लेश मी जाणून आहे; ८ त्यांस मिसऱ्यांच्या हातांतून सोडवावें, आणि चांगल्या वित्तृत देशांत, दुधामधाचे प्रवाह ज्यांत वाहत आहेत अशा देशांत, म्हणजे कनानी, हिती, अमोरी, परिज्जी, हिब्वी व यंबूसी यांच्या देशांत त्यांस घेऊन जावें म्हणून मी उतरलों आहे.

९ पाहा, इस्राएलवंशजांचा आकांत मजपर्यंत आला आहे; मिसरी लोक त्यांजवर कसा जाचजुलूम करीत आहेत हेहि मी प्रत्यक्ष पाहिलें आहे. १० तर आतां बल, तूं मिसर देशांतून माझे लोक इस्राएल-वंशज यांस बाहेर काढावें म्हणून मी तुला फारोकडे पाठवितों. ११ तेव्हां मोशे देवाला म्हणाला, फारोकडे जाऊन इस्राएल लोकांस मिसरांतून काढून आणणारा असा मी कोण ? १२ देव म्हणाला, निःसंशय मी तुज-बरोबर असेन; मी तुला पाठविलें याची तुला हीच खण भी तूं लोकांस मिसरांतून काढून आणिल्यावर याच डोंगरावर तुम्ही देवाची उपासना करा.

१३ तेव्हां मोशे देवाला म्हणाला, पाहा, मला तुमच्या पूर्वजांच्या देवानें तुम्हांकडे पाठविलें आहे, असें मी इस्राएल लोकांकडे जाऊन त्यांस सांगितलें असतां त्यांचें नाम काय असें मला ते विचारतील तेव्हां मी काय सांगूं ? १४ देव मोशाला म्हणाला, मी जो असाव-

याचा तोच असणार; तूं इस्राएल लोकांस सांग 'मी असणार' यानें मला तुम्हांकडे पाठविलें आहे. १५ आणखी देवानें मोशाला सांगितलें, तूं इस्राएल लोकांस सांग, तुमच्या पूर्वजांचा देव, अब्राहामाचा देव, इसहाकाचा देव व याकोबाचा देव परमेश्वर यानें मला तुम्हांकडे पाठविलें आहे; हेच माझे सना-तन नाम आहे व याच नामानें पिढ्यान्पिढ्या माझे स्मरण होईल. १६ तूं जा आणि इस्राएलच्या वडील जनांस जमवून सांग : तुमच्या पूर्वजांचा देव, अब्राहामाचा, इसहाकाचा व याकोबाचा देव पर-मेश्वर यानें मला दर्शन देऊन म्हटलें कीं माझें तुम्हांकडे खरोखर लक्ष गेलें आहे व मिसर देशांत तुमचें काय होत आहे हें मला कळलें आहे; १७ मिसर देशांतल्या विपत्तींतून मी तुमची सोड-वणूक करून कनानी, हिती, अमोरी, परिज्जी, हिब्वी व यंबूसी यांच्या देशांत, ज्यांतून दुधामधाचे प्रवाह वाहत आहेत त्या देशांत, तुम्हांस घेऊन जाईन असें मी सांगितलें आहे म्हणून कळीव. १८ तुम्हें सांगणें ते ऐकतील; मग तूं आणि इस्राएलांचे वडील जन मिसर देशाच्या राजाकडे जा व त्यास सांगा, इश्यांचा देव परमेश्वर आम्हांस भेटला आहे; तर आमचा देव परमेश्वर याला होमबलि अर्पावे म्हणून आम्हांस तीन दिवसांच्या वाटेवर रानांत जाऊं द्यावें असा आमचा अर्ज आहे; १९ पण मला ठळक आहे कीं मिसर देशाचा राजा तुम्हांस जाऊं देणार नाहीं; त्यास भुज-प्रताप दाखविला तरी तो जाऊं देणार नाहीं. २० मग मी आपला हात दाखवून मिसर देशांत ज्या सर्व अद्भुत कृति करणार त्यांचा मारा मी त्याजवर करीन; मग तो तुम्हांस जाऊं देईल; २१ आणि या लोकांवर मिसरी लोकांची कृपादृष्टि होईल असें मी करीन; म्हणून तुम्ही निघाल तेव्हां रिफहस्तें निघणार नाहीं; २२ तर तुमची प्रत्येक स्त्री आपल्या शेजारणी-पासून व आपल्या करीत विहाळ करून राह-णाऱ्या स्त्रीपासून सोन्यास्त्याने अलंकार व पोषाख मागून घेईल; ते तुम्ही आपले पुत्र व कन्या यांस

१ अध्याय : मी जो आहे तोच आहे.

वालाल, या प्रकारें तुम्ही मिसरी लोकांस छुटाल.

१ तेव्हां मोशानें उतर केलें, पण ते माझा विश्वास धरणार नाहीत व माझें म्हणणें ऐकणार नाहीत; ते म्हणतील, परमेश्वरानें तुला दर्शन दिलेंच नाही. २ तेव्हां परमेश्वर त्याला म्हणाला, तुझ्या हातीं तें काय आहे? तो म्हणाला, काठी आहे. ३ त्यानें म्हटलें, ती जमिनीवर टाक. ती त्यानें टाकितोच तिचा साप झाला; त्यास पाहून मोशे पळाला. ४ परमेश्वरानें मोश्यास सांगितलें, आपला हात पुढें करून त्याचें शोपूट धर; (त्यानें हात पुढें करून तें धरिलें, तों त्या सपाची त्याच्या हातांत काठी झाली;) ५ म्हणजे त्यांच्या पूर्वजांचा देव, अब्राहामाचा देव, इसहाकाचा देव व याकोबाचा देव परमेश्वर याचें तुला दर्शन झालें हें यावरून त्यास पटेल. ६ परमेश्वरानें त्यास आणखी सांगितलें, आतां आपला हात आपल्या उरावर ठेव. त्यानें हात उरावर ठेवून काढिला तों तो कोडानें बर्फासारखा पांढरा झाला. ७ मग त्यानें त्यास सांगितलें, पुनः आपला हात उरावर ठेव. (तेव्हां त्यानें पुनः उरावर हात ठेविला; आणि उरावरून काढिला तों त्याच्या शरीराच्या इतर भागांप्रमाणें तो पूर्ववत् झाला.) ८ ते तुझा विश्वास न धरून पहिल्या चिन्हाची सूचना मानणार नाहीत तर ते या दुसऱ्या चिन्हाची सूचना खरी मानतील; ९ पण जर ते या दोन्ही चिन्हांस मानणार नाहीत व तुझें ऐकणार नाहीत, तर तूं नदीचें पाणी घेऊन कोरळ्या जमिनीवर ओत, म्हणजे तूं नदीतून घेतलेल्या पाण्याचें कोरळ्या भूमीवर रफ होईल.

१० तेव्हां मोशे परमेश्वरास म्हणाला, हे प्रभू, मी वफा नव्हे; पूर्वीहि नव्हतां, व तूं आपल्या दासापाशीं बोललास. तेव्हापासूनहि नाही; मी तर मुखाचा जड व जिव्हेचाहि जड आहे. ११ तेव्हां परमेश्वर त्यास म्हणाला, मनुष्याचें तोंड कोणी केलें आहे? मनुष्यास मुका, बहिवा, डोळ्यांस किंवा आंघोळी कोण करितो? मी परमेश्वरच कीं नाही? १२ तर आतां जा, मी तुझ्या मुखास साहाय्य होईन आणि तूं काय बोलचें तें तुला शिकवीन. १३ तेव्हां

तो म्हणाला, हे प्रभू, तुझ्या मर्जास येईल त्याच्या हस्तें त्यांस संदेश पाठीव. १४ मग मोशावर परमेश्वराचा राग भडकला, व तो त्यास म्हणाला, खेवी अहरोन हा तुझा भाऊ नव्हे काय? त्याला चांगलें बोलतां येतें हें मला ठाऊक आहे. तो पाहा, तुला भेटावयास येत आहे; तुला पाहून तो आपल्या मनांत संतोष पावेल. १५ तूं त्याजशीं बोलून त्याच्या मुखांत शब्द घाल; मी त्याच्या व तुझ्या मुखांस साहाय्य होईन, आणि तुम्ही काय करावें हें तुम्हांस शिकवीन. १६ तो तुझ्या तर्फे लोकांशीं बोलेल; तो तुझें मुख होईल आणि तूं त्याला देवाच्या ठिकाणीं होशील. १७ तूं आपल्या हातीं ही काठी घे; हिनें तूं चिन्हें दाखविशील.

१८ मग मोशे तेथून निघून आपला सासरा इथो याजकडे गेला व त्याला म्हणाला, मला मिसरांतल्या माझ्या भाऊबंदांकडे परत जाऊं यावें; ते अजून जिवंत आहेत किंवा नाहीत तें मला पाहूं यावें. तेव्हां इथो मोशाला म्हणाला, सुखानें जा. १९ मिथान प्रांतांत परमेश्वर मोशाला म्हणाला, चल, मिसर देशांत परत जा; तुझा जीव घेऊं पाहणारे सगळे मृत्यु पावले आहेत. २० मग मोशे आपली बायको व पुत्र यांस गाढवावर बसवून मिसर देशास माघारीं जावयास निघाला. तो देवाची काठी आपल्या हातीं घेऊन चालला; २१ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, तूं मिसरास परत गेलास म्हणजे ज्या अद्भुत कृति तुझ्या हातीं ठेविल्या आहेत त्या सर्व फारोपुढें करून दाखीव वरें; तरी मी त्याचें मन कठीण करीन आणि तो माझ्या लोकांस जाऊं देणार नाही. २२ तूं जाऊन फारोस सांग, परमेश्वर म्हणतो, इस्राएल हा माझा पुत्र, माझा ज्येष्ठ पुत्र आहे; २३ मीं तुला सांगितलें कीं माझ्या पुत्रास माझी उपासना करण्यास जाऊं दे; पण तूं त्यास जाऊं देण्याचें नाकारिलें; तर पाहा, मी तुझा पुत्र, तुझा ज्येष्ठ पुत्र जिवें मारीन. २४ मग प्रवास करीत असतां उतारशाळेंत असें झालें कीं परमेश्वरानें त्याला गांढून जिवें मारावयास पाहिलें. २५ तों सिप्पोरा हिनें एक धारेची गारगोटी घेऊन आपल्या पुत्राची अग्रत्वचा

कापिली आणि ती मोशाच्या पायांपाशी ठेवून ती म्हणाली, तू रक्षानें मिळविलेला माझा नवरा आहेस. २६ तेव्हां परमेश्वरानें मोशाला पीडण्याचें सोडिलें. रक्षानें मिळविलेला नवरा असें तिनें सुतेला अनुलक्षून म्हटलें.

२७ मग परमेश्वर अहरोनास म्हणाला, मोशाला भेटावयास तू रानांत जा. तो गेला आणि देवाच्या डोंगरावर त्याला भेटून त्यानें त्याचें चुंबन घेतलें. २८ मग परमेश्वरानें त्याला ज्या आज्ञा देऊन पाठविलें व जीं चिन्हें दाखविण्याची आज्ञा केली तीं सर्व मोशानें अहरोनास सांगितलीं. २९ नंतर मोशे व अहरोन यांनीं जाऊन इझ्राएलवंशाचे सर्व वडील जन जमविले; ३० आणि परमेश्वरानें मोशास जें कांहीं सांगितलें होतें तें सर्व अहरोनानें लोकांस कळविलें आणि त्यांस चिन्हें करून दाखविलीं. ३१ तेव्हां लोकांना विश्वास आला; परमेश्वरानें इझ्राएल घराण्याची भेट घेऊन त्यांच्या विपत्तीकडे लक्ष पुरविलें हें त्यांनीं ऐकलें तेव्हां त्यांनीं नमन करून त्याची आराधना केली.

१ नंतर मोशे व अहरोन फारोकडे जाऊन ५ म्हणाले, इझ्राएलाचा देव परमेश्वर सांगत आहे कीं माझ्या लोकांनीं माझ्याप्रीत्यर्थ रानांत उंत्सव करावा म्हणून त्यांस जाऊं दे. २ तेव्हां फारो म्हणाला, हा कोण परमेश्वर कीं ज्याचें ऐकून मीं इझ्राएलास जाऊं द्यावें? मी त्या परमेश्वराला जाणत नाही, आणि इझ्राएलास कांहीं जाऊं देणार नाही. ३ ते म्हणाले, इझ्राय्याच्या देवानें आम्हांस भेट दिली; तर आतां आम्हांस तीन दिवसांच्या वाटेवर रानांत जाऊं द्यावें आणि आमचा देव परमेश्वर यास यज्ञबलि अर्पू द्यावा असा आमचा अर्ज आहे; असें न केल्यास तो कदाचित् पटकीनें अथवा तरबारीनें आमचा समाचार घेईल. ४ मिसराचा राजा त्यास म्हणाला; हे मोशे, हे अहरोना, तुम्ही लोकांस

काम सोडून जावयास कां लावितां? तुम्ही आपल्या बिगारकामावर चालते व्हा. ५ फारो आपली म्हणाला, पाहा, हे बिगारी लोक देशांत बहुत आहेत, आणि तुम्ही त्यांना काम सोडून जावयास लावणार. ६ त्याच दिवशीं फारोनें त्या लोकांचे मुकादम व त्यांचे नायक यांस आज्ञा केली कीं, ७ विटा करण्यासाठीं तुम्ही या लोकांस आजवर गवत देत आलां तसें आतां देऊं नका; त्यांनीं स्वतः जाऊन गवत मिळवावें. ८ तरी जेवढ्या विटा त्यांस कराव्या लागतात तेवढ्या त्यांजकडून करवा, कांहीं कमी करूं नका; ते आळशी बनले आहेत, म्हणून ते ओरड करीत आहेत कीं आम्हांस जाऊं द्या, आमच्या देवास यज्ञबलि अर्पू द्या. ९ या लोकांवर अधिक काम लादा, म्हणजे त्यांजवर कामाचा बोजा पडून ते या खोट्या बोलण्यावर विश्वास ठेवणार नाहीत.

१० मग लोकांचे मुकादम व नायक बाहेर जाऊन त्यांस म्हणाले, फारो म्हणतो, मी तुम्हांस गवत पुरविणार नाही. ११ तुम्हीच जा आणि मिळेल तेथून गवत आणा; तुमचें काम कांहीं कमी होणार नाही. १२ तेव्हां ते लोक गवताच्या ऐवजीं धान्याचे सड जमा करण्यास सर्व मिसर देशभर पांगले. १३ त्यांच्यामार्गे मुकादमांचा असा तगादा असे कीं तुम्हांस गवत पुरविण्यांत येत होतें तेव्हांच्या इतकें तुमचें रोजचें काम पुरें करा. १४ इझ्राएल लोकांवर त्यांच्यापैकीं जे नायक नेमले होते त्यांस फारोच्या मुकादमांनीं मार देऊन विचारिलें कीं तुम्ही नेहमीं विटा करितां तेवढी संख्या अलीकडे कां पुरी करीत नाही? १५ तेव्हां इझ्राएल लोकांचे नायक फारोकडे जाऊन ओरड करून म्हणाले, आपण आपल्या दासांशीं असें कां वर्ततां? १६ आपल्या दासांस गवत देत नाहीत तरी ते आम्हांस म्हणतात, विटा करा; पाहा, आपल्या दासांस मार मिळत आहे; पण दोष सारा आपल्या लोकांचा आहे. १७ तो म्हणाला, तुम्ही आळशी आहां आळशी; म्हणूनच तुम्ही म्हणतां, आम्हांला जाऊं द्यावें, आमच्या परमेश्वरा-प्रीत्यर्थ आम्हांला यज्ञ करूं द्यावा. १८ निघा येथून,

आणि आपलें काम करा; तुम्हांला गवत कांहीं मिळवयाचें नाही, आणि विटा तर नेहमींच्या इतक्याच करून दिल्या पाहिजेत; १९ विटा व रोजचें काम यांत तुम्हीं कांहीं कमी करितां कामा नये; हें असें इस्राएलांच्या नायकांस बजाविण्यांत आलें. तेव्हां आपण फार पेचांत आहों असें त्यांच्या लक्षांत आलें; २० फारोकडून निघाल्यावर त्यांस वाटेंत मोशे व अहरोन भेटले; २१ तेव्हां ते त्यांस म्हणाले, परमेश्वर तुम्हांला पाहून घेवो, फारोच्या व त्याच्या चाकरांच्या दृष्टीनें तुम्हीं आम्हास किल्लसवाणे केले आहे; आम्हांस मारून टाकण्यासाठीं तुम्हीं त्यांच्या हातांत जसी काय तरवारच दिली आहे. २२ मग मोशे परमेश्वरकडे परत जाऊन म्हणाला, प्रभू, तूं या लोकांस कां पीडिलें आहे? मला तूं त्यांकडे पाठविलें तें काय म्हणून? २३ मी तुझ्या नामानें बोलण्यासाठीं फारोकडे आलों तेव्हापासून तो या लोकांस पीडित आहे; तूं आपल्या लोकांची सोडवणूक तर मुळीच केली नाही.

१ मग परमेश्वर मोशाला म्हणाला, मी आतां फारोला काय करितां तें तूं पाहशील; मी त्याला भुजप्रताप दाखविला म्हणजे तो या लोकांस जाऊं देईल, माझा भुजप्रताप त्याला दाखविला म्हणजे तो यांस आपल्या-देशांतून बाहेर घालवून देईल.

२ देव मोशाला म्हणाला, मी परमेश्वर आहे. ३ मी अब्राहाम, इसहाक व याकोब यांस सर्वसमर्थ देव म्हणून प्रगट झालों तथापि परमेश्वर या माझ्या नामानें मी त्यांस ज्ञात नव्हतां. ४ ज्या कनान देशांत ते उपरी होते तो परदेश त्यांस बतन देण्याविषयींचा करार मी त्यांजशीं केला आहे; ५ शिवाय ज्या इस्राएल लोकांस मिस्र्यांनीं दास करून ठेविलें आहे, त्यांचा आक्रोश ऐकून मी आपल्या कराराचें स्मरण केले आहे. ६ म्हणून इस्राएल लोकांस सांग, मी परमेश्वर आहे; मी तुम्हांस मिस्र्यांच्या विगारीतून काढीन,

त्यांच्या दास्यांतून तुम्हांस मुक्त करीन आणि बाहु लांब करून व भारी शासन देऊन तुमचा उदार करीन; ७ मी तुम्हांस आपली प्रजा करून घेईन आणि मी तुमचा देव होईन; म्हणजे तुम्हांस मिस्र्यांच्या विगारीतून काढणारा मी तुमचा देव परमेश्वर आहे हें तुम्हांस कळेल. ८ आणि जो देश अब्राहाम, इसहाक व याकोब यांस देण्याची शपथ बाहु उभे करून मी वाहिली होती त्यांत मी तुम्हांस नेईन आणि तो तुम्हांस बतन करून देईन; मी परमेश्वर आहे. ९ मोशानें हें सारें इस्राएल लोकांस सांगितलें; पण ते आपल्या मनाच्या संतापामुळे आणि बिचट दास्यामुळे मोशाचें ऐकेनात.

१० मग परमेश्वर मोशाला म्हणाला, ११ तूं जाऊन मिसराचा राजा फारो याला सांग कीं इस्राएल लोकांस तुझ्या देशांतून निघून जाऊं दे. १२ तेव्हां मोशे परमेश्वरसमोर म्हणाला, पाहा, इस्राएल लोकांनीं माझे ऐकलें नाही, तर फारो माझें कसें ऐकेल? माझें मुख तर बेसुनत (संस्कारविरहित) आहे. १३ या प्रकारें परमेश्वरानें मोशे व अहरोन यांस मिसर देशांतून इस्राएल लोकांस बाहेर नेण्याविषयीं आज्ञा देऊन इस्राएल लोकांकडे आणि मिसरी राजा फारो याजकडे पाठविलें.

१४ मोशे व अहरोन यांच्या पूर्वजांपैकीं प्रमुख पुरुष हे: इस्राएलाचा ज्येष्ठ पुत्र रकबेन याचे पुत्र हानोख, पल्तू, हेन्नोन व कर्मी; हीं रकबेनाचीं कुळे. १५ शिमोनाचे पुत्र: यमुबेल, यामीन, ओहद, याखीन, जोहर व कनानी स्त्रीपासून झालेला शौल; हीं शिमोनाचीं कुळे. १६ लेवीच्या वंशावळीप्रमाणें त्याच्या पुत्रांचीं नांवें हीं: गेर्षोन, कहाथ व मरारी; लेवीच्या आयुष्याची वर्षसंख्या एकशेंसदतीस होती. १७ गेर्षोनाच्या कुळाप्रमाणें त्याचे पुत्र: लिझी व तिमि. १८ कहाथाचे पुत्र: अब्राम, इसहार, हेन्नोन व उजियेल; कहाथाच्या आयुष्याची वर्षसंख्या एकशें-तेहतीस होती. १९ मरारीचे पुत्र: महली व मूसी. लेवीच्या वंशावळीप्रमाणें हीं त्यांचीं कुळे. २० अब्रामानें आपली आत बोखबेद ही बायको केली;

१ मुळांत: एल्-शादाय. २ मुळांत: वाबे.

तिच्यापासून त्याला अहरोन व मोशे झाले; अग्रामाच्या आयुष्याची वर्षसंख्या एकशेंसदतीस होती. २१ इस-हाराचे पुत्र: कोरह, नेफेग व जिखी. २२ उजियेलाचे पुत्र: मिशाएल, एल्साफान व सिप्रो. २३ अहरोनांनं अम्मोनादावाची कन्या नहशोनाची वहीण अलीशेवा बायको केली: तिच्यापासून त्याला नादाव, अबीह, एलाजार व इथामार हे झाले. २४ कोरहाचे पुत्र: अस्तीर, एल्काना व अबीयामाफ: हीं कोरहाचीं कुटें. २५ अहरोनाचा पुत्र एलाजार यांनं पुटियेलाच्या कन्यांपैकीं एक बायको केली; तिच्यापासून त्याला फिनहास झाला. त्यांच्या त्यांच्या घराण्यांप्रमाणें लेवीच्या पितृकुळांतील प्रमुख पुरुष हेच. २६ इस्त्राएल लोकांचीं दळं करून मिसर देशांतून बाहेर घेऊन जा अशी परमेश्वरांनं ज्यांस आज्ञा केली तेच हे अहरोन व मोशे. २७ इस्त्राएल लोकांस मिसरांतून आम्ही घेऊन जाणार अमें मिसरी राजा फारो याजपाशीं जे वोल्ले तेच हे मोशे व अहरोन.

२८ मग मिसर देशीं परमेश्वरांनं मोशावरोंवर आपण केलें, त्या दिवशीं २९ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, मी परमेश्वर आहें, मी तुला सांगतां तें सर्व मिसरी राजा फारो याला सांग. ३० तेव्हां मोशे परमेश्वरास म्हणाला, पाहा, मी बेसुनत (संस्कारविरहित) मुखाचा आहें, तर फारो माझें कसें ऐकणार!

१ त्या समयी परमेश्वरांनं मोशाला म्हटलें,

७ पाहा, तुला मी फारोचा देवच करितां; आणि तुझा भाऊ अहरोन हा तुझा संदेश्य होईल. २ जी कांहीं आज्ञा मी तुला करीन ती अहरोनास कळीव व त्यांनं फारोस सांगावें कीं तूं इस्त्राएल लोकांस तुझ्या देशांतून निघून जाऊं दे. ३ मी फारोचें मन कठोर करीन आणि मिसर देशांत माझीं चिन्हें व अङ्कतें विपुल दाखवीन. ४ तरी फारो तुमचें कांहीं ऐकणार नाहीं, मग मी मिसरावर आपला हात चालवीन आणि त्यास मोठीं शासनं करून आपली सेना इस्त्राएल लोक यांस मिसर देशांतून घेऊन जाईन. ५ आणि मिसरावर मी हात उगारून त्यांच्यांतून

इस्त्राएल लोकांस घेऊन जाईन तेव्हां मिस-चांस कळिल कीं मी परमेश्वर आहें. ६ मोशे व अहरोन यांनीं तसें केलें; परमेश्वरांनं त्यांस आज्ञा केली. त्याप्रमाणें त्यांनीं केलें. ७ मोशे व अहरोन यांनीं फारोचीं हे बोलणें केलें तेव्हां मोशे ऐशीं वर्षांचा व अहरोन च्याऐशीं वर्षांचा होता.

८ नंतर परमेश्वर मोशे व अहरोन यांस म्हणाला, ९ तुम्ही स्वतः कांहीं अद्भुत कृति दाखवा असें फारो तुम्हांस म्हणेल तेव्हां तूं अहरोनास सांग, आपली काठी घेऊन फारोपुढें टाक म्हणजे तिचा सर्प होईल. १० मग मोशे व अहरोन यांनीं फारोजवळ जाऊन परमेश्वराच्या आज्ञेप्रमाणें केलें; अहरोनांनं आपली काठी फारो व त्याचे सेवक यांच्यापुढें टाकिली तेव्हां तिचा सर्प झाला. ११ हें पाहून फारोनें जाणते व मांत्रिक हांस बोलाविलें; त्या मिसरी जादुगिरांनींमुद्दाम आपल्या मंत्रनंत्रांच्यायोगें तसाच प्रकार केला. १२ त्यांनींही आपआपच्या काठ्या खालीं टाकितोच त्यांचे सर्पे झाले; पण अहरोनाच्या काठीनें त्यांच्या काठ्या गिळून टाकिल्या. १३ तथापि फारोचें मन कठोर झालें, आणि परमेश्वरांनं म्हटलें होतें त्याप्रमाणें तो मोशे व अहरोन यांचें म्हणणें ऐकेना.

१४ तेव्हां परमेश्वरांनं मोशास म्हटलें फारोचें मन कठोर आहे, तो या लोकांस जाऊं देत नाहीं. १५ सकाळीं फारोकडे जा; पाहा, तो नदीकडे जाईल तेव्हां ज्या काठीचा सर्प बनला होता ती इत्ती घेऊन नील नदीच्या तीरीं त्याच्या भेटीस उभा राहा. १६ त्यास असें सांग कीं इझ्राय्यांचा देव परमेश्वर यांनं माझ्या हातीं तुला हा निरोप सांगितला आहे कीं माझ्या लोकांस जाऊं दे म्हणजे ते रानांत माझी उपासना करतील; पण तूं अजून ऐकत नाहींस. १७ परमेश्वर म्हणतो कीं, मी परमेश्वर आहें हें तुला यावरून कळेल; पाहा, मी आपल्या हातांतली काठी नदीच्या पाण्यावर मारीन तेव्हां त्या पाण्याचें रफ होईल. १८ नदीतील मासे मरतील आणि तिला घाण सुटेल; आणि तिचें पाणी पिण्याची मिसरी

लोकांस किञ्च वाटेळ. १९ मग परमेश्वरानें मोशाला म्हटलें, तूं अहरोनास सांग की आपली काठी घेऊन मिसर देशांत जितकें पाणी म्हणून आहे म्हणजे त्यांतल्या नद्या, नाले, तलाव व इतक्या या सर्वांवर आपला हात उगार म्हणजे त्या सर्वांचें रक्त बनेल; आणि मिसरांतील काष्ठपाषाणांच्या सर्व पत्रांतून रक्तच रक्त होईल.

२० तेव्हां मोशे व अहरोन यांनीं परमेश्वराच्या आज्ञेप्रमाणें केलें; त्यांनीं काठी उचलून फारोच्या व त्याच्या सेवकांच्या समक्ष पाण्यावर मारिली तेव्हां नदीतील सर्व पाण्याचें रक्त बनलें. २१ नदीतील मासे मेले, तेंतून घाण सुटली आणि मिसरी लोकांस नदीतील पाणी पिव-वेना; साऱ्या मिसर देशांत रक्तच रक्त झालें. २२ तेव्हां मिसरी जादुगिरांनीं आपल्या मंत्रतंत्रानें तसच प्रकार केला, तेव्हां फारोचें मन कठीण झालें आणि त्यांनीं मोशे व अहरोन यांचें ऐकलें नाहीं; परमेश्वरानें मोशाला असें सांगितलेंच होतें. २३ फारो तेव्हां मागें फिरून आपल्या घरी चाक्रेता हातून; हें सुद्धां त्यांनीं लक्षांत घेतलें नाहीं. २४ सर्व मिसरी लोकांनीं पिण्याच्या पाण्यासाठीं नदीच्या आसपास शिरे खणिले; कारण नदीचें पाणी त्यांस पिववेना. २५ परमेश्वरानें नदीस ताडण केल्यास सात दिवस लोटले.

१ नंतर परमेश्वर मोशास म्हणाला, फारोकडे जाऊन त्यास सांग, परमेश्वर असें म्हणतो कीं माझ्या लोकांनीं माझी उपासना करावी म्हणून त्यांस जाऊं दे. २ तूं त्यांस जाऊं देणार नाहींस तर पाहा, मी बेडकांनीं तुझ्या अवघ्या देशाला पीडीन; ३ नील नदींत बेडकांचा सुळसुळट होईल आणि तुझ्या मंदिरांत, तुझ्या शय्यागृहांत, तुझ्या अंबरुणा-वर, तुझ्या चाकरनौकरांच्या घरांत, तुझ्या प्रजाजनां-वर, तुझ्या भट्ट्यांत आणि कायबंदीत बेडकच बेडक होतील; ४ तुझ्या व तुझ्या लोकांच्या, आणि तुझ्या सर्व सेवकांच्या अंगावर बेडक चढतील. ५ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, अहरोनाला सांग कीं आपली काठी हातीं घेऊन नद्या, नाले व तलाव यांवर आपला

हात उगार आणि बेडक मिसर देशावर चढून येतील असें कर. ६ अहरोनानें मिसरांतील जलसंध्यांवर आपला हात उगारिला तेव्हां बेडक बाहेर निघाले, आणि त्यांनीं मिसर देश व्यापून टाकिला. ७ जादुगिरांनींहि आपल्या मंत्रतंत्रानें तसेच केलें, त्यांनीं मिसर देशावर बेडक आणिले.

८ मग फारोनें मोशे व अहरोन यांस बोलावून आणून म्हटलें, परमेश्वरापाशीं विनंति करा कीं माझ्यापासून व माझ्या प्रजेपासून त्यानें हे बेडक दूर करावे, म्हणजे पर-मेश्वराप्रतीत्यर्थ यज्ञ करावयासाठीं मी तुमच्या लोकांस जाऊं देईन. ९ मोशे फारोस म्हणाला, तुझ्यापासून व तुझ्या घरांतून बेडक नाहीतसे करून नदीत मात्र राहूं द्यावे म्हणून मीं तुजसाठीं, तुझ्या सेवकांसाठीं आणि तुझ्या प्रजेसाठीं कोणत्या समर्थी आराधना करावी हें सांग-ण्याचा मान माझ्याऐवजीं तुला असो. १० तो म्हणाला, उद्यां; तेव्हां त्यानें म्हटलें, तुझ्या आज्ञेप्रमाणें होईल; म्हणजे तुला कळेल कीं आमचा देव परमेश्वर यासारखा अन्य कोणी नाहीं. ११ बेडक तुजपासून, तुझ्या घरांतून, तुझ्या सेवकांपासून, तुझ्या प्रजेपासून दूर होतील; ते फक्त नदीत राहतील. १२ मोशे आणि अहरोन हे फारोपासून निघाले; आणि परमेश्वरानें फारोवर बेडक आणिले होते त्यांसंबंधानें मोशानें परमेश्वराची आराधना केली. १३ परमेश्वरानें मोशाच्या विनंतीप्रमाणें केलें; घरींदारी, अंगणांत, व शेतांत बेडक होते ते सर्व मरून गेले. १४ लोकांनीं ते गोळा करून त्यांचे ढोंग केले, तेव्हां सर्व जमिनीवर घाण सुटली. १५ हा असा दम घेण्यास अवकाश मिळाला हें पाहून फारोनें आपलें मन कठीण केलें आणि त्यांचें ऐकलें नाहीं; परमेश्वरानें असें सांगितलेंच होतें.

१६ मग परमेश्वरानें मोशाला म्हटलें, अहरोनाला सांग कीं आपली काठी उगारून जमिनीच्या धुळीवर मार म्हणजे मिसर देशभर त्या धुळीच्या उवा बनतील. १७ त्यांनीं तसें केलें; अहरोनानें आपल्या हातांतली काठी उगारून जमिनीच्या धुळीवर मारिली तेव्हां

मनुष्य व पशु यांना उवा झाल्या; जमिनीवरल्या पुढीच्या सर्व मिसर देशभर उवाच उवा बनल्या. १८ उवा उत्पन्न करण्यासाठी जादुगिरांनी आपले मंत्र बोलून तसाच प्रकार केला, पण त्यांना तें साधेना; मनुष्य व पशु उवांनी भरून गेले. १९ तेव्हा जादुगीर फारोस म्हणाले, यांत देवाचा हात आहे; तरी फारोचें मन कठीण होऊन त्याने त्यांचें ऐकलें नाहीं; परमेश्वरानें असें सांगितलेंच होतें.

२० नंतर परमेश्वरानें मोशाळा सांगितलें की पहाटेस ऊठ आणि जाऊन फारोपुढें उभा राहा; तो त्या वेळीं नदीवर येईल; तूं त्याला सांग, परमेश्वर म्हणतो, माझ्या लोकांनीं माझी उपासना करावी म्हणून तूं त्यांस जाऊं दे. २१ त्यांस जाऊं देणार नाहींस तर पाहा, तुजवर, तुझ्या सेवकांवर, तुझ्या प्रजेवर, आणि तुझ्या घरांत मी गोमास्यांचे थवे पाठवीन; मिसरी लोकांचीं घरें व ते राहतात तो सर्व प्रदेश गोमास्यांच्या बव्यांनीं व्यापून टाकीन. २२ तथापि गोशेन प्रांतांत माझे लोक राहत आहेत, तो मी त्या दिवशीं अलग करीन; गोमास्यांचे थवे तेथे जाणार नाहींत; यावरून शुचीवर मीच परमेश्वर आहे हें तुला कळेल. २३ माझ्या प्रजेमध्यें व तुझ्या प्रजेमध्यें मी भेद राखीन; उद्यां हा चमत्कार होईल. २४ त्याप्रमाणें परमेश्वरानें केलें; फारोच्या मंदिरांत, त्याच्या सेवकांच्या घरांत व अर्ध्या मिसर देशांत गोमास्यांचे बव्यांचे थवे आले; गोमास्यांच्या ह्या बव्यांनीं मिसर देशाची सरावी झाली.

२५ मग फारोनें मोशे व अहरोन यांस बोलावून आणून म्हटलें, तुम्ही जा, याच देशांत आपल्या देवाला यज्ञ करा. २६ मोशे म्हणाला, असें करणें उचित नाहीं, कारण आम्ही जो यज्ञ आमचा देव परमेश्वर यास करणार आहो त्याची मिसरी लोकांस किळस येईल; मिसरी लोकांच्या दृष्टीनें किळसवाणा असा यज्ञ आम्ही केल्यास ते आम्हांस दगडमार करावयाचे नाहींत काय? २७ आम्ही रानांत तीन दिवसांच्या वाटेवर जाऊं आणि परमेश्वर

आमचा देव आम्हांस सांगेल त्याप्रमाणें त्याला यज्ञ करूं. २८ फारो बोलला, तुम्ही रानांत जाऊन परमेश्वर तुमचा देव यास यज्ञ करावा यासाठीं मी तुम्हांस जाऊं देतो; मात्र फार दूर जाऊं नका; भाड्यासाठीं विनंति करा. २९ मोशे म्हणाला, पाहा, मी तुज-पासून जातो आणि परमेश्वराला विनंति करितों कीं फारो व त्याचे सेवक आणि त्याची प्रजा यांजवरील गोमास्यांचे थवे उद्यां निघून जावोत; मात्र परमेश्वरा-प्रीत्यर्थ यज्ञ करण्यासाठीं लोकांस जाऊं न देण्यासंबंधानें फारोनें पुनरपि वचना करूं नये. ३० मग मोशानें फारोसमोरून निघून जाऊन परमेश्वराची विनवणी केली. ३१ परमेश्वरानें मोशाच्या विनंतीप्रमाणें केलें; फारो, त्याचे सेवक आणि त्याची प्रजा यांजवर आलेल्या गोमास्यांचे थवे त्यांनं दूर केले; एकहि गोमासी राहिली नाहीं. ३२ तथापि फारोनें या खेपेसहि आपलें मन कठीण केलें आणि लोकांस जाऊं दिलें नाहीं.

१ मग परमेश्वर मोशाळा म्हणाला, फारोला जाऊन सांग, इध्यांचा देव परमेश्वर असें सांगतो कीं माझ्या लोकांनीं माझी उपासना करावी म्हणून त्यांस जाऊं दे. २ तूं त्यांस जाऊं देणार नाहींस आणि त्यांस अजूनहि अडवून ठेविशील, ३ तर पाहा; घोडे, गाढवे, उंट, गुरेंदोरे, शेरडेमेंदरे हे जे तुझे पशु रानांत आहेत त्यांवर परमेश्वराचा हात पडेल; अर्धकर मरी उडूवेल. ४ इस्राएल लोकांचीं गुरेंदोरे आणि मिसरी लोकांचीं गुरेंदोरे यांच्यामध्ये परमेश्वर भेद राखील; इस्राएल लोकांचा एकहि पशु मरावयाचा नाहीं. ५ मग परमेश्वरानें वेळ ठरविल्ल आणि म्हटलें कीं उद्यां मी परमेश्वर या देशांत ही गोष्ट करणार. ६ दुसरे दिवशीं परमेश्वरानें ही गोष्ट केली आणि मिसर देशांतील सर्व गुरें मेळी; तथापि इस्राएल लोकांच्या गुरांपैकीं एकहि दगावले नाहीं. ७ फारोनें माणसें पाठवून पाहिलें तों इस्राएल लोकांच्या गुरांपैकीं एकहि मेले नव्हतें. तथापि फारोचें मन कठीणच राहिलें, त्यानें लोकांस जाऊं दिलें नाहीं.

८ नंतर परमेश्वराने मोशे व अहरोन यांस सांगितले की आख्यांतील पसाभर राख घेऊन मोशाने फारोच्या समक्ष आकाशाकडे उधळवी; ९ म्हणजे त्या चुळीचे बारीक कण मिसर देशभर पसरतील आणि सगळ्या देशांतील मनुष्य व पशु यांस त्यामुळे गळवें व फोड येतील. १० ते आख्यांतील राख घेऊन फारोपुढे उभे राहिले; मोशाने ती आकाशाकडे उधळली तेव्हा तिच्या योगें मनुष्य व पशु यांस गळवें व फोड आले. ११ गळवामुळे जाडुगिरांच्याने मोशापुढे उभे राहवेना, कारण जाडुगीर व सर्व मिसरी लोक यांस गळवें आली होती. १२ तथापि परमेश्वराने फारोचे मन कठीण केले आणि त्याने त्यांचे ऐकले नाही; परमेश्वराने मोशाला असे सांगितलेच होतें.

१३ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, पहाटेस उठून फारोपुढे उभा राहा आणि त्याला सांग, इश्यांचा देव परमेश्वर असें म्हणतो कीं माझ्या लोकांनीं माझी उपासना करावी म्हणून त्यांस जाऊं दे. १४ नाही तर ह्या खेपेस मी सर्व प्रकारच्या पीडा तुझ्या हृदयावर, तुझ्या सेवकांवर व तुझ्या प्रजेवर पाठवितों, म्हणजे अखिल पृथ्वीवर मजसारखा अन्य कोणी नाही हें तुला यावरून कळेल. १५ मी आपला हात उगारून तुझ्यावर व तुझ्या प्रजेवर मरीचा प्रहार केला असता आणि पृथ्वीवरून तुझा उच्छेद झाला असता, १६ तथापि मी तुला आपले सामर्थ्य दाखवावें आणि माझे नाम साऱ्या पृथ्वीवर विख्यात व्हांवें यासाठींच मी तुला राखिलें आहे. १७ तू अद्यापि माझ्या लोकांशीं कडेलपणानें वर्तून त्यांस जाऊं देत नाहीस काय ? १८ पाहा, उद्यां या वेळेस मी गारांची अशी भयंकर वृष्टि करीन कीं मिसरी राष्ट्रांची स्थापना झाल्यापासून आजवर तशी वृष्टि झाली नाही. १९ तर आतां माणनें पाठवून रानांतून तुझीं गुरें व दुसरें जें कांहीं रानांत असेल तें आण; जीं माणसें व पशु धरीं अडोशास न आणिल्यामुळे रानांत सांपडतील त्यांजवर गारांची ओड पडून तीं मरतील.

२० फारोच्या सेवकांपैकी ज्यांस परमेश्वराच्या सांगण्याची मीति वाटली त्यांनीं आपले दास व गुरें पळवून धरीं आणिलीं; २१ आणि ज्यांनीं परमेश्वराच्या सांगण्याची परवा केली नाही त्यांनीं आपले दास व गुरें रानांत राहू दिलीं.

२२ मग परमेश्वर मोशास म्हणाला, तू आपला हात आकाशाकडे उभार म्हणजे सर्व मिसर देशावर गारांची वृष्टि होईल; मिसर देशांतील मनुष्यांवर, पशूंवर व शेतांतील हरएक वनस्पतीवर ती होईल. २३ मोशानें आपली काठी आकाशाकडे उभारिली तेव्हां परमेश्वरानें मेघगर्जना व गारांची वृष्टि केली आणि अग्नीचा लोळ जमिनीपर्यंत येऊं लागला; या प्रकारें परमेश्वरानें मिसर देशावर गारांचा वर्षाव केला. २४ ह्याप्रमाणें गारा पडत असतां मधूनमधून अग्नीचा लोळ दिसत होता; ही गारांची वृष्टि एवढी भारी होती कीं मिसरी राष्ट्रांची स्थापना झाल्यापासून त्यांत कोठेंहि तशी कधीं झाली नव्हती. २५ सर्व मिसर देशांत, मनुष्यें, गुरेंदोरें वगैरे जें कांहीं वनांत होतें त्या सर्वांवर, गारांचा मारा झाला; शेतांतील सर्व वनस्पतीवर मारा झाला आणि वनांतील सर्व वृक्ष मोडून गेले. २६ मात्र गोशेन प्रांतांत इष्राएल लोक राहत होते तेथें मुळींच गारा पडल्या नाहीत.

२७ तेव्हां फारोनें मोशे व अहरोन यांस बोलावून आणून म्हटलें, मीं या खेपेस पाप केले आहे, परमेश्वर न्यायी आहे आणि मी व माझी प्रजा अपराधी आहों. २८ तुम्ही परमेश्वराची विनवणी करा; ही प्रचंड गर्जना व गारांची वृष्टि झाली आहे तेवढी पुरे, मी तुम्हांस जाऊं देतो; तुम्हांला इतःपर राहावयाला नको. २९ मोशे त्यास म्हणाला, मी नगराबाहेर गेलों कीं परमेश्वराकडे आपले हात पसरून तेव्हां मेघगर्जना बंद होईल व गारा पडवण्याच्या नाहीत; यावरून तुला कळेल कीं पृथ्वी परमेश्वराची आहे. ३० तथापि हें मला ठाऊक आहे कीं अजूनहि तू आणि तुझे सेवक परमेश्वर देव याला भीत नाहीत. ३१ त्या समर्थीं जवस व सातू यांचा नाश झाला; कां कीं सातू निसवले होते आणि

अवसाला बोंडे आली होती; ३२ पण गहू व काठ्या-
गहू यांचा नाश झाला नाही; कारण ते अद्याप फारसे
बाढले नव्हते. ३३ मोशे फारोजवळून निघून नगरा-
बाहेर गेला आणि परमेश्वराकडे त्याने आपले हात
पसरले तेव्हा मेघगर्जना व गारा बंद झाल्या व
पृथ्वीवर पर्जन्यवृष्टि होण्याची थांबली. ३४ पाऊस,
गारा व गर्जना ही बंद झाली असे पाहून फारोने व
त्याच्या सेवकांनी आपले मन कठीण करून पुनः पाप
केले. ३५ फारोचे मन कठीण झाले व त्याने इस्राएल
लोकांस जाऊ दिले नाही; परमेश्वराने मोशाच्या द्वारे
असे सांगितलेच होते.

१ नंतर परमेश्वर मोशाला म्हणाला, फारो-
१० समोर जा; मीच त्याचें व त्याच्या सेवकांचें मन
कठीण केले आहे तें अशासाठी की त्यांच्या-
मध्ये मी ही आपली चिन्हें प्रगट करावी; २ मी
मिसर देशाची कशी फजिती केली आणि त्यांच्यामध्ये
कायकाय चिन्हें प्रगट केलीं तें तुझ्या पुत्रपौत्रांच्या
कानी जाऊ दे; म्हणजे मी परमेश्वर आहे हें तुम्हांस
कळेल. ३ मोशे व अहरोन फारोसमोर जाऊन त्याला
म्हणाले, इश्यांचा देव परमेश्वर असे म्हणतो, तूं
मजसमोर कोठवर नमावयाचा नाहीस ? माझ्या
लोकांस माझी उपासना करावयास जाऊ दे. ४ तूं
माझ्या लोकांस जाऊ देणार नाहीस तर पाहा, मी
उद्यां तुझ्या मुलखांत टोळ आणिन; ५ ते भूतल
एवढे झाकून टाकितील की जमीन दिसनाशी होईल;
गारांच्या वृष्टीपासून निभावून जें काहीं शेष उरले
असेल त्याचा ते फत्रा उडवितील; वनांत तुमचे
जितके वृक्ष लागलेले आहेत त्यांचाहि ते फत्रा
उडवितील; ६ तुझी घरे, तुझ्या सर्व सेवकांची घरे
आणि साऱ्या मिसऱ्यांची घरे ते व्यापून टाकितील;
इतके टोळ तुझ्या बापदादांनी किंवा त्यांच्या वाड-
वडिलांनी आजवर कधी जन्मांत पाहिले नव्हते. मग
मोशे मार्गे फिरून फारोपासून निघून गेला. ७ फारोचे
सेवक त्याला म्हणाले, आम्ही असे या मनुष्याच्या
पक्षांत कोठवर राहणार ? त्यांचा देव जो परमेश्वर

त्याची उपासना करावयासाठी या लोकांस जाऊं या;
मिसर देश विचस्त झाला आहे, हें आपणांला अजून
कळत नाही काय ? ८ मग मोशे आणि अहरोन यांस पुनः
फारोकडे बोलावून आणिले आणि तो त्यांस म्हणाला,
तुम्ही जाऊन आपला देव परमेश्वर मजची उपासना
करा; पण जाणार कोणकोण ? ९ मोशाने म्हटले,
आमचे आबालवृद्ध, आमचे पुत्र व कन्या, आमची
शेरवेंमंडरे व गुरेदोरे या सर्वांस घेऊन आम्ही
जाणार; कारण परमेश्वराप्रतीत्य आमहांस उत्सव
करावयाचा आहे. १० तो त्यांस म्हणाला, मी तुम्हांस
तुमच्या मुलांबाळांसह जाऊं दिलें तर परमेश्वराची
शपथ; संभाळा, मनसुबा वाईट आहे; ११ असें होणें
नाहीं; तुमच्यातील पुण्यांनी जाऊन परमेश्वराची
उपासना करावी; तुम्ही तरी हेंच मागत आहां. मग
त्यांस फारोपुढून घालवून दिलें.

१२ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, मिसर देशावर
आपला हात उगार म्हणजे त्यावर टोळ येऊन
गारांच्या सपाठ्यांतून जी वनस्पति वांचून राहिली
आहे त्या सगळींचा ते फत्रा उडवितील. १३ मोशाने
मिसर देशावर आपली काठी उगारिली, तेव्हां
परमेश्वराने दिवसभर व रात्रभर देशावर पूर्वेचा वारा
वाहिल्ला; आणि सकाळ झाली तेव्हां पूर्वेच्या वाऱ्या-
बरोबर टोळ आले. १४ सर्व मिसर देशावर
टोळानीं धाड घातली आणि ते त्याच्यावर सर्व भागीं
उतरले; ते असंख्य होते; यापूर्वी एवढे टोळ कधी आले
नव्हते व यापुढेहि कधी येणार नाहीत. १५ त्यांनीं
सर्व पृथ्वीचा पृष्ठभाग झाकून टाकित्यामुळे सर्व
भूमीवर अंधार पडला आणि त्यांनीं भूमीवरील सर्व
वनस्पति आणि गारांच्या वृष्टींतून वचावून राहिलेलीं
सर्व फळे खाऊन टाकिलीं; सर्व मिसर देशांत
वृक्षांपैकीं अथवा शेतांतील वनस्पतींपैकीं हिरवे म्हणून
काहीं राहिले नाही. १६ मग फारोने मोशे व अह-
रोन यांस त्वरेनें बोलावून आणून म्हटले कीं मी
तुमचा देव परमेश्वर याचा व तुमचा गुन्हेगार आहे.
१७ तर आतां एक वेळ माझ्या अपराधाची क्षमा

करा आणि ह्या एवढ्या मृत्यूपासून माझे निवारण करावे म्हणून तुम्ही आपला देव परमेश्वर याजपाशी विनंती करा. १८ मोशाने फारोजवकून निघून जाऊन परमेश्वरपार्शी विनंती केली. १९ तेव्हां परमेश्वराने पश्चिम दिशेचा प्रचंड वारा वाहविला: त्याने त्या टोळ्यांस उडवून नांबळ्या समुद्रांत लोटिले; मिसर देशाच्या मर्व हद्दीत एकहि टोळ राहिला नाही. २० तथापि परमेश्वराने फारोचे मन कठीण केले, आणि त्याने इझ्राएल लोकांस जाऊ दिले नाही.

२१ मग परमेश्वराने मोशाला सांगितले, आकाशाकडे आपला हात उभार म्हणजे मिसर देशावर अंधकार पडेल, इतका की तो हाताला लागेल. २२ तेव्हां मोशाने आपला हात आकाशाकडे उभारिला, आणि तीन दिवस सर्व मिसर देशभर निबिड अंधकार झाला; २३ तीन दिवस कोणी कोणास दिसना की कोणी आपले ठिकाण सोडून हालेना; पण इझ्राएल लोकांच्या सगळ्या वस्तीत उजेड होता. २४ मग फारो मोशाला बोलावून म्हणाला, तुम्ही जाऊन परमेश्वराची उपासना करा; तुमची शेरडेमेंढरे व गुरेढोरे मात्र येथेच राहिली पाहिजेत; आपल्या मुलांबाळांस घेऊन जा. २५ मोशे म्हणाला, आमचा देव परमेश्वर याच्याप्रीत्यर्थ यज्ञ करण्यासाठी यज्ञपशु व होमवलि तू आमच्या हवाली केले पाहिजेत; २६ आमचे पशूहि आमच्याबरोबर गेले पाहिजेत, एक खुरहि मागे राहता कामा नये; कारण यांतूनच आमचा देव परमेश्वर याच्या उपासनेसाठी यज्ञपशु घ्यावे लागतील; आणि परमेश्वराच्या उपासनेस काय लागेल तें आम्हांस तेथे जाऊन पोहोचेलपर्यंत कळावयाचें नाही. २७ तथापि परमेश्वराने फारोचे मन कठीण केले, आणि त्याने त्यांस जाऊ दिले नाही. २८ फारो त्यास म्हणाला, माझ्यापुढून चालता हो आणि संभाळ, पुन्हां मला आपले तोंड दाखवू नको; तू आपले तोंड मला दाखविशील त्या दिवशी प्राणास मुक्तशील. २९ मोशे म्हणाला, तू ठीक बोल्लास; मी पुनः तुझे तोंड कधी पाहावयाचा नाही.

१ नंतर परमेश्वर मोशाला म्हणाला, मी ११ फारोवर व मिसर देशावर आणखी एक पीडा पाठवितो; त्यानंतर तो तुम्हांस येथून जाऊ देईल; आणि तो जाऊ देईल तेव्हां तो तुम्हांस येथून अजीबात हाकून देईल. २ तू लोकांच्या कानांत सांगून ठेव की प्रत्येक पुरुषाने आपल्या शेजाऱ्यापासून व प्रत्येक स्त्रीने आपल्या शेजाऱ्यापासून सोन्याचादीचे दागिने मागून घ्यावे. ३ मिसरी लोकांची इझ्राएल लोकांवर कृपादृष्टि होईमें परमेश्वराने केले. तशांत मिसर देशांत फारोचे सेवक आणि सामान्य लोक यांच्या दृष्टीने मोशे हा पुरुष अति थोर होता.

४ मग मोशे म्हणाला, परमेश्वर असे म्हणतो की आज मय्यरात्रांच्या सुमारास मी मिसर देशामध्ये फिरन; ५ तेव्हां मिसराच्या मिंहासनावर आरूढ असलेल्या फारोपासून तोंे जात्यावर बसणाऱ्या दासीपर्यंत सर्वांचे ज्येष्ठ पुत्र व गुरांचेहि प्रथम वत्स मरतील. ६ मिसर देशभर मोठा हाहाकार होईल; पूर्वी कधी झाला नव्हता आणि पुढे कधी व्हावयाचा नाही असा. ७ तथापि इझ्राएल लोकांपैकी कोणावर, फार काय त्यांच्या पशूवरहि, कुत्रा देखील भुंकणार नाही; यावरून मिसरी लोकांत व इझ्राएल लोकांत मी परमेश्वर कसा भेद ठेवितो हें तुम्हांस कळेल. ८ तेव्हां हे तुझे सर्व सेवक मजपाशी येऊन मला नमून म्हणतील की आपल्या परिवारासह आपण निघून जावे, तेव्हां मी निघून जाईन. यावर मोशे रागाने संतप्त होऊन फारोजवकून निघून गेला.

९ परमेश्वर मोशाला म्हणाला होता की फारो तुमचें ऐकावयाचा नाही, कारण मिसर देशांत माझी बहुत अद्भुतें घडवीं अशी माझी इच्छा आहे. १० मोशे व अहरोन यांनी फारोसमोर हीं सर्व अद्भुतें केलीं तरी परमेश्वराने फारोचे मन कठीण केले, आणि त्याने इझ्राएल लोकांस आपल्या देशांतून जाऊ दिले नाही.

१ मग परमेश्वराने मिसर देशांत मोशे व १२ अहरोन यांस सांगितले की, २ हा महिना तुम्हांस आरंभीचा महिना व्हावा; तुमचा हा

बर्बाचा पहिला महिना व्हावा. ३ इस्माएलाच्या सर्व मंडळीस सण की ह्या महिन्याच्या दशमीस तुम्ही आपआपल्या वाडवडिलांच्या घराण्याप्रमाणें एकाएका घराण्यामागे एकेक कोकरू घ्यावे; ४ आणि एक कोकरू खपावयाचें नाही इतकी थोडकी माणसं कोणाच्या घराण्यांत असली तर त्याने व त्याच्या घराजवळच्या शेजाऱ्याने आपल्या घराण्यांतील संख्येप्रमाणें कोकरू घ्यावे; प्रत्येकाच्या आहाराच्या मानानें एक कोकरू केती माणसांस पुरेल याचा हिशोब करावा. ५ कोकरू घ्यावयाचें तें निर्दोष असून तो एक वर्षाचा नर असावा; हा नर मेंढरांतल्या किंवा बोकडांतल्या, तुम्हांस वाटेक तो घ्यावा; ६ या महिन्याच्या चतुर्दशीपर्यंत तें राखून ठेवावे; आणि संध्याकाळी इस्माएल मंडळींतील लोकांनी तें बघावे; ७ त्याचें रक्त घेऊन ज्या घरांत त्या कोकराचें मांस खाणार त्याच्या दोन्ही दारवाद्यांला व चौकटीच्या कपाळपट्टीला लावावे. ८ आणि त्यांनी त्याच रात्री त्याचें मांस विस्तवावर भाजून तें बेखमीर भाकरीबरोबर खावे; कडू भाजीबरोबर तें खावे. ९ मांस कडें खाऊं नये आणि प्राण्यांत छिजवून खाऊं नये, तर तें विस्तवावर भाजून खावे; त्याची मुंडी, पाय व आंतही यांपुढीं तें खावे. १० त्यांतलें सकाळपर्यंत कांहीं राहिलेच तर तें आणीत टाकून जाळावे. ११ तें तुम्ही या रीतीनें खावे: तुमच्या कमरा कसून, पायांत जोडे घालून आणि हातांत काठी घेऊन तें घाईघाईनें खावे; हा परमेश्वराचा बऱ्हांडण सण होव. १२ कारण ह्या रात्री मिसर देशांत फिरून त्यांतील मनुष्य व पशु या सर्वांचे प्रथम जन्मलेले मी मारून टाकून आणि मिसरांतील सर्व देवांचें शासन कमीन; मी परमेश्वर आहे. १३ आणि ज्या घरांत तुम्ही असणार त्यावर तें रक्त तुम्हांप्रीत्यर्थ खण होईल. मी जेव्हां रक्त पाहीन तेव्हां तुम्हांस ओळावून जाईन, मिसर देशच्या लोकांस मी मारीन तेव्हां तुम्हांवर अनर्थ येणार नाही, तुमचा नाश व्हावयाचा नाही. १४ हा दिवस तुम्हांस स्मरण-

दाखल होईल, ह्या दिवशीं तुम्ही परमेश्वराप्रीत्यर्थ मेळा भरवून सण पाळावा; पिढ्यानपिढ्या अगदीं कायमचा विधि समजून हा सण तुम्ही पाळावा.

१५ सात दिवस तुम्ही बेखमीर भाकरी खावी; पहिल्याच दिवशीं तुमच्या घरांतील सर्व खमीर काढून टाकावे; पहिल्या दिवसापासून सातव्या दिवसापर्यंत जो कोणी खमिराची भाकरी खाईल त्याचा इस्माएलांतून उच्छेद व्हावा. १६ पहिल्या दिवशीं तुमचा पवित्र मेळ भरवावा, तसाच सातव्या दिवशींही पवित्र मेळ भरवावा; या दोन्ही दिवशीं कांहीं कामू करूं नये; मात्र प्रत्येक मनुष्याच्या खाण्यापिण्यासंबंधानें जें कांहीं करावयाचें असेल तें करावे. १७ या प्रकारें तुम्ही बेखमीर भाकरीचा सण पाळावा; कारण याच दिवशीं मी तुमच्या सेना मिसर देशांतून बाहेर आणिल्या आहेत; यास्तव हा दिवस पिढ्यानपिढ्या कायमचा विधि म्हणून पाळावा. १८ पहिल्या महिन्याच्या चतुर्दशीच्या संध्याकाळपासून तो त्या महिन्याच्या एकविसाव्या दिनसाच्या संध्याकाळपर्यंत तुम्ही बेखमीर भाकरी खाव्या. १९ सात दिवसपर्यंत तुमच्या घरांत मुळीच खमीर नसावे; कारण जो कोणी एकादी खमिराची वस्तु खाईल, तो परदेशीय असो की स्वदेशीय असो, त्याचा इस्माएलाच्या मंडळींतून उच्छेद करावा. २० तुम्ही कसलाही खमिराचा पदार्थ खाऊं नये; तुम्ही घरोघर बेखमीर भाकरी खाव्या.

२१ मग मोशानें इस्माएलाच्या सर्व वडील जनांस बोलावून म्हटलें, तुम्ही आपआपल्या घराण्याप्रमाणें एकएक कोकरू निवडून घ्यावे आणि बऱ्हांडणाचा यज्ञपशु बघावा; २२ नंतर एजोब साडाचा एक लुडी घेऊन ती पात्रांतील रक्तांत बुचकळावी आणि तिनें त्यांतलें रक्त द्रववाच्या कपाळपट्टीला व दोन्ही बाह्यांना लावावे; आणि सकाळपर्यंत कोणीहि घराच्या दाराबाहेर जाऊं नये. २३ कारण परमेश्वर मिसरांचा वध करण्यासाठीं देशांत फिरणार आहे; ज्या ज्या घराच्या कपाळपट्टीवर व दोन्ही बाह्यांवर रक्त लाविलेले

१ निर्णय ५ : १ बरीक टीप पाहा.

परमेश्वर पाहील तें तें दार हो ओळोडून बाईल आणि वध करणाऱ्यास तुमचा वध करण्यासाठी तुमच्या घरांत जाऊ देणार नाही. २४ हा विधि तुम्हांला व तुमच्या पुत्रपौत्रांला निरंतरचा आहे असे समजून तो पाळवा. २५ वचनदत्त देश परमेश्वर तुम्हांस देईल, त्यांत तुम्ही जाल तेव्हां हा उपासनेचा प्रकार तुम्हीं पाळवा. २६ तुमचीं मुलेंबाळें तुम्हांस विचारितील कीं या उपासनेचा अर्थ काय? २७ तेव्हां तुम्ही सांगा कीं हा परमेश्वराच्या वल्हाडणाचा यज्ञ आहे; त्यांनं मिसरी लोकांस मारिलें व आपल्या घरांचा वचाव केला त्या समयीं तो मिसरांतील इस्त्राएलांचीं घरें ओळोडून गेला. हें ऐकून लोकांनीं मस्तकें लववून दबबत घातलें. २८ इस्त्राएल लोकांनीं जाऊन तसें केलें; परमेश्वरानें मोक्षे व अहरोन यांस आज्ञा दिली त्याप्रमाणें त्यांनीं केलें.

२९ म्बरात्रीं असें झालें कीं मिसर देशांतील सिंहासनावर आरूढ असलेल्या फारोच्या ज्येष्ठ पुत्रापासून बंदिगृहांत पडलेल्या कैद्याच्या ज्येष्ठ पुत्रपर्यंत सर्व, आणि गुरांदोरांपैकीं सर्व प्रथम वत्स परमेश्वरानें मारून टाकिले. ३० रात्रीच्या समयीं फारो, त्याचे सर्व सेवक आणि सगळे मिसरी लोक जागि झाले; आणि मिसर देशांत मोठा हाहाकार उडाला, कारण ज्यांत कोणी मेल्ला नाही असें एकहि घर राहिलें नाही. ३१ तेव्हां फारोनें रातोरात मोक्षे व अहरोन यांस बोलावून सांगितलें, तुम्ही व सगळे इस्त्राएल लोक माझ्या लोकांतून निघून जा; तुम्ही म्हणतां त्याप्रमाणें जाऊन परमेश्वराची उपासना करा. ३२ तुम्ही म्हणतां त्याप्रमाणें आपलीं शेरडेमेंडरे व गुरेंदोरे घेऊन चालते व्हा; आणि मलाहि आशीर्वाद द्या. ३३ इस्त्राएल लोकांनीं देशांतून तात्काळ निघून जावें म्हणून मिसरी लोकांनीं त्यांच्यामागे तगादा लाविला; ते म्हणाले, आम्ही सर्व मेलोच आहों. ३४ इस्त्राएल लोकांनीं मळिलेली कणीक खमीर न घालतां तशीच कायवटीसहित कपच्यांत बांधून खांखावर घेतली. ३५ मोशाच्या सांगण्याप्रमाणें

इस्त्राएल लोकांनीं केलें; त्यांनीं मिसरी लोकांपासून सोन्याहण्याचे दागिने व वळेंघावरणें मागून घेतलीं; ३६ मिसरी लोकांची कृपादृष्टि इस्त्राएल लोकांवर होईसें परमेश्वरानें केलें, म्हणून त्यांनीं जें जें मागितलें तें तें त्यांनीं त्यांस दिलें; अशा प्रकारें त्यांनीं मिसरी लोकांस लुटिलें.

३७ मग इस्त्राएल लोक रामसेस येथून कूच करून सुक्रोध येथें गेले; जे पुरुष पायीं गेले ते मुलेंबाळें खेरीजकरून सुमारें सहा लाख होते. ३८ त्यांच्याबरोबर लोकांचा मोठा मिश्र समुदाय गेला; तशींच शेरडेमेंडरे, गुरेंदोरे वगैरे पुष्कळ जनांवरें गेलीं. ३९ त्यांनीं आपल्याबरोबर मिसर देशांतून मळिलेली कणीक आणिली होती, तिच्या बेखमीर भाकरी भाजिल्या, तिच्यांत कांहीं खमीर नव्हतें; मिसर देशांतून त्यांस जबरीनें बाहेर काढिलें होतें, यास्तव त्यांना थांबावयास अचकाश मिळाला नाही; त्यांस खाण्यासाठीं कांहीं तयार करून घेतां आलें नाही. ४० इस्त्राएल लोक मिसर देशांत येऊन राहिल्यास चारसैंतीस वर्षे लोटलीं होती. ४१ चारसैंतीस वर्षांच्या अखेरीस बरोबर त्याच दिवशीं परमेश्वराच्या सर्व सेना मिसर देशांतून बाहेर निघाल्या. ४२ परमेश्वरानें त्यांस मिसर देशांतून बाहेर काढिलें ह्याकरितां ही परमेश्वराप्रीत्यर्थ जागरणाची रात्र म्हणून अवश्य पाळवी; इस्त्राएल लोकांनीं पिढ्यानपिढ्या ही रात्र परमेश्वराप्रीत्यर्थ जागरणाची म्हणून अवश्य पाळवी.

४३ परमेश्वर मोक्षे व अहरोन यांस म्हणाला, वल्हाडण सणाचा विधि असा: कोणीं विद्व्यानें त्यांतलें कांहीं खाऊं नये; ४४ तथापि कोणीं पैसा देऊन एकादा दास विकत घेतलेला असल्यास त्याची मुंता झाल्यावर त्यानें त्यांतलें खावें. ४५ उपरी अथवा मोलकरी यांपैकीं कोणीं तें खाऊं नये. ४६ हें भोजन एकाच घरांत झालें पाहिजे; त्या मांसातील कांहींएक घराच्या बाहेर नेऊं नये आणि यज्ञपशूंचें एक हाडहि तोडूं नये. ४७ इस्त्राएलाच्या समस्त मंडळीनें हा विधि पाळवा. ४८ कोणी परदेशीय तुम्हांबरोबर राहत असून परमेश्वराप्रीत्यर्थ

बल्हाडण सण पाळ् इच्छील तर त्याच्या घरच्या सर्व पुरुषांची सुता व्हावी; मग त्याला जवळ येऊन सण पाळ् द्यावा आणि देशी मनुष्याप्रमाणे त्यास गणावे; पण बेसुनत पुरुषांनं त्यांतलें काहीं खातां कामा नये. ४९ स्वदेशीय व तुमच्यामध्ये राहणारा या दोघांस एकच नियम असावा. ५० या प्रकारें सर्व इशाएल लोकांनीं केलें; परमेश्वरानें मोशे व अहरोन यांस आज्ञा केल्याप्रमाणें त्यांनीं केलें. ५१ त्याच दिवशीं परमेश्वरानें इशाएल लोकांच्या सेना टोळीटोळींनं मिसर देशांतून बाहेर आणिल्या.

१ मग परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें कीं १३ २ इशाएल लोकांमध्ये मनुष्य व पशु या दोहोंचे जे प्रथम जन्मलेले उदरांतून बाहेर येतात त्यांस माश्याप्रीत्यर्थ पवित्र म्हणून वेगळे ठेव; ते माझे आहेत.

३ मोशे लोकांस म्हणाला, या दिवसाचें स्मरण ठेवा; याच दिवशीं तुम्ही मिसरांतून, दास्यगृहांतून बाहेर निघालां; परमेश्वरानें आपल्या भुजबलांनं तुम्हांस या स्थलांतून बाहेर काढिलें, म्हणून या दिवशीं खमिराची भाकर खावयाची नाहीं. ४ तुम्ही अबीब महिन्याच्या ह्या दिवशीं निघालां आहां. ५ कनानी, हिती, अमोरी, हिब्वी आणि यबूसी यांच्या देशांत, तुझ्या पूर्वजांस परमेश्वरानें प्रतिज्ञापूरवक देऊं केलेल्या दुधामधाचे प्रवाह चालले आहेत अशा देशांत त्यांनं तुला आणिल्यावर या महिन्यांत तूं हा सण पाळवा. ६ सात दिवस बेखमीर भाकरी खाव्या आणि सातव्या दिवशीं परमेश्वराप्रीत्यर्थ सण करावा. ७ या सात दिवसांत बेखमीर भाकर खावी; खमिराची भाकर तुझ्यापाशीं नजरेस पडूं नये, तुझ्या देशभर खमिराचें दर्शनसुद्धां होऊं नये. ८ पुढील काळीं तूं आपल्या पुत्रांस कळवावें कीं मी मिसर देशांतून निघालों तेव्हां परमेश्वरानें मजसाठीं जें काहीं केलें त्यामुळें मी हा पाळीत आहों. ९ हें चिन्ह तुझ्या हातावर, तुझ्या दोन्ही डोळ्यांच्यामध्ये स्मारक असें असावें, परमेश्वराचा नियम तुझ्या मुखीं असावा; कारण

कीं परमेश्वरानें बलवान् भुजानें तुला मिसर देशांतून बाहेर काढिलें; १० म्हणून तूं वर्षानुवर्षे नेमलेल्या समर्थी हा विधि पाळवा.

११ परमेश्वरानें तुला व तुझ्या पूर्वजांचा कनान्यांचा जो देश प्रतिज्ञापूरवक देऊं केला त्यांत तो तुला नेऊन तो तुझ्या हातीं देईल, १२ तेव्हां उदरांतून निघालेला प्रथम पुरुष आणि जनावराच्या पोटचा प्रथम वत्स यांस परमेश्वराप्रीत्यर्थ वेगळें करावें; सवें नर परमेश्वराचे होत. १३ गाढवाचा प्रथम वत्स एक कोकरू देऊन सोडवून घ्यावा; त्याच्या मोबदला कांहीं न दिल्यास त्याची मान मुरगळवी. तुझ्या वंशजांतले प्रथम नर मोबदला देऊन सोडवून घ्यावे. १४ पुढील काळीं तुझा पुत्र तुला विचारील कीं हें काय? तेव्हां त्यास सांग, मिसर देशांतून, दास्यगृहांतून परमेश्वरानें आम्हांस आपल्या भुजबलांनं बाहेर काढिलें; १५ आणि फारो आम्हांस जाऊं देईना, तेव्हां परमेश्वरानें मिसर देशांत मनुष्य व पशु यांचे सर्व प्रथम नर मारून टाकिले; म्हणून उदरांतून निघालेल्या सर्व प्रथम नरांचा मी परमेश्वरास बलि अर्पितों; पण माझे सर्व ज्येष्ठ पुत्र मोबदला देऊन सोडवून घेतों. १६ तुझ्या हातावर आणि तुझ्या दोहों डोळ्यांच्या मध्यभागीं हें स्मारक चिन्ह व्हावें; कारण परमेश्वरानें आपल्या भुजबलांनं आम्हांस मिसर देशांतून बाहेर आणिलें.

१७ फारोनें लोकांस जाऊं दिले तेव्हां पलिष्टी लोकांच्या देशाची वाट जवळची असूनहि देवानें त्यांस त्या वाटेनें जाऊं दिलें नाहीं; युद्धप्रसंग पाहून हे लोक माघार घेऊन मिसरास परत जावयाचे असें देवास वाटलें; १८ म्हणून फेरा घेऊन रानाच्या वाटेनें त्यांनं त्यांस तांबड्या समुद्राकडे नेलें; इशाएल लोक मिसर देशांतून सशस्त्र होऊन बाहेर निघाले. १९ मोशानें आपल्याबरोबर योसेफाच्या अस्थि घेतल्या, कारण योसेफानें इशाएल लोकांकडून आणभाक करवून त्यांस सांगितलें होतें कीं देव खानीनें तुम्हांस भेट देईल तेव्हां तुम्ही आपल्याबरो-

चर माझ्या अस्थि घेऊन जा. २० मग ते सुक्कोष येथून रवाना झाले आणि रानाच्या हद्दीवर एथभात त्यांनी तळ दिला. २१ त्यांनी रात्रंदिवस चालवून म्हणून परमेश्वर दिवसां त्यांस मार्ग दाखविण्यासाठी मेघस्तंभाच्या ठायी आणि रात्री त्यांस प्रकाश देण्यासाठी अग्निस्तंभाच्या ठायी त्यांच्या पुढे चालत असे; २२ दिवसां मेघस्तंभ व रात्री अग्निस्तंभ लोकांपुढून कधी दूर होत नसत.

१ परमेश्वराने मोशास म्हटले, २ इस्राएल १४ लोकांस असे सांग की तुम्ही फिरून मिगदोल आणि समुद्र बांध्यामध्ये पी-हद्दीरोयापुढे बाल-सफोनसमोर तळ घावा; त्यासमोर समुद्राजवळ आपले डेरे उभारावे. ३ मग फारो इस्राएल लोकांसंबंधाने म्हणेल की ते देशात गोंधळले आहेत, त्यांचा रानात कोंडमारा झाला आहे. ४ मी फारोचे मन कठीण करीन आणि तो त्यांच्या पाठीस लागेल; या प्रकारे फारो व त्याची सर्व सेना यांचा पराभव केल्याने माझा प्रताप प्रगट होईल आणि मी परमेश्वर आहे हे मिसरी लोकांस कळेल. त्याप्रमाणे इस्राएलानी केले. ५ इस्राएल लोकांनी पलायन केले हे वर्तमान मिसराच्या राजास कळले तेव्हा फारोचे व त्याच्या सेवकांचे मन त्या लोकांसंबंधाने बदलले, व ते म्हणू लागले की इस्राएल लोकांस आपल्या दास्यांतून सुटून जाऊ दिले हे अम्ही काय केले? ६ तेव्हा त्याने आपला रथ सिद्ध करून आपले लोक आपल्याबरोबर घेतले; ७ त्याने सहासौ निवडक रथ व मिसरांतले सर्व रथ त्यांबरोबर सरदारांसह बरोबर घेतले. ८ परमेश्वराने मिसराचा राजा फारो याचे मन कठीण केले आणि तो इस्राएल लोकांच्या पाठीस लागला; इस्राएल लोक तर मोठ्या अघसानाने चालले होते. ९ मग फारोचे सर्व घोडे, रथ व स्वार यांसह मिसरी सैन्याने त्यांचा पाठलाग करून पी-हद्दीरोयानजीक व बाल-सफोनसमोर समुद्रतीरी त्यांनी तळ दिला होता तेथे त्यांस गांठिले. १० फारो नजीक येऊन ठेपला; इस्राएल लोकांनी टेहकून पाहिले तो मिसरी लोक आपल्या पाठोपाठ येत आहेत असे त्यांस दिसले,

तेव्हा त्यांस धडकी भरली व ते परमेश्वराचा धावा करू लागले. ११ ते मोशाळा म्हणाले, मिसरांत काय कबरा नव्हत्या म्हणून तू आम्हांस येथे रानांत मराययास आणिले? आम्हांस तू मिसरांतून बाहेर काढिले तें काय म्हणून? १२ अम्ही तुला मिसरांत नव्हतो का म्हणत की आम्ही आहो ते ठीक आहो, आम्हांस आपले मिसरी लोकांचे दास्य करीत राहू दे; येथे रानांत मरून जावे त्यापेक्षा मिसऱ्यांचे दास्य पतकरले. १३ योसे लोकांस म्हणाला, मिजं नका, स्थिर उभे राहा आणि परमेश्वर आज तुमचे तारण करील तें पाहा, कारण जे मिसरी लोक तुम्ही आज पाहत आहा ते पुनः कधीहि तुमच्या नजरेस पडावयाचे नाहीत. १४ परमेश्वर तुम्हांसाठी लढेल, तुम्ही उगे राहा.

१५ मग परमेश्वर मोशाळा म्हणाला, माझा धावा करीत काय बसलास? इस्राएल लोकांस सांग की पुढे चला. १६ तू आपली काठी उभार आणि आपला हात समुद्रावर उगारून तो दुभाग, म्हणजे इस्राएल लोक भरसमुद्रांत कोरळा भूमीवर चालतील; १७ आणि पाहा, मी स्वतः मिसऱ्यांची घने कठीण करीन आणि ते त्यांच्या पाठीस लागतील; आणि फारो, त्याची सर्व सेना, त्याचे रथ व त्याचे स्वार यांचा पराभव केल्याने माझा महिमा प्रगट होईल. १८ फारो, त्याचे रथ व त्याचे स्वार यांचा पराभव केल्याने माझा महिमा प्रगट झाला म्हणजे मी परमेश्वर आहे हे मिसरी लोकांस कळेल. १९ तेव्हा देवाचा हुत इस्राएली सेनेच्या पुढे चालत असे तो निघून सेनेच्या मार्गे गेला, आणि मेघस्तंभ त्यांच्या आघाडीहून निघून त्यांच्या पिछाडीस उभा राहिला; २० तो मिसऱ्यांची सेना आणि इस्राएलांची सेना बांध्यामध्ये राहिला; मेघ व अंधकार होता तरी तो रात्रीचा प्रकाश देत होता; रात्रभर पक्ष पक्षान्त दुसऱ्या पक्षाकडे जावले नाही.

२१ मोशाने आपला हात समुद्रावर उगारिला तेव्हा परमेश्वराने रात्रभर पूर्व दिशेचा जोराचा वारा वाहवून समुद्र मार्गे इटिबिका, असा की पाणी दुभाग होऊन मध्ये कोरवी

जमीन झाली. २२ इस्राएल लोक भरसमुद्रांत कोरब्बा जमिनीवरून चालले आणि त्यांना उजवीकडे व डावीकडे पाणी मितीसारखे झाले. २३ तेव्हा मिसऱ्यांनी त्यांचा पाठलाग केला आणि फारोचे सर्व घोडे, रथ व स्वार त्यांच्या पाठोपाठ समुद्रामध्ये गेले. २४ तेव्हा रात्रीच्या शेवटल्या प्रहरी परमेश्वराने अग्नीच्या व मेघाच्या स्तंभांतून मिसरी सेनेकडे पाहून त्यांची त्रेधा रचविली. २५ त्याने त्यांच्या रथांची चक्रे काढून ते चालविणे कठीण केले; तेव्हा मिसरी लोक म्हणू लागले, आपण इस्राएलापासून पळून जाऊ, कारण परमेश्वर त्यांच्या बाजूने मिसऱ्यांशी लढत आहे.

२६ परमेश्वर मोशाळा म्हणाला, आपला हात समुद्रावर उगार म्हणजे पाणी पूर्ववत् जमून मिसऱ्यांवर, त्यांच्या रथांवर व स्वारांवर वेईल. २७ मोशाने समुद्रावर आपला हात उगारिला तेव्हा दिवस उजाडल्यावर समुद्र परतून त्यांचा छोट पूर्ववत् वाहू लागला; त्यापुढे मिसरी लोक पळू लागले, पण परमेश्वराने त्यांस समुद्रामध्ये उलथून पाविले. २८ पाणी पूर्वस्थळी परत आले आणि रथ, घोडे आणि फारोची सर्व सेना जी त्यांच्या पाठीस लागून समुद्रामध्ये गेली होती ती सर्व त्यांत गडप झाली; त्यांतला एकही बांचला नाही; २९ पण इस्राएल लोक भरसमुद्रांत कोरब्बा जमिनीवरून चालून गेले; त्यांना उजवीकडे व डावीकडे पाणी मितीप्रमाणे झाले. ३० या प्रकारे परमेश्वराने त्या दिवशी इस्राएल लोकांस मिसऱ्यांच्या हातांतून सोडविले आणि मिसरी लोक समुद्रतीरी मरून पडलेले इस्राएलांनी डोक्यांनी पाहिले. ३१ परमेश्वराने मिसऱ्यांना आपला प्रबळ हात दाखविला तो इस्राएलांनी पाहिला, तेव्हा त्यांनी परमेश्वराचे भय झुरिले आणि परमेश्वरावर आणि त्याच्या सेवक मोशे याच्यावर त्यांनी विश्वास ठेविला.

१ तेव्हा मोशे आणि इस्राएल लोक १५ यांनी परमेश्वराला हे गीत गावले; ते म्हणाले :-

- मी परमेश्वराला गीत गाईं., कारण तो निवडकर्ता उन्नत झाला आहे;
 घोडा व रजत त्याने समुद्रांत उलथून टाकिल्या आहे.
 २ परमेश्वर माझे बल, माझा स्तोत्रविषय आहे,
 तो माझा उद्धारक झाला आहे;
 माझा देव हाच, याने मी स्तोत्र गाईं;
 हाच माझ्या पित्यांचा देव, मी याने महिमा गाईं.
 ३ परमेश्वर रणवीर आहे;
 याव्हे हे त्यांचे नाम.
 ४ फारोचे रथ व त्याची सेना ही त्याने समुद्रांत उलथून टाकिली आहेत;
 त्याचे निवडक सरदार तांबळ्या समुद्रांत बुडाले आहेत.
 ५ गहिच्या जलाने त्यांस गडप केले आहे;
 ते शिळेप्रमाणे जलसत्याच्या तळी गेले आहेत.
 ६ हे परमेश्वरा, तुझा उजवा हात बलेकरून प्रतापी झाला आहे;
 हे परमेश्वरा, तुझा उजवा हात शत्रूंचा भुजा करितो.
 ७ आपणाशी सांगना करणाऱ्यास तू आपल्या महा-प्रतापाने उलथून टाकितोस;
 तू आपला संताप भडकवितोस, तो त्यांस भ्रसा-प्रमाणे भस्म करितो.
 ८ तुझ्या नाकपुण्यांच्या फुकराने जलाच्या राशि बनल्या;
 जलप्रवाह रात्रीप्रमाणे उभे राहिले,
 जलशय्य समाराच्या उदरी विजून गेले.
 ९ शत्रु म्हणाला,
 मी पाठलाग करीन, मी गांठीन, मी छत बांदून येईं;
 त्यांनी माझा जीव तूस होईल;
 मी तरवार उपसून आपल्या हाताने त्यांचा विध्वंस करीन.
 १० तू आपल्या फुकराचा वज्र सोडिला तेव्हा समुद्राने त्यांस गडप केले;
 ते विश्वाप्रमाणे महाजलजघायांत बुडून गेले.

- ११ हे परमेश्वरा, देवांमध्ये तुजसारखा कोण आहे ?
पावित्र्यामुळे वैभवी, स्तवनीय कृत्यांनी भयानक,
अद्भुत करणारा असा जो तू त्या तुजसारखा
कोण आहे ?
- १२ तू आपला उजवा हात उगारिला,
आणि पृथ्वीने त्यांस गिळून टाकिले.
- १३ आपण उद्धरलेल्या आपल्या लोकांस तू स्वकक्षणेने
नेले आहे; आपल्या बलांने तू त्यांस आपल्या
पवित्र निवासकाठे घेऊन गेला आहेस.
- १४ हे एकून राष्ट्र कंपाकमान झाली आहेत;
पलेशेयनिवासी भयाकुल झाले आहेत.
- १५ तेव्हां अदीमाचे अधिपति हैराण झाले;
मवाबाचे नायक धरधरा कांपत आहेत;
सर्व क्रानननिवासी गळित झाले आहेत.
- १६ भीति व दहशत त्यांस घेरिली;
तुझ्या बाहुप्रतापामुळे ते पाषाणाप्रमाणे स्तब्ध
होतील;
हे परमेश्वरा, तुझे लोक पार निघून जात तोंवर,
तू खरेदी केलेली प्रजा पार निघून जाई तोंवर
असें होईल.
- १७ तू त्यांस नेत्रील आणि आपल्या बतनाच्या
गिरीवर आणून लाविलील;
हे परमेश्वरा, तू आपल्यासाठी केलेले निवासस्थान
हेंच आहे;
हे प्रभू, तुझ्या हातांनी स्थापिलेले तुझे पवित्र
स्थान हेंच.
- १८ परमेश्वर युगानुयुग राज्य करील.
- १९ फारोचे घोडे, रथ व स्वार, समुद्राच्या पोटी
जाऊन पडले आणि परमेश्वरानें समुद्राचें पाणी
त्यांजवर वाहविलें, पण इस्राएल लोक भरसमुद्रामध्ये
कोरच्या अभिनीवरून चालत गेले. म्हणून त्यांनीं हें
गाईलें; २० मग अहरोनाची बहीण मिर्याम संदेष्ट्री हिनें
हातीं डफ घेतला आणि सर्व स्त्रिया डफ घेऊन
तिच्यामागून नृत्य करित चालल्या. २१ आणि मिर्या-
मेनें त्यांच्या गाण्यास श्रुपद चरिलें :

परमेश्वराला गीत गा, कारण तो विजयानें उन्नत
झाला आहे;
घोडा व राजत त्यानें समुद्रांत उलथून
टाकिला आहे.

२२ नंतर मोशांनें इस्राएल लोकांस तांबड्या
समुद्रामसून पुढे नेले आणि ते शूर नांवाच्या वैराण
प्रदेशांत जाऊन पोहचले; त्यांतून तीन दिवस कूच
करीत असतां त्यांस पाणी कोठें मिळेना. २३ मग
मारा नामक एका स्वर्गी ते आले; तेथलें पाणी फार
खारें असल्यामुळे त्यांस तें पिबवेना, म्हणून त्या
स्थलाचें नांव मारा असें पडलें. २४ तेव्हां आम्हीं
काय प्यावें असें म्हणून त्यांनीं मोशाजवळ कुरकुर केली.
२५ त्यानें परमेश्वराचा धावा केला तेव्हां त्यानें त्यास
एक वनस्पति दाखविली, ती त्यानें पाण्यांत टाकित्या-
वर तें गोड झालें. तेथें त्यानें त्यांच्यासाठीं एक विधि
व नियम लावून दिला, त्यांस कसोटीस लाविलें
आणि म्हटलें, २६ तू आपला देव परमेश्वर
याचें वचन मनःपूर्वक ऐकशील आणि त्याच्या
दृष्टीनें जें नीट तें करशील, त्याच्या आज्ञांकडे
क्रान देशील आणि त्याचे सर्व विधि पाळशील तर
मिसरी लोकांवर ज्या व्याधि मी पाठविल्या त्यांपैकीं
एकहिं तुजवर पाठविणार नाहीं; कारण मी तुला
व्याधिमुक्त करणारा परमेश्वर आहे.

२७ मग ते एलीम येथें आले; त्या ठिकाणीं
पाण्याचे बारा झरे आणि सप्त खजुरीचीं
झाडे होती; तेथें पाण्याजवळ त्यांनीं तळ दिला.

१ मग एलीम येथून कूच करून इस्राएल
लोकांचा सर्व समुदाय मिसर देशांतून
निघाल्यावर दुसऱ्या महिन्याच्या पंधराव्या दिवशीं
एलीम आणि सीनाय यांच्यामधल्या सीन रानांत येऊन
पोहचला. २ त्या रानांत इस्राएल लोकांच्या सर्व
मंडळीनें मोशे व अहरोन यांच्यासंबंधानें कुरकुर केली;
३ इस्राएल लोक त्यांस म्हणूं लागले कीं आम्हीं मिसर
देशांत मांसाच्या पात्रांवर बसून येथेच भोजन

करीत होतो तेव्हा आम्हांस परमेश्वराच्या हातून मरण आलें असतें तर पुरवले असतें, पण या सर्व समुदायास उपासानें मारावें म्हणून तुम्ही आम्हांस ह्या रानांत आणिलें आहे.

४ तेव्हा परमेश्वरानें मोशाला म्हटलें, पाहा, मी आकाशांतून तुम्हांसाठी अन्नवृष्टि करीन आणि ह्या लोकांनी बाहेर जाऊन एकएक दिवसाला पुरेल इतकें जमा करावें; यावरून ते माझ्या नियमाप्रमाणें चालतात किंवा नाही याविषयी मी त्यांची परीक्षा पाहीन. ५ सहाव्या दिवशीं जें कांहीं ते जमा करून शिजवितील तें इतर दिवशीं जमा करतील त्याच्या दुप्पट असावें. ६ मोशे आणि अहरोन सर्व इस्राएल लोकांस म्हणाले कीं परमेश्वरानेंच तुम्हांस मिसर देशांतून काढलें हें तुम्हांस संध्याकाळीं कळून येईल, ७ आणि सकाळीं परमेश्वरानें तेज तुमच्या दृष्टीस पडेल, कारण परमेश्वरावरिद्ध तुम्ही कुरकुर करीत आहां ती त्यानें ऐकली आहे; आम्ही कोण कीं तुम्ही आम्हावरिद्ध कुरकुर करावी? ८ मोशे म्हणाला, परमेश्वर तुम्हांस संध्याकाळीं मांस खावयास देईल व सकाळीं पोटभर भाकरी देईल तेव्हां पाहाल; कारण तुम्ही परमेश्वरावरिद्ध जी कुरकुर करितां ती त्यानें ऐकली आहे; आम्ही कोण आहों? तुमचें कुरकुरणें आम्हावरिद्ध नव्हे तर परमेश्वरावरिद्ध आहे. ९ मोशे अहरोनास म्हणाला, इस्राएल लोकांच्या सर्व मंडळीस सांग कीं तुम्ही परमेश्वरासन्मुख या, कारण त्यानें तुमची कुरकुर ऐकली आहे. १० अहरोन इस्राएलाच्या सर्व मंडळीशीं बोलत असतां त्यांनीं रानाकडे नजर फिरविली, तो मेघांत परमेश्वरानें तेज दृष्टीस पडलें. ११ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, १२ इस्राएल लोकांची कुरकुर मी ऐकली आहे, त्यांस सांग कीं संध्याकाळीं तुम्ही मांस खाल आणि सकाळीं पोटभर भाकरी खाल, म्हणजे मी तुमचा देव परमेश्वर आहे हें तुम्हांस कळेल.

१३ संध्याकाळीं असें झालें कीं रावे येऊन सर्व छावणीभर पसरले आणि सकाळीं छावणीच्या चोर्हां बाजूस दंव पडलें. १४ हें पडलेलें दंव सुकून गेलें तेव्हां त्या रानातील सर्व भूमीवर खवत्यांसारखे

हिमकणांएवढे सूक्ष्म रज पसरलेले नजरेस पडले १५ इस्राएल लोक ते पाहून एकमेकांस म्हणाले, हें काय? तें काय होतें तें त्यांस माहीत नव्हतें. मोशे त्यांस म्हणाला, परमेश्वरानें तुम्हांस खावयास दिलें आहे तें हेंच. १६ परमेश्वरानें आज्ञा केली आहे ती ही कीं प्रत्येकानें आपआपल्या आहाराप्रमाणें हें गोळ्य करावें; ज्याच्या त्याच्या डेऱ्यांत जेवढीं माणसें असतील तेवढ्यांसाठीं आपआपल्या माणसांच्या संख्येप्रमाणें प्रत्येकीं एकएक ओमर जमा करावें. १७ इस्राएल लोकांनीं तसें केलें; कोणी कमी, कोणी जास्त गोळ्य केले. १८ त्यांनीं ओमरच्या मापानें तें मापून पाहिलें तेव्हां ज्यानें फार गोळ्य केले होतें त्याचें अधिक भरलें नाही; तसेंच ज्यानें थोडें गोळ्य केले होतें त्याचें कांहीं कमी भरलें नाही; प्रत्येकानें आपआपल्या आहाराच्या मानानें तें गोळ्य केले होतें. १९ मोशानें त्यांस सांगितलें कीं कोणीहि यापैकीं कांहीएक सकाळपर्यंत ठेवूं नये. २० तथापि त्यांच्यापैकीं कित्येकांनीं मोशानेंच न ऐकतां त्यांतलें कांहीं सकाळपर्यंत ठेविलें तेव्हां त्यांत किडे पडून त्याची घाण येऊं लागली; त्यावरून मोशे त्यांच्यावर रागावला.

२१ या प्रकारें ते नित्य सकाळीं आपआपल्या आहाराप्रमाणें तें गोळ्य करीत; आणि उनाचा ताप वाढला म्हणजे तें वितळे. २२ सहाव्या दिवशीं त्यांनीं दुप्पट म्हणजे प्रत्येक माणशीं दोन ओमर गोळ्य केले: तेव्हां त्या मंडळीच्या सर्व सरदारांनीं मोशाकडे येऊन त्यास हें कळविलें. २३ तो त्यांस म्हणाला, परमेश्वरानें सांगणें असें आहे कीं उयां विश्रामवार, परमेश्वराचा पवित्र शब्दाथ आहे; तुम्हांला भाजावयाचें तें भाजा आणि शिजवावयाचें तें शिजवा आणि जें कांहीं उरेल तें आपल्यासाठीं सकाळपर्यंत ठेवा. २४ मोशानें त्यांस सांगितल्याप्रमाणें त्यांनीं तें सकाळपर्यंत ठेविलें; पण त्याची घाण सुटली नाही किंवा त्यांत किडे पडले नाहींत. २५ मग मोशे म्हणाला, तें आज खा, कारण आज परमेश्वराचा

१ अथवा: मात्रा आहे; मुळांत: मानहू.

हज्वाथ आहे, आज रानांत तें तुम्हांस मिळवयाचें नाही. २६ सहा दिवस तुम्ही तें गोळा करावें; सातवा दिवस शब्बाथ आहे, त्या दिवशीं कांहींएक नसणार. २७ तरी सातव्या दिवशीं तें गोळा करण्यासाठीं कांहीं लोक बाहेर गेले पण त्यांस कांहीं मिळालें नाही. २८ तेव्हां परमेश्वरानें मोशाला म्हटलें, माझ्या आज्ञा व माझे नियम पाळवयास तुम्ही कोठवर अग्न्याचें होणार ? २९ पाहा, परमेश्वरानें तुम्हांस शब्बाथ दिला आहे म्हणून सहाव्या दिवशीं तो तुम्हांस दोन दिवसांचें अन्न देतो; सातव्या दिवशीं प्रत्येकानें आपआपल्या स्थानीं स्वस्थ असावें, आपलें स्थान सोडून कोणीहि बाहेर जाऊं नये. ३० याप्रमाणें लोकांनीं सातव्या दिवशीं विसावा घेतला.

३१ इस्राएल लोकांनीं त्या अन्नाचें नांव मात्रा ठेविलें, तें घण्यासारखें पांढरें अमून त्याची चव मध घालून केलेल्या पोळीसारखी होती. ३२ मोशे म्हणाला, परमेश्वरानें अग्नी अज्ञा दिली आहे कीं खातलें एक ओमरभर पुढल्या पिढ्यांच्या लोकांसाठीं ठेवा; मी तुम्हांस मिसर देशांतून काढून आणून रानांत कोणत्या प्रकारचें अन्न दिलें हें त्यांस यावरून कळून येईल. ३३ तेव्हां मोशानें अहरोनास सांगितलें कीं एक पात्र घेऊन त्यांत एक ओमरभर मात्रा घाल; तें तुमच्या पुढील पिढ्यांसाठीं परमेश्वरासमोर राखून ठेवावयाचें आहे. ३४ परमेश्वरानें मोशाला आज्ञा केल्याप्रमाणें तें जतन करावें म्हणून आज्ञापटासमोर अहरोनानें ठेविलें. ३५ इस्राएल लोक वस्ती असलेल्या देशांत जाऊन पोहंचत तोंपर्यंत चाळीस वर्षे मात्रा खात होते; कनान देशाच्या सरहद्दीपर्यंत जाऊन पोहंचत तोंपर्यंत ते मात्रा खात होते. ३६ ओमर हा एकत्रा दहावा भाग आहे.

१ मग इस्राएल लोकांचा सर्व समुदाय १७ सीन रानांतून निघाला; परमेश्वराच्या आज्ञेप्रमाणें मजल करून रफीदीम येथें त्यांनीं तळ दिल्या; तेथें लोकांस प्यावयास पाणी मिळेना;

२ म्हणून लोक मोशाशीं भांडूं लागले व म्हणाले, आम्हांस प्यावयास पाणी दे, तेव्हां मोशे त्यांस म्हणाला, तुम्ही मजशीं कां भांडतां ? परमेश्वराची परीक्षा कां पाहतां ? ३ लोकांस पाण्याचा शोष लागला तेव्हां ते कुरकुर करून मोशाला म्हणाले, आम्हांस, आमच्या मुलांस व आमच्या गुराढोरांस तहानें मारून टाकण्यास तूं आम्हांस मिसर देशांतून बाहेर कां काढिलें ? ४ मोशानें परमेश्वराचा धावा करून म्हटलें, या लोकांस मी काय करूं ? हे तर मला बहुतेक दगडमार करावयास तयार झाले आहेत. ५ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, इस्राएलांतील कांहीं वडील माणसें बरोबर घेऊन व तूं नील नदीवर आपटलीस ती आपली काठी हातीं घेऊन लोकांच्या पुढें चाल. ६ पाहा, होरेब गिरीवरील एका खडकावर मी तुजपुढें उभा राहीन; तूं त्या खडकावर काठी आपट; त्यांतून पाणी निघेल म्हणजे तें हे लोक पितील. मोशानें इस्राएलांच्या बडिलांदेखत तसें केलें. ७ मोशानें त्या ठिकाणाचें नांव मस्ता (परीक्षा) आणि मरीचा (कलह) असें ठेविलें, कारण इस्राएल लोकांनीं तेथें कलह केला आणि परमेश्वर आमच्यामार्थें आहे किंवा नाही असें म्हणून परमेश्वराची परीक्षा पाहिली.

८ मग अमालेक येऊन रफीदीम येथें इस्राएल लोकांशीं लढूं लागला. ९ तेव्हां मोशानें यहोशवास सांगितलें, आपल्यांतले कांहीं पुरुष निवडून काढ आणि जाऊन अमालेकाशीं युद्ध कर; उद्यां मी देवाची काठी हातीं घेऊन डोंगराच्या माथ्यावर उभा राहीन. १० मोशाच्या सांगण्याप्रमाणें यहोशवानें केलें व तो अमालेकाशीं लढूं लागला; मोशे, अहरोन आणि हूर हे डोंगराच्या माथ्यावर गेले. ११ त्या समयीं असें झालें कीं मोशे आपले हात बरू करी तेव्हां इस्राएलाची सरस्री होई व तो आपले हात खालीं करी तेव्हां अमालेकाची सरस्री होई. १२ मोशाचे हात भरून आले तेव्हां त्यांनीं एक धोंडा घेऊन मोशाच्या खालीं ठेविला व तो त्यावर बसला आणि अहरोन व हूर यांनीं दोहों बाजूकडून त्याच्या हातांस टेका दिला;

म्हणून सूर्य मावळेपर्यंत त्याचे हात स्थिर राहिले.
१३ मग यज्ञेश्वानें आपल्या तरवारीच्या धारेंनें
अमालेकाचा व त्याच्या लोकांचा मोड केला.
१४ मग परमेश्वरानें मोशांला म्हटलें कीं याचें स्मरण
राहवें म्हणून ही गोष्ट एका प्रयांत लिहून ठेव आणि
यज्ञेश्वराच्या कानीं घाल; मी परमेश्वर अमालेकाची
नांविनिशाणी आकाशाखालून नाहींशी करणार. १५ तेथें
मोशानें एक वेदी बांधून तिचें नांव याव्हे-निस्ती
(परमेश्वर माझा वज्र) असें ठेविलें; १६ आणि
तो म्हणाला, परमेश्वराच्या सिंहासनावर हात उचलित्या-
मुळें परमेश्वरचें अमालेकाशीं पिढ्यानपिढ्या युद्ध होणार.

१ देवानें मोशे व आपली प्रजा इस्राएल
१८ यांच्यासाठीं काय काय केलें, परमेश्वरानें
इस्राएलांस मिसर देशांतून कसें बाहेर काढिलें
हें मोशाचा सासरा मिथ्यानी याजक इथो यानें ऐकलें.
२ मोशानें आपली स्त्री सिप्पोरा पूर्वीं परत पाठविली
होती, तिला आणि तिच्या दोन पुत्रांला घेऊन मोशाचा
सासरा इथो आला; ३ त्यांपैकी एकज्वें नांव मोशानें
गेर्षोम असें ठेविलें होतें, कारण तो म्हणाला, मी
परक्या देशांत प्रवासी आहे; ४ आणि दुसऱ्याचें
नांव त्यानें एलियेजर असें ठेविलें होतें, कारण तो
म्हणाला, माझ्या पित्याच्या देवानें माझें साहाय्य
करून मला फारोच्या तरवारीपासून बचाविलें आहे.
५ रानांत देवाच्या पर्वतापाशीं मोशाचा तळ होता
तेथें त्याचा सासरा इथो त्याच्या स्त्रिस व मुलांस
घेऊन मोशाकडे आला; ६ आणि त्यानें मोशांला
सांगून पाठविलें कीं मी तुझा सासरा इथो तुझी बायको
व तिचे दोन पुत्र घेऊन तुजकडे आलों आहे.
७ तेव्हां मोशे आपल्या सासऱ्यास सामोरा गेला
आणि त्याला दंडवत घालून त्यानें त्याचें खुंबन घेतलें;
एकमेकांचें क्षेमकुशल विचारल्यावर ते डेऱ्यांत गेले.
८ परमेश्वरानें इस्राएलांसाठीं फारोचें व मिसरी
लोकांचें काय केलें, वाटेनें त्यांस काय कष्ट भोगावे
लागले, आणि परमेश्वरानें त्यांची सोडवणूक कशी
केली हा सर्व कृतांत मोशानें आपल्या सासऱ्यास

निवेदन केला. ९ परमेश्वरानें इस्राएलांस मिसरी
लोकांच्या हातांतून सोडविलें यांत त्यानें त्यांचें कसें
बरें केलें तें ऐकून इथो परम संतोष पावला.
१० इथो म्हणाला, ज्यानें तुम्हांस मिसऱ्यांच्या व
फारोच्या हातांतून सोडविलें, ज्यानें आपल्या प्रजेस
मिसऱ्यांच्या तावडींतून मुक्त केलें, तो परमेश्वर धन्य
होय. ११ आतां मला कळून आलें आहे कीं सर्व देवांहून
परमेश्वर श्रेष्ठ आहे. ज्या गोष्टीसंबंधानें ते मिसरी
लोक इस्राएलांशीं ताड्यानें वागले तिच्यासंबंधानेंहि
तो श्रेष्ठ आहे. १२ मग मोशाचा सासरा इथो यानें
देवाप्रीत्यर्थ होमबलि अर्पिले व यज्ञ केले; आणि
अहरोन इस्राएलाच्या सर्व वडिलांसह मोशाचा सासरा
इथो याजबरोबर देवासमोर भोजन करावयास आला.

१३ दुसरे दिवशीं मोशे लोकांचा न्यायइनसाफ
करावयास बसला; आणि सकाळपासून संध्याकाळपर्यंत
लोक मोशामोवतीं उभे होते. १४ मोशे लोकांसाठीं
कायकाय करितो. हें त्याच्या सासऱ्यानें पाहिलें तेव्हां
तो म्हणाला, तूं लोकांसाठीं हें काय करितोस ? तूं
एकटाच बसतोस आणि सकाळपासून संध्याकाळपर्यंत
सर्व लोक तुझ्यामोवतीं उभे राहतात तें कां ?
१५ मोशे आपल्या सासऱ्यास म्हणाला, लोक देवाला
प्रश्न विचारवयास मजकडे येतात; १६ त्यांचें कांहीं
प्रकरण असलें म्हणजे ते मजजवळ येतात, तेव्हां मी
त्यांचा आपसांत निवाडा करितो आणि देवाचे विधि व
नियम त्यांस विदित करितो. १७ मोशाचा सासरा
त्याला म्हणाला, तूं करितोस तें कांहीं ठीक नाहीं.
१८ तूं व तुझ्याजवळचे लोक हे तुम्ही अज्ञानें शीण
पावाल; हें काम तुला फार भारी आहे, तुला
एकट्याला हें आटपावयाचें नाहीं. १९ तर आतां
माझें ऐक, मी तुला सल्ला देतो, आणि देव तुला साहाय्य
असे; या लोकांचा देवापाशीं तूं मध्यस्थ हो आणि
झांचीं प्रकरणें देवापाशीं ने; २० विधि व नियम
त्यांस शिकीव, आणि त्यांनीं कोणत्या मार्गांनें चालावें
व कोणतें काम करावें हें त्यांस दाखवीत जा. २१ तूं
या सर्व लोकांतून गुणवान, देवाचें भय धरणारे,

सत्यप्रिय, अपहाराचा वीट मानणारे असे पुरुष निवडून घे आणि त्यांस हजार हजार, शंभर शंभर, पन्नास पन्नास, दहा दहा लोकांवर नायक नेमून ठेव; २२ त्यांनी लोकांचा नित्य न्यायइनसाफ करावा; त्यांनी सर्व मोठी प्रकरणे तुजकडे आणावी आणि लहानसहान प्रकरणांचा त्यांनीच निकाल करावा; अशाने तुमसे काम हलकें होईल व ते तुझ्या भाराचे वाटेकरी होतील. २३ तू असे करशील आणि देवाची तुला अशी अनुज्ञा होईल तर तुझ्या या कामी टिकाव लागेल, आणि हे सर्व लोक स्वस्थानीं सुखाने जातील. २४ मोशाने आपल्या सासऱ्याचे शब्द ऐकून त्याच्या सांगण्याप्रमाणे सर्व कांहीं केले. २५ त्यांनी इझ्राएलांत गुणवान पुरुष निवडून त्यांस हजार हजार, शंभर शंभर, पन्नास पन्नास, दहा दहा लोकांवर नायक नेमिले. २६ ते लोकांचा नित्य न्यायइनसाफ करू लागले; एकांदे प्रकरण कठीण असले तर ते ते मोशाकडे आणीत, पण लहानसहान प्रकरणांचा ते निकाल करीत. २७ मग मोशाने आपल्या सासऱ्याची बोळवण केली आणि तो आपल्या देशीं रवाना झाला,

१ इझ्राएल लोक मिसर देशांतून निघाल्यास

१९ तीन महिने झाले त्याच दिवशी ते सीनायच्या रानांत येऊन पोहंचले: २ रफीदीन येथून निघाल्यावर इझ्राएल लोक कूच करीत सीनायच्या रानांत आले; तेथे त्यांनी डेरे दिले, पर्वतासमोर त्यांनी तळ दिला. ३ तेव्हा मोशे पर्वत चढून देवाकडे गेला; परमेश्वराने त्याला पर्वतावरून हाक मारून सांगितले कीं याकोबवंशास हे सांग, इझ्राएल लोकांस हे विदित कर : ४ मिसऱ्यांचे मी काय केले तें व तुम्हांस जसे काय गळ्याच्या पंखांवर बसवून मी आपणाकडे करतें आणिले आहे हे तुम्हीं पाहिले आहे; ५ म्हणून आतां तुम्ही खरोखर माझी धर्मी ऐकाल आणि माझा करार पाळल तर सर्व लोकांमध्ये माझा खास निधि व्हाल; सर्व पृथ्वी माझी आहे; ६ पण तुम्ही मला याजकराज्य, पवित्र राष्ट्र व्हाल. तुला इझ्राएल लोकांस सांगावयाचे तें हेच.

७ मोशाने येऊन लोकांच्या वडिलांस बोलाविले आणि परमेश्वराने जी वचनें त्यांस निवेदन करण्याची आज्ञा केली होती तीं सर्व त्यानें त्यांच्यापुढे मांडिली. ८ तेव्हा सर्व लोक मिळून म्हणाले, परमेश्वराने सांगितले आहे तें सर्व आम्ही करूं. मोशाने लोकांचा हा जबाब परमेश्वराला सादर केला. ९ मग परमेश्वर मोशाला म्हणाला, पाहा, मी घनमेघांत तुजजवळ येतो, म्हणजे मी तुजशीं बोलें तें लोकांच्या कानीं पडेल आणि मग त्यांचा सर्वदा तुजवरहि विश्वास वसेल. मोशाने लोकांचे म्हणणे परमेश्वराला विदित केले. १० परमेश्वर मोशाला म्हणाला, तूं लोकांकडे जा आणि त्यांस आज आणि उद्यां पवित्र कर, आणि त्यांना आपली वचनें धुवावयास सांग; ११ तिसरा दिवस येई तोंवर त्यांनी तयार राहावे, कारण तिसऱ्या दिवशीं सर्व लोकांदेखत परमेश्वर सीनाय पर्वतावर उतरेल. १२ तूं लोकांसाठीं सभोवतालीं मर्यादा आंखून लोकांस सांग, संभाळा, पर्वतावर चढूं नका, त्याच्या सीमेला शिवू देखील नका, जो कोणी पर्वतास स्पर्श करील तो खास आपल्या जिवास मुकेल; १३ कोणी आपला हात त्यास लावूं नये, लाविला तर त्याला दगडमार करावा किंवा बाणांनीं विधावे: तो पशु असो किंवा मनुष्य असो, त्याला जीवंत ठेवूं नये; शिगाचा दीर्घ नाद होईल तेव्हा लोकांनी पर्वतापाशीं यावे. १४ मोशे पर्वतावरून उतरून लोकांकडे खालीं आला; त्यानें लोकाम पवित्र केले आणि त्यांनी आपली वस्त्रे धुतली. १५ त्यानें लोकांस सांगितले कीं तिसरा दिवस येई तोंवर तयार असा, स्त्रीस्पर्श करूं नका.

१६ तिसरा दिवस उजाडतांच मेघाजना झाला व किजा चमकू लागल्या, पर्वतावर धम्ममेघ आले व प्रचंड शिगाचा नाद होऊ लागला तेव्हा छावणीतले सर्व लोक बरबरा कांपू लागले. १७ मोशाने लोकांस देवाच्या दर्शनासाठीं छावणीतून बाहेर आणिले; आणि ते पर्वताच्या तळाजवळ उभे राहिले. १८ परमेश्वर अग्नीच्या ठायीं सीनाय पर्वतावर उतरला म्हणून तो सर्व धूममय झाला,

अग्नीच्या भुरासारखा त्याचा धूर वर चढला व सर्व पर्वत थरथरू लागला. १९ रणशिगाचा शब्द अधिक अधिक होत गेला, तेव्हां मोशे बोल्ड लागला आणि देव त्याला आपल्या वाणीने उत्तर देत गेला. २० परमेश्वराने पर्वताच्या शिखरावर उतरून मोशाला सीनाय पर्वताच्या शिखरावर बोलाविले, तेव्हां तो वर गेला. २१ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, खाली जाऊन लोकांस नाकीद दे, नाही तर ते मर्यादा ओलांडून काय आहे तें पाहावयास परमेश्वर आहे तिकडे जावयाचे व त्यांच्यापैकी बहुतेक मरावयाचे. २२ तसेंच परमेश्वरसमोर वावरणाऱ्या याजकांनीहि पवित्र व्हावे, नाहीतर परमेश्वर त्यांस ताडण करील. २३ मोशे परमेश्वरस म्हणाला, लोकांना सीनाय पर्वतावर येववणार नाही, कारण तूच आम्हांस ताकीद दिली व मला सांगितले कीं पर्वताभोंवती मर्यादा घाल व तो अधिक पवित्र कर. २४ तेव्हां परमेश्वर त्याला म्हणाला, तू उतरून खाली जा, नंतर तू व तुझ्याबरोबर अहरोनाने वर यावे; याजकांनी व लोकांनी मर्यादा उल्लंघून परमेश्वर आहे तिकडे येतां कामा नये; आले तर त्यांस परमेश्वर ताडण करील. २५ मग मोशाने खाली जाऊन लोकांला हें सांगितले.

१ देवाने हीं सर्व वचनें सांगितली :
२० २ ज्यानें तुला मिसर देशांतून दास्यगृहांतून काढिले तो मी परमेश्वर तुझा देव आहे.
 ३ माझ्यासमोर तुला अन्य देव नसावे.
 ४ आपल्यासाठीं कोरीव मूर्ति करू नको; वर आकाशातील, खाली पृथ्वीवरील व पृथ्वीखालच्या जलांतील कशाचीहि प्रतिमा करू नको. ५ त्यांच्या पायां पडे नको किंवा त्यांची पूजा करू नको; कारण मी परमेश्वर तुझा देव ईर्ष्यावान् देव आहे; जे मजशीं विरोध करतात त्यांच्या मुलांस तिसऱ्या चौथ्या पिढीपर्यंत वडिलांच्या अन्यायाबद्दल शिक्षण करितो; ६ आणि जे मजवर प्रेम करतात व माझ्या आज्ञा

पाळितात अशांच्या हजारां जणांवर मी दया करितो.
 ७ तुझा देव परमेश्वर याचें नाम व्यर्थ घेऊं नको, कारण जो परमेश्वरानें नाम व्यर्थ घेईल त्याची तो गय करणार नाही.

८ शब्बाथ दिवसाची आठवण ठेवून तो पवित्रपणे पाळ. ९ सहा दिवस थ्रम करून आपले सर्व कामकाज कर; १० पण सातवा दिवस तुझा देव परमेश्वर याचा शब्बाथ आहे; त्या दिवशीं कोणतेहि कामकाज करूं नको; तूं, तुझा पुत्र, तुझी कन्या, तुझा दास, तुझी दासी, तुझे पशु, किंवा तुझ्या बेशींच्या आंत असलेला विदेशी यानेहि करूं नये; ११ कारण सहा दिवसांत परमेश्वरानें आकाश, पृथ्वी, समुद्र व त्यांतील सर्व कांहीं निर्माण केले आणि सातव्या दिवशीं विश्रांति घेतली; म्हणून परमेश्वरानें शब्बाथ दिवस आशीवांद देऊन पवित्र असा ठरविला.

१२ आपला बाप व आपली आई यांचा मान राख, म्हणजे जो देश तुझा देव परमेश्वर तुला देत आहे त्यांत तूं चिरकाळ राहशील.

१३ खून करूं नको.

१४ व्यभिचार करूं नको.

१५ चोरी करूं नको.

१६ आपल्या शेजाऱ्याविषय खोटी साक्ष देऊं नको.

१७ आपल्या शेजाऱ्याच्या घराचा अभिलाष करूं नको, आपल्या शेजाऱ्याच्या स्त्रीचा अभिलाष करूं नको, आपल्या शेजाऱ्याचा दास, दासी, बैल, गाढव, अथवा त्याची कोणतीहि वस्तु यांचा अभिलाष करूं नको.

१८ मेघजंता होत आहे, जिजा चमकत आहेत, करप्याचा शब्द होत आहे आणि पर्वतांतून धूर नदत आहे असें सर्व लोकांच्या दृष्टीस पडले, हें पाहून त्यांचा थरकाप झाला व ते दूर उभे राहिले. १९ ते मोशाला म्हणू लागले, आम्हांशीं तूच बोल, आणि आम्ही ऐकू; देव आम्हांशीं न बोली, तो बोलला तर आम्ही मरूं. २० मोशाने लोकांस सांगितले, भिडं नका, कारण तुमची परीक्षा करावी आणि त्यांचे भय तुमच्या

१ पाठमेशः लोक.

१ अथवा : पित्यांवर (अनु. ७ : ९ पाहा.)

डोळ्यांपुढें राहून तुम्ही पाप करूं नये यासाठी देव आला आहे. २१ लोक दूर उभे राहिले पण देव निविड अंधकारांत होता तिकडे मोडो गेला.

२२ तेव्हां परमेश्वर मोशाला म्हणाला, तूं इझ्राएल लोकांस असें सांग, मी तुम्हांशीं आकाशांतून भाषण केलें तें तुम्हीं प्रत्यक्ष पाहिलें आहे. २३ तुम्ही माझ्या बरोबरीला दुसरे देव करूं नका; आपल्यासाठीं सोन्याच्याच देव करूं नका. २४ माझ्यासाठीं एक मातीची वेदी करा आणि तिजवर शेरडामेंढरांचे व गुराडोरांचे होम आणि शांत्यर्पणें करा; जेथेंजेथें माझे नामस्मरण व्हावें असें मी करीन तेथेंतेथें मी येऊन तुम्हांस आशीर्वाद देईन. २५ तुम्ही माझ्यासाठीं दगडांची वेदी बांधाल तर ती घडलेल्या चिऱ्यांची नसावी, कारण तुम्हीं आपलें हत्यार दगडाला लाविल्यास तो भ्रष्ट होईल. २६ तुझ्या शरीराची नम्रता माझ्या वेदीवर विमून घेऊं नये म्हणून तूं पांयऱ्यांनीं चढतां कामा नये.

१ आतां जे नियम तूं त्यांस लावून थावे ते हे :—

२ तूं एकादा इब्री गुलाम विकत घेतला तर त्यानें सहा वर्षे काम करावें आणि सातव्या वर्षी त्याच्याबद्दल काहीं खंड न घेतां त्यास जाऊं थावें. ३ तो सडाच आला असला तर त्यानें सडेंच मुक्त होऊन जावें, तो खीसहित आला असला तर त्याच्या खीनेंहि त्याच्याबरोबर मुक्त होऊन जावें. ४ त्याच्या धन्यानें त्यास बायको करून दिली असली व तिला पुत्र व कन्या झाल्या असल्या तर ती व तिची मुलें धन्याची; त्यानें एकव्यानेंच जावें; ५ पण जर तो दास निवून म्हणूं लागला कीं माझ्या धन्यावर व माझ्या बायकोमुलांवर माझे प्रेम आहे, मला मुक्त होऊन जाण्याची इच्छा नाही, ६ तर त्याच्या धन्यानें त्यास देवासमोर आणून दारापाशीं किंवा दाराच्या चौकटी-गशीं उभें करावें व अरीनें त्याचा कान टोचावा म्हणजे तो त्याचें निरंतर दास्य करील.

१ अध्याय : न्यायाधीशांसमोर.

७ कोणी आपली कन्या दासी म्हणून विकिली तर ती दासांप्रमाणें मुक्त होऊन जातां कामा नये. ८ तिचा धनी तिला आपली स्त्री करून घेणार असून पुढें तिच्यावरून त्याची मर्जी उडाली तर त्यानें खंड घेऊन तिची मुटका करावी; तिजशीं त्यानें कपट केल्यामुळें परक्या लोकांस तिला विकून टाकण्याचा त्याला अधिकार नाही. ९ तिला आपल्या पुत्रासाठीं ठेवावयाची असल्यास त्यानें तिला कन्येप्रमाणें वागवावें १० त्यानें दुसरी बायको केली तरी अन्नवस्त्र व व्यवहार यांत तिला काहीं कमी पडूं देऊं नये. ११ या तिन्ही गोष्टी तो करीत नसल्यास काहीं खंड न देतां तिनें मुक्त होऊन जावें.

१२ कोणीं एकाद्याम ताडण केलें व त्यानें तो मेलला तर त्याला मरणदंड झालाच पाहिजे. १३ एकाद्याचः घात करण्याच्या इराद्यानें कोणीं टपून बसला नमून देवानें त्याला त्याच्या हातीं दिलें तर त्याला पळून जाण्यामागीं मी तुला एक स्थान नेमून देतां; १४ पण जर कोणीं बुद्ध्या कोणावर चालून जाऊन त्याचा कपटानें घात केला तर त्याचा वध करण्यासाठीं माझ्या वेदीजवळून देखील त्याला घेऊन जावें.

१५ कोणीं आपल्या पित्यास अगर मातेस ताडण केलें तर त्यास अवश्य जिवें मारावें.

१६ एकाद्या मनुष्यास चोखून घेऊन त्याचा विकल्प कोणी करील किंवा त्याच्यापाशीं तो सांपडेल तर त्यास अवश्य जिवें मारावें.

१७ कोणीं आपल्या पित्यास किंवा मातेस शिन्वाशाप दिले तर त्यास अवश्य जिवें मारावें.

१८ दोन माणसें झगडत असतां एकांनै दुसऱ्यास धोंडा मारिला किंवा बुका मारिला व त्यामुळें तो मेलला नाही, पण केवळ त्यास अंधऋण घरावें लागलें, १९ आणि तो उठून, काठी घरून हिंदूफिरु लागला तर मारणाऱ्यास सोडून थावें, मात्र तो घरी बसल्याबद्दल त्याचें झालेलें नुकसान त्यानें भरून थावें आणि त्याला त्यानें अगदीं साफ बरें करावें.

२० कोणीं आपल्या दासास अगर दासीस काठीनें

मारिलें व मारतांमारतां तो मरण पावला तर त्याला अवश्य शिक्षा व्हावी; २१ पण तो एकदोन दिवस जिवंत राहिला तर धन्यास दंड करूं नये; कारण तो त्याचेंच धन होय.

२२ कोणी आपसांत मारामारी करित असतां एकाद्या गर्भवती स्त्रीला धक्का लागून तिचा गर्भपात झाला, पण तिला दुसरी कांहीं इजा पोचली नाही तर त्या स्त्रीचा पति सांगेल तो दंड त्याला करावा, आणि न्यायाधीशांच्या अनुमतानें त्यानें तो भरावा; २३ पण दुसरी कांहीं इजा झाल्यास जिवाबद्दल जीव, २४ डोक्याबद्दल डोळा, दांताबद्दल दांत, हाताबद्दल हात, पायाबद्दल पाय, २५ डागण्याबद्दल डागणें, जखमेबद्दल जखम, फटक्याबद्दल फटका, असा बदला घ्यावा.

२६ जर कोणी प्रहार करून आपल्या दासाच्या अथवा दासीचा डोळा फोडिला तर तो डोळा गेल्यामुळें त्यानें त्याला दास्यमुक्त करावें; २७ आणि जर कोणी प्रहार करून आपल्या दासाचा अथवा दासीचा दांत पाडून टाकिला तर तो दांत गेल्यामुळें त्यानें त्याला दास्यमुक्त करावें.

२८ एकाद्या बैलानें कोणा पुरुषास अथवा स्त्रीस हुंदडून जिवें मारिलें तर त्या बैलास दगडमार करून जिवें मारावें, व त्याचें मांस कोणी खाऊं नये; गुराच्या धन्याला मात्र सोडून द्यावें. २९ तथापि त्या बैलाला हुंदडण्याची संवयच असली आणि त्याच्या धन्याला त्याबद्दल सूचना केली असूनहि त्यानें त्याला बांधून ठेविलें नाही, आणि तदनंतर त्या बैलानें कोणा पुरुषास अथवा स्त्रीस मारून टाकिलें तर त्यास दगडमार करावा आणि त्याच्या धन्यास जिवें मारावें. ३० त्याच्या जिवाबद्दल खंड मागितल्यास त्यानें आपला प्राण बचाविण्यासाठीं जो कांहीं खंड मागितला असेल तो द्यावा. ३१ बैलानें एकाद्याच्या पुत्राला किंवा कन्येला हुंदडून मारिलें तरीहि हाच न्याय त्याला लागू करावा. ३२ जर बैलानें कोणाच्या दासाला किंवा दासीला हुंदडून मारिलें तर त्या बैलाच्या धन्यानें त्याच्या धन्याला तीस शेकेल वणें द्यावें आणि त्या बैलास दगडमार करावा.

३३ कोणा मनुष्यानें बुजलेला खाडा उकरिला किंवा नवा खाडा खणिला आणि त्यावर झांकण न घातल्यामुळें त्यांत कोणाचा बैल अथवा गाढव पडला, ३४ तर खाड्याच्या मालकांनें झालेली हानि भरून द्यावी, जनावराच्या धन्यास त्याचें मोल द्यावें आणि मेलेलें जनावर खाड्याच्या मालकाचें व्हावें.

३५ एकाद्याच्या बैलानें दुसऱ्याच्या बैलास दुखापत करून मारून टाकिलें तर जिवंत राहिलेला बैल विकून त्याचा पैका दोषां मालकांनीं सारखा वांटून घ्यावा; मेलेला बैलहि वांटून घ्यावा; ३६ पण बैल पूर्वापासून मारका आहे हें ठाऊक असून धन्यानें त्यास बांधून ठेविलें नाही तर त्यानें बैलाबद्दल बैल द्यावा आणि मेलेला बैल त्याचा व्हावा.

१ एकाद्या मनुष्यानें बैल अथवा मेंढरें चोरून तें कापिलें किंवा विकून टाकिलें तर त्यानें बैलाबद्दल पांच बैल आणि मेंढराबद्दल चार मेंढरें द्यावीं. २ चोर घर फांटीत असतां सांपडला व तो ठार मरेल असा त्याला मार बसला तर त्याच्या खुनाचा गुन्हा कोणास लागवयाचा नाही; ३ पण तो चोरी करित असतां मृत्युोदय झाला तर मारणाऱ्याला खुनाचा दोष लागेल; चोरानें नुकसान भरून द्यावें; तो कंगाल असल्यास चोराच्या भरपाईसाठीं त्याची विक्री करावी. ४ चोरलेला बैल, गाढव, मेंढरें वगैरे चोराच्या हातीं जिवंत सांपडलें तर त्यानें एकेकाबद्दल दोन दोन द्यावीं.

५ कोणी दुसऱ्याचें शेत अथवा द्राक्षमळा खांबविला, म्हणजे आपलें जनावर मोकळें सोडिलें, आणि त्यानें दुसऱ्याचें शेत खाळें तर आपल्या शेतांतील आणि आपल्या द्राक्षमळ्यांतील उत्तमोत्तम उपज देऊं त्याचें नुकसान त्यानें भरून द्यावें.

६ आग भडकून कांटेकुटे पेटले आणि त्यामुळें धान्याच्या सुब्बा, उभें पीक अथवा शेत जळून गेलें तर ज्यानें आग पेटविली असेल त्यानें नुकसान भरून दिलेंच पाहिजे.

७ कोणी शेजाऱ्यापाशीं पैका किंवा कांहीं जिन्नस

ठेवावयास दिला आणि त्याच्या घरून तो चोरीस गेला, तर चोर सांपडल्यास त्याच्या दुपट बदला चोरानें द्यावा; ८ पण चोर न सांपडला तर घराच्या मालकास देवासमोरें घेऊन जावें; म्हणजे त्यानें आपल्या शेजाऱ्याच्या मालकानेस स्वतः हात लाविला किंवा नाही याचा निर्णय होईल. ९ कारण कोणत्याहि प्रकारची आगळीक घडली, मग ती बैल, गाढव, मेंढरू, वख, अथवा कोणतीहि गमावलेली वस्तु हिच्यासंबंधाची असो, तर ती माझी आहे अशी कोणी तक्रार केल्यास दोषांचें प्रकरण देवासमोरें यावें व ज्यास देव दोषी ठरवील त्यानें आपल्या शेजाऱ्यास तिच्याबद्दल दुपट बदला द्यावा.

१० कोणी दुसऱ्यापाशीं गाढव, बैल, मेंढरू अथवा दुमरें कोणतेंहि जनावर राखणीस ठेविलें आणि जर तें मेळें अथवा त्यास काहीं इजा झाली किंवा कोणी तें कोणाच्या ह्छीस न पडतां हाकून नेलें, ११ तर त्या दोषांच्या दरम्यान परमेश्वराची आणभाक होऊन आपण दुसऱ्याच्या वस्तूस हात लाविला नाही असें राखणाऱ्यानें म्हटल्यास त्या वस्तूच्या मालकानें तें खरें मानावें; मग त्याला भरपाई करून द्यावी लागणार नाही. १२ त्याजपासून तें वास्तविक चोरीस गेलें असलें तर त्यानें मालकाची भरपाई करावी. १३ तें जनावर जर कोणी फाडून टाकिलें असलें तर त्यानें तें पुराव्यादाखल आणावें; त्याला भरपाई करून द्यावी लागणार नाही.

१४ कोणी आपल्या शेजाऱ्यापासून कोणतेंहि जनावर मागून घेतलें असून त्याचा धनी बरोबर नसतां त्यास दुखापत झाली अथवा तें मरून गेलें तर त्यानें त्या घन्याला त्याची भरपाई अवश्य करून दिली पाहिजे; १५ पण त्याचा धनी बरोबर असला तर त्याची भरपाई झाली लागणार नाही; तें मरण्यानें घेतलें असलें तर त्याचें नुकसान भाळ्यांतच आलेलें असतें.

१६ बंधान झालें नाही अशा कुमारीस फुसळवून

१ अथवा : न्यायाधीशांसमोर. २ अथवा : न्यायाधीस.

कोणा पुरुषानें तिजशीं गमन केलें तर त्यानें देज देऊन तिजशीं विवाह करावा; १७ पण तिचा बाप तिला देण्यास मुळीच राजी नसला तर कुमारीबद्दल देज देण्याच्या वहिवाटीप्रमाणें त्या पुरुषानें पैसा तोडून द्यावा.

१८ चेटकिणीस जिवंत ठेवूं नये.

१९ पशुगमन करणाऱ्यास अवश्य जिवें मारावें.

२० जो कोणी परमेश्वरास सोडून इतर कोणत्याहि देवतास बलि अर्पाल त्याचा अगदीं संहार करावा.

२१ कोणा उपन्यास छडूं नको किंवा त्याजवर जुलूम करूं नको, कारण मिसर देशात तुम्हीहि उपरी होतां.

२२ कोणा विधवेस किंवा पोरक्यास गांजू नका.

२३ तुम्हीं त्यांस कोणत्याहि प्रकारें गांजिलें आणि त्यांनीं मजकडे गिला केल्य तर मी त्यांचें गाऱ्हाणें ऐकेनच ऐकेन; २४ आणि मग माझा राग भडकून मी तरवारीनें तुमचा संहार करीन; तुमच्या स्त्रिया विधवा व तुमचीं बालकें पोरकीं होतील.

२५ तुझ्याजवळ राहणाऱ्या माझ्या लोकांपैकीं कोणी कंगाल असला व तूं त्यास पैसे उसने दिले तर तूं त्याजशीं सावकाराप्रमाणें वागूं नको व त्याजपासून व्याज घेऊं नको. २६ तूं आपल्या शेजाऱ्याचें पांघरूण गंहाण ठेवून घेतलें तर सूर्यास्त होण्यापूर्वीं त्याचें त्याला परत दे; २७ कारण त्याचें तें एकच पांघरूण असून त्याचें अंग झांकण्यास तेवढेंच असणार; तर तो काय पांघरून निजेल ? त्यानें मजकडे गाऱ्हाणें केलें तर मी त्याचें ऐकेन, कारण मी करुणामय आहे.

२८ तूं देवांस दूषण देऊं नको व आपल्या लोक-नियंत्याला शिब्याशाप देऊं नको. २९ आपल्या शेताचा उपज व आपल्या फळींचे रस यांतून काहीं मला अर्पिण्याची हयगय करूं नको. तूं आपल्या पुत्रांपैकीं प्रथम जन्मलेला मला द्यावा. ३० तसेंच बैल व मेंढरें यांचेहि प्रथमवत्स मला द्यावें; सात दिवसपर्यंत त्या वत्सानें आपल्या आईबरोबर असावें; आठव्या दिवशीं तूं तो मर्य द्यावा. ३१ तुम्ही माझे पवित्र लोक आहें

१ अथवा : न्यायाधीशांस.

म्हणून रानांत फाहून टाकिलेल्या पशूंचें मांस तुम्ही खाऊं नये; तें कुत्र्यांस घालावें.

१ खांदी अफवा उठवूं नको; अपराध्याच्या हातांत हात घालून द्रोही साही होऊं नको. २ दुष्कर्म करण्यास प्रवृत्त होणाऱ्या बहुजन-समाजास अनुसरूं नको आणि बहुजनसमाजास अनुसरून एकाद्या मुकदम्यांत विपरीत न्याय व्हावयासाठीं साक्षी देऊं नको; ३ गरिबाचा दावा असला तरी त्याचा पक्ष घेऊं नको.

४ आपल्या शत्रूचा बैल अथवा गाढव मोकार फिरतांना तूं पाहिला तर त्यास अवश्य बळवून त्याजकडे पोंचता कर. ५ तूं आपल्या बैऱ्याचा गाढव बोजाच्या भाराखालीं दबलेला पाहिला तर त्याला उठविण्याचें त्या एकव्यावर टाकून जाऊं नको, तर त्याला साहाय्य करून त्याची अवश्य सुटका कर.

६ तुझ्या लोकांपैकी जो कंगाल असेल त्याच्या मुकदम्याचा निवाडा विपरीत करूं नको. ७ खोव्या मुकदम्यापासून दूर राहा; निरपराधी व धार्मिक यांचा वध करूं नको, कारण दुष्टास मी निर्दोष ठरविणार नाहीं. ८ लांच घेऊं नको, कारण लांच डोळ्यांस अंध बनविते आणि धार्मिकांच्या म्हणण्याचा विपर्यास करिते. ९ कोणा उपऱ्यावर जुलूम करूं नको, कारण त्याची मनोभावना कशी असते हा तुम्हांस अनुभव आहे; कारण तुम्हीहि मिसर देशांत उपरी होतां.

१० सहा वर्षे आपली भूमि पेर आणि तिचें उत्पन्न सांठीव; ११ पण सातव्या वर्षी तिला विसावा मिळून ती पडीत राहू दे, म्हणजे तुझ्या लोकांपैकी कंगाल असतील ते तींत उगवलेलें खातील व त्यांनीं खाऊन जें उरेल तें वनपशु खातील. तुम्हे श्राक्षमळे व जैतूनवर्ने यांविषयीहि तसेंच कर. १२ सहा दिवस तूं आपला उद्योग कर व सातव्या दिवशीं विश्रांति घे, म्हणजे तुम्हे बैल आणि गाढव यांस विसावा मिळेल आणि तुझ्या दासींची संतति आणि विदेशी यांचा जीव ताजातवाना होईल, १३ मी जें कांहीं तुम्हांस सांगितलें आहे त्या सगळ्याविषयी सावध राहा; इतर

देवांचें नांव देलील घेऊं नका, त्याचा नामोबारहि तुमच्या मुखांत ऐकूं न यावा.

१४ वर्षांतून तीनदां तूं मजप्रीत्यर्थ मेळा भरवून सण कर. १५ बेखमीर भाकरीचा सण पाळ; त्या सणांत माझ्या आक्षेपप्रमाणें अबीब महिन्यांतील नेमिलेल्या समयीं सात दिवस तूं बेखमीर भाकरी खा, कारण त्याच महिन्यांत तूं मिसर देशांतून बाहेर निघालास; कोणीं रिक्तहस्तें माझ्या दर्शनास येऊं नये; १६ शेतांत पेरिलेल्या घान्याचें पहिलें पीक तयार होईल तेव्हां तूं कापणीचा सण पाळ आणि वर्षअखेर तूं आपल्या शेतांतील श्रमफळाचा संग्रह करिशील तेव्हां संग्रहाचा सण पाळ. १७ वर्षांतून तीनदां तुझ्यांतल्या सर्व पुरुषांनीं परमेश्वर देवाचें दर्शन घ्यावें.

१८ माझ्या यज्ञपशूंचें रफ खमिराच्या भाकरीबरोबर अर्पू नये; आणि मजप्रीत्यर्थ केलेल्या उत्सवांतील वर्षां सकाळपर्यंत राहू देऊं नये. १९ आपल्या भूमीच्या प्रथम उत्पन्नातील पहिला भाग आपला देव परमेश्वर याच्या मंदिरांत तूं आणावा. कोकरूं त्याच्या आईच्या दुधांत शिजवूं नये.

२० पाहा, मी एक दूत तुझ्यापुढें पाठवीत आहे, तो वाटेनें तुम्हें संरक्षण करील आणि जें स्थान मी तयार केले आहे तेथें तुला पोंचवील. २१ त्याच्यासमोर तुम्ही सावधगिरीनें राहून त्याचें सांगणें मना; त्याची अवज्ञा करूं नका; कारण तो तुमचा अपराध माफ करणार नाही; त्याच्या ठायीं माझे नाम आहे. २२ तथापि तूं खरोखर त्याचें म्हणणें ऐकशील व मी सांगतो तें सगळें करिशील तर मी तुझ्या शत्रूंचा शत्रु, तुझ्या विरोध्यांचा विरोधी होईन. २३ माझा दूत तुझ्यापुढें चालून तुला अमोरी, हिती, परिजी, कनानी, हिब्वी व यवूसी लोकांकडे नेईल आणि मी त्यांचा उच्छेद करीन. २४ त्यांच्या देवांस तूं नमन करूं नये, त्यांची उपासना करूं नये आणि त्यांच्यासारखीं कर्मे करूं नये, तर त्यांचा अगदीं विष्वस करवा आणि त्यांच्या स्तंभांचे तुकडे तुकडे करावे.

१ निर्गम ५:१ पाहा.

२ म्हणजे मेद किंवा चरबी.

२५ तू आपला देव परमेश्वर याची उपासना करावी म्हणजे तो तुझ्या अन्नपाण्यास बरकत देईल आणि तुझ्यांतली रोगराई दूर करील. २६ तुझ्या देशांत कोणाचा गर्भपात होणार नाही किंवा कोणी बांझ असणार नाही आणि मी तुला पुरे आयुष्य देईन. २७ ज्या ज्या लोकांत तू जाशील त्यांस मी आधीच आपली दहशत घालून घाबरे करीन आणि तुझे मंत्र शत्रु तुला पाठ दाखवितील असे करीन. २८ मी तुझ्यापुढे गांधील-माशा पाठवीन; त्या हिंवी, कनानी, आणि हिती यांस तुझ्यापुढून पळवयास लावितील. २९ मी त्या सर्वांस एका वर्षाच्या अवधीतच घालवून देणार नाही; तसें केल्यास देश उजाड होईल आणि वनपशु फार होऊन तुला उपद्रव देतील. ३० तुझी वृद्धि होऊन तू देशाचा ताबा घेई तोंवर मी हकूहकू तुझ्यापुढून त्यांस घालवीन. ३१ तांबड्या समुद्रापासून ते पलिष्ट्यांच्या समुद्रापर्यंत आणि रानापासून ते फरात नदापर्यंत तुझ्या देशाची मी सरहद्द करीन; त्या देशांतील लोक तुझ्या कावून आधीन व तू त्यांस आपल्यापुढून हाकून देशील. ३२ तू त्यांच्याशी किंवा त्यांच्या देवांशी कांही करार करूं नको. ३३ ते तुझ्या देशांत राहतां म्रमा नयेत; राहिल्यास ते तुला मजबिद्ध पाप करावयास लावतील; कारण तू त्यांच्या देवांची उपासना करिशील व ते तुला खात्रीन पाशासारखे होतील.

२४ नादाब, अबीहू आणि इस्राएलांच्या बडिलांपैकी सत्तर जण असे मिळून परमेश्वराकडे वर चढून घेऊन त्याला उरून दंडवत घाला; २ एकट्या मोशानें मात्र परमेश्वरासमीप यावें; बाकीच्यांनीं समीप येऊं नये. इतर लोकांनीं तर त्यांच्याबरोबर चढून वर येऊंही नये. ३ मग मोशानें लोकांपाशीं जाऊन परमेश्वराचीं सर्व वचनें आणि सर्व नियम त्यांस सांगितले, तेन्हां सर्व लोक एकस्वरानें म्हणाले कीं जीं वचनें परमेश्वरानें सांगितलीं त्या सगळ्यां-प्रमाणें आम्ही वरूं. ४ मोशानें परमेश्वराचीं सर्व वचनें लिहून काढिलीं आणि अगदीं पहाटेस उठून पर्वताच्या

तळाशीं एक वेदी आणि इस्राएलाच्या बारा वंशांप्रमाणें बारा स्तंभ उभारिले. ५ त्यानें इस्राएल लोकांपैकी कांहीं तरुणांना पाठविलें, त्यांनीं परमेश्वराला होमबलि आणि बैलांचीं शांत्यपर्णे अर्पिलीं. ६ मोशानें अर्धे रफ घेऊन कटोऱ्यांत ठेविलें आणि अर्धे वेदीवर शिपडिलें. ७ मग त्यानें कराराचें पुस्तक घेऊन लोकांस वाचून दाखविलें; तें ऐकून ते म्हणाले, जें कांहीं परमेश्वरानें सांगितलें आहे तें सर्व आम्ही करूं आणि त्याच्या आज्ञेत राहूं. ८ मोशानें रफ घेऊन लोकांवर शिपडिलें आणि म्हटलें कीं पाहा, परमेश्वरानें ह्या सर्व आज्ञांच्या शर्तीवर तुम्हांशीं जो करार केला आहे त्याचें हें रफ होव. ९ मग मोशे, अहरोन, नादाब, अबीहू आणि इस्राएलपैकीं सत्तर बडील वर चढून गेले; १० त्यांनीं इस्राएलाच्या देवाचें दर्शन घेतलें; त्याच्या चरणतळीं नीलमण्यांच्या चबुतऱ्यासारखें कांहीं आहेंसें दिसलें, आणि तें आकाशाप्रमाणें स्वच्छ होतें. ११ इस्राएल लोकांच्या सरदारां-वर त्यानें हात उगारिला नाही; त्यांनीं परमेश्वराचें दर्शन घेतलें आणि खाण्यापिण्याचा समारंभ केला.

१२ मग परमेश्वर मोशाला म्हणाला, पर्वतावर चढून माझ्यापाशीं ये व तयें राहा; मी तुला दगडी पाठ्या आणि लोकशिक्षणार्थ स्वलिखित नियम व आज्ञा देतों. १३ मोशे व त्याचा सेबक यहोशवा हे देवाच्या पर्वतावर चढून गेले. १४ मोशे बडिलांस म्हणाला, आम्ही तुम्हांकडे परत येईपर्यंत तुम्ही येथें आमची वाट पाहत राहा; पाहा, अहरोन व दूर हे तुम्हांबरोबर आहेत; कोणाचें कांहीं प्रकरण असलें तर तें त्यानें त्यांजकडे न्यावें. १५ मोशे पर्वतावर चढून गेला आणि मेघानें पर्वत व्यापून टाकिला. १६ परमेश्वराचें तेज सीनाय पर्वतावर राहिलें आणि मेघानें सहा दिवस तो झांकून टाकिला आणि सातव्या दिवशीं मेघांतून परमेश्वरानें मोशाला हाक मारिली. १७ परमेश्वराचें तेज गिरिशिखरी धगधगणाऱ्या अग्नीप्रमाणें इस्राएल लोकांच्या दृष्टीस पडलें. १८ या प्रकारें मोशे, मेघांत प्रवेश करून पर्वतावर

बद्ध; मोक्षे पर्वतावर चाळीस दिवस व चाळीस रात्री होता.

१ परमेश्वर मोशाला म्हणाला : २ इझाएल
२५ लोकांस असे सांग की त्यांनी मजप्रतित्यर्थ अर्पण
आणवे; जे कोणी मनापासून अर्पण करे
इच्छित्तील त्या सर्वांचे अर्पण स्वीकारवे. ३ ज्या
वस्तूची अर्पणे त्यांच्यापासून स्वीकारावयाची त्या ह्या :-
सोने, चांदी, पितळ; ४ निळ्या, जांभळ्या आणि
किरमिजी रंगाचे सूत व तलम सणाचे कापड, बकऱ्याचे
केस; ५ लाल रंगविलेली मॅक्याची कातडी, तहशाची
कातडी; बाभळीचे लाकूड; ६ दिव्याचे तेल, अभि-
षेकाच्या तेलसाठी आणि सुगंधी धुपासाठी मसाले;
७ एफोर्दे व उरपट यांत खचण्यासाठी गोमेद मणी
आणि इतर रत्ने. ८ माझा त्यांच्यामध्ये निवास व्हावा
म्हणून त्यांनी माझ्यासाठी एक पवित्रस्थान करावे.
९ निवासमंडपाचा व त्यातील सगळ्या साहित्याचा नमुना
शुद्ध दाखवितो त्या सगळ्याप्रमाणे तुम्ही तें करावे.

१० बाभळीच्या लाकडाचा एक कोश बनवावा;
त्याची लांबी अडीच हात, रुंदी दीड हात व उंची दीड
हात असावी. ११ तो आंतून बाहेरून शुद्ध सोन्याने
मढवावा आणि कोशावर सभोवती सोन्याचा कंगोरा
करावा: १२ आणि त्याच्या चारी पायांस लावण्यासाठी
सोन्याच्या चार कड्या ओतून एका बाजूस दोन व
दुसऱ्या बाजूस दोन अशा लावाव्या; १३ आणि
बाभळीच्या लाकडाचे दांडे करून तेहि सोन्याने
मढवावे. १४ तो कोश उचलावयासाठी हे दांडे
त्याच्या दोहों बाजूंच्या कड्यांत घालावे. १५ हे दांडे
कोशाच्या कड्यांत राहावे; त्यांतून ते काहे नयेत.
१६ आणि जो आज्ञापट मी तुला देईन तोहि त्या
कोशांत ठेवावा. १७ आणि शुद्ध सोन्याचे एक दया-
सन बनवावे; त्याची लांबी अडीच हात व रुंदी दीड
हात असावी; १८ आणि सोने घडवून दोन करून

१ एका जातीचे जनावर. २ एक प्रकारची
खांदपट्टी. ३ मुळांत: कप्पोरेश: प्रायश्चित्ताने पाप-
क्षय करायचे स्थान.

कर; दयासनच्या दोन्ही बाजूस ते कर. १९ एक
करून एका बाजूस व दुसरा करून दुसऱ्या बाजूस
करावा; हे करून दयासनाची अखंड ठेवून दोहों
बाजूस करावे. २० त्या कर्याचे पंख असे पसरलेले
असावे की त्यांनी तें दयासन झाकावे आणि त्यांची
मुखें समोरासमोर असून त्यांची दृष्टि दयासनाकडे
लागलेली असावी. २१ दयासन कोशावर लावावे
आणि जो आज्ञापट मी तुला देईन तो त्या कोशांत
ठेवावा. २२ तेथे तुला मी भेट देत जाईन; आणि
इझाएल लोकांसाठी ज्या काही गोष्टींचे घाने मी तुला
आज्ञा देणार आहे त्या सर्वाविषयी मी दयासनावरून
आणि त्या आज्ञापटाच्या कोशावर असलेल्या दोन्ही
कर्यांमधून तुजशी बोलत जाईन.

२३ तसेच बाभळीच्या लाकडाचे एक मेज बनीव;
त्याची लांबी दोन हात, रुंदी एक हात व उंची
दीड हात असावी. २४ तें शुद्ध सोन्याने मढवून
त्याच्या सभोवरा सोन्याचा कंगोरा करावा, २५ आणि
त्याच्यासाठी चार बोटें रुंदीची एक पाळ करून तिच्या-
सभोवरा सोन्याचा कंगोरा करावा. २६ सोन्याच्या
चार कड्या करून त्याच्या चारी पायांवरल्या चार
कोपऱ्याला लावाव्या. २७ ह्या कड्या पाळीच्या लगत
असाव्या; मेज उचलण्यासाठी त्यांत दांडे घालावे.
२८ हे मेज उचलण्याचे दांडे बाभळीच्या लाकडाचे
करून सोन्याने मढवावे; २९ आणि त्यावरची तबके,
धुपाटी, सुरया आणि पैयार्पणाचे प्याले हीं सर्व शुद्ध
सोन्याची करावी; ३० आणि मेजावर माझ्यापुढे
समर्पित केलेली भाकर नित्य ठेवावी.

३१ आणि शुद्ध सोन्याचा एक दीपवृक्ष बनवावा,
हा दीपवृक्ष, त्याची बैठक, त्याचा दांडा, त्याच्या वाट्या,
त्याची बोटें व त्याची फुले हीं सर्व सोन्याच्या एकाच
अखंड तुकड्याची घडवावी; ३२ या दीपवृक्षाच्या सहा
शाखा असाव्या; त्याच्या एका बाजूस तीन शाखा व
दुसऱ्या बाजूस तीन शाखा असाव्या; ३३ एका बाजूच्या
प्रत्येक शाखेला बंदामाच्या फुलंसारख्या तीनतीन
वाट्या बोंडफुलांसह असाव्या; आणि दुसऱ्या बाजूच्या

त्याच्या जोडीच्या प्रत्येक शाखेलाहि बदाभाच्या फुलां-
पारख्या तीनतीन वाट्या बोंडांफुलांसह असाव्या;
दीपवृक्षांतून निघालेल्या सहा शाखांची रचना अशीच
असावी; ३४ आणि दीपवृक्षाच्या दांडीला बदाभाच्या
फुलांसारख्या बोंडांफुलांसह चार वाट्या असाव्या;
३५ आणि दीपवृक्षांतून निघणाऱ्या सहा शाखांस दोन-
दोन शाखांच्या खाली एकएक बोंड असून ती त्याशीं
अखंड जोडावीं. ३६ त्याचीं बोंडे व त्याच्या शाखा हीं
सर्व त्याशीं अखंड जोडावीं; तो संबंध दीपवृक्ष शुद्ध
सोन्याचा एकच तुकडा ठोकून घडवावा. ३७ आणि
त्याच्यासाठी सात दिवे ऋतू त्याच्यावर ठेवावे म्हणजे
दीपवृक्षाच्या पुढल्या बाजूस त्यांचा प्रकाश पडेल.
३८ त्याचे चिमटे आणि गुल्दानें हीं सर्व शुद्ध
सोन्याचीं करावीं. ३९ या सर्व उपकरणांसहित
हा दीपवृक्ष एक किकार शुद्ध सोन्याचा करावा;
४० आणि पर्वतावर तुला दाखविलेल्या नमुन्बाप्रमाणें
ह्या सर्व वस्तु बनविण्याची तूं सावधगिरी ठेव.

२६

१ निवासमंडपासाठी दहा पडदे करावे; ते
कातलेल्या तळम सणाच्या कापडाचे आणि
निळ्या, जांभळ्या व किरमिजी रंगांच्या सुताचे
तयार करावे व त्यांत मोठ्या चतुर कारागिराकडून
करून काढवावे. २ एकेका पडद्याची लांबी अग्रावीस
हात आणि रंदी चार हात असावी; ते सर्व पडदे
एकाच मापाचे असावे. ३ त्यांतले पांच पडदे एक-
मेकांशी जोडिलेले असावे व दुसरे पांच पडदे एक-
मेकांशी जोडिलेले असावे. ४ जेथें एक पडदा जोडिला
जाईल तेथें किनारीवर निळ्या सुताचीं बिरडीं कर;
तसेंच दुसऱ्या पडद्यावरील किनारीवरहि तशींच
बिरडीं कर. ५ एका पडद्याला पन्नास बिरडीं कर
आणि दुसऱ्या पडद्याच्या किनारीला पन्नास बिरडीं
कर. हीं बिरडीं समोरासमेर असावीं. ६ तसेंच
सोन्याचे पन्नास आंकडे बनवावे आणि या आंकड्यांनीं
पडदे अशा प्रकारें जोडावे कीं सर्व मिळून निवासमंडप
अखंड दिले.

१ सुमारें शंभर रत्त.

७ निवासमंडपावर तंबू असावा म्हणून बकऱ्याच्या
केसांचे पडदे करावे; हे पडदे अकरा असावे. ८ एकेका
पडद्याची लांबी तीस हात व रंदी चार हात असावी; हे
अकरा पडदे एकाच मापाचे असावे. ९ पांच पडदे वेगळे
आणि सहा पडदे वेगळे जोडावे; सहावा पडदा तंबूच्या
पुढल्या बाजूस दुमडावा. १० जोडून केलेल्या एका
कनातीच्या बाहेरील शेवटच्या पडद्याच्या किनारीवर
पन्नास बिरडीं करावीं; तशींच कनातीच्या दुसऱ्या
पडद्याच्या किनारीवरहि पन्नास बिरडीं करावीं
११ आणि पितळेचे पन्नास आंकडे करावे, आणि ते
बिरड्यांत घालून तंबू असा जोडावा कीं तो सर्व
अखंड दिसेल. १२ तंबूच्या पडद्यांचा लंबत राहिलेला
भाग म्हणजे उरलेला अर्धा पडदा निवासमंडपाच्या
मागल्या बाजूस लंबता सोडावा; १३ आणि तंबूचे
पडदे लांबीकडून हातभर ह्या बाजूस व हातभर त्या
बाजूस असे निवासमंडप झांकण्यासाठी त्याच्या दोहों
बाजूस लंबते ठेवावे. १४ तंबूसाठी तांबडा रंग
दिलेल्या मेंढ्यांच्या कातड्याचें एक आच्छादन आणि
त्यावर तहशाच्या कातड्याचें एक आच्छादन करावें.

१५ मग निवासमंडपास उभ्या लावण्यासाठी
बाभळीच्या लाकडाच्या फळ्या कराव्या. १६ प्रत्येक
फळीची लांबी दहा हात व रंदी दीड हात असावी.
१७ प्रत्येक फळी दुसरीशीं जोडावी म्हणून तिल दोनदोन
कुसें असावीं; निवासमंडपाच्या सर्व फळ्या अशाच कराव्या.
१८ निवासमंडपासाठी ज्या फळ्या तूं करिशील
त्यापैकीं वीस फळ्या दक्षिण बाजूससाठी असाव्या. १९ या
वीस फळ्यांच्या खाली लावण्यासाठी चांदीच्या चाळीस
खुरच्या बनवाव्या म्हणजे एकेका फळीच्या खाली कुसां-
साठी दोनदोन खुरच्या; २० त्याप्रमाणें निवासमंडपाच्या
दुसऱ्या म्हणजे उत्तर बाजूससाठी वीस फळ्या कराव्या;
२१ त्यांसाठी चांदीच्या चाळीस खुरच्या बनवाव्या
म्हणजे एकेका फळीच्या खाली दोन दोन खुरच्या.
२२ निवासमंडपाच्या मागल्या म्हणजे पश्चिम बाजूससाठीं
सहा फळ्या कराव्या; २३ आणि मागल्या बाजूस
निवासमंडपाच्या कोपऱ्यासाठी दोन फळ्या कराव्या.

२४ हा फळ्या खालपासून दोनदोन असून त्या दोन्ही वरच्या भागी एकेका कडीने जुळवाव्या, व दोन्ही फळ्या अशाच असाव्या; दोन्ही कोपऱ्यासाठी अशा फळ्या असाव्या. २५ आठ फळ्या व त्यांना चांदीच्या सोळा खुरच्या असाव्या, अर्थात् एकेका फळीच्या खाली दोनदोन खुरच्या असाव्या; २६ आणि बाभळीच्या लाकडाचे अडसर तयार करावे; निवासमंडपाच्या एका बाजूच्या फळ्यांसाठी पांच, २७ आणि दुसऱ्या बाजूच्या फळ्यांसाठी पांच आणि त्याच्या पश्चिमेस म्हणजे मागल्या बाजूसाठी पांच अडसर बनवावे. २८ आणि फळ्यांच्या मध्यभागी लावावयाचा मधला अडसर तंबूच्या एका शेवटापासून दुसऱ्या शेवटापर्यंत पोचेल असा असावा. २९ त्या फळ्या सोन्याने मढवाव्या आणि अडसर लावण्याच्या कड्या सोन्याच्या बनवाव्या, आणि अडसरहि सोन्याने मढवावे. ३० मी तुला पर्वतावर दाखविल्याप्रमाणे निवासमंडप उभारावा.

३१ तसेच निळ्या, जांभळ्या आणि किरमिजी रंगांच्या व कातलेल्या तळम सणाच्या मुताचा एक अंतरपट बनवावा व त्यावर चतुर कारागिराकरून करूब काढवावे; ३२ हा पट सोन्याने मढविलेल्या बाभळीच्या लाकडाच्या चार खांबांवर लटकवावा, त्याच्या आंकड्या सोन्याच्या असाव्या व ते खांब चांदीच्या चार खुरच्यांत उभे करावे. ३३ अंतरपट आंकड्यांखाली लटकवून त्याच्याआड आंतल्या बाजूस आझापटाचा कोश ठेवावा; हा अंतरपट पवित्रस्थान व परमपवित्रस्थान हीं तुम्हांकरितां अलग करील. ३४ मग परमपवित्रस्थानांत आझापटाच्या कोशावर दयासन ठेवावे. ३५ आणि त्या अंतरपटाच्या बाहेर निवासमंडपाच्या उत्तर बाजूस मेज ठेवावे व दक्षिण बाजूस मेजासमोर दीपवृक्ष ठेवावा; ३६ आणि तंबूच्या द्वारासाठीं निळ्या, जांभळ्या व किरमिजी रंगांच्या व कातलेल्या तळम सणाच्या मुताचा वेल्लुडीदार पडदा बनवावा. ३७ या पडद्यासाठीं बाभळीच्या लाकडाचे पांच खांब करावे आणि ते सोन्याने मढवावे; त्यांचे आंकडे सोन्याचे असावे आणि त्यांसाठीं पितळेच्या पांच खुरच्या ओताव्या.

१ बाभळीच्या लाकडाची पांच हात लांब २७ व पांच हात रुंद अशी एक वेदी कर; ती चौरस असून तिची उंची तीन हात असावी. २ तिच्या चारी कोपऱ्यांस चार शृंगें बनवावी; हीं शृंगें तिच्या अंगचीच असावी; ही वेदी पितळेंने मढवावी. ३ तिच्यातील राख उचलून नेण्यासाठीं पात्रें, त्याप्रमाणेंच तिच्यासाठीं पावडी, कटोरे, कांटे आणि अग्निपात्रें बनवावी; तिचीं सर्व पात्रें पितळचीं असावीं. ४ तिच्यासाठीं पितळेच्या जाळीची एक चाळण बनवावी व तिला चारी कोपऱ्यांस पितळेच्या चार कड्या लावाव्या. ५ ही चाळण वेदीच्या सभोवार कंगोऱ्याच्या खाली अशी लावावी कीं ती वेदीच्या अर्था उंची-इतकी यावी. ६ वेदीसाठीं बाभळीच्या लाकडाचे दांडे कर व ते पितळेंने मढीव. ७ ते दांडे कड्यांत घालावे म्हणजे जेव्हांजेव्हां वेदी उचलली जाईल तेव्हांतेव्हां तिच्या दोहों बाजूस ते असतील. ८ वेदी मध्ये पोकळ ठेवून व बाजूस फळ्या लावून बनवावी; पर्वतावर तुला दाखविल्याप्रमाणें ती करावी.

९ निवासमंडपाला अंगण कर; त्याच्या दक्षिण बाजूला कातलेल्या तळम सणाचे विणलेले पडदे मिळून त्यांची लांबी एका बाजूला शंभर हात असावी; १० त्यांना वीस खांब करावे आणि त्या खांबांना पितळेच्या वीस खुरच्या कराव्या; खांबांचे आंकडे आणि त्यांचीं बंधनें चांदीचीं करावीं. ११ त्याप्रमाणेंच अंगणाच्या उत्तर बाजूसहि शंभर हात लांबीचे पडदे असावे; त्यांसहि वीस खांब असून त्यांस पितळेच्या वीस खुरच्या असाव्या आणि त्या खांबांचे आंकडे व बंधनें चांदीचीं असावीं. १२ अंगणाच्या रंदीकडील भागी म्हणजे पश्चिमेकडे पन्नास हात पडदे असावे; त्यांचे खांब दहा व खुरच्याहि दहा असाव्या; १३ पूर्वेच्या बाजूस अंगणाची रंदी पन्नास हात असावी; १४ आणि अंगणाच्या द्वाराच्या एका बाजूस पंधरा हात पडदे असावे; त्यांचे खांब तीन व खुरच्या तीन असाव्या. १५ आणि द्वाराच्या दुसऱ्या बाजूस पंधरा हात पडदे असून त्यांसहि तीन खांब व तीन खुरच्या

असाव्या. १६ अंगणाच्या द्वारासाठी एक पडदा बनवावा; तो निळ्या, जांभळ्या आणि किरमिजी रंगांच्या व कातलेल्या तलम सणाच्या सुताचा वेल-बुडीदार असावा; तो वीस हात असून त्याला चार खांबे व चार खुरच्या असाव्या. १७ अंगणाच्या सभोवतालचे सर्व खांबे चांदीच्या बंधनांनी जोडिलेले असावे; त्यांचे आंकडे चांदीचे आणि खुरच्या पितळेच्या असाव्या. १८ अंगणाची लांबी शंभर हात व रुंदी सारखी पन्नास हात आणि त्याच्या कनातीची उंची पांच हात असावी; त्याची कनात कातलेल्या तलम सणाच्या सुताची असून त्याच्या खांब्याच्या खुरच्या पिनळेच्या असाव्या. १९ निवासमंडपांतील सगळे उपकरणसाहित्य, त्याच्या सर्व मेखा, आणि अंगणाच्या सर्व मेखा पितळेच्या असाव्या.

२० तू इक्ष्वाएल लोकांस अग्नी आज्ञा कर की दीप नित्य जळत राहावा म्हणून त्यांनी दीपवृक्षासाठी जंतुनाचे कुटन काढिलेले निर्मल तेल घेऊन यावे. २१ आज्ञापट्यासमोर असणाऱ्या अंतरपटाबाहेर दर्शन-मंडपांत अहरोन व त्याचे पुत्र यांनी तो दीपवृक्ष मांजपासून सक्कळपर्यंत परमेश्वरासमोर उजळण्याची व्यवस्था ठेवावी; हा इक्ष्वाएल लोकांसाठी पिढ्यान्पिढ्या निरंतरचा विधी होय.

१ तुझा भाऊ अहरोन याने याजकाच्या नात्याने माझी सेवा करावी म्हणून त्यास व त्याच्याबरोबर त्याचे पुत्र नादाब, अबीहू, एलजार व इषामार यांस इक्ष्वाएल लोकांतून आपल्या-जवळ आण; २ आणि गौरव व शोभा व्हावयासाठी तू आपला भाऊ अहरोन याच्याकरिता पवित्र वस्त्रे कर; ३ आणि जे बुद्धिमंत आहेत व ज्यांच्याठरांनी मी बुद्धीची पूर्ण प्रेरणा केली आहे त्या सर्वांस तू अहरोनाची वस्त्रे तयार करण्याची आज्ञा दे; तपेकरून तो माझ्याप्रोत्यर्थ याजकाचे काम चालविण्यासाठी पवित्र होईल. ४ त्यांनी तयार करावयाची वस्त्रे हीं: उरपट, एफोद, मगा, बुडीदार अंगरखा, मंदील व कमरबंद; हीं पवित्र वस्त्रे तुझा भाऊ अहरोन व त्याचे पुत्र यांस

करावी, अशासाठी की त्याने याजकाच्या नात्याने माझी सेवा करावी. ५ त्यांनी सोन्याचा जर आणि निळ्या, जांभळ्या व किरमिजी रंगांचे सूत व तलम सणाचे कापड घ्यावे.

६ एफोद सोन्याच्या जराचे आणि निळ्या, जांभळ्या व किरमिजी रंगांच्या सुताचे व तलम सणाच्या कापडाचे चतुर कारागिराकडून तयार करावे; ७ त्याच्या दोन खांदपट्या जोडिलेल्या असाव्या, व त्याची दोन शेवटे जोडावी; ८ एफोद बांधण्यासाठी त्याजवर कुशलेतेने विणिलेली पट्टी असते तिची बनावट त्याच्यासारखीच असून ती अखंड असावी; सोन्याच्या जराची व निळ्या, जांभळ्या व किरमिजी रंगांच्या सुताची आणि तलम सणाच्या कापडाची ती असावी. ९ मग दोन गोमेद रत्ने घेऊन त्यांवर इक्ष्वाएलच्या पुत्रांची नावे कोरावी; १० त्यांच्या नांवांपैकी सहा एका रत्नावर व बाकीची सहा दुसऱ्या रत्नावर त्यांच्या जन्मांच्या क्रमाने कोरवावी. ११ रत्नांवर खोदकाम करणाऱ्याच्या कामबाने मुद्रा खोदिली जाते त्याप्रमाणे त्या दोन्ही रत्नांवर इक्ष्वाएलच्या पुत्रांची नावे खोदवावी आणि तीं सोन्याच्या जाळीदार कोंदणांत बसवावी. १२ तीं दोन्ही रत्ने एफोदाच्या दोन्ही खांदपट्यांवर लावावी; तीं इक्ष्वाएलपुत्रांचीं स्मारकरत्ने होत, म्हणजे अहरोन त्यांची नावे परमेश्वरासमोर आपल्या दोन्ही खांद्यांवर स्मरणार्थ वागवावी.

१३ त्याप्रमाणेच सोन्याची जाळीदार कोंदणे करावी; १४ पीठ घातलेल्या दोरीसारख्या दोन सांखळ्या छद्द सोन्याच्या कराव्या आणि त्या पीठ घातलेल्या सांखळ्या त्या कोंदणांत बसवाव्या. १५ न्यायाचा उरपटहि मोठ्या चतुर कारागिराकडून तयार करावा; एफोदाप्रमाणे तो सोन्याच्या जराचा व निळ्या, जांभळ्या व किरमिजी रंगांच्या सुताचा व कातलेल्या तलम सणाच्या कापडाचा करावा. १६ तो चौरस व दुहेरी असावा आणि त्याची लांबी व रुंदी एकएक वीत असावी. १७ त्यांत रत्ने खचावी,

त्यांत रत्नांच्या वार रांगा असाव्या; पहिल्या रांगेंत खाल पुष्कराज व माणिक; १८ दुसऱ्या रांगेंत पाच, नीळमणि व हिरा; १९ तिसऱ्या रांगेंत तृणमणि, सूर्यकांत व पद्मराज; २० आणि चौथ्या रांगेंत लसणा, गोमेद व यास्के; हीं सर्व रत्नें सोन्याच्या कोंदणांत खचावीं. २१ इझाएलपुत्रांच्या नांवांच्या संख्ये- एवढीं हीं रत्नें असावीं; त्यांच्या संख्येप्रमाणें बारा नांवां असावीं; मुद्रा जशी खोदितात तसें बारा वंशांपर्कां एकेकाचें नांव एकेका रत्नावर खोदावे. २२ दोरी-सारखा पीळ घातलेल्या शुद्ध सोन्याच्या सांखळ्या उरपटावर लावाव्या. २३ उरपटावर दोन सोन्याच्या कळ्या कराव्या; त्या दोन्ही कळ्या उरपटाच्या दोन्ही शेबटांस लावाव्या. २४ उरपटाच्या शेबटांस लाविलेल्या ह्या दोन कळ्यांत पीळ घातलेल्या सोन्याच्या सांखळ्या घालाव्या. २५ पीळ घातलेल्या दोन्ही सांखळ्यांचीं दुसरीं शेबटें दोन्ही कोंदणांत जडून त्या एफोदाच्या दोन्ही खांदपट्ट्यांवर पुढल्या भागीं लावाव्या. २६ सोन्याचें आणखी दोन कोयडे करून उरपटाच्या दोन्ही शेबटांवर म्हणजे एफोदाच्या आंतल्या बाजूस असलेल्या कोरीवर लावावे. २७ याखेरीज सोन्याचें आणखी दोन कोयडे करून एफोदाच्या दोन्ही खांद-पट्ट्यांवर खालच्या बाजूस त्याच्यासमोर त्याच्या सांथाजवळ विणिलेल्या बुडीदार पट्टीवर लावावे. २८ त्या उरपटाचे कोयडे एफोदाच्या कोयड्यांला निळ्या फितीनें बांधावे; याप्रमाणें तो एफोदाच्या बुडीदार पट्टीवर राहिल, आणि त्यापासून अलग व्हावयाचा नाही. २९ अहरोन पवित्रस्थानीं प्रवेश करील तेव्हां न्यायाच्या उरपटावर, आपल्या हृदयावर, इझाएलाचीं नांवां वागवेल, त्यायोगें परमेश्वरासमोर त्यांचें स्मरण नित्य राहिल. ३० तूं न्यायाच्या उरपटांत उरीम व धुम्मीम ठेवूं आणि अहरोन परमेश्वरासमोर येईल तेव्हां ते त्याच्या हृदयावर असावे; या प्रकारें अहरोनांनं इझाएल लोकांचा न्याय आपल्या हृदयावर परमेश्वरा-समोर नित्य वागवावा.

३१ एफोदाबरोबर त्यावयाचा झगा संबंध निळ्या

रंगाचा करावा. ३२ त्याच्या मध्यभागीं डोकें घालव्या-साठीं एक भोक असावें आणि त्याच्या समोबार विलखताच्या भोकाला असतो तसा विणिलेला गोठ असावा म्हणजे झगा फाटावयाचा नाही. ३३ त्याच्या खालच्या घेरांत समोबार निळ्या. जांभळ्या व किरमिजी रंगांच्या मुताचीं डाळिंबें काडावीं आणि त्यांच्या दरम्यान समोबार सोन्याचीं घुंगरें लावावीं. ३४ म्हणजे एक सोन्याचें घुंगरूं व एक डाळिंब, पुनः एक सोन्याचें घुंगरूं व एक डाळिंब अशीं झग्याच्या खालच्या घेरांत समोबार असावीं. ३५ सेवा करण्याच्या ममर्थां तो झगा अहरोनांनं धारण करावा; जेव्हां जेव्हां तो पवित्रस्थानाच्या आंत परमेश्वरासमोर जाईल किंवा बाहेर निघेल तेव्हां तेव्हां त्या घुंगरांचा आवाज व्हावा, नाही तर तो मरेल.

३६ शुद्ध सोन्याचीं एक पट्टिका बनवावी आणि जशी मुद्रा कोरितात तशी तीवर हीं अक्षरें कोरावीं: **परमेश्वराप्रीत्यर्थं पवित्र;** ३७ आणि ती निळ्या फितीला अडकवून मंदिलाच्या पुढल्या भागीं लाविलेली असावी. ३८ ती अहरोनाच्या कपाळाला असावी, यामाठीं कीं इझाएल लोक जें कांहीं पवित्र करितील म्हणजे जितक्या पवित्र भेटी ते आणितांल त्यासंबंधाचा दोष अहरोनांनं वाहावा; ती नित्य त्याच्या कपाळाला असावी; अशांनं परमेश्वर लोकांवर प्रसन्न राहिल. ३९ अंगरखा तळम सणाचा नकशीदार विणावा; तसेंच एक मंदीलहि तळम सणाचा करावा आणि कशिदा काढिलेला एक कमरबंद करावा.

४० अहरोनाच्या पुत्रांसाठींहि अंगरखे, कमरबंद व फेटे करावे; हीं वस्त्रे गौरव व शोभा यांसाठीं करावीं. ४१ तुझा भाऊ अहरोन यास व त्याच्याबरोबर त्याच्या पुत्रांस हीं वस्त्रे लेववून अभिषेक व संस्कार करावा, आणि त्यांस पवित्र करावे म्हणजे ते माझी सेवा याजकाच्या नात्यांनं करितील. ४२ त्यांच्यासाठीं सणाचें चोळबे करावे, त्यांनीं त्यांचें अंग झांकलेलें राहिल; ते कमरपासून मांडीपर्यंत असावे; ४३ आणि अहरोन अथवा त्याचे पुत्र दर्शनसमंदापांत प्रवेश करितील व

पवित्रस्थानांत सेवा करण्यासाठी वेदीपारी जातील तेव्हा त्यांनी हे चोळणे घातलेले असावे, नाहीतर त्यांना दोष लागून ते मरतील; अहरोनाल व त्याच्या पश्चात त्याच्या वंशाला हा नियम निरंतरचा होय.

१ त्यांनी याजकाच्या नात्याने माझी सेवा करावी म्हणून त्यांस पवित्र करण्यासाठी जें तुला करावयाचें तें हें: एक गोन्हा आणि दोन निदोष मेंढे घ्यावे, २ आणि बेखमीर भाकरी, तेलंत मळलेल्या बेखमीर पोळ्या आणि तेल लावलेल्या बेखमीर चपात्या घ्याव्या; ह्या सर्व गव्हाच्या सपिठाच्या असाव्या. ३ ह्या सर्व एका टोपलीत घाल आणि तो गोन्हा व ते दोन मेंढे यांसहित ती टोपळी घेऊन ये. ४ मग अहरोन व त्याचे पुत्र यांस दर्शन-मंडपाच्या द्वारासमोर आणून झोन घाल; ५ आणि ती वस्त्रे घेऊन अहरोनाला त्याचा अंगरखा व एफोदाचा झगा घाल, त्यास एफोद व उरपट बांध आणि एफोदाचा बुडीदार पट्टा त्याच्या कमरेस बांध; ६ त्याच्या डोक्याला मंदील घाल आणि मंदिलास पवित्र मुकुट लाव. ७ मंतर अभिषेकाचें तेल त्याच्या डोडंबर ओतून त्याला अभिषेक कर. ८ मग त्याच्या पुत्रांस समीप आणून त्यांच्या अंगांत अंगरखे घाल; ९ आणि अहरोनास व त्याच्या पुत्रांस कमरवंदे बांध, त्यांच्या डोक्यास फेटे बांध; या प्रकारें ह्या निरंतरच्या विधीनें त्यांस याजकपद प्राप्त व्हावें आणि अहरोन व त्याचे पुत्र यांचा संस्कार करावा.

१० तो गोन्हा दर्शनमंडपासमोर आणवा आणि अहरोन व त्याचे पुत्र यांनी आपले हात त्याच्या शिरावर ठेकावे. ११ मग परमेश्वरासमोर दर्शनमंडपाच्या द्वारी तो गोन्हा वधावा. १२ गोन्हाचें कांहीं रक्त घेऊन तूं आपल्या अंगुळीनें तें वेदीच्या शृंगास लावावें व बाकीचें सगळें रक्त वेदीच्या पायथ्याशी ओतावें. १३ त्याच्या आंतल्यावर असलेली सगळी वपा, काळजावरील पडदा, दोन्ही गुदें व त्यावरील वपा हीं सर्व घेऊन त्यांचा वेदीवर होम करावा; १४ पण गोन्हाचें मांस, त्याचें कातडें व विष्टा हीं छावणीबाहेर नेऊन आगीत जाळवी; कारण हा पापार्पणाचा बलि होय.

१५ एक मेंढा घेऊन त्याच्या शिरावर अहरोन व त्याचे पुत्र यांनी आपले हात ठेवावे; १६ आणि तो मेंढा वघून त्याचें रक्त वेदीवर समोवार शिंपडावें; १७ मग तो मेंढा कापून त्याचे तुकडे करावे आणि त्याचीं आंतडी व पाय धुऊन तीं त्याचे तुकडे व डोकें यांबरोबर ठेवावी. १८ मग त्या सर्व मेंढ्याचा वेदीवर होम करावा; तो परमेश्वराप्रीत्यर्थ होमबलि होय. तो परमेश्वराप्रीत्यर्थ मधुर सुगंध हव्य होय.

१९ नंतर दुसरा मेंढा घेऊन त्याच्या शिरावर अहरोन व त्याचे पुत्र यांनी आपले हात ठेवावे; २० मग तो मेंढा वधावा आणि त्याचें कांहीं रक्त घेऊन अहरोन व त्याचे पुत्र यांच्या उजव्या कानाच्या शेंब्याला आणि त्यांच्या उजव्या हाताच्या व उजव्या पायाच्या अंगठ्यांला लावावें आणि बाकीचें वेदीवर समोवार शिंपडावें. २१ वेदीवरील रक्त आणि अभिषेकाचें तेल यांतलें कांहीं घेऊन अहरोनावर व त्याच्या वस्त्रांवर, तसेंच त्याच्याबरोबर त्याच्या पुत्रांवर व त्यांच्या वस्त्रांवरहि शिंपडावें; अशांनें तो व त्याचीं वस्त्रे आणि त्याच्याबरोबर त्याचे पुत्र व त्यांचीं वस्त्रे पवित्र होतील. २२ तो मेंढा संस्काराचा आहे म्हणून त्याची वपा, त्याचें चरबीदार शेषूट, त्याच्या आंतल्यां-वरील वपा व काळजावरील पडदा, दोन्ही गुदें व त्यांवर असलेली वपा आणि उजवा फरा हीं घे; २३ त्याप्रमाणेंच परमेश्वरासमोर ठेविलेल्या बेखमीर भाकरीच्या टोपलींतून एक भाकर, तेलंत मळलेल्या सपिठाची एक पोळी आणि एक चपाती घे; २४ आणि हें सर्व अहरोन व त्याचे पुत्र यांच्या हातांवर ठेव आणि हें ओवाळणीचें अर्पण म्हणून परमेश्वरासमोर ओवाळ. २५ मग त्या वस्तु त्यांच्या हातून घेऊन वेदीवरील होमबलीवर होम करावा; हा परमेश्वरासमोर मधुर सुगंध होय; हें परमेश्वराला भाषिलेंलें हव्य होय.

२६ मग अहरोनाच्या संस्कारार्थ बघिलेल्या मेंढ्याचें ऊर घेऊन ओवाळणी म्हणून परमेश्वरासमोर ओवाळ; तो तुझा हिस्सा होय; २७ आणि अहरोन व त्याचे पुत्र यांच्या संस्कारासाठी वघिलेल्या मेंढ्याचें ओवाळलेलें ऊर आणि समर्पिल्ल्या फरा हीं तूं पवित्र

करावी; २८ इशाएल लोकांकडून मिळणारा अहरोनाचा व त्याच्या पुत्रांचा हा निरंतरचा हक्क होय, कारण हा समर्पित केलेला अंश होय; हा त्यांच्याकडून इशाएलांच्या शांत्यर्पणाच्या यज्ञांपैकी परमेश्वराप्रोत्यर्थ समर्पित केलेला अंश होय.

२९ अहरोनाचीं पवित्र वस्त्रे त्याच्या पश्चात् त्याच्या पुत्रांसाठीं असावीं, ह्या वस्त्रांनिशीं त्यांचा अभिषेक व संस्कार व्हावा. ३० त्या पुत्रांपैकीं जो त्याच्या जागीं याजक होईल त्यानें पवित्रस्थानांतली सेवा करण्यासाठीं दर्शनमंडपांत दाखल होतांना हीं वस्त्रे सात दिवस परिधान केलीं पाहिजेत.

३१ संस्कारासाठीं वधिलेला मेंढा घेऊन त्याचें मांस एकव्या पवित्र जागीं शिजोव. ३२ मग अहरोन व त्याचे पुत्र यांनीं त्या मेंढ्याचें मांस आणि टोपलीतील भाकर दर्शनमंडपाच्या द्वारीं भक्षण करावी; ३३ त्यांचा संस्कार व पवित्रीकरण मांसाठीं ज्या पदार्थांनीं प्रायश्चित्तविधि करण्यांत येईल ते पदार्थ त्यांनीं खावे; पण अन्य कुळांतल्या कोणीं ते खाऊं नयेत, कारण ते पदार्थ पवित्र होत. ३४ समर्पण केलेलें कांहीं मांस किंवा भाकर सकाळपर्यंत राहिली तर तो शेष अर्पित जाऊन टाकावा; तो खाऊं नये, कारण तो पवित्र आहे.

३५ मीं तुला आज्ञापिलेल्या सर्वे गोष्टींप्रमाणें अहरोन व त्याचे पुत्र यांचें कर, आणि सात दिवसपर्यंत त्यांचा संस्कार कर. ३६ प्रायश्चित्तासाठीं पापबलि म्हणून एक गोन्हा प्रतिदिनीं बलि दे आणि वेदीसाठीं प्रायश्चित्त करून ती शुद्ध करावी आणि ती पवित्र करण्यासाठीं तिला अभिषेक करावा. ३७ सात दिवस वेदीसाठीं प्रायश्चित्त करून ती पवित्र कर म्हणजे वेदी परम पवित्र होईल; ज्याचा वेदीला स्पर्श होईल तें पवित्र होईल.

३८ वेदीवर नित्य होम करावयाचा तो असा: प्रतिदिनीं एकएक वर्षांच्या दोन कोकरांचा होम करावा. ३९ एका कोकराचा होम सार्यकाळीं आणि दुसऱ्या कोकराचा होम सार्यकाळीं करावा; ४० कुट्टन काढिलेल्या पाव हिन तेळत, एक दशमांश

माप सपीठ मिळून तें एका कोकराबरोबर अर्पावें, आणि पाव हिनभर द्राक्षारसाचें पेयार्पण करावें. ४१ दुसरे कोकरें सार्यकाळीं अर्पावें व त्याबरोबरहि सकाळच्या-प्रमाण अन्नार्पण व पेयार्पण करावें; हें परमेश्वराप्रोत्यर्थ मधुर सुगंध हव्य होय. ४२ तुमच्या पितृदानपिढ्या दर्शनमंडपाच्या द्वाराशीं परमेश्वरासमोर असाच होम-बलि नित्य अर्पावा: ह्या स्थलीं तुम्हाशीं बोलण्यासाठीं मी तुम्हांस भेटेन. ४३ या स्थलीं मी इशाएल लोकांस भेट देईन आणि माझ्या तेजांनें तें पवित्र होईल. ४४ दर्शनमंडप व वेदी मी पवित्र करीन; अहरोन व त्याचे पुत्र यांनीं याजकाच्या नात्यानें माझी सेवा करावी म्हणून त्यांसहि मी पवित्र करीन. ४५ आणि मी इशाएल लोकांमध्ये माझा निवास करीन आणि त्यांचा देव होईन. ४६ त्यांच्यामध्ये वस्ती करण्यासाठीं ज्यानें त्यांस मिसर देशांतून बाहेर काढिलें तो मी परमेश्वर त्यांचा देव आहे असें त्यांस कळेल; मी त्यांचा देव परमेश्वर आहे.

१ धूप जाळण्यासाठीं एक वेदी कर; ती ३० बाभळीच्या लाकडाची असावी. २ तिची लांबी एक हात व रुंदी एक हात अशी ती चांस असावी; आणि तिची उंची दोन हात असून तिचीं शृंगें अंगचीच असावीं. ३ त्या वेदीचा वरला भाग व तिच्या चारी बाजू आणि तिचीं शृंगें अशी ती सगळी शुद्ध सोन्यानें मढवावी; व तिला सभोवार सोन्याचा कंगोरा करावा. ४ सोन्याच्या कड्या करून त्या तिच्या कंगोऱ्याखालीं तिच्या दोन्ही अंगच्या दोन कोनांस दोन दोन लावव्या; ह्या कड्यांत वेदी उचलून नेण्याचे दांडे घालतां येतील. ५ दांडे बाभळीच्या लाकडाचे करून सोन्यानें मढवावे. ६ आज्ञापटाच्या कोशाजवळ असलेल्या पडद्यासमोर, अर्थात् आज्ञापटावरील ज्या द्यासनीं मी तुला दर्शन देत जाईन त्यासमोर ही वेदी ठेवावी. ७ ह्या वेदीवर अहरोनाचें सुगंधी हव्ययुक्त धूप जाळवा; रोज सकाळीं तो तेज्वात करील तेव्हां हा धूप त्यानें जाळवा; ८ तसाच संध्याकाळीं तो दिवे लखील तेव्हां त्यानें नित्य धूप जाळवा; हा धूप

तुम्ही पिढ्यानपिढ्या निरंतर परमेश्वरासमोर जाळीत जा. ९. तिजवर अशाकोण धूप, होमबलि, अन्नबलि, अथवा कोणत्याहि प्रकारचें पेयापेण अर्पावयाचें नाही. १०. अहरोनांनं वर्षातून एकदां तिच्या शृंगार प्रायश्चित्त करावें; पिढ्यानपिढ्या वर्षातून एकदां प्रायश्चित्तासाठीं अपिल्ल्या पापबलीच्या रूपांनं तिजसाठीं त्यांनं प्रायश्चित्त करावें; ही वेदी परमेश्वराप्रीत्यर्थं परमपवित्र होय.

११ मग परमेश्वर मोशाल्म म्हणाल्म, ११ तूं इस्राएल लोकांच्या संख्येप्रमाणें त्यांची पौजदाद करिसील तेव्हां गणनामगयीं त्यांच्यावर कांहीं मगि देऊं नये म्हणून त्यांतल्या प्रत्येकांनं आपल्या जिवाबद्दल परमेश्वराला त्या वेळीं संड द्यावा. १२ जितक्या लोकांची मोजदाद होईल तितक्यानीं पवित्रस्थानांतील शेकेलाच्या चल्नाप्रमाणें अर्धा शेकेल द्यावा (शेकेल म्हणजे वीस गेरे), हा अर्धा शेकेल परमेश्वराप्रीत्यर्थं समर्पित केलेला अंश होय. १४ वीस वर्षांच्या व त्याहून अधिक वयाच्या लोकांमध्ये ज्यांची गणना होईल त्यांतील प्रत्येकांनं परमेश्वराप्रीत्यर्थं हा अंश समर्पावा. १५ तुम्हां आपल्या जिवाबद्दल प्रायश्चित्त म्हणून परमेश्वराप्रीत्यर्थं हा अंश समर्पित कराल तेव्हां श्रीमंत लोकांनीं अर्धा शेकेलाच्यावर देऊं नये किंवा गरीब लोकांनीं त्याहून कमी देऊं नये. १६ इस्राएल लोकांपासून प्रायश्चित्ताचा पैसा घेऊन दर्शनमंडपाच्या कामास लावावा; हा पैसा इस्राएल लोकांच्या जिवाबद्दल प्रायश्चित्त दिल्याचें स्मारक म्हणून त्यांच्याप्रीत्यर्थं परमेश्वरासमोर राहिल.

१७ मग परमेश्वरानं मोशाल्म मागिल्लें, १८ तूं धुष्यासाठीं पितळेचें एक गंगाळ बनवावें; त्याल्ल पितळेची बैठक करावी; तें दर्शनमंडप आणि वेदी यांच्या दरम्यान ठेवून त्यांत पाणी भरावें. १९ अहरोन आणि त्याचे पुत्र यांनीं आपले हातपाय त्यांत धुवावे; २० दर्शनमंडपांत प्रवेश करण्यापूर्वीं आणि वेदीपाशीं सेवा करण्यास म्हणजे परमेश्वराप्रीत्यर्थं हव्य जाल्ल्याबसत जातेवेळीं त्यांनीं आपले हातपाय पाण्यांनं धुवावे,

नाहीं तर ते मरतील; २१ या प्रकारें त्यांनीं हातपाय धुवावे, नाहीं तर ते मरतील; अहरोन आणि त्याचे वंशज यांच्यासाठीं पिढ्यानपिढ्या हा निरंतरचा विधि व्हावा.

२२ मग परमेश्वरानं मोशाल्म सांगितलें कीं २३ तूं मुख्यमुख्य मसाले घे, म्हणजे पवित्रस्थानांतल्या चल्नाप्रमाणें पांचशें शेकेल निभेंळ गंधरस, त्याच्या निम्मे म्हणजे अर्डीचशें शेकेल सुगंधी दालचिनी, अर्डीचशें शेकेल सुगंधी बच, २४ पांचशें शेकेल तज, आणि एक हिनभर जैतुनाचें तेल हीं घेऊन, २५ त्यांचें अभिषेकाचें पवित्र तेल म्हणजे गंध्याच्या रीतीप्रमाणें मिश्र केलेलें सुगंधी तेल तयार कर: हें अभिषेकाचें पवित्र तेल होय. २६ या तेलानें दर्शनमंडप व आज्ञापटाचा कोस, २७ मेज व त्याबसिल सर्व सामान, दीपवृक्ष, व त्याचीं उपकरणें, धूपवेदी, २८ होमवेदी व तिचें सर्व सामान व बैठकीसह गंगाळ यांस अभिषेक करावा. २९ त्यांस पवित्र करावें म्हणजे नी परमपवित्र ठरतील; ज्याचा स्पर्श त्यांना होईल तें पवित्र होईल. ३० आणि याजकाच्या नात्यांनं माझी सेवा करण्यासाठीं अहरोन व त्याचे पुत्र यांस अभिषेक करून पवित्र कर. ३१ इस्राएल लोकांस माझी ही अनुज्ञा सांग कीं पिढ्यानपिढ्या तुम्हांस मजप्रीत्यर्थं पवित्र अभिषेकाचें तेल हेंच असणार. ३२ हें तेल कोणाहि मनुष्याच्या अंगाला लावावयाचें नाही व या प्रकारचें मिश्रण कोणी करावयाचें नाही: हें पवित्र आहे; आणि तुम्हीं ह्याल्ल पवित्रच लेखावें. ३३ जो कोणी त्यासारखें मिश्रण तयार करील किंवा कोणा परक्यास तें लावील त्याचा स्वजनांतून उच्छेद व्हावा.

३४ मग परमेश्वर मोशाल्म म्हणाला, तूं सुगंधी मसाले म्हणजे उत्तम गंधरस, जटामांसी, गंधाबिहंजा, व निभेंळ ऊद हीं घ्यावी; हीं सर्व समभाग घ्यावी; ३५ आणि गंध्याच्या रीतीप्रमाणें लोण मिसळून निभेंळ, शुद्ध आणि पवित्र असें धूपद्रव्य तयार करावें; ३६ त्यांतलें कांहीं शुद्ध त्याची बुकनी करावी आणि

ती थोडीशी घेऊन दर्शनमंडपातील ज्या कोशापुढे मी तुम्हा दर्शन देत जाईन त्यांत ठेवावी; ती तुम्ही परम-पवित्र लेखावी. ३७ जें धूपद्रव्य तूं तयार करिशील त्यासारखें मिश्रण तुम्ही कोणी आपल्या स्वनांसाठी तयार करूं नये; हें परमेश्वराप्रीत्यर्थ पवित्र लेखावें. ३८ कोणी वास घेण्याकरितां असलें कांहीं तयार करील तर त्याचा स्वजनांतून उच्छेद व्हावा.

३१ १ मग परमेश्वरानें मोशाला म्हटलें, २ पाहा, मीं यहुदावांशांतील उरीचा पुत्र व हूरचा नातू बसालेल याला नांव घेऊन बोलाविलें आहे; ३ देवाच्या आत्म्यांन मीं त्यास परिपूर्ण करून अकल, बुद्धि, ज्ञान आणि सर्व तन्हेचें कसब हीं दिलीं आहेत; ४ तो कलाकुसरीचीं कामें करील, सोनें, रुपें व पितळ यांचीं कामें करील, ५ जडावासाठीं रत्नांस पैलू पाडील, लाकडाचें नकशीकाम करील आणि अशा सर्व प्रकारचीं कारागिरीचीं कामें करील; ६ आणि पाहा, त्याच्या जोडीस मीं दानवंशांतील अहिसामाखाचा पुत्र अहलियाब यास नेमिलें आहे; एवढेंच नव्हे तर जितके म्हणून बुद्धिमान् आहेत त्या सर्वांच्या हृदयांत मीं बुद्धि ठेविली आहे, ती यासाठीं कीं ज्या ज्या गोष्टीसंबंधानें मीं तुला आज्ञा केली आहे त्या त्या सर्व त्यांनीं कराव्या; ७ म्हणजे दर्शनमंडप, आज्ञापट आणि त्यावरील दयासन आणि तंबूचें सर्व सामान, ८ मेज व त्यावरील सर्व सामान, शुद्ध दीपवृक्ष व त्याचीं सर्व उपकरणें, धूपवेदी, ९ होमवेदी व तिचें सर्व सामान आणि गंगाळ व त्याची वैठक, १० सेवेसाठीं विणिलेलीं तलम वळें आणि बाजकाचें काम चालविण्यासाठीं अहरोन याजकाचीं पवित्र वळें, त्याच्या पुत्रांचीं वळें, ११ अभिषेकाचें तेल व पवित्रस्थानासाठीं सुगंधी द्रव्यांचा धूप या सर्वांच्या संबधानें मीं तुला आज्ञा दिली आहे त्याप्रमाणें तें करितील.

१२ मग परमेश्वर मोशाला म्हणाला, १३ तूं इस्राएल लोकांस आणखी असें सांग कीं, तुम्हीं माझे शब्दाच अवश्य पाळवे, कारण तुमच्या पिढ्यानपिढ्या

माझ्यातुमच्यामध्ये ही एक खण ठरली आहे; यावरून हें कळवें कीं तुम्हांस पवित्र करणारा मी परमेश्वर आहे, १४ म्हणून तुम्ही शब्दाच पाळवा; तो तुम्हांकरितां पवित्र आहे; जो कोणी तो भ्रष्ट करील त्याला अवश्य मारून टाकावें; जो कोणी त्या दिवशीं कांहीं काम करील त्याचा स्वजनांतून अवश्य उच्छेद व्हावा. १५ सहा दिवस काम करावें, पण सातवा दिवस, तुम्हांला परमेश्वराप्रीत्यर्थ पवित्र दिवस, परम विश्रामाचा शब्दाच होय; कोणी शब्दाच दिवशीं कांहीं काम करील तर त्याला अवश्य ठार मारावें. १६ इस्राएल लोकांनीं शब्दाच पाळवा; हा निरंतरचा करार समजून तो पिढ्यानपिढ्या पाळवा. १७ माझ्यामध्ये व इस्राएल लोकांमध्ये ही निरंतरची खण होय; कारण परमेश्वरानें सहा दिवसांत आकाश व पृथ्वी उत्पन्न करून सातव्या दिवशीं विश्रान्ति घेतली आणि भ्रमपरिहार केल्या.

१८ परमेश्वरानें मोशानेकर सीनाय पर्वतावर हें सर्व भाषण केल्यानंतर आपल्या बोटांनं लिहिलेले पाषाणाचे दोन आज्ञापट त्याला दिले.

३२ १ मोशाला पर्वतावरून उतरण्यास बिलंब लागला असें लोकांनीं पाहिलें तेव्हां ते अहरोनास भोवतीं जमून त्यास म्हणाले, ऊठ, आमच्या पुढें चालतील असें तेच आज्ञासाठीं बनीव; कारण आज्ञांस मिसर देशांतून बाहेर आणणारा मनुष्य मोशे याचें काय झालें हे आज्ञांस कळत नाहीं. २ तेव्हां अहरोनानें त्यांस सांगितलें कीं तुमच्या क्रिया, पुत्र व कन्या यांच्या कानांत सोन्याचीं कुंडलें आहेत तीं काढून मजकडे घेऊन ना. ३ मग सर्व लोकांनीं आपल्या कानांतील सोन्याचीं कुंडलें काढून अहरोनाकडे आणिलीं. ४ त्याने ती त्यांच्या हातून घेऊन त्यांचें एक वासुदें ओतून त्यास कोरणीनं कोरिलें; तेव्हां ते म्हणूं लागले कीं, हे इस्राएल, ज्या देवांनीं तुम्हें मिसर देशांतून सोडवून आणिलें आहे तेच हे तुझे देव. ५ हें पाहून अहरोनानें त्याच्यापुढें एक वेदी बांधिली आणि जाहीर केलें कीं उषां परमेश्वराप्रीत्यर्थ

उत्सव करावयाचा आहे. ६ म्हणून दुसरे दिवशी लोकांनी पहाटेस उठून होमबलि अर्पिले आणि झोत्यर्पणें आणिलें; मग ते खासलाच्यालय बसले आणि उठून खेळू लागले.

७ तेव्हां परमेश्वर मोशाला म्हणाला, चक, खाली उतर, कारण ज्या तुझ्या लोकांस तूं मिसर देशांतून आणिलें ते बिचडले आहेत; ८ ज्या मार्गानें त्यांनीं जावें म्हणून मी त्यांस आह्णपिलें होतें तो मार्ग लवकरच सोडून ते बहकून गेले आहेत; त्यांनीं एक ओतीव वासरूं करून त्याची पूजाअर्चा केली व त्यास बलि अर्पण केले आणि, हे दृशाएला, ज्यांनीं तुला मिसर देशांतून सोडवून आणिलें आहे तेच हे तुझे देव असें ते म्हणू लागले आहेत. ९ मग परमेश्वरानें मोशाला म्हटलें, मी या लोकांस पाहून चुकलों आहे, हे केवळ ताठ मानेचे लोक आहेत: १० तर आतां मला आड येऊ नको: मी आपला कोप त्यांजवर भडकवून त्यांस भस्म करितों आणि तुझेंच एक मोठें राष्ट्र करितों. ११ तेव्हां मोशे आपला देव परमेश्वर याची काकळत करून म्हणाला, हे परमेश्वरा, तूं आपल्या लोकांस महत्सामर्थ्यानें व भुजबलानें मिसर देशांतून सोडवून बाहेर आणिलें त्यांजवर तुझा कोप कां भडकवा? १२ त्यांस पहाडामध्यें मारून टाकावें आणि धरित्रीवरून त्यांस नष्ट करावें म्हणून त्यांस मिसर देशांतून परमेश्वरानें बाहेर काडिलें असें मिसरी लोकांनीं कां बोलवें? आपल्या तीव्र कोपापासून निवृत्त हो, आणि आपल्या लोकांवर अरिष्टें आणण्याचें तूं योजिलें आहे त्यापासून परावृत्त हो. १३ तुझे दास अत्राहाम, इसहाक व दृशाएल यांची आठवण कर: तूं त्यांस स्वतांची शपथ बाहून सांगितलें होतें कीं मी तुमची स्वतःची आकाशातील ताऱ्यांसारखी बहुगुणित करीन, आणि ज्या ह्यां देशाविषयीं मीं तुम्हास सांगितलें तो अवघा तुमच्या संततीस देईन आणि ती त्याची निरंतरची वतनदार होईल. १४ तेव्हां मी आपल्या लोकांचें अनिष्ट करीन असें जें परमेश्वर म्हणाला होता त्यापासून तो परावृत्त झाला.

१५ मग मोशे मार्गे फिरून आपल्या हातीं आह्ण-

पदांच्या त्या दोन पाव्या घेऊन डोंगरावरून खाली उतरला; त्या पाव्यांवर पुढल्या व मागल्या अशा दोहों बाजूस लिहिलें होतें. १६ ह्या पाव्या देवकृत होत्या आणि त्यांवर खोदलेला लेख देवानें लिहिलेला होता. १७ यहोशवानें लोकांचा मलबला ऐकला तेव्हां तो मोशास म्हणाला, छावणीत रणशब्द ऐकू येत आहे. १८ तो म्हणाला, हा शब्द होत आहे तो विजय पावलेल्यांचा नव्हे अथवा पराभव पावलेल्यांचाहि नव्हे, तर माझ्या कानीं पडत आहे तो गाणाऱ्यांचा ज्वनि आहे. १९ मोशे छावणीजवळ येऊन पोहोचल्यावर तें वासरूं व नाचणारे लोक त्याच्या दृष्टीस पडले, तेव्हां त्याचा राग भडकला आणि त्यानें आपल्या हातातल्या पाव्या पर्वताच्या तळाशीं फेकून फोडून टाकिल्या. २० तसेंच त्यांनीं बनविलेलें तें वासरूं घेऊन त्यानें अर्घीत टाकिलें व त्याचा कुटन चुरा केला; तो त्यानें पाण्यावर टाकिला व तें पाणी त्यानें दृशाएल लोकांस प्यावयास लाविलें.

२१ तेव्हां मोशे अहरोनास म्हणाला, तूं या लोकांस एवढ्या पातकांत घातलें असें यांनीं तुझें काय केलें होतें? २२ अहरोन म्हणाला, माझ्या स्वामीचा कोप मजवर न व्हावा; या लोकांची प्रवृत्ति पापाकडे आहे, हें आपणाला ठळकच आहे. २३ त्यांनीं मला सांगितलें कीं आमच्या पुढें चालतील असे देव आम्हांसाठीं बनीव; कारण आम्हांस मिसर देशांतून बाहेर आणणारा मनुष्य मोशे याचें काय झालें तें आम्हांस कळत नाहीं. २४ मी त्यांस सांगितलें, ज्या कोणजवळ सोनें असेल त्यानें तें काढून मला द्यावें; त्याप्रमाणें त्यांनीं तें मला दिलें; तें मीं अर्घीत टाकिलें तो त्यांतून हें वासरूं बाहेर आलें.

२५ मोशानें पाहिलें कीं हे लोक बेल्गामी झाले आहेत; अहरोनानें त्यांस बेल्गामी होऊं दिलें यमुळें ते शत्रूंच्या उपहासास पात्र झाले. २६ तेव्हां तो छावणीच्या प्रवेशस्थानाशीं उभा राहून म्हणाला, परमेश्वराच्या पक्षाचा जो कोणी असेल त्यानें मजकडे यावें. तेव्हां लेवी वंशांतले सर्ब लोक त्याच्या-

जबळ जमा झाले. २७ तो त्यांस म्हणाला, इस्राएलाचा देव परमेश्वर म्हणतो कीं तुम्ही प्रत्येक आपल्या कमरेस तरबार लटकवा आणि छावणीच्या ह्या प्रवेशद्वारापासून त्या प्रवेशद्वारापर्यंत सर्वत्र फिरून आपले बंधु, सोबती, शेजारी, या सर्व माणसांचा वध करा. २८ मोशाच्या आज्ञेप्रमाणें लेवी वंशाच्या लोकांनीं केले आणि त्या दिवशीं अजमासें तीन हजार लोक पडले. २९ मग मोशे म्हणाला, परमेश्वराप्रीत्यर्थ आपणाला समर्पण करून हरएक पुढ्यानें आपला पुत्र असो किंवा बंधु असो, त्याजवर चालून जावें म्हणजे परमेश्वर आज रोजीं तुम्हांस बरदान देईल.

३० दुसरे दिवशीं मोशे लोकांस म्हणाला कीं तुम्ही हें घोर पातक केले आहे, तरी मी आतां परमेश्वराकडे जातो; मला तुमच्या पापाचें कदाचित् प्रायश्चित्त करितां येईल. ३१ मोशे परमेश्वरकडे परत जाऊन म्हणाला, हाय ! हाय ! या लोकांनीं घोर पातक केले; यांनीं आपल्यासाठीं सोन्याचे देव बनविले. ३२ तरी आतां तूं त्यांच्या पातकाची क्षमा करिशील तर; न करिशील तर तूं लिहिलेल्या वहीतून मला काढून टाक. ३३ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, ज्या कोणीं मजविषद्ध पातक केले आहे त्यालाच मी आपल्या वहीतून काढून टाकणार. ३४ आतां तूं जा, ज्या स्थलाविषयीं मी तुला सांगितले आहे तिजुडे त्यांस घेऊन जा; पाहा, माझा दूत तुझ्यापुढें चालेल, तरी ज्या दिवशीं मी झडती घेईन त्या दिवशीं त्यांच्या पापाबद्दल त्यांचा समाचार घेईन. ३५ अहरोनानें बनविलेले वासरुं लोकांनींच बनविले होते, म्हणून परमेश्वरानें त्यांस ताडण केले.

१ मग परमेश्वरानें मोशास सांगितले, तूं आणि जे लोक तूं मिसर देशांतून आणिले आहेत ते, येथून निघून मार्गस्थ व्हा; व जो देश तुझ्या संततीस देईन असें अब्राहाम, इसहाक व याकोब यांस मी शपथपूर्वक सांगितले होते, त्या देशाप्रत जा; २ मी तुझ्यापुढें एक दूत पाठवून आणि कनानी, अमोरी, हिती, परिज्जी, हिव्वी

आणि यबूसी यांस मी घालवून देईन; ३ दुधापघाचे प्रवाह वाहत आहेत त्या देशाप्रत तूं जा; तथापि तुम्ही ताठ मानेचे लोक असल्यामुळे मी तुम्हांबरोबर जाणार नाही; गेलों तर मार्गांत मी तुम्हाला भस्म करीन. ४ लोकांनीं हें वाईट वर्तमान ऐकलें तेव्हां ते विलाप करू लागले; व कोणीहि आपले अलंकार व भूषणें त्याला नाही. ५ परमेश्वर मोशास म्हणाला, तूं इस्राएल लोकांस सांग कीं तुम्ही ताठ मानेचे लोक आहां: मी एक पळभर तुम्हांबरोबर असलों तर मी तुम्हांस भस्म करीन; म्हणून तुम्ही आपली भूषणें आपल्या अंगावरून उतरून ठेवा, म्हणजे तुमचें काय करावें तें मी पाहीन. ६ ह्यामुळे होरेब पर्वतापासून पुढें इस्राएल लोक भूषणविरहित राहिले.

७ मोशे छावणीबाहेर बऱ्याच अंतरावर तंबू नेऊन उभा करी; व त्यास तो दर्शनमंडप म्हणे. कोणाला परमेश्वरापाशीं कांहीं विचारावयाचें असलें म्हणजे तो छावणीबाहेरील त्या दर्शनमंडपाकडे जाई. ८ असें होई कीं जेव्हां मोशे त्या मंडपाकडे जाई तेव्हां सर्व लोक उठून आपल्या आपल्या तंबूच्या दारांत उभे राहत आणि तो मंडपांत प्रवेश करीपर्यंत त्याजकडे नजर लावीत ९ मोशे मंडपांत प्रवेश करी तेव्हां मेघस्तंभ उतरून मंडपाच्या दारीं उभा राही, आणि परमेश्वर मोशाशी भाषण करी. १० त्या मंडपाच्या दाराशीं मेघस्तंभ उभा आहे असें सर्व लोक पाहत तेव्हां ते सगळे उठून आपआपल्या तंबूच्या दाराशीं दंडवत घालीत ११ कोणीं आपल्या मित्राशीं भाषण करावें तस परमेश्वर मोशाशीं समोरासमोर भाषण करी. मोशे छावणीकडे पळत येत असे, तरी त्याचा सेवक नूनाच पुत्र यहोशवा हा तरुण फुसक मंडप सोडून बाहेर येत नसे.

१२ मोशे परमेश्वरास म्हणाला, हें पाहा, तूं मला म्हणतोस कीं या लोकांस घेऊन जा; पण तूं मजबरोबर कोणतस पाठवणार हें मला तूं जणून कळविले नाही; तरी तूं म्हटलें आहे कीं तुमंस नसून मला परिचित आहे; आणि तुजवर माझी कृपादृष्टि आहे. १३ ह्याकरितां मजवर तुम्ही कृपादृष्टि असली तर मला तुसे मार्ग

दाखीव, म्हणजे तुझी मला ओळख घडेल आणि त्यामुळे तुझी कृपादृष्टि मजवर होईल; पाहा, हे राष्ट्र तुझी प्रजा आहे. १४ परमेश्वर म्हणाला, मी प्रत्यक्ष येईन आणि तुला विभ्रंशिते देईन. १५ तो त्यास म्हणाला, तू प्रत्यक्ष येत नसलास तर आम्हांस येवून पुढे नेऊ नको. १६ तुझी कृपादृष्टि मजवर व तुझ्या प्रजेवर झाली आहे हे समजावे कशावरून? तू आम्हांकरो- वर आल्याने मी व तुझे प्रजाजन पृथ्वीवरील इतर सर्व लोकांहून वेगळे झालो आहो यावरूनच तें सम- जावयाचें ना?

१७ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, तुझ्या म्हणण्याप्रमाणें हेंहि मी करीन; कारण माझी कृपादृष्टि तुजवर झाली आहे आणि तुझें नांव मला परिचित आहे. १८ तो म्हणाला, कृपा करून मला तुझें तेज दाखीव. १९ तो म्हणाला; माझे सर्व सौंदर्य तुझ्यापुढें चालवीन; तुझ्या- सन्मुख परमेश्वराच्या नामाची मी घोषणा करीन; ज्यावर कृपा करावीसें वाटेले त्याजवर मी कृपा करीन आणि ज्वावर दया करावीसें वाटेले त्याजवर दया करीन. २० आणखी तो म्हणाला कीं तू माझे मुख पाहूं शक- षार नाहीस, कारण माझे मुख पाहून कोणी मनुष्य जीवित राहावयाचा नाही. २१ परमेश्वर म्हणाला, मजजवळ एक जागा आहे; येथें या खडकावर उभा राहा; २२ असें घडेल कीं, माझे तेज जवळून चालेल अमतां मी तुला खडकाच्या भेगेत ठेवीन; मी निघून जाईपर्यंत आपल्या हातानें तुला धाकीन; २३ मग मी आपला हात काढून घेईन आणि तुला पाठमोरा दितेन; पण माझे मुख दिसावयाचें नाही.

१ परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें, पहिल्या ३४ पाठ्यांसारख्या दोन दगडी पाठ्या घडून तयार कर म्हणजे तू फोडून टाकिलेल्या पहिल्या पाठ्यांवर जीं बचनें होती तीं मीं त्यांवर लिहीन. २ तू पहाटेस तयार होऊन सीनाव पर्वतावर चडून ये आणि पर्वतखिऱ्यावर माझ्यासमोर दाखल हो. ३ तुझ्याबरोबर कोणी चडून येऊं नये; सगळ्या पर्वतावर कोणी मनुष्य दिसतां कामा नये, तसेंच

शेरवेंडेडें व गुरेंडोरें यांस बॅमराच्या कडेला वरू देऊं नये. ४ तेव्हां मोशानें पहिल्या पाठ्यांसारख्याच दोन दगडी पाठ्या घडिल्या आणि सकाळींच उठून त्या हातीं घेऊन परमेश्वराच्या आदेशप्रमाणें तो सीनाव पर्वतावर चडून गेला. ५ तेव्हां परमेश्वर मेघाद्वारे उतरला व तेथें त्याजपाशीं उभा राहिल, आणि त्यानें परमेश्वरनामाची घोषणा केली. ६ परमेश्वर त्याच्या समोरून अशी घोषणा करित गेला: परमेश्वर, परमे- श्वर, दयाळू व कनवाळू देव, मंदकोध, दयेचा व सत्याचा सागर, ७ हजारों जणांवर दया करणारा, अधर्म, अपराध व पाप यांची क्षमा करणारा, मुळीच गय न करणारा, असा तो वडिल्यांच्या अधर्माबद्दल पुत्रपौत्रांचा तिसऱ्या व चौथ्या पिढीपर्यंतहि समाचार घेतो. ८ तेव्हां मोशानें त्वरा करून भूमीपर्यंत खून नमन केलें; ९ आणि तो म्हणाला, हे प्रभू, तुझी मजवर आतां कृपादृष्टि झाली असेल तर प्रभूनें आम्हांकरोबर चालावे; हे लोक तर ताठ मानेचे आहेत; तथापि आमचा अधर्म व पाप यांची क्षमा कर व आम्हांस आपली मिरास समजून आमचा अंगीकार कर.

१० देव म्हणाला, पाहा, मी एक करार करितों; तुझ्या सर्व लोकांदेखत मी अशीं अद्भुत कृत्यें करीन कीं तशीं सर्व पृथ्वीभर कोणत्याहि राष्ट्रांत झालीं नाहींत; ज्या लोकांमध्ये तू राहशील ते सगळे परमेश्वराची कृति पाहतील, कारण जें मी तुझ्यासाठीं करणार आहे तें भयावह आहे. ११ जी आज्ञा मी आज तुला देत आहे ती तुला अवश्य पाळिली पाहिजे; पाहा, मी तुझ्यासमोरून अमोरी, कनानी, हिती, परिउजी, हिथी आणि यबूसी या लोकांस घालवितों. १२ तू सावध ऐस; ज्या देशीं तू जात आहेस तेथल्या रहिवाऱ्यांशीं कांहीं करारभदार करूं नको, केळस तर तो तुला पाश होईल; १३ त्यांच्या वेधा पाहून टक्का, त्यांचे स्तंभ फोडून टाका, त्यांच्या अशेरा मूर्तींचा भंग करा; १४ कारण तुला दुसऱ्या कोणत्याहि देवाची भक्ति करावयाची नाही, कां कीं ज्याचें नाम

१ अर्थः पाठ्यांवर.

ईर्ष्यावान् असे आहे, तो परमेश्वर ईर्ष्यावान् देव होय; १५ संभाळ, देशातील रहिवास्यांशी तुला करारमदार करिता कामा नये; नाहीतर ते व्यभिचारी मतीने आपल्या देवांच्यासमोर लागून त्यांस बलिदान करितील, आणि त्यांतल्या कोणी तुला बोलविले असतां तूं त्यांच्या बलिदानांतले कांहीं खाशील, १६ त्यांच्या कन्यांपैकी कोणी तूं आपल्या पुत्रांकरितां बायका करिशील, आणि त्यांच्या कन्या व्यभिचारी मतीने आपल्या देवांमार्गे जातील आणि तुझ्या पुत्रांस व्यभिचारी बुद्धीने त्यांच्या नादी लावतील. १७ तूं आपल्यासाठीं ओतीव देव करूं नको.

१८ बेखमीर भाकरीचा सण पाळ. माझ्या आह्वास अनुसरून अबीब महिन्याच्या नियमित समयी सात दिवसपर्यंत तूं बेखमीर भाकरी खावी, कारण अबीब महिन्यांत तूं मिसर देशांतून बाहेर निघालास. १९ प्रत्येक प्रथम जन्मलेल्या माझा आहे; तुझ्या गुरांदारांपैकी बैलाचे व मेंढराचे प्रथम नरवत्स माझे आहेत. २० गाढवाच्या प्रथम वत्साबद्दल कोकरू देऊन तो सोडवावा; तूं तो सोडविणार नसलास तर त्याची मान मोडावी. आपल्या सर्व प्रथम जन्मलेल्या पुत्रांबद्दल खंड भरावा. कोणी रिक्तहस्ते माझ्या दर्शनास येऊं नये.

२१ सहा दिवस तूं आपलें कामकाज कर व सातव्या दिवशी विसावा घे; नांगरणीच्या व हंगामाच्या समयीहि विसावा घे. २२ तूं सप्ताहाचा सण म्हणजे गव्हाच्या हंगामाच्या प्रथम पिकाचा सण पाळवा. तसेंच वर्षजखेर संभवाचा सण पाळवा. २३ वर्षांतून तीन वेळां तुझ्यांतल्या सर्व पुत्रांनीं इस्राएलाचा देव प्रभु परमेश्वर याचें दर्शन घ्यावें. २४ मी तर परराष्ट्रांस तुझ्यापुढून घालवून देईन व तुझी सरहद्द वाढवीन आणि वर्षांतून तीन वेळां तूं आपला देव परमेश्वर याचें दर्शन घेण्यास जाशील तेव्हां कोणी तुझ्या भूमीचा अभिलाष करणार नाही.

२५ माझ्या यज्ञबलीचें रक्त खमिराच्या भाकरीसह अर्पू नये आणि वल्हाडण सर्गांतल्या यज्ञबलींतलें कांहींएक सकाळपर्यंत राहूं देऊं नये. २६ आपल्या

जमिनीतील पहिल्या पिकाचा पहिला हिस्सा आपला देव परमेश्वर याच्या मंदिरीं आणावा. करडास त्याच्या आईच्या दुधांत शिजवूं नको.

२७ मग परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें कीं हीं वचनें लिहून ठेव, कारण याच वचनांस अनुसरून मीं तुझ्याशीं व इस्राएल लोकांशीं करार केला आहे. २८ मोशे तेथें परमेश्वरासमीप चाळीस दिवस व चाळीस रात्री होता, तेवढ्या अवधीत त्यानें अन्नोदकाचें सेवन केलें नाही, आणि त्या पात्र्यांवर त्यानें कराऱाचीं वचनें म्हणजे दहा आज्ञा लिहून काढिल्या.

२९ मोशे आज्ञापटाच्या दोन्ही पात्र्या हातीं घेऊन सीनाय पर्वतावरून उतरून येत असतां त्याच्या चेहऱ्यांतून, परमेश्वराशीं भाषण केल्यामुळे, तेजाचे किरण निघत होते, याचें त्याला भान नव्हतें.

३० मोशाच्या चेहऱ्यांतून तेजाचे किरण निघत आहेत असें अहरोनानें व सर्व इस्राएल लोकांनीं पाहिलें तेव्हां ते त्याच्याजवळ जावयास भ्याले. ३१ मग मोशानें अहरोन व मंडळीचे प्रमुख यांना बोलविलें तेव्हां ते सर्व त्याजकडे परत आले आणि मोशे त्यांजशीं भाषण करूं लागला. ३२ नंतर सर्व इस्राएल लोक जवळ आले आणि जें कांहीं सीनाय पर्वतावर परमेश्वरानें त्यास सांगितलें होतें तें सगळें त्यानें त्यांम आज्ञापिलें.

३३ मोशानें त्यांजशीं बोलणें संपविण्यावर आपल्या तोंडावर आच्छादन घातलें; ३४ पण मोशे परमेश्वराशीं भाषण करण्यास त्याजसमोर आंत जाई तेव्हां तो बाहेर येईपर्यंत आपल्या तोंडावरलें आच्छादन काढीत असे; आणि बाहेर येऊन जीं कांहीं आज्ञा त्याला होई ती तो इस्राएल लोकांस सांगत असे. ३५ इस्राएल लोक मोशाच्या तोंडाकडे पाहत तों त्याच्या त्वचेंतून तेजाचे किरण निघतांना दिसत; परमेश्वराशीं संभाषण करण्यास मोशे आंत जाईपर्यंत तो आपल्या तोंडावर आच्छादन घालीत असे.

१ मोशानें इस्राएल लोकांची समळी मंडळी ३५ जमवूं त्यांस म्हटले, ज्या गोष्टी करण्याविषयी परमेश्वरानें आज्ञा केली आहे त्या ह्या : २ सहा

दिवस काम करावें, पण सातवा दिवस तुम्हांला पवित्र दिवस, परमेश्वराप्रीत्यर्थ परमविभ्रामाचा दिवस शब्दाच होय; त्या दिवशी जो कोणी काम करील त्यास जिवें मारावें. ३ शब्दाच दिवशी तुम्हीं आपल्या घरी विस्तव घेऊन ये.

४ मोशे इस्राएल लोकांच्या सर्व मंडळीस म्हणाला, परमेश्वरानें आज्ञा दिली ती ही: ५ तुम्हीं आपल्याकडचें अर्पण परमेश्वराप्रीत्यर्थ आणावें; ज्याची मनापासून इच्छा असेल त्यानें परमेश्वरासाठीं अर्पण आणावें; सोने, रत्ने, पितळ; ६ निळ्या, जांभळ्या व किरमिजी रंगाचें सूत व तळम सणाचें कापड, बकऱ्यांचे केस, तांबडा रंग दिलेलीं कातडी व तडशाचीं कातडी, बामळीचें लकूड, ८ शिब्याचें तेल, अभिषेकाच्या तेलसाठीं आणि सुगंधी धुपासाठीं मसाले, ९ एफोद व उरपट यांत खचण्यासाठीं गोमेदमणी आणि इतर रत्ने आणावी; १० आणि तुमच्यापैकीं जे कोणी सुबुद्ध हृदयाचे असतील त्या सर्वांनी येऊन ज्या ज्या वस्तु करण्याची आज्ञा परमेश्वरानें दिली आहे त्या सर्व तयार कराव्या; त्या ह्या: ११ निवासमंडप, त्याचा तंबू व त्यावरील आच्छादन, त्याचे आंकडे, फळ्या, अडसर, खांब व झुरच्या; १२ कोश व त्याचे दांडे, द्यासन व अंतरपट; १३ मेज व त्याचे दांडे, त्यावरील सर्व पात्रे व समर्पित केलेली भाकर; १४ प्रकाशासाठीं दीपवृक्ष व त्याचीं उपकरणें, दिवे आणि दिव्याचें तेल; १५ धूपवेदी, तिचे दांडे, अभिषेकाचें तेल, सुगंधी धूप, निवासमंडपाच्या दारासाठीं द्वारपट; १६ होमवेदी व तिची पितळेची जाळी, दांडे व तिचें इतर साहित्य, गंगाळ व त्याची बैठक; १७ अंगणाचे पडदे, त्याचे खांब व झुरच्या व अंगणाच्या प्रवेशदारासाठीं पडदे; १८ निवासमंडप व अंगण यांसाठीं मेखा व तणाने; १९ पवित्रस्थानांत सेवा करण्यासाठीं उत्तम विणिलेलीं वस्त्रे व याजकाचें काम करण्यासाठीं अहरोन याजकाचीं पवित्र वस्त्रे आणि त्याच्या पुत्रांचीं वस्त्रे.

२० मग इस्राएल लोकांची सर्व मंडळी मोशासमोरून निघून गेली. २१ ज्याच्या अंतःकरणांत स्फूर्ति

झाली व ज्या कोणाची मनःपूर्वक इच्छा झाली त्यानें दर्शनमंडपाचें काम, त्यांतोल सगळी सेवा आणि पवित्र वस्त्रे यांप्रीत्यर्थ परमेश्वराला अर्पण आणिलें. २२ ज्यांना ज्यांना मनापासून इच्छा झाली ते सगळे स्त्रीपुरुष आले, त्यांनी नया, कुंडलें, मुद्रिका, कंकणें असे सोन्याचे सर्व प्रकारचे दागिने आणिले; परमेश्वराला सुवर्णांर्पण करणारा प्रत्येक मनुष्याह आला. २३ निळ्या, जांभळ्या व किरमिजी रंगाचें सूत व तळम सणाचें कापड, बकऱ्यांचे केस, तांबडा रंग दिलेली मंडपाची कातडी व तडशाची कातडी ज्या प्रत्येक पुरुषापाशी होती ती ते घेऊन आले. २४ चांदी व पितळ यांचें अर्पण करणाऱ्या प्रत्येकानें परमेश्वराप्रीत्यर्थ अर्पण आणिलीं आणि सेवेच्या कामासाठीं उपयोगी पडावयाजोगे बामळीचें लकूड ज्या प्रत्येक पुरुषापाशी होतें तें तो घेऊन आला. २५ ज्या जिया सुबुद्ध हृदयाच्या होत्या त्या सर्वांनी निळ्या, जांभळ्या व किरमिजी रंगाचें सूत आणि तळम सणाचें कापड आपल्या हातांनीं विणिलें होतें तें आणिलें; २६ आणि ज्या जियांच्या हृदयाला स्फूर्ति होऊन त्यांस बुद्धि झाली त्या सर्वांनीं बकऱ्यांचे केस विणिले. २७ सरदारमंडळीनें एफोद व उरपट यांत खचण्यासाठीं गोमेदमणी व इतर रत्ने, २८ आणि दिव्यासाठीं, अभिषेकासाठीं व सुगंधी धुपासाठीं मसाला व तेल आणिलें. २९ जें करण्याविषयीं परमेश्वरानें मोशाच्या द्वारे आज्ञा दिली होती त्या सर्वांसाठीं इस्राएल लोकांनी स्वसंतोषानें परमेश्वराप्रीत्यर्थ अर्पणें आणिलीं, ज्या ज्या स्त्रीपुरुषांच्या अंतःकरणांत स्फूर्ति झाली त्यांनी त्यांनीं हीं अर्पणें आणिलीं.

३० मग मोशे इस्राएल लोकांस म्हणाला, पाहा, अह्राबांशंतील उरीचा पुत्र व हूरचा नातू बसलेल यास परमेश्वरानें नांव घेऊन बोलविलें आहे; ३१ आणि त्यानें त्यास देवाच्या आत्म्यानें परिपूर्ण करून अकाल, बुद्धि, ज्ञान व सर्व तऱ्हेचें कसब हीं दिली आहेत; ३२ तो कसबकुसरीची कामे करील; सोने, रत्ने व पितळ यांचीं कामे करील; ३३ जडावासाठीं रत्नांस पैळ पावीळ; लकडाचें नकशीकाम करील आणि अशा सर्व प्रकारचीं

किरिची कामें करील. ३४ परमेश्वरानें त्याच्या
११ आणि दानवंशातील अहिसामाकाचा पुत्र अहलि-
१ याच्या ठायीं शिक्षण देण्याचें सामर्थ्य ठेविलें आहे.
१ कोरीव काम करणारे चतुर कारागीर, निळ्या,
मळ्या व किरमिजी रंगांच्या व तळम सणाच्या
स्डावर कब्रिदा काढणारे, वीणकाम करणारे, सर्व
हेचें कसबी काम करणारे व चातुर्याच्या कामाची
जना करणारे अशांचीं सर्व कारागिरीचीं कामें
प्यासाठीं हा दोषांचें हृदय अकलेनें परिपूर्ण केले आहे.

१ परमेश्वराच्या सर्व आज्ञाप्रमाणें पवित्र-
६ त्यानाच्या सेवेसाठीं सर्व त-हेचें काम कसें
करावें तें समजावें म्हणून बसालेल, अहलियाब
११ प्रत्येक सुबुद्ध मनुष्य यांच्या ठायीं परमेश्वरानें
६ व समज घातली आहे; त्यांनीं हें काम करावें.

२ नंतर बसालेल व अहलियाब यांस आणि ज्या
६ मनुष्यांच्या हृदयांत परमेश्वरानें बुद्धि घातली
११ ती व ज्यांस हें कार्य येऊन करण्याची स्फूर्ति झाली
११ ती त्यांस मोशानें बोलाविलें; ३ इस्राएल लोकांनीं
११ वेत्रस्थानाच्या सेवेसाठीं व तें बांधण्यासाठीं जें एकंदर
११ आणिलें होतें तें त्यांनीं मोशाच्या पुढून घेतलें.
११ कांनीं रोज सकाळीं आपलीं स्वसंतोषाचीं अर्पणें
११ जपानीं आणण्याचा क्रम चाळू ठेविला. ४ जे बुद्धि-
११ न् पुरुष पवित्रस्थानाचें सगळें काम करीत होते ते

११ आपआपलें काम सोडून मोशाकडे आले; ५ ते
११ झाले म्हणाले, परमेश्वरानें जें काम करण्याची आज्ञा
११ ली आहे तें करण्यास जी सामग्री लागते तीपेक्षां
११ कळ अधिक लोक आणीत आहेत. ६ तेव्हां
११ ज्ञानें सर्व जावणीभर असा हुकूम फर्माविला कीं
११ त्या पुरुषांनीं किंवा स्त्रींनीं पवित्रस्थानाप्रोत्यर्थ आणखी
११ सबाचें वगैरे काम करून आणूं नये. याप्रमाणें आणखी
११ पणें आणण्यास प्रतिबंध झाला. ७ त्यांच्या हातीं जी
११ मग्री होती ती तें सर्व काम करण्यास पुरून उरेशी होती.

८ त्यांतले जे चतुर पुरुष काम करीत होते त्या
११ वांनीं दहा पडद्यांचा निवासमंडप केला; हे पडदे
११ तांनीं कातलेल्या तळम सणाच्या कापडाचे आणि निळ्या,

जामळ्या व किरमिजी रंगांच्या सुताचे तयार केले व
त्यांत चतुर कारागिराकडून करून काढविले. ९ एकेका
पडद्याची लांबी अग्नावीस हात, व रुंदी चार हात होती;
ते सर्व पडदे एकाच मापाचे होते. १० त्यानें त्यांतले पांच
पडदे एकमेकांशीं जोडिले, व दुसरे पांच पडदे एक-
मेकांशीं जोडिले. ११ त्यानें जेवें एक पडदा जोडिला
होता तेवें पडद्याच्या किनारीवर निळ्या सुताचीं किरडीं
लाविलीं, तसेंच दुसऱ्या पडद्याच्या किनारीवरहि तशींच
किरडीं लाविलीं. १२ एका पडद्याला त्यानें पन्नास
किरडीं केलीं व दुसऱ्या पडद्याच्या किनारीवरहि पन्नास
किरडीं केलीं; हीं किरडीं समोरासमोर होतीं. १३ तसेंच
त्यानें सोन्याचे पन्नास आंकडे बनविले; त्या आंकड्यांनीं
त्यानें पडदे अशा प्रकारें जोडिले कीं सर्व मिळून
निवासमंडप अखंड झाला. १४ निवासमंडपावर तंबू
असावा म्हणून बकऱ्याच्या केसांचे अकरा पडदे त्यानें
बनविले. १५ एकेका पडद्याची लांबी तीस हात व
रुंदी चार हात होती; हे अकरा पडदे एकाच मापाचे
होते. १६ त्यानें पांच पडदे वेगळे जोडिले व सहा पडदे
वेगळे जोडिले. १७ जोडून केलेल्या एका शेवटल्या
पडद्याच्या किनारीवर त्यानें पन्नास किरडीं केलीं, तशींच
दुसऱ्या कनातीच्या शेवटल्या पडद्याच्या किनारीवरहि
त्यानें पन्नास किरडीं केलीं. १८ हा तंबू जोडून एक करण्या-
साठीं त्यानें पितळेचे पन्नास आंकडे बनविले. १९ या
तंबूसाठीं तांबडा रंग दिलेल्या मॅढ्यांच्या कातड्याचें
एक आच्छादन व त्यावर तहशाच्या कातड्याचें एक
आच्छादन केलें.

२० मग निवासमंडपास उभ्या लावण्यासाठीं त्यानें
जामळीच्या लकडाच्या फळ्या केल्या. २१ प्रत्येक
फळी दहा हात लांब व दीड हात रुंद होती.
२२ प्रत्येक फळी दुसऱ्या फळीशीं जोडण्यासाठीं त्यानें
तिला दोन दोन कुसें केलीं; त्यानें निवासमंडपाच्या
सर्व फळ्या अशाच केल्या. २३ निवासमंडपासाठीं ज्या
फळ्या त्यानें केल्या त्यांपैकीं वीस दक्षिण बाजूस
लाविल्या; २४ त्या वीस फळ्यांच्या सालीं लावण्या-
साठीं चांदीच्या चाळीस दुरच्या केल्या; एकेका

फळीच्या खाली तिच्या दोन कुसांसाठी त्यानें दोन दोन खुरच्या केल्या. २५ त्याप्रमाणेंच निवासमंडपाच्या दुसऱ्या म्हणजे उत्तर बाजूसाठी त्यानें वीस फळ्या केल्या; २६ त्यानें त्यांसाठी चांदीच्या चाळीस खुरच्या केल्या म्हणजे एकेका फळीच्या-खालीं दोन दोन खुरच्या. २७ निवासमंडपाच्या मागल्या म्हणजे पश्चिम बाजूसाठी त्यानें सहा फळ्या केल्या, २८ आणि मागल्या बाजूस निवासमंडपाच्या कोपऱ्यांसाठी त्यानें दोन फळ्या केल्या. २९ ह्या फळ्या खालपासून दोन दोन असून त्या दोन्ही वरच्या भागीं एकेका कडीनें त्यानें जुळविल्या; दोन्ही कोपऱ्यांसाठी त्यानें अशा दोन फळ्या केल्या. ३० या प्रकारें आठ फळ्या व त्यांना चांदीच्या सोळा खुरच्या झाल्या, अर्थात् एकेका फळीखालीं दोन दोन खुरच्या होत्या. ३१ त्यानें बाभळीच्या लाकडाचे अडसर तयार केले, निवासमंडपाच्या एका बाजूच्या फळ्यांसाठी पांच, ३२ दुसऱ्या बाजूसाठी पांच आणि निवासमंडपाच्या पश्चिमेच्या म्हणजे मागल्या बाजूसाठी पांच; ३३ आणि त्यानें फळ्यांच्या मध्यभागीं लावावयाचा मधला अडसर तंबूच्या एका शेवटापासून दुसऱ्या शेवटापर्यंत पोहंचे असा केला. ३४ त्या फळ्या त्यानें सोन्यानें मढविल्या, अडसर लावण्याच्या कड्या सोन्याच्या बनविल्या आणि अडसरहि सोन्यानें मढविले.

३५ मग त्यानें निळ्या, जांभळ्या आणि किरमिजी रंगांच्या सुताचा आणि तलम सणाच्या कापडाचा एक अंतरपट बनविला व त्यांत चतुर कारागिराकडून करूब काढविले; ३६ आणि त्यासाठी त्यानें बाभळीच्या लाकडाचें चार खांबे केले व ते सोन्यानें मढविले; त्यांच्या आंकड्या सोन्याच्या केल्या आणि त्यांच्यासाठी चार चांदीच्या खुरच्या ओतिल्या. ३७ त्यानें तंबूच्या दारासाठी निळ्या, जांभळ्या व किरमिजी रंगांच्या सुताचा व कातलेल्या तलम सणाच्या कापडाचा वेलवुटीदार पडदा बनविला; ३८ व त्यानें त्याचे पांच खांबे व आंकडे बनविले; त्यांचे शिरोभाग व त्यांचीं बंधनें सोन्यानें मढविलीं; आणि त्यांच्या पांच

खुरच्या पितळेच्या बनविल्या.

३७ एक कोश तयार केला; त्याची लांबी अडीच हात, रंदी दीड हात आणि उंची दीड हात होती; २ त्यानें तो आंतून व बाहेरून शुद्ध सोन्यानें मढविला; त्यास सभोवतीं सोन्याचा कंगोरा केला. ३ त्याच्या चारी पायांस लावण्यासाठी त्यानें सोन्याच्या चार कड्या ओतून एका बाजूस दोन व दुसऱ्या बाजूस दोन लाविल्या. ४ त्यानें बाभळीच्या लाकडाचे दांडे करून तेहि सोन्यानें मढविले. ५ कोश उचलावयासाठी ते दांडे त्यानें त्याच्या दोहों बाजूंच्या कड्यांत घातले. ६ त्यानें शुद्ध सोन्याचें दयासन बनविलें; त्याची लांबी अडीच हात व रंदी दीड हात होती. ७ त्यानें सोनें घडवून दोन करूब केले; ते दयासनाच्या दोन्ही बाजूस केले; ८ एक करूब एका बाजूस व दुसरा करूब दुसऱ्या बाजूस केला; करूब व दयासन अखंड असून ते त्यानें दोहों बाजूस केले. ९ त्या करूबांचे पेंढे असे पसरले होते कीं त्यांनीं तें दयासन झाकलें होतें; त्यांचीं मुखें समोरासमोर असून त्यांची दृष्टि दयासनाकडे लागलेली होती.

१० त्यानें बाभळीच्या लाकडाचें मेज बनविले, त्याची लांबी दोन हात, रंदी एक हात व उंची दीड हात होती; ११ त्यानें तें शुद्ध सोन्यानें मढविलें व त्याच्या सभोवार सोन्याचा कंगोरा केला; १२ आणि त्यानें त्याच्यासाठी चार बोटें रंदीची एक पाळ केली व त्या पाळीस सभोवार सोन्याचा कंगोरा केला. १३ त्याच्यासाठी सोन्याच्या चार कड्या ओतून तयार केल्या व त्याच्या चारी पायांवरल्या चार कोपऱ्यांस त्या लाविल्या. १४ ह्या कड्या त्या पाळीच्या लगत होत्या; मेज उचलावयासाठी त्यांत दांडे घातले. १५ मेज उचलावयासाठी बाभळीच्या लाकडाचे दांडे केले व ते सोन्यानें मढविले; १६ आणि त्यानें मेजावरलीं पात्रें म्हणजे तबकें, धुपाटणी, सुरया, व पेयार्पणाचे प्याले हीं सर्व शुद्ध सोन्याचीं केलीं.

१७ त्यानें शुद्ध सोन्याचा दीपवृक्ष बनविला, व हा

दीपवृक्ष, त्याची बैठक, त्याचा दांडा, त्याच्या वाट्या, त्याची बोंडे व त्याची फुले ही सर्व एकाच अखंड तुकड्याची घडविली; १८ ह्या दीपवृक्षाला सहा शाखा होत्या; एका बाजूस तीन व दुसऱ्या बाजूस तीन; १९ प्रत्येक शाखेला बदामाच्या फुलांसारख्या तीन तीन वाट्या बोंडांफुलांसह केल्या आणि दुसऱ्या बाजूच्या त्याच्या जोडीच्या प्रत्येक शाखेलाहि बदामाच्या फुलांसारख्या तीन तीन वाट्या बोंडांफुलांसह केल्या; दीपवृक्षांतून निघालेल्या सहा शाखांची रचना अशीच होती. २० दीपवृक्षाच्या दांडीला बदामाच्या फुलांसारख्या बोंडांफुलांसह चार वाट्या होत्या; २१ दीपवृक्षांतून निघालेल्या सहा शाखांस दोन दोन शाखांच्या खाली एक एक बोंड असून तीं अखंड अशीं होती. २२ बोंडे व शाखा हीं सर्व अखंड असून तो संबंध दीपवृक्ष शुद्ध सोन्याचा एकच तुकडा ठोकून घडिला. २३ त्यानें त्या दीपवृक्षाचे सात दिवे, त्याचे चिमटे व गुलदानें शुद्ध सोन्याचीं केलीं. २४ त्यानें तो दीपवृक्ष व त्याचें सर्व उपकरणसाहित्य एक किकार शुद्ध सोन्याचें केलें.

२५ मग त्यानें बाभळीच्या लाकडाची धूपवेदी केली; तिची लांबी एक हात व रुंदी एक हात अशी ती चौसट होती; तिची उंची दोन हात होती व तिचीं शृंगें अंगचींच होती. २६ त्यानें त्या वेदीचा वरचा भाग, तिच्या चारी बाजू व तिचीं शृंगें शुद्ध सोन्यानें मढविलीं व तिच्या सभोवार सोन्याचा कंगोरा केला. २७ त्यानें सोन्याच्या कड्या करून तिच्या कंगोऱ्याच्या खाली तिच्या दोन्ही भागांस, दोन कोनांस वेदी उचलून नेण्याचे दांडे घालण्यासाठीं दोन दोन लाविल्या. २८ त्यानें बाभळीच्या लाकडाचे दांडे करून ते सोन्यानें मढविले. २९ त्यानें पवित्र अभिषेकाचें तेल आणि सुगंधी द्रव्यांचा शुद्ध धूप गंधी बनवितात तसा बनविला.

३० १ त्यानें होमवेदी बाभळीच्या लाकडाची केली; तिची लांबी पांच हात व रुंदी पांच हात अशी ती चौसट असून तिची उंची तीन हात होती. २ त्यानें तिच्या चारी कोपऱ्यांस चार शृंगें

बनविलीं; तीं तिच्या अंगचींच होती; त्यानें ही वेदी पितळेनें मढविली; ३ आणि त्यानें वेदीचीं सर्व पात्र म्हणजे हंड्या, पावडी, कटोरे, कांटे, अग्निपात्रें हीं सर्व पितळेचीं बनविलीं. ४ वेदीला त्यानें सभोवार कंगोऱ्याच्या खाली पितळेच्या जाळीची एक चाळणी केली, ती वेदीच्या खालून तिच्या अर्च्या उंचीपर्यंत होती. ५ त्यानें पितळेच्या चाळणीच्या चारी कोपऱ्यांना दांडे घालण्यासाठीं चार कड्या ओतून तयार केल्या ६ त्यानें बाभळीच्या लाकडाचे दांडे करून ते पितळेनें मढविले. ७ वेदी उचलण्यासाठीं तिच्या बाजूंच्या कड्यांत त्यानें दांडे घातले; मध्यें पोकळ ठेवून बाजूस फड्या बसविलेली वेदी बनविली.

८ त्यानें गंगाळ व त्याची बैठक पितळेची बनविली. दर्शनमंडपाच्या दाराशी ज्या खिया सेवा क्रीत त्यांच्या आरशांची ही पितळ होती.

९ त्यानें अंगण तयार केलें; त्याच्या दक्षिण बाजूला कातलेल्या तलम सणाचे विणिलेले पडदे एकंदर शंभर हात होते; १० त्यांना वीस खांब होते व त्या खांबांना पितळेच्या वीस खुरच्या होत्या; खांबांचे आंकडे व त्यांचीं बंधनें चांदीचीं होती. ११ त्याच्या उत्तर बाजूसहि शंभर हात लांबीचे पडदे होते; त्यासहि वीस खांब असून त्यांस पितळेच्या वीस खुरच्या होत्या; खांबांचे आंकडे व त्यांचीं बंधनें चांदीचीं होती; १२ आणि पश्चिम बाजूस पन्नास हात लांब पडदे होते; त्यांस दहा खांब व दहा खुरच्याहि होत्या; ह्या खांबांचे आंकडे व बंधनें चांदीचीं होती. १३ पूर्वेकडील बाजू पन्नास हात ठेवली. १४ अंगणाच्या द्वाराच्या एका बाजूला पंधरा हात लांबीचे पडदे होते, त्यांना खांब तीन व खुरच्याहि तीन होत्या, १५ आणि अंगणाच्या द्वाराची दुसरी बाजूहि तशीच होती; अंगणाच्या द्वाराच्या ह्या बाजूस व त्या बाजूस पंधरा पंधरा हात पडदे होते, त्यांना खांब तीन तीन व त्यांच्या खुरच्याहि तीन तीन होत्या. १६ अंगणाच्या सभोवतालचे सर्व पडदे कातलेल्या तलम सणाच्या कापडाचे होते. १७ खांबांच्या खुरच्या पितळेच्या

आणि त्यांचे आंकडे व त्यांची बंधने चांदीची होती; त्यांचे मथळे चांदीने मढविले होते आणि अंगणाचे सर्व खांब चांदीच्या बंधनांनी जोडिले होते. १८ अंगणाच्या द्वाराचा पडदा वेल्लुद्दीदार असून निळ्या, जांभळ्या व किरमिजी रंगांच्या सुताचा आणि कातलेल्या तलम सणाच्या कापडाचा होता; त्याची लांबी वीस हात व त्याची रुंदीकडील उंची अंगणाच्या रुग्णातीक्ष्ण्णी पांच हात होती. १९ त्याचे खांब चार आणि त्यांना पितळेच्या खुरच्या चार होत्या; त्यांचे आंकडे चांदीचे असून त्यांचे मथळे चांदीने मढविले होते व त्यांची बंधने चांदीची होती. २० निवास-मंडपाच्या आणि अंगणाच्या सभोवार असलेल्या सर्व मेखा पितळेच्या होत्या.

२१ निवासमंडपाचे म्हणजे आज्ञापटाच्या निवास-मंडपाचे जें सामान लेव्यांच्या सेवेकरितां केले त्याची चांदी मोशाच्या सांगण्यावरून अहरोन याजकाचा पुत्र इषामार यानें केली ती हीच. २२ ज्या ज्या वस्तु करण्या-विषयी परमेश्वरानें मोशाला आज्ञा दिली होती त्या यहुदा बंधांतील दुरावा नातू व उरीचा पुत्र बसालेल यानें बनविल्या. २३ त्याच्या जोडील दानबंधांतील अहिसा-याकाचा पुत्र अहलियाब हा कोरीव काम करणारा चतुर कारागीर असून निळ्या, जांभळ्या व किरमिजी रंगांच्या व तलम सणाच्या कापडावर रुषिदा काढणारा होता.

२४ पवित्रस्थानाच्या सर्व कामासाठीं लागलेले लोकांनीं अर्पण केलेले सगळे सोनें एकोणतीस किंकार होते, आणि पवित्रस्थानांतील शेकेलच्या चलनाप्रमाणें सातशें तीस शेकेल होते. २५ मंडळीपैकी ज्यांची नोंद करण्यांत आली होती त्यांनीं जी चांदी अर्पिली ती शंभर किंकार भरली, आणि पवित्रस्थानांतील शेकेलच्या चलनाप्रमाणें सतराशें पंचाहत्तर शेकेल भरली; २६ म्हणजे जितके वीस वर्षांचे व त्यांहून अधिक वर्षांचे होते त्यांची गणती झाली तेव्हां, ते सहा लाख साडेतीन हजार पन्नास भरले. त्यांतल्या एकेकामागें पवित्रस्थानांतील शेकेलच्या चलनाप्रमाणें एकाएक

बेका म्हणजे अर्धा शेकेल मिळाला. २७ ती शंभर किंकार चांदी पवित्रस्थानांतील खुरच्या व पडद्याच्या खुरच्या ओतण्यास लागली; एकेका खुरचीला एक एक किंकार अशा शंभर किंकारांच्या शंभर खुरच्या केल्या. २८ आणि बाकीच्या सतराशें पंचाहत्तर शेकेल चांदीचे खांबांसाठीं आंकडे केले; खांबांच्या मथळ्यांवर मढवणी केली व त्यासाठीं बंधनें बनविलीं. २९ अर्पण केलेली पितळ सत्तर किंकार व दोन हजार चारशें शेकेल होती. ३० ती पितळ घेऊन दर्शनमंडपाच्या द्वाराच्या खुरच्या, पितळी वेदी, पितळी चाळणी आणि वेदीचे सर्व सामान, ३१ व अंगणाच्या चारी बाजूंच्या खुरच्या, त्याच्या दाराच्या खुरच्या आणि निवासमंडप व अंगण यांच्या चोर्हां बाजूंच्या मेखा बनविल्या.

१ त्यांनीं पवित्रस्थानांतील सेवेसाठीं निळ्या, जांभळ्या व किरमिजी रंगांचें सूत विणून बल्लें केलीं, आणि अहरोनासाठीं पवित्र बल्लें केलीं; परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें होतें त्या-प्रमाणें हें केलें.

२ त्यांनीं एफोद सोन्याच्या जराचें आणि निळ्या, जांभळ्या व किरमिजी रंगांच्या सुताचें व तलम सणाच्या कापडाचें तयार केले. ३ त्यांनीं सोनें ठोकून त्याचे पातळ पत्रे केले आणि ते पत्रे कापून त्याची तार केली आणि ती चतुर कारागिराकडून निळ्या, जांभळ्या व किरमिजी रंगांच्या व तलम सणाच्या कापडांत भरिली. ४ त्यांनीं एफोदाला खांबपृष्ठ जोडिल्या; त्याची दोन्ही शेवटें जोडिलीं. ५ एफोद बांधावयासाठीं त्याजवर जी कुशलतेनें विणिलेली पट्टी असते तिची बनावट त्याच्यासारखीच असून ती अखंड तुकड्याची केली; ती सोन्याच्या जराची आणि निळ्या, जांभळ्या व किरमिजी रंगांच्या सुताची आणि कातलेल्या तलम सणाच्या कापडाची केली; परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें होतें त्याप्रमाणें हें केलें.

६ मुद्देवर छाप कोरितात तशीं त्यांनीं गोमेद मथ्यांवर इस्राएलाच्या पुत्रांची नांवें कोरिलीं; ते मणी सोन्याच्या जाळीदार कोदणांत बसविले, ७ इस्राएल-

पुत्रांची स्मारकरतने व्हावी म्हणून ती एफोदाच्या खांदपट्ट्यांवर लाविली; परमेश्वराने मोशाला सांगितले होते त्याप्रमाणे हे केले.

८ त्याने एफोदाप्रमाणेच कातलेल्या सोन्याच्या बराचा आणि निळ्या, जांभळ्या व किरमिजी रंगांच्या सुताचा व कातलेल्या तळम सणाच्या कापडाचा उरपट चबुर कारागिराकडून बनविला. ९ तो चौरस होता; हा उरपट त्यांनी दुहेरी केला; तो दुहेरी असून एक वीत लांब व एक वीत रुंद होता. १० त्यांत रत्नांच्या चार रंगा बसविल्या; पहिल्या रांगेत लाल, पुष्कराज व माणीक; ११ दुसऱ्या रांगेत पाच, नीलमणि व हिरा; १२ तिसऱ्या रांगेत तृणमणि, सूर्यकांत व पद्मराग; १३ आणि चौथ्या रांगेत लसणा, गोमेद व यास्फे; हीं रत्नें सोन्याच्या जाळीदार कोंदणांत खचिलीं. १४ इस्राएलपुत्रांच्या नांवांच्या संख्येएवढीं हीं रत्नें होती; त्यांच्या संख्येप्रमाणे बारा नांवे होती. मुद्रा जशी खोदितात तसे बारा वंशांपैकीं एकेकाचे नांव एकेका रत्नावर त्यांनीं खोदिले. १५ दोरीसारखा पीळ घातलेल्या शुद्ध सोन्याच्या सांखळ्या करून उरपटाला लाविल्या. १६ सोन्याचीं दोन जाळीदार कोंदणे आणि दोन कड्या करून उरपटाच्या दोहों शेवटांस लाविल्या. १७ उरपटाच्या शेवटांस लाविलेल्या दोन्ही कड्यांत सोन्याच्या पीळ घातलेल्या सांखळ्या घातल्या. १८ पीळ घातलेल्या दोन्ही सांखळ्यांचीं दुसरीं दोन शेवटे दोन्ही जाळीदार कोंदणांत जडून त्या एफोदाच्या दोन्ही खांदपट्ट्यांवर पुढल्या भागी लाविलीं. १९ सोन्याचे आणखी दोन कोयडे करून उरपटाच्या दोन्ही शेवटांवर म्हणजे एफोदाच्या आंतल्या बाजूस असलेल्या कोरीवर लाविले. २० सोन्याचे आणखी दोन कोयडे करून एफोदाच्या दोन्ही खांदपट्ट्यांवर खातून त्याच्यासमोर त्याच्या सांऱ्याजवळ विणिलेल्या बुडीदार पट्टीवर लाविले. २१ त्यांनीं त्या उरपटाचे कोयडे एफोदाच्या कोयड्यांना निळ्या फित्तीनें असे बांधिले कीं एफोदाच्या बुडीदार पट्टीवर तो राहावा आणि त्यापासून तो अलग होऊं नये;

परमेश्वराने मोशाला सांगितले होते त्याप्रमाणे हे केले.

२२ त्याने एफोदाबरोबर व्याज्याचा झग विणून सर्वच निळ्या रंगाचा केला; २३ मध्यभागीं विल्लताच्याप्रमाणे एक भोक ठेविले, आणि तो फाटून नये म्हणून त्या भोकाच्या किनारीला समोवार गोट घातला. २४ त्यांनीं त्या झग्याच्या खालच्या घेरांत समोवार निळ्या, जांभळ्या व किरमिजी रंगांच्या कातलेल्या सुताचीं डाळिंबे काढिलीं; २५ शुद्ध सोन्याचीं पुंगरें केलीं आणि झग्याच्या खालच्या घेरांत समोवार दोन दोन डाळिंबांच्या दरम्यान एकएक अशीं तीं लाविलीं; २६ म्हणजे झग्याच्या खालच्या घेरांत समोवार एक सोन्याचे पुंगरूं व एक डाळिंब, पुन्हां एक सोन्याचे पुंगरूं व एक डाळिंब अशीं तीं लाविलीं; हा झग सेवा करण्याच्या समयीं घालीत; परमेश्वराने मोशाला सांगितले होते त्याप्रमाणे हे केले.

२७ अहरोन व त्याचे पुत्र यांच्यासाठीं तळम सणाच्या विणिलेल्या कापडाचे अंगरखे, २८ आणि तळम सणाचा मंदील, तळम सणाचे सुंदर फेटे, कातलेल्या तळम सणाचे चोळणे, २९ कातलेल्या तळम सणाचा आणि निळ्या, जांभळ्या व किरमिजी रंगांचा कशिदा काढलेला कमरबंद हीं बनविलीं; परमेश्वराने मोशाला सांगितले होते त्याप्रमाणे हे केले.

३० त्यांनीं पवित्र मुकुटाची पट्टिका शुद्ध सोन्याची केली व मुद्रा कोरितात तशी तिच्यावर हीं अक्षरें कोरिलीं: परमेश्वरप्रीत्यर्थ पवित्र. ३१ ती मंदिलावर बांधितां यावी म्हणून तिला त्यांनीं निळ्या रंगाची फीत लाविली; परमेश्वराने मोशाला सांगितले होते त्याप्रमाणे त्यांनीं हे केले.

३२ या प्रकारे दर्शनमंडपाच्या निवासमंडपाचे सर्व काम समाप्त झाले; परमेश्वराने मोशाला आज्ञा दिली होती तिच्यावरहुकूम इस्राएल लोकांनीं सर्व कांहीं केले.

३३ त्यांनीं मग तो निवासमंडप मोशाकडे आणिल; तंबू व त्याचे सर्व सामान म्हणजे त्याचे आंके, त्याच्या फळ्या, त्याचे अडसर, त्याचे खांब व त्याच्या खुरच्या; ३४ आणि मंडपाचीं लाल रंगविलेलीं कातडीं व तहशाची

कातची आणि अंतरपट; ३५ आज्ञापटाचा कोश व त्याचे दांडे आणि दयासन; ३६ मेज, त्यावरील सर्व सामान व समर्पित केलेली भाकर; ३७ शुद्ध दीपवृक्ष, त्याचे दिवे म्हणजे रांगेने लावण्याचे दिवे, त्याचीं सर्व उपकरणे आणि दिव्यांसाठी तेल; ३८ सोन्याची वेदी, अभिषेकाचें तेल, सुगंधी धूप आणि तंबूच्या दारासाठी पडदा; ३९ पितळी वेदी आणि तिची पितळेची जाळी, तिचे दांडे व तिचीं सर्व पात्रे, गंगाळ व त्याची बैठक; ४० अंगणाचे पडदे, खांब व खुरच्या, अंगणाच्या दाराचा पडदा, तणावे, मेखा आणि निवासमंडपाच्या व दर्शनमंडपाच्या सेवेसाठी लागणारे सर्व साहित्य; ४१ पवित्रस्थानांत सेवा करण्यासाठी विणिल्ली तलम वस्त्रे, अहरोन याजकाची पवित्र वस्त्रे आणि याजकाचें काम चालविण्यासाठी त्याच्या पुत्रांची वस्त्रे हीं सर्व त्यांनीं आणिलीं. ४२ परमेश्वरानें मोशाला आज्ञा दिली होती तिच्यावरहुकूम इस्राएल लोकांनीं सगळें काम केलें. ४३ मोशानें हें सर्व काम पाहिलें; तें त्यांनीं परमेश्वराच्या आज्ञेप्रमाणें केलें आहे असें त्याच्या नजरेस आल्यावर त्यानें त्यांस आशीर्वाद दिला.

१ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, २ पहिल्या

४० महिन्याच्या प्रतिपदेस दर्शनमंडपाचा निवासमंडप उभा कर. ३ त्यामध्ये आज्ञापटाचा कोश ठेव आणि तो अंतरपटांनं झाक. ४ मेज आंत नेऊन त्यावरलें सामान व्यवस्थेनें ठेव आणि दीपवृक्ष आंत नेऊन त्याचे दिवे लाव. ५ आज्ञापटाच्या कोशापुढें सोन्याची धूपवेदी ठेव आणि निवासमंडपाच्या दाराचा पडदा लाव. ६ दर्शनमंडपाच्या निवासमंडपाच्या दारापुढें होमवेदी ठेव. ७ दर्शनमंडप आणि वेदी यांच्यामध्ये गंगाळ ठेवून त्यांत पाणी भर. ८ समोवती अंगण कर व त्याच्या दारस पडदा लाव. ९ अभिषेकाचें तेल घेऊन निवासमंडपास आणि त्यांतल्या सगळ्या वस्तूस अभ्यंग कर आणि तो मंडप व त्याचें सर्व सामान हीं पवित्र कर, या प्रकारें तो पवित्र होईल. १० होमवेदी व तिचें सर्व सामान यांस अभ्यंग करून पवित्र कर, म्हणजे ती परम पवित्र होईल. ११ गंगाळ

व त्याची बैठक यांस अभ्यंग करून पवित्र कर, १२ अहरोन आणि त्याचे पुत्र यांस दर्शनमंडपाच्या दाराशीं नेऊन जलस्नान घाल. १३ अहरोनास पवित्र वस्त्रे लेवीव व त्याला अभिषेक करून पवित्र कर, म्हणजे तो याजकाच्या नात्यानें माझी सेवा करील. १४ त्याच्या पुत्रांस आणून त्यांच्या अंगांत अंगरस्त्रे घाल; १५ तूं त्यांच्या पित्यास जसा अभिषेक करिशील तसाच त्यांस कर, म्हणजे ते याजकाच्या नात्यानें माझी सेवा करितील; हा त्यांचा अभिषेक पिढ्यानपिढ्या निरंतरच्या याजकपदाचा दर्शक होईल. १६ मोशानें असें केलें; परमेश्वरानें आज्ञा दिल्याप्रमाणें त्यानें सर्व कांहीं केलें.

१७ आणि दुसऱ्या वर्षातील पहिल्या महिन्याच्या प्रतिपदेस निवासमंडपाची उभारणी झाली. १८ मोशानें निवासमंडप उभा केला; त्यानें त्याच्या खुरच्या बसवून फळ्या लाविल्या, अडसर लाविले व त्याचे खांब उभे केले; १९ आणि त्यानें निवासमंडपावरून तंबू ताणिला व तंबूचें आच्छादन त्यावर घातलें; परमेश्वरानें आज्ञा दिल्याप्रमाणें मोशानें हें केलें. २० त्यानें आज्ञापट घेऊन कोशांत ठेविला व कोशाला दांडे लावून त्यावर दयासन ठेविलें; २१ त्यानें तो कोश निवासमंडपांत नेला आणि अंतरपट लावून आज्ञापटाचा कोश झांकिला; परमेश्वरानें मोशाला आज्ञा केल्याप्रमाणें हें झालें. २२ त्यानें निवासमंडपाच्या उत्तर बाजूस दर्शनमंडपांत अंतरपटाच्या बाहेर मेज ठेविलें; २३ आणि त्यावर परमेश्वरासमोर समर्पित केलेली भाकर मांडिली; परमेश्वरानें मोशाला आज्ञा केल्याप्रमाणें हें झालें. २४ त्यानें निवासमंडपाच्या दक्षिण बाजूस दर्शनमंडपांत मेजासमोर दीपवृक्ष ठेविला २५ आणि परमेश्वरासमोर दिवे लाविले; परमेश्वरानें मोशाला आज्ञा केल्याप्रमाणें हें झालें. २६ त्यानें दर्शनमंडपांत अंतरपटासमोर सोन्याची वेदी ठेविली; २७ तिच्यावर त्यानें सुगंधी द्रव्याचा धूप जाळिला; परमेश्वरानें मोशाला आज्ञा केल्याप्रमाणें हें झालें. २८ त्यानें निवासमंडपाच्या दाराला पडदा लाविला २९ आणि दर्शनमंडपाच्या निवासमंडपाच्या दारापाशीं

होमवेदी ठेवून तिजवर होमबलि व अन्नबलि अर्पिले; परमेश्वरानें मोशाला आज्ञा केल्याप्रमाणें हें झालें. ३० दर्शनमंडप आणि वेदी यांच्यामध्ये त्यानें गंगाळ ठेवून धुण्यासाठीं त्यांत पाणी भरिलें. ३१ मोशे आणि अहरोन व त्याचे पुत्र त्यांत आपआपले हातपाय धूत; ३२ ते दर्शनमंडपांत किंवा वेदीपाशीं जात तेव्हां ते आपले हातपाय तेथें धूत; परमेश्वरानें मोशाला आज्ञा केल्याप्रमाणें हें झालें. ३३ त्यानें निवासमंडपासभोवतीं आणि वेदीच्या आसपास अंगणाची कनात उभी केली आणि त्याच्या दाराचा पडदा लाविला. या प्रकारें मोशानें सर्व काम संपविलें.

३४ मग दर्शनमंडपावर मेघानें छाया केली व निवासमंडप परमेश्वराच्या तेजानें भरून गेला. ३५ दर्शनमंडपावर मेघ स्थिर झाला आणि परमेश्वराच्या तेजानें निवासमंडप भरून गेला म्हणून मोशाला आंत प्रवेश करितां येईना. ३६ इलाएल लोकांच्या एकंदर प्रवासांत निवासमंडपावरील मेघ वर जाई तेव्हां ते कूच करीत; ३७ आणि तो मेघ तेथून वर न गेला तर ते कूच करीत नसत; तो वर जाईपर्यंत ते तेथेंच थांबत. ३८ परमेश्वराचा मेघ दिवसां निवासमंडपावर राही आणि रात्रीं त्यांत अग्नि असे; हें असें एकंदर प्रवासांत सर्व इलाएल घराण्याच्या दृष्टीस पडत असे.

लेवीय

—:—

१ परमेश्वरानें दर्शनमंडपांतून मोशाला हाक १ मारून म्हटलें, २ इलाएल लोकांस असें सांग की तुमच्यापैकी कोणी मनुष्य परमेश्वराला पशुबलि अर्पिल तेव्हां त्यानें तो गुरेंडोरे व शेरडेंमेंडरे यांतला अर्पावा.

३ गुरांदोरांतल होमबलि अर्पावयाचा असल्यास त्यानें निर्दोष असा नर अर्पावा; तो त्यानें दर्शनमंडपाच्या दाराशीं अर्पावा, म्हणजे परमेश्वरासमोर तो मान्य होईल. ४ यज्ञपशूच्या मस्तकावर त्यानें हात ठेवता म्हणजे तो पशु त्याच्या प्रायश्चित्तादाखल मान्य होईल. ५ त्यानें त्या गोऱ्याचा परमेश्वरासमोर वध करावा, आणि अहरोनाचे पुत्र जे याजक त्यांनीं त्याचें रफ अर्पून दर्शनमंडपाच्या दाराशीं असलेल्या वेदीवर सभोवतीं शिपडावें. ६ मग त्या यज्ञपशूचें कातडें काढून त्याचे तुकडे करावे. ७ नंतर अहरोन याज-

काच्या पुत्रांनीं वेदीवर विस्तव ठेवावा आणि त्यावर लाकडें रचावी; ८ आणि अहरोनाचे पुत्र जे याजक त्यांनीं वेदीवरच्या विस्तवावरील लाकडांवर तुकडे, शीर व वपा हीं रचावी; ९ त्याचीं आंतडीं आणि पाय त्यानें पाण्यानें धुवावे; मग याजकानें त्या सगळ्याचा वेदीवर होम करून तें अर्पावें; तें परमेश्वराप्रीत्यर्थ सुवासिक हव्य होईल.

१० शेरडांमेंडरापैकी होमबलि अर्पावयाचा असल्यास तो निर्दोष नर असावा. ११ त्यानें त्याचा परमेश्वरासमोर वेदीच्या उत्तर बाजूस वध करावा, आणि अहरोनाचे पुत्र जे याजक त्यांनीं त्याचें रफ वेदीवर सभोवतीं शिपडावें. १२ त्यानें त्याचे कापून तुकडे करावे आणि त्याचें शीर व वपा हीं अलग करावी; आणि याजकानें हें सगळें वेदीवरच्या विस्तवावरील लाकडांवर रचावें; १३ त्याचीं आंतडीं

व पाय हीं पाण्यानें घुवावीं आणि याजकानें ह्या सगळ्याचा वेदीवर होम करून तें अर्पावें; हा होमबलि परमेश्वराप्रीत्यर्थ सुवासिक हव्य होईल.

१४ परमेश्वराप्रीत्यर्थ त्याला पश्याचा होमबलि अर्पावयाचा असला तर होले किंवा पारव्यांचीं पिलें त्यानें अर्पावीं. १५ याजकानें तो पक्षी वेदीजवळ नेऊन त्याचें मुंडकें मुरगाकून काढावें आणि वेदीवर त्याचा होम करावा आणि त्याचें रफ वेदीच्या बाजूवर निवळून टाकावें; १६ त्याचा चुनाळ व पिसें काढून वेदीच्या पूर्वेस राख टाकण्याच्या ठिकाणीं फेकून द्यावीं; १७ त्यानें तो पंखांच्या मधोमध फाडावा, पण ते भाग अला करूं नयेत; मग याजकानें वेदीवरल्या विस्तवावरील लाकडांवर त्याचा होम करावा; हा होमबलि परमेश्वराप्रीत्यर्थ सुवासिक हव्य होय.

१ कोणाला परमेश्वरास अन्नार्पण करावयाचें असल्यास त्यानें सपीठ अर्पावें; त्यावर त्यानें तेल ओतावें आणि वरतीं धूप ठेवावा; २ मग त्यानें तें अहरोनाचे पुत्र जे याजक त्यांच्याकडे आणावें; त्यांतून मूठमर सपीठ, तेल व सगळ्या धूप घेऊन याजकानें स्मारकभाग म्हणून त्याचा वेदीवर होम करावा, म्हणजे तें परमेश्वराप्रीत्यर्थ सुवासिक हव्य होईल; ३ अन्नार्पणांतला जो कांहीं शेष राहिल तो अहरोनाचा व त्याच्या पुत्रांचा; हा शेष परमेश्वराला अर्पावयाचीं जीं हव्यें त्यांतला परम पवित्र होय.

४ मदीं भाजलेलें अन्नार्पण करावयाचें असल्यास तें तेलान्त मळलेल्या सपिठांच्या बेखमीर भाकरी अथवा तेल चोपडलेल्या बेखमीर पापण्या यांचें असावें. ५ तव्यावर भाजलेलें अन्नार्पण करावयाचें असल्यास तें तेलानें मळलेल्या बेखमीर सपिठांचें असावें. ६ त्याचे तुकडे करून त्यांवर तेल ओतावें; हें अन्नार्पण होय. ७ कडईत तळलेलें अन्नार्पण करावयाचें असल्यास तेंहि तेलान्त मळलेल्या सपिठांचें असावें. ८ अशा प्रकारचें अन्नार्पण तूं आणिहील तें परमेश्वरासमोर न्यावें; तें याजकाकडे आणून द्यावें; व त्यानें तें वेदीपारीं न्यावें. ९ याजकानें

अन्नार्पणापैकीं स्मारकभाग काढून त्याचा वेदीवर होम करावा, म्हणजे तो परमेश्वराप्रीत्यर्थ सुवासिक हव्य होईल. १० अन्नार्पणापैकीं जो कांहीं शेष राहिल तो अहरोनाचा व त्याच्या पुत्रांचा; हा शेष परमेश्वराला अर्पावयाचीं जीं हव्यें त्यांतला परम पवित्र होय.

११ परमेश्वरास अर्पिलेल्या कोणत्याहि अन्नार्पणांत खमीर नसावें; खमीर किंवा मध ह्याचा अर्पित होम करून तो परमेश्वराला अर्पू नये. १२ प्रथमकळ म्हणून त्यांचें अर्पण परमेश्वराला करावें; पण तीं सुवासिक हव्य म्हणून वेदीवर अर्पू नयेत. १३ तूं करिशील तें सर्व अन्नार्पण मिठांनं रुचकर कर; तूं आपल्या देवांशीं केलेल्या कराराचें मीठ आपल्या अन्नार्पणांत घालावयास लुकूं नको; तुझ्या सर्व अर्पणांत मीठ असावें.

१४ परमेश्वराप्रीत्यर्थ तूं अन्नार्पण म्हणून प्रथम उपज अर्पिशील तर विस्तवावर भाजलेल्या हिरव्या कणसांतला दाणा, म्हणजे हिरव्या कणसाच्या चोळून काढलेल्या ओंच्या प्रथम उपजाचें अन्नार्पण म्हणून आण. १५ त्यावर तेल ओत व धूप ठेव; हें अन्नार्पण होय. १६ चोळून काढिलेले दाणे व तेल यांपैकीं कांहीं व सर्व धूप स्मारकभाग म्हणून याजकानें जाळवा; हा परमेश्वराप्रीत्यर्थ हव्य होय.

१ कोणाला शांत्यर्पणाचा यज्ञ करावयाचा असेल ३ व तो गुरांबोरांचा करावयाचा असेल तर यज्ञपशु नर असो किंवा मादी असो, तो निर्दोष पाहून परमेश्वराप्रीत्यर्थ अर्पावा. २ त्यानें आपल्या बलीच्या डोक्यावर हात ठेवावा व तो दर्शनमंडपाच्या दारी वधावा; आणि अहरोनाचे पुत्र जे याजक त्यांनीं त्याचें रक्त वेदीवर समोवतीं शिंपडावें. ३ शांत्यर्पणाच्या यज्ञपशूच्या ज्या भागाचा परमेश्वराप्रीत्यर्थ होम करावा तो हा : आंतच्यावर पसरलेली वषा व त्यास लागून असलेली सर्व वषा, ४ दोन्ही गुदें, त्यांवरली कमरेजवळची वषा व गुर्ध्यापर्यंतचा काळजावरला पडदा हीं त्यानें वेगळीं करावीं. ५ हें सर्व घेऊन अहरोनाच्या पुत्रांनीं वेदीवर, विस्तवावर रचलेल्या लाकडावरील होमपलीवर त्याचा होम करावा; हें परमेश्वराप्रीत्यर्थ सुवासिक हव्य होय.

६ परमेश्वराप्रीत्यर्थं शांत्यर्पणाच्या महासाठी शेरडो-
मैदरापैकी त्यास बलि आणावयाचा असल्यास, तो नर
असो किंवा मादी असो, त्याने तो निर्दोष पाहून
आणावा. ७ कोकराचा बलि त्यास अर्पावयाचा अस-
ल्यास तो त्याने परमेश्वरासमोर अर्पावा; ८ त्याने त्या
बलीच्या डोक्यावर आपला हात ठेवावा व तो दर्शन-
मंडपासमोर वधावा, आणि अहरोनाच्या पुत्रांनी त्याचें
रफ वेदीवर समोवती शिंपडावें. ९ शांत्यर्पणाच्या
महासाच्या ज्या भागाचा परमेश्वराप्रीत्यर्थं होम करावा
तो हा : त्याची वषा व पाठीच्या कण्यांतून कापून
काढलेले वरबीदार शेपट, आंतण्यांवर पसरलेली
वषा व त्यांस लागून असलेली सर्व वषा, १० दोन्ही
गुदें, त्यांवरली कमरेजवळची वषा व गुर्घांपर्यंतचा
काळजावरला पडदा ही वेगळी काढून घ्यावी; ११ हाचा
याजकानें वेदीवर होम करावा; हें परमेश्वराप्रीत्यर्थं
हव्याम होय.

१२ बक्याचा बलि असल्यास त्याने तो परमेश्वरा-
समोर अर्पावा; १३ त्याने त्याच्या डोक्यावर आपला
हात ठेवावा व दर्शनमंडपासमोर तो वधावा; आणि
अहरोनाच्या पुत्रांनी त्याचें रफ वेदीवर समोवती
शिंपडावें. १४ हा बलीचा जो भाग परमेश्वरास हव्य
म्हणून अर्पावयाचा तो हा : आंतण्यांवर पसरलेली
वषा, त्यांस लागून असलेली सर्व वषा, १५ दोन्ही
गुदें, त्यांवरली कमरेजवळची वषा, आणि गुर्घा-
पर्यंतचा काळजावरिल पडदा ही वेगळी काढून घ्यावी;
१६ त्यांचा याजकानें वेदीवर होम करावा. हें सुवासिक
हव्याम होय; कारण वषा म्हणून जेवढी असेल तेवढी
परमेश्वराची. १७ तुम्ही वषा व रफ सेवन करूं नये,
हा तुम्हांस व तुमच्या सर्व घराण्यांस पिढ्यानपिढ्या
निरंतरचा निर्बंध होय.

१ मग परमेश्वर मोहास्य म्हणाला, २ इझाएल
४ लोकांस असे सांग : परमेश्वरानें निषेधिलेल्या
कृत्यापैकी एकादें कृत्य पुढून केल्याने कोणाकडून
पाप घडलें; ३ अथवा लोकांस पातक लागेल अशा
प्रकारचें कांही पाप अभिषिक्त याजकानें केले तर त्यानें

आपल्या पातकास्तव पापार्पण म्हणून एक निर्दोष गो-
न्हा परमेश्वरास अर्पावा. ४ तो गोन्हा परमेश्वरासमोर
दर्शनमंडपाच्या दारी त्याने आणावा व त्याच्या
डोक्यावर आपला हात ठेवून परमेश्वरासमोर तो वधावा.
५ अभिषिक्त याजकानें गोन्हाचें कांही रफ घेऊन दर्शन-
मंडपांत न्यावें; ६ याजकानें आपलें बोट त्या रफांत
बुडवून परमेश्वरासमोर, पवित्रस्थानाच्या अंतरपटा-
समोर, तें सात वेळां शिंपडावें. ७ आणि याजकानें
त्यांतलें कांही रफ घेऊन दर्शनमंडपांत परमेश्वरासमोर
असलेल्या धूपवेदीच्या शृंगांस लावावें; मग त्या
गोन्हाचें बाकीचें सगळें रफ दर्शनमंडपाच्या दारी
असलेल्या होमवेदीच्या पायथ्यावर ओतावें. ८ नंतर
पापबलीच्या गोन्हाची सर्व वषा काढावी, म्हणजे
आंतण्यांवर पसरलेली वषा, त्यांस लागून असलेली
सर्व वषा, ९ दोन्ही गुदें, त्यांवरली कमरेजवळची
वषा आणि गुर्घांपर्यंतचा काळजावरला पडदा ही
वेगळी काढून घ्यावी; १० हे सर्व भाग शांत्यर्पणाच्या
यज्ञांत बैलाचे काढून घेतात त्याप्रमाणें वेगळे काढून
घ्यावे व याजकानें ते होमवेदीवर अर्पावे. ११ गोन्हाचें
कातडें, मांस, डोकें, पाय, आंतडी, शेण १२ असा
सगळा गोन्हा त्याने छावणीच्या बाहेर राख टाकावयाच्या
शुद्धस्थानी न्यावा आणि लाकडांवर ठेवून अग्नीनें
जाळवा; राख टाकीत असतात तेथें तो जाळवा.

१३ इझाएलाच्या सर्व मंडळीनें चुकून कांही पाप
केलें व तें एकंदर मंडळीला कळलें नाहीं, आणि परमे-
श्वरानें निषेधिलेलें एकादें कृत्य करून ते दोषी झाले;
१४ आणि मग त्यांनीं केलेलें पाप उघडकीस आलें,
तर सर्व मंडळीनें गोन्हाचा पापबलि अर्पावा आणि
तो दर्शनमंडपासमोर आणावा. १५ मंडळीच्या वडील
लोकांनीं परमेश्वरासमोर त्या गोन्हाच्या डोक्यावर
आपले हात ठेवावे आणि तो परमेश्वरासमोर वधावा.
१६ अभिषिक्त याजकानें त्या गोन्हाचें कांही रफ
घेऊन दर्शनमंडपांत आणावें. १७ याजकानें त्या रफांत
आपलें बोट बुडवून परमेश्वरासमोर म्हणजे अंतरपटा-
पुढें तें सात वेळां शिंपडावें. १८ मग दर्शनमंडपांतली

परमेश्वरसमोरची जी वेदी तिच्या शृंगांस कांहीं रफ लावावें आणि बाकीचें सर्व रफ घेऊन दर्शनमंडपाच्या दाराशी असलेल्या होमवेदीच्या पायथ्यावर ओतावें. १९ त्या गोन्हाची सर्व वपा काढून तिचा वेदीवर होम करावा. २० पापार्पणाच्या गोन्हाचें जसें करावयाचें तसेंच याचेंहि करावें; या प्रकारें याजकानें इक्ष्मण लोकांप्रीत्यर्थ प्रायश्चित्त करावें म्हणजे त्यांना क्षमा होईल. २१ पूर्वांक गोन्हा जाळवयाचा तसाच हाहि गोन्हा छावणीच्या बाहेर नेऊन जाळवा; हें मंडळीप्रीत्यर्थ पापार्पण होय.

२२ आपल्या देव परमेश्वर यानें निषेधिल्लें कोणतेंहि कृत्य चुकून झाल्यानें पाप घडून कोणी अधिपति दोषी झाला; २३ आणि त्यानें केलेलें पाप त्यास कळून आलें; तर त्यानें एक निर्दोष बकरा बलि देण्यासाठीं आणावा; २४ त्यानें त्या बकऱ्याच्या डोक्यावर हात ठेवावा आणि परमेश्वरसमोर जेथें यज्ञपशु बधितात तेथें तो बधावा; हें पापार्पण होय. २५ मग याजकानें आपल्या बोटानें त्या पापबलीचें कांहीं रफ घेऊन होमवेदीच्या शृंगांस लावावें आणि बाकी सर्व रफ होमवेदीच्या पायथ्यावर ओतावें. २६ शांत्यर्पणाच्या यज्ञपशूच्या वपेप्रमाणें याच्याहि सर्व वपेचा त्यानें वेदीवर होम करावा; या प्रकारें त्याच्या पापाबद्दल याजकानें प्रायश्चित्त करावें म्हणजे त्याला क्षमा होईल.

२७ साधारण लोकांपैकीं कोणी चुकून पाप केलें म्हणजे अर्थात परमेश्वरानें निषेधिल्लें एकादें कृत्य चुकून केल्यानें पाप घडून तो दोषी झाला, २८ आणि त्यानें केलेलें पाप त्याला कळून आलें; तर त्यानें त्या पापाबद्दल अपिण्यासाठीं एक निर्दोष बकरी आणावी. २९ त्यानें ह्या पापबलीच्या डोक्यावर हात ठेवावा आणि होमबलि बधितात त्या ठिकाणीं तो बधावा. ३० मग याजकानें त्याचें कांहीं रफ बोटानें घेऊन होमवेदीच्या शृंगांस लावावें आणि बाकीचें सर्व रफ वेदीच्या पायथ्यावर ओतावें; ३१ आणि शांत्यर्पणाच्या यज्ञपशूच्या वपेप्रमाणें याचीहि सर्व वपा वेगळी काढून प्यावी व याजकानें ती परमेश्वराप्रीत्यर्थ सुवासिक हव्य

व्हावी म्हणून तिचा वेदीवर होम करावा; याजकानें त्याच्यासाठीं प्रायश्चित्त करावें म्हणजे त्याला क्षमा होईल.

३२ त्यानें पापार्पणासाठीं कोकरू आणिलें तर तें निर्दोष असून ती मादी असावी. ३३ त्यानें पापबलीच्या डोक्यावर आपला हात ठेवावा, व जेथें होमबलि बधितात तेथें तो पापार्पणासाठीं बधावा. ३४ याजकानें आपल्या बोटानें पापबलीचें कांहीं रफ घेऊन होमवेदीच्या शृंगांस लावावें आणि बाकीचें रफ वेदीच्या पायथ्यावर ओतावें; ३५ आणि शांत्यर्पणाच्या कोकराच्या वपेप्रमाणें त्याची सर्व वपा वेगळां काढून प्यावी आणि परमेश्वराप्रीत्यर्थ वेदीवर असलेल्या हव्यांवर तिचा होम करावा; याप्रमाणें त्यानें केलेल्या पापाबद्दल याजकानें प्रायश्चित्त करावें म्हणजे त्याला क्षमा होईल.

१. तूं कांहीं पाहिलें किंवा ऐकलें काय, असें कोणास साक्षीदार या नात्यानें प्रतिज्ञेवर विचारिलें असतां तो कांहीं सांगत नाही, हें पातक त्याच्याकडून घडलें तर त्याच्या दुष्कर्माचें त्याला फळ मिळेल; २ कोणी अशुद्ध वस्तूला नकळत शिवून अशुद्ध झाला तर तो दोषी होईल, मग तें अशुद्ध वनपशूचे अगर अशुद्ध ग्रामपशूचें शव असो, अथवा रंगणाच्या अशुद्ध प्राण्याचें शव असो : ३ त्याप्रमाणेंच कोणी मनुष्य कांहीं अशुद्ध वस्तूला नकळत शिवला असून तें त्याला कळून आलें म्हणजे तो दोषी समजावा, मग ती अशुद्ध करणारी वस्तु कोणत्याहि प्रकारची का असेना. ४ कोणा मनुष्यानें एकादी बरीबाईट गोष्ट करण्याविषयीं अविचारानें प्रतिज्ञा केली, मग ती अविचारानें प्रतिज्ञा केलेली गोष्ट कोणतीहि असो, व ती त्यानें अज्ञानानें केली, आणि ती त्याला कळून आली तर बऱ्या प्रत्येक गोष्टीसंबंधानें तो दोषी समजावा; ५ तो अशा कोणत्याहि गोष्टीविषयीं दोषी झाला तर ज्या नाबतीत त्यानें पाप केलें ती त्यानें कबूल करावी; ६ त्यानें केलेल्या पापाबद्दल परमेश्वराप्रीत्यर्थ दोषार्पण आणावें; त्यानें कळ्यांतली एक मादी म्हणजे कोकरू किंवा करई पापार्पण करण्यासाठीं आणावें; आणि याजकानें त्याच्या पापासंबंधानें त्याच्यासाठीं प्रायश्चित्त करावें.

७ कोकरू देण्याचें सामर्थ्य त्याला नसेल तर त्याने आपल्या पापाबद्दल दोन होले अथवा पारव्याची दोन पिळें दोषार्पणासाठी परमेश्वराप्रीती आणावी; त्यापैकी एक पापार्पण व दुसरे होमार्पण करावे. ८ त्याने ती याजकाप्रीती आणावी; मग याजकानें पापबलि पहिल्याने अर्पावा; त्याची मुंठी त्याने मुरगाकून मोडावी पण अल्पा करूं नये; ९ पापबलीचें कांहीं रक्त वेदीच्या बाजूवर शिपाडवें व बाकीचें रक्त वेदीच्या पायथ्यावर निचरूं यावें; हें पापार्पण होय. १० दुसऱ्या पक्ष्याचा त्याने विधिपूर्वक होम करावा; त्याने केलेल्या पापासंबंधानें त्याच्यासाठी याजकानें प्रायश्चित्त करावें, म्हणजे त्याला क्षमा होईल.

११ दोन होले अथवा पारव्याची दोन पिळें देखील देण्याची शक्ति त्याला नसेल तर त्याने आपल्या पापाबद्दल एक दशमांश एफा सर्पीठ पापार्पण म्हणून आणावें; त्यावर त्याने तेल घालूं नये किंवा धूप ठेवूं नये, कारण हें पापार्पण होय. १२ त्याने तें याजककडे आणावें आणि याजकानें त्यांतलें मूत्रर घेऊन स्मारकभाग म्हणून वेदीवरील परमेश्वराप्रीत्यर्थ केलेल्या हव्यांवर त्याचा होम करावा; हें पापार्पण होय. १३ सदरील कोणत्याहि गोष्टीसंबंधानें कोणी पाप करील तर याजकानें त्याच्यासाठी प्रायश्चित्त करावें म्हणजे त्याला क्षमा होईल; अप्रार्पणाप्रमाणें पापार्पणाचा शेष याजकाचा समजावा.

१४ परमेश्वर मोशाला म्हणाला : १५ कोणी परमेश्वराच्या पवित्र केलेल्या एकाद्या वस्तूसंबंधानें चुकून अतिक्रमण करून पापी ठरला तर त्याने परमेश्वरास दोषार्पण करण्यासाठी कळ्यांतला एक निर्दोष मेंढा घेऊन यावें; तूं ठरविशील तितक्या चांदीच्या शेकेलाचा तो असावा, हे शेकेल पवित्रस्थानांतल्या चलनाप्रमाणें असावे; हें दोषार्पण होय. १६ ज्या पवित्र वस्तूच्यासंबंधानें त्याने पाप केलें असेल तिची भरपाई करानी, आणि तीत तिच्या मोलाचा आणखी पांचवा हिस्सा घालून ती याजकास द्यावी; याजकानें हा दोषार्पणाचा मेंढा अर्पून त्याच्यासाठी प्रायश्चित्त करावें म्हणजे त्याला क्षमा होईल.

१७ परमेश्वरानें निषेधिलेले कांही कृत्य केल्याचें

पातक कोणकडून घडलें, मग तें त्याला नकळत का घडेल, तर तो दोषी ठरेल व त्याच्या दुष्कर्माचें त्याला फळ मिळेल. १८ त्याने कळ्यांतला एक निर्दोष मेंढा दोषार्पणासाठी याजकाप्रीती आणावा; तूं ठरविशील तेवढ्या किमतीचा तो असावा; त्याने अज्ञानानें जी चूक केली असेल तीबद्दल याजकानें प्रायश्चित्त करावें, म्हणजे त्याला क्षमा होईल. १९ हें दोषार्पण होय; परमेश्वरसमोर तो मनुष्य निःसंशय दोषी आहे.

१ परमेश्वर मोशाला म्हणाला : २ कोणी पाप करून परमेश्वराचा अपराधी झाला, म्हणजे ठेव, गहाण किंवा छट यांसंबंधानें आपल्या शेजाऱ्याशी त्याने दगा केला किंवा त्याजवर जुद्धम केल्या, ३ किंवा कोणाची हरवलेली वस्तु हातीं लागली असतां तिच्यासंबंधानें त्याने लबाडी करून खोटी शपथ वाहिली अशा ज्या गोष्टी करून लोक पापात पडतात, त्यापैकी कांहीं करून कोणी अपराधी झाला, ४ म्हणजे असले पाप करून दोषी झाला तर त्याने छट करून, किंवा जुद्धम करून कांही घेतलें असेल तें, किंवा आपल्याजवळची कोणाची ठेव बुडविली असेल ती, किंवा कोणाची हरवलेली वस्तु त्याला सांपडली असून त्याने दिव्ही नसेल ती, ५ किंवा ज्या एकाद्या वस्तूसंबंधानें त्याने खोटी शपथ वाहिली असेल ती, पुरी भरून द्यावी; ज्या दिवशी तो दोषी ठरविण्यांत येईल त्याच दिवशी ज्याचा त्याने अपहार केला असेल त्याची पुरी भरपाई करून देऊन वर आणखी एक पंचमांश द्यावा. ६ त्याने परमेश्वराप्रीत्यर्थ आपलें दोषार्पणहि आणावें; तूं ठरविशील तेवढ्या किमतीचा कळ्यांतला एक निर्दोष मेंढा दोषार्पणासाठी याजककडे न्यावा; ७ याजकानें तो घेऊन परमेश्वरासमोर त्याच्यासाठी प्रायश्चित्त करावें, म्हणजे जें कांही कृत्य करून तो दोषी झाला असेल त्याची त्याला क्षमा होईल.

८ परमेश्वर मोशाला म्हणाला : ९ अहरोन व त्याचे पुत्र यांस आज्ञा कर कीं होमबलीचा विधि असा करा : होमबलि वेदीवरील धंघवावर रात्रभर ठेवून तो सकाळ

पर्वत असू यावा, आणि वेदीवरील अग्नि जळत ठेवावा.

१० मग याजकानें आपला सणाचा ऋणा घालून व सणाच्या चोळण्याने आपलें शरीर झाकून होमबलि अग्निने भस्म झाल्यावर त्याची जी राख वेदीवर राहिल ती काढून वेदीजवळ ठेगावी. ११ मग त्यानें आपली बळे उतरून दुसरी बळे घालवी आणि ती राख छत्रवणीबाहेर एकाद्या शुद्ध स्थळी घेऊन जावें. १२ वेदीवरला अग्नि वेदीवरच जळत ठेवावा, तो विद्दं देतां कामा नये; याजकानें त्यावर नित्य सकाळीं ईशनें घालून तो पेटता ठेवावा आणि त्यावर होमबलि रचून त्यावर शांत्यर्पणाच्या वयेचा होम करावा. १३ वेदीवर अग्नि सतत जळत ठेवावा, तो विद्दं देतां कामा नये.

१४ अन्नार्पणाचा विधि असा: अहरोनाच्या पुत्रांनी परमेश्वरासमोर वेदीपक्षाी तें अन्न अर्पवें; १५ त्या अन्नार्पणापैकीं मूठभर सपीठ, कांहीं तेल व त्यावरला मगळ धूप घेऊन तो अन्नार्पणाच्या स्मारकभागाचा परमेश्वराप्रीत्यर्थ सुवासिक हव्य व्हावा म्हणून त्याचा वेदीवर होम करावा. १६ त्यांतून शेष राहिल तें अहरोनानें व त्याच्या पुत्रांनीं खावें, तें त्यांनीं पवित्र स्थळीं दर्शनमंडपाच्या अंगणांत खमिरावांचून खावें. १७ तें आजतांना त्यांत खमीर घालूं नये; तें मीं आपल्या हव्यांतून त्यांचा भाग म्हणून त्यांस दिलें आहे; पापार्पण अथवा दोषार्पण जसें परम पवित्र आहे तसेंच हेंहि आहे; १८ अहरोनाच्या संततीपैकीं सर्व पुरुषांस तें खाण्याचा हक्क आहे; परमेश्वराच्या हव्यापैकीं हा त्यांचा हक्क पिढ्यान्पिढ्या निरंतर चालू राहता, या हव्यांस जो कोणी स्पर्श करील तो पवित्र होईल.

१९ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, २० अहरोनाला अभिषेक होईल त्या दिवशीं त्यानें आपल्या पुत्रांसह परमेश्वरास जें अर्पण करावयाचें तें हें: एक दशमांश एका सपीठ नित्याचें अन्नार्पण म्हणून द्यावें व त्यापैकीं अर्धें सकळीं व अर्धें संध्याकाळीं अर्पवें. २१ तें तव्यावर तेलान्त परतावें, त्यांत तेल चांगलें मुरल्यावर तें घेऊन द्यावें व त्या भाजलेल्या अन्नार्पणाचे भाग करून ते परमेश्वराप्रीत्यर्थ सुवासिक हव्य म्हणून अर्पवें. २२ त्याच्या

पुत्रांपैकीं जो त्याच्या पदीं अभिषिक्त होईल त्यानेंहि असेंच अर्पण करावें; निरंतरच्या विधीप्रमाणें परमेश्वराप्रीत्यर्थ त्याचा निःशेष होम करावा. २३ याजकानेच्या सर्वे अन्नार्पणांचा निःशेष होम करावा, तीं खाऊं नयेत.

२४ परमेश्वर मोशाला म्हणाला: २५ अहरोन व त्याचे पुत्र यांस सांग कीं पापार्पणाचा विधि असा; ज्या स्थानीं होमपट्ट बघितात तेथेंच परमेश्वरासमोर पापबलिहि वधावा; तो परम पवित्र होय. २६ जो याजक पापबलि अर्पिल त्यानें तो मक्षुण करावा; दर्शनमंडपाच्या अंगणांत पवित्र स्थळीं तो खावा.

२७ त्याच्या मांसाचा स्पर्श ज्यास होईल तो पवित्र; आणि त्याच्या रक्ताचे कांहीं थेंब वजावर उडाले तर तें थेंब उडालेलें वरून एकाद्या पवित्र स्थळीं धुवावें.

२८ तो पापबलि मंडपांत झिजविला असल्यास तें मडकें फोडून टाकावें; पण पितळेच्या पात्रांत तो झिजविला तर तें पात्र घासून पाण्यानें धुवावें. २९ तो बलि खाण्याचा हक्क याजकवर्गातील सर्व पुरुषांस आहे; तो परम पवित्र होय; ३० पण ज्या पापबलीचें कांहीं रक्त दर्शनमंडपांत पवित्रस्थानीं प्रायश्चित्तसकळीं आणिलील त्याचें मांस खाऊं नये, तो अग्नींत जाळावा.

१ दोषार्पणाचा विधि असा: हें अर्पण परम पवित्र होय. २ ज्या स्थानीं होमबलि वधावनाचा

त्या स्थानींच दोषार्पणाचा बलि वधावा आणि त्याचें रक्त याजकानें वेदीवर सभोवतीं शिंपडावें. ३ त्याची सर्व वपा त्यानें अर्पवी; त्याचें चरबीदार शेपट, आंतव्यावर पसरलेली वपा, ४ दोन्ही गुदें, त्यांवरील कमरेजवळची वपा व गुद्यांपर्यंतचा काळजावरचा पडदा हीं वेगळीं काढून घ्यावी; ५ त्यांचा याजकानें वेदीवर परमेश्वराप्रीत्यर्थ हव्य म्हणून होम करावा; हें दोषार्पण होय. ६ हा बलि खाण्याचा हक्क याजकवर्गांतला सर्व पुरुषांस आहे; तो पवित्र स्थळीं खावा; तो परम पवित्र होय.

७ पापार्पणासारखाच दोषार्पणाचा विधि होय; दोहोंचा विधि एकच; जो याजक त्याच्या द्वारें प्रायश्चित्त करील त्याचा त्यावर हक्क आहे. ८ जो याजक एकाद्या माणसासाठीं होमबलि अर्पिल त्याचा हक्क त्या

होमबलीच्या कातण्यावर आहे. ९ भद्रीत, कडईत किंवा तव्यावर भाजली जाणारी सर्व अन्नार्पणे यज्ञ करणाऱ्या याजकाची होत. १० प्रत्येक अन्नबलि, मग तो तेलाने मिश्रित असो अथवा कोरडा असो, तो अहरोनाच्या सर्व वंशजांचा होय; त्या सर्वांचा त्यावर समान हक्क आहे.

११ परमेश्वराप्रीत्यर्थ कोणास शान्त्यर्पण करावयाचं असल्यास त्याचा विधि हा: १२ त्याला तें उपकार-स्मरणास्तव करावयाचें असेल तर तेलांत मळलेल्या बेखमीर भाकरी, तेल लावलेल्या बेखमीर पापण्या आणि तेलांत मळलेल्या सपिठाच्या तळलेल्या पुऱ्या उपकारस्तुतीच्या अर्पणासह अर्पाव्या; १३ आणि ह्या उपकारस्मरणाच्या शान्त्यर्पणासह खमीर घातलेल्या भाकरीहि अर्पाव्या. १४ ह्या प्रत्येक अर्पणांतून त्यानं एक एक भाकर परमेश्वराप्रीत्यर्थ समर्पित केलेला अंश म्हणून अर्पावीं, शान्त्यर्पणाचें रक्क शिंपडणाऱ्या याजकाचा तिथ्यावर हक्क आहे.

१५ उपकारस्मरणास्तव केलेल्या शान्त्यर्पणाच्या यज्ञबलीचें मांस अर्पावयाच्या दिवशीच खावें; सकाळपर्यंत त्यांतलें कांहीं राहू देऊं नये; १६ पण यज्ञबलीचें अर्पण नवसाचें अथवा स्वसंनोपाचें असलें तर ज्या दिवशीं तें तो अर्पील त्या दिवशीं तें खावें; आणि जें कांहीं त्यांतलें राहिल तें दुसऱ्या दिवशींही खावें; १७ त्या यज्ञबलीचें कांहीं मांस तिसरे दिवशीं राहिलें तर तें अर्पित जाळावें.

१८ त्याच्या शान्त्यर्पणाच्या यज्ञबलीच्या मांसापैकी कांहीं तिसरे दिवशीं खाण्यांत आलें तर तें मान्य होणार नाही: तें अर्पण करणाऱ्याच्या हिशोबी गणिलें जावयाचें नह्यां. तें अमंगळ ठरलें; आणि जो कोणी तें खाईल त्याला त्याच्या ह्या दुष्कर्माचें फळ मिळेल.

१९ ज्या मांसाला एकाद्या अशुद्ध वस्तूचा स्पर्श होईल ते खाऊं नये, तर तें अर्पित जाऊन टाकावें. जो कोणी शुद्ध असेल त्यानेच यज्ञबलीचें मांस खावें; २० पण एकाद्याच्या ठायीं अशुद्धता असून तो परमेश्वराप्रीत्यर्थ केलेल्या शान्त्यर्पणाच्या यज्ञबलीचें मांस खाईल तर त्याचा स्वजनांतून उच्छेद व्हावा. २१ कोणा मनुष्याचा एकाद्या अशुद्ध वस्तूला स्पर्श झाला, मग ती अशुद्धता मनुष्याची असो, पशूची

असो किंवा दुसऱ्या कोणत्या अमंगळ पदार्थांची अंती, त्यानें परमेश्वराप्रीत्यर्थ केलेल्या शान्त्यर्पणाच्या यज्ञबलीचें मांस खाईल तर त्याचा स्वजनांतून उच्छेद व्हावा.

२२ परमेश्वर मोगाला म्हणाला, २३ इस्राएल लोकांस असे सांग: तुम्ही बैलाची, मेंढराची अथवा बकऱ्याची वषा खाऊं नये. २४ आपोआप मेलेल्या जनावराची किंवा इतर पशूंनीं फाडून टाकिलेल्या जनावराची वषा इतर कांहीं कामाला पाहिजे तर लावावी, पण ती मुळीच खाऊं नये. २५ परमेश्वराप्रीत्यर्थ हव्य म्हणून जो यज्ञबलि अर्पित होम करून अर्पितात त्याची वषा कोणी खाईल तर त्याचा स्वजनांतून उच्छेद व्हावा. २६ तुम्हीं आपआपल्या घरीं पश्याचें, जनावराचें वगैरे कसलेंहि रक्क सेवन करूं नये. २७ जो कोणी रक्क सेवन करील त्याचा स्वजनांतून उच्छेद व्हावा.

२८ परमेश्वर मोगाला म्हणाला, २९ इस्राएल लोकांस सांग: जो कोणी परमेश्वराप्रीत्यर्थ शान्त्यर्पणाचा यज्ञबलि अर्पील त्यानें त्या शान्त्यर्पणाचा कांहीं भाग परमेश्वरासमोर आणावा: ३० त्यानें आपल्या हातानं परमेश्वराप्रीत्यर्थ हव्य आणावें; यज्ञबलीचा ऊर परमेश्वराप्रीत्यर्थ ओवाळण्यामाठीं वपेसहित आणावा.

३१ याजकांनं त्या वपेचा वेदीवर होम करावा: पण बलीचा ऊर अहरोन व त्याचे वंशज यांचा. ३२ तुम्हीं आपल्या शान्त्यर्पणाच्या यज्ञबलीचा उजवा फरा समर्पित अमलेल्या अंश म्हणून याजकाकडे द्यावा. ३३ अहरोनाच्या वंशजांपैकी जो कोणी शान्त्यर्पणाच्या यज्ञबलीचें रक्क अथवा वषा अर्पील त्याचा हक्क त्या उजव्या फऱ्यावर असावा. ३४ कारण इस्राएल लोकांच्या शान्त्यर्पणापैकीं ओवाळण्याचीचा ऊर आणि समर्पणाचा फरा हे मी अहंगान याजक व त्याचे वंशज यांस देत आहे; हे दोन्ही इस्राएल लोकांकडून मिळणारे त्यांचे निरंतरच हक्क होत.

३५ याजक या नात्यानें परमेश्वराची मेवा करण्यामाठीं अहरोन व त्याचे वंशज सादर करण्यांत आले त्या दिवशीं, परमेश्वराप्रीत्यर्थ आणाय्याच्या हव्यार्पकीं हा त्याचा व त्याच्या पुत्रांचा अभिषेकभाग ठरला आहे; ३६ ज्या दिवशीं परमेश्वरानं त्यांचा अभिषेक

केवळ त्या दिवशी त्याने त्यांस इलाएल लोकांकडून हा भाग मिळव्या अशी आज्ञा केली म्हणून पिढ्यान्पिढ्या त्यांचा हा निरंतरचा हक्क ठरला आहे.

३७ होमबलि, अन्नबलि, पापबलि, दोषबलि, याज्ञिकच्या समर्पणसमयीचा बलि आणि शतैर्पणाचा बलि यांचा विधि हा; ३८ सीनाब रानांत इलाएल लोकांनी परमेश्वरास काय काय अर्पण करावी याविषयी त्यांस आज्ञा दिली त्या समयी त्याने मोशास याप्रमाणे सीनाय डोंगरावर हा विधि लावून दिला.

१ परमेश्वर मोशास म्हणाला, २ तू अहरोन व त्याजबरोबर त्याचे पुत्र यांस आणि त्यांची बत्ते, अभिषेकाचे तेल, पापबलीसाठी गोन्हा, दोन एडके आणि बेखमीर भाकरीची टोपली ही घेऊन ३ दर्शनमंडपाच्या दाराशी ये आणि तेथे सर्व मंडळीस जमा कर. ४ परमेश्वराच्या आज्ञेप्रमाणे मोशाने केले, आणि मंडळी दर्शनमंडपाच्या दाराशी जमा झाली. ५ मोशाने मंडळीस सांगितले, परमेश्वराने जे काही करावयाची आज्ञा दिली आहे ती ही :

६ मोशाने अहरोन व त्याचे पुत्र यांस आणून जलस्नान घातले. ७ मग त्याने त्यांस अंगरखा घातली; त्याच्या कमरेस कमरबंद कसला, श्मश पेटविला, त्यावर एफोद घातले आणि बुडीदार पटी एफोदावरून बांधिली. ८ मग त्याने त्यावर उरपट बांधिला व तंतूत उरीस व धुम्मिम ठेविले; ९ मग त्याच्या डोक्यांत मंदील घातला आणि मंदिलाच्या पुढल्या भागी सुवर्णपट्टिका म्हणजे पवित्र मुकुट लाविला; परमेश्वराने मोशास आज्ञा दिल्याप्रमाणे हे झाले.

१० मग मोशाने अभिषेकाचे तेल घेऊन निवासमंडपास व त्यांत असलेल्या सगळ्या वस्तूंस अभ्यंग करून पवित्र केले. ११ त्यांतले काही तेल घेऊन त्याने वेदीवर सात वेळां शिंपडिले आणि वेदी, तिचे सर्व उपकरणसहित, गंगाळ व त्याची बैठक यांस अभ्यंग करून पवित्र केले. १२ त्याने अभिषेकाचे काही तेल घेऊन अहरोनाच्या मस्तकावर ओतिले; येणेप्रमाणे अभिषेक करून त्याला पवित्र केले.

१३ मग मोशाने अहरोनाच्या पुत्रांस आणिले, त्यांस अंगरखे घातले, कमरेस कमरबंद कसले आणि त्यांस फेटे बांधिले; परमेश्वराने मोशास आज्ञा केली होती तसे हे झाले.

१४ मग त्याने पापार्पणाचा गोन्हा आणिला आणि अहरोन व त्याचे पुत्र यांनी आपले हात त्या पापार्पणाच्या गोन्हाच्या डोक्यावर ठेविले. १५ तो बधित्यावर मोशाने त्याचे रक्त घेऊन आपल्या बोटाने वेदीच्या शृंगांस सभोवार लावून ती शुद्ध केली आणि ते रक्त वेदीच्या प्रायथ्यावर ओतिले, व तिच्यासाठी प्रायश्चित्त करून ती पवित्र केली. १६ मोशाने आंतण्यांवरील सर्व वषा, काळजावरला पददा आणि वपेसहित दोन्ही गुदें ही घेऊन त्यांचा वेदीवर होम केला. १७ गोन्हा, त्याचे कतठें, त्याचे मांस व त्याची विष्टा ही सर्व तळवाहेर नेऊन अग्नीने जाळून टाकिली; परमेश्वराने मोशास आज्ञा केली होती तसे हे झाले.

१८ मग त्याने होमबलीचा मेंढा समीप आणिला तेव्हा अहरोन व त्याचे पुत्र यांनी आपले हात मेंढ्याच्या डोक्यावर ठेविले. १९ तो बधित्यावर मोशाने त्याचे रक्त वेदीवर सभोवार शिंपडिले. २० मग त्या मेंढ्याचे खंड केले आणि मोशाने त्याचे डोकें, त्याचे मांसखंड आणि वषा ह्यांचा होम केला. २१ आंतडी व पाय पाण्याने पुजून मोशाने संपूर्ण मेंढ्याचा वेदीवर होम केला, तो सुवासिक होमबलि झाला; तो परमेश्वराप्रीत्यर्थ हव्य झाला; परमेश्वराने मोशास आज्ञा केली होती तसे हे झाले. २२ मग त्याने दुसरा मेंढा म्हणजे संस्कारविधीचा मेंढा समीप आणिला, आणि अहरोन व त्याचे पुत्र यांनी आपले हात त्या मेंढ्याच्या डोक्यावर ठेविले. २३ तो बधित्यावर त्याचे काही रक्त मोशाने घेऊन अहरोनाच्या उजव्या कानाच्या शेंब्याला, उजव्या हाताच्या अंगठ्याला व उजव्या पायाच्या अंगठ्याला लाविले. २४ मग मोशाने अहरोनाच्या पुत्रांस जवळ आणून त्यांच्या उजव्या कानांच्या शेंब्याला, उजव्या हाताच्या अंगठ्याला व उजव्या पायाच्या अंगठ्याला रक्त लाविले; मग मोशाने वेदीवर सभोवार ते रक्त शिंपडिले. २५ त्याने वषा, करबीदार श्लेषट, आंतण्यांवर

असलेली सर्व वषा, काळजावरला पडदा, दोन्ही गुदें, त्वांबरली वषा व उजवा फरा ही काहून घेतली; २६ आणि परमेश्वरासमोर ठेविलेल्या बेखमीर भाकरीच्या टोपलीतून एक भाकर, तेल लाविलेली एक पोळी व एक पापडी घेऊन त्या वषेवर व उजव्या फऱ्यावर ठेविल्या; २७ हीं सर्व त्यानें अहरोनाच्या व त्याच्या पुत्रांच्या हातांवर ठेविलीं आणि परमेश्वरासमोर ओवाळणीचें अर्पण म्हणून तीं ओवाळिलीं. २८ मग मोशानें तीं त्यांच्या हातांतून घेऊन त्यांचा वेदीवरल्या होमबलीवर होम केला, हें सुवासिक संस्कारार्पण झालें; हें परमेश्वराप्रतीत्यर्थ हव्य झालें. २९ मग मोशानें ऊर घेऊन परमेश्वरासमोर ओवाळणीचें अर्पण म्हणून ओवाळिला; संस्काराच्या मेंढ्याचा हा भाग मोशाचा होता; परमेश्वरानें मोशाला आज्ञा केली होती तसें हें झालें. ३० मग मोशानें अभिषेकाचें तेल व वेदीवरलें रक्त थोडेंसें घेऊन अहरोन व त्याचीं बळें, त्यांचे पुत्र व त्यांचीं बळें दांबर शिंपडिलें आणि अहरोन व त्याचीं बळें आणि त्यांचे पुत्र व त्यांचीं बळें पवित्र केलीं.

३१ मोशानें अहरोन व त्यांचे पुत्र यांस सांगितलें कीं हें मांस दर्शनमंडपाच्या दारापाशीं शिजवा आणि तेथें संस्काराच्या टोपलीतल्या भाकरीबरोबर तें खा; अहरोन व त्यांचे पुत्र यांनीं तें खावें अशी आज्ञा मीं दिलीच आहे. ३२ मांस व भाकरी यांपैकीं कांहीं शेष राहिल्यास तीं अर्मात जाळावीं; ३३ आणि तुमच्या संस्कारविधीचें दिवस पुरे होत तोंवर म्हणजे सात दिवस तुम्हीं दर्शनमंडपाच्या दाराबाहेर जाऊं नये, कारण सात दिवसपर्यंत तुमचा संस्कारविधि होणार. ३४ तुम्हांप्रतीत्यर्थ प्रायश्चित्त व्हावें म्हणून आज केलें त्याप्रमाणें करण्याची आज्ञा परमेश्वरानें दिली आहे. ३५ या प्रकारें तुम्हीं दर्शनमंडपाच्या दाराशीं सात दिवस अहोरात्र राहून परमेश्वराच्या आज्ञेप्रमाणें बर्ता, नाही तर तुम्ही मराल; कारण मला अशी आज्ञा आहे. ३६ परमेश्वरानें मोशाच्या द्वारें ज्या गोष्टीविषयी आज्ञा केली होती त्या सर्व अहरोन व त्यांचे पुत्र यांनीं केल्या.

१ आठव्या दिवशीं मोशानें अहरोन, त्यांचे पुत्र आणि इस्राएलांचे वडील यांस बोलाविलें; २ त्यानें अहरोनास सांगितलें, पापार्पणासाठीं एक निर्दोष गोऱ्हा व होमार्पणासाठीं एक निर्दोष मेंढा घेऊन परमेश्वरासमोर अर्पण कर; ३ आणि इस्राएल लोकांस असें सांग कीं तुम्ही पापार्पणासाठीं एक बकरा आणा, आणि होमार्पणासाठीं एक गोऱ्हा व एक कोकरू आणा, हीं दोन्ही एका वर्षाचीं व निर्दोष असावीं; ४ आणि परमेश्वरासमोर शांत्यर्पणें करण्यासाठीं एक बैल, एक मेंढा आणि तैलमिश्रित अन्नार्पण आणा, कारण आज परमेश्वर तुम्हांस दर्शन देणार आहे. ५ मग मोशानें आज्ञा दिल्याप्रमाणें त्यांनीं तें सर्व दर्शनमंडपाच्या दाराशीं आणिलें आणि सर्व मंडळी समीप जाऊन परमेश्वरासमोर उभी राहिली. ६ तेव्हां मोशे म्हणाला, तुम्हीं जें काहीं करावें म्हणून परमेश्वरानें आज्ञा दिली तें हें; मग परमेश्वराचें तेज तुमच्या दृष्टीस पडेल. ७ मोशानें अहरोनास सांगितलें, वेदीजवळ जाऊन आपला पापबलि व होमबलि यांचें अर्पण कर आणि स्वतांसाठीं व सर्व लोकांसाठीं प्रायश्चित्त कर; आणि लोकांकडचे बलिह अर्पण करून त्यांच्यासाठीं प्रायश्चित्त कर; परमेश्वरानें आज्ञा केल्याप्रमाणें हें कर.

८ तेव्हां अहरोनानें वेदीसमीप जाऊन आपल्या पापार्पणाचा गोऱ्हा अर्पण केला. ९ अहरोनाचें पुत्र त्याजपाशीं रक्त घेऊन गेले, तेव्हां त्यानें आपलें बोट त्यांत बुडवून तें वेदीच्या शंगांस लाविलें आणि तें वेदीच्या पायथ्याशीं ओतिलें: १० पापबलीची वषा, गुदें व काळजावरला पडदा ह्यांचा त्यानें वेदीवर होम केला; परमेश्वरानें मोशाला आज्ञा केली होती तसें झालें. ११ मांस व कातडें त्यानें छावणीच्या बाहेर नेऊन अर्मात जाळिलें. १२ मग त्यानें होमबलीचा पशु वधिला, तेव्हां अहरोनाच्या पुत्रांनीं त्याचें रक्त त्याजपाशीं दिलें; त्यानें तें घेऊन वेदीवर सभोवार शिंपडिलें. १३ मग त्यांनीं त्या होमबलीचे तुकडे करून एक एक तुकडा व मस्तक हीं त्याजपाशीं दिलीं त्यांचा त्यानें वेदीवर होम केला; १४ आणि त्यानें आंतडी व पाय धुऊन त्यांचा

वेदीवरील होमबलीवर होम केला. १५ मग त्यानें लोकांकडचें अर्पण समीप नेऊन त्यांच्यासाठीं आणिलेला पापापणाचा बकरा बधिला आणि पहिल्याप्रमाणें तोहि पापबलि म्हणून अर्पिला; १६ आणि त्यानें होमबलिहि समीप नेऊन विधिपूर्वक अर्पिला. १७ मग त्यानें अन्नार्पण समीप नेलें व त्यांतलें मूठभर घेऊन त्याची वेदीवर होम केला; प्रातःहोमबलीखेरीज हें अर्पिण्यांत आलें. १८ बेल आणि मेंढ्रा जे लोकांसाठीं शांत्पर्पण म्हणून आले होते तेहि त्यानें बधिले आणि अहरोनाच्या पुत्रांनीं त्यांचें रफ त्याजपाशीं दिले, तें त्यानें वेदीवर सभोवार शिंपडिलें, १९ आणि त्यांनीं बेल्याची व मेंढ्याची वपा व मेंढ्याचें चरबीदार शंपूट, आंतव्यावरील वपा, गुर्द आणि काळजावरला पडदा हीं त्याजपाशीं दिलीं; २० आणि त्यांनीं वपा त्या बलींच्या उरावर ठेवल्यावर त्यानें तिचा वेदीवर होम केला; २१ नथार्पा ऊर आणि उजवा फरा हें मोशाच्या आज्ञेप्रमाणें अहरोनांनं परमेश्वरासमोर ओवाळणीचें अर्पण म्हणून ओवाळिले.

२२ मग अहरोनांनं लोकांकडे वळून हात उभाहून त्यांम अशीर्वाद दिला आणि जेथें त्यानें पापापणबलि, होमापणबलि व शांत्पर्पणबलि यांचें अर्पण केलें होतें तेथून उतरून तो खालीं आला. २३ मग मोशे व अहरोन दर्शनमंडपांत गेले व बाहेर येऊन त्यांनीं लोकांस आशीर्वाद दिला, तेव्हां परमेश्वराचें तेज सर्व लोकांच्या दृष्टींस पडलें; २४ आणि परमेश्वरापामून अग्नि निघाला व त्यानें वेदीवरील होमबलि व वपा हीं भस्म केलीं; हें पाहून सर्व लोकांनीं जयजयकार केला व साष्टांग नमस्कार घातला.

१ मग अहरोनाचे पुत्र नादाब व अबीहू १० यांनीं आपआपलीं धुपाटणीं घेऊन त्यांत अग्नि घातला आणि त्यांवर धूप घाळून तो अशाब्बोफ अग्नि परमेश्वरामोर नेला; असा अग्नि नेण्याविषयीं परमेश्वराची आज्ञा नव्हती. २ तेव्हां परमेश्वरापामून अग्नि निघाला व त्यानें त्यांस भस्म केलें आणि ते परमेश्वरासमोर मृत्यु पावले. ३ मग मोशे अहरोनास म्हणाला, परमेश्वरानें सांगितलें तें हें जे

माझ्यासमीप येतील त्यांनीं मला पवित्र मानावें आणि सर्व लोकांसमक्ष माझा महिमा व्हावा. तेव्हां अहरोन चूप राहिला. ४ मग अहरोनाचा चुल्ता उज्विलेला याचे पुत्र मिशाएल व एल्साफान यांस मोशांनं बोलावून सांगितलें कीं तुम्ही इकडे या, तुमच्या बांधवांस पवित्रस्थानासमोरून उचलून छावणीबाहेर घेऊन जा. ५ मोशाच्या आज्ञेप्रमाणें ते आले आणि त्यांच्या अंगरख्यामुद्रां त्यांस उचलून छावणीबाहेर घेऊन गेले. ६ मोशांनं अहरोन आणि त्याचे पुत्र एजाजार व इयामार यांस सांगितलें कीं तुम्ही आपल्या डोक्याचे केस मोकळे सोडू नका आणि आपलीं बळें फाडू नका; तसें कराल तर तुम्ही मराल आणि सर्व मंडळीवर परमेश्वराचा कोप भडकेल; परमेश्वरानें जो हा अग्नि पेटविला त्याबद्दल तरी तुमच्या भाऊबंधांनीं म्हणजे सगळ्या इस्त्राएल घराण्यानें विलाप करावा. ७ तुम्हीं दर्शनमंडपाच्या दाराबाहेर जाऊं नये; गेलें तर मराल: कारण परमेश्वरानें विहित केलेल्या अभिषेकाच्या तेलानें तुमचा अभ्यंग झाला आहे. त्यांनीं मोशाच्या सांगण्याप्रमाणें केलें.

८ आणखी परमेश्वरानें अहरोनास सांगितलें: ९ जेव्हां जेव्हां तुम्ही म्हणजे वू व तुझे पुत्र दर्शनमंडपांत जाल तेव्हां तुम्हांपैकीं कोणीं द्राक्षारस अथवा कोणत्याहि प्रकारचें मद्य पिऊं नये, प्याल तर मराल: हा तुमच्यासाठीं पिढ्यानपिढ्या निरंतरचा विधि होय: १० या प्रकारें तुम्ही पवित्र व अपवित्र, शुद्ध व अशुद्ध यांमधला भेद पाळा: ११ आणि परमेश्वरानें मोशाच्याद्वारें कळविलेले सर्व विधि तुम्हीं इस्त्राएल लोकांस शिकवावे.

१२ मग मोशांनं अहरोनास व त्याचे बाकी राहिलेले पुत्र म्हणजे एलाजार व इयामार यांस सांगितलें कीं परमेश्वराच्या हव्यापैकीं जें अन्नार्पण शेष राहिल तें घेऊन वेदीपाशीं खमिरावांचून खा, कारण तें परम पवित्र आहे; १३ तें तुम्ही पवित्र स्थळीं खावें; परमेश्वराच्या हव्यापैकीं तो तुम्हा व तुम्हा वंशजांचा हक्क आहे; मला अशीच आज्ञा झाली आहे. १४ ओवा-

विलेख ऊर आणि समपिलेला फरा हे तुम्ही आपले पुत्र व कन्या यांसह एकाद्या शुद्ध स्थळी बसून खा; कारण इझाएल लोकांनी केलेल्या शांत्यर्पणापैकी तुला व तुम्हा मुलांबाळांस ती हक्क म्हणून दिली आहेत. १५ समर्पावयाचा फरा व ओवाळावयाचा ऊर हे वपेच्या हव्यांसहित ओवाळणीचें अर्पण म्हणून परमेश्वरासमोर आणावे; हा तुझा व तुम्हा वंशजांचा निरंतरचा हक्क आहे, अशी परमेश्वराची आज्ञा आहे.

१६ मोशानें पापबलीच्या बकऱ्याचा लक्षपूर्वक शोध केला, तेव्हां त्याला आढळलें कीं तो जाळून टाकिला आहे, हें पाहून अहरोनाचे बाकी राहिलेले पुत्र एलाजार व इथामार यांजवर रागावून तो म्हणाला, १७ तुम्ही पापबलि पवित्र स्थळीं कां खाव्हां नाहीं ? तो परम पवित्र होय व मंडळीच्या दुष्कर्माचा भार बाहून त्यांच्यासाठीं परमेश्वरासमोर प्रायश्चित्त करावें याकरितां तो तुम्हांस दिला आहे. १८ पाहा, त्याचें रक्त पवित्रस्थानाच्या आंत आणिलें नाहीं; तुम्ही माझ्या आग्नेप्रमाणें त्याचें मांस पवित्र स्थळीं अवश्य खावयाचें होतें. १९ याचें उत्तर अहरोनांनें मोशाला असें दिलें कीं पाहा, आज त्यांनीं पापबलि व होमबलि हे परमेश्वरापुढें अर्पण केले म्हणून मजवर अशा आपत्ति ओढवल्या आहेत; तेव्हां आज मीं पापबलि भक्षण केला असता तर परमेश्वराला बरें वाटलें असतें काय ? २० हें ऐकलें तेव्हां मोशाचें समाधान झालें.

१ परमेश्वर मोशे व अहरोन यांस म्हणाला :

११ २ इझाएल लोकांस सांगा कीं पृथ्वीवरील सर्व पशुपैकीं ज्यांचें मांस तुम्ही खावें ते हे: ३ जनावरांपैकीं ज्यांचे खर चिरलेले किंवा दुभागलेले आहेत, व जे रवंथ करितात ते सर्व तुम्ही खावे; ४ पण जे नुसते रवंथ करणारे किंवा ज्यांचे नुसते खर चिरलेले आहेत ते पशु खाऊं नयेत; उंट हा रवंथ करितो पण त्याचा खर चिरलेला नाहीं, म्हणून तो तुम्हांस निषिद्ध आहे. ५ शाफान रवंथ करितो पण त्याचा खर चिरलेला नाहीं, म्हणून तो तुम्हांस निषिद्ध आहे. ६ ससा रवंथ करितो पण त्याचा खर चिरलेला

नाहीं, म्हणून तोहि तुम्हांस निषिद्ध आहे. ७ डुकराच; खर चिरून दुभागलेला आहे पण तो रवंथ करितो नाहीं, म्हणून तो तुम्हांस निषिद्ध आहे. ८ त्यांचें मांस खाऊं नये, त्यांच्या शवांस शिवूं नये; तुम्हांस हे सर्व निषिद्ध होत.

९ जलचरांपैकीं तुम्ही खावे ते हे: समुद्रांत व नद्यांत संचार करणाऱ्या ज्या प्राण्यांस पंख व खवले आहेत ते तुम्ही खावे. १० जलचरांपैकीं ज्या प्राण्यांस पंख अथवा खवले नाहींत असे समुद्रांत व नद्यांत संचार करणारे सर्व जलचर तुम्हांस अमंगळ होत; ११ तुम्ही त्यांस अमंगळ समजावें; त्यांचें मांस खाऊं नये व त्यांचीं शवें अमंगळ समजावीं. १२ जलाशयांतल्या ज्या प्राण्यांस पंख नाहींत, व खवलेहि नाहींत ते सर्व अमंगळ समजावे.

१३ पक्ष्यांपैकीं जे अमंगळ समजून खाऊं नयेत ते हे: गरूड, लोळणारा गीध, कुरर, १४ घार, निरनिराळ्या जातीचे ससाणे, १५ प्रत्येक जातीचे कावळे, १६ शहामृग, गवळण, कोकिल, निरनिराळ्या जातीचे बहिरीससाणे, १७ पिंगळा, करडोक, मोठा बुबड, १८ राजहंस, पाणकोळी, गिधाड, १९ बगळा, निरनिराळ्या जातीचे करकोचे, टिटवी आणि वाघूळ.

२० जितके सपक्ष प्राणी चार पायांवर चालतात ते तुम्ही अमंगळ समजावे. २१ पण चार पायांवर चालणाऱ्या सपक्ष प्राण्यांपैकीं ज्यांना जमिनीवर उड्या मारण्यास पायांच्या वर तंगळ्या असतात ते खावे; २२ त्यांपैकीं तुम्ही खावे ते हे: निरनिराळ्या जातीचे टोळ, निरनिराळ्या जातीचे नाक्तोडे, निरनिराळ्या जातीचे खरपुडे, निरनिराळ्या जातीचे गवत्येटोळ हे खावे. २३ तथापि जमिनीवर रांगणारे चार पायांचे सपक्ष प्राणी तुम्ही अमंगळ समजावे.

२४ त्यांच्यासुळें तुम्ही अशुद्ध व्हाल; ज्या कोणास त्यांच्या शवांचा स्पर्श होईल तो संध्याकाळपर्यंत अशुचि राहावा; २५ त्यांच्या शवांचा एकादा भाग कोणी उंचलेखाचें तर त्यानें आपलीं बर्सें घुऊन संध्याकाळपर्यंत अशुचि राहावे. २६ ज्या पक्षूचे खर चिरलेले

असून दुभागलेले नाहीत व जो रव्य करीत नाही तो तुम्हांला निषिद्ध होय; त्यांचा ज्यास स्पर्श होईल तो अशुचि राहावा. २७ चार पायांवर चालणाऱ्या सर्व पशुपैकी जे आपल्या पांजांवर चालतात ते तुम्हांस निषिद्ध होत; त्यांच्या शवांस जो कोणी स्पर्श करील त्यानें संध्याकाळपर्यंत अशुचि राहावे; २८ जो कोणी त्यांचीं शवें उचलील त्यानें आपलीं वस्त्रे धुऊन संध्याकाळपर्यंत अशुचि राहावे, कारण ते तुम्हांस निषिद्ध होत.

२९ जमिनीवर रांगणाऱ्या जिव्यांपैकी तुम्हांस निषिद्ध ते हे: मुंगूस, उंदीर, निरनिराळ्या जातीचे सरडे, ३० चौपडे, घोरपड, पाल, सांडा व गुहिन्या सरड. ३१ जमिनीवर रांगणाऱ्यांपैकी हीं सर्व तुम्हांस निषिद्ध होत; जो कोणी यांच्या शवांस स्पर्श करील त्यानें संध्याकाळपर्यंत अशुचि राहावे. ३२ त्यांच्यापैकी कोणी मरून एकाद्या वस्तूवर पडलें तर तीहि अशुचि समजावी; काष्ठपात्र, वस्त्र, कातडे, तरट, किंवा कोणत्याहि कामाचें हत्यार असो तें पाण्यांत टाकवें व संध्याकाळपर्यंत अशुचि असावें; मग त्यास स्पर्श करावा. ३३ यांपैकी एकादें मातीच्या पात्रांत पडलें तर त्या पात्रांत जें कांहीं असेल तें अशुचि होईल व तें पात्र फोडून टाकावें; ३४ जो खावनास योग्य असून ज्यांत पाणी पडत असतें असा त्यांतला पदार्थ अशुचि समजावा आणि असल्या पात्रांत कांहीं पेय असलें तर तेंहि अशुचि समजावें; ३५ आणि त्यांच्या शवांचा एकादा भाग भेदीवर किंवा जुलीवर पडला तर ती अशुचि समजून मोडून टाकावी; कारण त्यानें ती अशुचि होते, व तुम्हीं ती अशुचि समजावी. ३६ झरा किंवा विहीर जैत पाण्याचा संचय असतो ती शुद्धच राहते; तरी तींतल्या झराळ्या ज्याचा स्पर्श होईल तें अशुचि समजावें. ३७ त्यांच्या शवांचा कांहीं भाग पेरण्याच्या बियाण्यावर पडला तरी तें बियाणें शुद्ध समजावें. ३८ तथापि त्या बियाण्यावर पाणी शिंपडिलें असून त्यावर त्या प्राण्यांचीं शवें पडलीं तर तें तुम्हांस अशुचि होय.

३९ खाण्याच्या पशुपैकी एकादा मेल्या तर त्याच्या शवांस शिवणाऱ्यानें संध्याकाळपर्यंत अशुचि राहावे. ४० त्याच्या शवाचा कांहीं भाग त्यानें खाल्ला तर त्यानें आपलीं वस्त्रे धुऊन संध्याकाळपर्यंत अशुचि राहावे; त्याचें शव उचलणाऱ्यानेंहि आपलीं वस्त्रे धुऊन संध्याकाळपर्यंत अशुचि राहावे.

४१ जमिनीवर रांगत चालणारे सर्व प्राणी अमंगळ आहेत; ते खाऊं नयेत. ४२ जमिनीवर रांगणाऱ्यांपैकी जे पोटावर चालतात अथवा चार पायांवर चालतात व ज्यांस पुष्कळ पाय आहेत ते कांहीं तुम्हीं खाऊं नयेत; ते अमंगळ होत. ४३ तुम्हीं कोणत्याहि जातीच्या रांगत चालणाऱ्या प्राण्यांमुळे अमंगळ होऊं नये, अथवा त्यांच्या द्वारे अशुचि होऊन विटाळ पावूं नये. ४४ मी परमेश्वर तुमचा देव आहे म्हणून आपणांस पवित्र करून पवित्र राहा; कारण मी पवित्र आहे; म्हणून तुम्ही जमिनीवर रांगत चालणाऱ्या कोणत्याहि जातीच्या प्राण्यांमुळे आपणांस विटाळवूं नका. ४५ कारण तुमचा देव व्हावें म्हणून ज्या परमेश्वरानें तुम्हांस भिसर देशांतून इकडे आणिलें तोच मी आहे; मी पवित्र आहे, म्हणून तुम्हीहि पवित्र व्हा.

४६ पशु, पक्षी, सर्व जलचर व जमिनीवर रांगणारे सर्व प्राणी यांच्यासंबंधानें ४७ अशुद्ध व शुद्ध, मक्ष्य व अमक्ष्य प्राणी यांतला भेद पाहण्याचा हा नियम होय.

१ परमेश्वर मोशाळ म्हणाला, २ इस्राएल १२ लोकांस सांग: व्ही गर्भवती होऊन तिला मुलगा झाल्यावर तिनें सात दिवस अशुचि राहावें; ऋतुकाली जशी ती दूर बसते तशीच ती अशुचि समजावी. ३ आठव्या दिवशीं त्या मुलुची कुंता करावी. ४ नंतर त्या व्हीनें अन्नपल्या रफसावापासून शुद्ध होण्यासाठीं तेहतीस दिवस घालवावे; तिची शुद्धि होण्याची मुदत पुरी होईपर्यंत तिनें कोणत्याहि पवित्र वस्तूला स्पर्श करूं नये व पवित्रस्थानांत जाऊं नये. ५ तिला मुलगी झाली तर ऋतुकाली ती दूर बसते त्याप्रमाणें तिनें चौदा दिवस अशुचि राहावें,

आणि आपल्या रक्तावापासून शुद्ध होण्यासाठी सहस्रष्ट दिवस घालवावे.

९ तिला मुलगा किंवा मुलगी होऊन शुद्ध होण्याची मुदत पुरी झाली म्हणजे तिने होमबलीसाठी एक वर्षाचा मेंढा आणि पापबलीसाठी पारव्याचे पिल्ले किंवा होला दर्शनमंडपाच्या दारापाशी याजकाकडे घेऊन जावे. ७ मग याजकाने तें परमेश्वरापुढे अर्पून तिच्यासाठी प्रायश्चित्त करावे, म्हणजे ती आपल्या रक्तावापासून शुद्ध होईल; ज्या झाला मुलगा किंवा मुलगी होईल तिजविषयीचा नियम हा. ८ तिला मेंढा अर्पिण्याची शक्ति नसली तर तिने दोन होले अथवा पारव्याची दोन पिल्ले, एक होमबलीसाठी व दुसरे पापबलीसाठी, आणावी, आणि याजकाने तिजसाठी प्रायश्चित्त करावे म्हणजे ती शुद्ध होईल.

१ परमेश्वराने मोशे व अहरोन यांस सांगितले: २ कोणा मनुष्याच्या कातडीस सृज, खवंद अथवा पांढरा डाग असला व तो महारोगाचा चट्टा आहे असे दिसले तर त्यास अहरोन याजकाकडे किंवा त्याचे पुत्र जे याजक त्यांतल्या एकाकडे न्यावे; ३ मग याजकाने अंगाच्या चामडीवरला तो चट्टा तपासावा आणि त्यांत असलेले केस पांढरे झाले असल्यास, आणि तो चामडीतून खोल गेलेला दिसल्यास, तो महारोगाचा चट्टा समजावा; त्या मनुष्याची याजकाने अशी तपासणी करून त्यास अशुद्ध ठरवावे; ४ त्याच्या अंगाच्या चामडीवरला डाग पांढरा असला पण त्याच्या चामडीपेक्षा तो खोल गेला नसला व त्यावरचे केस पांढरे झाले नसले, तर याजकाने चट्टा पडलेल्या त्या माणसास सात दिवस कोंडून ठेवावे; ५ सातव्या दिवशी याजकाने पुनः त्याची तपासणी करावी आणि तो चट्टा जराचा तसाव असून चामडीत आणखी पसरला नाही असे त्यास दिसून आले तर याजकाने त्याला आणखी सात दिवस कोंडून ठेवावे; ६ सातवे दिवशी याजकाने पुनः त्यास तपासावे आणि चट्टा बुजत चालला आहे व चामडीत तो पसरला नाही असे त्याला दिसून आले तर याजकाने त्यास शुद्ध

ठरवावे; कारण तें साधारण खवंद होय; त्याने आपली बळे पुंजून शुद्ध व्हावे. ७ तरी पण आपण शुद्ध ठरावे म्हणून याजकाला दाखविल्यानंतर चामडीचा दो डाग फार पसरत गेला तर त्या मनुष्याने पुनः तो याजकाला दाखवावा; ८ याजकाने तपासणी करावी आणि तो डाग चामडीत पसरला आहे असे त्याला दिसून आल्यास त्याने त्यास अशुद्ध ठरवावे; तो महारोग होय.

९ कोणा मनुष्याच्या अंगास महारोगाचा चट्टा असल्यास त्याला याजकाकडे घेऊन जावे; १० याजकाने तपासणी करावी आणि जर त्याच्या चामडीत पांढरी सृज आली असली व त्यामुळे तेथले केस पांढरे झाले असले व तेथले मांस मुडदार झाले असले, ११ तर त्याच्या चामडीतला तो चुना महारोग होय; याजकाने त्यास अशुद्ध ठरवावे; त्यास त्याने कोंडून ठेवू नये; तो अशुद्धच होय. १२ एकाच्या चामडीस महारोग पुढून तो नखशिखांत सर्व अंगभर पसरला आहे असे याजकास दिसून आले, १३ तर त्याने तपासणी करावी आणि त्याच्या सर्वांगास महारोग झाला असल्यास त्याने त्या चट्टा पडलेल्या मनुष्यास शुद्ध ठरवावे; त्याचे सर्वांग शुद्ध झाले म्हणून तो शुद्ध होय. १४ त्याच्या अंगावरचे काही मांस मुडदार दिसून आले तर तो अशुद्ध समजावा. १५ याजकाने मुडदार मांस पाहून त्याला अशुद्ध ठरवावे; कारण असले मांस अशुद्धच असते; तो महारोग होय. १६ पण तें मुडदार मांस पालटून पांढरें झाले तर त्याने पुन्हा याजकाकडे जावे; १७ याजकाने त्याला तपासावे, आणि जर त्याचा चट्टा पालटून पांढरा झाला असला तर त्याने त्या चट्टा पडलेल्या माणसास शुद्ध ठरवावे, तो शुद्ध होय. १८ कोणाच्या चामडीस फोड येऊन तो बरा झाला, १९ व फोडाच्या जागी पांढरी सृज आली अथवा लालसर पांढरा डाग पडला तर त्याने तो याजकास दाखवावा; २० याजकाने तपासणी करावी आणि जर चामडीपेक्षा ती जागा खोल गेलेली दिसली व त्यावरले

केस पांढरे झाले असले तर त्यास अशुद्ध ठरवावे; हा फोडांतून बाहेर फुटलेला महारोगाचा चट्टा होय. २१ त्यावरचे केस पांढरे नाहीत व ती जागा चामडीपेक्षा खोल गेली नाही व ती बुजत चालली आहे असे तपासाअंती याजकास दिसून आले तर त्याने त्या मनुष्यास सात दिवस कोंडून ठेवावे; २२ तेवढ्या मुदतीत तो चामडीवर परतला आहे असे दिसले तर याजकाने त्या मनुष्यास अशुद्ध ठरवावे व तो महारोगाचा चट्टा समजावा. २३ तो पांढरा डाग जेवढ्याचा तेवढा राहून पसरला नाही तर तो फोडाचा वण आहे असे समजून याजकाने त्या मनुष्यास शुद्ध ठरवावे.

२४ कोणाच्या चामडीत जळत्याचा वण असेल व त्या वणाच्या मुडदार मांसांत लालसर पांढरा किंवा नुसता पांढरा डाग दिसून येईल; २५ आणि याजकास तपासाअंती असे दिसून येईल की त्या पांढऱ्या जागेवरचे केस पांढरे झाले आहेत व चामडीपेक्षा ती जागा खोल गेली आहे, तर त्या जळलेल्या भागी महारोग फुटला आहे असे समजावे; याजकाने त्यास अशुद्ध ठरवावे, कारण तो महारोगाचा चट्टा होय. २६ तरी पण याजकास असे दिसून येईल की त्या पांढऱ्या जागेवर काही पांढरे केस नाहीत व चामडीहून ती खोल गेलेली नाही, बुजत चालली आहे, तर त्याने त्यास सात दिवस कोंडून ठेवावे; २७ सातव्या दिवशी त्याने त्यास तपासून पाहावे; चामडीवर तो रोग पसरला आहे असे दिसल्यास त्याने त्यास अशुद्ध ठरवावे; तो महारोगाचा चट्टा होय. २८ पण पांढरा डाग जेवढ्याचा तेवढाच आहे, चामडीवर पसरला नाही व तो बुजत जात आहे, तर ती जळलेल्या जागेची सूज समजावी व याजकाने त्यास शुद्ध ठरवावे; तो केवळ त्या जळलेल्या जागेवरला वण होय.

२९ कोणा पुरुषाच्या किंवा स्त्रीच्या डोक्यावर अथवा हनवटीवर चट्टा असला तर, ३० याजकाने त्याची तपासणी करावी आणि ती जागा चामडीपेक्षा खोल

दिसली व तिच्यावर काही पिंगट बारीक केस असले तर त्याने त्या मनुष्यास अशुद्ध ठरवावे; ही चाई डोक्याचा अथवा हनवटीचा महारोग होय. ३१ याजकाने हा चाईचा चट्टा तपासून पाहावा व तो चामडीहून खोल नसला व त्यावर काळे केस नसले तर चाईचा चट्टा असलेल्या त्या मनुष्यास त्याने सात दिवस कोंडून ठेवावे; ३२ सातव्या दिवशी त्याने पुन्हा ह्या चट्टाची तपासणी करावी; ती चाई पसरली नाही, त्यावर काही पिंगट केस नाहीत व चाईची जागा चामडीहून खोलवट झालेली नाही असे त्याला दिसून आले, ३३ तर त्या मनुष्याचे मुंडण करावे; पण चाईवरले केस काढू नयेत; याजकाने त्या चाई लागलेल्या मनुष्यास आणखी सात दिवस कोंडून ठेवावे. ३४ सातव्या दिवशी याजकाने ती चाई पुनः तपासून पाहावी, आणि त्यास असे दिसून आले की चाई चामडीवर पसरली नाही व चामडीपेक्षा ती खोल गेली नाही तर त्याने त्यास शुद्ध ठरवावे; त्या मनुष्याने आपली वस्त्रे घुवावी व शुद्ध व्हावे. ३५ तरी पण तो शुद्ध ठरल्यानंतर ती चाई पसरत गेली तर ३६ याजकाने त्याला तपासावे व ती चाई चामडीवर पसरली आहे असे दिसून आले तर पिंगट केस शोषित न बसता त्या मनुष्यास अशुद्ध ठरवावे. ३७ ती चाई जेवढीची तेवढी आहे व तिजवर काळे केस आले आहेत असे दिसून आले तर ती चाई बरी झाली असून तो शुद्ध होय; याजकाने त्याला शुद्ध ठरवावे.

३८ कोणा पुरुषाच्या किंवा स्त्रीच्या अंगावर पांढरे तकतकीत डाग असले तर ३९ याजकाने ते तपासावे व त्याच्या अंगाच्या चामडीतले ते डाग भुरे असले तर ती चामडीवर फुटलेली दाद समजावी; तो मनुष्य शुद्ध होय.

४० कोणा मनुष्याच्या डोक्याचे केस झडून त्याला टकल पडले तरी तो शुद्ध समजावा. ४१ त्याच्या कपाळाच्या पुढल्या भागाचे केस झडून त्याला टकल पडले असले तरी त्यास शुद्ध समजावे. ४२ तथापि त्या टकल पडलेल्या डोक्यावरच्या किंवा कपाळावरच्या

बाजूस काहीसा लालसर पांढरा चट्टा पडला तर असें समजावें कीं त्या टकल पडलेल्या डोक्यावर किंवा कपाळावर महारोग फुटून निघत आहे. ४३ मग याजकानें त्यास तपासून पाहावें, आणि त्याच्या डोक्याच्या टकलांत अथवा कपाळाच्या वरल्या भागी अंग्याच्या चामडीवर महारोगासारखा तांबूस पांढरा चट्टा आहे असें त्याला दिसून आलें, ४४ तर तो मनुष्य महारोगी असून अशुद्ध होय; याजकानें त्याला अवश्य अशुद्ध ठरवावें; त्याच्या डोक्याला झालेला तो महारोगाचा चट्टा होय.

४५ ज्या महारोग्याच्या अंगावर हा चट्टा असेल त्याचीं वस्त्रे फाडिलेलीं असावीं, त्याच्या डोक्याचे केस सोडलेले असावे, त्यानें आपला वरला ओठ झांकून ठेवावा आणि अशुद्ध अशुद्ध असें ओरडत राहावें. ४६ जितके दिवस हा चट्टा त्याच्या अंगावर राहिल तितके दिवस त्यानें अशुद्धि राहावें; तो अशुद्ध होय, त्यानें एकटें राहावें, छावणीबाहेर त्याची वस्ती असावी.

४७ एकाद्या वस्त्राला, मग तें वस्त्र लोकरीचें असो कीं सणाचें असो, महारोगाचा चट्टा पडला, ४८ अथवा तो सणाच्या किंवा लोकरीच्या ताण्याला किंवा बाण्याला, चामड्याला किंवा चामड्याच्या बनविलेल्या एकाद्या वस्तूला पडला, ४९ आणि त्या वस्त्रास, चामड्यास, ताण्यास किंवा बाण्यास अथवा चामड्याच्या वस्तूस पडलेला तो चट्टा हिरवट अथवा तांबूस असला तर तो महारोगाचा चट्टा समजावा, आणि याजकाला तो दाखवावा; ५० याजकानें तो तपासावा; चट्टा पडलेली वस्तु सात दिवस त्यानें बंद करून ठेवावी; ५१ त्यानें सातव्या दिवशीं तो चट्टा तपासून पाहावा आणि वस्त्राच्या ताण्यावर किंवा बाण्यावर, चामड्यावर किंवा चामड्याच्या कोणत्याहि वस्तूवर तो चट्टा पसरला आहे असें दिसलें तर तें चरत जाणारें कुष्ठ समजावें; ती वस्तु अशुद्ध होय. ५२ तें वस्त्र लोकरीचें असो अथवा सणाचें असो, त्याच्या ताण्यांत व बाण्यांत, तसेच चामड्यांत व चामड्याच्या एकाद्या वस्तूंत तो चट्टा असला तर

तें चरत जाणारें कुष्ठ असल्यामुळें ती वस्तु अग्नीनें जाळून टाकिली पाहिजे.

५३ तपासणीअंती जर याजकास दिसून आलें कीं वस्त्राच्या ताण्यांत अथवा बाण्यांत किंवा चामड्याच्या केलेल्या एकाद्या वस्तूंत तो चट्टा पसरत नाही, ५४ तर चट्टा असलेली वस्तु धुऊन टाकण्याची आज्ञा याजकानें करावी आणि आणखी सात दिवस ती बंद करून ठेवावी; ५५ ती वस्तु धुतल्यावर याजकानें पाहावी, आणि त्या चट्ट्याचा रंग बदलला नसून तो डाग पसरला नसला तरी तो अशुद्ध समजावा; ती वस्तु अग्नींत जाळावी; तो चट्टा आंतल्या बाजूस असो किंवा बाहेरल्या बाजूस असो, तो चरत जाणारा चट्टा समजावा.

५६ धुतल्यानें त्या डागचा तक्तकीतपणा कमी झाला आहे असें याजकाच्या नजरेस आलें तर त्यानें त्या वस्त्राच्या ताण्याचा किंवा बाण्याचा किंवा चामड्याच्या वस्तूचा तेवढाच भाग फाडून काढावा; ५७ इतकें करूनहि जर वस्त्राच्या ताण्यांत अथवा बाण्यांत अथवा चामड्याच्या वस्तूंत तो चट्टा पुनः फुटून निघाला तर ती चट्टा फुटलेली वस्तु अग्नीनें जाळून टाकावी. ५८ वस्त्राचा ताणा अथवा बाणा किंवा चामड्याची कोणतीहि वस्तु धुतल्यावर त्याचा तो डाग नाहीसा झाला तर ती वस्तु पुनः एकदा धुवावी म्हणजे ती शुद्ध होईल.

५९ लोकरीच्या किंवा सणाच्या वस्त्राच्या ताण्यांत अथवा बाण्यांत अथवा चामड्याच्या एकाद्या वस्तूंत महारोगाचा डाग दिसून आला तर तें शुद्ध किंवा अशुद्ध ठरविण्याचा हा नियम होय.

१ परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें, २ महा-
१४ रोग्यास शुद्ध ठरविण्याच्या वेळचा नियम हा :
 त्याला याजकाकडे आणावें; ३ याजकानें छावणीबाहेर जाऊन त्या महारोग्यास तपासून पाहावें, व त्याच्या अंगावरचा महारोगाचा चट्टा बरा झाला आहे असें त्यास दिसून आलें तर ४ त्यानें आज्ञा करावी कीं ज्यास शुद्ध करावयाचें आहे त्याजसाठीं दोन जीवंत शुद्ध पक्षी, गंधसरूचें लाकूड, किरमिजी रंगाचें

कापड व एजोबे हीं सर्वे घेऊन यावें; ५ मग याजकानें अक्षा करावी कीं वाहत्या पाण्यावर मातीच्या पात्रांत त्यांतला एक पक्षी मारावा; ६ आणि राहिलेला जीवत पक्षी, गंधसरूचें लकूड, किरमिजी रंगानें कापड आणि एजोबे हीं सर्वे घेऊन वाहत्या पाण्यावर भरलेल्या पश्याच्या रक्षांत त्यानें बुडवावी; ७ आणि तें महारोगापासून शुद्ध ठरवावयाच्या मनुष्यावर सात वेळां शिंपडावें; मग तो शुद्ध झाला आहे असें सांगून त्या जीवत पश्यास रानांत सोडून द्यावें; ८ आणि शुद्ध होणाऱ्या मनुष्यानें आपले कपडे बुडावे, आपले सर्व केस मुंडवावे आणि पाण्यानें स्नान करावें, मग तो शुद्ध ठरेल; त्यानंतर त्यानें छावणींत यावें; तरी त्यानें सात दिवस आपल्या तंबूबाहेर राहवें. ९ सातव्या दिवशीं त्यानें आपलें डोकें, दाढी, भुवया हीं म्हणजे अर्थात अंगावरले एकंदर सर्व केस मुंडावे; आपलीं वस्त्रे धुवावीं व पाण्यानें स्नान करावें, म्हणजे तो शुद्ध ठरेल.

१० आठव्या दिवशीं दोन निदोष कोकरें, एका वर्षाची निदोष मेंढी, अन्नापणासाठीं तेलंत मळलेलें तीन दशांश एफा सर्पीठ व एक लोगभर तेल हीं सर्व आणावीं; ११ आणि शुद्धी करणाऱ्या याजकानें शुद्ध करावयाच्या मनुष्यास ह्या सर्व वस्तूंसह परमेश्वरासमोर दर्शनमंडपाच्या दारापार्शी उभें करावें. १२ मग याजकानें दोषार्पणासाठीं एक कोकरू आणि एक लोगभर तेल अशीं अर्पाणी आणि तीं परमेश्वरासमोर ओवाळणीचें अर्पण म्हणून ओवाळावीं; १३ आणि पवित्रस्थानांत जेथें पापबलि व होमबलि वधिततात तेथें तें कोकरू मारावें; कारण पापबलिप्रमाणेंच दोषबलिवरिह याजकाचा हक्क आहे; हें अर्पण परम पवित्र होय; १४ मग याजकानें दोषबलीचें कांहीं रक्त घेऊन शुद्ध ठरवावयाच्या मनुष्याच्या उजव्या कानाच्या शेंब्याला, उजव्या हाताच्या अंगठ्याला आणि उजव्या पायाच्या अंगठ्याला लावावें; १५ याजकानें लोगभर तेलंतले थोडेंसें तेल आपल्या डाव्या हाताच्या तळव्यावर ओतावें;

१६ त्यानें आपल्या उजव्या हाताचें बोट आपल्या डाव्या हातावरल्या तेलंत बुडवून त्यांतले कांहीं परमेश्वरासमोर सात वेळां बोटानें शिंपडावें; १७ त्याच्या तळहातावर जें तेल शिळक राहिले त्यांतले कांहीं घेऊन याजकानें शुद्ध ठरवावयाच्या मनुष्याच्या उजव्या कानाच्या शेंब्याला व उजव्या हाताच्या व उजव्या पायाच्या अंगठ्यांना दोषबलीच्या रक्षांवर लावावें; १८ तळहातावर शिळक राहिलेले तेल त्यानें शुद्ध ठरवावयाच्या मनुष्याच्या मस्तकास लावावें आणि त्याच्यासाठीं त्यानें परमेश्वरासमोर प्रायश्चित्त करावें. १९ मग याजकानें पापबलि अर्पावा आणि अशुद्धतेपासून शुद्ध ठरवावयाच्या त्या मनुष्यासाठीं प्रायश्चित्त करावें; मग त्यानें होमबलि वधावा. २० याजकानें होमबलि व अन्नबलि वेदीवर अर्पावे आणि त्याच्यासाठीं प्रायश्चित्त करावें, म्हणजे तो शुद्ध ठरेल.

२१ तो गरीब असून एवढें आणण्याचें त्याला सामर्थ्य नसलें तर त्यानें आपल्या प्रायश्चितासाठीं ओवाळणीचें एक कोकरू दोषार्पण म्हणून आणावें, आणि अन्नापणासाठीं तेलंत मळलेलें एक दशांश एफा सर्पीठ आणि लोगभर तेल आणावें; २२ आणि त्याला मिळतील तसे दोन होले अथवा पारव्याचीं दोन पिलें आणावीं; त्यांतला एक पापबलि व दुसरा होमबलि व्हावा. २३ आठव्या दिवशीं आपल्या शुद्धीकरणासाठीं त्यानें हें सर्व घेऊन दर्शनमंडपाच्या दाराशीं याजकाकडे परमेश्वरासमोर जावें. २४ मग याजकानें तें दोषार्पणाचें कोकरू व लोगभर तेल घेऊन ओवाळणीचें अर्पण म्हणून परमेश्वरासमोर ओवाळावें; २५ मग दोषार्पणाचें कोकरू मारावें आणि याजकानें त्याचें थोडेंसें रक्त घेऊन शुद्ध ठरवावयाच्या मनुष्याच्या उजव्या कानाच्या शेंब्याला आणि उजव्या हाताच्या आणि उजव्या पायाच्या अंगठ्यांना लावावें. २६ याजकानें त्या तेलंतले कांहीं आपल्या डाव्या हाताच्या तळव्यावर ओतावें, २७ आणि आपल्या उजव्या हाताचें बोट आपल्या डाव्या हाताच्या तळव्यावरल्या तेलंत

१ अथवा : जुफ.

बुढवून त्यांतले कांहीं परमेश्वरासमोर सात वेळां शिंपडावें. २८ मग याजकानें आपल्या तळव्यावरलें कांहीं तेल घेऊन ज्यास शुद्ध ठरवावयाचें त्या मनुष्याच्या उजव्या कानाच्या झेंब्याला आणि उजव्या हाताच्या व उजव्या पायाच्या अंगठ्याला दोषबलीच्या रक्षावर लावावें; २९ याजकाच्या हातावर तेल राहिल तें शुद्ध ठरवावयाच्या मनुष्याच्या मस्तकावर परमेश्वरासमोर त्याच्यासाठीं प्रायश्चित्त म्हणून ओतावें. ३० मग त्याला मिळाले असतील ते होळे अथवा पारव्याचीं पिळें यापैकीं एकाचें त्यानें अर्पण करावें; ३१ त्याला जे पक्षी मिळाले असतील त्यापैकीं एकाचें पोपार्पण करावें व दुसऱ्याचें अन्नार्पणासहित होमार्पण करावें; या प्रकारें याजकानें शुद्ध ठरवावयाच्या मनुष्यासाठीं परमेश्वरासमोर प्रायश्चित्त करावें. ३२ अंगावर महारोगाचा चट्टा असलेल्या ज्या मनुष्यास शुद्धीकरणाची सामग्री मिळविण्याचें सामर्थ्य नसेल त्याच्यासंबंधाचा हा नियम होय.

३३ परमेश्वरानें मोशे व अहरोन यांस सांगितलें : ३४ जो कनान देश मी तुम्हांस बतन करून देत आहे त्यांत तुम्ही जाऊन पोहोचाल तेव्हां तुमच्या बतनी देशांतल्या एकाद्या घराला मी महारोगाचा चट्टा उमटविला, ३५ तर ज्याचें तें घर असेल त्यानं याजकास जाऊन सांगावें की म्हाण्या घराला महारोगाच्या चट्टासारखें कांहीं दिसतें. ३६ मग याजकानें आम्हा करावी कीं मी जाऊन घर पाहून त्यापूर्वी तें रिकामें करावें; नाहीतर एकाद्या वेळी घरांतल्या सर्व वस्तु अशुद्ध ठरवावयाच्या. नंतर याजकानें आंत जाऊन घर तपासावें; ३७ तो चट्टा त्यानें पाहावा आणि घराच्या भिंतीवर हिरवट अथवा ललसर रंगाच्या खोल रेषा पडल्या असल्या आणि त्या भिंतीत खोल गेल्या असल्या तर ३८ याजकानें घरांतून दागुणाहेर जावें आणि सात दिवस तें घर बंद करून ठेवावें; ३९ सातव्या दिवशीं याजकानें तें घर पुनः जाऊन पाहावें आणि जर तो चट्टा घराच्या भिंतीवर पसरला आहे असें दिसलें तर ४० याजकानें अक्षी आम्हा करावी कीं हाग असलेले घोंडे काढून नगरा-

बाहेर एकाद्या अशुद्ध स्थळीं फेकून द्यावे; ४१ आणि घर आंतून चोहोंकडून खरवडावें आणि खरवडून काढलेला चुना त्यांनीं नगराबाहेर अशुद्ध स्थळीं टाकून द्यावा. ४२ मग त्या दगडांच्या ऐवजीं दुसरे दगडें बसवावे आणि त्या घरास नव्या चुण्याः मिळवून करावा.

४३ दगड काढिल्यावर आणि घर खरवडून झपटीन गिलावा केल्यावर जर पुनः तो चट्टा उद्भवला, ४४ तर याजकानें येऊन तो पाहावा आणि घरांत तो पसरला आहे असें त्याला दिसलें तर तो घराचें घरत जाणारें कुष्ठ आहे असें त्यानें ठरवावें; तें अशुद्ध होय. ४५ मग त्यानें तें घर खणून पाडवें; त्याचे दगड; लाकूड व सगळ्या चुना त्यानें तेथून काढून नगराबाहेर एकाद्या अशुद्ध स्थळीं फेकून द्यावा. ४६ घर बंद असतांना जर कोणी त्यांत जाऊन राहिला तर तो संध्याकाळपर्यंत अशुचि राहावा; ४७ आणि कोणी त्या घरांत निजला तर त्यानें आपलीं वस्त्रें धुवावीं; त्याप्रमाणेंच त्या घरांत कोणी अन्न खाईल तर त्यानेंही आपलीं वस्त्रें धुवावीं. ४८ याजकानें आंत जाऊन पाहिल्यावर त्याला जर दिसून आलें कीं घराच्या गिलावा केल्यावर कांहीं चट्टा उद्भवला नाहीं, तर त्याचा तो चट्टा दूर झाल्याकारणानें त्यानें तें शुद्ध ठरवावें. ४९ त्या घराच्या शुद्धीकरणासाठीं दोन पक्षी, गंधसरूचें लाकूड, किरमिजी रंगाचें कापड आणि एजोब हीं त्यानें आणावीं; ५० त्यानें एक पक्षी वाहत्या पाण्यावर मातीच्या पात्रांत मारावा; ५१ मग त्यानें गंधसरूचें लाकूड, एजोब, किरमिजी रंगाचें कापड व तो जीवंत पक्षी हीं घेऊन त्या मारिलेल्या पक्षाच्या रक्षांत आणि वाहत्या पाण्यांत बुढवून त्या घराचें सात वेळां सिंचन करावें; ५२ त्या पक्ष्याचें रक्त, बाहेतें पाणी, तो जीवंत पक्षी, गंधसरूचें लाकूड, एजोब आणि किरमिजी रंगाचें कापड मांच्या योगें त्यानें तें घर शुद्ध करावें. ५३ मग त्यानें तो जीवंत पक्षी नगराबाहेर मैदानांत सोडून द्यावा; या प्रकारें त्यानें घराचें प्रायश्चित्त केलें म्हणजे तें शुद्ध ठरेल.

५४ सर्व प्रकारचा महारोग, चाई, ५५ वजा-
वरला अथवा घराचा महारोग, ५६ सूज, खवंद,
पांढरा डाग या सर्वांसंबंधाचा हा नियम; ५७ ही शुद्ध
केव्हा व अशुद्ध केव्हा हे ठरविण्यासंबंधाचा हा
नियम हा महारोगाविषयीचा नियम होय.

१ परमेश्वर मोशे व अहरान यांस
१६ ऋणाल, २ श्लाएल लोकांस सांगा : ज्या
कोणा पुरुषाच्या देहांतून स्नाव होईल तो अशुद्ध
समजावा. ३ हा स्नाव होत असो किंवा बंद पडो,
ती त्याची अशुद्धताच होय. ४ स्नाव होणारा मनुष्य
ज्या कोणत्या बिछान्यावर निजेल तो अशुद्ध समजावा
आणि ज्या कोणत्याहि वस्तूवर तो बसेल ती अशुद्ध
समजावी. ५ जो कोणी त्याच्या बिछान्यास शिवेल
त्याने आपली वस्त्रे धुवावी, पाण्याने स्नान करावे
आणि संध्याकाळपर्यंत अशुचि राहावे. ६ स्नाव होणारा
मनुष्य ज्या वस्तूवर बसतो तिजवर कोणी बसला तर
त्याने आपली वस्त्रे धुवावी, पाण्याने स्नान करावे
आणि संध्याकाळपर्यंत अशुचि राहावे. ७ स्नाव होणाऱ्या
मनुष्याच्या अंगाला कोणी शिवला तर त्याने आपली
वस्त्रे धुवावी, पाण्याने स्नान करावे आणि संध्या-
काळपर्यंत अशुचि राहावे. ८ स्नाव होणारा मनुष्य
कोणा शुद्ध मनुष्यावर शुंकला तर त्या मनुष्याने आपली
वस्त्रे धुवावी, पाण्याने स्नान करावे आणि संध्या-
काळपर्यंत अशुचि राहावे. ९ स्नाव होणारा मनुष्य ज्या
वाहनाचा उपयोग करील ते अशुद्ध समजावे.
१० त्याच्या अंगाखालच्या एकाद्या वस्तूला कोणी
शिवला तर त्याने संध्याकाळपर्यंत अशुचि राहावे, व
त्या वस्तु जो कोणी उचलील त्याने आपली वस्त्रे धुवावी,
पाण्याने स्नान करावे आणि संध्याकाळपर्यंत अशुचि
राहावे. ११ स्नाव होणारा मनुष्य पाण्याने हात धुतल्या-
वांचून कोणा मनुष्यास शिवला तर त्याने आपली वस्त्रे
धुवावी, पाण्याने स्नान करावे आणि संध्याकाळपर्यंत
अशुचि राहावे. १२ स्नाव होणारा मनुष्य एकाद्या
मातीच्या पात्रास शिवला तर ते पात्र फोडून टाकावे;
तो शिवला ते पात्र लाकडाचे असल्यास पाण्याने धुवावे.

१३ स्नाव होणारा मनुष्य आपल्या स्नावापासून बरा
झाला तर आपल्या शुद्धीकरणासाठी त्याने सात दिवस
गणावे आणि मग आपली वस्त्रे धुऊन वाहत्या पाण्यात
स्नान करावे, म्हणजे तो शुद्ध ठरेल. १४ आठव्या
दिवशी त्याने दोन होले अथवा पारव्याची दोन पिले
केऊन दर्शनमंडपाच्या दारी परमेश्वरासमोर जाऊन
याजकाकडे ती घावी; १५ मग याजकाने त्यांतल्या
एकाचे पापार्पण व दुसऱ्याचे होमार्पण करावे आणि
त्याच्या स्नावास्तव परमेश्वरासमोर त्याच्यासाठी प्रार्थित
करावे.

१६ कोणा पुरुषाचा रेतपात झाला तर त्याने
आपले सर्व अंग पाण्याने धुऊन संध्याकाळपर्यंत अशुद्ध
राहावे. १७ ज्या बजावर अथवा चामण्यावर रेतपात
झाला असेल तेहि पाण्याने धुऊन संध्याकाळपर्यंत
अशुचि समजावे. १८ पुरुषाने झीशी संग केला
असता त्या दोघांनी पाण्याने स्नान करून संध्याकाळ-
पर्यंत अशुचि राहावे.

१९ कोणी स्त्री ऋतुमती झाली तर तिने सात
दिवस अशुचि राहावे; जो कोणी तिला स्पर्श करील
त्याने संध्याकाळपर्यंत अशुचि राहावे; २० ती अशुचि
असेल तोंबर ज्या वस्तूवर ती निजेल किंवा
बसेल त्या सर्व अशुचि समजाव्या. २१ जो कोणी
तिच्या बिछान्यास स्पर्श करील त्याने आपली वस्त्रे
धुवावी, पाण्याने स्नान करावे आणि संध्याकाळपर्यंत
अशुचि राहावे. २२ ती बसलेल्या कोणत्याहि वस्तूस
कोणी शिवला तर त्याने आपली वस्त्रे धुवावी,
पाण्याने स्नान करावे आणि संध्याकाळपर्यंत अशुचि
राहावे. २३ तिच्या बिछान्याला अथवा ज्या वस्तूवर
ती बसली असेल तिला स्पर्श करणाऱ्याने संध्या-
काळपर्यंत अशुचि राहावे. २४ कोणी पुरुषाने तिजशी
संग केला व तिचे रक्त त्यास लागले तर झाने
सात दिवस अशुचि राहावे व ज्या बिछान्यावर तो
निजेल तोहि अशुद्ध समजावा.

२५ जर कोणा स्त्रीचा ऋतुकाळपेसां अधिक
दिवस द्धिरस्नाव होत असला अथवा मुदतीच्या बाहेर

ती ऋतुमती राहिली तर तितके सर्व दिवस ती अशुचि समजावी. २६ ती ऋतुमती असेल तितके सगळे दिवस ती ज्या विद्यान्यावर निजेल तो तिच्या विटाळाचा विद्याना समजावा; त्याप्रमाणेच ती ज्या वस्तूवर बसेल ती तिच्या ऋतुकाळाच्या विटाळाप्रमाणे अशुद्ध समजावी. २७ जो कोणी त्या वस्तूंना स्पर्श करील तो अशुचि समजावा व त्याने आपली वस्त्रे धुवावी, पाण्याने स्नान करावे आणि संध्याकाळपर्यंत अशुचि राहावे. २८ त्या स्त्रीने आपल्या ऋतुसावापासून शुद्ध झाल्यावर आणखी पुढे सात दिवस गणावे; त्यानंतर ती शुद्ध ठरेल. २९ आठव्या दिवशी तिने दोन होले अथवा पारव्याची दोन पिले घेऊन दर्शनमंडपाच्या दारापाशी याजकाकडे जावे. ३० मग याजकाने एकाचे पापापण व दुसऱ्याचे होमार्पण करावे आणि तिच्या विटाळाच्या अशुद्धतेमुळे तिच्यासाठी परमेश्वरासमोर प्रार्थित करावे.

३१ या प्रकारे तुम्ही इस्राएल लोकांस त्यांच्या अशुद्धतेपासून दूर ठेवा म्हणजे त्यांच्या ठायी असलेले माझे निवासस्थान ते भ्रष्ट करणार नाहीत, आणि आपल्या अशुद्धतेत सांपडून मरावयाचे नाहीत.

३२ स्त्राव होऊन किंवा रेतपात होऊन जो पुरुष अशुद्ध होतो, ३३ अथवा जी स्त्री ऋतुमति होते आणि ज्या पुरुषास अथवा स्त्रीस स्त्राव होतो, आणि जो कोणी पुरुष रजस्वलेशी संग करितो, त्यांच्यासंबंधाचा नियम हा.

१ अहरोनाचे दोन पुत्र परमेश्वरासमीप १६ गेल्यामुळे मृत्यु पावल्यावर परमेश्वराने मोझाला मागितले तें हें : २ परमेश्वर मोझाला म्हणाला : तुम्हा भाऊ अहरोन यास सांग, कोशावर असलेल्या दयासनापुढे अंतरपटाच्या आंत असलेल्या पवित्रस्थानांत तूं भळत्या वेळी जाऊ नये, गेळास तर मरशील, कारण दयासनावरील मेघांत मी दर्शन देत जाणार. ३ अहरोन पवित्रस्थानांत प्रवेश करील तेव्हां त्याने पापापणासाठी एक गोन्हा व होमार्पणासाठी एक मेंढा घेऊन यावे. ४ त्याने सणाच्या कापडाचा

पवित्र अंगरखा घालावा; सणाच्या कापडाच्या चोळण्याने आपले अंग झाकावे; सणाच्या कमरबंदीने आपली कमर कसावी आणि सणाचा मंदील घालावा; ही सर्व पवित्र वस्त्रे होत. त्याने पाण्याने स्नान करून ही वस्त्रे परिधान करून यावे. ५ मग त्याने इस्राएलच्या मंडळीकडून पापापणासाठी दोन बकरे व होमार्पणासाठी एक मेंढा आणावा.

६ अहरोनाने आपल्यासाठी आणिलेला पापापणाचा गोन्हा अपून स्वतासाठी व स्वतांच्या घराण्यासाठी प्रायश्चित्त करावे. ७ मग त्याने ते दोन बकरे घेऊन दर्शनमंडपाच्या दारापाशी परमेश्वरासमोर ठेवावे. ८ अहरोनाने त्या दोन बकऱ्यांवर चिठ्या टाकल्या; एक चिठी परमेश्वरासाठी व दुसरी पाप वाहून नेण्यासाठी. ९ ज्या बकऱ्यावर परमेश्वराच्या नांवाची चिठी निघेल तो अहरोनाने पापापणादाखल बळी द्यावा. १० ज्या बकऱ्यावर पाप वाहून नेण्यासंबंधाची चिठी निघेल त्यास परमेश्वरासमोर जीवंत उभे करावे व त्याच्याद्वारे प्रायश्चित्त व्हावे, आणि तो बकरा पाप वाहून नेण्यासाठी रानांत सोडून द्यावा.

११ मग स्वतासाठी पापापण करावयाचा गोन्हा अहरोनाने जवळ आणावा आणि तो वधून आपल्यासाठी व आपल्या घराण्यासाठी प्रायश्चित्त करावे; १२ आणि परमेश्वरासमोर असलेल्या वेदीवरून जळते निखारे भरलेले घुपाटणे प्यावे आणि कुटून बारीक केलेला अंजळभर सुगंधी धूप अंतरपटाच्या आंत आणावा; १३ तो धूप परमेश्वरासमोर अग्नीवर असा घालावा की त्याच्या धुराने आहापटावरल्या दयासनास व्यापून टाकावे, म्हणजे तो मरावयाचा नाही; १४ मग त्याने गोन्हाचे कांही रक्त दयासनाच्या पूर्वेकडल्या बाजूस बोटाने शिंपडावे; व ते रक्त बोटाने त्या दयासनासमोर सात वेळ शिंपडावे.

१५ मग त्याने लोकांसाठी आणिलेला पापापणाचा बकरा वधावा; त्याचे रक्त अंतरपटाच्या आंत घेऊन जावे आणि जसे त्याने गोन्हाच्या रक्ताचे करावयाचे तसेच बकऱ्याच्या रक्ताचे करावे, म्हणजे अर्थात ते दयासनावर

ब द्यासनाच्या पुढें शिंपडावें. १६ आणखी त्यानें इस्त्राएल लोकांची अशुद्धता व अपराध यांबद्दल म्हणजे अर्थात त्यांच्या एकंदर पातकांबद्दल पवित्रस्थानासाठीं प्रायश्चित्त करावें; लोकांच्या अशुद्धतेनें व्यास होऊन त्यांच्यामध्ये वसत असलेल्या दर्शनमंडपासाठीं तसेंच करावें. १७ अहरोन प्रायश्चित्त करण्यासाठीं पवित्रस्थानांत प्रवेश करील तेव्हांपासून तो आपल्यासाठीं, आपल्या घराण्यासाठीं आणि इस्त्राएलच्या सर्व मंडळीसाठीं प्रायश्चित्त करून बाहेर येईपर्यंत त्या दर्शनमंडपांत अन्य कोणीहि मनुष्य नसावा. १८ मग त्यानें तेथून निघून परमेश्वराच्या समोरल्या वेदीपाशीं जाऊन तिच्यासाठीं प्रायश्चित्त करावें; गोऱ्याचें आणि बकऱ्याचें कांहीं रक्त घेऊन त्या वेदीच्या चारी बाजूच्या शृंगांस लावावें, १९ आणि कांहीं रक्त घेऊन आपल्या बोटानें सात वेळां तिजवर शिंपवून ती इस्त्राएलच्या अशुद्धतेपासून मुक्त करून शुद्ध व पवित्र करावी.

२० मग पवित्रस्थान, दर्शनमंडप आणि वेदी यांच्यासाठीं प्रायश्चित्त करण्याचें संपवित्यावर तो जीवंत बकरा जवळ आणावा. २१ अहरोनानें आपले दोन्ही हात त्या जीवंत बकऱ्याच्या मस्तकावर ठेवून इस्त्राएल लोकांचीं सर्व दुष्कर्म व अपराध यांचा म्हणजे अर्थात त्यांच्या सर्व पातकांचा अंगीकार करावा; व तीं सर्व त्या बकऱ्याच्या शिरीं ठेवून त्यास नेमिलेल्या मनुष्याच्या हातानें रानांत पाठवून द्यावें. २२ तो बकरा त्यांच्या सर्व दुष्कर्मांचा मार आपल्यावर घेऊन निर्जन प्रदेशांत जाईल; त्या मनुष्यानें त्या बकऱ्यास रानांत सोडून द्यावें.

२३ मग अहरोनानें दर्शनमंडपांत येऊन पवित्रस्थानांत प्रवेश करण्यापूर्वी परिधान केलेलीं सणाचीं वस्त्रे उतरून तेथें ठेवावीं. २४ मग त्यानें एकाद्या पवित्र स्वळी पाण्यानें स्नान करावें व आपलीं वस्त्रे घालून बाहेर जाऊन स्वतांसाठीं व लोकांसाठीं होमार्पण करून स्वतांसाठीं व लोकांसाठीं प्रायश्चित्त करावें. २५ पापार्पणाच्या वपेचा त्यानें वेदीवर होम करावा. २६ पाप वाहून नेण्यासंबंधाचा बकरा ज्या मनुष्यानें सोडून दिला असेल त्यानें आपलीं वस्त्रे धुवावीं, पाण्यानें स्नान करावें

व मग छावणीत यावें. २७ पापार्पणाच्या ज्या गोऱ्याचें व पापार्पणाच्या ज्या बकऱ्याचें रक्त पवित्रस्थानांत प्रायश्चित्त करण्यासाठीं नेण्यांत येईल, ते दोन्ही तळाबाहेर न्यावे आणि त्यांचें कातवें, मांस व शेण हीं अर्भीत जाळून टाकावीं. २८ तीं जाळून टाकणाऱ्यानें आपलीं वस्त्रे धुवावीं, पाण्यानें स्नान करावें व मग छावणीत यावें.

२९ तुम्हांस निरंतरचा असा हा एक विधि असावा : सातव्या महिन्याच्या दशमीस तुम्हीं आपल्या जिवास क्लेश द्यावा; त्या दिवशीं कोणीहि काम करूं नये, मग ते स्वदेशीय असोत किंवा तुमच्यांत वस्ती करून राहिलेले कोणी परदेशीय असोत; ३० कारण त्या दिवशीं तुम्हांस शुद्ध करावें म्हणून तुमच्यासाठीं प्रायश्चित्त करण्यांत येईल; परमेश्वरासमोर तुम्ही आपल्या सर्व पातकांपासून शुद्ध ठराल. ३१ तुम्हांस हा परम विश्रामाचा शब्दाथ होय; या दिवशीं तुम्हीं आपल्या जिवास क्लेश द्यावा; हा निरंतरचा विधि होय.

३२ ज्याला आपल्या पित्याच्या जागीं याजक होण्यासाठीं अभिषेक व संस्कार होईल त्यानें प्रायश्चित्त करावें; म्हणजे सणाचीं पवित्र वस्त्रे लेऊन ३३ पवित्रस्थान, दर्शनमंडप व वेदी यांच्यासाठीं त्यानें प्रायश्चित्त करावें आणि याजक व मंडळींतले इतर सर्व लोक यांच्यासाठींहि प्रायश्चित्त करावें. ३४ इस्त्राएल लोकांसाठीं वर्षांतून एकदा त्यांच्या सर्व पातकांचें प्रायश्चित्त करण्यांत यावें, म्हणून हा तुम्हांस निरंतरचा विधि होय. परमेश्वरानें मोशाला आज्ञा दिली त्याप्रमाणें अहरोनानें केलें.

१ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, २ अहरोन, १७ त्याचे पुत्र आणि सर्व इस्त्राएल लोक यांस सांग कीं परमेश्वरानें अज्ञी आज्ञा दिली आहे : ३ इस्त्राएल घराण्यापैकीं कोणी बैल, कोकरू अथवा बकरा छावणीच्या आंत अथवा बाहेर मारील, ४ दर्शनमंडपाच्या दाराचीं परमेश्वराच्या निवासमंडपासमोर परमेश्वराला अर्पण करावयास तो आणणार नाही, तर त्या मनुष्यास हत्या केल्याचा दोष लागेल; त्यानें रक्तपात केला म्हणून त्याचा स्वजनांतून उच्छेद व्हावा; ५ याचा हेतु असा कीं इस्त्राएल लोक आपले यज्ञपशु खुल्या

मैदानांत मारीत असत, ते त्यांनी दर्शनमंडपाच्या दाराशी याजकाकडे परमेश्वरासमोर आणून परमेश्वराशीत्यर्थ शान्त्यर्पण म्हणून अर्पावे. ६ याजकानें त्यांचें रक्त दर्शनमंडपाच्या दाराशी परमेश्वराच्या वेदीवर शिंपडावें आणि त्यांच्या बपेचा परमेश्वराला सुवासिक हव्य म्हणून होम करावा. ७ जे व्यभिचारी मतीनें बोकड-वेडांच्या मार्गे लागून त्यांस आपले यज्ञपशु अर्पितात त्यांनीं यापुढें त्यांस यज्ञ करूं नयेत; हा तुम्हांस पिढ्यानिपिढ्या निरंतरचा विधि समजावा.

८ तूं त्यांस सांग कीं इस्राएल घराण्यापैकीं, अथवा त्यांत राहणाऱ्या उपरी लोकांपैकीं कोणी होमापण अथवा शान्त्यर्पण करील, ९ आणि तें दर्शनमंडपाच्या दाराशीं परमेश्वराला अर्पिण्यासाठीं आणणार नाही, तर त्याचा स्वजनांतून उच्छेद करण्यांत यावा.

१० इस्राएल लोकांपैकीं अथवा त्यांच्यांत राहणाऱ्या उपरी लोकांपैकीं कोणी कोणत्याहि प्रकारचें रक्त सेवन केलें तर त्या मनुष्याला मी विमुख होऊन त्याचा स्वजनांतून उच्छेद करीन. ११ कारण शरीराचें जीवन रक्तांत असतें, आणि तुमच्या जिवाबद्दल प्रायश्चित्त व्हावें म्हणून तें तुम्हांस वेदीवर दिलें आहे; कारण जिवाबद्दल प्रायश्चित्त रक्षानेंच होतें. १२ ह्याकरितां मी इस्राएल लोकांस आज्ञा केली आहे कीं तुमच्यांतील कोणी रक्ताचें सेवन करूं नये; तुमच्यांत राहणाऱ्या उपन्यांनींही करूं नये.

१३ यास्तव इस्राएल लोकांपैकीं कोणी अथवा त्यांच्यामध्ये राहणाऱ्या उपन्यांपैकीं कोणी खाण्यालायक पशूची अगर पक्ष्याची शिकार केली तर त्यानें त्याचें रक्त काढून तें मातीनें झांकावें. १४ कारण प्राणिमात्रांच्या जीवनाविषयीं म्हणाल तर त्यांचें रक्त हेंच त्यांचें जीवन होय; यास्तव इस्राएल लोकांस मी आज्ञा दिली आहे कीं कोणत्याहि प्राण्याचें रक्त सेवन करूं नये. कारण सर्व प्राण्यांचें जीवन हेंच रक्त होय; तें जो कोणी सेवन करील त्याचा उच्छेद व्हावा. १५ कोणीहि मनुष्य, मग तो स्वदेशीय असो अथवा परदेशीय असो, आपोआप मेलेल्या अथवा फाडून मारिलेल्या पशूचें

मांस खाईल तर त्यानें आपलीं बळें धुऊन पाण्यानें स्नान करावें व संध्याकाळपर्यंत अशुचि राहावें म्हणजे तो शुद्ध होईल. १६ त्यानें आपलीं बळें धुतलीं नाहीत व स्नान केलें नाही तर त्याच्या पुष्कामांचें त्याला फळ मिळेल.

१ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, २ इस्राएल लोकांस सांग कीं मी परमेश्वर तुमचा देव आहे.

३ तुम्ही मिसर देशांत राहित होता तेथल्या चालीरितीचें अनुकरण करूं नका; तसेंच ज्या कनान देशांत मी तुम्हांस घेऊन जात आहे, तेथल्या चालीरितीचें अनुकरण करूं नका व तेथल्या किर्षीप्रमाणें चालूं नका. ४ माझेच नियम पाळा, आणि माझेच विधि मान्य करून त्यांप्रमाणें वागा; मी तुमचा देव परमेश्वर आहे. ५ तुम्ही माझे विधि व माझे नियम पाळावे; ते जो पाळील तो त्यांच्यायोगें जीवंत राहील; मी परमेश्वर आहे.

६ तुम्हापैकीं कोणी आपल्या जवळच्या आत्माची काया उघडी करावयास त्याजपार्शी जाऊं नये; मी परमेश्वर आहे. ७ तूं आपल्या पित्याची काया म्हणजे अर्थात् आपल्या मातेची काया उघडी करूं नको. ती तुझी माता आहे म्हणून तूं तिची काया उघडी करूं नको. ८ आपल्या सावत्र आईची कायाहि उघडी करूं नको; ती तुझ्या पित्याचीच काया आहे. ९ आपली बहीण मग ती सख्खी असो अगर सावत्र असो; ती घरीं जन्मलेली असो किंवा बाहेर जन्मलेली असो, तिची काया उघडी करूं नको. १० आपली नात, मग ती मुलाची कन्या असो अगर मुलीची कन्या असो, तिची काया उघडी करूं नको; तिची काया ती तुझीच आहे. ११ पित्याला झालेली तुझ्या पित्याच्या बायकोची कन्या ती तुझी बहीणच आहे म्हणून तिची काया उघडी करूं नको. १२ आपल्या आतेची काया उघडी करूं नको. ती तुझ्या पित्याची जवळची आत्त आहे. १३ आपल्या मावशीची काया उघडी करूं नको; कारण ती तुझ्या मातेची जवळची आत्त आहे. १४ आपल्या चुलत्याची काया उघडी करूं नको, म्हणजे

अर्थात् त्याच्या झीशीं गमन करूं नको; ती तुम्ही चुलती होय. १५ आपल्या सुनेची काया उघडी करूं नको; ती तुम्हा मुलाची बायको होय; म्हणून तिची काया उघडी करूं नको. १६ आपल्या भावजयीची काया उघडी करूं नको; ती तुम्हा भावाचीच काया होय. १७ कोणा झीची आणि तिच्या कन्येची अशा दोघींचीहि काया उघडी करूं नको; तिची नात मग ती तिच्या मुलाची कन्या असो अथवा कन्येची कन्या असो, तिला आपली झी करून तिची काया उघडी करूं नको; त्या जवळच्या आस होत; असें करणें मोठें पातक होय. १८ तूं आपल्या झीच्या बहिणीस आपली झी करून तिला सबत करूं नको; ती जीवत असतां तिच्या बहिणीची काया उघडी करूं नको.

१९ झी ऋतुमती झाल्यानं अशुचि असते तोंवर तिची काया उघडी करण्यासाठीं तिच्यापाशीं जाऊं नको. २० तूं आपल्या शेजाऱ्याच्या झीशीं कुकर्म करून अशुद्ध होऊं नको. २१ आपल्या संतानापैकीं कोणाचा मोलत्रांप्रीत्यर्थ अग्नींत होम करूं नको; तुम्हा देव परमेश्वर याच्या पवित्र नामास बद्दा लावूं नको; मी परमेश्वर आहे. २२ झीगमनाच्या रितीप्रमाणें पुरुषगमन करूं नको. हें अमंगळ कृत्य होय. २३ कोणत्याहि पशुशीं गमन करून अशुद्ध होऊं नको; झीनें पशुशीं कुकर्म करावयास त्याच्यासमोर उभें राहूं नये; हें विपरीत कर्म होय.

२४ असल्या प्रकारचें कोणतेंहि कर्म करून भ्रष्ट होऊं नका; कारण जीं रात्रें मी तुम्हांसमोरून घालवणार आहे तीं असल्याच सर्व कर्मांनीं भ्रष्ट झाली आहेत; २५ त्यांचा देशहि भ्रष्ट झाला आहे, म्हणून त्यांच्या अधर्मांबद्दल त्यांचा मी समाचार घेत आहे व तो देश आपल्या रहिवाद्यांस ओकून टाकीत आहे. २६ हाकारितां तुम्ही माझे विधि व नियम पाळावे आणि स्वदेशीय अथवा तुमच्यांतले विदेशीय उपरी बापैकीं कोणीहि असलें अमंगळ कर्म करूं नये; २७ कारण तुमच्यापूर्वी या देशांत राहणाऱ्या लोकांनीं असलीं सर्व अमंगळ कर्मे केल्यामुळे हा देश भ्रष्ट झाला आहे. २८ तुमच्या-

१ विदेशी लोकांचें एक दैवत.

पूर्वीं जे लोक या देशांत राहत होते त्यांस जसें या देशानें ओकून टाकिलें, तसें तुम्ही देश भ्रष्ट केल्यास तुम्हांसहि त्यानें ओकून टाकूं नये. २९ जे कोणी असलें अमंगळ कर्म करितील त्या सर्वांचा स्वजनांतून उच्छेद व्हावा. ३० ही जी आज्ञा मी तुम्हांस दिली आहे ती तुम्ही पाळावी; तुमच्यापूर्वी प्रचलित असलेल्या अमंगळ रिवाजांप्रमाणें तुम्ही चाळूं नये व त्यामुळे भ्रष्ट होऊं नये; मी परमेश्वर तुमचा देव आहे.

१ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, २ इस्रा-
१९ एलच्या सर्व मंडळीस सांग: तुम्ही पवित्र असावे, कारण मी परमेश्वर तुमचा देव पवित्र आहे. ३ तुम्ही आपली आई व आपला बाप यांचें भय बाळगावे आणि माझे शब्दाथ पाळावे; मी परमेश्वर तुमचा देव आहे. ४ तुम्ही मूर्तीकडे वळूं नये आणि आपल्यासाठीं ओतीव देव करूं नयेत; मी परमेश्वर तुमचा देव आहे.

५ तुम्ही परमेश्वराप्रीत्यर्थ शान्त्यर्पणाचा यज्ञ कराल तेव्हां मी तुम्हांस प्रसन्न होईन असा तो करा ६ त्या अर्पणाचें मांस यज्ञाच्या दिवशीं व दुसऱ्या दिवशीं खावें, पण तिसऱ्या दिवशीं कांहीं शेष राहिल्यास तें अग्नीनें जाळून टाकावें. ७ तिसऱ्या दिवशीं तें खाणें अमंगळ होय; तें मान्य व्हावयाचें नाहीं. ८ जो कोणी त्यांतलें कांहीं खाईल त्याला त्याच्या दुष्कर्मांचें फळ मिळेल, कारण त्यानें परमेश्वराची पवित्र वस्तु भ्रष्ट केली असें होईल; त्या मनुष्याचा स्वजनांतून उच्छेद व्हावा.

९ तुम्ही आपल्या देशांतल्या पिकाची कापण कराल तेव्हां तूं आपल्या जेतच्या फांनाकोपऱ्यांतलें पीक झाडून सारें कापूं नको आणि पीक काडून घेतल्यावर त्यांतला मरवा वेचूं नको. १० आपला द्राक्षमळाहि झाडून सारा खडूं नको. तशीच द्राक्षमळ्यांनील पडझड गोळा करूं नको; गरीब व उपरी यांच्यासाठीं तीं राहूं द्यावी; मी परमेश्वर तुमचा देव आहे.

११ तुम्ही चोरी करूं नये, एकमेकांशीं कपट करूं नये व खोटें बोलूं नये. १२ माझ्या नामाची खोटो शपथ वाडून आपल्या देवाच्या नामाला बद्दा

लावू नये; मी परमेश्वर आहे. १३ आपल्या शेजाऱ्यां-
वर जुलूम करू नको व त्याला छुटू नको; मजुराची
मजुरी रात्रभर आपल्याजबळ ठेवू नको. १४ बहि-
न्यास शिष्यांशप देऊ नको; ठोकर लागेल अशी वस्तु
अंधळ्यापुढे ठेवू नको; तू आपल्या देवाचें भय धर;
मी परमेश्वर आहे. १५ न्याय करितांना गैरइनसाफ
करू नको; दरिद्र्याच्या दरिद्रावर नजर देऊ नको,
अथवा समर्थाचें तोंड पाहून निकाल देऊ नको; तर
आपल्या शेजाऱ्याचा न्याय धर्मीनं कर. १६ आपल्या
लोकांत इकडेतिकडे चढाव्या करीत फिरू नको;
आपल्या शेजाऱ्याच्या जिवावर उठू नको; मी परमेश्वर
आहें. १७ आपल्या मनांतहि आपल्या भावाचा द्वेष
करू नको; आपल्या शेजाऱ्याचा निषेध अवश्य करावा,
न केला तर त्याच्यामुळे तुझ्या मार्थी पाप येईल.
१८ मूड उगवू नको; आपल्या भाऊंदांपैकी कोणाचा
दावा धरू नको, तर तू आपल्या शेजाऱ्यावर स्वतां-
प्रमाणें प्रेम ठेव; मी परमेश्वर आहे.

१९ माझे विधि पाळ. आपल्या पशूंचा भिन्न
जातींच्या पशूंशी संग होऊं देऊं नको; आपल्या शेतांत
दोन जातींचें बीं मिसळून पेरू नको; दोन प्रकारचें सूत
मिसळून विणिलेंलें कापड अंगावर घेऊं नको. २० जी
बीं दासी असून एकाद्या पुरुषाशीं वाग्दत्त झाली असेल,
पण खंड भक्षण मुक्त झाली नसेल, तिच्याशीं कोणीं
कुक्रमे केलें तर त्या दोघांस शिक्षा व्हावी; तथापि तिची
मुक्ता झाली नसल्यामुळे त्यांस देहांत शासन होऊं नये.
२१ त्या पुरुषानें दर्शनमंडपाच्या दाराशीं परमेश्वरासमोर
दोघांपणासाठीं एक मंडा आणावा; २२ आणि त्यानें
केलेल्या पापाबद्दल दोघांपणाच्या मंड्याच्याद्वारे त्याच्या-
साठीं याजकानें परमेश्वरासमोर प्रायश्चित्त करावें, म्हणजे
त्यानें केलेल्या पापाची न्याला क्षमा होईल.

२३ तुम्हां त्या देशांत जाऊन पोहचल्यावर त्याप्या-
साठीं हरतऱ्हेचीं फळझाडे लावाल तव्हां तीन वर्षंपर्यंत
त्यांचीं फळे निषिद्ध समजावीं, तीं खाऊं नयेत. २४ चौथ्या
वर्षीं त्यांचीं सर्व फळे परमेश्वराच्या उपकारस्मरणाप्रतीत्यें

१ मुळांत : बेमुनत

पवित्र समजावीं. २५ मग पांचव्या वर्षीं तुम्ही त्यांचीं
फळे खावीं म्हणजे त्यांपासून तुम्हांस विपुल फळे
सिद्धतील; मी परमेश्वर तुमचा देव आहे. २६ तुम्ही
कोणतेहि मांस रक्तासह खाऊं नका; तुम्ही कांहीं मंत्र-
तंत्र करू नका व शकूनमुहुट पाहू नका. २७ आपल्या
डोक्याला घेरा राखू नका; आपल्या दाढीचे कोपरे
छाटून बरेप करू नका. २८ कोणी मयन झाल्यामुळे
आपल्या अंगावर घाय करू नका, आपलें अंग गांठ
नका; मी परमेश्वर आहे.

२९ आपल्या कन्येस भ्रष्ट करवून वेद्या होऊं देऊं
नका; वेद्यागमनामुळे देश महापातकानें व्यापून जाईल
असें करू नका. ३० माझे शब्दाय पाळा आणि माझ्या
पवित्रस्थानाविषयीं पूज्यबुद्धि बाळगा; मी परमेश्वर आहे.
३१ पंचाक्षऱ्यांच्या किंवा चेटक्यांच्या नादीं लागू नका;
त्यांच्या पाठीस लागून भ्रष्ट होऊं नका; मी परमेश्वर
तुमचा देव आहे. ३२ पिढलेल्या केसांसमोर उठून उभे
राहा; वृद्धास मान द्या; आपल्या देवाचें भय बाळगा; मीं
परमेश्वर आहे. ३३ कोणी विदेशी तुमच्या देशांत
तुमच्याबरोबर राहत असला तर त्यास उपद्रव देऊं नका.
३४ तुमच्याबरोबर राहणाऱ्या परदेशीय मनुष्यास तुम्ही
स्वदेशीय मनुष्यासारखेंच लेखा; आणि त्याजवर आपल्या-
सारखीच प्रीति करा; कारण तुम्हीहि मिसर देशांत पर-
देशीय होतां; मी परमेश्वर तुमचा देव आहे.

३५ न्याय करण्यांत, मोजणी करण्यांत, तोळण्यांत
अथवा मापण्यांत कांहीं अधर्म करू नका. ३६ खरी
तागडी, खरी बजनें, खरा एफा व खरा हिन हीं तुमच्या-
पाशीं असतील; ज्यानें तुम्हांस मिसर देशांतून बाहेर
आणिलें तो मी परमेश्वर तुमचा देव आहे; ३७ म्हणून
तुम्ही माझे सर्व विधि आणि सर्व नियम मान्य करून
पाळवे; मी परमेश्वर आहे.

१ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, २ इस्राएल
२० लोकांस तू आणवी असें सांग : इस्राएल
लोकांपैकीं अथवा इस्राएल लोकांत राहणाऱ्या
उपन्यापैकीं कोणीं आपलें अपत्य मोलखास अर्पिलें
तर त्यास अवश्य जिवें मारावें; देशाच्या लोकांनीं

त्यास दगडमार करावा. ३ मी त्याला विमुख होऊन त्याचा स्वर्जांतून उच्छेद करीन; कारण त्यानें आपलें अपत्य मोलखास देऊन माझे पवित्रस्थान भ्रष्ट केलें आहे आणि माझीं पवित्र नामास बद्दा लावला आहे. ४ मोलखास आपलें अपत्य अपिणाच्याकडे देशाचें लोक डोळेझाक करून त्यास जिवें मारणार नाहीत. ५ तर मी त्या मनुष्याला व त्याच्या कुटुंबाला विमुख होऊन त्याचा व जे कोणी त्यास अनुसरून व्यभिचारी मतीनें मोलखाची कास धरतील, त्या सर्वांचा स्वर्जांतून उच्छेद करीन.

६ जो माणूस व्यभिचारी मतीनें पंचाक्षरी व चेटकी यांच्या नदीं लागतो त्याला मी विमुख होऊन त्याचा स्वर्जांतून उच्छेद करीन; ७ म्हणून तुम्ही स्वतांस पावन करून पवित्र व्हा; कारण मी परमेश्वर तुमचा देव आहे. ८ तुम्हां माझे विधि मान्य करून पाळा; तुम्हांस पावन करणारा मीच परमेश्वर आहे. ९ आपल्या पित्यास अथवा मातेस जो शिव्याशाप देईल त्यास अवश्य जिवें मारावें; जो आपल्या पित्यास अथवा मातेम शिव्याशाप देईल त्याचा रक्तपात त्याच्याच माथी राहिल.

१० कोणी परस्त्रीगमन करील तर आपल्या शेजाऱ्याच्या स्त्रीशी व्यभिचार करणारा तो जार व ती जारिणी या दोघोसेहि अवश्य जिवें मारावें. ११ जो आपल्या पित्याच्या स्त्रीशी गमन करतो तो आपल्या पित्याची काया उघडी करितो; त्या दोघांसहि अवश्य जिवें मारावें; त्यांचा रक्तपात त्यांच्याच माथी राहिल. १२ कोणी आपल्या मुनेशी गमन केलें तर त्या दोघांसहि अवश्य जिवें मारावें; त्यांचें तें कर्म विपरीत होय; त्यांचा रक्तपात त्यांच्याच माथी राहिल. १३ कोणी स्त्रीगमनाप्रमाणें पुरुषगमन केलें तर त्या दोघांचें हें अमंगळ कृत्य होय; त्यास अवश्य जिवें मारावें; त्याचा रक्तपात त्यांच्याच माथी राहिल. १४ एकांकी स्त्री व तिची आई या दोघांस कोणी ठेविलें तर तें महापाप होय; तो पुरुष व त्या दोन्ही स्त्रिया यांस अशीत जाळवें; तुमच्यामध्ये असलें दुष्कर्म राहूं नये. १५ कोणा पुरुषानें पशुगमन

केलें तर त्याला अवश्य जिवें मारावें; तो पशुहि मारून टाकावा, १६ कोणी स्त्री कुकर्म करावयास एकाद्या पशुकडे जाईल तर त्या स्त्रीला व त्या पशूला मारून टाकावें; त्यांचा अवश्य वध करावा; त्यांचा रक्तपात त्यांच्याच माथी राहिल.

१७ कोणी आपल्या बहिणीला, मग ती त्याच्या पित्याची कन्या असो अगर त्याच्या मातेची कन्या असो, आपली स्त्री करून तो तिची काया पाहील व ती त्याची काया पाहील तर हा निघ प्रकार होय; त्या दोघांचा त्यांच्या भाऊवंदांच्या देखत उच्छेद करावा. त्यानें आपल्या बहिणीचा काया उघडी केली असें होईल; त्यानें आपल्या दुष्कर्मांचा भार वाहिला पाहिजे. १८ स्त्री ऋतुमती असतां तिच्याशीं कोणी गमन करील व तिची काया उघडी करील तर त्यानें तिच्या रक्ताचा झरा उघडा केला व तिनेंहि आपल्या रक्ताचा झरा उघडा केला असें होईल; त्या दोघांचाहि स्वर्जांतून उच्छेद व्हावा. १९ आपली मावशी अथवा आपली आत यांची काया उघडी करूं नये; जो तसें करील त्यानें आपल्या जवळच्या आत्माची काया उघडी केली असें होईल; त्यांनीं आपल्या दुष्कर्मांचा भार वाहिला पाहिजे. २० कोणी आपल्या चुलतीशीं गमन केलें तर त्यानें आपल्या चुलत्याचीच काया उघडी केली असें होईल; तीं आपल्या पापाचा भार वाहून निरपत्य मरतील. २१ कोणी आपल्या भावजयीस ठेवील तर ती भ्रष्टा होय; तशानें त्यानें आपल्या भावाचीच काया उघडी केली असें होईल; तीं निरपत्य राहणार.

२२ हाकरितां तुम्हीं माझे सर्व विधि व माझे सर्व नियम मान्य करून पाळावे म्हणजे ज्या देशीं मी तुम्हांस घेऊन जात आहे तो तुम्हांस ओकून टाकणार नाही. २३ ज्या राष्ट्रांस मी तुम्हांपुढून घालवून देणार आहे त्यांच्या चालीरितीचें तुम्ही अनुकरण करू नका; त्यांनीं असला भ्रष्टाचार केला म्हणून मला त्यांचा तिडकारा आला; २४ पण मी तुम्हांस सांगितलें आहे कीं त्यांचा देश तुमचें बतन होईल, मी तो तुमच्या स्वाधीन करीन, ज्यांत दुषामघाचें प्रवाह

वाहत आहेत असा देश तुमच्या ताब्यांत देईन; तुम्हांस इतर राष्ट्रांपासून वेगळें करणारा मी परमेश्वर तुमचा देव आहे. २५ यास्तव तुम्हीं शुद्ध व अशुद्ध पशु आणि शुद्ध व अशुद्ध पक्षी यामधला भेद पाळावा, आणि जो कोणताहि पशु, पक्षी अथवा जमिनीवर रावणारा प्राणी मी तुम्हांसाठी अशुद्ध ठरवून निषेधिला आहे, त्याच्या योगें तुम्हीं आपणांस अमंगळ करूं नका. २६ तुम्हीं माझ्याप्रीत्यर्थ पवित्र व्हावे; कारण मी परमेश्वर पवित्र आहे; तुम्हीं माझेच असावे म्हणून मी तुम्हांस इतर राष्ट्रांपासून वेगळें केलें आहे.

२७ कोणी पंचाक्षरी अथवा चटका असला, मग तो पुरुष अथवा किंवा स्त्री असो, त्यास अवश्य जिवें मारावें. त्यांस दगडमार करावा; त्यांचा रक्तपात त्यांच्या माथीं राहिल.

१ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, अहरोनाचे २१ पुत्र जे याजक त्यांस अमें सांग: त्यांच्या कुळांपैकीं कोणी मयत झालें तर त्यांचें कोणीहि मुतक धरूं नये; २ आपले जवळचे आस म्हणजे आपली माता, पिता, पुत्र, कन्या, बंधु ३ आणि आपल्याजवळ असलेली अविवाहित भगिनी यांचें मात्र मुतक धरवें; ४ पण याजक आपल्या लोकांमध्ये प्रमुख असल्यामुळे त्यानें मुतक धरून स्वताला अपवित्र करूं नये. ५ त्यांनीं आपले डोकें मुडूं नये: आपल्या दाढीच्या कोनांचे केस काडूं नयेत; आपल्या शरीरास घाय करूं नयेत. ६ त्यांनीं आपल्या देवाप्रीत्यर्थ पवित्र राहावें आणि आपल्या देवाचें नाम अपवित्र करूं नये; कारण ते परमेश्वराप्रीत्यर्थ हव्य म्हणजे देवाप्रीत्यर्थ अन्न अर्पित असतात; म्हणून त्यांनीं पवित्र राहावें. ७ त्यांनीं वेद्या किंवा भ्रष्ट स्त्री आपली बायको करूं नये. सोडलेल्या स्त्रीशीं लग्न करूं नये. कारण याजक आपल्या देवाप्रीत्यर्थ पवित्र आहे. ८ श्वाकारितां तूं त्यास पवित्र मानावें; तो तुझ्या देवास अन्न अर्पितो म्हणून त्यास तूं पवित्र लेखावें; कारण तुम्हांस पावन करणारा मी परमेश्वर पवित्र आहे. ९ कोणा याजकाची कन्या वेद्याकर्म करून भ्रष्ट झाली तर तिनें

आपल्या पित्यासहि भ्रष्ट केले असें होईल; तिला अग्नीनें जाळून टाकावें.

१० जो आपल्या बांधवांमध्ये मुख्य याजक आहे, ज्याच्या मस्तकाचा अभिषेकाच्या तेलानें अभ्यंग झाला आहे, पवित्र वस्त्रें धारण करण्यास ज्याचा संस्कार झाला आहे, त्यानें आपल्या डोक्याचे केस सोडूं नयेत; आपलीं वस्त्रें फाडूं नयेत; ११ त्यानें कोणाच्या प्रेताजवळ जाऊं नये; आपल्या बापाचें किंवा मातेचें सुतक धरूं नये; १२ त्यानें पवित्रस्थानाबाहेर जाऊं नये; आपल्या देवाचें पवित्रस्थान भ्रष्ट करूं नये; कारण त्याच्या देवाच्या तैलाभिषेकानें त्याचा संस्कार झाला आहे; मी परमेश्वर आहे. १३ त्यानें कुमारीशींच विवाह करावा. १४ विधवा, सोडलेली स्त्री, भ्रष्ट स्त्री अथवा वेद्या यांपैकीं कोणी त्यानें बायको करूं नये. तर त्यानें आपल्या भाऊबंदांतल्या एकाद्या कुमारीशीं लग्न करावें. १५ त्यानें स्वजनांमध्ये आपली संतति भ्रष्ट होऊं देऊं नये; कारण त्याला पावन करणारा मी परमेश्वर आहे.

१६ आणखी परमेश्वर मोशाला म्हणाला, १७ अहरोनास सांग: तुझ्या वंशांत पिढ्यानपिढ्या ज्या कोणास काही व्यंग असल त्यानें देवास अन्न अर्पिण्यासाठीं जवळ जाऊं नये. १८ त्यास कोणतेहि व्यंग असले तर त्यानें समीप येऊं नये; मग तो अंधळा, लंगडा, चपट्या नाकाचा, अधिक अंग असलेला असो, १९ अथवा हातपाय तुटलेला असो, २० कुबडा, खुजा, नेत्रदोषी असो, किंवा चाई, गजकर्ण वगैरे झालेला अथवा भ्रमांड असो; २१ अहरोन याजकाच्या वंशापैकीं कोणास असें एकादें व्यंग असलें तर त्यानें परमेश्वराला हव्य अर्पिण्यासाठीं जवळ जाऊं नये; त्याच्या शरीरांत व्यंग असल्यामुळे त्यानें आपल्या देवास अन्न अर्पणवास समीप येऊं नये. २२ त्यानें आपल्या देवास अर्पिलेलें परमपवित्र अन्न व पवित्र अन्न खावें; २३ पण त्याला व्यंग असल्यामुळे त्यानें अंतरपटाच्या आंत आणि वेदीपाशीं जाऊं नये; त्यानें माझीं पवित्रस्थानें भ्रष्ट करूं नयेत; कारण त्यांस पावन

करणारा मी परमेश्वर आहे. २४ मोशांनं अहरोन, त्याचे पुत्र व सगळे इस्राएल लोक यांस हें सांगितलें.

२२ १ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, २ अहरोन व त्याचे पुत्र यांस सांग की इस्राएल लोकांच्या ज्या पवित्र वस्तु ते मला समर्पितात त्यासंबंधानें त्यांनीं जपावें आणि माझे पवित्र नाम भ्रष्ट करूं नये; मी परमेश्वर आहे. ३ तूं त्यांस सांग, पिढ्यानपिढ्या तुमच्या सर्व वंशांत जो कोणी अशुद्धावस्थेंत असून इस्राएल लोकांनीं परमेश्वराला समर्पित केलेल्या पवित्र वस्तुस स्पर्श करील त्याचा माझ्यासमोर उच्छेद व्हावा; मी परमेश्वर आहे. ४ अहरोनाच्या वंशापैकीं कोणी महारोगी अथवा स्त्री असला तर त्यानें शुद्ध होईपर्यंत पवित्र केलेल्या वस्तु खाऊं नयेत. मयतासुद्धे अशुद्ध झालेल्या मनुष्यास किंवा रेतस्खलन झालेल्या पुरुषास जो स्पर्श करील, ५ ज्याच्या स्पर्शानें लोक अशुद्ध होतात अशा रांगणाच्या जंतूला अथवा कोणत्याहि प्रकारची अशुद्धता असलेल्या एकाद्या मनुष्यास जो स्पर्श करील, ६ जो मनुष्य यांपैकीं कोणासहि स्पर्श करील, त्यानें संध्याकाळपर्यंत अशुद्धि राहावें व जलस्नान करीपर्यंत पवित्र पदार्थ खाऊं नयेत. ७ सूर्यास्त झाल्यावर तो शुद्ध ठरेल, त्यानें नंतर पवित्र पदार्थ सेवन करावे, कारण ते त्याचें अन्नच होत. ८ आपोआप मेलेले अथवा श्रापदांनीं फाडिलेले असें कांहीं खाऊन त्यानें भ्रष्ट होऊं नये; मी परमेश्वर आहे. ९ मी पवित्र वस्तु-विषयी जी आज्ञा केली आहे ती याजकांनीं पाळावी; ती न मानून त्या वस्तु भ्रष्ट केल्यास त्यांस त्याबद्दल पातकाचा भार वाहावा लागेल, व त्यासुद्धे ते मरतील; त्यांस पावन करणारा मी परमेश्वर आहे.

१० कोणा परक्यानें पवित्र पदार्थ खाऊं नये; तो याजकाच्या घरचा पाहुणा किंवा मजूर असला तरी त्यानेंहि पवित्र पदार्थ खाऊं नये. ११ पण याजकांनं भोल देऊन कोणी मनुष्य विकत घेतला अमला तर त्यानें तो खावा. तमेंच याजकाच्या घरीं जन्मले असतील त्यांनींहि तो खावा. १२ याजकाची कन्या कोणा परक्याला दिली असली तर तिनें ममपण केलेले पवित्र पदार्थ खाऊं

नयेत. १३ याजकाची कन्या विधवा असली अथवा नवऱ्यानें तिचा त्याग केला असला, आणि ती अनपत्य असून तरुणपणीं होती तशीच आपल्या पित्याच्या घरीं परत येऊन राहत असली तर तिनें आपल्या पित्याच्या अन्नाचें सेवन करावें; पण कोणी परक्यांनीं तें खाऊं नये. १४ कोणी मनुष्यानें चुकून पवित्र पदार्थ खाल्ले तर त्यानें त्या पदार्थाच्या पांचव्या हिस्साइतकी त्यांत भर घालून याजकास मोबदला द्यावा. १५ इस्राएल लोक ज्या पवित्र वस्तु परमेश्वराला अर्पितात त्या त्यांनीं भ्रष्ट करूं नयेत; १६ पवित्र पदार्थ खाल्ल्यानें उद्भूतबणारा त्यांचा दोषजनक अधर्मभार वाहण्यास याजकांनीं कारण होऊं नये; कारण त्यांस पावन करणारा मी परमेश्वर आहे.

१७ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, १८ अहरोन, त्याचे पुत्र व सर्व इस्राएल लोक यांस सांग: इस्राएल लोकांपैकीं अथवा इस्राएल लोकांत राहणाऱ्या उपरी लोकांपैकीं कोणी आपल्या नवसाच्या अथवा स्वसंतोषाच्या बलीचा परमेश्वराप्रीत्यर्थ होम करील १९ तर तुमचा स्वीकार करण्यांत यावा म्हणून गुरें, मेंढरें अथवा बकरी यांतला निदोष नर अर्पण करावा. २० दोष असलेला कोणताहि प्राणी अर्पू नये; कारण तो तुमच्याप्रीत्यर्थ स्वीकारिला जाणार नाही. २१ आपला नवस पुरा करण्यासाठीं अथवा स्वसंतोषाच्या अर्पणासाठीं कोणी परमेश्वराप्रीत्यर्थ गुरांबोरांतून किंवा शेरडां-मेंढरांतून शाल्यर्पण करील तर तें मान्य व्हावयासाठीं निदोष असावें, त्यांत कांहीं दोष नसावा. २२ अंधळा, अवयव भंग झालेला, लुळ्य अथवा अंगावर मस, नायटे अथवा खरूज असलेला असा कोणताहि प्राणी परमेश्वराला अर्पू नये किंवा त्याचा बेदी-वर हव्य म्हणून परमेश्वराप्रीत्यर्थ होम करूं नये. २३ बैल, मेंढा अथवा बकरा याचा एकादा अवयव अधिकडणा असला तर तो स्वसंतोषाच्या अर्पणास चालेल, पण नवस फेडावयाच्या कामीं त्याचा अंगीकार होणार नाही. २४ ज्याचे अंड दबलेले, बडविलेले, फुटलेले अथवा कापिलेले असतील असा कोणताहि प्राणी परमेश्वरास

अर्पण करू नये; तुं आपल्या देगीं असला कांहीं प्रकार करू नये. २५ यांतले कोणतेहि प्राणी परक्याच्या हातून घेऊन आपल्या देवाम अन्न म्हणून अर्पण करू नयेत; कारण त्यांच्यांत व्यंग आहे, त्यांच्यांत दोष आहे, म्हणून ते तुम्हांप्रीत्यर्थ स्वीकारण्यांत यावयाचे नाहीत

२६ परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें : २७ वासरूं, कोकरूं अथवा करडू जन्मल्यावर सात दिवस आपल्या आईखाली असलें पाहिजे; आठव्या दिवसापामून पुढें तें परमेश्वराला हव्यरूपानें अर्पण करण्यासाठीं स्वीकारण्यास योग्य ठरेल. २८ गाईचा अथवा मेंढीचा व तिच्या वत्साचा एकाच दिवशीं बलि देऊं नये.

२९ तुम्ही परमेश्वराप्रीत्यर्थ शांत्यर्पणाच्या बलीचा यज्ञ कराल तेव्हां तुमचा अंगीकार होईल अशा प्रकारें तो करावा. ३० त्याच दिवशीं तो खाण्यांत यावा: त्यांतला कांहीं सकाळपर्यंत ठेवूं नये; मी परमेश्वर आहे. ३१ तुम्हीं माझ्या आज्ञा मान्य करून त्या पाळाव्या; मी परमेश्वर आहे. ३२ माझ्या पवित्र नामाम तुम्हीं ब्रह्म लावूं नये: इस्राएल लोकांमध्यें मला पवित्र मानिलें जावो: तुम्हांस पावन करणारा मी परमेश्वर आहे. ३३ तुमचा देव व्हावें म्हणून मी तुम्हांस मिसर देशांतून बाहेर आणिलें; मी परमेश्वर आहे.

१ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, २ इस्राएल लोकांस मांग : पवित्र मेळे भरविण्यासाठीं परमेश्वराच्या ज्या पर्वाकाळांची तुम्हीं प्रसिद्ध करावयाची ते माझे पर्वाकाळ हे : ३ सहा दिवस सर्व कामकाज करावें, पण सातवा दिवस परम विभ्रामदिन व पवित्र मेळ्याचा दिवस होय; या दिवशीं तुम्हीं कोणतेहि काम करूं नये; तुमच्या सर्व घरांघरांतून हा परमेश्वराचा शब्दाथ असावा.

४ परमेश्वराचे जे पर्वाकाळ म्हणजे पवित्र मेळ्याचे दिवस तुम्हीं नियमित समर्थी प्रसिद्ध करावे ते हे :

५ पहिल्या महिन्याच्या चतुर्दशीस सायंकाळीं परमेश्वराचा वल्हाडण सण येतो. ६ त्याच महिन्याच्या पंधराव्या

१ मुळांत : पेसाळ.

दिवशीं परमेश्वराप्रीत्यर्थ बेल्मीर भाकरीचा सण सुरू होतो; त्यात तुम्हीं सात दिवस बेल्मीर भाकर खावी. ७ त्यापैकीं पहिल्या दिवशीं तुम्हीं पवित्र मेळा भरवावा: त्या दिवशीं अंगमेहनतीचें कांहीं काम करूं नये. ८ सात दिवस तुम्हीं परमेश्वरास हव्य अर्पावें: सातव्या दिवशीं पवित्र मेळा भरवावा: त्या दिवशीं अंगमेहनतीचें कांहीं काम करूं नये.

९ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, १० इस्राएल लोकांस मांग : जो देश मी तुम्हांस देत आहे त्यांत तुम्ही जाऊन पोहंचाल व त्यांतलें पीक कापाल तेव्हां आपल्या पिकाच्या पहिल्या उपजाची पेंढी याजकाकडे आणावी; ११ ती तुम्हांप्रीत्यर्थ स्वीकारण्यांत यावी म्हणून ती त्यानें परमेश्वरामोर ओवाळावी: शब्बाथाच्या दुसऱ्या दिवशीं याजकानें ती ओवाळावी. १२ पेंढीची ओवाळणी कराल त्या दिवशीं एका वर्षाच्या एका निर्दोष मेंढ्याचा परमेश्वराप्रीत्यर्थ होम करावा. १३ त्याबरोबरचा अन्न-बलि दोन दशमांश एफा तैलमिर्मात सपिठाचा असावा; हें परमेश्वराला मुवासिक हव्य होईल: आणि त्याबरोबर एक चतुर्थांश हिन द्राक्षारस अर्पावा. १४ हें सर्व अर्पण्यासाठीं तुम्ही आपल्या देवासमोर घेऊन जाल त्या दिवसापर्यंत नव्या पिकाची भाकर खाऊं नये. तसेंच हुरहा किंवा हिरवें धान्य खाऊं नये; तुमच्या सर्व घरीं हा पिट्यानपिट्या निरंतरचा विधि होय.

१५ शब्बाथाच्या दुसऱ्या दिवशीं तुम्ही ओवाळणीची पेंढी आणाल तेव्हांपामून पुरे सात शब्बाथ मोजावे: १६ सातव्या शब्बाथाच्या दुसरे दिवशीं पन्नासावा दिवस मोजून त्या दिवशीं परमेश्वराप्रीत्यर्थ नवें अन्नापण करावें. १७ तुम्ही आपल्या घरांतून दोन दशमांश एफाभर सपिठाच्या दोन भाकरी ओवाळणीसाठीं आणाव्या: त्या खमोर घालून भाजाव्या; परमेश्वराप्रीत्यर्थ हें प्रथम उपजाचें अर्पण होय.

१८ वर्षावर्षांनीं सात निर्दोष कोकरें, एक गोन्हा आणि दोन मेंढे भाकरीबरोबर अर्पावे; त्याबरोबरचें अन्नापण व पेयापण यांसह त्यांचा परमेश्वराप्रीत्यर्थ होम

करावा; हें परमेश्वराप्रीत्यर्थ सुवासिक हव्य होय. १९ मग पापार्पणासाठी एक बकरा व शांत्यपेणाच्या यज्ञासाठी एकएक वर्षांचे दोन मेंढे अर्पावे. २० याजकांनै तीं प्रथम उपजाच्या भाकरीबरोबर त्या मेंढ्यांसह परमेश्वरासमोर ओवाळावी; हीं परमेश्वराप्रीत्यर्थ पवित्र असून याजकाचा भाग व्हावी. २१ तुम्हीं त्याच दिवशीं हें जाहीर करावें कीं या दिवशीं आपला एक पवित्र मेळा भरणाऱ, म्हणून कोणीहि या दिवशीं अंगमेहनतीचें काम करूं नये; तुमच्या सर्व घरीं तुम्हांम हा पिढ्यानिपिढ्या निरंतरचा विधि होय.

२२ तुम्ही आपल्या देशांतील पीक कापाल तेंव्हां कोनाकोपऱ्याची झाडून सारी कापणी करूं नका, आणि आपल्या पिकाचा सरवा वेंचूं नका; गरीब व विदेशी यांच्यासाठीं तो राखून ठेवा; मी परमेश्वर तुमचा देव आहे.

२३ परमेश्वर मोगाला म्हणाला, २४ इस्राएल लोकांस सांग : सातव्या महिन्याची प्रतिपदा तुम्हांस परमविश्रामाची असावी; स्मरण देण्यासाठीं त्या दिवशीं रणशिमें फुकावीं व पवित्र मेळा भरवावा.

२५ त्या दिवशीं तुम्हीं अंगमेहनतीचें कांहीं काम करूं नये, तर परमेश्वराला हव्य अर्पावें.

२६ परमेश्वरांनै मोगाला सांगितलें : २७ त्याच सातव्या महिन्याच्या दशमीस प्रायश्चित्ताचा दिवस पाळावा; त्या दिवशीं तुमचा पवित्र मेळा भरावा; त्या दिवशीं तुम्हीं आपल्या जिवांस क्लेश थावा आणि परमेश्वराला हव्य अर्पावें. २८ त्या दिवशीं तुम्हीं कोणतेंहि काम करूं नये; कारण हा प्रायश्चित्ताचा दिवस होय; त्या दिवशीं तुमचा देव परमेश्वर याजसमोर तुम्हांसाठीं प्रायश्चित्त करण्यांत यावें. २९ त्या दिवशीं जो मनुष्य आपल्या जिवाला क्लेश देत नाहीं त्याचा स्वजनांतून उच्छेद व्हावा. ३० कोणी मनुष्य त्या दिवशीं कोणतेंहि काम करील तर त्याचा मी स्वजनांतून उच्छेद करीन. ३१ तुम्हीं कोणतेंहि काम करूं नये; तुमच्या सर्व घरीं तुम्हांस तो पिढ्यानिपिढ्या निरंतरचा विधि होय. ३२ तो दिवस तुम्हांस परम विश्रामदायक व्हावा व

तुम्हीं आपल्या जिवांस क्लेश थावा; आणि त्या महिन्याच्या नवव्या दिवशीं एका सायंकाळ्यासून दुसऱ्या सायंकाळ्यपर्यंत तुम्हीं शब्दाथ पाळावा.

३३ परमेश्वर मोगाला म्हणाला, ३४ इस्राएल लोकांस सांग : त्याच सातव्या महिन्याच्या पंधराव्या दिवसापासून सात दिवसपर्यंत परमेश्वराप्रीत्यर्थ मांडवांचा सण पाळावा. ३५ पहिल्या दिवशीं पवित्र मेळा भरवावा; त्या दिवशीं अंगमेहनतीचें कांहीं काम करूं नये. ३६ सात दिवस परमेश्वराला हव्य अर्पावें व आठव्या दिवशीं आपला पवित्र मेळा भरवून परमेश्वराला हव्य अर्पावें; हा महामेळ्याचा समारोपदिन होय; त्या दिवशीं कोणतेंहि अंगमेहनतीचें काम करूं नये.

३७ परमेश्वराचे पर्वकाळ हे होत; त्यांत हव्य म्हणजे होमबलि; अन्नबलि, शांत्यपेण व पेयार्पण त्या त्या दिवसानुसार परमेश्वरास अर्पावें म्हणून पवित्र मेळे भरावे असें तुम्हीं प्रसिद्ध करावें; ३८ ह्याशिवाय आणखी पाळावयाचे सण म्हणजे परमेश्वराचे शब्दाथ पाळणें, भेटी अर्पणें, सर्व नवस फेडणें आणि परमेश्वरास स्वसंतोषाचीं मर्ब अर्पणें करणें हे आहेत.

३९ देशांतलें उत्पन्न गोळा केल्यावर त्याच सातव्या महिन्याच्या पंधराव्या दिवसापासून सात दिवसपर्यंत परमेश्वराप्रीत्यर्थ सण पाळावा; पहिला दिवस व आठवा दिवस हे परम विश्रामदिन होत. ४० पहिल्या दिवशीं तुम्हीं चांगल्या चांगल्या शृक्षांचीं फळें, खजुरीच्या झावळ्या, दाट पालवीच्या शृक्षांच्या डाहळ्या, ओहळाजवळचे बाकूज हीं आणून परमेश्वर तुमचा देव याजसमोर सात दिवस उत्सव करावा. ४१ वर्षानुवर्ष सात दिवसपर्यंत परमेश्वराप्रीत्यर्थ हा सण पाळावा; तुमचा हा पिढ्यानिपिढ्या निरंतरचा विधि होय; सातव्या महिन्यांत हा सण पाळावा. ४२ तुम्हीं सात दिवस मांडवांत राहावें; जितके जन्मतः इस्राएल आहेत त्यांनीं मांडवांत राहावें; ४३ म्हणजे तुमच्या पुढल्या पिढ्यांस कळेल कीं मी इस्राएल लोकांस मिसर देशांतून बाहेर काढिलें तेंव्हां त्यांची मांडवांत

वस्ती करविली; मी परमेश्वर तुमचा देव आहे. ४४ याप्रमाणे मोशाने इस्राएल लोकांस परमेश्वराचे पर्वकाळ सांगितले.

१ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, २ इस्राएल लोकांस ही आज्ञा कर : दीप सतत पेटत राहून उजेड व्हावा म्हणून जैतुनाचे कुटून काढलेले निरे तेल त्यांनी तुजकडे घेऊन यावे; ३ अहरोनाने उच्चत श्रांत आह्वापटाच्या अंतरपटाबाहेर परमेश्वरासमोर नित्य संध्याकाळपासून सकाळपर्यंत त्याची व्यवस्था ठेवावी; हा तुमचा पिढ्यान्-पिढ्या निरंतरचा विधि होय. ४ त्याने हे दिवे शुद्ध दीपवृक्षावर परमेश्वरासमोर निरंतर ठेवण्याची व्यवस्था करावी.

५ तू सपिठ घेऊन त्याच्या बारा पोळ्या भाज; एकेक पोळी दोन दशमांश एफावर सपिठाची करावी. ६ त्यांच्या दोन रांगा करून एकेका रांगेस सहासहा पोळ्या शुद्ध मेजावर परमेश्वरासमोर ठेवाव्या. ७ एकेका रांगेवर शुद्ध धूप ठेव म्हणजे तो त्या पोळीचे परमेश्वराला स्मरण देणारे हव्य असा होईल. ८ प्रत्येक शब्बाथवारी त्याने परमेश्वरासमोर त्या सतत मांडाव्या; इस्राएल लोकांच्या वतीचा हा निरंतरचा करार होय. ९ ही पोळी अहरोन व त्याचे पुत्र यांचा वांटो होय; त्यांनी ती पवित्र स्थळी खावी; कारण निरंतरच्या विधीप्रमाणे परमेश्वराला अपिल्ल्या हव्यापैकी ती त्याला परम पवित्र होय.

१० त्या काळी कोणा इस्राएल स्त्रीचा मिसरी बापाच्या पोटचा एक पुत्र होता, तो इस्राएल लोकांमध्ये गेला; तेव्हा तो आणि एक इस्राएल माणूस छावणीत भांडे लागले. ११ तो इस्राएल स्त्रीचा पुत्र परमेश्वराच्या नामाची निंदा करून त्याला शिष्याशाप देऊ लागला; तेव्हा त्यास मोशाकडे आणिले. त्याच्या आईचे नांव शलोमीथ असे अमून ती दान वंशातील दिव्री याची कन्या होती. १२ त्याच्यासंबंधाने परमेश्वर काय सांगतो ते कळावे म्हणून त्यांनी त्यास अटकेंत ठेविले.

१३ मग परमेश्वराने मोशाला सांगितले, १४ तुम्ही त्या शिष्याशाप देण्याचास छावणीच्या बाहेर वेऊन जा; जितक्यांनी ती निंदा ऐकली तितक्यांनी आपले हात त्याच्या मस्तकावर ठेवावे; नंतर सर्व मंडळीने त्यास दगडमार करावा. १५ तू इस्राएल लोकांस सांग की जो कोणी आपल्या देवास शिष्याशाप देईल त्याच्या दुष्कर्माचे त्याला फळ मिळेल. १६ परमेश्वराच्या नामाची निंदा करणाऱ्यास अवश्य जिवें मारावे; सर्व मंडळीने त्यास अवश्य दगडमार करावा; तो परदेशीय असो अगर स्वदेशीय असो, त्याने परमेश्वराच्या नामाची निंदा केली तर त्यास जिवें मारावे. १७ जो कोणी मनुष्य-हत्या करील त्यास अवश्य जिवें मारावे; १८ जो कोणी एकाद्या प्रामपशूस जिवें मारील त्याने प्राण्याबद्दल प्राणी देऊन भरपाई करावी. १९ कोणी आपल्या शेजाऱ्यांचा देह व्यंग करील तर त्याने जसें केले असेल तसेच त्याला करावे; २० अवयवभंगाबद्दल अवयवभंग, डोळ्याबद्दल डोळा, दाताबद्दल दांत, याप्रमाणे त्याने जसा अपकार केला असेल तसाच त्याला करावा. २१ पशु मारणाऱ्याने त्याची भरपाई करावी, पण मनुष्यहत्या करणाऱ्यास मारून टाकावे. २२ तुम्ही स्वदेशीय असा किंवा परदेशीय असा, तुम्हां सर्वांना एकच नियम आहे, कारण मी परमेश्वर तुमचा देव आहे. २३ मोशाने इस्राएल लोकांस याप्रमाणे सांगितले तेव्हा त्यांनी त्या शिष्याशाप देणाऱ्यास छावणीबाहेर घेऊन जाऊन दगडमार केला. परमेश्वराने मोशाला आज्ञा केली त्याप्रमाणे इस्राएल लोकांनी केले.

१ परमेश्वर सीनाय पर्वतापाशी मोशाला म्हणाला, २ इस्राएल लोकांस असे सांग : जो देश मी तुम्हांस देत आहे त्यांत तुम्ही जाऊन पोहचला म्हणजे परमेश्वराप्रीत्यर्थ देशास विश्राम मिळावा. ३ सहा वर्षे आपली शेती करावी आणि सहा वर्षे द्राक्षमळा खेती करून त्याचे उत्पन्न जमा करावे; ४ पण सातव्या वर्षी भूमीस परमविश्रामाचा शब्बाथ

परमेश्वराधीत्यर्थं असावा; त्या वर्षी होतें परेक नयेत अथवा मळे खर्ची करू नयेत, ५ आपोआप उगवलेलें धान्य कापू नये; खर्ची न केलेल्या द्राक्षवेलीची फळें तोडू नयेत; भूमीच्या परमविभ्रामाचें तें वर्ष असावें. ६ भूमीच्या विभ्रामकालच्या उपजावर तुमचा, तुमच्या दामदामांचा, तुमच्या मजुरांचा व तुमच्याबरोबर राहणाऱ्या परदेशीयांचा निर्बाह होईल; ७ तुमचे पशु व देशातील जनावरें यांस भूमीचें सर्व उत्पन्न खावयास मिळेल.

८ सात विभ्रामवर्षे म्हणजे सात गुणिले सात एवढीं वर्षे मोजा; या सात विभ्रामवर्षांचा काळ एकुणपन्नास वर्षे होय. ९ मग सातव्या महिन्याच्या दशमीस म्हणजे प्रायश्चित्ताच्या दिवशी महानादाचें शिंग देशभर सर्वत्र फुकावें. १० त्या पन्नासाव्या वर्षास पवित्र मानावे आणि देशांतल्या सर्व रहिवाऱ्यांस मुक्तांची घोषणा करावी; या वर्षास तुम्ही योबेल म्हणावें; या वर्षी तुम्ही आप-आपल्या बतनांत व आपआपल्या घरीं परत जावें. ११ हें पन्नासावें वर्ष तुमचें योबेल वर्ष होय; या वर्षी तुम्ही कांहीं परेक नये, आपोआप उगवलेलें कापू नये, आणि खर्ची न केलेल्या द्राक्षवेलीचीं फळेंहि खुडू नयेत; १२ कारण हें योबेल वर्ष होय; हें तुम्हांला पवित्र असावें; या वर्षी तुम्ही शेतांत सांपडेल तो उपज खावा.

१३ या योबेल वर्षी तुम्ही सर्वांनी आपआपल्या बतनांत परत जावें. १४ तुम्ही आपल्या भाऊंबांदांला कांहीं विकाल किंवा त्यांच्या हातून कांहीं विकत घ्याल तेव्हां एकमेकांचा अन्याय करू नका. १५ योबेल वर्षांनंतर जितकीं वर्षे झाली असतील त्यांच्या संख्ये-प्रमाणें आपल्या भाऊंबांदांपसून मोल घ्यावें, व तितक्या वर्षांच्या उत्पन्नानुसार त्यांनीं विकी करावी. १६ त्या वर्षांची संख्या अधिक असली तर त्या मानानें मोल वाढवावें आणि कमी असली तर त्या मानानें मोल कमी करावें; कारण जितकीं पिढें झालीं असतील त्यांच्या हिशोबानें त्यांनीं ती विकी करावी. १७ तुम्ही एकमेकांचा अन्याय करू नये; तर

आपल्या देवाचें भय बाळगावें; कारण मी परमेश्वर तुमचा देव आहे.

१८ हाकारिता तुम्ही माझे विधि मानावे आणि माझ्या नियमांकडे ध्यान देऊन ते पाळावे; असें केल्यानें तुम्ही देशांत निर्भय बस्ती कराळ; १९ भूमि आपल्य उपज देईल, व तुम्ही पोटभर खाळ; व तीत निर्भय बस्ती कराळ. २० तुम्ही कदाचित् म्हणाल, आम्ही सातव्या वर्षी काय खावें ? कारण त्या वर्षी आम्हांस पेरान्याचें नाहीं व शेताचें उत्पन्न जमा करान्याचें नाहीं, २१ तर मी सहाव्या वर्षी तुम्हांस अक्षी बरकत देईन की, जमीन तुम्हांस तीन वर्षांचें उत्पन्न देईल. २२ मग आठव्या वर्षी तुम्ही पेराल आणि जुना सांठा खात राहाळ; नवव्या वर्षाचें पांक हातीं येईपर्यंत त्या वर्षी तुम्ही जुना सांठा खात राहाळ.

२३ जमीन विकावयाची ती कायमची विकून टाकू नका; कारण जमीन माझी आहे व तुम्ही माझ्या आश्रयाम परदेशीय व उपरी असे राहणार; २४ म्हणून तुमच्या बतनाच्या सगळ्या व्यवहारांत जमीन सोडवून घेण्यासंबंधानें तुम्ही तरतूद करावी. २५ तुम्हा कोणी भाऊंबंद किंवा होऊन त्यानें आपल्या बतनाचा कांहीं भाग विकला तर त्याच्या जवळच्या आसानें पुढें होऊन आपल्या भाऊंबंदानें विकलेला विभाग सोडवून घ्यावा. २६ एकाद्या मनुष्याचा बतनभाग सोडवून घेणारा कोणी नसला, व आपला बतनभाग त्याला स्वताला सोडवून घेतां येईल एवढी त्याची ऐत वाढली, २७ तर त्यानें तें बतन विकून टाकिलें असेल त्या वर्षांपासून हिशोब करून बाकोच्या वर्षांचें उत्पन्न विकत घेणाऱ्यास द्यावें, आणि आपल्या बतनावर परत जावें; २८ पण तें बतन परत मिळविण्यास त्यास ऐत नसली तर आपली विकलेली जमीन विकत घेणाऱ्याच्या ताब्यांत योबेल वर्षांपर्यंत राहू द्यावी; योबेल वर्षी ती खुदेक तेव्हां त्यानें आपल्या बतनावर परत जावें.

२९ कोणी मनुष्यानें तटबंदीच्या नगरांत असलेलें आपलें घर विकिलें तर तें विकिल्यावर एक वर्षांच्या आंत पैमं देऊन त्याला तें सोडवितां येईल; पैसे देऊन

सोडविण्याचा हक्क त्याला पुरे एक वर्ष राहिल. ३० एका पुऱ्या वर्षाच्या आंत तें सोडविलें नाहीं तर तटबंदीच्या नगरांत असलेलें तें घर विकत घेणाऱ्याचें होऊन पिड्यानपिडया त्याच्या वंशांत कायमचें राहिल; योबेल वर्षी तें सुटणार नाहीं; ३१ पण तटबंदी नसलेल्या खेळांतून जीं घरें अमतील तीं देशांतील शेतांसमान खेळावीं; तीं सोडवितां येतील आणि योबेल वर्षी त्यांची सुटका होईल. ३२ लेव्यांच्या वतनी नगरांत बांधिलेलीं घरें लेव्यांस पाहिजे तेव्हां सोडवितां येतील. ३३ एकाद्या लेव्यांचें घर दुसऱ्या कोणीं सोडविलें तर त्याच्या वतनी नगरांमध्ये असलेलें त्याचें तें विकिलेंलें घर योबेल वर्षी सुटेल: कारण इस्त्राएलांमध्ये लेव्यांचें वतन म्हटलें म्हणजे त्यांच्या नगरांतील घरेंच होत. ३४ त्यांच्या नगरांच्या शिबारांची जमीन विकावयाची नाहीं: तें त्यांचें निरंतरचें वतन होय.

३५ तुझा कोणी भाऊबंद कंगाल झाला आणि त्याचा हात चालेना असें तुला दिसलें तर तूं त्याम आधार द्यावा. परदेशीयाप्रमाणें अथवा उपन्याप्रमाणें तो तुझ्याजवळ राहिल. ३६ त्याजपासून व्याज अथवा वर्ताळ घेऊं नको; आपल्या देवाचें भय धरून आपल्या-पार्शीं आपल्या भाऊबंदांस राहूं दे. ३७ तूं आपला पैसा त्याला व्याजांत देऊं नको, किंवा आपला दाणा-गोटा त्याला वाडीदिडींत देऊं नको. ३८ मी परमेश्वर तुमचा देव आहे: तुम्हांस कनान देश द्यावा व तुमचा देव व्हावें म्हणून मीं तुम्हांस मिसर देशांतून बाहेर आणिलें.

३९ तुझा कोणी भाऊबंद तुझ्यासमोर कंगाल झाला व त्यानें स्वतांस तुला विकलें तर त्याजपासून दास्य करून घेऊं नको: ४० मजुराप्रमाणें किंवा उपन्याप्रमाणें तो तुझ्याशीं राहावा: योबेल वर्षांपर्यंत तो तुम्हांस मेत्राचाकरी करील: ४१ त्या वर्षी आपल्या मुलांबाळांसहित त्यानें तुझ्यापासून निघून आपल्या कुटुंबांत व आपल्या वाडवडिलांच्या वतनांत परत जावें. ४२ कारण मिसर देशांतून ज्यांना मीं बाहेर काढिलें तें माझे दाम होत. दासांप्रमाणें त्यांचीं विक्रीं

करावयाची नाहीं. ४३ कठोरपणानें त्याजवर अधिकार चालवूं नको: आपल्या देवाचें भय घर. ४४ तुम्हांस दास व दासी ठेवावयाच्या असतील तर त्या तुम्हांस अन्य राष्ट्रांतून घ्याव्या: दाम व दासी हीं त्यांच्यांतूनच खरेदी करावीं. ४५ तुमच्यामध्ये येऊन राहिलेले जे उपरी लोक आणि त्यांच्या पोटीं जीं घराणीं तुमच्या देशांत पैदा झालीं असतील त्यांपैकीं दास व दासी तुम्हांस खरेदी करितां येतील, ती तुमचीं मालमत्ता होव. ४६ तुम्हांस आपल्यामागे आपल्या पुत्रांस त्यांचा ताबा द्यावा, व तीं त्यांचा वतनभाग ठरतील: त्या लोकांपैकीं तुम्हांस कायमचें दाम करितां येतील, पण तुमच्या इस्त्राएल भाऊबंदांनीं परस्परांवर आपला अधिकार कठोरतेनें चालवूं नये.

४७ तुझ्या गांवीं असलेला कोणी परदेशीय अथवा उपरी धनवान झाला असेल, व त्याच्याजवळ असलेला तुझा एकाद्रा बंधु कंगाल होऊन त्यानें आपणाम त्या परदेशीयास अथवा त्या उपरी मनुष्यास किंवा त्याच्या वंशांतल्या कोणास विकलें असेल, ४८ तर त्याचा विक्रय झाल्यावर त्याला मोडवून घेतां येईल: त्याच्या भाऊबंदांपैकीं कोणासहि त्याला मोडवितां येईल; ४९ आपला चुलता, आपला चुलतभाऊ अथवा आपल्या कुळांपैकीं कोणी जवळचा आम याम त्याला मोडवितां येईल अथवा तो स्वतःच धनवान झाला तर त्याला आपली सुटका करून घेतां येईल. ५० ज्यानें त्यास विकत घेतलें असेल त्याजपार्शीं त्यानें आपल्या विक्रीच्या वर्षांपासून योबेल वर्षांपर्यंत हिशोब करावा: वर्षांच्या संख्येप्रमाणें विक्रीचा दाम ठरवावा; मजुराच्या रोजाप्रमाणें दाम आकारण्यांत यावा. ५१ योबेल वर्षांस पुढे वर्षे अमलीं तर जितक्या रकमेस त्याची विक्री झाली असेल तिच्यापैकीं आपल्या खंडाचा दाम त्या वर्षांच्या संख्येप्रमाणें त्याला परत द्यावा. ५२ योबेलास थोडीं वर्षे अमलीं तरी त्यानें आपल्या धन्याचा हिशोब करून आपल्या खंडाचा दाम तेवढ्याच वर्षांचा त्याला परत द्यावा. ५३ त्यानें आपल्या धन्या-वगेबर सालदाराप्रमाणें राहावें; त्याच्या धन्यानें

तुम्हासमोर त्याच्यावर कठोरतेने अधिकार चालवू नये. ५४ ह्या प्रकारें त्याची मुद्रका न झाली तर योबेल वर्षी तो आपल्या मुलांबाळांसह मुद्रन जावा. ५५ कारण इक्ष्वाकु लोक माझेच दाम आहेत; मिसर देशांतून काढिलेले हे माझे दाम आहेत. मी परमेश्वर तुमचा देव आहे.

१ तुम्ही आपणांसाठी मूर्ति करूं नयेत; त्या-
२६ प्रमाणेच कोरीव मूर्ति अथवा स्तंभ उभारूं नयेत अथवा आकृति कोरिलेला पाषाण पुजण्यासाठी आपल्या देशांत स्थापन करूं नये; मी परमेश्वर तुमचा देव आहे. २ तुम्ही माझे शब्दाथ पाळावे आणि माझ्या पवित्रस्थानाविषयी प्रज्यबुद्धि बाळगावी: मी परमेश्वर आहे.

३ तुम्हां माझ्या विधींप्रमाणे चाललां आणि माझ्या आज्ञा पाळून न्यांप्रमाणे वर्तलां, ४ तर योग्य काळीं तुम्हांकरितां मी पर्जन्यवृष्टि करीन, जमीन आपला उपज देईल व मळ्यांनील वृक्ष आपआपलीं फळे देतील. ५ द्राक्षांच्या हंगामापर्यंत तुम्ही धान्याची मळणी करीत राहाल आणि पेरणीच्या वेळेपर्यंत द्राक्षांची खुडणी करीत राहाल: तुम्ही मनसुराद अन्न खाल व आपल्या देशांत निर्भय वस्ती करा. ६ मी तुमच्या देशास शांतता देईन, व तुम्ही निजाल तेव्हां तुम्हांस कोणा-पसून भय प्राप्त होणार नाही: मी देशांतून दुष्ट पशु नाहीतसे करीन, आणि तुमच्या देशांत तरवार चालणार नाही. ७ तुम्ही आपल्या शत्रूस पळवून लावाल: ते तुमच्यापुढे तरवारीने पडतील. ८ तुमच्यांतले पांच असामी शंभराला, शंभर असामी दहा हजाराला पळवून लावतील आणि तुमचे शत्रु तुमच्यापुढे तरवारीने पडतील. ९ मी तुम्हांवर कृपादृष्टि करून तुम्हांस फलद्रूप व बहुगुणित करीन व तुमच्याशी केलेला माझा करार पूर्ण करीन. १० तुम्ही बहुत दिवस सांठवून द्यावेलेले धान्य खाल, व नवे धान्य आण्यावरहि जुने शहर काढाल. ११ मी तुमच्यामध्ये आपला निवास करीन: माझ्या जिवाला तुमचा कंटाळा वाटणार नाही. १२ तुमच्याबरोबर माझा समागम होईल:

मी तुमचा देव होईव, व तुम्ही माझा प्रजा व्हाल. १३ मी परमेश्वर तुमचा देव आहे; तुम्ही मिसर्यांचे दाम राहू नये म्हणूनच मी तुम्हांस मिसर देशांतून काढून आणिलें; मी तुमची जोखडे मोडून तुम्हांस ताठ चालविलें आहे.

१४ यावर तुम्ही माझे ऐकलें नाही, या मवे आज्ञा पाळल्या नाहीत, १५ माझ्या विधींचा अन्वेष केला, तुमच्या जिवानें माझे निर्बंध तुच्छ मानिले, आणि माझ्या सर्व आज्ञा अमान्य करून माझा करार मोडिला, १६ तर मी तुमचे काय करीन तें ऐका: मी तुम्हांस घाबरे करीन, क्षयरोग व ज्वर यांनीं तुम्हांस पीडीन; त्यामुळे तुमचे डोळे क्षीण होतील व तुमचा जीव झुरणीस लागेल; तुम्ही बियाणें पेराल तें व्यर्थ जाईल, कारण त्याचें उत्पन्न तुमचें शत्रु खाऊन टाकितील. १७ मी तुम्हांस विमुक्त होईन; तुमच्या शत्रूपुढें तुमचा संहार होईल; तुमचे वैरी तुम्हांवर अधि-कार चालवितील व कोणी पाठीस लागला नसूनहि तुम्ही पळाल. १८ इतकें केल्यावरहि तुम्ही माझे ऐकलें नाही तर तुमच्या पापास्तव मी तुम्हांस सातपट शिक्षा करीन. १९ तुमच्या बलाचा गर्व भंग करीन व तुम्हांस आकाश लोखंडासारखें व भूमि पितळेसारखी करीन: २० तुमच्या शक्तीचा व्यय व्यर्थ होईल, कारण तुमचा भूमि कांहीं उपज यावयाची नाही व देशातील वृक्ष फळें देणार नाहीत.

२१ माझ्याविरुद्ध तुम्हां चालाल व माझे ऐकणार नाही तर तुमच्या पापांप्रमाणें तुम्हांवर सातपट अनर्थ आणीन. २२ मी तुम्हांवर वनपशु सोडीन, ते तुम्हांस अपत्यहीन करितील, तुमच्या गुरांदोरांचा सया उडाविला, तुमची संख्या अन्य करितील आणि त्यामुळे तुमचे रस्ते ओस पडतील.

२३ एवढ्या गोष्टी करूनहि तुम्ही सुधारून मजकडे वळलां नाही आणि माझ्याविरुद्ध चाललां तर २४ मीहि तुमच्या अगदीं विरुद्ध जाईन आणि मीच तुमच्या पापास्तव तुम्हांला सातपट ताडण करीन. २५ मी तुम्हांवर तरवार आणीन, ती करार मोडिल्याचा बदला घेईल; तुम्ही

आपआपल्या नगरांत जमा व्हाल तेव्हां मी तुम्हांवर मरी पाठवीन; मी तुम्हांस तुमच्या शत्रूच्या स्वाधीन करीन. २६ मी तुमच्या अन्नाचा आधार तोडीन तेव्हां दहा ब्रिजा एकाच भेटीत तुमची भाकर भाजितील आणि ती तुम्हांस तोळून देतील; ती खाऊन तुमची नृप्ति व्हावयाची नाही.

२७ एवढे सर्व करूनहि माझे तुम्ही ऐकले नाही व माझ्याविरुद्ध चाललां तर २८ मी संतापून तुम्हांविरुद्ध चालेन आणि तुमच्या पापांबद्दल मी तुम्हांस सातपट शिक्षा करीन. २९ आपले पुत्र व कन्या यांचे मांस खाण्याची तुम्हांस पाळी येईल, ३० तुमच्या पूजेची उच्चस्थाने मी उच्चस्त करीन, तुमच्या मूर्त्यमूर्ति फोडून टाकीन आणि तुमच्या मूर्तीच्या मढ्यांवर तुमची मर्दी फेकून देईन; माझ्या जिवांस तुमची किळस येईल. ३१ मी तुमची नगरे उजाड करीन, तुमची पवित्र स्थळे ओसाड करीन, तुमच्या सुगंधी द्रव्यांचा सुवास मी घेणार नाही. ३२ मी देशाची नासाडी करीन: देशांत वसणारे तुमचे शत्रु हे पाहून चकित होतील. ३३ परराष्ट्रांमध्ये मी तुमची पांगापांग करीन: मी तरवार उपसून तुमच्या पाठीस लागेन; तुमचा देश उच्चस्त होईल आणि तुमची नगरे ओसाड होतील.

३४ जितके दिवस देश ओस पडून तुम्ही आपल्या शत्रूंच्या देशी राहाल तितके दिवस देश शब्बाथ भोगीत राहील; तेव्हां देशास विसावा मिळून तो आपले शब्बाथ भोगीत राहील. ३५ देश ओस पडेल तोंवर त्याला विभ्राम मिळेल; तुम्ही त्यांत राहत असतां तुमच्या शब्बाथांनी मिळाला नाही असा विसावा त्यास मिळेल. ३६ तुमच्यातील जे शेष राहतील त्यांच्या मनाला शत्रूंच्या देशांत मी अशी दहशत घालीन कीं झाडांचे पान बाजले कीं ते पडून जातील; तरवार पाठीस लागली असतां जसा कोणी पडतो तसे ते पडतील; कोणी पाठीस लागले नमूनहि ते पडतील. ३७ कोणी पाठीस लागले नसतांहि ते एकमेकांवर अडखळून पडतील; जशी काय तरवारच त्यांच्या पाठीस लागली आहे; तुमच्या

शत्रूंची सामना करण्यास तुम्हांत त्राण उरणार नाही. ३८ तुम्ही राष्ट्रांराष्ट्रांत पांगून नाश पावाल: तुमच्या शत्रूंचा देश तुम्हांस घामून टाकील. ३९ तुमच्यांतले जे शेष राहतील ते आपल्या शत्रूंच्या देशी आपल्या अधर्मांमुळे क्षीण होतील, आणि ते आपल्या वाडवडिलांच्या अधर्मांमुळे त्यांच्याचप्रमाणे क्षीण होतील.

४० त्यांनी मजशी बेइमानी केली, हा त्यांचा व त्यांच्या वाडवडिलांचा अधर्म होय, असें ते कबूल करितील; त्याप्रमाणेच ते माझ्याविरुद्ध चालले ११ या कारणामुळे मीहि त्यांच्याविरुद्ध होऊन त्यांस शत्रूंच्या देशांत आणिले आहे असें ते कबूल करितील: आणि त्यांचे बेसुतन (संस्कारविरहित) हृदय लीन होऊन ते आपल्या अधर्मांचा दंड मान्य करितील तर ४२ जो करार मी याकोबाशीं केला तो मी स्मरेन; त्याप्रमाणेच इसहाक व अब्राहाम यांजशीं माझा झालेला करार मी स्मरेन व तो देशहि मी स्मरेन. ४३ देशांतून त्यांचा नायनाट होईल आणि जोपर्यंत तो त्यांच्याविरहित ओस राहील तोपर्यंत तो शब्बाथ भोगीत राहील; त्यांनीं माझ्या निर्बन्धांचा अन्हेर केला व माझे विधि तुच्छ मानिले म्हणूनच त्यांच्या अधर्मांबद्दल केलेला दंड ते मान्य करितील. ४४ इतके झाले तरी ते आपल्या शत्रूंच्या देशी असतां त्यांचा समूह नाश करावा व त्यांशीं केलेला करार अगदीं मोडून टाकावा, एवढा त्यांचा मी अन्हेर करणार नाही अथवा त्यांचा मी धिक्कार करणार नाही; कारण मी परमेश्वर त्यांचा देव आहे; ४५ मी त्यांच्या- कृतितां त्यांच्या वाडवडिलांशीं केलेला करार स्मरेन, मी त्यांचा देव व्हावे म्हणून मीं सर्व राष्ट्रांदेखत त्यांस मिसर देशांतून बाहेर आणिले: मी परमेश्वर आहे.

४६ जे विधि, निर्बंध व नियम परमेश्वराने आपल्या व इस्राएल लोकांच्या मध्ये रीनाय पर्वताजवळ मोशाच्या हस्ते ठरविले ते हेच होत.

१ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, २ इस्राएल २७ लोकांस सांग: कोणा मनुष्यानें अघटित नबस केला तर त्या माणसांचे मोल तूं ठरविशील तें

परमेश्वराला मान्य होईल. ३ तो वीस वर्षांपासून साठ वर्षांच्या आंतला पुरुष असला तर पवित्रस्थानांतील चलनाप्रमाणें त्याचें मोल पन्नास शेकेल खंय असार्वें. ४ ती स्त्री असली तर तिचें मोल तीस शेकेल असार्वें. ५ मुलगा पांच वर्षांहून मोठा व वीस वर्षांहून लहान असला तर त्याचें मोल वीस शेकेल व मुलीचें दहा शेकेल अर्मावें: ६ आणि मुलगा एक महिन्यांहून मोठा व पांच वर्षांहून लहान असला तर त्याचें मोल पांच शेकेल व मुलगी असली तर तीन शेकेल असार्वें; ७ पुरुष साठ वर्षांहून अधिक वयाचा असला तर त्याचें मोल पंधरा शेकेल व स्त्री असल्यास दहा शेकेल असार्वें; ८ पण कोणी इतका कंगाल असला कीं तूं ठरविलेले दाम त्यास देतां आले नाहीत तर त्यानें याजकापुढें उभें राहावें. आणि याजकानें त्याचे दाम ठरवावे; नवम करणाऱ्याची शक्ति असेल त्याप्रमाणें याजकानें मोल ठरवावें.

९ लोक परमेश्वराला जे पशु अर्पण करीत असतात त्यांपैकीं एकाद्या पशूचा नवस केला तर परमेश्वरास अर्पावयाचा तो पशु पवित्र समजावा, १० त्यानें तो बिलकूल बदख्द नये, म्हणजे बाह्दाबद्दल बरा किंवा बऱ्याबद्दल वाईट असा बदल त्यानें करूं नये, त्यानें एका पशूबद्दल दुसरा दिलाच तर तो व त्याच्याबद्दल दिलेला हे दोन्ही पवित्र समजावे. ११ लोक परमेश्वराला अर्पात नाहीत असल्या अशुद्ध पशूपैकीं तो असला तर तो याजकापुढें उभा करावा; १२ त्या पशूचे गुणावगुण पाहून त्याचें मोल याजकानें ठरवावें; तूं ठरविशील तितकें त्याचें मोल समजावें. १३ नवस करणारा कांहीं मोल देऊन तो सोडवील तर याजकानें ठरविलेल्या मोलांत आणखी एक पंचमांश भर घालून तें त्यानें द्यावें.

१४ कोणी आपलें घर पवित्र करून परमेश्वराला वाहिलें तर याजकानें त्या घराचे गुणावगुण पाहून त्याचें मोल ठरवावें; याजक ठरवील तेवढें त्याचें मोल समजावें. १५ घर पवित्र करून बाह्यारा मोल देऊन तें सोडवूं पाहील तर तूं ठरविलेल्या

मोलांत एक पंचमांश भर घालून त्यानें तें द्यावें म्हणजे घर त्याचें होईल.

१६ आपल्या वतनाच्या जमिनीचा कांहीं भाग जर कोणी पवित्र करून परमेश्वराला वाहील, तर त्यांत बियाणें पडेल त्या मानानें तूं त्याचें मोल ठरवावें; एक होमरभर जवांची पेरणी त्यांत होत असली तर त्या शेताचें मोल पन्नास शेकेल ठरवावें. १७ योबेल वर्षीं तें पवित्र ठेवण्यांत आलें तरीहि तूं ठरविशील त्याप्रमाणें त्याचें मोल द्यावें, १८ योबेल झाल्यावर जर कोणी आपलें शेत पवित्र करूं पाहील तर दुसऱ्या योबेल वर्षाला जितकीं वर्षे असतील त्या मानानें याजकानें त्याचे तेवढे पैसे ठरवावे; पुढ्या अंदाजांतून तेवढे पैसे कमी करावे. १९ शेत पवित्र करून ठेवणारा आपलें शेत सोडवूं पाहील तर तूं ठरविलेल्या मोलांत आणखी एक पंचमांश भर घालून त्यानें तें द्यावें म्हणजे शेत त्याचें ठरेल. २० त्यानें तें शेत सोडविलें नाही किंवा दुसऱ्या कोणास विकिलें असेल तर मग तें यापुढें सोडवून घेतां यावयाचें नाही. २१ तर योबेल वर्षीं तें शेत सुटेल तेव्हां पूर्णपणें समर्पित केलेल्या शेताप्रमाणें परमेश्वराप्रीत्यर्थ तें पवित्र ठरेल अर्थात् तें याजकानें वतन होईल. २२ दुसऱ्या-कडून खरेदी केलेले व स्वतांच्या वतनांतलें नसलेलें असें शेत कोणी परमेश्वराप्रीत्यर्थ पवित्र करूं इच्छील २३ तर याजक योबेल वर्षापर्यंत त्याचा हिशोब करील आणि जितकें मोल तूं ठरविशील तितकें परमेश्वराप्रीत्यर्थ पवित्र समजून त्याच दिवशीं त्यानें देऊन टाकावें. २४ ज्याच्यापासून तें आरंभीं खरेदी केलें असेल, म्हणजे ज्याच्या वतनापैकीं तें असेल त्याच्या ताम्ब्यांत तें योबेल वर्षीं पुनः जावें. २५ ज्याचें मोल तूं ठरविशील तें पवित्रस्थानांतल्या चलनाप्रमाणें ठरवावें; शेकेल म्हणजे वीस गेरा.

२६ ग्रामपशूपैकीं प्रथम वत्स परमेश्वराला ठरविलेला आहे; त्यास कोणी पवित्र करून वाहूं नये; तो गुरांबोरापैकीं असो किंवा शेरबांभेंडरापैकीं अद्यो, तो परमेश्वराचाच आहे. २७ दो वत्स अशुद्ध पशूचा असला तर त्यानें

तुझ्या ठरावाप्रमाणे जें मोल होईल त्यांत एक पंचमांश भर घालून पाहिजे तर तो सोडवावा; पण तो सोडवीत नमला तर तूं ठरविलेल्या किंमतीस तो विकून टाकावा.

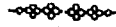
२८ नद्यापि कोणी आपल्या सर्वस्वापैकीं जें कांहीं परमेश्वराला वाहिलें असेल, मग तो मनुष्य असो, पशु असो किंवा त्याच्या वतनांतील शेत असो, तें विकू नये किंवा सोडवू नये; जें कांहीं वाहिलें असेल तें परमेश्वराप्रीत्यर्थ परमपवित्र समजावें. २९ एकाद्या मनुष्यास वाहिलें असलें तर त्याला सोडवून घेतां येणार नाहीं; त्याचा वधच केला पाहिजे.

३० भूमीच्या उत्पन्नाचा दशमांश परमेश्वराचा आहे. मग तें जमिनांचें धान्य असो अथवा झाडांचीं

फळें असोत; तें परमेश्वराप्रीत्यर्थ पवित्र होय. ३१ आपल्या दिलेल्या दशमांशापैकीं कांहीं त्यास दाम देऊन सोडविण्याची इच्छा असल्यास त्यांत त्यानं एक पंचमांशाची भर घालून तें सोडवावें. ३२ गुरेंदोरें अथवा शेरडेंमंदरें यापैकीं ज्यांची गणना काठींखालून चालवून होते अशा प्रत्येक दहापैकीं एकाएक पशु परमेश्वराप्रीत्यर्थ पवित्र असावा. ३३ कोणी त्याचे गुणाव-गुण पाहूं नयेत किंवा त्यास बदलूं नये; कोणी त्यास बदलिलेंच तर तो व त्याचा बदल हे दोन्ही पवित्र समजावे; खंड देऊन ते सोडवितां यावयाचे नाहीं.

३४ ज्या आज्ञा परमेश्वरांनं इस्त्राएल लोकांसाठीं सीनाथ पर्वतापाशीं मोशाला दिल्या त्या ह्याच होत.

गणना



१ इस्त्राएल लोक मिसर देशांतून निघाल्यावर
 १ दुसऱ्या वर्षाच्या दुसऱ्या महिन्याच्या प्रतिपदेस परमेश्वरानें सीनाथच्या रानांत दर्शनमंडपांत मोशाला सांगितलें तें असें : २ इस्त्राएल लोकांच्या मगच्या मंडळीची गणती कर: त्यांचीं कुळें आणि त्यांच्या वडिलांचीं घराणीं यांस अनुसरून प्रत्येक पुरुष नांवाप्रमाणें मोजून त्यांची शिरगणती कर: ३ जितके इस्त्राएल वीस वर्षांचे किंवा त्यांहून अधिक वयाचे युद्धास लायक असतील त्या सर्वांचीं त्यांच्या दळाप्रमाणें तूं आणि अहरोन स्मिष्टून गणती करा. ४ प्रत्येक वंशांन्हा एकएक पुरुष म्हणजे जो आपल्या पूर्वजांच्या घराण्यांतला प्रमुख असेल त्यास आपल्याबरोबर घ्या. ५ तुमच्याबरोबर जे अमावयाचे त्यांचीं नांवें हीं : रज्जेन वंशांतला शंभुराचा पुत्र अलीसूर; ६ शिमोनाच्या वंशांतला सुरीशादचा पुत्र शलभीयेल;

७ यहूदा वंशांतला आम्मीनादावाचा पुत्र नहशोन;
 ८ इस्राखार वंशांतला मुवाराचा पुत्र नथनेल;
 ९ जबुलून वंशांतला हेलोनाचा पुत्र अलीयाव;
 १० योसेफपुत्रांच्या वंशांत म्हणजे एफ्राइमाच्या वंशांतला आम्मीहूदाचा पुत्र अलीशामा, आणि मन-शाच्या वंशांतला पदाहसुराचा पुत्र गमलीयेल;
 ११ बन्यामीन वंशांतला गिदोनीचा पुत्र अबीदान;
 १२ दान वंशांतला आम्मीशादचा पुत्र अहीएजर;
 १३ आशेर वंशांतला आकानाचा पुत्र पागीयेल;
 १४ गाद वंशांतला दगुबेलाचा पुत्र एत्यासाप;
 १५ नफताली वंशांतला एनानाचा पुत्र अहीरा;
 १६ मंडळींतून जे पुरुष निवडिले ते हे; ते आपआपल्या पूर्वजांच्या वंशांचे सरदार असून हजारहजार इस्त्राएलांच्या पथकांचे प्रमुख होते. १७ ज्यांचीं नांवें वर नमूद केलीं त्यांस मोशे व अहरोन यांनीं बरोबर

घेऊन १८ हुसच्या महिन्याच्या प्रतिपदेस सर्व मंडळी जमविली; तेव्हां इस्त्राएल लोकांनी आपआपले कुळ व आपआपल्या पूर्वांचे घराणे यांस अनुसरून वीस वर्षांचे व त्यांहून अधिक वयाचे जे होते त्यांची शिरगणती करून आपल्या नांवांच्या अनुक्रमें आपली वंशावळ मागितली. १९ परमेश्वरानें मोशाख आह्वा दिली हांता त्याप्रमाणें त्यांनं रीनाय रानांत त्यांची गणना केली.

२० इस्त्राएलाचा ज्येष्ठ पुत्र जो रऊबेन त्याच्या वंशाचे लोक म्हणजे त्यांची कुळें व त्यांच्या वडिलांची घराणीं यांस अनुसरून जितके पुरुष वीस वर्षांचे व त्यांहून अधिक वयाचे असून युद्ध करण्यास लायक होते त्या सर्वांची नोंद त्यांच्या नांवांच्या अनुक्रमानें त्यांनं केली: २१ रऊबेन वंशातील लोकांची जी मोजदाद केली ती अन्नाथीस हजार पांचशें भरली.

२२ शिमोनच्या वंशातील लोक म्हणजे त्यांची कुळें व त्यांच्या वडिलांची घराणीं यांस अनुसरून जितके पुरुष वीस वर्षांचे व त्यांहून अधिक वयाचे असून युद्ध करण्यास लायक होते त्या सर्वांची नोंद त्यांच्या नांवांच्या अनुक्रमानें करण्यांत आली: २३ शिमोन वंशातल्या लोकांची मोजदाद केली ती एकुणसाठ हजार तानशें भरली.

२४ गाद वंशातील लोक म्हणजे त्यांची कुळें व त्यांच्या वडिलांची घराणीं यांस अनुसरून जितके पुरुष वीस वर्षांचे व त्यांहून अधिक वयाचे असून युद्ध करण्यास लायक होते त्या सर्वांची नोंद त्यांच्या नांवांच्या अनुक्रमानें करण्यांत आली: २५ गाद वंशातील लोकांची मोजदाद केली ती पंचेचाळीस हजार सहाशें पन्नास भरली.

२६ यहूदा वंशातील लोक म्हणजे त्यांची कुळें व त्यांच्या वडिलांची घराणीं यांस अनुसरून जितके पुरुष वीस वर्षांचे व त्यांहून अधिक वयाचे असून युद्ध करण्यास लायक होते त्या सर्वांची नोंद त्यांच्या नांवांच्या अनुक्रमानें केली; २७ यहूदा वंशातील लोकांची मोजदाद केली ती चौऱ्याहत्तर हजार सहाशें भरली.

२८ इस्त्राएल वंशातील लोक म्हणजे त्यांची कुळें व त्यांच्या वडिलांची घराणीं यांस अनुसरून जितके पुरुष वीस वर्षांचे व त्यांहून अधिक वयाचे असून युद्ध करण्यास लायक होते त्या सर्वांची नोंद त्यांच्या नांवांच्या अनुक्रमानें केली: २९ इस्त्राएल वंशातील लोकांची मोजदाद केली ती चौपन्न हजार चारशें भरली.

३० जबुलून वंशातील लोक म्हणजे त्यांची कुळें व त्यांच्या वडिलांची घराणीं यांस अनुसरून जितके पुरुष वीस वर्षांचे व त्यांहून अधिक वयाचे असून युद्ध करण्यास लायक होते त्या सर्वांची नोंद त्यांच्या नांवांच्या अनुक्रमानें केली: ३१ जबुलून वंशातील लोकांची मोजदाद केली ती सत्तावन हजार चारशें भरली.

३२ योसेफाच्या पुत्रांपैकी एफ्राइमाच्या वंशातील लोक म्हणजे त्यांची कुळें व त्यांच्या वडिलांची घराणीं यांस अनुसरून जितके पुरुष वीस वर्षांचे व त्यांहून अधिक वयाचे असून युद्ध करण्यास लायक होते त्या सर्वांची नोंद त्यांच्या नांवांच्या अनुक्रमानें केली: ३३ एफ्राइमाच्या वंशातील लोकांची मोजदाद केली ती चाळीस हजार पांचशें भरली.

३४ मनशाच्या वंशातील लोक म्हणजे त्यांची कुळें व त्यांच्या वडिलांची घराणीं यांस अनुसरून जितके पुरुष वीस वर्षांचे व त्यांहून अधिक वयाचे असून युद्ध करण्यास लायक होते त्या सर्वांची नोंद त्यांच्या नांवांच्या अनुक्रमानें केली: ३५ मनशाच्या वंशातील लोकांची मोजदाद केली ती बत्तीस हजार दोनशें भरली.

३६ बन्यामीन वंशातील लोक म्हणजे त्यांची कुळें व त्यांच्या वडिलांची घराणीं यांस अनुसरून जितके पुरुष वीस वर्षांचे व त्यांहून अधिक वयाचे असून युद्ध करण्यास लायक होते त्या सर्वांची नोंद त्यांच्या नांवांच्या अनुक्रमानें केली: ३७ बन्यामीन वंशातील लोकांची मोजदाद केली ती पस्तीस हजार चारशें भरली.

३८ दान वंशातील लोक म्हणजे त्यांची कुळें व त्यांच्या वडिलांची घराणीं यांस अनुसरून जितके पुरुष वीस वर्षांचे व त्यांहून अधिक वयाचे असून युद्ध

करण्यास लायक होते त्या सर्वांची नोंद त्यांच्या नावांच्या अनुक्रमानं केली: ३९ दान वंशांतील लोकांची मोजदाद केली ती बासष्ट हजार सातशें भरली.

४० आशेर वंशांतील लोक म्हणजे त्यांची कुळें व त्यांच्या वडिलांचीं घराणीं यांस अनुसरून जितके पुरुष वीम वर्षांचें व त्यांहून अधिक वयाचे असून युद्ध करण्यास लायक होते त्या सर्वांची नोंद त्यांच्या नावांच्या अनुक्रमानं केली: ४१ आशेर वंशांतील लोकांची मोजदाद केली ती एकचाळीस हजार पांचशें भरली.

४२ नफ्ताली वंशांतील लोक म्हणजे त्यांची कुळें व त्यांच्या वडिलांचीं घराणीं यांस अनुसरून जितके पुरुष वीम वर्षांचें व त्यांहून अधिक वयाचे असून युद्ध करण्यास लायक होत त्या सर्वांची नोंद त्यांच्या नावांच्या अनुक्रमानं केली: ४३ नफ्ताली वंशांतील लोकांची मोजदाद केली ती त्रेपन्न हजार चारशें भरली.

४४ मोशे आणि अहरोन आणि इस्राएलाचे बारा सरदार जे आपआपल्या वडिलांच्या घराण्याचे प्रमुख होत त्यांनीं गणती केली ती इतकी भरली, ४५ या प्रकारें इस्राएल लोकांपैकी त्यांच्या वडिलांच्या घराण्यांप्रमाणें वीम वर्षांचा व त्यांहून अधिक वयाचे युद्धास लायक होत त्या सर्वांची नोंद झाली, ४६ ती एकंदर महा लक्ष तीन हजार पांचशें पन्नास भरली.

४७ लेव्यांची इतरांबरोबर त्यांच्या वडिलांच्या वंशांप्रमाणें नोंद करण्यांत आली नाही. ४८ कारण परमेश्वरानं मोशाला सांगितलें होतें की ४९ इस्राएल लोकांपैकीं फक्त लेवी वंशाची गणती करूं नये: इस्राएल लोकांच्या गणतींत त्यांचा समावेश करूं नये; ५० तर आज्ञापटाच्या निवासमंडपावर, त्यांतील सर्व सामानावर व त्यामंत्रधरानं जें काहीं असेल त्यावर लेव्यांस अधिकारी नेमून देव: निवासमंडप आणि त्यांतलें सर्व सामान हें त्यांनीं वाहून त्यात्रें, त्यांतच त्यांनीं सेवा करावी व आपले डेरें निवासमंडपासभोवार यावें. ५१ निवासमंडप पुढें न्यावयाचा असेल तेव्हां लेव्यांनीच तो मोडवा: आणि तो उभा करवयाचा

असेल तेव्हां लेव्यांनीच तो उभा करावा: कोणी परका जबळ आला तर त्यास जिवें मारावें. ५२ इस्राएल लोकांनीं आपआपले डेरें आपआपल्या दळानुसार आपआपल्या छावणींत आपल्या निशाणापारीं ठोकावे; ५३ पण लेव्यांनीं आपले डेरें आज्ञापटाच्या निवासमंडपासभोवतीं ठोकावे म्हणजे इस्राएल लोकांच्या मंडळीवर कोप न्हावयाचा नाही, आणि लेव्यांनीं आज्ञापटाच्या निवासमंडपाचें रक्षण करावें. ५४ इस्राएल लोकांनीं याप्रमाणें केलें: परमेश्वरानं मोशाला आज्ञा केल्याप्रमाणें त्यांनीं सर्व काहीं केलें.

१ परमेश्वरानं मोशे व अहरोन यांस सांगितलें: २ दर्शनमंडपाजवळ सभोवार आपआपल्या निशाणाजवळ व आपआपल्या पूर्वेजांच्या घराण्याच्या श्वजेजवळ इस्राएल लोकांनीं आपले डेरें यावें. ३ पूर्वेस उगवतीकडे ज्यांच्या दळांप्रमाणें डेरें यावयाचें ते यहूदाच्या छावणींतील निशाणाचे लोक असावे: त्यांचा सरदार आम्मीनादाबाचा पुत्र नहशोन हा असावा. ४ त्यांच्या दळाची मोजदाद केली ती चौऱ्याहत्तर हजार सहाशें होती. ५ त्यांच्या शेजारी ज्यांनीं डेरें यावयाचें ते इस्राएल वंशांतले असावे: इस्राएल वंशाचा सरदार सुवाराचा पुत्र नथनेल हा असावा: ६ त्यांच्या दळाची मोजदाद केली ती चौपन्न हजार चारशें होती: ७ त्यांच्यापुढें जबुलून वंशांतील लोकांनीं राहावें: जबुलून वंशाचा सरदार हेलेनाचा पुत्र अलियाब हा असावा: ८ त्यांच्या दळाची मोजदाद केली ती सत्तावन हजार चारशें होती. ९ या प्रकारें यहूदा वंशाच्या छावणींत त्यांच्या त्यांच्या दळांप्रमाणें त्यांची मोजदाद केली, तीप्रमाणें ते एक लक्ष शायशी हजार चारशें होते. कूच करतांना यांनीच अग्रभागीं चालावें.

१० दक्षिण वाजूस रऊबेन वंशाच्या छावणीचें निशाण लावावें; या वंशांतील लोकांनीं आपआपल्या दळांप्रमाणें राहावें; रऊबेन वंशाचा सरदार शदेउराचा पुत्र अलीसूर हा असावा. ११ त्यांच्या दळाची मोजदाद केली ती शेचालीस हजार पांचशें होती. १२ त्यांच्या-

शेजारी शिमोनाच्या वंशजाचे डेरे घावे, आणि शिमोन वंशाचा सरदार सुरीशादेचा पुत्र शल्मीयेल हा असावा; १३ त्यांच्या दळ्याची मोजदाद केली ती एकुणसाठ हजार तीनशें होती. १४ त्यांच्या शेजारी गाद वंशाच्या लोकांनी राहावें, आणि गाद वंशाचा सरदार रगुवेलाचा पुत्र एल्यासाप हा असावा; १५ त्यांच्या दळ्याची मोजदाद केली ती पंचेचाळीस हजार सहाशें पन्नास होती. १६ या प्रकारें रज्जेन वंशान्या छवणींत त्यांच्यात्यांच्या दळांप्रमाणें त्यांची मोजदाद केली ती एक लक्ष एकावन्न हजार चारशें पन्नास होती. कूच करतांना त्यांची रांग दुसरी असावी.

१७ कूच करितांना त्यांच्यामाणें आणि सर्व छवण्यांच्या मध्यभागी लेव्यांची छवणी आणि दर्शन-मंडप असावा; ज्या क्रमानें ते डेरे देतील त्याच क्रमानें त्यांनी आपआपल्या जागीं आपआपल्या निशाणांजवळ राहून कूच करावें.

१८ पश्चिम बाजूस एफ्राइमाच्या छवणीचें निशाण लावावें आणि आम्मीहुदाचा पुत्र अलीशामा हा एफ्राइमाच्या वंशाचा सरदार असावा. १९ त्याच्या दळ्याची मोजदाद केली ती चाळीस हजार पांचशें होती. २० त्याच्या शेजारी मनश्शाच्या वंशजांनी डेरे घावें आणि मनश्शाच्या वंशाचा सरदार पदापुराचा पुत्र गमलीयेल हा असावा; २१ त्यांच्या दळ्याची मोजदाद केली ती बत्तीस हजार दोनशें होती; २२ त्याच्या शेजारी बन्यामीन वंशांतल्या लोकांनी राहावें, व बन्यामीन वंशाचा सरदार गिदोनीचा पुत्र अबीदान हा असावा; २३ त्यांच्या दळ्याची मोजदाद केली ती पस्तीस हजार चारशें होती. २४ या प्रकारें एफ्राइम वंशाच्या छवणींत त्यांच्या त्यांच्या दळांप्रमाणें त्यांची मोजदाद केली ती एक लक्ष आठ हजार शंभर भरली. कूच करितांना त्यांची रांग तिसरी असावी.

२५ उत्तर बाजूस दान वंशाच्या छवणीचें निशाण लावावें आणि आम्मीशादेचा पुत्र अहीयेजर हा दान वंशाचा सरदार असावा. २६ त्याच्या दळ्याची मोजदाद

केली ती बासष्ट हजार सातशें होती. २७ त्याच्या शेजारी आशेरच्या वंशजांनी डेरे घावे, आणि आशेर वंशाचा सरदार आक्रानाचा पुत्र पागीयेल हा असावा. २८ त्यांच्या दळ्याची मोजदाद केली ती एकेचाळीस हजार पांचशें होती; २९ त्यांच्या शेजारी नफताली वंशांतल्या लोकांनी राहावें आणि नफताली वंशाचा सरदार एनानाचा पुत्र अहीरा हा असावा; ३० त्यांच्या दळ्याची मोजदाद केली ती त्रेपन्न हजार चारशें होती; ३१ या प्रकारें दान वंशाच्या छवणींत त्यांच्या त्यांच्या दळांप्रमाणें त्यांची मोजदाद केली ती एक लक्ष सत्तावन्न हजार सहाशें होती. यांनीं आपलीं निशाणें घेऊन सर्वांच्या पिछाडीस चालावें.

३२ इस्राएल वंशांतल्या ज्या लोकांची त्यांच्या त्यांच्या घराण्यांप्रमाणें मोजदाद झाली ती ही: त्यांच्या छवण्यांतील त्यांच्या त्यांच्या दळांप्रमाणें ज्या सर्वांची मोजदाद करण्यांत आली त्यांची संख्या एकंदर सहा लक्ष तीन हजार पांचशें पन्नास होती; ३३ पण परमेश्वरानें मोशाला आज्ञा दिली होती तीप्रमाणें लेवी वंशाची इस्राएल लोकांबरोबर गणती केली नाही. ३४ त्याप्रमाणें इस्राएल लोकांनीं केंद्र; परमेश्वरानें मोशाला आज्ञा केल्याप्रमाणें इस्राएल लोक आपआपलीं कुळें व आपआपल्या वडिलांचीं घराणीं यांच्या अनुक्रमानें आपआपल्या निशाणापाशीं डेरे देत आणि कूच करीत.

१ परमेश्वर सीनाय पर्वताजवळ मोशाशी बोलला
३ त्या काळची अहरोन व मोशे यांची वंशावळ ही:
 २ अहरोनाच्या पुत्रांचीं नांवें येणेंप्रमाणें: ज्येष्ठ पुत्र नादाब, अबीहू, एलाजार व इथामार. ३ अहरोनाचे पुत्र अभिषिक्त याजक होतें व याजकाच्या नात्यानें सेवा करण्यासाठीं त्यानें त्यांस दीक्षा दिली होती: त्यांचीं नांवें हींच होत. ४ नादाब व अबीहू यांनीं सीनाय रानांत परमेश्वरामोर अशाबोक्त अभिर्पणियांवरून ते परमेश्वरामोर मृत्यु पावले; त्यांस काहीं संतति नव्हती, म्हणून एलाजार व इथामार हे आपला बाप अहरोन याजबरोबर याजकपण करीत असत.

५ परमेश्वरानें मोशाला मांगितलें. ६ लेवी वंशांतल्या

लोकांस समीप आणून अहरोन याजकासमोर उभें कर; त्यांनीं याजबरोबर सेवा करावी. ७ अहरोन व सर्व मंडळी त्यांस जें काहीं काम निवासमंडपाच्या सेवेसंबंधानें सोपितील तें त्यांनीं दर्शनमंडपासमोर करावें. ८ दर्शनमंडपांतिल सर्व सामानाचें आणि निवासमंडपाच्या सेवेसंबंधानें जें काहीं इस्त्राएल लोक त्यांच्या स्वाधीन करितील त्यांचें त्यांनीं रक्षण करावें. ९ तूं लेवी वंशांतील लोकांस अहरोन व त्याचे पुत्र यांच्या हवाली कर; इस्त्राएल लोकांच्या तर्फे ते अहरोनास पूर्णपणें समर्पण केले आहेत. १० अहरोन व त्याचे पुत्र यांची नेमणूक कर म्हणजे ते आपलें याजकपण संभाळतील; कोणी परका मनुष्य त्यांच्याजवळ आला तर त्यास जिवें मारावें

११ परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें कीं १२ पाहा, इस्त्राएलाच्या पोटीं प्रथम जन्मलेल्यांच्या एवजीं मीं इस्त्राएल लोकांतून लेवी वंशास घेतलें आहे; हे लेवी वंशांतील लोक माझे होत; १३ सर्व प्रथम जन्मलेले माझे, कारण ज्या दिवशीं मिसर देशांतील सर्व प्रथम जन्मलेले मीं मारून टाकिले त्याच दिवशीं इस्त्राएल लोकांतील मनुष्य अगर पशु यांचे सर्व प्रथम जन्मलेले मीं आपणासाठीं पवित्र ठरविले, त्या अर्थीं ते माझेच होत; मीं परमेश्वर आहे.

१४ परमेश्वरानें सीनाय रानांत मोशाला सांगितलें कीं १५ लेवी वंशांतले जितके पुरुष एका महिन्याचे अथवा त्याहून अधिक वयाचे असतील त्यांचीं त्यांचीं पितृकुळें व त्यांचीं घराणीं यांस अनुसरून गणती कर. १६ परमेश्वरानें मोशाला ही अशी आज्ञा केली तीप्रमाणें त्यानें त्यांची गणती केली. १७ लेवीच्या पुत्रांचीं नांवें हीं: गेषोन, कहाथ व मरारी. १८ गेषोनाच्या पुत्रांचीं नांवें त्यांच्या कुळांप्रमाणें हीं: लिब्नी व शिमी. १९ कहाथाच्या कुळांप्रमाणें त्याचे पुत्र: अत्राम, इसहार, हेब्रोन व उजीयेल. २० मरारीच्या कुळांप्रमाणें त्याचे पुत्र: माहली व मूशी. लेव्यांचीं त्यांच्या पितृकुळांप्रमाणें हीं घराणीं होत.

२१ गेषोनापासून लिब्नी व शिमी हीं कुळें चालू

झालीं; गेषोन वंशाचीं कुळें हीं. २२ त्यांच्यापैकीं जितके पुरुष एक महिन्याचे व त्याहून अधिक वयाचे होते त्या सर्वांची संख्या सात हजार पांचशें भरली. २३ गेषोन कुळांतल्या लोकांनीं निवासमंडपाच्या मागे पश्चिमेस आपले डेरे घावे. २४ गेषोन वंशाच्या पितृकुळाचा सरदार लमेलाचा पुत्र एल्यासाप हा असावा. २५ दर्शनमंडपांतील ज्या वस्तु गेषोन कुळांतल्या मनुष्यांच्या हवाली केल्या जाण्या त्या ह्या: निवासमंडप, तंबू, त्यावरील आच्छादन व दर्शनमंडपाच्या दाराचा पडदा, २६ निवासमंडप आणि वेदी यांच्या समोवार अस्तेल्या अंगणाचे पडदे, अंगणाच्या दाराचा पडदा आणि त्यांतील सर्व सामानास लागणाऱ्या दोऱ्या.

२७ कहाथापासून अत्राम, इसहार, हेब्रोन व उजीयेल हीं कुळें चालू झालीं; कहाथ वंशाचीं कुळें हींच. २८ त्यांच्यापैकीं जे पुरुष एक महिन्याचे व त्याहून अधिक वयाचे होते ते आठ हजार सहाशें भरले; पवित्रस्थानाचें रक्षण करावयाचें काम त्यांच्याकडे असे. २९ कहाथी कुळाच्या लोकांनीं आपले डेरे निवासमंडपाच्या दक्षिण दिशेस घावे. ३० कहाथी वंशाच्या पितृकुळाचा सरदार उजीयेलचा पुत्र अलीसापान हा असावा. ३१ कोश, मेज, दीपत्रय, वेदी आणि पवित्रस्थानांत सेवेसाठीं असलेलीं पात्रें व पडदा हीं त्यांच्या स्वाधीन करावीं व त्यांच्या निगेचें काम त्यांकडे सोपावें. ३२ लेव्यांच्या सरदारांचा सरदार अहरोनाचा पुत्र एलाजार हा असावा; पवित्रस्थानाच्या वस्तूचें रक्षण करण्याचें काम ज्यांकडे सोपलें आहे त्यांजवर त्याची देखरेख असावी.

३३ मरारीपासून माहली व मूशी हीं कुळें चालू झालीं; मरारीचीं कुळें हीं. ३४ त्यांच्यांतले जे पुरुष एक महिन्याचे व त्याहून अधिक वयाचे होते ते सहा हजार दोनशें भरले. ३५ मरारी वंशाच्या पितृकुळाचा सरदार अबीहाईलाचा पुत्र सूरीयेल हा असावा; या कुळांतल्या लोकांनीं निवासमंडपाच्या उत्तरेस आपले डेरे घावे. ३६ त्यांच्या स्वाधीन ज्या

वस्तु करावयाच्या त्या ह्या : निवासमंडपाच्या फळ्या व त्यांचे अडसर, खांब, खुरच्या व त्यांचे सर्व उपकरण-साहित्य हीं त्यांच्या स्वाधीन करावीं व त्यांच्या निगेचें काम त्यांकडे सोपवें; ३७ आणखी समोवतालच्या अंगणाचे खांब आणि त्यांच्या खुरच्या, खुंट्या आणि दोऱ्या हीं त्यांच्या स्वाधीन करावीं. ३८ निवास-मंडपाच्या समोर म्हणजे उगवतीस जे डेरे यावयाचे ते मोशे आणि अहरोन व त्यांचे पुत्र यांचे असावे; पवित्रस्थानाचें रक्षण करण्याचें जें काम इस्राएल लोकांकडे सोपलें होतें तें त्यांनीं करावें; परका कोणी समीप आला तर त्याला मारून टाकावें. ३९ परमेश्वराच्या आज्ञेप्रमाणें लेवी वंशातील प्रत्येक कुळाची जी गणती मोशे व अहरोन यांनी केली तीप्रमाणें एका महिन्याचे व त्याहून अधिक वयाचे पुरुष बावीस हजार भरले.

४० मग परमेश्वर मोशाला म्हणाला, इस्राएल लोकांपैकी जितके प्रथम जन्मलेले एका महिन्याचे व त्याहून अधिक वयाचे पुरुष असतील त्यांच्या नांवांची गणती कर. ४१ इस्राएल लोकांच्या सर्व प्रथम जन्मलेल्यांच्या ऐवजीं लेवी वंश मजप्रीत्यर्थ घे; मी परमेश्वर आहे; आणि इस्राएल लोकांच्या पुरुषांच्या सर्व प्रथम वत्सांच्या ऐवजीं लेव्यांचे पशु घे. ४२ परमेश्वराच्या आज्ञेप्रमाणें मोशानें इस्राएलाच्या सर्व प्रथम जन्मलेल्यांची गणती केली. ४३ सर्व प्रथम जन्मलेले पुरुष जे एक महिन्याचे व त्याहून अधिक वयाचे होते त्यांच्या नांवांची संख्या बावीस हजार दोनशें श्याहत्तर भरली.

४४ परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें, ४५ इस्राएलाच्या सर्व प्रथम जन्मलेल्यांच्या ऐवजीं लेवी, आणि त्यांच्या पुरुषांच्या ऐवजीं लेव्यांचे पशु घे; लेवी हे माझे होत; मी परमेश्वर आहे. ४६ इस्राएलाचे प्रथम जन्मलेले पुरुष लेव्यांच्या संख्येहून दोनशें श्याहत्तर अधिक आहेत त्यांस खंड देऊन सोडवावें म्हणून ४७ पुरुषा-मागें पांच शेकेल खंड द्यावा; पवित्रस्थानांतल्या चरुना-प्रमाणें ते घ्यावे (शेकेल म्हणजे वीस गेरा); ४८ ह्या

अधिक असलेल्या प्रथम जन्मलेल्यांच्या खंडाचे जे रुपये येतील ते अहरोन व त्याचे पुत्र यांस द्यावे ४९ लेव्यांच्या योगें इस्राएलांचे प्रथम जन्मलेले सुटले त्यांखेरीज राहिलेल्यांपासून मोशानें खंडाचे रुपये घेतले; ५० त्यांच्यापासून जी रकम घेतली ती पवित्रस्थानांतील चलनाप्रमाणें एक हजार तीनशें पासष्ट शेकेल होती; ५१ परमेश्वरानें मोशाला आज्ञा दिली होती तिच्याप्रमाणें त्यानें हे खंडाचे पैसे अहरोन व त्याचे पुत्र यांस दिले.

१ परमेश्वरानें मोशे व अहरोन यांस सांगितलें,
 ४२ लेवीच्या पुत्रांपैकीं कहाथवंशजांची, त्यांचीं घराणीं व त्यांचीं पितृकुलें यांस अनुसरून, गणती कर;
 ३ तीस वर्षांच्या वयापासून पन्नास वर्षापर्यंतचे जे पुरुष दर्शनमंडपाच्या सेवेत दाखल होतात त्यांची गणती कर. ४ दर्शनमंडपांतील परमपवित्र वस्तूंसंबंधानें कहाथवंशजांनीं सेवा करावयाची ती ही: ५ छावणीचें कूच होईल तेव्हां अहरोन व त्याचे पुत्र यांनीं आंत जाऊन अंतरपट खालीं काढावा व त्यानें आज्ञापटाचा कोश झाकावा; ६ मग त्यांनीं त्यावर तहशौच्या कातव्याचें आच्छादन घालावें; त्या सर्ववर त्यांनीं निळ्या रंगाचें कापड पसरावें; आणि कोशास त्याच्या काठ्या बसवाव्या. ७ समर्पित केलेल्या भाकरीच्या मेजावर त्यांनीं निळ्या रंगाचें कापड पसरून त्यावर तबकें, धुपाटणीं, कटोरे व पेयार्पणाचीं पात्रें ठेवावीं; सततची भाकरहि त्यावर ठेवावी; ८ मग त्यांनीं त्यावर किरमिजी रंगाचें कापड पसरून त्यावर तहशौच्या कातव्याचें आच्छादन घालावें आणि मेजाला काठ्या बसवाव्या; ९ आणि त्यांनीं निळ्या रंगाचें कापड घेऊन दीपशुद्ध, त्यावरले दिवे, चिमटे, गुलदानें आणि सेवेच्या कामीं पडणारीं तेलानीं सर्व पात्रें हीं झाकावीं; १० दीपशुद्ध व त्याचें सगळें साहित्य यांवर तहशौच्या कातव्याचें आच्छादन घालून तीं सर्व नवघणाला बांधावीं. ११ मग सोन्याच्या वेदीवर त्यांनीं निळ्या रंगाचें वस्त्र पसरून वर तहशौच्या कातव्याचें आच्छादन घालावें आणि तिच्या काठ्या तिला
 १ एका जातीचें जनावर.

बसवाऱ्या; १२ पवित्रस्थानांतील सर्व सेवासाहित्य निळ्या रंगाच्या कापडांत गुंडाळून त्यावर तहशाच्या कतब्याचें आच्छादन घालावें व तें सर्व नवचणास्य बांधावें. १३ मग त्यांनी वेदीवरील सर्व राख काढून तिच्यावर जांभळ्या रंगाचें कापड पसरावें; १४ आणि वेदीच्या सेवेची उपकरणें म्हणजे धुपाटणी, आंकडे, पावडी, कटोरे आदिकरून वेदीचें सर्व सामान तिजवर ठेवावें आणि वरून तहशाच्या कतब्याचें आच्छादन घालावें आणि तिस्र तिच्या काठ्या बसवाऱ्या. १५ छत्राणीचें कूच होईल त्या वेळीं अहरोन व त्याचे पुत्र यांनी पवित्रस्थान व त्यांतील सर्व सामान यांस आच्छादन घालण्याचें संपविल्यावर कदायी यांनी तें सर्व उचलून न्यावयास यावें, तथापि त्यांनी कोणत्याहि पवित्र वस्तूला स्पर्श करूं नये, केला तर ते मरतील. मंडपांतली ही ओझी कदाभ्यांनी वाहावयाची. १६ अहरोन याजकाचा पुत्र एलजार यास जें काम सोपून द्यावयाचें तें हें: दिव्याचें तेल, सुगंधी धूप, निरंतरचा अन्नबलि, अभिषेकाचें तेल, निवास-मंडप व त्यांतलें सर्व सामान आणि पवित्रस्थान व त्यांतलें सर्व सामान यांचें रक्षण त्यानें करावें. १७ परमेश्वरानें मीशे व अहरोन यांस सांगितलें, १८ कदायी वंशांतल्या कुळाचा लेव्यांतून उच्छेद होऊं देऊं नये; १९ त्यांचें असें करावें कीं जेव्हां ते परम-पवित्र वस्तुसमीप येतील तेव्हां त्यांनी मरूं नये, तर जगावें म्हणून अहरोन व त्याचे पुत्र यांनी आंत येऊन त्यांतल्या एकैकाला त्याचेंत्याचें काम व ओझें नेमून द्यावें; २० पण पवित्र वस्तु पाहण्यासाठीं त्यांनी क्षणभरहि आंत जाऊं नये, ते गेले तर मरतील. २१ परमेश्वरानें मोशाळा सांगितलें, २२ गेषांन वंशजांचीहि गणती त्यांची घराणी व त्यांची पितृकुलें यांस अनुसरून करावी; २३ म्हणजे तीस वर्षांपासून पन्नास वर्षांपर्यंतचे जे पुरुष दर्शनमंडपाच्या सेवेत दाखल होतात त्यांची गणती करावी. २४ सेवा करणें व ओझी वाहणें यांसंबंधानें गेषांच्याचें काम येणेंप्रमाणें: २५ निवासमंडपाचे पडदे, दर्शनमंडप व त्यांचें

आच्छादन, त्यावर असलेलें तहशाच्या कतब्याचें आच्छादन, दर्शनमंडपाच्या दाराचा पडदा, २६ निवास-मंडप आणि वेदी यांच्यासभोवती असलेल्या अंगणाचे पडदे, अंगणाच्या दाराचे पडदे व दोऱ्या आणि त्यांच्या सेवेस लागणारी उपकरणें हें सर्व सामान त्यांनी उचलावें; आणि या वस्तुसंबंधानें जें कांहीं काम पडेल तें सर्व त्यांनीं करावें. २७ गेषांन वंशांतल्या पुरुषांनी आपली सर्व कामगिरी अहरोन व त्याचे पुत्र यांच्या आक्षेप्राणें करावी म्हणजे त्यांस जें कांहीं वाहून न्यावयाचें व जी कांहीं सेवा करावयाची त्या सगळ्याचा भार तुम्ही त्यांवरच सोपवावा. २८ दर्शनमंडपात गेषांन कुळांतल्या पुरुषांची सेवा ही; त्यांनी अहरोन याजकाचा पुत्र इथामार याच्या हातांखाली असावें.

२९ मरारीपुत्रांचीहि, त्यांची घराणी व त्यांची पितृकुलें यांस अनुसरून, गणती करावी; ३० म्हणजे तीस वर्षांच्या वयापासून पन्नास वर्षांपर्यंतचे जे पुरुष दर्शनमंडपाच्या सेवेत दाखल होतात त्यांची गणती करावी. ३१ दर्शनमंडपांतल्या ज्या वस्तु वाहून नेण्याची कामगिरी त्यांस करावी लागेल ती ही: निवासमंडपाच्या फळ्या, अडसर, खांब आणि छुरच्या, ३२ आणि सभोवार असलेल्या अंगणाचे खांब, त्यांच्या छुरच्या, मेखा, दोऱ्या आणि त्यांच्या सेवेस लागणारी इतर सर्व उपकरणें त्यांनी वाहून न्यावी व त्यांची निगा राखावी; ही जी सगळी सामग्री त्यांना वाहून न्यावयाची तीतील दरएक वस्तु नांव घेऊन त्यांच्या स्वाधीन करावी. ३३ मरारीच्या कुळांतल्या पुरुषांस जी सेवा दर्शनमंडपासंबंधानें करावी लागेल ती हीच; त्यांनी अहरोन याजकाचा पुत्र इथामार याच्या हातांखाली असावें.

३४ या प्रकारें मोशे आणि अहरोन आणि मंडळीचे सरदार ह्यांनी कदाभपुत्रांची, त्यांची घराणी व त्यांची पितृकुलें यांस अनुसरून, ३५ म्हणजे तीस वर्षांच्या वयापासून पन्नास वर्षांपर्यंतचे जे पुरुष दर्शन-मंडपाच्या सेवेस दाखल झाले त्यांची गणती केली. ३६ ज्या पुरुषांची त्यांच्या कुळांप्रमाणें मोजदाद केली

ते दोन हजार सातशे पन्नास होते. ३७ कडाथ कुळांपैकी जे पुरुष दर्शनमंडपांत सेवा करीत त्यांची गणती केली ती इतकी भरली; परमेश्वरानें मोशाच्याद्वारें आह्मा दिली होनी तीप्रमाणें मोशे आणि अहरोन यांनी त्यांची मोजदाद केली.

३८ गेषांनी वंशांतल्या पुरुषांची गणती त्यांची घराणीं आणि पितृकुलें यांस अनुसरून करण्यांत आली, ३९ म्हणजे तीस वर्षांच्या वयापासून पन्नास वर्षांपर्यंतचे जे पुरुष दर्शनमंडपांत सेवा करीत त्यांची गणती केली; ४० ज्या पुरुषांची त्यांच्या घराण्यांप्रमाणें, त्यांच्या पितृकुळांप्रमाणें मोजदाद केली ते दोन हजार सहाशे तीस होते. ४१ गेषांकुळांतले जे पुरुष दर्शनमंडपांत सेवा करीत त्यांची मोजदाद केली ती इतकी भरली; परमेश्वरानें मोशाच्याद्वारें आह्मा दिली होती तीप्रमाणें मोशे आणि अहरोन यांनी त्यांची मोजदाद केली.

४२ मरारी वंशांतल्या ज्या पुरुषांची गणती त्यांची घराणीं व पितृकुलें यांस अनुसरून करण्यांत आली, ४३ म्हणजे तीस वर्षांच्या वयापासून पन्नास वर्षांपर्यंतचे जे पुरुष दर्शनमंडपांत सेवा करण्यास जात त्यांची मोजदाद केली; ४४ त्यांच्या कुळांप्रमाणें त्यांची संख्या तीन हजार दोनशे होती. ४५ मरारीच्या कुळांपैकी ज्या पुरुषांची गणती मोशे व अहरोन यांनी परमेश्वरानें मोशाच्याद्वारें दिलेल्या आज्ञेप्रमाणें केली, ते इतके भरले.

४६ मोशे, अहरोन आणि इस्राएलचे सरदार यांनी लेव्यांची गणती त्यांची घराणीं व पितृकुलें यांस अनुसरून केली, ४७ म्हणजे तीस वर्षांच्या वयापासून पन्नास वर्षांच्या वयापर्यंतचे पुरुष दर्शनमंडपाच्या सेवेत दाखल होऊन ओझे वाहण्याचें काम करीत, ४८ त्या सर्वांची संख्या आठ हजार पांचशे ऐडी भरली. ४९ त्यांची सेवा आणि कामाचा भर यांस अनुसरून परमेश्वराच्या सांगण्यावरून मोशाच्या द्वारें त्यांची गणती करण्यांत आली; परमेश्वरानें मोशाच्या आह्मा दिली होती तीप्रमाणें त्यांची गणती करण्यांत आली.

१ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, २ इस्राएल लोकांस अशी आज्ञा कर : प्रत्येक महारोगी, प्रत्येक स्त्री आणि मयतामुळें अशुचि झालेला प्रत्येक जण यांस तुम्ही छावणीबाहेर घालवून द्यावे; ३ मग तो पुरुष असो अगर स्त्री असो; त्या सर्वांस छावणीच्या बाहेर काढून लावावे; त्यांच्यामुळें तुमची छावणी अशुद्ध होतां कामा नये, कारण तेथें मात्सा निवास आहे. ४ इस्राएल लोकांनी त्याप्रमाणें केलें; त्यांनी असल्या लोकांस छावणीच्याबाहेर लावून दिलें; परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें त्याप्रमाणें इस्राएल लोकांनी केलें.

५ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, ६ इस्राएल लोकांस असें सांग : कोणा पुरुषानें अथवा स्त्रीनें मानवाच्या हातून घडणारें एकादें पाप करून परमेश्वराशीं नेइमानी केली व तो अथवा ती दोषी ठरली, ७ तर त्यांनीं स्वतः केलेलें पाप पदरीं घ्यावे; ज्याचा त्यांनीं अपराध केला असेल त्यास आपल्या अपराधाबद्दल पुरा खंड देऊन त्यांत आणखी त्याचा पांचवा हिस्सा भर घालवा; ८ पण अपराधाचा बदल घ्यावयास त्या मनुष्याचा कोणी वारस नसला तर त्या अपराधाबद्दल परमेश्वराला द्यावयाचा खंड याजकाचा व्हावा; जो प्रायश्चित्ताचा मेंढा त्याच्या प्रायश्चित्ताप्रित्यर्थ अर्पिण्यांत येईल त्याशिवाय आणखी हा खंड वेगळ्या. ९ इस्राएल लोक ज्या पवित्र वस्तु समर्पित केलेला अंश म्हणून याजकापाशीं आणितात त्या त्याच्याच होत. १० प्रत्येक मनुष्यानें पवित्र केलेल्या वस्तु याजकाच्याच होत; याजकास जें कांहीं कोणी देईल तें सर्व याजकाचेंच होय.

११ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, १२ इस्राएल लोकांस सांग : जर कोणा पुरुषाच्या स्त्रीचें पाऊल वांकडें पडून तिनें त्याजशीं नेइमानी केली, १३ आणि कोणा पुरुषानें तिजशीं कुकर्म केलें, आणि ही गोष्ट तिच्या पतीपासून छपली जाऊन प्रगट झाली नाही, आणि ती अशुद्ध झाली तरी तिच्याविद्दह कोणी साक्षी नसला अथवा कुकर्म करितांना तिला पकडिलें नाही,

१४ आणि तिच्या पतीच्या मनांत परप्रेमशंका उद्भवली आणि आपल्या स्त्रीच्या पातिव्रत्याविषयी त्यास संशय आला असून ती जर खरोखर भ्रष्ट झाली असली अथवा तिच्या पतीच्या मनांत परप्रेमशंका उद्भवून आपल्या स्त्रीच्या पातिव्रत्याबद्दल त्याला संशय आला आणि ती वास्तविक भ्रष्ट झाली नसली, १५ तर त्या पुरुषाने आपली स्त्री याजकाकडे न्यावी आणि तिच्याप्रीत्यर्थ एक दशमांश एफा जव अर्पावे, त्याने त्यांवर तेल घालून नये आणि धूप ठेवू नये; कारण परप्रेमशंकेमुळे केलेले म्हणजे अधर्माचे स्मरण देणारे हे अन्नार्पण होय. १६ मग याजकाने त्या स्त्रीस पुढे नेऊन परमेश्वरापुढे उभे करावे; १७ आणि याजकाने मातीच्या पात्रांत पवित्र जल घ्यावे आणि निवासमंडपाच्या भूमीवरली थोडी धूळ घेऊन त्यांत टाकावी; १८ मग याजकाने त्या स्त्रीस परमेश्वरापुढे उभे करून तिच्या डोक्याचे केस सोडावे आणि परप्रेमशंकेचे स्मरण देणारे अन्नार्पण तिच्या हातावर ठेवावे आणि शापजनक कटु जल याजकाने आपल्या हाती घ्यावे; १९ मग याजकाने त्या स्त्रीला शपथ घालून म्हणावे, कोणा पुरुषाने तुजशी कुकर्म केले नसले आणि तू आपल्या पतीस सोडून दुसऱ्याकडे जाऊन भ्रष्ट झाली नसलीस तर तू ह्या शापजनक कटु जलाच्या परिणामापासून मुक्त राहा; २० पण तू आपल्या पतीस सोडून दुसऱ्याकडे राहून भ्रष्ट झाली असलीस आणि तुझ्या पतीशिवाय परपुरुषाने तुजशी संबंध केला असला तर-२१ मग याजकाने शापजनक शपथ तिला घ्यावयास लावावी आणि म्हणावे, परमेश्वर तुझी मांडी सडवून व तुझे पोट फुगवून तुला लोकांच्या शापसास व तिरस्कारास पात्र करी; २२ म्हणजे हे शापजनक जल तुझ्या आंतव्यांत शिरून त्याने तुझे पोट फुगेल व तुझी मांडी सडेल; यावर त्या स्त्रीने आमेन, आमेन, असे म्हणावे. २३ मग याजकाने हे शापशब्द पुस्तकांत लिहून त्या कटु जलांत घुळून घ्यावे; २४ आणि ते शापजनक कटु जल त्या स्त्रीस पाजावे; ते त्या स्त्रीच्या पोटांत जाऊन

कटुत्व उत्पन्न करील; २५ आणि याजकाने ते परप्रेमशंकेचे अन्नार्पण स्त्रीच्या हातून घेऊन परमेश्वरापुढे ओवाळावे आणि वेदीपार्शी घेऊन जावे; २६ मग याजकाने त्या अन्नार्पणापैकी स्मारक म्हणून मूठभर घेऊन त्याचा वेदीवर होम करावा आणि त्यानंतर स्त्रीला ते पाणी पाजावे. २७ त्याने ते पाणी तिला पाजिले म्हणजे असे होईल की जर ती भ्रष्ट झाली असली आणि तिने आपल्या नवऱ्याशी बेदमानी केली असली तर हे शापजनक जल तिच्या ठायी शिरून कटुत्व उत्पन्न करील, तिचे पोट फुगेल, तिची मांडी सडेल व तिच्या लोकांत तिचे नांव शापदर्शक होईल; २८ पण ती स्त्री भ्रष्ट झाली नसून शुद्ध असली तर ती मुक्त होईल व गर्भधारणास पात्र होईल. २९ स्त्री आपल्या पतीस सोडून परपुरुषाशी जाऊन अशुद्ध होईल तेव्हा परप्रेमशंकेचा हाच नियम होय; ३० कोणा पुरुषास परप्रेमशंका उत्पन्न होऊन आपल्या स्त्रीविषयी त्याचे मन शंकाित झाले तर त्याने त्या स्त्रीस परमेश्वरासमोर न्यावे आणि वरील नियमाप्रमाणे याजकाने तिच्या संबंधाने सर्व कांही करावे. ३१ मग तो पुरुष अधर्मापासून मुक्त होईल आणि त्या स्त्रीच्या दुष्कर्मांचे फळ तिला मिळेल.

१ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, २ इस्राएल लोकंस सांग : कोणी पुरुष अथवा स्त्री नाजाराचा म्हणजे आपणास परमेश्वराप्रीत्यर्थ वाहून घेण्याचा विशेष नवस करील, ३ तर त्याने द्राक्षारस व मद्य हीं वज्यं करावीं, द्राक्षारसाचा किंवा मद्याचा शिरकाहि पिऊं नये, द्राक्षांचा कसलाहि रस पिऊं नये, एवढेच नव्हे तर ताजी किंवा मुकविलेळीं द्राक्षेमुद्गां खाऊं नयेत. ४ जितके दिवस तो आपणास वाहून घेईल तितके दिवस त्यानें बियापासून सालपटापर्यंत द्राक्षेवलाचे कांहीएक खाऊं नये. ५ जितके दिवस त्यानें वाहून घेण्याचा नवस केला असेल, तितके दिवस त्यानें आपल्या डोक्यावर वस्त्रा फिरवूं नये; परमेश्वराप्रीत्यर्थ आपणास वाहून घेण्याचा सगळ्या काळ त्यानें पवित्र असावे आणि आपले केस वाई घावे. ६ जितके दिवस तो

परमेश्वराप्रतीत्यर्थ आपणास वाहून घेईल तितके दिवस त्यानें कोणत्याहि प्रेताजवळ जाऊं नये. ७ त्याचा बाप, आई, भाऊ, बहीण यांपैकी कोणी मेले तरी त्यानें सुतक धरूं नये, कारण देवासाठी वाहून घेतल्याचें चिन्ह त्याच्या डोक्यावर असतें. ८ आपले वाहून घेण्याचे सर्व दिवस त्यानें परमेश्वराप्रतीत्यर्थ पवित्र राहावें. ९ जर कोणी अकस्मात् त्याच्याजवळ मरण पावला आणि त्यामुळे वाहून घेतल्याचें चिन्ह असलेलें त्याचें डोकें विटाळलें तर त्यानें शुद्ध होण्याच्या दिवशी म्हणजे सातव्या दिवशीं आपलें डोकें मुंडावें. १० आठव्या दिवशीं त्यानें दोन होळे किंवा पारव्याचीं दोन पिलें दर्शनमंडपाच्या दाराशीं याजकाकडे घेऊन जावीं; ११ याजकानें एकाचा पापबलि व दुसऱ्याचा होमबलि अर्पून त्याच्यासाठीं प्रायश्चित्त करावें; कारण त्या प्रेतामुळे त्याला दोष लागला म्हणून याजकानें त्याच दिवशीं त्याचें डोकें पुनः पवित्र करावें. १२ मग त्यानें परमेश्वराला वाहून घेण्याच्या दिवसांचा नवस पुनरपि आचरावा; त्यानें एक वर्षाचा मेंढा दोषार्पणासाठीं आणावा; त्याचे पूर्वीचे दिवस हिशोबांत धरूं नयेत, कारण त्याचा वाहून घेण्याचा नवस भ्रष्ट झाला.

१३ नाजीराचे वाहून घेण्याचे दिवस पुरे झाले म्हणजे हा नियम पाळवा: त्यास दर्शनमंडपाच्या दाराशीं आणावें; १४ आणि त्यानें परमेश्वराप्रतीत्यर्थ अर्पण करावें; त्यानें एक वर्षाचा निर्दोष मेंढा होमबलि म्हणून अर्पावा, एक वर्षाची निर्दोष मेंढी पापार्पण म्हणून अर्पावी आणि शांत्यर्पणासाठीं एक निर्दोष मेंढा अर्पावा; १५ आणि एक टोपलीभर बेखमीर भाकरी म्हणजे तेलान्त मळलेल्या सपिठाच्या पोळ्या आणि तेल चोपडलेल्या बेखमीर पापड्या आणि त्यांसोबतची अन्नापणें आणि पेयार्पणें अर्पिण्यास आणावीं. १६ हें सर्व याजकानें परमेश्वरासमोर सादर करून त्याचे पापबलि आणि होमबलि अर्पावे; १७ आणि टोपलीभर बेखमीर भाकरीसहित मेंढ्याचें परमेश्वराप्रतीत्यर्थ शांत्यर्पण करावें, आणि त्याबरोबरचें अन्नापण आणि पेयार्पण हीं याजकानें अर्पावीं. १८ मग नाजीरानें वाहून घेतल्याचें चिन्ह असलेलें

आपलें डोकें दर्शनमंडपाच्या दाराशीं मुंडावें आणि आपले केस शांत्यर्पणाच्या खात्री असलेल्या अग्नीवर टाकावे. १९ नाजीरानें आपलें वाहून घेण्याचें चिन्ह असलेलें आपलें डोकें मुंडित्यावर याजकानें मेंढ्याचा शिजविलेला फरा व टोपलीतील एक बेखमीर भाकर व एक बेखमीर पापडी हीं घेऊन नाजीराच्या हातांवर ठेवावीं; २० याजकानें तीं ओवाळणी म्हणून परमेश्वरासमोर ओवाळवीं; ओवाळलेले ऊर आणि फरा हे याजकासाठीं पवित्र समजावे; यानंतर नाजीरास द्वाकरास पिण्याची मोकळीक आहे. २१ नाजीराचा नवस, आणि आपणास परमेश्वराप्रतीत्यर्थ अर्पण अर्पावयाचें त्यांविषयींचा नियम हा; याखेरीज त्यानें शक्त्यनुसार वाटेल तें द्यावें; केलेल्या नवसप्रमाणें त्यानें वाहून घेण्याच्या नियमास अनुसरून वागावें.

२२ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, २३ अहरोन व त्याचे पुत्र यांस असें सांग: तुम्ही इझाएल लोकांस आशीर्वाद देतांना येणेंप्रमाणें म्हणा:—

२४ परमेश्वर तुला आशीर्वाद देवो व तुझें संरक्षण करो;

२५ परमेश्वर आपला मुखप्रकाश तुजवर पाडो व तुजवर कृपा करो;

२६ परमेश्वर तुजकडे प्रसन्नमुख करो आणि तुला शांति देवो.

२७ ह्या रीतीनें त्यांनीं इझाएल लोकांवर माझे नाम मुद्रित करावें म्हणजे मी त्यांस आशीर्वाद देईन.

१ मग मोशानें निवासमंडप उभा करण्याचें ७ संपविलें आणि तो व त्यांतील सर्व सामान हीं तैलाभ्यंग करून पवित्र केली आणि वेदी व तिचीं सर्व पात्रें हींही तैलाभ्यंग करून पवित्र केलीं. २ तेव्हां असें झालें कीं इझाएलचे सरदार जे आपआपल्या पितृकुळाचे मुख्य पुरुष होते त्यांनीं अर्पणें आणिलीं; हे निरनिराळ्या वंशांचे सरदार असून त्यांची खानेसुमारी केलेल्या लोकांवर देखरेख होती; ३ त्यांनीं परमेश्वराला अर्पण आणिलें तें हें: वरून झाकलेल्या सहा गाव्या आणि बारा बैल म्हणजे दोन

दोन सरदारामागे एक एक गाडी आणि एक एक सरदारामागे एक एक बैल; त्यांनी ती निवासमंडपासमोर नेऊन सादर केली. ४ मग परमेश्वर मोशाला म्हणाला, ५ तीं स्वीकार म्हणजे दर्शनमंडपाच्या सेवेकडे त्यांचा उपयोग होईल आणि तीं लेव्यांला प्रत्येकाच्या सेवेप्रमाणे वांटून दे. ६ तेव्हा मोशाने त्या गाड्या व बैल घेऊन लेव्यांस दिले. ७ गेषोनवंशजांस त्यांच्या सेवेप्रमाणे दोन गाड्या आणि चार बैल दिले. ८ मरारीवंशजांस त्यांच्या सेवेप्रमाणे चार गाड्या व आठ बैल दिले; हे सर्व अहरोन याजकाचा पुत्र श्यामार याच्या हाताखाली होते; ९ पण कहाथवंशजांस कांहीं दिले नाही, कारण पवित्रस्थानांतील वस्तु आपल्या खांद्यावर वाहण्याची सेवा त्यांस नेमून दिली होती. १० वेदीचा तैलाभ्यंग झाला त्या दिवशी सरदारांनी तिच्या संस्काराची अर्पणे आणून वेदीपुढे सादर केली. ११ तेव्हा परमेश्वराने मोशाला सांगितले की वेदीच्या संस्कारासाठी सरदारांनी आपआपले अर्पण आपआपल्या नेमिलेल्या दिवशी घेऊन यावे.

१२ पहिल्या दिवशी ज्याने अर्पण आणिले तो यहूदा वंशातील आम्मीनादाबाचा पुत्र नहशोन होता. १३ त्याचे अर्पण हे होते: पवित्रस्थानांतील चलनाप्रमाणे एकशें तीस शेकेल चांदीचे एक ताट आणि सत्तर शेकेल चांदीचा एक कटोरा, हीं दोन्ही अन्नार्पणासाठीं तेलान्त मळलेल्या सपिठानें भरलीं होती; १४ धुपानें भरलेलें दहा शेकेल सोन्याचें एक धुपाटणें, १५ होमार्पणासाठीं एक गोन्हा, एक मेंढा व एक वर्षाचें कोकरूं. १६ पापार्पणासाठीं एक बकरा, १७ शांत्यर्पणासाठीं दोन बैल, पांच मेंढे, पांच बकरे आणि एक वर्षाचीं पांच कोकरें, हे सर्व अर्पण आम्मीनादाबाचा पुत्र नहशोन यानें आणिलें.

१८ दुसऱ्या दिवशी इस्साखार वंशातील सरदार सूवाराचा पुत्र नथनेल यानें अर्पण आणलें; १९ तें हें: पवित्रस्थानांतील चलनाप्रमाणे एकशें तीस शेकेल चांदीचे एक ताट आणि सत्तर शेकेल चांदीचा एक कटोरा, हीं दोन्ही अन्नार्पणासाठीं तेलान्त मळलेल्या

सपिठानें भरलीं होती; २० धुपानें भरलेलें दहा शेकेल सोन्याचें एक धुपाटणें, २१ होमार्पणासाठीं एक गोन्हा, एक मेंढा व एक वर्षाचें कोकरूं, २२ पापार्पणासाठीं एक बकरा, २३ शांत्यर्पणासाठीं दोन बैल, पांच मेंढे, पांच बकरे आणि एक वर्षाचीं पांच कोकरें; हे सर्व अर्पण सूवाराचा पुत्र नथनेल यानें आणिलें.

२४ तिसऱ्या दिवशी जवुलून वंशाचा अधिकारी हेलोनाचा पुत्र अलीयाब यानें अर्पण आणिलें; २५ तें हें: पवित्रस्थानांतील चलनाप्रमाणे एकशें तीस शेकेल चांदीचे एक ताट आणि सत्तर शेकेल चांदीचा एक कटोरा, हीं दोन्ही अन्नार्पणासाठीं तेलान्त मळलेल्या सपिठानें भरलीं होती; २६ धुपानें भरलेलें दहा शेकेल सोन्याचें एक धुपाटणें, २७ होमार्पणासाठीं एक गोन्हा, एक मेंढा व एक वर्षाचें कोकरूं; २८ पापार्पणासाठीं एक बकरा, २९ शांत्यर्पणासाठीं दोन बैल, पांच मेंढे, पांच बकरे आणि एक वर्षाचीं पांच कोकरें; हे सर्व अर्पण हेलोनाचा पुत्र अलीयाब यानें आणिलें.

३० चौथ्या दिवशी रऊबेनाच्या वंशाचा सरदार शदेयुराचा पुत्र अलीसूर यानें अर्पण आणिलें; ३१ तें हें: पवित्रस्थानांतील चलनाप्रमाणे एकशें तीस शेकेल चांदीचे एक ताट आणि सत्तर शेकेल चांदीचा एक कटोरा, हीं दोन्ही अन्नार्पणासाठीं तेलान्त मळलेल्या सपिठानें भरलीं होती; ३२ धुपानें भरलेलें दहा शेकेल सोन्याचें एक धुपाटणें, ३३ होमार्पणासाठीं एक गोन्हा, एक मेंढा व एक वर्षाचें कोकरूं, ३४ पापार्पणासाठीं एक बकरा, ३५ शांत्यर्पणासाठीं दोन बैल, पांच मेंढे, पांच बकरे आणि एक वर्षाचीं पांच कोकरें; हे सर्व अर्पण शदेयुराचा पुत्र अलीसूर यानें आणिलें.

३६ पांचव्या दिवशी शिमोन वंशाचा सरदार सुरीशादैचा पुत्र शलुमीयेल यानें अर्पण आणिलें; ३७ तें हें: पवित्रस्थानांतील चलनाप्रमाणे एकशें तीस शेकेल चांदीचे एक ताट आणि सत्तर शेकेल चांदीचा एक कटोरा, हीं दोन्ही अन्नार्पणासाठीं तेलान्त मळलेल्या सपिठानें भरलीं होती; ३८ धुपानें भरलेलें दहा शेकेल सोन्याचें एक धुपाटणें, ३९ होमार्पणासाठीं

७८ बाराव्या दिवशी नफताली वंशाचा सरदार एनानाचा पुत्र अहीरा यांना अर्पण आणिले; ७९ ते हें : पवित्रस्थानांतील चलनाप्रमाणें एकशें तीस शेकेल चांदीचें एक ताट आणि सत्तर शेकेल चांदीचा एक कटोरा, हीं दोन्ही अन्नापणासाठीं तेलांत मळलेल्या सपिठ्यां भरलीं होती; ८० धुपानें भरलेले दहा शेकेल सोन्याचें एक धुपाटणें, ८१ होमार्पणासाठीं एक गोन्हा, एक मेंढा व एक वर्षाचें कोकरूं, ८२ पापार्पणासाठीं एक बकरा, ८३ शांत्यपणासाठीं दोन बैल, पांच मेंढे, पांच बकरे आणि एक वर्षाचीं पांच कोकरें; हे सर्व अर्पण एनानाचा पुत्र अहीरा यांना आणिले.

८४ वेदीस तैलाभ्यंग झाला तेव्हां इस्राएल लोकांच्या सरदारांकडून तिच्या संस्काराचें अर्पण हें होतें; म्हणजे चांदीचीं बारा ताटें, चांदीचे बारा कटोरे व सोन्याचीं बारा धुपाटणी; ८५ एकेक चांदीचें ताट एकशें तीस शेकेलांचें व एकेक चांदीचा कटोरा सत्तर शेकेलांचा अशीं एकंदर सर्व चांदीचीं पात्रें पवित्रस्थानांतील चलनाप्रमाणें दोन हजार चारशें शेकेलांचीं होती; ८६ धुपानें भरलेलीं सोन्याचीं बारा धुपाटणीं पवित्रस्थानाच्या चलनाप्रमाणें दहा दहा शेकेलांचीं होती; एकंदर सर्व धुपाटणीं एकशें बीस शेकेलांचीं होती. ८७ याशिवाय होमार्पणासाठीं सर्व मिळून बारा गोन्हे, बारा मेंढे, वर्षावर्षाचीं बारा कोकरें हीं सर्व त्यांबरोबरच्या अन्नापणासह होती; तसेंच पापार्पणासाठीं बारा बकरे होते; ८८ आणि शांत्यपणासाठीं सर्व मिळून चोवीस बैल, साठ मेंढे, साठ बकरे आणि वर्षावर्षाचीं साठ कोकरें होती. वेदीचा तैलाभ्यंग झाल्यावर तिला संस्कार करण्यासाठीं हीं अर्पणें होती. ८९ मोशे परमेश्वराशीं बोलण्यास दर्शनमंडपांत गेला तेव्हां आज्ञापटाच्या कोशावर असलेल्या दोन्ही कर्तुबांमधल्या दयासनान्नरून त्यांना वाणी होतांना ऐकली; तो त्याजशीं बोलला.

१ परमेश्वर मोशास म्हणाला, २ अहरोनाला सांग कीं तूं दिवे लावशील तेव्हां दीपकृष्णसमोर सातह दिव्यांचा प्रकाश पडावा. ३ अहरोनांनां

तमें केले; परमेश्वरानें मोशास आज्ञा दिली होती त्याप्रमाणें दीपकृष्णसमोर प्रकाश पडावा म्हणून त्यांना दिवे उजळले. ४ दीपकृष्णाचें सर्व काम बर्बाद सोन्याचें होतें; तळपासून नकसीच्या फुलांपर्यंत बर्बाद काम होतें; परमेश्वरानें मोशास नमुना दाखविला होता त्याप्रमाणें त्यांना तो दीपकृष्ण केला.

५ परमेश्वरानें मोशास सांगितलें, ६ इस्राएल लोकांमधून लेव्यांस वेगळे करून शुद्ध कर. ७ तूं त्यांच्या शुद्धीकरणासाठीं येणेंप्रमाणें कर : पापक्षालनाच्या जलाचें त्यांजवर सिंचन कर, व त्यांनीं आपल्या सगळ्या अंगावर वस्तरा फिरवावा, वस्त्रे धुवावी आणि शुद्ध व्हावें. ८ मग त्यांनीं एक गोन्हा व तेलांत मळलेल्या सपिठ्यांचें अन्नापण घेऊन यावें आणि पापार्पणासाठीं आणखी एक गोन्हा आणावा. ९ मग तूं लेव्यांस दर्शनमंडपासमोर सादर करावें, आणि इस्राएल लोकांची सर्व मंडळी तेथें जमवावी; १० मग तूं लेव्यांस परमेश्वरसमोर सादर करावें आणि इस्राएल लोकांनीं आपले हात त्यांजवर ठेवावे; ११ लेवी परमेश्वराची सेवा करणारे व्हावे यासाठीं इस्राएल लोकांच्या तर्फे अहरोनांनां त्यांस ओवाळणी म्हणून परमेश्वरसमोर सादर करावें. १२ लेव्यांनीं आपले हात गोन्हांच्या डोक्यांवर ठेवावे; आणि तूं लेव्यांप्रीत्यर्थ प्रायश्चित्त करण्यासाठीं एक गोन्हा पापार्पण व दुसरा होमार्पण म्हणून परमेश्वराला अर्पावा. १३ मग लेव्यांस अहरोन व त्याचे पुत्र यांच्यासमोर उभें करून परमेश्वराला ओवाळणी म्हणून अर्पावें. १४ या प्रकारें तूं लेव्यांस इतर इस्राएल लोकांपासून वेगळें करावें; लेवी हे माझे होणार. १५ यानंतर लेव्यांनीं सेवा करण्यास दर्शनमंडपांत जावें; तूं लेव्यांस शुद्ध केल्यावर ओवाळणी म्हणून त्यांस अर्पावें. १६ कारण इस्राएल लोकांतून ते मला सर्वस्वी वाहिलेले आहेत; इस्राएल लोकांच्या पोटाच्या सर्व प्रथम जन्मलेल्यांच्या ऐवजीं मीं त्यांस आपले करून घेतले आहेत. १७ कारण इस्राएल लोकांपैकीं अथवा त्यांच्या पशूपैकीं सर्व प्रथम जन्मलेले माझेच आहेत, मग ते पुरुष असोत कीं पशु असोत;

मिसर देशातील सर्व प्रथम जन्मलेले मी मारिले त्या दिवशी मी त्यांस आपल्यासाठी पवित्र केले. १८ इस्राएल लोकांतील सर्व प्रथम जन्मलेल्यांच्या ऐवजी मी लेव्यांस घेतले. १९ दर्शनमंडपांत इस्राएल लोकांसाठी सेवा करावी व प्रायश्चित्त करावें म्हणून मी त्यांस इस्राएलांतून घेऊन अहरोन व त्याचे पुत्र यांस दान म्हणून दिलें आहे, यासाठी की इस्राएल लोक पवित्र स्थानाच्या सन्निध आले असतां त्यांजवर अनर्थ गुदरूं नये. २० मोशे, अहरोन आणि इस्राएल लोकांची सर्व मंडळी योनीं या प्रकारें लेव्यांचें केले; परमेश्वरानें लेव्यांविषयीं मोशाखा आज्ञा केली होती तीप्रमाणें इस्राएल लोकांनीं त्यांचें केले. २१ लेवी आपल्या पापाचें क्षालन करून पावन झाले; त्यांनीं आपलीं वस्त्रें धुतलीं आणि अहरोनानें त्यांस परमेश्वरासमोर ओवाळणी म्हणून अर्पिलें; आणि त्यांच्या पापक्षालनार्थ अहरोनानें त्यांच्यासाठी प्रायश्चित्त केले. २२ त्यांनंतर अहरोन व त्याचे पुत्र यांसमोर दर्शनमंडपांत आपआपली नेमिलेली सेवा करण्यासाठी लेवी गेले, आणि लेव्यांसंबंधानें जी आज्ञा परमेश्वरानें मोशाखा केली होती तीप्रमाणें त्यांचिं त्यांनीं केले.

२३ परमेश्वरानें मोशाखा सांगितलें, २४ लेव्यांविषयींचा हा नियम: पंचविसाव्या वर्षाच्या वयापासून त्यांनीं दर्शनमंडपासंबंधाची सेवा आचरावी; २५ ते पन्नास वर्षांचे झाल्यावर त्यांनीं आपल्या या सेवाधर्मापासून मुक्त व्हावें, यानंतर पुढें त्यांनीं ही सेवा करूं नये; २६ पण त्यांनीं आपल्या भाऊवंदांसह दर्शनमंडपांत रक्षकाचें काम करावें, दुसरी कांहीं सेवा करूं नये. लेव्यांस सोपलेल्या कामासंबंधानें तूं त्यांचें असें करावें.

१ इस्राएल लोक मिसर देशांतून निघाल्यावर १ दुसऱ्या वर्षाच्या पहिल्या महिन्यांत परमेश्वरानें सीनाय रानांत मोशाखा सांगितलें, २ इस्राएल लोकांनीं वल्हांडण सण नेमिलेल्या काळीं पाळावा. ३ या महिन्याच्या चतुर्दशीस संध्याकाळीं त्यांच्यासंबंधाचे सर्व विधि व नियम यांस अनुसरून तुम्हीं तो नेमिलेल्या काळीं पाळावा. ४ मग मोशानें इस्राएल लोकांस वल्हांडण

सण पाळावयास सांगितलें. ५ त्याप्रमाणें त्यांनीं पहिल्या महिन्याच्या चतुर्दशीस सायंकाळीं सीनाय रानांत वल्हांडण सण पाळिला; परमेश्वरानें मोशाखा आज्ञा दिली होती त्याप्रमाणें इस्राएल लोकांनीं केले. ६ एका मनुष्याच्या प्रेतामुळें अशुचि झालेले कांहीं लोक होते, त्यांस त्या दिवशीं वल्हांडण सण पाळातां येईना, म्हणून ते त्या दिवशीं मोशे व अहरोन यांजपारीं येऊन ७ मोशास म्हणाले, एका मनुष्याच्या प्रेतामुळें आम्ही अशुचि झालें आहे; तर इस्राएल लोकांबरोबर नेमिलेल्या काळीं परमेश्वराला अर्पण आणण्याची आम्हांस कां मनाई असावी? ८ मोशे त्यांस म्हणाला, जरा थांबा, म्हणजे परमेश्वर तुमच्या संबधानें काय आज्ञा देईल ती मी ऐकतां.

९ परमेश्वर मोशाखा म्हणाला, १० इस्राएल लोकांस सांग: तुमच्यांतला किंवा तुमच्या वंशजांतला कोणी प्रेतामुळें अशुचि झाला किंवा दूर प्रवासांत असला तरी त्यानें परमेश्वराप्रतीत्यर्थ वल्हांडण सण पाळावा. ११ दुसऱ्या महिन्याच्या चतुर्दशीस संध्याकाळीं त्यांनीं सण पाळावा आणि वल्हांडणाचा यज्ञपशु बैखमीर माकर आणि कडू भाजी यांबरोबर खावा; १२ त्यानें त्यांतलें सकाळपर्यंत कांहीं राखून ठेवूं नये व त्याचें हाड मोडूं नये; वल्हांडणाच्या सर्व विधीप्रमाणें त्यांनीं हा सण पाळावा. १३ एकादा मनुष्य शुचिभूत आहे व प्रवासांत नाही, असें असूनहि त्यानें वल्हांडण सण पाळण्याची हयगय केली तर त्या व्यक्तीचा स्वजनांतून उच्छेद व्हावा; नेमिलेल्या काळीं त्यानें परमेश्वरास अर्पण आणिलें नाही म्हणून त्याच्या दुष्कर्माचें फळ त्याला मिळेल. १४ तुमच्यामध्ये राहणाऱ्या कोणा परदेशीयाला परमेश्वराप्रतीत्यर्थ वल्हांडण सण पाळण्याची इच्छा असली तर त्यानें या सणाचे विधि व नियम यांस अनुसरून तो पाळावा. देशीय व परदेशीय या दोघांसहि एकच नियम.

१५ ज्या दिवशीं निवासमंडप म्हणजे आज्ञापटाचा डेरा उभा केला, त्या दिवशीं मेघानें त्यावर छाया केली; संध्याकाळीं तो निवासमंडपावर अभीसारखा भासला आणि सकाळपर्यंत राहिला. १६ असें नित्य होत असे;

दिवसां मेघ त्यावर आच्छादन घाली, व रात्री तो अग्नी-
सारखा भासे. १७ जेव्हां जेव्हां त्या डेऱ्यावरून मेघ वर
चढे तेव्हां तेव्हां इस्त्राएल लोक कूच करीत आणि तो
मेघ जेथे थांबे तेथे आपला तळ देत. १८ परमेश्वराच्या
आज्ञेनें इस्त्राएल लोक कूच करीत व त्याच्याच आज्ञेनें
तळ देत; निवासमंडपावर जितके दिवस मेघ राही
तितके दिवस ते तळ देऊन राहत. १९ मेघ
निवासमंडपावर छाया करून बरेच दिवस तसाच
राहिला तरी इस्त्राएल लोक परमेश्वराचा निर्बंध पाळून
कूच करीत नसत. २० कधीकधी मेघ थोडेच दिवस
निवासमंडपावर छाया करून असे तेव्हां परमेश्वराच्या
सांगण्याप्रमाणें ते तसेच तळ देऊन राहत आणि पुनः
त्याची आज्ञा झाली म्हणजे कूच करीत २१ कधीकधी
मेघ केवळ संध्याकाळपासून सकाळपर्यंत राहत असे
आणि सकाळी तो हालला म्हणजे ते कूच करीत.
दिवसां किंवा रात्री मेघ वरतीं गेला कीं ते कूच करीत.
२२ तो मेघ निवासमंडपावर छाया करून दोन दिवस
राहिला, एक महिना राहिला किंवा एक वर्ष राहिला
तरी ते कूच करीत नसत; तो वर चढला म्हणजे ते
कूच करीत. २३ परमेश्वराच्या आज्ञेनें ते तळ देत व
त्याच्या आज्ञेनें ते तळ हालवीत; परमेश्वरानें मोशाच्या
द्वारें त्यांस आज्ञा केली तीप्रमाणें त्यांनीं परमेश्वराचा
निर्बंध पाळिला.

१ परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें, २ तूं
१० संध्याचा पत्रा ठोकून दोन करणे बनाव; मंडळीस
बोलावण्याचें असलें आणि तळ उडवावयाचा
असला म्हणजे त्यांचा उपयोग करावा. ३ हे दोन्ही
करणे वाजविले म्हणजे सर्व मंडळी दगनमंडपाच्या
दाराशीं तुजपाशीं जमा व्हावी. ४ एकच करणा
वाजविला म्हणजे इस्त्राएलांच्या हजारांचे नायक म्हणजे
सरदार यांनीं तुजपाशीं जमा व्हावें. ५ करण्याचा
मोठा गजर केला म्हणजे पूर्व दिशेच्या गोटांनीं कूच
करावें. ६ असाच दुसऱ्यांदां मोठा गजर केला म्हणजे
दक्षिण बाजूस असलेल्या गोटांनीं कूच करावें; कूच
करावयाचें असलें म्हणजे करण्याचा एक मोठा गजर

करावा. ७ मंडळी एकत्र बोलावण्याची असल्यास
करणे वाजवावा, पण मोठा गजर करूं नये.
८ अहरोनाचे पुत्र ते याजक त्यांनीं हे करणे वाजवावे;
हा तुम्हांस पिढ्यानपिढ्या निरंतरचा विधि होय.
९ तुमच्या देशांत तुम्हांस त्रस्त करणाऱ्या अत्रुशीं
झुजावयास निघाल तेव्हां तुम्ही करण्याचा मोठा गजर
करा; म्हणजे तुमचा देव परमेश्वर यास तुमची आठवण
होऊन शत्रूपासून तुमचा बचाव होईल. १० आपल्या
आनंदाच्या दिवशीं, नेमिलेल्या सणाच्या दिवशीं आणि
प्रत्येक महिन्याच्या आरंभीं आपले होमबलि व
शांतीपर्णांचे बलि अर्पण करीत असतांना हे करणे
वाजवा; ते तुमच्या देवास तुमची आठवण देतील;
मी परमेश्वर तुमचा देव आहे.

११ दुसऱ्या वर्षी दुसऱ्या महिन्याच्या विसाव्या
दिवशीं आज्ञापटाच्या निवासमंडपावरील मेघ वर
चढला. १२ तेव्हां इस्त्राएल लोकांनीं सीनाय रानांतून
कूच केलें; नंतर मेघ पारानाच्या रानांत स्थिर झाला.
१३ परमेश्वरानें मोशाच्या द्वारें आज्ञा केली होती तिला
अनुसरून त्यांनीं पहिलें कूच केलें. १४ पहिल्यानें
यहूदा वंशाच्या लष्कराच्या टोळ्याटोळ्या होऊन त्यांचा
झंडा निघाला; त्यांचा सेनानायक आम्मीनादाबाचा पुत्र
नह्शोन हा होता. १५ इस्त्राएल वंशातील लोकांचा
सेनानायक सुवाराचा पुत्र नथनेल हा होता. १६ जबु-
द्धन वंशातील लोकांचा सेनानायक हेलेनाचा पुत्र
अलीयाब हा होता. १७ मग निवासमंडप उतरला
आणि गेषोनपुत्रांनीं व मरारीपुत्रांनीं निवासमंडप उच-
लून कूच केलें. १८ मग रऊबेन वंशाच्या लष्कराच्या
टोळ्याटोळ्या होऊन त्यांचा झंडा निघाला; त्यांचा
सेनानायक शंदयुराचा पुत्र अलीसूर हा होता.
१९ शिमोन वंशातील लोकांचा सेनानायक सुरी-
शाईच पुत्र शलमीयेल हा होता. २० गाद वंशातील
लोकांचा सेनानायक दगुवेलचा पुत्र एल्यासाप हा
होता. २१ मग कहाथ्यांनीं पवित्रस्थानांतलें साहित्य
उचलून कूच केलें; ते जाऊन पोहंचत तोंपर्यंत
अगोदरच्यांनीं निवासमंडप उभाहून ठेविला. २२ एफ्राईम

वंशाच्या लष्कराच्या टोळ्याटोळ्या होऊन त्यांचा शेडा निघाला; त्यांचा सेनानायक आम्मीहूदाचा पुत्र अली-शामा हा होता. २३ मनस्ये वंशातील लोकांचा सेनानायक पदाहसुराचा पुत्र गमलीयेल हा होता. २४ बन्यामीन वंशातील लोकांचा सेनानायक गिदोनीचा पुत्र अबी-दान हा होता, २५ मग सर्व गोटांच्या मार्गे असलेल्या दान वंशाच्या लष्कराच्या टोळ्याटोळ्या होऊन त्यांचा शेडा निघाला; त्यांचा सेनानायक आम्मीशारीचा पुत्र अहीएजर हा होता. २६ आजेर वंशातील लोकांचा सेनानायक आक्रानाचा पुत्र पत्नीयेल हा होता. २७ नफताली वंशातील लोकांचा सेनानायक एनानाचा पुत्र अहीरा हा होता. २८ या प्रकारे इस्राएल लोक आपआपल्या सेनांच्या अनुक्रमे प्रवासात कूच करित.

२९ मोशानें आपला सासरा मिथ्यानी रघुवेल याचा पुत्र होबाव यास म्हटलें की परमेभरानें आम्हांला देतो म्हणून सांगितलेल्या प्रदंशकडे आम्ही जात आहों, तर तूं आम्हांबरोबर चल म्हणजे आम्ही तुझें कल्याण करूं; कारण इस्राएलाचें कल्याण करीन असें परमेभर बोलला आहे. ३० होबाव त्यास म्हणाला, मी नाही यावयाचा; मी आपला देश व आपले आस यांजकडे जाईन. ३१ तेव्हां मोशे त्यास म्हणाला, आम्हांस सोडून जाऊ नको; कारण या जंगलांत कोठेकोठें तळ यावयाचा ही तुला माहिती आहे; तूं आम्हांस नेत्रांच्या ठिकाणी हो. ३२ तूं आम्हांबरोबर आल्यास परमेभर आमचें जें काही बरें करील त्याप्रमाणें आम्ही तुमोहि भवश्य बरें करूं.

३३ इस्राएल लोक परमेभराच्या पर्वतापामून मार्गस्थ होऊन तीन दिवसांची वाट चालून गेले; त्यांच्यासाठीं मुक्कामाची जागा हेरण्याकरितां आम्हापटाचा कोश त्यांच्यापुढें तीन दिवसांच्या वाटेवर गेला. ३४ ते तळ हालवून मार्गस्थ होते तेव्हां परमेभराचा मेघ दिवमां त्यांजवर छाया करी.

३५ कोश पुढें जाण्यास निघाला म्हणजे मोशे म्हणत असे, हे परमेभरा, ऊठ, तुझ्या शत्रूंची दाणादाण होवो, आणि तुझे द्वेषे तुजपुढें पलायन करित. ३६ कोश

घाबला म्हणजे तो म्हणत असे, हे परमेभरा, इस्राएलाच्या सहस्रावधि लोकांकडे परत ये.

१ मग लोक अरिष्ट प्राप्त झाल्यासारखे ११ परमेभराच्या कानाशीं कुरकुरें लागले; ते ऐकून परमेभराचा कोप भडकला आणि त्याच्या अग्नीं त्यांजमध्ये पेट घेऊन छावणीच्या हद्दीवर असलेले लोक भस्म केले. २ तेव्हां लोकांनीं मोशापाशीं ओरड केली, आणि मोशानें परमेभराची प्रार्थना केली तेव्हां अग्नि शमला. ३ यावरून त्या स्थळाचें नांव तबेरा (दहन) असें पडलें, कारण परमेभराच्या अग्नीं त्यांजमध्ये पेट घेतला होता.

४ त्यांच्यामध्ये जो मित्र समुदाय होता त्यानें सोस घेतला; आणि इस्राएल लोकहि पुनः रडगाणें चालवून म्हणाले, आम्हांस सावयास मांस कोण देईल? ५ मिसर देशांत आम्हांस मासे अगदीं फुकट सावयाला मिळत त्याची आठवण आम्हांस होते; त्याप्रमाणेंच काकव्या, खरबुजें, शाकभाजी, कांदे, लसूण यांचीहि आम्हांस आठवण होते; ६ आमचा जीव सुकून गेला आहे; येथें काहीच नाही; येथें पाहानें तों ह्या मात्राखेरीज कांहींएक दृष्टीस पडत नाही. ७ हा मात्रा धण्यासारखा असून त्याचा रंग मोत्याच्या रंगासारखा होता. ८ लोक चोहोंकडे फिरून तो जमा करित व जात्यांत दळीत किंवा उसळ्यांत कुटीत आणि मग भांज्यांत फिजवून त्याच्या भाकरी करित; तेलानें तळलेल्या पुरीसारखी त्याची चव असें. ९ रात्री तळवर दंव पडलें म्हणजे त्याबरोबर मात्रा पडत असे. १० सर्व कुटुंबातील लोक आपआपल्या तंबूंच्या दारांशी येऊन रडत आहेत व त्यांच्यावर परमेभराचा कोप फार भडकला आहे, हें मोशानें ऐकलें तेव्हां त्याला फार बाईट वाटलें. ११ मोशे परमेभराला म्हणाला : तूं आपल्या दासाळा दुःख कां देत आहेस? तूं या सर्व लोकांचा भार मजवर घालीत आहेस, यावरून तुझी मजवर कृपादृष्टि नाहीशी दिसतें; असें कां? १२ तूं मला सांगतोस कीं जसा पिता तान्हा बाळस वाहून नेतो तसें तूं यांस, यांच्या पर्वजास कृपणपूर्वक देऊं केलेल्या देशाप्रत

आपल्या उराशी धरून घेऊन जा; तर मी या सर्व लोकांचे गर्भधारण केले आहे काय ? ह्या सर्वांस मी प्रसवले आहे काय ? १३ या सर्व लोकांस पुरेल एवढे मांस मी कोटून आणू ? ते मजकडे रडगाणे करीत आहेत की आम्हांस खावयास मांस दे. १४ माझ्या एकव्याच्याने या सर्व लोकांचा भार साहज्यत नाही, तो मला अतिशयित जड जात आहे. १५ मजशी असंच वर्तन ठेवण्याची तुम्ही इच्छा असली तर मजवर तुम्ही कृपादृष्टि असल्यास मला एकदाचा मारून टाक; माझी बुद्धी मला पाहू देऊ नको. १६ परमेश्वराने मोशाळा सांगितले, तुम्हा माहिती-तले इस्राएल लोकांचे जे बडील व सरदार आहेत त्यांतून सत्तर जण निवडून त्यांस दर्शनमंडपाच्या दारी घेऊन ये, व तेथे त्यांनी तुजबरोबर उभे राहवें. १७ मग मी उतरून तेथे तुजशी भाषण करीन, आणि तुम्हा ठायी जो दैवी स्फूर्ति आहे तीतली कांहीं त्यांच्या ठायी घालीन म्हणजे तुम्हाबरोबर तेहि लोकांचा भार उचलतील, मग तो तुला एकव्याखाल व हाह्या लक्षणार नाही. १८ तूं या लोकांस सांग की उषां तुम्ही शुद्ध व्हा म्हणजे तुम्हांस मांस खावयास मिळेल. आम्हांला खावयास मांस कोण देईल ? आम्ही आपले मिसरांत बरे होतो; हे तुमचे रडगाणे परमेश्वराच्या कानी गेलं आहे, तर परमेश्वर तुम्हांस मांस देणार आणि तुम्ही तें खाल. १९ तुम्ही तें केवळ एक दिवस, दोन दिवस, पांच दिवस, दहा दिवस, वीस दिवस खाल, २० एवढंच नव्हे तर तुमच्या नाकांतून तें निघून तुम्हांस वीट येईपर्यंत तें तुम्ही महिनाभर खात राहाल; कारण तुमच्या ठायी वसत असलेल्या परमेश्वराचा तुम्ही त्याग करून त्याच्यासमोर असे रडगाणे गाहलें की आम्ही मिसर देशांतून निघालो कशाळा ? २१ मोशे म्हणाला, ज्या लोकांमध्ये मी आहे त्यांचे पायदळच सहा लक्ष आहे आणि तूं म्हणतोस की ते महिनाभर खात राहतील एवढे मांस मी त्यांस देईन. २२ त्यांस पुरे पाहण्यासाठी सर्व गुरेदोरे व शेरडेभेडरे यांचा वध करावा काय ? अथवा त्यांस पुरे पाहण्यासाठी समुद्रा-

तील सर्व मासे त्यांच्यासाठी धरून आणावे काय ?

२३ परमेश्वर मोशाळा म्हणाला, परमेश्वराचा हात तोकडा झाला आहे काय ? माझे म्हणणे तुम्हा प्रत्ययास येतें की नाही हें तूं आतां पाहशील. २४ मोशाने बाहेर जाऊन लोकांस परमेश्वराने म्हणणे कळविले, मग त्याने लोकांतल्या वडिलांपैकी सत्तर जण निवडून घेऊन तंबूभोवती उभे केले. २५ मग परमेश्वराने मेघाच्या ठायी उतरून मोशाशी भाषण केले आणि त्याच्या ठायीच्या दैवी स्फूर्तिली कांहीं घेऊन त्या सत्तर वडिलांच्या ठायी घातली; तेव्हां त्यांजवर आत्मा उतरताच ते संदेश सांगू लागले; त्यांनंतर पुन्हां त्यांनी संदेश सांगितला नाही. २६ त्या वेळी दोन पुरुष छावणीतच राहिले होते, त्यांतील एकाचे नांव एलदाद व दुसऱ्याचे नांव मेदाद असे होते; त्यांच्यावरहि आत्मा उतरला, ज्यांची नोंद झाली होती त्यांपैकी ते होते, पण ते तंबूकडे गेले नव्हते; ते छावणीतच संदेश सांगू लागले. २७ तेव्हा एका तरुण मनुष्याने घालत जाऊन मोशाळा कळविले की एलदाद व मेदाद हे छावणीत संदेश सांगत आहेत. २८ तेव्हा मोशाचा सेवक नूनाचा पुत्र यहोशवा जो त्याच्याजवळ तरुण-पणापसून होता तो त्याला म्हणाला, मोशे, माझ्या स्वामी, त्याला मनाई कर. २९ मोशे त्यास म्हणाला, माझ्याकरितां तूं त्यांचा हेवा करतोस काय ? परमेश्वराने आपला सर्वच लोक संद्रे असते आणि परमेश्वराने आपला आत्मा त्या सर्वांच्या ठायी घातला अस्ता तर किती बरे होतें ! ३० मग मोशे इस्राएलाच्या बडीलजनांसह छावणीत गेला. ३१ नंतर परमेश्वरपसून वायु सुटला व त्याने समुद्रवरून लावे आणिले; ते छावणीवर व तिच्यासभोवती इतके आले की छावणीच्या अलीकडे पलीकडे एक दिवसाच्या मजलेपर्यंत जमिनीच्या पृष्ठभागावरला दोन हात उंच प्रदेश त्यांनी व्यापिला. ३२ तो सगळ्या दिवस, सगळी रात्र, दुसराहि सगळ्या दिवस लोकांनी उटून ते लावे गोळा केले; ज्याने सर्वांत कमी गोळा केले ते दहा होमर भरले; आणि त्यांनी ते सगळ्या छावणीच्या चोही बाजूंस

पसरून ठेविले. ३३ लाव्यांचें मांस त्यांच्या दाडांखालीं असून ते आसां तें चावणार तों परमेश्वराचा क्रोध त्यांजवर भडकला व त्यांनै तीत्र पटकी पाठवून त्यांचा संहार केला. ३४ त्या स्थलाचें नांव कित्रोथ-हत्तव्वा (सोस वेणाऱ्यांच्या कबरा) असें पडलें, कारण ज्या लोकांनीं सोस वेतलां त्यांचीं प्रेतें त्या ठिकाणीं पुरलीं होती. ३५ कित्रोथ-हत्तव्वा येथून कूच करून हसेरोथ येथें जाऊन ते राहिले.

१ मोशानें कुशी लोकांतली एक स्त्री बायको केली होती म्हणून मिर्याम व अहरोन हीं त्याची निंदा करूं लागली. २ ती म्हणावी, परमेश्वर केवळ मोशाशीच बोलला आहे काय ? आम्हांशीं नाही का बोलला ? हें त्यांचें बोलणें परमेश्वरानें ऐकलें. ३ मोशे हा पुरुष तर भूतलावरील सर्व मनुष्यांहून नम्र होता. ४ परमेश्वरानें मोशे, अहरोन व मिर्याम यांस एकाएकीं सांगितलें कीं तुम्ही तिचे दर्शनमंडपा-कडे या. तेव्हां ती तिथें तिकडे गेली. ५ परमेश्वर मेघस्तंभांत उतरून तंबूच्या दाराशीं उभा राहिला व त्यांनै अहरोन व मिर्याम यांस बोलाविलें तेव्हां तीं पुढें गेलीं. ६ परमेश्वर त्यांस म्हणाला, माझे शब्द ऐका, तुमच्यामध्ये कोणी संदिग्धा असल्यास मी त्यास दृष्टांत प्रगट होतो आणि स्वप्नांत मी त्याशीं भाषण करितों; ७ पण माझा सेवक मोशे तसा नाही, माझ्या सर्व वराभ्यांत तो विश्वासू आहे. ८ मी त्याजशीं प्रत्यक्ष स्पष्टपणें बोलत असतो, गूढ अर्थानें बोलत नसतो; परमेश्वराचें स्वरूप माझा सेवक मोशे याच्या दृष्टीस पडत असतां त्याची निंदा कराययास तुम्हांस भीति कशी नाही वाटली ? ९ मग परमेश्वराचा क्रोध त्यांजवर भडकला व त्यांनै तेथून गमन केलें. १० तंबूवरून मेघस्तंभ निघून गेला तों इकडे मिर्याम कोडानें बर्फा-सारखी पांढरी झाली; अहरोनानें मिर्यामेकडे पाहिलें तों ती कोडी बनली आहे असें त्यास दिसलें. ११ मग अहरोन मोशाख म्हणाला, माझ्या प्रभू, आम्हीं दोघांनीं मूर्खपणानें बागून पातक केलें, त्याचा दोष आम्हांवर ठेवूं नको. १२ शरीर अर्धे गलित झालें आहे असा कोणी

मनुष्य आईच्या पोटांतून निघतो त्याप्रमाणें ही मिर्याम मृतवत् राहूं देऊं नको. १३ तेव्हां मोशानें परमेश्वराचा धावा केला कीं, हे देवा, दया करून हिला बरें कर. १४ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, तिचा बाप तिच्या तोंडावर केवळ धुकला असता तर तिला निदान सात दिवस लाज वाटली नसती काय ? म्हणून सात दिवस तिला छावणीबाहेर बोंडून ठेव, नंतर तिला छावणींत येऊं दे. १५ त्याप्रमाणें मिर्याम हिला सात दिवस छावणीबाहेर बोंडून ठेविलें; मिर्याम पुन्हा छावणींत येईपर्यंत लोकांनी आपला तळ हालविला नाही. १६ यानंतर हसेरोथ येथून कूच करून त्यांनीं पारान नांवाच्या रानांत डेरे दिले.

१ परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें, २ मी १३ इस्राएल लोकांस कनान देश देत आहे, तो हेरण्यासाठीं मनुष्यें पाठीव; प्रत्येक वंशामागें एक एक सरदार पाठीव. ३ परमेश्वराची मोशाला आज्ञा झाली त्याप्रमाणें त्यांनै पारान रानांतून लोक पाठविले; ते सगळे इस्राएल लोकांचे सरदार होते. ४ त्यांचीं नांवें हीं : रऊबेन वंशांतला जाक्कुराचा पुत्र शम्मुवा, ५ शिमोनच्या वंशांतला होरीचा पुत्र शाफाट, ६ यहुदाच्या वंशांतला यमुत्रेचा पुत्र कालेब, ७ इस्राएलच्या वंशांतला योसेफाचा पुत्र इगाल, ८ एफ्राइमच्या वंशांतला नूनाचा पुत्र होशा, ९ बन्यामीन वंशांतला रापूचा पुत्र पाल्नी, १० जबुलून वंशांतला सोदाचा पुत्र गादीयेल, ११ योसेफ वंशांतल्या मनश्ये कुळांतला सुसीचा पुत्र गादी, १२ दान वंशांतला गमाडीचा पुत्र आम्मीयेल, १३ आशेर वंशांतला मिकाएलाचा पुत्र सतुर, १४ नफताली वंशांतला वाप्तीचा पुत्र नाह्वी, १५ आणि गादाच्या वंशांतला माकीचा पुत्र गऊकेल. १६ देश हेरण्यास मोशानें पुरुष पाठविले त्यांचीं नांवें हीं होती. नूनाचा पुत्र होशा याचें मोशानें यहोशवा असें नांव ठेविलें. १७ मोशानें त्यांस कनान देश हेरावयास पाठविलें. तेव्हां त्यांनै त्यांस सांगितलें कीं येथून दक्षिण देशावरून पहाडी प्रांतांत जा; १८ आणि देश कसा आहे,

देशांतील रहिवासी बळकट आहेत की दुर्बल आहेत, ते बाहेर आहेत की फार आहेत, १९ ते लोक रहातात तो देश बरा आहे की वाईट आहे, आणि त्यांची वस्तीची नगरे उघडी आहेत की तटबंदीची आहेत, २० तसेच तेथील भूमि सुपीक आहे की नारीक आहे, त्यांत झाडेमुळे आहेत की नाहीत हे पाहून या. हिंमत घरा, व त्या देशाची कांही फळे घेऊन या. ते दिवस द्राक्षांच्या पहिल्या बहराचे होते. २१ मग त्यांनी जाऊन सीन रानापसून हुमायाच्या बाटेवर रहोबापर्यंत सर्व देश हेसिल. २२ ते दक्षिण प्रांतांतून हेमोनस गेले, तेथे अहीमन, शेशय आणि तलमय हे अनाकाचे वंशज राहत होते; हे हेमोन शहर मिसरातील सोअन शहरापूर्वी सात वर्षे बसले होते. २३ मग ते अफ्रोले नात्यापाशी आले; तेथे त्यांनी द्राक्षांच्या घोसासहित एक फांदी तोडून वेतली व ती दोन मनुष्यांनी काबडीवर घाळून बाहेली; तसाच त्यांनी डाळिंबे व अंजीर यांबाहि कांही मासला वेतला. २४ इस्राएल लोक त्या ठिकाणाहून द्राक्षांचा घोस तोडून घेऊन आले; यवळून त्या स्थळाचे नांव अफ्रोले (घोस) नाला असे पडले. २५ देश हेरून ते चाळीस दिवसांनी परत आले. २६ ते हेर पारान रानांतील कादेश येथे मोसे, अहरोन व इस्राएलाची सर्व मंडळी यांजपाशी येऊन दाखल झाले आणि त्यांनी त्या मंडळीस सर्व वृत्तांत सांगितला व त्या देशाची फळे त्यांस दाखविली. २७ त्यांनी मोशाला सांगितले: ज्या देशी तूं आम्हांस पाठविलें तो देश आम्ही पाहिला; त्यांत खरोखरच दुधांमधाचे प्रवाह वाहत आहेत; तेथली ही फळे पाहा. २८ मात्र त्या देशचे रहिवासी महाबलवान आहेत आणि तेथली नगरे तटबंदीची असून फार मोठी आहेत; तैथे अनाकाचे वंशजहि आम्ही पाहिले. २९ दक्षिण प्रांतांत अमलेकाची वस्ती आहे; पहाडी प्रदेशांत हिती, यवूरी आणि अमोरी हे राहतात; आणि समुद्रकिनाऱ्यावर व यार्देनतीरी कनानी लोकांची वस्ती आहे. ३० तेव्हां मोशाच्या समोर आलेल्या लोकांस शांत करून कालेब म्हणाला, आपण

त्या देशावर आतांच्या आतां चढाई करून जाऊन तो बेक; तो जिंकण्यास आपल्याला ताकद आहे; ३१ पण जे पुरुष त्याजबरोबर गेले होते ते म्हणाले, त्या लोकांवर स्त्री करण्यास आपल्याला ताकद नाही, कारण ते आपल्याहून बलाढ्य आहेत. ३२ त्याप्रमाणेच, जो देश हेरून ते आले त्याविषयी इस्राएल लोकांस त्यांनी अशी अनिष्ट बातमी दिली की भूमि तेथील रहिवाद्यांस प्राप्त टाकणारी आहे; तेथील लोक आम्ही पाहिले ते मोठे धिप्पाड आहेत. ३३ तेथे नफिलीम राक्षस म्हणजे नफिली पराभ्यांतील अनाकाचे वंशज आम्ही पाहिले; तेव्हां स्वतांच्या व त्यांच्या दृष्टीने आम्ही टोळंसराखे मासलों.

१ तेव्हां सर्व मंडळीने हेल काहून विलाप केला आणि लोक रात्रभर रडले. २ सर्व इस्राएल लोक मोसे आणि अहरोन यांच्याविरुद्ध कुकुर करूं लागले; ती सर्व मंडळी त्यांस म्हणाली: आम्ही मिसर देशांत गेलों असतो किंवा याच रानांत गेलों असतो तर बरे झाले असतें. ३ परमेश्वरनें आम्हांस या देशांत कां आणिलें? तरबारीनें आमचा निःपात व्हावा म्हणून काय? आमच्या स्त्रिया व मुलेंबाळें यांची छूट होणार; मिसर देशी परत जावें हे बरे नव्हे काय? ४ ते एकमेकांस म्हणाले, आपण कोणास तरी नामक करून मिसर देशी माघारी जाऊं वला. ५ तेव्हां मोसे आणि अहरोन इस्राएलाच्या सर्व मंडळीसमोर उपडे पडले, ६ आणि देश हेरून आलेल्यांपैकी नूनाना पुत्र यनोशवा व यफुनेचा पुत्र कालेब यांनी आपलीं वळे फाडिलीं; ७ आणि ते इस्राएल लोकांच्या सर्व मंडळीस म्हणाले, जो देश हेरीत आम्ही चोर्हांकडे फिरलों तो अतिशयित उत्तम आहे. ८ परमेश्वर आम्हांवर प्रसन्न झाला तर तो त्या दुधांमधाचे प्रवाह वाहणाऱ्या देशांत आम्हांस नेऊन तो देईल. ९ तुम्ही परमेश्वरविरुद्ध बंड मात्र करूं नका, अथवा त्या देशाच्या लोकांची भीति घरूं नका, ते आमचें भय होणार, त्यांचा आधार तुटला आहे, आम्हांबरोबर परमेश्वर आहे; त्यांची भीति घरूं नका; १० पण सर्व मंडळी

म्हणू लागली की यांला दगडमार करा. तेव्हां दर्शन-मंडपांत परमेश्वराचें तेज सर्व इस्त्राएल लोकांच्या दृष्टीस पडलें.

११ मग परमेश्वर मोशाला म्हणाला, हे लोक कोठ-वर माझा तिरस्कार करणार? आणि यांच्यामध्ये मी दाखविलेली सगळीं चिन्हें पाहूनहि हे मजवर कोठवर विश्वास ठेवणार नाहीत? १२ मी त्यांस मरीनें मारून टाकितों व त्यांच्या वतनावरून त्यांचा वारसा काढून टाकून तुझेंच त्यांच्याहून मोठें व प्रबळ राष्ट्र करितों. १३ मोशे परमेश्वरास म्हणाला, तूं आपलें सामर्थ्य दाखवून या लोकांस मिसरी लोकांतून काढून आणिलें आहे, हें त्यांनीं ऐकलें आहे एवढेंच नव्हे तर १४ हें त्यांनीं या देशच्या लोकांसहि कळविलें आहे; त्यांनीं तर ऐकलेंच असेल कीं तूं परमेश्वर या लोकांच्या अर्थां वसत असून त्यांस प्रत्यक्ष दर्शन देतोस, तुझा मेघ त्यांजवर राहतो आणि दिवसां मेघस्तंभोत व रात्री अग्निस्तंभोत राहून तूं त्यांच्यापुढें चालत असतोस. १५ आतां तूं या लोकांस समूळ मारून टाकिलें तर ज्या ज्या राष्ट्रांनीं तुम्ही कीर्ति ऐकली आहे ते म्हणतील, १६ जो देश परमेश्वरानें या लोकांस प्रतिज्ञेनें देऊं केला तेथें त्यांस त्यांच्यानें घेऊन जाववलें नाही म्हणून रानांतच त्यांस त्यानें मारून टाकिलें. १७ तर आतां हे परमेश्वरा, तुझ्या म्हणण्या-प्रमाणें तुझा महिमा दाखीव; तूं म्हटलें आहे कीं १८ परमेश्वर मंदक्रोच, दयेचा सागर, अधर्म व अपराध यांची क्षमा करणारा, जे दोषी असतील त्यांच्या दोषांवर शासन न घालणारा असा आहे; तो बडिलांच्या अधर्मांबद्दल पुत्रपौत्रांच्या तिसऱ्या व चौथ्या पिढीपर्यंत समाचार घेतो. १९ तुझ्या शेर दयेनुसार मिसर देशापासून येथपर्यंत जशी तूं या लोकांस अधर्माची क्षमा केली तशी या वेळींहि त्यांच्या अधर्माची क्षमा कर. २० परमेश्वर म्हणाला, तुझ्या म्हणण्याप्रमाणें मी करितों; २१ पण माझ्या जीविताची शपथ, अखिल पृथ्वी मरून टाकणाऱ्या परमेश्वराच्या महिम्याची शपथ; २२ या सर्व लोकांनीं माझा महिमा आणि मिसर

देशांत व रानांत मीं दाखविलेलीं चिन्हें पाहूनहि दहादां माझी परीक्षा पाहिली आणि माझें सांगणें ऐकलें नाही; २३ म्हणून जो देश मीं त्यांच्या पूर्वजांस शपथपूर्वक देऊं केला आहे तो खरोखर त्यांच्या दृष्टीस पडावयाचा नाही; माझा ज्यांनीं तिरस्कार केला ते कोणीहि तो देश पाहणार नाहीत; २४ माझा दास कालेब याची वृत्ति निराळी आहे व तो पूर्णपणें मला अनुसरला आहे म्हणून ज्या देशांत तो गेला होता त्या देशांत मी त्यास मात्र नेईन व त्याचा वंश तेथें वतन पावेल. २५ अमालेकी व कनानी यांची तळवटीत वस्ती आहे म्हणून उद्यां वळसा घेऊन कूच करा आणि तांबड्या समुद्राच्या मार्गानें रानांत जा.

२६ परमेश्वरानें मोशे व अहरोन यांस सांगितलें, २७ ही जी तुष्ट मंडळी मजविद्ध कुरकुरत आहे तिचें मी कोठवर सोसूं? हे जे इस्त्राएल लोक मजविद्ध कुरकुरत आहेत त्यांच्या कुरकुरी माझ्या कानावर आल्या आहेत; २८ म्हणून तूं त्यांस सांग, परमेश्वर म्हणतो: माझ्या जीविताची शपथ, तुमचें म्हणणें माझ्या कानीं आलें आहे तदनु रूप मी तुमचें करीन; २९ तुमचीं प्रेतें या रानांत पडतील, आणि गणती-प्रमाणें तुमच्या सर्वांपैकीं वीस वर्षांचे व त्यांहून अधिक वयाचे मजविद्ध कुरकुर करणारे असे ३० तुम्ही कोणीहि ज्या देशांत तुम्हांस वसवीन अशी मी शपथ वाहिली आहे त्यांत जाणार नाही; यफुनेचा पुत्र कालेब व नूनाचा पुत्र यहोशवा हे मात्र जातील. ३१ ज्या तुमच्या मुलांबाळांविषयीं तुम्ही म्हणावां कीं यांची छट होईल त्यांस मी त्या देशीं पोंचवीन, आणि जो देश तुम्ही तुच्छ मानिला आहे तो देश ते भोगतील; ३२ पण तुमचीं स्वतांचीं प्रेतें या रानांत पडतील. ३३ तुमचीं प्रेतें या रानांत पडून नष्ट होत तोंपर्यंत चाळीस वर्षे तुमचीं मुलंबाळें तुमच्या व्यभिचाराचें फळ भोगीत रानांत भटकत राहतील. ३४ देश हेरावयाला जे चाळीस दिवस लागले त्यांतून प्रत्येक दिवसाला एक वर्ष अशीं चाळीस वर्षे तुम्ही आपल्या दुष्कर्मांचा भार वाहाल, आणि तुम्हांस माझ्या प्रतिकूल

तेचा अनुभव घडेल. ३५ मी परमेश्वर हें बोललों आहे, जी दुष्ट मंडळी मजविरुद्ध जमली आहे तिचं मी असं खरोखर करीन; तिचा या रानांत विध्वंस होईल, ती मरून जाईल. ३६ नंतर मोशानें देश हेरण्यास पाठविलेल्या ज्या पुरुषांनी परत येऊन देशाविषयी अनिष्ट बातमी सांगितली होती आणि सर्व मंडळीस परमेश्वराविरुद्ध कुरकुर करण्यास चिथविलें होतें, ३७ ते देशाची अनिष्ट बातमी देणारे पुरुष मरीनें परमेश्वरासमोर मृत्यु पावले. ३८ तथापि देश हेराबयास गेलेल्या पुरुषांपैकी नूनाचा पुत्र महोशवा आणि यफुमेचा पुत्र कालेब हे जीवत राहिले. ३९ मोशानें इस्राएल लोकांस हें सांगितलें तेव्हां त्यांनीं फार विलाप केला. ४० मग ते मोठ्या पहाटेस उठले आणि पर्वताच्या शिखरावर चढून म्हणाले, आमच्या-कडून अपराध घडला पण आम्ही आतां तयार आहों; परमेश्वरानें बचन दिलेल्या स्थानी आम्ही जाऊं. ४१ तेव्हां मोशे म्हणाला, परमेश्वराच्या आज्ञेचें उल्लंघन कां करितां ? यांत तुम्हांस यश बाबयाचें नाही. ४२ परमेश्वर तुमच्यामध्ये नाही म्हणून चढाई करूं नका, कराल तर शत्रूकडून तुमचा संहार होईल. ४३ पाहा, तुमच्यापुढें अमालेकी व कनानी लोक आहेत म्हणून तुम्ही तरवारीनें पडाल; तुम्ही परमेश्वराचं अनुसरण करण्याचें मोडून मागे फिरलों आहां म्हणून परमेश्वर तुम्हांबरोबर राडाबघाचा नाही; ४४ पण ते पिढाई करून पर्वताच्या शिखरावर चढले; तरी परमेश्वराच्या कराराचा कोश आणि मोशे हे छावणीतून हाकले नाहीत. ४५ तेव्हां त्या पर्वतावर राहणारे अमालेकी व कनानी यांनीं खाली उतरून त्यांस मार देत हर्मापर्यंत पिढाकून लाविलें.

१ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, २ इस्राएल

१५ लोकांस सांग: मी तुम्हांस तुमच्या वस्तीसाठीं देऊं केलेल्या देशीं तुम्ही जाऊन पोहंचाल; ३ आणि परमेश्वराप्रीत्यर्थं शुरेंडोरे किंवा शेरबेंमेडरे यांचें सुवासिक हव्यं करावें म्हणून परमेश्वराप्रीत्यर्थं हवन कराल,

मग तें होमबलीचें असो किंवा तो नवस फेडण्यासंबंधाचा, खुशीनें दिलेल्या बलीसंबंधाचा किंवा तुमच्या नेमिलेल्या सणांतला यज्ञ असो, ४ तेव्हां यज्ञ करणाऱ्यानें प्रत्येक कोकराबरोबर परमेश्वराप्रीत्यर्थं एक चतुर्थांश हिनभर तेलंत मळलेल्या एक दशांश एफा सपिठाचें अन्नापण करावें, ५ आणि चतुर्थांश हिन द्राक्षारसाचें पेयापण करावें. ६ दर मंडेचामागें एक नृतांयांश हिन तेलंत मळलेल्या दोन दशांश एफा सपिठाचें अन्नापण करावें, ७ परमेश्वरास सुवासिक हव्य म्हणून एक तृतीयांश हिन द्राक्षारसाचें पेयापण करावें. ८ तुम्ही परमेश्वराप्रीत्यर्थं होमबलि अथवा नवस फेडण्यासाठीं बलि किंवा शांत्य-पर्णांचा बलि म्हणून गोन्हा अर्पाल तेव्हां ९ गोन्हाचें अपण करणाऱ्यानें त्याजबरोबर अर्धा हिन तेलंत मळलेल्या तीन दशांश एफा सपिठाचें अन्नापण करावें. १० परमेश्वराप्रीत्यर्थं सुवासिक हव्य म्हणून अर्धा हिन द्राक्षारसाचें पेयापण करावें. ११ प्रत्येक गोन्हा, प्रत्येक मेंढा, प्रत्येक कोकरू व प्रत्येक करडू यांसह वर सांगितल्याप्रमाणें अपण करावें. १२ तुमच्या यज्ञपशूच्या संख्येप्रमाणें प्रत्येकामह याप्रमाणें अपण करावें. १३ देशांत जन्मलेले कोणां परमेश्वराप्रीत्यर्थं सुवासिक हव्य अर्पितील त्या समयी त्यांनीं असेंच करावें. १४ तुमच्याबरोबर राहत अमलेच्या अथवा पिढ्यान-पिढ्या तुमच्यामध्ये वस्ती करून राहिलेल्या कोणा पर-देशीयाला हें सुवासिक हव्य अर्पाबघाची इच्छा झाली तर तुमच्याप्रमाणेंच त्यांनिहि करावें. १५ एकंदर सर्व मंडळी-साठीं म्हणजे तुम्हांसाठीं व तुम्हांबरोबर राहणाऱ्या पर-देशीयासाठीं एकच विधि: तुमच्या पिढ्यानपिढ्या तुम्हांम हा निरंतरचा विधि होय; परमेश्वराला जसे तुम्ही तसाच परदेशीयहि होय. १६ तुम्हांसाठीं व तुमच्या-बरोबर राहणाऱ्या परदेशीयासाठीं एकच नियम व एकच विधि अन्नाचा.

१० परमेश्वर मोशाला म्हणाला, १८ इस्राएल लोकांस सांग: ज्या देशांत मी तुम्हांम नेत आहे तयें १९ त्या देशांतलें अन्न खाल तेव्हां तुम्ही त्यांनलें काही परमेश्वरा-प्रीत्यर्थं समर्पित अंश म्हणून अर्पावें. २० प्रथम

मळलेल्या कणिकेची एक पापडी परमेश्वराप्रतिस्पर्धे समर्पित अंश म्हणून अर्पावी; तुम्ही आपल्या खळ्यांतला समर्पित अंश म्हणून अर्पितां त्याप्रमाणें ही अर्पावी. २१ तुम्ही पिढ्यानपिढ्या आपल्या प्रथम मळलेल्या कणिकेचा कांहीं भाग समर्पित अंश म्हणून परमेश्वराला अर्पावा.

२२ परमेश्वरानें मोशास दिलेल्या या सगळ्या आज्ञापैकी कोणतीहि जर तुम्ही कोणी चुकून मोडाल, २३ म्हणजे अर्थात् मोशाच्या द्वारें परमेश्वर आज्ञा देऊं लागला त्या दिवसापासून पुढें तुमच्या एकंदर पिढ्यानपिढ्या परमेश्वराकडून मिळालेल्या ज्या सगळ्या आज्ञा त्यापैकी एकादी चुकून मोडाल, २४ आणि मंडळीस नकळत ही चूक घडली असली, तर सर्व मंडळीनें परमेश्वरास सुवासिक हव्य म्हणून एका गोऱ्याचा होमबलि द्यावा व त्याबरोबर नियमानुसार त्याचें अर्पण व येवार्पण द्यावें आणि पापार्पणासाठीं एक बकरा द्यावा.

२५ मग याजकानें इस्राएल लोकांच्या सर्व मंडळीसाठीं प्रायश्चित्त करावें, म्हणजे त्यांस क्षमा होईल; कारण त्यांचें पाप केवळ चुकून झालें असून त्यांनीं आपल्या ह्या चुकीबद्दल आपलें अर्पण म्हणजे परमेश्वराप्रतिस्पर्धे हव्य आणि आपला पापबलि त्याजसमोर अर्पिला आहे.

२६ त्याचप्रमाणें इस्राएल लोकांच्या सर्व मंडळीचें व त्यांच्यामध्ये वस्ती करणाऱ्या परदेशीयांचेहि पाप क्षमा करण्यांत येईल; कारण या सर्व लोकांसंबंधानें ही चूक नकळत झालेली आहे. २७ कोणी एकादा मनुष्य चुकीनें पाप करील तर त्यानें एक वर्षाची बकरी पापबलि म्हणून अर्पावी. २८ याजकानें त्या चुकून पाप करणाऱ्यासाठीं परमेश्वरासमोर प्रायश्चित्त करावें.

२९ चुकून कांहीं कृत्य करणारा, मग तो इस्राएल लोकांत जन्म पावलेला स्वदेशीय असो किंवा तुमच्यांत राहणारा परदेशीय असो, त्या सर्वांविषयीं तुम्हांस एकच नियम. ३० जाणूनबुजून कांहीं कृत्य करणारा पुरुष, मग तो स्वदेशीय असो कीं परदेशीय असो, परमेश्वराची निंदा करणारा होय; त्या मनुष्याचा स्वजनांतून उच्छेद व्हा. ३१ जो परमेश्वराचें वचन तुच्छ समजतो व त्याच्या आज्ञा मोडितो त्याचा सर्वस्व

उच्छेद व्हावा; त्याच्या दुष्कर्माचें त्याला फळ मिळेल.

३२ इस्राएल लोक रानांत राहत होते तेव्हां एका शब्बाथवारीं एक मनुष्य लाकडें गोळा करिताना आढळला. ३३ ज्यांस तो मनुष्य लाकडें गोळा करिताना आढळला ते त्यास मोशे, अहरोन व सर्व मंडळी यांजकडे घेऊन गेले. ३४ त्यांनीं त्यास अटकेंत ठेविलें, कारण असल्या मनुष्याचें काय करावें याविषयीं कांही स्पष्ट सांगितलें नव्हतें. ३५ तेव्हां परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें, ह्या मनुष्याला अवश्य जिवें मारावें; मंडळीच्या सर्व लोकांनीं छावणीबाहेर त्यास दगडमार करावा. ३६ तेव्हां सर्व मंडळीनें त्यास छावणीबाहेर नेऊन दगडमार केला आणि तो मेल; परमेश्वरानें मोशाला आज्ञा दिली तसें त्यांनीं केले.

३७ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, ३८ इस्राएल लोकांस आज्ञा कर कीं त्यांनीं पिढ्यानपिढ्या आपल्या वक्तांच्या कठांस गोंडे लावावे, आणि प्रत्येक कठाच्या गोंड्यांवर निळ्या रंगाची फीत लाववी; ३९ ह्या गोंड्यांचा उद्देश असा कीं ते तुमच्या नजरेस पडून परमेश्वराच्या सगळ्या आज्ञांचें तुम्हांस स्मरण व्हावें, व तुम्ही त्याच्या आज्ञा पाळाव्या; आपल्या मनास येईल तसा व आपल्या नजरेस येईल तसा तुम्ही व्यभिचार करित आलां तसा करूं नये; ४० तर तुम्ही परमेश्वराच्या सर्व आज्ञांची आठवण करून त्या पाळाव्या व आपल्या देवाप्रतिस्पर्धे पवित्र व्हावें. ४१ तुमचा देव व्हाव म्हणून ज्यानें तुम्हांस मिसर देशांतून बाहेर आणिलें तो मी परमेश्वर तुमचा देव आहे.

१ कोरह बिन इसहार बिन कहाथ बिन लेवी, आणि रउबेन वंशांतील अलीयाबाचे पुत्र दाथान व अबीराम आणि ओन बिन पेलथ २ हे इस्राएल मंडळींतले कांहीं लोक म्हणजे मंडळीचे अडीचशें सरदार बरोबर घेऊन मोशावर उठले; हे सरदार लोकप्रतिनिधि असून अबूदार पुरुष होते; ३ ते मोशे व अहरोन यांजविरुद्ध उठून त्यांस म्हणाले, तुम्ही फारच आढळता मिरवितां. ४ मंडळींतील प्रत्येक

मनुष्य पवित्र आहे आणि परमेश्वर त्यांच्या ठायी आहे, तर तुम्ही परमेश्वराच्या मंडळीवर वचक्य कां चालवितां ? हें ऐकून मोशे उषा पडला, ५ तो कोरह व त्याचे साथीदार यांस म्हणाला, परमेश्वराचे कोण व पवित्र कोण हें परमेश्वर उद्यां सकाळी दाखवील व त्यांस आपल्यासमीप येऊं देईल; ज्यांस तो निवडील त्यांस तो आपल्यासमीप येऊं देईल. ६ तर आतां, हे कोरह, तूं आणि तुझे सर्व सोबती धुपाटणी घ्या; ७ आणि उद्यां त्यांत अग्नि ठेवून परमेश्वराला धूप दाखवा; मग परमेश्वर ज्यास निवडून घेईल तोच पवित्र ठरेल; लेव्याचे वंशजहो, तुम्हीच आढ्यता मिरविणारे आहां. ८ मग मोशे कोरहास म्हणाला, लेव्याचे वंशजहो, एका :

९ तुम्ही परमेश्वराच्या निवासमंडपाची सेवा करावी आणि मंडळीची सेवा करण्यासाठीं त्याजसमोर उभें राहावें म्हणून परमेश्वरानें तुम्हांस आपल्यासमीप येऊं दिलें; या कार्यासाठीं परमेश्वरानें तुम्हांस इस्राएल लोकांच्या मंडळींतून वेगळें केलें हें थोडें झालें काय ? १० तुला व तुझ्या सर्व लेवीय भाऊंबंदांस परमेश्वरानें आपल्यासमीप घेतलें असून याजकाचें पदाहि तुम्ही मिळवूं पाहतां काय ? ११ यासाठींच तूं आणि तुझ्या-बरोबरची सर्व मंडळी परमेश्वरावर उठली आहे; अहरोन तो काय की तुम्ही त्याजविरुद्ध कुरकुर करीत आहां ? १२ मोशानें अलीयाबाचे पुत्र दाथान व अबीराम यांस बोलावणें पाठविलें, पण त्यांनीं म्हटलें, आम्ही येत नाही; १३ तूं आम्हांस या रानांत मारून टाकण्यासाठीं दुधामधाचे प्रवाह वाहणाऱ्या देशांतून काढून आणिलें हें थोडें झालें म्हणून आमच्यावर आधिपत्य चालवितोस ? १४ शिवाय, दुधामधाचे प्रवाह वाहणाऱ्या देशांत तूं आम्हांस सुळीच आणिलें नाही अथवा शेते व द्राक्षमळे यांचें वतन आम्हांस दिलें नाही; या लोकांचे डोळे अंधळे करितोस काय ? आम्ही येत नाहीं. १५ तेव्हां मोशाचा कोप भडकला व तो परमेश्वरास म्हणाला, त्यांच्या अर्पणाकडे पाहूं देखील नको; मी त्यांतल्या कोणाचें एक गाढवहि घेतलें नाही, कोणाची कांहीएक हानि केली नाही. १६ मग मोशे कोरहास

म्हणाला, तूं उद्यां आपल्या सर्व मंडळींसह अहरोना-बरोबर परमेश्वरासमोर हजर हो; १७ तुम्ही सर्व आपआपलीं धुपाटणी घेऊन त्यांत धूप घाला; प्रत्येकानें आपलें धुपाटणें ह्याप्रमाणें दोनशें पन्नास धुपाटणी परमेश्वरासमोर आणावी; तूं आणि अहरोन यांनींहि आपआपलें धुपाटणें आणावें. १८ तेव्हां त्यांनीं आपआपलें धुपाटणें घेऊन त्यांत विस्तव ठेविला व त्यावर धूप घातला आणि मोशे व अहरोन यांजबरोबर ते दर्शनमंडपाच्या दाराशीं उभे राहिले. १९ कोरहानें त्यांच्याविरुद्ध असलेली सगळी मंडळी दर्शनमंडपाच्या दाराशीं जमविली, तेव्हां परमेश्वरानें तेज सर्व मंडळीस दिसलें.

२० परमेश्वरानें मोशे व अहरोन यांस सांगितलें, २१ तुम्ही या मंडळींतून निराळे व्हा म्हणजे एका क्षणांत मी त्यांस भस्म करितों. २२ तेव्हां ते उपडे पडून म्हणाले, हे देवा, सर्व जीवात्म्यांच्या देवा, एका मनुष्यानें पाप केलें म्हणून सर्व मंडळीवर क्षोभ करितोस काय ? २३ मग परमेश्वर मोशाला म्हणाला, २४ मंडळीस सांग की तुम्ही कोरह, दाथान व अबीराम यांच्या डेऱ्यांपासून दूर निघून जा. २५ तेव्हां मोशे उठून दाथान व अबीराम यांजकडे गेला आणि इस्राएल लोकांचे वडील त्याच्या पाठोपाठ गेले. २६ तो मंडळीस म्हणाला, तुम्ही या दुष्ट मनुष्यांच्या डेऱ्या-पासून दूर व्हा, त्यांच्या कोणत्याहि वस्तूला शिवूं देखील नका; शिवलां तर तुम्ही सर्व त्यांच्या पापांत सांपडून भस्म व्हाल. २७ मग ते कोरह, दाथान व अबीराम यांच्या डेऱ्यांभोवताळून निघून गेले; आणि दाथान व अबीराम बाहेर निघून आपल्या बायकांमुल्लांसह आपल्या डेऱ्यांच्या दारी उभे राहिले. २८ तेव्हां मोशे म्हणाला, मी ही सर्व कामें आपल्याच मनानें केलीं नाहीत; तर हीं करावयास परमेश्वरानें मला पाठविलें आहे हें यावरून तुम्हांस दिसून येईल; २९ इतर मनुष्यांच्या मृत्युप्रमाणें यांस मृत्यु प्राप्त झाला निःश्चर सर्व लोकांप्रमाणेंच यांचें पारिपत्य झालें तर परमेश्वरानें मला पाठविलें नाही असें समजा; ३० पण

परमेश्वरानें कांही अद्भुत गोष्ट घडविली आणि पृथ्वीनें आपलें तोंड उघडून यांस व यांच्या सर्वस्वास प्राप्तून टाकिलें आणि हे अधोलेकीं जीवत जाऊन पडले, तर असें ममजा कीं या लोकांनीं परमेश्वराला तुच्छ मानिलें आहे. ३१ हे त्याचें सगळे शब्द बोलून संपतात तोंच त्या लोकांच्या पायाखालची भूमि दुभंग झाली, ३२ आणि पृथ्वीनें तोंड पमळून ते, त्यांची कुडुबें, कोरहाचीं सगळीं माणसं व त्यांची सर्व मालमत्ता प्राप्तून टाकिली. ३३ ते व त्यांचीं सगळीं माणसं जिवंत अधोलेकीं जाऊन पडली आणि पृथ्वीनें त्यांस गडप केलें आणि मंडळींतून तीं नष्ट झाली. ३४ त्यांच्या ममावतीं अमलेले सर्व इत्थाल लोक त्यांचा आक्रोश ऐकून पळून गेले. पृथ्वी आम्हासाहि गिळून टाकावयाची असें ते म्हणाले. ३५ मग परमेश्वरामुन अग्नि निघाला. त्यानें ते धूप जाळणारे दोनशें पन्नास पुरुष भस्म केले.

३६ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, ३७ अहरोन याजकाचा पुत्र एलाजार यास मांग कीं धुपाटणी अग्नींतून काढ व तो अग्नि विस्वळून टाक, कारण तीं पवित्र आहेत; ३८ पाप करून आपल्या जिवांस मुकले त्यांची ती धुपाटणी घेऊन त्यांचे पत्रे टोकून वेदी मढीव, कारण त्यांनीं तीं परमेश्वराला ममपण केल्यामुळें पवित्र आहेत; इत्थाल लोकांस ही चिन्हासारखल होतील. ३९ जी पितळचीं धुपाटणी अग्नीनें भस्म झालेल्या त्या पुरुषांनीं अर्पिली होती तीं घेऊन एलाजार याजकानें त्यांचे पत्रे टोकले व वेदी मढविली; ४० याचा हेतु असा कीं अहरोन वंशाचा नव्हे अशा कोणी परक्यानें परमेश्वरामोर धूप जाळण्यास जाऊ नवे याचें स्मरण इत्थाल लोकांस राहावें; आणि परमेश्वरानें मोशाच्या द्वारे सांगितल्याप्रमाणें कोरहाची व त्याच्या मोकत्याची गति झाली तशी कोणाची होऊं नये.

४१ दुसरे दिवशीं इत्थाल लोकांचीं सर्व मंडळी मोशे आणि अहरोन याजकर उलटून त्यांस म्हणाली, तुम्हीं परमेश्वराच्या लोकांस मारून टाकिलें आहे.

४२ मंडळींनील लोक मोशे आणि अहरोन याजकर

जमा झाल्यावर दर्शनमंडपाकडे त्यांनीं दृष्टि केली ती त्यावर मेघानें छाया केली आहे आणि परमेश्वराचें तेज प्रगट झालें आहे असें त्यांस दिसून आलें. ४३ मग मोशे आणि अहरोन दर्शनमंडपासमोर गेले, ४४ तेव्हां परमेश्वरानें मोशास सांगितलें, ४५ तुम्ही ह्या मंडळींतून एकीकडे व्हा, म्हणजे एका क्षणांत मी त्यांस भस्म करितों; तेव्हां ते उपडे पडले. ४६ मग मोशानें अहरोनास सांगितलें, धुपाटणें घेऊन त्यांत वेदीवरला अग्नि घाल व त्यावर धूप ठेवून त्वरेनें तो मंडळीकडे नेऊन त्यांच्यासाठीं प्रायश्चित्त कर, कारण परमेश्वराचा कोप भडकला आहे व मरी मूक झाली आहे. ४७ मोशाच्या आज्ञेप्रमाणें अहरोन धुपाटणें घेऊन धावत मंडळीकडे गेला, आणि लोकांत मरी पसरत आहे हें पाहून त्यानें धूप घालून लोकांसाठीं प्रायश्चित्त केलें. ४८ मृत आणि जीवत यांच्यामध्ये तो उभा राहिला तेव्हां मरी शमली. ४९ कोरहाच्या प्रकरणांत जे मेले त्यांखेरीज मरीनें चौदा हजार सातशें लोक मेले. ५० तेव्हां मरी थांबली, आणि अहरोन दर्शनमंडपाच्या दाराशीं मोशाकडे परत गेला.

१ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, २ इत्थाल लोकांशीं बोल आणि त्यांच्या पूर्वजांच्या बराण्यांप्रमाणें त्यांच्या सर्व सरदारांपैकी प्रत्येकाची एक एक अशा बारा काढ्या घे आणि त्यांच्या त्यांच्या काठीवर त्या प्रत्येकाचें नांव लिही; ३ लेख्याच्या काठीवर अहरोनचें नांव लिही; कारण इत्थालांच्या पितृकुळांतील प्रत्येक सरदाराची एक एक काठी घ्यावयाची, ४ आणि दर्शनमंडपातील आज्ञापटासमोर जेथें मी तुम्हांस दर्शन देत असतां तेंथें त्या काढ्या ठेव. ५ ज्या पुरुषास मी पसंत करीन त्याच्या काठीस अंकुर फुटतील; इत्थाल लोक तुम्हांवरून कुरकुरत आहेत, तें त्यांचें कुरकुरणें मी बंद करीन. ६ मोशानें इत्थाल लोकांस ही गोष्ट सांगितली व त्यांच्या सर्व सरदारांनीं आपआपल्या पितृकुळाप्रमाणें प्रत्येकांमार्गे एक एक काठी अशा एकंदर बारा काढ्या दिल्या; या काढ्यांन

अहरोनाची काठी होती. ७ या काठ्या मोशांन आझापटाच्या तंबूत परमेश्वरापुढें ठेविल्या. ८ दुसरे दिवशीं सकाळीं मोशे आझापटाच्या तंबूत गेला आणि पाहतो तो लेवी घराण्यांनील अहरोनाच्या काठीस अंकुर फुटले असून ती फुलली आहे व तिला बदाम येऊन ते पिकले आहेत. ९ तेव्हां मोशांन त्या सर्व काठ्या परमेश्वरामोरून काढून इस्राएल लोकांकडे नेल्या; व त्यांनीं आपआपली काठी पाहून घेतली. १० मग परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें: अहरोनाची काठी आझापटासमोर परत ठेवून दे; ह्या बंडखोरांस ती चिन्ह म्हणून ठेवावी: अशांन ते मजविरुद्ध जी कुरकुर करीत आहेत ती तूं बंद करिशील, म्हणजे ते मरावयण्हे नाहीत. ११ मोशांन तसें केलें, परमेश्वरानें त्यास आज्ञा केली होती तसें त्यांन केलें.

१२ मग इस्राएल लोक मोशास म्हणूं लागले, पाहा, आमचा प्राण चालला आहे, आमचा नाश झाला आहे, आम्हां सर्वच नष्ट झालों आहों. १३ जो कोणी परमेश्वराच्या निवासमंडपाजवळ जातो त्यास मृत्यु प्राप्त होतो: आम्हां सर्वांचा आतां अंत होणार कीं काय !

१ परमेश्वरानें अहरोनास सांगितलें, पवित्र-
१८ स्थानासंबंधानें कांहीं अधर्म झाला तर त्याचा दोष तुजवर व तुझे पुत्र आणि पितृकुळ यांजवर; त्याप्रमाणेंच याजकपणासंबंधानें कांहीं अधर्म झाला तर त्याचा दोष तुजवर व तुझ्या पुत्रांवर. २ लेवीचें कुळ म्हणजे तुझ्या मूळपुराण्याच्या कुळांतले जे तुझे बांधव आहेत त्यांनीं तुजशीं सिद्धून तुझी सेवा करावी: म्हणून त्यांसहि आपल्यासमीप घेऊन ये: पण आझापटाच्या तंबूपुढें तूं व तुझे पुत्र यांनींच राहावें. ३ तुला जें कांहीं सोपलें आहे त्याचें व सगळ्या तंबूचें रक्षण त्यांनीं करावें, पण पवित्रस्थानाच्या पात्रांशीं व वेदीपात्रीं त्यांनीं येऊं नये, आले तर ते व तुम्हीहि मराल. ४ त्यांनीं तुजशीं सिद्धून दर्शनमंडपातील सर्व सेवेच्या वस्तूंची राखण करावी, पण परक्यांन तुम्हांजवळ येऊं नये. ५ पवित्रस्थान व वेदी यांची राखण तुम्हीच

करावी म्हणजे इस्राएल लोकांवर पुन्हा कोप व्हावयाचा नाही. ६ मींच स्वतः तुमच्या लेवी बांधवांन इस्राएल लोकांतून निवडून घेतलें आहे आणि दर्शनमंडपाची सेवा करावयासाठीं परमेश्वराम त बाहिलेले असून मी तुम्हांस ते दान म्हणून दिले आहेत: ७ पण वेदीच्या अथवा अंतरपटाच्या आंत जें कांहीं आहे त्याच्याप्रीत्यर्थ तूं आणि तुझे पुत्र यांनीं आपला याजकपणा संभाळावा: तुम्ही सेवा करावी, कारण मीं याजकपणा हा तुम्हांस सेवादान म्हणून दिला आहे; कोणां परका जवळ आला तर त्यास जिवें मारावें.

८ परमेश्वरानें अहरोनाला सांगितलें, पाहा: मला केलेल्या समर्पणांतून जो अंश काढून ठेवितात तो म्हणजे अर्थात् इस्राएल लोकांच्या पवित्र केलेल्या सर्व वस्तु तुला व तुझ्या वंशजांना वांट्या म्हणून दिल्या आहेत, तो तुमचा निरंतरचा हक्क होय. ९ ज्या परमपवित्र वस्तूंचा अर्धीत होम करावयाचा नाही त्यांतून तुझ्या ह्या इस्राएल लोकांच्या अर्पणांपैकीं सर्व अत्रापणें, सर्व पापापणें आणि सर्व दोषापणें जीं ते मला अर्पिताल तीं तुझ्या व तुझ्या पुत्रांप्रीत्यर्थ परमपवित्र होत. १० त्या वस्तु पवित्र समजून खाव्या: तुमच्यांतल्य प्रत्येक पुरुषानें त्या खाव्या: त्या तुला पवित्र होत. ११ त्याप्रमाणेंच पुढील वस्तुहि तुझ्याच: इस्राएल लोकांच्या अपणांतले जे समर्पिलेले व ओवाळून अर्पिलेले अंश ते सगळे तुला, तुझ्या पुत्रांला व तुझ्या कन्यांला निरंतरचा हक्क म्हणून देतो: तुझ्या घराण्यांतले जे कोणी शुचि असतील त्यांनीं ते खावे: १२ उत्तम निरें तेल, उत्तम नवा द्राक्षारस आणि गहूं यांचा जो प्रथम उपज लोक परमेश्वराम अर्पिताल तो मीं तुम्हांस दिला आहे. १३ ते आपल्या देशांतील हरतऱ्हेचा प्रथम उपज परमेश्वराप्रीत्यर्थ आणितल तो तुझा होय: तुझ्या घराण्यांत जे कोणी शुद्ध असतील त्यांनीं तो खावा. १४ इस्राएल लोकांनीं देवाला बाहिलेली प्रत्येक वस्तु तुम्हीच होय. १५ मातेच्या पोटी प्रथम जन्मलेले सर्व प्राणी, मग ते मनुष्य असोत कीं पशु असोत, परमे-

श्राराला अर्पावयाचे ते सर्व सुष्टे होत; पण प्रथम जन्मलेले मनुष्य आणि प्रथम जन्मलेले अशुद्ध पशु खंड घेऊन सोडून द्यावे. १६ ज्यांना खंड घेऊन सोडावयाचे ते एक महिन्याचे झाले म्हणजे त्यांच्याबद्दल ठरविलेले मोल पवित्रस्थानांतील शेकेलाच्या चलनाप्रमाणे पांच शेकेल म्हणजे बीस गेरा घेऊन त्यांना सोडून द्यावे; १७ पण गाईचा, मेंढीचा अथवा बकरीचा प्रथम वत्स सोडून देऊ नये, तो पवित्र आहे म्हणून त्याचें रक्त वेदीवर शिंपडावे आणि त्याच्या वपेचा परमेश्वराप्रीत्यर्थ सुवासिक हव्य म्हणून होम करावा. १८ त्याचें मांस तुजें होय; ओवाळणीचा ऊर व उजवा फरा जसा तुझा तसें हेंहि तुजेंच होय. १९ या प्रकारें पवित्र वस्तूंत जितका समर्पित अंश म्हणून इस्राएल लोक परमेश्वराला अर्पितील तितक्या सर्वांवर तुझा, तुझ्या पुत्रांचा व तुझ्या कन्यांचा निरंतरचा हक्क आहे असें मी नेमून देतो; हा तुजशी व तुझ्या वंशजांशी परमेश्वरानें मिठावा करार निरंतरचा केला आहे. २० परमेश्वरानें अहरोनास सांगितलें, इस्राएल लोकांच्या जमिनीचें काहीं वतन तुला मिळावयाचें नाहीं; इस्राएल लोकांत मीच तुझा वांटा व वतन आहे.

२१ दर्शनमंडपाची सेवा लेवीचे वंशज करितात तीबद्दल इस्राएल लोकांचे जे दशमांश येतात तेच वतन म्हणून त्यांस मी नेमून दिले आहेत. २२ इस्राएल लोकांनीं यापूर्वें दर्शनमंडपाजवळ येऊं नये, आले तर त्यांस पाप लागून ते मरतील. २३ तर लेव्यांनीं दर्शनमंडपाची सेवा करावी; लोकांच्या अधर्माचा दोष त्यांजवर; हा तुमचा पिढ्यान्पिढ्या निरंतरचा विधि होय; लेव्यांस इस्राएल लोकांत काहीं वतन नसावें. २४ कारण इस्राएल लोक जे दशमांश समर्पित अंश म्हणून परमेश्वराला अर्पितात, ते लेव्यांचे भाग म्हणून मी त्यांस नेमून दिले आहेत; म्हणूनच मी त्यांस सांगितलें आहे कीं इस्राएल लोकांमध्ये तुम्हांस वतन मिळावयाचें नाहीं

२५ परमेश्वर मोशाळा म्हणाला, २६ तूं लेव्यांस सांगे मीं इस्राएलांचे दशमांश तुमचें वतन म्हणून

तुम्हांस देतो, ते तुमच्या हातीं आले म्हणजे तुम्हीं त्या दशमांशाचा दशमांश परमेश्वरास समर्पित अंश म्हणून अर्पावा. २७ तुमचा समर्पित अंश खळ्यांतलें धान्य व रसकुंडांतला द्राक्षारस यांसारखा तुमच्या हिशोबी गणिला जाईल. २८ इस्राएल लोकांकडून जे सर्व दशमांश तुम्हांस मिळतील त्यांतून काहीं परमेश्वराला समर्पित अंश म्हणून अर्पावे; हें परमेश्वरास समर्पित अंश म्हणून केलेलें अर्पण अहरोन याजकास द्यावें. २९ जीं सर्व अर्पणें तुम्हांस मिळतील त्यांतून सगळ्या समर्पित अंश परमेश्वराला अर्पावा, हा पवित्र केलेल्या म्हणजे उत्तम भागांतून घ्यावा. ३० तूं लेव्यांस सांगे कीं जेव्हां तुम्ही हा उत्तम भाग समर्पित अंश म्हणून अर्पाव तेव्हां हें तुमचें करणें खळ्यांतील धान्य व रसकुंडांतील द्राक्षारस यांच्या अर्पणाप्रमाणें गणण्यांत येईल. ३१ हीं सर्व अर्पणें तुम्हीं व तुमच्या सगळ्या घराण्यांनीं कोणत्याहि स्थळीं खावीं, कारण दर्शनमंडपाची सेवा तुम्ही कराल तिचा हा मोबदला आहे. ३२ तुम्ही त्यांतील उत्तम भाग समर्पित अंश म्हणून अर्पण केला म्हणजे त्याच्यामुळे तुम्हांस पाप लागणार नाहीं; इस्राएलांच्या कोणत्याहि पवित्र वस्तु तुमच्या हातून अपवित्र होणार नाहींत व तुम्ही मरणार नाहीं.

१ परमेश्वरानें मोशे व अहरोन यांस सांगितलें, २ परमेश्वरानें दिलेल्या नियमशाखाचा विधि हा: इस्राएल लोकांस सांगे कीं जिला काहीं व्यंग किंवा दोष नाहीं आणि जिच्यावर अद्यापि जूं ठेविले नाहीं अशी एक पोखळ्या रंगाची कालवड मजकडे घेऊन या; ३ ती एलाजार याजकाकडे द्यावी; त्यानं तिला छावणीबाहेर घेऊन जावें व कोणीतरी त्याच्यासमोर तिला वधावें; ४ मग एलाजार याजकानं आपल्या बोटास तिचें थोडेंसें रक्त लावून तें सात वेळां दर्शनमंडपाच्या समोरच्या दिशेकडे शिंपडावें; ५ व त्याच्यासमोर त्या कालवडीचें कातडें, मांस, रक्त व शेण हीं कोणीतरी जाळून टाकावीं. ६ मग याजकानं

मंथसरुचें लकूड, एजोब व किरमिजी रंग हीं घेऊन कालवड जळत असेल त्या अर्मीत टाकावी. ७ मंतर याजकानें आपलीं वळें धुऊन पाण्यानें आपलें अंग धुवावें आणि छावणींत यावें; पण संध्याकाळपर्यंत त्यानें अशुचि राहावें. ८ त्याप्रमाणेंच ज्या मनुष्यानें ती कालवड जाळिली असेल त्यानेंही पाण्यानें आपलीं वळें व अंग धुवावें व संध्याकाळपर्यंत अशुचि राहावें. ९ मग निर्मळ असलेल्या एकाद्या मनुष्यानें त्या कालवडीची राख जमा करून छावणीच्या बाहेर स्वच्छ अशा एका ठिकाणीं ठेवावी; ही राख इस्त्राएल लोकांच्या उपयोगाकरितां अशौचक्षालनाचें प्राणी तयार करण्यासाठीं म्हणून ठेवावी; ही कालवड पापबलि होय. १० जो मनुष्य त्या कालवडीची राख जमा करील त्यानें आपलीं वळें धुऊन संध्याकाळपर्यंत अशुचि राहावें; इस्त्राएल लोक व त्यांच्यामध्ये राहणारे परदेशीय यांच्यासंबंधानें हा निरंतरचा विधि होय. ११ एकाद्या मनुष्याच्या प्रेताला कोणी शिवला तर त्यानें सात दिवस अशुचि राहावें; १२ असल्या मनुष्यानें तिसरे दिवशीं त्या पाण्यानें आपलें अशौचक्षालन करावें आणि सातवे दिवशीं शुद्ध व्हावें; तथापि तिसरे दिवशीं जर त्यानें आपलें अशौचक्षालन केलें नाहीं तर सातवे दिवशीं तो शुद्ध होणार नाहीं. १३ कोणी मृत मनुष्याच्या प्रेतास शिवल्यावर आपलें अशौचक्षालन केलें नाहीं तर तो परमेश्वराचा निवासमंडप भ्रष्ट करणारा होईल; असल्या मनुष्याचा इस्त्राएल लोकांतून उच्छेद व्हावा; अशौचक्षालनाचें प्राणी त्याजवर शिंपडलें नसल्यामुळें तो अशुचि होय; त्याच्या ठायीं अशौच अजून तसेंच राहतें. १४ कोणी मनुष्य डेऱ्यांत मरण पावला असतां त्याच्यासंबंधानें नियम हा: जो कोणी त्या डेऱ्यांत जाईल किंवा त्यांत राहत असेल त्यानें सात दिवस अशौच धरावें. १५ तशींच झांकण नसलेलीं उघडीं पात्रें तेथें असतील तीं सर्व अशुचि समजावीं. १६ उघड्या मैदानांत तरवारीनें वधलेल्या प्रेतास, मनुष्याच्या हाडांस अथवा कबरेस कोणी स्पर्श करील तर त्यानें सात दिवस अशौच धरावें. १७ अशुचि

झालेल्यासाठीं त्या जाळलेल्या पापबलीची कांहीं राख घेऊन पात्रांत घालावी व तीवर झऱ्याचें पाणी ओतावें; १८ आणि कोणी शुद्ध असलेल्या मनुष्यानें एजोबाची जुडी घेऊन पाण्यांत भिजवावी व तें पाणी त्यानें त्या डेऱ्यावर व त्या डेऱ्यांत असलेलीं सर्व पात्रें व मनुष्यें यांजवर शिंपडावें; तसेंच ज्यानें हाडास, वधलेल्यास, मृतास अगर कबरेस स्पर्श केला असेल त्याजवरहि तें शिंपडावें; १९ शुद्ध असलेल्या पुरुषानें अशुचि पुरुषावर तिसरे दिवशीं व सातवे दिवशीं तें शिंपडावें; सातवे दिवशीं त्याला शुद्ध करावें; त्यानें आपलीं वळें धुऊन आपलें अंग पाण्यानें धुवावें; तो संध्याकाळीं शुद्ध होईल. २० तरी कोणी अशुचि झाला असतां शुद्ध होणार नाहीं तर तो परमेश्वराचें पवित्रस्थान भ्रष्ट करणारा होय, म्हणून त्याचा मंडळींतून उच्छेद व्हावा; अशौचक्षालनाचें प्राणी त्याजवर शिंपडिलें नाहीं तर तो अशुचि होय. २१ त्याच्यासंबंधानें हा निरंतरचा नियम होय; अशौचक्षालनाचें प्राणी जो शिंपडील त्यानें आपलीं वळें धुवावीं, आणि जो त्या अशौचक्षालनाच्या पाण्यास स्पर्श करील त्यानें संध्याकाळपर्यंत अशुचि राहावें. २२ ज्या कत्राला तो अशुचि मनुष्य स्पर्श करील तें अशुचि होईल, व जो कोणी त्या वस्तूस स्पर्श करील त्यानें संध्याकाळपर्यंत अशुचि राहावें.

१ प्रथम मासीं इस्त्राएल लोकांची सर्व २० मंडळी सीन रानांत आली; त्यांनीं कादेश येथें मुकाम केला; त्या ठिकाणीं मियांम मरण पावली, व तिला तेथें मृत्माती दिली. २ तेथें मंडळीस पाणी न मिळाल्यामुळें ते मोशे व अहरोन यांजवरून जमा झाले. ३ ते मोशाशीं भांडून म्हणाले, परमेश्वरासमेर आमचे भाऊजंद मेले तेव्हांच आम्ही मेलों असतां तर बरें झालें असतें! ४ तुम्ही परमेश्वराची सर्व मंडळी येथें कां आणिली? आम्ही व आमच्या पत्नींनीं वा रानांत मरावें म्हणून? ५ मिसर देश सोडावयास लावून आम्हांस वा वाईट ठिकाणीं कां आणिलें? येथें

कांहीं भान्य, अंजीर, द्राक्षवेल अथवा डाळिंबें तर नाही-
नच. पण प्यावयाला पाण्यामुद्दां नाही. ६ तेव्हां मोशे
व अहरोन हे त्या मंडळींसमोरून जाऊन दर्शनमंडपाच्या
दागड्यां उपडे पडले, आणि परमेश्वराचें तेज त्यांच्या
शरीरां पडलें. ७ तेव्हां परमेश्वरानें मोगाला सांगितलें,
८ तू काठी घे आणि तू व तुझा भाऊ अहरोन मिळून
येथें मंडळी जमा करा व त्यांच्यादेखत तुम्ही त्या
खडकास आज्ञा करा म्हणजे त्यांतून पाणी निघेल:
आप्रमाणें त्यांच्यासाठी खडकांतून पाणी काढ व या
मंडळींस व त्यांच्या जनावरांस पाज. ९ परमेश्वरानें
आज्ञा दिल्याप्रमाणें मोगानें त्यांच्यासमोरून ती
काठी आणिली. १० मोशे व अहरोन यांनी त्या
मंडळींस खडकासमोर जमा केलें, आणि त्यांस
मोशे म्हणाला, अहो बंडखोरांनो, ऐका, तुम्हांसाठी
आम्ही या खडकांतून पाणी काढवें काय? ११ मग
मोगानें हात उचलून त्या खडकावर दोनदा काठी
मारिली, तेव्हां त्यांतून विपुल पाणी वाहूं लागलें,
आणि ती मंडळी व त्यांचीं जनावरें पाणी प्यालीं;
१२ तेव्हां परमेश्वरानें मोशे व अहरोन यांस म्हटलें,
तुम्ही मजवर विश्राम ठावला नाही आणि इस्राएल
लोकांसमध्य माझी पवित्रता प्रदर्शित केली नाही;
म्हणून या मंडळींस जो देश मी दिला आहे त्या देशीं
यांस न्यावयाचें तुमच्या हातून व्हावयाचें नाही. १३ त्या
सत्र्याचें नांव मरीबा (झगडा) पडलें, कारण
इस्राएल लोक परमेश्वराशीं त्या टिकाणीं झगडले, व
त्यांच्यामध्यें त्याचें पवित्र्य प्रगट झालें.

१४ नंतर मोगानें कादेशाहून अदोमाच्या राजाकडे
जामुदांच्या हातीं येणेंप्रमाणें मांगून पाठविलें: तुझा भाऊ
इस्राएल म्हणतो कीं आम्हांवर जे क्रोध ओढवले ते तुला
ठाऊकच आहेत: १५ म्हणजे आमचे पूर्वज मिसर
देशांत गेले होते तेथें आम्ही दीर्घकाळ राहिलों; आणि
मिसरी लोकांनीं आमच्या बडिलांस व आम्हांस दुःख
दिलें; १६ पण आम्ही परमेश्वराचा धावा केला तेव्हां
त्यांनं आमचें ऐकलें आणि दूत पाठवून आम्हांस
मिसर देशांतून बाहेर काढून आणिलें, व हल्लीं आम्ही

तुझ्या सीमेवरील कादेश नगरांत आहों: १७ तर
आम्हांस तुझ्या देशांतून जाऊं दे; आम्ही कोणाच्या
श्रेतांत किंवा द्राक्षमळ्यांत पाऊल टाकणार नाहीं
किंवा विहिरीचें पाणी पिणार नाहीं; आम्ही नीट राज-
मार्गांनं कूच करूं, तुझ्या देशांतून बाहेर पडेपर्यंत
उजवीडवीकडे वळणार नाहीं; १८ पण अदोम त्यास
म्हणाला, माझ्या देशांतून तुला जावयाचें नाहीं, गेलास
तर मी तरवार घेऊन तुझ्याशीं सामना करण्यास
निघेन. १९ इस्राएल लोकांनीं त्यास पुन्हा सांगून
पाठविलें, आम्ही राजमार्गांनंच जाऊं आणि आम्ही
अथवा आमचे पशु तुमचें पाणी प्यालों तर त्याचा दाम
मी देईन: मी मोठेंसें कांहीं मागत नाहीं, केवळ तुझ्या
देशांतून मला पायीं जाऊं दे. २० तेव्हां तो म्हणाला,
तुला मी जाऊं देणार नाहीं. मग अदोम मोठें सैन्य
घेऊन बाहुबलानें त्याजशीं सामना करण्यासाठीं बाहेर
पडला. २१ या प्रकारें इस्राएल लोकांस आपल्या
हद्दींतून जाऊं देत नाहीं असें अदोमानें म्हटलें: मग
इस्राएल लोक त्यांच्याकडून दुसरीकडे वळले.

२२ इस्राएलाची सर्व मंडळी कादेश येथून कूच
करून होर डोंगरापाशीं येऊन पोहोचली. २३ अदोम
देशाच्या सरहद्दीवर होर डोंगरांत परमेश्वरानें मोशे व
अहरोन यांस सांगितलें कीं २४ अहरोन आतां पितरांस
जाऊन मिळणार; कारण तुम्ही दोघांनीं मरीबाच्या
पाण्यापाशीं माझ्या आज्ञेचें उल्लंघन करून बंड केलें,
म्हणून जो देश मी इस्राएल लोकांस दिला आहे त्यांत
त्याचा प्रवेश होणार नाहीं. २५ ह्याकरितां अहरोन व
त्याचा पुत्र एलाजार यांस घेऊन होर डोंगरावर चलः
२६ आणि अहरोनाचा पोषाक उतरून त्याचा पुत्र
एलाजार यास घालः मग अहरोन तेथें मरून पितरांस
जाऊन मिळेल. २७ मोशानें परमेश्वराच्या आज्ञेप्रमाणें
केलें; सर्व मंडळींदेखत ते होर डोंगरावर चहून गेले.
२८ तेथें मोशानें अहरोनाचीं वर्षे उतरून त्याचा पुत्र
एलाजार यास घातलीं, आणि अहरोन तेथेंच पर्वत-
शिखरावर मृत्यु पावला; नंतर मोशे आणि एलाजार हे
पर्वतावरून खालीं उतरले. २९ सर्व मंडळींनं अहरोन

मृत्यु पावला हें पाहिलें तेव्हां इस्त्राएलाच्या घराण्यांन अहरोनासाठी तीस दिवस शोक केला.

२१ १ दक्षिण देशीं राहणारा अरादाचा कनानी राजा यानें एकलें की हेरांच्या वाटेनें इस्त्राएल लोक येत आहेत, तेव्हां त्यांन त्यांच्याशीं युद्ध करून कित्येकांस कैद केलें. २ तेव्हां इस्त्राएलानें परमेश्वरापाशीं असा नवस केला की जर तू खरोखर हे लोक माझ्या हातीं देशील तर मी त्यांचा व त्यांच्या नगरांचा निखालस्त नाश करीन. ३ इस्त्राएल लोकांचें हें म्हणणें ऐकून परमेश्वरानें कनानी लोकांस त्यांच्या हातीं दिलें आणि त्यांनीं त्यांचा व त्यांच्या नगरांचा पूर्णपणें नाश केला; म्हणून त्या स्थानाचें नांव हर्मा (नाशनियुक्त) असें पडलें.

४ मग होर डोंगराजवळून कूच करून अदोम देशाला वळसा घालून जावें म्हणून त्यांनीं तांबळ्या समुद्राचा मार्ग धरिला: त्या वाटेमुळें लोकांचें मन फार अवीर झालें. ५ ते परमेश्वराविरुद्ध व मोशाविरुद्ध बोलू लागले: ते म्हणाले, तुम्हीं आम्हांस मिसर देशांतून काढून या जंगलांत माराबयास कां आणिलें! येथें तर अन्न नाही व पाणीहि नाही, आणि या हलक्या अन्नाला आमचा जीव कंटाळला आहे. ६ तेव्हां परमेश्वरानें त्या लोकांत आयें साप पाठविलें: त्यांनीं दंश केल्यामुळें इस्त्राएलांतले बरेच लोक मेले. ७ तेव्हां लोक मोशाकडे येऊन म्हणाले, आम्हीं परमेश्वराविरुद्ध व तुझ्याविरुद्ध बोललों हें आम्हीं पाप केलें आहे: तर हे साप आम्हांपासून दूर करण्याविषयीं परमेश्वराची प्रार्थना कर. तेव्हां मोशानें लोकांसाठीं प्रार्थना केली. ८ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, आग्या सापाची एक प्रतिमा करून ध्वजस्तंभाला टांग, म्हणजे सर्पदंश झालेल्या कोणी माणसांन तिच्याकडे पाहिलें तर तो जगेल. ९ मग मोशानें पितळेचा एक साप करून ध्वजस्तंभावर टांगिला, तेव्हां सर्पदंश झालेल्या कोणीं त्या पितळेच्या सापाकडे पाहिलें म्हणजे तो जगे. १० नंतर इस्त्राएल लोकांनी कूच करून ओबोध येथें

तळ दिला. ११ ओबोधाहून कूच करून उग्वतीस मवाबासमोरील जंगलांत ईये-अबारीम येथें त्यांनीं तळ दिला. १२ तेथून कूच करून त्यांनीं जेरेद खोऱ्यांत तळ दिला. १३ तेथून निघून त्यांनीं जंगलांतून वाहणारी, अमोन्याच्या देशांतून निघालेली जी आर्पोन नदी तिच्या पैलतीरीं तळ दिला; ही आर्पोन नदी मवाबी व अमोरी यांच्या देशांमधून गेली असून मवाब देशाची सरहद्द आहे. १४ ह्यामुळें परमेश्वराचें संग्राम नांवाच्या ग्रंथांत येणेंप्रमाणें लिहिलें आहे:

सुफांतला वाहेब,
व आर्पोनेचे ओहोळ,

१५ आणि त्या खोऱ्याची उतरण आर येथील वस्तीपर्यंत, मवाबाच्या सरहद्दीपर्यंत जाते ती.

१६ तेथून कूच करून ते वैर (विहीर) येथें गेले: ज्या विहिरीविषयीं परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें होतें कीं लोकांस एकत्र कर म्हणजे मी त्यांम पाणी देईन तीच ही विहीर.

१७ त्या समयीं इस्त्राएलानें हें गीत गादलें:

हे विहिरी, उपटून ये: तुम्हीं स्तुतिस्तोत्र गा:

१८ सरदारानीं ही विहीर खणिली,

इस्त्राएलांतली अमिरांनीं आपल्या मोठ्यांनीं व काठ्यांनीं ही खणिली.

मग ते रानांतून मत्तनास गेले; १९ आणि मत्तनाहून नाहलीयेलास आणि नाहलीयेलाहून बामोथास गेले;

२० आणि बामोथाहून कूच करून मवाबाच्या मैदानांतील खोऱ्यापर्यंत आणि रानासमोरील पिसगान्या माथ्यावर ते जाऊन पोहंचले.

२१ मग इस्त्राएलानें अमोन्यांचा राजा सीहोन यास जाखुदांच्या हातीं सांगून पाठविलें की २२ आम्हांस तुझ्या देशांतून जाऊं दे, आम्हीं वाजूला वळून कोणत्याहि शेतांत किंवा द्राक्षमळ्यांत पाऊल टाकणार नाही किंवा विहिरीचें पाणी पिणार नाही, आणि तुझ्या देशांतून बाहेर निघेपर्यंत आम्हीं केवळ राजमार्ग धरूं; २३ पण सीहोनानें इस्त्राएलास आपल्या देशांतून जाऊं दिलें नाही; आपलें सर्व सैन्य जमा

करून इस्त्राएलाशी सामना करण्यासाठी बाहेर निघून तो रानांत आला; त्यानें याहस येथें येऊन त्याजशीं लढाई केली. २४ तेव्हां इस्त्राएलानीं त्याजवर तरवार चालविली, आणि आर्णोनिपासून अम्मोन्यांची सरहद्द यज्बोक नदी येथवर त्यांचा देश काबीज केला; परंतु अम्मोन्यांची सरहद्द मजबूत होती. २५ याप्रमाणें इस्त्राएलानीं अमोन्यांचीं सर्व शहरें घेतलीं व ते हेशबोनांत व आसपासच्या नगरांत वस्ती करून राहिले. २६ हेशबोन हें अमोन्यांचा राजा सीहोन याचें नगर होतें; त्यानें मवाबाच्या पूर्वेच्या राजाशीं लढाई करून आर्णोनेपर्यंतचा त्याचा सर्व देश त्याच्या हातून हिसकावून घेतला होता. २७ यावरून शाहीर गातात कीं :

हेशबोनास या;

सीहोनाचें नगर बसवा, त्याची स्थापना करा;

२८ कारण हेशबोनांतून अग्नि निघाला आहे,
सीहोनाच्या नगरातून ज्वाल निघाली आहे :

तिनें मवाबाचें धार, आणि आर्णोनेच्या गढ्यांचे
स्वामी मरून टाकिले आहेत.

२९ हे मवाबा ! तूं हायहाय करणार;

कमोशाचे प्रजे, तूं नष्ट झालीस;

त्यानें आपले पळपुट्ये पुत्र-आणि आपल्या कन्या
अमोन्यांचा राजा सीहोन याच्या बंदीत पडूं
दिल्या आहेत.

३० आम्हीं त्यांस वाण मारिले आहेत;

दीबोनापर्यंत हेशबोनाचा नाश झाला आहे,

आणि नोफापर्यंत, मेदबापर्यंत सर्व देश आम्हीं
उजाब केला आहे.

३१ याप्रमाणें इस्त्राएल लोक अमोन्यांच्या देशीं वस्ती करून राहिले. ३२ मग मोशानें याजेर नगराचा भेद काढण्यासाठीं हेर पाठविले; इस्त्राएलानीं त्याच्या आसपासचे गांव हस्तगत करून तेथल्या अमोन्यांस देशाबाहेर हाकून लाविले. ३३ नंतर तेथून वळून ते बाशानाच्या वाटेनें जाऊ लागले, तेव्हां बाशानाचा राजा ओग यानें त्यांशीं सामना केला, तो आपले सर्व

लोक घेऊन एद्रई येथें युद्धस उभा राहिला. ३४ तेव्हां परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें, त्यास भिऊं नको, मीं त्याचे सर्व लोक व त्याचा देश तुझ्या हातीं दिला आहे; हेशबोनांत राहणारा अमोन्यांचा राजा सीहोन यांचें जसें तूं केले तसें ह्याचेंहि कर. ३५ त्यांनीं त्यास, त्याच्या पुत्रांस व सर्व प्रजेस असा मार दिला कीं, त्याचें कोणीच उरलें नाहीं आणि त्यांनीं त्याचा देश

काबीज केला. १ मग इस्त्राएल लोकांनीं कूच करून यरीहोजवळ यादनेच्या पूर्वेकडे मवाबाच्या मैदानांत डेरे दिले.

२ इस्त्राएलानीं अमोन्यांचें काय केलें तें सिप्पोराचा पुत्र बालक यानें पाहिलें होतें. ३ इस्त्राएल लोक बहुत आहेत, हें पाहून मवाब घाबरला; त्यांच्यामुळे तो फार हवालदिल झाला. ४ तेव्हां मियानी लोकांच्या वडील जनांस मवाबी म्हणाले, बैल जसा शेतांतील गवत फस्त करितो तसा हा दळभार आम्हांस चोहोंकडून फस्त करून टाकील. त्या वेळीं सिप्पोराचा पुत्र बालक हा मवाबाचा राजा होता. ५ त्यानें बौराचा पुत्र बलाम जो आपल्या भाऊंबदांच्या प्रदेशांतील फरात नदीतीरच्या पथोर नगरांत राहत होता त्यास बोलावण्यास दूत पाठवून कळविलें कीं पाहा, मिसराहून लोकांचा समुदाय आला आहे, त्यांनीं भूलत झाकून टाकिलें आहे आणि माझ्यासमोर मुकाम केला आहे; ६ म्हणून तूं ये आणि या लोकांस शाप दे; कारण हे मजदून फार प्रबळ आहेत; असें तूं केले तर कदाचित् मी प्रबळ होऊन त्यांजवर मारा करून त्यांस देशांतून घालवून देण्यास समर्थ होईन; मला ठाऊक आहे कीं ज्यास तूं आशीर्वाद देतोस तो आशीर्वादयुक्त होतो व ज्यास तूं शाप देतोस तो शापप्रस्त होतो. ७ मग मवाबाचे वडील जन व मियानाचे वडील जन प्रश्न पाहण्याबद्दल देणगी हातीं घेऊन निघाले; त्यांनीं बलामाकडे जाऊन त्यास बालकाचा निरोप सांगितला. ८ तेव्हां तो त्यांस म्हणाला, आज रात्रीं येथें वस्तीस राहा; परमेश्वर मला सांगेल त्याप्रमाणें मी तुम्हांस उत्तर देईन;

तेव्हा मवावी सरदार बलामाच्या घरी उतरले. ९ नंतर देव बलामाकडे येऊन त्यास म्हणाला, तुझ्या येथे आलेले हे पुरुष कोण आहेत ? १० बलामाने देवास उत्तर दिले, मवाबाचा राजा, सिप्पोराचा पुत्र बालाक याने मला सांगून पाठविले आहे की, ११ पाहा, मिसराहून लोकसमुदाय आला आहे, त्याने भूतल झाकून टाकिले आहे, तर आतां तू येऊन माझ्यासाठी त्यांस शाप दे; तसें तू केले तर त्यांची लहून त्यांस मला कदाचित् हाकून देतां येईल. १२ देव बलामास म्हणाला, तू यांच्याबरोबर जाऊं नको; त्या लोकांस शाप देऊं नको; कारण ते आशीर्वादित लोक आहेत. १३ बलामाने सकाळीं उठून बालाकाच्या सरदारांस सांगितले, आपल्या देशी परत जा; कारण परमेश्वर मला तुम्हांबरोबर येऊं देत नाही. १४ तेव्हां ते मवावी सरदार मार्गस्थ होऊन बालाकाकडे जाऊन म्हणाले की बलाम आम्हांबरोबर येण्यास कबूल होत नाही. १५ यानंतर बालाकाने पुनः पहिल्याहून अधिक प्रतिष्ठित व संख्येनें अधिक सरदार पाठविले. १६ ते बलामाकडे जाऊन म्हणाले, सिप्पोराचा पुत्र बालाक असें म्हणतो की मजकडे येण्यास कांहीं अनमान करूं नको; १७ मी खात्रीनें तुझे फार गौरव करीन, तूं मला सांगशील तें मी करीन; तर तूं येऊन माझ्यासाठी या लोकांस शाप दे. १८ बलामाने बालाकाच्या सेवकांस म्हटले, बालाकाने घर मरून सोनेंरुपें मला दिलें तरी परमेश्वर माझा देव याच्या सांगण्याबाहेर अधिकउपें मला कांहींएक करितां येत नाही. १९ तर आज रात्री तुम्ही येथें राहा म्हणजे परमेश्वर मला आणखी कांहीं सांगतो की काय तें मी पाहीन. २० रात्री देव बलामाकडे येऊन त्याला म्हणाला, हे पुरुष तुला बोलावण्यास आले असतील तर उठून त्यांच्याबरोबर जा; मात्र मी तुला सांगेन तेवढें कर. २१ बलाम सकाळीं उठला आणि आपल्या गाढवीवर खोगीर घालून त्या मवावी सरदारांबरोबर गेला. २२ तो गेल्यामुळे देवाचा क्रोध मढकळ आणि त्याचा विरोध करण्यासाठीं परमेश्वराचा

दूत मार्गामध्ये आडवा आला. तो गाढवीवर बसला होता आणि त्याजबरोबर त्याचे दोन सेवक होते. २३ परमेश्वराचा दूत उपसलेली तरवार हातीं घेऊन मार्गांत उभा आहे हें त्या गाढवीनें पाहिलें, तेव्हां ती रस्ता सोडून एका शेतांत शिरली म्हणून तिला पुनः रस्त्यावर आणण्याकरितां बलामानें मारिलें. २४ मग द्राक्षमळ्याच्या दोहों बाजूस आबाराच्या भिंती असलेल्या एका बळांत परमेश्वराचा दूत उभा राहिला. २५ परमेश्वराच्या दूतास पाहून ती भिंतीला अक्षी लागली कीं बलामाचा पाय भिंतीशीं चेंगरला, तेव्हां त्यानें तिला पुनः मारिलें. २६ मग परमेश्वराचा दूत आणखी पुढें गेला आणि जेथें उजवीडावीकडे बळावयास मुळीं जागा नव्हती अशा संकुचित ठिकाणीं उभा राहिला. २७ तेथें परमेश्वराच्या दूतास पाहून ती गाढवी बलामासकट खाली बसली म्हणून बलामानें रागास चहून आपल्या काठीनें तिला झोडिलें. २८ तेव्हां परमेश्वरानें त्या गाढवीला बाचा दिली व ती बलामास म्हणू लागली, तूं तीनदा मला मारिलें, मीं तुझे काय केले ? २९ बलाम गाढवीस म्हणाला, तूं माझी चेष्टा केली, माझ्या हातीं तरवार असती तर तुला आतांच छादन टाकिलें असतें. ३० गाढवी बलामास म्हणाली, तूं जन्मापासून जिच्यावर बसलास तीच मी तुझी गाढवी आहे ना ? तुजशीं मी कधीं अशी वागले काय ? तो म्हणाला, नाही. ३१ तेव्हां परमेश्वरानें बलामाचे डोळे उघडिले; आणि परमेश्वराचा दूत उपसलेली तरवार हातीं घेऊन मार्गांत आडवा आला आहे हें पाहून त्यानें आपले मस्तक लवचून नमन केले. ३२ परमेश्वराचा दूत त्यास म्हणाला, तूं तीन वेळां आपल्या गाढवीस कां मारिलें ? पाहा, मी तुला आडवा आलों आहे, कारण तुझा मार्ग मला विपरीत दिसतो; ३३ मला पाहून ती गाढवी माझ्यासमक्ष तीनदा बाजूस हटली; ती बाजूस झाली नसती तर खात्रीनें मी तुला मारून टाकिलें असतें व तिला जीवंत ठेविलें असतें. ३४ बलाम परमेश्वराच्या दूतास म्हणाला, मी पाप केले आहे; तूं मला अडवावयास

माझ्या मार्गात उभा आहेस हे मला ठाऊक नव्हते; तुला हे ब्राईट दिसत असेल तर मी आपला परत जातो. २५ परमेश्वराच्या वृत्तानें बलामास संगितलें, या मनुष्यांबरोबर जा, पण जें मी तुला सांगेन त्याप्रमाणेंच कर. मग बलाम बालाकाच्या सरदारांबरोबर गेला. २६ बलाम आला हें ऐकून बालाक त्याचें स्वागत करण्यासाठीं आणोन नदीतीरीं देशाच्या सीमेवर असलेल्या एका नगराकडे सामोरा गेला. ३७ बालाक बलामास म्हणाला, मी तुला मोठ्या निकडीचें बोलावणें पाठविलें होतें ना ! मजकडे कां आला. नाहीस, तुजें गौरव करण्याची मला ताकद नाही काय ? ३८ बलाम बलामास म्हणाला, पाहा, मी तुजकडे आलों आहे; पण मला स्वतः कांहीं बोलण्याची ताकद आहे काय ? देव जें वचन माझ्या तोंडी घालील तेंच मी बोलन. ३९ मग बलाम बालाकांबरोबर गेला व ते कियार्थ-हुसोथ येथें आले. ४० तेथें बालाकानें गुरामेंढरांचे बलि अर्पिले आणि बलाम व त्याच्याबरोबर जे सरदार होते त्यांकडे वाट पाठविले. ४१ सकाळीं बालाक बलामास बालाच्या उंच स्थानीं घेऊन गेला: तेथून त्यानं इस्त्राएल लोकांचा सर्व विस्तर पाहिला. १ मग बलाम बालाकाम म्हणाला,

२३ माझ्यासाठीं येथें सात वेद्या बांध आणि मजसाठीं सात गोऱ्हे व सात मेंढे तयार ठेव. २ बलामाच्या सांगण्याप्रमाणें बालाकानें केलें: आणि बालाक व बलाम यांनीं प्रत्येक वेदीवर एक एक गोऱ्हा व एक एक मेंढा अर्पिला. ३ तेव्हां बलाम बालाकास म्हणाला, तूं आपल्या होमबलीपारीं थांब, मी जरा जातो: कदाचित् परमेश्वर मला दर्शन देईल; जें कांहीं तो मलां कळवील तें मी तुला सांगेन. असें म्हणून तो एका उचक्या टेकडीवर गेला. ४ देवानें बलामास दर्शन दिलें तेव्हां बलाम न्याला म्हणाला, मी सात वेद्या तयार केल्या आहेत आणि प्रत्येक वेदीवर एक एक गोऱ्हा व एक एक मेंढा अर्पिला आहे. ५ तेव्हां परमेश्वरानें बलामाच्या तोंडी वचन घालून त्यास म्हटलें, बालाकाकडे परत जाऊन याप्रमाणें त्याशीं बोल. ६ तो त्याजकडे परत

गेला तेव्हां बालाक सर्व मवाबी सरदारांसह होमबलीपारीं उभा होता. ७ बलाम कवनरूपानें बोलला:

बालाकानें मला अरामाहून, मवाबाच्या राजानें मला पूर्वेकडील डोंगरवटीहून बोलावून आणिलें आहे:

ये, मजप्रीत्यर्थ याकोबास शाप दे, येऊन इस्त्राएलास धाक घाल.

८ ज्यास ईश्वरानें शाप दिला नाही त्यास मी शाप कसा देऊं !

परमेश्वरानें ज्यास धाक घानला नाही त्यास मी धाक कसा घालूं !

९ खडकांच्या माण्यावरून ते माझ्या दृष्टीस पडत आहेत,

टेकळ्यांवरून मी त्यांस पाहत आहे:

पाहा, हे राष्ट्र अलग वसणारें आहे, अन्य राष्ट्रांमध्ये तें मोजावयाचें नाही:

१० याकोबाचे रजःक्षण कोण मोतील !

इस्त्राएलाच्या चांथ्या भागाची तरी गणती कोण करील !

धार्मिकाप्रमाणें मला मृत्यु प्राप्त होवो:

माझा अंत त्याच्यामारखा होवो !

११ यावर बालाक बलामास म्हणाला, तूं मजशीं असें हें काय वर्तन केलें ! माझ्या शत्रूस शाप द्यावा म्हणून मी तुला येथें आणिलें आणि तूं तर त्यांस आशीर्वाद दिला. १२ त्यानें म्हटलें, परमेश्वर जें कांहीं माझ्या मुखांत घालील तेंच मी जपून बोललें पाहिजे ना ! १३ बालाक न्यास म्हणाला, चल, मजबरोबर दुसऱ्या स्थळीं ये: तेथून ते तुझ्या दृष्टीस पडतील, पण ते सर्व तुला दिसावयाचे नाहीत, केवळ अगदीं कडेकडेचे दिसतील: माझ्यासाठीं तेथून त्यांस शाप दे. १४ तो त्यास पिसगाच्या माऱ्यावर मोफिमाचा माळ आहे तेंच घेऊन गेला: तेथें त्यानें सात वेद्या बांधिल्या व प्रत्येक वेदीवर एक एक गोऱ्हा व एक एक मेंढा अर्पिला.

१५ मग बलाम बालाकास म्हणाला, तूं तेथें आपल्या

होमबलीपार्शी थांब, मी जरा पलीकडे परमेश्वरांचें दर्शन घेऊन येतो. १६ परमेश्वरांनां बलामास दर्शन दिलें आणि म्हटलें, बालाकाकडे परत जाऊन त्यास असें बोल, १७ तो त्याजकडे परत गेला तेव्हां बालाक मवाबी सरदारांसह होमबलीपार्शी उभा होता आणि बालाकांनां त्यास विचारिलें, परमेश्वर काय बोलला ? १८ तेव्हां त्यानें आपलें कवन आरंभिलें :

बालाका, उठ, कान दे;

सिप्पोरपुत्रा, माझे ऐकून घे :

१९ देव कांहीं मनुष्य नाही कीं त्यानें लबाडी करावी; तां कांहीं मानवजात नाही कीं त्यानें अनुताप करावा;

तो बोलला तसें तो कराबियाचा नाही काय !

भाक देऊन ती तो पुरी कराबियाचा नाही काय !

२० पाहा, आशीर्वाद देण्याची मला आज्ञा झाली आहे;

त्यानें आशीर्वादच दिला आहे,

तो मला उलटतां येत नाही.

२१ त्यानें याकोबांत कांहीं अधर्म पाहिला नाही, इस्राएलांत कांहीं अन्याय पाहिला नाही;

त्याचा देव परमेश्वर त्याजबरोबर आहे, राजाचा जयघोष न्याय्यामध्ये होत आहे.

२२ व्रतानें त्यांम स्रगर देशांतून बाहेर आणिलें; गव्याचें बळ त्याचें ठायीं आहे.

२३ याकोबावर कांहीं मंत्रतंत्र मुळीच बालाबयाचें नाहीत:

इस्राएलावर कांहीं चेटक बालाबयाचें नाही.

योग्य समयी याकोब व इस्राएल यांचिपयी असें म्हणतील,

देवानें काय हें अजब केलें !

२४ पाहा, हें राष्ट्र तिहिणीसारकें उठत आहे,

सिंहप्रमाणें तें उभें राहण आहे;

बिकार भक्षण करीपर्यंत,

बधलेल्यांचें दशिर प्राशन करीपर्यंत

तो बसाबयाचा नाही.

२५ बालाक बलामास म्हणाला, तूं त्यांस शापहि देऊं नको आणि आशीर्वादहि देऊं नको. २६ तरां बलाम बालाकास म्हणाला, परमेश्वर सांगेल त्याप्रमाणेंच मला केलें पाहिजे असें मीं तुला सांगितलें नव्हतें काय ? २७ मग बालाक बलामास म्हणाला, आतां चल, मीं तुला दुसऱ्या टिकाणीं नेतो तेंथून तूं माझ्याकरितां त्यांस शाप द्यावे असें कदाचित् देवाच्या इच्छेस येईल. २८ तेव्हां बालाकांनां बलामास रानासमोरील पौर डोंगराच्या माथ्यावर नेलें. २९ आणि बलाम बालाकास म्हणाला, येथें मजसाठीं सात वेद्या बांध आणि सात गोऱ्हे व सात मेंढऱ्या नयार ठेव. ३० बालाकांनां बलामाच्या म्हणण्याप्रमाणें केलें; त्यानें प्रत्येक वेदीवर एक एक गोऱ्हा व एक एक

मेंढा अर्पिला. १ इस्राएलास आशीर्वाद

२४

देण्याचा परमेश्वराचा मानस आहे असें बलामानें पाहिलें तेव्हां तां पूर्वाप्रमाणें गकून पाहावयास गेला नाही, तर त्यानें आपलें तोंड रानाकडे केलें. २ बलामानें आपलें डोंडें बग करून पाहिलें; तां इस्राएल लोक आपल्या वंशांप्रमाणें वस्ती करून आहेत असें त्याच्या दृष्टीस पडलें; आणि परमेश्वराचा आत्मा त्याजवर उतरला. ३ त्यानें आपलें कवन आरंभिलें तें हें :

बौराचा पुत्र बलाम बोलत आहे,

तो डोंडें विटून धोलत आहे:

४ जो देवाचीं वचनें श्रवण करितो.

जो डोंडें उघडून सर्वसमथांचें उडान पावतो

आणि दंडवत घालितो,

त्याची ही बाणी आहे :

५ हे याकोबा, तुझे डेरे,

हे इस्राएला, तुसीं निवासस्थानें किती रमणीय आहेत !

६ न्योन्यांप्रमाणें, नर्तनांतीच्या बाणांप्रमाणें,

त्यांचा विस्तार आहे :

परमेश्वरानें लाबिलेल्या अणक वृक्षांप्रमाणें,

पाण्याजवळच्या गोधसंभ्रमाणें ती आहेत.

- ७ त्याच्या मोटांतून पाणी वाहील,
त्याच्या बीजाला बहुत जलाचा लाभ घडेल;
त्याचा राजा अगामाहून महान होईल
व त्याच्या राज्याचा उत्कर्ष होईल.
- ८ देवानें त्यास मिसरांतून बाहेर आणिलें आहे;
त्याचें बळ गव्याच्या बळासारखें आहे;
बिरोध करणाऱ्या राष्ट्रांस तो प्राप्तून टाकील,
त्यांची हाडे मोडून त्यांचा भुग करील,
आपल्या बाणांनी त्यांस विधील.
- ९ तो सिंहाप्रमाणें, सिंहिणीप्रमाणें बसला आहे,
त्याने दबा धरिला आहे,
त्याला कोण छेडील ?
जो कोणी तुझें अभीष्ट चिंतील त्याचें अभीष्ट
होईल;
तुला शाप देईल तो शापप्रस्त होईल.
- १० तेव्हां बलामावर बालाकाचा क्रोध भडकला; तो
हातावर हात आपटून बलामास म्हणाला, माझ्या
शत्रूस शाप द्यावा म्हणून मी तुला बोलावून आणिलें
आणि तूं तर असा तीन वेळां त्यांस आशीर्वादच दिला;
११ तर तूं येथून निघून स्वस्थानी पळून जा; तुझे
फार गौरव करीन असें मी म्हटलें होतें, पण आतां
परमेश्वर तुझ्या गौरवाला आडवा आला आहे.
- १२ बलाम बालाकास म्हणाला, जे दूत तूं मजकडे
पाठविले होते त्यांस मी असें सांगितलें नव्हतें काय कीं
१३ बालाकानें आपलें घर भरून सोनेसुवें मला दिलें
तरी परमेश्वराच्या सांगण्याबाहेर आपल्याच मनानें
मला बरेवाईट कांहीं करितां येणार नाही ? परमेश्वर
सांगेल तेंच मी बोलिन. १४ आतां पाहा, मी
आपल्या लोकांकडे जात आहे, तरी अखेरीस हे
लेक तुझ्या प्रजेचें कायकाय करणार तें तुला सांगून
ठेवितों. १५ मग त्यानें आपलें कवन पुढें चालविलें,
तो म्हणाला :
- बौराचा पुत्र बलाम बोलत आहे,
तो डोळे मिटून बोलत आहे;
१६ जो देवाचीं वचनें श्रवण करितो,

- जो परात्पराचें ज्ञान जाणतो,
जो डोळे उघडून सर्वसमयाचें दर्शन पावतो
आणि दंडवत घालतो,
त्याची ही वाणी आहे :
- १७ मी त्यास पाहतों पण तो अजून दिसत नाही;
त्यास न्याहाळितों पण तो जवळ नाही:
याकोबांतून एक तारा उदय पावेल,
आणि इस्राएलांतून एक राजदंड निघेल,
एका टोकापासून दुसऱ्या टोकापर्यंत तो
मवाबाचा चुराडा करील,
सर्वे दंगेखोरांस चीत करील.
- १८ त्याचे शत्रु अदोम व सेईर हे त्याच्या
ताब्यात येतील
तोवर इस्राएल आपला प्रभाव दाखवील.
- १९ याकोबांतून एक नियंता निघेल,
तो नगरांतील अवशिष्ट जनांचा विध्वंस करील.
- २० मग त्यानें अमालेकास अनुलक्षून आपलें कवन
म्हटलें,
अमालेक राष्ट्रांमध्ये श्रेष्ठ होता;
पण अंती त्याचाहि लय होईल.
- २१ मग केनी लोकांस अनुलक्षून त्यानें आपलें कवन
पुढें चालविलें:
तुझें वसतिस्थान तर मजबूत आहे,
तुझें घरटें खडकांत आहे.
- २२ तरी कडून उजाड होईल,
व अंती अशूर तुला वंदिवान करून नेईल.
- २३ तो आपलें कवन आणखी पुढें चालवून म्हणाला :
हाय ! हाय ! देव हें घडवून आणील तेव्हां
कोणाचा बचाव होईल ?
- २४ तरी किती यांच्या किनाऱ्याहून जहाजे येतील
तीं अशूरास व एबेरास त्रस्त करतील;
अंती त्यांचाहि नाश होईल.
- २५ मग बलाम उठून स्वस्थानी परत गेला आणि
बालाकहि मागेंच झाला.

१ अथवा: केनी

२५ १ इक्ष्वाएल लोक शिट्टिमांत राहत असता ते मवाची कन्याशीं व्यभिचार करूं लागले; २ त्या स्त्रिया त्यांस आपल्या देवांच्या यज्ञांस बोलवूं लागल्या; तेथें ते भोजन करून त्यांच्या देवांस नमन करूं लागले. ३ ह्या प्रकारें इक्ष्वाएल लोक बाल-पौराच्या भजनीं लागले; म्हणून परमेश्वराचा कोप त्यांजवर भडकला, ४ आणि परमेश्वरानें मोशाला म्हटलें, लोकांचे सर्व सरदार पकडून मजकरितां उन्हांत फासावर चढीव म्हणजे माझा भडकलेला कोप इक्ष्वाएलांवरून टकेल. ५ तेव्हां मोशानें इक्ष्वाएलांच्या न्यायाधीशांस सांगितलें, तुमच्या ताब्यांतले जे लोक बाल-पौराच्या भजनीं लागले आहेत त्या एकुणएकाचा वध करा. ६ तेव्हां, पाहा, मोशासमोर व दर्शनमंडपाच्या दाराशीं इक्ष्वाएलांची सर्व मंडळी रडत असतां त्यांसमोर एका इक्ष्वाएली पुरुषानें एका मिथानी स्त्रीस आपल्या भाऊबंदांकडे आणिलें. ७ हें पाहून अहरोन याजकाचा नातू, एलाजाराचा पुत्र फिनहास यानें मंडळींतून उठून हातीं बरची घेतली; ८ आणि तो इक्ष्वाएल पुरुष डेऱ्यांत गेल्यावर तोहि त्याच्या पादोपठां गेला, आणि तो पुरुष व ती स्त्री या उभयतांच्या पोटांत त्यानें बरची भोसकिली. त्या योगें इक्ष्वाएलांत मरी पसरली होती ती थांबली. ९ मरीनें चौबीस हजार मनुष्ये मृत्यु पावलीं.

१० मग परमेश्वरानें मोशाला म्हटलें, ११ इक्ष्वाएल लोकांपकीं अहरोन याजकाचा नातू एलाजाराचा पुत्र फिनहास ह्यानें माझ्या ईश्यांनें ईश्यांयुक्त होऊन इक्ष्वाएल लोकांवरला माझा संताप दूर केला म्हणून मीं आपल्या ईश्यांनें त्यांचा संहार केला नाही. १२ यास्तव त्याला असें सांग कीं मीं त्याजशीं माझा शांतीचा करार करितां; १३ त्याच्याकरितां व त्याच्या मागून त्याच्या संततीकरितां हा निरंतरच्या याजकत्वाचा करार होय; कारण आपल्या देवाविषयीं त्याला ईश्यां प्राप्त होऊन त्यानें इक्ष्वाएल लोकांसाठीं प्रायश्चित्त केलें. १४ मिथानी स्त्रीबरोबर ज्या इक्ष्वाएली पुरुषास ठार मारिलें त्याचें नांव जिथ्री; हा साल्वाचा पुत्र असून शिमोनी वंशांतला

आपल्या पितृकुळ्याचा सरदार होता. १५ जी मिथानी स्त्री जिचें मारिली तिचें नांव कजबी; ही सुराची कन्या होती आणि हा सुर एका मिथानी पितृ-कुळ्याचा प्रमुख होता.

१६ मग परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें, १७ मिथान्यांचा पिच्छा पुरवून त्यांजवर मारा कर; १८ कारण पौराच्या व कजबीच्या बाबतीत तुम्हांला मुरळ घालून ते त्रस्त करित आहेत; कजबी ही एका मिथानी सरदाराची कन्या असून मिथान्यांची जातबहीण होती; पौरामुळें मरी उद्भवली त्या दिवशीं तिला जिचें मारिलें होतें.

२६ १ मरी येऊन गेल्यावर परमेश्वरानें मोशाला आणि अहरोन याजकाचा पुत्र एलाजार याला सांगितलें, २ इक्ष्वाएलांच्या मंडळींत जेवढे वीस वर्षांचे व त्यांहून अधिक वयाचे असून युद्धास लायक असतील, त्यांच्या पितृकुळ्यांप्रमाणें त्या सर्वांची गणती कर. ३ त्याप्रमाणें मोशे आणि एलाजार याजक यांनीं यरीहोपाशीं येऊन यादेंन नदीतीरीं मवाचाच्या मैदानांत त्यांस सांगितलें कीं ४ मिसर देशांतून मोशे व इक्ष्वाएल लोक आले तेव्हां त्यांस परमेश्वरानें आज्ञा केली त्याप्रमाणें वीस वर्षांच्या व त्यांहून अधिक वयाच्या पुरुषांची गणती करा.

५ इक्ष्वाएलाचा प्रथम जन्मलेला रऊबेन; त्याचे पुत्र हनोख व त्याचें हनोखी कुळ, पळू याचें पळूवी कुळ, ६ हेखोन याचें हेखोनी कुळ; कर्मी याचें कर्मी कुळ; ७ मीं रऊबेनी कुळें; त्यांची मोजदाद केली ती त्रेचाळीस हजार सातसैं तीस भरली. ८ पळूचा पुत्र अलीयाब; ९ अलीयाबाचे पुत्र नमुवेल, दाथान व अबीराम; हे दाथान व अबीराम मंडळींतले निवडक पुरुष होते; कोरहाच्या मंडळीनें परमेश्वराशीं विरोध केला तेव्हां यांनीं त्या मंडळीस सामील होऊन मोशे व अहरोन याशीं विरोध केला; १० त्या अडीचसैं पुरुषांस अग्नीनें भस्म केलें, त्या समयीं भूमिनें आपलें तोंड उघडून कोरहा-बरोबर त्यांसहि गिळून टाकिलें, व ते दृष्टांतादाखल झाले; ११ पण कोरहाच्या पुत्रांचा संहार झाला नाही.

१२ ज्यांपासून कुळें निपजलीं ते शिमोनाचें पुत्र हे: नमुवेलाचें नमुवेली कुळ, यामीनाचें यामीनी कुळ, याखीनाचें याखीनी कुळ, १३ जेरहानचें जेरही कुळ, शौलाचें शौली कुळ; १४ हीं शिमोनी कुळें: यांचे बावीस हजार दोनशें लोक भरले.

१५ ज्यांपासून कुळें निपजलीं ते गादाचे पुत्र हे: सफोनानचें सफोनी कुळ, हग्गीचें हग्गी कुळ, शनीचें शनी कुळ, १६ आजनीचें आजनी कुळ, एरीचें एरी कुळ, १७ अरोदाचें अरोदी कुळ, अरेलीचें अरेली कुळ; १८ हीं गादी कुळें: यांचे चाळीस हजार पांचशें लोक भरले.

१९ यहूदाचे पुत्र एर व ओनान हे कनान देशांत मरण पावले. २० ज्यांपासून कुळें निपजलीं ते यहूदाचें पुत्र हे: शेलाचें शेलानी कुळ, पेरेसाचें पेरेसी कुळ, जेरहानचें जेरही कुळ. २१ पेरेसाचे वंश हे होते: हेखोनाचें हेखोनी कुळ, हामूलाचें हामूली कुळ: २२ ही यहूदाची गणती झाली तीप्रमाणे त्याच्या कुळांचे साहस्र हजार पांचशें लोक भरले.

२३ ज्यांपासून कुळें निपजलीं ते इस्त्राकाराचे पुत्र हे: तोलाचें तोलाई कुळ, पुवा याचें पूवी कुळ, २४ याशवानचें याशवी कुळ. शिम्नोनाचें शिम्नोनी कुळ: २५ गणती झाली तीप्रमाणे त्याच्या कुळांचे चौसष्ट हजार तीनशें लोक भरले.

२६ ज्यांपासून कुळें निपजलीं ते जबुल्लुनाचे पुत्र हे: सेरेदाचें सेरेदी कुळ, एलोनाचें एलोनी कुळ, याहलेलाचें याहलेली कुळ: २७ ही जबुल्लुनाची गणती झाली तीप्रमाणे त्याच्या कुळांचे साठ हजार पांचशें लोक भरले.

२८ ज्यांपासून कुळें निपजलीं ते योसेफाचे पुत्र मनशे व एफाईम. २९ मनशशाचे वंशज: माखीराचें माखीरी कुळ, आणि माखीराला गिलाद झाला: गिलादाचें गिलादी कुळ. ३० गिलादाचे पुत्र हे: इयेजेराचें इयेजेरी कुळ, हेलेकाचें हेलेकी कुळ, ३१ अझियेलाचें अझियेली कुळ, शेण्येमाचें शेण्येमी कुळ, ३२ शामीदाचें शामीदाई कुळ व हेफेराचें हेफेरी कुळ. ३३ हेफेराचा

पुत्र सलाफहाद याला पुत्रसंतान नव्हतें, कन्या मात्र होत्या; आणि सलफहादाच्या कन्यांचीं नांवां महला, नोआ, हागला, मिल्का व तिरसा. ३४ हीं मनशशाचीं कुळें, यांचे बावन्न हजार सातशें लोक भरले.

३५ ज्यांपासून कुळें निपजलीं ते एफाइमाचे पुत्र हे: श्येलाहाचें श्येलाही कुळ, बेकेराचें बेकेरी कुळ, व तहनाचें तहनी कुळ. ३६ श्येलाहाचे वंशज हे: एरानाचें एरानी कुळ. ३७ ही एफाइमाच्या संतानाची गणती झाली तीप्रमाणे त्याच्या कुळांचें वतीस हजार पांचशें लोक भरले: हीं सगळीं योसेफाच्या वंशजांची कुळें होत.

३८ ज्यांपासून कुळें निपजलीं ते बन्यामिनाचे पुत्र हे: बेलाचें बेलाई कुळ, आशबेलाचें आशबेली कुळ. अहीरामाचें अहीरामी कुळ. ३९ शफफामाचें शफफामा कुळ. हूफामाचें हूफामी कुळ. ४० बेलाचें पुत्र आद व नामान हे होते: आदाचें आदी कुळ. नामानाचें नामानी कुळ. ४१ ही बन्यामिनाच्या संतानाची गणती झाली तीप्रमाणे त्याच्या कुळांचे पंचेचाळीस हजार सहाशें लोक भरले.

४२ ज्यांपासून कुळें निपजलीं ते दानाचे पुत्र हे: शहामाचें शहामी कुळ. हीं दानाचीं कुळें त्यांच्या कुळांप्रमाणे होत. ४३ ही शहामाची गणती झाली तीप्रमाणे त्याच्या कुळांचे चौसष्ट हजार चारशें लोक भरले.

४४ ज्यांपासून कुळें निपजलीं ते आशोराचे पुत्र हे: इन्ना याचें इन्नी कुळ; इधी याचें इधी कुळ; बरीया याचें बरीयी कुळ. ४५ बरीयाच्या वंशांतल्या हेबेराचें हेबेरी कुळ व मालकीएलाचें मालकीएली कुळ. ४६ आशोराच्या कन्येचें नांव मेराह होतें. ४७ ही आशोराची गणती झाली तीप्रमाणे त्याच्या कुळांचे त्रैपन्न हजार चारशें लोक भरले.

४८ ज्यांपासून कुळें निपजलीं ते नफतालोचें पुत्र हे: याहसेलाचें याहसेली कुळ, गूनीचें गूनी कुळ, ४९ येसेराचें येसेरी कुळ व शिक्केयाचें शिक्केमी कुळ.

५० ही नफ्ताखीची गणती झाली तीप्रमाणे त्याच्या कुळ्याचे पंचेबाकीस हजार चारशे लोक भरले.

५१ इस्राएलची गणती झाली ती सहा लक्ष एक हजार सातशे तीस भरली.

५२ परमेश्वराने मोशाळा सांगितले, ५३ यांच्या संख्येप्रमाणे या देशाचे वतन यांच्यामध्ये वांटून द्यावे याचे आहे. ५४ अधिक संख्येच्या लोकांस अधिक वांटा द्यावा व कमी संख्येच्या लोकांस कमी वांटा द्यावा; प्रत्येक कुळास त्याच्या त्याच्या टिपलेल्या संख्येप्रमाणे वतन द्यावे; ५५ पण चिन्वा टाकून जमीन वांटण्यात यावी; त्यांच्या पितृकुळांतील प्रत्येक घराण्याच्या नांवाप्रमाणे त्यांना वांटा मिळवा. ५६ ते संख्येने बहुत असोत की थोडे असोत, त्यांची वतने चिन्वा टाकून वांटली.

५७ लेव्यांच्या घराण्यांतील ज्यांची भोजदाद कुळांप्रमाणे केली ते हे: गेर्षोनाचे गेर्षोनी कुळ, कदाथाचे कदाथी कुळ व मरारीचे मरारी कुळ. ५८ लेव्यांची कुळे ही: लिन्नी कुळ, हेब्रोनी कुळ, महली कुळ, मूसी कुळ व कोरही कुळ; आणि कदाथास अन्नम झाला. ५९ अन्नमाच्या स्त्रींचे नांव योखबेद, ही मिसरांत जन्मलेली लेव्याची कन्या; अन्नमाला तिजपासून अहरोन व मोशे आणि त्यांची बहीण मियोम ही अपत्ये झाली. ६० अहरोनास नादाब, अबीहू, एलजार व इयामार हे झाले. ६१ नादाब व अबीहू यांनी परमेश्वरसमोर अशाज्ञोक्त अग्नि पेटविला तेव्हां ते ठार झाले. ६२ लेव्यांपैकी एका महिन्याच्या व वरच्या वयाच्या पुरुषांची गणती केली ते तेवीस हजार भरले; इस्राएल लोकांबरोबर लेव्यांची गणती केली नाही याचे कारण हेच की त्यांस इस्राएल लोकांबरोबर वतन दिले नव्हते.

६३ मोशे व एलजार याजक यांनी मवाबाच्या मैदानांत यरीहोपाशीं यादैन नदीतीरी इस्राएल लोकांची गणती केली ती एवढी भरली; ६४ पण सीनाय रानांत मोशाने व अहरोन याजकाने इस्राएल लोकांची गणती केली होती त्यापैकी या प्रसंगी एकहि पुरुष या

नव्या गणनेत नव्हता. ६५ कारण परमेश्वराने त्यांच्या विषयी सांगितले होते की ते रानांत अवश्य मृत्यु पावतील. यकुमेचा पुत्र कालेज आणि नूताचा पुत्र यहोशवा यांच्याखेरीज त्यांच्यांतला एकहि पुरुष उरला नाही.

२७ १ मग योसेफाचा पुत्र मनस्से याच्या वंशांतला सलाफहाद बिन हेफेज बिन गिलाद बिन माखीर याच्या कन्या पुढे आल्या; त्यांची नावे महला, नोवा, हाव्वा, मिल्का व तिरसा हीं होती. २ मोशे, एलजार याजक, सरदार व सर्व मंडळी याजसमोर दर्शनमंडपाच्या दारापाशीं त्या उभ्या राहून म्हणाल्या, ३ आमचा पिता रानांत मृत्यु पावला, आणि ज्या मंडळीने कोरहाच्या मंडळीस सामील होऊन परमेश्वराचा विरोध केला त्यांत तो नव्हता तर आपल्याच पापावस्थेत तो मेला; त्याला कांहीं पुत्रसंतान नव्हते. ४ तर पुत्रसंतान नाही एवढ्याने आमच्या पित्याचे नांव कुळांतून कां बुडवें? आम्हांलाहि आमच्या पित्याच्या आसांबरोबर वतन द्या. ५ मोशाने त्यांचे हें प्रकरण परमेश्वरपुढे ठेविले. ६ परमेश्वराने मोशाळा सांगितले, ७ सलाफहादाच्या कन्या बेल्लात ते बरोबर आहे; त्यांच्या पित्याच्या भाऊनेदांबरोबर तूं त्यांस अवश्य दायभाग द्यावा; त्यांच्या बापाचे वतन त्यांच्या नावे कर. ८ तूं इस्राएल लोकांस असे सांग, कोणी मनुष्य निपुत्रिक मेला तर त्याचे वतन त्याच्या कन्येस द्यावे. ९ त्याला कन्या नसली तर त्याचे वतन त्याच्या भावांस द्यावे. १० त्याचे कोणी भाऊ नसले तर त्याचे वतन त्याच्या जुल्लतभावंदांस द्यावे. ११ त्याला कोणी जुल्लतभावंदें नसलीं तर त्याच्या कुळापैकी जो जवळचा नातळ्या असेल त्याला तें वतन द्यावे, म्हणजे तो तें भोगील; परमेश्वराने मोशाळा आज्ञा दिली त्याप्रमाणे इस्राएलसंबंधानें हाच निर्णय समजावा.

१२ मग परमेश्वराने मोशाळा सांगितले, तूं ह्या अबारीम पर्वतावर चढून जा व तेथून जो देश मी इस्राएल लोकांस दिला आहे तो पाहा. १३ तूं तो पाहिल्यावर तुझा भाऊ अहरोन याच्याप्रमाणे पितरांस

जाऊन मिळविली; १४ कारण सीन रानांत मंडळीचें भांडण झालें त्या समयीं त्या भ्रान्त्यापाशीं त्यांच्यासमोर माझे पावित्र्य प्रदर्शित करावें अशी जी माझी आज्ञा तीव्ररुद्ध तुम्ही गेली. (हा सीन रानांतील कादेश येथील मरीबा नामक धारा.) १५ मोशानें परमेश्वरास सांगितलें, १६ अखिल प्राणिमात्रांचा जो देव त्यानें या मंडळीवर एका पुरुषाची नेमणूक करावी; १७ तो त्यांच्यापुढें येजा करील आणि त्यांच्या येण्याजाण्यासंबंधानें त्यांचा नेता होईल; अशानें परमेश्वराची मंडळी मंडपाळ नसलेल्या शेरडामेंढरांप्रमाणें असावयाची नाही. १८ तेव्हां परमेश्वर मोशाच्या म्हणात्म, तूं नूनाचा पुत्र यहोशवा यास आणून त्याजवर हात ठेव; त्याच्या ठायीं माझा आत्मा बसत आहे. १९ एलजार याजक व सर्व मंडळी यांच्यासमोर त्यास उभें करून त्यांच्यादेखत त्यास अधिकारारूढ कर. २० आपली कांहीं मानमर्यादा त्याला दे; म्हणजे इस्राएलाची मंडळी त्याचें मानील. २१ तो एलजार याजकपुढें उभा राहील आणि त्याच्या वतीनें एलजार उरीमाच्या द्वारें परमेश्वराला प्रश्न विचारील; त्याच्या हुकमानें तो सर्व इस्राएल मंडळीसह येजा करील. २२ परमेश्वराच्या ह्या आज्ञेप्रमाणें मोशानें केलें; त्यानें यहोशवास आणून एलजार याजक व सर्व मंडळी यांच्यासमोर उभें केलें; २३ आणि परमेश्वरानें मोशाच्या द्वारें सांगितलें होतें त्याप्रमाणें त्यानें त्याजवर हात ठेवून त्यास अधिकारारूढ केलें.

२८ १ परमेश्वरानें मोशाच्या सांगितलें, २ इस्राएल लोकांस आज्ञा कर कीं, मला सुवासिक वाटेळ असें हव्यरूप भोजन तुम्ही मजप्रीत्यर्थ नियमित समयीं अर्पिण्याचें स्मरण ठेवा. ३ आणखी तूं त्यांस सांग, परमेश्वराप्रीत्यर्थ जें हव्य तुम्ही अर्पितें तें हें: मित्य होमार्पणासाठीं रोज एक एक वर्षाचीं दोन निर्दोष कोकरें अर्पवी. ४ एक कोकरूं सकाळीं व दुसरें सायंकाळीं; ५ आणि कुटून काढिलेल्या एक चतुर्यांश हिन तेलंत मळलेल्या एक दशमांश एका

सपिठचें अन्नार्पण करावें. ६ हा नित्याचा होमबलि परमेश्वराला सुवासिक हव्य व्हावा असें सीनाय पर्वतावर विहित केले होतें. ७ त्याबरोबरचें पेयार्पण एका कोकरामागें एक चतुर्यांश हिन असावें, म्हणजे परमेश्वरासाठीं तूं पवित्रस्थानीं मदिरेचें पेयार्पण ओतावें. ८ दुसरें कोकरूं सायंकाळीं अर्पितें; सकाळचें अन्नार्पण व त्याबरोबरचें पेयार्पण यांप्रमाणें परमेश्वरास सुवासिक हव्य म्हणून अर्पितें.

९ दर शब्दाथ दिवशीं एक एक वर्षाचीं दोन निर्दोष कोकरें आणि अन्नार्पणासाठीं तेलंत मळलेलें दोन दशमांश सपीठ व त्याबरोबरचें पेयार्पण हीं अर्पवी; १० नित्य होमार्पण व त्याबरोबरचें पेयार्पण यांशिवाय आणखी हा होमबलि प्रति शब्दाथदिनीं अर्पवा.

११ प्रत्येक महिन्याच्या प्रतिपदेस परमेश्वराप्रीत्यर्थ होमार्पण करावें; दोन गोऱ्हे, एक मेंढा आणि सात एक एक वर्षाचीं निर्दोष कोकरें अर्पवी; १२ प्रत्येक गोऱ्यामागें तेलंत मळलेलें तीन दशमांश एका सपीठ आणि प्रत्येक मेंढ्यामागें तेलंत मळलेलें दोन दशमांश एका सपीठ, १३ आणि प्रत्येक कोकरामागें तेलंत मळलेलें एक दशमांश एका सपीठ एवढें सर्व अन्नार्पण द्यावें; हा सुवासिक होमबलि परमेश्वराप्रीत्यर्थ हव्य होईल. १४ त्याबरोबरचीं पेयार्पणें हीं असावीं; गोऱ्यामागें अर्धा हिन, मेंढ्यामागें एक तृतीयांश हिन आणि कोकरामागें एक चतुर्यांश हिन द्वाशरस; वर्षातील प्रत्येक महिन्यांत होमबलि अर्पवयाचा तो हा. १५ आणखी परमेश्वराप्रीत्यर्थ पापार्पण म्हणून एक बकरा द्यावा; नित्य होमार्पण व त्याबरोबरचें पेयार्पण यांशिवाय आणखी तो अर्पवा.

१६ पहिल्या महिन्याच्या चतुर्दशीस परमेश्वराचा बल्दंडण सण पाळवा. १७ तसच या महिन्याच्या पंधराव्या दिवशींहि सण पाळवा; सात दिवस बेखमीर भाकर खावी. १८ पहिल्या दिवशीं पवित्र मेळा भरवावा व त्या दिवशीं कांहीं एक अंगमेहनतीचें काम करू नये. १९ या दिवशीं तुम्ही परमेश्वराप्रीत्यर्थ एक हव्य

म्हणजे होमार्पण करावे; दोन गोन्हे, एक मेंढा व एक एक वर्षाचीं सात कोकरें अर्पावी; हीं सर्व निदोष असावीं; २० त्यांबरोबरचें अन्नार्पण म्हणजे तेलान्त मळलेलें सपीठ असावे; गोन्ह्यामागें तीन दशमांश एफा आणि मेंढ्यामागें दोन दशमांश एफा सपीठ अर्पावे; २१ आणि सात कोकरांपैकीं प्रत्येक कोकरामागें एक दशमांश एफा सपीठ अर्पावे; २२ तुम्हांसाठीं प्रायश्चित् व्हावें म्हणून पापार्पणासाठीं एक बकराहि अर्पावा. २३ सकाळचा जो नित्य होम विहित केला आहे त्याखेरीज हीं अर्पावीं. २४ या प्रकारें सात दिवसपर्यंत दररोज तुम्ही हव्यरूप भोजन अर्पावे; हें परमेश्वराला सुवासिक वाटेले; नित्य होमार्पण व त्याबरोबरचें पेयार्पण यांशिवाय आणखी हें अर्पावें. २५ सातव्या दिवशीं तुम्ही पवित्र मेळा भरवावा आणि त्या दिवशीं तुम्ही कांहींएक अंगमेहनतीचें काम करूं नये.

२६ सप्तकांच्या सणांत प्रथम फळे अर्पिण्याच्या दिवशीं तुम्ही परमेश्वराला नव्या अन्नाचें अर्पण कराल तेव्हांहि तुम्ही पवित्र मेळा भरवावा; त्या दिवशीं कांहींएक अंगमेहनतीचें काम करूं नये; २७ परमेश्वराला सुवासिक हव्य व्हावें म्हणून एक होमार्पण करावे; दोन गोन्हे, एक मेंढा व एक एक वर्षाचीं सात कोकरें; २८ आणि त्याबरोबरचें अन्नार्पण तेलान्त मळलेल्या सपिठाचें असावे; म्हणजे गोन्ह्यामागें तीन दशमांश एफा व मेंढ्यामागें दोन दशमांश एफा, २९ आणि त्या सात कोकरांपैकीं प्रत्येक कोकरामागें एक दशमांश एफा सपीठ अर्पावे; ३० तुम्हांसाठीं प्रायश्चित् व्हावें म्हणून एक बकरा अर्पावा. ३१ हीं सर्व निदोष असावीं; आणि नित्य होमार्पण व त्याबरोबरचें अन्नार्पण यांखेरीज हीं अर्पावीं व त्यांबरोबरचीं पेयार्पणें अर्पावीं.

१ मग सातव्या महिन्याच्या प्रतिपदेस पवित्र मेळा भरवावा; त्या दिवशीं अंगमेहनतीचें कांहीं काम करूं नये; हा तुमचा करणे बाजविण्याचा दिवस होय. २ परमेश्वराप्रीत्यर्थ सुवासिक

हव्य म्हणजे अर्थात् एक गोन्हा, एक मेंढा आणि एक एक वर्षाचीं सात निदोष कोकरें हीं अर्पावीं; ३ त्यांबरोबरचें अन्नार्पण तेलान्त मळलेल्या सपिठाचें असावे; गोन्ह्यामागें तीन दशमांश, मेंढ्यामागें दोन दशमांश, ४ आणि सात कोकरांतल्या एक एक कोकरामागें एक दशमांश एफा सपीठ अर्पावे, ५ आणि तुम्हांप्रीत्यर्थ प्रायश्चित् व्हावें यासाठीं पापार्पण म्हणून एक बकरा अर्पावा; ६ मासारंभीचें होमार्पण आणि त्याबरोबरचें अन्नार्पण, तसेंच नित्य होमार्पण व त्याबरोबरचें अन्नार्पण व त्यांबरोबरचीं पेयार्पणें या सर्वांखेरीज हें अर्पण परमेश्वराला सुवासिक हव्य म्हणून विधिपूर्वक अर्पावे.

७ या सातव्या महिन्याच्या दशमीस तुम्ही दवित्र मेळा भरवावा: त्या दिवशीं तुम्ही आपल्या जिवास क्लेश होऊं घावा व कांहींएक काम करूं नये; ८ आणि परमेश्वराप्रीत्यर्थ सुवासिक हव्य अर्पण करावे तें येणेंप्रमाणें: एक गोन्हा, एक मेंढा, एक एक वर्षाचीं सात कोकरें अर्पावीं; हीं सर्व निदोष असावीं; ९ आणि त्यांबरोबर तेलान्त मळलेल्या सपिठाचा अन्नबलि असावा; म्हणजे गोन्ह्यामागें तीन दशमांश एफा, मेंढ्यामागें दोन दशमांश एफा, १० आणि सात कोकरांतल्या प्रत्येक कोकरामागें एक दशमांश एफा याप्रमाणें सपीठ अर्पावे; ११ प्रायश्चित्ताचें पापार्पण, नित्य होमार्पण व त्याबरोबर त्याचें अन्नार्पण आणि त्या सर्वांबरोबरचीं पेयार्पणें यांखेरीज पापार्पणाचा एक बकरा अर्पावा.

१२ सातव्या महिन्याच्या पंधराव्या दिवशीं तुम्ही पवित्र मेळा भरवावा; त्या दिवशीं कांहीं अंगमेहनतीचें काम करूं नये, आणि परमेश्वराप्रीत्यर्थ सात दिवस सण पाळावा; १३ परमेश्वराप्रीत्यर्थ सुवासिक हव्य म्हणून होमार्पण करावे तें हें: तेरा गोन्हे, दोन मेंढे आणि एक एक वर्षाचीं चौदा कोकरें; हीं सर्व निदोष असावीं; १४ त्यांबरोबर तेलान्त मळलेल्या सपिठाचा अन्नबलि असावा, म्हणजे तेरा गोन्हातील एक एक गोन्ह्यामागें तीन दशमांश, दोन मेंढ्यांपैकीं प्रत्येक मेंढ्यामागें दोन दशमांश, १५ आणि चौदा कोकरां-

तल्या एकेका कोकरामागे एक दशमांश सपीठ अर्पावे; १६ आणि पापार्पण म्हणून एक बकरा अर्पावा; नित्य होमार्पण व त्याबरोबरचें अन्नार्पण व पेयार्पण यांखेरीज हें अर्पण करावें.

१७ दुसरे दिवशी बारा गोन्हे, दोन मेंढे आणि एक एक वर्षांची निर्दोष चौदा कोकरें अर्पावी; १८ आणि त्यांबरोबर गोन्हांसाठी, मेंढ्यांसाठी व कोकरांसाठी त्यांच्या संख्येप्रमाणें अन्नार्पण व पेयार्पणें विधिपूर्वक करावी; १९ आणि नित्य होमार्पण व त्याबरोबरचें अन्नार्पण व त्याबरोबरचीं पेयार्पणें यांखेरीज पापार्पण म्हणून एक बकरा अर्पावा.

२० तिसरे दिवशी अकरा गोन्हे, दोन मेंढे, एक एक वर्षांची निर्दोष चौदा कोकरें अर्पावी, २१ आणि त्यांबरोबर गोन्हांसाठी, मेंढ्यांसाठी व कोकरांसाठी त्यांच्या संख्येप्रमाणें विधिपूर्वक अन्नार्पण व पेयार्पणें करावी; २२ आणि पापार्पण म्हणून एक बकरा अर्पावा; नित्य होमार्पण व त्याबरोबरचें अन्नार्पण व पेयार्पण यांखेरीज हें अर्पण करावें.

२३ चौथे दिवशी दहा गोन्हे, दोन मेंढे, एक एक वर्षांची निर्दोष चौदा कोकरें अर्पावी; २४ त्यांबरोबर गोन्हांसाठी, मेंढ्यांसाठी व कोकरांसाठी त्यांच्या संख्येप्रमाणें विधिपूर्वक अन्नार्पण व पेयार्पणें करावी, २५ नित्य होमार्पण आणि त्याबरोबरचें अन्नार्पण व पेयार्पण यांखेरीज पापार्पण म्हणून एक बकरा अर्पावा.

२६ पांचवे दिवशी नऊ गोन्हे, दोन मेंढे, एक एक वर्षांची चौदा निर्दोष कोकरें अर्पावी; २७ त्यांबरोबर गोन्हांसाठी, कोकरांसाठी व मेंढ्यांसाठी त्यांच्या संख्येप्रमाणें विधिपूर्वक अन्नार्पण व पेयार्पणें करावी; २८ आणि नित्य होमार्पण व त्याबरोबरचें अन्नार्पण व पेयार्पण यांखेरीज पापार्पण म्हणून एक बकरा अर्पावा.

२९ सहावे दिवशी आठ गोन्हे, दोन मेंढे, एक एक वर्षांची चौदा निर्दोष कोकरें अर्पावी; ३० आणि त्यांबरोबर गोन्हांसाठी, मेंढ्यांसाठी व कोकरांसाठी त्यांच्या संख्येप्रमाणें विधिपूर्वक अन्नार्पण व पेयार्पणें करावी; ३१ नित्य होमार्पण व त्याबरोबरचें अन्नार्पण व

पेयार्पणें यांखेरीज पापार्पण म्हणून एक बकरा अर्पावा.

३२ सातवे दिवशी सात गोन्हे, दोन मेंढे, आणि एक एक वर्षांची चौदा निर्दोष कोकरें अर्पावी; ३३ आणि त्यांबरोबर गोन्हांसाठी, मेंढ्यांसाठी व कोकरांसाठी त्यांच्या संख्येप्रमाणें विधिपूर्वक अन्नार्पण व पेयार्पणें करावी; ३४ नित्य होमार्पण व त्यांबरोबरचें अन्नार्पण व पेयार्पणें यांखेरीज पापार्पण म्हणून एक बकरा अर्पावा.

३५ आठवे दिवशी तुम्हीं पवित्र मेळा भरवावा; या दिवशी कांहीं अंगमेहनतीचें काम करूं नये; ३६ परमेश्वराप्रतीत्यर्थ सुवासिक हव्य म्हणून होमार्पण करावें तें असें: एक गोन्हा, एक मेंढा, व एक एक वर्षांची सात निर्दोष कोकरें; ३७ आणि त्यांबरोबर गोन्हांसाठी, मेंढ्यांसाठी व कोकरांसाठी त्यांच्या संख्येप्रमाणें विधिपूर्वक अन्नार्पण व पेयार्पणें करावी; ३८ नित्य होमार्पण व त्याबरोबरचें अन्नार्पण व पेयार्पण यांखेरीज पापार्पण म्हणून एक बकरा अर्पावा.

३९ तुमचे नवस व स्वसंतोषानें केलेलीं अर्पणें यांखेरीज आणखी नेमलेल्या सणांत हे होमबलि, अन्नार्पणें, पेयार्पणें आणि श्रावणार्पणें परमेश्वराला अर्पावी. ४० परमेश्वरानें मोशाला आह्ना केली होती त्याप्रमाणें सर्व कांहीं त्यानें इस्राएल लोकांस कळविलें.

१ मग मोशानें इस्राएल लोकांच्या वंशांच्या

३० प्रमुखांस म्हटलें कीं परमेश्वरानें आह्ना दिली ती ही: २ कोणा पुढ्यानें परमेश्वराला नवस केल्या अथवा आपण व्रतबद्ध व्हावें म्हणून शपथ वाहिली तर त्यानें आपल्या वचनाचा मंग करूं नये; जें कांहीं त्याच्या तोंडून निघालें असेल त्याप्रमाणें त्यानें करावें. ३ त्याप्रमाणेंच कोणी स्त्री कौमार्यावस्थेंत आपल्या पित्याच्या घरीं असतां परमेश्वराला नवस करून व्रतबद्ध झाली असली, ४ आणि तिचा नवस आणि ज्या वचनानें ती व्रतबद्ध झाली तें वचन ऐकून तिचा पिता कांहीं बोलून नसला तर तिचे सर्व नवस कायम राहतील, आणि ज्या वचनानीं तिनें आपणास बद्ध केलें असेल तींही कायम राहतील; ५ पण तें ऐकून तिचा पिता तिला मना करील तर तिचे नवस किंवा ज्या कोणत्याहि

बंधनानें तिनें आपणास बद्ध केले असेल त्यापैकी कोणतेहि कायम राहावयाचें नाहीं; तिच्या पित्यानें तिला मनाई केली आहे म्हणून परमेश्वर तिला क्षमा करील. ६ तिनें नवस केल्यावर किंवा ती अविचारानें व्रतबद्ध झाल्यावर ती पतीची झाली, ७ आणि तें ऐकून तिचा पति कांहीं बोलला नाहीं तर तिचे नवस कायम राहतील आणि ज्या बंधनांनीं तिनें स्वतांस बद्ध केले असेल तींही कायम राहतील; ८ पण तिच्या पतीनें तें ऐकले त्या दिवशींच तिला मना केले तर तिनें केलेले नवस आणि तिनें अविचारानें ज्या वचनांनीं आपणास बद्ध केले असेल तीं वचनें रद्द होतील; परमेश्वर त्या स्त्रीचें पाप क्षमा करील. ९ विधवेनें किंवा सृष्टपत्र मिळालेल्या स्त्रीनें कांहीं नवस केला तर तिनें आपल्या ज्या वचनांनीं आपणास बद्ध केले असेल तीं कायम राहतील. १० कोणी स्त्री आपल्या पतीच्या घरी राहून नवस करील अथवा शपथेनें आपणास बांधून घेईल, ११ व तिचा पति तें ऐकून कांहीं बोलणार नाहीं व तिला मना करणार नाहीं, तर तिचे सर्व नवस कायम राहतील, व ज्या बंधनांनीं तिनें आपणास बद्ध केले असेल तीं बंधनेंही कायम राहतील; १२ पण नवऱ्यानें ती ऐकलीं त्याच दिवशीं ती रद्द केली तर तिच्या तोंडून जे नवस अथवा तिला बद्ध करणारीं वचनें निघालीं असतील तीं रद्द होतील; तिच्या नवऱ्यानें ती रद्द केल्यामुळे परमेश्वर तिला क्षमा करील. १३ तिचा कोणताहि नवस आणि जिवास क्लेश देणारें कोणतेहि व्रत तिचा पति वाटल्यास कायम करील किंवा रद्द करील. १४ एकेक दिवस लोटत असतां तिचा पति तिला कांहीं बोलला नाहीं तर तो तिचे सर्व नवस आणि ज्या ज्या बंधनांनीं तिनें आपणास बद्ध केले असेल तीं तो कायम करितो; तीं ऐकलीं त्याच दिवशीं तो कांहीं बोलला नाहीं, यावरून त्यानें ती कायम केली आहेत असें समजावें; १५ पण त्यानें ऐकल्यानंतर पुढें ती रद्द केली तर त्याच्या स्त्रीचा अधर्म त्याच्या माथीं. १६ पतिपत्नीसंबंधाच्या आणि पिता व त्याच्या घरी असणारी त्याची कुमारी

कन्या यासंबंधाच्या ज्या विधीविषयीं परमेश्वरानें मोशाला आज्ञा दिली ते हे होत.

१ परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें, २ इस्रा-
३१ एल लोकांबद्दल मियान्याचें उसनें फेड; त्यानंतर तूं पितरांस जाऊन मिळशील. ३ मोशे लोकांस म्हणाला, युद्धासाठीं तुमच्यांतल्या पुरुषांस सज्ज करा म्हणजे ते मियानावर चढाई करून परमेश्वरसाठीं मियानाचा सूड घेतील. ४ इस्राएलाच्या सर्व वंशांतून प्रत्येक वंशामागे एक एक हजार लोक युद्धास पाठवा. ५ या प्रकारें इस्राएलाच्या सहस्रावधि लोकांतून प्रत्येक वंशामागे एक एक हजार पुरुष सादर केले; म्हणजे बारा हजार पुरुषांनीं युद्धासाठीं शस्त्रें धारण केलीं. ६ मोशानें एका एका वंशांतले हजार पुरुष घेऊन एलाजार याजकाचा पुत्र फिनहास यास त्यांच्याबरोबर लढाईस पाठविलें आणि पवित्रस्थानांतलीं पात्रें आणि इषारां देण्यासाठीं रणशिंगें त्यांच्या हातीं दिलीं. ७ परमेश्वरानें मोशाला आज्ञा केल्याप्रमाणें त्यांनीं मियानाशीं लढून सर्व पुरुषांची कत्तल केली. ८ इतर योद्ध्यांखेरीज त्यांनीं अवी, रेकेम, सूर, दूर व रेबा या नांवांच्या मियानाच्या पांच राजांचा वध केला; बौराचा पुत्र बलाम यालाहि तरवारीनें वधिलें; ९ आणि इस्राएल लोकांनीं मियानाच्या स्त्रिया व मुलें-बाळें यांस पाडाव केले आणि त्यांचे गाईबैल, शेरडे-मेंढरें व सर्व मालमत्ता लुटिली; १० आणि त्यांच्या वस्तीचीं सर्व नगरें व छावण्या त्यांनीं जाळून टाकिल्या. ११ मग सर्व पाडाव केलेले मनुष्य व पशु आणि सारी लूट त्यांनीं घेतली. १२ यरीहोपाशीं यादेन-तीरी मवाबाच्या मैदानांतलें छावणींत मोशे, एलाजार याजक आणि इस्राएल लोकांची मंडळी होती तेथें त्यांनीं ते बंदिवान, धरिलेले पशु व लूट हीं आणिलीं.

१३ तेव्हां मोशे, एलाजार याजक आणि मंडळीचे सर्व सरदार त्यांस छावणीबाहेर सामोरे गेले. १४ जे सहस्रपति, शतपति इत्यादि सेनापति युद्धातून परत आले होते त्यांजवर मोशे फार कोपला. १५ तो त्यांस म्हणतः तुम्ही सर्व स्त्रिया वांचविल्या काय ? १६ पाहा,

बलामाच्या मसलतीवरून पौराच्या प्रकरणी इस्त्राएल लोकांकडून परमेश्वराशी फितुरी करविण्यास त्या स्त्रिया कारण झाल्या, आणि त्यामुळे परमेश्वराच्या मंडळीत मरी पसरली. १७ तर आतां मुलांबाळांपैकीं हरएक मुलुग्यास व जिनं पुरुषाशीं समागम केला आहे अशा प्रत्येक स्त्रीस मारून टाका. १८ जितक्या मुलींनीं पुरुषाशीं समागम केलेला नाही त्या सर्व आपणांसाठीं जिवंत राखून देवा. १९ तुम्ही सर्व सात दिवस छावणीच्या बाहेर राहा, व तुम्हांपैकीं ज्यांनं कौणास जिवें मारिलें असेल आणि वधिलेल्यांचा ज्यांस स्पर्श झाला असेल त्या सर्वांनीं आपल्या बंदिवानांसह तिसऱ्या व सातव्या दिवशीं स्वतांला शुद्ध करावें. २० सर्व वस्त्रें, नामव्याच्या सर्व वस्तु, बकऱ्याच्या केसांच्या व लाकडाच्या सर्व वस्तु यांच्या विटाळापासून आपणाला शुद्ध करा. २१ मग एलाजार याजकानें युदास गेलेल्या सर्व सैनिकांस सांगितलें कीं परमेश्वरानें मोशांला आज्ञापिलेल्या नियमशास्त्राचा विधि हा होय. २२ सोनें, चांदी, पितळ, लोखंड, कथील, वितें वगैरे २३ जें कांहीं अर्पित टिकण्याजोगें असेल तें अर्पित टाकून काढिलें म्हणजे शुद्ध होईल, तरी पण तें अशौच-क्षालनाच्या जलानें शुद्ध करावें; जें कांहीं अर्पित टिकण्याजोगें नसेल तें पाण्यांत घालून काढावें. २४ सातव्या दिवशीं तुम्ही आपलीं वस्त्रें धुवावीं आणि शुद्ध होऊन छावणीत यावें.

२५ परमेश्वरानें मोशांला सांगितलें, २६ एलाजार याजक आणि मंडळीतील निरनिराळ्या पितृकुळांचे मुख्य यांस बरोबर घेऊन मनुष्य आणि पशु यांची जी लूट आणिली तिची यादी कर; २७ त्यांनीं त्या लुटीचे दोन भाग करावे, युदास गेलेल्या योद्ध्यांस अर्धा भाग व इतर सर्व मंडळीस अर्धा भाग द्यावा; २८ युदास गेलेल्या योद्ध्यांच्या हिश्यांतून मनुष्यें, गाईवैल, गाढवें, शेरडेंमेंडरें यांपैकीं पांचशांमार्गे एक अशीं परमेश्वरा-प्रीत्यर्थ करभार म्हणून घे; २९ त्यांच्या अर्ध्या हिश्यांतून तो घेऊन परमेश्वराप्रीत्यर्थ समर्पित अंश म्हणून एलाजार याजकास दे. ३० मग इस्त्राएल लोकांस

मिळालेल्या अर्ध्या हिश्यांतून मनुष्यें, गाईवैल, गाढवें, शेरडेंमेंडरें आदिकरून सर्व पशु यांपैकीं पन्नासांमार्गे एक घेऊन परमेश्वराच्या निवासमंडपाचे रक्षक जे स्त्री त्यांस दे. ३१ परमेश्वराच्या आज्ञेप्रमाणें मोशे आणि एलाजार याजक यांनीं केलें. ३२ सैन्यांतील शिपायांनीं ज्या वस्तु लुटून घेतल्या त्यांखेरीज सहा लक्ष पांचहत्तर हजार शेरडेंमेंडरें, ३३ बहात्तर हजार गाईवैल, ३४ एकसष्ट हजार गाढवें, ३५ आणि मनुष्यांपैकीं ज्यांनीं पुरुष पाहिला नव्हता अशा बत्तीस हजार स्त्रिया एवढी ती लूट होती. ३६ युदास गेले होते त्यांच्या वांट्यास या लुटीचा अर्धा हिस्सा आला त्यांत तीन लक्ष सदतीस हजार पांचशें शेरडेंमेंडरें होती; ३७ त्यांपैकीं परमेश्वराचा करभार म्हणून सहाशें पांचहत्तर होती. ३८ गाईवैल छत्तीस हजार असून त्यांपैकीं परमेश्वराचा करभार म्हणून बहात्तर होते. ३९ गाढवें तीस हजार पांचशें असून त्यांपैकीं परमेश्वराचा करभार म्हणून एकसष्ट होती. ४० मनुष्यें सोळा हजार असून त्यांपैकीं परमेश्वराचा करभार म्हणून बत्तीस होती. ४१ परमेश्वराप्रीत्यर्थ समर्पित अंश म्हणून जो करभार तो परमेश्वरानें आज्ञा केल्याप्रमाणें मोशानें एलाजार याजकास दिला. ४२ युद्ध करणाऱ्यांखेरीज इतर इस्त्राएल लोकांचा अर्धा हिस्सा मोशानें काढिला होता तो येणेंप्रमाणें: ४३ तीन लक्ष सदतीस हजार पांचशें शेरडेंमेंडरें, ४४ छत्तीस हजार गाईवैल, ४५ तीस हजार पांचशें गाढवें, ४६ आणि सोळा हजार मनुष्यें; ४७ योद्ध्यांच्या हिश्यांपासून वेगळा करून मोशानें इतर मंडळीसाठीं ठेविला होता त्या अर्ध्या हिस्सापैकीं मोशानें मनुष्य व पशु पन्नासांमार्गे एक घेऊन परमेश्वराच्या निवासमंडपाचे रक्षक जे स्त्री त्यांस दिले. ४८ मग इस्त्राएलच्या सहस्रावधि लोकांवर असलेले स्नापति म्हणजे सहस्रपति, शतपति वगैरे मोशाकडे येऊन म्हणाले, ४९ जे सैनिक आमच्या स्वार्थीन होते त्यांची तुझ्या दासांनीं गणना केली, त्यांपैकीं कोणी एकहि कमी झाला नाही; ५० म्हणून आम्हां प्रत्येकास

जे सोन्याचे दागिने मिळाले, म्हणजे अर्थात् तोदे, कबीर आंगठ्या, कुडलें व बाजूबंद हीं सर्व आम्ही आमच्या जीवासाठी परमेश्वराला प्रायश्चित म्हणून अर्पण करायलास आणिली आहेत. ५१ तेव्हां मोशे व एलाजार यांनी त्यांजपासून तें सोने व सर्व जडावाचे दागिने घेतले. ५२ सहस्रपति व शतपति यांनी जें सोने परमेश्वराला अर्पण केलें तें सर्व सोळा हजार सातशें पन्नास शेकेल भरलें. ५३ या योद्ध्यांनी आप- आपल्यासाठी ही छट मिळविली होती. ५४ मोशे व एलाजार याजक यांनी हें सोने सहस्रपति व शतपति यांजकहून घेऊन इस्राएल लोकांप्रत्यर्थ परमेश्वराला स्मारक व्हावें म्हणून दर्शनमंडपात पांचवें केलें.

१ रऊबेन व गाद वंशांतल्या लोकांजबळ ३२ गुरेंदोरें विपुल होती; म्हणून त्यांनी याजेर व मिलाद हे प्रांत पाहिले तेव्हां ते गुरांदोरंसाठी चांगले आहेत असे दिसले; २ गाद व रऊबेन वंशांतले लोक मोशे, एलाजार याजक आणि मंडळीचे सरदार बांजपाशी जाऊन म्हणाले, ३ अटारीष, दीबोन, बाजेर, नित्रा, हेशबोन, एलाले, सबाम, नबो व बौन ४ बांचा जो प्रदेश परमेश्वरानें इस्राएल लोकांकडून पादाकांत करविला तो गुरांदोरंसाठी चांगला आहे आणि तुझ्या दासांजबळ गुरेंदोरें आहेत. ५ ते म्हणाले, तुझी कृपादृष्टि तुझ्या दासांवर असली तर हा प्रदेश तुझ्या दासांस वतन करून दे; आम्हांस यादेंनेपलीकडे नेऊं नको. ६ गाद व रऊबेन यांच्या वंशजांस मोशे म्हणाला, तुमचे भाऊबंद युदास जातील तेव्हां तुम्ही येथें बसून राहणार काय ? ७ त्याप्रमाणेंच जो देश परमेश्वरानें इस्राएल लोकांस दिला आहे तेथें उतरून जगासंबंधानें तुम्ही त्यांचें मन निराश० कां करितां ? ८ तुमच्या वडिलांस मी जेव्हां कादेश-बर्ण्याहून तो देश पाहावयास पाठविलें होतें तेव्हां त्यांनीहि तसेंच केलें. ९ त्यांनी जेव्हां अष्कोल ओहळ्यापर्यंत जाऊन देश पाहिला तेव्हां परमेश्वरानें जो देश इस्राएल लोकांस दिला होता त्यांत जाऊं नये

असें त्यांच्या मनांत भरविलें. १० त्याच दिवशी परमे- श्वराचा क्रोध मडकला आणि त्यानें शपथ वाहिली कीं ११ मिसर देशांतून निघालेल्या लोकांपैकीं धीस बघांचे व त्यांहून अधिक बघ्याचे जे आहेत त्यांच्या दृष्टीस, अत्राहाम, इसहाक व याकोब यांस जो देश मी देण्याविषयी शपथ वाहिली तो पडावयाचाच नाही, कारण ते मला पूर्णपणें अनुसरले नाहीत; १२ मात्र यफुनेचा पुत्र कनिजी कालेव आणि नूनाचा पुत्र यहोशावा हे तो देश पाहतील, कारण ते परमेश्वराला पूर्णपणें अनुसरले आहेत. १३ ह्यामुळे परमेश्वराचा क्रोध इस्राएलावर मडकला आणि ज्यांनी परमेश्वराच्या दृष्टीनें दुष्कर्म केलें त्यांची सर्व पिढी खपून जाईपर्यंत त्यानें त्यांस चाळीस वर्षे रानांत सरावैरा भटकावयास लाविलें. १४ आतां पाहा, परमेश्वराचा इस्राएलांवर क्रोध अधिक मडकावा म्हणून तुम्ही आपल्या वडिलांच्या जागी त्यांची पातकी संतति उठवूं आहां. १५ तुम्ही त्यास सोडून बहकलां तर तो त्यांस आणवीहि रानांतच सोडून देईल आणि तुम्ही या सर्व लोकांचा सत्यनाश कराल. १६ तेव्हां ते मोशाजबळ जाऊन म्हणाले, आम्ही आपल्या गुरांदोरंसाठी येथें वाढणी बांधूं आणि आपल्या मुलांबाळांसाठीं नगरें वसवूं; १७ तरी आम्ही इस्राएल लोकांस स्वस्थानी नेऊन पांचवीपर्यंत हत्यारबंद होऊन त्यांच्या अघाडीस चालूं; पण आमचीं मुलेंबाळें या देशांतल लोकांच्या भीतीमुळे तटबंदी नगरांत राहतील. १८ इस्राएल लोक आपआपल्या कतनांवर कायम होतील तोंवर आम्ही घरीं परत येणार नाहीं. १९ आम्ही त्यांजबरोबर यादेंनेपलीकडे व त्याच्याहि पुढें आपलें वतन करणार नाहीं; कारण यादेंनेच्या अलीकडे उगवतीस आमचा हिस्सा आम्हांस मिळाला आहे. २० तेव्हां मोशानें त्यांस म्हटलें, तर मग असें करा: तुम्ही युद्ध करावयासाठीं परमेश्वराच्या पुढें हत्यारबंद व्हा; २१ आणि परमेश्वर आपल्या शत्रूस आपल्यासमोरून हाकून देईपर्यंत यादेंनेपलीकडे तुमच्या सर्व हत्यारबंद मनुष्यांनी परमेश्वराच्या पुढें चालवें. २२ देख

परमेश्वराच्या स्वाधीन झाल्यानंतर तुम्ही परत या व तशानें परमेश्वराच्या व इस्राएल लोकांच्या संबंधानें तुम्ही निर्दोष ठराल आणि हा देश परमेश्वराच्या दृष्टीनें तुमचें वतन होईल. २३ तुम्ही असें न कराल तर पाहा, तुम्ही परमेश्वराचे अपराधी व्हाल, आणि हें पक्कें लक्षांत ठेवा कीं तुमचें पाप तुम्हांस भोवेल. २४ तर तुम्ही आपल्या मुलांबाळांसाठीं नगरें वसवा आणि आपल्या शेरदामेंदरांसाठीं बाढणीं करा आणि तुमच्या तोंडून जें निघालें आहे त्याप्रमाणें तुम्ही करा. २५ तेव्हां गादी व रजबेनी मोशाशा म्हणाले, प्रभूच्या आज्ञेप्रमाणें तुम्हे दास करितील. २६ आमचीं मुलेंबाळें, स्त्रिया, शेरदेंभेंदरे, सुरेंढोरे गिलादांतील नगरांत राहतील; २७ पण स्वामीच्या सांगण्याप्रमाणें तुम्हे सर्व दास युद्धासाठीं हत्यारबंद होऊन परमेश्वराच्या पुढें युद्ध करावयास पलीकडे जातील.

२८ तेव्हां मोशानें त्यांच्यासंबंधानें एलजार याजक, नूनाना पुत्र यदोशवा आणि इस्राएल लोकांच्या पितृकुळांतील प्रमुख पुरुष यांस आज्ञा केली कीं, २९ गादी व रजबेनी लोक युद्धासाठीं हत्यारबंद होऊन तुम्हांबरोबर यादनेपलीकडे परमेश्वराच्या पुढें जातील व तो देश तुमच्या ताब्यांत येईल तेव्हां तुम्ही गिलाद देश त्यांस वतन करून द्या; ३० पण हे तुम्हांबरोबर हत्यारबंद होऊन पलीकडे न गेले तर कनान देशांत त्यांस तुमच्याबरोबर वतन मिळवें. ३१ तेव्हां गादी व रजबेनी म्हणाले, परमेश्वरानें आमहां तुम्हा दासांस सांगितलें तसें आम्ही करूं. ३२ आम्ही हत्यारबंद होऊन परमेश्वराच्या पुढें पलीकडे कनान देशांत जाऊं, पण आमचें वतन यादनेच्या पूर्वेस व्हावें. ३३ मग मोशानें गादी, रजबेनी आणि योसेफाचा पुत्र मनस्से याचा अधो वंश यांस अमोन्यांचा राजा सीहोन आणि बाशानाचा राजा ओग या दोघांच्या राज्यांतील देश, नगरें व त्यांच्या आजूबाजूची भूमि दिली. ३४ मग गाद्यांनीं दीबोन, अटारोष, अरोएर, ३५ अटारोष-शोफान, वाजेर, यागबहा, ३६ बेथ-निघा आणि बेथ-हरान हीं

नगरें तटबंदी केली; आणि शेरदामेंदरांसाठीं बाढणीं केली. ३७ रजबेन्यांनीं हेरबोन, एलाले, किर्याथाईम, ३८ आणि मूळचीं नांवें बदलून नबो, बाल-मौन व सिन्मा हीं नगरें वसविली; आणि त्यांनीं वसविलेल्या इतर नगरांस निरनिराळीं नांवें दिली. ३९ मनस्साचा पुत्र माखीर याच्या वंशजांनीं जाऊन गिलाद प्रांत घेतला आणि तेथें अमोरी लोक राहत होते त्यांस घालवून दिलें. ४० तेव्हां मोशानें मनस्साचा पुत्र माखीर याच्या वंशजांस गिलाद प्रांत दिला, व ते तेथें राहूं लागले. ४१ आणि मनस्साचा पुत्र याईर यानें जाऊन गिलादांतील अनेक नगरें घेतलीं आणि त्यांस हब्योथ-याईर हें नांव दिलें. ४२ नोबह यानें जाऊन कनाथ व त्यांच्या आसपासचीं खेडी घेतलीं आणि त्यांस नोबह हें आपलें नांव ठेविलें.

१ मोशे व अहरोन यांच्या नायकत्वाखालीं
३३ इस्राएल लोकांच्या ज्या सेना मिसर देशांतून बाहेर निघाल्या त्यांच्या मजल्ल येथेंप्रमाणें :
 १ परमेश्वराच्या आज्ञेवरून त्यांनीं कूच केलें त्या-
 प्रमाणें त्यांच्या मजला मोशानें नोंदिल्या त्या ह्या :
 ३ पहिल्या महिन्याच्या पंधराव्या दिवशीं त्यांनीं रामसेस येथून कूच केलें; बल्हाडणाच्या दुसरे दिवशीं इस्राएल लोक सर्व मिसरी लोकांदेशत बेथडक बाहेर निघाले; ४ त्या प्रसंगीं मिसरी लोक परमेश्वरानें ठर केलेल्या आपल्या ज्येष्ठ पुत्रांस मूढमाती देत होते; आणि परमेश्वरानें त्यांच्या देवांसहि शासन केलें.
 ५ इस्राएल लोकांनीं रामसेस येथून कूच करून सुक्कोथ येथें बरे दिले. ६ सुक्कोथाहून कूच करून रानाच्या सीमेवरल्या एयामांत त्यांनीं बरे दिले. ७ एयामाहून कूच करून बाल-सफोनासमोरलें पी-हहीरोथ यास बळसा घालून मिंगदोलासमोर त्यांनीं बरे दिले.
 ८ मग ते पी-हहीरोथापासून कूच करून सयुप्र ओलाहून रानांत गेले आणि एयाम रानांत तीन मजल्ल करून मारा येथें त्यांनीं बरे दिले. ९ माराहून कूच करून ते एलियास गेले; एलीम येथें पाण्याचे

बारा झरे आणि सत्तर खजुरीची झाडे होती तेथे त्यांनी डेरे दिले. १० एलिमाहून निघून त्यांनी तांबळ्या समुद्राच्या किनाऱ्यावर डेरे दिले. ११ तांबळ्या समुद्रापसून निघून सीन रानांत त्यांनी डेरे दिले. १२ सीन रानांतून कूच करून त्यांनी दफका येथे डेरे दिले. १३ दफका येथून त्यांनी कूच करून आल्दश येथे डेरे दिले. १४ आल्दशाहून कूच करून त्यांनी रफीदिमांत डेरे दिले; तेथे लोकांस पाणी प्यावयास मिळाले नाही. १५ रफीदिमाहून कूच करून त्यांनी सीनाय रानांत डेरे दिले. १६ सीनाय रानांतून कूच करून त्यांनी किब्रोथ-हत्तब्वा येथे डेरे दिले. १७ किब्रोथ-हत्तब्वा येथून कूच करून हसेरोथ येथे त्यांनी डेरे दिले. १८ हसेरोथ येथून निघून रिथमा येथे त्यांनी डेरे दिले. १९ रिथमा येथून कूच करून त्यांनी रिम्मोन-येरेस येथे डेरे दिले. २० रिम्मोन-येरेसांतून कूच करून त्यांनी लिज्जा येथे डेरे दिले. २१ लिज्जा येथून कूच करून त्यांनी रिस्सा येथे डेरे दिले. २२ रिस्सा येथून कूच करून त्यांनी कहेलाथा येथे डेरे दिले. २३ कहेलाथाहून कूच करून त्यांनी शेफेर डोंगराजवळ डेरे दिले. २४ शेफेर डोंगराजवळून कूच करून त्यांनी हरादांत डेरे दिले. २५ हरादाहून कूच करून त्यांनी मकहेलोथांत डेरे दिले. २६ मकहेलोथाहून कूच करून तहयांत त्यांनी डेरे दिले. २७ तहयाहून कूच करून तारहांत त्यांनी डेरे दिले. २८ तारहाहून कूच करून मिथकांत त्यांनी डेरे दिले. २९ मिथकाहून कूच करून हशमोनांत त्यांनी डेरे दिले. ३० हशमोनाहून कूच करून मोसे-रोथांत त्यांनी डेरे दिले. ३१ मोसेरोथाहून कूच करून बनेयाकानांत त्यांनी डेरे दिले. ३२ बनेयाकानाहून कूच करून होर-हागिदगादांत त्यांनी डेरे दिले. ३३ होर-हागिदगादाहून कूच करून याटबाथांत त्यांनी डेरे दिले. ३४ याटबाथाहून कूच करून अब्रानांत त्यांनी डेरे दिले. ३५ अब्रानाहून कूच करून एस-योन-गेबेरांत त्यांनी डेरे दिले. ३६ एसयोन-गेबेरांतून कूच करून सीन रान म्हणजे कादेश गांत त्यांनी डेरे

दिले. ३७ कादेशाहून कूच करून अदोम देशाच्या सीमेवरील होर पर्वताजवळ त्यांनी डेरे दिले. ३८ इझ्राएल लोक मिस्र देशांतून निघाल्यावर चाळिसाव्या वर्षी पांचव्या महिन्याच्या प्रतिपदेस या ठिकाणी अहरोन याज्ञक परमेश्वराच्या आश्वेप्रमाणे होर पर्वतावर चढला व तेथे मृत्यु पावला. ३९ अहरोन होर पर्वतावर मृत्यु पावला तेव्हां एकशें तेवीस वर्षांचा होता. ४० अरादाचा कनानी राजा जो कनान देशाच्या दक्षिणेस राहत होता त्याने इझ्राएल लोक आल्याची बातमी ऐकली. ४१ होर पर्वताकडून कूच करून त्यांनी सलमोनांत डेरे दिले. ४२ सलमोनाहून कूच करून पूनोनांत त्यांनी डेरे दिले. ४३ पूनोनाहून कूच करून त्यांनी ओबोथांत डेरे दिले. ४४ ओबोथाहून कूच करून मवाबाच्या सीमेवरल्या ईये-अबारीमांत त्यांनी डेरे दिले. ४५ मग ईयीमाहून कूच करून गादाच्या दीबोनांत त्यांनी डेरे दिले. ४६ गादाच्या दीबोनाहून कूच करून दिबलाथाईमाच्या अलमोनांत त्यांनी डेरे दिले. ४७ दिबलाथाईमाच्या अलमोनाहून कूच करून अबारीम डोंगरामध्ये नबोसमोर त्यांनी डेरे दिले. ४८ अबारीम डोंगराहून कूच करून मवाबाच्या अरण्यांत यरीहोजवळ यादेनतीरी त्यांनी डेरे दिले. ४९ मवाबाच्या अरण्यांत यादेनतीरी बेथ-यशिभोथा-पामून आवेल-शिष्टिमापर्यंत त्यांनी डेरे दिले.

५० मवाबाच्या मैदानांत यरीहोपाशी यादेन नदीतीरी परमेश्वर मोसाळा म्हणाला, ५१ इझ्राएल लोकांस सांग की तुम्ही यादेन ओलाहून कनान देशांत पोहंचाल ५२ तेव्हां त्या देशच्या सर्व रहिवास्यांस घालवून द्या; त्यांच्या पाषाणमूर्ति व ओतीव मूर्ति यांचा विध्वंस करा व त्यांची उच्चस्थाने मोडून टाका; ५३ तुम्ही तो देश ताच्यांत घेऊन त्यांत वस्ती करा; कारण तुम्ही त्या देशाचे वतनदार व्हावे म्हणून मी तो देश तुम्हांस दिला आहे. ५४ तुम्ही तो देश चिठ्या टाकून आपआपल्या कुळांप्रमाणे वांटून घ्या; जी कुळे मोठी असतील त्यांस मोठा भाग द्या आणि जी लहान असतील त्यांस लहान भाग द्या; ज्या ठिकाणाविषयी कोणा माणसाच्या

नांवाची चिठी निघेल तें त्याचें वतन होईल; आप-
आपल्या वडिलांच्या कुळाप्रमाणें तुम्हांस वतन मिळावें;
५५ पण तुम्ही त्या देशच्या रहिवाद्यांस घालवून
दिलें नाहीं तर जे लोक तुम्ही तेथें राहू घाल
ते तुमच्या डोळ्यांत कुसळ्यांसारखें व तुमच्या कुडीला
काढ्यांसारखे दृश्यांत, आणि त्या देशांत तुम्ही वस्ती
कराल तेथें तेथें ते तुम्हांस त्रास देतील. ५६ तसें
ज्ञात्यास मी जसें त्याचें करावयाचें योजिलें आहे
तसेंच तुमचें करीन.

१ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, २ इझ्राएल
३४ लोकांस आह्वा कर की कनान देश सर्व चतु-
सीमांप्रमाणें तुमचें वतन व्हावयाचा आहे;
तुम्ही कनान देशांत पोहंचाल ३ तेव्हां तुमचा दक्षिण-
प्रांत सीन नांवाच्या रानापामून अदोम देशाच्या सर-
हरीपर्यंत असावा, आणि तुमची दक्षिण सीमा क्षार-
समुद्राच्या वरच्या टोकाशीं सुरू होऊन पूर्वेपर्यंत
असावी; ४ तेथून तुमची सरहद्द अफ्राज्जीम नामक
चडावाच्या दक्षिणेस पोचून बक्सा वेऊन सीनापर्यंत
व्यावी, आणि ती तशीच कादेश-बर्थाच्या दक्षिणेस
निचावी, आणि हसर-अहारापर्यंत जाऊन अस्समोनास
पोचावी; ५ मग ती सरहद्द असमोनापासून बक्सा
वेऊन मिसरच्या नात्यापर्यंत पोचावी, आणि
तेथून येथे सागरतीरापर्यंत जावी. ६ तुमची पश्चिम
सीमा महासमुद्र व त्याच्या लगत्याचा प्रदेश होय;
तीच तुमची पश्चिम सीमा. ७ तुमची उत्तर सीमा
महासमुद्रापासून होर पर्वतापर्यंत रेखावी; ८ आणि
होर पर्वतापासून ह्यमाताच्या घाटापर्यंत रेखून ती
सदादापर्यंत जावी. ९ मग ती सीमा जिब्रोनस पोचून
तिचा शेवट हसर-एनान येथे व्हावा; हीच तुमची उत्तर
सीमा. १० तुमची पूर्व सीमा हसर-एनान येथून शफामा-
पर्यंत रेखावी; ११ व तिची सरहद्द शफामाहून
अईनच्या पूर्वेस रिब्लन आहे तेथपर्यंत उतरत उतरत
किन्नेरेथ समुद्राच्या पूर्वेतीरास रुग्णावी. १२ मग ती
सीमा यादनेपर्यंत उतरून खाली येथे क्षारसमुद्रापर्यंत

जावी; तुमच्या देशाच्या चतुःसीमा ह्याच होत.
१३ तेव्हां मोशानें इझ्राएल लोकांस आह्वा केली कीं
चिथ्या टाकून ज्या देशाचें तुम्ही वतन पावणार आहां
आणि परमेश्वरानें साडेनक वंशांस जो देश देण्याची
आह्वा दिली आहे तो हाच : १४ रुबेनी, गादी व
मनशाचा अर्धा वंश यांस त्यांच्या पितृकुळाप्रमाणें
भाग मिळून चुकला आहे; १५ अडीच वंशांस यरीहो-
पाशीं यादनेच्या अलीकडे पूर्वे दिशेस म्हणजे उगवतीस
त्यांचें वतन मिळून चुकलें आहे.

१६ परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें कीं, १७ जे पुरुष
हा देश तुम्हांस वांटून देतील त्यांचीं नांवें हीं : एलाजार
याबक व नूनाचा पुत्र यहोशवा. १८ देशाची वांटणी
करण्यासाठीं एकेका वंशाचा एकेक सरदार घ्यावा.
१९ त्या पुरुषांचीं नांवें हीं : यहूदा वंशांतला यफुनेचा
पुत्र कालेब; २० शिमोनाच्या वंशांतला आम्मीहूदाचा
पुत्र शमुवेल; २१ बन्यामिनच्या वंशांतला किसलो-
नाचा पुत्र अलीदाद; २२ दानी वंशांतला सरदार
यागलीचा पुत्र बुक्की; २३ योसेफाच्या संतती-
पैकीं मनशे वंशांतला सरदार एफोदाचा पुत्र हर्जी-
एल; २४ एफ्रायमी वंशांतला सरदार शिफटा-
नाचा पुत्र कमुवेल; २५ जबुद्धनी वंशांतला सरदार
पानाकाचा पुत्र अलीसाफान; २६ इस्साखारी वंशांतला
सरदार अब्जानाचा पुत्र पाल्टीयेल; २७ आशेरी
वंशांतला सरदार शलोमीचा पुत्र अहीहूद; २८ आणि
नफताली वंशांतला सरदार आम्मीहूदाचा पुत्र पदाबेल;
२९ परमेश्वरानें कनान देश इझ्राएल लोकांस वांटून
देण्याची आह्वा ज्या पुरुषांस केली ते हे.

१ आणखी परमेश्वर मवाचाच्या मैदानांत
३५ यरीहोपाशीं यादनेतीरीं मोशाला म्हणाला,
२ इझ्राएल लोकांस अशी आह्वा कर कीं तुम्ही
आपल्या ताच्यांतील वतनांतून लेव्यांस राहण्यासाठीं
नगरें घावीं, आणि त्या नगरांच्या आसपासचीं
शिबारेंहि त्यांस घावीं. ३ नगरें त्यांच्या वस्तीसाठीं
आणि आसपासचीं शिबारें गाईवैल व शेरडेंभेडें

बगैर त्यांच्या जनावरांसाठी असावी. ४ लेव्यांस जी शिवारें घाल तीं नगराच्या तटाबाहेर हजार हात मभोवार असावी. ५ आणि नगराच्या बाहेर पूर्व बाजूस दोन हजार हात, दक्षिण बाजूस दोन हजार हात, पश्चिम बाजूस दोन हजार हात आणि उत्तर बाजूस दोन हजार हात जमीन मापावी; आणि नगर मध्यवर्ती असावें. ६ लेव्यांस जीं नगरें तुम्ही घाल त्यांपैकी सहा शरणपुरें असावी; मनुष्यवध करणाऱ्यांस पळून जावयासाठी तीं असावी; त्यांखेरीज आणखी बेचाळीस नगरें लेव्यांस द्यावीं. ७ अशीं एकंदर अद्रेचाळीस नगरें व त्यांची शिवारें लेव्यांस द्यावीं. ८ इस्राएल लोकांच्या वतनांतून जीं नगरें लेव्यांस द्यावयाचीं तीं मोठ्या वतनांतून अधिक व धोळ्या वतनांतून कमी अशीं द्यावीं; प्रत्येक वंशानें आप-आपल्या वतनाच्या मानानें नगरें लेव्यांस द्यावीं.

९ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, १० इस्राएल लोकांस सांग: तुम्ही यादेंन ओलांडून कनान देशांत पोहंचाल ११ तेव्हां तुम्हांकरितां कांहीं नगरें शरणपुरें म्हणून ठरवा; कोणाच्या हातून चुकीनें मनुष्यवध झाला तर त्यानें तेथें पळून जावें. १२ मूड उगधिणाऱ्या-पासून शरणस्थानांदाखल हीं नगरें उपयोगी पडतील, म्हणजे मंडळीसमोर खुनी मनुष्याचा न्याय होईपर्यंत त्याला कोणास मारून टाकितो येणार नाही. १३ जीं शरणपुरें तुम्ही घाल तीं सहा असावीं. १४ तीन नगरें यादेंनेच्या पूर्वेस आणि तीन नगरें कनान देशांत द्यावीं; हीं शरणपुरें होत. १५ हीं सहा नगरें इस्राएल लोकांसाठी व त्यांच्यामध्ये राहणाऱ्या परदेश्यांसाठी शरणस्थानें म्हणून नेमिली आहेत; जो कोणी चुकून मनुष्यवध करील त्यानें तिकडे पळून जावें. १६ तथापि कोणी लोखंडी शस्त्रां कोणाचा वध करील तर त्यास खुनी समजावें; असल्या खुनी मनुष्यास अवश्य जिवें मारावें. १७ मनुष्य मरेल असा धोंडा हातीं घेऊन कोणी कोणास फेकून मारला, व त्यानें तो मेला तर तो मनुष्याहि खुनी होय; तसल्या मनुष्यास अवश्य जिवें मारावें. १८ मनुष्य मरेल असें लाकूड

हातीं घेऊन कोणी कोणास फेकून मारिलें, व त्यानें तो मेला तर तो मनुष्याहि खुनी होय; तसल्या खुनी मनुष्यास अवश्य जिवें मारावें. १९ रफपाताचा सूड घेणाऱ्यानें स्वतः त्या खुनी मनुष्यास मारून टाकावें; जेथें तो सांपडेल तेथें त्यास मारून टाकावें. २० कोणी एकाखाचा दावा घरून टपून बसून त्यास ढकलून देईल, किंवा त्याजवर कांहीं फेकील व त्यामुळें तो मरेल; २१ अथवा कोणी वैरभावानें त्याजवर हस्तप्रहार केल्यानें तो मरेल, तर ज्यानें त्यास मारिलें त्यास अवश्य मारून टाकावें, तो मनुष्य खुनी होय; रफपाताचा सूड घेणाऱ्यास तो खुनी सांपडेल तेथें त्यानें त्यास जिवें मारावें. २२ तथापि कोणी वैरभाव न ठेवितो कोणास अकरमात ढकलील किंवा टपून न बसतां त्याजवर कांहीं फेकील किंवा माणूस मरेल असा धोंडा हातीं घेऊन नकळत कोणावर फेकील आणि त्यामुळें तो मरेल, २३ आणि तो त्याचा शत्रु नसेल अथवा त्यानें त्याची हानि करूं पाहिली नसेल, २४ तर मंडळीनें मारणाऱ्याचा आणि रफपाताबद्दल सूड घेण्याऱ्याचा ह्या नियमांनुसार न्याय करावा; २५ त्या मनुष्यवध करणाऱ्या मनुष्यास रफपाताबद्दल सूड घेणाऱ्याच्या हातून सोडवून ज्या शरणपुरांत तो पळून गेला होता तेथें त्याला मंडळीनें पोचतें करावें, आणि त्यानें पवित्र तेलानें अभिषेक केलेला मुख्य याजक मरेपर्यंत त्याच नगरांत राहावें. २६ तो मनुष्यवध करणारा ज्या शरणपुरास पळून गेला असेल त्याच्या शिवाराबाहेर कोठें गेला, २७ आणि रफपाताबद्दल सूड घेणाऱ्यानें त्या शरणपुराच्या शिवाराबाहेर त्यास गांठून मारून टाकिलें तर रफपाताचा दोष त्याला लागवयाचा नाही; २८ कारण मुख्य याजक मरेपर्यंत त्या मनुष्यवध करणाऱ्यानें शरणपुरांतच राहावयाचें; मुख्य याजक मेल्यावर पाहिजे तर त्यानें आपल्या वतनांत परत जावें. २९ तुमच्या पिढ्यानपिढ्या तुमच्या सर्व वस्तीच्या ठिकाणीं न्यायाचा हा विधि नेमिलेला आहे. ३० कोणी एकाद्या मनुष्यास जिवें मारिलें तर त्या मनुष्यवध करणाऱ्यास साक्षीदाराच्या साक्षी-

वरून मारावे; पण एकाच साक्षीदारच्या साक्षीवरून कोणास जिवें मारू नये. ३१ कोणी मनुष्यबध करणारा देहातिशासनास योग्य असला तर त्याच्या प्राणाबद्दल खंड घेऊन त्याला सोडू नये; त्यास अवश्य जिवें मारावे. ३२ त्याप्रमाणेच शरणपुरांत पळून गेलेल्या मनुष्य यांक मरण्यापूर्वी आपल्या वतनांत जाण्याच्या हेतूने कोही खंड देऊ पाहील तर तो घेऊ नये. ३३ यांप्रमाणे ज्या देशचे तुम्ही रहिवासी व्हाल तो भ्रष्ट करू नका; ज्ञानने देश भ्रष्ट होतो; रक्षपात करणाऱ्या मनुष्याचा रक्षपात केल्याशिवाय देशाबद्दल प्रायश्चित्त होत नाही. ३४ तर ज्या देशचे तुम्ही रहिवासी व्हाल त्यामध्ये मी राहणार; तो भ्रष्ट करू नका, कारण मी परमेश्वर इस्राएल लोकांमध्ये वसत आहे.

३६ १ मग योसेफवंशाच्या कुळपैकी निहाद विन माखिर विन मनश्शे यांच्या वंशांतील पितृकुळाचे प्रमुख पुरुष मोशाकडे जाऊन त्यांस व इस्राएल लोकांच्या पितृकुळांच्या सरदारांस म्हणाले, २ परमेश्वराने आमच्या स्वामीस आज्ञा दिली होती की चित्या टाकून इस्राएल लोकांमध्ये हा देश वांटून द्यावा; आणखी परमेश्वराने ही आज्ञा आमच्या स्वामीस दिली होती की आमचा बंधु सलाफहाद याच्या वतनाचा हिस्सा त्याच्या कन्यांस द्यावा; ३ तर इस्राएल लोकांच्या इतर कोणत्याही वंशांतल्या पुरुषांशी त्यांचा विवाह झाला तर आमच्या दायभागांतून त्यांचा हिस्सा कमी होईल आणि ज्या वंशांत त्या जातील त्या वंशाच्या वतनांत तो मिळून जाईल; या प्रकारे आमच्या हिस्साच्या वतनांतून तो कमी होईल.

४ इस्राएल लोकांचे योबेल वर्ष येईल तेव्हा ज्या वंशांत त्या जातील त्याच्या वतनांत तो मिळून जाईल; व अज्ञाने त्याचे वतन आमच्या वंशाच्या दायभागांतून कमी होईल. ५ तेव्हा परमेश्वराच्या आज्ञेप्रमाणे मोशाने इस्राएल लोकांस सांगितले की योसेफाचे वंशज म्हणतात ते बरोबर आहे. ६ सलाफहादाच्या कन्यासंबंधाने परमेश्वराने ही आज्ञा दिली आहे की त्यांस हवा तो वर त्यांनी निवडावा, पण त्यांनी आपल्या मूळपुरुषाच्या वंशाच्या कुळांतील बराशीच विवाह करावा. ७ इस्राएलच्या कोणत्याही वंशाचा वतनभाग इतर वंशाकडे जाऊ नये; इस्राएल लोकांतील प्रत्येकाने आपल्या पितृवंशांतल्या वतनास धरून राहावे. ८ इस्राएलच्या कोणत्याही वंशांतील कोणत्याही स्त्रीस दायभाग मिळवण्याचा असेल तर तिचा विवाह तिच्या पितृवंशाच्या कुळांतील पुरुषाशीच व्हावा, म्हणजे इस्राएल लोकांतील प्रत्येक जणाचा दायभाग त्याच्याकडेसच राहिल. ९ कोणत्याही वंशाचे दायभाग इतर वंशांकडे जाऊ नयेत; इस्राएल लोकांच्या प्रत्येक वंशाने आपल्या वतनास धरून राहावे. १० परमेश्वराने मोशाला आज्ञा केली तीप्रमाणे सलाफहादाच्या कन्यांनी केले; ११ महला, तिरसा, हुम्ला, मिल्का व नोआ ह्या ज्या सलाफहादाच्या कन्या त्यांनी आपल्या सुलतमावांशी विवाह केला. १२ योसेफपुत्र मनश्शे यांच्या वंशांतल्या कुळांतच त्यांचा विवाह झाला आणि त्यांचा दायभाग त्यांच्या पितृकुळाच्या वंशांत कायम राहिला. १३ जे विधि व नियम परमेश्वराने मवाबच्या मैदानांत यरीहोपाशी यार्देन नदीतीरी मोशाच्या द्वारे इस्राएल लोकांस लावून दिले ते हे होत.

अनुवाद



१ यादेंनेच्या पूर्वेस रानांतील अराबांत सूफा-
 १) समोर पारान, तोफेल, लबान, हुसेरोय, व दी-आहाब
 यांच्या दरम्यान जे शब्द मोशे इस्त्राएल लोकांशी
 बोलला ते हे: २ होरेबाहून कादेश-बर्ण्यापर्यंत सेईर
 डोंगरावरून अकरा दिवसांची वाट आहे. ३ चाळिसांच्या
 वर्षांच्या अकराव्या महिन्याच्या प्रतिपदेस जे कांहीं
 इस्त्राएल लोकांस सांगवें म्हणून परमेश्वरानें मोजाला
 आज्ञा दिली होती, त्याप्रमाणें त्यानें हें सर्व
 सांगितलें; ४ मोशानें अमोन्यांचा राजा हेसबोननिवासी
 सीहोन आणि बाशानाचा राजा अष्टुरीषनिवासी ओग
 यांस एद्रई नमरांत ठार मारिल्यावर, ५ यादेंनेच्या पूर्वेस
 मवाब देशांत मोशे नियमशास्त्राचें विवरण करूं लागला,
 तें असें: ६ परमेश्वर आमचा देव यानें होरेबांत
 आम्हांस सांगितलें कीं तुम्ही या डोंगरवटींत राहिल्यास
 बरेच दिवस झाले; ७ तर आतां येवून निघून कूच करा,
 आणि अमोन्यांचा पहाडी प्रदेश आणि त्याच्या आस-
 पासचा सर्व प्रदेश यांत म्हणजे अराबांत, डोंगरवटींत,
 तळवटींत, दक्षिणदेशीं, समुद्रतीरीं, लबानानें पर्वता-
 पर्यंत आणि महानदी फरात येथपर्यंत राहणाऱ्या
 कनानी लोकांच्या देशांत चला. ८ पाहा, हा सर्व देश
 तुम्हांस मी दाखवून दिला आहे; तर जो देश परमे-
 श्वरानें तुमचे पूर्वज अब्राहाम, इसहाक व याकोब
 यांना व त्यांच्यामागून त्यांच्या वंशजांना शपथपूर्वक
 देऊं केला आहे, त्यांत जाऊन तो हस्तगत करा.
 ९ त्या प्रसंगीं मीं तुम्हांस सांगितलें होतें कीं मला
 एकदां तुमचा भार सहन करवत नाहीं; १० कारण
 तुमचा देव परमेश्वर यानें तुम्हांस बहुगुणित केले
 असून तुमची संख्या आज आकाशांतील ताऱ्यांतकी
 आहे. ११ तुमच्या पूर्वजांचा देव परमेश्वर तुम्ही आतां
 आहां त्याच्यापेक्षां सहस्रपट तुम्हांस वाढवो, आणि
 आपल्या वचनाप्रमाणें तो तुमचें अमीष्ट करो.

१२ तुमची दगदग, तुमचा मार व तुमची भांडणे हीं
 मी एकदां कोठवर सोसूं? १३ तर तुम्ही आपआपल्या
 वंशांतून बुद्धिमान, समजदार आणि प्रसिद्ध पुस्तक
 निवडा म्हणजे मीं त्यांस तुमचे प्रमुख नेमितीं.
 १४ तेव्हां तुम्ही मला उत्तर दिलें कीं तूं यांगतोस
 तसें करणें ठीक आहे; १५ म्हणून तुमच्या वंशांपैकीं
 बुद्धिमान व प्रसिद्ध अशा मुख्य पुस्तांस निवडून
 तुमचे प्रमुख नेमिले, म्हणजे तुमच्या वंशावंशाप्रमाणें
 हजाराहजारांवर, शंभरांशंभरांवर, पन्नासापन्नासांवर
 व दहादहांवर नायक व भक्कदार नेमून दिले.
 १६ त्या समयीं मीं तुमच्या न्यायाधीशांस आज्ञा केली
 कीं तुम्ही आपल्या भळवणांच्या फिर्यादी ऐका; एकदां
 मणूस व त्याचा बांधव व त्याच्याजवळचा परदेशी
 यांच्यामध्ये घमानें न्याय करा. १७ न्याय करिताना
 पक्षपात करूं नका, लहानमोठ्यांचें सारखेंच ऐकून
 घ्या; कोणाचें तोंड पाहून भिडूं नका; कारण न्याय
 परमेश्वराकडचा आहे; एकादें प्रकरण तुम्हांस अवकळ
 वाटलें तर तें मजकडे घेऊन या म्हणजे मीं तें ऐकेन.
 १८ त्या समयीं तुमचें सर्व कर्तव्यकर्म मीं तुम्हांस
 सांगून दिलें होतें.

१९ मग आपण होरेबाहून कूच करून आपला
 देव परमेश्वर याच्या आज्ञेनुसार जे झोर व
 भयानक रान अमोन्यांच्या पहाडी प्रदेशाकडे जातांना
 तुम्हांस लागलें, तें सर्व आकमून कावेश-बर्ण्यापर्यंत
 पोहंचलों. २० तेव्हां मीं तुम्हांस सांगितलें कीं
 अमोन्यांचा जो पहाडी प्रदेश परमेश्वर आपला देव
 आपणांस देत आहे तेथपर्यंत तुम्ही आलां आहां.
 २१ पाहा, तो देश तुम्हा देव परमेश्वर यानें तुला
 दाखवून दिला आहे; तुम्हा पूर्वजांचा देव परमेश्वर
 याच्या आज्ञेप्रमाणें त्यावर चढाई करून जाऊन तो
 हस्तगत कर; तूं भिडूं नको अथवा कचरूं नको.

२२ तेव्हां तुम्ही सर्व मजकडे येऊन म्हणालां, आम्ही आमच्यापुढे मनुष्ये पाठवितो, म्हणजे तीं त्या देशाचा पत्ता लावून कोणत्या मार्गानें आम्हांला जावें लागेल व कोणकोणत्या नगरांत प्रवेश करावा लागेल याची आम्हांस खबर देतील. २३ ही गोष्ट मला ठीक वाटली म्हणून प्रत्येक वंशात्म्यां एक असे तुम्हांतले बारा पुरुष मी निवडून काढिले. २४ ते निघाले आणि डोंगर-चटी चढून वर गेले आणि अचकोल नाल्यापर्यंत जाऊन त्यांनी देश हेरिला; २५ आणि ते त्या देशची कांहीं फळे हातीं घेऊन आम्हांकडे आले, आणि त्यांनी आम्हांस अशी खबर दिली कीं जो देश आमचा देव परमेश्वर आम्हांस देत आहे तो चांगला आहे. २६ तरी तुम्ही तेथें जाण्यास राजी झालां नाहीं; आपल्या देव परमेश्वर याचें वचन तुम्हीं जुमानिलें नाहीं; २७ तुम्हीं आपल्या डेऱ्यांत कुरकुर चालविली व म्हटलें कीं परमेश्वर आम्हांशीं वैर करित आहे, आणि म्हणूनच आम्हांस अमोऱ्यांच्या हातीं देऊन आमचा सत्यनाश करावा या हेतूनें त्यांनीं आम्हांस मिसर देशांतून व्हाऊन आणिलें आहे. २८ आम्ही जाणार तें कोठें? तेथील लोक आम्हांहून मोठे व धिप्पाड आहेत, तेथील नगरें मोठीं असून त्यांचें तट गगनापर्यंत गेले आहेत, आणि तेथें अनाकाच वंशज आमच्या दृष्टीस पडले, असें आमच्या बांधवांनीं आम्हांस सांगून आमच्या हृदयाचें पाणी पाणी केलें. २९ तेव्हां मी तुम्हांस म्हणालों, तुम्ही त्यांस चाबूंक नका, त्यांस भिऊं नका. ३० तुमचा देव परमेश्वर तुमचा अग्रगामी आहे, त्यानें मिसर देशांत तुमच्यादेखत जसें सर्व कांहीं केलें तसें करून तो तुमच्यासाठीं लढेल; ३१ आणि तुम्हीं रानांतहि पाहिलें कीं येथवर येऊन पोचोपर्यंत जो सारा मार्ग तुम्हीं आक्रमिला त्यांत तुमचा देव परमेश्वर यानें मनुष्य आपल्या पुत्रास वागवितो त्याप्रमाणें तुम्हांस वागविलें. ३२ एवढें करूनहि तुम्हीं आपला देव परमेश्वर याजवर विश्वास ठेविला नाहीं. ३३ तुमच्यासाठीं डेरे देण्यास ठिकाण पाहवें आणि रात्रीं अर्भीत व दिवसां मेघांत प्रकट होऊन तुमचा मार्गदर्शक व्हावें

म्हणून तो तुमचा अग्रगामी झाला. ३४ तेव्हां तुमचें बोलणें ऐकून परमेश्वर कोपला आणि शपथ वाढून म्हणाला, ३५ जो चांगला देश देण्याचें मी तुमच्या पूर्वजांस शपथपूर्वक वचन दिलें होतें, तो देश ह्या दुष्ट पिढीच्या लोकांपैकीं एकाच्याहि दृष्टीस मुळीच पडणार नाहीं; ३६ यफुजेचा पुत्र कालेब हा मात्र तो देश पाहील; ज्या भूमीला त्याचे पाय लागले ती मी त्याला व त्याच्या वंशजांस देईन; कारण तो पूर्णपणें परमेश्वराला अनुसरला आहे. ३७ त्याप्रमाणें तुमच्यामुळें परमेश्वर मजबूरहि रागावून म्हणाला, तंही त्या देशी जावयाचा नाहींस; ३८ नूनाचा पुत्र यहोशवा जो तुझ्या सेवेस हजर असतो तो तेथें जाईल, तूं त्यास घोर दे; कारण तो तें वतन इलाएल लोकांस मिळवून देईल; ३९ आणि ज्या मुलांबाळांविषयी तुम्हीं म्हटलें होतें कीं हीं छट होतील तीं, आणि जीं अर्भकें त्या समयीं बऱ्यावाइत्याचा भेद जाणत नव्हतीं तीं त्या देशीं जातील; मी तो त्यांस देईन व तीं त्याचें वतन पावतील. ४० तुम्हांस पाहिजे तर तुम्ही परत जा, आणि तांबड्या समुद्राच्या मार्गानें रानांत प्रवास करा. ४१ तेव्हां तुम्ही मला उत्तर दिलें कीं आम्हीं परमेश्वराचा अपराध केला आहे, तर आमचा देव परमेश्वर यानें आम्हांस आह्मा केल्याप्रमाणें आम्ही वर चढून जाऊं व युद्ध करूं; मग तुम्ही युद्धाच्या शस्त्रांणीं सज्ज होऊन डोंगर चढून जाण्याचें धाडस केलें. ४२ तेव्हां परमेश्वरानें मला सांगितलें, त्यांस सांग, तुम्ही जाऊं नका व लढाई करूं नका, कारण मी तुमच्यामध्ये नाहीं म्हणून शत्रु तुमचा मोड करील. ४३ त्याप्रमाणें मी तुम्हांस सांगितलें, पण तुम्हीं ऐकलें नाहीं; तर परमेश्वराच्या आज्ञेविरुद्ध तुम्हीं बंडावा केला आणि साहस करून डोंगरावर चढून गेलां. ४४ तेव्हां त्या डोंगरांत राहणाऱ्या अमोऱ्यांनीं बाहेर पडून तुम्हांशीं सामना करून मधमाझ्याप्रमाणें तुमचा पाठलाग केला, आणि सेईर देशांतील हर्मापर्यंत तुम्हांस मार देत नेले. ४५ तेव्हां तुम्ही माघारे येऊन परमेश्वराजवळ रहां लागलां; पण परमेश्वरानें तुमचा

शब्द ऐक्य नाही, तुमच्याकडे कान दिला नाही. ४६ तेव्हा तुम्ही कादेशात बरेच दिवस वस्तीस राहिल्लें तें तुम्हांला ठाऊकच आहे.

१ मग परमेश्वरानें मला सांगितल्याप्रमाणें आपण मागें फिरून तांबच्या समुद्राच्या बाटेणें रानाकडे कूच केलें आणि बहुत दिवस सेईर वहाडास वळसा घालीत राहिलों. २ परमेश्वरानें मला सांगितलें, ३ या पहाडास तुम्ही बहुत दिवस वळसा घालीत राहिलों आहां तेवढा पुरे; तर आतां उत्तर दिशेकडे वळा; ४ आणि तूं लोकांस माझी आज्ञा सांग कीं सेईरनिवासी तुमचे भाऊवंद जे एसावाचे वंशज त्यांच्या सीमेंतून तुम्हांस जावयाचें आहे; त्यांस तुमची भीति वाटेण यासाठीं तुम्ही फार संभाळ; ५ त्यांशीं झगडूं नका; त्यांच्या देशांतली पाऊळभरहि जमीन मी तुम्हांस देणार नाही; कारण सेईर पर्वत एसावास वतन म्हणून मी दिला आहे. ६ तुम्ही पैसे देऊन त्यांच्या-पासून अन्न विकत घेऊन खा आणि पैसे देऊन प्यावयास पाणीहि विकत घ्या..७ कारण तुम्हा देव परमेश्वर यानें तुम्ह्या हातच्या सगळ्या कामाला यश दिलें आहे; ह्या महारण्यांतलें तुम्हें भ्रमण त्याला ठाऊक आहे; आज चाळीस वर्षे तुम्हा देव परमेश्वर तुम्ह्या-बरोबर राहिला आहे; तुला कशाचीहि वाण पडली नाही. ८ ह्याकरितां सेईरनिवासी आपले भाऊवंद एसावाचे वंशज यांना बाजूस सोडून आपण अराबाच्या मार्गानें एलाथ व एसयोन-गेबेर हीं मागें टाकून चाललों.

मग आपण वळसा घेऊन मवाबांतील रानांच्या मार्गानें गेलों. ९ तेव्हां परमेश्वरानें मला सांगितलें, मवावास उपद्रव करूं नका व त्यांच्याशीं युद्धाचा प्रसंग आणूं नका; मी त्यांचा देश तुम्हांस वतन करून देणार नाही; कारण आर नगर मी लोटाच्या वंशजांस वतन करून दिलें आहे. १० (पूर्वाकाळीं तेथें एमी लोक राहत होते; ते अनाकी लोकांसारखे प्रबळ, बहुत व धिप्पाड होते; ११ अनाकी लोकांप्रमाणें त्यांसहि रेफाई म्हणत, पण मवाबी लोक त्यांस एमी म्हणतात. १२ तसेंच पूर्वाकाळीं सेईरांत होरी लोकहि राहत असत; त्यांच्या

मागून एसावाचे वंशज आले; त्यांनीं त्यांचा संहार करून त्यांच्या ठिकाणीं वस्ती केली, इझाएल लोकांनीं परमेश्वरानें दिलेल्या देशानें जसें केले तसेंच त्यांनींहि केले.) १३ तर आतां उठा, जेरेद ओहळापलीकडे जा. तेव्हां आपण जेरेद ओहळापलीकडे गेलों. १४ आपण कादेश-बर्ण्या सोडून जेरेद ओहळापलीकडे गेलों. त्यास अठतीस वर्षे होऊन गेली; इतक्या अवधीत परमेश्वराच्या प्रतिज्ञेप्रमाणें त्या पिढींतल्या योद्ध्यांचा छावणीत संहार झाला. १५ त्यांचा नायनाट होईपर्यंत छावणीतून संहार करावा म्हणून परमेश्वराचा हात त्यांवर उगारलेला होता.

१६ या प्रकारें सर्व योद्धे मरून गेले, आणि लोकांतून त्यांचा उच्छेद झाला, १७ तेव्हां परमेश्वरानें मला सांगितलें, १८ आतां मवाबाची सरहद्द म्हणजे आर ओलांडून पलीकडे तुला गेलें पाहिजे; १९ अम्मोनी लोकांजवळ जाऊन तूं पोहंचतील तेव्हां त्यांस उपद्रव करूं नको व त्यांशीं झगडा करूं नको; कारण अम्मोनी लोकांच्या देशांतलें तुला मी कांहीहि वतन करून देणार नाही; कारण लोटाच्या वंशजांस तो मी वतन करून दिला आहे. २० त्या देशास सुदां रेफाईचा देश म्हणतात; पूर्वीं तेथें रेफाई राहत असत; अम्मोनी लोक त्यास जमजुम्मी म्हणतात; २१ ते लोकहि अनाकी लोकांप्रमाणें प्रबळ, बहुत व धिप्पाड होते; पण त्यांचा परमेश्वरानें अम्मोन्यांपुढून संहार केला; ते त्यांच्या मागून येऊन त्यांच्या जागीं राहिले; २२ सेईरनिवासी एसावाच्या वंशजांपुढून परमेश्वरानें होऱ्यांचा संहार केला, त्याप्रमाणें त्यानें यांचाहि केला; ते त्यांच्या मागून येऊन त्यांच्या ठिकाणीं आजवर वस्ती करून आहेत. २३ तसेंच अब्बी हे गजा नगरापर्यंत खेड्यापाड्यांत वस्ती करून होते त्यांचा कफतोराने आलेले कफतोरी यांनीं संहार करून त्यांच्या ठिकाणीं वस्ती केली. २४ तर उठा, कूच करून आर्णोब खोरे उतरून जा; पाहा, हेरबोनचा राजा अमोरी सीडेन आणि त्याचा देश मी तुम्ह्या हातीं देत आहे; तो देश तूं आपल्या ताब्यांत घेऊं लाग आणि त्याशीं संग्राम कर. २५ जेवढे

लोक नमोमंडळाखाली वसत आहेत त्या सर्वांच्या मनांत आज मी तुजविषयी दहशत आणि भीती उत्पन्न करू लागेन, म्हणजे ते तुमं वरतमान ऐकून तुझ्या भीतीनें थरकांप पावतील व धाबरतील.

२६ मीं कदेमोथ रानांतून हेशबोनचा राजा सीहोन याजकडे दूतांच्या हातीं सल्ल्याचा हा निरोप पाठविला कीं २७ मल्ल तुझ्या देशांतून जाऊं दे; मी आपला नीट मार्गानें जाईन, उजवीडावीकडे बळगार नाहीं. २८ तूं पैसे घेऊन मल्ल खावयास अन्न विकत दे आणि पैसे घेऊन मल्ल प्यावयास पाणी दे; मात्र मला पार्यानीं तुझ्या देशांतून जाऊं दे; २९ सेईर-निवासी एसावाचे वंशज आणि आरनिवासी मबानी हे जसे मजशी वागले तसाच तूंहि वाग म्हणजे मी यार्देनेपलीकडे जाऊन आमचा देव परमेश्वर यांनं आम्हांस दिलेल्या देशीं पोहंचेन; ३० पण हेशबोनचा राजा सीहोन आम्हांस आपल्या देशांतून जाऊं देईना; कारण तुझा देव परमेश्वर यांनं त्वांस तुझ्या हातीं यावं म्हणून त्यांचें मन कठोर केले व त्यांचें हृदय उन्मत्त केले; आज हें विदितच आहे. ३१ परमेश्वरानें मल्ल सांगितलें, पाहा, सीहोन व त्याचा बेश मी तुझ्या ताब्यांत देऊं लागलों आहे; तो देश तुमं वतन व्हावें म्हणून हस्तगत करावयास लाग. ३२ तेव्हां सीहोन आपली सर्व सेना घेऊन बाहेर निघाला आणि आम्हांशीं याहस येथें युद्ध करावयास आमच्यावर चाळून आला. ३३ मग आमचा देव परमेश्वर यांनं त्याला आमच्या हवालीं केले, आणि आम्ही त्याचा, त्याच्या पुत्रांचा व त्याच्या सर्व सेनेचा संहर करेल. ३४ त्या प्रसंगीं आम्ही त्याचीं सर्व नगरें घेतलीं आणि हरएक बसलेल्या नगरांतील स्त्रिया व मुलेंबाळें यांसह त्यांचा एवढा विचंस केला कीं त्यांचें कोणीहि उरलें नाही; ३५ जिकिलेल्या नगरांतल्या छुटीबरोबर त्यांचीं जनावरेंहि आम्ही छुटून नेलीं. ३६ आर्गोन खोऱ्याच्या कडेपाशीं अरोएर नगर आहे तेथून, व खोऱ्यांत जें नगर आहे तेथून गिल्लादपर्यंत आम्हांला दुर्गम असें एकहि नगर राहिलें नाही; आमचा देव परमेश्वर यांनं तीं

सर्व आमच्या स्वाधीन करून दिलीं; ३७ मात्र अम्मोनी वंशजांच्या देशांत, यब्बोक नदीच्या तीरीच्या प्रदेशांत, डोंगरवटींतील सर्व नगरांत आणि आमचा देव परमेश्वर यांनं ज्या ज्या ठिकाणीं जाण्याचें आम्हांस मना केलें त्या त्या ठिकाणीं तुम्ही गेलों नाहीं.

१ मग आम्ही बळसा घेऊन बाशानाच्या वाटेनं चकून गेलों तेव्हां बाशानाचा राजा ओग आपली सर्व सेना घेऊन एद्रई येथें सामना करावयास बाहेर निघाला. २ तेव्हां परमेश्वरानें मल्ल सांगितलें कीं त्यांस भिकूं नको; कारण तो, त्याचीं सर्व सेना आणि त्याचा देश हीं मीं तुझ्या हातीं दिी आहेत, आणि जसें तूं हेशबोननिवासी अमोऱ्यांचा राजा सीहोन याचें केले तसेंच त्यांचेंहि कर. ३ आपला देव परमेश्वर यांनं बाशानाचा राजा ओग व त्याचे सर्व लोक यांस आमच्या हातीं दिलें आणि आम्ही त्यांस असा मार दिला कीं त्यांपैकीं कोणीहि उरला नाही. ४ त्या प्रसंगीं आम्ही त्याचीं सर्व नगरें घेतलीं; आम्ही त्यांचें घेतलें नाहीं असें एकहि नगर राहिलें नाही; आम्ही साठ नगरें घेतलीं, म्हणजे अर्थात् अर्गोबाचा प्रदेश घेतला, बाशानांतलें ओगचें राज्य तें हेंच. ५ हीं सर्व तटबंदी नगरें असून त्यांचे तट उंच होते आणि त्यांस वेशी व अडसर होते, बांशिबाय आणखी खेडीपाडीं होती. ६ हेशबोनचा राजा सीहोन याच्या नगरांप्रमाणें त्या नगरांचाहि विचंस आम्ही केला व मुलेंबाळ्यांसह सर्व बसलेल्या नगरांचा सर्वस्वी विचंस केला; ७ पण सर्व गुरेंदोरें व नगरांतली छुट आम्ही हरण केली. ८ या प्रकारें आम्ही त्या समयीं यार्देनेच्या पूर्व थडीस राहणारे अमोऱ्यांचे दोन्ही राजे यांच्या हातचा आर्गोन खोऱ्यापासून हर्मोन पर्वतापर्यंतचा सर्व देश घेतला; ९ (हर्बेनास सिदोनी लोक सिर्योन आणि अमोरी लोक सनीर म्हणतात;) १० माळावरलीं सर्व नगरें, सर्व गिल्लाद प्रांत आणि सल्ला व एद्रई येथवर ओगाच्या राज्यांतील नगरें एवढा सर्व बाशान प्रांत आम्ही काबीज केला. ११ (रेफाई लोकांपैकीं जे शेष राहिले त्यांतून बाशानाचा

राजा भोग एवढाच उरला; त्याचा पलंग लोखंडाचा होता; तो अम्मोन्यांच्या राज्या नगरांत अजून आहे ना ! पुरुषाच्या हातांनी याची लांबी नऊ हात आणि रुंदी चार हात आहे.) १२ त्या समयीं आम्ही देश काबीज केला तो एवढा: आणोंन खोऱ्याच्या सीमेवरल्या अरोएर नगरापासून गिलादी डोंगराल प्रदेशाचा अर्धा भाग व त्यांतील सगळीं नगरें; हीं मीं रऊबेनी व गादी यांस दिलीं; १३ गिलादाचा उरलेला भाग आणि सर्व बाशान म्हणजे ओगाच्या राज्यांत असलेला अगोंबचा सारा प्रदेश हे मीं मनझाच्या अर्ध्या वंशास दिले (यालाच रेफाईचा देश म्हणतात. १४ मनझाचा पुत्र याईर यानें गशरी व माकाथी यांच्या सीमेपर्यंत अगोंबचा सर्व प्रदेश हस्तगत केला आणि बाशानास आपलें नांव म्हणजे हव्वोथ-याईर असें ठेविलें, तेंच आजवर चालत आहे) १५ गिलाद देश मीं माखीर यास दिला. १६ रऊबेनी व गादी यांस मीं गिलादापासून आणोंन खोऱ्या-पर्यंतचा देश दिला; अर्थांत त्या खोऱ्याच्या मध्यभागा-पर्यंत आणि अम्मोन्यांच्या सीमेवरील यब्बोक नदीपर्यंत त्यांची सरहद्द ठरली; १७ तसाच कित्रेरेथापासून अराबाचा समुद्र म्हणजे धारसमुद्र येथवर पिसगाच्या उतरणीखालील अराबा व यादेंनेच्या पूर्वेकडील सर्व प्रदेश त्यांस दिला.

१८ त्या समयीं मीं तुम्हांस आज्ञा केली कीं तुमचा देव परमेश्वर यानें तुम्हांस हा देश वतन म्हणून दिला आहे तर तुम्ही सर्व योद्धे हत्यारबंद होऊन आपल्या इझ्राएल बांधवांबरोबर पैलतीरीं जा: १९ पण तुमच्या ब्रिया, मुलेंबाळें व पशु (तुमचीं गुरेंदोरें बहुत आहेत हें मला ठाऊक आहे) या सर्वांनीं मीं तुम्हांस दिलेल्या नगरांत वस्ती करून राहावें; २० आणि तुमच्याप्रमाणेंच तुमच्या बांधवांस परमेश्वर विश्राम देईल; आणि तुमचा देव परमेश्वर यानें त्यांस देऊं केलेला यादेंनेपलीकडचा देश त्यांनीं ताब्यांत घेतला म्हणजे जो प्रदेश मीं तुम्हांस दिला आहे तेथें तुम्ही आपआपल्या वतनावर परत या. २१ मग मीं

त्या समयीं यहोशवास अशी आज्ञा दिली कीं तुमचा देव परमेश्वर यानें या दोन राजांचें काय केलें हें तूं आपल्या डोळ्यांनीं पाहिलें आहे. तूं नदी उतरून ज्या ज्या राज्यांत जाशील त्या त्या सर्वांचें परमेश्वर असेंच करणार. २२ तुम्ही त्यांस भिडूं नका, कारण तुमच्या बाजूंत युद्ध करणारा तुमचा देव परमेश्वर आहे. २३ त्या समयीं मीं परमेश्वराची काकूत करून म्हटलें, २४ हे प्रभो देवा, तूं आपल्या दासांस आपला प्रताप व आपला बलिष्ठ हस्त दाखवूं लागला आहेस; तुझ्यासारखी करणी करणारा व परकमी देव स्वर्गांत अथवा पृथ्वीवर कोणी आहे काय ! २५ तर मला पार उतरून जाऊं दे आणि यादेंनेपलीकडे असलेला तो उत्तम देश, तो उत्तम पर्वत आणि लवानोन हीं माझ्या दृष्टीस पडूं दे: २६ पण परमेश्वर तुमच्या पायीं मजवर रूष्ट झाला आणि माझें त्यांनं ऐकलें नाहीं. परमेश्वर मला म्हणाला, पुरें, ही गोष्ट पुन्हां मजजवळ काढूं नको. २७ पिसगाच्या शिखरावर बहून जा आणि पूर्वे, पश्चिमे, उत्तर व दक्षिणे अशा चोहों दिशांकडे दृष्टि लावून तो देश पाहून घे; कारण तुला यादेंनेपलीकडे जावयाचें नाहीं. २८ आणि यहोशवास अधिकारारूढ कर व धीर देऊन दड कर, कारण या लोकांच्या पुढें तोच चालेल आणि जो देश तुझ्या दृष्टीस पडेल तो त्यांस वतन करून देईल. २९ यास्तव आम्ही बेथ-पौराच्या समोरील खोऱ्यांत वस्तीस राहिलो.

१ आतां, हे इझ्राएल लोकहो, जे विधि व नियम तुम्हीं पाळावे म्हणून मीं तुम्हांस शिकवीत आहे ते ऐकून घ्या; त्यायोगें तुम्ही जीवत राहाल आणि तुमच्या पूर्वजांचा देव परमेश्वर तुम्हांस जो देश देत आहे त्याचें वतन पावाल. २ जी आज्ञा मीं तुम्हांस देत आहे तींत अधिकउभें काहीं करूं नका, अशासाठीं कीं तुमचा देव परमेश्वर याच्या ज्या ज्या आज्ञा मीं तुम्हांस ऐकवीत आहे त्या तुम्ही पाळण्या. ३ बाल-पौराच्या प्रकरणीं परमेश्वरानें काय केलें तें तुम्ही आपल्या डोळ्यांनीं पाहिलें आहे; जे लोक बालपौराच्या

मार्गे लागले त्या सर्वांचा तुमचा देव परमेश्वर यांना तुमच्यामधून विचर्स केला; ४ पण जे तुम्ही आपला देव परमेश्वर बास घेऊन राहिलां ते सगळे आज जीवत आहां. ५ पाहा, मी तर आपला देव परमेश्वर यांच्या आक्षेपामार्गे तुम्हांस विधि व नियम शिकविले आहेत ते अशासाठी की ज्या देशाचें वतन पावण्यास तुम्ही जात आहां त्यांत तुम्ही त्यांप्रमाणें चालावें. ६ तुम्ही ते मान्य करून पाळावे, कारण तेथेंकरून देशो-देशींच्या लोकांच्या दृष्टीसमोर तुमची बुद्धि व समजस-पणा प्रगट होईल; हे सर्व विधि ऐकून ते म्हणतील कीं हें मोठें राष्ट्र खरोखर बुद्धिमान व समजस लोकांचें आहे. ७ आमचा देव परमेश्वर याचा आम्ही धर्मा करितो तेव्हां तो आमच्यासमीप असतो. ज्याचा देव या प्रकारें समीप असतो असें दुसरें मोठें राष्ट्र कोणतें आहे? ८ जें हें नियमशास्त्र मी आज तुम्हांस लावून देत आहे त्यांतल्यासारखे मन्थास विधि व नियम ज्याचे आहेत असें दुसरें मोठें राष्ट्र कोणतें आहे? ९ मात्र तूं सावध राहा आणि आपणाला अतिशयित जप; नाही तर ज्या गोष्टी डोक्यांनी पाहिल्या त्या तूं विसरून जाशील आणि जन्मभर त्या तुझ्या मनांतून जातील; ह्या तूं आपल्या पुत्रपौत्रांस विदित कराव्या. १० ज्या दिवशीं तूं होरेबानजिक आपला देव परमेश्वर याच्यासमोर उभा राहिलास त्या दिवसाची आठवण ठेव; तेव्हां परमेश्वरानें मला सांगितलें कीं या लोकांस माझ्याजवळ एकत्र जमीन म्हणजे मी आपलीं वचनें त्यांस ऐकवीन, यासाठीं कीं इहलोकीं ते जीवत असतील तितके दिवस त्यांनीं माझें भय बाळगावयास शिकवें व आपल्या मुलांबाळांसहि तें शिकवावें. ११ त्या दिवशीं तुम्ही जवळ जाऊन त्या पर्वताच्या पावण्याशीं उभे राहिलां; तेव्हां पर्वतावरची ज्वाल गगनमंडल भेदून चालली होती आणि त्यावर काळोख, मेघ व निषिद्ध अंधकार हे पसरले होते. १२ तेव्हां परमेश्वरानें त्या अभीमधून तुम्हांशीं भाषण केलें; तुम्ही सज्द ऐकला; पण कांहीं आकृति पाहिली नाही; बाणी मात्र ऐकली. १३ त्यानें तुम्हांस आपला

करार विदित करून तो पाळण्याची आज्ञा केली; हा करार म्हणजे तीं दहा वचनें होत; तीं त्यानें दोन दगडी पाळ्यांवर लिहून दिली. १४ त्या समयीं परमेश्वरानें तुम्हांस विधि व नियम शिकविण्याची आज्ञा मला केली, यासाठीं कीं तुम्ही पैलतीरी जाऊन ज्या देशाचें वतन पावणार आहां त्यांत तुम्ही ते पाळावे. १५ ह्याकरितां तुम्ही आपणांसंबंधानें सावधगिरी ठेवा, कारण परमेश्वरानें तुम्हांशीं होरेब पर्वतावर अभीतून भाषण केलें तेव्हां कांहीं आकृति तुमच्या दृष्टीस पडली नाही; १६ तुम्ही विषहून जाऊन कोणा पुरुषाची अगर स्त्रीची, १७ पृथ्वीवर संचार करणाऱ्या कोणा पशूची किंवा अंतराळांत उडणाऱ्या कोणा पक्ष्याची, १८ भूमीवर रांगणाऱ्या कोणा जंतूची अथवा पृथ्वीवरील जलामध्ये राहणाऱ्या कोणा मत्स्याची प्रतिमा कोरूं नये; १९ अथवा आकाशाकडे डोळे लावून सूर्य, चंद्र, तारे अर्थात् आकाशातील तारागण पाहून बघकून जाऊन त्यास दंडवत घालूं नये व त्यांची उपासना करूं नये; हीं तुमचा देव परमेश्वर यांना नभोमंडलाखालील सर्व देशाच्या लोकांस देऊन ठेविली आहेत. २० आणखी तुम्हांस परमेश्वरानें लोखंडी भटी-तून, मिसर देशांतून बाहेर काढिलें आहे, यासाठीं कीं तुम्ही आज आहांत त्यांप्रमाणें त्याची खास प्रजा व्हावें. २१ मग तुमच्यामुळें परमेश्वरानें मजवर कोपून अशी शपथ वाहिली कीं तुला यादनेच्या पार जावयाचें नाही, व जो उत्तम देश इझ्राएलाचा देव परमेश्वर त्यांस वतन करून देत आहे त्यांत तुझा प्रवेश व्हावयाचा नाही; २२ म्हणून मला या देशांत मरणें भाग आहे, मला यादनेच्या पार जावयाचें नाही; पण तुम्ही पार जाऊन तो उत्तम देश ताब्यांत घ्या. २३ तुम्ही आपल्यासंबंधानें सावधगिरी ठेवा; तुमचा देव परमेश्वर यांना तुमच्याशीं करार केला आहे तो विसरून तुझा देव परमेश्वर यांना तुला मनाई केलेल्या कोणत्याहि वस्तूच्या आकाराची कोरीव प्रतिमा करूं नये. २४ कारण तुझा देव परमे-श्वर भयस करणाऱ्या अभीसारखा ईर्ष्यावान् देव आहे.

१ मुद्रांत : वतनाची.

२५ त्या देशात राहून बहुत काळ लोटल्यावर तुम्हांस पुत्रपौत्र झाले म्हणजे तुम्ही बिघडून एकाद्या वस्तूच्या आकाराची कोरीव मूर्ति कराल, आणि आपला देव परमेश्वर याच्या दृष्टीने जे वाईट तें करून त्याचा रामा चेतवाल, २६ तर आज आकाश व पृथ्वी यांस खाक्षी ठेवून मी सांगतां की ज्या देशाचें वतन पावण्यास तुम्ही यादें नदी ओलांडून जात आहां तेथून तुमचा अगदी नायनाट होईल, त्यांत तुमचें राहणें बहुत दिवस व्हावयाचें नाही, तर तुमचा समूळ नाश होईल. २७ परमेश्वर तुम्हांस इतर राष्ट्रांत विखरील, ज्या ज्या लोकांत परमेश्वर तुम्हांस खालून देईल तेथें तुमची संख्या अल्प राहिल. २८ तेथें मनुष्याच्या हातांनी षडलेल्या काष्ठपाषाणादिकांच्या देवांची, जे पाहत नाहीत, ऐकत नाहीत, खात नाहीत, हुंगीत नाहीत, अशांची सेवा कराल. २९ तरी पण तेथेंहि तुम्ही आपला देव परमेश्वर यास शरण जाल आणि पूर्ण जिवेभावे त्याच्या शोधास लागाल तर तो तुम्हांस पावेल. ३० तूं छंकाटांत पडशील आणि तुजवर हीं सर्व अरिष्टें येऊन कोसळतील, तेव्हां शेवटीं तूं आपला देव परमेश्वर याजकडे फिरशील आणि त्याची वाणी ऐकशील; ३१ कारण तुझा देव परमेश्वर हा दयाळू देव आहे; तो तुला दगा देणार नाही, तुझा नाश करणार नाही व जो करार तुझ्या पूर्वजांशीं त्यानें शपथपूर्वक केला तो विसरणार नाही. ३२ देवानें मानवास निर्माण करून या पृथ्वीवर ठेविलें तेव्हांपासून तुझ्या जन्मापर्यंत आकाशाच्या एका टोकापासून दुसऱ्या टोकापर्यंत जे दिवस गेले त्यांस विचारून पाहा कीं कधीं अशी मोठी गोष्ट झाली काय किंवा ऐकण्यांत तरी आली काय ? ३३ देवाची वाणी अमीमथून प्रगट झाली. ती तूं ऐकली तशी ऐकून दुसरे कोणी लोक जीवत राहिले काय ? ३४ त्या प्रमाणेंच तुमचा देव परमेश्वर यानें मिसर देशांतून तुमच्यासाठीं तुम्हादिखत परीक्षा, चिन्हें, चमत्कार, युद्धे, बलिष्ठ भुज आणि उगारिलेला हस्त यांच्या योगें जशीं भयप्रद कृत्यें केलीं तशीं करून कोणा देवानें एकाद्या राष्ट्रास इतर राष्ट्रांमधून बाहेर काढण्याचा कधीं यत्न केला

काय ? ३५ परमेश्वरच देव आहे व त्याच्यावरिष्ठ अथ्य कोणी नाही असें तुला कळावें म्हणून हें सर्व तुला दाखविण्यांत आलें. ३६ तुला शिक्षण घावें म्हणून आकाशांतून त्यानें आपली वाणी तुला ऐकविली आणि पृथ्वीवर त्यानें तुला आपला महाप्रि दाखविला आणि अमीमथून बिघालेलीं त्याचीं वचनें तूं ऐकलीं. ३७ त्यानें तुमच्या पूर्वजांवर प्रीति केली म्हणून त्यांच्यामागून त्यांच्या संतानास त्यानें निवडून घेतलें आणि त्यानें प्रत्यक्ष आपल्या महासामर्थ्यानें तुला मिसर देशांतून बाहेर आणिलें तें यासाठीं कीं, ३८ तुझ्याहून महान् व सामर्थ्यवान् राष्ट्रांस तुजपुढून घालवून देऊन तुला त्यांच्या देशांत न्यावें आणि त्यांची भूमि तुला वतन करून द्यावी; आज हें तुम्ही पाहतच आहां. ३९ ह्याकरितां आज हें समजून घ्या आणि ध्यानांत ठेवा कीं वर आकाशांत व खालीं पृथ्वीवर परमेश्वरच देव आहे, अन्य कोणी नाही; ४० आणि त्याचे विधि व आज्ञा ज्या मी आज तुला सांगत आहे त्यांचें पालन कर, यासाठीं कीं तुझें व तुझ्यामागून तुझ्या वंशजांचें बरें व्हावें, आणि तुझा देव परमेश्वर जो देश तुला निरंतरचा देत आहे त्यांत तूं फिरकाळ राहावें.

४१ मग मोशानें यादेंनेच्या पलीकडे पूर्वेस, उगवतीकडे तीन नगरें वेगळीं केलीं, ४२ यासाठीं कीं चुकून व पूर्वीं कांहीं वैर नसतां कोणी आपल्या एकाद्या बांधवास मारिलें तर त्यानें यांतल्या एकाद्या नगरांत पळून जाऊन आपला जीव वाचवावा; ४३ तीं नगरें हीं: रऊबेन्यांचें रानांतील माळावरलें बेसेर, गाद्याचें गिलादांतील रामोथ व मनश्शाचें वाशानातलें गोलान.

४४ मोशानें इस्राएल लोकांस नियमशास्त्र लावून दिलें तें हें; ४५ इस्राएल लोक मिसर देशांतून निघले तेव्हां त्यांस मोशानें सांगितलेलीं आज्ञावचनें, विधि व नियम हेच; ४६ यादेंनेच्या पलीकडे बेथ-पौराच्या समोरील खोऱ्यांत हेराबोननिवासी भयोन्यांचा राजा सीहोन, ज्याला मिसर देशांतून बाहेर निघून आल्यावर मोशे आणि इस्राएल लोक यांनीं जिवें मारिले, त्याच्या देशीं असतां हें सांगण्यांत आलें; ४७ आणि त्यांचे;

देश व आशानांचा राजा ओम याचा देश त्यांनी कापीज केला; यादनेच्या पक्षीकडे उगवतीस राहणारे अमोरी यांच्या दोन राखांचा हा देश. ४८ हा देश म्हटला म्हणजे आग्नेय खोऱ्याच्या सीमेवरल्या अरोएर नगरापासून सीयोन म्हणजे इमंमंन पर्वतापर्यंत; ४९ आणि प्रिससांच्या उतरणीखाली अरखाच्या समुद्रापयत यादनेच्या पक्षीकडील खूबचा सर्व अरखा हा होय.

१ मोशाने सर्व इस्राएल लोकांस बोलावून सांगितलें, हे इस्राएल लोकहो, जे निधि व नियम आज मी तुमच्या कानी पाडीत आहे ते ऐकून घ्या; तुम्ही ते शिक्षा, मान्य करा व पाळा. २ आपला देव परमेश्वर यानें होरेबात अमणांबरोबर करार केला. ३ हा करार परमेश्वरानें आपल्या पूर्वजांशीच केला असें नव्हे, तर आज जे आपण सर्व जीवंत आहों त्या आपल्याबरोबर केला आहे. ४ परमेश्वरानें त्या पर्वतावर अमीमधून तुम्हांशीं प्रत्यक्ष भाषण केलें; ५ त्या अमीच्या भीतीनें तुम्ही पर्वतावर चढलां नाहीं; परमेश्वराचें वचन तुम्हांस प्रगट करावें म्हणून त्या प्रसंगीं मी परमेश्वराच्या व तुमच्या दरम्यान उभा राहिलों; तेव्हां त्यानें म्हटलें,

६ ज्यानें तुला मिसर देशांतून दास्यगृहांतून काढिलें तो मी परमेश्वर तुझा देव आहे.

७ माझ्यासमोर तुला अन्य देव नसावे.

८ आपल्यासाठीं कोरीव मूर्ति करूं नको; आकाशातील, खालीं पृथ्वीवरील व पृथ्वीखालच्या जलांतील कशाचीहि प्रतिमा करूं नको; ९ त्यांच्या पायां पडूं नको किंवा त्यांची पूजा करूं नको; मी परमेश्वर तुझा देव ईश्यावान देव आहे; जे मजशीं विरोध करितात त्यांच्या मुलांस तिसऱ्या चौथ्या पिढीपर्यंत बडिलांच्या अन्यायांबद्दल मी शासन करितों; १० आणि जे मजवर प्रेम करितात व माझ्या आज्ञा पाळितात अशांच्या हजारों जणांवर मी करुणा करितों.

१ अथवा: पिढ्यांवर

११ तुझा देव परमेश्वर याचें नांव व्यर्थ घेऊं नको; कारण जो परमेश्वराचें नाम व्यर्थ घेईल त्याची तो मम करणार नाहीं.

१२ तुझा देव परमेश्वर यानें तुला आज्ञा केल्याप्रमाणें शब्दाथ दिवस पवित्रपणें पाळण्याकडे लक्ष असूं दे.

१३ सहा दिवस श्रम करून आपलें सर्व कामकाज कर; १४ पण सातवा दिवस तुझा देव परमेश्वर याचा शब्दाथ आहे; त्या दिवशीं कोणतेंहि कामकाज करूं नये; तूं, तुझा पुत्र, तुझी कन्या, तुझा दास, तुझी दासी, तुझा बैल, तुझे गाढव, तुझा कोणताहि पशु अथवा तुझ्या वेशींच्या आंत असलेला विदेशी यानेंहि तें करूं नये; यासाठीं कीं तुझ्याप्रमाणें तुझ्या दास-दासीसिंहि विश्राम मिळावा. १५ तूं ह्या गोष्टीचें स्मरण ठेव कीं मिसर देशांत तूं दास होतास आणि तेथून तुझा देव परमेश्वर यानें तुला बलिष्ठ भुजानें व उगारलेल्या हातानें बाहेर आणिलें, म्हणून तुझा देव परमेश्वर यानें तुला शब्दाथ दिवस पाळण्याची आज्ञा केली आहे.

१६ तुझा देव परमेश्वर यानें तुला आज्ञा केली आहे तदनुसार आपला बाप व आपली आई यांचा मान राख म्हणजे जो देश तुझा देव परमेश्वर तुला देणार आहे त्यांत तूं चिरकाल राहशील आणि तुझें कल्याण होईल.

१७ खन करूं नको.

१८ व्यभिचार करूं नको.

१९ चोरी करूं नको.

२० आपल्या शेजाऱ्याविरुद्ध खोटी साक्ष देऊं नको.

२१ आपल्या शेजाऱ्याच्या स्त्रीचा अभिलाष करूं नको; आपल्या शेजाऱ्याच्या घराची लालसा धरूं नको; त्याचें शेत, दास, दासी, बैल, गाढव, अथवा आपल्या शेजाऱ्याची कोणतीहि वस्तु यांची लालसा धरूं नको.

२२ हीं वचनें परमेश्वरानें त्या पर्वतावर अभिमेघ व अंधकार यामधून तुमच्या सर्व मंडळीस महाशब्देंकरून सांगितली; अधिक सांगितली नाहींत. त्यानें दोन दगडी पाळांवर तीं लिहून माझ्या हातीं दिलीं.

२३ पर्वत अमीनें जळत असतां त्या काळासांतून

निवृत्त असलेला त्याचा शब्द तुम्ही ऐकला, तेव्हा तुम्ही व तुमच्या वंशांचे सर्व प्रमुख व तुमचे वडील जन माझ्यासमिध आले; २४ त्या समयी तुम्ही म्हणालां, पाहा, आमचा देव परमेश्वर यानें आम्हांस आपले तेज व महिमा प्रगट केला आहे, आणि अंभीमधून निवृत्त असलेला त्याचा शब्द आम्हीं ऐकला आहे; तर आज आम्ही हें पाहिलें कीं देव मानवासी बोलत असतांही मानव जीवत राहतो. २५ आतां आम्हीं कां प्राणास मुकावें? कारण हा प्रचंड अग्नि आम्हांस भस्म करील; आम्ही आमचा देव परमेश्वर याची वाणी आणखी ऐकत राहूं तर मरून जाऊं. २६ तरी आम्ही अंभीमधून निवणारी जीवत देवाची वाणी ऐकून जीवत राहिलों, तसा प्राणिमात्रांपैकी दुसरा कोणी जीवत राहिला आहे काय? २७ तर तूं समीप जा आणि जें कांहीं आमचा देव परमेश्वर बोलेल तें ऐकून घे; आणि मग जें कांहीं आमचा देव परमेश्वर तुला सांगेल तें आम्हांस सांग म्हणजे आम्ही तें ऐकून त्याप्रमाणें वागूं. २८ तुम्हीं मला असें सांगितलें तेव्हां परमेश्वरानें तुमचें म्हणणें ऐकलें; आणि तो मला म्हणाला, ह्या लोकांचें तुजशी जें कांहीं बोलणें झालें तें मीं ऐकलें आहे; त्यांनीं जें कांहीं म्हटलें तें बरोबर म्हटलें; २९ त्यांचें मन निरंतर असेंच राहिलें तर किती बरें! म्हणजे ते माझें भय धरून माझ्यां सर्व आज्ञांचें सर्वदा पालन करितील, व तशानें त्यांचें व त्यांच्या संततीचें निरंतर कल्याण होईल. ३० त्यांस जाऊन सांग कीं तुम्ही आपआपल्या डेऱ्यांकडे परत जा; ३१ पण तूं येथें माझ्याजवळ उभा राहा आणि सर्व धर्मशास्त्र, विधि व नियम तुला त्यांस शिकवावयाचे आहेत ते मी तुला सांगेन, यासाठीं कीं जो देश मी त्यांस बतन करून देत आहे, त्यांत त्यांनीं ते पाळवे. ३२ हास्तव तुम्ही आपला देव परमेश्वर याच्या आज्ञा मान्य करून पाळ, उज्वीडावीकडे वळू नका. ३३ ज्या मार्गानें चालण्याविषयी तुमचा देव परमेश्वर यानें तुम्हांस आज्ञा दिली आहे त्या सर्व मार्गानें तुम्ही चाला म्हणजे तुम्ही जीवत राहाल व तुमचें कल्याण होईल;

आणि जो देश तुम्ही बतन करून घेणार आहां त्यांत तुम्ही चिरकाळ राहाल.

१ तुमचा देव परमेश्वर यानें धर्मशास्त्र, विधि व नियम तुम्हांस शिकविण्याची आज्ञा मलां दिली आहे; तुम्ही जो देश बतन करून घेण्यास पैल्लोरी जात आहां तेथें तुम्ही ते पाळवे; ते हे: २ तूं तुमसें ध्युत्रपौत्र यानीं परकीदराचीं भवें बाळगून सर्व विधि व आज्ञा ज्या मी तुला सांगत आहे त्या जन्म-भर पाळण्या म्हणजे तूं तेथें चिरकाळ राहशील. ३ ह्याकरितां हे इश्राएल, हें श्रवण कर, मान्य कर आणि पाळ म्हणजे तुमें कल्याण होईल; आणि तुझ्या पूर्वजांचा देव परमेश्वर यानें तुझ्याघाचे प्रवाह वाहत असलेला जो देश तुला देण्याचें वचन दिलें आहे त्यांत तुम्ही बहुगुणित व्हाल.

४ हे इश्राएल, श्रवण कर; आपला देव परमेश्वर हा अनन्य परमेश्वर आहे; ५ तूं आपला देव परमेश्वर याजवर पूर्ण मनानें, पूर्ण जिवानें व पूर्ण शक्तीनें प्रीति कर. ६ ज्या गोष्टी मी तुला आज बजावून सांगत आहे त्या तुझ्या हृदयांत निंबीव; ७ आणि त्या तूं आपल्या मुलांबाळांच्या मनावर उशीव आणि घरी असतां, मार्गानें चालत असतां, निजतां, उठतां त्यांविषयी बोलत जा. ८ त्या आपल्या हाताला चित्रादाखल बांध आणि आपल्या दोन्ही डोळ्यांच्या मधल्या भागीं कपाळपट्टी म्हणून लाव. ९ आपल्या दाराच्या बाह्यांवर व आपल्या फाटकांवर त्या स्खी.

१० जो देश तुला देण्याविषयी तुझा देव परमेश्वर यानें अब्राहाम, इसहाक व याकोब यांस आणभाक दिली आहे तेथें तो तुम्हांस घेऊन जाईल; जीं मोठीं व सुंदर नगरे तुम्हीं स्वतः नसविळी नाहीं तीं तो तुम्हांस देईल. ११ तूं भरिलीं नाहींत अशा उत्तम वस्तूनीं भरिलेलीं घरे, तूं खोदिल्यां नाहींत अशा खोदिलेल्या विहिरी आणि तूं लाविले नाहींत असे इश्रा-मळे व जैतूनवृक्ष हीं सर्व तीं तुला देईल; आणि तूं त्यांचा उपयोग केळत राहशील. १२ मात्र ज्या परमेश्वरानें तुला दाखविल्यांत, मिसर देशांतलें काढिलें

त्याचा तुला विस्तर पडेल असें न होवो. १३ तू आपला देव परमेश्वर याचें भय बाळग, त्याची उपासना कर, आणि शपथ वाहताना त्याचेंच नाम घे. १४ तुम्ही अन्य देवांच्या म्हणजे आपणांसभोवतालच्या देशांतील लोकांच्या देवांसाठीं लाडू नको; १५ कारण तुझ्यामध्ये असणारा तुझा देव परमेश्वर इथ्यावात देव आहे. तुला देव परमेश्वर याचा कोष तुझ्यावर भडकून त्यानें तुला संहार करून तुला पृथ्वीवरून नष्ट करवें असें न होवो.

१६ तुमचा देव परमेश्वर याची परीक्षा तुम्ही घेऊन घ्यायें फाहिली तशी पाहू नको. १७ आपला देव परमेश्वर यानें दिलेल्या आज्ञा, आज्ञावचनें व विधि हीं जपून पाळा. १८ जें काम परमेश्वराच्या हष्टीनें उचित व चांगलें आहे तेंच कर, म्हणजे तुझे कल्याण होईल; आणि जो उत्तम देश देण्याची परमेश्वरानें तुझ्या पूर्वजांस आणभाक दिली आहे त्यांत तुला प्रवेश होऊन त्याचें वतन तूं पावशील; १९ आणि परमेश्वराच्या सांगण्याप्रमाणें तुझे सन्ने शत्रु तुझ्यापुढून घालवून देण्यांत येतील.

२० पुढील काळीं जेव्हां तुला पुत्र तुला विचारील कीं हीं आज्ञावचनें हे विधि व हे नियम पाळण्याविषयी आपला देव परमेश्वर यानें तुम्हांस आज्ञा दिली आहे त्याचें प्रयोजन काय ? २१ तेव्हां तूं आपल्या पुत्रांस सांग कीं आम्ही मिसर देशांत फारोचे दास होतां तेव्हां परमेश्वरानें समर्थ हातानें आम्हांस मिसर देशांतून बाहेर काढिले; २२ परमेश्वरानें आम्हांच्या देवूत मिसर देशांत फारो व त्याचें सर्व घराणें यांस पीडादायक अशी मोठी चिन्हें व चमत्कार दाखविले; २३ आणि आपल्या पूर्वजांस आणभाक करून दिलेल्या या देशांत न्यावें म्हणून त्यानें तेथून आम्हांस बाहेर काढिले. २४ परमेश्वरानें हे सर्व विधि पाळण्याची आपल्याला आज्ञा दिली, ती यसासादीं कीं आरण आपला देव परमेश्वर याचें भय बाळगावें; असांन आपलें निरंतरचें कल्याण होईल आणि तो आपणांस जीवत राखील; आज हें तुम्ही पाहतच आहां.

२५ आपण आपला देव परमेश्वर याच्यासमोर

त्याच्या आज्ञेप्रमाणें हे सर्व नियम मान्य करून पाळिले तरी ही आपली धार्मिकता ठरेल.

१ जो देश वतन करून घेण्यास तूं जात आहेस तेथें तुला देव परमेश्वर तुला नेईल आणि तुझ्यापुढून बहुत राष्ट्र घालवून देईल, म्हणजे अर्थांत हिती, गिगांशी, अमोरी, कनानी, परिब्जी, हिब्जी आणि यबूसी हीं तुम्हांतून महान आणि समर्थ अशीं सात राष्ट्र घालवून देईल; २ आणि तुला देव परमेश्वर त्हांस तुझ्या हवालीं करील व तूं त्यांचा मोड करिशील, तेव्हां त्यांचा समूळ नाश कर; त्यांशीं करारमदार करूं नको व त्यांची दया करूं नको; ३ त्यांच्याशीं सोयरीक करूं नको; आपली कन्या त्यांच्या मुलास देऊं नको व त्यांची कन्या आपल्या मुलास करूं नको; ४ कारण ते लोक तुझ्या पुत्रास मजपासून बहकवितील आणि अन्य देवांची उपासना करावयास लावितील; त्यांसुळें परमेश्वराचा कोप तुम्हांवर भडकेल व तो तुमचा नाश सत्वर करील. ५ त्या लोकांशीं वर्तून करावयाचें तें असें: त्यांच्या वेशा मोडून टाका, त्यांचे स्तंभ तोडून टाका, त्यांच्या अशेरा मूर्ती तोडून फोडून टाका आणि त्यांच्या कोरीव मूर्ती अग्नीनें जाळून टाका. ६ कारण तूं आपला देव परमेश्वर याची पवित्र प्रजा आहेस; या अखिल पृथ्वीवरील देशांतील लोकांतून तुला देव परमेश्वर यानें तुला निवडून घेतलें आहे तें यासाठीं कीं तूं त्याची खास प्रजा व्हावें. ७ परमेश्वरानें तुम्हांवर प्रेम करून तुम्हांस निवडिलें याचें कारण तुम्ही संख्येनें बहुत म्हणून नव्हे; उलट तुम्ही सर्व राष्ट्रांमध्ये संख्येनें अल्प होतां; ८ परमेश्वरानें तुम्हांस समर्थ हातानें दास्यगृहांतून, मिसरचा राजा फारो याच्या हातांतून सोडवून बाहेर आणिलें याचें कारण हेंच कीं त्याचें तुमच्यावर प्रेम आहे आणि तुमच्या पूर्वजांशीं जी आणभाक त्यानें केली ती पुरी करण्याची त्याची इच्छा आहे. ९ ह्याकरितां हें पकें समजून घे कीं तुला देव परमेश्वरच देव आहे, तो सत्यवचनी देव आहे; जे त्याजवर प्रेम ठेवितात व त्याच्या आज्ञा पाळितात त्यांच्या हजारां पिढ्यांबरोबर तो आपला करार

पाहून त्यांजवर दया करितो; १० जे त्यांचें वैर करितात त्यांच्या डोळ्यांदेखत तो त्यांचें पारिपत्य करून नाश करितो; जो त्यांचें वैर करितो त्याच्या-संबंधानें विलंब न करितां त्याच्या डोळ्यांदेखत तो त्यांचें पारिपत्य करितो. ११ यास्तव जें धर्मशास्त्र, जे विधि व जे नियम मी आज तुम्हांस सांगत आहे तें मान्य करून पाळा.

१२ तुम्हीं हे नियम ऐकून मान्य केले व त्याप्रमाणें चाललां तर तुम्हा देव परमेश्वर तुम्ह्या पूर्वजांशीं शपथ-पूर्वक केलेला करार व दयेचें वचन तुम्ह्यासंबंधानें राखील; १३ तो तुजवर प्रेम ठेवील, तुम्हें अभीष्ट करील, तुला बहुगुणित करील आणि जो देश तुला देण्याविषयीं तुम्ह्या पूर्वजांशीं त्यानें आणभाक केली त्या देशीं तो तुम्हें पोटचें फळ, धान्य, द्राक्षारस व तेल हा तुम्ह्या भूमीचा उपज आणि तुम्ह्या गुराडोरांची व शेरडोमेंढरांची वाढ यांसंबंधानें तुला बरकत देईल. १४ तूं सर्व देशच्या लोकांहून धन्य होशील; तुम्ह्यांतला किंवा तुम्ह्या पशूंतला कोणी नर किंवा मादी वाझ राहणार नाही; १५ आणि परमेश्वर तुजपासून सर्व प्रकारचें रोग दूर राखील. मिसर देशांतील ज्या व्याधि तुला ठाऊक आहेत, त्यांतल्या कोणत्याहि तुला लागणार नाहीत; त्या तुम्ह्या सर्व वैच्यांस लागतील. १६ जे लोक तुम्हा देव परमेश्वर तुम्ह्या हातीं देईल त्यांचा संहार कर; त्यांजवर दयादृष्टि करूं नको; त्यांच्या देवांची उपासना करूं नको; करिशील तर तो तुला पाश होईल. १७ तूं एखादे वेळीं आपल्या मनांत असा विचार आणिशील कीं हीं राष्ट्रे मजहून मोठी आहेत, त्यांस त्यांच्या कतनांतून मला कसें घालवून देतां वेईल? १८ तर त्यांची भीति घरूं नको; तुम्हा देव परमेश्वर यानें फारोचें व सर्व मिसर देशाचें काय केले त्याचें वांचवें स्मरण ठेव; १९ तूं आपल्या डोळ्यांनीं प्रत्यक्ष पाहिलेलीं संकटें, चिन्हें व चमत्कार, तसेंच समर्थ भुज व उगारिलेला हत यांच्यायोगें तुम्हा देव परमेश्वर यानें तुला काडून आणिलें यानें चांगलें स्मरण ठेव; त्याप्रमाणेंच ज्या लोकांची तुला भीति वाढत आहे

त्यांचें शासन तुम्हा देव परमेश्वर करील. २० याखेरीज तुम्हा देव परमेश्वर त्यांच्यामध्ये गांधीलमाशा पाठवील, त्या एवढ्या कीं त्यांच्यापैकीं जे तुम्ह्यापुढून वांचून लपून राहतील त्यांचाहि नाश होईल. २१ त्यांस पाहून घाबरूं नको, कारण तुम्हा देव परमेश्वर तुम्ह्यामध्ये आहे; तो महान् आणि भययोग्य देव आहे. २२ तुम्हा देव परमेश्वर त्या राष्ट्रांस तुम्ह्यापुढून हक्कहक्क घालवील; त्यांचा एकदम अंत करूं नको, केल्यास वनपशु वाहून तुला उपद्रव होईल. २३ तरी तुम्हा देव परमेश्वर त्यांस तुम्ह्या हातीं देईल आणि त्यांचा निःपात होईपर्यंत त्यांस व्याकुळ करित राहील. २४ तो त्यांचे राजे तुम्ह्या हातीं देईल आणि तूं त्यांचें नांव या नभोमंडळ-खाळून नष्ट करिशील; त्यांतला कोणीहि तुजशीं सामना करणार नाही; व शेवटीं तूं त्यांचा संहार करिशील. २५ त्यांच्या देवांच्या कोरीव मूर्ति तुम्ही अग्नीं जाळून टाका; त्यांजवरली स्रयाची व सोन्याची मडणी असेल तिचा लोभ करूं नको व ती आपल्याकरितां घेऊं नको; घेशील तर त्यांच्यामुळें पाशांत पडशील; कारण तुम्हा देव परमेश्वर याला त्याचा वीट आहे; २६ तूं कोणतीहि अमंगळ वस्तु आपल्या घरीं आणूं नको, आणिशील तर तूंहि तिच्याप्रमाणें नाशपात्र ठरशील; तिचा अगदीं वीट मान व तिचा अन्हेर कर, कारण ती नाशपात्र वस्तु आहे.

१ जें सर्व धर्मशास्त्र आज मी तुम्हांला विहित करित आहे तें मान्य करून पाळ, म्हणजे तुम्ही जगाल, बहुगुणित व्हाल आणि तुमच्या पूर्वजांस परमेश्वरानें शपथपूर्वक देऊं केलेल्या देशांत प्रवेश करून तो वतन करून घ्याल. २ तुम्हा देव परमेश्वर हीं चाळीस वर्षे रानांतून तुम्ह कोणत्या रीतीनें घेऊन आला याची आठवण ठेव; तुला लीन करावें आणि तुम्ह्या मनांत काय काय आहे व तूं त्याच्या आज्ञा पाळिशील कीं नाही याची कसोटी पाहामी म्हणून. ३ त्यानें तुला लीन केले, तुम्ही उपास्यार होऊं मिळी, तेव्हां तुम्ह किंवा तुम्ह्या पूर्वजांस काळज नसलेल्य जो मात्रा त्याच्या नेमानें त्यानें तुम्हें पोषण केले; तें यासाठीं कीं मनुष्य

केवल भाकरीं नव्हे तर परमेश्वराच्या मुखांतून निघणाऱ्या प्रत्येक वचनाने वांचेल हें तुझ्या प्रत्ययास आणून यावे. ४ ही चाळीस वर्षे तुझी वरें जीण झाली नाहीत, तुझे पाय मुजले नाहीत. ५ तू आपल्या मनांत हा विचार कर की मनुष्य आपल्या पुत्रास ताडण करितो तसा तुझा देव परमेश्वर तुला ताडण करित आहे. ६ तर आपला देव परमेश्वर याच्या आज्ञा पाळ, त्याच्या मार्गानें चाल व त्याचें भय बाळग. ७ कारण तुझा देव परमेश्वर तुला एका उत्तम देशी घेऊन जात आहे; खोऱ्यांत व डोंगरांत उगम पावून पाण्याने भरलेल्या नद्या, झरे, ओहोळ त्यांत वाहत आहेत; ८ गहू, जव, द्राक्षवेळी, अंजीर व डालिबें यांचा तो देश आहे; मध व तेल देणारे जैतून यांचा तो देश आहे; ९ त्या देशांत टंचाई न पडतां तू अन्न खाशील; तुला कोणत्याहि गोष्टीची वाण पडणार नाही; तेथले धडे लोखंड आहेत व तेथल्या पहाडांतून तुला तांबें खणून काढतां येईल. १० तू खाऊनपिऊन तृप्त होशील आणि जो उत्तम देश तुझा देव परमेश्वर यानें तुला दिला आहे त्याबद्दल तू त्याचा धन्यवाद करशील. ११ आपला देव परमेश्वर याला तू विसरूं नये; ज्या आज्ञा, नियम व विधि मी आज तुला सांगत आहे त्या पाळावयाचें सोडून देशील तर संभाळ. १२ तू खाऊनपिऊन तृप्त होशील आणि चांगलीं घरे बांधून त्यांत राहशील, १३ तुझीं गुढेंदोरे व शेरडेंडेंदोरे यांची वृद्धि होईल, तुझें सोनेरुपें व तुझीं सर्व मालमत्ता वाढेल, १४ तेव्हां तुझें मन उन्मत्त होऊन ज्यानें तुला दास्यगृहांतून, मिसर देशांतून काढून आणिलें तो तुझा देव परमेश्वर याला विसरूं नये म्हणून संभाळ; १५ अग्या सर्पांनी व विंचवांनी व्यापिलेल्या विस्तीर्ण व भयानक रानांतून आणि पाणी नसलेल्या रूक्ष भूमींतून त्यानें तुला आणिलें; त्यानें तुजसाठीं गारगोटीच्या खडकांतून पाणी काढिलें; १६ आणि तुझ्या पूर्वजांस माहित नसलेला जो मात्रा त्याच्या योगानें रानांत त्यानें तुझें पोषण केले, तें यासाठीं कीं तुला लीन करावें व कसोटीस लावून अखेरीस तुझें कल्याण करावें; १७ तसेंच हें धन माझ्याच

सामर्थ्यानें व भुजबलांन मला प्राप्त झालें आहे असें तू मनांत म्हणूं नको. १८ तू आपला देव परमेश्वर याचें स्मरण ठेव, कारण धनप्राप्ति करून घेण्याचें सामर्थ्य तोच तुला यासाठीं देत आहे कीं त्यानें तुझ्या पूर्वजांशीं शपथपूर्वक केलेला करार कायम राखावा; आज हें विदितच आहे. १९ तू आपला देव परमेश्वर यास विसरून इतर देवांच्या मार्गे लागशील, त्यांची उपासना करशील, त्याचें भजनपूजन करशील तर तुमचा समूळ नाश होईल; हें मी तुम्हांला प्रतिज्ञापूर्वक सांगतां. २० तुम्ही आपला देव परमेश्वर याची वाणी ऐकणार नाहीं तर ज्या राष्ट्रांचा नाश परमेश्वर तुमच्या-देखत करणार आहे त्यांच्याप्रमाणें तुम्हीहि नाश पावाल.

१ हे इस्राएला, श्रवण कर; तुझ्याहून महान व समर्थ राष्ट्रें ताच्यांत घेण्यास तू आज यादेंन उतरून जाणार आहेस; त्यांचीं नगरे मोठीं व त्यांचे कोट गगनचुंबित आहेत; २ तेथले लोक मोठे व धिण्याड असून अनाकी वंशांतले आहेत हें तुला माहीतच आहे; अनाकाच्या वंशजांशीं कोण सामना करील? हा त्यांजविषयींचा प्रवाद तू ऐकलाच आहे. ३ तर आतां हें पक्कें जाण कीं भस्म करणाऱ्या अमी-सारखा तुझ्यापुढें तुझा देव परमेश्वर आहे; तो त्यांचा संहार करील व त्यांचा तुझ्यापुढें चीत करील, आणि परमेश्वरानें तुला सांगितल्याप्रमाणें तू त्यांस घालवून देऊन त्यांचा त्वरित नाश करशील. ४ तुझा देव परमेश्वर त्यांस तुझ्यापुढून घालवून देईल तेव्हां आपल्या मनांत म्हणूं नको कीं माझ्या पुण्याइमुळें परमेश्वरानें मला हा देश वतन करून घेण्यास येयें आणिलें आहे; खरें पाहतां या राष्ट्रांच्या दुष्टाईमुळें तुझा देव परमेश्वर त्यांस तुझ्यासमोरून घालवून देत आहे. ५ तू त्यांचा देश वतन करून घेण्यास जात आहेस हें तुझ्या पुण्याइ-मुळें नव्हे अथवा तुझ्या मनाच्या सात्विकतेमुळें नव्हे, तर त्या राष्ट्रांच्या दुष्टाईमुळें; आणि तुझे पूर्वज अब्राहाम, इसहाक व याकोब यांजशीं परमेश्वरानें जी आणभाक केली ती खरी करावी म्हणून तो तुझा देव परमेश्वर त्या राष्ट्रांस तुझ्यापुढून घालवून देत

आहे. ६ तर हें पक्कें जाण कीं, तुझ्या पुण्याईमुळे हा उत्तम देश तुझा देव परमेश्वर तुला वतन करून देत आहे असें नाही; कारण तूं ताठ मानेची जात आहेस. ७ रानांत तूं आपला देव परमेश्वर यास चिडवून कोधाविष्ट केले जाचि आठवण ठेव, तें विसरूं नको; मिसर देशांतून तूं बाहेर निघालास तेव्हांपासून या स्थानीं येऊन पोहचंपर्यंत तुम्ही परमेश्वराशीं फितुरीच करीत आलां आहां. ८ तसेंच होरेवांतहि तुम्ही परमेश्वरास चंतवून संतप्त केले; तो इतका कोधाविष्ट झाला होता कीं तो तुमचा संहार करणार होता. ९ तेव्हां परमेश्वरानें तुम्हांशीं केलेल्या कराराच्या दगडी पाठ्या घ्यावयासाठीं मी डोंगर चढून गेलों व तेथें अन्नपाण्या-वांचून चाळीस दिवस व चाळीस रात्री राहिलों; १० आणि परमेश्वरानें आपल्या बोटानें लिहिलेल्या दोन दगडी पाठ्या मला दिल्या, आणि मंडळी जमली होती त्या दिवशीं जेवढीं वचनं परमेश्वरानें पर्वतावरील अग्नीतून तुम्हांस सांगितलीं तेवढीं सर्वं त्या पाठ्यांवर लिहिलीं होती. ११ चाळीस दिवस व चाळीस रात्री लोटल्यावर परमेश्वरानें कराराच्या त्या दोन दगडी पाठ्या मला दिल्या. १२ तेव्हां परमेश्वर मला म्हणाला, ऊठ, लवकर खालीं उतरून जा; कारण तुझ्या ज्या लोकांस तूं मिसर देशांतून काढून आणिलें ते बिचबळे आहेत, आणि ज्या मार्गानें चालावयाची मीं त्यांस आज्ञा दिली होती तो त्यांनीं लागलीच सोडून दिला आहे; त्यांनीं एक ओतीव मूर्ति केली आहे. १३ परमेश्वर आणखी मला म्हणाला, मीं या लोकांस पाहून ठेविलें आहे; ही ताठ मानेची जात आहे; १४ तर मला आडवा येऊं नको, मीं त्यांचा संहार करितों आणि नभोमंडळाखालून त्यांचें उच्चाटन करितों; त्यांहून श्रेष्ठ असें तुझेंच एक महान् व समर्थ राष्ट्र मीं करितों. १५ तेव्हां मीं मागे फिरून पर्वतावरून खालीं उतरत असतां पर्वत अग्नीनें जळत होता आणि कराराच्या दोन पाठ्या माझ्या दोन हातांत होत्या. १६ मीं पाहिलें तों माझ्या दृष्टीस पडलें कीं तुम्ही आपला देव परमेश्वर याच्याविरुद्ध पाप केले;

एक वासरूं ओतून तयार केले व ज्या मार्गानें चालण्याचें परमेश्वरानें तुम्हांस आज्ञा दिली होती तो तुम्हें लागलीच सोडून दिला. १७ तेव्हां त्या दोन पाठ्या धरून मीं हातांतून फेकून देऊन तुमच्यादिसून फोडिल्या. १८ तुम्ही परमेश्वराच्या दृष्टीनें दुष्कर्म करून त्याला संताप आणिला हें तुम्हीं महापातक केले म्हणून मीं परमेश्वरापुढें पालथा पडलों आणि पूर्वी प्रमाणें चाळीस दिवस व चाळीस रात्री मीं अन्नपाणी सेवन केले नाही. १९ तुमचा संहार करावा म्हणून परमेश्वरास कोप व संताप चढला होता त्याच मला भीति वाटली; तथापि या खेपेसहि परमेश्वरानें माझे ऐकिलें. २० परमेश्वर अहरोनावर इतका संतापला: कीं तो त्याचा नाश करणार होता; त्या प्रसंगीं त्याच्यासाठींही मीं प्रार्थना केली. २१ मग मीं तुमचें पापकर्म म्हणजे तुम्हीं केलेले वासरूं घेऊन अग्नीत जाळिले. त्याच फोडून तुकडेतुकडे केले व वाटून धुळीइतकें बारीक चूर्ण केले व डोंगरावरून वाहणाऱ्या ओहळ्यांत तें फेकून दिलें. २२ नंतर तबेरा, मस्ता व किब्रोथ-इतन्वा येथेंहि तुम्ही परमेश्वरास संतप्त केले. २३ यावर परमेश्वरानें कादेश-बर्ण्यांहून तुम्हांस रवाना करून सांगितलें कीं जा, आणि जो देश मीं तुम्हांस दिला आहे तो ताऱ्यांत घ्या; तेव्हाहि तुम्ही आपला देव परमेश्वर याच्या आज्ञेविरुद्ध फितुरी केली; तुम्ही त्याचवर विश्वास ठेविला नाही व त्याचें सांगणें ऐकिलें नाही. २४ तुमचा माझा परिचय झाला त्या दिवसापासून तुम्ही परमेश्वराविरुद्ध फितुर करीत आलां आहां. २५ तुमचा संहार करावयाचा असें परमेश्वरानें म्हटलें म्हणून मीं त्याच्यासमोर ते चाळीस दिवस व त्या चाळीस रात्री पालथा पडलों. २६ मीं परमेश्वराची अग्नी प्रार्थना केली कीं, हे प्रभो देवा, ही तुझी प्रजा, हें तुझें वतन तूं आपल्या प्रतापानें सोडविलें आणि समर्थ हातानें मिसरांतून काढून आणिलें त्याचा नाश करूं नको. २७ तुझे सेवक अब्राहाम, इसहाक व याकब यांची आठवण कर आणि या लोकांचा हट्ट, दुष्टता व पाप यांकडे लक्ष देऊं नको; २८ देशील तर ज्या देशांतून

तू आम्हांस काढून आणिलें तेथले लोक म्हणतील कीं जो देश त्यांस देण्याचें परमेश्वरानें वचन दिलें होतें तेथें त्यांस त्याला नेतां आलें नाही आणि तो त्यांचा द्वेष करीत होता म्हणून तो त्यांस रानामध्ये मारून टाकण्यासाठीं घेऊन गेला. २९ ही तुझी प्रजा आहे, हें तर तुझें वतन आहे, त्यांस तू आपल्या मंहासामर्थ्यानें व उगारिलेल्या हातानें काढून आणिलें आहे.

१ त्या समयीं परमेश्वरानें मला सांगितलें,

१० पहिल्या पाठ्यांसारख्या दोन दगडी पाठ्या घडीव आणि त्या घेऊन मजकडे पर्वतावर ये; लाकडाचा एक कोशाहि तयार कर. २ मग तू फोडून टाकिलेल्या पूर्वीच्या पाठ्यांवर जीं वचनें होती तीं मी त्या पाठ्यांवर लिहीन; त्या तू कोशांत ठेव. ३ त्याप्रमाणें मीं बाभळींच्या लाकडाचा एक कोश बनविला, आणि पहिल्या पाठ्यांसारख्या दोन दगडी पाठ्या घडवून हातीं घेऊन पर्वतावर गेलों. ४ मंडळी जमली होती त्या दिवशीं जीं दहा वचनें परमेश्वरानें पर्वतावर अर्मीतून तुम्हांस सांगितलीं होती तींच वचनें त्यानें पहिल्याप्रमाणें या पाठ्यांवर लिहिलीं आणि माझ्या स्वाधीन केलीं. ५ मग मीं मागे परतून पर्वतावरून खालीं उतरलों आणि त्या पाठ्या मीं बनविलेल्या कोशांत ठेविल्या; परमेश्वराच्या आज्ञेप्रमाणें त्या अजून त्यांत आहेत. ६ (इसाएल लोक बने-याकनानाच्या विहिरींपासून कूच करून मोसेरास आले तेव्हां तेथें अहरोन मृत्यु पावला व त्यास मूठ-माती दिली, आणि त्याचा पुत्र एलाजार त्याच्या जागीं याजकाचें काम करूं लागला. ७ तेथून कूच करून गुदगोदा येथें ते आले, तेथून ते याटबाभा येथें आले; येथें पाण्याचे पुष्कळ ओहोळ आहेत. ८ त्या समयीं परमेश्वरानें लेवी वंशास वेगळें केलें, तें यासाठीं कीं त्यांनीं परमेश्वराच्या कराराचा कोश वहावा, परमेश्वरासमोर उभे राहून त्याची सेवा करावी व त्याच्या नामानें आशीर्वाद द्यावा; हें आजवर तसेंच आहे. ९ ह्यामुळेच डेव्हास त्याच्या भाऊंदांबरोबर

कांहीं वाटा किंवा वतन नाही; तुझा देव परमेश्वर यानें त्यास सांगितल्याप्रमाणें परमेश्वरच त्याचें वतन आहे.) १० मीं पहिल्याप्रमाणेंच चाळीस दिवस व चाळीस रात्री पर्वतावर राहिलों; आणि या खेपेसहि परमेश्वरानें माझें ऐकलें आणि तुमचा संहार करावयाचें सोडून दिलें. ११ परमेश्वरानें मला सांगितलें, तू या लोकांचा पुढारी हो, म्हणजे जो देश देव्याविषयीं त्यांच्या पूर्वंजांशीं मीं आणभाक केली आहे तेथें ते जाऊन त्याचा ताबा घेतील.

१२ तर आतां, हे इस्राएल, तुझा देव परमेश्वर तुझ्यापाशीं जें मागतो तें एवढेंच कीं तू आपला देव परमेश्वर याचें भय बाळगून त्याच्या सर्व मार्गांनीं चालावें, त्याजवर प्रेम ठेवावें व त्याची सेवा अगदीं जिवेंभावे करावी, १३ परमेश्वराच्या आज्ञा व विधि आज मी तुला तुझ्या बऱ्याकरितां सांगत आहे, ते पाळावे. १४ पाहा, आकाश व आकाशापलीकडलें आकाश आणि पृथ्वी व त्यांत जें सर्व कांहीं आहे तें तुझा देव परमेश्वर याचें आहे. १५ परमेश्वराला तुझे पूर्वज आवडून त्यांजवर त्यानें प्रेम केलें, आणि त्यांच्या मगून तुम्ही जे त्यांचे वंशज आहां त्या तुम्हांस सर्व देशाच्या लोकांतून त्यानें निवडून घेतलें आहे; हें आज विदितच आहे. १६ तर तुम्ही आपल्या हृदयाची अप्रत्यूचा कापून टाका आणि यापुढें ताठ मानेचे राहूं नका. १७ कारण तुमचा देव परमेश्वर देवाधिदेव, प्रभूचा प्रभु, महान् देव, पराक्रमी व भययोग्य असून कोणाचा पक्षपात करीत नाही किंवा लांब घेत नाही. १८ तो अनाथ व विधवा यांचा न्याय करितो आणि परदेशीयांवर प्रीति करून त्यास अन्नवस्त्र देतो. १९ ह्या-करितां तुम्ही परदेशीयांवर प्रीति करानी; कारण तुम्हीसुद्धां मिसर देशांत परदेशीय होतां, २० आपला देव परमेश्वर याचें भय बाळग, त्याची सेवा कर, त्याला धरून राहा आणि त्याच्याच नमाची शपथ वाहा. २१ तोच तुझें स्तोत्र आहे, तोच तुझा देव आहे, त्यानें तुझ्यासाठीं मोठी व भयप्रद कामे केली आहेत, तीं सर्व तू आपल्या डोळ्यांनीं पाहिलीं आहेत. २२ तुझे पूर्वज मिसरांत

गेले तेव्हा ते सत्तर जण होते; पण आतां तुम्हा देव परमेश्वर यांनं तुम्ही संख्या आकाशातील ताऱ्यांप्रमाणें बहुगुणित केली आहे.

१ यास्तव तूं आपला देव परमेश्वर याजवर प्रीति करावी आणि त्यांनं तुला लावून दिलेली व्यवस्था; त्याचें विधि, त्याचें नियम व त्याच्या आज्ञा हीं नित्य पाळावीं. २ आज तुम्ही हें पकें लक्षांत आणा; तुमच्या मुलांबाळांस मी हें सांगत नाही; त्यांनीं तर हें कांहीं अनुभविलें नाही; पाहिलें नाही; म्हणजे तुमचा देव परमेश्वर यांनं काय शिक्षा केली, त्यांनं आपला महिमा, समर्थ हात व उगाटिलेले बाहु दाखवून, ३ मिसर देशाचा राजा फारो यास व त्याच्या साऱ्या देशास काय काय चिन्हें व कृत्यें दाखविलीं; ४ त्यांनं मिसरी सैन्याचे घोडे व रथ यांचें काय केलें, ते तुमचा पाठलाग करीत असतां त्यांजवर तांबड्या समुद्राच्या पाण्याचा लोट कसा आणिला व त्यांचा नाश करून त्यांचा मगामूस आजपर्यंत कसा उरूं दिला नाही; ५ आणि तुम्ही या ठिकाणीं येऊन पोहोचला तोंपर्यंत रानांत त्यांनं तुम्हांस कायकाय केलें; ६ त्याप्रमाणेंच त्यांनं रडबेनी अलीयाबाचे पुत्र दाथान व अबीराम यांचें काय केलें, म्हणजे अर्थात् पृथ्वींनं आपलें तोंड पसरून त्यांची कुटुंबें, डेरे आणि त्यांचे अनुचर यांसह त्यांस इस्राएल लोकांदेखत कसें गिळून टाकिले, या सर्व गोष्टी त्यांनीं पाहिल्या नाहीत; ७ पण परमेश्वराचीं हीं सर्व महत्कृत्यें तुम्हीं आपल्या डोळ्यांनीं पाहिलीं आहेत. ८ यास्तव जें धर्मशास्त्र मी आज तुम्हांस सांगत आहे तें तुम्हीं पाळावें, म्हणजे तुम्ही समर्थ होऊन जो देश वतन करून घेण्यासाठीं पैलतीरीं जात आहां त्यांत तुम्ही प्रवेश करून तो आपल्या ताब्यांत घ्याल; ९ आणि जो देश तुम्हांस व तुमच्या वंशजांस देण्याविषयीं परमेश्वरानें तुमच्या पूर्वजांशीं आणभाक केली आणि ज्यांत दुधाभयार्च प्रवाह वाहत आहेत त्यांत तुम्ही चिरकाळ राहाल. १० तुम्ही जो देश वतन करून घेण्यास जात आहां तेथली भूमि तुम्ही सोडून आलेल्या मिसर देशांतल्या भूमीसारखी

नाहीं; तेथें तुम्ही भाजीच्या मळ्याप्रमाणें बीं पेरून पायांनीं जमीन भिजवीत होतां; ११ पण जो देश ताब्यांत घेण्यासाठीं तुम्ही पैलतीरीं जात आहां तो डोंगरखोऱ्यांचा देश असून आकाशातील पावसाळा शोषून घेतो; १२ तुम्हा देव परमेश्वर त्या देशाची काळजी वाहतो, वर्षांच्या आरंभापासून अखेरपर्यंत तुम्हा देव परमेश्वर याची नजर त्या देशावर सदैव असते.

१३ मी ज्या आज्ञा आज तुम्हांस सांगत आहे त्या तुम्ही चित्त देऊन ऐकाल आणि आपला देव परमेश्वर याजवर प्रेम ठेवाल व त्याची सेवा जिवेंभावें करीत राहाल, १४ तर मी तुमच्या देशावर आगोठीचा आणि वळवाचा पाऊस योग्य समयीं पाठवीन, म्हणजे तुला आपलें अन्न, द्राक्षारस व तेल यांचा सांठा करितां येईल. १५ मी तुम्हा गुराडोरांसाठीं मैदानांत गवत उपजवीन व तुला पोटभर खावयास मिळेल. १६ यास्तव तुम्ही सावध असा, नाही तर तुमचें चित्त भ्रंत होऊन तुम्ही बहकून अन्य देवांची उपासना करूं लागाल आणि त्यांचें भजनपूजन कराल; १७ तशांनं परमेश्वराचा कोप तुम्हांवर भडकून तो आकाशाकपाटें लावील; म्हणजे पाऊस पडणार नाही; आणि भूमि आपला उपज देणार नाही; आणि जो उत्तम देश परमेश्वर तुम्हांस देत आहे त्यांतून तुमचा त्वरित नाशनाश होईल. १८ यास्तव तुम्ही माझीं हीं वचनं आपल्या ध्यानींमनीं सांठवून ठेवा, तीं चिन्हांदाखल आपल्या हातांस बांधा आणि आपल्या डोळ्यांच्या मध्यभागीं कपाळपट्टी म्हणून ठेवा. १९ तुम्ही घरीं असतां, मार्गांनं चालत असतां, निजतां, उठतां त्यांच्यासंबंधानें बोलत जा, आणि आपल्या मुलांबाळांस तीं शिकवीत जा. २० तीं आपल्या घराच्या दारांच्या बराबरीं आणि फाटकांवर लिहून ठेवा; २१ म्हणजे जो देश मी तुम्हांस देईन अशी आणभाक परमेश्वरानें तुमच्या पूर्वजांशीं केली होती, त्यांत तुम्ही व तुमचीं मुलेबाळे पृथ्वीच्या वरील आकाशाप्रमाणें विरायु होतील. २२ तर ही जी आज्ञा मी तुम्हांस सांगत आहे ती

तुम्ही मान्य करून तत्परतेने पाळाल, आपला देव परमेश्वर याजवर प्रेम ठेवाल, त्याच्या सर्व मार्गांनी चालाल आणि त्यालाच धरून राहाल, २३ तर परमेश्वर हीं सर्व राहें तुमच्यापुढून घालून देईल आणि तुमच्याहून महान् व समर्थ राष्ट्रांस आपल्या ताब्यांत तुम्ही आणाल. २४ ज्या ज्या स्थलीं तुमचें पाऊल पडेल तीं सर्व स्थले तुमचीं होतील; रानापासून, लवानोभापासून आणि फरात महानदापासून पश्चिमसमुद्रापर्यंत तुमच्या देशाचा विस्तार होईल. २५ तुमच्यापुढें कोणासहि उभे राहतां येणार नाही; ज्या ज्या भूमीला तुमचें पाऊल लागेल तेथल्या सर्व रहिवास्यांच्या मनांत तुमचा देव परमेश्वर आपल्या वचनानुसार तुम्हांविषयीं भीति व दहशत उत्पन्न करील.

२६ पाहा, आज तुम्हांपुढें अभीष्ट व अनिष्ट हीं दोन्ही मी ठेवीत आहे; २७ म्हणजे तुमचा देव परमेश्वर याच्या ज्या आज्ञा मी आज तुम्हांस सांगत आहे त्या तुम्हीं पाळिल्या तर तुमचें अभीष्ट होईल; २८ पण तुम्हीं आपला देव परमेश्वर याच्या आज्ञा पाळिल्या नाहीत, आणि ज्या मार्गांनी जाण्याची मी तुम्हांस आज्ञा आज करीत आहे तो सोडून अपरिचित अशा अन्य देवांच्या भागें तुम्ही गेलां तर तुमचें अनिष्ट होईल.

२९ जो देश ताच्यांत घेण्यास तूं जात आहेस तेथें तुम्हा देव परमेश्वर तुला जेऊन पांचवील तेव्हां तुम्हीं गरिबीमि डोंगरावरून आशीर्वाद आणि एवाल डोंगरावरून शाप उच्चारवा. ३० यादेंनेपलीकडे मावळीस अराबांत राहणारे कनानी यांच्या प्रदेशांत गिलगालासंगोर, मोरेच्या एलोन वृक्षासमोर ते डोंगर आहेत ना ? ३१ तुम्ही यादेंन उतरून यासाठीं जात आहां कीं जो देश तुमचा देव परमेश्वर तुम्हांस देत आहे त्याचें वतन तुम्हांला मिळवें; तुम्ही तो ताब्यांत घ्याल व त्यांत वस्ती कराल. ३२ ह्याकरितां जे विधि व नियम मी आज तुम्हांला सांगत आहे ते सर्व मान्य करून पाळा.

१ जो देश तुमच्या पूर्वजांचा देव परमेश्वर १२ यानें तुम्हांस वतन म्हणून देऊं केला आहे त्यांत तुम्ही या भूलेकीं जीवत राहाल तोंवर हे विधि व हे नियम तुम्हीं मान्य करून पाळावे. २ ज्या

राष्ट्रांवर तुमची सत्ता बसेल त्यांतील लोक उंच डोंगरांवर, टेकड्यांवर आणि हरत-हेच्या हिरव्या वृक्षांखाली ज्या ज्या ठिकाणीं आपआपल्या देवांची उपासना करीत असतील त्या सर्व ठिकाणांचा अवश्य विचंचस करा; ३ त्यांच्या वेद्या मोडून टाका, त्यांचे स्तंभ तोडून टाका, त्यांच्या अशेरा मूर्ति अग्नीत जाळून टाका व त्यांच्या देवांच्या कोरीव मूर्ति फोडूनतोडून टाका; त्या ठिकाणांतून त्यांची नांवनिशाणी नाहीशी करा. ४ आपला देव परमेश्वर याच्या उपासनेसंबंधानें असें करू नका, ५ तर आपल्या नामाची स्थापना करण्यासाठीं तुमचा देव परमेश्वर जें स्थान तुमच्या सर्व वशांच्या वतनांतून निवडून घेईल तेथें त्याच्या निवासस्थानीं तुम्ही त्याला शरण जा व तेथेंच राहिये जा; ६ आणि तेथेंच तुम्ही होमबलि, यज्ञ, दशमांश, स्वहस्तानें समपिल्लिं अर्पणें, नवसाचीं अर्पणें, स्वसंतोषाचीं अर्पणें आणि आपल्या गुराढोरांचे व शेरडामेंढरांचे प्रथम दत्त आणावे; ७ त्याच स्थानीं तुम्हीं आपला देव परमेश्वर याजसमोर भोजन करावें आणि ज्या ज्या कामास तुम्ही हात घालाल त्यांत तुमचा देव परमेश्वर तुम्हांस यश देईल तर तुम्हीं व तुमच्या घरच्या मनुष्यांनीं त्या स्थानीं उत्सव करावा. ८ आज या स्थलीं आपण प्रत्येक जण आपल्या नजरेस योग्य दिसतील त्या गोष्टी करीत आहां; तेथें तशा करू नका; ९ जी विश्रामभूमि, जें वतन तुमचा देव परमेश्वर तुम्हांस देत आहे तेथें तुम्ही अजून जाऊन पोहंचलां नाही. १० तरी पण जेव्हां तुम्ही यादेंन उतरून तुमचा देव परमेश्वर तुम्हांस वतन करून देत आहे त्या देशांत वस्ती कराल, आणि जेव्हां तुमच्या चोंहकिल्या शत्रूपासून तो तुम्हांस विश्राम देईल आणि तेणेंकरून तुम्ही निर्भयतेने राहाल, ११ तेव्हां जें स्थल तुमचा देव परमेश्वर आपल्या नामाच्या निवासाय निवडील तेथेंच मी तुम्हांस सांगितलेल्या सगळ्या वस्तु आणा; म्हणजे आपले होमबलि, यज्ञबलि, व दशमांश, स्वहस्तें समपिल्लिं अर्पणें, परमेश्वरस कराल ते विशिष्ट नवस. १२ तेथें तुम्ही आपले पुत्र व

कन्या, दास व दासी यांसहित आपला देव परमेश्वर याजसमोर उत्सव करावा; तुमच्या वेशीच्या आंत राहणाऱ्या ल्हेव्यानॅहि आनंद करावा, कारण तुमच्या-बरोबर त्यांस काही वाटा किंवा वतन नाही. १३ तुझ्या दृष्टीस पडेल त्या भलत्याच ठिकाणी होमबलि न अर्पिण्याची सावत्रगिरी ठेव; १४ तुझ्या एकाद्या वंशाच्या वतनांत जें स्थान परमेश्वर निवडील तेथेंच तूं आपले होमबलि अर्पावे आणि ज्या ज्या गोष्टीविषयी मी तुला आज्ञा देत आहे त्या तेथेंच तूं कराव्या. १५ आपल्या सर्व वेशींच्या आंत तुझ्या इच्छेस येईल त्याप्रमाणें आणि तुझा देव परमेश्वर यानें तुला बरकत दिली असेल त्याप्रमाणें पशु मारून खा; त्यांचें मांस, हरणाचें किंवा सांबराचें मांस खातात त्याप्रमाणें, कोणाहि मनुष्यानें खावें; मग तो शुद्ध असे कीं अशुद्ध असो. १६ त्याचें रक्त मात्र सेवन करूं नये, पाण्या-प्रमाणें तें जमिनीवर टाकून द्यावें; १७ आपलें अन्न, द्राक्षारस व तेल यांचा दशमांश, आपलीं गुरें-दोरे अथवा शेरडेंमेंडरे यांचे प्रथम वत्स, नवस लेलेली एकादी वस्तु अथवा स्वसंतोषाचीं अर्पणें व स्वहस्तें समर्पित केलेलें अर्पण हीं आपल्या वेशींच्या आंत तूं खाऊं नयेत; १८ तर तुझा देव परमेश्वर जें स्थान निवडील तेथें तुझा देव परमेश्वर याजसमोर तीं खा; आपला पुत्र व कन्या, आपले दास व दासी, आपल्या वेशींच्या आंत असलेल्या लेवी यांच्याबरोबर तीं खा; आणि ज्या ज्या कामांस तूं आपला हात घालिशील त्यांसंबंधानें तुझा देव परमेश्वर याजसमोर आनंद कर. १९ संभाळ, जोवर तूं स्वस्थानीं जीवत राहशील तोवर तुला ल्हेव्यास सोडतां कामा नये.

२० तुझा देव परमेश्वर यानें आपल्या वचनानुसार तुझ्या देशाची मर्यादा वाढविल्यावर तुझ्या जिवाला मांस खाण्याची वांच्छा होऊन तें खावें असें वाटेळ तर तुझ्या इच्छेस येईल त्याप्रमाणें तूं मांस खावें. २१ जें स्थान तुझा देव परमेश्वर आपल्या नामाच्या स्थापनार्थे निवडील तें तुज्यांसून फारच दूर असलें तर जीं गुरेंदोरे व शेरडेंमेंडरे परमेश्वरानें तुला दिलीं असतील

त्यांलें तुला वाटेळ तें माझ्या आज्ञेप्रमाणें मारून आपल्या वेशींच्या आंत आपल्या इच्छेस येईल त्याप्रमाणें तूं खावें. २२ त्यांचें मांस, हरिण अथवा सांबर यांचें मांस खातात त्याप्रमाणें खावें; तें शुद्ध माणसानें व अशुद्ध माणसानेंहि खावें. २३ मात्र त्याचें रक्त अगदीं सेवन करूं नये; कारण रक्त हें जीवन होय; मांसाबरोबर जीवन खाऊं नये; २४ तें सेवन करूं नये तर पाण्याप्रमाणें जमिनीवर टाकून द्यावें. २५ तूं तें सेवन करूं नये; परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें योग्य आहे तें केल्यानें तुझें व तुझ्यामागून तुझ्या संततीचें कल्याण होईल; २६ पण तूं एकादी वस्तु पवित्र केली किंवा तिचा नवस केला तर परमेश्वर निवडील त्या स्थानीं ती वस्तु तुला नेली पाहिजे; २७ आणि तेथें आपल्या होमबलीचें मांस व रक्त हीं आपला देव परमेश्वर याच्या वेदीवर अर्पिलीं पाहिजेत; यज्ञपशूचें रक्त आपला देव परमेश्वर याच्या वेदीवर ओतावें आणि मग त्याचें मांस खावें. २८ ज्या गोष्टीविषयी मी तुला आज्ञा करित आहे त्या श्वित देऊन ऐक; तुझा देव परमेश्वर याच्या दृष्टीनें जें चांगलें व योग्य तें तूं केलें तर तुझें व तुझ्या-मागून तुझ्या संततीचें निरंतर कल्याण होईल.

२९ ज्या राष्ट्रांवर तूं आपला ताबा बसविण्यास जात आहेस त्यांचा संहार तुझा देव परमेश्वर तुजपुढें करील व तूं त्यांचा सत्ताधीश होऊन त्या देशांत बसशील; ३० तेव्हां संभाळ, नाहीतर तुझ्यासमोर त्यांचा संहार झाल्यावर तुला त्यांचें अनुकरण करण्याचा मोह पडेल; हीं राष्ट्रे आपल्या देवाची उपासना करित होती तशी आपणहि करूं असें मनांत आणून त्या देवांच्या नादीं तूं लागशील. ३१ तूं आपला देव परमेश्वर याच्या उपासनेसंबंधानें असें करूं नको; कारण ज्या ज्या गोष्टींचा परमेश्वरास वीट येतो व तिरस्कार वाडतो असल्या सर्व गोष्टी ते आपल्या देवासंबंधानें करीत होते; ते आपल्या पुत्रांचा व कन्यांचा देखील आज्ञा देवांपुढें अर्पित होम करित होते.

३२ मी तुम्हांस सांगत आहे त्या गोष्टी लक्षपूर्वक पाळा; त्यांत अधिकउणें कांहीं करूं नका.

१ तुझ्यामध्ये कोणी संदेष्टा अथवा स्वप्न
१३ पाहणारा प्रगट झाला व त्याने तुला काही चिन्ह
 अथवा चमत्कार दाखविला, २ आणि तें चिन्ह
 अथवा तो चमत्कार प्रत्ययासहि आला, आणि तो
 तुम्हांस म्हणाला कीं तुम्हांला ठाऊक नाहीत अशा
 अन्य देवांला अनुसरून त्यांची आपण उपासना करूं;
 ३ तर त्या संदेष्ट्याचें अथवा स्वप्न पाहणाऱ्याचें
 बोलणें ऐकू नका; कारण तुम्ही आपला देव परमेश्वर
 याजवर जिवेंभावे प्रीति करितां किंवा नाहीत हें पाहण्या-
 साठीं तुमचा देव परमेश्वर तुमची ही अशी परीक्षा
 पाहील. ४ तुम्ही आपला देव परमेश्वर यास अनुसरावे,
 त्याचें भय बाळगावे, त्याच्या आज्ञा पाळल्या, त्याची
 वाणी ऐकावी, त्याची सेवा करावी आणि त्यासच धरून
 राहावे. ५ असल्या संदेष्ट्यास अगर असलीं स्वप्न पाहणा-
 ऱ्यास जिवें मारावे; कारण ज्या तुमच्या देवानें तुम्हांस
 मिसर देशांतून आणिलें, दास्यवृत्तांत सोडविलें,
 त्या देवानें तुम्हांस लावून दिलेल्या मार्गावरून बहक-
 विण्यासाठीं तो तुम्हांस फितविण्याच्या गोष्टी सांगतो.
 या प्रकारें तूं आपल्यामधून त्या दुष्टाईचें निर्मूलन करावें.

६ तुझा भाऊ, तुझा सहोदर, तुझे पुत्र व कन्या,
 तुझी जिवलग स्त्री, तुझा प्राणप्रिय मित्र यांपैकी कोणी
 तुला गुप्तपणें फुसलावून म्हणूं लागला कीं तुला अथवा
 तुझ्या पूर्वजांस अपरिचित असलेल्या अन्य देवांची
 आपण सेवा करूं या; ७ मग ते देव तुझ्या आज-
 बाजूच्या अगदीं जदळ्या लोकांचे असोत किंवा
 पृथ्वीच्या एका टोकापासून दुसऱ्या टोकापर्यंत राहणाऱ्या
 दूरदूरच्या लोकांचे असोत, ८ तर तुम्ही त्याच्या
 म्हणण्यास ह्कार देऊं नये आणि त्याचें ऐकूं नये;
 त्याजवर दयादृष्ट करूं नये, त्याची गय करूं नये
 अथवा त्याला छपवून ठेवूं नये; ९ त्याला अवश्य जिवें
 मारावे, त्याला जिवें मारण्यासाठीं त्याजवर तुझा हात
 प्रथम पडावा आणि मग इतर सर्व लोकांचे हात
 पडावे. १० तो मरे तोंवर त्याला दगडमार करावा;
 कारण ज्या तुझ्या परमेश्वर देवानें तुला मिसर देशांतून
 दास्यवृत्तांत काढून आणिलें त्याच्यापासून तुला बहक-

विण्याचा यानें यत्न केला आहे. ११ हें ऐकून सर्व
 इस्राएल लोकांस भीति वाटेल आणि तुमच्यामध्ये ते
 असलें दुष्कर्म पुनः करावयाचे नाहीत.

१२ तुझा देव परमेश्वर यानें तुला वस्ती करावयास
 दिलेल्या नगरांपैकीं एकाद्या नगराविषयीं तुझ्या काना-
 वर अशी बातमी आली कीं १३ तुमच्यांतून कांहीं
 अधम पुरुष निघाले आणि त्यांनीं आपल्या नगरवासी
 जनांस आजपर्यंत तुम्हांस अपरिचित अशा अन्य
 देवांची आपण उपासना करावयास चलावे, असें म्हणून
 बहकविलें, १४ तर पुसतपास करावा, शोध करावा,
 लक्षपूर्वक पत्ता काढावा; आणि ही गोष्ट खरी
 असली, आणि तुमच्यामध्ये असलें अमंगळ कृत्य
 होत आहे याविषयीं कांहीं संशय नसला, १५ तर त्या
 नगरच्या रहिवाश्यांस तरवारीनें अवश्य मारून टाकावे,
 आणि त्या नगराचा व त्यांत असलेले पशु आदिकरून
 सर्व प्राणी शापित म्हणून त्यांचा तरवारीनें संहार
 करावा. १६ त्या नगरांतील सर्व लूट चवाठ्यावर
 जमा करावी, आणि तें नगर त्यांतल्या लुटीसुटां
 आपला देव परमेश्वर याच्याप्रीत्यर्थ सर्वस्वी जाळून
 फस्त करावे; त्याचा ढिगार निरंतर तसाच पडूं द्यावा,
 तें पुनः वसवूं नये. १७ अशा शापित वस्तूंतलें कांहींएक
 तुझ्या हाताला लागून राहूं नये; म्हणजे परमेश्वर
 आपल्या तीव्र कोपापासून निश्चल होऊन तुझ्या
 पूर्वजांशीं आणभाक् केल्याप्रमाणें तुजवर दया
 करील व तुझा त्याला कळवळा येऊन तुला तो बहु-
 गुणित करील; १८ ज्या आज्ञा आज मी तुला सांगत
 आहे त्या सर्व तूं आपला देव परमेश्वर याची वाणी
 ऐकून पाळशील आणि तुझा देव परमेश्वर याच्या दृष्टीनें
 जें योग्य तेंच करशील तर असें होईल.

११ तुम्ही आपला देव परमेश्वर याचे पुत्र
१४ आहां; मर्यादाकरितां आपल्या अंगावर घाय करूं
 नका; आपला भालप्रदेश मुडूं नका; २ कारण
 तूं आपला देव परमेश्वर याच्याप्रीत्यर्थ पवित्र आहेस
 आणि परमेश्वरानें तुला या भूतळावरील सर्व लोकांतून
 स्वप्राजा न्हावयास निवडून घेतलें आहे.

३ कांही अमंगळ पदार्थ खाऊं नको. ४ तुम्ही खावयाचीं जनावरें तीं हीं: गाईबैल, शेरडेंमेंढरें, ५ सांबर, हरिण, भेंकर, चितळ, रोही, गवा व डांगळ; ६ ज्यांचें खूर चिरलेले व तुभागलेले असून जे रवंथ करितात असल्या पशूंचें मांस तुम्ही खावें; ७ पण जे केवळ रवंथ करितात किंवा ज्यांचे नुसते खूरच चिरलेले आहेत ते खाऊं नयेत; उंट, ससा व शाफान हे खाऊं नयेत, कारण ते रवंथ करितात, पण त्यांचे खूर चिरलेले नाहीत, म्हणून ते तुम्हांस निषिद्ध होत. ८ डुकराचा खूर चिरलेला आहे, पण तो रवंथ करीत नाही म्हणून तो तुम्हांस निषिद्ध आहे; तुम्ही त्यांचें मांस खाऊं नये, त्यांच्या शवांस शिवूं नये.

९ जलचरांपैकीं तुम्ही खावयाचे ते हे: ज्यांस पंख व खवले असतात ते तुम्ही खावे; १० पण ज्यांस पंख आणि खवले नाहीत ते तुम्ही खाऊं नयेत; ते तुम्हांस निषिद्ध आहेत.

११ सर्व शुद्ध पक्षी खावे. १२ तुम्ही खाऊं नयेत ते हे: गरुड, दाडी असलेला गीध, कुरुर; १३ गीध, ससाणा, निरनिराळ्या जातींच्या घारी; १४ अनेक जातींचे कावळे; १५ शहामृग, गवळण, कोकीळ, नाना जातींचे बहिरीसमाणे; १६ पिंगळ, मोठा घुबड, राजहंस; १७ पाणकोळी, गिधाड, करडोक, १८ बगळा, निरनिराळ्या जातींचे करकोचे, टिटवी आणि वाघूळ. १९ पंख असून रांगत जाणारे प्राणी तुम्हांस निषिद्ध आहेत, ते तुम्ही खाऊं नयेत. २० सर्व शुद्ध पक्षी तुम्ही खावे.

२१ आपोआप मेलेलें तुम्ही कांहीहि खाऊं नये; तुम्हा वेशींच्या आंत असलेल्या परदेशीयास तें खावयास द्यावें किंवा परदेशस्थांस पाहिजे तर विकून टाकावें; कारण तूं आपला देव परमेश्वर याची पवित्र प्रजा आहेस. करहूं त्याच्या आईच्या दुधांत शिजवूं नको.

२२ वर्षानुवर्ष तुम्हा शेतांतल्या पेऱ्यापासून जें कांही उत्पन्न होईल त्याचा दशमांश अवश्य वेगळा काढून ठेव. २३ जें स्थळ तुम्हा देव परमेश्वर आपल्या नामाच्या निवाससाठीं निवडील तेथें आपलें अन्न,

द्राक्षारस व तेल यांचा दशमांश आणि आपलीं तुरें-ठोरें व शेरडेंमेंढरें यांचे प्रथम वत्स आपला देव परमेश्वर याजसमोर खा; अन्नानें तूं आपला देव परमेश्वर याचें भय निरंतर बाळगण्यास शिकशील. २४ पण तुम्हा देव परमेश्वर यांनें आपलें नाम स्थापण्यासाठीं जें स्थळ निवडिलें असेल तें फार दूर असेल व तेथला प्रवास फार लांबचा असल्यामुळें तुम्हा देव परमेश्वर याच्या प्रसादानें मिळेल त्याचा दशमांश तेथें तुला घेऊन जातां आलें नाही, २५ तर तूं तो विकून त्याचा पैसा कर व तो पैसा बांधून हातीं घेऊन तुम्हा देव परमेश्वर यांनें निवडिलेल्या स्थळकडे घेऊन जा. २६ तेथें गाईबैल, शेरडेंमेंढरें, द्राक्षारस, मदिरा अथवा तुम्हा मनास वाटेल ती वस्तु ते पैसे देऊन घे, आणि आपला देव परमेश्वर याजसमोर आपल्या घराण्यासह खाऊनपिऊन आनंद कर; २७ आणि आपल्या वेशींच्या आंत असलेल्या लेव्यास वगळूं नको; कारण त्याला तुजबरोबर कांही हिस्सा किंवा वतन नाही.

२८ प्रत्येक तीन वर्षांच्या अखेरीस त्या वर्षांच्या उत्पन्नाचा दशमांश बाजूस काढून आपल्या वेशींच्या आंत जमा कर; आणि लेव्यास तुम्हाबरोबर कांही हिस्सा किंवा वतन नाही म्हणून तो आणि तुम्हा वेशींच्या आंत असलेला परदेशी अनाथ व विधवा यांनीं हि घेऊन पोटभर खावें, म्हणजे तुम्हा देव परमेश्वर तुम्हा हातच्या सर्व कामास बरकत देईल.

१ दूर सात वर्षांच्या अखेरीस तूं ऋण-विमोचन करावें. २ ऋणविमोचन करण्याचा प्रकार हा: कोणी सावकारानें आपल्या शेजाऱ्यास कर्ज दिलें असेल तर त्यानें तें त्याला सोडून द्यावें; आपला शेजारी अथवा भाऊवंद याजपासून तें उगवून घेऊं नये; कारण परमेश्वराच्या नांवानें ऋणविमोचन करण्याचें जाहीर झालें आहे; ते परक्यापासून पाहिजे तर कर्ज उगवून घे; पण तुम्हा बांधवाकडे तुजें कांही येंणें असलें तर तूं तें स्वहस्तें सोडून दे. ४ तुम्हामध्यें कोणी दरिद्री व्हावयाचा नाही; कारण तुम्हा देव परमेश्वर ज्या

देशाचें तुला वतन करून देत आहे त्यांत तो तुला अवश्य समृद्ध करील; ५ मात्र तुझा देव परमेश्वर याची वाणी तूं चित्त देऊन ऐकावी आणि आजमितीस हें जें धर्मशास्त्र मी तुला विहित करित आहे तें सगळें मान्य करून पाळावें. ६ कारण तुझा देव परमेश्वर तुला दिलेल्या वचनानुसार तुझें अमीष्ट करील; तूं बहुत राष्ट्रांस कर्ज देशील पण तूं कर्ज काढणार नाहीस; तूं अनेक राष्ट्रांवर सत्ता करिशील पण त्यांची तुझ्यावर सत्ता चालवयाची नाही.

७ तुझा देव परमेश्वर जो देश तुला देत आहे त्यांत तुझ्या कोणत्याहि वेशीच्या आंत तुझ्या बांधवांपैकी कोणी लाचार मनुष्य तुझ्यापाशी राहत असला तर त्याजविषयी आपलें हृदय कठोर करूं नको, आपला हात आखडूं नको; ८ तूं आपला हात अवश्य सडळ ठेव, त्याची गरज भागेल तेवढें त्याला उसनें दे. ९ संभाळ, ऋणविमोचनाचें सातवें वर्ष जवळ आलें आहे असें म्हणून आपल्या मनांत अधम विचार येऊं देऊं नको; आपल्या लाचार बांधवावर वक्रदृष्टि करून तूं एकादे वेळीं त्याला कांहीं धावयाचा नाहीस आणि त्यानें तुझ्याविरुद्ध परमेश्वराकडे गान्हाणें केलें तर तुला पाप लागेल. १० तूं त्याला अवश्य द्यावें, व तूं त्याला देशील तेव्हां तुझ्या मनांत कांहींएक वाईट वाटूं देऊं नको; असें केल्यानें ज्या ज्या कामास तूं हात घालिशील त्यांत तुझा देव परमेश्वर तुला बरकत देईल. ११ देशांतले कंगाल लोक कधीं नाहीतसे द्रोणार नाहीत; म्हणून मी तुला आज्ञा करित आहे कीं तुझ्या देशांतले तुझे गरजू आणि कंगाल बांधव यांस सडळ हातानें दे.

१२ तुझ्या बांधवांपैकी कोणी इत्री अथवा इत्रीण तुला विकिली असली तर त्यानें किंवा तिनें सहा वर्षे दास्य केल्यावर सातवे वर्षी त्याला किंवा तिला मुक्त करून जाऊं दे. १३ तूं त्याला मुक्त करिशील तेव्हां त्याला रिक्तहस्तें पाठवूं नको; १४ तर तुझीं शेरडेंमेंढरें, तुझें खळें व द्राक्षाकुंड यांतून उदार हस्तें त्याला दे; तुला परमेश्वरानें समृद्ध केलें असेल त्याप्रमाणें त्याला दे.

१५ मिसर देशांत तूं हि दास होतास आणि तुझा देव परमेश्वर यानें तुला मुक्त केलें याचें स्मरण ठेव; यास्तव ही आज्ञा आज मी तुला देत आहे. १६ तरी पण त्या दासाचें तुझ्यावर व तुझ्या घराण्यावर प्रेम जडलें असेल व तो आनंदांनं तुझ्या घरीं नांदत असून तुला म्हणेल कीं मी तुला सोडून जाणार नाहीं, १७ तर त्याचा कान दरवाजावर धरून आरीनें टोच म्हणजे तो तुझा निरंतरचा दास होईल; तुझ्या दासीचेंहि असेंच कर. १८ त्याला मुक्त करून जाऊं देणें तुला जड वाटें नये; कारण सहा वर्षंपर्यंत मोलकऱ्याच्या दुष्पट तुझी सेवाचकरी त्यानें केली आहे; असें केल्यानें तुझा देव परमेश्वर तुझ्या सर्व कामांत तुला बरकत देईल.

१९ तुझीं गुरेंढोरें व शेरडेंमेंढरें यांतील सगळे प्रथम जन्मलेले नर तुझा देव परमेश्वर याच्याप्रीत्यर्थ पवित्र राखावे; गाईचा प्रथम वत्स वगैरी कामास लावूं नको आणि शेरडेंमेंढरांतल्या प्रथम वत्साची लोकर कातरूं नको. २० तुझा देव परमेश्वर जें स्थान निवडील तेथें तूं परमेश्वरासमोर आपल्या घराण्यासह वर्षानुवर्षे त्याचें मांस खात जा; २१ पण त्यांतल्या कोणांत कांहीं दोष असला, म्हणजे त्यांतला एकादा लंगडा किंवा अंधळा असला किंवा त्याला दुसरी कोणतीहि खोड असली तर त्याचें अर्पण तुझा देव परमेश्वर याला करूं नको. २२ आपल्या वेशीच्या आंत तो भक्षाना; हरिणाचें किंवा सांबराचें मांस खातात त्याप्रमाणें शुद्ध माणसांनीं व अशुद्ध माणसांनीं त्याचें मांस खावें. २३ मात्र त्याच्या रक्षाचें सेवन करूं नये, तर तें पाण्याप्रमाणें जमिनीवर टाकून द्यावें.

१ आपला देव परमेश्वर याच्याप्रीत्यर्थ
१६ अबीब महिना पाळ आणि वल्हांडण सण कर; कारण अबीब महिन्यांत तुझा देव परमेश्वर यानें तुला मिसर देशांतून रात्रीचें बाहेर आणिलें. २ जें स्थान परमेश्वर आपल्या नामाच्या निवासार्थ निवडील तेथें आपला देव परमेश्वर यांससाठीं शेरडेंमेंढरें आणि गाईबैल यांतून वल्हांडणाचा यज्ञपशु अर्पावा. ३ त्या बरोबर खमिराची भाकर खाऊं नये; सात दिवस तूं

त्याबरोबर बेखमीर भाकर म्हणजे दुःखस्मारकाची भाकर खावी, कारण तू थांदलीने मिसर देशांतून बाहेर निघालास; ह्याच्यायोगे मिसर देशांतून निघाल्या दिवसाचे तुला जन्मभर स्मरण राहिल. ४. सात दिवस पर्यंत तुझ्या सगळ्या देशांत खमीर दृष्टीसहि पडूं नये; आणि पहिल्या दिवसां संध्याकाळी जो बलि देशील त्याचें कांहीसुद्धां मांस सकाळपर्यंत राहूं नये. ५. तुझा देव परमेश्वर जीं नगरे तुला देईल त्याच्या कोणत्याही वेशीच्या आंत वल्हांडणाचा यज्ञपशु अर्पावयाचा नाही. ६ तर तुझा देव परमेश्वर आपल्या नामाच्या निवासांसाठी जें स्थान निवडील तेथेंच ज्या समयी तूं मिसर देशांतून निघालास म्हणजे अर्थात् सूर्यास्ताच्या वेळी, संध्याकाळी वल्हांडणपशूचा यज्ञ करावा. ७. तुझा देव परमेश्वर जें स्थान निवडील तेथेंच तो भाजून खावा: मग सकाळी उठून आप आपल्या डेऱ्यात जावें. ८. सहा दिवस बेखमीर भाकरी खाव्या, आणि सातव्या दिवशी तुझा देव परमेश्वर याच्याप्रीत्यर्थ मोठा मेळा भरवावा: त्या दिवशी कोणतेहि कामकाज करूं नये.

९ तू सात सत्यकांची गणती कर; उभ्या पिकाला विळा लाविल्यापासून सात सत्यकें मोज. १० मग तुझा देव परमेश्वर यानें तुला समृद्ध केल असेल त्या मानने त्याला स्वसतोषचा बलि अर्पून सप्तकांचा सण पाळ; ११ तुझा देव परमेश्वर आपल्या नामाच्या निवास साठी जे स्थल निवडील तेथें आपला पुत्र व कन्या, दास व दासी, आणि तुझ्या वेशीच्या आंतला लेवी, आणि तुझ्यामध्ये असलेले परदेशीय पोरके, विधवा या सर्वांबरोबर आपला देव परमेश्वर याजसमोर उत्सव कर. १२ तूं मिसर देशांत दास होतास यांचें तुला स्मरण राहावें म्हणून हे विधि मान्य करून पाळवे.

१३ आपल्या खळ्यांतील आणि द्राक्षाकुंडांतील उत्पन्नाचा संग्रह करण्याचें संपल्यावर मंडपांचा-सण सात दिवस पाळवा; १४ ह्या पर्वकाळी तुझे पुत्र व कन्या, दास व दासी व तुझ्या वेशीच्या आंत असलेला लेवी, परदेशीय, पोरके व विधवा

यांसह उत्सव करावा. १५ जें स्थान परमेश्वर निवडील तेथें तूं आपला देव परमेश्वर याच्याप्रीत्यर्थ सात दिवस सण पाळवा; कारण सर्व उत्पन्न व हानी घरिलेली कामें यासंबंधानें तुझा देव परमेश्वर यानें तुला बरकत दिल्यामुळे तुला अत्यानंद होईल. १६ दर वर्षी तीन वेळां म्हणजे बेखमीर भाकरीचा सण, सप्तकांचा सण, आणि मंडपांचा सण या तिन्ही पर्वणीस तुझ्या सर्व पुरुषांनी तुझा देव परमेश्वर जें स्थान निवडील तेथें त्याजसमोर जाऊ; कोणीहि रिक्तहस्ते परमेश्वरासमोर जाऊं नये; १७ तुझा देव परमेश्वर यानें तुला बरकत दिली असेल त्या मानने प्रत्येकानें आपल्या ऐपतीप्रमाणें द्यावें.

१८ तुझा देव परमेश्वर जीं नगरे तुला देईल त्यांत आपआपल्या वंशांतले न्यायाधीश व सरदार नेमावे; त्यांनी लोकांचा न्याय धर्मनीतीनें करावा. १९ विपरीत न्याय करू नये, पक्षपात करू नये आणि लांच घेऊं नये; कारण लांच शहाय्याचे डोळे अंधळे करितो आणि धार्मिकांचे निर्णय विपरीत करिते. २० नीतिमतेचीच कास घर म्हणजे तु जीवत रहशील आणि तुझा देव परमेश्वर जो देश तुला देत आहे त्याचा तूं वतनदार होशील.

२१ तू आपला देव परमेश्वर याजसाठी जी वेदी करशील तिच्याजबळ कोणत्याहि प्रकारच्या काष्टची अशेरा मूर्ति स्थापुं नको: २२ त्याप्रमाणेंच कोणताहि स्तंभ उभारू नको, कारण तुझा देव परमेश्वर याला त्याची किळस आहे.

१ काहीं दोष अथवा खोड असलेलें गुरू अथवा १७ मेढर आपला देव परमेश्वर याला अर्पुं नको; कारण तुझा देव परमेश्वर यास त्याचा वीट आहे.

२ तुझा देव परमेश्वर यानें तुला दिलेल्या गांवांच्या वेशीच्या आंत कोणी पुरुष अथवा स्त्री तुझा देव परमेश्वर याचा करार मोडून त्याच्या दृष्टीनें काही दुष्कर्म करिताना आढळून आली, ३ म्हणजे माझ्या आज्ञेचा अतिक्रम करून अन्य देवांची अथवा सूर्य, चंद्र, व नक्षत्रगण यांची उपासना व पूजा तो करू

रुग्णली, ४ आणि हे तुला कोणी सांगितल्यावरून तुझ्या कानावर आले तर त्याचा चांगला तपास कर; आणि ते खरे ठरून इस्त्राएल लोकांत असले अमंगळ वृत्त घडल्याची खात्री झाली असेल ५ तर ज्या पुरुषांनी अथवा ज्या स्त्रींनी असले दुष्कर्म केले असेल त्या पुरुषास अथवा त्या स्त्रीस वेशीबाहेर काढून मरत तोपर्यंत त्यांस दगडमार कर. ६ ज्याचा वध करावयाचा त्याला दोषा अथवा तिघां साक्षीदारांच्या साक्षीवरून बधावे; एकाच साक्षीदाराच्या साक्षीवरून त्यास बधू नये. ७ ज्याचा वध करावयाचा त्याच्यावर प्रथम साक्षीदारांनी आणि मग लोकांनी आपले हात उचलाने. या प्रकारे आपल्यामधून असली दुष्टाई नाहीशी करावी.

८ तुझ्या वेशींच्या आंत आपसांतला एखादा खून, हाबा अथवा मारामारी यासंबंधाचा वाद उपस्थित होऊन त्याचा निवाडा करण्याचे काम तुझ्या आटोक्त्या-बाहेर असले तर तुझा देव परमेश्वर याने निवडलेल्या स्थानी जा, ९ आणि लेवीय याजक व त्या त्या काळचे शास्ते यांना जाऊन बिचार; ते तुला वादाचा निर्णय सांगतील; १० परमेश्वराने निवडलेल्या स्थानी जो निर्णय ते सांगतील त्याप्रमाणे तू कर, आणि ते जे कांहीं तुला अनुशासन देतील ते मान्य करून त्याप्रमाणे कर. ११ तुला जे अनुशासन ते देतील आणि जो निर्णय तुला सांगतील त्याप्रमाणे कर; त्यांनी तुला सांगितलेल्या निर्णयापासून उजवीडावीकडे वळू नको. १२ जो मनुष्य उन्मत्त होऊन तुझा देव परमेश्वर वाच्या सेवेस हजर राहणाऱ्या याजकाचे किंवा न्यायाधीशांचे ऐकणार नाही तो मनुष्य प्राणस मुकाबा; अशा प्रकारे इस्त्राएलून तू ही दुष्टाई नाहीशी करावी. १३ हे ऐकून सर्व लोक दहशत पावतील व तेथून पुढे उन्मत्तपणा करावयाचे नाहीत.

१४ तुझा देव परमेश्वर याने तुला दिलेल्या देशांत जाऊन तेथे बतन करून राहिल्यावर तू कदाचित् म्हणजेही की आसपासच्या राष्ट्रांप्रमाणे मी आपल्यावर राजा नेमीन, १५ तर तुझा देव परमेश्वर ज्यास

निवडील त्यालाच राजा करावे; आपल्या भाऊवंदांतून आपल्यावर राजा नेमावा; तुझ्या बांधवांपैकी नाही असा कोणी परदेशीय पुरुष आपल्यावर नेमू नको. १६ मात्र त्याने पुष्कळ घोडे बाळगू नयेत, घोडदळ वाढविण्यासाठी लोकांना मिसराकडे पुनः धाव घेण्यास लावू नये, त्या मार्गांनी पुनः परत जाऊ नको असे परमेश्वराने तुम्हांस सांगितलेच आहे. १७ राजाने बहुत ख्रिया करू नयेत, नाही तर त्याचे मन बहकून जावयाचे; आणि सोनेरुपे यांचा त्यांनी विपुल संग्रह करू नये. १८ तो आपल्या राज्यासनावर आरूढ होईल तेव्हा लेवीय याजकांपाशी असलेल्या शाखाची एक नकळ त्याने करावी; १९ ते शाख त्याने आपल्याजवळ ठेवून जन्मभर त्याचे अध्यक्षन करावे; म्हणजे तो आपला देव परमेश्वर याचे भय बाळगून हे सगळे शाख व हे सर्व विधि पाळावगास शिकेल; २० अशांनी त्याचे हृदय आपल्या बांधवांसंबंधाने उन्मत्त होणार नाही आणि तो धर्मशाख सोडून उजवीडावीकडे वळावयाचा नाही; तो व त्याचे वंशज इस्त्राएल लोकांमध्ये चिरकाळ राज्य करतील.

१ लेवीय याजक आणि लेव्याचा अवघा १८ वंश यांस इस्त्राएल लोकांत कांहीं वांटा किंवा बतन नाही; परमेश्वरास अर्पावयाची हव्ये व परमेश्वराच्या हकाचे असले ते, ही त्यांनी भोगावी. २ त्यांच्या भाऊवंदांबरोबर त्यांस कांहीं बतन मिळावयाचे नाही, तर परमेश्वराने त्यांस सांगितल्याप्रमाणे तोच त्यांचे बतन होय. ३ गाईबैलांचा यज्ञ असो की शेरडां-मेंढरांचा यज्ञ असो, तो करणाऱ्या लोकांनी याजकास हक घावयाचा तो हा: फरा, दोन्ही गालकडे आणि कोथळा. ४ धान्य, द्राक्षारस व तेल यांच्या उत्पन्नाचा प्रथम भाग आणि मेंढरांची प्रथम कातरलेली लोकर तू त्यास द्यावी. ५ त्याने व त्याच्या वंशजांनी निरंतर परमेश्वराच्या कामाची सेवाचकरी करण्यास हजर राहावे म्हणून तुझा देव परमेश्वर याने त्यांस तुझ्या सर्व वंशांतून निवडून घेतले आहे.

६ कोणी लेवी इस्त्राएल लोकांच्या एकाद्या वेशीच्या

अंत उपन्यासप्रमाणे राहून असून सैथून मोठ्या उल्लूक-
तेने परमेश्वरानें निवडलेल्या स्थानी गेला, ७ तर
परमेश्वरसमोर सैवाचकरी करणाऱ्या आपल्या खेनीय
बांधवांप्रमाणे त्याने आपला देव परमेश्वर याच्या
नामानें सेवा करावी. ८ त्याचें पितृधन विकून जें
त्याला मिळाले असेल त्याखेरीज त्याच्याप्रमाणेंच
अन्नाचा वाटा त्यास मिळवा.

९ तुझा देव परमेश्वर तुला जो देश देत आहे
त्यांत जाशील तेव्हां त्यांतल्या लोकांप्रमाणे अर्मगळ
कर्म करावयास शिकू नको. १० आपल्या पुत्रांचा व
कन्यांचा अर्मांत होम करणारा, देवज्ञ, शकुन सांगणारा,
जादुगार, चेटकी, ११ मानिक, देवक्रुपि, पंचाक्षरी
शंथवा इत्थी असा तुमच्यापैकी कोणी नसावा. १२ जो
कोणी असलीं कृत्यें करितो त्याचा परमेश्वराला वीट
आहे, आणि ह्या असल्या त्यांच्या अघोर कृत्यांमुळेच
तुझा देव परमेश्वर त्यांस तुझ्यापुढून घालवून देत
आहे. १३ तूं आपला देव परमेश्वर याजशीं साविकतेनें
वाग. १४ ज्या राष्ट्रांचा तूं ताबा घेणार आहेस तीं
शुभाशुभ मुहूर्त मानणारीं आणि ठोकाल्यानीं भाकीत
करणारांचें ऐकणारीं आहेत; पण तुझा देव
परमेश्वर यानें तुला तसें करूं दिलें नाही. १५ तुझा देव
परमेश्वर तुझ्यांमधून म्हणजे तुझ्या भाऊवंदांमधून
माझ्यासारखा एक संदेष्टा तुजकरितां उत्पन्न करील,
त्याचें तुम्ही ऐका; १६ होरेब बेंगरापार्शीं मंडळी
जमली होती त्या दिवशीं आपला देव परमेश्वर याज-
पार्शीं तूं किंति केली होती त्याप्रमाणे होईल; तूं
म्हणालस कीं माझा देव परमेश्वर याचा शब्द पुनः
माझ्या कानीं न पडो, त्याचा प्रचंड अग्नि पुनः माझ्या
दृष्टीस न पडो, पडला तर मी मरेन. १७ तेव्हां परमेश्वर
मला म्हणाला, हे लोक म्हणतात तें ठीक आहे.
१८ मी त्यांच्यासाठीं त्यांच्या मळवंदांतून तुझ्यासारखा
एक संदेष्टा उत्पन्न करीन; त्याच्या सुबीं मी आपलीं वचनें
वाचनीं आणि त्यांस त्या आम्हा मी देईन त्या सगळ्या
त्यांस तो निवेदन करील. १९ जीं माझीं वचनें तो
वाच्य नावानें बोलेल तीं जो कोणी ऐकावयाचा नाही

त्याचा मी झाडा घेईन; २० पण कोणी संदेष्टा उज्वल
होऊन जें बोलवयाची आम्हा मी त्यास दिली नाही तें
माझ्या नावानें किंवा अन्य देवांच्या नावानें बोलेल
तर तो प्राणास मुकेल. २१ परमेश्वर अमुक
वचन बोलला नाही हें आम्हीं कशावरून ओळखालें
असा तुला संदेह वाटला, २२ तर कोणी संदेष्टा
परमेश्वरच्या नामानें कांहीं बोलला आणि त्याप्रमाणें
घडलें नाही किंवा प्रत्ययास आलें नाही तर परमे-
श्वराचें तें बोलणें नव्हतें असें खास समजावें;
तो संदेष्टा अहंकारानें बोलला आहे; तूं त्याची
भीति धरूं नको.

१ तुझा देव परमेश्वर ज्या राष्ट्रांचा देश
१९ तुला देत आहे त्यांचा त्यानें नाश केल्यावर
तूं त्यांच्या देशाचा ताबा घेशील, त्यांच्या
नगरांतून व घरांतून वस्ती करिशील, २ तेव्हां
तुझा देव परमेश्वर जो देश तुला वतन करून देत
आहे त्यांत तुझ्यासाठीं तीन नगरे वेगळीं करून देव.
३ प्रत्येक मनुष्यवध करणाऱ्यास तेथें पळून जातां
यावें म्हणून रस्ते तयार कर, आणि जो देश तुझा देव
परमेश्वर तुला वतन म्हणून देत आहे त्या एकंदर
देशाचे तीन भाग कर. ४ मनुष्यवध केल्यावर तेथें
पळून जाऊन आपला प्राण वांचविणाऱ्याचा प्रकार
असा: पूर्वीचा कांहीं वैरभाव नसतां जो कोणी नकळत
आपल्या शेजाऱ्यास ठार मारील त्यानें तेथें जावें.
५ उदाहरणार्थ, कोणी आपल्या शेजाऱ्याबरोबर लाकडें
तोडावयास रानांत गेला असतां, झाड तोडण्यासाठीं
त्यानें आपल्या हातानें कुन्हाडीचा धाव त्यावर धरतांना
तीं दांब्यांतून निसटून त्याच्या शेजाऱ्यास काढून
तो मरण पावला; असा मनुष्य त्यातल्या एका
नगरांत पळून गेला तर तो वांचेल. ६ अशीं नगरे
नसलीं तर त्याला लोचणी वाट धरली लागेल आणि
ह्याचा सूड घेणारा रागाच्या अर्सात त्याला पाहून
माझ्या टाकील: खरें पाहतां तो प्राणदंडास योग्य
नाहीं, कारण रयाचें त्याजशीं अगोदरचें वैर नव्हतें.
७ यास्तव मी तुझंस आम्हा करितों कीं तुम्ही

आपल्यासाठी तीन नगरं वेगळीं करून देवा. ८,९ तुम्हा देव परमेश्वर याजवर प्रीति कर आणि त्याच्या मार्गांनीं निरंतर चाल अशी आज्ञा मी तुला आज देत आहे. ती तूं पाळिली व तुम्हा देव परमेश्वर यानें तुझ्या पूर्वजांनीं आणभार केली होती त्याप्रमाणें त्यानें तुझी देशमर्यादा वाढविली, आणि तुझ्या पूर्वजांस देऊं केलेला मर्यादा देश तुला दिला. तर मदर्शिल तीन नगरांशिवाय अण्णवी तीन नगरें तूं वेगळीं करून देवली: १० म्हणजे जो देश तुम्हा देव परमेश्वर तुला वनन करून देत आहे त्यांनि निर्दोष मनुष्याला रक्षण होणार नाही आणि त्याची हत्या तुला लागणार नाही: ११ तरी पण कोणी आपल्या शेजाऱ्याचा दावा धरून त्याच्या घानासाठी उषेल आणि त्याजवर उठून तीं करेल इतका त्याच्या घायाळ करील आणि मग त्यांनि त्या एका नगरांत पळून जाईल, १२ तर त्याच्या गावच्या बडिल मंडळींनि आणि पाठकून तय्यर त्याला आणवावं आणि त्याला मारून टाकण्यासाठी खुनाचा मूट घेणाऱ्यांच्या हातीं घावें. १३ त्याजवर दयादृष्टि करू नये: निरपराध हत्येचा दोष इत्यालपामून वर कर म्हणजे तुमं कल्याण होईल.

१४ तुला सिकरणाचा वननांत, म्हणजे जो देश तुम्हा देव परमेश्वर तुला देत आहे त्यांत पूर्वीच्या लोकांनीं ठरविलेली आपल्या शेजाऱ्याची सीमा ठळक नको.

१५ कोणी कोही अथम किंवा पापकर्म केले तर त्यांनि केलेल्या त्या पापामेवढीं त्याच्याविरुद्ध कोणी एकट्याच मार्क्षांवा उठला तर चालणार नाही: दोघां किंवा तिघां मार्क्षांवांच्या मार्क्षांनि कोणत्याही प्रकाराचा निर्णय करावा. १६ एकादा मुनशी मार्क्षांवा उठून त्यांनि अमुक एका मनुष्यांनि अनाचार केल्याची साक्ष दिली: १७ तर ज्या दोघांमध्ये हा वाद उपस्थित होईल त्यांनि परमेश्वरपुढे म्हणजे त्या समयांजे याजक अथवा त्यावापरास अमनाळ त्याच्यापुढे उभे करावें: १८ मग त्यावापराशी त्याचा बारीक तपास करावा; आणि तीं साक्षां मार्क्षांवर असून त्यांनि आपल्या

बांधवाविरुद्ध खोटी साक्ष दिली आहे अमें आवकून आले, १९ तर आपल्या बांधवाची जी हानि करण्याचें त्यांनि योजिलें असेल तीच हानि त्याची करावी; या रीतींनि तूं आपल्यातील दुष्टांइ काढून टाकावी. २० इतर लोक हें ऐकून दहशत पावतील आणि पुढें तुझ्यामध्ये असले दुष्कर्म करणार नाहीत. २१ तूं दयादृष्टि करूं नये; जिवाबद्दल जीव, डळ्याबद्दल डोळा, दांताबद्दल दांत, हाताबद्दल हात आणि पायाबद्दल पाय असा दंड करावा.

१ तूं आपल्या शत्रूंनीं युद्ध करावयास २० जाशील तेंव्हां घोडे, रथ व तुम्हाइत अधिक सैन्य हीं तुम्ह्या दर्यास पाठव्यास त्यांस भिकूं नको: तुम्हा देव परमेश्वर यानें तुला मिमर देशालून आणिलें तो तुम्हाबरोबर आह. २ तुम्ही समरामणावर चाल तेंव्हां याजकांनि लोकांकडे जाऊन त्यांस म्हणावें, ३ त्याला लोकांनि, एका युद्ध करव्यास तुम्ही आज आपल्या शत्रूंच्यासिकट आसा आह, तर तुमचें मन करूंक वेळें नको. भिकूं नको, धरधर कापूं नको, आणि त्यांस पाहून घाबरूं नको: ४ कारण तुम्ह्या शत्रूंनीं युद्ध करावयास व तुमचा बचाव करावयास तुमच्याबरोबर जाणारा तुमचा देव परमेश्वर आहे. ५ मग अमलदारांनीं लोकांस म्हणावें, ६ म्हांनि नवें घर बांधून त्यांत प्रवेश केला नाही असा कोणी मनुष्य तुमच्यामध्ये आहे काय! असल्यास त्यांनि आपल्या घरी परत जावें, नाही तर तो युद्धांत करावित् मरून जाईल व तुमचाच गुप्तप्रवेश करील. ७ द्राक्षांचा मका लावून त्याचें फळ खावें नाही असा कोणी आहे काय! असल्यास त्यांनि घरी परत जावें, नाही तर तो संघामांत मरण पावण्यास व तुमचाच कोणी त्याचें फळ खाईल. ८ बायकोचीं मागणीं करून तिजणीं लग्न केलें नाही असा कोणी आहे काय! असल्यास त्यांनि आपल्या घरी परत जावें, नाही तर तो संघामांत मरण पावण्यास व तुमचाच कोणी तिजणीं लग्न करील. ९ अमलदारांनीं लोकांस आणली म्हणावें कीं तुमच्यांतका कोणी भ्याड अथवा पाषण्ड मनाचा आहे काय!

असत्यास त्यानें आपल्या घरी परत जावें, नाही तर त्याला पाहून त्याच्या बांधवांच्या हृदयाचें त्याच्यासारखें पाणीपाणी होईल. ९ अमलदारांचें लोकांशीं हें बोलणें संपल्यावर लोकांवर सेनानायक नेमावें.

१० युद्ध करावयास तूं एकाद्या नगरानजीक जाशील तेव्हां सांघडाचें बोलणें करून पाडा. ११ त्यांनीं सांघडाचें बोलणें कबूल करून वेस उघडली तर त्या नगरांत जे सर्व लोक सांघडतील ते तुझें जिगास्काम करणारे व दास होतील. १२ ते सज्ज न करितां तुम्हांशीं लढूं लागले तर त्या नगरास वेढा घालवा. १३ तुझा देव परमेश्वर तें नगर तुझ्या हातीं देईल. तेव्हां त्यांतल्या सर्व पुरुषांस तरवारीनें मारून टाकावें; १४ पण स्त्रिया, मुले, जनावरें आदिकरून जी खट त्या नगरांत सांघडेल ती आपल्यासाठी घ्यावी; तुझा देव परमेश्वर तुला तुझ्या शत्रूंकडील लट देईल तिचा उपभोग घे. १५ जीं नगरें तुझ्यापासून फार दूर असून या राष्ट्रांचीं नसतील त्यासंबंधानें हा प्रकार करावा; १६ पण तुझा देव परमेश्वर या लोकांची जीं नगरें तुला वतन करून देत आहे त्यांतला कोणताहि प्राणी जीवंत ठेवूं नको. १७ तुझा देव परमेश्वर यानें तुला आज्ञा दिल्याप्रमाणें हिती, अमोरी, कनानी, परिजी, हिवी व यवुसी यांचा निखळस संहार कर; १८ न केल्यास ते आपआपल्या देवांची पूजा करितांना जीं अमंगळ कृत्यें करितात त्यांसारखीं करावयास ते तुम्हांस शिकवितील, असें आज्ञापत्र तुम्हा देव परमेश्वर याजविरुद्ध तुम्हांकडून पाप घडेल.

११ युद्ध करित असतां एकाद्या नगराला तूं फार दिवस वेढा घालून राहिलास तर त्या नगरांतिल झडांवर झाल्ले झाल्ले वून त्यांचा नाश करूं नको; तीं तोडूं नको; कारण त्यांचीं फळें तुला खावयास मिळतील. मैदानांतल्या झुड्यांना वेढा द्यावा अशी तीं मानसें आहेत. १२ ज्या झुड्यांक खाण्याजोगीं फळें देत नाहीत असें तुला दिसून येईल ते तोडून त्यांचा नाश करून टाकावा; आणि तें नगर हस्तगत होईल तें त्यावर मोचें लावावे.

१ तुझा देव परमेश्वर जो देश तुला वतन करून देत आहे त्यांतल्या एकाद्या मैदानांत कोणी मनुष्य मारून टाकलेला सांपडला आणि त्यास कोणी मारिलें हें कळलें नाही, २ तर तुझ्यातील वडील मंडळी व न्यायाधीश यांनीं बाहेर निघून त्या प्रेताच्या समोवार असलेल्या प्रत्येक गांवाचें अंतर मोजावें; ३ मग जो गांव त्या प्रेताच्या अगदीं जवळचा असेल त्यांतल्या वडील मंडळींनीं, जीं कधीं कामास लाविली नाहीं अथवा जीवर कधीं नूं ठेविलें नाहीं अशी कालवड घ्यावी; ४ आणि ज्यांत नांगरणी-पेरणी होत नाही व ज्यांत पाणी सतत वाहत असतें असें खोरे पाहून त्या नगराच्या वडील मंडळींनीं ती कालवड तेथें घ्यावी आणि त्या खोऱ्यांत तिची मान मोडावी; ५ तेव्हां खेरी वंशांतल्या याजकांनीं जवळ आसावें; कारण त्यांनीं तुझा देव परमेश्वर याची सेवा करावी, त्याच्या नांवानें आर्षीकंद द्यावा, आणि त्यांच्या म्हणण्याप्रमाणें हर एक भांडणाचा किंवा मारा-झारीचा निर्णय व्हावा, यासाठी देवानें त्यांस निवडिलें आहे. ६ मग त्यां मारून टाकिलेल्या मनुष्यापासून अगदीं जवळचें नगर असेल तेथल्या वडील मंडळीनें त्या खोऱ्यांत मान मोडून टाकिलेल्या कालवडीवर आपले हात घुवावे. ७ आणि म्हणावें, आमच्या या हातांनीं हा रक्तपात केला नाही आणि आमच्या डोक्यांमंदलत हा झालेला नाही; ८ हे परमेश्वरा, ज्यांस तूं बदरिलें आहे त्या तुझ्या इस्राएल लोकांस क्षमा कर; ९ तुझ्या इस्राएल लोकांस निरपराध हत्येचा दोष राहूं देऊं नको. मग त्याजवरील रक्तपाताच्या दोषाचें निवसन होईल. १० या प्रकारें परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें योग्य आहे तें करून निरपराध हत्येचा दोष तूं आपल्यांतून दूर करावा.

१० तूं आपल्या शत्रूंचेवर युद्ध करावयास जाशील आणि तुझा देव परमेश्वर त्यांस तुझ्या हातीं देईल आणि तूं त्यांस पाडाव करून नेशील. ११ तेव्हां पाडाव केलेल्या लोकांत एकादी सुंदर स्त्री पाहून तिच्या तूं मोहित झालस आणि तिचा नायको करून घेण्याची

तुला इच्छा झाली; १२ तर तू तिला आपल्या घरी घेऊन जावं आणि तिचें शीर मुडावें आणि तिचीं नखें काढावीं; १३ तिनें आपल्या परस्वामीन स्थितीतलीं आपलीं वस्त्रें टाकून तुझ्या घरीं एक महिनाभर आपल्या आईबापांसाठीं शोक करावा; यानंतर तूं तिच्याशीं समागम कर म्हणजे तूं तिचा पति होशील व ती तुझी पत्नी होईल. १४ ती तुला आवडली नाही तर तिला वाटेत तिकडे जाऊ दे; तिच्याबद्दल पैसा घेऊन तिला विकू नये; तूं तिला भ्रष्ट केल्यामुळे तिजवर धनीपणा चालवूं नको.

१५ कोणा पुरुषास एक आवडती व एक नावडती अशा दोन बायका असल्या आणि त्या आवडत्या व त्या नावडत्या दोघींसहि त्याजपासून पुत्र झाले असले आणि नावडतीचा पुत्र ज्येष्ठ असला, १६ तर तो आपल्या पुत्रास आपली संपत्ति वांटून देईल तेव्हां नावडतीचा पुत्र खरोखर ज्येष्ठ असून जीवित असला तर आवडतीच्या पुत्रास ज्येष्ठत्वाचा हक्क देण्यास त्याला अधिकार नाही. १७ नावडतीच्या पुत्राचा ज्येष्ठत्वाचा हक्क कबूल करून त्यानें त्यास सर्व धनाचा दुप्पट वांटा द्यावा; तो त्याच्या पौरुषाचें प्रथम फल आहे; ज्येष्ठत्वाचा हक्क त्याचाच आहे.

१८ कोणा मनुष्यास हट्टी आणि दांडगा मुलगा असून त्याला शासन केलें असतांहि आपल्या आईबापांची आज्ञा तो मानीत नाही अथवा त्यांचें ऐकत नाही, १९ तर त्याच्या आईबापांनीं त्यास धरून नगराबाहेर वेशीजवळ नगरच्या वडील मंडळीसमोर नेऊन २० त्यास सांगवें, हा आमचा पुत्र हट्टी व दांडगा आहे, हा आमचें सांगणें उमानीत नाही, हा खादाड व मयपी आहे. २१ यावर त्याच्या गांवच्या सर्व पुरुषांनीं त्यास दगडमार करून ठार मारावें; या प्रकारें तूं आपल्यामभूत असली दुष्टाई दूर करावी, म्हणजे सर्व इच्छाएल लोक हें ऐकून दहशत पावतील. २२ कोणा मनुष्यानें मरणदंडास योग्य असें कांहीं पाप केलें आणि त्यास मृत्यूची शिक्षा होऊन झाडावर फाशी दिलें, २३ तर त्याचें शरीर रात्रभर त्या झाडावर

टांगलेलें राहूं देऊं नये, त्याच दिवशीं त्याला अवश्य पुरावें; कारण फासावर चढविलेल्या मनुष्यावर देवाचा शाप असतो; तुझा देव परमेश्वर जो देश तुला वतन करून देत आहे तो विटाळवूं नको.

१ आपल्या एकाद्या बांधवाचे गाईबैल अथवा शेरडेंमंडरें चुकार फिरत असलेलीं पाहून तीं न पाहिल्यासारखें करूं नको; तीं अवश्य त्याजकडे पोचतीं कर; २ तुझा बांधव जवळपास राहत नसला अथवा तूं त्याला ओळखीत नसलास तर तें जबावर आपल्या घरीं आण, आणि तुझा बांधव तें मागावयास येईपर्यंत तें तुझ्यापाशीं ठेव, आणि तो सांपडल्यावर तें त्याच्या हजालीं कर. ३ त्याप्रमाणेंच आपल्या बांधवाचें गाढव, त्याचें वस्त्र अथवा कोणतीहि वस्तु हरवली असून तुला सांपडली तर तिच्यासंबंधानेंहि असेंच कर; ती पाहून न पाहिल्यासारखें करूं नको.

४ आपल्या बांधवाचें गाढव अथवा बैल वाटेत पडलेला पाहून न पाहिल्यासारखें करूं नको; त्याला उठवून उभा करण्याच्या कामीं अवश्य हात लाव.

५ कोणा स्त्रीनें पुरुषाचा पेहराव लेऊं नये; कोणा पुरुषानें स्त्रीचा पेहराव लेऊं नये; तुझा देव परमेश्वर यास तसें करणाऱ्याचा वीट अग्रे.

६ वाटेनें चालतांना वृक्षावर अथवा जमिनीवर पश्यांचें कोटें तुलें आढळलें, मग त्यांत पिलें असोत किंवा अंडी असोत; त्या पिलांवर अथवा अंब्यांवर मादीं बसलेली असली तर तिला पिलांसहित धरूं नको. ७ तुला हवीं असलीं तर पिलें घेऊन जा, पण त्यांच्या आईस अवश्य सोडून दे; म्हणजे तुझें कल्याण होईल आणि तूं विरायु होशील.

८ तूं नवें घर बांधतील तेव्हां धान्यांला मुंदेर बांध, नाही तर कोणी मनुष्य तेथून खाली पडल्यास तूं आपल्या घराण्यावर हत्येचा दोष आणिशील.

९ आपल्या द्राक्षमळ्यांत दोन जातींचीं बीं मिसळून पेरूं नको, पेरिलेंस तर पेरिलेल्या बियांचा आणि द्राक्षवेळींचा उपज ही दोन्ही पवित्र कार्यासाठीं जप्त करण्यांत येतील.

१० बैल व गाढव यांची जोडी जुंपून जमीन

नांगरुं नको. ११ लोकर व सण यांच्या मिसळीचें कापड बापरुं नको.

१२ आपल्या अंगावरील वस्त्राच्या चारी कोपऱ्यांस गोंडे लाव.

१३ कोणा पुरुषानें एकाद्या स्त्रीशीं लग्न केलें व तिजशीं समागम केल्यावर ती त्याला आवडली नाहीं, १४ आणि त्यानें त्या स्त्रीवर भलभलते आरोप ठेवून तिची बदनामी करून म्हटलें कीं मी ह्या स्त्रीचें पाणिग्रहण करून तिजशीं गमन केलें तेव्हां तिच्या ठायीं मला कौमार्यचिन्हें आढळलीं नाहींत; १५ तर मुलीच्या आईबापांनीं तिच्या कौमार्यवस्थेविषयींचीं चिन्हें घेऊन नगरच्या वडील मंडळीकडे वेशीत जावें.

१६ मुलीच्या बापानें वडील जनांस म्हणावें, मीं आपली कन्या या पुरुषास दिली आणि आतां ती त्याला आवडत नाहीं; १७ पाहा, तो तिजवर भलभलते आरोप करून म्हणतो कीं तुझ्या कन्येच्या ठायीं कौमार्यचिन्हें मला आढळलीं नाहींत; पण माझ्या मुलीच्या कौमारांचीं चिन्हें हीं पाहा: मग त्या माता-पितरांनीं ती चादर नगरच्या वडील जनांपुढें पसरवावी; १८ आणि नगरच्या वडील जनांनीं त्या मनुष्यास धरून शिक्षा करावी; १९ त्याजपासून शंभर शेकेल रुपें दंडादाखल घेऊन मुलीच्या बापास द्यावें, कारण त्यानें इस्त्रापलकन्येची बदनामी केली; त्यानें तिला बायको म्हणून नांदविलें पाहिजे, तिचा त्याग त्यानें आमरण करितां कामा नये. २० तरी पण त्या मुलीच्या ठायीं कौमार्यचिन्हें दिसून आलीं नाहींत हें खरें असलें २१ तर त्यांनीं त्या मुलीस तिच्या बापाच्या घराबाहेर काढावें आणि गांवच्या लोकांनीं तिला मरे तों दगडमार करावा, कारण तिनें आपल्या पितृगृहीं व्यभिचार करून इस्त्रापल लोकांत भ्रष्टाचार केला आहे; याप्रमाणें तूं आपल्यामधून असली दुष्टाई दूर करावी.

२३ कोणी पुरुष विवाहित स्त्रीशीं कुकर्म करितांना सांपडला तर तिच्यापाशीं निजलेला तो पुरुष व ती स्त्री या दोघांसहि जिवें मारावें; अशा प्रकारें इस्त्रापल-दल दुष्टाई दूर करावी.

२३ वादत कुमारी कोणा पुरुषास नगरांत आढळली आणि त्यानें तिजशीं कुकर्म केलें, २४ तर त्या दोघांस धरून नगराच्या वेसीबाहेर न्यावें आणि दगडमार करून जिवें मारावें; ती नगरांत असून तिनें ओरड केली नाहीं म्हणून तिला, आणि पुरुषास मारावयाचें तें यासाठीं कीं त्यानें आपल्या शेजाऱ्याची स्त्री भ्रष्ट केली: याप्रकारें तूं आपल्यामधून दुष्टाई दूर कर.

२५ वादत कुमारी कोणा पुरुषास रानांत आढळली आणि त्यानें तिजवर बलात्कार करून तिजशीं कुकर्म केलें तर त्या कुकर्म करणाऱ्या पुरुषास मात्र जिवें मारावें; २६ पण त्या कुमारीला कांहीं करूं नये, प्राणदंडास योग्य असें कांहीं पातक तिला लागत नाहीं. कोणी आपल्या शेजाऱ्यावर उठून त्यास जिवें मारतो तसाच हा प्रकार समजावा; २७ कारण ती वादत कन्या त्याला रानांत आढळली तेव्हां ती ओरडली असेल, पण तिचा बचाव करण्यास कोणी नसेल.

२८ वादत नाहीं-अशी कुमारी जर कोणा पुरुषास आढळली व त्यानें तिला धरून तिजशीं कुकर्म केलें आणि तीं सांपडलीं, २९ तर ज्या पुरुषानें तिजशीं कुकर्म केलें त्यानें मुलीच्या बापास पन्नास शेकेल रुपें द्यावें आणि ती त्याची बायको व्हावी; कारण त्यानें तिला भ्रष्ट केलें आहे, त्यानें आमरण तिचा त्याग करितां कामा नये.

३० कोणी आपल्या पित्याच्या स्त्रीशीं विवाह करूं नये; आपल्या बापाचा पदर उधडा करूं नये.

१ जो भ्रमांड आहे अथवा छिन्नलिंग आहे त्यानें परमेश्वराच्या मेळ्यास येऊं नये.

२ अगम्यागमनानें जन्म पावलेल्या मनुष्यानें परमेश्वराच्या मेळ्यास येऊं नये; दहाव्या पिढीपर्यंत त्याच्या वंशांतल्या कोणीहि परमेश्वराच्या सभेस येऊं नये.

३ अम्मोनी आणि मवाबी यांनीं परमेश्वराच्या मेळ्यास येऊं नये; त्यांच्या दहाव्या पिढीपर्यंत त्यांच्यांतल्या कोणीहि कधीच परमेश्वराच्या मेळ्यास येऊं नये;

४ कारण तुम्ही मिसराहून निघून येत असतां ते अज-

पाणी घेऊन तुमच्या भेटीस आले नाहीत, येवढेच नव्हे तर अराम-नहराईम (मेसोपटेम्या) प्रांतांतल्या पयोर नगराचा बौरपुत्र बलाम यास द्रव्य देऊन तुला शाप यावयासाठी त्यांनी आणिले. ५ तरी तुझा देव परमेश्वर यानें बलामाचें फेकलें नाही, पण उलट तुझा देव परमेश्वर यानें शापाच्या ऐवजी तुला आशीर्वादच देवविला; कारण तुझा देव परमेश्वर याची तुजवर प्रीति होती. ६ तूं त्यांचें क्षेमकुशल आपल्या हयातीत कधीहि चिंतूं नको.

७ अदोम्याचा तुला वीट नसावा, कारण तो तुझा बंधु होय; मिसन्याचा तुला वीट नसावा; कारण तूं त्यांच्या देशांत उपरी होतास. ८ त्यांच्या तिसऱ्या पिढीत जन्मलेल्या लोकांस परमेश्वराच्या मेळ्यास येण्याची परवानगी आहे.

९ शत्रूंनीं लडाई करण्यासाठी बाहेर पडून तूं तळ देशील तेव्हां हरणूक दुष्कृत्यापासून दूर राहा. १० जर कोणा पुरुषास रात्रौ कांहीं अशुद्धता आपोआप प्राप्त झाली तर त्यानें छावणीबाहेर जावें, त्यानें छावणीच्या आंत येऊं नये. ११ पण संध्याकाळ जवळ आला म्हणजे त्यानें स्नान करावें आणि सूर्यास्तानंतर छावणीत यावें. १२ तुला बहिर्दिशेस जाण्यासाठी छावणीच्या बाहेर एक जागा असावी. १३ आणि तुझ्या हत्यारां-मध्ये एक कुदळ असावी, आणि तूं बहिर्दिशेस बसून उठल्यावर कुदळीनें खणून आपला मळ झाकून टाकावा; १४ कारण तुझा देव परमेश्वर तुझा बचाव करण्यासाठी आणि शत्रु तुझ्या हातीं देण्यासाठी छावणीत इकडून तिकडे फिरत असतो, यास्तव तूं आपली छावणी पवित्र ठेवावी, नाही तर तुझ्या छावणीत एकादी अमंगळ वस्तु पाहून तो निघून जाईल.

१५ कोणी दास आपल्या धन्याकडून पळून तुला शरण आला तर त्यास त्याच्या धन्याच्या हवाली करूं नको; १६ त्यानें तुझ्या वाटेला त्या नगराच्या वेशीच्या आंत तुझ्याबरोबर तुझ्या लोकांमध्ये राहावें; त्याला जाच करूं नको.

१७ कोणीहि इस्राएलकड्येनें वेऱ्या होऊं नये; कोणाहि इस्राएलपुत्रास पुंमैथुनास वाढूं नये. १८ वेऱ्येच्या कमाईचा किंवा कुत्र्याच्या कमाईचा पैसा नवस फेडण्यासाठी कोणीहि आपला देव परमेश्वर याच्या मंदिरांत आणूं नये; कारण या दोन्ही गोष्टींचा तुझा देव परमेश्वर यास वीट आहे.

१९ आपल्या बांधवांशीं वाढीदिडीचा व्यवहार करूं नको; पैसा, खाण्याचे पदार्थ किंवा दुसरी कोणतीहि वस्तु यांची वाढीदिडी करूं नको; २० परदेशीयांनीं पाहिजे तर वाढीदिडीचा व्यवहार कर, पण आपल्या बांधवांशीं करूं नको, म्हणजे जो देश वतन करून घेण्यास तूं जात आहेस तेथें ज्या ज्या कामास तूं हात घालशील त्यांत तुझा देव परमेश्वर तुला बरकत देईल.

२१ तूं आपला देव परमेश्वर यास नवस करिशील तेव्हां तो फेडण्यास विलंब लावूं नको; कारण तुझा देव परमेश्वर तुजपासून त्याचा झाडा अवश्य घेईल, विलंब लावित्यास तुला पाप लागेल. २२ तूं नवस केला नाही तर तेणेंकरून तुला कांहीं पाप लागायवाचें नाही. २३ तुझ्या तोंडून निघालेलें वचन मान्य करून पाळ; म्हणजे तूं आपला देव परमेश्वर यास स्वसंतोषाचें अर्पण करण्याचा नवस केल्यास आपल्या तोंडांनें दिलेल्या वचनाप्रमाणें कर.

२४ आपल्या शेजाऱ्यांच्या द्राक्षांच्या मळ्यांत गेलास तर मनमुराद द्राक्षें खा, पण आपल्या पात्रांत कांहीं टवूं नको.

२५ आपल्या शेजाऱ्यांच्या उभ्या पिकांत तूं गेलास तर आपल्या हातानें हवीं तर कणसें तोड; पण आपल्या शेजाऱ्यांच्या त्या उभ्या पिकास विळा लावूं नको.

१ कोणा पुरुषानें एकाद्या स्त्रीशीं लग्न केल्यावर २४ तिच्यांत कांहीं दोष त्याला दिसून आल्यामुळें ती त्याला आवडली नाही, तर त्यानें सूटपत्र लिहून तिच्या हातीं द्यावें आणि तिला आपल्या घराबाहेर घालवावें. २ ती त्याच्या घरून बाहेर निघाल्यावर

तिनें पाहिजे तर दुसऱ्याची व्हावें; ३ पण त्या दुसऱ्या पुरुषाची तिजवर इतराजी होऊन त्यानेंही मूटपत्र लिहून तिच्या हातीं दिलें व तिला घराबाहेर घालविलें, किंवा तिजशीं लग्न केलेला हा दुसरा नवरा मेला, ४ तर घालवून देणाऱ्या तिच्या पहिल्या नवऱ्यांनं ती भ्रष्ट झाल्यावर तिला पुनः बायको करूं नये; परमेश्वराला या गोष्टीचा वीट आहे; तुझा देव परमेश्वर जो देश तुला वतन करून देत आहे त्या देशाला पापदोष लागण्यास कारण होऊं नको.

५. कोणा पुरुषाचें नुकतेंच लग्न झालें असल्यास त्यानं सैन्याबरोबर मोहिमेवर जाऊं नये; अथवा कांहीं कामगिरी त्याच्यावर टाकण्यांत येऊं नये; त्यानें वर्षभर आपलें घरदार पाहण्यास मोकळें राहावें आणि वरिलेल्या नववधूला रंजवावें. ६ जातें किंवा जात्याची वरची तळी कोणी गहाण ठेवूं नये; अमें करणें म्हणजे मनुष्याचें जीवितच गहाण ठेवणें होय.

७ आपल्या एकाद्या इस्त्राएल बांधवास आपली मत्ता म्हणून चोरून नेऊन विकितांना कोणी सांपडला तर त्यानं प्राणाम मुकावें; या प्रकारें तूं आपल्यामधून असलें दुष्कर्म दूर करावें.

८ महाराजाच्या व्याधीसंबंधानें संभाळा; लेवीय याजक तुम्हांस जें शिकविताल तें सर्व लक्षांत घेऊन त्याप्रमाणें जपून कृति करा; मीं त्यांस आज्ञा दिली आहे ती लक्षांत घेऊन पाळा. ९ तुम्ही मिसरांतून निघाल्यावर तुझा देव परमेश्वर यानें मार्गांत मिर्यामेचें काय केलें त्याचें स्मरण ठेवा.

१० आपल्या शेजाऱ्यास तूं कांहीं कर्ज दिलें तर त्याजबद्दल हडप आणावयासाठीं त्याच्या घरांत शिरूं नको. ११ तूं बाहेर उभें राहावें आणि ज्यास तूं कर्ज दिलें असेल त्यानं त्याजबद्दलचें हडप तुजकडे बाहेर आणावें. १२ तो मनुष्य कंगाल असला तर त्याचें हडप अंगावर घेऊन निजूं नको; १३ सूर्य खालीं जातांजातां त्याचें हडप त्याला अवदय परत द्यावें म्हणजे तो आपलें तें वस्त्र अंगावर घेऊन निजेळ आणि तुझें अमीष्ट चिंताळ; आणि तुझा देव परमेश्वर याच्या दृष्टीनें ही तुझी धार्मिकता ठरेल.

१४ तुझ्या बांधवांपैकीं अथवा देशांतील तुझ्या वंशींच्या आंत राहणाऱ्या परदेशीयांपैकीं कोणी मजूर दीन व कंगाल असला तर त्याजवर जुलूम करूं नको; १५ त्याला ज्या दिवसाची मजुरी त्याच दिवशीं दे; कारण तो गरीब असल्यामुळें मजुरीकडे त्याचें चित्त लागलेलें असतें; तीं सूर्यास्तापलीकडे ठेवूं नको, टंठिली तर तो तुझ्याविषयीं परमेश्वराकडे गान्हाणें करील आणि तुला पाप लागेल.

१६ मुलांकरितां वापास जिवें मारूं नये अथवा बापाकरितां मुलांस जिवें मारूं नये; जो पाप करील त्यालाच त्याच्या पापास्तव जिवें मारवें.

१७ कोणा परदेशीयाचा अथवा अनाथाचा न्याय विपरीत करूं नको; कोणा विधवाचें वस्त्र गहाण घेऊं नको. १८ तूं मिसर देशांत दास होतास आणि तुझा देव परमेश्वर यानें तुला तेथून सोडविलें याचें स्मरण ठेव; म्हणूनच असें करण्याची मी तुला आज्ञा देत आहे.

१९ तूं आपलें पीक कापिशील तेव्हां शेतांत एफ्रादी पेंडी चुकून राहिली तर ती आणण्यास परत जाऊं नको; उपरी, अनाथ अथवा विधवा यांच्यासाठीं ती पडूं दे, म्हणजे तुझा देव परमेश्वर तुझ्या हातच्या सर्व कामास वरकत देईल.

२० तूं आपले जैतूनशुद्ध झोडिशील तेव्हां एकदा झोडिलेली खांदी पुन्हां झोडूं नको; ती उपरी, अनाथ व विधवा यांच्यासाठीं राहावी. २१ आपल्या द्राक्ष-मळ्यांतलीं द्राक्षं खुडिशील तेव्हां राहिलेलीं पुन्हां तोडूं नको; तीं उपरी, अनाथ व विधवा यांच्यासाठीं राहावी. २२ तूं मिसर देशांत दास होतास याचें स्मरण ठेव; म्हणूनच अमें करण्याची मी तुला आज्ञा देत आहे.

१ लोकांचा कांहीं वाद उपस्थित झाला आणि ते न्याय मागण्यासाठीं आले तर न्यायाधीशांनीं त्यांचा निवाडा करावा; जे निर्दोषी असतील त्यांस त्यांनीं निर्दोषी ठरवावें, आणि दोषी असतील त्यांस दोषी ठरवावें. २ अपराधी मनुष्य फटके खाण्यास लायक ठरला तर न्यायाधीशानें

त्याला खाली पाडवून आपल्यासमक्ष त्याच्या अपराधा-प्रमाणे मोजून फटके मारवावे. ३ त्यास चाळीसपर्यंत फटके मारावे, अधिक मारू नयेत; ह्या मर्यादेबाहेर जाऊन त्याला जास्त फटके मारिले तर तुझ्या बांधवाची तुझ्यादेखत अप्रतिष्ठा होईल.

४ मळणी करिताना बैलास मुसकें घालू नको.

५ भाऊभाऊ एकत्र राहत असले आणि त्यांपैकी एक निपुत्रिक मेला तर त्याच्या विधवेने बाहेरल्या कोणाशी लग्न करू नये; तिच्या दिरानें तिजशी गमन करून तिला बायको करावें, व तिजशी दिराला अनुरूप असा धर्म आचरावा. ६ त्या स्त्रीस जो पहिला पुत्र होईल त्यानें त्या मयत झालेल्या बंधूचें नांव चालवावें म्हणजे इस्राएलांतून तो नामशेष होणार नाही.

७ आपल्या भावजयीशी लग्न करण्याची त्या पुरुषाची इच्छा नसली तर तिनें नगराच्या वेशीपाशी वडील मंडळीकडे जाऊन म्हणावें कीं आपल्या बंधूचें नांव इस्राएल लोकांत चालविणारा निर्माण करण्यास माझा दीर कबूल नाही आणि मजशी दिराच्या धर्मांनं वागावयाची त्याची इच्छा नाही. ८ मग नगरातील वडील मंडळीनें त्यास बोलावून आणून समजावून सांगावें; तो आपलाच हेका चालवून म्हणाला कीं, हिजशी लग्न करण्याची माझी इच्छा नाही, ९ तर त्याच्या भावजयीनें वडील मंडळीदेखत त्याच्याजवळ येऊन त्याच्या पायांतलें पायतण काढावें आणि त्याच्या तोंडावर धुकून म्हणावें, जो कोणी आपल्या बंधूचें घराणें चालवू इच्छीत नाही त्याचें याप्रमाणें करावें. १० पायतण काढलेल्या पुरुषाचें घराणें असें त्या पुरुषाचें नांव इस्राएल लोकांत पडेल.

११ पुरुषपुरुष मारामारी करीत असतां त्यांपैकी एकाची स्त्री त्याला मारणाऱ्याच्या हातून सोडविण्यासाठीं जवळ जाऊन व आपला हात पुढें करून त्याचें गुहांग पकडील, १२ तर त्या स्त्रीचा हात कापून टाकावा; तिजवर दयादृष्टि करू नये.

१३ तुझ्या थैलींत अधिक व उणी अशीं दोन प्रमाणांचीं वजनं ठेवू नको. १४ तुझ्या घरीं अधिक व

उणी अशीं दोन प्रमाणांचीं मापें ठेवू नको. १५ तुझीं वजनं यथायोग्य व पुरीं असावीं, तुझीं मापें यथायोग्य व पुरीं असावीं, म्हणजे जो देश तुझा देव परमेश्वर तुला देत आहे त्यांत तूं चिरकाळ राहशील. १६ जे असलीं कामें करून अधर्मांनं वागतात त्या सर्वांचा तुझा देव परमेश्वर यास वीट आहे.

१७ तुम्ही मिसर देशांतून बाहेर निघालां तेव्हां वाटेनें अमालेक तुजशीं कसा वागला याचें स्मरण कर; १८ वाटेनें चालून तूं दमलेलायकलेला असतां त्यानें देवाचें भय सोडून धुकून मागें पडलेल्या तुझ्या सगळ्या लोकांवर हल्ला करून त्यांस मारिलें. १९ यास्तव तुझा देव परमेश्वर जो देश तुला वतन करून देईल त्यांत चोहोंकडल्या शत्रूंपासून तुझा देव परमेश्वर यांनं तुला विश्राम दिल्यावर अमालेकाची पृथ्वीतलावरून आठवण नुजवून टाक; हें तूं विसरू नको.

१ तुझा देव परमेश्वर जो देश तुला वतन करून देत आहे त्यांत पोहंचल्यावर तूं त्याचा ताबा घेऊन त्यांत बस्ती करशील, २ आणि तुझा देव परमेश्वर तुला जो देश देत आहे त्यांतील जमिनीचें हरत-हेचें प्रथम उत्पन्न तूं आपल्या घरीं आणशील तेव्हां त्यांतलें कांहीं पाटीत घालून तुझा देव परमेश्वर यांनं आपल्या नामाच्या निवासार्थं निवडिलेल्या स्थलीं घेऊन जा. ३ आणि त्या समयीं जो याजक असेल त्याच्याकडे जाऊन त्यास येणेंप्रमाणें बोल; तुझा देव परमेश्वर याजपुढें मी प्रतिष्ठा करितों कीं परमेश्वरानें आम्हांस जो देश देण्याविषयीं आमच्या पूर्वेजांशीं आणभाक केली होती त्यांत मी येऊन पोहंचलों आहे. ४ मग याजकानें तुझ्या हानून ती पाटी घेऊन तुझा देव परमेश्वर याच्या वेदीसमोर ठेवावी. ५ तेव्हां तूं आपला देव परमेश्वर याच्यासमक्ष असें म्हण : माझा मूळपुरुष एक अरामी मनुष्य होता; तो नष्ट होण्याच्या लागस आला तेव्हां तो आपला लहानसा परिवार घेऊन मिसर देशांत गेला व तेथें उपरी म्हणून राहिला; त्याजपासून तेथें एक महान्, सामर्थवान् व संख्येनें मोठें असें राष्ट्र उत्पन्न

झालें; ६ तेथें मिसरी लोकांनीं आम्हांस बाईट प्रकारें वागवून गांजिलें व आम्हांवर बिकट दास्य लादिलें; ७ पण आम्हीं आमच्या पूर्वजांचा देव परमेश्वर याचा धावा केला तेव्हां त्यांनीं आमची आरोळी ऐकली, आणि आमचें दुःख, कष्ट, व छळणूक हीं पाहिलीं; ८ तेव्हां परमेश्वरानें समर्थ बाहूनें व हात उगारून आणि भयंकर उत्पात व चमत्कार दाखवून आम्हांस मिसर देशांतून बाहेर आणिलें; ९ आणि आम्हांस या स्थलीं आणून पोंचविलें व दुधामधाचे प्रवाह ज्यांत वाहत आहेत असा हा देश आम्हांस दिला. १० यास्तव, हे परमेश्वरा, पाहा, जमिनीचा जो प्रथम उपज मला तूं दिला आहे तो मीं तुला आणिला आहे. मग तूं आपला देव परमेश्वर याजसमोर ती पाटी ठेवून त्याला दंडवत घाल; ११ तुझा देव परमेश्वर ज्या उत्तमउत्तम वस्तु तुला व तुझ्या घराण्याला देईल त्यांचा तूं, लेवी व आपल्यामध्ये राहणारे परदेशीय यांसह, आनंदांनें उपभोग घे.

१२ तिसरें वर्ष जें दशमांश देण्याचें वर्ष ठरलें आहे त्यांत तूं आपल्या उत्पन्नाचा सगळा दशमांश निराळा काढित्यावर तो लेवी, परदेशीय, अनाथ व विधवा यांस दे म्हणजे तीं तुझ्या वेशींच्या आंत तो खालून तृप्त होतील; १३ मग तूं आपला देव परमेश्वर यास असें म्हणः तूं मला लावून दिलेल्या सगळ्या धर्मशास्त्रास अनुसरून पवित्र ठरलेल्या वस्तु मीं आपल्या घरांतून बाहेर काढून लेवी, परदेशीय, अनाथ व विधवा यांस दिल्या आहेत; मीं तुझ्या कोणत्याहि आज्ञेचें उल्लंघन केलें नाहीं, ती विसरलों नाहीं; १४ मीं सुतकी असतां यांतली कोणतीहि वस्तु खाली नाहीं, कपडा अशुद्धि असतां यांतल्या कांहीं वस्तु घराबाहेर काढित्या नाहींत; अथवा मयतांकरितां त्यांतल्या कांहीं दिला नाहीं; मीं आपला देव परमेश्वर याचा शब्द मानित्य आहे; मीं तुझ्या सर्व आज्ञाप्रमाणें कर्तलों आहे. १५ तूं आपल्या पवित्र स्वर्गधामाहून ममलोकां कर, आपल्या इश्राएल प्रजेस बरकत दे आणि तूं आमच्या पूर्वजांशीं प्रतिज्ञा केल्याप्रमाणें जो

देश तूं आम्हांस दिला आहे त्या ह्या दुधामधाचे प्रवाह वाहणाऱ्या देशास बरकत दे.

१६ हे विधि व नियम तूं पाळावे अशी आज्ञा आज तुझा देव परमेश्वर तुला करित आहे म्हणून तूं जिवेंभावे हे मान्य करून पाळ. १७ परमेश्वर हा आपला देव आहे अशी प्रतिज्ञा करून तूं आज वचन दिलें आहे कीं तुझ्या मार्गांनीं मीं चालेन, तुझे विधि, आज्ञा व नियम पाळीन आणि तुझा शब्द मानीन; १८ आणि परमेश्वरानेंहि आज प्रतिज्ञापुर्वक तुला सांगितलें आहे कीं तुला पूर्वीं वचन दिल्याप्रमाणें तूं माझी खास प्रजा झाला आहेस, तूं माझ्या सर्व आज्ञा पाळाव्या, १९ म्हणजे निमांण केलेल्या सर्व लोकांकडून तुला प्रशंसा, नांवलौकिक आणि सन्मान या बाबतींत मीं श्रेष्ठ करीन आणि माझ्या म्हणण्याप्रमाणें तूं परमेश्वर आपला देव याची पवित्र प्रजा होऊन राहशील.

१ मग इश्राएलाच्या वडील जनांसह मोशांनीं २७ लोकांस आज्ञा केली कीं, जें धर्मशास्त्र मीं आज तुम्हांस लावून देत आहे तें सर्व पाळा. २ तुझा देव परमेश्वर तुला देत आहे त्या देशांत यादेंन उतरून जाऊन तूं पोहंचशील तेव्हां मोठे धोंडे उमे कर, त्यांवर चुन्याचा लेप कर; ३ आणि तूं नदी उतरून जाशील तेव्हां त्या धोंड्यांवर धर्मशास्त्राचीं हीं सर्व वचनें लिहून काढ, म्हणजे जो देश तुझ्या पूर्वजांचा देव परमेश्वर आपल्या वचनास अनुसरून तुला देत आहे व ज्यांत दुधामधाचे प्रवाह वाहत आहेत त्या देशांत तुझा प्रवेश होईल. ४ जे धोंडे उमे करण्याविषयीं मीं आज तुम्हांस आज्ञा दिली आहे ते तुम्हीं यादेंन उतरून गेल्यावर एबाल डोंगरावर उमे करावे व त्यांवर चुना लेपावा; ५ आणि तेथेंच आपला देव परमेश्वर याच्याप्रीत्यर्थ धोंड्यांची एक वेदी बांध; तिला कोणतेंहि लोखंडी हत्यार लावूं नको. ६ तूं आपला देव परमेश्वर याच्याप्रीत्यर्थ न घडलेल्या धोंड्यांची वेदी बांधून तीवर तुझा देव परमेश्वर याजसमोर होमबलीचीं अर्पणें कर. ७ तेथें शांत्यर्पणांचे यज्ञ करून

भोजन कर आणि आपला देव परमेश्वर याच्यासमोर उत्सव कर. ८ त्या धोंब्यांवर धर्मशास्त्राची सर्व वचने चांगली स्पष्ट लिहून काढ.

९ मग मोशे आणि लेवीय याजक यांनी सर्व इस्राएल लोकांस म्हटलें, हे इस्राएल, स्तब्ध राहून ऐकून घे; तू आज आपला देव परमेश्वर याची प्रजा झाला आहेस; १० म्हणून आपला देव परमेश्वर याचें वचन पाळ आणि ज्या आज्ञा व जे विधि आज मी तुला सांगत आहे त्यांप्रमाणें वाग.

११ मग त्याच दिवशीं मोशानें लोकांस बजावून सांगितलें कीं १२ तुम्ही यार्देन उतरून जाल तेव्हां शिमोन, लेवी, यहूदा, इस्राखार, योसेफ व बन्यामीन यांनीं गरिज्जोम पर्वतावर उभें राहून लोकांस आशीर्वाचनें ऐकवावीं; १३ आणि रऊबेन, गद, आशेर, जबुलून, दान आणि नफ्ताली यांनीं एबाल पर्वतावर उभें राहून शापवचनें उच्चारवीं. १४ तेव्हां लेव्यांनीं सर्व इस्राएल लोकांस पुढीलप्रमाणें दीर्घ स्वरानें म्हणावें:

१५ जो कोणी परमेश्वरास वीट आणणारी कोरिषि अथवा ओतीव मूर्ति कारागिराकडून करवून तिची गुप्त रीतीनें स्थापना करितो तो शापित होय; तेव्हां सर्व लोकांनीं आमेन म्हणावें.

१६ जो आपल्या पित्यास अथवा मातेस तुच्छ मानितो तो शापित होय; तेव्हां सर्व लोकांनीं आमेन म्हणावें.

१७ जो आपल्या शेजाऱ्याच्या शेताची मेर ढळवितो तो शापित होय; तेव्हां सर्व लोकांनीं आमेन म्हणावें.

१८ जो अंधळ्यास वाटेवरून बहकवितो तो शापित होय; तेव्हां सर्व लोकांनीं आमेन म्हणावें.

१९ जो परदेशीय, अनाथ व विधवा यांचा न्याय विपरीत करितो तो शापित होय; तेव्हां सर्व लोकांनीं आमेन म्हणावें.

२० जो आपल्या सावत्र मातेशीं गमन करितो तो आपल्या पित्याचा पद उघडा करितो म्हणून तो शापित होय; तेव्हां सर्व लोकांनीं आमेन म्हणावें.

२१ जो कोणी कोणत्याहि पशूबरोबर गमन करितो तो शापित होय; तेव्हां सर्व लोकांनीं आमेन म्हणावें.

२२ जो आपल्या सख्या अथवा सावत्र बहिणीशीं गमन करितो तो शापित होय; तेव्हां सर्व लोकांनीं आमेन म्हणावें.

२३ जो आपल्या सासूशीं गमन करितो तो शापित होय; तेव्हां सर्व लोकांनीं आमेन म्हणावें.

२४ जो गुप्तपणें आपल्या शेजाऱ्यास ठार मारितो तो शापित होय; तेव्हां सर्व लोकांनीं आमेन म्हणावें.

२५ जो लांच घेऊन निर्दोष पुरुषास ठार मारितो तो शापित होय; तेव्हां सर्व लोकांनीं आमेन म्हणावें.

२६ जो हीं धर्मशास्त्राचीं वचनें मान्य करून तीं आचरणानं आणीत नाही तो शापित होय; तेव्हां सर्व लोकांनीं आमेन म्हणावें.

१ तुझा देव परमेश्वर याची वाणी तू लक्षपूर्वक ऐकशील आणि ज्या ह्या सर्व आज्ञा आज मी तुला निवेदन करित आहे त्या मान्य करून पाळशील तर तो पृथ्वीवरील सर्व राष्ट्रं हून तुला उच्च करील; २ तू आपला देव परमेश्वर याची वाणी ऐकशील तर हीं सर्व वरदानें तुजकडे धाव घेऊन तुला प्राप्त होतील. ३ नगरांत तू धन्य होशील; शेतापोतांत तू धन्य होशील. ४ तुजें संतान, तुझ्या भूमीचें उत्पन्न, तुझीं गुरेंदोरे व तुझीं शेरडेमेदरे यांचे वत्स धन्य होतील. ५ तुझी टोपली व कायबट ह्या धन्य होतील. ६ तुजें येणेंजणें धन्य होईल. ७ तुझ्यावर चढाई करून येणारे तुझे शत्रु मार खातील; ते एका वाटेनें तुजवर चढाई करतील पण तुझ्यापुढून सात वाटांनीं पळून जातील, असें परमेश्वरें घडवून आणिलें. ८ तुझ्या धान्याच्या कोठरांस व ज्या ज्या कामास तू हात घालशील त्या सर्वांत बरकत येईसें परमेश्वर करील; तुझा देव परमेश्वर जो देश तुला देत आहे त्यांत तो तुजें कल्याण करील. ९ तू आपला देव परमेश्वर याच्या आज्ञा पाळून त्यांच्या मार्गानें चालशील तर तो आपल्या प्रतिज्ञेस अनुसरून तुला आपली पवित्र प्रजा करून स्थिर ठेवील. १० परमेश्वरानें नाम तुला दिलें आहे हें पृथ्वीवरील राष्ट्रं पाहतील तेव्हां त्यांना तुझा धाक वाटेले; ११ आणि जो देश तुला देण्या-

विषयीं परमेश्वरानें तुझ्या पूर्वजांशी आणभाक केली त्यांत तुझें संतान, तुझ्या गुरांढोरांचे वत्स व तुझ्या भूमीचा उपज यांची अभिवृद्धि करून तुझें तो कल्याण करील: १२ परमेश्वर तुझ्यासाठीं आपलें उत्तम भांडार जें आकाश तें खुलें करून तुझ्या भूमीवर योग्य ऋतूंत पर्जन्यवृष्टि करील, तुझ्या हातच्या सर्व कामास बरकत देईल; तूं बहुत राष्ट्रांस ऋण देशील पण तुला कोणापासून ऋण घ्यावें लागणार नाही. १३ परमेश्वर तुला पुच्छ नव्हे तर मस्तक करील; तूं खालीं नव्हे तर वर राहशील; तुझा देव परमेश्वर याच्या ज्या आज्ञा मीं आज तुला निवेदन केल्या त्या वित्त देऊन ऐकशील व मान्य करून पाळशील, १४ आणि ज्या वचनाविषयी मी तुला आज आज्ञा करित आहे त्यापासून उजवीडावीकडे वळून अन्य देवांच्या मार्गे लागणार नाहीस व त्यांची भक्ति करणार नाहीस, तर असे घडेल.

१५ उलट पक्षीं तूं आपला देव परमेश्वर याचें ऐकणार नाहीस आणि त्याच्या ज्या सर्व आज्ञा व विधि हीं पाळण्याविषयी मीं आज तुला सांगत आहे तीं मान्य करून पाळणार नाहीस तर हे सर्व पुढील शाप तुजवर येऊन तुला गांठतील. १६ नगरांत व शेतापोतांत तुला शाप लागेल. १७ तुझी टोपली व कायबट यांचा शाप लागेल. १८ तुझें संतान, तुझ्या भूमीचा उपज, तुझीं गुरांढोरां व शेरडेमेंडरे यांचे वत्स यांस शाप लागेल. १९ तुझ्या वेण्याजांण्यास शाप लागेल. २० तूं परमेश्वराचा त्याग करून बुध्दें केल्यामुळे ज्या ज्या कामास हात घालिशील त्यांत परमेश्वर तुला शाप देईल, तुला धाबरे करील, तुला शासन करील, तें इनकें की तुझा नाश होऊन तूं स्वर्णि नष्ट होशील. २१ जीं देशां वनं केलें त्यांच्यास तूं जात आहेस तेथें तूं समूळ नष्ट होईपर्यंत मीं तुला चिलमून राहिल असें परमेश्वर करील. २२ झयरोग, ज्वर, दाह, जळजळाट, तरवार, झळई, भेराड त्यांच्यायोगें परमेश्वर तुझा संहार करील आणि तुझा समूळ नाश होईपर्यंत हीं तुझा विच्छेद पुरविलीं. २३ तुझ्या शिरावर आकाश पितळे-

सारखें व तुझ्या पायांखालीं पृथ्वी लोखंडासारखी होईल. २४ परमेश्वर तुझ्या देशावर पर्जन्याच्या ऐवजीं वाळूची व धुळीची वृष्टि करील; त्यांचा वर्षाव आकाशांतून होऊन अंतीं तुझा समूळ नाश होईल. २५ परमेश्वर शत्रूंकडून तुझा मोड करवील; तूं एका वाटेनें त्यांशीं सामना करिशील पण सात वाटांनीं तूं त्यांच्यापुढून पलायन करिशील आणि पृथ्वीवरील सर्व राष्ट्रां-पुढून राहून भटकत फिरशील. २६ तुझीं मदीं अंतराळांतील सर्व पक्षांस व पृथ्वीवरल्या सर्व पक्षांस भक्ष्य होतील व त्यांस कोणी हाकून देणार नाही. २७ परमेश्वर तुला मिसर देशांतील गळवें, मूळव्याध, खबडे व खरून यांची अशी पीडा लावील कीं तूं बरा व्हावयाचा नाहीस. २८ परमेश्वर तुला वेडा व अंधळा करील, आणि तुझें मन अतिशयित धाबरेल; २९ अंधळा जसा अंधारांत चांचपडतो तसा तूं भर-दुपारीं चांचपडत फिरशील; तुझें कोणतेंहि काम सफल व्हावयाचें नाही. तुझी एकसारखी छळणूक होईल व तुझी नागवण होईल; तुझा कोणी बचाव करणार नाही. ३० तूं खीला मागणी घालिशील पण दुसरा तिचा उपभोग घेईल; तूं घर बांधिशील पण त्यांत बस्ती करणार नाहीस; तूं द्राक्षांचा मळा लाविशील पण त्याचें फळ तुला मिळणार नाही. ३१ तुझ्यावेळत तुझा पैल कापितील पण त्याचें मांस तुला खावयास मिळवयाचें नाही. तुझ्यासमक्ष तुझें गाढव हरण करिशील, पण तुला पुनः तें परत मिळवयाचें नाही; तुझीं शेरडेमेंडरे तुझ्या शत्रूंच्या हातीं लागतील, पण त्यांस कोणी सोडविणार नाही. ३२ तुझे पुत्र व कन्या दुसऱ्या देशच्या लोकांच्या हातीं लागतील आणि तुझे ओढे विषसभर त्यांची मार्गप्रतीक्षा करितांकरितां बळूण जातील; तुझ्या बाहेरी क्षाति मुळीं चालणार नाही. ३३ तुझ्या भूमीचा उपज व तुझें सर्व भ्रमफळ तुला अपरिचित अशा देशाचे लोक खाऊन टाकितील; तुझी मिर्दतर छळणूक होऊन तुझा घुराडा होईल; ३४ तूं आपल्या डोळ्यांनीं ह्या गोष्टी पाहून पाहून वेडा होशील. ३५ परमेश्वर तुझ्या पुढ्यांस, तंगव्यांस,

किंबहुना तळव्यापासून मस्तकापर्यंत असाथ्य फोड उत्पन्न करून तुला पीडा देईल. ३६ तुला अथवा तुझ्या पूर्वजांस अपरिचित अशा एका राष्ट्रकडे परमेश्वर तुला व तू आपल्यावर नेमिलेल्या राजाला नेईल, आणि तेथे तू काष्ठापाषाणाच्या अन्य देवांची भक्ति करिशील; ३७ आणि ज्या ज्या लोकांमध्ये परमेश्वर तुला नेईल त्या त्या सर्वांस तू विस्मयाचा, दाखल्याचा व उपहासाचा विषय होशील. ३८ तू शेतांत बहुन वीं येऊन जाशील पण थोडेंच मळिशील, कारण टोळ तें खाऊन टाकितील. ३९ तू द्राक्षामळे लावून त्यांची मशागत करिशील; पण तुला द्राक्षारस प्यावयास मिळावयाचा नाही अथवा द्राक्षेहि साठविण्यास मिळावयाचीं नाहीत, कारण कीड तीं खाऊन टाकील. ४० तुझ्या सर्व मुलखांत जैतून-वृक्ष होतील पण त्यांचें तेल तुला अभ्यंग करवयास मिळावयाचें नाही; कारण त्यांचीं फळे गळून पडतील. ४१ तुला पुत्र व कन्या होतील पण तीं तुला त्याभंगार नाहीत; कारण तीं पाडाव होतील. ४२ तुझे सर्व वृक्ष आणि तुझ्या भूमीचा सर्व उपज. यांवर टोळ्याड येईल. ४३ तुझ्यामध्ये राहणारा परदेशीय तुझ्याहून उन्नत होत जाईल; पण तू अवनत होत जाशील. ४४ तो तुला ऋण देईल, तुला त्यास ऋण देतां यावयाचें नाही; तो शीर होईल व तू पुच्छ होशील. ४५ हीं सर्व अरिष्टें तुजवर येऊन पडतील, तीं तुझा पिच्छा पुरवितील; तुला गांठितील व अखेरीस तुझा निःपात करितील, कारण तुझा देव परमेश्वर याची वाणी तू ऐकली नाही व त्यांन दिलेल्या आज्ञा व विधि मान्य करून तू पाळिल्या नाही. ४६ तुझ्यावर व तुझ्या संततीवर हीं अरिष्टें निरंतरची येऊन चिन्हादाखल व विस्मयादाखल होतील; ४७ कारण सर्व गोष्टींची विपुलता असतांना तू आनंदानें व हर्षानें आपला देव परमेश्वर याची भक्ति केली नाही; ४८ म्हणून तू भुकेला, तान्हेला, नम्र आणि सर्व बाबतींत गरजवंत असा होऊन, ज्या तुझ्या शत्रूस परमेश्वर तुजवर पाठवील त्यांचें तुला दास्य करवें लागेल; तुझा निःपात होईपर्यंत तो तुझ्या मानेवर लोखंडी जूं ठेवील. ४९ दुर्लभ,

पृथ्वीच्या दिगांताहून गरुडाप्रमाणें झडप घालणारें असें राष्ट्र परमेश्वर तुजवर आणील; आणि त्याची भाषा तुला समजावयाची नाही; ५० त्या लोकांची मुद्रा उग्र असेल, ते वृद्धांचा आदर करावयाचे नाहीत कीं बालकांवर दया करावयाचे नाहीत; ५१ तुझ्या जनावरांचे वस्त आणि तुझ्या भूमीचा उपज ते अगदीं खाऊन टाकून तुझा संहार करितील; अन्न, नवा द्राक्षारस, तेल, वासरें, कोकरें हीं कांहींच तुला राहू न देतां ते तुझा नाश करितील; ५२ तुझा देव परमेश्वर यांन तुला दिलेल्या देशाच्या सर्व वेशींच्या आंत तुला ते घेऊन टाकितील; ज्यांवर तू भिस्त ठेवणार ते तुझ्या देशांतील सर्व उंचउंच व मजबूत तट पळून टाकीपथत तुला तुझ्या सर्व वेशींच्या आंत ते कोडितील. ५३ तुला वेढा पडला असतां व शत्रूनें तुला पेंचांत धरिलें असतां तुझा देव परमेश्वर यांन तुझ्या पोटी दिलेले पुत्र व कन्या यांचें मांस तू खाशील. ५४ तुझ्यांतला जो पुष्प कोमल व अति सुकुमार असेल त्याची देखील आपल्या बांधवांवर, प्राणप्रियेवर व आपलीं वांचून राहिलेलीं अपत्यें यांजवर निष्ठुर दृष्टि होईल. ५५ तो आपल्या अपत्याचें मांस खाईल; तें त्यांतल्या कोणास देणार नाही; कारण त्यालाच कांहीं उरावयाचें नाही, असा प्रसंग येईल; ५६ आणि तुझ्यांतील एकादी स्त्री कोमल व सुकुमार असली कीं ती आपल्या कोमलपणासुळें व सुकुमारपणासुळें जमिनीला आपल्या पायाचा तळवा लावावयास मिईल ती देखील आपला प्राणप्रिय पति, पुत्र व कन्या, ५७ आपल्या प्रेष्ट्या गोळा, आपणास झालेलीं मुलें यांजकडे निष्ठुर दृष्टि करील; कारण वेढा पडल्यासुळें, तुझ्या शत्रूनें तुला तुझ्या वेशींच्या आंत कोडून मोक्या पेंचांत धरिल्यासुळें व सर्व वस्तूंची तिला वाण पडल्यासुळें ती सुसर्पणें आपलीं अपत्यें मशील. ५८ परमेश्वर तुझा देव याच्या प्रतापी व भययोग्य नामाचें भय बाळगणें म्हणून या ग्रंथांत जीं नियम-शास्त्राची वचनें लिहिली आहेत तीं मान्य करून तू पाळणार नाहीस ५९ तर परमेश्वर तुला व तुझ्या

वंशजांस विलक्षण रोग लावील व दीर्घकाळ राहणाऱ्या व्याधि आणि दीर्घकाळ राहणारे विकार तुला जडवील. ६० मिसरांतील ज्या व्याधीविषयीं तुला भीति वाटत असे त्या सर्व तो तुला पुनः लावील आणि त्या तुला बिलगून राहतील. ६१ जे रोग व ज्या व्याधि या धर्म-शास्त्रग्रंथांत लिहिल्या नाहीत त्याहि परमेश्वर तुला लावील व शेवटीं तुला निःपात होईल. ६२ तू आपला देव परमेश्वर याची वाणी ऐकली नाही तर आकाशांतील ताऱ्यांप्रमाणें तुम्ही अगण्य असलां तरी तुमची संख्या अल्प होईल. ६३ तुमचें बरें करावें आणि तुमची संख्या वाढवावी यांत सांप्रत जसा परमेश्वरास आनंद होत आहे तसाच आनंद तुमचा नाश व निःपात करण्यांत वाटेले; आणि ज्या भूमीचें वतन पावण्यास तुम्ही जात आहां तेंथून तुमचें उच्चाटन होईल. ६४ पृथ्वीच्या या टोंकापासून त्या टोंकापर्यंत, देशोदेशांच्या लोकांमध्ये परमेश्वर तुमची पांगपांग करील, आणि तेथें राहून तुला आणि तुझ्या पूर्वजांस अपरिचित अशा काष्ठपाषाणमय अन्य देवांची भक्ति तूं करिशील. ६५ त्या राष्ट्रांत तुला स्वास्थ्य प्राप्त व्हावयाचें नाही; तुझ्या पायांच्या तळव्यांस आधार मिळवयाचा नाही; तर तेथें तुझे हृदय थरथर कांपत राहील; तुझे नेत्र निस्तेज होतील व तुझा जीव झुरत राहील, असें परमेश्वर करील; ६६ तुझ्या जीविताचा तुला नेहमी संदेह वाटेले; तूं रात्रंदिवस थरथर कांपत राहशील; तुला आपल्या जीविताची कांहीं शाश्वती वाटावयाची नाही; ६७ तुझ्या मनास जी धास्ती वाटेले आणि तुझ्या नेत्रांना जें दिसेल त्यामुळे तूं सकाळीं म्हणशील, संध्याकाळ होईल तर किती बरें! आणि संध्याकाळीं तूं म्हणशील, सकाळ होईल तर किती बरें! ६८ जो मार्ग पुनः तुझ्या दृष्टीस पडावयाचा नाही असें मी म्हणलों आहे त्याच मार्गांन परमेश्वर तुला परत नेऊन जहाजांत घालून मिसर देशांत पुनः नेईल; तेथें तुम्ही आपल्या शत्रूंचे दास व दासी होण्यासाठीं स्वतांची विक्री करूं पाहाल, पण कोणी तुम्हांस विकत घेणार नाही.

२९

१ होरेबांत जो करार परमेश्वरानें इस्राएल लोकांशीं केला होता त्याखेरीज मवाब देशांत त्यांच्याशीं जो करार करण्याची परमेश्वरानें मोशाला आज्ञा दिली होती त्या कराराचीं वचनं हीं :

२ मोशांनं इस्राएल लोकांस बोलावून सांगितलें, परमेश्वरानें मिसर देशांत तुम्हांसमक्ष फारो व त्याचे सर्व सेवक व त्याचा अवघा देश यांत जें कांहीं केलें तें सर्व तुम्ही पाहिल्लेंच आहे; ३ म्हणजे तुम्ही आपल्या डोळ्यांनीं जे मोठे मोह लागलेले पाहिले ते चिन्हें व मोठे चमत्कार; ४ पण परमेश्वरानें तुम्हांस समजावयाला बुद्धि, पाहावयाला डोळे, ऐकावयाला कान आजपर्यंत दिले नाहीत. ५ मीं तुम्हांस चाळीस वर्षें रानांतून फिरविलें. इतक्या अवधीत तुमचीं वस्त्रें जीर्ण झालीं नाहीत किंवा तुमच्या पायांतील पायतणें झिजलीं नाहीत. ६ तुम्हांस खावयाम भाकर मिळाली नाही, प्यावयास द्राक्षारस मिळाला नाही किंवा मद्य मिळालें नाही; असा मी परमेश्वर तुमचा देव आहे, हें तुम्हांस कळावें म्हणून हें मी केलें. ७ तुम्ही या स्थानीं आलों तेव्हां हेशबोनचा राजा सीहोन आणि बाशानाचा राजा ओग हे आपणांबरोबर सामना करण्यास निघाले तेव्हां आपण त्यांचा मोड केला; ८ आणि त्यांचा देश घेऊन रऊबेनी, गादी आणि मनशाचा अर्धा वंश यांस वतन करून दिला. ९ तुम्ही कांहीं कराल त्यांत तुम्हांस यशःप्राप्तीची अपेक्षा असेल तर ह्या कराराचीं वचनं पाळा.

१० तुम्ही सगळे आपला देव परमेश्वर याजसमोर आज उभे राहिलों आहां; तुमचे सरदार, तुमचे वंश, तुमचे वडील जन आणि तुमचे नायक असे सर्व इस्राएल लोक, ११ तुमचीं मुलेंबाळें, तुमच्या स्त्रिया, लाकूडतोऱ्यापासून पाणक्यापर्यंत तुमच्या छावणीतले सर्व इस्राएल लोक हे सगळे तुम्ही आज याकरितां उभे आहां कीं १२ जो करार तुम्हा देव परमेश्वर आज तुजशीं करीत आहे व जीं आणभाक आज तुला देत आहे तींत तूं सामील व्हावें; १३ आणि त्यानें तुला दिलेलें वचन आणि तुझे पूर्वज अब्राहाम, इसहाक व

याकोब यांशीं केलेली आणभाक यांग अनुसरून तुला आज आपली प्रजा ठरवावें आणि त्यांनीं तुझा देव व्हावें. १४ हा करार व ही आणभाक केवळ तुम्हांशींच मी करितों असें नाही, १५ तर आपला देव परमेश्वर याजसमोर जे हे आज येथें उभे आहेत आणि जे आज येथें हजर नाहीत त्यांजशींहि मी मां करितों. १६ तुम्हांस ठारकरूच आहे कीं आपण मिसर देशांत राहत होतीं आणि वाटेनें निग्निराळ्या राष्ट्रांतून येत होतीं: १७ तेव्हां त्यांच्या काप्रपापाणाच्या व मोन्याहत्याच्या मूर्तिं ह्या अमंगळ वस्तु तुम्हीं पाहिल्या; १८ कोण जाणे तुमच्या लोकांत कोणा पुरुष, स्त्री, कुटुंब अथवा वंश असा अमेल कीं ज्याचें हृदय आज आपला देव परमेश्वर याजपामून पराशून होऊन त्या राष्ट्रांच्या देवाकडे लागेल, आणि तुमच्यामध्ये असें एकदेंदें मूळ अमेल कीं ज्यास विपत्रशी अथवा कडू दवणा फुटेल; १९ अमलें मूळ हीं शापवचनें ऐकून आपल्या मनाला असा धार देईल कीं जरी मी आपल्या मनाच्या इश्याप्रमाणें वागलों तरी माझे कुशलच होईल, पण त्याच्यामुळे सगळ्या बागायती व जिरायती जमिनीचा नाश होणार. २० परमेश्वर त्याची क्षमा करणार नाही; तर त्याचा कोप व त्याची ईर्ष्या असल्या मनुष्यावर धुमसेल; या प्रथांत लिहिलेले सर्व शाप त्याजवर येऊन पडतील: आणि परमेश्वर या भूलकारून त्याचें नांव बुजवून टाकील. २१ धर्मशाळाच्या ह्या पुस्तकांत जो करार लिहिलेला आहे त्यांतोळ सर्व शापवचनांस अनुसरून परमेश्वर त्यास इलाणाल लोकांच्या सर्व वंशांतून वेगळें करून त्याची हानि करील. २२ पुढील पिढींतोळ तुमच्यानंतर होणारीं मुलें आणि बुर देशांतून आलेले परके लोक ह्या देशाचीं विपत्ति आणि यांत परमेश्वरांत पसरिलेले रांग पाहतील: २३ आणि हा सर्व देश गोथक व खार यांनीं भरून इतका जडून गेला आहे कीं, येथें कांहीं पेरणीकापणी होत नाही; येथें गवत उगवत नाही, तर परमेश्वरांत कोपायमान व क्रोधयुक्त होऊन सदोम, गमोरा, अदमा व सबोयिम यांचा विध्वंस केला तसा

याचा झाला आहे, हें पाहतील; २४ तेव्हां तीं, किं- हुना इतर सर्व राष्ट्रांतले लोक विचारतील, परमेश्वरांत या देशाचें असें कां केले आहे! एवढा यावर कोप भडकविण्याचें कारण काय! २५ तेव्हां लोक उत्तर देतील कीं यांच्या पूर्वजांचा देव परमेश्वर यांत मिसर देशांतून यांस काढून आणिले: त्या समर्थी यांच्याशीं जो करार केला होता तो यंनीं मोडिला; २६ व ज्याविषयीं हे अपरिचित होत व जे परमेश्वरांत यांग दिले नव्हते असाव्या अन्य देवांचें यांनीं भजनपूजन केलें: २७ यास्तव परमेश्वराचा कोप या देशावर भडकून त्यांनीं या प्रथांत लिहिलेले सर्व शाप यांजवर आणिले: २८ परमेश्वरांत क्रोध, संताप व नरकांप ह्यांच्यायोगें यांचें यांच्या देशांतून उच्चाटन केलें व दुसऱ्या देशांत फेकून दिलें हें आज विदितच आहे, २९ गुप्त गोष्टीं आमचा देव परमेश्वर यांच्या आहेत. पण प्रगट केलेल्या गोष्टी आपल्या व आपल्या वंशजांच्या निरंतरच्या आहेत: याचा हेतु हा कीं ह्या धर्मशाळाचीं सर्व वचनें आपण पाळावीं.

१ हीं आशीर्वचनें व शापवचनें तुझ्यापुढें
३० मांडिली आहेत तीं तुला प्राप्त होतील, आणि ज्या ज्या राष्ट्रांत परमेश्वर तुझा देव तुला घालवून देईल तथें तूं या गोष्टींचें स्मरण करिशील, २ आणि तूं आपल्या मुलांवाळोसह जिवंभावं आपला देव परमेश्वर याजकडे बळशील आणि जें जें आज मी तुला सांगित आहे तदनुसार त्याची बाणी ऐकशील, ३ तेव्हां तुझा देव परमेश्वर तुझें हास्य निवारण आणि तुजवर दया करून ज्या सर्व लोकांत त्यांनीं तुम्हां पांगोपांग केलेलीं अमेल तथून तुला पुनः एकवट करील, ४ तुझे परागंदा झालेले लोक दिगंतापर्यंत विखरले तरी तथून तुझा देव परमेश्वर तुला एकवट करून परत आणील: ५ तुझे पूर्वज ज्या देशांचे वननदार होत त्यांत त्यां तुझा देव परमेश्वर तुला आणील आणि तूं त्यांचा वननदार होशील: तां तुझें कन्याण कंठाल आणि तुझ्या पूर्वजांपेक्षांहि तुला बहुगुणित करील. ६ तुझा देव परमेश्वर तुझ्या हृदयाची व तुझ्या वंशजांच्या

हृदयाची सुता करील, आणि तू आपल्या जीवनाथ आपला देव परमेश्वर याजवर जिवेंभावे प्रेम करिशील. ७ तुझा देव परमेश्वर हे सर्व शाप तुझ्या शत्रूवर व जे तुझा छळ करणारे तुझा विरोध करितील त्यांजवर आणील. ८ तू वकून परमेश्वराची वाणी ऐकशील आणि ज्या आज्ञा मी आज तुला सांगत आहे त्या सर्व पाळिशील. ९ तुझें कल्याण व्हावें म्हणून परमेश्वर तुझा देव तुझ्या हातचें सर्व काम, तुझी संतति, तुझ्या गुरांबोरांचे वत्स व तुझ्या भूमीचा उपज यांसंबंधानें तुझी समृद्धि करील; परमेश्वर जसा तुझ्या पूर्वजांवर प्रसन्न होता तसा तुझ्या कल्याणार्थ तुजवरहि प्रसन्न होईल; १० तू आपला देव परमेश्वर याची वाणी ऐकून ह्या धर्मशास्त्रांत लिहिलेल्या आज्ञा व विधि पाळिशील आणि आपला देव परमेश्वर याजकडे जिवेंभावे वळशील तर असें होईल.

११ जें हें धर्मशास्त्र मी तुला आज देत आहे तें तुला अगम्य नाही, तुजपासून दूर नाही. १२ तें स्वर्गांत नाही कीं तू म्हणावें आम्हीं तें पाळवें म्हणून आमच्यासाठीं स्वर्गांत चढून जाऊन कोण तें आमच्याकडे आणील आणि तें आम्हांस ऐकवील? १३ तें समुद्रापलीकडे नाही कीं तू म्हणावें, आम्हीं तें ऐकून पाळवें म्हणून आमच्यासाठीं समुद्रापलीकडे जाऊन तें आमच्याकडे कोण आणील आणि आम्हांस तें ऐकवील? १४ हें वचन तर तुझ्या अगदीं समीप, तुझ्या मुखीं, तुझ्या चित्तीं आहे; म्हणून तुला त्याप्रमाणें चालतां येईल.

१५ पाहा, जीवन व मरण, हानि व लाभ हीं आज मीं तुजपुढें ठेविलीं आहेत; १६ मीं तुला आज्ञा करित आहे कीं तू आपला देव परमेश्वर याजवर प्रेम कर, त्याच्या मार्गांनीं चाल आणि त्याच्या आज्ञा, विधि व नियम हीं पाळ, म्हणजे तू जिवंत राहून बहुगुणित होशील आणि ज्या देशचें वतन करून घेण्यास तू जात आहेस तेथें तुझा देव परमेश्वर तुझें कल्याण करील; १७ पण तुझें मन फिरून तू ऐकलें नाही आणि बहकून अन्य देवांचें भजनपूजन केलें,

१८ तर मी तुला आज बजावून सांगतो कीं तुझा खात्रीनें नाश होईल; यादें उतरून जो देश तू वतन करून घेण्यास जात आहेस तेथें तू चिरकाल राहणार नाहीस, १९ आकाश आणि पृथ्वी यांस साक्षी ठेवून आज मी तुम्हांस सांगतो कीं जीवन आणि मरण, आशीर्वाद आणि शाप हीं तुजपुढें ठेविलीं आहेत; तू जीवन निवडून घे म्हणजे तू व तुझा वंश जिवंत राहील; २० आपला देव परमेश्वर याजवर प्रेम कर, त्याची वाणी ऐक व त्यास धरून राहा, कारण त्यांतच तुझें जीवन आहे, त्यांतच तुझी आयुर्द्धि आहे; असें केल्यानें जो देश घेण्याविषयी परमेश्वरानें तुझे पूर्वज अब्राहाम, इसहाक व याकोब यांशीं आणभाक केली त्यांत तुझी वस्ती होईल.

१ मोशानें जाऊन सर्व इस्राएल लोकांस हीं ३१ वचनें सांगितलीं. २ तो त्यांस म्हणाला, मी आज एकशेंवीस वर्षांचा झालों आहे; आतां माझे येणेंजाणें संपलें; कारण परमेश्वरानें मला सांगितलें आहे कीं तुला यादेंनेपलीकडे जावयाचें नाही. ३ तुझा देव परमेश्वर हा तुझ्यापुढें कळून पलीकडे जाईल; तुझ्यापुढून त्या राष्ट्रांचा निःपात करील; आणि तू त्यांच्या देशाचा ताबा घेशील; आणि परमेश्वरानें पूर्वी सांगितल्याप्रमाणें यहोशवा तुझ्यापुढें चालेल. ४ परमेश्वरानें अमोन्यांचे राजे सीहोन आणि ओग यांचा व त्यांच्या देशाचा विध्वंस केला तसाच या सर्व राष्ट्रांहाहि तो करील. ५ परमेश्वर त्यांस तुमच्या हातीं देईल तेव्हां मी तुम्हांस दिलेल्या आज्ञांप्रमाणें त्या राष्ट्रांचें करा. ६ खंबीर हो, हिंमत धर, त्यांस भिडून नको, त्यांस धाबळू नको; कारण तुझ्याबरोबर चालणारा तुझा देव परमेश्वर आहे; तो तुला दगा देणार नाही, सोडून जाणार नाही. ७ मग मोशानें यहोशवास बोलावून आणून सर्व इस्राएल लोकांदेखत सांगितलें: खंबीर हो, हिंमत धर, कारण जो देश घेण्याची आणभाक परमेश्वरानें यांच्या पूर्वजांशीं केली होती त्यांत तू या लोकांबरोबर जाशील आणि तो यांस वतन करून देशील. ८ तुझ्या-

पुढें चालणारा परमेश्वर आहे, तो तुजबरोबर राहील, तो तुला दगा देणार नाही, सोडून जाणार नाही; मिळं नको, धीर सोई नको.

९ मग मोशानें हें धर्मशास्त्र लिहून परमेश्वराच्या कराराचा कोश वाहणारे लेवीय याजक आणि इस्राएल लोकांचे सगळे वडील जन यांच्या स्वाधीन केले. १० तेव्हां मोशानें त्यांस आज्ञा केली कीं दर सात वर्षांच्या अखेरीस म्हणजे मुक्ततेच्या वर्षी, मंडपांच्या सणाच्या वेळी, ११ जें स्थळ तुझा देव परमेश्वर निवडून घेईल तेथें सर्व इस्राएल लोक हजर होतील तेव्हां हें धर्मशास्त्र वाचून दाखीव. १२ त्यांचे पुरुष, स्त्रिया, बालकें अथवा तुझ्या वेशीच्या आंत राहणारे परदेशीय या सर्व लोकांस जमवावें म्हणजे ते तें भवण करून शिकतील आणि तुमचा देव परमेश्वर याचें ते भय धरितील आणि या धर्मशास्त्रातील सर्व वचनें मान्य करून पाळतील; १३ त्यांच्या मुलांबाळांना हीं वचनें ठाऊक नाहीत, तीं हीं ऐकतील; आणि याईन उतरून जो देश तुम्ही वतन करून घेणार आहां त्यांत जांवर तुमचें जीवन असेल तोंबर तुमचा देव परमेश्वर याचें भय धरण्यास तीं शिकतील.

१४ मग परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें कीं तुझा अंतकाळ समीप आला आहे तर यहोशवास बोलाव; आणि तुम्ही दोघे दर्शनमंडपांत हजर व्हा म्हणजे मी त्यास ताकीद देईन. मग मोशे व यहोशवा दर्शनमंडपांत हजर झाले. १५ तेव्हां परमेश्वर त्या संबृत मेघस्तंभाच्या ठायीं प्रगट झाला; हा मेघस्तंभ तंबूच्या दारी उभा राहिला. १६ तेव्हां परमेश्वर मोशाला म्हणाला, पाहा, तूं जाऊन स्वपितरांबरोबर निजशील; हे लोक फिदूर होतील, आणि ज्या लोकांमध्ये हे जाऊन राहणार आहेत त्यांच्या देशांतील अन्य देवांच्या मार्गे हे व्यभिचारी बुद्धीं लागतील व माझा त्याग करून मी त्यांजशीं केलेला करार मोडतील. १७ त्या समयीं त्यांजवर माझा कोप भडकेल, मी त्यांचा त्याग करून त्यांपासून आपलें मुख लपवीन; त्यांचा फडशा उडेल व त्यांजवर बहुत विपत्ति व क्लेश

भोववतील तेव्हां ते म्हणतील आमचा देव आमच्यामध्ये नाही म्हणूनच या सर्व विपत्ति आम्हांवर येऊन पडल्या आहेत ना ? १८ ते अन्य देवांकडे वळव्यानें त्यांच्या हातून पातक होईल त्या समयीं मी आपलें मुख त्यांपासून लपवीन. १९ ह्याकरितां तुम्ही हें गीत आतां लिहून घ्या, हें इस्राएल लोकांस शिकवा, त्यांच्या मुलीं हें घाला, म्हणजे हें त्यांच्याविरुद्ध माझ्यासाठीं साक्ष देईल. २० ज्यांत दुघामघाचे प्रवाह वाहत आहेत असा देश देण्याची आणभाक मी त्यांच्या पूर्वजांशीं केली होती त्यांत मी त्यांस नेऊन पोहंचवित्यावर ते पोटभर खाऊन माजतील, आणि मग ते अन्य देवांकडे वळून त्यांची उपासना करू लागतील आणि मला तुच्छ मानून माझा करार मोडतील. २१ त्यांच्यावर पुष्कळ संकटें व अरिष्टें आलीं म्हणजे हें गीत त्यांना साक्षीदाखल होईल; कारण तें त्यांच्या वंशजांच्या मुलीं सदोदित राहील; ज्या देशांत त्यांस घेऊन जाण्याची मी आणभाक केली त्यांत त्यांस अजून नेऊन पोहंचविलें नाही तोंच त्यांच्या काय काय कर्मना चालल्या आहेत हें मी जाणून आहे. २२ मोशानें त्याच दिवशीं हें गीत लिहून काढिलें व इस्राएल लोकांस शिकविलें. २३ मग त्यानें नूनाचा पुत्र यहोशवा यास आज्ञा केली कीं खंबीर हो, हिंमत धर, कारण जो देश मी इस्राएल लोकांस शपथपूर्वक देऊं केला आहे त्यांत तुला त्यांस घेऊन जावयाचें आहे; मी तुझ्याबरोबर धसेन.

२४ मोशानें या नियमशास्त्राचीं वचनें पुस्तकांत साध्यत लिहून संपिल्लीं २५ तेव्हां त्यानें परमेश्वराच्या कराराचा कोश वाहणारे लेवी यांस आज्ञा केली कीं २६ नियमशास्त्राचा हा ग्रंथ तुमचा देव परमेश्वर याच्या कराराच्या कोशाजवळ नेऊन ठेवा म्हणजे तो तेथें तुजविरुद्ध साक्षीदार होऊन राहील. २७ तुझा बंडखोरपणा आणि तुझ्या मानेचा ताड मी जाणून आहे; पाहा, मी आजपर्यंत तुमच्याबरोबर जीवंत असतां तुम्ही परमेश्वराविरुद्ध बंड करवयांस चुकल्यं नाही, तर मी मेल्यावर किती तरी कराल ! २८ तर

आतां आपल्या वंशांचे सर्व बडील जन आपले सरदार यांस माझ्याजवळ जमवा म्हणजे मी आकाश व पृथ्वी यांस साक्षी ठेवून त्यांच्या कानांवर ही वचनें घालीन. २९ कारण मला ठाऊक आहे कीं मी मेल्यावर तुम्ही अगदीं विषवून जाळ; ज्या मार्गांनीं तुम्हांस चालण्याविषयीं मी आज्ञा केली आहे तो तुम्ही सोडून घाल व पुढील काळीं परमेश्वराच्या दृष्टीनें वाईट अशीं कर्मे कराल आणि आपल्या हातांनीं केलेल्या वस्तूंची पूजा करून त्याचाराग चेतवाल तेव्हां तुम्हांवर अरिष्ट येऊन पडेल.

३० मग मोशानें इस्राएल लोकांच्या सर्व मंडळींस वा गीताचे सर्व शब्द अथपामून इतिपर्यंत ऐकविले :

१ हे आकाशा, कान दे, मी बोळत आहे;

३२ पृथ्वी माझ्या तोंडचे शब्द ऐको;

२ पर्जन्याप्रमाणें माझ्या बोवाची वृष्टि होवो,

माझे भाषण दहिंवाप्रमाणें ठिबको;

हिरव्यागार गवतावर जशा पावसाच्या सरी;

हिरवळीवर जशी वृष्टि तसें हें वर्षां;

३ मी परमेश्वराच्या माझाची घोषणा करीन;

आमच्या देवाचा महिमा वर्णां.

४ तो दुर्ग आहे; त्याची कृति अव्यंग आहे;

त्याचे सर्व मार्ग न्यायाचे आहेत;

तो सत्य देव आहे, त्याच्या ठायीं अधर्म नाही,

तो न्यायी व सरळ आहे.

५ हे विषवले आहेत, हे त्याचे पुत्र नव्हत;

हा असा त्यांचा दोष आहे;

ही प्रजा हेकट व कुटिल आहे.

६ अहो मूढ व निर्बुद्धि लोकहो,

तुम्ही परमेश्वराचे उपकार असे फेडतां काय ?

ज्यानें तुला केले तोंच तुझा पिता ना ?

त्यानेंच तुला निर्माण केले व स्थापिले.

७ पुरातन काळाच्या दिवसांचें स्मरण कर,

कैवळ विड्यांचीं वीर ध्यानांत आण;

आपल्या बापांला विचार, तो तुला निवेदन करील;

आपल्या बडील जेन्नांस विचार; ते तुला सांगतील.

८ जेव्हां परात्परानें एकेका राष्ट्रास त्याचें त्याचें बतन वांटून दिलें,

जेव्हां त्यानें मानवांस निरनिराळें बसविलें, तेव्हां त्यानें इस्राएल लोकांच्या संख्येप्रमाणें राष्ट्रांच्या सीमा आंखून दिल्या.

९ कारण परमेश्वराचे लोक हाच त्यांचा बाटा, याकोब हा त्याचा नेमिलेला बतनभाग.

१० तो त्यांस अरण्यांत, शून्य व घोर अशा मरुभूमींत आढळला;

त्यानें त्याच्या आसपास राहून त्याची निगा केली, डोळ्याच्या बाहुलीप्रमाणें त्याचें रक्षण केले;

११ गरूड-पक्षीण आपलें कोटें हालविते, आपल्या पिलांच्यावर तळपत असते,

स्थाप्रमाणें त्यानें आपले पंख पसरून त्यांस घेतले, आपल्या परांबर वाहिले;

१२ परमेश्वरच त्याचा अनन्य नेता झाला, त्याजबरोबर कोणी अन्य दैवत नव्हतें.

१३ त्यानें त्यास पृथ्वीवरील उंच उंच स्थानांवरून मिरवीत नेले,

त्यानें शेताचा उपज खाल्ख; त्यानें त्यास खडकांतील मध आणि गारगेटीच्या खडकांतील तेल चाटविलें;

१४ गाईचें लोणी, मेंढ्यांचें दूध, कोकरांची चरबी,

बायानचे एडके व बकरे, उत्तम गव्हांचें सत्त्व,

ही त्यास दिली; द्राक्षारसाची मदिरा तूं प्यालास;

१५ पण यशुरून पुष्ट होऊन जाता झाई लागला; तूं घष्टपुष्ट झाल्यस, तूं माजलास, तुला माज चढला;

तेव्हां त्यानें आपल्या निर्माणकर्त्या देवाचा त्याग केला,

आपल्या तारणदुर्गास त्यानें तुच्छ मानिलें.

१६ त्यांनीं अन्य देवांच्या मार्गे लगून त्यास ईथ्येंस पेटविलें.

- ७ अस्मिन् कृत्ये कल्ल त्याचा राग चेतविला.
- १७ ज्यांच्या ठायीं देवपण नाही अशा भूतांस त्यांनीं बलि अर्पिले,
जे अस्त्रीकडेच नवीन निघाले आहेत,
व ज्यांचें भय तुमचे पूर्वेज धरीत नव्हते,
अशा अपरिचित देवांस त्यांनीं बलि अर्पिले.
- १८ ज्या खडकानें तुला जन्म दिला त्याजकडे तूं दुर्लक्ष केलें आहे,
तुझ्यासाठीं प्रसन्नकृष्ट सोसणाऱ्या देवांस तूं विसरला आहेस,
- १९ हें पाहून परमेश्वराला त्याचा वीट आला,
कारण त्यांचे पुत्र व कन्या यांनीं त्याचा राग चेतविला.
- २० तो म्हणाला, मी त्यांजपासून आपले मुक्त होववीन,
त्यांचा अंत कसा काय होतो तें मी पाहीन;
कारण ही कुटिल प्रजा आहे,
जिचा भयंकर नाही अशी ही मंडळी आहे.
- २१ ज्यांच्यांत देवपण नाही त्यांच्यामागे लागून त्यांनीं मला इष्येंस पेटविलें,
खोख्यानाच्या वस्तूच्या नादी लागून त्यांनीं मला चिडविलें; म्हणून ज्यांचें राष्ट्र नव्हे,
अशांच्या योगें मी त्यांस इष्येंस पेटवीन,
एका मूढ राष्ट्राच्या योगें त्यांस चिडवीन.
- २२ कारण माझा क्रोधामि प्रदीप्त झाला आहे,
अधोलोकच्या तळापयत त्यांन पेट घेतला आहे;
त्यांन पृथ्वी व तिजवरला उपज भस्म करून टाकिला आहे,
डोंगराचे पायथे देखील तो जाळून टाकीत आहे.
- २३ मी त्यांजवर अरिशांचे डोंगर कोसळवीन;
मी त्यांजवर आपले सर्व बाण सोडीन;
- २४ ते क्षुधेनं क्षीण होतील,
प्रखर तापानें व दुर्धर प्रलयानें ते भस्त होतील;
श्रापदांचें दांत आणि जमिनीवर सरपटणाऱ्या सर्पांचें विष त्यांजवर पाडवीन.
- २५ बाहेर तरवार व घरांत दहशत

- आ त्यांमे प्राण हरण करितील,
मग तो कुमार असो की कुमारी असो,
ताहें झालक असो की भिकऱ्या केसांचा म्हातारा असो.
- २६ मी मनांत म्हणालों की त्यांची दूरवा पांगपांग करावी,
मानवांतून त्यांची अस्तवृणव बुजवावी;
- २७ षण शत्रूच्या खिजवण्यास मी ज्यालों,
त्यांच्या विरोध्यांनीं याचा मख्याच अर्थ केला असता,
ते म्हणाले असते की आमच्याच हाताचें बर्षव्य झळें आहे,
आणि हें सगळें परमेश्वरानें झळें नव्हे.
- २८ हे लोक वेअकल आहेत,
यांच्यांत संमत्त मुळीच नाही.
- २९ हे शहणे असते तर यांना हें साक्षरतें,
आपला अखेर परिणाम यांस कळता.
- ३० यांच्या दुर्गानें यांचें विकृत्य केला नसता,
परमेश्वरानें यांस परकीयांच्या हातीं दिलें नसतें,
तर एकांन सहसांची फळ पुरवावी,
दोघांनीं दशसहस्रांस पळववें,
हें कसें घडून आलें असतें ?
- ३१ त्यांचा दुर्ग आमच्या दुर्गासारखा नाही,
हें आमचे शत्रुहि जाणून आहेत.
- ३२ त्यांची द्राक्षावता सदोभाच्या द्राक्षालतेपासून निघाली आहे,
ती गमोरेच्या मळ्यांतली आहे;
त्यांचीं द्राक्षे विषमय आहेत,
त्यांचे घेस कडू आहेत.
- ३३ त्यांचा द्राक्षारस सर्पांचें विष,
भुजंगाचें जालीम गरळ आहे.
- ३४ ही गोष्ट माझ्या मनांत सोडवणेची नाही काय ?
माझ्या मांडारांत ती मोडवणें कोणती काय ?
- ३५ सुद्ध घेणें व उसनं फेडणें हें अजकडे आहे,
त्यांचे घाम पसरविले तेव्हां हें पळेल.

कारण त्यांच्या शिपरीचा दिवस बबळ आला आहे, त्यांजवर ओढवणारे प्रसंग शीघ्र येत आहेत.

- ३६ कारण त्यांचा आश्रय तुटला आहे,
बद्ध किंवा मुक्त असा कोणी उरला नाही,
असें परमेश्वर पाहिल तेव्हां तो अममत्या लोकांचा
न्याय करील,
त्याला आपल्या सेवकांचा कळवळा येईल.
- ३७ मग तो म्हणेल, त्यांचे देव कोठें आहेत ?
ज्यावर त्यांनी भिस्त ठेविली तो त्यांचा दुर्ग कोठें आहे ?
- ३८ त्यांच्या यक्षांतली वषा खाणारे
त्यांच्या पेयार्पणांतला द्राक्षारस पिणारे देव कोठें
आहेत ?
आतां त्यांनी उठून तुमचें साहाय्य करावे,
तुम्हांस आपल्या छायेस घ्यावे.
- ३९ तर पाहा, मी, मीच तो आहे,
मजपरीता दुसरा कोणी देव नाही;
प्राणहरण व प्राणदान करणारा,
घाय करणारा व घाय बरा करणारा मीच आहे;
माझ्या हातून सोडविणारा कोणी नाही.
- ४० मी आपला बाहु आकाशाकडे उभारून म्हणतो,
माझ्या सनातन जीवित्वाची शपथ,
- ४१ मी आपली चमकणारी तरवार पाजविली,
आपला हात न्यायाला पातला;
तर मी आपल्या विरोध्यांचा सूड घेईन,
माझ्या वैभ्यांचें उसनें फेडीन.
- ४२ मी आपले बाण रक्त पाजून तरं करीन,
माझी तरवार मांस भक्षील;
बघलेल्यांचें व पाडव केलेल्यांचें,
शत्रूंच्या केसाळ मस्तकांचें हें रक्त.
- ४३ राष्ट्रानो, त्याच्या प्रजेचा जयजयकार करा;
कारण तो आपल्या सेवकांच्या रक्तपाताचा बदला
वेईल,
तो आपल्या वैभ्यांचा सूड वेईल,
तो आपला देश व आपली प्रजा यांच्या पातकांचें
क्षालन करील.

४४ या स्तोत्राचे सर्व शब्द मोशानें नूनाचा पुत्र
यहोशवा यास बरोबर घेऊन लोकांस ऐकविले.
४५ याप्रमाणें मोशानें हीं सर्व वचनें इझाएल लोकांस
सांगण्याचें संपविले; ४६ मग तो त्यांस म्हणाला, ज्या
गोष्टी आज मी तुम्हांस बजावून सांगत आहे त्यांकडे
लक्ष द्या; या नियमशास्त्रातील सर्व गोष्टी मान्य करून
पाळव्या अशी आज्ञा तुम्ही आपल्या मुलांस करा.
४७ हें कांहीं तुम्हांला निरर्थक नाही; हें केवळ तुमचें
जीवन होय, याच्याच योजनें तुम्ही यार्देन उतरून
ज्या देशाचा ताबा घेणार आहां तेथें फिरकाळ राहाल.

४८ मग त्याच दिवशीं परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें,
४९ मवाब देशांत यरीहोसमोर अंबारीम पर्वताचें
नवो म्हणून शिखर आहे त्यावर चढ, आणि जो कानान
देश मी इझाएल लोकांस वतनें करून देत आहे त्याचें
तेथून अवलोकन कर; ५० तुझा भाऊ अहरोम हा
होर डोंगरावर मरून स्वजनांस जाऊन मिळाला, संसाच
तुंही या डोंगरावर चढून जाऊन तेथें मरशील आणि
स्वजनांस जाऊन मिळशील; ५१ याचें कारण हेंच
कीं रीन रानांत कादेशच्या मरीबा नामक झऱ्याजवळ
तुम्ही दोघांनीं इझाएल लोकांदेखत माझा अपराध
केला व त्यांच्यासमोर मला पवित्र मानिलें नाही.
५२ ह्यामुळे जो देश मी इझाएल लोकांस देत
आहे तो तूं डोळ्यांनीं पाहशील, पण तुझें तेथें
जाणें होणार नाही.

१ देवभक्त मोशे याचें आपल्या मरणा-
३३ पूर्वी इझाएल लोकांस आशीर्वाद दिला तो हा:
२ तो म्हणाला,
परमेश्वर सीनायहून आला,
सेईरावरून त्यांजवर उदय पावला;
पारान पर्वतावरून तो प्रकाशला,
३ शशावधि पवित्र गंगांमधून तो आला;
त्याच्या उजव्या हाताकडून अग्निज्वाला निघाली.
३ तो सर्व लोकांवर प्रेम करितो;
त्याचे सर्व पवित्र जन तुझ्या हातीं आहेत;
ते तुझ्या पायाशीं बसले आहेत;

- ते तुषीं वचनें ग्रहण करितात.
- ४ मोशानें आम्हांस नियमशास्त्र लिहून दिलें,
तें याकोबाच्या मंडळीचें वतन होय.
- ५ लोफ्नायक जमा झाले,
इस्त्राएलाचे वंशज एकवटले,
तेव्हांपासून तो यशुरूनाच्या राजासनानवर आरूढ
झाला.
- ६ रज्जेन जीवत राहो, तो मृत्यु न पावो;
पण त्याचे लोक भोजक असोत.
- ७ यहुदास आशीर्वाद दिला तो हा:
हे परमेश्वरा, यहुदाचें म्हणणें ऐक,
त्यास त्याच्या लोकांमध्ये परत आण;
यासाठीं तो आपल्या हातांनीं झगडला;
त्याच्या शत्रूविरुद्ध त्याला साहाय्य हो.
- ८ मग लेव्याविषयीं तो म्हणाला,
तुझे उदीम व धुस्मीम तुझ्या भक्तांपाशीं राहोत,
त्यास तूं मत्सा ऐयें पारखिलें,
मरीबाच्या शत्र्याजवळ तूं त्याशीं झुंजलास;
९ तो आपल्या; मातापितरांविषयीं म्हणाला,
मी त्यांस जाणत नाही;
त्यांनं आपले भाऊबंद ओळखिले नाहीत,
त्यांनं प्रत्यक्ष आपल्या पुत्रांची ओळख ठेविली नाही;
पण त्यांनं तुझा शब्द मागिला आणि तुझा करार
पाळिला.
- १० ते याकोबास तुझ्या अनुज्ञा,
इस्त्राएलस तुजें नियमशास्त्र शिकविलीत;
ते तुला धुपाचा सुवास अर्पितील,
तुझ्या वेदीवर निःशेष होमनलि अर्पितील.
- ११ हे परमेश्वरा, त्याच्या मालमतेस बरकत दे,
त्याच्या हातचें काम मान्य करून घे;
त्याचे विरोधी आणि त्याचे शत्रु यांची क्रम
अशी मोड कीं
ते पुनः उठावयाचे नाहीत.
- १२ मग तो बन्यामिनाविषयीं म्हणाला,
परमेश्वराचा तो प्रियजन आहे,

- त्याच्यापाशीं तो निर्भय वास करील;
परमेश्वर दिवसभर त्याजवर छांया करील,
तो त्याच्या स्तंभप्रदेशीं राहील.
- १३ मग योसेफाविषयीं तो म्हणाला,
परमेश्वर स्वित्च्या देशास पुढील बाबतींत बरकत
देवो;
आकाशाचे अमूल्य पदार्थ व दर्हिवर,
खालीं पसरलेला महासागर,
१४ सूर्यापासून उद्भवणारे अमूल्य पदार्थ,
चंद्रापासून उपजणारे बहुमोल पदार्थ,
१५ प्राचीन गिरीवरील उत्तम वस्तु,
सनातन डोंगरावरील अमूल्य पदार्थ,
१६ पृथ्वीवरील व तिच्या महामूर उत्पन्नातील बहु-
मोल पदार्थ,
जो झुडपांत प्रगट झाला होता त्याची प्रसन्नता;
यांचा आशीर्वाद योसेफाच्या माथ्यावर येवो,
जो आपल्या बंधूंमध्ये श्रेष्ठत्व पावला होता
त्याच्या माथ्यावर तो येवो.
- १७ त्याचा प्रथम वत्स प्रतापी आहे;
त्याचीं शृंगें गन्धर्वांचीं शृंगें होत;
त्यांनीं तो देशोदेशींच्या लोकांस,
पृथ्वीच्या दिग्गतांस हुंदडील;
एफ्रइमाचे ते लाखां, मनशाचे ते हजारों आहेत.
- १८ जबुलनाविषयीं तो म्हणाला,
हे जबुलना, तूं बाहेर जाशील तेथें आनंद कर;
हे इस्त्राखारा, तूं आपल्या डेंच्यांत आनंद कर.
- १९ ते देशोदेशींच्या लोकांस डोंगरावर बोलाविलीत;
ते तेथें धर्मशीलतेनं यज्ञ करितील.
कारण ते समुद्रांतलें धन आणि वाळूंतले गुप्तनिधि
काढून घेतील.
- २० मग गादाविषयीं तो म्हणाला,
गादाचा विस्तार करणारा तो धन्य;
तो सिहिणीसारखा बसतो,
तो बाहु व साया विदारितो.
- २१ त्यांनं वतनाचा पहिला हिस्सा पाहून घेतला,

सरदासां योम्य असा वांटा तेथें राहून ठेविला
होता;

त्यानें लोकनायकांबरोबर येऊन,
इस्त्राएल लोकांसह परमेश्वराचा न्याय व त्याच्या
अनुज्ञा बजाविल्या.

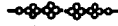
- २२ मग दानाविषयी तो म्हणाला,
दान हा सिंहाचा पेटा आहे,
त्यानें बाशानांतून उडी मारिली आहे.
- २३ आणि नफ्तालीविषयी तो म्हणाला,
हे नफ्ताली, जो तूं परमेश्वराच्या प्रसादानें तूस,
व त्याच्या वरदानानें पूर्ण;
तो तूं समुद्र व दक्षिण देश यांचें वतन पाव.
- २४ मग आशुराविषयी तो म्हणाला,
इतर पुत्रांहून आशोर धन्य असो,
तो आपल्या बांधवांस प्रिय होवो,
त्याचें पाऊल तेलेंत बुडो.
- २५ तुझे अडसर लोखंडाचे व पितळेचे असोत;
तुझें बय वाढत असतां तुझें सामर्थ्य कायम राहो.
- २६ हे यशूरुना, देवासमान कोणी नाही,
तो तुझ्या साहाय्यार्थं मेघमंडळावर आरूढ होऊन
आपल्या प्रतापानें आकाशापंथानें धाव घेतो.
- २७ अनादि देव तुझें निजधाम आहे,
सनातन बाहूंचा तुला आधार आहे;
त्यानें शत्रूस तुझ्यापुढून हाकून दिलें
व म्हटलें, त्याचा विष्वस कर.
- २८ शाकरितां इस्त्राएल निर्भय बसत आहे,
अन्न व द्राक्षारस यांनीं समृद्ध अशा प्रदेशीं केवळ
याकोबाचा निर्झर उफळतो;
आणि त्याजवरल्या आकाशांतील दर्हिंवरचा
त्याजवर वर्षाव होतो.
- २९ हे इस्त्राएल, तूं धन्य आहेस;
परमेश्वरानें उद्धारिलेल्या प्रजे, तुजसमान कोण आहे ?
तो तुझ्या साहाय्याची ढाल आहे,
तुझ्या प्रतापाचीं तरवार आहे.

ह्यासुळें तुझे शत्रु तुला शरण घेतील;
तूं त्यांचीं उच्चस्थानें पादाक्रांत करशील.

३४

१ मग मोशे मवाबच्या सपाटीवरून यरीहो-
समोरल्या पिसगा पर्वताच्या नबो नामक
शिखरावर चढला, तेव्हां दानापर्यंतचा सर्व
गिलाद प्रदेश, २ नफ्तालीचा सर्व प्रदेश, एफ्राइमाचा
व मनशाचा सर्व प्रदेश आणि पश्चिम समुद्रापर्यंतचा
यहूद्याचा सर्व प्रदेश, ३ आणि दक्षिण प्रदेश आणि
सोअरापर्यंतची तळवट म्हणजे खजूरीचें नगर, यरीहोचें
मैदान हीं सर्व परमेश्वरानें त्यास दाखविली. ४ मग
परमेश्वर त्यास म्हणाला, ज्या देशाविषयी मी अब्राहाम,
इसहाक व याकोब यांच्याशीं आणभाक केली होती कीं
तो मी तुझ्या वंशजांस देईन, तो प्रदेश हाच; मीं तो
तुला प्रत्यक्ष दाखविला आहे, पण नदी उतरून तुला
तेथें जावयाचें नाही. ५ परमेश्वरानें सांगितल्याप्रमाणें
त्याचा सेवक मोशे तेथें मवाब देशीं मरण पावला;
६ आणि त्यानें त्यास मवाब देशांतील नेथ-पौरासमोर
एका खोऱ्यांत मूठमाती दिली; परंतु त्याच्या कबरेविषयीं
आजवर कोणासहि माहिती नाही. ७ मोशे मृत्युसमयीं
एकशेंवीस वर्षांचा होता; तरी त्याची दृष्टि मंद झाली
नव्हती व त्याची प्रकृति क्षीण झाली नव्हती. ८ इस्त्राएल
लोकांनीं मवाबच्या मैदानांत मोशासाठीं तीस दिवस
शोक केला; येणेंप्रमाणें मोशाबद्दल सुतक धरून विलाप
करण्याचे दिवस संपले. ९ नूनाचा पुत्र यहोशवा याच्या
ठायीं बुद्धीची पूर्ण प्रेरणा झाली होती; कारण मोशानें
त्याजवर आपले हात ठेविले होते; परमेश्वरानें मोशाला
सांगितल्याप्रमाणें इस्त्राएल लोक त्याच्या आज्ञेत राहून
वर्तू लागले. १० परमेश्वरापाशीं समोरसमोर भाषण
करणारा मोशासमान दुसरा कोणी संदेष्टा इस्त्राएलांत
झाला नाही; ११ परमेश्वरानें त्यास फारो व त्याचें सर्व
सेवक यांपुढें आणि सर्व मिसर देशांत जीं चिन्हें व
चमत्कार करण्यास पाठविलें त्यांत, १२ आणि त्यानें सर्व
इस्त्राएल लोकांदेखत जो हस्तप्रताप व जो दरारा प्रगट
केला त्यांत त्याजसमान कोणी झाला नाही.

यहोशवा



१ परमेश्वराचा सेवक मोशे याच्या मृत्यूनंतर १ परमेश्वराने मोशाचा मदतनीस नूनाचा पुत्र यहोशवा यास सांगितले की २ माझा सेवक मोशे मृत्यु पावला आहे; तर ऊठ, इस्राएल लोकांस जो देश मी देत आहे त्यांत या सर्व लोकांसह यादेन उतरून जा. ३ मी मोशाला सांगितले होतें त्याप्रमाणे ज्या ज्या ठिकाणी तुमचें पाऊल पडेल तें तें ठिकाण मी तुम्हांस दिलें आहे. ४ रान व हा लवानोन पर्वत, महानद फरात येथपर्यंत हिती यांचा सर्व देश व माबळीकडे महासमुद्रापर्यंतचा मुलूख तुमचा होईल. ५ तुझ्या हयातीत तुझ्यापुढें कोणाचाहि टिकाव लागणार नाही; जसा मोशाच्याबरोबर मी राहिलों तसाच तुझ्याबरोबर मी राहीन; मी तुला अंतर देणार नाही, तुला टाकणार नाही. ६ खंबीर हो, हिंमत धर; कारण जो देश देण्याविषयी या लोकांच्या वाडवडिलांस मी आणभाक केली आहे तो तू यांस वतन करून देशील. ७ मात्र तू खंबीर हो व हिंमत धर आणि माझा सेवक मोशे यानें तुला दिलेलें नियमशास्त्र सगळें मान्य करून पाळ; तें सोडून उजवीडावीकडे जाऊ नको, म्हणजे तू जाशील तिकडे तुला यशःप्राप्ति घडेल. ८ नियमशास्त्राचा हा ग्रंथ तुझ्या मुखांतून कदापि ढळू नये; त्यांत जें कांहीं लिहिलें आहे तें तू मान्य करून पाळवें, म्हणून रात्रंदिवस तू त्याचें मनन करावें; म्हणजे तुझा मार्ग सुखाचा होऊन तुला यशःप्राप्ति घडेल. ९ मी तुला आज्ञा केली आहे ना ? खंबीर हो, हिंमत धर, भिऊं नको, घाबरूं नको; तू जाशील तिकडे तुझा देव परमेश्वर तुजबरोबर असणार.

१० मग यहोशवानें लोकांच्या अमलदारांस अशी आज्ञा केली की ११ छावणींत चोहोंकडे फिरून लोकांस भसा हुकूम करा की, आपली भोजनसामग्री तयार करा; कारण तुमचा देव परमेश्वर जो देश तुम्हांस वतन

करून देत आहे त्याचा ताबा घेण्यासाठीं तीन दिवसांच्या आंत ही यादेन उतरून तुम्हांस जावयाचें आहे.

१२ मग यहोशवानें रऊबेनी, गादी व मनशाचा अर्धा वंश यांस म्हटलें, १३ परमेश्वराचा सेवक मोशे यानें तुम्हांस आज्ञा दिली होती तिचें स्मरण करा; त्यानें तुम्हांस सांगितलें होतें कीं तुमचा देव परमेश्वर तुम्हांस आराम देत आहे व हा देश तुम्हांस देणार आहे. १४ तुमच्या स्त्रिया, मुलेंबाळें आणि जनावरें यांनीं या यादेनेच्या पूर्वेकडील जो देश मोशानें तुम्हांस दिला आहे त्या देशांतच राहावें; पण तुम्हीं सर्वे योद्ध्यांनीं सशस्त्र होऊन आपल्या बांधवांच्या पुढें कूच करून नदी-पलीकडे जावें आणि त्यांस कुमक करावी. १५ तुम्हांस आराम दिला आहे तसा आराम परमेश्वर तुमच्या बांधवांस देईल आणि तुमचा देव परमेश्वर यानें त्यांस दिलेल्या देशाचा ते ताबा घेतिले तेव्हां परमेश्वराचा सेवक मोशे यानें यादेनेच्या अलीकडे; उगवतीकडे जो देश तुम्हांस दिला आहे त्या तुमच्या वतनाच्या देशीं परत येऊन त्याचा ताबा तुम्हीं घ्यावा. १६ तेव्हां ते सर्व यहोशवास म्हणाले, जें कांहीं करण्याची तू आमहांस आज्ञा देत आहेस तें आम्ही करूं आणि तू आमहांस पाठविशील तिकडे आम्ही जाऊं. १७ जसें आम्ही सर्वे बाबतींत मोशाचें ऐकत होतो तसेंच आम्ही तुम्हांहि ऐकूं; मात्र तुझा देव परमेश्वर मोशाच्याबरोबर होता तसाच तुझ्याबरोबर असो. १८ तुझ्या आज्ञेच्या विरुद्ध जो कोणी बर्तल व तुझ्या सर्वे आज्ञावचनांचा अवमान करील, त्याला मरणदंड करण्यांत यावा; तू मात्र खंबीर हो, हिंमत धर.

१ नूनाचा पुत्र यहोशवा यानें गुप्तपणें दोन हेर २ शिष्टीम येथून पाठविले; त्यानें त्यांस सांगितलें कीं जा आणि तो देश व यरीहो हीं हेरून या. ते गेले आणि रहाब नामक वेद्येच्या घरीं उतरले. २ मग कोणी

यरीहोच्या राजास सांगितलें कीं आज रात्री कांहीं स्त्रियां लोकां आमच्या देशाचा भेद काढण्यास येथें आले आहेत. ३ तेव्हां यरीहोच्या राजानें रहावेस सांगून पाठविलें कीं जे पुरुष तुजकडे येऊन तुझ्या घरीं उतरले आहेत त्यांस बाहेर काढ; कारण साऱ्या देशाचा भेद काढण्यास ते आले आहेत. ४ त्या दोन्ही पुरुषांस लपवून ती स्त्री म्हणाली, मजकडे कोणी पुरुष आले होते खरे, पण ते कोठले हें मला ठाऊक नाही; ५ अंधार पडल्यावर वेस लावून घेण्याच्या वेळीं ते निघून गेले; ते कोठें गेले तें मला ठाऊक नाही; तुम्ही त्वरेनें त्यांचा पाठलाग करा म्हणजे त्यांस गांठल. ६ तिनें त्या माणसांस धाण्यावर नेऊन तेथें जवसाचीं ताटें पसरलीं होतीं त्यांत लपवून ठेविलें होतें. ७ ते पुरुष त्यांचा शोध करीत यार्देनेच्या वाटेनें उतारापर्यंत गेले; त्यांचा पाठलाग करणारे गांवाबाहेर पडतांच वेस लावून घेण्यांत आली. ८ इकडे ते हेर झोपीं जाण्यापूर्वीं ती स्त्री त्यांजकडे धाण्यावर गेली, ९ आणि त्यांस म्हणाली, परमेश्वरानें हा देश तुम्हांस दिला आहे, आमच्या लोकांस तुमच्यामुळे दहशत पडली आहे, आणि देशांतील सर्व रहिवास्यांची तुमच्यामुळे गाळण उडाली आहे हें मला ठाऊक आहे. १० कारण तुम्ही मिसर देशांतून निघालां तेव्हां तुम्हांपुढें परमेश्वरानें तांबच्या समुद्राचें पाणी आटविलें; आणि यार्देनेपलीकडे राहणारे अमोऱ्यांचे दोन राजे सीहोन व ओग यांचा तुम्हीं संहार केला हें आमच्या कानीं आलें आहे. ११ हें ऐकतांच आमच्या काळजाचें पाणीपाणी झालें, तुमच्यामुळे कोणाच्या जिवांत जीव राहिल्लो नाही; कारण तुमचा देव परमेश्वर हा वर आकड्यांत व खालीं पृथ्वीवर देव आहे. १२ मी तुमच्यावर दया केलीं आहे. यास्तव आतां मजशीं परमेश्वराच्या नामानें आणभाक करा कीं आम्हीहि तुझ्या बापाच्या घराण्यावर दया करूं; आणि याबद्दल मला खानीलायक खण द्या; १३ आणि आम्ही तुम्हीं मातापितरें, बंधुभगिनी आणि तम्हांस सर्वांचे यांचा बचाव करूं आणि तुम्हांस सर्वांचे प्राण मृत्यूपासून वाचवूं अशी माझ्याशीं

आणभाक करा. १४ तेव्हां त्या पुरुषांनीं तिला म्हटलें, तुम्हीं कोणी ही आपली गोष्ट बाहेर फोडिली नाही तर तुमच्या प्राणांसाठीं आम्ही आमचे प्राण देऊं; आणि परमेश्वर आम्हांस हा देश देईल तेव्हां आम्ही तुझ्याशीं दयेनें व खरेपणानें बागूं. १५ तेव्हां तिनें त्यांस खिडकींतून दोरानें नगराबाहेर उतरिलें; कारण तिचें घर गांवकुसास लागून होतें; तेथें ती राहत असे. १६ तिनें त्यांस सांगितलें कीं तुमचा पाठलाग करणाऱ्यांनीं तुम्हांस गांठूं नये म्हणून तुम्ही त्या डोंगराकडे जाऊन तेथें तीन दिवस लपून राहा; तितक्या अवधीत तुमचे पाठलाग करणारे परततील; मग तुम्ही मार्गस्थ व्हा. १७ ते पुरुष तिला म्हणाले, तूं आमच्याकडून जी आणभाक करविली आहे तिच्यासंबंधानें आम्हांस दोष न लागो. १८ पाहा, आम्ही या देशीं येऊं तेव्हां ज्या खिडकींतून तूं आम्हांस उतरिलें तिला हा किरमिजी धागा बांध; आणि या तुझ्या घरीं आपलीं मातापितरें, भऊर्बद आणि आपल्या पितृकुळांतलीं इतर सर्व माणसें जमा कर. १९ त्या समयीं कोणीं तुझ्या घराच्या दाराबाहेर रस्त्यांत गेला तर त्याच्या रफपाताचा दोष त्याच्याच माथीं राहिल्लो, आमच्याकडे त्याचा दोष येणार नाही; घरामध्यें तुझ्याबरोबर जे राहतील त्यांजवर कोणाचा हात पडला तर त्यांच्या रफपाताचा दोष आमच्या माथीं. २० जर का तूं ही गोष्ट कोठें बाहेर फोडिली तर आमच्याकडून जी आणभाक तूं करविली आहे तीपासून आम्ही मुक्त होऊं. २१ ती म्हणाली, तुमच्या सांगण्याप्रमाणेंच होईल. तिनें त्यांस निरोप दिल्यावर ते मार्गस्थ झाले; नंतर तिनें किरमिजी रंगाचा धागा आपल्या खिडकीस बांधिल्लो. २२ ते जाऊन डोंगरावर पोहंचले, आणि त्यांचा पाठलाग करणारे परतून जात तोंपर्यंत तेथें तीन दिवस राहिले; त्यांचा पाठलाग करणाऱ्यांनीं वाटेत चोहोंकडे शोध केला, पण ते त्यांस सांपडले नाहीत. २३ मग ते दोघे पुरुष पहाड उतरून नूनाचा पुत्र यहोशवा याजकडे परत गेले आणि आपलें सगळें वर्तमान त्यांनीं त्यांस सांगितलें. २४ ते यहोशवास म्हणाले, हा सर्व देश

परमेश्वरानें आपल्या हत्तीं खरोखर दिला आहे; आणखी या देशाचे सर्व रहिवासी आपल्यामुळे विरघळल्यासारखे झाले आहेत.

१ यहोशवा पहाटेस उठला आणि सर्व इस्राएलांसह शिट्टिमाहून कूच करून यार्देनतीरी आला; ती उतरून पलीकडे जाण्यापूर्वी तेथें त्यांनीं मुकाम केला. २ तीन दिवसांनंतर अमल्दारांनीं छवणीत फिरून ३ लोकांस अशी आज्ञा केली कीं तुमचा देव परमेश्वर याच्या कराराचा कोश लेवीय याजक उचलून नेतांना तुम्ही पाहाल तेव्हां तळ हालवून त्याच्या पाठोपाठ जा; ४ पण कोशाच्या व तुमच्यामध्ये सुमारे दोन हजार हात मोडून अंतर ठेवा; त्याच्या फार जवळ जातं नका, म्हणजे ज्या वाटेनें तुम्हांस जावयाचें ती तुम्हांला दिसेल; कारण अद्यापपावेतो ह्या वाटेनें तुम्ही कधीं गेलां नाहीं. ५ मग यहोशवानें लोकांस सांगितलें कीं शुद्ध व्हा, कारण उद्यां परमेश्वर तुमच्यामध्ये अद्भुत कृत्यें करणार आहे. ६ नंतर यहोशवानें याजकांस सांगितलें कीं कराराचा कोश उचलून घेऊन लोकांच्या पुढें चला त्याप्रमाणें ते तो घेऊन लोकांच्या पुढें चालले. ७ परमेश्वर यहोशवास म्हणाला, आज मी सर्व इस्राएल लोकांसह तुम्ही थोरवी वाढविण्यास आरंभ करितों, म्हणजे मी जसा मोशाच्या बरोबर होतो तसाच तुम्हाहि बरोबर आहे हें त्यांस कळून येईल. ८ कराराचा कोश वाहणारे याजक यांस अशी आज्ञा कर कीं जेव्हां तुम्ही यार्देनतील पाण्याच्या कडेशी पोहचाल तेव्हां यार्देनत उभे राहा.

९ मग यहोशवानें इस्राएल लोकांस सांगितलें, जवळ येऊन परमेश्वर तुमचा देव याचें म्हणणें ऐका. १० यहोशवा म्हणाला, जिवंत देव तुमच्यामध्ये आहे, आणि कनानी, हिती, हिब्वी, परिजी, गिर्गाशी, अमोरी व यबूसी यांस तो तुमच्यापुढून खात्रीनें हाकून देईल हें यावरून तुम्हांस कळून येईल. ११ अखिल पृथ्वीचा जो प्रभु त्याच्या कराराचा कोश तुमच्यापुढें यार्देनत प्रवेश करीत आहे. १२ तर आतां इस्राएल वंशांतून बारा पुरुष निवडा, प्रत्येक वंशांतून एकएक. १३ अखिल पृथ्वीचा

जो प्रभु परमेश्वर याच्या कराराचा कोश वाहणाऱ्या याजकांचे पाय यार्देनच्या पाण्यास लगतांच वरून वाहत येणारें यार्देनचें पाणी धांवून जमेल व त्याची रास होईल. १४ सर्व लोक यार्देनपलीकडे जाण्यासाठीं आपल्या डेऱ्यांतून निघाले तेव्हां कराखाचा कोश वाहणारे याजक लोकांच्यापुढें चालले; १५ कराराचा कोश वाहणारे यार्देनपाशीं येऊन पोहचले आणि त्यांचे पाय कडेच्या पाण्यांत बुडाले (सुगीच्या दिवसांत यार्देन नदी दुयडी भरून वाहत असते); १६ तेव्हां जें पाणी वरून वाहत येत होतें तें बऱ्याच अंतरावर म्हणजे सारताना-जवळील आदाम नगरापाशीं एकवटून चढलें आणि त्याची रास झाली, आणि जें पाणी अराबाचा समुद्र म्हणजे क्षार समुद्र याकडे वाहत जात होतें तें अगदीं हटलें; आणि ते सर्व लोक यरीहोसमोर पार उतरून गेले. १७ परमेश्वराच्या कराराचा कोश वाहणारे याजक यार्देनच्या मध्यभागीं कोरब्बा जमिनीवर स्थिर उभे राहिले, आणि सर्व इस्राएल लोक कोरब्बा जमिनीवरून पार निघून गेले; या प्रकारें झाडून सारें राष्ट्र यार्देनपलीकडे निघून गेलें.

१ त्या राष्ट्रांतील झाडून सारे लोक यार्देनपलीकडे गेले तेव्हां परमेश्वरानें यहोशवास सांगितलें, २ लोकांतून वंशामागें एक असे बारा पुरुष निवडा ३ आणि त्यांस अशी आज्ञा दे: यार्देनच्या मध्यभागांतून म्हणजे याजकांचे पाय जेथें स्थिर झाले होते तेथून बारा धोंडे उचलून आपल्याबरोबर पलीकडे घेऊन जा आणि आज रात्री ज्या स्थलीं तुमचा मुकाम होईल तेथें ने ठेवा. ४ मग यहोशवानें इस्राएल लोकांतील वंशामागें एक असे जे बारा पुरुष तयार केले होते त्यांस बोलाविलें. ५ यहोशवा त्यांस म्हणाला, तुम्ही आपला देव परमेश्वर याच्या कराराच्या कोशासमोर यार्देनच्या मध्यभागीं जाऊन इस्राएल वंशांच्या संख्येप्रमाणें एकएक धोंडा उचलून आपल्या खांद्यावर घ्या, ६ हें तुमच्यामध्ये चिन्हादाखल होईल, आणि पुढें तुमचीं मुलेंबाळें विचारितील कीं या धोंड्यांचें प्रयोजन काय? ७ तेव्हां तुम्ही त्यांस सांगा कीं यार्देनचें

पाणी परमेश्वराच्या कराराच्या कोशापुढे दुभंग झाले; तो यार्देनेतून पलीकडे जात असतांना यार्देनेच्या पाण्याचे दोन भाग झाले; या प्रकारे हे धोंडे इस्राएल लोकांस कायमचे स्मारक होतील. ८ यहोशवाच्या ह्या आह्नेप्रमाणे इस्राएल लोकांनी केले; परमेश्वराने यहोशवाला सांगितले होते त्याप्रमाणे त्यांनी इस्राएल वंशांच्या संख्येप्रमाणे बारा धोंडे यार्देनेच्या मध्यभागांतून उचलिले आणि जेथे त्यांनी मुकाम केला तेथे त्यांनी ते आपल्याबरोबर आणून ठेविले; ९ आणि यार्देनेच्या मध्यभागी कराराचा कोश वाहणाऱ्या याजकांचे पाय जेथे स्थिर झाले होते तेथे यहोशवाने बारा धोंडे उभे केले; ते अद्यापि तेथे आहेत.

१० लोकांस जे सांगवयाची आज्ञा परमेश्वराने यहोशवास केली होती तें सर्व आटपेपर्यंत कराराचा कोश वाहणारे याजक यार्देनेच्या मध्यभागी उभे राहिले; इकडे लोक त्वरेने पार उतरून गेले. ११ झाडून सारे लोक उतरून गेल्यावर त्यांच्यादेखत परमेश्वराचा कोश आणि याजक पलीकडे गेले. १२ रऊबेनी, गादी आणि मनशाचा अर्धा वंश हे मोशाच्या आह्नेप्रमाणे सशस्त्र होऊन इस्राएल लोकांच्यापुढे उतरून पलीकडे गेले; १३ युदासाठीं सज्ज झालेले सुमार चाळीस हजार पुरुष परमेश्वरासमोर नदी उतरून यरीहोजवळच्या मैदानांत जाऊन पोहंचले. १४ त्या दिवशीं परमेश्वराने सर्व इस्राएलादेखत यहोशवाची थोरली वाढविली; म्हणून जसे ते मोशाचें भय धरीत तसेच त्यांनी यहोशवाचें भय त्याच्या सगळ्या हयातीत धरिले.

१५ परमेश्वराने यहोशवास सांगितले, १६ आज्ञापटाचा कोश वाहणारे याजक यांस आज्ञा दे की त्यांनी यार्देनेतून वर यावे. १७ त्याप्रमाणे यहोशवाने याजकांस आज्ञा केली की यार्देनेतून निघून वर या.

१८ परमेश्वराच्या कराराचा कोश वाहणारे याजक यार्देनाच्या मध्यभागांतून निघून वर आले आणि त्यांनी आपली पावले उचलून कोरब्बा जमिनीवर ठेविली तेव्हां यार्देनेचे पाणी मूळ ठिकाणी आले आणि

पूर्ववत दोन्ही थडी भरून वाहू लागले. १९ पहिल्या महिन्याच्या दशमीस इस्राएल लोकांनी यार्देनेतून निघून यरीहोच्या पूर्वसीमेवरील गिल्गाल येथे डेरे दिले. २० जे बारा धोंडे यार्देनेतून उचलून आणिले होते ते यहोशवाने गिल्गाल येथे उभे केले. २१ तो इस्राएल लोकांस म्हणाला की पुढे तुमचीं मुलेबाळे आपआपल्या वडिलांस विचारतील, या धोंड्यांचें प्रयोजन काय? २२ तेव्हां तुम्ही त्यांस सांगा की इस्राएल लोक ह्या यार्देनेतून कोरब्बा जमिनीवरून चाळून पार आले. २३ कारण तुमचा देव परमेश्वर याने आम्ही उतरून पार जात तोंपर्यंत आमच्यापुढून तांबडा समुद्र हटवून कोरडा केला, त्याप्रमाणे त्याने यार्देनेचेहि पाणी तुम्ही उतरून पार जात तोंपर्यंत तुमच्यापुढून हटवून कोरडी जमीन केली; २४ यावरून पृथ्वीवरील सर्व देशांचे लोक जाणतील की परमेश्वराचा हात समर्थ आहे; आणि तुमचा देव परमेश्वर याचा धाक त्यांना निरंतर वाटे.

१ परमेश्वराने यार्देनेचे पाणी आटविले आणि इस्राएल लोक पलीकडे कसे गेले हे यार्देनेच्या पश्चिमेकडे राहणाऱ्या अमोन्यांच्या सर्व राजांनी ऐकले, तेव्हां त्यांच्या भीतीने त्यांच्या काळजाचे पाणी-पाणी झाले आणि त्यांच्यांत कांहीं हिंमत राहिली नाहीं.

२ त्या समयी परमेश्वराने यहोशवास सांगितले, गारगोटीच्या सुन्या करून पुनरपि इस्राएल लोकांची सुता कर. ३ त्याप्रमाणे यहोशवाने गारगोटीच्या सुन्या बनवून अप्रत्यचा हें नांव दिलेल्या टेकडीपाशीं इस्राएल लोकांची सुता केली. ४ यहोशवाने सुता केली याचें कारण हेंच की युदास लायक असे मिसर देशांतून निघालेले सगळे पुरुष मिसरांतून निघाल्यावर वाटेने रानांत मरून गेले होते. ५ जे पुरुष मिसरांतून निघाले त्या सर्वांची सुता झाली होती, पण मिसरांतून बाहेर निघाल्यावर रानांत वाटेने जे लोक जन्मले होते त्यांची सुता झाली नव्हती. ६ कारण इस्राएल लोक रानांत चाळीस वर्षे भ्रमण करीत राहिले होते, तितक्या अवधीत सर्व राष्ट्र म्हणजे अर्थात युदास

खायक असे पुरुष मिसरांतून निघाले होते त्यांनी परमेश्वराचें सांगणें न ऐकल्यामुळे त्यांचा संहार झाला होता; परमेश्वरानें त्यांस शपथपूर्वक सांगितलें होतें कीं जो देश मी तुमच्या पूर्वजांस आणभाक करून देऊं केला आहे आणि ज्यांत दुष्कामधाचे प्रवाह वाहत आहेत तो मी तुमच्या दृष्टीस पडूं देणार नाहीं. ७ त्यांच्या जागीं त्यांचीं जीं मुलें त्यांनं उत्पन्न केलीं होती त्यांची यहोशवानें सुंता केली; कारण वाटेनें त्यांची सुंता झाली नव्हती म्हणून ते बेसुनत राहिले होते. ८ त्या सर्व राष्ट्राची सुंता करणें संपल्यावर ते बरे होत तोंपर्यंत छावणींत आपआपल्या ठिकाणीं राहिले. ९ मग परमेश्वर यहोशवांस म्हणाला, मिसरी तुमचा उपहास करीत असत तो आज मी तुमच्यापासून दूर केला आहे. यास्तव त्या जागेस गिल्गाल (लोदून देणें) म्हणतात.

१० इस्राएल लोकांनीं गिल्गालांत तळ दित्यावर यरीहोजवळच्या मैदानांत चतुर्दशीस संध्याकाळीं वल्हांडण सण केला. ११ वल्हांडणाच्या दुसरे दिवशीं त्या देशांत उत्पन्न झालेल्या धान्याची बेखमीर भाकर आणि हुरडा त्यांनीं खाऊ. १२ ज्या दिवशीं त्यांनीं त्या देशांतला उपज खाल्ल त्याच दिवशीं मग्न बंद झाला, तो पुनः इस्राएल लोकांस मिळाला नाही; त्या वर्षीं त्यांनीं कनान देशांतलें उत्पन्न खालें.

१३ यहोशवानें यरीहोजवळ असतां वर दृष्टि केली तों कोणी पुरुष आपल्या हत्तीं उपसलेली तरवार घेऊन पुढें उभा आहे असें त्याच्या नजरेस पडलें. यहोशवानें जवळ जाऊन त्यास विचारिलें, तूं आमच्या पक्षाचा कीं आमच्या वैऱ्यांच्या पक्षाचा? १४ तो म्हणाला, नाहीं, मी येथें परमेश्वराचा सेनानायक ह्या नात्यानें आलों आहे. तेव्हां यहोशवानें त्यास साष्टांग प्रक्षिप्त करून म्हुटलें, प्रभूची आपल्या दास्यस काय आज्ञा आहे? १५ परमेश्वराचा सेनानायक यहोशवास म्हणाला, आपल्या पायांतलें पायतण काढ; कारण ज्या भूमीवर तूं उभा आहेस ती पवित्र आहे. यहोशवानें तसें केलें.

१ इस्राएल लोकांच्या भीतीनें यरीहोच्या सर्व वेशी मजबूत लावून घेतल्या होत्या; कोणाला बाहेर जातां येईना कीं आंत येतां येईना. २ परमेश्वर यहोशवास म्हणाला, पाहा, मीं यरीहो, त्याचा राजा व त्याचे पराक्रमी वीर तुझ्या हातीं दिले आहेत. ३ तुम्ही सगळे थोडे या नगरास एक वेळ प्रदक्षिणा घाल; असें सहा दिवस करीत राहा. ४ कोशापुढें सात बाजकांनीं सात रणशिगें घेऊन चालावें; सातवे दिवशीं तुम्हीं नगरास सात प्रदक्षिणा घालाव्या आणि याजकांनीं रणशिगें फुंकीत. ५ रणशिग फुंकीत असतां त्याचा दीर्घनाद कानीं पडतांच सर्व लोकांनीं मोठ जयघोष करावा; म्हणजे नगराचा तट जागच्या जागीं कोसळेल आणि मग सर्वांनीं नीट समोर चालून जावें. ६ मग नूनाचा पुत्र यहोशवा यानें याजकांस बोलावून सांगितलें, कराराचा कोश उचलून घ्या आणि परमेश्वराच्या कोशापुढें सात याजकांनीं सात रणशिगें घेऊन चालावें. ७ त्यानें लोकांस सांगितलें, चला, नगरास प्रदक्षिणा घाला, आणि हत्यारबंद लोकांनीं परमेश्वराच्या कोशापुढें झालावें. ८ यहोशवानें लोकांला असें सांगितल्यावर सात याजक परमेश्वरापुढें सात रणशिगें घेऊन फुंकीत चालले आणि परमेश्वराच्या कराराचा कोश त्यांच्या मागेमाग चालला. ९ हत्यारबंद लोक रणशिगें वाजविणाऱ्या याजकापुढें चालले, पिछडीचे लोक कोशाच्या मागेमाग चालले आणि याजक रणशिगें फुंकीत चालले. १० मग यहोशवानें लोकांस अशी आज्ञा केली कीं मी तुम्हांस सांगे तोंपर्यंत जयघोष करूं नका, त्यांच्या कानीं आवाज जाऊं देऊं नका; तुम्ही आपल्या तोंडावाटे मकार शब्द काढूं नका; आज्ञा होताना जयघोष करा. ११ या प्रकारें परमेश्वराच्या कोशाची नगरासभोवतीं एक वेळ प्रदक्षिणा झाली, मग त्यांनीं छावणींत येऊन मुकाम केला.

१२ यहोशवा मोठ्या पहाटेस उठला आणि याजकांनीं परमेश्वराचा कोश उचलून घेतला. १३ सात याजक रणशिगें घेऊन परमेश्वराच्या कोशापुढें तीं एक-

सारलीं फुकीत चालले आणि हत्यारवंद लोक त्यांच्या-
पुढें चालले; पिछाडीचे लोक परमेश्वराच्या कोशामागे
चालले आणि याजक रणशिंगें फुकीत चालले. १४ ते
दुसरे दिवशींही नगरास प्रदक्षिणा करून छावणीत परत
आले; असें त्यांनीं सहा दिवस केले; १५ पण सातवे
दिवशीं अगदीं पहाटेस उठून त्यांनीं अशुभ प्रसन्न
सात प्रदक्षिणा त्या नगरास घातल्या; त्या दिवशीं मात्र
त्यांनीं त्या नगरास सात प्रदक्षिणा घातल्या. १६ सातव्या
वेळीं याजक रणशिंगें फुकीत असतां यहोशवा लोकांस
म्हणाला, जयघोष करा, कारण परमेश्वरानें हें नगर
तुमच्या हातीं दिलें आहे; १७ हें नगर व घात जें
कांहीं असेल तें सर्व परमेश्वरास अर्पण करावें; मात्र रहाब
वेष्टेस आणि जीं कोणी तिच्या घरीं असतील त्यांस
जीवंत ठेवावयावें, कारण आपण पाठविलेल्या हेरांस
तिनें लपवून ठेविलें होतें. १८ समर्पित वस्तूंपासून
सर्वांचा दूर राहा; त्या समर्पण केल्यावर त्यांतली
एकादी तुम्ही घ्याल तर इस्राएलच्या छावणीवर शाप
आणून तिला संकटांत घालाल. १९ सर्व सोंनें, रें
आणि पितळेचीं व लोखंडाचीं पात्रें परमे-
श्वरास अर्पण होत; तीं परमेश्वराच्या मांडारांत गेलीं
पाहिजेत. २० तेव्हां लोकांनीं जयघोष केला आणि
याजक रणशिंगे वाजवीत राहिले; रणशिंगांचा शब्द
ऐकल्यावर लोकांनीं मोठा जयघोष केला आणि तट
जमण्याजमणीं कोसळला; मग लोकांनीं नीट आप-
आपल्यासमोर त्या नगरांत बसून जाऊन हें हस्तगत
केलें. २१ पुरुष, स्त्रिया, तरुण, वृद्ध, पुरेमेंतरे,
गाढवें वीरे जें कांहीं त्या नगरांत होतें तें समर्पित
असल्यामुळे त्या सर्वांस त्यांनीं तरवारीनें समूळ
नाश केला. २२ तेव्हां जे दोन पुरुष तो देश हेरा-
वयास गेले होते त्यांस यहोशवा म्हणाला, तुम्ही आण-
भाक कैत्याप्रमाणें त्या वेदयेच्या घरीं जाऊन तिला
आणि जें कांहीं तिचें असेल तें बाहेर काढा. २३ तेव्हां
त्या तरुण हेरांनीं आंत जाऊन रहावेस, तिच्या आई-
बापांस, भाऊवंदांस, तिचें जें कांहीं होतें तें व तिच्या
सर्व आसत्रनाला बाहेर काढून इस्राएल लोकांच्या

छावणीबाहेर नेऊन ठेविलें. २४ मग त्यांनीं तें नगर
व त्यांत जें कांहीं होतें तें सर्व आण लावून जाळिलें;
मात्र सोंनें, रें आणि पितळेचीं व लोखंडाचीं पात्रें हीं
त्यांनीं परमेश्वराच्या मंदिराच्या मांडारांत ठेविलीं.
२५ यहोशवानें रहाब वेष्टा, तिच्या पित्याचें कुटुंब
व तिचीं कोणीं होती तीं सगळीं बांचविलीं; तिचा वंश
आजवर इस्राएल लोकांत वसत आहे; कारण जे हेर
घरीहो हेरावयास यहोशवानें पाठविले होते, त्यांस
तिनें लपवून ठेविलें. २६ त्या समयीं यहोशवानें
इस्राएल लोकांस अशी शपथ घातली कीं जो कोणी
पुढें होऊन हें घरीहो नगर बसवील त्याला परमे-
श्वराच्या शाप लागेल; तो त्याच्या पाया वाळील तेव्हां
त्याचा ज्येष्ठ पुत्र मरेल आणि तो त्याच्या वेशी उमारील
तेव्हां त्याचा कनिष्ठ पुत्र मरेल. २७ याप्रमाणें परमेश्वर
यहोशवाजवरोबर राहिल, आणि त्याची कीर्ति सर्व
देशभर पसरली.

१ ह्या प्रसंगीं इस्राएल लोकांनीं समर्पित वस्तू-
७ संघानें अपराध केला; यहूदा वंशातील आखान बिन
कमी बिन जदी बिन जेरह यानें समर्पित वस्तूंचीं
कांहीं ठेविल्या तेव्हां इस्राएल लोकांवर परमेश्वराचा
कोप भडकला.

२ वेष्टेलाच्या पूर्वेस वेथ-आवेनाजबळ आद्य नगर
आहे तेथें यहोशवानें घरीहोहून मनुष्य पाठवून त्यांस
सांगितलें कीं जाऊन तो देश हेरा. तेव्हां त्यांनीं
जाऊन आय हेरिलें. ३ ते यहोशवाकडे परत येऊन
म्हणले; सर्वांस तेथें जावयाला नको, फक्त दोनतीन
हजार पुरुषांनीं जाऊन आय हस्तगत करावें; तेथें
सर्व लोकांस जाण्याचे कष्ट देण्याची जरूरी नाही; कारण
ते लोक थोडे आहेत; ४ म्हणून सुमारें तीन हजार
पुरुष तिकडे रवाना झाले; पण आय येवल्या मनुष्यां-
पुढून त्यांस पळ काढावा लागला. ५ आद्य वेथीक
मनुष्यांनीं त्यांतले अजमासे छत्रास लोक मारून टाकिले
आणि आपल्या वेशीपासून शहारीमापर्यंत त्यांचा पाठ-
लग्न करून उतरणीपर्यंत त्यांस मारीत नेले; त्यामुळे
लोकांच्या काळजाचें पाणीपाणी झालें. ६ यहोशवानें

आपली वलें फाडिलीं आणि तो व इस्राएलाचे वडील जन संचाकाळपर्यंत परमेश्वराच्या कोशापुढे उपडे पडून राहिले; आणि त्यांनी आपल्या डोक्यांत धूळ घातली. ७ यहोशवा म्हणाला, हायहाय ! हे प्रभो देवा, आम्हांस अमोऱ्यांच्या हातीं देऊन आमचा निःपात करावा म्हणून तूं ही सर्व प्रजा यादेंनेपार कां आम्हिली ? आम्ही समाधान मानून यादेंनेपलीकडे राहिलों असतो तर बरे होते ! ८ हे प्रभो, इस्राएलनें आपल्या शत्रूस पाठ दाखविली तर मी आतां काय सांगूं ! ९ आतां कनानी लोक आणि देशांतले सर्व रहिवासी हें ऐकून आम्हांस घेरितोल आणि पृथ्वीवरून आमचें नांव नाहीसं करितील; तर तूं आपलें थोर नाम राखण्यासाठीं काय करणार ? १० तेव्हां परमेश्वर यहोशवाला म्हणाला, ऊठ, असा उपडा कां पडलास ? ११ इस्राएल लोकांनीं पाप केलें आहे; मी त्यांच्याशीं केलेला करार त्यांनीं मोडिला आहे; समर्पित वस्तूंचीं कांहीं त्यांनीं घेतल्या आहेत; एवढंच नव्हे तर त्यांनीं चोरी व लुबाडीही केली आहे, आणि त्या वस्तु आपल्या सामानामर्थें ठेविल्या आहेत. १२ यास्तव इस्राएल लोकांस आपल्या शत्रूपुढें टिकाव धरवत नाही, ते आपल्या शत्रूस पाठ दाखवितात, कारण ते शापग्रस्त झाले आहेत; तुमच्यामधून त्या समर्पित वस्तु नष्ट होत तोंपर्यंत तुमच्याबरोबर मी एथून पुढें असणार नाही. १३ तर ऊठ, लोकांस शुद्ध कर; त्यांस सांग : उंचांच्यासाठीं तुम्ही सर्व शुद्ध व्हा; कारण इस्राएलाचा देव परमेश्वर म्हणतो, हे इस्राएला, तुझ्यामर्थें समर्पित वस्तु आहेत; तुमच्यांतून त्या समर्पित वस्तु तुम्ही दूर करणार नाही तोंपर्यंत तुला तुझ्या वैऱ्यापुढें टिकाव धरवणार नाही. १४ सकाळीं तुम्हांतल्या एकएक वंशानें जवळ येऊन उभें राहावें; ज्या वंशाची चिठी निघेल त्यांतल्या एकएका गोत्रानें जवळ यावें आणि ज्या गोत्राची चिठी निघेल त्यांतल्या एकएका घराण्यानें जवळ यावें; आणि ज्या घराण्याची चिठी निघेल त्यांतल्या एकएका पुरुषानें जवळ यावें. १५ ज्याच्यापाशीं तो समर्पित वस्तु सांपडेल त्याला त्याच्या

सर्वत्वासह जाऊन टाकावें; कारण त्यानें परमेश्वराचा करार मोडिला आहे, आणि इस्राएलामर्थें मूढपणाचें काम केलें आहे.

१६ यहोशवानें मोठ्या पहाटेस उठून इस्राएलाचा एकएक वंश जवळ उभा केला, तेव्हां यहूदाच्या वंशाची चिठी निघाली; १७ मग त्यानें यहूदाचें एक-एक गोत्र जवळ आणिलें, तेव्हां जेरह गोत्राची चिठी निघाली; आणि जेरहाच्या गोत्रातील एकएक घराणें जवळ आणिलें तेव्हां जब्दीच्या घराण्याची चिठी निघाली; १८ मग त्या घराण्यातील एकएका पुरुषास जवळ आणिलें तेव्हां यहूदा वंशातील आखान बिन कर्मी बिन जब्दी बिन जेरह याला पकडिलें. १९ तेव्हां यहोशवा आखानास म्हणाला, मुला, इस्राएलाचा देव परमेश्वर यास थोर मान; त्याजपुढें आपलें पाप कबूल कर; तूं काय केलें तें मला सांग, मजपासून कांहीं लपवू नको. २० आखान यहोशवास म्हणाला, मी खरोखर इस्राएलाचा देव परमेश्वर याचा अपराध केला आहे, मी जें कांहीं केलें आहे तें हें : २१ लुटी-मर्थें एक चांगला शिनारी झगा, दोनशें शेकेल ह्यें आणि पन्नास शेकेल वजनाची एक सोन्याची वीट ही माझ्या दृष्टीस पडलीं तेव्हां मी त्यांचा अभिलाष करून ती घेतलीं, तीं पाहा, माझ्या डेऱ्यांत जमिनींत पुरलेली आहेत आणि झग्याखाली चांदी आहे. २२ तेव्हां यहोशवानें जासूर पाठविले, ते डेऱ्याकडे धावत गेले; आणि झगां त्याच्या डेऱ्यांत छपविलेला असून त्याच्या खाली ह्यें ठेविलें आहे असें त्यांच्या दृष्टीस पडलें. २३ त्यांनीं तीं डेऱ्यांतून काढून यहोशवा आणि सर्व इस्राएल लोक यांजकडे आणून परमेश्वरापुढें ठेविली. २४ तेव्हां यहोशवानें व त्याच्याबरोबरच्या सर्व इस्राएलांनीं आखान बिन जेरह यास व त्याच्याबरोबर तें ह्यें, तो झगा व ती सोन्याची वीट, त्याचे कन्यापुत्र, त्याचे बैल, गाढवें, शेरडेंमठरें, त्याचा डेरा व त्याचें जें कांहीं होतेंतन्व्हेतें तें सर्व आखोर खिडीत नेले. २५ तेव्हां यहोशवा म्हणाला, तूं आम्हांस कां ताप दिला ? परमेश्वर तुला आज ताप देणार. मग सर्व

इसाएलांनी त्यास दगडमार केला व ती सर्व अग्नीने जाळून त्यांवर दगड टाकिले. २६ त्यांवर त्यांनी एक मोठी दगडांची रास केली ती आजवर आहे. तेव्हा परमेश्वराचा भडकलेला कोप शमला. यावरून त्या स्थलास आजवर आखोर (ताप देणारी) खिंड म्हणत आले आहेत.

१ मग परमेश्वर यहोशवास म्हणाला, भिऊ नको, कचरू नको; ऊठ, सर्व योद्धे आपल्याबरोबर घेऊन आय नगरावर चढाई कर; आय नगराचा राजा, त्याचे नगर आणि त्याचा देश हीं मी तुझ्या हातीं दिली आहेत; २ यरीहो नगर आणि त्याचा राजा यांचे जसे तू केले तसेच आय व त्याचा राजा यांचे कर; मात्र तेथली हातीं लागेल ती माळमत्ता व गुरेदोरे हीं तुम्ही आपणांसाठी लूट म्हणून घ्या; नगराच्या मागल्या बाजूने लोकांस दबा धरून बसण्यास सांग. ३ त्याप्रमाणे यहोशवाने सर्व योद्ध्यांसह आय नगरावर चढाई करून जाण्याची तयारी केली: यहोशवाने तीस हजार पराक्रमी वीर पुरुष निवडून रातोरात पाठविले. ४ त्याने त्यांस आज्ञा केली कीं ऐका, नगराच्या पिछाडीस दबा धरून बसा; नगरापासून फार दूर जाऊ नका, पण तुम्ही सर्व तयारीत असा; ५ मी आणि माझ्याबरोबरचे सर्व लोक त्या नगराजवळ येऊं, आणि ते पूर्वीप्रमाणे आपल्या- बर हल्ला करण्यास येतील तेव्हां आपण त्यांच्यासमोरून पळावयाला लागू. ६ असे आपण त्यांस चाळवीत नगरा- बाहेर दूर नेऊं तोंपर्यंत ते आपल्या पाठीस लागतील; ते म्हणतील, पूर्वीप्रमाणेच हे आपल्याला भिऊन पळत आहेत; असे आपण त्यांच्यापुढे पळू लागू; ७ मग दबा धरणाऱ्यांनी उठून हल्ला करावा आणि ते नगर काबीज करावे; कारण तुमचा देव परमेश्वर ते तुमच्या हातीं देणार; ८ तुम्ही ते नगर हस्तगत करितांच त्यास आग लावा; परमेश्वराच्या आज्ञेप्रमाणे करा; पाहा, मी तुम्हांस सर्व सांगितले आहे. ९ यहोशवाने त्यांस रवाना केले तेव्हां ते आयच्या पश्चिम बाजूस बेथेल व आय यांच्या दरम्यान दबा धरण्यासाठी जाऊन राहिले; यहोशवा त्या रात्री आपल्या लोकांबरोबरच राहिला.

१० यहोशवाने अगदी पहाटेस उठून लोकांचा जमाव केला आणि तो व इस्राएलाचे बडील जन लोकांच्या आघाडीस आय नगराकडे चालले. ११ त्यांज- बरोबर सर्व योद्धे कूच करून गेले, आणि आय नगरा- जवळ जाऊन पोहचल्यावर त्यांनी त्यासमोर उत्तरेस तळ दिला; ते व आय नगर यांच्यामध्यें एक खोरे होते. १२ त्यानें सुमारे पांच हजार पुरुष नगराच्या पश्चिमेस बेथेल व आय यांच्या दरम्यान दबा धरावयास ठेविले. १३ नगराच्या उत्तरेस कोणते सैन्य जावयाचें आणि पश्चिमेस कोणी दबा धरावयाचा हें ठरवून यहोशवा त्या रात्री त्या खोऱ्यांत राहिला. १४ आयच्या राजाने हें पाहिलें तेव्हां तो व त्याच्या नगरचे सगळे लोक पहाटेस लवकर उठून इस्राएल लोकांशी सामना करण्यास अराबासमोर ठरविलेल्या वेळीं गेले; नगराच्या पिछाडीस लोक दबा धरून आहेत हें त्या राजाच्या गांवींही नव्हतें. १५ मग यहोशवा व सर्व इस्राएल लोक मोड झाल्याचें मिष करून रानाच्या वाटेनें पळले. १६ त्यांचा पाठलाग करण्यासाठीं नगरच्या सर्व लोकांस एकत्र बोलावण्यांत आले; त्यांनी यहोशवाचा पाठलाग केला व त्यानें त्यांस नगरापासून बरेच दूर चाळवीत नेले. १७ इस्राएलामागून गेला नाही असा कोणी पुरुष आय व बेथेल येथें राहिला नाही; त्यांनी ते नगर खुलें टाकून इस्राएलाचा पाठ- लाग केला. १८ तेव्हां परमेश्वर यहोशवास म्हणाला, तुझ्या हातची बरची आय नगराकडे कर, कारण ते मी तुझ्या हातीं देतो. यहोशवाने आपल्या हातीं असलेली बरची नगराकडे केली. १९ तेव्हां त्यानें आपला हात उगारितांच दबा धरणाऱ्यांनीं लबाबगीनें उठून धावत जाऊन नगरांत प्रवेश केला व ते काबीज केले, आणि त्वरा करून त्या नगरास आग लाविली. २० आय येथील पुरुषांनीं मग्न वळून पाहिलें तों नगराचा धूर आकाशांत चढतांना त्यांस दिसला, तेव्हां त्यांस ह्या बाजूला किंवा त्या बाजूला पळण्याची ताकद राहिली नाही; इकडे जे लोक रानाच्या मार्गानें पळत होते त्यांनीं उलटून आपला पाठलाग करणाऱ्यांची पाठ धरिली. २१ दबा

घरून बसणाऱ्यांनी नगर हस्तागत केलें आहे व त्याचा धूर वर येत आहे, असें यहोशवा व सर्वे इस्राएल लोक यांनी पाहिलें तेव्हां त्यांनीं मार्गे उलटून आयकरांचा संहार केला. २२ त्यांच्याशीं सामना करण्यास दुसरी टोळीहि नगरांतून निघाली; असे ते या बाजूनें व त्या बाजूनें इस्राएल लोकांच्या कचाटींत सांपडले; त्यांनीं त्यांचा संहार केला; त्यांतला कोणी जीवंत राहिला नाही किंवा निसदून गेला नाही. २३ आय नगरच्या राजास त्यांनीं जीवंत घरून यहोशवाकडे आणिलें. २४ मैदानांत म्हणजे रानांत त्यांनीं त्यांचा पाठलाग केला होता तेथें इस्राएलानें आय नगरच्या सर्वे रहिवास्यांचा संहार केल्य, आणि तरवारीच्या धारेखाली सांपडून त्यांचा साफ फडशा उडाल्य; मग इस्राएल लोक आय नगरांत परत आले व त्यावर त्यांनीं तरवार चालविली. २५ त्या दिवशीं सर्वे झीपुष्य मिळून जीं माणसें पडलीं तीं बारा हजार होतीं, म्हणजे अर्थात् आय नगरांतलीं सगळीं माणसें. २६ आय येथील सर्वे रहिवास्यांचा निःपात होईपर्यंत यहोशवानें ज्या हातानें आपली बरची नगराकडे केली होती तो मार्गे घेतला नाही. २७ परमेश्वरानें यहोशवास सांगितल्याप्रमाणें इस्राएल लोकांनीं त्या नगरचीं गुरेंढोरे व इतर मालमत्ता मात्र स्वतांसाठीं छट म्हणून घेतली. २८ तेव्हां यहोशवानें आय नगरास आग लाविली व त्याची कायमची नासधूस करून टाकिली; आजवर तें तसेंच उजाड पडलें आहे. २९ आय नगरच्या राजास यहोशवानें संध्याकाळपर्यंत झाडाला टांगिलें होतें आणि सूर्यास्ताच्या वेळीं त्याच्या आह्नेनें त्याचें प्रेत झाडावरून उतरून नगराच्या वेशीपार्शीं त्यांनीं टाकिलें आणि त्याजवर एक धोंब्यांची मोठी रास केली, ती आजपर्यंत आहे. ३० मग यहोशवानें इस्राएलाचा देव परमेश्वर याच्याप्रीत्यर्थ एबाल पर्वतावर वेदी बांधिली; ३१ परमेश्वराचा सेवक मोशे यानें इस्राएलास आज्ञा दिली होती तीप्रमाणें, मोशाच्या नियमशास्त्रांत लिहिलें आहे त्याप्रमाणें, म्हणजे न घडलेल्या

दगडांची वेदी त्यानें बांधिली; धोंब्यांस लोखंडाचा स्पर्श म्हणून झाला नव्हता; त्या वेदीवर त्यांनीं परमेश्वराला होमबलि अर्पिले आणि शांतपणें केली. ३२ त्याच ठिकाणीं यहोशवानें इस्राएल लोकांदेखत त्या धोंब्यांवर मोशांनं लिहिलेल्या नियमशास्त्राची नकल उतरिली. ३३ मग सर्वे देशीपरदेशी इस्राएल लोक आपले वडील पुरुष, सरदार व न्यायाधीश यांसह परमेश्वराच्या कराराचा कोश वाहणाऱ्या लेवीय याजकांच्यासमोर त्या कोशाच्या अलीकडे व पलीकडे उभे राहिले; अर्थें लोक गरिबीम पर्वतासमोर व अर्थें लोक एबाल पर्वतासमोर उभे राहिले. परमेश्वराचा सेवक मोशे यानें आज्ञा दिली होती कीं इस्राएल लोकांस प्रथम आशीर्वाद द्यावा. ३४ मग आशीर्वादाचीं व शापाचीं वचनें नियमशास्त्रांत लिहिलीं आहेत तीं सर्वे यहोशवानें वाचून दाखविलीं. ३५ मोशांनं दिलेल्या सगळ्या आज्ञा इस्राएल लोकांच्या एकंदर मंडळीसमोर व त्यांच्या स्त्रिया, मुलेंबाळें व त्यांच्यासमर्थें राहणारे परदेशीय यांच्यासमोर वाचून दाखविल्या; त्यांतला एक शब्दहि सोडिला नाही.

१ हें ऐकून हित्ती, अमोरी, कनानी, परिब्बी, हिब्बी आणि यवूसी यांचे जे राजे यार्देनेच्या बोंगराळ देशांत, तळवटींत आणि ल्वानोनसमोर महासागराच्या तीरी राहत होते, २ ते सगळे एकोपा करून यहोशवा व इस्राएल लोक यांच्याशीं लढण्यास जमा झाले.

३ यहोशवानें यरीहो आणि आय या नगरांचें काय केलें हें गिबोनच्या रहिवास्यांनीं ऐकलें; ४ तेव्हां त्यांनीं कपटाची युक्ति योजिली; त्यांनीं वाटेसाठीं शिवा घेतला आणि आपल्या गाढवांवर जुनीं गोणताटें व जुने, फाटलेले, ठिगळें मारिलेले द्राक्षारसाचे बुधले लादिले; ५ त्यांनीं आपल्या पायांत जुने व ठिगळांचे जोडे घातले, अंगांत जुनेपुराणे कपडे चढविले; त्यांच्या शिंदोरीच्या भाकरी वाकून त्यांचा भुग झाला होता. ६ ते गिळ्यालाच्या

१ अथवा: वकिलांचें सांग घेतलें.

छावणीत यहोशवाकडे जाऊन त्यास व इस्राएल लोकांस म्हणाले, आम्ही दूर देशाहून आलों आहों, आम्हांबरोबर करारमदार करा. ७ इस्राएल लोकांनी त्या हिळ्यांस म्हटलें, कोण जाणे कदाचित् तुम्ही आमच्यांत वस्ती करणारे असाल; तुमच्याबरोबर करारमदार कसा करावा? ८ ते यहोशवास म्हणाले, आम्ही तुम्हे दास आहों. यहोशवानें त्यांस विचारिलें, तुम्ही कोण व कोठून आलां? ९ ते म्हणाले, तुम्हे दास दूर देशाहून तुम्हा देव परमेश्वर याचें नांव ऐकून आले आहेत; त्याची कीर्ति व त्यानें मिसरांत कायकाय केलें हें सर्व आम्ही ऐकलें आहे; १० आणि यादेंनेच्या पूर्वेस अमोन्यांचे दोन राजे म्हणजे हेशबोननिवासी राजा सीहोन आणि अत्रारोथनिवासी बाशानाचा राजा ओग, यांचें त्यानें काय केलें हें आम्ही जाणून आहों. ११ तेव्हां आमचीं वडील माणसें आणि आमच्या देशाचे सर्व रहिवासी आम्हांस म्हणाले, वाटेसाठीं आपल्याबरोबर शिंदोरी घेऊन त्यांची भेट घेण्यास जा आणि त्यांस सांगा कीं आम्ही तुमचे दास आहों; आतां आम्हांशीं करारमदार करा. १२ आम्ही तुम्हांकडे येण्यास निघालों त्या दिवशीं आम्हीं घराहून अगदीं ऊनऊन भाकरी घेतल्या होत्या पण त्या आतां अगदीं वाडून गेल्या आहेत व त्यांचा भुगा झाला आहे. १३ हे द्राक्षारसाचे बुधले आम्हीं भरून घेतले तेव्हां ते नवे होते, पण ते आतां फाटूनतुटून गेले आहेत; हे आमचे कपडे व आमचे जोडे फार लांबच्या धवासानें जीण झाले आहेत. १४ तेव्हां त्या पुरुषांनीं परमेश्वराला विचारिल्यावांचून त्यांचें अन्न ग्रहण केलें. १५ मग यहोशवानें त्यांजशीं सल्ला करून त्यांस जीवंत ठेवण्याचा करार केला; मंडळीच्या सरदारांनींही त्यांजशीं आणभाक केली. १६ त्यांच्याशीं करार झाल्यावर तीन दिवसांनीं त्यांस समजलें कीं हे आपले शेजारी असून आपल्यामध्ये राहणारे आहेत. १७ नंतर इस्राएल लोक कूच करून तिसऱ्या दिवशीं त्यांच्या नगरांस जाऊन पोहंचले. त्यांच्या नगरांची नांवे हीं: गिबोन, कफीरा, वैरोथ व किर्याथ-यारीम. १८ इस्राएल लोकांनीं

त्यांस मारून टाकिलें नाहीं, कारण मंडळीच्या सरदारांनीं इस्राएलाचा देव परमेश्वर याच्या नामानें आणभाक केली होती; पण सर्व मंडळीनें सरदारांविरुद्ध कुरकुर केली. १९ तेव्हां ते सर्व सरदार मंडळीस म्हणाले, आम्हीं इस्राएलाचा देव परमेश्वर याच्या नामानें त्यांजशीं आणभाक केली आहे; तर आतां आम्हांस त्यांस हात लावितां येत नाहीं. २० त्यांच्याशीं आम्ही असेंच वागणार; त्यांस आम्ही जीवंत राखणार; तसें न केल्यास त्यांजशीं आणभाक केल्याकरणानें आम्ही क्रोधपात्र होऊं. २१ तेव्हां सरदारांनीं त्यांस सांगितलें कीं त्यांस जीवंत सोडा; सरदारांनीं त्यांस सांगितल्याप्रमाणें ते लोक सर्व मंडळीचे लाकूडतोब्ये व पाणक्ये झाले. २२ यहोशवानें त्यांस बोलावून म्हटलें, तुम्ही आमच्यामध्ये राहत असून आम्हीं फार दूरचे आहों असें सांगून आम्हांस कां फसविलें? २३ तर आतां तुम्हांस असा शाप आहे कीं तुमच्यांतल्या कोणास दाम होणें चुकावयाचें नाहीं; तुम्ही माझ्या देवाच्या मंदीरीं लाकूडतोब्ये व पाणक्ये होऊन राहाल. २४ ते यहोशवास म्हणाले, हा सर्व देश तुम्हांस देईन आणि तुम्हांसमोर देशाच्या सर्व रहिवाऱ्यांचा संहार करीन असें तुम्हा देव परमेश्वर यानें आपला मेवक मोशे याम सांगितलें होतें, हें खरोखर तुम्हा दामांच्या कानीं आलें; तुमच्यामुटें आम्हांस आमच्या जिवाची भांति पडली म्हणून असलें काम आम्हीं केलें. २५ आतां पाहा, आम्ही तुम्हा हार्तां आहों; तुला बरें व ठीक दिसल तसें आमचें कर. २६ त्यानें त्यांचीं त्वन्ति मान्य केली व त्यांस इस्राएल लोकांच्या हातांतून सोडविलें; त्यांनीं त्यांचा संहार केला नाहीं. २७ यहोशवानें त्या दिवशीं मंडळीसाठीं आणि परमेश्वर निवडणार होना त्या स्थानाच्या वेदीसाठीं त्यांस लाकूडतोब्ये व पाणक्ये नेमून ठेविलें, तसे ते आजवर आहेत.

१ यहोशवानें आय नगर घेऊन त्याचा

१० मर्वेदीं विध्वंस केला, आणि जमें त्यानें यरीहोचें व त्याच्या राजाचें केलें तसेंच आय

नगराचें व त्याच्या राजाचें केलें, आणि गिबोनाचे रहिवासी इस्राएल लोकांशीं सल्ल करून त्यांच्यामध्ये जाऊन राहिले; हे सर्व यरूशलेमाचा राजा अदोनीसदेक यानें एकलें; २ तेव्हां त्यांस दहशत पडली, कारण गिबोन हें मोठें नगर असून राजधान्यांपैकीं होतें आणि तें आय नगराहून मोठें असून तेथले सर्व लोक बलाढ्य होते. ३ तेव्हां यरूशलेमाचा राजा अदोनीसदेक यानें हेब्रोनचा राजा होहाम, यर्मूथचा राजा पिराम, लाखीशचा राजा याफीय आणि एग्लोनचा राजा दबीर यांस निरोप पाठविला कीं ४ मजकडे येऊन मला कुमक करा, आपण गिबोनास मार देऊं; कारण त्यांनिं यहोशवाशीं व इस्राएल लोकांशीं सल्ल केल्या आहे. ५ तेव्हां यरूशलेम, हेब्रोन, यर्मूथ, लाखीश, आणि एग्लोन येथल्या पांच अमोरी राजांनीं आपल्या सेना जमा करून चढाई केली आणि गिबोनासमोर तळ देऊन ते त्याच्याशीं लढू लागले. ६ तेव्हां गिबोनाच्या रहिवास्यांनीं गिल्गालच्या छावणींत यहोशवाला सांगून पाठविलें कीं आपल्या दासांवरला आपला हात मागें घेऊं नको; त्वरेंनं आम्हांकडे येऊन आमचा बचाव कर; कारण डोंगरवटीचे सर्व अमोरी राजे एकत्र जमून आम्हांवर आले आहेत. ७ तेव्हां यहोशवा आपले योदे व सर्व शूर वीर यांस बरोबर घेऊन गिल्गाल येथून निघाला. ८ परमेश्वर यहोशवास म्हणाला, त्यांची भीति घरूं नको; मीं त्यांस तुझ्या हातीं दिलें आहे; त्यांतला एकहि पुरुष तुझ्यापुढें टिकाव धरणार नाही. ९ यहोशवा त्यांजवर एकाएकीं चाल करून आला; तो रातोरात गिल्गालाहून कूच करून गेला. १० परमेश्वरानें इस्राएलापुढें त्यांची गाळण केली व त्यांनीं गिबोनापार्शीं त्यांची अगदीं कत्तल उडवून बेथ-होरोनच्या घाटांत त्यांचा पाटलाग केला आणि अजेका व मक़ेदा येथपर्यंत ते त्यांना मारीत गेले. ११ ते इस्राएलापुढून पळून बेथ-होरोनच्या उतरणीवर आल्यावर अजेकास जाऊन पोहोचपर्यंत परमेश्वरानें आकाशांतून मोठाल्या गारा त्यांजवर पाडून त्यांस ठार केलें; इस्राएल लोकांनीं तरवारींनीं मारिलें त्यांहून अधिक लोक गारांनीं मेले.

१२ परमेश्वरानें अमोरी लोकांस इस्राएल लोकांच्या हातीं दिलें तेव्हां यहोशवा परमेश्वराशीं बोलला; इस्राएलासमक्ष तो असें म्हणाला:

हे सूर्यांतू गिबोनावर स्थिर हो;

हे चंद्रा, तूं अग्लोनच्या खोऱ्यावर स्थिर हो.

१३ तेव्हां सूर्य स्थिर झाला आणि चंद्र थांबला,

त्या राष्ट्रांनं आपल्या वैच्यांचें पुरें उसनें फेडीपर्यंत ते थांबले.

याशार नामक ग्रंथांत ही कथा लिहिली आहेना ? सूर्य आकाशमंडळांत थांबला आणि जवळजवळ चार प्रहर अस्त पावला नाही. १४ असा दिवस पूर्वीं कधीं आला नाही व पुढेंहि येणार नाही; परमेश्वरानें मानवाचा शब्द ऐकला; परमेश्वर इस्राएलासाठीं लढला.

१५ मग यहोशवा सर्व इस्राएलांसह गिल्गालच्या छावणीकडे परत गेला.

१६ ते पांच राजे पळून जाऊन मक़ेदाजवळील एका गुहेंत लपून राहिले. १७ ते पांच राजे मक़ेदा येथील गुहेंत लपले आहेत असें कोणीं यहोशवास कळविलें.

१८ तेव्हां यहोशवानें सांगितलें कीं गुहेच्या तोंडावर मोठमोठे धोंडे लोटा आणि तिच्यावर मनुष्यांचा पहारा ठेवा; १९ पण तुम्ही थांबू नका, आपल्या शत्रूंचा पाटलाग करून त्यांच्या पिछाडीच्या लोकांस मारून टाका, त्यांस त्यांच्या नगरांस पोहोचू देऊं नका; कारण तुमचा देव परमेश्वर यानें त्यांस तुमच्या हातीं दिलें आहे.

२० यहोशवा आणि इस्राएल लोक यांनीं त्यांची मोठी कत्तल करून त्यांचा संहार करण्याचें काम आटोपिलें; त्यांतले कांहीं लोक बचावून तटबंदीच्या नगरांत गेले,

२१ तेव्हां सर्व लोक मक़ेदाच्या छावणीस यहोशवाकडे मुखरूप आले; इस्राएलाविरुद्ध कोणींहि शब्दसुद्धां काढिली नाही. २२ तेव्हां यहोशवानें आज्ञा केली कीं गुहेचें तोंड उघडून त्या पांच राजांस मजकडे घेऊन या.

२३ त्यांनीं तयें केलें आणि यरूशलेम, हेब्रोन, यर्मूथ, लाखीश आणि एग्लोन येथील पांच राजांना गुहेंतून काढून त्यांच्यापुढें आणिलें. २४ ते त्या राजांस यहोशवाकडे घेऊन आले तेव्हां सर्व इस्राएल लोकांस बोलावून

आणून तो आपल्याबरोबरच्या योद्ध्यांच्या नायकांस म्हणाला, जवळ येऊन आणूया पाय या राजांच्या मानांवर ठेवा; त्यांनीं जवळ येऊन त्यांच्या मानांवर पाय दिले. २५ यहोशवा त्यांस म्हणाला, भिऊ नका, कचरुं नका, हिंमत धरा, धीर धरा; कारण ज्यांनीं तुम्ही लढावळ त्या गुमच्या सर्व शत्रूंचें परमेश्वर असेंच करविली. २६ नंतर यहोशवानें त्या राजांस ठार मारवून पांच वृक्षांवर त्यांस टांगिलें, आणि ते संप्याकाळपर्यंत त्या वृक्षांवर लटकत राहिले. २७ सुयास्तसमयी यहोशवाच्या आज्ञेवरून लोकांनीं त्यांस त्या वृक्षांवरून उतरिलें आणि ज्या गुहेत ते लपले होते तीत त्यांस टांगिलें, आणि त्या गुहेच्या तोंडीं त्यांनीं मोठ्ठोठे धोंडे लोडून ठेविले; आजवर ते तसेच आहेत.

२८ त्या दिवशीं यहोशवानें मक़ेदा घेऊन तरवारीनें त्याचा सर्वस्वी संहार केला, त्याच्या राजासहि मारून टाकिलें आणि जेवढे म्हणून प्राणी तेथें होते त्यांपैकीं कोणालाहि जीवत राहू दिलें नाहीं; त्यानें यरीहोच्या राजाचें जसें केलें तसेंच मक़ेदाच्या राजाचें केलें.

२९ मग मक़ेदाहून निघून सर्व इझ्राएलांस बरोबर घेऊन यहोशवा लिज्ना येथें गेला व त्याशीं लढला; ३० परमेश्वरानें तें नगर व त्याचा राजा ह्यास इझ्राएलांच्या हातीं दिलें आणि यहोशवानें त्याचा व त्या नगरांतल्या सर्व प्राण्यांचा तरवारीनें संहार केला; त्यांतल्या कोणाला जीवत राहू दिलें नाहीं; यरीहोच्या राजाचें जसें त्यानें केलें तसेंच त्यानें येथल्याहि राजाचें केलें.

३१ मग लिज्ना सोडून सर्व इझ्राएलांसह यहोशवा लाखीश येथें गेला आणि त्यासमोर तळ देऊन त्याशीं लढला; ३२ परमेश्वरानें लाखीश इझ्राएलांच्या हातीं दिलें व त्यांनीं तें दुसऱ्या दिवशीं घेतलें. लिज्ना येथील सर्व प्राण्यांचा त्यानें तरवारीनें संहार केला होता तसाच लाखीश येथेहि केला.

३३ तेव्हां गेजरचा राजा होराम हा लाखीशाला कुमक करण्यासाठीं चालून आला; तेव्हां यहोशवानें

त्याचा व त्याच्या लोकांचा एवढा संहार केला कीं त्यांतल्या कोणत्याहि जीवत राहू दिलें नाहीं.

३४ मग लाखीश सोडून यहोशवा सर्व इझ्राएलांसह एस्त्रोन येथें गेला; त्यासमोर तळ देऊन ते त्याशीं लढले; ३५ त्यांचे दिवशीं त्यांनीं तें नगर घेतलें आणि त्यांचा तरवारीनें संहार केला; लाखीशांत जसा सर्व प्राण्यांचा सर्वस्वी संहार केला होता तसाच त्यानें त्या दिवशीं एलोनोतहि केला.

३६ मग एलोन सोडून यहोशवा सर्व इझ्राएलांसह हेब्रोनस गेला; आणि ते त्याशीं लढले; ३७ त्यांनीं तें नगर घेतलें आणि तें, त्याचा राजा, त्याचीं सर्व नगरे आणि त्यांतले सर्व प्राणी यांचा तरवारीनें संहार केला; यहोशवानें एलोनोतल्यासारखेंच हेब्रोनोतहि कोणास जीवत राहू दिलें नाहीं; त्यानें त्याचा आणि त्यांतल्या सर्व प्राण्यांचा सर्वस्वी संहार केला.

३८ मग यहोशवा सर्व इझ्राएलांसह मार्गें वळून दबीरास गेला आणि त्याशीं लढला; ३९ तेथला राजा व त्याचीं सर्व नगरे त्यानें हस्तगत करून त्यांचा तरवारीनें संहार केला; त्यांत जेवढे प्राणी होते त्यांचा त्यानें सर्वस्वी संहार केला, कोणाला जीवत राहू दिलें नाहीं. हेब्रोनचें आणि लिज्ना व त्यांचे राजे यांचें जसें त्यानें केलें तसेंच दबीर व त्याचा राजा यांचेहि केलें.

४० या प्रकारें यहोशवानें त्या सर्व देशाचा म्हणजे पहाडी प्रदेश, दक्षिण देश, तळवट व उतरण हे सर्व प्रांत आणि त्यांचे राजे यांचा धुव्वा उडविला, कोणाला जीवत राहू दिलें नाहीं; इझ्राएलाचा देव परमेश्वर याच्या आज्ञेप्रमाणें सर्व प्राण्यांचा त्यानें सर्वस्वी संहार केला. ४१ यहोशवानें कादेश-बण्यापामून गजापर्यंतचा मुल्लख व गिवोनापर्यंतचा सर्व गोशन प्रांत यांचा धुव्वा उडविला. ४२ हे सर्व राजे व त्यांचे देश यहोशवानें एकाच वेळेस घेतले; कारण इझ्राएलाचा देव परमेश्वर इझ्राएलांतर्णें लढला. ४३ मग यहोशवा सर्व इझ्राएलांसह गिलगालच्या छावणीस परत गेला.

१ हे ऐकून हासोराचा राजा जयवीर याने ११ मादोनाचा राजा योषाव आणि शिषोनाचा राजा व असाप्रमाणे राजा यांस, १ त्याप्रमाणेच उत्तर दिशेस डोंगराळ प्रदेशांत, कित्तोरयाच्या हिल्ले-कडील अराबांत; तळवटीत आणि पश्चिमेकडील दोरीच्या माळांत असलेल्या राजांस, २ आणि पूर्वेकडले व पश्चिमेकडले कनानी, अमोरी, हिती, पश्चिमी व डोंगर-वटीचे यबूसी आणि हमोन पहाडाच्या तळारी मिस्रा प्रांतांत राहणारे हिब्वी यांस बोलावणे पाठविले. ४ तेव्हां ते सगळे आपआपल्या सेना घेऊन सागर-तीरीच्या बाजूसारखे अगणित असे बाहेर निघाले; त्यांच्याबरोबर घोडे आणि रथ पुष्कळ होते. ५ ह्या सर्व राजांनी एकवट होऊन इस्राएलाशी लढण्यासाठी मेरोम सरोवरापाशी तळ दिला. ६ तेव्हां परमेश्वर यहोशवास म्हणाला, त्यांस मिऊं नको; कारण उघां ह्या वेळी मी त्या सर्वांस इस्राएलाच्या हाती देऊन त्यांचा संहार करीन; तेव्हां तू त्यांच्या घोड्यांच्या मांड्यांच्या शिरा तोडून टाक व त्यांचे रथ अग्नीने जाळ. ७ तेव्हां यहोशवा सर्व योद्ध्यांसह मेरोम सरोवरापाशी अकस्मान् दाखल होऊन त्यांजवर लुटून पडला. ८ परमेश्वरानें त्यांस इस्राएलाच्या हाती दिलें; त्यांनी त्यांस मार देऊन सीदोन महानगरापर्यंत व मिस्रपोथ-माईमापर्यंत आणि पूर्वेस मिस्रा खोऱ्यापर्यंत त्यांचा पाळलाग केला व त्यांस मारून टाकिलें; त्यांतला एकहि कोणी जीवंत राहू दिला नाही. ९ परमेश्वरानें सांगितलें होतें त्याप्रमाणें यहोशवानें त्यांचें केलें; त्यानें त्यांच्या घोड्यांच्या मांड्यांच्या शिरा तोडल्या व त्यांचे रथ अग्नीने जाळिले.

१० त्या समयी यहोशवानें मागे परतून हासोर घेतलें, व त्याच्या राजास तरवारीने वधिलें; पूर्वी हासोर हे त्या सर्व राज्यांमध्ये प्रमुख होतें. ११ जेवढे प्राणी त्यांत राहत होत त्या सर्वांचा त्यांनी तरवारीने मरवून संहार करून कोणताहि प्राणी जीवंत ठेविला नाही; आणि त्यानें हासोर ह्यास आग लावून तें जाळून टाकिलें. १२ परमेश्वराचा सेवक मोशे याच्या आज्ञेप्रमाणें

त्या राजांची सर्व नगरे व त्यांचे सर्व राजे हस्तगत करून व त्यांचा यहोशवानें तंत्रवारीने संहार करून सर्वेस्वी विध्वंस केला. १३ सर्वांथि जी नगरे टेकड्यांवर वसली होती तीं इस्राएल लोकांनी जाळिलीं नाहींत; मात्र हासोर नगर यहोशवानें जाळिलें. १४ ह्या नगरांतील सर्व पालमता व गुरेडोरे इस्राएल लोकांनी लुटून नेली; पण तरवार चालवून मनुष्यांचा निःपात केला, एकहि प्राणी जीवंत राहू दिलो नाहीं. १५ परमेश्वरानें आपल्या सेवक मोशे यांस आज्ञा केल्याप्रमाणे मोशानें यहोशवाला सांगितलें; आणि त्याप्रमाणे यहोशवानें केलें; परमेश्वरानें मोशाला सांगितलेली कोणतीहि गोष्ट केल्यांवांचून त्यानें सोडिली नाहीं.

१६ या प्रकारें यहोशवानें डोंगरी मुलूख, सर्व दक्षिण देश, सर्व गोशेन प्रांत; तळवट, अराबा, इस्राएलाचा डोंगराळ प्रदेश व त्याची तळवट हीं घेतलीं; १७ सेइरच्या वाटेवरील हालाक डोंगरापासून हमोन पर्वततळीच्या लबानोन खोऱ्यांतील बाल-गाद येथवरचा सर्व मुलूख व यांतले सर्व राजे त्यानें हस्तगत केले, आणि त्यांचा मोड करून त्यांस जिवें मारिले. १८ त्या सर्व राजांशीं यहोशवानें बहुत काळ युद्ध केलें. १९ गिबोनांत राहणाऱ्या हिब्व्याखेरीज इस्राएल लोकांशीं सल्ला केल्या असें एकहि नगर नव्हतें; तीं सर्व त्यांनीं लहून घेतलीं. २० कारण परमेश्वराचा असा मनस होता कीं त्यानें मोशाला सांगितल्याप्रमाणें त्यांचा निःखालस निःपात करावा; त्यांस कोही दयामाया न दाखवितो त्यांचा संहार करावा, म्हणून त्यानें त्यांचीं मनं कठीण केलीं आणि ते इस्राएलाशी युद्ध करण्यास बाहेर निघाले.

२१ त्या वेळीं यहोशवानें पहाडी देशांत जाऊन हेब्रोन, दबीर व अनाब यांतल्या आणि यहूदा व इस्राएल यांच्या सर्व डोंगराळ प्रदेशांत राहणाऱ्या अनाकी लोकांचा नाश केला आणि त्यांचा व त्यांच्या नगरांचा सर्वेस्वी निःपात केला. २२ इस्राएल लोकांच्या देशांत कोणी अनाकी जिवंत राहिला नाही; मात्र गब्जा, गथ व अश्दोद यांतले थोडे लोक जिवंत राहिले.

२३ परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें होतें त्याप्रमाणें वहीशावानें सर्व देश घेतला आणि तो इस्राएल लोकांच्या वंशाच्या नियमाप्रमाणें त्यांस वांटून वतन करून दिला; तेव्हां देशास युद्धापासून विसावा मिळाला.

१ यार्देनेपलीकडे उगवतीकडील आर्णोन खोऱ्यापासून हमोन पर्वतापर्यंत असलेले देश आणि पूर्वेकडील अरारांतील सर्व देश इस्राएल लोकांनीं म्हणून काबीज केले; त्यांच्या राजांचीं नांवें हीं: २ आर्णोन खोऱ्याच्या कडेवरल्या अरोएर नगरापासून व त्याच खोऱ्याच्या मध्यभागापासून अम्मोनी लोकांच्या सीमेवरील यन्बोक नदीपर्यंत असलेल्या अर्घ्या गिलादावर; ३ आणि पूर्वेस किबरोथ सरोवरापासून बेष-यशिमोथाच्या वाटेवरल्या सपाटीपर्यंत म्हणजे क्षारसमुद्रापर्यंत असलेला प्रांत आणि दक्षिणेंस पिसगाच्या उतरणीपर्यंतचा सर्व प्रदेश यांवर अमोन्यांचा राजा हेशबोननिवासी सीहोन याची सत्ता होती; ४ अवशिष्ट राहिलेल्या रेफाई लोकांतला बाशानाचा राजा ओग, हा अष्टारोथ व एद्रई येथें राहत असे; ५ हमोन पर्वत, सल्का, गशरी, व माकाथी यांच्या सीमेपर्यंतचा सगळा बाशान प्रांत आणि हेसबोनाचा राजा सीहोन याच्या मुलखाची सीमा येथवर त्याची सत्ता अर्घ्या गिलादावर होती. ६ परमेश्वराचा सेवक मोशे आणि इस्राएल लोक यांनीं त्याचा मोड केला होता; आणि परमेश्वराचा सेवक मोशे यानें त्याचा देश रऊबेनी, गादी व मनशाचा अर्धा वंश यांस वतन करून दिला होता.

७ यार्देनेच्या पश्चिमेस लवानोन खोऱ्यांतील बालगादापासून सेईरास जाणाऱ्या घाटांतील हालक पर्वतापर्यंत ज्या राजांचे देश होते व ज्यांस यहोशवा व इस्राएल लोक ह्यांनीं मारिले त्यांचीं नांवें हीं: हे देश यहोशवानें इस्राएल लोकांच्या वंशाप्रमाणें व विभागाप्रमाणें त्यांस वतनादाखल वांटून दिले. ८ हिती, अमोरी, कनानी, परिजी, हिब्वी, यबूसी हे डोंगराळ प्रदेश, तळवट, अराबा, उतरण, रान आणि दक्षिण देश यांत राहत होते; ९ यरी-

होचा राजा एक, बेथेलच्या बाजूस जें भाय त्यांचा राजा एक, १० यफ्साळेमाचा राजा एक, हेब्रोनचा राजा एक, ११ यर्मूथाचा राजा एक, लखीशाचा राजा एक, १२ एक्लोनाचा राजा एक, गेजेराचा राजा एक; १३ दबीराचा राजा एक, गेदेराचा राजा एक, १४ हर्माचा राजा एक; अरंदाचा राजा एक, १५ लिब्नाचा राजा एक, अबुल्लमाचा राजा एक, १६ मकेदाचा राजा एक, बेथेलचा राजा एक, १७ तंपूह्याचा राजा एक, हेफैराचा राजा एक, १८ अफेकाचा राजा एक, ल्हामरोनाचा राजा एक, १९ मादोनाचा राजा एक, हासोराचा राजा एक, २० शिबोनमरोनाचा राजा एक, अक्षाफाचा राजा एक; २१ तानखाचा राजा एक, मगिहोचा राजा एक, २२ कदेशाचा राजा एक, कर्मलाजवळील यकनामाचा राजा एक, २३ दोराच्या डोंगरवटींतील दोराचा राजा एक, गिल्यालच्या राष्ट्रांचा राजा एक, २४ तिरसाचा राजा एक; हे सर्व राजे एकंदर एकतीस होते.

१ यहोशवा आंतां फार वृद्ध व वयातीत झाला, तेव्हां परमेश्वर त्याला म्हणाला, तूं वृद्ध व वयातीत झाला आहेस आणि देशाचा बराच भाग अजून ताच्यांत यावयाचा राहिला आहे. २ जे प्रदेश बाकी राहिले आहेत ते हे: पलिष्ट्यांचा अवघा प्रदेश, सारे गशरी; ३ मिसरापुढील शीहोर नदीपासून उत्तरेकडील एकोनाच्या सीमेपर्यंतचा कनान्यांचा म्हणून मोडत असलेला प्रांत, तसेच पलिष्ट्यांचे पांच मुभे म्हणजे गजा, अश्दोद, अष्कलोन, गथ व एकोन; यांखेरीज, दक्षिणेकडले अब्बी, ४ अफेक व अमोन्यांची सरहद्द येथपर्यंतचा कनान्यांचा सर्व देश व सीदोन्यांचा मारा नामक देश; ५ आणि गिबली यांचा देश, तसेंच उगवतीकडील हमोन पर्वताच्या तळापासून, बालगादापासून हमाथाच्या घाटापर्यंत सर्व लवानोन. ६ लवानोनापासून मित्तपोथ-माईसपर्यंत सीदोन्यांच्या डोंगराळ देशचे रहिवासी यांस मी इस्राएल लोकांपुढून घालवून देईन; एवढें मात्र तूं कर कीं माझ्या आज्ञेप्रमाणें चिथ्या टाकून त्यांचा देश इस्राएल

लोकांस बांदून दे. ७ हा देश नऊ वंश व मनस्ताचा अर्धा वंश यांस वतनादाखल बांदून दे. ८ मनस्ताच्या बाकीच्या अर्ध्या वंशास आणि रऊबेनी व गादी यांस वतनाचा वांटा मिळून चुकला आहे; परमेश्वराचा सेवक मोशे यानें पूर्वेस यादेंनेपलीकडे त्यांस आपण केलेल्या ठरावाप्रमाणें वतन दिलें; ९ म्हणजे आणोंन खोऱ्याच्या बाजूस असलेलें अरोएर व खोऱ्यामधलें नगर यांपासून गिबोनपर्यंतचा मेदनाचा सर्व प्रदेश, १० अम्बोन्यांच्या हद्दीपर्यंतची हेशबोनविबासी अमोन्यांचा राजा सीहोन याचीं सारीं नगरें; ११ गिलाद देश, गधारी व माकाथी यांचा सारा प्रांत, हर्मोन पर्वत आणि सलकापर्यंतचा सर्व बाशाण देश; १२ म्हणजे रेफाईतला जो एकटाच वांचून राहिलेला अष्टारोथ व एद्रई येथें राज्य करणारा ओग याचें सारें राज्य, येथल्या सर्वांचा मोशानें मोड करून त्यांस देशांतून घालवून दिलें होतें. १३ तरी इस्राएल लोकांनीं गधारी व माकाथी यांस त्यांच्या देशांतून घालविलें नाहीं म्हणून गधारी व माकाथी आजवर इस्राएलांत वस्ती करून आहेत. १४ लेवी वंशास मात्र त्यांन कोणतेंहि वतन दिलें नाहीं; कारण इस्राएलांचा देव परमेश्वर यानें सांगितल्याप्रमाणें परमेश्वरास वाहिलेलीं हव्यें हींच त्यांचा वतनभाग होत.

१५ मोशानें रऊबेनी वंशास त्यांच्या कुळांप्रमाणें वतन दिलें. १६ त्यांचा मुख्ख हा: आणोंन खोऱ्याच्या बाजूस असलेलें अरोएर व खोऱ्यामधलें नगर यांपासून मेदनाजवळचा सर्व पठार प्रदेश; १७ पठारवरलें हेशबोन व त्याचीं सर्व नगरें, दीबोन, बामोथ-बाल, बेथ-बालमोन; १८ याहस, कदेमोथ, मेफाथ; १९ किर्या-थईम, सिब्बा, खोऱ्यांतील पहाडावर वसलेलें संरेथ शहर; २० बेथ-पौर, पिसगाच्या उत्तरणी, बेथ-यश्मोथ; २१ आणि माळवरले सर्व गांव, म्हणजे हेशबोनांत राज्य करणारा अमोन्यांचा राजा सीहोन याचें सर्व राज्य; या राजास मोशानें ठार मारिलें, आणि त्याच्याबरोबर त्या देशांत सहणारे सीहोनचे अधिपति व मिथानाचे सरदार अबी, रेकेम,

हुर व रेबा यांसहि त्यांन मारिलें. २२ इस्राएल लोकांनीं तारवारीनें ज्यांचा संहार केला त्यांतच बीराचा पुत्र बलम दैवज्ञ याचाहि वध केला. २३ रऊबेन याची सीमा यादेंनतीर ठरली. रऊबेनी यांचा वतनभाग त्यांच्या कुळांप्रमाणें नगरें आणि गांव यांसहित ह्वाच ठरला.

२४ मग मोशानें याद वंशासहि त्यांच्या कुळांप्रमाणें वतन दिलें: २५ त्यांचा मुख्ख हा: यजेर, गिलादांतलीं सर्व नगरें; आणि राब्बासमोरील अरोएरपर्यंतचा अम्बोन्यांचा अर्धा देश; २६ हेशबोनापासून रामाथ-मिस्यारपर्यंतचा प्रदेश, बतोनीम महनाईमापासून दबीरच्या हद्दीपर्यंतचा प्रदेश; २७ खोऱ्यांतील बेथहराम, बेथ-निम्ना, सुकोथ, साफोन, म्हणजे हेशबोनाचा राजा सीहोन याच्या राज्याचा अवशिष्ट भाग आणि यादेंनतीरीचा किनेरेथ सरोवरपर्यंतचा यादेंनेच्या पूर्वेकडील प्रदेश. २८ गादी यांचें वतन त्यांच्या कुळांप्रमाणें नगरें व गांव यांसहि ह्वाच ठरलें.

२९ मग मोशानें मनस्ताच्या अर्ध्या वंशास वतन दिलें होतें तें मनस्ताच्या अर्ध्या वंशास त्यांच्या कुळांप्रमाणें होतें. ३० त्यांचा मुख्ख हा: महनाईमापासून सगळा बाशाण देश म्हणजे बाशानाचा राजा ओग याचें सगळें राज्य आणि बाशानांतलीं याईरची साठ नगरें; ३१ गिलादचा अर्धा भाग, आणि बाशानाचा राजा ओग याच्या राज्यांतलीं अष्टारोथ व एद्रई हीं नगरें मनस्ताचा पुत्र माखीर याच्या वंशाचें म्हणजे माखीरच्या अर्ध्या वंशाचें त्यांच्या कुळांप्रमाणें वतन ठरलें.

३२ यरीहोजवळ यादेंनेच्या पूर्वेस मवाबाच्या मैदानांत मोशानें बांदून दिलेलीं वतनें हीं होत; ३३ पण लेवी वंशास मोशानें कांहींएक वतन दिलें नाहीं; इस्राएलाचा देव परमेश्वर हाच त्याच्या सांगण्याप्रमाणें त्यांचें वतन होय.

१ एलाजार याजक, नूनाचा पुत्र यहोशवा आणि इस्राएली वंशाच्या पितृकुळांचे प्रमुख यांनीं विभागून दिलेले जे वतनभाग इस्राएल लोकांस मिळाले ते हे: २ परमेश्वरानें साडेनऊ वंशां-

विषयी मोशाच्या द्वारे दिलेल्या आज्ञेप्रमाणे त्यांचे वतनभाग चिठ्या टाकून वांटले. ३ अडीच वंशाना मोशाने यादंनेच्या पूर्वेस वतन दिलेले होते; पण लेवी वंशास त्यांच्याबरोबर काहीएक वतन दिले नव्हते. ४ योसेफवंशाच्या दोन शाखा झाल्या होत्या, त्या मनसो व एफ्राईम ह्या होत्या; पण त्या देशांत लेव्यांस काही विभाग दिला नाही, मात्र राहण्यास नगरे आणि पशु व धन यांसाठी काही शिवारे दिली होती. ५ परमेश्वराने मोशाला दिलेल्या आज्ञेस अनुसरून इस्राएल लोकांनी तो देश वांटून घेतला.

६ मग यहूदा वंशाचे लोक गिल्यालांत यहोशवाकडे आले; आणि कनिजी यफुनेचा पुत्र कालेब त्यास म्हणाला, परमेश्वराने देवभक्त मोशे यास तुजविषयी आणि मजविषयी कादेश-बर्ण्यांत काय सांगितले होते तें तुला आठवत असेलच; ७ परमेश्वराचा सेवक मोशे यानें मला हा देश हेरावयास कादेश-बर्ण्यांहून पाठविलें, तेव्हां मी चाळीस वर्षांचा होतों आणि माझ्या मनाच्या समजुतीप्रमाणें मी त्याजकडे बातमी आणली; ८ पण माझे बांधव मजबरोबर गेले होते त्यांनीं लोकांच्या काळजाचें पाणीपाणी होईल असे केलें; मीं मात्र आपला देव परमेश्वर याचें पूर्णपणें अनुसरण केलें. ९ तेव्हां त्या दिवशीं मोशानें आणभाक करून मला सांगितलें कीं तूं माझा देव परमेश्वर याचें पूर्णपणें अनुसरण केलें म्हणून ज्या भूमीला तुझा पाय लागला आहे ती तुझें व तुझ्या वंशजांचें निरंतरचें वतन होईल. १० आतां पाहा, परमेश्वरानें मोशाला हें सांगितलें त्यास पंचेचाळीस वर्षे झाली आहेत, इतक्या अवधींत इस्राएल लोक रानांत भटकत असतां परमेश्वरानें आपल्या वचनानुसार मला जीवंत ठेविलें आहे व मी आज पंचाऐशी वर्षांचा झालों आहे. ११ मोशानें मला पाठविलें त्या दिवशीं माझ्यांत जितकी शक्ति होती तितकी आजहि आहे; लढाई करण्याचें व येजा करण्याचें सामर्थ्य माझ्यांत जसें त्या वेळीं होतें तसेंच आजमितीसहि आहे. १२ तर त्या वेळीं परमेश्वरानें सांगितल्याप्रमाणें हा डोंगर मला दे; त्या वेळीं तूं

एकलेंच होतें कीं तेथें अनाकी लोक राहत असून तेथील नगरें मोझमोठी व तटबंदीची आहेत; आतां परमेश्वर मला साहाय्य असला तर त्याच्या म्हणण्याप्रमाणें मी त्यास तेथून घालवून देईन. १३ तेव्हां यहोशवानें त्यास आशीर्वाद दिला; आणि यफुनेचा पुत्र कालेब यास हेब्रोन नगर वतन करून दिलें. १४ या प्रकारें आजवर कनिजी यफुनेचा पुत्र कालेब याचें हेब्रोन हें वतन झालें आहे; कारण तो इस्राएलाचा देव परमेश्वर यास पूर्णपणें अनुसरला. १५ पूर्वी हेब्रोनचें नांव किर्याथ-आर्बा होतें; हा आर्बा अनाक्यांमध्ये अति थोर पुरुष होऊन गेला, यानंतर त्या देशास युदापासून विसावा मिळाला.

१ यहूदी वंशाला त्याच्या कुळाप्रमाणें चिठ्या टाकून जो भाग मिळाला तो अदोमाच्या सीमेपर्यंत आणि दक्षिणेकडे सीन रानापर्यंत अगदी दक्षिणेच्या सरहद्दीपर्यंत पसरला होता. २ त्यांच्या दक्षिण सीमेस क्षारसमुद्राच्या दक्षिणेकडील खाडीपासून आरंभ झाला; ३ ती तशीच अक्वाब्नीम नांवाच्या चटणीच्या दक्षिणेकडे निघून सीन रानाच्या कडेन कादेश-बर्ण्याच्या दक्षिणेस गेली असून हेसोन-जवळून अहारारवून जाऊन कर्काकडे वळली आहे; ४ तेथून ती सीमा असमोनास जाऊन मिसरच्या नाल्यापर्यंत निघाली आहे; तिचा शेवट समुद्रानजीक झाला आहे; तुमची दक्षिण सीमा हीच. ५ त्यांची पूर्व सीमा यादंनेच्या मुखापर्यंत क्षारसमुद्र टरली आहे. उत्तर सीमा यादंनेच्या मुखाजवळील समुद्राच्या खाडीपासून सुरू होऊन, ६ वेथ-हागलाच्या चढावावरून जाऊन वेथ-अराबाच्या उत्तरेकडे रऊबेनी वाहनच्या खडकापर्यंत गेली आहे; ७ तेथून ती सीमा आखोर खोऱ्यापासून दबीरापर्यंत जाऊन उत्तरेस गिलगालाकडे वळली आहे; हें गिलगाल नदीच्या दक्षिणेंस अदुम्मीमाच्या चढावासमोर आहे. मग ती सीमा एन-शेमेश नांवाच्या झऱ्याजवळून जाऊन तिचा शेवट एनरोगेलास होतो. ८ तेथून ती सीमा हिन्नोमपुत्राच्या खिडींतून यबूसी चटणीच्या दक्षिण भागावर म्हणजे यस्शेल्मावर चढून जाऊन पश्चिमेकडे हिन्नोमाच्या खोऱ्यासमोर आणि

रेफाईम खोऱ्याच्या उत्तर टोकांस असलेल्या पहाडाच्या माथ्यावर जाऊन पोचली आहे; ९ तेथून ती सीमा त्या पहाडाच्या माथ्यापासून नफतोहच्या क्षयपर्यंत जाते व एफोन डोंगरांतील नगरावरून निघून तेथून बाला ऊर्फ किर्याथ-यारीम बेथपर्यंत पोहोचते. १० तेथून ती सीमा बालाच्या पश्चिमेस वळसा घेऊन सेईर डोंगरास पोचून यारीम ऊर्फ कसालोन डोंगराच्या उत्तर बाजूस जाऊन बेथ-शेमेश येथें उतरते व तशीच तिन्नाकडे निघते; ११ तेथून ती सीमा एकोनच्या उत्तर भागावरून शिक्रोनापर्यंत गेली आहे आणि बाला पहाडावरून यबनेलास निघाली आहे; या सीमेचा शेवट ससुद्रतीरीं होतो. १२ पश्चिमेची सरहद्द महासमुद्राचा किनारा होय. यहूदा वंशास त्यांच्या कुळांप्रमाणें जो विभाग मिळाला त्याच्या ह्या चतुःसीमा होत.

१३ यफुमेचा पुत्र कालेब यास परमेश्वराच्या सांगण्याप्रमाणें यहोशवानें यहूदाच्या वंशजांबरोबर वतन दिलें तें अर्थात् किर्याथ-आर्बा ऊर्फ हेब्रोन होय; हा आर्बा अनाकाचा पिता. १४ कालेबानें शेराय, अर्हामान व तलमय या अनाकाच्या तिन्ही पुत्रांस तेथून घालवून दिलें. १५ तेथून त्यांनं दबीराच्या रहिवाश्यांवर हल्ला केला; दबीरचें पूर्वीचें नांव किर्याथ-सेफर होतें. १६ कालेब म्हणाला, जो कोणी किर्याथ-सेफर लहून काबीज करील त्याला मी आपली कन्या अखसा ही देईन. १७ त्यावरून कालेबाचा भाऊ कनाज याचा पुत्र अधनिएल यानें तें नगर घेतलें; तेव्हां कालेबानें आपली कन्या अखसा ही त्यास बायको करून दिली. १८ ती आली तेव्हां आपल्या पित्यापासून कांहीं जमीन मागून घेण्याची भर तिनें त्याला दिली; ती गाडवावरून उतरली तेव्हां कालेबानें तिला विचारिलें, तुला काय पाहिजे ? १९ ती म्हणाली, मला एक देणगी दे; तूं मला दक्षिणेकडची जमीन दिली आहेच; मला पाण्याचें झरेहि दे; तेव्हां त्यानें वरचे आणि खालचे झरे तिला दिले.

२० यहूदा वंशाच्या कुळांप्रमाणें जो त्यांचा वतन-भाग ठरला तो हा :

२१ यहूदाच्या वंशजांना दक्षिणेस अदोमाच्या सीमेजवळील नगरें मिळालीं तीं हीं : कब्सेल, एदेर व यागूर; २२ कीना, दीमोना व अदादा; २३ केदेश, हासोर व इथनान; २४ जीफ, टेलेम व बालोथ; २५ हासोर-हदत्ता व करीयोथ-हघोन (हेंच हासोर); २६ अमाम; शमा व मोलदा; २७ हसर-गदा, हेष्मोन व बेथ-पेलेट; २८ हसर-शुवाल, बैर-शेबा व बिजोथा; २९ बाला, इयीम, व असेम; ३० एल्लोलाद, कसील व हर्मा; ३१ सिकलाग, मद्यन्ना व सन्सन्ना; ३२ लवावोथ, शिल्लीम, अईन व रिम्मोन; हीं सर्वं नगरें मिळून एकुणतीस व त्यांचे गांव.

३३ तळवटींतीलं नगरें हीं : एष्टावेल, सरा व अषणा; ३४ जानोह, एन-गन्नीम, तप्यूहा व एनाम; ३५ यर्भूथ, अदुल्लम, सोखो व अजेका; ३६ शारईम, अदीथईम, गदेरा व गदेरोथईम; अशीं चौदा नगरें व त्यांचे गांव.

३७ सनान, व हदासा व मिग्दल-गाद; ३८ दिलान, मिस्या व यकथेल; ३९ लाखीश, बसकाथ, व एग्लोन; ४० कब्बोन, लहमाम व किथलीश; ४१ गदेरोथ, बेथ-दागोन, नामा व मक़ेदा अशीं सोळा नगरें व त्यांचे गांव.

४२ लिब्ना, एथेर व आशान; ४३ इफताह, अण्णा व नसीब; ४४ कईला, अकजीब व मारेशा; अशीं नऊ नगरें व त्यांचे गांव.

४५ एकोन व त्याचीं खेडींपाडीं; ४६ एकोना-जवळचीं व पश्चिमेचीं अद्रोदाच्या बाजूकडलीं सर्वं नगरें व त्यांचे गांव.

४७ अद्रोद व त्यांचीं खेडींपाडीं; गब्जा व त्यांचीं खेडींपाडीं; मिसराचा नाला व महासमुद्राच्या तीरचीं नगरें.

४८ आणि डोंगरवटींतीलं नगरें हीं : शामीर, यतीर व सोखो; ४९ दना, किर्याथ-सन्ना ऊर्फ दबीर; ५० अनाब, एष्टमो व अनीम; ५१ गोशेन, होलोम, व गिलो, अशीं अकरा नगरें व त्यांचे गांव.

५२ अराब, इसा व एशान; ५३ यानीम, बेथ-तप्यूहा व अफेका; ५४ हुमटा, किर्याथ-आर्बा ऊर्फ हेमोन व सियोर; अशीं नऊ नगरें व त्यांचे गांव.

५५ मावोन, कर्मेल, जीफ व यूटा; ५६ इज्बेल, यकदाभ व जानोह; ५७ काइन, गिबा व तिन्ना; अशीं दहा नगरें व त्यांचे गांव.

५८ हन्डूल, बेथ-सूर, गदोर; ५९ माराथ, बेथ-अनोथ व एलतकोन; अशीं सहा नगरें व त्यांचे गांव.

६० किर्याथ-बाल म्हणजे किर्याथ-नारीम व राब्बा हीं दोन नगरें व त्यांचे गांव.

६१ रानांतलीं नगरें हीं: बेथ-अराबा, मिहीन व सखाखा; ६२ निबझान, क्षारनगर व एन-गेदी; अशीं सहा नगरें व त्यांचे गांव.

६३ यश्शलेमांत राहणाऱ्या यबूशी लोकांस यहुदाच्या वंशजांना घालवून देतां आलें नाहीं; आणि आजपर्यंत यबूशी लोक यश्शलेमांत यहुदाच्या वंशजांबरोबर राहत आहेत.

१ योसेफाच्या वंशजांचा जो भाग चिठ्वा

१६ टाकून ठरविला तो हा: त्याची सीमा यरीहो-जवळ यादेन नदीपासून पूर्वेकडून यरीहोच्या जलसंचयापारीं जाऊन रानांतील पहाडी प्रदेशांतून बेथेलास निघते; २ तेथून ती लूज येथें जाऊन अर्काच्या सीमेवरून अटारोथ येथें निघते; ३ पश्चिमेकडे यफलेटी यांच्या सरहद्दीवरून खालचें बेथ-होरोन व गेजेर येथवर उतरून समुद्रमार्गदिस पोहंचते. ४ योसेफाचे पुत्र मनश्शे व एफ्राईम यांनीं आपलें वतन घेतलें. ५ एफ्राईम वंशजांची सरहद्द त्यांच्या त्यांच्या कुळांप्रमाणें ठरली ती ही: त्यांच्या वतनाच्या सरहद्दीस पूर्वेस आरंभ होऊन अटारोथ अद्दार येथून वरल्या बेथ-होरोनास पोहंचते; ६ उत्तर सीमा पश्चिमेकडील मिखमथाथ येथें सुरू होऊन पूर्वेस वळसा घेऊन तानथ-शिलो येथें पोहंचते व तेथून पुढें निघून पूर्वेस यानोहा येथवर जाते; ७ यानोहा येथून ती अटारोथ व नारा येथें उतरून यरीहोपारीं यादेन-वर निघते. ८ ही सीमा तपूहा येथून निघून पश्चिम दिशेस जाऊन काना ओहळ्यावरून समुद्रापारीं निघते; एफ्राइमाच्या वंशजांचें त्यांच्या कुळांप्रमाणें वतन हें होय; ९ तसेंच मनश्शाच्या वंशजांच्या वतनापैकीं नगरें आस-

पासच्या खेळ्यांपाठ्यारह एफ्राइमाच्या वंशजांसाठीं वेगळीं करून ठेवण्यांत आलीं. १० गेजेरांत जे कनानी लोक राहत होते त्यांस एफ्राइम्यांनीं घालवून दिलें नाहीं म्हणून ते कनानी त्यांच्यामध्ये आजपर्यंत वस्ती करून आहेत; ते दास होऊन विगारकाम करणारे झाले.

१ योसेफाचा ज्येष्ठ पुत्र मनश्शे याच्या

१७ वंशाचा भाग चिठ्वा टाकून ठरविला तो हा:

माखीर हा ज्येष्ठ पुत्र गिलादाचा पिता होता, हा मोठा योद्धा होता म्हणून त्यास गिलाद व बाशान हे प्रांत मिळाले. २ मनश्शाच्या बाकीच्या वंशजांस त्यांच्या कुळांप्रमाणें जे विभाग मिळाले ते असे: अबि-येजेर, हेलेक, अखियेल, शेखेम, हेफेर व शमीदा हे आपआपल्या कुळांप्रमाणें योसेफपुत्र मनश्शे याच्या वंशांतले पुरुष होते, त्यांच्या निरनिराळ्या कुळांसाठीं हे विभाग ठरले; ३ पण सल्यफहाद बिन हेफेर बिन गिला बिन माखीर बिन मनश्शे यास पुत्रसंतान नव्हतें, कन्या होत्या; त्या कन्यांचीं नांवें महला, नोआ, हाम्ला, मिल्का व तिरसा हीं होतीं. ४ एलाजार याजक, नूनाचा पुत्र यहोशवा आणि सरदार मंडळी यांच्यापुढें ह्या कन्या येऊन म्हणाल्या, परमेश्वरानें मोशाला आज्ञा दिली होती तीप्रमाणें आम्हांस आमच्या भाऊवंदांमध्ये वतन द्या; तेव्हां यहोशवानें परमेश्वराच्या आज्ञेप्रमाणें त्यांस त्यांच्या बापाच्या भाऊवंदांबरोबर वतन दिलें. ५ या प्रकारें यादेनपलीकडे गिलाद व बाशान या प्रांताखेरीज मनश्शाला दहा विभाग मिळाले: ६ कारण मनश्शाच्या वंशांतल्या झियांस त्यांच्या पुत्रसंतती-बरोबर वतनभाग मिळाला आणि मनश्शाच्या वंशाच्या इतर लोकांस गिलाद प्रांत मिळाला. ७ मनश्शाची सीमा आशोराहून शखेमासमोरल्या मिखमथाथापर्यंत जाते; व पुढें ती उजव्या बाजूस एन-तपूहाच्या लोकवस्ती-पर्यंत जाऊन पोहंचते. ८ तपूहाचा प्रांत मनश्शाचा होता; पण मनश्शाच्या सीमेवरील तपूहा नगर हें एफ्राइमाचें होतें. ९ तेथून ती सीमा काना ओहळ्यापर्यंत उतरून त्याच्या दक्षिणेस पोहंचते; तेथील मनश्शाच्या प्रांतांतले कांहीं नगरें एफ्राइमाचीं होतीं; आणखी

मनस्शाची सीमा त्या ओहव्यच्या उत्तरेस जाऊन समुद्रापर्यंत निघते. १० दक्षिणेकडील प्रदेश एफ्राइमाचा व उत्तरेकडल्य मनस्शाचा, त्याची सीमा समुद्र होय; त्याच्या उत्तर सीमेस आशेर व पूर्वेस इस्साखार आहे.

११ इस्साखार व आशेर यांच्या प्रांतांत मनस्शाचे गांव होते ते हे: बेथ-शान व त्याची खेडीपाडी, इझ्राम व त्याची खेडीपाडी, दोर येथील लोकवस्ती व त्याची खेडीपाडी; एन-दोरची लोकवस्ती व त्याची खेडीपाडी, तानख येथील लोकवस्ती व त्याची खेडीपाडी, मगिदो व त्याची खेडीपाडी आणि त्यांच्या रहिवाऱ्यांसह तीन टेकड्या; १२ पण या नगराच्या रहिवाऱ्यांस मनस्शाच्या वंशजांना घालवून देतां येईना; त्या देशांतच राहण्याचा कनान्यांनी हद्द धरिल्ल. १३ इस्राएल लोक समर्थ झाले तेव्हां त्यांनी त्या कनानी लोकांस बिगारकाम करावयास लाविलें, सगळ्यांना हाकून लाविलें नाहीं.

१४ योसेफाचे वंशज यहोशवास म्हणाले, परमेश्वराचा आम्हांवर आजवर प्रसाद असल्यामुळे आम्ही संख्येनें बहुत आहोत तर तूं चिठी टाकून आम्हांस वतनज्ञांणी एकच विभाग कां दिल्ल? १५ यहोशवा त्यांस म्हणाल, तुम्ही संख्येनें बहुत आहां व एफ्राइमाचा बॅंगराळ प्रदेश तुम्हांस पुरत नाहीं तर परिष्की व रेफाई यांच्या देशांतलें रान तोडून तेथें वस्ती करा.

१६ तेव्हां योसेफाचे वंशज म्हणाले, हा बॅंगराळ प्रदेश आम्हांस पुरत नाहीं; बेथ-शान व त्याच्या आसपासची खेडीपाडी आणि इझ्रल खोर्, या तळप्रांतांतल्या राहणाऱ्या कनानी लोकांपाशीं लोखंडी रथ आहेत.

१७ यहोशवानें योसेफाच्या वंशजांस म्हणजे एफ्राइम व मनस्शे यांस सांगितलें, तुम्ही संख्येनें बहुत आहां व तुमचें सामर्थ्यहि मोठें आहे; तुम्हांस केवळ एकच विभाग मिळवयाचा असें नाहीं, १८ तर तो पहाडी देशहि तुमचा होईल; तेथें अरण्य आहे तें तोडा म्हणजे त्याच्या आसपासचा देश तुमचा होईल. कनानी लोकांपाशीं लोखंडी रथ असले व ते बलिष्ठ असले तरी तुम्हांस त्यांना घालवून देतां येईल.

१ मग इस्राएलाची सर्व बघळी शिल्ले येथें १८ एकत्र झाली व तेथें त्यांनीं दर्शनमंडप उभा केला; आतां सर्व देश त्यांच्या हातीं आला होता.

२ इस्राएल लोकांपदीं ज्यांस वतनभाग मिळाल्ल नव्हता असे अद्यापि सात वंश राहिले होते. ३ यहोशवा इस्राएल लोकांस म्हणाल, तुमच्या पूर्वेजांचा देव परमेश्वर यानें तुम्हांस जो देश दिला तो आपल्या ताच्यांत घेण्याविषयीं तुम्ही कोठवर दिरंगाई करणार? ४ प्रत्येक वंशांतील तीन पुरुष नेमा म्हणजे मी त्यांस पाठवितों; त्यांनीं जाऊन चोहोंकडे फिरून देश पाहवा, आणि आपआपल्या वंशास मिळवयाच्या वतनभागांचें वर्णन लिहून मजकडे आणावें. ५ त्यांनीं उरलेल्या देशाचे सक्त भाग रेखाचे; यहुदानें दक्षिणेकडील आपल्या नेमित्तेल्या वतनभागांत वस्ती करावी आणि योसेफाच्या वंशजांनीं उत्तरेकडील आपल्या वतनभागांत वस्ती करावी.

६ त्या देशाचे सात भाग कल्पून तें वर्णन मजकडे आणावें म्हणजे मी येथें आपला देव परमेश्वर याच्यासमोर तुमच्या नांवांच्या चिठ्या टाकीन. ७ लेखांस तर तुमच्यामर्थें वतन नाहीं; परमेश्वरानें त्यांस दिलेली याजकवृत्ति हीच त्यांचें वतन होय; गाद, रऊबेन व मनस्शाचा अर्धा वंश यांस यार्देनेच्या पूर्वेस वतन मिळून चुकले आहे; परमेश्वराचा सेवक मोसे यानें त्यांस तें दिलें आहे.

८ मग ते पुरुष मार्गस्थ झाले; तेव्हां त्या देशांचें वर्णन लिहावयास जे जाणार होते त्यांस यहोशवानें आज्ञा दिली कीं आ आणि देशांत इकडेसिक्के फिरा आणि त्यांचें वर्णन लिहून मजकडे आणा म्हणजे मी शिल्ले येथें परमेश्वरासमोर तुमच्या नांवांच्या चिठ्या टाकीन. ९ तेव्हां ते पुरुष तेथून निघून देशभर फिरले व त्यांतील नगरांप्रमाणें त्यांच्या सात वाड्यांचें वर्णन त्यांनीं बहीत लिहून तें सर्व शिल्ले येथील छवणींत यहोशवांकडे आणिलें. १० शिल्ले येथें परमेश्वरासमोर यहोशवानें त्यांच्या नांवांच्या चिठ्या टाकिल्या; त्या ठिकाणीं यहोशवानें इस्राएल लोकांस त्यांच्या त्यांच्या वतनभागांप्रमाणें जमीन वांटून दिली.

११ बन्यामिनाच्या वंशजांस त्यांच्या कुळांप्रमाणें चिठी टाकून जो वांटा मिळाल्ल तो अस्ताः त्याचा

वांटा यहूदाचे वंशज आणि मोसेकाचे वंशज यांच्या प्रांतांच्या दरम्यान होता. १२ त्यांची उत्तर सीमा यावेदनेनजीक सुरू होऊन यरीहोच्या उत्तरेकडून वर जाऊन पश्चिमेस डोंगरावरून बेथ-आवेनच्या रानांत निघते; १३ तेथून ती लूज ऊर्फ बेथेल येथे पोहचते आणि लूजच्या दक्षिण बाजूकडून निघून खालच्या बेथ-होरोनाच्या दक्षिणेकडल्या पहाडापासून अटरोथ-अंधार येथे निघते. १४ तेथून मग पश्चिम सीमा वळसा घेऊन बेथ-होरोनाच्या समोरून त्याच्या दक्षिणेकडील पहाडावरून यहूदाचे नगर किर्याथ-बाल ऊर्फ किर्याथ-यारीम येथे निघते; याची पश्चिम सीमा हीच. १५ दक्षिणेकडील सीमा पश्चिमेस सुरू होऊन किर्याथ-यारीमाच्या वरच्या टोकापासून निघून नपतोह झऱ्याकडे जाते; १६ तेथून हिन्नोमपुत्राच्या खिंडी-समोरील व रेफाई खिंडीच्या उत्तरेस असलेल्या पहाडांच्या उत्तर टोकापासून हिन्नोम खिंडीत म्हणजे यबूशीच्या दक्षिण बाजूने ती सीमा एन-रोगेल येथे उतरते; १७ तेथून ती सीमा उत्तरेकडे वळसा घेऊन एन-शेमेश येथे निघते आणि तशीच अदुम्मीम चढावासमोर असलेल्या गलीलोथाकडे जाते; तेथून ती रऊबेनपुत्र बोहन याच्या खडकाकडे जाते; १८ मग ती उत्तरेकडे जाऊन मैदानासमोरून अराबांत उतरते. १९ तेथून ती सीमा बेथ-हागलाच्या उत्तर दिशेस जाऊन क्षारसमुद्राच्या उत्तरेच्या खाडीपाशी यावेदनेच्या दक्षिण मुखापाशी निघते; ही दक्षिण-सीमा होय. २० त्याची पूर्वसीमा यावेदने होय. बन्या-मिनाचा वतनभाग त्याच्या चतुःसीमांसहित त्यांच्या कुळांप्रमाणे हा होय. २१ बन्यामीन वंशाच्या लोकांस त्यांच्या त्यांच्या कुळांप्रमाणे हीं नगरे मिळालीः यरीहो, बेथ-हागला, एमेक-केसास, २२ बेथ-अराबा, समारा-ईम, त्रेथेल, २३ अंवीम, पारा, अफा, २४ कफर-अम्मोनी, अफनी, आणि गेबा; हीं बारा नगरे व त्यांच्या आसपासचे गांव; २५ गिबोन, रामा व बैरोथ; २६ मिसपा, कफीरा व मोजा; २७ रेकेम, इपैल व तरला; २८ सेला, एलेफ, यबूशी ऊर्फ यद-

शलेथ, गिबाथ व किर्याथ; हीं चवदा नगरे व त्यांच्या आसपासचे गांव; बन्यामिनाच्या वंशजांचे त्यांच्या त्यांच्या कुळांप्रमाणे हे वतन होय.

१ दुसरी विंठी शिमोनाच्या नांवाची म्हणजे १९ शिमोनी वंशाची त्याच्या कुळांप्रमाणे निघाली; यहूदाच्या वंशजांच्या वतनामध्यें त्यांना वतन मिळाले. २ त्यांस हीं नगरे वतन मिळालीः बैर-सेबा किंवा शेबा व मोलादा; ३ हसर-शुवाल, बाल व असेम; ४ एलूलद, बथल व हर्मा, ५ सिकलय, बेथ-मर्का; बोथ व हसर सूसा; ६ बेथ-लवबोथ आणि शारूहेन हीं तेरा नगरे व त्यांच्या आसपासचे गांव; ७ अईन, रिम्मोन, एतेर व आशान; हीं चार नगरे व त्यांच्या आसपासचे गांव; ८ आणि बालथ-बैर, ज्यास दक्षिण देशचा रामा म्हणतात तेथपर्यंत या नगरांच्या सभोवतालचे सगळे गांव त्यांस मिळाले; शिमोनी वंशजांचा त्यांच्या कुळांप्रमाणे हाच वतनभाग होय. ९ शिमोनाला यहूदी वंशजांच्या वतनभागांतच वांटा देण्यांत आला. कारण यहूदी वंशाचे वतन त्यांच्या संख्येच्या मानानें फार मोठें होतें, म्हणून त्यांच्या वतनांत शिमोनी वंशजांस वतन मिळाले.

१० तिसरी विंठी जबुलून वंशजांची त्यांच्या कुळांप्रमाणे निघाली; त्यांच्या वतनाची सीमा सारीदपर्यंत आहे; ११ त्यांची सीमा पश्चिमेस मरलापयत जाऊन दब्वेशेथ येथे पोहचते आणि यकनामासमोरील ओहव्वस जाऊन लागते; १२ ती सारीद येथून पूर्वेकडे उगवतीस वळून किसलोथ-ताबोर याच्या सीमेस लागते; तेथून दाबरथ येथे जाऊन याफीयपर्यंत वर जाते; १३ तेथून पूर्व दिशेकडे गथ-हेफेर व इत्ता-कासीन येथे वर जाते; आणि तेथून नेयाजवळील रिम्मोन येथे निघते; १४ तेथून ती सीमा त्याला वळसा घालून उत्तरेस हन्नाथोनपर्यंत जाते व तेथून इफता-एल खोऱ्यांत संपते; १५ कटाथ, नहलाल, शुन्नोन, इदला, बेथलहेम आदिकरून बारा नगरे व त्यांचे आसपासचे गांव त्यांस दिले. १६ जबुलून वंशातील लोकांचीं त्यांच्या कुळांप्रमाणे नगरे व त्यांच्या आसपासचे गांव हे होत.

१७ इस्साखाराच्या वंशजांची त्यांच्या कुळांप्रमाणे चौथी चिठी निघाली. १८ त्यांच्या सीमेच्या आंत हीं नगरें होती; इज्रेल, कसुल्लोथ व खलेम; १९ हफराइम, शियोम व अनाहाराथ; २० रब्बीथ, किशोन व अबेस; २१ रेमेथ, एन-गामीम, एन-हहा व बेथ-यसेस; २२ त्याची सीमा ताबोर, शहसुमा व बेथ-शेमेश येथवर जाते आणि ती यादनेपाशीं संपते; त्यांस हीं सोळा नगरें आणि त्यांच्या आसपासचे गांव मिळाले. २३ इस्साखाराच्या वंशजांचीं त्यांच्या कुळांप्रमाणे नगरें व त्यांच्या आसपासचे गांव हे होत.

२४ पांचवी चिठी आशेर वंशजांच्या नांवाची त्यांच्या कुळांप्रमाणे निघाली. २५ त्यांच्या सीमेच्या आंत हीं नगरें होती: हेल्कथ, हली, बटेन, व अक्षाफ; २६ अल्लामेलेख, अमाद, व मिआल; त्यांची सीमा पश्चिमेस कर्मेल व शिहोर-लिझाथ येथवर जाते; २७ ती वळून उगवतीस बेथ-दागोन येथवर जाऊन उत्तरेस जवुल्लनच्या वतनभागापर्यंत आणि इफताह-एल खोऱ्याच्या उत्तरेकडून बेथ-गमेक व नियेल येथपर्यंत पोहचते, व तशीच ती डावीकडे काबूल येथें निघते; २८ तेथून ती एत्रोन, रहोव, हम्मोन व काना यांवरून जाऊन मोठ्या सीदोनापर्यंत पोहचते; २९ तेथून ती वळसा घेऊन रामापर्यंत जाते व तेथून सोर नामक तटबंदीच्या नगरापर्यंत जाते; तेथून ती होसाकडे वळते आणि अरकजीब प्रदेशांतून जाऊन समुद्रास मिळते; ३० उम्मा, अफेक व रहोव हींही त्यांच्या वांढ्यास आलीं; एकंदर बावीस नगरें व त्यांच्या आसपासचे गांव त्यांस मिळाले; ३१ आशेरच्या वंशजांची त्यांच्या कुळांप्रमाणे नगरें व त्यांच्या आसपासचे गांव हे होत.

३२ सहावी चिठी नफताली वंशजांच्या नांवाची त्यांच्या कुळांप्रमाणे निघाली. ३३ त्यांची सीमा हेलेफ आणि साननीमांतील एला वृक्ष यांपासून अदामी नेकेब व यबनेल यांवरून लहुम येथें जाऊन यादनेपाशीं निघते; ३४ तेथून ती पश्चिमेस वळून अजोनोथ-ताबोर येथें जाते व तेथून हुक्कोक येथें जाते व तेथून दक्षिणेस जवुल्लनाच्या वतनभागापर्यंत आणि पश्चिमेस आशेरच्या वतनभागा-

पर्यंत उगवतीस यादनेपाशीं यहुदाच्या वतनभागाला जाऊन पोहचते. ३५ त्यांतील तटबंदीचीं नगरें हीं: सिदीम, खेर, हम्मथ, रकथ व किमेरेथ; ३६ अदामा, राम; व हासोर; ३७ केदेथ, एदई व एन-हासोर; ३८ इरोन, सिग्दल-एल, हडेम, बेथ-अनाथ व बेथ-शेमेश हीं एकोणीस नगरें व त्यांचे गांव. ३९ नफतालीच्या वंशजांची त्यांच्या कुळांप्रमाणे नगरें व आसपासचे गांव हे होत.

४० सातवी चिठी दान वंशजांच्या नांवाची त्यांच्या कुळांप्रमाणे तिघाळी. ४१ त्यांच्या वतन-सीमेच्या आंतील हीं नगरें होती: सस, एष्टाबोल व ईर-शमेश; ४२ शालब्बीन, अयालोन व इथला; ४३ एलोन, तिन्ना व एकोन; ४४ एष्टतके, गिच्चथोन व बालाथ; ४५ यहूद, बने-बराक व गथ-रिम्मोन; ४६ मीयकॉन, रकोन आणि याफोच्या समोरील प्रदेश. ४७ दान वंशजांची सीमा त्यांच्या मूळ वतनाच्या बाहेर गेली; कारण दान वंशजांनीं लेशोभावर स्वाप्ति करून तें लहून घेतलें, तरबारीनें त्यांचा विध्वंस केला आणि त्यांचा तळा फेडून तेथें वस्ती केली; आणि आपला मूळपुरुष दान याचें नांव त्यांनीं लेशेमास ठेविलें. ४८ दानाच्या वंशजांस त्यांच्या कुळांप्रमाणे जीं नगरें व आसपासचे गांव मिळाले ते हे.

४९ जतु-सीमांप्रमाणे वतनें वांटून देण्याचें संपविल्यावर इस्राएल लोकांनीं नूनाचा पुत्र यहोशवा यास आपल्यांतून हिस्सा दिले. ५० त्यानें सांगितलेलें एफ्राइमाच्या डोंगराळ देशांतील तिन्नाथ-सेरह नामक नगर परमेश्वराच्या आज्ञेप्रमाणे त्यास दिलें; तें नगर वसवून त्यांत तो राहूं लागला.

५१ एलाजार याजक, नूनाचा पुत्र यहोशवा आणि इस्राएल वंशांचे त्यांच्या पितृकुळांप्रमाणे प्रमुख यांनीं शिलो येथें दर्शनमंडपाच्या द्वारी परमेश्वरासमोर चिठ्या टाकून जीं वतनें वांटून दिलीं तीं हीं. याप्रमाणे देश वांटून देण्याचें संपलें.

१ मग परमेश्वर यहोशवास म्हणाला, २० इस्राएल लोकांस सांग, मी मोशाच्या द्वारे तुम्हांस सांगितलें होतें कीं शरणपुरें ठरवा;

३ म्हणजे कोणी भुलवुकीने कोणाचा जीव घेतला असला त्यांत त्याला पळून जाता येईल. ४ खुनाचा सूड उगविणाऱ्यापासून तुम्हांस ती रक्षणस्थाने अशी होतील. ४ असा मनुष्य अशा एका नगराकडे पळून गेला म्हणजे त्यानें नगराच्या वेशीपाशी उभे राहावे आणि त्यांतील वडील मंडळीस आपले प्रकरण सांगावे, मग त्यांनी त्याला आपल्या नगरांत घेऊन आपल्यामध्ये राहावयास जागा द्यावी. ५ खुनाचा सूड घेणाऱ्यानें त्याचा पाठलाग केला तर त्या वडील जनांनी त्या मनुष्यबध करणाऱ्यास त्याच्या हाती देऊ नये; कारण त्यानें नकळत आपल्या शेजाऱ्यास जिवें मारिलें; त्याचें त्याजशीं पूर्वीचें वैर नव्हतें. ६ मंडळीसमोर त्याचा न्याय होईपर्यंत अथवा त्या वेळचा मुख्य याजक इयात असेल तोपर्यंत त्यानें त्या नगरांत राहावे; मग पाहिजे तर ज्या गांवाहून तो पळला होता तेथें त्यानें परत जाऊन आपल्या घरी राहावे. ७ यावरून त्यांनीं नफतालीच्या डोंगराळ प्रदेशांतील गालीकांतलें केदेश, एफ्राइमाच्या डोंगरवटीतलें शखेम, यहूदाच्या डोंगराळ प्रदेशांतलें किर्याथ-आर्बा ऊर्फ हेब्रोन हीं नगरें वेगळीं नेमून ठेविलीं. ८ यरीहोच्या पूर्वेस यादनेपलीकडे त्यांनीं रजबेन वंशाच्या विभागापैकीं माळवरल्या रानांतलें बेसेर, गाद वंशाच्या विभागापैकीं गिलादांतील रामोथ आणि मनश्शे वंशाच्या विभागापैकीं बाशानांतलें गोलान हीं नगरें ठेविलीं. ९ सर्व इस्त्राएल लोकांसाठीं व त्यांच्यामध्ये वस्ती करणाऱ्या परदेशी लोकांसाठीं हीं नेमलेलीं नगरें होती; तीं अशासाठीं कीं कोणी कोणास भुलवुकीनें मारिलें व तो अशा एका नगरांत पळून गेला तर मंडळीसमोर उभे राहून त्याचा न्याय झाल्याशिवाय खुनाचा सूड घेणाऱ्यास त्यास जिवें मारितां येऊं नये.

१ मग लेवी वंशांतील पितृकुळांचे प्रमुख २१ पुरुष हे एलाजार याजक, नूनाचा पुत्र यहोशवा व इस्त्राएली वंशाच्या पितृकुळांचे प्रमुख यांच्यापाशीं आले; २ ते कनान देशांतील शिलो येथें येऊन म्हणाले कीं परमेश्वरानें मोशाच्या द्वारे अशी

आज्ञा केली होती कीं आमच्या वस्तीसाठीं नगरे आणि आमच्या जनावरांसाठीं शिवारे द्यावी. ३ त्यावरून इस्त्राएल लोकांनीं परमेश्वराच्या आज्ञेप्रमाणें आपआपल्या वतनभागांपैकीं लेव्यांस नगरे व शिवारे दिली, तीं येणेंप्रमाणें:

४ कहाथी कुळाची चिठी निघाली तेव्हां लेव्यांपैकीं अहरोन याजकाच्या वंशजांस यहूदा, शिमोन व बन्यामीन या वंशांच्या वांट्यांतून तेरा नगरे मिळालीं.

५ बाकीच्या कहाथी वंशजांस एफ्राइम वंशांतील कुळांच्या वांट्यांतून आणि दान वंशाच्या व मनश्शाच्या अर्ध्या वंशाच्या नगरांपैकीं दहा नगरे चिठ्या टाकून दिलीं.

६ गेषोन वंशजांस इस्त्राएल वंशांतील कुळांच्या आणि आशेर व नफताली यांच्या वंशाच्या आणि बाशानांतल्या मनश्शाच्या अर्ध्या वंशाच्या नगरांपैकीं तेरा नगरे चिठ्या टाकून दिलीं.

७ मरारी वंशजांस त्यांच्या कुळांप्रमाणें रजबेन व जबुलून यांच्या वंशांच्या वांट्यांपैकीं बारा नगरे दिलीं.

८ परमेश्वरानें मोशाला दिलेल्या आज्ञेप्रमाणें इस्त्राएल लोकांनीं लेव्यांस चिठ्या टाकून हीं नगरे व त्यांचीं शिवारे दिलीं. ९ त्यांनीं यहूदा व शिमोन यांच्या कुळांच्या विभागांतलीं पुढें सांगितलेलीं नगरे दिलीं, १० लेवी वंशांतील कहाथी कुळांतल्या अहरोनाच्या वंशजांस प्रथम वाटा मिळाला. ११ त्यांस त्यांनीं यहूदांतील डोंगराळ प्रदेशांतलें किर्याथ-आर्बा ऊर्फ हेब्रोन हें नगर शिवारांसहित दिलें; आर्बा हा अनाकाचा पिता होता; १२ पण त्या नगरची शेती आणि आसपासची खेडीपाडीं यफुमेचा पुत्र कालेब यास त्यांनीं वतन करून दिलीं होतीं.

१३ अहरोन याजकाच्या वंशजांस मनुष्यबध करणाऱ्यासाठीं शरणपूर म्हणून हेब्रोन व त्याचें शिवार, याखेरीज लिब्ना व त्याचें शिवार; १४ यत्तोर व त्याचें शिवार, एष्टमोवा व त्याचें शिवार; १५ होलोन व त्याचें शिवार, दबीर व त्याचें शिवार; १६ अईन व त्याचें शिवार, युष्टा व त्याचें शिवार, बेथ-शेमेश व त्याचें शिवार अशीं एकंदर नऊ नगरे त्या दोन वंशांच्या विभागांतून दिलीं. १७ बन्यामीन वंशाच्या विभागा-

पैकी शिवोन व त्याचें शिवार, गेबा व त्याचें शिवार; १८ अनायोथ व त्याचें शिवार आणि अलमोन व त्याचें शिवार अशीं चार नगरें दिलीं. १९ या प्रकारें अहरोन वंशातील याजकांस तेरा नगरें व त्यांचीं शिवारें मिळालीं.

२० बाकीच्या कहाथी वंशातील लेव्यांस एफाईम वंशाच्या विभागापैकीं चिठी टाकून नगरें दिलीं. २१ मनुष्यवध करणाऱ्यासाठीं शरणपूर म्हणून त्यांस एफाईमाच्या डोंगराळ प्रदेशातील शखेम नगर व त्याचें शिवार, याखेरीज गेजेर व त्याचें शिवार; २२ किबसा-ईम व त्याचें शिवार आणि बेथ-होरोन व त्याचें शिवार अशीं एकंदर चार नगरें त्यांनीं दिलीं. २३ दान वंशाच्या विभागाकरितां एल्लुके व त्याचें शिवार, गिब्बोन व त्याचें शिवार, २४ अयालोन व त्याचें शिवार आणि गथ-रिम्मोन व त्याचें शिवार हीं चार नगरें त्यांनीं दिलीं. २५ मनशाच्या अर्धा वंशाच्या विभागापैकीं तानख व गथ-रिम्मोन व त्यांचीं शिवारें हीं दोन नगरें दिलीं. २६ या प्रकारें त्यांनीं बाकी राहिलेल्या कहाथी वंशाजांस एकंदर दहा नगरें शिवारांसह दिलीं.

२७ लेवी वंशातील गेषोनाच्या कुळ्यास मनशाच्या अर्धा वंशाच्या विभागापैकीं मनुष्यवध करणाऱ्यासाठीं शरणपूर म्हणून बाशानांतलें गोलान व त्याचें शिवार, याखेरीज बैस्तरा व त्याचें शिवार अशीं एकंदर दोन नगरें त्यांनीं दिलीं. २८ इस्राएल वंशाच्या विभागापैकीं किशोन व त्याचें शिवार, दाबरथ व त्याचें शिवार; २९ यमूथ व त्याचें शिवार आणि एन-नार्गाम व त्याचें शिवार हीं चार नगरें त्यांनीं दिलीं. ३० आशेर वंशाच्या विभागापैकीं मिंशाल व त्याचें शिवार, अब्दोन व त्याचें शिवार; ३१ हेलकाथ व त्याचें शिवार आणि रहोब व त्याचें शिवार हीं चार नगरें त्यांनीं दिलीं. ३२ नफताली वंशाच्या विभागापैकीं गालीलांतलें नगर मनुष्यवध करणाऱ्यासाठीं शरणपूर म्हणून केदेश व त्याचें शिवार, हम्मोथ-दोर व त्याचें शिवार आणि कर्तान व त्याचें शिवार हीं तीन नगरें त्यांनीं दिलीं. ३३ येणेप्रमाणें त्यांनीं गेषोन वंशाजांस त्यांच्या कुळां-प्रमाणें एकंदर तेरा नगरें त्यांच्या शिवारांसहित दिलीं.

३४ बाकीच्या लेव्यांस म्हणजे मरारी वंशाच्या लोकांस जबुलून वंशाच्या विभागापैकीं यकनाम व त्याचें शिवार, कर्ता व त्याचें शिवार; ३५ दिव्रा व त्याचें शिवार आणि नहलाल व त्याचें शिवार अशीं चार नगरें त्यांनीं दिलीं. ३६ रजबेन वंशाच्या विभागापैकीं बेसेर व त्याचें शिवार, याहस व त्याचें शिवार, ३७ कदेमोथ व त्याचें शिवार आणि मेफाथ व त्याचें शिवार अशीं चार नगरें त्यांनीं दिलीं. ३८ मनुष्यवध करणाऱ्यासाठीं शरणपूर म्हणून गद वंशाच्या विभागापैकीं गिलादांतील रामोथ व त्याचें शिवार, याखेरीज यहनाहम व त्याचें शिवार; ३९ हेसबोन व त्याचें शिवार आणि याजेर व त्याचें शिवार अशीं एकंदर चार नगरें त्यांनीं दिलीं. ४० याप्रमाणें बाकीच्या लेव्यांस म्हणजे मरारी वंशाच्या लोकांस त्यांच्या कुळांप्रमाणें एकंदर बारा नगरें चिठ्या टाकून त्यांनीं दिलीं.

४१ इस्राएल लोकांच्या वतनांतून लेव्यांस एकंदर अठ्ठे-चाळीस नगरें त्यांच्या शिवारांसहित त्यांनीं दिलीं, ४२ हीं नगरें त्यांच्या आसपासच्या सर्व शिवारांसहित मिळालीं; हा प्रकार त्या सर्व नगरांस लागू होता.

४३ या प्रकारें जो देश क्ख्याविषयीं परमेश्वरानें इस्राएल लोकांच्या पूर्वजांशीं आणभाक केली होती तो अवघा त्यानें त्यांस दिला व ते त्याचें वतन पावून त्यांत राहू लागले. ४४ परमेश्वरानें त्यांच्या पूर्वजांस वचन दिलें होतें त्याप्रमाणें त्यास चोहोंकडून विसावा मिळाला; त्यांच्या कोणाहि शत्रूस त्यांच्यापुढें टिकाव धरवला नाही; परमेश्वरानें त्यांचे सर्व शत्रु त्यांच्या हातीं दिले.

४५ परमेश्वरानें इस्राएल घराण्यास ज्या ज्या हिताज्या गोष्टी सांगितल्या होत्या त्यांतली एकहि उणी पडली नाही; त्या सर्व सिद्धीस गेल्या.

१ मग यहोशवानें रजबेन वंश, गादी वंश व २२ मनशाचा अर्धा वंश यांच्या लोकांना बोलावून सांगितलें, २ परमेश्वराचा सेवक मोशे यानें तुम्हांस जें कांहीं सांगितलें होतें त्याप्रमाणें तुम्हीं सर्व कांहीं केले आणि जी जी आज्ञा मीं तुम्हांस दिली ती ती तुम्हीं ऐकली; ३ आजतागायत तुम्ही आपल्या भाऊवंदांस सोडून गेला नाही आणि आपला देव पर-

भेश्वर याची आज्ञा लक्षपूर्वक पाळिली. ४ आतां तुमचा देव परमेश्वर यानें आपल्या चतनानुसार तुमच्या आजूंबंद्यांस विसावी विला आहे. तर आतां परमेश्वराचा सेवक मोशे यानें यादेंनेपलीकडे तुम्हांस जी भूमि वतन करून दिली आहे तेथें तुम्ही आपआपल्या डेऱ्यांस परत जा. ५ मात्र परमेश्वराचा सेवक मोशे यानें तुम्हांस जें धर्मशास्त्र व नियमशास्त्र लावून दिलें आहे तें पाळा; आपला देव परमेश्वर याजवर प्रीति करा, त्याच्या सर्व मार्गांनी चाला, त्यांच्या आज्ञा पाळा, त्याचें होऊन राहा आणि त्याची सेवा जिदेंभावें करा; हें सर्व करण्याचें लक्षांत बाळगा. ६ यहोशवानें त्यांस अशीवांद देऊन स्वाना केलें, आणि ते आपआपल्या डेऱ्यांकडे चालते झाले.

७ मनश्शाचा अर्धा वंशास मोशानें नाशानांत विभाग दिला होता, पण त्यांच्या दुसऱ्या अर्धा वंशास यहोशवानें यादेंनेच्या अर्धामेस त्यांच्या आजूंबंद्यांच्यें विभाग दिला होता. बंधोशवानें त्यांस आपआपल्या डेऱ्यांकडे रवाना केलें तेव्हां त्यांनं त्यांस आशीवांद दिला व म्हणलें, ८ विषुल पशु, रमें, सोनं, पितळ, लोखंड, बहुत वखें अशी संपत्ति घेऊन आपआपल्या डेऱ्यांस परत जा; आपल्या शत्रूपासून मिळविलेली लूट आपल्या आजूंबंद्यांबरोबर वाटून घ्या.

९ मग रऊबेन वंश, गादी वंश, मनश्शाचा अर्धा वंश यांचे लोक इस्राएल लोकांपासून कनान देशांतल्या शिलोहून परमेश्वराच्या आज्ञेप्रमाणें मोशानें दिलेल्या गिलाद नामक वतनभूमीस परत निघून गेले. १० जेव्हां रऊबेन वंश, गाद वंश आणि मनश्शाचा अर्धा वंश यांतले लोक कनान देशांतली यादेंन थडीच्या प्रदेशीं आले तेव्हां त्यांनीं यादेंनेजवळ एक मोठी प्रेक्षणीय वेदी बांधिली. ११ रऊबेन वंश, गाद वंश व मनश्शाचा अर्धा वंश यांतल्या लोकांनीं कनान देशासमोर यादेंनेच्या पैलथडीस इस्राएल लोकांच्या ताच्यांतल्या प्रदेशांत एक वेदी बांधिल्याचें वर्तमान इस्राएल लोकांच्या कानीं आलें. १२ इस्राएल लोकांच्या साऱ्या मंडळींनं हें ऐकल्यावर त्यांजवर लढावयास चालून जावें म्हणून ते सर्व शिलो येथें एकत्र जमले.

१३ मग इस्राएल लोकांनीं रऊबेन वंश, गाद वंश व मनश्शाचा अर्धा वंश यांतल्या लोकांकडे गिलाद देशीं एलाजार याजकाचा पुत्र फिनहास यास पाठविलें; १४ आणि त्याजबरोबर इस्राएल लोकांच्या वंशांच्या पितृकुळांतील प्रत्येक वंशामागें एक असे दहा सरदार पाठविले; ते इस्राएल लोकांच्या कुळांतील आपआपल्या पितृकुळांचे प्रमुख होते. १५ ते गिलाद देशीं रऊबेन वंश, गाद वंश व मनश्शाचा अर्धा वंश यांतील लोकांकडे जाऊन म्हणाले, १६ परमेश्वराची सर्व मंडळी म्हणत आहे, तुम्हीं इस्राएलाचा देव परमेश्वर याजविरुद्ध हें काय पातक केले ? तुम्हीं आतां ही वेदी बांधिली आहे, यांत तुम्हीं परमेश्वराला अनुसरावयाचें सोडून त्याजविरुद्ध आज बंडोबा केला आहे. १७ पाहा, पौराच्या प्रकरणीं जो आम्हांकडून अधर्म घडला त्यामुळें परमेश्वराच्या मंडळीवर मरी येऊन गेली, तरी आजवर आम्ही त्या अधर्मापासून शुद्ध झालो नाही हें आम्हांस थोडें झालें आहे म्हणूनच १८ तुम्ही आज परमेश्वराला अनुसराव्याचें सोडून देत आहां काय ? आज तुम्हीं परमेश्वराविरुद्ध बंडावा केला तर उद्यां सर्व इस्राएल मंडळीवर त्याचा क्रोध होईल. १९ तुमच्या वतनाची भूमि अपवित्र असली तर परमेश्वराचा निवासमंडप जेथें आहे त्या परमेश्वराच्या वतनदेशीं वेदीपलीकडे येऊन आमच्या- मध्यें वतन घ्या, पण आमचा देव परमेश्वर याच्या वेदीखेरीज अन्य वेदी बांधून परमेश्वराविरुद्ध व आम्हांविरुद्ध बंडावा करूं नका. २० जेरहाचा पुत्र आखान यानें समर्पित वस्तूसंबंधाच्या आज्ञेचा भंग केला तेव्हां इस्राएलांच्या सर्व मंडळीवर कोप झाला नाही काय ? त्याच्या अधर्मानें त्याचा एकट्याचाच नाश झाला नाही.

२१ तेव्हां रऊबेन वंश, गाद वंश व मनश्शाचा अर्धा वंश यांतले लोक इस्राएली पितृकुळांच्या प्रमुखांस म्हणाले, २२ देवाधिदेव परमेश्वर, देवाधिदेव परमेश्वर याला ठाऊक आहे; इस्राएल लोकांसहि ठाऊक होतों कीं आम्ही परमेश्वराविरुद्ध बंड करून व त्याच्या आज्ञेचें

उज्वल करून असें केले असल्यास तो आज आम्हांस जीवत न ठेवो. २३ परमेश्वराला अनुसरण्याचें सोडून देण्यासाठी आम्ही ही वेदी बांधिली असली, तिजवर होमार्पण, पेयार्पण आणि शांत्यर्पण करण्यासाठी बांधिली असली, तर परमेश्वर आमची शक्ती घेवो. २४ आम्ही पुढला विचार करून व त्रिशेष्ट हेतूनें हें केले आहे; आम्ही म्हणालों, यदाकदाचित पुढील काळीं तुमचीं मुलें आमच्या मुलांस म्हणायचीं कीं इस्राएलाचा देव परमेश्वर याजशीं तुमचा काय संबंध आहे? २५ हे रज्जेनी व गादी लोकहो, परमेश्वरानें तुमच्याआमच्यामध्ये यादनेची सीमा लावून दिली आहे, म्हणून परमेश्वरावर तुमचा कांहीं हक नाही; असें म्हणून तुमचे वंशज आमच्या वंशजांस परमेश्वराची भक्ति सोडून यावयास लावतील. २६ यास्तव आम्ही म्हटले कीं ज्वला, आपण एक वेदी बांधू; ती होमबलि अथवा यज्ञबलि अर्पावयासाठी नव्हे. २७ तर ती तुमच्या-आमच्यामध्ये व आमच्यामागून आमच्या व तुमच्या पिढ्यांमध्ये साक्ष व्हावी, यासाठीं कीं आपण होमबलि, यज्ञबलि व शांत्यर्पण यांहीकरून परमेश्वरासमोर उपासना करावी, म्हणजे परमेश्वरावर तुमचा कांहीं हक नाही असें पुढील काळीं तुमच्या मुलांनीं आमच्या मुलांस म्हणूं नये. २८ आम्ही म्हटले, पुढें जेव्हां ते लोक आम्हांस किंवा आमच्या वंशजांस असें म्हणतील तेव्हां आम्ही त्यांस सांगूं, परमेश्वराच्या वेदीचा नमुना पाहा; आमच्या पूर्वजांनीं ती होमबलि अथवा यज्ञबलि अर्पावयासाठी केली नाही, तर ती तुमच्याआमच्यामध्ये साक्ष म्हणून आहे. २९ आमचा देव परमेश्वर यास होमार्पण, अन्नार्पण व यज्ञार्पण करण्यासाठीं आमचा देव परमेश्वर याची त्याच्या निवासमंडपासमोर असलेल्या वेदीखेरीज दुसरी वेदी बांधून परमेश्वराविषय बंडावा करण्याचें आणि प्रभूला अनुसरवायाचें आज सोडून देणें आमच्या हातून कदापि न घडो.

३० रज्जेन वंश, गाद वंश व मनश्याचा अर्धा वंश यांतील लोकांचें हें म्हणणें ऐकून फिनहास याजक व त्याजबरोबर असलेले इस्राएल वंशाचे सरदार यांचें समा-

धान झालें. ३१ तेव्हां एलाजार याजकाचा पुत्र फिनहास यानें रज्जेन, गाद व मनश्या यांच्या वंशजांस म्हटलें, यांत तुम्ही काहीं परमेश्वराचा पुन्हा केला नाही म्हणून आमची आज खात्री झाली आहे कीं परमेश्वर आमच्या-मध्ये आहे; तुम्ही आतां इस्राएल लोकांस परमेश्वराच्या हातून बचाविलें आहे. ३२ तेव्हां एलाजार याजकाचा पुत्र फिनहास व सरदार हे रज्जेनी व गादी यांपासून निघून गेल्यादांतून कतांन देशीं इस्राएल लोकांकडे परत गेले व त्यांनीं त्यांस हा वृत्तांत सांगितला. ३३ तेव्हां इस्राएल लोकांचें समाधान होऊन त्यांनीं परमेश्वराचा धन्यवाद केला आणि रज्जेनी व गादी यांच्याशीं लढण्याविषयीं अथवा ते राहतात तो देश उज्वस्त करण्याविषयीं त्यांनीं पुन्हा गोष्ट काढिली नाही. ३४ रज्जेनी आणि गादी यांनीं म्हटलें कीं परमेश्वर हाच देव आहे, याची तुमच्याआमच्यामध्ये साक्ष म्हणून ही वेदी आहे; यास्तव त्यांनीं तिचें नांव (साक्ष) असें ठेविलें.

१- इस्राएलांस परमेश्वरानें त्यांच्या आस-
२३ पासच्या सर्व शत्रूंपासून स्वास्थ्य दिल्यावर बराच काळ लोटला; आणि यहोशवा वृद्ध व वयातीत झाला; २ तेव्हां यहोशवानें अखिल इस्राएलांस म्हणजे अर्थात् त्यांचे वडील जन, त्यांचे प्रमुख, त्यांचे न्यायाधीश आणि त्यांचे अमलदार यांस बोलावून आणून म्हटलें, मी आतां वृद्ध व वयातीत झालों आहे; ३ तुमच्यासाठीं तुमचा देव परमेश्वर यानें या सर्व राष्ट्रांचें काय केले हें तुम्ही पाहिलें आहे; तुमच्यासाठीं लढला तो तुमचा देव परमेश्वर. ४ पाहा हीं अवशिष्ट राष्ट्रे आणि ज्या राष्ट्रांचा मी संहार केला आहे त्यांचा सगळा देश जो यादनेपासून मावळीस मोठ्या समुद्रपर्यंत आहे तो मी तुम्हांस तुमच्या वंशाचें वतन व्हावें म्हणून बांदून दिला आहे; ५ आणि तुमचा देव परमेश्वर त्यांस तुमच्यापुढून घालतील आणि तुमच्या नजरेपुढून हाकून देईल; तुमचा देव परमेश्वर यानें सांगितल्याप्रमाणें तुम्ही त्याच्या भूमीचें वतन पावाल. ६ यास्तव मोठी हिंमत

धरा, मोशाच्या नियमशाखाच्या प्रथांत जें लिहिलें आहे तें सगळें मान्य करून पाळ्य, त्यापासून उजवी-डावीकडे वळू नका; ७ तुमच्यामध्ये जीं राहूं राहिलीं आहेत त्यांशीं मिळून जाऊं नका; त्यांच्या देवांचें नांवहि घेऊं नका, त्यांच्या नांवाची शपथ कोणाला वाहावयास लावूं नका, त्यांची उपासना करूं नका; त्यांस नमूं नका; ८ तर तुम्ही आजवर आपला देव परमेश्वर याला धरून राहिलां आहां तसेंच राहा. ९ परमेश्वरानें तुमच्यापुढून मोठमोठी व बलाढ्य राष्ट्रे घालवून दिली आहेत, तुमच्यासमोर तर आजवर कोणीहि टिकला नाही. १० तुमच्यांतला एक जण संहसांस पळवून लावील, कारण तुम्हांस सांगितल्याप्रमाणें तुमच्यासाठीं लढणारा प्रत्यक्ष तुमचा देव परमेश्वर आहे. ११ यास्तव तुमचा देव परमेश्वर याजवर तुमचें प्रेम राहिल अशी खबरदारी घ्या; १२ पण जर तुम्ही कोणत्याहि प्रकारें त्याजपासून पराङ्मत्त व्हाल, तुमच्यांत वस्ती करून असलेल्या अवशिष्ट राष्ट्रांस जाऊन मिळाल व त्यांच्याशीं शरीरसंबंध करून दळणबळण ठेवाल १३ तर हें पकें समजा कीं यापुढें तुमचा देव परमेश्वर या राष्ट्रांस तुमच्या नजरेपुढून दूर घालवून देणार नाही, तर तीं तुम्हांस पाहा व सांपळा, तुमच्या कुशीला चाबूक व डोळ्यांला कांटे अशी होतील; आणि अखेरीस जी उत्तम भूमि तुमचा देव परमेश्वर यांनं तुम्हांस दिली आहे तींतून तुमचा नाथनाट होईल. १४ पाहा, मी आज सर्व दुनियाच्या रहाटीप्रमाणें जाणार; तुम्हां सर्वांच्या मनाची व चित्ताची खात्री झाली आहे कीं आपला देव परमेश्वर यांनं आपल्यासंबंधानें ज्या ज्या हिताच्या गोष्टी सांगितल्या त्यांतली एकहि कमी पडली नाही; त्या सर्व तुम्हांसंबंधानें झाल्या, एकहि गोष्ट कमी पडली नाही. १५ तुमचा देव परमेश्वर यांनं तुम्हांस सांगितलेल्या सर्व हिताच्या गोष्टी ज्याप्रमाणें घडून आल्या त्याप्रमाणेंच अहिताचे प्रसंग परमेश्वर तुम्हांवर गुजरवून जी उत्तम भूमि तुमचा देव परमेश्वर यांनं तुम्हांस दिली आहे तींतून तुमचा नाथनाट करील.

१६ तुमचा देव परमेश्वर यांनं जो करार पाळण्याची तुम्हांस आज्ञा दिली आहे त्याचें उल्लंघन करून अन्य देवांची उपासना करालि व त्यांस नमाल तर परमेश्वराचा कोप तुम्हांवर भडकेल आणि जो उत्तम देश त्यांनं तुम्हांस दिल्ल आहे त्यांतून तुमचा नाथनाट त्वरित होईल.

२४

१ नंतर यहोशवानें इस्राएल वंशांच्या सर्व लोकांस शखेम येथें जमविलें; आणि इस्राएल लोकांचे वडील जन, त्यांचे प्रमुख, त्यांचे न्यायाधीश व त्यांचे अमलदार यांस बोलावूं पाठविलें; आणि ते देवासमोर हजर झाले. २ यहोशवा सर्व लोकांस म्हणाला, इस्राएलाचा देव परमेश्वर म्हणतो, प्राचीन काळीं अब्राहाम व नाहोर यांचा पिता तेरह आदिकरून तुमचे पूर्वज फरात महानदापलीकडे राहत असत व ते अन्य देवांची उपासना करीत असत. ३ तुमचा मूलपुरुष अब्राहाम यास महानदाच्या पलीकडून मी आणिलें, कनान देशभर फिरविलें, त्याचा वंश बहुगुणित केला व त्यास इसहाक दिला. ४ मग मी इसहाकास याकोब व एसाव हे दिले, आणि एसावास सेईर डोंगर वतन करून दिला; याकोब हा आपल्या मुलांबाळांसह मिसर देशीं गेला. ५ नंतर मी मोशे आणि अहरोन यांस पाठवून मिसर देशांत जीं कृत्यें केलीं तेणेंकरून त्या देशास पीडिलें; नंतर मी तुम्हांस बाहेर आणिलें. ६ मी तुमच्या पूर्वजांस मिसर देशांतून काढून आणिलें; मग तुम्ही समुद्रापार्यंत येऊन पोहंचलां आणि मिसरी लोकांनी रथ व स्वार यांसह तांबच्या समुद्रापार्यंत तुमचा पाळलाग केला. ७ त्यांनीं परमेश्वराचा धावा केला तेन्हां त्यांनं तुमच्या व मिसर्यांच्या दरम्यान अंधार पाडिला आणि त्यांजवर समुद्र आणून त्यांस गडप केलें; मिसर देशांत मी जें कांहीं केलें तें तुम्हीं आपल्या डोळ्यांनी पाहिलें; नंतर रानांत तुमची वस्ती बहुत दिवस झाली. ८ मग मी तुम्हांस यादनेच्या पूर्वेस राहणाऱ्या अमोरी लोकांच्या देशांत आणिलें; ते तुम्हांशीं लढले; मी त्यांना तुमच्या हातीं दिलें व तुम्हीं त्यांच्या देशाचा ताबा घेतला; तुमच्यापुढून मी त्यांचा संहार केला. ९ नंतर मवाबाचा

राजा सिपोरपुत्र बलक वानें उठून इश्वरालासीं युद्ध केलें; तुम्हांस शपथ देव्यासाठीं त्यानें बौराचा पुत्र बलम यास बोलावून आणिलें; १० पण मी बलमाचें ऐकलें नाहीं; त्यानें तुम्हांस उच्चट आशीर्वाद दिला; या प्रकारें मी तुम्हांस त्याच्या हस्तासून सोडविलें. ११ तुम्ही यार्देन नदी उतरून यरीहोस आलां आणि यरीहोचे लोक आणि अमोरी, परिबी, कनानी, हिती, गिगासी, हिब्वी व क्यूडी वानीं तुम्हांशीं लढाई केली तेव्हां मी त्यांस तुमच्या हस्ती दिलें. १२ मी तुमच्या आघाडीस गोबीलमाशा पाठविल्या व त्यांनीं अमो-यांचे दोन राजे तुम्हांपुढून हाकून दिले; हें काम तुमच्या तरवारीनें अथवा धनुष्यानें झालें नाहीं. १३ मग ज्या जमिनीवर तुम्ही कष्ट केले नाहींत अशी भूमि मी तुम्हांस दिली; जीं नगरें तुम्ही बांधिली नाहींत त्यांत तुम्ही वसत आहां, जे द्राक्षांचे मळे व जैतूलांचे बाग तुम्ही लाविले नाहींत त्यांचा उपज तुम्ही खात आहां. १४ तर आतां परमेश्वराचें भय घरा, त्याची सेवा सात्विक व स्व-या मनानें करा; आणि महानदापलीकडे व मिसर देशांत जे देव तुमच्या पूर्वजांनीं पुजिले ते टाकून देऊन परमेश्वराची सेवा करा. १५ परमेश्वराची सेवा करणें हें तुम्हांस गैर दिसत असलें तर तुम्ही कोणाची सेवा करणार हें आज ठरवा; महानदापलीकडे तुमच्या पूर्वजांनीं जे देव पुजिले त्यांची, किंवा तुम्ही राहत आहां त्या देशांतल्या अमो-यांच्या देवांची? मी आणि माझें घराणें तर परमेश्वराची सेवा करणार. १६ तेव्हां लोकांनीं उत्तर दिलें, परमेश्वराचा त्याग करून अन्य देव पुजणें हें आम्हांकडून न घडो; १७ कारण आमचा देव परमेश्वर यानेंच आम्हांस व आमच्या पूर्वजांस मिसर देशांतून, दास्यगृहांतून बाहेर आणिलें; त्यानेंच आमच्या नजरेसमोर मोठमोठे चमत्कार केले आणि ज्या वाटेनें आम्ही प्रवास केला आणि ज्या लोकांमधून आम्ही मार्गक्रमण केलें त्यांत आमचें त्यानें रक्षण केलें; १८ आणि या देशांत राहणारे अमोरी वगैरे सर्व लोकांस त्यानें आमच्यापुढून धारवून दिलें; आम्हीहि

परमेश्वराची सेवा करणार, कारण तोच आमचा देव. १९ यहोशवा लोकांस म्हणाला, तुमच्याकडून परमेश्वराची सेवा वचनें नाहीं; कारण तो पवित्र देव आहे; तो ईश्वरानाच देव आहे; तो तुमच्या अघर्माची व तुमच्या पातकांची क्षमा करायचा नाहीं. २० तुम्ही परमेश्वराचा त्याग करून अन्य देव पुजाल, तर जो तुमचें करवाच करित आला आहे तो तुम्हांस प्रतिकूल होऊन तुमचें अकल्याण करील, तुमचा संहर करील. २१ लोक यहोशवास म्हणाले, नाहीं, नाहीं, आम्ही परमेश्वराचीच सेवा करणार. २२ यहोशवा लोकांस म्हणाला, तुम्ही सेवेसाठीं परमेश्वर निवडिला आहे यानिघ्नीं तुमचे तुम्हीच साक्षी आहां. ते म्हणाले, आम्हीच साक्षी आहों. २३ यहोशवा म्हणाला, आपल्यामधले अन्य देव तुम्ही टाकून घ्या, आपलें भित्त इश्वरालाच देव परमेश्वर बाजकडे लावा. २४ लोक यहोशवास म्हणाले, आमचा देव परमेश्वर नाचीच आम्ही सेवा करणार आणि त्याचीच बाणी आम्ही ऐकणार. २५ तेव्हां यहोशवानें त्या दिवशीं त्या लोकांकडून करार करविला आणि झळेमांत त्यांस विधि व नियम लावून दिले.

२६ ह्या गोष्टी यहोशवानें देवाच्या निम्नशाखाच्या प्रभांत लिहून ठेविल्या आणि एक मोठी शिखर वेतून परमेश्वराच्या पवित्रस्थानाजकळील एका एला झाडाखालीं ती उभी केली. २७ यहोशवा सर्व लोकांस म्हणाला, ही शिखर आपली साक्ष होईल कारण परमेश्वरानें आम्हांस सांगितलेलीं सर्व वचनें हिनें ऐकली आहेत; एकाद्रे केडीं तुम्ही परमेश्वराचा त्याग कराल म्हणून ही शिखर तुमची साक्ष म्हणून ठेविली आहे. २८ मग यहोशवानें लोकांस त्यांच्या त्यांच्या कतब्यांकडे रवाना केलें.

२९ ह्या गोष्टी घडल्यानंतर परमेश्वराचा सेवक नूनाचा पुत्र यहोशवा आपल्या बवाच्या एकसंदहाच्या वर्षी मरण पावला. ३० एफ्रायमाच्या डोंगराळ प्रदेशांत गाश नामक डोंगराच्या उत्तरेस तिघाय-सेरह येथें त्याच्या वतनभागाच्या सीमेवर त्यांनीं त्यास मूठमारी दिली. ३१ यहोशवाच्या हयातीत आणि यहोशवाच्या मरणानंतर जीवत राहिलेल्या ज्या वडील लोकांस परमेश्वरानें

इसाएलासाठी काय काय केले हे विदित होते त्यांच्या हयातीत इसाएल लोकांनी परमेश्वराची सेवा केली. ३२ योसेफाच्या अस्थि इसाएल लोकांनी मिस्र देशांतून आणिल्या होत्या त्या शस्त्रे येथे एके जागी पुरिल्या; ही जागा याकोबाने शस्त्रेमाचा बाप हमोर

याच्या वंशजांकडून शंभर कसीती देऊन विकत घेतली होती; हे ठिकाण योसेफावंशजांचे वतन झाले. ३३ नंतर अहरोनाचा पुत्र एलाजार हा मृत्यु पावला; त्याला त्यांनी एफ्राइमाच्या डोंगराळ प्रांतात त्याचा पुत्र फिनहास याचे गांव निवा येथे मूठमाती दिली.

शास्ते



१ यहोशवाच्या मृत्यूनंतर इसाएल लोकांनी १ परमेश्वरास विचारिले की कनानी लोकांशी युद्ध करावयासाठी आमच्यातर्फे पहिल्याने कोणी स्वारी करावी? २ परमेश्वराने सांगितले; यहुदाने प्रथम सामना करावा; पाहा, हा देश मी त्याच्या हाती दिला आहे. ३ यहुदा आपला बंधु शिमोन यास म्हणाला, मजबरोबर माझ्या वतनांत ये, म्हणजे आपण कनान्यांशी युद्ध करू; तुझ्या वतनांत मीहि तुजबरोबर येईन; तेव्हां शिमोन त्याजबरोबर गेला. ४ मग यहुदाने स्वारी केली; परमेश्वराने कनानी व परिजी यांस त्यांच्या हाती दिले व त्यांनी बेजेक येथे त्यांच्या दहा हजार लोकांचा संहार केला. ५ बेजेक येथे त्यांची अदोनी-बेजेकाशी गांठ पडली तेव्हां त्यांनी त्यांशी लढून कनानी व परिजी यांचा संहार केला. ६ अदोनी-बेजेक पळून गेला, तेव्हां त्यांनी त्याचा पाठलाग करून त्यास पकडिले आणि त्याच्या हातापायांचे आंगठे कापून टाकिले. ७ तेव्हां अदोनी-बेजेक म्हणाला, हातापायांचे आंगठे कापलेले सत्तर राजे माझ्या मेजाखाली तुकडे वेचीत असत; माझ्या करप्याप्रमाणे देवाने मला बदला दिला. मग ते त्यास यरुशलैमास घेऊन आले, तेथे तो मृत्यु पावला.

८ यहुदा वंशाच्या लोकांनी यरुशलैम लढून घेतले, त्यावर तरदार चालविली व त्या नगरास आग लाविली. ९ नंतर यहुदा वंशाचे लोक डोंगराळ प्रदेश, दक्षिण देश आणि तळवटीचा देश यांत राहणाऱ्या कनान्यांशी

लढावयास गेले. १० हेब्रोनांत राहणाऱ्या कनान्यांवर यहुदाच चढून गेला व त्यांनी शेराय, अहीमन व तलमय यांचा वध केला; हेब्रोनाचे पूर्वीचे नांव किर्याथ-आर्बा होते. ११ तेथून दबीरच्या रहिवाऱ्यांवर त्याने स्वारी केली; दबीरचे पूर्वीचे नांव किर्याथ-सेफर होते. १२ कालेब म्हणाला, जो किर्याथ-सेफर याशी लढून ते हस्तगत करील त्यास मी आपली कन्या अकसा ही देईन. १३ तेव्हां कालेब याचा धाकटा बंधु कनाज याचा पुत्र अथनिएल याने ते शहर हस्तगत केले तेव्हां त्याने आपली कन्या अकसा ही त्यास बायको करून दिली. १४ ती आली तेव्हां आपल्या बापापासून त्याने कांहीं जमीन मागून घ्यावी अशी तिने त्यास भर दिली; ती गाढावरून उतरली तेव्हां कालेबाने तिला विचारिले, तुला काय पाहिजे? १५ ती त्यास म्हणाली, मला एक देणगी या; तुम्ही मला दक्षिणेकडची जमीन दिली आहेच, तर मला पाण्याचे झरेहि या; तेव्हां कालेबाने तिला वरचे व खालचे झरे दिले.

१६ मोशाचा सासुरा केनी याचे वंशज यहुदा वंशाच्या लोकांसहित खजुरीच्या नगराहून यहुदाच्या रानांत गेले; हे नगर अरादाच्या दक्षिणेस आहे; तेथे जाऊन ते त्या लोकांबरोबर राहिले. १७ मग यहुदाने आपला भाऊ शिमोन याजबरोबर जाऊन सफाय येथील

१ उत्प. ३३:१९ पाहा.

२ अथवा: मेहुणा.

राहणारे कनानी यांस मार देऊन त्यांचा अगदीं विध्वंस केला. त्या नगराचें नांव हमा असें पडलें. १८ यखेरिज यहूदानें गब्बा, अफ्लोन आणि एकोन हीं त्यांच्या शिवारांसह घेतलीं. १९ परमेश्वर यहूदाच्या बरोबर होता; त्यानं डोंगराळ प्रदेशांतील रहिवासी घालवून दिले; पण तळवटींत राहणाऱ्या लोकांस त्याला घालवून देतां येईना, कारण त्यांच्यापाशीं लोखंडी रथ होते. २० मोशाच्या सांगण्याप्रमाणें त्यांनीं हेब्रोन नगर कालेबास दिलें व त्यानं तेथून अनाकाच्या तिघां पुत्रांस घालवून दिलें. २१ यरुशल्लेमांत राहणाऱ्या यवूसी लोकांस बन्यामिन्यांनीं घालवून दिलें नाहीं; आजपर्यंत यवूसी लोक यरुशल्लेमांत बन्यामिन्यांबरोबर वस्ती करून आहेत.

२२ योमेफाच्या वंशजांनीं हि बेथेलावर स्वारी केली: परमेश्वर त्यांच्याबरोबर होता. २३ बेथेल नगर हेरण्यास योमेफाच्या घराण्यानं मनुष्य पाठविले; त्या नगराचें पूर्वीचें नांव लूज होतें. २४ त्या हेरांनीं त्या नगरांतून एक मनुष्य बाहेर निघतांना पाहिला: त्यास त्यांनीं म्हणलें, नगरांत जाण्याचा मार्ग आम्हांस दाखीव म्हणजे आम्ही तुजवर कृपा करूं. २५ तेव्हां त्यानं त्यांस नगरांत जाण्याचा मार्ग दाखविला, आणि त्यांनीं त्या नगरावर तरवार चालविली; पण त्या मनुष्यास त्यांनीं त्याच्या घरादारासुद्धां वाचविलें. २६ त्या मनुष्यानं हिती लोकांच्या देशां जाऊन एक नगर वर्माविलें व त्याचें नांव लूज ठेविलें; आजपर्यंत तेंच नांव त्या नगरास आहे.

२७ मनश्शानें ब्रेथ-शान, तानख, दोर, इळाम आणि मगिदो हीं नगरें व त्यांच्या आसपासचीं खेडींपाडीं यांतील रहिवास्यांस घालवून दिलें नाहीं; कनान्यांनीं त्या प्रांतांत राहण्याचा हट्ट धरिला. २८ पुढें इस्राएल लोक प्रबळ झाले तेव्हां त्यांनीं कनानी लोकांस बिगार-काम करावयास लाविलें; सगळ्यांना हाकून दिलें नाहीं.

२९ एफ्राइमानें गेजेर येथील राहणाऱ्या कनान्यांस घालवून दिलें नाहीं: ते कनानी गेजेर येथें त्यांच्या-भयें वस्ती करून राहिले.

३० जबुल्लन यानं कित्रोन व नहलोल येथील रहिवास्यांस घालवून दिलें नाहीं; कनानी त्यांमध्यें वस्ती करून बिगारकाम करूं लागले.

३१ आशेरानें बाको, सीदोन, अहलाब, अकजीब, हेल्बा, अफीक व रहोब यांतील रहिवास्यांस घालवून दिलें नाहीं; ३२ म्हणून आशेर वंशाचे लोक त्या देशच्या कनानी रहिवास्यांमध्यें वस्ती करून राहिले; कारण त्यांनीं त्यांस घालवून दिलें नाहीं.

३३ नफतालीच्या वंशजांनीं बेथ-शोमेश व बेथ-अनाथ येथील रहिवास्यांस घालवून दिलें नाहीं, तर ते त्या देशच्या कनानी रहिवास्यांमध्यें वस्ती करून राहिले; पण बेथ-शोमेश व बेथ-अनाथ येथील रहिवासी त्यांचें बिगारकाम करूं लागले.

३४ अमोरी लोकांनीं दानाच्या वंशजांस डोंगरी प्रदेशांत पळवून लाविलें; ते त्यांस तळवटींत येऊं देईनात; ३५ अमोन्यांनीं हेरेस पहाड, अयालोन व शालबीम येथेंच राहण्याचा हट्ट धरिला; पण योमेफाचें घराणें प्रबळ झाल्यावर अमोन्यांस बिगारकाम करणें भाग पडलें. ३६ अमोन्यांचा प्रदेश अकाल्बीमाचा चढाव आणि सेला येथून पुढें होता.

१ परमेश्वराचा दूत गिलगालाहून बोखीम येथें जाऊन म्हणाला, मी तुम्हांस मिसर देशांतून काढून तुमच्या पूर्वजांस आणभाक करून देऊं केलेल्या देशांत आणिलें, आणि मी तुम्हांस म्हणालों होतां कीं तुमच्याशीं केलेला करार मी कधीं मोडावयाचा नाहीं; २ तुम्हीं या देशच्या रहिवास्यांशीं कांहीं करारमदार करूं नयेत; तुम्हीं त्यांच्या वेद्या मोडून टाकाव्या, पण माझी वाणी तुम्हीं ऐकली नाहीं तें कां? ३ यास्तव मोहि म्हणाल्यें, मी त्या लोकांस तुम्हांपुढून घालवून देणार नाहीं तर ते तुमच्या कुशीला काव्यांसारखे होतील आणि त्यांचे देव तुम्हांस पाश होतील. ४ परमेश्वराचा दूत सगळ्या इस्राएल लोकांस हे शब्द बोलला तेव्हां त्यांनीं मोघा हेळ काढून आकांत केला. ५ त्यांनीं त्या स्थलाचें नांव बोखीम (आकांत करणारें) असें

ठेलिले; तेथे त्यांनी परमेश्वरास यज्ञ केले.

६ यहोशवाचाने इस्राएल लोकांस निरोप दिला तेव्हां ते सर्व आपआपल्या वतनाचा ताबा घ्यावयास गेले.

७ यहोशवाच्या हयातीत आणि यहोशवा मरण पावल्यावर जे वडील लोक मार्ग राहिले त्या सगळ्यांच्या हयातीत म्हणजे परमेश्वराने इस्राएल लोकांसाठी केलेले सगळे थोर कार्य ज्यांनी पाहिले होते त्यांच्या हयातीत इस्राएल लोक परमेश्वराची सेवा करीत राहिले.

८ परमेश्वराचा सेवक नूनाचा पुत्र यहोशवा हा एकशें-दहा वर्षांचा होऊन मरण पावला. ९ एफ्राइमाच्या बॅंगराळ प्रदेशांतील गाश पर्वताच्या उत्तरेस तिन्नाथ-हेरेस येथे त्याच्या वतनाच्या सीमेवर त्यांनी त्यास मूठ-माती दिली. १० त्या पिढीतील सर्व लोक आपल्या पितरांस जाऊन मिळाल्यावर त्यांच्यामागून जी दुसरी पिढी उत्पन्न झाली तिला परमेश्वराची व त्यानें इस्राएलासाठी केलेल्या कार्याची ओळख नव्हती.

११ तेव्हां इस्राएल लोक परमेश्वराच्या दृष्टीनें वाईट तें करून बाल देवांची उपासना करू लागले; १२ त्यांच्या पूर्वजांचा देव जो परमेश्वर, ज्यानें त्यांस मिसर देशांतून बाहेर काढिले त्याचा त्यांनी त्याग केला; अन्य देवांचें म्हणजे आपल्या आसपास असलेल्या लोकांच्या देवांचें अनुसरण करून ते त्यांच्या चरणीं लागले आणि त्यांनी परमेश्वरास कोषाविष्ट केले. १३ परमेश्वराचा त्याग करून त्यांनी बाल व अष्टरोथ यांची भक्ति केली; १४ म्हणून इस्राएलावर परमेश्वराचा कोप भडकला, त्यानें त्यांस लुटारुंच्या हातीं दिले, आणि त्यांनी त्यांस छुटिले; त्यानें त्यांस त्यांच्या आसपासच्या शत्रूंच्या हवालीं केले म्हणून त्यांना आपल्या शत्रूसमोर यापुढें टिकाव धरवला नाही. १५ परमेश्वराने त्यांस शपथपूर्वक सांगितले होते त्याप्रमाणे जेथेजेथे ते जात तेथेतेथे त्यांच्यावर परमेश्वराचा हात पडून त्यांचें अहित होई, आणि ते फार संकटांत पडत. १६ परमेश्वर त्यांच्यांत शास्त्रे उत्पन्न करी व ते त्यांस लुटणाऱ्यांच्या हातून सोडवीत. १७ तरी ते आपल्या शास्त्र्यांचें ऐकत नसत; ते व्यभिचारी मतीनें अन्य

देवांच्या मार्गे लागून त्यांच्या चरणीं लागत. त्यांचे पूर्वज परमेश्वराच्या आज्ञा पाळीत तो मार्ग सोडून ते त्वरित बहकले; आपल्या पूर्वजांप्रमाणे ते वागले नाहींत. १८ जेव्हां जेव्हां परमेश्वर त्यांच्यासाठी शास्त्रे निपजवी तेव्हां त्या प्रत्येकाच्या बरोबर परमेश्वर असून त्या शास्त्र्याच्या हयातीत तो त्यांस त्यांच्या शत्रूंच्या हातून बचावीत असे; कारण त्यांजवर लोक खुद्दम करीत व त्यांस गांजीत यामुळे ते कण्ठ हें पाहून परमेश्वराला पस्तावा झाला. १९ तरी पण शास्त्रा मरण पावला म्हणजे ते पुनः उलटून आपल्या वडिलांपेक्षांहि अधिक बिघडत आणि अन्य देवांची भक्ति करून त्यांच्या चरणीं लागत; ते आपला वर्तनक्रम व हद्द सोडीत नसत. २० तेव्हां इस्राएलावर परमेश्वराचा क्रोध भडकून तो म्हणे, मी यांच्या वडिलांशीं केलेला करार ह्या राष्ट्रानें उल्लंघिला आहे, ह्यानें माझी वाणी ऐकली नाहीं; २१ म्हणून यहोशवाच्या मृत्युसमयी जीं राष्ट्रें वांचून राहिलीं त्यांपैकी कोणासहि मी इतःपर त्यांच्या-पुढून घालवून देणार नाहीं; २२ आणि यावरून त्यांच्या-द्वारे मी इस्राएलाची परीक्षा करीन आणि त्यांचे पूर्वज माझ्या मार्गांने चालत होते त्याप्रमाणे ते चालतात कीं नाहीं हें पाहीन. २३ यास्तव परमेश्वराने त्या राष्ट्रांस एकदम घालवून दिले नाहीं, राष्ट्रं दिलें आणि त्यांस यहोशवाच्या हातीं दिलें नाहीं.

१ कनान देशांतील लढायांचा ज्या इस्राएल
३ लोकांना अनुभव नव्हता त्यांस कसास लावण्यासाठीं परमेश्वराने कांहीं राष्ट्रें देशांत राष्ट्रं दिलीं; २ ह्यांत हेतु हाच होता कीं इस्राएल लोकांच्या पिढ्यांपैकीं निदान ज्यांस लढाईचा मुळींच अनुभव नव्हता त्यांस तिचा अनुभव घडावा व त्यांस तिचें शिक्षण द्यावें. ३ जीं राष्ट्रें राष्ट्रं दिली तीं हीं: पलिष्ट्यांचे पांच सरदार आणि सर्व कनानी, सीदोनी आणि बाल-हर्मेन बॅंगरापासून हमाथाच्या घाटापर्यंत लबानोन बॅंगरांत राहणारे हिब्वी. ४ यांस राष्ट्रं देण्यांत हेतु हाच कीं ज्या आज्ञा परमेश्वराने मोशाच्या द्वारे इस्राएल लोकांच्या वडिलांस दिल्या त्या ते पाळितात किंवा नाहीं याबद्दल त्यांस

कसास लावार्वे. ५ या प्रकारें इस्राएल लोक क्कानी, हिती, अमोरी, परिब्बी, हिब्बी व यबुसी मांच्यामध्यें वस्ती करून राहिले; ६ ते त्यांच्या मुलींशीं विवाह करूं लागले, आपल्या मुली त्यांच्या मुलांस देऊं लागले आणि त्यांच्या देवांची भक्ति करूं लागले.

७ इस्राएल लोकांनी परमेश्वराच्या दृष्टीनें वाईट तें केलें, आपला देव परमेश्वर यास ते विसरले आणि बाल व अशेरा या मूर्तींची भक्ति करूं लागले; ८ म्हणून इस्राएलवर परमेश्वराचा कोप भडकला आणि त्यानें त्यास मेसोपटेम्याचा राजा कुशन-रिशाथईम याच्या हातीं दिलें, आणि या प्रकारें इस्राएल लोकांनीं आठ वर्षेपर्यंत कुशन-रिशाथईम याचें दास्य केलें. ९ इस्राएल लोकांनीं परमेश्वराचा धावा केला तेव्हां त्यानें त्यांच्याप्रीत्यर्थ कालेबाचा धाकटा बंधु कनान याचा पुत्र अथनिएल ह्यास सोडविणारा म्हणून योजिलें; आणि त्यानें त्यांची सुटका केली.

१० त्याजवर परमेश्वराचा आत्मा उतरला व तो इस्राएलचा शास्ता झाला; तो लडाईस निघाला तेव्हां परमेश्वरानें मेसोपटेम्याचा राजा कुशन-रिशाथईम यास त्याच्या हातीं दिलें व त्याजवर त्याचें वर्चस्व झालें; ११ त्यानंतर चाळीस वर्षे देशास स्वास्थ्य प्राप्त झालें; मग कनानाचा पुत्र अथनिएल मृत्यु पावला.

१२ पुनः इस्राएल लोक परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें वाईट तें करूं लागले; त्यांनीं जें केलें तें परमेश्वराच्या दृष्टीनें वाईट होतें म्हणून परमेश्वरानें मवाबाचा राजा एग्लोन याचें इस्राएलवर प्राबल्य केलें. १३ तेव्हां त्यानें अम्मोनी व अमालेकी यांस आपल्याकडे जमवून इस्राएल लोकांवर चाल केली आणि त्याजवर मारा करून खजुरीचें नगर हस्तगत केलें. १४ यास्तव इस्राएल लोकांनीं मवाबाचा राजा एग्लोन याचें अठरा वर्षे दास्य केलें. १५ मग इस्राएल लोकांनीं परमेश्वराचा धावा केला, तेव्हां परमेश्वरानें गेराचा पुत्र एहूद ह्याला त्यांस सोडविणारा म्हणून योजिलें; तो बन्यामिनी असून डावरा होता; त्याच्या हस्तें इस्राएल लोकांनीं मवाबाचा राजा एग्लोन यास नजराणा पाठविला. १६ एहूदानें एक हातभर लंब दुधारी तरवार

आपल्यासाठीं बनवून आपल्या जम्माखालीं उजव्या मांडीवर बांधिली. १७ त्यानें मवाबाचा राजा एग्लोन याच्यापुढें नजराणा सादर केला; एग्लोन हा फार स्व. पुरुष होता; १८ नजराणा देण्याचें शाल्यात्वर त्यानें नजराणा घेऊन आलेल्या लोकांची रवाम्नी केली; १९ पण गिल्यालाजवळील पाषाणमूर्ती-पर्यंत गेल्यावर एहूद स्वतः परत येऊन म्हणाला, राजा, मला आपल्याशीं कांहीं गुप्त गोष्ट बोलवयाची आहे. राजा लोकांना म्हणाला, गप्प राहा! तेव्हां त्याच्याजवळ उभे असलेले लोक बाहेर गेले. २० एहूद त्याच्यापार्शीं आला त्यां समयी तो हवासीर मांडीवर एकटा बसला होता. एहूद त्यास म्हणाला, आपणाला देवाकडला कांहीं संदेश मला सांगवयाचा आहे. हें ऐकून तो आसनावरून उठला. २१ तेव्हां एहूदानें आपला ढाका हात पुढें करून उजव्या मांडीवरली तरवार उपसली आणि त्याच्या पोटांत छुपसली; २२ तरवारीच्या पात्याबरोबर मूठहि आंत गेली; तें पातें त्याच्या मेदामध्यें चिकटून राहिलें; कारण ती तरवार त्याच्या पोटांतून त्यानें बाहेर काढिली नाहीं; ती पश्चात् भागीं बाहेर निघाली. २३ मग बाहेर देवडीवर जाऊन एहूदानें मांडीचीं कवाडें खडून त्यांस कुळप लाविलें. २४ तो निघून गेल्यावर त्याचे चाकर येऊन पाहतात तों मांडीचीं कवाडें लाविलेलीं त्यांच्या दृष्टीस पडलीं तेव्हां त्यांस वाटलें कीं तो आपल्या मांडीवरील कोठडीत लघुशंका करीत असेल. २५ ते वाट पाहून पाहून थकले; तो मांडीचीं कवाडें उघडीत नाहीं असें पाहून त्यांनीं किष्की घेऊन तीं उघडिलीं आणि पाहतात तों त्यांचा स्वामी मरून भूमीवर पडलेला आहे असें त्यांच्या दृष्टीस पडलें. २६ ते वाट पाहत होते तेवढ्या अवकाशांत एहूद पळून पाषाणमूर्तीच्या पलीकडे सईरा येथें जाऊन पोहचला. २७ तेथें गेल्यावर त्यानें एफ्राइमाच्या डोंगराळ प्रदेशांत रणशिंग वाजविलें तेव्हां त्याच्याबरोबर इस्राएल लोक डोंगरावरून उतरले, आणि तो त्यांच्यापुढें चालला. २८ तो त्यांस म्हणाला, माझ्या पाठोपाठ या, कारण परमेश्वरानें तुमचे मवाबी

शत्रु तुमच्या हाती दिले आहेत. तेव्हा त्यांनी त्याच्या पाठोपाठ जाऊन देशाजवळचे यार्देनेचे उतार रोखून धरिले आणि कोणासहि पार जाऊ दिले नाही. २९ त्या समयी त्यांनी मवाच्यांचे सुमारे दहा हजार लोक मारिले; ते सर्व षष्टपृष्ठ व शर वीर होते; त्यांच्यांतला कोणीहि बचावला नाही. ३० या प्रकारे मवाब त्या दिवशी इस्राएलाच्या कानूत आला. यानंतर देशास ऐशी वर्षे स्वास्थ्य प्राप्त झाले.

३१ त्यानंतर अनाथाचा पुत्र शमगार याची योजना झाली; त्याने सहाशे पलिष्ठ्यांस बैलाच्या पराणीने जिवें मारिले; त्यानेहि इस्राएलाची सुटका केली.

१ पट्ट मरण पावल्यावर इस्राएल लोकांनी ४ परमेश्वराच्या दृष्टीने वाईट तें पुनरपि केले.

२ तेव्हा परमेश्वरानें याबीन नामें कनानी राजा हासोरारं राज्य करीत होता त्याच्या हाती त्यांस दिले; त्याचा सेनापति सीसरा हा विदेश्यांचें नगर हरोशेथ येथें राहत असे. ३ त्याजपार्शी नऊशें लोखंडी रथ असून त्याने वीस वर्षे इस्राएल लोकांस फार गांजिलें म्हणून त्यांनी परमेश्वराचा धावा केला.

४ त्या समयी लप्पिदोथाची बायको दबोरा संदेष्टी इस्राएलाचा न्यायनिवाडा करीत असे. ५ एफ्राइमाच्या बॅंगराळ प्रदेशातील रामा व बेथेल यांच्या दरम्यान दबोरा नामक खजुरीच्या झाडाखाली तिची बैठक असे; इस्राएल लोक तिच्याकडे न्यायनिवाड्यासाठी जात असत. ६ तिने अबीनवामाचा पुत्र बाराक यास केदेश-नफताली येथून बोलावून आणविले व त्यास सांगितले, तूं नफताली व जबुद्धनी यांच्यांतले दहा हजार पुरुष बरोबर घेऊन ताबोर पर्वताकडे कूच करून जा अशी आज्ञा इस्राएलाचा देव परमेश्वर यानें तुला केली आहे ना? ७ देव म्हणतो, याबीनाचा सेनापति सीसरा आपले रथ व आपले सर्व लष्कर यांसह कीशोन नदी-पर्यंत येईसं मी करीन आणि त्यांस तुझ्या हाती देईन.

८ बाराक तिला म्हणाला, तूं मजबरोबर येशील तर मी जाईन, नाही तर जाणार नाही. ९ ती म्हणाली, मी तुजबरोबर अवश्य येईन, पण या स्वारीत तुझी

प्रतिष्ठा व्हावयाची नाही, कारण परमेश्वर सीसरा यास एका स्त्रीच्या हाती देणार आहे. मग दबोरा उठून बाराकाबरोबर केदेश येथें गेली. १० बाराकानें जबुद्धनी व नफताली यांस केदेश येथें बोलाविले; मग त्यांच्यामागून दहा हजार पुरुष चालले आणि दबोराहि त्याजबरोबर गेली. ११ मोशाना सासरी होबाब याचे वंशज जे केनी त्यांच्यापामून केनी हेबेर हा वेगळा होऊन केदेशाजवळचें साननीम येथल्या एका एला वृक्षापार्शी आपला डेरा ठेऊन राहिला होता.

१२ इकडे सीसरा यास कोणी खबर दिली की अबीन-वामाचा पुत्र बाराक हा ताबोर पर्वत चढून गेला आहे.

१३ तेव्हां सीसरा यानें आपले नऊशें लोखंडी रथ आणि आपली सर्व सेना हीं विदेश्यांचें हरोशेथ येथें कीशोन नदीवर एकवट केली. १४ दबोरा बाराकास म्हणाली, ऊठ, आज परमेश्वरानें सीसऱ्यास तुझ्या हाती दिले आहे; परमेश्वर तुझ्यापुढें निघाला आहे ना? मग बाराक व त्याच्या पाठोपाठ दहा हजार पुरुष ताबोर डोंगरावरून उतरले. १५ परमेश्वरानें सीसरा, त्याचे रथ व सर्व सेना यांचा बाराकासमोर तरवारीने धुव्वा उडविला, तेव्हां सीसरा रथावरून उतरून पायी पळून गेला. १६ इकडे बाराकानें विदेश्यांच्या हरोशेथापर्यंत रथांचा व सैन्याचा पाठलाग केला; आणि सीसरा याची सर्व सेना तरवारीने पडली; त्यांतला कोणीहि उरला नाही.

१७ सीसरा स्वतः केनी हेबेर याची स्त्री याएल हिच्या डेऱ्याकडे पायी पळून गेला; कारण हासोरचा राजा याबीन आणि केनी हेबेरचें घरणें यांचें सख्य होतें. १८ तेव्हां याएल ही सीसऱ्यास सामोरी येऊन त्याला म्हणाली, मझ्या प्रभू, माझ्याकडे या, भिऊं नका. तेव्हां तो तिच्याकडे डेऱ्यांत गेला व तिने त्याला कांबळीखाली झाकिलें. १९ तो तिला म्हणाला, मला तहान लागली आहे; थोडे पाणी प्यावयास दे. तेव्हां तिने दुधाची बुधली उघडून त्याला दूध प्यावयास दिले व त्याजवर पांघरणा घातले. २० तो तिला

१ अथवा: मेहुणा

म्हणाला, डेऱ्याच्या दाराशी उभी राहा आणि कोणी येऊन तुला विचारू लागला की येथे कोणी पुरुष आहे काय ? तर नाही म्हणून सांग. २१ मग हेबेराची स्त्री याएल हिने डेऱ्याची मेख आणि हातोडा ही हाती घेतली, आणि पाय न वाजविता त्याच्याजवळ जाऊन त्याच्या कानशिलांत ती ठोकली: ती पार जाऊन जमिनीत स्तली. तो थकून गेल्यामुळे त्याला गाढ निद्रा लागली होती व तो तेथल्या तेथे मृत्यु पावला. २२ बाराक सीसराचा पाठलाग करित आला असता त्यास याएल सामोरी येऊन म्हणाली, चळ, ज्या पुरुषाचा तू शोध करित आहेस तो मी तुला दाखविते. तेव्हा तो तिज-बरोबर गेला, आणि सीसरा मरून पडला आहे आणि त्याच्या कानशिलांत मेख आहे असे त्याने पाहिले. २३ या प्रकारे त्या दिवशी कनानाचा राजा याबीन यास परमेश्वराने इस्राएल लोकांपुढे पराजित केले. २४ इस्राएल लोकांचे प्राबल्य कनानाचा राजा याबीन याजवर अधिकाधिक होत गेले व शेवटी त्यांनी कनानाचा राजा याबीन याचा नाश केला.

१ त्या दिवशी दबोरा आणि अबीनवामाचा

५ पुत्र बाराक यांनी गाढलेले कवन हे :

- १ इस्राएलचे नेते पुढे चालले, लोक स्वसंतोषाने सैन्यांत दाखल झाले, म्हणून परमेश्वराचा धन्यवाद करा.
- २ राजेहो, एका; अधिपतीनो कान था, मी स्वतः परमेश्वराला गाते; इस्राएलचा देव परमेश्वर याचीं स्तोत्रे गाते.
- ४ हे परमेश्वरा, तू सेडैराहून प्रयाण केले, अदोमाच्या प्रदेशांतून कूच केले, तेव्हां पृथ्वी थरारली; आकाशांने जलबिंदु गाळिले. मेघांनी जलबिंदु गाळिले.
- ५ परमेश्वरासमोर डोंगर थरथरा कांपले, इस्राएलचा देव परमेश्वर याच्यासमोर तो सीनाय देखील थरारला.
- ६ अनाथाचा पुत्र शमगार याच्या काळी याएलेच्या काळी राजमार्ग सुने पडले,

वाटसरुंनी आडमार्गाने प्रवास केला.

- ७ मी दबोरा प्रगट होईपर्यंत, मी इस्राएल लोकांत माता म्हणून प्रसिद्ध होईपर्यंत, इस्राएलतली खेडीपाडी ओस पडली होती.
- ८ लोकांनी नवे नवे देव मानिले; तेव्हां वेशीवेशींनी संग्राम झाले; चाळीस हजार इस्राएलांमध्ये एक तरी ढाल अथवा बरची दृष्टीस पडली काय ?
- ९ मार्से मन इस्राएलाच्या अधिपतीकडे लागले आहे, ते बुद्धीने प्रजेबरोबर सैन्यांत दाखल झाले; तुम्ही परमेश्वराचा धन्यवाद करा.
- १० शुभ्र गर्दभांवर स्वारी करणाऱ्यांनी, उंची गाळिचांवर बसणाऱ्यांनी, वाटेने चालणाऱ्यांनी, याभिषयी गा.
- ११ पाणवट्यांवर धनुष्यांच्या कोलाहलापासून दूर निवांत स्थली परमेश्वराच्या न्यायकृत्यांचे; इस्राएलावरल्या सत्तेसंबंधाने त्याच्या न्यायकृत्यांचे ते वर्णन करितील. त्या समयी परमेश्वराचे प्रजाजन वेशीपाडी गेले.
- १२ जागी हो, जागी हो, दबोरे; जागी हो, जागी हो, गायन कर; बाराक उठे; अबीनवामाच्या पुत्रा, तू पादाव केलेल्यांस कैदेत घेऊन जा.
- १३ त्या समयी अवशिष्ट सरदार व लोक खाली उतरले; परमेश्वर याच्याकरिता वीराविरुद्ध सामना करावयास उतरला.
- १४ अमालेकांत ज्यांची पाळेमुळे पसरली आहेत ते एफ्रायामपून आले; तुझ्यामागून बन्यामीन तुझ्या सैन्यांत सामील झाले; माखीराहून अधिपति आले, जबुलनांतून दंडधारण करणारे अमलदार उतरून आले.
- १५ इस्राएलाचे सरदार दबोरेबरोबर होते;

- इस्साखार होता तसाच बाराकहि होता;
त्याच्या पाठोपाठ ते खोऱ्यांत धावले.
रऊबेनाच्या जलप्रवाहापाशीं
मोठे मनसोबे झाले.
- १६ खिल्लरांसाठीं वाजविल्ल्या पावा ऐकत
तूं मेंढवाच्यांत कां बसलास ?
रऊबेनाच्या जलप्रवाहापाशीं
विचारांची फार छानणी चालली होती.
- १७ गिलाद यादनेपलीकडेच राहिला;
दान हा आपल्या जहाजांपाशींच कां बसून राहिल्ल-
आशेर समुद्रीत धरून बसला,
आपल्या खांब्यांपाशीं बसून राहिल्ल.
- १८ जबुलनाचे लोक आणि तफताली
हे आपल्या डोंगराळ प्रदेशांत जिवावर उदार झाले.
- १९ राजे येऊन लडले;
त्या समयीं कनानाचे राजे
मगिहोच्या जलप्रवाहापाशीं तानस येथें रुढले;
त्यांस कांहीं सऱ्याची छट मिळाली नाहीं.
- २० आकाशांतून सेना लडल्या;
ताऱ्यांनीं आपल्या कक्षांतून सिसऱ्याहीं लढाई केली.
- २१ कीशोन नदीनें, त्या प्राचीन नदीनें; त्या कीशोन
नदीनें त्यांस बाहून नेलें.
हे जीवा, हिंमत धरून चाल कर.
- २२ त्या समयीं घोडे भरधाव उधळले,
ते मजबूत घोडे टापा मारूं लागले,
त्यांच्या टापांचा आवाज झाला.
- २३ परमेश्वराचा वृत्त म्हणतो, मेरोजला शाप घा,
त्यांतल्या रहिवास्यांस मोठा शाप घा;
कारण परमेश्वराचें साहाय्य करावयास,
वीराविरुद्ध परमेश्वराचें साहाय्य करावयास ते
आले नाहींत.
- २४ केनी हेवेर याची स्त्री याएल
ही सगळ्या स्त्रियांमध्यें धन्य !
डेऱ्यांत राहणाऱ्या सर्व स्त्रियांमध्यें ती धन्य !
- २५ त्यानें पाणी मागितलें तों तिनें दूध दिलें;

- श्रीमंतांस साजे अशा वाटींत तिनें त्याला दही
आणून दिलें.
- २६ तिनें आपल्य एक हात मेखेला,
आणि उजवा हात कारागिराच्या हातोव्याला
घातला
तिनें हातोव्यानें सिसऱ्यास मारिलें,
त्याचें शीर फोडून टाकिलें,
त्याचें कानशीलःमेख ठोकून आरपार विंधिलें.
- २७ तिच्या पायांपाशीं तो वाकला, पडला; मिथळ झाला;
तिच्या पायांपाशीं तो काकला, पडला;
जेथें तो वाकला तेथेंच तो मरून पडला;
- २८ खिडकींतून तिनें बाहेर पाहून ओरड केली,
सिसऱ्याच्या आईनें जाळींतून हाक मारिली,
त्याच रय यावयास एवढा विडंब कां लागला ?
त्याच्या रथांच्या चाकरांस कां खोळंबा झाला ?
- २९ तिच्या चतुर स्त्रियांनीं तिला उत्तर दिलें,
स्वतः तिनेंच आपणास उत्तर दिलें :
- ३० त्यांना छट मिळाली ती ते बांदून घेत नस-
तील ना ?
एकएका पुरुषास एकएक दोनदोन कुमारिका;
रंगीबेरंगी वळें, भरजरी रंगीबेरंगी वळें,
छुटीत मिळालेल्या कुमारिकांच्या माना भूषित
करण्यासाठीं
एक दोन रंगीबेरंगी वळें सिसऱ्यास मिळालीं
नसतील ना ?
- ३१ हे परमेश्वरा, तुझे सर्व शत्रु असेच नष्ट होवोत;
पण त्याजवर प्रेम करणारे प्रतापमय उदयभानू-
समान होवोत.
मग देशास चाळीस वर्षे विसावा मिळाला.
- १ इस्राएल लोकांनीं परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें
द वाईट तें पुनः केलें, तेन्हां परमेश्वरानें त्यांस
सात वर्षे मियानाच्या हातीं दिलें. २ मियानाचा
हात इस्राएलवर प्रबळ झाला; मियानाच्या भीतीनें
इस्राएल लोकांनीं डोंगराडोंगरांतून आपणांस राहावया-
साठीं विवरें, गुहा व दुर्ग तयार केले. ३ इस्राएल

लोकांनी शेतें पेरित्यावर मिथानी, अमालेकी आणि पूर्वदेशस्थ लोक त्यांच्यावर हल्ला करीत; ४ आणि गजा नगरपर्यंत ते छत्रणी देऊन भूमीच्या पिकाचा विचंन करीत व इलाएल लोकांसाठी अन्न, कोरडेमेढरे, गाईंबैल, गाढवे वगैरे कांहीएक शिक्क राहू देत नसत. ५ ते आपले पशु व वेरे घेऊन चढाई करीत आणि टोळघाडीप्रमाणे येत; त्यांचे उद्ये अगणित होते; ते देश उजाड करण्यास येत असत. ६ मिथानामुळे इलाएलची निवृत्त अवस्था झाली, तेव्हा इलाएल लोकांनी परमेश्वराचा धावा केला.

७ मिथानामुळे इलाएल लोकांनी परमेश्वराचा धावा केला, ८ तेव्हा परमेश्वराने इलाएलकडे एक संदेश पाठविला; तो त्यास म्हणाला, इलाएलचा देव परमेश्वर म्हणतो की मी तुम्हांस मिसर देशांतून काढून आणिले, दास्यगृहांतून तुम्हांस बाहेर आणिले; ९ मिसर्यांच्या आणि जे कोणी तुम्हांस भांजित होते त्या सर्वांच्या हातून तुम्हांस सोडविले आणि त्यांस तुमच्यापुढून घालून देऊन त्यांचा देश तुम्हांस दिला; १० आणि मी तुम्हांस म्हणालों की मीच तुमचा देव परमेश्वर आहे; ज्या अमोरी लोकांच्या देशांत तुम्ही राहतां त्यांच्या देवांचे भय तुम्ही बाळगू नका; पण तुम्ही माझी बाणी ऐकली नाही.

११ मग परमेश्वराचा दूत अफ्रा येथे येऊन योवाश अबियेजरी याच्या एला वृक्षाखाली बसला; त्या प्रसंगी त्याचा पुत्र गिदोन मिथान्यांपासून बचाव व्हावा म्हणून द्राक्षाकुंडांत गव्हांची मळणी करीत होता, १२ त्यास परमेश्वराच्या दूताने दर्शन देऊन म्हटले, हे बलवान वीरा, परमेश्वर तुझ्याबरोबर आहे. १३ गिदोन त्यास म्हणाला, माझ्या प्रभू, परमेश्वर आमच्याबरोबर असून आम्हांवर ही सर्व विपत्ति येऊन कां पडावी ? परमेश्वराने आम्हांस मिसरांतून बाहेर आणिले ना ? त्याच्या अद्भुत कृत्यांविषयी आमचे वाडवडील आम्हांस सांगत आले, तीं कृत्ये आतां कोठे गेलीं ? परमेश्वराने आतां आमचा त्याग करून आम्हांस मिथान्यांच्या हाती दिले आहे. १४ तेव्हा परमेश्वराने

त्याजकडे अवलोकन करून म्हटले, तू आपल्या ह्या अंगबलाच्या जोरावर जा, आणि इलाएल लोकांस मिथान्यांपासून सोडीव; मी तुला पाठवीत आहे ना ? १५ तो त्यास म्हणाला, प्रभू, इलाएलंस मी कसा सोडविणार ? माझे कुळ ममज्ञेशेवशांत सर्वांत कनिष्ठ आहे; तशांत मी आपल्या वरिष्ठांच्या घराण्यांत अगदी कनिष्ठ आहे. १६ परमेश्वर त्यास म्हणाला, मी तुझ्याबरोबर राहीन; मिथानी लोकांचा संहार, जसा एका पुरुषाचा करवा तसा, तू करितील. १७ तो त्यास म्हणाला, तुम्हा मजवर प्रसाद झाला असल्यास तूच मजशी बोलत आहेस याचे मला कांही चिन्ह दाखीव. १८ मी आपले अन्न आणून तुजसमोर सादर करीपर्यंत तू येथून जाऊ नको. तो म्हणाला, तू परत येईपर्यंत मी येथेच राहीन. १९ गिदोनाने आंत जाऊन एक करई सिद्ध केले व अफ्रा सपिटाच्या बेखमीर भाकरी केल्या; त्याने मांस टोपलीत घालून आणि रसा बडगुण्यांत घालून तें सगळें त्या एका वृक्षाखाली आणून सादर केले. २० तेव्हा देवाचा दूत त्यास म्हणाला, मांस व बेखमीर भाकरी घेऊन या खडकावर ठेव व त्यावर रसा ओत; त्याप्रमाणे त्याने केले. २१ मग परमेश्वराच्या दूताने आपल्या हातांतल्या काठीच्या टोकाने त्या मांसास व बेखमीर भाकरीस स्पर्श केला तेव्हा खडकांतून अग्नि निघाला, आणि त्याने तें मांस व बेखमीर भाकरी भस्म केल्या; यानंतर परमेश्वराचा दूत त्याच्यापुढून अंतर्धान पावला. २२ हा परमेश्वराचा दूत होता हे गिदोनाच्या लक्षांत आले तेव्हा तो म्हणाला, हाय, हाय, हे प्रभू देवा ! परमेश्वराचा दूत मी प्रत्यक्ष पाहिला. २३ परमेश्वर त्यास म्हणाला, तुझे क्षेम असो; भिऊ नको, तू मरावयाचा नाहीस. २४ मग गिदोनाने तेथे परमेश्वराप्रीत्यर्थ वेदी बांधिली व तिचे नांव यान्हे-शालोम (परमेश्वर क्षेमदाता आहे) असे ठेविले; अबियेजेरकरांच्या अफ्रा नामक गांवी ती वेदी आजपयत आहे. २५ मग त्याच रात्री परमेश्वराने गिदोनास म्हटले, आपल्या बापाचा गोन्हा म्हणजे दुसरा गोन्हा

सात वर्षांचा आहे तो वे, तुझ्या बापाची बालमूर्तीची जी वेदी आहे ती व तिच्यापार्शी असलेली अशेरा मूर्ति फोडून टाक; २६ मग विहित केलेल्या पद्धतीप्रमाणे त्या खडकाच्या उच्चभागी आपला देव परमेश्वर याजसाठी वेदी बांध आणि तीवर तू फोडिलेल्या अशेरा मूर्तीची छाकटें जाळून त्यांत त्या दुसऱ्या गोऱ्याचें हवन कर. २७ गिदोनानें आपल्याबरोबर आपले दहा नौकर घेऊन परमेश्वराच्या बचनाप्रमाणें केले, पण आपल्या पित्याचें वारणें व नगरचे लोक यांच्या मीतीनें तें काम त्याला दिवसां करितां आलें नाहीं, म्हणून त्यानें तें रात्रीचें केले. २८ नगरवासी पहाटेस उठून पाहतात तो बालाची वेदी मोडून पडली आहे आणि तिच्यापार्शी अशेरा मूर्ति भंगून पडली आहे आणि तो दुसरा गोऱ्या त्या नवीन बांधिलेल्या वेदीवर आर्पण आहे असें त्यांच्या दृष्टीस पडले. २९ ते एकमेकांशीं म्हणूं लागले, हें काम कोणी केले असावें ? त्यांनीं पुसतपास व बारीक शोध केल्यावर म्हटले, हें काम योबाशाचा पुत्र गिदोन याचेंच आहे. ३० तेव्हां नगरवासी लोक योबाशास म्हणूं लागले, तू आपल्या पुत्रास बाहेर आण; त्यास मारून टाकावयाचें आहे; कारण त्यानें बालाची वेदी फोडून टाकिली आहे आणि त्याजबळच्या अशेरा मूर्तीचा भंग केला आहे. ३१ तेव्हां योबाशा आपणावर उठलेल्या त्या सर्वांस म्हणाला, तुम्ही बाळाचा कैदार वेतां काय ? तुम्ही त्याचा बचाव करूं पाहतां काय ? त्याचा जो कोणी कैदार घेईल त्याचा आज सकाळ उलटण्यापूर्वीच बध होवो; तो जर देव असला तर ज्यानें त्याची वेदी मोडून टाकिली त्याच्याविरुद्ध त्यानें स्वतांचा कैदार घ्यावा; ३२ म्हणून त्या दिवशीं त्यानें गिदोनाचें नांव यरूबाल (बालनें स्वतांच कैदार घ्यावा) असें ठेविलें. तो म्हणाला, त्यानें बालाची वेदी मोडून टाकिली आहे तर खूद बालनें त्याच्याविरुद्ध कैफियत करावी.

३३ सर्व मिथानी, अमाळेकी व पूर्वदेशस्थ लोक एकत्र मिळून नदीपार गेले व त्यांनीं इब्रेलाच्या सपाटीवर तळ दिला. ३४ मग परमेश्वराचा आत्मा

गिदोनाच्या दायीं आल्यावर त्यानें रणशिंग वाजविलें व अभियेजरी त्याच्या पक्षास जमा झाले; ३५ आणि त्यानें मनशांत सर्वत्र जासूद पाठविले, व तेथेले लोकहि त्याला येऊन मिळाले; त्याप्रमाणेंच त्यानें आहोर, जबुलून व नफताळी यांच्याकडे जासूद पाठविले, आणि तेहि त्याला येऊन मिळववयास निघाले. ३६ गिदोन देवास म्हणाला, तू आपल्या बचनाप्रमाणें माझ्या हस्तें इझ्राएलाचा उदार करणार असलास, ३७ तर पाहा, मी या खळ्यांत योडीशी कातरलेली लेकर ठेवितों, रात्री तिच्यावर तेवढें दहिंवर पडून आसपासची सर्व जमीन कोरडी राहिली तर तुझ्या बचनाप्रमाणें तू इझ्राएलाचा माझ्या हस्तें उदार करणार हें मला कळून येईल. ३८ तसाच प्रकार घडून आला; त्यानें पहाटेस उठून ती लेकर दाडून तीतलें दहिंवर पिळून एक वाटीभर पाणी काढिलें. ३९ मग गिदोन देवाला म्हणाला, तू मजवर कोपणार नाहीस तर मी आणखी एक वेळ बोलतो; या लेकरीच्या द्वारे पुन्हा एक वेळ मी प्रतीति पाहतों; ही लेकर तेवढी कोरडी राहून बाकी अवय्या जमिनीवर दहिंवर पडेल असें कर. ४० त्या रात्री देवानें तसेंच केले; म्हणजे ती लेकर मात्र कोरडी राहिली व बाकीच्या सगळ्या जमिनीवर दहिंवर पडले.

१ मग यरूबाल म्हणजे गिदोन आणि त्याच्या-
७ बरोबरचे सर्व लोक यांनीं पहाटेस उठून हरोदा क्षान्यानजीक तळ दिला; मिथानाची छावणी त्यांच्या उत्तरेस मोरे नामक पहाडाजवळील खोऱ्यांत होती.

२ परमेश्वर गिदोनास म्हणाला, तुजबरोबर जे लोक आहेत ते संख्येनें पुष्कळ आहेत, तेवढ्यांच्या हत्ती मी मिथान्यांस द्यावे असें मला वाटत नाहीं; दिलें तर इझ्राएल मजपुढें फुशारकी मिरवून म्हणेल कीं माझ्या भुजबळानें माझा बचाव झाला. ३ तर जालेल लोकांच्या कानीं जाईसें जाहीर कर कीं जर कोणी मित्रा अथवा धाबट असेल तर त्यानें गिलाद पर्वतावरून निघून परत जावें. तेव्हां बावीस हजार लोक परत गेले आणि दहा हजार राहिले.

४ मग परमेश्वर गिदोनास म्हणाला, अजूनहि

लोक फार आहेत; त्यांस पाण्याजवळ घेऊन चल, तेथे मी तुझ्यासाठी त्यांस पारखीन. मी तुला सांगेन कीं अमक्यानें तुझ्याबरोबर जावें तर त्यानें जावें; आणि अमक्यानें तुझ्याबरोबर जाऊं नये तर त्यानें जातां कामा नये. ५ त्याप्रमाणें त्यानें लोकांस पाण्यापाशीं नेलें तेव्हां परमेश्वर गिदोनास म्हणाला, कुत्रा जिथेनें पाणी चाटून पितो त्याप्रमाणें जो पिईल त्यास बाजूला काढ, तसेंच गुडघे टेकून जो पिईल त्यास बाजूला काढ. ६ जे तोंडाशीं हात नेऊन पाणी चाटून प्याले ते तीनशें भरले, वरकड लोक गुडघे टेकून पाणी प्याले. ७ तेव्हां परमेश्वरानें गिदोनास सांगितलें, चाटून पाणी पिणाऱ्या या तीनशें लोकांच्या हातून मी तुमचा बचाव करीन आणि मिद्यान्यांस तुझ्या हातीं देईन; वरकड सगळ्या लोकांनीं आपआपल्या ठिकाणीं जावें. ८ मग त्या लोकांनीं अन्नसामग्री व रणशिमें हातीं घेतली; त्यानें वरकड सर्वे इस्राएल लोकांस आपआपल्या डेऱ्याकडे छावून दिलें, त्या तीनशें लोकांस मात्र राखून ठेविलें; मिद्यानाची छावणी त्याच्याखालीं खोऱ्यांत होती.

९ त्याच रात्री परमेश्वरानें त्यास सांगितलें, उठ, खालीं उतर, त्या छावणीवर चाल कर, मी ती तुझ्या हातीं दिली आहे. १० तुला खालीं उतरण्यास भीति वाटत असली तर आपला सेवक पुरा यास बरोबर घेऊन छावणीकडे जा; ११ आणि लोक काय म्हणतात तें ऐक; म्हणजे तुला त्या छावणीवर चाल करण्यास हिंमत येईल. मग तो आपला सेवक पुरा यास बरोबर घेऊन छावणीच्या अगदीं बाहेरल्या अंगीं हत्यारबंद लोक होते त्यांच्याजवळ गेला. १२ मिद्यानी, अमालेकी व पूर्वदेशस्थ लोक टोळांप्रमाणें अगणित असून त्या खोऱ्यांत पसरले होते; त्यांचे उंट समुद्रतीरीच्या वाळूंप्रमाणें अगणित होते. १३ गिदोन तेथें गेल्या तेव्हां एक जण आपल्या सोबत्यास आपलें स्वप्न सांगत होता; तो म्हणाला, ऐक, मी स्वप्न पाहिलें कीं सातूची एक भाकर लोटत लोटत मिद्यानाच्या छावणींत गेली व तिनें डेऱ्यास असा धक्का दिला कीं तो पडला; तिनें तो उलटून टाकिला व तो तसाच पडलेला राहिला.

१४ त्याच्या सोबत्यानें उत्तर दिलें, योवाशाचा पुत्र गिदोन या इस्राएली पुरुषाची ही तरवार होय, दुसरे कांहीं नव्हे; त्याच्या हातीं देवानें मिद्यान व त्याचें सर्व सैन्य दिलें आहे.

१५ गिदोनानें तें स्वप्न व त्याचा अर्थ ऐकून दंडवत घातलें; मग तो इस्राएलच्या छावणींत परत घेऊन म्हणाला, उठ, परमेश्वरानें मिद्यानाचें सैन्य तुमच्या हातीं दिलें आहे. १६ त्यानें त्या तीनशें पुरुषांच्या तीन तुकड्या केल्या; त्या सर्वांच्या हातीं त्यानें रणशिमें व रिकामे वडे दिले; त्या वड्यांच्या आंत दिवड्या ठेविल्या. १७ तो त्यांस म्हणाला, माझ्याकडे पाहा, आणि मी करितों तसें करा; त्या छावणीच्या बाहेरल्या अंघोळी आपण जाऊन पोहचलों म्हणजे जसें मी करीन तसें करा. १८ मी व माझ्याबरोबरचे सर्व जण रणशिमें फुंकू तेव्हां तुम्हीहि छावणीच्या चारी दिसांस रणशिमें फुंका आणि म्हणा, परमेश्वराचा जय, गिदोनाचा जय.

१९ मघल्या प्रहराच्या आरंभीं पहारा नुकताच बदलल्या तेव्हां गिदोन आपल्याबरोबरच्या शंभर पुरुषांसह छावणीच्या बाहेरल्या अंगीं गेला; मग त्यांनीं रणशिमें फुंकून आपल्या हातांतले वडे फोडून टाकिले. २० तेव्हां त्या तिन्ही तुकड्यांनीं रणशिमें फुंकून वडे फोडून टाकिले आणि आपल्या बाव्या हातीं दिवड्या आणि उजव्या हातीं फुंकावयासाठीं रणशिमें घेऊन त्यांनीं परमेश्वराची तरवार, गिदोनाची तरवार, असा घोष केल्या. २१ तेव्हां ते छावणीच्या समोवार आपआपल्या ठिकाणीं उभे राहिले व तीं सर्वे सेना पळू लागली; त्यांनीं रणघोष करून त्यांस पळविलें. २२ त्यांनीं तीं तीनशें रणशिमें फुंकलीं, आणि परमेश्वरानें प्रत्येक माणसाची तरवार त्याच्या सोबत्यावर व सर्व सेनेवर चालविली, तेव्हां सेनेतील लोक सरैरानजिकच्या बेथ-शिश्टापर्यंत व टब्नाथानजिकच्या आबेल-महोलाच्या सीमेपर्यंत पळून गेले. २३ तेव्हां इस्राएली पुरुषांनीं नफताली, आशेर व सर्व मनशे या प्रांतांतून एकवट होऊन मिद्यानाचा पाठलाग केला. २४ गिदोनानें एफ्र-

इमाच्या सर्व डोंगराळ प्रदेशांत जासूह पाठवून लोकांस सांगितले की मिथानावर चाल करून या आणि बेश-बारापर्यंत यादें नदीचे उतार रोखून घरा; त्याप्रमाणें एफ्राइमाच्या सगळ्या लोकांनी एकवट होऊन बेश-बारापर्यंतचे उतार रोखून धरिले. २५ त्यांनी मिथानाचे ओरेब व जेब या नांवाचे दोन राजे पकडिले. त्यांनी ओरेबास ओरेबाच्या खडकावर जिवें मारिलें आणि जेबास जेबाच्या द्राक्षाकुंडाजवळ जिवें मारिलें आणि मिथानाचा पाठलाग केला; त्यांनी ओरेब व जेब यांची शिरें यादेंनपार गिदोनारुडे नेली.

१ तेव्हां एफ्राइमी पुरुष गिदोनास म्हणाले, तूं आम्हांशी असा कां वागलास ? तूं मिथानाशी लढावयांस गेलास तेव्हां आम्हांस कां बोलविलें नाही ? यावरून ते त्याशी हुज्जत घालू लागले. २ तो त्यांस म्हणाला, तुम्ही केले त्या मानानें पाहतां मी काय केले ? एफ्राइमाच्या द्राक्षांचा सरवा हा अवि-येजेराच्या द्राक्षांच्या संबंध पिकापेक्षा बरा नाही काय ? ३ मिथानाचे राजे ओरेब व जेब यांस देवानें तुमच्या हाती दिलें; तुम्ही केले त्या मानानें मला काय करितां आले ? तो असें बोललां तेव्हां त्यांचा त्याजवरील राग शांत झाला. ४ गिदोन व त्याच्याबरोबरचे तीनशें पुरुष थकूनभागून गेले होते तरी तें तसेच पाठलाग करित यादेंनतीरीं येऊन पलीकडे गेले. ५ तेव्हां तो सुक्कोथ येथल्या लोकांस म्हणाला, माझबरोबरच्या लोकांस भाकरी द्या, कारण ते थकून गेले आहेत आणि मिथानाचे राजे जेबह व सलमुभा यांचा मी पाठलाग करीत आहे. ६ सुक्कोथाचे अधिपति म्हणाले, जेबह व सलमुभा यांची मणगटें तुझ्या हातीं आलीं आहेत म्हणून का अडवडीं तुझ्या सैन्याला अन्न द्यावें ? ७ तेव्हां गिदोन म्हणाला, परमेश्वर जेबह व सलमुभा यांस माझ्या हातीं देईल तेव्हां जंगलचे काटे व कांटेरीं यांनीं तुमची चामडी फाडीन. ८ तेथून तो पनुएल येथें गेला; तेथल्या लोकांकडेहि त्यांनीं तीच मागणी केली; तेव्हां सुक्कोथाच्या लोकांप्रमाणेंच पनुएलच्या लोकांनीहि त्यास उत्तर दिलें. ९ तेव्हां तो

पनुएलच्या लोकांस म्हणाला, मी सुखरूप माघारी येईन तेव्हां हा बुरूज पाहून टाकीन.

१० जेबह व सलमुभा हे कर्कोर येथें होते आणि त्यांबरोबर सुमारे पंधरा हजार सैन्य होते; पूर्व-देशस्थांच्या सैन्यापैकी तेवढेंच उरलें होतें, कारण एक लक्ष वीस हजार धारकरी पुरुष पतन पावले होते. ११ तेव्हां नोबह व आगबहा यांच्या पूर्वेस राहुच्यांत राहणाऱ्या लोकांच्या वाटेनें वर जाऊन जी सेना निभेय-पणें राहिली होती तिचा गिदोनानें संहार केला. १२ जेबह व सलमुभा हे पळले व त्यांनीं त्यांचा पाठलाग केला; त्यांनीं जेबह व सलमुभा हे मिथानाचे दोन राजे पकडिले आणि सर्व सैन्याची दाणादाण केली. १३ योबाशाचा पुत्र गिदोन हा लढाईहून परत हेरेस घाटावरून आला. १४ त्यांनीं सुक्कोथांतल्या एका तरुण पुरुषास धरून विचारातां त्यांनीं सुक्कोथातील सत्याहत्तर अधिपति व वडील यांची थादी लिहून दिली. १५ मग तो सुक्कोथातील मनुष्यांकडे जाऊन म्हणाला, तुम्ही माझी यज्ञे केली होती ना कीं जेबह व सलमुभा यांची मणगटें तुझ्या हातीं आहेत म्हणून काय आम्ही तुझ्या थकल्याभागल्या लोकांस अन्न द्यावें तर हे पाहा जेबह व सलमुभा. १६ मग त्यांनीं त्या नगरच्या वडील लोकांस पकडून रानांतील कांटे व कांटेरी घेऊन त्या सुक्कोथाच्या पुरुषांस चांगली समज दिली. १७ त्यांनीं पनुएलचा बुरूज मोडून टांकिला व त्या नगरांतील लोकांचा संहार केला. १८ मग त्यांनीं जेबह व सलमुभा यांस विचारिलें, तुम्ही ताबोर येथें ज्या पुरुषांचा वध केला ते कसे काय होते ? त्यांनीं उत्तर दिलें, ते तुझ्यासारखेच होते; त्या प्रत्येकाचें रूप राजकुमाराच्यासारखें होतें. १९ तेव्हां तो म्हणाला, ते माझे भाऊ, माझे सहोदर होते; परमेश्वराच्या जीविताची शपथ, तुम्ही त्यांना जिबंत ठेविलें असतें तर मी तुमचा वध न करितों. २० मग तो आपला ज्येष्ठ पुत्र येथेर यास म्हणाला, ऊंठ, यांचा वध कर; पण त्या तरुण पुरुषानें आपली तरबोरी उपसली नाही; कारण तो अद्यापि तरुण असल्यामुळे

घाबरल. २१ तेव्हा जेवढ व सल्लुभा म्हणाले, तुंच उठून आम्हांवर प्रहार कर, पुरुषालाच पुरुषाचें बळ असतें. तेव्हां गिदोनातें उठून जेवढ व सल्लुभा यांचा वध केल, आणि त्यांच्या उंटांच्या गळ्यांतल्या चंद्रकोरी त्यानं काढून घेतल्या.

२२ तेव्हां इस्राएली पुरुषांनीं गिदोनास म्हटलें, तुम्हीं व तुमच्या पुत्रपौत्रांनींही आम्हांवर प्रभुत्व चालवावें; कारण तुम्हीं आम्हांस मियानाच्या हातून सोडविलें आहे.

२३ गिदोन त्यांस म्हणाल, मी तुम्हांवर प्रभुत्व चालविणार नाही; माझा पुत्रहि तुम्हांवर प्रभुत्व चालविणार नाही; परमेश्वर तुम्हांवर प्रभुत्व चालवील.

२४ गिदोन त्यांस म्हणाल, मी तुम्हांपशीं एक मागणी करितों; तुम्हीं प्रत्येकानें आपआपल्या लुटीतील कुंडलें तेवढीं मला द्यावीं. ते इस्राएली लोक असल्याकारणानें त्यांच्या कानांत सोन्याचीं कुंडलें होती. २५ ते म्हणाले, आम्हीं तीं मोठ्या खुपीनं देतो. तेव्हां त्यांनीं वस्त्र पसरून त्यांत आपआपल्या लुटीतील कुंडलें टाकिलीं. २६ त्यानं मागून घेतलेल्या सोन्याच्या कुंडलांचें वजन एक हजार सातशें शेकल भरलें. याखेरीज चंद्रकोरी, लोलक, मियानी राजांच्या अंगारवलीं जांभळीं वस्त्रे व त्यांच्या उंटांच्या गळ्यांतील जंजिरी वेगळ्याच होत्या. २७ गिदोनातें त्यांचें एक एफोद करून आपलें नगर अफा येथें ठेविलें; सर्व इस्राएल लोक तेथें जाऊन व्यभिचारी मतीनं त्या एफोदाच्या नादीं लागले; तें एफोद गिदोन व त्याचें घराणें यांस पहासासखें झालें. २८ या प्रकारें मियानी इस्राएल लोकांपुढें दबून गेले; त्यांनीं पुनः आपलें डोकें वर केलें नाही. गिदोनाच्या हयातींत म्हणजे चाळीस वर्षे देशास विसावा प्राप्त झाल.

२९ योवाशाचा पुत्र यरूबाल हा आपल्या घरीं जाऊन राहिला. ३० गिदोनाच्या पोटीं सत्तर पुत्र झाले; कारण त्याला बहुत स्त्रिया होत्या. ३१ शखेमांत त्याची एक उपपत्नी होती, तिला त्याजपासून एक पुत्र झाल, त्याचें नांव त्यानं अबीमलेख असें ठेविलें. ३२ योवाशाचा पुत्र गिदोन हा चांगल्ल म्हातारा

होऊन मरण पावल, आणि अबियेजन्त्याच्या अफा नामक गांवांत त्याचा बाप योवाशा याच्या यडग्यांत त्याला पुरिलें.

३३ गिदोन मरण पावतांच इस्राएल लोक पुनः फिरले आणि व्यभिचारी मतीनं बाल देवांच्या मागें लागले; त्यांनीं बाल-बरीथ यास आपला देव केलें.

३४ इस्राएल लोकांचा देव परमेश्वर यानें त्यांस चोहों-कडच्या सर्व शत्रूंच्या हातून सोडविलें होतें याचें त्यांना स्मरण राहिलें नाही; ३५ आणि यरूबाल म्हणजे गिदोन यानें इस्राएलावर जे उपकार केले होते ते न स्मरून त्याच्या घराब्यावर त्यांनीं दयामाया केली नाही.

१ यरूबालाचा पुत्र अबीमलेख शखेमास आपल्या मंडळीकडे, आपल्या आईच्या भाऊबंदांकडे जाऊन त्यांस व आपल्या अजोळ्याच्या सर्व माणसांस म्हणाल, २ शखेमाच्या सर्व मनुष्यांस विचारा कीं यरूबालाच्या सत्तर पुत्रांनीं तुम्हांवर प्रभुत्व चालवावें कीं एकाच पुत्रानें चालवावें? यांपैकीं तुम्हांस कोणतें बरें वाटतें? मी तुमच्या हाडामांसाचा आहे हें लक्षांत ठेवा. ३ तेव्हां त्याच्या आईच्या भाऊबंदांनीं त्याच्याविषयीं बोद्धून त्याचे शब्द शखेमकरांच्या कानावर घातले; अबीमलेख हा आपला बांधव आहे असा विचार करून त्यांचें मन त्याजकडे वळलें.

४ त्यांनीं अबीमलेखास बाल-बरीथच्या मंदिरांतून सत्तर रुपये दिले; ह्या पैशांनीं त्यानं हलकट व लुचच्या लोकांचा परिवार जमविला; व ते त्याच्याबरोबर चालावयास लागले. ५ मग त्यानं अफा येथें आपल्या बापाच्या घरीं जाऊन आपले भाऊ म्हणजे यरूबालाचे सत्तर पुत्र यांची एकाच खडकावर कत्तल केली; तरी यरूबालाचा कनिष्ठ पुत्र योयाम हा वांचला, कारण तो लपून राहिला होता.

६ तेव्हां शखेमांतील सर्व लोक आणि बेथ-मिल्लो येथील सर्व लोक एकत्र झाले, व त्यांनीं शखेमाच्या स्तंभाजवळील एका वृक्षापशीं अबीमलेखास राजा केलें. ७ हें वर्तमान ऐकून योयाम हा गरिजीम दोंगराच्या शिखरावर उभा राहिला व उच्च स्वरावें

म्हणाला, शशेमकरहो, माझें ऐकून घ्या म्हणजे देव तुमचें ऐकेल. ८ एके समयी वृक्ष कोणास तरी अभिवेक करून आपणावर राजा नेमावें म्हणून निघाले असतां ते जैतून-वृक्षाकडे जाऊन म्हणाले, तूं आम्हांवर राज्य कर. ९ जैतून-वृक्ष त्यांस म्हणाला, जिच्या योगानें देवाचा व माणसाचा सन्मान होतो ती माझी स्निग्धता देण्याचें सोडून इतर वृक्षांवर हालत-बोळत राहूं काय? १० मग वृक्षांनीं अंजीर-वृक्षास म्हटलें, चल, तूं आम्हांवर राज्य कर. ११ अंजीर-वृक्ष त्यांस म्हणाला, मी आपलें माधुर्य व उत्तम फळें देण्याचें सोडून इतर वृक्षांवर हालतबोळत राहूं काय? १२ मग ते द्राक्षांच्या वेळकडे जाऊन म्हणाले, चल, तूं आम्हांवर राज्य कर. १३ द्राक्षांचा वेळ त्यांस म्हणाला, देव आणि मानव यांस संतुष्ट करणारा माझा रस देण्याचें सोडून इतर वृक्षांवर हालतबोळत राहूं काय? १४ मग ते सर्व वृक्ष कांटेझुडुपास म्हणाले, चल, तूं आम्हांवर राज्य कर. १५ तें कांटेझुडुप वृक्षांस म्हणालें, तुम्ही खरोखर मला अभिवेक करून आपणावर राजा नेमणार असलां तर येऊन माझ्या छायेचा आश्रय घ्या, नाही तर कांटेझुडुपांतून अग्नि निघून तो लबाबानाचे गंधसरू भस्म करील. १६ आतां तुम्ही सात्विकतेनें, सरळपणें अबीमलेखास राजा केले असले आणि यरूबाल व त्याचें घराणें यांशीं भलेपणानें वागून त्याच्या सर्व उपकारांची योग्य फेड केली असले तर बरें; १७ माझ्या बापानें तर तुम्हांसाठीं युद्ध केले, आपला प्राण संकटांत घातला आणि तुम्हांस मिद्यानाच्या हातून सोडविलें; १८ पण तुम्ही आज माझ्या बापाच्या मरणावर उठून त्याच्या सत्तर पुत्रांची एकच खडकावर झाल केली, आणि त्याच्या दासीचा पुत्र अबीमलेख हा तुमचा बंधव असल्यामुळे त्यास तुम्ही शशेमकरांचा राजा केले आहे; १९ जर तुम्ही आज यरूबाल व त्याचें घराणें यांशीं सात्विकतेनें व सरळपणें वर्तन केले असले तर अबीमलेखास्तव आनंद करा व तोही तुमचास्तव आनंद करी; २० नाहीतर

अबीमलेखांतून अग्नि निघून शशेमकर व बेष-मिळो यांस भस्म करी; आणि शशेमकर व बेष-मिळो यांच्यांतून अग्नि निघून अबीमलेखास भस्म करी. २१ मग योधाम पकून जाऊन आपला भाऊ अबीमलेख याच्या भीतीनें बैर येयें राहिला.

२२ अबीमलेख इस्राएलाचा तीन वर्षे अधिपति होता. २३ देवानें अबीमलेख व शशेमचे लोक यांच्या दरम्यान वैमनस्य उत्पन्न करणारा दुरात्मा पाडविला आणि शशेमचे लोक अबीमलेखाशीं कपटानें वागूं लागले; २४ यरूबालाच्या सत्तर पुत्रांचा घात केल्याचें फळ भोगावें आणि त्यांचा वध करणारा त्यांचा बंधु अबीमलेख आणि जे त्यास त्याच्या बंधूंचा वध करण्यास साहाय्य झाले ते शशेमचे लोक यांचें त्या खुनाबद्दल पारिपत्य व्हावें म्हणून देवानें असें केले. २५ तेव्हां शशेमकरांनीं त्याला पकडवायासाठीं डोंगराच्या माथ्यावर दबा करून बसावयास लोक ठेविले; त्या घटनें आल्यागेल्याला ते छुटीत. हें वर्तमान अबीमलेखाच्या कार्णी आले.

२६ या समयी एबदांचा पुत्र गाल आपल्या भाऊ-बंधांसह शशेमास आला आणि शशेमकरांनीं त्याजवर भिस्त ठेविली. २७ त्यांनीं आपआपल्या शेतांत जाऊन द्राक्षमळ्यांतील द्राक्षें खडून व तुडवून त्यांचा रस काढला आणि उत्सव केला, आणि आपल्या देवाच्या मंदिरांत जाऊन खार्पेपिणें केले व अबीमलेखास शाप दिला. २८ तेव्हां एबदांचा पुत्र गाल म्हणाला, अबीमलेख कोण आणि शशेम कोण कीं आम्ही त्यांचे अंकित व्हावें? यरूबालाचा पुत्र ना तो? जबूल हा त्याचा कारभारी ना? शशेमाचा बाप हपोर याच्या कुळांतील लोकांचे अंकित व्हा; आम्ही अबीमलेखाचे अंकित कां व्हावें? २९ ही सर्व प्रजा माझ्या सर्पेंत आली तर किती बरें! म्हणजे मी अबीमलेखास घालवून देईन. तो अबीमलेखास म्हणाला, आपलें सैन्य बळवून बाहेर पड. ३० एबद-पुत्र गाल याचे हे शब्द ऐकून नगराचा अधिपति जबूल याला संताप आला. ३१ त्यानें गुप्त रूपें जासूद

पाठवून अबीमलेखास कळविलें कीं एबदाचा पुत्र गाल व त्याचे भाऊबंद शखेमास येऊन या नगरच्या लोकांस तुजविरुद्ध उठवीत आहेत; ३२ तर तूं आपल्याबरोबरच्या लोकांसहित रात्रीचा उठून मैदानांत दबा धरून बस; ३३ मग पहाटेस उठून सूर्य उगवतांच या नगरावर स्वारी कर, आणि तो आपल्या लोकांसह तुजशी सामना करण्यास येईल तेव्हां तुला साधेल तसें त्यांचें कर.

३४ अबीमलेख आपल्याबरोबरच्या सगळ्या लोकांसहवर्तमान रात्रीचा उठून चार टोळ्या करून शखेमासमोर दबा धरून बसला. ३५ इकडे यबदाचा पुत्र गाल बाहेर पडून नगराच्या वेशीत उभा राहिला; तेव्हां अबीमलेख व त्याच्याबरोबरचे लोक दबा धरून बसले होते ते तेथून उठले. ३६ त्या लोकांस पाहून गाल जबूलस म्हणाला, पाहा, डोंगरमाथ्यावरून लोक उतरत आहेत. जबूल त्यांस म्हणाला; ती डोंगराची सावली दिसत आहे, ती तुला मनुष्यांसारखी भासत आहे. ३७ गाल पुनः म्हणाला, लोक मधल्या प्रदेशांतून उतरून येत आहेत; आणि एक टोळी एलोन-मौननीमाच्या वाटेनें येत आहे. ३८ तेव्हां जबूल त्यास म्हणाला, ज्या तोंडानें तूं म्हणत होतास कीं अबीमलेख कोण आहे आणि आम्ही त्याचे अंकित कां व्हावे, तें तुझें तोंड आतां कोठें गेलें? ज्यांस तूं तुच्छ मानिलें तेच ना हे लोक? तर आतां बाहेर पडून त्यांच्याशीं युद्ध कर. ३९ तेव्हां शखेमकरांपुढे होऊन गाल अबीमलेखाशीं लढला. ४० अबीमलेख त्याच्या पाठीस लागला, तेव्हां तो त्याच्यापुढून पळून गेला; नगराच्या वेशीपर्यंत पोहंचतां पोहंचतां बरेच लोक घायाळ होऊन पडले. ४१ मग अबीमलेख अरमा येथें जाऊन राहिला; आणि जबूलनें गाल व त्याचे भाऊबंद यांस घालवून दिले, त्यांस शखेमांत राहू दिले नाही. ४२ दुसऱ्या दिवशीं लोक गांवाबाहेर मैदानांत आल्याची बातमी अबीमलेखास लागली. ४३ आपल्या लोकांच्या तीन तुकड्या करून तो मैदानांत दबा धरून बसला; आणि लोक नगरांतून

बाहेर निघत आहेत असें पाहून त्यानें उठून त्यांच्यावर हल्ला केला आणि त्यांचा संहार केला. ४४ अबीमलेख व त्याच्याबरोबरच्या तुकड्या पुढे धावत जाऊन नगराच्या वेशीपाशीं उभ्या राहिल्या आणि दुसऱ्या दोन तुकड्यांनीं मैदानांत असलेल्या सगळ्या लोकांवर हल्ला करून त्यांचा संहार केला. ४५ त्या दिवशीं अबीमलेख दिवसमेर त्या नगराशीं लढत राहिला; तें घेऊन तेथल्या लोकांची त्यानें कत्तल उडविली; आणि तें नगर जमीनदोस्त करून त्यावर मीठ पेरिलें.

४६ हे ऐकून शखेमाच्या गडीत राहणारे सगळे लोक एल-बरीथच्या मंदिराच्या मनोऱ्यावर गेले. ४७ शखेमाच्या गडीतले सर्व लोक एकवट झाल्याची बातमी अबीमलेखास मिळाली, ४८ तेव्हां तो आपल्याबरोबरच्या लोकांसह सलमोन डोंगरावर गेला आणि हातांत कुऱ्हाड घेऊन त्यानें झाडाची एक फांदी तोडिली व ती उचलून आपल्या खांद्यावर ठेविली; आणि तो आपल्याबरोबरच्या लोकांस म्हणाला, मी जयें करितांन तुम्हीं पाहिलें तसेंच तुम्हीहि त्वरित करा. ४९ तेव्हां सर्व लोक एकेक फांदी तोडून घेऊन अबीमलेखाच्या मागून गेले, आणि त्या फांद्या त्या मनोऱ्याशीं रचून त्याला त्यांनीं आग लावून दिली; तेव्हां शखेमाच्या गडीतील सुमारे हजार पुरुष व स्त्रिया जळून मेल्या.

५० मग अबीमलेख तेबेसाकडे गेला; आणि त्यासमोर तळ देऊन त्यानें तें हस्तगत केलें; ५१ पण त्या नगराच्या आंत एक भजवृत गढी होती, तीत नगरांतले स्त्रीपुरुष मिळून सर्व लोक पळून गेले आणि तिचा दरवाजा बंद करून घेऊन तिच्या सज्जार चढले. ५२ तेव्हां अबीमलेख त्या गढीपाशीं जाऊन लहू लागला व तिला आग लावावयासाठीं तिच्या अगदी दरवाजापाशीं गेला. ५३ तेव्हां एका स्त्रीनें जात्याची बरची तळी अबीमलेखाच्या डोक्यावर टाकून त्याचा कपाळमोक्ष केला. ५४ तेव्हां त्यानें मोठ्या धाईनें आपल्या शस्त्रवाहक मुलास बोलावून म्हटलें, आपली तरवार उपसून मला छाटून टाक; नाहीतर स्त्रीनें याला

वधिलें असें लोक म्हणतील; त्या मुलानें त्याला भोस-
कलें आणि तो मरण पावला. ५५ अबीमलेख मरण
पावला हें पाहून इस्राएली पुरुष आपआपल्या स्थळीं
निघून गेले. ५६ अबीमलेखानें आपल्या सत्तर भावांची
कत्तल करून आपल्या बापाशीं जें वृष्ट वर्तन केलें
त्याबद्दल देवानें त्याचें ह्या प्रकारें पापिपत्य केलें;
५७ त्याप्रमाणेंच शखेमकरांच्या सर्व दुष्टाईचा बदला
देवानें त्यांच्या माथीं लादिला; आणि यरूचालाचा पुत्र
योयाम यानें त्यांस दिलेला शाप पुरा झाला.

१ अबीमलेखानंतर इस्राएलचा उद्धार कर-

१० ष्यास इस्त्राखार वंशातील तोला बिन पुवा बिन
दोदो हा पुढें झाला; तो एफ्राइमाच्या डोंगराळ
प्रदेशांत शामीर येथें राहत असे. २ त्यानें तेवीस वर्षे
इस्राएलाचा न्यायइनसाफ केल्यावर तो मृत्यु पावला;
त्याला शामीर येथें मूठमाती दिली.

३ त्याच्यामागून गिलादी याईर हा पुढें आला; त्यास
बावीस वर्षे इस्राएलाचा न्यायइनसाफ केला. ४ त्यास
तीस पुत्र होते, ते तीस ज्वान गाढवांवर स्वारी करीत;
त्यांची तीस नगरे होती, ती गिलाद देशांत असून
त्यांस आजवर हब्वोथ-याईर म्हणतात. ५ याईर मरण
पावला व त्यास कामोन येथें मूठमाती दिली.

६ मग इस्राएल लोकांनी पुनः परमेश्वराच्या दृष्टीनें
जें वाईट तें केलें; बालीम व अष्टारोथ यांची आणि
अराम, सीदोन, मवाब, अम्मोनी व पलिष्टी यांच्या देवांची
ते उपासना करूं लागले; त्यांनी परमेश्वराला सोडिलें,
त्याची उपासना ते करीनात; ७ म्हणून परमेश्वराचा क्रोध
इस्राएलावर भडकला आणि त्यानें त्यांस पलिष्ट्यांच्या
व अम्मोण्यांच्या हातीं दिलें. ८ त्या वर्षापासून
त्यांनी इस्राएल लोकांवर जाचजुलूम केला; यादवेच्या
पूर्वेस अम्मोण्यांच्या देशातील गिलाद येथें राहणाऱ्या
सर्व इस्राएल लोकांवर त्यांनी अठरा वर्षे जुलूम केला.
९ अम्मोनी लोक यादवे ओलोन यहुदा, बन्यामीन व
एफ्राइमाचे घराणें यांच्याशीं लढण्यास येत असत; यामुळें
इस्राएल फार संकटांत येत. १० मग इस्राएल लोकांनी
परमेश्वराला धाक करून म्हटलें, आम्ही आमच्या

देवाला सोडिलें आणि बाल्मूर्तीची सेवा केली हें
आम्ही तुझ्याविरुद्ध पाप केलें आहे. ११ तेव्हां
परमेश्वर इस्राएल लोकांस म्हणाला, मी तुम्हांस
मिसरी, अमेरी, अम्मोनी व पलिष्टी यांच्या हातून
सोडविलें नाहीं काय? १२ तसेंच सिदोनी, अमालेकी
व मावोनी यांनी तुम्हांला गाजिलें तेव्हां तुम्ही माझा
धावा केला, आणि मी तुम्हांस त्यांच्या हातून सोडविलें.
१३ तरी तुम्ही मला सोडिलें आणि अन्य देवांची
उपासना केली म्हणून मी इतःपर तुमचा बचाव
करणार नाहीं. १४ जे देव तुम्ही स्वीकारिले आहेत
त्यांचा धावा करा; जा, तुमच्या विपत्काळीं त्यांनीं
तुम्हांस सोडवावें. १५ तेव्हां इस्राएल लोक परमेश्वरास
म्हणाले, आम्ही पाप केलें आहे; तुला वरें दिसेल
तसें आमचें कर, मात्र आज आमचा वचाव कर,
एवढीच आमची विनवणी आहे. १६ मग ते
आपल्यापासून अन्य देव दूर करून परमेश्वराची सेवा
करूं लागले; इस्राएल लोकांची विपत्ति पाहून देवाच्या
मनास खेद झाला.

१७ मग अम्मोनी लोकांनी एकवट होऊन गिलाद
येथें तळ दिला. इकडे इस्राएल लोकांनी जमा होऊन
मिस्या येथें तळ दिला. १८ गिलाद येथील सरदार
एकमेकांस म्हणाले, अम्मोनी लोकांशीं ससमना आरंभ-
ण्यास कोणता पुरुष तयार आहे? तोच गिलाद येथील
सर्व रहिवाऱ्यांचा अधिपति होईल.

१ इफताह गिलादी हा एक मोठा पराक्रमी
वीर होता; तो वेदवापुत्र असून गिलादाच्या
पोटचा होता. २ गिलादाच्या वीर्याह्नि आणखी
पुत्र झाले; हे तिचे पुत्र मोठे झाले तेव्हां त्यांनीं
इफताहास हाकून दिलें. त्यांनी त्यास म्हटलें, तूं परबडीचा
पुत्र आहेस, म्हणून आमच्या पितृकुळांत तुला काहीं
वतन मिळावयाचें नाहीं. ३ तेव्हां इफताह आपल्या
बांधवांपासून पळून जाऊन टोब देशांत राहिला; तेथें
त्याला हलकट लोक जाऊन मिळाले आणि ते त्याच्या-
बरोबर चालावयाला लागले.

४ काहीं दिवसांनी अम्मोनी लोकांनी इस्राएलाशीं

युद्ध केले. ५ अम्मोनी लोहू इस्त्राएलाशीं ल्हू लागले तेव्हां गिलाद येथील वडील जन इफ्ताहाला आणा-वयास टोब देशीं गेले. ६ ते इफ्ताहास म्हणाले, चला, आमचे नायक व्हा म्हणजे आम्ही अम्मोनी लोकांशीं युद्ध करूं. ७ इफ्ताह गिलादाच्या वडील जनांस म्हणाला, तुम्ही माझा द्वेष करून मला आपल्या पितृवृद्धांतून हाकून दिले होते ना? आणि आतां तुम्ही संकटांत आहां म्हणून मजकडे आलां काय? ८ गिलादाचे वडील जन इफ्ताहास म्हणाले म्हणूनच आम्ही आतां तुमच्याकडे वळलों आहो; तुम्ही आम्हांबरोबर चला, आणि अम्मोनी लोकांशीं युद्ध करा, म्हणजे तुम्ही आम्हां सर्व गिलादकरांचे अधिपति व्हाल. ९ गिलादाच्या त्या वडील जनांस इफ्ताह म्हणाला, अम्मोनी लोकांशीं युद्ध करावयास तुम्ही मला स्वदेशीं नेले आणि परमेश्वराने त्यांस माझ्या हातीं दिले तर मी तुमचा अधिपति खरोखरच होईन काय? १० गिलादाचे वडील जन इफ्ताहास म्हणाले, परमेश्वर तुमच्याआमच्यामध्ये साक्षी आहे; तुम्ही म्हणतां तसें आम्ही भवश्य करूं. ११ मग इफ्ताह गिलादाच्या वडील जनांबरोबर गेला; लोकांनीं त्यास आपला प्रमुख, आपला नायक नेमिले, तेव्हां इफ्ताहाने आपले सगळे म्हणणे मिस्रा येथे परमेश्वरासमक्ष बोलून दाखविले.

१२ मग इफ्ताहाने अम्मोनींच्या राजाकडे जासुद पाठवून कळविले कीं तुझेंमाझे काय झाले आहे कीं तूं माझ्या देशांत मजशीं लढावयास आला आहेस? १३ अम्मोनींच्या राजाने इफ्ताहाच्या जासुदास म्हटले, इस्त्राएल लोक मिसर देशाहून आले तेव्हां आणोन नदीपासून याबोक व यादेन ह्या नद्यांपर्यंत जो माझा देश होता तो त्यांनीं हिरावून घेतला, तर आतां तो मुकांब्यानें परत या. १४ इफ्ताहाने अम्मोनींच्या राजाकडे पुनः जासुदाच्या हातीं निरोप पाठविला, तो असा: १५ इफ्ताह म्हणतो, इस्त्राएलाने मवाबाचा देश घेतला नाही किंवा अम्मोनी लोकांचाहि घेतला नाही, १६ तर ते मिसर देशाहून निघाले आणि रानांतून कूच करून तांबच्या समुद्रावरून कादेश येथे

आले; १७ तेव्हां त्यांनीं जासुदांच्या हातीं अदोमच्या राजास सांगून पाठविले कीं आम्हांस तुझ्या देशांतून जाऊं दे, पण तो ऐकेना. तसेंच त्यांनीं मवाबाच्या राजास सांगून पाठविले, पण तोहि ऐकेना; म्हणून इस्त्राएल कादेश येथे वस्ती करून राहिले. १८ तेव्हां त्यांनीं रानांतून फिरत फिरत अदोम व मवाब यांच्या देशांस वळसा घालून मवाबाच्या पूर्वेकडून येऊन आणोन नदीपलीकडे आपले डेरे दिले; ते मवाबाच्या हद्दीच्या आंत गेले नाहीत; कारण मवाबाची सरहद्द आणोन नदी होती. १९ मग हेशबोन एथें राहणारा अनोच्यांचा राजा सीहोन याजकडे इस्त्राएलानीं जासुदांच्या हातीं सांगून पाठविले कीं आम्हांला तुझ्या देशांतून स्वस्थानीं जाऊं दे; २० पण सीहोनास इस्त्राएलाचा भरंवसा न येऊन त्यानें त्यास आपल्या देशांतून जाऊं दिले नाही; उलट त्यानें आपले सर्व लोक जमवून याहस येथें तळ देऊन इस्त्राएलाशीं युद्ध केले.

२१ तेव्हां इस्त्राएलाचा देव परमेश्वर याने सीहोन व त्याचे सर्व लोक इस्त्राएलाच्या हातीं दिले व त्यांनीं त्यांचा संहार केला; या प्रकारें त्या देशचे रहिवासी अमोरी यांच्या सर्व मुख्खात्वा ताबा इस्त्राएलाकडे आला. २२ अर्थात् आणोन नदीपासून यबोक नदीपर्यंत आणि रानापासून यादेन नदीपर्यंत अनोच्यांचा सर्व देश त्यांच्या ताब्यांत आला. २३ इस्त्राएलाचा देव परमेश्वर याने आपली प्रजा इस्त्राएल हिच्यापुढून अम्मोनींयांस घालवून दिले आहे; तर आतां तुझा या प्रांतावर काय ताबा पोचतो? २४ तुझा देव कमोश याने तुला जें वतन दिले आहे त्यावरच तूं ताबा चालवूं नये काय? आमचा देव परमेश्वर याने आम्हांपुढून ज्या कोणास घालवून दिले त्यांच्या सर्व प्रांतांवर आमचा ताबा असावा. २५ मवाबाचा राजा सिप्पोरपुत्र बालोक याच्याहून तूं श्रेष्ठ आहेस काय? तो इस्त्राएल लोकांशीं कधीं मांडलांतडला काय? २६ आज तीनशें वर्षे इस्त्राएल लोक हेशबोन व त्याचीं खेडीपाडीं, अरोएर व त्याचीं खेडीपाडीं आणि आणोन-तीरीचीं सर्व नगरें यांत वस्ती करून आहेत, तर

इतका काळ तुम्ही तीं कां परत-वेतलीं नाहीत ? २७ मीं कांहीं तुम्हा अपराध केला नाही, तर मजशीं लढाव-यास तूं आलास हा तूं माझा अन्याय केला आहे; तर परमेश्वर न्यायाधीश आहे, तो इस्त्राएल लोक व अम्मोनी लोक यांचा आज न्याय करे. २८ इफताहानें पाठविलेला हा निरोप अम्मोन्यांच्या राजानें जुमानिला नाही.

२९ मग परमेश्वराचा आत्मा इफताहाच्या ठायीं संचरला; तो गिलाद व मनश्शे या प्रदेशांतून कूच करून गिलादी मिस्या येथें आला आणि तेथून अम्मोनी लोक होते तेथें गेला. ३० इफताहानें परमेश्वरास असा नवस केला कीं तूं खानीनं अम्मोनी लोकांस माझ्या हातीं देशील तर ३१ मी अम्मोनी लोकांकडून सुखरूपपणें परत येईन तेव्हां माझ्या घराच्या दारांतून जें कांहीं माझ्यासमोर येईल तें परमेश्वराचें मानून मी त्याचें हवन करीन. ३२ मग अम्मोनी लोकांशीं युद्ध करावयास इफताह त्यांजवर गेला आणि परमेश्वरानें त्यांस त्याच्या हातीं दिलें. ३३ अरोएरापासून मिन्नीथास जाईपर्यंत वीस नगरें लगतात तेथपर्यंत आणि आबेल-करामीमापर्यंत त्यानें त्यांची मोठी कत्तल उडविली. ह्याप्रमाणें इस्त्राएल लोकांपुढें अम्मोनी लोक जेर झाले.

३४ इफताह मिस्या येथें आपल्या घरीं आला तेव्हां त्याची कन्या डफ वाजविणारे व नाचणारे यांस घेऊन त्याला सामोरी आली; ती त्याची एकुलती एक कन्या होती; तिच्याखेरीज त्यास पुत्र अथवा कन्या नव्हती.

३५ तिला पाहतांच आपलीं वस्त्रे फाडून तो म्हणाला, हाय, हाय, माझ्या कन्ये, तूं मला दुःखानें व्याकुळ केले आहे; तूंही मला हेस देणाऱ्यांपैकीं एक आहेस; परमेश्वराकडे माझ्या तोंडचा शब्द गेला, मला आतां माघार घेतां येत नाही. ३६ ती त्यांस म्हणाली, बाबा, परमेश्वराकडे तुमच्या तोंडचा शब्द गेला आहे; तुमच्या तोंडांतून जो शब्द निघाला आहे त्याप्रमाणें माझे करा; कारण परमेश्वरानें तुमचे शत्रु जे अम्मोनी लोक त्यांचा मूळ तुमच्याप्रीत्यर्थ घेतला आहे. ३७ आणखी ती आपल्या बापास म्हणाली, मात्र एवढेंच करा कीं दोन

महिण्यांचा मला अवकाश द्या म्हणजे मी आपल्या सख्यांसहवर्तमान डोंगरावर फिरून माझ्या कौमार्त्याबद्दल शोक करीन. ३८ तो म्हणाला, बरें आहे. त्यानें तिला दोन महिने जाऊं दिलें; मग ती आपल्या सख्यांसहवर्तमान डोंगरावर फिरून आपल्या कौमार्त्याबद्दल शोक करीत राहिली. ३९ दोन महिने झाल्यावर ती आपल्या बापाकडे परत आली; तेव्हां त्यानें जो नवस केला होता त्याप्रमाणें तिचें केलें; तिनें पुरुष पाहिला नव्हता. यावरून इस्त्राएल लोकांत अशी चाल पडली कीं ४० इस्त्राएली कन्यांनीं गिलादी इफताह यांच्या कन्येचें माहात्म्य गाण्यासाठीं प्रतिवर्षीं चार दिवस जात जावें.

१ मग एफ्राइमी लोक जमा होऊन उत्तरेकडे जाऊन इफताहास म्हणाले, तूं अम्मोन्यांशीं लढावयास गेलास तेव्हां तुझ्याबरोबर आम्हांस कां बोलाविलें नाही? आम्ही तुला तुझ्या घरासकट जाळून टाकणार. २ इफताह त्यांस म्हणाला, माझे व माझ्या लोकांचे अम्मोनी लोकांशीं बरेचडे हांत असत त्या समयीं तुमची कुमक मागितली असतां तुम्हीं त्यांच्या हातून मला सोडविलें नाही. ३ तुम्ही सोडवीत नाहीं हें मी पाहिलें तेव्हां मी हातावर शीर घेऊन अम्मोनी लोकांवर चालून गेलों आणि परमेश्वरानें त्यांस माझ्या हातीं दिलें; तर आतां तुम्ही मजशीं लढण्यास कां चालून आलां? ४ नंतर इफताह यानें गिलादाचे सर्व लोक जमा करून एफ्राइमाशीं युद्ध केलें. गिलादाच्या लोकांनीं एफ्राइमाचा मोड केला; कारण ते म्हणाले होते, अहो गिलाद्यानो, तुम्हीं जे एफ्राइम व मनश्शे यांच्या-मध्यें राहत आहां ते तुम्ही पळपुटथे एफ्राइमी आहां. ५ गिलाद्यांनीं एफ्राइम्यांच्या पूर्वींच यादनेचे उतार रोखून धरिले; जेव्हां कोणी एफ्राइमी पळपुट्या त्यांस म्हणे, मला पार जाऊं द्या, तेव्हां गिलादी लोक त्यास म्हणत, तूं एफ्राइमी आहेस काय? त्याचें नाही असें उत्तर दिलें तर ६ ते त्याला म्हणत, शिब्वोलिथ हा शब्द म्हण; तेव्हां तो शिब्वोलिथ म्हणे; त्याला त्या शब्दाचां शुद्ध उच्चार करतां येत नसे; मग ते त्याला घरून यादनेच्या उतारापशीं मारून टाकीत; त्या

प्रसंगी एफ्राइमांतले बेचाळीस हजार लोक पडले.

७ इफ्ताहानें सहा वर्षे इझ्राएल लोकांचा न्यायइनसाफ केला. इफ्ताह गिलादी मरण पावला व त्यास गिलादाच्या एका नगरांत मूठमाती दिली.

८ त्याच्यानंतर इत्सान बेथलहेमकर यानें इझ्राएलाचा न्यायइनसाफ केला. ९ त्याला तीस पुत्र होते; आणि त्यानें आपल्या तीस कन्या परस्थळीं देऊन टाकिल्या; आणि आपल्या पुत्रांसाठीं त्यानें परस्थळांतून तीस मुली आणिल्या. त्यानें इझ्राएलाचा सात वर्षे न्यायइनसाफ केला.

१० इत्सान मरण पावला व त्यास बेथलहेम येथें मूठमाती दिली.

११ त्यानंतर जबुलदी एलोन यानें इझ्राएलाचा न्यायइनसाफ केला; तो दहा वर्षे इझ्राएलाचा शास्त होता.

१२ जबुलदी एलोन मृत्यु पावला, त्यास जबुलदानातील अयालोन येथें मूठमाती दिली.

१३ त्याच्यानंतर हिड्रिलाचा पुत्र अन्दोन पिराथोनी इझ्राएलाचा शास्ता झाला. १४ त्यास चाळीस पुत्र व तीस नातू होते; ते सत्तर ज्वान गाढवांवर स्वारी करीत. त्यानें इझ्राएलाचा आठ वर्षे न्यायइनसाफ केला.

१५ मग हिड्रिलाचा पुत्र अन्दोन पिराथोनी हा मृत्यु पावला, त्यास एफ्राइम प्रांतातील अमालेक्यांच्या डोंगराळ प्रदेशांत पिराथोन येथें मूठमाती दिली.

१ इझ्राएल लोकांनी पुनः परमेश्वराच्या १३ दृष्टीनं जें वाईट तें केलें, तेव्हां परमेश्वरानें त्यांस चाळीस वर्षे पलिष्ट्यांच्या हातीं दिलें.

२ त्या वेळीं मरा गांवीं दान कुळांतला एक पुरुष होता, त्याचें नांव मानोहा; त्याची स्त्री बंध्या होती; तिला मूलबाळ झालें नाहीं. ३ परमेश्वराच्या दूतानें त्या स्त्रीस दर्शन देऊन सांगितलें, पाहा, तूं बंध्या असून तुला कांहीं मूलबाळ नाहीं, पण आतां तूं गर्भवती होऊन तुला पुत्र होईल. ४ तर तूं सावध राहा आणि द्राक्षारस किंवा मद्य पिऊं नको आणि अशुद्ध असें कांहीं खाऊं नको; ५ पाहा, तूं गर्भवती होऊन तुला पुत्र होईल; त्याच्या डोक्यावर वस्तरा फिरवूं नये; कारण गर्भावस्थेपासूनच तो मुलगा देवाचा नाजीर होईल आणि इझ-

एलास पलिष्ट्यांच्या हातून सोडवाक्यास तोच आरंभ करील. ६ त्या स्त्रीनें येऊन आपल्या नवऱ्यास सांगितलें, एक देवाचा मनुष्य मजकडे आला, त्याचें स्वरूप देवाच्या दूताप्रमाणें अति भयानक होतें; पण तो कोठून आला होता हें मी त्यांस विचारिलें नाहीं व त्यानेंही मला आपलें नांव सांगितलें नाहीं. ७ तो मला म्हणाला, पाहा, तूं गर्भवती होऊन तुला पुत्र होईल; यापुढें तूं द्राक्षारस किंवा मद्य पिऊं नको, आणि अशुद्ध असें कांहीं खाऊं नको; कारण तो मुलगा गर्भावस्थेपासूनच मरेपर्यंत देवाचा नाजीर राहील.

८ तेव्हां मानोहानें परमेश्वराची विनवणी करून म्हटलें, हे प्रभू, मी तुला प्रार्थितों कीं तूं जो देवाचा मनुष्य पाठविला होता त्यानें पुनः आम्हांकडे येऊन जो बालक जन्मणार त्याचें आम्हीं काय करावें तें आम्हांस शिक्षवावें असें कर. ९ देवानें मानोहाचें म्हणणें ऐकलें; ती स्त्री शेतांत बसली असतां देवाचा दूत तिजकडे पुनः आला; पण तिचा नवरा मानोहा तिजबरोबर नव्हता; १० म्हणून त्या स्त्रीनें त्वरेनें पळत जाऊन आपल्या नवऱ्यास सांगितलें कीं त्या दिवशीं जो मनुष्य आला होता त्यानें पुनः मला दर्शन दिलें आहे.

११ मानोहा उठून आपल्या स्त्रीच्या मातो गेल, आणि त्या पुरुषाजवळ जाऊन त्यास त्यानें विचारिलें, या स्त्रीशीं आपणच बोललां होतां काय? तो म्हणाला, होय. १२ मानोहा म्हणाला, आपल्या म्हणण्याप्रमाणें घडो; पण तो कोणत्या प्रकारचा मुलगा व्हावयाचा व त्याचें काय काम असणार? १३ परमेश्वराचा दूत मानोहास म्हणाला, जें कांहीं मीं या स्त्रीस सांगितलें आहे त्या सगळ्यांस तिनें जपावें. १४ द्राक्षवेलाचा कसलाहि उपज तिनें खाऊं नये; तिनें द्राक्षारस किंवा मद्य पिऊं नये व कोणताहि अशुद्ध पदार्थ खाऊं नये; मी जी आज्ञा तिला दिली आहे ती सगळी तिनें पाळवी. १५ मानोहा परमेश्वराच्या दूतास म्हणाला, आमची अशी विनंति आहे कीं आपण अमळ थांबातें म्हणजे आपणासाठीं आम्ही एक करई सिद्ध करितों. १६ परमेश्वराचा दूत मानोहास म्हणाला, तूं मला थांबविलें तरी मी तुझ्या हातचें अन्न खाणार नाहीं;

तुं होमबलि केला तरी तो परमेश्वराचा केला पाहिजे. तो परमेश्वराचा दूत होता हे मानोहास ठाऊक नव्हते. १७ मानोहा परमेश्वराच्या दूतास म्हणाला, आपलें नांव काय ? आपल्या बोलण्याप्रमाणें घडून आलें म्हणजे आम्ही आपलें गौरव करूं. १८ परमेश्वराचा दूत त्याला म्हणाला, तूं माझे नांव कां पुसतोस ? तें अद्भुत आहे. १९ तेव्हां मानोहानें एक करई अन्नबलि-सहित खडकावर परमेश्वरास आपलें, तेव्हां दूतानें अद्भुत कृति केली ती मानोहा व त्याची बायको यांनी पाहिली. २० त्या वेदीवरून आकाशाकडे ज्वाला उठत असतां परमेश्वराच्या दूतानें त्या वेदीवरल्या ज्वालेंतून आरोहण केलें; तें पाहून मानोहा व त्याची बायको यांनी दंडवत घातलें. २१ परमेश्वराच्या दूतानें पुनः मानोहास व त्याच्या स्त्रीस दर्शन दिलें नाहीं; मग मानोहा समजला कीं हा परमेश्वराचा दूत आहे. २२ मानोहा आपल्या स्त्रीस म्हणाला, आपण खास मरणार, कारण आपण देवास पाहिलें; २३ पण त्याची स्त्री त्याला म्हणाली, आपल्याला मारून टाकण्याची परमेश्वराची इच्छा असती तर त्यानें आपल्या हातून होमबलि व अन्नबलि स्वीकारिले नसते, आपणाला हें सगळें दाखविलें नसतें, आणि या समर्थी त्यानें ज्या गोष्टी सांगितल्या तशा सांगितल्या नसत्या. २४ पुढें त्या स्त्रीस पुत्र झाला; तिनें त्याचें नांव शमशोन ठेविलें; तो मुलगा लहानाचा मोठा झाला व परमेश्वराचा प्रसाद त्याजवर होता. २५ सरा व अद्यवोल यांच्या दरम्यान मंहेनेदान येथें (दानांच्या छावणीत) परमेश्वराच्या आत्म्याची त्याच्या ठायीं स्फूर्ति होऊं लागली.

१ शमशोन तिम्ना येथें गेला; तेथें त्यानें १४ एक पलिष्ठी स्त्री पाहिली. २ तेव्हां त्यानें जाऊन आपल्या मातापितरांस सांगितलें कीं तिम्ना येथें मीं एक पलिष्ठी स्त्री पाहिली आहे; ती मला बायको करून द्या. ३ तेव्हां त्याचीं मातापितरें त्यास म्हणाली, तुम्हा जाऊनदांत, आमच्या सर्व लोकांत कोणी स्त्री नाहीं कीं काय म्हणून तूं त्या वेळुनस पलिष्ठांतली बायको करूं पाहत आहेस ?

शमशोन आपल्या पित्यास म्हणाला, तीच मला मिळवून द्या, तीच माझ्या मनास आली आहे. ४ पलिष्ठांचीं विरोध करण्याचें निमित्त मिळवें म्हणून ही गोष्ट परमेश्वराकडूनच घडली आहे हें त्याच्या मातापितरांस कळलें नाहीं. त्या काळीं पलिष्ठांची सत्ता इस्त्राएलवर होती.

५ शमशोन आपल्या आईबापांसह तिम्ना येथें गेला; तो तेथील द्राव्यांच्या मळ्यांपाशीं येऊन पोहंचला तो त्याजसमोर एक तरुण सिंह येऊन गर्जू लागला. ६ तेव्हां परमेश्वराच्या आत्म्याची त्याच्या ठायीं प्रबळ स्फूर्ति झाली, आणि त्यानें हातांत कांहीं नसतां करई फाडावें तसें त्या सिंहास फाडून टाकिलें; तथापि आपण काय केलें तें त्यानें आपल्या आईबापांस सांगितलें नाहीं. ७ मग त्यानें जाऊन त्या स्त्रीशीं बोलणें केलें; ती शमशोनाला फार आवडली. ८ कांहीं दिवसांनीं तो तिला आपण्या-साठीं पुनरपि जात असतां आडवाट करून सिंहाचें कलेवर पाहण्यास गेला तो त्या सिंहाच्या कलेवरांत मंभमाशांचा घोळका व मंभ ही त्याच्या दृष्टीस पडली. ९ त्यांतला कांहीं मध हातांत घेऊन तो वाटेनें खातखात गेला; आपल्या आईबापांकडे येऊन त्यानें तो मध त्यांस दिला, आणि त्यांनींही तो खाल्ला; तथापि सिंहाच्या कलेवरांतून त्यानें तो मध आणिला होता हें त्यांस त्यानें सांगितलें नाहीं. १० मग त्याचा बाप त्या स्त्रीच्या घरीं गेला; आणि तेथें शमशोनानें कुमारांच्या प्रघाताप्रमाणें मेजवानी दिली. ११ तेथल्या लोकांनीं त्यास पाहून त्याच्याबरोबर राहावयास तीस सोबती बोलवून आणिले. १२ शमशोन त्यांस म्हणाला, मी तुम्हांस एक कोडें घालितों; मेजवानीच्या सात दिवसांत तें उलगडून त्याचा अर्थ सांगाल तर मी तुम्हांस तीस पासोष्ट्या व तीस पोषाख देईन; १३ पण तुम्हांस तें उलगडतां आलें नाहीं तर तुम्ही मला तीस पासोष्ट्या व तीस पोषाख द्यावे. त्यांनीं त्यास म्हटलें, तुम्हें कोडें आम्हांस ऐकूं दे. १४ मग तो त्यांस म्हणाला मक्षकांतून मक्ष व उम्रांतून मधुर तें काय ?

तीन दिवसपर्यंत त्यांस या कोट्याचा अर्थ उलगाड-
वेना. १५ सातव्या दिवशीं ते शमशोनाच्या बायको-
कडे जाऊन तिला म्हणाले, तू आपल्या नवऱ्यास फुस-
लावून त्यास या कोट्याचा अर्थ सांगायचास लाव, नाहीं
तर आम्ही तुला व तुझ्या बापाचें घर अग्नीनें जाळून
टांकू; तुम्ही आम्हांस बुचाडून घेण्यास येथें बोलाविलें
आहे, असेंच ना ? १६ तेव्हां शमशोनाची बायको त्याच्या-
पुढें रडून म्हणाली, तुम्ही माझ्यावर प्रीति करीत नाहीं,
तुम्ही माझा द्वेष करितां; तुम्ही माझ्या जातीच्या लोकांस
कोडें घातलें, पण मला त्याचा अर्थ सांगितला नाहीं.
तो तिला म्हणाला, मी तें माझ्या आईबापांस
सांगितलें नाहीं, तर तें तुला कसें सांगूं ? १७ मेज-
वानीच्या सातव्या दिवसापर्यंत ती त्याजसमोर रडत
राहिली; सातव्या दिवशीं तिनें त्यास फारच आग्रह केला,
तेव्हां त्यानें तिला तें सांगितलें; मग तिनें तें कोडें
आपल्या लोकांस उलगाडून सांगितलें. १८ सातव्या
दिवशीं सूर्यास्तापूर्वीं नगरवासी लोक त्यास म्हणाले,
महापेक्षां गोड तें काय ? आणि सिंहापेक्षां उग्र तें
काय ? तेव्हां तो त्यांस म्हणाला,

तुम्ही माझ्या कालवडीस नांगरास जुपिलें नसतें
तर तुम्हांस माझे कोडें कधीं न उलगाडतें.

१९ मग परमेश्वराच्या आत्म्याची त्याच्या ठायीं प्रबल
स्फूर्ति होऊन तो अचकलानास गेला; तेथलीं तीस
माणसें मारून त्यांचीं बळे त्यानें काडून घेतलीं, आणि
ज्यांनीं कोडें उलगाडिलें होतें त्यांस त्यांतून पोषाख
दिले. मग तो संतप्त होऊन आपल्या बापाच्या घरीं
गेला. २० इकडे शमशोन ज्या एका सोबत्याशीं
मित्रभावानें वागला होता त्यास त्याची बायको
देण्यांत आली.

१ काहीं दिवसांनीं गहू कापण्याच्या हंगामांत
१५ शमशोन एक करडू घेऊन आपल्या बायकोच्या
भेटीस गेला; तो म्हणाला, मी खोलींत
आपल्या बायकोकडे जातो; पण त्याच्या सासऱ्यानें
त्याला आंत जाऊं दिलें नाहीं. २ त्याचा सासरा

१ पाठभेद : चवथ्या

म्हणाला, तू तिचा पराकाष्ठेचा द्वेष करितोस असें
खरोखर मला वाटून मी तीं तुझ्या सोबत्यास दिली;
तिची धाकटी बहीण तिच्याहून सुंदर आहे ना ? तर
तिच्याऐवजीं ती बे. ३ शमशोन त्या लोकांस
म्हणाला, या खेपेस मी पलिष्टांचें वाईट केलें तर त्यांस
मला दोष लावितां येणार नाहीं. ४ मग शमशोनानें
जाऊन तीनशें कोल्हे धरिले, मशाली मिळविल्या,
व त्या कोल्हांच्या शेपटास शेपूट गुंतवून दोनदोन
शेपटांच्यामध्यें एकएक मशाल बांधिली. ५ मग त्यानें
त्या मशाली पेटवून पलिष्टांच्या उभ्या पिकांत त्या
कोल्हांस सोडिलें, तेव्हां धान्याच्या सुट्या, उभें पीक
व जैतूनाचे मळे जळून गेले. ६ पलिष्टी लोक विचारूं
लागले, हें कोणी केलें ? तेव्हां लोकांनीं म्हटलें,
तिम्नाकराजा जांवंई शमशोन यानें हें काम केलें, कारण
त्याच्या सासऱ्यानें त्याची स्त्री त्याच्या सोबत्यास दिली
आहे. तेव्हां पलिष्टांनीं येऊन तिला व तिच्या बापास
अग्नीनें जाळून टाकिलें. ७ मग शमशोन त्यास
म्हणाला, तुम्ही असलें काम केलें म्हणून मी तुमचा
सूड घेईन तेव्हां स्वस्थ होईन. ८ त्यानें त्यास
खरपूस मार देऊन त्यांचा सप्पा उडविला; मग तो
एटाम खडकाच्या दरींत जाऊन राहिला.

९ नंतर पलिष्टी लोकांनीं चढाई केली व यहुदांत
तळ देऊन ते लेहींत पसरले, १० तेव्हां यहुदी
लोकांनीं त्यांस विचारिलें, तुम्ही आम्हांवर कां चालून
आह्म ? ते म्हणाले, शमशोनास बांधून नेण्यास आलों
आहों; त्यानें आमचें केलें तसेंच आम्ही त्याचें करणार.
११ तेव्हां यहुदांतले तीन हजार पुरुष एटाम
खडकाच्या दरींत जाऊन शमशोनास म्हणाले,
पलिष्टांची आम्हांवर सत्ता आहे हें तुला ठाऊक नाहीं
काय ? तू आम्हांवर हें काय संकट आणिलें ? तो
त्यांस म्हणाला, त्यांनीं माझे केलें तसेंच मीहि त्यांचें
केलें. १२ ते शमशोनास म्हणाले, तुला पलिष्टांच्या
हवालीं करावें म्हणून आम्ही आलों आहों. शमशोन त्यांस
म्हणाला, तुम्ही स्वतः माझ्यावर तुटून पडणार नाहीं
अशी शपथ वाहा. १३ ते म्हणाले नाहीं, नाहीं; आम्ही

केवळ तुला बघ बांधून त्यांच्या हवाली करणार; आम्ही तुला खरोखर मारणार नाही. मग त्यांनी त्याला दोन नव्या दोरांनी बांधून खडकांतून वर आणिले. १४ तो लेहीपर्यंत येऊन पोहचला तेव्हा पलिष्टी त्यास पाहून जयघोष करू लागले; तेव्हा परमेश्वराच्या आत्म्याची त्याच्या ठायी प्रबल स्फूर्ति होऊन त्याच्या भुजांस बांधिलेले दोर अमीनें जळलेल्या सणासारखे झाले; आणि त्याच्या हातांची बंधनें गळून पडलीं. १५ मग गाढवाचें एक नवें जाभाड त्यास दिसलें, तें हातीं घेऊन त्यानें एक हजार मनुष्यांस मारून टाकिले. १६ शमशोन म्हणाल,

गाढवाच्या जाभाडानें मी राखींच्या राखी पाडिल्या;

गाढवाच्या जाभाडानें मी हजार मनुष्ये वधिलीं. १७ हें आपलें बोलणें संपविल्यावर त्यानें आपल्या हातातले तें जाभाड टाकून दिलें व त्या ठिकाणाचें नांव त्यानें रामप-लेही (जाभाडाची टेकडी) असें ठेविलें. १८ नंतर त्यास फार तहान लागली, आणि तो परमेश्वराचा धावा करून म्हणाल, तूं आमच्या दासाच्या हस्तें ही मोठी सोडवणूक करविली खरी, पण मी आतां तहानेनें मरून बेभुलत लोकांच्या हातीं पडत आहे. १९ तेव्हां परमेश्वरानें केहीत खडक फोडून एक खडगा केल, त्यांतून पाणी वाहू लागलें; तें पाणी पिऊन त्याच्या जिवांत जीव आला व तो ताजातपाचा झाल; यावरून त्या क्षण्याचें नांव एन-हफोरे (धावा करणाऱ्याचा झरा) असें पडलें; तो झरा अद्यापि लेहीत आहे. २० पलिष्टांच्या अमदानीत वीस वर्षे त्यानें इश्राएलाचा न्यायदानसाध केल.

१ मग शमशोन गजा येवें गेला; तेवें १६ एक वेद्या त्यानें पाडिली व तिजपाशी तो गेला. २ शमशोन तेवें आला ही बातमी बन्नाफ्रांस लागली तेव्हां त्यांनी त्यास वेडिले आणि त्याच्या बात करण्यासही नगराच्या केसीची ते सारभर वनां घेऊन राहिले; सफळी उजाडेपर्यंत त्यास जिवें मारूं असें ठरवून ते रावभर गुपचूप राहिले.

३ इकडे शमशोन मध्यरात्रपर्यंत पडून राहिल व मध्यरात्री उठून त्यानें नगराच्या केसीचीं कवाडे आणि दोन्ही दरवाजा हीं घेऊन अबसारांसहित उखळून बांधावर घेऊन हेरोनासमोरील दोंगराच्या खिळारवर नेली.

४ नंतर सोरेक खोऱ्यातील दलीला नांवाच्या एका झीवर त्याचें मन बसलें. ५ तेव्हां पलिष्टांचे सरदार त्यां श्रीकडे जाऊन तिख म्हणाले, तूं त्यास फुसलावून त्याच्याकडून एवढें काढून घे कीं त्याचें प्रबंड बळ कशांत आहे, आणि कोणत्या उपायानें आम्ही त्याहून वरचढ होऊं व त्याच्या मुसक्या बांधून त्यास जेर करूं; आम्ही तुला प्रत्येकीं अकरासोें रुपये देऊं. ६ दलीला शमशोनास म्हणाली, तुमचें प्रबंड बळ कशांत आहे व कोणत्या रीतीनें तुम्हाला बांधून जेर करितां येईल तें मला सांगा. ७ शमशोन तिख म्हणाल, सुकविलेल्या नाहीत अशा सात ताज्या फोफांनीं मला बांधून टाकिलें तर मी बलहीन होऊन इतर माणसांसारखा होईन. ८ मग सुकविलेले नाहीत असे सात ताजे फोक घेऊन पलिष्टांचे सरदार तिच्याकडे आले; आणि तिनें शमशोनास त्या फोफांनीं बांधिलें. ९ त्या वेळीं आंतल्या खोलींत कांहीं लोक तिनें छपवून ठेविले होते. ती त्यास म्हणाली, शमशोना, पलिष्टी तुम्हावर चाहून आले आहेत. तेव्हां सणाचें सूत आगीचा दास लागतांच जसें जळून जातें तसें त्यानें ते फोक तोडून टाकिले. त्याच्या बळखा बांग कांहीं लागलाच नाही. १० दलीला शमशोनास म्हणाली, तुम्ही मला खोटे सांगून मज्जी बंधना केडी; तुम्ही कशांनें बंद व्हाल हें मला आतां खरें खरें सांगा. ११ तो तिख म्हणाल, कमास व खविलेल्या अशा नव्या दोरांनीं मला कसून बांधिलें तर मी बलहीन होऊन इतर माणसांसारखा होईन. १२ दलीला नवे दोर आणून त्यास बांधून म्हणाली, शमशोना, पलिष्टी तुम्हावर चाहून आले आहेत. त्यांच्यासाठीं टपकेले लोक आंतल्या खोलींत बसले होते. तेव्हां कमा तोडला तसे त्यानें ते आपल्या हातांचे दोर तोडून टाकिले. १३ दलीला शमशोनास म्हणाली, तुम्ही आतां-

पर्यंत खोटें सांगून माझी बंचना केली तर तुम्ही कशांनं बद्द व्हाल तें मला सांगा. तो तिला म्हणाला, माझ्या केसाच्या सात बटा मागाच्या ताण्यांत गुंफिल्या तर मी बद्द होईन. १४ मग तिनें त्याचे केस मागाच्या फणीवर ताणून बांधिले व ती त्यास म्हणाली, शमशोना, पलिष्टी तुम्हावर चालून आले आहेत. तेव्हां त्यानें शोपेंतून जागें होऊन ती मागाची फणी व ताणा उखळून काढिला. १५ मग दलीला त्यास म्हणाली, तुमचें मन काहीं मजवर नाही, तर तुझ्यावर माझी प्रीति आहे असें कसें म्हणतां ? तुम्ही माझी ह्यापुढां तीन वेळां बंचना केली; तुमचें प्रचंड बळ कशांत आहे तें तुम्ही मला सांगितलं नाही. १६ तिनें दररोज बोलून बोलून त्याच्यापाशीं जिबीर केल्यामुळे त्याला जीव नकोसा झाला. १७ मग त्यानें आपलें हृदय तिला सांगितलें; तो तिला म्हणाला, माझ्या डोक्यास कधीं वस्तरा लागला नाही, कारण मी आपल्या मातेच्या उदरीं होतो तेव्हापासून देवाचा नाजीर आहे; माझे मुंडण झाल्यास माझे बळ जाईल व मी बल्हीन होऊन इतर मणसांसारखा होईन. १८ त्यानें आपलें सारें हृदय सांगितलें. हें पाहून दलीलनें पलिष्ट्यांच्या सरदारांस बोलावूं पाठविलें व कळविलें कीं एवढीच एक वेळ या; त्यानें आपलें सारें हृदय मला सांगितले आहे. तेव्हां पलिष्ट्यांचे सरदार हातीं दाम घेऊन तिच्याकडे आले. १९ तिनें शमशोनास आपल्या मांडीवर निजविलें; आणि एक मनुष्य जवळ बोलवून त्याच्या डोक्याच्या सात बटा मुंडविल्या; ती त्याला त्रासवूं लागली व तो अगदीं निर्बळ झाला. २० ती त्यास म्हणाली, शमशोना, पलिष्टी तुमच्यावर चालून आले आहेत. तेव्हां तो शोपेंतून उठला व आपण पहिल्याप्रमाणेंच अंग हालवून सुटून जाऊं असें त्याला वाटलें. परमेश्वरानें आपणाला ओढिलें आहे याची कल्पना त्याला नव्हती. २१ पलिष्टी लोकांनीं त्याला पकडून त्याचे डोळे फोडिले व त्यास गन्ना येथें नेऊन पित्तद्वी बेल्यांनीं त्रुडविलें; तो करारगृहांत धावून दडू लागला; २२ प्रमत्त्याचें मुंडण झाल्यावर त्याच्या डोक्याचे केस पुनः वाढू लागले.

२३ नंतर पलिष्ट्यांचे सरदार आपल्या दामोदर नामक देवाच्या प्रीत्यर्थ महायज्ञ व उत्सव करावयास जमा झाले; ते म्हणाले, आमच्या देवांनं आमचा शत्रु शमशोना यास आमच्या हातीं दिलें आहे. २४ लोकांनीं त्यास पाहून आपल्या देवाची स्तुति करून म्हटलें, आमच्या देवांनं आमच्या देशाचा विज्वंस करणाऱ्या आणि आमच्यांतल्या बहुत लोकांचा संहार करणाऱ्या शत्रूस आमच्या हातीं दिलें आहे. २५ ते आनंदाच्या भरांत घेऊन म्हणाले, शमशोनास घेऊन या, त्याची आम्हांला करमणूक होईल. तेव्हां त्यांनीं शमशोनास तुलगांतून आणविलें, आणि तो त्यांच्यापुढें गमत करूं लागला; आणि त्यांनीं त्यास खांबांच्या मध्ये उभें केलें. २६ शमशोनाचा हात ज्या मुलांनं धरिलो होता त्यास तो म्हणाला, ज्या खांबांवर हें घर उभें आहे ते मला चाचपूं दे, म्हणजे मी त्यांशीं टेकेन. २७ त्या मंदिरांत स्त्रीपुरुषांची मनस्वी गर्दी झाली होती; तेथें पलिष्ट्यांचे सर्व सरदार होते; धाव्यावर तीन हजार स्त्रीपुरुष शमशोनाची गमत पाहत होते. २८ तेव्हां शमशोनानें परमेश्वराचा धावा केला कीं हे प्रभू देवा, माझी आठ्ठण कर; हे देवा, या एवढ्या प्रसंगीं मला बळ दे, म्हणजे मी आपल्या ह्या दोन डोक्यांबद्दल पलिष्ट्यांची एकदम सुड घेईन. २९ ज्या दोन मधल्या खांबांवर त्या मंदिराचा आधार होता त्यांतला एक उजव्या हातानें व एक डाव्या हातानें झरून शमशोना त्यावर टेकला. ३० पलिष्ट्यांवरून बळीहि मरण येवो असें म्हणून शमशोनानें आपलें सर्व बळ खर्चून ते खांबे वेडले; तेव्हां तें मंदिर त्या सरदारांवर व त्यांत जमलेल्या सर्व लोकांवर पडलें. आ प्रकारें त्यानें मरतेसमयीं मारिलेले लोक आपल्या साऱ्या हयातींत मारिलेल्या लोकांहून अधिक होते. ३१ मग त्याचे आजवंद व त्याच्या बापाच्या घराण्यातील सर्व लोक आले व त्यास उचलून घेऊन गेले; त्यांनीं सरा व अष्टावैल खांच्या दरम्यान जेथें त्याचा बाप मानोहा खर्चें कबरस्तान होते तेथें त्यास प्रथमरीं दिवी. त्यानें ह्या एखाचा न्यायदानसक वीस वर्षे केला होता.

१ एफ्राइमाच्या डोंगराक अत्रेशांति मीखा
 १७ नांवाचा एक मनुष्य राहत असे. २ तो
 आपल्या आईस म्हणाला, जे अकराशे रुपये
 तुजपासून हिरावून नेल्याबद्दल तूं शाप दिला होता व
 ज्यांविषयी तूं बोलतांना मी ऐकलें होतें ते मजपाशीं
 आहेत; मीच ते घेतले होते. तेव्हां त्याची आई
 म्हणाली, माझ्या पुत्राचें परमेश्वर अमीष्ट करो.
 ३ त्यानें ते अकराशे रुपये आपल्या आईस परत
 दिल्यावर त्याच्या आईनें म्हटलें, माझ्या पुत्राप्रत्यर्थ
 माझ्या हातचे हे रुपये मी परमेश्वरस वाहिले आहेत;
 यांची एक कोरीव मूर्ति व एक ओतीव मूर्ति करावी,
 म्हणून हे पैसे मी तुला परत देतें. ४ त्यानें ते रुपये
 आपल्या आईस परत दिले तेव्हां तिनें त्यांतले दोनशें
 रुपये सोनारास दिले, त्यानें त्यांची एक कोरीव
 मूर्ति व एक ओतीव मूर्ति केली आणि ती
 मीखाच्या घरी ठेविली. ५ मीखाचें एक देवघर होतें;
 त्यानें एक एफोद आणि कुलदेवता केल्या होत्या
 व त्यानें आपल्या एका पुत्रास दीक्षा देऊन आपला
 पुरोहित केलें होतें. ६ त्या काळीं इस्राएलाचा कोणी
 राजा नव्हता; जो तो आपल्या जजेरस येई तसें
 करीत असे.

७ यहुदांतील बेथलहेम येथला रहिवासी यहुदा
 कुळींतील एक तरुण लेवी तेथे उपरी म्हणून राहत
 होता. ८ कोठें तरी आपणास ठिकाण मिळवें म्हणून
 तो यहुदांतील बेथलहेम नगरांतून निघाला; प्रवास
 करितां करितां एफ्राइमाच्या डोंगरांत मीखाच्या घरीं तो
 आला. ९ मीखानें त्यास विचारिलें, तूं कोठून आलास ?
 तो त्यास म्हणाला, यहुदाच्या बेथलहेमांतला मी एक
 लेवी आहे; चारा मिळेल तेथें जाऊन राहावें म्हणून
 मी निघालों आहे. १० मीखा त्यास म्हणाला,
 माझ्या रुपें राहा; तूं माझा वडील व पुरोहित होऊन
 राहा; मी तुला सालिना दहा रुपये, एक पोषाख
 आणि पोंट्रास देईन. तेव्हां तो लेवी त्याच्या घरीं
 जाऊन राहिला. ११ तो लेवी त्या मनुष्याबरोबर
 राहण्यास राखी झाला; तो तरुण पुरुष त्याच्याशीं

पुत्रासारखा वर्तला. १२ मीखानें त्या लेव्यास दीक्षा
 दिली, आणि तो तरुण लेवी त्याचा पुरोहित होऊन
 त्याच्या घरीं राहूं लागला. १३ यावर मीखा
 म्हणाला कीं मी एक लेवी आपला पुरोहित करून
 ठेविला आहे, तर आतां परमेश्वर खात्रीनें माझे
 बरें करील.

१ त्या काळीं इस्राएलाचा कोणी राजा
 १८ नव्हता; दान वंशाचे लोक त्या वेळीं वस्तीसाठीं
 वतन पाहत होते; कारण इस्राएली वंशांबरोबर
 त्यांस वतनभाग अजून मिळाला नव्हता. २ तेव्हां
 दानवंशांनीं आपल्या कुळींतल्या सगळ्या लोकांतून
 पांच शूर वीर निवडून त्यांस सरा व अष्टाबोल येथून
 देश धुंडाकून पाहण्यास पाठविलें; त्यांस ते म्हणाले,
 जा आणि तो प्रांत धुंडाळा; ते एफ्राइमाच्या डोंगरी
 प्रदेशांतील मीखाच्या घरापर्यंत येऊन तेथें बिच्छाडास
 राहिले. ३ ते मीखाच्या घरापाशीं असतां त्यांनीं त्या
 तरुण लेव्याचा शब्द ओळखिला; तेव्हां ते त्याजकडे
 जाऊन त्याला विचारूं लागले, तुला येथें कोणी आणिलें ?
 तूं येथें काय करितोस ? तुजें येथें काय आहे ?
 ४ त्यानें त्यांस सांगितलें कीं मीखानें माझे असें असें
 केलें; त्यानें मला चेतन देऊन ठेविलें असून मी त्याचा
 पुरोहित झालों आहे. ५ ते त्यास म्हणाले, देवास प्रभ
 विचारून पाहा कीं ज्या प्रवासास आम्ही निघालों आहों
 तो यसास्वी होईल कीं नाहीं ? ६ तो पुरोहित त्यांस
 म्हणाला, तुम्ही खुशाल जा; ज्या प्रवासास तुम्ही
 निघालों आहां तो परमेश्वरसमोर रजु आहे.
 ७ मग ते पांच पुरुष निघून लईश येथें गेले; तेथें
 त्यांस असें दिसून आलें कीं तेथील लोक सिदोनी
 लोकांप्रमाणें निर्धित, स्वस्थ व निर्भय आहेत, त्यांस
 कसलाहि उपद्रव देणारा कोणी सत्ताधीश त्या देशावर
 नाहीं, व ते सिदोन्यांपासून फार दूर राहत असून
 इतर लोकांशीं त्यांचा कांहीं व्यवहार नाहीं. ८ मग ते
 सरा व अष्टाबोल येथें आपल्या भाऊबंदांकडे परत
 आले; तेव्हां त्यांचे भाऊबंद त्यांस विचारूं लागले,
 तुम्ही काय वर्तमान आणिलें आहे ? ९ त्यांनीं म्हटलें,

चला; उठा, आपण त्या लोकांवर चालून जाऊ; आम्ही तो देश पाहिला आहे, तो फार चांगला आहे; तुम्ही स्वस्थ कां बसला आहां? तेथें जाऊन तो देश ताब्यांत घेण्याविषयी कांहीं आळस करूं नका. १० तेथें गेल्यावर तुम्हांस निश्चितपणें राहणारे लोक सांपडतील; व तो देश विस्तीर्ण आहे; देवानें तो देश तुमच्या क्षती दिला आहे; तें ठिकाण भसें आहे कीं पृथ्वीवरल्या कोणत्याहि गोष्टीची तेथें वाण नाही.

११ तेव्हां सरा व अष्टाबोल येथून दान कुळांतले सहाशें पुरुष हत्यारबंद होऊन निघाले. १२ त्यांनीं कूच करून यहुदांतील किर्याथ-यारीम येथें तळ दिला; यामुळें आजवर त्या स्थलास महानेदान (दानाची छावणी) असें म्हणतात; तें किर्याथ-यारीमाच्या पश्चिमेस आहे. १३ तेथून निघून ते एफ्राइमाच्या डोंगरी प्रदेशांत मीखाच्या घरापाशीं आले. १४ तेव्हां जे पांच पुरुष लईश प्रदेश हेराबयास गेले होते ते आपल्या बांधवांस म्हणाले, तुम्हांस ठाऊक आहे काय? या घरांत एक एफोद, कुलदेवता, एक कोरीव मूर्ति आणि एक ओतीव मूर्ति अशीं आहेत; आतां तुम्ही काय करावयाचें याचा चांगला विचार करा. १५ ते तिकडे बळले आणि मीखाच्या घरांत असलेल्या लेव्याच्या मिहाडीं जाऊन त्यांचें त्यांनीं क्षेमकुशल विचारिलें. १६ मग ते दानवंशांतले सहाशें हत्यारबंद पुरुष वेशींत उभे राहिले; १७ आणि जे पांच पुरुष देशाची पाहणी करावयास गेले होते ते आंत शिरून ती कोरीव मूर्ति, एफोद, कुलदेवता व ओतीव मूर्ति घेऊन गेले; आणि तो पुरोहित त्या हत्यारबंद सहाशें पुरुषांबरोबर वेशींत उभा राहिला. १८ ते पांच पुरुष मीखाच्या घरांत शिरून कोरीव मूर्ति, एफोद, कुलदेवता व ओतीव मूर्ति घेऊन आले तेव्हां पुरोहित त्यांस म्हणाला, तुम्ही हें काय करितां? १९ ते त्यास म्हणाले, गप्प राहा, आपलें तोंड हातानें दाबून धर व आम्हांबरोबर येऊन हें आमचा वडील व पुरोहित होऊन राहा; एकाच मनुष्याच्या घरीं पुरोहित होऊन

राहवें हे तुला बरें कीं इस्राएलच्या एका सगळ्या वंशाचा व कुळाचा पुरोहित व्हावें हें बरें? २० तेव्हां त्या पुरोहिताचें चित्त प्रसन्न झालें व एफोद, कुलदेवता व कोरीव मूर्ति घेऊन तो त्या लोकांबरोबर गेला. २१ तेव्हां ते पुनः वाटेस लागले; त्यांनीं मुलेंबाळें, पशु आणि सामान-सुमन आपल्यापुढें चालवून कूच केलें; २२ ते मीखाच्या घरापासून बरेंच दूर गेल्यावर त्याच्या घराच्या आसपासच्या घरांत राहणाऱ्या लोकांनीं जमा होऊन दानवंशाचास जाऊन गाठिलें; २३ त्यांनीं दानवंशाच्या लोकांस हाका मारिल्या; तेव्हां त्यांनीं तोंडें फिरवून मीखास म्हटलें, तुम्हें काय झालें कीं तूं एवढा समुदाय घेऊन आला आहेस? २४ तो म्हणाला, मी केलेले देव व भासा पुरोहित तुम्ही घेऊन चाललां; आतां माझे काय राहिलें आहे? आणि मला विचारितां कीं तुम्हें काय झालें म्हणून? २५ दानवंशाचे लोक त्यास म्हणाले, तुम्हें बोलणें आमच्या लोकांच्या कानीं पडूं देऊं नको, दिलें तर खे रागावून तुजवर तुझा पडतील आणि तूं व तुझ्या घरचे लोक प्राणांस मुकतील. २६ मग दानवंशाचे लोक आपल्या वाटेनें गेले; इकडे मीखानें पाहिलें कीं हे लोक आपणाहून अधिक बळवान् आहेत; तेव्हां तोहि परतून आपल्या घरां गेला. २७ मीखानें बनविलेल्या वस्तु व त्याचा पुरोहित बरोबर घेऊन ते लईश येथें आले; तेथील लोक स्वस्थपणें व निश्चितपणें राहत होते; त्यांनीं त्यांचा तरवारीनें संहार करून त्यांचें नगर भस्मीनें जाळून टाकिलें. २८ त्या नगराचा बचाव करावयास कोणी नव्हता; कारण तें सिदोनापासून दूर होतें आणि इतर लोकांनीं त्या लोकांचा व्यवहार नव्हता; तें नगर बेथ-रहोबच्या खोऱ्यांत होतें; मग तें नगर वसवून तेथें वे राहिले. २९ त्यांनीं त्या नगरास आपला मूळपुरुष दान जो इस्राएलाचा एक पुत्र त्याचें नांव दिलें; पूर्वी त्या नगराचें नांव लईश होतें. ३० दानवंशाच्या लोकांनीं त्या कोरीव मूर्तीची स्थापना केली; देशाचा पाडाव होईपर्यंत गोषोमाचा

पुत्र व मोशाचा नाव् योनाथान व त्याचे वंशज दान-
वंशाचा पुरोहितष्णा करित असत. ३१ देवाचें
निवासस्थान शिलो येथें होतें तोंपर्यंत मीखाची कोरीव
मूर्ति तेथें स्थापिलेली होती.

१ त्या काळी इस्राएलाचा कोणी राजा
१९ नव्हता; तेव्हां कोणीएक लेवी एफ्राइमाच्या
डोंगरी प्रदेशाच्या बाजूला उपरी म्हणून राहत
असे; त्यानें यहूदांतील बेथलहेम येथील एक उपपत्नी
केली होती. २ त्याच्या उपपत्नीनें त्यास सोडून व्यभि-
चार केला व ती यहूदांतील बेथलहेम येथें आपल्या
बापाच्या घरी जाऊन चार महिने राहिली. ३ नंतर
तिची समजूत घालून तिला माघारें आणवें म्हणून
तिचा पति एक सेवक व दोन गाढवें बरोबर घेऊन
तिच्या शोधास निघाला; तिनें त्यास आपल्या बापाच्या
घरी नेलें; त्या मुलीच्या बापानें त्याला पाहिलें तेव्हां
त्याची भेट झाल्यावरून त्याला आनंद झाला. ४ त्या
मुलीच्या बापानें म्हणजे त्याच्या सासऱ्यानें त्याला
राहण्याचा आग्रह केला, तेव्हां तो तेथें तीन दिवस
त्याच्या घरी राहिला; ह्याप्रमाणें त्याचें खाणेंपिणें झाल्या-
वर तीं तेथें मुक्कामास राहिलीं. ५ चौथ्या दिवशीं
सकाळीं पहाटेस उठल्यावर तो जाण्यास निघाला तेव्हां
मुलीच्या बापानें आपल्या जांबयास म्हटलें कीं
कोरभर भाकर खाऊन जिवास आधार करा आणि
मग मार्गस्थ व्हा. ६ तेव्हां त्या दोघांनीं बसून एकत्र
खाणेंपिणें केलें; मग त्या मुलीच्या बापानें त्यास म्हटलें,
प्रसन्न मनानें आणखी एक रात्र राहण्यास राजी हो.
७ तो पुरुष जांबयास निघाला पण त्याच्या सासऱ्यानें
त्यास आग्रह केला म्हणून त्यानें आणखी मुक्काम
केला. ८ पांचव्या दिवशीं पहाटेस उठून तो जांबयास
निघाला तेव्हां त्या मुलीच्या बापानें म्हटलें, आपल्या
जिवास आधार कर आणि दिवस कलेपर्यंत राहा;
तेव्हां त्या दोघांनीं पुनः एकत्र भोजन केलें. ९ मग
तो पुरुष आपली उपपत्नी व सेवक यांसहवर्तमान
जांबयास निघाला तेव्हां त्या मुलीचा बाप म्हणजे
त्याचा सासरा त्यास म्हणाला, पाहा, दिवस कलला

आहे, तर तुम्ही रात्री येथेंच राहा; दिवस आतां
मावळेल तर येथेंच राहून आपलें मन हर्षित करा;
उद्यां सकाळीं पहाटेस उठून मार्गस्थ व्हा व आपल्या
घरीं जा; १० पण तो पुरुष त्या रात्रीं तेथें राहिला, तो
उठून मार्गस्थ झाला. तो खोगीर घातलेलीं आपलीं दोन
गाढवें आणि आपली उपपत्नी यांसह यंबूसच्या म्हणजे
यरुशलेमाच्या नजीक आला. ११ यंबूस नगरापाशीं ते
आले तेव्हां दिवस बराच खालीं गेला होता; तेव्हां
सेवकानें आपल्या धन्यास म्हटलें, चला, आपण
यंबूसी लोकांच्या या नगरांत जाऊन सुक्काम करूं.
१२ त्याचा धनी त्यास म्हणाला, जेथें कोणी इस्राएल
लोक राहत नाहींत अशा परक्यांच्या नगरांत
आपण उतरूं नये, तर आपण गिबा येथें जाऊं. १३ तो
आपल्या चाकरास म्हणाला, आपण जवळच्या एकाद्या
ठिकाणीं जाऊं; गिबा अथवा रामा येथें रात्र घालवूं.
१४ तेव्हां ते पुढें चालले आणि बन्यामिनाच्या गिब्या-
पाशीं पोहंचल्यावर सूर्यास्त झाला. १५ गिब्यांत
जाऊन मुक्काम करावा म्हणून ते तिकडे गेले; तो
आंत जाऊन नगराच्या चौकांत बसला; कारण कोणीहि
त्यांस आपल्या घरीं राहावयास जागा दिली नाहीं.
१६ इतक्यांत एक म्हातारा आपलें शेतांतलें काम
आटपून संध्याकाळीं घरीं चालला होता; तो एफ्राइमाच्या
डोंगराळ प्रदेशांतला असून गिबा येथें उपरी
म्हणून राहत होता; त्या ठिकाणचे लोक बन्यामिनी
होते. १७ त्या म्हाताऱ्यानें पाहिलें तों नगराच्या
चवऱ्यावर कोणी प्रवासी बसला आहे असें त्याच्या
दृष्टीस पडलें; त्या म्हाताऱ्यानें त्यास विचारिलें, तूं
कोठें चाललास ? तूं कोठून आलास ? १८ तो त्यास
म्हणाला, आम्ही यहूदाच्या बेथलहेमाहून निघालों
आहों आणि आम्हांस एफ्राइमाच्या डोंगराळ प्रदेशाच्या
पलीकडल्या बाजूस जांबयाचें आहे; मी तेथलाच
आहें; मी बेथलहेम-यहूदा येथें गेलों होतो व आतां
परमेश्वराच्या मंदिराकडे जात आहें; मला येथें कोणी
घरीं जागा देत नाहीं. १९ आमच्या गाढवांस दाणा-
वैरण आहे, आणि माझ्यासाठीं, या आपल्या दासीसाठीं व

या आपल्या दासाबरोबरच्या चाकरासाठी आपल्या दासा-
जवळ भाकर व द्राक्षारस आहे; कोणत्याहि गोष्टीची बाण
नाहीं. २० म्हातारा म्हणाला, तुझे भ्रम असो; तुला
जे पाहिजे ते मजकडे लागले; मात्र रस्त्यांत मुक्काम करूं
नको. २१ मग त्याने त्यास आपल्या घरी नेलें व त्याच्या
गाढवास वैरण दिली, आणि त्यांनी हातपाय धुऊन
स्नानपिणें केले. २२ ते आनंदांत असता गांवांतल्या
कित्येक अधम लोकांनी येऊन तें घर वेढिलें व दार
ठोकून त्या घराचा धनी जो म्हातारा त्यास ते म्हणूं
लागले, जो पुरुष तुझ्या घरी आला आहे त्यास बाहेर काढ
म्हणजे आम्ही त्यास जाणू. २३ घरघनी बाहेर जाऊन
त्यास म्हणूं लागला, नाहीं; बांधवहो, अशी दुष्टाई
करूं नका; हा पुरुष माझ्या घरी आला आहे, तर
जसलें बेशरमपणाचें काम करूं नका. २४ पाहा,
येथें माझी कन्या कुमारी आहे व या पुरुषाची उपपत्नी
आहे त्यांस मी बाहेर आणितों; तुम्ही त्यांची अब्रू
व्या, त्यांच्याशी वाटेल तें करा, पण या पुरुषाशी
जसलें बेशरमपणाचें काम करूं नका. २५ तरी ती माणसें
त्याचें ऐकताना; तेव्हां त्या पुरुषानें आपली उपपत्नी
त्यांजकडे बाहेर नेऊन सोडिली; त्यांनी तिजशी कुकर्म
केलें आणि रात्रभर पहाट होईपर्यंत तिचे हालहाल
केले; सकाळीं उजाड लागलें तेव्हां त्यांनी तिला सोडिलें.
२६ प्रभात होताच ती स्त्री आपला धनी ज्या
माणसाच्या घरी होता तेथें येऊन चांगलें उजाडेपर्यंत
दाराशीं पडून राहिली; २७ सकाळीं तिच्या पतीनें
उठून घराचे दरवाजे उघडले व मार्गस्थ व्हावें म्हणून
तो बाहेर आला तो त्याची उपपत्नी दाराशीं पडली
असून तिचे हात उंबरज्वाबर आहेत असें त्याच्या
दृष्टीस पडलें. २८ तो तिला म्हणाला, चल, आपण
जाऊं; पण काहीं उत्तर येईना; तेव्हां तिला आपल्या
गाढवावर घालून तेथून तो आपल्या ठिकाणी गेला.
२९ आपल्या घरीं त्यानें सुरी घेऊन आपल्या
उपपत्नीस धरून तिचे अवयव कापून सुटे केले, आणि
तिचीं बारा शकलें करून इस्राएलच्या सर्व प्रदेशांत
पाठवून दिली. ३० ज्यांनीं ज्यांनीं तें पाहिलें ते सर्व

म्हणूं लागले, इस्राएल लोक मिसर देशांतून आले
तेव्हांपासून आजवर जसलें कृत्य कधीं झालें नाहीं कीं
कोणीं पाहिलें नाहीं, तर याविषयीं विचार करा,
मसलत करा, आणि आपला अभिप्राय सांगा.

१ मग दानापासून बैर-शेषापर्यंतचे सर्व इस्रा-
२० एल लोक व गिलादांतले लोक बाहेर पडले व
त्यांचीं सर्व मंडळी एकजीव होऊन मिस्रा येथें
परमेश्वरापशीं जमा झाली. २ लोकांचे सर्व नायक
आणि इस्राएलच्या सर्व वंशांतले लोक मिळून चार
लक्ष धारकरी पायदळ देवाच्या प्रजेच्या मेळ्यांत
हजर झाले. ३ इस्राएल लोक मिस्रांत जमा झाले
असतें हें बन्यामिनी वंशांतल्या लोकांच्या कानीं गेलें.
इस्राएल लोक म्हणाले, हें दुष्कर्म कसें घडून आलें
तें आम्हांस सांगा. ४ तेव्हां त्या खून झालेल्या स्त्रीचा
नवरा लेवीः यानें सांगितलें कीं मी आपल्या उपपत्नी-
सहित बन्यामिनाच्या गिब्यांत मुक्कामास होतो.
५ तेथें गिब्यांतल्या पुरुषांनीं मजवर चालून येऊन
रात्रीच्या समयीं घरस वेढा घालून माझा घात
करावयास पाहिलें; त्यांनीं माझ्या उपपत्नीवर एवढा
बळात्कार केला कीं ती मरण पावली. ६ तेव्हां मी
आपल्या उपपत्नीस धरून तिचीं शकलें करून इस्रा-
एलच्या वतनभागांतील सर्व प्रांतांत तीं पाठवून
दिलीं; कारण त्या लोकांनीं इस्राएलामध्यें भ्रष्टाचार व
बेशरमपणाचें कर्म केलें आहे. ७ तर इस्राएल
लोकहो, तुम्ही सर्व अतां आपला अभिप्राय व मसलत
या. ८ तेव्हां एकदम सगळे लोक उठून म्हणाले,
आमच्यांतला कोणी आपल्या डेऱ्यांत जावयाचा नाहीं;
आमच्यांतला कोणी आपल्या घरी जावयाचा नाहीं;
९ आम्ही गिब्याचें असें करणारः आम्ही त्यावर
चालून जाणार, कोणी जावें तें चिठ्या टाकून ठरविणार.
१० मग सर्व इस्राएल वंशांतील शंभर पुरुषांमार्गें दहा,
हजारामार्गें शंभर, आणि दहा हजारांमार्गें एक हजार
असे पुरुष निवडूं, म्हणजे ते सैन्यासाठीं भोजनसामग्री
आणितील, व आम्ही बन्यामिनाचें गिबा येथें जाऊन
त्यांनीं इस्राएलामध्यें जें बेशरमपणाचें कर्म केले आहे

न्याबहल त्यांचें पारिपत्य करूं. ११ सगळे इस्त्राएल लोक एकजीव होऊन त्या नगरासमोर जमा झाले.

१२ मग इस्त्राएल वंशांतल्या लोकांनीं बन्यामिनच्या सर्व वंशांकडे कांहीं मनुष्यें पाठवून विचारिलें कीं तुमच्यामध्ये हें काय दुष्कर्म घडलें आहे ? १३ गिब्यांतील त्या अधम लोकांस आमच्या हवाली करा, म्हणजे आम्ही त्यांचा संहार करून इस्त्राएलांतील दृष्टता काढून टाकूं; पण बन्यामिनी लोकांनीं आपले भाऊवंद इस्त्राएल लोक यांचें एकलें नाहीं. १४ मग बन्यामिनी लोक आपआपल्या नगरांतून बाहेर येऊन इस्त्राएल लोकांशीं लढण्यासाठीं गिवा येथें जमा झाले. १५ त्या दिवशीं गिब्यांतले राहणारे सातशें निवडक पुरुष खेरीज करून निरनिराळ्या नगरांहून आलेल्या धारकरी बन्यामिन्यांची संख्या सव्वीस हजार होती. १६ त्या सर्व लोकांमध्ये सातशें निवडक पुरुष डावरे होते, त्यांच्या गोफणीचा नेम केसभर देखील चुकत नसे.

१७ बन्यामीनवंश खेरीज करून अर्वांतर इस्त्राएल लोकांतले धारकरी पुरुष चार लक्ष भरले; हे सगळे लढवय्ये होते. १८ मग इस्त्राएल लोक निघून बेथेल येथें गेले आणि त्यांनीं देवास विचारिलें कीं बन्यामिनाशीं लढण्यासाठीं प्रथम कोणीं चाल करून जावें ? परमेश्वरानें सांगितलें, यहुदानें प्रथम जावें. १९ इस्त्राएल लोकांनीं पह्याटेस उठून गिब्यासमोर तळ दिला. २० इस्त्राएल लोक बन्यामिनाशीं लढण्यासाठीं बाहेर निघाले; गिवा येथें त्यांच्याशीं लढावयास इस्त्राएल लोकांनीं व्यूहरचना केली. २१ तेव्हां बन्यामिनी लोकांनीं गिब्यांतून बाहेर पडून त्या दिवशीं बाबीस हजार इस्त्राएल पुरुष धुळीस मिळविले. २२ तरी इस्त्राएल लोकांनीं हिंमत धरून जेथें पहिल्या दिवशीं व्यूह रचिला होता तेथेंच पुनः दुसरा व्यूह रचिला. २३ इस्त्राएल लोक जाऊन संध्याकाळपर्यंत परमेश्वरासमोर रडले; आणि आपला बंधु बन्यामीन याच्या लोकांशीं लढावयास पुनः जाऊं काय असें परमेश्वराला त्यांनीं विचारिलें; तेव्हां परमेश्वरानें म्हटलें त्यांवर चाल करून जा.

२४ दुसऱ्या दिवशीं इस्त्राएल लोक बन्यामिनी लोकांशीं अगदीं निकट जाऊन भिडले. २५ बन्यामीन दुसरे दिवशीं त्यांच्याशीं सामना करण्यास गिब्याहून निघाला, आणि त्या दिवशींही त्यांनीं इस्त्राएलाचे अठरा हजार पुरुष धुळीस मिळविले; ते सर्व धारकरी होते. २६ मग सर्व इस्त्राएल लोक मिळून बेथेल येथें जाऊन परमेश्वरापुढें रडत बसले; त्या दिवशीं त्यांनीं संध्याकाळपर्यंत उपास केला आणि परमेश्वरास होमबलि व शांत्यर्पणें अर्पिलीं. २७ मग इस्त्राएल लोकांनीं परमेश्वराला प्रश्न केला. त्या समयीं देवाचा कराराचा कोश तेथेंच होता, २८ आणि अहरोनाचा नातू, एलाजाराचा पुत्र फिनहास हा त्या काळीं त्या कोशाच्या सेवेस असे. लोकांनीं परमेश्वरास विचारिलें कीं आमचे भाऊवंद बन्यामिनी यांच्याशीं लढावयास पुनः एकवार जाऊं काय ? किंवा लढण्याचें सोडून देऊं ? परमेश्वरानें म्हटलें, चाल करून जा, कारण उद्यां मी त्यांस तुझ्या हातीं देईन. २९ मग इस्त्राएल लोकांनीं गिब्याच्या सभोवार दवा धरणारे बसविले.

३० तिसऱ्या दिवशीं इस्त्राएल लोकांनीं बन्यामिन्यांवर पुनः चाल केली आणि पहिल्याप्रमाणें गिब्यासमोर व्यूह रचिला. ३१ तेव्हां बन्यामिनी त्या लोकांशीं भिडावयास नगराबाहेर आले; आणि त्या वेळीं त्यांनीं त्यांना आपल्यामागें वरेंच दूर नलें; एक रस्ता बेथेलास व दुसरा मैदानांत गिब्याकडे जातो, त्यांच्या दरम्यान पूर्वीच्या खेपांप्रमाणें त्यांनीं हाणमार सुरू केली, व इत्राएलापैकीं तीस माणसें मारिलीं. ३२ बन्यामिनी लोकांस वाटलें कीं आतां पहिल्याप्रमाणेंच आम्हांसमोर त्यांचा मोड होत आहे; इकडे इस्त्राएल लोक म्हणाले, आम्ही पळण्याचें मिष करून ते नगरापासून दूर हमरस्त्यावर येतील असें करूं. ३३ मग सर्व इस्त्राएल पुरुषांनीं आपलें ठाणें सोडून बाल-तामार येथें व्यूह रचिला आणि जे इस्त्राएल दवा धरून बसले होते तेहि आपलें ठिकाण मारे-गिवा येथून अचानक उठले. ३४ इस्त्राएलांतले निवडक दहा हजार पुरुष गिब्यासमोर आले व तेथें तुंबळ युद्ध झालें; पण आपणांवर आंतीं

अनर्थ येऊन ठेपला आहे हें त्यांस ठाऊक नव्हतें. ३५ परमेश्वरानें इस्राएलापुढें बन्यामिनाचा मोड केला; त्या दिवशीं इस्राएल लोकांनीं पंचवीस हजार एकशें बन्यामिनी पुरुषांचा संहार केला. ते सर्व धारकरी होते.

३६ तेव्हां आपला मोड झाला असें बन्यामिन्यांच्या लक्षांत आलें; इस्राएल लोक बन्यामिन्यांपुढून हटले, कारण गिच्याजवळ जे लोक दबा धरून बसविले होते त्यांजवर त्यांची भिस्त होती. ३७ तेव्हां दबा धरणाऱ्या लोकांनीं त्वरा करून गिच्यावर छापा घातला आणि पुढें सरसावून सर्व नगराचा तरवारीनें संहार केला. ३८ इस्राएल लोक आणि दबा धरणारे यांच्यामध्ये एक खण ठरली होती कीं त्यांनीं नगरांतून धूर करून त्याचा लोळ वर चढेसें करावें. ३९ दखाएली पुरुष लढाईत मागे सरून लागले तेव्हां बन्यामिन्यांनीं हाणमार करून इस्राएलाचे तीस इसम मारिले; बन्यामिन्यांस वाटलें कीं पहिल्या लढाईप्रमाणेंच आतां आमच्यापुढें यांचा मोड होत आहे; ४० पण नगरांतून धुराचा लोळ वर चढूं लागला, आणि बन्यामिन्यांनीं मागे वळून पाहिलें तों सगळ्या नगरांत धूरच धूर होऊन आकाशाकडे त्याचा लोट चालला आहे असें त्यांच्या दृष्टीस पडलें. ४१ तेव्हां इस्राएल लोक उलटले आणि बन्यामिनी लोकांची गाळण उडाली; आपल्यावर अरिष्ट आलें आहे असें त्यांच्या लक्षांत येऊन चुकलें. ४२ तेव्हां त्यांनीं इस्राएली पुरुषांस पाठ दाखवून रानाचा रस्ता धरिला; पण लढाईची गर्दी त्यांच्या पाठीशीं होतीच; वाटेनें निरनिराळ्या गांवांतून जे लोक बाहेर निघाले त्यांनीं त्यांचा धुव्या उडविला. ४३ त्यांनीं बन्यामिन्यांस जोहोकडून घेरिलें व त्यांच्या पाठीस लागून मनुहा-गिच्याच्या पूर्वेपर्यंत त्यांची पाय-मल्ली केली. ४४ बन्यामिनाचे अठरा हजार लोक पतन पावले; ते सर्व शूर वीर होते. ४५ मग ते रिम्मोनाच्या दुर्गाकडे रानांत पळून गेले; ते सडकावरून धावत असतां इस्राएल लोकांनीं त्यांतले पांच हजार पुरुष टिपून मारिले आणि गिदोमापर्यंत त्यांचा पिच्छा पुरवून त्यांतले आणखी दोन हजार पुरुष मारिले. ४६ या

प्रकारें बन्यामिनाचे पंचवीस हजार धारकरी पुरुष त्या दिवशीं पतन पावले; ते सर्व शूर वीर होते. ४७ त्यांतले सहाशें पुरुष रानाकडे पळून जाऊन रिम्मोनाच्या दुर्गावर पोहंचले; त्या खडकावर ते चार महिने राहिले. ४८ मग इस्राएली पुरुषांनीं मागे फिरून बन्यामिन्यांवर छापा घातला आणि जे कोणी मनुष्य, पशु, वगैरे त्यांस सांपडले त्या सर्वांचा तरवारीनें संहार केला; आणि जीं नगरें त्यांस आढळलीं तीं सर्व त्यांनीं आग लावून भस्म केलीं.

१ इस्राएली पुरुषांनीं मिस्रा येथें प्रतिज्ञा केली होती कीं आमच्यांतला कोणीहि बन्यामिन्यांस आपल्या मुली देणार नाही; २ म्हणून बेथेल येथें जाऊन लोकांनीं संध्याकाळपर्यंत देवा-समोर दीर्घस्वरानें आकंदन केलें. ३ ते म्हणाले, हे परमेश्वरा, इस्राएलाच्या देवा, आज इस्राएलाचा एक वंश कमी झाला असें कां घडून यावें ? ४ दुसऱ्या दिवशीं सकाळीं उठून तेथें त्यांनीं वेदी बांधिली आणि होमबलि व शान्त्यर्पणें अर्पिली. ५ मग इस्राएल लोक पुसतपास करूं लागले कीं इस्राएलाच्या सर्व वंशांपैकीं परमेश्वरासमोर जमलेल्या मेळ्यास आले नव्हते असे कोणी आहेत काय ? त्यांनीं फक्त प्रतिज्ञा केली होती कीं जे कोणी मिस्रा येथें परमेश्वरासमोर येणार नाहीत त्यांस अवश्य मारून टाकावें. ६ आपला बांधव बन्यामिनी याविषयीं इस्राएल लोकांस अनुताप होऊन ते म्हणू लागले कीं आज इस्राएलांतून एका वंशाचा उच्छेद झाला आहे, ७ आम्ही तर परमेश्वराची शपथ वाहून म्हटलें आहे कीं आम्ही कोणीहि त्यांस आपल्या मुली देणार नाहीं, तर त्यांतले जे उरले आहेत त्यांस त्रिया मिळवून देण्याविषयीं काय करावें ? ८ त्यांनीं विचारलें, मिस्रा येथें परमेश्वरापाशीं इस्राएलाच्या वंशांतले आले नाहीत असे कोण आहेत ? तेव्हां त्यांस कळलें कीं, याबेश-गिलादाहून कोणी त्या मेळ्यास हजर राहण्यासाठीं येतात आले नाहीत. ९ कारण लोकांची मोजदाद केली तेव्हां याबेश-गिलादाच्या लोकांपैकीं कोणीं हजर नव्हते असें आढळून आलें. १० तेव्हां मंडळीनें अति शूर अशा बारा हजार

पुरुषांस पाठविलें; त्यांनीं त्यांस अग्नी आहूत केली कीं तुम्ही यावेश-गिलादाच्या रहिवास्यांचा बायकांकरांसह संहार करा. ११ तुम्हांस कामथिरी करावयाची श्र्मी ही कीं सर्व पुरुष आणि पुरुष पाहिलेल्या सर्व स्त्रिया यांचा तुम्ही अगदीं संहार करावा. १२ यावेश-गिलादाच्या रहिवास्यांत ज्यांनीं पुरुष पाहिला नव्हता अशा चारसों तरुण कुमारी त्यांच्या हातीं लागल्या; त्या त्यांनीं कनान देशातील शिलो येथल्या छावणीत आणिल्या.

१३ तेव्हां रिम्मोन दुर्गावर जे बन्यामिनी राहिले होते त्यांजकडे सर्व मंडळीनें लोक पाठवून त्यांच्याशीं सल्ल्याचें बोलणें केलें. १४ तेव्हां बन्यामिनी परत आले; आणि यावेश-गिलादाच्या स्त्रियांपैकीं ज्या जीवंत राखिल्या होत्या त्या त्यांस बायका करून दिल्या, पण त्या त्यांस फुरत्या नाहींत. १५ परमेश्वरानें इझाएल वंशांत तूट पाडिली म्हणून लोक बन्यामिनाविषयीं अनुताप करूं लागले.

१६ मंडळीतील वडील लोक म्हणूं लागले, बन्यामिनी स्त्रियांचा संहार झाला आहे तर त्यांच्या अवशिष्ट पुरुषांस शिवा मिळवून देण्याविषयीं काय करावें? १७ लोक म्हणाले कीं बन्यामिनाच्या अवशिष्ट लोकांस वतन दिलें पाहिजे, म्हणजे इझाएलांतून एक वंश नष्ट होणार नाहीं. १८ आपणांपैकीं तर कोणास त्यांस मुली देतां येत नाहींत; कारण इझाएल लोकांनीं अग्नी प्रतिज्ञा केली आहे कीं जो आपली कन्या बन्यामिन्यास

देईल तो शपथ होईल. १९ त्यांचीं किन्नार काढिला कीं शिलो हें नगर बेथलहेमच्या उत्तरेस, जेथे वृद्धत शलेमास प्राणांनां झरून गेल्या पुर्वेस आणि कुबोलाच्या दक्षिणेस आहे; त्या शिलो नगरांत दर वर्षी परमेश्वरा-प्रीत्यर्थ उत्सव होत असतो; २० म्हणून त्यांनीं कन्या-मिन्यांस सांगितलें, तुम्ही जेजून द्राक्षांच्या मळ्यांत दबा धरून राहा; २१ आणि शिलोच्या कन्या नाचावयास बाहेर पडतील तेव्हां तुम्ही द्राक्षांच्या मळ्यांतून बाहेर निघा आणि शिलोच्या कन्यांतून एकेकीला एकेकानें धरून बायको करावयासाठीं बन्यामिनाच्या देशीं घेऊन जावें. २२ त्यांचे वडील अथवा भाऊवंद आम्हांकडे गांढाणें घेऊन आले तर आम्ही त्यांस म्हणूं कीं कृपा करून त्या दान म्हणून आम्हांस द्या; कारण युद्धांत त्या सर्वां-साठीं बायका धरून देतां आल्या नाहींत आणि तुम्हीहि आपण होऊन त्या तुमच्या मुली त्यांस दिल्या नाहींत, म्हणून तुम्हांस दोष लागत नाहीं. २३ त्याप्रमाणें बन्यामिनी लोकांनीं केलें; त्यांनीं त्या नाचणाऱ्या मुलींतून आपल्या संख्येइतक्या पकडून बायका करून घेतल्या; मग ते निघून आपल्या वतनास परत गेले आणि नगरें वसवून त्यांत राहिले. २४ त्या समयीं इझाएल लोक तेथून निघून आपआपल्या वंशांकडे व आपआपल्या घराण्यांकडे गेले; जो तो आपआपल्या वतनास परत गेला. २५ त्या काळीं इझाएलाचा कोणी राजा नव्हता; ज्याला जें बरें दिसे तें तो करी,

रुथ

—*—

१ शास्त्रांच्या अर्भदांनींत देशांत दुष्काळ पडला. त्या समयीं बेथलहेम-ग्रहदा येथील एक पुरुष झपली कीं व दोन पुत्र घेऊन मवाब देशांत कांहीं दिवस राहावयास गेला. २ त्या पुरुषाचें

नांव अलामलेख, त्याच्या स्त्रीचें नांव नामी व त्याच्या दोन पुत्रांचीं नांवें महलोन व खिल्योन अशीं होती; हीं एफ्राथी म्हणजे बेथलहेम-ग्रहदा येथील रहिवासी होते; तीं मवाब देशांत जाऊन राहिलीं. ३ पुढें

नामीचा पति अलीमलेख हा वारळा आणि नामी व तिचे दोन पुत्र मागे राहिले. ४ त्या दोघांनी दोन म्हाणी स्त्रिया बायका केल्या; एकीचें नांव अर्पा व दुसरीचें नांव रुय होतें; तीं तेथें सुमारें दहा वर्षे राहिली. ५ नंतर महलोन आणि खिल्योन हे दोघे मरण पावले; याप्रमाणें नामी आपले दोन मुलगे व आपला पति मांस संतरीली. ६ परमेश्वरानें आपल्या लोकांचा समाचार घेऊन त्यांस अन्न दिलें आहे असें वर्तमान तिला म्हाण देखात कळले तेव्हां त्या देशांतून आपल्या दोघी सुनांसह परत जाण्यास ती निघाली. ७ ती आपल्या दोघी सुनांसह रहात होती तेथून निघून येव्हा देशी जावयास मार्गस्थ झाली. ८ नामी आपल्या दोघी सुनांस म्हणाली, तुम्ही दोघी आतां आपआपल्या माहेरी जा; तुम्ही जशी मृतांवर व मजवर माया केली तशीच परमेश्वर तुम्हांवर करो. ९ परमेश्वर करो आणि तुम्हांस पतिच्छ प्राप्त होऊन विसावा मिळो. मग तिनें त्यांचें चुंबन घेतलें व त्या हेळ काढून रडूं लागल्या. १० त्या तिला म्हणूं लागल्या, नाही, नाही, आम्ही तुम्हांबरोबर तुमच्या लोकांकडे येणार. ११ नामी म्हणाली, माझ्या मुलीनो, परत जा, तुम्ही मजबरोबर कां येतां? माझ्या पोटी का आणखी पुत्र आहेत कीं ते तुमचे पति होणार? १२ माझ्या मुलीनो, माघारी जा; मी आतां वृद्ध झालें आहे; नवरा करण्याचें माझे बय नाही; मी म्हटलें कीं मला पति मिळवयाची आशा आहे व आजच रात्री तो मिळाला आणि मला पुत्रहि झाले, १३ तरी ते प्रीड होत तोंपर्यंत तुम्ही त्यांची वाट पाहाल काय? त्यांच्या अपेक्षेनें तुम्ही नवऱ्यांचाचून राहाल काय? छे, छे, माझ्या मुलीनो, तुमच्यामुळे मी मनस्वी कष्टी होत आहे; परमेश्वराचा हात मजवर पडला आहे. १४ मग पुनः त्या हेळ काढून रडूं लागल्या; अर्पा हिनें आपल्या सासूचा मुका घेतला; पण रुय तिला विलगून राहिली. १५ तेव्हां ती म्हणाली, पाहा, तुम्ही जाऊ आपल्या लोकांकडे व आपल्या वेवाकडे परत गेली आहे तर तुम्ही आतांच्या

जावेच्या मागून जा: १६ रुय म्हणाली, मला सोडून जा आणि माझ्यामागे न येतां परत जा असा मख आग्रह करूं नका; तुम्ही जेथें जाल तेथें मी येईन, तुम्ही जेथें राहाल तेथें मी राहीन, तुमचे लोक ते माझे लोक; तुमचा देव तो माझा देव; १७ तुम्ही मराल तेथें मी मरेन व तेथेंच माझी मृत्माती होईल; मृत्यु खेरीज करून तुमचा-माझा कर्मानेहि वियोग झाला तर परमेश्वर मख तदनुसार पारिपत्य करो, किंबहुना अधिक करो. १८ आपल्याबरोबर जाण्याचा तिचा पुरा निश्चय झाला आहे हें नामीनें पाहिलें तेव्हां तिनें तिची समजूत घालण्याचें सोडिलें. १९ मग त्या दोघी मार्गस्थ होऊन बेचळदेमास पोहचल्या; त्या बेचळदेमास जाऊन पोहचल्या तेव्हां त्यांस माहून सर्व नगर गळबद्ध गेलें. तेथील बाया म्हणूं लागल्या, ही नामीच काय? २० ती त्यांस म्हणाली, मला नामी (मनोरमा) म्हणूं नका, तर सर्प (हेरामया) म्हणा; कारण सर्वसर्पांनीं मला फारच क्लेश दिला आहे. २१ मी भरलेली गेले आणि परमेश्वरानें मला रिकामी परत आणिलें; परमेश्वर मख प्रतिकूल झाला, सर्वसर्पांनीं मला पीडिलें आहे, तर मला नामी कां म्हणतां? २२ याप्रमाणें नामी आपली मून म्हाणी रुय हिला घेऊन म्हाण देशांतून परत आली; त्या दोघी बेचळदेमांत आल्या तेव्हां सातच्या इंगामास आरंभ झाला होता.

१ नामीच्या नवऱ्याचा एक नातेवाईक होता. २ तो अलीमलेख याच्या कुळांतल अमून मोठा श्रीमान माणूस होता, त्याचें नांव बवाज असें होतें. २ म्हाणी रुय नामीस म्हणाली, मला शेतांत जाऊं या म्हणजे कोणाची मजवर कुपाट्टि झाल्यास त्याच्यामागून मी धान्याचा सरवा वेचीत जाईच; ती म्हणाली, मुली, जा. ३ ती जाऊन शेतांत कापणी करणाऱ्यांभ्य मागून सरवा वेचूं लागली. सुदैवेंकरून शेताच्या ज्या भागी ती गेली तो अलीमलेखच्या कुळांतल्या बवाजाचा होता. ४ बवाज बेचळदेम गांवांतल शेतांत आला तेव्हां तो कापणी करणाऱ्यांस म्हणाला, परमेश्वर तुमच्यासमागनें

असो. ते त्यास म्हणाले, परमेश्वर तुमचें अभीष्ट करो. ५ मग बवाज कापणी करणाऱ्यांच्या मुकादमास म्हणाला, ही मुलगी कोणाची? ६ कापणी करणाऱ्यांच्या मुकादमानें म्हटलें, नामीबरोबर मवाब देशाहून आलेली ही मवाबी मुलगी होय; ७ ही मला म्हणाली, कृपा करून कापणी करणाऱ्यांच्या मागून पेंढ्यांमधला सरवा मला वेचूं या; ती तेथें येऊन सकाळपासून आतांपर्यंत वेचीत आहे, थोडा वेळ मात्र ती घरांत बसली होती. ८ बवाज रुधेस म्हणाला, मुली, ऐकतेस ना? तूं दुसऱ्याच्या शेतांत सरवा वेचावयास येथून जाऊं नको; येथेंच माझ्या नोकरीणी बरोबर राहा. ९ हे ज्या शेताची कापणी करीत आहेत त्याकडे नजर ठेवून त्यांच्यामागून जा; तुला काही त्रास पोचूं नये अशी आज्ञा मी या गव्वांस दिली नाही काय? तुला तहाण लागल्यास तूं भोंक्यांकडे जाऊन या गव्वांनी भरून ठेविलेलें पाणी पी. १० तेव्हां ती त्यास दंडवत घालून म्हणाली, मज परक्या जीवर आपण कुषादृष्टि करून माझा समाचार घेतला याचें काय कारण बरें? ११ बवाज तिला म्हणाला, तुझा पति मेल्यापासून तूं आपल्या सासूची कशी वागलीस व तूं कशा प्रकारें आपलीं मातापितरें व जन्मभूमि सोडून तुला अपरिचित अशा लोकांत आलीस, ही सविस्तर हकीकत मला समजली आहे. १२ परमेश्वर तुझ्या कुतीचें तुला फळ देवो; इजाएलाचा देव परमेश्वर याच्या पंखांवाली तूं आध्यास आली आहेस, तो तुला पुरें पारितोषिक देवो. १३ ती म्हणाली, महाराज, आपली कृपादृष्टि मजवर राहू यावी; मी आपल्या कोणत्याहि दासीच्या बरोबरीची नसून आपण मजशीं ममतेनें बोलून माझे समाधान केलें आहे. १४ भोजनाच्या वेळीं बवाज तिला म्हणाला, इकडे ये, भाकर खा; हा करीत आपली भाकर बुडीव. त्या कापणी करणाऱ्यांच्या पेंढीस ती बसली व त्यांनी तिला बुरदा दिली; तो पल्लिनें पोटभर खाण्यांवर कांहीं शिक्क राहिला. १५ ती सरवा वेचावयास निघाली तेव्हां बवाजानें आपल्या गव्वांस सांगितलें, तिला पेंढ्यांत वेचूं या, मना

कळू नका; १६ आणि चालतां चालतां पेंढ्यांतून मूठमूठ टाकीत जा; तिला वेचूं या, तिला घमकावू नका. १७ तिनें या प्रकारें संध्याकाळपर्यंत सरवा वेचला. तिनें वेचून आणिलेला सरवा झोडिला त्याचे एकाभर सादू निघाले. १८ ते घेऊन ती त्वारांत गेली; तिनें काय वेचून आणिलें तें तिच्या सासूनें पाहिलें; तसेंच तिनें पुरें इतकें खाऊन उरलेलें आणिलें होतें तेंहि तिला दिलें. १९ तिच्या सासूनें तिला विचारिलें, आज तूं कोठें सरवा वेचिला? हे श्रम तूं कोठें केलेस? ज्यानें तुझा समाचार घेतला त्याचें कल्याण होवो. मग आपण कोणाच्या शेतांत काम केलें तें तिनें आपल्या सासूला सांगितलें; ती म्हणाली, ज्या माणसाच्या शेतांत आज मी काम केलें त्याचें नांव बवाज. २० नामी आपल्या सुनेस म्हणाली, ज्या परमेश्वरानें जीवतांवर व मृतांवरहि आपली दया करावयाचें सोडिलें नाही, तो त्याचें कल्याण करो. नामी तिला आणली म्हणाली, हा माणूस आपल्या आतांपैकी आहे, एवढेंच नव्हे तर आपलें बतन सोडविण्याचा त्यास इकड आहे. २१ मग मवाबी रुधेनें सांगितलें कीं तो मला असेंहि बोलला कीं माझे गडी सर्व कापणी करीत तोपर्यंत त्यांच्या मागोमाग राहा. २२ नामी आपली सून रुध हिला म्हणाली, मुली, तूं त्याच्याच नोकरीणीबरोबर जावें, इतरांच्या शेतांत तूं लोकांस आवडूं नये हें बरें. २३ या प्रकारें सासूचा आणि गव्वांचा हंगाम संपेपर्यंत तिनें बवाजाच्या नोकरीणीबरोबर सरवा वेचिला; आणि ती आपल्या सासूबरोबर राहिली.

१ तिची सासू नामी तिला म्हणाली, तुजें कल्याण म्हणें म्हणून तुजसाठीं एकाचें स्थळ मला पाहावयास नको काय? २ तर हें पाहा, ज्याच्या नोकरीणीबरोबर तूं राहिलीस तो बवाज आपला भास नव्हे काय? तो आज रात्री खळ्यांत सादू उफणणार आहे. ३ तर तूं नाहणमाखण कर व चांगली पक्षे लेंऊन खळ्यांत जा, पण त्याचें खाणेंपिणें संपेपर्यंत त्याच्या नजरेस पडूं नको. ४ तो कोटं निजनें तें पाहून ठेव आणि तो निजला म्हणजे तूं जाऊन स्पर्श्या-पावांवरचे

पांघरूण काढून तेथे निजून जा; मग काय करावयाचें तें तोच तुला सांगिल. ५ ती म्हणाली, तुम्ही सांगतां तें सगळें मी करीन. ६ तिनें खळ्यांत गेल्यावर आपल्या सासूच्या सांगीप्रमाणें सर्व कांहीं केलें. ७ खाणेंपिणें आटोपल्यावर त्याचें चित्त प्रसन्न होऊन तो जाऊन धान्याच्या राशीच्या कडेचीं निजला; मग ती गपचूप जाऊन त्याच्या पायांवरचें पांघरूण काढून तेथें निजली. ८ मध्यरात्र उलटल्यावर तो मनुष्य दचकून जागा झाला आणि वर डोकें करून पाहतो तो आपल्या पायांपाशीं कोणां स्त्री निजलेली आहे असें त्याच्या दृष्टीस पडलें. ९ तेव्हां तो तिला म्हणाला, तूं कोण आहेस ! ती म्हणाली, मी आपली दासी रूथ आहे; या आपल्या दासीला आपल्या पांघरूणावलीं ध्याः कारण आमचें वनन मोडविण्याचा हक्क आपल्याला आहे. १० तो म्हणाला, मुलां, परमेश्वर तुजें कल्याण करे, तूं पहिल्या-पेक्षा दुसऱ्या खेपेस अधिक प्रेमळपणा दाखविलास; कारण श्रीमंत किंवा गरीब अशा कोणाहि तरुण पुरुषाच्या नादां तूं लागलां नाहांस. ११ तर मुलां, भिऊं नको; तूं म्हणतेस नसें मी तुझ्यासंबंधानें कांहींतः कारण माझ्या गांवच्या सर्व लोकांस टाऊक आहे कीं तूं मद्रुणी स्त्री आहेस. १२ मी तुजें वनन मोडवावयाजोगा जवळचा आम आहे मरा, तथापि माझ्याहूनहि जवळचा आणखी एक आम आहे. १३ तूं रात्रभर येथें राहा, आणि सकाळीं तो तुजसंबंधानें आमकतेंव्य करण्यस नयां झाला तर बरेंच; त्याला तें करूं दे; पण तुझ्यासंबंधानें आमकतेंव्य करण्यस तो क्यूल झाला नोंहीं तर, परमेश्वराच्या जांघिताचां अग्रयं. मी तें करीन; सकळपर्यंत निजून राहा. १४ ती त्याच्या पायांशीं पहाट हांडिपर्यंत निजून राहिली, आणि मनुष्य मनुष्याला ओळखतां येण्यापूर्वी ती उटली; कारण ववाजांनं किंवा सांगितलें होतें कीं खळ्यांत कोणी स्त्री आलां त्रातां हें कंणाला कळतां कामा नये. १५ तो तिला म्हणाला; तुझ्या अंगावरचा चांदर आणून पमरून धर; तिनें ती पसरिल्यावर त्यानें सहा मापें मातू मापून तिच्या पदरांत टाकिले व तिच्या खांद्यावर टांवेले; मग

तो गांवांत गेला. १६ सासूकडे ती आली तेव्हां ती तिला म्हणाली, माझ्या मुली, कसें काय झालें ! तेव्हां त्या माणसानें कायकाय केलें तें तिनें तिला सगळें सांगितलें. १७ तिनें सांगितलें कीं सहा मापें मातू त्यानें मला दिले; तो म्हणाला, आपल्या सासूकडे रिंकाच्या हातीं जाऊं नको. १८ ती म्हणाली, मुली, या गोष्टीचा कसा काय परिणाम होतो हें समजेपर्यंत तूं स्वस्थ राहा; कारण आज तो मनुष्य ह्या गोष्टीचा शेवट लाविल्याशिवाय राहावयाचा नाही.

१ इकडे ववाज वेगीत जाऊन बसला; ४ इतक्यांत ववाज ज्या जवळच्या आम्रावपयां बोलला होता तोहि तेथें आला; तेव्हां हा म्हणाला, अरे गृहस्था, येथें येऊन बस; तेव्हां तो जाऊन तेथें बसला. २ मग शिवांनील दहा वडाल पुरुषांस बोलावून त्यांस तो म्हणाला; तुम्ही इकडे येऊन बसा; आणि तेहि येले. ३ मग तो त्या जवळच्या आम्रास म्हणाला; मंबाव देशाहून नामां आलां आहे; ती तुझ्या-माझ्या बांधव अलीमलेख याच्या शेताचा वननभ्रम विक्रीत आहे; ४ तर मला वाटतें कीं तुझ्या कानावर ही गोष्ट झालावी, आणि येथें बसलेले लोक व माझ्या लोकांचे वडाल जन यांच्यासमक्ष तूं ती जमांन खरेदी करावी. तुला ती सोडवावयाचां असल्या तर सोडाव; ती सोडवावयाचां नसल्या तर तसें सांग म्हणजे मला समजेत; कारण ती मोडविणारा तुझ्यावांचून दुसरा कोणा इतका जवळचा आम नाही; तुझ्यामागत माझा हक्क आहे. तो म्हणाला, मी तो सोडवितों. ५ ववाज म्हणाला, ती जमांन ज्या दिवशीं तूं नामीच्या हातून विकत घशील त्या दिवशीं मृताचां खां मवावी रूथ हिच्या हातूनहि ती तुला विकत घ्यावी लागेल; यामागें कीं मयताचें तांय ज्या वतनाला कायम राहिलें. ६ तेव्हां तो जवळचा आम म्हणाला, मला तें वतन खरेदीवां येत नाहीं; कारण तज्जणें माझ्या वतनाचा बिश्वाड व्हावयाचा; तर म्हाला सोडविण्याला हक्क तूं घे, कारण माझ्यानें तें सोडवत

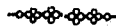
१ पदभेदनां गांवांत गेली.

नाही. ७ वतन सोडविणे व त्याची अड्ड्याकडे करणे हे व्यवहार पत्रे करण्याची इच्छाएलं लोकांत प्राचीन काळी अशी वहिंघाट होती कीं मनुष्य आपलें पायतण काढून दुसऱ्यास देत असे; प्रमाण फटविण्याची इच्छाएलं लोकांत हीच चाल होती. ८ तो जवळचा आप्त बवाजास म्हणाला, तूच तें वतन संपादन करून घे. मग त्यानें आपलें पायतण काढिलें. ९ बवाज त्या वडील मंडळांस व सर्व लोकांस म्हणाला, आज तुम्ही साधी आहां कीं जें कांहीं अलीमलेखाचें आणि खिन्योन व महलोन यांचें होतें तें सर्व मी नामाच्या हातून घेतलें आहे. १० याखेरीज महलोनाची खां मवाबी रुथ माझी बायको व्हावा म्हणून मी तिचें संपादन करीत आहे; तें यासाठीं कीं मयातचें नांव त्याच्या वतनांत कायम राहावें, मृताचें नांव त्याच्या भाऊवंदांतून व त्याच्या गांवच्या वेशींतून नष्ट होऊं नये; याविषयीं तुम्हां आज माझां आहां. ११ तेव्हां वेशींतले मंगळ लोक व यडांत जन म्हणाले, आम्हां साक्षां आहों; हा जो खीं तुझ्या मृतीं येत आहे तिचें परमेश्वर इच्छाएलं घराण्याची स्थापना करणाऱ्या राहिल व लेआ यांच्यासारखें करो; एकथा येथें तूं मोठा कर्ता पुरुष हो; बेथळहेमांत तुझी प्रख्याति होयो; १२ आणि तामारेच्या पोटीं यहूदापासून झालेल्या

पेरैसाच्या घराण्यासारखें तुझें घरणें या नववधूच्या पोटीं परमेश्वर जें संतान देईल त्याच्यायोगें होवो. १३ मग बवाजानें रुथेशीं लग्न केलें व ती त्याची स्त्री झालां. तो तिजापाशीं गेला तेव्हां परमेश्वरच्या दयेनें तिच्या पोटीं गर्भ सहून तिला पुत्र झाला. १४ तेव्हां खिया नामीस म्हणाल्या, परमेश्वर धन्य आहे, त्यानें तुला तुझें वतन सोडविणाऱ्या जवळच्या आमाविरहित ठेविलें नाहीं; त्याचें नांव इच्छाएलांत प्रख्यात होयो. १५ हा तुझे पुनरु- जीवन करणारा व वृद्धापकाळीं तुझा प्रतिपाळ करणारा हांवो; कारण तुझां मून जी तुजवर प्राप्ति करते व जी तुला सात पुत्रांहून अधिक आहे, तिला हा पुत्र झाला आहे. १६ मग नामानें तें मूल उचलून आपल्या उराशीं धरिलें व ती त्याची दाई बनली. १७ नामीला पुत्र झाला असें म्हणून शेजारणींनीं त्याचें नांव ओवेद असें ठेविलें. तो इशायाचा बाप व दाविदाचा आज्ञा होय.

१८ पेरैसाचा वंशावळ ही: पेरैसाला हेसोन झाला, १९ हेसोनास राम झाला, रामास अम्मीना- दाव झाला, २० अम्मीनादाबास नहशोना झाला, नहशोनास सम्मोन झाला, २१ सम्मोनास बवाज झाला, बवाजास ओवेद झाला, २२ ओवेदास इशाय झाला आणि इशायाम दावांद झाला.

१ शमुवेल



१ एफ्राइमाच्या डोंगराळ प्रदेशांतिल रामाथा-
१ ईम-सोफीम नामक नगराचा रहिवासी एक पुरुष होता, त्याचें नांव एलकाना; बिन यरोहाम बिन एलीहू बिन तोहू बिन सूफ एफ्राइमी असें होतें. २ त्यास दोन बायका होत्या. एकाचें नांव हन्ना व दुसराचें नांव पनिसा; पनिसैस मुलेंवाळें झालीं होती, मग हन्नेस कांहीं अपत्य नव्हतें. ३ हा पुरुष दर वर्षीं आपल्या नगराहून सैन्याचा देव परमेश्वर याचा

आराधना करण्यास व होमवयटि अर्पिण्यास शिल्ले येथें जात असे. एत्यांचे दोन पुत्र हफनी व फिनहास हे परमेश्वराचें याजक तेंथें असत. ४ एलकाना यज्ञ करीं तेव्हां तो आपली स्त्री पनिसा हिला व तिच्या सर्व पुत्रांस व कन्यांस वांटें देत असे. ५ हन्नेस तो दुपट वांटा देई; कारण तिच्यावर त्याचा प्राप्ति असे; परंतु परमेश्वरानें तिचा कूस बंद केली होती. ६ परमे- श्वरानें तिची कूस बंद केली हें पाहून तिचां सक्त

तिला मनस्वी चिडवी, तेणेकरून ती कुडत राही. ७ खिलोस जाण्याचा त्याचा हा परिपाठ वर्षानुवर्ष होता, आणि हजा परमेश्वराच्या मंदिरी गेली म्हणजे पनित्रा तिला चिडवीत असे; तेव्हा ती रडे व कांहीं खात नसे. ८ तिचा पति एलकाना तिला एकदा म्हणाला, हजा, तू कां रडतेस? तू अन्नपाणी कां वर्जिले? तुझे हृदय खिन्न कां? मी तुला दहा पुत्रांपेक्षा अधिक नाही काय? ९ खिलो येथे त्यांचे खाणेपिणे आटोपल्यावर हजा उठून गेली. त्या प्रसंगी परमेश्वर-मंदिराच्या द्वाराच्या बाजूस एली याजक आपल्या आसनावर बसला होता. १० तिचे मन व्यथित झाल्यामुळे ती परमेश्वराची करुणा भाकून डळडळी रडली. ११ ती म्हणाली, हे सेनाधीश परमेश्वरा, तू आपल्या ह्या दासीच्या दुःखाकडे खरोखर अवलोकन करिशील; माझी आठवण करिशील, आपल्या दासीला विसरणार नाहीस, आपल्या दासीला पुत्रसंतान देशील, तर तो आयुष्यभर परमेश्वराचा व्हावा एतदर्थ मी त्यास समर्पण करीन; त्याच्या डोक्यावर वस्तुद्वय फिरविणार नाही; असा तिने नवस केला. १२ परमेश्वरापुढे ती अर्घी करुणा भाकीत असतां एली तिच्या मुखाकडे पाहत होता. १३ हजा मनांतल्या मनांत बोलत होती, तिचे ओंठ हालत होते; पण तिचा शब्द ऐकू येत नव्हता; म्हणून एलीस बाटले कीं ही दारूच्या निशेत असावी. १४ एली तिला म्हणाला, तू अशी कोठवर निशेत राहणार? तू ह्या आपल्या द्राक्षारसाच्या निशेतून मुक्त हो. १५ हजा त्यास म्हणाली, माझे स्वामी, मी दुःखित हृदयाची स्त्री आहे; मी द्राक्षारसाचे किंवा दारूचे मेवन केलेले नाही; मी परमेश्वरासमोर मन मोकळे करून बोलून होतें. १६ मी आपली दासी कोणी अधम स्त्री आहे असें गमनू नका; मला चिंता व क्लेश मनस्वी झाल्यामुळे मी एवढा वेळ बोलत होते. १७ तेव्हा एली तिला म्हणाला, तू सुखानें जा; ह्याएलाच्या देवाकडे जें मागणें तू केले आहे तें तो देवो. १८ ती म्हणाली, ह्या आपल्या दासीवर आपली कृपादृष्टि होवो. मग त्या स्त्रीने परत जाऊन अन्न सेवन केले, व यानंतर

तिचा चेहरा उदास राहिला नाही. १९ ती मंडळी अगदी पहाटेस उठून परमेश्वराळा वंदन करून रामा येथे आपल्या बरी परत गेली; मग एलकानानें आपल्या स्त्रीस आणि तें आणि परमेश्वरानें तिची आठवण केली. २० या प्रकारें हजा गर्भवती झाली व दिवस पुरे होऊन तिला पुत्र झाला; हा परमेश्वराळा माणितला असें म्हणून तिनें त्याचे नांव शमुवेल असें ठेविले. २१ मग एलकाना परमेश्वराळा आपले वार्षिक होमबलि अर्पिण्यास व नवस फेडण्यास आपल्या समक्या परिवारासह गेला. २२ हजा तेवढी गेली नाही; ती आपल्या पतीस म्हणाली, बालकाचे दूध तुटोपर्यंत मी थांबतें. मग मी त्यास घेऊन जाईन म्हणजे तो परमेश्वरासमोर हजर होऊन तेथे निरंतर राईल. २३ तिचा नवरा एलकाना तिला म्हणाला, तुला बरे वाटेळ तसें कर; तू त्याचे दूध तोडीपर्यंत येथेच राहा; परमेश्वर आपले वचन पुरें करी म्हणजे झालें. तेव्हा ती स्त्री राहिली, आणि त्याचे दूध तुटोपर्यंत तिनें त्साळा स्तनपान दिलें. २४ त्याचे दूध तोडिल्यावर ती त्यास घेऊन गेली; तिनें तीन गोऱ्हे, एक एफाभर सपीठ, एक बुधलाभर द्राक्षारस बरोबर घेतला आणि ती खिलो येथे परमेश्वराच्या मंदिरी मुलास घेऊन गेली; तो ह्या वेळी केवळ बालक होता. २५ त्यांनीं गोऱ्हा बळी दिला आणि त्या बालकास एलीकडे नेले. २६ तेव्हा हजा म्हणाली, माझे स्वामी, आपल्या जीविताची झपट, माझे स्वामी, जी स्त्री आपल्याजवळ एथें उभी राहून परमेश्वराची प्रार्थना करीत होती तीच स्त्री मी आहे. २७ याच बालकासाठी मी प्रार्थना करीत होत्ये. परमेश्वराकडे जें मागणें मी केले तें त्यानें मला दिलें आहे. २८ तसेंच मीहि या बालकास परमेश्वराच्या स्वाधीन केले आहे, तो परमेश्वरास आमरण दिला आहे. तेव्हा एलकानानें तेथे परमेश्वराची आराधना केली.

१ हजा हिनें प्रार्थना केली ती ही :

२ परमेश्वराच्या ठायीं माझे हृदय उक्तासत आहे; परमेश्वराच्या ठायीं माझें शंभ उगत झालें आहे; माझे मुख माझ्या शत्रूविरुद्ध उघडले आहे;

- कारण तू केलेल्या उदाराने मला आनंद होत आहे.
- २ परमेश्वरसारखा पवित्र कोणी नाही;
कारण तुझ्याचिन्मय कोणी नाहीच;
आत्म्या देवासारखा दुर्ग कोणी नाही.
- ३ गर्वाने एवढे पुनून आतां खोदू नको;
तुमच्या सुखांतून उन्मत्तपणाने आषण न निभो;
कारण परमेश्वर ज्ञाता देव आहे;
तो सर्व कृति तोलून पाहतो.
- ४ शूर वीरांची धनुष्ये भंगून गेली आहेत,
जे लटपटत होते त्यांच्या कमरेस बलरूप कमरबंद
चढविण्या आहे.
- ५ जे पोटाभर खात होते ते अन्नसाठी मोलमजुरी
करीत आहेत;
जे क्षुधित होते त्यांस आतां आराम प्राप्त झाला
आहे;
- बंधेला सात मुले झाली आहेत;
बहुपुत्रवती क्षीण झाली आहे.
- ६ परमेश्वर प्राण हरण करितो आणि प्राणदानहि
करितो;
तो खाली अधोलोकीं नेतो आणि तो वरहि
आणतो.
- ७ परमेश्वर निर्धन करितो व धनवान्हि करितो;
तो अवनत करितो व उन्नतहि करितो.
- ८ तो कंगालांस धुळीतून उठवितो,
दरिद्र्यांस उकिरव्यावरून उचलून उभे करितो,
म्हणजे मग ते सरदारांच्या शेजारी बसतात,
आणि वैभवी सिंहासन त्यांस प्राप्त होतें;
कारण पृथ्वीचे आधारस्तंभ परमेश्वराच्या हातचे
आहेत,
त्यांवर त्यांनीं दुनिया ठेविली आहे.
- ९ तो आपल्या भक्तांचीं पावले संभाळील,
पण दुष्ट अंधारांत स्तब्ध पडून राहतील;
कारण कोणीहि मानव आपल्याच बलांनीं विजयी
होणार नाही.
- १० परमेश्वरालीं झगडणाऱ्यांचा चुराबा होईल;

- तो त्यांच्यावर आकाशांतून गर्जेल;
परमेश्वर पृथ्वीच्या दिगंतापर्यंत न्याय करील;
तो आपल्या राजास बल देईल,
तो आपल्या अविषिक्तचें शृंग उन्नत करील.
- ११ नंतर एकनामा रामा येथें आपल्या घरी गेला
आणि तो बालक एली याजकाच्या नजरेखाली परमे-
श्वराची सेवा करू लागला.
- १२ एलीचे पुत्र अधम होते; त्यांना परमेश्वराची
ओळख नव्हती. १३ लोकांसंबंधानें याजकांची वहि-
वाट अशी होती कीं कोणी मनुष्य होमबलि अर्पिण्यास
आला तर मांस शिजित असतां याजकाचा चाकर हातीं
त्रिशूळ घेऊन तेथें येई, १४ आणि परांतीत, गंगाळांत,
कढईत अथवा तपेल्यांत त्रिशूळ मासून जितकें
मांस त्यास लागे तितकें याजक स्वतःसाठीं घेई.
शिलो येथें जे इस्राएल कोक येत त्यांच्याशीं ते असाच
व्यवहार करित. १५ वपेचें हवन करण्यापूर्वींच
याजकाचा चाकर येऊन यज्ञकर्त्यास म्हणत असे;
भाजावयासाठीं याजकास मांस दे, तो तुजपासून
शिजलेलें मांस व्यावयाचा नाही, तर कच्चे घेईल.
- १६ पहिल्यानें वपेचें हवन होईल, मग तुला वाटेल
तितकें घे, असें जर यज्ञकर्ता त्यास म्हणाला तर तो
म्हणे, नाही, आतां दे, नाही तर मी जबरीनें घेईन.
- १७ हें त्या तरुणाचें पाप परमेश्वराच्या दृष्टीनें फार
घोर होतें; कारण त्यामुळे लोकांना परमेश्वरासाठीं
अर्पण आणण्याचा वीट आला.
- १८ शशुवेल बाळ सणाचें एफोद धारण करून
परमेश्वराची सेवा करित असे. १९ त्याची आई
त्याच्यासाठीं एक लहानसा झगा तयार करी आणि दर
वर्षी आपल्या पतीबरोबर वार्षिक यज्ञ करावयास येई
त्या वेळीं त्याला तो देत असे. २० एलीनें एकनामा व
त्याची स्त्री यांस असा आशीर्वाद दिला कीं तुम्हीं
मागून घेतलेला परमेश्वराच्या स्वाधीन केला त्याबद्दल
परमेश्वर तुला या स्त्रीपासून संतति देवो. मग तीं
उभयतां आपल्या घरी गेलीं; २१ आणि परमेश्वरानें
हजेवर अनुग्रह केला व ती गर्भवती होऊन तिला

तीन पुत्र व दोन कन्या झाल्या. इकडे शमुवेल बाळ परमेश्वरासमोर वाढत गेला.

२२ एली फार वृद्ध झाला होता; त्याच्या पुत्रांनी सगळ्या इस्राएल लोकांशी कसकसा व्यवहार केला आणि दर्शनमंडपाच्या दाराशी सेवा करीत असलेल्या झिंयांशी त्यांनी कसे कुकर्म केले हे सर्व त्याच्या कानावर आले. २३ तेव्हा तो त्यांस म्हणाला, तुम्ही असलीं कर्मे कां करितां ? तुमचीं कुकर्मे या सर्व लोकांकडून माझ्या कानीं आलीं आहेत. २४ माझ्या मुलांनो, असें कळं नका; माझ्या कानावर जो बोभाटा येत आहे तो कांहीं दीक नाही; तुम्ही परमेश्वराच्या प्रजेकडून पातक करवीत आहां; २५ कोणीं मनुष्यानें दुसऱ्या मनुष्याचा अपराध केला तर न्यायाधीश त्याचा न्याय निवडील, पण कोणीं परमेश्वराविरुद्ध पातक केले तर त्याची वकिली कोण करील ? तरी पण ते आपल्या पित्याचा शब्द ऐकतना, कारण देवाला त्यांस मारून टाकावयाचें होतें. २६ इकडे शमुवेल बाळ हा वाढत गेला; परमेश्वर व मानव त्याच्यावर प्रसन्न होते.

२७ मग देवाचा एक मनुष्य एलीकडे जाऊन म्हणाला, परमेश्वर असें म्हणतो, तुझ्या मूळ पुरुषाचें कुटुंब मिसरांत फारोच्या घरी दास्य करीत होतें तेव्हां त्यास मी प्रगट झालों होतो कीं नाही ? २८ तसेंच त्यानें माझा याजक व्हावें, माझ्या वेदीवर यज्ञ करावे, धूप जाळवा आणि माझ्यासमोर एफोद त्यावें म्हणून इस्राएलाच्या सर्व वंशांतून त्यास मी निवडून नेमिलें होतें कीं नाही ? आणखी तुझ्या मूळपुरुषाच्या घराण्यास इस्राएल लोकांचीं सर्व हव्यें मी दिलीं कीं नाही ? २९ माझ्या मंदिरीं जीं होमार्पण व अन्नार्पणें अर्पण्याचीं मी आज्ञा दिली आहे त्यांस तुम्ही कां लाय मारितां ? आणि माझे लोक इस्राएल यांनीं केलेल्या अपेणापैकीं सर्वोत्तम अर्पणें खाऊन तुम्ही लह्म व्हावें म्हणून तूं आपल्या पुत्रांचा माझ्याहून अधिक आदर कां करीत आहेस ? ३० यास्तव इस्राएलाचा देव परमेश्वर म्हणतो, तुझें घराणें व तुझ्या बापाचें घराणें मजसमोर निरंतर चालू राहिल असें मी म्हटलें होतें खरें, पण आतां परमेश्वर म्हणतो, असें

माझ्या हातून न घडो; कारण जे माझा आदर करितात त्यांचा मी आदर करीन आणि जे मला तुच्छ मानतात त्यांचा अवमान होईल. ३१ पाहा, मी तुझा बाहु व तुझ्या पितृकुळ्यांचा बाहु उच्छेदीन, व तुझ्या घरीं कोणीहि वृद्ध माणूस सांपडावयाचा नाही, असे दिवस येत आहेत. ३२ देवानें इस्राएल लोकांचा कितीहि उत्कर्ष केला तरी माझ्या घरादाराची दुर्दशा तूं आपल्या डोळ्यांनीं पाहशील; तुझ्या घराण्यांत कोणीहि म्हातारपण पाहणार नाही. ३३ तुझे डोळे क्षीण होतील व तुझे मन शोकाकुल होईल; तरी पण तुझ्या कुळ्यांतील सर्वच पुरुषांचा उच्छेद करून त्यांस मी आपल्या वेदीपसून दूर करणार नाही; तुझ्या घरीं ज्येष्ठ होतील तेवढे पुरुष भरज्वानीत मरतील. ३४ तुझें दोषे पुत्र हफनी व फिनहास यांजवर अरिष्ट येईल, हाच तुला इशारा होईल; ते दोषेहि एकच दिवशीं मृत्यु पावतील; ३५ आणि मी आपल्यासाठीं एक विश्वासू याजक निर्माण करीन; तो माझ्या चित्तीं व माझ्या मनीं जें आहे त्याप्रमाणें वर्तेल; मी त्याचें घराणें कायमचें स्थापीन आणि तो माझ्या अभिषिक्तासमोर निरंतर वर्तेल. ३६ तुझ्या घराण्यांतला जो कोणी वांचून राहिल तो चवलीपावलीसाठीं व कोरभर भाकरीसाठीं त्याजपाशीं जाऊन त्याला दंडवत घालील व म्हणेल कीं याजकपणाचें कोणतें तरी काम मला द्या म्हणजे मला घासभर अन्न मिळेल.

१ शमुवेल बाळ एलीसमक्ष परमेश्वराची सेवा करीत असे. त्या कालीं परमेश्वराचें वचन दुर्लभ झालें होतें; त्याचे दृष्टांत प्रायः होत नसत. २ त्या समयीं एकदां असें झालें कीं एली आपल्या टिकाणीं निजला होता, (त्याची दृष्टि मंद होऊं लागली होती म्हणून त्यास दिसत नव्हतें,) ३ देवाचा दीप अजून मालवला नव्हता, आणि शमुवेल परमेश्वराच्या मंदिरांत जेथें देवाचा कोश होता तेथें निजला होता. ४ तेव्हां परमेश्वरानें शमुवेलाला हाक मारिली; तो म्हणाला, काय आज्ञा ? ५ मग तो एलीकडे धावत जाऊन म्हणाला, काय आज्ञा ? तुम्ही मला हाक मारिली.

तो म्हणाला, मी हाक मारिली नाही; परत जाऊन नीज; त्यावरून तो परत जाऊन निजला. ६ पुनः परमेश्वरानें शमुवेल, शमुवेल, अशी हाक मारिली. तेव्हां शमुवेल उठून एलीकडे जाऊन म्हणाला, काय आज्ञा ? मला तुम्ही हाक मारिली. तो म्हणाला, मुला, मी तुला हाक मारिली नाही; परत जाऊन नीज. ७ अद्यापि शमुवेलस परमेश्वराची ओळख झाली नव्हती, आणि परमेश्वराचा आदेश त्यास झाला नव्हता. ८ परमेश्वरानें शमुवेलस तिसऱ्यानें हाक मारिली, तेव्हां तो उठून एलीकडे गेला आणि म्हणाला, काय आज्ञा ? तुम्ही मला हाक मारिली. परमेश्वर त्या बालकास हाक मारित आहे असें एली आतां समजला. ९ तेव्हां एली शमुवेलस म्हणाला, जाऊन नीज, आणि त्यानें पुनः हाक मारिली तर म्हण, हे परमेश्वरा, बोल, तुम्हा दास ऐकत आहे. मग शमुवेल जाऊन आपल्या जागीं निजला. १० तेव्हां परमेश्वर येऊन उभा राहिला, आणि पहिल्याप्रमाणे, शमुवेल, शमुवेल, अशी त्यानें हाक मारिली, तेव्हां शमुवेल म्हणाला, बोल, तुम्हा दास ऐकत आहे. ११ परमेश्वर शमुवेलस म्हणाला, पाहा, मी इस्राएलांत अशी एक गोष्ट करणार आहे कीं ती जो कोणी ऐकेल त्याचे दोन्ही कान भणभणतील. १२ एलीच्या घराण्याविषयी जें कांहीं मी बोललों आहेत तें सर्व अथपासून इतिपर्यंत त्या दिवशीं मी पुरें करीन. १३ मी त्यास सांगितलें आहे कीं त्याला ठाऊक असलेल्या अधर्मास्तव मी त्याच्या घराण्याचें कायमचें पतिरपत्य करीन, कारण त्याचे पुत्र स्वतःस शापधस्त करित असतां त्यानें त्यास आवरिलें नाही. १४ यास्तव मी एलीच्या घराण्याविषयी अशी शपथ केली आहे कीं एलीच्या घराण्याच्या पांतकाचें झाल्ले यज्ञ व अर्पण यांनीं कोणाचें व्हावयाचें नाही. १५ मग शमुवेल सकळपर्यंत निजून राहिला; सकाळीं त्यानें परमेश्वराच्या मंदिराची कवाडें उघडिली. हा दृष्टीत एलीस कळविण्याचें शमुवेलस भय वाटलें. १६ एलीनें शमुवेलस हाक मारिली म्हटलें, मुला, शमुवेल, तेव्हां तो म्हणाला,

काय आज्ञा ? १७ तो म्हणाला, परमेश्वरानें तुला गोष्ट सांगितली ती कोणती ? मजपासून ती लपवूनको; तुला जें कांहीं तो बोलला आहे त्यांतलें कांहीं-एक तूं छपवून ठेविशील तर देव तुजें तसें किंबहुना अधिक शासन करे. १८ शमुवेलानें त्यास सर्व कांहीं सांगितलें, त्याजपासून कांहीं छपविलें नाही. मग तो म्हणाला, परमेश्वरच तो, त्याला जसें बरें वाटेल तसें तो करे. १९ शमुवेल वाढत गेला; परमेश्वर त्याच्यासमागमें असे व त्याचें कोणतेंहि वचन त्यानें वायां जाऊं दिलें नाही. २० दानापासून बैर-शेबा-पर्यंत राहणाऱ्या सर्व इस्राएल लोकांस विदित झाले कीं शमुवेल हा परमेश्वराचा संदेश व्हावयाचा ठरला आहे. २१ परमेश्वरानें शिलोत पुनः दर्शन दिलें, म्हणजे परमेश्वर आपल्या वचनाच्या द्वारें शमुवेलस प्रगट झाला. १ शमुवेलची ही हकीकत सर्व इस्राएलांत पसरली.

यानंतर इस्राएल लोक पलिष्टांशीं लढण्यास निघाले; त्यांनीं एबन-एजर येथें तळ दिला, आणि पलिष्टांनीं अफेक येथें तळ दिला, २ पलिष्टांनीं इस्राएलाशीं सामना करण्यासाठीं व्यूहरचना केली; लडाईस तोंड लागून पलिष्टांपुढें इस्राएल लोक पराभव पावले; व त्यांनीं त्यांच्या सेनेपैकीं सुमारे चार हजार पुरुषांची रणांगणांत कत्तल केली. ३ लोक छावणीत परत आले तेव्हां इस्राएलाचे वडील जन म्हणूं लागले, परमेश्वरानें आज आमचा पलिष्टांकडून पराभव कां होऊं दिला ? तर परमेश्वराच्या कराराचा कोश शिलोहून आपण आणूं या; तो आपल्यामध्ये आला तर शत्रूच्या हातांतून आपला नचाव होईल. ४ तेव्हां लोकांनीं शिलोस माणसें पाठवून तेथून सेनाधीश परमेश्वर जो कल्लाल असतो त्याच्या कराराचा कोश आपणविला; देवाच्या कराराच्या कोशाबरोबर एलीचे दोघे पुत्र हफ्नी व फिनहास हे होते. ५ परमेश्वराच्या कराराचा कोश छावणीत आला तेव्हां सर्व इस्राएलांनीं एबन-एजराबरोबर केला कीं त्यानें भूमि दणणली. ६ हा जय

हा एवढा जयघोष कशाचा असावा ? मग त्यास कडून आले की परमेश्वराच्या कराराचा कोस छवणीत आला आहे. ७ तेव्हा पलिष्टी भयभीत होऊन म्हणाले, देव छवणीत आला आहे; हाय, हाय, आता आमचें काय होईल ! अशी गोष्ट पूर्वी कधी झाली नव्हती. ८ हाय, हाय, आता आमचें काय होईल ! अशा प्रतापी देवांच्या हातून आमची सुटका कोण करणार ! ज्यांनी रानांत मिसरी लोकांस तऱ्हातऱ्हाच्या पीडांनी पीडिले तेच हे देव होत. ९ तर अहो पलिष्टांनो, हिंमत धरा, मर्दाप्रमाणें वता; इषी तुमचे दास होऊन राहिले आहेत तसे तुम्ही त्यांचे दास होऊ नका; तर मर्दाप्रमाणें वता, युद्ध करा. १० मग पलिष्टी लढले आणि इस्राएल लोक पराभव पावून सगळे आप- आपल्या डेऱ्यांकडे पळून गेले; त्यांची एवढी मोठी कत्तल झाली की इस्राएलाचें तीस हजार पायदळ कामास आले. ११ परमेश्वराच्या कराराचा कोस हल्लेत झाला, आणि एलीचे दोघे पुत्र हफ्नी व फिनहास ठार झाले. १२ त्याच दिवशी एक बन्यामिनी मनुष्य सैन्यांतून पळ काढून झिलो येथें झाला; त्यानें आपली वस्त्रे फाडिली होती व डोक्यांत धूळ घातली होती. १३ तो तेथें आला तेव्हा एली रस्त्याच्या बाजूला आसनावर बसून वाट पाहत होता; कारण परमेश्वराच्या कोशाच्या चिंतेमुळे त्याच्या मनाचा बरकाप होत होता. ज्या मनुष्यानें नगरांत येऊन हे वर्तमान सांगितलें तेव्हां सगळे नगर आक्रोश करूं लागले. १४ या आक्रंदनाचा नाद एलीच्या कानी पडला तेव्हा हा हलकहोळ करून म्हणून त्यानें विचारलें, तेव्हां त्या मनुष्यानें धावत येऊन त्याला तें वर्तमान सांगितलें. १५ एली ह्या समयी अज्याभ्या बर्बादा होता, आणि त्याची दृष्टि मंद झाल्यामुळे त्याला दिसत नव्हतें. १६ त्या मनुष्यानें एलीस म्हटलें, सैन्यांतून आलेला मनुष्य तो शीव; मी आज सैन्यांतून पळून आलों आहे. तेव्हां तो त्यास म्हणाला, मुला, काय समाचार आहे ? १७ त्या बासमी आणणाऱ्यानें उत्तर दिलें की इस्राएलनें

पलिष्टांपुढें पळ काढिला, लोकांची मोठी कत्तल उजाली, हफ्नी व फिनहास हे आपले दोन पुत्रही ठार झाले आणि देवाचा कोश हस्तगत झाला. १८ देवाच्या कोशाचें नांव त्यानें उच्चारितांच एली दरवाजाजवळील आसनावर बसला होता, तेथेंच तो मार्गें पडला; तो वृद्ध व अंगानें जड असल्यामुळे त्याची मान मोडून तो घुलून पावला. तो चाळीस वर्षे इस्राएलाचा शास्ता होता. १९ त्याची सून फिनहासाची बायको ही भरोदर असून तिचा प्रसूतिकळ जवळ आला होता; देवाचा कोस नेला आणि आपला सासरा व नवरा हे घुलून पावले हे वर्तमान ऐकून तिच्या कळ्या लागल्या व ती जोषणी होऊन प्रसूत झाली. २० तिचा प्राण जातेसमयी ज्या शिवा तिच्याभोवती उभ्या होत्या त्या तिच्या म्हणाल्या, भिकं नको, तुला पुत्र झाला आहे, पण ती कांहीएक बोलली नाही व त्यांच्या बोलण्याकडे तिनें लक्षहि दिलें नाही. २१ तिनें त्या बालकाचें नांव इस्रावोद (वैभव नाहीतें झालें) असें ठेविलें; ती म्हणाली, इस्राएलाचें वैभव नाहीतें झालें आहे; देवाचा कोश गेला आणि आपला सासरा व पति हे घुलून पावले म्हणून ती असें म्हणाली. २२ ती म्हणाली, इस्राएलाचें वैभव गेलें आहे, कारण देवाचा कोश नेला आहे.

१ पलिष्टांनी देवाचा कोश घेतला तो एबन-
५ एजर येथून अर्दोद येथें नेला. २ पलिष्टांनी देवाचा कोश दागोनाच्या मंदिरांत उचलून नेऊन दागोनाजवळ ठेविला. ३ अर्दोदकर दुसऱ्या दिवशी पहाटेस उठून पाहतात तो दागोन परमेश्वराच्या कोशा-
पुढें जमिनीवर पालथा पडला आहे असें त्यांच्या डीस पडलें. तेव्हां त्यांनी दागोनास उचलून त्याच्या जमीनी पुनः ठेविलें. ४ दुसऱ्या दिवशी पहाटेस ते उठून पाहतात तो दागोन परमेश्वराच्या कोशापुढें जमिनीवर पालथा पडला आहे, त्याचें बिर व दोन्ही हातांचे तळवे तुटून उंबरठ्यावर पडले आहेत आणि त्याचें वळ तेवढें कायम राहिलें आहे असें त्यांच्या डीस पडलें. ५ या कारणास्तव आजपर्यंत दागोनाचे पुजारी व इतर जे कोणी दागोनाच्या मंदिरांत जातात ते

अद्दोद येथील दागोनाच्या उंबरठ्यावर पाय ठेवीत नाहीत.

६ मग अद्दोदकरांवर परमेश्वराचा जबर हात पडला; त्यांनी त्यांचा नाश केला; त्यांनी अद्दोदकर व त्यांच्या आसपासच्या गांवांतील लोक यांस ग्रंथींच्या व्याधीनें पीडिले. ७ हे पाहून अद्दोदकरांनी म्हटलें, इस्राएलाच्या देवाचा कोश आमच्यामध्ये राहतां कामा नये, कारण त्याचा हात आम्हांवर आणि आमचा देव दागोन यावर जबर पडला आहे. ८ मग त्यांनीं पलिष्ट्यांच्या सर्व सरदारांस बोलावणें पाठवून जमा केलें आणि विचारिलें, आम्हीं इस्राएलाच्या देवाच्या कोशाचें काय करावें? ते म्हणाले, इस्राएलाच्या देवाचा कोश गथ येथें मिरवीत पोंचता करावा. तेव्हां त्यांनीं इस्राएलाच्या देवाचा कोश गथ येथें मिरवीत पोंचविला. ९ तो कोश तेथें मिरवीत नेल्यावर असें झालें कीं परमेश्वराचा हात त्या नगरावर पार जबर पडून मोठा कहर गुदरला. त्यांनीं त्या नगरातील आबालवृद्धांस पीडिलें; त्यांच्या अंगावर ग्रंथि उठल्या. १० मग त्यांनीं देवाचा कोश एकोन येथें पाठविला; तो एकोन येथें जाऊन पोंचतांच एकोनकरांनीं ओरड केली कीं आमचा व आमच्या लोकांचा संहार करावयासाठीं इस्राएलाच्या देवाचा कोश त्यांनीं आमच्याकडे आणिला आहे. ११ मग त्यांनीं पलिष्ट्यांच्या सर्व सरदारांस बोलावणें पाठवून जमविलें आणि म्हटलें, इस्राएलाच्या देवाचा कोश येथून पाठवून द्या, तो स्वस्थानीं परत जाऊं द्या, म्हणजे तो आमचा व आमच्या लोकांचा संहार करावयाचा नाही; कारण सर्व नगरांत कहर गुदरला होता, आणि देवाचा हात त्यांजवर जबर पडला होता. १२ जे लोक मेले नाहीत त्यांच्या अंगावर ग्रंथि उठल्या; त्या नगराचा आकोश गगनापर्यंत जाऊन प्रोहंचला.

१ परमेश्वराचा कोश पलिष्ट्यांच्या मुखुळांत सात महिने राहिला होता. २ नंतर पलिष्ट्यांनीं याजकांस व शमुन पाहणाऱ्यांस बोलावून विचारिलें, परमेश्वराच्या कोशाचें आम्हीं काय करावें? त्याच्या-

बरोबर काय देऊन तो स्वस्थानीं पाठवावा? ते म्हणाले, इस्राएलाच्या देवाचा कोश तुम्ही माचारा पाठविणार तर तो नुसता पाठवूं नका; त्याबरोबर त्याला दोषार्पणाचा बलि अवश्य पाठवा म्हणजे तुम्ही बरे व्हाल व अद्यापि तुमच्यावरला त्याचा हात कां निघत नाही हे तुम्हांस कळेल. ४ ते म्हणाले, त्याबरोबर दोषार्पण पाठवावयाचें तें कोणतें? ते म्हणाले, पलिष्टी सरदारांच्या संख्येइतक्या ग्रंथींच्या पांच व उंदरांच्या पांच सोन्याच्या प्रतिमा; कारण तुम्हां सर्वाला व तुमच्या सरदारांना सारखीच पीडा प्राप्त झाली आहे. ५ स्वस्तव ज्या ग्रंथींनीं आणि उंदरांनीं तुमच्या देशास नाश होत आहे त्यांच्या प्रतिमा करा; आणि इस्राएलाच्या देवाचा महिमा मान्य करा म्हणजे कदाचित् तो तुमच्यावरला, तुमच्या देवांवरला व तुमच्या देशावरला आपला हात काढील. ६ मिसरी लोक आणि फारो यांनीं आपलीं मनं कठीण केलीं तशीं तुम्ही आपलीं मनं कां कठीण करितां? देवानें मिसरी लोकांमध्ये अद्भुत कृत्यें केलीं तेव्हां इस्राएल लोकांस त्यांनीं जाऊं दिलें, आणि ते निघून गेले, हे खरें ना? ७ तर आतां तुम्ही एक नवी गाडी तयार करा; आणि ज्यांवर अद्यापि जू ठेविलें नाही अशा दोन दुभस्मा गाई घेऊन गाडीस जुंपा आणि त्यांचीं वासरें त्यांच्यापासून घरीं घेऊन जा; ८ मग परमेश्वराचा कोश उचलून त्या गाडीवर ठेवा आणि दोषार्पण म्हणून ज्या सोन्याच्या वस्तु तुम्ही त्याजकडे पाठवाल त्या एका करंड्यांत घालून कोशाच्या वाजूस ठेवा; मग ती गाडी चालू करून रस्त्यानें जाऊं द्या; ९ मग, हे पाहा, जर तो आपल्या देशाच्या वाटेनें बेथ-शेमेशाकडे गेला तर समजा कीं त्यानेच आम्हांवर ही पीडा पाठविली होती; तसें न झालें तर त्याच्या हातानें आमच्यावर हा मार पडला नसून आम्हांला ही पीडा, देवगतीनें प्राप्त झाली आहे असें आपण समजू. १० त्याप्रमाणे त्या लोकांनीं केलें; त्यांनीं दोन दुभस्मा गाई घेऊन गाडीस जुंपिल्या आणि त्यांचीं वासरें घरीं कोडून ठेविली. ११ त्या गाडीवर परमेश्वराचा कोश आणि सोन्याचे उंदीर व ग्रंथींच्या प्रतिमा अस्त

असलेला करंडा ठेविला. १२ त्या माईनीं येट-बेथ-शेमेशचा रस्ता धरिला; रस्त्यानें त्या हंबरत पोल्या, उजवीडावीकडे वळल्या नाहीत; पलिष्टांचे सरदार त्यांच्यामार्गे बेथ-शेमेशच्या सीमेपर्यंत गेले. १३ या प्रसंगी बेथ-शेमेशचे लोक खोऱ्यांत गव्हांची कापणी करीत होते; त्यांनीं वर नजर करून पाहिलें तो त्यांच्या दृष्टीस कोश पडला; तो पाहून त्यांस आनंद झाला. १४ ती गाडी यहोशवा बेथ-शेमेशकर याच्या शेतांत जाऊन उभो राहिली; तेथें एक मोठी थोंड होनी. मग त्यांनीं गाडीचीं लाकडें फोडून त्या माईचा परमेश्वराप्रीत्यर्थ होमबलि अर्पिला. १५ परमेश्वराचा कोश आणि त्याबरोबर सोन्याच्या वस्तू असलेला करंडा होता तो लेव्यांनीं उतरून त्या धोंडीवर ठेविला; मग त्या दिवशीं बेथ-शेमेशकरांनीं परमेश्वराप्रीत्यर्थ होमार्पणें व यज्ञ केले. १६ हें पाहून पलिष्टांचे पांच सरदार त्याच दिवशीं एकोनास परत गेले.

१७ पलिष्टांनीं परमेश्वरास दोषार्पण म्हणून ज्या ग्रंथींच्या सुवर्णप्रतिमा पाठविल्या त्या अदोदासाटीं एक; गब्बसाटीं एक; अक्कलोनासाटीं एक; गथासाटीं एक व एकोनासाटीं एक अशा होत्या; १८ ज्या मोठ्या धोंडीवर परमेश्वराचा कोश उतरला होता तेथवर पलिष्टांच्या पांच सरदारांची जेवढी तटबंदीचीं नगरं व खेडींपाडीं होती; तेवढ्या नगरांच्या संख्येइतके सोन्याचे उंदीर पाठविले होते; ती थोंड यहोशवा बेथ-शेमेशकर याच्या शेतांत आजपर्यंत आहे. १९ बेथ-शेमेश येथल्या लोकांनीं परमेश्वराच्या कोशाचें निरीक्षण केलें म्हणून परमेश्वरानें त्यांचा संहार केला; त्यानें त्या लोकांतले पन्नास हजार सत्तर पुरुष जिवें मारिलें; परमेश्वरानें माणसांचा एवढा संहार केला म्हणून त्या लोकांनीं शोक केला. २० बेथ-शेमेशकर म्हणूं लागले, या परमेश्वरासमोर, या पवित्र देवासमोर कोण टिकेल? तो आतां आमच्याकडून निघून कोणाकडे जावा? २१ मग त्यांनीं किर्याथ-यारीमच्या लोकांकडे जासुद्ध पाठवून सांगितलें कीं पलिष्टांनीं परमेश्वराचा कोश माघारा आणिला आहे

तर तो तुम्ही आपल्याकडे घेऊन जा. १ यावरून ७ किर्याथ-यारीमकर आले व त्यांनीं परमेश्वराचा कोश नेऊन टेकडीवर अबीनादाबाच्या घरी ठेविला; आणि परमेश्वराच्या कोशाचें रक्षण करण्यासाठीं त्यांनीं त्याचा पुत्र एलजार यास पवित्र केलें.

२ किर्याथ-यारीम येथें कोश नेऊन ठेविल्यास बहुत काळ लोटला, म्हणजे वीस वर्षे निघून गेलीं; यानंतर सर्व इस्राएल लोक परमेश्वराच्या दर्शनाविषयीं आतुर झाले. ३ तेव्हां शमुवेलानें अवय्या इस्राएल लोकांस सांगितलें; तुम्ही मनःपूर्वक परमेश्वराकडे वळलां आहां तर तुमच्यांतलें अन्य देव व अष्टारोथ यांस दूर करा, आणि परमेश्वराकडे स्थापलें चित्त लावून केवळ त्याचीच उपासना करा, म्हणजे तो तुम्हांस पलिष्टांच्या हातांतून सोडवील. ४ मग इस्राएल लोक बाल देव व अष्टारोथ यांस दूर करून केवळ परमेश्वराची उपासना करूं लागले.

५ शमुवेल म्हणाला, सर्व इस्राएल लोकांस मिस्पांत जमा करा म्हणजे मी तुम्हांसाठीं परमेश्वराची प्रार्थना करीन. ६ तेव्हां ते मिस्पांत जमा झाले व त्यांनीं पाणी काढून आणून परमेश्वरासमोर भोतिलें व त्या दिवशीं उपास करून ते म्हणाले, आम्हीं परमेश्वराचा अपराध केला आहे. त्या समयीं शमुवेल मिस्पांत इस्राएलचा न्यायइत्साफ करीत असे. ७ इस्राएल लोक मिस्पांत जमा झाले आहेत हें पलिष्टांनीं ऐकलें तेव्हां त्यांचे सरदार इस्राएल लोकांवर चढाई करून आले, हें ऐकून इस्राएल लोकांस पलिष्टांची भीति पडली. ८ इस्राएल लोक शमुवेलस म्हणाले, आमचा देव परमेश्वर यानें आम्हांस पलिष्टांच्या हातांतून सोडवावें म्हणून त्यांची काकूत करण्यास विसंबूं नका. ९ मग शमुवेलानें एक धूपितें कोकरूं घेऊन व त्याचा परमेश्वरास निःशेष होम करून इस्राएलसाठीं परमेश्वराची आराधना केली व ती परमेश्वरानें ऐकली. १० शमुवेल होमार्पण करीत असतांना पलिष्टी इस्राएलाशीं लढावयास जवळ येऊन ठेपले; त्या दिवशीं परमेश्वरानें प्रचंड गर्जना करून पलिष्टांस धाबरें केलें, आणि इस्राएलपुढें त्यांचा मोड झाला. ११ इस्राएल

लोकांनीं मिस्रांतून बाहेर पडून पलिष्ट्यांचा पाठलाग केला, आणि ते बेथ-कारापाशी पोचत तोंपर्यंत त्यांस ते मार देत गेले. १२ मग शमुवेलानें एक शिष्या घेऊन ती मिस्रा व शेन यांच्या दरम्यान उभी केली व तिला एबन-एजर हें नांव देऊन म्हटलें कीं येथवर परमेश्वरानें आमचें साहाय्य केलें आहे. १३ या प्रकारें पलिष्टी पराजित झाल्यावर ते पुनः इस्राएलाच्या मुलुखांत आले नाहीत; आणि शमुवेलान्या सगळ्या ह्यातींत परमेश्वराचा हात पलिष्ट्यांवर होता. १४ एकोनापासून गथपर्यंत जीं नगरं पलिष्ट्यांनीं इस्राएलापासून घेतलीं होतीं तीं पुनः त्यांच्या ताब्यांत आलीं, आणि त्यांच्या आसपासचा प्रदेशाह इस्त्राएलानें पलिष्ट्यांच्या काबूतून सोडविला. त्या समर्थीं इस्राएल व अमोरी लोक यांच्यांत स्वस्थता होती. १५ शमुवेलानें आपल्या आयुष्यभर इस्राएलाचा न्याय-इनसाफ केला. १६ तो वर्षानुवर्ष बेथेल, गिलगाल व मिस्रा या सर्व ठिकाणीं फेरी करून इस्राएलाचा न्याय-इनसाफ करीत असे. १७ तो रामा येथें परत येत असे; कारण तेथें त्यांचें घर होतें. तेथें तो इस्राएलाचा न्यायइनसाफ करी, तेथें त्यांनें देवाप्रीत्यर्थ एक वेदी बांधली.

१ शमुवेलानें वृद्ध झाल्यावर आपल्या पुत्रांस इस्राएलाचा न्यायइनसाफ करणारे नेमिलें. २ त्याच्या ज्येष्ठ पुत्राचें नांव योएल असें होतें आणि दुसऱ्याचें नांव अर्वाया असें होतें; बैर-शेवा येथें ते न्यायइनसाफ करीत असत; ३ पण त्याचे पुत्र त्याच्या मार्गानें चालले नाहीत; त्यांस पैशाचा लोभ लागून ते लांब खात व न्याय विपरीत करीत.

४ नंतर इस्राएलाचे सर्व वडील जमा होऊन रामा येथें शमुवेलानेकडे आले. ५ ते त्यास म्हणाले, पाहां, आतां तुम्हीं वृद्ध झालां आहां आणि तुमच्या मार्गानें तुमचे पुत्र चलत नाहीत; तर आतां इतर सर्व राष्ट्रांप्रमाणें आमचा न्यायइनसाफ करावयास आम्हांवर एक राजा नेमा. ६ आमचा न्यायइनसाफ करावयास आम्हांस एक राजा द्या असें ते म्हणाले त्यामुळे शमुवेलस वाईट वाटलें. मग शमुवेलानें परमेश्वराची प्रार्थना केली. ७ तेव्हां परमेश्वर

शमुवेलस म्हणाला, लोक जें तुला सांगत आहेत तें सगळें ऐक; कारण त्यांत त्वे तुझा धिक्कार करीत नाहीत, तर मीं त्यांचा राजा नसावें म्हणून ते माझाच धिक्कार करीत आहेत. ८ मीं त्यांस मिसर देशांतून बाहेर आणिलें त्या दिवसापासून आजपर्यंत मजशीं त्यांनीं असेंच वर्तन केलें आहे; त्यांनीं मला सोडून अन्य देवांची उपासना केली; तसेंच ते तुजशीं वर्तन करीत आहेत. ९ तर आतां त्यांचें म्हणणें ऐक; पण त्यांची चांगली कानउघाडणी कर आणि त्यांच्यावर जो राजा राज्य करील त्याची सत्ता कशी काय चालेल तें त्यांस दाखवून दे.

१० मग ज्या लोकांनीं त्यांच्यापाशीं राजा मागितला होता त्यांस शमुवेलानें परमेश्वराचें सर्व म्हणणें कळविलें. ११ तो म्हणाला, तुम्हांवर जो राजा राज्य करील तो अशी सत्ता चालवील कीं तो तुमच्या पुत्रांस धरून आपले रथ व घोडे यांची चाकरी करावयास ठेवील, आणि ते त्याच्या रथापुढें धावतील. १२ त्यांतून कित्येक हजाराराहजारांवर व पन्नासापन्नासांवर नायक म्हणून तो नेमील; कित्येकांस आपलीं शेते नांगरावयास, कापावयास व आपल्या लढाईचीं व रथाचीं हत्यारें करण्याच्या कामास लावील. १३ तो तुमच्या कन्यांस धरून हलवाडणी, स्वयंपाकिणी व भटारणी करील. १४ तो तुमची उत्तम उत्तम शेते, द्राक्षांचे मळे व जैतूनांचे मळे घेऊन आपल्या नोकरांस देईल. १५ तो तुमचें धान्य व द्राक्षांचे मळे यांचा एक दशमांश घेऊन आपले खोजे व चाकर यांस देईल. १६ तो तुमचे दास व दासी, तुमचे देखणे तरुण पुरुष व गाढव धरून आपल्या कामीं लावील. १७ तो तुमच्या शेरडामेंढरांचा एक दशमांश घेईल; तुम्ही त्याचे दास व्हाल. १८ त्या वेळीं तुम्ही निवडून घेतलेल्या राजाविषयीं गाऱ्याणीं कराव, पण परमेश्वर त्या समर्थीं तुमचें ऐकावयाचा नाही. १९ तरी पण लोक शमुवेलानें म्हणणें ऐकनात; ते म्हणाले, नाही, नाही, आमच्यावर राजा पाहिजेच; २० म्हणजे इतर सर्व राष्ट्रांसमान आम्ही होऊं;

१ पाठभेद: खिल्लारें.

आमचा राजा आमचा न्यायइनसाफ करील व आमच्या-
पुढे चढून तो आमच्या लढाया लढेल. २१ शमु-
वेलनें लोकांचें हें सर्व म्हणणें ऐकून परमेश्वराच्या
कानावर घातलें. २२ परमेश्वर शमुवेलस म्हणाला,
त्यांचें म्हणणें ऐक आणि त्यांच्यावर एक राजा नेम.
मग शमुवेल इस्राएल लोकांस म्हणाला, तुम्ही आप-
आपल्या नगरांस जा.

१ एक बन्यामिनी मनुष्य होता, त्याचें नांव
१ कीश बिन अबीएल बिन सरोर बिन बखोरथ
बिन अफिया असें होतें; हा एका बन्यामिनी
मनुष्याचा पुत्र असून मोठा पराक्रमी पुरुष होता.
२ त्याचा शौल नामक एक मुलगा होता; तो तरुण व
देखणा होता; इस्राएल लोकांत त्याच्याइतका
देखणा कोणी नव्हता; तो एवढा उंच होता कीं सर्व
लोक त्याच्या केवळ खांद्याला लागत. ३ एकदां
शौलचा बाप कीश याची गाढवें चुकलीं तेव्हां कीश
आपला पुत्र शौल यास म्हणाला, आपल्याबरोबर एक
गडी घेऊन जा आणि गाढवांचा शोध लाव. ४ त्यानें
एभ्राइमाचा डोंगरी प्रदेश व शलीशा प्रांत पायांखाली
घातला तरी तीं त्याला सांपडलीं नाहींत; मग ते शालीम
प्रांतांत गेले तेथेहि तीं नव्हतीं; नंतर ते बन्यामिन्यांच्या
प्रांतांत गेले तेथेहि त्यांचा पत्ता लागला नाहीं. ५ ते
सूफ प्रांतांत आले तेव्हां शौल आपल्याबरोबरच्या
गव्यास म्हणाला, चल, आपण परत जाऊं, नाहीं तर
माझा बाप गाढवांची चिंता करण्याचें सोडून आपलीच
चिंता करित बसेल. ६ तेव्हां तो त्यास म्हणाला, पाहा,
या नगरांत देवाचा एक माणूस राहत आहे, त्याची
लोकांत मोठी मानमान्यता आहे; तो जें कांहीं सांगतो
तें सर्व घडून येतें; चल, आपण तिकडे जाऊं; आपण
कोणत्या मार्गांनं जावें हें तो आपणांस कदाचित्
सांगेल. ७ तेव्हां शौल आपल्या चाकरास म्हणाला, हें
पाहा, त्याजकडे जावयाचें तर त्याच्यासाठीं काय घेऊन
जावें? आपल्या बैलेंतल्या भाकरी सरत्या आहेत;
त्या देवाच्या माणसाला न्यावयास आपल्यापाशीं कांहीं
भेट नाहीं; आपल्यापाशीं काय आहे? ८ त्या गव्यानें

शौलास उत्तर दिलें, पाहा, माझ्यापाशीं पाव सेकेल
रुपें आहे, तेवढें मी त्या देवाच्या माणसास दिलें
म्हणजे आम्ही कोणत्या मार्गांनं जावें तें तो सांगेल.
९ पूर्वीच्या काळीं इस्राएलांत कोणी देवापाशीं प्रश्न
करण्यास जाई तेव्हां तो म्हणत असे कीं चला,
द्रष्ट्याकडे जाऊं; हल्लीं ज्याला संदेष्टा म्हणतात त्यास
पूर्वीं द्रष्टा म्हणत. १० शौल आपल्या गव्यास म्हणाला,
ठीक आहे, चल आपण जाऊं. मग तो देवाचा माणूस
राहत होता त्या नगरास ते गेले. ११ ते चढण चढून
नगरांत जात असतां कांहीं तरुण मुली पाणी भरण्या-
साठीं जात होत्या त्या त्यांस भेटल्या; त्यांस त्यांनीं
विचारिलें, तो द्रष्टा येथें आहे काय? १२ तेव्हां त्या
म्हणाल्या, होय, आहे; पहा तो पुढेंच आहे;
त्वरा करा, कारण तो आजच गांवीं आला आहे,
आज लोक उच्च स्थानीं होमहवन करणार आहेत;
१३ तर तुम्ही नगरांत जातांच तो त्या उच्चस्थानीं
भोजनास जाण्याच्या अगोदर तुम्हांस भेटेल; तो
यज्ञाला आशीर्वाद देतो म्हणून तो तेथें येण्यापूर्वीं
लोक जेवीत नसतात; नंतर आमंत्रित लोक भोजन
करितात. तर आतां तुम्ही वर चढून जा. आतांच
त्याची भेट होईल. १४ ते वर नगराकडे गेले;
आणि ते नगरांत जाऊन पोहेंचतात तीं शमुवेल
उच्चस्थानीं जाण्यास निवाला होता तो त्यांस समोरून
येतांना भेटला.

१५ शौल येण्यापूर्वीं एक दिवस आधीं परमेश्वरानें
शमुवेलस आदेश दिला होता कीं १६ उद्यां या
सुमारास मी तुझ्याकडे बन्यामिनी देशचा एक मनुष्य
पाठवीन, त्यास अभिषेक करून माझ्या इस्राएल लोकां-
वर अधिपति नेम; तो माझ्या लोकांस पलिष्ट्यांच्या
हातांतून सोडवील; कारण माझ्या लोकांचें गाढाणें
मजकडे आलें आहे म्हणून त्याजकडे माझी नजर
गेली आहे. १७ शौल शमुवेलालाच्या दृष्टीस पडला
तेव्हां परमेश्वर त्यास म्हणाला, ज्यां पुरुषाविषयीं
मी तुला सांगितलें होतें तो हा; हाच माझ्या
लोकांवर सत्ता चालवील. १८ मग शौल वेशीजवळ

शमुवेलकडे जाऊन म्हणाला, द्रष्ट्याचें घर कोठें आहे तें मला सांगा. १९ शमुवेल शौलास म्हणाला, द्रष्टा मीच आहे, मजपुढें उच्चस्थानी चला; आज तुम्ही मजबरोबर भोजन करावें; सकाळीं तुम्ही रवानगी करतेवेळीं तुम्हा मनांत जें काहीं आहे त्याविषयी मी तुला सांगेन. २० तीन दिवसांमार्गे चुकलेल्या तुम्हा गाढवांसंबंधानें काहीं चिंता करूं नको, कारण तीं सांपडलीं आहेत. इस्राएलांतली सर्व संपत्ति कोणासाठीं आहे? तुम्हासाठीं व तुम्हा बापाच्या घराण्यासाठीं आहे कीं नाही? २१ शौल म्हणाला, इस्राएल वंशांतले सर्वांहून कनिष्ठ जे बन्ध्यामिनी त्यांतला मी ना? आणि बन्ध्यामिनाच्या वंशांतली सगळ्या कुळांत माझें घराणें कनिष्ठ ना? तर मग तुम्ही मजशीं असलें भाषण कां करितां? २२ शमुवेलानें शौलास व त्याच्या गव्घ्यास भोजनघट्टाल नेलें; आणि तेथें सुमारे तीस जण आमंत्रित होते त्यांच्या पंक्तीतल्या प्रमुखस्थानी त्यांस बसविलें. २३ शमुवेलानें आचाऱ्यास सांगितलें, जो बांटा मीं तुला राखून देवावयास सांगितलें होतें तो घेऊन ये. २४ आचाऱ्यानें मांसाचा फरा व त्याबरोबर जें काहीं होतें तें वर उचलिलें आणि मग शौलापुढें ठेविलें. तेव्हां शमुवेल म्हणाला, हें पाहा, हें राखून ठेविलें आहे, हें आपल्यासमोर ठेवून खा; कारण मीं लोकांस आमंत्रण केलें तेव्हांपामून ह्या नेमिलेल्या समयापर्यंत तुजसाठीं हें राखून ठेविलें आहे. या प्रकारें शौलानें त्या दिवशीं शमुवेलबरोबर भोजन केलें. २५ मग त्या उच्चस्थानावरून उतरून ते नगरांत आले तेव्हां त्यानें धाव्यावर जाऊन शौलाशीं एकांतांत बोलणें केलें. २६ सकाळीं ते पहाटेस उठले व सूर्योदयाच्या सुमारास शौल धाव्यावर होता त्यास शमुवेलानें हाक मारून म्हटलें, ऊठ, मी तुम्ही रवानगी करितों. शौल उठला आणि तो व शमुवेल असे दोघे बाहेर पडले. २७ गांव संपतो तेथें खालीं उतरत असतां शमुवेल शौलास म्हणाला, आपल्या गव्घ्याला पुढें जाऊ दे (त्याप्रमाणें तो पुढें गेला), तूं अमळ थांब; मी तुला परमेश्वराचा संदेश

एकवितों. १ मग शमुवेलानें तेव्हाची कुपी घेऊन शौलाच्या मस्तकावर ओतिली व त्याचें चुंबन घेऊन म्हटलें, परमेश्वरानें तुला हा अभिषेक केला आहे तो त्याच्या वतनाचा अभिषेक व्हावें म्हणूनच ना? २ आज तूं मजकडून गेल्यास म्हणजे बन्ध्यामिनी प्रदेशाच्या सीमेवर सेत्सह येवें राहिलीच्या थडग्याजवळ तुला दोन पुरुष भेटतील; ते तुला म्हणतील, तूं जीं गाढवें शोषावयास गेला होतास तीं सांपडलीं आहेत; आणि पाहा, तुम्हा बापानें गाढवांनीं चिंता करावयाचें सोडिलें आहे; आतां त्याला तुमचाच घोर लागला आहे; तो म्हणतो, मी आपल्या पुत्रासाठीं आतां काय करूं? ३ मग तेथून पुढें जातांना ताबोरचा एला वृक्ष तुला लागेल, तेथें तीन मनुष्ये बेथेल येथें देवाकडे जातांना तुला आढळतील, त्यांतल्या एकाच्या हातीं तीन करडे, दुसऱ्याच्या हातीं तीन भाकरी आणि तिसऱ्याच्या हातीं एक द्राक्षारसाचा बुधला अशीं असतील; ४ ते तुला सलाम करतील व तुला दोन भाकरी देतील, त्या तूं त्यांच्या हातांतून घे. ५ मग देवाच्या टेकडीपाशीं पोहंचशील, तेथें पलिष्ट्यांचा चौकीपहारा आहे; तूं तेथें नगराजवळ पोहंचल्यावर संदेष्ट्यांचा एक समुदाय उच्चस्थानाहून उतरून येतांना तुला भेटेल, त्यांच्यापुढें सतार, डफ, सनई व वीणा वाजत असतील; व ते भाषण करीत असतील; ६ तेव्हां परमेश्वराचा आत्मा तुजवर जोरानें येईल व तूंहि त्यांच्याबरोबर भाषण करूं लागशील व तुझ्यांत बदल होऊन तूं निराळा मनुष्य होशील. ७ ही चिन्हें तुला प्राप्त झालीं म्हणजे तुला जें कर्तव्य करणें प्राप्त होईल तें तूं करावें; कारण देव तुझ्याबरोबर आहे. ८ तूं माझ्या अगोदर गिल्याल येथें जा; मग मी होमबलि अर्पिण्यास व श्रांत्यर्पणाचे ब्रह्म करण्यास तुजकडे येईन; तूं सात दिवस माझी वाट पाहत राहा; मग मी तुझ्याकडे येऊन तुला काय करवयाचें हें दाखवीन. ९ शमुवेलपासून निघून जाण्यासाठीं त्यांनीं पाठ बळकी तोंच देवानें त्याचें मन बदलून टाकिलें व हीं सर्व चिन्हें त्यास त्या दिवशीं प्राप्त झालीं.

१० ते टेकडीपारीं आले तेव्हा, पाहा, संदेष्ट्यांचा एक समुदाय त्याला भेटला; आणि देवाचा आत्मा त्याजवर जोरानें आला व तो त्यांच्याबरोबर भाषण करूं लागला. ११ जे लोक त्याला पूर्वीपासून ओळखीत होते त्यांनीं जेव्हां पाहिले कीं हा संदेष्ट्यांबरोबर भाषण करीत आहे तेव्हां ते आपसांत म्हणूं लागले, किशाच्या पुत्राला काय झालें? शौल हाहि संदेष्ट्यांपैकीं आहे काय? १२ तेव्हां तेथल्या एका मनुष्यानें उत्तर दिलें; तो म्हणाला, या संदेष्ट्याचा बाप कोण होता? यावरून शौलहि संदेष्ट्यांपैकीं आहे काय अशी म्हण पडली. १३ मग भाषण करणें संपल्यावर तो उच्चस्थानीं गेला.

१४ शौलाचा काका त्याला व त्याच्या गव्यास म्हणाला, तुम्ही कोठें गेलां हातां? ते म्हणाले, गाढवें शोधावयाला; तीं सांपडत नाहींत असें पाहून आम्ही शमुवेलकडे गेलों. १५ शौलाचा काका म्हणाला, शमुवेल तुम्हांस काय म्हणाला तें मला सांगावें. १६ शौल आपल्या काकास म्हणाला, गाढवें सांपडलीं आहेत असें त्यानें आम्हांस कळविलें. शमुवेलानें राजपदाविषयीं जें कांहीं सांगितलें होतें त्यासंबंधानें त्यानें त्याला कांहींएक कळविलें नाहीं.

१७ मग शमुवेलानें लोकांस मिस्रांत परमेश्वरापुढें बोलावून जमा केलें. १८ तो इस्राएल लोकांस म्हणाला, इस्राएलाचा देव परमेश्वर असें म्हणतो; मीं इस्राएलास मेसर देशांतून बाहेर आणिलें आणि तुम्हांस मिसरी शोकांच्या हातांतून आणि तुम्हांस गांजणाऱ्या सर्व शत्रूंच्या हातांतून सोडविलें; १९ पण तुम्हांस सर्व विपत्तींतून व संकटांतून सोडविणाऱ्या तुमच्या देवाचा आज तुम्हीं अग्व्हेर केला आहे, व तुम्ही त्यास म्हणालां आहां कीं हें ठीक नव्हे, आम्हांवर राजा नेमावा. तर आतां वंशावंशांनीं आणि हजाराहजारांनीं परमेश्वरासमेर येऊन हजर व्हा. २० शमुवेलानें इस्राएलाचे रागळे वंश जवळ आणिले, आणि बन्यामिनाच्या वंशाची चिठी निघाली. २१ मग बन्यामिनी वंश इझाकुब्बनीं जवळ आणिला तेव्हां मन्नीच्या कुळाची

चिठी निघाली; व शेवटीं किशाचा पुत्र शौल याच्या नांवाची चिठी निघाली; त्यांनीं त्याला शोधिलें पण तो कोठें सांपडना. २२ तेव्हां त्यांनीं परमेश्वराला आणखी विचारिलें, तो मनुष्य येथें आला आहे काय? परमेश्वरानें सांगितलें, पाहा, तो सामानासुमानांत लपून राहिला आहे. २३ त्यांनीं धावत जाऊन त्याला तेथून आणिलें, आणि तो लोकांमध्ये उभा राहिला तेव्हां तो उंच दिसला; सर्व लोक त्याच्या केवळ खांद्याला लागले. २४ मग शमुवेल लोकांस म्हणाला, परमेश्वरानें ज्यास निवडिलें त्यास तुम्ही पाहत आहां ना? सर्व लोकांमध्ये त्याच्या बरोबरीचा कोणी नाहीं. तेव्हां सर्व लोकांनीं म्हटलें, राजा चिरायु होवो.

२५ नंतर शमुवेलानें लोकांस राजनीति सांगितली, व ती एका ग्रंथांत लिहून तो ग्रंथ परमेश्वरापुढें ठेवून दिला. मग शमुवेलानें सर्व लोकांस आपआपल्या घरीं जाण्यास निरोप दिला. २६ शौलहि गिबा येथें आपल्या घरीं गेला व ज्या सैनिकांच्या मनास देवाकडून स्फूर्ति झाली ते त्याच्याबरोबर गेले; २७ पण कांहीं अधम लोक बोलले, हा मनुष्य आमचा काय उदार करणार? त्यांनीं त्यास तुच्छ मानिलें आणि त्याला कांहीं नजरणा आणिला नाहीं; पण त्यानें तें ऐकलें न ऐकलेंसें केलें.

१ नंतर अम्मोनी नाहाश यानें स्वारां कडून यावेश-गिलादासमोर तळ दिला; तेव्हां यावेशचे सर्व लोक नाहाश यास म्हणाले कीं आमच्याशीं करारमदार कर म्हणजे आम्ही तुझे अंकित होऊं. २ नाहाश अम्मोनी त्यास म्हणाला, मी तुम्हांस सर्वांचा उजवा डोळा फोडून अवय्या इस्राएलांची अप्रतिष्ठा करीन, या अटीवर मी तुम्हांशीं करार करीन. ३ यावेशच्या वडील लोकांनीं त्यास म्हटलें, आम्हांस सात दिवसांचा अवकाश द्या म्हणजे तेवढ्यांत इस्राएल लोकांच्या सर्व प्रांतांत आम्ही जासुद पाठवूं; आणि जर आमचा वचाव करण्यामाठीं कोणी आला नाहीं तर मग आम्ही बाहेर निघून तुम्हांकडे येऊं. ४ मग जासुदांनीं शौलाच्या गिव्यास जाऊन हें वर्त-

मन लोकांच्या कानावर घातले; तें ऐकून सर्व लोक हेळ काढून रडू लागले. ५ तेव्हा शील गुराच्या मामूळ शेतातून येत होता; त्यानें विचारिलें, लोक कां रडतात ? त्यांस काय झालें ? याबेशच्या लोकांचें म्हणणें त्यांनीं त्याला कळविलें. ६ शौलानें हें वर्तमान ऐकतांच वेडांचा आत्मा त्यांच्यावर जोरानें येऊन तो मनस्वी संतास झाला. ७ त्यानें एक बैलाची जोडी कापून त्यांचे तुकडे केले व ते जासुदांच्या हातीं इस्राएलाच्या सर्व प्रांतांत पाठविले आणि त्यांम निरोप दिला कीं जो कोणी शील व शमुवेल यांच्यामार्गे येणार नाही त्यांच्या बैलांची अशीच गत होईल. तेव्हां परमेश्वराची दृष्टान्त लोकांवर वसून ते एकचिनांन बाहेर निघाले. ८ त्यानें बेजेक येथें त्यांची टीप घेतली तेव्हां इस्राएलाच तीन लक्ष पुरुष व यहूदाचे तीन हजार पुरुष भरले. ९ त्यांनीं त्या आलेल्या जासुदांस सांगितलें, तुम्ही याबेश-गिलादाच्या लोकांस जाऊन सांगा कीं उद्यां ऊन होण्याच्या मुमारास तुम्हांस कुमक येऊन पोहचेल. त्या जासुदांनीं जाऊन याबेशच्या लोकांस हें सांगितलें तेव्हां त्यांस फार आनंद झाला. १० मग याबेशच्या लोकांनीं सांगून पाठविलें कीं आम्ही उद्यां बाहेर निघून तुमच्याकडे येऊं, मग तुमच्या मनास येईल तसें आमचें करा. ११ दुसऱ्या दिवशीं शौलानें आपल्या लोकांच्या तीन तुकड्या केल्या आणि रात्रीच्या शेवटल्या प्रहरीं त्यांनीं छावणींत येऊन ऊन होईपर्यंत अम्मोन्यांला हाणमार केली; आणि जे बाकी राहिले त्यांची एवढी दाणादाण केली कीं त्यांच्यांतले दोनसुद्धां एकत्र राहिले नाहीत. १२ मग लोकांनीं शमुवेलस विचारिलें, हा शील आमच्यावर राज्य करणार काय असें जे म्हणाले ते कोणते लोक ? त्यांस बाहेर काढा म्हणजे आम्ही त्यांस माझ्या टाकूं. १३ शील म्हणाला, आज कोणाहि मनुष्याचा वध करावयाचा नाही; कारण आज परमेश्वरानें इस्राएलाचा उद्धार केला आहे.

१४ मग शमुवेल लोकांस म्हणाला, चला, आपण गिल्यालास जाऊं व तेथें राज्याची पुनः स्थापना करूं. १५ तेव्हां सर्व लोक गिल्यालास गेले व तेथें त्यांनीं

परमेश्वरासमोर शौलस राजा केले; तेथें त्यांनीं परमेश्वरास श्रांत्यपणाचे यज्ञ केले; आणि शील व इस्राएल लोक यांनीं तेथें मोठा उत्सव केला.

१ शमुवेल सर्व इस्राएल लोकांस म्हणाला, १२ पाहा, तुम्ही मला जें काहीं सांगितले तें सगळें मीं ऐकून तुम्हांवर राजा नेमिला आहे. २ तर आतां पाहा, तो राजा तुम्हांसमोर वर्तत आहे; मीं तर वृद्ध झालों असून माझे केस पिकले आहेत; आणि पाहा, माझे पुत्र तुम्हांमध्ये आहेत. मीं बाळपणापासून आजवर तुम्हांसमोर वागलोंवर्तलों आहे. ३ हा मीं तुमच्यापुढें आहे, परमेश्वरासमक्ष व त्याच्या अभिषिक्तासमक्ष माझ्याविषय काहीं असेल तर सांगा; मीं कोणाचा बैल घेतला आहे काय ? कोणाचीं शब्द घेतलें आहे काय ? कोणालीं फसविलें आहे काय ? कोणावर बलात्कार केला आहे काय ? डोळ्यांत कंठ्यासाठीं कोणाच्या हातून लांच घेतली आहे काय ? असें काहीं असल्यास सांगा म्हणजे मीं त्याची भरपाई करीन. ४ ते म्हणाले, तुम्ही आम्हांस फसविलें नाही; आम्हांवर जुलूम केला नाही अथवा कोणाच्या हातून काहीं घेतलें नाही. ५ तो त्यांस म्हणाला, माझ्या हातीं तुम्हांस काहीं सांपडलें नाही याबद्दल आज परमेश्वर तुमच्यासंबंधानें साक्षी आहे, व त्याचा अभिषिक्ताहि आज साक्षी आहे. ते म्हणाले, होय; तो साक्षी आहे. ६ शमुवेल लोकांस म्हणाला, ज्यानें मोशे व अहरोन यांस नेमिलें व तुमच्या वाडवडिलांस मिसर देशांतून आणिलें तो परमेश्वरच होय. ७ तर आतां तुम्ही स्तब्ध उभे राहा म्हणजे तुम्ही व तुमचे वडील यांच्या बाबतींत परमेश्वरानें जीं न्याय-कृत्यें केलीं त्यांच्यासंबंधाचा वाद मीं तुमच्याशीं परमेश्वरासमोर चालवितों. ८ शकोब मिसरांत गेला आणि तुमच्या वाडवडिलांनीं परमेश्वराचा धावा केला तेव्हां परमेश्वरानें मोशे व अहरोन यांस पाठविलें व त्यानें तुमच्या वाडवडिलांस मिसरांतून काढून आणून या स्थळीं बसविलें; ९ पण त्यांचा देव परमेश्वर यांचें त्यांस विस्मरण झालें तेव्हा त्यानें हासोराचा सेनापति

सीसरा, पलिष्टी लोक आणि म्हाबबा राजा यांच्या स्वाधीन त्यास केले. मग ते त्यांशी लढले. १० त्यांनी परमेश्वराचा धावा करून घेतले, आम्ही पातक केले आहे, कारण आम्ही परमेश्वराला सोडून बाल देव व अष्टारोथ यांची भक्ति केली; तर आतां आमच्या शत्रूच्या हातांतून आम्हांस सोडीव म्हणजे आम्ही तुम्ही भक्ति करू. ११ यावर परमेश्वरानें यरूबाल, बदान, इफताह व शमुबेल यांस पाठवून तुम्हांस तुमच्या चवकडल्या शत्रूंच्या हातांतून सोडविलें. व तुम्ही निर्भय राहू लागलां. १२ तरी पण अम्मोन्यांचा राजा नाहश आपल्यावर स्वारी करित आहे असें तुम्ही सहिलें. तेव्हां परमेश्वर तुमका देव तुमचा राजा असूनहि तुम्ही मला म्हणालां, हें ठीक नाही, आम्हांवर राज्य करण्यास सज्ज असता. १३ तर आतां जो राजा तुम्ही निवडून घेतला व मागून घेतला तो हा म्हा; परमेश्वरानें तुम्हांवर हा राजा नेमिला आहे. १४ तुम्ही परमेश्वराचें भय धरून त्याची भक्ति करित राहाल, त्याची वाणी ऐकत राहाल, त्याच्या धर्मशास्त्राविरुद्ध वंडला करणार नाही आणि तुमच्यावर राज्य करणारा हा राजा व तुम्ही आपला देव परमेश्वर याचें अनुसरण कराल तर बरें; १५ परंतु तुम्ही परमेश्वराची वाणी ऐकणार नाही आणि परमेश्वराच्या धर्मशास्त्राविरुद्ध वंडावा कराल, तर परमेश्वराचा हात जसा तुमच्या वाडवडिलांविरुद्ध झाला होता तसा तुमच्याहि विरुद्ध होईल. १६ आतां स्थिर उभे राहा आणि परमेश्वर तुम्हांसमक्ष मोठी कृति करणार आहे ती पाहा. १७ आज गब्दाची कापणी चालू आहे ना? परमेश्वरानें मेघगर्जना करून पर्जन्यवृष्टि करावी अशी मी प्रार्थना करीन, म्हणजे मग तुम्ही आपणांसाठी राजा मागून परमेश्वराच्या ह्दयीनें केवढा अपराध केला आहे हें तुमच्या लक्षांत येईल. १८ मग शमुबेलानें परमेश्वराची प्रार्थना केली, आणि परमेश्वरानें त्याच दिवशीं गर्जना व पर्जन्यवृष्टि केली तेव्हां सर्व लोकांस परमेश्वराची व शमुबेलाची दहशत बसली. १९ तेव्हां सर्व लोक शमुबेलास म्हणाले, आपल्या दासांप्रीत्यर्थ आपला देव

परमेश्वर याची प्रार्थना करा म्हणजे आम्ही मरावयाचे नाही; आम्ही राजा मागितला त्यामुळे आमच्या एकंदर पातकांस हें एक दुष्कर्म आम्ही जोडिलें आहे. २० शंभुवेल लोकांस म्हणाला, भिजं नका, हें दुष्कर्म तुम्ही केले आहे खरें, पण आतां परमेश्वराला अनुसरण्याचें सोडून दुसरीकडे वळू नका, तर मनोभावे परमेश्वराची सेवा करा; २१ ज्या निरर्थक वस्तूंपासून तुम्हांस कांहीं लाभ व्हावयाचा नाही व तुमचा उद्धार व्हावयाचा नाही त्यांच्यामार्गे लागू नका; कारण त्या केवळ निरर्थक होत. २२ परमेश्वर आपल्या थोर नामास्तव आपल्या लोकांचा त्याग करणार नाही; कारण परमेश्वरानें रूपवत होऊन तुम्हांस आपले प्रजाजन केले आहे. २३ तुम्हांसाठी प्रार्थना करावयाची सोडून देणें हा परमेश्वराचा अपराध माझ्या हातून न घडो; मी तुम्हांस चांगला व सरळ चांग दखवितों; २४ मात्र तुम्ही परमेश्वराचें भय धरा व सत्यानें व जिबेंभावे त्याची सेवा करा; त्यानें तुम्हांसाठी केवढी महत्कृत्यें केली आहेत याचा विचार करा; २५ पण तुम्ही दुष्कृत्यें करित राहाल तर तुम्ही नष्ट व्हाल व तुमचा राजा नष्ट होईल.

१ शौल [तीस] वर्षांचा असतां राज्य करू लागला. त्यानें दोन वर्षे इस्राएलावर राज्य केल्यावर २ इस्राएलांतले तीन हजार पुरुष निवडिले; त्यांपैकीं दोन हजार शौलाबरोबर मिशमाश येथें व बेथेलेच्या डोंगरावर राहिले आणि एक हजार योनानाबरोबर बन्यामिनाच्या गिब्थात राहिले; बरकब सर्व लोकांस त्यानें आपआपल्या डेऱ्यांकडे रवाना केले. ३ गिबा येथें पलिष्टांचें ठाणें होतें त्यावर योनानानां मारा केला; हें वर्तमान पलिष्टांच्या काशी गेलें. मग शौलानें देशभर रणशिंग वाजवून लोकांस सांगितलें कीं इथी लोकहो, कान धा. ४ शौलानें पलिष्टांच्या ठाण्यावर मारा केला आणि पलिष्टी लोकांना इस्राएलाचा वीट आला, हें सर्व इस्राएलाच्या कानीं गेलें. हें ऐकून

१ मुळांतः एक

लोक शौलाजवळ गिल्यालांत जमा झाले.

५ तेव्हां पलिष्टी लोक इस्राएल लोकांशी लढण्यास जमा झाले; तीस हजार रथ, सहा हजार स्वार आणि ससुत्रक्रिनाचावरील वाद्यइतके विपुल लोक एकत्र झाले; त्यांनी बेथ-आवेनाच्या पूर्वेस जाऊन मिखमास येथें तळ दिला. ६ आपण पेंचांत सांपडलों आहों असें इस्राएल लोकांनी पाहिलें, (खरोखरच त्या लोकांस संकट प्राप्त झालें होतें,) तेव्हां ते गुहा, झुडपें, सबक, दुर्ग व विवरें यांत लपले. ७ कित्येक इभी लोक यार्देन ओळखून गाद व गिलाद या प्रांतांत गेले, पण शौल गिल्यालांतच राहिला, व सर्व लोक शरथरां कांपत त्याच्या मागून गेले.

८ शशुवेलानें मुदत ठरविली होती तीप्रमाणें सात दिवस तो वाट पाहत राहिला; पण शशुवेल गिल्यालास आला नाही म्हणून लोक त्याजकडून निघून पांगूं लागले. ९ तेव्हां होमबलि व शांत्यपणें मजकडे आणा असें सांगून शौलानें स्वतःच होम केला. १० त्यानें होमाची समाप्ति केली तोंच शशुवेल आला; तेव्हां शौल त्याला मेटून नमस्कार करावयास बाहेर गेला. ११ शशुवेलानें त्याला विचारिलें, तूं हें काय केलें ? शौलानें म्हटलें, जेव्हां मी पाहिलें कीं लोक मजकडून पांगत आहेत, ठरलेल्या मुदतीच्या आंत आपण आलां नाही आणि पलिष्टी लोक मिखमास येथें एकत्र जमून आले, १२ तेव्हां मी म्हणालों, आतां पलिष्टी लोक गिल्यालांत येऊन मजवर हल्ला करतील, आणि मी तर परमेश्वराचा प्रसाद अजून मागितला नाही; म्हणून माझ्या मनाविरुद्ध बाणें भाग पडून मी होम केला. १३ शशुवेल शौलास म्हणाला, तूं मूर्खपणा केला; तुझा देव परमेश्वर यानें तुला केलेली आज्ञा तूं मानिली नाही; मानिली असती तर परमेश्वरानें इस्राएलावर तुझें राज्य निरंतरचें स्थापिलें असतें; १४ पण आतां तुझें राज्य कायम राहवयाचें नाही. परमेश्वरानें आपल्यासाठीं आपल्या भनासारखा मनुष्य धुंडून त्यास आपल्या लोकांचा अधिपति नेमिलें आहे; कारण परमेश्वरानें तुला केलेली आज्ञा तूं पाळिली नाही.

१५ मग शशुवेल तेथून निघून गिल्यालाकडून बन्ध्याभिनाचें गिबा येथें गेला. शौलानें आपल्याबरोबरची माणसें मोजिलीं तीं सहाशें भरलीं. १६ शौल, त्याचा पुत्र योनाथान व त्यांच्याबरोबर असलेले लोक बन्ध्याभिनाचें गिबा येथें राहिले; पलिष्टी मिखमास येथें तळ देऊन राहिले. १७ मग पलिष्टांच्या छावणीतून लुटारूट करणारे लोक तीन टोळ्या करून निघाले; एक टोळी शुवाल नामक प्रांताकडे अफ्राच्या वाटेनें गेली; १८ दुसरी टोळी बेथ-होरोनाच्या वाटेनें गेली आणि तिसरी टोळी सवोईम खोऱ्याकडील प्रांताच्या वाटेनें रानाकडे गेली.

१९ इस्राएलाच्या अवघ्या देशांत कोणी लोहार मिळत नसे; कारण इभी लोकांस तरवारी अथवा भाले करितां येऊं नयेत असा पलिष्टांचा उद्देश होता; २० फाळ, कुदळ, कुन्हाड व दांताळें यांस धार लावावयाची असली तर सर्व इस्राएल लोक पलिष्टांकडे जात; २१ त्यांचीं दांताळीं, कुदळी, फाळ, कुन्हाडी व पराण्या हीं बोथट राहत. २२ ह्यामुळें युद्धाच्या सप्पथीं असें झालें कीं शौल व योनाथान यांच्याबरोबर असलेल्या कोणाहि मनुष्याच्या हातीं तरवार किंवा भाला नव्हता; शौल व त्याचा पुत्र योनाथान यांच्यापशीं मात्र हीं हत्यारें होतीं. २३ नंतर पलिष्टी आपलें ठाणें उठवून मिखमासाच्या घाटांत गेले.

१ एके दिवशीं शौलाचा पुत्र योनाथान १४ आपल्या शस्त्रवाहक तरुण सेवकाला म्हणाला, चंल, आपण गळीकडे पलिष्टांचें ठाणें आहे, तेथें जाऊं; पण त्यानें हें बापास कळविलें नाही. २ शौल तिच्याच्या सीमेवर मिप्रोन येथील डाळिवीच्या झाडाखाली राहिला होता व त्याजबरोबर सुमारें सहाशें लोक होते; ३ अहीया बिन अहीरुव (ईखाबोदाचा भाऊ) बिन पिनहास बिन एली हा शिल्लित परमेश्वराचा याजक होता; तो एफोद धारण करून त्याजबरोबर होता. योनाथान गेला हें लोकांस माहित नव्हतें. ४ ज्या घाटांनीं योनाथान पलिष्टांच्या छावणीकडे जाऊं पाहत होता त्यांच्या एका बाजूला एक व दुसऱ्या

बाजूला एक असे दोन सुळके होते; एका सुळक्याचें नांव बोसेस व दुसऱ्याचें नांव सेने असें होतें. ५ एक सुळका उत्तरेकडे मिळमाशासमोर व दुसरा दक्षिणेस गिऱ्यासमोर आहे. ६ तेव्हां योनाथानानें आपल्या शस्त्रवाहक तरुण सेवकास म्हटलें, जल, आपण त्या बेमुनत लोकांच्या ठाण्याकडे जाऊं कदाचित् परमेश्वर आपलें कार्य करील; परमेश्वराला बहुत लोकांच्या द्वारें किंवा थोडक्यांच्या द्वारें सुटका करण्यास हरकत नाही. ७ त्याच्या शस्त्रवाहकानें त्यास म्हटलें, आपल्या मनास येईल तें सगळें करा, सेवेचें चला; आमच्या मर्जांस येईल त्यांत मी आपल्याबरोबर आहे. ८ योनाथान म्हणाला, पाहा, आपण त्या मनुष्यांजवळ जाऊन त्यांच्या दृष्टीस पडूं. ९ ते जर आपल्याला म्हणाले कीं थांबा, आम्ही तुमच्याकडे येतो, तर आपण जागच्या जागीं थांबूं, त्यांच्याकडे वर जाणार नाही; १० पण जर ते म्हणाले, आमच्याकडे वर या, तर आपण वर जाऊं; परमेश्वरानें त्यांस आमच्या हातीं दिलें आहे याची हीच खूण आपण समजू. ११ मग ते दोघे पलिष्टांच्या ठाण्यांतील माणसांच्या दृष्टीसमोर गेले; तेव्हां पलिष्टी म्हणाले, पाहा, इब्री लोक विव्रंत लपून राहिले होते ते आतां बाहेर पडत आहेत. १२ त्या ठाण्यांतले लोक योनाथानास व त्याच्या शस्त्रवाहकास म्हणाले, तुम्ही आम्हांकडे या, म्हणजे आम्ही तुम्हांस कांहीं दाखवूं. योनाथान आपल्या शस्त्रवाहकास म्हणाला, माझ्यामागून वर ये; कारण परमेश्वरानें त्यांस इस्त्राएलाच्या हातीं दिलें आहे. १३ योनाथान व त्याच्यामागून त्याचा शस्त्रवाहक हे मेढाकुटीनें वर चढले. योनाथानापुढें पलिष्टी लोक चीत झाले व त्यांच्या शस्त्रवाहकानें त्याच्यामागून जाऊन त्यांचा संहार केला. १४ योनाथान व त्याचा शस्त्रवाहक यांनीं जी पहिली कत्तल केली तींत एक बिघाभर जमिनीवर सुमारें वीस माणसं पडलीं. १५ मग छावणीतील व मैदानांतील इतर सर्व लोकांचा थरकांप झाला; ठाण्यांतील लष्कर व लूट करणारे लोक हेहि थरथरां कांपूं लागले; भूमिहि कंपायमान झाली; या प्रकारें

प्रचंड कंप झाला. १६ इकडे बऱ्यामिनाच्या गिऱ्यांतल्या शौलाच्या पहारेकर्यांनीं पाहिलें तों समुदाय विसकळून जात होता, लोक जिकडेतिकडे पांगत होते.

१७ तेव्हां शौलानें आपल्याबरोबरच्या लोकांस म्हटलें, आपल्या लोकांची मोजणी करून त्यांच्या-मधून कोण गेले तें पाहा. त्यांनीं मोजणी केली तों योनाथान व त्याचा शस्त्रवाहक हे नव्हते. १८ तेव्हां शौल अहीयास म्हणाला, देवाचा कोश इकडे आण. देवाचा कोश त्या समयीं इस्राएल लोकांबरोबरच होता. १९ शौल याजकारी बोलत असतां पलिष्ट्यांच्या छावणींत गलबला वाढत चालला, तेव्हां शौल याजकास म्हणाला, आपला हात काढ. २० मग शौल व त्याच्या-बरोबरचे सर्व लोक एकत्र जमून लढाईस गेले; तेव्हां प्रत्येकाची तरवार त्याच्या त्याच्या सोबत्यावर चालून ते पराकाष्ठेचे धाबरून गेले; २१ आणि जे इब्री पूर्वी-पासून पलिष्ट्यांबरोबर होते व जे चोहांकडून त्यांच्या छावणीस येऊन मिळाले होते तेहि शौल व योनाथान यांजबरोबर असलेल्या इस्राएल लोकांस येऊन मिळाले. २२ तसेंच जे इस्राएल लोक एफ्राइमाच्या डोंगराळ प्रदेशांत लपून राहिले होते त्यांनीं जेव्हां ऐकलें कीं पलिष्टी लोक पळत आहेत तेव्हां त्यांनींहि त्यांच्याशीं लढून त्यांचा जबर पिच्छा पुरविला. २३ या प्रकारें परमेश्वरानें त्या दिवशीं इस्राएल लोकांचा बचाव केला आणि ते लढत लढत पलीकडे बेथ-अवेना-पर्यंत गेले. २४ त्या दिवशीं इस्राएल लोक अति क्लेश पावले; कारण शौलानें लोकांस शपथ घातली होती कीं मला आपल्या शत्रूंचा सूड घ्यावयाचा आहे, तर संध्याकाळपूर्वीं जो कोणी अन्नास स्पर्श करील त्याला शाप लागो; यास्तव त्याच्या लोकांपैकीं कोणीहि अन्नास शिवला नाही. २५ मग सर्व लोक एका वनांत आले; तेथें जमिनीवर मग्न होता. २६ लोक वनांत आले तेव्हां मघाच्या धारा लागलेल्या त्यांनीं पाहिल्या. पण कोणीहि तो हातांत घेऊन तोंडास लाविला नाही, कारण लोकांस शपथेची भीति होती. २७ आपल्या बापायनें लोकांस शपथ घालून मनाई केली होती हें योनः-

यानास ठाऊक नव्हतें; म्हणून त्यानें आपल्या हातांत असलेल्या काठीचें टोक पुढें करून मघाच्या पोळ्यांत वृषपलें; आणि मघ हातांत घेऊन तोंडाशी नेल; तेव्हां त्याचे डोळे टवटवीत झाले. २८ एका मनुष्यानें त्यास म्हटलें, तुमच्या बापानें लोकांस शपथ घातून व्रतव्रत सांगितलें आहे कीं आज जो कोणी मनुष्य कांहीं अन्न खाईल त्याला शप लागो. लोक तर व्याकुळ झाले होते. २९ योनाथान म्हणाला, माझ्या बापानें देश कधी करून सोडिला आहे; मीं हा मघ थोडासा चाखिला तोंच माझे डोळे कसे टवटवीत झाले आहेत पाहा; ३० तर शत्रूंकडून मिळालेल्या छुटीतून लोकांनीं यथेच्छ खाल्ले असतें तर आज किती तरी बरें झालें असतें; कारण पलिष्ट्यांचा संहार फारसा झाला नाही. ३१ त्या दिवशीं मिखमाशापासून अयालोनापर्यंत ते पलिष्ट्यांस चोपीत गेले; पण ते अगदीं व्याकुळ झाले होते; ३२ म्हणून ते छुटीवर तुटून पडले आणि मेंढरें, बैल व वासरें जमिनीवर कापून रक्तासहित खाऊ लागले. ३३ शौलास कोणीं सांगितलें कीं लोक रक्तासहित मांस खाऊन परमेश्वराचा अपराध करीत आहेत. तेव्हां तो म्हणाला, तुम्हीं विश्वासघात केला आहे; एक मोठा दगड मजकडे लवकर लोटून आणा. ३४ शौल म्हणाला, लोकांमध्ये चोर्होकडे जाऊन त्यांस सांगा कीं आपआपले बैल व मेंढरें माझ्याकडे घेऊन या आणि येथेच कापून खा; रक्तासुद्धां मांस खाऊन परमेश्वराचा अपराध करूं नका. तेव्हां सर्व लोकांनीं त्या रात्री आपआपले बैल व तेथें नेऊन कापिले. ३५ शौलानें परमेश्वराप्रीत्यर्थ एक वेदी बांधिली; ही पहिलीच वेदी त्यानें परमेश्वराप्रीत्यर्थ बांधिली.

३६ शौल म्हणाला, आपण आज रात्री पलिष्ट्यांचा पाठलाग करून सकाळपर्यंत त्यांस छुटें; त्यांतला एक मनुष्यहि सोडितां कामा नये. ते म्हणाले, आपणाला बरें वाटेल तसें करा. त्या वेळीं याजकांनं म्हटलें, चला, आपण येथें देवासमीप जाऊं. ३७ शौलानें देवास विचारिलें, मी पलिष्ट्यांचा पाठलाग करूं काय ? तूं त्यांस इस्राएलांच्या हातीं देशील काय ? पण त्यानें त्या दिवशीं त्यास

उत्तर दिलें नाहीं. ३८ शौल म्हणाला लोकांसकडे दृष्टी घ्या; आज कोणत्या प्रकारें हें पातक झालें आहे याचा शोध करून पाहा. ३९ इस्राएलसस उद्दाराच्या परमेश्वराच्या जीविताची शपथ, हें पातक माझा पुत्र योनाथान याकडून झालें असलें तरी तोहि अवश्य मारिला जाईल; पण त्या लोकांपैकी कोणीहि बोलना. ४० मम त्यानें इस्राएल लोकांस सांगितलें, तुम्ही एके बाजूस व्हा आणि मी व माझा पुत्र योनाथान दुसऱ्या बाजूस होऊं. लोकांनीं शौलास म्हडलें, आपणाला बरें वाटेल तसें करा. ४१ शौल इस्राएलाचा देव परमेश्वर याम म्हणाला, खरें काय तें आम्हांस दाखवून दे. तेव्हां योनाथान व शौल यांच्या नांवांची चिठी निघाली आणि लोक सुटले. ४२ शौल म्हणाला, आतां माझी व माझा पुत्र योनाथान यांची चिठी टाका. तेव्हां योनाथानाच्या नांवाची चिठी निघाली. ४३ शौल योनाथानास म्हणाला, तूं काय केले तें मला सांग. योनाथानानें सांगितलें, आपल्या हातांतिल काठीच्या टोकानें मीं थोडासा मघ चाखिला खरा; आतां मला मरणें प्राप्त आहे. ४४ शौल म्हणाला, परमेश्वर असेंच करो, किंबहुना याहून अधिक करो; योनाथाना, तुला अवश्य मेलें पाहिजे. ४५ तेव्हां लोक शौलास म्हणाले, ज्यानें इस्राएलाचा एवढा उद्धार केला तो योनाथान मारावयाचा काय ? असें कदापि होणें नाहीं; परमेश्वराच्या जीविताची शपथ, त्याच्या डोक्यावरचा एक केसहि भूमीवर पडतां कामा नये; कारण त्यानें आज परमेश्वराच्या पक्षांनं कामगिरी केली आहे. या प्रकारें लोकांनीं योनाथानाचा वचाव केला, तो मेलो नाहीं. ४६ शौल पलिष्ट्यांचा पाठलाग करण्याचें सोडून परत गेला, आणि पलिष्टीहि आपल्या ठिकाणीं गेले.

४७ इस्राएलावर राज्य स्थापित केल्यावर शौलानें मवाबी, अम्मोनी, अदोमी, सोबाचे राजे व पलिष्टी यांशीं युद्ध केलें व जिकडेजिकडे तो जाई तिकडे- तिकडे तो विजयी होई. ४८ त्यानें पराक्रम केला आणि अमालेकी लोकांस पादाक्रांत करून इस्राएलास

जे जे लुटीत असत त्यांच्या हातांतून त्यांस सोडविले.

४९ शौलाचे पुत्र योनथान, इषी व मलत्रियुवा हे होते; त्याच्या दोन कन्यांची नावे, मोठीचें नांव मेरब व धाकटीचें नांव मोखल, अशीं होती. ५० शौलाच्या स्त्रीचें नांव अहीनवाम असें होतें; ती अहीमास याची कन्या. शौलाचा काकर नेर याचा पुत्र अबनेर हा सेनापति होता. ५१ शौलाचा बाप कोश; अबनेराचा बाप नेर हा अखियोलाचा पुत्र.

५२ शौलाच्या आयुष्यभर पलिष्ठयांशीं विकट लढाई चालू राहिली; यास्तव शौलास कोणी पराक्रमी अथवा शूर पुरुष आढळला तर तो त्यास आपल्या पदरीं ठेवून घेई.

१ शमुवेल शौलास म्हणाला, परमेश्वरानें १५ आपली प्रजा इस्राएल लोक यांजवर राजा होण्यासाठीं तुला अभिषेक करावयास मला पाठविलें होतें; तर आतां परमेश्वराचें म्हणणें ऐक. २ सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, इस्राएल मिसरांतून येत असतां अमालेक मार्गांत त्यांजवर हल्ला करण्यासाठीं टपून बसून त्यांशीं कसा वागला याचें मला स्मरण आहे. ३ तर आतां जाऊन अमालेकास मार दे; त्यांच्या सर्वस्वाचा विध्वंस कर, त्यांची गय करू नको; पुरुष, स्त्रिया, अर्भके, तान्ही बाळें, बैल, मेंढरें, उंट आणि गाढवें या सर्वांचा संहार कर.

४ मग शौलानें लोकांस जमा करून तलाईम येथें त्यांची मोजणी केली, तेव्हां दोन लक्ष पायदळ व यहुदांनील दहा हजार पुरुष भरले. ५ नंतर शौल अमालेक्यांच्या एका नगरापाशीं जाऊन खोऱ्यांत दबा धरून बसला. ६ शौल केनी लोकांस म्हणाला, तुम्ही अमालेक्यांमधून निघून जा, नाहीं तर त्यांच्याबरोबर तुमचाहि संहार व्हावयाचा; कारण इस्राएल लोक मिसरांतून आले तेव्हां तुम्ही त्यांशीं स्नेहानें वर्तलां. यावरून केनी अमालेक्यांतून निघून गेले. ७ मग शौलानें हवीलापासून मिसरासमोरील शूराच्या मार्गापर्यंत अमालेक्यांस मार देत नेळें. ८ त्यांन अमालेक्यांचा राजा अगाग याला जीवंत पकडिले, आणि सर्वे

लोकांचा तरवारीनें मिखालस संहार केला. ९ तरी पण शौलानें व लोकांनीं अगागाला जीवंत राखिले; त्याचप्रमाणें उत्तम उत्तम मेंढरें, बैल, पुष्ट पशु, कोकरें आणि जें जें कांहीं चांगलें होतें तें त्यांनीं राखून ठेविले; त्यांचा अगदीं नाश करावा असें त्यांस वाटलें नाहीं, तर जें कांहीं टाकाऊ व कुचकमाचें होतें त्यांचाच त्यांनीं अगदीं नाश केला.

१० मग शमुवेलस परमेश्वराचें वचन प्राप्त झालें कीं ११ मीं शौलास राजा केलें याचा मला पस्तावा होत आहे; कारण मला अनुसरण्याचें सोडून देऊन त्यांन माझ्या आज्ञा पाळिल्या नाहींत. यावरून शमुवेलस संताप आला व तो रात्रभर परमेश्वराचा धावा करीत राहिला. १२ सकाळीं अगदीं पहाटेस शमुवेल उठून शौलास भेटावयास गेला; तेव्हां त्यास कोणी सांगितलें कीं शौल कर्मेलास आला आहे. एक विजयस्तंभ उभारून चोहोकडे फिरून तो गित्वालास गेला आहे. १३ शमुवेल शौलाकडे आला तेव्हां शौल त्यास म्हणाला, परमेश्वर आपलें कल्याण करो; मीं परमेश्वराची आज्ञा पाळिली आहे. १४ शमुवेल म्हणाला, तर शेरडामेंढरांचें बेंबावणें आणि गुरांचें हंबरणें माझ्या कार्नी पडत आहे याचा अर्थ काय ? १५ शौल म्हणाला, लोकांनीं तीं अमालेक्यांपासून आणिलीं आहेत; आपला देव परमेश्वर याच्याप्रीत्यर्थ बलि अर्पण करण्यासाठीं त्यांनीं उत्तम उत्तम मेंढरें व गुरें राखून ठेविलीं आहेत; बाकी सर्वांचा आम्ही अगदीं नाश केला आहे. १६ शमुवेल शौलास म्हणाला, पुरे कर; परमेश्वर मला रात्रीं काय म्हणाला तें मी तुला सांगतो; तो म्हणाला, सांगा. १७ शमुवेल म्हणाला, तूं आपल्या दृष्टीनें क्षुद्र होतास तरी तुला इस्राएल कुळांचा नायक केलें न ? आणि तूं इस्राएलाचा राजा व्हावें म्हणून परमेश्वरानें तुझा अभिषेक केला ना ? १८ मग परमेश्वरानें तुला मोहिमेवर पाठवून सांगितलें कीं जा, त्या पापिष्ठ अमालेक्यांचा सर्वस्वी संहार कर, आणि ते नष्ट होत तोंपर्यंत त्यांजशीं युद्ध कर; १९ असें असतां तूं परमेश्वराचा

शब्द का एकला नाही ? तू छुटीवर झपट घालून परमेश्वराच्या दृष्टीने जें वाईट तें कां केलें ? २० शौल शमुवेलस म्हणाला, मीं तर परमेश्वराचा शब्द पाळिला आहे; परमेश्वरानें मला पाठविलें त्या मार्गानें मी गेलों आणि अमालेक्यांचा अगदीं संहार करून त्यांचा राजा अगाग यांस घेऊन आलों आहे; २१ षण ज्या छुटीचा नाश करावयाचा होता तींतून लोकांनीं उत्तम उत्तम वस्तु म्हणजे मेंढरें व गुरें हीं तुझा देव परमेश्वर यास गिलगाल येथें यज्ञ करण्यासाठीं राखून ठेविलीं आहेत. २२ तेव्हां शमुवेल म्हणाला, परमेश्वराचा शब्द पाळिल्यानें जसा त्याला संतोष होतो तसा होमांनीं व यज्ञांनीं होतो काय ? पाहा, यज्ञापेक्षां आम्हां पाळणें बरें; एडक्यांच्या वपेपेक्षां वचन ऐकणें बरें. २३ अवज्ञा जातुगिराच्या पातकासमान आहे, आणि हट्ट हा मूर्तिपूजा व कुलदेवताचर्च यांसारखा आहे; तू परमेश्वराचा शब्द मोडिला आहे म्हणून त्यानेंही तुला राजपदावरून झुगारून दिलें आहे. २४ तेव्हां शौल शमुवेलस म्हणाला, मीं पाप केलें आहे; मीं परमेश्वराच्या आज्ञेचें व आपल्या शब्दाचें उलंघन केलें आहे; कारण मीं लोकांस भिऊन त्यांचें म्हणणें ऐकलें. २५ तर आतां माझ्या पातकाची क्षमा करा आणि माघारीं फिरून मजबरोबर या, म्हणजे मी परमेश्वराची उपासना करीन. २६ शमुवेल शौलास म्हणाला, मी तुजबरोबर परत येणार नाही; कारण तू परमेश्वराचा शब्द झुगारिला आहे, आणि परमेश्वरानें इस्राएलवरील राजपदावरून तुला झुगारिलें आहे. २७ शमुवेल जाऊं लागला तेव्हां त्यानें त्याच्या सग्याचा काठ धरिला व तो फाटला. २८ तेव्हां शमुवेल त्यास म्हणाला, परमेश्वरानें इस्राएलवरील तुझे राजपद तुजपासून फाडून घेऊन तें तुझ्याहून जो बरा अशा तुझ्या एका शेजाऱ्यास दिलें आहे. २९ जो इस्राएलाचें केवळ वैभव आहे तो खोटें बोलणार नाही; तो पस्तावा करावयाचा नाही, त्यास पस्तावा व्हावा असा तो कांहीं मानव नाही. ३० मग तो म्हणाला, मीं तर

पाप केलेंच आहे; तरी पण आतां माझ्या प्रजेच्या वडील जनांसमोर व इस्राएलासमोर माझा मान राखा व मजबरोबर परत या म्हणजे आपला देव परमेश्वर याची मी उपासना करीन. ३१ ह्यामुळें शमुवेल शौलामागून परत गेला आणि शौलानें परमेश्वराची उपासना केली.

३२ मग शमुवेल म्हणाला, अमालेक्यांचा राजा अगाग यास मजकडे घेऊन या. तेव्हां अगाग वेड्या घातलेला असा त्याजकडे आला. अगागास वाटलें होतें कीं आतां आपलें मरणसंकट खात्रीनें टळलें आहे. ३३ शमुवेल त्यास म्हणाला, तुझ्या तरवारीनें स्त्रिया जशा अपत्यहीन केल्या आहेत, त्याप्रमाणें तुझी माता स्त्रियांमध्ये अपत्यहीन होईल. मग शमुवेलनें गिलगालत परमेश्वरासमोर अगागाचे तुकडे तुकडे केले.

३४ मग शमुवेल रामा येथें गेला आणि शौल आपलें नगर गिबा येथें स्वग्रहीं गेला. ३५ शमुवेल मरेपर्यंत पुनः शौलाच्या भेटीस गेला नाही; तरी शमुवेल शौलासाठीं विलाप करीत असे; आणि आपण शौलास इस्राएलवर राजा केलें याचा परमेश्वरास अनुताप झाला.

१ मग परमेश्वरानें शमुवेलस म्हटलें, मीं १६ शौलास इस्राएलाच्या राजपदावरून झुगारून दिलें आहे, तर तू त्याच्यासाठीं कोठवर शोक करीत राहणार ? शिंगांत तेल भरून चल; मी तुला इशाय बेथलहेमकर याजकडे पाठवितों; कारण मीं त्याच्या एका पुत्रास माझ्याकरितां राजा निवडिलें आहे. २ शमुवेल म्हणाला, मीं जाऊं कसा ? शौलानें हें ऐकलें तर तो मला जिवें मारील. तेव्हां परमेश्वर म्हणाला, तू आपल्याबरोबर एक कालवड घेऊन जा आणि सांग कीं मी परमेश्वराप्रीत्यर्थ यज्ञ करावयास आलों आहे; ३ मग यज्ञास येण्याचें इशायस आमंत्रण कर, म्हणजे तुला काय करावयाचें तें मी सांगेन; मी तुला सांगेन त्याचा तू मजसाठीं अभिषेक कर. ४ परमेश्वराच्या सांगण्याप्रमाणें शमुवेलानें केलें; व तो बेथलहेमास गेला. तेव्हां त्या नगरांतले वडील जन थरथर कांपत त्याला भेटावयास आले, व त्यांनीं

१ मुळांत: तेराफीम: उत्पत्ति ३१:१९ पाहा.

त्यास विचारिलें, आपण स्नेहभावानें आलां आहां काय ?
 ५ तो म्हणाला, मी स्नेहभावानें आलों आहे; मी परमेश्वराशीत्यर्थ यज्ञ करण्यास आलों आहे; तुम्ही लुद्ध होऊन मजबरोबर यज्ञास या. त्यानें इश्राय व त्याचे पुत्र यांस पवित्र होऊन यज्ञास येण्याचें आमंत्रण दिलें.
 ६ ते आले तेव्हां त्यानें अलीयावास न्याहाळून पाहून म्हटलें, परमेश्वरासमोर आलेला हाच परमेश्वराचा अभिषिक्त होय; ७ पण परमेश्वरानें शमुवेलस म्हटलें, तूं त्याच्या स्वरूपान्वर अथवा त्याच्या शरीराच्या उंच काठीवर जाऊं नको, कारण मी त्याला नापसंत केलें आहे; मानवासारखें परमेश्वराचें पाहणें नसतें; मानव बाहेरचें स्वरूप पाहतो पण परमेश्वर हृदय पाहतो.
 ८ मग इशायानें अबीनादाबास बोलावून शमुवेलपुढून चालविलें; पण शमुवेल म्हणाला, परमेश्वराला हाहि पसंत नाही. ९ मग इशायानें शम्मा यास त्याच्यापुढून चालविलें, पण शमुवेल म्हणाला, परमेश्वराला हाहि पसंत नाही. १० या प्रकारें इशायानें आपले सात पुत्र शमुवेलपुढून चालविले. शमुवेलानें इशायस म्हटलें, यांतल्य कोणीहि परमेश्वरानें पसंत केला नाही. ११ शमुवेलानें इशायस विचारिलें, तुझे सर्व पुत्र हजर आहेत काय ? तो म्हणाला, एक सर्वांत धाकटा राहिला आहे; तो पाहा, शेरडेमेंढरें राखीत आहे. तेव्हां शमुवेल इशायस म्हणाला, त्याला बोलावणें पाठवून आण; तो येईपर्यंत आम्ही भोजनास बसणार नाही. १२ त्यानें बोलावणें पाठवून त्यास आणिलें. त्याचा वर्ण तांबूस, डोळे सुंदर व स्वरूप मनोहर होतें. तेव्हां परमेश्वरानें त्यास म्हटलें, उठ, त्यास अभिषेक कर, हाच तो आहे. १३ मग शमुवेलानें तेलाचें शिग हातीं घेऊन त्याच्या भावांमध्ये त्यास अभिषेक केला; आणि त्या दिवसापासून पुढें परमेश्वराचा आत्मा दाविदाचे ठायीं जोरानें संचरूं लागला. नंतर शमुवेल उठून रामास गेला.

१४ इकडे परमेश्वराचा आत्मा शौलास सोडून गेला आणि परमेश्वराकडून एक दुरात्मा त्यास बाधा करूं लागला. १५ तेव्हां शौलाच्या सेवकांनीं त्यास

म्हटलें, पाहा, देवाकडील एक दुरात्मा आपणाला बाधा करीत आहे. १६ तर तंतुवाद्य काजविण्यांत निपुण असणानुष्य शोधून आणण्याची स्वामींनीं आपल्या तैनातीच्या सेवकांस आज्ञा द्यावी; असें केल्यास देवाकडील दुरात्म्याची आपणाला बाधा होईल तेव्हां तो आपल्या हातानें वाद्य वाजवील व आपणाला बरें वाटेल. १७ यावरून शौल आपल्या सेवकांस म्हणाला, एक उत्तम वाद्य वाजविणारा पाहून मजकडे घेऊन या. १८ तेव्हां एका तरुण सेवकानें उत्तर केलें, पाहा, मी बैबलहेमकर इशाय याचा एक पुत्र पाहिला आहे; तो वादनकलेंत निपुण असून प्रबळ व युद्धकुशल वीर आहे, तसाच तो चांगला वक्ता असून रूपवान आहे, आणि परमेश्वर त्याच्याबरोबर आहे. १९ हें ऐकून शौलानें जासूस पाठवून इशायाला निरोप दिला कीं तुझा पुत्र दावीद शेरडेमेंढरें राखीत आहे त्याला मजकडे पाठवून दे. २० मग इशायानें भाकरींनीं लादलेलें एक गाढव, द्राक्षारसाचा एक बुधळ व एक करई हीं घेऊन आपला पुत्र दावीद याच्या हस्ते शौलाकडे पाठविली. २१ दावीद शौलाकडे जाऊन त्याच्या सेवेस हजर राहूं लागला; शौल त्याजवर फार प्रेम करूं लागला व तो त्याचा शस्त्रवाहक झाला. २२ शौलानें इशायस सांगून पाठविलें कीं दाविदास माझ्या तैनातीस राहूं दे, कारण माझी त्याच्यावर मर्जी बसली आहे. २३ जेव्हांजेव्हां देवाकडील दुरात्म्याची शौलास बाधा होई तेव्हांतेव्हां दावीद वीणा घेऊन आपल्या हातानें वाजवीत असे; मग शौलास चैन पडून बरें वाटत असे, व तो दुरात्मा त्याला सोडून जात असे.

१ पलिष्टी लोकांनीं युद्धासाठीं आपल्या सेना
१७ एकवट केल्या आणि यहुदा देशांतली सोखो या ठिकाणीं जमून सोखो व अजेका यांच्या दरम्यान अफस-दरम्यान येथें छावणी दिली. २ इकडे शौलानें आणि इझाएल लोकांनींहि एकवट होऊन एला नामक खोऱ्यांत तळ दिला, आणि पलिष्ट्यांशीं युद्ध करावयास सैन्यरचना केली. ३ पलिष्टी एका बाजूच्या पहाडावर उभे राहिले, व दुसऱ्या बाजूच्या

इशाएल लोक उभे राहिले; त्या दोन होंगरांच्या मध्ये एक खोरे होते. ४ तेव्हा गथ एथला गल्याथ नासक एक यहावीर पलिष्ट्यांच्या छावणीतून बाहेर आला; त्याची उंची सहा हात एक वीत होती. ५ त्याच्या डोक्याला एक पितळी टोप होता व त्याने खवल्यासारख्या पट्यांचे कवच अंगांत घातले होते; त्या कवचाचे वजन पांच हजार पितळी शेकेल होते. ६ त्याने पायांत पितळी मोजे चढविले होते, व त्याच्या खांद्यांच्या दरम्यान एक पितळी बरची होती. ७ त्याच्या भाल्याचा दांडा साळ्याच्या तुरीसारखा होता; त्याच्या भाल्याचे पाते सहाशे लोखंडी शेकेल होते; त्याची ढाल वाहणारा त्याच्यापुढे चालला होता. ८ तो उमा राहून इस्त्राएली सैन्यास मोज्याने हाक मारून म्हणाला, तुम्ही येथे येऊन युद्धासाठी सैन्यरचना कां केली आहे? मी पलिष्टी नव्हे काय? आणि तुम्ही शौलाचे नोकर ना? तुम्ही आपल्यांतला एक पुरुष निवडा, आणि त्याने मजकडे यावे. ९ त्याने मजशी लहून मला ठार मारिले तर आम्ही तुमचे दास होऊ; पण माझी त्याजवर सरशी होऊन मी त्यास मारिले तर तुम्ही आमचे दास होऊन आमची सेवा करावी. १० तो पलिष्टी म्हणाला, इस्त्राएलच्या सर्व सैन्यास मी कसपटासमान लेखीत आहे; कोणाहि पुरुषास मजपुढे येऊं या, म्हणजे आम्ही दोघे युद्ध करू. ११ शौल व सर्व इस्त्राएल यांनी त्या पलिष्ट्याचे हे शब्द ऐकले तेव्हा त्यांचे धैर्य खचले आणि ते फार भयभीत झाले.

१२ आतां यहूदांतील बेथलहेमच्या इशाय नामक एफ्राथ्याला दावीद नामे पुत्र होता. इशाय्यास आठ पुत्र होते. तो शौलाच्या कारकीर्दीत वृद्ध व वयातीत झाला होता. १३ इशाय्याचे तीन वडील पुत्र शौलाबरोबर लढाईस गेले होते; लढाईस गेलेल्या त्या तीन पुत्रांची नावे हीं: ज्येष्ठ पुत्र अलीयाव, दुसरा अमीनादाव व तिसरा शम्मा. १४ सर्वांहून धाकटा दावीद होता; तिन्ही वडील पुत्र शौलाबरोबर गेले होते. १५ दावीद हा बेथलहेमांत आपल्या बापाची

शेरडेमेंडरें राखण्यासाठी शौलाकडून जातयेत असे. १६ तो पलिष्टी चाळीस दिवसपर्यंत नित्य सकाळी व संध्याकाळी जवळ येऊन उभा राहत असे.

१७ इशाय्याने आपला पुत्र दावीद यास म्हटले, एक एफामर हुरडा व ह्या दहा भाकरी घेऊन छावणीत आपल्या भावांकडे लवकर जा; १८ आणि पनेरीचे दहा गोळे त्यांच्या सहस्रपतीस नेऊन दे; तुझे बंधु कसे आहेत ते पाहून त्यांच्याकडून कांहीं खण आण; १९ शौल; तुझे भाऊ व सर्व इस्त्राएल लोक एला नामक खोऱ्यांत पलिष्ट्यांशी युद्ध करीत आहेत. २० दावीद सकाळीच उठला व शेरडेमेंडरें एका राखणाऱ्याच्या हवाली करून इशाय्याने त्यास सांगितल्याप्रमाणे सर्व वस्तु घेऊन गेला; सेना रणशब्द करीत रणभूमीकडे चालली असता तो सैन्याच्या गाढेतळारव जाऊन पोहंचला.

२१ इस्त्राएलांनी व पलिष्ट्यांनी आपआपल्या सेना समोरसमोर आणून युद्धास सज्ज केल्या. २२ दावीद आपल्या सामानाचे गाठोडे सामानाची राखण करणाऱ्यांच्या हवाली करून धावत सैन्यांत गेला आणि आपल्या भावांपाशी जाऊन त्याने त्यांचे क्षेमकुशल विचारिले. २३ तो त्यांजपाशी बोलत असता; पाहा, पलिष्ट्यांच्या गोटांतून तो गथ येथील गल्याथ नांवाचा पलिष्टी वीर तेथे चाळून येऊन पूर्वांत शब्द बोलला ते दाविदाने ऐकले. २४ त्या पुरुषास पाहतांच सर्व इस्त्राएल लोक अत्यंत भयभीत होऊन त्याच्यापुढून पळून गेले. २५ इस्त्राएल लोक म्हणू लागले, हा चाळून आलेला पुरुष तुम्ही पाहिला ना? तो इस्त्राएलाची निर्भरतीना करावयास आला आहे; जो कोणी त्याला ठार मारील त्यास राजा बहुत धन देऊन संपन्न करील व आपली कन्या त्यास देईल, आणि इस्त्राएलांत त्याच्या बापाचे घराणे स्वतंत्र करील. २६ आसपास उभे असणाऱ्या लोकांस दाविदाने विचारिले, या पलिष्ट्यास मारून इस्त्राएलाची अप्रतिष्ठा दूर करणाऱ्या मनुष्यास काय मिळेल? या असुंती पलिष्ट्याने जीवत देवाच्या सेना तुच्छ लेखाव्या काय? २७ लोकांनी त्यास वरच्याप्रमाणे सांगितले; म्हणजे जो कोणी त्याचा

वध करील त्यास अमुक अमुक मिळेल. २८ दावीद त्या लोकांपाशी भाषण करीत होता ते त्याचा वडील भाऊ अलीयाब यानें ऐकलें; तेव्हां तो दाविदावर संतापून म्हणाला, येथें आलास कशाळा ? थोडीशी शेरडेंमेंडरें आहेत तीं रानांत तूं कोणाच्या हवाली केलीं आहेत ? तुझी घमेंड व तुझ्या मनाचा उदात्तपणा मी जाणून आहे; तूं केवळ लडाई पाहण्यास येथें आला आहेस. २९ दावीद म्हणाला, मी काय केलें ? मी जुसता एक शब्द बोललों ना ? ३० मग तो त्याच्यापासून निघून दुसऱ्या एकाकडे गेला व तेथेंहि त्यानें तसेच विचारिलें; तेव्हां लोकांनीं पूर्वीप्रमाणेंच उत्तर दिलें. ३१ दावीद बोलला ते शब्द ऐकल्यावर लोकांनीं ते शौलास कळविले; व त्यानें त्यास बोलावूं पाठविलें. ३२ मग दावीद शौलास म्हणाला, त्या पलिष्ट्यामुळें कोणाहि माणसानें मन कचरूं नये; आपला दास जाऊन त्याशीं लढेल. ३३ शौल दाविदास म्हणाला, ह्या पलिष्ट्याशीं लढण्यास तूं समर्थ नाहीस, कारण तूं केवळ तरुण आहेस, आणि तो बाळपणापासून कसलेला योद्धा आहे. ३४ दावीद शौलास म्हणाला, आपला दास आपल्या बापाची शेरडेंमेंडरें राखीत असतां एक सिंह अस्वलासह येऊन कळपांतील एक कोकरूं घेऊन गेला. ३५ तेव्हां मी त्याच्या पाठीस लागून त्यास मारिलें आणि कोकरास त्याच्या जबड्यांतून सोडविलें; मजवर त्यानें शकप घातली तेव्हां मी त्याची दाडी धरून त्याला हाणून ठर केलें. ३६ आपल्या दासानें त्या सिंहास व अस्वलास मारून टाकिलें; हा असुती पलिष्टी त्या दोहोंपैकीं एकासारखा ठरेल, कारण त्यानें जीवत देवाच्या सेनांस तुच्छ लेखिलें आहे. ३७ दावीद आपली म्हणाला, ज्या परमेश्वरानें मला सिंहाच्या व अस्वलाच्या पंजांतून सोडविलें तोच मला ह्या पलिष्ट्यांच्या हातांतून सोडवील. तेव्हां शौल दाविदास म्हणाला, जा, परमेश्वर तुझ्याबरोबर असो. ३८ शौलानें आपला पेहराव दाविदास ठेविला, त्याच्या मस्तकीं पितळी टोप घातला व त्याच्या अंगांत चिलखत चढविलें. ३९ दावीद आपली तरवार आपल्या चिलखतावरून

बांधून चालून पाहूं लागला; कारण त्याला आपूर्वी त्याचा सराव नव्हता. दावीद शौलास म्हणाला, हीं लेखून माझ्यानें चालवत नाहीं; कारण मला यांचा सराव नाही; म्हणून दाविदानें तीं उतरून ठेविलीं. ४० मग त्यानें आपली काठी हातीं घेतली; ओहोळ्यांतून पांच गुळगुळीत गोटे वेचून आपल्या थेंबेलात म्हणजे धनगरी बटव्यांत ठेविले, आणि आपली गोफण हातीं घेऊन तो त्या पलिष्ट्याकडे गेला. ४१ तिकडे तो पलिष्टीहि दाविदाच्या जबळ आला; त्याचा शकवाहक त्याच्यापुढें चालत होता. ४२ त्या पलिष्ट्यानें दाविदास न्याहाळून पाहिलें तेव्हां तो त्यास तुच्छ वाटला; कारण तो केवळ अल्पवयी असून तांबूस रंगाचा व पुकूमर होता. ४३ तो पलिष्टी दाविदास म्हणाला, मी काय कुत्रा आहे म्हणून तूं काठी घेऊन मजपुढें आला आहेस ? त्या पलिष्ट्यानें आपल्या देवांचीं नांवें घेऊन दाविदास शिंव्यासाप दिले. ४४ तो दाविदास म्हणाला, असा जबळ ये म्हणजे तुझें मांस आकाशांतील पक्ष्यांस व वनपक्षांस देतो. ४५ तेव्हां दावीद पलिष्ट्यास म्हणाला, तूं तरवार, भाला व बरची घेऊन मजवर चढून आला आहेस; पण इस्राएली सैन्यांच्या देवाला तूं तुच्छ लेखिलें आहे, त्या सेनाधीश परमेश्वराच्या नामानें मी तुजकडे आलों आहे; ४६ आज परमेश्वर तुला माझ्या हातीं देईल; मी तुझा वध करीन, व तुझे शिर धडापासून वेगळें करीन. मी आज पलिष्टी सैनिकांचीं प्रेतें आकाशांतील पक्ष्यांस व वनपक्षांस देईन; तेव्हां इस्राएलामध्यें देव आहे असें अखिल पृथ्वीस विदित होईल; ४७ आणि या सगळ्या समुदायास कळून येईल कीं परमेश्वर तरवारीनें व भाल्यानें विजयी होतो असें नाही; कारण हें युद्ध परमेश्वराचें आहे; तो तुम्हांस आमच्या हातीं देईल. ४८ मग तो पलिष्टी उठून दाविदाशीं सामना करावयास जबळ आला, तेव्हां दावीद त्या पलिष्ट्याशीं सामना करावयास सैन्य होतें त्या दिशेकडे त्वरेनें धावला. ४९ दाविदानें आपल्या बटव्यांत हात घालून त्यांतून एक गोटा

चेऊन गोफणीत घेतला, आणि ती गरगर फिरवून पलिष्ठ्याच्या मस्तकावर असा मारिला की तो त्याच्या कपाळात घुसून तो जमिनीवर पालथा पडला. ५० या प्रसंगी द्वाविदानें गोफणगुंडा घेऊन त्या पलिष्ठ्यावर खणी केेली आणि त्याचा वध केला; दाविदाच्या हाती राहवार नव्हती. ५१ दाविदानें धावून जाऊन त्या पलिष्ठ्याच्या छातीवर पाय दिला व त्याचीच तरबसर मगसांतून काढून त्याला ठार करून त्याचें शिर छेदिलें. काण्डा महावीर गत झाला हें पाहून पलिष्ठी पळून गेले. ५२ मग इस्राएल व यहूदी उठले आणि रणशब्द कुर्शत गंध व एकोन यांच्या वेशीपर्यंत पलिष्ठ्यांचा पाठलाग करित गेले, आणि पलिष्ठी शारईमाच्या वाटेत गंध व एकोन येथवर घायाळ होऊन पडले. ५३ मग इस्राएल लोक पलिष्ठ्यांचा पाठलाग करण्याचें सोडून पळून गेले; व त्यांनी त्यांची छावणी छुटली. ५४ दाविदानें त्या पलिष्ठ्याचें शिर मगदालेमांत नेलें, पण त्याची शस्त्रां त्यानें आपल्या डेऱ्यांत ठेविली.

५५ दावीद त्या पलिष्ठ्यांशी सामना करण्यास गेला हें पाहून शौलानें आपला सेनापति अबनेर यास निव्वारिलें, अबनेरा, हा तरुण पुरुष कोणाचा पुत्र ? अबनेर म्हणाला; महाराज, आपल्या जीविताची शपथ, मला झकक नाही. ५६ राजानें म्हटलें, तो तरुण पुरुष कोणाचा पुत्र आहे याचा तपास कर. ५७ दावीद पलिष्ठ्यास मारून परत आला तेव्हां त्याचें शिर त्याच्या हातीं होतें; अबनेरानें त्याला तसेंच नेऊन शौलापुढें उभें केलें. ५८ शौलानें त्यास विचारिलें, हे तरुणा, तूं कोणाचा पुत्र ? तेव्हां दावीद म्हणाला, आपला दास बेथलेहमेकर इशाय याचा मी

पुत्र. १ दाविदाचें शौलाशी भाषण संपलें

१८ तेव्हां योनानानाचें मन दाविदाच्या मनाशीं इतकें जडलें कीं तो त्याला प्राणाप्रमाणें प्रिय झाला. २ शौलानें त्या दिवशीं त्यास ठेवून घेतलें; त्यास आपल्या बापाच्या धरीं जाऊ दिलें नाही. ३ मग योनानानानें दाविदाशीं आश्रय मागून घेतला; कारण तो त्यास प्राणाप्रमाणें प्रिय झाला होता. ४ योनानानानें

आपल्या अंगावरचा हाता उतरून दाविदास दिल्या; त्याप्रमाणें आपला पेहराव, तरबसर व घुसुण व आपला कमरबंद हींही दिली. ५ जिखडे जिखडे शौल दाविदास पाठवी तिखडे तिखडे वारून तो चतुराईनें कार्यसिद्धि करी; शौलानें स्वस्त बोदकांवर नेमिलें हें सर्व लोकांस पसंत वाटलें; सर्वेज शौलाच्या सेवकांसहि तें पसंत वाटलें.

६ त्या पलिष्ठ्याचा वध करून दावीद परतत्यावर लोक माघारी येत असतां इस्राएलाच्या सर्व नगरांतून स्त्रिया बाहेर निघाल्या आणि डफ व झांजा वाजवून मोठ्या आनंदानें गात व नाचत शौल राजास सामोऱ्या आल्या. ७ नृत्य करणाऱ्या स्त्रिया आळीपाळीनें येणेंप्रमाणें म्हणत :

शौलानें हजारों वधिले,

दाविदानें लाखों वधिले.

८ हे ऐकून शौलास फार क्रोध आला; हे त्यांचे शब्द त्यास आवडले नव्हत; तो म्हणाला; त्यांनीं दाविदास लाखांचें यश दिलें व मला केवळ इजाजतचें यश दिलें; राज्य तेवढें खेरीज करून त्यास वधिले मिळावयाचें तें काय राहिलें ? ९ त्या दिवसापासून पुढें शौलानें दाविदावर डोळ्य ठेविल्या.

१० दुसऱ्या दिवशीं शौलाच्या ठायीं देवाकडीलें दुरात्मा जोरानें संचरला, व तो आपल्या मंदिरांत बडबडू लागला; दावीद आपल्या नित्यक्रमाप्रमाणें वीणा वाजवीत होता; आणि शौलाच्या हातीं भाला होता.

११ शौलानें त्याला मारावयास भाला उगारिला; तो म्हणाला कीं भाला मारून दाविदाला भिंतीशीं खिळावें; पण दावीद दोनदा त्याच्यासमोरून एकीकडे सरून

बचावला. १२ परमेश्वर दाविदाच्याबरोबर होता व त्यानें शौलास सोडिलें होतें, यास्तव दाविदाचा शौलास धाक असे. १३ मग शौलानें दाविदास आपल्यापासून दूर करून सहस्रपति नेमिलें; तो लोकांच्या पुढें जातयेत असे. १४ दावीद आपलीं सर्व कामें चतुराईनें सिद्धीस नेत असे, आणि परमेश्वर त्याच्याबरोबर असे.

१५ दावीद मोठ्या चतुराईनें कार्यसिद्धि करित असतो

हैं पाहुन शौलास त्याचा धाक वाढू लागला; १६ तरी पण सगळे इस्त्राएलचाथ यहुदी दाविदावर प्रेम करीत, कारण तो त्यांच्यापुढे जातयेत असे.

१७ शौल दाविदास म्हणाला, पाहा, माझी वडील कन्या मेख इझराही तुझें लग्न करून देतो; मात्र तुझ पुराण पराक्रम मंजूरकारितां होऊं दे, आणि परमेश्वराच्या वतीनें लढाया कर. आपला हात त्याजवर पडूं नये तर पलिष्ट्यांचा हस्त त्याजवर पडवा-प्रसा त्याचा मानस होता. १८ दावीद शौलास म्हणाला, राजाचा जांबई व्हावें अस-मी कोण ? प्रश्नो ज्ञीवित तें काय ? आणि इस्त्राएलांत माझ्या बापाचें कूळ तें काय ? १९ शौलाची कन्या मेख हिच या समशी दाविदाशी विवाह व्हावयाचा होता तरी तो न होतो तिचा विवाह अत्रीएल महोलायी याशीं झाला. २० शौलाची कन्या भीखल हिचें दाविदावर प्रेम जडलें; लोकांनीं हें शौलास कळविलें; तेव्हां त्याला तें पसंत वाटलें. २१ शौल म्हणाला, ती त्याला दिली म्हणजे ती त्याला पारुशुप होईल, आणि पलिष्ट्यांचा हात त्याजवर पडेल; यास्तव शौल दाविदास म्हणाला, या खेपेस तूं अवश्य माझा जांबई होणार. २२ शौलानें आपल्या सेवकांस आज्ञा दिली कीं दाविदास आंतून असें म्हणा कीं राजा तुजवर प्रसन्न आहे; त्याचे सर्व सेवक तुजवर प्रेम करितात, तर आतां तूं राजाचा जांबई हो. २३ शौलाच्या सेवकांनीं दाविदाच्या कानावर हें घातलें. तेव्हां तो म्हणाला, मी केवळ निर्धन व तुच्छ असा मनुष्य आहे, राजाच जांबई होणे ही तुमच्या दृष्टीनें हलकी गोष्ट आहे काय ? २४ शौलास त्याच्या सेवकांनीं सांगितलें कीं दावीद असें असें म्हणाला. २५ तेव्हां शौल म्हणाला, तुम्ही दाविदास जाऊन सांगा कीं राजाला हुंडा नको; मात्र राजाच्या शत्रूंचा सूड उगवावा म्हणून त्यास पलिष्ट्यांच्या शंभर अग्रत्वचा हत्या आहेत. शौलाचा यांत असा हेतु होता कीं अज्ञाने तरी दावीद पलिष्ट्यांच्या हातून पतन पावेल. २६ त्याच्या चाकरांनीं दाविदास हें सांगितलें तेव्हां राजाचा जांबई होण्याचें त्यास पसंत वाटलें. लग्न-

सराईचे दिवस अजून संपले नव्हते; २७ तेव्हां दावीद आपले लोक बरोबर घेऊन गेला व त्यानें पलिष्ट्यांचे दोनशें पुरुष मारिले; दाविदानें त्यांच्या अग्रत्वचा आणून राजाचा जांबई व्हावयासाठीं त्याला बरोबर मोजून दिल्या; तेव्हां शौलानें आपली कन्या भीखल हिचें त्याजशीं लग्न करून दिलें. २८ हें पाहुन शौलाच्या लज्जांत आलें कीं परमेश्वर दाविदाच्याबरोबर आहे. त्याची कन्या भीखल हिचें त्याजवर प्रेम जडलें. २९ तेव्हां दाविदाचा शौलास अधिकच धाक वाढू लागला, आणि तो दाविदाचा कायमचा वैरी बनला.

३० पलिष्ट्यांचे सरदार युदास सिद्ध झाले; जेव्हां जेव्हां ते बाहेर निघत तेव्हां तेव्हां दावीद शौलाच्या इतर सर्व सेवकांपेक्षां अधिक चतुराईनें यज्ञ संपादी, यामुळें त्याच्या मोवाची ख्याति झाली.

१ शौलानें आपला पुत्र योनाथान व आपले सर्व सेवक यांस सांगून ठेविलें कीं दाविदास मारून टाकावें; पण शौलाचा पुत्र योनाथान यांचें दाविदावर फारच मन बसलें होतें; २ म्हणून योनाथानानें दाविदास सांगितलें कीं माझा बाप शौल तुला मारून टाकावयास पाहत आहे; तर तूं सकाळपर्यंत सावध ऐस आणि एकाद्या गुप्त स्थळीं लपून राहा. ३ ज्या मैदानांत तूं असशील तेथें जाऊन मी आपल्या बापासमोर हजर होईन व त्याजपाशीं तुम्ही गोष्ट काढीन; मला कांहीं कमीजास्त दिसलें तर मी तें तुला कळवीन. ४ योनाथानानें आपला बाप शौल याजपाशीं दाविदाची प्रशंसा करून म्हटलें कीं राजानें आपला दास दावीद याशीं गुन्हेगारी करूं नये, कारण त्यानें आपला कांहीं अपराध केला नाही, उलट त्याचीं सर्व कामें आपल्या हिताचीं झालीं आहेत; ५ त्यानें आपलें शिर हातावर घेऊन त्या पलिष्ट्यांचा संहार केला आणि परमेश्वरानें इस्त्राएलाचा मोठा उद्धार केला हें पाहुन आपणाला आनंद झाला; असें आहे तर आपण दाविदास विनाकारण मारून निर्दोषाचा खून केल्याचें पाप कां करितां ? ६ शौलानें योनाथानाचें म्हणणें मान्य केलें; त्यानें आणभाक करून म्हटलें, परमे-

श्वराच्या जीविताची शपथ, त्याला जिवें मारावयाचें नाहीं. ७ योनाथानानें दाविदास बोळावून आणून या संगळ्या गोष्टी सांगितल्या; मग योनाथानानें दाविदास शौलकडे नेलें; आणि तो पूर्वीप्रमाणें शौलच्या तैनास राहिला.

८ इकडे युद्ध पुन्हां सुरू झालें तेव्हां दाविदानें जाऊन पल्लिथाराशी युद्ध केले व त्यांचा मोठा संहार केला व ते त्याच्यापुढून पळून गेले. ९ शौल हातीं भाला घेऊन आपल्या मंदिरीं बसला असून दावीद त्याच्यापुढें बाय वाजवीत असतां परमेश्वराकडील दुराला शौलच्या ठायीं संचरला. १० दाविदास आल्यानें भोसकून त्याला भिंतीला खिळावें असा शौलानें प्रयत्न केला पण तो शौलापुढून निसटून गेला व भाला भिंतींत धुसून राहिला; तेव्हां त्या रात्री दावीद पलायन करून निसटून गेला. ११ दाविदाच्या घरघर पहरा ठेवून सकाळीं त्यास मारून टाकावें म्हणून शौलानें तिकडे जासूद पाठविले; तेव्हां दाविदाची बायको मोखल हिनें त्यास सांगितलें, आज रात्री आपण आपल्या जिवाचा बचाव करणार नाहीं तर उद्यां ठार व्हाल. १२ मग मिखलेनें खिडकीतून दाविदास उतरविलें, व तो पळून जाऊन निभावला. १३ मिखलेनें तेराफीम (गृहदेवता) घेऊन ती पलंगावर निजविली व तिच्या डोक्याखालीं बकरीच्या केसांची उशी ठेवून ती वज्रानें झाकिली. १४ शौलानें दाविदास पकडण्यासाठीं जासूद पाठविले तेव्हां ती म्हणाली, तो आजारी आहे. १५ मग शौलानें दाविदास प्रत्यक्ष पाहण्यासाठीं जासूद पाठवून त्यांस सांगितलें कीं त्यास पलंगासुद्धां घेऊन या; मी त्यास मारून टाकणार. १६ ते आंत येऊन पाहतात तों पलंगावर गृहदेवतेची मूर्ति आहे आणि तिच्या डोईखालीं बकरीच्या केसांची उशी आहे असें त्यांस दिसून आलें. १७ शौल मिखलेस म्हणाला, तूं मला असें कां फसविलें? तूं माझ्या शत्रूस पळें देऊन त्याला आपला बचाव कां करूं दिला? मोखल शौलास म्हणाली, त्यानें मला म्हटलें कीं मला जाऊं दे, माझ्या हातानें तूं कां मरतेस?

१८ दावीद पळून निभावून रामास शमुवेलकडे गेला व जें कांहीं वर्तक शौलानें त्याशीं केले तें अर्बबे त्यानें त्याच्या कानीं घातलें. मग तो व शमुवेल नायोथ येथें जाऊन राहिले. १९ दावीद रमांत नायोथ येथें राहत आहे असें वर्तमान कोणी शौलास सांगितलें, २० तेव्हां शौलानें दाविदास पकडून आणण्यासाठीं जासूद पाठविले; संदेशाचें मंडळ भाषण करित आहे व शमुवेल त्यांच्यापुढें उभा आहे असें शौलाच्या त्या जासुदांनीं पाहिलें तेव्हां देवाचा आत्मा त्यांचे ठायीं संचरला व तेहि भाषण करूं लागले. २१ शौलास ही बातमी लागली तेव्हां त्यानें दुसरे जासूद पाठविले, व तेहि तसेंच भाषण करूं लागले. शौलानें तिसऱ्यांदा जासूद पाठविले, तेहि भाषण करूं लागले. २२ मग तो स्वतः रामास गेला, व सेखंतल्या मोठ्या हौदानजीक येऊन पोहंचल्यावर विचारूं लागला, शमुवेल व दावीद कोठें आहेत? तेव्हां कोणी सांगितलें, पाहा, रामांतील नायोथ येथें ते आहेत. २३ त्यावरून तो तिकडे रामांत नायोथाकडे गेला; तेव्हां देवाचा आत्मा त्याचे ठायीं संचरला व तो रामांतील नायोथ येथें जाऊन पोहंचेपर्यंत भाषण करित चालला. २४ तो आपलीं वज्रें फेडून शमुवेलपुढें भाषण करूं लागला, व अहोरात्र जमिनीवर उघडा पडून राहिला. यावरून शौलहि संदेशाचेंकींच आहे काय अशी म्हण पडली.

१ मग दावीद रामांतील नायोथ येथून २० पळून गेला आणि योनाथानाकडे जाऊन म्हणूं लागला, मीं काय केले? मजकडून काय अपराध घडला? तुझ्या बापाचा मीं असा काय गुन्हा केला आहे कीं तो माझा जीव ध्यावयास पाहत आहे? २ तो त्यास म्हणाला, असें कधीं न घडो; तूं मारला जावयाचा नाहींस; माझा बाप लहानमोठें कोणतेंहि काम मला सांगितल्यावांचून करित नाहीं; तर एवढीच गोष्ट मजपामून तो कां गुप्त ठेवील? असें मुळींच होणें नाहीं. ३ दावीद प्रतिज्ञापूर्वक म्हणाला, तुझी कृपादृष्टि मजवर आहे हें तुझ्या बापास

पकें ठाकक आहे म्हणून तो म्हणतो की ही गोष्ट योनाथानाला कळू नये; कारण त्यास फार वाईट वाटेळ; बाकी परमेश्वराच्या जीविताची व तुझ्या जीविताची शपथ, मजमर्थ्ये व मृत्यूमर्थ्ये केवळ एका पायरीचें अंतर आहे. ४ योनाथान दाविदास म्हणाला, तुझ्या जिवास वाटेळ तें मी तुझ्यासाठीं करीन. ५ दावीद योनाथानास म्हणाला, पाहा, उद्यां चंद्रदर्शन आहे व राजाच्या पंत्तीस बसून भोजन करावयाचें मला चुकणार नाही; तर तूं मला जाऊं दे, म्हणजे मी परवां संध्याकाळपर्यंत रानांत लपून राहीन. ६ तुझ्या बापानें माझें नांव काढलेंच तर त्यास सांग कीं दाविदाक आपला गांव ब्रेथलहेम येथें तांतडीनें जावयाचें होतें म्हणून त्यानें मोठ्या आग्रहानें मजजवळ राजा मागितली; तेथें त्याच्या सगळ्या कुळचा वार्षिक यज्ञ आहे. ७ ठीक आहे असें जर तो म्हणाला तर तुझा दास सलामत आहे असें समज, पण त्याला राग आला तर कांहीं तरी घात करण्याचा त्याचा हेतु आहे असें समज. ८ तर तूं आपल्या दासावर कृपा कर, कारण तूं परमेश्वराची आण वाहून आपल्या दासाशीं करार केला आहे; मजकडून कांहीं अपराध घडला असला तर तूंच मला मारून टाक; आपल्या बापाकडे मला कशाला नेतोस ? ९ योनाथान म्हणाला, असें कधीं व्हावयाचें नाही; माझ्या बापानें तुझा घात योजिला तर त्याची चाहूल मला लागतांच मी तुला सांगावयाचा नाही काय ? १० दावीद योनाथानास म्हणाला, तुझ्या बापानें तुला कडक जबाब दिला तर तें मला कोण सांगणार ? ११ योनाथान दाविदास म्हणाला, चल आपण मैदानांत जाऊं. मग ते दोघे मैदानांत गेले.

१२ योनाथान दाविदास म्हणाला, इस्त्राएलचा देव परमेश्वर साक्षी, मी उद्यां अथवा परवां या सुमारास माझ्या बापाचें मनोगत काढिल्यावर तुझ्या हिताचें कांहीं असलें तर तांबडतोब तुला सांगून पाठविणार नाही काय ? १३ तुझा घात करण्याचें माझ्या बापाच्या मनांत असलें तर मी तुला तें विदित करून तूं सलामत जावें म्हणून तुला मी रवाना केलें नाही तर

योनाथानाचें असेंच, किंबहुना वाहूनहि अधिक अनिष्ट परमेश्वर करो; परमेश्वर जसा माझ्या बापाच्याबरोबर आहे तसाच तो तुझ्याबरोबर असो. १४ माझा अंत न व्हावा म्हणून मी जीवंत आहे तोंवर परमेश्वराच्या सारखी कृपा तूं मजवर करावी. १५ एवढेंच नव्हे तर माझ्या घराण्यावरून आपली कृपाघट्टि कदापि काढून घेऊं नको; परमेश्वर दाविदाच्या प्रत्येक शत्रूचा या भूतलावरून उच्छेद करील तेव्हाहि ती काढून घेऊं नको. १६ ह्यामुळे योनाथानानें दाविदाच्या घराण्याशीं आणभाक केली; तो म्हणाला, असें न केल्यास परमेश्वर दाविदाच्या शत्रूच्या हातून माझें पारिपत्य करो. १७ योनाथानाची दाविदावर प्रीति होती म्हणून त्यानें त्याला पुनः आणभाक करावयास लाविलें; कारण तो त्याला प्राणसमान प्रिय होता. १८ योनाथान त्यास म्हणाला, उद्यां चंद्रदर्शन आहे तर तुझी जागा रिकामी पाहून तूं वाईस असें समजून येईल. १९ तीन दिवस झाल्यावर तांबडतोब ये आणि तो प्रसंग घडला त्या दिवशीं तूं ज्या जागीं लपून राहिला होतास त्या जागीं एजेळ नांवाच्या शिल्लेपाशीं राहा. २० मग मी जणू काय निशाण मारीत आहे असें दाखवून त्या दिशेकडे तीन बाण सोडीन. २१ मग पाहा, मी पोरस सांगेन, जा, बाण शोधून आण; पाहा, बाण तुझ्या अलीकडे आहेत ते घेऊन ये असें मी त्या पोरस मोठ्यानें म्हणालों म्हणजे तूं ये; परमेश्वराच्या जीविताची शपथ, तुझें कुशलच होईल, तुझें वाईट कांहीं होणार नाही; २२ पण जर मी त्या पोरस म्हणालों कीं बाण तुझ्या पलीकडे आहेत, तर तूं निघून जा. कारण परमेश्वरानें तुला रवाना केलें आहे. २३ ज्या-विषयीं तुझेंमाझें भाषण झालें आहे त्यासंबंधानें तुझ्यामाझ्यामर्थ्ये परमेश्वर निरंतर साक्षी असो.

२४ मग दावीद जाऊन मैदानांत लपला; चंद्रदर्शनाच्या दिवशीं राजा भोजनास बसला. २५ राजा नेहमींप्रमाणें भिंतीजवळील आपल्या आसनावर बसला; मग योनाथान आपल्या जागेवरून उठला आणि अबनेर शौलाच्या बाजूस बसला; पण दाविदाची

जगा रिकामी होती. २६ शौल त्या दिवशी कांही-
एक बोलला नाही; त्याला वाटलें की त्याला कांहीं
तरी झाल्यामुळे तो अशुचि झाला असेल; खात्रीनें
तो शुद्ध नसावा. २७ चंद्रदर्शनाच्या दुसऱ्या दिवशीहि
दाविदाची जागा रिकामीच होती; तेव्हां शौल आपला
मुत्र योनाथान यास म्हणाला, इशायपुत्र काल व आज
भोजनास कां आला नाही? २८ योनाथान शौलास
म्हणाला, दाविदानें बेथलहेमास जाण्यासाठीं मोक्या
आग्रहानें माझ्यापाशीं रजा मागितली. २९ तो
म्हणाला, मला जाऊं दे, कारण त्या नगरांत आमचें
कूळ यज्ञ करणार आहे, आणि माझ्या भावानें मला तेथें
बोलाविलें आहे, तर आतां मजवर तुझी कृपादृष्टि
असेल तर मला जाऊं दे, म्हणजे मी आपल्या भावांस
भेटून येईन; यामुळेच तो राज्याच्या पंफीस आला
नाहीं. ३० तेव्हां शौलाचा कोप योनाथानावर
भडकला; तो त्यास म्हणाला, अरे दुष्ट, फितुरखोर
त्रायकोच्या पोरा, तुझी व तुझ्या आईची बेअब्रू व्हावी
म्हणून तुझें मन इशायपुत्रावर बसलें आहे हें मला
ठळक नाहीं काय? ३१ जोंवर हा इशायपुत्र या
भूतलावर जीवत आहे तोंवर तुला व तुझ्या राज्याला
कधीहि स्थिरता प्राप्त व्हावयाची नाही; तर आतां
बोलावणें पाठवून त्याला मजकडे आण; त्याला अवश्य
मारून टाकावयाचें आहे. ३२ योनाथान आपला बाप
शौल यास म्हणाला, त्याला मारून कां टाकावयाचें?
त्यानें काय केलें आहे? ३३ तेव्हां शौलानें
योनाथानास मारण्यासाठीं भाला उगारिला; त्यावरून
तो समजला कीं दाविदास जिवें मारण्याचा आपल्या
बापाचा निश्चय झाला आहे. ३४ तेव्हां योनाथान
कोधानें संतप्त होऊन मेजावरून उठला आणि त्या
द्वितीयेस त्यानें अन्न खाल्लें नाहीं; आपल्या बापांन
दाविदाची अप्रतिष्ठा केली म्हणून त्याच्याबद्दल त्याला
फार खेद झाला.

३५ सकाळींच योनाथान आपल्याबरोबर एक
लहान पोर घेऊन मैदानांत दाविदाशीं संकेत केलेल्या
स्थळीं गेला. ३६ तो आपल्या पोरास म्हणाला, मी

बाण सोडितों ते धुडून आण. तो पोर धावूं लागला
तेव्हां त्यानें त्याच्यापलीकडे जाईसा एक बाण
सोडिला. ३७ योनाथानानें सोडिलेल्या बाणाच्या
ठप्यापाशीं तो पोर जाऊन पोहंचला तेव्हां योनाथान
त्यास ओरडून म्हणाला, बाण तुझ्या पलीकडे व्हाहे
ना! ३८ योनाथान त्या पोरास म्हणाला, त्वस्त कर,
घाव, विलंब लावूं नको. तेव्हां तो योनाथानाचा
पोर बाण जमा करून आपल्या धन्याकडे आला.
३९ त्या पोरास त्यांतलें कांहीं कळलें नाहीं; योनाथान
व दावीद यांसच ती गोष्ट माहीत होती. ४० योना-
थानानें आपलीं हत्यारें आपल्या पोरापाशीं देऊन
सांगितलें कीं हीं नगरांत पोंचीव. ४१ तो पोर
निघून जातांच दावीद दक्षिणेकडील एका ठिकाणा-
कडून उठून आला व त्यानें भूमीवर उपडें पडून
तीनदा नमन केलें; मग एकमेकांचें चुंबन घेऊन ते
रडूं लागले; दावीद तर मनस्वी रडला. ४२ तेव्हां
योनाथान दाविदास म्हणाला, सुखरूप जा; परमेश्वर
तुझ्यामाझ्यामध्यें आणि तुझ्यामाझ्या संततीमध्यें
निरंतर साक्षी असो; आपण दोघांनीं परमेश्वराच्या
नामानें आणभाक केली आहे बरें. मग तो उठून
चालता झाला व योनाथान नगरांत गेला.

१ दावीद नोब येथें अहीमलेख याजकाकडे
२९ आला; तेव्हां अहीमलेख धरधर कांपत
दाविदास सामोरा येऊन म्हणाला, तुम्ही एकटेच
कां? तुमच्याबरोबर कोणी मनुष्य नाहीं? २ दावीद
अहीमलेख याजकास म्हणाला, राजानें मला कांहीं काम-
गिरीवर पाठविलें आहे, आणि मला सांगितलें आहे कीं
ज्या कामगिरीवर मी तुला पाठवीत आहे आणि तुला
जी आज्ञा मी देत आहे ती विषयीं कोणास कांहीं कळूं
देऊं नको; मला अमुक ठिकाणीं येऊन मिळा असें मीं
आपल्या चाकरांस सांगितलें आहे. ३ तर आतां तुझ्या-
जवळ काय आहे? मला पांच भाकरी दे अथवा जें
कांहीं तुजजवळ असेल तें दे. ४ याजक दाविदास
म्हणाला, माझ्याजवळ साधारण भाकर नाहीं, तर
पवित्र भाकर आहे; तुझ्याबरोबरचे तरुण पुरुष मात्र

स्त्रियांपासून दूर राहिलेले असले पाहिजेत. ५ दाविदानें याजकास म्हटलें, आम्ही वास्तविक आज तीन दिवस स्त्रियांपासून दूरच आहों; आमचा प्रवास पवित्र कार्यासाठी नाही, तरी मी निघालों तेव्हां तरुण पुण्यांची पात्रें पवित्र होतीं तीं आज किती जास्त असलीं पाहिजेत? ६ तेव्हां याजकानें त्यास पवित्र भाकर दिली; कारण त्या दिवशीं समर्पित ऊन भाकर परमेश्वरासमोर ठेवण्यासाठीं जुनी भाकर तेथून काढलेली होती; तीशिवाय-तेथें दुसरी भाकर नव्हती. ७ त्या दिवशीं तेथें दवेग नामक शौलचा एक सेवक परमेश्वरासमोर खोळंबून राहिलें होता; तो अदोमी असून शौलच्या गुराख्यांचा प्रमुख होता. ८ मग दावीद अहीमलेखास म्हणाला, येथें तुझ्यापाशीं एकादा भाला किंवा तरवार आहे काय? राजाची कामगिरी एवढ्या निकडीची होती कीं मी आपली तरवार किंवा आपली दुसरी हत्यारें बरोबर आणिलीं नाहींत. ९ याजक म्हणाला, एका खोऱ्यांत गल्याथ पलिष्ट्याचा तुम्ही वध केला त्याची तरवार आहे, ती मी बळांत गुंडाळून एफोदाच्यासमोर ठेविली आहे; तुम्हांक पाहिजे तर ती घ्या; तीशिवाय दुसरी कोणतीही तरवार येथें नाही. दावीद म्हणाला, तिच्यासारखी दुसरी तरवार नाही, ती मला दे.

१० दावीद त्या दिवशीं निघून शौलच्या भीतीनें पळाला आणि गथाचा राजा आखीश याजकडे गेला. ११ आखीशास त्याचे सेवक म्हणाले, त्या देशाचा राजा दावीद तो हाच ना?

शौलनें हजारों वधिले,
दाविदानें लाखों वधिले,
असें ज्याच्याविषयीं बोलून नावत, गात होते तोच ना हा? १२ दाविदानें हें बोलणें मनांत ठेविलें आणि गथाचा राजा आखीश याचा त्याला फार धाक वाटला. १३ तेव्हां त्यानें त्यांच्यापुढें आपली चालचर्या बदलून वेळ्याचें मिष केलें; तो फाटकाचीं कवाडें खडखडवूं लागला व आपल्या दाडीवर लळ गाळूं लागला. १४ आखीश आपल्या सेवकांस म्हणाला, पाहा, हा

माणूस वेडा आहे हें तुम्हांस दिसतें ना? तुम्हीं त्यास मजकडे कां आणिलें? १५ माझ्यापाशीं वेडीं माणसें काय कमी आहेत म्हणून तुम्हीं माझ्यासमोर वेडेचार करावयाला याला आणिलें आहे? असला मनुष्य माझ्या घरांत यावा काय?

१ दावीद तेथून निसटून निघाला आणि २२ अदुल्लामाच्या गुहेंत गेला; हें ऐकून त्याचे भाऊ व त्याच्या बापाच्या घराचीं सर्व माणसें त्या गुहेंत त्याजकडे गेलीं. २ विपन्न, कर्जबाजारी व जिवाला त्रासलेले असे सर्व लोक त्याजपाशीं जमा झाले, तो त्यांचा नायक झाला; सुमारे चारशें पुरुष त्याच्यापाशीं जमले.

३ तेथून दावीद मवाबांतील मिस्या येथें जाऊन मवाबाच्या राजास म्हणाला, परमेश्वर माझें काय करणार हें मला समजोपर्यंत माझ्या आईबापांस येऊन तुमच्यापाशीं राहूं या. ४ त्यानें त्यास मवाबाच्या राजासमोर आणिलें; दावीद तेथल्या गर्दीत राहत होता तोपर्यंत तीं त्याजपाशीं राहिलीं. ५ गाद संदेश दाविदास म्हणाला, गर्दीत राहूं नको, येथून निघून यहुदा देशांत जा. तेव्हां दावीद तेथून निघून हरेथ नामक बनांत गेला.

६ दाविदाच्या व त्याच्याबरोबरच्या लोकांचा पत्ता लागला आहे असें शौलनें ऐकलें; त्या समयीं तो निघा येथें एका उच्च जागीं चिंचेच्या झाडाखालीं हातीं आपला भाला घेऊन बसला होता व त्याचे सर्व सेवक त्याच्यासमोबतीं उभे होते. ७ तेव्हां शौल आपल्या समोबतालच्या सेवकांस म्हणाला, बन्यामिनी लोकहो, एका; इशयाचा पुत्र तुम्हां सर्वास शेतें व द्राक्षांचे मळे देणार आहे काय आणि तो तुम्हां सर्वास सहस्रपति व शतपति करणार आहे काय? ८ म्हणून तुम्हीं सर्वांनीं मजविरुद्ध कट केला असून माझ्या पुत्रानें इशयाच्या पुत्राशीं करार केल्याचें कोणी माझ्या कानावर घातलें नाहीं. आज माझ्या पुत्रानें माझ्या नोकरास माझा घात करण्यासाठीं टपून बसण्यास चिथाविलें असून मला कोणी कळविलें नाहीं व माझ्याबद्दल कोणास

बाईटहि घाटलें नाहीं ना ? ९ तेव्हां शौलाच्या नौकरांवर नेमिलेला दवेग अदोमी म्हणाला, मी इश्याच्या पुत्रास नोब येथें अहीदूबाचा पुत्र अहीमलेख याजकडे येताना पाहिलें. १० त्यानं त्याच्यासाठी परमेश्वराकडे प्रश्न केला, त्यास अन्नसामग्री पुरविली आणि गल्याय पलिष्ठ्याची तरवार त्यास दिली. ११ तेव्हां राजानें अहीदूबाचा पुत्र अहीमलेख याजक यास आणि त्याच्या बापाच्या घराण्यातील सर्व मनुष्यें म्हणजे नोब येथें राहणारे सर्व याजक यांस बोलावणें पाठविलें; तेव्हां ते सर्व राजाकडे आले. १२ शौल म्हणाला, अहीदूबपुत्रा, ऐक; तो म्हणाला, आज्ञा महाराज. १३ शौल त्यास म्हणाला, तूं व इश्याचा पुत्र अशा तुम्ही दोघांनीं मजविरुद्ध कट केला आहे; तूं त्यास भाकर व तरवार दिली आणि त्याच्यासाठीं तूं परमेश्वराकडे प्रश्न केला व त्यामुळें तो आज मजविरुद्ध उदून माझा घात करूं पाहत आहे, याचें काय करणें ? १४ अहीमलेखानें राजास उत्तर केलें, आपल्या सर्व सेवकांमध्ये दाविदासारखा विश्वासू कोण आहे ? तो तर राजाचा जांबई असून आपल्या मंत्रिमंडळांतला आहे, दरबारांत त्याची मोठी प्रतिष्ठा आहे. १५ मी काय आजच पहिल्यानें त्याच्यासाठीं देवापाशीं प्रश्न करूं लागलों काय ? असें मजकडून न घडो; राजानें आपल्या ह्या सेवकास आणि माझ्या बापाच्या सर्व घराण्यास असा बद्दा लावूं नये; कारण या प्रकरणीं आपल्या दासास अधिकउणें कांहीच माहीत नाहीं. १६ राजा म्हणाला, अहीमलेखा, तुला व तुझ्या बापाच्या घराण्यातील सर्वांना अवश्य मेळें पाहिजे. १७ तेव्हां जवळ प्यादे उभे होते त्यांस राजा म्हणाला, चला, परमेश्वराच्या याजकांचा वध करा; कारण ते दाविदाचे मिलाफी झाले आहेत; तो पळून गेला हें त्यांस ठाऊक असूनहि त्यांनीं माझ्या कानावर घातलें नाहीं; पण परमेश्वराच्या याजकांवर ते राजाचे सेवक आपला हात टाकीनात. १८ तेव्हां राजा दवेगास म्हणाला, चला, तूं जाऊन त्या याजकांवर उदून पड. तेव्हां अदोमी दवेग याजकांवर उदून

पडला व त्या दिवसी सणाचें एफोद धारण करणाऱ्या पंचांऐशीं पुरुषांचा त्यानें वध केला. १९ नोबावर तरवार चालवून पुरुष व स्त्रिया, मुलें व तान्ही काळें, बैल, गाढवें व मेंढरें या सर्वांचा सप्पा त्यानें उडविला. २० तरी पण अहीदूबपुत्र अहीमलेख याच्या पुत्राचीं अव्याधार नांवाचा एक पुत्र निभावून दाविदाकडे पळून गेला. २१ शौलानें परमेश्वराच्या याजकांचा वध केला हें वर्तमान अव्याधारानें दाविदास सांगितलें. २२ दावीद अव्याधारास म्हणाला, ज्या दिवशीं अदोमी दवेग तेथें होता त्याच दिवशीं मीं ताडिलें कीं ह्या निम्बयें शौलास सांगेल; तुझ्या बापाच्या घराण्यांतल्यां सर्व माणसांच्या मरणास मी कारण झालों आहे. २३ भिकं नको, मजबरोबर राहा; कारण जो तुझा जीव घेण्यास पाहत आहे, तो माझाहि जीव घेण्यास पाहत आहे; माझ्यापाशीं तूं सुरक्षित राहशील.

१ दाविदास बातमी लागली कीं पलिष्ठी लोक कडैला नगराचीं लढत आहेत आणि धान्याचीं खळीं लुटीत आहेत. २ तेव्हां दाविदानें परमेश्वरास विचारलें, मी जाऊन ह्या पलिष्ठ्यांवर मारा करूं काय ? परमेश्वर त्यास म्हणाला, जा, पलिष्ठ्यांवर मारा करून कडैलाचा बचाव कर. ३ दाविदाचे लोक त्यास म्हणले, पाहा, येथें यहूदांत जर आम्हांस भीति आहे तर पलिष्ठ्यांच्या सैन्यावर आम्ही कडैलाकडे चालून गेलों तर मग काय पुसावें ? ४ दाविदानें परमेश्वरापाशीं पुनः प्रश्न केला, तेव्हां परमेश्वरानें त्यास सांगितलें, कमर बांधून कडैलास जा; मी पलिष्ठ्यांस तुझ्या हातीं देतो. ५ मग दावीद व त्याचे लोक कडैलास गेले; त्यांनीं पलिष्ठ्यांशीं युद्ध करून त्यांचीं गुरेंदोरें हाकून आणिलीं आणि त्यांची मोठी कत्तल केली. या प्रकारें दाविदानें कडैला येथील रहिवास्यांचें रक्षण केलें.

६ अहीमलेखाचा पुत्र अव्याधार हा कडैला येथें दाविदाकडे पळून गेला तेव्हां तो एफोद घेऊन गेल्या होता. ७ दावीद कडैला येथें गेला हें कोणी शौलास कळविलें तेव्हां तो म्हणाला, आतां देवानें त्यास माझ्या हातीं दिलें आहे; कारण दरवाजे व अडसर असलेल्या नगरांत

जाऊन तो आयताच कोंडला आहे. ८ तेव्हां कईलास जाऊन दाविदास व त्याच्या लोकांस घेरावें म्हणून शौलानें आपल्या सर्व लोकांस युद्धास बोलाविलें. ९ शौल आपला नाश करण्याची मसक्त करीत आहे हें दाविदास समजलें तेव्हां तो अन्यायार याजकास म्हणाला, एफोद इकडे जाण. १० त्या समयी दावीद म्हणाला, हे परमेश्वरा, इस्राएलाच्या देवा, शौल माझ्यामुळे कईव्य नगराचा नाश करण्यासाठीं येऊं पाहत आहे, हें वर्तमान: तुझ्या दासानें नक्की ऐकलें आहे. ११ कईव्य येथले लोक मला शौलाच्या हातीं देतील काय ? तुझ्या दासाच्या कानावर आलें आहे त्याप्रमाणें शौलाचें येणें होईल काय ? हे परमेश्वरा, इस्राएलाच्या देवा, तुझी मी विनवणी करीत आहे, तुझ्या दासाला काय तें सांग. परमेश्वर म्हणाला, तो येईल. १२ दाविदानें विचारिलें, कईव्यचे लोक मला व माझ्या लोकांना शौलाच्या हातीं देतील काय ? परमेश्वर म्हणाला, होय देतील. १३ तेव्हां दावीद व त्याचे मुमारे सहासौ लोक कईलांतून निघून वाट फुटेल तिकडे गेले. दावीद कईव्यहून निघून गेला हें शौलास कोणी सांगितलें, तेव्हां त्यानें निघण्याचें रहित केलें.

१४ मग दावीद रानांतील गढ्यांत राहूं लागला; तो जीफ नांवाच्या रानांतील पहाडी प्रदेशांत राहिला. शौल त्याचा शोध नित्य करीत असे; पण देवानें त्यास त्याच्या हातीं लागू दिलें नाहीं. १५ दाविदास कडून चुकलें होतें कीं शौल आपला प्राण घेण्यास निघाला आहे; दावीद जीफ नांवाच्या रानांत एका उंचवट्यावरील झाडींत राहिला होता. १६ तेव्हां शौलाचा पुत्र योनाथान हा निघून दाविदाकडे त्या उंचवट्यावरील झाडींत गेला; देवाच्या ठायीं त्याचा भरंवसा दृढ करून त्याच्या हाताला त्यानें बळकटी दिली. १७ त्यानें त्यास म्हटलें, भिऊं नको; माझा बाप शौल याच्या हातीं तूं लागावयाचा नाहींस; तूं इस्राएलाचा राजा होणार व मी तुझा दुय्यम होणार; माझा बाप शौल यालाहि हें ठाऊक आहे. १८ त्या दोघांनीं परमेश्वरापुढें करार केला; मग दावीद त्या उंचवट्यावरील झाडींत राहिला

व योनाथान आपल्या घरीं गेला. १९ नंतर जिफी लोक निवा येथें शौलाकडे येऊन म्हणाले, रानाच्या दक्षिणेंस हकीलाच्या डोंगरांत उंचवट्यावरील झाडींतल्या गढ्यांत आमच्याकडे दावीद लपून राहिला आहे ना ? २० तर आर्ता, महाराज, आपली तेथें येण्याची उत्कट इच्छा आहे तीप्रमाणें या; राजाच्या हातीं त्याला देणें हें आमचें काम. २१ शौल म्हणाला, परमेश्वर तुमचें कल्याण करो; कारण तुम्हीं मजवर दया केली आहे; २२ तुम्ही जाऊन आणखी खानी करून घ्या; त्याची बसण्याउठण्याची जागा कोठें आहे, तेथें तो कोणाच्या दृष्टीस पडला, याची सगळी माहिती काढा; कारण तो मोठा धूर्त आहे; २३ तो कोणकोणत्या जागीं दडी मारून असतो त्या सगळ्या जागांची माहिती काढून अवश्य परत या, म्हणजे मी तुम्हांबरोबर परत येईन; तो या देशांत कोठेहि असला तरी मी या यहुदाच्या हजारों लोकांतून त्याला हुडकून काढीन. २४ मग ते निघून शौलाच्या अगोदर जीफ येथें गेले; पण दावीद व त्याचे लोक रानाच्या दक्षिणेंस अराबांत मावोनाचें अरण्य आहे तेथल्या मैदानांत होते. २५ शौल आपले लोक बरोबर घेऊन त्याच्या शोधास गेला; ही बातमी दाविदास समजली तेव्हां तो खडकाळींतून उतरून मावोनाच्या रानांत जाऊन राहिला. हें शौलास समजलें तेव्हां त्यानें मावोनाच्या रानांत दाविदाचा पाठलाग केला. २६ शौल डोंगराच्या ह्या बाजूनें चालला आणि दावीद व त्याचे लोक डोंगराच्या त्या बाजूनें चालले. शौलाच्या भीतीनें दावीद निसटून जाण्याची त्वरा करीत होता, कारण शौल व त्याचे लोक दाविदास व त्याच्या लोकांस पकडण्यासाठीं त्यांस घेरूं पाहत होते. २७ इतक्यांत एका जासुदानें शौलास येऊन सांगितलें, चला, त्वरा करा, कारण पलिष्ठ्यांनीं देशावर स्वारी केली आहे. २८ तेव्हां शौल दाविदाचा पाठलाग करण्याचें सोडून पलिष्ठ्यांशीं सामना करण्यास गेला म्हणून त्या ठिकाणाचें नांव सेला-हम्मालकोथ (निसटून जाण्याचा खडक) असें पडलें. २९ दावीद तेथून निघून एन-गेदीच्या गढ्यांत राहूं लागला.

२४ १ शौल पलिष्ठधांचा पाठलाग करून परत आला तेव्हा त्यास बातमी लागली कीं दावीद एन-गेदीच्या रानांत आहे. २ तेव्हां शौल खर्ब इस्त्राएलांतून तीन हजार लोक निवडून घेऊन राम-बककांच्या खडकांवर दाविदाच्या व त्याच्या लोकांच्या शोधास गेला. ३ वाटेनें जातांना तो एका मेंढवाच्या-पाशीं आला, तेथें एक गुहा होती; तिच्या आंत शौल बहिर्दिसेस गेला. गुहेच्या अगदीं आंतल्या बाजूस दावीद व त्याचे लोक बसले होते. ४ तेव्हां दाविदास त्याचे लोक म्हणाले, परमेश्वरानें आपणाला सांगितलें होतें कीं पाहा, मी तुझा शत्रु तुझ्या हातीं देईन, मग तुला वाटेल तसें त्याचें कर; हें घडून येण्याचा दिवस आज प्राप्त झाला आहे. तेव्हां दाविदानें उठून शौलाच्या झग्याचा कांठ हळूच कापून घेतला. ५ नंतर शौलाच्या झग्याचा कांठ कापून घेतल्याबद्दल दाविदानें मन त्याला खाऊं लागलें. ६ तो आपल्या लोकांस म्हणाला, मीं आपल्या स्वामीवर, परमेश्वराच्या अभिषिक्तावर, आपला हात टाकावा अशी गोष्ट परमेश्वर मजकडून न घडवो, कारण तो परमेश्वराचा अभिषिक्त आहे; ७ असें बोलून त्यानें आपल्या लोकांस आवारिलें; त्यांस शौलावर हात टाकू दिला नाहीं. मग शौल गुहेंतून निघून मार्गस्थ झाला. ८ नंतर दावीदहि उठून गुहेंतून बाहेर पडला आणि त्यानें मागून शौलास हाक मारिली, माझे स्वामी महाराज. शौलानें मागे वळून पाहिलें तेव्हां दाविदानें खालीं लखून त्यास मुजरा केला. ९ दावीद शौलास म्हणाला, लोक म्हणतात कीं पाहा, दावीद आपला घात करूं पाहत आहे; त्यांच्या बोलण्याकडे आपण कां कांन देतां? १० पाहा, आज आपण आपल्या डोळ्यांनीं पाहिलें आहे कीं परमेश्वरानें आज गुहेंत आपणाला माझ्या हातीं दिलें होतें; आपणाला मारून टाकावें असें कोणीं म्हटलें, पण मीं आपली गय केली; मीं म्हटलें कीं मीं आपल्या प्रभूवर हात टाकूं नये, कारण तो परमेश्वराचा अभिषिक्त आहे. ११ शिवाय माझ्या पित्या, पाहा, माझ्या हातांत आपल्या झग्याचा कांठ आहे, आपल्या झग्याचा कांठ

मीं कापून घेतला; पण आपणाला जिवें मारिलें नाहीं; यावरून निश्चयें समजा कीं माझ्या मनांत काहीं दुष्ट हेतु अथवा पातक नाहीं; आपला अपराध मीं केला नाहीं, पण आपण माझा जीव ज्याबयास एकसारकें टपकें आहां. १२ परमेश्वर माझ्यातुमच्यामध्ये न्याय्य करो आणि परमेश्वरच मजबद्दल आपलें शासन करो; पण माझा हात आपणावर पडावयाचा नाहीं. १३ श्राव्हीन काळच्या लोकांची म्हण आहे कीं दुष्टांपासून दुष्टता उद्भवते; तर माझा हात आपणावर पडणार नाहीं. १४ इस्त्राएलाचा राजा कोणाचा पाठलाग करण्यास निघाला आहे? कोणाच्या पाठीस आज्ञा लागलें आहां? एका मेलेल्या कुत्र्याच्या एका पिसवेच्या! १५ परमेश्वर न्यायाधीश आहे, तो माझ्या-तुमच्यामध्ये निवाडा करो; माझे प्रकरण लक्षांत आणून तो माझा कैदार घेवो, व माझा न्याय करून मला आपल्या हातून सोडवो. १६ दाविदानें शौलाशीं हें बोलावयाचें संपविल्यावर शौल म्हणाला, माझ्या पुत्रा दाविदा, ही तुझीच वाणी काय? आणि शौल हेल काडून रडूं लागला. १७ तो दाविदास म्हणाला, तूं मजकडून नीतिमान आहेस; तूं तर मजशीं भलाईनें वागलास, पण मी तुजशीं बुराईनें वागलों. १८ तूं मजशीं भलाईनें वागलास याचें प्रमाण तूं आज दाखविलें आहे, कारण परमेश्वरानें मला तुझ्या हातीं दिलें असून तूं मला मारून टाकिलें नाहीं. १९ कोणाच्या तावडींत त्याचा शत्रु सांपडला तर तो त्याला सलामत जाऊं देईल काय? म्हणून आज तूं जें वर्तन मजशीं केलें आहे त्याबद्दल परमेश्वर तुझे बरें करो. २० पाहा, मला हें ठाऊक आहे कीं तूं खात्रीनें राजा होणार आणि इस्त्राएलाचें राज्य तुझ्या हातीं कायम राहणार. २१ तर आतां मजजवळ परमेश्वराच्या नामानें अशी आणभाक कर कीं तूं माझ्या पश्चात् माझ्या वंशाचा उच्छेद करणार नाहींस, आणि माझ्या बापाच्या घराण्यांतून माझी नांवनिशाणी नाहींशी करणार नाहींस. २२ तेव्हां दाविदानें शौलाजवळ अशीच आणभाक केली;

मग शौल आपल्या घरी गेला आणि दावीद आपल्या लोकांसह गडबगर गेला.

१ पुढे शमुकेल मृत्यू पावला; तेव्हां सर्व इझ्राएल लोकांनी एकत्र जमून शोक केला आणि रामा येथील त्याच्या घरात त्यास मूठमाती दिली. इकडे दावीद निघून पारान नांवाच्या अरण्यात गेला.

२ मावोन येथे एक मनुष्य होता, तो आपल्या व्यवहार कर्मेल येथे चालवीत असे; तो माणस मोठा मातबर असून त्याची तीन हजार मेंदरे व एक हजार बकरी होती; तो कर्मेलत आपल्या मेंदरांची लोकर कातरित होता. ३ त्याचे नांव नाबाल असे होते व त्याच्या स्त्रीचे नांव अबीगईल असे होते; ती स्त्री बुद्धिमती व रूपवती होती; परंतु तो पुरुष कठोर व वाईट चालीचा होता; तो कालेब वंशांतला होता.

४ नाबाल आपल्या मेंदरांची लोकर कातरित असल्याचे दाविदाने अरण्यात ऐकले. ५ तेव्हा दाविदाने दहा तरुण पुरुषांस तेथे पाठविले; त्याने त्या तरुणांस सांगितले की कर्मेल येथे नाबालाकडे जाऊन त्यास माझा सलाम सांगा; ६ त्या सुखसंपन्न पुरुषास म्हणा की आपले आपल्या घराण्याचे व आपल्या सर्वेस्वाचे कुशल असो. ७ मी असे ऐकले आहे की आपण लोकर कातरणारे लाबिले आहेत; आपले घनगर आमच्यामध्ये होते; आम्ही त्यांस कांहीं उपद्रव दिला नाही, आणि ते कर्मेलत असताना त्यांची कांहींएक हानि झाली नाही. ८ आपल्या चाकरांस विचारा म्हणजे ते आपल्याला सांगतील; तर या तरुण पुरुषांवर कृपादृष्टि करा; आम्ही आनंदाच्या दिवशी आलो आहो; तर आपला हात चालेल तेवढे आपल्या दासांस व आपला पुत्र दावीद यास द्या.

९ दाविदाच्या तरुण पुरुषांनी जाऊन त्याच्या नांवांने नाबालास हे सर्व शब्द सांगितले व ते स्तब्ध राहिले. १० नाबालाने दाविदाच्या सेवकांस म्हटले, दावीद कोण? हा इसायाचा पुत्र कोण? आजकाल बहुत दास आपआपल्या घन्याला सोडून पळून जातात; ११ माझे अन्न, माझे पाणी आणि माझ्या कातरण्यांसाठी

मारिलेल्या पशूंचे मांस जे कोण, कोठले, हे मला ठाऊक नाही असल्या लोकांस मी देऊं काय? १२ तेव्हा दाविदाच्या तरुण पुरुषांनी आल्या वाटेने माघारे जाऊन हे सर्व शब्द जशाचे तसे दाविदाला सांगितले.

१३ तेव्हा दावीद आपल्या लोकांस म्हणाला, आपल्या तरवारी आपल्या कंबरांस बांधा; आणि त्या प्रत्येकांने आपआपली तरवार आपल्या कंबरेस बांधिली; दाविदानेहि आपली तरवार कंबरेस बांधिली; दाविदाबरोबर चारशें पुरुष गेले, आणि दोनशें पुरुष सामानासुमानाजवळ राहिले. १४ इकडे एका चाकराने नाबालाची स्त्री अबीगईल हिला सांगितले की दाविदाने रानांतून आमच्या स्वामीचे क्षेमकुशल विचारण्याकरितां जासूद पाठविले होते, पण तो त्यांच्या अंगावर ओरडला.

१५ हे लोक आम्हांची चांगल्या रीतीने वागले आणि आम्ही मैदानांत होतो तोंवर त्यांचे आमचे दळणवळण होते; त्या वेळीं त्यांनी आम्हांस कांहीं उपद्रव केला नाही व आमची कांहीं हानि झाली नाही. १६ आम्ही त्यांच्याबरोबर शेरडेमेंदरे राहिले होतो तोंवर ते रात्रदिवस आम्हांस तटबंदीसारखे होते. १७ तर आतां काय करावयाचे याचा चांगला विचार करा; कारण आमच्या घन्यावर व त्याच्या सर्व घराण्यावर अरिष्ट येणार आहे, आणि घनी तर असा अधम आहे की त्याला बोलण्याची कोणाची छाती नाही. १८ तेव्हा अबीगईल हिने मोठ्या दोनशें भाकरी, द्राक्षारसाचे दोन बुधले, पांच मेंदरांचे रांधिलेले मांस, पांच मापे हुरडा, खिसमिसांचे शंभर घड आणि अंजिरांच्या दोनशें टेपा हीं सर्व घेऊन गाढवांवर लादली. १९ ती आपल्या चाकरांस म्हणाली, तुम्ही पुढे चला, मी तुमच्यासमगून येथे. याविषयीं तिने आपला नवरा नाबाल यास कांहीं सांगितले नाही.

२० ती गाढवावर बसून डोंगराच्या आडोशांने जात असतां दावीद व त्याचे लोक समोरून येत होते ते तिला भेटले. २१ दावीद म्हणाला होता की मी रानांत या मनुष्याच्या सर्व मालमतेचे रक्षण करून त्याची कांहींएक हानि होऊं दिली नाही तें खरोखर व्यर्थ गेले; त्याने

उपकाराबद्दल अपकार केला; २२ तर सकाळीं उजाडे-पर्यंत त्याच्या लोकांपैकी एकहि पुरुष मी जीवत राहू देणार नाही; परमेश्वर माझ्या सर्व शत्रूंचें असेंच व याहूनहि अधिक वाईट करी. २३ अबीगईल दाविदास फाहून शतकन गाढवावरून उतरली व दाविदापुढें जमिनीवर उपडी पडून तिनें दंडवत घातलें. २४ ती त्याच्या पायां पडून म्हणाली, अहो माझे स्वामी, हा अपराध माझ्याच शिरीं असूं या; आपल्या दासीस आपल्या कानांत कांहीं सांगूं या; आपल्या दासीचें बोलणें ऐका. २५ माझ्या स्वामींनीं त्या अधम नाबालाचें कांहींएक मनांत आणूं नये; तो आपल्या नांवासारखाच आहे; त्याचें नांव नाबाल (मूर्ख) असें आहे, आणि त्याच्या ठायीं मूर्खपणा आहे; ज्या तरुण पुरुषांस माझ्या स्वामींनीं पाठविलें होतें त्यांस मीं पाहिलें नाही. २६ तर आतां, अहो माझे स्वामी, परमेश्वराच्या जीविताची शपथ व आपल्या जीविताची शपथ, परमेश्वरानें आपणाला रक्तपात करण्यापासून व आपल्या हातानें सूड घेण्यापासून आवरिलें आहे; म्हणून आतां आपले शत्रु व माझ्या स्वामींची हानि चित्तिणारे यांचें नाबालासारखें होवो. २७ मीं आपल्या दासीनें आपल्या स्वामींकडे जी ही भेट आणिली आहे ती माझ्या स्वामींबरोबरच्या तरुणांना द्यावी. २८ आपल्या ह्या दासीचा अपराध क्षमा करा; कारण परमेश्वर खरोखर माझ्या स्वामींचें घराणें कायमचें वसवील; कारण माझे स्वामी परमेश्वराच्या लढाया लढत आहेत; आपल्या सर्व आयुष्यभर आपल्या ठायीं कसलेहि अनिष्ट आढळावयाचें नाही. २९ एक मनुष्य आपला पाठलाग करावयास व आपला प्राण घ्यावयास उठला आहे, तरी माझ्या स्वामींचा प्राण आपला देव परमेश्वर याजपाशीं जीवताच्या समूहांत बांधिलेला राहील, आणि आपल्या शत्रूंचे प्राण तो जसे काय गोफणीत घालून गोफणून टाकील. ३० आपणाविषयीं जें कांहीं परमेश्वरानें म्हटलें आहे तदनुसार माझ्या स्वामींचें कल्याण करून आपणाला परमेश्वरानें इस्राएलाचा अधिपति नेमिल्यावर, ३१ आपण विनाकारण रक्तपात केल्याचा किंवा कोणाचा

सूड उगविल्याचा आपल्याला पस्तावा व्हावयाचा नाही, किंवा माझ्या स्वामींच्या मनाला खेद व्हावयाचा नाही; तर परमेश्वर माझ्या स्वामींचें कल्याण करील तेव्हां आपल्या दासीची आठवण करा. ३२ दावीद अबीगईलस म्हणाला, ज्यानें तुला आज माझ्या भेटीस पाठविलें तो इस्राएलाचा देव परमेश्वर धन्य ! ३३ धन्य तुझ्या दूरदरीपणाची ! तूं स्वतः धन्य ! तूं आज मला आपल्या हातानें रक्तपात करण्यापासून व सूड उगवण्यापासून आवरिलें आहे; ३४ वस्तुतः इस्राएलाचा देव परमेश्वर यानें तुला उपद्रव करण्यापासून मला आवरिलें आहे; त्याच्या जीविताची शपथ, तूं मला तांतडीनें भेटावयास आली नसतीस तर खरोखर सकाळीं उजाडे-पर्यंत नाबालाचा एक पुरुषहि जीवत राहिला नसता. ३५ नंतर तिनें जें कांहीं आणिलें होतें त्याचा स्वीकार करून दावीद तिला म्हणाला, आपल्या घरीं सुखानें जा; पाहा, मीं तुझा शब्द ऐकला आहे व तुझी विनंति मान्य केली आहे. ३६ मग अबीगईल नाबालाकडे गेली, तों त्यानें आपल्या घरीं राजाच्यासारखी मेजवानी केली आहे असें तिनें पाहिलें; त्याचें चित्त रमून गेलें होतें; तो फार झिंमला होता; यास्तव सकाळीं उजाडेपर्यंत तिनें त्याला कमीजास्त कांहीं सांगितलें नाही. ३७ सकाळीं नाबालाची निशा उतरल्यावर त्याच्या छीनें ह्या सर्व गोष्टी त्यास सांगितल्या; तेव्हां त्याचें हृदय मृतवत् झालें, तो पाषाणामारखा झाला. ३८ नंतर दहा दिवसांनीं परमेश्वराकडून नाबालासु असा तडाका मिळाला कीं तो मृत्यु पावला. ३९ नाबालाच्या मृत्यूचें वृत्त ऐकून दावीद म्हणाला, नाबालाच्या हातून माझी अप्रतिष्ठा झाली तिची दाद ज्यानें घेतली आणि आपल्या दासास घात करण्यापासून आवरिलें, तो परमेश्वर धन्य ! परमेश्वरानें नाबालाचें दुष्कर्म त्याच्याच शिरीं उलटविलें. मग दाविदानें अबीगईलेशीं लग्नाचें बोलणें करण्याकरितां तिच्याकडे लोक पाठविले. ४० दावीदाचे चाकर कर्मल येथें अबीगईलकडे येऊन तिला म्हणाले, तुला आपली छी करावयासाठीं घेऊन या म्हणून दाविदानें

तुजकडे आम्हांस पाठविलें आहे. ४१ ती उठून भूमी-पर्यंत लवून म्हणाली कीं आपली दासी माझ्या स्वामीच्या दासांचे चरण धुणारी दासी होण्यास सिद्ध आहे. ४२ मग अबीराईल तांतडीनें उठून गाढवावर बसली; तिच्या पांच सख्या तिच्याबरोबर गेल्या; ती दाविदाच्या जासुदांमागून जाऊन त्याची स्त्री झाली. ४३ दाविदानें इजेल्करीण अहीनवाम, हीहि एक बायको केली; अशा या दोघी त्याच्या झियां झाल्यां. ४४ शौलानें आपली कन्या मीसल, जी दाविदाची स्त्री होती, तिला गलीमवासी लहशाचा पुत्र पाळती यास देऊन टाकिलें होतें.

१ मग जिफ्री लोक गिवा येथें शौलाकडे जाऊन म्हणाले, रानासमोरील हकौला डोंगरांत दावीद लपून राहिला आहे ना? २ तेव्हां शौल इझ्राएलांतले तीन हजार निवडक योद्धे बरोबर घेऊन दाविदाचा शोध करावयास जीफ रानांत निघून गेला. ३ शौलानें आपली छावणी रस्त्याच्या बाजूला रानासमोरल्या हकौला डोंगरावर केली. दावीद त्या रानांत राहत होता; शौल आपला पाठलाग करीत रानांत आला आहे हें त्यास समजलें. ४ तेव्हां दाविदानें हेर पाठवून शौल खरोखरच आला आहे कीं काय याची माहिती काढिली. ५ मग दावीद उठून जेथें शौलाचा तळ पडला होता तेथें निघून गेला; तेथें शौल व त्याचा सेनापति नेराचा पुत्र अबनेर हे निजले होते तें स्थळ त्यांनीं पाहिलें. शौलाच्या सभोवतीं गाडेतळ होता, आणि लोकांनीं त्याच्या सभोवतें आपले डेरे दिले होते. ६ तेव्हां दाविदानें अहीमलेख हिती आणि यवाबाचा भाऊ सरूवेचा पुत्र अबीशय यांस म्हटलें, माझ्याबरोबर त्या छावणींत शौलाकडे येण्यास कोण तयार आहेत? अबीशय म्हणाला, मी आपल्याबरोबर येतो. ७ तेव्हां दावीद व अबीशय त्या लोकांजवळ रात्रीचे गेले; तेथें जाऊन पाहतात तों शौल गाडेतळाच्या आड निजला आहे, त्याच्या उशाजवळ त्याचा भाला भूमींत रोवलेला, आणि अबनेर व इतर लोक त्याच्या

सभोवतें निजले आहेत असें त्यांच्या दृष्टीस पडलें. ८ तेव्हां अबीशय दाविदास म्हणाला, देवानें आज आपला शत्रु आपल्या हातीं दिला आहे; तर आतां मला त्याच्या भाल्यानें त्याजवर एकच चार असा कळं द्या कीं तो त्यास भेदून जमिनींत धिरेल; भाला पुनः मारण्याची जरूरच पडणार नाही. ९ दावीद अबीशयास म्हणाला, त्याचा वध करूं नको; परमेश्वराच्या अभिषिक्तावर हात चालवून कोण निर्दोष राहणार? १० दावीद आपली म्हणाला, परमेश्वराच्या जीविताची शपथ, परमेश्वरच त्यास मारील अथवा त्याचा काळ आला म्हणजे तो मरेल अथवा युद्धांत त्याचा अंत होईल. ११ परमेश्वराच्या अभिषिक्तावर आपला हात टाकावयाचें मजकडून न घडो; पण आतां त्याच्या उशाजवळ असलेला भाला आणि पाण्याचा चंबू घे; मग आपण निघून जाऊं. १२ तेव्हां दाविदानें शौलाच्या उशाजवळून भाला आणि पाण्याचा चंबू उचलून घेतला, आणि ते निघून गेले. ते निघून गेले तेव्हां कोणी त्यांस पाहिलें कीं ओळखलें नाही व कोणी जागहि झाला नाही. ते सर्व निद्रिस्त होते; परमेश्वरानें त्यांस गाढ निद्रा लाविली होती. १३ मग दावीद पलीकडील बाजूस एका दूरच्या टेकडीच्या माथ्यावर उभा राहिला; त्यांच्यामध्ये बरेंच अंतर होतें. १४ दावीद त्या लोकांस आणि नेराचा पुत्र अबनेर यास मोठ्यानें हाक मारून म्हणाला, अबनेस, ओ कां देत नाहीस? तेव्हां अबनेरानें म्हटलें, राजास हाक मारणारा असा तूं कोण आहेस? १५ दावीद अबनेरास म्हणाला, तूं मर्द आहेस ना? इझ्राएलांत तुझ्या तोंडीचा कोण आहे? असें असून आपला प्रभु राजा ह्याचें तूं कां रक्षण केलें नाही? एक जण तर तुझा स्वामी राजा याचा घात करण्यास आला होता; १६ तूं जें हें काम केलें तें कांही चांगलें नव्हें; परमेश्वराच्या जीविताची शपथ; तुम्ही मरण-दंडास पात्र आहा, कारण प्रभु परमेश्वर याचा अभिषिक्त आपला स्वामी ह्याचें रक्षण तुम्ही केलें नाही. राजाचा भाला व त्याच्या उशाजवळ

असलेल्या प्राण्याचा चंद्र कोठें आहे तो पाहा. १७ तेव्हां शौल दाविदाचा शब्द ओळखून म्हणाला, माझ्या पुत्रा दाविदा, हा तुझाच शब्द काय? दावीद म्हणाला, माझे स्वामी महाराज, होय, हा माझाच शब्द. १८ तो आणखी म्हणाला, माझे स्वामी आपल्या दासाच्या पाठीस कां लागले आहेत? मीं काय केलें आहे? माझ्या हातून कोणती कस्तूर झाली आहे? १९ आतां माझे स्वामी महाराज यांनीं आपल्या दासाची विनंति ऐकावी; परमेश्वरानें जर आपणाला मजविरुद्ध चेतविलें असेल तर तो हें माझें अर्पण मान्य करो; पण कोणीं मानवांनीं आपणाला चेतविलें असेल तर परमेश्वराच्या दृष्टीनें ते शापित होवोत, कारण मीं परमेश्वराच्या वतनाचा वाटेकरी होऊं नये म्हणून त्यांनीं मला बाहेर हाकून दिलें आहे. ते म्हणतात, जा, अन्य देवांची उपासना कर. २० तर आतां परमेश्वराच्या दृष्टीवेगळें माझें रक्त भूमीवर न पडो; डोंगरांत कोणीं तित्तिराची शिकार करावी तसा इस्राएलाचा राजा एक भिसू धुंडावयास निघाला आहे. २१ तेव्हां शौल म्हणाला, मी अपराधी आहे, माझ्या पुत्रा दाविदा, माघारी ये; आज माझा प्राण तुझ्या दृष्टीला मोलवान् वाटला म्हणून यापुढें तुला मी कांहींएक उपद्रव करणार नाही; पाहा, मी मूर्खपणानें वागलों आहे, माझ्या हातून मोठा अधर्म झाला आहे. २२ दावीद म्हणाला, महाराज, हा पाहा माझा; हा घेऊन जाण्यासाठीं एकाद्या सेवकास पाठवा; २३ परमेश्वर प्रत्येकास त्याच्या धार्मिकतेचें व सचोटीचें फळ देईल; आज परमेश्वरानें आपणाला माझ्या हातीं दिलें होतें तरी मीं परमेश्वराच्या अभिषिक्तावर आपला हात टाकिला नाही; २४ पाहा, आपला प्राण जसा माझ्या दृष्टीला आज मोलवान् वाटला तसाच माझाहि प्राण परमेश्वराच्या दृष्टीस मोलवान् वाटो व तो मला सर्व संकटांतून सोडवो. २५ तेव्हां शौल दाविदास म्हणाला, माझ्या पुत्रा, दाविदा, तूं धन्य हो; तूं मोठा पराक्रमी होशील आणि खरोखर यशस्वी होशील. मग दावीद आपल्या वाटेनें गेला आणि शौल स्वस्थानीं परत आला.

१ दावीद आपल्या मनांत म्हणाला, मी २७ कोणत्या तरी दिवशीं शौलाच्या हातून मरणारच; तर पलिष्ट्यांच्या देशांत पळून जावें यापेक्षा दुसरा चांगला उपाय नाही; अशांन शौल माझ्या-संबंधानें निराश होऊन इस्राएल देशाच्या कोणत्याहि प्रांतांत माझा यापुढें शोध करणार नाही; याप्रमाणें मी त्याच्या हातून सुटून जाईन. २ तेव्हां दावीद आणि त्याच्याबरोबरचे सहास्र लोक निघून गथचा राजा मावोखपुत्र आखीश याजकडे गेले. ३ दावीद व त्याचे लोक आपआपल्या परिवारांसह गथत आखिशशाच्या-जवळ राहिले; दावीद आपल्या दोन स्त्रिया म्हणजे इजेलीण अहीनवाम व नाबालाची स्त्री कर्मेस्लीण अनीगईल यांस घेऊन राहिला. ४ दावीद गथ येथें पळून शोला हें वर्तमान शौलास समजल्यावर त्यानें त्याचा तदनंतर शोध केला नाही.

५ दावीद आखीशास म्हणाला, मजवर आपली कृपा-दृष्टि असेल तर एकाद्या खेडेगांवांत मला जागा द्या म्हणजे मी तेथें राहीन; आपल्या दासानें आपल्याबरोबर राजधानींत कां राहावें? ६ तेव्हां आखीशानें त्या दिवशीं त्याला सिकूलग हें नगर दिलें; म्हणून सिकूलग हें नगर आजवर यहूदाच्या राजांचें आहे.

७ पलिष्ट्यांच्या देशांत दावीद जाऊन राहिल्यास पुरें एक वर्ष चार महिने झाले. ८ मग दावीद व त्याचे लोक यांनीं गश्री, गिरजी व अमालेकी यांच्यावर स्वारी केली; शूराकहून मिसर देशाकडे जातांना जो प्रदेश लागतो त्यांत हीं राष्ट्रे प्राचीन काळापासून वसलीं होती. ९ दाविदानें त्या प्रदेशावर मार केला आणि तेथल्या कोणाहि स्त्रीपुरुषांस जीवत सोडिलें नाही, आणि तेथलीं शेरडेमेढरें, गाईबैल, गाढवें, उंट आणि वनप्रारवणें घेऊन तो परत आखीशाकडे गेला. १० आखिशानें विचारिलें, आज तूं कोणावर स्वारी केली? दावीद म्हणाला, यहूदाचा दक्षिण प्रांत, यर-हमेल्यांचा दक्षिण प्रांत व केन्यांचा दक्षिण प्रांत यांवर. ११ दाविदानें गथ येथें आणावयास कोणीं स्त्री किंवा पुरुष जीवत ठेविला नाही; तो म्हणाला, त्यांना आणिलें

असतें तर दाविदानें असें असें केले अशी त्यांनीं आमची चहाडी केली असती. तो पलिष्टांच्याः देशांत राहिला तोंपर्यंत त्याचा असाच क्रम चालू राहिला. १२ आखीशानें दाविदाच्या बोलण्यावर अंशवसा ठेवून म्हटले, यानें इस्राएल लोकांस आपला अगदीं धीट येईलसें केले आहे; तर आतां हा निरंतर आपला दास होऊन राहील.

१ त्या काळीं पलिष्ट्यांनीं इस्राएल लोकांचीं लढण्यास आपली सैन्ये एकवट केलीं. तेव्हां आखीश दाविदास म्हणाला, हें पकें समज कीं तुला आपल्या लोकांसह लढावयास माझ्या सैन्याबरोबर याचें लागणार. २ दावीद आखीशास म्हणाला, आपला दास काय करील तें आपणाला आतां समजून येईल. आखीश दाविदास म्हणाला, म्हणूनच मी तुला माझे धिरे सलामत राखावयास कायमचा ठेवून घेतों.

३ शमुवेल शत्रु पावला होता; सर्व इस्राएल लोकांनीं त्याच्यासाठीं मोठा शोक करून त्याचें नगर रामा येथे त्यास मूठमती दिली होती. शौलानें दैवज्ञांस व मानिक्रिस देशांतून घालवून दिले होते. ४ पलिष्ट्यांनीं एकवट होऊन शुरेम येथें छावणी दिली; इकडे शौलानें सर्व इस्राएल जमां करून गिलबोवा येथें छावणी दिली. ५ पलिष्ट्यांचें सैन्य पाहून शौल धाबरला व त्याच्या मनाचा थरकांप झाला. ६ शौलानें परमेश्वरास प्रश्न विचारिले असतां परमेश्वरानें स्वयें, उरीम अथवा संदेष्टे अशा कोणाच्याहि द्वारें उत्तर दिलें नाहीं. ७ तेव्हां शौल आपल्या सेवकांस म्हणाला, एकादी भूत-विद्याप्रवीण स्त्री शोधा, म्हणजे मी तिच्याकडे जाऊन प्रश्न विचारिन, त्याचे वाकर त्यास म्हणाले, पाहा, एन-दोर येथें एक भूतविद्याप्रवीण स्त्री राहत आहे. ८ मग शौलानें आपला वेश पालटून दुसरे कपडे घातले आणि दोन माणसें बरोबर घेऊन तो सतोरत त्या स्त्रीकडे गेला; तो तिला म्हणाला, प्रश्न पाहा; आपल्या भूतविद्येचा प्रयोग करून ज्या कोणाचें मी नांव घेईन त्यास उठवून मजकडे आण. ९ ती स्त्री त्यास म्हणाली, शौलानें काय केले तें तुला ठाऊकच आहे;

भूतविद्याप्रवीण व चेटकी यांचें त्यानें देशांतून उखाटून केले आहे; आतां मला मारून टाकावें म्हणून माझ्या जिवाला पाश कां लावतोस? १० शौलानें परमेश्वराची शपथ घेऊन तिला म्हटले, परमेश्वराच्या जीविताची शपथ, या बाबतीत तुला कांहीएक दंड व्हावयाचा नाहीं. ११ त्या स्त्रीनें विचारिलें, मी तुझ्यासाठीं कोणाला उठवून आणूं? तो म्हणाला, शमुवेलस उठवून आण. १२ त्या स्त्रीनें शमुवेलस पाहिले, तेव्हां मोठ्यानें किकाळी फोडून ती शौलस म्हणाली, आपण मला कां फसविलें? आपण शौल आहां. १३ राजानें तिला म्हटले, भिऊं नको; तुला काय दिसतें? ती शौलस म्हणाली, कोणी दैवत पृथ्वींतून वर येतांना दिसत आहे. १४ त्यानें तिला विचारिलें, त्याचें स्वरूप कसें आहे? ती म्हणाली, एक वृद्ध पुरुष उठून येत आहे; त्यानें क्षण घातला आहे. तेव्हां शौलानें ताडिलें कीं तो शमुवेल असावा; म्हणून त्यानें भूमीपर्यंत लवून नमस्कार केला. १५ शमुवेल शौलस म्हणाला, तूं मला वर बोलावून माझ्या शांतीचा भंग कां करेस? शौल म्हणाला, मी मोठ्या संकटांत पडलों आहे; पलिष्टी मजशी लढत आहेत, आणि देवानें माझा त्याग केला आहे, आणि आतां मला तो संदेष्ट्यांच्या अथवा स्वप्नांच्या द्वारें माझ्या प्रभ्राचें उत्तर देत नाहीं; यास्तव मी आतां काय करावें तें तूं मला सांगावें म्हणून मी तुला बोलविलें आहे. १६ शमुवेल म्हणाला, परमेश्वर तुझा त्याग करून तुझा शत्रु झाला आहे, तर तूं मला कशाला प्रश्न करितोस? १७ परमेश्वरानें माझ्या द्वारें सांगितलें होतें तसेंच त्यानें आपल्या मनोदयप्रमाणें केले आहे; परमेश्वरानें तुझ्या हातून राज्य हिसकावून घेऊन तुझा शेजारी दावीद यास दिलें आहे. १८ तूं परमेश्वराची वाणी ऐकली नाहीं व त्याच्या कोपानुसार तूं अमालेकास शासन केले नाहीं; म्हणून आज परमेश्वर तुजशी असा वागला आहे. १९ एवढेंच नव्हे तर परमेश्वर तुझ्या-बरोबर इस्राएल लोकांसहि पलिष्ट्यांच्या हातीं देईल; ज्यां तूं आपल्या पुत्रांसह मजकडे येशील; परमेश्वर

इसकाचें सैन्य पलिष्ट्यांच्या हातीं देईल. २० मग
 भूमीवर सपशेल पालथा पडला; मसुवेलाच्या
 भाषणानें तो अत्यंत भयभीत झाला; त्याच्यांत कांहीं
 प्राण उरलें नाहीं. त्यानें दिवसभर व रात्रभर बिलकूल
 अन्न सेवन केलें नव्हतें म्हणून त्याच्या अंगांत मुळींच
 ताकद उरली नव्हती. २१ मग ती स्त्री शौलाकडे आली
 व तो फार व्याकुळ झाला आहे असें पाहून त्याला
 म्हणाली, पाहा, आपल्या दासीनें आपलें म्हणणें ऐकलें,
 आणि आपला प्राण मुठींत धरून आपण मला सांगितलेले
 शब्द मीं ऐकले; २२ तर आतां आपणहि आपल्या
 दासीचें म्हणणें ऐका; मी आपणाला घासभर अन्न वाढितें
 तें खा म्हणजे वाटेनें चालावयास आपणाला शक्ति येईल.
 २३ तो म्हणाला, मला नको, मी खाणार नाहीं.
 त्या स्त्रीप्रमाणें त्याच्या चाकरांनींहि त्याला आग्रह केला
 तेव्हां त्यानें त्यांचें म्हणणें ऐकलें. तो जमिनीवरून
 उठून पलंगावर बसला. २४ त्या स्त्रीच्या घरीं एक
 लडू वासरूं होतें; तें तिनें त्वरेनें कापलें, आणि कांहीं
 पीठ घेऊन तें तिनें मळिलें आणि बेखमीर भाकरी
 भाजिल्या; २५ मग तिनें तें अन्न शौलापुढें व त्याच्या
 चाकरांपुढें ठेविलें, आणि ते जेवले. नंतर ते त्या रात्रीं
 निघून गेले.

१ इकडे पलिष्ट्यांनीं आपली सर्व सेना
 २९ अफेकांत एकवट केली; इस्राएल लोकांनीं
 इज्रैलांत एका झन्यापाशीं छावणी दिली होती.
 २ पलिष्ट्यांचे सरदार आपआपल्या शंभरशंभर व हजार-
 हजार योद्ध्यांच्या पुढें चालले, आणि सैन्याच्या
 पिछाडीस आखीशाबरोबर दावीदहि आपल्या मनुष्यांच्या
 पुढें चालला. ३ पलिष्ट्यांचे सरदार म्हणाले, या
 इझ्यांचें येथें काय काम ? तेव्हां आखीश पलिष्ट्यांच्या
 सरदारांस म्हणाला, इस्राएलाचा राजा शौल याचा सेवक
 दावीद हा नव्हे काय ? आज तो कैक दिवस किंबहुना
 कैक वर्षे मजपाशीं आहे; तो त्यांना सोडून मजकडे
 आला तेव्हांपासून आजपर्यंत मला त्यांच्यांत कांहीं
 कावणें आढळलें नाहीं; ४ पण पलिष्ट्यांचे सरदार
 त्यांजवर फार रागावले; ते त्यास म्हणाले, जें स्थल तूं
 त्यांस दिलें आहे तेथें त्याला परत पाठवून दे; त्यानें

आम्हांबरोबर लढाईस येऊं नये; तो आला तर तो
 आमचा वैरी होईल; तो आपल्या स्वांमित्री कुल्या
 कशानें प्रसन्न करणार बरें ? या लोकांनीं विरें
 कापूनच कीं नाहीं ?

५ शौलानें हजरतें वधिले,
 दाविदानें लावों वधिले,
 असें ज्याविषयीं लोक नाचून व गाऊन आळीपाळीनें
 म्हणाले. तोच हा दावीद ना ? ६ तेव्हां आखीशानें
 दाविदास बोलावून म्हटलें, परमेश्वराच्या जीविताची
 शपथ, तूं तर सात्विकपणानें वर्तला आहेस आणि
 सैन्यांत मला तुझी वर्तणूक चांगली दिसून आली
 आहे; कारण जेव्हांपासून तूं मजकडे आलास तेव्हां-
 पासून तुझ्या ठायीं मला कांहीं वाईट आढळून आलें
 नाहीं; पण तूं सरदारांच्या मनास कांहीं घेत नाहींस;
 ७ तर आतां तूं सुखरूप परत जा, पलिष्ट्यांच्या सर-
 दारांची इतराजी करून घेऊं नको. ८ दावीद
 आखीशास म्हणाला, मीं काय केले आहे ? मी आपणाकडे
 आलों तेव्हांपासून आजपर्यंत आपणाला आपल्या दासांच्या
 ठायीं काय आढळलें आहे कीं आपला स्वामी
 राजा याच्या शत्रूशीं लढावयास जाऊं नये ? ९ आखीश
 दाविदास म्हणाला, मला ठाऊक आहे कीं तूं माझ्या
 दृष्टीनें देवदूतासारखा चांगला आहेस; तरी पलिष्ट्यांचे
 सरदार म्हणतात कीं तूं त्यांच्याबरोबर लढाईस जाऊं
 नये. १० तर आतां तुझ्या धन्याचे चाकर जे तुज-
 बरोबर आले आहेत त्यांच्यासह पहाटेस ऊठ आणि
 उजाडतांच मार्गस्थ हो. ११ दावीद व त्याचे लोक
 पहाटेस उठून पलिष्ट्यांच्या देशीं परत गेले. इकडे
 पलिष्टी इज्रैलावर चढाई करून गेले.

१ दावीद आपल्या मनुष्यांबरोबर सिकूलाम
 ३० येथें तिसऱ्या दिवशीं पोहंचला तेव्हां त्यांच्या
 दृष्टीस पडलें कीं अमालेक्यांनीं दक्षिण देश व
 सिकूलाम यांवर स्वारी केली असून सिकूलागावर मारा
 करून तें अग्नीनें जाळून टाकिलें आहे, २ आणि तेथील
 स्त्रियांस व लहानमोठ्यां सगळ्यांस त्यांनीं कैद करून
 नेलें आहे; त्यांनीं कोणाची कसल केली नाहीं, तर
 त्यांचा पाडाव करून ते आपल्या वाटेनें गेले. ३ दावीद

व त्याचे लोक नगरांत आले तेव्हां नगर जाऊन टाकिलें आहे आणि त्यांच्या ब्रिय्या, पुत्र व कन्या पाडव करून नेल्या आहेत असें त्यांस दिसून आले. ४ तेव्हां दावीद व त्याच्याबरोबरचे लोक हेरू काहून एवढे रडले कीं त्यांना आणखी रडण्याची शक्ति राहिली नाही. ५ दाविदाच्या दोन्ही ब्रिय्या इझेलीण अहीनवाम व नाबालाची स्त्री कमरैलीण अबीगईल ह्यांना पाडव करून नेले होते. ६ त्यां समयीं दावीद मोठ्या पेचांत पडला; कारण लोक आपले पुत्र व कन्या यांच्याकरितां शोकाकुल होऊन दाविदास दगडमांर करावा असें म्हणूं लागले; पण दावीद आपला देव परमेश्वर याजवर भिस्त ठेवून खंबीर राहिला.

७ दावीद अहीमलेखाचा पुत्र अब्याथार याजक यास म्हणाला, एफोद मजकडे आण. तेव्हां अब्याथारानें एफोद दाविदाकडे आणिलें. ८ दाविदानें परमेश्वरास प्रश्न केला, मी या टोळीचा पाठलाग करूं काय ? मी त्यांस गांठीन काय ? त्यानें उत्तर दिलें, त्यांचा पाठलाग कर, तू खात्रीनें त्यांस गांठीशील व सर्वांना सोडवून आणशील. ९ तेव्हां दावीद आपल्याबरोबरचीं सहाशें माणसें घेऊन बसोर नात्यापर्यंत जाऊन पोहंचला; तेथें कांहीं लोक मार्ग पडले व ते तेथें राहिले. १० दावीद व चारशें लोक यांनीं पाठलाग चालविला; बाकीचे दोनशें लोक एवढे थकून गेले होते कीं त्यांस बसोर नात्यापलीकडे जातां येईना. ११ त्यांच्या लोकांस मैदानांत एक मिसरी पुरुष आढळला; त्यास त्यांनीं दाविदाकडे नेले; त्यांनीं भाकर दिली ती त्यानें खाली आणि त्यास त्यांनीं पणी पाजिलें. १२ आणखी त्यास अंजिराच्या टेपेचा तुकडा व दोन खिसमिसांचे घड दिले; ते खाऊन तो ताजातवाना झाला, कारण तीन दिवस व तीन रात्री त्यानें भाकर खाली नव्हती कीं तो पाणी प्याला नव्हता. १३ दाविदानें त्यास विचारिलें, तू कोण, कोठला ? त्यानें म्हटलें, मी एक मिसरी तरुण पुरुष असून एका अमालेकी मनुष्याचा दास आहे. आज तीन दिवस झाले, मी आजारी पडलों म्हणून माझा धनी मला सोडून गेला.

१४ आम्ही करेभ्यांच्या दक्षिण प्रांतावर; यहूदा प्रांतावर व कालेबाच्या दक्षिण भागावर स्त्री केली आणि सिकूलग आग लावून जाऊन टाकिलें. १५ दावीद त्यास म्हणाला, त्या टोळीकडे मला नेशील काय ? तेव्हां तो म्हणाला, आपण मला जिवें मारणार नाही व माझ्या धन्याच्या हातीं मला देणार नाही अशी आपण देवाच्या नांवानें आणभाक कराल तर मी आपणाला त्या टोळीकडे नेईन. १६ तो त्यास तेथें घेऊन गेला तेव्हां त्यास असें दिसलें कीं लोक जमिनीवर चोहोंकडे पांगून खाऊनपिऊन मंजा करीत आहेत; कारण त्यांनीं पलिष्टांच्या प्रांतांतून व यहूद्यांच्या प्रांतांतून पुष्कळ लूट आणिली होती. १७ तेव्हां त्या दिवसाच्या संध्याकाळपासून दुसऱ्या दिवसाच्या संध्याकाळपर्यंत दावीद त्यांचा संहार करीत राहिला; त्यांच्यापैकीं चारशें तरुण पुरुष उंटांवर स्वार होऊन पकून गेले होते त्यांखेरीज एकहि मनुष्य बचावला नाही. १८ अमालेकी लोकांनीं पाडाव करून नलेल्या सर्वास दाविदानें सोडविलें आणि आपल्या दोन्ही ब्रिय्याहि सोडविल्या. १९ लहानथोर, कन्यापुत्र, लूट वगैरे जें कांहीं ते घेऊन गेले होते त्यांतलें त्यांस परत मिळालें नाही असें कांहींच नव्हतें; दाविदानें तें सर्व परत आणिलें. २० दाविदानें त्यांचीं शेरडें-मेंढरें, गाढवें, बैल वगैरे सर्व लुटिली; हीं जनावरें लोक आपल्या जनावरांपुढें हाकून नेतांना ते म्हणाले, ही दाविदाची लूट आहे. २१ मग जे दोनशें पुरुष फार थकल्यामुळें दाविदाबरोबर गेले नव्हते व ज्यांस बसोर नात्यापाशीं तो ठेवून गेला होता, त्यांच्याजवळ दावीद गेला, तेव्हां ते त्यास व त्याच्याबरोबरच्या लोकांस भेटावयास सामोरे आले; आणि दाविदानें त्यांच्याजवळ जाऊन त्यांचें भेमकुशल विचारिलें. २२ तेव्हां दाविदाबरोबर गेलेल्या लोकांपैकीं जे वाईट व अधम लोक होते ते म्हणूं लागले, कांहीं लोक आत्मत्या-बरोबर आले नाहीत म्हणून आम्ही जी लूट आणिली आहे तीतली त्यांस आम्ही कांहींएक देणार नाही; प्रत्येकाचीं बायकापोरें मात्र ज्याचीं त्याला देऊं, त्यांनीं त्यांस घेऊन निघून जावें; २३ पण दावीद

म्हणाला, बांधवदो, परमेश्वरानें जें आपणाला दिलें आहे त्याचें असें करूं नका. त्यानें आपलें रक्षण केलें आहे व जी टोळी आपल्यावर बाल करून आली होती ती आपल्या हातांत दिली आहे. २४ या बाबतींत तुमचें कोण ऐकणार ? जे लढाईस गेले त्यांस जेवढा वांटा मिळेल तेवढाच जे सामानासुमानापाशीं राहिले त्यांसहि मिळेल; त्यांस सारखाच वांटा मिळेल. २५ त्या दिवसापासून पुढें हीच वहिवाट पडली; त्यानें असाच नियमविधि इस्राएलांस आजपर्यंत लावून दिला आहे.

२६ दावीद सिकूलग येथें आला तेव्हां त्यानें आपले मित्र यहुदाचे वडील यांजकडे लुटीचा कांहीं भाग पाठविला व त्यांस सांगून पाठविलें कीं परमेश्वराच्या शत्रूच्या लुटीतून तुम्हांस ही भेट पाठविली आहे; २७ बेथेल, दक्षिणेतील रामोथ, यत्तोर, २८ अरोएर, सिफमोथ, एष्टमो, २९ राखाल व येरहमेली येथेले नगरवासी, केन्यांच्या नगरांतले रहिवासी, ३० हर्मा, कोराशान, अथाख, ३१ आणि हेब्रोन आदिकरून ज्या ज्या ठिकाणीं दावीद आपल्या लोकांसह फिरत असे तेथील आपले मित्र ह्यांस त्यानें लुटीतून भेटी पाठविल्या.

१ पलिष्ठी इस्राएलाशीं लढले; तेव्हां इस्रा-

३१ एल लोक पलिष्ठांपुढून पळून गेले व गिलबोवा डोंगरांत घायाळ होऊन पडले, २ पलिष्ठांनीं शौलाचा व त्याच्या पुत्रांचा पाठलाग निकरानें करून शौलाचे पुत्र योनाथान, अबीनादाब व मलकीशुवा यांस वधिलें. ३ शौलाशीं फार निकराची लढाई झाली; तिरंदाजांनीं त्यास गांठिलें; त्यांच्यासुद्धें तो फार हैराण झाला. ४ तेव्हां शौल आपल्या शस्त्रवाहकास म्हणाला,

१ अ० १४:४९ येथें इथी.

आपली तरवार उपसून मला भोसक, तसें व केत्यास हे असुंती लोक येऊन मला भोसकतील व माझी विटंबना करतील; पण त्याचा शस्त्रवाहक तसें करीना; तो फार घाबरला होता. तेव्हां शौल आपली तरवार काढून तिच्यावर पडला. ५ शौल मेला हें पाहून त्याचा शस्त्रवाहकहि आपल्या तरवारीवर पडून त्याजरोबर मेला. ६ या प्रकारें शौल, त्याचे तिचे पुत्र, त्याचा शस्त्रवाहक व त्याचे सर्व लोक एकाच दिवशीं एकदम मृत्यु पावले. ७ खोऱ्याच्या पलीकडे आणि यार्देनेच्या पलीकडे जे इस्राएल लोक हांते त्यांनीं पाहिलें कीं इस्राएल लोक पळले आहेत आणि शौल व त्याचे पुत्र मरण पावले आहेत, तेव्हां तेहि आपआपलीं नगरें सोडून पळले आणि पलिष्ठी लोक त्यांत जाऊन राहिले.

८ दुसऱ्या दिवशीं मारलेल्या लोकांना नागविण्यास पलिष्ठी आले तेव्हां शौल व त्याचे तिचे पुत्र गिलबोवा डोंगरांत पडलेले त्यांस आढळले. ९ तेव्हां त्यांनीं शौलाचें शिर छेदिलें, त्याचीं हत्यारें छुटिलीं आणि आपल्या देशांत सर्वत्र जासूद पाठवून त्यांच्या देवळांत व लोकांत हें वर्तमान पसरविलें. १० त्यांनीं त्याचीं हत्यारें अष्टारोथ देवीच्या मंदिरांत ठेविलीं व त्याचें धड बेथ-शानच्या गांवकुसास टांगिलें. ११ पलिष्ठांनीं शौलाचें काय केलें तें याबेश-गिलादच्या रहिवास्यांनीं ऐकलें; १२ तेव्हां तेथेले सर्व शूर वीर निघाले, आणि रातोरात जाऊन त्यांनीं शौल व त्याचे पुत्र यांचीं प्रेतें बेथ-शानाच्या गांवकुसावरून काढून याबेश येथें आणिलीं व दहन केलीं. १३ त्यांनीं त्यांच्या अस्थि याबेशांत चिंचेच्या झाडाखालीं नेऊन पुरिल्या आणि सात दिवस उपास केला.

२ शमुवेल



१ शौलच्या मृत्यूनंतर व दावीद अमालेक्यांचा १ संहार करून परत येऊन सिकूलाम थेंबे दोन दिवस राहिल्यावर, २ तिसऱ्या दिवशीं छावणींतून शौल होता तेथून एक माणूस आला; त्यानें आपले कपडे फाडिले होते व डोक्यांत धूळ घातली होती. तो दाविदापाशीं येऊन पोहंनल्यावर त्यानें त्यास साष्टांग दंडवत घातले. ३ दाविदानें त्याला विचारिलें, तूं कोठून आलास ? तो त्यास म्हणाला, मी इस्राएलाच्या छावणींतून निभावून आलों आहे. ४ दाविदानें त्यास विचारिलें, कसें काय वर्तमान आहे तें मला साधि वरें. तो म्हणाला, लोक रणभूमीवरून पळले, पुष्कळ लोक पडले व प्राणांस मुकले; शाल व त्याचा पुत्र योनाथान हेहि प्राणांस मुकले. ५ दाविदानें बातमी आणणाऱ्या त्या तरुणास विचारिलें, शौल व त्याचा पुत्र योनाथान हे मेले हें तुला कशावरून कळलें ? ६ तो बातमी आणणारा तरुण म्हणाला, मी सहज गिलबोवाच्या डोंगरांत फिरत असतां शौल आपल्या भाल्यावर टेकलेला आहे आणि रथ व स्वार त्याच्या पाठीशीं येऊन अगदीं मिडले आहेत असें मला दिसलें. ७ शौलानें मागे पाहिलें तों मी त्याला दिसलों आणि त्यानें मला हाक मारिली. तेव्हां मी म्हणालों, काय आज्ञा ? ८ तो मला म्हणाला, तूं कोण आहेस ? मी त्यास म्हणालों, मी अमालेकी आहे. ९ तो मला म्हणाला, माझ्याजवळ उभा राहून माझा वध कर; मला यातना होत आहेत तरी माझा प्राण अद्यापि कायमच आहे. १० तेव्हां मी त्याच्यापाशीं उभें राहून त्याला वधिलें, कारण त्याचें असें पतन झाल्यावर तो बांचणार नाही अशी माझी खात्री झाली होती. मी त्याच्या मस्तकाचा मुकुट व त्याचीं बाहुभूषणें काढून येथें माझ्या स्वामीजवळ आणिलीं

आहेत. ११ हें ऐकून दाविदानें आपली वस्त्रे धरून फाडिलीं आणि जितके माणूस त्याजबरोबर होते त्यांनींही तसेंच केले; १२ शौल, त्याचा पुत्र योनाथान, परमेश्वराचे लोक आणि इस्राएलाचें घराणें हीं तरवारीनें पडलीं म्हणून त्यांच्याबद्दल त्यांनीं शोक केला, विलाप केला आणि संध्याकाळपर्यंत ते उपाशीं राहिले. १३ मग दाविदानें आपणास बातमी देणाऱ्या त्या तरुण मनुष्यास विचारिलें, तूं कोठला ? तो म्हणाला, मी एका परदेश्याचा पुत्र आहे, मी अमालेकी आहे. १४ दावीद त्यास म्हणाला, परमेश्वराच्या अभिषिक्ताचा वध करण्यास हात चालविण्याची तुला भीती कशी नाही वाटली ? १५ दाविदानें एका तरुणास बोलावून सांगितलें, जवळ जाऊन त्याजवर हल्ला कर. त्यानें त्याजवर असा वार केला कीं तो मेलाच. १६ दावीद त्यास म्हणाला, तुझा रक्तपात तुझ्याच माथीं असे; परमेश्वराच्या अभिषिक्ताला मीं वधिलें असें म्हटल्यानें तुझ्याच मुखानें तुजविरुद्ध साक्ष दिली आहे. १७ मग दाविदानें शौल व त्याचा पुत्र योनाथान यांच्यासंबंधानें पुढील विलापगीत गाईलें; १८ आणि हें धनुष्यनामक गीत यहुद्यांस शिकविण्याची आज्ञा केली; पाहा, हें गीत याशाराच्या पुस्तकांत लिहिलेलें आहे :—

१९ हे इस्राएला, तुझा शिरोमणि उच्चस्थानीं वधिला आहे.

बलाढ्य पाहा कसे पतन पावले आहेत !

२० गथांत हें सांगूं नका,

अच्छलोनच्या आळ्यांत हें जाहीर करूं नका;

पलिष्ट्यांच्या कन्या आनंदित होतील,

बेसुत्यांच्या कन्या जयघोष करितील; असें न होवो.

२१ गिलबोवाच्या डोंगरांतो,

तुम्हांवर दहिवर न पडो, पर्जन्यवृष्टि न होवो, नजराणा म्हणून देण्यास तुम्हांवर अर्पणयोग्य शेतें न होवोत;

कारण तेथें पराक्रम्यांची ढाल भ्रष्ट झाली आहे, शौलाची ढाल तैलाभ्यांगावांचून भ्रष्ट होऊन पडली आहे.

२२ वधिलेल्यांचें रक्त प्राशन केल्यावांचून व बलाढ्यांचें मादें भक्षण केल्यावांचून

योनाथानाचें धनुष्य कधीं परत येत नसे, शौलाची तरवार कधीं रिकामी परतत नसे.

२३ शौल व योनाथान प्रेमळ व मनमिळाऊ असत; जीवनांत व मरणांत त्यांचा वियोग झाला नाही; ते गरुडांहून वेगवान् व सिंहांहून बलवान् होते.

२४ इस्राएली कन्यांनो, शौलासाठीं रुदन करा; तो तुम्हांस किरमिजी बर्बें लेववून शृंगारीत असे; तो तुमच्या वस्त्रांवर सोन्याचे अलंकार घालीत असे.

२५ रणभूमीवर बलाढ्य पाहा कसे पतन पावले आहेत ? योनाथाना, तूं उच्चस्थानी वधिला गेला आहेस !

२६ माझ्या बंधो, योनाथाना, मी तुझ्याकरितां विव्दळ होत आहें;

तूं मजवर फार माया करीत असस; तुझे मजवर विलक्षण प्रेम होतें,

त्रियांच्या प्रेमाहूनहि तें अधिक होतें.

२७ बलाढ्य पाहा कसे पतन पावले आहेत !

युद्धाचीं शस्त्रें कशीं नाश पावलीं आहेत !

१ यानंतर दाविदानें परमेश्वरास प्रश्न विचारिला कीं मी यहुदाच्या एकाद्या नगरांत जाऊं काय ?

परमेश्वरानें म्हटलें, जा. दाविदानें विचारिलें, कोणी कडे जाऊं ? त्यानें म्हटलें, हेब्रोनोस जा. २ मग दावीद

इज्रेलीण अहीनवाम आणि नाबालाची स्त्री कर्मेलीण अबीगईल या आपल्या दोघी त्रियांसह तेथें गेला.

३ त्याप्रमाणेंच दाविदाबरोबर जे पुरुष होते त्या सर्वांस आपआपल्या कुटुंबांसह त्यानें बरोबर नेलें, व ते हेब्रोनोच्या गांवांत जाऊन राहिले.

४ यहुदी लोकांनीं तेथें जाऊन दाविदास अभिषेक करून यहुदाच्या वंशाचा राजा नेमिलें.

दाविदास असें कळून आलें कीं शौलास ज्यांनीं मूठमाती दिली ते याबेश-गिलादचे लोक होते.

५ तेव्हां दाविदानें याबेश-गिलादच्या लोकांकडे जाऊन पाठवून त्यांस सांगितलें कीं तुम्हीं आपला

स्वामी शौल यास मूठमाती दिली ही तुम्हीं त्याजवर दया केली, याबद्दल परमेश्वर तुमचें कल्याण करो.

६ आतां परमेश्वर तुम्हांशीं दयेनें व सत्यतेनें वर्तो; तुम्हीं हें कृत्य केले आहे या तुमच्या चांगुलपणाचां

मोबदला मीहि तुम्हांस देईन. ७ हिंमत धरा, शूर व्हा; तुमचा स्वामी शौल मृत्यु पावला आहे आणि

यहुदाच्या घराण्यांनें मला अभिषेक करून आपल्यावर राजा नेमिलें आहे.

८ इकडे नेराचा पुत्र अबनेर जो शौलाचा सेनापति होता तो शौलाचा पुत्र ईश-बोशेय यास बरोबर घेऊन

नदीपलीकडे महनाहम येथें गेला; ९ आणि त्यानें गिलाद, अझुन्यांचा देश, इज्रेल, एफ्राईम, बन्यामीन वगैरे

एकंदर इझ्राएलांवर त्यास राजा नेमिलें. १० शौलाचा पुत्र

ईश-बोशेय इझ्राएलांवर राज्य करूं लागला तेव्हां तो चाळीस वर्षांचा होता; त्यानें दोन वर्षे राज्य

केलें; पण यहुदाचें घराणें दाविदास धरून राहिलें. ११ हेब्रोनोत दाविदानें यहुदाच्या घराण्यावर राज्य

केलें त्याची मुदत साडेसात वर्षांची होती. १२ मग नेराचा पुत्र अबनेर आणि शौलाचा पुत्र

ईश-बोशेय यांचे सेवक महनाहमाहून गिबोन येथें गेले. १३ इकडे सरुवेचा पुत्र यवाब व दाविदाचे सेवक हे

बाहेर पडले आणि त्या उभय सैन्यांची गिबोनच्या तलावापाशीं गांठ पडली; तेथें एक सैन्य तलावाच्या

एका बाजूला व दुसरें दुसऱ्या बाजूला उतरलें. १४ तेव्हां अबनेर यवाबास म्हणाला, तरुण पुरुषांनीं

उठून आपल्यापुढें दोन हात खेळावे; यवाबानें म्हटलें, बरें, त्यांनीं उठावें. १५ शौलाचा पुत्र ईश-बोशेय याचे

बारा तरुण बन्यामिनी आणि दाविदाच्या लोकांतले बारा असे संख्येनें सारखे पुरुष उठून पुढें सरसावले.

१६ तेव्हा त्या सर्वांनी एकमेकांचीं मस्तकें धरून आपल्या तरवारी आपल्याबरोबर झुंजणाऱ्यांच्या कुशीत खुपसत्या व ते सर्व एकदम पडले; यावरून त्या स्थळाचें नांव हेलकब-हसूरीम (तीक्ष्ण धारेच्या घुऱ्याचें क्षेत्र) असें पडलें; हे गिबोनांत आहे. १७ त्या दिवशीं तुंबळ युद्ध झालें; दाविदाच्या सेवकां-पुढें अबनेर व इस्राएल लोक यांनी हार खाल्ली. १८ सरुवेचे तिचे पुत्र यवाब, अबीशय व असाएल तेथें होते; त्यांतल्या असाएल हा हरिणासारखा पायांचा चपळ होता. १९ असाएलानें अबनेराचा पाठलाग केला; तो त्याच्या पाठीस लागला असतां उजवीडावीकडे वळला नाहीं. २० अबनेरानें माग वळून त्याजकडे पाहिलें व विचारिलें, तूं असाएल काय ? तो म्हणाला, होय, तोच मी. २१ अबनेर त्यास म्हणाला, उजवीकडे किंवा डावीकडे वळून एकाचा तण्यास पकडून त्याचें कवच छटून घे; पण असाएल त्याचा पाठलाग करावयाचें सोडीना. २२ अबनेर पुनः असाएलास म्हणाला, माझा पाठलाग करण्याचें सोडून दे; तुला मारून जमिनीवर पाडण्यास मज्ज करूं शकितोस ? मग तुझा भाऊ यवाब यास मी आचलें तोंड कासें दाखवूं ? २३ तरी तो काहीं केल्या मागें सरेंना; तेव्हां अबनेरानें आपल्या भाल्याचा दांडा त्याच्या पोटांत असा खुपसला कीं तो त्याच्या पोटांत जाऊन पाठीतून निघाला; आणि तो तेथेंच पडून मेला. असाएल मरून पडल्या त्या ठिकाणी खेवडे लोक आले तेवडे स्तब्ध उभे राहिले. २४ इकडे अश्व व अबीशय यांनी अबनेराचा पाठलाग चालू ठेविला, व सूर्यास्त होतां होतां अम्मा नामक पहाडापाशीं ते पोहंचले; हा पहाड गिबोन रानाच्या बाटेवरील गिहा नांवाच्या गांवासमोर आहे. २५ बन्यामिनी लोक अबनेरापाशीं एकवट होऊन एक फौज बनून एका पहाडाच्या शिखरावर उभे राहिले. २६ तेव्हां अबनेर यवाबास हाक मारून म्हणाला, तरवारीस निरंतर भक्ष्य देत राहावयाचें काय ? याचा अंती परिणाम दुःखदायक होणार हें तुला ठळक नाहीं काय ?

आपल्या भाऊवंदांच्या पाठीस लागण्याचें सोडून द्या, अशी आज्ञा तूं आपल्या लोकांस कोठवर करणार नाहींस ? २७ यवाब म्हणाला, देवाच्या जीविताची शपथ, तूं बोलला नसतास तर खात्रीनें लोक सकाळीं निघून गेले असते व ते आपल्या बांधवांच्या पाठीस लागले नसते. २८ मग यवाबानें रणशिंग फुंकिलें तेव्हां सर्व लोक थांबले व त्यानंतर त्यांनीं इस्राएलांचा पाठलाग केला नाहीं किंवा त्यांच्याशीं लढाई केली नाहीं. २९ अबनेर व त्याचे लोक रातोरात अराबामधून कूच करून यादैनपलीकडे गेले, आणि सगळा बिप्रोन प्रदेश पायांखाली घालून महनाह्मास पोहंचले. ३० अबनेराचा पाठलाग करण्याचें सोडून परत आल्यावर यवाबानें सर्व लोक जमा केले, तेव्हां दाविदाच्या लोकांपैकीं एकोणीस पुरुष व असाएल हे नाहींत असें त्यास आढळून आलें; ३१ तेव्हां दाविदाच्या लोकांनीं बन्यामिनी व अबनेराचे लोक यांस असा मार दिला कीं त्यांतले तीनशें साठ पुरुष गतप्राण झाले; ३२ आणि त्यांची असाएलास उचळून नेऊन बेषलहेमांतील त्याच्या बापाच्या थडग्यांत मूटमती दिली. मग यवाब व त्याचे लोक रात्रभर कूच करून उजाडतां हेब्रोनास पोहंचले.

१ शौलाचें घराणें व दाविदाचें घराणें यांच्या-
३ मध्यें फार दिवस युद्ध चालू राहिलें; दावीद प्रबल होत गेला व शौलाचें घराणें निर्बल होत गेलें.
 २ हेब्रोन येथें दाविदास पुत्र झाले ते हे : इप्सेलीण अहीनवाम हिच्यापासून त्यास अन्नोन झाला; हा त्याचा ज्येष्ठ पुत्र; ३ कमेली नावालाची स्त्री अबीगईल हिच्यापासून त्यास किलब झाला, हा त्याचा दुसरा पुत्र; गद्दरचा राजा तलमथ याची कन्या माका हिच्यापासून त्याला तिसरा पुत्र अबशलोम झाला; ४ हग्गीथीपासून चौथा पुत्र अदोनीया झाला; अबीटलेपासून पांचवा पुत्र शफाव्या झाला; ५ आणि दावीदाची स्त्री एग्ल हिच्यापासून सहावा पुत्र इथाम झाला. हेब्रोन येथें दाविदास जे पुत्र झाले ते हे.
 ६ शौलाचें घराणें व दाविदाचें घराणें यांमध्यें

जो कलह माजला होता त्यांत शैलाच्या घराण्यास अबनेराचें पाठबळ होतें. ७ शैलाची एक उपपत्नी होती; ती अय्याची कन्या असून तिचें नांव विस्पा असें होतें; ईश-बोशेयानें अबनेरास विचारिलें, तूं माझ्या बापाच्या उपपत्नीपत्नी कां गेल्यास? ८ ईश-बोशेयाचें हे शब्द ऐकून अबनेरास क्रोध आला व तो त्यास म्हणाला, मी काय कुत्र्याचें डोकें आहे? मी काय यहुदाच्या पक्षाचा आहे? आज तुझा बाप शैल याचें घरणें आणि अस्रजन यांजवर मी दया करित असून तुला दाविदाच्या हातीं लागू दिलें नाहीं, आणि तूं आज ह्या बायकोच्या संबधानें मला दोष देत आहेस काय? ९-१० मी शैलाच्या घराण्याकडून राज्य हिसकावून घेईन आणि दाविदाची गादी दानापासून बैर-बोश्यापर्यंत इस्राएल व यहुदा यांजवर स्थापीन अशी आणमाक परमेश्वरानें केली आहे; तदनुसार मी त्याशीं बर्तन केलें नाहीं तर देव अबनेराचें त्या मानानें, किंबहुना त्याहूनहि अधिक शासन करी. ११ त्याच्यानें अबनेरास कांहीं एक जबाब देववला नाहीं, कारण त्याचा त्याला धाक होता.

१२ अबनेरानें आपल्या नांवांनें दाविदाकडे जासूद पाठवून सांगितलें, हा देश कोणाचा बरें? अणखी असेंहि सांगितलें कीं आपण माझ्याशीं सलोखा करा; सर्व इस्राएलचें मन आपणाकडे वळविण्याच्या कामीं मी आपणाला हात देतो. १३ दाविदानें म्हटलें, बरें, मी तुजशीं सलोखा करितों; पण एक गोष्ट तुला केली पाहिजे, ती ही कीं तूं मला भेटावयांस येशील; तेव्हां आपल्याबरोबर शैलाची कन्या मीखल हिला घेऊन येणार नाहीं तर तुझी माझी भेट व्हावयाची नाहीं. १४ दाविदानें शैलाचा पुत्र ईश-बोशेय याजकडे जासूद पाठवून सांगितलें कीं माझी व्ही मीखल जी मी शंभर पलिष्ट्यांच्या अग्रत्वंचा देऊन घेतली तिला मजकडे पाठवून दे. १५ ईश-बोशेयानें लोक पाठवून तिचा नवरा लईशाचा पुत्र पालटीयेल त्याच्यापासून तिला आणिलें. १६ तिचा नवरा तिच्याबरोबर गेला; तो बहुरीमापर्यंत तिच्यामागून रडत गेला. तेव्हां अबनेर

त्यास म्हणाला, परत जा; मग तो माघारा गेला.

१७ मग अबनेरानें इस्राएलच्या वडील जनांशीं बोलणें लाविलें कीं दाविदानें आपल्यावर राज्य करावें अशी तुमची गतकाळीं इच्छा होती, १८ तर आतां ती पूर्ण करा; कारण परमेश्वरानें दाविदाविषयीं म्हटलें आहे कीं माझा सेवक दावीद याच्याद्वारें मी आपले लोक इस्राएल यांस पलिष्ट्यांच्या व त्यांच्या सर्व शत्रूंच्या हातांतून सोडवीन. १९ मग अबनेरानें बन्यामिनी लोकांशीं कानगोष्ट केली; आणि इस्राएलास बन्यामिनी लोकांच्या सर्व घराण्यास जें कांहीं इष्ट वाटलें तें दाविदाच्या कानावर घालण्यास तो हेब्रोनोनास देखील गेला. २० अबनेर वीस पुरुष बरोबर घेऊन हेब्रोनोनास दाविदाकडे आला. तेव्हां दाविदानें अबनेरास व त्याच्याबरोबरच्या लोकांस मेजवानी दिली. २१ अबनेर दाविदास म्हणाला, मी आतां जातों आणि सर्व इस्राएल लोकांस माझ्या स्वामीमहाराजापत्नीशीं जमण करितों, म्हणजे ते अश्याशीं करार करतील; मग ज्यांवर राज्य करतें अशी आपली इच्छा आहे त्या सर्वांवर आपण राज्य कराल. दाविदानें अबनेराची रवानगी केली, व तो सुखरूप निघून गेला. २२ इकडे दाविदाचे लोक यवाबाबरोबर छुटीच्या स्वारीवरून परत आले; त्यांनीं मोठी वृद्ध आणिली; त्या समयीं अबनेर दाविदाजवळ हेब्रोन येथें नव्हता; कारण त्यानें त्यास निरोप दिला असून तो सुखरूप निघून गेला होता. २३ यवाब व त्याच्याबरोबरचें सगळें सैन्य परत आलें तेव्हां यवाबास लोकांनीं सांगितलें कीं नेराचा पुत्र अबनेर राजाकडे आला होता; त्याची त्यानें रवानगी केली व तो सुखरूप निघून गेला आहे. २४ यवाब राजाजवळ जाऊन म्हणाला, आपण हें काय केलें? अबनेर आपणाजवळ आला होता त्याची आपण कां रवानगी केली? तो हातचा पार निघून गेला. २५ नेराचा पुत्र अबनेर यास आपण ओळखीत असालच; तो आपणास फसवावयास आणि आपली हालचाल व आपलें एकंदर करणेंसवरणें यांचा भेद घेण्यास आला होता. २६ यवाब दाविदापासून निघून गेल्यावर त्यास नकळत यवाबानें अबनेराकडे

जामूद पाठविले; आणि त्यांनी त्यास सिरा नांवाच्या विहिरीपासून परत आणिले. २७ अबनेर हेब्रोनोस परत आला तेव्हां त्याचीं एकांती बोलण्यासाठीं म्हणून यवाब त्यास वेशीच्या आंत घेऊन गेला; तेथें आपला भाऊ असाएल याच्या रक्षपाताचा सूड उगविण्यासाठीं त्यानें अबनेराच्या पोटावर असा वार केला कीं तो प्राणास मुकला. २८ पुढें दाविदाच्या कानावर ही गोष्ट गेली तेव्हां तो म्हणाला, नेराचा पुत्र अबनेर याच्या खुनासंबंधानें मी व माझें राज्य परमेश्वराच्या दृष्टीनें सदा निर्दोषच असणार. २९ तो दोष यवाबाच्या व त्याच्या सगळ्या पितृकुळाच्या माथीं येवो; आणि यवाबाच्या वंशांत छावी, महारोमी, काठी टेकीत चालणारा, तरवारीनें पडणारा किंवा अन्नान्न करणारा असा कोणी ना कोणी असल्यावांचून राहणार नाहीं. ३० यवाब व त्याचा भाऊ अबीशय यांनीं अबनेराचा वध केला; कारण त्यानें त्यांचा भाऊ असाएल व सप्त गिबोनच्या लढाईत मारिलें होतें.

३१ मग दावीद यवाबास व आपल्याबरोबरच्या सर्व लोकांस म्हणाला, आपली वस्त्रे फाडा आणि गोणताट नेसून अबनेरापुढें शोक करित चाला. दावीद राजा स्वतः त्याच्या तिरडीमागे चालला. ३२ त्यानें हेब्रोन येथें अबनेरास मूठमाती दिली; अबनेराच्या कबरेपाशीं राजा हेर काढून रडला; सर्व लोकांहि रडले. ३३ दाविदानें अबनेरासाठीं विलाप करून हें गीत म्हण्डलें:

मूढाप्रमाणे अबनेरास मृत्यु प्राप्त व्हावा कथ ?

३४ तुझे हस्त बद्ध केले नव्हते,

तुझ्या पायांत बेंब्या घातल्या नव्हत्या;

अधर्म्यापुढें जसा कोणी पतन पावतो

तसा तूं पतन पावलास.

हें ऐकून सर्व लोक त्याच्यासाठीं पुनः रडूं लागले.

३५ दिवस अजून थोडा उरला होता, तेव्हां सर्व लोक दाविदानें अन्न खावें म्हणून त्यांस आग्रह करण्यास आले; पण दावीद शपथ घेऊन म्हणाला, सूर्यास्तापूर्वी मी जर भाकर किंवा कांहीं खाल्लें तर देव मला तसेंच,

किंबहुना त्याहुनहि अधिक शासन करो. ३६ सर्व लोकांच्या हें लक्षांत आलें व त्यांस पसंत वाटलें; राजा जें जें करी तें तें सर्व लोकांच्या मनास येई.

३७ यावरून सर्व लोकांच्या व सर्व इस्राएल लोकांच्या लक्षांत आलें कीं नेराचा पुत्र अबनेर याचा वध राजाकडून झाला नाहीं. ३८ राजा आपल्या सेवकांस म्हणाला, आज इस्राएलांतला एक सरदार, एक मोठा पुरुष पडला, हें तुम्हांला कळत नाहीं काय? ३९ मी एवढा अभिषिक्त राजा आहे तरी आज निर्वल आहे व हे सरुवेचे पुत्र मला फार भारी आहेत; पण परमेश्वर दुष्कर्म करणाऱ्यांस त्यांच्या दुष्कर्मांनुसार पाहिपत्य करो.

१ अबनेर हेब्रोन येथें मारला गेला हें शौलाच्या पुत्रानें ऐकलें तेव्हां त्याचे हात दुर्बळ झाले व सर्व इस्राएल लोक घाबरे झाले.

२ शौलाच्या पुत्राजवळ दोघे पुरुष सेनानायक होते; एकाचें नांव बाना व दुसऱ्याचें नांव रेखाब; हे बन्यामिनी वंशांतला रिम्मोन बैरोथकर याचे पुत्र. बैरोथ हें नगरहि बन्यामिन्याच्या प्रांतांत मोडत आहे. ३ बैरोथकर गित्तइमास पळून गेले व आजपर्यंत तेथें उपरी म्हणून राहिले आहेत.

४ शौलाचा पुत्र योनाथान याचा एक पुत्र होता, तो पायानें लंगडा होता. इजेर येशून शौल व योनाथान यांच्याविषयींचें वर्तमान आलें तेव्हां तो पांच वर्षांचा होता; त्या वेळीं त्याची दाई त्याला घेऊन पळाली; ती घाईनें पळत असतां ती खाली पडून लंगडा झाला; त्याचें नांव मफीबोथेथ असें होतें.

५ दुषारी उनाच्या वेळीं ईश-बोथेथ आराम करित असतां रिम्मोन बैरोथकर याचे पुत्र रेखाब व बाना हे त्याच्या घरांत घुसले. ६ गहू आणण्याच्या मिषानें घरांत शिरून त्यांनीं त्याच्या पोटावर वार केला; मग रेखाब व त्याचा भाऊ बाना हे निसटून गेले. ७ ते घरांत शिरले तेव्हां तो आपल्या शय्याग्रहांत पलंगावर निजला होता; तेथें त्यांनीं त्याजवर प्रहार करून त्याचा वध केला व त्याचें शिर कापून घेऊन ते रातोरात अराबाच्या वाटेनें गेले. ८ त्यांनीं ईश-बोथेथेचें शिर

हेब्रोनान्त दाविदाकडे आणिले; ते राजास म्हणाले, पाहा, आपला शत्रु व आपला प्राण वेळ पाहणारा शौलाचा पुत्र ईश-बोशेथ याचें हें शिर आहे; आज परमेश्वरानें माझ्या स्वामीमहाराजाप्रीत्यर्थ शौल व त्याचा वंश यांचा सूड उगविला आहे. ९ दाविदानें बैरोथकर रिम्मोन याचे पुत्र रेखाव व त्याचा भाऊ बाना यांस उत्तर दिलें की ज्या परमेश्वरानें सर्व संकटांतून माझा जीव वाचविला त्याच्या जीविताची शपथ, १० आपण वांगलें वर्तमान आणिलें आहे अशा समसुतीनें एकानें मला शौलाच्या मरणाची बातमी दिली; तेव्हां मी सिकलगा येथें त्यास धरून वधिलें; बातमी आणिल्याचें हें बक्षीस मी त्यास दिलें. ११ तर आतां दुष्ट मनुष्यांनीं एका निदोष मनुष्याचा त्याच्या घरांत त्याच्या पलंगवर वध केला आहे; त्याच्या खुनाचा मोवदला घेण्यासाठीं तुम्हांस या भूतला-बरून नष्ट करावें हें किती तरी विशेष आवश्यक आहे; नाही काय ? १२ दाविदानें आशल्या तरुण लोकांस आज्ञा केल्यावरून त्यांनीं त्यांचा वध केला आणि त्यांचे हातपाय तोडून त्यांस हेब्रोनानच्या तळ्यापाशी टांगिले. ईश-बोशेथाचें शिर नेऊन हेब्रोनान्त अवनरेच्या कबरेंत पुरिलें.

१ मग इस्राएलाचे सर्व वंश हेब्रोनान्त दाविदाकडे येऊन म्हणाले, पाहा, आम्ही तुम्हा हाडामांसाचे आहों. २ गतकालीं शौल आम्हांवर राजा असतां इस्राएल लोकांची नेआण करणारे पुढारी आपणच होतां, आणि परमेश्वर आपणाला म्हणाला होता कीं माझी प्रजा इस्राएल हिचा अधिपति तूं होशील. ३ या प्रकारें इस्राएलाचे सर्व बडील जन हेब्रोनान्त राजाकडे आले, आणि दावीद राजानें त्यांच्याशीं हेब्रोनान्त परमेश्वरासमोर करार केला, आणि त्यांनीं दाविदाला अभिषेक करून इस्राएलावर राजा नेविले.

४ दावीद राज्य करूं लागला तेव्हां तो तीस वर्षांचा होता; त्यानें चाळीस वर्षे राज्य केलें. ५ साडेसात वर्षे त्यानें हेब्रोनान्त म्हूदावर राज्य केलें

आणि तेहतीस वर्षे यरूशलेमांत सर्व इस्राएल व यहूदा यांच्यावर राज्य केलें. ६ राजानें आपले लोक करीबर घेऊन यरूशलेम येथें त्या देशचे रहिवासी बबूरी यांच्यावर स्वारी केली. ते म्हणाले, तुला येथें येणें साधावयाचें नाही; येथले अंधळेपांगळे तुला हाकून लावितील; त्यांचा भावार्थ असा होता कीं दाविदाला येथें येणें साधावयाचें नाही. ७ तरी दाविदानें सीयोन गड घेतला; हेंच तें दावीदपूर. ८ त्या दिवशीं दावीद म्हणाला, जो कोणी यबूश्यांस मारील त्यानें नळाजवळून जाऊन दाविदाच्या जिवाचा द्वेष करणाऱ्या त्या लंगड्या व अंधळ्या लोकांचा संहार करावा; यावरून अशी म्हण पडली आहे कीं येथें अंधळे व लंगडे आहेत, घरांत कोणाचा प्रवेश व्हावयाचा नाही. ९ दावीद त्या गडावर राहू लागला; त्यास दावीदपूर हें नांव पडलें. दाविदानें मिळो बुरुजापासून आंतल्या बाजूस सभोवार तटबंदी केली. १० दाविदाचा उत्तरोत्तर उत्कर्ष होत गेला, कारण सेनाधीश देव परमेश्वर त्याच्याबरोबर असे.

११ सोरेवा राजा हाराम यानें दाविदाकडे जासूद पाठविले; त्यानें आणखी गंधसरूचें लाकूड, सुतार व गवडी पाठविले; त्यांनीं दाविदासाठीं मंदिर बांधिले. १२ परमेश्वरानें इस्राएलावरील आपलें राज्य स्थिर केलें आहे आणि आपल्या इस्राएली प्रजेप्रीत्यर्थ आपल्या राज्यची उन्नति केली आहे हें दाविदाच्या ध्यानांत आलें.

१३ मग दावीद हेब्रोनान्तून आला तेव्हां त्यानें यरूशलेमांतून कर्णी उपपत्नी व पत्नी आणली केल्या; दाविदास अणखी पुत्र व कन्या झाल्या. १४ अश-लेमांत त्यास पुत्र झाले त्यांचीं नांवां हीं: शमुवा, शोबाव, नाथान, शल्मोन, १५ इमार, अलीशवा, नेफेग, याफीय, १६ अलीशम्म, एल्यादा व अलीफेदे.

१७ दाविदाला अभिषेक करून इस्राएलाचा राजा केलें आहे हें ऐकून सर्व पलिथी दाविदाच्या शोधास निघाले; हें कानीं येताच दावीद खालीं आपल्या गद्दीत गेला. १८ पलिथी येऊन रेफाइम खोऱ्यांत पसरले.

१९ दाविदानें परमेश्वरास प्रश्न केला, मी पलिष्ट्यांवर चढाई करूं काय? तूं त्यांस माझ्या हातीं देशील काय? परमेश्वरानें दाविदास म्हटलें, चढाई कर; मी खात्रीनें पलिष्ट्यांस तुझ्या हातीं देतो. २० मग दावीद बाल-परासीम येथें आला; तेथें दाविदानें त्यांचा संहार केला; तो म्हणाला, परमेश्वर माझ्यापुढें चाखून पाण्याच्या लोंढ्याप्रमाणें माझ्या शत्रूंवर तुदन पडला; यावरून त्या ठिकाणाचें नांव बाल-परासीम (तुदन पडण्याचें ठिकाण) असें पडलें. २१ पलिष्टी तेथें आपल्या मूर्ति टाकून गेले; त्या दाविदानें व त्याच्या लोकांनीं नेल्या.

२२ मग पुनरपि पलिष्टी चढाई करून येऊन रेफाईम खोऱ्यांत पसरले. २३ मग दाविदानें परमेश्वरास प्रश्न केला असतां त्यानें सांगितलें, त्यांजशीं सामना करूं नको; तर वळसा घेऊन त्यांच्या पिछाडीस जा आणि तुतीच्या झाडांसमोरून त्यांच्यावर छापा वार. २४ तुतीच्या झाडांच्या शेंक्यांमधून सेना कूच करीत आहे असा आवाज तुझ्या कानीं पडतांच उठावणी कर, कारण परमेश्वर पलिष्ट्यांच्या सेनेचा संहार करण्यासाठीं तुझ्यापुढें गेला आहे असें समज. २५ परमेश्वराच्या आदेशप्रमाणें दाविदानें केलें आणि गेबापासून गेजेरापर्यंत तो पलिष्ट्यांस मार देत गेला.

१ नंतर दाविदानें पुनः एकदा इझ्राएलांतले ६ तीस हजार निवडक पुरुष जमा केले. २ यहुदांतील बाला येथून देवाचा कोश आणता म्हणून दावीद आपल्याजवळच्या सगळ्या लोकांस घेऊन गेला; कर्ना-रुड असलेला सेनाधीश परमेश्वर याच्या नामाचा हा कोश. ३ त्यांनीं देवाचा कोश एक नव्या गाडींत ठेवून टेकडीवरील अबीनादाबाच्या घरांतून बाहेर काढिला; अबीनादाबाचे पुत्र उब्बा व अद्यो हे दोघे ती नवी गाडी हाकीत होते. ४ त्यांनीं देवाच्या कोशासहित ती गाडी टेकडीवरील अबीनादाबाच्या घरांतून बाहेर काढली; अद्यो हा कोशापुढें चालत होता. ५ दावीद व इझ्राएल घराण्याचे सर्व लोक देवदारूच्या लकडाचीं नानाविध वायें आणि वीणा, सारंगी, डफ, डमरू व झांजा परमेश्वरापुढें वाजवीत चालले. ६ नाबोन्याच्या खळ्यापाशीं ते आले

तेव्हां बैलानें ठोकर खाळी म्हणून उज्जानें देवाचा कोश हात लांब करून धरिला. ७ तेव्हां परमेश्वराचा कोप उज्जावर भडकला; त्याच्या ह्या चुकीमुळें परमेश्वरानें त्यास ताडन केलें व तो तेथल्या तेथें देवाच्या कोशापाशीं गतप्राण झाला. ८ परमेश्वरानें उज्जाला तडाका दिला म्हणून दावीद फार खिन्न झाला. त्यानें त्या ठिकाणचें नांव पेरेस-उब्बा (उज्जाहनन) ठेविलें; तें नांव आजवर चालत आहे. ९ त्या दिवशीं दाविदास परमेश्वराचा धाक वाढून तो म्हणाला, देवाचा कोश माझ्या घरीं कसा आणावा? १० दावीद परमेश्वराचा कोश दावीदपुरांत घेऊन जाण्यास कबूल होईना; त्यानें तो ओबेद-अदोम गिती याच्या घरीं एका बाजूस नेऊन ठेविला. ११ परमेश्वराचा कोश ओबेद-अदोम गिती याच्या घरीं तीन महिने राहिला; आणि परमेश्वरानें ओबेद-अदोम व त्याचें सर्व घराणें यांस बरकत दिली. १२ परमेश्वरानें ओबेद-अदोम याच्या घराण्यास व त्याच्या सर्वैसास बरकत दिली असें दावीद राजास कोणीं सांगितलें; तेव्हां दाविदानें जाऊन देवाचा कोश ओबेद-अदोमाच्या घरून दाविदपुरास मोठ्या आनंदानें आणिला. १३ परमेश्वराचा कोश उचलणारे सहा पावलें चाखून गेले तेव्हां दाविदानें एक बैल व एक पुष्ट गोऱ्या यांचा यज्ञ केला. १४ दावीद सणाचें एफोद कमरेस घेऊन परमेश्वरासमोर आवेशानें नृत्य करीत चालला. १५ दाविदानें व सर्व इझ्राएल लोकांनीं परमेश्वराचा कोश जयजयकार करीत व हिमें फुंकीत वर आणिला. १६ परमेश्वराचा कोश दावीदपुरांत येत असतां सैलची कन्या मीखल हिनें खिडकीतून डोक्यावून दावीद राजा परमेश्वरापुढें नाचतबागडत आहे हें पाहिलें, तेव्हां तिच्या मनाला त्याचा बीट आला. १७ लोक परमेश्वरत्वा कोश नगरांत घेऊन आले व त्याच्या स्थानीं म्हणजे जो तंबू दाविदानें त्याच्यासाठीं उभा केला होता त्यांत तो ठेविला; तेव्हां दाविदानें परमेश्वरास होमवलि व शांत्यपणें अर्पिली. १८ होमवलि व शांत्यपणें केल्यावर दाविदानें सेनाधीश परमेश्वर याच्या नामानें लोकांस आशीर्वाद दिला. १९ मग त्यानें सर्व

प्रवेश म्हणजे इस्त्राएलच्या समुदायांतील प्रत्येक स्त्रीपुरुषांस एक एक भाकर, मांसाचा एक एक तुकडा, किसमिसांची एक एक डेप अशी वांटून दिली. मग सर्व लोक बरोबर गेले. २० आपल्या घराण्यांतील लोकांस आशीर्वाद द्यावयासाठी दावीद परत आला. तेव्हा शौलाची कन्या मीखल दाविदास भेटावयास बाहेर आली व त्यास म्हणू लागली, एकादा हलकट मनुष्य उचढाबोडका होतो तसें आज इस्त्राएलच्या महाराजांनी आपले दास व दासी यांच्यासमोर अपणें शरीर उघडें केले, तेव्हां इस्त्राएलचे महाराज आज किती वैभवशाली दिसले! २१ दावीद मिखलेस म्हणाला, ज्या परमेश्वरानें तुझा बाप व त्याचें सर्व घराणें यांच्या- ऐबजीं मला निवडून आपली प्रजा इस्त्राएल हिच्यावर अधिपति नेमिलें त्या परमेश्वरासमोर मी नाचलों; आणि परमेश्वरासमोर मी नाचणारच. २२ मी यादूनहि तुच्छ बनेन; मी स्वतांच्या दृष्टीनें हीन होईन; पण ज्यास तूं दासी म्हणतोस त्या माझा आदरगौरव करितील. २३ शौलाची कन्या मीखल हिला मरेपर्यंत कांहीं अपत्य झालें नाहीं.

१ राजा आपल्या मंदिरांत राहू लागला, आणि परमेश्वरानें त्यास त्याच्या चोहोंकडल्या शत्रूंपासून विसावा दिला, ३ तेव्हां राजा नाथान नामक संदेष्ट्यास म्हणाला, पाहा, मी गंधसंस्कृता मंदिरांत राहत आहे, पण देवाचा कोश कनाथीच्या आंत राहत आहे. ३ नाथान राजास म्हणाला, तुझ्या मनांत जें कांहीं असेल तें कर. कारण परमेश्वर तुझ्याबरोबर आहे. ४ त्याच राजी परमेश्वरानें वचन नाथानाला प्राप्त झालें, तें असें: ५ जा, माझा सेवक दावीद यास सांग, परमेश्वर म्हणतो, तूं माझ्या निवाससाठीं मंदिर बांधणार काय? ६ मी इस्त्राएल लोकांस मिसर देशांतून बाहेर काढिलें त्या दिवसापासून आज दिवसपर्यंत माझा निवास कधीं मंदिरांत झाला नाहीं; येथेंतून व मंडपांतून मी भ्रमण करित आहे. ७ मी इस्त्राएल लोकांसह जिकडेजिकडे भ्रमण करित फिरलों तिकडेतिकडे ज्या कोणा इस्त्राएल वंशांला

इस्त्राएल लोकांची जोपासना करण्यविषयी मी आग्रह करित असें त्यांस, तुम्हीं मजसाठीं गंधसंस्कृतें मंदिर कां बांधिलें नाहीं असा एक शब्द तरी मी कधीं बोललों आहे काय? ८ तर आतां माझा सेवक दावीद यास सांग, सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, तूं माझ्या प्रजेकडे इस्त्राएलचा अधिपति व्हावें म्हणून मी तुझ्या मंडपाच्यांतून मंदिरांच्या मार्गे फिरत असतां आंभिलें. ९ जिकडे तूं गेलस तिकडे मी तुझ्याबरोबर राहिलों, आणि तुझ्या सर्व शत्रूंचा तुजपुढून उच्छेद केला; पृथ्वीवर जे पुरुष आजपर्यंत झाले आहेत त्यांच्या नांवाप्रमाणें तुजें नांव मी धोर करीन. १० मी आपल्या इस्त्राएल लोकांसाठीं एक स्थान नेमून देईन; मी तेथें त्यांस रुजवीन म्हणजे ते आपल्या स्थानीं वस्ती करून राहतील व ते तेथून पुढें कधीं ढळणार नाहींत. ११ इस्त्राएल लोकांवर मीं शास्ते नेमिले होते त्यांच्या काळापासून जसे दुर्जन त्यांस त्रस्त करित होते तसे ते यापुढें करणार नाहींत; तुला मीं शत्रूंपासून विसावा दिला आहे. परमेश्वर तुला म्हणत आहे कीं मी तुजें घराणें कायमचें स्थापीन. १२ तुझे दिवस पुरे झाले आणि तूं जाऊन आपल्या पितरांबरोबर निजलास म्हणजे तुझ्या पोटच्या वंशजास तुझ्यामागून स्थापून त्याचें राज्य स्थिर करीन. १३ तो माझ्या नामाप्रतीत्यर्थें मंदिर बांधील, मी त्याचें राजासन कायमचें स्थापीन. १४ मी त्याचा पिता होईन व तो माझा पुत्र होईल; त्यानें अधर्म केल्यास, मनुष्य जशीं दंडांन व मानवपुत्र जशीं फटक्यांनीं शिक्षा करितात तशी मी त्यास शिक्षा करीन; १५ पण तुझ्यापुढून घालवून दिलेल्या शौलावरची कृपादृष्टि मीं दूर केली तशी त्याच्यावरची माझी कृपादृष्टि दूर होणार नाहीं. १६ तुजें घराणें व तुजें राज्य हीं तुजपुढें अढळ राहतील; तुझीं गादी कायमची स्थायीत होईल. १७ हीं सर्व वचनें व दर्शनें जशांचीं तशीं नाथानानें दाविदास कळविलीं.

१८ मग दावीद राजा अंत जाऊन परमेश्वरासमीर बसून म्हणाला, हे प्रभो देवा, मी कोण व माझें घराणें तें काय कीं तूं मला येथवर आणवें? १९ हे

प्रभो परमेश्वरां, तुझ्या दृष्टीनें ही केवळ लहान गोष्ट आहे; तूं आपल्या सेवकाच्या घराण्यासंबंधानें पुढील बऱ्याच काळ्याचें सांगून ठेविलें आहे; प्रभो परमेश्वरा, हें सर्व तूं मानवी व्यवहारासारखें केलें आहे. २० दावीद तुजपुढें आणखी काय बोलणार ? प्रभो परमेश्वरा, तूं आपल्या सेवकास ओळखितोस. २१ तूं आपल्या वचनांस्तव व आपल्या मनास आलें म्हणून हें थोर कृत्य करून तें आपल्या सेवकाच्या निर्देशनास आणून दिलें आहे. २२ यास्तव हे प्रभो परमेश्वरा, तूं थोर आहेस; जें कांहीं आम्ही आमच्या कानांनीं आजवर ऐकलें आहे त्यावरून पाहतां तुझ्यासमान कोणी नाही; तुझ्याशिवाय अन्य देव नाही. २३ तुझ्या इस्त्राएल-प्रजेसमान भूतावर दुसरें कोणतें तरी राष्ट्र आहे काय ? आपली प्रजा करून घेण्यासाठीं इस्त्राएलास सोडविण्यास तूं गेलास, आपलें नांव केलें, त्यांच्यासाठीं महत्कृत्यें केलीं, आपल्या लोकांस मिसर देशांतून इतर राष्ट्रांच्या व देवांच्या हातांतून सोडवून घेतलें आणि त्यांच्या-दखत आपल्या देशासाठीं भयानक कृत्यें केलीं; असें करावयास कोणत्या राष्ट्राचा देव गेला होता ? २४ इस्त्राएल लोकांनीं तुझी निरंतरची प्रजा व्हावें म्हणून तूं त्यांची स्थापना केली; हे परमेश्वरा, तूं त्यांचा देव झालास. २५ तर आतां, हे प्रभो परमेश्वरा, आपला सेवक व त्याचें चरणें याविषयीं जें वचन तूं दिलें तें कायमचें सिद्धीस ने आणि आपल्या म्हणण्या-प्रमाणें कर. २६ सेनाधीश परमेश्वर इस्त्राएलावर सत्ताधीश आहे असें म्हणून लोकांनीं तुझ्या नामाचा निरंतर तुजसमोर स्थापीत व्हावें. २७ कारण हे सेनाधीश परमेश्वरा, हे इस्त्राएलाच्या देवा, तूं माझे काम उचलून सांगितलें कीं मी तुजें चरणें स्थापीन; म्हणून ही विनंति तुला करावयाची हिम्मत तुझ्या सेवकास आली. २८ आतां हे प्रभो परमेश्वरा, तूंच देव आहेस व तुझीं वचन सत्य आहेत; आणि तूं आपल्या सेवकाचें अशा प्रकारें बरें करण्याविषयीं वचन दिलें आहे; २९ तर आतां प्रसन्न होऊन आपल्या सेवकाच्या घराण्यास

अक्षी बरकत दे कीं तें तुझ्या दृष्टीसमोर निरंतर कायम राहील; कारण हे प्रभो परमेश्वरा, तूंच हें म्हटलें आहे; तुझ्या सेवकाच्या घराण्याचें तुझ्या आशीर्वादानें सदा अमीष्ट होवो.

१ यानंतर दाविदानें पलिष्टांचास मार देऊन अंकित केलें आणि त्यांच्या मातृनगराची सत्ता त्यांचे हातून काढून घेतली. २ मग त्यानें मंत्राबास मार दिला; त्यांस जमिनीवर निजवून दरीनें मापिलें आणि जे दोन दोऱ्या भरले त्यांस ठार मारिलें; व जे एक दरी भरले त्यांस सोडून दिलें. मंत्राची दाविदाचे अंकित होऊन त्यास करभार देऊं लागले. ३ सोबाचा राजा रहोवपुत्र हददेजर हा महानदाजवळ आपली सत्ता पुनः स्थापीत करूं पाहत होता त्याचा दाविदानें मोड केला. ४ दाविदानें एक हजार सातशें स्वार आणि वीस हजार पायदळ हीं त्याजपासून हस्तगत केलीं; रथांच्या सर्व घोड्यांच्या शिरा दाविदानें तोडिल्या, मात्र त्यांतून शंभर घोडे राखून ठेविले. ५ दिमिष्क येथील अरामी लोक सोबाचा राजा हददेजर याची कुमक करावयास आले तेव्हां दाविदानें त्यांतल्या बावीस हजार लोकांचा संहार केला. ६ मग दाविदानें दिमिष्काच्या आसमंतांतील अराम प्रांतांत ठाणीं बसविलीं; अरामी दाविदाचे अंकित होऊन त्यास करभार देऊं लागले. जिकडेजिकडे दावीद जाई तिकडेतिकडे परमेश्वर त्यास यश देई. ७ हददेजर राजाच्या सेवकांजवळ सोन्याच्या ढाली होत्या त्या दाविदानें घेऊन यरुशलेमास आणिल्या. ८ हददेजर याची बैटा व बेरोथा हीं नगरे होती, तेथून दावीद राजानें पुष्कळ पितळ आणिलें. ९ दाविदानें हददेजराची सारी सेना मारिली हें हमाथाचा राजा तोई याच्या कानावर गेलें; १० दाविदानें हददेजराशीं युद्ध करून त्याचा मोड केला होता म्हणून तोई राजानें दावीद राजाचें क्षेमकुशल विचारण्यास व त्याचें अभिनंदन करण्यास आपला पुत्र योराम याला त्याजकडे पाठविलें; कारण हददेजर व तोई यांच्या लढाया होत असत. योरामानें आपल्याबरोबर चांदीचीं, सोन्याचीं व पितळेचीं पात्रें

आपिली; ११ सर्व जिंकिल्या राष्ट्रांत लडून आणिल्या चांदीसोऱ्याबरोबर हीहि पात्रे दामीद राजाने परमेश्वराला समर्पिली; १२ अरामी, मवाषी, अम्मोनी, पलिष्टी, अमालेकी आणि सोबाचा राजा रहोबपुत्र हददेजर या सर्वापासून मिळविलेली ही वट होती. १३ दामीद द्वार खोऱ्यांत अठरा हजार अराम्यांस मारून परत आला तेव्हां त्याचे नांव झालें. १४ त्यानें अदोमोत शिपायांचीं ठणीं वसविलीं; अदोमाच्या सर्व प्रांतांत त्यानें ठणीं वसविलीं व सर्व अदोमी लोक दाविदाचे अंकित झाले. दामीद जेवें गेला तेवें परमेश्वरानें त्यास यश दिलें.

१५ दाविदानें सर्व इस्राएलावर राज्य केलें; तो आपल्या सर्व प्रजेशीं न्यायानें व धर्मानें गेलें. १६ त्याचा मुख्य सेनापति सरुवेचा पुत्र नबाब हा होता, व त्याचा अखबारनवीस अहीछदाचा पुत्र यहोशाफाट हा होता; १७ अहीदुबाचा पुत्र सादोक आणि अज्यापाराचा पुत्र अहमिसेल हे याजक होते, आणि सराया हा चिटणवीस होता; १८ करेथी व पलेथी यांच्यावर यहोयादाचा पुत्र बनाया हा होता; दाविदाचे पुत्र मंत्री होते.

१ योनाथानाकरितां ज्यावर आपण दया करावी
 २ असा कोणी शौलाच्या घराण्यांतला अजून उरला आहे काय अशी चौकशी दाविदानें केली.
 ३ शौलाच्या घराण्याचा सीबा नामक एक सेवक होता, त्यास दाविदाकडे बोलावून आणिलें; राजानें त्यास विचारिलें, तूं सीबा आहेस काय ? त्यानें म्हटलें, मीच तो आपला दास. ४ सज्जनने त्यास विचारिलें, ज्यावर देवाची लक्षणे मीं द्यावें कशीं असा कोणी शौलाच्या घराण्यांत अजून आहे काय ? सीबा राजास म्हणाला, योनाथानाचा एक पुत्र अजून आहे, तो पाथानी लंगडा आहे. ५ राजानें त्यास विचारिलें, तो कोठें आहे ? सीबानें राजास म्हटलें, पाहा, तो लोदबार येथें माखीर बिन अम्मोएल याच्या घरी असतो. ६ तेव्हां दामीद राजानें माथूस पाठवून त्यास लोदबारहून माखीर बिन अम्मोएल याच्या घरांत बोलावून आणिलें. ७ मफीबोशेच बिन

योनाथान बिन शौल यानें वेळून दाविदास भूमीपर्यंत लवून दंडवत घालें. दामीद म्हणाला, मफीबोशेचा; तो म्हणाला, आपला दास हजर आहे. ८ दामीद त्यास म्हणाला, भिके नको; तुला बाप योनाथान याच्याकरितां मी तुजवर अवश्य दया करीन; तुला बाप शौल याची सर्वे जमीन तुला परत देईन; आणि तूं नित्य माझ्या पंक्तीस भोजन करारवें. ९ तो प्रणाम करून म्हणाला, आपण अशा मजसारख्या मेलेल्या कुत्र्यावर कृपादृष्टि करावी असा आपला दास कोण आहे ? १० मग राजानें शौलाचा सेवक सीबा यास बोलावून सांगितलें, जें कांहीं शौलाचें व त्याच्या घराण्याचें होतें तें सर्व मी तुझ्या धन्याच्या पुत्रास देतो. १० तर तूं आपले पुत्र व चाकर यांसह त्याच्या जमिनीची लागवड कर; तुझ्या धन्याच्या पुत्राच्या निर्वाहासाठीं शेताचें उत्पन्न आणीत जा; पण तुझ्या धन्याचा पुत्र मफीबोशेच माझ्या पंक्तीस नित्य भोजन करील. सीबाचे पंचरा पुत्र व वीस चाकर होते. ११ सीबा राजास म्हणाला, माझे स्वामीराजे यांनीं आपल्या दासास केलेल्या आक्षेपामागें सर्व कांहीं आपला दास करील. क्षाप्रमाणें मफीबोशेच इतर राजपुत्रांप्रमाणें दाविदाच्या पंक्तीस नित्य भोजन करित असे. १२ मफीबोशेचास मीखा नांवाचा एक लहान पुत्र होता. सीबाच्या घरी राहणारे सर्व जण मफीबोशेचाचे चाकर होते. १३ मफीबोशेच अरवलेमांत राहिला; कारण तो राजाच्या पंक्तीस नित्य भोजन करित असे; तो दोन्ही पायांनीं लंगडा होता.

१ पुढें अम्मोनी लोकांचा राजा मृत्यु
 २ पावला व त्याच्या गादीवर त्याचा पुत्र हावून बसला. ३ तेव्हां दाविदानें मनांत आणिलें कीं हानुनाचा बाप नाहाश यानें आपल्यावर दया केली तशीच आपण त्याच्या पुत्रावर दया करावी; म्हणून दाविदानें त्याच्या बापाच्या मृत्यूबद्दल त्याचे समाधान करावयांस आपल्या सेवकांच्या हातीं त्यास सांत्वनाचा निरोप पाठविला. मग दाविदाचे सेवक अम्मोनी लोकांच्या देशीं गेले. ४ त्या पैकीं अम्मोनी लोकांचे सरदार

आपला स्वामी हानून यास म्हणाले की दाविदानें आपलें समाधान करण्यास लोक पाठविले आहेत ते आपल्या बापाविषयीची आदरबुद्धि दर्शविण्याकरितां पाठविले आहेत असें अग्रत्याला वाटतें काय ? या नगराची पाहणी व टेढळणी करून त्याचा विध्वंस करावा म्हणून दाविदानें आपले नाकर भठविले आहेत, नाही काय ? ४ तेव्हां हानुनानें दाविदाच्या सेवकांस पकडिलें व त्यांची अर्धाअर्धा दाढी काढवून व त्यांचीं वस्त्रें मधोमध कुल्ल्यापर्यंत कापून टाकून त्यांस लावून दिलें. ५ हें वर्तमान ऐकून दाविदानें त्यांची वाटेत गांठ घेण्यास मनुष्य पाठविले; कारण त्यांस मोठी लाज वाटऊं होती. राजानें त्यांस सांगून पाठविलें कीं तुमची दाढी वाटेपर्यंत तुम्ही घरीही घेयें राहा, मग इकडे या. ६ दाविदाच्या आपली किडस आली आहे असें अम्मोनी लोकांनीं पाहिलें तेव्हां त्यांनीं बेथ-रहोब येथले लहरीमी व सोबा येथले अरामी मिळून वीस हजार फयदक, माका रज्जाचे एक हजार शिपाई व तोबाचे बारा हजार शिपाई मोठे देऊन बोलाविले. ७ हें ऐकून दाविदानें यबाबास योष्याच्या सर्व सैन्यासह पाठविलें. ८ तेव्हां अम्मोनी लोकांनीं बाहेर पडून वेष्टीनजीक व्यूह रचिब; इकडे सोबा व रहोब येथले अरामी आणि तोबा व माका यांचे शिपाई हे निराळ्या ठिकाणीं मैदानांत बुड्यास आले. ९ आपल्याभोगें व पुढें व्यूह रचिब आहे हें यबाबानें पाहून इस्राएल लढवण्याचील निवडक शिपाई घेऊन त्यांस अराम्यांसमोर उभें केले. १० आणि बरकड लोक त्यानें आपला भाऊ अबीसव-याच्या हत्ती दिले, व त्यानें अम्मोनांसमोर त्यांची व्यूहचरन केली. ११ तो म्हणाला, अरामी मज्जून प्रबल होऊं लढले तर तूं माझें साहाय्य कर, पण अम्मोनी तुज्जून प्रबल झाले तर मी तुजें साहाय्य करिन. १२ हिंमत धर, आपण आपल्या लोकांसाठीं आणि आपल्या देवाच्या नगरासाठीं लढाईची किडत करूं, मग फरोबेर मज्जिास येईल. तसें केलो. १३ मग यबाब व त्याच्याबरोबरचे लोक अराम्यांशीं युद्ध करावयास जबाब गेले, तेव्हां ते त्यांच्यापुढे

पडून गेले; १४ अरामी पडून गेले हें पाहून अम्मोनी लोकहि अबीशयाच्या पुढून पडून जाऊन नगरांत शिरले. तेव्हां यबाब अम्मोनांशीं लढण्याचें सोडून यरुशल्लेमास परत आला. १५ इस्राएलापुढें आपण पराजित झालों असें अरामी लोकांनीं पाहिलें तेव्हां ते एकत्र जमा झाले. १६ हद्देजरानें जासूद पाठवून महम्मदपलीकडील अराम्यांस आणविले; हद्देजराच्या सैन्याचा सेनापति शोबख याच्या नायकत्वाखालीं ते हेलाम येथें आले. १७ हें ऐकून दाविदानें अवघ्या इस्राएलांस एकत्र केले व यार्देनेपर जाऊन तो हेलामास पोहचला. तेथें अरामी दाविदाविरुद्ध व्यूह रचून त्याजशीं लढले. १८ तेव्हां अरामी इस्राएलापुढून पडून गेले आणि दाविदानें अराम्यांचे सातशें रथी व चाळीस हजार राजत ठार केले आणि त्यांचा सेनापति शोबख यास घायल केले; तो तेथेंच गतप्राण झाला. १९ इस्राएलापुढें आपण पराजित झालों हें पाहून हद्देजर राजाचे जितके अंकित होते तितक्यांनीं इस्राएलाशीं सल्ला केला व ते त्याचे अंकित झाले; आणि अम्मोनी लोकांस इतःपर साहाय्य करण्याची अराम्यांस धास्ती वाटली.

१ राजे लोक युद्धाच्या मोहिमेस जातात त्या समयीं म्हणजे बर्षांभी दाविदानें यबाबास व त्याच्याबरोबर त्याचे जोकराकर ह्मणून सर्व इस्राएल लोक यांस पाठविले; त्यांनीं अम्मोनांचा संहार करून राज्यां नगरास वेढा घातला; पण दाविद यरुशल्लेमासच राहिला.

२ संप्रकाळच्या सप्तमीं दाविद पल्लेमाकडून उठून राजसंधिस्ताच्या गभीवर जाऊन फिले लग्नास; तेव्हां एक स्त्री ज्ञान करिताना त्यानें तेथून पाहिली; ती स्त्री दिसावयाला फार सुंदर होती. ३ मग दाविदानें जाकर पाठवून त्या स्त्रीविषयीं विचारपूस केली; तेव्हां कोणी म्हटलें कीं ती अलीयमाची कन्या व उरीया हिची याची नायको बंधुशेण आहे ना. ४ तेव्हां दाविदानें जासूद पाठवून विला बोलावून आणिले, व ती दाविदाकडे आली

१ अथवा : हद्देजर; अ० ८:३ पाहा.

आणि दाविदानें तिजनीं प्रसंग केला; (ती आपल्या बाबुदत्तेपासून शुद्ध झाली होती;) मग ती आपल्या घरी गेली. ५ त्या झाली गर्भ राहिला; तेव्हां तिनें दाविदास सांगून पाठविलें, मी गरोदर आहे. ६ दाविदानें यवाबास निरोप पाठविला कीं उरीया हिती बाला मजकडे पाठवून द्या; तेव्हां त्यानें त्यास दाविदाकडे पाठविलें. ७ उरीया दाविदाकडे आला तेव्हां त्यानें त्यास यवाब व त्याचे लोक कसे काय आहेत आणि युद्ध कसे चाललें आहे हें विचारिलें. ८ मग दावीद उरीयास म्हणाला, आपल्या घरी जा व हातपाय धू. उरीया राजमंदिरांतून निघाला व त्याच्या पाठोपाठ राजाकडून त्यास कांहीं इनाम गेलें. ९ उरीया आपल्या स्वामीच्या इतर सर्व चाकरांबरोबर राजबाब्याच्या दारीच निजून राहिला, आपल्या घरी गेला नाही. १० उरीया आपल्या घरी गेला नाही हें दाविदानें ऐकलें तेव्हां तो त्यास म्हणाला, तूं प्रवास करून आला आहेस ना ? तर तूं आपल्या घरीं कां जात नाहीस ? ११ उरीया दाविदास म्हणाला, कोश, इस्राएल व यहूदा सांडवांत राहत आहेत आणि माझा उनी यवाब व माझ्या धन्याचे सेवक खुल्या मैदानांत तळ देऊन आहेत; असें असतां मी घरीं जाऊन खाऊंपिकें आणि आपल्या झींबरोबर निजूं काय ? आपल्या जीविताची शपथ, आपल्या प्राणाची शपथ, मी असलें काम करणार नाही. १२ दावीद उरीयास म्हणाला, आजहि येथेंच राहा; उद्यां मी तुला रवाना करीन. मग उरीया त्या दिवशीं व दुसऱ्या दिवशींहि यरूशलेमांत राहिला. १३ दाविदानें बोलाविल्यावरून त्यानें येऊन त्याच्यासमोर खार्णेपिणें केलें व त्यास त्यानें द्राक्ष पाजून मस्त केलें. संध्याकाळ झाला तेव्हां तो आपल्या स्वामीच्या सेवकांबरोबर आपल्या खाटेवर निजावयास गेला, पण घरीं गेला नाही. १४ सकाळीं दाविदानें यवाबाच्या भावें पत्र लिहून उरीयाच्या हातीं पाठविलें. १५ त्या पत्रांत असें लिहिलें होतें कीं तुजळ युद्धाच्या तोंडीं उरीयास ठेवा; आणि त्यास तेथेंच सोडून मार्गें हटा; म्हणजे त्यास मार लागून तो मरेल. १६ मग

यवाबानें नगराची चांगली टेहळणी करून जेवें घर योद्धे असल्याचें त्याला माहीत होतें तेवें उरीयास नेमिलें. १७ मग नगरातील पुण्यांनीं बाहेर पडून यवाबाशीं युद्ध केलें; तेव्हां दाविदाच्या सेवकांपैकीं कांहीं कामास आले आणि उरीया हिती हाहि गतप्राण झाला. १८ मग यवाबानें जासूद पाठवून दाविदास सर्व युद्धाचा अहवाल कळविला; १९ त्यानें जासूदास आज्ञा केली कीं तूं युद्धाची सर्व हकीकत राजास कळविल्यावर, २० राजा जर संतापून म्हणाला कीं तुम्ही त्या नगराच्या एवढें जवळ जाऊन कां युद्ध केलें ? शत्रु तटावरून बाण सोडिलील हें तुम्हास ठाऊक नव्हतें काय ? २१ यरूशलेमाचा पुत्र अबीमलेख यास कोणीं मारिलें ? तेवेसांत त्याजवर एका बायकोनें कोटावरून जातीची वरली तळी टाकून त्याचा प्राण घेतला कीं नाही ? तर तुम्ही तटाच्या एवढें जवळ कां गेलां ? तेव्हां त्याला तूं एवढेंच सांग कीं आपला सेवक उरीया हिती हाहि मृत्यु पावला. २२ तेव्हां जासूदानें जाऊन यवाबाचा सर्व निरोप निवेदन केला. २३ जासूद दाविदास म्हणाला, ते लोक आम्हांस भारी होऊन मैदानांत आम्हांवर चालून आले, व आम्ही त्यांस वेशीपर्यंत हटविलें. २४ मग तिरंदाजांनीं तटावरून आपल्या सेवकांवर बाण सोडिले; राजाचे कित्येक लोक कामास आले व आपला सेवक उरीया हिती हाहि कामास आला. २५ दावीद त्या जासूदास म्हणाला, तूं जाऊन यवाबास सांग, यावरून तूं उवास होऊं नको; कारण तरवार दोन्ही पक्षांचा सारखा संहार करिते, तर तूं अधिक नेदानें त्या नगराशीं लहून त्याचा बिचूस कर; या प्रकारें तूं त्यास हिंमत दे. २६ आपला नवरा उरीया मृत्यु पावला आहे असें उरीयाच्या झीनें ऐकलें. तेव्हां ती नवऱ्यासठीं शोक करूं लागली. २७ तिचें सुतक संपल्यावर दाविदानें लोक पाठवून तिला आपल्या घरीं बोळवून आणून ठेवून घेतलें व ती त्याची वी झाली. पुढें तिला पुत्र झाला; पण दाविदानें हें जें कृत्य केलें त्यावरून परमेश्वराची त्याजवर इतराची झाली.

१ मग परमेश्वरानें नाथानास दाविदाकडे पाठविलें. तो त्याचकडे जाऊन म्हणाला, एका नगरांत दोन मनुष्य राहत होते; त्यांतला एक श्रीमंत व दुसरा गरीब होता. २ त्या श्रीमंत मनुष्याची मंडरें व घुरें विपुल होती; ३ पण त्या गरीबापाशीं एका लहानशा मेंढीखेरीज कांहींच नव्हतें. त्यानें ती विकत घेऊन तिचें संगोपन केलें होतें; ती त्याजबरोबर व त्याच्या मुलांबाळांबरोबर लहानाची मोठी झाली; ती त्याच्या घासांतला घास खात असे. त्याच्या पेल्यांतून पाणी पीत असे व त्याच्या उराशीं निजत असे; ती त्याची मुलगीच बनली होती. ४ एकदा त्या श्रीमंतापाशीं एक पाहुणा आला, तेव्हां त्याच्यापाशीं आलेल्या त्या पाहुण्यासाठीं भोजन तयार करावें म्हणून त्यानें आपल्या शेरडांमोंढरांतून अथवा गाईबैलांतून एकादें न घेतां त्या गरीब मनुष्याची ती मेंढी घेऊन आपल्या पाहुण्यासाठीं भोजन तयार केलें. ५ हें ऐकून त्या मनुष्यावर दाविदाचा कोप भडकला व तो नाथानास म्हणाला, परमेश्वराच्या जीविताची शपथ, ज्या मनुष्यानें हें काम केलें तो प्राणदंडास पात्र आहे; ६ त्यानें हें कृत्य केलें व त्याला कांहीं दयाप्राया वाटली नाही म्हणून त्यानें त्या मेंढीच्या चौपट बदला दिला पाहिजे.

७ नाथान दाविदास म्हणाला, तो मनुष्य तूंच आहेस. इस्राएलचा देव परमेश्वर म्हणतो, मीं तुला अभिषेक करून इस्राएलचा राजा केलें व तुला शौलाच्या हातांतून सोडविलें: ८ मग तुझ्या स्वामीचें मंदिर मीं तुला दिलें, त्याच्या स्त्रिया तुझ्या उराशीं दिल्या, इस्राएल व यहूदा यांचें घराणें तुला दिलें, आणि एवढें जर थोडें झालें असतें तर मीं तुला आणखी हवें तें दिलें असतें. ९ तूं परमेश्वराची आज्ञा तुच्छ मानून त्याच्या दृष्टीनें वाईट असें हें कृत्य कां केलें? उरीया हिती ह्याचा तूं तरवारीनें घात केला, त्याची बायको आपल्या घरांत घातली आणि उरीयाचा अम्मोऱ्यांच्या तरवारीनें बध करविला. १० तर आतां तरवार तुमैं घर सोडणार नाही, कारण तूं मला तुच्छ मानून

उरीया हिती ह्याची स्त्री आपल्या घरांत घातली आहे. ११ परमेश्वर म्हणतो, पाहा, मी तुझ्याच घरांतून तुजवर अरिष्ट उभें करीन; तुझ्या स्त्रिया तुझ्यादेखत तुझ्या शेजाऱ्यास देईन; तो ह्या सूर्यादेखत त्यांची अबू घेईल. १२ तूं तें काम गुप्तपणें केलें, पण मी हें सर्वे इस्राएलदेखत, ह्या सूर्यादेखत करीन. १३ दावीद नाथानास म्हणाला, मीं परमेश्वराविरुद्ध पातक केलें आहे. नाथान दाविदास म्हणाला, परमेश्वरानें तुजें पातक दूर केलें आहे; तूं मरावयाचा नाहीस. १४ तरी तूं हें काम करून परमेश्वराच्या शत्रूस उपहास करावयास निमित्त दिलें आहे; यास्तव तुला जो पुत्र झाला आहे तो खात्रीनें मरणार. १५ मग नाथान आपल्या घरीं गेला.

उरीयाच्या स्त्रीस जो मुलगा दाविदापासून झाला त्याजवर परमेश्वराचा तडाका येऊन तो फार आजारी पडला; १६ म्हणून दावीद त्या मुलासाठीं परमेश्वराची काकूट करूं लागला. त्यानें उपास केला व तो आंत जाऊन रात्रभर जमिनीवर पडून राहिला. १७ त्याच्या घरची म्हातारी माणसें त्याच्याकडे येऊन त्याला जमिनीवरून उठवूं लागली; तो उठेना व त्यांच्याबरोबर बसून भोजन करीना. १८ सातव्या दिवशीं तें मूल मेलें; पण मूल मेलें आहे हें दाविदास सांगण्यास त्याच्या चाकराना भय वाटलें; ते म्हणाले, मूल जीवंत असतां आम्ही त्याला समजाविलें पण त्यानें ऐकलें नाही; तर मूल मरण पावलें आहे असें त्याला कळविलें तर तो स्वतांला अपाय करून घ्यावयाचा. १९ आपले चाकर आपसांत कुजबुजत आहेत हें पाहून आपलें मूल मेलें आहे असें दाविदानें ताडिलें; त्यानें त्यांस विचारिलें, मूल मेलें काय? ते म्हणाले, मेलें. २० मग दावीद जमिनीवरून उठला; त्यानें स्नान करून तैलाभ्यंग केला, आपला पोशाक बदलला आणि परमेश्वराच्या मंदिरांत जाऊन दंडवत बाळून आराधना केली; मग तो आपल्या मंदिरांत आला; व त्यानें सांगितल्यावरून त्याच्या सेवकांनीं त्याजपुढें अन्न वाढिलें, तें त्यानें सेवन केलें. २१ त्याच्या चाकरांनीं त्यास विचारिलें, आपण हें असें काय केलें? मूल जीवंत होतें तोंवर आपण त्याच्यासाठीं

उपास व शोक केला, पण तें मरण पावतांच आपण उठून भोजन केलें. २२ त्यानें उत्तर केलें, मूल जिवंत होतें तोंवर मीं उपास केला व रुदन केलें. मला वाटलें, न जाणो, कदाचित् परमेश्वर मजवर कृपा करील व मूल जिवंत राहील; २३ पण आतां तें मरण पावलें तर मीं आतां कां उपास करावा ! माझ्यानें थोडेंच त्याला परत आणवेल ! मी त्याजकडे जाईन, पण तें मजकडे परत यावयाचें नाहीं. २४ मग दाविदानें आपली स्त्री बथशेबा हिचें सांवन केलें व तो तिच्यापाशीं जाऊन निजला. त्यानंतर तिला पुत्र झाला, त्यानें त्याचें नांव शलमोन हें ठेविलें; परमेश्वराला तो प्रिय झाला. २५ त्यानें नाथान संदेष्टा याच्या द्वारे सांगून पाठविल्यावर परमेश्वराकरितां त्याचें नांव यदीया (परमेश्वराला प्रिय) असें ठेविलें.

२६ नंतर यवावानें अम्मोन्याचें राब्बा याशीं लढून राजनगर काबीज केलें. २७ यवावानें दाविदाकडे जासूद पाठवून त्यास कळविलें कीं मीं राब्बा नगराबरोबर लडलो व तें जलनगर हस्तगत केलें. २८ तर आतां अवशिष्ट लोक जमा करून नगरापुढें छावणी करून तें हस्तगत करा; मीं तें घ्यावें व माझे नांव व्हावें असें न होवो. २९ तेव्हां दाविद सर्व लोकांस जमा करून राब्बा नगराकडे गेला, व त्यानें तें लढून घेतलें. ३० त्यानें त्या लोकांच्या राजाच्या मस्तकावरून सुकुट काढिला; त्याचें वजन एक सोन्याचा किंकार असून तो रत्नखचित होता; तो दाविदाच्या मस्तकावर ठेविला. त्यानें त्या नगरांतून पुष्कळ लूट आणिली. ३१ त्यानें त्या नगराच्या रहिवास्यांस बाहेर काढिलें, व त्यांस करवती, लोखंडी दाताळीं, लोखंडी कुऱ्हाडी यांचें आणि विटांच्या भट्ट्यांचें काम करावयास लाविलें; अम्मोन्यांच्या सर्व नगरांचेंहि त्यानें असेंच केलें. मग दाविद सर्व लोकांसह यरुशलेमास परत आला.

१ पाठभेद : मिलकोम मूर्तीच्या; १ राजे ११:५ पाहा. २ निर्गम २५:३९ पाहा. ३ पाठभेद : यांच्या खालीं आणिलें व विटांच्या भट्ट्यांतून त्यांस चालविलें:

१ यानंतर असें झालें कीं दाविदाचा पुत्र १३ अबशालोम याची एक सुंदर बहीण होती तिचें नांव तामार; दाविदाचा पुत्र अम्मोन हा तिजवर मोहित झाला. २ अम्मोन आपली बहीण तामार हिच्यामुळें इतका बेचैन झाला कीं तो आजरी पडला. ती कुमारी होती म्हणून तिजशीं कमीजास्त करणें अम्मोनास दुष्कर होतें. ३ अम्मोनाचा योनादाब नांवाचा एक मित्र होता, तो दाविदाचा भाऊ शिमा याचा पुत्र; तो मोठा चतुर होता. ४ तो अम्मोनास म्हणाला; राजकुमारा, तूं दिवसातुदिवस असा क्षीण कां होत चालला आहेस ? मला नाहीं का सांगत ! अम्मोनानें त्यास उत्तर दिलें; माझा बंधु अबशालोम याची बहीण तामार हिच्यावर माझे मन बसलें आहे. ५ योनादाब त्यास म्हणाला, तूं आपल्या परलगावर निजून आजान्याचें मिष कर, व तुझा बाप तुझा समाचार घेण्यास आला म्हणजे तूं त्यास सांग, कोसोहि करून माझी बहीण तामार हिनें येऊन मला अन्न चारावें, तिनें तें अन्न माझ्यादेखत तयार करावें म्हणजे मीं तें प्रत्यक्ष पाहून तिच्या हातून खाईन. ६ मग अम्मोनानें अंधरणावर पडून आजान्याचें मिष केलें; राजा त्याच्या समाचारास गेला तेव्हां अम्मोन राजास म्हणाला, एवढें करा, माझी बहीण तामार हिनें मजकडे येऊन दोन पोळ्या माझ्यादेखत तयार कराव्या, म्हणजे त्या मीं तिच्या हातून खाईन. ७ दाविदानें अंतर्गृह्यत तामारेला सांगून पाठविलें कीं तुझा भाऊ अम्मोन याच्या घरीं जा व त्याच्यासाठीं अन्न तयार कर, ८ तामार आपला भाऊ अम्मोन याच्या घरीं गेली; तो अंधरणास खिळला होता. तिनें पीठ घेऊन मळिलें व त्याच्यादेखत पोळ्या करून भाजिल्या. ९ तिनें त्याच्यापुढें ताट ठेवून त्यांत त्यां घातल्या; पण तो त्यां कंहीकित्या खाईना. अम्मोन म्हणाला, माझ्याजवळच्या सर्व लोकांस बाहेर घालवा; तेव्हां सर्व लोक तेथून निघून गेले. १० मग अम्मोन तामारेस म्हणाला, जेवण माझ्या खोलीत घेऊन ये म्हणजे मीं तुझ्या हातून खाईन. त्यावरून तामार आपण केल्ल्या पोळ्या आपला भाऊ अम्मोन याच्याकडे

खोलीत घेऊन गेली. ११ त्या पोळ्या त्यानें खाव्या म्हणून त्याजपाशीं ती घेऊन गेली तेव्हां त्यानें तिला धरून म्हटलें: माझ्या भगिनी, येऊन माझ्यापाशीं नीज. १२ ती म्हणाली, माझ्या कंधो, छे, माझ्यावर बलात्कार करूं नको; इशाएलांत असलें कर्म करूं नये; असें दुष्कृत्य करूं नको. १३ साक्षी बेअशु श्वाप्यास ती मी कोठें लपवूं? व सुद्धी तर इशाएलांतल्या मुखांत गणना होईल; यास्तव राजाशीं बोलणें लाव, म्हणजे तो मला तुला देण्याचें नाही म्हणणार नाही; १४ पण तो काहींकित्या तिचें ऐकेना व तो तिच्यापेक्षां बळकट असल्यामुळें त्यानें तिजवर बलात्कार करून तिच्या अष्ट केले. १५ मग अग्नेनास तिचा अत्यंत तिरस्कार वाटला, तो एवढा कीं त्याची तिजवर प्रीति होई ती तिच्याहून हा तिरस्कार अधिक होता; मग अग्नेन तिला म्हणाला, उठून चालती हो. १६ ती म्हणाली; असें करूं नको; तूं मजशीं दुष्कर्म केले त्याहून मला घालवून देणें हा गुन्हा मोठा आहे; पण तो तिचें ऐकेना. १७ त्यानें त्याच्या खिजमतींतल्या चाकरास बोलावून सांगितलें, या व्हीस मजपासून बाहेर घाली व हिच्यामागून दरवाजास खीळ घाल. १८ ती त्या व्हीस पायघोळ झगा त्याली होती; राजकन्या कुमारी असतां असें झगें घालीत असत. अग्नेनाच्या चाकरानें तिला बाहेर घालवून दरवाजास खीळ घातली. १९ तामारेनें आपल्या डोक्यांत राख घातली, आपल्या अंगावरचा पायघोळ झगा फाडून टाकिला व डोक्यावर हात ठेवून वाटेनें ती रडत ओरडत चालली. २० तिचा भाऊ अबशालोम तिला म्हणाला, माझ्या भगिनी, तुझा भाऊ अग्नेन हा तुझ्यापाशीं गेला ना? तर गप वस; तो तुझा भाऊ आहे; तूं या गोष्टीचा स्पंद करूं नको; तेव्हां ताम्पर आपला भाऊ अबशालोम याच्या घरीं उदास होऊन राहिली. २१ या मर्चे गोष्टी दावांद रानाच्या कानीं आल्या तेव्हां त्यास फार कांय आला. २२ अबशालोम अग्नेनास बरेवाईट कांहीं बोलला नाही; अग्नेनानें त्याची बहीण तामार अष्ट केली म्हणून अबशालोमानें त्याशीं वैर धरिलें.

२३ पुरीं दोन वर्षे गेल्यावर एफ्राइमानजीक बालहासोर गांभीं अबशालोमानें आपल्या मेंढरांची लेकर कातरविली; त्या समर्थीं सर्व राजकुमारांस आमंत्रण केलें. २४ तो राजापाशीं जाऊन म्हणाला, माझी अशी विनंति आहे कीं आपल्या सेवकाच्या मेंढरांच्या लेकरीची कातरणी आहे म्हणून राजानें आपले चाकर घेऊन हा सेवकाबरोबर चालवें. २५ राजा अबशालोमास म्हणाला, माझ्या पुत्रा, नाही, आम्ही सर्वांनीं येणें बरें नाही; आमचा भार तुजवर पडूं नये. त्यानें फार आग्रह केला तरी तो गेला नाही, पण त्यानें त्यास आशीर्वाद दिला. २६ मग अबशालोम म्हणाला, आपण येत नाहीं तर माझा भाऊ अग्नेन याला तरी आमच्याबरोबर येऊं या. राजानें त्यास विचारलें, त्यानें तुजबरोबर कां यावें? २७ अबशालोमानें त्यास एवढा आग्रह केल्या कीं त्यानें अग्नेनास व सर्व राजकुमारांस त्याजबरोबर जाऊं दिलें. २८ अबशालोमानें आपल्या सर्व सेवकांस अशी ताकीद देऊन ठेविली कीं सावध राहा, अग्नेन दाक्षारस पिऊन रंगांत आला म्हणजे मी तुम्हांस इगारा केल्याबरोबर तुम्ही अग्नेनावर प्रहार करून त्यास ठार करा, कांहीं भिऊं नका; मी तुम्हांस हुकूम करितों आहेंना! हिंमत धरा, शौर्य दाखवा. २९ अबशालोमाच्या आज्ञेप्रमाणें त्याच्या चाकरांनीं अग्नेनाचें केलें. तेव्हां सर्व राजकुमार उठून आपआपल्या खेचरांवर बसून पळून गेले. ३० ते वाट चालत असतां दाविदास अशी खबर आली कीं अबशालोमानें सर्व राजकुमार मारून टाकिले, त्यांतला एकहि उरला नाही. ३१ हें ऐकून दाविदानें उठून आपलीं वस्त्रे फाडिलीं व जमिनीवर अंग टाकिलें; त्याचें सर्व सेवकहि आपलीं वस्त्रे फाडून त्याजपाशीं उभे राहिले. ३२ तेव्हां दाविदाचा भाऊ शिमा याचा पुत्र योनादाब म्हणाला, माझे स्वामी, सर्व राजपुत्र मरण पावले अशी कल्पना महाराजांनीं मनांत आणूं नये; केवळ अग्नेनाचा वध झाला आहे. कारण ज्या दिवशीं त्यानें अबशालोमाची बहीण तामार अष्ट केली त्या दिवशीं त्याच्या संकल्पानें ही गोष्ट निश्चित झाली

होती. ३३ तर आतां, अहो माझे स्वामीराज, सर्व राजकुमार मरण पावले आहेत असा आपल्या मनाचा समज करून घेऊन आपण कधी होऊं नका; कारण केवळ अज्ञान मृत्यु पावला आहे. ३४ इकडे अबशालोमानें मलायन केलें. पहाऱ्यावर असलेल्या तलग पुरुषानें कर दृष्टि करून पाहिलें तो मगल्या बाजूस पहाडाजवळच्या वाटेनें पुष्कळ लोक येत आहेत असें त्यास दिसलें. ३५ तेव्हां योनादाब राजास म्हणाला, पाहा, राजकुमार येत आहेत; आपल्या दासानें सांगितलें तेंच खरें. ३६ त्याचें बोलणें संपतें न संपतें तों राजकुमार आले व हेल काढून रडूं लागले; तेव्हां राजाहि आपल्या सेवकांसह मोठ्यानें रडूं लागला. ३७ अबशालोम पळून गझरचा राजा तलमय बिन अम्मीहूर याच्याकडे गेला. दावीद आपल्या पुत्रासाठीं नित्य विलाप करीत राहिला.

३८ अबशालोम पळून गझुरास गेला; तेथें तो तीन वर्षे राहिला. ३९ अबशालोमास भेटण्याविषयीं दावीद राजा फार आतुर झाला; कारण अज्ञान मरून बरेच दिवस झाल्यामुळे त्याचें चित्त शांत झालें होतें.

१ राजाचें मन अबशालोमाकडे लागलें आहे,

१४ हें सरुवेचा पुत्र यवाब याच्या लक्षांत आले.

२ तेव्हां यवाबानें तकोवा येथें जासूद पाठवून एका चतुर स्त्रीस बोलावून आणिलें; तो तिला म्हणाला, तूं सुतक्याचें मिष करून सुतकाचा पेहराव घाल, अंगास तेल लावूं नको आणि मृतासाठीं बहुत दिवस शोक करणारी अशी स्त्री बन; ३ मग राजापाशीं जाऊन असें असें बोल; यवाबानें तिला काय बोलावयाचें तें शिकविलें. ४ तकोवा येथील त्या स्त्रीनें राजाकडे जाऊन त्यास साष्टांग दंडवत घातलें; आणि म्हटलें, महाराज, माझी इतद लाबा. ५ राजानें तिला विचारिलें, तुला काय झालें? ती म्हणाली, मी खरोखर विषबा स्त्री आहे. माझा नवरा मरून गेला आहे. ६ आपल्या दासीचे दोन पुत्र होते ते दोघे मैदानांत झगडंत असतानांस सोडवावयास कोणी नव्हता; तेव्हां एकानें दुसऱ्याला मार दिला कीं तो ठार मेला. ७ आतां

पाहा, माझ्या कुळंतले सर्व लोक आपल्या ह्या दासीवर उठले आहेत; ते म्हणतात कीं ज्यानें आपल्या भावाचा प्राणघात केला त्यास आमच्या स्वाधीन कर. आपल्या भावाचा त्यानें वध केला आहे, म्हणून त्याचा प्राण त्याच्या भावाच्या प्राणाबद्दल घेऊं, आणि तुझ्या त्या वारसाचाहि नाश करूं; या प्रकारें माझा उरलेला निखारा विझवून टाकून माझ्या पतीचें नांव व संतति भूतलावरून नष्ट करावयास ते पाहत आहेत. ८ राजा त्या स्त्रीस म्हणाला, तूं आपल्या घरीं जा, मी तुझ्यासंबंधानें ताकीद देईन. ९ तेव्हां ती तकोवा येथील स्त्री राजास म्हणाली, अहो माझे स्वामीराज, हा दोष मला व माझ्या पितृकुळस लागो, आणि राजा व त्याची गादी निष्कलंड राहो. १० राजा म्हणाला, तुला कोणी कांहीं बोललें तर त्यास मजकडे घेऊन ये, म्हणजे तो पुनः तुला हातहि लावणार नाहीं.

११ ती म्हणाली, महाराजांनीं आपला देव परमेश्वर याचें स्मरण करावें म्हणजे रक्तपाताचा सूड घेणाऱ्यास आपली नासधूस करितां येणार नाहीं, आणि माझ्या पुत्राचा नाश होणार नाहीं. तों म्हणाला, परमेश्वराच्या जीविताची शपथ, तुझ्या पुत्राचा एक केसहि भूमीवर पडावयाचा नाही. १२ ती स्त्री म्हणाली, आपल्या दासीस स्वामीराजापाशीं एक गोष्ट बोलण्याची परवानगी असावी. तो म्हणाला, बोल. १३ ती स्त्री म्हणाली, देवांच्या प्रजेचें नुकसान करण्याचें आपण हें काय योजिलें? महाराज आतां जे शब्द बोलले त्यांनींच ते दोषी ठरतात. कारण महाराज स्वतांच्या हाकून दिलेल्यास माघारी आणीत नाहीत. १४ आपणा सर्वांस मरणें आहे; आपण भूमीवर सांडलेल्या पाण्यासारखे आहां; तें पुनः भरून घेतां येत नाहीं; देव प्राणहरण करीत नसतो, तर घालवून दिलेला इंसम आपल्यापासून कायमचा घालवून दिला जाऊं नये अशी योजना करीत असतो. १५ मी आतां आपल्या स्वामीराजांस विनंति करावयास आले आहे याचें कारण हेंच कीं लोकांनीं मला घाबरवून सोडिलें, म्हणून आपल्या दासीनें विचार केला कीं महाराजाला जाऊन सांगावें म्हणजे ते आपल्या दासीच्या विनंतीप्रमाणें करतील.

१६ हें ऐकून; जो मनुष्य मला व माझ्या पुत्रास देवाच्या वतनांतून नाहीसा करायचास पाहत आहे, त्याच्या हातांतून महाराज आपल्या दासीचा बचाव करतील.

१७ आपल्या दासीनें विचार केला कीं माझ्या स्वामी-महाराजांच्या शब्दानें मला शांति मिळेल; कारण माझे स्वामीराजे यांला देवदूताप्रमाणें बऱ्यावाईटाचा निर्णय करितां येतो; तर आपला देव परमेश्वर आपल्याबरोबर असो.

१८ राजानें तिला उत्तर दिलें, जें कांहीं मी तुला विचारित आहे तें मजपासून लपवूं नको. ती खी म्हणाली; स्वामीराजांनीं बोलवें. १९ राजानें विचारिलें, या प्रकरणांत यवाबाचा हात आहे कीं नाही? त्या खीनें उत्तर केलें, माझे स्वामीराज, आपल्या जीविताची शपथ; जें कांहीं माझे स्वामीराज बोलले आहेत त्या-घामून कोणास उजवीडावीकडे जातां येत नाही; आपला सेवक यवाब यानेंच मला आज्ञा केली व या सर्व गोष्टी त्यानेंच आपल्या दासीच्या तोंडीं घातल्याः २० ह्या गोष्टींचें स्वरूप बदलावें म्हणून आपला सेवक यवाब यानें हें केलें आहे; अनीमहाराज देवदूतासारखे चतुर आहेत, आणि पृथ्वीवर जें कांहीं होतें तें सर्व त्यांला कळतें. २१ मग राजानें यवाबास म्हटलें, मला हें कबूल आहे; तर आजून त्या तरुण अबशालोमास माघारी घेऊन ये. २२ तेव्हां यवाबानें साष्टांग दंडवत घालून राजास आशीर्वाद दिला आणि म्हटलें, माझे स्वामीराज, आपली कृपादृष्टि मजवर आहे हें आज आपल्या दासास कळलें आहे, कारण महाराजांनीं आपल्या दासाच्या विनंतीप्रमाणें केलें आहे.

२३ मग यवाब उठून मशुरास गेला व नेथून अबशालोमास यशालेमास घेऊन आला. २४ तेव्हां राजा म्हणाला, त्यानें आपल्या घरीं जाऊन राहावें, माझ्या दर्शनास येऊं नये. त्यावरून अबशालोम आपल्या घरीं जाऊन राहिला; राजाचें त्याला दर्शन झालें नाहीं.

२५ सर्व इस्राएलांत सौंदर्याविषयीं प्रवांसनीय असा अबशालोमासारखा कोणी नव्हता; त्याच्या ठयीं नसशिखांत कांहीं दोष नव्हता. २६ तो वर्षांत एकदां

आपलें मस्तक मुंडवीत असे; त्याच्या केसांचा भार त्याला होत असे म्हणून तो ते कातरित असे; आपले केस कातरिल्यावर ते तो तोळून पाही, तेव्हां ते सरकारी वजनाप्रमाणें दोनशें शेकेल भरत असत. २७ अबशालोमास तीन पुत्र आणि एक कन्या झाली, तिचें नांव तामार; ही मुलगी अति रूपवती होती.

२८ या प्रकारें राजाचें दर्शन घेतल्याचून अबशालोम दोन वर्षे यशालेमांत राहिला. २९ राजाकडे यवाबास पाठविण्यासाठीं अबशालोमानें त्यास बोलावणें पाठविलें; पण तो त्याकडे येईना; त्यानें दुसऱ्यांदा बोलावणें पाठविलें तरी तो येईना. ३० मग तो आपल्या चाकरांस म्हणाला, पाहा, यवाबाचें एक शेत माझ्या जमिनीम लागून आहे व त्यांत जव आले आहेत; जा, त्याला आण लावा; तेव्हां अबशालोमाच्या चाकरांनीं त्या शेतास आग लाविली. ३१ मग यवाब उठून अबशालोमाच्या घरीं गेला व त्यास विचारूं लागला कीं तुझ्या चाकरांनीं माझ्या शेतास कां आग लाविली? ३२ अबशालोम यवाबास म्हणाला, मला मशुराहून कां आणिलें? तेथेंच मी आजवर राहिलों असतां तर बरें झालें असतें, असा निरोप तुझ्या हातीं राजास पाठवावा म्हणून मीं तुला येथें ये असें सांगून पाठविलें होतें; तर आतां मला राजाचें दर्शन करून दे; मी दोषी असलों तर त्यानें मला मारून टाकावें. ३३ यवाबानें राजाकडे जाऊन त्यास ही गोष्ट सांगितली; तेव्हां राजानें अबशालोमास बोलावणें पाठविलें; त्यानें त्याकडे येऊन त्यास साष्टांग दंडवत घातलें आणि राजानें अबशालोमाचें चुंबन घेतलें.

१ यानंतर असें झालें कीं अबशालोमानें १५ आपल्यासाठीं रथ, घोडे, व आपल्यापुढें दौडण्यासाठीं पन्नास मनुष्ये ठेविली. २ अबशालोम नित्य पहाटेस उठून वेशीकडे जाणाऱ्यां रस्त्यांत उभा राही आणि कोणी फिर्यादी दाद मागण्यासाठीं राजाकडे आला म्हणजे त्यास बोलावून तूं कोणत्या

नगराचा आहेस असं विचारी; तेव्हां तो म्हणे, तुझा दास इस्राएलाच्या अमुक अमुक वंशांतला आहे. ३ तेव्हां अबशालोम त्यास म्हणे, पाहा, तुझें प्रकरण चांगलें व वाजवी आहे; पण तुझें ऐकून घेण्यासाठीं राजाच्या वतीनें कोणी मनुष्य नेमिलेला नाही. ४ अबशालोम त्यास आणखी असं म्हणे, मला या देशांत न्यायाधीश केलें असतें तर किती बरें झालें असतें? एखाद्यानें आपला कज्जा किंवा प्रकरण मजकडे आणिलें असतें तर मी त्यास न्याय दिला असता. ५ कोणी त्यास मुजरा करावयास जवळ येई तेव्हां तो आपला हात पुढें करून त्याला धरून त्याचें चुंबन घेई. ६ इस्राएलांतले जे जे लोक राजाकडे न्याय मागण्यासाठीं येत त्या सर्वांशीं तो असाच वागे; या प्रकारें अबशालोमानें इस्राएल लोकांचीं मनं हुरण केलीं.

७ चार वर्षे संपल्यावर अबशालोम राजास म्हणाला, मला परवानगी असावी, म्हणजे परमेश्वराला मी जो नवस केला आहे तो हेब्रोन येथें जाऊन फेडीन. ८ मी अरामातील गंधार येथें राहत होतो तेव्हां आपल्या दासानें असा नवस केला होता कीं परमेश्वरानें मला यरुशलेमांत माघारीं नेलें तर मी परमेश्वराप्रीत्यर्थ धर्मकर्म करीन. ९ राजा त्यास म्हणाला, खुशाल जा. मग तो उठून हेब्रोनस गेला. १० अबशालोमानें इस्राएलाच्या सर्व वंशांकडे हेर पाठवून जाहीर केलें कीं रणशिगाचा शब्द तुम्ही ऐकाल तेव्हां असा घोष करा कीं अबशालोम हेब्रोनस राजा झाला आहे. ११ अबशालोमाच्या सांगण्यावरून त्याजबरोबर दोनशें पुरुष गेले. ते भोळ्या भावानें गेले; त्यांना कांहींएक ठाऊक नव्हतें. १२ यज्ञ करीत असतां अबशालोमानें दाविदाचा मंत्री गिलोनी अहीथोफेल यास त्याचें नगर गिलो येथून बोलावून आणिलें. बंड वाढत गेलें व अबशालोमाकडे एकसारखे लोक जमत गेले.

१३ तेव्हां एका जासुदानें येऊन दाविदास सांगितलें, इस्राएल लोकांचीं मनं अबशालोमाकडे वळली आहेत. १४ हें ऐकून दावीद यरुशलेमांतल्या

आपल्या सर्व सेवकांस म्हणाला, चला, आपण पळून जाऊं; न गेलों तर अबशालोमाच्या हातांतून कोणी सुटावयाचा नाही, निघून जाण्याची त्वरा करा, माहीं तर तो अचानक आपणांस पकडून आपल्यावर अरिष्ट आणिल व शहरावर तरवार चालवील. १५ राजाचे सेवक त्याला म्हणाले, पाहा स्वामीराज, राजाच्या मनास येईल त्याप्रमाणें करावयास आपले दास तयार आहेत. १६ मग राजा निघून गेला व त्याच्यामागून त्याच्या घरचीं माणसें गेलीं. त्याच्या ज्या दहा क्रिया उपपत्ती होत्या त्यांस घर सांभाळावयास ठेवून तो गेला. १७ राजा निघाला तेव्हां सर्व लोक त्याच्यामागून गेले व ते बेथ-भरहाक येथें थांबले. १८ त्याचे सर्व करेयी, पलेथी व त्याजबरोबर गथहून आलेले सहाशें गथकर हे त्याजबरोबर चालले. १९ राजा इत्य गित्ती यास म्हणाला, तूं आमच्याबरोबर कां येतोस? तूं आपला परत जाऊन राजाजवळ राहा; तूं तर परका व हृदयार केलेला आहेस; तूं आपल्या स्थानीं परत जा; २० तूं कालचा आलेला माणूस; मी वाट फुटेल तिकडे जाणार, तर आज तुला आमच्याबरोबर इकडे तिकडे दौडवीत कां फिरवावें? तर तूं आपला परत जा, आणि आपल्या भाऊबंदांसहि परत ने; दया व सत्य हीं तुझ्यासमागमें राहोत. २१ इत्यानें राजास उत्तर केलें, परमेश्वराच्या जीविताची आणि माझ्या स्वामीराजांच्या जीविताची शपथ; प्राण जावो कीं राहो, जिकडे माझे महाराज जातील तिकडे आपला सेवकहि असणार. २२ दावीद इत्यास म्हणाला, जा, पार निघून जा. तेव्हां इत्य गित्ती याचीं सर्व माणसें व सर्व मुलंबाळें हीं पार निघून गेलीं. २३ सर्व देशानें मोठा आकांत केला आणि सर्व लोक पार गेले; राब्बा किद्रोन ओहळ्यापलीकडे गेला; सर्व लोकहि पार उतरून गेले; ते रानाच्या वाटेनें गेले. २४ तेव्हां, पाहा, सादोक व त्याजबरोबर सर्व लेवी देवाच्या कराराचा कोश घेऊन आले; त्यांनीं देवाचा कोश खाली ठेविला आणि सर्व लोक नगरांतून बाहेर पार निघून जात तोंपर्यंत अज्याथार वर राहिला. २५ राजा सादोकास म्हणाला,

देवाचा कोश नगरांत परत घेऊन जा; परमेश्वराची कृपादृष्टि मजवर झाली तर तो मला परत आणिल आणि हा कोश व आपलें मंदिर मला पुनः दाखविल; २६ पण मी तुजवर आतां प्रसन्न नाहीं असें तो म्हणाल्यास, पाहा, मी येथें हजर आहें, त्याच्या मर्जास वाटेल तसें त्यानें माझे करावें. २७ राजा सादोक याजकास म्हणाला, तूं द्रष्टा आहेसना ? तूं नगरांत सुखरूप परत जा, आणि तुमच्याबरोबर तुमच्या दोन्ही पुत्रांनीं म्हणजे तुझा पुत्र अहीमास आणि अब्याथाराचा पुत्र योनाथान यांनींही जावें: २८ पाहा, तुम्हांकडून मला कांहीं संदेश वेईपर्यंत मी रानामध्ये पारानजीक आंबतो. २९ तेव्हां सादोक व अब्याथार देवाचा कोश परत यरुशल्लेमास घेऊन जाऊन तेथें राहिले.

३० दावीद जैतून पर्वताचा चढाव चढून गेला; तो रडतरडत वर चढून गेला; आपलें मस्तक झाडून तो अनवाणी चालला; त्याच्याबरोबरचीं सर्व माणसें आपलीं मस्तके झाडून रडतरडत वर चढून गेलीं. ३१ कोणी दाविदास सांगितलें कीं अहीथोफेल हाहि बंडखोरांस सामील होऊन अबशालोमबरोबर आहे. हे ऐकून दावीद म्हणाला, हे परमेश्वरा, अहीथोफेलची मसलत फोल कर. ३२ डोंगराच्या माथ्यावर ज्या ठिकाणीं देवाची आराधना करीत असत तेथें दावीद जाऊन पोहंचला, तेव्हां हुशय अर्का त्यास भेटावयास आला; त्याचा अंगरखा फाटलेला होता, व त्याच्या झोक्यांत धूळ घातलेली होती. ३३ दावीद त्यास म्हणाला, तूं माझ्याबरोबर अत्र्यस तर मला तूं मार मात्र होशील; ३४ तर तूं नगरांत परत जाऊन अबशालोमास म्हण; महाराज, मी आपला दास होतो; पूर्वीं जशी मी आपल्या बापाची नौकरी केली तशी मी आतां आपली नौकरी करितो; असें केल्यानें तूं माझ्याकरितां अहीथोफेलाची मसलत निष्फळ करशील. ३५ तेथें तुजबरोबर सादोक व अब्याथार याजक हे असणार नाहीत काय? जीं कांहीं बातमी तुला राजमंदिरांतून मिळेल ती तूं सादोक व अब्याथार याजकांस कळीव. ३६ पाहा, त्यांच्याबरोबर त्यांचे दोन पुत्र म्हणजे सादोकचा

पुत्र अहीमास व अब्याथाराचा पुत्र योनाथान हेहि आहेत; जें कांहीं तुमच्या कार्नी पडेल तें त्यांच्या हस्तें मला सांगून पाठीव. ३७ तेव्हां दाविदाचा मित्र हुशय नगरांत गेला; अबशालोमहि यरुशल्लेमांत दाखल झाला.

१ दावीद डोंगराच्या माथ्यावरून पलीकडे गेला तेव्हां त्याला मफीबोशेयाचा चाकर सीबा हा भेटला; खोगीर घातलेली दोन गाढवे व त्यांवर दोनशें भाकरी, खिसमिसांचे शंभर घड, अंजिरांच्या शंभर ढेया व द्राक्षारसाचा एक बुधला अशी साम्मी त्याजवळ होती. २ राजानें सीबास विचारिलें, यांचें प्रयोजन काय? सीबा म्हणाला, माढव राजघराण्यांतल्या लोकांस बसण्यासाठी; भाकरी आणि अंजिर तरुण चाकरांस खावयासाठी; आणि द्राक्षारस राजांत शकलेल्याभागलेल्यांस पिण्यासाठी आहे. ३ राजानें पुनः विचारिलें, तुझ्या धन्याचा पुत्र कोठें आहे? सीबा राजाला म्हणाला, पाहा, तो यरुशल्लेमांतच राहिला आहे; आज इस्राएलवंश मला आपल्या बापाचे राज्य पुनः देईल असें त्याला वाटत आहे. ४ राजा सीबास म्हणाला, मफीबोशेयाचें जें कांहीं आहे तें सर्व तुझेंच आहे. सीबानें म्हटलें, मी प्रणाम करितो; माझे स्वामीराज, मजवर आपली कृपादृष्टि असावी.

५ दावीद राजा बहुरीम येथें पोहंचला तेव्हां पाहा, शौलाच्या घराण्यातील एका कुळांतला एक मनुष्य आला; त्याचें नांव शिमी बिन गेरा असें होतें; तो शिब्याशाप देत आला. ६ तो दाविदावर व सर्व राजसेवकांवर धोंडे फेकूं लागला; सर्व लोक आणि लढवये त्याच्या उजव्याडाव्या बाजूस होते. ७ शिमी शिब्याशाप देऊन म्हणाला, अरे खुनी मनुष्या, अधमा, नीघ, चालता हो; ८ ज्या शौलाच्या जागीं तूं राज्य केलें त्याच्या घराण्याच्या रक्तपातबद्दल परमेश्वरानें तुझें पारिपत्य केलें आहे, आणि परमेश्वरानें तुझा पुत्र अबशालोम याच्या हातीं राज्य दिलें आहे; पाहा, तूं रक्तपात करणारा मनुष्य आहेस, यास्तव तुझ्या दुष्टतेतच तूं गुरफटला आहेस. ९ सरुवेचा

पुत्र अवीशय राजास म्हणाला, ह्या मेलेल्या कुत्र्याने माझ्या स्वामीराजांस शाप द्यावा काय? मला त्याच्यावर चाळून जाण्यास हुकूम द्या, मी त्याचें डोकें मारितों.

१० राजा म्हणाला, सरुबेच्या पुत्रांनीं, मला तुमच्याशीं काय करावयाचें आहे? तो शिव्याशाप देत आहे; दाविदाला शिव्याशाप दे असें खुद्द परमेश्वरानें त्याला सांगितलें असल्यास तूं हें कां करितोस असें म्हणण्याची कोणाची प्राज्ञा आहे? ११ मग दाविदानें अवीशय व आपले सर्व सेवक यांस सांगितलें, पाहा, प्रत्यक्ष माझा पुत्र, माझ्या पोटाचा गोळा माझा जीव घ्यावयास पाहत आहे, तर हा बऱ्यामिनी हें असें करीत आहे यांत काय नवल! त्याच्या वाटेस जाऊं नका, त्याला शिव्याशाप देऊं नस. कारण परमेश्वरानेंच त्याला सांगितलें असेल. १२ झाला होत असलेला उपद्रव कदाचित् परमेश्वर पोहोळ, आणि या शिव्याशापाऐवजीं मला चांगला भोवदला देईल. १३ दावीद आपल्या लोकांसह पुढें मार्गस्थ झाला आणि शिमी समोरच्या पहाडीच्या कडेनें त्याला शिव्याशाप देत; धोंडे मारीत व त्याजवर धुकें उधळीत चालला. १४ राजा आपल्या बरोबरच्या लोकांसह आपल्या मुक्कामीं धुकूनभागून पोहोचला व तेथें त्यानें विसावा घेतला.

१५ अबशालोम सर्व इस्राएल लोकांसह यरुसलेमास आला व त्याजबरोबर अहीथोफेलहि आला. १६ दाविदाचा मित्र हूशय अर्का अबशालोमाकडे गेला तेव्हां तो त्यांस म्हणाला, राजा चिरायु होवो! चिरायु होवो! १७ अबशालोम त्यास म्हणाला, तुझ्या मित्रावर अशीच का तुम्ही प्रीति? तूं आपल्या मित्राबरोबर कां गेला नाहीस? १८ हूशा अबशालोमास म्हणाला, नाही; परमेश्वरानें, आणि या लोकांनीं व सर्व इस्राएल लोकांनीं ज्याची निवड केली त्याचा मी आहे, व त्याच्याच बरोबर मी राहणार. १९ मी नोकरी कोणाची करणार? त्याच्या पुत्राच्या हुजुरास राहून मी सेवा करूं नये काय? जशी मी तुझ्या बापाच्या हुजुरास राहून सेवा केली तशीच मी तुझ्या हुजुरास राहून करणार. २० मग

अबशालोम अहीथोफेलस म्हणाला, आतां आपण काय करावें याची सल्ला दे. २१ अहीथोफेलानें अबशालोमास म्हटलें, ज्या उपपत्नी तुम्हा बाप मंदिराच्या रक्षणास ठेवून गेला आहे त्यांच्यापाशीं जा; तुझ्या बापाला तुम्हा वीट आला असें सर्व इस्राएल लोक ऐकतील तेव्हां तुम्हाबरोबरच्या सर्वांच्या हातांना जोर येईल. २२ अबशालोमासाठीं राजमंदिराच्या घाब्यावर एक तंबू दिला आणि सर्व इस्राएलादेखत अबशालोम आपल्या बापाच्या उपपत्नीपाशीं गेला. २३ त्या काळीं अहीथोफेलानीं मसलत देत असे ती जशी काय देवाज्वळ मज्जितलेल्या कौलप्रमाणें असे; दावीद व अबशालोम या दोघांना जी मसलत तो देत असे ती अशीच असे.

१ अहीथोफेल अबशालोमास म्हणाला, मला १७ परवानगी दे म्हणजे मी बारा हजार पुरुष निवडून घेऊन रातीरात दाविदाचा पाठलाग करितों; २ तो थकलेलाभागलेला व कमकुवत असतां मी त्याजवर छापा घालून त्यास घाबरें करीन; त्याच्याबरोबरचे सर्व लोक पळून जातील; आणि मग मी राजालाच तेवढें स्मरीन; ३ मी सर्व लोकांस तुजकडे परत आणीन; ज्याच्यामार्गे तूं लागला आहेस त्याचा अंत झाला म्हणजे सर्व लोक तुजकडे फिरकेच म्हणावयाचे; या प्रकारें सर्व लोक स्वस्थचित होतील. ४ ही गोष्ट अबशालोमास व इस्राएलाच्या सर्व बडील जनांस पसंत पडली.

५ मग अबशालोम म्हणाला, हूशय अर्का यालाहि बोलावून आणा; त्याचें काय म्हणणें आहे तेंहि पाहूं. ६ हूशय आला तेव्हां अबशालोम त्यास म्हणाला, अहीथोफेल अमुक अमुक मसलत देत आहे; त्याच्या सांगण्याप्रमाणें करावें काय? नाही तर तूं तरी कांहीं मसलत सांग. ७ हूशय अबशालोमास म्हणाला, अहीथोफेलानें या प्रसंगीं तुला जी मसलत दिली आहे ती बरोबर नाही. ८ हूशय आणखी म्हणाला, तूं आपल्या बापास व त्याजबरोबरच्या पुरुषांस चांगला भोवडितोस; ते वीर पुरुष आहेत. रातीरात ह्याच्या अस्वलीचीं पोरें कोणी

नेली असतां जशी ती चवताळले तसे ते चवताळले आहेत. तुम्हा बाप मोठा योद्धा आहे; तो काही आपल्या लोकांबरोबर रात्रीचा राहावयाचा नाही. ९ पाहा, तो एकाद्या भुयारांत किंवा दुसऱ्या स्थळीं लपून राहिला असेल. सुरवातीला काही लोक पडले तर अबशालोमाच्या पक्षाच्या लोकांचाच वध होत आहे अशी वार्ता लोकांमध्ये पसरले; १० म्हणजे जो धैर्यवान आहे, ज्याचें हृदय सिंहाच्या सारखें आहे, अशा पुरुषाचीहि गाळण उडेल; कारण सर्व इस्राएल लोकांस ठाऊक आहे की तुम्हा बाप लढवण्या असून त्याजबरोबरचे लोकहि वीर आहेत. ११ माझी तुला अशी मसलत आहे की दानापासून बैर-शेच्यापर्यंतचे अवघे इस्राएल लोक, समुद्रकिनाऱ्यावरील रतीप्रमाणें अगणित असे एकत्र कर आणि तूं स्वतः युद्ध करावयास जा; १२ मग तो असेल तेथें त्याजवर आपण एकदम छापा घालूं आणि जमिनीवर वंघ पडतें त्याप्रमाणें आपण त्याच्यावर जाऊन पडूं म्हणजे त्याचा व त्याजबरोबरच्या लोकांचा आपण मामास राहू देणार नाही. १३ तो जर एकाद्या नगरांत गेला असला तर सर्व इस्राएल लोक त्या नगरास दोर लावून ते नदीत ओढून टाकतील; तेथें एक खडाहि राहावयाचा नाही. १४ अबशालोम व सर्व इस्राएल लोक म्हणाले, अहीथोफेल याच्या मसलतीपेक्षां हृशय अर्का याची मसलत बरी दिसते. अहीथोफेलाची बांगली मसलत मोडून अबशालोमावर अरिष्ट आणावें म्हणून परमेधरानें ही योजना केली होती.

१५ मग हृशयानें सादोक व अच्युधर याजक यांस सांगितलें कीं अहीथोफेलानें अबशालोमास व इस्राएलाच्या बडील जनांस अशी मसलत दिली होती; पण मी अशी अशी मसलत दिली. १६ तर लवकर जास्तूड पाठवून दाविदास सांग कीं आज रात्री रानांतील पारांपाशीं राहू नका; कसेहि करून पार उतरून जा, नाही तर राजा व त्याजबरोबरचे सर्व लोक फक्त होतील. १७ योनान व अहीमास हे एन-रोगेर येथें राहत होते; ते शहरांत आहेत हें कोणास कळू नये

म्हणून एक दासी जाऊन त्यास खबर देत असे; त्यांनीं जाऊन दावीद राजास हें वर्तमान सांगितलें; १८ पण एका पोरानें त्यांस पाहून अबशालोमास जाऊन सांगितलें; तेव्हां ते त्वरेनें निघून बहुरिमांतील एका मनुष्याच्या घरीं गेले; त्याच्या चौकांत एक विहीर होती तीत ते उतरले. १९ तेव्हां एका स्त्रीनें एक चादर घेऊन विहीरीच्या तोंडावर पसरिली व त्यावर कांहीं भरडलेलें धान्य पसरलें, त्यामुळें कोणाच्या कांहीं लक्षांत आलें नाही. २० अबशालोमाचे चाकर त्या घरीं त्या बाईकडे आले; ते तिला म्हणाले, अहीमास व योनान कोठें आहेत? तेव्हां त्या स्त्रीनें त्यांस म्हटलें, ते ओहळ्याच्या पलीकडे गेले आहेत. त्यांनीं पुच्छळ शोध केला, पण ते सांपडले नाहींत, म्हणून ते परत यरूशलेमास गेले. २१ ते निघून गेल्यावर ते पुरुष विहीरीतून बाहेर निघाले; त्यांनीं जाऊन दावीद राजास खबर दिली. ते दाविदास म्हणाले, उठा, हा पार उतरून लवकर पलीकडे जा; अहीथोफेलानें तुमच्याविरुद्ध असुक असुक मसलत केली आहे. २२ तेव्हां दावीद व त्याच्याबरोबरचे सर्व लोक यादेंनेपार गेले. सकाळीं उठविलें तेव्हां यादेंनेच्या पलीकडे गेला नाही असा कोणीच मार्ग राहिला नाही. २३ आपल्या मसलतीप्रमाणें काम झालें नाहीं हें अहीथोफेलानें पाहिलें तेव्हां तो आपल्या गाढवावर खोगीर घालून आपल्या नगरास आपल्या घरीं गेला, आणि आपल्या घराची सर्व व्यवस्था लावून त्यानें गळफास घेतला; तो मृत्यु पावला, व त्याला त्याच्या बापाच्या थडग्यांत पुरिलें.

२४ मग दावीद महनाइमास गेला. इकडे अबशालोम इस्राएल लोकांसह यादेंनेपार गेला. २५ अबशालोमानें यवनाच्या जागीं अमासा यास सेनापति नेमिलें. यवाबाची आई सर्वा हिची नाहाश म्हणून एक बहीण होती; हिच्या अबांगल नांवाच्या कन्येपारीं इशा नांवाचा एक इस्राएल पुरुष गेला होता त्याचा पुत्र हा अमासा होय. २६ इस्राएल लोकांनीं व अबशालोमानें गिलाद देशांत तळ दिला.

२७ दावीद महनाइम येथें आला तेव्हां अम्मो-

न्यांच्या राव्नांतला नाहाशाचा पुत्र शोबी व लो-द्वारां-
तील अम्मीएलाचा पुत्र माखीर आणि रोगलीम येथील
बर्जिल्लय गिलादी यांनी २८ दाविदासाठी व त्याच्या
बरोबरच्या माणसांसाठी खाटा, भांडीकुडी, गहू, जव,
पीठ, हुडबा, शेंगा, वाटाणे, फुटाणे, २९ मध, लोणी,
मैदरें व गाईच्या दुधाची पनीर हीं आणिलीं; हे
लोक रानांत असून भुकेले, तान्हेले व श्रांत असतील
असे त्यांना वाटलें.

१ दाविदानें आपल्याबरोबरच्या लोकांची
१८ मोजदाद केली व त्यांच्यावर सहस्रपति व शत-
पति नेमिले. २ मग दाविदानें एक तृतीयांश
लोक यवाबाच्या ताब्यांत दिले, एक तृतीयांश लोक
यवाबाचा भाऊ अभीशाय जो सधवेचा पुत्र होता
त्याच्या, व बाकीचे एक तृतीयांश इत्थय गितीच्या
ताब्यांत दिले; व त्यांस युदास पाठविलें, आणि
राजानें लोकांस सांगितलें, मीहि अबश्य तुम्हांबरोबर
येतो. ३ लोकांनीं म्हटलें, आपण वेळ नये; कारण आम्ही
पकून गेलों तर त्यांचें त्यांस कांहीं वाटणार नाही;
आमच्यांतले अर्थ लोक मेले तरी त्यांस कांहीं वाटा-
वयाचें नाही; पण आपण तर आमच्यांतल्या दहा
हजारांच्या टिकणीं आहां; म्हणून आपण नगरांत राहूनच
आम्हांस कुमक करावी हें उत्तर. ४ राजा त्सांस
म्हणाला, तुम्हांस योग्य वाटतें तसें मी करितों. मग
राजा वेशीच्या बाजूस उभा राहिला, आणि लोक
शंभरशंभर, हजारहजार असे बाहेर निघाले. ५ राजानें
यवाब, अभीशाय व इत्थय यांस आज्ञा केली कीं त्या
तरणाशीं म्हणजे अबशालोमाशीं माझ्यासाठीं
सौम्यतेनें वागा; राजानें अबशालोमाविषयीं आपल्या
सरदारांस जी आज्ञा दिली तीं सर्व लोकांनीं ऐकली.
६ आ प्रकारें ते लोक इस्राएल लोकांशीं सामना करण्यास
रणांणीं भोले, आणि एफ्राइमाच्या रानांत लढाईस तोंड
लागलें. ७ तेथें दाविदाच्या सेवकांपुढें इस्राएल लोकांचा
मोड झाला; त्या दिवशीं एषढा संहार झाला कीं वीस
हजार लोक कामास आले. ८ लढाई देशभर चालली;
त्या दिवशीं तरवारीपेक्षां रानामुळेंच पुष्कळ लोकांचा

धुव्वा उडाला. ९ अबशालोमाची दाविदाच्या सेवकांशीं
अकस्मात् गांठ पडली. अबशालोम आपल्या खेचरावर
बसून चालला होता; खेचर एका मोठ्या एला वृक्षाच्या
दाट पांथांखालून चाललें असतां अबशालोमचें डोकें
त्या वृक्षास अडकून तो अधांतीरीं लटकत राहिला व तें
खेचर त्याच्याखालून निघून गेलें. १० हें पाहून एका
मनुष्यानें यवाबास सांगितलें कीं अबशालोम एका
झाडाला लटकत असलेला मीं पाहिला. ११ यवाबानें
त्या खबर देणाऱ्या मनुष्यास म्हटलें, तूं त्यास तसें
पाहून तेथल्या तेथें मारून जमिनीवर कां पाडिलें नाही?
मीं तुला दहा रुपये व कमरबंद दिला असता. १२ तो
मनुष्य यवाबास म्हणाला, हजार रुपये माझ्या हातावर
ठेविले तरी मीं राजकुमारावर हात टाकणार नाही;
कारण तुमच्यांतल्या कोणीहि त्या तरुण पुरुषास
म्हणजे अबशालोमास हात लावूं नये अशी आज्ञा
राजानें तुला, अभीशयास व इत्थयास दिली ती
आम्हांस महशूर आहे. १३ मीं हें केलें असतें तर
मीं आपला जीव धोक्यांत घातला असता; तूंहि
माझ्याविरुद्ध झाला असतास, कारण राजापासून
कोणतीच गोष्ट लपत नाही. १४ यवाब म्हणाला, तुझ्या
नाहीं लागून वेळ घालविण्यांत कांहीं अर्थ नाही. मग
त्यानें हातीं तीन तीर घेऊन एला वृक्षावर जीवत लटकत
असलेल्या अबशालोमाच्या वक्षस्थलीं ते भोंसकिले.
१५ यवाबाच्या दहा शस्त्रवाहक तरुण पुरुषांनीं त्याच्या-
भोवतीं जमून त्याजवर प्रहार करून त्यास ठार केलें.
१६ मग यवाबानें रणशिगा फुंकिलें तेव्हां लोक इस्रा-
एलाचा पाठलाग करण्याचें सोडून परतले; कारण
यवाबानें लोकांची गय केली. १७ तेव्हां लोकांनीं
अबशालोमास खाली काढून वनांतल्या मोठ्या खाण्यांत
टाकिलें व त्याच्यावर धोंड्यांची एक मोठी रास केली;
मग सर्व इस्राएल लोक पकून आपआपल्या डेऱ्यांकडे
गेले. १८ आपलें नांव चालविण्यास कोणी पुत्र नाही
हें लक्षांत आणून अबशालोमानें आपल्या हयातींत एक
मनोरा उभारिला होता, तो राजाच्या खोऱ्यांत आहे.
त्या मनोऱ्यास त्यानें आपलें नांव दिलें; आजपर्यंत

त्यास अब्बशालोमाचा स्मारकस्तंभ म्हणत आले आहेत.

१९ सादोकाचा पुत्र अहीमास म्हणाला की परमेश्वराने आपल्या शत्रूंचे पारिपत्य केले आहे, तर आतां धावत जाऊन ही खबर राजाला देऊं या. २० यथाच त्यास म्हणाला, आज ही खबर घेऊन जाऊं नको; दुसऱ्या एखाद्या दिवशीं ती घेऊन जा; पण आज ती नेऊं नको; कारण राजाचा पुत्र मृत्यू पावला आहे. २१ नंतर यथाच एका कृशी मनुष्यास म्हणाला, तूं जें कांहीं पाहिलें तें जाऊन राजाला सांग. तेव्हां तो कृशी यथावाच नमन करून धावत गेला. २२ सादोकाचा पुत्र अहीमास पुनः यथावाच म्हणाला, कांहीं होवो; पण मलाहि कृशीच्या मागोमाग दौड करूं दे. यथाच म्हणाला, माझ्या मुला, इनाम मिळवण्याजोगी खबर कांहीं तुजपाशीं नाही, तर कां दौड करितोस? २३ तो म्हणाला, कांहींहि होवो, मला धावत जाऊं दे. त्यानें त्यास म्हटलें, धाव. तेव्हां अहीमास दौड करून मैदानाच्या बाटेनें कृशीच्यापुढें निघून गेला.

२४ दावीद वेशीच्या दोन्ही दरवाजांच्या दरम्यान बसला होता, आणि पहारेकरी वेशीवर चढून उतरावत गेला होता; त्यानें बर नजर करून पाहिलें तों एक मनुष्य एकटाच दौडत येत आहे असें त्याच्या दृष्टीस पडलें. २५ पहारेकऱ्यानें पुकारून राजास तें सांगितलें. तेव्हां राजा म्हणाला, तो एकटाच येत असला तर तो कांहीं तरी खबर घेऊन येत आहे. इतक्यांत तो मनुष्य धावत धावत जवळ येऊन पोहंचला. २६ पहारेकऱ्यानें दुसरा एक मनुष्य धावत येताना पाहिला; तेव्हां त्यानें वेसकऱ्यास हाक मारून सांगितलें, पाहा, आणखी एक मनुष्य एकटाच दौडत येत आहे. राजा म्हणाला, तोहि कांहीं खबर आणित असावा. २७ पहारेकरी म्हणाला, पहिल्याची दौड सादोकाचा पुत्र अहीमास याच्या दौडीसारखी आहे असें मला वाटतें. राजा म्हणाला, तो मला मनुष्य आहे, त्यानें कांहीं चांगली खबर आणिली असली. २८ मग अहीमासानें वेऊन महाराजाचें क्षेम असो असें म्हटलें, आणि जमिनीपर्यंत लवून राजास मुजरा केला व म्हटलें,

आपला देव परमेश्वर धन्य आहे, त्यानें माझ्या स्वामी-राजांवर हात उचलणाऱ्या मनुष्यांस आपल्या कार्बूत दिलें आहे. २९ राजानें विचारिलें, तरुण अब्बशालोम श्चाल आहे ना! अहीमास म्हणाला, यथावानें एका सेवकास व आपला दास जो मी त्यास पाठविलें तेव्हां माझ्या दृष्टीस मोठी गर्दी पडली, पण काय झालें तें मला कळलें नाही. ३० राजा त्यास म्हणाला, बाजूस सरून येथें उभा राहा. तेव्हां तो बाजूस होऊन तेथें उभा राहिला. ३१ इतक्यांत कृशीहि येऊन म्हणाला, स्वामीराजास मी खबर आणिली आहे; परमेश्वरानें आज न्याय करून आपल्यावर उठलेल्या सर्वांच्या हातून आपला बचाव केला आहे. ३२ राजानें कृशीस विचारिलें, तो तरुण अब्बशालोम मुक्तेरूप आहोना? कृशी म्हणाला, माझ्या स्वामीराजांचे शत्रु व जे कोणी आपली हानि करावयास उठतील त्यांचें त्या तरुणासारखें होवो. ३३ तेव्हां राजा फार गहिवरला आणि वेशीवरल्या कोठडीत जाऊन राहला; जातांजातां त्यानें हे उद्गार काढिले: माझ्या पुत्रा अब्बशालोमा! हाय रे हाय! माझ्या पुत्रा! माझ्या पुत्रा अब्बशालोमा! तुझ्याबद्दल मी मेलों असतो तर बरे होतें. हाय रे! अब्बशालोमा! माझ्या पुत्रा! माझ्या पुत्रा!

१ अब्बशालोमासाठी राजा विलाप करित आहे

२ असें यथावाच्या कार्नी आले. २ राजा आपल्या पुत्रासाठी दुःख करित आहे असें लोकांनी ऐकल्यामुळे त्या दिवशीचा तो विजय सर्व लोकांस शोकरूप झाला. ३ युद्धांत पराजित होऊन लज्जेनें तोंड लपवितात त्याप्रमाणें लोक लपतछपत नगरांत आले. ४ राजा आपलें मुख झाकून मोठा विलाप करून म्हणाला, हाय रे! माझ्या पुत्रा अब्बशालोमा! अब्बशालोमा! माझ्या पुत्रा! माझ्या पुत्रा! ५ यथाच घरांत राजापाशीं जाऊन म्हणूं लागला, आपल्या सेवकांनीं आज आपला, आपल्या पुत्रांचा, कन्यांचा, पत्नींचा आणि आपल्या उपपत्नींचा प्राण बांचविला आहे; त्या आपल्या सेवकांचें तोंड आपण आज काळें केले आहे. ६ आपण आपल्या द्वेष्यांवर प्रेम करितां आणि आपणावर प्रेम करणाऱ्यांचा द्वेष करितां. आपण आज असें प्रकट केले आहे कीं सरदार व

सेवक हे आपणाला कांहींच नव्हत; अबशालोम जीवत. इझ्राएल असता आणि आम्ही सर्व मेलों भसतां तर आपणाला बरे वाटलें असतें असें मला आज समजून आलें आहे. ७ तर आतां उठून बाहेर जा आणि आपल्या सेवकांचें समाधान करा, नाहीतर मी परमेश्वराची शपथ घेऊन सांगतां कीं आपण बाहेर न गेलां तर आज रात्री आपणाजवळ एकसुद्धा मनुष्य राहावयाचा नाही; आणि बाळपणापासून ओढवले नाही असलें संकट आपणावर ओढवेल. ८ तेव्हां राजा उठून वेशीत जाऊन बसला. राजा वेशीत बसला आहे हें सर्व लोकांस कळलें तेव्हां सर्व लोक राजासमोर आले.

इकडे इस्राएल लोक आपल्या डेच्यांकडे पळून गेले. ९ इस्राएलाच्या सर्व वंशांतल्या लोकांचा आपसांत वाद चालला होता; ते म्हणू लागले कीं राजानें आमहांस आमच्या शत्रूंच्या हातांतून सोडविलें, पलिष्ठ्यांच्या हातांतून आमचा बचाव केला; पण आतां तो अबशालोमाच्या भीतीनें देश सोडून पळून गेला आहे. १० आपण अबशालोमास राज्याभिषेक केला, पण तो युद्धांत पडला; तर आतां राजाला परत आपण्याविषयीं तुम्ही कांहीं बोलत नाही हें काय ?

११ मग दावीद राजानें सादोक व अब्याथार याजकांस सांगून पाठविलें कीं यहुदी वडील जनांस सांग, राजाला मंदिरांत परत न्यावें असें इस्राएल लोकांचें बोलणें चाललें आहे, हें राजाच्या कार्नी आलें आहे, तर राजास त्याच्या मंदिरांत नेण्याच्या बाबतीत तुम्ही सर्वांच्या मार्गें कां राहतां ? १२ तुम्ही तर माझे भाऊबंध, माझ्या हाडामांसाचे आहां, तर राजाला परत घेऊन जाण्याच्या कामीं तुम्ही सर्वांच्या मार्गें कां ? १३ अमासाला सांगा कीं तूं तर माझ्या हाडामांसाचा ना ? तूं यवाबाच्या ठिकणीं कायमचा सेनापति झाला नाहीस तर देव माझें त्या मानानें व त्याहुनहि अधिक पारिपत्य करे. १४ या प्रकारें त्यांचें यहुदाच्या लोकांस एकदिल करून त्यांचीं मनं वळविलीं; त्यांनीं राजाकडे सांगून पाठविलें कीं आपण आपले सर्व सेवक घेऊन माघारी या. १५ राजा मार्गे

परतून यादेंनेपर्यंत आला आणि यहुदी यादेंन नदीच्या अलीकडे राजास घेऊन येण्यासाठीं भित्वाल केले सामोरे गेले.

१६ यहुदाबरोबर बहुरीम येथील बन्यामिनी शिमी बिन गेरा हाहि त्वरा करून दावीद राजास सामोरा गेला. १७ त्याजबरोबर एक हजार बन्यामिनी युद्ध होते; त्याप्रमाणेंच शौल घराण्यांतला सेवक सीबा हा आपले पंधरा पुत्र व वीस चाकर यांस घेऊन तेथें आला; ते राजापुढें यादेंनेच्या पलीकडे पायीं गेले. १८ राजाच्या घरचीं माणसें आपण्यासाठीं व त्याला तिचा वाटेल तसा उपयोग करण्यासाठीं एक नाव तेथें ठेविली होती. राजा यादेंन उतरून जाण्यास आला तेव्हां गेराचा पुत्र शिमी त्याच्या पायां पडून म्हणाला, १९ माझ्या स्वामींनीं माझा अपराध जमेस धरूं नये, ज्या दिवशीं माझे स्वामीराज यशालोम सोडून निघाले त्या दिवशीं आपल्या दासानें दुष्टपणाचें वर्तन केलें त्याचें स्मरण करून महाराजांनीं त्यासह्य विषाद मानूं नये. २० आपल्या दासानें अपराध केला आहे हें आपला दास जाणून आहे; म्हणून घाहा, आज माझ्या स्वामीराजांच्या भेटीस्तव अवघ्या योसेफ घराण्यांतून मीच पहिला आलों आहे. २१ सरुवेचा पुत्र अबीशय म्हणाला, शिमीनें परमेश्वराच्या अभिषिक्त्यास शपथ दिला तर त्याचा वध करूं नये काय ? २२ दावीद म्हणाला, सरुवेच्या पुत्रांनो, मला तुमच्याशीं काय कर्तव्य आहे ? कारण आज तुम्ही माझे विरोधी झालां आहां. इस्राएलांतल्या कोणाचा आज वध करावा काय ? आज मी इस्राएलाचा सरुव आहे हें मला कळत नाही काय ? २३ मग राजा शिमीस म्हणाला, तूं प्रमास मुकुटार नाहीस; राजानें त्याजशीं आग्रहात्मक केली.

२४ शौलाचा नातू मफीबोशेय हा राजाच्या भेटीस आला; राजा निघून गेला होता तेव्हांपासून ते तो सुखरूप वही परत येईपर्यंत त्यानें आपले पाय धुतले नव्हते, आपली वडी वीटनेटकी केली नव्हती व वस्त्रे धुतलीं नव्हती. २५ यशालोमकर राजास भेटण्यास गेले तेव्हां राजानें विचारिलें, मफीबोशेया,

तू मजबरोबर कां आला नाहीस? १६ तो म्हणाला, माझे स्वामीराज, माझ्या सेवकांनं मला फसविले; आपला दास पंगु आहे म्हणून आपल्या दासानं विचार केला कीं मी आपल्या गाढवावर खोशीर घालून त्यावर स्वार होऊन महाराजांकडे जावं. २७ माझ्या सेवकांनं माझ्या स्वामीराजांपाशीं माझी वहाडी केली आहे; पण माझे स्वामीराज देवदूतासारखे आहेत; आतां आपल्या मर्जास वेईल तसें करा. २८ माझ्या बापावंचे सर्व वरानें आपल्यांसमोर घेतवत होतें, तरी आपण आपल्या दासांची आपल्या पंकीस बसणाऱ्यांमध्यें नेमणूक केली; महाराजांजवळ आणखी दाद माणावयाचा मला काय हक आहे? २९ राजां त्यास म्हणाला, तू आपल्या गोष्टी पुनः कां काढतीस? माझी आज्ञा आहे कीं तू व सीबा जमीन वांटून घ्या. ३० मफीबोलेख राजास म्हणाला, माझे स्वामीराज दुष्कृत्य आपल्या मंदिरां आले आहेत, तर सीबासच ती खर्च जमीन घेऊं या.

३१ मम बर्जिल्य गिलादी हा रोमलीम येथून आला आणि राजास यादनेपार पांचविण्यासाठी त्याजबरोबर नदी उतरून गेला. ३२ बर्जिल्य फार वयातीत होता; त्याचें वय ऐशीं वर्षांचें होतें. राजा महनादम येथें तळ देऊन राहिल्या होता तेव्हां बर्जिल्यानें त्यास अन्नपाणी पुरविलें होतें; तो फार मोठा मनुष्य होता. ३३ राजा बर्जिल्यास म्हणाला, माझ्याबरोबर चल; मी तुला यक्षलेमांस आपल्याजवळ ठेवून तुजें पालनपोषण करीन. ३४ बर्जिल्य राजास म्हणाला, माझ्या आयुष्याचे आतां किती दिवस उरले आहेत कीं मी महाराजांबरोबर यक्षलेमास जावं? ३५ आज मी ऐशीं वर्षांचा आहे; या वयांत मला नव्यावाइटांचा भेद काय समजणार? आपला दास जें कांहीं खातोपितो त्याचा स्वाद त्याला कळतो काय! माणारांचा व गाणारणींचा शब्द मला ऐकूं येतो काय? तर आपल्या दासानं माझ्या स्वामीराजांस भार कां व्हावं? ३६ आपला दास राजाबरोबर कक यादनेपार येत आहे; महाराजांनीं माचा एवढा मोठा मोबदला मला काय म्हणून द्यावा? ३७ आपल्या दासास परत जाऊं या. म्हणजे माझ्या स्वतांच्या गांवीं

माझ्या आईबापांच्या कबरस्तानाजवळ मी मरेन; पण आपला दास किम्हाम हा हजार आहे. त्याला माझ्या स्वामीराजांबरोबर पलीकडे जाऊं या; मग आपणाला वाटेल तें त्याचें करा. ३८ राजा म्हणाला, किम्हामानें मजबरोबर पलीकडे यावें; तुला बरें वाटेल असें मी त्याचें करीन; तू जें कांहीं मला सांगशील तें मी तुजसाठीं करीन. ३९ मग सारे लोक यादनेपलीकडे गेले; राजाहि पलीकडे गेला; राजानें बर्जिल्याचें चुंबन घेऊन त्याचें अभीष्ट केलिले; आणि तो स्वस्थानीं परत गेला.

४० या प्रकारें राजा नदी उतरून गिलाालास गेला; किम्हामहि त्याजबरोबर गेला, यहुदाचे सर्वे लोक व अर्बे इस्राएल लोक राजाला पलीकडे घेऊन गेले. ४१ तेव्हां सर्वे इस्राएल येऊन राजास म्हणूं लागले, आमचे बांधव यहुदाचे लोक हे आपणाला चोरून छपवून घेऊन आले; महाराजांला, त्यांच्या परिवाराला व त्यांच्या सर्व लोकांना यादनेपार आणिलें असें कां? ४२ तेव्हां सर्वे यहुदांनीं इस्राएल लोकांस उत्तर दिलें, महाराज आमचे जवळचे आस आहेत, तर तुम्ही याबद्दल कां रस्तो? आमच्या खाण्यापिण्याबद्दल महाराजांला कांहीं खर्च झाला आहे काय! त्यांनीं आम्हांला कांहीं इनाम दिलें आहे काय? ४३ इस्राएल लोक यहुदांस म्हणाले, महाराजे दहा हिस्सांनीं आमचे आहेत; तुमच्याद्वन आमचा दाविदावर जास्त हक आहे; तर तुम्ही आम्हांला तुच्छ समजून आमच्या महाराजांला माघारी आणण्यापूर्वीं आमचा सल्ला कां घेतला नाही? इस्राएल लोकांच्या भाषणापेक्षां यहुदी लोकांचें भाषण कठोरपणाचें होतें.

१ बन्यामिनी बिकीचा पुत्र शबा हा २० एक अधम मनुष्य होता; त्यानें रणशिम फुंकून म्हटले, दाविदाकडे आमचा कांहीं विभाग नाही; इस्रायपुत्राकडे आमचा कांहीं बतनभाग नाही; इस्राएलहो, आपआपल्या डेऱ्यांची वाट धरा. २ तेव्हां सर्वे इस्राएल लोक दाविदाला सोडून देऊन बिकीचा पुत्र शबा याच्यामागून गेले; पण यादनेपासून यक्षलेमापर्यंतचे यहुदी लोक आपल्या राजास धरून राहिले.

३ दावीद यक्षलेम येथें आपल्या मंदिरांत आला

आणि ज्या दहा उपपती राजमंदिराच्या संरक्षणासाठी त्याने ठेविल्या होत्या त्यांस त्याने अटकेंत ठेवून त्यांच्या उदरनिर्वाहाची तरतूद केली; पण त्याने त्यांशी समागम केला नाही. त्या आमरण वैधव्यदशेंत तशाच अटकेंत राहिल्या.

४ मग राजा अमासाला म्हणाला, तीन दिवसांच्या आंत यहुदा वंशाचे लोक जमा कर आणि तूंही हजार हो. ५ अमासा यहुदा वंशाच्या लोकांस बोलावण्यास गेला, पण नेमून दिलेल्या मुदतीबाहेर त्यास विळंब लागला. ६ तेव्हां दावीद अभीशय यास म्हणाला, आतां बिक्रीचा पुत्र शबा हा अबशालोमा-पेक्षांहि आमची अधिक खराबी करणार; तर तूं आपल्या स्वामीचे लोक बरोबर घेऊन त्याचा पाठलाग कर, नाही तर तो तटबंदी नगराचा आश्रय करून आमच्या दृष्टीआड लपून राहावयाचा. ७ तेव्हां यवाबाचे सैनिक, करेथी व पलेथी व सर्व शूर वीर अभीशयामागून गेले; बिक्रीचा पुत्र शबा याचा पाठलाग करण्यासाठी ते यफ्साथेमांतून बाहेर पडले. ८ ते गिबोनांतल्या मोथ्या शिळेपार्शी जाऊन पोहंचले तेव्हां अमासा त्यांस येऊन भेटला. यवाबानें आपल्या अंगांत चिखत घातलें होतें आणि वरून कमरबंद कसलेला असून म्यानांत घातलेली एक तरवार कमरेस लटकविली होती, तिचें म्यान निघून ती खाली पडली. ९ यवाबानें अमासाला विचारिलें, बंधो, तूं कुशल आहेस ना ? असें म्हणून यवाबानें चुंबन घेण्याच्या मिषानें अमासाची दाढी उजव्या हातानें धरिली. १० यवाबाच्या हातीं असलेल्या तरवारीकडे अमासाचें लक्ष गेलें नाही; त्यानें अमासाच्या पोटांत ती भोसकून त्याचीं आंतडीं जमिनीवर पाडिलीं; त्यानें त्याला पुनः वार केला नाही; तेवढ्यानेंच त्याचा प्राण गेला. मग यवाब व त्याचा भाऊ अभीशय यांनी बिक्रीचा पुत्र शबा याचा पाठलाग केला. ११ यवाबाच्या त्या मंडळीपैकी एक जण अमासापार्शी राहून म्हणाला, जो कोणी यवाबाच्या पक्षाचा व दाविदास अनुकूल असेल त्यानें यवाबामागून जावें. १२ अमासा

मर रस्त्यांत रफांत लोळत पडला होता. कर्ण लोकां स्तब्ध उभे आहेत असें त्या मनुष्यानें पाहिलें तेव्हां त्यानें अमासाला सहकेवरून काढून एका शेतांत नेलें; तेथेंहि जो येतो तो स्तब्ध उभा राहतो असें पाहून त्यानें त्याच्यावर एक बळ टाकिलें. १३ त्यास सहकेवरून काढून नेल्यावर सर्व लोक बिक्रीचा पुत्र शबा याचा पाठलाग करण्यासाठी यवाबाच्या मागून गेले. १४ नंतर यवाब इस्राएली वंशांच्या लोकांतून जाऊन आबेल व बेथ-माका येथपर्यंत गेला व बेथ्यांच्या सर्व प्रदेशांतून गेला; मग तेहि एकवट होऊन त्याच्या मागून गेले. १५ मग त्यांनी बेथ-माकाचें आबेल येथें शबा यास घेतिलें, आणि नगरासमोर त्यांनी मोचें लाविले; तो बाहेर कोटाशी होता. मग यवाबाबरोबरचे सर्व लोक तट पाठण्यासाठी त्यावर आघात करूं लागले. १६ तेव्हां नगरांतून एका शहाण्या बाईनें हाक मारून म्हटलें, एका हो, एका; यवाबास सांगा, अमळ जवळ ये, मला कांहीं तुला सांगवयाचें आहे. १७ तो तिच्याजवळ गेला तेव्हां त्या ब्रीनें विचारिलें, यवाब तो तूच काय ? तो म्हणाला, होय, मीच तो. मग ती त्यास म्हणाली, तुझ्या दासीचें म्हणणें ऐक. तो म्हणाला, सांग, मी ऐकतो. १८ ती म्हणाली, प्राचीन काळीं लोक म्हणत कीं मसलत विचारावयाची तर ती आबेल नगरांत विचारावी, व असें केलें म्हणजे झालें. १९ शांतिप्रिय व विश्वासपात्र अशा इस्राएलांपैकीं मी आहे; तूं इस्राएलांतल्या एका मातुनगराचा नाश करूं पाहत आहेस; परमेश्वराचें वतन तूं कां प्राप्त पाहतोस ? २० यवाब म्हणाला, मी तें प्राप्त टाकवें अथवा त्याचा विष्वस करावा ही गोष्ट मजपासून दूर राहो, अगदी दूर राहो. २१ हा प्रकार कांहीं तसा नव्हे; एफाईम डोंगरांतल्या शबा बिन बिक्री नांवाच्या एका मनुष्यानें दावीद राजावर हात उचलिला आहे; तेवढा माणूस आम्हांच्या स्वाधीन करा म्हणजे मी नगर सोडून जाईन. ती ब्री यवाबास म्हणाली, त्या मनुष्याचें शिर तटावरून तुजकडे फेकूं. २२ अग त्या ब्रीनें ही आपली शहाणपणाची मसलत सर्व लोकांपुढें मांडिली. तेव्हां

त्यांनी विक्रीचा पुत्र श्वा याचें फिर छेवून बवाबाकडे फेंकून दिले. बवाबाजें रणशिंग वाजविलें आणि सर्व लोक नगराजवळून पांगून आपआपल्या डेऱ्यांकडे गेले; आणि बवाबा यक्षलेमास राजाकडे परत गेला.

२३ यवाब इस्राएलाच्या सर्व सैन्यावर होता; यहोयादाचा पुत्र बनाया हा करेशी व पलेयी संजवर होता; २४ अदोराम वेठबिगारिवर होता; अही-खदाचा पुत्र यहोशाफाठ हा असबारनवीस होता; २५ श्वा चिटणीस होता; सादोक व अन्याषार हे याजक होते; २६ आणि याद्री ईरा दाविदाचा एक मुख्य मंत्री होता.

१ दाविदाच्या कारकीर्दीत लागोपाठ तीन **२१** वर्षे दुष्काळ पडला; तेव्हां दाविदानें परमेश्वरा-समोर जाऊन प्रार्थन केली. परमेश्वरानें उत्तर दिलें; शौल व त्याचें कुडी घराणें यांच्यामुळें हा दुष्काळ पडला आहे, कारण त्यांचें गिबोनी लोकांच्या संहार केला. २ राजांनं गिबोनी लोकांस बोलावून त्यांशीं बोलणें केलें. (ते गिबोनी लोक इस्राएल लोकांपैकीं नसून अवशिष्ट अमोन्यांपैकीं होते; इस्राएल लोकांनीं त्यांच्याशीं शपथ वाड्ढून करार केला होता; पण इस्राएल लोक व यहूदी लोक यांच्या अगिमानास्तव शौलानें गिबोनी लोकांचा संहार करण्याक प्रयत्न केला होता.) ३ दाविदानें गिबोनी लोकांस विचारिलें, तुमच्यासाठीं मी काय करूं? असें कोणत्या प्रकारचें प्रायश्चित्त मी करूं कीं जेणेंकरून तुम्हीं परमेश्वराच्या वतनाचें अर्घ्य चिताल. ४ गिबोनी लोक त्यास म्हणाले, शौल व त्याचें घराणें यांशीं आमची सोन्या-हय्याविषयींची कांहीं गोष्ट नाही; तसेंच कोण-इस्राएल पुरुषास जिवें मारावयाचें आम्हांस प्रयोजन नाही. तो त्यांस म्हणाला, तुम्हीं सांगाल तें मी तुमच्यासाठीं करीन. ५ ते राजास म्हणाले, ज्या पुरुषानें आमचा नाश केला आणि आमचा निःपात व्हावा आणि इस्राएल देशांत आमचें कोणी उरूं देऊं नये असें येोजिलें होतें, ६ त्याच्या वंशवंतले सात जण आमच्या हातीं या, म्हणजे परमेश्वरानें निषिद्धिल्ल्या शौलाच्या गिन्यांत

परमेश्वराशीत्यर्थ आमही त्यांस फाशीं देऊं. राजा म्हणाला, मी त्यांस तुमच्या हातीं देतों. ७ दावीद व शौलाचा पुत्र योनाथान यांची परमेश्वराच्या नांवानें अणभक्त झाली होती म्हणून शौलाचा नातू योनाथानाचा पुत्र मफीबोशेथ याची राजांनं गय केली; ८ पण अय्याची कन्या रिस्या हिला शौलापासून अरमोनी व मफीबोशेथ असे दोन पुत्र झाले होते ते आणि शौलाची कन्या मीखल हिला महोलाथी येथील बर्जिल्लय याचा पुत्र अथ्रीएल याच्यापासून पांच पुत्र झाले होते त्यांस पकडून ९ राजांनं गिबोनी लोकांच्या हवालीं केलें; त्यांनीं त्यांस डोंगरावर परमेश्वरासमोर फाशीं दिलें. त्या सातांचा एकदम निःपात झाला; त्यांस ठार मारिलें. ते दिवस हंगामाचे होते, ते जवाच्या हंगामाचे पहिले दिवस होते. १० मग अय्याची कन्या रिस्या ही हंगामाच्या सुरवातीपासून आकाशांतून त्या शवांवर पर्जन्यवृष्टि होईपर्यंत त्या खडकावर गोंणपाट पसरून बसली; दिवसां आकाशांतले पक्षी व रात्रीं वनपशु यांस तिनें त्या शवांस शिवूं दिलें नाहीं. ११ अय्याची कन्या व शौलाची उपपत्नी जी रिस्या हिनें हें असें केलें म्हणून कोणी दाविदाच्या कानावर घातलें. १२ तेव्हां दाविदानें जाऊन शौल व त्याचा पुत्र योनाथान यांच्या अस्थि याबेश-गिलाद येथल्या लोकांकडून आणिल्या. पलिष्टी लोकांनीं गिलबोवाच्या डोंगरावर शौलाचा वध केला तेव्हां त्यांनीं वेध-शानच्या चवाठ्यावर त्यांस टांगिले होतें, तेथून त्यांचीं शवें त्या लोकांनीं चोरून आणिली होती. १३ त्यानें तेथून शौल व त्याचा पुत्र योनाथान यांच्या अस्थि आणिल्या; तसेंच ज्यांस फाशीं दिलें होतें त्यांच्याहि अस्थि लोकांनीं जमा केल्या. १४ शौल व त्याचा पुत्र योनाथान यांच्या अस्थि बन्यामीन प्रदेशांतल सेला येथें शौलाचा बाप कीश याच्या थडग्यांत त्यांनीं पुरिल्या; दाविदाच्या आज्ञेप्रमाणें लोकांनीं सर्व कांहीं केलें. त्यानंतर देशासाठीं केलेली प्रार्थना देवानें ऐकली. १५ पलिष्ट्यांनीं इस्राएल लोकांशीं पुनः युद्ध केलें; तेव्हां दावीद आपले सैनिक बरोबर घेऊन पलिष्ट्यांशीं

ळढल; त्या प्रसंगी दावीद वकून गेला. १६ तेव्हा रेफाई वंशांतला इसावी-बनोब म्हणून एक इसम होता, त्याच्या भात्याच्या फलकाचे वजन तीनवें शेकेल पितळ भरले; त्याने नवी तरवार कमरेस बांधिली होती; त्याने दाविदास मारावयाचा वेत केला; १७ पण संकवेचा पुत्र अबीशय याने दाविदाचा बचाव केला; त्या पलिष्टास त्याने ठार मारिले. मग दाविदाच्या लोकांनी त्यास शपथ घालून सांगितले की पुनः आपण आम्हांबरोबर लढाईस येऊ नका; इस्राएलाचा दीप आपण मालवू नये.

१८ यानंतर पलिष्टांशी गोब येथे पुनः युद्ध झाले, त्या समयी हूशायी सिबखय याने रेफाई वंशांतला सफ यास जिवे मारिले. १९ गोब येथे पलिष्टांशी पुनः युद्ध झाले तेव्हा बेथलहेम येथला यारे-ओरगीम याचा पुत्र एलहानान याने गथ्या गत्याथ याचा वध केला; त्याच्या भात्याची काठी साळ्याच्या तुरीएवढी होती. २० गथ येथे पुनः युद्ध झाले तेव्हा तेथे रेफाई वंशांतला एक मोठा धिप्पाड पुरुष होता, त्याच्या प्रत्येक हातास व पायास सहासहा अशी एकंदर चोवीस बोटे होती. २१ त्याने इस्राएलाची अवहेलना केल्यावरून दाविदाचा भाऊ शिमी याचा पुत्र योनाथान याने त्याचा वध केला. २२ हे चार पुरुष गथ येथे रेफाईला झाले होते; ते दाविदाच्या व त्याच्या लोकांच्या हाताने पडले.

२२ १ परमेश्वराने दाविदास त्याच्या सर्व शत्रूंपासून व शौलाच्या हातांतून सोडविले त्या समयी त्याने परमेश्वराला हे कवच गाईले.

२ ते म्हणजे...

परमेश्वर झाला दुर्ग; मला मला...

मला सोडविणारा, माझाच होय.

३ माझा देव ओ मला दुर्ग; तला माझा...

मी करितो;

तो माझे कवच, माझे तारणशृंग,

१ अर्थार्थः मलाच याच्या माळाचा (१ इतिहास २०:५ पाहा).

माझा उंच बुकूज, माझे शरणस्थान आहे; माझ्या उदारकर्त्या, घातापासून तू मला रक्षितोस.

४ स्तुतिपात्र परमेश्वराचा मी धावा करितो, तेव्हा शत्रूंपासून माझा बचाव होतो.

५ मृत्युतरंगांनी मला वेष्टिले, अधर्माच्या पुरांनी मला धारें केले.

६ अधोलोकाच्या बंधनांनी मला घेरले, मृत्युपात्रा मजवर आले.

७ मी आपल्या संकटांत परमेश्वराचा धावा केला, माझ्या देवाला मी हांक मारिली;

त्याने आपल्या मंदिरांतून माझी वाणी ऐकली, माझी हाक त्याच्या कार्या गेली.

८ तेव्हा पृथ्वी हालली व कंठपली, आकाशाचे पाये डळमळले,

त्याला झोके झसले, कारण तो संतप्त झाला होता.

९ त्याच्या नाकपुष्पांतून धूर निघत होता, त्याच्या मुखांतून अग्नि निघून घ्रासीत चालला होता. त्यामुळे निखारे धगाधगत होते.

१० तो आकाश लववून खाली उतरला; त्याच्या पायांखाली निबिड अंधकार होता.

११ तो करुबारूढ होऊन उडाला, वायूच्या पंखांवर तो दृष्टीस पडला.

१२ त्याने आपल्याभोवती जलसंचय, आणि अंतराळांतील अति घन मेघ यांच्या अंधकाराचे मंडप आपल्यासभोवतरे केले.

१३ त्याजपुढील तेजांतून निखारे धगाधगत होते.

१४ परमेश्वराने आकाशांतून गर्जना केली, परमेश्वराची वाणी झाली.

१५ त्याने बाण सोडून त्याची दास्यदाण केली, विजा पाडून त्याची प्रेष केली.

१६ तेव्हा परमेश्वराने मला मला...

त्याच्या नाकपुष्पांतून माझ्या सोसाळ्याने सास्रांचे तळ विरू झाले, पृथ्वीचे पाये लववून काढले.

१७ त्याने वरून हात लावून मला धारला.

आणि मोठ्या जलसंध्यांतून मला बाहेर काढिले.

- १८ माझा बलाढ्य वैरी व माझे द्वेषे
यांपासून मला त्यानें सोडविलें,
कारण ते मजकून अति बलिवृत्त होते.
- १९ माझ्या विपत्काळीं ते मजवर चाबून आले;
तेव्हां परमेश्वर माझा आचार क्षाल.
- २० त्यानें मला प्रशस्त स्थळीं बाहेर आणिलें.—
त्याचा प्रसाद मजवर होता म्हणून त्यानें मला
सोडविलें.
- २१ परमेश्वरानें माझ्या धार्मिकतेप्रमाणें मला फळ दिलें,
माझ्यां हाताच्या निर्मलतेप्रमाणें त्यानें मला
प्रतिफल दिलें.
- २२ कारण मी परमेश्वराचे मार्ग धरून राहिलों,
मी आपल्या देवाला सोडण्याची बुद्धाई केली नाही.
- २३ तर त्याचे सर्व निर्णय माझ्या दृष्टीपुढें असत,
मी त्याच्या नियमांचा त्याग केला नाही.
- २४ मी त्याच्याशीं निर्दोषतेनें वागत असें,
आणि मी अधर्मापासून स्वताला अलिप्त राखिलें.
- २५ यास्तव परमेश्वरानें माझ्या धार्मिकतेप्रमाणें,
त्याच्या नजरेस आलेल्या माझ्या निर्मलतेप्रमाणें,
मला प्रतिफल दिलें.
- २६ दयाळू जनाशीं तूं दयेनें वागतोस,
सात्विकाशीं सात्विकतेनें वागतोस;
- २७ शुद्ध जनाशीं तूं शुद्ध भावनेनें वागतोस,
कुटिलाशीं तूं कुटिलतेनें वागतोस.
- २८ दीन जनांस तूं तारितोस,
उन्मत्त जनांवर दृष्टि ठेवून त्यांचा अधःपात
करितोस.
- २९ हे परमेश्वरा, तूं माझा दीप आहेस;
परमेश्वर माझ्या अंधकाराचा प्रकाश करितो.
- ३० तुझ्या साहाय्यानें मी फौजेवर चाल करून धावतो,
माझ्या देवांच्या साहाय्यानें मी तट उडून जातो.
- ३१ देवाविषयीं म्हणाल तर त्याचां मार्ग अभ्यंग आहे;
परमेश्वराचें वचन कसास लक्षाळें आहे;
त्याचा आश्रय करणाऱ्या सर्वांची तो ढाल आहे.

- ३२ परमेश्वरापरता देव कोण आहे ?
आमच्या देवापरता दुर्ग कोण आहे ?
- ३३ देव माझा अढळ दुर्ग आहे,
सात्विक जनांस तो आपल्या मार्गानें नेतो.
- ३४ तो माझे पाय हरिणीच्या पायांसारखे करितो,
आणि मला माझ्या उच्च स्थानांवर स्वापितो.
- ३५ तो माझ्या हातांस युद्धक्रमा शिकवितो
म्हणून माझे भुज पितळी घनुष्य वाकवितात.
- ३६ तूं मला आपलें तारणरूप कवच दिलें आहे,
तुझ्या लीनतेमुळें मला थोरवी प्राप्त झाली आहे.
- ३७ तूं माझ्या पावलांसाठीं प्रशस्त जागा केली आहे,
माझे पाय घसरले नाहीत.
- ३८ मी आपल्या वैऱ्यांच्या पाठीस लगून त्यांचा
संहार केला,
आणि त्यांचा नायनाट केल्याशिवाय परत फिरलों
नाहीं.
- ३९ मी त्यांचा धुव्या उडविला,
मी त्यांस इतका मार दिला कीं त्यांस उठतां येईना,
त्यांस मी पायांखालीं तुडविलें.
- ४० लडाईकरितां तूं मला सामर्थ्याचा कमरबंद बांधिला,
मजवर उठलेल्यांस तूं माझ्याखालीं नीत केले.
- ४१ तूं माझ्या वैऱ्यांस पाठ दाखवावयास लाविलें.
मी आपल्या द्वेष्यांचा अगदीं संहार केला.
- ४२ त्यांनीं इकडेतिकडे पाहिलें तरी त्यांस सोडवावयास
कोणी नव्हता;
त्यांनीं परमेश्वराचा धावा केला तरी त्यानें त्यांचें
ऐकलें नाहीं.
- ४३ तेव्हां भूमीवरल्या धुळीसारखें मी त्यांचें चूर्ण केलें,
रस्त्यावरील चिखलाप्रमाणें मी त्यांस तुडवून दाबून
टाकिलें.
- ४४ माझ्या प्रजेच्या बखेळांपासून तूं मला मुक्त केलें;
मीं राष्ट्रांचा अधिपति व्हावें म्हणून तूं माझे रक्षण
केलें;
जे लोक माझ्या परिचयाचे नव्हते ते माझे अंकित
झाले.

- ४५ परदेशीय लोकांनी माझे आर्जव केले;
माझी कीर्ति त्यांच्या कानी पडतांच ते मला वश
झाले.
- ४६ परदेशीय लोक गलित झाले;
ते आपल्या कोटांतून कांपत कांपत बाहेर आले.
- ४७ परमेश्वर जीवंत आहे,
त्या माझ्या दुर्गाचा धन्यवाद होवो;
माझा तारणदुर्ग जो देव त्याचा महिमा वाढो;
- ४८ त्याच देवाने मला सूड उगवू दिला,
अन्य राष्ट्रांस माझ्या सत्तेखाली आणिले.
- ४९ तोच मला माझ्या बैऱ्यांपासून सोडवितो,
मजविरुद्ध उठणाऱ्यांवर बूं माझे वधस्व करितोस,
बलात्कारी मनुष्यांपासून मला सोडवितोस.
- ५० यास्तव हे परमेश्वरा, मी राष्ट्रांमध्यें तुझी स्तुति करीन,
तुझ्या नामाचीं स्तोत्रें गाईन.
- ५१ तो आपल्या राजाचा मोठा उद्धार करितो,
आपल्या अभिषिक्ताला,
दाविदाला व त्याच्या संततीला,
सर्वकाळ वास्तव्य दाखवितो.

१ दाविदाचीं शेवटलीं बचनें हीं होत.

२३

- उयास उचपदावर चढविले,
जो याकोबाच्या देवाचा अभिषिक्त,
जो इस्राएलांचा मधुर स्तोत्र गाणारा
तो इसायाचा पुत्र दावीद असें म्हणतोः
- २ परमेश्वराचा आत्मा माझ्या द्वारे म्हणाला,
त्यानें वनन मध्यें मजलावर आले.
- ३ इस्राएलांचा देव म्हणाला,
इस्राएलांचा देव म्हणाला,
मलावरील जे वाद आहेत ते सत्य करणारे
देवाचे मज वरून सत्यजवद राजा करणारे
निर्गाह होईल.
- ४ सूर्योदयाच्या प्रभातेसारखा तो उजळ पक्षि,
निज प्रभातेसारखा तो असेल,
परजन्मपश्चीनंतर सूर्यप्रकाशाने जमिनीवरून फिरवक
उगवते तसा तो उगवेल.

- ५ माझ्या घराण्याचा देवाशी असा संबंध नाही काय ?
कारण त्यानें मजशीं निरंतरचा करार केला आहे;
तो सर्व प्रकारें यथास्थित व निश्चित आहे;
माझा संपूर्ण उद्धार व अभीष्ट यांचा तो उदय होऊं
देणार नाही काय ?
- ६ सर्व अधर्मी लोकांस काढ्यांप्रमाणें टाकून घेतील,
कारण त्यांस हातीं धरितां येत नाही;
- ७ जो कोणी त्यांस धरूं पाहील
त्यास लोखंड व भाल्याचा दांडा घेतला पाहिजे;
तीं आग लागून जागच्या जागीं मसम होतील.
- ८ दाविदाच्या पदरीं असलेल्या शूर वीरांचीं नांवे हीं :
तखमोनचा योजेब-बश्शेबेथ, हा सरदारांचा नायक
होता; हाच असनी आदीणो; यानें माला चालवून
एका प्रसंगीं आठवें मनुष्यें मारिलीं. ९ त्याच्या
खालोखाल एलाजार बिन दोदय बिन अहोही हा
होता; दाविदाबरोबरच्या तिचा महावीरोपैकीं हा एक
होता; युद्धासाठीं जमा झालेल्या पलिष्टांस तुच्छ
लेखून इस्राएल लोक त्यांच्यावर चालून गेले; १० तेव्हां
आपला हात धरून तरवारीस चिकटून जाई तोंवर
एलाजार पलिष्टांस मार देत राहिला. त्या दिवशीं
परमेश्वरानें मोठा विजय घडवून आणिला; त्याच्यामागून
लोक गेले ते केवळ छुटालुट करावयाला. ११ त्याच्या
खालोखाल आगे हरारी याचा पुत्र शम्मा हा होता.
पलिष्टांनीं एकत्र होऊन एका मधुरीच्या शेतांत सैन्यव्यूह
रचिला तेव्हां लोक पलिष्टांसमोरून पळून गेले. १२ त्या
शेताच्या मध्यभागीं उजेराबून शम्मानें त्या शेताचे
रक्षण केले; त्या पलिष्टांचा वध केला; त्या प्रसंगीं
परमेश्वरानें मोठा विजय घडवून आणला; १३ तीस मुख्य
सरदारसंतीचे जण हंगामाच्या वेळीं वाकळम गुहेंत
दाविदाकडे आले; तेव्हां पलिष्टांचें सैन्य रफाईम
खोऱ्यांत एक वेळम होते. १४ त्या प्रसंगीं दावीद
गदाधर आरून वेळवेळीं पलिष्टांचें ठाणें बसलें होतें.
१५ दाविदास अकष्ट इच्छा होऊन तो म्हणाला, बेथल-
हेमाच्या वेशीजवळील विहिरीचे पाणी मला कोणी
पाजेल तर बरें. १६ त्या तिचां वीरांनीं पलिष्टांच्या

छावणीत घुमून बेयलहेमाच्या वैशीजवळील विहिरीचे पाणी काढून दमिविहाकडे आणिले; पण तो तें पिईना. त्यानें तें परमेश्वराच्या नामानें ओतिलें: १७ तो म्हणाला, हे परमेश्वरा, असें कृत्य माझ्याकडून न घडो; जे आपल्या प्राणांवर उदार झाले त्यांचें हें रक्त मीं प्यावें काय ? यास्तव तो तें पिईना; त्या तीन वीरांनीं हें कृत्य केलें. १८ सरुवेचा पुत्र यवाबाचा भाऊ अबीशम हा तिचांचा प्रमुख होता, त्यानें आमला भाला तीनशें मनुष्यांवर चालवून त्यांस ठार केलें; त्या तिघांमध्ये त्यानें नांव मिळविलें. १९ त्या तिघांहून त्याची महती अधिक होती म्हणून तो त्यांचा नायक झाला ना? तरी त्या पहिल्या तिघांच्या योग्यतेस तो पोहंचला नाहीं. २० कब्रसेल येथला एक मनुष्य होता; त्यानें पुष्कळ पराक्रम केले होते; त्याच्या यद्दोयादा नामक पुत्राचा बनाया म्हणून एक पुत्र होता, त्यानें मवाबी अरीएल याच्या दोघां पुत्रांस ठार मारिलें; आणि बर्बाच्या दिवसांत कुणांत उतरून एका सिंहास ठार केलें. २१ त्यानें एका धिप्पाड मिसरी पुरुषास ठार मारिलें; त्या मिसऱ्याच्या हातीं भाला होता, पण बनाया केवळ एक काठी घेऊन त्याच्यावर चालून गेला; व त्यानें त्या मिसऱ्याच्या हातचा भाला हिसकावून घेऊन त्याच झाल्यानें त्याचा वध केला. २२ असें करून यद्दोयादाचा पुत्र बनाया यानें त्या तिघां वीरांमध्ये नांव मिळविलें. २३ त्या तिघांहून त्याची महती मोठी होती तरी पहिल्या तिघांच्या योग्यतेस तो पोहंचला नाहीं. दामिदानें त्यास आपल्या हुजरातीवर नेमिलें.

२४ यवाबाचा भाऊ असाएल ह्या तिसांपैकी होता; बेयलहेमच्या दोदोचा पुत्र एलहानान, २५ शम्मा हरोदी, अलीका हरोदी; २६ हेल्स पलती, इकेश तक्रेह याचा पुत्र ईरा, २७ अबीयेजर अनायोथी, मनुबय इशाथी, २८ सलमोन अहोही, महरय नटोफाथी, २९ बाना नटोफाथी याचा पुत्र हेलेब, बन्यामिन्यांच्या गिबांतला रीबय याचा पुत्र इत्थ, ३० बनाया मिसाप्रोनी, गाशाच्या ओढ्यांजवळचा हिदय, ३१ अबी-अलमोन, अर्बाथी, अजमावेय बरहुमी, ३२ अलीहबा

शालबोनी, याशेनाच्या पुत्रांतील योनाथान, ३३ शम्मा हरादी; शारां अरारी याचा पुत्र अहीयाम, ३४ मकाथीचा पुत्र अहसबय याचा पुत्र अलीफलेट, अहीथोफेल गिलोनी याचा पुत्र अलीयम, ३५ हेसी कर्मेली, पारय अर्बा, ३६ सोबांतील नाथान याचा पुत्र इगाल, बानी गादी, ३७ सेलक अम्मोनी, सरुवेचा पुत्र यवाब याचा शम्भवाहक नहरय बैरोथी, ३८ ईरा इथी, गारेब इथी, ३९ उरीया हिती, मिळून एकंदर सद्तीस.

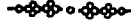
१ परमेश्वराचा कोप इस्राएलावर पुनरपि २४ झाला, आणि इस्राएल व यहूदा यांची गणती करण्याची प्रेरणा देवानें त्यांच्याविरुद्ध दाविदास केली. २ त्या वेळीं राजाबरोबर सेनापति यवाब होता; त्यास त्यानें सांगितलें कीं दानापामून बैरशेच्यापर्यंतच्या सर्व इस्राएल वंशांमध्ये फिरून तुम्ही लोकांची मोजदाद करा म्हणजे त्यांची संख्या मला कळेल. ३ यवाब राजास म्हणाला, आपले लोक कितीहि असोत, आपला देव परमेश्वर त्यांस शतगुणित करो आणि माझे स्वामीराजे आपल्या डोळ्यांनीं तें पाहोत; पण माझ्या स्वामीराजांस ही हौस कां वाटावी? ४ तथापि राजाच्या म्हणण्यापुढें यवाब व सैन्याचे सरदार यांचें कांहीं चालेना; आणि यवाब व सैन्याचे सरदार राजापुढून इस्राएल प्रजेची मोजदाद करण्यास निघून गेले. ५ त्यांनीं यादेंनेपलीकडे जाऊन गादांतील खोन्याच्या मध्यभागी असलेल्या आरोएर नगराच्या दक्षिणेस डेर दिले; तेथून ते याजेराकडे गेले. ६ मग ते गिलाद व तहतीम होदशी या प्रदेशांत गेले; पुढें दान्यान येथें गेले; तेथून वळसा घेऊन ते सीदोनास गेले. ७ नंतर ते सोर नांवाचा दुर्ग आणि हिब्वी व कनानी यांचीं सर्व नगरें येथें गेले. तेथून यहूदा देशाच्या दक्षिण दिशेस बर-शेबा येथवर गेले. ८ देशभर चढूंकडे फिरून नऊ महिने वीस दिवसांच्या अंतीं यरुशलेमास आले. ९ तेव्हां यवाबानें प्रजेच्या मोजदादीची यादी राजास दिली; धारकरी योद्धे इस्राएलांत आठ लक्ष व यहूदांत पांच लक्ष भारले.

१० प्रजेची मोजदाद केल्यावर दाविदाचें मन त्याला खाऊन लागलें. दावीद परमेश्वरास म्हणाला, हें जें मीं केलें त्यांत मीं मोठें पाप केलें आहे; तर हे परमेश्वरा, आपल्या सेवकास दोषमुक्त कर, कारण मीं मोठा मूर्खपणा केला आहे. ११ दावीद पहाटेस उठला तेव्हां त्याचा द्रष्टा जो गाद नांवाचा संदेश त्यास परमेश्वराचें वचन प्राप्त झालें कीं १२ जा, दाविदास सांग, परमेश्वर म्हणतो, मी तुझ्यापुढें तीन गोष्टी ठेवितों, त्यांपैकी कोणती तुजसाठीं करूं ती सांग. १३ तेव्हां गादानें दाविदाकडे जाऊन त्यास हें सांगितलें; त्यानें त्यास विचारिलें, तुझ्या देशीं सात वर्षे दुष्काळ पडावा, किंवा तीन महिने तुझे शत्रु तुझा पाठलाग करीत असतां तूं त्यांच्यापुढें पळत राहावें, किंवा तुझ्या देशांत तीन दिवस मरी यावी ? याचा चांगला विचार कर; ज्यानें मला पाठविलें त्याला मी काय उत्तर देऊं तें पाहा. १४ दावीद गादास म्हणाला, मी मोठ्या पेचांत पडलों आहे; परमेश्वराच्या हातीं आपण पडूं या, कारण त्याचें नास्त्य मोठें आहे; मनुष्याच्या हातांत मीं पडूं नये. १५ मग परमेश्वरानें इझ्राएलांत सकाळपासून नेमिलेल्या मुदती-पर्यंत मरी पाठविली; आणि दानापासून बैर-शेव्या-पर्यंतच्या लोकांपैकीं सत्तर हजार लोक मेले; १६ पण देवदत्तानें यरुशलैमाचा नाश करण्यासाठीं त्यावर आपला हात उगारिला तेव्हां परमेश्वराला त्या अस्मिष्टाविषयीं वाईट वाटलें, व त्यानें लोकांचा नाश करणाऱ्या देवदत्तास म्हटलें, आतां पुरें कर, आपला हात आटोवें; त्या समयीं परमेश्वराचा दूत अरवना यवूसी याच्या खळ्यानजीक होता. १७ लोकांचा नाश करणारा देवदूत दाविदाच्या दृष्टीस पडला तेव्हां त्यानें परमेश्वरास म्हटलें, पाहा, मीं पाप केले, मीं दुर्मार्गानेहि चाललों,

पण या मेंढरांनीं काय केले ? तुझा हात माझ्या व माझ्या पितृकुळावर पडावा.

१८ त्या दिवशीं गाद दाविदाकडे येऊन त्यास म्हणाला, वरतीं जाऊन अरवना यवूसी याच्या खळ्यांत परमेश्वराप्रीत्यर्थ एक वेदी बांध. १९ तेव्हां परमेश्वराच्या आज्ञेप्रमाणें गादानें सांगितलें तें मान्य करून दावीद वरतीं गेला. २० तेव्हां अरवना खली नजर करून पाहतो तो दावीद आपल्या सेवकांसह आपल्याकडे येत आहे असें त्याच्या दृष्टीस पडलें, आणि त्यानें बाहेर येऊन राजापुढें भूमीपर्यंत लवून प्रणाम केला. २१ अरवना म्हणाला, माझ्या स्वामी-राजाचें आपल्या दासाकडे येणें कां झालें आहे ? दावीद म्हणाला, तुझ्यापासून हें खळें विकत घेण्यास मी आलों आहे; लोकांवरली ही मरी दूर व्हावी म्हणून येथें परमेश्वराप्रीत्यर्थ मला एक वेदी बांधाव-याची आहे. २२ अरवना दाविदास म्हणाला, माझ्या स्वामीराजास जें कांहीं वाटेल तें घेऊन त्यांनीं अर्पण करावें; पाहा, होमबलीसाठीं हे बैल आहेत आणि इघनांसाठीं मळणीचीं आउतें व बैलांचें सामान हीं आहेत; २३ व महाराज, अरवना हें सर्व महाराजाला देत आहे. अरवना राजास म्हणाला, आपला देव परमेश्वर आपल्याला प्रसन्न होवो. २४ राजा अरवनास म्हणाला, नाही नाही, या वस्तु तुझ्यापासून मीं दाम देऊनच घेईन; मीं आपला देव परमेश्वर यास फुकटच होमबलि अर्पणार नाहीं. मग दाविदानें पन्नास सेकेल चांदी देऊन तें खळें व बैल विकत घेतले. २५ दाविदानें तेथें परमेश्वराप्रीत्यर्थ वेदी बांधून होमबलि व झीत्यर्पणें अर्पिलीं. या प्रकारें देवदत्ताचीं किंवदन्ती केली ती परमेश्वरानें मान्य केली आणि इझ्राएल लोकांपासून त्या मरीची निवारण झालें.

१ राजे



१ दावीद राजा आतां वृद्ध व वयातीत झाला हेला; ते त्याजवर पांचरुपें घालित तरी त्याला उच्च येत नसे. २ तेव्हां त्याचे सेवक त्यास म्हणाले, आमच्या स्वामीराजांसाठीं एकादी तरुण कुमारी पाहावी; तिनें तैनातीस राहून आमच्या स्वामीराजांची शुभ्र्या करावी आणि त्यांस उच्च यावी म्हणून त्यांच्या उराशीं निजार्जे. ३ मग त्यांनीं सर्व इस्राएल देशांत एका सुंदर कुमारीचा शोध केला, तेव्हां त्यांस शुनेमकरीण अबीशम नांवाची एक कुमारी आढळली, तिला ते राजाकडे घेऊन आले. ४ ती तरुणी फार सुंदर होती; ती राजाच्या शुभ्रेशेस राहून त्याची सेवा करूं लागली; पण राजानें तिजशीं समागम केला नाही. ५ त्या समयीं हग्गीयेचा पुत्र अदोनीया शिरजोर होऊन म्हणाला, मी राजा होणार; त्यानें रथ, स्वार व आपणापुढें चावण्यासाठीं पन्नास पुरुष ठेविले. ६ तूं हें काय करितोस असं किनारून त्याच्या बापांनें त्याला जन्मांत कधीं दुखविलें नव्हतें. तो फार रूपवान् होता; अबशालेमच्या मागून तो जन्मला होता. ७ त्यानें सरुवेचा पुत्र यवाब व अन्याधार याजक यांजशीं बोलणें लाविलें. ते अदोनीया याच्या पक्षाचे होऊन त्यास मस्त करणारे झाले; ८ पण सादोक याजक, यहोयादाचा पुत्र बनासा, नाथान संदेष्टा, शिमी, रेई व दाविदाचे शूर वीर हे अदोनीयाच्या पक्षास मिळाले नाहीत. ९ अदोनीयांनं एन-रोगेलजवळचा जोहेलेथ खडक येथें मेंढे, बैल व पुष्ट पशु यांचा यज्ञ केला, आणि आपले बंधु सर्व राजकुमार व राजाचे सर्व यहुदी सेवक यांस आमंत्रण केलें; १० पण नाथान संदेष्टा, बनाया शूर वीर व आपला भाऊ शल्मोन यांस त्यानें आमंत्रण केलें नाही. ११ मग शल्मोनोनी

आई बथशेबा हिला नाथान म्हणाला, आपला स्वामी दावीद यास नकळत हग्गीयेचा पुत्र अदोनीया हा राजा होऊन बसला आहे हें तूं ऐकलें नाही काय ? १२ तर मी तुला आतां मसळत देतो; तिच्यायोगें तूं आपला व आपला पुत्र शल्मोन याचा प्राण वांचविली. १३ तूं दावीद राजाकडे जाऊन त्यास विचार : माझे स्वामीराजे, माझा पुत्र शल्मोन हा खात्रीनें आपल्यामागे राजा होईल आणि आपल्या गादीवर बसेल अशी आण्भाक आपण आपल्या दासीशीं केली आहेना ? तर अदोनीया कसा राजा होऊन बसला आहे ? १४ तूं राजाशीं भाषण करित आहेस तों मी तुझ्या मागून आंत येईन व तुझ्या बोलण्यास पुष्टि देईन. १५ मग बथशेबा खोलीत राजाकडे गेली; राजा फार वृद्ध झाला होता; त्याची सेवा शुनेमकरीण अबीशम ही करित होती. १६ बथशेबेनें राजास लवून मुजरा केला. त्यानें तिला विचारिलें, तुला काय पाहिजे ? १७ तिनें म्हटलें, माझे स्वामी, आपण आपला देव परमेश्वर याची आण्भाक करून आपल्या दासीस म्हटलें होतें कीं तुझा पुत्र शल्मोन माझ्यामागे राजा होऊन माझ्या गादीवर खास बसेल; १८ पण आतां अदोनीया राजा होऊन बसला आहे हें माझ्या स्वामीराजांस ठाऊक देखील नाही. १९ त्यानें विपुल बैल, पुष्ट पशु व मेंढे यांचा यज्ञ केला आणि सर्व राजकुमार, अन्याधार याजक व सेनापति यवाब यांस आमंत्रण केलें, पण आपला दास शल्मोन यास त्यानें आमंत्रण केलें नाही. २० माझ्या स्वामीराजांनंतर गादीवर कोणी बसावें हें आपल्या तोंडून समजावें म्हणून सर्व इस्राएल लोकांचे डोळे आपल्याकडे लागले आहेत; २१ नाही तर जेव्हां आमचे स्वामीराजे आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजतील तेव्हां मी व माझा पुत्र शल्मोन यांस गुन्हेगार

गणितील. २२ ती राजाशी बोलत असतां नाथान संदेष्टाहि आंत आला. २३ लोक राजाला म्हणाले, पाहा, नाथान संदेष्टा आला आहे. त्यानें राजासमोर होऊन त्यास भूमीपर्यंत लवून मुजरा केला. २४ नाथान म्हणाला, हे माझ्या स्वामीराजा, अदोनीया माझ्यामागे राजा होईल व तो माझ्या गादीवर बसेल असें तूं सांगितलें आहे काय? २५ पाहा, आज त्यानें खाली जाऊन पुष्कळ बैल, पुष्ट पशु व मेंढे यांचा यज्ञ केला असून सर्व राजकुमार, सेनेचे सरदार व अध्याधार याजक यांसहि आमंत्रण केलें; ते आमच्यासमोर खाऊन-पिऊन म्हणत आहेत, अदोनीया राजा चिरायु होवो ! २६ पण त्यानें मला तुझ्या सेवकास आणि सादोक याजक, यहोयादाचा पुत्र बनाया व तुझा सेवक शल्मोन यांस आमंत्रण केलें नाहीं; २७ हें सर्व माझ्या स्वामी-राजाकडून झालें आहे काय? माझ्या स्वामीराजांमार्गे गादीवर कोणी बसावें हें तूं आपल्या दासांस कळविलें नाहीं. २८ दावीद राजा म्हणाला, बथशेबेस मजकडे बोलावा. ती राजाच्या हुजुरास येऊन त्याच्यासमोर उभी राहिली. २९ तेव्हां राजानें आणभाक करून म्हटलें, ज्यानें आजपर्यंत माझा प्राण सर्व संकटांतून सोडविला त्या परमेश्वराच्या जीविताची शपथ; ३० मी इस्राएलाचा देव परमेश्वर याची शपथ घेऊन तुला म्हटलें होतें कीं तुझा पुत्र शल्मोन माझ्यामागे राजा होईल व तोच माझ्या जागीं माझ्या गादीवर खास बसेल; मी आज निश्चयें तसेंच करणार. ३१ तेव्हां बथशेबेनें भूमीपर्यंत लवून राजास मुजरा करून म्हटलें, माझे स्वामीराज दावीद चिरकाल वांचोत. ३२ मग दावीद राजानें म्हटलें, सादोक याजक, नाथान संदेष्टा व यहोयादाचा पुत्र बनाया यांस मजकडे बोलावून आणा. तेव्हां ते राजासमोर आले. ३३ राजा त्यांस म्हणाला, तुम्ही आपल्या स्वामींचे सेवक बरोबर घ्या आणि माझा पुत्र शल्मोन यास माझ्या स्वतःच्या खेचरावर बसवून गीहोन येथें घेऊन जा; ३४ तेथें सादोक याजक व नाथान संदेष्टा यांनीं त्यास अभिषेक करून इस्राएलावर राजा नेमावें, आणि

करणा वाजवून, शल्मोन राजा चिरायु होवो, असें पुकारावें. ३५ मग तुम्ही त्याच्यामागे चालून इकडे या, व तो येथें घेऊन माझ्या सिंहासनावर बसेल; तोच माझ्या जागीं राजा होईल; इस्राएल व यहूदा यांचा तो अधिपति व्हावा अशी माझी अनुज्ञा आहे. ३६ यहोयादाचा पुत्र बनाया म्हणाला, आमेन, माझ्या स्वामीराजांचा देव परमेश्वर याचीहि अशीच अनुज्ञा असो. ३७ परमेश्वर माझ्या स्वामीराजांच्या बरोबर राहिला तसाच तो शल्मोनांच्या बरोबर राहो, व त्याच्या गादीचा महिमा माझे स्वामीराजे दावीद याच्या गादीहून अधिक वाढवो. ३८ तेव्हां सादोक याजक, नाथान संदेष्टा आणि यहोयादाचा पुत्र बनाया हे करेथी व पलेथी यांस बरोबर घेऊन खाली गेले आणि शल्मोनास दावीद राजाच्या खेचरावर बसवून गीहोन येथें घेऊन गेले. ३९ तेव्हां सादोक याजकानें सभामंडपातील तेलानें भरलेलें शिग घेऊन शल्मोनास अभिषेक केला आणि करणा वाजविले; तेव्हां शल्मोन राजा चिरायु होवो असा लोकांनीं घोष केला. ४० मग सर्व लोक त्याच्यामागे चालले; ते वाजंत्री वाजवीत होते व आनंदाचा गजर करीत होते; त्या नादानें शृंगी दणणली. ४१ इकडे अदोनीया व त्याचे सर्व आमंत्रित यांचें भोजन आटोपलें होतें; इतक्यांत त्यांच्या कार्नी हा च्वनि पडला. यवासानें रणशिगाचा शब्द ऐकून म्हटलें, नगरांतल्या कशाच्या गळबल्याचा हा आवाज असावा? ४२ तो असें बोलत आहे इतक्यांत अध्याधार याजकाचा पुत्र योनानथान आला; अदोनीया त्यास म्हणाला, आंत ये, मला मला पुरुष आहेस, तूं चांगलें वर्तमान आणिलें असावें. ४३ योनानथानानें अदोनीयास सांगितलें, आमला स्वामी-राजा दावीद यानें शल्मोनास खरोखर राजा केलें आहे; ४४ त्याच्याबरोबर सादोक याजक, नाथान संदेष्टा, यहोनादाचा पुत्र बनाया, करेथी व पलेथी यांस राजानें पाठविलें व त्यांनीं शल्मोनास राजाच्या खेचरा-वर बसविलें; ४५ आणि सादोक याजक व नाथान संदेष्टा यांनीं त्यास गीहोन येथें राज्याभिषेक केला व

ते तेथून एवढा जयघोष करीत कर गेले कीं नगर अगदीं दणाणून गेले; तुमच्या कानीं ध्वनि पडला तो हाच. ४६ शल्यमोन राजासनावर विराजमान झाला आहे; ४७ अमला स्वामीराजा दावीद याजकडे येऊन राजसेवक आशीर्वाद देत आहेत कीं आपला देव शल्यमोनाचें नांव आपल्या नांवाहून श्रेष्ठ करो व त्याच्या गादीचा महिमा आपल्या गादीहून वाढवो. तेव्हां राजानें पलंगावरून नमन केलें; ४८ राजानें असेंहि म्हटलें कीं ज्यानें आज प्रत्यक्ष माझ्या डोळ्यांसदेखत एकाला माझ्या गादीवर बसविलें तो इस्राएलचा देव शल्य ! ४९ तेव्हां अदोनीयाचे सगळे प्राहुषे चाबून गेले आणि वाट सांपडेल तिकडे पळत सुटले. ५० अदोनीयास शल्यमोनाची दहशत वाटली व तो जाऊन वेदीची शिमें घेऊन राहिला. ५१ शल्यमोनास कोणी जाऊन सांगितलें कीं अदोनीयास शल्यमोन राजाची दहशत पडला आहे; पाहा; तो वेदीची शिमें घेऊन राहिला आहे; तो म्हणत आहे कीं आपल्या दसस तरवारीनें बघणार नाही अशी आणसाक शल्यमोनानें आज करावी. ५२ शल्यमोन म्हणाला, तो मला मनुष्य आहे असें दिसल्यास त्याचा एक केसहि जमिमीवर बघणार नाही, पण त्याच्या शिमें दुष्टता दिसून आली तर ती प्राणास मुकते. ५३ मग शल्यमोन राजानें कांहीं लोक पाठवून त्यास वेदीपासून आणविलें. त्यानें येऊन शल्यमोन राजास मुजरा केल; आणि शल्यमोन त्यास म्हणाला, तूं आपल्या घरीं जा.

१ दाविदाचा अंतकाळ जवळ आला तेव्हां त्यानें आपला पुत्र शल्यमोन यांस ताकीद देऊन म्हटले, २ मी जगाच्या रहाटीप्रमाणें बाणार; तर तूं हिंमत धर, मरुमकी दाखीप. ३ तुझा देव परमेश्वर यानें तुज जें अनुशासन लावून दिलें आहे तें पाळ; त्याच्या मार्गांनीं चाल; आणि मोशाच्या नियमशाखांत लिहिल्याप्रमाणें त्याचे नियम, आज्ञा, निर्णय व निर्बंध पाळ; म्हणजे जें कांहीं तूं करिशील त्यांत व तिकडे तूं जाशील तिकडे तुला यशःप्राप्ति होईल; ४ आणि माझ्यासंबंधानें दिलेले वचन

परमेश्वर कायम राखील. तें वचन असें कीं जर तुझी संतति आपल्या मार्गाकडे लक्ष पुरवील व माझ्यासमोर सत्यानें व जिवेंभावे चालेल तर इस्राएलाच्या गादीवरील तुझ्या वंशांतला पुढे खंडणार नाही. ५ सुरुवेचा पुत्र यशाव यानें मजशीं कसें वर्तन केलें हें तुला ठाऊकच आहे; नेराचा पुत्र अबनेर आणि येथेरचा पुत्र अमासा हे जे इस्राएलाचे दोन सेनापति त्यांचें त्यानें काय केलें तें तुला ठाऊकच आहे; त्या दोघांचा त्यानें घात केल्या व शांततेच्या समयीं युद्धप्रसंगासारखा रक्तपात केला; आणि त्यांत त्यानें आपल्या कमरेचा कमरबंद व आपल्या पायांतलीं पायतणें भिजविली. ६ तर तूं आपल्या अकलेचा उपयोग कर; त्याचे पिकलेले केस अधोलोकीं शांतीनें उतरूं देऊं नको; ७ पण गिलादी बार्जिल्य याच्या पुत्रांवर कृपादृष्टि ठेव, तें तुझ्या पंतीला बसणारांतले असावे; कारण तुझा भाऊ अबशालोम राजपासून मी पळून जात होतो तेव्हां त्यानें मजकडे येऊन माझा परामर्ष घेतला. ८ तसेंच तुझ्या पदरीं बन्ध्यामिनी नेराचा पुत्र बद्धरीमकर शिमी हा आहे; मी महनाहमास जात होतो त्या दिवशीं त्यानें मला भारी शिब्याशाप दिले; पण तो माझ्या भेद्रीला यादेंजेजवळ आला तेव्हां मी परमेश्वरसच्या सामानें त्याजशीं आणसाक केली कीं मी तुजवर तरवार धरणार नाही. ९ तरी तूं त्यास निर्दोष समजूं नको; तूं पुढे पुढे आहेस; त्याचें काय करावें हें तुला समजेलच; त्या पिकलेल्या केसाच्या म्हाताऱ्यास राखचें स्नान घालून अधोलोकीं पाठीव. १० नंतर दावीद आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजला आणि त्यांस दावीदपुरीत मृत्माती दिली. ११ दाविदानें इस्राएलावर चाळीस वर्षे राज्य केलें; सात वर्षे हेब्रोनंत व तेहतीस वर्षे यरुशलेमांत राज्य केलें.

१२ मग शल्यमोन आपला बाप दावीद याच्या गादीवर बसला; त्यानें आपल्या राज्यास जांगली बळकटी आणिली. १३ त्या समयीं इमीथेचा पुत्र अदोनीया हा शल्यमोनाची आई बघशेचा हिच्याकडे आला; तेव्हां ती त्यास म्हणाली, तूं मित्रभावानें आला आहेस

क्या ? तो म्हणाला, होय, मी मित्रभावाने आलो आहे; १४ मला तुजशी काही बोलववाचें आहे. ती म्हणाली, बोल. १५ तो म्हणाला, तुला ठाऊक आहेच की मला राज्य मिळाले होतें आणि मी राज्य करावें म्हणून सर्व इस्पाएल लोकांचे डोळे मजकडे लागले होते, पण आतां राज्यकृति होऊन तें माझा बंधुस मिळाले आहे, कारण परमेश्वरकडून तें त्यास मिळाले आहे. १६ आतां मी तुजजवळ एक विनंति करित आहे, तूं मला विमुख पाठवूं नको. ती म्हणाली, बोल. १७ तो म्हणाला, शलमोन राजा तुला नाही म्हणणार नाही; त्याला सांग की मला झुनेमकरीण अबीशम बायको करून दे. १८ बचशेबा म्हणाली, बरें, मी तुझ्या वतीनें राजाजवळ बोलें. १९ बचशेबा अदोनीयाच्या वतीनें शलमोन राजाकडे बोलववासा गेली. राजा तिचें स्वागत करण्यासाठी उठला व तिला दंडवत घालून आपल्या सिंहासनावर जाऊन बसला; त्यानें आपल्या आईसाठी एक आसन मांडावयास सांगितलें व ती त्याच्या उजवीकडे बसली. २० ती त्यास म्हणाली, मी तुझ्याजवळ एक लहानशी गोष्ट मागत आहे, ती तूं मला नाही म्हणूं नको. राजा तिला म्हणाला, आहे, माग, मी तुला नाही म्हणणार नाही. २१ ती म्हणाली, झुनेमकरीण अबीशम ही तुला भाऊ अदोनीया यास बायको करून दे. २२ शलमोन राजाने आपल्या आईस उत्तर दिलें, अदोनीयासाठी तूं झुनेमकरीण अबीशम हीच तेवढी कां मागतसे ! तो माझा वडील बंधु आहे त्या अर्थां त्याच्यासाठी किंहुना अब्याथार याजक व सरुवेचा पुत्र यवाब यांच्यासाठी राज्य देखील माग. २३ शलमोन राजाने परमेश्वराची शपथ वाहून घेतलें, अदोनीयानें ही जी मागणी केली आहे तीमुळें त्यानें आपल्या प्रागावर संकट आणिलें आहे; तसें न घडलें तर परमेश्वर माझे तसेंच, किंहुना त्याहूनहि अधिक अनिष्ट करे. २४ ज्या परमेश्वरानें माझी स्थापना केली, माझा बाप दावीद याच्या यादीवर मला बसविलें आणि आपल्या वचनानुसार माझे घराणें स्थापिलें, त्या परमेश्वराच्या जीवितार्थी

शपथ, आजच्या आज अदोनीयास देहांत प्राप्त होईल. २५ शलमोन राजाने महोयादाचा पुत्र बनाया यास पाठविलें; त्यानें त्याजवर असा हल्ला केला की तो प्राणास मुक्त. २६ अब्याथार यजकचास राजा म्हणाला, तूं अनाथोव येथें आपल्या शेतबारींत जाऊन राहा; तूं मरणदास पात्र आहेस तरी मी आज तुला मारून टाकीत नाही, कारण माझा बाप दावीद याच्यासमक्ष तूं परमेश्वर देवाचा कोश वाहत असस आणि माझ्या बापास ज्या ज्या विपत्ति प्राप्त झाल्या त्यांचा वांटिकरी तूं होत असस. २७ एलीच्या वंशाविषयी दिलेले येथें परमेश्वर जें वचन बोलला होता तें पूर्ण करावें म्हणून शलमोनानें अब्याथारास परमेश्वराच्या याजकपदावरून काढून टाकिलें. २८ हें वर्तमान यवाबास जाऊन पोहचलें; यवाब हा अबशालोमाच्या पक्षाकडे वळला नव्हता; तरी तो अदोनीयाच्या पक्षाकडे वळला होता. यवाब हा परमेश्वराच्या मंडपांत पळून जाऊन वेदीची शृंगें घालून राहिला. २९ तो परमेश्वराच्या मंडपांत पळून जाऊन वेदीजवळ आहे हें वर्तमान शलमोन राजास कळलें तेव्हां त्यानें महोयादाचा पुत्र बनाया यास पाठविलें; तो त्यास म्हणाला, जा, त्याच्यावर हल्ला कर. ३० बनायानें परमेश्वराच्या मंडपानजीक जाऊन त्यास घटलें, राजा म्हणतो; बाहेर निघून ये. तो म्हणाला, नाही, मी येथेंच मरेन. मग बनायानें राजाकडे परत येऊन सांगितलें की यवाबानें मला असें असें उत्तर दिलें. ३१ राजा त्यास म्हणाला, त्याच्याच म्हणण्याप्रमाणें त्याला मारून टाक व त्यास मूठमाती दे, म्हणजे यवाबानें विनाकारण रक्तपात केला आहे या दोषाचें मजवरून व माझ्या बापाच्या घराण्यावरून तूं निवारण करिशील. ३२ त्यानें केलेला रक्तपात परमेश्वर त्याच्याच शिरीं उलटवील; त्यानें तर माझा बाप दावीद यास नकळत आपल्याहून अधिक धार्मिक व भले अशा दोन पुरुषांवर म्हणजे इस्पाएलचा मुख्य सेनापति नेराचा पुत्र अवनेर आणि यहुदाचा मुख्य सेनापति येथेरचा पुत्र अमासा यांजवर तुझ पळून त्यांस तरवारीनें

जिदें मारिलें. ३३ त्यांचा रक्षपात यवाबाच्या शिरी व त्याच्या संततीच्या शिरी उलटून सरोदित राहिल; तथापि दावीद, त्याचा वंश, त्याचें वंशानें व त्याची गादी बांस परमेश्वराकडून सर्वकाळ शांति प्राप्त होईल. ३४ यहोयादाचा पुत्र बनाया यानें जाऊन यवाबावर हल्ला करून त्यास ठार मारिलें, आणि रानांतील त्याच्या स्वतांच्या घरी त्यास मृतमाती दिली. ३५ राजानें त्याच्या जागीं यहोयादाचा पुत्र बनाया ह्यास मुख्य सेनापति नेमिलें आणि अन्यायाराच्या जागीं सादोक्नस नाजक नेमिलें. ३६ राजानें शिमीस बोलावून आणून सांगितलें, तूं यरूशलेमांत आपल्यासाठीं घर बांधून राहा व नगराबाहेर कोठें जाऊं नको. ३७ ज्या दिवशीं तूं बाहेर पडून किद्रोन नात्याच्या पंतीकडे जाशील त्या दिवशीं तूं अवश्य प्राणास मुकशील हें प्रकें समज; तुझ्या रक्षपाताचा दोष तुझ्याच माथीं येईल. ३८ शिमी राजास म्हणाला, ठीक आहे, माझ्या स्वामी-राजानें सांगितल्याप्रमाणें आपला दास करील. शिमी हा बहुत दिवस यरूशलेमांत राहिल; ३९ पण तीन वर्षे लोटल्यावर शिमीचे दोन दास गयचा राजा अखीश बिन माफा याजकडे पळून गेले; तेव्हां तुझे दास गय येथें आहेत अशी कोणीं त्यास खबर दिली. ४० मग शिमी आपल्या गाढवावर खोगीर बाळगून आपल्या दासांचा शोध करण्यासाठीं गथास आखीशाकडे गेला व त्यांस तेथून घेऊन आला. ४१ शिमी यरूशलेमाहून गथास गेला होता व आतां परत आला आहे हें वर्तमान शलमोनास सांगण्यांत आलें, ४२ तेव्हां राजानें शिमीस बोलावून आणून म्हटलें, ज्या दिवशीं तूं येथून निघून कोठेंहि जाशील त्या दिवशीं तूं अवश्य प्राणास मुकशील हें पकें लक्षांत ठेव असें मीं तुला परमेश्वराची शपथ घाळून बजावून सांगितलें होतें ना? आणि तूं मला असें म्हणाला होतास ना कीं जें मीं आतां ऐकलें तें ठीक आहे? ४३ तर परमेश्वराची शपथ व मीं तुला दिलेला सफ हुकूम हीं तूं कां मानिलीं नाहींत? ४४ राजा शिमीस म्हणाला, माझा बाप दावीद याशीं जीं तुझाई तूं केली

तीं सर्व तुझ्या जिवाला ठाऊक आहे, तर परमेश्वर तुझ्या दुष्टाईचें प्रतिफळ तुझ्या शिरीं येईतें करील. ४५ शलमोन राजा समृद्ध होईल व दाविदाचें राज्य परमेश्वरासमोर निरंतर कायम राहिल. ४६ राजानें यहोयादाचा पुत्र बनाया याला हुकूम केल्यावरून त्यानें जाऊन त्याच्यावर हल्ला केला आणि तो प्राणास मुकला. शलमोनाच्या हस्तें राज्याला बळकटी आली.

१ शलमोनानें मिसर देशाचा राजा फारो याशीं सोय्यरसंबंध केला; त्यानें त्याच्या मुलीशीं लग्न करून तिला दाविदपुरास आणिलें, आणि आपलें मंदिर, परमेश्वराचें मंदिर व यरूशलेमाच्या समोवतालची तटवंदी बांधून होईपर्यंत त्यानें तिला तेथेंच ठेविलें. २ हा काळपावेतो परमेश्वराच्या नामासाठीं मंदिर बांधिलें नसल्याकारणानें लोकांना उच्चस्थानीं यज्ञयाग करावे लागत. ३ शलमोन राजाचें परमेश्वरावर प्रेम होतें; आपला बाप दावीद यानें अनुसरलेल्या नियमांप्रमाणें तो चाकत असे; पण तो उच्चस्थानीं यज्ञयाग करी व धूप जाळी.

४ राजा गिबोन येथें यज्ञ करावयास गेला; तें सर्वांत मोठें उच्चस्थान होतें; तेथल्या वेदीवर शलमोनानें एक सहस्र होमबलि अर्पिले. ५ गिबोन येथें परमेश्वरानें रात्री स्वप्नांत शलमोनास दर्शन दिलें; देवानें त्यास म्हटलें, तुला पाहिजे तो वर माग, तो मी तुला देईन. ६ शलमोन म्हणाला, तुझा सेवक माझा बाप दावीद याजवर तुझी मोठी दया असे; तो तुझ्यासमोर तुजशीं सत्यानें, धर्मानें, व सरळ चित्तानें वागला, तुजजवळ त्याच्याप्रीत्यर्थ दयेचा एवढा ठेवा होता कीं त्याच्या गादीवर बसावयास त्याला तूं पुत्र दिला; वस्तुस्थितिहि अशीच आहे. ७ आतां हे माझ्या देवा परमेश्वरा, तूं आपल्या सेवकास माझा बाप दावीद याच्या जागीं राजा केलें आहे, पण मी तर केवळ लहान मूल आहे; चालचलणूक कशी ठेवावी तें मला कळत नाहीं. ८ तसेंच तूं निवडिलेल्या लोकांमध्ये तुझा सेवक राहत आहे; त्या लोकांचा एवढा समुदाय आहे कीं ते असंख्य व

अनागित आहेत; ९ यास्तव आपल्या सेवकास तुझ्या लोकांचा न्याय करण्यास सावधान चित्त दे म्हणजे मला न्यायाबाईटाचा विवेक करितां येईल. एवढ्या मोठ्या प्रजेचा न्याय करण्यास कोण समर्थ आहे ?

१० शल्लभाने हा वर मागितला म्हणून त्याच्या हा भाषणांने प्रभु त्याजवर प्रसन्न झाला. ११ देव त्यास म्हणाला, तूं असला वर मागितला; दीर्घायुष्य, धन, आपल्या शत्रूंचा नाश यांपैकी कांहीं न भागतां तूं न्याय करण्याची विवेकबुद्धि मागितली; १२ म्हणून मी तुझ्या म्हणण्याप्रमाणें करितों; मी तुला बुद्धिमान व विवेकी चित्त देतो; तुझ्यासारखा पूर्वी कोणी झाला नाही व पुढें होणार नाही. १३ एवढेंच नव्हे तर तूं मागितला नाही असा आणखी एक वर तुला देतो; धन आणि वैभव हीं तुला देतो; तुझ्या सर्व आयुष्यांत सर्व राजांमध्ये तुजसमान कोणी असणार नाही. १४ तूं आपला बाप दावीद याजप्रमाणें माझ्या मार्गांनी चालून माझे नियम व माझ्या आज्ञा पाळिलील तर मी तुझ्या आयुष्याची शुद्धि करीन. १५ शल्लभाने जगा झाला तेव्हां आपणास स्वप्न पडले असें त्यास समजले; मग यक्षालेमास जाऊन त्यानें परमेश्वराच्या कराराच्या कोशापुढें उभें राहून हृषिकेश व शांत्यपेणें अर्पिली व आपल्या सर्व सेवकांस मेजवानी दिली.

१६ त्या दिवसांत दोन वेद्या राजाकडे येऊन त्याच्या-समोर उभ्या राहिल्या. १७ त्यांतली एक स्त्री म्हणाली, माझे स्वामी, मी व ही स्त्री असा आम्ही दोघी एकाच घरांत राहतों; हिच्याबरोबर राहत असतां मी प्रसूत होऊन मला मूल झालें; १८ मी प्रसूत झाल्यावर तिसऱ्या दिवशीं ही स्त्रीदेखील प्रसूत झाली. आम्ही दोघी एकत्र होतो; आणि आम्हां दोघींशिवाय घरांत कोणी परकें नव्हतें. १९ रात्रीं या स्त्रीचें बालक हिच्या अंगाखाली सांपडून मरण पावले; २० तेव्हां हिनें अर्पणें रात्रीं उठून मी आपली दाखी निद्रिस्त असतां माझा मुलगा माझ्यापारून वेऊन आपल्या उराशीं निजविला आणि आपलें मेलेलें मूल माझ्या उराशीं निजविलें. २१ सकाळीं मी बालकास दूध पाजण्यासाठीं

उठून पाहतें तों मूल मेलेलें आढळलें. सकाळ झाल्यावर मी लक्षपूर्वक पाहिलें तेव्हां मला झालेला मुलगा हा नव्हे असें मला दिसून आलें. २२ दुसरी स्त्री म्हणाली, छे, नाही, जीवंत मुलगा माझा आहे व मेलेला तुझा आहे. पहिली म्हणली, छे, नाही, मेला तो तुझा मुलगा आणि जीवंत तो माझा मुलगा; असें राजापुढें त्म बोलल्या. २३ राजा बोलला, एक म्हणते, जीवंत मुलगा माझा आहे व मेलेला तुझा आहे; दुसरी म्हणते, छे, नाही, मेलेला तो तुझा मुलगा आणि जीवंत तो माझा मुलगा. २४ मग राजा म्हणाला, मला तरवार आणून द्या; तेव्हां राजाला तरवार आणून दिली. २५ राजा म्हणाला, या जीवंत मुलाचे कापून दोन तुकडे करा, अर्धा हिला द्या आणि अर्धा तिला द्या. २६ तेव्हां ज्या बाईचें तें जीवंत मूल होतें तिचीं आंतडीं आपल्या मुलगासाठीं तुदन ती राजास म्हणाली, माझे स्वामी, जीवंत मुलगा तिला द्या पण त्यास मारून टाकूं नका. दुसरी स्त्री म्हणाली, तो न माझा न तुझा, त्याचे दोन भाग करा. २७ मग राजानें म्हटलें, हा जीवंत मुलगा पहिलीस द्या, त्यास मारूं नका, कारण तीच त्याची आई. २८ राजानें हा न्याय केला तो सर्व इस्राएल लोकांच्या कानीं गेला, तेव्हां त्यांच्या ठायीं राजाविषयीं पूज्यबुद्धि उत्पन्न झाली, कारण न्यायइनसाफ करण्याचें दैवी ज्ञान त्याच्या ठायीं आहे हें त्यांस दिसून आलें.

१ शल्लभाने राजा सर्व इस्राएलचा राजा होता. २ त्याचे सरदार हे होते; सादोकाचा पुत्र अजंच्या याजक, ३ क्षिशाचे पुत्र अलिहोरैफ व अहीया हे चिटणीस, अहीलुदाचा पुत्र यदोशाफाट बखरनवीस; ४ यदोशाफाचा पुत्र बनाया सैन्यावर होता; सादोक व अब्दाथार हे याजक होते. ५ नाथानाचा पुत्र अजंच्या कमावीसदारांवर होता; नाथानाचा पुत्र जाबूद हा प्रवान व राजमित्र होता; ६ अहीशार हा खानगी कारभारी होता व अब्दाचा पुत्र अदोनीराम विगाण्यांवर होता; ७ शल्लभानाचे बारा कमावीसदार असत; ते सर्व इस्राएलवर नेमिलेले असून राजास व

त्याच्या घराण्यास अन्नसामग्री पुरवित; वर्षांतून एकेका महिन्याचा पुरवठा करण्याचें काम एकेकाकडे असे. ८ त्यांची नांवे हीं : ए.इ.माच्या डोंगरी प्रदेशांत बेन-दूर; ९ माकस, शालबीम, बेथ-शेभेश व एडोन-बेथ-हानान यांत बेन-देकर; १० अ.फोयांत बेन हेसेद, याच्याकडे सोखो व हेफेर प्रदेश हांते; ११ दोरच्या सर्व पठारांत बेन-अबीनादाब; शल्मोनाची कन्या टाफाय ही त्याची स्त्री होती; १२ तानख, मगिहो आणि बेथ-शानचा अवघा प्रदेश म्हणजे सारतानाजवळील इझेलाखालचा बेथ-शानापासून अबेल-महोलापर्यंत आणि यकमामाच्या पलीकडच्या बाजूपर्यंत असलेला प्रदेश यांत अहीलुदाचा पुत्र बाना हा होता; १३ रामोथ-गिलादांत बेन-नेवेर होता; याच्याकडे मनस्शाचा पुत्र याईर याचे गिलादांतले गांव होते; याशिवाय आणखी बाशानांतला अगांव प्रांत यांतली तटबंदी व पितळेचे अबसर असलेली साठ मोठी नगरे त्याच्याकडे होती; १४ इहोचा पुत्र अहीनादाब महानद्दमांत होता; १५ नफतालीत अहीमास हा होता; त्यानें शल्मोनाची कन्या बासमथ हिच्याशी विवाह केला होता. १६ आशेर व आलोथ यांत हुशयाचा पुत्र बाना हा होता; १७ इस्राय्खारांत पारुहाचा पुत्र यदोशाफाट हा होता; १८ बन्यामिनांत एलाचा पुत्र शिमी हा होता; १९ उरीचा पुत्र गेबेर हा गिलादांत होता; या एवढ्या देशांत तो एकट्याच कमावीसदार होता. अमोष्यांचा राजा शिहोन आणि बाशानाचा राजा ओम यांचा हा देश पूर्वी होता. २० यहूदा व इस्राएल हे समुद्रकिनार्याच्या वाळूप्रमाणें संख्येनें बहुत असत; ते खाल्जपिऊन चैनीत असत. २१ महानदापासून पलिष्ट्यांच्या देशापर्यंत व मिसर देशाच्या सरहद्दीपर्यंत सर्व राज्यांवर शल्मोनाचें सावे-भोग्य होते; तेथील लोकांनीं शल्मोनाच्या सर्व आयुष्य-भर त्यास करभार दिला व ते त्याचे अंकित राहिले. २२ शल्मोनास एका दिवसाची भोजनसामग्री लागे ती येणेंप्रमाणें : तीस कोर मापाचें सपीठ; साठ कोर मापाचें पीठ; २३ दहा पुष्ट बैल, कुरणांतले बीस बैल, शंभर मेंढरे, याखेरीज हरिणें, सांबर, मेकरें, व आणखी पुष्ट

पक्षी. २४ महानदाच्या अलीकडल्या सर्व देशांवर म्हणजे तिफसाह येथून गज्जापर्यंतच्या देशांवर जितके राजे होते त्या सर्वांवर शल्मोनाचें प्रभुत्व होतें; आणि आसपासच्या सर्व देशांच्या लोकांशीं त्याचें सख्य असे. २५ दानापासून बैर-शेब्यापर्यंत सारे यहूदी व इस्राएल आपआपलीं द्राक्षालता व अंजीर वृक्ष ह्यांच्याखालीं शल्मोनाच्या सर्व कारकीर्दीत निर्भय राहत होते. २६ रथांच्या घोड्यांचीं चाळीस हजार ठाणीं व बारा हजार स्वार शल्मोन बाळगून होता. २७ शल्मोन राजास व त्याच्या पंफीस भोजन करणाऱ्यांसाठीं कमावीसदार त्यांच्या त्यांच्या नेमिलेल्या महिन्यांस अन्नाचा पुरवठा करीत; कोणत्याहि पदार्थाची वाण ते पडूं देत नसत. २८ रथांच्या व स्वारीच्या घोड्यांसाठीं जव व पेंडा लागे तो प्रत्येक कमावीसदार नियमाप्रमाणें पोंचता करीत असे.

२९ देवांनं शल्मोनास अलोट शहाणपण व बुद्धि दिली आणि समुद्रकाठच्या वाळूसारखें विशाल मन दिलें. ३० शल्मोनाचें शहाणपण सर्व पूर्वदेशनिवासी आणि मिसरी यांच्याहून अधिक होतें. ३१ तो सर्व मनुष्यांहून, एझ्राही एथान, हेमान व माहोलान्चे पुत्र कल्कोल व दर्दा या सर्वांहून शहाणा होता, आणि त्याची कीर्ति आसपासच्या सर्व राष्ट्रांमध्ये पसरली. ३२ त्यानें तीन हजार नीतिसूत्रें कथिलीं व एक हजार पांच गीतें रचिलीं. ३३ त्यानें लबानोनावरील देवदारूपासून तों भितींतून उगवणाऱ्या एजोब झाडापर्यंत सर्व उद्भिजांचें विवेचन केलें; तसेंच पशु, पक्षी, रांगणारे-जंतु व मासे यांचेहि त्यानें विवेचन केलें. ३४ पृथ्वीवरील ज्या ज्या राष्ट्रांनीं व ज्या ज्या राजांनीं शल्मोनाच्या शहाणपणाची कीर्ति ऐकली त्यांच्याकडून लोक त्याचें शहाणपण ऐकावयास येत असत.

१ कांहीं दिवसांनीं सोरचा राजा हीराम यानें आपले सेवक शल्मोनाकडे पाठविले; शल्मोनाचा अभिषेक होऊन तो आपल्या बापाच्या जागीं गादीवर बसल्याचें वर्तमान त्यानें ऐकलें होतें; हीराम व दावीद यांची अखंड मैत्री होती. २ शल्मोनानें

हिरामास सांगून पाठविलें की ३ मासे वडील दावीद यांचे शत्रु परमेश्वर पादाक्रांत करीपर्यंत त्यांच्या सभोवार युद्ध चाललें असल्यामुळें त्यांला आपला देव परमेश्वर याच्या नामासाठीं मंदिर बांधितां झाले नाही हें आपणाला ठाऊक आहे; ४ पण आतां माझा देव परमेश्वर यानें मला चोहोंकडे स्वास्थ्य दिलें आहे; कोणी शत्रु अथवा अरिष्ट राहिलें नाही. ५ पाहा, मीं आपला देव परमेश्वर यांच्या नामासाठीं मंदिर बांधण्याचें योजिलें आहे; परमेश्वरानें माझे वडील दावीद यांस म्हटलें होतें कीं तुझ्या जागीं तुझ्या गादीवर तुझा जो पुत्र मीं बसवीन तोच माझ्या नामासाठीं मंदिर बांधील; त्याप्रमाणें मीं करणार आहे. ६ तर आतां मजसाठीं लबानोन पर्वतावरील गंधसरूप कापण्याची आज्ञा द्या; माझे सेवक आपल्या लोकांबरोबर राहतील; जी कांहीं मजुरी आपण ठरवाल ती मीं आपल्या सेवकांस देईन; आपल्याला हें ठाऊक आहे कीं इमारती लाकडें कापावयाचें कसब सिदोनी लोकांसारखें आमच्या लोकांपैकीं कोणांत नाही. ७ शल्मोनाचा हा निरोप ऐकून हिरामास फार आनंद झाला व तो म्हणाला, या थोर राष्ट्रवर राज्य करण्यासाठीं शविदास असा शहाणा पुत्र ज्यानें दिल्या आहे त्या परमेश्वराचा आज मीं धन्यवाद करितों. ८ हिरामानें शल्मोनास सांगून पाठविलें कीं आपण पाठविलेल्या निरोप मीं ऐकला; गंधसरूपच्या व देवदारूच्या लाकडांविषयीं जें आपलें सांगणें आहे त्याप्रमाणें मीं करितों. ९ मासे चाकर तीं लाकडें लबानोनाहून समुद्रापर्यंत नेतील; तेथें त्यांचे तराफे करून जें ठिकाण आपण मला नेमून घाल तेथें चलमाणानें तीं मीं पांचवीं करीन; सेवें तीं मीं सोडवून ठेवीन; मग तेथून तीं आपण वेळून जा; माझ्या सेवकजांनस अन्नसामग्री पुरविली म्हणजे पुरे. १० शैलमोनास लाकडां तेवढीं गंधसरूपचीं व देवदारूचीं लाकडें हिरामानें पुरविली. ११ शल्मोनानें हिरामाच्या सेवकजांनच्या निर्वाहासाठीं बीस हजार करे गडू आणि बीस मांसें निर्मळ तेल पुरविलें; हा एवढा पुरवठा प्रतिवर्षीं शल्मोन हिरामास करित असे.

१२ परमेश्वरानें आपल्या वचनानुसार शल्मोनास शहाणपण दिलें; हिराम व शल्मोन यांच्यामध्यें सख्य राहिलें आणि त्या दोघांनीं करारमदार केले.

१३ शल्मोन राजानें सर्वे इस्राएलांतल्या लोकांवर बिगार बसविली, ही बिगार तीस हजार मनुष्यांची होती. १४ लबानोन पर्वतावर दरमहा पाळीपाळीनें दहा दहा हजार बिगारी त्यानें पाठविले; एक महिना ते लबानोन पर्वतावर राहत व दोन महिनें खेरी राहत; अंदोनीराम हा बिगान्यांवर होता. १५ शल्मोनाचे सत्तर हजार ओशेकरी आणि पहाडांवर ऐशी हजार पाथरवट होते; १६ शल्मोनाच्या कामावरीलें मुख्य अमलदाराखेरीज आणखी तीन हजार तीनशें अमलदार कामकरी लोकांचा बंदोबस्त करावयास नेमिले होते. १७ मंदिराचा पाया वडील चिऱ्यांचा घालावा म्हणून राजानें मोठमोठे व मोलवान् पाषाण खोदून काढण्यांत आले. १८ शल्मोनाचे व हिरामाचे कारागीर आणि गिबली लोक यांनीं ते घडिले; मंदिर बांधावयासाठीं लाकडें व चिरे त्यांनीं तयार केले.

१ इस्राएल लोक मिसर देशांतून निघाल्यापामुन ६ चारशेंऐशाब्द्या वर्षां, इस्राएलावरील शल्मोनाच्या कारकीर्दीच्या चौथ्या वर्षी, दुसऱ्या म्हणजे जिव नांवाच्या महिन्यांत शल्मोनानें परमेश्वराचें मंदिर बांधण्याची सुरवात केली. २ शल्मोनानें परमेश्वरासाठीं मंदिर बांधिलें, त्याची लांबी साठ हात, रुंदी बीस हात व उंची तीस हात होती. ३ मंदिराच्या पवित्रस्थानापुढील देवडीची लांबी बीस हात म्हणजे मंदिराच्या रुंदीएवढी होती, आणि मंदिरासमोर तिची रुंदी दहा हात होती. ४ त्यानें मंदिरास खिडक्या केल्या त्यास जळ्या कसब बसविल्या होत्या. ५ आणखी मंदिराच्या भिंतीस लागून सभोवार मजले केले आणि तसेच मंदिराचें पवित्रस्थान आणि परमपवित्रस्थान यांच्या भिंतीस लागून सभोवार मजले केले; आणि मंदिराच्या सभोवार कोठव्या केल्या; ६ सर्वांत खालच्या मजल्याची रुंदी पांच हात, मधल्या मजल्याची सहा हात व वरच्या मजल्याची सात हात

होती; त्याने मंदिराच्या आसपासच्या भिंतीस बाहेरून तोडे ठेविले होते, ते अशासाठी की मंदिराच्या भिंतीत तुळ्या शिरू नयेत. ४ खाणीपाडीच घडिलेले चिरे आयते आणून ते मंदिर बांधिले; ते बांधीत असतां हातोडा, कुन्हाड किंवा अशा कोणत्याहि लोखंडी हत्याराचा आवाज मंदिरांत ऐकू आला नाही.

८ बाहेरच्या कोठ्यांतील मजल्यांचें दार मंदिराच्या उजव्या बाजूस होतें; लोक नागमोडी मिडी चढून मधल्या कोठ्यांत जात; आणि मधल्यांतून वरच्या कोठ्यांत जात. ९ या प्रकारें त्यानें मंदिर बांधून पुरें केलें व त्यास त्यानें गंधसरूच्या फळ्या व तुळ्या यांचा कडीपाट केला. १० सर्व मंदिरास लागून जे मजले होते ते पांच पांच हात उंच होते व ते गंधसरूच्या तुळ्यांनीं मंदिरास भिडविले होते.

११ मग परमेश्वराचें हें वचन श्लोमानास प्राप्त झालें: १२ तू हें मंदिर बांधीत आहेस, त्या अर्शीं तूं माझ्या नियमांप्रमाणें चालूवास, माझे निर्णय पाळिलेस व माझ्या सर्व आज्ञा मानून त्याप्रमाणें वागलास तर मी जें वचन तुझा बाप दाविद यास दिलें तें तुझ्याशीं कायम करीन. १३ मी इस्राएलासक्यें वस्ती करीन; माझ्या इस्राएल प्रजेस मी यत्नकार नाही.

१४ श्लोमानानें तें मंदिर बांधून पुरें केलें. १५ त्यानें त्या मंदिराच्या भिंतीस आंतल्या बाजूनें गंधसरूच्या तत्त्यांची मढवणी केली; जमिनीपासून कडीपाटापर्यंत आंतून तत्त्यांची मढवणी केली; आणि मंदिराच्या जमिनीस त्यानें देवदरूची तळपोशी केली. १६ मंदिराच्या मागल्या भागीं जमिनीपासून कडीपाटापर्यंत वीस हात गंधसरूच्या तत्त्यांची मढवणी केली; या प्रकारें त्यानें परमपवित्रस्थानासाठीं मंदिराला एक गाभारा तयार केला. १७ त्या गाभार्यासमोरील मंदिराची लांबी चाळीस हात होती. १८ आंतल्या भागीं मंदिराच्या भिंती गंधसरूच्या तत्त्यांनीं मढविल्या असून त्यांवर इद्रावणें व फुललेलीं फुलें कोरिलीं होती; चोहोकडे गंधसरूचें गंधसरूहोता दगड असा मुळीच दृष्टीस पडत नसे. १९ मंदिराच्या

आंतल्या भागीं परमेश्वराच्या कराराचा कोश ठेवण्यासाठीं त्यानें एक गाभारा तयार केला. २० त्या गाभार्याची लांबी, रुंदी व उंची प्रत्येकीं वीस हात होती. त्यानें तो शुद्ध सोन्यानें मढविला होता; गंधसरूचें केलेली वेदीहि त्यानें सोन्यानें मढविली. २१ श्लोमानानें तें मंदिर आंतून शुद्ध सोन्यानें मढविलें व परमपवित्रस्थानास त्यानें सोन्याच्या सांखळ्या आडव्या खालिल्या व तें परमपवित्रस्थानहि सोन्यानें मढविलें. २२ त्यानें सर्व मंदिर सोन्यानें मढवून मंदिराचें काम समाप्त केलें; तसेंच त्यानें परमपवित्रस्थानास लागून असलेली वेदी गगळी सोन्यानें मढविली. २३ जैतून लाकडाचे दहा दहा हात उंच असे दोन करूब करून त्यानें त्या गाभार्यांत ठेविले. २४ करूबाचा एक पंख पांच हात व दुसरा पंख पांच हात होता; एका पंखाच्या टोकापासून दुसऱ्या पंखाच्या टोकापर्यंत दहा हात अंतर होतें. २५ दुसरा करूबहि दहा हात उंच होता; दोन्ही करूब एका मापाचे व एका आकाराचे होते. २६ एका करूबाची उंची दहा हात होती, दुसऱ्या करूबाचीहि तेवढीच होती. २७ आंतल्या गाभार्यांत त्यानें ते करूब ठेविले; करूबांचे पंख अमे पसरले होते कीं एका करूबाचा एक पंख एका बाजूच्या भिंतीस व दुसऱ्या करूबाचा एक पंख दुसऱ्या बाजूच्या भिंतीस लागलेला होता; त्यांचे दुसरे दोन पंख गाभार्याच्या मधोमध एकमेकांस लागलेले होते. २८ त्यानें ते करूब सोन्यानें मढविले. २९ त्या मंदिराच्या सर्व भिंतींवर सभोवार आंतून व बाहेरून करूब, खजुरीचीं झाडें व फुललेलीं फुलें कोरिलीं होती. ३० त्या मंदिराची आंतली व बाहेरली जमीन सोन्यानें मढविली होती; ३१ गाभार्याच्या दारांस त्यानें जैतून लाकडाचीं कवाडें लाविलीं होती; कपाळपट्टी व दाराच्या बाह्या यांनीं भिंतीचा पांचवा भाग व्यापिला होता. ३२ तीं दोन्ही दारें जैतून लाकडाचीं असून त्यांवर करूब, खजुरीचीं झाडें व फुललेलीं फुलें कोरिलीं असून तीं सोन्यानें मढविलीं होती; करूबांवर व खजुरीच्या झाडांवरहि सोनें लाविलें होतें. ३३ त्यानें मंदिराच्या

दारसाठीहि जैतून लाकडाची चौकट बनविली होती; तिने भिनीचा चौथा भाग व्यापिला होता; ३४ त्याची दोन कवाडें देवदासूची होती: प्रत्येक कवाडाला दोन दोन दुमतण्या होत्या. ३५ त्यानं त्यांवरहि करून, खजुरीचीं झाडें व फुल्लेळीं फुलें कोरिलीं होतीं, व हे खोदकाम सोन्यानं मढाविलेंं होतें. ३६ त्यानं आंतलें अंगण बांधिलेंं होतें त्यास चिऱ्याच्या तीन रांगा व गंधसरूच्या तुळ्यांची एक रांग लाविली होती. ३७ चौथ्या वर्षी जिव महिन्यां परमेश्वराच्या मंदिराचा पाया घातला; ३८ आणि अकरावे वर्षी वूल महिन्यांत म्हणजे आठव्या महिन्यांत मंदिर आंतल्या एकेर उपकरण-साहित्यासहित नमुन्याप्रमाणें पुरें झालें. याप्रमाणें तें मंदिर बांधण्यास शलमोनास सात वर्षे लागलीं.

१ शलमोनाला आपला बाडा बांधून पुरा करा-

७ व्यास तेरा वर्षे लागलीं. २ त्यानं लवानोनवनगृह नांवाची इमारत बांधिली होती; तिची लांबी शंभर हात, रुंदी पन्नास हात व उंची तीस हात होती; ती इमारत गंधसरू लाकडाच्या खांब्यांच्या चार रांगांवर उभी होती; त्या खांब्यांवर गंधसरूच्या तुळ्या ठेविल्या होत्या. ३ खांब्यांच्यावर एकेका मजल्यावर पंधरा पंधरा अशा पंचेचाळीस कोठ्या त्यानं केल्या होत्या; त्यांस गंधसरूचा कडीपाट होता. ४ तिन्ही मजल्यांस तुळ्या असून तिन्ही मजल्यांवर समोरासमोर खिडक्या होत्या. ५ सर्व दारें व त्यांच्या चौकटी चौरस होत्या, तिन्ही मजल्यांवरील खिडक्या समोरासमोर होत्या. ६ आणखी त्यानं खांब्यांची एक देवडी केली होती, तिची लांबी पन्नास हात व रुंदी तीस हात होती; त्या खांब्यां-पुढें एक देवडी केली असून सर्बांपुढें एक ओटी होती; तिला खांब होते. ७ मग सिंहासनावर बसून न्याय करण्यासाठीं एक दिवाणखाना त्यानं केला होता; हीच न्यायसभा होय; तिला खालपासून वरपर्यंत गंधसरूची तक्कपोशी केली होती, ८ त्या दिवाणखान्याच्या आंतल्या बाजूच्या चौकांत त्याचें राहावयाचें घर होतें; तेंहि वरच्यासारखेंच बनविलेंं होतें. शलमोनानं फारोच्या कन्येशीं लग्न केलेंं होतें, तिच्यासाठीं सदरील दिवाण-

खान्यासारखेंच घर बांधिलेंं होतें. ९ या सगळ्या इमारतीस पायापासून मुढेरीपर्यंत आंतून बाहेरून मोलवान तामीव चिरे लाविले होते; ते चिरे मापून करवतींनीं चिरून तयार केले होते; बाहेरल्या मोठ्या अंगणांत ते लाविले होते. १० त्यांचा पायाहि दहा दहा, आठ आठ हात लांबीच्या मोठ्या व मोलवान पाषाणांचा घातला होता. ११ न्यांवर मापून तामलेले मोलवान पाषाण व गंधसरूचीं लाकडें हीं होतीं. १२ मोठ्या अंगणाच्या सभोवार तामलेल्या चिऱ्यांच्या तीन रांगा व गंधसरूच्या तुळ्यांची एक रांग होती; परमेश्वराच्या मंदिराचें आंतलें अंगण व त्या मंदिराची देवडी यांच्याप्रमाणें ही रचना होती.

१३ मग शलमोन राजानं सोर येथून हिगामस बोलावून आणिलें. १४ तो नफताली वंशातील एका विश्वेचा पुत्र होता; त्याचा बाप मोरोंतला एक तांबट होता; पितळेचें सगळें काम करण्यास लागणारें शहाणपण, अकल व कांशल्या हीं त्याच्या ग्र्यां भरपूर होती; तो शलमोन राजाकडे येऊन त्याचें सर्व काम करूं लागला. १५ त्यानं पितळेचें अठरा अठरा हात उंच असे दोन खांब तयार केलें; त्या प्रत्येकास वेढावयास बारा हात दारो लागे. १६ त्यानं त्या खांब्यांच्या गेंद्यांवर बसविण्यासाठीं पितळेचें दोन ओतीव कळस केले; एकाक कळसाची उंची पांच पांच हात होती. १७ खांब्यांच्या गेंद्यांवरील कळसांस बुडीदार जाळ्या आणि सांगडीच्या माट्या केल्या; एकाला सात व दुसऱ्याला सन. १८ या प्रकारें त्यानं खांब नयार करून त्यांच्या गेंद्यांवर प्रत्येक कळसास जाकण्यासाठीं जाळ्यांच्या एका रांगेवर डाळिंबाच्या दोन रांगा केल्या. १९ जे कळस देवडीच्या खांब्यांच्या गेंद्यांवर होते त्यांच्या चार हात जागंन कमळांचें काम केलेंं होतें. २० प्रत्येक खांब्यांच्या गेंद्यांवर जाळीला लागून असलेल्या गालाईच्या जवळ आणखी एक कळस केला होता; आणि प्रत्येक कळसावर ओळीनं दोनशें डाळिंबांच्या रांगा काढिल्या होत्या. २१ हे खांब त्यानं मंदिराच्या देवडीजवळ

उभे केले होते; उजवीकडला खांब उभा केला त्यास याखीन (तो स्थापील) हें नांव दिलें होतें व डाव्या बाजूस खांब उभा केला त्यास बवाज (त्याच्या ठायी सामर्थ्य) हें नांव दिलें होतें. २२ खांबांच्या शेंब्यांवर कमळे काढलेली होती; खांबांचें काम अशा प्रकारें संपलें. २३ मंग त्यानें एक गंगाळसागर ओतविला होता; त्याचा कांठाकडला व्यास दहा हात होता; त्याचा आकार गोल असून त्याची उंची पांच हात होती व त्याचा परीघ तीस हात होता. २४ त्याच्या काठाखालीं सभोवार एका एका हाताच्या अंतरानें दहा दहा इंद्रावर्ण कोरिलीं होती, तीं त्या सगळ्या गंगाळसागरा-सभोवतीं होती; हा गंगाळसागर ओतिला तेव्हांच इंद्रा-वणांच्या ह्या दोन रांगा त्याच्या अंगच्याच ठेविल्या होत्या. २५ हा गंगाळसागर बारा बैलांवर ठेविला होता; त्यापैकीं तीन उत्तराभिमुख, तीन पश्चिमाभिमुख, तीन दक्षिणाभिमुख, व तीन पूर्वाभिमुख होते; त्यांच्यावर तो गंगाळसागर ठेविला असून त्या सर्वांचे मासले भाग आंतल्या अंगास होते. २६ त्याची जाडी वीतभर होती; त्याचा कांठ कटोऱ्याच्या कांठासारखा असून त्यावर कमलपुष्पें कोरलीं होती; त्यांत दोन हजार बंध पाणी राहत असे. २७ त्यानें पितळेचे दहा चौरंग केले होते; प्रत्येक चौरंगाची लांबी चार हात, रंदी चार हात व उंची तीन हात होती. २८ चौरंगाची घडण येणेंप्रमाणें होती; त्यांस पत्रे लाविले होते आणि ह्या पत्र्यांस सभोवार कंगोरे होते; २९ कंगोऱ्यां-मधल्या पत्र्यांवर सिंह, बैल व करूब यांच्या आकृति कोरिल्या होत्या; त्या कंगोऱ्यांवर एक बैठक होती; सिंहाच्या व बैलांच्या खालीं लोबत्या माळा कोरिल्या होत्या. ३० प्रत्येक चौरंगाला पितळेचीं चार चार चाकें व पितळेच्या धुन्या केल्या होत्या; प्रत्येकाच्या चारी पायांस लागून ओतींब खांदे होते; ते खांदे गंगाळ ठेवण्याकरितां वरच्या भागीं ओतून जोडिले होते; त्यांच्या वाजू माळांनीं शृंगारिल्या होत्या. ३१ कळसांच्या आंतल्या बाजूपासून वरपर्यंत त्याचें तोंड एक हात

१ एक माप.

उंच होतें; हें तोंड बैठकीसारखें असून त्याचा व्यास दीड हात होता; त्याच्यावरहि कांहीं कोरीब काम होतें; त्याच्या पट्ट्या गोल नसून चौकोनी होत्या. ३२ चारी चाकें पट्ट्यांच्या खालीं होती; आणि प्रत्येक चक्राच्या धुन्या तळाशीं जोडिल्या होत्या; त्या प्रत्येक चक्राची उंची दीड हात होती. ३३ चक्राची घडण रथचक्रासारखी होती; त्यांच्या धुन्या, पुढे, धारे आणि तुंबे हीं सर्व ओतींब होती. ३४ प्रत्येक चौरंगाच्या चारी कोपऱ्यांस चार खांदे होते; हे खांदे व चौरंग दोन्ही अखंड होते. ३५ प्रत्येक चौरंगावर अर्धा हात उंच गोलकार झाकण होतें; आणि त्या झाकणाचे टेकाचे व त्याच्या पट्ट्या हीं चौरंगाशीं अखंड होती. ३६ त्या टेकाच्याच्या पृष्ठभागावर व पत्र्यांवर त्यांच्या त्यांच्या परिमाणप्रमाणें करूब, सिंह, खजुरीचीं झाडें कोरिलीं होती व सभोवार माळा दाखविल्या होत्या. ३७ या प्रकारें त्यांनीं ते दहा चौरंग केले; ते सर्व एकाच सांच्यांचे, एकाच मापाचे व एकाच आकाराचे होते. ३८ आणखी त्यानें पितळेचीं दहा गंगाळें केलीं होती; एकेका गंगाळांत चाळीस चाळीस बथ पाणी राहत असे; त्या प्रत्येक गंगाळाचा व्यास चार हात होता; त्या दहा चौरंगांतील प्रत्येकावर एक एक गंगाळ होतें. ३९ त्यानें पांच गंगाळें मंदिराच्या दक्षिणेस व पांच गंगाळें उत्तरेस ठेविलीं होती; आणि गंगाळसागर मंदिराच्या उजवीकडे, आग्नेयीस ठेविला होता. ४० तसेंच हिरामानें गंगाळें, पावडी व कटोरे हीं बनविलीं. या प्रकारें हिरामानें शल्लभोन राजासाठीं परमे-श्वराच्या मंदिराचें जें काम करावयाचें होतें तें संपविलें; ४१ तें असें: दोन खांब, त्या खांबांच्या शेंब्यांवरील कळसांचे प्याल्याच्या आकाराचे भाग, व त्या दोन्ही खांबांच्या शेंब्यांवरील प्याल्याच्या आकाराच्या कळसांचे भाग झाकण्यासाठीं जाळ्या केल्या; ४२ त्या दोन जाळ्यांसाठीं चारशें डाळिंबे केलीं; खांबांच्या शेंब्यां-वरील प्याल्याच्या आकाराच्या कळसांचे भाग झाका-वयाच्या जाळ्यांसाठीं ह्या डाळिंबांच्या दोन दोन रांगा होत्या; ४३ दहा चौरंग व त्यांच्यावरील दहा गंगाळें;

४४ एक गंगासागर व त्याच्याखालचे बारा बैल; ४५ तशीच पात्रे, पावडी व कटोरे ही बनविली होती; परमेश्वराच्या मंदिरातील जी ही पात्रे हिरामाने शलमोन राजासाठी बनविली होती ती सर्व पितळेची असून त्यांस जिल्हे दिली होती. ४६ राजाने ती यादने खोऱ्यांत सुकोथ व सारतान यांच्यामधील प्रवेशांतल्या चिकणमातीत ओतविली होती. ४७ ती पात्रे पुष्कळ असल्यामुळे शलमोनाने ती वजन केल्यावाचून ठेविली होती, पितळेचे वजन काढिले नव्हते; ४८ परमेश्वराच्या मंदिरांत जितकी पात्रे होती तितकी सगळी शलमोनाने करविली; ती ही वेदी व समर्पित भाकरी ठेवण्याचे मेज ही सोन्याची केली होती; ४९ गाभाऱ्यासमोरील उजवीकडल्या पांच व डावीकडल्या पांच समया शुद्ध सोन्याच्या करविल्या होत्या; त्यांचा पुष्पशृंगार, चाडी व चिमटे ही सोन्याची करविली होती; ५० पेले, कातरी, कटोरे, चमचे व धूपदाने ही शुद्ध सोन्याची करविली होती; तसेच मंदिराचा अंतर्भाग म्हणजे परमपवित्रस्थान याच्या कवाडांची, व मंदिराच्या म्हणजे पवित्रस्थानाच्या कवाडांची विजागरें सोन्याची करविली होती. ५१ या प्रकारे परमेश्वराच्या मंदिराचे जे जे काम शलमोन राजाने हाती घेतले ते समाप्त झाले. नंतर आपला बाप दावीद याने समर्पिलेले सोने, चांदी आणि पात्रे ही शलमोनाने आंत आणून परमेश्वराच्या मंदिराच्या भांडारांत ठेविली.

१ मग शलमोन राजाने परमेश्वराच्या कराराचा कोश दावीदपुरांतून म्हणजे सीयोनतून वरती आणावयासाठी इझ्राएलाचे वडील जन, वंशांचे सर्व मुख्य व सर्व पितृकुळांचे सरदार यांस शलमोन राजाकडे यशालेमांत जमा केले. २ सर्व इझ्राएल पुरुष एथानीम मारी म्हणजे सातव्या महिन्यांतल्या सणाच्या दिवसांत शलमोन राजापाशी जमा झाले. ३ इझ्राएल लोकांत सर्व वडील जन आले तेव्हा याजकांनी कोश उचलून घेतला. ४ परमेश्वराचा कोश, दर्शनमंडप आणि त्या मंडपातील सर्व पवित्र

पात्रे ही सर्व याजक लेवी यांनी वरती वाहून नेली. ५ शलमोन राजा व त्याजपाशी जमलेली सर्व इझ्राएल मंडळी यांनी कोशापुढे शेरडामेंढरांचे व गुराढोरांचे बलि इतके अर्पण केले की त्यांच्या संख्येची मोजदाद करता आली नाही. ६ मग याजकांनी परमेश्वराच्या कराराचा कोश मंदिराच्या गाभाऱ्यांत, परमपवित्रस्थानांत, कर्तूबांच्या पंखाखाली त्याच्या ठिकाणी नेऊन ठेविला. ७ कोशस्थानाच्या वर कर्तूबांचे पंख पसरले होते; तो कोश व त्याचे दांडे यांवर त्यांचे आच्छादन होते; ८ त्याचे दांडे एवढे लांब होते की त्यांची शेवटे गाभाऱ्यासमोरल्या पवित्रस्थानांतून दिसत; परंतु पवित्रस्थानाबाहेरून ती दिसत नसत; ते दांडे आज दिवसपर्यंत तेथेच आहेत. ९ इझ्राएल लोक मिसर देशांतून निघाल्यावर परमेश्वराने त्यांशी करार केला त्यां समयी होरेबांत मोशाने या कोशांत दोन दगडी पाट्या ठेविल्या होत्या; त्याखेरीज त्यांत दुसरे कांही नव्हते. १० याजक पवित्रस्थानांतून बाहेर आले तेव्हा परमेश्वराने मंदिर मेघांचे व्यापिले. ११ त्या मेघामुळे याजकांस सेवाचाकरी करण्यास उभे राहवेना, कारण परमेश्वराच्या तेजाने परमेश्वराचे मंदिर भरून गेले.

१२ मग शलमोन राजा म्हणाला, परमेश्वराने म्हटले आहे की मी निबिड अंधकारांत वस्ती करीन. १३ तुझ्यासाठी निवासस्थान, तुला युगानुयुग राहावयासाठी मंदिर मी बांधिले आहे. १४ मग राजाने मागे वळून इझ्राएलाच्या सर्व मंडळींस आशीर्वाद दिला, तेव्हा ती सर्व मंडळी उठून उभी राहिली. १५ तो म्हणाला, इझ्राएलाचा देव परमेश्वर धन्य; त्याने माझा बाप दावीद यास स्वमुखाने हे वचन दिले होते व त्याने स्वहस्ते हे पूर्ण केले; ते वचन असे: १६ मी आपल्या इझ्राएल लोकांस मिसर देशांतून बाहेर आणिले त्या दिवसापासून माझ्या नामाच्या निवासार्थ मंदिर बांधावयासाठी कोणाहि इझ्राएल वंशाकडून मी कोणतेहि नगर निवडून घेतले नाही, पण माझे लोक इझ्राएल याजवर दाविदास मी निवडून नेविले आहे. १७ माझा बाप दावीद याचा पनोदय

अन्ना होता की इस्त्राएलाचा देव परमेश्वर याच्या नामा-
प्रीत्यर्थ एक मंदिर बांधावे: १८ पण परमेश्वरानें माझा
बाप दावीद याम सांगितलें की परमेश्वराच्या नामा-
प्रीत्यर्थ मंदिर बांधावें असा तूं मनोदय धरिला
आहे हें तूं चांगलें केलें आहे; १९ पण तूं
तें मंदिर बांधणार नाहीस, तर तुझ्या पोटी जो पुत्र
येईल तो माझ्या नामाप्रीत्यर्थ मंदिर बांधील.
२० परमेश्वर जें हें वचन बोलला तें त्यानें पुरें
केलें; मां आपला बाप दावीद याच्या जागीं
येऊन परमेश्वराच्या वचनानुसार इस्त्राएलाच्या गादीवर
बसलों आहे; आणि इस्त्राएलाचा देव परमेश्वर याच्या
नामाप्रीत्यर्थ मीं हें मंदिर बांधिलें आहे. २१ परमे-
श्वरानें आमचे बाडवडील मिसर देशांतून आणिले त्या
समयीं त्याजशीं परमेश्वराचा जो करार झाला तो त्या
कोशांत आहे; त्यासाठीं मीं स्थान तयार केलें आहे.

२२ शलमोनानें इस्त्राएलाच्या सर्वे मंडळीदेखत
परमेश्वराच्या वेदीसमोर उभें राहून आकाशाकडे हात
पसरिले: २३ तो म्हणाला, हे परमेश्वरा, इस्त्राएलाच्या
देवा, वर आकाशांत अथवा खाली पृथ्वीवर तुझ्या-
समान कोणा देव नाही: जे तुझे सेवक जिवेभावे तुझ्या
समोर बततात त्यांच्याशीं तूं आपल्या करारातुसार व
दयेनें वर्ततास; २४ जें वचन तूं आपला सेवक, माझा बाप
दावीद, याम दिलें तें तूं पाळिलें आहे; जें तूं आपल्या
मुखानें बोललास तें तूं आपल्या हातानें पुरें केलें आहे;
अशी आज वस्तुस्थिति आहे. २५ तर आतां हे इस्त्रा-
एलाच्या देवा, परमेश्वरा, तुझा सेवक, माझा बाप
दावीद, याम तूं असें वचन दिलें होतें कीं तूं मजसमोर
वागत आलास त्याप्रमाणेंच तुझे वंशज आपली चाल-
चालणूक ठेवण्याची खबरदारी घेतील तर माझ्या-
समक्ष इस्त्राएलाच्या राजासनावर बसणाऱ्या तुझ्या
कुळांतल्या पुरुषांची परंपरा कधीहि खुंटावयाची नाही;
त्यास दिलेलें हें वचनहि तूं पुरें कर. २६ तर आतां
हे इस्त्राएलाच्या देवा, तूं जें वचन तुझा सेवक, माझा
बाप दावीद, याम दिलें होतें तें प्रतापीस येऊं दे.
२७ देव या भूतलावर खरोखर वास करील काय ?

आकाश व नभोमंडळ यांत तुझा समावेश होणें नाही;
तर हें मंदिर मीं बांधिलें आहे यांत तो कसा व्हावा ?
२८ तरी हे माझ्या देवा, परमेश्वरा, तुझ्या सेवकाच्या
प्रार्थनेकडे, विनंतीकडे लक्ष दे; आज तुझा सेवक
तुझा धावा करित आहे व तुजपुढें प्रार्थना करित आहे,
तिच्याकडे कान दे; २९ माझ्या नामाचा निवास येथें
होईल असें ज्या स्थलाविषयीं तूं म्हटलें त्या ह्या स्थलाकडे,
ह्या मंदिराकडे अहोरात्र तुझी दृष्टि असो; जी प्रार्थना
तुझा सेवक या स्थलाकडे तोंड करून करित आहे ती
एक. ३० तुझ्या सेवकाच्या विनवणीकडे आणि तुझे
लोक इस्त्राएल ह्या स्थलाकडे तोंड करून तुझी विनवणी
करतील तिच्याकडे तूं कान दे; स्वर्गातील तुझ्या
निवासस्थानीं तूं ती श्रवण कर आणि श्रवण करून
त्यांना क्षमा कर. ३१ एकाद्यानें आपल्या शेजाऱ्याचा
अपराध केल्यामुळें त्यास शपथ घ्यावयास लाविली,
आणि ती या मंदिरांत तुझ्या वेदीसमोर त्यानें घेतली,
३२ तर तूं स्वर्गलोकांतून ती श्रवण कर, आणि त्याप्रमाणें
घडवून आण; आपल्या सेवकांचा न्याय करून दुष्टास दुष्ट
ठरीव आणि ज्यांचें कर्म त्यांच्या माथीं येऊं दे;
निदोष्यास निदोषी ठरवून त्याच्या निदोषतेप्रमाणें
त्यांस फळ दे. ३३ तुझे लोक इस्त्राएल यांनीं तुजविरुद्ध
पाप केल्यामुळें शत्रूपुढें त्यांचा मोड झाल्यावर ते पुनः
तुजकडे वळतील आणि तुझ्या नामाचा स्वीकार
करून या मंदिरांत तुझा प्रार्थना व विनवणी करतील,
३४ तेव्हां तूं स्वर्गलोकांतून त्यांचें ऐक, तुझे लोक
इस्त्राएल यांच्या पापाची क्षमा कर आणि जो देश तूं
त्यांच्या पूर्वजांस दिला त्यांत त्यांस परत आण.
३५ त्यांनीं तुजविरुद्ध पाप केल्यामुळें आकाशाकपाटें
बंद झालीं आणि पजन्यवृष्टि खुंटली असतां त्यांनीं
या स्थानाकडे तोंड करून प्रार्थना केली, तुझ्या
नामाचा स्वीकार केला व तूं त्यांस दीन केल्यामुळें
ते तुजकडे वळले, ३६ तर तूं स्वर्गलोकांतून त्यांचें ऐक.
इस्त्राएल तुझी प्रजा, तुझे सेवक, यांच्या पापाची क्षमा
कर, कारण ज्या सन्मार्गानें त्यांनीं चाललें पाहिजे तो
तूं त्यांस शिकवीत आहेस; हा जो देश तूं आपल्या

लोकांस वतन करून दिला आहे त्यावर पर्वन्पट्टि कर. ३७ या देशावर दुष्काळ, मरी, शेतें करपवून टाकणारा वारा अथवा भेरड, टोळ अथवा नाकटोड हे आले, अथवा शत्रूंनी त्यांच्या एकाद्या शहरास वेढा घातला, कोणतीही आपत्ति अथवा रोग त्यांजवर आला, ३८ तेव्हां इस्त्राएलांतील एकाद्या माणूस किंवा तुझे सगळे इस्त्राएल लोक आपल्या जवाला हाणारा क्लेश ओळखून जी प्रार्थना किंवा विनवणी या मंदिराकडे आपले हात पसरून करतील. ३९ तीं तु स्वर्गातील आपल्या निवासस्थानांतून ऐक. त्यांना क्षमा कर, त्याप्रमाणें घडवून आण. प्रत्येकाचें मन ओळखून त्याच्या सर्व वर्तनानुसार त्यास फळ दे; कारण सर्व मानवजातीचीं मनं ओळखणारा केवळ तूच आहेस; ४० म्हणजे जो देश तू आमच्या पूर्वजांस दिला त्यांत ते राहतील तितके दिवस ते तुजें भय बाळगितील. ४१ तुझ्या इस्त्राएल लोकांतला नव्हे असा कोणा परदेशीय तुझ्या नामास्तव परदेशाहून आला, ४२ (कारण तुजें मोठें नाम, बलिष्ठ हात व पुढें केलेला बाहु हीं सर्व त्यांच्या ऐकण्यांत येणारच,) आणि त्यांनं येऊन ह्या मंदिराकडे तोंड करून प्रार्थना केली, ४३ तर तू आपल्या स्वर्गातील निवासस्थानांतून ती ऐक व हा परदेशीय ज्या कसामाठीं तुझा धावा करील तें कर; म्हणजे या भूतावावरील सर्व देशांच लोक तुजें नाम ओळखून तुझ्या इस्त्राएल लोकांप्रमाणें तुजें भय बाळगितील आणि मीं जे हें मंदिर वांधिलें आहे त्यावर तुजें नाम आहे हें त्यांस कळून येईल. ४४ तुझे लोक तू पाठविशील तिकडे आपल्या शत्रूंची सामना करण्यास जातील आणि तू निवडिलेल्या या नगराकडे व तुझ्या नामाकरितां मीं बांधिलेल्या या मंदिराकडे तोंड करून तुज्या प्रार्थना करितील, ४५ तर तू स्वर्गांतून त्यांची ती प्रार्थना व विनवणी ऐक व त्यांस न्याय दे. ४६ त्यांनीं तुजविरुद्ध पाप केलें, (कारण पाप करित नाही असा कोणाच नाही,) व तू त्यामुजें क्रोधाधिष्ठ होऊन त्यांस त्यांच्या शत्रूंच्या हातीं दिलें आणि त्यांनीं त्यांस जवळच्या अथवा दूरच्या देशीं

पाडाव करून नेले. ४७ तर ज्या देशांत त्यांस पाडाव करून नेले तथें ते विचार करिताल आणि आपणाला पाडाव करून नेणाऱ्या लोकांच्या देशांत तुजकडे वळून तुज्या विनवणी करून म्हणतील, आम्ही पाप केलें आहे, आम्ही कुटिलतेनें वागलों आहों, आम्ही दुराचरण केलें आहे, ४८ आणि ज्यांनीं त्यांस पाडाव करून नेलें त्या त्यांच्या शत्रूंच्या देशीं ते तुजकडे जिवें-भावें वळून, त्यांच्या पूर्वजांस दिलेल्या देशाकडे निवडलेल्या नगराकडे, तुझ्या नामाकरितां मीं बांधिलेल्या ह्या मंदिराकडे तोंड करून तुज्या प्रार्थना करितील ४९ तेव्हां तू आपल्या स्वर्गातील निवासस्थानांतून त्यांची प्रार्थना व विनवणी ऐक. त्यांस न्याय दे; ५० तुझ्या लोकांनीं जें पाप तुझ्याविरुद्ध केलें असेल व जें काहीं अपराध तुझ्याविरुद्ध केले असतील त्या सर्वांची त्यांस क्षमा करून, त्यांचा पाडाव करणाऱ्यांच्या मनांत दया उत्पन्न कर म्हणजे ते त्यांच्यावर दया करितील; ५१ कारण, ज्यांस तू मिसर देशांतून, लोखंडाच्या भट्टीतून काढिलें तेच हे तुजें लोक, तुजें वतन होत; ५२ तर तुजें नेत्र तुझ्या सेवकाच्या विनवणीकडे व तुझ्या इस्त्राएल लोकांच्या विनवणीकडे उघडे राख; ते तुझा धावा करितील; त्याजकडे कान दे; ५३ कारण, हे प्रभू देवा, तू आमच्या वडिलांस मिसर देशांतून काढिलें त्या वेळीं तुझा सेवक मोशे याच्या द्वारे तू वचन दिलें, तदनुसार हे लोक तुजें वतन व्हांवें म्हणून या भूतावावरल्या सर्व राष्ट्रांपासून तू त्यांस वेगळें केलें आहे.

५४ शल्मोनानें आकाशाकडे हात पसरून व परमेश्वराच्या वेदीसमोर गुडघे टेकून ही सर्व प्रार्थना व विनवणी परमेश्वरापाशीं करण्याचें संपविल्यावर तो तेथून उठला. ५५ त्यानें उभें राहून सर्व इस्त्राएल मंडळींस उच्च स्वरांनं आशीर्वाद दिला; तो म्हणाला, ५६ ज्या परमेश्वरानें अपत्या वचनानुसार आपल्या इस्त्राएल लोकांस विसावा दिला तो धन्य; तो आपला सेवक मोशे याच्या द्वारे जें वचन बोलला त्यांतला एकहि शब्द व्यर्थ गेला नाही. ५७ आपला

देव परमेश्वर जसा आपल्या पूर्वजांच्या बरोबर राहत असे तसाच तो आपल्याबरोबर राहो; तो आम्हांस न सोडो, तो आम्हांस न टाको; ५८ आम्ही त्याच्या सर्व मार्गांनी चालावे, त्याने आमच्या पूर्वजांस दिलेल्या सर्व आज्ञा, नियम व निर्णय आम्ही पाळणे म्हणून तो आमची मनें आपल्याकडे लावो. ५९ ज्या शब्दांनी मी परमेश्वरापुढे विनंति केली आहे ते आपला देव परमेश्वर याच्यापार्शीं रात्रंदिवस राहोत आणि प्रतिदिनीं जरूर पडेल तसा तो आपल्या सेवकांस व आपल्या इस्राएल लोकांस न्याय देवो. ६० यावरून या भूतालावरील सर्व राष्ट्रें समजतील कीं परमेश्वर हाच देव आहे; अन्य कोणी नव्हे. ६१ तर तुमचें मन आपला देव परमेश्वर याजकडे असें पूर्णपणे लागलेलें असो कीं आजच्यासारखें त्याच्या नियमांप्रमाणें तुम्ही चालावे व त्याच्या आज्ञा पाळाव्या. ६२ मग राजांनै व त्याच्याबरोबर सर्व इस्राएल लोकांनीं परमेश्वरसमोर यज्ञबलि अर्पिले. ६३ शल्मोनाने शांत्यपर्णासाठीं परमेश्वरापुढें अर्पिले बलि बर्बास हजार बैल आणि एक लाख वीस हजार मेंढरें होतीं. अशा रीतीनें राजांनै व सर्व इस्राएलांनीं परमेश्वराच्या मंदिराचें प्रतिष्ठापन केलें. ६४ त्या दिवशीं राजांनै परमेश्वराच्या मंदिराच्या पुढल्या अंगणामध्यें एक स्थान पवित्र करून होमबलि, अन्नबलि आणि शांत्यपर्णांची वषा हीं तथेंच अर्पिलीं; कारण परमेश्वरसमोर असलेल्या पितळेच्या वेदीवर त्यांचा समावेश होईना. ६५ शल्मोनाने व त्याच्याबरोबर सर्व इस्राएल लोकांनीं त्या समग्रें महोत्सव केला, हमाथाच्या घाटापासून मिसर देशाच्या नल्यापर्यंत नवें इस्राएल लोकांचा मोठा जमाव एक सप्तक व आणखी एक सप्तक म्हणजे एकंदर चौदा दिवस आपला देव परमेश्वर याच्यासमोर उत्सव करीत राहिला. ६६ आठव्या दिवशीं त्यानें लोकांची रवानगी केली; ते सर्व राजांचे अभीष्ट चित्तून आपआपल्या डेऱ्यांस गेले; आपला सेवक दावीद व आपले लोक इस्राएल यांजवर जो प्रसाद

परमेश्वरानें केला त्यामुळें त्यांना आनंद वाटला व त्यांचीं मनें हर्षभरित झालीं.

१ शल्मोनाने परमेश्वराचें मंदिर व राजवाडा बांधावयाचें संपविलें व ह्याप्रमाणें त्याच्या मनास जें करावेंस वाटलें तें त्यानें केलें. २ तेव्हां परमेश्वरानें त्यास गिबोन येथें दर्शन दिलें होतें त्याप्रमाणें त्यास दुसऱ्यानें दर्शन दिलें. ३ परमेश्वर त्यास म्हणाला, तूं मजसमोर केलेली प्रार्थना व विनवणी मीं ऐकली आहे; हें जें मंदिर तूं बांधिलें आहे त्यास माझे नाम सर्वकाळ राहावें म्हणून मीं तें पवित्र केले आहे; माझी दृष्टि व माझे चित्त त्यावर सतत राहिल. ४ तूं आपला बाप दावीद याच्याप्रमाणें खऱ्या मनानें व सरळतेनें माझ्यासमक्ष चालशील, माझ्या सर्व आज्ञांप्रमाणें वागशील आणि माझे नियम व निर्णय पाळशील, ५ तर इस्राएलावरील तुझे राजासन मी कायमचें स्थापिन; तुझा बाप दावीद यास मीं वचन दिल्याप्रमाणें इस्राएलाच्या गादीवर बसावयाला तुझ्या कुळांतला पुरुष खुटावयाचा नाहीं; ६ पण तुम्ही व तुमच्या संततीनें माझे अनुसरण करण्याचें सोडित्यास, मीं तुम्हांस लावून दिलेले आज्ञा व नियम न पाळल्यास आणि मला सोडून अन्य देवांची उपासना व भजनपूजन केल्यास, ७ जो देश मी इस्राएल लोकांस दिल्ल आहे त्यांतून त्यांचा उच्छेद करीन आणि हें जें मंदिर मीं आपल्या नामाकरितां पवित्र केले आहे तें माझ्या नजरेआड करीन, तसेंच इस्राएल लोक इतर सर्व राष्ट्रांत दृष्टांताचा व निंदेचा विषय होतील; ८ आणि हें मंदिर उंच स्थानीं राहिल तरी त्याच्याजवळून जाणारेयेणारे चकित होतील व छीथू करून म्हणतील, परमेश्वरानें या देशाचें व या मंदिराचें असें कां केलें? ९ तेव्हां लोक म्हणतील, त्यांचा देव परमेश्वर यानें त्यांच्या वाडवडिलांस मिसर देशांतून आणिलें असून ते त्यास सोडून अन्य देवांच्या नादीं लागले व त्यांचें भजनपूजन व उपासना करूं लागले, ह्यामुळें परमेश्वरानें ही सर्व विपत्ति त्यांजवर आणिली आहे.

१० परमेश्वराचें मंदिर व राजवाडा हीं दोन्ही पुरीं करण्यास वीस वर्षे लागलीं. ११ त्यानंतर शलमोनानें सोराचा राजा हीराम यास गालील प्रांतांतलीं वीस नगरें दिलीं, कारण त्यानें शलमोनास हवे होते तितके गंधसहू, देवदार व सोनें हीं पुरविलीं होतीं. १२ शलमोनानें आपणास दिलेलीं नगरें पाहण्यास हीराम सोराहून तेथें गेला; तीं त्याला पसंत पडलीं नाहींत. १३ तेव्हां तो म्हणाला, हे माझ्या बंधो, कसलीं हीं नगरें तूं मला दिलीं? त्यानें त्यास काबूल प्राप्त हें नांव ठेविलें; हेंच नांव आजवर चालू आहे. १४ हीरामानें राजाकडे एकशेंवीस किंकर सोनें पाठविलें.

१५ शलमोन राजानें लोक वेढीस धरून परमेश्वराचें मंदिर, आपला राजवाडा, मिळो, यरुशलेमाचा तट, हसोर, मगिदो व गेजेर हीं उभारिलीं त्याचा वृत्तांत असा; १६ मिसर देशाचा राजा फारो यानें गेजेरवर चढाई करून तें घेतलें आणि आग लावून जाळून टाकिलें व तेथल्या कनानी रहिवाश्यांचा संहार केला. त्यानें तें नगर आपली कन्या शलमोनाची बायको हीस आंदण म्हणून दिलें. १७ शलमोनानें गेजेरालाचें बेथ-होरोन, १८ बालाथ व रानांतलें तदमोर हीं बांधिलीं; १९ ह्याखेरीज आणखी भांडारासाठी व रथ व स्वार यांच्यासाठीं नगरें बांधिलीं आणि तसेंच यरुशलेमांत, लबानोनावर व आपल्या सर्व राज्यांत आपल्या मनास आलें तेंहि सर्व त्यानें बांधिलें. २० अमोरी, हिती, परिज्जी, हिब्वी व यबूसी ह्या इस्त्राएल नसलेल्या लोकांतले अवशिष्ट लोक, २१ देशांत राहून गेले होते; त्यांना इस्त्राएल लोकांस अगदीं नष्ट करतां आलें नाहीं; त्यांच्या वंशांवर शलमोनानें वेठविगार बसवून त्यांस दास्य करावयास लाविलें; आजवर असेंच चालत आलें आहे; २२ पण इस्त्राएल लोकांपैकीं कोणासाहि शलमोनानें दास करून ठेविलें नाहीं; ते योद्धे, कामदार, सरदार, सेनापति आणि रथ व स्वार यांवरचे अधिपति होते. २३ शलमोनाच्या कामावर देखरेख

करणारे नायक हेच होते; ते फांचशें पन्नास होते; जे लोक ह्या कामावर होते त्यांजवर त्यांची हुकूमत असे. २४ मग फारोची कन्या आपणासाठीं शलमोनानें बांधिलेल्या मंदिरांत राहण्यास दावीदपुर सोडून आली; तेव्हां त्यानें मिळो नगर बांधिलें. २५ जी वेदी शलमोनानें परमेश्वराप्रीत्यर्थ बांधिली होती तीवर वर्षांतून तीन वेळां शलमोन होमबलि व शांत्यर्पणें अर्पित असे; तसेंच परमेश्वरासमोर असलेल्या वेदीवर तो धूप जाळीत असे. या प्रकारें त्यानें मंदिर समाप्त केलें.

२६ मग शलमोन राजानें अदोम देशांत तांबड्या समुद्राच्या तीरीं एलोथाजवळील एसयोन-गेजेर येथें गलबतांचा तांडा केला. २७ हिरामानें आपल्या ताब्यांतील दर्यावर्दी लोक शलमोनच्या कामदारांबरोबर काम करण्यास त्या गलबतांवर पाठविलें. २८ त्यांनीं ओफिरास जाऊन तेथून चारशें वीस किंकार सोनें शलमोन राजाकडे आणिलें.

१ परमेश्वराच्या नामासंबंधानें शलमोनाची कीर्ति झाली ती ऐकून शबाची राणी कूटप्रभ्रांनीं त्याची परीक्षा पाहावयास आली. २ ती आपल्याबरोबर मोठा लवाजमा घेऊन आणि विपुल सोनें, मोलवान् रत्ने व मसाले उंटंवर लादून यरुशलेमास आली. शलमोनाकडे आल्यावर आपल्या मनांत जें कांहीं होतें तें सर्व ती त्याजपुढें बोलली. ३ शलमोनानें तिच्या सर्व प्रभ्रांचीं उत्तरें दिलीं; त्यानें तिला उल्लाडा करून सांगितली नाहीं अशी एकहि गोष्ट नव्हती. ४ शलमोनाचें सगळें शहाणपण, त्यानें बांधिलेंलें मंदिर, ५ त्याच्या मेजवानींतील पकात्रें, त्याच्या कामदारांचीं आसनं, त्याच्या मानकन्यांची खिदमत व त्यांचे पोषाक, त्याचे प्यालेबरदार व परमेश्वरांच्या मंदिरांत चढून जावयाचा त्याचा तो जिना हीं सगळीं पाहून शबाची राणी गांगरून गेली. ६ ती राजास म्हणाली: आपली करणी व ज्ञान यांविषयीची जी कीर्ति मीं आपल्या देशीं ऐकली ती खरी आहे. ७ सथापि मीं येऊन प्रत्यक्ष डोळ्यांनीं पाहिल्याचिवाय या

गोष्टींचा मला विश्वास येईना; आतां पाहत्यें तों माझ्या कानीं आलें तें अर्धेहि नव्हतें. आपलें शहाणपण व समृद्धि ह्यांची कीर्ति झळखी आहे तीहून ती अधिक आहेत. ८ आपले लोक धन्य होत; हे आपले सेवक, ज्यांना आपणासमोर सतत उभे राहून आपल्या शहाणपणाचा लाभ होत असतो ते धन्य होत. ९ ज्यानें आपणांवर प्रसन्न होऊन आपणाला इस्त्राएलाच्या गादीवर स्थापिलें आहे तो आपला देव परमेश्वर धन्य होय; परमेश्वर इस्त्राएलावर सदा प्रेम करितो म्हणून न्यायाचें व धर्माचें पालन करण्यासाठीं त्यानें आपणाला राजा केले आहे. १० तिनें राजास एकशेंवीस किंकर सोनें, विपुल सुगंधी द्रव्यें व बहुमोल रत्नें नजर केली; शबाच्या राणीनें शलमोन राजास एवढीं सुगंधी द्रव्यें नजर केलीं कीं तेवढीं पुनः कधीं कोटून आलीं नाहींत. ११ हिरामाचीं जहाजें ओफीर येथून सोनें आणीत त्याप्रमाणेंच रक्चंदनाचें लाकूड आणि बहुमोल रत्नेंहि विपुल आणीत. १२ राजांन रक्चंदनाच्या लाकडाचे प्रभेश्वराच्या मंदिराला व राजवाड्याला वूठडे केले; त्याप्रमाणेंच गाणाच्यासाठीं त्याच्या वीणा व सारंग्या बनविल्या; असलें रक्चंदनाचें लाकूड आजवर आलें नाहीं कीं दृष्टीस पडलें नाहीं. १३ शलमोनानें राजास अनुरूप अशा औदार्यानें जें तिला दिलें त्याशिवाय आणखीं तिनें जें मागितलें तें तें सगळें तिला देऊन तिची इच्छा पुरविली. मग ती आपल्या परिवारासह स्वदेशीं परत गेली.

१४ प्रतिवर्षीं शलमोनाकडे सोनें येई तें सहाशें महासष्ट किंकर भरे; १५ याखेरीज आणखी सांदामर, देवघेव करणारे व्यापारी, निरनिराळ्या लोकांचे राजे व देशांचे मुभेदार यांच्याकडून सोनें येई तें निराळेंच. १६ शलमोन राजानें सोन्याचे पत्रे ठोकून दोनशें मोठ्या ढाली बनविल्या, एकेका ढालीस सहाशें शेकेल सोनें लागलें. १७ तसेंच त्यानें सोन्याचे पत्रे ठोकून तीनशें लहान ढाली केल्या; प्रत्येक लहान ढालीस तीन माने (शेर) सोनें लागलें; राजानें या ढाली लवानोन, येथील वनग्रहांत ठेविल्या. १८ राजानें एक मोठें हस्तिदंती सिंहासन बनविलें, व तें उरुष

सोन्यानें मढविलें. १९ सिंहासनास सहा पायऱ्या होत्या; आसनाचें ओढण वरून गोलाकार होतें; सिंहासनाच्या दोन्ही बाजूस हात होते व ह्या दोन हातांच्या बाजूला दोन सिंह केले होते. २० त्या सहा पायऱ्यांच्या दोन्ही बाजूस एकेक असे एकंदर बारा सिंह केले होते; दुसऱ्या कोणत्याहि राज्यांत यासारखे केलेलें सिंहासन नव्हतें. २१ शलमोन राजाचीं सर्व पानपात्रें सोन्याचीं होती; लवानोन येथील वनग्रहांतील सर्व पात्रें शुद्ध सोन्याचीं होती; चांदीचें एकहि नव्हतें; शलमोनाच्या वेळीं चांदीला कोणी विचारीत नव्हतें. २२ समुद्रावर हिरामाच्या जहाजांबरोबर राजाच्याहि तारांश जहाजांचा एक तांडा असे, आणि तीन तीन वर्षांनीं हीं तारांश जहाजें सोनें, चांदी, हस्तिदंत, वानर व मोर आणीत असत. २३ शलमोन राजा धन व शहाणपण या बाबतीत पृथीवरल्या सर्व राजांहून श्रेष्ठ होता. २४ देवानें शलमोनाच्या ठायीं शहाणपण ठेविलें होतें तें एकघ्यास अखिल पृथीवरले लोक त्याच्या दर्शनास येत. २५ प्रत्येक मनुष्य चांदीचीं व सोन्याचीं पात्रें, उंची वळें, शळें, सुगंधी द्रव्यें, घोडे व खेचरें यांचा नजराणा वर्षानुवर्ष आणीत असे. २६ शलमोनानें रथ व राऊत यांचा संग्रह केला; त्याच्यापाशीं चौदाशें रथ व बारा हजार राऊत झाले; त्यांतले काहीं रथ ठेवावयाच्या नगरांत व काहीं यरूशलेमांत आपल्याजवळ त्यानें ठेविले. २७ राजानें यरूशलेमांत चांदी घोड्याप्रमाणें आणि गंधसरू तळवटींतल्या उंवराच्या झाडांप्रमाणें विपुल केले. २८ शलमोनाचे घोडे मिसर देशांतून येत; राजाचे व्यापारी घोड्यांच्या एकाएका तांड्याची किंमत ठरवून तांडेचे तांडे घेत; २९ एकेका रथास सहाशें शेकेल चांदी व एकेका घोड्यास दीडशें शेकेल चांदी देऊन ते मिसर देशांहून आणीत; हिंती व अरामी राजांसाठींहि असेंच ते व्यापारी आणीत.

१ शलमोन राजा फारोच्या कन्येशिवाय
११ आणखी मवाबी, अम्मोनी, अदोमी, सीदोनी
व हिंती राजांतल्या विदेशी स्त्रियांच्या नादीं

लागला; व त्यांतल्या खियांवर त्याचें प्रेम जडलें.
 २ ह्या राष्ट्राविषयी परमेश्वरानें इस्राएल लोकांस सांगितलें होतें कीं तुम्ही त्यांच्याशीं व्यवहार करूं नये व त्यांनीं तुमच्याशीं व्यवहार करूं नये; कारण ते खानीनें तुमचीं मनं आपल्या देवांकडे वळवितील.
 ३ त्याच्या सातशें राष्ट्रा व तीनशें उपपत्नी होत्या; त्याच्या बायकांनीं त्याचें मन बहकविलें. ४ शलमोन महाराजा झाला तेव्हां त्याच्या बायकांनीं त्याचें मन अन्य देवांकडे वळविलें; त्याचा बाप दावीद याचें मन परमेश्वराकडे पूर्णपणें असे त्याप्रमाणें त्याचें नसे.
 ५ सिदोन्यांची देवी अष्टोरेथ आणि अम्मोन्यांचें अमंगळ दैवत मिलकम यांच्या नादीं शलमोन लागला.
 ६ परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें वाईट तें शलमोनानें केलें; त्याचा बाप दावीद यांच्याप्रमाणें तो परमेश्वराला पूर्णपणें अनुसरला नाहीं. ७ तेव्हां शलमोनानें यरुशलेमाच्या समोरील पहाडावर मवाबाचें अमंगळ दैवत कमोश आणि अम्मोन्यांचें अमंगळ दैवत मोलख यांच्यासाठीं एक एक उंच स्थान बांधिलें. ८ ज्या विदेशी खिया आपआपल्या दैवतांस धूप दाखवीत व यज्ञ करीत त्या सर्वांसाठीं त्यानें अशीच व्यवस्था केली.

९ शलमोनानें मन इस्राएलाचा देव परमेश्वर याजकडून फिरलें म्हणून परमेश्वर त्याजवर कोपला; त्यास त्याचें दोनदा दर्शन झालें होतें. १० त्यास या बाबतीत अशी आज्ञा केली होती कीं अन्य देवांच्या नादीं लग्न नको; पण परमेश्वरानें केलेली ही आज्ञा त्यानें पाळिली नाहीं. ११ यास्तव परमेश्वर शलमोनास म्हणाला, माझा करार व मीं तुला लावून दिलेले नियम न पाळितां हें असें आचरण तूं केलें त्या अर्थीं मीं तुझें राज्य तुजपासून तोडून घेऊन तुझ्या एका सेवकास देईन; १२ पण तुझा बाप दावीद याच्याप्रीत्यर्थ तुझ्या हयातीत मीं असें करणार नाहीं; तर तुझ्या पुत्राच्या हातून राज्य तोडून घेईन. १३ तरी मीं सगळेंच राज्य तोडून घेणार नाहीं; माझा सेवक दावीद याच्याप्रीत्यर्थ व मीं निवडिलेल्या यरुशलेमाप्रीत्यर्थ तुझ्या पुत्राच्या हातीं मीं एक वंश राहू देईन.

१४ परमेश्वरानें अदोमी राजवंशातील अदोमी हदाद हा शत्रु शलमोनावर उठविला. १५ दावीद अदोमास असतां यवाव सेनापतीनें मृतांस मूठमाती देण्यास जाऊन अदोमांतील एकूण एक पुरुषास मारून टाकिलें होतें; १६ यवाव सर्व इस्राएल-लोकांसह अदोमांत सहा महिने राहिला असून तेवढ्या अवधीत त्यानें अदोमांतल्या सर्व पुरुषांची कत्तल उडविली. १७ तेव्हां हदाद लहान मुलगा होता तो आपल्या बापाच्या कांहीं अदोमी सेवकांबरोबर मिसर देशास जाण्याच्या इराद्यानें पळाला. १८ ते मियानांतून जाऊन पारानास आले आणि पारानांतून कांहीं लोक बरोबर घेऊन मिसर देशीं फारो राजाकडे गेले; फारोनें त्यांस राहावयास घर दिलें, त्यांच्या खाण्यापिण्याची तरतूद केली व त्यांस कांहीं जमीनहि दिली. १९ हदादानें फारोची चांगली मर्जी संपादिली म्हणून फारोनें त्यास आपली मेहुणी, आपली राणी तहपनेस हिची बर्हाण; दिली. २० तहपनेस राणीच्या बहिणीच्या पोटीं त्यास गनुबथ नांवाचा पुत्र झाला; तहपनेस हिनें फारोच्या वाढ्यांत त्या मुलाच्या थानमीडीचा समारंभ केला; तेव्हांपासून गनुबथ फारोच्या वाढ्यांत त्याच्या पुत्रांबरोबर राहिला. २१ दावीद आपल्या वडिलांस जाऊन मिळाला आणि यवाव सेनापतिहि मृत्यु पावला हें हदादास मिसर देशांत कळलें तेव्हां तो फारोस म्हणाला, मला स्वदेशीं जावयाचें आहे, माझी रवानगी करा. २२ फारो त्यास म्हणाला, तूं मजपाशीं असतां तुला काय उणें आहे ? तूं स्वदेशीं कां जाऊं पाहतोस ? तो फारोस म्हणाला, कांहीं नाहीं, पण माझी रवानगी कराच.

२३ देवानें शलमोनावर दुसरा एक शत्रु उठविला, त्याचें नांव एल्यादाचा पुत्र रजोन; तो आपला धनी मोबाचा राजा हद्देजर याच्यापासून पळून गेला होता; २४ दाविदानें सोबा येथील रहिवास्यांचा सहार केला तेव्हां रजोन आपल्यापाशीं कांहीं लोक जमवून त्यांचा सेनापति झाला; ते दिमिष्क येथें राहिले आणि तेथें त्यांनीं राज्य स्थापिलें, २५ हदादानेंच केवळ इस्राएलास उपद्रव दिला नाहीं तर रजोनानेंहि शलमोनाच्या

सगळ्या इयातीत इस्त्राएलाशी बैर केले; आणि त्यानें इस्त्राएलाचा तिठकारा केला व अरामावर राज्य केले.

२६ याचिबाय सरेदा येथला एफ्राइमी नष्टाट याचा पुत्र यराबाम हा शलमोनाचा सेवक होता, त्याची आई विधवा होती, तिचें नांव सरूवा; त्यानेंही राजावर हात उचलिला. २७ त्यानें हात उचलावयाचें कारण एवढेंच कीं शलमोन मिळो नगर बांधून आपला बाप दावीद याच्या नगराची मोबतोड दुस्त करीत होता; २८ त्या वेळीं यराबाम हा मोठा शूर वीर होता. तो तरुण पुरुष उद्योगी आहे हें शलमोनाच्या लक्षांत आलें तेव्हां त्यानें त्यास योसेफाच्या धरण्यातील लोकांच्या कामावर नेमिलें, २९ एके समयी यराबाम यरुशलेम सोडून बाहेर चालला असतां त्याला वाटेत खिलेन्ना अहीया नामक संदेष्टा भेटला; त्यानें नवें वस्त्र धारण केले होतें, व त्या वेळीं त्या मैदानांत ते दोघेच होते. ३० अहीयानें आपल्या अंघ्रवरचें नवें वस्त्र काढून त्याचे बारा तुकडे केले. ३१ तो यराबामास म्हणाला, यांतले दहा तुकडे तूं घे, कारण इस्त्राएलाचा देव परमेश्वर याचें असें म्हणणें आहे कीं मी शलमोनाच्या हातून राज्य तोडून घेऊन दहा वंश तुझ्या हातीं देईन; ३२ (तरी माझा सेवक दावीद याच्याप्रीत्यर्थ आणि इस्त्राएलाच्या सर्व वंशांतून मी निवडलेल्या यरुशलेम नगराप्रीत्यर्थ त्याजकडे मी एक वंश राहूं देईन;) ३३ याचें कारण हेंच कीं ते माझा त्याग करून सिदोन्याची देवी अष्टोरथ, मवाबाचा देव कमोश आणि अम्मोन्यांचा देव मिलकोम यांच्या भजनीं लागले आहेत; ते माझ्या मार्गानें चालत नाहीत, जें माझ्या दृष्टीनें योग्य तें करीत नाहीत आणि शलमोनाचा बाप दावीद माझे नियम व निर्णय पाळी तसे पाळीत नाहीत; ३४ तथापि मी त्याच्या हातून सर्वच राज्य हिसकावून घेणार नाही; तर माझा सेवक दावीद माझ्या आज्ञा व नियम पाळीत असे म्हणून मी त्याला निवडिलें होतें त्याच्याप्रीत्यर्थ मी शलमोनास त्याच्या इयातीत राजपदावर ठेवीन; ३५ ऋण

त्याच्या पुत्राच्या हातून राज्य घेऊन तुला देईन. दहा वंशांवरलें राज्य तुला देईन; ३६ आणि त्याच्या पुत्राकडे मी एक वंश राहूं देईन; म्हणजे माझ्या नामाची स्थापना व्हावी म्हणून मी यरुशलेम नगर निवडिलें आहे त्यांत माझा सेवक दावीद याची ज्योति मजसमोर निरंतर जळत राहिल. ३७ मी तुला हातीं धरीन आणि तूं आपल्या मनोरथाप्रमाणें इस्त्राएलावर राज्य करिशील. ३८ तूं माझा सेवक दावीद याच्याप्रमाणें माझ्या सर्व आज्ञा भानिशील, माझ्या मार्गानें चालशील, माझ्या दृष्टीनें जें योग्य तेंच करिशील आणि माझे नियम व आज्ञा पाळीत जाशील तर मी तुझ्या बरोबर राहीन आणि जसें मीं दाविदाचें घराणें कायम स्थापिलें तसें तुझेहि कायम स्थापीन आणि इस्त्राएल लोकांस तुझ्या हबाली करीन. ३९ शलमोनाच्या वर्तनास्तव मी दाविदाच्या संततीस दुःख भोगावयास लावीन, पण तें सर्वकाळ नाही. ४० शलमोन यराबामास जिवें मारूं प्रहृत होता; पण यराबाम मिसर देशाचा राजा शिशक याजकडे मिसर देशास पळून गेला आणि शलमोनाच्या मृत्यूपर्यंत तेथेंच राहिला.

४१ शलमोनाचा इतर सर्व इतिहास, त्याचीं सर्व कृत्ये व त्याचें शहाणपण यांचें वर्णन शलमोनाच्या बखरीत केले आहे, नाहीं काय? ४२ शलमोनानें यरुशलेमांत सर्व इस्त्राएलांवर एकंदर चाळीस वर्षे राज्य केले. ४३ शलमोन आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजला व त्याचा बाप दावीद याच्या नगरांत त्याला मूठमती देण्यांत आली; आणि त्याचा पुत्र रहवाम त्याच्या जागीं राजा झाला.

१ रहवाम शखेमास गेला, कारण त्याला १२ राजा करण्यासाठीं सर्व इस्त्राएल तेथें गेले होते. २ नवादाचा पुत्र यराबाम हा शलमोन राजासमोरून पळून जाऊन मिसर देशांत राहिल्ल होता, तेथें त्यानें हें ऐकलें; ३ आणि लोकांनीं त्याला बोलावून आणिलें; तेव्हां यराबाम व इस्त्राएलाची सर्व मंडळी रहवामाकडे येऊन म्हणाली, ४ आपल्या बापांन आमच्यावर जूं ठेविलें होतें तें भारी होतें; तर आतां

आपल्या बापानें आम्हांवर लादिलेलें कठिण दास्य व भारी जूँ हलकें करा म्हणजे आम्ही आपले ताबेदार होऊं. ५ त्यानें त्यांस सांगितलें, आतां जा, आणि तीन दिवसांनीं मजकडे परत या. हें ऐकून ते गेले. ६ रहबाम राजानें आपला बाप शलमोन जीवंत असतां जे वृद्ध मनुष्य त्याच्या पदरीं होते त्याचा सल्ला घेतला; तो म्हणाला, या लोकांना उत्तर देण्याच्या बाबतींत तुम्हीं मला काय मसलत देतां? ७ ते त्यास म्हणाले, आपण या लोकांचा सेवक होऊन त्यांची सेवा कराल आणि त्यांना मधुर शब्दांनीं उत्तर द्याल तर ते आपले सर्वकाळ सेवक होऊन राहतील. ८ ह्या वृद्ध पुरुषांनीं दिलेला सल्ला रहबामानें टाकून त्याच्याबरोबर लहानाचे मोठे झालेले जे तरुण त्याच्या पदरीं होते त्यांचा सल्ला घेतला. ९ त्यानें त्यांस विचारिलें, आपल्या बापानें जें जूँ आमच्यावर ठेविलें आहे तें हलकें करा, असें म्हणणाऱ्या ह्या लोकांस उत्तर देण्याच्या बाबतींत मला काय सल्ला देतां? १० त्याच्याबरोबर लहानाचे मोठे झालेल्या त्या तरुणांनीं त्यास उत्तर दिलें, हे जे लोक आपल्याला म्हणतात कीं आपल्या बापानें आम्हांवर भारी जूँ लादिलें होतें तर आतां आपण तें हलकें करा, त्यांस असें सांगा कीं माझी करंगुळी माझ्या बापाच्या कमरेपेक्षां मोठी आहे; ११ माझ्या बापानें तुमच्यावर भारी जूँ लादिलें तें मी आणखी भारी करणार; माझा बाप तुम्हांस असुडांनीं ताडण करीत असे, तर मी तुम्हांस विंचवांनीं ताडण करीन. १२ तिसऱ्या दिवशीं मजकडे यावे असें राजानें सांगितलें होतें, त्याप्रमाणें तिसऱ्या दिवशीं यराबाम व सगळे लोक रहबामाकडे आले. १३ तेव्हां राजानें लोकांस कठोरपणानें जबाब दिला आणि वृद्ध मनुष्यांनीं दिलेला सल्ला टाकून, १४ त्या तरुणांच्या सल्लाप्रमाणें तो त्यांस म्हणाला, माझ्या बापानें तुमच्यावर भारी जूँ लादिलें होतें, पण मी तें अधिक भारी करणार; माझा बाप तुम्हांस असुडांनीं ताडण करीत असे, मी तर तुम्हांला विंचवांनीं ताडण करीन.

१५ या प्रकारें राजानें लोकांचें ऐकलें नाहीं; याचें कारण हेंच कीं जें वचन परमेश्वरानें शिलोकर अहीया याच्या द्वारें नबाटाचा पुत्र यराबाम यास दिलें होतें तें पूर्ण व्हावें अशी परमेश्वराची योजना होती. १६ राजा ऐकत नाहीं हें पाहून सगळ्या इस्राएल लोकांनीं त्याला म्हटलें, दाविदाचें आम्ही काय लागतों? इसायाचा पुत्र आमचा वतनभाग नाहीं; हे इस्राएला, आपल्या डेऱ्यांकडे चालता हो; दाविदा, आतां तूं आपलें घर संभाळ. मग इस्राएल लोक आपल्या डेऱ्यांस चालते झाले. १७ जे इस्राएल लोक यहूदाच्या नगरांत वस्ती करून राहिले होते त्यांजवर मात्र रहबामानें राज्य केलें. १८ रहबाम राजानें वेठीस लाविलेल्या लोकांची देखरेख करणारा अदोराम यास पाठविलें; त्यास सर्व इस्राएल लोकांनीं दगडमार करून ठार केलें. इकडे रहबाम राजा त्वरेनें आपल्या रथांत बसून यरुशलेमास पळून गेला. १९ या प्रकारें इस्राएल लोकांनीं दाविदाच्या घराण्याशीं फितुरी केली ती आजवर चालू आहे. २० यराबाम परत आला हें सर्व इस्राएलांनीं ऐकलें तेव्हां त्यांनीं त्यास बोलावणें पाठवून सभेस आणिलें व सर्व इस्राएलांवर राजा केलें; यहूदाचा वंश खेरीज करून दाविदाच्या घराण्यास कोणी धरून राहिला नाहीं.

२१ यरुशलेमास आल्यावर रहबामानें यहूदाचें सर्व घराणें व बन्यामिनाचा वंश यांतून एकंदर एक लाख ऐशीं हजार निवडक योद्धे जमा केले; इस्राएल घराण्याशीं लढाई करून शलमोनाचा पुत्र रहबाम याच्या हातीं राज्य परत यावें असा हेतु होता. २२ तेव्हां परमेश्वराचें वचन देवाचा माणूस शमाया यास असें आलें कीं २३ यहूदाचा राजा शलमोनपुत्र रहबाम, यहूदा व बन्यामीन यांचें सगळें घराणें यांस व इतर सर्व लोकांस असें सांग, २४ परमेश्वर म्हणतो, आपले बांधव इस्राएल यांजवर स्वारी करून लहूँ नका; तुम्ही सर्व आपआपल्या घरीं परत जा; कारण ही माझी करणी आहे. त्यांनीं परमेश्वराचें हें

वचन ऐकलें व त्याप्रमाणें ते सगळे परत चालते झाले.

२५ यराबाम एफ्राइमाच्या पहाडी प्रदेशांत शखेम नगर मजबूत करून तेथें राहूं लागला आणि त्यानंतर तेथून निघून जाऊन पशुएल नगराची त्यानें मजबूती केली. २६ यराबाम आपल्या मनांत म्हणाला कीं हें राज्य दाविदाच्या घराण्याकडे जाण्याचा संभव आहे; २७ लोक यरुशलेमांत यज्ञ करावयास गेले तर त्यांचा स्वामी यहुदाचा राजा रहबाम याच्याकडे त्यांचें मन वळेल व ते मला जिवें मारून यहुदाचा राजा रहबाम याचे पुनः होतील. २८ राजानें आपल्याबरोबरच्या लोकांचा सल्ला घेऊन सोन्याचीं दोन वासरे केलीं आणि लोकांस म्हटलें, आजवर तुमचें यरुशलेमास जाणें झालें तेवढें पुरे; हे इझ्राएला, ज्या देवांनीं तुला मिसर देशांतून आणिलें तेच हे पाहा. २९ त्यानें एका वासराची बेथेल येथें व दुसऱ्याची दान येथें स्थापना केली. ३० ही गोष्ट पापास कारण झाली; दानापर्यंतचे लोक ह्यापैकीं एका वासराच्या दर्शनास जाऊं लागले. ३१ त्यानें उच्चस्थानीं मंदिरे बांधिलीं, आणि सर्व लोकांतून याजक नेमिले; ते लेवीचे वंशज नव्हते. ३२ मग यराबामानें आठव्या महिन्याच्या पंधराव्या दिवशीं यहुदांतील सणासारखा एक सण केला आणि वेदीवर होमबलि अर्पिले; त्याप्रमाणें त्यानें बेथेल येथें आपण केलेल्या वासरांप्रीत्यर्थ यज्ञ केले, आणि आपण केलेल्या उच्चस्थानांच्या याजकांस बेथेल येथें ठेविलें. ३३ जी वेदी त्यानें बेथेलांत बांधली होती तीवर स्वतःच्याच मनानें ठरविलेल्या आठव्या महिन्याच्या पंधराव्या दिवशीं त्यानें होमबलि अर्पिले; त्यानें इझ्राएल लोकांसाठीं हा सण स्थापिला आणि वेदीवर यज्ञबलि हवन करून अर्पिला.

१ नंतर पाहा, परमेश्वराच्या आज्ञेवरून
१३ देवाचा माणूस यहुदांतून बेथेल येथें आला; त्या समयीं यराबाम हवन करीत वेदीपाशीं उभा होता. २ परमेश्वराच्या आज्ञेवरून त्यानें त्या वेदीविरुद्ध हे शब्द उच्चारिले: हे वेदी, हे वेदी, परमेश्वर म्हणतो,

पाहा, दाविदाच्या घराण्यांत योशीया नांवाचा एक पुत्र जन्मेल; जे उच्चस्थानांचे याजक तुजवर होमहवन करितात त्यांचा तो तुझ्यावर यज्ञ करील, मानवांच्या अस्थि तुझ्यावर जाळील. ३ त्याच दिवशीं त्यानें खून दिली; तो म्हणाला, परमेश्वरानें सांगिललेली खून हीच; पाहा, ही वेदी भंग पावेल आणि तीवरील राख उधळली जाईल. ४ देवाच्या माणसानें बेथेलांतल्या त्या वेदीविरुद्ध जे हे शब्द उच्चारिले ते राजा यराबाम यानें ऐकले तेव्हां तो आपला हात वेदीवरून काढून पुढें करून म्हणाला, त्याला धरा. तेव्हां त्यानें जो हात त्याजकडे केला होता तो वाढून गेला व तो त्यास मार्गें घेतां येईना. ५ परमेश्वराच्या आज्ञेवरून देवाच्या माणसानें दिलेल्या खुणेप्रमाणें ती वेदी भंग पावली व तीवरील राख वेदीवरून उधळली गेली. ६ राजानें त्या देवाच्या माणसास विनंति केली कीं माझा हात पुनः पूर्ववत् व्हावा म्हणून देव परमेश्वर याजकडे मजसाठीं प्रार्थना करून त्याचा कृपाप्रसाद माग. देवाच्या माणसानें परमेश्वराची विनवणी केली तेव्हां राजाचा हात पुनः पूर्वस्थितीवर आला; तो पूर्वी होता तसा झाला. ७ राजा त्या देवाच्या माणसास म्हणाला, मजबरोबर घरीं चल आणि कांहीं उपाहार करून ताजातवाना हो, मी तुला कांहीं इनाम देतां. ८ देवाचा माणूस राजास म्हणाला, तूं मला आपलें अर्थ घर देशील तरी मी तुझ्या येथें येणार नाही; या ठिकाणीं मी अन्नपाणी सेवन करणार नाही; ९ परमेश्वराच्या वचनाच्या द्वारे मला अशी आज्ञा झाली आहे कीं तूं अन्नपाणी सेवन करूं नको आणि ज्या वाटेनें जाशील तिनें परत येऊं नको. १० ज्या वाटेनें तो बेथेलास गेला होता त्या वाटेनें न जातां दुसऱ्या वाटेनें तो गेला.

११ बेथेल येथें त्या काळीं एक वृद्ध संदिष्टा राहत असे; त्याच्या एका पुत्रानें घेऊन देवाच्या माणसानें त्या दिवशीं बेथेलास जें कांहीं केलें त्याची सगळी हकीकत आपल्या बापास कळविली; राजास जे शब्द तो बोलला तेहि त्याच्या पुत्रांनीं आपल्या बापास निवेदन केले. १२ त्यांच्या बापांनें त्यांस विचारिलें, तो कोणत्या वाटेनें

गेल्या ? यद्ददातून आलेला तो देवाचा माणूस कोणत्या वाटेने गेला हे त्यांनी पाहिले होते. १३ तो आपल्या सुरास म्हणाला, गाढवावर खोगीर घाला. त्यांनी गाढवावर खोगीर घातल्यावर तो त्यावर बसला. १४ तो देवाच्या माणसाच्या पाठोपाठ गेला. तो त्यास एका एला झाडाखाली बसलेला आढळला. त्याने त्यास विचारिले, यद्ददातून आलेला देवाचा माणूस तूच काय ? तो म्हणाला, मीच. १५ तो त्यास म्हणाला, मजबरोबर घरी चल आणि भोजन कर. १६ तो म्हणाला, मला तुजबरोबर परत येता येत नाही; तुझ्या येथे मला जाता येत नाही; मी या ठिकाणी अन्नपाणी सेवन करणार नाही; १७ कारण परमेश्वराच्या वचनाच्या द्वारे मला अशी आज्ञा झाली आहे की तू ह्या ठिकाणी अन्नपाणी सेवन करू नको आणि ज्या वाटेने जाशील त्या वाटेने परत येऊ नको. १८ तेव्हा तो त्यास म्हणाला, मीही तुझ्यासारखाच संदेश आहो; परमेश्वराच्या आज्ञेवरून एक देवदूत मला म्हणाला, त्याला परत आपल्या घरी घेऊन ये, म्हणजे तो अन्नपाणी सेवन करील; पण हे त्याचे सांगणे खोटे होते. १९ त्याने त्याजबरोबर परत जाऊन त्याच्या घरी अन्नपाणी सेवन केले. २० ते भोजनाने बसले असता त्यास परत आणणाऱ्या त्या संदेशाचा परमेश्वराचे वचन प्राप्त झाले; २१ यद्ददातून आलेल्या देवाच्या माणसाने त्यांना मोठ्याने सांगितले, परमेश्वर असे म्हणतो, परमेश्वराच्या तोंडचे वचन तू अवमानिले, आणि तुझा देव परमेश्वर याने तुला आज्ञा केली ती तू पाळली नाही. २२ तू परत आलास आणि ज्या ठिकाणी अन्नपाणी सेवू नको असे तुला सांगितले होते तेथे तू अन्नपाणी सेविले, यास्तव तुझे प्रेत तुझ्या वाडवडिलांच्या थडग्यांत जाणार नाही. २३ त्याचे सांगणेपिणे आटोपल्यावर त्याने त्या माघारी आणिलेल्या संदेशासाठी गाढवावर खोगीर घातले. २४ तेथून निघून तो चालला असता वाटेने त्यास एका सिंहाने गांठून मारून टाकिले; त्याचे प्रेत वाटेत तसेच पडून राहिले आणि तो गाढव

त्याच्यापार्शी उभा राहिला, आणि सिंहही त्या प्रेताने जवळ उभा राहिला. २५ तिकडून जाणाऱ्यायेणाऱ्या लोकांनी वाटेत पडलेले ते प्रेत व त्याच्यापार्शी उभा राहिलेला तो सिंह पाहिला; आणि त्यांनी तो वृद्ध संदेश राहत होता त्या नगरांत जाऊन हे वर्तमान कळविले. २६ त्याला वाटेवरून परत आणणाऱ्या त्या संदेशाने हे ऐकले तेव्हा तो म्हणाला, परमेश्वराच्या तोंडचे वचन अवमानणारा देवाचा माणूस तो हाच, म्हणूनच परमेश्वराने त्यास सिंहाच्या स्वाधीन केले आणि परमेश्वराने त्यास सांगितलेल्या वचनाप्रमाणे सिंहाने त्यास फाडून ठार केले असावे. २७ तो आपल्या पुत्रास म्हणाला, माझ्या गाढवावर खोगीर घाला; तेव्हा त्यांनी खोगीर घातले. २८ त्याने तेथे जाऊन पाहिले तो त्याचे प्रेत वाटेवर पडले आहे आणि त्याच्यापार्शी गाढव व सिंह उभे आहेत असे याच्या दृष्टीस पडले; सिंहाने त्याचे प्रेत खाऊन टाकिले नव्हते आणि त्या गाढवास फाडून टाकिले नव्हते. २९ त्या संदेशाने देवाच्या माणसाचे प्रेत उचलून गाढवावर घालून परत आणिले; त्याच्या बद्दल विलाप करावा व त्यास मूठमाती घावी म्हणून तो आपल्या नगरास परत आला. ३० त्याने त्याचे प्रेत आपल्याच थडग्यांत ठेविले आणि, अरेरे, माझ्या बंधो ! असे ओरडून लोकांनी त्याच्याबद्दल विलाप केला. ३१ त्याला मूठमाती दिल्यावर त्याने आपल्या पुत्रास सांगून ठेविले की मी मेल्यावर देवाच्या माणसाला ज्या थडग्यांत पुरिले आहे तेथेच मला मूठमाती घ्या आणि त्याच्या अस्थींनजीक माझ्या अस्थी देवा; ३२ कारण तेथेलांतली वेदी आणि शमरोनी, नग्रांतल्या उच्चस्थानां वरील सर्व मंदिरांविरुद्ध जे उद्गार त्याने परमेश्वराच्या वचनानुसार काढिले तदनुसार अवश्य घडून येणार.

३३ एवढे झाले तरी यराबामाने आपला दुष्ट मार्ग सोडिला नाही; त्याने उच्चस्थानांचे याजक सगळ्या लोकांतून नेमिले; आपण उच्चस्थानांचे याजक व्हावे असे ज्यांच्या इच्छेस आले त्यास त्याने

संस्कार केला. ३४ या गोष्टीनें यराबामाच्या घराण्यास पाप लागलें व तेणेंकरून त्याचा उच्छेद झाला आणि भूतलावरून तें नष्ट झालें.

१ त्या समयीं यराबामाचा पुत्र अबीया
१४ आजारी पडला. २ तेव्हां यराबाम आपल्या स्त्रीस म्हणाला, चल, तूं यराबामाची स्त्री आहेस हें कोणास ओळखितां येणार नाही अशा प्रकारें वेश पालट आणि शिलो येथें जा; जो मजविषयी बोलला होता कीं मी या लोकांचा राजा होईन तो अहीया संदेष्टा येथें राहतो. ३ तूं दहा भाकरी, पुऱ्या व मधाची कुपी बरोबर घेऊन त्याजकडे जा; मुलाचें काय होईल तें तो तुला सांगेल. ४ यराबामाच्या स्त्रीनें तसें केलें. ती निघून शिलोस अहीयाच्या घरीं गेली. अहीयास विसत नव्हतें; कारण बृद्धपणामुळें त्याची दृष्टि मंद झाली होती. ५ परमेश्वर अहीयास म्हणाला, यराबामाची स्त्री आपल्या मुलाविषयी विचारण्याकरितां येत आहे; तो आजारी आहे; तूं तिला असें असें सांग; आपण कोणी दुसरी स्त्री आहे असें सांग करून ती आंत येईल. ६ ती दारापाशीं येत असतां तिच्या पावलांचा आवाज ऐकून अहीया तिला म्हणाला, यराबामाच्या स्त्रिये, आंत ये; आपण दुसरीच कोणी आहे असें सांग तूं कां करितेस ? तुला कांहीं दुःखाचा संदेश सांगणें मला प्राप्त झालें आहे. ७ जा, यराबामास सांग, इस्राएलाचा देव परमेश्वर म्हणतो कीं मी तुला लोकांतून निवडून उन्नत केलें, माझे लोक इस्राएल यांचा तुला मीं नायक नेमिलें, ८ आणि दावीद घराण्यापासून राज्य काढून घेऊन तुला दिलें; तरी तूं माझा सेवक दावीद याच्याप्रमाणें वागला नाहीस; दावीद माझ्या आज्ञा पाळीत असे; तो मला जिवेंभावे धरून राहिला व माझ्या दृष्टीनें जें योग्य तेंच तो करीत असे; ९ पण तुझ्यापूर्वी होऊन गेलेल्या सर्वांपेक्षां तूं अधिक दुराचरण केलें आहे; मला सोडून तूं अन्य देव व ओतीव मूर्ति केल्या आहेत; अशानें तूं मला चिडवून संतप्त केलें आहे आणि मजकडे पाठ केली आहे. १० यास्तव पाहा, मीं यराबामाच्या

घराण्यावर अरिष्ट आणीन, यराबामाच्या घराण्यांतल्या प्रत्येक पुरुषाचा मी उच्छेद करीन, मग तो इस्राएलाच्या बंदीत असो कीं मोकळा असो; ज्याप्रमाणें शोष अगदीं साफ निघून जाईपर्यंत काढून टाकितात त्याप्रमाणें मी यराबामाचें घराणें काढून टाकीन. ११ यराबामाच्या घराण्यांतला जो कोणी नगरांत मरेल त्याला कुत्रीं खातील व जो कोणी रानावनांत मरेल त्याला आकाशांतलीं पाखरें खाऊन टाकितील, कारण परमेश्वर हें बोलला आहे. १२ तर आतां ऊठ, आपल्या घरीं जा; तुझे पाय नगरांत पडतांच तुझे मूल मरेल; १३ सर्व इस्राएल त्यासाठीं शोक करून त्याला पुरितोळ; यराबामाच्या घराण्यांत त्यालाच कायती मूठमाती मिळेल; कारण इस्राएलाचा देव परमेश्वर याच्यासंबंधानें यराबामाच्या घराण्यांत त्याच्याच ठायीं कांहींसा चांगुलपणा दिसून आला आहे. १४ मग परमेश्वर इस्राएलावर असा राजा स्थापील कीं तो त्याच दिवशीं यराबामाच्या घराण्याचा उच्छेद करील. मी काय म्हणतों ? आतांच तो स्थापिला आहे. १५ बरो पाण्यांत कांपतो त्याप्रमाणें परमेश्वर इस्राएलास हाणून कांपवील व जी उत्तम भूमि त्यानें त्यांच्या पूर्वजांस दिली होती तीतून त्यांस उपद्रव काढून नदीपलीकडे त्यांची पांगापांग करील, कारण त्यांनीं अशेरा मूर्ति वनवून परमेश्वरास संतप्त केलें. १६ यराबामानें जीं पातकें स्वतः केलीं व इस्राएलाकडून करविलीं त्यामुळें परमेश्वर इस्राएलाचा त्याग करील. १७ यराबामाची बायको निघून तिरसा येथें आली; तिचा पंथ घराच्या उंबरठ्यास लागतांच मूल मेळें. १८ परमेश्वरानें आपला सेवक अहीया संदेष्टा याच्या द्वारे जें वचन कळविलें होतें तदनुसार सर्व इस्राएलानें त्याला मूठमाती दिली व त्याजसाठीं शोक केला. १९ यराबामानें इतर कोणत्या गोष्टी केल्या, युद्ध कसें केलें व राज्य कसें चालविलें या सर्वांचें वर्णन इस्राएलाच्या राजांच्या बखरीत केलें आहे. २० यराबाम बावीस वर्षे राज्य करून आपल्या पितराजवळ जाऊन निजला व याचा पुत्र नादाब हा त्याच्या जागीं राजा झाला.

२१ इकडे शल्लोनाचा पुत्र रहबाम हा यहुदावर राज्य करित होता. रहबाम राज्य करू लागला तेव्हां तो एकेचाळीस वर्षांचा होता; आपल्या नामाची स्थापना करावी म्हणून परमेश्वरानें सर्व इस्राएल वंशांतून यरुशल्लेम नगर निवडलें तेंचें त्यानें सतरा वर्षे राज्य केलें; त्याच्या आईचें नांव नामा; ती अम्मोनीण होती. २२ परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें वाईट तें यहुदाचे लोक करूं लागले; त्यांच्या पूर्वजापेक्षाहि त्यांनीं जीं अधिक पातकें केलीं त्यामुळे त्यांनीं परमेश्वरास इर्ष्येस पेटविलें. २३ त्यांनीं प्रत्येक उंच टेकडीवर, प्रत्येक हिरव्या झाडाखालीं उबस्थानें, स्तंभ आणि अशेरा मूर्ति स्थापिल्या; २४ त्या देशांत पुरुषगामीहि होते; ज्या सर्व राष्ट्रांस परमेश्वरानें इस्राएलसमोरून हाकून दिलें होतें त्यांच्या अमंगळ कर्माप्रमाणें हे करूं लागले. २५ रहबाम राजाच्या कारकीर्दीच्या पांचव्या वर्षी मिसर देशाचा राजा शिशक यानें यरुशल्लेमावर स्वारी केली. २६ त्यानें परमेश्वराच्या मंदिरांतील व राजवाड्यांतील सर्व भांडार लुटून नेले; शल्लोमन राजानें ज्या सोन्याच्या ढाली केल्या होत्या त्याहि त्यानें नेल्या. २७ रहबाम राजानें त्यांच्याऐवजीं पितळेच्या ढाली बनविल्या आणि राजाच्या स्वारीपुढें धावणाऱ्यांच्या व राजवाड्याची रखवाली करित असणाऱ्यांच्या स्वाधीन त्या केल्या. २८ राजा परमेश्वराच्या मंदिरांत जात असे तेव्हां हे धावणारे त्या ढाली घेऊन पुढें चालत आणि मग त्या आपल्या चाकीत आणून ठेवीत. २९ यराबामानें केलेल्या इतर गोष्टींचें व जें जें काहीं त्यानें केलें त्याचें वर्णन यहुदाच्या राजांच्या बखरीत केलें आहे, नाही काय? ३० रहबाम व यराबाम यांच्यामध्यें लढाई सतत चालू होती. ३१ रहबाम आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजला, व त्यांनीं त्यास दावीदपुरांत त्याच्या पितरांच्या कबरस्तानांत मूठमाती दिली; त्याच्या आईचें नांव नामा, ती अम्मोनीण होती. त्याचा पुत्र अबीयाम हा त्याच्या जागीं राजा झाला.

१ नबाटाचा पुत्र यराबाम याच्या कारकीर्दीच्या अठराव्या वर्षी अबीयाम यहुदावर राज्य करूं लागला. २ त्यानें तीन वर्षे यरुशल्लेमांत राज्य केलें; त्याच्या आईचें नांव माका, ती अबीशालोमाची कन्या. ३ त्याच्या अगोदर त्याच्या बापायनें जीं पातकें केलीं त्या सर्व पातकांचें अनुकरण त्यानें केलें; त्याचा पूर्वज दावीद याचें चित त्याचा देव परमेश्वर याजकडे जसें पूर्णपणें होतें तसें त्याचें नव्हतें. ४ तथापि दाविदाकरितां त्याचा देव परमेश्वर यानें त्याचा दीप यरुशल्लेमांत कायम राहू दिला; त्याच्या पश्चात् त्याच्या पुत्राची स्थापना त्यानें केली; आणि यरुशल्लेम नगर सुस्थितीत ठेविलें; ५ कारण दावीद परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें योग्य तें करित असे आणि उरीया हिती याचें प्रकरण खेरीज करून तो आपल्या आयुष्यभर परमेश्वरानें केलेली कोणतीहि अज्ञा सोडून बहकला नव्हती. ६ अबीयामाच्या सगळ्या हयातींत अबीयाम व यराबाम यांच्यामधली लढाई चालू राहिली. ७ अबीयामानें केलेल्या इतर गोष्टींचें व जें काहीं त्यानें केलें त्या सर्वांचें वर्णन यहुदाच्या राजांच्या बखरीत केलें आहे; नाही काय? अबीयाम व यराबाम यांची लढाई चालूच होती. ८ अबीयाम आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजला व त्यास त्यांनीं दावीदपुरांत मूठमाती दिली; त्याचा पुत्र आसा हा त्याच्या जागीं राजा झाला.

९ इस्राएलाचा राजा यराबाम याच्या कारकीर्दीच्या विसाव्या वर्षी आसा यहुदावर राज्य करूं लागला. १० त्यानें एकेचाळीस वर्षे यरुशल्लेमांत राज्य केलें. त्याच्या आईचें नांव माका; ही अबीशालोमाची कन्या. ११ आसानें आपला पूर्वज दावीद याच्याप्रमाणें परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें योग्य तें केलें. १२ त्यानें पुरुषगमन करणाऱ्यांस देशांतून घालवून दिलें आणि त्याच्या वाडवडिलांनीं केलेल्या एकंदर मूर्ति टाकून दिल्या. १३ त्यानें आपली आई माका हिला राजमातेच्या पदावरून दूर केलें, कारण तिनें अशेराप्रीत्यर्थ एक अमंगळ मूर्ति केली होती; तिनें केलेली ती

मूर्ति आसांनं फोडूनतोडून किडोन ओड्डळ-जवळ जाडून टाकिली. १४ त्यानं उबस्थानें मोडून टाकिली नाहींत; तथापि आसाचें मन साऱ्या हयातींत परमेश्वराकडे पूर्णपणें लागलेलें होतें. १५ त्याच्या बापांनं व त्यानं स्वतः सोनं, चांदी व पात्रें परमेश्वरास वाहिलीं होतीं तीं सर्वं त्यानं परमेश्वराच्या मंदिरांत नेऊन ठेविलीं. १६ आसा व इस्राएलाचा राजा बाशा यांच्यामध्यें आमरण लढाई चालली होती. १७ इस्राएलाचा राजा बाशा यांनं यहूदावर स्वारी केली; यहूदाचा राजा आसा यांच्याकडे कोणाच्याहि जेण्याजोण्याकडे प्रतिबंध न्हावा म्हणून इस्राएलाचा राजा बाशा यांनं रामा नगराची मजबुती केली. १८ परमेश्वराच्या मंदिराच्या व राजवाड्याच्या भांडारांत सोनं व चांदी राहिली होती तीं सर्वं काडून आसांनं आपल्या सेवकांच्या हातीं दिली व त्यांस दिमिष्कवासी अरामाचा राजा बेन-हदाद बिन टन्निमोन बिन हेज्योन याजकडे पाठविलें; त्यानं त्याला असें सांगून पाठविलें कीं १९ माझ्या बापाचा व तुमच्या बापाचा सलोखा होता तसा तुमचा व आमचा सलोखा होवो; तर पाहा, मी तुम्हाला सोन्याचांदीची मेट पाठविली आहे; इस्राएलाचा राजा बाशा याशीं केलेला करार तुम्ही मोडून टाका म्हणजे तो माझ्याजणीं लागण्याचें सोडून देईल. २० आसा राजाचें हें बोलणें मान्य करून बेन-हदादानें आपल्या सेनांच्या सरदारांस इस्राएली नगरांवर स्वारी करावयास पाठविलें; त्यांनीं ईयोन, दान, आवेल-बेथ-माका, मगळा क्रिसेरोथ व नफतालीचा सर्व प्रदेश जिंकिला. २१ हें ऐकून रामा शहराची मजबुती करण्याचें मोडून बाशा तिरसा येथें जाऊन राहिला. २२ मग आसा राजांनं यहूदातील सर्व लोकांस जाहीर केलें, कोणाला सोडिलें नाहीं; बाशांनं जे प्राण व लकडें लावून रामाची मजबुती केली होती तीं सर्वं त्या लोकांनीं काडून नेलीं आणि आसा राजांनं बन्यामिनाचा पिवा व मिसा यांची मजबुती करण्याच्या कामीं तीं लाविलीं. २३ आसांनं केलेल्या बाकीच्या गोष्टी, त्याचा पराक्रम, त्यानं जें कांहीं केलें तें व त्यानं बांध-

लेलीं नगरें या सर्वांचें वर्णन यहूदाच्या राजांच्या बखरींत केलें आहे, नाहीं काय? शेवटीं वृद्धापकाळीं त्याच्या पायाला कांहीं विकार झाला. २४ आसा आपल्या पितरांजवळ निजला, व लोकांनीं त्यास त्याचा वडील दावीद याच्या नगरांत त्याच्या पितरांपासीं मूर्त्माती दिली; आणि त्याचा पुत्र यहोशाफाट त्याच्या जागीं राजा झाला.

२५ यहूदाचा राजा आसा याच्या कारकीर्दीच्या दुसऱ्या वर्षी यराबामाचा पुत्र नादाब हा इस्राएलावर राज्य करूं लागला; इस्राएलावर त्यानं दोन वर्षे राज्य केलें. २६ परमेश्वराच्या दृष्टीनं जें वाईट तें त्यानं केलें; त्यानं आपल्या बापाचें अनुकरण केलें; त्याच्या बापांनं इस्राएलाकडून जें पाप करविलें त्याच पापाच्या मार्गानें तोहि चालला. २७ त्याच्याविरुद्ध इस्साखार घराण्यांतील अहीयाचा पुत्र बाशा यांनं फितुरी केली; बाशांनं त्यास पलिष्ट्यांचें गिळबथोन येथें ठार मारिलें; नादाब व सर्व इस्राएल यांनीं त्या समयीं गिळबथोनास वेढा घातला होता. २८ यहूदाचा राजा आसा याच्या कारकीर्दीच्या तिसऱ्या वर्षी बाशांनं नादाबास ठार मारिलें, व तो त्याच्या जागीं राजा झाला. २९ राजा होतांच त्यानं यराबामाच्या सर्व घराण्याचा संहार केला; त्यानं यराबामाच्या कुळातील सर्वांचा साफ नाश केला; त्यांतील एकहि प्राणी जीवत ठेविला नाहीं; परमेश्वरांनं आपला सेवक शिलोकर अहीया याच्याद्वारें जें वचन सांगितलें होतें त्याप्रमाणें हें सर्व झालें. ३० याचें कारण हेंच कीं यराबामानें स्वतः पापकर्म करून इस्राएलासहि तीं करावयास लाविलें आणि त्यानं इस्राएलाचा देव परमेश्वर यास संताप आणिला. ३१ नादाबानें केलेल्या बाकीच्या सर्व गोष्टी, त्यानं जें कांहीं केलें तें, या सर्वांचें वर्णन इस्राएलाच्या राजांच्या बखरींत केलें आहे, नाहीं काय? ३२ आसा व इस्राएलाचा राजा बाशा यांची त्यांच्या सऱ्या हयातींत लढाई चालली होती.

३३ यहूदाचा राजा आसा याच्या कारकीर्दीच्या तिसऱ्या वर्षी अहीयाचा पुत्र बाशा तिरसा येथें सर्व

इस्लामलावर राज्य करुं लागला; त्यानें चोवीस वर्षे राज्य केले. ३४ त्यानें परमेश्वराच्या दृष्टीनें वाईट तें केले; त्यानें यराबामाचें अनुकरण केले व जें पातक त्यानें इस्लामलाकडून करविलें त्या पातकाच्या मार्गानें तो चालला. १ हनानीचा पुत्र येहू यास

१६

बाशाच्याविषुद्ध परमेश्वराचें वचन प्राप्त झालें; तें असें: २ मी तुला धुळीतून वर काढून माझ्या इस्लाम लोकांचा अधिपति केले आहे, तरी तूं यराबामाच्या मार्गानें चालला आहेस, तूं माझ्या इस्लाम लोकांकडून पाप करविलें आहे, व त्यांनीं आपल्या पातकांनी मला संतप्त केले आहे. ३ तर पाहा, बाशा व त्याचें घरणें यांचा मी अगदीं नायनाट करीन; आणि नबाटाचा पुत्र यराबाम याच्या घराण्यासारखें तुझ्या घराण्याचें करीन. ४ बाशाचा जो कोणी नगराच्या आंत मरेल त्याला कुत्रां खाऊन टाकतील; त्यांतला जो कोणी रानावनांत मरेल त्यास आकाशातील पक्षी खाऊन टाकतील. ५ बाशांनं केलेल्या बाकीच्या गोष्टी, त्यानें जें कांहीं केले तें व त्याचा पराक्रम या सर्वांचें वर्णन इस्लामलाच्या राजांच्या बखरीत केले आहे, नाही काय? ६ बाशा आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजला व तिरसा येथें त्यास मूठ-माती दिली; आणि त्याच्या जागीं त्याचा पुत्र एला राजा झाला. ७ परमेश्वराचें वचन हनानीचा पुत्र येहू संदेष्टा याच्या द्वारें बाशा व त्याचें घरणें यांच्याविषुद्ध प्राप्त झालें; याचें कारण हें कीं बाशांनं यराबामाच्या घराण्याप्रमाणें परमेश्वराच्या दृष्टीनें वाईट तें करून परमेश्वरास संताप आणिला व त्यानें नादाबास ठार मारिलें.

८ येहूदाचा राजा आसा याच्या कारकीर्दीच्या सव्विसाव्या वर्षी बाशाचा पुत्र एला हा तिरसा येथें इस्लामलावर राज्य करुं लागला; त्यानें इस्लामलावर दोन वर्षे राज्य केले. ९ त्याचा चाकर जिब्री, जो त्याच्या निम्म्या रथांवर अधिकारी होता, त्यानें त्याजविषुद्ध फितुरी केली. एला तिरसा येथें असतां तिरसांतल्या मंदिराचा त्याचा कारभारी अरसा याच्या

घरीं दारू पिऊन तो मस्त झाला; १० तेव्हां जिब्रीनें आंत जाऊन त्यास ठार मारिलें; येहूदाचा राजा आसा याच्या कारकीर्दीच्या सत्ताविसाव्या वर्षी हें झालें. ११ तो राज्य करुं लागला; आणि गादीवर बसतांच त्यानें बाशाच्या सर्व घराण्याचा संहार केला, त्याच्या आसमित्रांपैकीं एक मुलगा देखील त्यानें सोडिला नाही. १२ या प्रकारें परमेश्वरानें जें वचन येहू संदेष्टाच्या द्वारें बाशाच्या विषुद्ध सांगितलें होतें तदनुसार जिब्रीनें त्याच्या सर्व घराण्याचा नष्ट केला; १३ बाशाचीं सर्व पातके व त्याचा पुत्र एला याचींहि सर्व पातके जीं त्यांनीं स्वतां केलीं व इस्लामलाकडून करवून त्यांना व्यर्थ गोष्टीच्या नादीं लावून इस्लामलाचा देव परमेश्वर यास संताप आणिला त्यासुद्धें असें झालें. १४ एलानें केलेल्या बाकीच्या गोष्टींचें व त्यानें जें कांहीं केले त्या सर्वांचें वर्णन इस्लामलाच्या राजांच्या बखरीत केले आहे, नाही काय?

१५ येहूदाचा राजा आसा याच्या कारकीर्दीच्या सत्ताविसाव्या वर्षी जिब्री हा तिरसा येथें राज्य करुं लागला; त्यानें तिरसांत सात विवस राज्य केले. या समयीं लोक पलिष्ट्यांच्या ताब्यांतल्या गिच्चथोन नगरापाशीं ठाणें देऊन राहिले होते. १६ जिब्रीनें फितुरी करून राजास मारून टाकिलें आहे असें ह्या ठाणें देऊन राहिलेल्या लोकांनीं एकलें त्याच दिवशीं सर्व इस्लामलांनीं अग्नी नामें मुख्य सेना-पतीस छावणींतच इस्लामलाचा राजा केले. १७ अग्नीनें सर्व इस्लामलास बरोबर घेऊन गिच्चथोन सोडून देऊन तिरसास वेढा घातला. १८ नगर हस्तगत झालें असें जिब्रीनें पाहिलें तेव्हां त्यानें राजबाण्याच्या बुंजांत जाऊन आपण आंत असतां राजबाण्यास भाग लावून दिली, आणि त्यांत तो स्वतःहि जडून मेला. १९ त्यानें यराबामाचें अनुकरण केले, व जें पाप त्यानें इस्लामलाकडून करविलें त्याच पापाच्या मार्गानें तो चालला; अशीं पातके करून परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें वाईट तें त्यानें केले म्हणून असें झालें. २० जिब्रीनें केलेल्या बाकीच्या गोष्टी, त्यानें केलेली फितुरी या सर्वांचें

वर्णन इस्त्राएलाच्या राजांच्या बखरीत केले आहे, नाही काय ?

२१ त्या समयी इस्त्राएल लोकांचे दोन भाग झाले; अर्धे लोक गीनथाचा पुत्र तिन्नी यास राजा करावे म्हणून त्याच्या पक्षाचे झाले, व अर्धे लोक अम्रीच्या पक्षाचे झाले. २२ अम्रीच्या पक्षाच्या लोकांनी गीनथ-पुत्र तिन्नी याच्या पक्षाचा पराभव केला: तिन्नी प्राणास मुकला आणि अम्रीला राजपद मिळाले. २३ यहुदाचा राजा आसा याच्या कारकीर्दीच्या एकतिसाव्या वर्षी अम्री इस्त्राएलावर राज्य करू लागला; त्याने बारा वर्षे राज्य केले; पहिली सहा वर्षे त्याने तिरसा येथे राज्य केले. २४ त्याने शेमेर याजकहून शोमरोन डोंगर दोन किल्ले स्तंभे देऊन घेतला; त्या डोंगरावर त्याने एक नगर वसविले आणि या वसविलेल्या नगरास त्या डोंगराचा मूळचा मालक शेमेर याच्या नांवावरून शोमरोन असे नांव दिले. २५ परमेश्वराच्या दृष्टीने जे वाईट ते अम्रीने केले; त्याच्यापूर्वी जे होऊन गेले त्या सर्वांहून अधिक दुराचार त्याने केला. २६ नबाटाचा पुत्र यराबाम याच्या सर्व मार्गांचे त्याने अवलंबन केले आणि जीं पातके यराबामाने स्वतः करून इस्त्राएल-कडून करविली व त्यास व्यर्थ गोष्टींच्या नादी लावून इस्त्राएलचा देव परमेश्वर यास संताप आणिला तीं सर्व पातके त्याने केली; २७ अम्रीने केलेल्या बाकीच्या गोष्टी व त्याने दाखविलेला पराक्रम या सर्वांचे वर्णन इस्त्राएलच्या राजांच्या बखरीत केले आहे, नाही काय ? २८ अम्री आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजला, आणि त्यास शोमरोन येथे मूठमाती दिली, आणि त्याच्या जागी त्याचा पुत्र अहाब राजा झाला.

२९ यहुदाचा राजा आसा याच्या कारकीर्दीच्या अठतिसाव्या वर्षी अम्रीचा पुत्र अहाब इस्त्राएलावर राज्य करू लागला; त्याने इस्त्राएलावर शोमरोन येथे बावीस वर्षे राज्य केले. ३० अम्रीचा पुत्र अहाब याने परमेश्वराच्या दृष्टीने जे वाईट ते केले; आपल्यापूर्वी होऊन गेलेल्या सर्वांपेक्षा अधिक वाईट वतन त्याने

१ निर्गम २५:३९ वरील टीप पाहा.

केले. ३१ नबाटाचा पुत्र यराबाम याच्या पापकर्मांचे अनुकरण करणे ही छुळक गोष्ट आहे असे त्याला वाटले. त्याने सीदोन्यांचा राजा एथबाल याची कन्या ईजबेल हिजशीं लग्न केले, आणि तो बालमूर्तीची सेवा व पूजा करू लागला. ३२ त्याने बालाचे एक भवन शोमरोन येथे बांधिले व त्यांत बालाप्रतिथर्थ एक वेदी बांधिली. ३३ अहाबाने अशेरा मूर्तीची स्थापना केली. त्याने इस्त्राएलाचा देव परमेश्वर याला संताप आणण्या-जोगीं कामे आपल्यापूर्वी होऊन गेलेल्या इस्त्राएलच्या सर्व राजांहून अधिक केली. ३४ त्याच्या कारकीर्दीत बेथेल्कर हिंएल याने यरीहो नगर पुनः वसविले. त्याने त्याचा पाया घातला तेव्हां त्याचा ज्येष्ठ पुत्र अबीराम मरण पावला; आणि त्याने त्याच्या वेशी उभारिल्या तेव्हां त्याचा कनिष्ठ पुत्र सगुव मरण पावला; परमेश्वराने नूनताचा पुत्र यहोशवा याच्याद्वारे सांगितले होते त्याप्रमाणे हे झाले.

१ एलीया तिन्नी हा गिलाद येथे उपरी

१७ म्हणून राहणाऱ्यांपैकी एक होता; तो अहाबास म्हणाला, इस्त्राएलाचा देव परमेश्वर ज्याच्या हुजुरास मी असतो त्याच्या जीविताची मी शपथ वाहून सांगतो की जीं वर्षे आतां येणार त्यांत दहिंवर अथवा पर्जन्य पडणार नाही; हे सर्व माझ्या सांगण्याप्रमाणे होणार. २ परमेश्वराचे वचन त्यास प्राप्त झाले की ३ येथून निघून पूर्व दिशेस जा, व यार्देनेसमोरच्या करीथ ओहळनजीक लपून राहा. ४ त्या ओहळनचे पाणी तुला प्यावयास मिळेल आणि मी कावळ्यांस आज्ञा केली आहे, ते तुला अन्न पुरवतील. ५ परमेश्वराच्या सांगण्याप्रमाणे करून तो यार्देनेसमोरच्या करीथ ओहळनजीक जाऊन राहिला. ६ कावळे त्यास भाकरी व मांस सकाळसंध्याकाळ आपून देत, व त्या ओहळनचे पाणी तो पिई. ७ कांही दिवसांनी ओहळ आटून गेला, कारण त्या देशांत पर्जन्यवृष्टि झाली नाही.

८ तेव्हां त्यास परमेश्वराचे वचन प्राप्त झाले कीं

९ चल, सीदोन्यांतील सारफथ नगरांत जाऊन राहा;

पाहा, तुझें पोषण करण्याची तेथल्या एका विधवेस मी आह्ना केली आहे. १० त्याप्रमाणें तो सारक्या येथें गेला; नगराच्या वेशीजवळ तो आला तेव्हां एका विधवा स्त्रीला काटक्या गोळा करिताना त्यानें पाहिलें; तिला हाक मारून तो म्हणाला, मला एका पात्रांत प्यावयास योडेंसें पाणी घेऊन ये. ११ ती पाणी आणावयास जात असतां त्यानें तिला आणखी हाक मारून सांगितलें, आपल्या हातीं एक भाकरीचा तुकडा मला घेऊन ये. १२ ती म्हणाली, तुमचा देव परमेश्वर याच्या जीवितान्नी शपथ, माझ्याजवळ भाकर मुळीच नाही; मडक्यांत मूठभर पीठ आणि कुपीत थोडेंसें तेल एवढें मात्र आहे. मी दोन काटक्या जमा करीत आहे; मग मी घरीं जाऊन मजसाठी व आपल्या मुलासाठी तें तयार करीन; तें आम्ही खाऊ आणि मग मरूं. १३ एलीया तिला म्हणाला, मिऊं नको, तूं जा आणि म्हणतेस त्याप्रमाणें कर, पण त्यापूर्वी माझ्यासाठी एक लहानशी भाकर भाजून आण, नंतर आपल्यासाठी व आपल्या मुलासाठी भाज. १४ इस्राएलाचा देव परमेश्वर म्हणतो, परमेश्वर पृथ्वीवर पर्जन्यवृष्टि करील त्या दिवसापर्यंत तुझें पिठाचें मडकें रिकामें होणार नाही आणि तेलाची कुपी आटणार नाही. १५ तिनें जाऊन एलीयाच्या सांगण्याप्रमाणें केलें; तो, ती व तिचें कुटुंब यांचा त्यावर पुष्कळ दिवस निर्वाह झाला. १६ परमेश्वर एलीयाच्या द्वारें जें वचन बोलला त्याप्रमाणें तिचें तें पिठाचें मडकें रिकामें झालें नाही आणि तेलाची कुपीहि आटली नाही. १७ यानंतर बरधनिगीचा मुलगा आजारी पडला; त्याचा रोग इतका वाढला कीं त्याचा श्वास बंद झाला. १८ तेव्हां ती एलीयास म्हणाली, अहो देवाचे माणूस, आपला माझा काय संबंध? माझ्या पातकाचें मला स्मरण द्यावें व माझ्या मुलास मारून टाकावें म्हणून आपण माझ्या घरीं आलां आहां का? १९ तो तिला म्हणाला, तुझ्या मुलास घेऊन ये. त्यानें त्यास तिच्या कुर्वेंतून घेऊन आपण राहत होता त्या माडीवर नेलें आणि आपल्या विद्याव्यावर निजविलें. २० मग त्यानें परमेश्वराचा धावा करून म्हटलें, हे परमेश्वर,

माझ्या देवा, मी ज्या विधवेच्या घरीं राहत आहे तिचा पुत्र मारून तूं तिजवर अरिष्ट आणिलें काय? २१ मग त्यानें तीन वेळां त्या मुलावर पाखर घातली आणि परमेश्वराचा धावा करून म्हटलें, परमेश्वरा, हे माझ्या देवा, या बालकाचा प्राण याच्या ठायीं पूर्ववत् येऊं दे. २२ परमेश्वरानें एलीयाचा शब्द ऐकला आणि त्या बालकाचा प्राण त्याच्या ठायीं पूर्ववत् येऊन तो पुनरपि जीवंत झाला. २३ एलीया तें बालक घेऊन माडीवरून खाली आला आणि त्यास त्याच्या आईच्या हवाली करून म्हणाला, पाह, तुझा मुलगा जीवंत आहे. २४ ती स्त्री एलीयास म्हणाली, आपण देवाचे माणूस आहां आणि परमेश्वराचें सत्य वचन आपल्या तोंडून निघतें हें मला आतां कळून आलें.

१ बहुत दिवस लोटल्यावर, तिसरें वर्ष लागलें, १८ तेव्हां एलीयास परमेश्वराचें वचन प्राप्त झालें कीं जा, अहाबाच्या दृष्टीस पड; मी पृथ्वीवर पर्जन्यवृष्टि करणार आहे. २ त्याप्रमाणें अहाबाच्या दृष्टीस पडावें म्हणून एलीया निघाला. त्या समयीं शोमरोनांत भयंकर दुष्काळ होता. ३ अहाबानें आपला घरकारभारी ओबद्या यास बोलावणें पाठविलें; हा ओबद्या परमेश्वराला फार मिऊन वागत असे. ४ ईज-बेल परमेश्वराच्या संदेष्ट्यांचा वध करित होती तेव्हां ओबद्यानें शंभर संदेष्टे नेऊन एका गुहेंत पन्नास व दुसऱ्या गुहेंत पन्नास असे लपविले व त्यांस अन्नपाणी पुरविलें. ५ अहाब ओबद्यास म्हणाला, देशांत फिरून पाण्याचे झरे, नाले असतील ते सर्व शोधून पाहा; घोडे व खेचरें यांचा जीव वाचविण्या-पुरतें गवत कोठें तरी कदाचित् मिळेल व अशानें आमची सगळीं जनावरें मरावयाचीं नाहीत. ६ सगळ्या देशां धुंडाळवा म्हणून त्यांनीं तो आपसांत वांटून घेतला; एका मार्गानें अहाब गेला व दुसऱ्या मार्गानें ओबद्या गेला. ७ ओबद्या वाट चालत असतां एलीया त्याला भेटला; त्यानें त्यास ओळखिलें आणि दंडवत घालून त्यास म्हटलें, माझे स्वामी एलीया ते आपणच काय? ८ तो म्हणाला, होय, तोच मी; जा,

आपल्या धन्यास सांग की एलीया आला आहे. ९ तो म्हणाला, मला आपल्या दासाला मारून टाकण्यासाठी अहाबाच्या हाती आपण देऊ पाहतां असा मी काय अपराध केला आहे? १० आपला देव परमेश्वर याच्या जीविताची शपथ, माझ्या धन्यानें आपला शोध करण्यासाठी जेथें लोक पाठविले नाहीत असें एकहि राष्ट्र किंवा राज्य उरलें नाही; तो अमुक ठिकाणी नाही असें त्यांनीं येऊन सांगितलें म्हणजे एलीया त्यांस आढळला नाही अशी शपथ तो त्या त्या राज्यास व राष्ट्रास घ्यावयास लावी; ११ आणि आतां आपण मला सांगतां कीं एलीया आला आहे असें तूं जाऊन आपल्या धन्यास सांग. १२ मी आपणाकडून जातांच मला कळणार नाही अशा ठिकाणी परमेश्वराचा आत्मा आपणाला घेऊन जावयाचा; आणि मीं जाऊन अहाबास हें वर्तमान सांगितलें व आपण त्यास आढळला नाही तर तो मला मारून टाकील. मी आपला दास तर बाळगण्यापासून परमेश्वराला मिळून वागत आलों आहे; १३ ईजबेलेनीं परमेश्वराच्या संदेष्ट्यांचा वध केला तेव्हां मीं परमेश्वराचे शंभर संदेष्टे नेऊन एका गुहेंत पन्नास व दुसऱ्या गुहेंत पन्नास असे लपवून ठेविले व त्यांस अन्नपाणी पुरविलें, हें वर्तमान माझ्या स्वामीच्या कानीं आलें नाही काय? १४ आतां आपण मला सांगतां कीं एलीया आला आहे असें जाऊन आपल्या धन्यास सांग; पण तो माझा वध करील. १५ एलीया म्हणाला, ज्या सेनाधीश परमेश्वराच्या हुजुरास मी असतो, त्याच्या जीविताची शपथ. आज मी खात्रीनें त्याच्या नजरेस पडणार. १६ तेव्हां ओबद्यानें अहाबाची भेट घेऊन त्यास हें वर्तमान सांगितलें; तेव्हां अहाबा एलीयास भेटावयास गेला. १७ एलीयाला पाहतांच अहाबा म्हणाला, इस्राएलास छळणारा तो तूच ना? १८ तो म्हणाला, मीं इस्राएलास छळिलें नाही; तर तूं व तुझ्या वडिलांच्या घराण्यानें परमेश्वराच्या आज्ञा मानावयाचें सोडून बालमूर्तीच्या नादीं लागून इस्राएलास छळिलें आहे. १९ आतां जासूद पाठीव आणि सर्व इस्राएलास, बालमूर्तीच्या साडेचारशें संदेष्ट्यांस आणि ईजबेलेच्या पंचास जेवणाच्या अक्षेरा

मूर्तीच्या चारशें संदेष्ट्यांस कमेल डोंगरावर माझ्यापुढें जमीव. २० तेव्हां अहाबानें सर्व इस्राएल लोकांस बोलावणें पाठविलें आणि संदेष्ट्यांस कमेल डोंगरावर जमविलें. २१ एलीया सर्व लोकांच्या सन्निध येऊन म्हणाला, तुम्ही दोहों मतांमध्ये कोठवर लटपटाल? परमेश्वर हा देव असला तर त्याच्या भजनीं लागी; बाल हा देव असला तर त्याच्या भजनीं लागी. लोकांनीं त्यास एका शब्दानेहि उत्तर दिलें नाही. २२ एलीया लोकांस म्हणाला, परमेश्वराच्या संदेष्ट्यांपैकीं मी एकटाच उरलों आहे; बालाचे संदेष्टे तर साडेचारशें आहेत. २३ आम्हांस दोन गोऱ्हे द्यावे; त्यांनीं आपल्यासाठीं वाटेल तो गोऱ्हा घ्यावा; त्याचे त्यांनीं कापून तुकडे करावे आणि ते इंधनांवर रचावे, पण त्यांस अग्नि लावूं नये; मग मीहि दुसऱ्या गोऱ्हाचें तसेच करून तो इंधनांवर रचीन व त्याला अग्नि लावणार नाही. २४ तुम्ही आपल्या देवाचें नाम घ्या आणि मी परमेश्वराचें नाम घेतों; जो देव अग्नीच्या द्वारे उत्तर देईल तोच देव ठरावा. सर्व लोक म्हणाले, ठीक आहे. २५ एलीया बालाच्या संदेष्ट्यांस म्हणाला, प्रथम तुम्ही वाटेल तो गोऱ्हा निवडून सिद्ध करा, कारण तुम्ही पुष्कळ जण आहां; तुम्ही आपल्या देवाचें नाम घ्या, पण अग्नि मात्र लावूं नका. २६ मग त्यांस दिलेला गोऱ्हा त्यांनीं सिद्ध केला आणि सकाळपासून शेट दोन प्रहरपर्यंत ते बालाचें नांव घेत व हे बाला, आमचें ऐक, असें म्हणत राहिले; पण कांहीं वाणी झाली नाही कीं कोणी उत्तर दिलें नाही. जी वेदी त्यांनीं केली होती तिच्याभोवतीं ते नाचूवागडूं लागले. २७ दोन प्रहरीं एलीयानें त्यांची धडा करून म्हटलें, मोठ्यानें पुकारा; देवच तो ! तो विचारांत गहून गेला असेल, तो एकांतांत गेला असेल, प्रवासांत असेल, कदाचित् तो निजला असेल, त्याला जागें केलें पाहिजे. २८ ते मोठमोठ्यानें हाका मारूं लागले आणि आपल्या रिवाजाप्रमाणें सुऱ्यांनीं व भाल्यांनीं आपणांस घाव करून घेऊं लागले, एवढें कीं ते रक्तबवाळ झाले. २९ दुपार टकून गेल्यावर संध्याकाळच्या यज्ञसमया-

पर्यंत ते बडबडत राहिले पण कांही वाणी झाली नाही, कोणी उत्तर दिले नाही किंवा लक्ष पुरविले नाही. ३० मग एलीया सर्व लोकांस म्हणाला, माझ्याजवळ या; तेव्हां सर्व लोक त्याच्याजवळ आले. परमेश्वराची वेदी पाहून टाकिली होती ती त्यानें दुस्त केली. ३१ तुमं इस्राएल असें नांव घडेल, असें याकोबास परमेश्वराचें वचन प्राप्त झाले होतें, त्याच्या वंशसंस्थेइतके बारा धोंडे एलीयानें घेतले. ३२ त्या धोंड्यांची त्यानें परमेश्वराच्या नामानें वेदी बांधली; दोन मापें बीं राहील एवढी खळगी त्यानें वेदीसमोवार खणिली. ३३ त्यानें वेदीवर ईधन ठेविली आणि गोन्हा कापून व तुकडे करून ते ईधनांवर रचिले. मग तो म्हणाला, चार घागरी पाणी भरून होमबलीवर व ईधनांवर ओता. ३४ तो पुनः म्हणाला, दुसऱ्यांदा तसेंच करा; तेव्हां लोकांनीं दुसऱ्यांदा तसेंच केले; तो म्हणाला, तिसऱ्यांदा तसेंच करा; आणि त्यांनीं तिसऱ्यांदा तसेंच केले. ३५ पाणी वेदीवरून समोवार वाहिलें; आणि ती खळगीहि पाण्यानें भरली. ३६ संध्याकाळच्या यज्ञसमयी एलीया संदेष्टा पुढें होऊन म्हणाला, हे परमेश्वरा, अब्राहाम, इसहाक व इस्राएल यांच्या देवा, इस्राएलामध्यें तूंच देव आहेस, मी तुझा सेवक आहे, आणि मी ह्या सर्व गोष्टी तुझ्याच आज्ञेनें केल्या आहेत हें सर्वास विदित कर. ३७ हे परमेश्वरा, ऐक, माझी विनंति ऐक, हे परमेश्वरा, तूंच देव आहेस आणि तूंच यांचीं हृदयें पराङ्मुख केलीं आहेस, याची या लोकांस जाणीव होऊं दे. ३८ तेव्हां परमेश्वरापासून अग्नि उतरला आणि त्यानें होमबलि, ईधन, धोंडे आणि माती हीं भस्म करून टाकिलीं आणि त्या खळगींतलें पाणी चाटिलें. ३९ हें पाहून सर्व लोक पालथे पडून म्हणाले, परमेश्वर हाच देव! परमेश्वर हाच देव! ४० एलीया त्यांस म्हणाला, बालाच्या संदेष्ट्यांस पकडा; त्यांतल्या एकासहि निसटून जाऊं देऊं नका. तेव्हां त्यांनीं त्यांस पकडिले; एलीयानें त्यांस खाली किशोन ओढून नजीक आणून वधिले. ४१ एलीया अहाबास म्हणाला,

ऊठ, खा, पी; विपुल पर्जन्यकृष्टीचा चनि होत आहे. ४२ मग अहाब खावयाप्यावयास बरतीं गेला. इकडे एलीया कर्मलाच्या माथ्यावर गेला आणि त्यानें जमिनीपर्यंत खून आपलें तोंड आपल्या मुठ्यांमध्ये घातलें. ४३ त्यानें आपल्या चाकरास सांगितलें, वर चढ; समुद्राकडे दृष्टि लाव. त्यानें जाऊन टेहळिलें आणि म्हटलें, कांही दिसत नाही; एलीया म्हणाला, आणवी सातदां जा. ४४ सातव्या खेपेस तो म्हणाला, पाहा, समुद्रांतून मनुष्याच्या हाताएवढा एक लहानसा ढग बर येत आहे. एलीया म्हणाला, अहाबाकडे जाऊन सांग, रथ जुंपून खाली जा, नाही तर पाऊस तुला जाऊं देणार नाही. ४५ थोड्याच वेळानें मेघ व तुळून यांहीकरून आकाश काळेंभोर झालें आणि मोठा पाऊस पडला. अहाब रथांत बसून इंज्रेलास चालला होता. ४६ परमेश्वराचा वरदहस्त एलीयावर असल्यामुळें तो आपली कमर बांधून अहाबापुढें इंज्रेलाच्या वेशीपर्यंत धांवत गेला.

१ एलीयानें काय काय केले, तसेंच त्यानें सर्व संदेष्टे तरवारीनें कसे वधिले हें सगळें अहाबांनं इंजबेलीस कळविलें. २ तेव्हां इंजबेलीनें जासूद पाठवून एलीयास बजाविलें कीं त्या संदेष्ट्यांच्या जिवाच्या गतीसारखी तुझ्या जिवाची गति उद्यां याच वेळीं केली नाही तर देव माझे तसेंच, व त्याहूनहि अधिक करोत. ३ हें पाहून एलीया जीव घेऊन पळाला; तो बहुदांतल बर-शेवा येथें आला व तेथें त्यानें आपल्या चाकरास ठेविलें. ४ तो स्वतः रानांत एक दिवसाची मजल चालून जाऊन एका रतामाच्या झुडपाखाली जाऊन बसला; आपला प्राण जाईल तर बरें असें वाटून तो म्हणाला, हे परमेश्वरा, आतां पुरें झालें, माझा अंत कर; मी आपल्या वाडवडिलांहून कांही चांगला नाही. ५ मग तो रतामाच्या झुडपाखाली पडून झोपी गेला; तेव्हां एका देवदूतानें त्यास स्पृशें करून म्हटलें, ऊठ, हें खा. ६ त्यानें पाहिलें जों निखायांवर भाजलेली एक भस्कर व पाण्याची एक सुरई आपल्या उजवें ठेविली आहे असें त्याच्या

दृष्टीस पडले. तो खाऊनपिऊन पुनः शोपीं गेला.
 ७ परमेश्वराचा देववृत्त पुनः दुसऱ्यांदा त्याजकडे आला व त्याला स्पर्श करून म्हणाल, ऊठ, हें खा; कारण तुला भारी वाटेल असा प्रवास करावयाचा आहे. ८ त्यानें उठून तें अन्नपाणी सेवन केलें; त्या अन्नाच्या बळबुर चाळीस दिवस व चाळीस रात्री चालत जाऊन तो देवाचा डोंगर होरेब येथें पोहंचला.
 ९ तो तेथें जाऊन एका गुहेंत राहिला; तेव्हां, पाहा, परमेश्वराचें वचन त्यास प्राप्त झालें. तो त्यास म्हणाला, एलीया, तूं येथें कशासाठी आलास? १० तो म्हणाला, सेनाधीश देव परमेश्वर यज्ञविषयी मी फार ईर्ष्यायुक्त झालों आहे; कारण इस्राएल लोकांनीं तुझा करार पाळण्याचें सोडिलें, तुझ्या वेद्या मोडून टाकल्या, तुझे संदेष्टे तरवारीनें वधिले; मीच कायतो एकटा उरलों आहे; आणि आतां ते माझाहि जीव घेऊं पाहत आहेत. ११ त्यानें त्यास म्हटलें, तूं येथून बाहेर निघून जा; पर्वतावर परमेश्वरासमोर उभा राहा. तेव्हां पाहा, परमेश्वर जवळून जात असतां त्याजसमोहन मोठा सुसाव्याचा वारा सुटून डोंगर विदारीत व खडक फोडीत होता; पण त्या वाऱ्यांत परमेश्वर नव्हता. वारा सुटल्यानंतर भूमिकंप झाला; पण त्या भूमिकंपांतहि परमेश्वर नव्हता. १२ भूमिकंपानंतर अग्नि प्रगट झाला; पण त्या अग्नींतही परमेश्वर नव्हता; त्या अग्नीनंतर शांत, मंद वाणी झाली.
 १३ एलीयानें ती ऐकतांच आपल्या झग्यानें तोंड झाडून घेतलें व बाहेर जाऊन गुहेच्या तोंडाशीं तो उभा राहिला. तेव्हां त्यास वाणी ऐकूं आली, ती अशी: एलीया, तूं येथें कशासाठी आलास? १४ तो म्हणाला, सेनाधीश देव परमेश्वर यज्ञविषयी मी फार ईर्ष्यायुक्त झालों आहे, कारण इस्राएल लोकांनीं तुझा करार पाळण्याचें सोडिलें, तुझ्या वेद्या मोडून टाकल्या, तुझे संदेष्टे तरवारीनें वधिले; मीच कायतो एकटा उरलों आहे; आणि आतां ते माझाहि जीव घेऊं पाहत आहेत. १५ परमेश्वर त्यास म्हणाला, तूं परत दिसिष्काच्या रानाकडे जा; तेथें जाऊन पोहंच-
 लस म्हणजे हजाएलस अभिषेक करून अरामावर

राजा नेम. १६ मिनूसीचा पुत्र येहू यास अभिषेक करून इस्राएलावर राजा नेम; तसेंच आबेल-महोला येथील शाफाटाचा पुत्र अलीशा यास अभिषेक करून तुझ्या जागीं संदेष्टा नेम. १७ हजाएलाच्या तरवारीपासून जो सुटेल त्यास येहू मारील; आणि येहूच्या तरवारीपासून जो सुटेल त्यास अलीशा मारील; १८ तरी पण पाहा, इस्राएलांपैकीं सात हजारांनीं बालभूर्तापुढें गुडघे टेकिले नाहीत व त्यांतल्या एकानेंहि आपल्या मुखानें त्यांचें चुंबन घेतलें नाही; त्यांस मी वांचवीन. १९ तो तेथून निघाला तेव्हां त्यास शाफाटाचा पुत्र अलीशा भेटला; तो बैलांचीं बारा जोतें चालवून शेत नांगरीत असे, आणि तो स्वतः बाराव्या जोताबरोबर होता. त्याच्या जवळ जाऊन एलीयानें आपला झगा त्याजवर टाकिला.
 २० तेव्हां तो बैल सोडून एलीयाच्या मागून धावला; तो त्यास म्हणाला, मला आपल्या आईबापांचें चुंबन घेऊन येऊं या; मग मी आपला अनुयायी होईन. तो त्यास म्हणाला, परत जा, मीं तुझें काय केलें? २१ मग तो त्याच्या मागून जाण्याचें सोडून परतला आणि बैलांची एक जोडी घेऊन त्यानें कापली आणि बैलांचीं आडतें पेटवून त्यांवर त्यांचें मांस भाजिलें; तें त्यानें आपल्या लोकांस दिलें, तें त्यांनीं खाल्लें. मग तो उठून एलीयाबरोबर गेला व त्याची सेवा करूं लागला.

१ अरामाचा राजा बेन-हदाद यानें आपली २० सारी सेना एकवट केली; त्याच्याबरोबर बत्तीस राजे, घोडे व रथ होते; त्यांसह तो गेला; आणि शोमरोनास वेढा घालून त्याशीं लढला. २ त्यानें इस्राएलाचा राजा अहाब ह्याला नगरांत जासुदाच्या द्वारें येथेंप्रमाणें सांगून पाठविलें: बेन-हदाद म्हणतो कीं ३ तुझें सोनें व चांदी हीं माझीं आहेत, तुझ्या स्त्रिया व मुलें यांपैकीं जीं उत्तम असतील तीं सर्व माझीं आहेत. ४ इस्राएलाच्या राजानें उत्तर पाठविलें, माझे स्वामीराज, आपल्या म्हणण्याप्रमाणें मी आपला व माझें सर्वस्वहि आपलेंच आहे. ५ जासुदानें पुनः येऊन त्यास सांगितलें, बेन-हदाद असें म्हणतो, आपलें सोनें, ह्वें, स्त्रिया व मुलें तुला माझ्या स्वाधीन

करावी लागतील असें मी तुला सांगून पाठविलें होतें; ६ पण उद्यां ह्याच वेळीं मी आपले चाकर तुजकडे पाठविणार आहे, ते तुझें व घर तुझ्या चाकरांचीं घरें घुंभाळतील; तुझ्या दृष्टीनें जें जें कांहीं तुला प्रिय असेल तें तें हस्तगत करून नेतील. ७ तेव्हां इस्राएलाचा राजा देशांतील सर्व वडील जनांस बोलावून आपण म्हणाला, पाहा, हा मनुष्य माझें कसें अनिष्ट करूं पाहत आहे; माझ्या झिया, मुलें, सोनें व र्षें हस्तगत करण्यास त्यानें मजकडे मनुष्य पाठविला तेव्हां मी नाही म्हटलें नाही. ८ सर्व वडील मंडळी व इतर लोक यांनीं त्यास सांगितलें, आपण त्यांचें म्हणणें ऐकूं नका, त्यास कबूल होऊं नका. ९ यावरून राजानें बेन-हदादाच्या जासुदांस म्हटलें, माझ्या स्वामीराजास सांगा, आपण पहिल्यानें जें कांहीं सांगून पाठविलें तें सगळें करण्यास मी कबूल आहे, पण हें माझ्यानें व्हावयाचें नाही. ते जासुद माघारी गेले आणि पुनरपि निरोप घेऊन आले. १० बेन-हदादानें परत असा निरोप पाठविला कीं शोबरोनाची धूल माझ्या-बरोबरच्या लोकांस एकएक पसा पुरली तर देव माझें तसेंच, किंबहुना त्याहूनहि अधिक करोत. ११ इस्राएलाच्या राजानें त्यास उत्तर पाठविलें, युदासाठीं कंबर बांधणाऱ्यानें युद्ध करून कंबर सोडणाऱ्या-प्रमाणें फुसारकी मारूं नये. १२ हा निरोप बेन-हदादास मिळाला त्या समयी तो व इतर राजे डेन्यांमध्ये सुरापान करीत होते; तो आपल्या सैनिकांस म्हणाला : व्यूह रचा. तेव्हां त्यांनीं नगरापुढें व्यूह रचिला. १३ तेव्हां इस्राएलाचा राजा अहाब याजकडे एक संवेष्टा येऊन म्हणाला, परमेश्वर म्हणतो, हा सगळा मोठा समुदाय तुला दिसतो आहे ना ! पाहा, तो सर्व आज मी तुझ्या हातीं देईन; मी परमेश्वर आहे याची तुला आणीव होईल. १४ अहाबानें विचारिलें, कोणाच्या हस्ते ? तो म्हणाला, परमेश्वर म्हणतो, प्रांताधिकार्यांच्या पदरी असलेल्या माणसांच्या हस्ते. त्यानें विचारिलें, लडाईस आरंभ कोण करणार ? तो म्हणाला, तूच. १५ मग त्यानें प्रांताधिकार्यांच्या पदरी असलेल्या माणसांची मोज-

दाद केली, ते दोनशें बत्तीस भरले; त्यांच्यानंतर एकंदर इस्राएल लोकांची मोजदाद केली, ते सात हजार भरले. १६ ते भर दोन प्रहरीं चाल करून गेले. त्या प्रसंगीं बेन-हदाद व त्याच्या कुमकेस आलेले बत्तीस राजे डेन्यांमध्ये सुरा पिऊन धुंद झाले होते. १७ प्रांताधिकार्यांच्या पदरचीं माणसें प्रथम बाहेर पडलीं; बेन-हदादानें हेर पाठविले व त्यांनीं परत येऊन खबर दिली कीं शोमरोनांतून कांहीं माणसें बाहेर पडलीं आहेत. १८ त्यानें सांगितलें कीं तीं सज्ज करण्यास येत असलीं तरी त्यांस जीवंत पकडा आणि लडाई करण्यास येत असलीं तरी त्यांस जीवंत पकडा. १९ प्रांताधिकार्यांच्या पदरचे ते लोक नगरांतून बाहेर पडले; व त्यांच्या पाठोपाठ सेना बाहेर पडली. २० एका-एका माणसानें एकाएका माणसाचा समाचार घेतला; तेव्हां अरामी लोक पळत सुटले आणि इस्राएल लोक त्यांच्या पाठीस लागले; अरामाचा राजा बेन-हदाद हा आपल्या घोड्यावर स्वार होऊन कांहीं घोडेस्वारानिशीं निसटला. २१ इस्राएलाच्या राजानें बाहेर पडून घोडे व रथ यांवर मारा करून अराम्यांची मोठी कत्तल उडविली. २२ मग तो संवेष्टा इस्राएलाच्या राजाकडे येऊन म्हणाला, तूं आपली मजबुती कर, सावध राहा, जपून वना; नवें वर्ष लागतांच अरामाचा राजा पुनः तुझ्यावर स्वारी करील.

२३ अरामाच्या राजाचे सेवक त्यास म्हणाले, त्यांचा देव पहाडी देव आहे; म्हणूनच आम्हांवर त्यांचें प्राबल्य झालें; तर आतां सपाटीवर आपण त्यांच्याशीं युद्ध करूं म्हणजे आमचें त्यांच्यावर प्राबल्य खात्रीनें होईल. २४ आतां एकदें मात्र करा, राजांस काढून टाका, प्रत्येकाला त्यांच्या जागेवरून दूर करा; आणि त्यांच्या जागीं सुभेदार नेमा; २५ आणि आपलें जें सैन्य जायां झालें तेवढ्याची घोड्यां व घोडा रथास रथ अशी भरती करा; मग आपण सपाटीवर त्यांच्याशीं युद्ध करूं व आपलें प्राबल्य त्यांच्यावर खात्रीनें होईल; त्यांची ही मसलत मान्य करून बेन-हदादानें तसें केले. २६ नवीन वर्षे लागतांच बेन-हदाद अरामी लोक एक-

वट करून इस्त्राएलशी लढण्यास अफेक येथें गेला. २७ इकडे इस्त्राएल लोकहि एकवट होऊन व अन्न-सामग्रीचा पुरवठा करून त्यांच्याशी सामना करण्यास गेले; इस्त्राएल लोकांनी त्यांच्यासमोर तळ दिला; ते बकऱ्यांच्या दोन कळपांसारखे भासले, पण अरामी लोकांनी देश व्यापून टाकिला. २८ तेव्हां देवाच्या माणसानें इस्त्राएलच्या राजाकडे जाऊन सांगितलें, परमेश्वर असें म्हणतो, परमेश्वर हा पहाडी देव आहे, तळवटीचा देव नाही असें अरामी लोक म्हणाले आहेत, यास्तव हा सर्व मोठा रस्तूदाय मी तुझ्या हातीं देतो; मग मी परमेश्वर आहे अशी तुम्हांस जाणीव होईल. २९ सात दिवस ते एकमेकांसमोर तळ देऊन राहिले; सातव्या दिवशी लढाई सुरु झाली; तेव्हां इस्त्राएल लोकांनीं एका दिवसांत एक लक्ष अरामी पायदळाचा संहार केला. ३० उरलेले लोक अफेक शहराकडे पळून जाऊन त्यांत शिरले; तेव्हां शहराचा तट कोसळून त्यांतल्या सत्तावीस हजार लोकांवर पडला. बेन-हदादहि पळून गेला व नगरांतल्या एका घरांतल्या आंतल्या खोलीत झपटून राहिला. ३१ त्याचे सेवक त्यास म्हणाले, पाहा, आम्ही असें ऐकतो की इस्त्राएल घराण्याचे राजे दयाळू असतात; तर कमरेस गोष्टताट गुंडाळून व गळ्यांत दोऱ्या बांधून आम्हांस इस्त्राएलच्या राजाकडे जाऊं या; तो कदाचित् आपला प्राण वांचवील. ३२ त्याप्रमाणें ते कमरेस गोष्टताट गुंडाळून व गळ्यांत दोऱ्या बांधून इस्त्राएलच्या राजाकडे जाऊन म्हणाले, आपला दास बेन-हदाद म्हणतो, मला जीवदान द्या. राजा म्हणाला, तो अजून जीवत आहे काय ? तो तर माझा बंधु आहे. ३३ हा शुभशकुन सभजून त्यांनीं त्याच्या मनांत काय आहे तें समजण्यासाठी त्याचे शब्द चटकन झेलून म्हटलें, आपला बंधु बेन-हदाद ! राजा त्यांस म्हणाला, जा, त्यास घेऊक या. बेन-हदाद त्याच्यापाशी आल्यावर त्यानें त्यास आपल्या रयांत घेतलें. ३४ बेन-हदाद त्यास म्हणाला, जीं नगरें माझ्या बापांनें आपल्या बापापासून घेतलीं तीं मी परत देतो; माझ्या बापांनें शोमरोनांत पेठ बसविल्या तशाच आपणहि

दिमिष्कांत आपल्या नांवाच्या पेठ बसवा; अहाब म्हणाला, या शर्तीवर तुला सोडून देतो, त्यानें बेन-हदादाशीं करारमदार करून त्यास सोडून दिलें.

३५ त्यानंतर संदेशांच्या शिष्यांपैकीं एक जण परमेश्वराच्या स्फूर्तीनें आपल्या सेबत्यास म्हणाला, मला मार, तो मनुष्य त्यास मारावयास कबूल होईना. ३६ मग तो त्यास म्हणाला, तूं परमेश्वराचें वचन मानिलें नाहीं तर, पाहा, मजकडून तूं जातांच सिंह तुला मारून टाकील. तो त्याच्याकडून जातांच त्यास एका सिंहांनें गांठून फाडून टाकिलें. ३७ त्या शिष्यास दुसरा मनुष्य भेटला; त्यास तो म्हणाला, मला मार. त्या मनुष्यानें त्यास मारून घायाळ केलें. ३८ मग तो संदेशा चालता झाला, आणि आपले डोळे पगोठ्याच्या पदरानें झाकून राजाची मार्गप्रतीक्षा करीत रस्त्यांत उभा राहिला. ३९ राजा जबकून जात असतां त्यानें त्यास हाक मारून म्हटलें, आपला सेवक रणभूमीवर गेला होता तेव्हां एक मनुष्य दुसऱ्या एका मनुष्यास घेऊन मजकडे आला आणि म्हणाला, या मनुष्यास संभाळ; जर का हा नाहींसा झाला तर तुझा जीव त्याच्या जिवाचा मोबदला होईल, नाहीं तर तुला शंभर रत्न चांदीचा दंड होईल. ४० आपला सेवक इकडे तिकडे कामांत गुंतला असतां तो निसदून गेला. इस्त्राएलच्या राजानें त्यास म्हटलें, तोच तुझा न्याय; तूं आपल्याच तोंडांनें निर्णय केला. ४१ त्या संदेश्यानें आपल्या डोळ्यांवरचा पगोठ्याचा पदर चटकन काढिला; तेव्हां हा कोणी संदेशा आहे असें इस्त्राएलच्या राजानें ओळखिलें. ४२ तो राजास म्हणाला, परमेश्वर असें म्हणतो, ज्या मनुष्याचा नाश मीं योजिला होता तो मनुष्य तूं आपल्या हातचा जाऊं दिला, तर त्याच्या प्राणाबद्दल तुझा प्राण जाईल व त्याच्या लोकांबद्दल तुझे लोक जप्ततील. ४३ मग इस्त्राएलचा राजा उदास व खिन्न होऊन शोमरोनास आपल्या घरी गेला.

१ खरील गोष्टींनंतर असें झालें कीं इज्जेलकर नाबोथ याचा द्राक्षीचा मळा इज्जेल येथें शोमरोनाचा राजा अहाब याच्या राजवाच्यापाशीं होता.

२ अहाब नाबोथास म्हणाला, तुझा द्राक्षीचा मळा माझ्या वाढ्यानजोक आहे, तो मला दे, म्हणजे मी त्यांत भाजीपाला लावीन; त्याच्याऐवजी मी तुला त्याहून चांगला द्राक्षीचा मळा देतो, किंवा तुझी इच्छा असल्यास मी तुला त्याचे पैसे देतो. ३ नाबोथ अहाबास म्हणाला, माझ्या वाढवडिलांचें वतन मी आपणाला द्यावें असें परमेश्वर माझ्या हातून न घडवो. ४ मी आपल्या वाढवडिलांचें वतन तुला देणार नाही, असें इज्जेलकर नाबोथ म्हणाला, म्हणून अहाब उदास व खिन्न होऊन आपल्या घरी गेला. तो जाऊन बिछान्यावर पडला आणि आपलें तोंड फिरवून अन्न सेवन करीना. ५ तेव्हां त्याची स्त्री ईजबेल ही त्याच्याकडे येऊन विचारूं लागली, आपण अन्न सेवन करीत नाही, इतकें आपलें मन कां खिन्न झालें आहे? ६ तो तिला म्हणाला, इज्जेलकर नाबोथ यास मी म्हणालों कीं पैसे घेऊन मला तुझा द्राक्षीचा मळा दे, अथवा तुला पसंत वाटल्यास मी त्याच्याऐवजीं तुला दुसरा द्राक्षीचा मळा देतो; यावर तो म्हणाला, मी आपला द्राक्षीचा मळा तुला द्यावयाचा नाही. ७ त्याची बायको ईजबेल त्यास म्हणाली, सांप्रत इस्राएलावर आपली राजसत्ता आहे ना! चला, उठा, अन्न सेवन करा, आपलें मन आनंदित करा; इज्जेलकर नाबोथाचा द्राक्षीचा मळा मी आपणाला मिळवून देतें. ८ मग तिनें अहाबाच्या नांवानें पत्रें लिहिलीं व त्यांवर त्याची मुद्रा केली; आणि नाबोथ राहत होता त्या गांवांत त्याच्या शेजारीं राहणारे वडील जन व सरदार यांजकडे तीं रवाना केलीं. ९ तिनें पत्रांत याप्रमाणें लिहिलें: उपवासाचा जाहीरनामा काढा व नाबोथास लोकांसमोर उच्चस्थानीं बसवा, १० आणि दोन अधम मनुष्यें त्याच्यासमोर बसवा; त्यांनं देवाचा व राजाचा धिक्कार केला अशी साक्ष त्या दोघांनीं द्यावी; मग गांवाबाहेर नेऊन त्वाला मरेतो दगडमार करावा. ११ ईजबेलीच्या पत्रांतील आज्ञेप्रमाणें त्या गांवांत राहणाऱ्या वडील जनांनीं व सरदारांनीं केलें. १२ त्यांनीं उपवासाचा जाहीरनामा काढिला, आणि नाबोथास लोकांसमोर उच्चस्थानीं बसविलें. १३ दोन अधम पुरुष

येऊन त्याच्यासमोर बसले; त्या अधम पुरुषांनीं लोकांसमक्ष नाबोथाविरुद्ध साक्ष दिली; ते म्हणाले, त्या नाबोथानें देवाचा व राजाचा धिक्कार केला आहे. यानंतर त्यांनीं त्यास नगराबाहेर नेऊन तो मरेतो दगडमार केला. १४ त्यांनीं ईजबेलीस सांगून पाठविलें कीं नाबोथास दगडमार केला व तो मेल्या. १५ नाबोथास दगडमार होऊन तो मेल्या हें ईजबेलीनें ऐकलें तेव्हां ती अहाबास म्हणाली, उठा, जो द्राक्षीचा मळा इज्जेलकर नाबोथ पैसे घेऊन आपल्याला देण्यास कबूल नव्हता तो ताच्यांत घ्या; नाबोथ आतां जीवत नाही, मेल्या आहे. १६ इज्जेलकर नाबोथ मरण पावला हें अहाबानें ऐकलें तेव्हां तो त्याच्या द्राक्षीच्या मळ्याचा ताबा घ्यावयास जाण्यासाठीं उठला.

१७ इकडे एलीया तिझ्वी यास परमेश्वराचें वचन प्राप्त झालें कीं १८ उठ, शोमरोननिवासी इस्राएलाचा राजा अहाब याच्या भेटीस जा; तो नाबोथाच्या द्राक्षीच्या मळ्यांत आहे; त्याचा ताबा घेण्यासाठीं तो तेथें गेला आहे. १९ तूं त्यास सांग, परमेश्वर म्हणतो, तूं खून करून मळ्याचा ताबा घेतला आहे काय? तूं त्यास सांग, ज्या ठिकाणीं कुत्र्यांनीं नाबोथाचें रक्त चाटून खाळें त्याच ठिकाणीं कुत्रे तुझीं रक्त चाटून खातील. २० अहाब एलीयास म्हणाला, माझ्या वैऱ्या, तूं मला गांठिलें काय? तो म्हणाला, होय, मी तुला गांठिलें आहे, कारण परमेश्वराच्या दृष्टीनें वाईट तें करावें म्हणून तूं आपणास विकून टाकिलें आहे. २१ पाहा, मी तुजवर असें अरिष्ट आणीन कीं तुझा अगदीं धुव्वा उडेल, आणि अहाबाचा प्रत्येक मुलगा, मग तो इस्राएल लोकांच्या अटकेंत असो कीं मोकळा असो, त्याचा मी उच्छेद करीन; २२ तूं मला संताप आणिला आणि इस्राएल लोकांस पाप करावयास लाविलें, यास्तव मी तुझ्या घराण्याचें नवाटाचा पुत्र यराबाम व अहीयाचा पुत्र बाशा यांच्या घराण्यांप्रमाणें करीन. २३ ईजबेलीविषयींही परमेश्वर असें म्हणतो, इज्जेलीच्या तटाजवळ ईजबेलीस कुत्रीं खातील. २४ अहाबाचा जो कोणी नगरांत मरेल त्यास कुत्रीं खातील व जो कोणी रानावनांत मरेल त्यास

आकाशातले पक्षी खातील. २५ (अहाबासारखा दुसरा कोणी झाला नाही; त्याची बायको ईजबेल हिने त्याला भर दिल्यामुळे त्याने परमेश्वराच्या दृष्टीने जे बाईट तें करण्यास स्वताला विकून टाकिलें होतें; २६ परमेश्वरानें इस्राएलापुढून देशांतून घालवून दिलेल्या अमेरी लोकांप्रमाणें त्यानें मूर्तीच्या नादीं लागून पुष्कळ अमंगळ कर्मे केलीं.) २७ एलीयाचे हे शब्द ऐकून अहाबानें आपलीं वस्त्रे फाडिलीं व अंगास गोनताट गुंडाळून उपवास केला; तो गोनताटावर निजू लागला व मंदगतीनें चालू लागला. २८ यानंतर एलीया तिन्ही यास परमेश्वराचें असें वचन प्राप्त झालें कीं २९ अहाब माझ्यापुढें कसा दीन झाला आहे हें तूं पाहतोस ना ? तो माझ्यापुढें दीन झाला आहे म्हणून मी हें अरिष्ट त्याच्या हयातीत आणणार नाही, तर त्याच्या पुत्राच्या हयातीत त्याच्या घराण्यावर हें अरिष्ट आणीन.

१ अरामी लोक व इस्राएल लोक यांच्या-
२२ मध्ये तीन वर्षे लढाई झाली नाही. २ तिसऱ्या वर्षी यहुदाचा राजा यहोशाफाट इस्राएलाच्या राजाकडे आला. ३ तेव्हां इस्राएलाचा राजा आपल्या सेवकांस म्हणाला, रामोथ-गिलाद आपलेच आहे हें तुम्हांस ठाऊक आहे काय ? तर आपण स्वस्थ कां राहावें ? तें अरामाच्या राजापासून हिसकावून कां घेऊं नये ? ४ तो यहोशाफाटास म्हणाला, रामोथ-गिलाद येथें लढावयास आपण मजबरोबर याल काय ? त्यास यहोशाफाटानें उत्तर दिलें, मी आणि आपण एकच; माझे लोक ते आपलेच व माझे घोडे ते आपलेच. ५ यहोशाफाटानें इस्राएलाच्या राजास म्हटलें, आज परमेश्वराचा आदेश विचारून घे. ६ इस्राएलाच्या राजानें सुमारें चारशें संदेंष्टे जमवून त्यांस विचारिलें, मी रामोथ-गिलादावर चढाई करून जाऊं किंवा नको ? त्यांनीं उत्तर दिलें, चढाई करून जा; प्रभु तें महाराजांच्या हातीं देईल. ७ तेव्हां यहोशाफाटानें विचारिलें, यांखेरीज दुसरा कोणी तरी परमेश्वराचा संदेंष्टा नाही काय ? त्याला आम्ही प्रश्न विचारूं. ८ इस्राएलाचा राजा यहोशाफाटास म्हणाला, ज्याच्या द्वारे परमेश्वराचा सल्ला घेतां येईल असा आणखी

एक मनुष्य आहे, पण मला त्याचा तिरस्कार वाटतो; कारण मला अनुकूल असा संदेश तो कधींहि देत नाही, प्रतिकूल तेवढाच देतो; तो इम्लाचा पुत्र मीखाया होय. यहोशाफाट म्हणाला, महाराजांनीं असें बोद्धं नये. ९ तेव्हां इस्राएलाच्या राजानें एका कारभाऱ्यास बोलावून सांगितलें, लवकर जाऊन इम्लाचा पुत्र मीखाया यास घेऊन ये. १० इस्राएलाचा राजा आणि यहुदाचा राजा यहोशाफाट हे आपआपलीं राजवस्त्रे धारण करून शोमरोनाच्या वेशीजवळ एका उषल्या जागेंत आपआपल्या सिंहासनावर विराजमान झाले होते, आणि सर्व संदेंष्टे त्यांच्यापुढें भाषण करीत होते. ११ तेव्हां कनानाचा पुत्र सिदकोया यानें लोखंडाचीं शिंगें करून आणिलीं होती; तो म्हणाला, परमेश्वर म्हणतो, या शिंगांनीं तूं अरामी लोकांस हुंदडून त्यांचा नाश करशील. १२ सर्व संदेंष्टे त्याच्याप्रमाणेंच भाषण करूं लागून म्हणाले, रामोथ-गिलादावर चढाई करून जा, यशस्वी हो; कारण परमेश्वर तें राजाच्या हातीं देईल. १३ जो जामूद मीखायास बोलावयास गेला होता तो त्यास म्हणाला, पाहा, सर्व संदेंष्ट्यांचें एकमत होऊन ते राजासंबंधानें शुभवचन बोलत आहेत, तर त्यांच्याप्रमाणेंच तूंहि शुभसंदेश कथन करावा. १४ मीखाया म्हणाला, परमेश्वराच्या जीवितानी शपथ, परमेश्वर जें कांहीं मला सांगेल तेंच मी बोलें. १५ तो राजाकडे आला तेव्हां राजानें त्याला विचारिलें, हे मीखाया, आम्ही रामोथ-गिलादाबरोबर युद्ध करावयास जावें कीं न जावें ? त्यानें त्यास म्हटलें, जा, यशस्वी हो, परमेश्वर तें राजाच्या हातीं देईल. १६ राजा त्यास म्हणाला, परमेश्वराच्या नामानें मला खरें तेंच सांग, असें मी तुला कितीदां शपथ घातून सांगावें ? १७ मग तो म्हणाला, सर्व इस्राएल लोक मेंढपाळांचाचून असलेल्या मेंढरांसारखे डोंगरावरून विखरले आहेत असें मला दिसलें; तेव्हां परमेश्वर म्हणाला, यांस कोणी धनी नाही, तर हे आप-आपल्या घरीं मुखरूप परत जावोत. १८ इस्राएलाचा राजा यहोशाफाटास म्हणाला, हा माझ्यासंबंधानें अनुकूल संदेश सांगवयाचा नाही तर प्रतिकूल सांगवयाचा

असें मी आपणाला सांगितलें नाहीं काय ? १९ मीखाया म्हणाला, तर आतां तूं परमेश्वराचें वचन ऐक: परमेश्वर आपल्या सिंहासनावर विराजमान झालेला व त्याच्या उजवीकडे व डावीकडे स्वर्गातील सर्व सेना ठमी आहे असें माझ्या दृष्टीस पडलें. २० परमेश्वर म्हणाला, अहाबास असा कोण मोह घालील कीं तो रामोथ-गिलादावर चाल करून तेथें पतन पावेल ? तेव्हां कोणीं असें, कोणीं तसें, म्हटलें. २१ त्या समयीं एक आत्मा जवळ येऊन परमेश्वरासमोर उभा राहिला आणि म्हणाला, मी त्याला मोह घालितों. २२ परमेश्वरानें विचारिलें, कसा ? तो म्हणाला, मी जाऊन त्याच्या सर्व संदेष्ट्यांच्या मुखांत असत्य वदविणारा आत्मा होईन. परमेश्वर म्हणाला, तूं त्यास मोह घालशील; जा, तुजकडून हें होईल; तसेंच कर. २३ तर पाह्या, परमेश्वरानें तुझ्या या सर्व संदेष्ट्यांच्या मुखांत असत्य वदविणारा आत्मा संचरविला आहे; तुजें अनिष्ट होणार असें परमेश्वर बोलला आहे. २४ तेव्हां कनानाचा पुत्र सिद्धकीया मीखायाजवळ गेला, आणि त्याच्या तोंडांत मारून त्यानें त्याला विचारिलें, परमेश्वराचा आत्मा मला सोडून तुझ्याशीं बोलण्यास कोठून गेला ? २५ मीखाया त्यास म्हणाला, तूं लपावयासाठीं घराच्या आंतल्या कोठडींत पळून जाशील तेव्हां तुला कळेल. २६ मग इस्राएलाचा राजा म्हणाला, नगराचा सुभेदार आमोन व राजपुत्र योवाश योजकडे मीखायास माघारीं घेऊन जा; २७ आणि त्यांना सांगा, राजा म्हणतो, या मनुष्यास बंदीत टाका व मी सुखरूप परत येईपर्यंत त्यास शिक्षेचें अन्न व शिक्षेचें पाणी या. २८ मीखाया म्हणाला, तूं सुखरूप परत आलास तर समजावें कीं परमेश्वर माझ्याद्वारें बोललाच नाहीं. तो म्हणाला, लोकही, तुम्ही सर्व हें ऐका.

२९ नंतर इस्राएलाचा राजा व यहूदाचा राजा यहोशाफाट यांनीं रामोथ-गिलादावर चढाई केली. ३० इस्राएलाच्या राजानें यहोशाफाटास सांगितलें, मी वेष बदलून लढाईस जाणार; पण आपण आपलीं स्वतांची

बळें घाला. याप्रमाणें इस्राएलाचा राजा वेष बदलून लढाईस गेला. ३१ अरामाच्या राजानें आपल्या बत्तीस रथांच्या सरदारांस आज्ञा केली होती कीं लहान-थोरपैकी कोणतीही लढू नका, इस्राएलाच्या राजांशीं मात्र लढा. ३२ त्या रथांच्या सरदारांनीं यहोशाफाटास पाहिलें तेव्हां त्यांस वाटलें कीं हाच इस्राएलाचा राजा असावा; म्हणून त्यांनीं त्याच्याशीं लढावयासाठीं मोर्चा फिरविला; तेव्हां यहोशाफाटानें आरोळी ठोकली. ३३ रथांच्या सरदारांनीं हा इस्राएलाचा राजा नाहीं असें पाहिलें तेव्हां त्यांचा पिच्छा सोडून ते परतले. ३४ मग कोणींएकानें सहजगत्या एक बाण सोडिला, तो जाऊन इस्राएली राजाच्या चिखताच्या सांध्यांत स्तला. तेव्हां तो आपल्या सारथ्यास म्हणाला, मी घायाळ झालें आहे, रथ फिरवून मला सैन्याच्या बाहेर घेऊन जा. ३५ त्या दिवशीं घनघोर युद्ध झालें; अराम्यांच्या मारापुढें राजा आपल्या रथाला टेकून उभा होता; तो संध्याकाळीं मरण पावला; त्याच्या घायाचें रक्त वाहून रथाच्या बुडाशीं सांचलें. ३६ सूर्यास्ताच्या समयीं सर्व सैन्यांत असा पुकारा झाला कीं प्रत्येकानें आपआपल्या नगराची व आपआपल्या देशाची वाट धरवी. ३७ राजा मरण पावल्यावर त्याला शोमरोनास नेलें; शोमरोन येथें त्यांनीं त्यास मूठमाती दिली. ३८ राजाचा रथ शोमरोनाच्या तळ्या-नजीक धुतला तेव्हां परमेश्वराच्या वचनाप्रमाणें कुत्र्यांनीं येऊन त्याचें रक्त चाटून खाल्लें; ती वेष्ट्यांची ज्ञान करण्याची जाग होती. ३९ अहाबानें केलेल्या बाफीच्या गोष्टी त्यानें जें काहीं केलें तें, त्यानें बांधिलेले हस्तिदंती गृह, त्यानें वसविलेलीं सर्व नगरें या सर्वांचें वर्णन इस्राएलाच्या राजांच्या बखरीत केलें आहे, नाहीं काय ? ४० अहाब आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजला, आणि त्याचा पुत्र अहज्या त्याच्या जागीं राजा झाला.

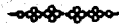
४१ इस्राएलाचा राजा अहाब याच्या कारकीर्दीच्या चौथ्या वर्षीं आसाचा पुत्र यहोशाफाट यहूदावर राज्य करू लागला. ४२ यहोशाफाट राज्य करू लागला तेव्हां तो पस्तीस वर्षांचा होता; त्यानें यरूशलेमांत पंचवीस वर्षे राज्य केले. त्याच्या आईचें नांव अजूबा; ती

चिन्हीची कन्या. ४३ त्याची सगळी चालचलणूक त्याचा बाप आसा याच्याप्रमाणे होती; ती त्यानें सोडिली नाही; परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें बरें तें त्यानें केलें; तथापि त्यानें उच्चस्थानें काढून टाकिलीं नाहीत; लोक अजून त्या उच्चस्थानांवर यज्ञ करीत व धूप जाळीत. ४४ यहोशाफाटानें इस्राएलाच्या राजाशीं सल्ला केल. ४५ यहोशाफाटानें केलेल्या बाकीच्या गोष्टी, त्यानें दाखविलेला पराक्रम, त्यानें केलेलीं युद्धे, या सर्वांचें वर्णन यहुदांच्या राजांच्या बखरीत केलें आहे, नाहीं काय? ४६ त्याचा बाप आसा याच्या वेळीं जे पुरुषगामी राहून गेले होते त्यांस त्यानें देशांतून बालवून दिलें. ४७ त्या काळीं अदोमांत कोणी राजा नव्हता; एक मुतालीक राज्य चालवीत होता. ४८ सोनें आपण्याकरितां ओफीर येथें जातां याचें म्हणून यहोशाफाटानें तामाशी गलबतें बांधिलीं; तीं एसयोन-गेबेर येथें फुटलीं, त्यासुळे तीं गेलीं नाहीत. ४९ तेन्हां अहाबाचा

पुत्र अहज्या हा यहोशाफाटास म्हणाला, माझे सेवक आपल्या सेवकांबरोबर जहाजांतून जाऊं या; पण यहोशाफाटानें नाहीं म्हटलें. ५० यहोशाफाट आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजला; त्यांनीं त्यास त्याच्या पूर्वजांमार्थें, मूळपुरुष दावीद याच्या नगरामार्थें, मूठमाती दिली; आणि त्याच्या जागीं त्याचा पुत्र यहेराम राजा झाला.

५१ यहुदाचा राजा यहोशाफाट याच्या कारकीर्दीच्या सतराव्या वर्षीं अहाबाचा पुत्र अहज्या शोमरोन येथें इस्राएलावर राज्य करूं लागला; त्यानें इस्राएलावर दोन वर्षे राज्य केलें. ५२ परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें वाईट तें त्यानें केलें, त्याच्या आईबापांच्या आणि इस्राएल लोकांच्या हातून पाप करविणारा नबाटाचा पुत्र यराबाम याच्या मार्गानें तो चालला. ५३ आपल्या बापाप्रमाणें त्यानें बालाच्या मूर्तीचें भजनपूजन करून इस्राएलाचा देव परमेश्वर यास संतप्त केलें.

२ राजे



१ अहाबाच्या मृत्यूनंतर मवाब इस्राएलावर १ उलटला. २ अहज्या हा शोमरोनांतील आपल्या बाप्याच्या माडीवरल्या खिडकीच्या जाळींतून खाली पडून दुखणार्हत झाला; त्यानें जासुदांस अशी आज्ञा केली कीं तुम्ही जाऊन एकोन येथील बाल-जबूब दैवतास प्रश्न करा कीं मी या दुखण्यांतून बरा होईन काय? ३ इतक्यांत परमेश्वराचा देवदूत एलीया तिश्बी यास म्हणाला, ऊठ, शोमरोनाच्या राजाच्या जासुदांस जाऊन गांठ आणि विचार, तुम्ही एकोन येथील बाल-जबूब दैवतास प्रश्न करावयास चालूंगां आहां, तें इस्राएलांत कोणी देव नाहीं म्हणून कीं काय? ४ यास्तव परमेश्वर अहज्यास म्हणतो, ज्या पलंगावर तूं पडला आहेस त्यावरून तूं उठवयाचा नाहीस; तूं अवश्य

मरशील. असें बोलून एलीया चालता झाला. ५ जासूद राजाकडे परत गेले तेन्हां त्यानें त्यांस विचारिलें, तुम्ही परत आलां तें कां म्हणून? ६ त्यांनीं त्यास सांगितलें, एका मनुष्यानें आमहांस वाटेत गांठून सांगितलें कीं ज्या राजानें तुम्हांस पाठविलें आहे त्याजकडे परत जा व त्यास सांगा, परमेश्वर म्हणतो, तूं एकोन येथलें दैवत बाल-जबूब यास प्रश्न करावयास मनुष्य पाठविले तें इस्राएलांत कोणी देव नाहीं म्हणून कीं काय? तर ज्या पलंगावर तूं पडला आहेस त्यावरून तूं उठवयाचा नाहीस, तूं अवश्य मरशील; ७ त्यानें त्यांस विचारिलें, ज्या मनुष्यानें तुम्हांस गांठून हें सर्व सांगितलें तो दिसण्यांत कसा होता? ८ ते म्हणाले, त्याच्या अंगांत केसांचा झगा होता व

त्याच्या कमरेस कातड्याचा कमरबंद होता. तो म्हणाला, तो एलीया तिन्नीच. ९ यावर राजानें पन्नासांच्या एका नायकास पन्नास शिपाई देऊन एलीयाकडे पाठविलें. एलीया होता तेथें जाऊन त्यानें पाहिलें तेव्हां तो पर्वतशिखरावर बसलेला त्याच्या दृष्टीस पडला. तो त्यास म्हणाला, हे देवाच्या माणसा, राजाज्ञा आहे, खाली उतरून ये. १० एलीयानें त्या पन्नासांच्या नायकास म्हटलें, मी देवाचा माणूस असलों तर आकाशांतून अमीचा वर्षाव होऊन तो तुला व तुझ्या पन्नास शिपायांस भस्म करी. तेव्हां आकाशांतून अमीचा वर्षाव होऊन त्यानें त्यास व त्याच्या पन्नास शिपायांस भस्म केलें. ११ मग राजानें त्याजकडे पुनः पन्नासांच्या एका नायकास पन्नास शिपाई देऊन पाठविलें; तो पुन त्यास म्हणाला, हे देवाच्या माणसा, राजाज्ञा आहे, तूं लवकर खाली उतरून ये. १२ एलीया त्यास म्हणाला, मी देवाचा माणूस असेन तर आकाशांतून अमीचा वर्षाव होऊन तो तुला व तुझ्या पन्नास शिपायांस भस्म करी. तेव्हां आकाशांतून अमीचा वर्षाव होऊन त्यानें त्यास व त्याच्या पन्नास शिपायांस भस्म केलें. १३ मग राजानें तिसऱ्यादा पन्नासांच्या एका नायकास पन्नास शिपाई देऊन पाठविलें. ह्या तिसऱ्या पन्नासांच्या नायकानें जाऊन एलीयापुढें गुडघे टेकिले व विनवणी करून म्हटलें, अहो देवाचे माणूस, माझा प्राण व ह्या आपल्या पन्नास दासांचे प्राण आपल्या दृष्टीस मोलवान् वाटोत; १४ पाहा, आकाशांतून अमीचा वर्षाव होऊन पहिले दोन नायक व त्यांचे पन्नास पन्नास शिपाई भस्म झाले, पण आतां माझा प्राण आपल्या दृष्टीस मोलवान् वाटो. १५ परमेश्वराचा देवदूत एलीयास म्हणाला, खाली उतरून त्याच्याबरोबर जा, भिऊ नको. तेव्हां एलीया उठून खाली उतरून त्याच्याबरोबर राजाकडे गेला. १६ त्यानें त्यास म्हटलें, एकोन येथलें दैवत बाल-जवूब याला प्रश्न करावयास तूं जासूद पाठविले तें इस्राएलांत देव नाही म्हणून कीं काय? यास्तव ज्या विघ्नान्यावर तूं पडला आहेस त्यावरून तूं उठवयाचा नाहीस; तूं अवश्य मरणार. १७ एलीयांस सांगित-

लेल्या परमेश्वराच्या वचनाप्रमाणें तो मरण पावला. त्याला पुत्र नव्हता म्हणून त्याच्या जागीं यहेराम हा राजा झाला. यहुदाचा राजा यहेसाफाट याचा पुत्र यहेराम याच्या कारकीर्दीच्या दुसऱ्या वर्षी हें झालें. १८ अहज्यानें केलेल्या बाकीच्या गोष्टींचें वर्णन इस्राएलाच्या राजाच्या बखरीत केलें आहे, नाही काय ?

१ परमेश्वरानें एलीयास बावटळीच्या द्वारें स्वर्गास घेऊन जाण्याचा समय आला त्या वेळीं एलीया अलीशाबरोबर मित्नाल येथून चालला होता. २ एलीया अलीशास म्हणाला, परमेश्वर मला बेथेल येथें पाठवीत आहे; तर तूं एथेंच थांब. अलीशा म्हणाला, परमेश्वराच्या व आपल्या जीविताची शपथ, मी आपल्याला कधीं सोडावयाचा नाही; मग ते बेथेल येथें गेले. ३ बेथेलतल्या संदेष्ट्यांचे शिष्य अलीशाकडे येऊन त्यास म्हणाले, आज परमेश्वर तुझ्या घन्यास तुझ्या शिरावरून घेऊन जाणार आहे हें तुला ठाऊक आहे काय? त्यानें म्हटलें, मला ठाऊक आहे, पुरें करा. ४ एलीया त्यास म्हणाला, अलीशा, परमेश्वर मला यरीहोस पाठवीत आहे तर तूं येथें थांब. तो म्हणाला, परमेश्वराच्या व आपल्या जीविताची शपथ, मी आपणाला सोडावयाचा नाही; मग ते यरीहोस गेले. ५ यरीहोतीलें संदेष्ट्यांचे शिष्य अलीशाकडे येऊन त्यास म्हणाले, आज परमेश्वर तुझ्या घन्यास तुझ्या शिरावरून घेऊन जाणार आहे हें तुला ठाऊक आहे काय? त्यानें म्हटलें, मला ठाऊक आहे, पुरें करा. ६ एलीया त्यास म्हणाला, परमेश्वर मला यर्देनेकडे पाठवीत आहे. तूं येथेंच थांब. तो म्हणाला, परमेश्वराच्या व आपल्या जीविताची शपथ, मी आपणाला सोडावयाचा नाही; मग ते दोघे पुढें चालले. ७ संदेष्ट्यांचे पन्नास शिष्य येऊन त्यांच्यासमोर दूर उभे राहिले आणि ते दोघे यर्देनतीरी उभे राहिले. ८ एलीयानें आसरा प्रांतातून त्याची वळकटी करून ती पाण्यावर मारिली, तेव्हां पाणी बुमंग झालें व ते दोघे कोरल्या भूमीवरून पलीकडे गेले. ९ ते पलीकडे गेल्यावर एलीया अलीशास म्हणाला, मला तुजपासून

नेण्यांत येण्यापूर्वी मी तुजसाठी काय करूं तें मला सांग. अलीशा म्हणाला, आपल्या ठायी असलेल्या आत्म्याचा दुप्पट वांटा माझ्या ठायी यावा. १० एलीया म्हणाला, तूं दुर्धट गोष्ट मागतोस, पण मला तुजपासून घेऊन जातील त्या समयी मी तुला दिसलों तर तूं मागतोस तें तुला प्राप्त होईल, न दिसलों तर प्राप्त होणार नाहीं. ११ ते बोलत चालले असतां, पाहा, एकाएकी एक अमिरथ आणि अमिवाह दृष्टीस पडले व त्यांनी त्या दोघांस अलग केले; एलीया बाबटळींतून स्वर्गास गेला. १२ तें पाहून अलीशा मोठ्याने म्हणाला, माझ्या बापा ! माझ्या बापा ! इस्राएलाच्या रथानो ! इस्राएलाच्या राउतानो ! तो पुनः त्याच्या नजरेस पडला नाही. तेव्हां त्याने आपली कर्बे फाडून त्यांचे दोन दोन तुकडे केले. १३ एलीयाचा जो शणा त्याच्या अंगावरून खाली पडला होता तो त्याने उचलून घेतला आणि तो परत जाऊन यार्देनतीरी उभा राहिला. १४ एलीयाच्या अंगावरून पडलेला शणा पाण्यावर मारून तो म्हणाला, एलीयाचा देव परमेश्वर कोठें आहे ? त्याने तो पाण्यावर मारितांच पाणी दुभंग झालें आणि अलीशा पलीकडे गेला. १५ यरीहो येथल्या संदेष्ट्यांचे शिष्य त्याला लवून पाहून म्हणाले, एलीयाचा आत्मा अलीशाच्या ठायी उतरला आहे. त्यांनी सामोरे येऊन त्यास जमिनीपर्यंत लवून नमन केले. १६ ते त्यास म्हणाले, ऐका, आपल्या सेवकांजवळ पन्नास बळकट पुरुष आहेत; आपल्या स्वामीचा शोध करण्यास त्यांस जाऊं या; परमेश्वराच्या आत्म्याने त्यास उचलून एकाद्या वर्षतावर अथवा एकाद्या खोऱ्यांत टाकिलें असेल. तो म्हणाला, कोणास पाठवूं नका. १७ त्यांनी त्यास एवढा आग्रह केला की त्यांची त्याला मीड पडून तो म्हणाला, पाठवा. त्यांनी पन्नास पुरुष पाठविले. त्यांनी त्याचा तीन दिवस शोध केला पण त्यांस तो सांपडला नाही. १८ ते परत आले तेव्हां तो यरीहो येथें होता; तो त्यांस म्हणाला, जाऊं नका असें मी तुम्हांस सांगितलें नव्हतें काय ? १९ त्या नगरचे रहिवासी अलीशांस म्हणाले, पाहा, हें नगर मनोहर स्थळी वसलें आहे, हें आमच्या

स्वामीस दिसतच आहे; पण येथलें पाणी फार वाईट असल्यामुळें जमिनींत कांहीं पिकत नाहीं. २० त्यानें म्हटलें, एक नवें पात्र मजकडे आणा व त्यांत मीठ घाला. त्यांनी तें त्याजकडे आणिलें. २१ मग तो पाण्याच्या झन्यानजीक गेला व त्यांत तें मीठ टाकून म्हणाला, परमेश्वर म्हणतो, मी हें पाणी चांगलें करितों, यापुढें यानें मृत्यु येणार नाही व पीक बुडणार नाही. २२ अलीशाच्या या वचनानुसार तें पाणी चांगलें झालें; तें आजवर तसेच आहे.

२३ तो तेथून वरतीं बेथेलकडे चालला; तो वाट चढून जात असतां नगरांतून कांहीं पोरें बाहेर येऊन त्याची थडा करून म्हणालीं, अरे टकल्या, चालता हो. २४ त्यानें मागे वळून त्याजकडे पाहिलें व परमेश्वराचें नाम घेऊन त्यांस शाप दिला, तेव्हां वनांतून दोन अस्थळी बाहेर पडल्या व त्यांनी त्यांतल्या बेचाळीस पोरांस फाडून टाकिलें. २५ तो तेथून निघून कर्मेळ पर्वताकडे आला आणि तेथून शोमरोनास माघारी गेला.

१ यहूदाचा राजा यहोशाफाट याच्या कारकीर्दीच्या अठराव्या वर्षी अहाबाचा पुत्र यहोराम शोमरोनांत राज्य करूं लागला; त्यानें बारा वर्षे राज्य केले. २ परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें वाईट तें त्यानें केलें, तरी आपल्या आईबापांइतकें केलें नाही; कारण त्याच्या बापांने केलेला बालमूर्तीचा स्तंभ त्यानें काढून टाकिला. ३ तरी जीं पापकर्मे नवाटाचा पुत्र यराबाम यानें इस्राएलाकडून करविलीं त्याचें त्यानें अवलंबन केलें; तीं त्यानें सोडिलीं नाहीत.

४ मवाबाचा राजा मेशा हा मेंढरांचे कळप बाळगून होता; तो इस्राएलाच्या राजास एक लाख कोकरांची व एक लाख एडक्यांची लोकर खंडणी म्हणून देत असे. ५ अहाब मेल्यावर मवाबाचा राजा इस्राएलाच्या राजावर उलटला. ६ त्या समयीं यहोराम राजानें शोमरोनांतून बाहेर निघून सर्व इस्राएलाची जमवाजमव केली. ७ त्यानें जाऊन यहूदाचा राजा यहोशाफाट यास असा निरोप पाठविला कीं मवाबाचा राजा मजवर उलटला आहे, तर त्याच्याशीं लढावयास

आपण मजबरोबर येतां काय ? तो म्हणाला, होय, मी येतो; आपण आणि मी एकच; माझे लोक ते आपले लोक, माझे घोडे ते आपले घोडे. ८ त्यांनीं विचारिलें, कोणत्या मार्गानें आपण जावें ? त्यांनीं म्हटलें, अदोमी रानाच्या वाटेनें. ९ त्याप्रमाणें इस्राएलाचा राजा, यहुदाचा राजा आणि अदोमाचा राजा यांनीं कूच केलें; त्यांनीं वळसा घेऊन सात मजला केल्यानंतर सर्व सेना व त्यांच्याबरोबर असलेलीं जनावरें यांस पिण्यास पाणी मिळेंना. १० तेव्हां इस्राएलाचा राजा म्हणाला, अरेरे ! ह्या तिघां राजांना मवाबाच्या हातीं यावें म्हणूनच परमेश्वरानें त्यांस एकवट केलें आहे. ११ तेव्हां यहोशाफाट म्हणाला, ज्याच्याद्वारें आपणांस परमेश्वराला प्रश्न करितां येईल असा परमेश्वराचा कोणी संदेश याथें नाहीं काय ? इस्राएलाच्या राजाच्या सेवकांपैकीं एकांनें सांगितलें, एलीयाच्या हातावर पाणी घालणारा शाफाटाचा पुत्र अलीशा येथें आहे. १२ यहोशाफाट म्हणाला, परमेश्वराचें वचन त्याला प्राप्त होत असतें. मग इस्राएलाचा राजा, यहोशाफाट व अदोमाचा राजा हे त्याजकडे गेले. १३ अलीशा इस्राएलाच्या राजास म्हणाला, मला तुझ्याशीं काय कर्तव्य आहे ? तूं आपल्या बापाच्या, आपल्या आईच्या संदेशांकडे जा. इस्राएलाचा राजा त्यास म्हणाला, नाहीं, नाहीं; ह्या तीन राजांना मवाबाच्या हातीं यावें म्हणून परमेश्वरानें त्यांस एकवट केलें आहे. १४ अलीशा म्हणाला, ज्याच्या हुजुरास मी असतो त्या सेनाधीश परमेश्वराच्या जीविताची शपथ; येथें असलेला यहुदाचा राजा यहोशाफाट याला मी मान देत नसतो तर मी तुजकडे ढुंकूनहि पाहिलें नसतें. १५ आतां एकादा वाजंत्री घेऊन या. वाजंत्री वाद्य वाजवीत असतां परमेश्वराचा हस्त अलीशावर आला. १६ तो म्हणाला, परमेश्वर असें म्हणतो, या खोऱ्यांत जिक्डेतिकडे खळगे खणा. १७ परमेश्वर म्हणतो, कांहीं वादळ किंवा पर्जन्य तुमच्या दृष्टीस न पडतां हें खोरें पाण्यांन भरून जाईल; आणि तुम्ही, तुमचीं पाठाळें आणि

जनावरें पाणी पितील. १८ परमेश्वराच्या दृष्टीनें ही केवळ क्षुळक गोष्ट आहे; तो मवाबी लोकांस तुमच्या हातीं देईल; १९ तेव्हां तुम्ही प्रत्येक तटबंदी नगराचा व प्रत्येक निवडक नगराचा विध्वंस करा; चांगला वृक्ष असेल तेवढा तोडा; सर्व पाण्याचे कूप बुजवून टाका व दगड टाकून सर्व उत्तम शेतांची नासाडी करा. २० संक्राळ्या प्रहरीं अन्नबलि अर्पण करण्याच्या समयीं अदोमाच्या दिशेनें पाणी वाहत आलें व तो सर्व प्रदेश जलमय झाला. २१ राजे एकवट होऊन आपल्याशीं लढाई करण्यास येत आहेत हें मवाबी लोकांनीं ऐकलें तेव्हां जितके मवाबी लढाईला कमर बांधण्यास लायक होते तितके व त्यांहून अधिक वयाचे सगळे एकवट होऊन सीमेवर उभे राहिले. २२ दुसऱ्या दिवशीं ते पहाटेस उठले आणि सुर्याचे किरण त्या पाण्यावर पडल्यामुळें मवाबी लोकांस तें दुरून रक्तासारखें भासलें. २३ ते म्हणाले, तें रक्तच आहे; त्या राजांचा नाश झाला आहे; त्यांनीं एकमेकांस मारून टाकिलें आहे यांत संशय नाहीं. तर मवाच्यांनो, लूट करावयास चला. २४ मवाबी इस्राएलाच्या छावणीनजीक आले. तेव्हां इस्राएलांनीं उठून त्यांस मार दिला; आणि ते त्यांच्या पुढून पळाले; इस्राएल त्यांस मारीत मारीत त्यांच्या देशांत शिरले. २५ त्यांनीं नगराचा विध्वंस केला; सर्व चांगल्या चांगल्या शेतांत प्रत्येक पुरुषानें दगड फेकिले, त्यांनीं तीं दगडांनीं भरून टाकिलीं; पाण्याचे सर्व कूप बुजविले, सर्व चांगलीं झाडें तोडून टाकिलीं; कीर-हरेसेय येथें त्यांनीं दगडां-शिवाय कांहींएक राहूं दिलें नाहीं; गोफणदारांनीं घेऊन त्याचा विध्वंस केला. २६ युद्धांत आपण अगदीं जेर झालों असें मवाबाच्या राजानें पाहिलें तेव्हां त्यानें सातशें धारकरी बरोबर घेऊन अदोमाच्या राजाकडे जाण्यासाठीं घेरा फोडण्याचा यत्न केला, पण त्याचें कांहीं चाललें नाहीं. २७ तेव्हां त्यानें आपला ज्येष्ठ पुत्र युवराज यास नेऊन तटावर त्याचा होम केला. यावरून इस्राएलावर फार कोप झाला व ते त्याला सोडून स्वदेशीं परत गेले.

१ एकदा संदेष्ट्यांच्या शिष्यांच्या शिष्यांपैकी एकोने अलीशाकडे गाव्हणें केलें; ती म्हणाली, तुझा सेवक, माझा नवरा, मरून गेला आहे; तुला ठाऊक आहे कीं तो परमेश्वराचें भय बाळगणारा होता. त्याचा सावकार माझ्या दोन पुत्रांस दास करून नेण्यास आला आहे. २ अलीशानें तिला विचारिलें, मी तुजसाठीं काय करूं हें मला सांग; तुझ्या घरांत काय काय आहे? ती म्हणाली, एक घडा तेलशिवाय आपल्या दासीच्या घरांत कांहींएक नाही. ३ तो तिला म्हणाला, तूं जा आणि बाहेरून आपल्या शेजाऱ्यांपाजाऱ्यांकडून बरींचशीं तिकामीं भांडीं मागून आण. ४ मग आपल्या पुत्रांसह घरांत जाऊन दार बंद कर व त्या सर्व भांड्यांत तेल ओत; आणि भांडें भरेल तें बाजूला ठेव. ५ ती त्याजपासून गेली आणि आपल्या पुत्रांसह आपल्या घरांत जाऊन तिनें दार बंद केलें; ते नित्रकडे भांडीं आणीत तीं ती भरीत जाई. ६ सर्व भांडीं भरल्यावर ती आपल्या पुत्रांस म्हणाली, मला आणखी एक भांडें आणून द्या; त्यांनीं म्हटलें, आतां एकाही भांडें उरलें नाही; तेव्हां तेल वाढावयाचें राहिलें. ७ तिनें जोऊन देवाच्या माणसास हें सांगितलें. तो म्हणाला, आ, तेल विकून आपलें कर्ज फेड व जें शिल्लक राहिल त्यावर आपला व आपल्या पुत्रांचा निर्वाह कर.

८ एके दिवशीं असें झालें कीं अलीशा शूनेम येथें गेला; तेथें एक धोर वी राहत होती; तिनें त्यास आप्रह करून जेवावयास लाविलें; पुढें तो त्या वाटेनें जाई तेव्हां तेथें जेवावयास उतरत असे. ९ ती आपल्या नवऱ्यास म्हणाली, हा पुख वारंवार या वाटेनें जातो, हा कोणी देवाचा पवित्र माणूस आहे असें मला दिसतें. १० यास्तव धाच्यावर आपण एक लहानशी खोली करूं आणि त्याच्यासाठीं एक खाट, एक मेज, एक खुर्ची व एक समई अशीं तिच्यांत ठेवू. म्हणजे तो आपल्याकडे येईल तेव्हां त्या खोलीत उतरत जाईल. ११ एके दिवशीं असें झालें कीं तो तेथें येऊन त्या खोलीत उतरला व तेथें निजला.

१२ त्यानें आपला सेवक गेहजी यास म्हटलें; त्या शूनेम-करिणीस बोलावून आण. त्यानें तिला बोलाविलें, आणि ती येऊन त्याच्यापुढें उभी राहिली. १३ तो त्या सेवकास म्हणाला, तूं हिला म्हण, तूं आमची निगा करण्यांत एवढी मोठी तत्परता दाखविली; तुझ्याप्रीत्यर्थ मीं काय करावें? राजाकडे किंवा सेनापतीकडे तुझी शिफारस करूं काय? ती म्हणाली, मी आपल्या लोकांत नांदत आहे. १४ त्यानें आपल्या सेवकाला विचारिलें, हिच्याप्रीत्यर्थ काय करावें? गेहजी म्हणाला, तिला कांहीं मूलबाळ नाही; तिचा नवरा वृद्ध आहे. १५ त्यानें म्हटलें, तिला बोलाव. त्यानें बोलावल्यावर ती येऊन दारीं उभी राहिली. १६ तो तिला म्हणाला, वसंतऋतु पुनरपि येईल तेव्हां तूं पुत्रास उराशीं धरिशील. ती म्हणाली, छे, छे, माझे स्वामी, देवाचे माणूस, आपल्या दासीची वंचना करूं नका. १७ पुढें अलीशानें सांगितल्याप्रमाणें त्या स्त्रीस गर्भ राहिला आणि वसंतऋतु पुनरपि आला तेव्हां तिला पुत्र झाला. १८ तो मुलगा वाढून मोठा झाल्यावर एके दिवशीं लोक पिकाची कापणी करीत होते तेथें तो बाहेर कापणाऱ्यांकडे आपल्या बापाजवळ गेला. १९ तो आपल्या बापास म्हणाला, अरेरें! माझे डोकें! माझे डोकें! त्यानें आपल्या चाकरांस सांगितलें, यास त्याच्या आईकडे उचलून ने.

२० त्यानें त्यास त्याच्या आईकडे नेलें; तो दोन प्रहर-पर्यंत तिच्या मांडीवर होता आणि मग मृत्यु पावला. २१ तेव्हां तिनें त्यास बरतीं नेऊन देवाच्या माणसाच्या खाटेवर ठेविलें, व दार बंद करून घेऊन ती खाली उतरली. २२ आपल्या नवऱ्यास हाक मारून ती म्हणाली, एक नोकर व एक गाढव लवकर मजकडे पाठवून द्या, म्हणजे मी देवाच्या माणसाकडे झटकन जाऊन येतें. २३ तो म्हणाला, तूं आज त्याजकडे कां चाललीस? आज कांहीं चंद्रदर्शन किंवा शब्दांय नाही. ती म्हणाली, कांहीं चिंता नाही. २४ गाढवावर खोगीर घालून ती बसली आणि नोकरास म्हणाली, तूं हें एकसारखें हाकीत ने; मीं

सांगितल्यावांचून तू हाकण्याचें सोडूं नको. २५ मार्ग क्रमितां क्रमितां ती कर्मेल पर्वतावर देवाच्या माणसा-जवळ जाऊन पोहंचली. तिला दुरून पाहून देवाचा माणूस आपला सेवक गेहजी यास म्हणाला, ती पाहा, शुनेमकरीण; २६ धाव, तिला सामोरा जा आणि तिला विचार, तूं खुशाल आहेस ना? तुझा नवरा खुशाल आहे ना? मूल खुशाल आहे ना? तिनें म्हटलें, सर्व खुशाल आहेत. २७ डोंगर चढून देवाच्या माणसापाशीं आल्यावर तिनें त्याचे पाय धरिले. गेहजी तिला एकी-कडे लोटावयास जवळ गेला तेव्हां देवाचा माणूस त्यास म्हणाला, तिला हात लावूं नको, तिचें मन व्याकुळ झालें आहे; परमेश्वरानें ही गोष्ट मजपासून लपविली आहे, कळविली नाही. २८ ती म्हणाली, मी स्वामीकडे पुत्राचा वर मागितला होता काय? माझी वंचना करूं नका असें मी म्हटलें होतें ना? २९ तेव्हां अलीशा गेहजीस म्हणाला, कमर बांध आणि माझी काठी हातीं घेऊन नीघ; वाटेनें कोणी भेटल्यास सलाम करूं नको; कोणी सलाम केल्यास त्यास उलट सलाम करूं नको. माझी काठी नेऊन त्या मुलाच्या तोंडास लाव. ३० तेव्हां त्या मुलाची आई म्हणाली, परमेश्वराच्या व आपल्या जीविताची शपथ, मी आपल्याला सोडावयाची नाही. तेव्हां तो उठून तिच्यामागून चालला; ३१ गेहजीनें पुढें जाऊन त्या मुलाच्या तोंडास काठी लाविली, पण त्यानें आवाज किंवा हालचाल केली नाही. तो अलीशाकडे परत येऊन म्हणाला, मूल कांहीं जाणें होत नाही. ३२ अलीशा घरांत आला तेव्हां मूल मरून आपल्या खाटेवर पडलें आहे असें त्यानें पाहिलें. ३३ मग त्यानें एकट्यानें आंत जाऊन दार लावून घेतलें व परमेश्वराची प्रार्थना केली. ३४ माडीवर जाऊन त्या मुलावर पडून त्यानें आपलें तोंड त्याच्या तोंडाला, आपले डोळे त्याच्या डोळ्यांना, आपले हात त्याच्या हातांना लाविले; त्याच्यावर त्यानें पाखर घातली तेव्हां मुलाच्या देहास ऊब आली. ३५ मग त्याला सोडून तो घरांत इकडेतिकडे फिरूं लागला; व पुनः वर चढून त्या मुलावर त्यानें पाखर घातली तेव्हां मुलानें सात वेळां शिंकून डोळे उघडिले.

३६ तेव्हां त्यानें गेहजीस हाक मारून सांगितलें, त्या शुनेमकरिणीस बोलाव. त्यानें बोलाविल्यावर ती त्याजकडे आली; तो तिला म्हणाला, आपल्या पुत्राला उचलून घे. ३७ ती आंत जाऊन त्याच्या पायां पडली, त्याला जमिनीपर्यंत लवून तिनें नमन केलें; नंतर ती आपल्या मुलास घेऊन बाहेर गेली.

३८ अलीशा पुनः गिल्यालास गेला तेव्हां देशांत दुष्काळ पडला होता, आणि संदेष्ट्यांचे शिष्य त्याच्या-समोर बसले असतां त्यानें आपल्या सेवकांस सांगितलें, चुलीवर मोठें बहुगुणें ठेवून संदेष्ट्यांच्या शिष्यांसाठीं शाकभाजी रांध. ३९ तेव्हां एक माणूस बाहेर रानांत शाकभाजी गोळा करावयास गेला असतां त्याला एक रानवेल सापडली; तिच्यावरील कडू इंद्रायणें तोडून त्यानें ओटीतें मरून आणिली; ती चिरून त्या शाकभाजीच्या बहुगुण्यांत घातली; ती कडू होती हें त्यास ठाऊक नव्हतें. ४० त्यांनीं ती भांघ्यांतून काढून त्या माणसांस वाडिली. ती खातांच लोक ओरडून म्हणाले, देवाच्या माणसा, बहुगुण्यांत मरण आहे. त्यांच्यानें तें खाववेना. ४१ अलीशा म्हणाला, थोडें सपीठ आण, तें त्यानें त्या बहुगुण्यांत टाकून त्यांस म्हटलें, आतां ह्या लोकांना तें वाढा म्हणजे ते तें खातील. मग त्या बहुगुण्यांत कांहीं अपायकारक पदार्थ राहिला नाही.

४२ बाल-शालीशा येथला कोणी मनुष्य आपल्या प्रथम उपजातीला जवाच्या वीस भाकरी आणि धान्याचीं हिरवीं कणसें पोत्यांतून देवाच्या माणसाकडे घेऊन आला. अलीशा त्यास म्हणाला, या माणसांस हें वांदून दे, त्यांना हें खाऊं दे. ४३ त्याचा सेवक म्हणाला, काय! गंभर माणसांस एवढेंसें वांदून देऊं? तो म्हणाला, हें लोकांस वांदून दे; त्यांना हें खाऊं दे; परमेश्वर म्हणतो, त्यांनीं खाल्यावर ह्यांतून कांहीं उरलेह. ४४ तेव्हां त्यानें तें लोकांस वाडिलें आणि परमेश्वराच्या वचना-प्रमाणें त्यांनीं तें खाल्यावर कांहीं उरलें.

१ अरामाच्या राजाचा सेनापति नामान हा आपल्या धन्याच्या पदरचा एक थोर व प्रतिष्ठित मनुष्य होता; कारण त्याच्याद्वारे परमेश्वरानें अरामास

जय दिला होता. तो पराक्रमी वीर होता, पण कोडी होता. २ अरामी लोकांनी टोळ्या करून छापा घातला, आणि इस्त्राएल देशातून एक लहान मुलगी कैद करून नेली; ती नामानाच्या स्त्रीच्या सेवेस राहिली. ३ ती आपल्या धनिणीस म्हणाली, शोमरोनांतल्या संदेष्ट्याशी माझ्या धन्याची गांठ पडती तर किती बरें होतें? त्यानें त्याचें कोड बरें केलें असतें. ४ कोणी-एकानें जाऊन आपल्या धन्यास सांगितलें कीं ती इस्त्राएल मुलगी असें असें म्हणत आहे. ५ अरामाच्या राजानें म्हटलें, जा तर मग, मी इस्त्राएलच्या राजास पत्र देतो. मग तो पुरुष दहा किकोर चांदी, सोन्याची सहा हजार नाणीं व दहा पोषाक घेऊन निघाला. ६ त्यानें इस्त्राएलच्या राजास पत्र आणिलें; त्यांत असा मजकूर होता कीं ह्या पत्राच्या द्वारे आपणाला कळविण्यांत येत आहे कीं नामान नांवाच्या माझ्या सेवकाला मी आपणाकडे पाठविलें आहे, आपण त्याचें कोड बरें करा. ७ हें पत्र वाचून इस्त्राएलच्या राजानें आपलीं वस्त्रें फाडिलीं; तो म्हणाला, या मनुष्यानें कोड बरें करण्या-माग्रीं मजकडे हा माणूस पाठविला आहे; मरण व जीवन देणारा मी देव आहे काय? पाहा, विचार करा; हा मजशीं भांडण करण्याचें कांहीं तरी निमित्त पाहत आहे. ८ इस्त्राएलच्या राजानें आर्षलीं वस्त्रें फाडिलीं हें देवाचा माणूस अलीशा यानें ऐकलें तव्हां त्यानें राजास सांगून पाठविलें, तूं आपलीं वस्त्रें कां फाडिलीं? त्यानें मजकडे यावें. म्हणजे इस्त्राएलंत संदेश आहे हें त्याला कळेल. ९ तव्हां नामान घोड्यां-रथानिशीं अलीशाच्या दारी जाऊन उभा राहिला. १० अलीशानें एका जामुदाच्या हानीं त्यांस सांगून पाठविलें कीं जाऊन यादनेन मात वेळां स्नान कर म्हणजे तुझें शरीर पूर्वसारखें होऊन तूं शुद्ध होशील. ११ हें ऐकून नामान रागावून चालता झाला; तो म्हणाला, पाहा, मला वाटलें होतें, तो स्वतः मजकडे वाहेर येईल आणि उभा राहून आपला देव परमेश्वर याचें नाम घेईल आणि रोगाच्या टिकाणीं हात फिरवून मोक्षें

कोड बरें करील. १२ दिमिष्कांतल्या नया अबाना व परपर ह्या इस्त्राएलच्या सर्व जलाशयांपेक्षां उत्तम नाहींत काय? त्यांत स्नान करून मला शुद्ध होतां यावयाचें नाहीं काय? असें म्हणून तो क्रोधाविष्ट होऊन निघून गेला. १३ मग त्याचें सेवक त्याच्याकडे येऊन म्हणाले, बाबा, संदेष्ट्यानें आपल्याला कांहीं अवघड काम सांगितलें असतें तर आपण केलें नसतें काय? तर स्नान करून शुद्ध व्हा, एवढेंच त्यानें आपल्याला सांगितलें, तें आपण कां करूं नये? १४ मग त्यानें देवाच्या माणसाच्या सांगण्याप्रमाणें यादनेन जाऊन सात वेळां बुचकळ्या मारिल्या तव्हां त्याचें शरीर लहान मुलाच्या शरीरसारखें होऊन तो शुद्ध झाला. १५ नंतर तो बरोबरची सर्व मंडळी घेऊन देवाच्या माणसाकडे परत गेला व त्याच्यासमोर उभा राहून म्हणाला, अखिल पृथ्वीत इस्त्राएलबाहेर देव नाहीं हें मला आतां कळून आलें आहे; तर आतां आपल्या सेवकाचा नजराणा स्वीकारावा. १६ तो म्हणाला, ज्या परमेश्वराच्या हुजुरास मी असतो त्याच्या जांविनाची शपथ, मी कांहींएक घेणार नाहीं. त्यानें त्यास पुष्कळ अग्रह केला तरी तो कांहीं घेईना. १७ तव्हां नामान म्हणाला, एवढी तरी निदान कृपा करा कीं आपल्या दामाला दोन खेचरांच्या ओड्याचीं मार्तां था: काग्न यापुढें आपला नेवक परमेश्वराजिवाय दुसऱ्या कोणत्याहि देवांस होमवति आर्पणार नाहीं कीं यज्ञ करणार नाहीं. १८ परमेश्वरानें आपल्या दामाला एका गोष्टीची मात्र क्षमा करावी; म्हणजे माझा र्श्मोन-देवताच्या मंदिरांत पूजा करावयास जातो तव्हां मी त्याच्याजवळ असतो, आणि रिम्मोनदेवताच्या मंदिरांत गेल्यावर त्यास मी नमन करीन असतो; ह्याप्रमाणें रिम्मोनाच्या मंदिरांत जाऊन मी त्यास नमन करीन तव्हां परमेश्वरानें आपल्या दामाला क्षमा करावी. १९ तो त्यास म्हणाला, आतां मला मागस्थ हो. तो तेथून निघून थोडी वाट चालून गेला.

२० इकडे देवाचा माणूस अलीशा याचा चाकर गेहर्जो यानें विचार केला कीं अरामी नामानानें आणिलेला नजराणा माझ्या धन्यानें न घेण्यानें

त्याजवर दया केली; परमेश्वराच्या जीविताची शपथ, मी त्याच्यामागून धावत जाऊन त्याजपासून काही तरी घेतोच. २१ मग गेहजी नामानाच्या मागून गेला. आपल्यामागून कोणी धावत येत आहे हें नामानानें पाहिलें तेव्हां त्यानें आपल्या रथावरून उतरून त्यास सामोरें जाऊन विचारिलें, सर्व काहीं ठीक आहे ना? २२ गेहजी म्हणाला, सर्व काहीं ठीक आहे. माझ्या धन्यानें आपल्याला असें सांगावयास मला पाठविलें आहे कीं पाहा, एफ्राइमाच्या डोंगरी प्रदेशांतून संदेष्ट्यांचे दोन शिष्य माझ्या येथें नुकतेच आले आहेत, त्यांच्यासाठीं एक किष्कार चांदी व दोन पोषाक द्या. २३ नामान म्हणाला, कृपा करून दोन किष्कार घे. त्यानें आप्रहू करून दोन किष्कार चांदीच्या दोन थैल्या बांधून दोन पोषाकांसह आपल्या दोन सेवकांच्या खांद्यांवर ठेविल्या: हें सर्व घेऊन ते त्याच्यापुढें चालले. २४ तो टेकडीनजीक येऊन पोहंचला तेव्हां त्यानें त्या वस्तु त्यांच्या हातून घेऊन आपल्या घरीं ठेवून दिल्या आणि त्या मनुष्यांस जा म्हणून सांगितलें; मग ते निघून गेले. २५ त्याप्रमाणें तो आंत जाऊन आपल्या धन्यापुढें उभा राहिला. अलीशा त्यास म्हणाला, गेहजी, तूं कोठून आलास? त्यानें म्हटलें, आपला दास कोठेंहि गेला नव्हता. २६ तो त्यास म्हणाला, तो पुरुष तुला भेटावयासाठीं आपल्या रथावरून उतरून मागे फिरला तेव्हां माझें लक्ष तिकडे गेलें नव्हतें काय? चांदी, वस्त्रे, जैतुनांचे बाग, द्राक्षाचे मळे, शेरडें-मॅडरें, गुरेंडोरें, दासदासी घेण्याचा हा समय आहे काय? २७ तर नामानाचें कोड तुला व तुझ्या संतानाला निरंतर लागून राहिल. तेव्हां तो बर्फासारखा पांढरा कोडी होऊन त्याच्यापुढून चालता झाला.

१ संदेष्ट्यांच्या शिष्यांनीं अलीशास म्हटलें, पाहा, आम्ही आपल्यासमोर राहत आहों तें स्थल फार संकुचित आहे. २ तर यार्देनतीरीं जाऊन तेथून एकाएकानें एकएक तुळईं आणि राहण्यासाठीं एक आश्रम बांधावा म्हणून आम्हांला परवानगी द्या. त्यानें म्हटलें, बरें, जा. ३ एकांनें त्यास म्हटलें, कृपा करून

आपण आपल्या सेवकांबरोबर या. तो म्हणाला, बरें, येतो. ४ तो त्यांच्याबरोबर गेला. ते यार्देनपाशीं येऊन लाकडें तोडूं लागले. ५ एक जण तुळईं तोडून पाडीत असतां कुन्हाड दांब्यांतून निसटून पाण्यांत पडली तेव्हां तो ओरडून म्हणाला, हाय! हाय! स्वामी, मीं ती मागून आणिली होती. ६ देवाच्या माणसानें विचारिलें, ती कोठें पडली? त्यानें ती जागा दाखविल्यावर अलीशानें एक लाकूड तोडून तेथें टाकिलें तेव्हां लोखंड पाण्यावर तरंगूं लागलें. ७ त्यानें म्हटलें, ती काडून घे; मग त्यानें हात लांब करून ती घेतली.

८ मग अरामाच्या राजानें इस्राएलाबरोबर युद्ध आरंभिलें; त्यानें आपल्या सेवकांबरोबर अशी मसलत केली कीं अमुक अमुक ठिकाणीं आपण तळ द्यावा. ९ तेव्हां देवाच्या माणसानें इस्राएलाच्या राजाला सांगून पाठविलें: सावध राहा; अमुक अमुक ठिकाणीं जाऊं नको; तेथें अरामी लोक चढाई करून येणार आहेत. १० तेव्हां ज्या ठिकाणीं जाऊं नको अशी सूचना इस्राएलाच्या राजास देवाच्या माणसानें केली होती तेथें त्यानें लोक पाठविले. असा आपला बचाव त्यानें एकदोनदाच नव्हे तर अनेकदा केला. ११ यावरून अरामाच्या राजाचें मन संतापलें; त्यानें आपल्या सेवकांस बोलावून विचारिलें, आपल्यांतल्य कोण इस्राएलाच्या राजाच्या पक्षाचा आहे हें तुम्ही मला दाखवून देणार नाहीं काय? १२ त्याच्या एका सेवकानें त्यास सांगितलें, माझे स्वामीराज, असा कोणी नाही; पण आपण शयनग्रहांत बोलतां ते शब्द इस्राएलांतला संदेष्टा अलीशा हा इस्राएलाच्या राजास कळवितो. १३ त्यानें म्हटलें, तो कोठें आहे तें पाहा, म्हणजे मी माणूस पाठवून त्यास पकडून आणितों. मग तो दोघान येथें आहे अशी त्यास बातमी लागली. १४ तेव्हां त्यानें घोडे व रथ बरोबर देऊन तेथें मोठें सैन्य पाठविलें; त्यांनीं रातोरात येऊन नगर वेढिलें. १५ सकाळीं देवाच्या माणसाचा सेवक उदून बाहेर आला तेव्हां सैन्यानें घोडे व रथ यांसह नगरास वेढा दिला आहे असें त्याच्या दृष्टीस पडलें. तो आपल्या

धन्यास म्हणाला, स्वामी, हाय ! हाय ! आतां आपण काय करावें ? १६ तो म्हणाला, भिऊं नको; त्यांच्या पक्षाचे आहेत त्यांहून अधिक आपल्या पक्षाचे आहेत. १७ अलीशानें प्रार्थना केली कीं हे परमेश्वरा, याचे डोळे उघड, याला दृष्टि दे. परमेश्वरानें त्या तरुणाचे डोळे उघडिले, तो पाहा, अलीशाच्या सभोवतालचा डोंगर अग्नीचे घोडे व रथ यांनीं व्यापून गेला आहे असें त्यास दिसले. १८ अरामी लोक अलीशावर चालून आले तेव्हां त्यानें परमेश्वराची प्रार्थना केली कीं या लोकांस अंधळे कर. अलीशाच्या म्हणण्याप्रमाणें त्यानें त्यांस अंधळें केलें. १९ अलीशा त्यांस म्हणाला, हा नव्हे तो रस्ता व हें नव्हे तें शहर; माझ्यामागून या म्हणजे ज्या मनुष्याचा तुम्ही शोध करीत आहां त्याजकडे मी तुम्हांस घेऊन जातो. मग तो त्यांस शोमरोनांत घेऊन गेला. २० ते शोमरोनांत आल्यावर अलीशा म्हणाला, परमेश्वरा, या लोकांचे डोळे उघड, यांस दिसूं दे. परमेश्वरानें त्यांचे डोळे उघडिले व त्यांस दिसूं लागले; तेव्हां आपण शोमरोनामध्यें आहों असें त्यांस दिसले. २१ त्यांस पाहून इस्राएलाचा राजा अलीशास म्हणाला, बाबा, मी यांस मारून टाकूं काय ? २२ त्यानें म्हटलें, यांस मारूं नको; तरवार व धनुष्य यांनीं पाबाव केलेल्यांस तूं मारून टाकीत असतोस काय ? यांच्यापुढें अन्नपाणी वाढ; यांना खाऊनपिऊन आपल्या धन्याकडे परत जाऊं दे. २३ मग त्यानें त्यांस मोठी मेजवानी दिली; त्यांचें स्नानपिणें आटोपल्यावर त्यानें त्यांस निरोप दिला; आणि ते आपल्या धन्याकडे गेले. अरामी लोकांच्या टोळ्या इस्राएल देशावर पुनः आल्या नाहींत.

२४ यानंतर अरामाचा राजा बेन-हदाद यानें आपलें सर्व सैन्य एकवट करून शोमरोनावर स्वारी करून त्यास वेढा घातला. २५ तेव्हां शोमरोनांत जबर महागाई झाली; वेढा एवढा भारी पडला कीं गाढवाच्या एका मुंडक्यास ऐशीं रुपये आणि कुठतराच्या पावशेर विष्टेस पांच रुपये पडूं लागले. २६ इस्राएलाचा राजा तटावर फिरत असतां एका स्त्रीनें ओरडून त्यास

म्हटलें, अहो स्वामीराज, साहाय्य करा ! २७ तो म्हणाला, परमेश्वर तुला साहाय्य करीत नाही तर मी कोठून करूं ? खळ्यांतून कीं द्राक्षाकुंडांतून ? २८ राजानें तिला विचारिलें, तुला काय झालें ? तिनें उत्तर केलें, ही स्त्री मला म्हणाली, तुझा मुलगा दे, म्हणजे आपण आज त्याला खाऊं आणि उद्यां माझ्या मुलास खाऊं, २९ माझा पुत्र शिजवून आम्हीं खाल्ल; पण दुसऱ्या दिवशीं मीं हिल्ल म्हटलें, तुझा पुत्र दे म्हणजे आपण त्यास खाऊं; तेव्हां हिनें आपला पुत्र लपवून ठेविला. ३० त्या स्त्रीचें हें भाषण ऐकून राजानें आपलीं वस्त्रे फाडिलीं. त्या प्रसंगीं तो नगराच्या तटावर फिरत होता आणि लोकांनीं पाहिलें तों त्यानें आंतून आपल्या अंगाला गोणताट गुंडाळिलें आहे असें त्यांस दिसलें. ३१ तेव्हां तो म्हणाला, शफटाचा पुत्र अलीशा याचें शीर जर मी आज त्याच्या धडावर राहूं देईन तर देव माझे असेंच किंबहुना याहूनहि अधिक करी. ३२ अलीशा त्या वेळीं आपल्या घरांत बसला असून त्याच्यामोवतीं वडील जन बसले होते; राजानें आपल्याजवळचा एक जासूद पाठविला; तो जाऊन पोहोचण्यापूर्वीं अलीशा त्या वडील जनांस म्हणाला, पाहा, या खुनी मनुष्याच्या पुत्रानें माझे शीर छेदण्यास मनुष्य पाठविला आहे; तर तो जासूद आला म्हणजे कवाडें लावून घेऊन त्यास लोडून घ्या; त्याच्या मागोमाग त्याच्या धन्याच्या पावलांची चाहूल ऐकूं येत आहे, नाही काय ? ३३ तो त्यांच्याशीं असें बोलत आहे इतक्यांत जासूद त्यांच्यापाशीं येऊन पोहोचला. तो म्हणाला, ही विपत्ति परमेश्वरानें पाठविली आहे तर यापुढें मीं परमेश्वराची वाट कां पाहावी ?

७ १ तेव्हां अलीशा म्हणाला, तुम्ही परमेश्वराचें वचन ऐका: परमेश्वर म्हणतो, उद्यां याच वेळीं शोमरोनाच्या वेशींत एक माप सपीठ एका शेकेलाम व दोन मापें सातू एका शेकेलाम मिळतील. २ राजाच्या हाताजवळ सरदार होता तो देवाच्या माणसाम म्हणाला, पाहा, परमेश्वरानें आकाशकापटें उघडलीं तरी असा प्रकार होईल काय ? त्यानें त्यास म्हटलें, तूं आपल्या डोळ्यांनीं हें पहाशील पण त्यांतलें कांहीं खावयाचा नाहींस.

३ त्या वेळीं वेशीच्या बाहेर चार कोडी माणसें होतीं तीं एकमेकांस म्हणालीं, येथें बसून कां मरावें? ४ नगरांत जाऊं म्हटलें तर तेथेंहि आपण मरणारच, कारण तेथें महागाई आहे; आणि येथें बसून राहिलों तरीहि मरणारच; तर चला, आपण अरामी सेनेस जाऊन मिळू; त्यांनीं आपल्याला जिवंत ठेविलें तर आपण जगूं; त्यांनीं आपल्याला मारून टाकिलें तर आपण मरूं एवढेंच. ५ ते संध्याकाळच्या वेळीं अरामी लोकांच्या छावणीकडे जावयास निघाले; अरामी लोकांच्या छावणीच्या बाहेरल्या हद्दीवर ते येऊन पाहतात तों तेथें एक माणसहि नव्हता. ६ कारण परमेश्वरानें रथ, घोडे व प्रचंड सैन्य यांचा गलबला अरामी सेनेच्या कानीं पाडला; तेव्हां ते आपसांत म्हणाले, पाहा, इस्राएलाच्या राजानें हिती व मिसरी राजे द्रव्य देऊं करून बोलाविले आहेत; ७ म्हणून त्यांनीं संध्याकाळीं उठून पलायन केलें; आपले डेरें, घोडे व गाढवें जागच्या जागीं टाकून व छावणी सोडून ते आपला जीव घेऊन पळाले. ८ छावणीच्या बाहेरल्या हद्दीशीं आल्यावर त्या कोठ्यांनीं एका तंबूंत जाऊन तेथें खाणेंपिणें केलें आणि त्यांतून खें. सोनें व वस्त्रें नेऊन लपवून ठेविलीं; मग परत येऊन ते दुसऱ्या डेऱ्यांत गेले, आणि त्यांतूनहि माल नेऊन त्यांनीं छपकळू ठेविल्या. ९ मग ते आपसांत म्हणूं लागले, आपण मरित आहों तें बरें नाही; आज शुभवार्ता कळविण्याचा दिवस आहे, पण आपण मरू बसलों आहों. सकाळ होईपर्यंत आपण थ.बलों तर आपल्याला शास्त्र होईल; तर चला, आपण राजवाड्यांत जाऊन हें कळवूं. १० त्यांनीं जाऊन नगराच्या वेसकऱ्यांस हाक मारून सांगितले, आम्ही अरामी लोकांच्या छावणीकडे गेलों होतो, तों पाह्या, तेथें एकहि मनुष्य नाही, मनुष्यांचा शब्दहि नाही; तेथें घोडे व गाढवें हीं बांधून ठेविलेलीं आहेत, डेरेंहि जशाचे तसेच आहेत. ११ तेव्हां वेसकऱ्यांनीं पुकारून राजमंदिरांत ही वार्ता पोचविली. १२ राजा रात्रीचा उठून आपल्या सेवकांस म्हणाला, अरामी लोकांचा काय विचार आहे

हें मी तुम्हांस सांगतो. त्यांस ठाऊक आहे कीं आपली उपासमार झाली आहे; हें जाणून ते छावणीच्या बाहेर मैदानांत लपून राहिले आहेत; त्यांचा मनसोबा असा कीं आपण नगरांतून बाहेर पडलों कीं आपल्याला जिवंत पकडून नगरांत प्रवेश करावा. १३ राजाच्या एका सेवकानें म्हटलें, नगरांत वांचून राहिलेल्या घोड्यांतेले पांच घोडे देऊन काय आहे तें पाहावयास कोणास तरी पाठवावें; इस्राएलांचा जो समुदाय बाकी राहिला आहे त्याच्यासारखी त्या मनुष्यांची गति होईल; अगर ज्या इस्राएलांचा संहार झाला आहे त्यांच्यासारखी त्यांची स्थिति होईल. १४ मग दोन रथ व घोडे जुंपून आणिले आणि राजानें अरामी सैन्या-मार्गे कांहीं लोक पाठविले; त्यांनीं त्यांस सांगितलें, काय आहे तें पाहून या. १५ ते यादेंनेपर्यंत त्यांच्या मागून गेलें आणि पाहतात तों अरामी लोकांनीं आपलीं वस्त्रेपात्रें गडबडीत रस्ताभर टाकून दिलेलीं त्यांस आढळलीं. जासूदांनीं परत जाऊन राजास हें सांगितलें. १६ तेव्हां लोकांनीं बाहेर पडून अरामी लोकांचे डेरें छुटिले. याप्रमाणें परमेश्वराच्या वचनानुसार एका शेकेलास मापभर संपीठ व एका शेकेलास दोन मापें सातू विकू लागले. १७ राजाच्या हातजवळ जो सरदार होता त्यास वेशीवर नेमलें होतें. वेशीत लोकांची गर्दी झाली तीत त्यांच्या पायांखालीं सांपडून तो मेलाल; राजा देवाच्या माणसाकडे आला होता तेव्हां त्यानें त्यांस जें सांगितलें होतें त्याप्रमाणें झालें. १८ देवाचा माणूस राजास म्हणाला होता कीं उद्यां ह्याच वेळेस शोमरोनाच्या वेशीत एका शेकेलास दोन मापें सातू व एका शेकेलास एक माप संपीठ मिळेल, तसेंच झालें; १९ त्या सरदारानें देवाच्या माणसास म्हटलें होतें कीं फसले-श्वस्तें आकाशकपाडें उघडिलीं तरी अस्त प्रकार होईल काय? व्यास त्यानें प्रत्युत्तर दिलें होतें कीं तूं आपल्या डोळ्यांनीं हें पाहशील पण त्यांतलें कांहीं खावयाचा नाहीस. २० त्याप्रमाणेंच त्याचें झालें; वेशीत लोकांनीं गर्दी झाली होती त्मंच्या पायांखालीं सांपडून तो मेलाल.

१ ज्या खीच्या मुलास अलीशानें जीवत केलें
 होतें तिला त्यानें सांगितलें, तूं आपल्या घरची
 मंडळी घेऊन सोडकर होईल त्या देशांत जाऊन
 राहा, कारण परमेश्वर दुष्काळ पाठविणार आहे व तो या
 देशांत मात वर्षे चालू राहावयाचा आहे. २ देवाच्या
 माणसाच्या या सांगण्याप्रमाणें ती खी आपल्या घरची
 मंडळी घेऊन पलिष्ट्यांच्या देशीं जाऊन सात वर्षे राहिली.
 ३ मात वर्षे लोटल्यावर ती खी पलिष्ट्यांच्या देशाहून
 परत आली आणि आपलें घर व जमीन यांच्यासंबंधानें
 फिरीद घेऊन राजाकडे गेली. ४ त्या प्रसंगीं राजा
 देवाच्या माणसाचा चाकर गेहजी याजशीं बोलत
 होता आणि अलीशानें जीं मोठीमोठी कृत्यें केलीं त्यांचें
 वर्णन कर असें तो त्यास सांगत होता. ५ अलीशानें
 एका मृतास जीवत केव्याचें तो राजास सांगत होता
 नाच जिचा मुलगा त्यानें जीवत केला होता तीच
 खी तथें आली आणि आपलें घर व जमीन यांच्या-
 संबंधानें तिनें राजापाशीं फिरीद केली. गेहजी म्हणाला,
 स्वामीनहाराज, हीच ती खी आणि अलीशानें जीवत
 केलेला हाच तो मुलगा. ६ तेव्हां तुला काय पाहिजे असें
 राजानें विचारिल्यावर तिनें आपली हकीकत त्यास
 सांगितली. राजानें एका अमलदारसस तैजबरोबर
 पाठविलें: त्यास त्यानें सांगितलें, तिचें जें काही आहे
 तें सर्व आणि तिनें देश सोडिला तेव्हांपासून आज-
 पर्यंतचें तिच्या शेताचें उत्पन्न तिला मिळवून देण्याची
 तजवीज कर.

७ मग अलीशा दिमिष्कास गेला; त्या समयीं
 अरामाचा राजा बेन-हदाद दुबण्यास पळला होता; तेव्हां
 देवाच्या माणूस आला आहे असें कोणीं जाऊन त्यास
 सांगितलें. ८ तेव्हां राजानें हजाएलास सांगितलें, हातीं
 नजराणा घेऊन देवाच्या माणसाच्या भेटांस जा
 त्याच्याद्वारे परमेश्वरास प्रार्थना कर कीं मी या रोगांतून
 बरा व्हाईन काय तेव्हां हजाएल दिमिष्कांतील
 सर्व उत्तम उत्तम वस्तु चाळीस उंटांवर लावून त्याच्या
 भेटांस गेला व त्याच्यासमोर उभा राहून म्हणाला,
 तुझा पुत्र अरामाचा राजा बेन-हदाद यानें तुला असें

विचारावयास मला पाठविलें आहे कीं मी या रोगांतून
 पार पडेन कीं नाहीं ? १० अलीशा त्यास म्हणाला, तूं
 जाऊन त्यास सांग, तूं खात्रीनें बरा होशील; तथापि
 परमेश्वरानें मला कळविलें आहे कीं तो अवश्य मरणार.
 ११ तो त्याजकडे एकसारखी टक लावून पाहूं लागला:
 त्यानें इतकी टक लाविली कीं तो भांबावून गेला: आणि
 देवाचा माणूस रडूं लागला. १२ हजाएलानें विचारिलें,
 गाझे स्वामी कां रडत आहेत ! त्यानें म्हटलें, तूं इस्रा-
 एल लोकांस उपद्रव देणार: त्यांची तटवंदी नगरे तूं
 जाळून टाकणार, त्यांचे तरुण पुरुष तरवारीनें
 पधणार; त्यांचीं मुलेंबाळें तूं आपटून मारणार; त्यांच्या
 गर्भवती स्त्रिया तूं चिरून टाकणार; हें सर्व मला
 ठाऊक आहे म्हणून. १३ हजाएल म्हणाला, आपला
 दास तर केवळ कुत्रा आहे; तो असलीं भारी कृत्यें कशीं
 करणार ? अलीशा म्हणाला, तूं अरामाचा राजा होणार
 हें परमेश्वरानें मला कळविलें आहे. १४ तो अलीशा-
 पासून निघून आपल्या धन्याकडे गेला; त्यानें त्यास
 विचारिलें, अलीशा तुला काय म्हणाला, त्यानें उत्तर
 केलें कीं आपण खात्रीनें बरें व्हाल असें त्यानें सांगितलें.
 १५ दुसऱ्या दिवशीं त्यानें एक रजई घेऊन व ती
 पाण्यांत भिजवून त्याच्या तोंडावर पसरली; तेव्हां त्यामुळे
 तो मरण पावला; त्याच्या जागीं हजाएल राजा झाला.

१६ इस्राएलाचा राजा अहाब याचा पुत्र योराम
 याच्या फारकोदीच्या पौत्राच्या वर्षी यहोशाफाट
 यहुव्या राजा होत त्या वेळीं त्याचा पुत्र यहोराम हा
 राज्य करूं लागला. १७ तें तिसऱ्या वर्षाचा असतां
 राज्य करूं लागला; त्यानें यरुशलेमांत आठ वर्षे राज्य केलें.
 १८ अहाबाच्या धरण्याप्रमाणें, इस्राएलाच्या राजांच्या
 रीतीप्रमाणें तो चालला: त्यानें अहाबाच्या कन्येशीं
 लग्न केलें; परमेश्वराच्या इष्टीनें जें वाईट तें त्यानें केलें.
 १९ तथापि आपला सेवक दाविद याच्यास्तब यहुदाचा
 नाश करावासें परमेश्वराला वाटलें नाही, कारण त्यानें
 त्यास कृपण दिलें होतें कीं त्याच्या सैतानाच्या ठावीं
 १ पाठभेद: बरा होणार नाहीसे हें खास: कारण
 परमेश्वरानें

मी तुझा दीप कायम ठेवीन. २० त्याच्या कारकीर्दीत अदोमानें यहुदाचें स्वामित्व झुगारून देऊन आपला एक राजा नेमिला. २१ तेव्हां योराम आपले सर्व रथ बरोबर घेऊन साईर येथें गेला; ज्या अदोमी लोकांनी त्यास घेतिलें होतें त्यांस व रथाच्या नायकांस त्यानें रात्रीच्या वेळीं उठून मार दिला; तेव्हां लोक आप- आपल्या डेऱ्यांकडे पळून गेले. २२ अदोमानें यहुदाचें स्वामित्व झुगारून दिलें; तें आजवर तसेंच आहे. याच सुमारास लिच्चानें यहुदाचें स्वामित्व झुगारून दिलें. २३ योरामानें केलेल्या बाकीच्या गोष्टी व त्यानें केलेलीं सगळीं कामें या सर्वांचें वर्णन यहुदाच्या राजांच्या बखरीत केलें आहे, नाही काय? २४ नंतर योराम आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजला; त्यास दावीद-पुरांत त्याच्या पूर्वाजामध्यें मूढमार्ती दिली; त्याचा पुत्र अहज्या हा त्याच्या जागीं राजा झाला.

२५ अहाबचा पुत्र इस्राएलाचा राजा योराम याच्या कारकीर्दीच्या बाराव्या वर्षी यहुदाचा राजा यहोराम याचा पुत्र अहज्या हा राज्य करू लागला. २६ अहज्या राज्य करू लागला तेव्हां तो बाबीस वर्षांचा होता; त्यानें यरुशलैमांत एक वर्ष राज्य केलें. त्याच्या आईचें नांव अथल्या; ही इस्राएलाचा राजा अम्री याची नात. २७ त्याची चालचलणूक अहाबाच्या घराण्यासारखी होती, आणि अहाबाच्या घराण्याप्रमाणेंच परमेश्वरसच्या दृष्टीनें जें वाईट तें त्यानें केलें, कारण अहाबाच्या घराण्याचा तो जामात होता. २८ तो अहाबाचा पुत्र योराम याच्याबरोबर रामोथ-गिलाद येथें अरामाचा राजा हजाएल यासीं लढावयास गेला; तेव्हां अरामी लोकांनीं योरामास घायाळ केलें. २९ योराम राजा हजाएलाशीं रामा येथें लढतांना अरामी लोकांच्या हातून जे प्रायः त्यास झाले होते ते बरे व्हावे म्हणून तो इज्रैल येथें गेल्या. अहाबाचा पुत्र योराम हा इज्रैल येथें आजारी होऊन पडला होता म्हणून यहुदाचा राजा यहोराम याचा पुत्र अहज्या त्याच्या समाचारास गेला.

१ नंतर अलीशा संदेष्ट्यानें संदेष्ट्यांच्या शिष्यां- ९ पैकीं एकास बोलावून सांगितलें, कमर बांध आणि हीं तैलाची कुपी हातीं घेऊन रामोथ-गिलाद येथें

जा. २ तेथें पोहचल्यावर येहु विन यहीशाफाट विन निमुशी यास शोधून काढ; मग आंत जाऊन त्याला त्याच्या भाऊबंदांतून उठवून आंतल्या खोलींत घेऊन जा. ३ मग ही तैलाची कुपी घेऊन त्याच्या मस्तकावर ओत व असें बोल: परमेश्वर म्हणतो, तूं इस्राएलाचा राजा व्हावें म्हणून मीं तुला अभिषेक केला आहे; मग दार उघडून पळ काढ, थांबूं नको. ४ नंतर तो तरुण संदेष्टा रामोथ-गिलाद येथें गेला. ५ तो तेथें जाऊन पोहचतो तों तेथें सैन्याचे सरदार बसले आहेत असें त्याला दिसून आलें; तेव्हां तो म्हणाला, हे सरदारा, तुला कांहीं सांगायचाचें आहे. येहुनें विचारिलें, आम्हांस सगळ्यांतून कोणाला? तो म्हणाला, हे सरदारा, तुला. ६ तेव्हां तो उठून घरांत गेल्यावर त्या शिष्यानें त्याच्या मस्तकावर तेल ओतून म्हटलें, इस्राएलाचा देव परमेश्वर म्हणतो, मीं तुला परमेश्वराच्या लोकांचा म्हणजे इस्राएलांचा राजा व्हावें म्हणून अभिषेक केला आहे; ७ इजबेलेच्या हातून माझे सेवक जे संदेष्टे आणि परमेश्वराचे दुसरे सर्व सेवक यांचा रक्तपात झाला आहे त्याचा मला सूड घेणें आहे, म्हणून आपला धनी अहाब याच्या घराण्याचा तूं संहार कर. ८ अहाबाच्या सर्व घराण्याचा समूळ नाश होईल; अहाबाचा प्रत्येक मुलगा, मग तो इस्राएलाच्या अटकेंत असो कीं मोकळा असो, त्याचा मी उच्छेद करीन; ९ नबाटाचा पुत्र यराबाम व अहीयाचा पुत्र बाशा यांच्या घराण्यांसारखें मी अहाबाच्या घराण्याचें करीन; १० इज्रैलाच्या भूमीवर इजबेलेस कुत्री खातील; तिला पुरावयास कोणी असणार नाही. मग दार उघडून त्यानें पळ काढिला. ११ येहु बाहेर आपल्या धन्याच्या सेवकांकडे आला तेव्हां एकांनें त्यास विचारिलें, सर्व कांहीं ठीक आहे ना? तो वेडा तुझ्याकडे कां आला होता? तो त्यास म्हणाला, तो मनुष्य कोण व त्याचा संदेश काय हें तुम्हांस माहीत आहेच. १२ ते म्हणाले, भलतेंच; काय आहे तें आम्हांस सांग. तो म्हणाला, त्यानें मला असें असें सांगितलें. परमेश्वर म्हणतो, तूं इस्राएलाचा राजा व्हावें म्हणून मीं तुला अभिषेक केला आहे.

१३ हे ऐकून त्यांनी त्वरा करून आपआपली वस्त्रे उतरून त्याच्या पायाखाली पायऱ्यांवर पसरिली आणि करणा वाजवून येव्हा राजा झाला असा पुकारा केला. १४ या प्रकारे येव्हा बिन यदो-शाफाउ बिन निम्सी याने योरामाविष्वः फितुरी केली. (त्या समयी योराम सर्व इस्राएलासह अरामाचा राजा हजाएल याच्या भीतीमुळे रामोथ-गिलादाचे रक्षण करित होता; १५ पण अरामाचा राजा हजाएल याची लढताना योराम राजास अराम्यांच्या हातून जे धाव लागले होते ते सर्व बरे व्हावे म्हणून तो इज्रेलास परत गेला होता.) येव्हा म्हणाला, तुमच्या मनास येईल तर या नगरांतून कोणालाहि इज्रेलास हे कळविण्यासाठी निसहून जाऊ देऊ नका. १६ येव्हा रथांत बसून इज्रेलास गेला; तेथे योराम पडून होता आणि यहुदाचा राजा अहज्या हा त्याच्या भेटीस आला होता. १७ इज्रेल येथील बुरुजावर पहारेकरी उभा होता. त्याने येव्हा येत होता त्याची टोळी पाहिली; तेव्हां त्याने कळविले की मला एक टोळी दिसत आहे. तेव्हां योराम म्हणाला, एक स्वार पाहून त्याजकडे पाठीव, त्याला सांग की सर्व कांही ठीक आहे-ना, असे त्याला विचार. १८ तेव्हां त्याला भेटावयास एक जण घोळावर बसून गेला व त्याला म्हणाला, राजा असे विचारतो की सर्व कांही ठीक आहे का? येव्हा म्हणाला, ठीक आहे किंवा नाही याची तुला काय पंचाईत? चल, माझ्यामार्गे हो. तेव्हां पहारेकऱ्याने सांगितले की जासूस त्याजकडे गेला आहे पण तो कांही परत आला नाही. १९ मग त्याने दुसरा स्वार पाठविला; तो त्याजपाशी जाऊन म्हणाला, राजा विचारतो की सर्व कांही ठीक आहे काय? येव्हा त्यास म्हटले, ठीक आहे किंवा नाही याची तुला काय पंचाईत? चल, माझ्यामार्गे हो. २० तेव्हां पहारेकऱ्याने सांगितले: तोहि त्यांच्याकडे गेला आहे पण परत आला नाही. त्याचे रथ हांकरणे निम्सीचा पुत्र येव्हा याच्या रथ हाकण्यासारखे आहे; तो मोठ्या सपाट्याने रथ हाक्रीत आहे. २१ योराम म्हणाला, रथ तयार

करा; तेव्हां त्यांनी त्याचा रथ तयार केला. इस्राएलाचा राजा योराम आणि यहुदाचा राजा अहज्या हे आपआपल्या रथांत बसून येव्हा भेटावयास गेले; इज्रेलकर नाबोथ याच्या शेतांत त्यांची गांठ पडली. २२ योरामाने येव्हास पाहिले तेव्हां तो म्हणाला, येव्हा, सर्व कांही ठीक आहे ना? येव्हा म्हणाला, तुम्ही आई ईजबेल हिचे व्यभिचार व गाऊने यांचा सपाटा जोंपर्यंत चालला आहे तोंपर्यंत ठीक कसे अस्तगार? २३ हे ऐकून योरामाने आपला रथ फिरवून पळ काढिला व अहज्यास म्हटले, अहज्या, दगा रे दगा! २४ येव्हा आरुण घनुष्य ओढून योरामाच्या बाईच्या दरम्यान असा बाण मारिला की तो त्याचा ऊर फोडून गेला आणि तो रथांत कळवून पडला. २५ तेव्हां येव्हा आपला सरदार बिदकर यास सांगितले, त्यास उचखन इज्रेली नाबोथाच्या शेतांत फेकून दे; त्याचा नाप अहाब याच्या मागून तू आणि मी रथांतून चाललो असतां परमेश्वराने त्याला शासन सांगितले होते तें आठीव; २६ परमेश्वर म्हणाला, काल नाबोथाचा व त्याच्या पुत्रांचा खून झाला तो मी पाहिलाच आहे; परमेश्वराने हे म्हणणे आहे की याच शेतांत मी तुला याचा बदला देईन. यास्तव परमेश्वराच्या वचनानुसार याला उचखन त्या शेतांत टाक. २७ हे पाहून यहुदाचा राजा अहज्या हा नाभेतीक भवनच्या रस्त्याने पळून गेला. येव्हा त्याचा पाठलाग करून म्हटले, त्यालाहि रथांतच ठार करा. त्यांनी त्यास इल्लामाजवळील गुरघाटांत मार दिला. तो तसाच मगिदोपर्यंत पळून जाऊन तेथे मेला. २८ तेव्हां त्याच्या चाकरांनी त्यास रथांत घालून यरुशलेमास नेले आणि दावीदपुरांत त्याच्या बडिलोन्त्या शडग्यांत त्यास मूठमाती दिली.

२९ अहाबाचा पुत्र योराम याच्या कारकीर्दीच्या अकराव्या वर्षी अहज्या यहुदावर राज्य करू लागला होता.

३० येव्हा इज्रेलास आल्याचे ईजबेलीने ऐकले तेव्हां ती डोळ्यांत सुरमा घालून व मस्ताक श्याकून खिडकीतून बाहेर पाहत बसली. ३१ येव्हा फाटकाजवळ

आला तेव्हा ती म्हणाली, आपल्या धन्याचा खून करणाऱ्या जिन्नी, सर्व काही ठीक आहे काय ? ३२ येव्हा वर खिडकीकडे नोंड करून म्हटलं, माझ्या पक्षाचा कोणी आहे काय ? तेव्हा दोघां खोज्यांनी त्याजकडे खिडकीतून डोकावलं. ३३ त्यानं त्यांना सांगितलं, तिला खाली टाका. त्यांनी तिला खाली टाकिलं, तेव्हा तिचं कांही रक्त भिंतीवर व घोळ्यांवर पडलं आणि त्यानं तिला पायांखाली तुडविलं. ३४ मग तो आंत जाऊन खाऊनपिऊन म्हणाला, जा; ती सापित व्ही कोठे आहे तें पाहा व तिला मूटमाती या, कारण ती राजकन्या आहे. ३५ तिला मूटमाती देण्यासाठी ते गेले तेव्हा तिची करोटी, पाय व हाताचे तळवे यांखेरीज तिचं त्यांस कांही सांपडलं नाही. ३६ त्यांनी परत येऊन त्यास हें कळविलं. तेव्हा तो म्हणाला, परमेश्वरानं आपला सेवक एलीया तिची याच्या द्वारे जें वचन सांगितलं होतें त्याप्रमाणें हें घडलं. त्यानं म्हटलं होतें: इज्जेलच्या शेतांत कुत्रीं इजबेलीचें मांस खातील. ३७ इजबेलीचें मडें इज्जेलीतील शेतांत खताप्रमाणें पडून राहिल; ही इजबेल आहे असें कोणी ओळखणार नाही.

१ अहाबाचे सत्तर पुत्रपौत्र शोमरोनांत

१० राहत असत. येव्हां इज्जेल येथील वडील जनांपैकीं जे अधिकारी होते त्यांस आणि अहाबाच्या पुत्रांची निगा करणें ज्यांकडे होतें त्यांस पत्रें लिहून शोमरोनास पाठविलीं; त्यांत असें म्हटलें होतें: १ तुमच्या धन्याचे पुत्रपौत्र तुहांमध्ये राहत आहेत; तुमच्या स्वाधीन रथ, घोडे, तटबंदी नगर व हत्यारेंहि आहेत; तर हें पत्र तुहांस पोहंचतांच २ तुमच्या धन्याच्या पुत्रपैकीं जो उत्तम व योग्य असेल त्यास निवडून त्याच्या बापाच्या गादीवर बसवा आणि तुमच्या धन्याच्या कुळासाठीं युद्ध करा. ४ यावरून ते अतिशयित धावरले; ते म्हणाले, ह्याच्यासमोर दोन राजांचा टिकाव लागला नाही, तर आमचा कसा लागेल ? ५ मग राजाचा खानगी कारभारी, नगरचा अधिकारी, तेथील वडील जन आणि त्या मुलांची निगा करणारे या

सर्वांनीं येव्हाला सांगून पाठविलें कीं आम्ही आपले दास आहों; आपण आम्हांस सांगाल तें आम्ही करूं; आम्ही कोणासहि राजा करणार नाहीं; आपल्या नजरेस बरें दिसेल तें करा. ६ मग त्यानं त्यांस दुसऱ्यांदा पत्र लिहून पाठविलें, तें असें: तुम्ही माझ्या पक्षाचे असल्यास व माझें म्हणणें मानीत असल्यास आपल्या धन्याच्या पुत्रपौत्रांचीं शिरें छेदून उयां ह्या वेळेपर्यंत मजकडे इज्जेल येथें हजर व्हा. राजपुत्र सत्तर होते, त्यांची निगा करणाऱ्या नगरांतल्या थोर लोकांजवळ ते राहत असत. ७ तें पत्र त्यास जाऊन पोहंचतांच त्यांनीं त्या सत्तर राजपुत्रांस पकडून त्यांचा वध केला आणि त्यांचीं शिरें टोपल्यांत घालून त्याजकडे इज्जेल येथें पाठवून दिलीं. ८ एका जासुदानें त्यास जाऊन सांगितलं, राजपुत्रांचीं शिरें हजर आहेत. त्यानं त्यास सांगितलं, वेणीपाशां त्यांच्या दोन राशी करून सकाळपर्यंत ठेवा. ९ सकाळीं तो बाहेर जाऊन उभा राहिला व सर्व लोकांस म्हणाला, तुम्ही न्यायी आहों; मीं आपल्या स्वामीचा द्रोह करून त्याचा घात केला, पण या सर्वांचा वध कोणी केला ? १० हें पकें समजा कीं अहाबाच्या घराण्याविषयीं परमेश्वर जें म्हणाला आहे त्यांतला एकहि शब्द व्यर्थ व्हावयाचा नाही. परमेश्वरानं आपला सेवक एलीया याच्या द्वारे जें सांगितलें तें त्यानं केलें आहे. ११ इज्जेल येथें अहाबाच्या घराण्यांतील जे लोक उरले होते ते सर्व, त्याचे सर्व थोर पुरुष, जिवलग मित्र व याजक हे येव्हां वधिले, त्यांतला एकहि शेष राहूं दिला नाही. १२ मग तो उठून शोमरोनास जावयास निघाला. मार्गांत येव्हा मॅदपाळांच्या लोकर कातरण्याच्या बाब्यानजीक आला असतां, १३ यहुदाचा राजा अहज्या याचे भाऊ त्यास भेटले; तेव्हां त्यानं विचारिलें, तुम्ही कोण ? त्यांनीं सांगितलें, आम्ही अहज्याचे भाऊवंद आहों. आम्ही राजपुत्रांच्या व राजमातेच्या पुत्रांच्या समाचारास चाललों आहों. १४ तेव्हां त्यानं सांगितलें, यांस जीवंत पकडा. त्यांनीं त्यांस जीवंत पकडिलें; त्या चाळीस पुरुषांस त्या मॅदरें कातरण्याच्या जागेजवळील हौदानजीक जिवें मारण्यांत आलें: त्यानं त्यांतला एकहि जीवंत ठेविला नाही.

१५ तो तेथून निघाल्यावर रेखाबाचा पुत्र यहोनादाब त्याच्या भेटीस येतांना त्यास आढळला; त्याने त्याचे क्षेमकुशल विचारिल्यावर त्यास म्हटले, तुझ्या-विषयी माझे मन जसे शुद्ध आहे तसे तुझें आहे काय ? यहोनादाब म्हणाला, आहे. मग तो म्हणाला, असे असेल तर मला तुझा हात दे. त्याने त्यास हात दिला आणि आपल्या रथावर घेतले. १६ तो त्यास म्हणाला, मजबरोबर चल; परमेश्वराप्रीत्यर्थ मला किती उत्कट आस्था आहे ती पाहा. या प्रकारे त्याने त्याला रथांत बसवून घेतले. १७ परमेश्वराने एलीयास सांगितले होते त्या वचनानुसार येहूने शोमरोनास येऊन अहाबाचे जितके लोक तेथे शेष राहिले होते त्या सर्वांचा वध करून अहाबास नामशेष केले. १८ नंतर येहूने सर्व लोकांस जमा करून सांगितले, अहाबांनो बालमूर्तीची सेवा थोडी केली; येहू सेवा फार करणार. १९ तर आता बालमूर्तीचे सर्व संदेहे, सर्व उपासक आणि सर्व याजक यांस मजकडे बोलावून आणा, त्यांतला कोणीहि मागे राहू देऊं नका; बालाप्रीत्यर्थ मला महायज्ञ करावयाचा आहे. जो कोणी मागे राहिल त्यास देहांतबिम्बा होईल. बालमूर्तीच्या सर्व उपासकांचा संहार करावा म्हणून येहूने ही कपटयुक्ति योजिली. २० येहू म्हणाला, बालाप्रीत्यर्थ एक पवित्र महासभा भरवा; तेव्हां लोकांनी दौडी पिटिली. २१ येहूने सर्व इस्राएलांत जासूद पाठविले; तेव्हा बालमूर्तीचे सर्व उपासक आले, त्यांतला एकहि आल्यावांचून राहिला नाही. ते सर्व बालाच्या देवळांत जमा झाले; तेव्हा बालाचे देऊळ येथूनतेथून सगळे गध भरले. २२ वखभांडाराचा कारभारी होता त्यास त्याने सांगितले, बालाच्या उपासकांसाठी वखे भांडारांतून काढ. तेव्हा त्याने त्यांच्यासाठी वखे काढून आणिली. २३ नंतर येहू आणि रेखाबाचा पुत्र यहोनादाब हे बालाच्या देवळांत गेले; येहू बालाच्या उपासकांस म्हणाला, येथे तुम्हांबरोबर परमेश्वराचे कोणी उपासक आहेत किंवा सर्व केवळ बालाचे उपासक आहेत हे तपासून पाहा. २४ मग ते यज्ञ करण्यास व होमबलि अर्पिण्यास आंत गेले. इकडे येहूने ऐशीं पुरुष

बाहेर ठेविले होते त्यांस त्याने सांगितले की जीं माणसें मी तुमच्या ह्वालीं करीन त्यांतला कोणी निसटून गेला तर जो त्यास जाऊं देईल त्याचा प्राण त्याच्याऐवजीं घेण्यांत येईल. २५ होमबलि अर्पिण्याचे संपले तेव्हां येहूने पहारेकऱ्यांस व सरदारांस सांगितले, कीं आंत जाऊन त्यांचा वध करा; एकासहि बाहेर जाऊं देऊं नका. तेव्हां त्यांनीं तरवारीच्या धारेखालीं त्यांचा संहार केला; त्या पहारेकऱ्यांनीं व सरदारांनीं त्यांस बाहेर फेकून दिले आणि बालाच्या देवळाच्या गर्दीत ते गेले. २६ बालाच्या देवळांत जे स्तंभ होते ते त्यांनीं बाहेर काढून जाळून टाकिले. २७ त्यांनीं बालाच्या मूर्ति-स्तंभाचा भंग केला, आणि त्याचे देऊळ मोडून त्याचा पायखाना केला; तो आजवर आहे. २८ या प्रकारे येहूने इस्राएल लोकांतून बालमूर्ति काढून टाकिली. २९ तथापि नवाटपुत्र यराबाम यानें इस्राएल लोकांस ज्या पापकर्मांच्या योगानें पाप करावयास लाविलें तीं पापकर्मे, अर्थात् बेथेल व दान येथें असलेलीं सोन्याचीं बासरे यांचा नाद येहूने सोडिला नाही. ३० परमेश्वर येहूस म्हणाला, माझ्या दृष्टीनें जें बरें तें तू केलें आहे, माझ्या मनोदयाप्रमाणें तू अहाबाच्या धरण्याचे केलें आहे म्हणून तुझ्या चौथ्या पिढीपर्यंत तुझे वंशज इस्राएलाच्या गादीवर बसतील; ३१ पण येहूने इस्राएलाचा देव परमेश्वर याच्या धर्मशास्त्राप्रमाणें चालण्याची पूर्ण मनानें खबरदारी घेतली नाही. यराबामानें इस्राएलाकडून ज्या कर्मांच्या योगानें पाप करविलें त्यांचा नाद त्यानें सोडिला नाही.

३२ त्या काळीं परमेश्वर इस्राएलाची छाटाछाट करूं लागला; हजाएलानें इस्राएलाच्या साऱ्या मुलखांत त्यांस मार दिला; ३३ यार्देनच्या पूर्व थडीकडील सर्व गिलाद देश आणि गादी, रऊबेनी, व मनश्से यांचा देश म्हणजे आणोन खोऱ्याजवळील अरोएपापासून गिलाद व बाशान येथपर्यंतचा सर्व प्रदेश त्यानें घेतला. ३४ येहूच्या बाकीच्या गोष्टी, त्यानें केलेलीं सर्व कृत्ये, त्याचा सर्व पराक्रम या सर्वांचें वर्णन इस्राएलाच्या राजांच्या नखरीत केलें आहे, नाही काय ? ३५ येहू

आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजला तेव्हा लोकांनी त्यास शोमरोन येथे मूठमाती दिली. त्याच्या जाणी त्याचा पुत्र यहोआहाज हा गादीवर बसला. ३६ येव्हेन शोमरोनांत इस्राएलावर अश्वीस वर्षे राज्य केले.

१ अहज्याची आई अथल्या हिने आपला ११ पुत्र मेल्ला आहे असे पाहिलें तेव्हां तिने उठून सर्व राजवंशाचा संहार केला. २ तरी योराम राजाची कन्या व अहज्याची वहीण यहोशेबा हिने अहज्याचा पुत्र योवाश यास त्या वधावयाच्या राजपुत्रांतून चोरून नेलें आणि त्यास व त्याच्या दाईस बिछाने ठेवण्याच्या कोठडीत छपवून ठेविलें; अथल्येच्या दृष्टी-आड त्यास कैत्यामुळे त्याचा वध झाला नाही. ३ यावर परमेश्वराच्या मंदिरांत त्याला सहा वर्षे तिच्याजवळ लपवून ठेविलें होतें. इकडे अथल्येने देशावर राज्य केले. ४ सातव्या वर्षी यहोयादानें हुजरे आणि गारदी यांच्यांतल्या शतपतीस बोलावूं पाठविलें; त्यांस परमेश्वराच्या मंदिरांत आणून त्यांच्याशीं करार केला आणि त्यांच्याकडून आणभाक करवून त्यांस तो राजपुत्र दाखविला. ५ त्यानें त्यांस सांगितलें, तुम्हांस करावयाचें तें हें: जे तुम्हीं शब्बाथ दिवशीं येत असतां त्या तुम्हांतल्या एक तृतीयांश लोकांनीं राज-मंदिरावर पहारा ठेवावा; ६ एक तृतीयांश लोकांनीं मूर वेशीवर पहारा ठेवावा आणि बाकीच्या एक तृतीयांश लोकांनीं पहारेवाल्यांच्या मागे वेशीत राहावें; या प्रकारें तुम्हीं मंदिराचा बंदोबस्त ठेवून नाकेबंदी करा. ७ शब्बाथ दिवशीं तुमच्या ज्या दोन तुकड्या कामावरून जात असतात त्यांनीं राजभोवतीं राहून परमेश्वराच्या मंदिराचें रक्षण करावें. ८ तुम्हीं सर्वांनीं हत्यारबंद होऊन राजाभोवतीं जमावें; कोणी पहार्याच्या आंत आला कीं त्यास मारून टाकावें; राजा आंत-बाहेर जाईल तेव्हां तुम्हीं त्याजवरोबर असावें. ९ यहोयादा याजकानें केलेल्या हुकमाप्रमाणें त्या शतपतींनीं केलें; शब्बाथ दिवशीं जे लोक कामावर यावयाचे होते व जे कामावरून घरीं जावयाचे होते ते सर्व घेऊन ते यहोयादा याजकाकडे आले.

१० तेव्हां दावीद राजाच्या बरच्या व ढाली परमेश्वराच्या मंदिरांत होत्या त्या याजकानें शतपतींस दिल्या. ११ ते पहारेवाले हातीं हत्यारें घेऊन मंदिराच्या दक्षिण कोपऱ्यापासून उत्तर कोपऱ्यापर्यंत वेदीच्या व मंदिराच्या जवळ राजासभोवार उभे राहिले. १२ मग त्यानें राजकुमारास बाहेर आणिलें, त्याच्या शिरीं मुकुट ठेवून त्याच्या हातीं आज्ञापट दिला; मग त्यांनीं त्यास अभिषेक करून राजा केले व टाळ्यांचा गजर करून म्हटलें, राजा चिरायु होवो. १३ पहारेकांच्या व लोकांचा गलबला ऐकून अथल्या परमेश्वराच्या मंदिरांत त्यांच्याकडे आली; १४ ती पहारेकरी ती वहीटाटीप्रमाणें राजा उच्चस्थानीं उभा आहे; त्याच्यापाशीं सरदार व करणे वाजविणारे उभे आहेत व सर्व लोक आनंद करून करणे वाजवीत आहेत असें तिच्या दृष्टीस पडलें. तेव्हां अथल्या आपलीं वळें फाडून फितुरी रे फितुरी! असें ओरडली. १५ मग यहोयादा याजकानें सेनेवर असलेल्या शतपतींस आज्ञा केली कीं तिला सेनेच्या रांगेतून बाहेर काढा, तिच्यामागून जो जाईल त्याचा वध करा; परमेश्वराच्या मंदिरांत तिचा वध होऊं नये म्हणून याजकानें असें सांगितलें. १६ तेव्हां त्यांनीं तिला जाण्यासाठीं वाट केली व राजमंदिराकडे घोडे ज्या वाटेनें येत असत त्या वाटेनें ती बाहेर गेली; मग तेथें तिला जिवें मारिलें.

१७ यानंतर राजा व प्रजा यांनीं परमेश्वराचें लोक व्हावे म्हणून यहोयादानें त्यांजकडून परमेश्वराचीं करार करविला; तसाच त्यानें राजा व प्रजा यांच्या-मध्येंहि करार करविला. १८ तेव्हां देशातील सर्व लोकांनीं बालदेवताच्या देवळांत जाऊन तें मोडून टाकिलें व त्याच्या वेद्या व मूर्ति यांचा भुगाभुगा केला आणि बालाचा याजक मत्तान याचा वेद्यासमोर वध केला. मग याजकानें परमेश्वराच्या मंदिराचे कामदार नेमिले, १९ आणि शतपति, हुजचे, गारदी व देशांतले सर्व लोक यांस बरोबर घेऊन राजास परमेश्वराच्या मंदिरांतून उतरून खालीं नेलें आणि गारद्यांच्या वेशीच्या

द्वारानें त्याला राजमंदिरांत पोचविलें; तेव्हां राजा राजासनावर विराजमान झाला. २० अथच्येस राज-मंदिरापाशीं तरवारीनें बघिलें, तेव्हां सर्व लोक आनंदित झाले व नगर शांत झालें.

२१ यद्दोआश राज्य करूं लागला तेव्हां तो सात वर्षांचा होता. १ येदूच्या कारकीर्दीच्या सातव्या वर्षी यद्दोआश राज्य करूं लागला; त्यानें बाकीस वर्षे यरूशलेमांत राज्य केलें; त्याच्या आईचें नांव सिव्या; ही बैर-शेबा येथली. २ यद्दोआशाला यद्दोयादा याजकाची सल्लमसल्लत मिळत होती तोंवर परमेश्वराच्या दृष्टीनें जे नीट तें तो करीत होता. ३ तरी त्यानें उच्चस्थानें काढून टाकिलीं नव्हतीं; आणि लोक अजून उच्चस्थानीं बलि अर्पात व धूप जाळीत.

४ यद्दोआशानें याजकास सांगितलें कीं समर्पण केलेला जेवढा पैसा परमेश्वराच्या मंदिरां येतो, म्हणजे गणती करितांना प्रत्येक माणसाकडून घेतलेला पैसा, प्रत्येक मनुष्याचें नवसाच्या संबधानें याजक मोल ठरवील तो पैसा आणि लोक परमेश्वराच्या मंदिरांत झुडीनें आणीत तो सर्व पैसा, ५ याजकांनीं आपल्या ओळखीच्या लोकांपासून घ्यावा आणि मंदिरांत जी काय मोडतोड झाली असेल तिची दुस्ती करावी. ६ असें असूनहि यद्दोआश राजाच्या कारकीर्दीच्या तेविसाव्या वर्षापर्यंत मंदिराच्या मोड-तोडीची दुस्ती झाली नाही. ७ तेव्हां यद्दोआश राजानें यद्दोयादा याजक व इतर याजक यांस बोलावून विचारिलें कीं मंदिराची मोडतोड झाली आहे तिची तुम्ही दुस्ती कां करीत नाहीं? यापुढें आपल्या ओळखीच्या लोकांपासून पैसे घेऊन ठेवूं नका; तर ते मंदिराच्या दुस्तीसाठीं देऊन टाका. ८ इतःपर याजकांनीं लोकांपासून पैसे घ्यावयाचे नाहीत आणि त्यांनीं मंदिराची दुस्तीहि करवायची नाही, यास ते मान्य झाले; ९ पण यद्दोयादा याजकानें एक पेटी घेऊन तिच्या झांकणास एक मोक पाडिलें आणि ती परमेश्वराच्या मंदिरांत येणाऱ्यांच्या उजव्या हाताकडे वेदीजवळ ठेविली, परमेश्वराच्या मंदिरांत

जेवढा पैसा येत असे तेवढा द्वाररक्षक याजक त्या पेटीत टाकीत. १० नंतर पेटीत पुष्कळ पैसा झाला आहे असें पाहून राजाचा चिडणीस व मुख्य याजक यांनीं येऊन तो परमेश्वराच्या मंदिरांत मिळालेला पैसा थैल्यांत बांधून तोलिला. ११ तो पैसा तोळून जे परमेश्वराच्या मंदिराच्या दुस्तीचें काम पाहण्यासाठीं नेमिलेले होते त्यांच्या ह्वालें तो केला; त्यांनीं तो परमेश्वराच्या मंदिराचें काम करणारे सुतार व बांधकाम करणारे, १२ गवंडी व पाथरवट यांस दिला तसेंच इमारती लाकूड व घडलेले चिरे विकत घेण्यास व मंदिरांत मोडतोड झाली होती तिची दुस्ती करण्यांत खर्चिला. १३ जे पैसे परमेश्वराच्या मंदिरां येत ते स्याचे पेले, चिमटे, कटोरे, करणे अथवा सोन्या-स्यार्ची पात्रें करण्यांत खर्चिले नाहीत; १४ तर ते सगळे पैसे कामगारांस दिले व त्यांनीं ते घेऊन परमेश्वराच्या मंदिराची दुस्ती केली. १५ काम-कऱ्यांस देण्यासाठीं ज्यांच्या हातीं हा पैसा देत असत त्यांचा कांहीं हिशोब ठेविला नाही; कारण ते आपलें काम सचोटीनें करीत असत. १६ दोषार्पणें व पापा-पणें यांचा पैसा येत असे तो मंदिरांत जमा करीत नसत; तो पैसा याजकांचा असे.

१७ पुढें अरामाचा राजा हजाएल यानें स्वारी करून गथ घेतलें आणि नंतर यरूशलेमाकडे आपला मोर्चा फिरविला. १८ तेव्हां यद्दोदाचा राजा यद्दोआश यानें असें केलें: त्याचे वाडवडील, यद्दोशाफाट, यद्दोराम व अहज्या या यद्दोदाच्या राजांनीं व त्यानें स्वतः ज्यः वस्तु परमेश्वरास वाहिल्या होत्या त्या, आणि परमेश्वराच्या मंदिराच्या व राजभवनाच्या भांडारांत जेवढें सोनें सांपडलें तें सर्व घेऊन त्यानें अरामाचा राजा हजाएल याजकडे पाठविलें; तेव्हां तो यरूशलेमाजवळून निघून गेला. १९ यद्दोआशाची बाकीचीं कृत्ये व त्यानें जें कांहीं केलें यां सर्वांचें वर्णन यद्दोदाच्या राजांच्या बखरींत केलें आहे, नाही काय? २० यद्दोआश राजाच्या चाकरांनीं फितुर केला आणि त्यास सिल्लकडे जाणाऱ्या रस्त्यावर मिळो नांवाच्या वाळ्यांत जिवें मारिलें.

३१ योजाखार बिन शिमाथ व यहोजाबाद बिन शोमर या त्याच्या चाकरांनी त्यास जिवें मारिलें; तो मेल्यावर त्यांनी त्यास दाविदपुरांत त्याच्या नाडवडिलांच्या धडग्यांत मूठ्माती दिली; त्याचा पुत्र अमस्या त्याच्या जागीं राजा झाला.

१ यहूदाचा राजा अहज्याचा पुत्र योवाश याच्या कारकीर्दीच्या तेविसाव्या वर्षी यहूदाचा पुत्र यहोआहाज शोमरोनांत इस्राएलावर राज्य करूं लागला; त्यानें सतरा वर्षे राज्य केलें. २ परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें वाईट तें त्यानें केलें; नबाटाचा पुत्र यराबाम यानें इस्राएलांच्या हातून जीं पापकर्म करविलीं त्यांचें अवलंबन त्यानें केलें; तीं त्यानें सोडून दिलीं नाहींत. ३ यास्तव इस्राएलावर परमेश्वराचा कोप भडकला व त्यानें त्यांस यहोआहाज हयात होता तोंपर्यंत अरामाचा राजा हजाएल व त्याचा पुत्र बेन-हदाद यांच्या स्वाधीन केलें. ४ यहोआहाजानें परमेश्वरापाशीं विनवणी केली ती त्यानें ऐकली; अरामाचा राजा इस्राएलास कसा गांजीत होता हें परमेश्वरानें पाहिलें होतें. ५ परमेश्वरानें इस्राएलास सोडविणारा दिला तेव्हां इस्राएल लोक अरामाच्या काबूतून सुटून आपआपल्या डेऱ्यांत पूर्वीप्रमाणें राहूं लागले. ६ तरी यराबामाच्या घराण्यानें जीं पापकर्म केलीं व जीं त्यानें इस्राएल लोकांकडून करविलीं त्या पापकर्मांप्रमाणें ते चालले; शोमरोनांत अशेरा मूर्तिहि राहिल्या होत्या. ७ अरामाच्या राजानें यहोआहाजाच्या सेनेंत केवळ पन्नास स्वार, दहा रथ व दहा हजार पायदळ एवढेच राहूं दिले होते व इस्राएलांचा जोश करून त्यांस तुडवून धुळीस मिळविलें होतें. ८ यहोआहाज याची बाकीचीं कृत्ये, त्यानें जें कांहीं केलें तें व त्याचा पराक्रम या सर्वांचें वर्णन इस्राएलांच्या राजांच्या बखरीत केलें आहे, नाहीं काय ? ९ यहोआहाज आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजला व त्यास शोमरोनांत मूठ्माती दिली; त्याचा पुत्र योवाश हा त्याच्या जागीं राजा झाला.

१० यहूदाचा राजा योवाश याच्या कारकीर्दीच्या सदतिसाव्या वर्षी यहोआहाजाचा पुत्र यहोआश शोम-

रोनांत इस्राएलावर राज्य करूं लागला; त्यानें सोळा वर्षे राज्य केलें. ११ परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें वाईट तें त्यानें केलें; नबाटाचा पुत्र यराबाम यानें इस्राएलाकडून जीं पापकर्म करविलीं होती तीं त्यानें सोडिलीं नाहींत; त्यांप्रमाणें तो चालला. १२ योवाशाचीं बाकीचीं कृत्ये, त्यानें जें कांहीं केलें तें आणि यहूदाचा राजा अमस्या याशीं तो कशा शौर्यानें लढला या सर्वांचें वर्णन इस्राएलाच्या राजांच्या बखरीत केलें आहे, नाहीं काय ? १३ योवाश आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजला आणि यराबाम त्याच्या गादीवर बसला; योवाशाला शोमरोनांत इस्राएलाच्या राजांबरोबर मूठ्माती दिली.

१४ ज्या दुखण्यानें अलीशा मराव्याचा होता तें त्याला आतां लागलें; तेव्हां इस्राएलाचा राजा योवाश त्याजकडे गेला व ओणवून त्याचें मुख पाहून रडूं लागला व म्हणाला, अहो बाबा ! अहो बाबा ! इस्राएलाच्या रथांनो ! इस्राएलाच्या राउतांनो ! १५ अलीशानें त्यास सांगितलें, धनुष्यबाण घेऊन ये; तेव्हां तो धनुष्यबाण घेऊन त्याजकडे आला. १६ त्यानें इस्राएलाच्या राजास सांगितलें, धनुष्याला आपला हात लाव; त्यानें आपला हात धनुष्यास लाविला; तेव्हां अलीशानें आपले हात राजाच्या हातांवर ठेविले. १७ मग त्यानें सांगितलें, पूर्वेकडील खिडकी उघड; त्यानें ती उघडली. मग अलीशा त्यास म्हणाला, बाण सोड; तेव्हां त्यानें तो सोडिला; तो म्हणाला, हा बाण परमेश्वराकडून होणाऱ्या सोडवणुकीचें म्हणजे अरामापासून सुटण्याचें चिन्ह होय; तूं अफेक येथें अराम्यांस असा मार देशील कीं त्यांचा धुव्वा उडेल. १८ त्यानें त्यास म्हटलें, बाण उचलून घे; त्यानें ते उचलून घेतले, मग तो इस्राएलाच्या राजास म्हणाला, जमिनीवर बाण मार; तो तीनदा मारून थांबला. १९ देवाचा माणूस त्याजवर रागावून म्हणाला, तूं पांचसहा वेळां बाण मारावयाचे असते, म्हणजे अरामाचा क्षय होईपर्यंत तूं त्यास मार दिला असतास; आतां तूं त्यास तीन वेळां मार मार देशील.

२० अलीशा मृत्यु पावला व लोकांनी त्यास मूठमाती दिली. नव्या वर्षाच्या आरंभी भवावी टोळ्यांनी देशावर स्वारी केली. २१ तेव्हा लोक एका मनुष्यास मूठमाती देत असता त्यांच्या नजरेस एक टोळी पडली; आणि त्यांनी तें प्रेत अलीशाच्या कब्रेंत टाकिलें, तेव्हां अलीशाच्या अस्तीस स्पर्श झाल्याबरोबर तो मनुष्य जीवंत होऊन पायांवर उभा राहिला.

२२ यहोआहाज याच्या सर्व हयातींत अरामाचा राजा हजाएल यानें इस्राएलांस त्रस्त केलें. २३ तरी परमेश्वराची त्यांजवर कृपा होती; देवांनं अब्राहाम, इसहाक व याकोब यांशीं केलेल्या करारांमुळें त्यांची इस्राएलांवर कृपा होती; त्यांचा त्यास कळवळा होता व त्यांजवर त्याची मेहेरनजर होती, म्हणून त्यांनं त्यांचा अद्यापि नाश केला नाहीं व आपल्यासमोरून त्यांस दूर केलें नाहीं. २४ अरामाचा राजा हजाएल हा मृत्यु पावला आणि त्याचा पुत्र बेन-हदाद त्याच्या जागीं राजा झाला. २५ बेन-हदाद बिन हजाएल यानें यहोआहाज याच्याशीं युद्ध करून अंनं नगरें घेतलीं होती तीं त्याचा पुत्र यहोआश यानें परत घेतलीं. योवाशानें त्याला तीनदा मार घेऊन इस्राएली नगरें परत घेतलीं.

१ इस्राएलाचा राजा यहोआहाज याचा पुत्र योवाश याच्या कारकीर्दीच्या दुसऱ्या वर्षी यहूदाचा राजा योवाश याचा पुत्र अमस्या राज्य करूं लागला. २ तो राज्य करूं लागला तेव्हां पंचवीस वर्षांचा होता; त्यांनं यरुशलैमांत एकुणतीस वर्षें राज्य केलें; त्याच्या आईचें नांव यहोअदान होतें; ती यरुशलैमची होती. ३ परमेश्वराच्या दृष्टींनं जे नीट तें तो करी; तरी त्याचा पूर्वज दावीद याच्या तोडीचा तो नव्हता, त्याचा बाप योवाश याच्या करणीप्रमाणें त्याची सगळी करणी होती. ४ उच्चस्थानें कांहीं काढून टाकण्यांत आलीं नव्हतीं; लोक अजून त्या स्थानीं यज्ञ करित व धूप जाळीत. ५ त्याच्या हातीं राजसत्ता पुरी आली तेव्हां त्याचा बाप जो राजा त्याचा घात ज्या चाकरांनीं केला

होता त्यांस त्यांनं जिवें मारिलें; ६ पण खून करणाऱ्यांचीं मुठेंबाळें त्यांनं जिवें मारिलीं नाहींत; कारण मोशाच्या नियमशाब्दांत परमेश्वरांनं असें विहित केलें आहे कीं पुत्रांकरितां पित्यांना, पित्यांकरितां पुत्रांना मारूं नये; जो तो आपल्याच पापामुळें प्राणास मुकावा. ७ त्यांनं क्षारखोऱ्यांत अदोमाच्या दहा हजार लोकांस मारून टाकिलें; सेला नगर लहून घेतलें व त्याचें नांव बदलून तें यकथेल असें ठेविलें; आजवर तें नांव चाढ आहे.

८ मग अमस्यांनं इस्राएलाचा राजा यहोआश बिन यहोआहाज बिन येहू यास जासुदांच्या हातीं निरोप पाठविला कीं चल, आपण सामना करूं. ९ इस्राएलाचा राजा यहोआश यानें यहूदाचा राजा अमस्या यास सांगून पाठविलें कीं लबानोनांतल्या कांटेझुडपानें लबानोनांतल्याच एका गंधसरूकडे मागणी केली कीं तुम्ही मुलगी माझ्या मुलास दे; लबानोनांत असलेला एक वनपशु त्या वाटेनं गेला व त्यांनं तें कांटेझुडप पायांखालीं तुडवून टाकिलें. १० तूं अदोमाचा मोड केल्यामुळें तुझें हृदय उन्मत्त झालें आहे; त्याविषयींची कुशारकी मारीत आपल्या घरीं बैस; तूं पतन पावशील व तुजबरोबर यहूदा पतन पावेल; तर तूं होऊन अरिष्टास कां आमंत्रण करीत आहेस ? ११ अमस्या कांहींकेल्या ऐकेना. तेव्हां इस्राएलाचा राजा यहोआश चढाई करून गेला; तो व यहूदाचा राजा अमस्या यांचा यहूदा देशांतील बेथ-शेमेश येथें सामना झाला. १२ इस्राएलापुढें यहूदाची त्रेधा उडाली आणि ज्यांनं त्यांनं आपआपल्या डेऱ्याकडे पळ काढिला. १३ इस्राएलाचा राजा यहोआश यानें यहूदाचा राजा अमस्या बिन यहोआश बिन अहज्या याला बेथ-शेमेश येथें पकडिलें; त्यांनं यरुशलैमास जाऊन एफाइमी वेशीपासून कोपऱ्यावरील वेशीपर्यंत यरुशलैमाचा चारशें हात कोट पाहून टाकिला. १४ सोनं, रुपें, परमेश्वराच्या मंदिरांत व राजभवनाच्या भांडारांत त्याला संपडलीं तेवढीं सगळीं पात्रें व कैदी हीं घेऊन तो शोमरोनास परत गेला. १५ यहोआशानें केलेलीं

१ मुळांत : योआहाज.

बाकीची कृत्ये, त्याचा पराक्रम, तो यहुदाचा राज्य अमस्या याशी कसा लढला या सर्वांचे वर्णन इस्राएलाच्या राजांच्या बखरीत केले आहे, नाही काय ? १६ यहोआश आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजला; त्यास शोमरोनांत इस्राएलाच्या राजांमध्ये मूठमाती देण्यांत आली; त्याचा पुत्र यराबाम हा त्याच्या जागी राजा झाला.

१७ इस्राएलाचा राजा यहोआश बिन यहोआहाज याच्या मृत्यूनंतर यहुदाचा राजा अमस्या बिन योवाश हा पंधरा वर्षे जगला. १८ अमस्याची बाकीची कृत्ये यहुदाच्या राजांच्या बखरीत वर्णिलेली आहेत, नाहीत काय ? १९ यरुशलेमांत त्याजविरुद्ध कट झाल्यामुळे तो लाखीश येथे पळून गेला, पण लोकांनी त्याच्या पाठोपाठ लाखीश येथे मनुष्य पाठवून त्याला ठार केले; २० त्यास बोब्बावर घालून आणिले आणि यरुशलेमांत दावीदपुरांत त्याच्या पूर्वजांमध्ये मूठमाती दिली. २१ मग सर्व यहुदी लोकांनी सोळा वर्षांच्या अजैन्यास, त्याचा बाप अमस्या याच्या जागी, राजा केले. २२ अमस्या राजा आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजल्यावर अजैन्याने एलाथाची मजबुती करून पुनः ते यहुदाच्या सत्तेत आणिले.

२३ यहुदाचा राजा अमस्या बिन योवाश याच्या कारकीर्दीच्या पंधराव्या वर्षी इस्राएलाचा राजा यराबाम बिन योवाश शोमरोनांत राज्य करू लागला; त्याने एकेचाळीस वर्षे राज्य केले. २४ परमेश्वराच्या दृष्टीने जे वाईट ते त्याने केले; नबाटपुत्र यराबाम याने इस्राएलाकडून जी पापकमे करविली त्याचे त्याने अवलंबन केले, ती त्याने सोडून दिली नाहीत. २५ इस्राएलाचा देव परमेश्वर याने गध-हेफेर येथील आपला सेवक योना बिन अमितय या संदेष्ट्याच्या द्वारे जे सांगितले होते त्याप्रमाणे यराबामाने हमाथाच्या घाटापासून अराबाच्या समुद्रापर्यंत इस्राएलाचा गेलेला मुख्य परत घेतला. २६ इस्राएलास दुःसह क्लेश होत आहेत असे परमेश्वराने पाहिले; बंदिवासांत किंवा मोकळा असा कोणीही उरला नव्हता; इस्राएलाचा साहाय्यकारी असा कोणीच राहिला नव्हता. २७ या नभोमंडला-

१ अथवा : उज्जीयास

खालून इस्राएलाची नांविनाशाणी मी नाहीशी करीन असे परमेश्वर म्हणाला नव्हता, म्हणून त्याने योवाशाचा पुत्र यराबाम याच्या द्वारे त्यांची सोडवणूक केली. २८ यराबामाची बाकीची कृत्ये, त्याने जे केले ते सर्व, त्याचा पराक्रम, त्याची युद्धे व पूर्वी यहुदाच्या सत्तेत असलेली दिमिक्क व हमाथ ही त्याने कशी परत घेतली या सर्वांचे वर्णन इस्राएलाच्या राजांच्या बखरीत केले आहे, नाही काय ? २९ मग यराबाम आपले पितर इस्राएलाचे राजे यांजवळ जाऊन निजला आणि त्याचा पुत्र जखन्या हा त्याच्या जागी राजा झाला.

१ इस्राएलाचा राजा यराबाम याच्या कारकीर्दीच्या सत्ताविसाव्या वर्षी यहुदाचा राजा अजैन्या बिन अमस्या राज्य करू लागला. २ तो राज्य करू लागला तेव्हा सोळा वर्षांचा होता; त्याने यरुशलेमांत बाबन वर्षे राज्य केले; त्याच्या आईचे नांव यखत्या; ती यरुशलेमकरीण होती. ३ त्याचा बाप अमस्या याच्या एकंदर वाणुकीस अनुसरून परमेश्वराच्या दृष्टीने जे नीट ते तो करी. ४ तरी उच्चस्थाने काढून टाकण्यांत आली नव्हती; लोक अद्यापि उच्चस्थानां यज्ञ करीत व धूप जाळीत. ५ परमेश्वराने राजाला अशी शिक्षा केली की तेणेकरून तो आमरण कोडी झाला; तो निराळ्या घरांत राहत असे. राजपुत्र योथाम ह्या त्याचा खानगी कारभारी होऊन देशातील लोकांचा न्यायइनसाफ करीत असे. ६ अजैन्याच्या बाकीच्या कृत्यांचे व त्याने जे कांहीं केले त्या सर्वांचे वर्णन यहुदाच्या राजांच्या बखरीत केले आहे, नाही काय ? ७ अजैन्या आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजला; त्याने त्यास दावीदपुरांत त्याच्या वाडवडिलांमध्ये मूठमाती दिली. त्याचा पुत्र योथाम हा त्याच्या जागी राजा झाला.

८ यहुदाचा राजा अजैन्या याच्या कारकीर्दीच्या अठितिसाव्या वर्षी जखन्या बिन यराबाम इस्राएलावर शोमरोनांत राज्य करू लागला; त्याने सहा महिने राज्य केले. ९ त्याने आपल्या वाडवडिलांप्रमाणे परमेश्वराच्या दृष्टीने जे वाईट ते केले; नबाटपुत्र यराबाम याने इस्रा-

१ अथवा : उज्जीया; १५:१३, ३०-३४ पाहा.

एलाकडून जी पापकर्म करविली ती त्याने सोडून दिली नाहीत. १० याबेशाचा पुत्र शकुम याने त्याच्याशी फितुरी करून व त्यास लोकदेखत मार देऊन वधिले, आणि त्याच्या जागी तो राजा झाला. ११ जखऱ्याची बाकीची कृत्ये इस्राएलाच्या राजांच्या बखरीत वर्णिल्ली आहेत ती पाहा. १२ परमेश्वराने येहुस सांगितले होते की चौथ्या पिढीपर्यंत तुझे वंशज इस्राएलाच्या गादीवर बसतील, त्याप्रमाणे घडून आले.

१३ यहुदाचा राजा उज्जीया याच्या कारकीर्दीच्या एकुणचाळिसाव्या वर्षी शकुम बिन याबेश हा राज्य करू लागला; त्याने शोमरोनांत एक महिना राज्य केले. १४ मनहेम बिन गादी हा तिरसा येथून शोमरोनास गेला आणि तेथे त्याने शकुम बिन याबेश यास मार देऊन वधिले, आणि त्याच्या जागी तो राजा झाला. १५ शकुमाची बाकीची कृत्ये व त्याने केलेले बंद या सर्वांचे इस्राएलच्या राजांच्या बखरीत वर्णन केले आहे ते पाहा. १६ मग मनहेमाने तिरसा येथून निघून तिफसाह्यांत व त्याच्या शिवारांत राहण्याच्या लोकांस मार दिले; त्यांनी त्याला आपल्या वेष्टी उपडिल्या नाहीत म्हणून त्याने त्यांस हा मार दिला; त्याने तेथल्या सर्व गर्भवती स्त्रिया विसून काढल्या.

१७ यहुदाचा राजा अजन्या याच्या कारकीर्दीच्या एकुणचाळिसाव्या वर्षी मनहेम बिन गादी इस्राएलावर राज्य करू लागला; त्याने दहा वर्षे शोमरोनांत राज्य केले. १८ परमेश्वराच्या दृष्टीने जे वाईट ते त्याने केले; नबाटपुत्र यराबाम याने इस्राएलाकडून जी पापकर्म करविली ती त्याने आमरण सोडिली नाहीत. १९ अशूरचा राजा पूल याने देशावर स्वारी केली तेव्हा आपणास त्याने टेका देऊन गादीवर आपली स्थिर स्थापना करावी म्हणून मनहेमाने त्यास एक हजार किंकार चांदी दिली. २० अशूरच्या राजाला देण्यासाठी मनहेमाने इस्राएलांतल्या मोटमोठ्या धनवान लोकांकडून प्रत्येकी पन्नास पन्नास शेकेल चांदी काढली. मग अशूरचा राजा परत गेला, देशांत

बाबला नाही. २१ मनहेमाची बाकीची कृत्ये व त्याने जे काही केले त्या सर्वांचे वर्णन इस्राएलाच्या राजांच्या बखरीत केले आहे, नाही काय? २२ मनहेम आपल्या पितराजवळ जाऊन निजला; आणि त्याचा पुत्र पकशा हा त्याच्या जागी राजा झाला.

२३ यहुदाचा राजा अजन्या याच्या कारकीर्दीच्या पन्नासाव्या वर्षी पकशा बिन मनहेम शोमरोनांत इस्राएलावर राज्य करू लागला; त्याने दोन वर्षे राज्य केले. २४ परमेश्वराच्या दृष्टीने जे वाईट ते त्याने केले. नबाटपुत्र यराबाम याने इस्राएलाकडून जी पापकर्म करविली ती त्याने सोडून दिली नाहीत. २५ त्याच्या सरदार रमात्याचा पुत्र पेकह याने त्याजशी फितुरी करून शोमरोनाच्या राजवाड्याच्या मनोऱ्यांत त्यास व त्याजबरोबर अर्गोब व अरये यांस वधिले; पेकहाबरोबर पन्नास गिलादी लोक होते; त्यांस बघून त्याच्या जागी तो राजा झाला. २६ पकशाची बाकीची कृत्ये व जे काही त्याने केले त्या सर्वांचे इस्राएलाच्या राजांच्या बखरीत वर्णन केले आहे ते पाहा.

२७ यहुदाचा राजा अजन्या याच्या बावन्नाव्या वर्षी पेकह बिन रमात्या शोमरोन येथे इस्राएलावर राज्य करू लागला. त्याने वीस वर्षे राज्य केले. २८ परमेश्वराच्या दृष्टीने जे वाईट ते त्याने केले; नबाटपुत्र यराबाम याने इस्राएलाकडून जी पापकर्म करविली ती त्याने सोडून दिली नाहीत. २९ इस्राएलाचा राजा पेकह याच्या वेळी अशूरचा राजा तिग्लथ-पिलेसर याने येऊन इयोन, आबेल-नेथ-माका, यानोह, केदेश, हासोर, गिलाद व गालील हीं सर्व नफताली प्रांतांतील स्थळे घेतली; तेथील लोक त्याने पाडाव करून अशूराला नेले. ३० उज्जीयाचा पुत्र योयाम याच्या कारकीर्दीच्या विसाव्या वर्षी होशे बिन एला याने पेकह बिन रमात्या याच्याशी फितुरी करून त्यास मार देऊन वधिले आणि तो त्याच्या गादीवर बसला. ३१ पेकह याची बाकीची कृत्ये व त्याने जे काही केले त्या सर्वांचे वर्णन इस्राएलाच्या राजांच्या बखरीत

१ अथवा: अजन्या १५:१ वगैरे पाहा. २ निर्गम २५:३९ पाहा.

केलें आहे तें पाहा.

३२ इस्राएलाचा राजा पेकह बिन रमाल्या याच्या कारकीर्दीच्या दुसऱ्या वर्षी यहुदाचा राजा योथाम बिन उब्जीया राज्य करू लागला. ३३ तो राज्य करू लागला तेव्हां पंचवीस वर्षांचा होता; त्यानें यरुशलेमांत सोळा वर्षे राज्य केलें; त्याच्या आईचें नांव यरुशा असें होतें; ती सादोकाची कन्या. ३४ परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें ठीक तें त्यानें केलें; त्याचा बाप उब्जीया याच्या एकंदर वाणुकीप्रमाणें तो वागला. ३५ तरी उच्चस्थानें काढून टाकण्यांत आलीं नव्हती; लोक अद्यापि उच्चस्थानीं यज्ञ करीत व धूप जाळीत. परमेश्वराच्या मंदिराचा वरला दरवाजा त्यानें बांधिला. ३६ योथामाचीं बाकीचीं कृत्यें व जें कांहीं त्यानें केलें त्या सर्वांचें वर्णन यहुदाच्या राजांच्या बखरींत केलें आहे, नाही काय? ३७ त्या काळीं अरामाचा राजा रसीन व रमाल्याचा पुत्र पेकह यांस परमेश्वर यहुदावर चढाई करण्यास पाठवूं लागला. ३८ योथाम आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजला; त्याचा पूर्वज दावीद याच्या पुरांत त्याच्या पितरांमध्यें त्यास मूठमाती दिली; त्याचा पुत्र आहाज हा त्याच्या जागीं राजा झाला.

१ पेकह बिन रमाल्या याच्या कारकीर्दीच्या

१६ सतराव्या वर्षी यहुदाचा राजा आहाज बिन योथाम राज्य करू लागला. २ आहाज राज्य करू लागला तेव्हां तो वीस वर्षांचा होता; त्यानें यरुशलेमांत सोळा वर्षे राज्य केलें; त्याचा पूर्वज दावीद यानें आपला देव परमेश्वर याच्या दृष्टीनें जें योग्य तें केलें होतें त्याप्रमाणें त्यानें केलें नाही. ३ तो इस्राएलाच्या राजांच्या मार्गानें चालला; ज्या राष्ट्रांस परमेश्वरानें इस्राएल लोकांपुढून घालविलें होतें त्यांच्या अमंगळ आचारांस अनुसरून त्यानें आपल्या पुत्राचा अर्मांत झेम करून त्याला अर्पिलें. ४ तो उच्चस्थानीं, पहाडांवर व प्रत्येक हिरव्या वृक्षाखालीं यज्ञ करीत असे व धूप जाळीत असे. ५ मग अरामाचा राजा रसीन आणि इस्राएलाचा राजा पेकह बिन रमाल्या हे यरुशलेमावर चढाई करून युद्धास आले; त्यांनीं आहाजास वेढा

दिला पण त्यांना त्यास जिंकतां आलें नाही. ६ त्या वेळीं अरामाचा राजा रसीन यानें एलाथ नांवाचें नगर सर करून पुनः अरामांत सामील केलें व तेथल्या यहुदी लोकांस हाकून दिलें; अरामी लोक तेथें जाऊन राहिले, ते आजपर्यंत तेथेंच राहत आहेत. ७ मग आहाजानें अस्सरचा राजा तिम्नथ-पिलेसर यास जासुदांच्या हातीं सांगून पाठविलें कीं मी आपला सेवक, आपला मुलगा आहे; तर आतां अरामाचा राजा व इस्राएलाचा राजा हे मजवर चढाई करून आले आहेत. आपण येऊन त्यांच्या हातून माझा बचाव करा. ८ परमेश्वराच्या मंदिरांत व राजवाड्याच्या भांडारांत जेवढें सोनेंहरें आहाजास सांपडलें तेवढें त्यानें अस्सरच्या राजाकडे नजराणा म्हणून पाठविलें. ९ त्याचें मागणें मान्य करून अस्सरच्या राजानें दिमिष्कावर चढाई करून तें घेतलें व तेथील लोकांस पाडाव करून कीर येथें नेलें; आणि रसीन याचा वध केला. १० तेव्हां अस्सरचा राजा तिम्नथ-पिलेसर याच्या भेटीसाठीं आहाज राजा दिमिष्क येथें गेला; त्यानें तेथील वेदी पाहून तिचा आकार व तिची घडण यांचा नमुना उरीया याजकाकडे पाठवून दिला.

११ आहाज राजानें दिमिष्काहून पाठविलेल्या त्या नमुन्याप्रमाणें उरीया याजकानें एक वेदी आहाज राजा दिमिष्काहून येण्यापूर्वी तयार केली. १२ राजा दिमिष्काहून परत आला तेव्हां त्यानें ती वेदी पाहिली; त्यानें त्या वेदीजवळ जाऊन तिच्यावर बलि अर्पिले. १३ त्या वेदीवर त्यानें आपले होमबलि व अन्नबलि यांचे होम केले, आपलीं पेयांपर्णें तिच्यावर ओतिलीं व आपल्या शांत्यपर्णांच्या बलींचें रक्त त्या वेदीवर शिंपडिलें. १४ परमेश्वरापुढें असलेली पितळेची वेदी जी मंदिरा-पुढें म्हणजे वेदी व परमेश्वराचें मंदिर यांच्या दरम्यान होती ती तेथून काढून त्यानें तयार केलेल्या ह्या वेदीच्या उतरेकडे ठेविली. १५ आहाज राजानें उरीया याजकास आज्ञा केली कीं नित्य सकाळचा होमबलि, संध्याकाळचा अन्नबलि, राजाचे होमबलि व अन्नबलि, आणि देशांतील सगळ्या लोकांचे होमबलि व पेयांपर्णें

हीं मोठ्या वेदीवर अर्पावीं; होमबलि व इतर यज्ञपशु यांचें रक्त त्या वेदीवर शिंपावडें; पितळेची वेदी मज-
सती शकुन पाहण्याकरितां असावी. १६ आहाज राजाच्या
आज्ञेप्रमाणें उरीया याजकानें केलें. १७ मग आहाज
राजानें बैठकीवरलें नकशीकाम काढून टाकिलें आणि
त्यांवर असलेलें गंगाळ काढिलें, आणि गंगाळसागर
पितळी बेंलांवरून काढून खालीं फरसबंदीवर ठेविला.
१८ शब्दांश दिवसासाठीं जी चांदणी मंदिरांत बांधिली
होती ती व राजास बाहेरून प्रवेश करण्यासाठीं जें द्वार
केलें होतें तें हीं दोन्ही अक्षरूच्या राजाच्या भीतीनें
परमेश्वराच्या मंदिरापासून वेगळीं करण्यांत आलीं.
१९ आहाजानें केलेल्या बाकीच्या गोष्टी यहुदांच्या
राजांच्या बखरीत वर्णिल्या आहेत, नाहीत काय ?
२० आहाज आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजला;
त्याला दावीदपुरांत त्याच्या पितरांमध्ये मूठमाती दिली;
त्याचा पुत्र हिज्कीया हा त्याच्या जागीं राजा झाला.

१ यहुदाचा राजा आहाज याच्या कार-
१७ कीदीच्या बाराव्या वर्षी होशे बिन एला हा
शोमरोनांत इस्राएलावर राज्य करूं लागला;
त्यानें नऊ वर्षे राज्य केलें. २ परमेश्वराच्या दृष्टीनें
वाईट तें त्यानें केलें, तरी तें त्याच्यापूर्वी होऊन
गेलेल्या इस्राएलाच्या राजांपेढें नव्हतें. ३ अक्षरूचा
राजा शल्मनेसर हा त्याजवर चढाई करून आला; होशे
त्याचा अंकित झाला व त्यानें त्यास खंडणी दिली.
४ अक्षरूच्या राजास होशेची फितुरी दिसून आली;
त्यानें मिसर देशाचा राजा सो याजकडे जासूद पाठविले
आणि दर वर्षी जी खंडणी तो अक्षरूच्या राजास देत
असे ती देण्याचें बंद केलें, म्हणून अक्षरूच्या
राजानें त्यास पकडून विष्या घालून कारागृहांत ठेविलें.
५ मग अक्षरूच्या राजानें सर्व देशावर स्वारी केली
आणि शोमरोनास जाऊन तो तीन वर्षे वेढा घालून
राहिला. ६ होशेच्या कारकीर्दीच्या नवव्या वर्षी
अक्षरूच्या राजानें शोमरोन सर केलें व इस्राएल
लोकांस अक्षरू देशीं नेऊन हलह व हाबोर येथें व
गोजान नदीतीरी व मेघांच्या नगरांतून वसविलें.

७ याचें कारण असें कीं इस्राएलाचा देव परमेश्वर यानें
त्यांस मिसर देशाचा राजा फारो याच्या हातांतून सोड-
वून मिसर देशांतून बाहेर आणिलें होतें त्याच्याविरुद्ध
त्यांनीं पाप केलें व अन्य देवांची पूजा केली, ८ आणि
ज्या राष्ट्रांस परमेश्वरानें इस्राएल लोकांपुढून घालविलें
होतें त्यांचे नियम व इस्राएलांच्या राजांनीं आचर-
णांत आणिलेले नियम यांचें त्यांनीं अवलंबन केलें
होतें. ९ तसेंच इस्राएल लोकांनीं आपला देव परमे-
श्वर याच्याविरुद्ध अनुचित गोष्टी गुप्तपणें केल्या;
पहारेक्यांचे बुरुज असोत कीं तटबंदीचीं नगरें असोत;
अशा आपल्या सर्व नगरांत त्यांनीं उच्चस्थानें स्थापिलीं.
१० त्यांनीं सर्व उंच पहाडांवर व प्रत्येक हिरव्या
झाडाखालीं मूर्तिस्तंभ व अशेरा मूर्ति स्थापिल्या;
११ आणि परमेश्वरानें जीं राष्ट्रे त्यांच्यापुढून घालविलीं
होतीं त्यांच्याप्रमाणें त्यांनीं सगळ्या उच्चस्थानांनीं धूप
जाळिला आणि परमेश्वरास संताप येईल अशा प्रकारचीं
वाईट कर्म केलीं. १२ परमेश्वरानें त्यांस मूर्तीची
उपासना करूं नका असें सांगितलें असूनहि त्यांनीं
त्यांची उपासना केली. १३ तरी परमेश्वरानें सर्व संदेंटे
व ऋते यांच्या द्वारें इस्राएल व यहुदा यांस बजावून
सांगितलें होतें कीं तुम्ही आपले वाईट मार्ग सोडून
तुमच्या पूर्वजांस जें सगळें धर्मशास्त्र मीं विहित करून
माझे सेवक संदेंटे यांच्या हातीं तुम्हांकडे
पाठविलें होतें त्यास अनुसरून माझ्या आज्ञा व नियम
पाळावे. १४ इतकें असूनहि ते ऐकतना; तर
त्यांच्या पूर्वजांनीं आपला देव परमेश्वर याजवर
विश्वास न ठेवितानां मान टाठ केली त्याप्रमाणें त्यांनीं
केली; १५ आणि त्यांनीं त्यांचे नियम, त्यांच्या वाड-
वडिलांशीं केलेला त्याचा करार व त्यांस पढविलेले
त्याचे निर्बंध यांचा त्यांनीं अगृह्य केला, ते ग्रामक
गोष्टींच्या मार्गें लागून ज्ञात झाले आणि ज्या
आसपासच्या परराष्ट्रांप्रमाणें करूं नका असें परमेश्वरानें
त्यांस बजाविलें होतें त्यांचें त्यांनीं अनुकरण केलें.
१६ त्यांनीं आपला देव परमेश्वर याच्या सर्व आज्ञा
सोडून देऊन वासरांच्या दोन ओतीव मूर्ति तयार

केल्या; त्यांनी अशेरा मूर्ति केली, सर्व नक्षत्रगणांची पूजा केली; आणि बालमूर्तीची उपासना केली. १७ त्यांनी आपले पुत्र व कन्या यांचे अर्पित होम करून तीं अर्पिली; ते शकुनमुहूर्त पाहू लागले व जादूटोणा करू लागले आणि जे परमेश्वराच्या दृष्टीने वाईट व ज्यामुळे त्यास संताप येतो तें करण्यास त्यांनी आपणांस वाहून घेतलें. १८ त्यामुळे परमेश्वर इस्राएलावर अति कोपायमान झाला; त्यानें त्यास आपल्या दृष्टीआड केलें; यहुदाचा वंश खेरीज करून कोणी उरला नाही. १९ यहुदा-नेंहि आपला देव परमेश्वर याच्या आज्ञा पाळिल्या नाहीत; इस्राएलानें जे नियम आचरिले त्यांचें त्यानें अवलंबन केलें; २० म्हणून परमेश्वरानें इस्राएलाच्या सर्व वंशजांचा त्याग करून त्यांस पीडिलें, त्यांस लुटणाऱ्यांच्या हातीं दिलें व शेवटीं त्यांस आपल्या दृष्टी-समोहन घालवून दिलें. २१ त्यानें इस्राएलास दाविदाच्या घराण्यापासून निराळें केलें. तेव्हां लोकांनीं नवाटपुत्र यराबाम यास आपला राजा केलें; त्या यराबामानें इस्राएलास परमेश्वराच्या मार्गापासून परावृत्त करून त्यांच्याकडून महापातक करविलें. २२ यराबामानें जीं पातकें केलीं त्यांचें अनुकरण इस्राएल लोकांनीं केलें; त्यांनीं तीं पातकें सोडून दिलीं नाहीत. २३ शेवटीं परमेश्वरानें आपले सर्व सेवक जे संदेष्टे त्यांच्या द्वारे सांगितल्याप्रमाणें इस्राएलास आपल्या दृष्टीआड केलें. त्यांना स्वदेशांतून काढून अश्रूरास नेण्यांत आलें; तेथेंच ते आजवर राहत आहेत.

२४ अश्रूराच्या राजानें बाबेल, कूथा, अब्बा, हमाथ व सफरवाइम या ठिकाणचे लोक आणून इस्राएल लोकांच्या जागीं शोमरोनांतील नगरांतून बसविले; शोमरोन ताब्यांत घेऊन त्यांतील नगरांत ते राहू लागले. २५ ते तेथें वस्ती करून राहू लागले तेव्हां ते आरंभी परमेश्वराचें भय बाळगीत नसत म्हणून परमेश्वरानें त्यांच्यामध्ये सिंह पाठविले; त्यांनीं त्यांतल्या कित्येकांस मारून टाकिले. २६ यामुळे त्यांनीं अश्रूराच्या राजाकडे सांगून पाठविलें कीं आपण ज्या लोकांस त्यांच्या देशांतून काढून शोमरोनांतील नगरांत बसविलें

त्यांस या देशच्या देवाची वहिवाट अवगत नाही; म्हणून त्यानें त्यांच्यामध्ये सिंह पाठविले आहेत; त्यांनीं त्यांतले कित्येक लोक मारून टाकिले आहेत, कारण त्यांना या देशच्या देवाची वहिवाट ठाऊक नाही. २७ अश्रूराच्या राजानें आज्ञा केली कीं जे याजक तुम्हीं त्या देशांतून धरून आणिले आहेत त्यांतला एक तिकडे पाठवून द्या; त्यानें तेथें जाऊन राहावें आणि त्या देशच्या देवाची वहिवाट काय आहे ती त्यानें लोकांस शिकवावी; २८ जे याजक शोमरोनांतून धरून नेले होते त्यांतला एक येऊन बेथेल येथें राहिला; परमेश्वराची भीति कशी घरावी हें तो लोकांस शिकवू लागला. २९ तथापि निरनिराळ्या राष्ट्रांच्या लोकांनीं आपआपल्या मूर्ति बनविल्या, आणि ज्या नगरांत ते बसले होते त्यांत शोमरोनी लोकांनीं उच्चस्थानें केलीं होती तेथील मंदिरांतून त्या ठेविल्या. ३० बाबेलच्या लोकांनीं सुक्रोथ-बनोथ, कूथ येथील लोकांनीं नेरगल, हमाथ येथील लोकांनीं अझीमा, ३१ आणि अब्बी येथील लोकांनीं निभज व तर्ताक अशीं दैवतें बनविलीं; आणि सफरवी लोकांनीं आपल्या मुलांचा, सफरव्यांचीं दैवतें अद्रम्लेक व अनम्लेक यांपुढें, अर्पित होम करून तीं अर्पिली. ३२ ते परमेश्वराचें भय बाळगीत तरी त्यांनीं आपल्या सगळ्या लोकांतून मनुष्ये निवडून त्यांस उच्चस्थानांचे याजक केलें; ते उच्चस्थानांच्या मंदिरांत त्यांच्याप्रित्यर्थ होमहवन करीत. ३३ ते परमेश्वराचें भय धरित खरे, तरी ज्या राष्ट्रांतून त्यांस आणिलें होतें त्यांच्या रितीप्रमाणें ते आपल्या दैवतांची उपासना करीत. ३४ ते आपल्या पूर्वीच्या वहिवाटीप्रमाणें आजवर चालत आहेत; ते परमेश्वराचें भय बाळगीत नाहीत; ते आपले स्वतांचे नियम व निर्णय पाळीत नाहीत किंवा परमेश्वरानें ज्यांस इस्राएल हें नांव दिलें त्या याकोबाच्या वंशजांस परमेश्वरानें विहित केलेलें धर्मशास्त्र व आज्ञा यांप्रमाणेंहि चालत नाहीत. ३५ परमेश्वरास याकोबाच्या वंशजांशीं करार करून त्यांस आज्ञा केली होती कीं तुम्ही अन्य देवांचें भय धरूं नका, त्यांस नमन करूं नका, त्यांची उपासना करूं नका व

त्यास बलि अर्पू नका; ३६ तर परमेश्वरानें महा-
सामर्थ्यानें व हात लांब करून तुम्हांस मिसर देशा-
तून बाहेर आणिलें त्याचें भय धरा, त्याची
आराधना करा आणि त्यालाच बलि अर्पा; ३७ आणि
जे नियम, निर्णय, धर्मशास्त्र व आज्ञा त्यानें
तुम्हांसाठीं लिहून ठेविल्या आहेत त्या निरंतर पाळा
व अन्य देवांचें भय घरूं नका; ३८ मी तुमच्यासाठीं जो
कारार केला आहे तो विसरूं नका व अन्य देवांचें
भय घरूं नका; ३९ केवळ तुमचा देव परमेश्वर याचें
भय धरा; तोच तुम्हांस तुमच्या शत्रूंच्या हातांतून
सोडवील. ४० तरी ते ऐकतना; ते आपल्या पूर्वीच्या
वहिवाटीप्रमाणें करीत. ४१ या प्रकारें हीं राष्ट्रें इकडे
परमेश्वराचें भय धरीत व तिकडे कोरीव मूर्तीचीहि
पूजा करीत; त्यांचे पूर्वज करीत त्याप्रमाणेंच त्यांचे
पुत्रपौत्र आजवर करीत आहेत.

१ इस्राएलाचा राजा होशे बिन एल याच्या

१८ कारकीर्दीच्या तिसऱ्या वर्षी यहुदाचा राजा
हिज्कीया बिन आहाज राज्य करूं लागला.

२ तो राज्य करूं लागला तेव्हां पंचवीस वर्षांचा
होता; त्यानें यरूशलेमांत एकुणतीस वर्षे राज्य केलें;

त्याच्या आईचें नांव अबी असें होतें; ती खज्याची
कन्या. ३ त्याचा पूर्वज दावीद याच्या सर्व करणी-
प्रमाणें तो परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें ठीक तें करी.

४ त्यानें उबस्थानें काढून टाकिलीं, मूर्तिस्तंभ फोडिले,
अशेरा मूर्तीचा उच्छेद केला व मोघानें केलेल्या पितळी
सर्पांचें चूर्ण केलें; कारण, हा काळ्यावैतों इस्राएल
लोक त्यापुढें घुप जाळीत असत; त्यास नहुशतान
(पितळेचा तुकडा) हें नांव दिलें होतें. ५ इस्रा-

एलाचा देव परमेश्वर याजवर त्याचा भाव असे;
त्याच्यामागून यहुदाच्या सर्व राजांमध्ये त्याच्या
तोडीचा कोणी होऊन गेला नाही व त्याच्यापूर्वीहि
शस्त्र नाही. ६ तो परमेश्वराला धरून राहिला; त्याला
अनुसरण्याचें त्यानें सोडिलें नाही; परमेश्वरानें मोघावर
ज्या आज्ञा विहित केल्या होत्या त्या त्यानें पाळिल्या.

७ यास्तव परमेश्वर त्याच्याबरोबर होता; जिकडे-

जिकडे तो जाई तिकडेतिकडे त्यास यशःप्राप्ति होई;
त्यानें अशूरच्या राजाविरुद्ध बंडाबा केला; त्याचा
तो अंकित राहिला नाही. ८ गब्बा व त्याचीं शिबारे
येथपर्यंत पहारेकऱ्यांच्या बुरुजापासून तटबंदीच्या
नगरापर्यंतच्या पल्लिष्टास त्यानें मार दिला.

९ हिज्कीया राजाच्या कारकीर्दीच्या चौथ्या वर्षी
म्हणजे इस्राएलाचा राजा होशे बिन एल याच्या
कारकीर्दीच्या सातव्या वर्षी अशूरचा राजा शल्मनेसर
यानें शोमरोनावर स्वारी करून त्यास वेढा दिला. १० तीन
वर्षांच्या अखेरीस त्यानें तें सर केलें; हिज्कीयाच्या
कारकीर्दीच्या सहाव्या वर्षी म्हणजे इस्राएलाचा
राजा होशे याच्या कारकीर्दीच्या नवव्या वर्षी शोमरोन सर
करण्यांत आलें. ११ मग अशूरच्या राजानें इस्राएलास
पांढाव करून अशूर देशीं नेलें आणि हलह व हाबोर येथें
आणि गोजान नदीतीरी व मेघांच्या नगरांत त्यास
वसविलें; १२ याचें कारण हेंच कीं त्यांनीं आपला
देव परमेश्वर यांची वाणी मानिली नाही व त्याचा
कारार मोडिला; परमेश्वराचा सेवक मोशे यानें विहित
केलेलें सर्व कांहीं त्यांनीं जुमानिलें नाही; ते तें ऐकतना
व त्याप्रमाणें वर्ततना.

१३ हिज्कीया राजाच्या कारकीर्दीच्या चौदाव्या
वर्षी अशूरचा राजा सन्हेरीब यानें यहुदाच्या सर्व
तटबंदी नगरांवर चढाई करून ती घेतली. १४ यहुदाचा
राजा हिज्कीया यानें अशूरच्या राजाला लाखीस येथें
सांगून पाठविलें कीं माझ्या हातून अपराध झाला आहे,
आतां मजकडून परत जा; आपण मजवर जो बोजा
लादाल तो मी साहीन. यहुदाचा राजा हिज्कीया यानें
तीगशें किकारें चांदी व तीस किकार सोनें खंडणी
द्यावी असें अशूरच्या राजानें ठरविलें. १५ परमे-
श्वराच्या मंदिरांत व राजवाच्याच्या भांडारांत जेवढी
चांदी मिळाली तेवढी हिज्कीयानें त्यास दिली. १६ त्या प्रसंगी हिज्कीयानें परमेश्वराच्या मंदिराचे
दरवाजे व दारवाहा यांवर जी सोन्याची मढणी
केली होती ती काढून अशूरच्या राजास

१ निर्गम २५:३९ पाहा.

दिली. १७ एवढावरहि अशूरच्या राजाने तर्तान, रब-सारीस व रब-शाके यांस मोठ्या सैन्यानिशी लालीशाहून यशलेमास हिज्कीयाकडे पाठविलें. ते यशलेमास जाऊन परटाच्या शेताजवळच्या वरल्या तळ्याच्या नळानजीक येऊन ठेपले. १८ त्यांनी राजास बोलावणें पाठविलें तेव्हां खानगी कारभारी एल्याकीम बिन हिल्कीया, चिटणीस शेबना व बखरनवीस यवाह बिन आसाफ हे त्याजकडे गेले. १९ तेव्हां रब-शाके त्यांस म्हणाला, हिज्कीयाला सांगा की राजाधिराज, अशूरचा राजा म्हणतो, हा तुझा भंवसा कसला ! २० तूं बोलून दाखविलेला तुझा युद्धसंकल्प व युद्धबल ह्या केवळ वायफळ गोष्टी आहेत. तूं माझ्याशीं फितूर झालस तो क्रोधाच्या वळावर ? २१ पाहा, तो मिसर म्हणजे नेचलेला बोरु, त्यावर तूं टेकतोस; त्यावर कोणी टेकला तर तो त्याच्या हातांत शिरून बोचेल; जे कोणी मिसरी राजा फारो याजवर टेकतात त्यांस तो असाच आहे. २२ तूं मला म्हणशील, आम्ही आमचा देव परमेश्वर याजवर भिस्त ठेवितों, तर ज्याची उच्चस्थानें व वेदी काढून टाकून यहुदा व यशलेम यांस हिज्कीया म्हणाला कीं या एका वेदीपुढें यशलेमांत भजन करा, तोच नव्हे का तो देव ? २३ आतां माझा धनी अशूरचा राजा याशीं सामना करण्यास उभा राहा; तुला स्वार बसविण्याची ताकद असली तर तुला दोन हजार घोडा देतों. २४ माझ्या धन्याच्या अगदीं कनिष्ठ दर्जाच्या एका तरी सरदाराला तूं कसा पिटाळशील ? म्हणूनच तूं रथ आणि स्वार मिळविण्याविषयीं मिसरावर भिस्त ठेवितोस ना ? २५ मी या देशावर चाल करून याचा नाश करण्यास आलों तों क्व परमेश्वराच्या सांगण्यावांचून ? परमेश्वरानेंच मला सांगितलें कीं या देशावर चढाई करून जा व याचा विध्वंस कर. २६ मग एल्याकीम बिन हिल्कीया, शेबना व यवाह यांनीं रब-शाके यास विनंति केली कीं आपल्या दासांशीं अरामी भाषेत बोला, तीं आम्हांस समजते; कोटावरील लोकांच्या कर्ना पडेल म्हणून यहुदी भाषेत आम्हांशीं

बोलें नका. २७ रब-शाके ह्यानें उत्तर केले कीं माझ्या धन्यानें केवळ तुझ्या धन्याशीं व तुजशीं हें बोलण्यास मला पाठविलें काय ? जे तुम्हांबरोबर कोटावर बसले आहेत त्यांनीं आपलें मलमूत्र भक्षण करावें म्हणून त्यांजकडेहि पाठविलें नाहीं काय ? २८ मग रब-शाके पुढें होऊन यहुदी भाषेत मोठ्यानें म्हणाला, राजाधिसज, अशूरचा राजा याचें म्हणणें एका : २९ राजा म्हणतो, हिज्कीयास तुम्हांला भुरळ घालूं देऊं नका, त्याच्यानें तुमचा माझ्या हातून बचाव व्हावयाचा नाहीं; ३० परमेश्वर आमचा बचाव करीलच करील, हें शहर अशूरच्या राजाच्या हातीं जाणार नाहीं असें बोलून हिज्कीया तुम्हांस परमेश्वरावर भिस्त ठेवण्यास न लावो. ३१ हिज्कीयाचें ऐकूं नका, कारण अशूरचा राजा म्हणतो, मजशीं सल्ला करा व मजकडे निघून या; आणि तूं तुम्ही प्रत्येक जण आपआपल्या द्राक्षवेलाचें फळ खा, तुम्ही प्रत्येक जण आपआपल्या अंजिराचें फळ खा व तुम्ही प्रत्येक जण आपआपल्या हौदाचें पाणी प्या; ३२ पुढें मी येऊन तुमच्या देशासारखा देश, धान्यमत्त व द्राक्षारसाचा देश, अन्नाचा व द्राक्षीच्या मळ्यांचा देश, जैतून तेलाचा व मधाचा देश यांत तुम्हांस नेईन; म्हणजे तुम्ही जीवत राहाल, मरणार नाहीं; परमेश्वर आमचा बचाव करील असें बोलून हिज्कीया तुमचें मन वळवूं पाहील तेव्हां त्याचें ऐकूं नका. ३३ राष्ट्रांच्या देवांपैकीं कोणी आपला देश अशूरच्या राजाच्या हातून सोडविला आहे ? ३४ हमाथ व अर्पाद यांचे देव कोठें आहेत ? सफरवाईम, हेना व इव्वा यांचे देव कोठें आहेत ? त्यांनीं शोमरोन माझ्या हातून सोडविलें आहे काय ? ३५ या सर्व देशांच्या देवांपैकीं कोणी आपला देश माझ्या हातून सोडविला ? तर परमेश्वर माझ्या हातून यशलेम कसें सोडविणार ? ३६ लोक गप्प राहिले; त्याजशीं एकहि शब्द बोलले नाहींत; कारण तुम्ही त्याला उत्तर देऊं नका अशी राजाची त्यांस ताकीद होती. ३७ मग खानगी कारभारी एल्याकीम बिन हिल्कीया, चिटणीस शेबना व बखरनवीस यवाह

विन आसाफ हे आपली वखें फाडून हिज्कीयाकडे आले व त्याला त्यांनी रब-शाके धाचें बोलणें कळविलें.

१ हें ऐकून हिज्कीयानें आपली वखें १९ फाडिलीं व गोणताट नेसून तो परमेश्वराच्या मंदिरांत गेला. २ तेव्हां खानगी कारभारी एल्याकीम, चिटणीस शेबना व याजकापैकीं वृद्ध लोक यांस गोणताट नेसलेले असे आमोजाचा पुत्र यशया संदेष्टा याच्याकडे त्यानें पाठविले. ३ ते जाऊन त्याला म्हणाले, हिज्कीया असें म्हणतो कीं आजचा दिवस क्लेश, शिक्षा व अपमान यांचा आहे, कारण मुलें जन्मावयास आलीं पण प्रसवण्याची शक्ति नाहीं; ४ जीवंत देवाचा उपमर्द करण्यासाठीं अशूरच्या राजानें रब-शाके याजवंरोबर जो निरोप पाठविला त्याचे शब्द आपला देव परमेश्वर कदाचित् ऐकेल, व आपला देव परमेश्वर ते शब्द ऐकून त्याला शिक्षा करील, म्हणून जें कांहीं शेष उरलें आहे त्याकरितां आपण रदबदली करा. ५ याप्रमाणें हिज्कीया राजाचे सेवक यशया याजकडे आले. ६ तेव्हां यशया त्यांस म्हणाला, आपल्या घन्याला असें सांगा, परमेश्वर म्हणतो, अशूरच्या राजाच्या सेवकांनीं ज्यां शब्दांनीं माझा उपमर्द केला आहे ते शब्द तूं ऐकले आहेत; त्यांनीं तूं धाबकं नको. ७ पाहा, मी त्याच्या ठायीं अशी कांहीं प्रेरणा करीन कीं तो कांहीं अफवा ऐकून आपल्या देशास परत जाईल व त्याच्याच देशांत तो तरवारीनें पडेल असें मी करीन.

८ नंतर रब-शाके परत गेला तेव्हां अशूरचा राजा लिज्ना नगराची लढताना त्याला आढळला; कारण लावीशाहून त्यानें तळ उठविला अशी त्याला खबर लागली होती. ९ मग कुशाचा राजा ति-हाका तुजशीं लढावयास निघाला आहे असें कोणी बोलतांना त्यानें ऐकलें; हें ऐकून त्यानें हिज्कीयाला जासुदांच्या हातीं सांगून पाठविलें कीं १० तुम्ही हिज्कीया राजाकडे जाऊन सांगा, ज्यां तुझ्या देवावर तूं भिस्त ठेवितोस तो, अशूरच्या राजाच्या हातीं यफालेभ लागणार नाहीं, असें बोलून तुला न फसवो.

११ अशूरच्या राजांनीं सर्व देशांचें काय केलें तें पाहा; त्यांचा विध्वंस कसा केला हे तूं ऐकलें आहेच; तर तूं सुटणार काय ? १२ गोजान, हारान, रेसफ व तलस्सार येथें राहणारे एदेनी लोक यांचा माझ्या वाढ-वडिलींनीं विध्वंस केला, त्यांचा त्या राष्ट्रांच्या देवांनीं वचाव केला काय ? १३ हयाथाचा राजा, अर्पादाचा राजा, आणि सफरवाईम, हेना व इब्बा यांचे राजे हे कोठें आहेत ? १४ हिज्कीयानें जासुदांच्या हातून हें पत्र घेऊन वाचिलें; मग हिज्कीया परमेश्वराच्या मंदिरांत गेला आणि तें त्यानें परमेश्वरापुढें उघडून ठेविलें. १५ हिज्कीयानें परमेश्वराची प्रार्थना केली कीं हे परमेश्वरा, इस्राएलाच्या देवा, कर्नाबूढ असलेल्या देवा, तूच कायतो पृथ्वीवरील सर्व राज्यांचा देव आहेस; तूच आकाश व पृथ्वी हीं निर्माण केलीं. १६ हे परमेश्वरा, कान लावून ऐक; हे परमेश्वरा, तूं डोळे उघडून पाहा आणि सन्हेरिबानें तुझा म्हणजे जीवंत देवाचा उपमर्द करण्यासाठीं जो निरोप पाठविला आहे त्याचे शब्द ऐक; १७ हे परमेश्वरा, खरोखर अशूरच्या राजांनीं सर्व राष्ट्रे व त्यांच्या जमिनी ओसाड केल्या आहेत; १८ त्यांचे देव त्यांनीं अर्मांत टाकिले आहेत; कारण ते देव नव्हते, ते मनुष्याच्या हातानें धडबेले काष्ठ व पाषाण होते म्हणून त्यांनीं त्यांचा नाश केला. १९ आतां परमेश्वरा, आमच्या देवा, त्याच्या हातांतून आम्हांला सोडीव, म्हणजे पृथ्वीवरील सर्व राष्ट्रे जाण-तील कीं तूच कायतो परमेश्वर देव आहेस.

२० तेव्हां आमोजाचा पुत्र यशया यानें हिज्कीयाला सांगून पाठविलें कीं परमेश्वर इस्राएलाचा देव असें म्हणतो, अशूरचा राजा सन्हेरिब यासंबंधानें तूं माझी प्रार्थना केली ती मी ऐकली आहे. २१ तर त्याच्या-विषयीं परमेश्वर वचन बोलला आहे तें हें: सीयोनाची कुमारी तुला तुच्छ लेखिते व तुझा उपहास करिते; यफालेभाची कन्या, तुला पाठमोरें झालेलें पाहून, आपलें मस्तक हालविते. २२ तूं कोणाची निंदा केली ? कोणाच्या विरुद्ध दुर्भाषण केलें ? कोणाच्या विरुद्ध ताठ्यानें बोललास ? कोणावर आपल्या भोवया चढवित्या ?

इक्षाएलाचा जो पवित्र त्यावर! २२ तू आपल्या जासुदांच्या द्वारे प्रभूची निंदा करून म्हणालास, मी आपल्या बहुत रथांनिशीं पर्वतांच्या माथ्यावर, लबानोनाच्या अगदीं मध्यापर्यंत चढून आलों आहे; मी त्याचे उंच गंधसरू व निवडक देवदारू तोडीन; त्याच्या अत्यंत दूरच्या उबस्थानी त्यांच्या फळझाडांच्या राईत प्रवेश करीन. २४ मी खणून परस्थलांचें पाणी प्यालों; माझ्या पायांच्या तळव्यांनीं मिसर देशाचे सर्व जल-प्रवाह मी सुकवून टाकीन. २५ तुझ्या कानावर हें आलें नाहीं काय कीं मी पूर्वी प्राचीन काळीं योजिलें असून आतां प्रत्ययास आणिलें कीं तटबंदी नगरांचा विध्वंस करून त्यांचे ढीग करण्यांत यावे? २६ ह्याकरितां त्यांतील रहिवासी बलहीन झाले, ते भयभीत व फजीत झाले; शेतांतील हिरवें गवत, धाव्यावरचें गवत, वाढ पुरी होण्यापूर्वीं करपलेलें धान्य त्यांसारखे ते झाले. २७ तुझें बसणें उठणें, तुझें जाणें येणें व तुझा मजवरला संताप मला ठाऊक आहे. २८ मज-बऱल्या तुझ्या संतापामुळें व माझ्या कानावर आलेल्या तुझ्या उन्मत्तपणामुळें मी तुझ्या नाकांत वेशण व तुझ्या तोंडांत लगाम घालून ज्या वाटेनें तू आलास तिनेंच तुला परत लावीन. २९ आतां तुला हें चिन्ह देतो: यंदां तुम्ही आपोआप उगवलेले खाल; पुढल्या वर्षीं त्याचा खोडवा फुटेल तो खाल; तिसऱ्या वर्षीं तुम्ही पेरा, कापा, द्राक्षांचे मळे लावा व त्यांचें फळ खा. ३० यहुदा वंशांतील निभावलेल्या शेष पुनः खालीं मूळ धरील आणि वर फळ देईल. ३१ कारण यरूशलेमांतून शेष निघेल व सीयोन डोंगरांतून निभावलेले निघतील; परमेश्वराची आस्था हें सिद्धीस नेईल. ३२ ह्याकरितां अशूरच्या राजाविषयीं परमेश्वर म्हणतो कीं तो या नगरांत प्रवेश करणार नाहीं, त्यावर एकहि बाण सोडणार नाहीं; तो ढाल घेऊन त्याशीं सामना करणार नाहीं आणि त्यावर मोर्चा लावणार नाहीं. ३३ ज्या वाटेनें तो आला तिनेंच तो परत जाईल; त्याचा ह्या नगरांत प्रवेश होणार नाहीं असें परमेश्वर म्हणतो. ३४ मी आपल्याकरितां

व माझा सेवक दावीद याच्याकरितां या नगराचा उद्धार होईल असें याचें संरक्षण करीन.

३५ त्या रात्रीं असें झालें कीं परमेश्वराच्या देव-दूतांनें जाऊन अशूरी गोटांतले एक लक्ष पंचायशी हजार लोक मारिले; पहाटेस लोक उठून पाहतात तों सर्व प्रेतेंच प्रेतें! ३६ मग अशूरचा राजा समुहरीब तळ उठवून माघारा चालता झाला आणि निनवेत जाऊन राहिला. ३७ तेथें तो आपला देव निखोख याच्या देवळ्यांत जाऊन पूजा करीत असतां अद्रम्मेलक व शरेशर यांनीं त्यास तरवारीनें बघिलें; आणि ते अराराट देशांत पळून गेले; मग एसर-होनेन त्याच्या जागीं राजा झाला.

१ त्या समयीं हिज्कीया आजारी पडून २० मरावयास टेकला, तेव्हां आमोजाचा पुत्र यशया संदेष्टा त्याजकडे येऊन त्याला म्हणाला, परमेश्वर म्हणतो, आपल्या घराची निरवानिरव कर, कारण आतां तू मरणार, जगणार नाहींस. २ तेव्हां त्यानें आपलें तोंड भिंतीकडे फिरवून परमेश्वराची प्रार्थना केली; तो म्हणाला, ३ हे परमेश्वरा, मी तुझ्यासमोर सत्यतेनें व सात्विक मनानें वागलों आहे आणि तुझ्या दृष्टीनें जें योग्य तेंच करीत आलों आहे ह्याचें स्मरण कर अशी तुला मी विनंति करितों; असें म्हणून हिज्कीया मनस्वी रडला. ४ तेव्हां नगराच्या मघल्या चौकांत यशया जाऊन पोहचतो तों त्याला परमेश्वराचा संदेश आला तो हा: ५ परत जाऊन माझ्या लोकांचा नायक हिज्कीया यास सांग, तुझा पूर्वज दावीद याचा देव परमेश्वर म्हणतो, मी तुझी प्रार्थना ऐकली आहे, तुझे अशु पाहिले आहेत; मी तुला बरें करितों. तू आजपासून तिसऱ्या दिवशीं परमेश्वराच्या मंदिरीं जाशील. ६ मी तुझें आयुष्य पंधरा वर्षांनीं वाढवितों; मी तुला व या नगराला अशूरच्या राजाच्या हातांतून सोडवीन; माझ्याकरितां व माझा सेवक दावीद याच्याकरितां मी या नगराचें संरक्षण करीन. ७ यशयानें सांगितलें, अंजिराची एक चांदकी आणा. ती त्यांनीं आणून गळ्यावर बांधिली व त्याला

गुण आला. ८ हिज्जीयानें यशयाख विचारिलें कीं तिसऱ्या दिवशीं परमेश्वर मलां बरें करील व मी परमेश्वराच्या मंदिरीं जाईन याची खण काय ? ९ यशया म्हणाला, परमेश्वरानें जें सांगितलें तें तो करीलच आणिशीं परमेश्वराकडून ही खण आहे : शंकु-यंत्रावरील छाया दहा अंश पुढें जावी कीं मागें यावी ? १० हिज्जीयानें म्हटलें, छाया दहा अंश पुढें जावी ही सोपी गोष्ट आहे; तर छाया दहा अंश मागें यावी. ११ यशया संदेष्टयानें परमेश्वराची प्रार्थना केली आणि आहाजाच्या शंकुयंत्रावर छाया दहा अंश उतरली होती तेवढी त्यानें मागें आणिली.

१२ त्या वेळेस बाबेलचा राजा बल्दानाचा पुत्र बरोदख-बल्दान यानें हिज्जीयाला पत्र व नजराणा पाठविला, कारण तो आजारी असल्याचें त्यानें ऐकलें होतें. १३ तेव्हां हिज्जीयानें जासुदाचें ऐकून आपलें सर्व भांडार त्यांस दाखविलें; आपलें सें, सोनें, सुगंधी द्रव्यें, उत्तम तेल, सर्व शस्त्रागार व त्याच्या भांडारांत होतें नव्हतें तें सर्व त्यानें दाखविलें; हिज्जीयानें दाखविलें नाही असें त्याच्या घरांत व राज्यांत कांहीं नव्हतें. १४ मग यशया संदेष्टयानें हिज्जीया राजाकडे येऊन विचारिलें, ते मनुष्य काय म्हणाले व ते कोठून आले ? हिज्जीयानें उत्तर दिलें, ते दूर देशाकडून मजकडे आले. १५ मग त्यानें विचारिलें, इश्राएली तुझ्या घरांत काय काय पाहिलें ? हिज्जीया म्हणाला, माझ्या घरांतलें सर्व कांहीं त्यांनीं पाहिलें; माझ्या भांडागारांतलें मी त्यांना दाखविलें नाही असें कांहींच नाही. १६ तेव्हां यशया हिज्जीयाला म्हणाला, परमेश्वराचें वचन ऐक : १७ पाहा, असे दिवस येत आहेत कीं तुझ्या घरांत जें कांहीं आहे व तुझ्या बाबवडिलांनीं जें आजवर साठवून ठेविलें आहे तें सर्व बाबेलस घेऊन जातील, कांहीं शिक्का राहणार नाही, असें परमेश्वर म्हणतो. १८ तुजपासून होणारे तुझ्या पेटजे पुत्र यांस ते नेतील व ते बाबेलच्या राजघाण्यांत खोजे होऊन राहतील. १९ तेव्हां हिज्जीया यशयाला म्हणाला, आपण सांगितलेलें परमेश्वराचें वचन यशयाबोव्य

आहे. तो आपणखी म्हणाला, माझ्या कारकीर्दीत तरी शांतता व स्थिरता ही राहणार ना ? २० हिज्जीयाचीं बाकीचीं कृत्यें, त्याचा सर्व पराक्रम, त्यानें तळें व नळ बांधून नगरांत पाणी आणिलें या सर्वांचें वर्णन यहुदांच्या राजांच्या बखरींत केलें आहे, नाही काय ? २१ हिज्जीया आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजला व त्याच्या जागीं त्याचा पुत्र मनश्शे राजा झाला.

१ मनश्शे राज्य करूं लागला तेव्हां तो २१ बारा वर्षांचा होता; त्यानें यरुशलेमांत पंचावन्न वर्षें राज्य केलें; त्याच्या आईचें नांव हेफ्सी-बा असें होतें. २ इस्राएल लोकांपुढून परमेश्वरानें ज्या राष्ट्रांस घालवून दिलें होतें त्यांच्या अमंगळ आचारांप्रमाणें परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें वाईट तें मनश्शानें केलें. ३ त्याचा बाप हिज्जीया यानें उबस्थानें विचस्त केलीं होती ती त्यानें पुनः बांधिली; इस्राएलाचा राजा अहाब यान्याप्रमाणें बालमूर्तीसाठीं वेदी बांधून त्यानें एक अशेरामूर्ति केली; त्याप्रमाणेंच तो नक्षत्र-गणांची पूजा करीत असे. ४ परमेश्वरानें ज्या आपल्या मंदिरानिषिधीं म्हटलें होतें कीं यरुशलेमांत मी आपलें नाम ठेवीन त्यांत त्यानें वेद्या बांधिल्या. ५ परमेश्वराच्या मंदिराच्या दोन्ही अंगणांत त्यानें नक्षत्रगणांसाठीं वेद्या बांधिल्या. ६ त्यानें आपल्या पुत्राचा अर्धीत होम करून तो अर्पिला; तो शकुनसुहूर्त पाळीत असे, जाडूटोणा करीत असे आणि भूलवैद्य व चेटकी यांजशीं संबंध ठेवीत असे; परमेश्वराच्या दृष्टीनें वाईट असें पुष्कळ करून त्यानें त्यास संताप आणिलें. ७ आपण केलेली अशेरामूर्ति त्यानें परमेश्वराच्या मंदिरांत ठेविली; ह्या मंदिरानिषिधीं दावीद व त्याचा पुत्र शलमोन यांस परमेश्वर म्हणाला होता कीं हें मंदिर आणि इस्राएलाच्या सर्व वंशांतून निवडून घेतलेलें यरुशलेम यांत मी आपलें नाम निरंतर ठेवीन; ८ मीं त्यांस ज्या आह्मा दिल्या होत्या आणि माझा सेवक मोशे यानें त्यांस जें धर्मशास्त्र विहित केलें होतें तें सर्व मान्य करून ते पाळतील तर जो देश इस्राएल लोकांच्या पूर्वजांस दिला आहे तेथून ते

निघ्न चोहोंकडे भटकतील असें मी करणार नाही; ९ पण त्यांनी ऐकलें नाही. मनःशानें त्यांस एवढें बहकविलें कीं इस्त्राएलदेखत परमेश्वरानें ज्या राष्ट्रांचा संहार केला होता त्यांच्याहिपेक्षां ते अधिकच दुष्कर्म करूं लागले. १० ह्याकरितां परमेश्वरानें आपले सेवक जे संदेष्टे त्यांच्या द्वारें विदित केलें कीं ११ यहुदाचा राजा मनःशे यानें हीं अमंगळ कृत्यें केलीं आहेत; पूर्वकाळच्या अमोरी लोकांपेक्षांहि अधिक दुष्कर्म केलें आहे आणि आपण मूर्तीच्या नादीं लागून यहुदासहि पाप करावयास लाविलें आहे; १२ म्हणून इस्त्राएलचा देव परमेश्वर म्हणतो, पाहा, मी यरुशलेम व यहुदा यांवर एवढें अरिष्ट गुदरविणार आहे कीं ज्याच्या कानावर तें जाईल त्याचे दोन्ही कान भणभणतील; १३ मी शोमरोनावर लाविलेलें मापनसूत्र व अहाबाच्या घराण्याला लाविलेला ओळंबा हीं यरुशलेमास लावीन; थोळी जशी घासूनपुसून व उलयीपालथी करून ठेवितात तसेंच मी यरुशलेमाचें करीन. १४ शेष राहिलेल्या माझ्या वतनरूप लोकांचा मी त्याग करीन; त्यांस शत्रूंच्या हातीं देईन; ते आपल्या सर्व शत्रूंचें भक्ष्य व छट होतील; १५ कारण त्यांचे पूर्वज मिसर देशांतून बाहेर निघाले तेव्हांपासून आजपर्यंत माझ्या दृष्टीनें जें वाईट तें करून त्यांनीं मला संताप आणिला आहे. १६ मनःशानें परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें वाईट तें करून यहुदास पाप करावयास लाविलें एवढेंच नव्हे, तर त्यानें निर्दोषी जनांचा मनस्वी संहार केला, एका टोकापासून दुसऱ्या टोकापर्यंत यरुशलेम रक्तमय केलें. १७ मनःशाचीं बाकीचीं कृत्यें, त्यानें जें कांहीं केलें तें सर्व आणि त्यानें केलेलें पापकर्म या सर्वांचें वर्णन यहुदाच्या राजांच्या बखरीत केलें आहे, नाही काय ? १८ मनःशे आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजला; त्याच्या वाढ्याच्या बागेंत म्हणजे अर्थात् उज्याच्या बागेंत त्यास मूठमाती देण्यांत आली आणि त्याच्या जागीं त्याचा पुत्र आमोन हा राजा झाला.

१९ आमोन राज्य करूं लागला तेव्हां तो बावीस वर्षांचा होता; त्यानें यरुशलेमांत दोन वर्षे राज्य केले;

त्याच्या आईचें नांव मशुल्लेमथ असें होतें; ती यटबा येथला हारूस याची कन्या. २० त्यानें आपला बाप मनःशे याच्या करणीप्रमाणें परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें वाईट तें केलें. २१ त्याचा बाप ज्या मार्गानें चालला त्यानें तो चालला; ज्या मूर्तीची त्याच्या बापांन पूजा केली त्याची पूजा त्यानेंही केली. २२ आपल्या वाढवडिलांचा देव परमेश्वर यास त्यानें सोडिलें; तो परमेश्वराच्या मार्गानें चालला नाही. २३ आमोनाच्या चाकरांनीं त्याच्याशीं फितुरी केली; त्यांनीं राजास त्याच्याच वाढ्यांत जिवें मारिलें; २४ पण ज्यांनीं आमोन राजाशीं फितुरी केली त्या सर्वांस देशच्या लोकांनीं जिवें मारिलें; त्यांनीं त्याच्या जागीं त्याचा पुत्र योशीया यास राजा केलें. २५ आमोनाचीं बाकीचीं कृत्यें यहुदाच्या राजांच्या बखरीत वर्णिलीं आहेत, नाहीत काय ? २६ आमोनास उज्याच्या बागेंत त्यानेच बांधिलेल्या थडग्यांत मूठमाती देण्यांत आली; त्याच्या जागीं त्याचा पुत्र योशीया हा राजा झाला.

१ योशीया राज्य करूं लागला तेव्हां तो २२ आठ वर्षांचा होता; त्यानें यरुशलेमांत एकतीस वर्षे राज्य केले; त्याच्या आईचें नांव यदीदा. ती बसकथ एथला अदाया याची कन्या. २ परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें बरें तें त्यानें केलें; ज्या मार्गानें त्याचा पूर्वज दावीद चालला त्यानेच तोहि चालला; उजवी-डावीकडे वळला नाही.

३ आपल्या कारकीर्दीच्या अठराव्या वर्षी योशीया राजानें आपला चिटणीस शाफान बिन असत्या बिन मशुल्लाम यास परमेश्वराच्या मंदिरां पाठविलें; ४ त्यानें त्यास सांगितलें, जा, मुख्य याजक हिल्कीया यास सांग कीं जो पैका परमेश्वराच्या मंदिरां आलेला आहे व द्वारपाळांनीं लोकांपासून जमविला आहे त्याचा हिशोब करा. ५ मग तो परमेश्वराच्या मंदिराची देखरेख करणाऱ्या कामदारांस धा; त्यांनीं तो पैका घेऊन मंदिराची मोडतोड झाली असेल ती दुस्त करण्यासाठीं कारागिरांस धावा. ६ सुतार, बांधकाम करणारे व गवडी यांस तो धावा; तसेंच मंदिराची दुस्ती करण्यासाठीं

इमारती लाकूड व घडीव चिरे विकत प्यावे.
 ७ ज्यांच्या हातीं तो पैका दिला होता, त्यांच्याकडे कोणी हिशोब मागितला नाही, कारण ते आपलें काम सचोटीनें करीत. ८ मुख्य याजक हिल्कीया यानें शाफान चिटणीस यास सांगितलें कीं परमेश्वराच्या मंदिरांत मला नियमशाखाचा ग्रंथ सांपडला आहे. हिल्कीयानें तो ग्रंथ शाफानास दिला व त्यानें तो वाचिला.
 ९ शाफान चिटणिसानें राजाकडे परत येऊन त्यास असें कळविलें कीं आपल्या सेवकांस मंदिरांत जो पैका मिळाला तो सर्व त्यांनीं थैत्यांत भरून परमेश्वराच्या मंदिराची देखरेख करणाऱ्या कामदारांच्या हवाली केला आहे. १० शाफान चिटणिसानें राजास आपखी असें सांगितलें कीं हिल्कीया याजकानें मला एक ग्रंथ दिला आहे. शाफानानें तो राजास वाचून दाखविला.
 ११ त्या नियमशाखाच्या ग्रंथांतलीं वचनें राजानें ऐकलीं तेव्हां त्यानें आपलीं वस्त्रे फाडिलीं. १२ मग त्यानें हिल्कीया याजक, अहीकाम बिन शाफान, अखबोर बिन मिखाया, शाफान चिटणीस व राजेसेवक असाया यांस आज्ञा केली कीं, १३ ह्ज जो ग्रंथ सांपडला आहे त्यांतील मजकुरासंबंधानें तुम्ही जाऊन माझ्यातर्फें, प्रजेच्यातर्फें व सर्व यहुदांच्यातर्फें, परमेश्वरास प्रश्न करा, आमच्या वाडबडिलांनीं या ग्रंथांतलीं वचनें ऐकलीं नाहीत, व आमच्यासाठीं जें यांत लिहिलें आहे तें पाळिलें नाही म्हणून परमेश्वराचा आम्हांवर मोठा क्रोध भडकला आहे. १४ तेव्हां हिल्कीया याजक, अहीकाम, अखबोर, शाफान, व असाया हे हुल्दा संदेशीकडे गेले व तिच्याशीं त्यांनीं भाषण केलें. ती शकून बिन तिकवा बिन हरहस नांवाचा जामदार याची स्त्री असून ती या वेळीं यरुशलेमाच्या दुसऱ्या पेटेंत राहत होती. १५ ती त्यांस म्हणाली, इस्राएलाचा देव परमेश्वर म्हणतो, ज्या पुरुषानें तुम्हांस मजकडे पाठविलें त्यास जाऊन सांगा : १६ परमेश्वर म्हणतो, पाहा, यहुदाच्या राजानें जो ग्रंथ वाचिला त्यांतील सर्व वचनांप्रमाणें या स्थानावर व येथील रहिवास्यांवर मी गहजब आणणार; १७ कारण या लोकांनीं मला

सोडून देऊन अन्य देवांपुढें धूप जाळिला आहे आणि आपल्या हातांनीं घडलेल्या सर्व वस्तूंमुळें मला संतप्त केलें आहे, म्हणून या स्थानावर माझा क्रोध भडकेल, तो शांत व्हावयाचा नाही. १८ तथापि ज्यानें तुम्हांस परमेश्वरास प्रश्न करावयास पाठविलें त्या यहुदाच्या राजास जाऊन सांगा : इस्राएलाचा देव परमेश्वर म्हणतो, १९ तूं हीं वचनें ऐकून दीन झालास, आणि हें स्थान व यांतील रहिवासीहि विस्मयाला व शापाला विषय होतील असें जें मी बोललों आहे तें ऐकून परमेश्वरपुढें नम्र झालास, तूं आपलीं वस्त्रे फाडिलीं व माझ्यासमोर रडलास यामुळें मी तुझी विनंति ऐकली आहे, असें परमेश्वर म्हणतो. २० तर पाहा, मी असें करीन कीं तुला तुझ्या पितरांशीं मिळवीन; तुला तुझ्या कब्रेंत सुरक्षितपणें पोंचवितील; जो गहजब मी या स्थलावर आणणार आहे तो तूं आपल्या डोळ्यांनीं पाहणार नाहीस. त्यांनीं परत येऊन राजाला हें कळविलें.

२३

१ मग राजानें यहुदांतील व यरुशलेमांतील सर्व वडील जनांस बोलावणें पाठवून जमा केलें.
 २ यहुदा येथील सर्व लोक, सर्व यरुशलेमांतले रहिवासी, याजक, संदेशे, सर्व आबालवृद्ध यांस बरोबर घेऊन राजा परमेश्वराच्या मंदिरां गेला; परमेश्वराच्या मंदिरांत सांपडलेल्या कराराच्या ग्रंथांतील सर्व वचनें त्यानें लोकांस ऐकू नेतील अशीं वाचून दाखविलीं.
 ३ मग राजानें पीठावर उभें राहून परमेश्वरासमोर असा करार केला कीं मी परमेश्वराचें अनुसरण करीन व त्याच्या आज्ञा, निर्बंध व नियम जिवेंमावें पाळीन, या ग्रंथांत लिहिलेलीं सर्व वचनें पाळीन; तेव्हां सर्व लोकांनीं तो करार मान्य केला. ४ मग राजानें हिल्कीया मुख्य याजक, दुसऱ्या प्रतीचे याजक आणि द्वारपाळ यांस आज्ञा केली कीं बाळमूर्ति, अशोरामूर्ति व नक्षत्रगण यांच्याकरितां जीं पात्रें केलीं आहेत तीं सर्व परमेश्वराच्या मंदिरांतून बाहेर काढा. त्यानें तीं सर्व पात्रें यरुशलेमाच्या बाहेर किद्रोनच्या मैदानांत जाळून त्यांची राख बेथेल येथें पाठविली. ५ जितके

पुजारी यहुदाच्या राजांनी यहुदी नगराच्या उच्चस्थानी व यरुशलेमाच्या आसपासच्या उच्चस्थानी धूप जाळण्यासाठी नेमिले होते ते आणि जे कोणी बाळ, सूर्य, चंद्र, राशिकक व नक्षत्रगण यांस धूप जाळीत होते तीं सर्व राजानें काढून टाकिलीं. ६ त्यानें परमेश्वराच्या मंदिरांतून अशेरामूर्ति बाहेर काढिली व यरुशलेमाबाहेर किद्रोन ओहोळाजवळ नेऊन जाळून टाकिली, पायांनी तुडवून तिचें चूर्ण केलें व तें साधारण लोकांच्या कबरांवर फेकून दिलें; ७ त्याप्रमाणेंच परमेश्वराच्या मंदिरास लागून पुरुषगमन करणाऱ्यांचीं घरें होती तीं त्यानें मोडून टाकिलीं; त्यांत स्त्रिया अशेरामूर्तीप्रीत्यर्थ पडदे विणीत असत. ८ त्यानें यहुदाच्या सर्व नगरांतील याजकांस बोलावणें पाठविलें; गेवापासून बैरशेबापर्यंत असलेल्या ज्या उच्चस्थानीं ते याजक धूप जाळीत असत तीं त्यानें भ्रष्ट केलीं, आणि नगराधिकारी यहोशवा याच्या नगराच्या वेशींत डाव्या हाताला उच्चस्थानें होती तीं सर्व मोडून टाकिलीं. ९ तरी पण उच्चस्थानांचे याजक यरुशलेमांतील परमेश्वराच्या वेदीजवळ आले नाहींत : ते आपल्या भाऊंबंदांमध्यें राहून बेखमीर भाकरी खात असत. १० नंतर, कोणी आपला पुत्र अथवा कन्या बांवा अर्मांत होम करून त्यास मोलखास अर्पू नये म्हणून हिन्नोमपुत्रांच्या खोऱ्यांतील तोफेत त्यानें भ्रष्ट करून टाकिलें. ११ जे घोडे यहुदाच्या राजांनीं सूर्यास वाहून परमेश्वराच्या मंदिराच्या द्वारीं नयन-मेलेक नांवाच्या खोजाच्या बाहेरल्या बाजूच्या कोठडीपाशीं ठेविले होते, ते त्यानें काढून टाकिले आणि सूर्याचे रथ अग्नीं जाळून टाकिले. १२ आहाजाच्या माडीच्या धाव्यावर ज्या वेद्या यहुदाच्या राजांनीं केल्या होत्या आणि मनश्शानें परमेश्वराच्या मंदिराच्या दोहों अंगणांत ज्या वेद्या केल्या होत्या त्या राजानें मोडून फोडून टाकिल्या आणि त्यांची धूळमाती त्यानें किद्रोन ओहोळांत फेकून दिली; १३ आणि इस्राएलाचा राजा शलमोन यानें यरुशलेमाच्या पूर्वेस आणि विश्वसगिरी नांवाच्या पहाडाच्या दक्षिणेस सिदोन्यांची अमंगळ देवी अष्टोरथ, मवाबाचें

अमंगळ दैवत क्रमोश व अम्मोन्याचें अमंगळ दैवत मिलकोम यांच्याप्रीत्यर्थ जीं उच्चस्थानें बांधिलीं होती तीं राजानें भ्रष्ट केलीं. १४ त्यानें तेथील मूर्तिस्तंभ मोडून त्यांचे तुकडे केले, तेथील अशेरामूर्ति फोडून टाकिल्या व त्यांच्या ठिकाणीं माणसांचीं हाडें भरून ठेविलीं. १५ मग बेथेल येथें जी वेदी होती आणि जें उच्चस्थान इस्राएलांकडून पाप करविणारा नबाटपुत्र यराबाम यानें बांधिलें होतें, ती वेदी व तें उच्चस्थान त्यानें पाडून टाकिलें; तें उच्चस्थान जाळून टाकिलें, त्याचा भुगा केला व अशेरामूर्ति जाळून टाकिल्या. १६ योशीयानें वळून पाहिलें तों डोंगरावरील कबरा त्याच्या दृष्टीस पडल्या; त्यानें माणसें पाठवून कबरांतून हाडें बाहेर काढून आणविलीं आणि तीं त्या वेदीवर जाळून ती भ्रष्ट केली. या गोष्टी विदित करणाऱ्या देवाच्या माणसानें देवाचें जें वचन कळविलें होतें तदनुसार हें घडलें. १७ मग त्यानें विचारिलें, माझ्यासमोर हें जें स्मारक दिसत आहे तें कोणाचें? नगरांतील लोकांनीं त्यास सांगितलें कीं तूं या बेथेलच्या वेदीचें जें कांहीं केलें त्याविषयी ज्या देवाच्या माणसानें यहुदांतून येऊन विदित केलें होतें त्याचें हें थडणें. १८ तो म्हणाला, त्याच्या वाटेस जाऊं नको, त्याच्या अस्थि कोणी काढूं नका. त्यांनीं त्याच्या अस्थि शोमरोनाहून आलेल्या संदेष्ट्यांच्या अस्थीबरोबर तशाच राहूं दिल्या. १९ जेवढीं उच्चस्थानें शोमरोनांतील नगरांत बांधून इस्राएलाच्या राजांनीं परमेश्वरास स्तूप आणिला होता तीं सर्व योशीयानें काढून टाकिलीं; त्यानें बेथेल येथें केलें होतें त्याप्रमाणेंच त्यांचें केलें. २० तेथल्या उच्चस्थानांचे याजक होते तितक्यांस त्यानें त्या वेद्यांवर बलि दिले व त्यांच्यावर माणसांचीं हाडें जाळिलीं; मग तो यरुशलेमास परत गेला.

२१ नंतर राजानें सर्व लोकांस आज्ञा दिली कीं या कराराच्या ग्रंथांत लिहिलें आहे त्याप्रमाणें तुम्ही आपला देव परमेश्वर याच्याप्रीत्यर्थ वल्हांडण सण पाळा. २२ असा वल्हांडण सण इस्राएलाचे शास्ते शासन करीत होते त्यांच्या काळापासून व इस्राएलाचे

राजे व यहुदाचे राजे यांच्या कारकीर्दीत कधी पाळण्यांत आला नव्हता; २३ योशीया राजाच्या कारकीर्दीच्या अठराव्या वर्षी परमेश्वराप्रतीत्य यरुशलेमांत वल्हांडण सण पाळण्यांत आला. २४ याखेरीज हिल्लीया याजक यास परमेश्वराच्या मंदिरांत जो ग्रंथ सांपडला होता त्यांतोळ नियमशास्त्राच्या वचनाप्रमाणे वतांवे म्हणून यहुदा देशांत व यरुशलेमांत दैवह व चेटकी, आणि गृहदेवता, मूर्ति आदिकरून ज्या अमंगळ वस्तु योशीयाच्या नजरेस पडल्या त्या त्याने काढून टाकिल्या. २५ मोशाच्या नियमशास्त्रानुसार आपल्या साऱ्या मनाने, आपल्या साऱ्या जिवाने व आपल्या साऱ्या बलाने परमेश्वरभजनी लागणारा योशीयासारखा राजा पूर्वी होऊन गेला नाही व पुढेहि झाला नाही. २६ एवढे त्याने केले तरी देखील मनःशाने जी संताप-जनक कृत्ये करून परमेश्वरास संतप्त केले होते त्यामुळे परमेश्वराचा जो महाक्रोध यहुदावर भडकला होता तो शमला नाही. २७ परमेश्वर म्हणाला, मी इस्राएलास जसे आपल्या नजरेपुढून दूर केले तसेच यहुदासहि दूर करीन; हे यरुशलेम नगर मी निवडिले होते व ह्या मंदिरांत माझ्या नामाचा निवास होईल असे मी म्हणाले होते, त्यांचाहि मी त्याग करीन. २८ योशीयाची बाकीची कृत्ये व त्याने जे काही केले त्या सर्वांचे वर्णन यहुदाच्या राजांच्या बखरीत केले आहे, नाही काय? २९ त्याच्या कारकीर्दीच्या अखेरीस मिसर देशाचा राजा फारो-नखो हा अश्वरुच्या राजावर चढाई करून फरात महानदारपणाने गेला असता योशीया राजा त्याच्यावर चालून गेला; योशीया मगिहो येथे त्याच्यासमोर आला तेव्हा त्याला त्याने ठार केले. ३० त्याच्या चाक्रांनी त्यांचे प्रेत रथावर घालून मगिहो येथून यरुशलेमास पोहचविले; त्याने स्वतः केलेल्या यडग्यांत त्यांनी त्यास मूटमाती दिली. मग देशांतील लोकांनी योशीयाचा पुत्र यहोआहाज यास अभिषेक करून त्याच्या बापाच्या जागी राजा केले.

३१ यहोआहाज राज्य करू लागला तेव्हा तेथीस वर्षाचा होता; त्याने यरुशलेमांत तीन महिने राज्य

केले; त्याच्या आईचे नांव हमूटल; ही लिब्नाकर यिर्मया याची कन्या. ३२ त्याच्या वाडवडिलांनी केले होते त्याप्रमाणे परमेश्वराच्या दृष्टीने जे वाईट ते त्याने केले. ३३ यरुशलेमांत त्यास राज्य करितां येऊ नये म्हणून फारो-नखो याने हमाथ देशांतले रिच्छा येथे त्यास बेड्या घालून ठेविले आणि त्याच्या देशावर शंभर किष्कार चांदी व एक किष्कार सोने एवढी खंडणी बसविली. ३४ मग फारो-नखो याने योशीयाचा पुत्र एल्याकीम यास त्याच्या बापाच्या जागी राजा केले. त्याने त्याचे नांव बदलून यहोयाकीम असे ठेविले; यहोआहाज मिसर देशास गेल्यावर मरण पावला. ३५ यहोयाकीम याने फारोला सोने व रुपे दिले; पण हा पैका फारोच्या हुक्रमाप्रमाणे देण्यासाठी त्याला देशावर कर बसवावा लागला; देशांतल्या सर्व लोकांवर कर बसवून फारो-नखो यास देण्यासाठी त्याने प्रत्येका-कडून सोने व रुपे वसूल केले.

३६ यहोयाकीम राज्य करू लागला तेव्हा तो पंच-वीस वर्षांचा होता; त्याने यरुशलेमांत अकरा वर्षे राज्य केले; त्याच्या आईचे नांव जबूदा; ती रुमा येथील पदाया याची कन्या. ३७ त्याने आपल्या पूर्जांच्या सर्व करणीप्रमाणे परमेश्वराच्या दृष्टीने जे वाईट ते केले. १ यहोयाकीमाच्या कारकीर्दीत बाबेलचा

२४ राजा नबुखदनेस्सर याने स्वारी केली; यहोया-कीम तीन वर्षे त्याचा अंकित होऊन राहिला; मग त्याने त्याजवर उलटून बंड केले. २ परमेश्वराने आपले सेवक संद्रेथे यांच्याद्वारे सांगितलेल्या वचनाप्रमाणे यहुदाचा नाश करावा म्हणून त्याच्यावर खास्ती, अरामी, मवाबी व अम्मोनी यांच्या टोळ्या पाठविल्या. ३ यहुदी लोकांस आपल्यासमोरून घालवावे म्हणून निःसंशय हे सर्व परमेश्वराच्या आज्ञेने यहुदावर आले; मनःशाने केलेल्या सर्व पापकर्मांमुळे व त्याने निरपराध जनांचा रक्तापात केल्यामुळे असे झाले. ४ त्याने यरुशलेम निरपराध जनांच्या रक्ताने भरून टाकिले म्हणून परमेश्वर क्षमा करीना. ५ यहोयाकीमाच्या बाकीच्या १ निर्गम २५:३९ पाहा.

कृत्यांचें व त्यानं जें कांहीं केलें त्या सर्वांचें वर्णन यहुदाच्या राजांच्या बखरीत केलें आहे, नाही काय ? ६ यहोयाकीम आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजला व त्याच्या जागी त्याचा पुत्र यहोयाखीन राजा झाला. ७ मिसर देशाचा राजा पुनः कधी आपला देश सोडून बाहेर पडला नाही, कारण मिसर देशाच्या नात्यापासून महानद फरात येथवर जो सर्व मुखस मिसरी राजाचा होता तो बाबेलच्या राजानें काबीज केला होता.

८ यहोयाखीन राज्य करूं लागला तेव्हां तो अठरा वर्षांचा होता; त्यानें यरुशलेमांत तीन महिने राज्य केलें; त्याच्या आईचें नांव नेहुष्टा; ती यरुशलेमाच्या एलनायानची कन्या. ९ त्यानें आपल्या बापाच्या क्राशीप्रमाणें परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें वाईट तें केलें १० त्याच्या कारकीर्दीत बाबेलचा राजा नबुखदनेस्सर याच्या सेवकांनीं यरुशलेमावर स्वारी करून नगरास वेढा दिला. ११ बाबेलचा राजा नबुखदनेस्सर याच्या सेवकांनीं नगरास वेढा घातला असतां तो स्वतः तेथें आला; १२ तेव्हां यहुदाचा राजा यहोयाखीन आपली आई, सेवक, सरदार व खोजे यांस बरोबर घेऊन बाबेलच्या राजाकडे गेला; बाबेलच्या राजानें आपल्या कारकीर्दीच्या आठव्या वर्षी त्यास पकडिलें. १३ मग त्यानें परमेश्वराच्या मंदिरांत व राजवाड्यांत ठेविलेलें सारें धन छुटून नेलें; शलमोन राजानें जीं सोन्याचीं पात्रें करून परमेश्वराच्या मंदिरांत ठेविलीं होती तीं सर्व फोडून त्यांचे त्यानें तुकडे केले; तसें होणार हें परमेश्वरानें सांगितलेंच होतें. १४ त्यानें अवघें यरुशलेम म्हणजे सर्व सरदार, सर्व पराक्रमी वीर मिळून एकंदर दहा हजार लोक आणि सर्व कारागीर व लोहार यांस कैद करून नेलें; देशांत अगदीं कंगाल लोकांबरोबर कोणी राहिले नाहीत. १५ त्यानें यहोयाखीनास बाबेलास नेले; राजाची आई, राजाच्या स्त्रिया, खोजे व देशातील मोठमोठे लोक यांस त्यानें कैद करून यरुशलेमाहून बाबेलास नेलें. १६ एकंदर सात हजार घट्टेके लोक आणि एक हजार कारागीर व लोहार बाबेलच्या राजानें कैद करून बाबेलास नेले; हे सारे युद्धास लायक व

बळकट होते. १७ बाबेलच्या राजानें त्याच्या जागी त्यांचा जुलता मतन्या यास राजा केलें; त्यानें त्याचें नांव बदलून सिदकीया असें ठेविलें.

१८ सिदकीया राज्य करूं लागला तेव्हां एकवीस वर्षांचा होता; त्यानें यरुशलेमांत अकरा वर्षे राज्य केलें. त्याच्या आईचें नांव हमूटल; ती लिब्या येथील यिर्मया याची कन्या. १९ यहोयाकीमाप्रमाणें त्याचें वर्तन असून परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें वाईट तें त्यानें केलें. २० परमेश्वराच्या कोपासुळे यरुशलेम व यहुदा यांची अशी दशा झाली कीं सेबटी त्यानें त्यांस आपल्या दृष्टीआड केलें. सिदकीयानें बाबेलच्या राजाविरुद्ध बंड केलें. १ त्याच्या कारकीर्दीच्या

२५ नवव्या वर्षाच्या दहाव्या महिन्यातील दशमीस बाबेलचा राजा नबुखदनेस्सर आपली सर्व सेना घेऊन यरुशलेमावर चढाई करून आला; त्यानें त्याच्यासमोर तळ देऊन समोवार मेदेकोट उभारिले.

२ सिदकीया राजाच्या कारकीर्दीच्या अकराव्या वर्षापर्यंत नगरास वेढा पडला होता. ३ चौथ्या महिन्याच्या नवमीपासून नगरांत एवढी महागाई झाली कीं देशच्या लोकांस कांहीं खावयास मिळेना.

४ मग नगराच्या तटास एक खिड पाडण्यांत आली; दोहों तटांच्यामध्यें जी वेस राजाच्या बागेपार्शी होती त्या बाटेनें सर्व योदे रातोरात पळून गेले; नगरास खास्थांचा वेढा पडलाच होता; इकडे राजानें अरावाचा रस्ता धरिला. ५ तेव्हां खास्दी सेनेनें राजाचा पाठलाग करूं त्यास यरीहोच्या मैदानांत गांठिलें व त्याच्या सर्व सैन्याचीं ढाणादाण केली. ६ ते राजास पकडून रिब्ला येथें बाबेलच्या राजाकडे घेऊन गेले; त्यांनीं त्याची शिक्षा ठरविली. ७ त्यांनीं सिदकीयाच्या पुत्रांस त्याच्या डोक्यादिसत वधिलें आणि सिदकीयाचे डोळे फोडून त्यास बेड्यांनीं जखडून बाबेलास नेलें.

८ बाबेलचा राजा नबुखदनेस्सर याच्या कारकीर्दीच्या एकोणिसाव्या वर्षी पांचव्या महिन्याच्या सप्तमीस नबुजरदान यरुशलेमास आला; हा बाबेलच्या राजाचा सेवक असून गारयाचा नायक होता; ९ त्यानें परमे-

श्वराचें मंदिर व राजवाडा हीं जाळून टाकिलीं, तशींच यक्षलेखांतलीं सगळीं मोठमोठीं घरें जाळून टाकिलीं. १० गारद्यांच्या सरदारांबरोबर असलेल्या खास्यांच्या सर्व सैन्यानें यक्षलेखामोवतालचे सर्व तट पाडून टाकिले. ११ शहरांत राहिलेले अवशिष्ट लोक, बाबेलच्या राजाकडे फितून गेलेले लोक आणि उरलेले साधारण लोक यांस गारद्यांचा नायक नबुजरदान यानें कैद करून नेलें. १२ देशांतले जे लोक अतिशयित कंगाल होते त्यांस गारद्यांच्या सरदारानें दाक्षांच्या मळ्यांची व शेताची मशागत करण्यास मागें ठेविलें. १३ परमेश्वराच्या मंदिरांत असलेले पितळेचे खांब, मंदिरांतला पितळी गंगाळसागर व त्याच्या बैठकी हीं खास्दी लोकांनीं फोडून तोडून त्यांचें पितळ बाबेलास नेलें. १४ पात्रें, पबडीं, चिमटे, धूपदानें आणि सेवेचीं सर्व पितळेचीं उपकरणां त्यांनीं नेलीं. १५ अग्निपात्रें, कटोरे वगैरे जेवडीं सोऱ्याचीं होतीं त्यांचें सोनें व जीं चांदीचीं होतीं त्यांची चांदी गारद्यांच्या सरदारानें नेली. १६ दोन खांब, गंगाळसागर व त्याच्या बैठकी हीं शलमोनानें परमेश्वराच्या मंदिरासाठीं केलीं होतीं, या सर्व उपकरणांचें पितळ अपरिमित होतें. १७ एका खांबाची उंची अठरा हात असून त्यावर पितळेचा कळस होता; त्या कळसाची उंची तीन हात होती; त्या कळसाच्या सभोवार पितळेची जाळी व डार्लिबें केलीं होतीं; दुसऱ्या खांबालाहि असेंच जाळीचें काम होतें. १८ गारद्यांच्या सरदारानें मुख्य याजक सराया, दुय्यम याजक सफळ्या व तीन द्वारपाळ यांस पकडून नेलें. १९ योद्ध्यांवर नेमिलेल्या एका खोजास त्यानें नगरांतून पकडून नेलें, राज्याच्या हुजुरास असणारे पांच पुरुष त्याला शहरांत आढळले त्यांसहि त्यानें नेलें, त्याप्रमाणेंच लोकांची सैन्यांत भरती करणारा सेनापतीचा चिटणीस आणि नगरांत सांपडलेल्या लोकांपैकी साठ असाबी ह्यांस त्यानें नेलें. २० गारद्यांचा सरदार नबुजरदान यानें त्यांस पकडून रिळा येथें बाबेलच्या राजाकडे नेलें. २१ बाबेलच्या राजानें त्यांस

हमाथ देशांतील रिळा येथें मार देऊन ठार केलें. या प्रकारें यहूदी लोकांस त्यांच्या देशांतून कैद करून नेलें. २२ यहूदा देशांतील जे लोक बाबेलचा राजा नबुखदनेस्सर यानें राहू दिले होते त्यांजवर त्यानें गदल्या बिन अहीकाम बिन शाफान यास सुभेदार नेमिलें.

२३ बाबेलच्या राजानें गदल्यास सुभेदार नेमिलें हें सेनानायकांनीं व त्याच्या लोकांनीं ऐकलें, तेव्हां इस्माएल बिन नथन्या, योहानान बिन कारेह, सराया बिन तन्हुमेथ, नटोफाथी आणि याजन्या बिन माकाथी व त्यांचे सर्व पुरुष मिस्या येथें गदल्या याजकडे आले. २४ तेव्हां गदल्या आणभाक करून त्यांस व त्यांच्या माणसांस म्हणाला, खास्यांच्या अधिकाऱ्यांची भीति धरूं नका; देशांत राहून बाबेलच्या राजाचे अंकित व्हा म्हणजे तुमचें बरें होईल. २५ सातव्या महिन्यांत राजवंशांतला इस्माएल बिन नथन्या बिन अलीशामा यानें दहा माणसांसह येऊन गदल्यास ठार मारिलें; तसेंच मिस्या येथें त्याजबरोबर असलेले यहूदी व खास्दी यांसहि त्यानें ठार मारिलें. २६ तेव्हां लहानथोर सर्व लोक आणि सेनाचे नायक मिसर देशास निघून गेले; त्यांस खास्यांचा धाक पडला होता.

२७ यहूदाचा राजा यहोयाखीन याच्या बंदिवासाच्या सदतिसाव्या वर्षी म्हणजे ज्या वर्षी बाबेलचा राजा अबील-मरोदख राजा झाला, त्याच्या बाराव्या महिन्याच्या सत्ताविसाव्या दिवशीं त्यानें यहूदाचा राजा यहोयाखीन यास कारागृहांतून काढून त्याचें शीर बर केलें. २८ त्याजशीं त्यानें गोड भाषण करून बाबेलांत जे राजे त्याच्या बंदांत होते त्यांच्याहून त्यांस उच्च आसन दिलें. २९ त्यानें आपलीं कारागृहांतील वस्त्रें बदलिलीं, व तो आमरण नित्य राजाच्या पंक्तीस जेवितः असे. ३० त्याच्या निर्वाहाकरितां त्याला राजानें कायमची नेमणूक करून दिली, ती त्याला आमरण नित्य मिळत होती.

१ इतिहास



१ आदाम, शेष, अनोश; २ केनान, महल्लेख,
१ यारेद; ३ हनोख, मथुशल्लह, लामेख; ४ नोहा,
शेम, हाम व याफेथ.

५ याफेथाचे पुत्र : गोमर, मागोग, मादय, यावान,
कुशल्ल, मेशेख व तीरास. ६ गोमराचे पुत्र : आष्कनाज,
दीफाथ व तोगार्मा. ७ यावानाचे पुत्र : अलीशां, ताशीश,
किरीम व रोदानीम.

८ हामाचे पुत्र : कूश, मिस्साईम, पूट व कनान.
९ कूशाचे पुत्र : सबा, हवीला, सव्ता, रामा व
साव्त्का; आणि रामाचे पुत्र : शबा व ददान. १० कूशला
निम्रोद झाले; तो पृथ्वीवर महावीर निपजला.
११ मिस्साईम याला लूदीम, अनामीम, लहाबीम,
नामुहीम, १२ पानुसीम, कास्खहीम (यांजपासून
पलिष्ठी झाले) व कफतोरिम हे झाले. १३ कनानाला
सीदोन (हा त्याचा ज्येष्ठ पुत्र) हेथ, १४ यबूवी,
अमोरी, गिर्गोशी, १५ हिव्वी, अर्की, शीनी,
१६ आर्बादी, समारी व हमाथी हे झाले.

१७ शेमाचे पुत्र : एलाम, अर्रार, अर्पक्षद, लूद,
अराम, ऊस, हूल, गेतेर व मेशेख. १८ अर्पक्षदाला
शेल्ह झाला व शेल्हाला एबर झाला. १९ एबरस
दोन पुत्र झाले, एकाचें नांव पेलेग होतें, कारण त्याच्या
वेळीं पृथ्वीची वांटणी झाली; त्याच्या भावाचें नांव
यकान होतें. २० यकानास अल्मोदाद, शेलेफ,
हसर्मावेथ, येरह, २१ हदोराम, ऊजाल, दिक्का,
२२ एबाल, अबीमाएल, शबा, २३ ओफीर, हवीला
व योबाब असे पुत्र झाले; हे सगळे यकानाचे पुत्र.

२४ शेम, अर्पक्षद, शेल्ह; २५ एबर, पेलेग;
रु; २६ सलग, नाहोर, तेरह; २७ अब्राम (तोच
अब्राहाम). २८ अब्राहामाचे पुत्र इसहाक व इस्राएल.

२९ त्यांची वंशावळी ही : इस्राएलाचा ज्येष्ठ पुत्र
नबायोथ; त्याच्याखेरीज त्याचे पुत्र हे : केदार, अदबेल,

मिबसाम, ३० मिदमां, दुमा, मस्ता, हदद, तेमा,
३१ यतूर, नापीश व केदमा; हे इस्राएलाचे पुत्र.

३२ अब्राहामाची उपपत्नी कदरा हिचे पुत्र : तिख
जिभ्रान, यक्षान, मदान, मियान, इस्नाक व शह हे
झाले; यक्षानाचे पुत्र : शबा व ददान. ३३ मियानाचे
पुत्र : एफा, एफर, हनोख, अबीदा व एल्दा. हा
सगळ्या कदरेचा वंश.

३४ अब्राहामास इसहाक झाला. इसहाकाचे पुत्र :
एसाव व इस्राएल.

३५ एसावाचे पुत्र : अलीपाज, रगुवेल, यऊश,
यालाम व कोरह. ३६ अलीपाजाचे पुत्र : तेमान,
ओमार, सपी, गाताम, कनाज, तिन्ना व अमालेक.

३७ रगुवलाचे पुत्र : नहाथ, जेरह, शम्मा व मिजा.

३८ सेईराचे पुत्र : लोटान, शोबाल, सिबोन, अना,
दीशोन, एसर व दीशान. ३९ लोटानाचे पुत्र : होरी व
होमाम; लोटानाची बहीण तिन्ना. ४० शोबालाचे पुत्र :
आल्यान, मानहाथ, एबाल, शपी व ओनाम. सिबोनाचे
पुत्र : अय्या व अना. ४१ अनाचा पुत्र : दीशोन.
दीशोनाचे पुत्र : हप्पान, एस्वान, यित्राण व करान.

४२ एसरेचा पुत्र : बिल्हान, जावान व याकान. दीशानाचें
पुत्र : ऊस व अरान. ४३ इस्राएल लोकांवर कोणीं
राजांनें राज्य करण्यापूर्वी अदोम देशावर ज्या राजांनीं
राज्य केलें ते हे : बौराचा पुत्र बेला; त्याची राजधानी
दीन्हाबा हें नगर होतें. ४४ बेला मेल्यावर बह्ला येथला
जेरहाचा पुत्र योबाब त्याच्या गादीवर बसला.

४५ योबाब मेल्यावर तेमानींच्या देशाचा हुशाम
त्याच्या गादीवर बसला. ४६ हुशाम मेल्यावर त्याच्या
जागीं बदादाचा पुत्र हदाद त्याच्या गादीवर बसला;
यानेच मवाब मैदानांत, मियानांचा मोड केलें;
त्याची राजधानी अभीत शहर होतें. ४७ हदाद
मेल्यावर माक्षेका येथील साम्ळा त्याच्या गादीवर

बसला. ४८ साम्ना मेल्यावर फरात नदाच्या तीरीच्या रहोबोथ नांवाच्या नगरांतल शौल त्याच्या गादीवर बसला. ४९ शौल मेल्यावर अकबोराचा पुत्र बाल-हानान त्याच्या गादीवर बसला. ५० बाल-हानान मेल्यावर हदाद त्याच्या गादीवर बसला; त्याची राजधानी पाई होती; त्याच्या बायकोचें नांव महेटाबेल: ती ये-झाहाबाची कन्या जी मानेद तिची कन्या होती. ५१ हदाद मेल्यावर अदोमाचे सरदार झाले ते हे: सरदार तिन्ना, सरदार आल्या, सरदार यथेथ, ५२ सरदार अहलीबामा, सरदार एल, सरदार पीनोन, ५३ सरदार कनाज, सरदार तेमान, सरदार झिन्सार, ५४ सरदार मास्दीफ्ल व सरदार ईराम. हे अदोमचे सरदार होत.

१ इस्त्राएलचे पुत्र हे: रऊबेन, शिमोन, लेवी,

२ यहुदा, इस्त्राखार, जबुद्धन, ३ दान, योसेफ, बन्यामीन, नफताली, गाद व आशेर.

३ यहुदाचे पुत्र हे: एर, ओनाक व शेला; हे तिचे कनानीण बथ-शूता हिच्या पोटीं त्यास झाले. यहुदाचा ज्येष्ठ पुत्र एर हा परमेश्वराच्या दृष्टीनें दुष्ट असल्यामुळे त्यास त्यानें जिवें मारिलें. ४ यहुदाची स्तूतामार हिजपासून त्याला पेरेस व जेरह हे झाले; यहुदास एकंदर पांच पुत्र झाले. ५ पेरेसाचे पुत्र: हेखोन व हामूल; ६ जेरहाचे पुत्र: जिथी, एथान हेमान, कल्कोल व दारा असे एकंदर पांच.

७ कर्माचा पुत्र आखार; यानेंच समर्पित वस्तुसंबंधानें आगळीक करून इस्त्राएलस क्लेश दिला. ८ एथानाचा पुत्र अजन्या. ९ हेखोनास झालेले पुत्र यरहमेल, राम व कळुबाय हे होत. १० रामास अम्मीनादाब झाला आणि अम्मीनादाबास यहुदा वंशाचा सरदार नहशोन हा झाला; ११ नहशोनाला सत्मा झाला, व सत्माला बबाज झाला; १२ बबाजाला ओबेद झाला व ओबेदाला इशाय झाला; १३ इशायास ज्येष्ठ पुत्र अलीयाक, दुसरा अवीनादान, तिसरा शिमा, १४ त्रवथा नभमेल, पांचवा रदाय, १५ सदाबा जोसेम व सातवा दावीद हे पुत्र झाले;

१६ व त्यांच्या बहिणी सरुवा व अबीगईल या होत. सरुवेचे अबीशय, यवाव व असाएल असे तिचे पुत्र होते. १७ अबीगईलीस अमासा झाला; अमासाचा बाप येथेर इस्त्राएली हा होता. १८ कालेब बिन हेखोन यास त्याच्या बायका अजूबा व यरियोथ यांच्यापासून संतति झाली. अजूवेचे पुत्र येथेर, शोबाव व अदोन हे होत. १९ अजूबा मेल्यावर कालेबानें एफ्राथेशीं लग्न केलें; तिच्या पोटीं त्यास हूर झाला. २० हूरस ऊरी झाला व ऊरीस बसलेल झाला. २१ नंतर हेखोन हा गिलादाचा बाप माखीर याच्या कन्येपाशीं गेला; तो साठ वर्षांचा असतां त्यानें तिजवीं लग्न केलें व तिच्या पोटीं त्यास सगूव झाला. २२ सगूवास याईर झाला; याचीं गिलाद प्रांतांत तेवीस नगरें होतीं. २३ गव्हर व अराम यांनीं त्यांच्यापासून हव्थोथ-याईर व कनाथ आणि त्यांच्या आसपासचीं खेडी-पाडीं अशीं एकंदर साठ नगरें हस्तगत केलीं. गिलादाचा बाप माखीर याची ही संतति होय. २४ हेखोन हा कालेब-एफ्राथ येथें मृत्यु पावल्यावर त्याची बायको अबीया हिच्या पोटीं त्याला तकोवाचा बाप अहूर हा झाला. २५ हेखोनाचा ज्येष्ठ पुत्र यरहमेल याचे पुत्र: ज्येष्ठ पुत्र राम, बुना, ओरेन, ओसेस व अहीया हे होत. २६ यरहमेलाची अटारा नांवाची दुसरी एक बायको होती; ती ओनाम याची आई होय. २७ यरहमेलाचा ज्येष्ठ पुत्र राम याचे पुत्र: मास, यामीन व एकर. २८ ओनामाचे पुत्र: शम्मय व यादा; शम्मयाचे पुत्र: नादाव व अबीशूर. २९ अबीशूरच्या बायकोचें नांव अबीहाईल असें होतें; तिच्या पोटीं त्यास अहवान व मोलीद हे झाले. ३० नादाबाचे पुत्र: सलेद व अप्पईम; सलेद निपुत्रिक मेल. ३१ अप्पईमाचा पुत्र इथी. इथीचा पुत्र शेसान. शेसानाचा पुत्र अहलय. ३२ शम्मयाचा भाऊ शदा याचे पुत्र: येथेर व योनाथान; येथेर हा निपुत्रिक मेल. ३३ योनाथानाचे पुत्र: पेलेथ व आज्जा. यरहमेलाची संतति ही: ३४ शेसानास पुत्र नव्हते; कन्या होत्या. त्याचा यरहा नांवाचा एक

मिसरी चाकर होता. ३५ शेशानानें आपली कन्या, आपला चाकर बरहा यास दिली; तिच्या पोटी त्यास अत्ताय झाला. ३६ अत्तायास नाथान झाला, नाथानास जाबाद झाला; ३७ जाबादास एफ्फाल झाला, एफ्फालास ओबेद झाला; ३८ ओबेदास येहु झाला, येहुस अज-न्या झाला; ३९ अज-न्यास हेल्स झाला, हेल्साला एलासा झाला; ४० एलासाला सिस्माय झाला, सिस्मायास शल्हूम झाला; ४१ शल्हूमास यकम्या झाला; यकम्यास अलीशामा झाला. ४२ यरह-मेलचा भाऊ कालेब याचा ज्येष्ठ पुत्र जीफाचा बाप मेशा; हेब्रोनोचा बाप मारेशा याचा वंशहि त्याच्या-पासूनच झाला. ४३ हेब्रोनोचे पुत्र: कोरह, तप्पूर, रेकेम व शमा. ४४ शमास रहम झाला. तो यर्कोमाचा बाप; रेकेमास शम्मय झाला. ४५ शम्मयाचा पुत्र मावोन; मावोन बेथ-नूराचा बाप. ४६ कालेबाची उपपत्नी एफा हिला हारान, मोसा व गाजेज हे झाले; हारानास गाजेज झाला. ४७ यादायाचे पुत्र: रेगेम, योथाम, गेशान, पेलेट, एफा व शाफ. ४८ कालेबाची उपपत्नी माका हिला शेबेर व तिहना हे झाले. ४९ यांशिबाय तिला मद्दानाचा बाप शाफ, आणि मखबेना व गिबा यांचा बाप शवा हे झाले; कालेबाची कन्या अखसा. ५० ही कालेबाची संतति होय: एफायेच्या पोटचा ज्येष्ठ पुत्र होर, याचा पुत्र किर्याथ-यारीमाचा बाप शोबाल हा होता. ५१ सत्त्मा हा बेथलहेमाचा बाप; हारेफ हा बेथ-गादेराचा बाप. ५२ किर्याथ-यारीमाचा बाप शोबाल याच्या वंशांत हारोवे व अर्धे मनुहोथवासी हे झाले. ५३ किर्याथ-यारीम याची कुळें: इमी, पथी, शुमाथी व मिश्राई; यांच्या-पासून सराथीव एष्टाबुली हीं निघालीं. ५४ सत्त्माचे वंशज: बेथलहेम, नटोपाथी, अटरोथ-बेथ-यवाब, आणि अर्धे मानहतवासी म्हणजे सारी; ५५ आणि यावेस येथे राहणारीं लेखकांचीं कुळें म्हणजे तिराथी, शिमाथी व सुकाथी. हीं रेखाब घराण्याचा मूळपुरुष हम्मथ याच्या वंशांतलीं केनी कुळें होत.

१ दाविदास हेब्रोन येथें पुत्र झाले ते हे; २ अहीनवाम इझेलकरणीपासून अन्नोन हा ज्येष्ठ पुत्र; अबीगईल कर्मेलकरीण हिजपासून दानीएल हा दुसरा पुत्र; २ गझरचा राजा तलमय याची कन्या माका हिजपासून अबशालोम हा तिसरा; हगगीथेचा पुत्र अदोनीया हा चौथा; ३ अबीटलेपासून शफाब्बा हा पांचवा; व दाविदाची बायको एला हिचा पुत्र इधम हा सहावा. ४ हे सहा पुत्र त्याला हेब्रोन येथें झाले; तेथें त्यानें सात वर्षे सहा महिने राज्य केलें. यरुशलेमांत त्यानें तेहतीस वर्षे राज्य केलें; ५ त्यास यरुशलेमांत पुत्र झाले ते हे: शिमा, शोबाब, नाथान व शल्मोन, हे चार अम्मीएलाची कन्या बथ-शवा हिला झाले; ६ इभार, अलीशामा, एलीफलेट, ७ नोगा, नेफेग, याफीय, ८ अलीशामा, एल्यादा व एलीफलेट असे नऊ. ९ हे सर्व दाविदाचे पुत्र होत; यांबेरीज उपपत्नीपासून आणखी पुत्र झाले; त्यांची बहीण तामार. १० शल्मोनोचा पुत्र रद्दबाम; त्याचा पुत्र अबीया, त्याचा पुत्र आसा, त्याचा पुत्र यहोशा-फाट; ११ त्याचा पुत्र योराम, त्याचा पुत्र अहज्या, त्याचा पुत्र योवाश; १२ त्याचा पुत्र अमस्या, त्याचा पुत्र अज-न्या, त्याचा पुत्र योथाम; १३ त्याचा पुत्र आहाज, त्याचा पुत्र हिज्कीया, त्याचा पुत्र मनश्शे; १४ त्याचा पुत्र आमोन, त्याचा पुत्र योशीया. १५ योशीयाचे पुत्र: ज्येष्ठ योहानान, दुसरा यहोयाकीम, तिसरा सिद्व्कीया व चौथा शल्हूम. १६ यहोयाकीमाचे पुत्र: त्याचा पुत्र यखन्या, त्याचा पुत्र सिद्व्कीया. १७ बंदिवान यखन्या याचा पुत्र शलतीएल; १८ आणि मल्कीराम, पदाया, शेनस्सर, यकम्या, होशामा व नदब्ब्या. १९ पदायाचे पुत्र: जरूब्बाबेल व शिमी; जरूब्बाबेलाचे पुत्र: मशुल्लाम व हनन्या; त्यांची बहीण शलोमीथ; २० आणि हशबा, ओहेल, बरेख्या, हसद्या व यशब-हेसेद हे पांच. २१ हनन्याचे पुत्र: पलब्बा व यशया; रफायाचे पुत्र, अर्णानाचे पुत्र, ओबद्याचे पुत्र, शखन्याचे पुत्र. २२ शखन्याचा पुत्र शमाया;

शमायाचे पुत्र हड्डा, इगाल, बारीहा, नाऱ्या व शाफाट असे सहा. २३ नाऱ्याचे पुत्र: एल्योवेनय, हिज्कीया व अझिकाम असे तीन. २४ एल्योवेनय याचे पुत्र: होदव्या, एल्याशीव, पलाया, अकूब, योहानान, दलया व अनानी असे सात.

१ यहुदाचे पुत्र: पेरेस, हसोन, कर्मी, हूर व शोबाल. २ राया बिन शोबाल याला यहय झाला; यहयाला अहमय व लहद हे झाले. हीं सराथी कुळें होत. ३ एटामाच्या बापाचे पुत्र हे: इझेल, इस्मा व इश्बाश; त्यांच्या बहिणीचें नांव हस्सले-ल्पोनी असें होतें; ४ आणि गदोराचा बाप पनुएल व हूशाचा बाप एजेर. बेथलहेमाच्या बापास एफ्राये-पासून झालेला ज्येष्ठ पुत्र हूर याची ही संतति. ५ तवाकोचा बाप अशूर याला हेला व नारा अशा दोन बायका होत्या. ६ नारेच्या पोटी त्यास अहुज्जाम, येफेर, तेमनी व अहष्टारी झाले. ही नारेची संतति. ७ हेलेचे पुत्र: सेरथ, इसहार व एग्रान. ८ हक्कोसाल आनुब व सोबेबा हे झाले, तसेंच त्याच्यापासून हाष्माचा पुत्र अहरहेल याचीं कुळें निपजली. ९ याबेस हा आपल्या भाऊबंधांमध्ये फार प्रतिष्ठित होता; त्याच्या आईनें त्याचें नांव याबेस असें ठेवून म्हटलें कीं त्यास प्रसवतांना मला फार क्लेश झाले. १० याबेसानें इलाएलाच्या देवाजवळ वर मागितला तो असा: तूं माझे खरोखर कल्याण करिशील, माझ्या मुलखाचा विस्तार वाढ-वेशील आणि मजवर कोणतेंहि अरिष्ट येऊन मीं दुःखी न व्हांवें म्हणून तुझा हात माझ्यावर राहिल तर किती बरें होईल! त्यानें मागितलेला हा वर देवानें त्यास दिला. ११ शहाचा भाऊ कलूब याला महीर झाला; हा एथोनाचा बाप १२ एथोनास बेथ-राफा, पासेहा आणि ईर-नाहाश याचा बाप तहिशा हे झाले. हे रेखा येथील लोक होत. १३ कनाजाचे पुत्र अथनिएल व सराया; अथनिएलाचा पुत्र हथय. १४ म्योनोयायास अफा झाला; सरायास यबाब झाला; हा यबाब गे-ह्रासीम

कारागिरांचा मूळपुरुष होय. १५ यफुनेचा पुत्र कालेब याचे पुत्र इर, एला व नाम, एलाकुळांतले लोक आणि कनज हे याच्यापासून झाले. १६ यहललेल याचे पुत्र: जीफ, जीफा, तीच्या व असरेल. १७ एफ्रेचे पुत्र येदे, मरद, येफेर व यालोन; तसेच तिला मिर्याम, शम्माय व एष्टमोवाचा बाप इश्बह हे झाले. १८ त्याच्या यहूदीण बायको-पासून त्याला गदोराचा बाप येरेद, सोखोचा बाप हेबेर व जानोहाचा बाप यकूथीएल हे झाले. फारोवी कन्या बिथ्या जी मेरेदानें केली होती तिची ही संतति होय. १९ नहमाची बहीण होदीयाची बायको झाली, तिला गार्मिकर कईला याचा बाप व माकाथी एष्ट-मोवा हे झाले. २० शिमोनाचे पुत्र अन्नोन, रित्रा, बेन-हानान व तिलेन आणि इशीचे पुत्र जोहेथ व बेन-जोहेथ. २१ यहूदाचा पुत्र शेला याच्यापासून लेखाचा बाप एर, मारेशाचा बाप लादा आणि तलम सणाचें कसबाचें काम करणाऱ्या अदबेच्या घराण्यांत हीं कुळें उत्पन्न झालीं. २२ तसेंच त्याच्यापासून योकीम, कोजेबा येथील लोक, योवाश, मबाबावर सत्ता चालविणारे साराफ व याशखी-लेहेम हे निपजले. हा प्राचीन कृतांत होय. २३ हे कुंभार असून नताईम व गदेरा येथें राहत असत; ते राजाचें कामकाज करून त्याच्यापाशीं राहत असत.

२४ शिमोनाचे पुत्र: नसुवेल, यामीन, यरिव, जेरह व शौल; २५ त्याचा पुत्र शलूम; त्याचा पुत्र मिबसाम; त्याचा पुत्र मिश्मा. २६ मिश्माची संतति: त्याचा पुत्र हम्नूएल, त्याचा पुत्र जकूर, त्याचा पुत्र शिमी. २७ शिमीस सोळा पुत्र व सहा कन्या झाल्या; पण त्याच्या भावांस फारशी संतति झाली नाही आणि त्यांचा वंश यहूदाच्या वंशाप्रमाणें वृद्धि पावला नाही. २८ ते वस्ती करून राहिले ते गांव हे: बैर-शेबा, मोलादा व हसर-शुबाल; २९ बिल्हा, असेम, तोलाद. ३० बथुवेल, हर्मा, सिकूलाग, ३१ बेथ-मर्कोबोथ, हसर-सुसीम, बेथ-बिरी व शाराइम. दाविदाच्या कार-कीर्दार्यत ही त्यांचीं नगरे होती. ३२ त्यांचे गांव

एदाम, आईन, रिम्मोन, तोखेन आणि आशान अशी पांच नगरे; ३३ आणि बालापर्यंतची त्याच नगरांच्या आसपासची खेडीपाडी; त्यांची वसतिस्थाने व वंशावळ्या ह्या होत. ३४ मेशोबाब, यम्लेक व योशा बिन अमस्या; ३५ योएल, येहू बिन योश्बिच्या बिन सराया बिन असिएल; ३६ एत्योवेनाय, याकोबा, यशोहाया, असाया, अदिएल, यशीमिएल व बनाया; ३७ जीजा बिन शिफी बिन अल्लोन बिन यदाया बिन शिघ्री बिन शमाया; ३८ ज्यांची नावे येथे दाखल केली आहेत ते सर्व आप- आपल्या कुळांचे प्रमुख होते; त्यांच्या घराण्यांची सपाठ्याने वाढ झाली. ३९ ते आपल्या शेरडामेंढरांसाठी चारा शोधावयास गदोर घाटांत खोऱ्याच्या पूर्वेपर्यंत गेले. ४० तेथे त्यांस कसदार व उत्तम चारा सांपडला, आणि तो देश विस्तीर्ण असून शांत व निर्भय होता; तेथे पूर्वीपासून हाभाचे वंशज राहत असत. ४१ ज्यांची नावे वर दाखल केली आहेत त्यांनी यहुदाचा राजा हिज्कीया याच्या कारकीर्दीत तेथे येऊन तेथील मूनी नांवाच्या लोकांचा त्यांच्या डेऱ्यांसुद्धा अगदी संहार करून ते त्यांच्या ठिकाणी आजपर्यंत वसले आहेत; कारण त्या ठिकाणी त्यांच्या शेरडामेंढरांसाठी चारा होता. ४२ त्यांपैकी म्हणजे शिमोनच्या वंशांतल्या पांचशें पुरुषांनी इसीचे पुत्र पळव्या, नाऱ्या, रफाया व उजियेल यांस आपले नायक केलें आणि ते सेडेर पहाडावर गेले. ४३ तेथे जे अमालेकी उरले होते त्यांचा संहार करून तेथे ते आजवर वस्ती करून आहेत.

१ इस्राएलचा ज्येष्ठ पुत्र रऊबेन याची वंशावळी: रऊबेन हा ज्येष्ठ पुत्र होता खरा, पण त्याने आपल्या बापाची खाट भ्रष्ट केली म्हणून त्याचा ज्येष्ठपणाचा हक्क इस्राएलपुत्र योसेफ याच्या संततीस देण्यांत आला, तरी पण वंशावळी ज्येष्ठपणाच्या हक्काप्रमाणे नमूद करण्यांत आली नाही; २ कारण यहुदाचे बर्चस्व त्याच्या बांधवांवर स्थापित होऊन त्याच्या वंशांतला राजा झाला, पण ज्येष्ठत्वाचा हक्क योसेफाचाच होता. ३ इस्राएलचा

ज्येष्ठ पुत्र रऊबेन याचे पुत्र हनोख, पलू, हेखोन व कर्मी. ४ योएलाचे पुत्र: त्याचा पुत्र शमाथा, त्याचा पुत्र गोग, त्याचा पुत्र शिमी; ५ त्याचा पुत्र मीखा, त्याचा पुत्र राया, त्याचा पुत्र बाल; ६ त्याचा पुत्र बैरा, ह्यास अश्शूरचा राजा तिलैथ-पित्नेसर यानें कैद करून नेले; तो रऊबेन वंशाचा सरदार होता. ७ त्याच्या भावांची वंशावळी त्यांच्या कुळांप्रमाणे लिहिली ती अशी: त्यांतला प्रमुख इयेल, जखन्या, ८ बेला बिन आजाज बिन शमा बिन योएल; हा वंश नबो व बालमौन येथपर्यंत अरोएरांत वस्ती करून राहिला. ९ पूर्वेकडे महानद फरात याजवळील रानाच्या सीमेपर्यंत त्याने वस्ती केली; कारण गिलाद देशांत त्यांची गुरेढोरे मनस्वी वाढली होती. १० शौलाच्या कारकीर्दीत त्यांनी हगरी लोकांशी युद्ध करून त्यांचा संहार केला तेव्हां ते गिलादच्या पूर्वेकडील सगळ्या प्रदेशांत त्यांच्या डेऱ्यांत राहू लागले.

११ गादाचे वंशज त्यांच्यासमोर सलका येथवर बाशान प्रदेशांत राहत होते; १२ त्यांतला प्रमुख योएल व दुय्यम शाफाम यांखेरीज यानय व शाफाट हे बाशानांत राहत होते; १३ त्यांच्या पितृकुळांप्रमाणे त्यांचे बांधव मीखाएल, मशुलाम, शबा, योरय, याकान, जीया व एबर असे सात होते. १४ हे सर्व अबीहईल बिन हूरी बिन यारोह बिन गिलाद बिन मीखाएल बिन यशीशाय बिन यहदो बिन बूज याचे वंशज होत; १५ अही बिन अबूदीएल बिन गूनी हा त्यांच्या पितृकुळांचा प्रमुख होता. १६ ते लोक गिलादांत व बाशानांत लेख्यापाठ्यांत आणि शारोनच्या शिवारांत आपल्या सीमेच्या आंत वस्ती करून होते. १७ ह्या सर्वांची वंशावळी यहुदाचा राजा योथाम व इस्राएलचा राजा यराबाम ह्यांच्या कारकीर्दीत लिहिली.

१८ रऊबेनी, गादी, व मनश्शाच्या अर्ध्या वंशातील लोक यांच्यांतले बलवान् पुरुष ढालाईत, धारकरी, धनुर्धारी व युद्धकलानिपुण असे चवेवाळीस हजार सातशें १ यांचे नांव २ राजे १५:२९ व १६:७ येथे तिग्लथ-पित्नेसर असे आहे.

साठ लढाईस जाण्याजोगे लोक होते. १९ त्यांनी हगरी, यतूर, नाफीश व नोदाब यांच्याशी संघाम केला. २० त्यांच्याशी लढण्यास त्यांस कुमक मिळून त्यांनी हगरी व त्यांच्याबरोबरचे इतर लोक यांस पादाक्रांत केले, कारण युद्धसमयी त्यांनी देवाचा धावा केला; त्यांनी त्याजवर भरवंसा ठेविला होता म्हणून त्याने त्यांची प्रार्थना ऐकली. २१ त्यांनी त्यांचीं गुरेढोरे हरण केली; पन्नास हजार उंट, दोन लक्ष पन्नास हजार मेंढरे, दोन हजार गाढवे एवढी जनावरे व एक लक्ष मनुष्ये त्यांनी नेली. २२ बहुत लोकांचा संहार झाला, कारण युद्ध देवाच्या पक्षाचे होते. त्यांचा स्वतांचा पाडाव होईपर्यंत ते त्यांच्या ठिकाणी वस्ती करून राहिले.

२३ मनशाच्या अर्धा वंशातील लोकांनी त्या देशी वस्ती केली; बाशानापामून बाल-हमोन, सनीर, व हमोन पर्वत येथपावेतो त्यांचा विस्तार झाला. २४ त्यांच्या पितृकुळांपैकी प्रमुख पुरुष होते ते हे: एफेर, इसी, अलीएल, अज्रीएल, यिर्मया, होदव्या व यहदीएल; हे महावीर व नामांकित पुरुष असून आप-आपल्या पितृकुळांचे प्रमुख होते.

२५ त्यांनी आपल्या पूर्वजांच्या देवाशी फितुरी केली, आणि देवाने त्यांच्यापुढून ज्या लोकांचा नाश केला होता त्यांच्या अन्य देवांच्या नादी लागून ते अत्याचारी बनले. २६ यास्तव इस्राएलाच्या देवाने अशूरचा राजा पूल आणि त्याच देशाचा राजा तिलाथ-पिल्नेसर यांस उठविले; त्याने रत्नेनी, गादी व मनशाच्या अर्धा वंशाचे लोक यांस पाडाव करून हलह, हाबोर, हारा येथे व गोजान नदीपर्यंत त्यांस नेऊन ठेविले व तेथेच ते आजवर वस्ती करून राहिले आहेत.

१ लेवीचे पुत्र: गेषोन, कहाथ व मरारी. २ कहाथाचे पुत्र: अग्राम, इसहार, हेब्रोन व उज्जियेल. ३ अग्रामाची संतति: अहरोन, मोशे व मिर्याम. अहरोनाचे पुत्र: नादाब, अबीहू, एलाजार व इथामार. ४ एलाजारस फिनहास झाला, फिनहासास अबीशदा झाला, ५ अबीशदास बुकी झाला, बुकीस उब्बी झाला, ६ उब्बीस जरह्या झाला, जरह्यास मरायोथ झाला,

७ मरायोथास अमन्या झाला, अमन्यास अहीदब झाला. ८ अहीदबास सादोक झाला, सादोकास अहीमास झाला, ९ अहीमासास अजन्या झाला, अजन्यास योहानान झाला, १० योहानानास अजन्या झाला; शल्मोनाने यरुशलैमांत जे मंदिर बांधिले होते त्यांत हा याजकाचे काम करित असे. ११ अजन्यास अमन्या झाला, अमन्यास अहीदब झाला, १२ अहीदबास सादोक झाला, सादोकास शलूम झाला, १३ शलूमास हिल्कीया झाला, हिल्कीयास अजन्या झाला, १४ अजन्यास सराय़ा झाला, सराय़ास यहोसादाक झाला. १५ परमेश्वराने नबूखदनेस्सराच्या हस्ते यहुदा व यरुशलैम यांचा पाडाव केला तेव्हा यहोसादाक कैदी झाला.

१६ लेवीचे पुत्र: गेषोन, कहाथ व मरारी. १७ गेषोमाच्या पुत्रांचीं नांवे लिन्नी व शिमी अशीं होती. १८ कहाथाचे पुत्र: अग्राम, इसहार, हेब्रोन, व उज्जियेल. १९ मरारीचे पुत्र: महली व मूशी. त्यांच्या त्यांच्या पितृकुळांप्रमाणे लेव्यांचीं कुळे हींच होत. २० गेषोमाचा वंश: त्याचा पुत्र लिन्नी, त्याचा पुत्र यहथ, त्याचा पुत्र जिम्मा, २१ त्याचा पुत्र यवाह, त्याचा पुत्र इहो, त्याचा पुत्र जेरह व त्याचा पुत्र यात्राय. २२ कहाथाची संतति: त्याचा पुत्र अम्मीनादाब, त्याचा पुत्र कोरह, त्याचा पुत्र अस्तीर, २३ त्याचा पुत्र एलकाना, त्याचा पुत्र एच्यासाफ, त्याचा पुत्र अस्तीर झाला; २४ त्याचा पुत्र तहथ, त्याचा पुत्र उरीएल, त्याचा पुत्र उब्बीया आणि त्याचा पुत्र शौल. २५ एलकानाचे पुत्र: अमासय व अहीमीथ. २६ एलकानाचा वंश: त्याचा पुत्र सोफय, त्याचा पुत्र नहथ, २७ त्याचा पुत्र अलीयाब, त्याचा पुत्र यरोहाम व त्याचा पुत्र एलकाना. २८ शमुवेलचे पुत्र: ज्येष्ठ योएल व दुसरा अबीया. २९ मरारीची संतति: महली, याचा पुत्र लिन्नी, त्याचा पुत्र शिमी, त्याचा पुत्र उब्जा, ३० त्याचा पुत्र शिमा, त्याचा पुत्र हग्गीया व त्याचा पुत्र असाया.

३१ कोश स्थायिक झाल्यावर दाविदाने परमेश्वराच्या मंदिरांत जे गायकगण नेमिले होते ते हे:

१ मुळोत: वन्नी; पण ६:३३ पाहा.

३२ यक्षश्लेमांत शलमोन परमेश्वराचें मंदिर बांधीपर्यंत ते दर्शनमंडपाच्या निवासमंडपासमोर गायनपूर्वक सेवा करीत व ते आपल्या कामावर कमानुसार हजर राहत. ३३ तेथें हजर असत ते व त्यांचे पुत्र हे: कहायी वंशा-पैकीं वायक हेमान, बिन योएल, बिन शमुवेल, ३४ बिन एलकाना, बिन यरोहाम, बिन अलीएल, बिन तोहा, ३५ बिन सूफा, बिन एलकाना, बिन महथ, बिन अमास्य, ३६ बिन एलकाना, बिन योएल, बिन अजन्त्या, बिन सफन्या, ३७ बिन तहथ, बिन अस्सीर, बिन एब्द्यासाफ, बिन कोरह, ३८ बिन इसहार, बिन कहाथ, बिन लेवी, बिन इस्राएल; ३९ आणि त्याचा भाऊ आसाफ त्याच्या उजवीकडे उभा असे, म्हणजे आसाफ बिन बरेल्या, बिन शिमा, ४० बिन मिखाएल, बिन बासेया, बिन मल्कीया, ४१ बिन एथनी, बिन जेरह, बिन अदाया, ४२ बिन एथान, बिन जिम्मा, बिन शिमी, ४३ बिन यहथा, बिन गर्षोम, बिन लेवी; ४४ त्यांचे भाऊ मरारीचे वंशज त्याच्या डावीकडे उभे असत ते: एथान बिन किशी, बिन अब्दी, बिन मल्लख, ४५ बिन हशब्द्या, बिन अमस्या, बिन हिल्कीया, ४६ बिन अमसी, बिन बानी, बिन शेमे, ४७ बिन महली, बिन मूशी, बिन मरारी, बिन लेवी. ४८ त्यांचे भाऊबंद जे लेवी ते देवाच्या मंदिराच्या निवास-मंडपाच्या सर्व सेवेसाठीं बाहिलेले होते.

४९ अहरोन व त्याचे पुत्र हे होमवेदीवर व धूपवेदीवर अर्पणें करीत. परमपवित्रस्थानासंबंधाचें सर्व काम करीत आणि इस्राएल लोकांसाठीं प्रायश्चित्त करीत; देवाचा सेवक मोशे याच्या आज्ञेप्रमाणें ते करीत. ५० अहरोनाचे वंशज हे: त्याचा पुत्र एलाजार, त्याचा पुत्र फिनहास, त्याचा पुत्र अबीशवा, ५१ त्याचा पुत्र बुकी, त्याचा पुत्र उकी, त्याचा पुत्र जरह्या, ५२ त्याचा पुत्र मरायोथ, त्याचा पुत्र अमन्या, त्याचा पुत्र अहीहूब, ५३ त्याचा पुत्र सादोक व त्याचा पुत्र अहीमास.

५४ अहरोन वंशाची वस्ती त्यांच्या हद्दीतील किस्त्याकिल्ल्यांनींही आहे: कहाय घराण्याच्या

नांवाची पहिली विधी निघाली म्हणून ५५ यहूदा देशांतील हेब्रोन त्याच्या शिवारासुद्धां त्यांस दिले; ५६ पण त्या नगराचीं शेतेपोतें व खेडीपाशीं यहूजेचा पुत्र कालेब यास दिलीं. ५७ अहरोनाच्या वंशजांस शरण-पुरें म्हणून दिलीं तीं हीं: हेब्रोन, लिज्जा व त्याचें शिवार, मत्तीर, एथमोवा व त्याचें शिवार, ५८ हीलेन व त्याचें शिवार, दबीर व त्याचें शिवार, ५९ आशान व त्याचें शिवार, बेथ-शेमेश व त्याचें शिवार, ६० बन्यामिनच्या वंशाचें गिबा व त्याचें शिवार, अळमेथ व त्याचें शिवार आणि अनानोथ व त्याचें शिवार; त्यांच्या घराण्यांचीं एकंदर सगळीं नगरें तेरा होतीं. ६१ अवशिष्ट राहिलेल्या कहायी वंशजांस चित्क्या टाकून मनशाच्या अर्धां वंशांच्या मुलखांतून दहा नगरें दिलीं. ६२ गर्षोम वंशजांस; त्यांच्या त्यांच्या कुळांप्रमाणें इस्साखार, आशेर, नफताली व बाशानांत राहणारा मनशे वंश यांचीं तेरा नगरें दिलीं. ६३ मरारी वंशजांस त्यांच्या त्यांच्या कुळांप्रमाणें रऊबेन, गाद व जबुलन या वंशांच्या मुलखांतून चित्क्या टाकून बारा नगरें दिलीं. ६४ इस्राएल लोकांनीं लेव्यांस हीं नगरें त्यांच्या शिवारासुद्धां दिलीं. ६५ त्यांनीं यहूदा, शिमोन व बन्यामीन या वंशांच्या मुलखांतून वर सांगितलेलीं नगरें दिलीं. ६६ कहाथ वंशांतील कांहीं कुळांस एफ्राइमाच्या वंशांतील मुलखांतलीं नगरें मिळालीं तीं हीं: ६७ एफ्राइमाच्या डोंगराळ प्रदेशांतील शरणपूर शस्त्रेम व त्याचें शिवार, तसेंच गेजेर व त्याचें शिवार, ६८ यकाम व त्याचें शिवार, बेथ-होरोन व त्याचें शिवार, ६९ अयालोन व त्याचें शिवार, गथ-रिम्मोन व त्याचें शिवार; ७० तसेंच मनशाच्या अर्धां वंशांतून आनेर व त्याचें शिवार आणि बिलाम व त्याचें शिवार हीं कहाथ वंशांतील अवशिष्ट वंशजांस दिलीं. ७१ गर्षोमच्या वंशजांस जीं नगरें मिळालीं तीं हीं: मनशाच्या अर्धां वंशांतून बाशानांतलें गोखन व त्याचें शिवार, अष्टारोप व त्याचें शिवार; ७२ इस्साखाराच्या वंशांतून केदेश व त्याचें शिवार, दाबरथ व त्याचें शिवार; ७३ रामोथ व त्याचें शिवार आणि आनेम व

त्याचें शिवार हीं दिलीं; ७४ व्हेरच्या वंशांतून माहाल व त्याचें शिवार, अन्दोन व त्याचें शिवार, ७५ व्होक व त्याचें शिवार आणि रहोब व त्याचें शिवार हीं दिलीं; ७६ नफताली वंशांतून गालीलांतलें केदेश व त्याचें शिवार, हुम्मोन व त्याचें शिवार आणि क्रियायाइम व त्याचें शिवार हीं दिलीं. ७७ लेवीच्या बाकीच्या वंशजांस म्हणजे मरारी वंशजांस जीं नगरें दिलीं तीं हीं: जुबलनाच्या वंशांतून रिम्मोनो व त्याचें शिवार आणि ताबोर व त्याचें शिवार; ७८ यार्देनेपलीकडे यरीहो-जवळ, यार्देनेच्या पूर्वथडीस रऊबेन वंशांतून रानांतलें बेसेर व त्याचें शिवार, यहसा व त्याचें शिवार, ७९ कदेमोथ व त्याचें शिवार आणि मेफाथ व त्याचें शिवार हीं दिलीं; ८० आणि गाद वंशांतून गिलादी रामोथ व त्याचें शिवार, महनाइम व त्याचें शिवार, ८१ हेश्मोन व त्याचें शिवार आणि याजेर व त्याचें शिवार, हीं दिलीं.

१ इस्साखाराचे पुत्र तोला, पुवा, याशव, व ७ शिमोन असे चार. २ तोलाचे पुत्र: उब्जी, रफाया, यरीएल, यहमय, इबसाम व शमुचेल; हे आपल्या बाप तोला याच्या घराण्याचे प्रमुख असून आपल्या पिढींतले शूर वीर पुरुष होते; त्यांची संख्या दाविदाच्या काळीं बाबीस हजार सहास्रें होती. ३ उब्जीचा पुत्र इज्रह्या; इज्रह्याचे पुत्र मिखाएल, ओबद्या, योएल व इस्सीया असे पांच होते; हे सर्व प्रमुख पुरुष होते. ४ त्यांच्या कुळांप्रमाणें व पितृकुळांप्रमाणें लडाईंच्या सैन्याच्या टोळ्यांत त्यांचे छत्तीस हजार पुरुष असत; कारण त्यांना बायका व मुलें पुष्कळ होतीं. ५ इस्साखाराच्या सर्व कुळांतले त्यांचे भाऊबंद शूर पुरुष होते; वंशावळींत ते एकंदर सत्पाऐशीं हजार नमूद झाले होते.

६ बन्यामिनाचे पुत्र: बेला व बेकर व यदीएल असे तिघे. ७ बेलाचे पुत्र: एस्बोन, उब्जी, उब्जियेल, यरीमोथ व ईरी असे पांच; हे आपल्या पितृकुळांचे प्रमुख असून शूर वीर होते; वंशावळींत ते बाबीस हजार चौतीस नमूद झाले होते. ८ बेकेराचे पुत्र: जमीरा, योबाश, अलियेजर, एल्बोवेनय, अग्नी, यरेखेय,

अबीया, अनाथोथ व अलेमेथ. हे सर्व बेकेराचे पुत्र. ९ ते आपआपल्या पितृकुळांचे प्रमुख असून शूर वीर होते. वंशावळींत ते बीस हजार दोनस्रें नमूद झाले होते. १० यदीएलाचा पुत्र बिल्हान; बिल्हानाचे पुत्र यऊश, बन्यामीन, एहूद, कनाना, जेथान, ताशाश व अहीशाहर. ११ हे सर्व यदीएलाचे वंशज; ते आपल्या पितृकुळांचे प्रमुख असून शूर वीर होते; सेनेबरोबर जाण्यास लयक असे ते सतरा हजार दोनस्रें होते. १२ ईराचे वंशज: शुप्पीम व हुप्पीम; आणि अहेराचे वंशज हुप्पीम.

१३ नफतालीचे पुत्र यहसिएल, गूनी, वेसर व शलूम, ही बिल्हेची संतति.

१४ मनश्शाचे पुत्र: त्याच्या बायकोपासून त्याला अखीएल झाला; त्याच्या अरामी उपपत्नीपासून त्यास गिलादाचा बाप माखीर हा झाला.

१५ माखीराचें हुप्पीम व शुप्पीम यांची बहीण बायको केली; तिचें नांव माका; दुसऱ्या पुत्राचें नांव सलाफ-हाद; सलाफहादाला कन्याच होत्या. १६ माखीराची बायको माका हिला पुत्र झाला त्याचें नांव तिचें पेरिस ठेविलें व त्याच्या भावाचें नांव शेरेश होतें; त्याचे पुत्र ऊलाम व रेकेम. १७ ऊलामाचा पुत्र बदान. गिलाद बिन माखीर बिन मनश्शे याचे पुत्र हे. १८ त्याची बहीण हुम्मोलेखेथ हिला इशहोद, अबीयेजेर व महला हीं झालीं. १९ शमीदाचे पुत्र: अखान, शेखेम, लिखी व अनियाम.

२० एफाइमाचे पुत्र: त्याचा पुत्र शुथेलह, त्याचा पुत्र बेरेद, त्याचा पुत्र तहथ, त्याचा पुत्र एलादा, त्याचा पुत्र तहथ, २१ त्याचा पुत्र जाबाद, त्याचा पुत्र शुथेलह आणि एजेर व एरूद; हांस गषच्या मूळच्या रहिवास्यांनीं मारून टाकिलें, कारण त्यांचीं गुरेंडोरें हरण करण्यास ते गेले होते. २२ मासुळें त्यांचा बाप एफाइम यानें बहुत दिवस शोक केला, आणि त्याचे भाऊबंद त्याचें सांवन करण्यास आले. २३ तो आपल्या बायकोपाशीं गेला आणि ती गर्भवती होऊन तिला एक पुत्र झाला; त्यानें त्याचें

नांव बरीया (भाग्यहीन) असें ठेविलें, कारण त्याच्या घनाप्यावर दुदैव ओढवले होतें. २४ त्याची कन्या शेरा; तिनें खालचें व वरचें वेध-होरोन व उज्जैन-शेरा हीं वसविलीं. २५ त्याचे पुत्र रेफह व रेशेफ; रेशेफाचा पुत्र तेलह, त्याचा पुत्र तहन, २६ त्याचा पुत्र लादान, त्याचा पुत्र आम्मीहूद, त्याचा पुत्र अलीशामा, २७ त्याचा पुत्र नून व त्याचा पुत्र यहीशवा. २८ त्यांचीं वतनें व वसतिस्थानें हीं होतः बेथेल व त्याच्या लगत्याचीं खेडीं, पूर्वेस नारान, पश्चिमेस गेजेर व त्याचीं खेडीं, इशेम व त्याचीं खेडीं, गजा व त्याचीं खेडीं पश्चिमेत; २९ त्या-प्रमाणेंच मनशाच्या वंशजांच्या सीमेवरील वेध-शान व त्याचीं खेडीं, तानख व त्याचीं खेडीं, भगिहो व त्याचीं खेडीं, दोर व त्याचीं खेडीं; यांत इस्राएलाचा पुत्र योसेफ याचे वंशज राहत होते.

३० आशेराचे पुत्रः इभा, इषा, इषी, बरीया व त्यांची बहीण सेराह. ३१ बरीयाचे पुत्रः हेबेर व मालकीएल, हा बिर्जावियाचा बाप. ३२ हेबेरास यफलेट, शोमेर, होथाम व त्यांची बहीण शूवा हीं झालीं. ३३ यफलेटाचे पुत्रः पासख, विहाल व अश्राथ; ही यफलेटाची संतति. ३४ शेमेराचे पुत्रः अही, राहागा, यहुबा व अराम. ३५ त्याचा भाऊ हेलेम याचे पुत्र सोफह, इन्ना, शेलेश व आमाल. ३६ सोफहाचे पुत्रः सूहा, हनेंफेर, शवाल, बेरी, इभा, ३७ बेसेर, होद, शम्मा, थिलशा, इथान व बैरा. ३८ येथेराचे पुत्रः यफुने, पिस्वा व अरा. ३९ उल्लाचे पुत्रः आरह, हन्निएल व रिस्वा. ४० हे सर्व आशेराचे वंशज होते; हे आपल्या पितृकुळांचे प्रमुख असून निवडक महावीरांचे व सरदारांचे अग्रणी होते; आणि लडाईच्या कामगिरीसाठीं त्यांचीं टीप घेतली तेव्हां ते सन्वीस हजार भरले.

१ बन्यामिनाला ज्येष्ठ पुत्र बेला, दुसरा आरबेल, तिसरा अहरह, २ चवथा नोहा व पांचवा राफा हे झाले. ३ बेलाचे पुत्रः अहार, मेरा, अबीहूद, ४ अबीशवा, नामान, अहोह, ५ मेरा,

शफूफान व हुराम. ६ एहूदाचे पुत्र गेबा येथल्या पितृकुळांचे प्रमुख होते; त्यांस पाढाव करून मानाहथ येथें नेले; ७ नामान, अहीया व मेरा यांस त्यानें कैद करून नेले; त्यास उजा व अहीहूद हे झाले. ८ त्यांस घालवून दिल्यावर मवाबाच्या पठारांत शहरयिमास संतति झाली; त्याच्या बायका हुसीम व बारा ह्या होत्या. ९ त्याची बायको होदेश, हिच्या पोटी त्यास योबाब, सिब्या, मेशा, मल्काम, १० यऊस, शख्या व मिमा हे झाले. हे त्याचे पुत्र त्यांच्या पितृकुळांतले प्रमुख होत.

११ हुसीमिपासून त्यास अबीहूद व एल्याल झाले. १२ एल्यालाचे पुत्र एबर, मिशाम व शमेद; शमेदानें ओनो व लोद आणि त्यांचीं खेडींपाडीं वसविलीं; १३ बरीया व शमा, हे अयालोनकरांच्या पितृकुळांतील प्रमुख पुरुष होते व त्यांनीं गथकरांस पळवून लाविलें; १४ अहो, शाशक, यरेमोथ, १५ जबद्या, अराद, एदर, १६ मोखाएल इशा व योहा, हे बरीयाचे पुत्र; १७ जबद्या, मशुशाम, हिज्की, हेबेर; १८ इमरय, इज्जीया व योबाब हे एल्यालाचे पुत्र; १९ याकीम, जिखी, जब्दी, २० एलीएनय, सिलथय, अलीएल, २१ अदाया, बराया व शिन्नाथ हे शिमीचे पुत्र; २२ इस्पान, एबर, अलीएल; २३ अब्दोन, जिखी, हानान, २४ हनन्या, एलाम, अनथोथीया, २५ इफदया व पनुएल हे शाशकाचे पुत्र; २६ शम्मारय, शहन्या, अथल्या, २७ यारेइया, एलीया व जिखी हे यरोहामाचे पुत्र; २८ हे आपआपल्या पिढींत आपआपल्या पितृकुळांतले प्रमुख पुरुष असून यरुशलेम येथें राहत असत. २९ गिबोनांत गिबोनाचा बाप राहत होता, त्याच्या बायकोचें नांव माका; ३० त्याचे पुत्रः ज्येष्ठ अब्दोन, सूर, कीश, बाल, नादाब, ३१ गदोर, अहो व जेखर. ३२ मिक्लोवास शिमा झाला. हे आपल्या भाऊबंदांसमोर त्यांच्याबरोबर यरुशलेम येथें वस्ती करून होते. ३३ नेराला कीश झाला; किशास शील झाला; शीलस योनाथान, मल्कीशुवा,

अबीनादाब व एस्बाल हे होते. ३४ योनाथानाचा पुत्र मरीब्बाल; मरीब्बाल यास मीखा झाला. ३५ मीखाचे पुत्रः पीथोन, मेलेख, तरेया व आहाज, ३६ आहाजास यहोअहा झाला; यहोअहास आलेमेथ, अजमावेथ व जिप्री हे झाले; जिप्रीस मोसा झाला. ३७ मोसास्य बिना झाला; त्याचा पुत्र राफा, त्याचा पुत्र एलासा व त्याचा पुत्र आसेल; ३८ आसेलस सहा पुत्र होते, त्यांचीं नांवे हीं: अझीकाम, बोखरू, इस्माएल, शान्या, ओबद्या व हान; हे सर्व आसेलाचे पुत्र. ३९ त्याचा भाऊ एशेक याचे पुत्रः ज्येष्ठ उलाम, दुसरा यकथ व तिसरा अलीफ्लेत. ४० ऊलामाचे वंशज शूर वीर असून धनुर्धारी होते; त्यांचे पुत्रपौत्र मेकून दीडशें होते. हे सर्व बन्यामिनाच्या वंशांतले होत.

१ ह्या प्रकारें सर्व इस्राएल लोकांची त्यांच्या १ त्यांच्या वंशाप्रमाणें गणती झाली; त्यांच्या वंशा- वळ्या इस्राएलाच्या राजांच्या बखरीत नमूद केल्या आहेत; यहुदी लोकांनीं पाप केल्यामुळे त्यांस पाडाव करून बाबेल देशीं नेले. २ जे प्रथम आपल्या वतनाच्या नभरांत राहण्यास आले ते इस्राएली, याजक, लेवी व नधीनीम हे होते. ३ यहुदी, बन्यामिनी, एफ्राइमी व मनश्से यांच्यापैकीं जे यरूशलेमांत राहण्यास आले ते हे: ४ ऊयय बिन अम्मीहूद बिन अझी बिन इश्री बिन बानी; हा बानी, पेरेस बिन यहुदा याच्या वंशांतला होता. ५ शिलोन्यापैकीं ज्येष्ठ पुत्र असाया व त्याचे पुत्र. ६ जेरहूच्या पुत्रांतला यजवेळ व त्याचे सहाशें नव्वद भाऊबंध. ७ बन्यामिनाच्या वंशांतील हे: सळू बिन मशुल्लम बिन होदव्या, बिन हत्ससुवा; ८ इबनया बिन यहोराम, एला बिन उब्बी, बिन मिल्लि आणि मशुल्लम बिन शफाव्या बिन रगुवेळ; बिन इबनीया, ९ आणि त्यांच्या त्यांच्या कुळांप्रमाणें त्यांचे भाऊबंध नऊशें ऊप्यंत होते. हे सर्व पुरुष आपआपल्या पितृकुळांप्रमाणें आपआपल्या घराण्यांचे प्रमुख होते.

१० याजकापैकीं यदया, यहोशारीब व याखीन;

११ आणि अजण्या बिन हिल्कीया, बिन मशुल्लम, बिन सादोक, बिन मरायोथ, बिन अहीहूब; हा देवाच्या मंदिराचा शास्ता होता; १२ अदाया बिन यहोराम, बिन पशहूर, बिन मल्कीया, आणि मसय बिन अदीएल, बिन यहजेरा, बिन मशुल्लम, बिन मशिल्लेमीथ, बिन इन्मेर; १३ आणखी त्यांचे भाऊबंध, त्यांच्या पितृ-कुळांचे प्रमुख एक हजार सातशें साठ होते; परमेश्वराच्या मंदिराची सेवा करण्याच्या कामीं हे पुरुष फार वाकबगार होते. १४ लेव्यापैकीं शमाया बिन हश्शब, बिन अझीकाम, बिन हशान्या हे मरारी कुळांतले होते; १५ आणि बकूबकार, हेरेस, गालाल, आणि मतन्या बिन मीखा, बिन जिषी, बिन आसाफ; १६ आणि ओबद्या बिन शमाया, बिन गालाल, बिन यदूथून; आणि बरेख्या बिन असा, बिन एलकाना; हा नटोफाथी यांच्या वस्तींत राहत असे. १७ द्वार-पाळांपैकीं हे: शलूम, अकूब, टल्मोन, अहीमान, व त्यांचे भाऊबंध; शलूम हा त्यांचा प्रमुख होता; १८ हे हा काळपावतेां पूर्वेस राजाच्या देवडीवर देवडीवाल्यांचें काम करीत असत; लेव्यांच्या छावणीचे द्वारपाळ हेच होते. १९ आणि शलूम बिन कोरे, बिन एब्बासाफ, बिन कोरह, आणि त्याच्या पितृ-कुळांतील त्याचे भाऊबंध जे कोरही त्यांची उपासनेच्या कामावर नेमणूक असून ते दर्शनमंडपाचे द्वारपाळ असत; त्यांचे वाडबडील परमेश्वराच्या छावणी-वरील कामदार असून द्वारपाळ असत; २० पूर्वीच्या काळीं फिनहास बिन एलाजार हा त्यांचा सरदार असे; परमेश्वर त्यांच्याबरोबर असे. २१ जखन्या बिन मशेलेम्या हा दर्शनमंडपाचा द्वारपाळ होता. २२ सर्व द्वारपाळांच्या कामासाठीं दोनशें बारा लोक निवडिले होते. त्यांस दावीद व शमुवेल द्रष्टा यांनीं ह्या कामगिरीवर नेमिले होतें. त्यांच्या त्यांच्या गांवीं त्यांच्या वंशाबळींत त्यांस नमूद केले होतें. २३ ते व त्यांचे वंशज परमेश्वराच्या मंदिराच्या म्हणजे दर्शनमंडपाच्या द्वारपाळांचें काम पाळीपाळीनें पाहत असत. २४ द्वारपाळ पूर्वे, पश्चिमे, उत्तरे व दक्षिणे

अशा चारही दिशांस असत. २५ त्यांचे भाऊबंद जे खेव्यापाज्यांत राहत असत ते सात सात दिवसांनी पाळीपाळीने त्यांजकडे येत; २६ चाऱ्ही मुख्य द्वारपाळ लेवी असून त्यांकडे हें काम सोंपलें होतें; त्यांस देवांच्या मंदिराच्या कोठऱ्या व भांडारें यांवर नेमिलें होतें. २७ देवाच्या मंदिराचें रक्षण त्यांजकडे सोंपलें असल्यामुळें ते त्याच्या आसपास रात्रीचे राहत, आणि दररोज सकाळीं मंदिर उघडण्याचें काम त्यांचें होतें. २८ उपासने-संबंधाचीं पात्रें त्यांच्यापैकीं कांहीं जणांच्या ताब्यांत असत; तीं पात्रें ते एकेक मोजून आंत ठेवीत व एकेक मोजून बाहेर काढीत. २९ त्यांच्यापैकीं कांहीं जणांकडे सामानपुमान, पवित्रस्थानांतील सर्व पात्रें, सपीठ, द्राक्षारस, तेल, ऊद व सुगंधी द्रव्यें यांची व्यवस्था असे. ३० याजकपुत्रांपैकीं कांहीं जण गंध्याचें काम करीत. ३१ तब्यावर ज्या वस्तु भाजण्यांत येत त्यांवर देखरेख करण्यासाठीं लेव्यांपैकीं मत्तिथ्या यास नेमिलें होतें, हा शहूम कोरहीचा ज्येष्ठ पुत्र. ३२ कहाथी कुळांतील त्यांच्या कित्येक भाऊबंदांची नेमणूक समर्पित भाकरीसंबंधाच्या कामावर झाली होती; ते प्रत्येक शब्दाथ दिवशीं त्या तयार करीत. ३३ वर सांगितलेले गायक लेव्यांच्या पितृकुळांतले प्रमुख होते; ते कोठऱ्यांत राहत; त्यांना इतर कांहीं काम नसे; ते रात्रंदिवस आपल्या कामांत गुंतलेले असत. ३४ हे त्यांच्या त्यांच्या पिढ्यांतले, लेव्यांच्या पितृकुळांतले प्रमुख पुरुष होत; ते यरुशलमांत राहत.

३५ गिबोनांत गिबोनाचा बाप ईयेल राहत होता; याच्या बायकोचें नांव माका; ३६ आणि त्याचे पुत्र: ज्येष्ठ अन्दोन, सूर, कीश, बाल, नेर, नादाब, ३७ गदोर, अह्यो, जखन्या व मिकलोथ. ३८ मिकलोथास शिमाम झाला; हेहि यरुशलमांत आपल्या भाऊबंदांजवळ त्यांच्यासमोर राहत असत. ३९ नेरास कीश झाला, कीशास शौल झाला, शौलास योनाथान, मलकीशुवा, अबीनादाब, एशबाल

हे झाले. ४० योनाथानाचा पुत्र मरीम्बाल; मरीम्बालास मीखा झाला. ४१ मीखाचे पुत्र पीथोन, मेलेख, व तहुरेया. ४२ आहाजास यारा झाला, यारास आलेमेथ, अजमावेथ व जिम्नी हे झाले, जिम्नीस मोसा झाला. ४३ मोसास विना झाला, त्याचा पुत्र रफाया, त्याचा पुत्र एलासा, त्याचा पुत्र आसेल; ४४ आणि आसेलास सहा पुत्र झाले, त्यांचीं नांवां हीं: अझीकाम, बोखरू, इस्माएल, शाऱ्या, ओबया व हानान, हे आसेलाचे पुत्र.

१ पलिष्टी इझाएलाशीं लढले तेव्हां इझा-
१० एल लोक पलिष्ट्यांपुढून पळून गेले व गिलबोवा डोंगरांत धायाळ होऊन पडले. २ पलिष्ट्यांनीं शौलाचा व त्याच्या पुत्रांचा निकरांन पाठलाग करून शौलाचे पुत्र योनाथान, अबीनादाब व मलकीशुवा यांस बधिलें. ३ शौलाशीहि लढाई फार निकराची झाली; तिरंदाजांनीं त्यास गांठिलें व त्यांच्यामुळें तो फार हैराण झाला. ४ तेव्हां शौल आपल्या शस्त्रवाहकास म्हणाला, आपली तरवार उपसून मला भोंसक; तसें न केल्यास हे असुंती लोक येऊन माझी विटंबना करितील. पण त्याचा शस्त्रवाहक तसें करीना, तो फार घाबरला होता; तेव्हां शौल आपली तरवार काढून तिच्यावर पडला. ५ शौल मेला हें पाहून त्याचा शस्त्रवाहकहि आपल्या तरवारीवर पडून त्याजबरोबर मेला. ६ याप्रमाणें शौल व त्याजबरोबर त्याचे तिघे पुत्र व त्याच्या घरचीं माणसें मृत्यु पावलीं. ७ खोऱ्यांत असलेल्या सर्व इझाएल लोकांनीं पाहिलें कीं लढवय्ये पळाले आणि शौल व त्याचे पुत्र मरण पावले, तेव्हां तेहि आपआपलीं नगरे सोडून पळाले आणि पलिष्टी लोक त्यांत जाऊन राहिले.

८ दुसऱ्या दिवशी पलिष्टी लोक बधलेल्यांस लुटावयास आले तेव्हां शौल व त्याचे तिघे पुत्र गिलबोवा डोंगरांत पडलेले त्यांस आढळले. ९ तेव्हां त्यांनीं शौलास नागवून त्याचें शिर व चिलखत हीं काढून घेतलीं आणि तीं आपल्या देशांत सर्वत्र पाठवून आपल्या मूर्तींस व लोकांस हें वर्तमान कळविलें. १० त्यांनीं

त्याची इत्तार आपल्या देवळांत ठेविली व त्याचें फिर झगोनाच्या देवळांत टांगिलें. ११ पलिष्टांनीं शौलचें जें कांहीं केलें तें सगळें याबेझ-मिलदाच्या सर्व रहिवास्यांनीं ऐकलें, १२ तेव्हां तेथेले सर्व शूर वीर निघाले आणि त्यांनीं शौल व त्याचे पुत्र बाचीं प्रेतें याबेझ येथें आणिलीं व त्यांच्या अस्थि घेऊन याबेझा-तील एका झुझाखालीं पुरिल्या आणि सात दिवस उपास केला. १३ शौलचें परमेश्वराचा अपराध केला, परमेश्वराचा शब्द मानिला नाहीं आणि परमेश्वरसंप्रति न करण्यऐवजीं भूतविद्याप्रवीण झियेचा त्यानें सल्ला घेतला, १४ या सर्वांमुळे तो मेल्ल; परमेश्वरानें त्यास मारिलें आणि इसायाचा पुत्र दावीद यास राज्य बहाल केलें.

१ मग सर्व इस्राएल लोक हेमोन येथें ११ दाविदाकडे जमा होऊन म्हणूं लागले, पाहा, आम्ही आपल्या हाडामांसाचे आहो; २ यत्काळीं शौल आम्हांवर राजा असतां इस्राएलाची नेआण करणारे अग्रणी अहमण्वच होता; आणि आपला देव परमेश्वर आपणाला म्हणांच होता की मात्ती प्रजा इस्राएल बांचा मंडपाळ व अधिपति तूंच होशील. ३ या प्रकारें इस्राएल लोकांचे सर्व वडील जन हेमोनांत राजाकडे आले, आणि दाविदानें त्यांच्याशीं परमेश्वरासमोर हेमोनांत करार केला, आणि परमेश्वरानें शशुचेलाच्या द्वारें सांगितलें होतें त्या वचनानुसार त्यांनीं दाविदास अभिषेक करून इस्राएलाचा राजा नेमिलें. ४ नंतर दावीद व सर्व इस्राएल लोक बरुसलेमास गेले (यालाच यबूस असें म्हणतात); त्या देशचे रहिवासी यबूसी लोक तेथें राहत असत. ५ यबूस येथल्या रहिवास्यांनीं दाविदास सांगितलें कीं तूं येथें येऊं नको. तथापि दाविदानें सीयोन नांवाचा गड सर केला; त्यालाच दावीदपुर म्हणतात. ६ दावीद म्हणाला, जो कोणी सर्वांच्या आधीं यबूसी लोकांस मार देईल तो मुख्य सेनापति होईल. सरुजेचा पुत्र यबाब हा प्रथम चढाई करून गेला म्हणून त्यास सेनापति केलें. ७ दावीद त्या गडांत राहूं लागला म्हणून त्याचें नांव दावीदपुर पडलें. ८ त्यानें नगराला चोहोंकडून

म्हणजे मिश्रेपासून समोबार कोट बांधिला; आणि यबाबानें बाकीच्या नगराचा जीर्णोद्धार केला. ९ दावीद अधिकाधिक शोर होत गेला, कारण सेनाधीश परमेश्वर त्याच्याबरोबर असे.

१० इस्राएलविषयीं परमेश्वर बोलला होता तदनुसार दाविदाच्या ज्या शूर वीरांनीं त्याच्या पक्षाचे होऊन त्याला गादी मिळवून देण्याची कुमक केली ते प्रमुख पुरुष हे होत; ११ दाविदापार्शीं असलेल्या शूर वीरांचीं नांवें हीं: इखमोन्याचा पुत्र याझबाम हा तिसांचा नायक असून त्यानें तीनशें लोकांवर माला चालवून त्यांस एका प्रसंगीं मारून टाकिलें. १२ त्याच्या खाल्लेखाल अहोही दोदय याचा पुत्र एलाजार हा होता; तो तिघां महावीरांपैकी एक होता. १३ तो पद-दग्मीम येथें दाविदापार्शीं होता; तेथें पलिष्टांनीं एकत्र होऊन जबाच्या एका शेतांत सैन्यव्यूह रचिला तेव्हां लोक पलिष्टांसमोरून पळून गेले; १४ त्यांनीं त्या शेतामध्ये उभें राहून त्याचें रक्षण करून पलिष्टांचा संहार केला; त्या प्रसंगीं परमेश्वरानें त्यास मोठा विजय प्राप्त करून देऊन त्यांचा वचाव केला. १५ मग त्या तीस नायकांतले तिचे अग्रणी दाविदाकडे अडकून राहिले; तेव्हां पलिष्टांचें सैन्य रेफाईम खोऱ्यांत छावणी करून होतें. १६ त्या प्रसंगीं दावीद गडावर असून बेथलहेमांत पलिष्टांचें त्रणें बसलें होतें. १७ दाविदास उत्कट इच्छा होऊन तो म्हणाला, बेथलहेमाच्या वेशीजवळील विहिरीचें पाणी मला कोणी पाजील तर बरें. १८ त्या तिघांनीं पलिष्टांच्या छावणींत घुसून बेथलहेमाच्या वेशीजवळील विहिरीचें पाणी काढून दाविदाकडे आणिलें; पण तो तें पिईना. त्यानें तें परमेश्वराच्या नामानें ओतिलें. १९ तो म्हणाला, हे माझ्या देवा, असें कृत्य माझ्याकडून न घडो; जे आपल्या प्रणांवर उदार झाले त्यांचें हें रक्त मीं प्यावें काय? कारण त्यांनीं आपला जीव धोक्यांत घालून हें आणिलें आहे. यास्तव तो तें १. पाठभेद: नायकांचा नायक. २. १ शशुवेल १७:१ येथें अफस-दग्मीम.

पिईना. त्या तिघां वीरांनीं हें कृत्य केले. २० यवाबाचा भाऊ अभीशय हा त्या तिघांचा प्रमुख होता; त्यानें आपला भाला तीनशें मनुष्यांवर चालवून त्यांस ठार केले; त्या तिघांमध्ये त्यानें नांव मिळविलें. २१ त्या तिघांमध्ये त्याची महती विशेष होती म्हणून तो त्यांचा नायक झाला; तरी तो पहिल्या तिघांच्या योग्यतेस पोहंजला नाही. २२ कबसेल येथला एक मनुष्य होता; त्यानें पुष्कळ पराक्रम केले होते; त्याच्या यहोयादा नांवाच्या पुत्राचा बनाया म्हणून एक पुत्र होता, त्यानें मवाबी अरीएल याच्या दोघां पुत्रांस ठार मारिलें आणि बर्नाच्या दिवसांत कृपांत उतरून एका सिंहास ठार केले; २३ मग त्यानें पांच हात उंचीच्या एका घिणाळ मिसरी पुष्पास ठार केले; त्या मिसऱ्याच्या हातीं साल्याच्या नुरीसारखा एक भाला होता; पण बनाया केवळ एक काठी घेऊन त्याच्यावर चालून गेला व त्यानें त्या मिसऱ्याच्या हातचा भाला हिसकावून घेऊन त्या भाल्यानें त्याचा वध केला. २४ असें करून यहोयादाचा पुत्र बनाया यानें त्या तिघां वीरांमध्ये नांव मिळविलें. २५ पाहा, त्या तिसांहून त्याची महती विशेष होती तरी पहिल्या तिघांच्या योग्यतेस तो पोहंजला नाही; दाविदानें त्यास आपल्या हुजरातीवर नेविलें. २६ सैन्यांतील वीर हे: यवाबाचा भाऊ असाएल, बेथलहेमच्या दोदोचा पुत्र एलहानान, २७ शम्मोथ हरारी, हेल्स पलोनी, २८ इकेश तकोइ याचा पुत्र ईरा, अबियेजेर अनाथोथी, २९ शिच्वखाय हूशायी, इलय अहोही, ३० महरय नदोफायी, बाना नदोफायी याचा पुत्र हेलेद, ३१ बन्यामिन्यांच्या गिबांतला रीबय याचा पुत्र इतय, बनाया पिराथोनी, ३२ गाशाच्या ओढ्यांजवळचा हूरय, अभीएल अर्बाथी, ३३ अजमावेथ बहलमी, अलीहबा शालबोनी, ३४ गिजोनकर हाशेमाचे पुत्र, हरारी शागे याचा पुत्र योनाथान, ३५ हरारी साखार याचा पुत्र अहीयाम, ऊराचा पुत्र अलीफल, ३६ हेफेर मखेराथी, अहीया पलोनी, ३७ हेखी कर्मेली, एजबयाचा पुत्र नारय, ३८ नाथानाचा भाऊ योएल, हमीचा पुत्र मिभार,

३९ सेलक थम्मोनी, सरुवेचा पुत्र यवाब याचा शलवाहक नहरय बैरोथी, ४० ईरा इमी, गारेक इमी, ४१ उरीया हिती, अहल्याचा पुत्र आबाद, ४२ रउबेनी शीजा याचा पुत्र अदीना, हा रउबेन्याचा सरदार, त्याच्याबरोबर तीस जण असत, ४३ माकाचा पुत्र हानान, योशाफाट मिथनी, ४४ उब्जीया अष्टराथी, होयाम अरोएरीयाचे पुत्र शामा व इयेल, ४५ शिमीचा पुत्र यदीएल व त्याचा भाऊ योहा तीसी, ४६ अलिएल महवी व एलानामाचे पुत्र यरीबय व योहान्या, इय्या मवाबी, ४७ अलीएल ओबेद आणि बासीएल मसोबायी.

१ दावीद सिकुलाग येथें किशाचा पुत्र झौल याचा भीतीनें लपून राहत होता त्या समयी जे त्याजकडे आले व ज्यांनीं त्यास युद्धांत कुमक केली ते शूर वीर हे: २ ते धनुर्धारी असून उजव्याहात अशा दोन्ही हातांनीं गोफणुंडे व धनुष्यबाण सारीत असत; हे शौलाच्या भाऊवंदांपैकीं असून बन्यामिनी वंशांतले होते. ३ त्यांतला प्रमुख अहीएजर व दुसरा योबाश, हे गिबावासी शमा याचे पुत्र; तसेच अजमावेथ याचे पुत्र यजिएल, व पेलेट, नराका व अनाथोथी येदु; ४ गिबोनी इम्माया हा तिसांतला एक महावीर असून त्या तिसांवर नायक होता; आणि यिर्मया, यहजिएल, योहानान, गदेराथी, योजाबाद, ५ एलजय, यरीमोथ, बास्या, शमन्या, हलफी शफन्या, ६ एलकाना, इन्शिया, अजरेल, योबेजर व याशबाम हे कोरहाचे वंशज; ७ आणि गदेरी यरोहामाचे पुत्र योएला व जबया. ८ दावीद अरण्यांतील गढींत राहत असे तेव्हां गादी लोकांतले शूर वीर, युद्धकलेंत प्रवीण, ढाल व चर्चा धारण करणारे, सिंहासारख्या मुखाचे आणि पहाडांतील हरिणांच्या वेगानें धावणारे असे आपल्या वंशांतून वेगळे होऊन दाविदाकडे आले ते हे: ९ एजेर मुख्य, ओबया दुसरा, अलीयाब तिसरा, १० मिश्मना चवथा, यिर्मया पांचवा, ११ अतय सहावा, एलीएल सातवा, १२ योहानान

आठवा, एलजाबाद नववा, १३ यिर्मया दहावा आणि मखबत्रय अकरावा. १४ हे गादी सेनानायक होते; त्यांतला कनिष्ठ शंभरांच्या तोडीचा होता व त्यांतला श्रेष्ठ हजारान्च्या तोडीचा होता. १५ पहिल्या महिन्यांत यार्देन नदी दुथडी भरून वाहते तेव्हां यांनीच नदीपार जाऊन पूर्व व पश्चिम ह्या दोन दिशांकडल्या खोऱ्यांतील लोकांस पळवून लाविले. १६ बन्यामिनी व यहूदी लोकांपैकींहि कांहीं लोक दाविदाकडे गढीत गेले. १७ दाविद त्यांस सामोरा जाऊन म्हणाला, तुम्ही केवळ मित्रभावाने कुमक करण्यास मजकडे आलां असल्यास माझे मन तुम्हांशीं जडून राहिले; पण तुम्ही माझ्याशीं दगा करून मला शत्रूंच्या हातीं देण्यासाठीं आलां असल्यास आपल्या पूर्वजांचा देव हें पाहून तुम्हांस शासन करो, कारण माझ्या हातून कांहीं उपद्रव झालेला नाही. १८ मग त्या तिसांतला प्रमुख जो अमसय यास आत्म्याने व्यापिलें व तो म्हणाला, हे दाविदा, आम्ही आपलेच आहों; इशायपुत्रा, आम्ही आपल्या पक्षाचे आहों; आपलें कुशल असो, कुशल असो; आपल्या साहाय्यकर्यांचेहि कुशल असो; कारण आपला देव आपला साहाय्यकारी आहे. यावर दाविदानें त्यांस ठेवून घेतलें व आपल्या सैन्यावर नायक नेमिलें. १९ मन-शांतलेहि कांहीं लोक दाविदास येऊन मिळाले; त्या समर्थी तो पलिष्ठ्यांस मिळून शौलाशीं युद्ध करण्यास गेला होता, पण त्यानें पलिष्ठ्यांस साहाय्य केले नाही, कारण पलिष्ठ्यांच्या सरदारांनीं आपसांत सन्न करून त्यास लावून दिलें; ते म्हणाले, तो आमचीं शिरें जोखमांत घालून आपला स्वामी शौल यास पुनः जाऊन मिळवयाचा. २० तो सिकूलग येथें गेला तेव्हां मनशांतले अदनाह, योजानाद, यदीएल, मीखएल, योजाबाद, अलीहू, सिलथय हे मनशाचे सहस्रपति फित्तून त्याजकडे गेले. २१ त्यांनीं लुटारूंच्या टोळी-पासून दाविदाचें रक्षण केलें; ते सर्व शूर वीर असून सेनानायक होते. २२ दररोज लोक दाविदाची कुमक करण्यासाठीं त्यास येऊन मिळत; शेवटीं त्यांची देवाच्या सेनेसारखी मोठी सेना बनली.

२३ परमेश्वराच्या वचनानुसार शौलाचें राज्य दाविदाच्या हातीं यावें म्हणून जे लोक युद्ध करण्यासाठीं हत्यारबंद होऊन हेब्रोन येथें त्याजकडे आले त्यांच्या प्रमुखांची गणती ही: २४ यहूदी लोकांतले ढालबर्ची धारण करणारे, लढावयास हत्यारबंद झालेले लोक सहा हजार आठशें, २५ शिमोनी वंशांतले लढाईस सिद्ध झालेले शूर वीर सात हजार शंभर; २६ लेव्यांतले चार हजार सहाशें इतके होते. २७ अहरोन घराण्याचा नायक यहोयादा होता, त्याच्याबरोबर तीन हजार सातशें लोक होते; २८ सादोक नांवाचा एक तरुण महावीरहि आला; त्याजबरोबर त्याच्या बापाच्या घराण्यांतले बावीस सेनानायक आले. २९ शौलाचे भाऊबंद बन्यामिनी यापैकीं तीन हजार आले; कारण हा वेळ्यावेतो बहुतेक बन्यामिनी लोक शौलाच्या घराण्यास धरून होते. ३० एफ्राइमी लोकांतले महावीर जे आप-आपल्या पितृकुळांतील नामांकित पुरुष होते ते वीस हजार आठशें आले. ३१ मनशाच्या अर्ध्या वंशांतले अठरा हजार लोक दाविदास राजा करण्यास आले; त्यांचीं नांवे नोंदण्यांत आलीं. ३२ कालप्रवृत्ति ओळखून इस्त्राएलानें काय करावें हें ज्यांना कळत होतें असे इस्त्राखार वंशातील दोनशें नायक आले; त्यांचे सर्व भाऊबंद त्यांच्या आज्ञेत होते. ३३ युद्धाच्या सर्व प्रकारच्या हत्यारांनीं सज्ज होऊन सैन्याचा व्यूह रचून जालून जाणारे जबुलून वंशांतले पन्नास हजार योद्धे आले; त्यांस व्यूहरचना चांगली करितां येत असून त्यांचें मन दुटप्पी नसे. ३४ नफताली वंशांतले सेनानायक एक हजार व त्याजबरोबर ढाल व भाला धारण करणारे सदतीस हजार आले. ३५ सैन्याची व्यूहरचना करणारे दान वंशांतले अश्रवीस हजार सहाशें योद्धे आले. ३६ सैन्याची व्यूहरचना करणारे व सैन्याबरोबर लढाईस जाणारे आशेर वंशांतले चाळीस हजार योद्धे आले. ३७ यार्देनेच्या पूर्वेस राहणारे रजबेनी, गादी व मनशाचा अर्धा वंश यांतले एक लक्ष वीस हजार लोक युद्धाच्या सर्व प्रकारच्या हत्यारांनीं सज्ज होऊन आले. ३८ हे सर्व व्यूहरचना करणारे योद्धे दाविदास

सर्वे इस्राएलांचा राजा करावे म्हणून हेब्रोन येथे सन्या मनाने आले; दाविदास राजा करावे म्हणून बरकड सर्व इस्राएल लोकहि एकदिल झाले. १९ ते २० तेथे तीन दिवस दाविदाबरोबर सातपीठ राहिले, कारण त्यांच्या भाऊवंदांनी त्यांच्यासमोर सर्व सामग्री तयार केली होती. ४० याखेरीज त्यांच्या आसपास जे राहत होते म्हणजे इस्राएल, जबुलून व नफताली या प्रांतापर्यंत जे राहत होते त्यांनी भाकरीचे पीठ, अंजिरांच्या टोपा, खिसमिसांचे षड, द्राक्षारस, तेल आदिकरून भोजनवस्तु, माळेवे, उंट, खेचरे, व बैल यांवर लावून आणिल्या; त्याप्रमाणेच त्यांनी बैल व शेरडेमेंडरे अपरिमित आणिली, कारण इस्राएलांत उत्सव चालूला होता.

१ दाविदाने सव्हलपति व शतपति यांपैकी १३ प्रत्येक नायकाचा सखा घेतला. २ दाविद इस्राएलाच्या सर्व मंडळीस म्हणाला, तुम्हांस ठीक वाटत असेल आणि आपला देव परमेश्वर याची मर्जी तशी असेल तर इस्राएलाच्या सर्व प्रदेशांत जे आपले बाकीचे भाऊवंद आहेत त्यांस आणि नगरांत व त्यांच्या आसपासच्या खेड्यापाड्यांत जे याजक व लेवी राहत आहेत त्यांस निरोप पाठवू की त्यांनी आपल्याला येऊन मिळावे, ३ आणि आपल्या देवाचा कोश आपणांकडे परत आणावा, कारण शौलाच्या कारकीर्दीत आम्ही त्याकडे जाऊन प्रश्न करीत नव्हतां. ४ मंडळीच्या सर्व लोकांस ही गोष्ट क्वली व ते म्हणाले, आपण हें करूं. ५ तेव्हां देवाचा कोश किर्याथ-यारीम येथून आणावा म्हणून मिसरच्या झीहोर गाल्यापासून हमाथ घाटापर्यंत सर्व इस्राएल दाविदानें एकवट केले. ६ करुमारुड असलेला परमेश्वर देवाच्या नामाचा कोश आणावा म्हणून दाविद व सर्व इस्राएल यहुदांतले बाला ऊर्फ किर्याथ-यारीम येथे गेले. ७ त्यांनी देवाचा कोश, अबीनादाबाच्या घरांतून काढून एका नव्या गाडीवर ठेविला; उज्जा व अहो गाडी हाकीत होते. ८ दाविद व सर्व इस्राएल लोक देवा-समोर जिवेभावे गीत गात आणि वीणा, इरंगी, डफ,

शांजा व करणे वाजवीत चालले. ९ ते वीरवीनाच्या खळ्यानजीक आले तेव्हां बैलांनी टोकर खात्री म्हणून उज्जानें कोश धरावयाला आपला हात पुढे केला. १० तेव्हां उज्जावर परमेश्वरचा कोश मडकळ; त्याने आपला हात कोससत ठाविला म्हणून देवाचे त्यास ताडण केले व तो एकत्रपुढें गतप्रस्थ शास्य; ११ परमेश्वरानें उज्जाले दबावून दिले म्हणून दाविद फार खिन्न झाला, त्याने त्या ठिकाणाचे नांव पेरेस-उज्जा (उज्जा-हूनन) ठेविले, ते आजवर चालत आहे. १२ त्या दिवशी दाविदास देवाचा धाक वाटून तो म्हणाला, देवाचा कोश माझ्या घरी कसा आणावा? १३ दाविदानें तो कोश आपल्या येथे दावीदपुत्री नेल्हा माही, तर ओबेद-अदोम गिरी याच्या घरी एकीकडे नेऊन ठेविला. १४ देवाचा कोश ओबेद-अदोम याच्या घरी तीन महिने राहिला; परमेश्वरानें ओबेद-अदोमाचे घराणें व त्याचे सर्वस व गांस बरकत दिली.

१ सोरेचा राजा हीराम यानें दाविदाकडे १४ आसूद पाठविले; आणखी त्यानें गंधसरूचे लाकूड, गवठी व सुतार दाविदासाठीं मंदिर बांधावयास पाठविले. २ परमेश्वरानें इस्राएलवरील आपलें राज्य स्थिर केले आणि आपल्या इस्राएली प्रजेप्रित्यर्थ आपल्या राज्याची उन्नति केली हें दाविदाच्या प्यानांत आलें.

३ दाविदानें यरुशलेम येथें आणखी बायका केल्या; त्यां आणखी पुत्र व कन्या झाल्या. ४ यरुशलेम येथे त्यास पुत्र झाले त्यांचीं नांवां हीं: शमुवा, शोबाम, नाथान, शल्मोन, ५ इमार, अलीसवा, एल्पेड, ६ नोगा, नेफेग, याफीय, ७ अलीशामा, बेत्यादा व अलीफ्लेड.

८ दाविदाला अभिषेक करून इस्राएलाचा राजा केले आहे हें ऐकून सर्व पलिष्टी त्याच्या शोधास निघाले; हें ऐकून त्याजशीं सामना करावयास दाविद निघाला. ९ पलिष्ट्यांनी येऊन रेफाईम खोऱ्या-दर घाला घातला. १० दाविदानें देवास प्रश्न केला

की मी पलिष्टर्षावर चढाई करू कस्य ? तू त्यास माझ्या हातीं देशील कस्य ? परमेश्वरानें दाविदास म्हटले, चढाई कर, मी त्यांस तुझ्या हातीं देईन. ११ ते बाल-परासीम जेथे आले; तेथें दाविदानें त्यांचा संहार केला; तो म्हणाला, देव पाण्याच्या लेंढ्याप्रमाणें माझ्या शत्रूवर माझ्या हस्तेनें तुदन पडला; यावरून त्या ठिकाणाचें नांव बाल-परासीम (तुदन पडण्याचें ठिकाण) असें पडले. १२ तेथें पलिष्टी आपलीं देवतेां टाकून गेले; तेव्हां दाविदाच्या आज्ञेनें तीं जाकून टाकिली. १३ मग पुनरपि पलिष्टांनीं त्या खोऱ्यावर हल्ला केला. १४ दाविदानें देवास पुनः प्रश्न केला असतां देवानें त्यास सांगितलें कीं त्यांच्या वाटेस जाऊं नको, तर बळसा वेऊन तुतीच्या झाडांसमोर त्यांच्यावर छपा बाल. १५ तुतीच्या झाडांच्या शेंब्यांमधून सेना कूच करित आहे असा आवाज तुझ्या कानीं पडतांच बुझासाठीं पुढें पाहूं छान, कारण पलिष्टांच्या सेनेचा संहार करण्यासाठीं देव तुझ्या अग्रभागीं गेला आहे असें समज. १६ देवाच्या आज्ञेप्रमाणें दाविदानें केलें आणि शिबोनापासून गेजेरपर्यंत तो पलिष्टांच्या सैन्यास मार देत गेला. १७ दाविदाची कीर्ति देशोदेशीं पसरली; परमेश्वरानें सर्व राष्ट्रांवर त्याचा धाक बसविला.

१ दाविदानें दाविदपुरांत आपल्यासाठीं १५ महाल बांधिले व देवाच्या कोशासाठीं एक स्थान सिद्ध करून एक तंबू ठोकिला. २ दाविदानें सांगितलें कीं लेव्यांमधून दुसऱ्या कोणीहि देवाचा कोश उचवूं नये; कारण देवाचा कोश उचलण्यास व देवाची सेवा निरंतर करण्यास त्यास परमेश्वरानें निवडिलें आहे. ३ परमेश्वराच्या कोशासाठीं जें स्थान त्यानें तयार केलें होतें तेथें तो न्याया म्हणून दाविदानें सर्व इस्राएलांस बळक्रेमांत एकवट केले. ४ त्याप्रमाणेंच दाविदानें अहरोनाचे वंशज व डेबी यांस एकवट केले. ५ कदाची वंशजांतल प्रमुख उरीबेल व त्याचे भाऊजंद एकसें वीस; ६ मरारीच्या वंशजांतल मुख असया व त्याचे भाऊजंद दोनसें वीस; ७ गवोनाच्या वंशजांतल

मुख योएल व त्याचे भाऊजंद एकसें तीस; ८ अली-साफनाच्या वंशजांतल मुख शमाया व त्याचे भाऊजंद दोनसें; ९ हेमोनाच्या वंशजांतल मुख अलीएल व त्याचे भाऊजंद ऐशी; १० उजिवेलाच्या वंशजांतल मुख अम्मीनादाब व त्याचे भाऊजंद एकसें बारा : ११ दाविदानें सादोक, अन्याधार बाजक, उरिएल, असया, योबल, शमाय, अलीएल व अम्मीनादाब या लेव्यांस बोळवून आणून सांगितलें कीं १२ तुम्हीं लेव्यांच्या पितृकुळांतल प्रमुख पुत्र आहां; तुम्हीं आपल्या भाऊजंदसह झुचिर्भूत व्हा व मग इस्राएलांचा देव परमेश्वर याच्या कोशासाठीं जें स्थळ मी तयार केलें आहे तेथें तो नेऊन पोचवा. १३ पूर्वीच्या प्रसंगीं तुम्हीं तो वाहून आणिला नाहीं, आणि आपण आपला देव परमेश्वर यास विधीप्रमाणें अजळों नाहीं म्हणून त्यानें आपल्याला तडाका दिला. १४ यावरून बाजक व डेबी हे इस्राएलांचा देव परमेश्वर याचा कोश वेऊन जाण्यासाठीं झुचिर्भूत झाले. १५ मोझानें परमेश्वराच्या सांगण्यावरून आज्ञा केली होती तिज अनुसरून लेव्यांनीं त्या कोशास स्वविलेव्या काठ्या आपल्या खांद्यांवर वेऊन कोश बाहिला. १६ दाविदानें लेव्यांच्या प्रमुखांस आज्ञा केली कीं सतार, वीणा व झांजा अशीं वाद्ये वाजवून आनंदानें उचव्वरें गायन करितील असें तुमच्या भाऊजंदांतले मानक नेमा. १७ तेव्हां लेव्यांनीं हेमान बिन योएल आणि त्याच्या भाऊजंदांपैकीं आसाफ बिन बरेख्या व त्यांचे बांधव मरारीवंशज यांच्यांतल एथान बिन कुशया यांस नेमिलें; १८ आणि त्यांचे भाऊजंद जखया, बेन, बजीएल, इमीरामोब, यहीएल, उजी, अलीयाब, बनाया, मासेया, मरिन्या, अलीफलेहू, मिक्नेया, ओबेद-अदोम व इबेल हे जे द्वारपाळ होते त्यांस दुय्यम दर्जाचे नेमिलें. १९ हेमान, आसाफ व एथान या गव्यांस पितलेच्या झांजा वाजवून राजें करावयास नेमिलें; २० आणि जखया, बजीएल, इमीरामोब, यहीएल, उजी, अलीयाब, मासेया व बनाया यांस अलेमोब १ टिवेच्या सुरानें म्हणजे वरल्या सुरानें.

या रामावर सारंगी वाजवावयास नेमिलें; २१ आणि मत्तिभ्या, अलीफलेहू, मिकनेया, ओबेद-अदोम, ईयेल, व अजज्या यांस शमीतीयें सुरावर वीणा वाजवावयास नेमिलें. २२ कनन्यां लेव्यांचा मुख्य गायक होता; तो रामरागिणींची तालीम देत असे, कारण त्या कामी तो निपुण होता. २३ बरेख्या व एलकाना हे कोशाचे द्वारपाळ होते. २४ शबन्या, योशाफाट, नथानेल, अमासय, जखन्या बनाया व अलियेजर हे याजक देवाच्या कोशापुढें करणे वाजवीत; ओबेद-अदोम व यहीया हे कोशाचे द्वारपाळ होते. २५ दावीद, इस्राएलाचे वडील जन व सहस्रपति हे सर्व एकत्र होऊन परमेश्वराच्या कराराचा कोश ओबेद-अदोम याच्या घरून मोठ्या उस्ताहानें घेऊन येण्यासाठी तिकडे गेले. २६ देवानें परमेश्वराच्या कराराचा कोश वाहून न्यावयास लेव्यांस साहाय्य केलें तेव्हां त्यांनीं सात बैल व सात मेंढे यांचा यज्ञ केला. २७ दावीद, कराराचा कोश वाहणारे सर्व लेवी, गायक व मुख्य गायक कनन्या या सर्वांनीं तलम सणाचे झगे परिधान केले होते: दाविदानें तागाचें एफोद घातलें होतें. २८ या प्रकारें सगळ्या इस्राएल लोकांनीं परमेश्वराच्या कराराचा कोश जयजयकार करीत, रणशिंग, करणा व झांजा वाजवीत आणि सतार व वीणा यांचा नाद काढीत समारंभानें वर आणिला. २९ परमेश्वराच्या कराराचा कोश दावीदपुरांत येत असतां शौलाची कन्या मीखल हिनें खिडकींतून डोक्यावरून दावीद राजा नाचत व बागडत आहे हें पाहिलें, तेव्हां तिच्या मनाला त्याचा वीट आला. १ लोकांनीं देवाचा कोश आणून त्यासाठीं दाविदानें तयार केलेल्या तंबूत तो नेऊन ठेविला, व त्यांनीं देवापुढें होमबलि व शांत्यर्पणें अर्पिलीं. २ दाविदानें होमबलि व शांत्यर्पणें यांची समाप्ति केल्यावर परमेश्वराच्या नामानें लोकांस आशीर्वाद दिला. ३ त्यानें इस्राएलाच्या प्रत्येक स्त्रीपुरुषास एकएक भाकर, एक

१ आठव्या (खर्ज) नीच सुरावर. २ अथवा: कोश वाहून नेण्याच्या कामावर होता;

एक मांसाचा तुकडा व खिसमितीचीं एकएक टोप अशीं वाटून दिलीं.

४ मग दाविदानें परमेश्वराच्या कोशापुढें सेवाचाकरी करण्यास आणि इस्राएलाचा देव परमेश्वर याचा गुणानुवाद व उपकारस्मरण करण्यास कांहीं लेवी नेमिले: ५ प्रमुख आसाफ व त्याचे दुय्यम जखन्या, यह्एल, शमिरामोष, यहिएल, मत्तिभ्या, अलीयाव, बनाया, ओबेद-अदोम व ईयेल हे सतार व वीणा वाजवीत असत आणि आसाफ झांज वाजवीत असे; ६ आणि बनाया व याह्जिएल हे याजक देवाच्या कराराच्या कोशापुढें नित्य करणे वाजवीत असत.

७ त्या दिवशीं प्रथम दाविदानें परमेश्वराचें स्तोत्र म्हणण्याचें काम आसाफ व त्याचे बांधव यांस सांगितलें; तें स्तोत्र हें:

८ परमेश्वराचें उपकारस्मरण करा, त्याचें नाम घ्या; राष्ट्रांस त्याचीं कृत्यें जाहीर करा.

९ त्याला त्याचीं स्तोत्रें गा;

त्याच्या सर्व अद्भुतकृत्यांचें वर्णन करा.

१० त्याच्या पवित्र नामाचा अभिमान वाढ्या; ज्यांना परमेश्वराचा घ्यास लागला आहे त्यांचें हृदय हर्षित होवो.

११ परमेश्वर व त्याचें सामर्थ्य यांवर भरवसा ठेवा; त्याच्या दर्शनाविषयीं सदा आतुर असा.

१२ त्यानें केलेलीं अद्भुतकृत्यें, त्याचे चमत्कार, व त्यानें उबारिलेले निपण आठवा;

१३ त्याचा सेयक इस्राएल याचे वंशजहो, त्यानें निवडलेल्या याकोबाच्या वंशजांनो, तुम्ही असें करा.

१४ तो परमेश्वर आमचा देव आहे;

त्याचीं न्यायकृत्यें सर्व पृथ्वींभर आहेत.

१५ त्याच्या कराराचें निरंतर स्मरण करा, हजारां पिढ्यांसाठीं त्यानें आझापिलें बचन आठवा;

१६ हा करार त्यानें अब्राहामाशीं केल्या

- आणि त्याचिपकी इसाहाकापानी शपथ वाहिली;
- १७ ती त्यानें याकोबासाठी नियम, इस्राएलासाठी सर्वकाळचा करार या रूपानें कायम केली;
- १८ तो म्हणाला, कमान देश तुझा बतनभाग म्हणून तुला देईन.
- १९ त्या वेळीं तुम्ही मोजकें, फार थोडे होतां, व त्या देशांत तुम्ही उपरी होतां.
- २० ते राष्ट्रांसाठीं, एका राज्यांतून दुसऱ्या लोकांत हिंदले.
- २१ त्यानें कोणत्याहि मनुष्याला त्यांस उपद्रव करूं दिला नाहीं, त्यांजकरितां त्यानें राजांचाहि निषेध करून घट्टें केा
- २२ माक्या अग्निषिकांस हात लावूं नका, माक्या संदेष्टयांस उपद्रव देऊं नका.
- २३ हे सर्व पृथ्वी, परमेश्वराची स्तुतिस्तोत्रे आ; त्यानें केलेल्या स्मरणाची घोषणा प्रतिदिनी करा.
- २४ राष्ट्रांमध्ये त्यांचें गौरव, सर्व लोकांमध्ये त्यांची अद्भुतकृत्ये आही करा.
- २५ कारण परमेश्वर थोर व परमस्तुत्य आहे; सर्व दैवतांहून त्यानेंच भय घरणें योग्य आहे.
- २६ कारण राष्ट्रांचीं सर्व दैवतें नित्ययोगी आहेत; परमेश्वर आकाशाचा निर्माणकर्ता आहे.
- २७ तेज व प्रताप ही त्याजपुढें आहेत; सामर्थ्य व खालंद त्याच्या स्थानी आहेत.
- २८ अहो राष्ट्रकुलांनो, परमेश्वराचें गौरव करा; परमेश्वराचें गौरव करा व त्याचें सामर्थ्य बऱ्याणा.
- २९ परमेश्वराच्या नामाची थोरवी गा; अर्पण घेऊन त्याच्यासमोर या; पावित्र्यानिं युक्त होऊन परमेश्वराची आराधना करा.
- ३० हे सर्व पृथ्वी, त्याजपुढें कंपमसान हो; जग स्थिर स्थापिलेले आहे, तें हळमळत नाहीं.
- ३१ आकाश हर्षां, पृथ्वी उल्लासि; राष्ट्रांमधल्या लोकांस विदित करा कीं परमेश्वर राज्य करितो.

- ३२ समुद्र व त्यांतील सर्व कांही गर्जना करोत; शेत व त्यांतील सर्व कांही उत्सव करोत;
- ३३ म्हणजे वनांतील झाडे परमेश्वरासमोर आनंदाचें गजर करतील;
- कारण पृथ्वीचा न्याय करावयास तो आला आहे.
- ३४ परमेश्वराचें उपकारस्मरण करा, कारण तो चांगला आहे;
- त्याची दया सनातन आहे.
- ३५ असें म्हणा: हे आमच्या तारणाच्या देवा, आम्हांस तार; आम्हांस राष्ट्रांतून सोडवून घेऊन एकत्र कर, म्हणजे आम्ही तुझ्या पवित्र नामाचें उपकारस्मरण करूं,
- आणि तुझ्या स्तवनांतच आम्हांस उल्लास वाटे.
- ३६ इस्राएलाचा देव परमेश्वर याचा अनाशिकाळ्यापासून अनंतकाळपर्यंत धन्यवाद होषो. तेव्हां सर्व लोकांनी आमेन म्हणून परमेश्वराचें स्तवन केले.
- ३७ कोशापुढें दररोज गरज पडेल त्याप्रमाणें संतत सेवा करावी म्हणून दाविदानें आसाफ व त्याचे भाऊबंद यांस परमेश्वराच्या कराराच्या कोशासमोर राहावयासाठीं नेमिलें; ३८ तसेंच ओबेद-अदोम व त्याचे अबसष्ट भाऊबंद आणि यदूथानाचा पुत्र ओबेद-अदोम व होसा यांस द्वारपाळ केले; ३९ आणखी त्यानें सादोक याजक व त्याचे याजक भाऊबंद यांचीं निबोन येथल्या उच्च स्थानी असलेल्या परमेश्वराच्या निवासमंडपासमोर योजना केली; ४० त्यांनीं नित्य सकाळसंध्याकाळ होमवेदीवर परमेश्वराप्रीत्यर्थ होम अर्पिते. अर्थांत परमेश्वरानें इस्राएलास विहित केलेल्या नियमशाखांत जें लिहिलें आहे त्या सर्वांप्रमाणें त्यांनीं करावें अशी व्यवस्था केली. ४१ परमेश्वराची दया सनातन आहे म्हणून त्याचा धन्यवाद करावयासाठीं त्यांजबरोबर हेमान, यदूथन व इतर नांचें घेऊन निवडलेले लोक होते; ४२ त्यांच्याबरोबर हेमान व यदूथन करणे, झांजा व इतर बायें वाजवून देवाप्रीत्यर्थ गायनवादन करिते; यदूथानाच्या पुत्रांस द्वारपाळ केले. ४३ मग सर्व

लोक आपआपल्या घरी गेले; आणि आपल्या घराण्यास आशीर्वाद द्यावा म्हणून दावीद आपल्या घरी गेला.

१ दावीद आपल्या मंदिरांत राहू लागला

१७ तेव्हा त्याने नाथान संदेष्ट्यास म्हटलें, पाहा, मी गंधसरूच्या मंदिरांत राहत आहे, पण परमेश्वराच्या कराराचा कोश कनाथीखाली आहे. २ नाथान दाविदास म्हणाला, तुझ्या मनांत जें कांहीं असेल तें कर, कारण देव तुझ्याबरोबर आहे. ३ त्याच रात्री देवाचें वचन नाथानाला प्राप्त झालें तें असें: ४ माझा सेवक दावीद यास सांग, परमेश्वर म्हणतो, माझ्या निवाससाठीं तुला मंदिर बांधावयाचें नाही. ५ ज्या दिवशीं इस्राएल लोकांस मी मिसर देशांतून बाहेर काढिलें तेव्हापासून आज दिवसपर्यंत माझा निवास कधीं मंदिरांत झाला नाही; डेऱ्यांतून व मंडपांतून मी भ्रमण करीत आहे. ६ जिकडेजिकडे मी इस्राएल लोकांसह भ्रमण करीत आलों तिकडे-तिकडे ज्या कोणा इस्राएल शास्त्र्यांना माझ्या लोकांचें पालन करण्याविषयीं मी आज्ञा करीत असें त्यांस तुम्हीं मजसाठीं गंधसरूचें मंदिर कां बांधिलें नाही असा एक शब्द तरी कधीं मी बोललों आहे काय ? ७ तर आतां माझा सेवक दावीद यास सांग, सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, तूं माझ्या प्रजेचा, इस्राएलाचा अधिपति व्हावें म्हणून मीं तुला मंडवाच्यांतून, मंदरांच्या मागचा आणिलें. ८ जिकडे तूं गेलास तिकडे मी तुझ्या-बरोबर राहिलों, आणि तुझ्या सर्व शत्रूंचा तुजपुढून उच्छेद केला; धृन्वीवर जे थोर पुरुष आजपर्यंत झाले आहेत त्यांच्या नांवाप्रमाणें मी तुझें नांव करीन. ९ मी आपल्या इस्राएलासाठीं एक स्थान नेमून देईन. मी तेथें त्यांस रोवीन; म्हणजे ते आपल्या स्थानीं वस्ती करून राहतील व तेथून पुढें कधीं ढळणार नाहीत; १० इस्राएल लोकांवर मीं शास्ते नेमिले होते त्यांच्या काळापासून दुर्जन जसे त्यांस त्रस्त करित होते तसे ते यापुढें करणार नाहीत; मीं तुझ्या सर्व शत्रूंचा मोड केला आहे. मी तुला म्हणत आहे कीं परमेश्वर तुझें घराणें कायमचें स्थापील. ११ तुझे

दिवस पुरे झाले व तूं जाऊन आपल्या पितरांबद्दल निजलास म्हणजे तुझ्या पुत्रांपासून निर्माण होणाऱ्या संततीस तुझ्यामागून स्थापून त्याचें राज्य स्थिर करीन. १२ तो मजप्रीत्यर्थ मंदिर बांधील व मी त्याचें राज्यासन निरंतरचें स्थापीन. १३ मी त्याचा पिता होईन व तो माझा पुत्र होईल; तुझ्यापूर्वीच्या राजा-वरची कृपादृष्टि जशीं मीं दूर केली तशी त्याजवरची माझी कृपादृष्टि मीं दूर करणार नाही; १४ माझ्या मंदिरांत व माझ्या राज्यांत मी त्याची निरंतरची स्थापना करीन; त्याची गादी निरंतरची स्थापीत होईल. १५ हीं सर्व वचनें व दर्शनें जशाचीं तशीं नाथानानें दाविदास कळविलीं.

१६ मग दावीद राजा आंत जाऊन परमेश्वरा-समोर बसून म्हणाला, हे परमेश्वरा देवा, मी कोण व माझें घराणें तें काय कीं तूं मला येथवर आणिलें आहे ? १७ हे देवा, तुझ्या दृष्टीनें ही केवळ लहान गोष्ट आहे; तूं आपल्या सेवकाच्या घराण्यासंबंधानें पुढील बऱ्याच काळाचें सांगून ठेविलें आहे; हे परमेश्वरा देवा, उच्च पदावरल्या मनुष्याप्रमाणें तूं मला लेखीत आहेस. १८ तूं आपल्या सेवकाचा जो मान केला आहे त्याबद्दल दावीद आणखी काय बोलणार ? कारण तूं आपल्या सेवकास ओळखितोस. १९ हे परमेश्वरा, तुझ्या सेवकाप्रीत्यर्थ व तुझ्या मनोदयाप्रमाणें हें महत्कार्य तूं केलें आहे; ह्या सगळ्या थोर गोष्टी मला कळाव्या म्हणून हें तूं केलें. २० हे परमेश्वरा, जें कांहीं आम्हां आमच्या कानांनीं आजवर ऐकलें आहे त्या सर्वांवरून पाहतां तुझ्यासमान कोणी नाही; तुझ्याशिवाय अन्य देव नाही. २१ तुझ्या इस्राएल प्रजेसमान भूतलवर दुसरें कोणतें तरी राष्ट्र आहे काय ? आपली प्रजा करून घेण्यासाठीं त्यांचा उद्धार करावयास देव स्वतः गेला, यासाठीं कीं जी तुम्ही प्रजा तूं मिसर देशांतून सोडविली तिच्या देखत मोठी व भयानक कृत्यें करून व इतर राष्ट्रांस घालवून देऊन तूं आपलें नांव करावें. २२ तूं आपले लोक इस्राएल यांस तुम्हीं निरंतरची प्रजा केलें आहे; हे परमेश्वरा, तूं त्यांचा

देव झालास. २३ तर आतां हे परमेश्वरा, आपला सेवक व त्याचें घराणें यांविषयीं जें वचन तूं दिलें तें कायमचें सिद्धीस ने व आपल्या म्हणण्याप्रमाणें कर. २४ सेनाधीश परमेश्वर इस्राएलाचा देव आहे, तो इस्राएलाप्रीत्यर्थ देव आहे, आणि तुझा सेवक दावीद याचें घराणें तुजसमोर स्थापीत आहे, असें म्हणून लोकांनीं तुझ्या नामाची स्थापना करून त्याचा निरंतर महिमा वाढवावा. २५ कारण, हे माझ्या देवा, तूं आपल्या सेवकास कळविलें आहे कीं मी तुजें घराणें स्थापीन, म्हणून तुला विनंति करावयाची हिम्मत तुझ्या सेवकास आली. २६ आतां हे परमेश्वरा, तूं देव आहेस आणि तूं आपल्या सेवकाचें अज्ञा प्रकारें बरें करण्याविषयीं वचन दिलें आहे; २७ तर आतां प्रसन्न होऊन आपल्या सेवकाच्या घराण्यास तूं अशी बरकत दिली आहे कीं तें तुझ्या दृष्टीसमोर निरंतर कायम राहावें, कारण हे परमेश्वरा, तूंच त्याचें अभीष्ट केलें आहे व तें निरंतर धन्य झालें आहे.

१ यानंतर दाविदानें पलिष्ट्यांस मार देऊन अंकित केलें आणि गथ व त्याच्या आसपासचे गांव पलिष्ट्यांच्या हातून काढून घेतले. २ मग त्यानें मवाबीस मार दिला आणि मवाबी दाविदाचे अंकित होऊन त्यास करभार देऊं लागले. ३ सोबाचा राजा हदरेजर महानद फक्त याजवळील आपली सत्ता स्थापीत करावयास जात असतां दाविदानें त्याचा मोड केल. ४ दाविदानें त्याजपासून एक हजार रथ, सप्त हजार स्वार व वीस हजार पायदळ हस्तगत केलें; रथांच्या सर्व घोड्यांच्या शिरा दाविदानें तोडिल्या, मात्र त्यांतून शंभर रथांचे घोडे राखून ठेविले. ५ दिमिष्क येथील अरामी लोक सोबाचा राजा हदरेजर याला कुमक करावयास आले तेव्हां दाविदानें त्यांतल्या बावीस हजार लोकांचा संहार केला. ६ मग दाविदानें दिमिष्काच्या आसमंतांतील अराम प्रांतांत ठाणीं बसविलीं; अरामी दाविदाचे अंकित होऊन त्यास करभार देऊं लागले. जिकडेजिकडे दावीद जाई तिकडेतिकडे परमेश्वर त्यास यश देई. ७ हदरे-

जर राजाच्या सेवकाजवळ सोन्याच्या ढाली होत्या त्या दाविदानें घेऊन यखालेभास आणिल्या. ८ हदरेजर याची टिभथ व कून हीं नगरें होतीं तेथून दाविदानें पुष्कळ पितळ आणिलें; त्यापासूनच पुढें शलमोनानें गंगाळसागर, खांब व पितळी पात्रें केलीं. ९ दाविदानें हदरेजराची सारी सेना मारिली हें हमाथाचा राजा तोवू याच्या कानावर गेलें; १० दाविदानें हदरेजराशी युद्ध करून त्याचा मोड केला होता; म्हणून तोवू राजानें दावीद राजाचें क्षेमकुशल विचारण्यास व त्याचें अभिनंदन करण्यास आपला पुत्र हदोराम याला त्याजकडे पाठविलें; कारण हदरेजर व तोवू यांच्या लढाया होत असत; हदोरामानें बरोबर हरत-हेचीं सोन्यारुप्याचीं व पितळेचीं पात्रें आणिलीं. ११ सर्व जिकिलेल्या राष्ट्रांतून आणिलेल्या सोन्याचांदीवरोबर हींही पात्रें दावीद राजानें परमेश्वराला समर्पिली; अदोमी, मवाबी, अम्मोनी, पलिष्टी व अमालेकी या सर्वांपासून ही लूट आणिली होती. १२ सरुवेचा पुत्र अबीशय यानें क्षार खोऱ्यांत अठरा हजार अदोम्यांस मार दिला. १३ त्यानें अदोमांत शिपायांचीं ठाणीं बसविलीं आणि सर्व अदोमी लोक दाविदाचे अंकित झाले. दावीद जेथें गेला तेथें परमेश्वरानें त्यास यश दिलें.

१४ दाविदानें सर्व इस्राएलावर राज्य केलें; तो आपल्या सर्व प्रजेशीं न्यायानें व धर्मानें वर्त. १५ त्याचा मुख्य सेनापति सरुवेचा पुत्र यवाब हा होता व त्याचा अखबारनवीस अहीलुदाना पुत्र यहोशाफाट हा होता; १६ अहीदुवाचा पुत्र सादोक आणि अत्र्याथाराचा पुत्र अबीमलेख हे याजक होते; शवूशा हा चिटणवीस होता; १७ करेथी व पलेथी यांच्यावर यहोयादाचा पुत्र बनाया हा होता; दाविदाचे पुत्रहि राजाचे मंत्री होते.

१ पुढें अम्मोनी लोकांचा राजा नाहाश मृत्यु पावला व त्याच्या गादीवर त्याचा पुत्र बसला. २ तेव्हां दाविदानें मनांत आणिलें कीं हानुनाचा बाप नाहाश यानें आपल्यावर दया केली तरीच आपण त्याच्या पुत्रावर करावी, म्हणून दाविदानें त्याच्या बापाच्या

मृत्यूबद्दल त्याचें समाधान करावयास जासूद पाठविले. हानुनाचें समाधान करण्यास दाविदाचे सेवक अम्मोनी लोकांच्या देशी आले, ३ त्या वेळीं अम्मोनी लोकांचे सरदार हानुनास म्हणाले कीं दाविदानें तुजें सम्राज्जन करण्यास लोक पाठविले आहेत ते तुझ्या बापाविकर्षींनीं आदरबुद्धि दर्शविण्याकरितां पाठविले आहेत असें तुला वाटतें काय ? या देशाची पाहणीदेहळणी करून त्यात्रा विध्वंस करावा म्हणून त्याचे चाकर तुजकडे आले आहेत, नाहीं काय ? ४ तेव्हां हानुनाचें दाविदाच्या चाकरांस पकडून त्यांचें मुंडन केलें व त्यांचीं वस्त्रे मधो-मध कुळपार्यंत कापून टाकून त्यांस घालवून दिलें. ५ त्या लोकांची कशी काय संभावना झाली हें कोणीं जाऊन दाविदास सांगितलें. हें बरेंतमान ऐकून दाविदानें त्यांची वाटेंत गांठ घेण्यास मनुष्य पाठविला; कारण त्यांस मोठी लाज वाटत होती. राजानें त्यांस सांगून पाठविलें कीं तुझी दाढी वाढेपर्यंत तुम्ही बरीहो येथें राहा, मग इकडे या. ६ दाविदाला आपली किळस आली आहे असें अम्मोनी लोकांनीं पाहिलें तेव्हां हानून व अम्मोनी लोक यांनीं एक हजार किकार सोंप पाठवून मेलोपटेच्या, अराम-माका व सोबा येथून रथ व घोडेस्वार आणविले. ७ त्यांनीं बत्तीस हजार रथ, माकाचा राजा व त्याचे लोक यांस मोल देऊन बोलाविलें; त्यांनीं येऊन मेदबासमोर छावणी दिली. अम्मोनी लोक आपआपल्या नगरांतून एकवट होऊन युद्धास आले. ८ हें ऐकून दाविदानें यवाबास योद्ध्यांच्या सर्व सैन्यासह पाठविलें. ९ तेव्हां अम्मोनी लोकांनीं वाहेर पडून वेशीनजीक व्यूह रचिला; जे राजे आले होते ते मैदानांत निराळे उभे होते. १० आपल्या मार्गे व पुढें व्यूह रचिला आहे हें यवाबानें पाहून इस्राएल लढवण्यांतील निवडक शिपाई घेऊन त्यांस अराम्यांसमोर उभें केलें; ११ आणि वरकड लोक त्यांनें आपला भाऊ अबी-शय याच्या हातीं दिले, व त्यांनीं अम्मोन्यांसमोर आपली व्यूहरचना केली. १२ तो म्हणाला, अरामी मजडून प्रबल होऊं लागले तर तूं मला साहाय्य कर आणि

१ निर्गम २५:३९ वरील टीप पाहा.

अम्मोनी लोक तुजडून प्रबल झाले तर मी तुला साहाय्य करीन. १३ हिंमत धर, आपण आपल्या लोकांसोटी आणि आपल्या देवाच्या नगरांसोटी लढाईची शिकस्त करूं, मग परमेश्वर आपल्या मर्जास येईल तसें करे. १४ पुढें यवाब व त्याच्याबरोबरचे लोक अराम्यांशीं युद्ध करावयास चाळून गेले तेव्हां ते त्याच्यापुढून पळून गेले. १५ अरामी लोक पळून गेले हें पाहून अम्मोनी लोकहि अबीशयच्या पुढून पळून जाऊन नगरांत बिरले. मग यवाब यरुशलेमास परत आला. १६ अरामी लोकांनीं इस्राएलापुढें आपण पराजित झालों असें पाहिलें तेव्हां त्यांनीं जासूद पाठवून महानदापलीकडील अराम्यांस आणविलें; हदरेजराच्या सैन्याचा सेनापति शोफस याच्या नायकत्वाखालीं ते आले. १७ हें कोणीं दाविदास सांगितलें तेव्हां त्यांनें अवघा इस्राएल एकत्र जुळवून व यार्देनेपलीकडे जाऊन त्यांजवर चढाई केली आणि सैन्यव्यूह रचिला; दाविदानें अराम्यांविरुद्ध व्यूह रचिल्यावर ते त्यांजशीं लढूं लागले. १८ तेव्हां अरामी इस्राएलापुढून पळून गेले; त्या वेळीं दाविदानें त्यांच्या सात हजार रथांवरील माणसें व चाळीस हजार पायदळ यांचा संहार केला आणि त्यांचा सेनापति शोफस यास ठार केलें. १९ इस्राएलापुढें आपण पराजित झालों हें पाहून हदरेजराचे जे अंकित होते ते दाविदाशीं सल्ला करून त्याचे अंकित झाले; यानंतर अराम्यांनीं अम्मोनी लोकांस साहाय्य केलें नाहीं.

१ राजे लोक युद्धाच्या मोहिमेस जातात त्या २० समयीं म्हणजे वर्षांरमीं यवाबानें आपलें सैन्यबळ घेऊन जाऊन अम्मोनी लोकांचा मुल्लख उध्वस्त केला आणि मग येऊन राब्बा नगरास वेढा घातला; पण दावीद यरुशलेमांतच राहिला. यवाबानें राब्बा नगरावर मारा करून तें उध्वस्त केलें. २ दाविदानें त्या लोकांच्या राजाच्या मस्तकावरून मुकुट काढिला; त्याचें वजन एक सोन्याचा किकार आहे असें त्यास कळून आलें; तो रत्नजडित होता; तो दाविदाच्या मस्तकावर ठेवण्यांत आला. त्यानें त्या नगरांतून पुष्कळ लूट आणिली.

१२ शमुवेल १२: ३०-३१ वरील सगळ्या टिपा पाहा

३ त्यांनी त्या नगराच्या रहिवाऱ्यांस बाहेर काढून करवतींनी, लोखंडी दांताळ्यांनी व कुडाढींनी कापिले. अम्मोन्यांच्या सर्व नगरांचेहि त्यांनी तसेच केले. मग दावीद सर्व लोकांसह यरुशलेमास परत आला.

४ यानंतर पलिष्ट्यांशी गेजेर येथे पुनः युद्ध झाले; त्या प्रसंगी दूशाची सिब्वलखय याने रेफाई वंशांतलख सिप्पय यास जिवें मारिले तेव्हां ते लोक शरण आले. ५ पलिष्ट्यांशी पुनः युद्ध झाले तेव्हां याईराचा पुत्र एलहानान याने गथकर गल्याथ याचा भाऊ लहमी याचा वध केला; गल्याथाच्या भावाची काठी साल्याच्या तुरीएवडी होती. ६ गथ येथे पुनः युद्ध झाले तेव्हां तेथे रेफाई वंशांतल एक मोठा शिप्पाळ पुरुष होता, त्याच्या प्रत्येक हातास व पायास सहा सहा अशी एकंदर चोवीस बोटे होती. ७ त्यानें इस्राएलाची अवहेलना केल्यावरून दाविदाचा भाऊ शिमी याचा पुत्र योनाथान याने त्याचा वध केला. ८ हे पुरुष गथ गांवी रेफाईला झाले होते; ते दाविदाच्या व त्याच्या सेवकांच्या हाताने पडले.

१ नंतर सैतानाने इस्राएलाविरुद्ध उदून २१ इस्राएलाची गणती करावयास दाविदाला प्रवृत्त केले. २ दाविदाने यवाबास व लोकांच्या सरदारांस सांगितले, जा, बैर-शेबापासून दानापर्यंत इस्राएलांची मोजदाद करून मला कळवा म्हणजे त्यांची संख्या किती आहे हे मला समजेल. ३ यवाब म्हणाला, लोक कितीहि असोत, परमेश्वर त्यांस शतगुणित करो; पण माझे स्वामीराज, हे सर्व स्वामीचे दास आहेत ना ? माझे स्वामी असें करावयास कां सांगतात ? इस्राएलावर दोष आणण्यास त्यांनी कारण कां व्हावे ? ४ तथापि राजाचेपुढे यवाबाचे काही चालले नाही, म्हणून यवाब निघून सर्व इस्राएल देशभर फिरून यरुशलेमास आला. ५ तेव्हां यवाबाने प्रजेच्या मोज-दादीची यादी दाविदास दिली. सर्व धारकरी पुरुष इस्राएलांत अकरा लक्ष आणि यहुदांत चार लक्ष सत्तर हजार भरले. ६ त्यांच्यांत लेवी व बन्-यामिनी यांची टीप घेतली नाही; कारण या राजाचेचा

यवाबास वीट आला होता. ७ या गोष्टीवरून देवाची इतराजी होऊन त्यानें इस्राएलावर मारा केला. ८ दावीद देवास म्हणाला, हे मी केले त्यांत मी मोठें पाप केले आहे, तर आतां आपल्या सेवकास दोषमुक्त कर; कारण मी मोठा मूर्खपणा केला आहे. ९ परमेश्वराने दाविदाचा इष्टा गाद यास म्हटले, १० जा, दाविदास सांग, परमेश्वर म्हणतो, मी तुझ्यापुढें तीन गोष्टी ठेवितों, त्यापैकी कोणती करावी ती निवड. ११ तेव्हां गादाने दाविदाकडे जाऊन त्यास सांगितले, परमेश्वर म्हणतो, पुढील गोष्टीपैकी तुला वाटेल ती एक निवड; १२ तीन वर्षे दुष्काळ पडावा, अथवा तीन महिने तुझ्या शत्रूंची तरवार तुजवर चालून तुझा नाश व्हावा, किंवा तीन दिवस परमेश्वराची तरवार म्हणजे मरी देशांत पसरून परमेश्वराच्या दूताने सर्व इस्रा-एली मुलखाचा नाश करावा. ज्यानें मला पाठविले आहे त्याला मी काय उत्तर द्यावे तें चांगला विचार करून सांग. १३ दावीद गादास म्हणाला, मी मोठ्या पेचांत पडलों आहे; आतां परमेश्वराच्या हातीं मला पडूं या, कारण त्याचे वात्सल्य मोठें आहे; मनुष्याच्या हातीं मी पडूं नये. १४ मग परमेश्वराने इस्राएलांत मरी पाठविली आणि त्यांच्यांतले सत्तर हजार लोक पडले. १५ देवाने यरुशलेमाचा नाश करण्यास एक देवदूत पाठविला; तो त्याचा नाश करणार हें परमे-श्वराने पाहिले तेव्हां या अरिष्टाविषयी परमेश्वराला वाईट वाटले व त्या नाश करणाऱ्या देवदूतास तो म्हणाला, आतां पुरें कर, आपला हात आटोप. त्या समयीं परमेश्वराचा दूत अर्पण यबुसी याच्या खळ्या-नजीक होता. १६ दाविदाने वर दृष्टि केली तों परमेश्वराचा दूत आपल्या हातीं उपसलेली तरवार घेऊन यरुशलेमावर उगारून आकाश व पृथ्वी यांच्यामध्यें उभा आहे असें त्याला दिसले, तेव्हां दावीद व वडील जन यांनी दंडवत घातले; त्या वेळीं त्यांनीं गोणताट धारण केले होते. १७ दावीद देवास म्हणाला, लोकांची मोजदाद करावयाची आज्ञा करणारा मीच ना ?

१ २ शमुवेल २४:१६ इत्यादि स्थळीं भरवना.

३३: हे प्याप केले आहे, मीच हें दुराचरण केले आहे; ह्या नेवरांनी काय केले आहे? हे परमेश्वरा, माझ्या देवा, तुझा हात माझ्यावर व माझ्या फितुरक्यांवर पडण्या, तुझ्या लोकांवर तो पडून त्यांचा नाश होऊ नये. १८ तेव्हां परमेश्वराच्या वृत्तांनै गादास आह्मा केली, तूं दाविदास सांग की तूं बरती जाऊन अर्णान यवूसी याच्या खळ्यांत परमेश्वराप्रीत्यर्थ एक वेदी बांध. १९ गादांनै परमेश्वराच्या नामानै साषितले त्याप्रमाणें दावीद बरती गेला. २० अर्णान मार्गे बघून पाहतो तो देवदूत त्याच्या दृष्टीस पडला, तेव्हां त्याच्याबरोबर असलेले त्याचे चार पुत्र लपून राहिले. या वेळीं अर्णान गडू मळीत होता, २१ दावीद आपल्याकडे येत आहे हें पाहून अर्णान खळ्याबाहेर गेला व त्यानै भूमीपर्यंत खंडून दाविदास प्रणाम केला. २२ दावीद अर्णानास म्हणाला: या खळ्याची जागा मला दे; लोकांवरली ही मरी बर व्हावी म्हणून येथे परमेश्वराप्रीत्यर्थ मला एक वेदी बांधावयाची आहे; पुरें मोल घेऊन ही मला दे. २३ अर्णान दाविदास म्हणाला, ही जमीन आपणाला प्या, माझ्या स्वामीराजांनीं जें काही ठीक दिसेल तें करावें. पाहा, होमबलीसाठीं बैल, इंधनासाठीं मळंगीचीं आऊतें व अन्नार्पणासाठीं गडू हों सर्व मी आपणाला देतो. २४ दावीद राजा अर्णानास म्हणाला, नाही, नाही, मी पुरें मोल देऊन या वस्तु घेईन; कारण जें तुझ्या मालकीचें आहे तें मी परमेश्वराकरितां घेणार नाही; फुकट मिळलेला होमबलि मी अर्पणार नाही. २५ तेव्हां दाविदानें त्या जागेबद्दल सहास्रें शेकेळ सोनें तोळून दिले. २६ दाविदानें तेथें परमेश्वराप्रीत्यर्थ वेदी बांधून होमबलि व श्रात्यर्पणें अर्पिली आणि परमेश्वराचा धावा केला; परमेश्वरानें त्या होमबलीच्या वेदीवर दिव्याभि पडून त्यास उत्तर दिले. २७ परमेश्वरानें देवदूतास आह्मा केली, आणि त्यानै आपली तरवार म्यानांत परत घातली.

२८ त्या प्रसंगीं परमेश्वरानें अर्णान यवूसी याच्या खळ्यांत आपली विनंति ऐकली हें पाहून दाविदानें

यज्ञ केला. २९ खोशानें राजांत केलेला परमेश्वराचा निवासमंडप आणि होमार्पणाची वेदी हीं दोन्ही त्या काळीं विनोन येथल्या उच्च स्थानीं होती; ३० पण दावीद देवास प्रश्न विचारावयास त्याच्यामुळे जाण्यास प्रजेना; परमेश्वराच्या वृत्ताच्या तरवारीचा त्याला धाक पडला होता. १ त्या सभ्यीं दावीद म्हणाला, परमेश्वर २२ देवाचें मंदिर हेंच आणि इस्राएलाचे होमबलि अर्पिण्याची वेदी हीच.

२ इस्राएल देशांत जे परदेशीय राहत होते त्यांस एकत्र करण्याची दाविदानें आह्मा केली आणि देवाचें मंदिर बांधण्यासाठीं चिरे घडून तयार करण्यास पाथर-बुट लाविले; ३ आणि दाविदानें दाराच्या कवाडांसाठीं खिळे आणि सांघ्यासाठीं पुष्कळ लोखंड, अपरिमित पितळ, ४ व असंख्य गंधसरु हीं जमा केलीं. सीदोन व झोर एवढ्या लोकांनीं गंधसरुचीं पुष्कळ लाकडे दाविदास आणून दिलीं. ५ दावीद म्हणाला, माझा पुत्र शल्मोन तरुण व सुकुमार आहे, आणि जें मंदिर परमेश्वराप्रीत्यर्थ बांधावयाचें आहे तें अत्यंत भय्य सर्व देशांत विख्यात व शोभिवंत झालें पाहिजे म्हणून मला त्यासाठीं तयारी केली पाहिजे. या प्रकारें दाविदानें आषट्या मरणापूर्वी पुष्कळ तयारी केली.

६ सग त्यानै आपला पुत्र शल्मोन यास बोलावून इस्राएलाचा देव परमेश्वर याच्याप्रीत्यर्थ मंदिर बांधण्याची आह्मा केली. ७ दावीद आपला पुत्र शल्मोन यास म्हणाला, माझा देव परमेश्वर याच्या नामाप्रीत्यर्थ मंदिर बांधावें असा माझा मानस होता खरा, ८ पण परमेश्वराचा आदेश मला प्राप्त झाला कीं तूं बहुत रफपात केला आहे आणि पुष्कळ युद्धे केली आहेत; तुला माझ्या नामानें मंदिर बांधावयाचें नाही, कारण तूं माझ्यादेखत पृथ्वीवर पुष्कळ रफपात केला आहे. ९ पाहा, तुला एक पुत्र होईल तो शांतताप्रिय मनुष्य असेल. मी त्यास त्याच्या बोहोंकडल्या शत्रूंपसून विसावा देईन; त्याचें नांव शल्मोन (शांतताप्रिय) असें होईल; त्याच्या कारकीर्दीत मी इस्राएलास शांति व स्वस्थता देईन. १० तो माझ्या नामाप्रीत्यर्थ मंदिर बांधील; तो माझा पुत्र व मी त्याचा

पिता होईन; इक्षाएलावरील त्याची गादी मी निरंतरची स्थापीन. ११ तर आतां माझ्या पुत्रां, परमेश्वर तुम्हांबरोबर असो; तू कृतार्थ हो, आणि परमेश्वर तुम्हा देव तुम्हासंबंधानें म्हणाला आहे त्याप्रमाणें त्याचें मंदिर बांध. १२ तुम्हा देव परमेश्वर याचें नियमशास्त्र तू पाळवें म्हणून परमेश्वर तुला चक्रुर्षी व विनेकसुद्धि ही देवो व इक्षाएलावर तुम्हा अधिकार स्थापीत करो. १३ परमेश्वरानें मोशाला इक्षाएलासंबंधानें सांगितलिले नियम व निर्णय जर तू पाळविले तर तू कृतार्थ होशील; दड हो, हिंमत धर, भिकूं नको, कचकूं नको. १४ मी संकटांत असतांही परमेश्वराच्या मंदिराप्रतीत्यर्थ एक लक्ष किष्कार सोनें व दहा लक्ष किष्कार चांदी सिद्ध केली आहे; पितळ व लोखंड हीं तर अतिशयित आहेत, तीं अपरिमित आहेत; लकूड व चिरे हीं मी तयार केलीं आहेत, तुम्हांही त्यांत भर घालितां वेईल. १५ विषयय तुंजवळ कामगार बहुत आहेत; पाथरवट व इमारती लकडांचें काम करणारे आणि इतर सर्व प्रकारच्या कामांत निपुण असे लोक आहेत; १६ सोनें, रूयें, पितळ व लोखंड हीं अपरिमित आहेत; तर आतां उदूने कामाला लागूं, परमेश्वर तुम्हाबरोबर असो. १७ दाविदानें इक्षाएलाच्या सर्व सरदारांस आज्ञा केली कीं माझा पुत्र शल्मोन याला साहाय्य करा. १८ तो म्हणाला, तुमचा देव परमेश्वर तुमच्याबरोबर आहे, नाही काव ? त्यानें तुम्हांस चोहोंकडे शांतता दिली आहे ना ? त्यानें देशदेशाचे लोक माझ्या हातीं दिले आहेत आणि देश परमेश्वराच्या व त्याच्या लोकांच्या ताब्यांत आला आहे. १९ तर आतां तुम्ही आपला देव परमेश्वर यास जिवें-भावें शरण जा. उठा, परमेश्वर देवाचें पवित्रस्थान बांधावयास लागू; परमेश्वरच्या नामाप्रतीत्यर्थ जें मंदिर बांधावयाचें आहे त्यांत परमेश्वराच्या कराराचा कोश व देवाचीं पवित्र पात्रें ठेवावयाचीं आहेत.

१ द्वावीद आतां वृद्ध व वयातीत झाला होता, म्हणून त्यानें आपला पुत्र शल्मोन यास इक्षाएलावर राजा नेमिलें. २ त्यानें इक्षाएलाचे सर्व सरदार, याजक व लेवी यांस एकवट

केले. ३ तीस वर्षांचे व त्याहून अधिक वयाचे जितके लेवी होते त्यांची गणती केली; त्यांची किरगणती केली ती अडतीस हजार भरली. ४ त्यांतले चोवीस हजार परमेश्वराच्या मंदिराच्या कामाची देखरेख करण्यास नेमिले; सहा हजार अमलदार व न्यायाधीश होते; ५ चार हजार द्वारपाळ होते; आणि परमेश्वराचीं स्तोत्रें म्हणण्यांसाठीं दाविदानें जीं वाद्यें केलीं होतीं त्यांवर परमेश्वराचें स्तवन करण्यासाठीं चार हजार मनुष्यें नेमिलीं. ६ लेवीचे पुत्र गेषोन कदाथ व भरारी यांच्या कुळांप्रमाणें दाविदानें त्यांचे वर्ग केले होते. ७ गेषोनांतला लदान व शिर्मा; ८ लदानाचे पुत्र यहीएल मुख्य व जेयाम व योएल असे तीन; ९ शिर्माचे पुत्र शलोमोथ, हजिएल व हारान असे तीन; हे लदानाच्या पितृकुळांचे मुख्य होते; १० आणि शिर्माचे सुत्र यद्य, जीजा, यऊश व बरीया हे चौथे शिर्माचे पुत्र; ११ यद्य हा प्रमुख व जीजा हा दुसरा; यऊश व बरीया यांची पुत्रसंतति बहुत नव्हती, म्हणून त्यांचें एकच पितृकुळ ठरविलें. १२ कदाथाचे पुत्र उबान; इसहार, हेब्रोन, उब्जियेल असे चार; १३ अन्नमाचे पुत्र अहरोन व मोशे; अहरोनास वेगळें करण्यांत आलें तें अशासाठीं कीं त्यानें व त्याच्या वंशजांनीं निरंतर परमपवित्र वस्तु पवित्र राखाव्या, निरंतर परमेश्वरासमोर धूप जाळावा, त्याची सेवाचाकरी करावी व त्याच्या नामानें आशीर्वाद द्यावा. १४ देवाचा माणूस मोशे याचे पुत्र लेवी वंशांत मोडत. १५ मोशेचे पुत्र गेषोम व अलियेजर. १६ गेषोमाच्या पुत्रांमध्ये शबुएल मुख्य, १७ आणि अलियेजराच्या पुत्रांमध्ये रहन्या मुख्य; अलियेजराला दुसरे पुत्र शाले नर्हात, परंतु रहन्याचे पुत्र बहुत होते. १८ इसहाराच्या पुत्रांमध्ये शलोमीथ मुख्य; १९ हेब्रोनच्या पुत्रांमध्ये यरीया मुख्य, व अमन्या दुसरा, यहजिएल तिसरा व यकमाम् चौथा; २० उब्जियेलाच्या पुत्रांमध्ये मीखा मुख्य व इशिया दुसरा; २१ भरारीचे पुत्र महली व मूसी; महलीचे पुत्र एलाजार व कीश २२ एलाजार निपुत्रिक मेला, त्याला केवल कन्या

होत्या; त्यांचे भाऊबंद कीशुपुत्र यांनी त्यांजशीं विवाह केला. २३ मूलीचे पुत्र : महली, एदर व यरेमोथ असे तीन. २४ लेव्याच्या पितृकुळ्यांतील मुख्य पुरुष हेच; त्यांची नांवे घेऊन शिरगणती केली; ते वीस वर्षांचे व त्यांहून अधिक वयाचे असून परमेश्वराच्या मंदिरांत सेवा करीत असत. २५ दावीद म्हणाला, इस्राएलाचा देव परमेश्वर यानें आपल्या प्रजेस विवाहा दिला आहे, व यरूशलेमांत त्याचा निरंतरचा निवास आहे; २६ निवासमंडप व त्यामधील सेवेची उपकरणे हीं लेव्यांस पुनः वाहून न्यावयाची जरूर पडणार नाही. २७ दाविदाच्या शेवटल्या आज्ञेवरून वीस वर्षांच्या व त्यांहून अधिक वयाच्या लेव्यांची गणती झाली. २८ अहरोन वंशजांच्या हाताखाली परमेश्वराच्या मंदिराची अंगणे व कोठड्या यांत सेवा करणे व सर्व पवित्र वस्तु शुद्ध राखणे हे देवाच्या मंदिरांतील सेवेसंबंधाचें सर्व काम त्यांच्याकडे होतें. २९ समर्पित भाकर, अन्नबली-साठी सपीठ, बेखमीर पापड, तव्यावर भाजलेलें अथवा मळलेलें सर्व कांहीं सिद्ध करण्याचें व सर्व प्रकारचें तोल-माप करण्याचें काम त्यांजकडे होतें. ३० सकाळसंध्या-काळ नित्य परमेश्वराचें उपकारस्मरण व स्तवन करण्यास त्यांना उभें राहावें लागत असे. ३१ तसेंच शब्दाचात्या व चंद्रदर्शनाच्या दिवशीं व नेमिल्ल्या पर्वेणीस ठरीव संख्येप्रमाणें नेहमीं परमेश्वरासमोर उभें राहून सर्व होमबलि त्यांना त्यास अर्पावे लागत. ३२ परमेश्वराच्या मंदिराच्या सेवेप्रीत्यर्थ दर्शनमंडपाचें व पवित्रस्थानाचें रक्षण करणे आणि त्यांचे भाऊबंद अहरोन वंशज यांस नेमून दिलेल्या कामीं मदत करणे हे त्यांचें काम होतें.

१ अहरोनवंशजांचे वर्ग हे : अहरोनाचे पुत्र

२४ नादाब, अबीहू, एलाजार व इथामार.

२ नादाब व अबीहू हे आपल्या बापापूर्वीं निपुत्रिक मेले म्हणून एलाजार व इथामार हे याजकाचें काम करीत. ३ दाविदानें एलाजाराच्या वंशांतला सादोक व इथामाराच्या वंशांतला अहीमलेख यांस त्यांची सेवेचीं कामे वांटून दिलीं. ४ इथामाराच्या वंशजांपेक्षा एलाजाराच्या वंशजांत प्रमुख पुरुष

अधिक निपजले. त्यांची वंशणी वेंचण्यानें झाली : एलाजाराच्या वंशांतल पितृकुळ्यांचे प्रमुख सोळा होते, आणि इथामाराच्या वंशांतले पितृकुळ्यां-प्रमाणें आठ होते. ५ याप्रमाणें दोन्ही वंशांतील पुरुष घेऊन त्यांची विव्या टाकून वांटणी केली; कां की पवित्रस्थानाचा अधिकार व देवाकडची सरदारी एलाजार व इथामार या दोन्ही वंशांतल्या पुरुषांकडे होती. ६ आणि लेव्यांपैकीं नथनेल लेखक याचा पुत्र शमाया यानें राजा व अधिकारी, सादोक याजक व अन्धा-धाराचा पुत्र अहीमलेख आणि लेवी व याजक यांच्या पितृकुळ्यांचे प्रमुख यांच्यासमोर त्यांचीं नांवे लिहिलीं; एक प्रमुख धरार्णें एलाजाराचें व एक इथामाराचें अशीं धरिलीं. ७ पहिली विठी यहोयारीबाची निघाली, दुसरी यदायाची, ८ तिसरी हारीमाची. चवथी सोरीमाची, ९ पांचवी मलकीयाची, सहावी मीयामिनाची, १० सातवी ह्कोसाची, आठवी अबीयाची, ११ नववी येशवाची, दहावी शकन्याची, १२ अकरावी एल्या-शिबाची, बारावी याकीमाची, १३ तेरावी हुप्पाची, चवदावी येशेबाबाची, १४ पंधरावी शिल्याची, सोळावी इम्मेराची, १५ सतरावी हेजीराची, अठरावी हप्पिसे-साची, १६ एकुणिसावी पथहाची, विसावी यहूज-केलाची, १७ एकविसावी याखीनाची, बाविसावी गामूलाची, १८ तेविसावी दलायाची आणि चौविसावी माण्पाची. १९ इस्राएलाचा देव परमेश्वर यानें आज्ञा केली होती तदनुसार त्यांचा पूर्वज अहरोन याच्या हस्तें त्यांस लावून दिलेल्या विधीप्रमाणें परमेश्वराच्या मंदिरांत सेवा करावयास पाळीपाळीनें जावयाचा त्यांना हा क्रम लावून दिला होता.

२० लेवीचे वरकड वंशज : अग्रामाच्या वंशांतला शबाएल, शबाएलाच्या पुत्रांतला येहदाया. २१ रहन्याचे वंशज रहन्याच्या वंशांत मुख्य इशिया. २२ इसहा-रीयांतला शलोमोथ, शलोमोथाच्या पुत्रांतला यहूथ; २३ हेब्रोनचे पुत्र : यरीया, दुसरा अमन्या, तिसरा यहजियेल, चवथा यकमाम. २४ उजियेलाच्या वंशांतला मीखा, मीखाच्या पुत्रांतला शामीर. २५ मीखाचा भाऊ

इतिशया, इतिशयांच्या वैशाल्या जखन्याः २६ मरारीचे पुत्रः महली व मूषी; यांनीयांचा वंशज बनो. २७ मरारीच्या वंशांतले याजीयाचे पुत्रः बंनो, शोहम, जकूर व इनी. २८ महलीचा एकजोर, याला पुत्र झाला नाही. २९ किशाचे वंशजः किशाचा वंशज यरहमेल. ३० मूषीचे पुत्रः महली, एदर व यरीमोथ; हे लेव्याचे वंशज आपआपल्या पितृकुळां प्रमाणे होते. ३१ यांनीहि आपले बांधव अहरोनवंशज यांच्याप्रमाणे दामीद राजा, सादोक, अहमिलेख आणि याजकांच्या व लेव्यांच्या पितृकुळांचे प्रमुख पुरुष यांच्यासमोर चिठ्या टाकिल्या; मुख्य पुरुषांचे पितृकुळ त्यांच्या कनिष्ठ बांधवाच्या पितृकुळांबरोबर गणिले.

१ दावीद व सेनापति यांनी आसाफ, हेमान २५ व यदूथून यांच्या वंशजांपैकी कित्येकांस वीणा, सारंगी व झांजा वाजवून संदेश देण्याची सेवा करावी म्हणून वेगळे केले : सेवेचे हे काम करणाऱ्यांची संख्या येथेप्रमाणे : २ आसाफाच्या वंशांतले जकूर, योसेफ नथन्या व अशेराला हे आसाफाचे पुत्र; राजाहि प्रमाणे आसाफाच्या हाताखाली हे संदेश देत असत. ३ यदूथूनाचे वंशज यदूथूनाचे पुत्र गवत्या, सरी, यशया, हश्या व मतिष्या असे सहा; त्यांचा बाप यदूथून वीणा वाजवून परमेश्वराचे उपकारस्मरण व स्तवन करून संदेश देत असे, ते त्याच्या हाताखाली असत. ४ हेमानाचे वंशज : हेमानाचे पुत्र बुकीया, मत्तन्या, उज्विल, शबुएल, यरीमोथ, हनन्या, हनानी, अलियाथा, गिह्ती, रोममती-एजेर, काश्बकाशा, मळेथी, होथीर व महजियोथ; ५ राजाचा दूता हेमान, जो रणशिंग वाजवून परमेश्वराचे वचन सांगत असे, त्याचे हे पुत्र; देवाने हेमानाला चादा पुत्र व तीन कन्या दिल्या. ६ हे सर्व परमेश्वराच्या मंदिरांत आपआपल्या बापाच्या हाताखाली राहून देवाच्या मंदिराच्या सेवेत झांजा, सारंगी व वीणा वाजवून गात असत; आसाफ, यदूथून व हेमान हे राजाच्या आज्ञेत असत. ७ ते व त्यांचे भाऊंबंद

परमेश्वराप्रीत्यर्थ गाण्याचे शिक्षण मिळून तरनेज झालेले असे दोनशे अव्याऐशी होते. ८ त्या सर्वांनी म्हणजे म्हणजे मोठ्यांनी आणि मुक्केश्यांनी चिठ्या टाकून आपआपली कामे वांटून घेतली. ९ तेव्हां पहिली चिठी आसाफ मंडळीपैकी योसेफ यांची निघाली; दुसरी गदल्याची; तो, त्याचे भाऊंबंद व पुत्र मिळून बारा; १० तिसरी जकूराची, त्याचे पुत्र व भाऊंबंद मिळून बारा; ११ चवथी इलीची, त्याचे पुत्र व भाऊंबंद मिळून बारा; १२ पांचवी नथन्याची, त्याचे पुत्र व भाऊंबंद मिळून बारा; १३ सहावी बुकीयाची, त्याचे पुत्र व भाऊंबंद मिळून बारा; १४ सातवी यशेरालाची, त्याचे पुत्र व भाऊंबंद मिळून बारा; १५ आठवी यशयाची, त्याचे पुत्र व भाऊंबंद मिळून बारा; १६ नववी मत्तन्याची, त्याचे पुत्र व भाऊंबंद मिळून बारा; १७ दहावी शिमीची, त्याचे पुत्र व भाऊंबंद मिळून बारा; १८ अकरावी अजरेलाची, त्याचे पुत्र व भाऊंबंद मिळून बारा; १९ बारावी हश्याची, त्याचे पुत्र व भाऊंबंद मिळून बारा; २० तेरावी शबाएलाची, त्याचे पुत्र व भाऊंबंद मिळून बारा; २१ चवदावी मतिष्याची, त्याचे पुत्र व भाऊंबंद मिळून बारा; २२ पंधरावी यरीमोथाची, त्याचे पुत्र व भाऊंबंद मिळून बारा; २३ सोळावी हनन्याची, त्याचे पुत्र व भाऊंबंद मिळून बारा; २४ सतरावी याश्बकाशाची, त्याचे पुत्र व भाऊंबंद मिळून बारा; २५ अठरावी हनानीची, त्याचे पुत्र व भाऊंबंद मिळून बारा; २६ एकुगिसावी मळेथीची, त्याचे पुत्र व भाऊंबंद मिळून बारा; २७ विसावी अलीयाथाची, त्याचे पुत्र व भाऊंबंद मिळून बारा; २८ एकविसावी होथीराची, त्याचे पुत्र व भाऊंबंद मिळून बारा; २९ बविसावी गिह्तीची, त्याचे पुत्र व भाऊंबंद मिळून बारा; ३० तेविसावी महजियोथाची, त्याचे पुत्र व भाऊंबंद मिळून बारा; ३१ आणि चौविसावी रोममती-एजेराची, त्याचे पुत्र व भाऊंबंद मिळून बारा.

१ द्वारपालांचे नां : कोरहाचे वंशज २६ आसाफाच्या वंशांतला कोरहाचा पुत्र मळेथ्या; २ मळेथ्याचे पुत्र : जखन्या अथवा

यदिएल दुसरा, जबया तिसरा, यथनिएल चौथा.
 ३ एलाम पांचवा, यहोहानान सहावा व एल्योवेनय सातवा; ४ ओबेद-अदोमाचे पुत्र: शमाया ज्येष्ठ, यहोजाबाद दुसरा, यवाह तिसरा, साखार चवथा, नयनेल पांचवा, ५ अम्मीएल सहावा, इस्ताखार सातवा, पउलयय आठवा; देवानें त्याला बरकत दिली होती. ६ त्याचा पुत्र शमाया याला पुत्र झाले; ते महावीर असल्यामुळे त्यांची त्यांच्या पितृकुळांवर सत्ता होती. ७ शमायाचे पुत्र: अथनी, रफाएल, ओबेद, एलजाबाद; आणि त्यांचे बंधु अलीहू व समूह्या हे बलवान् होते. ८ हे सर्व ओबेद-अदोमाच्या वंशातले; हे यांचे पुत्र व भाऊबंद सेवेच्या कामांत बलवान् व जोमदार होते; असे ओबेद-अदोमाचे बासठ वंशज होते. ९ आणि मशेलेम्याचे पुत्र व भाऊबंद मिक्न अठरा बलवान् पुरुष होते. १० मरारीच्या वंशातल्या होसा याचे पुत्र; शिमी मुख्य; हा ज्येष्ठ नसताहि त्याच्या बापांनं त्याला मुख्य केलें होतें; ११ हिल्कीया दुसरा, टबत्या तिसरा, जखन्या चौथा, असे होसा याचे पुत्र व भाऊबंद मिक्न तेरा होते. १२ द्वारपाळांचे वर्ग या मुख्य पुरुषांतले होते; आपल्या भाऊबंदांबरोबर तेहि परमेश्वराच्या मंदिरांत सेवा करीत. १३ त्यांतल्या लहान-धोरांनी आपआपल्या पितृकुळांप्रमाणें एकेक द्वार-संबंधानें चिठी टाकिली. १४ पूर्वद्वाराची चिठी झलेम्याच्या नांवाची निघाली. त्यांनी त्याचा पुत्र जखन्या जो सुन्न मंत्री होता त्याच्या नांवाची चिठी टाकिली ती उत्तरद्वाराची निघाली. १५ दक्षिण-द्वाराची चिठी ओबेद-अदोम याच्या नांवाची निघाली, त्याच्या मुलांच्या नांवांवर भांडारगृहाची चिठी निघाली. १६ शुपीम व होसा यांच्या नांवांची चिठी पश्चिम-द्वाराची निघाली; शल्लकेथ नांवाच्या द्वारपाळी चहून जाण्याच्या सबकेवर समोरासमोर त्यांनी पहारा करावा असें ठरले. १७ पूर्वच्या बाजूस सहा लेवी, उत्तरेस रोजचे चार व दक्षिणेंस रोजचे चार व भांडार-गृहावर दोन दोन असे नेमिले. १८ पश्चिमेस परचार

(मंदिराचें शिवार) याच्यासाठीं सबकेजवळ चार व छद्द परचार येथें दोन. १९ हे द्वारपाळांचे वर्ग होते; त्यांतले काहीं कोरह वंशांतले व काहीं मरारी वंशांतले होते.

२० लेव्यांपैकी अहिया हा देवमंदिराच्या भांडारांवर व देवास वाहिलेल्या वस्तूंच्या भांडारांवर होता. २१ लादानाचे वंशज: लादान गेषोनी यांच्या पितृ-कुळांतला प्रमुख पुरुष यहीएली. २२ यहीएलीचे पुत्र जेथाम व त्याचा भाऊ योएल; हे परमेश्वराच्या मंदिराच्या भांडारगृहांवर होते. २३ अन्नामी, इसहारी, हेब्रोनी, उजियेली यांपैकी काहीं होते. २४ अबुएल बिन नेबोम बिन मोशे भांडारांवर नायक होता. २५ याचे भाऊबंद हे: अलियेजाराचा पुत्र रहव्या, त्याचा पुत्र थश-या, त्याचा पुत्र योराम, त्याचा पुत्र जिस्वी व त्याचा पुत्र शलोमोथ. २६ दावीद राजा, पितृकुळांचे मुख्य पुरुष, सहस्रपति, शतपति व मुख्य सेनापति यांनी देवास वाहिलेल्या वस्तूंच्या भांडारांवर शलोमोथ व त्याचे भाऊ-बंद यांस नेमिलें होतें २७ ल्दाईत जी छट त्यांस मिळत असे तीपैकी काहीं परमेश्वराचें मंदिर दुस्त करण्या-साठीं ते समर्पण करीत. २८ शमुवेल द्रष्टा, किशाचा पुत्र शौळ, नेराचा पुत्र-अबनेर, आणि सरुवेचा पुत्र क्वाब यांनी ज्या वस्तु समर्पित्या होत्या त्या व इतरांनी ज्या समर्पित्या होत्या त्या सर्व शलोमोथ व त्याचे बांधव यांच्या हवाली केल्या होत्या. २९ इसहान्यांपैकी कनन्या व त्याचे वंशज यांस इस्राएलाच्या सरदारीचें व न्यायाचें बाहेरले काम चालविण्यासाठीं नेमिलें होतें. ३० हेब्रोण्यापैकी इसव्या व त्याचे भाऊबंद एक हजार सातसो वीर असून ते यार्देनेच्या पश्चिमेस परमेश्वराच्या सर्व सेवेसंबंधानें व राजाच्या कामगिरीसंबंधानें इस्रा-एलावर देखरेख करणारे होते. ३१ हेब्रोन्वांतला यरीया हा त्यांच्या पितृकुळांप्रमाणें त्यांचा मुख्य होता. दाविदाच्या कारकीर्दीच्या चाळिसाव्या वर्षी त्यांचा शोध केला तेव्हां त्यांतले काहीं शूर वीर भिळावांतल्या याजेरांत सांपडले. ३२ त्याचे बांधव वीर असून आपआपल्या पितृकुळांचे मुख्य होते; ते दोन हजार सातसो होते. त्यांस दावीद राजानें

देवाच्या कार्यासंबंधानें व राजाच्या सर्व कारभारासंबंधानें रळबेनी, गादी, व मनःशाचा अर्धा वंश यांजवर देखरेख करण्याच्या कामावर नेमिलें होतें.

१ इस्त्राएलांची गणती म्हणजे पितृकुळ-
२७ तीळ मुख्य पुरुष, सहस्रपति, शतपति व त्यांचे सरदार यांची आणि जे वर्षभर प्रतिमासी कामावर हजर होते, सुटी मिळाली म्हणजे जात व अशा प्रकारें राजाची सेवावाकरी करीत, त्यांची प्रत्येक वर्गाप्रमाणें गणती चोवीस हजार होती. २ पहिल्या महिन्याच्या पहिल्या वर्गावर जव्दीएलांचा पुत्र याशवाम होता; त्यांच्या वर्गांत चोवीस हजार होते. ३ तो-पेरैसॅच्या वंशातील होता व पहिल्या महिन्यांत सैन्याच्या सर्व सरदारांचा मुख्य असे. ४ दुसऱ्या महिन्याच्या वर्गावर दोदय अहोही हा आणि त्याचा वर्ग असे; मिळोथ हा त्यांचा नायक होता; त्यांच्या वर्गांत चोवीस हजार होते. ५ तिसऱ्या महिन्याचा तिसरा सेनापति यहोयादा याचा पुत्र बनाया, हा मुख्य याजक होता; त्याच्या वर्गांत चोवीस हजार होते, तिसऱ्यांमध्यें शर व तिसऱ्यांमध्यें बरिष्ठ असा जो तोच हा बनाया; त्याचा पुत्र अम्मिजाबाद हाहि त्याच्याच वर्गांत होता. ७ चवथ्या महिन्याचा चवथा सरदार यवावाचा भाऊ असाएल हा होता; त्याच्यामागून त्याचा पुत्र जवद्या हा होता; त्यांच्या वर्गांत चोवीस हजार होते. ८ पांचव्या महिन्याचा पांचवा सरदार शम्भूथ इझ्राही हा होता; त्यांच्या वर्गांत चोवीस हजार होते. ९ सहाव्या महिन्याचा सहावा सरदार ईक्शाचा पुत्र इरा तकोई हा होता; त्यांच्या वर्गांत चोवीस हजार होते. १० सातव्या महिन्याचा सातवा सरदार एफ्राइमाच्या वंशांतला हेलेस पळोनी हा होता; त्याच्या वर्गांत चोवीस हजार होते. ११ आठव्या महिन्याचा आठवा सरदार जेरहवंशांतला सिन्खय हुशायी हा होता; त्याच्या वर्गांत चोवीस हजार होते. १२ नवव्या महिन्याचा नववा सरदार बन्यामिनी वंशांतला अबियेजर अनाथोथी हा होता; त्याच्या वर्गांत चोवीस हजार होते. १३ दहाव्या महिन्याचा दहावा सरदार

जेरहवंशांतला महरय नटोफायी हा होता; त्याच्या वर्गांत चोवीस हजार होते. १४ अकराव्या महिन्याचा अकरावा सरदार एफ्राइमाच्या वंशांतला बनाया पिरायोनी हा होता; त्याच्या वर्गांत चोवीस हजार होते. १५ बाराव्या महिन्याचा बारावा सरदार अथनिएल वंशांतला हेल्दय नटोफायी हा होता; त्याच्या वर्गांत चोवीस हजार होते.

१६ आणखी इस्त्राएलाच्या वंशांवरले हे अधिकारी होते: रळबेनवंशाचा अधिकारी जिलीचा पुत्र अलीयेजर हा होता; शिमोनवंशाचा अधिकारी माकाचा पुत्र शफव्या हा होता, १७ लेवीवंशाचा अधिकारी कमुवेलाचा पुत्र हशव्या; अहरोनवंशाचा अधिकारी सादोक; १८ यहुदावंशाचा अधिकारी दाविदाच्या भाऊबंदांतला अलीहू; इस्त्राएलाच्या अधिकारी मीखाएलाचा पुत्र अझ्री; १९ जबुलूनवंशाचा अधिकारी ओबद्याचा पुत्र इश्माया; नफतालीवंशाचा अधिकारी अझ्रीएलाचा पुत्र यरीमोथ; २० एफ्राइमवंशाचा अधिकारी अजव्याचा पुत्र होशेथ; मनशाच्या अर्ध्या वंशाचा अधिकारी पदावाचा पुत्र योएल; २१ गिलादांतल्या मनशाच्या अर्ध्या वंशाचा अधिकारी जखव्याचा पुत्र इहो; बन्यामीनवंशाचा अधिकारी अबनेराचा पुत्र यासिएल; २२ दानवंशाचा अधिकारी यरोहामाचा पुत्र अजरेल; हे इस्त्राएलाच्या वंशाचे सरदार होते. २३ तथापि दाविदानें वीस वर्षांचे व त्यांहून कमी वयाचे लोक यांची गणती केली नाही, कारण इस्त्राएलाची संख्या आकाशातील ताऱ्यांप्रमाणें वाढवीन असें परमेश्वरानें म्हटलें होतें. २४ सरुवेचा पुत्र यवाव हा गणती करूं लागला, पण त्यानें तें काम पूर्ण केलें नाहीं; कारण त्यामुळें देवाचा कोप इस्त्राएलावर भडकला; ही गणती दावीद राजाच्या बखरींत लिहिलेली नाही.

२५ राजाच्या भांडारांवर अदीएलवाचा पुत्र अज्जावेथ हा होता; आणि शेतांतल्या, नगरांतल्या, गांवांतल्या व किल्ल्यांतल्या भांडारांवर उज्जीयाचा पुत्र योनाथान हा होता; २६ जमिनीची लागवड करण्याच्या शेतकऱ्यांवर कल्लवाचा पुत्र एझ्री हा होता;

२७ द्राक्षीच्या मळ्यांवर शीमी रामाथी हा होता; आणि द्राक्षीच्या मळ्यांच्या उत्पन्नावर व द्राक्षारसाच्या कोठ्यांवर जव्दी शिफमी हा होता; २८ जैतून झाडांवर व सखल प्रदेशांतील उंबराच्या झाडांवर बाल-हानान गवेरो हा होता; तेल्याच्या कोठ्यांवर गोवासा हा होता; २९ जीं गुरें शारोनांत चरत असत त्यांवर शित्रय शारोनी हा होता; खोऱ्यांतल्या गुरांवर अदलय याचा पुत्र शाफाट हा होता; ३० उंटांवर ओबील इस्माएली हा होता; गाढवांवर येहया मेरेन्तेयी हा होता; ३१ आणि मंडरांवर याजीज हाथी हा होता; हे दावीद राजाच्या घनावर अधिकारी होते.

३२ दाविदाचा चुलता योनाथान हा मंत्री असून मोठ्ठा समजूतदार व लेखक होता; हबमोन्याचा पुत्र यहीएल राजपुत्रांबरोबर असे; ३३ अहीथोफेल हा राजाचा मंत्री होता; आणि हूझय अर्का हा राजाचा मित्र होता. ३४ अहीथोफेलाच्या मार्गून बनायाचा पुत्र यहीयादा व अभ्याथार हे मंत्री झाले; आणि राजाचा सेनापति यवाव हा होता.

१ इझाएलाचे सर्व सरदार म्हणजे वंशा-
२८ वंशाचे सरदार राजाची पाळीपाळीनें सेवा करणाऱ्या तुकड्यांचे सरदार होते; तसेंच सहस्रपति, शतपति, राजा व त्याचे पुत्र यांच्या पत्नादि घनावर देखरेख करणारे सरदार आणि शूर वीर या सर्वांस दाविदानें यशालेमास जमविलें. २ मग दावीद राजा उभा राहून म्हणाला, माझे बांधव व माझे प्रजाजनहो, माझे म्हणणें ऐका; परमेश्वराच्या कराराच्या कोशासाठीं आणि आपल्या देवाच्या पादासनासाठीं एक विश्रामभवन बांधावें असा माझा मानस असून तें बांधण्याची मी तयारी केली होती; ३ परंतु देवानें मला म्हटलें माझ्या नामाप्रित्यर्थ तुला मंदिर बांधावयाचें नाहीं, कारण तूं युद्धप्रिय असून रक्तपात केला आहे; ४ परंतु इझाएलाचा देव परमेश्वर यानें माझ्या वडिलांच्या सर्व घराण्यांतून मलाच निवडिलें आहे; मी इझाएलावर कायमचा राजा व्हावें म्हणून यहुदांनें अग्रणी व्हावें आणि यहुदाच्या घराण्यांत

माझ्या पित्याचें घराणें प्रमुख व्हावें अशी त्यानें निवड केली आणि माझ्या पित्याच्या पुत्रांतून मलाच सर्व इझाएलावर राजा करावें असें त्याच्या मर्जीस आलें. ५ परमेश्वरानें मला बहुत पुत्र दिले आहेत, त्या सर्वांतून इझाएलावर राज्य करण्यासाठीं परमेश्वराच्या सजासनावर त्रसावें म्हणून त्यानें माझा पुत्र शलमोन मस निवडिलें आहे. ६ तो मला म्हणाला, तुझा पुत्र शलमोन हा माझें मंदिर व अंगणें बांधील; त्याला मी आपला पुत्र निवडिलें आहे व मी त्याचा पिता होईन. ७ तो जर माझ्या आज्ञा व निर्णय हल्लींच्याप्रमाणें निश्चयानें पाळील तर मी त्याचें राज्य निरंतर स्थापिन. ८ तर आतां सर्व इझाएलांसमक्ष, परमेश्वराच्या मंडळीसमक्ष, आमच्या देवाच्या विश्रामानें तुमचा देव परमेश्वर याच्या सर्व आज्ञांकडे लक्ष पुरवून त्या पाळा म्हणजे तुम्ही या उत्तम देशाचे मालक व्हाल व आपल्यामागे आपल्या मुलांस हा देश कायमचें बतन ठेवून जाल. ९ हे माझ्या पुत्र, शलमोना, तूं आपल्या बापाच्या देवाला ओळख आणि सात्त्विक चिंतानें व मनोभावेन त्याची सेवा कर; परमेश्वर सर्वांची मनं पारखितो आणि त्यांत जे कांहीं विचार व कल्पना उत्पन्न होतात त्या त्यास समजतात, तूं त्याच्या भजनीं लागशील तर तो तुला प्राप्त होईल, पण तूं त्याला सोडिलें तर तो तुझा कायमचा त्याग करील. १० संभाळ, पवित्रस्थानाप्रित्यर्थ मंदिर बांधावें म्हणून परमेश्वरानें तुला निवडिलें आहे; हिंमत धरून हें कार्य कर.

११ मग दाविदानें आपला पुत्र शलमोन यास मंदिराची ओसरी, कोठव्या भांडारगृहें व त्यांबरोल कोठव्या, आंतील कोठव्या व दयासनाचें स्थान यांचा नमुना दिला; १२ त्याप्रमाणें परमेश्वराच्या मंदिराचीं अंगणें, चोहों बाजूंच्या कोठव्या, देवमंदिराचीं भांडारें व समर्पित केलेल्या वस्तूंचीं भांडारें यांचे जे नमुने दैवी आत्म्याच्या प्रेरणेंनें त्यास मिळाले होते ते सर्व त्यानें त्यास दिले. १३ त्याप्रमाणेंच याजक व लेवी यांच्या कार्यक्रमाचा, परमेश्वराच्या मंदिरांतील

सेवेसंबंधाच्या सर्व कामाचा आणि सेवेसंबंधाच्या सर्व पात्रांचा वेत त्याने त्याला सांगून दिला; १४ सर्व प्रकारची सेवा करण्यासाठी सोन्याची पात्रे करण्यास सोने आणि सर्व प्रकारच्या सेवेसाठी लागणाऱ्या चांदीच्या पात्रांसाठी चांदी त्याने तोखून दिली; १५ सोन्याच्या दीपमाळ व त्यांची सोन्याची चाडी, प्रत्येक दीपमाळ व तिची चाडी यासाठी प्रत्येकाच्या कामाप्रमाणे चांदी तोखून दिली; १६ समर्पित भाकराच्या प्रत्येक मेजासाठी सोने तोखून दिले व चांदीच्या मेजासाठी चांदी तोखून दिली; १७ शुद्ध सोन्याचे कट्टे, कटोरे व प्याले व सोन्याच्या प्रत्येक घुरईसाठी सोने, त्याप्रमाणेच चांदीच्या प्रत्येक घुरईसाठी चांदी तोखून दिली. १८ धूपवेदीसाठी गाळलेले सोने तोखून दिले, आणि करूब आपले पंख पसरून परमेश्वराच्या कराराचा कोश शाक्रीत, त्यांच्या रथाच्या नमुन्यासाठी सोने त्याने दिले. १९ परमेश्वराकडून जे कांही या नमुन्याप्रमाणे मला कळले ते मी सर्व समजून घेऊन लिहून दिले आहे [असे दाविदाने म्हटले]. २० मग दावीद आपला पुत्र शल्मोन यास म्हणाला हिंमत बांध, धैर्य धर आणि हे कार्य कर; मिकं नको, खर्च नको, कारण परमेश्वर देव, माझा देव तुझ्या-बरोबर आहे; परमेश्वराच्या मंदिराच्या सेवेचे सर्व काम समाप्त होईपर्यंत तो तुला अंतरंगार नाही, तुला सोड-णार नाही. २१ पाहा, देवाच्या मंदिराच्या सेवेसाठी याजक व लेवी यांचा कार्यक्रम नेमून दिला आहे आणि सर्व प्रकारची सेवा करण्यासाठी हरप्रकारचे काम मनापासून करणारे कुशल पुरुषहि तुझ्यापाशी असणार; त्याप्रमाणेच सरदार लोक व सर्व प्रजाजन हे सर्वस्वी तुझ्या हुकमांत असणार.

१ नंतर दावीद राजाने सर्व समेत म्हटले; २९ माझा पुत्र शल्मोन सुकुमार बालक आहे, यासच देवाने निवडिले आहे आणि काम तर मोठे आहे; कारण हे भवन मानवासाठी नव्हे तर परमेश्वर देवासाठी आहे. २ माझ्या देवाच्या मंदिरा-प्रीत्यर्थ सोन्याच्या वस्तूसाठी सोने, चांदीच्या वस्तूसाठी चांदी, पितळेच्या वस्तूसाठी पितळ, लोखंडाच्या वस्तू-

साठी लोखंड व लकडी वस्तूसाठी लकूड, गोमेदमणि, जडावयासाठी रत्ने, जडावाच्या कामासाठी रंगारंगाचे नग, हरत-हेची रत्ने व संगमरवरी पाषाण यांची रेलचेल मी आपले सगळे बळ खर्चून केली आहे. ३ याशिवाय माझे चित्त माझ्या देवाच्या मंदिराकडे लागले आहे, म्हणून पवित्र मंदिरासाठी जो मी संग्रह केला आहे त्याशिवाय आणखी माझा स्वतांचा सोन्याक्याचा निधि मी देवाच्या मंदिरास देतो; ४ मंदिराच्या भिंती मडवाक्यासाठी तीन हजार किकार ओफीरचे सोने व सात हजार किकार शुद्ध रूषे मी देतो; ५ सोन्याच्या वस्तूसाठी सोने, चांदीच्या वस्तूसाठी चांदी ही कारा-गिराकडून बनवावयाच्या सर्व प्रकारच्या कामासाठी मी देत आहे. तर परमेश्वरास आज स्वेच्छेने वाहून घेण्यास कोण तयार आहे ? ६ तेव्हा पितृकुळचे प्रमुख व इस्राएलाच्या वंशांचे सरदार, सहस्रपति, शतपति आणि राजांच्या घरचे कारभारी यांनी स्वेच्छेने देणग्या दिल्या; ७ देवाच्या मंदिराच्या कार्यासाठी पांच हजार किकार सोने व दहा हजार दारिके सोने, दहा हजार किकार चांदी, अठरा हजार किकार पितळ व एक लाख किकार लोखंड त्यांनी दिले. ८ त्यांच्या-जवळ रत्ने होती ती त्यांनी परमेश्वराच्या मंदिराच्या भांडारासाठी देण्यास गेर्षोनी यहीएल याच्या हवाली केली. ९ त्या समयी लोकरास फार हर्ष झाला, कारण त्यांनी प्रसन्न होऊन खऱ्या मनाने व स्वेच्छेने परमेश्वरा-प्रीत्यर्थ ती अर्पणे केली होती; दावीद राजासहि मोठे हर्ष झाले. १० दाविदाने सर्व मंडळीदेखत परमे-श्वराचा धन्यवाद केला; तो म्हणाला, हे परमेश्वर, आमचा पिता इस्राएल याच्या देवा, तू सदसर्वकाळ धन्य आहेस. ११ हे परमेश्वरा, महिमा, पराक्रम, शोभा, विजय व वैभव ही तुझीच; आकाशात व पृथ्वीवर जे कांही आहे ते सर्व तुझीच; हे परमेश्वरा, राज्यहि तुझीच; तू सर्वांहून श्रेष्ठ व उन्नत आहेस. १२ घन व मान तुजपासूनच प्राप्त होतात, व तू सर्वांवर प्रभुत्व करितोस; सामर्थ्य व पराक्रम तुझ्याच

१ निर्गम २५:३९ पाहा. २ इनी लोकांचे एक नाव.

हाती आहेत; लोकांस थोर करणें व सर्वांस सामर्थ्य देणें हें तुझ्याच हातीं आहे. १३ तर आतां आमच्या देवा, आम्ही तुझे आभार मानितों, तुझ्या प्रतापी नामाची स्तुति करितों. १४ आम्हांस या प्रकारें स्वेच्छेनें अर्पणें करितां यावीं असा मी कोण व माझे लोक तरी कोण ? सर्व कांहीं तुझ्यापासून प्राप्त होतें; तुझ्याच हातून प्राप्त झालेलें आम्ही तुला देत आहों. १५ आम्ही आपल्या सर्व पूर्वांप्रमाणें तुझ्यासमोर जपरी व परदेशी आहों; या भूतलावरील आमचे दिवस छायेप्रमाणें असतात; आमची कांहीं शक्ती नाही. १६ हे परमेश्वरा, आमच्या देवा, हा जो मोठा निधि आम्ही तुझ्या पवित्र नामाचें मंदिर बांधण्याकरितां जमविला आहे हा तुझ्याच हातून आम्हांस मिळला आहे; हा सर्व तुझाच आहे. १७ माझ्या देवा, मला ठाऊक आहे कीं तुला हृदयाची पारख आहे; सरळता तुला पसंत आहे; मी तर आपल्या सरळ हृदयानें या सर्व वस्तु तुला आनंदानें समर्पित्या आहेत; तुझे लोक जे येवें हजर आहेत त्यांनीं स्वेच्छेनें तुला अर्पणें केलीं आहेत हें पाहून मला मोठा आनंद वाटत आहे. १८ हे परमेश्वरा, आमचे पूर्वेज अब्राहाम, इसहाक व इसाएल यांच्या देवा, तुझ्या प्रजाजनांच्या हृदयाच्या ठायीं हे विचार व एका कल्पना निरंतर वागतील व त्यांचीं मनं तुजकडे नेहमीं लागतील असें कर; १९ माझा पुत्र शलमोन यास असें सात्त्विक मन दे कीं त्यानें तुझ्या आज्ञा, तुझे निर्देश व तुझे नियम पाळून हें सर्व कांहीं करावें आणि ज्या मंदिराची मी तयारी केली आहे तें बांधावें; २० मग दावीद सर्व मंडळींस म्हणाला, तुम्ही आपला देव परमेश्वर याचा धन्यवाद करा. तेव्हां सर्व मंडळीनें आपल्या पूर्वांजांचा देव परमेश्वर याचा धन्यवाद केला आणि आपलीं

मस्तकें लवचून परमेश्वरास व राजास वंदन केलें. २१ दुसऱ्या दिवशीं सकाळीं त्यांनीं परमेश्वराप्रित्यर्थ यज्ञ केले व होमबलि अर्पिले; त्यांनीं एक हजार बैल, एक हजार एडके व एक हजार कोकरें पेयार्पणांसहित अर्पून सर्व इस्राएलांकरितां विपुल यज्ञ केले; २२ त्यांनीं त्या दिवशीं परमेश्वरासमोर मोठ्या आनंदानें खाणेंपिणें केलें. नंतर त्यांनीं दावीद राजाचा पुत्र शलमोन याला दुसऱ्यांदा राजा नेमून परमेश्वरातर्फें अधिपति होण्यासाठीं त्याला व याजकाच्या कामासाठीं सादोकाळा अभिषेक केला. २३ मग शलमोन आपला बाप दावीद याच्याऐवजीं राजा होऊन परमेश्वराच्या सिंहासनावर विराजमान झाला व भाग्यवंत झाला; सर्व इस्राएल लोक त्याच्या आज्ञेत असत. २४ सर्व सरदार, सर्व शूरवीर व दावीद राजाचे सर्व पुत्र शलमोन राजाचे अंकित झाले. २५ परमेश्वरानें शलमोनाचा सर्व इस्राएलदेखत अत्यंत उत्कर्ष केला आणि इस्राएलच्या कोणत्याहि राजास पूर्वी प्राप्त झालें नव्हतें एवढें राजैश्वर्य त्याला दिलें.

२६ या प्रकारें इस्रायाचा पुत्र दावीद यानें सर्व इस्राएलावर राज्य केलें. २७ त्यानें चाळीस वर्षे इस्राएलावर राज्य केलें; हेजोनोत सात वर्षे व यस्थालेमांत तेहतीस वर्षे. २८ आयुष्य, धन व मान यांनीं संपन्न होऊन आणि चांगला वृद्ध होऊन तो मृत्यु पावला; त्याचा पुत्र शलमोन त्याच्या जागीं राजा झाला. २९ दावीद राजाचें सायंत वृत्त अथवापासून इतिपर्यंत शब्दुवेल द्रष्टा याच्या ग्रंथांत, नाथान संदेश याच्या ग्रंथांत आणि गाद द्रष्टा याच्या ग्रंथांत लिहिलें आहे; ३० त्याचीं सर्व कारकीर्द, त्याचा पराक्रम, त्याजवर व इस्राएलावर व देशोदेशींच्या राज्यांवर कायकाय प्रसंग गुदरले हेंहि त्यांत लिहिलें आहे.

२ इतिहास



१ द्वाविदाचा पुत्र शलमोन हा आपल्या गादीवर कायम झाला; त्याचा देव परमेश्वर त्याच्याबरोबर होता; त्याने त्यास अति थोर पदास चढविले २ शलमोनाने सर्व इस्राएलांना म्हणजे सहस्रपति, शतपति, न्यायाधीश आणि सर्व इस्राएलांच्या पितृकुळांचे सर्व नायक यांना सांगितल्यावरून ३ शलमोनासह सर्व मंडळी गिबोन येथल्या उच्च स्थानी गेली; परमेश्वराचा सेवक मोशे याने रानांत बनविलेला देवाचा दर्शनमंडप तेथेच होता. ४ दाविदाने देवाच्या कोशासाठी जे स्थळ तयार केले होते तेथे क्रियाथ-यारीगाहून तो आणिला होता; त्याने यरुशलेमांत त्यासाठी डेरा उभारिला होता. ५ बसलेले बिन उरी बिन हूर याने केलेली पितळेची वेदी परमेश्वराच्या निवासमंडपापुढे असे; शलमोन मंडळीसह तिकडे गेला. ६ दर्शनमंडपाजवळ, परमेश्वरासमोर जी पितळेची वेदी होती तिच्याजवळ शलमोनाने जाळन तिच्यावर एक हजार होमबलि अर्पिले.

७ त्या रात्री देवाने शलमोनास दर्शन देऊन म्हटले की तुला काय वर हवा तो माग. ८ शलमोन देवास म्हणाला, माझा बाप दावीद याजवर तुम्ही फार कृपा असे व तू मला त्याच्या जागी राजा केले आहे. ९ आता हे परमेश्वरा देवा, तू माझा बाप दावीद यास दिलेले वचन पूर्ण कर; मातीच्या रजःकणाप्रमाणे संख्येने विपुल अशा प्रजेवर तू मला राजा केले आहे. १० या प्रजेसमोर वतंभ्यास मला आतां चातुर्य व ज्ञान दे; तुझ्या एवढ्या मोठ्या प्रजेचे शासन कोणाला करितां येईल ? ११ देव शलमोनास म्हणाला, ज्याअर्थी असा तुझा मानस आहे म्हणजे तू घनसंपत्ति व ऐश्वर्य ही मागितली नाहीत, आपल्या वैय्यांचे प्राणहरण करण्याचे अथवा शीर्षायुषी होण्याचे मागितले नाही, तर ज्या लोकांवर मी तला राजा नेमिले आहे त्या माझ्या लोकांचे शासन करा-

वयास चातुर्य व ज्ञान एवढीच तू स्वतःसाठी मागितली, १२ त्याअर्थी चातुर्य व ज्ञान ही तर तुला देतोच; याखेरीज आणखी तुझ्यापूर्वी कोणाहि राजास प्राप्त झाली नव्हती व तुझ्यानंतर कोणासहि कधी प्राप्त न्हावयाची नाही एवढी धनसंपत्ति व ऐश्वर्य मी तुला देईन. १३ मग शलमोन गिबोन येथल्या उच्च स्थानाहून, दर्शनमंडपावरून यरुशलेमास आला व तेथे इस्राएलावर राज्य करू लागला.

१४ शलमोनाने रथ व राजत यांचा संग्रह केला; त्याच्यापाशी चौदाशे रथ व बारा हजार राजत झाले; त्यांतले काही रथ ठेवावयाच्या नगरांत व काही यरुशलेमांत आपल्याजवळ त्याने ठेविले. १५ राजाने यरुशलेमांत चांदी व सोने धोब्यांप्रमाणे आणि गंधसरू तळवटीतल्या उंबराच्या धाडांप्रमाणे विपुल केले. १६ शलमोनाचे घोडे मिसर देशातून येत; राजाचे व्यापारी घोब्यांच्या एका-एका तांच्याची किंमत ठरवून तांडेचे तांडे घेत; १७ एकाएका रथास सहाशे शेकेल चांदी व एकाएका घोब्यास दीडशे शेकेल चांदी देऊन ते मिसर देशाहून आणीत; हिली व अरामी राजांसाठीहि असेच ते व्यापारी आणीत.

१ शलमोनाने परमेश्वराच्या नामाप्रतीत्यर्थ एक मंदिर आणि एक राजमंदिरहि बांधवयाचे योजिले. २ शलमोनाने सत्तर हजार ओसेकरी, डोंगरांतून धोंडे काढणारे ऐशी हजार व त्यांजवर देखरेख करण्यासाठी तीन हजार सहाशे लोक मोजून काढिले. ३ शलमोनाने सोरेचा राजा हुराम याला सांगून पाठविले की माझा बाप दावीद याच्याशी आपण जसा व्यवहार केला व त्यांचे निवासमंदिर बांधण्यासाठी गंधसरू पाठविले तसाच व्यवहार माझ्याशी करा. ४ पाहा, मी आपला देव परमेश्वर याच्या नामाप्रतीत्यर्थ एक मंदिर बांधीत आहे.

१ याचे नांव १ राजे ५:२ येथे हिराम असे आहे.

तें परमेश्वरस समर्पण करून त्याच्यासमोर सुगंधी द्रव्यांनी युक्त असा धूप जाळावा, नित्य समर्पित भाकर तेथें ठेवावी आणि रोज सकाळीं व संध्याकाळीं, शब्बाथ-दिनीं व चंद्रदर्शनीं आणि आमचा देव परमेश्वर यानें नेमिलेल्या पर्वकाळीं होमबलि अपांचे म्हणून तें मी बांधीत आहे. इत्याएलांचा हा निरंतरचा विधि होय. ५ जें मंदिर मी बांधीत आहे तें मोठें होणार, कारण आमचा देव सर्व दैवतांहून मोठा आहे. ६ आकाश व नमोमंडल यांत तो समावत नाही तर त्याच्याप्रीत्यर्थ मंदिर बांधण्याची कोणास ताकद आहे! त्याच्या निवासासाठीं मंदिर बांधण्याची माझी काय प्राज्ञा! केवळ त्याच्यापुढें धूप जाळावा म्हणून मी हें मंदिर बांधीत आहे. ७ तर माझा बाप दावीद यानें तरतूद करून ठेविल्याप्रमाणें यहूदांत व यहूशलेमांत जे कारागिरी आहेत त्यांच्याबरोबर काम करण्यासाठीं सोनें, रथें, पितळ व लोखंड यांच्या कामांत आणि जांबळें, किरमिजी व निळ्या रंगाचें कापड तयार करण्याच्या कामांत निपुण आणि खोदीव काम जाणणारा असा एक कारागीर मजकडे पाठवून या. ८ तशींच मजकडे ल्वानोनाहून गंधसरू, देवदार व रक्तचंदन यांचीं लाकडें पाठवून या; मला ठाऊक आहे कीं आपल्या सेवकांस ल्वानोन येथील झाडें कापण्याचें काम माहीत आहे; आपल्या सेवकांबरोबर माझेहि सेवक राहून ९ माझ्यासाठीं विपुळ लाकूड तयार करितील; कारण जें मंदिर मी बांधणार आहे तें भव्य होणार आहे. १० आपले जे सेवक लाकडें कापितील त्यांस मी वीस हजार कोर शोडलेले गहू; वीस हजार कोर जव, वीस हजार बथें द्राक्षारस व वीस हजार बथ तेल देईन. ११ तेव्हां सोराचा राजा हुराम यानें शल्मोनास असें पत्रोत्तर लिहिलें कीं परमेश्वराचें आपल्या प्रजेवर प्रेम आहे म्हणून त्यानें आपणाला तिच्यावर राजा नेमिलें आहे. १२ हुरामानें आणखी असें लिहिलें कीं आकाश व पृथ्वी यांचा निर्माणकर्ता, इत्याएलाचा देव परमेश्वर धन्य; परमेश्वर-प्रीत्यर्थ मंदिर बांधण्याच्या आणि राजमंदिर बांधण्याच्या

१ एक माप.

कायासाठीं त्यानें दावीद राजास बुधिसंपन्न आणि चातुर्य व अकल यांनीं मंडित असा पुत्र दिला आहे; १३ तर मी आपला बाप हुराम याचा एक बुद्धिमान कारागीर पाठवीत आहे; १४ तो दानवंशातील एका क्रांचा पुत्र असून त्याचा बाप सोर येथला होता; तो सोनें, चांदी, पितळ, लोखंड, पाषाण व लाकूड यांचें काम करण्यांत, जांबळें, निळें, तल्लम सणाचें किरमिजी कापड तयार करण्यांत, कोणत्याहि प्रकारचें खोदकाम करण्यांत व सर्व प्रकारचें नमुने तयार करण्यांत निपुण आहे. आपल्या कारागिरींबरोबर व माझा स्वामी आपला बाप दावीद याच्या कारागिरींबरोबर त्यास कामावर नेमा. १५ आतां माझ्या स्वामींनीं गहू, जव, तेल व द्राक्षारस पाठवितो असें म्हटलें आहे, तर तीं त्यांनीं आपल्या नोकरांकडे पाठवून घ्यावीं, १६ जितक्या लाकडाचें आपणाला प्रयोजन आहे तेवढें ल्वानोनाहून कापून त्याचें तराफे करून आमचे लोक जल्मार्गानें यापो येथें पोचते करितील; तेथून तें आपण यहूशलेमास घेऊन जावें. १७ शल्मोनाचा बाप दावीद यानें इझ्राएल देशांत राहणाऱ्या सर्व उपरी लोकांची गणती केली होती, त्याप्रमाणें शल्मोनानें त्यांची गणती केली; तेव्हां ते एक लक्ष त्रेषन्न हजार सहाशें भरले. १८ त्यांतून त्यानें सत्तर हजार ओझेकरी, ऐशी हजार पहाडांतले घोंबि काढणारे व तीन हजार सहाशें त्यांजवर देखरेख करणारे नेमिले.

१ मग परमेश्वरानें यहूशलेमास मोरिया ३ डोंगरावर शल्मोनाचा बाप दावीद यास दर्शन दिलें होतें त्या अर्णान यवूसी याच्या खळ्यांत दाखिदानें नेमिलेल्या स्थानीं मोरिया डोंगरावर मंदिर बांधण्याचें काम शल्मोनानें मुरू केलें. २ त्यानें आपल्या कारकीर्दीच्या चौथ्या वर्षाच्या दुसऱ्या महिन्याच्या द्वितीयेस कामास आरंभ केला. ३ शल्मोनानें देवाचें जें मंदिर बांधिलें त्याच्या पायाचें माप येणें-प्रमाणें; त्याची लांबी जुब्बा बापानें साठ हात व रुंदी वीस हात. ४ मंदिरापुढे ल्वानोनासरीची लांबी मंदिराच्या रुंदीबरोबर वीस हात होती; त्याची उंची एकशें वीस

हात होती; शल्लभोगानें त्याची आंतील बाजू शुद्ध सोन्यानें मढविली. ५ मंदिराच्या मोठ्या भागाच्या छतास त्यानें देवदार लाकडाची तक्तपोशी केली; ती त्यानें शुद्ध सोन्यानें मढविली; तीवर खुशुरीचे वृक्ष व सांखळ्या गांभी नकशी काढिली. ६ त्यानें तें मंदिर मोल्यान रत्नांनी सुशोभित केले; सोने वापरलें तें पर्वाइम येथलें होतें. ७ त्यानें तें मंदिर, त्याच्या पुढ्या, उंबरठे, भिंती व कडाळें हीं सोन्यानें मढविली व भिंतीवर कळ खोदविले. ८ मग त्यानें मंदिराचें परम-पवित्र स्थान तयार केले; त्याची लांबी मंदिराच्या फंदीबरोबर वीस हात होती; त्याची रुंदी वीस हात होती; त्यानें तें सहाशें किंवा शुद्ध सोन्यानें मढविलें. ९ सोन्याच्या खिळ्यांचें बजन पन्नास शेकेल होतें. त्यानें वरच्या कोठ्याहोई सोन्यानें मढविल्या. १० मग मंदिराच्या परमपवित्रस्थानांत दोन कळून तयार केले व ते सोन्यानें मढविले. ११ कळ्यांचे पंख एकंदर वीस हात लांब होते; प्रत्येक कळ्याचा एक पंख पांच हात लांब असून तो मंदिराच्या भिंतीला लागला होता, त्याचा दुसरा पंख पांच हात लांब असून तो पुढच्या कळ्याच्या पंखाला लागला होता. १२ पुढच्या कळ्याचाही एक पंख पांच हात लांब असून मंदिराच्या पुढच्या भिंतीला लागला होता, आणि दुसरा पंखही पांच हात लांब असून पहिल्या कळ्याच्या पंखाला जडला होता. १३ त्या कळ्यांचे पंख वीस हात पसरले होते; ते पायांवर उभे असून त्यांची मुखें आंतल्या बाजूकडे होती. १४ मग त्यानें निळ्या, जांभळ्या व किरमिजी रंगांच्या सण्ट्याच्या कपडाचा अंतरपट केला व त्यावर कळू काढिले. १५ मंदिरासमोर प्रत्येक पस्तीस हात उंच असे दोन लांब त्यानें केले; प्रत्येक लांबावरच्या धिरक पांच पांच हात होता. १६ मग त्यानें गाभाऱ्यासाठीं सांखळ्या करून लांबाला लाविल्या व शंभर डाळिंबें करून लांबावर लटकविली. १७ हे लांब त्यानें मंदिरासमोर, एक उजव्या बाजूस व दुसरा डाव्या बाजूस असे उभे केले; उजव्या

१ निर्माक २५:३९ टीप पाहा.

बाजूच्या लांबाचें नांव याखीम (तो स्थापील) व डाव्या बाजूच्या लांबाचें नांव बदाज (त्याच्या ठायीं सामर्थ्य) अशीं होती. १ मग त्यानें पितळेची एक वेदी केली, तिची लांबीरुंदी वीस वीस हात व उंची दहा हात होती. २ आणखी त्यानें पितळ ओतून गंगाळसागर केला, या काठापासून त्या काठापर्यंत त्याचा व्यास दहा हात होता; त्याचा आकार वाटोळा होता, त्याची उंची पांच हात होती व त्याच्या परिघाला तीस हात सूत लागे. ३ त्याच्याखालीं सभोवार एकएक हाताच्या अंतरावर दहादहा बैलांच्या आकृति केल्या होत्या; त्या गंगाळ्याच्या सभोवार होत्या; गंगाळ ओतलें त्याबरोबर त्या बैलांच्या दोन रांगा ओतलेल्या होत्या. ४ तें गंगाळ बारा बैलांवर ठेविलें होतें, तीन बैल उत्तराभिमुख, तीन पश्चिमाभिमुख, तीन दक्षिणाभिमुख व तीन पूर्वाभिमुख होते; त्यांच्यावर गंगाळसागर ठेविला होता; त्याची मागलीं अंगें आंतल्या बाजूस होती. ५ त्याची जाडी चौगाभर होती; त्याचें तोंड कटोऱ्याच्या तोंडासारखें असून त्यावर कमलपुष्पाचें काम केले होतें; त्यांत तीन हजार बंध पाणी मावे. ६ त्यानें आणखी पुण्यासाठीं दहा गंगाळें करून पांच उजवीकडे व पांच डावीकडे ठेविली; त्यांत होमबलीच्या वस्तु घूत असत, पण गंगाळसागर हा फक्त याजकांस पुण्यासाठीं असे. ७ त्यानें सोन्याच्या दहा समया विधिपूर्वक बनविल्या व त्या पांच उजवीकडे व पांच डावीकडे अशा मंदिरांत ठेवून दिल्या. ८ तशीच त्यानें दहा मेजें करून उजवीकडे पांच व डावीकडे पांच अशीं मंदिरांत ठेविली. त्यानें सोन्याचे शंभर कटोरे केले. ९ आणखी त्यानें याजकांचें अंगण व एक मोठें अंगण अशीं केली; अंगणाला दरवाजे करून त्यांची कडाळें पितळेनें मढविली. १० त्यानें तो गंगाळसागर मंदिराच्या उजवीकडे आग्नेयीस ठेवून दिला. ११ हुरामानें हडे, पावडी व कटोरे केले. या प्रकारें हुरामानें शल्लभोन राजासाठीं देवमंदिराचें जें काम करावयाचें होतें तें

१ एक माप.

संपविलें. १२ दोन खांब, त्यांवरील गोठ, दोहों खांबांच्या शेखांवरील कळस व ह्या खांबांच्या शेखांवरील कळसांचे दोन गोठ वेष्टिण्यासाठी दोन जाळ्या केल्या. १३ ह्या दोन जाळ्यांस चारशें डाळिंबें आणि खांबांच्या कळसांचे दोन गोठ झाकण्यासाठी एकाएका जाळीसाठी डाळिंबांच्या दोनदोन रांगा केल्या. १४ त्यानें चौरंग करून त्यांवर गंगाळें बनवून ठेविलीं; १५ एक गंगाळसागर व त्याच्याखाली बारा वैल केले. १६ हंडे, पावडी, कांटे इत्यादि सर्व सामान परमेश्वराच्या मंदिरासाठी शलमोन राजाकरितां हूरामानें उजळ पितळेचें केले. १७ राजानें तीं यार्देन खोऱ्यांत सुकोथ व सरेदा यांच्यामधील प्रदेशांतल्या चिकणमातींत ओतविलीं; १८ शलमोनानें हीं पात्रें विपुल बनविलीं; पितळेचें वजन काढिलें नाहीं. १९ आणखी शलमोनानें देवमंदिरांतलीं सर्व पात्रें, सोन्याची वेदी, व समर्पित भाकरी ठेवण्याचीं मेजें; २० दीपशृङ्ख व त्यांचे शुद्ध सोन्याचे दिवे जे गाभाऱ्यासमोर विधिपूर्वक जळत ठेवीत असत ते; २१ निर्मळ सोन्याचीं फुलें, दिवे व चिमटे; २२ त्याप्रमाणेंच शुद्ध सोन्याच्या कातरी, कटोरे, चमचे व धूपदानें हीं बनविलीं; मग प्रवेशाकरितां परमपवित्र स्थानाच्या आतील कवाडें आणि मंदिराचीं कवाडें हीं सोन्याचीं बनविलीं. १ या प्रकारें जें कांहीं काम परमेश्वराच्या

५ मंदिरासाठीं शलमोनानें हातीं घेतलें तें सर्व समाप्त झालें. मग आपला बाप दावीद यानें समर्पिल्लें सोनें, चांदी व सर्व पात्रें शलमोनानें आंत आणून देवाच्या मंदिराच्या भांडारांत ठेविलीं.

२ मग शलमोनानें परमेश्वराच्या कराराचा कोश दावीदपुरांतून म्हणजे अर्थांत सीयोवांतून वरती आणावयासाठीं इस्राएलाचे वडील जन, वंशांचे सर्व मुख्य, आणि इस्राएलाच्या पितृकुळांचे सरदार यांस मर्यादेभांत जमा केलें. ३ सर्व इस्राएल पुरुष सातव्या महिन्यांतल्या सणांत राजाजवळ जमा झाले. ४ इस्राएलाचे सर्व वडील जन आले तेन्हां लेव्यांनीं कोश उचलून घेतला. ५ कोश, दर्शनमंडप व मंडपांतील सर्व पवित्र पात्रें हीं लेवीय

याजकांनीं वरतीं वाहून नेलीं. ६ शलमोन राजा व त्याजपाशीं जमलेलीं सर्व इस्राएल मंडळीं यांनीं कोशापुढें शेरडामेंढरांचे व गुराढोरांचे बलि इतके अर्पण केले कीं त्यांची संख्या सांगतां किंवा करितां आली नाहीं. ७ मग याजकांनीं परमेश्वराच्या कराराचा कोश त्याच्या स्थानीं म्हणजे मंदिराच्या गाभाऱ्यांत परमपवित्रस्थानांत करूबांच्या पंखांखालीं त्याच्या ठिकाणीं नेऊन ठेविला. ८ कोशस्थानाच्या वर करूबांचे पंख पसरले होते; तो कोश व त्याचे दांडे यांवर त्यांचें आच्छादन होतें. ९ त्याचे दांडे एवढे लांब होते कीं त्यांचीं शेवटें कोशांतून बाहेर आलेलीं गाभाऱ्यासमोर दिसत, पण बाहेरून दिसत नसत; तो कोश आज दिवसपर्यंत तेथेंच आहे. १० इस्राएल लोक मिसर देशांतून निघाल्यावर परमेश्वरानें त्यांच्याशीं करार केला त्या समयीं होरेबांत मोशांनं या कोशांत दोन पाठ्या ठेविल्या होत्या, त्यांखेरीज त्यांत दुसरें कांहीं नव्हतें. ११ याजक पवित्रस्थानांतून बाहेर आले; जितके याजक हजर होते तितक्या सर्वांनीं आपणांस पवित्र केलें होतें; त्यांनीं या वेळीं पाळ्यांचा क्रम सोडिला होता. १२ जितके लेवी गाणारे होते, म्हणजे अर्थांत आसाफ, हेमान व यदुथून, तितके सगळे आपल्या पुत्रांसह व भाऊवंदांसह सणाचीं वस्त्रें लेऊन झांजा, सारंग्या व वीणा घेऊन वेदीच्या पूर्व बाजूस उभे राहिले व त्यांजबरोबर एकशें वीस याजक करणे वाजवीत होते. १३ करणे वाजविणारे व गाणारे एका सुरानें परमेश्वराची स्तुति व धन्यवाद करूं लागले, आणि करणे, झांजा आदिकरून वाद्ये वाजवून परमेश्वराची स्तुति ते उच्चस्वरें करूं लागले; ती अशी : तो उत्तम आहे, त्याची दया सनातन आहे. त्या समयीं परमेश्वराचें मंदिर मेघांनं व्यापिलें. १४ त्या मेघामुळें याजकांस सेवाचकरी करण्यास उभे राहवेना, कारण परमेश्वराच्या तेजांनं देवमंदिर भरून गेलें.

१ मग शलमोन म्हणाला, परमेश्वरानें म्हटलें आहे कीं मी निविड संवसारांत कस करीन; २ पण तुम्हासाठीं निवासस्थान, तुला युगायुग राहणससाठीं मंदिर मीं बांधिलें आहे. ३ मग राजांनं

मागे वळून इस्त्राएलच्या सर्व मंडळीस आसी-
वांद दिला, तेव्हां ती सर्व मंडळी उठून उभी राहिली.
४ तो म्हणाला, वचन्य तो इस्त्राएलचा देव परमेश्वर,
त्याने स्वमुखांने माझा बाप दावीद यास वचन
दिले होते व त्याने आपल्या हातांनी तें पूर्ण केले,
तें वचन असे: ५ ज्या दिवशीं मी आपल्या
लोकांस मिसर देशांतून बाहेर आणिलें त्या दिवसा-
पासून माझ्या नामाच्या निवासार्थ मंदिर बांधण्यासाठीं
कोणाहि इस्त्राएल वंशाकडून मी अन्य कोणतेहि नगर
निवडून घेतलें नाही, आणि माझी प्रजा इस्त्राएल
याजवर अधिपत्य करण्यास कोणी अन्य मनुष्य
निवडिला नाही; ६ परंतु यरूशलेम येथे माझे नाम
असावें म्हणून मी तें निवडिलें आहे. माझे लोक
इस्त्राएल याजवर शविदास मी निवडून नेमिलें आहे.
७ माझा बाप दावीद याचा मनोदय असा होता कीं
इस्त्राएलचा देव परमेश्वर याच्या नामाप्रतीत्यर्थ एक मंदिर
बांधावें; ८ पण परमेश्वरानें माझा बाप दावीद यास
सांगितलें कीं परमेश्वराच्या नामाप्रतीत्यर्थ मंदिर बांधावें
असा तूं मनोदय धरिला आहे हें तूं चांगलें केले आहे:
९ पण तूं तें मंदिर बांधणार नाहीस, तर तुझ्या पोटीं
जो पुत्र येईल तो माझ्या नामाप्रतीत्यर्थ मंदिर बांधील.
१० परमेश्वर हें जें वचन बोलला तें त्यानें पुरें केले.
मी आपल्या बाप दावीद याच्या जणीं येऊन परमे-
श्वराच्या वचनानुसार इस्त्राएलच्या गादीवर बसलों
आहें; आणि इस्त्राएलचा देव परमेश्वर याच्या नामा-
प्रतीत्यर्थ हें मंदिर मी बांधिलें आहे. ११ परमेश्वरानें
इस्त्राएल लोकांशीं करार केला तो ज्या कोशांत आहे
त्याची मी तेवें स्थापना केली आहे.

१२ इस्त्राएलच्या सर्व मंडळीदेखत परमेश्वराच्या
वेदीसमोर उभें राहून शल्मोनानें आपले हात पसरिले.
१३ शल्मोनानें पांच हात लंब, पांच हात रुंद व
तीन हात उंच असा पितळेचा एक बौरंग तयार करून
अंगणाच्या मध्यभागी ठेविला होता, त्यावर तो उभा
राहिला आणि इस्त्राएलच्या सर्व मंडळीसमक्ष गुढे देऊन
आकाशाकडे आपले हात पसरून १४ असें म्हणाला:

हे परमेश्वरा, इस्त्राएलच्या देवा, आकाशांत व पृथ्वीवर
तुझ्यासमान कोणी देव नाही; जे तुझे सेवक जिवेंभावे
तुझ्यासमोर वर्ततात त्यांच्याशीं तूं आपल्या करारा-
प्रमाणें व दवेनें वर्ततोस. १५ जें वचन तुझा सेवक
माझा बाप दावीद यास तूं दिलें तें तूं पाळिलें आहे; जें
तूं आपल्या मुखानें बोललास तें तूं आपल्या हातांनीं पुरें
केलें आहे; अशी आज वस्तुस्थिति आहे. १६ तर आतां
हे इस्त्राएलच्या देवा, परमेश्वरा, तुझा सेवक माझा बाप
दावीद यास तूं असें वचन दिलें होतें कीं तूं मजसमोर
वाणत आलास त्याप्रमाणेंच तुझे वंशज आपली चाल-
चलणूक ठेवण्याची काळजी बाळगून माझ्या नियमानुसार
चलतील तर माझ्यासमक्ष इस्त्राएलच्या राजासनावर
बसणाऱ्या तुझ्या कुळांतल्या पुरुषांची परंपरा कधीहि
खुटायवाची नाही; त्यास दिलेलें हें वचनहि तूं पुरें कर.
१७ हे इस्त्राएलच्या देवा, परमेश्वरा जें वचन तूं
आपला सेवक दावीद यास दिलें होतें ते प्रचितीस येऊं
दे. १८ देव या भूतलावर मानवांबरोबर खरोखर वास
करील काय? आकाश व नभोमेढळ यांत तुझा समावेश
होत नाही; तर हें जें मंदिर मी बांधिलें आहे यांत
तो कसा व्हावा? १९ तरी हे माझ्या देवा, परमेश्वरा,
तुझ्या सेवकाच्या प्रार्थनेकडे व याचनेकडे लक्ष दे;
तुझा सेवक तुझा धावा करित आहे व तुजपुढें प्रार्थना
करीत आहे तिच्याकडे कान दे. २० माझ्या नामाचा
निवास येथे होईल असें ज्या स्थलाविषयीं तूं म्हटलें
त्या ह्या स्थलाकडे, या मंदिराकडे अहोरात्र तुझी दृष्टि
असे. जी प्रार्थना तुझा सेवक या स्थलाकडे तोंड करून
करीत आहे ती ऐक. २१ तुझ्या सेवकाच्या विनवणी-
कडे आणि तुझे लोक इस्त्राएल या स्थलाकडे तोंड करून
विनवणी करतील तिच्याकडे तूं कान दे; स्वर्गातील तुझ्या
निवासस्थानांतून तूं ती श्रवण कर आणि श्रवण करून
त्यांना क्षमा कर. २२ एकाद्यानें आपल्या शैज्याचा
अपराध केल्यामुळे त्यास शपथ घ्यावयास लाविली,
आणि ती या मंदिरांत तुझ्या वेदीसमोर त्यानें घेतली,
२३ तर तूं स्वर्गलोकांतून ती श्रवण कर; त्याप्रमाणें
बडबून आण; आपल्या सेवकांचा न्याय करून दुष्टाची

कृति त्याच्या विरी उलटेल असे त्याचें पारिपत्य कर; निर्दोष्यास निर्दोषी ठरवून त्याच्या निर्दोषतेप्रमाणें त्यास फळ दे. २४ तुझे लोक इस्राएल यांनी तुजविरुद्ध पाप केल्यामुळे शत्रूंपुढें त्यांचा मोड झाला व ते पुनः तुजकडे बळले, आणि तुझ्या नामाचा स्वीकार करून या मंदिरांत तुझी प्रार्थना व विनवणी त्यांनी केली, २५ तर तूं स्वर्गलोकांतून त्यांचें ऐक; तुझे लोक इस्राएल यांच्या पापाची क्षमा कर आणि जो देश तूं त्यांस व त्यांच्या पूर्वजांस दिला त्यांत त्यांस परत आण. २६ त्यांनी तुजविरुद्ध पाप केल्यामुळें आकाशकापटें बंद होऊन पर्जन्यवृष्टि खुंटली तर अशा प्रसंगी त्यांनी या स्थानाकडे तोंड करून प्रार्थना केली, तुझ्या नामाचा स्वीकार केला व तूं त्यांस दीन केल्यामुळें ते आपल्या पापापासून परावृत्त झाले, २७ तर तूं स्वर्गलोकांतून त्यांचें ऐक. इस्राएल तुझी प्रजा, तुझे सेवक, त्यांच्या पापाची क्षमा कर, कारण ज्या सन्मार्गांनें त्यांनी चाललें पाहिजे तो तूं त्यांस शिकवात आहेस; हा जो देश तूं आपल्या लोकांस वतन करून दिला आहे त्यावर पर्जन्यवृष्टि कर. २८ या देशावर दुष्काळ, मरी, शेते करपून टाकणारा वारा अथवा भेरड, टोळ अथवा नाकतोडे हीं आलीं, अथवा शत्रूंनी त्यांच्या एकाद्या शहरास वेढा घातला अथवा दुसरी कोणतीही आपत्ति अथवा रोग त्यांवर आला, २९ तर एकादा इस्राएल किंवा तुझे सगळे इस्राएल लोक आपणांस होणारे क्रेश किंवा दुःख ओळखून जी प्रार्थना किंवा विनवणी आपले हात या मंदिराकडे पसरून करितील, ३० ती तूं स्वर्गातील आपल्या निवासस्थानांतून ऐक, त्यांना क्षमा कर; प्रत्येकाचें मन ओळखून त्याच्या सर्व वतना-प्रमाणें त्यास फळ दे; कारण सर्व मानवजातीचीं मनं ओळखणारा केवळ तूच आहेस; ३१ म्हणजे जो देश तूं आमच्या पुत्रजांस दिला त्यांत ते राहतील तितके दिवस ते तुझे भय वाळवून तुझ्या मार्गांनी चालतील. ३२ तुझ्या इस्राएल लोकांतला मूढ असा कोणी परदेशीय तुझे मोठें नाम, बलिष्ठ हस्त व पुढें केल्लेज वाहु यांस्तव परदेशाहून आला, आणि त्यांचे येऊन

ह्या मंदिराकडे तोंड करून प्रार्थना केली, ३३ तर तूं आपल्या स्वर्गातील निवासस्थानांतून ती ऐक व हा परदेशीय ज्या कशासाठीं तुझा धाबा करील तें कर; म्हणजे या भूतलावरील सर्व देशचे लोक तुझे नाम ओळखून तुझ्या इस्राएल लोकांप्रमाणें तुझे भय वाळ-गितील आणि मीं जें हें मंदिर बांधिलें आहे त्यावर तुजें नाम आहे हें त्यांस वळून येईल. ३४ तुझे लोक तूं पाठविशील तिकडे आपल्या शत्रूंनीं सामना करण्यास जातील आणि तूं निवडलेल्या या नगराकडे व तुझ्या नामाकरितां मीं बांधिलेल्या या मंदिराकडे तोंड करून तुझी प्रार्थना करितील, ३५ तर तूं स्वर्गांतून त्यांची प्रार्थना व विनवणी ऐक व त्यांस न्याय दे. ३६ त्यांनी तुजविरुद्ध पाप केलें, (कारण पाप करीत नाहीं असा कोणीच नाही,) व तूं त्यामुळें क्रोधाविष्ट होऊन त्यांस त्यांच्या शत्रूंच्या हातीं दिलें आणि त्यांनीं त्यांस जवळच्या अथवा दूरच्या देशीं पाडाव करून नेलें, ३७ तर ज्या देशांत त्यांस पाडाव करून नेलें असेल तेथें ते विचार करितील आणि आपणांला पाडाव करून नेणाऱ्या लोकांच्या देशांत तुजकडे वळून तुझी विनवणी करून म्हणतील, आम्ही पाप केलें आहे, आम्ही कुटिलतेनें वायलों आहों, आम्ही दुराचरण केलें आहे; ३८ आणि ज्यांनीं त्यांस पाडाव करून नेलें त्या त्यांच्या शत्रूंच्या देशीं ते तुजकडे जिवेभावे वळून आपल्या पूर्वजांस दिलेल्या देशाकडे, तूं निवडलेल्या नगराकडे, तुझ्या नामाकरितां मीं बांधिलेल्या ह्या मंदिराकडे तोंड करून तुझी प्रार्थना करितील; ३९ तेव्हां तूं आपल्या स्वर्गातील निवासस्थानांतून त्यांनी प्रार्थना व विनवणी ऐक; त्यांस न्याय दे; तुझ्या लोकांनीं तुझ्या-विरुद्ध पाप केलें असेल त्यांस क्षमा कर. ४० तर आतां हे माझ्या देवा, जी प्रार्थना ते या त्यांनीं करितील तिकडे आपले डोळे उघडून दान दे. ४१ हे परमेश्वरा, देवा, उरु; तूं आपल्या सामर्थ्याच्या कोशांत आमच्या निवासस्थानीं ये हे परमेश्वरा, देवा, तुझे आज्ञेक उदाराने कृपित होवत आणि तुझे जन्म सुजन्तेंत आणवें पावत. ४२ हे परमेश्वरा, देवा, तूं आपल्या

अभिविधानें तोंड मागें फिरवूं नको; तुझा सेवक दावीद याच्यावर दया करून जीं कृत्यें तूं केलीं त्यांचें स्मरण कर.

१ शलमोनानें प्रार्थना करणें संपविल्यावर स्वर्गा-
 ७ तून अग्नीं येऊन होमबलि व यज्ञबलि भस्म केले; आणि परमेश्वराच्या तेजानें तें मंदिर भरून गेलें; २ याजकांस परमेश्वराच्या मंदिरांत जातां येईना, कारण परमेश्वराच्या तेजानें तें भरून गेलें होतें. ३ अग्नि खालीं आला आणि परमेश्वराचें तेज मंदिरावर फाकलें तेव्हां सर्व इझ्राएल लोक तें पाहत राहिले; जमिनीवरल्या फरसवंदीपर्यंत त्यांनीं आपलीं मुखें लववून नमन केलें आणि परमेश्वर चांगला आहे, त्याची दया सनातन आहे असें म्हणून त्यांनीं त्याचें उपकारस्मरण केलें. ४ मग राजानें व सर्व लोकांनीं परमेश्वरासमोर यज्ञबलि अर्पिले. ५ शलमोन राजानें बावीस हजार वैल आणि एक लक्ष वीस हजार मेंढरें यांचा यज्ञ केला. अशा रितीनें राजानें व सर्व लोकांनीं देवाच्या मंदिराचें प्रतिष्ठापन केलें. ६ याजक आपआपल्या स्थानीं उभे राहिले; परमेश्वराची दया सनातन आहे असें लेव्यांच्या द्वारें परमेश्वराचें उपकारस्मरण करण्यासाठीं जीं बायें दावीद राजानें परमेश्वराप्रीत्यर्थ केलीं होती तीं घेऊन लेवीहि उभे राहिले; त्यांच्यापुढें याजक करणे वाजवूं लागले आणि सर्व इझ्राएल लोक उभे राहिले. ७ त्या दिवशीं राजानें परमेश्वराच्या मंदिराच्या पुढल्या अंगणाचा मध्यभाग पवित्र करून तेथें होमबलि, अन्नबलि आणि शांत्यपर्णाची वपा अर्पिली; कारण शलमोनानें केलेल्या पितळेच्या वेदीवर होमबलि, अन्नबलि आणि वपा यांचा समावेश होईना. ८ त्या प्रसंगीं शलमोनानें व त्याच्याबरोबर सर्व इझ्राएल लोकांनीं सात दिवस हा असा महोत्सव केला; हमाथाच्या घाटापासून मिसराच्या नाल्यापर्यंतच्या इझ्राएलांचा मोठा जमाव जमला होता. ९ आरुच्या दिवशीं त्यांनीं उत्सवाचा समारोप केला; त्यांनीं वेदीच्या समर्पणाप्रीत्यर्थ सात दिवस व उत्सवाप्रीत्यर्थ सात दिवस

पाळिले. १० राजानें सातव्या महिन्याच्या तेविसाव्या दिवशीं लोकांस आपआपल्या डेव्यांकडे जावयास निरोप दिला; परमेश्वरानें दाविदावर, शलमोनावर व आपल्या इझ्राएल प्रजेवर जी कृपा केली होती तीमुळें ते आनंदित, हर्षितचित्त झाले होते.

११ या प्रकारें शलमोनानें परमेश्वराचें मंदिर व राजमंदिर बांधण्याचें संपविलें आणि परमेश्वराच्या मंदिरांत व आपल्या मंदिरांत जे काहीं करावयाचें त्यानें मनांत योजिलें होतें तें त्यानें उत्तम प्रकारें सिद्धीस नेलें. १२ परमेश्वर शलमोनास रात्रीं दर्शन देऊन म्हणाला, मीं तुझी प्रार्थना ऐकली आहे आणि हें गृह यज्ञगृह न्हावें म्हणून मीं आपल्याकरितां निवडिलें आहे. १३ पर्जन्यवृष्टि होऊं नये म्हणून मीं जर आकाशकपाटें बंद केलीं, किंवा जमिनीचा उपज फस्त करण्यासाठीं टोळघाड पाठविली, किंवा आपल्या लोकांमध्ये मरी पाठविली, १४ तर माझें नाम ज्यांस दिलें आहे त्या माझ्या लोकांनीं दीन होऊन माझी प्रार्थना केली आणि माझ्या दर्शनाविषयीं उत्सुक होऊन ते आपल्या दुष्ट मार्गापासून परावृत्त झाले तर मीं स्वर्गांतून त्यांची विनंति ऐकून त्यांच्या पापाची त्यांस क्षमा करीन व त्यांच्या देशांतून क्लेश नाहीसे करीन. १५ जीं प्रार्थना या स्थानीं करण्यांत येईल तिच्याकडे माझे डोळे उघडे राहतील व माझे कान लागतील. १६ ह्या मंदिरां माझें नाम त्वंकाळ राहावें म्हणून मीं हें निवडून पवित्र केलें आहे; माझे नेत्र व माझें मन हीं येथें सतत लागलेलीं राहतील. १७ जर तूं आपला बाप दावीद याच्याप्रमाणें खऱ्या मनानें माझ्यासमोर वर्तलास, माझ्या सर्व आज्ञांप्रमाणें वागलास, माझे विधि व नियम पाळिले, १८ तर इझ्राएलाच्या गादीवर आरूढ होणाऱ्या तुझ्या कुळांतल्या पुरुषांची परंपरा खुंडावयाची नाही असा जो करार मीं तुझा बाप दावीद याच्याशीं केला त्याप्रमाणें मीं तुझें राजपद स्थापीन; १९ पण जर तुम्ही बहकून जे नियम व आज्ञा मीं तुम्हांस विहित केल्या आहेत त्या न पाळिले आणि जाऊन अन्य देवांचे

उपासना व त्यांचें भजनपूजन कराल, २० तर जो देशाची इस्त्राएल लोकांस दिला आहे त्यांतून त्यांचें निर्मूलन करीन आणि हें जें मंदिर मी आपल्या नामाप्रतीत्यर्थ पवित्र केलें आहे तें माझ्या नजरेआड करीन; आणि तें इतर सर्व राष्ट्रांत दृष्टांताचा व निर्देवा विषय करीन; २१ आणि हें मंदिर उच्च स्थानी राहिल तरी याच्याजवळून जाणारेयेणारे चकित होऊन म्हणतील, परमेश्वरानें या देशाचें व या मंदिराचें असें कां केलें? २२ तेव्हां लोक म्हणतील, त्यांच्या वाढवडिलांचा देव परमेश्वर ज्यानें त्यांस भिसर देशांतून आणिलें त्यास सोडून ते अन्य देवांच्या नादास लागले व त्यांचें भजनपूजन व उपासना करूं लागले त्यामुळे त्यानें ही सर्व विपत्ति त्यांजवर आणिली आहे.

१ शलमोनास परमेश्वराचें मंदिर व आपलें मंदिर बांधावयास वीस वर्षे लागलीं. २ त्यानंतर जीं नगरे हूराम यानें शलमोनास दिली होती त्यांची त्यानें मजबुती केली व तेथें इस्त्राएल लोकांस बसविलें. ३ मग शलमोनानें हमाथ-सोबा नगरावर चाल करून तें हस्तगत केलें. ४ त्यानें रानांतील तदमोर आणि हमाथातील सर्व भांडारनगरे यांची मजबुती केली. ५ त्यानें वरचें बेश-होरोन व खालचें बेश-होरोन ह्या दोन्ही तटबंदी नगरांची मजबुती कीट, वेशी व अडसर यांनी केली; ६ बालाथ नगर, शलमोनाची सर्व भांडारनगरे आणि त्याचे रथ व स्वार ठेवण्याचीं नगरे या सर्वांची मजबुती केली; त्याप्रमाणेंच यरुशलेमांत, लवानोनांत व आपल्या राज्याच्या सर्व प्रदेशांत जें काहीं शलमोनाला बांधकाम करावें तें घाटलें तें सर्व त्यानें केलें. ७ हिती, अमोरी, परिब्बी, हिबी व अबूरी यांच्यांतले जे खण्डित लोक इस्त्राएल लोकांपकीं नव्हते ८ त्यांचे काहीं वंशज त्यांच्या पश्चात् देशांत राहून गेले होते व त्यांस इस्त्राएल लोकांच्यानें अर्पण करवले नव्हते; अशांवर शलमोनानें वेळिगार, कसत्रिकी, सारकार तसेंच चालले आहे. ९ इस्त्राएल लोकांपकीं कोणताही शलमोनानें आपल्या कामासाठीं दास करून ठेविलें नाहीं; ते येडे, सरदार, सेनापति, रथ व स्वार

यांवरचे अधिकारी होते. १० लोकांकरितां हुकूमत चालविणारे शलमोनाचे नयक मडीचसें होते. ११ मग शलमोनानें जें मंदिर फारोच्या कन्येसाठीं बांधिलें होतें त्यांत तिला दावीदपुराहून आणिलें; तो म्हणाला, ज्या ज्या ठिकाणीं परमेश्वराचा क्रोध आला आहे तीं तीं स्थाने पवित्र होत; म्हणून माझी पत्नी इस्त्राएलाचा राजा दावीद याच्या मंदिरांत राहतां कामा नये.

१२ मग शलमोनानें देवडीसमोर बांधिलेल्या वेदीवर परमेश्वराप्रतीत्यर्थ होमापण केलें; १३ मोशाच्या आज्ञेस अनुसरून नित्यविधीप्रमाणें शब्दाथवारी, चंद्रदर्शनी आणि बेखमीर भाकरीचा सण, सप्तकाचा सण व मांडवांचा सण या तीन नेमिलेल्या वार्षिक सणांत तो होमबलि अर्पित असे. १४ त्यानें आपला बाप दावीद याच्या नियमानुसार याजकांच्या संवेचे वर्म नेमिले आणि स्तुति करण्यास व याजकांच्या देखरेखीसाठीं सेवाचाकरी करण्यास त्यानें लेब्यांसहि प्रत्येक दिवसाच्या विधीप्रमाणें त्यांच्या त्यांच्या कामांवर नेमिलें; प्रत्येक द्वारपाशीं द्वारपाळांच्या पाळ्या ठरविल्या; कारण देवाचा माणूस दावीद यानें अशीच आज्ञा केली होती. १५ भांडारासंबंधानें अथवा अन्य कोणत्याहि बाबतींत राजानें याजक व लेवी यांस जी आज्ञा दिली होती ती ते अवमानित नसत. १६ परमेश्वराच्या मंदिराचा पाया घातला तेव्हांपासून तें पुरें होईपर्यंत शलमोनाचें सर्व काम सिद्धीस गेलें. अशा प्रकारें परमेश्वराचें मंदिर पुरें झालें.

१७ मग शलमोन अदोम देशांत समुद्रतीरी एस्थोन-नेजेर व एलोथ या नगरांत गेला. १८ हूरामानें त्याजकडे आपल्या सेवकांच्या हस्तीं गलबतें व दर्यावरीं लोक काठबिले; त्यांनीं शलमोनाच्या कामगारांवरून ओरिधत्स बाळून वारडें घेवस्त किंकार सोनें शलमोनास अर्पण दिलें.

१ शलमोनाची कीर्ति झाली ती ऐकून शबाची राजा कसेबसे मोठे स्त्राजमां घेऊन आणि विपुल शोभें, शोळां, रत्नें व कसले डंडां, लादून कूटप्रशान्ती त्याची परीक्षा पाहावयास यरुशलेमास आली.

शल्मोनाकडे आल्यावर आपल्या मनांत जें कांहीं होतें तें सर्व ती त्याजपुढें बोळकी. २ शल्मोनाचें तिच्या सर्व प्रभ्रांचीं उतरें दिली; त्यानें तिला उलगडा करून सांगितली नाही अशी एकहि गोष्ट नव्हती. ३ शल्मोनाचें सगळें शहाणपण, त्यानें बांधिलेंलें मंदिर, ४ त्याच्या मेजवानीचीं पक्वान्नें, त्याच्या कामदारांचीं आसनं, त्याच्या मानकऱ्यांची खिदमत व त्यांचे पोषाक; त्याचे प्यालेबरदार व त्यांचे पोषाक आणि परमेश्वराच्या मंदिरांत चढून जावयाचा त्याचा तो जिना, हीं सगळीं पाहून ती गांवरून गेली. ५ ती राजास म्हणाली, आपली करणी व ज्ञान याविषयीची कीर्ति मी आपल्या देशीं ऐकली ती खरी आहे; ६ तथापि मी येऊन प्रत्यक्ष डोळ्यांनीं पाहिल्याशिवाय या गोष्टीचा मला विश्वास येईना; आतां पाहावें तों आपल्या ज्ञानाची अर्थाहि थोरवी माझ्या कार्नी आली नव्हती. आपली कीर्ति झाली आहे तीचून आपण अधिक आहां. ७ धन्य आपले लोक, धन्य हे आपले सेवक; त्यांना आपल्यासमोर सतत तिष्ठत राहून आपल्या शहाणपणाचा त्वम घडत असतो. ८ धन्य आपला देव परमेश्वर; त्यानें आपणावर प्रसन्न होऊन आपल्या वतीनें आपण राजा व्हावें म्हणून आपणाला आपल्या गादीवर स्थापिलें आहे; आपल्या देवानें इस्राएलावर प्रेम करून त्यांची कायमची स्थापना करण्याचें म्हणून न्यायाचें व धर्माचें पालन करण्यासाठीं त्यानें आपणाला राजा केले आहे. ९ तिनें राजास एकशें वीस किल्लार सोनें, विपुल सुगंधी द्रव्ये व बहुमोल रत्नें नजर केली; शबाच्या राणीनें शल्मोन राजास जीं सुगंधी द्रव्ये नजर केलीं त्यांसारखीं पुनः कधीं कोटून आलीं नाहीत. १० हुरामाचे कामदार ओफीर येथून सोनें आणीत, त्याप्रमाणेंच रफचंदनाचें लकूड आणि बहुमोल रत्नेंही आणीत. ११ राजानें रफचंदनाच्या लकडाचे परमेश्वराच्या मंदिराला व राजवाड्याला चवतुरे केले; त्याप्रमाणेंच गाणाऱ्यांसाठीं त्याच्या वीणा व सारंग्या बनविल्या; असल्या वस्तु त्यापूर्वीं यहुदा देशांत पाहण्यांत आल्या नव्हत्या. १२ शबाच्या राणीनें

जें जें मागितलें तें तें सगळें शल्मोन राजानें तिला तिच्या मनीषेप्रमाणें दिलें; शिवाय झिनें जो नजरणा आणिला होता त्याच्या इतक्या मोलाची देणगी तिला दिली. मग ती आपल्या परिवारासह स्वदेशीं परत गेली.

१३ प्रतिवर्षीं शल्मोनाकडे सोनें येई तें सहाशें सहासष्ट किल्लार भरे, १४ याखेरीज आणखी सौदागर व व्यापारी आणीत; आणि अरबस्तानचे सर्व राजे व देशाचे सुभेदार शल्मोनाकडे सोनें चांदी आणीत.

१५ शल्मोन राजानें सोन्याचे पत्रे ठोकून दोनशें मोठ्या ढाली बनविल्या, एकेका ढालीस सहाशें शेकेल सोनें लागलें. १६ त्याप्रमाणेंच त्यानें सोन्याचे पत्रे ठोकून तीनशें ल्हान ढाली केल्या; प्रत्येक लहान ढालीस तीनशें शेकेल सोनें लागलें; राजानें या ढाली लवानोन वनगृहांत ठेविल्या. १७ राजानें एक मोठें हस्तितंती सिंहासन बनविलें, व तें शुद्ध सोन्यानें मढविलें.

१८ सिंहासनास सहा पायऱ्या आणि सोन्याचें बांदपीठ हीं लामिलीं; सिंहासनाच्या दोन्ही बाजूंस हात होते, व ह्या दोन हातांच्या बाजूला दोन सिंह केले. १९ त्या सहा पायऱ्यांच्या दोन्ही बाजूंस एकेक सिंह असे एकंदर बारा सिंह केले; हुंसत्या कोणत्याहि राज्यांत यासारखें केलेलें सिंहासन नव्हतें. २० शल्मोन राजाचीं सर्व पानपात्रें सोन्याचीं होती; लवानोनी वनगृहांतील सर्व पात्रें शुद्ध सोन्याचीं होती; शल्मोनाच्या केळीं चांदीला कोणी विचारीत नसे. २१ हुरामाच्या कामदारांबरोबर राजाचीं जहाजे ताशांशास जात असत; तीन तीन वर्षांनीं हीं ताशांशास जाणाऱीं जहाजे सोनें, चांदी, हस्तितंत, वानर व मोर आणीत असत. २२ शल्मोन राजा धन व शहाणपण या बाबतींत पृथ्वीवरल्या सर्व राजांहून श्रेष्ठ होता. २३ देवानें शल्मोनाच्या ठायीं शहाणपण ठेविलें होतें तें ऐकण्यास असिल्ल पृथ्वीवरले राजे त्याच्या दर्शनास येत. २४ प्रत्येक मनुष्य चांदीचीं व सोन्याचीं पात्रें, उंची वळें, शकें, सुगंधी द्रव्ये, घोडे व खेचरें यांचा नजरणा वर्षांनुवर्ष आणीत असत. २५ शल्मोनाचे घोडे व रथ यांचीं चार हजार ठणीं होती; त्याच्या-जवळ बारा हजार रजत होते; त्यांतले कांहीं, रथ

तेजापवाच्या नगरांत व कांहीं यशस्वेलांतां आपल्याजवळ स्वर्ण ठेविले. २६ फक्त नदपासून पल्लिष्टांचा देश व मिसर देशाची सरहद्द येवपरंत्या सर्व राजांवर त्याचें प्रभुत्व असे. २७ राजांनं यशस्वेलांतां चांदी बोंब्यांप्रमाणें आणि गंधसह लकळतीत्या उंबरांच्या झाडींप्रमाणें विपुल केले. २८ लोक मिसराहून व इतर सर्व देशांहून शस्त्रांसाठीं बोडे आणीत.

२९ शस्त्रांसाठीं अथपासून इतिपर्यंत एकंदर सर्व हूनै नावान संदेष्टांच्या प्रभांत, फिलोनिवासी अहीया याच्या संदेष्टेलांतां आणि नबाटपुत्र यराबाम याजविषयींच्या इत्येकृत छटांप्रभांत लिहिलेली आहेत, नाहींत काय ? ३० शस्त्रांसाठीं यशस्वेलांतां अथच्या इस्राएलंकर चाळीस वर्षे राज्य केले. ३१ शस्त्रांसाठीं आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजला व त्यास त्याचा बाप दावीद याच्या नगरांत मूठमाती दिली; त्याचा पुत्र रूहबाम त्याच्या जागी राजा झाला.

१ रूहबाम शस्त्रेमास गेला, कारण त्याला

१० राजा करण्यासाठीं सर्व इस्राएल तेथें गेले होते.

२ नबाटाचा पुत्र यराबाम हा शस्त्रांसाठीं राजा-समोरून पळून जाऊन मिसर देशांत राहिला होता तेथें त्यानें हें ऐकलें. ३ मग लोकांनीं त्याला बोलावून आणिलें; तेव्हां यराबाम व इस्राएलाची सर्व मंडळी रूहबामाकडे येऊन म्हणाली, ४ आपल्या बापांनं आमच्यावर जूं ठेविलें होतें तें भारी होतें; तर आतां आपल्या बापांनं आम्हांवर लादिलेलें कठिण दास्य व भारी जूं हलकें करा म्हणजे आम्ही आपले ताबेदार होऊं. ५ त्यानें त्यांस सांगितलें, आतां जा आणि तीन दिवसांनीं मजकडे परत या; हें ऐकून ते गेले. ६ रूहबाम राजांनं आपला बाप शस्त्रांसाठीं जीवत असतां जे वृद्ध मनुष्य त्याच्या पदरीं होते त्यांचा सल्ला घेतला; तो म्हणाला, या लोकांला उत्तर देण्याच्या बाबतींत तुम्ही मला काय मसलत देतां ? ७ ते त्यांस म्हणाले, आपण या लोकांवर मेहरनजर करून यांस संतुष्ट राखाल आणि मधुर शब्दांनीं उत्तर द्याल

तर हे आपले सर्वकाळ सेवक होऊन राहतील. ८ हा वृद्ध पुरुषांनीं दिलेला सल्ला रूहबामांनं टाकून त्याच्या-बरोबर लहानाचे मोठे झालेले तरुण पुरुष त्यांच्या पदरीं होते त्यांचा सल्ला घेतला. ९ त्यानें त्यांस विचारिलें, तुमच्या बापांनं आमच्यावर ठेविलेलें जूं हलकें करा असें म्हणणाऱ्या ह्या लोकांस उत्तर देण्याच्या बाबतींत तुम्ही मला काय सल्ला देतां ?

१० त्याच्याबरोबर लहानाचे मोठे झालेल्या त्या तरुण पुरुषांनीं त्यास उत्तर दिलें, हे लोक आपल्याला म्हणतात कीं आपल्या बापांनं आम्हांवर भारी जूं लादिलें होतें तर आतां आपण तें हलकें करा, तर त्यांस असें सांगा कीं माझी कराग्रुळि माझ्या बापाच्या कमरेपेक्षां मोठी आहे. ११ माझ्या बापांनं तुमच्यावर भारी जूं लादिलें तें मी आण्ण्णी भारी करणार; माझा बाप तुम्हांस आसुडांनीं ताडून करीत असे, तर मी तुम्हांस विंचवांनीं ताडून करीन. १२ तिसऱ्या दिवशीं मजकडे यावें असें राजांनं त्यांस सांगितलें होतें त्याप्रमाणें तिसऱ्या दिवशीं यराबाम व सगळे लोक रूहबामाकडे आले. १३ तेव्हां रूहबाम राजांनं त्यांस कठोरपणानें जबाब दिला आणि वृद्ध पुरुषांचा सल्ला टाकून १४ त्या तरुण पुरुषांच्या सल्लाप्रमाणें तो त्यांस म्हणाला, माझ्या बापांनं तुमच्यावर भारी जूं लादिलें होतें, पण मी तें अधिक भारी करणार; माझा बाप तुम्हांस असुडांनीं ताडून करीत असे, तर मी तुम्हांला विंचवांनीं ताडून करीन. १५ या प्रकारें राजांनं लोकांचें ऐकलें नाहीं; याचें कारण हेंच कीं जें वचन परमेश्वरांनं बिलोकर अहीया याच्याद्वारे नबाटाचा पुत्र यराबाम यास दिलें होतें तें पूर्ण व्हांवें अशी देवाची योजना होती. १६ राजा ऐकत नाहीं हें पाहून सगळ्या इस्राएल लोकांनीं त्याला म्हटलें, दाविदाचें आम्ही काय लागतों ? इसायाचा पुत्र आमचा वतन-भाव नाहीं; हे इस्राएल, आपल्या डेऱ्यांकडे चालता हो; दाविदा, आतां तूं आपलें घर संभाळ. मम सर्व इस्राएल लोक आपापल्या डेऱ्यांस चालते झाले. १७ जे इस्राएल लोक यहूदाच्या नगरांत वस्ती करून राहिले

होते त्याजवर मात्र रहबामानें राज्य केले. १८ रहबाम राजानें वेदीस लविलेखा लोकांची देखरेख करणारा हनेराम यास पाठविलें; त्यास इस्त्राएल लोकांनी इराहमार करून धर केले. इकडे रहबाम राजा स्वरेणें आपल्या रथांत बसून यरुसलेमास पळून गेला.

या प्रकारें इस्त्राएल लोकांनी दाविदाच्या घराण्याची फत्तुरी केली ती आजवर चाळ आहे.

१ यरुसलेमास आत्मावर रहबामानें यहुदाचा

११ व बन्यामिनाचा वंश यांदून एकंदर एक लष्कर ऐशी हजार निवडक बोकडे जमा केले; इस्त्राएलानी लढाई करून रहबामाच्या हातीं राज्य परत यावें असतें ध्यांत हेतु होता. २. तेव्हां देवाचा आग्रह शमाया यास परमेश्वराचें असें वचन प्राप्त झालें. हीं ३ यहुदाचा राजा शलमोनपुत्र रहबाम; यहुदा व बन्यामीन संच्या कुळ्यांतले सर्व इस्त्राएल लोक यांस असें सांग, ४ परमेश्वर म्हणतो, आपल्या बांधवांवर स्वारी करून लई नका; तुम्ही सर्व आपआपल्या घरीं परत जा; कारण ही माझी करणी आहे. त्यांनीं परमेश्वराचें हें वचन ऐकलें व तदनुसार यरबामावर जावयाचें सोडून ते सर्व परत गेले. ५ मग रहबाम यरुसलेमांत राहू लागला आणि यहुदाच्या संरक्षणसाठीं त्यानें पुढील तटबंदीचीं नगरें बांधिलीं. ६ बेथलहेम, एटाम, तकोबा, ७ बेथ-सूर, शोको, अबुलाम, ८ गद्य, मारेशा, सीफ, ९ अदोरहम, लाखीश, अजेका, १० सोरा, अया-लोन व हेमोन हीं यहुदांतलीं व बन्यामिनांतलीं तटबंदीचीं नगरें त्यानें बांधिलीं. ११ त्यानें आणखी दुर्गाचीं तटबंदी केली व त्यांवर नायक नेमिले आणि त्यांत अन्नसामग्री, तेल व द्राक्षारस यांचा सांठा केला. १२ मग प्रत्येक नगरांत त्यानें हाली व भाले यांचा पुरवठा करून त्यांस अधिक मजबुती आणिली. यहुदा व बन्यामीन हे तर त्याचेच होते. १३ अखिल इस्त्राएलांतल जायक व लेवी आपले सर्व प्रदेश सोडून त्याजकडे गेले. १४ या प्रकारें सर्व इस्त्राएलंत लेवी आपलीं शिबारां व बतनें सोडून यहुदा व यरुसलेम येथें आले; कारण त्यांनीं परमेश्वराप्रीत्यर्थ जायकांचें काम करूं नये म्हणून

यरबाम व त्याचे पुत्र यांनीं त्यांस घाळवून दिलें होतें. १५ यरबामानें उच्च स्थानांसाठीं, बोकडांच्या मूर्तीसाठीं व त्यानें केलेल्या वासरांच्या मूर्तीसाठीं आपलेच जायक नेमिले. १६ इस्त्राएलाच्या सर्व वंशांतले जे लोक इस्त्राएलाचा देव परमेश्वर याच्या भजनीं मनोमावें लागले होते ते सर्व आपल्या वडिलांचा देव परमेश्वर याच्यासमोर बलि अर्पण करण्याकरितां लेव्यांच्या मागून यरुसलेमास आले.

१७ या प्रकारें त्यांनीं यहुदाचें राज्य स्थिर करून शलमोनाचा पुत्र रहबाम यास तीन वर्षे बळकट केले; ते तीन वर्षेपर्यंत दावीद व शलमोन यांच्या मार्गानें झाले. १८ रहबामानें दावीदपुत्र यरीमोथ आणि इसायपुत्र अलीयाच यांची कन्या अवीहईल यांजपासून झालेली महलथ हिजरी विवाह केला; १९ तिच्या पोटीं त्यांस यजरा, शमच्या व जाहूम हे पुत्र झाले. २० तिच्यापासून श्रयानें अबशालोमाची कन्या माका बायको केली; तिच्या पोटीं त्यास अवीया, अथय, जीजा व शलोमीथ हीं मुलें झाली. २१ रहबाम आपल्या सर्व पत्नी व उपपत्नी यांदून अबशालोमाची कन्या माका हिजवर अधिक प्रीति करित असे; त्यानें अठरा पत्नी व सात उपपत्नी केल्या व त्यास अठरावीस पुत्र व साठ कन्या झाल्या. २२ रहबामानें माकाचा पुत्र अवीया यास त्याच्या सर्व बंधूंचे मुख व सरदार नेमिलें; त्यास राजा करावें असा त्याचा मानस होता. २३ तो मोठ्या चतुराईनें वर्तला; त्यानें आपल्या सर्व पुत्रांस यहुदा व बन्यामीन यांच्या सर्व प्रदेशांतील प्रत्येक तटबंदी नगरांत निरनिराळे ठेविलें व त्यांस खाण्यापिण्याची विपुल सामग्री पुरविली व पुष्कट बायका करून दिल्या.

१ रहबामाचें राज्य स्थिर झालें व तो प्रयत्न

१२ झाला तेव्हां त्यानें व त्याजबरोबर सर्व इस्त्राएलानीं परमेश्वराचें नियमशास्त्र सोडून दिलें. २ त्याच्या कारकीर्दीच्या पांचव्या वर्षी मिसर देशाचा राजा शिशक यरुसलेमावर चाल करून आला; कारण त्यांनीं परमेश्वराचा अपराध केला. ३ बारावें रथ व साठ हजार स्वार घेऊन त्यानें यरुसलेमावर स्वारी केली; मिसरांतून

त्याजबरोबर छुवी, सुकी व कूषी हे लोक आले ते अस्वस्थ होते. ४ यहुदाची तटबंदी नगरें घेत घेत तो यरुशलेमापर्यंत आला. ५ तेव्हां रहबाम व यहुदाचे सरदार शिशकाच्या भीतीनें यरुशलेमांत एकत्र मिळाले असतां त्यांजकडे शमाया संदेष्टा येऊन म्हणाला, परमेश्वर म्हणतो, तुम्ही मला सोडिले म्हणून मीहि तुम्हांला सोडून तुम्हांस शिशकाच्या हातीं दिलें आहे. ६ तेव्हां इस्राएलाचे सरदार व राजा हे दीन झाले व म्हणू लागले कीं परमेश्वर न्यायी आहे. ७ ते दीन झाले आहेत असें परमेश्वरानें पाहिलें तेव्हां परमेश्वरानें वचन शमायास प्राप्त झालें कीं ते दीन झाले आहेत यास्तव मी त्यांचा नाश करणार नाही; मी लवकरच त्यांचा बचाव करीन; माझ्या कोणाचा वचाव शिशकाच्या हस्ते मी यरुशलेमावर करणार नाही. ८ माझी सेवा व इतर देशांतील राजांची सेवा यांतील भेद त्यांस कळवा म्हणून ते त्याचे अंकित होतील. ९ मिसर देशाचा राजा शिशक यानें यरुशलेमावर स्वारी केली; त्यानें परमेश्वराच्या मंदिरांतील व राजवाड्यांतील सर्व भांडार लुटून नेले; शलमोन राजानें ज्या सोन्याच्या ढाली केल्या होत्या त्याहि त्यानें नेल्या. १० रहबाम राजानें त्यांच्याऐवजीं पितळेच्या ढाली बनविल्या आणि राजाच्या स्वारीपुढें धावणारे जे राजवाड्याची रखवाली करित असत त्यांच्या स्वाधीन त्या केल्या. ११ राजा परमेश्वराच्या मंदिरांत जात असे तेव्हां हे धावणारे त्या ढाली घेऊन पुढें चालत आणि मग त्या आपल्या चौकींत आणून ठेवीत. १२ रहबाम दीन झाला तेव्हां परमेश्वराचा त्याजवरचा कोप शमला; त्यानें त्याचा पुरा नाश केला नाही; शिवाय यहुदाच्या ठायीं काहीं चांगल्या गोष्टी अद्यापि राहिल्या होत्या. १३ या प्रकारें रहबाम राजानें यरुशलेमांत आपली मजबुती करून तेथें राज्य केले; रहबाम राज्य करू लागला तेव्हां तो एकेचाव्हीस वर्षांचा होता, व परमेश्वरानें आपल्या नामाच्या निवासासाठीं म्हणून जें यरुशलेम नगर सर्व इस्राएल वंशांतून निवडून घेतलें होतें तेथें त्यानें सतरा वर्षे राज्य केले; त्याच्या आईचे तेंच नामा;

ती अमोनीण होती. १४ जें बाहेर तें त्यानें केले, कारण परमेश्वराच्या भजनीं त्यानें पित्त लाविलें नाहीं. १५ रहबामाची अथपासून इतिपर्यंत कृत्ये शमाया संदेष्टा व इहो द्वय यांच्या बखरीत वंशावळ्यांच्या क्रमानुसार लिहिलेली आहेत, नाहींत काय? रहबाम व शमायाम यांच्या नेहमीं लढाया चालू असत. १६ रहबाम आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजला; त्यास दावीदपुरांत मृतमाती दिली; त्याच्या जागी त्याचा पुत्र अबीया राजा झाला.

१ यराबामाच्या कारकीर्दीच्या अठराव्यावर्षीं

१३

अबीया यहुदावर राज्य करू लागला. २ यानें यरुशलेमांत तीन वर्षे राज्य केले; त्याच्या आईचे नांव मीसलया; ही शिषा येथील उरीएल याची कन्या. अबीया व यराबाम यांची लढाई झाली. ३ अबीया मोठ्ठ्या लढवण्यांचें चार लक्ष सैन्य घेऊन लढाईस उभा राहिला; इकडे यराबाम मोठे शूर वीर असे निवडक आठ लक्ष पुरुष घेऊन त्याच्याशीं सामना करावयाचा व्यूह रचून सिद्ध झाला. ४ अबीया एफ्राइमाच्या डोंगरवटीतल्या समाराहम पहाडावर उभा राहून बोलला, हे यराबामा, अहो सर्व इस्राएलांनो, माझे ऐका; ५ इस्राएलाचा देव परमेश्वर यानें दाविदाला व त्याच्या वंशजांना इस्राएलाचें राज्य मिळांचा करार करून सर्वकाळचें दिलें आहे, हे तुम्हांस कळू नये काय? ६ दावीदपुत्र शलमोन याचा सेवक नबाटपुत्र यराबाम यानें आपल्या स्वामीवर उठून बंडाबा केला आहे. ७ त्याच्यापाशीं हलके व अधम लोक जमले आहेत आणि शलमोनाचा पुत्र रहबाम तरुण व अज्ञ असून त्यांच्याशीं सामना करण्यास समर्थ नाही म्हणून त्यांनीं त्याजशीं लढण्यास कम्मर बांधिली आहे. ८ आतां दाविदवंशजांच्या हातीं असलेले परमेश्वरानें जें राज्य त्यांशीं तुम्ही विरोध करण्याचा विचार मांडिला आहे; तुम्ही एकवट होऊन तुमचा एक मोठा समुदाय झाला आहे आणि यराबामानें जीं सोन्याचीं वासरे तुमचे देव व्हावे म्हणून बनविलीं तीं तुमच्याजवळ आहेत. ९ तुम्ही परमेश्वराचे याजक जे अहरोनाचे

वंशज आणि लेवी त्यांस घालवून वेऊन इतर राष्ट्रांच्या लोकांप्रमाणे आपले याजक केले आहेत, हें खरें ना ? कोणी एकाद्याने गो-हा व सात एवढे आपण स्वतांस संस्कार केला कीं जे देव नव्हत त्यांचा तो याजक बनतो. १० आमच्या लोकांचा देव परमेश्वर आहे, आम्ही त्यास सोडिलें नाहीं; आणि परमेश्वराची सेवा-चाकरी करणारे जे याजक आमच्यापाशी आहेत ते अहुरोनाचे वंशज आहेत आणि लेवीहि आपआपलीं कामें करीत आहेत. ११ ते नित्य सकाळीं व संध्या-काळीं परमेश्वरप्रीत्यर्थ होमबलि व सुगंधी धूप जाळि-तात; ते छद्म मानलेल्या मेजावर समर्पित भाकर आदि-तात; सेन्याचा दीपवृक्ष व त्यावरचे विचे इतरांस संस्था-काळीं ते उजळतात; आम्ही आपला देव परमेश्वर याची आज्ञा पाळीत असतो; पण तुम्ही त्याला सोडिलें आहे. १२ पाहा, आमच्याबरोबर, आमच्यापुढें देव आहे; तुमच्याविरुद्ध लोकांस इसाया देण्यासाठीं त्याचे याजक करणे हातीं घेऊन असतात. इस्राएल लोकही, तुम्ही आपल्या पूर्वजांचा देव परमेश्वर याजशी लढू नका; तुम्हांस यश यावयाचें नाहीं. १३ तरी पण यराबामानें दबा धरणाऱ्यांस बळसा घालावयास सांगून शत्रूच्या पिछाडीस पाठविलें; या प्रकारें यहुदाच्या अघाडीस ते होते व पिछाडीस दबा धरणारे होते. १४ यहुदी लोकांनी मार्गे बळून पाहिलें तों आपल्या पुढें व मागे युद्ध होणार असें त्यांस दिसून आले, तेव्हां त्यांनीं परमेश्वराचा धावा केला आणि याजक करणे वाजवूं लागले. १५ यहुदी लोकांनीं जयघोष केला; ते जयजयकार करीत असतां देवांनं अबीया व यहुदा यांच्यासमोर यराबाम व सर्व इस्राएल यांचा मोड केला. १६ इस्राएल लोक यहुदासमोऱून पळाले आणि देवांनं त्यांस त्यांच्या हातीं दिलें. १७ अबीया व त्याचे लोक यांनीं त्यांची मोठी कत्तल उडविली; त्या दिवशीं इस्राएलांतल्या पांच लक्ष निव-डक पुष्पांचा संहार झाला. १८ या प्रकारें इस्राएल लोक त्या प्रसंगीं चीत झाले, आणि यहुदी लोक प्रबल झाले, कारण त्यांनीं आपल्या पूर्वजांचा देव परमेश्वर

याजवर भिस्त ठेविली होती. १९ अबीयांनं यराबामाचा पाठलाग करून बेथेल, यशाना व एफ्राय हीं नगरें त्यांच्या आसपासच्या गांवांसहित काबीज केलीं. २० अबीयाच्या कारकीर्दीत यराबाम पुनः कांहीं साव-रला नाहीं; परमेश्वरानें त्यास ताडन केल्यामुळे तो मृत्यु पावला. २१ अबीया प्रबळ झाला; त्यांनं चौदा बालकां केल्या आणि त्यास बावीस पुत्र व सोळा कन्या झाल्या. २२ अबीयाची वरकळ कृत्यें, त्याची चालचलणूक व त्याचीं वचनें हीं संदेष्टा इदीयाच्या बक्षरीच्या पुस्तकांत लिहिलेलीं आहेत.

१ अबीया हा आपल्या पितरांजवळ जाऊन

१४ निजला, त्यांनीं त्यास दावीदपुरांत पुरिलें आणि त्याचा पुत्र आसा हा त्याच्या जागीं राजा झाला. त्याच्या कारकीर्दीत देशांत दहा वर्षे स्वास्थ्य होते. २ आसांनं आपला देव परमेश्वर याच्या दृष्टीनें जें त्रांगलें व नीट तें केलें; ३ त्यानें अन्य देवांच्या वेद्या व उच्च स्थानें काढून टाकिलीं, मूर्तिस्तंभ मोडिले व असेरा मूर्ति भंगिल्या; ४ यहुदी लोकांनीं आपल्या पूर्वजांचा देव परमेश्वर याच्या चरणीं लागवें आणि नियमशास्त्र व आज्ञा यांचें पालन करावें अशी त्यांनं त्यांस आज्ञा केली. ५ त्यानें यहुदाच्या सर्व नगरांतून उच्च स्थानें व सूर्याच्या मूर्ति काढून टाकिल्या आणि राज्यांत स्वस्थता केली. ६ त्यानें यहुदांत तटबंदीचीं नगरें बांधिलीं. देशांत स्वास्थ्य होतें आणि त्या काळीं कांहीं लढाई झाली नाहीं, कारण परमेश्वरानें त्यांस आराम दिला होता. ७ तो यहुदी लोकांस म्हणाला, चला, आपण हीं नगरें बसवूं आणि त्यांस सभोवार कोट, बुरुज, वेशी आणि अडसर करूं; देश आपल्या हातीं आहे, कारण आपण आपला देव परमेश्वर याची कास धरिली आहे; आपण त्याची कास धरिली आहे व त्यानें आपल्याला चोहोंकडून स्वास्थ्य दिलें आहे. ह्याप्रमाणें लोक नगरें बसवून समृद्ध झाले. ८ आसाच्या परदरीं ढाली व भाले धारण करणाऱ्यांची एक सेना होती. यहुदांतले तीन लक्ष पुरुष होते, बऱ्यामिनांतले ढाली धारण करणारे व

तिरंदाज दोन लक्ष ऐसी हजार पुरुष होते; हे सर्व शूर योद्धे होते. ९ नंतर दहा लक्ष पुरुषांची सेना व तीनशें रथ घेऊन जेरह नांवाचा एक कुशी त्यांजवर चाल करून आला; तो मारेशापर्यंत आला. १० आसा त्याच्याशी सामना करण्यास गेला तेव्हां मारेशा येथें सफाथा नांवाच्या खोऱ्यांत लढाईस तोंड लागलें. ११ या प्रसंगी आसानें आपला देव परमेश्वर याची प्रार्थना केली कीं हे परमेश्वरा, सबलांच्या विरुद्ध निबंलवें साहाय्य करणारा तुजवांचून अन्य कोणी नाही; हे आमच्या देवा, परमेश्वरा, आमचें साहाय्य कर; आमची भिस्त तुजवर आहे; आम्ही तुज्या नामावर भरंवसा ठेवून या समूहाची सामना करण्यास आलों आहों. हे परमेश्वरा, हे आमचा देव आहेस; मानवांचें तुजवर वर्चस्व होऊं देऊं नको. १२ तेव्हां परमेश्वरानें आसा व यहुदी यांच्यापुढें कुशी लोकांस असा मार दिला कीं ते पळून गेले. १३ आसा व त्याजबरोबरचे लोक यांनी त्यांचा पाठलाग गरारापर्यंत केला; त्या प्रसंगी इतके कुशी पडले कीं त्यांनी पुनः आपलें डोकें वर केलें नाही; त्याच्या सेनेपुढें त्यांची गाळण उडाली व यहुदी लोकांनी पुष्कळ लूट नेली. १४ त्यांनीं गराराच्या आसपासच्या त्या सर्व नगरांस मार दिला; कां कीं परमेश्वराची दहशत त्या सर्व नगरांस पोहंचली होती; त्यांनीं तीं नगरें लुटिलीं, कारण त्यांत बहुत धन होतें. १५ मग त्यांनीं गुरांबोरांचीं बाडगीं मोडून पुष्कळ शेरडेंभेंडरें व उंट लुटून नेले, आणि ते यरुशलेमास परत गेले.

१ मग देवाच्या आत्म्यानें ओदेदाचा पुत्र १५ अजच्या यास स्फूर्ति दिली; २ तो आसाच्या भेटीस जाऊन त्यास म्हणाला, हे आसा, अहो यहुदी व बन्यामिनी लोकहो, मी म्हणतां तें श्रवण करा; तुम्ही परमेश्वराच्याबरोबर राहाल तोंवर तो तुमच्याबरोबर राहील; तुम्ही त्यास शरण जाऊ तर तो तुम्हांस पावेल, पण तुम्ही त्यास सोडाऊ तर तो तुम्हांस वेळीक ३ बहुत काळपर्यंत इस्राएलांस खंयचा देवाची ओळख नव्हती, त्यांस शिकवावयास कोणी याजक किंवा नियम-

शास्त्र नव्हतें; ४ पण ते आपल्या कुंकटावस्थेंत इस्राएलाचा देव परमेश्वर याजकडे वळून त्याला शरण गेले, तेव्हां तो त्यांस पावला. ५ त्या कळीं कळेंद्र जाणारे व आंत येणारे यांपैकीं कोणासहि शांति नसे; देशच्या सर्व रहिवाऱ्यांस फारच संकटें प्राप्त होत असत. ६ राष्ट्रावर राष्ट्र उलटून व नगरावर नगर उलटून त्या सर्वांचा चुराडा होत असे, कारण देव नाना प्रकारचे कष्ट देऊन त्यांस त्रस्त करीत असे; ७ पण तुम्ही हिंमत धरा, तुमचे हात मळू देऊं नका, कारण तुमच्या कर्तृत्वाचें तुम्हांस फळ मिळेल. ८ आसानें हीं वचनें व ओदेद संदेष्ट्याचा संदेश ऐकला, तेव्हां त्यास धीर आला. व त्यानें यहुदा व बन्यामीन यांच्या सर्व प्रदेशांतून आणि एफ्राइमाच्या डोंगरवटीतीलें जीं नगरें त्यानें घेतलीं होती त्यांतून सर्व अमंगळ वस्तू काढून टाकिल्या आणि परमेश्वराची जी वेदी परमेश्वराच्या देवडीपुढें होती तिचा जीर्णोद्धार केला. ९ त्यानें सर्व यहुदी व बन्यामिनी लोकांस व त्यांजबरोबर राहणाऱ्या एफ्राइम, मनशे व शिमोन या प्रांतांतल्या लोकांस एकवट केलें; त्याचा देव परमेश्वर त्याच्याबरोबर आहे असें लोकांनीं पाहिलें तेव्हां इस्राएलांतले पुष्कळ लोक त्याच्या बाजूने झाले. १० आसाच्या कारकीर्दीच्या पंधराव्या वर्षाच्या तिसऱ्या महिन्यांत ते यरुशलेमांत एकवट झाले. ११ त्यांनीं, अग्रिलेल्या लुटीतून, सातशें बैल व सात हजार शेरडेंभेंडरें त्या दिवशीं परमेश्वरास अर्पिलीं. १२ त्यांनीं असा करार केला कीं आम्ही जिवेंभावे आपल्या पूर्वजांचा देव परमेश्वर यास शरण जाऊं; १३ लहान असो कीं थोर असो, स्त्री असो कीं पुरुष असो, जो कोणी इस्राएलाचा देव परमेश्वर यास शरण जाणार नाही त्याचा वध व्हावा. १४ त्यांनीं जयघोष करून आणि करणे व रणशिंग वाजवून उच्च स्वरांनें परमेश्वरासमक्ष शपथ वाहिली. १५ सर्व यहुदी लोक अग्रभाऊ करून हर्षभरित झाले; त्यांनीं अमंगळें शपथ वाहिली; ते आज्या उकटेंनें त्यास शरण गेले आणि तो त्यांस पावला; परमेश्वरानें त्यांस चोहोंकडून स्वास्थ्य दिलें. १६ आसा

राजानें आपली आई माका हिला राजमातेच्या पदावरून दूर केलें, कारण तिनें अशेरप्रीत्यर्थ एक अमंगळ मूर्ति केली होती; तिनें केलेली ती मूर्ति आसांनं फोडूनतोडून किद्रोन ओढळजवळ जाऊन टाकिली. १७ त्यानें उष स्थानें इझाएलांतून काडून टाकिली नाहींत; तथापि आसांचें हृदय साऱ्या इयातींत सात्त्विक राहिलें. १८ त्याच्या बापांनं व त्यानें स्वतः सोनें, चांदी व पात्रें परमेश्वरास बाहिलीं होतीं तीं सर्वं त्यानें देवाच्या मंदिरांत नेऊन ठेविलीं. १९ आसा राजाच्या कारकीर्दीच्या पतिसाव्या वर्षीपर्यंत पुनः युद्ध झालें नाहीं.

१ आसाच्या कारकीर्दीच्या छतिसाव्या वर्षी

१६ इझाएलाचा राजा बाशा यानें यहूदावर स्वारी केली; यहूदाचा राजा आसा बाऱ्याकडे कोणालाहि येण्याजाण्याला प्रतिबंध व्हावा म्हणून इझाएलाचा राजा बाशा यानें रामा नगराची मजबुती केली. २ परमेश्वराच्या मंदिराच्या व राजबाऱ्याच्या भांडारांतले सोनें व चांदी काडून आसांनं दिभिष्क-वासी अरामाचा राजा बेन-हदाद याजकडे पाठविलीं; आणि त्याला असें सांगून पाठविलें कीं ३ माझ्या बापाचा व आपल्या बापांचा सलोखा होता तसा आपला व माझा सलोखा होवी; तर पाशा, मीं आपणाला सोनें व चांदी पाठविली आहे. इझाएल राजा बाशा यांच्याशीं केलेला करार मोडून टाका म्हणजे तो माझ्यामार्गे लागण्याचें सोडून देईल. ४ आसा राजाचें हें बोलणें मान्य करून बेन-हदादानें आपल्या सैन्याच्या सरदारांस इझाएली नगरांवर स्वारी करावयास पाठविलें; त्यांनीं हॅयोन, दान, आबेल-मईम व नफतालीचें सर्वं भांडारनगरें जिंकिलीं. ५ हें ऐकून रामा शहराची मजबुती करण्याचें सोडून बाशांनं तें काम तर्तेंच टाकिलें. ६ आसा राजानें सर्वं यहूदी लोकांस बोलावून आणिलें व जें दगड व जीं लाकडें घेऊन बाशा रामा नगराची तटबंदी करीत होता तीं त्यानें काडून नेलीं आणि गेबा व मिष्या हीं नगरें बांधण्याच्या कामीं लाविलीं. ७ त्या प्रसंगीं हनानी द्रष्टा यहूदाचा राजा आसा याजकडे येऊन म्हणाला, तूं आपला देव परमेश्वर याजवर

भरंवसा ठेविला नाहीं व अरामाच्या राजावर भरंवसा ठेविला म्हणून अरामाच्या राजाचें सैन्य तुझ्या हातून सुटून गेलें आहे. ८ कुशी व लुबी यांचें मोठें सैन्य नव्हतें काय? त्यांच्यापाशीं बहुत रथ व राऊत नव्हते काय? तरी त्या प्रसंगीं तूं परमेश्वरावर भिस्त ठेविली म्हणून त्यानें त्यांस तुझ्या हातीं दिलें. ९ परमेश्वराचे नेत्र अखिल पृथ्वीचें निरीक्षण करीत असतात, जे कोणी सात्त्विक चिंतानें त्यांच्याशीं वर्ततात त्यांचें साहाय्य करण्यांत तो आपलें सामर्थ्य प्रगट करितो. हा तूं मूर्खपणा केला म्हणून यापुढें तुझ्यामार्गे लढाया लागणार. १० हें ऐकून आसा त्या द्रष्टावर रागावला, व त्यानें त्यास अटकेत ठेविलें; कारण त्यामुळें तो त्याजवर फार कोपायमान झाला होता. याच सुमारास आसांनं कांहीं लोकांवर जुद्धम चालविला. ११ आसाचीं अथपासून इतिपर्यंतचीं सगळीं कृत्यें यहूदा व इझाएल यांच्या राजांच्या बखरीत लिहिलेलीं आहेत. १२ आसाच्या पयास त्याच्या कारकीर्दीच्या एकुणचाळिसाव्या वर्षी व्याधि झाला; तो व्याधि बराच वाढला; तथापि त्या रोगांत तो परमेश्वरास शरण न जातां वैद्यांस शरण गेला. १३ मग आसा आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजला; तो आपल्या कारकीर्दीच्या एकेचाळिसाव्या वर्षी मृत्यु पावला. १४ दावीदपुरांत जें घडणें त्यानें खोदविलें होतें त्यांत त्यास मृतमाती दिली आणि सुवासिक द्रव्यें आणि गांध्यांनीं केलेले तऱ्हेतऱ्हेचे मसाले यांनीं भरलेल्या विछान्यावर त्यास त्यांनीं निजविलें व त्याच्याप्रीत्यर्थ त्यांनीं बहुत सुवासिक द्रव्यें जाळिलीं.

१ त्याचा पुत्र यहोशाफाट त्याच्या जागीं

१७ राजा झाला; इझाएलाचीं सामना करितां याबा म्हणून त्यानें आपली मजबुती केली. २ त्यानें यहूदाच्या सर्वं तटबंदी नगरांतून लष्कर ठेविलें; यहूदा देशांत आणि एफ्राइमांतील जीं नगरें त्यांचा बाप आसा यानें हस्तगत केलीं त्यांत त्यानें ठाणीं बसविलीं. ३ यहोशाफाट आपला पूर्वज दावीद प्रथमारेभी जसा वर्तला तसा वर्तला; तो बालमूर्तीच्या नादीं लागला नाहीं, म्हणून परमेश्वर त्याच्याबरोबर असे; ४ तो

आपल्या बापाच्या देवास शरण गेला व त्याच्या आज्ञांप्रमाणे वागला; इझाएलाच्या कृतीप्रमाणे तो कर्तला नाही. ५ यास्तव परमेश्वराने त्याच्या हातांनी राज्याची मजबुती केली; सर्व यहुदी लोक त्यास भेदी आणीत; तो धन व मान यांहीकरून संपन्न झाला. ६ परमेश्वराच्या मार्गांनी चालण्यांत त्याच्या मनास उत्साह वाटे; त्यानें यहुदांतून उच्च स्थाने व अशोरा मूर्ति काढून टाकिल्या. ७ त्यानें आपल्या कारकीर्दीच्या तिसऱ्या वर्षी आपले सरदार बेन-इईल, ओबद्या, जखन्या, नथनेल व मीखाया यांस यहुदाच्या नगरांस धिस्त लावण्यासाठी पाठविले; ८ त्यांच्याबरोबर शमाया, नथन्या, जबया, असायेल, शमीरामोथ, यहोनाथान, अदोनीया, तोबीया, तोब-अदोनीया हे लेवी आणि अलीशामा व यहोराम हे याजक त्यानें पाठविले. ९ त्यांनीं आपल्याबरोबर परमेश्वराच्या नियमशास्त्राचा ग्रंथ घेऊन यहुदाच्या नगरांत जाऊन शिक्षण दिले; यहुदाच्या सर्व नगरांत फिरून त्यांनीं लोकांस शिकविले. १० यहुदाच्या आसपासच्या सर्व देशांच्या राजांस परमेश्वराचा असा धाक बसला कीं त्यांनीं यहोशाफाटाशी युद्ध केले नाही. ११ कित्येक पलिष्ठ्यांनी यहोशाफाटास भेटी व खंडणी म्हणून चांदी आणिली; अरबी लोक सात हजार सातशें मेंढरे व सात हजार सातशें बकरी यांचे कळप घेऊन त्याजकडे आले; १२ यहोशाफाट फार जोर झाला व त्यानें यहुदांत गढ्या व भोंडारनगरे बांधिली. १३ यहुदाच्या नगरांत त्याची मोठमोठी कामे चालत; यरुशलेमांत त्याचे शर वीर राहत. १४ त्यांच्या पितृकुळंप्रमाणे त्यांची गणती ही: यहुदाच्या सहस्रपतींचा अदना नायक असून त्याजबरोबर तीन लक्ष शर वीर होते; १५ त्याच्या खालोखाल यहोहानान नायक असून त्याच्याबरोबर दोन लक्ष ऐशी हजार पुरुष होते; १६ त्याच्या खालोखाल जिलीचा पुत्र अमस्या हा असून त्यानें आपल्या सुद्धीनें आपणास परमेश्वरास बाढून घेतले होते; त्याच्याबरोबर दोन लक्ष शर वीर होते; १७ बन्यामिन्यांपैकी एत्यादा हा एक महान

योद्धा असून त्याजबरोबर धनुर्धारी व लक्षव्ये दोन लक्ष लोक होते; १८ त्याच्या खालोखाल यहोजाबाद हा असून त्याजबरोबर युद्धास तयार असे एक लक्ष ऐशी हजार पुरुष होते; १९ हे सर्व राजाच्या तैनातीस असत; राजाने यहुदाच्या सर्व तटबंदी नगरांतून लष्कर ठेविले होते ते वेगळेंच.

१ यहोशाफाट धन व मान यांनी संपन्न होत; त्यानें अहाबाशी शरीरसंबंध केला.

२ कांहीं वर्षे लोटल्यावर तो शोमरोन येथें अहाबाच्या भेटीस गेला. त्या प्रसंगीं अहाबाने त्याच्यासाठी व त्याजबरोबरच्या लोकांसाठी पुष्कळ मेंढरे व बैल कापिले आणि आपल्याबरोबर रामोथ-गिलादावर चढाई करण्यास त्यानें त्याला प्रवृत्त केले. ३ यहुदाचा राजा यहोशाफाट याला इझाएलाचा राजा अहाब म्हणाला, रामोथ-गिलाद येथें लढावयास आपण मजबरोबर याल काय ? त्यास यहोशाफाटानें उत्तर दिलें, मी आणि आपण एकच; माझे लोक ते आपले; आम्ही आपणाबरोबर लढाईस येऊं. ४ यहोशाफाटानें इझाएलाच्या राजास म्हटलें, आज परमेश्वराचा आदेश प्या. ५ इझाएलाच्या राजानें सुमारे चारशें संदेष्टे जमवून त्यांस विचारिले, आम्ही रामोथ-गिलादावर चढाई करून जावें कीं न जावें ? त्यांनीं उत्तर दिले, चढाई करून जावें; देव तें राजाच्या हातीं देईल. ६ तेव्हां यहोशाफाटानें विचारिले, यांच्याखेरीज परमेश्वराचा दुसरा कोणी संदेष्टा नाही काय ? त्याला आम्ही प्रश्न विचारूं. ७ इझाएलाचा राजा यहोशाफाटास म्हणाला, ज्याच्या द्वारे परमेश्वराचा सल्ला घेतां येईल असा आणखी एक मनुष्य आहे, पण मला त्याचा तिरस्कार वाटतो; कारण मला अनुकूल असा संदेश तो कधींहि देत नाही, प्रतिकूल तेवढाच देतो; तो इम्याचा पुत्र मीखाया होय. यहोशाफाट म्हणाला, राजानें असें बोलूं नये. ८ तेव्हां इझाएलाच्या राजानें एका कारभान्यास बोलावून सांगितले, लपकेर जाऊन इम्याचा पुत्र मीखाया यास घेऊन ये. ९ इझाएलाचा राजा आणि यहुदाचा राजा यहोशाफाट हे आपआपलीं राजवळे धारण करून शोमरोनाच्या वेदीजवळ एका

उघड्या जागेंत आपआपल्या सिंहासनावर विराजमान झाले होते, आणि सर्व संदेष्टे त्यांच्यापुढें भाषण करीत होते. १० तेव्हां कनानाचा पुत्र सिद्धकीया यानें लोखंडाची शिंभें करून आणिली होती; तो म्हणाला, परमेश्वर म्हणतो, या शिंभानीं तूं अरामी लोकांस हुंदडून त्यांचा नाश करिशील. ११ सर्व संदेष्टे त्याच्याप्रमाणेंच भाषण करूं लागून म्हणाले, रामोथ-गिलादावर चढाई करून जा, यशस्वी हो; कारण परमेश्वर तें राजाच्या हातीं देईल. १२ जो जासूद मीखायास बोलवावयास गेला होता तो त्यास म्हणाला, पाहा, सर्व संदेष्टे एका विचाराचे होऊन राजासंबंधानें शुभवचन बोलत आहेत, म्हणून त्यांच्याप्रमाणेंच तूंहि शुभसंदेश कथन करावा. १३ मीखाया म्हणाला, परमेश्वराच्या जीवित्वाची शपथ, माझा देव जें कांहीं सांगेल तेंच मी बोलिन. १४ तो राजाकडे आला तेव्हां राजानें त्याला विचारिलें, हे मीखाया, आम्हीं रामोथ-गिलादाचीं युद्ध करावयास जावें कीं न जावें? त्यानें त्यास म्हटलें, जा, यशस्वी हो; ते तुमच्या हातीं लागतील. १५ राजा त्यास म्हणाला, परमेश्वराच्या नामानें मला खरें तेंच सांग. असें मीं तुला कितीदा शपथ घालून सांगवें? १६ मग तो म्हणाला, सर्वे इस्राएल मंडपाळांचून मंडरांसमवेत डोंगरावरून निक्षरले आहेत असें मला दिसलें. तेव्हां परमेश्वर म्हणाला, यांस कोणी धनी नाही, तर हे आपापल्या घरीं सुखरूप परत जावोत. १७ इस्राएलाचा राजा यहोशाफाटास म्हणाला, हा माझ्यासंबंधानें अनकूळ संदेश न सांगतां प्रसिद्धी करून सांगेल असें मीं तुला सांगितलें नाही काय? १८ मीखाया म्हणाला, तर आतां तुम्ही परमेश्वराचें वचन ऐका: परमेश्वर आपल्या सिंहासनावर विराजमान झाला आहे व त्याच्या उजवीकडे स्वर्गातील सर्व सेना उभी आहे असें माझ्या दृष्टीस पडलें. १९ परमेश्वर म्हणाला, इस्राएलाचा राजा अहाब यास कोण मोह घालील कीं तो रामोथ-गिलादावर चालू करून तेथें रतन पावेल? तेव्हां कोणी असें, कोणी तसें म्हटलें. २० त्या समयीं एक आत्मा जवळ येऊन

परमेश्वरासमोर उभा राहिला आणि म्हणाला, मी त्याला मोह घालितों. २१ परमेश्वरानें विचारिलें, कसा? तो म्हणाला, मी जाऊन त्याच्या सर्व संदेष्ट्यांच्या मुखांत असत्य वदविणारा आत्मा होईन. परमेश्वर म्हणाला, तूं त्यास मोह घालिशील; जा, तुजकडून हें होईल; तसंच कर. २२ तर पाहा, परमेश्वरानें तुझ्या या संदेष्ट्यांच्या मुखांत असत्य वदविणारा आत्मा संचरविला आहे; तुझें अनिष्ट होणार असें परमेश्वर बोल्ल्या आहे. २३ तेव्हां कनानाचा पुत्र सिद्धकीया मीखायाजवळ गेला आणि त्याच्या तोंडांत मारून त्यानें त्याला विचारिलें, परमेश्वराचा आत्मा मला सोडून तुझ्याशीं बोलवावयास कोठून गेला? २४ मीखाया त्यास म्हणाला, तूं लपावयासाठीं घराच्या आंतल्या कोठडीत पळून जाशील तेव्हां तुला कळेल. २५ मग इस्राएलाचा राजा म्हणाला, मीखायाला नगराचा सुभेदार आमोन व राजपुत्र योवाश यांच्याकडे माघारीं घेऊन जा; २६ आणि त्यांना सांगा, राजा म्हणतो, या मनुष्यास बंदीत टाका व मी सुखरूप परत येईपर्यंत त्यास शिषेचें अन्न व शिषेचें पाणी द्या. २७ मीखाया म्हणाला, तूं सुखरूप परत आलास तर समजावें कीं परमेश्वर माझ्या द्वारें बोललाच नाही. तो म्हणाला, लोकही; तुम्ही सर्व हें ऐका.

२८ नंतर इस्राएलाचा राजा व यहूदाचा राजा यहोशाफाट यानीं रामोथ-गिलादावर चढाई केली. २९ इस्राएलाच्या राजानें यहोशाफाटास सांगितलें, मी वेष बदलून लढाईस जाणार; पण तूं आपलीं स्वतांचीं वस्त्रे घाल. याप्रमाणें इस्राएलाचा राजा वेष बदलून लढाईस गेला. ३० अरामाच्या राजानें रथावरील आपल्या सरदारांस आज्ञा केली होती कीं लहानथोरांपैकीं कोणाशींहि लढें नका, इस्राएलच्या राजाशीं मात्र लढा. ३१ रथावरील त्या सरदारांनीं यहोशाफाटास पाहिलें तेव्हां त्यांस वाटलें कीं हाच इस्राएलचा राजा असवा; म्हणून त्यांनीं त्याच्याशीं लढावयासाठीं मोर्चा फिरविला; पण यहोशाफाटानें आरोळी ठोकिली तेव्हां परमेश्वरानें त्याला साहाय्य केलें, आणि देवानें त्यांना

त्याजकहून निघून जाण्यास प्रकृत केले. ३२ रयांबरील सरदारांनी हा इस्त्राएलाचा राजा नाही असे पाहिले तेव्हा त्याचा पिच्छा सोडून ते परतले. ३३ मग कोणीएकाने सहजगत्या एक बाण सोडिला, तो जाऊन इस्त्राएली राजाच्या विलखताच्या सांण्यात स्तब्ध; तेव्हा तो आपल्या सारख्यास म्हणाला, मी घायाळ झालो आहे, रथ फिरवून मला सैन्याबाहेर घेऊन जा. ३४ त्या दिवशी घनघोर युद्ध झाले; अराम्यांच्या मारापुढे राजा आपल्या रथाला टेकून संध्याकाळपर्यंत राहिला होता; सूर्यास्तसमयी त्याचा प्राण गेला.

१ यहुदाचा राजा यहोशाफाट सुखरूपपणे १९ आपल्या घरी यश्लेमास परत गेला. २ तेव्हा हनानी द्रष्टयाचा पुत्र येहू हा यहोशाफाट राजास सामोरा जाऊन म्हणाला, तू दुष्टांचे साहाय्य करवें व परमेश्वराच्या द्वेषावर प्रीति करावी काय? यामुळे परमेश्वराचा तुजवर कोप भडकला आहे. ३ तथापि तुझ्या ठायीं कांहीं चांगल्या गोष्टी दिसून आल्या आहेत; तू देशांतून अशेरा मूर्तीचा नाश केला आहे व आपले मन देवाच्या भजनीं लाबिले आहे.

४ यहोशाफाट यश्लेमास राहत असे; त्याने बैर-शेच्यापासून एफ्राइमाच्या डोंगरप्रदेशापर्यंत पुनः आपल्या लोकांमध्ये फिरून त्यांस त्यांच्या पूर्वजांचा देव परमेश्वर याजकडे परत आणिले. ५ त्याने यहुदाच्या प्रत्येक तटबंदी नगरांत शास्ते नेमिले, ६ त्याने त्या शास्त्यांस सांगितले, तुम्ही काय करिता याचा विचार करा; तुम्ही न्याय कराल तो मानवासाठी नाही तर परमेश्वरसाठी करावयाचा आहे; न्याय करितांना तो तुमच्याबरोबर असणार. ७ तर परमेश्वराची भीति तुमच्या ठायीं असू द्या; तुम्ही जे कांहीं कराल ते संभळून करा; कारण आपला देव परमेश्वर याच्याकडे कांहीं अधर्म नाही; तो कोणाचे तोंड पाहून न्याय करित नाही की लोच घेत नाही.

८ यश्लेमांतहि यहोशाफाटांने लेवी व याजक आणि इस्त्राएलाच्या पितृकुळांचे प्रमुख यांस परमेश्वराच्या बाबतींत न्याय करावयास व वादाचा निकाल

करावयास नेमिले. मग ते यश्लेमांत परत आले. ९ त्याने त्यांस बजावून सांगितले की परमेश्वरचे मय बाळगून खऱ्या व निष्कपट मनाने असे करा. १० तुमचे भाऊबंद जे आपआपल्या नगरांत राहत आहेत, त्यांच्यापैकी कोणाचा वाद तुमच्यापुढे आला तर, तो मग खुनाचा असो; किंवा धर्मशास्त्र, आज्ञा, नियम व निर्णय यांच्यासंबंधाचा असो; तुम्ही त्यांस असे बजावून सांगा की तुम्ही परमेश्वराचा अपराध करू नका; केला तर तुम्हांवर व तुमच्या बांधवांवर त्याचा कोप होईल; असे करा म्हणजे तुम्हांस दोष लगावयाचा नाही. ११ पाहा, परमेश्वराविषयीच्या सर्व प्रकरणांत मुख्य याजक अमन्या यास तुम्हांवर नेमिले आहे, आणि राजासंबंधाच्या सर्व प्रकरणांत यहुदा वंशाचा सरदार जबद्या बिन इस्त्राएल यास तुम्हांवर नेमिले आहे; आणि लेवी हेहि तुमच्या दिग्गतांस असतील. हिंमत धरा, आपले कर्तव्य करा, परमेश्वर भल्यांच्याबरोबर असणार.

१ यानंतर मवावी व अम्मोनी आणि त्यांच्या- २० बरोबर मऊन्यांतले कित्येक लोक युद्ध करावयास यहोशाफाटावर न्वालून आले. २ कांहीं लोकांनी येऊन यहोशाफाटास खबर दिली की ससुदा-पलीकडून अराम देशाच्या दिशेने एक मोठा समूह तुज-वर चाल करून येत आहे; तो जमाव हुससोन-तामार ऊर्फ एन-गेदी येथवर आला आहे. ३ यहोशाफाटास धाक पडला व तो परमेश्वराला शरण जाण्याच्या मार्गास लागला; सर्व यहुदाने उपास करावा असे त्याने फर्माविले. ४ यहुदी लोक परमेश्वराचे साहाय्य मागण्यासाठी एकवट झाले; यहुदाच्या सर्व नगरांतून ते परमेश्वराचा धावा करण्यास आले. ५ यहोशाफाट परमेश्वराच्या संक्षिप्त नव्या अंगणासमोर यहुदी व यश्लेमाकर यांच्या जमावामध्ये उभा राहिला. ६ तो म्हणाला, हे आमच्या पूर्वजांच्या देवा, परमेश्वरा, तू स्वर्गाचा देव आहेस ना? राष्ट्रांच्या सर्व राज्यांवर तूच शास्ता आहेस ना? तुझ्या हतीं एवढे १ पाठभेद: अम्मोन्यांतले; पण २६: ७ पाहा.

सामर्थ्य व पराक्रम आहे की कोणाच्याचें तुजसमोर टिकाव धरवत नाही. ७ हे आमच्या देवा, तू वा देशच्या रहिवास्यांस आपल्या इलाएल प्रजेपुढून बाखून देउन हा देश तुझा मित्र क्षत्रिहामः याच्या वंशांसां कायमचा दिला आहे ना? ८ ते येथें बसले आहेत आणि येथें तुझ्या नामाप्रीत्यर्थ त्यांनी हें पवित्रस्थान बांधिलें आहे. ते म्हणाले आहेत की ९ तरवार, दैवी क्षोम, मरी, अथवा दुष्काळ आम्हांवर आला तर या मंदिरास तुजें नाम दिलें आहे त्याच्यासमोर व तुझ्यासमोर आम्ही उभे राहून आमच्या संकटसमयीं तुझा धावा करूं, तेव्हां तूं आमचें ऐकून आमचा वचव करिशील. १० पाहा, हे अम्मोनी, मवाबी व सेहर पहाडांतले लोक; इलाएल लोक मिसर देशाहून येत असतां त्यांना तूं ह्यांवर स्वारी करूं दिली नाही; ते ह्यांच्याजवळून बळून निघून गेले, व ह्यांचा त्यांनी नाश केला नाही. ११ पाहा, जें बतन तूं आम्हांस दिलें आहे त्यांतून आम्हांस घालवून देण्यासाठी हे आले आहेत; असें हें आमची उलटफेड करण्यास आले आहेत; १२ हे आमच्या देवा, तूं त्यांचें शासन करणार नाहीस का? कारण आमच्यावर चालून आलेल्या या मोठ्या समूहाशीं सामना करण्यास आम्हांस ताकद नाही; आम्ही काय करावें तें आम्हांस सुचत नाही; पण आमचे डोळे तुजकडे लागले आहेत. १३ तेव्हां सर्व यहुदी आपली मुलेंबाळें व स्त्रिया यांसह परमेश्वरासमुख उभे राहिले. १४ मग आसाफ वंशातला यहुजीएल बिन जखन्या बिन बनाया बिन यईएल बिन मलन्या लेवी हा ह्या मंडळीमध्ये उभा होता; त्याच्या ठायीं परमेश्वराचा आत्मा उतरला; १५ आणि तो म्हणाला, अहो सर्व यहुद्यांनो, यखलेमनिवासी जनहो, आणि हे राजा यहोशाफाटा, तुम्ही सगळे एका; परमेश्वर तुम्हांस सांगत आहे की हा मोठा समुदाय पाहून घाबरूं नका, कचरूं नका; कारण युद्ध तुमचें नव्हे, देवाचें आहे. १६ उभां त्यांच्याशीं सामना करावयास जा; पाहा, ते सीसघाट चढून येत आहेत, बरूएल रानापुढें जेथें खोरें संपतें तेथें तुम्ही त्यांस गांठला; १७ वा खडाईत तुम्हांस खडावें

लगणार नाही; हे यहुदा, हे यखलेमा, तुम्ही स्थिर उभे राहा आणि परमेश्वर तुमचें करूं तारण करील तें पाहा; घाबरूं नका, कचरूं नका; उभां त्यांजवर चाल करून जा, कारण परमेश्वर तुमच्यापरोवर आहे. १८ मग यहोशाफाटानें भूमीकडे तोंड करून मस्तक लजविलें, त्याप्रमाणेंच सर्व यहुदी व यखलेमनिवासी यांनी परमेश्वराचें भजन करून त्याच्यापुढें दंडवत धातलें; १९ आणि कदाची व कोरही यांच्यातले कांहीं लेवी उभे राहून इलाएलाचा देव परमेश्वर याचें स्तवन उच्च स्वरें करूं लागले. २० ते अगदीं पहाटेस उठून तकोवाच्या अरण्यांत जाण्यास निघाले; ते जाऊं लागले तेव्हां यहोशाफाट उभा राहून म्हणाला, अहो यहुद्यांनो, अहो यखलेमनिवासी जनहो, एका; तुमचा देव परमेश्वर याच्यावर विश्वास ठेवा म्हणजे तुम्ही खंबीर व्हाल; त्याच्या संदेष्ट्यांवर विश्वास ठेवा म्हणजे तुम्ही यशस्वी व्हाल. २१ सैन्याबरोबर बाहेर जातांना परमेश्वराचा धन्यवाद करा, कारण त्याची दया सनातन आहे, हें स्तोत्र पावित्र्यानें मंडित होऊन गावें म्हणून त्यानें प्रजेचा सल्ला घेऊन कित्येकांस त्या कामी नेमिलें. २२ ते हें स्तोत्र गाऊन स्तवन करूं लागले, तेव्हां अम्मोनी, मवाबी व सेहर पहाडांतले लोक जे यहुदावर चाल करून येत होते त्यांस गांठण्यास परमेश्वरानें दवा धरणारे बसविले व त्यांनी त्यांचा मोड केला. २३ अम्मोनी व मवाबी सेहर पहाडांतल्या लोकांची अजिबात करून उडवून त्यांचा विध्वंस करावा म्हणून त्यांजवर उठले; सेहरनिवास्यांचा निःपात केल्यावर ते एकमेकांचा वध करूं लागले. २४ रानांतील टेहळणीच्या बुकजानजीक यहुदी लोकांनीं येऊन त्या समुदायाकडे दृष्टि फेकिली तेव्हां चोहोंकडे जमिनीवर प्रेतेंच प्रेतें पडलीं आहेत, कोणी निभावला नाही असें त्यांस दिसून आले. २५ यहोशाफाट व त्याचे लोक छट करावयास आले तेव्हां त्या प्रेतांमध्ये बहुत धन, वस्त्रे व मोलवान अलंकार त्यांस मिळाले; ते त्यांनीं हाके काढून घेतले की त्यांस ते बाहून नेतां

१ पाहमेहः प्रेतें

येईनात; छट एवढी होती कीं ते ती तीन दिवसपर्यंत करीत होते. २६ चौथ्या दिवशीं ते बराखा (आशीर्वाद) नांवाच्या खोऱ्यांत एकवट झाले; तेथें त्यांनीं परमेश्वराचा धन्यवाद केला; त्या स्थलाचें नांव बराखा खोऱें असें आजवर पडलें आहे. २७ मग सर्व यहुदांतले लोक व यरुसालेमकर व त्यांच्या अग्रभागीं यहोशाफाट हे मोठ्या आनंदानें यरुसालेमाकडे परत चालले, व त्यांच्या अग्रभागीं यहोशाफाट होता. परमेश्वरानें त्यांस आपल्या शत्रूंचर विजय प्राप्त करून देऊन हर्षभरित केले होते. २८ ते सारंग्या, वीणा व करणे वाजवीत यरुसालेमांत परमेश्वराच्या मंदिरीं आले. २९ परमेश्वर इस्राएलाच्या शत्रूंचीं लढला हें जेव्हां देशोदेशींच्या सर्व राज्यांतील लोकांनीं ऐकलें तेव्हां देवाचा धाक त्यांस बसला. ३० अशा प्रकारें यहोशाफाटाच्या राज्यास स्वास्थ्य मिळालें; कारण त्याच्या देवानें त्यास चोहोंकडून आराम दिला.

३१ यहोशाफाटानें यहूदावर राज्य केलें; तो पस्तीस वर्षांचा असतां राज्य करूं लागला; त्यानें यरुसालेमांत पंचवीस वर्षे राज्य केलें; त्याच्या आईचें नांव अजूबा, ती शिल्लीची कन्या. ३२ त्याची चाल-चलणूक त्याचा बाप आसा याच्याप्रमाणें होती; ती त्यानें सोडिली नाही; परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें बरें तें त्यानें केलें. ३३ तथापि उच्च स्थानें काढून टाकिलीं नव्हतीं आणि लोकांनीं अद्यापि आपल्या वडिलांच्या देवाकडे आपलें श्रित लाविलें नव्हतें. ३४ यहोशाफाटाचीं अध्यासून इतिपर्यंत अवशिष्ट कृत्यें इनानीचा पुत्र येहू याची जी बखर इस्राएलाच्या राजांच्या ग्रंथांत नमूद केली आहे तिच्यांत लिहिलेलीं आहेत.

३५ यानंतर यहूदाचा राजा यहोशाफाट यानें इस्राएलाचा राजा अहज्या याजशीं जूट केली; तो अहज्या फार दुराचारी असे. ३६ गळतें कांपून तावाराश येथें जातां येवें म्हणून त्यानें त्याजशीं भोगी केली; एसयोन-गेबर येथें त्यांनीं जहाजे बांधिलीं. ३७ तेव्हां मारेशावासी अलियेजर निन दोदाबद्द यानें यहोशाफाटाविषय संदेश दिला; तो म्हणाला, तूं

अहज्याशीं भागी केली म्हणून तूं केलेलीं कामे परमेश्वर मोडून टाकील. तीं जहाजे फुटून गेलीं, तावाराशास जाऊं शकलीं नाहीत.

१ यहोशाफाट हा आपल्या पितरांजबळ २१ जाऊन निजला व त्यास त्याच्या पूर्वजांमध्यें दावीदपुरांत मूठमाती देण्यांत आली; त्याचा पुत्र यहोराम त्याच्या जागीं राजा झाला. २ त्याचे भाऊ यहोशाफाटाचे पुत्र हे होतः अजच्या, यहीएल, जखच्या, अजच्या मीसाएल व शफज्या, हे सर्व इस्राएलाचा राजा यहोशाफाट याचे पुत्र होत. ३ त्यांच्या बापानें त्यांस सोनें, रुपें व अमूल्य विजा यांच्या मोठ्या देणग्या दिल्या आणि यहूदातील तटबंदीचीं नगरे दिलीं; पण यहोरामास त्यानें राज्य दिलें, कारण तोच ज्येष्ठ पुत्र होता. ४ यहोराम आपल्या बापाच्या गादीवर कायम होऊन बलाढ्य झाला, तेव्हां त्यानें आपल्या सर्व भावांस व इस्राएलच्या कांहीं सरदारांस तरवारीनें वधिलें. ५ यहोराम बत्तीस वर्षांचा असतां राज्य करूं लागला; त्यानें यरुसालेमांत अठ वर्षे राज्य केलें. ६ अहाबाच्या घराण्याप्रमाणें, इस्राएलच्या राजांच्या रीतीप्रमाणें तो चालला; त्यानें अहाबाच्या कन्येशीं लग्न केलें; परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें वाईट तें त्यानें केलें. ७ तथापि जो करार परमेश्वरानें दाविदाशीं केला होता त्यामुळे आणि त्यानें त्याचा व त्याच्या वंशजाचा दीप सर्वकाळ राहिल असें वचन दिलें होतें त्यामुळे तो दाविदाचें घराणें नाहीसें करीना. ८ त्याच्या कारकीर्दीत अदोमानें यहूदाचें स्वामित्व झुगारून देऊन आपला राजा नेमिन्न. ९ तेव्हां यहोराम आपले सेनानायक व आपले सर्व रथ बरोबर घेऊन तिफडे गेला. ज्या अदोमी जेथें त्यास वेरिले होते त्यांस व रथाच्या नायकांस त्यानें रात्रीच्या वेळीं उठून मार दिला. १० अदोमानें यहूदाचें स्वामित्व झुगारून दिलें; तो आत्मघ्न राहिल आहे. याच सुमारास लिबानें त्यानें स्वामित्व झुगारून दिलें; त्यानें आपल्या पूर्वजांचा देव परमेश्वर यास सोडिले होते

म्हणून असे झाले. ११ त्याने आपली यहुदांच्या पहाडावर उच्च स्थाने बांधिली आणि यरुशलेमांतल्या रहिवाश्यांमध्ये व्यभिचारी मतीने चारित्र्यव्यसत रावून यहुदास बंधकविले. १२ एलीया संदेशाकडून त्यास एक लेख आला तो असा : तुझा पूर्वज दावीद याचा देव परमेश्वर म्हणतो, तू आपला बाप यहोशाफाट याच्याप्रमाणे व यहुदाचा राजा आसा याच्याप्रमाणे चालला नाहीस; १३ तर इस्राएलच्या राजांप्रमाणे चाललास आणि अहाबाच्या घराण्याप्रमाणे यहुदी व यरुशलेमिवासी यांस व्यभिचारी मतीने चालवायास लाविले, त्याप्रमाणेच तुझ्यांहुन चांगले असे जे तुझ्या बापाच्या घराण्यातील तुझे भाऊमंद त्यांचा तू वध केले, १४ यामुळे पाहा, तुझे लोक, तुझी मुलेबाळे, तुझ्या स्त्रिया, व तुझे सर्व धन यांवर परमेश्वर मोठ्या प्रहार करील; १५ तू आंतर्घ्नांच्या रोगाने बहुत पीडा पावशील; तो रोग इतक्या वाढेल की त्यामुळे दिवसानुदिवस तुझी आंतर्घ्नी गळून पडतील. १६ परमेश्वराने पलिष्टी व कुशी लोकांच्या शेजारचे अरबी लोक यांचीं मनं क्षुब्ध करून त्यांस यहोरामावर ठठविले; १७ ते यहुदावर स्वारी करून त्यांत घुसले, आणि राजसंदिहांत जितकी संपत्ति मिळाली तितकी सर्व आणि राजपुत्र व राजस्त्रिया हीं अवधीं त्यांनीं नेलीं; त्याचा कनिष्ठ पुत्र यहोआहाज याच्याखेरीज त्याच्यापाशी कोणी पुत्र राहिला नाही. १८ यानंतर परमेश्वराने त्याच्या आंतर्घ्नांस अस्वस्थ रोगाची पीडा लाविली. १९ उत्तरोत्तर त्या रोगाच्या कारणाने त्यांचीं आंतर्घ्नी गळत गेलीं आणि तो अत्यंत पीडा भोगून दोन वर्षांच्या अंती मरण पावला. त्याच्या वाढवडिलांसोडी लोकांनी जशी धूपद्रव्ये जाळिली होती तशी त्यांच्यासाठीं मुळीच जाळिली नाहीत. २० तो राज्य करूं लागला तेव्हा बत्तीस वर्षांचा होता; त्यानें आठ वर्षे यरुशलेमांत राज्य केले; तो सर्वांस अप्रिय होऊन मरण पावला; त्यास दावीदपुत्र मूसादेर दिली, पुनःती राजांच्या बंधन्यांत स्थिती नाही.

१ यज्ञेनांव २२:१. येथे अहज्या असे आहे.

१ यरुशलेमकरांनी त्याच्या जागी त्याचा कनिष्ठ पुत्र अहज्या-यास राजा केले, कारण जी माणसांची टोळी अरबी लोकांबरोबर लावणीत आली होती तिने त्याच्या सर्व वडील पुत्रांचा वध केला होता. या प्रकारे अहज्या बिन यहोराम हा यहुदाचा राजा झाला. २ अहज्या राज्य करूं लागला तेव्हा तो बेचाळीस वर्षांचा होता. त्यानें यरुशलेमांत एक वर्ष राज्य केले. त्याच्या आईचे नांव अथत्या; ही अग्नीची नात. ३ त्याची चालचलणूक अहाबाच्या घराण्यासारखी होती, कारण दुष्कृत्ये करण्यास त्याची आई त्यास सल्ला देत असे. ४ अहाबाच्या घराण्याप्रमाणे परमेश्वराच्या दृष्टीने जे वाईट तें त्यानें केले; त्याच्या बापाच्या मृत्यूनंतर त्या घराण्यातील लोकांनी त्यास असा सल्ला दिला की त्यायोगे त्याचा नाश झाला. ५ तो त्याच्या मस्तकीनें इस्राएलचा राजा यहोराम बिन अहाब याच्याबरोबर रामोथगिलद येथे अरामाचा राजा हजाएल याजशी लढावयास गेला, तेव्हां अरामी लोकांनी योरामास घायाळ केले. ६ तो हजाएलशी रामा येथे लढतांना अरामी लोकांच्या हातून जे घाय त्यास झाले होते ते बरे नव्हते म्हणून तो इज्जेल येथे गेला. अहाबाचा पुत्र यहोराम हा इज्जेल येथे आजारी होऊन पडला होता म्हणून यहुदाचा राजा यहोराम याचा पुत्र अजथ्या त्याच्या समाचारास गेला. ७ अहज्याचा नाश देवाकडून झाला, कारण त्यानें योरामाची संगति धरिली होती; अहाबाच्या घराण्याचा उच्छेद करावा म्हणून परमेश्वराने यहु बिन निमुशी यास अभिषिक्त केले होते; त्याच्याशी सामना करावा म्हणून तो तेथे येऊन यहोरामाबरोबर निवाला होता. ८ यहु अहाबाच्या घराण्यास शासन करित असतां यहुक्नेचे सरदार व अहज्याचे पुतणे हे अहज्याच्या

- १ अथथा: यहोआहाज; २१:१७ पाहा.
- २ अथथा: बावीस; २ राजे ८:२३ पाहा.
- ३ अथथा: अहज्या: २२:१ पाहा. २ अथथा: यहोसेमा: २ राजे ११:२ पाहा.

सेवेस असलेले त्यास आढळले; तेव्हां त्याने त्यांचा वध केला. ९ त्याने अहज्याचा शोध लाविला; त्यास त्याच्या लोकांनी पकडिले; तो शोमरोन येथे लपून राहिला होता; त्यांनी त्यास येहुकडे नेऊन त्याचा वध केला व त्यास मूठमाती दिली; ते म्हणाले, जो यहोशाफाट परमेश्वरास जिवेंभावे शरण गेला त्याचा हा पुत्र. अहज्याच्या घराण्यांत राज्य करण्यास समर्थ असा कोणी उरला नाही.

१० अहज्याची आई अथल्या हिने आपला पुत्र मेला असे पाहिले तेव्हां तिने उठून सर्व राजवंशाचा संहार केला. ११ तरी राजकन्या यहोशवाथ हिने अहज्याचा पुत्र योवाश यास त्या वधावयाच्या राजपुत्रांतून चोरून नेले आणि बिछाने ठेवण्याच्या कोठडीत त्याच्या दाईने त्याला छपवून ठेविले. याप्रमाणे यहोराम राजाची कन्या जी यहोयादा याजकाची पत्नी यहोशवाथ (जी अहज्याची बहीण होती) तिने योवाशाला अथल्पेपासून छपविले म्हणून तिला त्याचा वध करिता आला नाही. १२ देवाच्या मंदिरांत त्यास सहा वर्षे छपवून ठेविले होते; तेव्हां अथल्येने देशावर राज्य केले.

१ सातव्या वर्षी यहोयादाने आपली मज-

२३ बुती करून शतपति अजच्या बिन यरोहाम, इस्माएल बिन यहोहानान, अजच्या बिन ओबेद, मासेया बिन अदाया आणि अलीशाफाट बिन जिक्नी यांच्याशी करार करून त्यांस आपल्या पक्षाचे केले. २ त्यांनी यहुदा देशभर फिरून त्यांतील सर्व नगरांतून लेवी आणि इस्माएलाच्या पितृकुळांचे प्रमुख पुरुष यांस एकवट केले आणि ते यरुसलेमास आले. ३ सर्व मंडळीने देवाच्या मंदिरांत राजाशी करार केला. यहोयादा त्यांस म्हणाला, दाविदाच्या वंशांविषयी परमेश्वराने सांगितले आहे त्याप्रमाणे राजपुत्राने गद्दीवर बसावे. ४ तुम्हांस करावयाचे तें हेंच की तुमच्यांतल्या याजकांपैकी व लेव्यांपैकी एकतृतीयांश लोक शब्बाथ दिवशी येत असतात, त्यांनी द्वारपालांचे काम करावे; ५ एकतृतीयांश लोकांनी राजमंदिरावर पहारा करावा

१ अथवा: यहोशवा; २ राजे ११:२ पाहा.

आणि एकतृतीयांश लोकांनी तळाच्या वेशीपाशी असावे आणि बाकीच्या सर्व लोकांनी परमेश्वराच्या मंदिराच्या अंगणांत राहावे. ६ याजक व सेवा करणारे लेवी याखेरीज कोणी देवाच्या मंदिरांत येऊ नये; त्यांनीच मात्र आंत यावे, कारण ते पवित्र होत; बाकीच्या सर्व लोकांनी परमेश्वराच्या मंदिराचा पहारा करावा. ७ लेव्यांपैकी प्रत्येक मनुष्याने आपआपल्या हाती शब्बे घेऊन राजासभोवती उभे राहावे; कोणी मंदिराच्या आंत आला की त्यास मारून टाकावे; राजा आंत बाहेर येईल जाईल तेव्हां तुम्ही त्याजबरोबर असावे. ८ यहोयादा याजकाच्या आक्षेपप्रमाणे लेव्यांनी व सर्व यहुद्यांनी केले; त्यांतल्या प्रत्येकाने शब्बाथ दिवशी आंत येण्याची ज्यांची पाळी असे व कामावरून परत जाण्याची ज्यांची पाळी असे त्यांची व्यवस्था केली; यहोयादा याजकाने कोणत्याहि पाळीपाळीने येणाऱ्या लेव्यांस निरोप दिला नव्हता. ९ दावीद राजाचे भाले, बर्चा व ढाली जी देवाच्या मंदिरांत होती ती यहोयादा याजकाने घेऊन शतपतींना दिली. १० त्याने प्रत्येक मनुष्यास आपआपल्या हाती हत्यार घेऊन मंदिराच्या वेदीच्या व मंदिराच्या जवळ राजासभोवती उजव्या व डाव्या बाजूस उभे राहावयास सांगितले. ११ मग त्याने राजकुमारांस बाहेर आणून त्यांच्या शिरीं मुकुट ठेविला आणि त्यास आज्ञापट घेऊन राजा केले; यहोयादा व त्याचे पुत्र यांनी त्यास अभिषेक केला; तेव्हां सर्व लोक म्हणाले, राजा चिरायु होवो. १२ लोक धावतपळत आहेत व राजाची स्तुति करीत आहेत, ही गडबड ऐकून अथल्या परमेश्वराच्या मंदिरांत लोकांकडे आली; १३ आणि पाहते तो राजा प्रवेशस्थानी आपल्या नेहमीच्या स्तंभापाशी उभा आहे, सेनानायक व करणे वाजविणारे राजाजवळ आहेत; देशचे सर्व लोक करणे वाजवून आनंद करीत आहेत; गाणारे व स्तवन शिकविणारे बायें वाजवीत आहेत; हें अथल्येच्या दृष्टीस पडले तेव्हां ती आपली वस्त्रे फाडून फितुरी रे फितुरी! असे म्हणाली. १४ मग यहोयादा याजकाने सेनेवरील शतपतींस बाहेर आणून आज्ञा केली की तिला सैन्याच्या

रांगेतून बाहेर काढा; तिच्यामागून जो जाईल त्याचा वध करा; कारण परमेश्वराच्या मंदिरांत तिचा वध होऊं नये असे याजकांनै सांगितलें. १५ तेव्हां त्यांनीं तिला जाण्यासाठीं वाट केली; राजमंदिरां जाण्याच्या बोड-वेचीं ती निघून गेली; तेथें त्यांनीं तिला जिंविं मारिलें.

१६ यानंतर यहोयादा, राजा व प्रजा यांनीं परमेश्वराचे लोक व्हावें म्हणून यहोयादानें त्यांजकडून परमेश्वराशीं करार करविला. १७ तेव्हां सर्व लोकांनीं बालदैवताच्या देवळेंत जाऊन तें मोडून त्याच्या वेद्या व मूर्ति यांचा भुगाभुगा केला आणि बालाचा याजक मत्तान याचा वेद्यासमोर वध केला. १८ मोशाच्या नियम-शाखांत लिहिलें आहे त्याप्रमाणें व दाविदानें नेमून दिलेल्या क्रमप्रमाणें परमेश्वरास होमणलि अपून आनंदानें गायन करावें म्हणून दाविदानें लेवीय याजकांची परमेश्वराच्या मंदिरांत वांटणी करून दिली होती; त्यांच्या हत्तीं यहोयादानें परमेश्वराच्या मंदिराचे अधिकार सोपविले. १९ कोणत्याहि प्रकारें कोणी अशुद्ध असला तर त्याचा आंत प्रवेश होऊं नये म्हणून त्यानें परमेश्वराच्या दाराशीं द्वारपाळ नेमिले. २० शत-पति, अमीरउमराव, लोकांचे सुभे व देशचे सर्व लोक यांस त्यानें बरोबर घेऊन परमेश्वराच्या मंदिरांतून राजास बाहेर आणिलें; ते वरच्या वेशींतून निघून राजमंदिरांत आले आणि राजा राजासनावर बसला. २१ या प्रकारें देशचे सर्व लोक आनंदित झाले व नगरांत शांतता झाली; अथत्येचा त्यांनीं तरवारीनें वध केला.

१ योयादा राज्य करूं लागला तेव्हां तो २४ सात वर्षांचा होता; त्यानें चाळीस वर्षे यरु-लेमांत राज्य केले; त्याच्या आईचें नांव सिब्या; ती बैर-शेबा येथली. २ यहोयादा याजक याच्या सर्व हयातींत योयादा हा परमेश्वराच्या ह्दयीनें जें नीट तें करीत असे. ३ यहोयादानें त्यास दोन बायका करून दिल्या; त्यास पुत्र व कन्या झाल्या. ४ यानंतर परमे-श्वराच्या मंदिराचा जीणांद्धार करावा असें योयादाच्या मनांत आलें; ५ म्हणून त्यानें याजक व लेवी यांस

एकत्र करून म्हटलें, वर्षांतुवर्ष तुमच्या देवाच्या मंदिराची दुकृती व्हावी म्हणून तुम्ही यहुदाच्या सर्व नगरांत जा व सर्व इस्राएलपत्सून पैसा जमा करा; हें कार्य त्वरित करा असें त्यानें सांगितलें असताहि लेव्यांनीं तें त्वरेनें केले नाहीं. ६ राजानें त्यांचा नायक यहोयादा यास बोलावून विचारिलें, आज्ञापटाच्या तंबूसाठीं परमेश्वराचा सेवक मोशे आणि इस्राएलाची मंडळी यांनीं वहिवाट लावून दिल्याप्रमाणें यहुदा आणि यरुशलेम यांतल्या लोकांपासून लेव्यांना कर जमा करावयास कां सांगितलें नाहीं? ७ त्या दुष्ट अथत्येच्या पुत्रांनीं देवाचें मंदिर मोडूनतोडून टाकिलें होतें आणि परमेश्वराच्या मंदिरातील सगळ्या समर्पित वस्तु त्यांनीं बालदैवतास वाहिल्या होत्या. ८ राजाचे-बसून लोकांनीं एक पेटी तयार करून परमेश्वराच्या मंदिराच्या दरवाजाबाहेर ठेविली. ९ मग यहुदाभर व यरुशलेमभर असें जाहीर करण्यांत आलें कीं देवाचा सेवक मोशे यानें रानांत इस्राएलांवर जो कर बसविला होता तो परमेश्वराप्रीत्यर्थ लोकांनीं आणवा. १० तेव्हां सर्व सरदार व सर्व प्रजाजन मोठ्या आनंदानें येऊन पुरेची रक्कम जमेपर्यंत त्या पेटींत पैसे टाकित होते. ११ लेव्यांच्या हातून राजाच्या प्रधानाकडे ती पेटी पोचती होई व तिच्यांत बराच पैसा आहे असें त्यांच्या नजरेस पडलें म्हणजे राजाचा चितणीस व मुख्य याजकाचा नायक हे येऊन ती पेटी रिकामी करीत, मग ती परत जमाच्या जागीं नेऊन ठेवीत. त्यांनीं दिवसाजुदिवस असें करून पुष्कळ पैसा जमविला. १२ मग राजानें व यहोयादानें तो पैसा परमेश्वराच्या मंदिराचें काम करण्यास दिला व त्यांनीं परमेश्वराच्या मंदिराचा जीणांद्धार करण्यासाठीं रोजानें गर्वडी व सुतार लाविले आणि परमेश्वराच्या मंदिराची दुकृती करण्यासाठीं लोखंडी व पित्तळी काम करणाऱ्या कारागिरांना कामास लाविलें. १३ या प्रकारें कारागिरांनीं कामास लागून तें पुरें केले; त्यांनीं देवाचें मंदिर नीटनेटके करून त्यास मजबुती आणिली. १४ तें सर्व काम आटोपल्यावर बाकी राहिलेले पैसे

त्याने नेऊन राजास व यद्दोयादास दिले; परमेश्वराच्या मंदिराप्रतीत्यर्थ त्या पैशांची सेवेची व अर्पणाची पात्रे, चमचे आणि सोन्याकृपाची इतर पात्रे बनविली. यद्दोयादाच्या आयुष्यभर परमेश्वराच्या मंदिरांत होमबलि नित्य अर्पित असत. १५ पुढे यद्दोयादा वृद्ध व पुऱ्या वयाचा होऊन मृत्यु पावला; तो मृत्यु पावला तेव्हा त्याचे वय एकसोतीस वर्षांचे होते. १६ त्यास दावीदपुरांत राजांमध्यें मूठमाती देण्यांत आली, कारण त्यानें इस्त्राएलंत देव व त्याचे मंदिर यांच्यासंबंधानें चांगलें काम केलें होतें. १७ यद्दोयादा मरण पावल्यानंतर यद्दूदाच्या सरदारांनीं राजाकडे जाऊन त्यास मुजरा केला व राजानें त्यांचें म्हणणें ऐकलें. १८ मग ते आपल्या पूर्वजांचा देव परमेश्वर याच्या मंदिराचा त्याग करून अशेरा मूर्ति व इतर मूर्ति यांची उपासना करूं लागले; या त्यांच्या अपराधामुळे परमेश्वराचा क्रोध यद्दूदावर व यरूशलेमावर भडकला. १९ तरी त्यांस आपणाकडे परत आणावें म्हणून परमेश्वरानें त्यांकडे संदेष्टे पाठविले; त्यांनीं त्यांचा निषेध केला पण ते कांहीं ऐकतना. २० मग परमेश्वराचा आत्मा यद्दोयादा याजकाचा पुत्र जखन्या याच्या ठायीं आला; त्यानें उंच जागीं उभें राहून लोकांस म्हटलें, देव म्हणतो, तुम्ही परमेश्वराची आज्ञा कां उल्लंघितां? अशानें तुम्हांस यश येणार नाही; तुम्हीं परमेश्वरास सोडिलें म्हणून त्यानेंही तुम्हांस सोडिलें आहे. २१ मग त्यांनीं त्याजविरुद्ध कट करून राजांनै परमेश्वराच्या मंदिराच्या अंगणांत त्यास दगडमार केला. २२ याप्रमाणें त्याचा बाप यद्दोयादा यानें केलेले उपकार योवाश राजा स्मरला नाही, पण त्यानें त्याच्या पुत्रास बघिलें. त्याच्या मृत्युसमयीं तो म्हणाला, परमेश्वरा, हें अवलोकन करून याचें उसनें फेड. २३ नवें वर्ष लागतांच अराम्यांच्या सेनेनें त्याजवर स्वारी केली; ते यद्दूदा व यरूशलेम यांजवर चालून येऊन त्यांनीं लोकांपैकीं सरदार होते त्यांचा नायनाट केला व त्यांचें सर्व धन लुटून दिमिष्काच्या राजाकडे पाठवून दिलें. २४ अराम्यांच्या सैन्यांत फार थोडे लोकां होते तरी परमेश्वरानें त्यांच्या हातीं एक फार

मोठें सैन्य लागू दिलें, कारण त्यांनीं आपल्याअर्पवजांचा देव परमेश्वर याचा त्याग केला होता. या प्रकारें त्यांनीं योवाशाला शासन केलें. २५ ते त्याला मोठ्याला जखमांनीं घायाळ करून निघून गेले, तेव्हां त्याच्या सेवकांनीं यद्दोयादा याजकाच्या पुत्राच्या खुनकारितां त्याजशीं फितुरी करून तो बिछान्यावर पडला असतांना त्याजवर प्रहार करून त्याला ठार केलें. त्यांनीं त्यास दावीदपुरांत मूठमाती दिली, राजांच्या कबरस्तानांत दिली नाही. २६ ज्यांनीं त्याजशीं फितुरी केली ते हे: शिमथ अम्मोनीण हिचा पुत्र जाबाद व मवावीण शिमथ हिचा पुत्र यद्दोयाबाद. २७ योवाशाचे पुत्र, त्याला सांगितलेली मोठी शिक्षा व देवाच्या मंदिराचा जीर्णोद्धार यांविषयीं सर्व कांहीं राजांच्या बखरीत पुस्तकांत लिहिलें आहे. त्याच्या जागीं त्याचा पुत्र अमस्या हा राजा झाला.

१ अमस्या राज्य करूं लागला तेव्हां २५ पंचवीस वर्षांचा होता; त्यानें यरूशलेमांत एकुणतीस वर्षे राज्य केलें; त्याच्या आईचें नांव यद्दोअदान होतें; ती यरूशलेमची होती. २ परमेश्वराच्या दृष्टीनें जे नीट तें त्यानें केलें, पण तें खऱ्या अंतःकरणानें केलें नाही. ३ त्याच्या हातीं राज्य कायम झालें तेव्हां ज्या त्याच्या सेवकांनीं त्याचा बाप राजा यास बघिलें होतें त्यांस त्यानें जिवें मारिलें; ४ पण त्यांच्या मुलांबाळांस त्यानें मारिलें नाही. मुलामुळे बापास मारूं नये व बापामुळे मुलास मारूं नये, ज्यानें पाप केलें तोच आपल्या पापास्तव मरावा अशी जी परमेश्वराची आज्ञा मोशाच्या नियमशास्त्रांत लिहिली आहे तिच्याप्रमाणें त्यानें केलें. ५ अमस्यानें अवघा यद्दूदा व बन्यामीन मिळविला व त्यांच्या पितृकुळांप्रमाणें त्यांजवर सहस्रपति व शतपति नेमून दिले; जे वीस वर्षांचे व त्याहुन अधिक वयाचे होते त्यांची त्यानें गणती केली तेव्हां युद्ध करावयाजोगे व भाला व ढाल धारण करण्याजोगे तीन लाख निवडक

१ अथवा: जोजाखार: २ राजे १२:२१ पाहा.

२ अथवा: शोमर: २ राजे १२:२१ पाहा.

लोक भरले. ६ त्याप्रमाणेच त्याने शंभर किष्कार चांदी देऊन एक लाख इस्त्राएल योद्धे चाकरीस ठेविले; ७ पण देवाचा एक माणूस त्याजकडे येऊन म्हणाला, हे राजा, इस्त्राएलाच्या सेनेने तुजबरोबर जाऊ नये, कारण परमेश्वर इस्त्राएलाच्या म्हणजे सर्व एफ्राईम वंशजांच्या बरोबर नाही; ८ पण तू जाणारच तर मर्दुमकी कर; युद्ध करण्याची हिंमत बांध. देव तुला आपल्या शत्रूपुढे चीत करील; साहाय्य करण्यास व चीत करण्यास देवाला सामर्थ्य आहे. ९ अमस्याने देवाच्या माणसास विचारिले, मी शंभर किष्कार रपे इस्त्राएल सैन्यास देऊन चुकलो आहे त्याच्या-संबंधाने मी काय करू? देवाच्या माणसाने उत्तर दिले, तुला याहूनही अधिक देण्याची परमेश्वरास ताकद आहे. १० मग एफ्राइमाहून जे सैन्य त्याजकडे आले होते त्याने स्वस्थानी परत जावे म्हणून अमस्याने ते निराळे केले; तेव्हा यहुदावर त्यांचा राग फार भडकला व ते अत्यंत क्रोधायमान होऊन स्वस्थानी परत गेले. ११ अमस्याने हिंमत करून आपल्या लोकांस युद्धास नेले; क्षारखोऱ्यांत जाऊन सेहर वंशजांपैकी दहा हजार लोक त्याने वधिले. १२ यहुदी लोकांनी आणखी दहा हजार पाडाव केले व त्यांस पर्वताशिखरावर नेऊन त्यांचा कडेलोट केला, आणि त्यांचा सुराडा झाला; १३ पण जे सैन्य लढाईस आपल्या-बरोबर न नेता अमस्याने परत लावून दिले होते त्याने शंभरोनापासून बेथ-होरोनापर्यंत यहुदाच्या नगरांवर हल्ला केला; यांनी त्यांतल्या तीन हजारांस ठार करून पुच्छळ छट नेली.

१४ अदोम्यांचा संहार करून परत आल्यावर अमस्याने सेहर लोकांची दैवते आणून त्यांस आपले देव मानिले आणि तो त्यांची उपासना करू लागला व त्यांच्यापुढे धूप जाळू लागला. १५ तेव्हा अमस्थावर परमेश्वराचा कोप भडकला व त्याने त्याजकडे एक संदेष्टा पाठविला; तो त्यास म्हणाला, ज्या मूर्तीला आपल्या लोकांस तुझ्या हातांतून सोडवितां आले नाही त्यांच्या भजनीं तू कां लागलास ?

१६ तो त्याला असे बोद्धे लागला तेव्हा राजा त्यास म्हणाला, मी तुला आपला मंत्री केले आहे काय ? गप्य राहा; तुला मार पाहिजे काय ? तेव्हा संदेष्टा गप्य राहिला. मग तो म्हणाला, मला ठाऊक आहे की देवाने तुला नाश करण्याचे ठरविले आहे, कारण तू हें असे केले आहे व माझा सल्ला घेतला नाही.

१७ मग यहुदाचा राजा अमस्या याने मसलत घेऊन इस्त्राएलाचा राजा योवाश बिन यहोआहाज बिन येहू याजकडे निरोप पाठविला की चल, आपण एकमेकांसमोर उभे राहू. १८ इस्त्राएलाचा राजा योवाश याने यहुदाचा राजा अमस्या यांस सांगून पाठविले की ल्वानोनांतल्या काटिबुहपाने ल्वानोनांतल्या एका गंधसरुकडे मागणी केली की तुझी मुलगी माझ्या मुलास दे; ल्वानोनांत असलेला एक वनपशु त्या वाटेने गेला, त्याने ते काटिबुहप पायाखाली तुडवून टाकिले. १९ तू म्हणतोस, मी अदोमाचा मोड केला; त्यापुढे तुझे हृदय उन्मत्त होऊन तू फुस्यारकी मारीत आहेस; आपल्या घडी नैस; तू पतन पावशील व तुजबरोबर यहुदा पतन पावेल; तू आपण होऊन भरिष्टास कां आमंत्रण करीत आहेस ? २० अमस्या कांहीं केल्या ऐकेना; कारण ते अदोमाच्या दैवतांच्या नादीं लागले होते म्हणून त्यांस त्यांच्या शत्रूंच्या स्वाधीन करावे असा देवाचा संकेत झाला होता. २१ तेव्हा इस्त्राएलाचा राजा योवाश चढाई करून गेला; तो व यहुदाचा राजा अमस्या यांचा यहुदा देशातील बेथ-शेमेश येथे सामना झाला. २२ इस्त्राएलापुढे यहुदाची त्रेधा उडाली आणि ज्याने त्याने आपापल्या डेऱ्याकडे पळ काढिला. २३ इस्त्राएलाचा राजा योवाश याने यहुदाचा राजा अमस्या बिन योवाश बिन यहोआहाज यास बेथ-शेमेश येथे पकडून यरुशलेमास नेले; आणि त्याने एफ्राइमी वेशी-पासून कोपऱ्यावरील वेशीपर्यंत यरुशलेमाचा चारसो हात कोट पाहून टाकिला. २४ जेवढे सोने, रपे व पात्रेहि देवाच्या मंदिरांत ओबेथ-अदोम याजपार्शी १ अथवा : यहोआश (त्याप्रमाणेच १८, २१, २३ व २५ ह्या ओब्यांत); २ राजे १४:८ पाहा.

त्याला सांपडली तेषांनी सगळी व राजमंदिरां-
तील कजिना व कैदी घेऊन तो शोभरोनास
परत गेला.

२५ इस्लामचा राजा योवाश बिन यहोआहाज
बाब्या मृत्यूनंतर यहूदाचा राजा अमस्या बिन योवाश
पंचरा वर्षे जगला. २६ अमस्याची अथपसून इति-
पर्यंत बाकीची इत्ये यहूदा व इस्लाम यांच्या राजांच्या
बबरीत बर्मिलेकी आहेत, नाहीत काय ? २७ अमस्यानें
परमेश्वरास अनुकरण्याचें सोडून दिलें तेव्हां बबशलेमांत
त्याजविरुद्ध कट शास्त्रासुद्धें तो लावीश येयें पकून
गेला, पण लोकांनी त्याच्या पाठोपाठ लावीश येयें
माणसें पाठवून त्याला ठार केलें; २८ त्यास घोष्यावर
बांधून आणिलें आणि यहूदाच्या राजधानीत त्याच्या
पूर्वजांमध्यें त्यास मूठमाती दिली.

१ उज्बीया सोळा वर्षांचा असतांना सर्व

२६ यहूदी लोकांनी त्यास त्याचा बाप अमस्या याच्या
जागी राजा केलें. २ अमस्या राजा आपल्या
पितरांजवळ जाऊन निजल्यावर उज्बीयानें एलोयाची
मजबुती करून पुनः तें यहूदाच्या सत्तेत आणिलें.
३ उज्बीया राज्य करूं लागला तेव्हां तो सोळा वर्षांचा
होता; त्यानें बबशलेमांत बाबन वर्षे राज्य केलें; त्याच्या
आईचें नांव यखित्या; ती बबशलेमाची होती.

४ त्याचा बाप अमस्या याच्या एकंदर बाग्युकीस
अनुसरून परमेश्वराच्या हट्टीनें जें नीट तें तो करी.

५ देवाचे हट्टांत जाणणारा जखन्या याच्या वेळीं तो
देवाच्या भजनीं लागलेला असे; देवाच्या भजनीं जांवर
तो लागला होता तोंवर त्यानें त्याचें कल्याण
केलें. ६ त्यानें जाऊन पलिष्टांशीं युद्ध केलें; गय,
यन्ने व अशदोद यांचे कोट पाहून टाकिले आणि
अशदोदाच्या आसपास व पलिष्टांमध्यें त्यानें नगरें
बसविली. ७ पलिष्टी, गुर-बाळ्यासी अरब व मजनी
यांच्याविरुद्ध देवानें त्यास साहाय्य केलें. ८ अम्मोनी
लोक उज्बीयास कर देत असत. त्याची कीर्ति मिसर
देशाच्या सीमेपर्यंत जाऊन पसरली, कारण तो महा-

समर्थ झाला. ९ उज्बीयानें बबशलेमांत कोप्याच्या
वेडीजवळ, खोऱ्याच्या वेडीजवळ आणि कोट बळक
भेतां तेथें बुरूज बांधून त्यास बळकटी आणिली.

१० त्याची पुष्कळ जनावरें होती म्हणून त्यानें जंगलांत,
तळवटींत व माळांत बुरूज बांधिले व पुष्कळ
हौद खोदिले. पहाडांत व कर्मळांत त्याचे शेतकरी व
श्राहीचे मळेकरी असत, कारण त्याला शेतकीचा फार
शौक असे. ११ उज्बीयाजवळ लडाऊ लोकांचें सैन्य
असे; राजाच्या सेनानायकांपैकी एक हनच्या म्हणून
होता, त्याच्या हाताखालचा इयेल लेखक व मासेया
कारभारी हे गणती करीत, तदनुसार तें सैन्य टोळी-
टोळीनें लडाईस जात असे. १२ पितृकुळांतील
प्रमुख पुरुष जे झर वीर असत त्यांची एकंदर संख्या
दोन हजार सहास्रें होती. १३ त्यांच्या अधिकाराखालीं
तीन लक्ष सात हजार पांचसों एवढी कमायत फिर-
लेली फौज होती; शत्रूच्या विरुद्ध राजास पुष्कळ
करण्यास ते मोठ्या शौर्यानें लढत. १४ या सर्व सेने-
साठी उज्बीयानें ढाली, भाले, शिरसांगे, उरसाचें,
धनुष्ये व गोफणगुंडे तयार केले. १५ बबशलेमाच्या
बुरूजांवर व प्रकारांवर चतुर कारागिरांनी नवीन
काढलेली यंत्रेहि त्यानें ठेविली; त्या यंत्रांनी बाण व
मोटें धोंडे फेकून मारितां येत असत. त्याची कीर्ति
दूरवर पसरली; त्यास इतकें विलक्षण साहाय्य मिळालें
की तो महासामर्थ्यावान झाला.

१६ तो समर्थ झाला तेव्हां त्याचें हृदय उन्मत्त
होऊन तो बिचबळ, आणि आपला देव परमेश्वर याच्या
आज्ञेचें त्यानें उलंघन केलें; धूपवेदीवर धूप जाळण्या-
साठी तो परमेश्वराच्या मंदिरांत गेला. १७ अजच्या
याजक व त्याजवरोबर परमेश्वराचें याजकपण करीत
असलेले ऐशी वीर पुरुष त्याच्या पाठोपाठ आत गेले;
१८ त्यांनी उज्बीया राजाचा प्रतिकार करून म्दटलें,
हे उज्बीया, परमेश्वराप्रतीत्यर्थ धूप जाळणें हें तुझें काम
नव्हें; अहरोनाचे वंशज जे याजक, ज्यांना धूप जाळ-
ण्यासाठी पवित्र केले आहे, त्यांचेंच हें काम आहे; तूं
पवित्रस्थानांतून निघून जा, कारण तूं मयादिचें उलंघन

१ याचें नांव २ राजे १४:२१ येथें अजच्या असें आहे.

केले आहे; अशाने परमेश्वर देवाकडून तुझे गौरव होणार नाही. १९ तेव्हा उज्जीयास क्रोध आला. धूप जाळण्यासाठी त्याने हातांत धुपाटणे घेतले होते; आणि तो याजकांवर संतापला असता, त्यांच्यादेखत परमेश्वराच्या मंदिरांत धूपवेदीजवळ त्याच्या कपाळावर कोड उठले. २० अजन्त्या मुख्य याजक व दुसरे सर्व याजक यांनी पाहिले तो त्याच्या कपाळावर कोड उठले आहे असे त्यांच्या दृष्टीस पडले; तेव्हा त्यांनी त्यास तेथून लवकर घालून दिले; परमेश्वराने आपणास तडाका दिला आहे हे जाणून तोहि उतावळीने बाहेर निघाला. २१ उज्जीया राजा आमरण कोडी राहिला; तो कोडी असल्यामुळे एका घरांत निराळ्या राहत असे; त्यास परमेश्वराचे मंदिर वर्ज्य झाले, व त्याचा पुत्र योथाम हा राजघराण्याचा कारभारी होऊन देशच्या लोकांचे शासन करू लागला. २२ उज्जीयाची अथपामून इतिप्रति सर्व अवशिष्ट कृत्ये आमोत्राचा पुत्र यकन्या संकेत्या याने लिहिली आहेत. २३ उज्जीया आपल्या पितरसंजकळ जाऊन निजला; तो कोडी होता म्हणून राजांच्या खासगी प्रमशानभूमीत त्याला मूठमाती दिली; त्याचा पुत्र योथाम त्याच्या जागी राजा झाला.

१ योथाम राज्य करू लागला तेव्हा तो पंच-
२७ वीस वर्षांचा होता; त्याने यरूशलेमांत सोळा वर्षे राज्य केले; त्याच्या आईचे नांव यरूशा असे होते; ती सादोकाची कन्या. २ परमेश्वराच्या दृष्टीने जे ठीक ते त्याने केले; त्याचा बाप उज्जीया याच्या एकंदर वागणुकीप्रमाणे तो वागला; मात्र परमेश्वराच्या मंदिरांत त्याने प्रवेश केला नाही; प्रजाजन्म अधिकारिक निवडत चालले. ३ त्याने परमेश्वराच्या मंदिराचा बरबा दस्ताचा बांधिल आणि ओफेलच्या कोटावर पुष्कळ बांधकाम केले. ४ त्याने यहूदाच्या पहाडी देशांत शहरें वसविली आणि वनांत राह्या व बुरुज बांधिले. ५ त्याने अम्मोनी लोकांच्या राज्याशी लहून संपादक व वर्ज्यत्व मिळविले. त्या वर्षी अम्मोनी लोकांनी त्यास झुंभर किंकार नांवी, दहा हजार कोर गर्ह; दहा हजार कोर जव अग्नी

खंडणी दिली. दुसऱ्या व तिसऱ्या वर्षीहि अम्मोनी लोकांनी अशीच खंडणी दिली. ६ योथाम आपला देव परमेश्वर यास स्मरून आपली वर्तणूक ठेवी म्हणून तो समर्थ झाला. ७ योथामाची अवशिष्ट कृत्ये, त्याच्या सर्वे लक्षाया व त्याचे वर्तन हीं सर्वे इशाएल व यहूदी यांच्या राज्यांच्या बखरीत वर्णिली आहेत. ८ तो राज्य करू लागला तेव्हा पंचवीस वर्षांचा होता व यरूशलेमांत त्याने सोळा वर्षे राज्य केले. ९ योथाम आपल्या पितरसंजकळ जाऊन निजला; त्यास दावीदपुरांत मुठमाती दिली आणि त्याच्या जागी त्याचा पुत्र आहाज हा राजा झाला.

१ आहाज राज्य करू लागला तेव्हा
२८ वीस वर्षांचा होता; त्याने यरूशलेमांत सोळा वर्षे राज्य केले; त्याचा पूर्वज दावीद याने परमेश्वराच्या दृष्टीने जे ठीक ते केले होते त्याप्रमाणे त्याने केले नाही. २ तो इशाएलांच्या राजांच्या मागांनी चालला; त्याने बाल दैवतांच्या ओतीव मूर्ति केल्या. ३ त्याने हिशोमपुत्राच्या खोऱ्यांत धूप जाळिल आणि ज्या राष्ट्रास परमेश्वराने इशाएल लोकांपुढून घालवून दिले होते त्यांच्या अमंगळ कृतीस अनुसरून त्याने आपल्या मुलांचा अर्भात होम करून तीं अर्पिली. ४ तो उच्च स्थानी टेकळांवर व प्रत्येक हिरण्या वृक्षाखाली यज्ञ करी व धूप जाळी; ५ म्हणून त्याचा देव परमेश्वर याने त्यास अरामी लोकांच्या राह्याच्या हाती दिले; त्यांनी त्यास जिंकून त्याचे पुष्कळ लोक पाडव करून विभिन्नप्रसं नेले. याशिवाय त्यास इशाएलाच्या राजांच्या हाती दिले, त्याने मोठी कत्तल उडवून त्यास जेर केले. ६ रमात्याचा पुत्र पैकह याने एका दिवसांत यहूदांतल्या एक लक्ष वीस हजार शूर वीरांचा संहार केला, कारण त्यांनी आपल्या बडिलांचा देव परमेश्वर यांस सोडून दिले होते. ७ एफ्राइमांतल्या एका जिस्की नामक महावीराने राजपुत्र मासेया, घरकारभारी अजीकाम व राजाचा नायक एलकाना यांचा वध केला. ८ इशाएल लोकांनी आपल्या भाऊवंदांच्या स्त्रिया, पुत्र व कन्या मिळून दोन लक्ष माणसें पाडव करून नेली आणि

त्यांस पुष्कळ छद्मन ती छट शोमरोनास नेली. ९ त्या समयी ओबेद नांवाचा परमेश्वराचा एक संदेष्टा तेथें होता; शोमरोनास सैन्य परत आलें त्यास मार्गांत गांठून तो म्हणाला, पाहा, तुमच्या पूर्वाजांचा देव परमेश्वर हा यहुदावर रगावला म्हणून त्यांनं त्यांस तुमच्या हाती दिले; तुम्हीं इतक्या क्रोधानें त्यांची कत्तल केली कीं तो गगनापर्यंत पोहंचला आहे. १० बहूदी व यस्खलेमकर यांस आपले दास व दासी करून ठेवावें असा तुमचा इरादा आहे; तर तुम्हीहि आपला देव परमेश्वर याचे अपराधी नाहीं काय? ११ तर आतां माझे ऐका; तुम्ही आपल्या पाडाव केलेला भाऊवंदांस परत पाठवून द्या, कारण परमेश्वराचा कोप तुम्हांवर अतिशयित भडकला आहे. १२ तेव्हां एफ्रायमांतले कित्येक मुख्यमुख्य पुरुष म्हणजे अजण्या बिन योहानान, बरेख्या बिन मथिश्सेमोष, यहिज्कीया बिन शल्तम आणि अमासा बिन हदलाई हे लढाईद्वन परत येणाऱ्यांस आढवे जाऊन म्हणाले, १३ या पाडाव केलेल्या लोकांस आंत आपण नका; तुम्ही जो संकल्प केला आहे त्याच्यामुळें आम्ही परमेश्वराचे अपराधी होऊं व आमच्या पापांत व दोषांत भर पडेल; आमचा दोष तर मोठा आहे आणि इस्राएलवर बहुत कोप भडकला आहे. १४ तेव्हां त्या हत्यारवंद लोकांनीं ते पाडाव केलेले लोक आणि आणिलेली छट हीं सरदार व सर्व मंडळी यांच्यासमक्ष सोडून दिली. १५ मग वर नांवें सांगितलेल्या पुरुषांनीं पाडाव केलेल्या लोकांतल्या उघड्यानागण्यांस छुटीतलीं वस्त्रें नेसविलीं, जोडे घालवयास दिले, त्यांस खाऊंपिऊं घातलें, त्यांस तैलाभ्यंग केला आणि सर्व निर्बल लोकांस गाढवांवर बसवून खूर्जर नगर जें यरीहो तेथें त्यांच्या भाऊवंदांकडे पोहंचतें केलें; आणि मग ते शोमरोनसु परत गेले.

१६ त्या समयी आहाज राजानें अस्सूरच्या राजांकडे जासुद पाठवून कुमक मागितली. १७ कारण अदोमी लोकांनीं पुनः येऊन यहुदास मार देऊन कांहीं लोक पाडाव करून नेले होते. १८ आणि पलिथी लोक तळ-

वट व यहुदाचा दक्षिण प्रांत बांतीळ नगरांवर स्वारी करून बेथ-शेमेश, अयालोन, खदेरोष, सोखो व त्याच्या आसपासचीं खेडीपाडीं, तिन्ना व त्याच्या आसपासचीं खेडीपाडीं, आणि गिन्जो व त्याच्या आसपासचीं खेडीपाडीं हीं सर्व काबीज करून त्यांत राहूं लागले. १९ इस्राएलचा राजा आहाज याच्यामुळें परमेश्वरानें यहुदास धुळीस मिळविलें, कारण त्यांनं बेफाम वर्तन करून परमेश्वराचा मोठा अपराध केला होता. २० ह्यामुळें अस्सूरचा राजा तिलाथ-पिल्नेसर यानें त्याचकडे येऊन त्यास व्रस्त केलें; त्यास साहाय्य केलें नाही. २१ आहाजानें परमेश्वराच्या मंदिरांतून आणि राजाच्या व सरदारांच्या घरांतून धन घेऊन अस्सूरच्या राजाला दिलें तरी त्याचा त्याला कांहीं उपयोग झाला नाही. २२ संकट-समयी ह्या आहाज राजानें परमेश्वराचा अधिकच अपराध केला; २३ दिमिष्कच्या ज्या दैवतांनीं त्यास मार दिला होता, त्यांस त्यांनं यज्ञ केले. तो म्हणाला, अरामी राजांस त्याच्या दैवतांनीं साहाय्य केलें तर मीं त्यांस यज्ञ केत्यास मलाहि ते साहाय्य करितोला; पण ते त्याच्या व सर्व इस्राएलच्या नाशाला कारण झाले. २४ आहाजानें देवाच्या मंदिरांतली पात्रें जमा करून तीं फोडून-तोडून टाकिलीं; त्यांनं परमेश्वराच्या मंदिराचीं द्वारें बंद केलीं आणि यस्खलेमाच्या कोनाकोपऱ्यांतून वेद्या बांधिल्या, २५ त्यांनं यहुदाच्या प्रत्येक नगरांत अन्य दैवतांस धूप जाळण्यासाठीं उच्च स्थानें बांधिलीं आणि आश्रित्या पूर्वाजांचा देव परमेश्वर यांस संतप्त केले. २६ अथपासून इतिपर्यंत त्याचीं बाकीचीं कृत्यें व त्यांनं सर्व वर्तन हीं बहुदा व इस्राएल यांच्या राजांच्या बखरीत वर्णिली आहेत. २७ आहाज आपल्या पितराजबळ जाऊन निजला; त्यास यस्खलेम नगरांत मृतमाती दिली; पण त्यास इस्राएलच्या राजांच्या कबरस्तांनांत मेळें नाही; मग त्याचा पुत्र हिज्कीया हा त्याच्या जालीं राजा झाला.

१ हिज्कीया राज्य कर्तें लागला तेव्हां तो २९ पंचवीस वर्षांचा होता; त्यांनं एकुमतीस वर्षे यस्खलेमांत राज्य केलें; त्याच्या आईचें नांव

अबीबा, ती अखत्याची कन्या. २ आपला पूर्वज दावीद याच्याप्रमाणे परमेश्वराच्या दृष्टीने जे नीट ते तो करित असे. ३ त्याच्या बरबादीच्या पहिल्या वर्षाच्या पहिल्या महिन्यात त्याने परमेश्वराच्या मंदिराचे दरवाजे उघडिले आणि त्यांनी दुसऱ्या केली. ४ मग त्याने याजकांस व लेव्यांस आपले पूर्वकडील चौकट असा केले; ५ तो त्यांस म्हणाला, लेव्यांनो, माझे एक, तुम्ही स्वतः पवित्र व्हा आणि तुम्हाच्या पूर्वाजांचा देव परमेश्वर यांचे मंदिर पवित्र करा; पवित्रस्थानांतून सर्व अर्भकपटा बरू करा; ६ आपल्या पूर्वाजांनी अपराध करून आपण सर्व परमेश्वर याच्या दृष्टीने जे वाईट ते केले व त्यास सोडून दिले; परमेश्वराच्या निवासास ते बराडसुख झाले; त्यांनी त्याजकले आपली पाठ फिरविली; त्याप्रमाणेच त्यांनी देवडीचे दरवाजे बंद केले, दीप मालविले आणि पवित्रस्थानांतून हस्तपुस्तकांच्या देवाप्रीत्यर्थ धूप जाळिली नाही की होमविले आणि नाहीत; म्हणून परमेश्वराचा क्रोध गहूदा व वरुखलेम यांवर मरकळ्य; त्याने त्यांना दहसत व विस्मय यांस कारण केले आहे, व ते विचारास पात्र झाले आहेत. हे तुम्ही लोकांनी पाहत आहात. ९ बासुले आमच्या बाबतमिखांचा तरवारीने बघ झाला; आमचे पुत्र, कन्या व बिया पाडाव होऊन गेल्या; १० आतां माझ्या यज्ञांत आहे की इजाएलचा देव परमेश्वर याच्याशी आपण करार करावा, म्हणजे त्याचा आग्रहपरील संताप बरू होईल. ११ मुखांतो, आतां हबषय करू नका, कारण तुम्ही परमेश्वरसमोर उभे राहावे, त्याची सेवावाकरी करावी व त्याचे सेवक होऊन धूप जाळवा म्हणून परमेश्वराने तुम्हांस विवडिले आहे.

१२ मग लेवी उठून उभे राहिले ते हे : कदाची वंशांतले महय बिन अमासय व योएल बिन अजय्या; मरारी वंशांतले कौश बिन अब्दी व अजय्या बिन यहलेलेल; गेषांनी वंशांतले यवाह बिन जिम्मा, आणि एदेन बिन यवाह; १३ अलीसाफानाच्या वंशांतले शिमी व इवेल; आसाफाच्या वंशांतले जखन्या व मरान्या; १४ हेमान वंशांतले यहीएल व

शिमी; यथुलाच्या वंशांतले शमया व उजियेल. १५ त्यांनी आपल्या भाऊवंदांस एकत्र जमवून स्वतांस पवित्र केले, आणि परमेश्वराच्या वचनानुसार राजाचे आज्ञा केली होती तीप्रमाणे परमेश्वराच्या मंदिराच्या कुडीसाठी ते मंदिरांत गेले. १६ याजक परमेश्वराच्या मंदिराचा गाभारा छुद्र करण्याकरिता त्यांत गेले. आता जाऊन परमेश्वराच्या मंदिरांत जेवढ्या अशुद्ध वस्तु त्यांस सांपडल्या तेवढ्या सर्व बाहेर काढून परमेश्वराच्या मंदिराच्या अंगणांत त्यांनी नेल्या. लेव्यांनी त्या उचळून बाहेर नेऊन क्रिदोन ओढवून टाकिल्या. १७ पहिल्या महिन्याच्या प्रथिपदेस त्यांनी पवित्रीकरणस आरंभ केला व त्याच महिन्याच्या अष्टमीस ते परमेश्वराच्या देवडीपर्यंत आले; त्यांनी परमेश्वराचे मंदिर आठ दिवसांत पवित्र केले; पहिल्या महिन्याच्या सोळाव्या दिवशी सर्व काम त्यांनी समाप्त केले. १८ मग ते राजमंदीर हिज्कीया सजाकडे जाऊन त्यास म्हणाले, आम्ही परमेश्वराचे सर्व मंदिर, होमवेदी व तिची सर्व उपकरणे आणि समर्पित भाकरीचे मेज व त्याची सर्व उपकरणे छुद्र केली आहेत. १९ जेवढी पात्रे आहात राजाने आपल्या कारकीर्दीत अत्याचार करून फेकून दिली होती, तेवढी सर्व आम्ही नीट करून पवित्र केली आहेत; पाहा, ती परमेश्वराच्या वेदीपुढे आहेत.

२० मग हिज्कीया राजा सकाळी उठून नगराचे सर्व सरदार एकवट करून परमेश्वराच्या मंदीर गेला. २१ तेव्हा राज्य, पवित्रस्थान व गहूदा यांच्याकरिता त्यांनी सात गोठे, सात एडके, सात कोकरे व सात बोकळ पापार्पणासाठी आणिले. मग ते परमेश्वराच्या वेदीवर आपले अशी अहरोन वंशातील याजकांस त्याने आज्ञा केली. २२ मग त्यांनी ते गोठे कापिले आणि याजकांनी त्यांचे रक्त घेऊन वेदीवर शिंपडिले. त्यांनी मेंढरे मारून त्यांचेहि रक्त वेदीवर शिंपडिले; त्याप्रमाणेच कोकरेहि मारून त्यांचे रक्त वेदीवर शिंपडिले. २३ मग त्यांनी पापार्पणाचे बकरे राजाच्या व मंडळीच्यासमोर आणिले; त्यांवर त्यांनी आपले हस्त ठेविले; २४ मग याजकांनी ते कापून इजाएल-

बहुल प्रायश्चित्त न्हावयासाठी त्यांचें रक्त पापबलि म्हणून वेदीवर शिपडिलें; सर्व इस्त्राएलांसाठी होमार्पण व पापार्पण करावें अशी राजाज्ञा झाली. २५ दावीद व राजाचा द्रष्टा गाद आणि नाथान संदेष्टा यांच्या आज्ञे-प्रमाणें ज्ञाजा, सारंग्या व वीणा वाजविण्यासाठी लेव्यांस परमेश्वराच्या मंदिरांत उभें केलें; ही आज्ञा परमेश्वरानें आपल्या संदेष्टांच्या द्वारें केली होती. २६ दाविदानें करविलेलीं वाद्ये घेऊन लेवी उभे राहिले व याजक करणे घेऊन उभे राहिले. २७ मग हिज्कीयानें वेदीवर होमबलि अर्पिण्याची आज्ञा दिली. होमार्पणास आरंभ झाला तेव्हां परमेश्वराच्या स्तोत्रासहि आरंभ झाला, आणि करणें व इस्त्राएलांचा राजा दावीद यानें करविलेलीं वाद्ये वाजू लागलीं. २८ सर्व मंडळी आराधना करूं लागली, गायक गाऊं लागले व करणेकरी करणे वाजवूं लागले; होमार्पणाची समाप्ति होईपर्यंत हें सर्व चाललें होतें. २९ यज्ञाची समाप्ति झाली तेव्हां राजानें व त्याजबरोबरच्या सर्व लोकांनीं नमन करून आराधना केली. ३० मग हिज्कीया राजा व सरदार यांनीं लेव्यांस आज्ञा केली कीं दावीद व आसाफ द्रष्टा यांचीं कवनें गाऊन परमेश्वराची स्तुति करा. तेव्हां त्यांनीं आनंदानें स्तुति केली व आपलीं मस्तकें लववून आराधना केली. ३१ मग हिज्कीया म्हणाला, आतां तुम्ही आपणांस परमेश्वराला समर्पण केले आहे तर जवळ घेऊन परमेश्वराच्या मंदिरांत यज्ञ व उपकारस्मरणाचीं अर्पणें आणा. तेव्हां मंडळीनें यज्ञ व उपकारस्मरणाचीं अर्पणें आणिलीं आणि जे उदार मनाचे होते त्यांनीं होमार्पणें आणिलीं. ३२ मंडळींतील लोकांनीं यज्ञपशु आणिले त्यांची संख्या सत्तर बैल, शंभर मेंढे व दोनशें कोकरें एवढी होती; हीं सर्व परमेश्वराप्रीत्यर्थ होमार्पणासाठीं होती. ३३ सहाशें बैल व तीन हजार शेरडेंमेंढरें एवढे वाहिलेले पशु होते; ३४ पण याजकांची संख्या फार थोडी असल्यामुळें त्या सर्व होमबलींचीं कातडीं काढितां येईनात म्हणून काम समाप्त होईपर्यंत व याजक आपणांस पवित्र करीपर्यंत त्यांचे बांधव लेवी यांनीं त्यांस मदत केली; कारण

आपणांस पवित्र करण्याच्या कामीं याजकांपेक्षां लेवी विशेष सात्विक मनाचे होते. ३५ होमबलि पुष्कळ होते आणि श्रांत्यर्पणांच्या पशूंची वपाहि पुष्कळ होती; प्रत्येक होमबलीबरोबर त्यांनीं पेयार्पणेंहि दिलीं. या प्रकारें परमेश्वराच्या मंदिरांतील उपासना व्यवस्थितपणें स्थापिण्यांत आली. ३६ तेव्हां हिज्कीया व सर्व प्रजा आनंदित झाली, कारण देवानें आपल्या लोकांसाठी या सर्व गोष्टींची सिद्धता केली होती; हें अचानक घडून आलें.

१ हिज्कीयानें सर्व इस्त्राएल व यहुदा यांस ३० आणि एफ्राइम व मनशे यांसहि पत्रें लिहून कळविलें कीं तुम्ही यरुशलेमांत परमेश्वराच्या मंदिरां इस्त्राएलाचा देव परमेश्वर याच्याप्रीत्यर्थ वल्हांडण सण पाळवयास या. २ राजा, त्याचे सरदार आणि यरुशलेमांतील सर्व मंडळी यांनीं विचार करून असें ठरविलें होतें कीं वल्हांडण सण दुसऱ्या महिन्यांत पाळावा. ३ त्यांस तो त्या समयीं पाळतां आला नाहीं; कारण थोड्याच राजाकांनीं आपणांस पवित्र केले होते व लोकहि यरुशलेमांत जमले नव्हते. ४ ही गोष्ट राजास व सगळ्या जनसमुदायास पसंत वाटली. ५ लोकांनीं इस्त्राएलाचा देव परमेश्वर याच्याप्रीत्यर्थ यरुशलेमास येऊन वल्हांडण सण पाळवा असा डांगोरा बैर-शेव्या-पासून दानापर्यंत सर्व इस्त्राएलांत पिटवावा असा त्यांनीं ठराव केला; या प्रकारें एवढ्या मोठ्या समुदायानें हा सण शास्त्रांत लिहिल्याप्रमाणें पाळिला नव्हता. ६ मग राजा व त्याचे सरदार यांच्याकडून पत्रें घेऊन जासूद राजाज्ञे-प्रमाणें सर्व यहुदा प्रांतांत फिरले; ते लोकांस सांगत गेले कीं इस्त्राएल लोकहो, अब्राहाम, इसहाक व इस्त्राएल यांचा देव जो परमेश्वर त्याच्याकडे वळा म्हणजे अस्सुरी राजाच्या हातून वांचून जे लोक अवशिष्ट राहिले आहेत त्यांच्याकडे तो वळे. ७ तुम्ही आपल्या वाडवडिलां-प्रमाणें व आपल्या भाऊबंधांप्रमाणें होऊं नका; त्यांनीं आपल्या पूर्वजांचा देव परमेश्वर याचा अपराध केल्यामुळें त्यानें त्यांची दुर्दैशा केली हें तुम्हांस दिसतच आहे. ८ तुम्ही आपल्या पूर्वजांप्रमाणें ताठ मानेचे होऊं नका,

तर परमेश्वरापत्नीं आणमाक करून जें पवित्रस्थान त्यानें कायमचें पवित्र केलें आहे, त्याजबळ या आणि तुमचा देव परमेश्वर याची उपासना करून त्याच्या भडकलेल्या कोपार्चें निवारण करा. ९ तुम्ही आतां परमेश्वराकडे वळलां तर ज्यांनीं तुमचे भाऊवंद व तुमचीं मुलें पाडाव करून नेलीं आहेत ते त्यांजवर दया करितील, व तीं या देशीं परत येतील, कारण तुमचा देव परमेश्वर कृपाळू व दयाळू आहे, आणि तुम्ही त्यांच्याकडे वळलां तर तो आपलें मुख तुमच्याकडून फिरविणार नाहीं. १० या प्रकारें एफ्राईम व मनशे या प्रांतांतील नगरांनगरांतून फिस्त जसूद जबल्लुमापर्यंत गेले, पण लोकांनीं त्यांनीं घर उडवून फटफजिती केली. ११ तरी आशेर, मनशे व जबुल्लन यांतले कांहीं लोक नम्र होऊन यशालेमास आले; १२ आणि यहूदाला देवाचा असा बरदहस्त प्राप्त झाला कीं राजां व सरदारांनीं परमेश्वराच्या वचनानुसार जी आज्ञा केली ती पाळण्यास ते एकचित्तानें तत्पर झाले. १३ दुसऱ्या महिन्यांत बेखमीर माकरीचा सण पाळण्यास पुष्कळ लोकांचा मोठा समुदाय यशालेमांत जमा झाला. १४ त्यांनीं उठून यशालेमांतील सर्व वेद्या व धूप जाळण्याच्या सर्व वेद्या काढून कियोन नात्यांत फेकून दिल्या. १५ त्यांनीं दुसऱ्या महिन्याच्या चतुर्दशीस वल्हाडणपशु मारिले; तेव्हां याजक व लेवी लखित झाले व त्यांनीं आपणांस पवित्र करून होमबळि परमेश्वराच्या मंदिरी आणिले. १६ देवाचा माणूस मोशे याच्या नियमशाब्दानुसार आपल्या क्रमाप्रमाणें ते आपल्या ठिकाणीं उभे राहिले; त्यांनीं लेव्यांच्या हातून रक्त घेऊन शिंपडिले. १७ ज्यांनीं आपणांस पवित्र केलें नव्हतें असे पुष्कळ लोक त्या मंडळींत होते म्हणून सर्व अशुद्ध लोकांप्रीत्यर्थ वल्हाडणाचे यज्ञपशु अर्पून परमेश्वराकरितां पवित्र करण्याचें काम लेव्यांस सांगितलें. १८ बहुत लोकांनीं, म्हणजे एफ्राईम, मनशे, इस्साखार व जबुल्लन यांतल्या पुष्कळांनीं आपणांस शुद्ध केलें नव्हतें तरी ते वल्हाडणाच्या पशूंचें मांस शकलेखाविरुद्ध खात होते, कारण हिज्जीयानें त्यांच्याप्रीत्यर्थ प्रार्थना केली

कीं १९ जे कोणी आपल्या पूर्वेजांचा देव परमेश्वर याच्या चरणीं लागले आहेत ते पवित्रस्थानाच्या विधीप्रमाणें शुद्ध नसले तरी त्या सर्वांच्या पापाची तो दयाळू परमेश्वर क्षमा करो. २० हिज्जीयाची ही प्रार्थना ऐकून परमेश्वरानें लोकांस क्षमा केली. २१ जे इस्राएल लोक यशालेमांत हजर होते त्यांनीं सात दिवसपर्यंत बेखमीर माकरीचा सण मोठ्या आनंदानें पाळिला आणि प्रतिदिनीं लेवी व याजक परमेश्वराप्रीत्यर्थ महानादाचीं वाद्ये वाजवून परमेश्वराची स्तुति करीत होते. २२ जे लेवी परमेश्वराच्या सेवेत प्रवीण होते, त्या सर्वांस हिज्जीयानें आश्वासन दिलें. या प्रकारें शांत्यर्पणें करीत व आपल्या वाडवडिलांचा देव परमेश्वर याचा धन्यवाद करीत त्या पर्वाचे सात दिवस ते उत्सव करीत राहिले. २३ मग सर्व मंडळींन असा विचार केला कीं आणखी सात दिवस उत्सव करावा, आणि याप्रमाणें त्यांनीं आणखी सात दिवस आनंदानें पाळिले. २४ यहूदाचा राजा हिज्जीया यानें अर्पणासाठीं मंडळीस एक हजार गोऱ्हे आणि सात हजार मेंढेबकरे दिले; आणि सरदारांनीं मंडळीस एक हजार गोऱ्हे व दहा हजार मेंढेबकरे दिले; त्या समयीं पुष्कळ याजकांनीं आपणांस पवित्र केलें. २५ तेव्हां याजक व लेवी यांसह यहूदाची सारीं मंडळी आणि इस्राएलांतून आलेले लोक व इस्राएलांतून आलेले व यहूदांत राहणारे परदेशीय या सर्वांनीं उत्सव केला. २६ यशालेमांत फार आनंद झाला; इस्राएलचा राजा दावीदपुत्र शल्मोन याच्या वेळेपासून असा उत्सव यशालेमांत कधीं झाला नव्हता. २७ मग लेवीय याजकांनीं उभे राहून लोकांस आशीर्वाद दिले; त्यांची वाणी देवांन ऐकली, आणि त्यांची प्रार्थना देवाच्या पवित्र निवासापर्यंत, स्वर्गापर्यंत, जाऊन पोहचली.

१ हें सर्व आटोपल्यावर तेथें हजर असलेल्या ३१ सर्व इस्राएलांनीं यहूदाच्या नगरभगारांतून जाऊन यहूदा, बन्यामीन, एफ्राईम व मनशे या प्रांतांत असलेले मूर्तिस्तंभ मोडून टाकिले, अशेरा मूर्ति फोडून टाकिल्या आणि उच्च स्थानें व वेद्या मोडून फोडून टाकिल्या; त्यांचा सर्वस्वी विध्वंस केला. मग सर्व

इसाएल लोक आपआपल्या गांवीं आपआपल्या वतनांत गेले. २ परमेश्वराच्या छावणीच्या दारांत होमबलि व शांत्यर्पणें करणें, सेवाचकरी करणें, उपकारस्तुति व स्तवन करणें या सर्वांसाठीं हिज्कीयानें याजकांचे व लेव्यांचे त्यांच्या त्यांच्या सेवेप्रमाणें क्रमवार वर्ग नेमिले. ३ मग त्यांनें आपल्या संपत्तींतून होमापर्णासाठीं राजभाग ठरविला; परमेश्वराच्या नियमशाळांत लिहिलें आहे त्याप्रमाणें नित्य सकाळची व संध्याकाळचीं होमापर्णे, शब्दांच, चंद्रदर्शन व नियतपर्वे यांच्या होमबलींसाठीं त्यांनें राजभाग ठरविला. ४ परमेश्वराच्या नियमशाळानुसार याजक व लेवी यांना मनोपासून आपलीं कामें करितां यावीं म्हणून त्यांचा भाग त्यांस द्यावा अशी आज्ञा त्यांनें यरूशलेमांत राहणाऱ्या लोकांस केली. ५ ही आज्ञा कानीं पडतांच इसाएल लोक धान्य, द्राक्षारस, तेल, मध आदिकरून भूमीचा प्रथम उपज आणि सगळ्या उत्पन्नाचा दशमांश सळळ हातानें देऊं लागले. ६ जे इसाएल व यहूदी यहूदांच्या नगरांत राहत असत त्यांनीं बैल व शेरडेमेंडरें यांचा दशमांश आणि त्यांचा देव परमेश्वर याच्याप्रतीत्यर्थ समर्पिल्ल्या पवित्र वस्तूंचा दशमांश आणून त्यांच्या राशी केल्या. ७ राशी घालण्याचें त्यांनें तिसऱ्या महिन्यांत आरंभून सातव्या महिन्यांत संपविलें. ८ हिज्कीया व सरदार यांनीं येऊन त्या राशी पाहिल्या तेव्हां ते परमेश्वराचा व त्याचे लोक इसाएल यांचा धन्यवाद करूं लागले. ९ हिज्कीयानें याजक व लेवी यांस त्या राशीविषयीं विचारिलें. १० तेव्हां सादोक घराण्यांतला अजच्या मुख्य याजक त्यास म्हणाला, लोक परमेश्वराच्या मंदिरांत अर्पणें आणूं लागले तेव्हांपासून आमहांस पोटभर खावयास मिळून पुष्कळ शिक्ककहे राहलें; कारण परमेश्वरानें आपल्या लोकांचें कल्याण केलें आहे; जें शिक्कक राहिलें आहे त्याची ही मोठी रास आहे. ११ मग हिज्कीयानें परमेश्वराच्या मंदिरांत खोल्या बांधण्याची आज्ञा केली व त्याप्रमाणें त्या बांधिल्या. १२ लोक अर्पणें, दशमांश व बाहिल्ल्या वस्तु प्रामाणिकपणें आणून पोंचवूं लागले; त्यांचा मुख्य

अधिकारी कोनन्या नांवाचा एक लेवी असून त्याचा दुय्यम, त्याचा भाऊ शिमी हा होता. १३ कोनन्या व त्याचा भाऊ शिमी यांच्या हाताखालीं येहीएल, अजच्या, नहथ, असाएल, यरीमोथ, योनाबाद, अशीएल, इस्मथ्या, महथ व बनाया हे हिज्कीया राजा व देवाच्या मंदिराचा अधिकारी अजच्या यांच्या आहेतनें कारभारी नेमिले. १४ परमेश्वरास केलेलीं अर्पणें व परमपवित्र वस्तु यांची वांटणी करितां यावी म्हणून इस्राएली यांचा पुत्र कोरे जो पूर्वेच्या द्वाराचा द्वारपाल होता त्यास स्वेच्छापर्णांची देखरेख करण्यासाठीं नेमिलें होतें. १५ त्याच्या हाताखालीं एदेन, मिच्यामीन, येशवा, शमाया, अमन्या व शखन्या हे होते; ते याजकांच्या नगरांत राहत असत; त्यांच्या सर्व भाजबंदांस, मग ते लहान असोत कीं मोठे असोत, त्यांच्या त्यांच्या क्रमानुसार प्रामाणिकपणें वांटणी करून देण्यासाठीं त्यांस नेमिलें होतें. १६ तसेंच पुरुषांच्या वंशावळींत नोंदिलेले जे पुरुष तीन वर्षांचे व त्यांहून अधिक वयाचे असून प्रत्येक दिवसाच्या कामासाठीं परमेश्वराच्या मंदिरांत जात असत त्यांच्या त्यांच्या क्रमानुसार जी त्यांची सेवा असे तीप्रमाणें त्यांस वांटणी देत असत. १७ त्याप्रमाणें ज्या याजकांची, त्यांच्या पितृकुळांप्रमाणें वंशावळींत नोंद झाली होती त्यांस आणि जे लेवी वीस वर्षांचे व त्यांहून अधिक वयाचे असून आपआपल्या क्रमानुसार काम करीत असत त्यांसहि वांटणी देत असत. १८ शिबाय वंशावळींत नोंदिल्ल्या मुलाबाळांस, स्त्रियांस, पुत्रांस व कन्यांस अशा सर्व समुदायास वांटणी देत असत, कारण ते आपणांस प्रामाणिकपणानें पवित्र करीत असत. १९ त्याप्रमाणें जे अहुरोनवंशांतले याजक त्यांच्या प्रत्येक नगरांत व शिवारांत राहत असत त्या सर्व याजक पुरुषांस आणि लेव्यांपैकी ज्यांची वंशावळींत नोंद झाली होती त्यांसहि वांटणी देण्यासाठीं मनुष्य नेमिले होते. २० हिज्कीयानें या प्रकारें सर्व यहूदांत हाच नियम लावून दिला; त्याचा देव परमेश्वर याच्या दृष्टीनें जें कांहीं बरें, योग्य व खरें तें तो करी. २१ देवाच्या

मंदिरांतील उपासना, धर्मव्यवस्था व आझा गांच्या संबंधानें जें काम त्यानें आपल्या देवाच्या भजनी लागून आरंभिलें तें त्यानें पूर्ण मनोभावे केलें व त्यांत त्याला यश आलें.

३२ या गोष्टी घडल्यावर व अशी निष्ठा प्रगट झाल्यावर अक्षरचा राजा सन्हेरीब वानें घेऊन यहुदांत प्रवेश केला आणि तटबंदी नगरें जिंकून घ्यावयाच्या हेतूनें त्यानें त्यासमोर तळ दिला.

२ सन्हेरीब आला असून यरुशलेमासीं लडण्याचा त्याचा मानस आहे असें हिज्कीयानें पाहिलें, ३ तेव्हां त्यानें आपले सरदार व योद्धे यांची मसलत घेऊन नगराबाहेरील पाण्याचे झरे बंद केले व ह्या कामीं त्यांनीं त्याला साहाय्य केलें. ४ पुष्कळ लोक जमा होऊन त्यांनीं सर्व झरे बंद केले व देशामधून वाहणारा ओहोळीहि झाकून टाकिला; ते म्हणाले, अक्षरचा राजा आल्यास त्यास मुबलक पाणी कां मिळूं शकें? ५ कोट मोडून पडला होता तो हिज्कीयानें हिंमत करून पुनः बांधून काढिला व त्याबरोबर बुकून उंच केले आणि त्याच्या बाहेरचा दुसरा कोट त्यानें मजबूत केला, दावीदपुरांतल्या भिन्ने नांवाच्या बुरुजाची मजबूती केली आणि शत्रू व ढाली मुबलक बनविल्या. ६ त्यानें प्रजेवर सेनापति नेमून त्यास नगराच्या वेष्टीच्या चौकांत आपल्यापाशीं एकवट केलें व त्यांस धीर देण्यासाठीं तो त्यांस म्हणाला, ७ ह्मन्हा, हिंमत घरा, अक्षरचा राजा व त्याजबरोबरचा मोठा समुदाय पाहून घाबरूं नका, कचरूं नका; त्याच्यापेक्षां आमच्या पक्षाचा जो आहे तो मोठा आहे. ८ मांसमय भुजांचा त्यांस आधार आहे, पण आम्हांस मदत करावयास व आमच्या लढाया लढावयास आमचा देव परमेश्वर आम्हांबरोबर आहे. यहुदाचा राजा हिज्कीया याच्या ह्या बोलण्यावर सर्व प्रजेनें भरंवसा ठेविला.

९ यानंतर अक्षरचा राजा सन्हेरीब हा आपल्या सर्व सैन्यासह लाखीशासमोर तळ देऊन राहिला होता, त्यानें आपले सेवक हिज्कीया राजाकडे व यरुशलेमांत

असलेल्या यहुदांकडे पाठविले व त्यांस निरोप ऋकविला कीं १० अक्षरचा राजा सन्हेरीब म्हणतो, यरुशलेम घेरिलें असतां तुम्ही त्यांत बसून राहिल्यां आहां, तर तुमची भिस्त कशावर आहे? ११ आमचा देव परमेश्वर आम्हांस अक्षरच्या राजाच्या हातांतून सोडवील असें सांगून हिज्कीया तुम्हांस भ्रमांत घालून तहानेनें व भुकेनें मारीत आहे ना? १२ त्या देवाचीं उच्च स्थानें व वेष्टा काढून टाकून यहुदा व यरुशलेम यांस ह्याच हिज्कीयानें आझा दिली कीं तुम्हीं एकाच वेदीपुढें आराधना करावी व तीवरच घूप जाळवा, हें खरें ना? १३ मी व माझ्या वडिलांनीं देशोदेशीच्या सर्व लोकांचें काय केलें हें तुम्हांस ठाऊक नाहीं काय? आपला देश माझ्या हातून सोडविण्यास देशोदेशींच्या राष्ट्रांचे देव कोणी समर्थ झाले काय? १४ माझ्या वाढवडिलांनीं ज्या राष्ट्रांचा सर्वस्वी संहार केला त्यांच्या सर्व देवांपैकीं आपल्या लोकांस माझ्या हातांतून बचावणारा असा कोणी देव होता काय? तर तुमचा देव तुम्हांस माझ्या हातांतून कसा सोडवील? १५ यास्तव तुम्ही हिज्कीयास असें भुलवूं व बहकवूं देऊं नका; त्याच्यावर तुम्ही विश्वास ठेवूं नका; माझ्या हातांतून व माझ्या वाढवडिलांच्या हातांतून आपल्या लोकांचा बचाव करावयाची ताकद कोणत्याहि राष्ट्राच्या किंवा राज्याच्या देवास झाली नाहीं; तर माझ्या हातांतून तुमचा बचाव करण्याची तुमच्या देवाला काय ताकद? १६ त्याच्या सेवकांनीं परमेश्वर देवाची व त्याचा सेवक हिज्कीया याची याहूनहि अधिक निंदा केली. १७ इस्राएलाचा देव परमेश्वर याची निर्भर्त्सना करावी व त्याच्याविरुद्ध बोलवें या हेतूनें त्यानें पत्रेंहि पाठविली; त्यांत त्यानें लिहिलें कीं निरनिराळ्या देशांतील राष्ट्रांच्या देवांना आपले लोक माझ्या हातांतून सोडवितां आले नाहींत, त्याप्रमाणेंच हिज्कीयाच्या देवाला आपले लोक माझ्या हातून सोडवितां यावयाचे नाहींत. १८ जे यरुशलेम-कर कोटावर बसले होते त्यांस त्यांनीं यहुदी भाषेंत हे शब्द उच्च स्वरानें सांगितले; हेतु हाच कीं त्यांस

याजवरुन त्यांची घादल उडवावी आणि नगर हस्तगत करावे. १९ पृथ्वीवरील मनुष्यांच्या हातांनी बनविलेल्या देवतांसारखाच यरुशलेमाचा देव आहे असे ते बोलले. २० यावरून हिज्कीया राजा आणि संदेष्टा यशया बिन आमोज या दोघांनी प्रार्थना केली आणि स्वर्गाकडे पाहून धावा केल्या. २१ मग परमेश्वराने एक वस्तू पाठविला, त्याने अशूरच्या राजाच्या छावणीतील सर्व शूरवीर, प्रमुख व नायक यांचा सत्पा उडविला; तेव्हा तो फजीत होऊन आपल्या देशी परत गेला. तो आपल्या देवतांच्या देवळांत असतां त्याच्या पोटाच्याच मुलांनी त्यास तरवारीनें मारून टाकिलें. २२ या प्रकारें परमेश्वरानें हिज्कीयास व यरुशलेमकरांस अशूरचा राजा सन्हेरीब याच्या हातांतून व इतर सर्वांच्या हातांतून बचाविलें, आणि तो त्यांस सर्व बाजूंनीं मार्गदर्शक झाला. २३ पुष्कळ लोकांनीं परमेश्वराप्रोत्यर्थ यरुशलेमास भेटी आणिल्या आणि यहुदाचा राजा हिज्कीया यास मोलवान वस्तु नजर केल्या; यापुढें तो सर्व राष्ट्रांच्या दृष्टीनें थोर झाला.

२४ त्या समयी हिज्कीया आजारी पडून मरावयास टेकला. त्यानें परमेश्वराची प्रार्थना केली तेव्हां त्यानें न्याजशीं भाषण करून त्यास एक चिन्ह दिलें; २५ पण हिज्कीयानें आपल्यावर झालेल्या उपकाराची फेड केली नाहीं; त्याचें हृदय उन्नत झाल्यामुळें त्याजवर, यहुदावर व यरुशलेमावर कोप झाला. २६ तथापि हिज्कीया आणि यरुशलेमकर आपल्या हृदयाच्या उन्नततेविषयीं अनुताप पावून नम्र झाले, म्हणून परमेश्वराचा क्रोध हिज्कीयाच्या काळांत त्याजवर भडकला नाहीं. २७ हिज्कीयास बहुत धन व मान मिळाला; त्यानें सोनें, रुपें, रत्नें, सुगंधी द्रव्यें, ढाली व नाना प्रकारचीं चांगलीं पात्रें यांसाठीं भांडागारें बनविलीं. २८ धान्य, द्राक्षारस व तेल यांचा उपज सांठविण्यासाठीं हि त्यानें कोठारें बांधिलीं; तसेंच सर्व तऱ्हेचे पशु व शेरडेमेंढरें यांसाठीं तबळे व मेंढवाडे बांधिले. २९ त्यानें नगरें बसविलीं; शेरडेमेंढरें व गाईंबेल यांचें विपुल धन संपादिलें. परमेश्वरानें त्यास बहुत

धन दिलें. ३० याच हिज्कीयानें गीहोन नांवाचा वरला पाट अडवून त्याचें पाणी दावीदपुराच्या पश्चिमेकडे नीट खाली आणिलें. हिज्कीया आपल्या सर्व कार्यांत यशस्वी झाला. ३१ तरी पण कबेलच्या अधिपतींनीं देशांत घडलेल्या चमत्काराविषयीं चौकशी करावयास वकील पाठविले, तेव्हां त्याची पारख करवी व त्याच्या मनांत काय आहे तें जाणावें म्हणून देवानें त्यास सोडिलें. ३२ हिज्कीयाचीं काकीचीं कृत्यें व सत्कृत्यें संदेष्टा यशया बिन आमोज याच्या दृष्टांतप्रथांत आणि यहुदा व इस्राएल यांच्या राजांच्या बखरींत लिहिलीं आहेत. ३३ हिज्कीया आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजला; त्यांनीं त्यास दावीदवंशाच्या कबरस्तानांतील उंचवट्यावर मूळमाती दिली. तो मृत्यु पावल्यावर सर्व यहुदी व यरुशलेमकर यांनीं त्याच्यासंबंधानें आदर दर्शविला. त्याचा पुत्र मनशे हा त्याच्या जागीं राजा झाला.

१ मनशे राज्य करूं लागला तेव्हां तो बारा वर्षांचा होता; त्यानें यरुशलेमांत पंचाषट् वर्षें राज्य केलें. २ इस्राएल लोकांपुढून परमेश्वरानें ज्या राष्ट्रांस घालवून दिलें होतें त्यांच्या अमंगळ आचारांप्रमाणें परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें वाईट तें मनशानें केलें. ३ त्याचा बाप हिज्कीया यानें उच्चस्थानें काढून टाकिलीं होती तीं त्यानें पुनः बांधिलीं; बालमूर्तीसाठीं वेद्या बांधून त्यानें अशेरा मूर्ति केल्या; त्याप्रमाणेंच तो नक्षत्रगणांची पूजा करीत असे. ४ परमेश्वरानें ज्या आपल्या मंदिराविषयीं म्हटलें होतें कीं यरुशलेमांत माझे नाम चिरकाल राहिलें त्यांत त्यानें वेद्या बांधिल्या. ५ परमेश्वराच्या मंदिराच्या दोन्ही अंगांतां त्यानें नक्षत्रगणांसाठीं वेद्या बांधिल्या. ६ त्यानें आपलीं मुलें हिशोमपुत्राच्या खोऱ्यांत अर्मीत होम करून आपलीं; तो शकुनमुहूर्त मानीत असे; जादूटोणा व मंत्रतंत्र करीत असे आणि भूतवैद्य व चेटकी यांजशीं संबंध ठेवीत असे; परमेश्वराच्या दृष्टीनें वाईट असें पुष्कळ करून त्यानें त्यास संताप आणिला. ७ आपण केलेलीं कौरीव मूर्ति त्यानें परमेश्वराच्या मंदिरांत ठेविलीं;

ह्या मंदिराविषयी दावीद व त्याचा पुत्र शल्लोमोन मंत्र परमेश्वर म्हणला होता की हे मंदिर आणि इस्राएलच्या सर्व वंशराज निवडून घेतलेले यशस्वेम यांत मी आपले नाम निरंतर ठेवीन; ८ मी त्यांस ज्या आज्ञा दिल्या होत्या आणि मज्जा सेवक मोचो वानि त्यांस जे धर्मशास्त्र विहित केले होते तें सर्व मान्य करून ते प्रसिद्धीस आणें जो देश इस्राएल लोकांच्या पूर्वजांस दिला आहे तेथून ते भटकतीक असें भी करणार नाही. ९ मनश्शानें यहूयांस व यशस्वेमभरांस एवढे बहुकालें की परमेश्वरानें इस्राएलपुत्रसुद्धा ज्या राष्ट्रांचा नाश केला होता त्यांच्याहुनि अधिक दुराचर त्यांनी केला. १० परमेश्वरानें मनश्शो व त्याचे लोक यांची कानउघाडणी केली, पण त्यांनी पर्वा केळी नाही. ११ यास्तव परमेश्वरानें त्याजवर अन्वारच्या राज्याचे सेनानायक पाठविले; त्यांनी मनश्शस आंकड्यांनी पकडून व बेथ्या घालून बानेलास नेले. १२ तो संकटांत पडला तेव्हां ते आपला देव परमेश्वर यास शरण गेला आणि आपल्या पूर्वजांच्या देवांपर्यंत फार दून झाला. १३ त्याने त्याची प्रार्थना केली, त्याचा धास केला; तेव्हां त्याने त्याची विनंति ऐकून त्यास पुनः यशस्वेलांत आणून त्यानें राज्य त्यास दिलें. तेव्हां परमेश्वर देव आहे असें मनश्शास कळून आलें. १४ यानंतर त्यानें दावीदपुराच्या बाहेर गीहोनच्या पश्चिमेस सोन्याल मासकीदराजापर्यंत एक कोट बांधिला, ओफेलाभोवती कोट बांधून तो उंच केला आणि यहूदाच्या सर्व तदवर्ती नगरांत त्यानें सेनानायक ठेविले. १५ मग त्यानें अन्ध देव व मूर्ति परमेश्वराच्या मंदिरांतून काढून आणि परमेश्वराच्या मंदिराच्या पर्वतावर व यशस्वेलांत केलेल्या सर्व वेद्या काढून नगरबाहेर फेकून दिल्या. १६ त्यानें परमेश्वराच्या वेदीचा जीर्णोद्धार केला व तीवर शांत्करणें व उपकारस्मणाचे बलि अर्पिले आणि इस्राएलचा देव परमेश्वर याची उपासना करण्याची यहूदास आज्ञा केली. १७ तरी इस्राएल लोक अजूनहि उच्च स्थानी यज्ञ करितच असत; मात्र ते आपला देव परमेश्वर

यास्तव ते करीत. १८ मनश्शाची बाकीची कृत्ये, त्यानें आपल्या देवास केलेली प्रार्थना आणि इस्राएलचा देव परमेश्वर याच्या नामानें त्याजशीं जे द्रष्टे बोलले त्यांचीं कृत्ये हीं सर्व इस्राएलच्या राजांच्या बखरीत लिहिली आहेत. १९ त्यानें केलेली प्रार्थना, ती कधीं मान्य झाली तें, त्याचें सर्व पाप व अपराध तो दून होण्यापूर्वी त्यानें उच्च स्थानें कोठेकोठें बांधिलीं तें आणि अशोरा मूर्ति व कोरीव मूर्ति त्यानें कशा उभारिल्या तें सर्व द्रष्ट्यांच्या बखरीत लिहिलें आहे. २० मनश्शो आपल्या पितराजवळ जाऊन निजला; त्यांनी त्यास त्याच्याच घरांत मूठमाती दिली; त्याच्या जागीं त्याचा पुत्र आमोन राजा झाला. २१ आमोन राज्य करूं लागला तेव्हां तो बावीस वर्षांचा होता; त्यानें यशस्वेलांत दोन वर्षे राज्य केले. २२ त्यानें आपला बाप मनश्शो याच्या करणीप्रमाणें परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें वाईट तें केले; त्याचा बाप मनश्शो यानें केलेल्या सर्व कोरीव मूर्तीपुढें आमोनानें यज्ञ करून त्यांची उपासना केली. २३ त्याचा बाप मनश्शो परमेश्वरपुढें जसा लीन झाला तसा तो न होतां अन्विकात्मिक पाप करित गेला. २४ त्याच्या चाकरांनी त्याच्याशीं फितुरी करून त्यास त्याच्याच बाब्यांत जिवें मारिलें; २५ पण ज्यांनी आमोन राजाशीं फितुरी केली त्या सर्वास देशच्या लोकांनी जिवें मारिलें; त्यांनी त्याच्या जागीं त्याचा पुत्र मोशीया यास राजा केले. १ बोशीया राज्य करूं लागला तेव्हां तो ३४ आठ वर्षांचा होता; त्यानें यशस्वेलांत एकतीस वर्षे राज्य केले. २ परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें बरें तें त्यानें केले; ज्या मार्गांनी त्याचा पूर्वज दावीद चालला त्यांनीच तोहि चालला, उजवीडावीकडे वळला नाही. ३ आपल्या कारकीर्दीच्या आठव्या वर्षी तो अल्पवयी असतांच आपला पूर्वज दावीद याच्या देवाच्या भजनीं लागला; बाराव्या वर्षी तो उच्च स्थानें, अशोरा-मूर्ति आणि कोरीव व ओतीव मूर्ति यहूदा व यशस्वेम यांतून काढून टाकूं लागला. ४ लोकांनी त्याच्या- १ पाठभेद: होजाय याच्या.

समक्ष बालमूर्तीच्या वेद्या मोडून टाकिल्या; त्यांच्या वरल्या भागी असलेल्या सूर्यमूर्ति त्याने फोडून-तोडून टाकिल्या; अशेरामूर्ति आणि कोरीव व ओतीव मूर्ति त्याने फोडून त्यांचे चूर्ण केले व ते चूर्ण जे त्यांस यज्ञ करित असत त्यांच्या कबरांवर पसरिले. ५ पुजाऱ्यांच्या अस्थि त्याने त्यांच्याच वेद्यांवर जाडून टाकिल्या; ह्याप्रमाणे त्याने यहुदा व यरुशलेम हीं शुद्ध केलीं. ६ त्याने मनस्रे, एफ्राईम, शिमोन व नफताली येथपर्यंतच्या शहरांत व त्यांच्या सभोव-तालच्या ओस पडलेल्या जागीं तसेच केले. ७ त्याने वेद्या मोडून टाकिल्या, अशेरामूर्ति व कोरीव मूर्ति कुटून त्यांचे चूर्ण केले आणि इस्राएल देशांतल्या सर्व सूर्यमूर्ति त्याने तोडूनफोडून टाकिल्या आणि मग तो यरुशलेमास परत आला.

८ आपल्या कारकीर्दीच्या अठराव्या वर्षी योशीयांनं देशाची व मंदिराची शुद्धि केल्यावर आपला देव परमेश्वर याच्या मंदिराची दुस्तुती करण्यास शाफान बिन असल्या, नगराचा कारभारी मासेया आणि योवाह बिन योवाहाज अखबारनवीस यांस पाठविले. ९ ते मुख्य याजक हिल्कीया याजकडे गेले आणि द्वारपाल लेवी यांनीं मनस्रे, एफ्राईम, इस्राएलाचे अवशिष्ट लोक, सर्व यहुदा व बन्यामीन आणि यरुशलेमनिवासी या सर्वांकडून जो पैसा लेव्यांनीं जमा करून देवाच्या मंदिरांत आणिला होता तो त्यांनीं त्याच्या स्वाधीन केला. १० त्यांनीं तो परमेश्वराच्या मंदिराची देखरेख करणाऱ्या कामगारांच्या हातीं दिला, आणि त्या मंदिराची जी मोडतोड झाली होती ती दुस्तुत करण्याकडे तो त्या कामगारांनीं लाविला. ११ तासलेले चिरे, कैच्यांसाठीं लाकूड आणि यहुदाच्या राजांनीं मोडून टाकिलेल्या घरांसाठीं कडीपाट विकत घेण्यास त्यांनीं तो पैसा सुतार व बांधकाम करणारे यांस दिला. १२ त्या माणसांनीं तें काम सचोटानें केले; त्याजवर देखरेख करण्यास नेमिलेले मरारी वंशातील लेव्यांपैकीं यहथ व ओबया, आणि कदाथी वंशातील जखच्या व मशुलाम हे होते; गायनवादनाचें मर्म जाणणारे लेवी

हेहि होते. १३ बोजे बाहणाऱ्यांवरहि ते देखरेख करीत आणि हरप्रकारचें काम करणाऱ्यांकडून तें काम करून घेत; लेव्यांपैकीं कांहीं लेखक, कारभारी व द्वारपाल होते. १४ परमेश्वराच्या मंदिरांत आणिलेला पैसा बाहेर आणित असतां मोसाच्या द्वारे दिलेल्या परमेश्वराच्या नियमशास्त्राचा ग्रंथ हिल्कीया याजकास सांपडला. १५ हिल्कीयांनं शाफान चिटणीस यास सांगितलें कीं परमेश्वराच्या मंदिरांत मला नियमशास्त्राचा ग्रंथ सांपडला आहे. मग हिल्कीयांनं तो ग्रंथ शाफानास दिला. १६ शाफान तो ग्रंथ घेऊन राजाकडे गेला आणि त्यास त्यानें अशी खबर दिली कीं तुझ्या दासांस जें कांहीं काम सांपलें होतें तें ते करीत आहेत; १७ आणि परमेश्वराच्या मंदिरांत जो पैसा मिळाला तो त्यांनीं पैत्यांत भरून देखरेख करणारे व कामदार यांच्या हवालीं केला आहे. १८ शाफान चिटणिसानें राजास आणखी असें सांगितलें कीं हिल्कीया याजकानें मला एक ग्रंथ दिला आहे. शाफानानें तो राजास वाचून दाखविला. १९ त्या नियमशास्त्रातील वचनें राजानें ऐकलीं तेव्हां त्यानें आपलीं वखें फाडिलीं. २० मग राजानें हिल्कीया, अहीकाम बिन शाफान, अंब्दोन बिन मीखा, शाफान चिटणीस व राजसेवक असाया यांस आज्ञा केली कीं २१ हा जो ग्रंथ सांपडला आहे त्यांतील मजकुरासंबंधानें तुम्ही जाऊन माझ्यातर्फें आणि इस्राएल व यहुदा यांत जे शिक्षक राहिले आहेत त्यांच्यातर्फें परमेश्वराला प्रश्न करा. या ग्रंथांत जें सर्व लिहिलें आहे तें करण्याच्या बाबतींत आमच्या वाडवडिलांनीं देवाची आज्ञा पाळिली नाही म्हणून परमेश्वरानें क्रोधाची वृष्टि आम्हांवर केली आहे, ती फार मोठी आहे. २२ मग हिल्कीया व राजानें आज्ञा केलेले इतर लोक हे संदेष्टी हुत्वा हिच्याकडे गेले: ही शकुम बिन तांकहत

१ याचें नांव २ राजे २२:१२ येथें अखबोर बिन मिखाया असें आहे.

२ याचें नांव २ राजे २२:१४ येथें तिकवा बिन हरहस असें आहे.

विन इला नांवाचा जामदार याची व्ही असून त्या व्ही यरुशलेमांत दुसऱ्या पेटेंट राहत होती; तिबकडे जाऊन तिला त्यांनीं हें कळविलें. २३ तेव्हां ती त्यांस म्हणाली, इस्राएलचा देव परमेश्वर म्हणतो, ज्या पुरुषानें तुम्हांस मजकडे पाठविलें त्यास जळून सांगा: २४ परमेश्वर म्हणतो, पाहा, यहूदाच्या राजासमोर जो ग्रंथ वाचिला त्यांत लिहिलेल्या सर्व शापांप्रमाणें मी ह्या स्थानावर व येथील रहिवास्यांवर अनिष्ट आणणार; २५ कारण त्या लोकांनीं मला सोडून देऊन अन्य देवांपुढें धूप जाकिल्ल आहे आणि आपल्या हातांनीं घडिलेल्या सर्व वस्तूंमुळे मला संतप्त केलें आहे म्हणून या स्थानावर माझ्या क्रोधाने वृष्टि झाली आहे, तो शांत व्हावयाचा नाही. २६ तथापि ज्यानें तुम्हांस परमेश्वराच्या प्रश्न करावयास पाठविलें त्या यहूदाच्या राजास जाऊन सांगा: इस्राएलचा देव परमेश्वर म्हणतो, ह्मीं वचनें ऐकून २७ तुम्हें इदय मरुद झालें, तूं देवापुढें नम्र झालास, आणि या स्थानाविरुद्ध व येथल्या रहिवास्यांविरुद्ध मीं सांगितलें तें ऐकून तूं दीन होऊन आपलीं वस्त्रे फाडून माझ्यासमोर रडलास, म्हणून मीं तुम्ही विनंति ऐकली आहे, असें परमेश्वर म्हणतो. २८ पाहा, मी तुला तुझ्या पितृसंघी मिळवीन; तुला तुझ्या कबरींत शांतीनें पांचवित्तील; जो गहजब मी या स्थळावर व येथल्या रहिवास्यांवर आणणार आहे तो तूं आपल्या डोक्यांनीं पाहणार नाहीस. त्यांनीं परत येऊन राजाला हें कळविलें.

२९ मग राजानें यहूदांतील व यरुशलेमांतील सर्व बडील जनांस बोलावणें पाठवून जमा केलें. ३० यहूदा येथील सर्व लोक, यरुशलेमांतले सर्व रहिवासी, याजक, लेवी अशा सर्व आबालवृद्धांस बरोबर घेऊन राजा परमेश्वराच्या मंदिरां गेला; परमेश्वराच्या मंदिरांत सांपडलेल्या कराराच्या ग्रंथांतील सर्व वचनें त्यानें लोकांस ऐकुं येतील अशी वाचून दाखविली. ३१ मग राजानें आपल्या स्थानीं उभें राहून परमेश्वरासमोर असा करार केला कीं मी परमेश्वराचें अनुसरण करीन, त्याच्या आज्ञा, निर्बंध व नियम जिवेंभावे

पाळीन, या ग्रंथांतील कराराच्या वचनांप्रमाणें वतेंन. ३२ मग यरुशलेमांत व बन्यामिनांत जे सर्व लोक आढळले त्यांस त्यानें आपल्या करारांत सामील केलें. यरुशलेमकर आपल्या बचिलांच्या देवाच्या कराराप्रमाणें वागूं लागले. ३३ इस्राएल लोक ज्या ज्या देशीं होवे तेथून योशीयानें सर्व अमंगळ वस्तु काढून टाकिल्ल; आणि जितके इस्राएल त्यास मिळाले तितक्या सर्वांस त्यानें त्यांचा देव परमेश्वर याची उपासना करावयास लाविलें. त्याच्या सर्व कारकीर्दीत त्यांनीं आपल्या वाढविलेलांचा देव परमेश्वर यास अनुसरतावयाचें सोडिलें नाही.

१ योशीयानें परमेश्वराप्रीत्यर्थ यरुशलेमांत ३५ बल्हांडण सण पाळिला; पहिल्या महिन्याच्या चतुर्दशीस बल्हांडणाचा यज्ञपशु मारिला. २ त्यानें याजकांच्या सेवेचा क्रम लावून दिला आणि परमेश्वराच्या मंदिरांत सेवा करण्यास त्यांस प्रोत्साहन दिलें. ३ जे लेवी सर्व इस्राएल लोकांस शिकवीत असत व परमेश्वराप्रीत्यर्थ पवित्र झाले होते त्यांस त्यानें सांगितलें कीं इस्राएलचा राजा दावीद याचा पुत्र शल्मोन यानें बांधिलेल्या मंदिरांत पवित्र कोश ठेवा; तुम्हांस आपल्या खांचांवर बोजा वागविण्याची इतःपर जरूरी नाही; तर आतां तुम्ही आपला देव परमेश्वर व त्याची प्रजा इस्राएल यांची सेवा करा. ४ इस्राएलचा राजा दावीद व त्याचा पुत्र शल्मोन या देशांनीं लिहून ठेविलेल्या विधींस अनुसरून आपल्या पितृकुळांप्रमाणें आपआपल्या क्रमानुसार सेवा करण्यास सिद्ध व्हा. ५ जे तुमचे भाऊबंध आहेत त्यांच्या पितृकुळांच्या विभागप्रमाणें पवित्र स्थानीं तुम्ही उभे राहा, म्हणजे अर्थात् त्यांच्या एकेका भागांप्रीत्यर्थ लेखांच्या पितृकुळांतील एकेका भागानें सेवा करावी. ६ बल्हांडणाचा यज्ञपशु मारा, आपणांस पवित्र करा आणि मोशाच्या झप्टें सांगितलेल्या परमेश्वराच्या वचनानुसार वामावयास आपल्या बांधवांस सिद्ध करा. ७ जे लोक तेथें हजर होते त्या सर्वांस योशीयानें बल्हांडणाच्या यज्ञासाठीं राजाच्या मालमत्तेंतून तीस

हजार शेरडेंमेंदरें व तीन हजार बैल दिले. ८ सर-
दारांनी लोकांस, याजकांस व लेव्यांस स्वेच्छार्पणें
दिलीं. देवाच्या मंदिराचे कारभारी हिल्कीया, जखच्या
व यहीएल यांनी वल्हांडणाच्या यक्षांसाठी याजकांस
दोन हजार सहाशें शेरडेंमेंदरें व तीनशें बैल दिले.
९ कोनन्या व त्याचे बंधु शमाया व नथनेल,
हशब्ब्या, ईयेल व योजाबाद ह्या लेव्यांच्या प्रसुखांनी
लेव्यांस यांच हजार शेरडेंमेंदरें व पांचशें बैल
वल्हांडणाच्या यक्षांसाठी दिले. १० या प्रकारें उपासनेची
सिद्धता होऊन राजाहोप्रमाणें याजक आपआपल्या
स्थानी आणि लेवी आपआपल्या क्रमानुसार उभे
राहिले. ११ मग वल्हांडणाचे यज्ञपशु बधिले; बलि
दणाच्याच्या हातून रक्त घेऊन याजक तें शिंपित होते
आणि लेवी त्या पशूची कातडी काढीत होते.
१२ मोशाच्या ग्रंथांत लिहिल्याप्रमाणें परमेश्वराला
अर्पावयाम लोकांच्या पितृकुळांच्या विभागाप्रमाणें
देतां यावीं म्हणून हीं होमांपणें त्यांनीं निराळीं ठेविलीं.
बैलांचिंहि त्यांनीं तसेंच केले. १३ त्यांनीं वल्हांडणाच्या
यज्ञपशूंचें नांस विधीप्रमाणें भाजिलें आणि
पवित्रार्पणें त्यांनीं बहुगुण्यांत, हृष्यांत व कड्यांत
शिजवून लोकांस लागलींच पोंचतीं केलीं. १४ नंतर
त्यांनीं स्वतःसाठीं व याजकांसाठीं तयारी केली, कारण
अहरोनाचें वंशज जे याजक ते रात्र पडेपर्यंत होमबलि
व वषा अर्पिण्यांत गुंतले होते म्हणून लेव्यांनीं
स्वतःसाठीं व अहरोन वंशज यांच्यासाठीं तयारी
केली. १५ दावीद, आसाफ, हेमान आणि राजाचा
दृष्टा यद्दून यांच्या आह्नेप्रमाणें आसाफ वंशांतले
गायक आपआपल्या ठिकाणीं होते, आणि द्वारपाल
प्रत्येक द्वाराजवळ होते; त्यांस आपलें काम
सोहून जावें लागलें नाहीं, कारण त्यांचे भाऊ-
बंद जे लेवी त्यांनीं त्यांच्यासाठीं तयारी केली. १६ या
प्रकारें त्याच दिवशीं योशीया राजाच्या आह्नेप्रमाणें
परमेश्वराच्या सर्व उपासनेची तयारी झाली आणि
वल्हांडण सण पाळण्याची व परमेश्वराच्या वेदीवर
होमबलि अर्पिण्याची सिद्धता झाली. १७ त्या प्रसंगीं

जे इस्राएल लोक हजर होते त्यांनीं वल्हांडण सण
पाळिला आणि सात दिवस बेखमीर भाकरीचा सण
पाळिला. १८ शमुवेल संदेष्ट्याच्या काळापासून या
सणाप्रमाणें वल्हांडण सण इस्राएलांत केव्हाहि
पाळण्यांत आला नव्हता; योशीया, याजक, लेवी,
हजर असलेले सर्व यहूदी व इस्राएल लोक व
यरुसालेमनिवासी यांच्याप्रमाणें पूर्वी कोणत्याहि
इस्राएलच्या राजानें वल्हांडण सण पाळिला नव्हता.
१९ योशीयाच्या कारकीर्दीच्या अठराव्या वर्षी हा
वल्हांडण सण पाळण्यांत आला.

२० त्यानंतर योशीयानें मंदिराची सिद्धता केल्या-
वर मिसरचा राजा नखो हा फरात नदीजवळील
कर्कमीश नगरावर स्वारी करण्यास निघाला; तेव्हां
योशीया त्याच्याशीं सामना करण्यास गेला; २१ पण त्यानें
त्याजकडे आपले वकील पाठवून सांगितलें कीं
यहूदाच्या राजा, मत्थ तुजशीं काय कर्तव्य आहे?
आज मी तुजवर नव्हे तर ज्या घराण्याशीं माझें वैर
आहे त्यावर स्वारी करण्यास निघालों आहे; देवानें मला
त्वरा करण्यास सांगितलें आहे, तर माझ्याबरोबर
देव आहे, त्याच्याशीं विरोध करूं नको; त्यानें तुझा नाश
करावा असें न होवो. २२ तथापि योशीया त्याज-
कहून आपला मोर्चा न फिरवितां त्याच्याशीं लढावयास
वेशांतर करून गेला; देवाचें वचन नखोच्या द्वारें
प्राप्त झालें होतें तें न जुमानितां तो मणिहोच्या
खोऱ्यांत युद्ध करावयास आला. २३ तिरंदाजांनीं
योशीया राजास बाण मारिले तेव्हां तो आपल्या
सेवकांस म्हणाला, मी घायाळ झालों आहे, मला
येथून घेऊन चला. २४ तेव्हां त्याच्या सेवकांनीं त्यास
रथावरून उतरून त्याच्या दुसऱ्या रथावर बसविलें व
यरुसालेमास नेलें; तेथें तो मृत्यु पावला व त्यांनीं त्यास
त्याच्या पूर्वजांच्या कबरस्तानांत मूढमाती दिली; तेव्हां
सर्व यहूदा व यरुसालेम यांनीं योशीयासाठीं शोक
केला, २५ यिर्मयानें योशीयाप्रीत्यर्थ विलापगीत रचिलें;
सर्व गाणारे व गाणाऱ्या आपल्या विलापगीतांत
योशीयाचें वर्णन आजवर करीत आहेत; त्यांचीं हीं गीतें

इस्त्राएल लोकांत कायमची गाण्याचा ठराव करण्यांत आला, आणि ती विलापगीतांत नमूद केली आहेत. २६ योशीयाची बाकीची कृत्ये आणि परमेश्वराच्या नियमशास्त्रांत लिहिल्याप्रमाणे त्यानें केलेलीं सत्कृत्ये, २७ म्हणजे अधपासून इतिपर्यंत त्याचीं सर्व कृत्ये, इस्त्राएल व यहूदा यांच्या राजांच्या बखरीत लिहिली आहेत.

३६ १ मग देशांतल्या लोकांनीं योशीयाचा पुत्र यहोआहाज यास त्याच्या जागीं यरूशलेमांत राजा केले. २ योआहाज राज्य करूं लागला तेव्हां तेवीस वर्षांचा होता; त्यानें यरूशलेमांत तीन महिने राज्य केले. ३ मिसरच्या राजानें यरूशलेमांत येऊन त्यास पदच्युत केले व देशावर त्यानें शंभर किकार ह्मणें व एक किकार सोनें एवढा खंड बसविला. ४ मिसरच्या राजानें त्याचा भाऊ एत्याकीम यास यहूदा व यरूशलेम यांवर राजा केले व त्याचे नांव बदलून यहोयाकीम असें ठेविलें. त्याचा भाऊ योआहाज यास नखो मिसर देशीं घेऊन गेला.

५ यहोयाकीम राज्य करूं लागला तेव्हां तो पंचवीस वर्षांचा होता व त्यानें यरूशलेमांत अकरा वर्षे राज्य केले; त्यानें आपला देव परमेश्वर याच्या दृष्टीनें जें वाईट तें केले. ६ त्याजवर बाबेलाचा राजा नबुख-द्रेस्सर यानें स्वारी केली व त्याला बाबेलास घेऊन जाण्यासाठीं त्यानें त्याच्या पायांत बिच्चा ठोकल्या. ७ नबुखद्रेसरानें परमेश्वराच्या मंदिरांतलीं पात्रें बाबेलास नेऊन तेथील आपल्या मंदिरांत ठेविलीं. ८ यहोयाकीमाचीं बाकीचीं कृत्ये, त्यानें केलेलीं अमंगळ कृत्ये, त्याच्याठायीं आढळून आलेले दुष्कर्म हीं सर्व इस्त्राएल व यहूदा यांच्या बखरीत लिहिली आहेत; त्याच्या जागीं त्याचा पुत्र यहोयाखीन हा राजा झाला.

९ यहोयाखीन ओठ वर्षांचा असतां राज्य करूं लागला; त्यानें यरूशलेमांत तीन महिने व दहा दिवस

१ यांचें नांव १ इति. ३:१६ येथें यखन्या, व यिर्मया २२:२४ येथें कोन्या असें आहे.

२ अठरा असें २ राजे २४:८ येथें लिहिलें आहे.

राज्य केले; परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें वाईट तें त्यानें केले. १० वर्षारंभीं नबुखद्रेस्सरानें सैन्य पाठवून तो व त्याच्याबरोबर परमेश्वराच्या मंदिरांतलीं मोलवान पात्रें हीं बाबेलास आणिलीं आणि त्याचा भाऊ सिदकीया यास यहूदा व यरूशलेम यांवर राजा केले.

११ सिदकीया राज्य करूं लागला तेव्हां एकवीस वर्षांचा होता; त्यानें यरूशलेमांत अकरा वर्षे राज्य केले.

१२ त्यानें आपला देव परमेश्वर याच्या दृष्टीनें जें वाईट तें केले; यिर्मया संदेशा परमेश्वराकडून त्यास आदेश देत असतांही तो त्याजसमोर नम्र झाला नाही. १३ नबुख-द्रेस्सर राजानें त्यास देवाची शपथ वाहावयास लाविलें होतें; त्याच्या विरुद्धहि त्यानें बंडावा केला; त्यानें आपली मान ताड केली, आणि इस्त्राएलचा देव परमेश्वर याज-कडे तो वळला नाही, त्यानें आपलें मन कठीण केले.

१४ त्याप्रमाणेंच सर्व मुख्य याजकांनीं व लोकांनींहि अन्य राष्ट्रांच्या अमंगळ कृत्यांचें अनुकरण करून घोर पातक केले, आणि जें मंदिर परमेश्वरानें यरूशलेमांत पवित्र केले होतें तें त्यांनीं भ्रष्ट केले. १५ त्यांच्या पूर्वजांचा देव परमेश्वर मोठ्या निकडीनें आपल्या दूतांच्या हस्तें त्यांस आदेश पाठवी, कारण त्याची आपल्या प्रजेवर व आपल्या निवासस्थानावर कष्टा होती; १६ पण ते देवाच्या दूतांचीं टेर उडवून त्यांचीं वचनें तुच्छ मानीत व त्याच्या संदेशांची निभर्तना करित; शेवटीं परमेश्वराचा कोप त्याच्या लोकां-वर भडकला व त्यांचा बचाव करण्याचा कांहीं उपाय राहिला नाही. १७ त्यानें त्यांजवर खास्यांच्या राजाची स्वारी आणिली; त्यानें त्यांच्या तरुण पुत्रांस त्यांच्याच पवित्रभुवनांत तरवारीनें वधिले; त्यानें तरुणां-वर किंवा कुमारींवर, वृद्धांवर किंवा वयातीतांवर दया केली नाही; परमेश्वरानें सर्वास त्याच्या हातीं दिले.

१८ देवाच्या मंदिरांतली लहानमोठीं सवें पात्रें व निधि, आणि राजा व त्याचे सरदार यांचे निधि हीं सर्व तो बाबेलास घेऊन गेला. १९ खास्दी लोकांनीं देवाचें मंदिर जाळून टाकिलें, यरूशलेमाचा कोट पाहून टाकिला, तेथेले वाडे आग लावून जाळिले

ब. खातल्या सर्व चांगल्या पात्रांचा नाश केला. २० जे तरवेरीच्या राजाच्यांतून चुकून राहिले त्या मर्बात ती राजा बाबेकस घेऊन गेला; पारसांचे राज्य स्थापित होईपर्यंत ते त्याचे व त्याच्या वंशजांचे दस्त होऊन राहिले; २१ परमेश्वरानें यिर्मयाच्या मुखानें प्राप्त केलेलें वचन पुरें होऊन देशास शांततेचा काळ प्राप्त झाला म्हणून हें सर्व बदलें; देश ओस पडला दोगा वोंबर म्हणजे सत्तर वर्षे पुरी होत तांपर्यंत त्यांत शांतता नांदत होती.

२२ यिर्मयाच्या मुखानें प्राप्त झालेलें परमेश्वरानें

१ मुळांत: शब्दाथ

ब. खात सिदीस जावें म्हणून पारसांचा राजा कोरेशाच्या मनास त्याच्या कारकीर्दीच्या पहिल्या वर्षी परमेश्वरानें स्फूर्ति दिली; तेव्हां त्याने आपल्या सर्व राज्यांत ताकीद दिली व लेखी फर्मान पाठविलें कीं २३ पारसांचा राजा साथरस असें म्हणतो, स्वर्गीचा देव परमेश्वर यानें पृथ्वीवरील सर्व राज्यां मला दिलीं आहेत व मला आझा केली आहे कीं यहुदांतील यशलेमांत मात्स्याप्रीत्यर्थ एक मंदिर बांध. तर तुम्हांपैकी त्याच्या सर्व लोकांतील जो कोणी असेल त्याच्याबरोबर त्याचा देव परमेश्वर असो; त्यानें तेयें जावें.

एजा



१ यिर्मयाच्या मुखानें प्राप्त झालेलें परमेश्वरानें १ वचन सिदीस जावें म्हणून पारसांचा राजा कोरेशाच्या कारकीर्दीच्या पहिल्या वर्षी परमेश्वरानें आ राजाच्या मनास स्फूर्ति दिली; तेव्हां त्याने आपल्या सर्व राज्यांत जाहीर केलें व लेखी फर्मानहि पाठविलें, तें असें: २ पारसांचा राजा कोरेश असें म्हणतो, स्वर्गीचा देव परमेश्वर यानें पृथ्वीवरील सर्व राज्यां मला दिलीं असून अशी आझा केली आहे कीं यहुदा प्रांतांतील यशलेमांत मात्स्याप्रीत्यर्थ एक मंदिर बांध; ३ त्याच्या सर्व लोकांपैकी जो कोणी नुमच्या-मध्यें असेल त्याबरोबर त्याचा देव असो; त्यानें यहुदांतील यशलेमास जाऊन इशाएलाचा देव परमेश्वर याचें मंदिर बांधावें; यशलेमांत जो आहे तोच देव होय. ४ जो कोणी शेष राहिला असून एकाद्या ठिकाणीं उभरी म्हणून राहत असेल, त्याला तेवढ्या मनुष्यांनीं चांदी, सोनें, सामान्यनुमान व पशु देऊन साहाय्य करावें; याबेरीज यशलेमांतील

देवाच्या मंदिराकरितां त्यांनीं स्वसंतोषाचीं अर्पणें द्यावीं. ५ तेव्हां यशलेमांतील परमेश्वराचें मंदिर बांधण्यासाठीं वरतीं जावयास देवानें ज्यांच्या मनास स्फूर्ति दिली ते यहुदा व बन्यामीन यांच्या पितृकुळांचे प्रमुख, याबक व लेवी ठरून सिद्ध झाले. ६ त्यांच्या आसपासच्या लोकांनीं चांदीचीं पात्रें, सोनें, सामान्य-नुमान, पशु व मोलवान वस्तु देऊन त्यांस साहाय्य केलें; याबेरीज लोकांनीं जें स्वसंतोषानें दिलें तें वेगळेंच. ७ नबुखद्रेस्तरानें परमेश्वराच्या मंदिराचीं जीं पात्रें यशलेमांतून आणून आपल्या दैवतांच्या देवळांत ठेविली होती तीं सर्व पारसांचा राजा कोरेश यानें बाहेर काढिली; ८ पारसांचा राजा कोरेश यानें तीं मिश्रदाथ भांडारी याच्या हस्तें बाहेर काढून यहुदाचा सरदार शेव्वाबस्तर यास मोजून दिलीं. ९ त्यांची यादी येणेंप्रमाणें: सोन्याच्या तीस परती, चांदीच्या एक हजार परती, एकुणतीस मुन्या, १० सोन्याचे तीस कटोरे, चांदीचे दुसऱ्या प्रकारचे चारशें दहा

कटोरे व इतर पात्रें एक हजार. ११ सोन्याचादीचीं सर्व पात्रें मिळून पांच हजार चारशें होती. पाडाव झालेले लोक बाबेलाहून यखलेमास आले तेव्हां शेराबस्तराहीं हीं सर्व पात्रें आणिलीं.

१ बाबेलाचा राजा नबुखनेसर यानें जे लोक पाडाव करून बाबेलास नेले होते त्यांतल्या मुलखांत राहणारे बंधुमुक्त होऊन यखलेमास व यहुदांतील आपआपल्या नगरी परत गेले ते हे : २ जरूबाबेलाबरोबर आले ते येशूवा, नहेम्या, सराया, रएलाया, मर्दखय, बिलशान, मिस्यार, बिम्बडे, रडूम, बाना. इस्राएल लोकांतल्या मनुष्यांची ही मोजदाद आहे : ३ पारोशाचे वंशज दोन हजार एकशें बहातर, ४ शफाव्याचे वंशज तीनशें बहातर, ५ आरहाचे वंशज सातशें पंचाहतर. ६ पदथ-मवाबाचे वंशज, येशूवा व यवाब यांच्या कुळांतले दोन हजार आठशें बारा, ७ एलामाचे वंशज एक हजार दोनशें चौपन्न, ८ जतूचे वंशज नवशें पंचेचाळीस, ९ जकाईचे वंशज सातशें साठ, १० बानीचे वंशज सहाशें बेचाळीस, ११ बेबाईचे वंशज सहाशें तेवीस, १२ अजमदाचे वंशज एक हजार दोनशें बावीस, १३ अद्रोनिकामाचे वंशज सहाशें सप्तष्ट, १४ बिम्बडेचे वंशज दोन हजार छपन्न, १५ आदीनाचे वंशज चारशें चौपन्न, १६ हिज्कीयाच्या वंशांतला आटेर याच्या कुळांतले अठ्याण्णव, १७ बेसाईचे वंशज तीनशें तेवीस, १८ योराचे लोक एकशें बारा, १९ हाशुमाचे लोक दोनशें तेवीस, २० गिबाराचे लोक पंचाण्णव, २१ नेथलहेमाचे लोक एकशें तेवीस, २२ नटोफाचे लोक छपन्न, २३ अनाथोथचे लोक एकशें अन्नवीस, २४ अजमावेयाचे लोक बेचाळीस, २५ किर्याथ-आरीम, कफीरा व बैरोथ यांतले लोक सातशें त्रेचाळीस, २६ रामा व गेबा यांतले लोक सहाशें एकवीस, २७ मिसयामाचे लोक एकशें बावीस, २८ बेथेल व आय यांतले लोक दोनशें तेवीस, २९ नबोचे लोक बावन्न, ३० मगबीशाचे वंशज एकशें छपन्न, ३१ हुसत्या एलामाचे वंशज एक हजार दोनशें

चौपन्न, ३२ हारीमाचे वंशज तीनशें वीस, ३३ सोद-हादीद व ओनो यांतले लोक सातशें पंचवीस, ३४ यरीहोचे लोक तीनशें पंचेचाळीस, ३५ सनाहचे लोक तीन हजार सहाशें तीस, ३६ याजकापैकी : येशूवाच्या घराण्यांतले यदात्याचे वंशज नवशें ब्याहतर. ३७ इम्मेराचे वंशज एक हजार बावन्न, ३८ पशहुराचे वंशज एक हजार दोनशें सत्तेचाळीस, ३९ हारीमाचे वंशज एक हजार सतरा. ४० लेव्यापैकी : होदव्याच्या वंशांपैकी येशूवा व कंदमीएल यांच्या वंशांतले चौत्याहतर. ४१ गायकांपैकी आसाफाच्या वंशांतले एकशें अठावीस. ४२ द्वारपालांपैकी : शल्लुमाचे वंशज, आहेराचे वंशज, तल्मोनाचे वंशज, अकूवाचे वंशज, हतीताचे वंशज, व शोबाईचे वंशज, हे सर्व मिळून एकशें एकुणचाळीस. ४३ नथीनीमापैकी : सीहाचे वंशज, हसूफाचे वंशज, तब्बावोशाचे वंशज, ४४ केरोसाचे वंशज, सीहाचे वंशज, पादोनाचे वंशज, ४५ लबानाचे वंशज, हगबाचे वंशज, अकूबाचे वंशज, ४६ हागाबाचे वंशज, शम्लाईचे वंशज, हानानाचे वंशज, ४७ गिहेलाचे वंशज, महाराचे वंशज, रायाचे वंशज, ४८ रसीनाचे वंशज, नकोदाचे वंशज, गज्जामाचे वंशज, ४९ उजाचे वंशज, पासेहाचे वंशज, बेसाईचे वंशज, ५० अस्ताचे वंशज, मऊनीमाचे वंशज, नफुरीमाचे वंशज, ५१ बकलुकाचे वंशज, हकूफाचे वंशज, हर्दुराचे वंशज, ५२ बस्तुधाचे वंशज, महीदाचे वंशज, हर्षाचे वंशज, ५३ बर्कोसाचे वंशज, सीसराचे वंशज, तामहाचे वंशज, ५४ नसीहाचे वंशज, हतीफाचे वंशज, ५५ शलमोनाच्या चाकरांचे वंशज, सोताईचे वंशज, हसोफरताचे वंशज, परूदाचे वंशज, ५६ जालाचे वंशज, दर्कोनाचे वंशज, गिहेलाचे वंशज, ५७ शफाव्याचे वंशज, हतीलाचे वंशज, पोखेरेथ-हस्तबाईमाचे वंशज, आमीचे वंशज. ५८ सर्व नथीनीम व शलमोनाच्या चाकरांचे वंशज हे सगळे मिळून तीनशें व्याण्णव होते. ५९ तेभेलेह, तेल्हर्षा, करूब, अदान व इम्मेर एथून जे वर आले ते हेच होते, परंतु ते इस्राएलांतले होते

किंवा नाही याविषयी आपआपली पितृकुळें व आपआपली वंशावळी त्यांना दाखविता आली नाही. ६० दलयाचे वंशज, तोबीयाचे वंशज, नकोदाचे वंशज, सहावों बावन, ६१ आणि याजकांच्या कुळींपैकी: हनयाचे वंशज, हकोसाचे वंशज, बर्जिल्लयाचे वंशज, त्यानें बर्जिल्लय गिलादाच्या एका कन्येशीं विवाह केला, त्यावरून त्याला त्यांचें नांव पडलें. ६२ या सर्वांनीं आपआपल्या वंशावळीचा लेख ज्यांची वंशावळी नोंदली होती त्यांच्या वहीत शोधिला, पण त्यांस तो न मिळाल्यामुळें ते अशुद्ध ठरून याजकपदावरून भ्रष्ट झाले. ६३ तिशाया (प्राताधिपति) त्यांस म्हणाला, उरीम व धुम्मीम धारण करणाऱ्या याजकाची स्थापना होईपर्यंत तुम्ही कोणी परमपवित्र वस्तु खाण्यास पात्र नाही. ६४ ही सारी मंडळी मिळून एकंदर बेचाळीस हजार तीनशें साठ होती; ६५ याशिवाय त्यांचे सात हजार तीनशें सदतीस दास व दासी आणि दोनशें गाणारे व गाणाऱ्या होत्या. ६६ त्यांचीं घोडीं सातशें छतीस, त्यांचीं खेचरें दोनशें पंचेचाळीस, ६७ त्यांचे उंट चारशें पस्तीस व त्यांचीं गाढवें सहा हजार सातशें वीस होती. ६८ पितृकुळांतील कित्येक प्रमुख पुरुष यशलेमांतील परमेश्वराच्या मंदिराकडे आले तेव्हां देवाचें मंदिर पूर्ववत् उभें करावयासाठीं त्यांनीं आपल्या खुद्दीनें अर्पणें दिलीं; ६९ त्यांनीं आपल्या शक्यनुसार एकसष्ट हजार दारिकें सोनें, पांच हजार अनें चांदी आणि शंभर याजकीय वस्त्रें भांडारांत पावतीं केलीं. ७० या प्रकारें याजक, लेवी, कित्येक सामान्य लोक, गायक, द्वारपाल, आणि नधीनीम हे आपआपल्या नगरांत राहिले; असे सर्वे इस्राएल आपआपल्या नगरांत पुनः वस्ती करून राहिले.

१ इस्राएल लोक आपआपल्या नगरांमध्ये राहूं

३ लगत्यावर सातवा महिना सुरू झाला तेव्हां लोक एकचित्त होऊन यशलेमांत जमा झाले. २ त्या समयीं येशूवा बिन योसादाक व त्याचे बांधव जे याजक

१ इस्राएल लोकांचें नाणें

आणि जरूबाबेल बिन शल्लीएल व त्याचे बांधव बांनीं उभें राहून देवाचा माणूस मोझे याच्या नियमशास्त्रांत लिहिल्याप्रमाणें होमार्पणें करण्यासाठीं इस्राएलच्या देवाची वेदी बांधिली. ३ त्यांनीं वेदीची स्थापना पूर्वस्थानी केली; कारण त्यांला आजूजुज्या राष्ट्रांची दहशत पडली होती; तिच्यावर परमेश्वराप्रतीत्यर्थ होमार्पणें अर्थात् नित्य सांजसकाळचीं होमार्पणें ते करू लागले. ४ त्याप्रमाणेंच त्यांनीं पवित्र लेखांत सांगितल्याप्रमाणें मांडवांचा सण पाळिला आणि दररोज प्रयोजन पडेल तेवढे रोजचे होमबलि नियमानुसार अर्पिले. ५ नंतर रोजचे होमबलि, चंद्रदर्शनाचे व परमेश्वराचें पवित्र केलेल्या सर्व नेमलेल्या सणांचे बलि आणि कोणी परमेश्वराला दिलेल्या स्वसंतोषाचा बलि हे सर्व अर्पिले. ६ सातव्या महिन्याच्या प्रतिपदेपासून ते परमेश्वरास होमबलि अर्पू लागले; तथापि परमेश्वराच्या मंदिराचा पाया अद्यापि घातला नव्हता. ७ त्यांनीं पाथरवटांस व सुतारांस पैसा दिला आणि पारसाचा राजा कोरेश याच्या परवान्यानें गंधसरूचीं लाकडें लवानोनाहून यफोला जलमागणें पांचतीं करावीं म्हणून त्यांनीं सीदोनी व सोरी लोकांस खाण्यापिण्याच्या वस्तु व तेल हीं दिलीं.

८ यशलेमांतील देवाच्या मंदिराप्रत आल्यावर दुसऱ्या वर्षाच्या दुसऱ्या महिन्यांत जरूबाबेल बिन शल्लीएल, येशूवा बिन योसादाक व त्यांचे इतर बांधव जे याजक व लेवी होते त्यांनीं आणि जे बंदी-वासांतून यशलेमास आले होते त्या सर्वांनीं कामास आरंभ केला; वीस वर्षांचे व त्यांहून अधिक वयाचे जे लेवी होते त्यांस परमेश्वराच्या मंदिराच्या कामाची देखरेख करण्यासाठीं नेमिलें. ९ तेव्हां येशूवा, त्याचे पुत्र व बांधव, कदमीएल व त्याचे पुत्र, यहुदाचे वंशज हेनादाद व त्याचे पुत्र, आणि त्यांचे भाऊंबंद जे लेवी ते देवाच्या मंदिरांत कारागिरांवर देखरेख करण्यास उभे राहिले. १० बांधकाम करणाऱ्यांनीं परमेश्वराच्या मंदिराचा पाया घातला तेव्हां इस्राएलचा राजा दाबीद यानें लावून दिलेल्या क्रमाप्रमाणें परमे-

श्वराचें स्तवन करण्यास आपले पौषक त्यालेले व हातीं करणे घेतलेले याजक आणि हातीं झांजा घेतलेले आसाक वंशांतले लेवी यांस उभें केलें. ११ परमेश्वर चांगला आहे व इस्राएलावर त्याची दया सनातन आहे असें गाऊन त्यांनी परमेश्वराची स्तुति व धन्यवाद आळीपाळीनें केला. ते परमेश्वराचें स्तवन करूं लागले तेव्हां परमेश्वराच्या मंदिराचा नाया घालीत आहेत हें जाणून सर्व लोकांनी उच्च स्वरांनें जयजयकार केला. १२ तेव्हां बरेच याजक, लेवी आणि पितृकुळ्यांचे प्रमुख अशा ज्या वृद्ध लोकांनी पूर्वीचें मंदिर पाहिलें होतें त्यांनी आपल्या डोळ्यांनी या मंदिराचा पाया घातलेला पाहिला तेव्हां त्यांस रडें कोसळलें व त्यांतले पुष्कळ हर्षभरांनें जयघोष करूं लागले; १३ जयघोषाचा नाद व लोकांच्या शोकाचा नाद यांतील भेद लोकांस कळना, कारण लोक उच्च स्वरांनें जयजयकार करीत होते व त्यांचा शब्द दूरवर ऐकू शकत होता.

१ बंदिवासांतून आलेले लोक इस्राएलाचा देव परमेश्वर याच्याप्रीत्यर्थ मंदिर बांधीत आहेत असें यहूदा व बन्यामीन यांच्या शात्रूंनी ऐकलें, २ तेव्हां ते जख्वाबेल व पितृकुळ्यांचे प्रमुख पुरुष यांच्यापाशीं येऊन म्हणूं लागले, आम्हीहि तुमच्याप्रमाणें तुमच्या देवाच्या भजनीं लागलों आहों; अश्वरचा राजा एसर-हदोन यांनें आम्हांस इकडे आणून ठेविलें त्या दिवसापासून त्याच देवास आम्ही यज्ञ करीत आलों आहों; यास्तव तुमच्याबरोबर आम्हांसहि मंदिर बांधूं वा; ३ पण जख्वाबेल, येशूबा व इस्राएलाच्या पितृकुळ्यांचे इतर प्रमुख त्यांस म्हणाले, आमच्या देवासाठीं मंदिर बांधण्याच्या बाबतीत आमच्याशीं तुम्हांस काहीं कर्तव्य नाही; तर पारसाचा राजा कोरेश याच्या आज्ञेप्रमाणें आम्हीच एकत्र होऊन इस्राएलाचा देव परमेश्वर याचें मंदिर बांधणार. ४ तेव्हां त्या देशाचे लोक यहूदांचे हात कमजोर करून त्यांस मंदिर बांधण्याच्या कामीं अडवळ्य करूं लागले. ५ त्यांचा संकल्प व्यर्थ जावा म्हणून त्यांजशीं विरोध

करण्यासाठीं त्यांनीं पैसे देऊन वकील ठेविले; पारसाचा राजा कोरेश याच्या सर्व कारकीर्दीत व पारसाचा राजा दारयावेश याच्या कारकीर्दीपर्यंत हें असें चाललें होतें. ६ अहवरोश राजाच्या कारकीर्दीच्या आरंभी त्यांनीं यहूदा व यख्शलेम येथील रहिवास्यांविषय एक कागाळी लिहून पाठविली.

७ अर्तहशदत याच्या कारकीर्दीत बिस्लाम, मिप्रदाथ, ताबेल व त्याचे बरकड स्नेही यांनीं या पारसाच्या राजास पत्र लिहून पाठविलें; हें पत्र अरामी लिपीत व अरामी भाषेंत लिहिलें होतें. ८ राजमंत्री रहुम व लेखक शिमशय यांनीं यख्शलेमाविषय अर्तहशदत राजास पुढें लिहिल्याप्रमाणें पत्र पाठविलें. ९ त्या प्रसंगीं रहुम राजमंत्री, शिमशय लेखक व त्यांचे बरकड स्नेही म्हणजे दिनाई, अफसथखी, टर्पली, अफशी, अख्वी, बाबेली, शसनखी, देहावी, एलामी, १० इत्यादि लोक ज्यांस महान्व व प्रतापी आसनपर यांनें नदीपार असून शोमरोन नगरांत व महानदाच्या पश्चिमेकडील बाकीच्या प्रदेशांत बसविलें होतें, त्यांनीं व इतर जनांनीं हें पत्र लिहिलें. ११ अर्तहशदत राजास त्यांनीं पत्र पाठविलें त्याची नकल ही: नदीच्या पश्चिमेकडील आपले सेवक इत्यादि; १२ महाराजांला कळवें कीं जे यहूदी आपणाकडून निघून आले ते आमच्याकडे यख्शलेमास येऊन पोहचले; त्यांनीं तें बंडखोर व दुष्ट नगर बांधण्यास सुरुवात केली आहे; त्यांनीं त्याचे कोट बांधून पुरे केले आहेत व पायाची दुरुस्ती होऊन चुकली आहे; १३ महाराजांस हें विदित व्हावें कीं तें शहर बांधण्यांत आलें व त्याचा कोट बांधून झाला तर ते लोक खंडणी, कर व जकात द्यावयाचे नाहीत; एकंदरीत महाराजांचा मोठा तोटा होईल; १४ आम्ही तर दरबारचें मीठ खात आहों व महाराजांची अशी अप्रतिष्ठा झालेली पाहणें आम्हांस शोभत नाही म्हणून आम्ही पत्र पाठवून महाराजांस हें कळवीत आहों; १५ आपल्या वाडवडिलांच्या बखरी आपण शोधून पाहल तर त्यांवरून अपणाला कळून येईल कीं हें शहर बंडखोर असून राजांस व राष्ट्रांस उपद्रव करणारें आहे. प्राचीन काळापासून यांत राजद्रोह

माजत आला आहे व यामुळेच हे शहर उच्चस्त केले होते. १६ आम्ही महाराजांस हे निखून सांगतो की हे नगर बांधण्यात आले व याचे कोट बांधून तयार झाले तर महानदाच्या पश्चिमेकडे आपला कांठीच मुळूख राहावयाचा नाही. १७ मग राजाने उत्तर पाठविले की रहुम राजमंत्री, शिमशय लेखक आणि शोमरोनांत आणि महानदाच्या पश्चिमेकडे राहणारे त्यांचे इतर स्नेही यांस सलाम, इत्यादि; १८ तुम्ही आम्हांकडे पाठविलेले पत्र आम्हांसमोर स्पष्टपणे वाचण्यांत आले; १९ माझ्या आज्ञेवरून शोध केला त्यांत असे आढळून आले की प्राचीन काळापासून हे नगर राजाविरुद्ध बंडाबा करीत आले आहे; बंडाबा व राजद्रोह यांचे हे माहेरघरच आहे; २० या यशस्वेमांत पराक्रमी राजे होऊन गेले; त्यांनी महानदाच्या पश्चिमेकडल्या सगळ्या देशावर राज्य केले; लोक त्यांस खंड, कर व जकात देत असत; २१ तर आतां असे फर्मान फिरवा की या मनुष्यांनी काम बंद पाडावे, मजकूरून दुसरा हुकूम होईपर्यंत त्यांनी नगर बांधू नये; २२ संभाळा, या गोष्टीसंबंधाने ढिलाई करू नका; राजाची हानि करणारा असा हा उपद्रव कां बाहू यावा ? २३ अतद्दृष्टत राजाचे हे पत्र रहुम, शिमशय लेखक व त्यांचे स्नेही यांस वाचून दाखविले, तेव्हां ते त्वरा करून यशस्वेमास यहुयांकडे गेले आणि जुळ्माने व जबरीने त्यांनी त्यांचे काम थांबविले. २४ या प्रकारे यशस्वेमांतील देवाच्या मंदिराचे काम थांबले आणि पारसाचा राजा दारयावेश याच्या कारकीर्दीच्या दुसऱ्या वर्षापर्यंत तहकूब राहिले.

१ त्या समयी यहुदा व यशस्वेमा यांत जे यहुदी राहत होते त्यांस हाग्व्य व जखन्या बिन इहो हे संदेष्टे इस्राएलाच्या देवाच्या नामाने संदेश देत असत. २ जरून्नावेल बिन शक्तीएल आणि येशवा बिन योसादाक हे तयार होऊन यशस्वेमांतील देवाचे मंदिर बांधू लागले; देवाचे संदेष्टे त्यांस साहाय्य करीत असत. ३ त्या वेळेस महानदाच्या पश्चिमेकडच्या प्रांताचा

अधिपति ततनइ व शयर-बोजनइ व त्यांचे स्नेही हे सर्व त्यांकडे येऊन म्हणाले, हे मंदिर बांधण्याचा व हा कोट उभारण्याचा हुकूम तुम्हांस कोणी दिला आहे ? ४ तेव्हां त्यांनी आम्हांस म्हटले की जे पुरुष ही इमारत बांधीत आहेत त्यांची नांवे काय ? ५ तदी पण यहुयांच्या वडील जनांवर त्यांच्या देवाची कृपादृष्टि असे म्हणून ही गोष्ट दारयावेशाच्या कानी जाऊन तिकडून त्यासंबंधाने लेखी उत्तर येईपर्यंत त्यांनी त्या कामास अडथळ्य केला नाही.

६ महानदाच्या पश्चिमेकडील प्रांताचा अधिपति ततनइ व त्या नदाच्या पश्चिमेकडचे शयर-बोजनइ व त्यांचे स्नेही अफतखी यांनी दारयावेश राजाकडे पत्र पाठविले त्याची नकल ही; ७ त्यांनी त्यांकडे पत्र पाठविले त्यांत असे लिहिले होते: दारयावेश महाराजांचे कुशल असो; ८ महाराजांला कळवे की आम्ही यहुदा प्रांतातील थोर देवाच्या मंदिराकडे गेलो होतो तेथे पाहतो तो तें मोठ्या पाषाणाचे बांधीत आहेत व भितीवर लाकडेहि पडली आहेत; हे काम मोठ्या झपाट्यानं चालले असून त्यांच्या हातांनी सिदीस जात आहे; ९ तेथल्या वडील जनांस आम्ही विचारिले, हे मंदिर बांधण्यास व हा कोट उभारण्यास तुम्हांस कोणी हुकूम दिला आहे ? १० त्यांचे प्रमुख कोण आहेत त्यांची नांवे लिहून आपणाला कळवावी म्हणून आम्ही त्यांस तीं विचारिली; ११ त्यांनी आम्हांस हे उत्तर दिले; आम्ही स्वर्गाच्या व पृथ्वीच्या देवाचे दास आहो; जें मंदिर बहुत वर्षांमार्गे इस्राएलाच्या एका मोठ्या राजाने बांधून पुरे केले होते तें आम्ही बांधीत आहो; १२ आमच्या वाडवडिलांनी स्वर्गाच्या देवास चिडवून संतप्त केले तेव्हां त्याने त्यांस बाबेलचा राजा नबुखद्रेस्सर खास्दी याच्या हाती दिले; त्याने या मंदिराचा विध्वंस करून येथील लोकांस बाबेलास नेले; १३ पण बाबेलचा राजा कोरेश याने आपल्या कारकीर्दीच्या पहिल्या वर्षी देवाचे हे मंदिर बांधण्याचा हुकूम केला; १४ देवाच्या मंदिरांतलीं सोन्याच्याचीं पात्रे नबुखद्रेस्सराने यशस्वेमाच्या

मंदिरांतून काहून नेऊन बाबेलांतील मंदिरांत ठेविलीं होती तीं कोरेश राजानें तेथील मंदिरांतून बाहेर काहून शेशबस्तर नांवाच्या पुरुषास अधिकारी नेमून त्याच्या हवालीं केलीं; १५ त्यानें त्यास सांगितलें कीं हीं पात्रें यरूशलेमांतील मंदिरांत नेऊं देव आणि देवाचें मंदिर पूर्ववत् त्याच ठिकाणीं बांध; १६ मग शेशबस्तरानें येऊन यरूशलेमांतल्या देवमंदिराचा पाया घातला; तेव्हांपासून आजवर हें बांधण्याचें काम चालू आहे, अद्यपि हें पुरें झालें नाहीं; १७ तर कोरेश राजानें यरूशलेमांत देवाचें मंदिर बांधण्याची आज्ञा दिली होती किंवा नाहीं याचा शोध महासनांच्या मर्बास आल्यास बाबेलांच्या राज-भांडारांत करावा; या प्रकरणीं महाराजांची काय मर्बा आहे तें आम्हांस कळवावें.

१ दारयावेश राजाच्या हुकमावरून बाबेल येथील दसरखान्यांत व जामदारखान्यांत शोध करण्यांत आला. २ तेव्हां मेदी प्रांतांतल्या अखमथा नगरांतील राजाघाब्यांत एक गुंडाळी सांपडली; तींत येणेंप्रमाणें लेख लिहिला होता. ३ कोरेश राजाच्या कारकीर्दीच्या पहिल्या वर्षी यरूशलेमांतील देवाच्या मंदिरासंबंधानें राजानें जो ठराव केला तो असा: ज्या स्थानी यज्ञ करतात तेथें देवाचें मंदिर बांधावें व त्याचा पाया खंबीर घालावा; त्याची उंची साठ हात व रुंदी साठ हात असावी; ४ त्याचे तीन थर मोठ्याच्या पाषाणांचे व एक थर नव्या लकडांचा असावा; हा सर्व खर्च राजाच्या खजिन्यांतून करण्यांत यावा; ५ देवाच्या मंदिरांतील सोन्याबांदीचीं जीं पात्रें नबुखद्रेस्तरानें यरूशलेमांतील मंदिरांतून बाबेलास आणिलीं आहेत तीं परत नेऊन यरूशलेमांतील मंदिरांत जेवल्या तेथें ठेवावीं; तीं तुं देवाच्या मंदिरांत ठेवून दे. ६ तर आतां महानदाच्या पश्चिमेकडील प्रांताचा अधिपति ततनह, शयर-बोजनह आणि त्यांचे स्नेही अफर्सेखी असे तुम्ही सर्व तेथून दूर व्हा; ७ देवाच्या मंदिराच्या कामांत हात घाळूं नका; यहुद्यांचा अधिपति व त्यांचे वडील जन यांनीं

हें देवाचें मंदिर त्याच्याच पूर्वीच्या जागीं बांधावें: ८ याखेरीज हें देवाचें मंदिर बांधण्यासाठीं यहुद्यांच्या वडील जनाशीं तुमचें काय कर्तव्य आहे याविषयीं मी तुम्हांस अशी आज्ञा करितों कीं राजघनांतून म्हणजे अर्थात महानदाच्या पश्चिम प्रांतांच्या करामधून या लोकांस खर्च ताबडतोब पुरवावा; त्यांना कांहीं अडथळा करूं नये: ९ स्वर्गाच्या देवास होमार्पणांसाठीं गो-हे, मेंढे, कोकरें आदिकरून ज्या वस्तु लागतील त्या आणि गहू, मीठ, द्राक्षारस व तेल हीं यरूशलेमांतील याजक जितकीं मागतील तितकीं प्रतिदिनीं त्यांस द्यावीं; यांत कांहीं खंड पडूं नये: १० म्हणजे ते स्वर्गाच्या देवास हव्य म्हणून होमबलि अर्पिताल आणि राजा व त्याचे पुत्र दीर्घायु व्हावे अशी प्रार्थना करितील; ११ मी आणखी असाहि हुकूम करितों कीं जो कोणी या आज्ञेंत कमीजास्त करील त्याच्या घराचें बहाल काहून त्यावर त्या माणसास उचलून टांगावें, आणि या अपराधाबद्दल त्याच्या घराचा उकिरडा करावा; १२ यरूशलेमांतील देवाच्या या मंदिराचा विध्वंस करावा ह्या उद्देशानें या आज्ञेंत जे कोणी खटपटी करितील व जे कोणी राजे किंवा लोक तीं फिरवावी म्हणून तींत हात घालतील त्या सर्वांचा निःपात ज्या देवानें तेथें आपल्या नामाचा निवास केला आहे तो करील; मी दारयावेश हा हुकूम करित आहे, त्याची त्वरित अंमलबजावणी व्हावी.

१३ दारयावेश राजाच्या ह्या फर्मानांप्रमाणें महा-नदाच्या पश्चिमेकडील प्रांताचा अधिपति ततनह, शयर-बोजनह व त्यांचे स्नेही यांनीं ताबडतोब केलें. १४ हामाय संदेषा आणि जखच्या विन इहो यांच्या संदेशांमुळे यहुदी वडील जन मंदिर बांधीत राहिले आणि त्यांत त्यांस यश आलें. इस्राएलाच्या देवाच्या आज्ञेप्रमाणें आणि पारसांचे राजे कोरेश, दारयावेश व अर्तहशस्त यांच्या फर्मानांवरहुकूम त्यांनीं तें मंदिर बांधून पुरें केलें. १५ तें मंदिर दारयावेश राजाच्या कारकीर्दीच्या सहाव्या वर्षी अदार महिन्याच्या तृतीयेस पुरें झालें. १६ तेव्हां इस्राएल लोक म्हणजे याजक, लेवी व बंदिवासांतून परत आलेले लोक यांनीं

देवाच्या मंदिराची प्रतिष्ठापना मोठ्या उत्साहाने केली. १७ या मंदिराच्या प्रतिष्ठापनेच्या सभ्यां त्यांनी शंभर बैल, दोनहों मेंडे, चारहों कोकरें आणि सर्व इशाएलासाठी इशाएल वंशांच्या संख्येप्रमाणे बारा बकरे हीं पापार्पणें म्हणून अर्पिलीं. १८ मोशाच्या मंत्रांत दिलेल्याप्रमाणें याजकांची त्यांच्या वर्गाप्रमाणें आणि लेव्यांची त्यांच्या क्रमाप्रमाणें यक्षलेम येथील देवाच्या सेवेप्रीत्यर्थ योजना केली.

१९ पहिल्या महिन्याच्या चतुर्दशीस बंदिवासांतून परत आलेल्या लोकांनीं वल्हांडण सभः पाळिला. २० याजक व लेवी यांनीं एकचिंतानें आपणांस शुद्ध केले; होतें; पणें शुचिर्भूत झाले; होते; त्यांनीं बंदिवासांतून परत आलेल्या सर्व लोकांसाठीं, आपले भाऊंबंद. जे याजक त्यांच्यासाठीं व स्वतःसाठीं वल्हांडणपट्टु मारिले. २१ बंदिवासांतून परत आलेल्या इशाएल लोकांनीं आणि इशाएलाचा देव परमेश्वर याच्या अजनीं लागण्यासाठीं जे सर्व लोक त्या देशच्या मूर्तिपूजक लोकांच्या अशुद्धते-पासून दूर राहिले होते त्या सर्वांनीं भोजन केले; २२ त्यांनीं बेखमीर भाकरीचा सण सात दिवस आनंदानें पाळिला, कारण परमेश्वरानें त्यांस आनंदित केले होतें आणि इशाएलांचा देव हाच्या मंदिराच्या कामीं त्यांच्या हातांस जोर यावा म्हणून त्यानें अक्षरुच्या राजाचें मन त्यांस अनुकूल केले होतें.

१ यानंतर पारसाचा राजा अर्तहशस्त याच्या ५ कारकीर्दीत एजा बिन सरामा बिन अजण्या बिन हिल्कीया २ बिन शमुभ बिन सादोक बिन अर्हीद्व ३ बिन अमन्या बिन अजण्या बिन मरोयाथ ४ बिन जरह्या बिन उब्जी बिन बुक्की ५ बिन अबीश्रवा बिन फिनहास बिन एलाजार बिन अहरोन मुख्य याजक होता; ६ हाच एजा बाबेलाहून गेला; हा इशाएलाचा देव परमेश्वर यानें दिलेल्या मोशाच्या नियमशास्त्रांत पारंगत शास्त्री होता; त्याचा देव परमेश्वर याचा वरदहस्त त्याजवर होता, म्हणून राजानें त्याचा सारा मनोरथ पूर्ण केला. ७ इशाएल लोक, याजक, लेवी, गायक, द्वारपाल व नथीनीम यांतले

काहीं जण मिळून अर्तहशस्त राजाच्या कारकीर्दीच्या सातव्या वर्षी यक्षलेमास गेले. ८ राजाच्या कारकीर्दीच्या सातव्या वर्षाच्या पांचव्या महिन्यांत एजा यक्षलेमास जाऊन पोहंचला. ९ पहिल्या महिन्याच्या प्रतिपदेस तो बाबेलाहून निघाला; देवाचा वरदहस्त त्याजवर असल्यामुळे तो पांचव्या महिन्याच्या प्रतिपदेस यक्षलेमास पोहंचला. १० परमेश्वरानें नियमशास्त्राचें अध्ययन करून त्याप्रमाणें चाळण्यांचा आणि इशाएलास त्यांतले नियम व निर्णय शिकविण्याचा एजाचा कृतसंकल्प झाला होता.

११ एजा याजक शास्त्री असून परमेश्वराची आज्ञा-बचने व त्यानें इशाएलास विहित केलेले नियम यांत पारंगत होता; त्याच अर्तहशस्त राजानें जें पत्र दिलें त्याचीं नकल हीः १२ स्वर्गीच्या देवाच्या नियमशास्त्रांत पारंगत शास्त्री एजा याजक यास राजाधिराज अर्तहशस्त इत्यादि; १३ मी असें फर्मावितों कीं माझ्या राज्यातील जे इशाएल लोक व त्यांचे, जे याजक व लेवी आपणुशीनं यक्षलेमांत जाऊं इच्छीत असतील त्यांस तुजबरोबर जाण्याची परवानगी आहे; १४ तुज-जवळ जें देवाचें बर्मशास्त्र आहे तदनुसार यहुदा व यक्षलेम यांची स्थिति आहे किंवा कसें याचा तपास करावा म्हणून राजा व त्याचे सात मंत्री यांजकहून तुला रवाना करण्यांत वेत आहे; १५ यक्षलेमनिवासी जो इशाएलाचा देव त्यास राजानें व त्याच्या मंत्र्यांनीं स्वस्तोषाणें अर्पण केलेले सोने व स्वर्ण तूं न्यावें; १६ तसेंच जेवढें सोनेसुर्वे साच्या बाबेल प्रांतांत तुला मिळेल आणि लोक व याजक यक्षलेमांतील आपल्या देवाच्या मंदिराप्रित्यर्थ जें स्वस्तोषाणें अर्पण देतील तें सर्व तूं न्यावें; १७ तूं त्या पैशाचे बैल, मेंडे, कोकरें व त्यांबरोबरचीं अन्नार्पणें व वेपार्पणें हीं हयगय न करितां खरेदी करून यक्षलेमांतील तुमच्या देवाच्या मंदिरांत असलेल्या वेदीवर अर्पणीं. १८ जें सोनेसुर्वे शिकक राहिल त्याचा विनियोग तुला व तुझ्या भाऊंबंधांस योग्य वाटेल तसा आपल्या देवाच्या इच्छेप्रमाणें करावा. १९ तुझ्या देवाच्या

मंदिराच्या सेवेसाठी जी पात्रे तुला देण्यांत येत आहेत तीं यरुशल्लेमाच्या देवासमोर सादर कर; २० याहुन आणखी देवाच्या मंदिरास लागणारे जें तुला द्यावें त्थले तें राजमांडारांत घ्यावें; २१ मी अर्तद्वारांत राजा महानदाच्या पश्चिमेकडील सर्व मांडाऱ्यांस अशी आज्ञा करीत आहे कीं एज्रा याजक जो स्वर्गाच्या देवाच्या नियमशास्त्रांत पारंगत आहे तो जें काही तुम्हांपार्शीं मागेल तें सर्व ताबडतोब त्यास द्यावें; २२ हें शंभर किंकरूपर्यंत, गडू शंभर कोरपर्यंत, दाक्षारस शंभर बंधपर्यंत, सैल शंभर बंधपर्यंत व लगेले तंबडें मीठ देण्यांत यावें. २३ जी कांही आज्ञा स्वर्गाचा देव करील तीं करहुकूम स्वर्गाच्या देवाच्या मंदिरासाठीं करण्यांत यावें; राजा व त्याचे पुत्र मांच्या आज्ञावर त्याचा रोष होईल असें कां होऊं घ्यावें. २४ तसेंच आम्ही असें फर्मावितों कीं देवाच्या या मंदिरातील जे कोणी याजक, लेवी, गावक, द्वारपाल, नवीनीकरण व इतर सेवक असतील त्यांच्यापसून खंड, कर अथवा जकात घ्यावयाची नाही; २५ हे एज्रा, तुला तुझ्या देवानें ज्ञान दिलें त्याच्या योनें शास्त्रे व न्यायाधीश यांची नेमणूक कर; तुझ्या देवाचें नियमशास्त्र जाणणाऱ्या अशा त्या महानदाच्या पश्चिमेकडील साऱ्या रहिवाऱ्यांचा त्यांनीं न्यायइनसाफ करावा आणि त्यासंबंधानें जे अज्ञानी आहेत त्यांस बुद्धी विकवावें. २६ जे कोणी तुझ्या देवाच्या धर्मशास्त्राप्रमाणें आणि राजाच्या कार्यशाप्रमाणें वागणार नाहीत त्यांस ताबडतोब शासन करावें; प्राणदंड, हडपारी, मालमत्तेची जमी अथवा कैद यांतील कोणतीहि शिक्षा त्यांस करावी.

२७ यरुशल्लेमातील देवाचें मंदिर शोभिवंत करावें अशी इच्छा राजाच्या मनांत ज्यानें उत्पन्न केली आहे तो आमच्या पूर्वेजांचा देव परमेश्वर धन्य; २८ राजा; त्याचे मंत्री व राजाचें सर्व पराक्रमी सरदार यांची मजबर दया व्हावी असें देवानें केलें आहे. माझा देव परमेश्वर याचा मजबर वरदहस्त होता त्यामुळे १ निर्गम २५:३९ टीप पाहा. २ एक माप.

हिंमत धरून मजबरोबर जाण्यासाठीं इशाएलांतोल प्रमुख पुरुष मीं एकवट केले.

१ अर्तद्वारांत राजाच्या कारकीर्दीत माझ्या बरोबर बाबेलहून आले त्यांच्या पितृकुळाचे प्रमुख व त्यांची वंशावळी घेणेंप्रमाणें: २ फिनहासाच्या वंशांतला गेषोम, इयामाराच्या वंशांतला इनीएल व दाविदाच्या वंशांतला हडूश. ३ शखन्याच्या वंशांतला परोशाच्या कुळांतला जखन्या व त्याच्याबरोबर एकशें पन्नास पुरुषांची गणती वंशावळीप्रमाणें झाली. ४ पह्य-मवाबाच्या वंशांतला एत्यहोवेनय बिन जरह्या व त्याच्याबरोबर दोनशें पुरुष. ५ शखन्याच्या वंशांतला महजीएलाचा पुत्र व त्याच्याबरोबर तीनशें पुरुष. ६ आदीनाच्या वंशांतला एबद बिन येनाथान व त्याच्याबरोबर पन्नास पुरुष. ७ एलामाच्या वंशांतला यशाया बिन अथत्या व त्याच्याबरोबर सत्तर पुरुष. ८ शफाव्याच्या वंशांतला जबथा बिन मीखाएल व त्याच्याबरोबर ऐशी पुरुष. ९ यवाबाच्या वंशांतला ओबद्या बिन यहीएल व त्याच्याबरोबर दोनशें अठरा पुरुष. १० शलोमिथाच्या वंशांतला योसिफ्याचा पुत्र व त्याच्याबरोबर एकशें साठ पुरुष. ११ वेबाईच्या वंशांतला जखन्या बिन वेबाई व त्याच्याबरोबर अन्नावीस पुरुष. १२ अजगादाच्या वंशांतला योहानान बिन हकाटान व त्याच्याबरोबर एकशें दहा पुरुष. १३ अदोनीकामाच्या वंशांतले जे शेवटचे त्यांची नांवें हीं: अलीफलेट, येऊएल व शमाया आणि त्यांच्याबरोबर साठ पुरुष. १४ बिगवईच्या वंशांतले उबइ व जब्बूद व त्यांच्याबरोबर सत्तर पुरुष.

१५ अहवा नदीला जी नदी मिळते तिच्याजवळ मीं त्यांस जमविलें; तेथें आम्ही डेरे देऊन तीन दिवस राहिलों; आणि मीं लोकांची व याजकांची पाहणी केली तेव्हां मला लेवीच्या वंशांतले कोणी दिसले नाहीत. १६ मग मीं निरोप पाठवून अलियेजर, अरीएल, शमाया, एलनाथान, यारीव, एलनाथान, नाथान, जखन्या व मशुलाम या प्रमुखांस आणि योयारीब व एलनाथान या सुन्न पुखांस बोलावून आणिलें.

१७ मी त्यांस कासिफ्या नांवाच्या स्थानाचा नायक इहो याजकडे पाठविले आणि आम्हांकडे आमच्या देवाच्या मंदिराप्रतीत्यर्थं सेवाचाकरी करणारे घेऊन यावं म्हणून कासिफ्या येथें इहो व त्याचे बांधव नथानीम यांस काय सांगवें हें मी त्यांस कळविलें. १८ आमच्या देवाचा आम्हांवर वरदहस्त असल्यामुळे त्यांनीं आम्हांकडे महली बिन लेवी बिन इस्राएल याच्या वंशांतला एक समंजस मनुष्य आणिला; आणि शेरेंच्या व त्याचे पुत्र व बांधव असे अठरा जण आणिले; १९ हशच्या व त्याजबरोबर मरारी वंशांतील यशया आणि त्याचे बांधव व पुत्र मिळून वीस जण आणिले. २० आणि दावीद व सरदार यांनीं लेव्यांच्या सेवेसाठीं नेमून दिलेल्या नथानीमापैकीं दोनशें वीस आणिले; या सर्वांचीं नांवें नोंदिलीं. २१ मग मी अहवा नदीतीरीं उपवास करण्याचें जाहीर केलें; त्याचा हेतु असा कीं आम्ही देवासमोर दीन व्हावें आणि आम्हांसाठीं, आमच्या मुलांबाळांसाठीं आणि आमच्या सर्व घनासाठीं बिनबोक्क्याचा मार्ग प्राप्त व्हावा असें आम्ही आमच्या देवासमोर दीन होऊन मागावें. २२ वाटेनें शत्रूंपासून आमचा बचाव व्हावयासाठीं राजापाशीं शिपाई व घोडेस्वार यांची टोळी मागून घेण्याची मला लाज वाटली; कारण आम्ही राजास असें बोलून चुकलों होतो कीं आमच्या देवास शरण आलेल्या सर्वांवर त्याचा वरदहस्त असतो, पण जे त्याचा त्याग करितात त्यांजवर त्याचें बल व क्रोध हीं प्रगट होतात. २३ यास्तव आम्हीं उपास करून आपल्या देवाची प्रार्थना केली ती त्यानें ऐकली. २४ मग मी याजकापैकीं शेरेंच्या, हशच्या व त्याचे दहा बांधव अशा बारा प्रमुख पुण्यांस निराळे केलें; २५ जें सोनें हें व जीं पात्रें राजा, त्याचे मंत्री, त्याचे सरदार व तेथें असलेले सर्व इस्राएल यांनीं आमच्या देवाच्या मंदिराप्रतीत्यर्थं अर्पिलीं होती तीं तोळून मी त्यांच्या स्वाधीन केलीं; २६ मी त्यांच्या हातीं साडेसहाशें किंकर चांदी, शंभर किंकार चांदीचीं पात्रें, शंभर किंकार

१ निर्गम २५:३९ टीप पाहा.

सोनें, २७ हजार दारिक सोन्याचे वीस कटोरे आणि सुवर्णतुल्य उजळ पितळेचीं दोन पात्रें मी त्यांस तोळून दिलीं. २८ मी त्यांस म्हणालों, तुम्ही परमेश्वराप्रतीत्यर्थं पवित्र आहां, व हीं पात्रेंहि पवित्र आहेत; हें सोनें हें तुमच्या पूर्वजांचा देव परमेश्वर याच्याप्रतीत्यर्थं स्वसंतोषाचें अर्पण म्हणून आहे. २९ सावध राहा; यशलेमांत मुख्य याजक, लेवी आणि इस्राएलांच्या पितृकुळांतले सरदार यांच्यासमोर परमेश्वराच्या मंदिराच्या कोठळांत हीं सर्व तोळून देईपर्यंत यांचें रक्षण करा. ३० मग यशलेमांतील आमच्या देवाच्या मंदिराप्रत नेण्यासाठीं याजक व लेवी यांनीं तें सोनें हें व तीं पात्रें तोळून घेतलीं.

३१ पहिल्या महिन्याच्या द्वादशीस अहवा नदीपासून कूच करून आम्हीं यशलेमाचा मार्ग धरिला. आमच्या देवाचा वरदहस्त आम्हांवर असल्यामुळे त्यानें शत्रूंपासून व वाटेत घात करण्यास टपून बसणाऱ्यांपासून आमचें रक्षण केलें. ३२ आम्ही यशलेमास पोहचून तेथें तीन दिवस राहिलों. ३३ चौथ्या दिवशीं तें सोनें हें व तीं पात्रें आमच्या देवाच्या मंदिरांत तोळून मरमोथ बिन उरीया याजकाच्या हवाली केलीं; त्याच्याबरोबर एलाजार बिन फिनहास, योजाबाद बिन येशूवा आणि नोअया बिन बिन्दुई हे लेवी होते; ३४ त्या सर्व वस्तु मोजून तोळल्या व त्या सर्व तोळाची त्या समयीं नोंद केली. ३५ परदेशांतील बंदिवासांतून परत आलेल्यांनीं इस्राएलाच्या देवास होमबलि अर्पिले; त्यांनीं सर्व इस्राएलांकरितां पापापण म्हणून बारा गोऱ्हे, शहाण्णव एडके, सत्याहत्तर कोकर व बारा बकरे अर्पिले; हीं सर्व परमेश्वराप्रतीत्यर्थं होमार्पण होती. ३६ मग त्यांनीं राजाचें फर्मान महानदाच्या पश्चिमेकडील प्रांतांवरील राजाचे मुतालिक व प्रांताधिपति यांस दिलें; त्यांनीं इस्राएल लोकांस देवाच्या मंदिराच्या कामीं साहाय्य केलें.

१ या सर्व गोष्टी झाल्यावर सरदार मजपाशीं येऊन म्हणू लागले, इस्राएल लोक, याजक व लेवी हे देशादेशींच्या लोकांपासून निराळे राहत नाहीत;

१ अ० २:६९ पाहा.

ते कनानी, हिती, परिज्जी, यबूसी, अम्मोनी, मवाबी, मिसरी व अमोरी यांच्याप्रमाणेच अमंगळ कृत्ये करतात. २ त्यांनी आपणांस व आपल्या पुत्रांस त्यांच्या कन्या केल्या आहेत; पवित्र बीज देशोदेशींच्या लोकांत मिसकून गेले आहे; सरदार व शास्ते यांचा हात या पातकांत प्रमुख आहे. ३ हे मी ऐकले तेव्हां आपली वस्त्रे व झगा फाडून आपल्या डोक्याचे व दाढीचे केस तोडिले व चिंताकांत होऊन खाली बसलो. ४ मग बंदिवासांतून आलेल्या लोकांच्या पातकासंबंधाने देवाचे वचन ऐकून जे लोक कंपायमान झाले, ते सगळे माझ्याजवळ जमा झाले, व मी संध्याकाळच्या अर्पणसमयापर्यंत चिंताकांत होऊन बसलो. ५ उपोषण केलेला, वस्त्रे व झगा फाडलेला, अशा स्थितीत मी संध्याकाळच्या अर्पणसमयी उठलो आणि गुडघे टेकून माझा देव परमेश्वर याच्यापुढे आपले हात पसरून म्हणालो, ६ हे माझ्या देवा, मला लाज वाटते. मला तुझ्यापुढे तोंड बर करण्यास शरम वाटते, कारण आमचे अपराध वाढून आमच्या डोक्यावरून गेले आहेत व आमचे दोष वाढून गणनास जाऊन पोहचले आहेत. ७ आमच्या पूर्वेजांच्या काळ्यापासून आजपर्यंत आम्ही अतिशयित अपराधी आहो; आणि आमच्या अधर्मांमुळे आम्ही, आमचे राजे व आमचे याजक अनेक देशांच्या राजांच्या हाती सांपडून तरवार, बंदिवास, छुटछूट व लोकळ्या अशा विपत्तीत पडलो आहो; आज आमची स्थिति अक्षीच आहे. ८ सांप्रत थोडे दिवस आमचा देव परमेश्वर याने आम्हांवर अनुग्रह केला आहे; आमच्यांतले थोडेसे लोक वांचून अवशेष ठेविले आहेत आणि आम्हांस त्यांच्या पवित्रस्थानांत एका खंडीचा आघार मिळाला आहे; आमच्या देवाने आमचे डोळे सतेज केले आहेत व आमच्या दास्यांत आम्हांस थोडेसे नवजीवन मिळाले आहे. ९ आम्ही दास तर आहोच, तरी आमच्या दास्यांत देवाने आमचा त्याग केला नाही; उलट त्याने पारसदेशीय राजांच्या द्वारे आमच्यावर कुपाट्टि केली आहे, यासाठी की आम्ही नवजीवन

पावून आपल्या देवाचे मंदिर उभाराने, त्याच्या मोड-तोडीची दुकस्ती करावी, आणि यहुदा व यरुशलम यांत आम्हांस आश्रयस्थान मिळावे. १० तर आतां हे आमच्या देवा, असे असतां आम्ही काय बोलणार ? आम्ही तुझ्या आज्ञा मोडिल्या आहेत. ११ तू आपले सेवक जे संदेष्टे त्यांच्याद्वारे दिलेल्या आज्ञा आम्ही मोडिल्या आहेत; तू सांगितले होते की जो देश ताच्यांत घेण्यास तुम्ही जात आहां तो देश देशोदेशींच्या लोकांच्या अशुद्धतेमुळे व अमंगळ कृतीमुळे अशुद्ध झाला आहे; त्यांनी तो देश या टोकापासून त्या टोकापर्यंत आपल्या अशुद्धतेने भरून टाकिला आहे; १२ तर तुम्ही आपल्या कन्या त्यांच्या पुत्रांस देऊं नयेत व त्यांच्या कन्या आपल्या पुत्रांस करूं नयेत; त्यांचे स्नेम-कुशल कधीहि चितूं नये, म्हणजे तुम्ही मजबुत होऊन त्या देशांचे उत्तम फळ चाखाल आणि आपल्यामागे आपल्या वंशजांस तो निरंतरचें वतन ठेवून जात. १३ आमच्या दुकृत्यांमुळे व आमच्या मोठ्या अपराधांमुळे हे सर्व आम्हांवर ओढवले असून आमच्या अपराधास योग्य असलेल्या शिक्षेहून, हे देवा, तू आम्हांस कमी शासन केले व आमच्यांतल्या इतक्या लोकांस बचावून अवशेष ठेविले, १४ तर आम्ही पुनः तुझ्या आज्ञा मोडून अमंगळ कृत्ये करणाऱ्या ह्या लोकांशीं सोयरीक करावी काय ? अशांने तू आम्हांवर कोपायमान होऊस आम्हांस भरून करिशील आणि आमचा कोणी अवशेष उरूं देणार नाहीस. असें नाही का तू करणार ? १५ हे परमेश्वरा, इस्राएलच्या देवा, तू न्यायी आहेस, आम्ही केवळ निभावलेले अवशेष आहो; आज आमची स्थिति अशीच आहे; आम्ही तुजपुढे अपराधी आहो; यामुळे तुझ्यासमोर कोणास उभें राहतां येत नाही.

१ एजा देवाच्या मंदिरापुढे पडून रडत

१० असतां व प्रार्थना करून पापांगीकार करित असतां इस्राएल खीपुश्व व मुलेबाळें यांचा मोठा समुदाय त्यांच्याजवळ जमा झाला; लोक धाव धाव रडत होते. २ तेव्हां एलाम वंशांतला शखन्या बिन यहिएल एजास म्हणाला, आमच्या लोकांना वा

देशातील लोकांच्या अन्य जातींच्या स्त्रियांशी विवाह करून आपल्या देवाचा अपराध केला आहे; पण या स्थितीतहि इस्त्राएलासंबंधानें आशा आहे. ३ तर आतां आमच्या स्वामीच्या उपदेशानुसार आणि आमच्या देवाच्या धर्मशास्त्राचा ज्यास धाक आहे त्यांच्या उपदेशानुसार आम्ही असल्या सर्व स्त्रिया व त्यांच्या पोटी झालेली संतति काढून लावितां, अशी आज्ञा आपल्या देवापशीं करूं या; हें सर्व आपण धर्मशास्त्राप्रमाणें करूं या. ४ तर आतां ऊठ, हें काम तुमें आहे; आम्ही तुझ्याबरोबर आहों; हिंमत धरून हें कर. ५ मग एज्रांनें उठून याजक, लेवी व सर्व इस्त्राएल यांच्या प्रमुख याजकांकडून शपथ वाढविली कीं आम्ही या वचनानुसार वर्तूं; ह्याप्रमाणें त्यांनीं शपथ वाहिली. ६ मग एजा देवाच्या मंदिरापुढून उठला आणि यहोहानान बिन एल्याशीब याच्या कोठडीत गेला; तेथें तो गेला तेव्हां त्यानें अन्नपाणी सेवन केलें नाहीं, कारण बंदिवासांतून आलेल्या लोकांच्या पातकास्तव तो शोक करीत राहिला. ७ मग त्यानें यहूदा व यरुशलेम यांत राहणाऱ्या बंदिवासांतून परत आलेल्या सर्व लोकांस जाहीर केलें कीं तुम्ही यरुशलेमांत एकवट व्हा; ८ सरदार व वडील जन यांचे सांगणें जो कोणी ऐकणार नाहीं व तीन दिवसांच्या आंत येणार नाहीं त्याची सर्व जिनगी जप्त होईल आणि बंदिवासांतून आलेल्या मंडळींतून त्यास निराळें काढण्यांत येईल. ९ मग यहूदा व बन्यामीन यांतील सर्व लोक तीन दिवसांच्या आंत यरुशलेमांत एकत्र झाले; हें सर्व नवव्या महिन्याच्या विसाव्या दिवशीं घडलें. सर्व लोक देवाच्या मंदिराच्या चौकांत सदरील कारणास्तव आणि पावसाच्या झडीमुळें थरथर कोपत बसून राहिले. १० मग एजा याजक उभा राहून त्यांस म्हणाला, तुम्ही आज्ञेचें उल्लंघन करून अन्य जातींच्या स्त्रियांशीं विवाह केल्यामुळें इस्त्राएलाच्या अपराधांत भर घाली; ११ तर आतां आपल्या पूर्वजांचा देव थरथर याच्यासमोर आपलें पाप कबूल करा, त्याच्या इच्छेप्रमाणें वर्तून करा आणि या देशचे लोक

व अन्य जातींच्या स्त्रिया यांच्यापासून निराळें व्हा. १२ तेव्हां सगळ्या मंडळींनें उच स्वरांनें म्हटलें, तूं सांगतोस त्याप्रमाणें करणें आम्हांस उचित आहे; १३ पण लोक पुष्कळ आहेत आणि पावसाची झड लागली असून आम्हांस बाहेर उभें राहतां येत नाहीं, आणि हें कांहीं एकदोन दिवसांचें काम नव्हे, कारण आम्हीं या बाबतीत मोठा अपराध केला आहे; १४ सर्व मंडळींच्या तर्फें आमचे सरदार नेमावे आणि आमच्या देवाचा भडकलेला तीव्र कोप आम्हांवरून दूर होई तोंवर आणि या प्रकरणाचें निराकरण होई तोंवर आमच्या नगरांतल्या ज्या रहिवाश्यांनीं अन्य जातींच्या स्त्रिया केल्या आहेत त्यांनीं नेमिलेल्या वेळीं यावें, आणि त्यांच्याबरोबर प्रत्येक नगरचे वडील जन व न्यायाधीश यावे. १५ या-संबंधानें केवळ योनाथान बिन असाएल आणि यहव्या बिन तिकवा यांनीं विरोध केला, आणि मज्जुलम व शब्बथई लेवी यांनीं त्यांस साहाय्य केलें. १६ बंदिवासांतून आलेल्या लोकांनीं सांगितल्याप्रमाणें केलें. एजा याजक व पितुकुळांचे कांहीं प्रमुख आपआपल्या पितुकुळांप्रमाणें आपलीं नांवें नोंदून निराळे झाले; आणि दहाव्या महिन्याच्या प्रतिपदेस ते या बाबीची चौकशी करावयास बसले. १७ ज्यांनीं ज्यांनीं अन्य जातींच्या स्त्रिया केल्या होत्या त्या सर्व पुरुषांच्या प्रकरणांचा निकाल त्यांनीं पहिल्या महिन्याच्या प्रतिपदेपर्यंत केला. १८ याजक वंशातील ज्या पुरुषांनीं अन्य जातींच्या स्त्रिया केल्या होत्या ते हे: येशूवा बिन योसादाक याच्या वंशातील व त्याच्या भाऊबंदाच्या वंशातील मासेया, अलियेजर, यारीव व गदल्या. १९ आपल्या स्त्रिया काढून लावूं असें वचन त्यांनीं हातावर हात मारून दिलें; ते दोघी असल्यामुळें त्यांनीं आपआपल्या दोषाकरितां आपल्या कळ्यांतला एकएक मेंढा अर्पिला. २० इम्मेराच्या वंशांतले: हनानी व जबथा; २१ आणि हारीमाच्या वंशांतले मासेया, एलीया, शमाया, यहीएल व उब्बीया; २२ पशहुराच्या वंशांतले

एस्योवेनय, मासेया, इस्राएल, नबनेल, योजाबाद व एलसा; २३ लेव्हांपैकी योजाबाद, शिमि, कलाया (ऊर्फ कलीटा), पणह्या, यहूदा व अलियेजर; २४ गावकांपैकी एल्यासीव; इतरपाल्वांपैकी झख्खम, तेलेम व ऊरी; २५ इस्राएलांपैकी परोसाच्या वंशांतले रन्वा, विन्वीया, मल्कीया, मिनामीन, एलजार, मल्कीया व बनाया; २६ एलमाच्या वंशांतले मतन्या, कखन्या, नहीएल, अब्दी, यरेमोथ, व एलीया; २७ जरूच्या वंशांतले एस्योवेनय, एल्यासीव, मतन्या, बरेमोथ, जाबाद व अजीया; २८ नेबाईच्या वंशांतले नहोहलानल, हुनन्या, जम्बह व अंबलह; २९ बानीच्या वंशांतले मख्खम, मल्खल व अदाया, याखल, झल व रामोथ. ३० पडव-मवाबाच्या वंशांतले अदना, कलल, बनाया, मासेया, पतन्या, वसलेल, विन्दुई व मनखे; ३१ हारीमाच्या

वंशांतले अलियेजर, इस्वीया, मल्कीया, शमाया व शिमोन, ३२ बन्यामीन, मल्खल व शमन्या; ३३ हाम्माच्या वंशांतले मतनई, मतवा, जाबाद, अलीफलेट, बरेमई, मनखे व शिमि; ३४ बानीच्या वंशांतले मावह, अमाम, ऊएल, ३५ बनाया, वेदया, कखही, ३६ बन्या, बरेमोथ, एल्यासीव, ३७ मतन्या, मतनह, गसू, ३८ बानी, विन्दुह व शिमि, ३९ सलेम्या, नाथन, अदाया, ४० मखनदबह, शम्सह, शारह, ४१ अजरएल, शेलेम्या, शमन्या, ४२ शम्खम, अमन्या व योसेफ; ४३ नबोच्या वंशांतले ईयेल, मरिन्या, जाबाद, जवीना, इहो, योएल व बनाया; ४४ या सर्वांनी परदेशीय बायका केल्या होत्या; आणि त्यांच्यापैकी कित्येकांच्या पोटी त्यांस मुलें झालीं होती.

नहेम्या



१ इस्राएलाचा पुत्र नहेम्या याचा वृत्तांत :-
 मिस्राच्या वर्षी किसलेव महिन्यांत मी झखन राजवाण्यांत होतो, २ तेव्हा हुनानी नांवाचा एक माझा बांधव आणि इतर कांही लोक यहूदांसूल आले; बंधिवासांतून झुटलेल्यांपैकी जे यहूदी शोध राहिले होते त्यांच्याविषयी व यखलेमाविषयी त्यांजकडे मी पुसतपास केला. ३ त्यांनीं मला सांगितलें, बंधिवासांतले जे अवच्छिष्ट लोक त्या प्रांतांत राहिले ते मोठ्या दुर्दशांत असून त्यांची अप्रतिष्ठा होत आहे; यखलेमाचा तडाही पडला आहे, व त्याच्या वेष्टी आग खचून जाऊन टाकिल्या आहेत. ४ हें ऐकतांच मी काळीं बसून रडूं लागलों आणि बरेच दिवसपर्यंत विषाप करीत राहिलों; मी उपास करून स्वर्गीच्या देवाची प्रार्थना केली कीं ५ हे स्वर्गीच्या देवा, परमेश्वरा, हे धोर व

अवावह देवा, तुझ्यावर प्रीति करणारे व तुझ्या आज्ञा पाळणारे यांच्यासंबंधानें तूं आपला करार पाळितोस व त्यांजवर कृपा करितोस: ६ तुझे सेवक इस्राएल लोक त्यांच्यासाठीं मी तुज्जा दास या समयीं रात्रदिवस प्रार्थना करीत आहें; तीं कान देऊन ऐक व डोळे उघडून पाहा; आम्हीं इस्राएल लोकांनीं तुझ्याविषुद्ध पातकें केलीं आहेत, तीं मी कबूल करितों; मीं व माझ्या बापाच्या घराण्यांनें पातक केलें आहे. ७ आम्हीं तुज्जसमोर अतिशयित दुर्वर्तन केलें आहे आणि तूं आपला सेवक मोझे यास विहित केलेल्या आज्ञा, नियम व निर्णय आम्हीं पाळिले नाहींत. ८ तूं आपला सेवक मोझे यास जें सांगितलें होतें त्याचें स्मरण कर; तें हें कीं तुम्हीं पातक केल्यास मी तुम्हांस राष्ट्रांमध्यें विकरीन; ९ पण तुम्ही मजकडे वळलां व माझ्या

आज्ञा मासून त्याप्रमाणें चाललां तर तुमचे परागदा
 झालेले लोक दिगतीं असले तरी तेथून त्यांस एकवट
 करून मी आपल्या मामाच्या निवासार्थ निवडि-
 लेल्या स्थानीं आणीन. १० पाहा, हे तुझे सेवक
 व तुझे लोक आहेत, त्यांस तूं आपल्या महासामर्थ्यानें
 व प्रबळ हस्तानें सोडविले आहे. ११ हे प्रभू,
 मी विनवणी करितों कीं तूं आपल्या ह्या सेवकाच्या
 प्रार्थनेकडे व जें तुझे सेवक तुझ्या नम्राचें भय बाळ-
 गण्यास उत्सुक आहेत त्यांच्या प्रर्थनेकडे कान दे.
 तुझ्या सेवकास आज यश दे आणि ह्या मनुष्याची
 त्याजवर कृपादृष्टि होईल असें कर. (ह्या वेळीं मी
 राजाचा प्यालेबरदार होतो.)

१ अर्तहशस्त राजाच्या कारकीर्दीच्या विसाव्या
 २ वर्षी नीसान महिन्यांत राजापुढें द्वाक्षारस ठेविलेला
 होता तो मी उचवून राजास दिला. यापूर्वी मी
 कधीहि त्याजसमोर खिन्न दिसलों नव्हतों. २ राजा मला
 म्हणाला, तूं आजारी नसून तुझें तोंड कां उतरलें आहे ?
 तुझ्या मनाला कांहीं तरी खेद होतः असला पाहिजे; तेव्हां
 मी फार भ्यालों. ३ मी राजास म्हणालों, महाराज चिरायु
 होचोत; माझ्या बाळवडिलांच्या कबरा जेथें आहेत तें
 नगर उजाड पडलें आहे, त्याच्या वेशी अग्नीनें जळून
 गेल्या आहेत, तर माझें तोंड कां उतरावयाचें नाही ?
 ४ राजानें मला विचारिलें, तुझी विनंति काय आहे ?
 तेव्हां मीं स्वर्गीच्या देवाची प्रार्थना करून ५ राजास
 म्हटलें, महाराजांची मर्जा असली आणि आपण आपल्या
 दासावर प्रसन्न असलां तर यहुदा देशीं, माझ्या पूर्वाजांच्या
 कबरा असलेल्या नगरास मला पाठवा म्हणजे मी तें
 बांधीन. ६ राजाजवळ राणी बसली असतां तो मला
 म्हणाला, तुझ्या प्रवासास किती दिवस लागतील व तूं
 केव्हां परत वेशील ? नंतर मला पाठविण्याचें राजाच्या
 मर्जास आलें व मीं मुदत ठरवून त्यास कळविली. ७ मग
 मी राजास म्हणालों, महाराजांच्या मर्जास आल्यास मी
 यहुदा देशीं पोहेंचपर्यंत महानदाच्या पश्चिमेकडील प्रदेशां-
 तून जाऊं देण्याविषयीं तेथल्या अधिपतींच्या नांवावर
 मला पत्रें द्यावीं; ८ आणि महाराजांच्या जंगलाचा अधिपति

जससाक यास असें पत्र द्यावें कीं मंदिराच्या गडींच्या
 दरवाजासाठीं तुज्या काठण्यासाठीं, शहराच्या कोटीं-
 साठीं आणि मी जाऊन राहिन त्या बरहासाठीं त्यांन
 मला लाकडें द्यावीं. माझ्या देवाचा बरदहस्त मजवर
 होता म्हणून राजानें माझी मागणी मान्य केली. ९ मग
 मी महानदाच्या पश्चिमेकडील प्रांतधिपतींकडे जाऊन
 त्यांस राजाचीं फर्मानें दिलीं. राजानें मजबरोबर सेना-
 नायक व बोबेस्वार पाठविले होते. १० कोणी मनुष्य
 इस्त्राएल वंशाचें कल्याण साध्य करण्यास आला आहे
 हें होरोनी सनबळट आणि अम्मोनी तोबीया नांवाचा
 दास या दोघांनीं ऐकलें, तेव्हां त्यांस फार वाईट
 वाटलें. ११ मी बरहास्त्रास जाऊन पोहचल्यावर तेथें
 तीन दिवस होतों. १२ मी रात्रीचा उठून थोडीशी
 माणसें बरोबर घेतलीं; यरुशलेमासंबंधानें काय करविं
 याविषयीं माझ्या देवानें माझ्या मनांत घातलेला
 विचार मीं कोणा मनुष्यास सांगितला नाही, आणि
 माझ्या बसावयाच्या पाठाळाखेरीज माझ्याबरोबर
 दुसरें कोणतेंहि जनांतर नव्हतें. १३ मी रात्री खोरे-
 वेशीनें बाहेर पडून अजगराच्या झऱ्याकडे, व उक्किरडा-
 वेशीकडे जाऊन यरुशलेमाचे जे तट पडले होते आणि
 तिच्या ज्या वेशी अग्नीनें जळल्या होत्या त्यांची
 पाहणी केली. १४ मग मी तसाच पुढें कारजेवेशी-
 कडे व राजकुडाकडे गेलों, पण माझ्या पाठाळास पुढें
 जाण्यास जागा नव्हती. १५ तेव्हां मी रात्री ओहोळ-
 च्या बाटेनें वर चढून कोट लक्षपूर्वक पाहिला; मग
 मागें वळून खोरेवेशीनें परत आंत आलों. १६ मी
 कोटें गेलों होतों व काय केलें होतें हें सरदारांस ठाऊक
 नव्हतें; मी अद्यापि यहुदी, याजक, अमीरउमराव,
 शास्ते व बरकड कामकरी यांतल्या कोणासहि कांहीं-
 एक सांगितलें नव्हतें. १७ मग मी त्यांस म्हणालों,
 आपण केवढ्या दुर्दशांत आहां हें तुम्हांस दिसतच आहे;
 यरुशलेम उजाड झालें आहे, व त्याच्या वेशी अग्नीनें
 जळून गेल्या आहेत; तर चला, आपण यरुशेलेमाचा
 कोट बांधूं म्हणजे आपुढें आपली अप्रतिष्ठा न्वावयाची
 नाही. १८ माझ्या देवाचा बरदहस्त मजवर आहे हें

मी त्यांस सांगितले, व राजा मला कायकाम बोळव
 तेंहि त्यांस सांगितले. तेव्हां ते म्हणाले, कल, अक्षय
 उदून. बांधण्याच्या कामास लागू. तेव्हां त्यांनी
 जे सत्कार्य करण्याची हिमत बांधिली. १६ हें ऐकून
 होरोनी अक्षय उदून अक्षय अक्षयनी तोबीया नांवाचा
 दास आणि गेरोन अरबी नांवी आभची निर्मल्लना
 केली; आम्हांस तुच्छ लेखन ते म्हणाले, तुम्हीं हें
 काय सांगितले आहे ? हाजाबिकद बंड करितां
 काय ? २० मी त्यांस उत्तर दिलें कीं स्वर्गचा
 देव आम्हांस यश देईल, म्हणून आम्ही त्याचे सेवक
 करू कमून हें बांधणार; पण यशस्वेमांत तुमचा
 हिस्सा, ह्मणुनि यादगिरी काडीएक नाही.

१ मग एल्मासीब मुख्य याजक व त्याचे बांधव
 याजक हे उदून मॅदेवेस बांधू लागले; त्यांनीं
 तिची प्रतिष्ठापना करून तिला कवाडेंहि लावली;
 हमेजा बुरुजापर्यंत; हननेल बुरुजापर्यंत त्यांनीं तिची
 प्रतिष्ठापना केली. २ त्याच्या शेजारी यरीहोच्या
 लोकांनीं बांधकाम केले; आणि त्यांच्या शेजारीं जवळ
 बिन इप्ती यानें बांधकाम केले. ३ मत्स्यवेस
 हस्सनाच्या पुत्रांनीं बांधिली; त्यांनीं तिला तुळ्या
 घाताल्या, तिला कवाडें लाविली आणि कच्चा व अड-
 सर लाविले. ४ त्याच्या शेजारीं मरेमोथ बिन उरीया
 बिन ह्मक्रीस यानें डागडुजी केली. त्याच्या शेजारीं
 मशुल्ल बिन बुरेख्या बिन मशेजबेल यानें डागडुजी
 केली. त्याच्या शेजारीं सादोक बिन बाना यानें डाग-
 डुजी केली; ५ त्याच्या शेजारीं तक्रोई यांनीं डागडुजी
 केली; पण त्यांच्या महाजनांनीं आपल्या मानेंवर
 आपल्या प्रभूच्या कामाचीं जू घेतलें नाही. ६ जुन्या
 वेशीची डागडुजी यहोयादा बिन पासेहा व मशुल्लम
 बिन बसोद्या यांनीं करून तिला तुळ्या घाताल्या,
 तिला कवाडें लाविली आणि कच्चा व अडसर लाविले.
 ७ त्यांच्या शेजारीं मत्स्या गिबोनी व यादोन मेरोनोधी
 यांनीं आणि गिबोन व मिस्रा वेशील जे लोक महा-
 नदाच्या पश्चिमेकडील प्रांताच्या अधिपतीच्या आसनाचे
 होते त्यांनीं डागडुजी केली. ८ त्यांच्या शेजारीं

सोनारपैकीं उज्जबेल बिन हरहया यानें डागडुजी केली.
 त्याच्या शेजारीं गांच्यापैकीं हमन्या यानें डागडुजी केली,
 रूद कोटापर्यंत यशलेमाची मजबुती केली. ९ त्याच्या
 शेजारीं यशस्वेम जिल्ह्याच्या अर्ध्या भागाचा अधि-
 कारी रफाया बिन हूर यानें डागडुजी केली. १० त्याच्या
 शेजारीं यदाया बिन हस्सफ यानें आपल्या घरा-
 समोरच्या तटाची डागडुजी केली. त्याच्या शेजारीं
 हनुसा बिन हशबन्या यानें डागडुजी केली. ११ मत्कीया
 बिन हारोन आणि हस्सब बिन पहब-मबाब यांनीं
 दुसऱ्या एका भागाची व भटीबुरजाची डागडुजी
 केली. १२ त्याच्या शेजारीं यशलेम जिल्ह्याच्या अर्ध्या
 भागाचा अधिकारी शल्लम बिन हल्लोइस व त्याच्या
 कच्चा यानें डागडुजी केली. १३ खोरेवेशीची डाग-
 डुजी हानून व जानोहेकरांनीं केली; त्यांनीं ती बांधून
 तिला कवाडें, कच्चा व अडसर लाविले, तसेंच
 उकिरडावेशीपर्यंत एक हजार हात कोट बांधिली,
 १४ उकिरडावेशीची डागडुजी बेथ-हकरेम जिल्ह्याचा
 अधिकारी मत्कीया बिन वेखाब यानें केली; त्यानें
 ती बांधून तिला कवाडें, कच्चा व अडसर लाविले.
 १५ भरावेशीची डागडुजी मिस्रा जिल्ह्याचा अधिकारी
 शल्लम बिन कोल-होजे यानें केली; तसेंच त्यानें
 ती बांधून तिला छपर केले व कवाडें, कच्चा
 व अडसर लाविले; तसेंच त्यानें दाबीदपुराहून
 उतरण्याच्या जिऱ्यापर्यंत राजाच्या बागेजबळील शेल्ल
 तळ्याचा कोट बांधिला. १६ त्याच्या शेजारीं बेथ-सूर
 जिल्ह्याच्या अर्ध्या भागाचा अधिकारी नहेम्या बिन
 अब्रुक यानें डागडुजी केली; ती त्यानें दाविदाच्या
 षडमासमोर, तेथें केलेल्या तळ्यापर्यंत, वीरग्रह नामक
 ठिकाणापर्यंत केली. १७ त्याच्या शेजारीं लेव्वापैकीं
 रहुम बिन बानी यानें डागडुजी केली. त्याच्या-
 जवळच कईला जिल्ह्याच्या अर्ध्या भागाचा अधिकारी
 हशब्या यानें आपल्या जिल्ह्यातर्फे डागडुजी केली.
 १८ त्याच्या शेजारीं त्यांच्या भाऊबंदापैकीं कईला
 जिल्ह्याच्या दुसऱ्या अर्ध्या भागाचा अधिकारी बबइ
 बिन हेनादाद यानें डागडुजी केली. १९ त्याच्या

शेजारी दुसऱ्या एका भागी जेव्हा कोट वळसा घेतो तेव्हा शहाणपणाचे जाण्याची चढण लागते तेथे मिस्तात्रा अक्षिपती एजेर बिन येशुवा यानें डागडुजी केली. २० त्याच्या शेजारी कोट वळसा घेतो तेव्हा मुख्य अक्षिपती एल्यामीन याच्या घराच्या दारापर्यंत वास्तव बिन जखई यानें आस्थेनें दुसऱ्या एका भागाची डागडुजी केली. २१ त्याच्या शेजारी एल्याशिबाच्या घराच्या दारापासून एल्याशिबाच्या घराच्या शेवटपर्यंत मेरेमोथ बिन उरीया बिन हुकोस यानें दुसऱ्या एका भागाची डागडुजी केली. २२ त्याच्या शेजारी तळवटीत राहणारे याजक यानीं डागडुजी केली. २३ त्याच्या शेजारी बन्यामीन व इश्राव यानीं आपल्या घरासमोरच्या भागाची डागडुजी केली. त्यांच्या शेजारी अजन्हा बिन मासेया बिन अनन्हा यानें आपल्या घराजवळ डागडुजी केली. २४ त्याच्या शेजारी अजन्हाच्या घरापासून क्रेट वळसा घेतो तेथवर व कोपऱ्यापर्यंत निन्सई बिन हेनादाद यानें दुसऱ्या एका भागाची डागडुजी केली. २५ कोट वळसा घेतो त्यासमोर गारद्यांच्या अंणाजवळ राजमंदिराबाहेर असलेल्या उंच बुरुजाची डागडुजी पलल बिन उजई यानें केली. त्याच्या शेजारी पदाक बिन परोश यानें डागडुजी केली. २६ (नथीमीम हे ओफेलांत, पूर्वेकडल्या पाणीवेशीसमोर व पुढें आलेल्या बुरुजापर्यंत राहत होते.) २७ पदायाच्या शेजारी पुढें आलेल्या मोठ्या बुरुजासमोर ओफेलाच्या कोटापर्यंत तकोवाकरानीं डागडुजी केली. २८ घोडेवेशीपासून याजकांनी आपआपल्या घरापुढें डागडुजी केली. २९ त्याच्या शेजारी सादोक बिन इम्मेर यानें आपल्या घरापुढल्या भागाची डागडुजी केली. त्याच्या शेजारी पूर्ववेशीचा द्वारपाद शमाया बिन शखन्या यानें डागडुजी केली. ३० त्याच्या शेजारी हनन्हा बिन शलेम्या आणि सालफाचा सहावा पुत्र हानून यानीं दुसऱ्या एका भागाची डागडुजी केली. त्याच्या शेजारी मशुलाम बिन बरेख्या यानें आपल्या कोठडीपुढें डागडुजी केली. ३१ त्याच्या शेजारी सोनारापैकी मक्कीया यानें

नथीमीम व ब्यापारी यांच्या घरापर्यंत अक्षिपती अक्षिपतीसमोर कोपऱ्यावरच्या कोटीपर्यंत डागडुजी केली. ३३ कोपऱ्यावरच्या कोटीपासून मॅडेवेशीपर्यंत सोनारापैकी ब्यापार्यानीं डागडुजी केली.

१ आम्ही कोट बांधित होतो हे लक्षात घेऊन एकलें तेव्हा त्यास मोठ्या क्रोध आला. २ तो यहुदी लोकांचा उपहास करू लागला. ३ तो आपले बांधव व शोमरोनचे सैन्य यांच्यासमोर म्हणाला, हे तुवळ यहुदी काय करणार ? ते कळानी करणार काय ? ते यहुद करणार काय ? ते एकाद्विघ्नान्त सर्व काम अटोडणार काय ? आंच खाल्ले पाषाण मातीच्या दिगारांतून निवडून घेऊन ते पुनः कामास लागण्याजोगे करितील काय ? ३ त्याच्याजवळ अम्मोनी तोबीया होता तो म्हणाला, ते जें बांधकाम करित आहेत त्यावर एकदा कोव्हा चढला तरी त्यांचा कोट पाहून टाकील. ४ हे आमच्या देवा, ऐक, आमचा धिकार होत आहे; ते निर्मत्सना करित आहेत ती त्यांच्या शिरां उलट आण; बंदिवासाच्या देवी त्यांची लूट होऊं दे; ५ त्यांच्या अंधांवर हाकण घालूं म्हात्तो, त्यांनीं घातकें तुजपुढून पुसून जळू नयेत, कारण त्यांनीं कोट बांधणाऱ्यांसमोर तुला संताप आणिला आहे. ६ ह्या प्रकारें आम्ही सर्वांनीं कोट बांधण्याचें काम चालविलें; तो कोट निम्मा तयार झाला; कारण लोक अगदीं मन लावून काम करित होते.

७ यशहलेमाचा कोट बांधण्याचें काम संपाव्यानें चाललें आहे, त्यांतलीं खिंडारें बुजूं लागली आहेत असें सनबद्ध, तोबीया, धरबी, अम्मोनी व अर्दादी यानीं एकलें तेव्हा त्यांस मन्सवी क्रोध आला; ८ त्या सर्वांनीं असा एकोपा केला कीं आपण जाऊन यशहलेमाबरोबर लढूं व तेथें धांदल उडवून देऊं; ९ पण आम्ही आपल्या देवाची प्रार्थना केली आणि त्यांच्या मीतीनें त्यांच्यावर अहोरात्र पाळत ठेविली. १० यहुदी लोक म्हणूं लागले कीं भारवाहकांची शक्ति क्षीण झाली आहे, व अजून खच फार पडला आहे, तेव्हां आमच्यानें हा कोट बांधवणार नाही. ११ आमचे शत्रु म्हणाले, आम्ही

त्यांच्यामध्ये विलून त्यांस मास्तन टाकू व त्यांचे काम बंद पाडोपर्यंत त्यांना काही कळवण्याचे नाही की विसाव्याची नाही. १२ मग जे यहुदी त्यांच्याजवळ राहत होते ते बोहोफकून आमच्याकडे वहावा येऊन म्हणाले की तुम्ही आमच्याकडे परत या. १३ या कारणास्तव लोकांच्या हाती तरवारी, बरक्या व धनुष्ये देऊन कोटाच्या नावे अगदी खालच्या खुल्या ठिकाणी त्यांच्या करण्याप्रमाणे त्यांस बसविले. १४ ही सर्व व्यवस्था पाहून मी उठले आणि सरदार, शास्ते व बरकड लोक यांस म्हणालो, त्यांची भीति बरे नसा; घोर व भयावह जो परबेकर त्यांचे स्मरण करून तुमचे जाऊन दे, तुमचे कन्यापुत्र, तुमच्या स्त्रिया व तुमची घरे यांच्यासाठी बुद्ध करा. १५ देवाने आमच्या शत्रूंनी मसळत व्यर्थ केली हे आमच्या शत्रूंनी ऐकले तेव्हा आम्ही सगळे कोटाकडे परत जाऊन आपआपल्या कामावर रुजू झालो. १६ त्या दिवसापासून माझे अर्धे सेवक कामास लागत व अर्धे भाडे, इली, धनुष्ये, चिखलेंत धरण करीत, आणि यहुदांच्या सर्व करण्याप्रमाणे त्यांचे सरदार उभे असत. १७ फौट बांधणारे व भारवाहक एका हातीं काम करीत व दुसऱ्या हातांत शस्त्रे धरून करीत. १८ बांधकाम करणारे आपल्या कमरेस तरवार लावून काम करीत. रक्षाविषय वाजविणारा माझ्याजवळ असे. १९ मी सरदारांस, शास्त्यांस व बरकड लोकांस सांगून ठेविले होतें की हे काम मोठे व विस्तृत असून कोटावर काम करित असता आणि एकमेकांपासून लंबलंब असतो; २० तर रणसिंघाचा शब्द ऐवढे ऐकू येईल तेथे तुम्ही आमच्याकडे एकत्र व्हा; आपला देव आपल्यातकडे लवेल. २१ वा प्रकारे आम्ही काम करू लागलो; त्यांच्यातले अर्धे लोक पहाटेपासून तारे विसू लागत तोंपर्यंत भाडे घेऊन उभे असत. २२ त्या समयी लोकांस मी हेंहि सांगितले होतें की प्रत्येक मनुष्याने आपल्या दासासह यकळामाच्या आंतच रात्रीचे निव्हाडास राहावे म्हणजे ते रात्री आमची रक्षकाली करितील आणि दिवसां काम करितील.

२३ मी आपले कपडे उतरीत नसे; तसेच माझे भाऊ बंद, माझे चाकर आणि माझ्याभागून चालणारे गारंदी झोणीहि आपले कपडे उतरीत नसत; ते सर्व आप- आपली शस्त्रे हाती घेऊन पाण्याला जात. १ तेव्हा लोकांनी व त्यांच्या स्त्रियांनी आपल्या यहुदी भाऊंबदाविरुद्ध मोठी ओरड केली. २ कित्येक म्हणू लागले की आम्ही आमचे पुत्र व कन्या मिळून बहुत जण आहो, म्हणून आमचे पोट भरण्यास पुरे इतके अन्न आम्हांस खावयास मिळाले पाहिजे. ३ कित्येक म्हणू लागले की अन्न मिळाले म्हणून महागाईमुळे आम्ही आमची शेतें, द्राक्षांचे मळे व घरे गहाण ठेविली आहेत. ४ कुसरे कित्येक म्हणू लागले की राजाचा कर भरण्यासाठी आमच्या शेतांवर व द्राक्षांच्या मळ्यांवर आम्ही पैसा काढिला आहे. ५ वस्तुतः पाहतां आमची शरीरे आमच्या भाऊंबदांच्या शरीरांसारखीच आहेत व आमची मुलें- बाळें त्यांच्या मुलाबाळांसारखीच आहेत. पाहा, आम्ही आपले पुत्र व कन्या ह्यांना दास्य करण्यासाठी गुलाम- गिरीत ठेविले आहे; आमच्या कांही कन्या दासी होऊन राहिल्या आहेत; त्यांस सोडविण्याची आमच्यांत कांही ताकद राहिली नाही; कारण आमची शेतें व द्राक्षांचे मळे दुसऱ्यांच्या हातीं गेले आहेत. ६ ही त्यांची भाषणें व ओरड ऐकून मला क्रोध आला. ७ मग मी आपल्या मनांत विचार करून सरदार व शास्ते यांशी वाद करून म्हणालों की तुम्ही आपल्या बांधबांधकून वाडीदिडी घेतां. मग मी त्यांच्याविरुद्ध एक मोठी सभा भरविली. ८ मी त्यांस म्हटलें की जे आपले यहुदी भाऊंबदां पर- राष्ट्रांस विकले गेले होते त्यांची आम्ही शतकुसारां सोडवणूक केली; पण तुम्ही आपल्या भाऊंबदांची विक्री चालविली आहे काय? त्यांना तुम्ही आम्हांस विकणार काय? हे ऐकून ते स्तब्ध राहिले; त्यांनी चकार शब्दहि काढिला नाही. ९ मी आपली म्हणालों, तुम्ही जें करीत आहां तें ठीक नव्हे; आपले शत्रु जे विदेशी लोक त्यांच्यामध्ये आपली अपकीर्ती होत आहे, म्हणून तुम्ही आपल्या देवाचे भय धरून चावूं नये

काम ? १० तसेंच मी, माझे बांधव व माझे सेवक असे आम्ही त्यांस पैसा व धान्य वाढीदिदीनें देतो; आपण हा वाढीदिदीचा व्यवहार सोडिला पाहिजे. ११ तर आजच्या आज कसेंहि करून त्यांची शेतें, त्यांचे द्राक्ष्यांचे मळे, त्यांची जैतूनवनें, त्यांची घरेदारें त्यांस परत द्या; तसेंच पैसे, अन्न, नवा द्राक्षारस व तेल यांचा जो शतांश तुम्हीं त्यांच्यापासून काढीत असतां तो तुम्हीं त्यांस परत द्या. १२ तेव्हां ते म्हणाले, आम्ही त्यांस तीं परत देतो; आम्ही त्यांच्यापासून काहीं मागणार नाही; तूं म्हणतोस त्याप्रमाणें आम्ही करितों. मग मी याजकांस बोलावून आणून, आम्ही याप्रमाणें केलें, अशी शपथ त्यांच्याकडून घेवविली. १३ यावर मी आपला पदर झटकून म्हणालों, जो कोण्णो या वचनाप्रमाणें करावयाचा नाही त्यास परमेश्वर त्याच्या घरांतून व त्याच्या उद्योगावरून झटकून टाकील; याप्रमाणें तो झटकला जाऊन खंक होईल. तेव्हां सर्व मंडळीनें म्हटलें, आमेन, व त्यांनीं परमेश्वराचें स्तवच केलें. लोकांनीं या आपल्या वचनाप्रमाणें केलें. १४ यहूदा देशांत मला त्यांचा अधिपति नेमिलें तेव्हांपासून म्हणजे अर्तहशस्त राजाच्या कारकीर्दीच्या विसाव्या वर्षापासून बत्तिसाव्या वर्षापर्यंत बारा वर्षे मी व माझे भाऊबंद यांनीं माझ्या अधिपतिवाच्या वेतनाचें अन्न खाल्लें नाही. १५ माझ्या पूर्वीचे अधिपति प्रजेवर बोजा लादीत व त्यांच्यापासून भाकरी, द्राक्षारस घेऊन आणखी चाळीस शेकेल चांदी घेत असत. त्यांचे सेवक देखील लोकांवर अधिकार गाजवीत; पण मी तसें केलें नाही, कारण मला देवाचें भय होतें. १६ मग मी कोटाचें काम नेटानें चालविलें; आमच्या खेकांनीं काहीं जमीन विकत घेतली नाही; माझे सर्व सेवक कामासाठीं तेथें एकवट झाले होते. १७ दीडशें यहूदी व शास्ते, आणि आमच्या मोबतालच्या राष्ट्रांतले जे लोक आम्हांकडे येत तेहि माझ्या पंतीला असत. १८ दररोज एक बैल व सहा चांगलीं जेंडरें खिजवीत आणि माझ्यासाठीं पाखरें तयार करीत, आणि दर दहा दिवसांनीं सर्व जातीचा द्राक्षा-

रसहि मेजावर येत असे; तरी मी अधिपतीच्या वेतनाचें अन्न सेविलें नाही, कारण लोकांवर कामांचा बोजा फार मोठा होता. १९ हे माझ्या देवा, जें काहीं मी या देशच्या लोकांसाठीं केलें त्याचें तूं स्मरण करून माझे बरें कर.

१ मी कोट बांधण्याचें संपविलें आणि कोटाला कोठें तुटफूट राहूं दिली नाही, वेष्टीचे दरवाजे मात्र अद्यापि लाविले नव्हते; हें सनबळट, तोर्बाया, गेशेम अरबी व आमचे बरकड शत्रु यांनीं ऐकलें, २ तेव्हां सनबळट व गेशेम यांनीं मला सांगून पाठविलें कीं चल, आपण ओनोच्या मैदानांतील एकव्या खेळ्यांत एकमेकांस भेटूं; पण मला काहीं तरी दगा करण्याचा त्यांचा मनसोबा होता. ३ हें पाहून मी जासूद पाठवून त्यांस कळविलें कीं मी मोठ्या कामांत गुंतलों आहे; मला येण्याला सवड नाही; मी काम सोडून तुम्हांकडे कां यावें, काम कां बंद पाडावें ? ४ त्यांनीं चार वेळां माझ्याकडे हाच निरोप पाठविला आणि मीहि त्यांस असेंच उत्तर दिलें. ५ पांचव्या वेळीं सनबळटानें आपल्या चाकरास हातीं खुली चिठी देऊन मजकडे पाठविलें; ६ त्या चिठीत असे लिहिलें होतें कीं निरनिराळ्या राष्ट्रांत अशी बातमी उठली आहे आणि गेशेमहि असेंच म्हणत आहे कीं तुम्हा व यहूदी लोकांचा बंड करण्याचा विचार आहे म्हणून तूं हा कोट बांधीत आहेस; या अफवेवरून असें दिसतें कीं तूं त्यांचा राजा होऊं पाहत आहेस. ७ तूं यहूदा देशांत राजा आहेस असें स्वतांविषयीं यस्त्रलेमांत जाहीर करावें म्हणून तूं संदेष्टेहि नेमिले आहेत; हें वर्तमान राजाच्या कानीं जाणार. ह्याकरितां आतां आपण एकत्र जमून वाटाघाट करूं. ८ मी त्यास सांगून पाठविलें कीं तूं म्हणतोस तसा प्रकार काहीं घडलेल्य नाही; ही तुम्हा मनची करपना आहे. ९ आमचे हात दुर्बल होऊन आमचें काम बंद पडावें म्हणून हे सर्व लोक आम्हांस मेवढावयास पाहत होते. हे देवा, माझा हात दृढ कर.

१० मग मी शमाया बिन दलाया बिन महेतबेळ

याच्या घरीं आलों; तो दार लावून घेऊन आंत बसला होता; त्यानें म्हटलें, चल, आपण देवाच्या मंदिरांतील आंतल्या गाभाऱ्यांत जमून मंदिराची द्वारे बंद करून घेऊं; कारण ते लोक तुझा घात करण्यास येणार; ते रात्रीचे तुझा घात करण्यास येणार. ११ मी म्हणालों, माझ्यासारख्या मनुष्यानें पकून जावें काय? मंदिरांत जाऊन आपला जीव बांचवावा असा माझ्यासारखा कोण आहे? मी मंदिरांत जाणारच नाहीं. १२ विचार करितां मला असें दिसून आलें कीं देवांनं त्यास पाठविलें नाहीं; तरी ही भविष्यवाणी त्यानें माझ्याविरुद्ध सांगितली; तोबीया व सनबळट यांनीं त्यास मोल देऊन ठेविलें होतें. १३ मी धाबरवां व असलें काम करून पायीं ठरावें, आणि माझी अपकीर्ति पसरण्यास त्याला कांहीं निमित्त सांपडावें म्हणून त्यास त्यांनीं मोल देऊन ठेविलें होतें. १४ हे माझ्या देवा, तोबीया, सनबळट, नोबद्या संदेशी आणि वरकड संदेशे मला धाबरवू पाहत होते; त्या सर्वांची ही कृति प्यानांत ठेव.

१५ अब्दल महिन्याच्या पंचविसाव्या दिवशीं म्हणजे बाब्रन दिवसांच्या आंत कोट बांधून झाला. १६ आमच्या सर्व शत्रूंनीं हें ऐकलें तेव्हां आमच्या सभोवतालीं राहणाऱ्या विदेशी लोकांना भीति व लाज वाटली, कारण हें काम आमच्या देवाकडून घडलें असें त्यांस दिसून आलें. १७ या काळीं यहूदांतल्या महाजनांची पत्रें तोबीयास जात असत, व तोबीयाचीं पत्रें त्यांस जात असत. १८ तो शखन्या बिन आरह याचा जांवई होता, आणि त्याचा पुत्र योहानान यानें बरेल्याचा पुत्र मझूम याच्या कन्येशीं लग्न केलें होतें, म्हणून यहूदांतल्या पुष्कळ लोकांनीं त्याच्या पक्षानें राहण्याची आणनाक केली होती. १९ ते माझ्यासमोर त्याच्या सत्कृत्याची तारीफ करीत आणि माझे शब्द त्याला जाऊन सांगत. तोबीया मला मेडसावण्याकरितां पत्रें पाठवीत असे.

१ कोट बांधण्याचें काम संपल्यावर मी त्यास दरवाजे लाविले आणि द्वारपाल, गाबक आणि खेवी यांची नेमणूक केली, २ तेव्हां मी आपला भाऊ हनानी व गडीचा अधिपति हनन्या यांस यरुशलेमाचे अधिकारी नेमिलें; हा हनन्या इमानी असून इतर पुष्कळ लोकांहून देवाचें भव विशेष बाळगीत असे. ३ मी त्यांस सांगितलें, उन्हाचा ताप होईपर्यंत यरुशलेमाच्या वेशी उघडूं नयेत, लोक काम करीत असतां वेशींचे दरवाजे लावून त्यांस अडसर घालावे, यरुशलेमकरांचे पहारे नेमावे आणि प्रत्येकानें आपआपल्या घरासमोर पहारा करावा. ४ नगर विस्तीर्ण व मोठें होतें, पण त्यांत लोक थोडे असून अद्यापि घरे बांधिलीं नव्हती. ५ सरदार, शास्ते व इतर लोक जमा करून त्यांची वंशावळीप्रमाणें गणती करावी असें माझ्या देवांनं माझ्या मनांत घातलें. जे प्रथम यरुशलेमांत आलें होते त्यांच्या वंशावळीची वही मला सांपडली व त्यांत हें लिहिलेंलें सांपडलें: ६ बाबेलच्या नबुखद्रेस्सर राजानें जे लोक घरून नेले होते त्यांतले त्या मुखांत राहत होते ते लोक बंधसुक होऊन यरुशलेमास व यहूदांतील आपआपल्या नगरांत परत गेले ते हे: ७ येशूवा, नहेम्या, अजन्या, राम्या, नहमानी, मदेखय, बिलशान, मिस्परेथ, बिग्वाह, नहूम व बाना जे जरूबाबेलाबरोबर आले ते हेच. इझाएल लोकांतल्या मनुष्यांची संख्या ही होती: ८ परोशांचे वंशज दोन हजार एकशें बहात्तर, ९ शफाव्याचे वंशज तीनशें बहात्तर, १० आरहांचे वंशज सहाशें बाब्रन, ११ येशूवा व यवाब यांच्या कुळांतील पहयमबाषाचे वंशज दोन हजार आठशें अठरा, १२ एलामाचे वंशज एक हजार दोनशें चौषष्ट, १३ जतूचे वंशज आठशें पंचेचाळीस, १४ जकाईचे वंशज सातशें साठ, १५ बिन्नुईचे वंशज सहाशें अत्रेचाळीस, १६ बेबाईचे वंशज सहाशें अष्टावीस, १७ अजग्मदाचे वंशज दोन हजार तीनशें बावीस, १८ अदोनी-

कामाचे वंशज सहाशें सदुसष्ट, १९ भिग्व्हाईचे वंशज दोन हजार सदुसष्ट, २० आदीनाचे वंशज सहाशें पंचावन्न, २१ हिज्कीयाच्या आटेराचे वंशज अठ्याण्णव, २२ हाशुमाचे वंशज तीनशें अश्रावीस, २३ बेसाईचे वंशज तीनशें चोवीस, २४ हारिफाचे वंशज एकशें बारा, २५ गिबोनाचे वंशज पंचाण्णव, २६ बेथ-ल्लेम व नटोफा येथील मनुष्ये एकशें अठ्याऐशी, २७ अनाथोयाचीं मनुष्ये एकशें अश्रावीस, २८ बेथ-अजमावेथाचीं मनुष्ये बेचाळीस, २९ किर्याथ-यारीम, कफारा व बैरोथ येथील मनुष्ये सातशें त्रेचाळीस, ३० रामा व गेबा येथील मनुष्ये सहाशें एकवीस, ३१ मिखमासाचीं मनुष्ये एकशें बावीस, ३२ बेथेल व आय येथील मनुष्ये एकशें तेवीस, ३३ दुसऱ्या नबोचीं मनुष्ये बावन्न, ३४ दुसऱ्या एलामाचे वंशज एक हजार दोनशें चौपन्न, ३५ हारिमाचे वंशज तीनशें वीस, ३६ यरीहोचे वंशज तीनशें पंचेचाळीस, ३७ लोद, हादीद व ओनो यांचे वंशज सातशें एकवीस, ३८ सनावाचे वंशज तीन हजार नऊशें तीस, ३९ याजकः यदयाच्या कुळांतील येशुवाच्या घराण्यांतले नऊशें त्र्याहत्तर, ४० इम्मेराचे वंशज एक हजार बावन्न, ४१ पशहूरचे वंशज एक हजार दोनशें सत्तेचाळीस, ४२ हारिमाचे वंशज एक हजार सतरा. ४३ लेवीः येशुवाचे वंशज कदमीएलाचे होदवाच्या वंशजांतले चौऱ्या-हत्तर. ४४ गाणारेः आसाफाचे वंशज एकशें अठ्ठेचाळीस. ४५ द्वारपाल शल्लुमाचे वंशज, अटेराचे वंशज, तल्मोनाचे वंशज, अकूबाचे वंशज, हतीताचे वंशज, शोबाचे वंशज, एकशें अबतीस. ४६ नथीनीमः सिहाचे वंशज, हशुफाचे वंशज, तबायोथब्बे वंशज, ४७ केरोसाचे वंशज, सीयाचे वंशज, पादोनचे वंशज, ४८ लब्बोनाचे वंशज, हगाबाचे वंशज, सल्माईचे वंशज, ४९ हानानाचे वंशज, गिदेलाचे वंशज, गहाराचे वंशज, ५० रायाचे वंशज, रसीनाचे वंशज, नकोदाचे वंशज,

५१ गब्बामाचे वंशज, उब्जाचे वंशज, पासेहाचे वंशज, ५२ बेसईचे वंशज, मऊनीमाचे वंशज, नफूरोसीमाचे वंशज, ५३ बकबूकाचे वंशज, हकुकाचे वंशज, हहूराचे वंशज, ५४ बसलीथाचे वंशज, महीदाचे वंशज, हशाचे वंशज, ५५ बकोसाचे वंशज, सीसराचे वंशज, तामहाचे वंशज, ५६ नसीहाचे वंशज, हतीफाचे वंशज. ५७ शलमोनाच्या वाकराचे वंशजः सोताईचे वंशज, सोफेरथाचे वंशज, परीदाचे वंशज, ५८ यालाचे वंशज, दकोनाचे वंशज, गिदेलाचे वंशज, ५९ शफाव्याचे वंशज, हतीलाचे वंशज, सबाइमाच्या पोखरेथाचे वंशज, आमोनाचे वंशज, ६० सर्वे नथीनीम व शलमोनाच्या वाकराचे वंशज मिळून तीनशें व्याण्णव होते. ६१ तेल-मेलह, तेल-दुर्षा, कल्ल, अहोन व इम्मेर एथून जे वर आले ते हेच; पण ते इझाएलापैकीं होते कीं नव्हते याविषयीं त्यांना आपआपलें पितृकुळ व आप-आपली वंशावळी दाखवितां आली नाहीः ६२ दलायाचे वंशज, तोबीयाचे वंशज, नकोदाचे वंशज सहाशें बेचाळीस. ६३ याजकापैकींः हबायाचे वंशज, हकोसाचे वंशज व बार्जिल्लयाचे वंशज; या बार्जिल्लयानें गिलादी बार्जिल्लय याच्या कन्यापैकीं एकीशीं लग्न केलें, आणि त्याचें नांव घेतलें. ६४ यानीं आपलें वंशावळीचें पत्र इतर वंशावळ्यांच्या पत्रांत धुंडून पाहिलें, पण तें सांपडलें नाही म्हणून ते अशुद्ध ठरून त्यांस याजकपदाच्या यादीतून काढून टाकिलें. ६५ तिशाया (प्रांताधिपति) यानें त्यांस सांगितलें कीं उरीम व शुम्मीम धारण करणारा याजक उभा राहीपर्यंत तुम्ही कोणी परम पवित्र वस्तु खाऊं नयेत. ६६ साऱ्या मंडळींतले लोक मिळून बेचाळीस हजार तीनशें साठ भरले; ६७ त्यांखेरीज त्यांच्या सात हजार तीनशें सदतीस दासदासी व दोनशें पंचेचाळीस गाणारे व गाणारणीं होत्या. ६८ त्यांचे बौद्धे सातशें छत्रतीस, खेचरें दोनशें पंचेचाळीस, ६९ उट-बोरशें पन्तीस व गावळें सहा हजार सातशें वीस एवढी होती. ७० पितृकुळांच्या प्रमुखां-

पैकी कांहींनी या कार्यास मदत केली. तिशांथायें एक हजार दारिक सोनें, पन्नास कटोरे व पांचवें तीस याजक्रीय बळें एवढीं खजिन्यांत पावतीं केलीं.

७१ पितृकुळंतील आणखी कांहीं पुरुषांनीं या कामाच्या खजिन्यांत वीस हजार दारिक सोनें आणि दोन हजार दोनसो मोनें ह्यें पावतें केलें. ७२ वरकड लोकांनीं वीस हजार दारिक सोनें, दोन हजार माने ह्यें आणि सदुसट याजक्रीय बळें पावतीं केलीं.

७३ या प्रकारें याजक, लेवी, द्वारपाल, गायक व इतर कांहीं लोक, नथीनीम व सर्व इस्राएल आप- आपल्या नगरांत राहूं लागले.

सातवा महिना आला तेव्हां सर्व इस्राएल आप- आपल्या नगरांत होते. १ मग ते सर्व लोक

एकचित होऊन पाणीवेशीजवळच्या चौकांत एकत्र जमले व एखा शाकी यास म्हणाले, परमेश्वरानें इस्राएल लोकांस विहित केलेल्या नियमशास्त्राचा मोझे- कृत ग्रंथ घेऊन या. २ तेव्हां मंडळीतील स्त्रीपुरुषांपुढें व ज्यांस ऐकून समजण्याचें सामर्थ्य होतें त्या सर्वांपुढें एखा याजकानें तो धर्मग्रंथ आणिला. ३ त्यांतील वचनें त्यानें पहाटपासून दोन प्रहरपर्यंत पाणीवेशीसमोरच्या चौकांत स्त्रीपुरुषांपुढें व ज्यांस ऐकून समजण्याचें सामर्थ्य होतें त्यांच्यापुढें वाचिलीं, आणि सर्व लोकांनीं नियमशास्त्राचा ग्रंथ कान देऊन ऐकला. ४ लोकांनीं मुद्दाम केलेल्या एका लाकडी पीठवर एखा शाकी उभा राहिला व त्याच्याजवळ उजवीकडे मतिथ्य, शेमा, अनाया, उरीया, हिल्लीया व मात्सेया हे उभे राहिले; व त्याच्या डावीकडे पदाया, मीशाएल, मल्खीया, हम्ब्रस, हम्ब्रानो, जखन्या व मशुवाम हे उभे राहिले. ५ एज्रांनें उभें राहून तो ग्रंथ उचडिला; तेव्हां एखा सर्वास दिसला, कारण तो सर्वांहून उंच ठिकणीं उभा होता; त्यानें तो ग्रंथ उचडिला तेव्हां सर्व लोक उभे राहिले; ६ मग एज्रांनें देवाधिदेव परमेश्वर याचा धन्यवाद केल्य, व सर्व लोकांनीं आपले हात वर करून आमनें ! आमनें ! असें म्हटलें आणि आपलीं डोक्यां उचवून

१ एखा २:६९ टीप पाहा.

व आपलीं मुखें भूमीकडे करून परमेश्वरस प्रणाम केल्य. ७ येथेवा, बानी, शेरेच्या, यामीन, अकूब, शन्वयइ, होदीया, मासेया, कलीता, अजन्या, योजा- वाद, हानान व पलाया, हे लेव्यांसुद्धां नियमशास्त्राचा अर्थ लोकांस समजावून सांगत होते; व लोक आपल्या स्थानीं उभे होते. ८ त्यांनीं तो ग्रंथ, तो देवाच्या शास्त्राचा ग्रंथ, स्पष्टीकरणासह वाचून दाखविला; वाचलें तेव्हां लोकांस चांगलें समजलें. ९ मग नहेम्या तिशांवा (प्रांताधिपति), एखा याजक, शाकी आणि लोकांस चिकविणारे लेवी हे सर्व लोकांस म्हणाले, हा दिवस तुमचा देव परमेश्वर याच्याप्रीत्यर्थ पवित्र आहे, तर शोक करूं नका; रडूं नका. कारण ते लोक नियमशास्त्रांतलीं वचनें ऐकून रडूं लागले होते. १० तेव्हां त्यानें त्यांस सांगितलें, जा, मिष्टान्नाचें सेवन करा; गोडगोड पेयें प्या व ज्यांच्या घरीं कांहीं तयार नसेल त्यांस वाहून पाठवा; कारण आजचा दिवस परमेश्वराप्रीत्यर्थ पवित्र आहे; तुम्ही उदास राहूं नका; कारण परमेश्वराविषयींचा जो आनंद तोच तुमचा आश्रयदुर्ग होय. ११ शांत राहा, कारण आजचा दिवस पवित्र आहे, दुःख करूं नका, असें म्हणून लेव्यांनीं लोकांस शांत केले. १२ नंतर सर्व लोक खाणेंपिणें करव्यास, एकमेकांस ताटें वाहून पाठविण्यास व मोठा उत्सव करव्यास निघून गेले, कारण जीं वचनें त्यांस वाचून दाखविलीं होती तीं त्यांस समजलीं होती.

१३ दुसऱ्या दिवशींही सर्व लोकांच्या पितृकुळं- तील प्रमुख पुत्र, याजक व लेवी नियमशास्त्राचीं वचनें लक्षपूर्वक ऐकव्यासाठीं एखा शाकी याच्याजवळ जमा झाले. १४ त्या धर्मशास्त्रांत असें लिहिलेलें त्यांस आठवळें कीं परमेश्वरानें मोशास आज्ञा दिल्याप्रमाणें इस्राएल लोकांनीं सातव्या महिन्याच्या पर्वणीस भांडवांत राहावें; १५ आपल्या सर्व नगरानगरांत व यक्षालेमांत त्यांनीं लोकांना जाहीर करावें व कळवावें कीं पहाटवर जाऊन जैतून, रानजैतून, मेंदी, खजुरी आणि दाट पाळवीचे वृक्ष यांच्या डाहळ्या आणून शास्त्रांत लिहिलें

आहे त्याप्रमाणे मांडव करावे. १६ मग लोकांनी बाहेर जाऊन बाहल्या आणि आपआपल्या घरांच्या घाट्यांवर, त्यांच्या अंगणांत, देवाच्या मंदिराच्या अंगणांत, एलीवेसीच्या चौकांत आणि एश्टैमेवेसीच्या चौकांत मांडव घातले. १७ जे लोक बंदिवासांतून सुटून परत आले होते त्यांचा अवघा मेळा मांडव घातून त्यांचे राहिले; नुनाचा पुत्र येशूता याच्या काळापसून हा दिवसपर्यंत इस्राएल लोकांनी कधी असे केले नव्हते. जोहोकरे आनंद व आनंद झाले. १८ पहिल्या दिवसापासून शेवटल्या दिवसपर्यंत एजा देवाच्या नियमशाळाचा मंत्र निरव घाची. हा प्रकार त्यांनी सात दिवसपर्यंत सण पाळिला, आणि आठव्या दिवशी विविधपूर्वक सणाचा समारोप केला.

१ याच महिन्याच्या नोव्हिसाव्या दिवशी इश्र-
 ९ एल लोक उपास करून गोष्टाट पांक्क व अेक्यांत धूळ घातून एकवट झाले. २ इस्राएल वंशातील लोक विदेश्यांपसून निराळे झाले, आणि उमे राहून त्यांनी आपली पातके आणि आपल्या पूर्वजांचे अपराध कबूल केले. ३ ते आपल्या जाती उमे राहून अह्र दिवसपर्यंत आपला देव परमेश्वर याच्या नियम-शाळाचा मंत्र वाचीत राहिले, व आपली एक अह्र आपली पातके कबूल करित आणि आपला देव परमे-श्वर याची उपासना करित राहिले. ४ मग येशूता, बानी, कदमीएल, शन्या, बुनी, शेरेव्या बानी व कनानी यांनी लेव्यांच्या जिऱ्यांवर उमे राहून उच स्वरांचे आपला देव परमेश्वर याचा घावा केला. ५ मग येशूता, कदमीएल, बानी, हशबन्या, शेरेव्या, होदीया, शन्या व पयह्या हे लेवी म्हणाले, उमे राहा, आणि आपला देव परमेश्वर याचा येणेप्रमाणे धन्यवाद अनंत-काळ करा: तुमो वैभवशास्त्री नाम धन्य असो; तें सर्व धन्यवाद व स्तवन यांपलीकडे आहे; ६ तुम एक परमे-श्वर आहेस; आकाश व अस्तुव आकाश व लातीक सर्व नक्षत्राण, पृथ्वी व तीवरे सार्व वस्तुवारे, जलधाय, न्यांत असलेले सर्व कांही यांचा तूं उत्पन्नकर्ता व पालनकर्ता आहेस; स्वर्गातील सेना तुला नमन करिते;

७ हे परमेश्वरा, तूं देव आहेस; तूं अजडान-निवृत्त केळून सास्यांच्या उर गांवांतून बाहेर आषिलें व त्याच अत्राहाम हें नांव ठेविलें; ८ आणि त्यानें अंतःकरण तुम्यासंबंधानें एकनिष्ठ आहे असें पाहून तूं त्याच्याशीं करार केला कीं मी तुम्या वंशास कनानी; हिती; अमोरी, परिजी, यबूसी व निर्गाषी यांचा देश देखेन; तूं हें आपलें बचन पुरें केले आहे, कारण तूं न्यायी आहेस; ९ नंतर तूं मिसर देशांत आमच्या पूर्वजांचे कष्ट पाहिले व तांकांच्या समुद्राच्या तीरी त्यांचा घावा ऐकला; १० फारो, त्याचे सेवक, त्याच्या देशचे सर्व लोक यांस चिन्हें व अद्भुत कृत्यें तूं दाखविलीं; कारण ते त्यांजशीं यवानीं वायल होते हें तुला ठाऊक होतें; तूं आपल्या नामाचा महिमा प्रगट केला; तो आजवर आहे. ११ तूं त्यांच्यासमोरून समुद्र दुमंग केला, असा कीं ते समुद्रामधून, कोरणा जमिनीवरून वाहून गेले; थोडा महाजलाशयांत टाकावा त्याप्रमाणें तूं त्यांचा पाठलाग करणाऱ्यांस समुद्रतळीं फेकिले. १२ तूं त्यांस दिसां मेकस्तंभानें नेले, आणि रात्री ज्या वाटेनें त्यांनीं जावयाचें तिच्यावर प्रकाश मिळावा म्हणून अग्निस्तंभानें त्यांस मार्ग दाखवून नेले. १३ तूं सीनाय पर्वतावर उतरून त्यांनीं स्वर्गांतून बोललास आणि त्यांस योग्य निर्णय, खरे कथ्यदे, चांगले नियम व आज्ञा लावून दिव्या; १४ तूं त्यांस आपल्या पवित्र शब्दाचाचा परिकर करून दिला, आणि तुला सेवक मोशे याच्या हस्ते तूं त्यांस आज्ञा, नियम व धर्मशाळा हीं विहित केलीं; १५ आणि त्यांची क्षुधा भागविण्यासाठीं तूं आकाशांतून त्यांस अन्न दिलें, त्यांची तृषा श्मविण्यासाठीं सडकांतून पाणी काढिलें आणि त्यांस अशी आज्ञा केली कीं जो देश तुम्हांस देण्यासाठीं मी वाहु उभासून आणमाक जेव्ही आहे त्यांचा तावा वेण्यासाठीं तुम्ही स्वतः जा. १६ अत्रापि त्यांनीं व आमच्या पूर्वजांनीं उमस्त होऊन आपली मोत ताळ केली व तुम्या आज्ञांचा अवमान केला; १७ त्यांनीं हुकूम मानण्याचें नाकारिलें, आणि जीं आध्वर्युक्तीं तूं त्यांचा-मर्थ्य केलीं होती त्यांची त्यांनीं परवा केली नाहीं; पण

त्यांनी आपली मान ताठ करून एवढे बंड केले की आपल्या सवस्थितीत परत जाण्यासाठी त्यांनी एक नायक नेमिला, पण तू क्षमाशील, रुपाळ, दशमय, संदक्रोष व अतिक्रमण्य देव आहेस; तू त्यांचा त्याग केला नाही. १८ त्यांनी ओतीव वासरू केले व ज्या देवाने तुला मिसर देशातून सोडवून आणिले व तुला संताप आणणारी कामे केली तोच हा असो म्हटले; १९ तथापि तू अस्ति दयाळू असल्याकारणाने त्यांस तू रानांत सोडून दिले नाही; दिवसां त्यांचा मार्गदर्शक मेघसंज्ञा त्यांसचून दळळ नाही, आणि रात्रीचा अंधकार देखून भीट सुर्वे दाहकमिणास अस्मिन्संभ्रंही दळळ नाही. २० त्यांच्यांमार्गे प्रसन्न वृष्टीं उदणूक तू त्यांस आपला सखलता दिसा; स्वप्न्या तोडचा मगना तू करवून घेतला नाही; आणि त्यांची तुमः संत करव्यासाठी तू त्यांस पाणी पेटवून दिल्यास. २१ चावीस वर्षे जंगलांत तू त्यांचे असे पारूनपोषण केले की त्यांस कसावीहि वाण पडली नाही; त्यांची वळे जीण झाली नाहीत; त्यांच्या म्यास सृज झाली नाही. २२ मग तू त्यांस देशेदेशीचे लोक अंकित करून दिले आणि त्यांच्या चतुःसीमा नेमून ठेव्या; त्याप्रमाणेच हेराबोनचा राजा सिद्दीन व शरानांचा राजा ओग या दोघांच्या देशांचे बतन त्यांस प्राप्त झाले. २३ तू त्यांचे बंशज आकाशातील ताचोप्रमाणे बहुगुणित केले आणि ज्या देशांत जाऊन तुम्ही त्यांचे बतन पावाल म्हणून तू त्यांच्या पूर्वजंस सांगितले होतें त्या देशी तू त्यांस नेऊन पोचविले. २४ त्याप्रमाणेच त्यांच्या वंशजांनी त्या देशांत जाऊन त्यांचा ताबा घेतला; तू त्यांच्यादेशांत देशांतले रहिवासी कनानी यांस फदाकस केले; त्यांचे राजे व देशचे लोक यांचे बाटेल तें करावें म्हणून त्यांस तू त्यांच्या हाती दिले. २५ त्यांनी संतबंधीची नगरे व सुपीक भूमि काबीज केली, आणि उत्तमोत्तम वस्तूनी मरलेली धरें, खोदलेले हीद, प्राक्षांचे मळे, जैतूलाचे मळे व बिणुल फळ-झाडे बांचा ताबा घेतला; ते खाऊन तुम झाले, धष्टपुष्ट झाले आणि तुम्हा अतिक्रमित बाणुल्यणासुळें सुख

पावले; २६ पण त्यांनी आह्वानंग करून तुजविरुद्ध बंड केले; तुजें धर्मशास्त्र त्यांनी पाठीमागे फेकून दिले; तुजकडे त्यांनी पुनः वळावें असे ज्या तुम्हा संदेष्ट्यांनी निश्चल सांगितले त्यांस त्यांनी जिवें मारिले आणि तुला संतास केले. २७ त्यासुळे तू त्यांस त्यांच्या शत्रूंच्या हाती दिले; त्यांनी त्यांस संकटांत घातले; तरी आपल्या विपत्काळीं त्यांनी तुम्हा धावा केला; ते तू स्वर्गातून ऐकला व तुम्हा दयेच्या बहुत कृत्यांस अनुसरून त्यांस त्यांच्या शत्रूंच्या हातून सोडविण्यासाठी तू त्यांस सोडविणारे दिले; २८ पण जेव्हाजेव्हा त्यांस स्वास्थ्य मिळे तेव्हातेव्हा ते तुम्हासमीरे पुष्कळ करीत; यासुळे तू त्यांस शत्रूंच्या हाती देत असस; व ते त्यांचे सत्ता चालवीत; तरी ते तुजकडे वळून तुम्हा धर्म करीत ते तू स्वर्गातून ऐकत असस; आणि तुम्हा दयेच्या कृत्यांस अनुसरून तू त्यांस अनेक वेळां मुक्त केले. २९ त्यांस पुनः नियमशास्त्राप्रत आणवें म्हणून तू त्यांस बजावून सांगितले तरी त्यांनी उन्मत्त होऊन तुम्हा आह्वानांचा अंकमान केला आणि जे निर्णय पाळिल्याने मनुष्य जीवत राहतो ते न जमानतां त्यांनी पाप केले; त्यांनी आपला खादा जुवाखाळून काढून घेतला; मान ताठ केली व ते ऐकतनासे झाले. ३० तू पुष्कळ वर्षे त्यांची गम केली व आपल्या आत्म्याने संदेष्ट्यांच्या द्वारे त्यांस बजावीत आरंभस; पण त्यांनी कान दिला नाही म्हणून तू त्यांस अनेक देशांतल लोकंच्या हाती दिले. ३१ तरी तू आपल्या दयेच्या बहुत कृत्यांस अनुसरून त्यांचा पुरा अंत केला नाही, त्यांचा त्याग केला नाही, कारण तू रुपाळ व दयाळू देव आहेस. ३२ तर आतां हे आमच्या येवा, हे धीर, पराक्रमी व भयावह देवा, आपला करार व दया क्रमम राखणाऱ्या देवा, अन्धरी राज्याच्या कळ्यापासून आजपर्यंत आमहांस, आमच्या राजांस, आमच्या अधिपतींस, आमच्या याजकांस, आमच्या संदेष्ट्यांस, आमच्या वाडवडिलांस आणि तुम्हा सर्व लोकांस जे कष्ट झाले आहेत ते क्षुद्रक ठेवू नको. ३३ आम्हांवर जें काही पुढरले आहे त्याच्या

कर्मतीतं न्यायशील आहेश; तं आमच्यासीं सत्यतेनें
 कर्मत्यास पण आम्ही दुष्टाई केली आहे. ३४ आमचे
 राजे, अधिपति, याजक आणि वाडवडील यांनी तुम्हां
 नियमशासन पाळिले नाही, आणि आपल्या ज्या आज्ञांच्या
 व शिर्षांच्या योगीं तूं त्यांस बजाविलें त्यांकडे त्यांनीं
 लक्ष दिलें नाही. ३५ त्यांनीं आपल्या राज्यांत तुम्हीं
 सेना केली नाही; तूं त्यांचें मोठें कल्याण केले,
 आणि तूं त्यांस विस्तृत व सुपीक भूमि दिली तरीहि
 तुम्हीं सेना त्यांनीं केली नाही आणि आपल्या दुष्कर्मापसून
 ते परावृत्त झाले नाहीत. ३६ माहा, आज आम्ही
 दास बनलों आहों; आमच्या पूर्वजांनीं उत्तम उत्पन्न
 उपभोगांनें म्हणून जो त्रेधा त्यांस-द्विधा त्यांत आम्हीं
 केवळ दास आहों. ३७ आजच्या सत्रासुद्धें जे राजे
 तूं आज्ञावर नेमिले आहेत त्यांच्या देशाचें पुष्कळ
 उत्पन्न मिळत आहे; ते आमच्या देहावर व आमच्या
 सुरांबरोबर हवी तशी सत्त चालवीत आहेत; आम्ही
 फार संकटांत आहों. ३८ या सर्व कारणास्तव आम्ही
 दंड करार करितों, लिहून देलों, आणि आमचे अधि-
 पति, लेवी व याजक हे त्याजवर मोहर करीत आहेत.

१ ज्यांनीं आपली मुद्रा केली ते हे होतः

- १० हस्त्याचा पुत्र, नहेम्या तिरश्वारा (प्रांताधिपति) व
 सिड्कीया, २ सराया, अजय्य, शिर्मया, ३ पक्षूर,
 अमन्या, मन्खीया, ४ हतूसा, शबन्या, मरुदख, ५ हारिम,
 मरेमोथ, ओबद्या, ६ शानीयल, मित्रयोन, बारुख,
 ७ मशुल्लाम, अबीया, मिशामीन, ८ मान्या, जिलाह,
 शमया हे याजक; ९ आणि लेवी : अजन्याचा पुत्र
 येथूबा, हेनादादाच्या पुत्रांतला निन्हुड, कदमीएल,
 १० आणि त्यांचे भाऊ शबन्या, होदीया, कलीता,
 पलाया, हनान, ११ मीखा, रहोब, हशब्या,
 १२ जवकूर, शेरेव्या, शबन्या, १३ होदीया, बानी,
 बनीन; १४ लोकांतले मुख्य : परोश, पहथ-मवाब,
 एलम, जातू, बानि, १५ बुन्नी, अजगाद, नेबाई,
 १६ अदोनीया, शिग्बूह, आदीन, १७ आटेर,
 हिज्कीया, अज्जूर, १८ होदीया, हास्म, बेसाह,
 १९ हारीफ, अनायोथ, नोबाई, २० म्पयीयाश, मशु-

लम, हेजीर, २१ मशेजबेल; सारोक, मरुवा,
 २२ पलव्या, हानान, अनया, २३ होसेया, मन्म्या,
 हेश्वर, २४ हलोहेश, पिन्हा, शोबेक, २५ रूथ,
 श्वान्या, मासेया, २६ अहीया, हनान, जोनान,
 २७ मरुख, हारिम व बाना. २८ अवशिष्ट लोकांनीं
 म्हणजे याजक, लेवी, दूतपाल, गायक व ज्योतीनीस कामीं
 आणि देवाचें घमशासन पाळवयासाठीं वेस्रोव्हेसीया
 लोकांतून जे वेगळे झाले होते त्या सर्वांनीं जसत आंकळ
 व समजूत होती अशा आपल्या श्रिया; पुत्र व कन्या
 यांसह २९ आले आकळ व बहजन यांच्यासीं
 एकचिंत होऊन आणमूक केली आणि जे नियमशासन
 देवाचा सिवक मोठे याच्या हातें देण्यांत आले त्याप्रमाणें
 आम्ही वर्तू आणि आमचा प्रभु परमेश्वर याच्या सर्व
 आज्ञा, निर्णय व नियम लक्षपूर्वक पळे; असें न
 केल्यास आमहांस शाप लागो. ३० आम्ही आमच्या
 मुली या देशांतल्या लोकांस देणार नाही व त्यांच्या मुली
 आमच्या मुलांस करणार नाही; ३१ या देशच्या
 लोकांनीं शब्बाथ दिवशीं एकादी वस्तु अगर अन्नसामग्री
 विक्रावयास आणली, तर आम्ही ती त्यांच्याकडून
 शब्बाथ दिवशीं किंवा एकाद्या पवित्र दिवशीं विवत
 देणार नाही; तर सातव्या वर्षी आमची जमीन आम्ही
 पंढीत ठेवू आणि ल्हेकांकडून कर्ज वसूल करणें बसेल
 तें सोडून देऊं. ३२ याशिवाय आम्ही असा एक
 नियम म्हणून ठेवितों कीं आम्हीं आपल्या देवाच्या
 मंदिरांतल उपासनेसाठीं अथेचीं एकतृतीयांश शेकेल
 दर वर्षी द्यावें; ३३ समर्पित भाकरी, नित्याचें अन्न-
 पण, नित्याचें होमापण आणि शब्बाथ, चंद्रदर्शन आणि
 नेमिल्ले सण यांसंबंधाचीं बलिदानें आणि पवित्र
 वस्तु, इस्राएलाच्या प्रायश्चिस्तासाठीं पापापणें, या सर्वां-
 साठीं, आमच्या देवाच्या मंदिराच्या कामीं लागणारा
 खर्च आम्हीं द्यावा. ३४ मग याजक, लेवी व इतर
 एकंदर लोक अशा आम्हीं सर्वांनीं पुढील कार्यासाठीं
 चिठ्या टाकिल्या म्हणजे नियमशासनांत लिहिल्या-
 प्रमाणें आमचा देव परमेश्वर याच्या वेदीवर जाळण्या-
 साठीं आपल्या पितृकुळांप्रमाणें वर्षानुवर्ष नियमित

समयी आपल्या देवाच्या मंदिरांत लाकडाचीं अर्पणें आपण्णीं. ३५ आपआपल्या जमिनीचा प्रथम उपज व निरनिराळ्या वृक्षांचीं प्रथम फळें वर्षानुवर्ष परमेश्वराच्या मंदिरीं आण्णीं; ३६ आणि नियमशास्त्रांत लिहित्याप्रमाणें आपले प्रथम जन्मलेले पुत्र, तसेंच आपल्या गुरादोरांचे व शेरडामिंदरांचे प्रथम जन्मलेले हे सर्व आमच्या देवाच्या मंदिरांत सेवा करणाऱ्या याजकांकडे घेऊन यावे; ३७ आणि आपल्या मळलेल्या पिठाचा पहिला उंटा समर्पित अंशानीं अर्पणें, सर्व प्रकारच्या साबांनीं फळें, द्राक्षारस व तेल हीं याजकांकडे देवाच्या मंदिराच्या कोठऱ्यांत आण्णीं; आणि आपल्या अग्निनीच्या उत्पन्नाचा दसमांश लेव्यांकडे न्यावा; कारण लेवीं सर्व नगरांतून आमच्या शेतीच्या उत्पन्नाचा दसमांश घेत अस्तित्तात; ३८ लेवीं दसमांश घेतील तेव्हां त्यांच्याबरोबर अहरोनच्या वंशांतला कोणी याजक असावा, आणि लेव्यांनीं दसमांशाचा दसमांश आमच्या देवाच्या मंदिराच्या कोठऱ्यांत म्हणजे भांडारांत पोचता करावा. ३९ इस्राएल लोक व लेव्यांचे वंशज यांनीं भान्य, द्राक्षारस व तेल यांचें समर्पित अंशाचें अर्पण, पवित्रस्नानाचीं पात्रें, सेवा करणारे याजक, द्वारपाळ व गायक अस्तित्ता त्या कोठऱ्यांत आण्णीं; आणि आपलीं आपल्या देवाचें मंदिर सोडू नये.

११ लोकांचे, अविपत्ति यक्षलेमांत राहत असत; वरकड लोकांपैकीं दहतल्या एकानें पवित्र नगर यक्षलेम येथें राहावें आणि नऊ जणांनीं इतर नगरांत वस्ती करावी हें उरविष्यासाठीं त्यांनीं विख्या टाकिल्या. २ जे स्वसंतोषानें यक्षलेमांत राहण्यास कबूल झाले त्या सर्वांस लोकांनीं वन्य म्हाटलें. ३ यक्षलेमांत राहणारे प्रांतांचे प्रमुख हेच होते; पण इस्राएल लोक, याजक, लेवी, नथीनीम व शलमोनच्या सेवकांचे वंशज यक्षलेमांत व यहूदातील आपआपल्या नगरांत व वतनांत राहत होते. ४ यक्षलेमांत कांहीं बहूदी व कांहीं बन्ध्याभिनी राहत होते. यहूदाचे वंशज हे: पेरैसाच्या संतांपैकीं अशया बिन

उब्बिया बिन जखन्या बिन अयन्या बिन शफव्या बिन महल्लेल; ५ मासेया बिन बांस्ख बिन कोल-होजे बिन हजाया बिन अदाया बिन योथारीव बिन जखन्या बिन झिलोनी. ६ पेरैसाचे जे वंशज यक्षलेमांत राहत होते ते सर्व चारशें अडसष्ट वीर पुरुष होते; ७ आणि बन्ध्याभिनाचे वंशज: सखु बिन मशुळाम बिन योएद बिन पदाया बिन कोलवा बिन मासेया बिन ईवीएल बिन यशाया ८ आणि त्यांच्यामागून गब्बई व सल्लह यांचे वंशज वयशें अक्षवीस होते. ९ यांचा अधिकारी जिलीचा पुत्र योएल होता, आणि इसनूवाचा पुत्र यहूदा नगरचा दुय्यम अधिकारी होता. १० याजकांतले: यदया बिन योथारीव व याखीन, ११ सराया बिन हिल्कीया बिन मशुळाम बिन संदोक बिन मरायोम बिन अहीदब हा देवमंदिराचा अधिकारी होता; १२ आणि त्यांचे जे भाऊवंद मंदिरांतले काम करीत ते आठशें बाबीस होते; अदाया बिन यहोराम बिन पलत्या बिन अस्ती बिन जखन्या बिन पद्दुर बिन मल्कीया; १३ आणि त्यांचे भाऊवंद पितृकुळांचे प्रमुख दोनशें बेचाळीस आणि अमस्तह बिन अजरेल बिन अहजई बिन मशि-लेमोथ बिन इमेर; १४ आणि त्यांचे भाऊवंद एकशें अक्षवीस बलवान वीर; आणि त्यांचा अधिकारी हम्मदोली-मिन्वा पुत्र जव्दीएल हा होता. १५ आणि लेव्यांतले शमया बिन हश्शक बिन अज्झिकाम बिन हशब्या बिन बुशी; १६ आणि लेव्यांच्या मुख्यांपैकीं शब्बथई व योजाबाद हे देवाच्या मंदिराच्या बाहेरच्या कामावर होते; १७ आणि प्रार्थनेच्या वेळीं ईशोपकारस्मरण आरंभण्याच्या कामीं मत्तन्या बिन मीला बिन जब्दी बिन आसाफ हा मुख्य होता व बकबुक्या आपल्या भाऊवंदांतला दुसरा होता; आणि अच्दा बिन शम्भूवा बिन गाखल बिन यहूथून हाही होता. १८ पवित्र नगरांतले सर्व लेवी दोनशें चौऱ्याथशीं होते. १९ द्वारपाळ अक्कूब, तल्मोन व दरवाजे राखणारे त्यांचे भाऊवंद एकशें बहातर होते. २० वरकड इस्राएल लोक, याजक व लेवी यहूदाच्या सर्व नगरांत आपआपल्या वतनांत होते; २१ पण नथीनीम ओफेखंत राहत; सीहा व गित्या हे नथी-

नीमांवर ेनिले होते. २२ उब्जी बिन बानी बिन हशब्द्या बिन मतन्या बिन मीखा हा यक्षले-मांतल्या लेव्यांचा अधिकारी होता; आसफाच्या वंशजांतले जे गाणारे ते देवाच्या मंदिरांतील कामावर होते; २३ कारण त्यांच्यासंबंधानें राजाची आज्ञा होती व रोजच्या जरूरीप्रमाणें गाणाऱ्यांची व्यवस्था ठरली होती. २४ यहुदाचा पुत्र जेरह याच्या वंशजांतल मसेजेबेल याचा पुत्र पथश्या लेकांसंबंधाच्या सर्व गोष्टींच्या बाबतींत राजाच्या हाताशीं होता. २५ खेडीपाडी व त्यांच्या शेतवाड्या यांविषयीं: यहुदाच्या वंशांतल्या कित्येकांनीं किर्यथ-अबांत व त्याच्या खेड्यांत, दिबोनांत व त्याच्या खेड्यांत, आणि यकबसेलांत व त्याच्या खेड्यांत, २६ येशूदांत, मोलादांत व बेथ-मलेतांत, २७ हसर-शुवालान्त, बैरशेबांत व त्याच्या खेड्यांत, २८ सिकूलगांत, मकोनांत व त्याच्या खेड्यांत, २९ एन-रिमोनांत, सारयांत, यर्मूयांत, ३० जानोहांत, अदुल्लमांत व त्याच्या खेड्यांत, लाखीशांत व त्याच्या शेतवाड्यांत, अजेकांत व त्याच्या खेड्यांत वस्ती केली; त्यांनीं बैर-शेबापासून हिब्रोमाच्या खोऱ्यापर्यंत वस्ती केली. ३१ गेबांतले बन्यामिनाचे वंश मिस्रमाशांत व अयांत, बेथेलांत व त्याच्या खेड्यांत, ३२ अनाथो-धांत, नोबांत, अनन्यांत, ३३ हासोरांत, रामांत, गित्तहमांत, ३४ हादीदांत, सबोहमांत, नबल्लाटांत, ३५ लोदांत व कारागिरांच्या खोऱ्यांतल्या ओनांत वस्ती केली. ३६ लेव्यांपैकीं यहुदांतलीं कांहीं प्रकारणें बन्यामिनाकडे होती.

१२

१ शस्तीएलाचा पुत्र जरूबबानेल व येशूया यांजबरोबर जे याजक व लेवी वर आले ते हे: साराया, यिर्मया, एजा, २ अमन्या, मल्लख, हतुश, ३ शखन्या, रहूम, मरेमोथ, ४ इहो, गिन्नथोई, अबीया, ५ मियामीन, माथा, बिल्गा, ६ शमया, योयारीब, यदया, ७ सल्ल, आमोक, हिल्कीया व यदया; हे येशूदाच्या काळीं याजकांतले व त्यांच्या बांधवांतले मुख्य होते. ८ लेवी: येशूदा, बिशुइ, कदमीएल, शेरेच्या, यहुदा, मतन्या व त्याचे

भाऊबंद स्तुतिगायनांच्या कामावर होते; ९ आणि त्यांचे भाऊबंद बकबुक्या व उनो त्यांजबरोबर पहाऱ्यांत होते. १० येशूदास योयाकीम झाला, योयाकी-मास एल्यासीब झाला, एल्यासीबाला योयाद झाला, ११ योयादास योनाथान झाला, व योनाथानास यहुदा झाला. १२ योयाकीमाच्या काळीं याजक पितुकुळांतले मुख्य होते ते हे: सारायापासून मरथ्या, यिर्मयापासून हनन्या, १३ एजापासून मशुल्लम, अमन्यापासून यहोहानान, १४ मल्लखीपासून योनाथान, शबन्यापासून योसेफ, १५ हारिमापासून अदना, मरायोथापासून हेलकइ, १६ इहोपासून जखन्या, गिन्नथोन्नापासून मशुल्लम, १७ अबीयापासून जिली, मिन्यामीनापासून, मोवद्यापासून पित्तय, १८ बिल्गापासून शम्मुवा, शमयापासून यहोनाथान, १९ योयारीबापासून मतनय, यदयापासून उब्जी, २० सल्लबापासून कल्लय, आमोकापासून एबेर, २१ हिज्कीयापासून हशब्द्या व यदायापासून नथनेल. २२ एल्यासीब, योयादा, योहानान व यहुदा यांच्या काळीं लेवी आणि दारयावेश पारसाच्या कारकीर्दींतले याजक हे त्यांच्या पितुकुळांचे मुख्य होते. २३ लेव्यांचे वंशज, आपआपल्या पितुकुळांचे मुख्य इतिहासाच्या पुस्तकांत एल्याशिबाचा पुत्र योहानान याच्या काळपर्यंत नमूद केले होते; २४ आणि लेव्यांतले मुख्य हशब्द्या, शेरेच्या व कदमीएलाचा पुत्र येशूदा व त्यांच्यासमोर त्यांचे भाऊबंद असे मेळ्यानें देवाचा मनुष्य दावीद याच्या आज्ञेप्रमाणें स्तवन व ईशोपकारस्मरण करावयास होते. २५ मतन्या, बकबुक्या, ओबद्या, मशुल्लम, तल्मोन व अकूब हे द्वारपाळ दरवाजांच्या कोट्यांचें रक्षण करीत असत; २६ हे योयाकीम बिन येशूदा बिन योसादाक याच्या वेळीं व नहम्या अधिकारी व लेखक एजा याजक यांच्या काळीं होते.

२७ यक्षलेमाच्या कोटाच्या प्रतिष्ठापनेच्या समयीं लेव्यांनीं आनंद व धन्यवाद करून झंजा, सारम्या व नीणा बाजवून आणि गाऊन तो प्रसंग साजरा

करावा म्हणून त्यांस यस्त्रालेमांत पोंचविण्यासाठी त्यांच्या-
त्यांच्या स्थानांतून हुडकून काढिले. २८ यस्त्रालेमाच्या
चोहोंकडल्या प्रांतांतून, नटोफातीच्या खेड्यांपाठ्यांतून,
२९ वेथ-गिलगाल येथून आणि गेबा व अज-भावेथ
येथल्या शेतवाडींतून गायकांचे वंशज एकवट झाले,
त्यांनी यस्त्रालेमाच्या आसपास खेडी वसविली होती.
३० मग याजक व लेवी यांनी स्वतांस शुचिर्भूत
करून लोकांची, वेशींची व कोटाची शुद्धि केली.
३१ मी यहुदाच्या सरदारांस कोटावर चढविलें
आणि त्यांच्या दोन टोळ्या केल्या; त्या स्तोत्रें
गात मिरवत चालल्या; त्यांची एक टोळी दक्षिण
दिशेनें म्हणजे केरवेशीकडे चालली; ३२ आणि
तिच्यामागून होश्या, यहुदाचे अर्धे अधिकाऱी,
३३ अज-न्या, एझा, मशुलाम, ३४ यहुदा, बन्यामीन,
शमया, यिर्मया, ३५ व कित्येक याजकांचे पुत्र करणे
घेऊन चालले; जख-न्या बिन योनाथान बिन शमया
बिन मत-न्या बिन मिखाया बिन जहूर बिन आसाफ,
३६ आणि त्याचे भाजबंद शमया, अजरेल, मिल्लई,
गिल्लई, माई, नथनेल, यहुदा व हनानी हे देवाचा
मनुष्य दावीद याची वायें घेऊन चालले आणि
त्यांच्यापुढें एझा शास्त्री चालला; ३७ ते झरावेशी-
कडून नीट दावीदपुराच्या पायऱ्यांवरून कोटाच्या
चढणीवर दाविदच्या मंदिराच्या वरल्या भागाकडून
पूर्वेस पाणीवेशीपर्यंत गेले. ३८ स्तोत्रें म्हणणारी व
मिरवत जाणारी दुसरी टोळी त्यांस मिळावयास पुढें
चालली, आणि तिच्यामागून मी व अर्धे लोक कोटावरील
भट्टीबुरुजावरून रुंद कोटापर्यंत, ३९ आणि
एझाईम वेशीपासून नुन्या वेशीवरून मत्त्यवेस,
हनानेल बुरुज व हमया बुरुज यावरून मेंढेवेशी-
पर्यंत गेलें; गारद्यांच्या वेशींत ते जाऊन उभे राहिले.
४० अशा स्तोत्रें म्हणणाऱ्या दोन्ही टोळ्या देवाच्या
मंदिरांत उभ्या राहिल्या, मी व मजबरोबर अर्धे
अधिपतिहि उभे राहिले; ४१ याजक, एल्याकीम,
भासेया, मिन्यामीन मीखाया, एल्योनार्ई, जख-न्या
व हनन्या यांनी करणे हातीं घेतले; ४२ आणि

मासेया, शमाया, एलाजार उज्वी, यहोहानान,
मल्खीया, एलाम व एजेर यांनीहि करणे घेतले;
गायकांनी उंच स्वरांनें गाहलें; यिझह्या त्यांचा
अध्यक्ष होता. ४३ त्या दिवशीं लोकांनी मोठे यज्ञ
करून आनंद केला, कारण देवांनें त्यांस आनंदांनें
परिपूरित केले होते; बायकामुलांनीहि आनंद केला;
यस्त्रालेमाचा आनंदच्यनि दूर जाऊन पोहंचला.

४४ याजक व लेवी यांचे ठरलेले वाटे नगरो-
नगरीच्या शेतांप्रमाणें गोळा करावे म्हणून त्या दिवशीं
भांडारें, परमेभराप्रीत्यर्थ समर्पित अंश, प्रथम फळें
व दशमांश यांच्या कोठड्यांवर लोक नेमण्यांत आले;
कारण याजक व लेवी हे हजार राहिल्याकारणांनें
यहुदास आनंद झाला होता. ४५ दाविदाच्या व त्याचा
पुत्र शल्मोन याच्या आह्नेप्रमाणें ते आपल्या देवाच्या
मंदिराचें व शुद्धीकरणाचें काम करीत; तसेच गायक व
द्वारपाळ हेहि करीत. ४६ प्राचीन काळीं म्हणजे दावीद
व आसाफ यांच्या काळीं एक मुख्य गायक व देवाचीं
स्तुतिस्तोत्रें यांची योजना केली होती. ४७ जरूबाबेल
व नहेम्या यांच्या काळीं सर्व इझ्राएल लोक गायकांस
व द्वारपाळांस दर दिवसाचा शिधा देत असत; ते
लेव्यांचे वाटे काढून ठेवीत आणि लेवी अहरोनाच्या
वंशजांचे वाटे काढून ठेवीत.

१ त्या दिवशीं मोशाचा ग्रंथ लोकांस
१३ वाचून दाखविण्यांत आला; त्यांत हें लिहिलेलें
आढळलें कीं अम्मोनी अथवा मवाची यांस
देवाच्या मंडळींत येण्यास मनाई आहे; २ कारण
ते अन्नपाणी घेऊन इझ्राएल लोकांस सामोरे आले
नाहींत, पण उलट शाप द्यावा म्हणून बलामास त्यांनीं
दक्षिणा देऊन बोलाविलें; तरी आमच्या देवांनें त्या
शापाचा आशीर्वाद केला. ३ नियमशास्त्राचें हें वचन
ऐकून त्यांनीं इझ्राएलांतून मिश्र समुदाय निराळा केला.

४ यापूर्वीं एल्याशीब याजक, जो देवाच्या कोठड्यांचा
रक्षक असून तोबियाचा भास होता, ५ त्यांनें
तोबियासाठीं एक मोठी कोठडी तयार केली होती; त्या
कोठडींत पूर्वी अन्नबळीची साममी, उद, पात्रें आणि

लेवी, गायक व द्वारपाळ यांस शास्त्रज्ञेप्रमाणें देण्याचें धान्य, द्राक्षासरस व तेल यांचे दशमांश, व याजकांस जावयाचीं समर्पित अंशांचीं अर्पणें हीं ठेवीत असत. ६ एवढा सगळा वेळ मी यशालेमांत राहत नव्हतो; बाबेलेचा राजा अर्तहशन्न याच्या कारकीर्दीच्या बत्तिसाव्या वर्षी मी त्याजकडे गेलों आणि मग कांहीं दिवसांनीं मीं राजाकडे राजा मागितली; ७ नंतर मी यशालेमास आलों तेव्हां एल्याशिबानें तोबियासाठी देवाच्या मंदिराच्या अंगणांत एक कोठडी तयार केली आहे ही गैर गोष्ट मला कळली. ८ मला त्याचें फार वाईट वाटून मीं तोबियाचा सगळा संसार कोठडीबाहेर फेकून दिला. ९ मग माझ्या आज्ञेवरून त्यांनीं त्या कोठड्या शुद्ध केल्या व मीं देवाच्या मंदिराचीं पात्रें, अन्नबलींची सामग्री व ऊद हीं पुनः त्यांत ठेविलीं. १० मला आणखी असें कळलें कीं लेव्यांस सुशाहिरा न सिळाल्यामुळें कामावरले लेवी व गायक आपआपल्या शेतावर पळून गेले. ११ मग मी अधिपतीशीं वाद करून म्हणालों कीं लोकांनीं देवाचें मंदिर कां सोडून दिलें आहे ? नंतर मीं त्यांस एकवट करून त्यांच्या पूर्वीच्या ठिकाणीं नेमिलें. १२ मग सर्व यहुदी लोक धान्य, द्राक्षासरस व तेल यांचे दशमांश भांडारांत पावते करूं लागले; १३ आणि मीं शलेय्या याजक, सादोक शाखी आणि लेव्यांपैकीं पदाया ह्यांस भांडारावर भांडारी नेमिले; त्यांच्या हाताखालीं हनान बिन जकर बिन मतच्या हा होता; हे भरवंशाचे होते; त्यांच्या भाऊ-बंधांस वांटे करून देण्याचें काम मीं त्यांजकडे सोंपविलें. १४ हे माझ्या देवा, या कामगिरीबद्दल माझे स्मरण ठेव; माझ्या देवाचें मंदिर व त्यांतील उपासना यांसंबंधानें चांगलीं कामें मीं केलीं आहेत, तीं पुसून टाकूं नको.

१५ त्या काळीं यहुदांत कांहीं लोक शब्बाथ दिवशीं द्राक्षाकुंडांत द्राक्षें तुडवीत असलेले माझ्या दृष्टीस पडले. ते धान्याच्या पेंढ्या आणून गाढवांवर लादीत; त्याप्रमाणेंच द्राक्षासरस, द्राक्षें, अंजीर, व-इतर पदार्थ यांचे बोजे शब्बाथ दिवशीं ते यशालेमांत घेऊन येत. त्यांनीं अन्नसामग्रीची विक्री बालबिली त्याच दिवशीं त्यांनीं

मीं कानउघाडणी केली. १६ तेथें सोरकरहि राहत असत; ते मासे व नाना प्रकारचे पदार्थ आणून शब्बाथ दिवशीं यहुदी लोक व यशालेमाकर यांस विक्रीत असत. १७ मग यहुदाच्या सरदार मंडळीशीं वाद करून मी म्हणालों, तुम्ही असलें दुष्कर्म करून शब्बाथ दिवस पवित्र असा पाळीत नाहीं हें काय ? १८ तुमच्या वाद-वडिलांनींही असेंच केले ना ? त्यामुळें देवानें आम्हांवर व या नगरावर हें सर्व अरिष्ट आणिलें ना ? तुम्ही शब्बाथ दिवस पवित्र न मानून इस्राएलावर आणखी अरिष्ट आणावयास पाहतां. १९ शब्बाथ सुरू होण्यापूर्वी यशालेमाच्या वेशींच्या आसपास अंधार पडूं लागे; म्हणून मी आज्ञा केली कीं वेशींचे दरवाजे लावून घ्यावे आणि शब्बाथ संपेपर्यंत ते उघडूं नयेत; शब्बाथ दिवशीं कांहींएक बोजा आंत आणतां येऊं नये म्हणून मीं आपले कांहीं चाकर वेशींवर ठेविले. २० एक-दोन वेळां व्यापाऱ्यांस व हरत-हेच्या माल्याची विक्री करणाऱ्यांस यशालेमाच्या बाहेर राहावें लागलें. २१ तेव्हां मीं त्यांस दरडावून म्हटलें, तुम्ही कोटासमोर कां उतरलां ? पुनः असें केल्यास तुमच्यावर मी हात टाकीन. तेव्हांपासून ते पुनः शब्बाथ दिवशीं आले नाहीत. २२ मग मीं लेव्यांस आज्ञा केली कीं शब्बाथ दिवस पवित्र मानून पाळवा म्हणून तुम्ही शुद्ध होऊन वेशींवर पहारा करण्यास येत जा. हे माझ्या देवा, माझ्या हितार्थ माझ्या याहि कामगिरीचें स्मरण ठेव, आणि तुझ्या विपुल दयेस अनुसरून माझा बचाव कर.

२३ त्या काळीं अर्दोदी, अम्मोनी व मबानी ख्रियांशीं लंभें केलेले यहुदी लोक मला आढळले; २४ त्यांचीं मुलेंबाळें अर्दोदी भाषा अर्धवट बोलत, त्यांस यहुदी भाषा बोलतां येत नसे, ते आपआपल्या जातीची मिश्र भाषा बोलत. २५ मीं त्या लोकांशीं वाद केला, मीं त्यांस शिब्याशाप दिले, त्यांतल्या कित्येकांस मार दिला आणि त्यांचे केस उपटून देवाची शपथ घेऊन त्यांस असें म्हणावयास लाविलें कीं आम्ही इतःपर आमच्या कन्या त्यांच्या पुत्रांस देणार नाही आणि त्यांच्या कन्या आम्ही व आमचे पुत्र करणार नाहीं.

२६ इस्राएलचा राजा शलमोन अज्ञान प्रकारच्या गोष्टींनी पापमग्न झाला होता ना ? पुष्कळ राष्ट्रांत त्याच्यासारखा कोणी राजा झाला नाही; तो देवाचा आवडता असून त्याच सर्व इस्राएलवर राजा केले होते, तरी त्यालाहि अन्य जातींच्या क्रियांनी पापान्त पाडिले. २७ तुमचें ऐकून आम्ही अन्य जातींच्या क्रियांची विवाह करून आमच्या देवाचे अपराधी व्हावें व घोर पातक करवें काय ? २८ मुख्य याजक एत्याशीब याचा पुत्र योयासा याच्या पुत्रांपैकी एक जण सनबद्ध होरोनी

याचा जावई होता; मीं त्यांस आपल्याजवळून हाकून लाविलें. २९ हे माझ्या देवा, त्यांनीं याजकपद अष्ट केले आहे आणि याजकहत्तीचा व लेवीहत्तीचा करार मोडिला आहे, म्हणून त्यांची धाडवण ठेव. ३० या प्रकारें मीं त्यांस सगळ्या परकीयांपासून छुड करून प्रत्येक याजकाची व लेव्याची पाठी आणि अनुक्रम हीं ठरवून दिलीं; ३१ मग लाकडाचें अर्पण व प्रथम उपज आणण्याची वेळ मीं ठरवून दिली. हे माझ्या देवा, माझ्या हितायें माझे स्मरण ठेव.

एस्तेर



१ अहस्वेरोश राजाच्या कारकीर्दीत पुढील १ इत बघिले; त्याचें साजराज्य हिंदिस्तानापासून कुशापर्यंत होतें; ज्याचा मंगल एकशें सप्तवीस प्रांतांवर होता तोच हा अहस्वेरोश. २ अहस्वेरोश राजानें शूनन राजवाण्यांतल्या आपल्या सिंहासनावर बसल्यानंतर ३ आपल्या कारकीर्दीच्या तिसऱ्या वर्षी आपले सर्व सरदार व सेवक यांस मेजवानी दिली; पारस व मेदय यांचे सेनापति, प्रांतोप्रांतीचे महाजन व सरदार त्याजपुढें हजर झाले; ४ त्यांस त्यानें बहुत दिवसपर्यंत म्हणजे एकशें ऐशीं दिवसपर्यंत आपल्या वैभवशाली राज्याची दौलत आणि आपल्या श्रेष्ठ प्रतापाचें वैभव दाखविलें. ५ एकडे दिवस गेल्यावर राजानें शूनन राजवाण्यांत आलेल्या लहानघोर लोकांस राजमंदिराच्या बागेच्या पटांगणांत सात दिवस मेजवानी दिली; ६ तेथील पडदे पांढऱ्या, हिरव्या, व निळ्या रंगाचे होते; हे पडदे तळम सगळ्या व जांभळ्या रंगाच्या दोऱ्यांनी चंदीच्या कच्चांमध्यें अडकवून संगमरवरी खांबांस लाविले होते; तेथील मंगळ सोन्यासऱ्याचे असून तांबड्या, पांढऱ्या,

पिंपळ्या व काळ्या संगमरवरी पाषाणांच्या फरशींवर ठेविले होते. ७ त्या मेजवानींत राजास पिण्याला येम्भ असत ब्राह्मणस तऱ्हेतऱ्हेच्या सुवर्णपात्रांत बाखल राजाच्या औदार्यानुसार लोकांस विपुल पिण्यास देण्यांत आला. ८ हे पिणें नियमानुसार असे; कोणी कोणास आग्रह करित नसे; राजानें आपल्या मंदिराच्या सर्व कारभार्यांस आज्ञा केली होती कीं त्यांनीं पाहुण्यांची तऱ्हेतऱ्हे संभाळावी. ९ वस्ती राणीनें हि राजा अहस्वेरोश याच्या राजमंदिरांत क्रियांस मेजवानी दिली. १० सातव्या दिवशीं ब्राह्मणसानें राजाचें मन उल्लासयुक्त झालें असतां त्यानें म्हणून, विजया, हरबोना, विग्या, अबग्या, जेथर व कर्लेस असे जे सात खोजे त्याच्या तैनातीस असत त्यांस आज्ञा केली कीं ११ वस्ती राणीचें सौंदर्य देशोदेशींच्या लोकांस व सरदारांस वास्तवाचें म्हणून तिच्या राजसुकुटें बाखल आपल्यापुढें घेऊन यावें; कारण ती फार देखणी होती. १२ खोज्यांच्या द्वारें राजाची आज्ञा आली तरी वस्ती राणीनें येण्याचें नाकारिलें; त्यावरून राजास फार क्रोध येऊन तो संतप्त झाला. १३ मग राजानें काळ्या

पंडितसि विचारिलें; (तो राजा सर्व न्यायशाही व धर्मशाही यांची संभाषना करीत असे;) १४ त्याज-
जबाब करणेना, शोबार, अदमाया, तर्काश, मेरेस,
मर्बाच व मसुखान हे पारस व मेदय येथेले सरत सर-
दार असत ते राज्याच्या हुजुरास राहून राज्यांत त्यांचे
पहिले मान असे. १५ राजानें त्यांस विचारिलें की
अहमदशेरानें खोजाच्या द्वारें केलेली आह्ला वस्ती
राणीनें मालिमी नाही तर आम्ही कायदेशीर रीतीनें
तिचें काय करावें ? १६ तेव्हां मसुखानानें राजास व
सरदारांस उत्तर केलें, वस्ती राणीनें हा अपमान
केवळ राजाचा केला आहे असें नाही, तर सर्व सर-
दारांचा व अहमदशेराने राजाच्या सर्व प्रांतांत राह-
णाऱ्या एकंदर लोकांचाहि केला आहे. १७ राणीच्या
या कृत्याची खबर सर्व जिन्यांस लागेल आणि राजा
अहमदशेराने यानें वस्ती राणीस आपल्यासमोर येण्यास
आह्ला केली असूनहि ती आली नाही असें त्यांस
कळेल तेव्हां त्या आपआपल्या पतींस तुच्छ मानूं
लगातील. १८ आज राणीचें हें कृत्य पारस व मेदय
यांच्या ज्या सरदारजिन्यांनी ऐकलें आहे त्या राजाच्या
सरदारांस असेंच म्हणूं लागतील; तखानें फार अपमान
व संताप उत्पन्न होईल. १९ राजाची मर्जा असल्यास
त्यानें एक राजकीय फर्मान फिरवावें आणि कांहीं फेर-
बदल होऊं नये म्हणून पारसी व मेदय यांच्या कायद्यांत
असें लिहून देवावें की वस्तीनें राजा अहमदशेराने यांच्या-
समोर पुनः येऊं नये आणि तिच्याहून कोणी चांगली
असेल तिला पट्टराणीचें पद मिळावें. २० राजाची
ही आह्ला त्याच्या साऱ्या विस्तीर्ण साम्राज्यांत जाहीर
होईल तेव्हां सर्व नायका आपल्या कनिष्ठ अंगर शेर
नवऱ्यांस मान देतील. २१ हें म्हणवें राजास व सर-
दारांस पट्टे आणि मसुखानाच्या सांगण्याप्रमाणें राजानें
केलें; २२ त्यानें आपल्या राज्यातील सर्व प्रांतांतून
त्या त्या प्रांताच्या शिपीस व त्या त्या राज्यांच्या जबाब-
पत्रें प्राप्तिली की प्रत्येक मसुखानें आपला वस्ती
सत्ता चालवावी, आणि ही आह्ला आपल्या लोकांच्या
आर्षेत्त प्रसिद्ध करावी.

१ यानंतर अहमदशेराने राजाचा राजा वस्ती,
२ तेव्हां त्यास वस्तीनें काय केलें होतें व त्यामुळे
तिच्याविषय काय ठरव झाला होता याची स्मरण
झाली. २ मग त्याची सेवाचाकरी करणारे त्याचे
सेवक त्यास म्हणाले, राजासाठी तरुण व सुंदर कुमारींचा
शोध करावा; ३ राजानें आपल्या सर्व प्रांतांत
अमलदार नेमावे; त्यांनीं सर्व सुंदर व तरुण कुमारी
शुद्धन बाळांतील अंतःपुरांत जमा करून राजजिन्यांचा
रक्षक खोजा जो हेगे. त्याच्या स्वाधीन कराव्या आणि
त्यांच्या शुद्धतेकरितां जरूर असलेली साहित्यें त्यांस
दावी; ४ मग त्यांपैकी जी कुमारी राजाच्या मनास
येईल ती वस्तीच्या ठिकाणीं राजाची पट्टराणी व्हावी.
ही गोष्ट राजास पसंत पडून त्याप्रमाणें त्यानें केलें.

५ शुद्धन राजबाळांत मर्दखय बिन याईर बिन
शिमई बिन कीश या नांवाचा एक बन्यामिनी यहुदी
होता; ६ बाबेलचा राजा नबुखद्रेस्सर यानें यहुदाचा
राजा यखन्या राजबरोबर जे लोक यरखलेमाहून
पकडून नेले होते त्यांपैकी हा एक होता. ७ त्यानें
आपल्या जुलुयाची कन्या हरस्ता ऊर्फ एस्तेर हिचें
पाळनपोषण केलें होतें; तिला आईबाप नव्हते, ती
मुलगी सुंदर व रूपवती होती; तिचे आईबाप मेल्यावर
मर्दखानें तिला स्वतांच्या मुलीप्रमाणें संभाळिलें होतें.
८ राजाची आह्ला व त्याचा ठराव प्रसिद्ध झाल्यावर बहुत
कुमारी शुद्धन राजबाळांत हेगेच्या इवालीं करण्यांत
आल्या; एस्तेर हिच्याहि राजमंदिरांतील जिन्यांचा
रक्षक हेगे याच्या ताब्यांत दिलें. ९ ती तरुण वी
त्याला पसंत पडली व तो तिजवर प्रसन्न झाला; त्यानें
कांहीएक विलंब व जमितां तिच्या शुद्धतेच्या वस्तु,
तिचे भोजनपदार्थ आणि तिख साजतील अशा सात
सख्या राजबाळांतून दिव्या, आणि तिख व तिच्या
सकळाना येवून वेळानें सातसुरांत पाठवून उत्तम
जाणें साजविलें. १० एस्तेरनें काय केलें, व तिचे
साहित्यें काय होतें हें सांगूं नये असें सर्वजनां
तिख कळवून सांगितलें होतें. ११ एस्तेर कधी आई
व तिचें काय होणार हें समजवण्यासाठीं मर्दखाने

रोजच्या रोज अंतःपुराच्या अंभवासमोर फेव्या घालीत असे. १२ शिंयांसंबंधाच्या ठरविलेल्या निष्कर्षप्रमाणे बारा महिनेपर्यंत सर्व कांहीं उपचार झाल्यावर एकाएका कुमारीची अहश्चेरोश राजाकडे जाण्याची बाकी आली. त्यांच्या शुद्धीकरणानी रीत बटली म्हणजे त्यांस गंधरसाचे तेल सहान्महिने व सुनेची द्रव्ये सहान्महिने लावीत असत; शिवाय इतर शुद्धतेच्या वस्तु त्यांस लावीत असत. १३ कुमारीने राजाकडे जाण्याचा प्रकार असा: जे कांहीं ती मागे तें तिला अंतःपुरातून राजा मंदिरात जाण्यासाठी देण्यांत येई; १४ संचाल्काळी ती जात असे, आणि सकाळी ती दुसऱ्या अंतःपुरांत उप-पत्नीचा रक्षक राजाचा खोजा शाशनाज यांच्या देखरेखी-खाली जाई; राजानें तिजवर प्रसन्न होऊन तिचे नांव घेऊन बोलाविल्यावरून ती पुनरपि त्याजकडे जात नसे. १५ मर्दखयाचा मुल्ला अबीहल्ल यामी कच्चा एस्तेर, जिला मर्दखयानें मुल्ला म्हणून पाहिलें होतें, तिची रक्षापाशी जाण्याची पाळी आली तेव्हां शिंयांचा रक्षक राजाचा खोजा होणे यानें जें तिला देण्याचें ठरविलें होतें त्याहून अधिक कांहीं तिनें मागितलें नाहीं. ज्यानें ज्यानें एस्तेरेस पाहिलें त्या सर्वांची तिच्या वर कृपमहाष्टि झाली. १६ ही एस्तेर अहश्चेरोश राजाच्या कारकीर्दीच्या सतत्या वर्षी दहाव्या महिन्यांत म्हणजे तेव्हा महिन्यांत राजा मंदिरांत राजाकडे आली. १७ राजानें एस्तेरेवर इतकें सर्व शिंयांहून अधिक प्रीति केली आणि करकड कडे कुमारीपेक्षा तिजवर त्याचा अनुग्रह व कृपमहाष्टि विशेष झाली. त्यानें तिच्या मस्तकीं रजमुकुट घातला व बशीच्या जमी तिला राणी केले. १८ अजब राजानें सर्व सत्कार व सेवक करस एस्तेरेच्या निमित्तानें मोठी मेजवानी दिली; प्रांतोप्रांतीक लोकांचे कर मग्न केळे आणि आपल्या जोरातानें सैन्याची इमारत दिली. १९ कुमारी दुसऱ्यांरा यमनट झाल्या तेव्हां मर्दखय राजाद्वारे बसला होता. २० यमनट येऊन एस्तेरेनें आपले शिंयांत सांगितलें नव्हतें; मर्दखयानें तिला तशीच आज्ञा केली होती. एस्तेरेचें मर्दखयाच्या येवें संगोपन होते असतां जशी ती त्याची आज्ञा मानी

त्याचप्रमाणें तिनें ह्या समयीहि त्याची आज्ञा मनीली. २१ त्या दिवसांत मर्दखय राजाद्वारे बसत असे; तेव्हां राजाच्या द्वारपाळीपैकीं त्याचे दोन खोजे बियथान व तेरेस हे कोपयमान होऊन अहश्चेरोश राजावर हल्ला टाकण्याची संधि पाहत होते. २२ मर्दखयास ही गोष्ट कळली तेव्हां त्यानें एस्तेर राणीस ती सांगितली, आणि एस्तेरेनें मर्दखयाच्या नांवाचें राजास ती सांगितली. २३ कौकडी झाल्यावर ती मस्तकी खरी ठरली; तेव्हां त्या दोघांस डावावर फांशी दिले. हें वृत्त राजासमोर इतिहासाच्या ग्रंथांत लिहून ठेविलें.

१ या योष्टी बडल्यावर अहश्चेरोश राजानें ३ अगावीं हामान बिन हम्मदाया यास बढती देऊन उंच पदास बढविलें व त्याच्याबरोबरच्या सरदारां-पेक्षां त्याचें आसन उंच केले. २ राजद्वारे असलेले रक्षकचे सर्व सेवक हामानासमोर वाकून त्यास मुजरा करीत असत, कारण त्याच्या बाबतींत राजानें असीब व्यक्त केली होती; पण मर्दखय कांहीं त्यास नमन अथवा मुजरा करीत नसे. ३ तेव्हां राजद्वारातील रक्षसेवकांनीं मर्दखयास विचारिलें कीं तूं राजाचेचें कां ठरवून करितोस? ४ ते रोज त्यास असें बोलत तरी त्यानें त्यास जुमानिलें नाहीं; तेव्हां मर्दखयाचें हें करवें चाळेल किंवा नाहीं हें पाहण्याकरितां त्यांनीं हामानाच्या कानीं ही गोष्ट घातली; आपण यहूदी आहों असें त्यानें त्यांस सांगितलें होतें. ५ मर्दखय आपणासमोर नमून मुजरा करीत नाहीं हें हामानाचें पाहिलें तेव्हां त्यास फार क्रोध आला. ६ एकट्या मर्दखयावर हल्ला टाकणें हें त्याला हलकें वाटलें, कारण मर्दखय कोणत्या जातीचा असो हें त्यांनीं हामानास सांगितलें होतें; त्यामुळे अहश्चेरोशच्या अंभवाच्या साम्राज्यातील मर्दखयाचे लोक म्हणजे सर्व यहूदी लोक यांचा नयनाट करण्याचा नैत हामानानें केल. ७ अहश्चेरोश राजाच्या कारकीर्दीच्या बाराव्या वर्षी त्यांनीं पहिल्या म्हणजे निसान महिन्यांत पत्सून हामानासमोर पुर (शिंया) टाकावनांस लाविल्या. हा क्रम दररोज, दरमहा, बाराव्या महिना

अक्षर सँवैर्णत चालू राहिला. ८ हामान अहर्षवेरोश राजास म्हणाला, आपल्या साम्राज्यातील सर्व प्रांतांमूळ राहणाऱ्या देशोदेशींच्या लोकांमध्ये पांगलेले व विखरलेले एक राष्ट्र आहे; त्या लोकांचे कायदे इतर सर्व लोकांच्या कायद्यांहून भिन्न आहेत. तें राज्याच्या कायद्यांप्रमाणें चालत नाहीत म्हणून त्यांस राहू देणें राज्याच्या हिताचें नाही. ९ राजाची मर्जी असल्यास त्यांचा नाश करावा अशी आज्ञा लिहावी; राजभांडारांत जमा करण्यासाठी मी दहा हजार किकार चांदी राज्याच्या कारभाऱ्यांच्या हातीं देतो. १० तेव्हां राजानें आपली मुद्रा आपल्या बोटोतून काढून यहुद्यांचा शत्रु जो अगाणी हामान बिन हम्मदाया यास दिली. ११ राजानें हामानास म्हटलें, तुला चांदी दिली आहे व लोकहि दिले आहेत; तुला रोक वाटेल त्याप्रमाणें त्यांचें कर. १२ तेव्हां ब्रह्मिण्या यहुदियांच्या त्रयोदशीस राजाचे लेखक बोलविण्यांत आले. आणि राजाचे प्रतिनिधि, प्रत्येक प्रांताचे सुभे व सगळ्या लोकांचे सरदार यांस हामानाच्या सांगण्याप्रमाणें प्रत्येक प्रांताच्या खिांत व प्रत्येक जातीच्या लोकांच्या भाषेंत (खलिते) लिहून पाठविण्यांत आले. अहर्षवेरोश राजाच्या नांवांनं ते लिहून त्यांवर राजाची मोहर केली. १३ राज्याच्या सर्व प्रांतप्रांतांतून जासुदांच्या हस्ते अशा आशयाचीं पत्रें पाठविण्यांत आलीं कीं एकाच दिवशीं म्हणजे बाराव्या अक्षर महिन्याच्या त्रयोदशीस वृद्ध, तरुण, स्त्रिया, मुलें-अशा सर्व यहुदी लोकांचा विध्वंस, संहार व नायनाट करावा व त्यांची धनसंपत्ति छुटून घ्यावी. १४ या आज्ञापत्राच्या नकला सान्या प्रांतांतून खुल्या पाठविल्या. त्या अशा हेतूनें कीं सर्व लोकांनीं त्या दिवशीं संहार झाला. १५ हा हुकूम शसन राज्याच्या राजभांडारांत आला, आणि राजाहनें जासूद स्वतः लिहून दिले; त्या प्रसंगीं राजा व हामान हे त्यांच्यासमवेत गेले; पण शसन नगर चित्ताकांत झालें.

१ हें वर्तमान मर्दखायाच्या कानीं पडलें. त्यानें आपलीं बलें फाडिलीं, गोणताट नेसून फांगिली आणि नगराच्या मध्यभागीं जाऊन गोण्यानें आकंदन केलें; २ तो राजमंदिराच्या दरवाजासमोरहि गेला; गोषताट नेसून राजमंदिराच्या दरवाजाच्या आंत येण्याची कोणास परवानगी नव्हती. ३ राजाचा हुकूम व फर्मान ज्या ज्या प्रांतांत जाऊन पोहचलें तेथें तेथें यहुदी लोकांत मोठा विलाप, उपोषण व रडारड चालू झाली; बहुतेक लोक गोणताट नेसून राखेंत पडून राहिले. ४ एस्तेरेच्या दासी व खोजी यानीं हें वर्तमान तिला जाऊन सांगितलें; तेव्हां राणीस फार खेद झाला; मर्दखायानें गोणताट काढून बल त्यावेणें म्हणून तिनें तें त्याजकडे पाठविलें, पण तो तें घेईना. ५ राजानें एस्तेरेच्या तैनातीस ठेविलेल्या खोजांपैकीं हयाक यास तिनें बोलावून आणून सांगितलें कीं मर्दखायाकडे जाऊन हें काय व असें कां याची चौकशी कर. ६ हयाक निघून राजमंदिराच्या दरवाजासमोरील नगराच्या चौकांत मर्दखायाकडे गेला. ७ आपल्यावर काय प्रसंग घडला आहे आणि यहुदी लोकांचा वध व्हावा म्हणून हामानानें राजभांडारांत किती पैसे भरले, आहेत ही सर्व हकीकत मर्दखायानें त्यास सांगितली. ८ यहुदी लोकांचा विध्वंस करण्याविषयीं जीं आज्ञा झाल्ले येथें झिली होती त्या लेखाची नकळहि एस्तेरेस दाखविण्यासाठीं त्याच्या हातीं त्यानें दिली; आणि हें सर्व कळवून त्यानें तिला असें बजावण्यास सांगितलें कीं तूं राजाकडे जाऊन आपल्या लोकांसाठीं विनंति व काकळत करावी. ९ हयाकानें येऊन मर्दखायचें म्हणणें एस्तेरेस सांगितलें. १० राजासेव्यां एस्तेरेनें हयाकाबरोबर मर्दखायाकडें सांगून पाठविले. ११ राजाची सर्व सेवक व राज्याच्या सर्व पराभ्यांहीक लोक जाणून आहेतपणीं कोणी पुढें जाऊन कीं कोणत्याचिं कांटांतून चौकांत राजाकडे गेलीं तर त्यांचा अन्न रिक्त प्रकाशक कटावा असो सक्त हुकूम आहे; मात्र सजा अन्नक सोळाचा राजाकडे ज्याच्यामुळे फरील त्याचाच बचाव

होगार; मला तर आज तीस दिवस राजाकडून बोलावणें आलें नाहीं. १२ एस्तेरेचें हें म्हणजे मर्द-
खयास कळविण्यांत आलें. १३ तेव्हां त्यानें त्याच्या वृत्तें
एस्तेरेस सांगून फांतिलें की तूं राजमंदिरांत जाहोस
म्हणून तूं यहुदी लोकांतून बाबूल राहशील असें
तुझ्या मनास वादें देलें नको. १४ तूं या प्रसंगीं गप्प
राहिलीस तरी दुसऱ्या कोठूनहि यहुदांची घुटका व
उत्कार होईलच, पण मग तुम्हा व तुझ्या बापाच्या
घराब्याचा नाश होईल; तुला या असल्याच प्रसंगा-
साठीं राजपद प्राप्त झालें नसेल कशावरून ? १५ मग
एस्तेरेनें मर्दखयास उलट निरोप पाठविला की
१६ जा, झडून येथले तवें यहुदी जमवा; माझ्या-
करितां उपास करा; तीन दिवस व तीन रात्रीं अन्नोदक
सेवूं नका; गीहि आपल्या दासींसह तसाच उपास
करीन; असल्या स्थितीत नियमाबिरुद्ध मी आंत
राजाकडे जाईन; मग मी मेल्यें तर मेल्यें. १७ मर्द-
खयानें आळून एस्तेरेच्या आज्ञेप्रमाणें सर्वें कोंडीं केलें.

१ तिसऱ्या दिवशीं एस्तेर राणी आपली

५ राजकीय वळें धारण करून राजमंदिराच्या आंतल्या
चौकांत जाऊन राजमंदिरासमोर उभी राहिली;
राजा राजमंदिरांत सिंहासनावर राजद्वारासमोर बसला
होता. २ राजानें एस्तेर राणी अंगणांत उभी आहे
असें पाहिलें तेव्हां त्याची तिजवर कृपाघट्टि झाली;
आणि राजानें आपल्या हातीं असलेला सुवर्णदंड पुढें
केला. तेव्हां एस्तेरेनें अब्रक जाऊन राजदंडाच्या दोक्षास
स्पर्श केला. ३ राजानें तिला विचारिलें, एस्तेर राणी,
तुला काय पाहिजे ? तुम्ही काय मागणी आहे ? अर्घ्या
राज्याएवढी तुम्ही मागणी असली तरी ती मिळेल.
४ एस्तेर म्हणाली, महाराजांच्या मर्जास आलें तर मी
आज आपणांसाठीं जें भोजन तयार केलें आहे त्यास
आपण हामानास घेऊन यावें. ५ राजा म्हणाला,
जा, हामानास लीकर घेऊन वा, म्हणजे एस्तेरेच्या
म्हणण्याप्रमाणें करूं. मग एस्तेरेनें तयार केलेल्या
भोजनास राजा व हामान हे गेले. ६ जेविताना
ब्राह्मणस पिण्याच्या वेळीं राजानें एस्तेरेस विचारिलें,

तुम्हा काय अर्ज आहे ? तो मान्य केला जाईल; तुम्ही
मागणी काय आहे ? ती अर्घ्या राज्याएवढी असली
तरी तीप्रमाणें करण्यांत येईल. ७ एस्तेर म्हणाली,
माझा अर्ज व मागणी हीच : ४ महाराजांची मजवर
कृपाघट्टि झाली असून माझा अर्ज मंजूर करावा व
युद्धी मागणी मान्य करावी असें महाराजांच्या मर्जास
आलें असेल तर मी मेजवानी करणार तिला महाराजांनीं
व हामानानें यावें, मग महाराजांनीं म्हटल्याप्रमाणें
मी उधां काय मागावयाचें तें मागेन. ९ त्या
दिवशीं हामान आनंदित व प्रसन्नचित्त होऊन बाहेर
निघाला; पण राजवाड्याच्या दरवाजाजवळ आपणास
पाहून मर्दखय उठला नाहीं कीं थरथर कांपला नाहीं
हें हामानानें पाहिलें तेव्हां त्याचा त्याला फार क्रोध
आला; १० तरी आपला क्रोध आवरून हामान घरीं
गेला; आणि त्यानें आपले इष्टमित्र व आपली स्त्री जेरेश
यांस बोलावणें पाठवून आणिलें; ११ आपल्या धन-
संपत्तीची थोरवी, आपल्या संततीचा विस्तार, राजानें
आपणांस कशी बढती देऊन राजाचे सरदार व सेवक
यांच्यावर दर्जा दिला हें सर्वें त्यानें त्यांस निवेदन
केलें. १२ हामानानें त्यांस आणखी सांगितलें कीं एस्तेर
राणीनें मेजवानी दिली, त्या मेजवानीस तिनें राजा-
बरोबर मात्साखेरीज दुसऱ्या कोणासहि बोलाविलें नाहीं;
उधांहि तिनें मला राजाबरोबर आमंत्रण दिलें आहे.
१३ एवढें असूनहि तो मर्दखय यहुदी राजद्वारी बसलेल्या
मात्सा दृष्टीला पडत आहे तोंवर हें सर्वें व्यर्थ आहे.
१४ तेव्हां त्याची स्त्री जेरेश व त्याचे सर्व मित्र त्यांस
म्हणाले; पन्नास हात उंचीचा फाशीं देण्याचा एक खांब
उभा करावा आणि उधां सकाळीं राजास निनंति करा कीं
मर्दखयास त्यावर फाशीं यावें; मग तुम्ही आनंदानें
राजाबरोबर मेजवानीस जा. ही गोष्ट हामानास पसंत
वाटून त्यानें फाशींचा खांब तयार करविला.

१ त्यां रात्रीं राजाची सोप उठली; तेव्हां त्याच्या

६ आज्ञेनें इतिहासाचा ग्रंथ आणून लोकांनीं त्याजपुढें
वाचिला. २ त्यांत हा मजकूर होता : अहश्वेरोस
राजाचे खोजे द्वारपाळ असत, त्यापैकी दोघे शिग्यान

व तरेश यांनी राजावर हात टाकण्याचा बेत केल्याची मर्दख्यानं खबर दिली. ३ तेव्हा राजानं विचारिलें कीं या कामगिरीबद्दल मर्दखयाचें कांहीं गौरव अथवा मानसन्मान करण्यांत आला काय ? त्याच्या खिदमतींत असलेल्या सेवकांनी त्यास सांगितलें, त्याच्या बाबतींत कांहींएक करण्यांत आलें नाहीं. ४ राजानं विचारिलें, चौकांत कोण आहे ? त्या वेळीं, तयार केलेल्या फार्शी देण्याच्या खांबावर मर्दखयास फार्शी शायें अशी राजा-पाशीं विनंति करावयास हामान राजमंदिराच्या बाहेरच्या चौकांत आला होता. ५ राजसेवकांनी राजास सांगितलें, हामान चौकांत उभे आहेत. राजा म्हणाला, त्याला आंत बोल्वा. ६ हामान आंत आल्यावर राजानं त्यास विचारिलें, एकाद्या मनुष्याचा मानसन्मान करण्याचें राजाच्या मर्जास आल्यास त्या माणसाची कशी काय संभावना कटवी ? हामान आपल्या मनांत म्हणाला, मजदून दुसऱ्या कोणाची अधिक संभावना करण्याचें राजाच्या मर्जास येणार ? ७ हामान राजास म्हणाला, एकाद्याचें गौरव करण्याचें महाराजांच्या मर्जास आल्यास ८ महाराज धारण करतात तो पोषाख आणवावा, त्याप्रमाणेंच ज्या घोड्यावर महाराज स्वारी करतात तो व महाराजांच्या मस्तकीं जो राजमुकुट ठेवितात तो आणवावा; ९ मग तो पोषाख व घोडा महाराजांच्या कोणाएका मोठ्या सरदाराच्या हातीं घेऊन महाराज ज्याचें गौरव करूं इच्छितात त्यास त्यानं तो पोषाख देववावा, त्या घोड्यावर बसवून नगराच्या रस्त्यांतून त्याची मिरवणूक काढावी आणि त्याच्या पुढें ललकारावें कीं राजेसाहेब ज्याचें गौरव करूं इच्छितात त्याची संभावना या प्रकारें होते. १० राजा हामानास म्हणाला, त्वरा करून हा पोषाख व हा घोडा घे आणि राजद्वारीं मर्दखय बसला आहे त्याची संभावना तुझ्या म्हणण्याप्रमाणें कर; ११ तेव्हास तसें करण्यांत कांहींएक अंतर होऊं नये. ११ हामानानं तो पोषाख व तो घोडा घेऊन मर्दखयास सजविलें आणि शहराच्या रस्त्यांतून त्यास मिरवून त्याच्यापुढें ललकारलें कीं राजेसाहेब ज्याचें गौरव करूं इच्छितात त्याची या प्रकारें संभावना होईल. १२ मर्दखय परत राजद्वारी आला; आणि

हामान विलाप करीत व आपलें मस्तक झांकून प्रेजन लग्बगीनं आपल्या घरीं गेला. १३ मग हामानानं आपली स्त्री जेरेश व आपले सर्व मित्र यांस आपल्यावर आलेला प्रसंग विदित केला. तेव्हां त्यांचे बुद्धिमान मित्र व त्याची बायको हीं त्यास म्हणालीं, या मर्दखयापुढें तुमचा अधःपात होऊं लागला आहे; तो जर यहुदी वंशांतला असला तर तुमचें वर्चस्व व्हावयाचें नाहीं, त्याच्यापुढें तुमचा अधःपात होणार. १४ तीं त्याच्याशीं बोलत आहेत तोंच राजाचे खोजे आले आणि एस्तेर राणीनं तयार केलेल्या मेजवानीस ते हामानास लग्बगीनं घेऊन गेले.

१ ठरल्याप्रमाणें राजा व हामान एस्तेर राणीच्या मेजवानीस गेले. २ दुसऱ्या दिवशीं भोजनसमयीं श्राधारस पिण्याचे वेळीं राजानं एस्तेरस पुनः विचारलें, एस्तेर राणी, तुझा काय अर्थ आहे ? तो मान्य करण्यांत येईल; तुशीं मागणी काय आहे ? ती अर्घ्यां राज्याएवढी असली तरी तीप्रमाणें करण्यांत येईल. ३ मग एस्तेर राणी म्हणाली, महाराज, मजवर आपली कृपादृष्टि झाली असून आपल्या मर्जास आल्यास मला व माझ्या लोकांस प्राणदान शायें हाव माझा अर्थ व विनंति आहे. ४ माझा व माझ्या लोकांचा विव्हंस, संहार व नायनाट व्हावा या हेतूनं आमची विक्री होऊन चुकली आहे; आम्ही केवळ दासदासी व्हावें या हेतूनं आमची विक्री झाली असती तर मी गप्य राहिलें असतें; तरी त्या स्थितीतहि त्या वैऱ्याला राजाच्या नुकसानीची भरपाई करतां आली नसती. ५ अहन्वेरोश राजानं एस्तेर राणीस विचारिलें, असें करण्याचा हिश्या करणारा कोण व तो कोठें आहे ? ६ एस्तेर म्हणाली, हा विरोधी व हा शत्रु कोण म्हणून पुसाल तर हा दुष्ट हामानच. हें ऐकून राजा व राणी यांच्यापुढें हामान घाबरला. ७ तेव्हां राजा क्रोधाविष्ट होऊन भोजनावरून उठला व राजमंदिराच्या बागेत गेला; तेव्हां मला प्राणदान या अशी विनवणी करीत हामान एस्तेर राणीपुढें उभा राहिला; कारण राजानं आपलें वाईट करण्याचें ठरविलें आहे हें तो समजून चुकला.

८ मग राजा मंदिराच्या बगैतून त्या भोजनाच्या जागी परत आला असता एस्तेरेच्या मंचकावर हामानास ओढगलेले त्याने पाहिले. तेव्हा राजा म्हणाला, या घरांत आणि माझ्यासमोर हा राणीवर जबरीहि कंठ पाहतो काय? राजाच्या तोंडून हे शब्द निघतांच सेवकांनी जाऊन हामानाचे तोंड झाकिले. ९ राजाच्या तैनातीस असलेल्या खोजपैकी हबाना नांवाचा एक खोजा म्हणाला, पाहा, हामानाच्या येथे पन्नास हात उंचीचा एक फाशी देण्याचा खांब उभा केलेला आहे; ज्या मर्दखायाने राजाच्या हिताची खबर दिली त्याला टंगण्यासाठी हामानाने तो उभा केला आहे. राजाने म्हटले, त्याच खांबावर यास फाशी द्या. १० तेव्हा जो खांब मर्दखायासाठी हामानाने तयार केला होता त्यावर त्यालाच फाशी दिले. तेव्हा राजाच्या क्रोधाचे शमन झाले.

१ त्याच दिवशी अहश्वेरोश राजाने यहुद्यांचा वैरी हामान याचे घरदार एस्तेर राणीस दिले. मर्दखायहि राजाकडे आला; कारण त्याचे एस्तेरीशी काय नाते होते तें तिने राजाला सांगितले होते. २ हामानाकडून घेतलेली मुद्रा राजाने काढून मर्दखायास दिली. एस्तेरेने मर्दखायास हामानाच्या घराचा कारभारी नेमिले. ३ मग एस्तेरेने पुनः राजाचे आर्जव केले; ती त्याच्या पायां पडली, आणि रडून त्याची मोठी काकूत करून तिने म्हटले, यहुद्यांचा नायनाट करण्याविषयी हामान अगागी याने केलेली अनर्थावह योजना रद्द करण्यांत यावी. ४ तेव्हा राजाने एस्तेरेपुढे आपला सोनेरी राजदंड केला, आणि एस्तेर उठून राजापुढे उभी राहिली. ५ ती म्हणाली, महाराजांच्या मर्जास आल्यास, मजवर त्यांची कृपादृष्टि झाली असल्यास, त्यांस योग्य दिसल्यास व मी त्यांच्या आबडीची असल्यास महाराजांच्या सर्व प्रांतांत जे यहुदी आहेत त्यांचा नायनाट करण्याविषयी अगागी हामान बिन हम्मदाथा याने जी पत्रे लिहून पाठविली आहेत ती रद्द व्हावी असे फर्मान पाठविण्यांत यावे; ६ माझ्या लोकांवर जो अनर्थ ओढवेल तो मी कसा पाहू ?

माझ्या गोत्राचा नाश होईल तो मी डोळ्यांनी कसा पाहू ? ७ मग अहश्वेरोश राजा एस्तेर राणीस व मर्दखाय यहुद्यास म्हणाला, हामानाने यहुद्यांवर हात टाकिला म्हणून त्याचे घरदार मी एस्तेरेस दिले व त्याला फाशी दिले. ८ तुम्हांस वाटेला त्याप्रमाणे राजाच्या नांवाने यहुद्यांविषयी लिहा, आणि पत्रांवर राजाची मोहर करा; राजाच्या नांवाने लिहिलेले लेख व त्यांवर झालेली राजाची मोहर कोणालाहि रद्द करतां यावयाची नाही. ९ त्या समयीं शिवान महिन्याच्या म्हणजे तिसऱ्या महिन्याच्या तेविसाव्या दिवशी राजाच्या लेखकांस बोलावून आणिले, आणि मर्दखायाच्या सांगण्याप्रमाणे इस्राएलाच्या अधिपतीस आणि हिंदिस्तानापासून कृश देशपर्यंतच्या एकत्र सत्तावीस परगण्यांचे अधिपति व सरदार यांस प्रत्येक प्रांतांच्या लिपीत व निरनिराळ्या लोकांच्या भाषांत आणि यहुद्यांस त्यांच्या लिपीत व भाषेत खलिटे पाठविण्यांत आले. १० मर्दखायाने अहश्वेरोश राजाच्या नांवाने पत्रे लिहून त्यांवर राजाची मोहर करून ती वेगवान् सरकारी घोडे, खेंचरे व सांडणी यांच्या स्वारांबरोबर डाकेनें रवाना केली. ११ त्या पत्रांत सर्व नगरांच्या यहुद्यांस परवानगी दिली होती कीं तुम्हीं एकत्र होऊन आपल्या प्राणांचे संरक्षण करण्यास उभे राहावे आणि ज्या ज्या प्रांतांत लोक जबरदस्त होऊन तुम्हांस, तुमच्या स्त्रियांस व तुमच्या मुलं-बाळांस उपद्रव देऊं पाहतील त्यांचा विच्वंस, संहार व नायनाट करावा व त्यांची धनसंपत्ति छुटवी. १२ हे सर्व एकाच दिवशीं बाराव्या म्हणजे अदर महिन्याच्या त्रयोदशीस अहश्वेरोश राजाच्या सर्व प्रांतांत करण्यांत यावे. १३ फर्मानाची नकळ प्रत्येक प्रांतांत प्रसिद्ध व्हावी; आणि त्या दिवशीं आपल्या शत्रूंचे उसने फेडण्यास सर्व यहुद्यांनीं तयार व्हावे असे सर्व लोकांस जाहीर करण्यांत आले. १४ डाकेच्या स्वारांनीं सरकारी वेगवान् घोड्यांवर स्वार होऊन राजाज्ञेप्रमाणे त्वरेनें दौड केली; हा हुकूम शसन राजवाल्यांतून सोडण्यांत आला. १५ मग मर्दखाय

निष्ठा, पांडव्या रंगांची राजकीय वस्त्रे लेऊन, डोक्यावर सोन्याचा मोठा मुकुट ठेवून, व तलम सणाचा व जांभळ्या रंगाचा झगा घालून राजासमोरून निघाला; तेव्हां शूशन नगरचे लोक आनंदानें जयघोष करूं लागले; १६ आणि यहुदी लोकांस उल्लास, आनंद व मान हीं प्राप्त झालीं. १७ ज्या प्रांतांत व ज्या नगरांत राजाची आज्ञा व फर्मान जाऊन पोहचलें तेथल्या यहुद्यांस मोठा हर्ष झाला आणि त्यांनीं भोजनसमारंभ करून तो मंगलदिन म्हणून पाळिला; आणि त्या देशचे पुष्कळ लोक यहुदी झाले, कारण त्यांस यहुद्यांचा मोठा धाक बसला.

१ अदार जो बारावा महिना त्याच्या त्रयोदशीस राजाची आज्ञा व फर्मान अमलंत येऊन यहुदी लोकांवर बरचढ होण्याचा आशेचा दिवस समीप आला तो सर्वे उलट होऊन यहुदी लोक आपल्या वैऱ्यांवर बरचढ झाले; २ आपणांस उपद्रव करूं पाहणाऱ्या वैऱ्यांस हात दाखवावा म्हणून अहश्वेरोश राजाच्या सर्वे प्रांतांतील यहुदी लोक आप-आपल्या गांवीं एकवट झाले; त्यांच्याशीं कोणासहि सामना करवेना; त्यांचा सर्वे लोकांस धाक बसला. ३ प्रांतांचे सरदार, इलाख्यांचे अधिपति, प्रांतांचे अधिपति व राज्यकारभार चालविणारे सर्वे जण यांनीं यहुद्यांस कुमक केली; त्या सर्वांस मर्दखयाचा धाक बसला होता. ४ मर्दखयाचा राजदरबारीं मोठा मान असून त्याची कीर्ति सर्वे प्रांतांतून पसरली होती; मर्दखयाचा महिमा उत्तरोत्तर वाढत गेला. ५ इकडे यहुदी लोकांनीं आपल्या सर्वे शत्रूंचे तरवार चालवून त्यांचा वध व विध्वंस केला; मनास येईल तसा त्यांनीं आपल्या विरोध्यांचा समाचार घेतला. ६ शूशन राजवाड्यांत यहुदी लोकांनीं पांचशें लोकांचा वध करून त्यांचा घुत्वा उडविला. ७ परशंदाथा, दलफोन, अस्याथा, ८ पोरथा, अदल्या, अरीदाथा, ९ परमस्ता, अरीसई, अरीदय व वैजाथा, १० हे यहुद्यांचा वैरी हामान बिन हम्मदाथा याचे दहा पुत्र त्यांनीं ठार केले, पण छुटीस त्यांनीं हात लाविला

नाहीं. ११ त्या दिवशीं शूशन राजवाड्यांत खांचा वध झाला त्याची यादी राजाकडे आणिली. १२ तेव्हां राजा एस्तेर राणीस म्हणाला, यहुद्यांनीं शूशन राजवाड्यांतले पांचशें पुरुष व हामानाचे दहा पुत्र यास्तून त्यांचा फडशा उडविला आहे; मग राज्याच्या इतर प्रांतांत त्यांनीं काय केले असेल तें कोणास ठसक ! आतां आणखी तुझा कांहीं अर्ज आहे काय ? तो मंजूर होईल; आणखी कांहीं मागणें आहे काय ? त्याप्रमाणें करण्यांत येईल. १३ एस्तेर म्हणाली, राजाची मर्जा असल्यास आजच्या हुकमाप्रमाणें उद्याहि करण्यास शूशन येथील यहुद्यांस मुभा असावी आणि हामानाच्या दहा पुत्रांस फाशीं देण्याच्या खांबावर लटकवावें. १४ त्याप्रमाणें करण्याची आज्ञा झाली; शूशन येथून फर्मान निघालें व लोकांनीं हामानाच्या दहा पुत्रांस फासावर लटकविलें. १५ शूशन येथील यहुद्यांनीं अदार महिन्याच्या चतुर्दशीसहि एकवट होऊन शूशन येथील तीनशें पुरुष मारिले; पण त्यांनीं छुटीस हात लाविला नाहीं. १६ राज्यांतील निरनिराळे यहुदी एकवट होऊन आपला प्राण बचावण्यास उभे राहिले; त्यांनीं आपल्या वैऱ्यांपैकीं पंचाहत्तर हजार लोकांचा संहार केला व ते वैऱ्यांपासून विसावा पावले; पण त्यांनीं छुटीस हात लाविला नाहीं. १७ अदार महिन्याच्या त्रयोदशीस हें घडलें; त्यांनीं चतुर्दशीस विभ्रांति घेऊन तो दिवस मेजवानीचा व आनंदोत्सवाचा ठरविला; १८ पण शूशन येथेले यहुदी तेरावा व चौदावा अशा दोन दिवशीं एकवट झाले आणि पंधराव्या दिवशीं त्यांनीं विभ्रांति घेऊन तो दिवस मेजवानीचा व आनंदोत्सवाचा ठरविला. १९ यास्तव गांबकूस नसलेल्या गांवांत राहणारे गांबडेकरी यहुदी अदार महिन्याची चतुर्दशी आनंदोत्सवाचा मंगलदिन व एकमेकांस भेटीचीं ताटें पाठविण्याचा दिवस ठरवून पाळितात.

२० मग मर्दखयानें हें सर्वे कृत लिहून काढिलें आणि अहश्वेरोश राजाच्या दूरच्या व जवळच्या सर्वे प्रांतांतील यहुदी लोकांस पत्रें पाठवून येणेंप्रमाणें फर्माविलें :

२१ अन्तर बह्मिष्ठाचा चौदावा व पंचरावा हे दिवस वर्षोवर्षी पाळित जावे; २२ या दिवशीं यहुद्यांस आपल्या शत्रूंपासून भिसावा प्राप्त झाला, या महिन्यांत दुःख जाऊन आनंद झाला, आणि शोक जाऊन शुभदिन प्राप्त झाला, म्हणून तो पाळ्या; हे दिवस आनंदोत्सव करण्यांत, एकमेकांस भेटीची ताटे पाठविण्यांत व गोरगरिवांस दानधर्म करण्यांत वाट्यावे. २३ यहुदी लोकांनीं आरंभ केला होता त्याप्रमाणें व मर्दख्यानें त्यांस लिहून पाठविलें होतें त्याप्रमाणें यहुद्यांनीं संप्रदाय वाढ करण्याचें कबूल केलें; २४ सर्व यहुद्यांचा विरोधी अनागी हामान बिन हम्महाथा यानें यहुद्यांच्या बिज्जस करण्याचा संकल्प केल्या असून त्यांचा पूर्णपणें नायनाद करण्यासाठीं त्यानें पुर म्हणजे चिठ्या टाकिल्या होत्या; २५ पण राजाच्या लक्षांत हें प्रकरण येऊन त्यानें लेखी हुकूम केल्या. यावरून हामानानें जी दुष्ट युक्ति यहुदी लोकांविरुद्ध योजली होती ती त्यांच्याच माथीं उलटली आणि तो व त्यांचे पुत्र फांशीच्या खांबावर टांगण्यांत झाले. २६ यास्तव पुर या शब्दावरून त्या दिवसास पुरीम हें नांव पडलें. या पत्रातील मजकुरावरून आणि त्यांनीं स्वतः या बाबतींत जें पाहिलें होतें आणि त्यांवर जें नेतलें होतें त्यावरूनहि, २७ यहुदी लोकांनीं आपणांसाठीं, आपल्या वंशजांसाठीं व जे त्यांस सामील झाले होते त्यांच्यासाठीं असा अढळ नियम व प्रतिज्ञा केली कीं त्या लेखानुसार वर्षोवर्षीं निवडित काळीं हे दोन दिवस पाळवे; २८ आणि पिढ्यानि- पिढ्या प्रत्येक कुटुंबांत, प्रत्येक प्रांतांत व प्रत्येक

गांवांत या दिवसांचें स्मरण करून ते पाळण्यांत यावे. या पुरीम सणाचे दिवस पाळण्यास यहुदी लोकांनीं चुकूं नये; त्यांचें स्मरण आमच्या वंशजांतून कधीहि नाहीतें होऊं नये. २९ या दुसऱ्या पत्रानुसार पुरीम पाळण्याचें मंजूर व्हावें म्हणून अबीहइलाची कन्या एस्तेर राणी हिनें आणि मर्दखय यहुदी यानें आपल्या अधिकारानें फर्मान लिहिलें. ३० त्याच्या नकला मर्दखयानें अहश्वेरोश राजाच्या एकशें सत्तावीस प्रांतांतल्या सर्व यहुद्यांस लिहून पाठविल्या; त्यांत शांतिप्रद सत्व बचनें होती; ३१ ह्या पत्राचा अश्रम असा होता कीं पुरिमाच्या नेमलेल्या समयीं मर्दखय व एस्तेर राणी यांच्या आज्ञेप्रमाणें आणि यहुदी लोकांनीं स्वतःसाठीं व आपल्या वंशजांसाठीं केलेल्या ठरावाप्रमाणें उपवास व विलप करण्यांत यावा. ३२ पुरिमाच्या संबंधाचा नियम एस्तेरेच्या आज्ञेनें मुकर झाला, आणि हें ग्रंथांत लिहून ठेवलें.

१ अहश्वेरोश राजानें देशावर व समुद्रा-
१० लगतच्या बेटांवर खंड बसविला. २ त्याचीं सामर्थ्याचीं व पराक्रमाचीं जीं कृत्यें त्यांचीं आणि मर्दखयास राजानें म्हातीस नढविल्याचीं साद्यंत हकीकत भेदी व पारसी यांच्या इतिहासाच्या ग्रंथांत लिहिली आहे, नाहीं काय ? ३ मर्दखय यहुदी याचा दर्जा अहश्वेरोश राजाच्या खालोखाल होता; यहुदी लोकांमध्ये तो फार थोर होता; त्याच्या बांधव-समुदायांत त्याची मोठी मान्यता असे; तो आपल्या लोकांचें कल्याण करण्यास झटे व आपल्या सर्व लोकांचें कुशल कसें होईल याकडे त्याचें लक्ष असे.

ईयोब



१ ऊस देशांत एक पुरुष होता, त्याचें नांव
१ ईयोब असें होतें; तो सात्विक व सरळ होता;
 तो देवाला भिऊन वागे व पापापासून दूर राही.
 २ त्याला सात पुत्र व तीन कन्या झाल्याः ३ सात
 हजार मेंढरें, तीन हजार उंट, बैलाच्या पांचशें जोव्या
 व पांचशें गाढवी एवढें त्याचें धन होतें; आणि त्याचा
 परिवार फार मोठा होता; असा तो पूर्व देशांतल्या
 सर्व लोकांत थोर होता. ४ त्याचे पुत्र पाळीपाळीनें
 एकमेकांच्या घरी भोजनसमारंभ करीत, व त्या वेळीं
 आपल्या तिन्ही बहिणीस पंजीस बोलवीत. ५ हे भोजन-
 समारंभ आटपल्यावर ईयोब त्यांना बोलवून आपण
 त्यांची शुद्धि करी; तो प्रतःकाळीं उठून त्या सर्वांच्या
 संख्येइतक्या बलींचें हवन करी; कारण तो म्हणे
 कीं न जाणों माझ्या पुत्रांनीं पाप केले असेल आणि
 आपल्या मनानें देवाचा अन्वरे केला असेल. असा
 ईयोबाचा नित्यक्रम असे.

६ एक दिवस असा आला कीं त्या दिवशीं देवपुत्र
 परमेश्वरापुढें येऊन उभे राहिले, व त्यांच्यामध्ये
 सैतानाहे आला. ७ परमेश्वर सैतानास म्हणाला, तूं
 आतां कोठून आलास ? सैतानानें परमेश्वरास उत्तर
 केले, मी पृथ्वीवर इकडेतिकडे हिंडून फिरून आलों
 आहे. ८ परमेश्वरानें सैतानास विचारिलें, माझा सेवक
 ईयोब याच्याकडे तुझें लक्ष गेले आहे काय ? भूतलावर
 त्याच्या तोडीचा सात्विक, सरळ, देवाला भिऊन
 वागणारा व पापापासून दूर राहणारा असा दुसरा
 कोणी नाहीं. ९ सैतानानें परमेश्वराला उत्तर दिलें कीं
 ईयोब देवानें मय काय फुकट बाळगितो ? १० तो,
 त्याचें घर व त्याचें सर्वस्व यांमोतीं तूं कुंपण घातलें
 आहे ना ? तूं त्याच्या हातास यज्ञ दिलें आहे ना ? व
 देशांत त्याचें धन शुद्धि प्राप्त झालेना ? ११ तूं
 आपला हात पुढें करून त्याच्या सर्वत्वास लावून तर

पाहा, म्हणजे तो तुझ्या तोंडावर तुझा अन्वरे करीक.
 १२ परमेश्वर सैतानास म्हणाला, पाहा, त्याचें सर्वस्व
 तुझ्या हातीं देतों; त्याला मात्र हात लावू नको. मग
 सैतान परमेश्वरासमोरेन निघून गेला.

१३ एके दिवशीं असें झालें कीं ईयोबाचे पुत्र
 व कन्या आपल्या ज्येष्ठ बंधूच्या घरी भोजन करीत व
 द्राक्षांस पीत असतां, १४ एका जासुदानें ईयोबा-
 कडे येऊन सांगितलें, बैल गांभीरीत होते व त्यांच्या-
 जवळ गाढवी चरत होत्या. १५ तेव्हां शबाई जोक
 बाळ घालून त्यांस वेऊन गेले; त्यांनीं तरवारीच्या
 धारेंनें गळ्यांस बघिलें; हें तुला सांगावयास मीच
 एकटा निभावून आलों आहे. १६ तो हें सांगत
 आहे इतक्यांत दुसऱ्या एकानें येऊन सांगितलें, कैदी
 अमोन्ना आकाशातून वर्षाव झाला; त्यानें मेंढरें व
 गढी जाडून मस्य केले; हें तुला सांगावयास मीच
 एकटा निभावून आलों आहे. १७ तो हें सांगत आहे
 इतक्यांत आणखी एकानें येऊन सांगितलें, खासद्यांनीं
 तीन टोक्या करून उंटांवर घाला घातला व ते ते
 वेऊन गेले; त्यांनीं तरवारीच्या धारेंनें गळ्यांस
 बघिलें; हें तुला सांगावयास मीच एकटा निभावून
 आलों आहे. १८ तो हें सांगत आहे इतक्यांत
 आणखी एकानें येऊन सांगितलें, तुझे पुत्र व कन्या हीं
 आपल्या ज्येष्ठ बंधूच्या घरी भोजन करीत व द्राक्षां-
 रस पीत होती, १९ तो रानाकडून आलेल्या प्रचंड
 वाऱ्याच्या सोसाळ्यानें त्यां घराचे चारी कोपरे हादरले;
 त्यामुळें तें घर त्या तरुण मंडळीवर कोसळलें; आणि
 तीं सगळीं मरून गेलीं; हें तुला सांगावयास मीच
 एकटा निभावून आलों आहे. २० तेव्हां ईयोबांनें
 उठून आपल्या शय्या फाडिली, आपलें बोकें मुंडिलें, व
 भुईवर पालयें पडून देवाला दंडवत घातलें.
 २१ तो म्हणाला,

मी मातेच्या उबरांतून नम आलों
आणि तसाच जेथून नम आलों तेथे परत जाव-
याचा आर्हे;
परमेभराणें दिलें, आणि परमेभराणें नेलें;
बन्य परमेभराणें नाम ।

२३- ह्या सर्व प्रसंगांत इथोबाच्या हातून पाप झालें
नाहीं; व अनुचित कृत्य केलेसतना अशीप त्यानें देवावर
केला नाहीं.

२४- पुनः एक दिवस इसाक हाच्या विवशी
२५- निपुण भगवतसमोर केल्या उभे राहिले; तसांच्या-
२६- परमेभराणें सैतानास म्हणाला, २७- असांत कोठून काढवस ?
सैतानानें परमेभरास उत्तर केलें, मी पृथ्वीवर वळने-
२८- तिचें वळणें मीकून आलों आर्हे. २९- परमेभराणें सैतानास
विचारिलें, आसा मेघाच इथोब काढवते कुठें लक्ष गेळें
आर्हे काय ? भूतलवर त्याच्या तेंढीचा साविक, सख,
३०- देवाला भित्ति बसणारा व पापपासून दूर राहणारा
असा उबारा कोणी माहीं, त्याच सिंघाप्रमाण नामाकर-
३१- व्वास हा उबराच विचारिलें, तरी तो आपल्या सतल
३२- वळणें राहिल आर्हे. ३३- सैतानानें परमेभरास म्हण
केलें, जेव्हां तें उबरां मज्ज्या आणल्या प्रमाणाचीं
आपलें सर्वस्य देईल. ३४- तूं आपला हात पुढें करून
त्याच्या हाडामांसास लक्षून तर पाहा; म्हणजे तो तुज्या
तोडावर तुज्या अवघेर करील. ३५- परमेभरा सैतानास
म्हणाला, पाहा, तो तुज्या हातीं आर्हे, त्याचें प्राणहानि
मात्र करू नको. ३६- मग सैतान परमेभरासमोरून
गेला; आणि तानें इथोबास मोठमोठ्या गळ्यांनीं नख-
३७- शिजांत अक्षिश्य पीडिलें. ३८- इथोबानें आपलें जंग
खाजवियासाठीं एक खाफी वेतली; आणि तो जऊन
राखेत बसला. ३९- तेव्हां त्याची स्त्री त्याला म्हणाली,
तुमी अजून सत्व घरून राहिल आहां काय ? देवाचें नांव
सोडून वा आणि मरून जा. ४०- ती तिला म्हणाला, तूं
धर्महीन सिंघांप्रमाणें बोलतेस; देवापासून उखच प्यावें,
आणि दुःख वेळें नये काय ? ह्या सर्व प्रसंगां इथोबानें
आपल्या बाचेनें काहीं पाप केलें नाहीं.

११ इथोबाचे तिचे मित्र अलीफज तेमानी, बिल्द
शही, व सोफर नामाची हे त्याजवर आलेल्या अरिष्टा-
विषयी एकून आपआपल्या ठिकाणाहून निघाले; इथोबा-
कडे आपण मिळून जावें व त्याच्या संकटाबद्दल खेद
प्रदर्शित करून त्याचें समाधान करावें असा त्यांनीं संकेत
केला. १२ त्यांनीं इथोबास दुर्मुख न्याहाळून पाहिलें तो
ते त्यांस ओळखितां येईना, मग ते मोठ्यानें रडले;
प्रत्येकानें आपला झगा फाडिला आणि आकाशाकडे धूळ
उडवून त्यांनीं ती आपल्या डोक्यांत घातली. १३- ते सात
दिवस व सात रात्री त्याजकरीबर जमिनीवर बसले;
त्याचें दुःख फार भारी आहे असे पाहून कोणी
त्याच्याशीं एकहि शब्द बोलला नाहीं.

१- नंतर इथोबानें तोंड उघडून आपल्या
२- जन्मदिवसाला शाप दिला. २ इथोब म्हणाला,
३- मी जन्मलों तो दिवस जळो !
४- पुत्रगर्भ राहिला असें जी रात्र म्हणाली ती जळो !
५- तो दिवस अंधार होवो;
६- ईश्वर त्या दिवसाची क्षिगा न करतो;
त्यावर प्रकाश न पवो.
७- अंधकार व शृत्युच्छ्रया हीं त्याच्या असम्य आस-
८- लेखोत;
९- तो दिवस अन्नाच्छादित होवो;
दिवसास जें काळोखी आणि तें सर्व त्याला भय-
१०- मीत करो.
११- काय ती रात्र ! काळोख तिला पळावो !
१२- वर्षांच्या दिनमाळिकेंत ती आनंद न करो;
१३- बहिऱ्याच्या तिथींत तिची मणना न होवो.
१४- पाहा ! ती रात्र निष्फळ असो;
तींत आनंददोषाचा प्रवेश न होवो.
१५- दिवसाला शाप देणारे, लिब्याथानाला चेतविण्यांत
निपुण असणारे
तिला शाप देवोत.
१६- तिच्या प्रभातसमयीचे तारे अंधकारमय होवोत;
१७- समुद्रांतला राक्षस

- ती प्रकाशाची अपेक्षा करो, पण तो तिला न मिळो;
तिला उषानेत्रांचें दर्शन न घडो;
- १० कारण तिनें माझ्या मातेचें गर्भाशयद्वार बंद
केलें नाही.
- दुःख माझेंच डोळ्यांआड ठेविलें नाही.
- ११ मी गर्भाशयांतच कां नाहीं मेलों ?
गर्भाशयांतून निघतांच माझा प्रण कां नाहीं गेल ?
- १२ मांझ्यांनीं माझा स्वीकार कां केल ?
मी जोखावी म्हणून स्तनांनीं माझा स्वीकार कां
केला !
- १३ केला नसता तर मी आज पद्दन स्वस्थ राहिलों
असतो,
- मी निजलों असतो, मी विसावा पावलों असतो;
- १४ आपणांसाठीं शून्य मंदिरें बांधणारे
भूपति व मंत्री यांजबरोबर.
- १५ सोन्याचा संचय करणारे,
आपली घरे चांदीनें भरून ठेवणारे सरदार
यांजबरोबर मी विसावा पावलों असतो.
- १६ अकालीं पतन पावलेल्या गुप्त गर्भासारखा,
प्रकाश कधीं न पाहिलेल्या अमकांसारखा मी
असतो.
- १७ तेथें दुर्जन त्रास देण्याचें थांबवितात,
श्रांत विभ्रान्ति पावतात.
- १८ तेथें बंधिबान एकत्र निश्चित राहतात;
वेठीस लवणाऱ्याचा शब्द त्यांच्या कानीं पडत
नाहीं.
- १९ तेथें लहानघोर समान असतात;
दास आपल्या धन्यापासून मोकळा असतो.
- २० विपन्नाला प्रकाश कां मिळतो ?
जे मनाचे दुःखी त्यांस जीवन कां प्राप्त होतें ?
- २१ ते मृत्यूची उत्कट अपेक्षा करतात,
पण तो येत नाहीं;
गुप्त निधीसाठीं खणणाऱ्यापेक्षां ते मृत्यूच्या
प्रांतीसाठीं अधिक खटाटोप करतात;
- २२ त्यांस शबगतां प्राप्त झाली म्हणजे ते हर्ष करतात,

- त्यांस अत्यानंद होतो.
- २३ ज्या पुण्याचा मार्ग गुप्त आहे,
ज्याला देवांनीं कुंपण करून कोडिलें आहे,
अशाल प्रकाश कां प्राप्त होतो ?
- २४ मला तर अन्नाऐवजीं उसासे प्राप्त होत आहेत,
माझा आकोश जलधारांप्रमाणें बसत आहे.
- २५ मला कशाचीहि भीति वाटली तर तेंच मज-
वर येतें,
कशांनेंहि मला थरकांप झाला तर तेंच मजवर येतें.
- २६ मी निश्चित, स्वस्थ व विभ्रान्त नाहीं,
तरी देखील मला आणखी क्लेश प्राप्त होत आहे.
- १ मग अल्पीज तेमाची म्हणाला,
२ तुजशीं मी कांहीं बोललों तर तुला वाईट
नाहीं ना वाटणार ?
तरी बोलल्याझांनून कोणाच्यानें राहवेल ?
- ३ पाहा, तूं बहुत जनांस शिक्षण दिलें आहे,
आणि दुबळ हात सबल केले आहेत.
- ४ तुझ्या शब्दांनीं टेंचाळत असलेल्यास धीर दिला आहे,
लटपटणारे गुडघे तूं स्थिर केले आहेत;
- ५ पण तुजवर प्रसंग आला असतां तूं कधीं होतोस;
तुला दुःखस्पर्श झाला म्हणजे तूं घाबरतोस,
- ६ तुझ्या देवभक्तीचा तुला आश्रय आहे ना ?
तुझ्या सात्विक आचरणान्वर तुझी आशा आहे ना ?
- ७ कोणी निरपराध असून कधीं नाश पावला
आहे काय ?
धार्मिक कधीं विलयास गेले आहेत काय ? याचा
विचार कर.
- ८ माझ्या पाहण्यांत तर असें आहे कीं जे अधर्माची
नांगरणीं करतात
व दुःखाचीं पेरणीं करतात,
ते तशीच, कापणीं करतात.
- ९ देवाच्या श्वासानें ते विलय पावतात,
त्यांच्या कोषाच्या फुंकारनें ते नाहीतसे होतात.
- १० सिंहाची गर्जना खुंटते, विकळ सिंहाचा

नादं कुंटतो,

एष सिद्धाचे दांत उपटले जातात.

ए सिद्धाभ्य न भिळ्यासुळें मरतो,
सिंहिणीचे पेटे बोहोंकडे पांगरात.

- १२ एक कुतें गोष्ठ मला कळली,
माझ्या कानीं तिची गुणगुण आली;
- १३ रात्रीं मनुष्यें निद्रावश होतात अशा समयीं
मला दृष्टांत होऊन मी विचारलहरीत मग
हालों असतां,
- १४ मूला भीति प्राप्त होऊन मी शरयरां कांपू लागलों,
सोपरी हाडे लटळू लागलीं;
- १५ माझ्या तोंडाजवळून वायुस्त्रलेपी असा कोणी गेला;
तेव्हां माझ्या अंगावर रोमांच उभे राहिले.
- १६ तो तेथे उभा राहिला, पण त्याचा आकार मला
नीट दिसला नाही;
- तरी माझ्यासमोर कांहीं आकृति होती;
- मी मंद-चाणी ऐकली कीं
- १७ मर्त्य मानव ईश्वरापुढें धार्मिक ठरेल काय ?
मनुष्य आपल्या उत्यमकृत्यांपुढें शुद्ध ठरेल काय ?
- १८ पाहा, तो तर आपल्या सेवकांचाहि मरवसा
धरीत नाही;
- तो आपल्या दिव्यदत्तांस प्रमीद केल्याचा दोष
लावितो;
- १९ तर भुक्तिकापुढांत जे राहतात,
ज्यांचा पाया मातीत घातला आहे,
त्यांचा त्यांच्यापुढें काय पाद !
ते परतगासारखे चिरडले जातात.
- २० सकाळपासून संध्याकाळपर्यंतच्या अवकाशांत ते
छिन्नभिन्न होतात;
- त्यांचा कायमचा नाश होतो व कोणी त्यांची
परवा करित नाही.
- २१ त्यांच्या राहुटीचा तणावा कापला जात नाही
काय ?

१ अथवा: आत्मा गेल;

ज्ञानप्राप्तीविना ते मरून जातात.

१ आतां हाक मारून पाहा;

कोणी तुला उत्तर देईल काय ?

कोणा पवित्र जनाकडे तूं धाव घेसील ?

- २ मूर्ख तर चिंता करून करून नाश पावतो;
वेडा मत्सरानें मरतो.
- ३ मीं मूढास मुळावलेलें पाहिलें;
- पण लागलेच मला त्याच्या वसतिस्थानाचा चिह्नार
करावां लागला.
- ४ त्याचीं मुलेंबाळें उद्धाराळा अंतरली आहेत;
वेष्टीत त्यांचा जुराळा होतो;
- त्यांचा कोणी बचाव करणारा नाही.
- ५ त्यांचें पीक क्षुभित लोक खाऊन टाकतात;
कांव्याकुळ्यांतूनहि तें ते काढून नेतात;
- सापळा त्यांच्या घनासाठीं आ पसरितो.
- ६ कारण विपत्ति मातीतून निघत नाही,
आणि कष्ट भूमीतून उगवत नाही;
- ७ पण ठिणमया वर उडतात
तसे मानव कष्ट भोगण्यासाठीं जन्मास येतात.
- ८ मीं तर ईश्वराचा धावा केला असता;
- मीं देवावर हवाला टाकिला असता.
- ९ तो अतर्क्य महत्कृत्यें करितो;
- तो अगणित अद्भुत कृत्यें करितो;
- १० तो पृथ्वीतलास उदक देतो,
शेताला पाणी पाठवितो;
- ११ तो नीचावस्थ जनांस उच्च करितो;
- शोकमग्न उन्नत होऊन सधृष्ट पावतात.
- १२ तो धूर्तांचे बेत निष्फल करितो,
त्यामुळें त्यांच्या हातून कांहीं कार्यसिद्धि होत नाही.
- १३ तो शहाण्यांस त्यांच्याच धूर्ततेनें धरितो;
- कुटिलांच्या मसळतीचा तो त्वरित शेवट करितो.
- १४ काळोख त्यांस भर दिवसां गांठितो,
भर दुपारीं ते जसे काय रात्रीच्या सारखे
चाचपडतात.

- १५ तो दीनांस बलवानांच्या मुखरूपी तरवारीपासून, त्यांच्या हातून बांचवितो.
- १६ कंगालांस आशां उत्पन्न होते, अघर्म आपलें तोंड बंद करितो.
- १७ पाहा, ईश्वर ज्यांचें शासन करितो तो पुरुष धन्य; म्हणून सर्वसमर्थांचें शासन तुच्छ मानूं नको;
- १८ कारण दुष्कापत तो करितो आणि पट्टीहि तोच बांधितो; धाय तो करितो आणि त्याचाच हात तो बरा करितो.
- १९ तो तुला सहा संकटांतून सोडवील; सातानीं तुला कांहीं अपाय होणार नाही.
- २० दुष्काळांत मृत्यूपासून, युद्धांत तरवारीच्या धारेपासून तो तुला बचाव करील.
- २१ जिन्हाप्रहार होऊं लागला म्हणजे तूं लपविलां जाशील; विनाश प्राप्त झाला असतां तूं त्यास ढगमगणार नाहीस.
- २२ विनाश व दुष्काळ यांस तूं हसशील; पशूंचें भय तुला वाटणार नाही.
- २३ मैदानांतल्या पाषाणाशीहि तुला स्नेह होईल; वनपशु तुझ्याशीं सलोखा करितील.
- २४ तुला बेरा शांतिसमाधानाचा आहे अशी तुला प्रतीति येईल; तूं आपल्या बरादाराकडे पाहशील तेव्हां तुला कांहीं उर्जे नाही असें दिसून येईल.
- २५ तुला बंध वृद्धि पावेल, अमिनीवरच्या हरकीसारखें तुमं संतान वाढेल, अर्थें तुला दिसून येईल.
- २६ हुंगामाच्या वेळीं धान्याची सुडी आणून ठेविताना, तसा तूं पुऱ्या वयाचा होऊन कबरेत जाशील.
- २७ पाहा, आम्ही शोच करून पाहिलें तें हें आहे, हें तूं ऐकून ध्यानांत ठेव.

- १ मग इयोबानें उत्तर केलें,
- २ कोणी माझा खेद तोलावा, माझी विपत्ति ताजव्यांत घालावी !
- ३ ती समुद्राच्या वाळूपेक्षां जवळ भरेल ? म्हणूनच माझें बोलणें मर्यादेबाहेर गेलें आहे.
- ४ सर्वसमर्थांचे तीर माझ्या देहांत फिरले आहेत, त्यांचें विष माझा जीव शोषून घेत आहे; ईश्वरकडून आलेलीं संकटें मजबिद्ध सब्ब झालीं आहेत.
- ५ रानगाळवाला गवत सांपडतें तेव्हां तो ओरडतो काय ? बैलापुढें चारा असतां तो इंबरतो काय ?
- ६ नेचव वस्तु मित्राधिनाय जातात काय ? अंब्याच्या पांढऱ्या कळकळास रुचि असते काय ?
- ७ ज्या बस्तूना मी स्वर्ण करित नसें त्या माझा किळसवाणा आहार झाल्या आहेत.
- ८ माझें मागणें मला मिळतें, माझें अपेक्षित ईश्वर मला देता,
- ९ ईश्वराची भर्जा लागून त्यानें मला फिरविलें असतें, आपला हात लांब करून मला छेवून टाकिलें असतें, तर किती बरें होतें !
- १० तयानें माझी शांति झाली असती; नेसुमार पीडेंतहि मला हर्ष वाटला असता; कारण त्या पवित्र प्रभूच्या वचनांचा मी कर्षाहि विकार केला नाही.
- ११ माझ्यांत अशी काय शक्ति आहे कीं मी उमेद धरूं ? माझा असा काय परिणाम होणार आहे कीं मी चीर धरूं ?
- १२ माझी शक्ति पाषाणाच्या इतकी आहे काय ? माझा वेद पितळेचा आहे काय ?

- १३ मी अगदी लाचार, निरुपय बनलों असून माझ्यांतलें कर्तृत्व अगदीं नष्ट झालें आहे ना ?
- १४ गलित झालेल्यावर दया करणें हा मित्रधर्म आहे; न केल्यास तो सर्वसमर्थांचें भय सोडून दावयाचा.
- १५ माझे बांधव ओढ्याप्रमाणें दगा देणारे झाले आहेत; ते आटणाऱ्या ओहळाच्या पात्राप्रमाणें झाले आहेत;
- १६ ते ओढे वितळणाऱ्या बर्फानें गढूळ होतात; हिम त्यांत मिश्रित असतें;
- १७ ते तापले म्हणजे आटून जातात; उष्णता होऊं लागली म्हणजे ते जागच्या जागी जिरून जातात.
- १८ ते भ्रमून भ्रमून सुकून जातात, वैराण प्रदेशांत वाहून नष्ट होतात.
- १९ तेमाच्या प्रवाशांनी त्यांचा शोध केला; शबाच्या काफल्यांनी त्यांची अपेक्षा केली;
- २० पण त्यांच्या आशेची निराशा झाली; तेथें पोचून ते फजीत झाले.
- २१ तसें तुम्हीहि शून्यवत् झालां आहां. विपत्ति पाहून तुम्ही भ्यालां आहां.
- २२ मला कांहीं था, आपल्या संपत्तीतून मला कांहीं धर्म करा;
- २३ शत्रूंच्या हातून मला सोडवा; उपद्रव देणाऱ्यांच्या काबूतून मला मुक्त करा, असें कांहीं मीं तुम्हांला म्हटलें होतें काय ?
- २४ माझी समजूत करा म्हणजे मी उगा राहीन; मी कोठें चुकलों हें मला समजावून सांगा.
- २५ सत्याची वाणी किती जोरदार असते ! तुमच्या वाक्ताडनाचा काय उपयोग ?
- २६ तुम्ही शब्दाशब्दाला धरावयाला पाहतां काय ? निराश मनुष्याचे उद्गार केवळ वायफळ आहेत.
- २७ तुम्ही तर पोरक्यावर चिठ्ठा टाकण्यास व आपल्या मित्राचा क्रयविक्रय करण्यास चुकत नाही.
- २८ आतां मजकडे नीट पाहण्याची मेहरबानी करा; मी कांहीं तुमच्यासमक्ष सहसा लबाडी करणार नाहीं.

- २९ पुनः वाद करा; कांहीं अन्याय होऊं देऊं नका; पुनरपि बोला; माझी धार्मिकता पूर्ववत् स्थापीत होईल.
- ३० माझ्या जिणेच्या ठायीं कांहीं अन्याय आहे काय ? माझ्या तोंडाला अधर्माची रुचि कळत नाही काय ?
- १ ह्या जगांत मनुष्याला कष्ट करण्याची मुदत ठेविली आहे ना ?
- ७ एकाद्या मजुराप्रमाणें त्याला दिवस कंठावे लागतात ना ?
- २ आपल्याला सावलीत कधीं बसावयास मिळेल म्हणून दास उत्कंठित होतो, मजूर आपल्या वेतनाची वाट पाहतो,
- ३ त्याप्रमाणें निराशेंत महिन्यांचे महिने मला घालवावयाचे आहेत, कष्टाच्या रात्री माझ्या वांढ्याला आहेत.
- ४ मी पडलों असतां म्हणतो, मी केव्हां उठेन ? रात्र केव्हां निघून जाईल ? दिवस उजाडेपर्यंत मी एकसारखा तळमळत राहतों.
- ५ माझा देह किळ्यांनी व मातीच्या टेकळ्यांनी भरला आहे;
- माझी त्वचा बरी होते तों ती पुनः फुटून चिडचिडते.
- ६ माझे दिवस साळ्याच्या धोव्यापेक्षां त्वरित जातात; ते निराशेनें निघून जातात.
- ७ माझा प्राण केवळ वायु आहे, माझ्या डोळ्यांला पुनः कल्याण दिसावयाचें नाही, हें लक्षांत आणा.
- ८ जो मला आतां पाहत आहे त्याच्या डोळ्यांना मी पुनः दिसणार नाही; तुझे नेत्र माझा शोध करितील पण मी नसणारि.
- ९ मेघ ज्याप्रमाणें वितळून नाहीसा होतो, तसा अबोलोकांत जाणारा परत वर येत नाही.
- १० तो पुनः आपल्या बरीं येणार नाही, त्याचें स्थान त्याला पुनः ओळखणार नाही.

- ११ यामुळे मी आपले तोंड आटोपणार नाही;
मी आपल्या मनसाचा खेद उचव करून सांगिन;
माझ्या जिवास श्रेय होतात म्हणून मी गाऱ्यापे
करिन.
- १२ मी काय सागर किंवा समुद्रांतला राक्षस आहे
म्हणून तूं मजवर सफ नजर ठेवितोस !
- १३ माझा विछाना मला शांति देईल,
माझा पलंग माझा खेद काही हलका करील असें
मी म्हणतो;
- १४ तेव्हां तूं मला स्वप्न पाहून धारें करितोस,
मला दृष्टांत दाखवून भयभीत करितोस;
- १५ म्हणून माझा गळ दाबून मला मारिलें तरी माझ्या
जिवास पुरवेल;
माझ्या या अस्थिपंजरपेक्षां मला मरण पुरवेल.
- १६ मला आपल्या जिवाचा बीट आळ आहे; सर्वकाळ
जगणें मला नको.
माझे नांव सोडून दे, कारण माझे दिवस श्वासवत
आहेत.
- १७ मानव तो काय कीं तूं त्याला थोर मानावें,
आपले स्थित त्याजवर ठेवावें,
- १८ रोज सकाळीं त्याचा समाचार घ्यावा,
व क्षणोक्षणीं त्याची कसोटी पाह्यावी ?
- १९ तूं मजवरची आपली नजर काढीत नाहीस,
आवढा घोटायलाहि अवसर देत नाहीस,
असें कोठवर चालणार ?
- २० हे मानवरक्षक ! मी पाप केलें असलें तर त्यांत
तुझें काय गेलें ?
तूं मला आपले निशाण कां करून ठेविलें आहे ?
मी क्षणपाला भार मात्र झालों आहे.
- २१ तूं माझा अपराध कां क्षमा करित नाहीस ?
माझ्या ठायींचा दोष कां चालवीत नाहीस ?
आतां तर मी धुळींत पडून राहणार;
तूं माझा पुष्कळ शोष करिशील पण मी नसणार.

- १ मग विस्वद झाली म्हणाला,
२ तूं असल्या गोष्टी कोठवर बोलत राहशील ?
सोसात्याच्या वाऱ्यासारखें तुझें तोंड कोठवर
चालणार ?
- ३ देव निर्णय विपरीत करील काय ?
जो सर्वसमर्थ तो न्याय्यता विपरीत करील काय ?
- ४ तुझ्या मुलांनीं त्याच्याविरुद्ध पाप केलें,
म्हणून त्यानें त्यांस त्यांच्या अपराधांचें फळ भोगा-
वयास लाविलें आहे.
- ५ जर तूं देवाचा धावा केल्य,
सर्वसमर्थाची कऱ्या भाकिळी,
६ तूं छुद्ध व सरळ असलास,
तर खात्रीनें तो तुझ्या हितास जागेल,
तुझा निर्दोष निवास यथापूर्वक करील.
- ७ तुझा आरंभ अल्प असला
तरी तुझा शोषट समुद्धीचा होईल.
- ८ मागत्या पिढीच्या लोकांस विचार,
त्यांच्या बडिलींनीं जो शोष लाविला त्याकडे लक्ष दे.
- ९ (आपण तर कारुचे,
आपणांला काही अनुभव नाही,
कारण पृथ्वीवरचे आपले दिवस छायारूप आहेत;)
- १० ते तुला शिकविणार व सांगणार नाहीत काय ?
ते आपले हृदय तुला कळविणार नाहीत काय ?
- ११ लव्हाळा विस्वसापाहून वाढतो काय ?
लव्हाळा पाण्यापाहून उगवतो काय ?
- १२ तो हिरवाचार असून कापलाहि नाही,
तरी तो इतर सर्व प्रकारच्या हिरवळीच्या अगोदर
सुकून जातो.
- १३ देवास विसरून जाणाऱ्यांची गति अशीच आहे;
भक्तिहीनाची आशा मावळते;
- १४ त्याच्या आत्म्याचा मंग होतो;
ज्यावर त्याची भिस्त असते तें कोळ्याच्या

जाळ्यासारखें ठरतें.

- १५ तो आपल्या घरावर टिकवण्याचें नाही;
- त्यानें तें बघ धरिलें असतां तें स्थिर राहावयाचें नाही.
- १६ तो सूर्यप्रकाशांत टवटवीत होतो, त्याच्या फांघा बागभर पसरतात.
- १७ त्याचीं मुळें खड्यांच्या राशींना वेष्टितात, तो खडकाळ जमिनींत फिरतो.
- १८ त्याला त्या जागेतून उपटून नष्ट केलें तर ती त्याची ओळख टाकून म्हणेल, मीं तुला कधीं पाहिलें नाहीं.
- १९ पाहा, त्याच्या जीविताचा हाच काय तो आनंद ! त्याच्यामागे असेच दुसरे जमिनीतून उगवतील.
- २० पाहा, देव सात्विक मनुष्याचा अन्वेष करित नाही, तो कुकर्म्याला हातीं घरीत नाही.
- २१ तुला तर तो हसतमुख करील, तुझ्या तोंडून जवजवकार करवील.
- २२ तुझे वैरी लजेनें व्याप्त होतील; दुष्टांची राहुटी नाहीची होईल.

१ तेव्हां ईशोब म्हणाला,

- १ खरोखर हें असेच आहे हें मला ठाऊक आहे; पण मानव देवापुढें कसा नीतिमान् ठरेल ?
- ३ तो देवाची वाद करूं लागला तर हजार गोष्टीतल्या एकीचेंहि उत्तर त्याला देतां येणार नाही.
- ४ तो मनानें सुन्न व सामर्थ्यानें प्रबल आहे; त्याच्याशीं विरोध करून कोण टिकला आहे ?
- ५ तो पर्यंतास नफळत अचानक हटवितो, तो आपल्या कोषानें त्यांस उलथून टाकितो.
- ६ तो धुनीस कांपवून तिळा स्थानप्रज्ञ करितो, तिचे आचारस्तांभ घरातरात.
- ७ त्याची आज्ञा झाली असतां सूर्य उग्रपत नाही; तो ताऱ्यांस मोहरवंद करितो.

- ८ तोच आकाशमंडळ विस्तारितो, तो समुद्राच्या पर्यंतप्राय खरीबिस्तन बाळतो.
- ९ त्यानेंच सप्तऋषि, मृगशीर्ष, कृत्तिका, व दक्षिणेकडील नक्षत्रमंडळें उत्पन्न केलीं.
- १० तो अतवर्थ मढतकृत्यें, अगणित अद्भुत कृत्यें करितो.
- ११ पाहा, तो माझ्याजवळून जातो तरी मला दिसत नाही;
- तो निघून जातो तरी तो माझ्या दृष्टीस पडत नाही.
- १२ तो हिसकावून वेळें लागला तर त्याचा हात कोण घरील ?
- तूं हें काय करितोस, असें त्याला कोण म्हणणार ?
- १३ देव आपला क्रोध आवरीत नाही; राहोबाचे सहकारी त्याच्यापुढें दबून जातात.
- १४ तर मीं त्याला उत्तर द्यानें, आणि शब्दांची योग्य निवड करून त्याच्याशीं वाद करावा,
- असा मी कोण आहे ?
- १५ मी निदोष असतो तरी त्याला मी उत्तर न देतो. त्या माझ्या प्रतिवाद्याची मी विनवणी करितो.
- १६ मीं घावा केला असता तर त्यानें उत्तर दिलें असतें; तरी त्यानें माझे ऐकलेंच अशी माझी खात्री झाली नसती.
- १७ कारण तो वादळानें-माझा चुराडा करितो, विनाकारण मला घायावर घाय करितो.
- १८ तो मला धासहि वेळें देत नाही, तो मला झेडानें व्यापून टाकितो.
- १९ बलवान् कोण ? असा प्रश्न निघाल्यास तो म्हणतो, मी आहे.
- न्यायाचा प्रश्न निघाल्यास तो म्हणतो, मला न्यायसमोपुढें कोण आणील ?
- २० मी निरपराध असलों तरी माझे तोंड मला अपराधीच ठरवील;

१ अ० २६:१२ पाहा.

- मी निर्दोष असलो तरी तो मला दोषीच ठरवील.
- २१ मी निर्दोष आहे तरी माझे मला काही कळत नाही;
- माझा जीव मला नकोसा झाला आहे.
- २२ हें कसेही असो, एकूण एकच; म्हणून मी म्हणतो, देव निर्दोष्याचा तसाच दुष्टाचाहि नास करितो.
- २३ अकस्मात अरिष्ट येऊन संहार होत असतां तें निर्दोष्याच्या संकटाला असतें.
- २४ पृथ्वी दुष्टाच्या हातीं दिली आहे, देव तिच्या शास्त्रांचीं मुखें झाकितो; ही त्याची करणी नव्हे तर दुसऱ्या कोणाची ?
- २५ माझे दिवस जासुदाहून त्वरित जात-आहेत; ते प्रकट आहेत, त्यांत कांहीं कल्याण दिसत नाही.
- २६ ते वेगवान तारवांसारखे, आपल्या भक्ष्यावर शब्दप चालणाऱ्या गळ्यासारखे निघून जात आहेत.
- २७ विलाप करण्याचें मी विसरावें, मुखाची खिन्नता सोडून उजवी दिशेचें असें मी मनांत आणिलें;
- २८ तरी माझ्या ह्या सर्व दुःखांनीं मी बाबकून जातां. तूं मला निर्दोषी ठरविणार नाहीस हें मला ठाऊक आहे.
- २९ मी दोषी ठरणारच; तर मग मी हा व्यर्थ खटाटोप कां करूं ?
- ३० माझे अंग बर्फानें धुतलें, माझे हात खारानें स्वच्छ केले,
- ३१ तरी तूं मला खाण्यांत टाकिलील, माझीं बळें देखील; माझा धिक्कार करितील.
- ३२ मी त्याजशीं वाद करावा, आम्हीं एकमेकांत खडा माजवावा, असा तो माझ्यासारखा मानव नाही.
- ३३ आम्हां दोघांवर हात ठेवील, असा कोणी मध्यस्थ आम्हां उभयतांमध्यें नाही.
- १ मुखांत : अज्ञानाच्या तारवांसारखे.

- ३४ तो मजवरला सोटा दूर करो, त्याचा धाक मला चाबवें न करो,
- ३५ म्हणजे मी त्याजशीं बोलें, त्याला निघार नाही, कारण मी आपणस्त तसा समजत नाहीं.
- १ माझ्या आत्म्याला जीविताचा कंटाळा आला आहे;
- मी आपलें गाऱ्हाणें एकसारखें चालू ठेवीन; माझ्या जिवाला क्लेश होत आहे म्हणून मी बोलें.
- २ मी देवाला म्हणें, मला दोषी ठेवूं नको; तूं मजशीं विरोध कां करितोस हें मला सांग.
- ३ तूं मला छळितोस; आपल्या हाताच्या बळकेंच्या वस्तूंस तुच्छ ठेवून दुष्टांच्या मसखतीला प्रसन्न होतोस, हें तुला उचित वाटतें काय ?
- ४ तुला अर्धमनुष्य आहेत काय ? तुझी दृष्टि मर्या मानवाच्यासारखी आहे काय ?
- ५ तुझे दिवस मर्या मानवाच्यासारखे, तुझीं बर्षें मनुष्याच्यासारखी आहेत;
- ६ म्हणून तूं माझा अर्धम शोधितोस. माझे पाप दुबळितोस काय ?
- ७ तुला तर ठाऊक आहेच की मी दुष्ट नाहीं; तुझ्या हातून सोबविणारा कोणी नाही.
- ८ तुझ्या हातांनीं मला बळिलें आहे; त्यांनीं सर्वतोपरी मला बनविलें आहे, तरी तूं माझा नास करित आहेस.
- ९ तूं मला मातीच्या पण्याप्रमाणें बळिलें आहे हें मनांत आण;
- तर पुनः मला मातीस मिळवूं पाहतोस काय ?
- १० तूं मला दुधासारखें ओटून दद्याप्रमाणें विरजविलें नाही काय ?
- ११ त्वचा व मांस यांचें पोषण तूं मला घातलें, अरिष्ट व स्नायु-जोडून कला बनविलें.
- १२ तूं मला जीवन दिलें व मजवर प्रसाद केला, तुझ्या जिगेणें माझा प्राण सुरक्षित राहिला.

- १३ तरी तू आपला हा उद्देश मनात रूपरूप ठेविला;
तुझ्या मनात काय होतं तें असा मला समजले;
- १४ मी आपण केले तर तें व्यापात ठेवून
माझ्या अवघांनी तू मला काढी करणार नाहीस;
- १५ मी हुड झालो तर मला हाकडून करावी लागेल.
मी धार्मिक झालो तरी तुम्हीं व्यास होऊन
प्राणी विपत्ति पाहून मी आपले डोकें वर
करणार नाही.
- १६ माझे डोकें वर झाले की तू सिंहासारखा माझ्या
पाठीस लगणार;
तुझ्या अद्भुत शक्तीचा मजवर पुनः पुनः प्रयोग
करणार.
- १७ तू स्वविरुद्ध आपले नवेनवे साक्षीदार आणणार;
तू मजवरचा आपला क्रोध झुडिंगार करणार;
तू मजवर सैन्यामागून सैन्य पाठविणार;
- १८ तू मला मातेच्या उकराकडे कां बाहेर आणिले;
बाहेर आणिले नसतें तर मी आणान्न बाहेरलों
असतो,
- कोणाच्या दृष्टीस मी बदलो नसतो.
- १९ मी जन्मास येऊन न आत्मत्वारसा झालों असतो;
मी गर्भावस्थेवृत्तच करतेंस गेलों असतो;
- २० माझे दिवस बोडे नव्हत काय ?
तर मला सोड;
मजवरची आपली दृष्टि काढ,
म्हणजे माझ्या मनाला बोडे केन पडेल;
- २१ मग जेवून परत येणे नाही;
कुंडला अंधाराच्या, मृत्यूच्या प्रवेशांत मी जाईन;
- २२ जेथें काळोख, निविड अंधकार आहे,
अशां मृत्युच्छायेच्या अस्ताव्यस्तां प्रवेशांत मी
जाईन;
तेवला प्रकाश अंधकारच होय.

१ मंत्र-बोपर आभाषी म्हणजे,

११ २ हा अंधाराचा वर उत्तर विविधपद्धती वाहू
धावा-काय ?

- ३ काळ काय उरावा काय ?
- ३ तुझ्या वटवटीने लोकांची तोंडे बंद होतात काय ?
तू निंदा करीत असतां तुला कोणी फजीत करा-
वयाचा नाही काय ?
- ४ तू म्हणतोस, माझा सिद्धांत झुड आहे;
देवाच्या दृष्टीने मी स्वच्छ आहे:
- ५ देव जर बोळता,
तुजविरुद्ध आपले तोंड उघडिता,
६ तो ज्ञानाचें रहस्य तुला निवेदन करिता,
आपले चातुर्य बहुगुणित आहे हें तुला तो
दाखविता
तर किती बरें होतें !
देव तुझ्या बहुत अपराधांकडे कानाबोळा
करितो हें लक्षांत आण.
- ७ देवाच्या रहस्याचा तुला धांग लागेल काय ?
सर्वसमर्थाच्या पूर्णतेचें तुला आकलन होईल
काय ?
- ८ तें गमनाइतकें उंच आहे, तेंचें तुझें काय
चालणार ?
तें अघोलोकाहून खोल आहे, तुला तें
काय कळणार ?
- ९ त्याचें परिमाण म्हटलें तर
तें भूगोलाहून लांब व समुद्राहून रुंद आहे.
- १० भ्रमण करीत असतां त्यानें एकाघास पकडून
अटकत टाकिलें,
आणि न्यायसभा भरविली, तर त्याचा हात
कोण धरील ?
- ११ आचारशून्य मनुष्यांस तो ओळखितो;
निवार करावा न लागतां त्याला पुढता दिवून धेते.
- १२ रानगाढवाचा मनुष्य बनेल
तर अकल्पित्य मनुष्याला समज प्राप्त होईल.
- १३ आपलें हृदय नीट करिशील,
देवाकडे आपले हात पसरिशील,
१४ तुझ्या हातां असलेला अधर्म तू दूर करिशील,
आपल्या देवांत अन्याय राहू देणार नाहीस,

- १५ तर निश्चये तू आपलें निष्कलंक मुख वर करिशील;
तू स्थिर होशील, निर्भय होशील;
- १६ कारण तू आपलें दुःख विसरशील;
औसरलेल्या पाण्यासारखें तुला तें आठवेल;
- १७ तुझें जीवित मर्यादूनसमयादून तेजस्वी होईल;
अंधकार असला तरी तो प्रभातेसारखा होईल.
- १८ तुला उमेद प्राप्त झाल्यानें तूं निर्भय होशील;
तूं चोहोंकडे पाहून निर्धास्त आराम करिशील.
- १९ तूं झोपी जाशील तेव्हां तुला कोणी भिच-
विणार नाही;
बहुत लोक तुझें धार्ज्व करितील.
- २० दुष्टांचे डोळे थकतील;
त्यांस कोणतें शरणस्थान राहणार नाही;
प्राण सोडणें एवढीच कायती त्यांना आशा वाटेळ.

- १ मग इयोबानें प्रत्युत्तर केलें,
- १२ २ खरेंच, तुम्हीच कायते मानवप्राणी;
तुम्ही मेल्यां कीं ज्ञान नष्ट झालेंच.
- ३ मलाहि तुमच्यासारखी बुद्धि आहे;
मी कांहीं तुमच्यादून कमी नाही;
अहो, असल्या गोष्टी कोणास ठाळूक नाहीत ?
- ४ मी देवाचा धावा करीं व तो माझें ऐके,
त्यामुळें मला माझ्या शेजाऱ्यापाजाऱ्यानीं हसावें ना !
धार्मिक व सात्विक मनुष्याळ हसावें ना !
- ५ सुखी मनुष्याच्या मते विपत्ति तिरस्कारास
पात्र आहे;
ज्यांचे पाय लटपटतात त्यांचा तिरस्कार
तेव्हाळ होतो.
- ६ लुटारूंचे डेरे समृद्ध असतात,
जे देवाळ चेतवितात ते निर्भय राहतात,
ते आपल्या हाताळच आपल्य देव समजतात.
- ७ तूं पशंस विचार, तें तुला भिक्वितील;
आकाशातील पक्ष्यांस विचार, ते तुला समजा-
वून देतील;

१ अंधवाः त्यांच्या हातीं देव भरपूर देतो.

- ८ अथवा पृथ्वीशीं बोल, ती तुला भिक्वितील;
समुद्रातील मत्स्य तुला सांगतील.
- ९ परमेश्वराच्या हातानें हें बळकें आहे
असें ह्या सर्वांवरून कोणाला समजावयाचें विहिंही
- १० त्याच्याच हातीं सर्व प्राण्यांचा जीव,
सर्व मानवजातीचा प्राण आहे.
- ११ जीम अन्नाची रुचि घेते,
तसा कान शब्दाची पारख करिते नाहीं काय ?
- १२ वृद्धाच्या ठायीं ज्ञान असतें;
दीर्घायु मनुष्याच्या ठायीं समज असतो.
- १३ त्यांच्या ठायीं ज्ञान व बल हीं आहेत;
युक्ति व समज हीं त्यांचीच आहेत.
- १४ बाहा, तो जें मोडितो तें पुनः उभारितां
येत नाहीं;
त्यानें एकांघाला बंधांत ठेविलें तर त्याला कोणा-
च्यानें ब्रुलें करवत नाहीं.
- १५ पाहा, तो जलशृष्टि आवरितो आणि सर्व पाणी
आदून जातें;
ती तो सोडितो आणि तींमुळें पृथ्वी उद्व्वस्त होते.
- १६ सामर्थ्य व चातुर्य हीं त्याला आहेत;
भ्रांत होणारा व भ्रांत करणारा हे त्याच्या
सत्तेत आहेत.
- १७ तो राजभंग्यांस अनवाणी घेऊन जातो;
तो न्यायाधीशांस मूढ ठरवितो.
- १८ तो राजांचीं सत्ता मोडितो,
त्यांच्या कमरेस बंधन लावितो.
- १९ तो याजकाला अनवाणी घेऊन जतो;
स्थिरपदीं असलेल्यांस तो उलथून टाकितो.
- २० तो भरवशाच्या मनुष्यांचीं तींहीं बंद करितो,
वृद्धांचा विवेक हरण करितो.
- २१ तो सरदारांवर उपहासाचा वर्षाव करितो,
प्रबलांचा कमरबंद सैल करितो.
- २२ तो गूढ गोष्टी अंधकारादून काडून प्रगट करितो;
तो मृत्युच्छायेला प्रकाश दाखवितो.

१ देवाच्या.

२३ तो राष्ट्रांची सृष्टि करून मग त्यांचा विवंचन करितो;

तो राष्ट्रांचा विस्तार करून मग त्यांचा संकोच करितो.

२४ तो पृथ्वीवरील लोकनायकांची बुद्धि हरण करितो,

त्यांस मार्गरहित वैराग्य प्रदेशांत भटकवतास लावितो.

२५ त्यांना प्रकाश नाहीसा होऊन ते अंधकारांत चाचपडत असतात;

तो त्यांस मग्न्यासारखे झोकाडे खाण्यास लावितो.

१ पाहा, हे सर्व माझ्या डोक्यांनी पाहिलेच आहे, माझे कान हे ऐकून समजलेच आहेत.

२ तुम्हांला कळतं तें मलाहि कळतं;

मी कांहीं तुमच्याहुन कमी नाही.

३ खचीत मी सर्वसमर्थानीं बोलणार; मी देवापुढें वाद चालवूं इच्छितों.

४ तुम्ही तर लबाब्या भ्रष्ट करणारे आहां; तुम्ही सर्व कबड्डीमोल वृष्य भ्रष्टां.

५ झटो ! तुम्ही अगदीं गप्प राहिल तर बरें; यांत तुमचा शहाणपणा दिसेल.

६ आतां माझे म्हणणें ऐकून घ्या; माझ्या तोंडच्या प्रतिवादाकडे कान द्या.

७ काय ? तुम्ही देवाच्या पक्षानें विपरीत भाषण करितां ?

त्याच्या पक्षानें कपटभ्रष्टाण करितां ?

८ तुम्ही त्याचे पक्षपाती होणार काय ? देवाची बहिष्करी करणार काय ?

९ तुमची त्यानें परतव केली तर तें तुम्हांस बरें वाटेल काय ?

मनुष्य मनुष्याला फसवितो तसें तुम्ही त्याला फसवाल काय ?

१० तुम्ही कपटानें पक्षपात कराल तर तो खात्रीनें तुमचें करणें उघडकीस आणिल.

११ त्याच्या माहात्म्यानें तुम्ही घाबरे होणार नाही काय ? त्याचा धाक तुम्हांला कटणार नाही काय ?

१२ हीं कर्णोपकर्णीं आलेलीं तुमचीं वचनें केवळ राखेच्या म्हणी होत;

तुमचे क्रेत केवळ मावींचे होत.

१३ गप्प राहा, माझ्याआड येऊं नका म्हणजे मी बोलिन;

मग काय होईल तें होवो.

१४ मीं आपलें मांस दांतीं कां धरावें ? मीं आपला प्राण मुठींत कां धरावा ?

१५ तो मला ठार मारणार तरी मीं त्याची आस धरीन;

माझ्या वर्तनकामाचें त्याजसघोर मीं समर्थन करीन.

१६ यांतच माझे तारण होईल; कारण भक्तिहीन त्वाच्यासमोर येणार नाही.

१७ अहो, चित्त देऊन माझे भाषण ऐका; माझे म्हणणें तुमच्या कानीं पडूं या.

१८ आतां पाहा, मीं आपल्या दाव्याची पुरी तयारी केली आहे;

मी निर्दोष ठरेन हें मला माहीत आहे.

१९ माझा कोण प्रतिवादी होईल ? कोणी झाला तर मीं गप्प राहून प्राण सोडीन.

२० मला दोनच गोष्टी मात्र करूं नको, म्हणजे मग मी तुजपासून तोंड लपविणार नाही.

२१ यज्ञवरला आपला हात काढ, आणि मला धाक घालून घाबरूं करूं नको.

२२ मला बोलव, म्हणजे मी बोलिन, नाही तर मी बोलतों आणि मग तूं त्याचें उत्तर दे.

२३ माझी अचमंभृत्ये व माझी पातकें किती आहेत ! माझा अपराध व माझे पाप मला दाखवून दे.

२४ तूं आपलें तोंड कां लपवितोस ? मला आपला बैरी कां लेखितोस ?

२५ इकडून तिकडे उडणाऱ्या पानाचा पिच्छा पुरवितोस काय ?

१ अर्थकार : मारणार; मी त्याची वाट पाहणार नाही.

- शुष्क भुसाच्या पाठीस लागतोस काय ?
- २६ तूं माझ्या नांवावर कठीण शिक्षा लिहितोस,
माझ्या तारुण्यातील पातकांचें फळ मला भोगा-
वयास लावितोस.
- २७ तूं माझे पाय खोब्यांत घालितोस
आणि माझ्या सगळ्या चालचलणुकीवर नजर
ठेवितोस;
तूं माझ्या पावलांभोंवतीं रेषा मारितोस.
- २८ मी सडलेल्या वस्तूप्रमाणें,
कसरीनें खाल्लेल्या वस्त्राप्रमाणें जीणें झालों
आहें.
- १४ १ स्त्रीपासून जन्मलेला मानवप्राणी अत्यायु
व क्लेशभरित असतो.
- २ तो फुलासारखा फुलतो व खुडला जातो;
तो छायेप्रमाणें सत्वर निघून जातो, राहत नाही.
- ३ अशावर तूं डोळा ठेवितोस काय ?
अशा मला तूं आपल्या न्यायासनासमोर नेतोस
काय ?
- ४ अमंगळोतून कांहीं मंगळ निघतें काय ? अगदीं
नाहीं.
- ५ मानवाच्या आयुष्याची मर्यादा ठरलेली आहे;
त्याच्या महिन्यांची संख्या तुझ्या स्वाधीन आहे;
तूं त्याच्या आयुष्याची मर्यादा नेमिली आहे,
ती त्याला ओलांडितां येत नाही;
- ६ म्हणून त्याजवरची आपली दृष्टि काढ व त्याला
चैन पडूं दे;
मजूर रोज भरितो तसे त्याला आपले दिवस
भरूं दे.
- ७ वृक्षांची कांहीं तरी आशा असते; तो तोडिला तरी
पुनः फुटतो;
त्याला धुमारा फुटावयाचा राहत नाही.
- ८ जमिनींत त्याचें मूळ जून झालें असलें,
त्याचें खोड मातींत घुसून गेलें असलें,
९ तरी पाण्याच्या वासांनें तें पुनः फुटतें,
नव्या रोप्याप्रमाणें त्यास फांघा येतात;

- १० पण मनुष्य मेला म्हणजे तो तसाच पडून राहतो;
मनुष्यानें प्राण सोडिला म्हणजे तो कोठें असतो ?
- ११ समुद्राचें पाणी आदून जातें,
नदी आदून कोरडी होते;
- १२ तसा मनुष्य पडला म्हणजे पुनः उठत नाही;
आकाशाचा किल्य होई तोंवर तो जागृत होणार
नाहीं;
आणि त्याला शोफेंतून कोणी जागे करणार नाही.
- १३ तूं मला अधोलोकांत लपविशील,
तुझा क्रोध शमेपर्यंत मला दृष्टीआड ठेविशील,
माझी मुदत नियमित करून मग माझी आठवण
करिशील,
तर किती बरें होईल !
- १४ मनुष्य मृत झाल्यावर पुनः जीवंत होईल काय ?
माझी सुटका होईपर्यंत कष्टमय सेवेचे सगळे
दिवस मी वाट पाहत राहीन.
- १५ तूं मला हाक मारिशील व मी तुला उत्तर देईन;
मी जो तुझ्या हाताची कृति त्या मजविषयीं तुला
उत्कंठा लागेल;
- १६ पण सध्यां तूं माझे एकएक पाऊल मोजीत आहेस;
माझ्या पापावर तूं सक्त नजर ठेवीत आहेस ना ?
- १७ माझे पातक थैलींत घालून मोहरबंद केलें आहे;
माझा अधर्म तूं वफ्रलेप करून ठेवितोस.
- १८ पर्वत कोसळून कोसळून लय पावतो;
खडक आपल्या जागचा ढळतो;
- १९ पाण्यानें पाषाण क्षिजतो;
त्याच्या पुरानें पृथ्वीवरील माती वाहून जाते;
त्याप्रमाणें तूं मनुष्याची आशाहि नष्ट करितोस.
- २० तूं त्याला कायमचा जेरीस आणितोस, आणि तो
गत होतो;
तूं त्याची चर्चा बदळून त्याला घालवून देतोस.
- २१ त्याच्या पुत्रांची उन्नति होते ती त्यास कळत नाही;
त्यांची अवनति होते ती त्यास दिसत नाही.
- २२ त्याच्या देहाला दुःख होतें,
त्याचें अंतयार्थ शोकाकुल होतें.

- १ मग अलीफज तेमानी म्हणाला,
१५ २ तुझ पुरुष पोळ्ळ ज्ञानाच्या गोष्टी बोल्ले
काय ?
आपलें अंतर्थांम पूर्वेच्या वाऱ्यानें भरील काय ?
३ निष्फळ शब्द बोलून, निरर्थक भाषणे करून
तो वादविवाद करील काय ?
४ तूं तर देवाचें भय सोडिलें आहे;
तूं देवचितनाचा संकोच करितोस.
५ तुझा अधर्म तुझ्या तोंडाला बोलावयास शिकवितो;
तुला धूर्ताप्रमाणें बोलणें आवडतें.
६ तुझेच तोंड तुला दोषी ठरवीत आहे, मी नाही;
तुझ्याच मुखावाटे तुजविरुद्ध साक्ष निघत आहे.
७ पहिला पुरुष असा तूंच जन्मलास काय ?
पर्वतापूर्वीं तुशी उत्पत्ति झाली काय ?
८ देवाचें अंतस्थ रहस्य तुला कळलें आहे काय ?
अकळेचा मत्ता तूंच घेतला आहे काय ?
९ आम्हांला कळत नाही असें तुला काय ठाऊक
आहे ?
आम्हांला अवगत नाही अशी तुला काय माहिती
आहे ?
१० पिकलेल्या केसांचे, वयानें वृद्ध,
तुझ्या बापाहून अधिक वयाचे असे पुरुष
आमच्यांत आहेत.
११ देवानें केलेलें सांत्वन आणि तुजशीं बोललेलीं
सौम्य भाषणे
तुला तुच्छ वाटतात काय ?
१२ तुझे चित्त तुलां कां भ्रांत करीत आहे ?
तूं डोळे कां फिरवितोस ?
१३ तुझ्या संतापाचा रोख देवाकडे कां ?
तूं आपल्या तोंडावाटे असले शब्द कां काढतोस ?
१४ मनुष्य निष्कलंक कोटून असणार ?
झीपासून जन्मलेला निर्दोष कोटून असणार ?
१५ पाह, तो आपल्या पवित्र जनांचाहि विश्वास
धरीत नाही;

- आकाशहि त्याच्या दृष्टीनें निर्मळ नाही.
१६ तर जो पाण्यासारखें पातकाचें प्राशन करितो,
असल्या अमंगळ व भ्रष्ट मानवाची काय कथा !
१७ मी तुला समजावून सांगतां; माझे ऐकून घे;
मी जें स्वतः पाहिलें आहे तें तुला निवेदन करितों;
१८ (ह्या गोष्टी ज्ञान्यांनीं आपल्या वाडवडिलांपासून
ऐकून सांगितल्या,
गुप्त ठेविल्या नाहीत;
१९ त्यांसच कायतो देश दिला होता;
कोणा परम्याचा त्यांत प्रवेश होत नव्हता;)
२० दुर्जन जन्मभर आणि जुटमी मनुष्य
त्याची आयुष्यमर्यादा संपेपर्यंत यातना
भोगितो.
२१ दहशतीचा शब्द त्याच्या कानांत घुमत असतो;
भरभराटीच्या काळंत विश्वंसक त्याजवर
चाखून घेईल.
२२ अंधारांतून परत येण्याची त्याला आशा नसते;
तरवार त्यावर टपलेली असते.
२३ अन्नान्न करीत तो चोहोंकडे भटकतो.
अंधकारमय दिवस आपल्यासमीप आहे हें
त्याला ठाऊक आहे;
२४ संकट व क्लेश हीं त्याला घाबरीं करतात;
लढाईस सब ज्ञालेच्या राजासारखीं तीं त्याला
घेरितात;
२५ कारण त्यानें देवावर हात उचलिला आहे,
व सर्वसमर्थांशीं उद्दामपणा केला आहे.
२६ त्यानें आपली मान ताठ करून,
आपल्या ढालीची जाड बोटे पुढें करून त्याजवर
ह्म्रा केला आहे;
२७ त्याच्या तोंडावर चरबी चढली आहे;
त्याच्या कमरेत चरबी जमली आहे.
२८ ओसाड नगरांत, राहावयास अयोग्य अशा घरांत,
ओस व्हावें म्हणून सोडिलेल्या जागेत तो
राहत आहे.
२९ तो धनवान् व्हावयाचा नाही, त्याची मत्ता

- टिकाव्याची नाही;
- त्यांची पिके भाराने भूमीपर्यंत लवणार नाहीत.
- ३० अंधारांतून त्याची सुटका होणार नाही;
- ज्वाला त्याच्या फांशा सुकवील;
- तो देवाच्या मुखभासाने नाहीसा होईल.
- ३१ त्याने स्वतांस फसवून निरर्थक गोष्टीवर भरवसा ठेवू नये;
- कारण अनर्थ हेच त्याला प्रतिफळ मिळेल.
- ३२ त्याचा काळ येण्यापूर्वीच ते तो भोगील;
- त्याची झावळी हिरवी राहणार नाही.
- ३३ द्राक्षांप्रमाणे त्याची अपक फळे झडतील;
- जैतून झाडाच्या फुलांप्रमाणे त्याची फुले गळतील.
- ३४ धर्महीनाचा परिवार फलहीन होईल;
- लांच घेणाऱ्यांचे डेरे अग्नि भक्षील.
- ३५ त्यांस अपकाराचा गर्भ राहून ते अरिष्टास जन्म देतात;
- त्यांच्या पोटांत कपट उद्भवते.

१ मग इथोबानें प्रत्युत्तर केलें,

- १६ २ असल्या गोष्टी मी पुष्कळ ऐकल्या आहेत;
- तुम्ही सगळे भिकार सांत्वनकर्ते आहां.
- ३ असल्या वायफळ शब्दांचा कधी शेवट होईल ?
- प्रत्युत्तर करण्याची तुला कोटून स्फूर्ति झाली ?
- ४ तुमच्यासारखे मलाहि बोलता येईल;
- तुम्ही माझ्या ठिकाणी असता तर मलाहि तुमच्या-
वर वागजाल पसरितां आले असतें,
- तुम्हांकडे पाहून मला आपले डोळे हालवितं
आले असतें;
- ५ पण मी तुम्हांस आपल्या मुखानें धीर दिला
असता,
- आपल्या स्फुरणाच्या ओठांनी तुमचें सांत्वन
केलें असतें.
- ६ मी बोललों तरी माझ्या शोकाचें शमन होत नाही;
- मी गप्प राहिलों तरी माझे दुःख कोठें कमी
होत आहे ?

- ७ पण त्यानें मला व्याकुळ केलें आहे;
- तूं माझ्या सर्व परिवाराचा विचंस केला आहे.
- ८ तूं मला पकडिलें आहे, हीच मजविरुद्ध
साक्ष आहे;
- माझा रोडपणा मजसमोर माझ्याविरुद्ध साक्षी असा
उठला आहे.
- ९ त्यानें कोधाविष्ट होऊन मला फाडून टाकिलें आहे;
- त्यानें मजशीं वैर मांडिलें आहे,
- तो मजवर दांतओठ चावीत आहे;
- माझा वैरी मजवर डोळे बटारीत आहे.
- १० लोक मजकडे पाहून तोंडे विचकीत आहेत;
- माझी निर्भर्तना करून ते माझ्या गालावर
चापळ्या मारीत आहेत;
- ते एकत्र होऊन मजवर चालून आले आहेत.
- ११ देवानें मला अधर्माच्या स्वाधीन केलें आहे.
- दुष्कर्मांच्या हाती दिलें आहे.
- १२ मी सुखानें राहत असतां त्यानें माझा चुराडा केला
आहे;
- त्यानें माझी मानगुटी धरून मला आपटून माझे
तुकडे केले आहेत;
- मला त्यानें मारा करण्याचें निशाण केलें आहे.
- १३ त्याचे बाण माझ्यासभोवार उडत आहेत;
- माझी गय न करितां त्यानें माझी कमर
मोडिली आहे;
- त्यानें माझे पित्त जमिनीवर पाडिलें आहे.
- १४ खिडारावर खिडार पाहून तो मला भ्रम करितो;
- तो वीराप्रमाणें मजवर धावून आला आहे.
- १५ मी आपल्या त्वचेवर तरट झिविलें आहे.
- मी आपले शृंग धुळीत लोळविलें आहे.
- १६ रडून रडून माझे तोंड लाल झालें आहे;
- माझ्या पापण्यांवर सत्युच्छ्वासा पडली आहे;
- १७ माझ्या हातून कांहीं अन्याय झाला नाही;
- माझी प्रार्थना शुद्ध भावाची आहे, तरी असें
झालें.
- १ देवानें

- १८ अणे वृष्णी, माझे रक हातून ठेवू नको;
माझ्या आरोग्याकडे कोठेही बंद न पडो.
- १९ या क्षणी माझा साक्षी स्वर्गात आहे,
माझा कैवारी उर्ध्वलोकी आहे.
- २० माझे मित्र माझे उपहासक बनले आहेत;
पण देवासमोर माझे नेत्र अश्रु डब्यीत आहेत,
- २१ मासाठी की त्यांचे देवाधिकार मनुष्यातर्फे
व इष्टमित्रांविद्वद्द मानवपुत्रांतर्फे वाद करावा.
- २२ कारण जेव्हा परत येतां नेत नाही असा मार्गानें
बोव्याच बर्वांनी मी जाणार.

१ माझा प्राणनाश होत आहे; माझे दिवस
संपले आहेत;

१७

मला कबर कायती राहिली आहे.

- २ लोकांच्या विटकनेनें मला वेढिले आहे,
त्यांचे क्लिजनिनें माझ्या नेत्रांसमोर सरत
चाहू आहे.
- ३ आतां हृदय दे, तुम्हामाझ्यामध्यें रंज मज्जा
जामीन हो;
- माझ्या हातावर हात मारील असा तुसरा
कोण आहे ?
- ४ कारण तूं त्यांच्या मनांत अकळेचा प्रवेश होऊं
शिल्ल नाही;
- म्हणून तूं त्यांचे बर्चवू होऊं देणार नाहीस.
- ५ जो आपल्या मित्रांशीं दगा करून त्यांस छुटीप्रमाणें
परक्यांच्या हातीं देतो,
त्याच्या मुजंभाळांचे ढोळे जातील.
- ६ त्यानें माझे नांव जनान्त निंदाव्यंजक केले आहे;
जेक माझ्या तोंडावर धुंफत आहेत.
- ७ माझे ढोळे दुःखांनें अंधुक झाले आहेत;
माझे सर्व अवयव छयाकारुण झाले आहेत.
- ८ हें पाहून सरळ मनाचे जेक चकित होतील;
निर्दोष जन भक्तिहीनमुळें रुद होतील.
- ९ तरी धार्मिक आपल्या मार्ग वरून राहिल,
निर्मळ हाताच्या मनुष्यास अधिकाधिक साफि
प्राप्त होईल;

- १० पण तुम्ही सर्व पुनः वादास या;
तुमच्यामध्यें मला एकही छत्र आढळण-
याचा नाही.
- ११ माझे दिवस आटपले आहेत;
माझे मनोरथ, माझ्या मनांतले विचार, निष्कळ
झाले आहेत.
- १२ ते रात्रील दिवस उरवितात;
अंधकारापेक्षां प्रकाश जवळ आहे असें ते
म्हणतात.
- १३ जर अचोलोक माझे निजधाम आहे, एखादीच
मला आशा आहे,
जर मी आपली शय्या अंधकारांत केली आहे,
१४ जर मी गर्तेस म्हणालों आहे, तूं माझा बाप;
किडील म्हणालों आहे, तूं माझी आईबहीण;
१५ तर आतां मला आशा राहिली आहे कोठें ?
माझ्या आशेविषयीं म्हणाल तर ती कोणाला दिसेल ?
१६ ती अचोलोकाच्या अडसरान्पर्यंत उतरेल,
तेव्हां मातींत एकदांचा विराम मिळेल.

१ मग विल्लव झाडी म्हणाला,

- १८ २ तुम्ही कोठवर सव्व शोधून योजीत वसाल ?
तुम्ही समज घ्या, मग आम्ही बोद्ध.
- २ तुमच्या हिचोबीं आम्ही पशु कां ठरलों ?
तुमच्या दृष्टीनें आम्ही अशुद्ध कां झालों ?
- ४ अरे कोघांनें स्वतांस फाहून टाकणांच्या,
तुजमुळें वृष्णी ओस पडेल काय ?
सव्वक आपल्या ठिकाणाचा डळेल काय ?
- ५ तरी दुष्टाचा दीप मालवेल,
त्याच्या अग्नीची ज्याला सव्वकणार नाही.
- ६ त्याच्या देव्यांतल्या प्रकाशाचा अंधकार होईल,
त्याचा नामर्णदेवा विश्वन जाईल.
- ७ त्याच्या जोराच्या हांगा संकोच पावतील,
त्याचीच सुफि त्याचा निःपात करील.
- ८ तो आपल्याच पायांनीं जाळ्यांत अडकतो,
तो पाळांत पाऊल टाकीत आहे.

- ९ त्याची टांच सांपळ्यांत अडकते; पाह्य पिकाचा धरून ठेवितो.
 - १० त्याच्यासाठी पाह्य जमिनींत गुप्त ठेविला आहे; त्याच्या मार्गांत सांपळा ठेविला आहे.
 - ११ त्याला दहशत चोहोंकडून घाबर करिते; ती त्याचा पिच्छ पुरविते.
 - १२ त्याची शक्ति क्षुधिताप्रमाणे क्षीण होईल; तो केव्हां पडेल याची अरिष्ट वाट पाहत आहे.
 - १३ तें त्याच्या शरीराचे अन्वयव तोडून खाईल; मृत्यूचा ज्येष्ठ पुत्र त्याचे अवयव घासील.
 - १४ ज्या डेऱ्याचा तो भरवसा घरी त्यातून त्याला ओढून काढितील; त्याला भयाच्या राजपुढें हजर करितील.
 - १५ जे त्याचे नव्हत ते त्याच्या डेऱ्यांत घास करितील; त्याच्या वसतिस्थानावर गंधक उजळितील.
 - १६ खालून त्याचे मूळ सुकेल; व वरून त्याची डहाळी छाटितील.
 - १७ देशांतून त्याची आठवण बुजेल; व पेटेंत त्याचे नांव राहणार नाही.
 - १८ ते त्याला प्रकाशांतून अंधकारांत लोडितील, त्याला जगंतून पळवितील.
 - १९ त्याच्या लोकांत त्याचे कोणी पुत्रपौत्र आढळणार नाहीत; त्याच्या बिन्हाडांत कोणी उरणार नाही.
 - २० त्याचा दुर्दिन पाहून पश्चिमेकडे राहणारे चकित होतील; पूर्वेकडे राहणारे कपित होतील.
 - २१ कुटिलाच्या निवासांचें असेंच निःसंशय होणार; देवाला न ओळखणाऱ्याच्या स्थानाचें असेंच होणार.
- १ मग ईशोबानें प्रत्युत्तर केलें,
२ तुम्ही कोठवर माझ्या जिवास दुःख देणार ?
- १९ कोठवर आपल्या शब्दांनी माझा चुराडा करणार ?
- ३ एवढ्यांत दहा वेळां तुम्हीं माझी अप्रतिष्ठा केली;

- तुम्ही मजशी निष्करतेनें वागतां याची सुवात
लाज कशी वाटत नाही ?
- ४ मी कांहीं बूक केलीच असली;
 - ५ तर ती माझी मला.
 - ५ तुम्ही मजवर खरोखर तोरा मिरविणार आणि माझ्या पदरीं अप्रतिष्ठा घालणार,
 - ६ तर हें लक्षांत ठेवा कीं देवानेंच माझा विप्रसित न्याय केला आहे;
 - त्यानें मजवर आपलें जाळें टाकिलें आहे.
 - ७ मी जुळून ! जुळून ! असें ओरडतो पण कोणी ऐकत नाही;
 - मी दाद मागतों पण मला न्याय मिळत नाही.
 - ८ त्यानें माझा रस्ता अडविला आहे, मला पुढें जातों येत नाही;
 - त्यानें माझ्या मार्गावर अंधकार पाडिला आहे;
 - ९ त्यानें माझे वैभव हरिलें आहे;
 - माझ्या डोक्यावरला मुकुट त्यानें काढिला आहे.
 - १० त्यानें मला चोहोंकडून भग्न केलें आहे; व माझे आटोपलें आहे;
 - त्यानें शूद्राप्रमाणे माझी आज्ञा उपटून टाकिली आहे.
 - ११ त्यानें मजवर आपला कोप सहकमिला आहे; तो मला आपल्या शत्रूंत गणीत आहे.
 - १२ त्याच्या फौजा जखून त्या मजवर मेघां लावीत आहेत;
 - त्यांनीं माझ्या डेऱ्यामोवतीं तळ दिला आहे.
 - १३ त्यानें माझ्या भाऊबंदांस मजपासून दूर केलें आहे; माझ्या ओळखीपाळवीचे मला पारखे झाले आहेत.
 - १४ माझे आस मला अंतरले आहेत;
 - माझे इष्टमित्र मला विसरले आहेत.
 - १५ माझ्या घरचे दास व दासी मला परकें समजतात; त्यांच्या दृष्टीनें मी विदेशी झालों आहे.
 - १६ माझ्या दासाला मी हाका मारितों तरी तो मला उत्तर देत नाही;
 - मला तोंडांनें त्याचे आर्जव करावे लागतात.

- १७ माझा मांस माझ्या वीस अभिय घाटतो; माझ्या सहोदरांस माझी किडदा घेते.
- १८ पोरेसोरें देखील मूळ दुख्ख ठेविसतात; मी उठवयास लागलों अंतां माझी चेष्ट करितात.
- १९ माझे सगळे खिंदलां मित्र माझा तिटकारा करतात; ज्वर मी प्रेम करी ते खबर उलटळे आहेत.
- २० माझे मांसचर्म जीण होऊन हाडां कडलें आहे; मी केवळ दातांच्या कातडीनिशी बचवलों आहे.
- २१ माझ्या मित्रांनीं मजवर एकदां कराहो, दया करा; कारण देवाचा हात मजवर पडला आहे.
- २२ मजवर करीत आहे तसा तुम्ही माझा छळ करिता ? तुम्ही असोशींनीं माझे मांस चर तोडितां ?
- २३ माझी शब्द लिहून कोविलें, ते अर्थांत लिहून ठेविले,
- २४ लोखंडी कळमांनीं खिळीवर खोचून त्यांत धिंल मरून ते कायचें केले तर किती बरें होईल !
- २५ मला तर अजक आहे कीं माझा उदारक जिवित आहे; तो अती पृथ्वीवर उभा राहिले,
- २६ ही माझी लक्षा छिन्नमित्र होऊन मज माझी तरी मी देवाला देहविरहित पाहीन;
- २७ त्याला मी स्वतः पाहीन, कन्याचे नष्ट तर माझे नेत्र त्याला पडतील. माझा अंतरांला झुरत आहे !
- २८ हा सगळ्यांचें मूळ माझ्या अर्थीच आढळून आलें आहे, म्हणून याचा छळ आपण कोणत्या प्रकारें करावा, असें तुम्ही म्हणाल,
- २९ तर तुम्ही तरवारीचें भय घरा; कारण क्रोधामुळें तरवारींनीं शासन होतें, यावरून न्याय आहे हें तुम्हांस समजावें.

२०

- १ मग सोफर नामाची वधाला,
- २ माझे जिंजार मला उतर घुडविताना, हें माझ्या अर्थीच्या स्फूर्तीनें होत आहे.
- ३ माझ्या अप्रतिष्ठेला कारण होणारी निर्भर्त्सना मला ऐकणें प्राप्त झालें; म्हणून माझ्या हुदीप्रमाणें माझे मन मला उतर घुडवितें.
- ४ मानवाची पृथ्वीवर स्थापना झाली तेव्हांपासूनचा हा सनातन नियम तुला अजक नाही काय ?
- ५ कीं दुजेनाचा जसजयकार अल्पकालिक असतो; अधर्त्यांचा जीमद केवळ क्षणिक असतो.
- ६ त्यांचें जहालम गगनास जाऊन पोहचले; त्यांचें फिर मेघमंडळस जाऊन राहिले;
- ७ तरी त्याच्या विष्टेप्रमाणें त्यांचा कायमचा नाश होईल; त्याला जे पाहत असत ते विचारितील, तो कोठें गेला ?
- ८ तो स्वप्नाप्रमाणें उठून जाईल कोणाच्या हाती सांपडणार नाही; रात्रीच्या आभासाप्रमाणें त्याला घालून झेतील.
- ९ ज्या नेत्राला तो दिसला त्याला तो पुनरपि दिसणार नाही; त्याच्या टिकाण्याला त्याचें पुनः दर्शन होणार नाही.
- १० त्याचीं मुलेंबाळें गरिबांचें आर्जव करितील; त्याचे हात त्यानें लुबाडलेले वित परत करितील.
- ११ त्याच्या हाडांत तारुण्याचा जोम भरल आहे; पण तो त्याच्याबरोबर मातीस मिळेल.
- १२ दुष्टता त्याच्या जिभेला गोड लागली, ती त्यानें जिभेखाली दाबून ठेविली,
- १३ ती त्यानें तशीच रक्षत ठेविली, सोडिली नाही, आपल्या तोंडांतच धरून ठेविली,
- १४ तरी त्याचें अन्न त्याच्या पोटांत पालटून त्याचें त्याच्या अर्थीं फुडांचें विष बनेल.

- १५ त्याने घन मिळिले होते तें तो ओकून टाकील.
देव तें त्याच्या पोटांतून बाहेर काढील.
- १६ तो फुर्यांचें विष खोखील;
नागाचा दंश त्याचा प्राण हरण करील.
- १७ त्याला नद्यांचे म्हणजे अर्थात मधाचे, दूधदुभत्याचे
प्रवाह व ओघ
यांचें दर्शन व्हावयाचें नाही.
- १८ त्यानें भ्रम करून मिळविलें तें त्यानें परत दिलें
पाहिजे;
त्याला तें गिकून टाकितो येणार नाही;
त्यानें मिळविलेल्या धनत्याच्या भानानें त्याला आनंद
खमणार नाही.
- १९ तो दुबळ्यांस चिरइन तसाच टाकून गेला आहे;
म्हणून त्यानें जकरीनें एकदें घर वेतल्यास तें
त्याला वाढवून बांधितो येणार नाही.
- २० त्याच्या मनाला तृप्ति म्हणून कवीं बाटली नाही;
म्हणून त्याला आपल्या कोणत्याहि इष्ट वस्तुनिशीं
निभावून जातां येणार नाही.
- २१ त्यानें प्राप्तिलें नाही जसें कांहीं राहिलें नाही,
म्हणून त्याची समृद्धि टिकावयाची नाही.
- २२ आबादानीच्या काळीहि त्याला ददात पडेल;
प्रत्येक कंगालाचे हात त्याजवर पडतील.
- २३ असें होईल कीं त्याच्या पोटाची भर करण्यास
देव त्याजवर आपला क्रोधाग्नि पाखळील;
त्याच्या वृष्टीचा प्रवेश त्याच्या पोटांत होईल.
- २४ लोखंडी शस्त्रापासून तो निभावला
तरी पितळी धनुष्य त्याला विंचून टाकील.
- २५ तो तीर उपटून काढील, तो त्याच्या शरीरांतून
बाहेर येईल;
चमकणारें शय्य त्याच्या पिशाशांतून बाहेर
येईल; त्याला दहशत पडेल.
- २६ त्याच्या निधीवर काळोख नेमिला आहे;
फुंकवा लागत नाही असां अग्नि त्याला प्राप्तून
१ अथवा: तो अन्न खात असतां त्यावर त्याची
वृष्टि होईल.

- टाकील;
त्याच्या डेऱ्यांत जें कांहीं उरलें असेल तेंहि तो
त्वाहा करील.
- २७ आकाश त्याचा अधर्म प्रगट करील;
पृथ्वी त्याजविरुद्ध उठेल.
- २८ त्याच्या घरांतील संपदा चालती होईल;
देवाच्या क्रोधदिनी ती धुकून जाईल.
- २९ देवाकडून नेमिलेला हा दुर्जेनाचा वांटा आहे;
देवानें उरविलेंलें हें त्याचें बतन आहे.
- १ प्रग इयोवानें प्रत्युत्तर केले,
२९ २ एका, अहो, माझे भाषण लक्षपूर्वक ऐका;
एवढ्यानेच माझे तुमच्याकडून सांत्वन होईल.
३ मला बोलें वा म्हणजे मी बोलतां;
माझे बोलणें संपल्यावर खुशाल उपहास करा.
४ माझे गाव्हणें मनुष्यासंबंधीं आहे काय ?
मी अधीर कां नसांन ?
५ मजकडे वित्त देऊन विस्मित व्हा.
आपल्या तोंडाला हात लावा.
६ मला आठवण झाली कीं मी धाबरा होतां;
माझ्या देहास कंप सुटतो.
७ दुष्ट कां जीवत राहतात ?
ते वयोवृद्ध कां होतात ?
ते समृद्ध कां होतात ?
८ त्यांच्यासमक्ष त्यांच्याबरोबर,
त्यांच्या डोळ्यांसमोर त्यांचीं मुलेंबाळें नांदतात.
९ त्यांचीं घरें सलामत व निर्भय असतात,
देवाचा दंड त्याजवर पडत नाही.
१० त्यांचा नैल अवलाद उत्पन्न करितो; तो निष्कळ
होत नाही; त्यांची गाय विते, गाभटत नाहीं.
११ ते आपल्या मुलांचा अथा बाहेर सोडितात,
त्यांचीं मुलें नाचतात बागडतात;
१२ ते डफ व वीणा गांवर गातात,
ते पात्याचा नाद ऐकून उल्लास पावतात.
१३ ते आपले दिवस मुखसमाधानांत चालवितात,

- व सहज क्षणांत अधोलोकीं जातात.
- १४ हेच लोकां देवाला म्हणत असत कीं आम्हांपासून दूर हो;
- तुम्हा मार्गाची ओळख आम्हांस नको;
- १५ सर्वसमर्थ कोण आहे कीं आम्ही त्याची सेवा करावी ?
- त्याची विनवणी करून आम्हांस लाभ हो काय ?
- १६ पाहा, त्यांची समृद्धि त्यांच्या हातीं नाही;
- दुष्ट लोकांचे विचार मज्जपासून दूर असोत.
- १७ दुष्टांचा दीप मालवला व त्यांजवर विपत्ति आली;
- देवांनीं त्यांजवर क्रोध करून त्यांस दुःखाचे झोटेकरी केले;
- असें कितीदा होतें ?
- १८ वाच्यानें जसें घसकट उडवें, तुझ्यानें जसें भूख उडवें,
- तसे ते नष्ट झाले, असें कितीदा म्हणें ?
- १९ तुम्ही म्हणाल कीं देव तुज्याच्या प्राप्यांचें प्रतिफल त्याच्या मुलांसाठीं रचून देवितो,
- तर त्यानें त्यालाच त्याचें प्रतिफल द्यावें, म्हणजे त्याला त्याच्या अनुभव घेवेल.
- २० तो आपल्याच डोळ्यांनीं आपला नाश पाहो;
- तो सर्वसमर्थाच्या संतस कोपाचें प्रामाण करो.
- २१ कारण त्याच्या आयुष्याची मुदत चूटली
- तर त्याच्यामागे त्याला आपल्या जराण्याची काय परवा राहिल ?
- २२ स्वर्गातल्यांचाहि न्याय करणाऱ्या देवाला कोणी हान धिकनील काय ?
- २३ कोणी शक्तीच्या भरता,
- सुखसमाधानांत असतां मरतो.
- २४ त्याच्या जराच्या बुजानें भरलेल्या असतात;
- त्याच्या हाडांतीक मग्ना स्वरूपीत असते.
- २५ कोणी सौख्याचा अदुःखन न वेळीं
- जिवाच्या कष्टरुपांत मरतो.
- २६ ते दोषेहि बरोबर आर्तिस मिळतात,
- १ मुळांत : महित्यांनी

- कीटक त्यांस व्यापितात.
- २७ पाहा, तुमचे मनोदय,
- माझ्या अहिताच्या तुमच्या योजना मला ठाऊक आहेत.
- २८ तुम्ही म्हणतां, सरदाराचा वाडा कोठें राहिला आहे ?
- दुष्ट राहत असत तो डेरा कोठें टिकला आहे ?
- २९ तुम्ही देशाटन केलेल्यांस विचारिलें नाहीं काय ?
- त्यांचे दाखले तुम्हांस पटले नाहींत काय ?
- ३० असें की अरिष्टाच्या दिवसासाठीं बुजून राखले जातात;
- कोपदिनीं असे लोक निभावतात.
- ३१ त्याच्या वर्तनाविषयी त्याच्या तोंडपार कोण कोरिले ?
- त्याच्या कृतकर्मांचें प्रतिफल त्याला कोण देखिल ?
- ३२ त्याला कवरेंत पांचवितील;
- त्याच्या यडग्याची रखवाली करितील;
- ३३ दरीतीलीं टेकळें त्याला गोड लागतील;
- जसे पूर्वीचे असंख्य लोक गेले
- तसे सर्व लोक त्याच्यामागून जाताल.
- ३४ तुमच्या उत्तरांत क्या भरलेल आहे,
- तर तुम्ही माझे व्यर्थ सात्वन कां करितां ?

- १ मग अलीफज तेमानी म्हणाला,
- २२ २ मनुष्याकडून देवाला कांहीं लाभ आहे काय ?
- सुख सुख स्वर्गाचाच लाभ करून घेतो.
- ३ तूं धार्मिक असलास तर तेनेंकरून सर्वसमर्थाला कांहीं सुख होतें काय ?
- तूं सात्विकतेनें वर्तलास तर त्याला कांहीं लाभ होईल काय ?
- ४ तो तुला भक्तिभाव पाहून तुला निषेध करितो व तुजशीं काय चालवितो काय ?
- ५ तुला दुष्टाई मोठी आहे;
- तुम्हा अकर्माल अंत नाहीं, तें करेना ?
- ६ तूं विनाकारण आपल्या बंधूंचें म्हणाय अड-

- कवून ठेविलें;
उपच्यानागळ्याचीं वरुं तूं हिरावून घेतलीं.
- ७ थकल्याभागलेल्यास तूं पाणी दिलें नाहीं,
मुकेलेल्यास अन्न घातलें नाहीं.
- ८ जबरदस्ताच्या हातीं भूमि गेली;
प्रतिष्ठित पुरुषानेंच तींत वस्ती केली.
- ९ तूं विषवांस रिक्तहस्तें लावून दिलें,
पोरक्यांचे हात मोडून टाकिले;
- १० म्हणूनच तुला चोहोंकडून पाशांनीं घेरिलें आहे;
भीतीनें तुला अकस्मात धाबरें केलें आहे.
- ११ काळोख आणि महापूर तुला व्यापून टाकीत आहेत,
हें तुला दिसत नाहीं काय ?
- १२ देवाचा निवास उंच गगन आहे ना ?
अतिशयित वरल्या ताऱ्यांकडे पाहा, ते किती
उंच आहेत !
- १३ तूं म्हणतोस, देवाला काय कळतें ?
दाट अंधाराच्या आडून तो कशी न्यायाविशी
चालशील ?
- १४ निषिद्ध मेष त्यास आच्छादितात म्हणून त्यास
दिसत नाहीं;
आकाशमंडळांतच त्याचा संचार होतो.
- १५ ज्या मार्गानें दुर्जन गेले
त्याच प्राचीन मार्गानें तूं जाणार काय ?
- १६ ते अकाली उच्छेद पावले,
त्यांच्या पायांखालच्या भूमीचें विरघळून पाणी
झालें;
- १७ ते देवाला म्हणाले, तूं आम्हांपासून दूर हो;
सर्वसमर्थ आमचें काय करणार ?
- १८ तरी त्यानें त्यांचीं बरे उत्सव पदार्थांनीं
भरिल्लीं होतीं;
बुष्टांची मसळत मजपासून दूर असो.
- १९ हें पाहून सबब आनंद पावतात;
निर्दोष जन त्यांचा उपहास करून म्हणतात,
- २० झरोखर आमच्या विरोध्यांचा उच्छेद झाला आहे;

१ मुळांत : त्यांचे

अग्नीनें त्यांच्या संपतीचा शोष झालून टाकिला
आहे.

- २१ त्याच्याशीं सख्कर आणि शांति जोड;
अज्ञानें तुझें कल्याण होईल.
- २२ आतां त्याच्या तोंडचें धर्मशिंहण घे,
त्याचीं बचनें आपल्या हृदयांत साठीव.
- २३ तूं सर्वसमर्थांकडे वळलांस, आपल्या-
डेच्यांतून
तूं अधर्म दूर केला,
तर तुझी पुनः उभारणी होईल.
- २४ तूं आपलें सुवर्ण पुर्वीत टाक;
ओफीरचें सोनें ओढ्यांच्या गोठ्यांत फेकून दे;
- २५ म्हणजे सर्वसमर्थ तुला सुवर्ण
व राशींच्या राशी खेपें असा होईल.
- २६ मग सर्वसमर्थांच्या ठर्यां तूं आनंद पावशील,
तूं आपलें मुळ देवासमोर वर करशील.
- २७ तूं त्याची प्रार्थना केली म्हणजे तो तुझें ऐकेल;
आणि तूं आपले नवस फेडिशील.
- २८ तूं संकल्प केला तर तो सिद्धीस जाईल;
तुझ्या मार्गावर प्रकाश पडेल.
- २९ त्या मार्गांनीं तुला खाली जाण्याचा प्रसंग आला
तर तूं वर ! वर ! असेंच म्हणशील;
कारण देव नम्रदृष्टि मनुष्याचा बचाव करील.
- ३० जो निर्दोष नाहीं त्यालाहि तो वांचवितो;
तुझ्या हातांच्या निर्मळतेमुळे त्याचा बचाव होईल.

२३

१ मग ईशोबानें प्रत्युत्तर केले,
२ अजूनहि माझें गान्हाणें हटवादाचें आहे;
त्याचा प्रहार माझ्या विलपाहून भारी आहे.

३ देव कोठें सांपडेल हें मला समजतें,
मी त्याच्या न्यायासनापाशीं जाऊन पोहंचतो,
तर किती बरें होतें !

४ मग माझी किर्त्याद मी त्याच्यापुढें मांडितों;
माझ्या तोंडून भरपूर मुद्दे निघते.

५ तो मला काय उत्तर देता तें मला समजलें असतें;

१ अर्थव्या : कोणी तुला खाली पाडिलें तर

- तो मला काय म्हणाला असता तें मी लक्षांत घेतलें असतें.
- ६ त्यानें आपले गोंठें बल खर्चून बरोबर वाद केला असता काय ?
नाही; तर त्यानें माझी दाद घेतली असती.
- ७ त्याजशीं वाद करणारा न्यायी ठरला असता; म्हणजे मी एकदाचा माझ्या न्यायाधीशाच्या हातून सुटलों असलों.
- ८ पाहा, मी पुढें गेलों तरी तो सांपडत नाही, मागे गेलों तरी तो तेथें दिसत नाही;
- ९ हाव्या बाजूस, जेथें तो आपली कृति करितो तिथे, त्यास मी पाहतों, तरी तो मला दिसत नाही; तो उजवीकडे वळतो, तिथेहि तो मला दिसत नाही;
- १० परंतु माझा मार्ग त्याला कळला आहे; त्यानें मला पारखून पाहिलें म्हणजे मी सोन्या-सारखा निषेन.
- ११ त्याच्या पावलावर माझे पाऊल पडत आलें आहे; मी त्याचा मार्ग धरून आहे, त्यापासून मी भ्रष्ट झालों नाही.
- १२ त्याच्या तोंडची आज्ञा पाळण्यास मी माघार घेतली नाही; माझ्या स्वैतांच्या मनोरथापलीकडे मी त्याच्या तोंडचीं वचनें जतन करून ठेविली आहेत.
- १३ तो अनन्यहेतु आहे, त्याला त्यापासून कोण फिरविणार ?
आपल्या मनास येतें तें तो करितो.
- १४ जें मला नेमिलें आहे तें तो धडवून आणीत आहे;
अशा पुष्कळ गोष्टी त्याजजवळ आहेत;
- १५ म्हणून त्याच्यासमोर मी धाबरा होतों; मी याचा विचार करितों तेव्हां मला त्याची भीति वाटते.

१ अथवा : अभाषेणां मी

- १६ देवानें माझे मन उदास केलें आहे; सर्वसमर्थानें मला हैराण केलें आहे.
- १७ अंधकारामुळे मला दहशत पडली असें नाही; घोर अंधकारानें माझे मुख झाकिलें म्हणून मला भय वाटतें असें नाही.
- २४ १ सर्वसमर्थानें न्यायसमय कां नेमून ठेविले नाहीत ?
त्याला ओळखणाऱ्यांना त्याच्या दिवसांची कां प्रतीति येत नाही ?
- २ कांहीं लोक भेरेच्या खुणा सारितात, ते वकऱ्यांमोठ्या हरण करून चारितात;
- ३ ते पोरक्यांचा गाढव हाकून पळून नेतात; विधवेचा बैल गहाणादाखल अडकवून ठेवितात;
- ४ ते कंगलांस मार्गातून बाजूस करितात; देशांतील दीनदुबळ्यांस एकत्र लपूनछपून राहावें लागतें.
- ५ पाहा, वनांतल्या रानगाढवांप्रमाणें, ते भक्ष्य मिळविण्याच्या उद्योगास बाहेर पडतात; त्यांच्या मुलांबाळांसाठीं जंगल त्यांस अन्न पुरवितें.
- ६ ते शेतांत आपल्या गुरांसाठीं चारा कापितात, आणि दुर्जनाच्या द्राक्षीच्या मळ्यांतलीं राहिलीं-साहिलीं द्राक्षें वेचितात.
- ७ त्यांस वज्रावांचून उषडें पडून रात्र काढावी लागते, थंडीतहि पांघरावयास त्याला कांहीं नसतें;
- ८ डोंगरावरील पर्जन्यवृष्टीनें त्यांस भिजावें लागतें; त्यांस कसलाहि आश्रय न मिळून खडकासच विलगून राहावें लागतें.
- ९ कांहीं लोक बायपोरक्यास आईच्या स्तनापासून ओढून काढितात;
कंगालास ते गहाणानें बांधून टाकितात.
- १० ते नाप्रवेउषडे चोहोंकडे फिरतात;
ते धान्याच्या पेंढ्या वाहतात तरी उपाशी मरतात;
- ११ ते त्यांच्या आवारांत राहून तेल काढितात;
ते द्राक्षाकुंडांत द्राक्ष जुळवितात तरी तान्हेळे राहतात.

१२ दाट वस्तीच्या नगरांतून त्यांचा विलाप चालला असतो:

घायाळ झालेल्यांचा आक्रोश होत असतो:
पण देव ह्या अधर्माकडे लक्ष देत नाही.

१३ कित्येक प्रकाशशांसी विरोध करितात;
त्यांच्या वाटा ते ओळखीत नाहीत;
ते त्यांच्या मार्गांनी जात नाहीत.

१४ खुनी मनुष्य मोठ्या पहाटेस उठून दीनदुबळ्यांचा घात करितो;
रात्रीं तो चोर बनतो.

१५ व्यभिचारी मनात म्हणतो कीं कोणी मला पाहू नये,
म्हणून तो दिवस मावळण्याची वाट पाहत असतो;
तो आपलें तोंड झाकून घेतो.

१६ रात्रीं ते घरें फोडितात,
दिवसा लपून राहतात;
त्यांना उजेडाची ओळखहि नसते.

१७ त्या सर्वांला प्रभातसमय मृत्युच्छायाच भासतो;
त्यांस मृत्युच्छायेच्या भयाचा चांगला अनुभव असतो.

१८ उदकावरून त्वरित वाहून जाणाऱ्या पदार्थासारखा तो आहे;
पृथ्वीवरचे रहिवासी त्यांच्या वतनाला शाप देतात;
आपल्या द्राक्षांच्या मळ्यांकडील वाटेनें त्यांचें पुनः येणें होत नाही.

१९ अवर्षण व उष्णता हीं बर्फाचें पाणी नाहीसें करितात;
तसाच अधोलोक पापी जनांला नाहीसा करितो.

२० त्याच्या मातेचें उदर त्याला विसरेल;
कीटक त्याजवर चंगळ करितील;
त्याचें कोणाला स्मरण उरणार नाही;
असा दुष्टाचा वृक्षाप्रमाणें निःपात होईल.

२१ अपत्यहीन वंध्येस त्यानें प्राप्तिः;
विधवेचें त्यानें कधीं बरें केलें नाही.

२२ तरी बलिष्ठसहि देव आपल्या सामर्थ्यानें राखितो;

त्यांनीं वांचण्याची आशाहि सोडून रिळी असवी तरी ते निभावतात.

२३ तो त्यांस निर्भय राखितो म्हणून ते स्वस्थ असतात;
त्यांच्या व्यवहारावर त्याची कृपादृष्टि असते.

२४ ते उन्नति पावतात; तरी अल्प काळांतच ते नाहीतसे होतात;
ते अन्नत होऊन सर्वांप्रमाणें त्यांची गति होते,
कणसाच्या शेंड्यासारखे ते छाटले जातात.

२५ हें खरें नाही असें म्हणून मला कोण लबाब ठरेवील ?
माझे म्हणणें निरर्थक आहे असें कोण दाखवून देईल ?

१ मग बिल्बद शही म्हणाला,
२५ २ प्रभुत्व चालविणें व भीति दाखविणें हें देवाकडेच आहे;

तो ऊर्ध्वलोकीं शांति राखितो.
३ त्याच्या सैन्यांची गणती करितां येईल काय ?

त्याचा प्रकाश कोणावर पडत नाही ?

४ मर्त्य मानव देवापुढें नीतिमान कसा ठरेल ?

झीपासून जन्मलेला पुरुष निर्मळ कसा ठरेल ?

५ पाहा, त्याच्या दृष्टीनें वंद्रहि निस्तेज आहे,
आणि तारेहि निर्मळ नाहीत.

६ तर मर्त्य मानव, जो केवळ काँटक,
मानवपुत्र जो केवळ कृमि, त्याची काय कथा !

१ मग ईशोवानें प्रत्युत्तर केलें,
२६ २ तूं निर्वेळस केवढेंस साहाय्य केले ?
शक्तिहीन बाहेला तूं कितीसा आधार दिल्य ?

३ बुद्धिहीनास कशी काय मसलत दिली ?

तूं कितीसैं मोठें ज्ञान प्रगट केले ?

४ तूं कोणापुढें हे शब्द बोललास ?

कोणाचें मनोगत तुझ्या तोंडून निघालें ?

५ मृतांचीं प्रेतें जलनिधीच्या व जलचरांच्या खालीं थरथरां कांपत आहेत.

६ त्याच्यापुढें अधोलोक उबडा आहे;

विनाशस्वान् आच्छादित नाही.

- ७ त्यानं उत्तरेकडील नभोमंडळ शून्य अवकाशावर पसरिलें आहे;
- त्यानं पृथ्वी निराकार टांगिली आहे.
- ८ तो पाणी मेघमंडळांत कोंडून ठेवितो;
- मेघ त्याच्या भारानं भंग पावत नाहीत.
- ९ तो आपल्या सिंहासनापुढें आपले मेघ पसरून तें झाकून टाकितो.
- १० प्रकाश व अंधकार यांमधील हद्दीशीं त्यानं जलनिधीची सीमा भिडविली आहे.
- ११ त्याच्या धाकानं गगनस्तंभ थरथर कांपतात व भयचकित होतात.
- १२ तो आपल्या सामर्थ्यानं समुद्र शंभकितो;
- तो आपल्या बुद्धिबलानं राहान् छिन्नभिन्न करितो;
- १३ त्याच्या निःश्वासानं आकाशाची शोभा प्रगट होते;
- त्याच्या हातानं धावता राक्षसी सर्प विंचिल्ल आहे;
- १४ पाहा; ह्या त्याच्या कार्यक्षेत्राच्या केवळ सीमा आहेत;
- त्याची केवळ चाहूल आपल्या कानीं वेते;
- पर्ण त्याच्या प्रभावाच्या सर्जनेच अंत कोणाला लागेल ?

२७

१ ईशोव आपला प्रबंध पुढें चालवून म्हणाल,

- २ ज्या देवानं मला न्यायास मुकविलें,
- ज्या सर्वसमर्थानं माझ्या जिवांस क्लेश दिला,
- त्याच्या जीविताची शपथ;
- ३ (अद्यापि माझा श्वासोच्छ्वास बरोबर चालत आहे,
- देवानं घातलेल्ल श्वास माझ्या नाकपुष्पांत आहे;)
- ४ माझें तोंड कुटिल भाषण करीत नाही;
- माझी जिव्हा कपटाचे बोल बोलत नाही.
- ५ तुमचा वाद खरा आहे असें मी कदापि मान्य करणार नाही;

१ मुळात : अवहोत

२ अथवा : स्वकवितो;

माझा प्राण जाई तोंवर मी आपलें सत्वसमर्थन सोडणार नाही.

- ६ मी धार्मिक आहे हें माझें म्हणणें मी घरून राहणार,
- तें मी सोडावयाचा नाही;
- माझ्या आयुष्यांतील कोणत्याहि दिवससंविषयीं माझें मन मला खात नाही.
- ७ माझा शत्रु दुष्टांसमान,
- माझा विरोधी अधार्मिकासमान ठरो.
- ८ देव अधार्मिकाचा उच्छेद करून प्राण हरण करील तेव्हां त्याची काय आशा राहणार ?
- ९ त्याजवर संकट येईल
- तेव्हां त्याची आरोळी देव ऐकेल काय ?
- १० तो सर्वसमर्थांच्या ठायीं आनंद पावेल काय ? तो सर्व प्रसंगीं देवाचा धावा करील काय ?
- ११ देवाच्या करणीविषयीं मी तुम्हांस बोध करीन;
- सर्वसमर्थांचें रहस्य मी छपवून ठेवणार नाहीं.
- १२ पाहा, तुम्ही सर्व हें पाहून चुकल्यं आहां;
- तर तुम्ही अशा पोकळ गोष्टी कां बौद्धन दाखवितां ?
- १३ दुष्ट मनुष्यास देवाकडून मिळणारा वांटा हाच,
- शुद्ध्यास सर्वसमर्थीकडून बतन मिळतें तें हेंच;
- १४ त्याची संतति वाढली तर ती तरवारीला बळी पडावयाची;
- त्याच्या संतानास पोटभर भाकर मिळणार नाहीं.
- १५ त्याच्या मागें राहिलेले मरीच्या तडाक्यानं माती-आड होतील;
- त्याच्या विधवा विलाप करणार नाहीत
- १६ त्यानं ह्याचा संचय धुळीसारखा केला.
- वर्षें चिखलासारखीं विपुल केलीं;
- १७ तरी तो वर्षें करील तीं धार्मिक अंगावर घालील.
- निदोषी त्याचें रूप वांटून घेईल.
- १८ तो आपलें घर सुतेच्याच्यासारखें बांधितो;
- तें जागल्यानं बांधिल्ल्या खोपटीसारखें असतें.

१ अथवा : मी जीवत आहे तोंपर्यंत माझें मन मला दोष लावणार नाही.

- १९ तो संपन्न स्थितीत अंग टाकितो, पण त्याला पुरण्यांत येणार नाही.
तो डोळे उघडितो तों तो आटपेल.
- २० बोर संकटें पुराप्रमाणें त्याजवर मुदरतात;
रात्रीच्या सभ्यीं तुफान त्याला उडवून नेतें.
- २१ पूर्वेचा बासः स्थाल उडवून नेतो आणि तो गत होतो.
त्याचा सपाटा त्याला त्याच्या स्थानावरून काढून टाकितो.
- २२ कारण देव त्याजवर मारा करील, त्याची गय करणार नाही;
तो त्याच्या हातून निसटून जाण्यास पाहील.
- २३ लोक टाळ्या पिटून त्याची छीथू करितील,
त्याच्या स्थानांतून त्याला हुसकून लावितील.
- १ खरोखर ह्याची खाण असते;
लोक जें सोनें शुद्ध करतात त्याचेंहि ठिकाण असतें.
- २ लोखंड मातीतून काढितात,
पाषाण वितळवून तांबें काढितात.
- ३ मनुष्य अंधकाराचें निवारण करितो,
अग्दीं शेवटापर्यंत जाऊन
निबिड अंधकारातील व मृत्युच्छायेतील पाषाणांचा तो शोध करित असतो.
- ४ तो लोकवस्तीपासून दूर खाण खणितो;
तेथें जमिनीवर चालणाऱ्यांच्या गांवीहि नसतां त्यांच्यापासून दूर खालीं ते लटकत व लेंब-कळत असतात.
- ५ ही पृथ्वी पाहा; हिच्यापासून भाकर मिळते;
पण खालीं पाहावें तो अमीनें जशी काय तिची ऊरुटापालत होते.
- ६ तीतले पाषाण म्हणजे नीलमण्यांचें धर होत;
तीत सोन्याची मातीहि असते.
- ७ ती वाट कोणा हिंस पक्ष्यास ठरकू नाही;
कोणा घारीचीहि दष्टे तिजवर गेली नाही.

- ८ तिच्यावर कोणा उन्मत पक्षें धाव ठेविला नाही;
तिच्यावरून उग्र सिंह कधीं चालला नाही.
- ९ मनुष्य गारेच्या पाषाणाला हात घालितो;
तो पर्वत समूळ उलथून टाकितो.
- १० तो खडकांतून भुयारें खोदून काढितो;
सर्व प्रकारच्या मोलवानां वस्तू त्याच्या नजरेस पडतात.
- ११ शरें बंद करून त्यांचें फणीं तो बाहेर फिरवून देत नाही;
गुढनिधि तो उजेडांत आणितो.
- १२ तरी पण ज्ञान कोदून मिळेल ?
बुद्धीचें स्थान कोणतें ?
- १३ त्याचें मोल मानवास कळत नाही;
तें जिवंतांच्या भूमींत सोपवत नाही.
- १४ अगाध जलाशय म्हणतो, तें माझ्या ठायीं नाही;
समुद्रहि म्हणतो, तें माझ्याजवळ नाही.
- १५ उल्लूख सुवर्ण देऊन तें मिळत नाही;
चांदी तोखून देऊन त्याचें मोल होत नाही.
- १६ ओफीरचें सोनें, गोमेद व नीलमणि हीं भारंभार देऊनहि त्याचें मोल होते नाही.
- १७ सोनें व काचमणि हीं त्याच्या बरोबरीचीं नाहीत;
उंची सोन्याच्या नगानीं त्याचा मोबदला होत नाही.
- १८ प्रवाळ व स्फटिक यांची काय कथा ?
ज्ञानाचें मोल मोत्यांहून अधिक आहे.
- १९ कूश देशाचा पुष्पराग त्याच्या तोडीचा नाही;
बावनकशी सोनें त्याशीं तुल्य नाही.
- २० तर मग ज्ञान कोदून येतें ?
बुद्धीचें स्थान कोणतें ?
- २१ तें सर्व जीवतांच्या नेत्रांना अगोचर आहे;
आकाशातील पक्ष्यांना तें गुप्त आहे.
- २२ विनाशस्थान व मृत्यु म्हणतात,
आमच्या कानीं त्याची केवळ वातां आली आहे.
- २३ देवच त्याचा मार्ग जाणतो;
- १ मुळ्यांत : अवहोण.

- त्याचें स्थान त्यालाच ठरक आहे.
- २४ कारण त्याची दृष्टि पृथ्वीच्या दिशांतल पोषते;
तो आकाशमंडळाखालचें सर्व कांही पाहतो.
- २५ त्यानें वायूचें वजन ठरविलें;
व जल मापून दिलें;
- २६ त्यानें सर्जच्यास नियम ठरवून दिला,
गर्जणाच्या विद्युद्धतेस मार्ग नेमून दिला;
- २७ तेव्हां त्यानें ज्ञान पाहून त्याचें वर्णन केलें;
त्यानें तें स्थापित केलें व त्याचें रहस्य जाणिलें.
- २८ तो मानवास म्हणाला,
पाहा, प्रभूचें भय धरूं हेंच ज्ञान होय;
दुष्टतेपासून दूर राहणें हेंच सुखान होव.

२९

- १ ईशोव आह्वाला प्रबंध पुढें जाळमून म्हणाला,
२ पूर्वीचे मास मला प्राप्त होते,
पूर्वीच्यासारखे दिवस माझे असते,
तर किती बरे होतें!

- त्या दिवसांत देव माझे स्मरण करित असे,
३ त्याचा दीप माझ्या शिरावर प्रकाशित असे;
व त्याच्या तेजानें मी अंधकारांत जाऊन असें;
४ ज्ञा काळी मी भर उमेदीत होतों;
देवाचा समागम मला माझ्या डेऱ्यांत घडे;
५ सर्वसमर्थ त्या काळी माझ्यासभिध असे;
माझीं मुलेबाळें मजसमोर्बती असत;
६ दशालोभ्यांत माझीं पावले भिजत;
खडकांतून तेलाने प्रवाह मजसाठीं निघत.
७ मी नगराच्या वेष्टीनचीक जाऊन,
चौकांत माझे आसन मांडें,
८ तेव्हां तरुण मला पाहून रुषत,
वृद्ध उदून उभे राहत;
९ सरदार बोलावमाचे शक्ति
व तोंडावर हात ठेवीत;
१० अमीरउमराव स्तब्ध राहत;
त्यांची जीभ त्यांच्या टाकस निघटून राही.
११ कोणाच्या कर्नीं माझे वर्तमान गेलें असतां

- तो मला धन्य म्हणे;
कोणाच्या दृष्टीस मी पडलों असतां
तो मजविषयीं ग्वाही देई;
- १२ कारण कळणा माकारा दीन,
अनाथ व निराश्रित यांचा मी उद्धार करी.
- १३ नाश होण्याच्या खगास आलेल्याचा मी आशी-
वांद घेई;
विषवेचें मन आनंदित होऊन तित्त्व मी गवयाला
लावीं.
- १४ धर्म माझे पांवरूण होई आणि तो मला आच्छादन
टाकी;
माझी भौतिमत्ता हाच माझा शगा व शिरोभूषण
होत असे.
- १५ मी अंधळ्यास नेत्र होई;
लंगळ्यास पाय होई.
- १६ मी लाचारांचा पिता असें;
अपविष्टिताच्या फियोदीची मी दाद घेई.
- १७ मी दुष्टाचे दांत पाडीं,
त्याच्या दांतांतून शिकार सोडवीं.
- १८ तेव्हां मी म्हणें कीं माझ्या वरकुळ्यांतच राहून
मला मरण येईल,
व माझे दिवस वाळूच्या कणांप्रमाणें बहुगुणित
होतील;
- १९ माझे मूळ पाण्याजवळ पसरेल;
माझ्या फांदीवर रात्रभर दहिवर राहील.
- २० माझे वैभव जशाचें तसेंच टवटवीत राहील;
माझे धनुष्य माझ्या हातीं सर्वदा नवेंच राहील.
- २१ लोक माझे भाषण कान देऊन ऐकत राहत,
माझा निर्णय ऐकण्यास ते स्तब्ध राहत.
- २२ माझे बोलणें संपल्यावर ते पुनः बोलत नसत;
माझे भाषण त्यांला पर्जन्यवृष्टीसारखें होई.
- २३ लोक माझ्या बोलण्याची पावसाप्रमाणें वाट
पाहत;
जसें काय अखेरच्या पावसासाठीं तोंड पसरून ते
१ अथवा: फिनिक्स पक्ष्याप्रमाणें

अपेक्षा करित.

२४ ते निराशा झाले असतां मी त्यांजकडे हास्यवदन करून पाही;

त्यांच्यानें मझी शुद्ध उतरवत नसे.

३५ मी त्यांच्या मार्गदर्शक होई व त्यांच्यामध्ये अग्रस्थानी बसें;

सैन्यांत जसा राजा, शोकग्रस्तांत जसा समाधान करणारा,

तसा मी त्यांच्यामध्ये असें.

३० १ असें असूनहि आतां जे मजहून अल्प वयाचे आहेत,

ज्यांच्या वडिलांची लायकी माझ्या मेंढवा-बकऱ्या राखावयास कुत्रे म्हणून ठेकण्याचीहि मी समजत नसें,

ते माझी टवाळी करितात

२ ज्यांचें वीर्य नष्ट झालें आहे,

त्यांच्या बाहुबलाचा मला काय उपयोग ?

३ ते दुर्भिक्षाने व उपासमाराने दुबळे झाले आहेत; मयाण व वैराण प्रदेशांत मिळेल तें चावून ते गुजारा करीत आहेत.

४ ते झाडीच्या आसपासची लोण खुडून घेतात; रतम झाडाच्या मुळांवर ते निर्वाह करीत आहेत.

५ लोकांमधून त्यांला घालवून देतात;

जशी चोराच्यामागत तशी त्यांच्यामागत लोक ओरड करितात.

६ उदासवाण्या खोऱ्यांत,

जमिनीच्या विवरांत व कपारींत त्यांस राहावें लागतें.

७ झाडीमध्ये ते रेंवे करीत बसतात;

खाजकुयलोच्या खालीं ते पडून राहतात.

८ ते मूढांचे किंबहुना अधर्मांचे वंशज आहेत;

त्यांला देशांतून हाकून दिलें आहे.

९ हे लोक माझ्या निंदेचे पोवाडे गातात;

माझें नांव ज्याच्यात्याच्या तोंडीं झालें आहे.

१० ते मला अमंगळ मानितात,

माझ्या वाऱ्यासहि उगे राहत नाहीत,

माझ्या तोंडामुख शुंभवयास तुफान नाहीत

११ कारण देवानें माझ्या आयुष्याची वेडी दिवी करून मला दुःख दिलें आहे;

म्हणून ते मजसमोर आपल्या तोंडामुख ठगाम झुगारून देतात.

१२ बाजारबुणगे मजवर उजवीकडून मशीं कळितात, माझे पाय डकडून देतात,

ते माझ्या नाशाचे मोरेचे रक्षितात.

१३ ते माझ्या मार्गाची नासाडी करितात,

ज्यांज कोंणी साहाय्य नाही.

ते देखील माझ्या नाशास साहाय्य होतात.

१४ खिंडारांतून शिरकाव करणाऱ्याप्रमाणें ते चाळून घेतात.

कोसकून पडलेल्या दिगरांतून ते मजवर लोटतात.

१५ मजवर घोर प्रसंग ओढवले आहेत;

माझी प्रतिष्ठे ते वाम्यप्रमाणें उडवून घेत आहेत; माझें सौख्य अप्राप्रमाणें विरलें आहे.

१६ माझ्या जिवाचें आतां पाणी पाणी झालें आहे;

दुःखाच्या दिवसांनीं मला पछाडिलें आहे.

१७ रात्रीच्या समथीं माझीं हाडें पिचून गळतात;

मला कुरलुडणाऱ्या वेदना थांबत नाहीत.

१८ व्याधीच्या मोठ्या वेणामुळें माझा म्हागा विस्कळित झाला आहे;

पेहरणाच्या गळ्याप्रमाणें तो अंगाला जखडून बसतो.

१९ त्यानें मला विशलांत लोटून दिलें आहे;

घूळ व राख यांच्यासारखा मी झालों आहे.

२० मी तुझा धावा करितों, पण तूं ऐकत नाहीस;

मी उभा राहतों; पण तूं मजवर डोळे बटारितोस.

२१ तूं मजशीं निष्ठुर बनला आहेस;

तूं आपल्या बाहुबलांन माझा छळ करीत आहेस.

२२ तूं मला वायूवर आरूढ करून उडवीत आहेस;

आणि गर्जेणाऱ्या तुफानांत मला विरवीत आहेस.

२३ मला ठाऊक आहे कीं तूं मला मृत्युवद करिशील; सर्व जीवधारी ज्या धामीं एकवट व्हावयाचे

त्याप्रत मला पंचविशीस.

२४ तरी बोधी कोसळत असता आपला हात पुढे करीत नाही काय ?

आपला नास होईक आपला असता तो बाबा करीत नाही काय ?

२५ कठीण दिवस कंठणाऱ्याला पाहून मी हळूहळूळीं नाही काय ?

स्वचारासाठी मी कधी झालो नाही काय ?

२६ मी सौख्याची अपेक्षा करीत होतो तों विपत्ति आली;

मी प्रकाशाची अपेक्षा करीत होतो तों अंधकार आला.

२७ माझे अंतर्भाव एकसारखे पोळत आहे;

दुःखाचे दिवस मला प्राप्त झाले आहेत.

२८ मी काळ होऊन फिरत आहे; तरी सूर्याच्या किरणांनी नव्हे;

मी जनसमाजांत उभा राहून करुणा आर्कित आहे.

२९ मी कोल्हांचा बंधु,

शस्त्रसृष्टांचा सोबती झालो आहे.

३० माझी त्वचा काळी होऊन गळून पडत आहे;

माझी हाडे तापाने दगड होते आहेत.

३१ माझ्या वीजेतून शोकरू,

माझ्या पळ्यांतून विलपरब निघत आहेत.

१ मी तर आपल्या बोळ्यांशी करार केला आहे;

३१ मी कोणा कुमारीवर नजर कधी जाऊ देऊ ?

२ कसून देवाकडून काय वाट्यास येणार ?

ऊर्ध्वलोककडून कोणते बतन सर्वसमर्थ भोग्यावयस लक्ष्मणार ?

३ दुष्टास विपत्ति व दुष्कर्मास अनर्थ

प्राप्त होत नाही काय ?

४ माझे सर्व मार्ग तो पाहत नाही काय ?

माझी सर्व पावले तो गणीत नाही काय ?

५ मी असत्याची सोबत केली असली,

१ मुळांत : उकळत

माझ्या पायांनी कपटाकडे घाब घेतली असली

६ तर त्यानें मला न्यायाच्या ताजव्यांत तोखनें;

देवाला माझी सात्त्विकता कळून देऊं या.

७ माझे पाऊल आढमार्गावर पडले असलें,

माझ्या मनानें माझ्या बोळ्यांमामगून घाब घेतली असली,

माझ्या हातांस कांहीं ढाग लागला असला,

८ तर मी पेरिलें तें दुसरा खावो;

लोक माझ्या शेतांतलें पीक उपटून टाकतेत,

९ माझे मन कोणा लीला पाहून लंपट झालें असलें,

मी आपल्या शेजाऱ्याच्या दाराशीं टपून बसलों असलों,

१० तर माझी श्री दुसऱ्याचें दळणकांडण करो;

परके तिला ओणवी करोत.

११ कारण हें दुष्कर्म आहे;

हा न्यायाधीशांनीं शिक्षा करण्याजोगा गुन्हा आहे.

१२ कारण हा कामाभि भ्रम करून नाशाप्रत नेतो;

त्याच्या पायीं माझी सर्व मालमत्ता समूळ नष्ट झाली असती.

१३ माझा दास व दासी मजशीं वाद करीत असतां

मी त्यांचा हक्क तुच्छ लेखिला असता,

१४ तर देव माझा न्याय करावयास उठल्यास मी

काय केले असलें ?

त्यानें झाडा घेतला असता तर मी काय जाब दिला असता ?

१५ ज्यानें मला गर्भाशयांत निर्माण केले त्यानें

त्यालाहि नाही का केले ?

आम्हां दोघांसहि गर्भाशयांत एकानेंच नाही का घडिलें

१६ मी कंगालांचा आशामग केला असला,

विधवेचे डोळे शिणविले असले,

१७ मी आपला भाकरतुकडा एकट्यानेंच खाल्ल

असला,

त्यांतला कांहीं पोरक्यास दिला नसला,

१८ (माझ्या बाळ्यणापासून बापाकडे जसा मुलगा

तसा तो मजजवळ लहानाचा मोठा झाला आहे,
लहानपणापासून मी विधवेचा संभाळ करीत
आलों आहे,)

- ११ अथवा कोणी बळावांचून मरत आहे,
कोणा दुरित्यास पांघरूण नाही हें पाहून,
- २० त्यांस मी आपल्या मेंढरांच्या लोकरांची वळे
दिल्लीं नसलीं,
त्यांच्या अवयवांस ऊब येईलसें करून त्यांचा
आशीर्वाद घेतला नसला,
- २१ वेशीवर कोणी आपल्या पक्षाचा आहे हें पाहून
मी पोरक्यावर आपला हात उचलिला असला;
- २२ तर माझी खवाटें पाठीतून निखळून पडोत,
माझे हात खांद्यांच्या सांथांतून मोडून पडोत.
- २३ देवापासून येणाऱ्या विपत्तीचा मला धाक असे;
त्याच्या प्रभावापुढें माझें कांहीं चालत नसे.
- २४ जर मीं सुवर्णावर भरंवसा ठेविला असता,
तुजवर माझी भिस्त आहे असें सुवर्णास म्हटलें
असतें,
- २५ जर माझें धन बहुत आहे,
माझ्या हातांनीं फार कमाई केली आहे, याचा
मीं आनंद केला असता,
- २६ जर सूर्यास प्रकाशतां पाहून.
चंद्रास षाटानें भ्रमण करितां पाहून,
- २७ माझें मन गुप्तपणें मोहित झालें असतें,
आधि आपल्या हाताचें खुंबन घेऊन मीं त्यांस
बमन केलें असतें;
- २८ तर हाहि न्यायाधीशांपुढें नेण्याजोगा गुन्हा
झाला असता;
अज्ञानें ऊर्ध्वलोकींच्या देवाशीं मीं दगा केला
असें झालें असतें.
- २९ माझ्या द्रष्ट्याचा नाश झालेला पाहून मला आनंद
वाटला असता,
त्याजवर अरिष्ट आलें हें पाहून मला उल्लास
वाटला असता,
- ३० (त्याचा प्राणनाश व्हावा असा शाप मागून

- मीं आपल्या जिव्हेस पाप करूं दिलें नाहीं,)
- ३१ याच्या घरीं मांसात्राणें तमि झाली नाहीं असा
एक तरी आढळेल,
असें माझ्या डेऱ्यांतल्या लोकांनीं म्हटलें नसेल,
- ३२ (कोणा परदेशस्थास माझ्या दाराबाहेर विन्हाड
करून राहण्याची पाळी आली नाहीं.
वाटसरसास माझें दार खुलें असे,)
- ३३-३४ जनसमूहाला भिऊन,
कुलीन घराणीं मला नांवे ठेवितील याचा
धाक वाटून
मी गपचूप राहिलों व घराबाहेर पडलों नाहीं,
मनुष्यांसारखें मीं आपल्या अपराधावर शाकण
घातलें असतें,
माझें पाप मनांतल्या मनांत लपविलें असतें तर
- ३५ माझें कोणी ऐक्यारा असता तर किती बरें होतें !
हेंच माझें दस्तखत, सर्वसमर्थानें मला जाब द्यावा;
माझ्या प्रतिवाद्याचा लेखी आरोप दाखल झाला
असता तर बरें झालें असतें.
- ३६ तो मीं आपल्या खांद्यावर वागविला असता;
शिरोभूषणाप्रमाणें तो डोक्याला वेष्टिला असता.
- ३७ मीं पावलापावलाचा हिरोब त्याला दिला असता;
त्याजपाशीं मी सरदारसारखा गेलों असतों.
- ३८ माझ्या शेतानें मजविरुद्ध गाऱ्हाणें केलें असेल,
त्याच्या सर्व तासांनीं मिळून आक्रोश केला असेल,
- ३९ मोबदला दिल्यावांचून त्यासलें पीक मीं खाल्लें असेल,
त्याच्या मालकाच्या प्राणोत्कमणास कारण झालों
असेन,
- ४० तर त्यांत गन्हांच्या ऐवजीं कांटेधोतरे,
जवांच्या ऐवजीं कुसळें उगवोत.

येथें इयोबानें भाषण समाप्त झालें.

१ इयोब स्वतांच्या दृष्टीनें निर्दोष आहे
३२ हें पाहून त्या तिधां पुरुषांनीं त्यास उत्तर
देण्याचें सोडून दिलें. २ मग राम घराण्यांतील

बरखेल वूजी याचा पुत्र अलीहू याचा राग भडकला; ईयोबानें देवाला निर्दोषी अखिण्याचें सोडून स्वतांस निर्दोषी अखिण्यास पाहिलें, म्हणून त्याजवर त्याचा राग भडकला. ३ आपल्या तिघां मित्रांस ईयोबाला उत्तर द्यावयास सांपडलें नसतांही त्यांनीं त्यास दोषी अखिलें म्हणून त्याजवरहि त्याचा राग भडकला. ४ ते वयानें मोठे होते म्हणून अलीहू ईयोबाचीं भाषण करावयास मिळेंपर्यंत थांबला होता. ५ त्या तिघां पुण्यांच्या तोंडून काहीं प्रयुत्तर निघेना हें पाहून त्याचा राग भडकला.

६ मग बरखेल वूजी याचा पुत्र अलीहू यानें उत्तर दिलें; तो म्हणाला,
मी अल्पवयी आहे व तुम्ही वयोवृद्ध आहां;
म्हणून मी मुरवत धरिली; आपलें मत तुमच्या-
पुढें प्रगट करण्यास मी कचरलों.

७ मला वाटलें, पुष्कळ दिवस पाहिलेल्यांनीं
भाषण करावें,

बहुत वर्षे घालविलेल्यांनीं अकल सांगली;
८ पण मानवाच्या ठायीं आत्मा असतो;
सर्वसमर्थाचा श्वास त्यास बुद्धि देतो.

९ मनुष्य वयानें मोठे असले तरच ते ज्ञानी असतात,
वयोवृद्ध असले तरच त्यांस खरेंखोटें समजतें,
असें नाही.

१० ह्याकरितां मी म्हणतो कीं माझें ऐका;
मीहि आपलें मत कळवितों.

११ तुम्ही काहीं समर्पक उत्तरें शोधून काढाल
या आशेन मी तुमचें भाषण ऐकत राहिलों,
तुमचे मुद्दे मी लक्षपूर्वक श्रवण केले.

१२ मीं तुमचें बोलणें मन लावून ऐकलें;
तो पाहा, तुम्हांतल्या कोणीहि ईयोबाच्या पक्षाचें
खंडन केलें नाही.

कोणी त्याला समर्पक उत्तर दिलें नाही.

१३ देवच त्याचें खंडन करील, मनुष्याच्यानें
होणार नाही,

इतकें ज्ञान त्याच्या ठायीं आम्हांस आढळून आलें

आहे असें म्हणू नका;

१४ कारण त्यानें मजवर वादाचा मोरचा फिरविला
नाहीं;

तुमचे शब्द घेऊन मी त्यांस उत्तर देणार नाहीं.

१५ ते थक झाले आहेत, काहीं उत्तर देत नाहींत;
शब्द त्यांना सोडून गेले आहेत.

१६ ते बोलत नाहींत, निरुत्तर होऊन उभे आहेत,
म्हणून मीं थांबावें काय ?

१७ मीहि माझ्या तर्फेंचें बोललों,
माझें मत प्रगट करितों.

१८ माझ्या मनांत शब्दांची गर्दी झाली आहे;
माझा अंतरात्मा मला स्फूर्ति देत आहे.

१९ पाहा, माझें अंतर्गम्य बंद करून ठेविलेल्या द्राक्षा-
रसाप्रमाणें झाले आहे;

नव्या द्राक्षारसाच्या बुधत्यांप्रमाणें तें फुटावयास
आलें आहे.

२० मी बोललों तरच मला चैन पडेल;

मी आपलें तोंड उघडीन, उत्तर देईन.

२१ मी कोणाचा पक्ष धरणार नाहीं,
कोणाची खुशामत करणार नाहीं.

२२ खुशामत करण्याचें मला ठाऊक नाहीं,
असेल तर माझा उत्पन्नकर्ता मला तत्काळ घेऊन
जाईल.

१ तर आतां हे ईयोबा, माझें भाषण
श्रवण कर,

माझें सगळें बोलणें ऐकून घे.

२ पाहा, आतां मीं आपलें तोंड उघडिलें आहे;

माझी जीभ माझ्या तोंडांत हाळू लागली आहे.

३ माझ्या मनांतले विचार जशाचे तसे माझ्या
शब्दांनीं प्रगट होणार;

माझ्या वाचनें प्रगट होणारें ज्ञान माझ्या तोंडून
निष्कपटपणें निघणार.

४ देवाच्या आत्म्यानें मला निर्माण केलें आहे;

सर्वसमर्थांच्या श्वासानें मला जीवन प्राप्त झालें आहे.

५ तुला उत्तर देतां येईल तर दे;

सिद्ध हो, मजपुढें उभा राहा.

- ६ पाहा, देवापुढें मी तुजसारखाच आहे; मीहि मातीच्या गोळ्याचा धडलेला आहे.
- ७ माझ्या धाकानें तुला धावरावयाला नको; माझा दाब तुला भारी होणार नाही.
- ८ तुझें बोलणें माझ्या कार्नी पडलें, तुझे शब्द मी ऐकले, ते हे :
- ९ मी शुद्ध आहे, मी निरपराध आहे; मी निष्कलंक आहे, मी निर्दोष आहे;
- १० पाहा, देव कसा मजविरुद्ध निमित्त शोधितो; तो मला शत्रु गणितो,
- ११ तो माझे पाय खोळ्यांत घालितो; तो माझ्या सगळ्या चालचलणुकीवर नजर ठेवितो.
- १२ पाहा, मी तुला याचें उत्तर देतो; हें तुझें बोलणें यथार्थ नाही; कारण देव मानवाहून थोर आहे.
- १३ तो आपल्या कोणत्याहि करणीचें कारण सांगत नाही,
- म्हणून का तूं त्याजशीं वाद घालितोस ?
- १४ देव एका प्रकारें नव्हे तर दोन प्रकारें मनुष्याशीं बोलतो; पण तो त्याकडे वृत्त देत नाही.
- १५ स्वप्रस्थितीत, रात्रीच्या दृष्टांतांत, मनुष्य गाढ निद्रेंत असतां, तो बिछान्यावर पडून झोप घेत असतां,
- १६ देव त्याचें कान उघडितो; त्यास प्राप्त झालेल्या बोधावर तो मुग्धा करितो.
- १७ तेंपेंकरून तो मनुष्याच्या कृतीला आळा घालितो, पुरुषाच्या गर्वाचा परिहार करितो.
- १८ तो त्याचा जीव गर्तेपासून रक्षितो, शस्त्रानें होणाऱ्या नाशापासून त्याचा जीव बचावितो.
- १९ कोणाला अशी शिक्षा होते कीं तो क्लेश भोगीत बिछान्यावर लोळत राहतो; त्याच्या हाडांची एकसारखी तडफड चालते;
- २० त्याचा जीव अन्नास कंटाळतो,

त्याच्या मनाला मिष्टान्नाचा तिडकारा येतो.

- २१ त्याचा देह गळून तो दिसतो न दिसतोसा होतो; त्याचीं हाडें पूर्वी दिसत नसत, तीं बाहेर येतात.
- २२ शेवटीं तो गर्तेजवळ जाऊन ठेपतो, त्याचें जीवन नाश करणाऱ्यांच्या ताबडींत जातें.
- २३ मनुष्याला सन्मार्ग दाखविणारा हजारांत एक असा कोणी मध्यस्थ दिव्यदूत त्यास आढळला,
- २४ तर देव त्याजवर प्रसन्न होऊन म्हणेल, याचा बचाव कर, याला गर्तेत पडूं देऊं नको; मला खंड मिळाला आहे.
- २५ मग त्याचें शरीर बालकाच्यापेक्षां टबटवीत होतें; त्याचें तारुण्याचें दिवस त्याला पुनः प्राप्त होतात.
- २६ तो देवाची प्रार्थना करितो, आणि तो त्याजवर प्रसन्न होतो; तो आनंदानें त्याचें दर्शन घेतो; देव त्याची निर्दोषता पूर्ववत् स्थापीत करितो.
- २७ तो गाणीं गाऊन लोकांस म्हणतो, मी पाप केलें होतें; मी सरळ मार्ग सोडून बाकळ्या मार्गांनें चाललों होतो, त्याचें प्रायश्चित्त मला मिळालें नाही;
- २८ त्यानें माझा जीव रक्षिला, मला गर्तेत पडूं दिलें नाही, माझ्या जिवाला प्रकाश लाभला आहे.
- २९ पाहा, हें सर्व देव मनुष्याला दोनतीनदा करितो;
- ३० असा तो त्याचा जीव गर्तेपासून बचावितो, म्हणजे तो जीवनप्रकाशानें प्रकाशित होतो.
- ३१ हे ईशोबा, कान देऊन माझें ऐक; उगा राहा, मला बोळूं दे.
- ३२ तुला कांहीं उत्तर धावयाचें असेल तर तें दे; बोल, कारण तुला निर्दोष ठरवावयाची माझी इच्छा आहे.
- ३३ नाही तर माझें ऐक; उगा राहा, मी तुला ज्ञान सांगतो.

३४

- १ अलीहू आणखी म्हणाला,
- २ समजदार लोकहो, तुम्ही माझे बोलणें ऐका; अहो, जाणते लोकहो, कान वा.
- ३ अन्नाची परीक्षा जशी जिभेला होते, तशी शब्दांची परीक्षा कानाला होते.
- ४ आतां न्याय्य असेल तें आपण निवडून घेऊं; चांगलें काय याचा आपण आपसांत निवाडा करूं.
- ५ आतां ईशोब म्हणतो कीं मी निर्दोष आहे; देवानें माझा अन्याय केला आहे;
- ६ माझा पक्ष खरा असतां मी खोटो ठरलों आहे; मी निरपराध असतां माझा घाय असाच्य आहे;
- ७ ईश्वरनिंदा उदकाप्रमाणें प्राप्त करणारा ईशोबासारखा मनुष्य कोण आहे ?
- ८ तो अधर्म करणाऱ्यांबरोबर संगति करितो, दुर्जनांची सोबत धरितो.
- ९ तो म्हणतो देवाशी सख्य ठेवून मनुष्याला काय लाभ होतो ?
- १० ह्याकरितां समजस जनहो, माझें ऐकून घ्या; देवाकडून दुष्कर्म व्हांवें, सर्वसमर्थाकडून अन्याय व्हावा, ही कल्पनाहि करावयाला नको.
- ११ तो मनुष्याला त्याच्या कर्मांचें प्रतिफल देतो, प्रत्येकास त्याच्या त्याच्या आचाराप्रमाणें गति देतो.
- १२ देव निःसंशय कांहीं वाईट करित नाही, सर्वसमर्थ प्रभु विपरीत न्याय करित नाही.
- १३ ही पृथ्वी त्याच्या स्वाधीन कोणी केली आहे ? ह्या सर्व जगाची व्यवस्था कोणी लाविली ?
- १४ त्याचें चित्त स्वतांकडेसच असलें, त्यानें आपला आत्मा व श्वास आबरून स्वतांच्यां व्यती परत घेतला,
- १५ तर सर्व जीवधान्यांचा एकदम प्राणांत होईल; मानव पुन्हा मातीस मिळेल.
- १६ आतां समजून घे, हें ऐक; माझ्या तोंडून शब्द निघतील त्यांकडे श्रवण दे.

- १७ जो न्यायाचा वैरी तो शास्ता होईल काय ? जो न्यायी, जो समर्थ, त्याला तूं दोषी ठरविशील काय ?
- १८ तूं अधम आहेस, असें राजाला म्हणणें, तुम्ही दुष्ट आहां असें अमिरांस म्हणणें उचित होईल काय ?
- १९ जो अमिरांची भीड राखित नाही, जो श्रीमंताला गरिबांहून अधिक मानीत नाही, (कारण ते सर्व त्याच्या हातानें निर्माण झाले आहेत,) त्याला दोषी ठरविणें उचित होईल काय ?
- २० लोक क्षणांत मृत्यु पावतात, ऐन मध्यरात्री झटके खाऊन गत होतात; बलिष्ठ जन कोणाचा हात न लागतां उच्छेद पावतात.
- २१ कारण देवाची दृष्टि प्रत्येकाच्या आचरणावर असते; त्याचें प्रत्येक पाऊल तो पाहतो.
- २२ अधर्मी ज्यांत लपून राहतील असा काळोख, असा घोर अंधकार नाही.
- २३ मनुष्यानें देवाच्या न्यायासनापुढें जावें म्हणून त्याला त्याजकडे आणखी लक्ष पुरविण्याचें प्रयोजन नसतें.
- २४ तो बलिष्ठांचा सुराडा करितो आणि त्यांच्या स्थानीं दुसऱ्यांस स्थापितो; त्याला त्यांची चौकशी करावी लागत नाही.
- २५ ह्याप्रमाणें तो त्यांचीं कृत्यें जाणितो; तो त्यांस रात्रीं असा उलथून टाकितो कीं त्यांचा सुराडा होतो.
- २६ ते दुष्ट आहेत म्हणून त्यांस तो लोकांसमक्ष ताडण करितो;
- २७ कारण त्याला अनुसरण्याचें सोडून त्याचा कोणताहि मार्ग त्यांनीं घ्यानांत आणिल नाही.
- २८ त्यांच्या करणीमुळें कंगालांचा आकोश त्यांच्यापर्यंत गेला;

दीनांची आरोपी त्याच्या कानी गेली.

३१ त्याने कोणास शांतिस्माधान दिले तर त्याला कोण दोष देईल ?

त्याने तोंड फिरविले तर त्याचे दशन कोणाला होईल ?

हे राष्ट्रसंबंधाने असो की एका व्यक्तीसंबंधाने असो, सारखेच;

३० हे अशासाठी की अधर्माचे राज्य होऊ नये, व लोकांस कोणी मोहपाशांत धाडू नये.

३१ देवाला कोणी कधी म्हटले काय की मी निरपराध असून शिक्षा भोगिली;

३२ जो माझा अपराध मला दिसत नाही तो मला दख्खीन;

मी जर वाईट केले असेल तर आपुणे मी तसे करणार नाही ?

३३ देवाकडून मिळणारे प्रतिफल तुला तुच्छ वाटते, तर तें काय तुझ्या मनाप्रमाणे असावे ?

तू पाहिजे तर आवडनिवड कर, मी नाही; तुला काय वाटते तें सांग.

३४ सर्व समंजस लोक, माझे भाषण ऐकणारे सर्व शहाणे पुरुष असे म्हणतील की

३५ इयोब अज्ञानाने बोलत आहे; त्याचे बोलणे समंजसपणाचे नाही.

३६ शेवटपर्यंत इयोबाची कसोटी पाहणी हे बरे; कारण दुष्टाप्रमाणे त्याने उतरें दिली आहेत.

३७ आपल्या पापांत आणखी अमर्यादेची भर त्याने घातली आहे;

आत्मच्यादेखत तो टाळी बाजवितो आणि देवाविरुद्ध नेसुमार बोलतो.

१ अलीढ आणखी म्हणाला,

३५ २ देवावरील माझी फिर्याद न्यायानी आहे असें तूं म्हणतोस काय ?

हे तुला म्हणण्याचा हक्क आहे असें तुला वाटते काय ?

३ यास्तव तूं म्हणतोस की तुला काय लाभ होणार ? मी पाप केले असतें तर माझे काय कमी झाले असतें ?

४ मी तुला व तुझ्याबरोबर तुझ्या मित्रांसहि उतर देतो :

५ आकाशाकडे दृष्टि देऊन पाहा; हे नमोमंडळ पाहा, हे तुजहून उंच आहे.

६ तूं पाप केले तर देवाचे काय जातें ? तुझे अपराध बहुत असले तर त्याचे काय विचडणार ?

७ तूं धार्मिक असलास तर तूं त्याला काय देणार ? तुजपामुने त्याला काय मिळणार ?

८ तुझ्या अधर्माचे फळ तुजसारख्या मानवालाच बाहेल;

तुझ्या घर्माचे फळ मानवसंततीलाच आनेल.

९ अतिशयित जुद्धम झाला म्हणजे लोक आक्रोश करितात;

जबरदस्त लोकांचा हात त्यांजवर पडला म्हणजे ते साहाय्यासाठी आरोपी मारितात.

१० तरी पण असें कोणीहि म्हणत नाही की जो राजीचीं स्तोत्रे गावणाला देतो,

तो माझा निर्माणकर्ता कोठें आहे ?

११ जो आम्हास पृथ्वीवरील पर्यहून अधिक शिकवितो,

आणि आकाशातील पक्ष्यांहून अधिक ज्ञान देतो, तो कोठें आहे ?

१२ दुर्जनांच्या उन्मत्तपणासुद्धे ते असा आक्रोश करितात पण कोणी ऐकत नाही,

१३ देव निरर्थक ओरड खरोखर ऐकत नाही; सर्वसमर्थ तिजकडे लक्ष देत नाही.

१४ तूं म्हणतोस की त्याचे दर्शन मला घडत नाही; पण हा तुझा वाद त्याच्यासमोरच आहे, तर तूं त्याची वाट पाहत राहा;

१५ पण आम्हां कानो कोणून दंड करणं नाही,

१ अथवा : मला

त्याने अपराधाकडे फारसे लक्ष पुरविले नाही;
१६ म्हणून ईशोब आपले तोंड उघडून निरयंक
भाषण करितो,
आणि अज्ञानाने वाद माजवितो.

३६

१ अलीटू आपले भाषण पुढे चालवून
म्हणाला,
२ अमळ थांब; देवाच्या वतीने आणखी कांही
बोलण्याजोगे आहे.
असें मी तुला दाखवितों.
३ मी हुरुन आपले ज्ञान आपणून
आपल्या उत्पन्नकर्त्याचे न्याय्यत्व स्थापित करीन.
४ शब्द शब्दात्मिक खोटे नाहीत;
हा पूर्ण ज्ञानी पुरुष तुजपुढे उभा आहे.
५ देव समर्थ आहे तरी तो कोणाकडे तुच्छ
मात्रिते मारित नाही;
त्याचे ज्ञानबल प्रचंड आहे.
६ तो अधर्म्यांस चांचवीत नाही;
तो दीनांचा न्याय करितो.
७ तो धार्मिकांवरील आपली दृष्टि काडीत नाही,
तर त्यांस राजांबरोबर सिंहासनावर अक्षय स्थापितो,
व त्यांची उन्नति होते.
८ त्यांना वेष्टांनी जखडिते,
दुःखरूप रज्जूंनी त्यांस बांधून ठेविले,
९ तर त्यांची कृति व त्यांचे अपराध यांची त्यांस
जाणीव करून देतो,
त्यांनी उन्मत्तपणाचे वस्त्र केले असें त्यांस दाख-
वून देतो.
१० त्यांचे कान उघडून ते बोक घेतील असें तो करितो
आणि त्यांस अधर्मास सोडवण्यास सांगतो.
११ हे ऐकून ते अंकित झाले तर
ते आपले शिबस मुस्लितीत घालवितील,
आपली वर्षे सुखाने काढितील;
१२ पण त्यांनी ऐकले नाही तर ते शस्त्राने ठार
होतील;

ज्ञानप्राप्तीचाचून त्यांचा प्राणांत होईल.
१३ जे मनाने अधर्मास असतात ते हृदयांत कोध
बाळगितात;
त्याने त्यांस बांधिले असतां ते धावा करीत नाहीत.
१४ ते भरज्वानीत मरतात;
त्यांचा प्राण अमंगळ पुरुषांप्रमाणे नाश पावतो;
१५ तो दुःखितांस त्यांच्या दुःखाच्या द्वारे सोडवितो;
विपत्तीच्या द्वारे त्यांची कानउघाडणी करितो.
१६ तो तुलाहि दुःखाच्या अज्वांतून सोडवून
संकोच नाही अशा प्रशस्त स्थळी नेतो;
तुझ्या मेजावर मिष्टान्नाची रेलकेल होईल.
१७ तूं दुष्टांसारखा दोषारोप करित राहशील;
तर दोषारोप व न्यायदंड यांच्या तीबडीत तूं
संमिश्रशील.
१८ आपल्या कोषाने मोहांत पडून तूं अपमान
करण्यास प्रवृत्त होऊ नको;
हा खंड भांसी आहे म्हणून बहकू नको.
१९ तुझ्या अपार संपत्तीचा
तुझ्या संपत्तीच्या साऱ्या बळाचा कांही उपयोग
होईल काय ?
२० लोक जागच्या जागी नष्ट होतील
अशा रात्रीची उत्कंठा धरू नको.
२१ संभाळ, दुष्टतेकडे वर्षू नको;
ती तुला दुःखापेक्षा पसेत वाटत आहे.
२२ पाहा, देव आपल्या सोमर्थ्यांनं थोर कृत्ये करितो;
त्याच्यासमान शिक्षण देणारा कोण आहे ?
२३ त्याला मार्ग लावून देणारा कोण आहे ?
तूं अधर्म केला आहे असें त्याला कोण म्हणणार
२४ लोकांनी गायनरूपे त्यांच्या करणीचा महिमा वर्णिल
आहे, तो गाण्याचे स्मरण ठेव.
२५ सर्व मनुष्ये ती पाहत राहतात;
मानव ती हुरुन पाहतो.
२६ पाहा, देव थोर आहे, तो आम्हांस अगम्य आहे
त्याच्या वर्षाची संख्या अगम्य आहे.
२७ तो जलबिंदु आकारितो,

- त्यांची वाफ होऊन ते पर्जन्यरूपाने पडतात;
- २८ मेघ त्यांची वृष्टि करितात;
ते लोकसमूहावर विपुल वर्षाव करितात.
- २९ मेघांचा पसारा, मेघमंडपांतील गडगडाट यांचें ज्ञान कोणाला होईल ?
- ३० पाहा, तो आपणाभोवतीं प्रकाश पसरितो;
त्यानें समुद्रतल व्यापितो.
- ३१ यांच्या योगानें तो राष्ट्रांचा न्याय करितो,
अन्नाची विपुलता करितो.
- ३२ तो विद्युल्ला आपल्या हातीं धरून;
तिनें अचूक आघात करावा अशी तिला आज्ञा
करितो.
- ३३ मेघगर्जना त्याच्या येण्याची खबर देते;
गुरेंडोरेंहि तो येत आहे असें कळवितात.
- ३७१** हे ऐकून माझे हृदय थरथरून
स्थानभ्रष्ट होतें.
- २ ऐका हो ऐका ! त्याच्या वाणीची गर्जना ऐका,
त्याच्या मुखांतून निघणारा ध्वनि ऐका.
- ३ तो त्यास नभोमंडळाखालीं सर्वत्र धाडितो,
विद्युल्लतेसह पृथ्वीच्या दिगंतरी त्यास पाठवितो.
- ४ तिच्या मागून गर्जेनेचा ध्वनि होतो;
तो आपल्या प्रतापी ध्वनीनें गर्जतो;
त्याचा शब्द ऐकू येतो तेव्हां तो विद्युल्लतेनें
चमकणें थांबवीत नाही.
- ५ देव अद्भुत शब्दानें गर्जतो;
आम्हांस अगम्य अशीं मोठीं कृत्यें तो करितो.
- ६ तो हिमाला म्हणतो, पृथ्वीवर पड;
पावसाच्या सरीला व भारी पर्जन्यकृष्टीला तो असेंच
म्हणतो.
- ७ त्यानें उत्पन्न केलेल्या सर्व मानवांनीं त्याला
ओळखवें,
म्हणून तो प्रत्येक मनुष्याच्या हातचा व्यवसाय
बंद करितो.
- ८ तेव्हां वनपशु आबोसा झोपिताना
व आपल्या गुहांत कळूळ राहतात.

- ९ वावटळ आपल्या खजिन्यांतून निघून येते;
उत्तरेकडील वाऱ्यांमुळे थंडी येते.
- १० देवाच्या भासाच्या फुकरांनिं हिम होतें,
तेव्हां विस्तीर्ण अलाशय गोठून जातात.
- ११ तो मेघ जलपूर्ण करितो;
तो आपल्या विद्युल्लतेचें अन्न चोहोंकडे पसरितो.
- १२ ते त्याच्या सूत्रांनिं चोहोंकडे फिरतात;
म्हणजे अर्थात त्यास आहारापिळेलें कार्य ते अखिल
भूपृष्ठावर करितात;
- १३ शिकोसाठीं असो; त्याच्या ह्या पृथ्वीच्या हितासाठीं
असो,
किंवा दया करण्यासाठीं असो, तो त्यास पाठवितो.
- १४ ईशोबा, कान देऊन हें ऐक;
स्तब्ध राहून देवाच्या अद्भुतकृत्यांचें मनन कर.
- १५ देव मेघांना आज्ञा देऊन त्यांचा प्रकाश चमकावयास
कसा लावितो,
हें तुला कळतें काय ?
- १६ मेघ कसे समतोल राहतात हें तुला कळतें काय ?
त्या सर्वज्ञाच्या अद्भुतकृत्यांचें मर्म तूं जाणतोस
काय ?
- १७ दक्षिणेकडील वाऱ्यांनिं पृथ्वी निर्वात होते
तेव्हां तुझी बळे कशीं तापतात ?
- १८ ओतीव आरशासारखें भक्कम नभोमंडळ त्याच्या-
प्रमाणें तुला विस्तारितां येईल काय ?
- १९ त्याच्याशीं काय बोलवें हें आम्हांस शिकीव;
अंधकारामुळे आम्हांस शब्दयोजना करितां येत
नाहीं.
- २० मी बोलणार असें त्याला सांगवयाचें काय ?
असें सांगून कोणी आपला नाश करून घेईल
काय ?
- २१ आतां मेघमंडळांतील देदीप्यमान सूर्यप्रकाश
दिसत नाही;
पण वारा सुटून तें स्वच्छ करितो.
- २२ अंधकारामुळे तुज्या मनाचे अंधार
देव भक्कमपणे तें दिसवितो.

- २३ सर्वसमर्थ तर अगम्य आहे;
त्याचें सामर्थ्य अप्रतिम आहे;
तो न्याय व धर्म विपरीत करीत नाही;
- २४ म्हणून मनुष्यें त्याचें भय बरित्तत;
जे शहाणपणाचा अभिमान वाहतात,
त्यांजकडे तो लक्ष देत नाही.

१ तेव्हां परमेश्वरानें बाबटव्हीतून ईशोबास

- ३८ उत्तर दिलें; तो म्हणाला,
२ अहानाचे शब्द बोळून
दिव्य संकेतावर अंधकार पाडणारा हा कोण ?
- ३ आतां मर्दाप्रमाणें आपली कमर बांध;
मी तुला हें विचारितों; मला सांग.
- ४ मीं पृथ्वीचा पाया घातला तेव्हां तूं कोठें होतास ?
तुला समजण्याची अकल असेल तर सांग.
- ५ तिचें मोजमाप कोणी ठरविलें बरें ?
तिला मापनसूत्र कोणी लाविलें ?
हें तुला ठाऊक आहे काय ?
- ६ तिच्या स्तंभांचा पाया कशावर घातला ?
तिची कोनखिला कोणी बसविली ?
- ७ त्या समयी प्रभातनक्षत्रांनी भिकून गायन केलें
व सर्व देवकुमारांनी जयजयकार केला.
- ८ समुद्र उफळून गर्भाशयांतून पडावा असा बाहेर पडला
तेव्हां त्यास कवाडें लावून तो कोणी अडविला ?
- ९ त्या समयी मी त्यास मेघवह्नाचें पांघरूण घातलें,
दाट अत्राचें त्यास बाळेंतें केलें;
- १० मीं त्याची मर्यादा फोडून काढिली
आणि त्यास अडसर व दरवाजे लाविले;
- ११ आणि मी म्हणालों तूं येथवरच ये; यापलीकडे
तुला येतां कामा नये;
येथें तुझ्या नन्मत्त लहरी बांधल्या पाहिजेत.
- १२ तूं जन्मांत कधीं प्रातःसमयाचें नियमन केलें
आहे काय ?
प्रभातेल आपलें स्थान दाखवून दिलें आहे काय ?
- १३ यासाठीं कीं त्यानें पृथ्वीच्या दिग्गतांस बसून

- तीवरील दुष्टांस झटकून टाकानें;
- १४ तेव्हां सुदेच्या उद्यानें जसा मातीला आकार येतो,
तसा प्रभातेनें पृथ्वीचा आकार व्यक्त होतो;
सर्व वस्तु जशा काय त्याच्या पेहरावाप्रमाणें ठळक
दिसतात.
- १५ दुष्टांना त्यांचा प्रकाश नाहीसा होतो;
त्यांचा उगारलेला हात मोडतो.
- १६ समुद्राच्या झन्झपर्वत तुझा कधीं रिचाव झाला
आहे काय ?
सागराच्या खोल प्रदेशीं तूं कधीं भ्रमण केलें
आहे काय ?
- १७ मृत्युद्वारें तुला दृष्टिगोचर झालीं आहेत काय ?
तूं अधोलोकाचीं द्वारें पाहिलीं आहेत काय ?
- १८ पृथ्वीच्या विस्ताराचें तुला आकलन झालें आहे
काय ?
तुला हें सर्व ठाऊक असेल तर सांग.
- १९ प्रकाश बसतो तिकडची वाट कोणती ?
अंधकाराचें स्थान कोठें आहे ?
- २० त्यास त्याच्या प्रदेशाच्या सीमेपर्यंत नेऊन तुला
पोंचवितां येईल काय ?
त्याच्या गृहाच्या वाटा तूं ओळखितोस काय ?
- २१ हें सर्व तुला ठाऊक असेलच;
कारण त्या वेळीं तूं जन्मला असावास;
तूं बहुत दिवसांचा म्हणावयाचा.
- २२ तूं हिमाच्या मांडारांत जाऊन खिरला आहेस काय ?
तूं गारांचीं भांडारें पाहिलीं आहेत काय ?
- २३ तीं मीं संकटसमयासाठीं,
लढाई व युद्ध यांच्या प्रसंगासाठीं राखून ठेविलीं
आहेत.
- २४ प्रकाशाची वांटणी कशी झाली आहे ?
पूर्वेचा वारा पृथ्वीवर कसा पसरतो ?
- २५ पर्जन्याचा लोट झालीं याबा म्हणून पाट कोण
फोडितो ?
गर्जनाच्या विद्युत्तेला मार्ग कोण करितो ?
- २६ अशासाठीं कीं निर्जन प्रदेशांत,

- मनुष्यहीन अरण्यांत पालस पडावा,
 २७ उजाड व वैरणप्रदेश सूस करावा,
 कोवळी हिरवळ उगवेली करावी.
 २८ पर्जन्यास कोणी पिता आहे काय ?
 दहिंवरबिंदूस कोण जन्म देतो ?
 २९ हिम कोणाच्या गर्भाशयांतून निघते ?
 आकाशातील हिमकणांस कोण जन्म देतो ?
 ३० जल थिजून पाषाणाप्रमाणें घट्ट होतें;
 जलशयाचा पृष्ठभाग गोठून जातो.
 ३१ कृत्तिकांचा गुच्छ तुला गुफितां येईल काय ?
 मृगशीर्षाचे बंध तुला सोडितां येतील काय ?
 ३२ राशित्रिक योग्य समयी तुला उदयास आग्नित्तां
 येईल काय ?
 सप्तऋषीस त्यांच्या संततीसह तुला मार्ग दाखवितां
 येईल काय ?
 ३३ आकाशमंडळाचे नियम तुला माहित आहेत काय ?
 पृथ्वीवर त्याची सत्ता तुला नेमून देतां येईल काय ?
 ३४ तुजवर विपुल जलवर्षाव व्हावा
 म्हणून मेघांस तुला पुकारून सांगतां येईल काय ?
 ३५ विद्युक्ता तुझ्या आर्क्षेंत आहेत काय ?
 आणि त्या येऊन, काय आह्ना, असें तुला
 म्हणतात काय ?
 ३६ वनमेघांत अक्षर कोणी घातली ?
 अत्रांस समज कोणी दिली ?
 ३७ कोणास आपल्या बुद्धिसामर्थ्यानें मेघांची हजिरी
 घेतां येते ?
 आकाशचे बुधले कोण ओतितो ?
 ३८ तेव्हां धूळ मिजून गोळ्य बनतो
 व ढेंकळें विरघळून एकमेकांस चिकटून जातात.
 ३९ तुला सिंहीणीची शिकार करितां येते काय ?
 तरुण सिंहाची क्षुधा तुला तृप्त करितां येते काय ?
 ४० ते गुहांत दबा घरून बसतात,
 जाळींत दहून टपून बसतात.
 ४१ काळव्याचीं पिलें देवाला हाका मारितात
 तीं अन्नान्न करीत चोहोंकडे भटकतात.

- तेव्हां त्यांस तें कोण देतो ?
 ३९ १ पहाडी रानजेव्हा विष्याचा काळ तुला
 ठळक आहे काय ?
 हरिणी केव्हां प्रसवतात हें तुला कळतें काय ?
 २ त्यांचे महिने केव्हां भरतात त्यांचें गणित तुला
 करितां येतें काय ?
 ३ त्यांचें प्रसवकाळ तुला कळतें काय ?
 ४ त्यां जोमवून आपलीं पिलें वितात,
 त्या प्रसूतिवेदनांघासून मुक्त होतात.
 ५ त्यांचीं पिलें षष्ठपुष्ट होऊन रानांत वाढतात;
 तीं त्यांला सोडून जातात, त्यांकरे परत येत नाहीत.
 ६ रानगाढवास कोणी स्वैर फिरूं दिलें ?
 त्याला बंधमुक्त कोणी केलें ?
 ७ त्यांचें निवासस्थान
 मीं स्व मैदानांतील क्षारभूमि केलें आहे.
 ८ नगरांतील गजबजीचा त्याला तिटकारा असतो;
 हाकणाऱ्याचा शब्द त्याच्या कानीं पडत नाही.
 ९ डोंगरांवर जें कांहीं सांपडेल तें त्याचा चारा;
 तो हरत-हेची हिरवळ सोबीत फिरतो.
 १० गवा तुझी सेवा करण्यास मान्य होईल काय ?
 तो राजांचा गव्हाणीत राहिल काय ?
 ११ त्याच्या गळ्यांत खुंपणी बांधून त्याला शेताच्या
 तासांत तूं चालविशील काय ?
 तो तुझ्यामागून खोऱ्यांतील जमीन कोळपील
 काय ?
 १२ त्याचें बळ मोठें आहे म्हणून तूं त्यावर भिस्त
 ठेवशील काय ?
 अथवा त्यावर आपलें काम सोपवशील काय ?
 १३ तो तुझें धान्य घरी आणिल व तुझ्या खळ्यांतलें
 धान्य जमा करील
 असा त्याचा तुला भरंवसा आहे काय ?
 १४ शहापट्टीचे पंख आनंदानें फडफडातात;
 तिचे पिसारे व पर माना करण्याच्या कर्मीं
 पडतात काय ?
 १५ ती आपलीं अंडीं जमिनीच्या डवामीं करिते

- तीं धुळीनें उबविते.
- १५ तीं क्रोणाक्रम फयाखालीं चिरडतील,
किंवा कोणी वनपशु तीं तुडवील, यानें तिला
मान नसतें.
- १६ तीं आपल्या पिळांशीं अशी निर्दयतेनें वागते कीं
जशीं काय तीं तिचीं नव्हतच;
आपले श्रम निष्कळें हाके तरी तीं शिथिल राहते;
- १७ कारण देवानें तिला बुद्धिहीन असें उत्पन्न किलें आहे;
तिच्या वांग्यांला अकल-वाळीं ब्राह्मीं तिला पण
- १८ तीं आपलीं मान उंच उभावन आपले पंख
फडफडावीत घावते,
तेन्हां तीं घोब्याला व स्वाराला हसते.
- १९ घोब्यास बळ तूं देतोस काय ?
त्याच्या मानेला हळणाच्या आसपळीनें पांखळण तूं
घालतोस काय ?
- २० त्यास पोळ्यप्रमाणें उच्चा मारण्यास तूं खवतोस
काय ?
त्याच्या फुरफुरण्याचा तोरा भयंकर असतो.
- २१ तो मैदानांत टासा मारिल्लो,
तो आपल्या बळका अस्मिमान मिरवितो;
तो हत्यारबंद शिपायाशीं सामना करपास पुढें
सरसाहतो.
- २२ तो भीतीस हसतो, व घाबरत नाही,
तरबारीपासून मागें हटत नाही.
- २३ भाता, चमकणारा भाला व बरची
हीं त्यावर आपटून खणखणतात.
- २४ तो उग्रतेनें व क्रोधानें जमीन तोडून जातो;
रणशिंयाचा नाद ऐकताच तो अनावर होतो.
- २५ रणशिंय जेन्हांजेन्हां वाजतें तेन्हां तो अहा !
म्हणतो;
लढाई, सरदारांची गर्जना व रणशब्द यांचा वास
तो दुरून काढतो.
- २६ ससाणा तुझ्या चातुर्यानें उडतो
आणि दक्षिणेकडे उडून जाण्यास तो पंख फडफडा-
वितो काय ?

- २७ गरुड तुझ्या आड्डेनें भरारी मारितो
व उंच ठिकाणीं घरटें करितो काय ?
- २८ तो खडकांत वस्ती करितो;
खडकाच्या सुळक्यावर दुर्गमस्थानीं आपलें कोटें
करितो.
- २९ तेथून तो आपलें भक्ष्य निरखितो;
त्याच्या नेत्रांस तें दूरवर दिशतें.
- ३० त्याचीं पिलें रफ नाखितात;
जेथें वध पावलेले असतात तेथें तो असतो.
- १ परमेश्वरानें ईयोबाला आपली म्हटले,
४० २ हा बोल लावणारा सर्वसमर्थाशीं आतां
वाद घालील काय ?
देवाशीं वाद घालणाऱ्यानें आतां उत्तर द्यावें.
- ३ मग ईयोबानें परमेश्वराला उत्तर केलें,
४ पाहा, मी तर पामर आहें,
मी तुला काय उत्तर देऊं ?
मी आपला हात आपल्या तोंडावर ठेवितों.
- ५ एकदा मी बोललों खरा, पण आतां मी तुला काहीं
जाब देणार नाहीं;
मी दोनदाहि बोललों, पण आतां पुनः बोलणार
नाहीं.
- ६ मग परमेश्वरानें वाबटळींतून ईयोबास उत्तर
दिलें; तो म्हणाला :
७ आतां मर्दाप्रमाणें आपली कमर बांध;
मी तुला विचारितों, मला सांग.
८ तूं माझे न्याय्यत्व खोटें पाहूं पाहतोस काय ?
आपण निर्दोषी ठरावें म्हणून तूं मला दोषी
ठरवितोस काय ?
- ९ देवाच्यासारखा तुझा भुज आहे काय
त्याच्या वाणीप्रमाणें तुला गर्जना करितां येते
काय ?
- १० तूं आपणास महिमा व प्रताप यांनीं भूषित कर;

- लेखक ऐश्वर्य ही धारण कर.
- ११ तुम्हाला कोघाला भरते येऊ दे,
आणि प्रत्येक गर्बिछास पाहून त्याची मानखंडना कर.
 - १२ प्रत्येक गर्बिछास पाहून त्याला खाली पाड
आणि दुष्टांस जागच्या जागी तुडीव.
 - १३ त्या सर्वांस मातीस मिळीव;
त्यांची तोंडे काळोखांत राहतील असे त्याला
बांधून टाक.
 - १४ मग तुम्हा उजवा हात तुम्हा उदार करितो,
अशी तुम्ही मीहि प्रशंसा करीन.
 - १५ तुजबरोबर निर्माण केलेल्या नेहेमोचास पाहा;
तो बैलाप्रमाणे गवत खात असतो.
 - १६ पाहा, त्याच्या कमरेत-ताकद असते;
त्याच्या पोटाच्या स्नायूंत सामर्थ्य असते.
 - १७ देवदारूच्या फांदीसारखे तो आपले श्लेषूट हालवितो;
त्याच्या जांघांचे झाले एकमेकांशी जोडलेले
असतात.
 - १८ त्याची हाडे जशा काय पितळेच्या नळ्या,
त्याच्या फासेळ्या जसे काय लोखंडाचे गज.
 - १९ तो देवाची प्रसूखकृति आहे;
त्याच्या निर्माणकर्त्याने त्याला तरवारीने सज्ज
केले आहे.
 - २० डोंगर त्याला चारा पुरवितो;
तेथे सर्व वनपशु क्रीडा करतात.
 - २१ तो कमलिनीखाली, लव्हाळ्याच्या वेटांत
व दलदलीत पडून राहतो.
 - २२ कमलिनी त्यावर छाया करितात;
ओहोळांतले वारुंज त्याला घेरितात.
 - २३ पाहा, नदीच्या पुराचा लोट त्यावर आला
तरी तो डगमगत नाही;
यार्दनेसारख्या नदीचा प्रवाह झपाट्याने वाहून
त्याच्या तोंडावर आदळला
तरी तो निर्मय राहतो.
 - २४ तो सज्ज असता त्याला कोण घरील ?

१ म्हणजे जलघोटकास

३७

पासांत पकडून त्याच्या नाकांत वेसण कोण
घालील ?

- ४१ १ लिब्याथानास गळ बाळून तुला ओळिटा
येईल काय ?
दोरीने त्याची जीभ तुला दाबून घरितां येईल
काय ?
- २ त्याच्या नाकांत लव्हाळ्याची वेसण तुला घालितां
येईल काय ?
त्याच्या जबड्यांत गळ रोवितां येईल काय ?
- ३ तो तुझे आर्जव करित राहील काय ?
तो तुजशीं लाबीपोषी लाबील काय ?
- ४ मी तुम्हा सतत दास होऊन राहीन,
अशी आणभाक तो तुजशीं करील काय ?
- ५ लहान पक्ष्यालीं खेळतात तसा तूं त्याशीं खेळ-
शील काय ?
त्याला बांधून तुम्हा कुमारीस तो खेळवयास देखील
काय ?
- ६ घीबरांचे संघ त्याचा व्यापार करतील काय ?
त्याला विभागून ते व्योपाच्याला देतील काय ?
- ७ त्याच्या कातडीत तूं शूळ भरून देखील काय ?
मासे मारण्याच्या बरच्या त्याच्या डोक्यांत
खुपसशील काय ?
- ८ तूं त्याला हात लावून तर पाहा,
हा झटापटीची आठवण तुला पक्की राहील;
आणि पुनः तूं तसें करावयाचा नाहीस.
- ९ पाहा त्याला धरूं पाहण्याची आशा निष्फळ होते;
त्याला पाहूनच एकादा गांगरून जाणार नाही
काय ?
- १० त्याला चिडविण्याचें धाडस कोणी करणार नाही;
तर मग मजसमोर टिकेल असा कोण आहे ?
- ११ मला कोणी प्रथम कांहीं दिले आहे काय की मी
त्याची फेड करूं ?
- १ म्हणजे मगरास
२ मुळांत : कन्यांला (जखन्या १४:२१ ताहून
पाहा)

अखिल नवीमंडळाखाली जें कांहीं आहे तें माझें आहे.

- १३ त्याचे अवयव; त्याचें महाबळ, त्याचा सुंदर बांधा याविषयी बोलण्याचा मी राहणार नाही.
- १३ त्याचें बरळें आचरण कोणाला काढून घेतां येईल ? त्याच्या दाढांत कोणाला शिरकाव करितां येईल ?
- १४ त्याच्या तोंडाची कवडे कोणास उघडितां येतील ? त्याचे दांत चोर्हाकडून विकळ आहेत;
- १५ त्याच्या कवंबीच्या रांगांचा त्याला कर्मिमान वाटतो; तीं जशीं काय परस्परांस कडवून दाखिलीं आहेत.
- १६ तीं एकमेकांशीं बळलेलीं आहेत; त्यांमधून हवेचा प्रवेश होत नाही.
- १७ तीं एकमेकांशीं लुळलेलीं व चिकटलेलीं आहेत; तीं सुटीं करितां येत नाहीत.
- १८ ती शिकला म्हणजे प्रकाश चमकतो; त्याचे डोळे प्रभातनेत्रांसारखे आहेत.
- १९ त्याच्या तोंडांतून ज्वाळ निघतात, अग्निज्वाळिण्या उडतात.
- २० लढ्यांच्याच्या जाळावर उकळत उबलेल्या भांग्यांतून निघतो तसा त्याच्या नाकपुष्पांतून धूर निघतो.
- २१ त्याच्या श्वासानें कोळसे पेट घेतात; त्याच्या तोंडांतून अग्निज्वाळ निघते.
- २२ त्याच्या मानेंत बळ असतें; त्याच्यांमुळे वृहशत यईयई नाचत असते.
- २३ त्याचे मांसल भाग दाट असतात; ते त्याच्या अंगांत घट बसलेले असतात, हालत नाहीत.
- २४ त्याचा ऊर पाषाणासारखा कठीण आहे; जाल्याच्या खालच्या तळीसारखा तों कणखर आहे.
- २५ त्यानें डोकें वर केलें कीं वीरहि घाबरतात; भीतीनें त्यांची गाळण उडते.
- २६ कोणें त्यावर तरबाहें चालविलीं तर ती त्याला लागत नाही;

भाला, बरची, तीर हीं कांहींच त्याला लागत नाहीत.

- २७ तो लोखंडास कस्पटासमान, पितळेस कृजलेल्या लाकडासमान लेखितो.
- २८ बाण त्यास पळवित नाही; गोंफणगुडे त्याला भुसासारखे लागतात.
- २९ गदा तो कस्पटासमान लेखितो; परजणाच्या भाल्यास तो हसतो.
- ३० त्याच्या अंगाचे खालचेभाग तीक्ष्ण धारेच्या खापण्यांसारखे आहेत; तो चिखलावर जसा काय कुळव फिरवितो.
- ३१ तो सागर रांजणासारखा सुसळतो; तो समुद्र मलमाच्या भांग्यासारखा करून सोडितो.
- ३२ तो आपल्या मागून पाण्याचा भाग प्रकाशयुक्त करितो; तेव्हां सागर शुभ्रकेशधाण्यासारखा भासमान होतो.
- ३३ जन्मतःच भीतिविरहित असा भूतलावर त्याज्झरखा कोणी नाही.
- ३४ तो उंच असलेल्या सर्वांकडे नजर लावण्यास भीत नाही; तो शत्रू उन्मत्त पशूंचा राजा आहे.

४२

- १ मग इथोत्र परमेश्वराला म्हणाला,
- २ तुला सर्व कांहीं करितां येतें; तुझ्या कोणत्याहि योजनेला प्रतिबंध होणें नाही असें मला कळून आलें आहे.
- ३ अज्ञानानें दिव्य संकेतावर अंधकार पाडणारा असा हा कोण ? तो मी; यास्तव मला समजत नाही तें मी बोललों, तें माझ्या आटोक्याबाहेरचें अद्भुत आहे, तें मला कळलें नाही.
- ४ आतां ऐक; मी बोललों ! मी तुला विचारितों, तूं मला बोध कर.
- ५ मीं तुजविषयीं कर्णोपकर्णीं ऐकलें होतें,

आतां तर प्रत्यक्ष डोळ्यांनी मी तुला पाहत आहे; म्हणून मी माघार घेऊन धुळ्याखेत बसून पश्चात्ताप करित आहे.

७ परमेश्वराने ईयोबाबरोबर हें बोललें झाल्यावर तो अलीफज तेमानीस म्हणाला, तुजवर आणि तुझ्या दोन्ही मित्रांवर मी संतप्त झालों आहे, कारण मजविषयी माझा सेवक ईयोब जसें यथार्थ बोलला, तसें तुम्ही बोललां नाही. ८ तर आतां तुम्ही सात बैल व सात एडके घेऊन माझा सेवक ईयोब याजकडे जा व आपल्यासाठीं होमबलि अर्पण करा; मग माझा सेवक ईयोब तुम्हांसाठीं प्रार्थना करील; कारण मी त्याजवरच अनुग्रह करीन; म्हणजे मग माझा सेवक ईयोब जसें मजविषयी यथार्थ बोलला तसें तुम्ही बोललां नाही, या तुमच्या मूर्खपणाचें फळ तुम्हांस मिळणार नाही. ९ हें ऐकून अलीफज तेमानी, बिल्दद शूही व सोफर नामाची यांनीं जाऊन परमेश्वराच्या आश्रयप्रार्थनें केलें; आणि परमेश्वरानें ईयोबावर अनुग्रह केला. १० ईयोबानें आपल्या मित्रांसाठीं प्रार्थना केली तेव्हां परमेश्वरानें ईयोबाच्या दुःखाचा परिहार केला; पूर्वी ईयोबाची मालमत्ता होती तिच्या दुप्पट परमेश्वरानें

त्याला दिली. ११ मग त्याचे सर्व बंधू व भगिनी आणि पूर्वीचे त्याच्या ओळखीचे सर्व लोक त्याजकडे आले, आणि त्यांनीं त्याच्या घरी त्याच्या पंकीला बसून भोजन केलें; आणि परमेश्वरानें त्याजवर जी विपत्ति आणिली होती तीविषयी दुःख प्रदर्शित करून त्यांनीं त्याचें समाधान केलें; प्रत्येकानें त्याला एक कसीती व सोन्याची एक आंगठी दिली. १२ परमेश्वरानें ईयोबाचें उत्तरवय पूर्वक्याहून अधिक सुखसंपन्न केलें; चौदा हजार मेंढरे, सहा हजार उंट, बैलांच्या हजार जोड्या आणि हजार गाढवी इतक्यांचा तो धनी झाला. १३ त्याला आठ्खी सात पुत्र व तीन कन्या झाल्या. १४ एका कन्येचें नांव यमीभा, दुसरीचें कसीया व तिसरीचें केरेनहप्पूक अशीं त्यांचीं नांवां त्यानें ठेविलीं. १५ ईयोबाच्या कन्या-इतक्या सुंदर स्त्रिया सगळ्या देशांत नव्हत्या; त्यांच्या बापानें त्यांस त्यांच्या भावांप्रमाणेंच वतन वांटून दिलें. १६ त्यानंतर ईयोब एकशें चाळीस वर्षे जगला; आणि त्यानें चार पिढ्यांपर्यंत आपले पुत्रपौत्र पाहिले. १७ नंतर ईयोब वृद्ध व पुन्या वयाचा होऊन मरण पावला.

१ एक विशिष्ट वजनाचें हयाचें नाणें.

स्तोत्रसंहिता

भाग पहिला

१ धन्य तो पुरुष, जो दुर्जेनांच्या मसलतीनें चालत नाही; पापी जनांच्या मार्गांत पाऊल घालीत नाही; आणि धर्मनिंदकांच्या बैठकीत बसत नाही, २ तर परमेश्वराच्या शाळांत रमतो, त्याच्या शाळाचें अहोरात्र मनन करितो;

३ जें झाड पाण्याच्या प्रवाहाजवळ लाविलेले असतें, जें आपल्या हुंगामी फळ देतें, ज्याची पानें कोमट नाहीत, अशा शाबासारखा तो आहे; आणि जें कांहीं तो हातीं नेतो तें सिद्धीस जातें. ४ दुर्जन तसे नाहीत.

ते बान्धनि उद्हन जाणाऱ्या भुसासारिषी आहेत.
 ५ यामुळे दुर्जन न्यायसमयी टिकवयाचे नाहीत;
 पापी जन धार्मिकांच्या मंडळीत उभे राहावयाचे
 नाहीत;
 ६ करीब धार्मिकांचा आयुःक्रम परमेश्वराकडून अवगत
 असतो,
 पण दुर्जनांचा आयुःक्रम नष्ट होतो.

२ १ राज्यांनी दंगल कां मांडिली आहे ?
 लोके व्यर्थ योजना कां करीत आहेत ?
 २ परमेश्वराविरुद्ध व त्याच्या अभिषिक्ताविरुद्ध
 पृथ्वीवरले राजे उठले आहेत,
 सत्ताचीस एकत्र होऊन मसलत करीत आहेत की
 ३ उठा, आपण त्यांची बंधने तोडून टाकू,
 आपणांवरून त्यांच्या दोऱ्या फेकून देऊ.
 ४ स्वर्गात जो सिंहासनासुद्ध आहे तो हसत आहे;
 प्रभु त्यांचा उपहास करीत आहे.
 ५ पुढे तो त्यांच्याशी क्रोधयुक्त होऊन बोलेल,
 तो संतास होऊन त्यांस पावरे करील.
 ६ तो म्हणेल, मी आपल्या पवित्र क्षीयोन डोंगरावर
 आपला राजा अधिष्ठित केला आहे.
 ७ मी निर्णय कळवितो :
 परमेश्वर मला म्हणाला, तूं माझा पुत्र आहेस,
 आज मी तुला जन्म दिला आहे;
 ८ मजजवळ माग म्हणजे राहू मी तुला वतनादाखळ
 देतो,
 पृथ्वीच्या दिग्गतांचे स्वामित्व तुला देतो;
 ९ लोहदंडांनै तूं त्यांस टेचशील;
 कुंभाराच्या मडक्यासारखा त्यांचा चुराडा करिशील.
 १० राजांनो, आतां शहाणे न्हा,
 पृथ्वीवरील न्यायाधीशांनो, बोध घ्या.
 ११ भीड घरून परमेश्वराची सेवा करा,
 कंफित होऊन हर्ष करा.
 १२ पुत्रांनै रणधनुं नये आणि तुम्ही बाटेनै त्रास पावूं नये
 म्हणून त्यांचे चुंबन घ्या;

कारण त्यांचा क्रोध त्वरित पेटेल;
 त्याला क्षरण जाणारे सारे बन्धन होत.

३ [आपण पुत्र जनशालेम याच्यापुढून
 दामीद फळाला त्या प्रसंगीचें स्तोत्र]
 १ हे परमेश्वरा, माझे शत्रु किती तरी झाले आहेत !
 मजवर उठलेले बहुत आहेत.
 २ याला देवाच्या ठायीं तारण नाही,
 असें माझ्या जिवाविषयीं म्हणणारे पुष्कळ झाले
 आहेत. [सेला]
 ३ तरी हे परमेश्वरा, तूं माझ्यामोवतीं कवच आहेस;
 तूं माझे गौरव, तूं माझे डोकें वर करणारा आहेस.
 ४ मी मोठ्यांनै परमेश्वराचा धावा करितों,
 आणि तो आपल्या पवित्र डोंगरांतून माझे
 ऐकतो. [सेला]
 ५ मी अंय टाकिलें व शत्रुपीं गेलों;
 मी जन्मा झालों, कारण मला परमेश्वराचा आधार
 आहे.
 ६ लाखां लोकानीं मला गराडा घातला आहे,
 मीं त्यांस भ्यावयाचा नाही.
 ७ हे परमेश्वरा, ऊठ; माझ्या देवा, मला तार;
 तूं माझ्या सर्व वैच्यांच्या तोंडांत मारिली आहे;
 तूं दुर्जनांचे दांत पाडिले आहेत.
 ८ तारण परमेश्वराच्या हातून होतें;
 तुझ्या लोकांना तुझा आशीर्वाद लाभो. [सेला]

४ [मुख्य गवयासाठीं; तंतुधाचांच्या
 साथीनै गवयाचें दाविदाचें स्तोत्र]
 १ हे माझ्या न्यायदात्या देवा,
 मी तुझा धावा करितों तेव्हां माझे ऐक;
 मला तूं पेचांतून सोकळें केले आहे;
 मजवर कृपा कर, माझी प्रार्थना ऐक.
 २ अहो महाजनहो, माझ्या गौरवाची अप्रतिष्ठा
 कोठवर चालणार ?
 तुम्हांला वायफळ गोष्टी आडणार काय ?

तुम्ही लबाडीची कास कोठवर घरणार ? [सेल]

- ३ तरी हे ध्यानांत ठेवा कीं,
परमेश्वरानें आपणासाठीं भक्तिमान इतम निवडून
काढिला आहे;
- मी परमेश्वराचा धावा करीन तेव्हां तो ऐकेल.
- ४ भीति बाळगा, पाप करूं नका;
शय्येवर पडून आपल्या मनाशीं विचार करा;
स्तब्ध राहा. [सेल]
- ५ धार्मिकतापूर्वक यज्ञ करा;
परमेश्वरावर भाव ठेवा.
- ६ आम्हांला चांगले दिवस कोण दाखवील
असें म्हणणारे पुष्कळ आहेत;
हे परमेश्वरा, तूं आपलें मुखतेज आम्हांवर पाड.
- ७ धान्य व द्वाकारस यांची समृद्धि शाली
म्हणजे लोकांस आनंद होतो
त्यापेक्षां अधिक आनंद तूं माझ्या हृदयांत उत्पन्न
केला आहे.
- ८ मी स्वस्थपणें पडून लागलाच झोपीं जातो,
कारण, हे परमेश्वरा, तूं मला एकांतांत निर्भय
ठेवितोस.

६ [मुख्य गवयासाठी; बाजंत्रांच्या साधीनें गाव-
याचें दाविदाचें स्तोत्र]

- १ हे परमेश्वरा, माझ्या बोलण्याकडे कान दे,
माझ्या चिंतनाकडे लक्ष दे.
- २ हे माझ्या राजा, माझ्या देवा,
माझ्या धाव्याच्या वाणीकडे कान दे;
मी तुम्ही प्रार्थना करीत आहे.
- ३ हे परमेश्वरा, प्रातःकाळीं तूं मज्जीं बसून ऐकतोस;
सकाळीं मी प्रार्थना सुळवून ती तुला सादर करीन,
आणि तुम्ही प्रतीक्षा करील राहील.
- ४ कारण तूं दुष्टाईची आवड घरणार देव नाहीस;
दुर्जनाला तुझाजवळ बारा नाही.
- ५ तुझ्या दृष्टीपुढें बवाई करणारे टिकणार नाहीत,
सर्वं कुर्म करणाऱ्यांचा तुला तिटकारा आहे.

- ६ असत्य भाषण करणाऱ्यांचा तूं नास करितोस;
सुनी व कपटी मनुष्यांचा परमेश्वराला नीट आहे.
- ७ मी तर तुझ्या अपार कृपेनें तुझ्या मंदिरांत येईन;
तुम्ही मीड घरून तुझ्या पवित्र स्थानाकडे तोंड
करून दंडवत घालीन.
- ८ हे परमेश्वरा, माझ्यासाठीं शत्रु टपले आहेत,
म्हणून तूं मला आपल्या न्यायपधानें ने,
आपला मार्ग मजपुढें नीट कर.
- ९ त्यांच्या तोंडाचा भरवसा नाही;
त्यांचें अंतर्ग्राम केवळ खाच आहे;
त्यांचा घसा केवळ उघडें थडें आहे;
ते आपल्या जिभेनें गोडगोड बोलतात.
- १० हे देवा, त्यांस दोषी ठरीव;
ते आपल्या मसळीत फसतो;
त्यांच्या बहुत अपराधांस्तव त्यांस झुगारून दे,
कारण ते तुला जुमानीत नाहीत;
- ११ परंतु तुम्हा आश्रय करणारे सारे हर्ष करोत;
त्यांचें तूं रक्षण करितोस म्हणून ते सदा गजर करोत;
ज्यांस तुम्हीं नाम प्रिय आहे ते तुझ्या ठायीं
उल्लास पावोत.
- १२ कारण तूं धार्मिकाला आशीर्वाद देतोस;
हे परमेश्वरा, तूं कवचाप्रमाणें त्याला कृपाप्रसादानें
वेष्टितोस.

६ [मुख्य गवयासाठी; तंतुवाधांच्या साधीनें आठव्या
(नील) स्तोत्रावर गावणाऱें दाविदाचें स्तोत्र]

- १ हे परमेश्वरा, कोषांत जाल्यां शसून करूं नको;
संतापानें मला शिक्षा करूं नको.
- २ हे परमेश्वरा, मी मज्जीं बसून ऐकते आहे म्हणून मजवर
दया कर;
माझी हाडे कळकळत आहेत;
हे परमेश्वरा, मला बरे कर.
- ३ मज्जा जीव अथवा चाकरां हातून आहे;
हे परमेश्वरा, हे कोणते प्रातःकार ?
- ४ हे परमेश्वरा, मजकडे बळ; माझा जीव सोबीट,

- तू आपल्या वास्तव्यास्तव मला तार;
- ५ कारण श्रुतावस्थेत तुझे स्मरण कोणाला राहत नाही;
अपोलोकांत तुझे उपकारस्मरण कोण करणार !
- ६ मी कण्ठून कण्ठून थकलो आहे,
रोज रात्री मी आपले अंधरण आसवांत
पोहवितो;
- मी आपला परम अश्रूनीं मिजवितो.
- ७ शोकानं माझी दृष्टि क्षीण झाली आहे;
माझ्या सर्व शत्रूंमुळे माझे नेत्र जीर्ण झाले
आहेत.
- ८ अहो दुष्कर्मानो, तुम्ही सर्व माझ्यापुढून
निघून जा,
कारण परमेश्वरानं माझा आक्रोश ऐकला आहे.
- ९ परमेश्वरानं माझी विनवणी ऐकली आहे;
परमेश्वर माझी प्रार्थना मान्य करील.
- १० माझे सर्व वैरी फजीत होतील व फार घाबरतील;
ते माघारे फिरतील, एकाएकी लज्जित होतील.
- ७ [कथाभिनी कृश याच्या बोलण्यामुळे दाविदानं
परमेश्वराला गावलेलें क्षोभस्तोत्र]
- १ हे परमेश्वरा, माझ्या देवा,
मी तुझा आश्रय केला आहे;
माझ्या पाठीस लागणाऱ्या सर्वांपासून माझे
रक्षण कर,
मला सोडीव;
- २ नाही तर सिंहाप्रमाणे तो मला फाडून टाकील;
मला सोडविणारा नाही म्हणून माझे तो तुकडेतुकडे
करील.
- ३ हे परमेश्वरा, माझ्या देवा,
मी असे काही केले असेल,
माझ्या हातून अन्याय घडला असेल,
- ४ मजशीं मिकूनमिसकून असणाऱ्यांचे मी वाईट
केले असेल,
(मी तर उलट निष्कारण झालेल्या आपल्या
वैण्याला सोडविले आहे,)

- ५ तर वैरी माझ्या पाठीस लागो, मला मांडो,
माझा जीव मातीत तुडवो,
आणि माझे गौरव धुळीस मिळवो. [सेल]
- ६ हे परमेश्वरा, तू कोधाविष्ट होऊन ऊठ;
माझ्या शत्रूच्या संतापाविरुद्ध उभा राहा;
माझ्यासाठी जागृत हो,
तू न्यायाची योजना केलीच आहे;
- ७ तुला लोकांचा समुदाय घेरो;
तू पुनरपि त्यांच्यावर उच्चस्थानी आरूढ हो:
- ८ परमेश्वर लोकांचा न्याय करितो;
माझ्या धार्मिकतेप्रमाणें व माझ्या ठायीं असलेल्या
सात्विकतेप्रमाणें,
हे परमेश्वरा, माझा न्याय कर.
- ९ दुष्टाची दुष्टाई नष्ट होवो,
धार्मिकाला तू खंबीर कर;
न्यायी देव हृदयें व अंतःकरणें पारखणारा आहे.
- १० सरळ मनाच्यांस तारणारा देव
यानं माझी ढाल धरिली आहे.
- ११ देव न्यायपर न्यायाधीश आहे;
तो प्रतिदिनीं धाक दाखविणारा देव आहे.
- १२ कोणी मनुष्य वळला नाही
तर त्याच्याविरुद्ध तो आपली तरवार पाजळितो,
त्यानं धनुष्य वाकवून सज्ज केले आहे.
- १३ त्याच्यासाठी त्यानं प्राणघातक शस्त्रं सिद्ध केलीं
आहेत;
त्यानं आपले अभिवाण तयार केले आहेत.
- १४ पाहा, तो दुष्कर्मांच्या वेणा देतो;
उपद्रवाची गर्भधारणा करितो,
व असत्याला प्रसक्तो.
- १५ त्यानं खाडा खणून खोल केला;
आपल्या खाड्यांत आपणच पडला.
- १६ त्यानं केलेला अपकार त्याच्याच शिरीं पडेल;
त्याचा बलात्कार त्याच्याच माथीं येईल.
- १७ परमेश्वराच्या न्यायपरायणतेमुळे
मी त्याची स्तुति करीन;

परात्पर परमेश्वराच्या नामाचें स्तोत्र गाईन:

[मुख्य गवयासाठी; गिती चालीवर
गावयाचें दाविदाचें स्तोत्र]

- १ हे परमेश्वरा, आमच्या प्रभो,
सर्व पृथ्वीवर तुझे नाम किती थोर आहे !
तू आपलें वैभव आकाशमर परारिलें आहे.
 - २ तू बाळकें व तान्दुलीं यांच्या मुखानें सामर्थ्य
स्थापीत केलें आहे;
तुला बिसोषी आहेत म्हणून
आणि वैरी व सूड घेणारा यांस
कुठित करावें म्हणून तू असें केलें.
 - ३ आकाश जें तुझें अंगुलिकार्य,
व त्यांत तू नेमिल्ले चंद्र व तारे यांजकडे
पाहावें तर—
 - ४ मर्त्य मनुष्य तो काय कीं तू त्याची आठवण
करावी ?
मानव तो काय कीं तू त्याला दर्शन द्यावें ?
 - ५ तू त्याला देवापेक्षां किंचित् कमी असें
केलें आहे;
त्याला गौरव व थोरवी यांनीं मुकुटमंडित केलें आहे.
 - ६ तू त्याला आपल्या हातच्या कृत्यांवरचें प्रभुत्व
दिलें आहे,
तू सर्व कांहीं त्याच्या पायांखालीं ठेविलें आहे.
 - ७ शेरडेंमेंडरे, गुरेंडोरे हीं सारीं,
तसेंच वनपशु;
 - ८ आकाशांतील पांखरें, समुद्रांतील मासे
व जलांत संचार करणारे सर्व प्राणी.
 - ९ हे परमेश्वरा, आमच्या प्रभो,
सर्व पृथ्वीवर तुझें नाम किती थोर आहे !
- १ [मुख्य गवयासाठी; मूषलाभनेन या
रागावर गावयाचें दाविदाचें स्तोत्र]
- १ मी अगदीं मनापासून परमेश्वराचें उपकारस्मरण
करिन:

- तुझ्या सर्व अद्भुत कृतींचें वर्णन करीन:
- २ मी तुझ्या ठयीं हर्ष व उल्लास पावेन;
हे परात्परा, मी तुझ्या नामाचें स्तवन गाईन.
- ३ माझे वैरी फिरून ठोकर खातात,
तुला पाहून नाश पावतात;
- ४ कारण तू माझा कैवार घेऊन न्याय केला आहे;
तू यथार्थ न्याय करीत सिंहासनावर बसला आहेस.
- ५ तू राष्ट्रांस धमकानिलें आहे;
दुर्जनांचा तू नाश केला आहे;
तू त्यांचें नांव सदासुर्वकाळ पुसून टाकिलें आहे.
- ६ वैन्यांचा समूळ नाश झाला आहे,
त्यांचा कायमचा नाशचाट झाला आहे;
जीं शहरें तू उजाळ केलीं त्यांची
आठवण देखील नाहीशी झाली आहे.
- ७ परमेश्वर तर सर्वकाळ सिंहासनासूढ आहे;
त्यानें न्याय करण्याकरितां आपलें आसन स्थापिलें
आहे.
- ८ तोच जगाचा यथार्थ न्याय करील;
तो लोकांना खरा न्याय देईल.
- ९ परमेश्वर पीडितांसाठीं उच्चदुर्ग आहे;
तो संकटसमयीं उच्चदुर्ग आहे;
- १० ज्यांस तुझ्या नामाची ओळख आहे ते तुजवर
भाव ठेवतील,
कारण, हे परमेश्वरा, जे तुला शरण आले त्यांस तू
टाकिलें नाहीं.
- ११ सीयोननिवासी परमेश्वराचें स्तवन करा,
त्याचीं कृत्यें राष्ट्रांराष्ट्रांस विदित करा;
- १२ कारण रफयातुला सूड, जगजिह्वयत्न त्यांची
आठवण आहे;
तो दीनांचा आक्रोश निव्वरला नाहीं.
- १३ हे परमेश्वरा, मजवर दया कर,
मला मृत्यूद्वारांतून उठविण्याच्या
माझा द्वेष करणाऱ्यांपासून मला जिवित्वाची पीडा
पाहा;
- १४ म्हणजे मी तुझी सारी कीर्ति वर्णन;

- तुं केलेल्या उदारस्तव मी सीवीनकवेच्या
द्वारांसमोर हर्ष करीन.
- १५ राष्ट्र आपण केलेल्या खानेंत स्वतःच पडलीं आहेत;
त्यांनीं गुप्तपणें मांडिलेल्या जाळ्यांत त्यांचेच पाय
गुंतले आहेत.
- १६ परमेश्वरानें न्यायनिवाडा करून स्वतःच प्रगट केलें
आहे;
दुर्जनास त्याच्याच हातच्या पाशांत त्यानें गुंत-
विलें आहे. [हिमायोन. सेल]
- १७ देवाला विसरणारीं सर्व राष्ट्रें
म्हणजे दुर्जन अधोलोकेंत भरत जातील.
- १८ कंगालाचें नेहमीच विसरण होणार नाही;
दीनांच्या आशेचा सर्वदा भंग होणार नाही.
- १९ हे परमेश्वरा, ऊठ,
मर्त्य मानवास प्रबळ होऊं देऊं नको;
राष्ट्रांचा न्यायनिवाडा तुजपुढें होऊं दे.
- २० हे परमेश्वरा, त्यांस दहस्त घाल;
आपण केवळ मर्त्य आहों असें त्यांस
कळू दे. [सेल]

- १ हे परमेश्वरा, तूं दूर कां राहतास?
संकटसमयीं दुष्कीर्तीकडे का होतोस?
२ दुर्जनांच्या गर्वासुळें दीन दुःखानें होर-
पळून जातो;
ज्या बुक्ति ते योजितात त्यांतच ते सांपडतात.
३ कारण दुर्जन आपल्या मनांतील हावेची शेखी
भिरवितो;
लोमिष्ट हसम परमेश्वराचा त्याग करून
त्याला तुच्छ मानितो.
४ दुर्जन नाक बर करून म्हणतो,
तो झडती घेणार नाही;
देव नाही असेच त्याचे सर्व विचार असतात.
५ त्याच्या बुक्ति सर्वदा साबतात;
तुमरे निर्णय त्याच्या अगदीं दृष्टीपलीकडे उच्च असे
असतात;

- तो आपल्या सर्व शत्रुंवर फूफकारतो.
६ तो आपल्या मनांत म्हणतो
मी डळबळ्याचा नाही,
मी पिढ्यानपिढ्याहि विपत्तींत पडावयाचा नाही.
७ शप, कपट व जुळूम यांनीं त्याचें तोंड भरलें
आहे;
उपद्रव व दुष्टाई त्याच्या जिभेसीं आहेत.
८ गांवांतील दडभ्याच्या ठिकाणीं तो दबा प्ररून
बसतो;
गुप्त स्थळीं तो निरपराच्याचा षात करितो;
त्याचे डोळे लाचाराविरुद्ध टपलेले असतात.
९ जाळींत जसा सिंह तसा तो गुप्त स्थळीं टपून
बसतो;
तो दीनास धराक्यास टपून बसतो;
दीनास आपल्या जाळ्यांत ओडून धरितो.
१० लाचाराचा चुरीडा होऊन तो बाकून जातो,
आणि त्याच्या बळकट पंजांत सांपडतो.
११ तो आपल्या मनांत म्हणतो,
देवदत्त विसर पडला आहे,
त्यानें आपलें तोंड लपविलें आहे, तो हें कधींच
पाहणार नाही.
१२ हे परमेश्वरा, ऊठ; हे देवा, आपला हात उगार;
दीनास विसरू नको.
१३ देवाला दुर्जन कां तुच्छ मानितो ?
तूं झडती घेणार नाहीस असें तो आपल्या मनांत
कां म्हणतो ?
१४ तूं हें पाहिलेंच आहे,
उपद्रव व दुःख यांचा बदला आपल्या हातानें
देव्यासाठीं
त्यांकडे तूं नजर लावितोस;
लाचार तुजवर हवाल टाकितो;
पोरक्यांचा साहाय्यकर्ता तूं आहेस.
१५ दुर्जनांचा भुज मोहन टाक;
दुष्टानें दुष्कर्म निःशेष होईपर्यंत त्याचा पिच्छा
पुरीव.

- १६ परमेश्वर युगानुयुग राजा आहे;
त्याच्या केशांतून राहें नष्ट झालीं आहेत.
- १७ हे परमेश्वरा, तूं दीनांचा मनोरथ अगदीं पूर्ण
केला आहे;
त्यांचें मन तूं स्थिर करितोस;
- १८ पोरक्यांस व पीडितांस न्याय मिळवा
आणि मृत्तिकेपासून बळकें व मनुष्यांनें त्यांस इतःपर
दहशत पाळें नये म्हणून
तूं त्यांच्याकडे कान देतोस.

११ [मुख्य गवयासाठी; दाविदाचें स्तोत्र]

- १ मीं परमेश्वराचा आश्रय केला आहे;
तर तुम्ही माझ्या जिवाला असें कां म्हणतां कीं
तूं पक्ष्यप्रमाणें आपल्या डोंगराकडे उडून जा ?
- २ पाहा, दुर्जन धनुष्य वाकवीत आहेत;
सरळ मनाच्यांस अंधारांत मारावयासाठीं दौरीला
तींर लावीत आहेत,
- ३ आधारस्तंभच ढासळले
तर धार्मिक काय करणार ?
- ४ परमेश्वर आपल्या पवित्र मंदिरांत आहे;
परमेश्वराचें सिंहासन स्वर्गांत आहे;
त्याचे नेत्र मानवांस पाहतात,
त्याच्या पापण्या त्यांस अज्ञमावितात.
- ५ परमेश्वर धार्मिकांला कसास लावितो;
त्याला दुर्जन व बलात्कारप्रिय यांचा वीट येतो.
- ६ दुर्जनांवरतीं तो पाशावर पाश टाकील.
अग्नि, गंधक व दाहक वारा
यांचा प्याला त्यांच्या नांव्यास येईल.
- ७ कारण परमेश्वर न्यायी आहे;
त्याला धार्मिकता प्रिय आहे;
सरळांस त्याचें दर्शन होईल.

१२ [मुख्य गवयासाठी; जाठव्या (नीच)
स्वरावर गावणाचें दाविदाचें स्तोत्र]

- १ हे परमेश्वरा, साहाय्य कर, कारण कोणी भक्ति-

मान उरला नाहीं;

मानवजातींतले विश्वसनीय लोक नाहीतसे झाले
आहेत.

- २ ते एकमेकांशीं असत्य भाषण करितात,
ते दुजाभाव ठेवून बुशामतीचे शब्द बोलतात.
- ३ बुशामत करणारे सर्व ओठ,
फुशारक्या मारणारी जिह्वा परमेश्वर कापून टाकील.
- ४ ते म्हणतात, आम्ही आपल्या जिह्वेनें प्रबल होऊं,
आमचे ओठ आमचेच आहेत,
आमचा धनी कोण ?
- ५ परमेश्वर म्हणतो, दीनांवरील
जुलमांमुळें व कंगलांच्या उसासांमुळें
मी आतां उठलों आहें,
ज्या आश्रयाचा सोस त्याला लागला आहे,
त्यांत मी त्यास सुरक्षित ठेवीन.
- ६ परमेश्वराचीं वचनें शुद्ध वचनें आहेत;
भरीत सप्त वेळां शुद्ध करून
भूमीवर ओतिलेल्या स्यासारखीं तीं आहेत.
- ७ हे परमेश्वरा, तूं त्यांस संभाळशील,
ह्या पिढीपासून तूं त्यांचा कायमचा बचाव करशील.
- ८ मानवजातींत नीचत्वाला उच्चपद प्राप्त झालें
म्हणजे दुर्जन चोहोंकडे मिरवत चालतात.

१३ [मुख्य गवयासाठी, दाविदाचें स्तोत्र]

- १ हे परमेश्वरा, तूं मला कोठवर विसरणार ? सर्वकळ
काय ?
तूं मजपासून आपलें मुख कोठवर लपविणार ?
- २ मीं कोठवर आपल्या मनांत नेत बोधीत राहावें
आणि दिवसभर इंदयांत दुःख प्राप्तवावें ?
कोठवर माझा शत्रु मजवर वरचढ करणार ?
- ३ हे परमेश्वरा, माझ्या देवा, मजकडे पाहा, माझें ऐक;
मला मृत्युनिद्रा येऊं नये म्हणून माझे डोळे
तेजवणू कर;
- ४ नाही तर मीं माझा मित्रिनें मरें माझ्या वैरी
म्हजेक;

- आणि मी ढळलों असतां माझे शत्रु उल्लसतील.
 ५ मी तर तुझ्या दयेवर भरंवसा ठेविला आहे;
 माझे हृदय तूं सिद्ध केलेल्या तारणाचें उल्लासेल.
 ६ परमेश्वरानें मजवर बहुत उपकार केले,
 म्हणून मी त्यापुढें गायन करीन.

१४

[मुख्य गवयासाठी दाविदाचें स्तोत्र]

- १ मूढ आपल्या मनांत म्हणतो, देव नाही;
 लोक दुष्ट व अमंगळ कर्म करितात,
 सत्कर्म करणारा कोणी नाही.
 २ कोणी समंजस आहे की काय,
 कोणी देवभक्त आहे की काय,
 हें पाहण्यासाठी परमेश्वरानें मानवांकडे स्वर्गांतून
 अवलोकन केलें;
 ३ ते सर्व मार्गभ्रष्ट झाले आहेत;
 एकूण एक भिन्न झाले आहेत,
 सत्कर्म करणारा असा कोणी नाही, एकही नाही.
 ४ सर्व दुष्कर्म करणारे अगदी ज्ञानशून्य आहेत काय ?
 ते भाकरीप्रमाणें माझ्या लोकांस खातात,
 परमेश्वराचें नाम घेत नाहीत.
 ५ पाहा, ते भयभीत झाले आहेत,
 कारण देव धार्मिक लोकांत वसतो.
 ६ दीनाच्या विचारमसलतीची तुम्ही क्षवहेलना करितां,
 पण त्याचा आश्रय परमेश्वर आहे.
 ७ देव करो आणि सीयोंनांतून इलाएलचा उद्धार होवो.
 परमेश्वर आपल्या लोकांचें हास्य उलटवील,
 तेव्हां याकोब उल्लासेल, इलाएल हर्ष पावेल.

१५

[दाविदाचें स्तोत्र]

- १ हे परमेश्वर, तुझ्या मंडपांत कोण वस्ती करील ?
 तुझ्या पवित्र डोंगरावर कोण राहील ?
 २ जो सात्विकतेनें चालतो व नीतीनें वागतो,

- आपल्या मनापासून सत्य बोलतो,
 ३ आपल्या जिभेनें जुगली करित नाही,
 आपल्या सेवेच्याचें वाईट करित नाही,
 आपल्या शेजाऱ्याची निंदा ऐकत नाही,
 ४ अधमाला तुच्छ लेखितो,
 परमेश्वराचें भय बाळगणाऱ्यांचा सन्मान करितो,
 अन्नपण बाहिलेस्य शपथेनें स्वतःचें अहित झाले
 तरी ती मोडीत नाही,
 ५ आपला पैसा वाढीदिडीला लावीत नाही,
 निरपराध्याची हानि करण्याकरितां लांच घेत
 नाही, तो;
 जो असा वागतो तो कधीं ढळणार नाही.

१६

[दाविदाचें मिकाम स्तोत्र]

- १ हे देवा, माझे रक्षण कर,
 कारण मी तुझा आश्रय धरिला आहे.
 २ मी परमेश्वराला म्हटलें, तूंज माझा प्रभु आहेस,
 तुजपरतें मला सुख नाही.
 ३ पृथ्वीवरील पवित्र जन हेच श्रेष्ठ होत,
 त्यांच्या ठायीं माझा सर्व आनंद आहे.
 ४ जे परमेश्वराला सोडून अन्य देवाच्या भक्तीस
 लागतात त्यांना बहुत दुःखें होतील;
 ते रक्षक्य पेयार्पणें अर्पितात
 तशीं मी अर्पणार नाही,
 मी त्यांच्या देवांचें नांव घेणार नाही.
 ५ परमेश्वर माझ्या वतनाचा
 व प्याल्याचा बांटा आहे;
 माझा बांटा संभाळणारा तूंज आहेस.
 ६ मजसाठीं मापनसूत्रें रमणीय स्थानीं पदलीं आहेत;
 माझे वतन माझ्या मनाजोगें आहे.
 ७ परमेश्वरानें मला बोध केल्या आहे,
 त्याचा मी धन्यवाद करितों;
 माझे अंतर्बोधांही मला रात्री उपदेश करितें.

- ८ मीं आपल्यापुढें परमेश्वराला नित्य ठेविलें आहे;
तो माझ्या उजवीकडे आहे,
म्हणून मी डळणार नाहीं.
- ९ यास्तव माझे हृदय आनंदित होतें,
माझा आत्मा उल्लासतो;
माझा देहहि सुरक्षित राहतो.
- १० कारण तूं माझा जीव अधोलोकांत राहूं देणार
नाहीस;
तूं आपल्या भक्तास गतेचा अनुभव घडूं देणार
नाहीस;
- ११ जीवनाचा मार्ग तूं मला दाखविशील;
तुझ्या साभिप्यांत पूर्णानंद आहे;
तुझ्या उजव्या हातांत सौख्यें सदोदित आहेत.

१७

[दाविदाची प्रार्थना]

- १ हे परमेश्वरा, न्यायवाद ऐक,
माझ्या आरोकीकडे लक्ष दे,
माझ्या निष्कपट मुखानें उचारिलेल्या प्रार्थनेकडे
कान दे.
- २ माझा निवाडा तुझ्यापुढें होवो;
तुझे डोळे समतेनें पाहतात.
- ३ तूं माझे हृदय पारखिलें आहे,
रात्रीं तूं माझी झडती घेतली आहे,
तूं मला तावूनसुलाखून पाहिलें आहे,
तरी तुला कांहीं आढळलें नाही;
मी मुखानें अतिक्रमण करणार नाहीं,
असा संकल्प मीं केला आहे.
- ४ मनुष्यांच्या कृत्यांविषयीं म्हटलें तर, तुझ्या
तोडच्या वचनानें
मीं आपणाला जबरदस्तांच्या
मार्गापासून दूर राखिलें आहे.
- ५ माझीं पावलें तुझ्या मार्गाला अगदीं धरून आहेत,
माझे पाय घसरले नाहीत.
- ६ मीं तुझा धावा केला आहे,

- कारण, हे देवा, तूं माझे ऐकतोस;
मजकडे कान दे, माझे म्हणणें ऐक.
- ७ तुझा आश्रय करणाऱ्यांचें
त्यांच्या विरोध्यांपासून
तूं आपल्या उजव्या हातानें रक्षण करितोस;
तर तूं आतां विशेष वात्सल्य दाखीव.
- ८ मला डोळ्यांच्या बाहुलीप्रमाणें राख,
आपल्या पंखांच्या छायेत लपीव,
९ कारण दुर्जनं भजवर जुलूम करितात,
माझे हाडवैरी मला घेरितात.
- १० त्यांना चरबीं दाटली आहे;
ते आपल्या मुखानें गर्वाचें भाषण करितात.
- ११ आतां ते पावलोपावलीं आम्हांस घेरीत आहेत;
ते आम्हांस धुळीस मिळविण्यास पाहत आहेत.
- १२ भक्ष्य फाडण्यास उतावळा झालेला सिंह,
टपून बसलेला तरुण सिंह,
यांसारखा तो आहे.
- १३ हे परमेश्वरा, ऊठ, त्याजशीं सामना कर, त्याला
चीत कर;
आपल्या तरवारीनें दुर्जनापासून माझा जीव सोडीव.
- १४ हे परमेश्वरा, आपलें वतन इहलोकींच आहे असें
ज्यांस वाटतें,
ज्यांचें पोट तूं आपल्या भांडारांतून भरितोस,
अशा मानवांपासून, प्रापंचिक मानवांपासून
आपल्या हातानें माझा जीव सोडीव;
ते संततीतच तृप्त असतात,
आणि आपण सांठविलेलें धन आपल्या मुलां-
साठीं मागे ठेवितात.
- १५ मीं तर धार्मिक ठरून मला तुझ्या मुखानें
दर्शन घडो.
मीं जागा होईन तेव्हां तुझ्या दर्शनानें माझी
तृप्ति होवो.

१८

[मुख्य गव्यासाठी; परमेश्वराचा तेवक
वावीद याचे स्तोत्र; परमेश्वरानें त्याला त्याच्या

सर्वं कैनांच्या हातून व शीलप्या हातून सोडविलें त्या दिवशीं तो मीं बघनें गीतरूपानें परमेश्वरापुढें गेल्ला तीं हीं:]

- १ हे परमेश्वरा, माझ्या सामर्थ्या, मी तुजवर प्रेम करितों.
- २ परमेश्वर माझा कुर्ग, माझा गढ, मला सुखविनारा, माझा देव, माझा खडक आहे, त्याचा आश्रय मी करितों;
- तो माझे कवच, माझे तम्रणट्यांग, माझा उंच बुरुज आहे.
- ३ स्तुतिपात्र परमेश्वराचा मी वाता करितों, तेव्हां शत्रूंपासून माझा ज्वलत होतो.
- ४ मृत्युबंधनांनीं मला वेष्टिलें, नाश्याच्या पुरांनीं मला झबरे केलें.
- ५ अधोलोकच्या बंधनांनीं मला वेष्टिलें, मृत्युपाश मजवर आले.
- ६ मीं आपल्या संकटांत परमेश्वराना घासा केला, माझ्या देवाला मीं हाक मारिली; त्यानें आपल्या मंदिरांतून माझी वाणी ऐकली, मीं मारिलेली हाक त्याच्या कानीं गेली.
- ७ तेव्हां पृथ्वी हालली व कांपली, पर्वतांचे पाये डळमळले, त्याला शोके बसले, कारण तो संताप झाला होता.
- ८ त्याच्या नाकपुड्यांतून धूर निघत होता, त्याच्या मुखांतून अग्नि निघून झाडीत चालला होता, त्यामुळें निखारे धगधगत होतें.
- ९ आकाश लववून तो खालीं उतरला; त्याच्या पायांखालीं निविड अंधकार होता.
- १० तो क्रुद्धास्त होऊन उडाला, त्यानें वायूच्या पंखांनीं वेगानें उडान केलें.
- ११ त्यानें आपणास काळोखानें आच्छादून घेतलें, त्यानें आपणाला मेघमय अंधाराचा, हाट हग्यांचा मंडप केला.

- १२ त्याजपुढीलें, तेजानें वनमेघांमधून गारा व धगधगीत इंगळ बाहेर पडले.
- १३ परमेश्वरानें आकाशांत गर्जना केली, परात्पराची वाणी झाली, गारा व धगधगीत इंगळ पडले.
- १४ त्यानें आपले बाण सोडून त्यांची दणादण केली; त्यानें विजा पाडून त्यांची त्रेधा उडविली.
- १५ तेव्हां हे परमेश्वरा, तुझ्या धमकीनें, तुझ्या नाकपुड्यांतील श्वासाच्या सोसाठ्यानें जलाशयाचे तळ दिसूं लागले, पृथ्वीचे पाये उबडे पडले.
- १६ त्यानें वरून हात लांब करून मला धरिलें, अग्नि मोठ्या जलसंचमांतून मला बाहेर काढिलें.
- १७ माझा बलाढ्य बैरी, माझे द्वेषे यांपासून मला त्यानें सोडविलें, कारण ते मजहून अति बलिष्ठ होते.
- १८ माझ्या विपत्काळीं ते मजवर चादून आलेल्या तेव्हां परमेश्वर माझा आचार झाला.
- १९ त्यानें मला प्रशस्त स्थळीं बाहेर आणिलें; त्याचा प्रसाद मजवर होता म्हणून त्यानें मला सोडविलें.
- २० परमेश्वरानें माझ्या धार्मिकतेप्रमाणें मला फळ दिलें; माझ्या हातांच्या निर्मलतेप्रमाणें त्यानें मला प्रतिफळ दिलें.
- २१ कारण मी परमेश्वराचे मार्ग धरून राहिलों, मीं आपल्या देवाला सोडण्याची दुष्टाई केली नाही;
- २२ त्याचे सर्व निर्णय माझ्या हृष्टीपुढें असत, मीं त्याच्या विधींचा त्याग केला नाही.
- २३ मी त्याच्याशीं निर्दोषतेनें वागत असें, आणि मीं अधर्मापासून स्वतांला अलिप्त राखिलें.
- २४ यास्तव परमेश्वरानें माझ्या धार्मिकतेप्रमाणें, त्याच्या नजरेस आलेल्या माझ्या हातांच्या निर्मलतेप्रमाणें, मला प्रतिफळ दिलें.
- २५ दयाळू जनाशीं तूं दयेनें वागतोस;

सात्विकाशीं सात्विकतेनें वाग्तोस;

२६ शुद्धाशीं तूं शुद्ध भावनेनें वाग्तोस,
कुटिलाशीं तूं कुटिलतेनें वाग्तोस.

२७ दीनजनांस तूं तारितोस;

उन्मत्त दृष्टीच्या लोकांस नीच करितोस;

२८ तूं माझा दीप उजळितोस;

परमेश्वर माझा देव माझ्या अंधकाराचा प्रकाश
करितो;

२९ तुझ्या साहाय्यानें मी फौजेवर चाल करून धावत
जातो,

माझ्या देवाच्या साहाय्यानें मी तट उडून जातो.

३० देवाविषयीं म्हणाल तर त्याचा मार्ग अव्यंग आहे;
परमेश्वराचें वचन कसास लागलेलें आहे;

त्याचा आश्रय करणाऱ्या सर्वांनीं तो ढाल आहे.

३१ परमेश्वरापरता देव कोण आहे !

आमच्या देवापरता दुर्ग कोण आहे !

३२ तोच देव मला सामर्थ्याचा कमरबंद बांधितो,
तो माझा मार्ग नीटनेटका करितो.

३३ तो माझे पाय हरिणीच्या पायांसारखे करितो,
आणि उच्च स्थानीं माझी स्थापना करितो.

३४ तो माझ्या हातांस युद्धकला शिकवितो,

म्हणून माझे भुज पितळी धनुष्य बाळवितात.

३५ तूं मला आपली तारणरूप ढाल दिली आहे;

आपल्या उजव्या हातानें मला उचळून धरिलें आहे;

तुझ्या लीनतेमुळें मला बोरवी प्राप्त झाली आहे.

३६ तूं माझ्या पावलांसाठीं प्रशस्त जागा केली आहे,
माझे पाय घसरले नाहीत.

३७ मी आपल्या वैभवाच्या पाठीस लागून त्याला
आटोपिलें;

आणि त्यांचा नायनाट केन्याशिवाय परत फिरलों
नाही.

३८ मी त्यांस इतका मार दिला कीं त्यांस उठतां
येईना;

त्यांस मी पायांखालीं तुडविलें.

३९ लढाईकरितां तूं मला सामर्थ्याचा कमरबंद

बांधिला;

मजवर उठलेल्यांस तूं माझ्याखालीं चीत केले.

४० तूं माझ्या वैभवांस पाठ दाखवावयास लाविलें,
मी आपल्या द्रष्ट्यांचा अगदीं संहार केला.

४१ त्यांनीं ओरड केली तरी त्यांस सोडवावयाला
कोणी नव्हता;

त्यांनीं परमेश्वराचा धावा केला तरी त्यानें त्यांचें
ऐकलें नाही.

४२ तेव्हां वाऱ्यानें उडणाऱ्या धुळीसारखें मी त्यांचें
चूर्ण केलें;

रस्त्यांवरील चिखलाप्रमाणें मी त्यांस काहून
टाकिलें.

४३ लोकांच्या बळेष्वापासून तूं मला मुक्त केले;

तूं मला राष्ट्रांचा प्रमुख केले;

जे लोक माझ्या परिचयाचे नव्हते ते माझे
अंकित झाले.

४४ माझी कीर्ति त्यांच्या कानीं पडतांच ते मला
वश झाले;

परदेशीय लोकांनीं माझे आर्जव केले.

४५ परदेशीय लोक गलित झाले,

ते आपल्या कोटांतून कांपत कांपत बाहेर आले.

४६ परमेश्वर जीवंत आहे;

त्या माझ्या दुर्गांचा धन्यवाद होवो;

माझे तारण करणाऱ्या देवांचा महिमा वाढो;

४७ त्याच देवानें मला सूड उगवूं दिला,

अन्य राष्ट्रांस माझ्या सत्तेखालीं आणिलें.

४८ तोच मला माझ्या वैभवांपासून सोडवितो;

मजविषय उठणाऱ्यांवर तूं माझे वर्चस्व करितोस;

बलात्कारी मनुष्यापासून मला सोडवितोस.

४९ यास्तव हे परमेश्वर माझे राष्ट्रांमध्ये तुमें
स्तव्य करीतें;

तुझ्या नामाचीं स्तोत्रें गाईन.

५० तो आपल्या राज्याचा मोर्खेकडून करितो;

आपल्या अग्निविफाल,

दाविदाल व त्याच्या संवत्साल,

सर्वकाळ वात्सल्य दाखवितो.

१९ [मुख्य गव्यासाठी; दाविदाचें स्तोत्र]

- १ आकाश देवाचा महिमा वर्णितें;
अंतरिक्ष त्याची हस्तकृति दर्शवितें.
- २ दिवस दिवसाशीं संवाद करितो,
रात्र रात्रीला ज्ञान सांगते.
- ३ बाचा नाही, शब्द नाही,
त्यांची वाणी ऐकू येत नाही.
- ४ तरी त्यांचा स्वर सर्व पृथ्वी आक्रमितो,
त्यांचे शब्द दिगंतरीं पोहंचतात.
सूर्यासाठी आकाशांत त्यानें मंडप घातला आहे.
- ५ शय्यास्थितांतून वरसारखा तो बाहेर पडतो;
तो वीरपुरुषाप्रमाणें आपल्या मार्गांन घावण्यांत
आनंद पावतो.
- ६ आकाशाच्या एका सीमेपासून निघून,
तो दुसऱ्या सीमेपर्यंत भ्रमण करित जातो;
त्यांच्या उज्वलेपासून कांहीं एक घुटत नाही.
- ७ परमेश्वराचें नियमशास्त्र पूर्ण आहे,
तें मनाचें पुनरुज्जीवन करितें;
परमेश्वराचा निर्बंध विश्वसनीय आहे,
तो मोळ्यास समजस करितो.
- ८ परमेश्वराचे विधि सरळ आहेत,
ते हृदयाला आनंदित करितात;
परमेश्वराची आज्ञा चोख आहे,
ती नेत्रांला प्रकाश देते.
- ९ परमेश्वराचें भय शुद्ध आहे,
तें सर्वकाळ टिक्कारें आहे;
परमेश्वराचें निर्णय सत्य आहेत,
ते सर्वथैव न्याय्य आहेत.
- १० ते सोन्यापेक्षां, बावनकशीं सोन्याच्या राक्षीपेक्षां
इष्ट आहेत,
ते मधापेक्षां, मोहोळांतून पावत्रणाऱ्या मधापेक्षां
गोड आहेत.
- ११ विनाय त्यांपासून तुझ्या सेवकाळा बोध होतो;

ते पाळिल्यानें मोठी फलप्राप्ति होते.

- १२ स्वतांच्या चुका कोणाला दिसतात ?
गुप्त दोषांपासून मला मुक्त कर.
- १३ तसेंच जाणूनबुजून घडणाऱ्या पातकांपासून
आपल्या सेवकाला आवर;
त्यांची सत्ता मजवर न चालो,
म्हणजे मी पूर्ण होईन
आणि महापातकांपासून अलिप्त राहीन.
- १४ हे परमेश्वरा, माझ्या दुर्गा, माझ्या उद्धारका,
माझ्या तोंडचे शब्द व माझ्या मनचे विचार
तुला मान्य असोत.

२० [मुख्य गव्यासाठी; दाविदाचें स्तोत्र]

- १ संकटाच्या दिवशीं परमेश्वर तुजें ऐको;
याक्रोबाच्या देवाचें नाम तुला उच्चपदीं स्थापो;
- २ पवित्रस्थानांतून तो तुला साहाय्य पाठवो,
सीयोनांतून तो तुला आधार देवो;
- ३ तो तुझ्या सर्व अर्पणांचें स्मरण ठेवो,
तुझा होम त्याला मान्य होवो; [सेला]
- ४ तुझा मनोरथ तो पूर्ण करो,
तुझे सर्व संकल्प सिद्धीस नेवो.
- ५ तूं सिद्ध केलेल्या तारणामुळे आम्ही जयोत्सव करूं;
आमच्या देवाच्या नामाचा ज्वज उभाहूं;
तुझ्या सर्व मागण्या परमेश्वर पुऱ्या करो.
- ६ परमेश्वर आपल्या अभिषिक्ताला तारितो,
हें मला आतां कळून आलें;
तो आपल्या उजव्या हाताच्या उद्धारक प्रतापार्ची
कृत्यें करून
आपल्या पवित्र स्वर्गांतून त्याचें ऐकेल.
- ७ कोणी रथांची व कोणी घोड्यांची प्रशंसा मिरवितात;
आम्ही तर आमचा देव परमेश्वर याच्या नामाची
प्रशंसा करूं.
- ८ ते वाकून खालीं पडले आहेत;
आम्ही तर उठून ताठ उभे आहों.
- ९ हे परमेश्वरा, तारण कर.

आम्ही धावा करितो तेव्हा राजाने आमचे ऐकावे.

११ [मुख्य गवयासाठी दाविदाचे स्तोत्र]

- १ हे परमेश्वर, तुझ्या सामर्थ्यामुळे राजा हर्ष करितो; तू सिद्ध केलेल्या तारणामुळे त्याला केवढा उल्लास होतो।
- २ त्याचा मनोरथ तू पूर्ण केला आहे, त्याच्या तोंडचे मागणे तू अमान्य केले नाही. [तेल]
- ३ कल्याणदायी वरदाने घेऊन तू त्याला सामोरा येतोस. तू त्याच्या मस्तकीं शुद्ध सुवर्णाचा मुकुट घालितोस.
- ४ त्याने तुजजवळ जीवन मागितले; तू त्याला युगानयुगाचे दीर्घ आयुष्य दिले.
- ५ तू सिद्ध केलेल्या तारणाने त्याचे मोठे गौरव होतें; तू त्याला प्रताप व महिमा यांनी भूषित करितोस.
- ६ तू त्याला सर्वकाळ भरपूर वरदान देतोस; तू त्याला आपल्या समक्षतेने आनंदित करितोस.
- ७ कारण परमेश्वरावर राजाची श्रद्धा आहे, परात्पराच्या रूपेने तो ढळणार नाही.
- ८ तुझा हात तुझ्या सर्व वैऱ्यांवर पडेल; तुझा उजवा हात तुझ्या द्वेष्यांवर पडेल.
- ९ तू प्रगट होशील तेव्हा तू त्यांस जळजळीत भेदी-सारखे करिशील; परमेश्वर आपल्या क्रोधाने त्यांस प्राणील, अग्नि त्यांचा संहार करील.
- १० त्यांचे फळ पृथ्वीवरून, त्यांचे बीज मानवजातीतून तू नाहीस करिशील.
- ११ कारण त्यांनी तुझे अनिष्ट केलिले; त्यांनी युक्ति बोजिली ती त्यांस सावाण्याची नाही.
- १२ तू त्यांस पाठ दाखवावयास लाविशील; आपल्या धनुष्याची दोरी ओढून त्यांच्या मुखार नेमां करिशील.
- १३ हे परमेश्वर, तू आपल्या सामर्थ्याने उज्ज्वल हो; आम्ही गानवादन करून तुझा पराक्रम वाखाणू.

२२ [मुख्य गवयासाठी; अन्येलेव हातव्हावर (प्रभातहरिणी) या रागावर गावनाः दाविदाचे स्तोत्र]

- १ माझ्या देवा, माझ्या देवा, तू मला कां अंतरासा ? माझा दुःखाचा शक्तीस ऐकून माझा वचाव करावयास तू जवळ नाहीस.
- २ माझ्या देवा, दिवसां मी धावा करितो तरी तू ऐकत नाहीस; रात्रींही धावा करितो तरी मला चैन पडत नाही.
- ३ हे झपाएलाच्या स्तब्धनांत बसणाऱ्या, तू पवित्र आहेस.
- ४ आमचे पूर्वज तुजवर भाव ठेवीत; ते तुजवर भाव ठेवीत आणि तू त्यांस मुक्त करित असस.
- ५ ते तुझा धावा करित आणि मुक्त होत; ते तुजवर भाव ठेवीत, आणि निराश होत नसत.
- ६ मी तर कीटक आहे, मानव नव्हे; मनुष्यांनी निविलेला, लोकानीं धिक्कारिलेला आहे.
- ७ मला पाहणारे सर्व माझा उपहास करतात, वाकल्या दाखवितात, धरून डोकें दाखवितात;
- ८ ते म्हणतात, परमेश्वरावर आपला हवाल टाक; तो त्याला मुक्त करे; ती त्याला सोडवी, तो त्याचा आवडता आहे.
- ९ मला उदरांतून बाहेर आणणारा तूच आहेस; मी आपल्या आईच्या अंगावर पीत होतो तेव्हा तू मला आपणावर भाव ठेवण्याची स्फूर्ति दिले.
- १० मी जन्मले तेव्हापासून मला तुझ्या हातीं सोपलेले आहे; मातेच्या उदरांतून बाहेर पडले तेव्हापासून तूच माझा देव आहेस.
- ११ मजपासून दूर राहू नको, कारण संकट येऊन ठेपले आहे; आणि साहाय्य करणारा कोणी नाही.
- १२ बहुत गो-श्यांनी मला वेढिले आहे; शाशानच्या दांड्याने मला वेढिले आहे.
- १३ फारहून टाकणारा व गर्भना करणारा तू; यासारखे ते तोंड बासून मजवर आले आहे.
- १४ मी प्राण्यासारखा ओतला गेलो आहे,

- माझ्या हाडांचे सर्व सांधे ढिले झाले आहेत;
माझे हृदय मेणासारखे झाले आहे;
तें आंतल्या आंत विरचळले आहे.
- १५ माझी शक्ति आटून खापरीसारखी झाली आहे;
माझी जीव माझ्या टाळूस चिकटली आहे;
तूं मला मरणाच्या धुळीस मिळवीत आहेस.
- १६ कुत्र्यांनी मला वेढिले आहे;
कुत्र्यांच्या टोक्यांनी मला वेरिले आहे;
त्यांनी माझे हातपाय विंचिले आहेत.
- १७ मला आपलीं सर्व हाडे मोडितां येतात;
ते मजकडे टक लावून पाहतात.
- १८ ते माझीं बळें आपसांत बंडून घेतात
आणि माझ्या पेहरावावर चिड्या टाकतात.
- १९ हे परमेश्वरा, तूं दूर राहू नको;
हे माझ्या सामर्थ्या, माझ्या साहसासाठीं त्वरा कर.
- २० तूं माझा जीव तारवारीपासून सोडीस;
कुत्र्यांच्या पंजासून माझा आण सोडीस.
- २१ सिंहाच्या अवघ्यापासून मला बांधीस;
गव्यांनी मला किंवातुर घेतले असतां तूं माझा
बावा ऐकळा.
- २२ मी आपल्या बांधाबांधक तुझ्या नामाची कीर्ति
वर्णिल;
जेकडेजेंत तुझें स्तवन करील.
- २३ अहो परमेश्वराचें भय घरणाऱ्यांनी, त्याचें स्तवन
करा;
याकडेबाचे वंशजहो, तुम्ही सर्व त्याचें गौरव करा;
इकडेबाचे वंशजहो, तुम्ही सर्व त्याचें भय
घरा.
- २४ कारण त्यानें पीडिताची रैन्यावस्था तुच्छ ठेविली
नाहीं व तिचा बीट मानिल्ल नाहीं;
त्यानें आपले तुच्छ त्याच्या दृष्टीबाबत केले नाहीं;
तर त्यानें चाखा केळ तेव्हां त्यानें तो ऐकळा.
- २५ महत्संभेत तुज्याठेव मी स्तवन करितों;
त्याच्या भक्तांसमक्ष मी आपले नमस केडीच.

- २६ दीन जन अन्न सेवन करून तुत होतील;
परमेश्वराचा शरण जाणारे त्याची स्तुति करितील;
तुम्ही चिरंजीव असा.
- २७ दिगंतरीचे सर्व जन परमेश्वराचा स्मरण त्याजकडे
वळतील;
सगळीं राष्ट्रकुले तुला दंडवत घालितोळ.
- २८ कारण राज्य परमेश्वराचें आहे;
तोच राष्ट्रांचा शास्ता आहे.
- २९ पृथ्वीवरील सर्व धोर लोक भोजन करितील व
त्याला भजतील;
धुळीस मिळणारे सर्व त्याला नमन करितील,
ज्याला आपला जीव बांधितां येत नाहीं तेहि
नमतील.
- ३० त्याचें वंशजहि त्याची सेवा करितील;
पुढल्या पिढीच्या लोकांस प्रभुविषयी कथन
करितील.
- ३१ तेहि येऊन माघी पिढीला त्याचें न्याय्यत्व
कळवितोळ.
त्यानेच हें सिद्धीस नेले असें म्हणतील.

२३

[दाविदाचें स्तोत्र]

- १ परमेश्वर माझा मेंढपाळ आहे;
मला कांही उणें पडणार नाहीं.
- २ तो मला हिरव्याचार कुरणांत बसवितो;
तो मला शांत प्राण्याव्यवक नेतो.
- ३ तो माझा जीव ताजातवाना करितो;
तो आपल्या नामास्तव मला नीतिमार्गानीं
चालवितो.
- ४ मृत्युच्छायेच्या दरींतूनहि मी जात असलों
तरी अरिघांस भिणार नाहीं,
कारण तूं मजबरोबर आहेस;
तुम्ही आंकडी व तुम्ही काठी मला धीर देतात.
- ५ तूं माझ्या शत्रूंच्या देखत मजपुढें ताट बाडितोस;
तूं माझ्या डोक्याला तेलखा अर्घ्यंग करितोस:

माझे पात्र कांठोकांठ भरलें आहे.

- ६ खरोखर माझ्या आयुष्याचे सर्व दिवस मला कल्याण व दया हीं लाभतील;
आणि परमेश्वराच्या घरांत मी विरकाल राहीन.

२४

[दाविदाचें स्तोत्र]

- १ पृथ्वी व तीवरील सर्व कांहीं परमेश्वराचें आहे;
जग व त्यांत राहणारे परमेश्वराचे आहेत.
२ कारण त्यानेंच सागरावर तिचा पाया घातला,
त्यानेंच जलप्रवाहांवर तिच स्थिर केलें.
३ परमेश्वराच्या गिरीवर कोण व्हेऊ ?
त्याच्या पवित्र स्थानांत कोण उभा राहील ?
४ ज्याचे हात स्वच्छ आणि मन शुद्ध
आहे,
जो आपलें चित्त असत्याकडे लावीत नाही,
व कपटानें शपथ वाहत नाही तो.
५ त्याला परमेश्वरापासून आशीर्वाद मिळेल,
आपल्या उदारक देवाच्या हातून तो धार्मिक ठरेल.
६ त्याला शरण जाणारे हेच लोक होत;
हे याकोबाच्या देवा, तुझ्या दर्गनासाठीं उत्सुक
असलेले हेच लोक होत. [मेल]

- ७ अहो वेर्गीनो, उन्नत व्हा;
पुरातन द्वारानो, उंच व्हा;
म्हणजे प्रतापशाली राजा आंत येईल.
८ हा प्रतापशाली राजा कोण ?
बलवान व पराक्रमी परमेश्वर,
शुद्धांत पराक्रमी परमेश्वर कोण.
९ अहो वेर्गीनो, उन्नत व्हा;
पुरातन द्वारानो, उंच व्हा;
म्हणजे प्रतापशाली राजा आंत येईल.
१० हा प्रतापशाली राजा कोण ?
सेनार्थी परमेश्वर,
हाच प्रतापशाली राजा. [मेल]

२५

[दाविदाचें स्तोत्र]

- १ हे परमेश्वरा, तुजकडे मी आपलें चित्त लावितो.
२ हे देवा, तुजवर माझी श्रद्धा आहे;
माझी फजिती होऊं देऊं नको;
माझ्या वैच्यांना मजवर विजयी होऊं देऊं नको.
३ तुझी कास धरणारा कोणीच फजीत होत नाही;
निष्कारण कपट करणारे फजीत होतात.
४ हे परमेश्वरा, तुझ्या वाटा मला दाखीव;
तुझे मार्ग मला प्रगत कर.
५ तूं आपल्या सत्त्वधानें मला ने, मला शिक्षण दे,
कारण तूं माझा उदारक देव आहेस;
मी तुझी नित्य प्रतीक्षा करितो.
६ हे परमेश्वरा, तूं आपला कळवळा व वात्सल्य
हीं आठीव;
तीं पुरातन काळ्यापासून आहेत.
७ हे परमेश्वरा, माझी तारुण्यांतलीं पातके व माझे
अपराध आठवूं नको;
तूं आपल्या वात्सल्यानुसार
माझे स्मरण कर.
८ परमेश्वर श्रेष्ठ व सरळ आहे,
म्हणून तो पाण्यांस सन्म्यां दाखवितो.
९ तो नम्र जनांस न्यायपथाला लावितो;
तो दीनांस आपला मार्ग शिकवितो.
१० परमेश्वरचा करार व त्यांचे विधि पाळणाऱ्यांस
त्यांचे सर्व मार्ग वात्सल्यमय व सत्यपूर्ण आहेत.
११ हे परमेश्वरा, तूं आत्म्यांना नाममातीं माझ्या
दुष्टांची क्षमा कर;
ती फार झोली आहे.
१२ परमेश्वराचें अर्धे शरणागती असा मनुष्य कोण ?
त्यानें जो मार्ग धरता त्याविषयीचें शिक्षण तो
त्याला देईल.
१३ त्याचा जीव सुखासमाधानानें राहील;
त्याचा वंश पृथ्वीचे वतन धावेल.
१४ परमेश्वराचें सत्य त्याचें भय धरणाऱ्यांबरोबर असतें;

- तो आपला करार त्यास कळवील.
- १५ माझे नेत्र परमेश्वराकडे कित्ये व्यंगले आहेत; तो माझे पाप जाळ्यांतून सोडवील.
 - १६ मजकडे बद्धन मला प्रसन्न हो; कारण मी निराश्रित व दीन आहे.
 - १७ माझ्या मनावरचें दंडपण काढ; माझ्या संकटांतून मला सोडीव.
 - १८ माझी दैव्यावस्था व माझे कष्ट पाहा; माझ्या सर्व पापांची क्षमा कर.
 - १९ माझे वैरी पाहा, ते बहुत शत्रूले आहेत; ते अत्यंत कठोरपणें माझा द्वेष करितात.
 - २० माझ्या जिवाचें रक्षण कर; मला सुख कर;

मी तुझा आश्रय शरिरा आहे म्हणून माझी फजिती होऊं देऊं नको.

- २१ सात्विकपण व सरळपण माझें संरक्षण करोत; काळ्या मी तुझी प्रतीक्षा करित आहे.
- २२ हे देवा, इत्याएलास त्याच्या सर्व संकटांतून सोडीव.

२६

[दाशियाचें स्तोत्र]

- १ हे परमेश्वरा, माझा ग्याव कर, कारण मी सात्विकपणें बागलों आहे; आणि परमेश्वरावर अढळ माव ठेविला आहे.
- २ हे परमेश्वरा, मला कसूस लाव, माझी परीक्षा कर, माझें अंत्ययोग व माझें हृदय परखतून पाह.
- ३ तुझें वास्तव्य माझ्या हृदयपुढें आहे;
- ४ तुझ्या सत्कर्मणांचें मी चाळलों आहे.
- ५ अचम लोकांत मी बसलों नाहीं;
- ६ कपटी लोकांची संगत मी धरणार नाहीं.
- ७ दुष्कर्मांच्या जनसभेचा मी द्वेष करितों;
- ८ दुर्जनांबरोबर मी बसणार नाहीं.
- ९ हे परमेश्वरा, मी निर्दोषतेनें आणले ह्या पुत्रां तेव्हां तुझ्या शेराने मीरा बाळीन;
- १० म्हणजे मला तुझें उपकारकारण समज करानवास व तुझीं सर्व आश्रयकर्मां कर्मांवासास सांपडेल.

- ८ हे परमेश्वरा, तुझ्या मंदिराचें स्थान, तुझ्या गौरवाचें निवासस्थान हीं मला प्रिय आहेत.
- ९ पातक्यांबरोबर माझा जीव, चातकी मनुष्यांबरोबर माझा प्राण काढून नेऊं नको;
- १० त्यांचे हात उपद्रवांचें, त्यांचा उजवा हात लाचांनी भरलेला आहे.
- ११ मी तर सात्विकपणें बागेन; माझा उद्धार कर, मजवर दया कर.
- १२ माझा पत्य प्रशस्त स्वामी स्थिर आहे; जनसमांत मी परमेश्वराच्या घन्यवाद करीन.

२७

[दाशियाचें स्तोत्र]

- १ परमेश्वर माझा प्रकटा व माझें तारण आहे; मी कोणाची मीति बाळगूं? परमेश्वर माझ्या जिवाचा दुर्ग आहे, मी कोणाचें भय धरूं?
- २ माझे शत्रु व द्वेषे असे जे दुष्कर्मां माझें मांस खाऊन टाकण्यास मजवर चढाई करून आहे, तेव्हां तेच ठेच खाऊन पडले.
- ३ सैन्यानें मजपुढें ठाणें दिलें तरी माझें हृदय कचरणार नाहीं; मजवर सुदप्रसंग ओढवला तरीहि मी हिम्मत धरून राहीन.
- ४ परमेश्वराजबळ मी एक बरदान मागितलें, त्याच्या प्राप्तीसाठी मी झटेंन; तें हें की माझ्या सर्व आयुष्यभर परमेश्वराच्या मंदिरा माझी वस्ती व्हावी; म्हणजे मी परमेश्वराचें मनोहर रूप पाहत राहीन व त्याच्या कृपेनें स्थानें स्थानें ध्यान करीन.
- ५ तो तर विपत्काळीं मला आपल्या मंडपांत घेवून ठेवील; तो मला आपल्या वेद्याच्या गुप्त स्वकीं ठेवील;

तो मला कबकबर उचखून ठेवील.

- ६ आतां सभोवतालच्या माझ्या वैचांवर माझे मस्तक उजत होईल;
त्याच्या डेऱ्यांत मी उत्सवपूर्वक नहा करीन;
मी गायन करीन, परमेश्वराचें गुणगान गाईन.
- ७ मी उचखरानें तुझा धावा करित आहे, हे परमेश्वरा, ऐक;
मजवर दया कर, माझी माचना ऐक.
- ८ माझे दर्शन प्या असें तूं म्हटलें
तेव्हां माझे हृदय मुला म्हणालें
हे परमेश्वरा, मी तुझ्या दर्शनाला
उत्सुक झालों आहे.
- ९ तूं आपले मुक्त माझ्या हृदीआड करूं नको;
आपल्या सेवकांला रत्नानें दूर धाडूं नको;
तूं माझे साहाय्य होत आला आहेस;
हे माझ्या उद्धारक देवा, माझा त्याग करूं नको,
मला सोडूं नको.
- १० माझ्या आईबापांनी मला सोडिलें आहे
तरी परमेश्वर मला जवळ घेईल.
- ११ हे परमेश्वरा, आपला मार्ग मला दाखीव;
लोक माझ्या पाळतीवर बसले आहेत,
म्हणून मला धोपट मार्गानें ने.
- १२ माझ्या शत्रूंच्या इच्छेवर मला सोपवूं नको,
कारण खोटे साक्षी व निचुरपणाचे
फुत्कार टांकणारे
मजवर उठले आहेत.
- १३ ह्या जीवलोकीं व परमेश्वराची ह्या मजवर होईल
अशी जर माझी श्रद्धा नसती तर मग काय !
- १४ परमेश्वराची प्रतीक्षा कर;
बांधीर हो, हिम्मत बांध; परमेश्वराचीच प्रतीक्षा कर.

२८

[दाविदाचें स्तोत्र]

- १ हे परमेश्वरा, मी तुझा धावा करितों;
माझ्या दुर्गा, माझे न ऐकलेसें करूं नको;
नाहीं तर तूं मजशी मीन धरित्यास

गोंत पडण्यासारखी माझी गति होईल.

- २ मी तुझा धावा करितों, तुझ्या पवित्र नामाच्याकरिता
हात वर करितों,
तेव्हां माझी दीनबाणी ऐक.
- ३ मनांत दगा असून आपल्या क्षेत्राच्याशीं स्नेह-
भावानें बोलणारे
असे दुर्जन व दुष्कर्मी यांच्याबरोबर मला जोडून
नेऊं नको.
- ४ त्यांच्या करणीप्रमाणें, त्यांच्या कर्मांच्या दुष्टतेप्रमाणें
त्यांच्या ह्यतांच्या कृतीप्रमाणें, त्यांचें पारिपत्य कर;
त्यांच्या कर्मांचें फळ त्यांस दे.
- ५ परमेश्वराचीं कृत्यें, त्यांच्या हातची कृति, ते
प्यानांत आणीत नाहीत म्हणून तो त्यांस
फाडून टाकील,
उभारणार नाही.
- ६ परमेश्वर बघवणित असे,
कारण त्यानें माझी दीनबाणी ऐकली आहे.
- ७ परमेश्वर माझे सामर्थ्य व माझी दाल आहे;
त्याजवर माझ्या हृदयानें भाव ठेविला आणि मी
साहाय्य पावलों;
वास्तव माझे हृदय उजळतें;
मी गीत गाऊन त्याचें स्तवन करीन.
- ८ परमेश्वर त्यांचें सामर्थ्य आहे,
तोच आपल्या अग्निपिच्छाचा तरंगदुर्ग आहे.
- ९ तूं आपल्या लोकांस तार, आपल्या बतनाला
आक्षीर्वाद दे;
त्यांचा प्रतिपाळ कर, त्यांस सर्वोदित वाढून ने.

२९

[दाविदाचें स्तोत्र]

- १ आहो दिव्यदूतहो, परमेश्वराला भेय द्या,
परमेश्वराला गीरव व सामर्थ्य यांचें भेय द्या.
- २ परमेश्वराला त्याच्या वैभवी नामाचें भेय द्या;
पवित्र्यानें मुक्त होऊन त्याची आराधना करा.
- ३ परमेश्वराचा पवित्र जलांमगून चढत आहे;
- १ मुख्यांत : देवाचे पुत्र अथवा समर्थाचे पुत्र.

तेजपूर्ण देव गर्जना करीत आहे;

परमेश्वर जलप्रवाहावर आहे.

४ परमेश्वराचा ध्वनि प्रबल आहे;

परमेश्वराचा ध्वनि प्रतापमय आहे.

५ परमेश्वराचा ध्वनि देवदास भोळितो;

परमेश्वर ल्हानोनाच्या देवदासांचा चक्काचूर करतो.

६ तो त्यांस वासराप्रमाणे उसळवकास लावितो;

ल्हानोन व धिऱ्योन यांस गव्याच्या कत्साप्रमाणे उसळवकास लावितो.

७ परमेश्वराचा ध्वनि अग्निज्वाला भेक्षितो.

८ परमेश्वराचा ध्वनि वने कंपवमान करितो;

परमेश्वर कादोहने वन कंपित करितो.

९ परमेश्वराचा ध्वनि हरिणींस गर्भ साळवयास लावितो

आणि वनवृक्ष बोडके करितो;

त्याच्या मंदिरांत सर्वत्र अक्षिमा ! अक्षिमा !

असा ध्वनि दुमदुमतो.

१० परमेश्वर जलप्रवाहावर आरूढ होतो;

परमेश्वर राजासनावर सर्वकाळ बसलेला आहे.

११ परमेश्वर आपल्या लोकांस सामर्थ्य देईल;

परमेश्वर आपल्या लोकांस श्रंतीचे वरदान देईल.

३० [शुद्धप्रवेशाच्या वेळी गायत्राचे दानिदाचे संगीत स्तोत्र]

१ हे परमेश्वरा; मी तुझी योखी साहेन, कारण तूं मला उद्धरिले आहे;

तूं माझ्या वैऱ्यांस मजवर हर्ष दिले नाही.

२ हे परमेश्वरा, माझ्या देवा,

मी तुझा धावा केला आणि तूं मला

रोगमुक्त केले.

३ हे परमेश्वरा, तूं माझा जीव अघोळोकांत वर काढिले;

तूं मला जिवंत राखिले, मला गर्तेत

पडू दिले नाही.

४ अहो परमेश्वराचे अक्षहो, त्याचे गुणगान गा;

१ उत्पत्ति ६:१७ पहा.

आणि त्याच्या पवित्र नामांचे स्मरण करितांना धन्यवाद करा.

५ त्याचा क्रोध क्षणमात्र राहतो;

त्याचा प्रसाद आयुष्यभर राहतो;

रात्री विलापाचे भिन्हाड केले

तरी प्रातःकाळी हर्षध्वनि होतो.

६ मी तर आपल्या संपत्काली म्हटले,

मी कधी दळणार नाही.

७ हे परमेश्वरा, तूं प्रसन्न होऊन माझा पर्वत

खंबीर केला;

तूं आपले मुख लपविले तोंच मी भयभीत झाले.

८ हे परमेश्वरा, मी तुझा धावा केला;

परमेश्वराची भिन्नवणी करून मी म्हणाले :

९ माझा रक्षक झाल्याने, मी गर्तेत पडल्याने

काय लाभ ?

माती तुझी स्तुति करील काय ? ती तुझे सत्य

विदित करील काय ?

१० हे परमेश्वर, ऐक, मजवर दया कर;

हे परमेश्वरा, माझे साहाय्य कर.

११ तूं माझा विलाप दूर करून मला नावाचयास

लाविले आहे;

तूं माझे गोंणटाट काढून मला हर्षाचा कटिबंध

नेसविला आहे;

१२ यासाठी की माझ्या आत्म्याने

तुझे गुणगान गावे, गप्प राहू नये;

हे परमेश्वरा, माझ्या देवा, मी सर्वकाळ तुझे

उपकारस्मरण करीन.

३१

[मुख्य गवयासाठी; दानिदाचे स्तोत्र]

१ हे परमेश्वर, मी तुझा आश्रय धरिला आहे;

मला कधी लजित होऊं देऊं नको;

तूं आपल्या न्यायाने मला मुक्त कर.

२ मजकडे आपला कान लाव;

मला सत्वर सोडीव;

तूं माझा प्रबळ हुर्ग हो;

- माझ्या बचावासाठी आश्रयस्थान हो.
- ३ कारण माझा कुर्वा, व माझा गळ तू आहेस;
तू आपल्या नामास्तव मला हातीं धरून चालीव.
- ४ त्यांनी मजसाठी चोरून मांडिलेल्या जाळ्यांतून तू
मला सोडीव,
कारण तू माझा आश्रय आहेस.
- ५ तुझ्या हातीं मी आपला आत्मा सोपवितों;
हे परमेश्वरा, सत्यस्वरूप देवा,
तू मला उद्धरिलें आहे.
- ६ निरर्थक मूर्तीला भजणाऱ्यांचा मी द्वेष करितों;
माझा भाव तर परमेश्वरावर आहे.
- ७ मी तुझ्या प्रसादानें उल्लास व हर्ष पावेन;
कारण तू माझी दैन्यावस्था पाहिली आहे;
माझ्या जिवावरलीं संकटें तुला अवगत आहेत.
- ८ तू मला वैऱ्याच्या कोंडीत सांपडू दिलें नाहीं;
माझे पाय तू प्रशस्त स्थळीं स्थिर केले.
- ९ हे परमेश्वरा, मजवर कृपा कर,
कारण मी संकटांत आहे;
माझे नेत्र, माझा जीव व माझें शरीर हीं दुःखानें
क्षीण झाली आहेत.
- १० माझें आयुष्य शोकांत, माझीं वर्षे उसासे टाक-
ण्यांत गेली आहेत;
माझ्या दुष्टाहें माझी ज्ञाति क्षीण झाली आहे,
माझीं हाडें जीर्ण झाली आहेत.
- ११ माझ्या सर्व शत्रूंमुळे माझी निंदा होत आहे;
माझ्या शेजाऱ्यांपाजाऱ्यांत माझा फार निर्भर्त्सना
होत आहे;
माझ्या ओळखीपाळखीच्या लोकांस माझें भय
वाटत आहे;
मला रस्त्यांत पाहून लोक पळून जातात.
- १२ स्मरणांतून गेलेल्या मृतांसारखा माझा विसर
पडला आहे;
फुटक्या भांग्यासारखा मी झालों आहे.
- १३ कारण बहुतांच्या तोंडून माझी बेअन्नू झालेली मी
ऐकली आहे;

- पाहावें तिकडे भ्रांतिच !
मजविरुद्ध मनसुबा करून
त्यांनीं माझा जीव घेण्याची योजना केली.
- १४ हे परमेश्वरा, मी तर तुजवर भाव ठेविला आहे;
मी म्हणतों, तूच माझा देव आहेस.
- १५ माझे दिवस तुझ्या हातीं आहेत;
माझ्या वैऱ्यांच्या हातांतून; माझ्या पाठीस लाग-
णाऱ्यांपासून मला सोडीव.
- १६ तू आपल्या सेवकावर आपला मुखप्रकाश पाड;
तू आपल्या वास्तल्यानें मला तार.
- १७ हे परमेश्वरा, मला लजित होऊं देऊं नको;
कारण मी तुझा धावा केला आहे;
दुर्जन लजित होवीत, ते अधोलोकांत निःशब्द
राहोत.
- १८ धार्मिकविरुद्ध गर्वानें, तिस्कारानें व उद्दामपणानें
बोलणाऱ्यांची वाचा बंद पडो.
- १९ तुझें चांगुलपण किती थोर आहे !
तुझें भय धरणाऱ्यांकरितां तू तें सांठवून ठेविलें
आहे,
तुझा आश्रय करणाऱ्यांसाठीं मनुष्यांमात्रांदिखत
तू तें सिद्ध केलें आहे.
- २० तू आपल्या समक्षतेच्या गुप्त स्थलीं मनुष्यांच्या
कळहांपासून त्यांस लपवितोस;
शब्दकलहापासून त्यांस आपल्या मंडपांत रक्षितोस.
- २१ परमेश्वर धन्यवादिता असो;
त्यानें मला तटबंदीच्या शहरांत ठेवून आपल्या
वास्तल्याचें कौतुक दाखविलें आहे.
- २२ मी तर अधीर होऊन म्हणालों,
मी तुझ्या दृष्टीपुढून दूर झालों आहे;
तरी मी तुझा धावा केला तेव्हां तू माझ्या विन-
वणीचा शब्द ऐकला.
- २३ अहो परमेश्वराचे सर्व भक्तहो, तुम्ही त्याजवर
प्रेम करा;
परमेश्वर सत्यक्षीलांचें रक्षण करितो;
गर्बिघ्नांचें पुरें पारिपत्य करितो.

२४ अहो परमेश्वराची आज्ञा धरणारे,
तुम्ही सर्व हिममत बोवा, तुमचें मन वीर करो.

३२ [द्वाविंशत्तें मास्कील (प्यानपर) स्तोत्र]

१ ज्याच्या अपराधाची क्षमा झाली आहे,
ज्याच्या पापावर पांघरून घातले आहे; तो घन्य !

२ ज्याच्या हिरोबाी परमेश्वर अधर्माचा दोष लपवित
नाही

३ ज्याच्या मनात कपट नाही,
तो मनुष्य घन्य !

४ मी गन्य राहिलें होतों,
तेव्हां संतत कष्टाच्यामुळे धावतीं हाडे जीर्ण झालीं;

५ कारण रात्रिविषस तुज्या हाताचा भार मजवर
होता;

सहस्राच्या तापानें माझ्यांतलें पाणी सुकून
गेले. [सख]

६ मीं आपलें पाप तुजजवळ कनूळ केलें;
आपला अवघें मीं लपवून ठेविला नाही;

मीं आपले अपराध परमेश्वराजवळ कनूळ करीन
असें मीं म्हणालों,

तेव्हां तूं मज्ज माझ्या पापदोषाची क्षमा केली.
[मेक]

७ वास्तव तूं पावणील त्या वेळीं प्रत्येक भकानें
तुम्ही प्रार्थना करावी;

जखंचा महापूर आला तरी त्याला त्याचा स्पर्श
होणार नाही.

८ तूं माझे आश्रयस्थान आहेस, तूं संकटापासून
माझे रक्षण करिशील;

मुक्ततेच्या स्तोत्रांनीं तूं मज्ज वेडिशील.
[सेक]

९ मीं तुला बोच करीन; ज्या मार्गाने तुला गेलें
पाहिजे

त्याचें विज्ञान तुला देईन;
मीं आपली दृष्टि तुजवर ठेवून तुला बुद्धिवाद

सांगेन.

१ निर्बुद्ध बोवा किंवा खेचर वासारवें होऊं नका;
त्याला आकळ्यासाठीं लगाम व बगदोर अशी
सामग्री पाहिजे,

नसली तर तीं तुज्याजवळ रावयाचीं नाहीत.

१० दुर्जनाला पुष्कळ दुःखें भोगावीं लग्नात;
परमेश्वरावर भाव ठेवणाऱ्याभोवतें दयेचें वेष्टन
असतें.

११ अहो चार्मिकहो, परमेश्वराच्या ठायीं आनंदोत्सव
करा;

अहो सरळ मनाचे जनहो, तुम्ही सर्व आनंदाचा
गजर करा.

३३ १ अहो चार्मिकहो, परमेश्वराचा जयजय-
कर करा;

सख्यंस स्युतिगान शोभतें.

२ वीणेवर परमेश्वराचें उपकारस्मरण करा;
दशतंतु वाखावर त्याचें गुणगान गा.

३ त्यापुढें नवें गीत गा;
अवधोच करीत कुशलतेनें बायें बाजवा;

४ कारण परमेश्वरानें वचन सरळ आहे;
त्याची सर्व कृति सत्याची आहे.

५ त्याला नीति व न्याय हीं प्रिय आहेत;
परमेश्वराच्या वास्तव्यानें पृथ्वी भरली आहे.

६ परमेश्वराच्या कृपादानें आकास निर्माण झालें;
त्याच्या मुळधासानें आकाशांतीळ सर्व सैन्य
निर्माण झालें.

७ तो समुद्राचीं जलें राक्षीसारखीं एकवट करितो;
महासागरांचें निधि सांठवितो.

८ अखिल पृथ्वी परमेश्वराचें भय करो;
जगांत राहणारे सर्व त्याचा घाक बाळगोट.

९ तो बोटख आणि अवघें झालें;
त्यानें आज्ञा केली आणि सर्व कांहीं स्थिर झालें.

१० राष्ट्रांच्या मसळती परमेश्वर निरर्थक करितो;
जोडनें संकल्प निष्फळ करितो.

११ परमेश्वराची योजना सर्वकाळ टिकते;

त्याच्या मनातील संकल्प पिढ्यानपिढ्या कायम राहतात.

- १२ ज्या राष्ट्रचा देव परमेश्वर आहे, ज्या लोकांस त्याने आपल्या वतनाकरिता प्रजा म्हणून निवडिले आहे, ते धन्य !
 - १३ परमेश्वर आकाशांतून पाहतो; सर्व मानवजातीला तो निरखितो.
 - १४ तो आपल्या निवासस्थानांतून पृथ्वीवर राहणाऱ्या सर्वांना न्याहाळून पाहतो.
 - १५ त्या सर्वांची हृदये घडणारा व त्यांची सर्व कामे जाणणारा तो आहे.
 - १६ कोणीहि राजा मोठ्या सैन्यबलाने जय पावतो असे नाही; वीरपुरुष आपल्या पराक्रमाने निभावतो असे नाही.
 - १७ जयप्राप्तीसाठी घोडा केवळ व्यर्थ होय; त्याला आपल्या महाबळाने कोणाचा बचाव करिता येणार नाही.
 - १८ पाहा, जे परमेश्वराचे भय धरितात व त्याच्या दयेची अपेक्षा करतात,
 - १९ त्यांचा जीव मृत्युपासून सोडवणारा व दुष्करणांत त्यांचा प्राण वाचवणारा म्हणून त्यांवर त्याची नजर असते.
 - २० आमचा आत्मा परमेश्वराची प्रतीक्षा करित आहे; आमचे साह्य व ढाल तोच आहे.
 - २१ त्याच्या ठरीं आमच्या हृदयाला आनंद आहे, कारण त्याच्या पवित्र नामावर आम्ही भक्ता आहो.
 - २२ हे परमेश्वरा, आम्ही तुझी आज्ञा धरिते आहो म्हणून आम्हांवर तुझा प्रसाद असे.
- ३४ [दाविदाचे स्तोत्र; त्याने जमीमलेखासमोर उद्दिश्य शासनाचे भिन्न-भिन्न प्रकारचे काम हाकून लावण्यांत आले आणि तो निरुप देणाले.]
- १ परमेश्वराचा धन्यवाद मी सर्वदा करिते; याच्या मुखांत त्याचे स्तवन सतत असेल.

- २ माझा जीव परमेश्वराच्या ठरीं प्रतिष्ठा शिरवील; दीन हें ऐकून हर्ष करितील.
- ३ तुम्ही मजबरोबर परमेश्वराची थोरवी गा; आपण सर्व भिडून त्याच्या नामाची महती बघू या.
- ४ मी परमेश्वराला शरण गेलों आणि तो मला पावला; त्यानें माझ्या सर्व भयांपासून मला सोडविलें.
- ५ ज्यांनीं त्याजकडे पाहिलें ते प्रकाश पावले; त्यांचीं मुखें लळीनें कदापि काळवंडणार नाहींत.
- ६ या पामरानें धावा केला आणि परमेश्वरानें तो ऐकला; त्यानें त्याच्या सर्व संकटांतून त्याला सोडविलें.
- ७ परमेश्वराचा दिव्यदूत त्याचे भय घरण्यांसमोबती छवणी देतो आणि त्यांचें संरक्षण करितो.
- ८ परमेश्वर कित्ती चांगला आहे याचा अनुभव घेऊन पाहा; त्याजवर भाव ठेवितो तो पुरुष धन्य !
- ९ परमेश्वराने पवित्र जनहो, त्याचे भय घरा, कारण त्याचे भय घरण्यांस कांही उणें पडत नाहीं.
- १० तरुण सिंहांसहि वाण पडते व त्यांची उपासमार होते; पण परमेश्वराला शरण जाणाऱ्यांस कोणत्याहि कांयल्या वस्तूची वाण पडत नाहीं.
- ११ मुखाने, या, माझे ऐका; मी तुम्हांस परमेश्वराचे भय घरावयास शिकवीन.
- १२ सुख भोगावे म्हणून जिविताची इच्छा घरणारा व दीर्घायुष्य चाहणारा असा मनुष्य कोण ?
- १३ तूं आपली जिप्हा तुझीचणासून व आपले ओठ कपटी भाषणापासून धार.
- १४ वाईटाचा त्याला कर व बरे तें कर; शांतिप्राप्त्यर्थे शत्रूला कर व तिचे शत्रुत्व कर.
- १५ परमेश्वराचे नेत्र धर्मिकांकडे अक्षतात; त्याचे कान त्यांच्या हृदयांकडे अक्षतात.
- १६ काहीतें कळवण्याची आज्ञा मनुष्यांस देण्याकडे आहे नसे म्हणून परमेश्वर त्यांचा निरुप देतो.

- १७ धार्मिक धावा करितात,
तो एकूण परमेश्वर त्यांना त्यांच्या सर्व संकटांपासून मुक्त करितो.
- १८ परमेश्वर भद्रदयी लोकांच्या सन्निधे असतो;
अनुत्स मनाच्या लोकांस तो उद्धरितो.
- १९ धार्मिकांसा बहुत कष्ट होतात;
तरी परमेश्वर त्या सर्वांतून त्याला सोडवितो.
- २० त्यांचे हाड न हाड तो संभाळितो;
त्यांतले एकही मोडत नाही.
- २१ दुष्टांचे मरण दुष्टाईतच होणारं;
धार्मिकांचे द्वेषे दंड पळतात.
- २२ परमेश्वर आपल्या सेवकांचा जीव उद्धरितो;
त्याचा आश्रय धरणारा कोणीही दोषपात्र होत नाही.

३५

[दाविदाचे स्तोत्र]

- १ हे परमेश्वरा, माझा विरोध करणाऱ्यांविरुद्ध विरोध कर;
मजबूतोर लढणाऱ्यांशी लढ.
- २ दाल व कवच धारण कर,
माझ्या साहाय्यासाठी उभा राहा.
- ३ माला हाती घे, माझा पाठलाग करणाऱ्यांचा मार्ग अडीव;
माझी विचारा मज वी मीच पुढे लढण आहे.
- ४ माझा जीव घेऊन पाहणारे उज्वळ व अंधीत होवितो;
माझा तुळसान वधे मजून मनसुका करणारे माझे घेवित व खच पावते.
- ५ ते वाऱ्यापुढे उडणाऱ्या सुसंतासका होवितो,
परमेश्वराचा विरोध त्यास उपकार जनो.
- ६ त्यांचा मार्ग अंधकाराने व निरक्षर होवितो,
परमेश्वराचा विरोध त्यांच्या परीत जनो.
- ७ माझा विरोधी मनाकारण पळवत नाहीत
पक्षा चोरून सोडिल्या,
माझा विचाराठी निष्कारण त्यांचे खाली.

- ८ त्याजवर नकळत आपत्ति येवो;
जो फांसा त्याने चोरून मांडिला त्यांत तोच गुंतून पडो;
तो त्यांत अचानक नाश पावो.
- ९ मग माझा जीव परमेश्वराच्या ठायी उल्लस पावेल;
त्याने सिद्ध केलेल्या तारणामुळे हर्ष करील.
- १० माझी सर्व हाडे म्हणतील, हे परमेश्वरा; तुज-
सारखा कोण आहे ?
तूं दीनास त्याच्याहून जो बलिष्ठ त्याजपासून सोडवितोस;
तूं दीनांस व कंगालांस छुटणाऱ्यांपासून सोडवितोस;
- ११ द्रोह करणारे साक्षी पुढे येतात
आणि जे मला ठाऊक नाही त्याविषयी मला विचारितात.
- १२ मी केलेल्या बऱ्याची फेड ते वाईटांचे करितात;
माझ्या जिवाला सारे अंतरले आहेत.
- १३ ते आजारी असतां मी तर गोणताट नेसत असें;
मी उपास करून आपल्या जिवाला स्नेहा देत असें;
माझी प्रार्थना माझ्या धवरी परत आली.
- १४ तो जसा काय मजकूर मित्र, माझा भाऊ आहे
असें समजून मी त्याजशी वागले;
वाईटांशी शोक करणाऱ्यासारखा सुतकी पेहरा-
वांचे मी मान खाली घालून हिंडलो.
- १५ मी लंगडलो तेव्हा त्यांचा आनंद झाला;
ते एकत्र जमले, ते अघम मला नकळत मज-
कूर सिद्ध एकत्र जमले;
त्यांनी माझी निंदा एकसारखी चालविली.
- १६ तुझ्यासाठी मजकूर करणाऱ्या अघम्यांप्रमाणे
त्यांनी मजवर दांत करकर चाबले.
- १७ हे मजकूर, जोठवर पाहत राहशील ?
त्यांनी जोडिलेल्या अरिष्टांपासून माझा जीव,
तथा तिहांपासून माझा प्राण सोडीव.
- १८ महाशयेंत मी सुवे उपकारस्मरण करीन;
बलिष्ठ लोकांचे मी सुवे स्तन करीन.

- १९ माझे वैरी मजविषयी खोडसाळपणाने हर्ष न करोत;
माझा विनाकारण द्वेष करणारे डोळे न मिचकावोत;
- २० माझ्यांच्या बोलणे सलोख्याचे नाही;
देशांत शांततेने राहणाऱ्यांविरुद्ध ते मसलती करितात.
- २१ माझ्यापुढे तोंड विचकून ते म्हणाले,
अहाहा ! अहाहा ! आम्ही आपल्या डोळ्यांनी पाहिले आहे.
- २२ हे परमेश्वरा, तूहि पाहिले आहेस, उगा राहू नको;
हे प्रभू, मजपासून दूर राहू नको.
- २३ हे माझ्या देवा, हे माझ्या प्रभू, माझा न्यायनिवाडा,
माझा वाद करावा म्हणून ऊठ, जाग्रत हो.
- २४ हे परमेश्वरा, माझ्या देवा, आपल्या नीतीने
माझा न्यायनिवाडा कर;
ते मजेविरुद्ध हर्ष न करोत.
- २५ अहाहा ! आमच्या मनासारखे झाले असे ते
आपल्या मनांत न म्हणोत;
आम्ही त्यांना गिळून टाकिले असे ते न म्हणोत.
- २६ माझ्या अहितामुळे आनंद करणारे सर्व एकदम
लंछित व फजीत होवोत;
मजवर तोरा मिरविणारे लब्धा व फजिती यांनी व्याप्त होवोत.
- २७ माझ्या न्याय्य पक्षाला अनुकूल असणारे उत्साह
व हर्ष पावोत;
आपल्या अक्काच्या कल्याणाने आनंद पावणाऱ्या परमेश्वराचा गौरव होवो, असे ते सतत म्हणोत.
- २८ माझी जिव्हा तुझ्या न्यायपरायणतेविषयी गुणगुणत
राहील
व तुझे सतत स्तवन करील.
- ३६ [मुख्य गव्यासाठी; परमेश्वराचा सेवक दावीद याचे स्तोत्र]
- १ दुर्जनाच्या मनांतून अधर्माचा च्वनि निघत असतो;
त्याच्या डोळ्यांपुढे देवाचे भय नाही.

- २ आपले पाप उघडकीस येणार नाही, त्याचा कोण तिटकारा करणार नाही,
अशी तो आपल्या मनाची समजूत करून घेतो.
- ३ त्याच्या तोंडचे शब्द अधर्माचे व कपटाचे असतात;
त्याने सुबुद्धि व सद्गतेन ही टाकून दिली आहेत.
- ४ तो अंधरुणावर पडल्यापडल्या अधर्माच्या मसलती करितो; तो कुमार्ग धरून राहतो,
वाइट्याचा वीट मानीत नाही.
- ५ हे परमेश्वरा, तुझे वात्सल्य आकाशापर्यंत पोहचले आहे;
तुझे सत्य गमनाला आजून मिळले आहे.
- ६ तुझी नीति देवाच्या पर्वतासारखी आहे;
तुझे निर्णय गंभीर महासागरासारखे आहेत;
हे परमेश्वरा, तू मनुष्य व पशु यांचा प्रतिपाळ करितोस.
- ७ हे देवा, तुझे वात्सल्य किती अमोल आहे !
मानवजाति तुझ्या पंखांच्या छायेचा आश्रय करते !
- ८ तुझ्या मंदिरातील सभ्यतांतून त्यांस तृप्ति होईल,
आणि तू आपल्या आनंदनदीतून त्यांस पाजिशील.
- ९ कारण जीवनाचा क्षरा तुजजवळ आहे;
तुझ्या प्रकाशाने आम्ही प्रकाश पाहतो.
- १० तुला ओळखणाऱ्यांस तुझे वात्सल्य,
सरळ मनाच्यांस तुझा न्याय लाभू दे.
- ११ गर्विष्ठाचा पाय मला न तुडवो;
दुर्जनांचा हात मला हाकून न लावो.
- १२ पाहा, दुष्कर्मी कसे पडले आहेत !
त्यांना लोटून दिले आहे, त्यांच्याने उठवणार नाही.

३७

[दाविदाचे स्तोत्र]

- १ दुष्कर्मांवर जळकळ नको;
अधर्म करणाऱ्यांचा हेवा करू नको.
- २ कारण ते गवताप्रमाणे लवकर कापले जातात,
हिरवळीसारखे वाळून जातात.

- ३ परमेश्वरावर भाव ठेव व सदाचाराने वाग;
- ४ देसांत वस्ती करून राहा, सत्याचे अवलंबन कर;
- ५ म्हणजे परमेश्वराच्या कृपाी तुला आनंद होईल;
- ६ तो तुला मगोरक पूर्ण करील;
- ७ आपला धीमिळकाम परमेश्वराकडे सोपवून दे;
- ८ त्याजवर भाव ठेव म्हणजे तो तुला कार्यसिद्धि करील;
- ९ तो तुला धार्मिकता प्रस्थापित करील;
- १० तुला ज्ञानमय मन्वन्नासारखे प्रगट करील;
- ११ परमेश्वराच्या अधीन होऊन स्वस्थ राहा;
- १२ त्याची प्रीति-कौतुपने म्हणून राहा;
- १३ जो मनुष्य आपल्या मार्गांने उदरपे पावतो,
- १४ जो मनुष्य दुष्ट संकल्प सिद्धीस नेतो त्याजवर जळकडू नको.
- १५ राम सोडून दे, कोषामिष्टपणाचा त्याग कर;
- १६ जळकडू नको, अर्थांने दुष्करणाकडे प्रवृत्ति होते.
- १७ दुष्करणाचा उच्छेद होईल;
- १८ परमेश्वराची प्रीति करणारे पृथ्वीचे वतन पावतील.
- १९ थोडक्याच धनसिद्धीद्वारे नदीस पोहोचेल;
- २० तू त्याचे धिक्कण सोपिशील पण त्याला पता लागणार नाही;
- २१ खीन जन पृथ्वीचे वतन पावतील;
- २२ ते उदक मुखाचा उपभोग घेतील;
- २३ दुर्जन धार्मिकनियम मसकती करिते;
- २४ त्याजवर दांतओठ काढतो.
- २५ प्रभु त्याला हस्त आहे;
- २६ कारण त्याचा दिवस येत आहे हे त्याला दिसते.
- २७ दीनदुबळ्यांस नीत करावयाला, सरळ मार्गांने चालणाऱ्यांस बघावयाला,
- २८ दर्जनांनी तरवार उपसली आहे व मनुष्य बसवून सब केले आहे.
- २९ त्यांनी दरवार त्यांच्याजवळ उघड ठेविले,
- ३० आणि त्यांनी धनुष्ये संय पावतील.

- ३१ धार्मिकांचे अल्प धन बहुत दुर्जनांच्या विपुल धनापेक्षा उत्तम आहे.
- ३२ दुर्जनांचे भुज मोडतील;
- ३३ पण धार्मिकांस परमेश्वर आचार असतो.
- ३४ सात्विकांच्या दिनचर्येकडे परमेश्वरांचे लक्ष असते;
- ३५ त्यांचे वतन सर्वकाल टिकेल.
- ३६ ते विपत्काली लज्जित होणार नाहीत;
- ३७ दुष्कालाच्या दिवसांत तुप्त राहतील.
- ३८ दुर्जन तर नाश पावतील;
- ३९ परमेश्वराचे वैरी कुणाल्याच्या क्षणिक शोभेसारखे होतील;
- ४० घुरासारखे नाहीतसे होऊन जातील.
- ४१ दुर्जन उसने घेतो; प्रत करित नाही;
- ४२ धार्मिक उदारपणे वागतो व दान देतो.
- ४३ ज्यांस त्याचा आशीर्वाद प्राप्त होतो ते पृथ्वीचे वतन पावतील;
- ४४ ज्यांवर त्याचा शाप येईल त्यांचा उच्छेद होईल.
- ४५ परमेश्वर मनुष्याची गति स्थिर करितो,
- ४६ आणि त्याचा आयुष्यकाल त्याला प्रिय आहे.
- ४७ तो पृथ्वी तरी सप्रेम पडणार नाही;
- ४८ कारण परमेश्वर त्याला हस्त देऊन सावरील.
- ४९ मी तरण होतो आणि अस्तांन ह्यापण प्राल्भे,
- ५० तरी धार्मिक निराश्रित झालेला
- ५१ व त्याची संतति भिकेस लागलेला मी पाहिली नाही.
- ५२ तो नेहमी उदार असतो, तो उसने देतो;
- ५३ त्याची संतति आशीर्वादित असते.
- ५४ वाहट्यामसून दूर राहा, बरे तें कर;
- ५५ म्हणजे तुला वस्ती कायमची राहील.
- ५६ कारण परमेश्वरास त्यास प्रिय आहे;
- ५७ तो आपल्या भक्तांस सोडीत नाही;
- ५८ त्यांचे रक्षण सर्वकाल होतें;
- ५९ पण दुर्जनांच्या संततीचा उच्छेद होतो.
- ६० धार्मिक पृथ्वीचे वतन पावतील,
- ६१ रीत ते सर्वदा वास करतील.
- ६२ धार्मिकांचे मुख सुदृढन बदते,

- त्याची जिह्वा न्याय उचारिते.
- ३१ त्याच्या देवाचें नियमशास्त्र त्याच्या हृदयांत असतें; त्याची पावले घसरणार नाहीत.
- ३२ दुर्जन धार्मिकावर टपलेला असतो, व त्याला जिवें मारल्यास तो पाहत असतो.
- ३३ परमेश्वर त्याला त्याच्या हाती देणार नाही, त्याचा न्याय होईल तेव्हां तो त्याला दोषी ठरविणार नाही.
- ३४ परमेश्वराची प्रतीक्षा कर व त्याच्या मार्गाचें अवलंबन कर, म्हणजे तो तुझी उन्नति करून तुला पृथ्वीचें बतन देईल; दुर्जनांचा उच्छेद झालेला तूं आपल्या डोळ्यांना पाहशील.
- ३५ मी एक उग्रस्वरूपी दुर्जन पाहिला, तो हिरव्यागार वृक्षासारखा आपल्या जागी विस्तारलेला दिसला;
- ३६ पण मी तिकडून गेलों तों त्याचा मागमस राहिला नव्हता;
- मी त्याचा शोध कला तरी तो सांपडला नाही.
- ३७ सात्विक मनुष्याकडे लक्ष दे, सरळ मनुष्याकडे पाहा;
- शांतिप्रिय मनुष्याची वंशपरंपरा राहिल.
- ३८ पातकी तर एकंदरीनें नष्ट होतील; दुर्जनांचा वंश छेदिला जाईल;
- ३९ परंतु धार्मिकांचें तारण परमेश्वरपासून होतें; संकटसमयीं तोच त्यांचा दुर्ग आहे.
- ४० परमेश्वर त्यांचें साहाय्य करितो व त्यांस मुक्त करितो;
- त्यांस दुर्जनांपासून मुक्त करितो व तारितो, कारण त्यांनीं त्याचा आश्रय धरिला आहे.

३८ [स्मरण देण्याकरितां दाबिदाचें स्तोत्र]

१ हे परमेश्वरा, तूं आपल्या क्रोधानें माझा निषेध करूं नको;

- तूं संतापानें मला शिक्षा करूं नको.
- २ तुझे बाण माझ्या देहांत खोल स्तले आहेत; तुझ्या हाताच्या भरणें मी दबलों आहे,
- ३ तुझ्या कोपामुळें माझ्या अंगीं आरोग्य राहिलें नाही; माझ्या पापामुळें माझ्या अर्थांत स्वल्बता नाही;
- ४ कारण माझे अपराध माझ्या डोक्यावरून गेले आहेत;
- जड ओझ्याप्रमाणें ते मला फार भारी झाले आहेत.
- ५ माझ्या मूर्खपणामुळें माझ्या जखमा सहून त्यांस घाण सुटली आहे.
- ६ माझ्या अंगाला आळेपिळे येतात, मी अगदीं बाकून गेलों आहे;
- दिवसभर मी सुतक्याच्या वेषानें फिरतो.
- ७ माझ्या कंबरेंत दाह सुटला आहे; माझ्या अंगीं आरोग्य अगदींच राहिलें नाही.
- ८ माझें अंग बचिर झालें आहे व फारच ठेचून गेलें आहे;
- मी आपल्या हृदयांतील तळमळीमुळें ओरडत आहे.
- ९ हे प्रभू, माझी सर्व इच्छा तुला ठाऊक आहे; माझें कर्तव्य तुजपासून गुप्त नाही.
- १० माझे काळीज धडधडतें; माझी शक्ति मला सोडून गेली आहे;
- माझ्या डोळ्यांतलें तेजहि राहिलें नाही.
- ११ माझे प्रियजन व माझे मित्र माझी व्याधि पाहून दूर राहतात;
- माझे जवळचे आतजन दूर उभे राहतात.
- १२ माझा जीव ध्यावयास टपणारे मला धरण्यासाठीं फासे मांडितात;
- माझें अनिष्ट चिंतिणारे अपकारक गोष्टी दोस्तात, ते दिवसभर कपटाच्या मसलती करीत राहतात.
- १३ मी तर बहिःपत्नीसारखा ऐकत नाही; मुक्यासारखा मी आपलें तोंड उघडीत नाही.
- १४ ज्या मनुष्याला ऐकूं येत नाही, ज्याच्या मुखांतून प्रत्युत्तर निघत नाही, त्याच्यासारखा मी झालों आहे.

- १५ हे परमेश्वरा, मी तुझी आज्ञा धरिली आहे;
हे प्रभू, माझ्या देवा, तू माझे ऐकशील.
- १६ मी म्हणालों, तू ऐकलें नाही तर ते मला पाहून
हर्षितील;
- माझा ध्याय घसरला म्हणजे ते माझ्यावर तोरा
भिरकितील.
- १७ मी पडण्याच्या लागस आलों आहे;
माझे दुःख मजसमोर नित्य आहे.
- १८ मी आपला दोष पदरी घेतों;
माझ्या पापामुळे मी लिप्त आहे.
- १९ माझे वैरी जोमदार व पुष्कळ आहेत;
खोबसाळपणानें माझा द्वेष करणारे बहुत
झाले आहेत.
- २० जें चांगलें आहे तें धरून मी चालतो,
म्हणून बऱ्याची फेड चाहटानें करणारि द्रोहानें
माझा विरोध करितात.
- २१ हे परमेश्वरा, मला सोडूं नको;
माझ्या देवा, मजपासून दूर राहूं नको.
- २२ हे प्रभू, माझ्या उदारका,
माझे साहाय्य करण्याची त्वरा कर.
- ३९** [मुख्य गवई यद्यून याच्यासाठी; दाविदाचें
स्तोत्र]
- १ मी म्हणालों कीं मी आपल्या जिव्हेनें पाप करूं नये
म्हणून आपल्या चालचलणुकीस जपेन;
मजसमोर दुर्जन आहे तोपर्यंत
मी आपल्या तोंडाला लगाम घालून ठेवीन.
- २ मौन धरून मी गप्प राहिलों, बरेंवाईट कांहीं
बोललों नाही,
तरी माझ्या दुःखानें उचल खाझिं.
- ३ माझे हृदय आंतल्या आंत संतप्त झालें;
मला ध्यास लागला असतां मजमध्ये
अग्नि भडकला,
तेव्हां मी आपल्या जिव्हेनें बोललों:
- ४ हे परमेश्वरा, माझा अंतकाळ केव्हां; व माझे

१ अथवा: बलवान्.

- आयुष्यमान किती, हें मला समजू दे;
मी किती नश्वर आहे हें मला कळू दे.
- ५ पाहा, तू माझे दिवस चौगाभर केले आहेत;
माझ्या आयुष्याचा काळ तुजपुढें कांहीं नाही;
कोणी मनुष्य कितीहि खंबीर असला तरी तो
श्वासरूपच होय, हें खास. [सेण]
- ६ मनुष्य छायेसारखा फिरतो,
तो उगीच धामधूम करितो, हें खास.
तो धन साठवितो, पण तें कोणाच्या इत्तीं लागेल
हें त्याला ठाऊक नाही.
- ७ तर आतां हे प्रभू, मी कशाची अपेक्षा करूं ?
माझी आज्ञा तुझ्याच ठर्या आहे.
- ८ माझ्या सर्व अपराधांपासून मला सोडीव;
मला मूर्खांच्या निंदेस पात्र करूं नको.
- ९ मी मुक्ता झालों आहे, आपले तोंड उघडीत नाही,
कारण हें तूंच केले आहे.
- १० तुझा प्रहार मजवरून दूर कर;
तुझ्या हाताच्या तडाख्यानें माझा क्षय होत आहे.
- ११ तूं मनुष्याला अधर्माबद्दल धमकावून शासन
करितोस,
तेव्हां तूं त्याचें सौंदर्य पतंगाप्रमाणें विलयास
नेतोस;
सर्व मनुष्ये श्वासवत् आहेत, हें खास.
- १२ हे परमेश्वरा, माझी प्रार्थना ऐक;
माझ्या धाव्याकडे कान लाव;
माझे अशु पाहून उगा राहूं नको;
कारण मी आपल्या सर्व पूर्वजांप्रमाणें
तुजपुढें परदेशीय व उपरी आहे.
- १३ मी येथून जाऊन नाहीसा होण्यापूर्वी मी आनंदित
व्हावें म्हणून मजवरून आपली कोधदृष्टि काढ.

४० [मुख्य गवयासाठी; दाविदाचें स्तोत्र]

- १ मी धीर धरून परमेश्वराची वाट पाहिली
तेव्हां त्यानें मजकडे वळून माझा धावा ऐकला.
- २ नाशाच्या खाचेंतून, दलदलीच्या चिखलांतून

- त्यानें मला वर काढिले,
माझे पाय खडकावर ठेविले आणि माझीं पावलें
स्थिर केलीं.
- ३ त्यानें माझ्या मुखांत नवें गीत,
आमच्या देवाचें स्तोत्र घातलें;
हें पाहून बहुत लोक भय धरितील
व परमेश्वरावर भाव ठेवितील.
- ४ जो पुरुष परमेश्वराला आपला भावविषय करितो,
आणि गर्विष्ठांच्या व असत्याकडे प्रवृत्ति असले-
ल्यांच्या वान्यास उभा राहत नाही तो धन्य !
- ५ हे परमेश्वरा, माझ्या देवा, तूं आम्हांसाठीं केलेलीं
अद्भुतकृत्ये
व प्रगत केलेले आपले बिचार बहुत आहेत;
तुझ्यासमोर त्यांची क्रमवार मांडणी करिता
येणार नाही;
त्यांचें वर्णन करूं लागलों
तर ते माझ्या गणनेपलीकडे आहेत.
- ६ यज्ञपशु व अन्नार्पण यांत तुला संतोष नाही:
तूं माझे कान उघडिले आहेत;
होम व पापाबद्दल अर्पण हीं तूं मागत नाहीस.
- ७ यावरून मी म्हणालों, पाहा, मी आलों आहें;
ग्रंथपटांत मजविषयीं लिहून ठेविलें आहे कीं
- ८ हे माझ्या देवा, तुझ्या इच्छेप्रमाणें करण्यांत मला
संतोष आहे;
तुझें शास्त्र माझ्या अंतर्दामीं आहे.
- ९ महासमंत मी धार्मिकतेचें सुदृढ सांगितलें;
हे परमेश्वरा, मी आपलें तोंड बंद केलें नाही
हें तूं जाणतोस.
- १० मी आपल्या मनांत तुझें न्यायीपण छपवून
ठेविलें नाहीं;
तुमी सत्यता व तूं सिद्ध केलेलें तारण मीं विदित
केलें; महासभेपासून तुझें वात्सल्य व तुझें सत्य मीं
गुप्त ठेविलें नाहीं.
- ११ हे परमेश्वरा, तूं मजविषयींचा आपला कळवळा
१ अथवा : तुझ्यासारखा कोणी नाहीं,

आवरून धरूं नको;

- तुझें वात्सल्य व तुझें सत्य हीं माझें नित्य रक्षण करोत.
- १२ असंख्य अरिष्टांनीं मला घेरिलें आहे;
माझ्या दुष्कर्मांनीं मला पछाडिलें आहे म्हणून
मला वर तोंड करितां येत नाहीं;
तीं माझ्या डोक्याच्या केसापेक्षां अधिक आहेत;
माझ्यांत त्राण उरलें नाहीं.
- १३ हे परमेश्वरा, प्रसन्न होऊन मला मुक्त कर;
हे परमेश्वरा, माझें साहाय्य करण्यास त्वरा कर.
- १४ जे माझा जीव घ्यावयास पाहतात
ते एकंदर लज्जित व फजीत होवोत;
माझे विभ्रसंतोषीं मागे हटून अप्रतिष्ठा पावोत.
- १५ मला अहाहा ! अहाहा ! असें शब्देन म्हणणाऱ्यांची
फजिती होऊन त्यांचीं तोंडे बंद पडोत.
- १६ तुला शरण येणारे सर्व तुझ्या ठायीं आनंद व
उल्लास पावोत;
तूं सिद्ध केलेलें तारण प्रिय मानणारे
परमेश्वराचा महिमा वाढो असें सतत म्हणोत.
- १७ मी तर दीन व दरिद्री आहें;
तरी प्रभूला माझी चिंता आहे;
माझा साहाय्यकारी व माझा मुक्तिदाता तूं आहेस;
हे माझ्या देवा, विलंब लावूं नको.

४१ [मुख्य गवयासाठीं; दाविदाचें स्तोत्र]

- १ जो दीनांची चिंता वाहतो तो धन्य !
संकटसमयीं परमेश्वर त्याला मुक्त करील.
- २ परमेश्वर त्याचें रक्षण करील व त्याचा प्राण
बांचवील; भूतलावर तो सुखी होईल,
आणि तूं त्याला त्याच्या वैन्यांच्या इच्छेवर सोड-
णार नाहीस.
- ३ तो रोगानें अंधरुणास खिळला असतां परमेश्वर
त्याला संभाळील;
तो रोगी असतां तूं त्याचें अंधरुण बदलितोस.
- १ अथवा : तूं त्याचा रोग दूर करून त्याला बरें
करितोस.

- ४ मी म्हणालों, हे परमेश्वरा, मजवर कृपा कर; माझ्या जिवाला बरें कर; मी तुजविषुद पाप केले आहे.
- ५ माझे वैरी मजविषयी अमन्य बोलून म्हणतात की हा केव्हां मरेल आणि याचें नांवागांव केव्हां नाहीसिं होईल;
- ६ त्यांच्यापैकी कोणी माझ्या समाचारास आला तर तोवरपांगी बोलतो; तो आपल्या मनांत कुकल्पना सांठवितो; आणि बाहेर जाऊन त्या सांगतो.
- ७ माझे सर्व द्वेष मिळून मजविषुद कुजबुज करितात आणि माझ्या अहिताच्या मसळती जोडितात:
- ८ त्याला दुष्ट रोग जळक आहे, तो पळक आहे, तो जाता उठणार नाही असें

- ते म्हणतात.
- ९ जो माझा सखा, ज्यावर माझा विश्वास होता, ज्यानें माझें अन्न खाल्लें त्यानेंहि मजवर छात उगा-रिली आहे.
- १० हे परमेश्वरा, मजवर दया करून मला उठीव, म्हणजे मी त्यांचें उसनें फेडीन.
- ११ माझा वैरी मजविषुद जयोत्सव करीत नाही, यावरून तूं मजवर प्रसन्न आहेस असें मी समजतो.
- १२ मला तर तूं माझ्या सात्विकपणांत स्थिर राखितोस, मला तूं आपल्या सन्मुख सर्वेकाळ ठेवितोस.
- १३ इलाएलचा देव परमेश्वर गुगालुयुग धन्यवादिता आहे. आमेन, आमेन.

भाग दुसरा

४२

[मुसुन गववासाठी; कोरहाच्या पुत्राचें मासिक (प्यानपर स्तोत्र)]

- १ हरिणी जव्ही पाण्याच्या प्रवाहासाठीं झुलपते तसा हे देवा, माझा जीव तुजसाठीं झुलपत आहे.
- २ माझा जीव देवासाठीं, जीवत देवासाठीं तान्हेला झाला आहे;
- मी केव्हां देवासमोर येऊन त्याचें दर्शन घेईन ?
- ३ तुम्हा देव कोठें आहे, असें ते मला सतत म्हणतात, म्हणून अहोरात्र माझे अशु माझा आहार झाले आहेत.
- ४ कोकसुयान सज करीत तेव्हां त्यांच्या मेळ्या-बरोबर मी फसा बालें, आणि आनंदोत्सव व देवस्तवन बांधां गज्वर पाळ्या असतां देवाच्या संक्षिराकडे त्यांस मी फसा मिरवीत नेईं,

बाची मला आठवण झाली म्हणजे माझा जीव हळक होतो.

- ५ हे माझ्या जिवा, तूं कां शिख झालस ? तूं अंतल्या आंत कां तळमळत आहेस ? देवाची आशा घर; तो मला दर्शन देऊन माझा उदार करितो, म्हणून मी त्याचें पुनरपि गुणगान गाईन.
- ६ हे माझ्या देवा, माझा जीव माझ्या ठावीं शिख झाला आहे. म्हणून यादेंनेच्या व ह्यमोनाच्या प्रवेशांत व मिसुहूरच्या डोंगराजवळ मी तुझें स्मरण करितों.
- ७ तुम्हा धवधव्यांच्या आवाजानें जणू काय खोंडा खोंड्याला बोलवीत आहे; तुम्हा सर्प छटा व कळोळ मजवरून गेले आहेत.
- ८ तरी परमेश्वर दिवसां आपलें वास्तव्य प्रकट करीक; मी रात्रीस त्याचें गीत,

माझ्या जीवनदात्या देवाची प्रार्थना, गात राहिन.

१ देव जो माझा खडक त्यास मी म्हणेन : तू मला कां विसरलास ?

वैच्याच्या जाचामुळे सुतक्याच्या वेषानें मीं कां फिरावें ?

१० तुझा देव कोठें आहे असें माझे शत्रु मला एक-सारखें म्हणून माझी निंदा करितात;

तेणेंकरून माझ्या हाडांचा चुराडा होतो.

११ हे माझ्या जिवा, तूं कां खिन्न झालास ?

तूं आंतल्या आंत कां तळमळत आहेस ?

देवाची आज्ञा धर; तो मला दर्शन देऊन माझा उद्धार करितो,

म्हणून मी त्याचें पुनरपि गुणगान गाईन.

१ हे देवा, माझा न्याय कर;

भक्तीहीन राष्ट्राशीं माझ्या पक्षांनें लढ;

कपटी व कुटिल मनुष्यांपासून मला मुक्त कर.

२ कारण हे देवा, तूं माझा बळकट दुर्ग आहेस;

तूं माझा कां त्याग कैला

वैच्याच्या जाचामुळे सुतक्याच्या वेषानें मीं कां फिरावें ?

३ तूं आपला प्रकाश व आपलें सत्य प्रगट कर; तीं मला मार्ग दाखवोत;

तुझ्या पवित्र डोंगरावर, तुझ्या निवासस्थानी मला पोहंचवोत;

४ म्हणजे मी देवाच्या वेदीजवळ, देव जो माझा परमार्णंद त्याजजवळ जाईन;

आणि हे देवा, माझ्या देवा, वीष्णवर मी तुझें गुणगान गाईन.

५ हे माझ्या जिवा, तूं कां खिन्न झालास ?

तूं आंतल्या आंत कां तळमळत आहेस ?

देवाची आज्ञा धर; तो मला दर्शन देऊन माझा उद्धार करितो,

म्हणून मी पुनरपि त्याचें गुणगान गाईन.

४४

[मुख्य गव्यासाठी; कोरहाच्या पुत्रांचें माल्की (ध्यानपर स्तोत्र)]

१ हे देवा, आमच्या पूर्वजांच्या शिवसांत, पुरातन काळी, तूं एक कार्य केले; त्याचें वर्णन त्यांनीं केले, व तें आम्ही आपल्या कानांनीं ऐकले.

२ तूं आपल्या हातांनीं राष्ट्रांस धालवून तेकें यांस स्थापिलें; त्या लोकांस त्सेच देऊन यांचा विस्तार केला.

३ यांनीं आपल्या तरवारींनीं देशाची मालकी मिळविली असें नाही, यांच्या बाहुबळानें यांस विजयप्राप्ति झाली असें नाही,

तर तुझा उजवा हात, तुझा भुज व तुझें मुखतेज घांनीं ती झाली, कारण यांजवर तुझी कृपादृष्टि होती.

४ हे देवा, तूंच माझा राजा आहेस; याकोबाला जघावर जय प्राप्त होईल असें कर.

५ आम्ही तुझ्या साहाय्यानें आपल्या शत्रूंस उलथून टाकूं;

आम्हांवर उठणाऱ्यांची तुझ्या नामानें पायमल्ली करूं.

६ मी आपल्या धनुष्यांवर भिस्त ठेवीत नाही, माझी तरवार माझा बचाव करावयाची नाही.

७ तर आमच्या शत्रूंपासून तूं आमचा बचाव करितोस आणि आमचा द्वेष करणाऱ्यांस तूं फजीत करितोस.

८ आम्ही सतत देवाची प्रतिष्ठा मिरवितों, आणि तुझ्या नामाचें सर्वकाळ उपकारस्मरण करितों. [सेवा]

९ तरी आतां तूं आम्हांस टाकिलें आहे, आम्हांस फजीत केले आहे;

आमच्या सैन्यांबरोबर तूं जात नाहीस.

१० तूं आम्हांस शत्रूळ पाठ दाखवावयास लाविलें, आमचा द्वेष करणारे आम्हांस बघेच्छ छुटितत.

४३

- ११ तू आम्हांस मेंढरांसारखें भक्ष्यरूप केलें आहे;
आणि तू राष्ट्राष्ट्रांमध्यें आमची दणादाण केली आहे.
- १२ तू आपले लोक फुकटवारी विकिले,
त्यांची किंमत घेऊन आपला फायदा केला नाही.
- १३ तू आम्हांस आमच्या शेजाऱ्यांच्या निंदेचा विषय केलें,
आमच्या सभोवतालच्या लोकांच्या उपहासाचा व धिऱ्काराचा विषय केलें.
- १४ तू राष्ट्रांत आमचें नांव निंदासूचक असें केलें;
व आम्हांस पाहून लोकांनीं डोके झालवावे असें तू केलें.
- १५ माझी कजिती त्रिखं मजपुढें आहे;
आणि माझ्या मुखावरील लजेनें मला व्हीपिलें आहे;
- १६ अरण निंदा व निर्भर्तना करणाऱ्यांचे शब्द मी ऐकत आहे
आणि बैरी व सूड उगविणारे माझ्या दृष्टीसमोर आहेत.
- १७ हे सर्व आम्हांवर आले तरी, आम्ही तुला विसरलों नाही,
तुझ्या करारासंबंधानें आम्ही विश्वासघात केला नाही.
- १८ आम्हें मन फिरत झालें नाही;
आमचीं पाउलें तुझ्या मृगांवर हळलीं नाहीत;
- १९ तरी तू आम्हांस कोव्हे राहण्याच्या ठिकाणी ठेविले,
सुल्यच्छायनें आच्छादिलें.
- २० जर आम्ही आपल्या देवांचें नाम विसरलों असतो
व अन्य देवापुढें हात पसरले असते,
- २१ तर देवांनं हे शोधून काढलें नसतें काय ?
कारण तो मनातील गुप्त गोष्टी जाणतो.
- २२ तरी तुझ्यामुळें आमचा वध सतत होत आहे;
कापावयाच्या मेंढरांसारखें आम्हांस गणितगत.
- २३ हे प्रभू, जागां हो, कां निजलास ?
ऊठ, तू आमचा कायमचा त्याग करू नको.
- २४ तू आपलें मुख कां लपवितोस ?

- आमचें दुःख व आमचा छळ कां विसरतोस ?
- २५ आमचा जीव धुळीस मिळत आहे,
आमचें पोट भूमीस लागत आहे.
- २६ आमच्या साहाय्यायें ऊठ,
आपल्या वात्सल्यास्तव आमचा उद्धार कर.

४५ [मुख्य गवयासाठीं; शोशनीम (भूकमल) या चालीवर गावयाचें कोरडाच्या पुत्राचें मास्कोल (ध्यानपर स्तोत्र); प्रेमगीत]

- १ माझ्या मनांत चांगल्या विचारांची उकळी आली आहे;
राजाविषयीं जें काव्य मी रचिलें तें मी म्हणून दाखवितों;
माझी जीम चतुर लेखकाची लेखणी अशी आहे.
- २ मानवजातींत तू अति सुंदर आहेस;
तुझ्या मुखांत प्रसाद भरला आहे;
यामुळें देवांनं तुला सर्वकळ धन्यवादित केलें आहे.
- ३ हे वीरा, तू आपली तरवार कंबरला बांध,
आपणें वैभव व आपला प्रताप धारण कर.
- ४ सत्य, मन्त्रता व न्यायपरायणता यांच्याप्रीत्यर्थ प्रतापानें स्वारी करून विजयशाली हो,
म्हणजे तुझा उजवा हात तुला भयानक कृत्यें करावयास शिकवील.
- ५ तुझे बाण तीक्ष्ण आहेत;
लोक तुजपुढें चीत होतात;
तुझे बाण राजाच्या शत्रूंच्या हृदयांत शिरतात.
- ६ हे देवा, तुझे सिंहासन युगायुगीनें आहे;
तुजें राजवेत्र सरळतेचें वेत्र आहे.
- ७ तुला न्यायाची आबड व दुष्टांचा वीट आहे;
म्हणून देवांनं, तुझ्या देवांनं, तुझ्या बरोबरीच्या लोकांपेक्षां श्रेष्ठ असा हर्षरूप तलाचा अभिषेक तुला केला आहे.
- ८ बोट, अगळ व तज यांचा सुगंध तुझ्या सर्व वस्त्रांना येत आहे;

हस्तिदंती राजमंदिरांतील तंतुवाथे तुला आनंदित करितात.

- ९ तुझ्या सन्मान्य स्त्रियांमध्ये राजकन्या आहेत; राणी ओफीरच्या सुवर्णांनी मंडित होऊन तुझ्या उजवीकडे उभी आहे.
- १० अगे कन्ये, ऐक, उख दे, कान लव; मूं आपले लोक व आपल्या बापाचें घर हीं विसर.
- ११ राजा तुझ्या सौंदर्याचा अभिलाषी आहे; तो तुझा पति आहे, म्हणून त्याच्या चरणीं लाग.
- १२ सोराची कन्या तुला नजराणा आणील; धनवान् लोक तुझें आजव करतील.
- १३ राजकन्या आपल्या अंतःपुरांत अगदीं ऐश्वर्यमंडित आहे; तिचीं वस्त्रे भरजरी आहेत.
- १४ तिला कश्मिराचीं वस्त्रे नेसवून राजाकडे मिरवीत नेतील, तिच्यामागून चालणाऱ्या कुमारींना तिच्या सख्या तुजकडे आणतील.
- १५ आनंदानें व उत्सवानें त्यांस मिरवितील. त्या राजमंदिरांत प्रवेश करतील.
- १६ तुझ्या वडिलांच्या ठिकाणीं तुझीं मुलें येतील; तूं सर्व पृथ्वीवर त्यांस अधिपति करिशील.
- १७ तुझ्या नामाचें स्मरण पिढ्यानपिढ्या राहील असें मी करीन, म्हणजे लोक युगानुयुग तुझें उपकारस्मरण करतील.

४६ [मुख्य गव्यासाठी; कोरहाच्या पुत्रांचें टिपेच्या सुरानें गाव्याचें स्तोत्र]

- १ देव आमचा आश्रय व आमचें सामर्थ्य आहे; तो संकटसमयीं साहाय्य करण्यास सदा सिद्ध असतो.
- २ यास्तव पृथ्वीं जलश्रीपालश्री झाली, पर्वत कोसळून सागरतळीं बुडाले;

- ३ त्याच्या लटा गर्जन उडवल्या, त्यांच्या उचंबळण्यानें पर्वत हालले तरी आमही भिणार नाही. [सेल]
- ४ अशी एक नदी आहे की तिचे प्रवाह देवाच्या नगराला, परात्पराच्या परमपवित्र निवासस्थानाला आवंदमव करितात.
- ५ त्याच्या ठायीं देव आहे; तें डळवयाचें नाही; प्रभात होताच देव त्याचें साहाय्य करील.
- ६ राष्ट्रें खबळलीं, राज्यें डळमळलीं; त्यांनीं गर्जना केली तों पृथ्वी विरघळून गेली.
- ७ सेनाधीश परमेश्वर आम्हांबरोबर आहे; याकोबाचा देव आमचा आश्रय आहे. [सेल]
- ८ या, परमेश्वराचीं कृत्यें पाहा, त्यांनीं पृथ्वीची कशी नासधूस केली आहे.
- ९ तो दिगंतापर्यंत लढाया बंद करितो; षोःधनुष्य मोडितो, भाला तोडून टाकितो; रजः अग्नीत जळून टाकितो.
- १० शांत व्हा आणि लक्षांत ठेवा कीं मीच देव आहे, राष्ट्रांमध्ये माझी महती होईल. पृथ्वीभर माझी महती होईल.
- ११ सेनाधीश परमेश्वर आम्हांबरोबर आहे; याकोबाचा देव आमचा आश्रय आहे. [सेल]

४७ [मुख्य गव्यासाठी; कोरहाच्या पुत्रांचें स्तोत्र]

- १ अहो सर्व लोकहो, टाळ्या वाजवा; उत्साहशब्दांनी देवाचा जयजयकार करा.
- २ कारण परमेश्वर परात्पर व भयप्रद आहे; तो अखिल पृथ्वीचा महान् सार्वभौम राजा आहे.
- ३ तो लोकांस हतवीर्य करून आमच्या त्त्यांमार्त देतो; राष्ट्रांस आमच्या पायांखालीं धालितो.
- ४ त्याचा आवडता याकोब सास ज्या बतवाचा अभिमान होत;

तें त्यानें आम्हांसाठीं निवडिलें आहे. [स्तोत्र]

५. कन्यकोच होत असतां देव वर गेला आहे, म्हणण्याचा शब्द होत असतां वरमेधर वर गेला आहे.
६. देवाचीं स्तुतिस्तोत्रें गा, स्तुतिस्तोत्रें गा; आमच्या राजाचीं स्तुतिस्तोत्रें गा, स्तुतिस्तोत्रें गा.
७. कारण देव सर्व पृथ्वीचा राजा आहे; तुम्ही लक्षपूर्वक त्याचीं स्तुतिस्तोत्रें गा.
८. देव राष्ट्रभर राज्य करीत आहे; देव आपल्या पवित्र सिंहासनावर बसला आहे.
९. राष्ट्रांतलें अधिपति असले आहेत; अत्राहामाच्या देवांची प्रजा एकत्र झाली आहे; कारण पृथ्वीवरील सर्व हालीं देवाच्या आहेत; तो परम थोर आहे.

४८

[कोरणाच्या पुत्रांचें संगीत स्तोत्र]

१. परमेधर थोर आहे; आमच्या देवाच्या नगरांत, त्याच्या पवित्र डोंगरावर, तो स्तुतीस अत्यंत पात्र आहे.
२. उत्तर सीमेवरील सीयोन डोंगर, राजाधिराजाचें नगर, उचतेमुळें सुंदर व सर्व पृथ्वीचा अर्जुन आहे.
३. त्याच्या मंदिरांत देव आश्रयदुर्ग असा प्रकट झाला आहे.
४. राजे एकत्र होऊन जुटीनें चढाई करून आले.
५. ते पाहतांच विस्मित झाले; धावरे होऊन पळत सुटले.
६. तेथें त्यांस केंच सुटले; त्यांस प्रसुतिकेवनाप्रमाणें वेदना क्षीयि.
७. त्यांच्या कानांनीं तारांशाचीं गळवतें तूं फोडितोस.
८. जें आम्ही ऐकले तें सैनावीरा परमेधराच्या नगरांत, आमच्या देवाच्या नगरांत पाहिलें;

तें हें की देव सर्वकाल तें स्थिर राखील. [स्तोत्र]

९. हे देवा, तुझ्या मंदिरांत आम्ही तुझ्या वास्तव्याचें स्थितन केले.
१०. हे देवा, जसें तुजें नाम, तशी तुमी कीर्ति दिग्तांपर्यंत जात आहे; तुझा उजवा हात न्यागपूर्ण आहे.
११. तुझ्या न्यायकृत्यामुळे सीयोन डोंगर अर्जुन पारो, यहुदाच्या कन्या उल्लासात.
१२. सीयोनसमोबती फिरा, त्याला फेरा धावत; त्याचे बुरूज मोजा;
१३. त्याच्या प्राकारांकडे लक्ष या, त्याच्या मंदिरांतून फिरा म्हणजे पुढील पिढीला ह्याविषयीं तुम्हांला संगतें येईल.
१४. हा देव आमचा सनातन देव आहे; तो सर्वकाल आमचा मार्गदर्शक होईल.

४९

[मुख्य गवयामाठी; कोरणाच्या पुत्रांचें स्तोत्र]

१. अहो सर्व लोकहो, हें ऐका; जगांत राहणारे उच्च व नीच,
२. श्रीमंत व दरिद्री लोकहो, तुम्ही सर्व काम या.
३. माझे मुख झालं वदणार आहे; माझ्या मनचे विचार सुद्धतेचे असणार.
४. मी हृष्टांकडे कान लावीन; वीणेवर गाणें गाऊन गूढवचन उलगडून सांगेन.
५. मला फसविणाऱ्यांचा दुष्टपणा मला वेडितो; अशा विपत्कालीं मी कां भयावें ?
६. ते तर आपल्या संपत्तीवर मरबसा ठेवितात; व आपल्या विपुल धनाचा तोरा मिरवितात.
७. कोणाहें मनुष्यास आपल्या भावाला मुक्त करितां येत नाही, किंवा त्याच्याबद्दल देवाला बडोणें अन्न देतां येत नाही.

८ त्यांनी सर्वदा जगावें, त्याला कधी गतेंच अनुभव
चई नये,

म्हणून त्यांच्यानें देवाला खंडणी देववत नाही;

९ कारण त्याच्या जिवाची खंडणी इतकी मोठी आहे कीं
तिची भरपाई करण्याचें नेहमीं राहणारच.

१० कारण तो पाहतो कीं ज्ञानी मरतात,
तसेंच जड व मतिमंद हे नष्ट होतात,
आणि आपलें धन दुसऱ्यांना ठेवून जातात.

११ ते मनांतल्या मनांत म्हणतात कीं
आमचीं वरें सदांदिता राहतील;
आमचीं ठिकाणें पिढ्यानपिढ्या टिकतील;
ते आपल्या जमिनीस आपलीं नांवें देतात.

१२ मनुष्य प्रतिष्ठा पावला तरी टिकत नाही;
तो नश्वर पक्षसारखा आहे.

१३ जे अभिमानी आहेत त्यांची,
व त्यांचें बोलणें ज्यांस पसंत पडतें अशा त्यांच्या
अनुयायांचीहि हीच गति आहे. [सेला]

१४ ते मेंढरांच्या कळपासारखे अधोलोकांकरितां नेमि-
लेले आहेत;

मृत्यु त्यांचा मेंढपाळ आहे;
प्रमातकाल प्राप्त झाला म्हणजे नीतिमान् त्याजवर
प्रभुत्व करतील;

त्यांचे देह अधोलोकांत क्षय पावतील;
त्यांना वस्तीला कोठें थारा राहणार नाही;

१५ परंतु देव माझा जीव अधोलोकांच्या कबजां-
तून सोडवील;
तो मला आपणाजवळ घेईल. [सेला]

१६ कोणी मनुष्य धनवान् झाला,
त्याच्या घरचा डामडौल वाढला तरी तूं धाबरूं नको;

१७ कारण तो मृत्यु पावेल तेव्हां बरोबर काहींच घेऊन
जाणार नाही;

त्याचा धाटमाट त्याच्यामागून खालीं उतरणार नाही.

१८ तो जिवंत असतां आपल्या जिवाला धन्य म्हणे;
तूं आपलें वरें करून घेतलें म्हणजे लोक तुझा
स्तुतिपाठ गातात.

१९ तरी तो आपल्या बडिलांच्या पिढीला जाऊन मिळेल;
त्यांच्या दृष्टीस प्रकाश कधीच पडवण्याचा नाही.

२० मनुष्य प्रतिष्ठित असून त्याला व्यक्त नसली,
तर तो नश्वर पक्षसारखा आहे.

५०

[आसापाचें स्तोत्र]

१ देवाधिदेव परमेश्वर बोललां आहे,
त्यानें सूर्याच्या उगवतीपासून मावळतीपर्यंत पृथ्वीला
हाक मारिली आहे,

२ सौंदर्याचा केवळ कळस असा सीयोन डोंगर,
त्यावरून देव प्रकाशला आहे.

३ आमचा देव येत आहे, तो उगा राहावयाचा
नाहीं;

त्याजपुढें अग्नि प्राचीत चालला आहे,
त्याच्याभोवतीं मोठें वादळ सुटलें आहे.

४ त्यानें आपल्या लोकांचा न्याय करावा
म्हणून तो वर आकाशास व पृथ्वीस हाक मारून
म्हणतो :

५ ज्यांनीं यज्ञ करून मजशीं करार केला आहे,
त्या माझ्या भक्तांस माझ्याजवळ एकत्र करा.

६ आकाश त्याची न्यायपरायणता प्रकट करितें;
देव स्वतः न्याय करणार आहे. [सेला]

७ माझ्या लोकांनो, ऐका, मी बोलत आहे;
हे इस्राएला, मी तुला प्रतिज्ञापूर्वक सांगतोः
मी देव, तुझा देव आहे;

८ तुझ्या यज्ञसंबंधानें तर मी तुला बोल
लवीत नाही;

तुझे होमबलि मजपुढें नित्य आहेतच.

९ तुझ्या घरचा खोंड किंवा तुझ्या मेंढवाच्यांतले बोकड
मी ध्यावयाचा नाही.

१० कारण वनांतिल सर्व पशु,
हजारों डोंगरांवरील गुरेढोरे माझी आहेत.

११ डोंगरांवरील सर्व पाखरें मला ठारक आहेत;
आग्नि रानांतिल प्रणी माझ्या लक्षांत आहेत.

१२ मला भूक लागली तरी मी तुला सांगणार नाही,

- कारण जग व जगांतलें सर्व कांहीं माझे आहे.
- १३ बैलांचें मांस मी खाणार काय ?
बोकडांचें रफ मी पिणार काय ?
- १४ देवाला आमाराहूयी यज्ञ कर;
परात्परापुढें आपले नवस फेड;
- १५ संकटसमयीं माझा धावा कर;
मी तुला मुक्त करीन आणि तूं माझें गौरव करीशील.
- १६ दुर्जनाला तर देव म्हणतो :
माझे नियम विहित करणारा तूं कोण ?
माझा करार आपल्या मुखानें उच्चारणारा तूं कोण ?
- १७ तूं तर माझ्या शासनाचा तिरस्कार करितोस,
माझीं वचनें मागे झुगारून देतोस.
- १८ तूं चोर पाहिल्ल कीं तुला आनंद झाल्लच;
तूं व्यभिचारी इसमांचा साथीदार आहेस.
- १९ तूं आपलें तोंड दुष्टपणासाठीं मोकळें सोडिल्लें आहे,
तुझी जिव्हा कपटाची योजना करिते.
- २० तूं आपल्या भ्रष्टाविरुद्ध बोलत बसतोस;
तूं आपल्या सहोदराची चहाडी करितोस.
- २१ असें तूं केलें तरी मी उगा राहिल्लें;
मी तुजसारखाच आहे असें तुला वाटलें;
तथापि मी तुझा निषेध करीन,
मी तुझीं कर्मे तुजपुढें मांडीन.
- २२ अहो देवाला विसरणाच्यांनो, याचा विचार करा,
नाही तर मी तुम्हांस फाडून टाकीन,
तेव्हां तुम्हांस कोणी सोडविणारा सांपडव्यांचा नाही.
- २३ जो आमाराहूयी यज्ञ करितो तो माझें गौरव करितो;
आणि जो आपला मार्ग नीट ठेकितो त्याला मी ईश्वरकृत तारण प्राप्त करून देईन.

५१

[मुख्य गवयासाठी; दविदाचें स्तोत्र; त्यानें बभ्रुवेदीं समागम केल्यानंतर नाथान सदिष्ट त्वष्टकळें आला तेव्हांचें]

- १ हे देवा, तूं आपल्या वात्सल्यास अनुसरून मजवर कृपा कर;
तूं आपल्या विपुल करुणेश अनुसरून माझे अपराध पुसून टाक.
- २ मला धुऊन माझा दोष अगदीं काडून टाक,
माझे पाप दूर करून मला स्वच्छ कर.
- ३ कारण मी आपले अपराध जाणून आहे,
माझे पाप मजपुढें नित्य आहे.
- ४ तुजविरुद्ध, तुजविरुद्धच मीं पाप केले आहे,
तुझ्या दृष्टीनें जें वाईट तें मीं केले आहे;
म्हणून तूं बोलशील तेव्हां न्यायी ठरशील,
व निवाडा करिशील तेव्हां निर्दोष ठरशील,
- ५ पाहा, मी जन्माचाच पापी आहे;
माझ्या आईनें गर्भधारण केलें तेव्हांचाच मी पातकी आहे.
- ६ पाहा, अंतर्थांमीची सत्यता तुला आवडते;
तूं माझ्या अंतर्थांमाला ज्ञानाची ओळख करून दे.
- ७ एजोबाचें माझा पापमल काढ म्हणजे मी निर्मळ होईन;
मला धू म्हणजे मी बर्फाहून पांढरा होईन.
- ८ आनंदाचे व हर्षाचे शब्द माझ्या कानां पर्यंत दे;
म्हणजे तूं मोडिल्ली माझीं हाडें उल्लसतील.
- ९ माझ्या पापांपासून तूं आपलें तोंड फिरीव;
माझे सर्व अपराध पुसून टाक.
- १० हे देवा, माझ्या ठायीं शुद्ध हृदय उत्पन्न कर;
माझ्या ठायीं स्थिर असा आत्मा पुनः घाल.
- ११ तूं मला आपल्यापुढून घालवून देऊं नको;
आणि आपला पवित्र आत्मा मजमधून काडून घेऊं नको.
- १२ तूं केलेल्या उद्धाराचा आनंद मला पुनः होऊं दे;
आणि उसुकतेच्या आत्म्यानें मला सावरून धर;
- १३ म्हणजे मी अपराधांस तुझे मार्ग शिकवीन;
आणि पातकी तुजकडे वळतील.
- १४ हे देवा, माझ्या उद्धारक देवा,
तूं मला रक्षपताच्या दोषापासून मुक्त कर,

- म्हणजे माझी जिव्हा तुझ्या न्यायपरायणतेचा गजर करील.
- १५ हे प्रभू, माझे ओठ उघड;
- म्हणजे माझे मुख तुझी कीर्ति वर्णाल.
- १६ तुला पशुयज्ञ आवडत नाही, नाही तर तो मी केला असता;
- होमबलिहि तुला प्रिय नाही.
- १७ देवाचे यज्ञ म्हणजे भ्रम आला;
- हे देवा, भ्रम व अनुत्तम हृदय तूं तुच्छ मानणार नाहीस.
- १८ तूं प्रसन्न होऊन सीयोनाचें हित कर,
- यख्शलेमाचे कोट बांधून काढ;
- १९ म्हणजे धार्मिकतेनें केलेले यज्ञ, होमबलि, निःशेष होमबलि तुला आवडतील;
- मग ते तुझ्या वेदीवर गोन्हे अर्पितील.

५२ [सुर्य गव्यासाठीं दाविदाचें मास्कील (बोधपर स्तोत्र). दाविद अहीमलेखाच्या घरीं आला आहे असें दवेग अदोमी यानें शौलकडे येऊन त्याला कळविलें तेन्हांचें]

- १ हे बलवान् पुरुषा, दुष्कर्मांची अडबटता कां मिरवितोस ?
- देवाचें वात्सल्य अखंड आहे.
- २ अरे कपट करणाऱ्या, तुझी जिव्हा तीक्ष्ण वस्त्यासारखी अनर्थाची योजना करिते.
- ३ तुला बऱ्याची नव्हे तर वाइटाची;
- सत्याची नव्हे तर असत्याची आवड आहे. [सेला]
- ४ अगे कपटी जिमे,
- तुला सर्व विचंसकारक शब्द आवडतात;
- ५ परंतु देव तुझा समूळ नाश करील;
- तुला धरून डेऱ्यांतून खेचून काढील;
- जीवांतांच्या भूमींतून मुळांसकट उपटून टाकील. [सेला]
- ६ सत्युष्य हें पाहून भितील,
- ते त्याला हसून म्हणतील :
- ७ पाह्य, हाच तो पुरुष, यानें देवाला आपलें आभय-

- स्थान केलें नाही,
- तर ह्यानें आपल्या विपुल घनावर भरंवसा ठेविला आणि हा दुष्कर्मानें माजला.
- ८ मी तर देवाच्या घरीं हिरक्यागार जैतून शांखासारखा आहे;
- देवाच्या दयेवर सदासर्वकाळ माझा भरवसा आहे.
- ९ हें तूं घडवून आणिलें आहे म्हणून मी सर्वकाळ तुझें उपकारस्मरण करीन;
- तुझ्या भक्तांसमोर तुझ्या नामाची घोषणा करीन, कारण तें उत्तम आहे.

५३

[सुर्य गव्यासाठीं; महलथ या चालीवर गावयाचें दाविदाचें मास्कील (बोधपर स्तोत्र)]

- १ मूढ आपल्या मनांत म्हणतो, देव नाही.
- लोक दुष्ट व अमंगळ कर्मे करितात;
- सत्कर्म करणारा कोणी नाही.
- २ कोणी समजस आहे कीं काय,
- कोणी देवभक्त आहे कीं काय,
- हें पाहण्यासाठीं देवानें मानवांकडे स्वर्गांतून अवलोकन केलें.
- ३ ते एकूणएक मार्गभ्रष्ट झाले आहेत; एकंदर सर्व बिघडले आहेत;
- सत्कर्म करणारा असा कोणी नाही, एकहि नाही.
- ४ दुष्कर्म करणारे अगदीं ज्ञानशून्य आहेत काय ?
- ते भाकरींप्रमाणें माझ्या लोकांस खातात,
- देवाचें नाम घेत नाहीत.
- ५ भय नसतां ते भयभीत झाले आहेत;
- कारण तुझ्याविरुद्ध छावणीं देऊन बसणाऱ्यांचीं हाडें देवानें विखारलीं आहेत;
- तूं त्यांची फजिती केली आहे, कारण देवानें त्यांचा धिक्कार केला आहे.
- ६ देव करो आणि सीयोनांतून इस्राएलचा उद्वार होवो.
- देव आपल्या लोकांचें दास्य उलटवील
- तेन्हां याकोब उज्वसेल, इस्राएल हर्ष पावेळ.

५४ [मुख्य गवयासाठी; तंतुवाषांच्या साधीने गाव्याचे दाविदानें मांस्कील (गोपपर स्तोत्र); दावीद आम्हांजवळं लुप्त राहिला नाहीं क्यय असें जिफी लोक शीलकडे येऊन म्हणाले, तेव्हांचें]

- १ हे देवा, तूं आपल्या नामेंकरून मला तार; आपल्या सामर्थ्यानें माझा न्याय कर.
- २ हे देवा, माझी प्रार्थना ऐक; माझ्या तोंडच्या शब्दांकडे कान दे.
- ३ कारण विदेशी लोक मजवर उठले आहेत; दांगे लोक माझा जीव घेण्यास पाहतात; त्यांनीं देवाकडे लक्ष लाविलें नाहीं. [सेला]
- ४ पाहा, देव माझा साहाय्यकर्ता आहे; माझ्या जिवाला आधार असलेल्यांबरोबर प्रभु आहे.
- ५ मजवर टपून वसणाऱ्या शत्रूंनीं केलेल्या अपकाराचा बदल तो त्यांस देईल; तूं आपल्या सत्याच्या प्रभावानें त्यांचा उच्छेद कर.
- ६ मी स्वसंतोषानें तुला यज्ञबलि अर्पित; हे परमेश्वरा, तुझे नाम उत्तम आहे, मी त्याचें स्तवन करित.
- ७ कारण त्यानें मला सर्व संकटांतून सोडविलें आहे; माझ्या शत्रूंकडे पाहून माझे डोळे निवळे आहेत.

५५ [मुख्य गवयासाठी; तंतुवाषांच्या साधीने गाव्याचे दाविदानें मांस्कील (गोपपर स्तोत्र)]

- १ हे देवा, माझ्या प्रार्थनेकडे कान दे; माझ्या विनंतीपासून तोंड फिरवू नको.
- २ मजकडे लक्ष दे; माझे ऐक; मी शिंसाकडें होऊन तळमळत व कळत आहे;
- ३ आणि तें वैच्याच्या शब्दसुळें व दुर्जनांच्या जाचसुळें; कारण ते मजवर अरिष्ट आणितात व क्रोधानें माझ्या पठीस व्यथतात.
- ४ माझ्या ठायीं माझ्या हृदयाला चतना ह्मणत आहेत; मरणाचें अन्न मला लागलें आहे.

- ५ भीति व कांपरे हीं मजवर येऊन गुदरली आहेत; बोरानें मला व्यापिलें आहे.
- ६ मी म्हटलें, मला पारव्यासारखे पंख असते तर मी उडून जाऊन कसा आराम पावलों असतो !
- ७ मी दूर निघून जाऊन रानांत वस्ती केली असती. [सेला]
- ८ प्रवेद वायु व वादळ यांपासून आसरा मिळविण्याची मी त्वरा केली असती.
- ९ हे प्रभू, त्यांचा विचंस कर, त्यांच्या भाषेची भेळभेळ कर; कारण मीं नगरांत खुदम व कलह पाहिले आहेत.
- १० अहोरात्र त्यांच्या कोटावर ते सभोवताळीं फिरतात; त्यामध्ये दुष्टाई व उपद्रव हीं चाळी आहेत.
- ११ त्यामध्ये अनर्थ माजला आहे; त्यांच्या पेटेंतून खुदम व कपट हीं निघून जात नाहींत;
- १२ कारण ज्यानें माझी निंदा केली तो कांहीं माझा बैरी नव्हता; असता तर मीं तें सोडिलें असतें; मजवर ज्यानें तोरा मिरविला तो कांहीं माझा शत्रु नव्हता; असता तर मी त्याजपासून लुप्त राहिलों असतो;
- १३ पण दंड तो, माझ्या बरोबरीचा इसम, माझा सोबती व माझा सलगीचा मित्र, असा तूं होतास.
- १४ आम्ही एकमेकांशीं गोडगोड गोष्टी बोलत असूं, देवाच्या मंदिरांत मेळ्याबरोबर जात असूं.
- १५ त्यांस अकस्मात् मरण येवो; ते जीवतच अघोळोर्षी उतरते; त्यांच्या घरांत व अंतर्गामांत दुष्टाई आहे.
- १६ मी तर देवाचा धावा करित, आणि परमेश्वर मला तारील.
- १७ संप्याकळीं, सकळीं व दुपारीं मी कळकळीतीनें आपलें गाहणें करित आणि तो माझी वाणी ऐकेल.

- १८ त्यानें माझा जीव सोडवून सुरक्षित ठेविला आहे,
म्हणून मजवर कोणाला हल्ला करितां आला नाही;
मजशीं करूह करणारे तर बहुत होते.
- १९ देव ऐकेल व त्यांचें पारिपत्य करील;
तोच अन्नादिकांलापासून सिंहासनासूद्ध आहे. [सेल]
त्यांची कृति पालटत नाही
आणि ते देवाला भीत नाहीत.
- २० त्याजशीं जे सलोख्यानें होते त्यांजवर त्यानें
आपला हात उगारिला;
त्यानें आपला करार मोडिला.
- २१ त्याच्या तोंडचे शब्द लोभ्यासारखे मृदु होते, पण
त्याच्या हृदयांत करूह भरला होता;
त्याचे शब्द तेलपेक्षां बुळबुळीत; पण नागच्या
तरवारीसारखे होते.
- २२ तूं आपला भार परमेश्वरावर टाकू म्हणजे तो तुझा
पाठिंबा होईल;
धार्मिकाला तो कधीहि ढळूं देणार नाही.
- २३ हे देवा, तूं त्या लोकांस गर्तेच्या तोंडांत
खोदून देशील:
झुनी व कपटी मनुष्ये अथे आयुष्यहि जगणार
नाहींत;
माझा भाव तर तुजवर आहे.

- ५६ [मुख्य गवयासाठी; योना फ्लेज राहोकीम
(दूर असलेल्या लोकांतील सव्व असणारा परवा)
या चालीवर गावयांचे; पल्लिण्यांनीं दाविदाला गव
येथे धरिले तेव्हां त्यानें रचिलेले मित्काम नांवाचें स्तोत्र]
- १ हे देवा, मजवर दया कर, कारण मनुष्ये माझा
पिच्छा पुरवीत आहेत;
दिवसभर मजशीं लडून त्यांनीं माझा छळ मांडिला
आहे.
- २ दिवसभर माझे शत्रु माझा पिच्छा पुरवीत आहेत;
मजशीं मगदानीं लडणारे बहुत आहेत;
३ मजला मीति नाडिले तेव्हां जीवित
मी तुजवर भरंवसा टाकीन.

- ४ देवाच्या साहाय्यानें मी त्याच्या वचनाची
प्रशंसा करीन;
देवावर मीं भरंवसा ठेविला आहे,
मी मिणार नाही;
कोण माझे काय करणार ?
- ५ दिवसभर ते माझ्या शब्दांचा विपर्यास करतात;
त्यांचे सर्व विचार मजविरुद्ध, माझ्या वाड्यासाठीं
असतात.
- ६ ते एकत्र मिळतात, ते टपून राहतात;
ते माझ्या पावलांवर पाळत ठेवितात;
ते माझा जीव ध्यावयास पाहतात.
- ७ इतकी त्यांची दुष्टाई असून ते सुटतील काय ?
हे देवा, लोकांस श्लोधानें पाहून टाक.
- ८ मी ज्या ज्या ठिकाणीं भटकलों तीं तूं मोजिलीं आहेत;
माझीं आसवें तूं आपल्या बुचलींत भरून ठेविलीं
आहेत;
तुझ्या वहीत तीं नमूद झालीं नाहीत काय ?
- ९ मी धावा करीन त्या दिवशीं माझे वैरी मागे फिरतील;
देव माझ्या पक्षाचा आहे हें मी जाणतो.
- १० देवाच्या साहाय्यानें मी त्याच्या वचनाची
प्रशंसा करीन,
परमेश्वराच्या साहाय्यानें त्याच्या वचनाची प्रशंसा
करीन.
- ११ देवावर मीं भरंवसा ठेविला आहे.
मी मिणार नाही;
कोण माझे काय करणार ?
- १२ हे देवा, तुझ्या नवसांचें ऋण मजवर आहे;
मी तुला आभाररूपी अर्पणें वाहीन.
- १३ कारण तूं माझा जीव मरणापासून राखिला आहे;
जीवनाच्या प्रकाशांत देवासमोर मीं चालवें
म्हणून पतनापासून तूं माझे पाय राखिले नाहीस काय ?

- ५७ [मुख्य गवयासाठी; दाविद (नष्ट करू नको) या
चालीवर गावयांचे; दाविद शोलपासून पडून गुरां
गेळा तेव्हां त्यानें रचिलेले मित्काम नांवाचें स्तोत्र]

- १ हे देवा, मजवर दया कर, मजवर दया कर;
माझा जीव तुम्हा आश्रय करितो;
हीं अरिष्टे टळून जात तोंफरीत मी तुम्हा पक्ष-
च्छयेचा आश्रय करीन.
- २ परात्पर देवाचा,
माझे सर्व कांहीं सिद्धीस येणाऱ्या देवाचा मी
धावा करीन.
- ३ तो स्वर्गातून पाठवून मला तारील;
कारण माझा पिच्छा पुरविणारा माझा उपहास
करीत आहे; [सैला]
- देव आपली दया व सत्य पाठवून देईल.
- ४ माझा जीव सिंहांमध्ये पडला आहे;
ज्यांचे दांत केवळ माले व बाण आहेत,
ज्यांची जीभ तीक्ष्ण तरबारेच आहे,
अशा जाज्वल्य मनुष्यांमध्ये देखील मी
पडून राहीन.
- ५ हे देवा, आकाशातून तू उन्नत हो;
तुझें गौरव सर्व पृथ्वीभर होवो.
- ६ माझ्या पायांसाठी त्यांनीं जाळें भांडिले आहे;
माझा जीव गळून गेला आहे;
माझ्या बाटेंत त्यांनीं खाच खणिली,
तीत ते स्वतःच पडले आहेत. [सैला]
- ७ हे देवा, माझे चित्त स्थिर आहे, माझे चित्त
स्थिर आहे;
मी गाईन, मी सुखर भजन करीन.
- ८ हे माझ्या जिवा, जाग्रत हो, हे स्तारी, हे वीणे,
जाग्रत व्हा;
मी प्रभातेला जागें करीन.
- ९ हे प्रभू, लोकांमध्ये मी तुझें उपासकत्व करीन,
राष्ट्रांमध्ये तुझीं स्तोत्र गाईन;
- १० कारण आकाशापर्यंत तुम्ही दया व गर्मनापर्यंत
तुझें सत्य धोर आहे.
- ११ हे देवा, आकाशावर उन्नत हो;
तुझें गौरव सर्व पृथ्वीभर होवो.

५८ [मुख्य गववासाठी; तास्केव (नष्ट करून
नको) वा चालीवर गाववाचें, मिक्काम नांवाचें
दासिदाचें स्तोत्र]

- १ अहो, तुम्ही न्यायनिवाडा खरोखर करिता काय ?
तुम्ही मनुष्यांमनुष्यांमध्ये चोख निवाडा करिता
काय ?
- २ नाही, तुम्ही मनांत दुष्कर्म योजितां;
तुम्ही पृथ्वीवर आपल्या हातानें बसत्कार
तोळून देतां.
- ३ मातेच्या उदरीं असतांनाच दुर्जन फिन्स होतात
जन्मापासूनच असत्य बोलत बहकतात.
- ४ त्यांच्या ठायीं सर्पांच्या विषासारखें विष असतें;
जो बहिरा जोगी साप आपले कान झाकतो
त्यासारखे ते आहेत;
- ५ मांत्रिक कितीहि निपुणतेनें मंत्र घालूं लागले,
तरी तो साप त्यांचा शब्द ऐकत नाहीं.
- ६ हे देवा, त्यांचे दांत त्यांच्याच पक्षांत घाल;
हे परमेश्वरा, तल्लू सिंहांच्या दाढा पाहून टाक.
- ७ जोरानें येणाऱ्या लोंढ्याप्रमाणे ते वाहून जावोत;
तो बाण रोखील तेव्हां ते भंग पावत्याप्रमाणे
होवोत.
- ८ सरपटतांना जणू काय विरधळून जाणाऱ्या गोगल-
गाईसारखे,
ज्या पतन पावलेल्या गर्भाला सूर्यदर्शन होत नाहीं
त्यासारखे ते होवोत.
- ९ तुमच्या पातेल्यांस काटेच्या जळणाची आंच
लागल्यापूर्वीच
त्यांतले हिरवें असो, क्षिजलेलें असो,
तें तो वावटळीनें उडवून देईल.
- १० सूड घेतला आहे असें पाहून धार्मिक हर्षेल;
दुष्टांच्या रक्षांत तो आपले पाप बुडेल.
- ११ तेव्हां मनुष्ये म्हणतील कीं धार्मिकत्व निधनें फल
प्राप्ति होते.

मिळवें घृष्णीवर न्याय करणारा देव आहे.

५९

[मुख्य गववासाठी; तास्केभ (नष्ट करूं नको) या चालीवर गाव्याचें; झीलानें मनुष्ये पाठवून दाविदाक ठार मारण्याकरितां त्याच्या बचावर पहाता ठेविला तेव्हां त्यानें दबलेलें मिकाम नांवाचें स्तोत्र]

- १ हे माझ्या देवा, माझ्या वैऱ्यांपासून मला सोडीव; जे मजवर उठतात त्यांच्यापासून मला उधर.
- २ दुष्कर्म करणाऱ्यांपासून मला सोडीव; घातकी मनुष्यांपासून माझा बचाव कर.
- ३ पाहा, ते माझा जीव ध्यावयाला टपले आहेत; हे परमेश्वरा, माझा अपराध किंम्व दोष नसतां दांडगे लोक मजविरुद्ध एकत्र जमले आहेत.
- ४ माझा दोष नसतां ते धावून स्वप्न होय आहेत; माझे साहाय्य करावें म्हणून तूं आण- होऊन पाहा.
- ५ हे परमेश्वरा, सेनाधीश देवा, इन्द्राएकव्यं देवा, तूं सर्व राष्ट्रांची झडती घेणारास, लक्ष्य हो; कोणाहि दगेखोर पुष्टावर दया करूं नको. [सेत्र]
- ६ संध्याकाळीं ते माझरीं येतात, कुत्र्याप्रमाणें गुरुरुत्तात व नगसभोवतीं हिंजतात.
- ७ पाहा, ते आपल्या मुखानाटे बुद्ध करून काडितात; त्यांच्या तोंडांत तरबारी आहेत; कारण ऐकतो कोण ? असें ते म्हणतात.
- ८ परंतु हे परमेश्वरा, तूं त्यांस हंसशील; तूं सर्व राष्ट्रांचा उपहास करिशील.
- ९ हे माझ्या सामर्थ्या, मी तुशी.अपेक्षा करीन; कारण देवच माझा उंच गढ आहे.
- १० माझा देव मला प्रेमळपणानें भेटेल; देव माझ्या शत्रूंच्या नाबतीत माझ्या डोळ्यांचें पारणें फेडील.
- ११ त्यांस जिवें मारूं नको, मारिलें तर माझ्या लोकांस विसर पडेल; हे प्रभू, तूं आमची ढाल आहेस; आपल्या बलानें त्यांची दाणादाण कर, त्यांस खालीं पाड.
- १२ त्यांच्या तोंडचें पातक, त्यांच्या मुखांतील शब्द,

त्यांनीं उबारलेले शाप व कबाळीं

- १३ झालेले ते आपल्या गनीत गुरुरुत्तन जपितां;
- १३ कोणाचें त्यांचा संहार कर;
- ते नाहीतसे होत तोपर्यंत त्यांचा संहार कर;
- देव याकोबावर व घृष्णीच्या विंतापर्यंत उत्त- चारी आहे
- अशी त्यांची खातरी होवो. [सेत्र]
- १४ संध्याकाळीं ते माझरीं येवोत, कुत्र्याप्रमाणें गुरुरुत्तात व नगसभोवतीं हिंजोत.
- १५ ते अन्नासाठीं भटकत फिरतात; त्यांची तृप्ति झाली नाही तर सारी रात्र राहतात.
- १६ मी तर तुझ्या सामर्थ्याची कीर्ति गाईन, पहाटेस तुझ्या दयेचा गजर करीन; कारण माझ्या संकटाच्या समयीं तूं मला उंच गढ व शरणस्थान असा झाला आहेस,
- १७ हे माझ्या सामर्थ्या, मी तुझे दुस्तर भजन करीन; कारण देव माझा उंच गढ, माझा दयामय देव आहे.

६०

[मुख्य गववासाठी; शशन पदुध (साकीचें भूकमल) या चालीवर शिषणासाठीं गाव्याचें मिकाम नांवाचें दाविदाचें स्तोत्र. ती अरामनहरा- ईम व अराम-सोना चाली कडाई करीत असतां बचावानें परत जाऊन धाराच्या खोऱ्यांत अदोमांतले नारा हजार पुढे मारिके तेव्हां रविलेले]

- १ हे देवा, तूं आमचा त्याग केला आहे, आमची दाणादाण केली आहे;
- तूं कोपायमान झाला आहेस;
- तूं आम्हांस पूर्वे स्थितीवर आण.
- २ तूं भूमि कपित केली आहे,
- ती विदारिली आहे;
- तिचीं भगदाडें भरून काढ, कारण ती डळमळत आहे.
- ३ तूं आपल्या लोकांस कठीण प्रसंग दाखविला आहे;
- तूं आम्हांला जणू काय शोकाडे खावयास लावणारा द्राक्षारस पाजिला आहे;

- ४ तुझे मज बळकाव्यास तूं पताका दिली आहे,
असांसाठीं कीं तीं सत्कावरीतां कळकावणी. [तेज]
- ५ तुझा भिज जनांनीं मुक्त व्हावें,
म्हणून तूं आपल्या उजव्या हातानीं त्यांचें तारण कर
आणि उजवें ऐक.
- ६ देव आपल्या पवित्रतेज स्वस्त म्हणून कीं, मी
उजवेन;
- मी सधेम विनामीन व सुखेकरुं कोरें माणून देईन;
- ७ निजम प्राणा आहे व मनस्वे प्राणा आहे,
एकदम माझे विप्रेक्षण आहे;
म्हणून माझे रजनेत्र आहे;
- ८ मनाव माझे ज्ञानाचें गंगाळ आहे;
अदोमातर मी आपलें पामतण केकीन;
हे पळेवेया, मजसुळें तूं जमवोव कर.
- ९ मज सुदुर्बदीच्या मारता कोण जेउन जाईक ?
अदोमात मज कोण नेईक ?
- १० हे देवा, तूं आमचा त्याग केजना ?
हे देवा, तूं आमच्या सैन्याबरोबर बाळत नाहीस.
- ११ सुदुपासून तूं आमची सुटका कर;
मनुष्यांचे साहाय्य केवळ व्यर्थ आहे.
- १२ देवाच्या साहाय्यानें आपली पराक्रम कर;
मीच माझ्याच साहाय्य सुदुप्यापलीक.

- ६१ [सुख गवयासाठी, सुदुपासून साहाय्य
गर्भितचें हाविदाजें कोण ?]
- १ हे देवा, माझा घावा ऐक;
माझ्या प्रार्थनेकडे लक्ष के
 - २ माझे मन व्याकुळ झालें अस्तां; विवितापोस्तुही
मी तुझा घावा करितों;
जो खटक मज दुर्गम आहे खिन्न मज मीं.
 - ३ तूं माझा आश्रय, वैवापासून उजव्यास बळकट
दुर्ग,
असा होत आस आहेस.
 - ४ तुझ्या संघात मी सर्वकळ राहीन;
मी तुझ्या पंखांच्या छायेचा आश्रय करीन. [तेज]

- ५ कारण, हे देवा, तूं माझ्या नवसाची प्रार्थना
ऐकली आहे;
तुझ्या जमानें मज घरणाच्यांचें वतन तूं मज
दिलें आहे;
- ६ तूं राजाख दीर्घातु कर;
त्याच्या आयुष्याची वर्षे कैक पिढ्यांच्या वर्षांहातीं
होतीत.
- ७ तो देवासमेर फिरकळ राहो;
तुजें वासतम व सत्य त्याचें रक्षण करीतीत
असें कर;
- ८ म्हणजे तुझ्या नामाचीं स्तोत्रें निरंतर गाऊन
मी आपलें नवस नित्य फेरीत राहीन.

- ६२ [सुख गवयासाठी, सुदुपासून पक्षीप्रमाणें
दोषिदाचें स्तोत्र]
- १ माझी जिवाची निस्त केवळ देवावर आहे;
त्याबरोबर मज सारणप्रति होतें;
 - २ तोच केवळ माझा दुर्ग, तोच माझे सारण आहे;
तो माझा उंच गळ आहे; मी सहसा डळगट नाही.
 - ३ केवळ मनुष्याला मारण्याकरितां त्याबरोबर तुम्ही
सर्व कोठवर वहाई करून बस ?
तो झुकलेल्या भिंतीसारखा, कोसळलेल्या कुपणा-
सारखा आहे.
 - ४ त्याच्या उंच वदमस्तन त्याला वाळवण्याकरितां मात्र
ते मसळत करितात;
त्यांस लपवी आणवते;
ते आपल्या तोंडांनो आशीर्वाच देतात,
पण अंतर्गामी शाप देतात. [तेज]
 - ५ हे माझ्या जिवा, तूं केवळ देवावर निस्त टाकून
स्वस्थ राहा;
कारण माझी आस्थापुति करणारा तो आहे.
 - ६ तोच केवळ माझा खटक, तोच माझे तारण आहे
तोच माझा उंच गळ आहे; मी डळगट नाही.
 - ७ माझे तारण व माझे वैभव देवसहवासांत आहे;
माझ्या बळका दुर्ग, माझा आश्रय देवच आहे;

- ८ अहो लोकहो, सर्वदा त्याजवर भाव ठेवा;
त्याजपुढें आपलें मन मोकळें करा;
देव आमचा आश्रय आहे. [सेल]
- ९ मानत्राणी केवळ वाफ आहेत; ते केवळ मिथ्या
आहेत;
ताजव्यांत घातलें असतां ते हलके मरतील;
ते सर्व वाफच आहेत.
- १० जुळुमजबरीवर भिस्त ठेवूं नका,
छट केल्याची शेखी मिरवूं नका;
संपत्ति वाढली तरी तिच्यावर विच ठेवूं नका.
- ११ देव एक गोष्ट बोलला आहे;
सामर्थ्य देवाचें आहे; हें मीं दोनदा ऐकलें आहे.
- १२ शिवाय हे प्रभू, तुम्याच ठायीं वात्सल्य आहे;
कारण प्रत्येकाला त्यांच्या कृतीप्रमाणें तूं प्रतिफल
देतोस.

६३

[यदुदाच्या रानांत असतांना रक्विलें
दाविदाचें स्तोत्र]

- १ हे देवा, तूं माझा देव आहेस; मी आत्येनें तुझा
शोध करीन;
शुष्क, रूक्ष व निर्जल प्रदेशांत माझा जीव तुजसाठीं
तान्हेला होतो,
माझ्या देहालाहि तुझी उलंका लागली आहे.
- २ अशा प्रकारें तुझें बळ व वैभव पाहण्यास
पवित्रस्थानीं मीं तुजकडे दृष्टि लाविली आहे.
- ३ तुझें वात्सल्य जीवनाहून उत्तम आहे;
माझे ओठ तुझें स्तवन करितील.
- ४ मी जीवत आहे तोंपर्यंत तुझा धन्यवाद असाच
करीन;
तुम्या नामानें मी आपले हात उभारीन.
- ५ जसा मजेनें व मेदानें व्हावा तसा माझा जीव
तुस होईल,
आणि माझे मुख हर्षभरित होऊन तुझें स्तवन करील.
- ६ मी रात्री आपल्या अंधकारावर पडून तुझें स्मरण
करितों,

- व प्रहरोप्रहरीं तुझें ध्यान करित असलों.
- ७ कारण तूं माझे साहाय्य होत आला आहेस,
यास्तव तुम्या पक्षच्छयेखाळीं मी आनंद करीन.
- ८ माझ्या जिवांनें तुझी कस घरिली आहे;
तुझा उजवा हात मला संभाळून घरितो;
- ९ पण जे माझ्या जिवाचा घात करावयास
टपले आहेत
ते पृथ्वीच्या अधोभागीं जातील.
- १० तरवारीनें त्यांचा निःपात होईल;
ते कोळ्यांकुण्यांचें खाद्य होतील.
- ११ राजा देवाच्या ठायीं हर्ष पावेल;
जो कोणी त्याची शपथ वाहतो तो उत्साह करील;
कारण असत्य कोळ्याऱ्यांचें तोंड बंद होईल.

६४

[मुख्य गव्यासाठी; दाविदाचें स्तोत्र]

- १ हे देवा, माझी कक्रुकतीची वाणी ऐक;
वैऱ्याच्या भयापासून माझ्या जिवाचें रक्षण कर.
- २ दुष्टांच्या कटापासून,
दुष्कर्त्यांच्या गुप्त मसळतीपासून मला लगीव.
- ३ त्यांनीं आपली जीभ तरवारीसारखी पाजविली आहे,
त्यांनीं आपल्या कडू शब्दांचा नेम तिरासारखा
घरिला आहे.
- ४ सात्विकाला एकांतांत पाहून माराचें म्हणून
ते त्याजवर अकस्मात् मारा करितात; ते भीत
नाहींत.
- ५ ते आपला दुष्ट संकल्प दळ करितात;
पाशा गुप्तपणें मांडण्याविषयीं ते कुजबुज करितात;
आम्हांस कोण पाहणार असें ते म्हणतात.
- ६ ते कुटिल युक्त्या शोधून काढितात;
ते म्हणतात, आपण चतुराईनें युक्ति शोधून
काढिली आहे;
प्रत्येकाचें अंतर्धाम व हृदय खोल आहे.
- ७ तरी देव त्यांबद्दल तीक्ष्णसोबीळ;
ते अकस्मात् घायाळ होतील.

- ८ त्यांचीच जिह्वा त्यांस प्रतिकूल होऊन ते षडसकून पडतील;
- त्यांस पाहणारे सर्व जण डोकें हालवितील.
- ९ तेव्हां सर्व मनुष्यांस धाक बसेल;
- ते देवाची कृती बाखागितील
- व त्याच्या कृतीचा नीट विचार करितील.
- १० परमेश्वराच्या ठायीं धार्मिक मनुष्य हर्ष पावेल व त्याचा आश्रय करील;
- सरळ अंतःकरणाचे सर्व जन उल्लास पावतील.

६५ [मुख्य गवयासाठी; द्राविदांचे संगीत स्तोत्र]

- १ हे देवा, सीयीनांत तुझी स्तुति होते;
- तुला केलेल्या नवसाची फेड तेथें होते.
- २ तूं जो प्रार्थना ऐकतोस
- त्या तुजकडे सर्व मानवजाति येते.
- ३ दुष्कर्मांनीं मला बेंजार केले आहे
- तरी तूं आमचे अपराध नाहीतसे करिशील.
- ४ तुझ्या अंगणांत राहण्यासाठीं ज्याला तूं निवडून
- वेतोस
- आणि आपल्यासनिध आणितोस तो धन्य;
- तुझ्यां करंतील, तुझ्या भेंदिराच्या पवित्रस्थानांतील
- उत्तम लामांनीं आम्ही तृप्त होऊं.
- ५ हे आमच्या तारणाच्या देवा,
- पृथ्वीच्या सर्व सीमांचा व दूर द्वीपांतरीं असलेल्यांचा
- आधार तूं आहेस;
- तूं ज्यायाच्या भयंकर कृत्यांनीं आम्हांस उत्तर वेतोस.
- ६ तूं पराक्रमानें कमर बांधून
- आपल्या सामर्थ्यानें पर्वत स्थिर ठेवितोस,
- ७ तूं समुद्रांची गर्जेना, त्यांच्या लाटांचा कळकळ
- व लोकांचा दंगल शमवितोस;
- ८ म्हणून जे पृथ्वीच्या कडेवर राहतात तेहि तुझ्या
- उत्पत्तांस भितात;
- दिवसाचा उदय व अस्त हांच्या द्वारें तूं गजर
- करवितोस.

- ९ तूं पृथ्वीचा समाचार घेऊन ती मिजविली आहे;
- तूं तिला बहुत फलद्रूप करितोस;
- देवाची नदी जलपूर्ण आहे;
- भूमि तयार करून तूं मनुष्यांस धान्य पुरवितोस.
- १० तिच्या तासांस तूं भरपूर पाणी देतोस
- तिचे उंचवटे सपाट करितोस;
- तिला पावसाच्या सरींनीं मळ करितोस;
- तींत उगवलेले अंकुर सफल करितोस.
- ११ तूं आपल्या प्रसादानें वर्ष भूषित करितोस;
- आणि तुझे मार्ग समृद्धिमय झाले आहेत;
- १२ रानांतलीं कुरणेंहि सधृद्ध होतात;
- आणि डोंगरांना उल्लासाचें वेष्टन पडलें आहे.
- १३ कुरणें कळ्यांनीं झाकून गेलीं आहेत;
- खोरीहि धान्यानें सुसोभित होऊन गेलीं आहेत;
- तीं मोठ्यानें जयजयकार करतात व गातात.

६६ [मुख्य गवयासाठी; संगीत स्तोत्र]

- १ अहो सर्व पृथ्वीवरील लोकहो,
- देवाचा जयजयकार करा.
- २ त्याच्या नामाचा महिमा गा,
- त्याच्या स्तुत्यर्थ त्याचें गौरव करा.
- ३ देवाला म्हणा, तुझीं कृत्यें किती भयप्रद आहेत
- तुझ्या महाबलेंकरून तुझे वैरी तुला बश होतात.
- ४ सर्व पृथ्वीवरील लोक तुला नमतील
- व तुझीं स्तोत्रें गातील;
- तुझ्या नामाचीं स्तोत्रें गातील. [सेला
- ५ अहो, या, देवाचीं कृत्यें पाहा;
- तो आपल्या कृतींनीं मानवजातीस धाक बसवितो
- ६ त्यानें समुद्राचीं कोरडी भूमि केली;
- ते नदींतून पायांनीं पार गेले,
- तेव्हां आम्ही त्याच्या ठायीं हर्ष पावलों.
- ७ तो आपल्या सामर्थ्यानें सर्वकाळ सत्ता चालवितो
- त्याचें नेत्र राष्ट्रांस निरब्धन पाहतात;
- बंडखोरांनीं आपली मान ताठ करूं नये. [सेला]

- ८ अहो लोकांनो; अमच्या देवाचा धन्यवाद करा,
त्याच्या स्तुतीचा घोष उच्च स्वराने करा;
- ९ त्यानेच आमचा प्राण राखिला,
तुम्हांने आमचे पाय सरकू दिले नाहीत.
- १० हे देवा, तू आम्हांस पारखिले आहे;
रुपे गाळतात तसे तू आम्हांला मळून पाहिले
आहे.
- ११ तू आम्हांस जाळ्यांत गुंतविले;
तू आमच्या कंबरला भारी ओझे बांधिले.
- १२ तू मनुष्यांना आमच्या डोक्यावरून स्वारी कराव-
यास लाविले;
आम्ही अमीत व पाण्यांत सापडलो,
तरी तू आम्हांस बाहेर काढून समृद्ध स्थळी
आणिले.
- १३ मी होमार्पणे घेऊन तुझ्या मंदिरांत येईन,
तुला केलेले नवस फेडीन;
- १४ संकटांत असतां ते मी; आपल्या ओठांनी उच्चारिले;
मी ते आपल्या तोंडांनं केले.
- १५ पुष्ट पक्षांचे होम, मेंढ्यांच्या धूपासहित मी
तुला अर्पान;
बोकडांसह मी गोन्हे अर्पान. [सेला]
- १६ अहो देवाचें भय घरणारे सर्व जनहो, तुम्ही या,
ऐका;
त्यानें माझ्या जिवासाठीं जें केले आहे तें मी
सांगतो.
- १७ मी आपल्या मुखानें त्याचा धावा केला,
माझ्या जिन्हेवर त्याचें स्तवन होतें.
- १८ माझ्या मनांत दुष्कर्माचा विचार असता
तर प्रभु माझें न ऐकता;
- १९ पण देवानें ऐकलेंच आहे;
माझ्या प्रार्थनेच्या वाणीकडे त्यानें लक्ष दिलें आहे.
- २० देवाचा धन्यवाद होवो,
त्यानें माझी प्रार्थना अवमानिली नाही,
आपली मजवरची दया त्यानें काढून घेतली
नाही.

- ६७ [मुख्य गवयासाठी; तंतुवासांच्या साक्षीनें
गावयाचें संगीत स्तोत्र]
- १ देवानें आम्हांवर दया करावी व आम्हांस
आशीर्वाद द्यावा;
त्यानें आपला मुखप्रकाश आम्हांवर पाडावा; [सेला]
- २ यासाठीं कीं पृथ्वीवर तुझा मार्ग कळावा,
सर्व राष्ट्रांस तूं सिद्ध केलेलें तारण विदित व्हावें.
- ३ हे देवा, राष्ट्रें तुझी स्तुति करोत
सर्व राष्ट्रें तुझी स्तुति करोत.
- ४ राष्ट्रें हर्षांत व जयघोष करोत;
कारण तूं राष्ट्रांचा न्याय सरळपणें करिशील
व पृथ्वीवरील राष्ट्रांका मार्ग दाखविशील. [सेला]
- ५ हे देवा, राष्ट्रें तुझी स्तुति करोत;
सर्व राष्ट्रें तुझी स्तुति करोत.
- ६ भूमीनें आपला उपज दिला आहे;
देव, आमचा देव, आम्हांस आशीर्वाद देवो.
- ७ देव आम्हांस आशीर्वाद देवो,
व पृथ्वीच्या सर्व सीमा त्याचें भय धरोत.

६८ [मुख्य गवयासाठी; दाबिदाचें संगीत स्तोत्र]

- १ देवानें उठावें, त्याच्या वैचांची दाणादाण होवो;
त्याचा द्वेष करणारे त्याजपुढून पळोत.
- २ जसा धूर फांकतो तशी त्यांची फांकफांक कर;
जसें मेण अग्नीपुढें ठेकिलें असतां कितळतें
तसे दुष्ट देवापुढें नष्ट होवोत;
- ३ परंतु धार्मिक हर्षांत, देवापुढें आनंदोत्सव करोत,
हर्षामुळें आनंद करोत.
- ४ देवाला गीत गा, त्याच्या नामाचें स्तवन करा;
ज्याची स्वारी ओसाड प्रदेशांतून चालली आहे,
त्याच्यासाठीं राजमार्ग तयार करा;
त्याचें नाम परमेश आहे, त्याच्यापुढें आनंदोत्सव करा.
- ५ पितृहीनांचा पिता, विधवांचा कैवारी
असा देव आपल्या पवित्र निवासस्थानी आहे.

- ६ एकटे असलेल्यांस देव कुटुंबवत्सल करितो;
 बंदिवाणांस बाहेर काढून भाम्यवान् करितो;
 परंतु बंडखोर वक्ष प्रदेशांत राहतात.
- ७ हे देवा, जेव्हां तूं आपल्या लोकोपुढें चालल्यास
 व रानांतून प्रयाण केलेस, [सेला]
- ८ तेव्हां भूमि कंपित झाली,
 व देवासमोर आकाशांतून पर्जन्यवृष्टि झाली;
 देवासमोर, इलाएलाच्या देवासमोर, सीनाय पर्वत
 देखील कंपित झाला.
- ९ हे देवा, तूं विपुल पर्जन्य पाठवून दिलास;
 तुझें वतन कोमेजलें होतें तेव्हां तूं तें सुस्थित केले.
- १० त्यांत तुझी मंडळी राहिली;
 हे देवा, तूं आपल्या चांगुलपणानें दीनांसाठी
 वेगमी केली.
- ११ प्रभु अनुज्ञा देतो;
 मंगल वार्ता प्रसिद्ध करणाऱ्या स्त्रियांची मोठी सेना
 सिद्ध होऊन म्हणते की
- १२ सैन्यांचे राजे पळ काढितात, पळ काढितात;
 आणि घरी राहिलेली गृहिणी लूट वांदून बेटे.
- १३ तुम्ही मंडवाळ्यांमध्ये पडून राहतां काय ?
 ज्याचे पंख रुयानें व पिसें पिवळ्या सोन्यानें
 मंडित आहेत,
 अंशा क्युतरासारखे तुम्ही आहां ना ?
- १४ सर्वसमर्थानें राजांची दाणादाण केली,
 तेव्हां सत्योनावर बर्फ पडतें त्याप्रमाणें झालें.
- १५ बाशान पर्वत देवाना पर्वत आहे,
 बाशान पर्वत शिखरांचा पर्वत आहे.
- १६ अहो शिखरांच्या पर्वतांनो,
 देवाला निवाससाठी जो पर्वत आवडला
 त्याकडे वक्रदृष्टीनें कां पाहतां ?
 त्यावर परमेश्वर निश्चयें सदोक्षित राहिल.
- १७ देवाचे रथ वीस हजार आहेत,
 हजारों हजार आहेत,
 प्रभु सीनायवरून पवित्रस्थानी आला आहे.
- १८ तूं उच्चस्थानी आरोहण केले आहे;

- तूं पाडाव केलेल्यांस कैद करून नेले आहे;
 मनुष्यांमध्ये, बंडखोरांमध्येहि तुला नजराने मिळवले
 आहेत,
 यासाठी की हे परमेशा, देवा, तूं तेथें वत्स करावा.
- १९ प्रभूचा धन्यवाद होवो,
 तो प्रतिदिनीं आमचा भार वाहतो;
 देव हा आमचें तारण आहे. [सेला]
- २० देव हा आम्हांला संकटांतून मुक्त करणारा आहे;
 आणि मृत्युपासून सुटण्याचे मार्ग दाखविणें प्रभु
 जो परमेश्वर त्याजकडे आहे.
- २१ देव निश्चयें आपल्या नैऋत्यांचें मस्तक फोडील,
 आपल्या दुष्टाईत निमग्न होऊन चालतो त्याचें
 केसाळ माथें फोडील.
- २२ प्रभु म्हणाला, बाशानापासून मी त्यांस परत
 आणीन,
 समुद्राच्या खोल डोहांतून त्यांस परत आणीन;
- २३ यासाठी की तूं आपला पाय रक्तांत बुचकळ्यावा,
 तुझे शत्रु तुझ्या कुत्र्यांच्या जिभांचें स्राव्य व्हावें.
- २४ हे देवा, त्यांनीं तुझ्या स्वान्या पाहिल्या आहेत,
 पवित्रस्थानीं माझ्या देवाच्या,
 माझ्या राजाच्या स्वान्या त्यांनीं पाहिल्या आहेत.
- २५ खंजिऱ्या वाजविणाऱ्या कुमारींच्यामध्ये
 गाणारे पुढें व वाजविणारे मागें असे चालून
 म्हणतात की
- २६ ज्यांचा उगम इलाएलापासून आहे असे तुम्ही,
 प्रभु जो देव त्यांचा, जनसमूहामध्ये धन्यवाद करा.
- २७ तेथें त्यांजवर प्रभुत्व करणारा कनिष्ठ बन्ध्यामीन,
 यदूदाचे अधिपति, व त्यांच्याबरोबरचे समुदाय,
 जबुलनाचे अधिपति, नफ्रतालीचे अधिपति हे
 आहेत.
- २८ तूं प्रकळ व्हावें असें तुझ्या देवानें
 आह्मांपिढें आहे;
 हे देवा, तूं आम्हांसाठी जें केले आहे तें हळ कर.
- २९ यक्षस्तेमांतील तुझ्या मंदिराकरितां
 राजे तुला भेटी आम्हांतील.

- ३० लक्षाक्षमन्त्रेणै रत्नचोरे वनपशु, गोन्धांनीं शुंठ व लोकांचे वत्स यांस घमकव,
 म्हणजे ते रत्नाच्या लगदीं आपून तुला
 दंडवत पावलील;
 बुद्धिचिंतन खोकांनी त्यानें दणादाण केली आहे.
- ३१ मिश्र देसादीन संस्कार येतील;
 कृष्ण आपले हात देवाकडे मत्सरभ्याची त्वरा करील.
- ३२ अहो पृथ्वीवरील राष्ट्रांनो, तुम्ही देवाला गीत गा;
 प्रभूचीं स्तोत्रें गा. [तेजा]
- ३३ पुरातन आकाशाच्या आकाशावर आरूढ होऊन जो स्वारी करितो, त्याचीं स्तोत्रें गा;
 वाहा, तो आपला शब्द, सामर्थ्याचा शब्द उच्चारितो.
- ३४ देवाच्या बलाचें वर्णन करा;
 इलाएलावर त्याचें ऐश्वर्य आणि गगनसंढळंत त्याचें बल आहे.
- ३५ तुझ्या पवित्र स्थानांतून कार्य करणारा देव भयंकर आहे.
 इलाएलाचा देव आपल्या खोकांस बल व सामर्थ्य देतो.
 देवाचा भयवाद होवो.

- ६९ [मुख गन्वासांठीः शोचनीम (भूकमल) या चालीवर गावयाचें दाविदाचें स्तोत्र]
- १ हे देवा, मला तार;
 कारण जलें माझ्या प्राणशी बैलून मिळलीं आहेत.
- २ मी खोल दलदलींत पतलों आहे, तेचें उभें राहण्यास आधार नाही;
 मी खोल पाण्यांत आलों आहे, आणि लोंढा मजवरून जात आहे.
- ३ आरोग्यी मारितां मारितां मी थकलों आहे;
 माझा वसा कोरडा पडला आहे;
 मी आपल्या देवाची वाट पाहतों पाहतों मला डोळे धोणुले आहेत.

- ४ माझा द्वेष विनाकारण करणारे माझ्या खोकांच्या केसांपेक्षा अधिक आहेत;
 अन्यायानें मजशी वार करणारे, माझा खोक केले पाहणारे, बलिष्ठ आहेत;
 मी हरणकेलें मज्जतें तेंहि मज घातें खोकांच्या
 हे देवा, तूं माझी मूर्खपण जाणतोस;
 आणि तुजंपुढें माझी पातके लपलेलीं नाहीत.
- ६ हे प्रभू, तेजाधीश परमेश्वरा, जे तुझी अपेक्षा करितात
 त्यांच्या फजितीला मी कारण होऊं नये;
 हे इलाएलाच्या देवा, जे तुझी प्रतीक्षा करितात
 त्यांच्या अप्रतिष्ठेला मी कारण होऊं नये.
- ७ कारण तुज्जकरितां मी निंदा सोखिली आहे;
 लजेनें माझे मुख व्यास झालें आहे;
- ८ मी आपल्या भावांस नवखा,
 माझ्या सद्योदारांस परका असा झालों आहे.
- ९ कारण तुझ्या मंदिराविषयींच्या आवेशानें मला प्राप्तून टाकिलें आहे,
 तुझी निंदा करणाऱ्यांनीं केलेली निंदा मजवर झाली आहे.
- १० मी उपास करून शोक केला,
 तेंच माझ्या निंदिस कारण झालें.
- ११ मी गोगताटाचे कपडे चढविले,
 तेव्हां मी त्यांच्या उपहासाना विषय झालों.
- १२ वेशींत बसणारे मजविषयीं बोलत असतात,
 मी मद्यप्यांच्या गायनाचा विषय झालों.
- १३ मी तर, हे परमेश्वरा, तुला मान्य होईल अशा समर्थी तुझी प्रार्थना करितों;
 हे देवा, तूं आपल्या विपुल दयेस व आपण सिद्ध केलेल्या उद्दाराच्या सत्यास अनुसरून मला उत्तर दे.
- १४ विखलांतून मला काढ, मला रतू देऊं नको;
 मला माझ्या द्वेषकांसून मुक्त कर व खोल पाण्यांतून मला काढ.
- १५ माझ्याचें खोलां मजवरून जाऊं देऊं नको;

- दुःखदलीत मलय खडू देऊं नको;
 गर्तेच्या जाभाळांत मलय गुंतून पडू देऊं नको.
- १६ हे परमेश्वर, माझे ऐक, कारण तुमैं ब्रह्मसत्य
 अनुभव आहे;
- आपल्या विपुल करुणस अनुसरून मला ब्रह्म देऊ.
- १७ आपल्या दासाचमून तूं आपलें शुभ लक्षण जको;
 कारण मी संकष्टांत आहे; माझे स्वरूप ऐक;
- १८ माझ्या जिवाजवळ येऊन त्याचा स्वरूप कर;
 माझे बैरी पाहून माझा उदार कर.
- १९ माझी निंदा, माझी फजिती आणि माझी अप्रतिष्ठा
 तूं जाणतोस;
 माझे सर्व शत्रु तुजपुढें आहेत.
- २० निंदा होवू असल्यामुळें माझे हृदय भंग झालें आहे;
 मी अगदी बेजार झालों आहे;
- माझी कीर्त करणारा कोणी आहे कीं काय हें मी
 पाहिलें; पण कोणी आढळून नाही;
- माझे कोणी समाधान करील म्हणून वाट पाहिली,
 पण कोणी दिसला नाही.
- २१ त्यांनीं मला खावयास भन्न म्हणून मिव दिलें,
 तहान भागविण्यास मला आंब दिली.
- २२ त्यांजपुढें मांडिल्लें ताट खांस घ्यास होवो;
 ते निश्चित असतां त्यांस तें जाळें होवो.
- २३ त्यांस दिसूं नये म्हणून त्यांचे डोळे बंधळे होवोत;
 तूं त्यांची कंबर सदा खचीव.
- २४ तूं त्यांजवर आपल्या क्रोधाचा मारा कर,
 तुझा कोपाभि त्यांस गांठो.
- २५ त्यांची वस्ती ओसाड पडो,
 त्यांच्या डेऱ्यांत कोणी राहावयाला न उरो.
- २६ कारण ज्याला तूं शिक्षा केली त्याच्या पाठीस ते
 लागतात;
 तूं ज्यांस घायाळ केलें आहे त्यांच्या दुःखांत ते
 भर घालितात.
- २७ त्यांच्या अन्यायांत भर टाक;
 तुझ्या न्यायपरायणतेचा लाभ त्यांस न होवो.
- २८ जीवनाच्या पुस्तकांतून त्यांचीं नांविं खोडलीं जावोत,

- धार्मिकांबरोबर त्यांची नांवनिष्ठी न होवो.
- २९ मी तर दीन व दुःखी आहे;
 हे देवा, तूं सिद्ध केलेलें तारण मला उचस्वानीं
 नेऊन ठेवील.
- ३० देवाच्या नसाचें मी गीत गाऊन स्तवन करीन.
 त्याचें उपकारस्मरण करून त्याचा महिमा वर्णानः
- ३१ तें कैल्पपेक्षां, शिंगें असलेल्या व दुभागलेल्या
 खुरांच्या गोऱ्यापेक्षां परमेश्वराला आवडेल.
- ३२ दीन हें पाहून हर्षतील;
 देवाचा शोध करणाऱ्यांनो,
 तुमच्या हृदयांत नवजीवन येवो.
- ३३ कारण परमेश्वर दरिद्रांचें ऐकतो;
 बंदीत पडलेल्या आपल्या लोकांचा तो अन्धेर
 करीत नाही.
- ३४ आकाश, पृथ्वी, समुद्र
 व त्यांत चलनवलन करणारे सर्व प्राणी त्याचें
 स्तवन करोत.
- ३५ कारण देव सीयोनाचें तारण करील,
 तो यहूदाचीं नगरें बांधील;
 लोक तेथें राहतील व तें त्यांच्या ताब्यांत येईल.
- ३६ तें त्यांच्या दासांच्या संततीचेंहि कतन होईल;
 ज्यांस त्याचें नाम प्रिय आहे ते त्यांत वस्ती
 करतील.

७० [मुख्य गवयासाठी; दाविदाचें स्मरणार्थ स्तोत्र]

- १ हे देवा, प्रसन्न होऊन मला सुफ कर;
 हे परमेश्वर, माझे साहाय्य करण्यास त्वरा कर.
- २ जे माझा जीव ध्यावयास पाहतात
 ते लज्जित व फजीत होवोत,
 माझे विघ्नसंतोषी मागें हटून अप्रतिष्ठा पावोत.
- ३ अहाहा! अहाहा! असें थट्टें म्हणणाऱ्यांची
 फजिती होऊन
 ते लज्जेनें मागें हटोत.
- ४ तुला शरण येणारे सर्व तुझ्या ठायीं आनंद व
 उच्छास पावोत;

ज्यांना तूं सिद्ध केलेल्या तारणाची आवड वाटते ते,
देवांचा महिमा वाढो, असें सतत म्हणोत.
मी तर दीन व दरिद्री आहे.
हे देवा, मजकडे येण्याची त्वरा कर;
माझा साहाय्यकर्ता व माझा मुक्तिदाता तूं आहेस;
हे परमेश्वरा, विरल लावू नको.

७१ हे परमेश्वरा, मीं तुझा आश्रय घेतिला
आहे;

मीं कधीं ललित होऊं नये.

तूं आपल्या न्यायाचारीनें मला उद्धर व मुक्त कर;
मजकडे आपला कान लाव व माझे तारण कर;
मला नेहमीं थारा सांपडला म्हणून मजसाठीं
निवासाचा खडक हो;

मला तारण्याचें तूं ठरविलें आहे,

कारण तूं माझे गड व दुर्ग आहेस.

हे माझ्या देवा, दुर्जनांच्या हातांतून मला मुक्त
कर,

अन्यायी व निर्दय यांच्या ताबडींतून मुक्त कर.

कारण, हे प्रभू परमेश्वरा, तूं माझे आशास्थान
आहेस;

माझ्या तरुणपणापासून तूं माझे श्रद्धास्थान आहेस.

जन्मापासून तूं माझा आधार आहेस;

मातेच्या उदरांतून निघाल्यापासून तूं माझा
कल्याणकर्ता आहेस;

मी तुझी स्तुति निरंतर करीन.

१ बहुतांस मी आश्चर्याचा विषय झालों आहे;

तरी तूं माझा खंबीर आश्रय आहेस.

२ माझ्या मुखांत तुझे स्तुतिस्तोत्र सदा असत जाईल;

त्यांतून दिवसभर गौरवपर शब्द निघतील.

३ उतार वयांत माझा त्याग करूं नको;

माझी शक्ति क्षीण होत चालली असतां

मला सोई नको.

४ कारण माझे वैरी मजविषयीं चर्चा करितात

आणि माझ्या जिवावर टणगारे एकत्र मिळून

मसक्त करितात.

११ ते म्हणतात, देवानें याला सोडिलें आहे;

याच्या पाठीस लागू, याला धरा;

कारण याला सोडविणारा कोणी जाही.

१२ हे देवा, मजपासून दूर असूं नको;

हे माझ्या देवा, माझ्या साहाय्यासाठीं त्वरा कर.

१३ माझ्या जिवाला अपाय करणारे ललित होऊन
नष्ट होवोत;

माझे अनिष्ट करावयास पाहणारे निदिनें व
अप्रतिष्ठेनें व्याप्त होवोत.

१४ मीं तर नित्य आशा धरून राहीन

आणि तुझे स्तवन अधिकधिक करित जाईन.

१५ माझे मुख तुझ्या व्याख्येपरायणतेचें

आणि तूं सिद्ध केलेल्या तारणचें दिवसभर वर्णन
करील; त्यांची गणती मला कळत नाही.

१६ प्रभु परमेश्वराच्या महत्त्व्याचें मी वर्णन

करीत येईन;

तुझ्या, केवळ तुझ्याचें; न्याय्यत्वाचें मी

निवेदन करीन;

१७ हे देवा, माझ्या तरुणपणापासून तूं मला शिकवीत

आला आहेस;

आणि मीं आजपर्यंत तुझीं अद्भुतकृत्यें

वर्णिलीं आहेत.

१८ मी वयोवृद्ध होऊन माझे केस पिकले

तरी हे देवा, मला सोई नको;

म्हणजे मीं मावी पिढीला तुझे अद्भुतत्व

विदित करीन,

पुढच्या पिढीतील सर्वांस तुझ्या पराक्रमाचें

वर्णन करीन.

१९ हे देवा, तुझे न्याय्यत्व गगनापर्यंत पोहोचलें आहे;

हे देवा, तूं महत्त्व्यें केलीं आहेत, तुजसमान

कोण आहे ?

२० तूं आम्हांला बहुत व मारी संकटें भोगावयास

लाविलीं,

तरी तूं आमचें पुनरुज्जीवन करिशील,

भाग तिसरा

७३

[मासाफाचें स्तोत्र]

- १ देव इलाएलावर, शुद्ध मनाच्या लोकांवर,
खरोखर कृपा करणारा आहे.
- २ मजविषयी म्हणाल तर माझे पाय लटपटण्याच्या
लागास आले होते;
माझी पावलें बहुतेक घसरणार होती.
- ३ कारण दुर्जेनांचा उत्कर्ष पाहून
मी गर्विष्ठांचा हेवा करूं लागलों.
- ४ त्यांस मरणयातना नसतात,
ते शरीरानें धडधाकट व पुष्ट असतात;
- ५ मानवजातीप्रमाणें त्यांना क्लेश होत नसतात,
इतर मनुष्यांप्रमाणें त्यांस पीडा होत नसतात;
- ६ म्हणून अहंकार हा त्यांच्या कर्त्रीचा हार बनला
आहे.
बलात्कार हा त्यांस बलाप्रमाणें आच्छादन
झाला आहे.
- ७ पुष्टतेमुळें त्यांचे डोळे बाहेर येतात;
त्यांच्या मनांतील कल्पना उचंबळतात.
- ८ ते थटा करितात, व दुष्टतेनें शुल्काच्या
गोष्टी बोलतात;
ते मोठ्या डौलानें भाषण करतात.
- ९ ते आपलें तोंड आकाशापर्यंत पोचवितात;
त्यांची जीभ पृथ्वीवर मिरविते.
- १० यामुळें त्यांचे लोक त्यांचकडे वळतात,
आणि त्यांच्याजवळचें पाणी भरपूर पितारत;
- ११ आणि म्हणतात, देवाला कसें समजणार ?
परत्पराला काय ज्ञान आहे ?
- १२ पाहा, दुर्जन ते हेच;
हे स्वस्थ असून सर्वदा धनवृद्धि करित असतात.
- १३ मीं आपलें मन स्वच्छ राखिलें,
आपले हात निर्दोषतेनें धुतले, हें सगळें व्यर्थ;
- १४ कारण मीं दिवसभर पीडा भोगिली आहे;

- प्रतिदिवशीं सकाळीं मला शिक्षा झाली आहे.
- १५ याप्रमाणें बोलण्याचें मीं मनांत आणिलें असतें,
तर मी तुझ्या प्रजेच्या पिळ्ळानुपिडीचं गुन्हेगार
ठरलों असतो.
 - १६ ही गोष्ट मला समजावी म्हणून तिचा विचार
करूं लागलों.
तों ती मला दुःखदायक वाटली;
 - १७ पण मी देवाच्या पवित्र स्थानांत गेलों
आणि त्या लोकांचा शेवट मनांत आणिला तेव्हां
ती मला समजली.
 - १८ खचित तूं त्या लोकांस निसरण्या स्थळांवर
उभे करितोस,
त्यांस पाहून त्यांचा नाश करितोस.
 - १९ एका क्षणांत त्यांची कशी धूळधाण झाली आहे!
भयानें ते अगदीं गांवरून गेले आहेत;
 - २० जागा झालेला मनुष्य जसें स्वप्न काहीच नाही
असें मानितो,
तसा हे प्रभू, तूं जागा होतांच त्यांचें तें रूप
तुच्छ मानितोस.
 - २१ माझे मन खिन्न झालें
व माझे अंतर्भाग व्यथित झालें.
 - २२ मी तर मूढ व अज्ञानी होतो;
 - तुजपुढें मी पण्डितुल्य होतो.
 - २३ तरी मी नेहमीं तुजजवळ आहे;
 - तूं माझा उजवा हात धरिला आहे.
 - २४ तूं बोध करून मला मार्ग दाखविशील
आणि तदनंतर गौरवानें माझा स्वीकार करिशील.
 - २५ स्वर्गांत तुजश्चिन्नाय मला कोण आहे ?
पृथ्वीवर मला तुजश्चिन्नाय दुसरा कोणीहि प्रिय नाही.
 - २६ माझा देह व माझे हृदय हीं खचलीं;
तरी देव सर्वकाळ माझ्या जिवाचा आधार व
माझा बांटा आहे.
 - २७ पाहा, जे तुजपासून दूर जातात ते नष्ट होतात.

अनाचार करून बहकून जाणाऱ्या सर्वांचा तू समूह नाश करितोस.

२८ मजविषयी म्हटलें तर देवासमीप जाणें यांतच धाडें कल्याण आहे;

मी प्रभु परमेश्वराला आपलें आश्रयस्थान केले आहे, यासाठी की मी तुझी सर्व कृत्यें जाहीर करावीं.

७४ [आसाफाचें मात्सेल (नोबपर स्तोत्र)]

१ हे देवा, तू आम्हांस कां कायमनें टाकिलें आहे ? आपल्या कुत्र्यांतल्या कळपावर तुझा कोपाभि कां धुमसतो ?

२ जी मंडळी पुरातन काळीं तू विकृत घेतली, जिजा तू आपले नारस होण्याकरितां उदरिलें तिचें, व ज्या सीयोन पर्वतावर तू वस्ती केली त्यानें स्मरण कर.

३. सर्वस्वीं विध्वंस झालेल्या स्वल्पकडे पाह उचलून बस;

वैऱ्यानें पवित्रस्थानाची अगदी नासाडी केली आहे.

४ तुझ्या सभामुहांत तुझ्या शत्रूंनी हलकळोळ मंडिल आहे;

त्यांनीं आपले ध्वज चिन्हांसाठीं उभासिले आहेत.

५ दाट झाडीवर कुन्हाडी उचलणाऱ्या लोकांसारखे ते दिसले.

६ त्यांचें एकंदर नफसीकाम ते कुन्हाडीनें व हातोळ्यांनीं फोडून टाकितोस.

७ त्यांनीं तुझ्या पवित्रस्थानाला आग लाविली आहे; तुझ्या नामाचें निवासस्थान भ्रष्ट करून अगदीं घुळीस मिळविलें आहे.

८ ते आपल्या मनाशीं म्हणाले, आपण यांचा नायनाट करून टाकूं; त्यांनीं देवता असलेलीं देवाचीं सर्व सभस्थानें जाळून टाकिली आहेत.

९ आजचीं चिन्हें आमच्या दृष्टीस पडत नाहीत; कोणी संदेष्टा उरला नाही; आणि अनें कोठवर जाणेक हें जाणकारा आमच्या-

मध्यें कोणी नाही.

१० हे देवा, शत्रु कोठवर निंदा करणार ?

वैरी तुझ्या नामाची निर्भर्त्सना सदा करणार काय ?

११ तू आपला हात, म्हणजे आपला उजवा हात, कां आवळून धरितोस ?

तो आपल्या छातीवरून काढून तू त्याचा संहार कर

१२ देव माझा पुरातन काळापासूनचा राजा आहे; पृथ्वीवर उदार करणारा तो आहे.

१३ तू आपल्या सामर्थ्यानें समुद्र बुभांगिला; जलाशयांतील मगरांचीं मस्तकां तूं ठेचून टाकिलीं.

१४ तूं लिब्याथानाच्या मस्तकांचा चुराडा केला, बनचरांना तो तूं खाऊं घातला.

१५ तूं शरा फोडून जलप्रवाह बाहेर काढिला; तूं निरंतर बाहणाऱ्या नद्या सुकवून टाकिल्या.

१६ दिवस तुझा आहे, रात्रहि तुझीच आहे; चंद्र व सूर्य तूं स्थापन केले.

१७ पृथ्वीच्या सर्व सीमा तूंच ठरविल्या; उन्हाळा व हिवाळा हे तूंच केले.

१८ हे परमेश्वरा, लक्षांत आतूं दे कीं वैऱ्यानें कशी बिटंबना मांडिली आहे,

मूर्ख राष्ट्रांनें तुझ्या नामाची कशी निंदा चालविली आहे.

१९ तू आपल्या कपोतकाला थापदाणुदें टाकूं नको; आपल्या दीनजनांच्या प्राणांचा विसर कायमचा पडूं देऊं नको.

२० तूं करासकडे लक्ष दे; कारण देशाचे कोनेकोपरे केवळ बलत्काराचीं स्थानें झालीं आहेत.

२१ पीडितास लज्जित होऊन मागें फिरूं देऊं नको; दीन व दरिद्री तुझ्या नामाची स्तुति करोत.

२२ हे देवा, ऊठ, तू आपणच आपला वाद चालीव; मूर्ख तुझी निंदा कशी नित्य करीत आहे हें लक्षांत आण.

२३ शत्रूंची आरडाओरड, तुझावर उठणाऱ्यांचा एकसारखा वर चढणारा गोमाट विसरूं नको.

७५ [मुख्य गवयासाठी; ताम्बेय (नष्ट करू नको)
या चाम्बेवर गावयाचे आसाफाचे संगीत स्तोत्र]

- १ हे देवा, आग्नी तुझे उपकारस्मरण करितो;
तुझे उपकारस्मरण करितो,
कारण तुझे नाम समीप आहे;
तुझ्या अद्भुत कृत्यांचे वर्णन लोक करितात.
- २ नेमिलेली वेळ आली म्हणजे
मी यथार्थ न्याय करीन.
- ३ पृथ्वी व तिच्यावर सर्व राहणारे भेदरून गेले
तरी तिचे स्तंभ मीच स्थापिले आहेत. [सेख]
- ४ फुडारकी मारणाऱ्यांस मी म्हणालों, फुडारकी
मारू नका;
आणि दुर्जनांस म्हणालों, शिग वर करू नका;
५ तुम्ही आपले शिग उंच करू नका;
ताठ मानेनें बोलू नका.
६ कारण उन्नति ही पूर्वेकडून नव्हे,
पश्चिमेकडून नव्हे, व अरण्याकडूनही नव्हे;
७ तर न्याय करणारा देव आहे;
तो एकाला खाली घालितो व दुसऱ्याला
वर आणितो.
- ८ पाहा, परमेश्वराच्या हातीं प्याला आहे व त्यांत
द्राक्षारस फेसाळत आहे;
त्यांत मसाला मिसळला आहे आणि त्यांतून तो
ओतून देतो;
त्याचा गाळ पृथ्वीवरील सर्व दुर्जनांस खातरीनें
निथळून प्यावा लागेल.
- ९ मी तर सदा आनंद करीन,
याक्रोबाच्या देवाचीं स्तोत्रं गाईन.
- १० दुर्जनांचीं सर्व शिगें मी तोडून टाकीन;
पण धार्मिकांचीं शिगे उन्नत होतील.

७६ [मुख्य गवयासाठी; तंतुवाषांच्या साथीनें
गावयाचे आसाफाचे संगीत स्तोत्र]

- १ थडूदांत देव प्रगट झाला आहे;

इसाएलांत त्याचे नाम थोर आहे.

- २ शालेमांत त्याचा मंडप आहे;
व सीयोनांत त्याचे निवासस्थान आहे.
- ३ तेथें धनुष्याचे बाण,
ढाल, तरवार व युद्धसामग्री हीं त्यानें
मोडून टाकिलीं. [सेख]
- ४ तूं प्रतापी आहेस,
छुटीनें भरलेल्या पर्वतावर तेजस्वी आहेस.
- ५ जातीच्या धैर्यवानांना लुबाडिले आहे, ते क्षोभीं
गेले आहेत;
त्यांतील कोणाहि बलवानाचे हात चालेनात.
- ६ हे याक्रोबाच्या देवा, तुझ्या धमकीनें रथ व घोडा
यांना गाढ निद्रा लागली आहे.
- ७ तुझे, तुझेंच, भय धरिलें पाहिजे;
तुला एकदा क्रोध आला म्हणजे तुजपुढें कोण
उभा राहील ?
- ८ तूं स्वर्गातून आपला निर्णय ऐकविला;
तो पृथ्वी भ्याली व स्तब्ध झाली;
- ९ पृथ्वीवरील सर्व दीनांस तारावयासाठी,
न्यायनिवाडा करावयासाठी देव उठला,
तेव्हां असें झाले. [सेख]
- १० कारण मनुष्याचा क्रोध तुझ्या स्तुतीचे साधन
असा होतो;
अवशिष्ट क्रोधानें तूं आपली कमर बांधितोस.
- ११ परमेश्वर तुमचा देव याला नवस करा व
ते फेडा;
आपले भय धरिलें पाहिजे; त्याला त्याच्या समो-
तालच्या सर्वांनी नजराणे आणतः.
- १२ अधिपतीचा संज्ञाप तो नष्ट करितो;
पृथ्वीवरील राजांस तो भयप्रद आहे.

७७ [मुख्य गर्ब कद्दुन याच्यासाठी आसाफाचे
स्तोत्र]

- १ मी आपल्या वाणीनें देवाला हाक मारीन;
मी देवाला हाक मारीन व तो माझे ऐकेल.

- २ माझ्या संकटाच्या दिवशी मी प्रभूला शरण गेलों;
रात्री माझा हात पसरलेला राहिला,
तो ढिला पडला नाही;
माझा जीव सात्वत पावेना.
- ३ मी देवाचें स्मरण करून करून व्याकुळ होतो;
मी ध्यान करू इच्छितों पण माझा जीव
मूर्च्छित होतो. [सेला]
- ४ तूं माझ्या पोषणीस पापणी लागूं देत नाहीस;
मी विव्दह झालों आहे, मला बोलवत नाही.
- ५ पूर्वीचे दिवस व प्राचीन काळची वर्षे
हीं मी ध्यानांत आणिलीं आहेत.
- ६ रात्री मला आपल्या गीताचें स्मरण होतें;
मी आपल्या मनांत चिंतन करितों;
माझा जीव विचारांत पडला आहे कीं
- ७ प्रभु सर्वकाळ आमचा त्याग करील काय ?
तो पुनः कधी प्रसन्न होणार नाही काय ?
- ८ त्याची दया कायमची नाहीशी झाली काय ?
त्याचें अभिवचन पिढ्यानुपिढ्या निष्फळ
राहणार काय ?
- ९ देव कृपा करावयाचें विसरला काय ?
त्यानें क्रोधामुळें आपला कळवळा आवहन
घरिला काय ? [सेला]
- १० मी म्हणालों, ही तर केवळ माझी दुर्बलता आहे;
परंतु मी परात्म्याच्या उजव्या हातच्या वर्षाचें
स्मरण करीन.
- ११ मी परमेशाचीं महत्कृत्यें वर्णान;
आणि मी तुझ्या पुरातन कालच्या अद्भुत कृत्यांचें
स्मरण करीन.
- १२ मी तुझ्या सर्व कृत्यांचें मननहि करीन
आणि तुझ्या कार्यांचा विचार करीन.
- १३ हे देवा, तुझा मार्ग पवित्रतेचा आहे;
परमेश्वरासारखा थोर देव कोण आहे ?
- १४ अद्भुत कृत्यें करणारा तूं देव आहेस;
तूं आपलें सामर्थ्य लोकांत प्रगट केलें आहे.
- १५ याक्रोध व योत्सेफ यांची संतति म्हणजे तुझे लोक

- यांस तूं आपल्या भुजानें मुक्त केलें आहे. [सेला]
- १६ जलांनीं तुला पाहिलें, हे देवा, जलांनीं तुला पाहिलें;
तीं कंपित झालीं, जलासयहि खळबळले.
- १७ मेघांनीं वर्षाव केला;
आमाळ कडाडलें;
तुझे बाणहि सुटले.
- १८ तुझ्या गर्जेनेचा शब्द झंझावातांत होता;
विजांचा पृथ्वीवर चकचकट झाला;
भूमि कंपित होऊन डळमळली.
- १९ समुद्रांत तुझा माग
व महाजलांत तुझ्या वाटा होत्या,
तुझीं पावलें दिसली नाहीत.
- २० मोशे व अहरोन यांच्या हस्तें
तूं आपले लोक कळपाप्रमाणें नेले.

७८ [माताफाचें मास्कील (बोधपर स्तोत्र)]

- १ अहो माझे लोकहो, माझ्या धर्मशास्त्राकडे लक्ष घा;
माझ्या तोंडच्या वचनांकडे कान लावा.
- २ मी आपलें तोंड उघडून दृष्टांत सांगेन;
प्राचीन काळच्या गूढकथांचें निवेदन करीन.
- ३ जें आम्ही ऐकलें, जें आम्हांला समजलें,
जें आमच्या बडिलांनीं आम्हांस सांगितलें,
- ४ तें आम्ही त्यांच्या वंशजांपासून गुप्त ठेवणार नाही;
तर पुढल्या पिढीला परमेश्वराची स्तुत्य कृत्यें,
त्याचा पराक्रम आणि त्यानें केलेलीं अद्भुत कृत्यें
यांचें वर्णन करूं.
- ५ त्यानें याक्रोधवंशाला निर्बंध,
इझ्राएलवंशाला नियम लावून दिला;
त्यानें आमच्या बडिलांस आज्ञा केली कीं त्यांनीं ते
आपल्या वंशजांस शिकवावे,
- ६ आणि पुढल्या पिढीनें, म्हणजे पुढें जन्मास
येणाऱ्या संततीनें ह्या गोष्टी जाणव्या;
त्यांनीं त्या आपल्या मुलांस कथन करण्यास
उद्युक्त व्हावें.
- ७ त्यांनीं देवावर भाव ठेवावा,

- देवाची कृत्ये विसरुं नयेत,
तर त्यांच्या आज्ञा पाळाव्या;
- ८ आणि त्यांनी आपल्या पूर्वजांसारखे हठी,
बंडखोर स्वभावाने,
आपले अंतःकरण नीट न राखणारे व देवांची
एकनिष्ठपणे न वागणारे असे होऊं नये.
- ९ एफ्राइमाच्या बंडजांनीं सशस्त्र व धनुर्धारी असूनहि
लडाईच्या वेळीं पाठ फिरविली.
- १० त्यांनीं देवाचा करार पाळिला नाही;
त्यांच्या नियमशास्त्राप्रमाणें चालवयास
ते कबूल नव्हते;
- ११ आणि त्यांनीं केलेल्या गोष्टी व त्यांनीं त्यांस दाख-
विलेलीं अद्भुत कृत्ये ते विसरले.
- १२ मिसर देशांत सोअनाच्या पटांगणावर
त्यांच्या बडिलांसमक्ष त्यांनीं अद्भुत कृत्ये केलीं.
- १३ त्यांनीं समुद्र दुभागून त्यांतून त्यांस पार नेले;
त्यांनीं पाणी राशीसारखें उभें केले.
- १४ दिवसां मेघ व रात्रभर अग्निप्रकाश
यांच्या योगें तो त्यांस नेत असे.
- १५ त्यांनीं रानांत खडक फोडून
खोल जलाशयांप्रमाणें भरपूर पाणी त्यांस
प्यावयास दिलें.
- १६ त्यांनीं खडकांतून पाण्याचे प्रवाहहि काढिले,
नद्यांप्रमाणें पाणी वाहविलें.
- १७ तथापि ते त्यांच्याविरुद्ध अधिकाधिक पातक
करूं लागले,
परांतपराविरुद्ध रक्ष अरण्यांत त्यांनीं बंड केले.
- १८ त्यांनीं आपली वासना तुष्ट करण्यासाठीं
अन्न मागून
आपल्या मनांत देवाची परीक्षा पाहिली.
- १९ ते देवाविरुद्ध बोलले;
ते म्हणाले, रानांत भोजनाची सिद्धता करण्यास
ईश्वर समर्थ आहे काय ?
- २० पाहा, त्यांनीं खडकावर टीला मारिले; ते पाणी
भरूनभाऊं वाहूं लागले,

- व त्याचे लोट चालले;
तो भाकरीहि देण्यास समर्थ आहे काय ?
तो आपल्या लोकांस मांस पुरवील काय ?
- २१ हें ऐकून परमेश्वर कोपला
आणि याकोबवंशावर त्याचा अग्नि पेटवला;
इझ्राएलवंशावर त्याचा क्रोध भडकला;
- २२ कारण त्यांनीं देवावर विश्वास ठेविला नाही,
आणि त्यांनीं सिद्ध केलेल्या तारणावर भरंवसा ठेविला
नाही.
- २३ तरी त्यांनीं वरतीं आभाळांस आज्ञा केली,
व आकाशद्वारें उघडलीं.
- २४ खाण्याकरितां त्यांनीं त्यांजवर मान्याचा वर्षाव केला;
आणि त्यांस स्वर्गाचें धान्य दिलें.
- २५ दिव्यदुतांची भाकर मानवांनीं खाल्ली;
पुरून उरे इतकें अन्न त्यांनीं त्यांस दिलें.
- २६ त्यांनीं पूर्वेचा वारा आकाशांत वाहविला;
आणि आपल्या सामर्थ्यानें दक्षिणेचा वारा
त्यांनीं आणिला.
- २७ त्यांनीं त्यांजवर धुळीसारखा मांसाचा वर्षाव केला,
समुद्रांच्या वाळूसारखी पण्यांची वृष्टि केली;
- २८ त्यांनीं त्यांच्या छावणीमध्यें,
त्यांच्या वस्तीच्या ठिकाणाभोवतीं तें पाडिलें.
- २९ तें खाल्जून ते अतितृप्त झाले;
अशा रीतीनें त्यांची वासना त्यांनीं पुरविली.
- ३० त्यांची वासना सुटली नव्हती,
त्यांच्या तोंडीं अन्नाचा घास होता,
- ३१ इतक्यांत त्यांजवर दिव्यदुतां कोप भडकला,
आणि त्यांनीं त्यांजनांतल्या बडपुत्रांस
मारून टाकिलें,
इझ्राएलच्या तरुणांस ठोकून खाली पाडिलें.
- ३२ हें सर्व झालें तरी ते पाप करीतच राहिले,
व त्यांच्या अद्भुत कृत्यांवर त्यांनीं विश्वास
ठेविला नाही.
- ३३ यामुळे त्यांनीं त्यांचे दिवस
व त्यांचीं वर्षे एकाएकीं संपविलीं.

- ३४ तो त्यांचा वध करू लागला
तेव्हा ते त्याचा शोध करू लागले;
ते परमेश्वराकडे वळून अनन्यभावे
त्याला शरण गेले.
- ३५ देव आर्मांचा दुर्ग आहे,
परात्पर परमेश्वर आम्हांस शुभ करणारा आहे,
ही आठवण त्यांस झाली.
- ३६ त्यांनी आपल्या मुखाने त्याजशीं कपट केले,
आपल्या जिव्हेने त्याजशीं लबाडी केली.
- ३७ कारण त्यांचे मन त्याच्या अशीं स्थिर नव्हते,
शिवाय त्याचा करार त्यांनी इमानाने
पाळिला नाही;
- ३८ पण तो कनवाळू असल्यामुळे त्यांच्या अपराधाची
क्षमा करीत असतो,
तो नाश करीत नाही;
तो आपला कोप वारंवार आवरितो,
आपला सगळा संताप मडकू देत नाही.
- ३९ ते केवळ देहमय आहेत, वाऱ्याची झुळूक निघून
जाते आणि परत येत नाही तसे ते आहेत,
याची त्याने आठवण केली.
- ४० कितीदा त्यांनी रानांत त्याजविरुद्ध बंडाळी केली;
कितीदा त्यांनी अरण्यांत त्याला दुःख दिले.
- ४१ पुनः पुनः त्यांनी ईश्वराची परीक्षा पाहिली,
व इस्त्राएलाच्या पवित्र प्रभूस दुखविले.
- ४२ त्यांच्या प्रतापी हस्तांचे त्यांस स्मरण झाले नाही;
त्याने त्यांस शत्रूंपासून सोडविले;
- ४३ त्याने मिसर देशांत आपलीं चिन्हे,
सोअनाच्या पटांगणावर आपली अक्षुत कुर्ये दाख-
विली, तो दिवस त्यांनी आठविला नाही.
- ४४ त्याने त्यांच्या नील नदीतील पाण्याचे रफ केले,
म्हणून त्यांच्याने तिचे वाहते पाणी पिबेना.
- ४५ त्याने त्यांच्यामध्ये माशा पाठविल्या
त्या त्यांस डसल्या;
आणि बेहूक पाठविले त्यांनी त्यांचे सर्व कांही

१ अथवा : आळ्य घातला

नासून टाकिले.

- ४६ त्याने त्यांच्या शेतांतल्या उत्पन्नावर सुरवंट
व त्यांच्या भ्रमफलावर टोळ पडू दिले.
- ४७ त्याने गारांनी त्यांच्या द्राक्षवेलांचा
व बर्फाने त्यांच्या उंबराच्या झाडांचा नाश केला.
- ४८ त्याने त्यांचीं गुरेदोरे गारांच्या,
व जनावरे विजांच्या हवाली केली.
- ४९ त्याने त्यांजवर आपला कोपाभि, क्रोध,
रोष व संकट
ह्या अनिष्टकारक दूतांची स्वारी सोडिली.
- ५० त्याने आपल्या कोपासाठी मार्ग सिद्ध केला;
त्याने त्यांचा जीव मृत्यूपासून रक्षिला नाही;
तर त्यांचा प्राण मृषीच्या हवाली केला.
- ५१ त्याने मिसर देशांतले सर्व प्रथम जन्मलेले,
हाम्याच्या डेऱ्यांतले त्यांच्या पौरुषाचे प्रथमफळ
ह्यांस मारिले;
- ५२ पण त्याने आपल्या लोकांस मेंढरांसारखे बाहेर
आणून
त्यांस कळपाप्रमाणे रानांतून नेले.
- ५३ त्याने त्यांस सुखरूप नेले, ते भ्याले नाहीत;
त्यांच्या शत्रूला तर समुद्राने बुडवून टाकिले.
- ५४ त्याने त्यांस आपल्या पवित्र प्रदेशाकडे
आपल्या उजव्या हाताने मिळविलेल्या
डोंगराकडे आणिले.
- ५५ त्याने त्यांजकडून राष्ट्रे हाकून लाविली,
त्यांच्या राहण्याच्या जागा सूत्राने मापून
त्यांस बतन म्हणून बांदून दिल्या,
आणि त्यांच्या तंबूत इस्त्राएलाचे वंश वसविले.
- ५६ तरी त्यांनी परात्पर देवाची परीक्षा पाहिली व
त्याजविरुद्ध बंड केले,
व त्याचे निर्बंध पाळिले नाहीत,
- ५७ तर आपल्या पूर्वजांप्रमाणे त्याजकडे पाठ करून
ते फिरत झाले;
वक धनुष्यासारखे ते बळले.
- ५८ त्यांनी आपल्या उच्चस्थानांमुळे त्याला राग आणिला;

- आपल्या कोरीव भूमीमुळे त्यास ईर्ष्या आणिली.
 ५९ हे एकून देव कोपला
 आणि इस्राएलस-अर्णवी कंटाळला;
 ६० त्यानें झिलो देवाील निवासमंडप
 म्हणजे मानवांमध्यें उभारिलेला डेरा सोडून दिला;
 ६१ त्यानें आपल्या बलाचा पाडाव होऊं दिला,
 व आपलें वैभव शत्रूच्या हातीं पडूं दिलें.
 ६२ त्यानें आपले लोक तरवारीच्या हुवालीं केले;
 आपल्या वतनावर तो रुट झाला.
 ६३ अमीनें त्यांचे कुमार खाऊन टाकिले;
 त्यांच्या कुमारीस लमगीतें लाभलीं नाहींत.
 ६४ त्यांचे याजक तरवारीनें पडले;
 व त्यांच्या विधवा रडल्या नाहींत.
 ६५ तेव्हां प्रभु क्षोभेत्तून जागा झालेल्या मनुष्या-
 सारखा उठला.
 द्राक्षारस पिऊन आरोळी मारणाऱ्या वीरा-
 सारखा उठला.
 ६६ त्यानें आपल्या शत्रूस मारून मार्गे इटविलें;
 त्यांची कायमची अप्रतिष्ठा केली.
 ६७ त्यानें योसेफाचा डेरा वजिला,
 एफ्राइमाचा वंश पसंत केला नाहीं;
 ६८ तर यहुदाचा वंश त्यानें पसंत केला;
 आपणाला प्रिय जो सीयोन डोंगर तो त्यानें
 पसंत केला.
 ६९ आकाशासारखें उंच व आपण चिरकाल
 स्थापिलेल्या पृथ्वीसारखें
 त्यानें आपलें पवित्रस्थान बांधिलें.
 ७० त्यानें आपला सेवक दावीद यास निवडिलें;
 त्यास त्यानें मेंढरांच्या कोंडवाल्यांतून घेतलें;
 ७१ आपली प्रजा म्हणजे याकोबाची संतति, आपलें
 वतन इस्राएल लोक, यांचें पालन करण्यास,
 दुभत्या मेंढ्यांमार्गे तो होता तेथून त्यानें
 त्यास आणिलें.
 ७२ आणि त्यानें आपल्या मनाच्या सरळतेनें
 त्यांचें पालन केलें,

आपल्या हातांच्या चातुर्वर्तिनें त्यांस यज्ञ द्यावयास

७९

[जासाकाचें स्तोत्र]

- १ हे देवा, तुझ्या वतनांत परराष्ट्र चिरई आणेल;
 त्यांनीं तुझे पवित्र मंदिर ऋष्ट केले आहे;
 त्यांनीं यरूशलेमाचे दिगारे केले आहेत.
 २ त्यांनीं आकाशांतल्या पांखरांस
 तुझ्या सेवकांचीं घेतें,
 व पृथ्वीवरील पशंस तुझ्या भक्तांचें खास खाव-
 यास दिलें आहे.
 ३ त्यांनीं यरूशलेमाभोवतीं त्यांचें रफ पाण्या-
 सारखें वाढविलें;
 त्यांस पुरावयास कोणी राहिलें नाहीं.
 ४ आम्ही आमच्या शेजाऱ्यांस निंदास्पद
 आणि आमच्या सभोवतालच्या लोकांस तुच्छ
 व हास्यास्पद झालों आहों.
 ५ हे परमेश्वरा, हे कोठवर चालणार ?
 तूं सर्वकाल कोपाग्रमान राहणार काय ?
 तुझा रोष अमीसारखा भडकत राहणार काय ?
 ६ जीं राष्ट्रें तुला जागत नाहींत,
 जीं राज्यें तुझे नाम घेऊन धांवा करीत नाहींत,
 त्यांवर तूं आपला क्रोधाचा मारा कर.
 ७ कारण त्यांनीं याकोबाला गिळून टाकिलें आहे,
 व त्यांची वस्ती ओसाड केली आहे.
 ८ आमच्या पूर्वजांची दुष्कर्में आठवून आमची हानि
 करूं नको;
 तुझी करुणा आम्हांवर सत्वर होवो;
 कारण आम्ही फार दुर्दशेंत पडलों आहों.
 ९ हे आमच्या उदारक देवा,
 तूं आपल्या नामाच्या महिम्याकरितां आमचें
 साहाय्य कर;
 आपल्या नामाकरितां आम्हांस सोडीव व आमचीं
 पातकें पुसून टाक.
 १० यांचा देव कोठें आहे असें राष्ट्रांनीं कां म्हणवें ?
 तुझ्या सेवकांचा रफपात झाला त्याबद्दलचा सुख

- उगर्बिभ्योत आळ आहे
- हे आमच्यावेळू राष्ट्रांस कर्तू दे.
- ११ बंदिवानाचें कर्णें तुझ्या कानीं येवो;
ज्यांचें वध करव्हांनां ठरलें आहे त्यांस तूं
आपल्या बाहुबलांनीं बांधीव.
- १२ हे प्रभू, आमच्या शेजारच्या राष्ट्रांनीं केलेली
तुशी निंदा
त्यांच्या पदरीं उलट सातपट घाल.
- १३ मग जें आम्हां तुशी प्रजा व तुझ्या कुंभपांतालीं
मेंदरें
तें सर्वकाळ तुझे उपकारस्मरण करीत राहू;
तुशी कीर्ति पिढ्यानपिढया वर्णीत जाऊं.
- ८० [मुख्य गवयासाठीं; शोशणीम पदूष (विधिसूक्तमलें)
वा चालेकर गावयाचें आसाफाचें स्तोत्र]
- १ हे इक्ष्वाकुच्या मेंढपाळ,
जो तूं योसेफाला कळ्याप्रमाणें चालवितोस
तो तूं कान दे;
जो तूं कस्बारूढ आहेस तो तूं आपलें तेज
प्रगट कर.
- २ एफ्राईम, बन्यामीन व मनश्शे यांसमक्ष तूं आपला
पराक्रम दाखीव,
आणि आम्हांस तारावयास वे.
- ३ हे देवा, तूं आम्हांस परत आण;
आपला मुखप्रकाश आम्हांवर पाड
म्हणजे आम्ही तरूं.
- ४ हे परमेश्वरा, सेनाधीश देवा,
तुझे लोक प्रार्थना करीत असतां तूं कोठवर
कोपायमान राहणार ?
- ५ तूं त्यांस अश्रुरूप अन्न खावयास दिलें आहे,
आणि त्यांस मापें भरून आसवें प्यावयास
दिलीं आहेत.
- ६ तूं आम्हांस आमच्या शेजाऱ्यांच्या कलहास
कारण करितोस;
आणि आमचे बैरी आमचा बंधेच्छ उपहास करितात.
- ७ हे सेनाधीश देवा, तूं आम्हांस परत आण;

- तूं आपला मुखप्रकाश आम्हांवर पाड
म्हणजे आम्ही तरूं.
- ८ मिसर देशांतून तूं द्राक्षवेळ काढून आणिसा;
आणि राष्ट्रांस घालवून देउन तो तेथें जाविसा.
- ९ तूं त्याकरितां जागा तयार केली
आणि त्यांनीं मूळ घरून देश व्यापिसा.
- १० त्याच्या छंयेंनें पर्वत,
आणि त्यांच्या फांद्यांनीं परमेश्वराचे गंधसह
आच्छादित झाले.
- ११ त्यांनीं आपल्या फांद्या समुद्रपर्यंत
आणि आपले फाटे फरात नदीपर्यंत लांबविले.
- १२ त्याचीं कुंपणें तूं कां मोडिलीं ?
ह्यामुळें वाटेनें येणारेजाणारे सगळे
त्याचीं द्राक्षें तोडितात.
- १३ रानडुकर त्याची नसधूस करितात,
वनपशु त्याच्यावर आपला निर्वाह करतात.
- १४ हे सेनाधीश देवा, तूं माघारा पीर अशी आम्ही
विनंति करितो;
स्वर्गांतून दृष्टि लावून पाहा व ह्या द्राक्षवेळाचें
संगोपन कर;
- १५ जो रोपा तूं आपल्या
उजव्या हातानें लाविसा,
जी शाखा तूं स्वतांसाठीं मजबूत केली तिचें
संगोपन कर.
- १६ ती अग्नीनें जाळिली आहे, ती तोडून टाकिली आहे;
तुझ्या मुखाच्या धमकीनें तुझे लोक नष्ट होतात.
- १७ तुझ्या उजव्या हाताकडे असलेल्या पुष्पावर,
तूं आपल्यासाठीं बलवान केलेल्या मानवपुत्रावर
तुझा हात राहो;
- १८ म्हणजे आम्ही तुजपासून बळणार नाहीं;
आमच्या जिवांत जीव आण म्हणजे आम्ही तुझ्या
नामाचा धावा करूं.
- १९ हे परमेश्वरा, सेनाधीश देवा, तूं आम्हांस परत आण;
तूं आपला मुखप्रकाश आम्हांवर पाड
म्हणजे आम्ही तरूं.

८१

[मुख्य गववासाठी; गिरी चालीवर गाववाचें आसाफाचें स्तोत्र]

- १ देव जो आमचें सामर्थ्य, त्याचें मोठ्यानें गुणगान करा; याकोबाच्या देवाचा जयजयकार करा.
- २ सुरावर गीत म्हणा, आणि डफ इकडे घेऊन या; मंजुळ वीणा व सतार वाजवा.
- ३ शुद्ध प्रतिपदेस, पौर्णिमेस, आमच्या सणाच्या दिवशीं करणा वाजवा.
- ४ कारण हा इस्त्राएलासाठीं नियम आहे, हा याकोबाच्या देवाचा निर्बंध आहे.
- ५ तो मिसर देशावरून गेला, तेव्हां त्यानें योसेफांत हाच निर्बंध साक्षीसाठीं नेमिला; ज्याला मी ओळखले नव्हतें त्याचें भाषण मी ऐकलें; तें असें कीं
- ६ मीं त्याच्या खांयावरला भार काढिला आहे; त्याच्या हातांतली पाटी काडून घेतली आहे.
- ७ तूं संकटांत असतां आरोळी केली तेव्हां मीं तुला सोडविलें; मीं तुला मेघगर्जनेच्या गुप्त स्थलांतून उत्तर दिलें; मरीबाच्या जलांजवळ मीं तुला पारखिलें. [सेला]
- ८ अहो माझ्या लोकानो, ऐका, मी तुम्हांस बोध करितों; हे इस्त्राएला, तूं माझे ऐकशील तर बरें होईल !
- ९ तुला अन्य देव नसावा, तूं परक्या देवाच्या पायां पडूं नये.
- १० मींच तुम्हा देव परमेश्वर आहे, मींच तुला मिसर देशांतून बाहेर काढिलें, तूं आपलें तोंड चांगलें उघड म्हणजे मी तें भरीन;
- ११ परंतु माझ्या लोकांनीं माझी वाणी ऐकली नाही; इस्त्राएलानें माझें ऐकलें नाही.
- १२ ह्यामुळें मी त्यांस त्यांच्या हृदयाच्या निष्ठुरतेप्रमाणें वागूं दिलें, ते आपल्याच संकल्पांप्रमाणें चालले.

- १३ माझे लोक माझे ऐकतील, इस्त्राएल माझ्या मार्गांनीं चालेल, तर बरें होईल !
- १४ मी तेव्हांच त्यांच्या वैऱ्यांचा भोळ करीन, त्यांच्या शत्रूंचर मी आपला हात चालवीन;
- १५ परमेश्वराचे द्वेषे त्याला वग होतील, पण इस्त्राएलाचा काल अखंड राहिल.
- १६ मी त्याला गव्हाचें सत्व खाऊं घालीन आणि पहाडांतल्या मधानें मी तुला तुप्त करीन.

८२

[आसाफाचें स्तोत्र]

- १ देव आपल्या मंडळींत उभा आहे; तो सत्ताधीशांमध्ये न्याय करून म्हणतो;
- २ तुम्ही कोठवर विपरीत न्याय कराल, कोठवर दुर्जेनांची तरफदारी कराल ? [सेला]
- ३ गरीब व अनाथ यांचा न्याय करा; दीन व कर्गाल यांची दाद घ्या.
- ४ दुबळे व गरजवंत यांस मुक्त करा; दुर्जेनांच्या हातांतून त्यांस सोडवा.
- ५ त्यांना माहिती नाही व कळतहि नाही; ते अंधारांत इकडेतिकडे फिरतात; पृथ्वीचे सर्व आधारस्तंभ ढळले आहेत.
- ६ मी म्हणालों, तुम्ही देव आहां, तुम्ही सर्व परात्पराचे पुत्र आहां.
- ७ तरी मर्त्य मानवांप्रमाणें तुम्ही मराल, एकाद्या सरदाराप्रमाणें तुम्ही पडाल.
- ८ हे देवा, ऊठ, पृथ्वीचा न्याय कर; कारण तूं सर्व राष्ट्रांचा मालक आहेस

८३

[आसाफाचें गीत; संगीत स्तोत्र]

- १ हे देवा, तूं स्तब्ध राहूं नको. हे देवा, मौन धरूं नको, स्वस्थ राहूं नको.
- मुळांत : देवांमध्ये

- २ कारण पादा, तुझे शत्रु बंधक करित आहेत;
तुझ्या द्वेष्यांनीं डोकें वर काढिले आहे.
- ३ ते तुझ्या लोकांविरुद्ध कपटाची योजना करितात;
तुझ्या अधिकांविरुद्ध ते असह्य करितात.
- ४ ते म्हणतात, चळ, आपण राष्ट्रांतून त्यांचा
विध्वंस करे,
म्हणजे इस्राएलाच्या नांवाची आदरणा पुढें
राहणार नाही.
- ५ कारण त्यांनीं एकचितानें मसह्य केली आहे;
ते तुझ्याविरुद्ध कट करितात;
- ६ तंबूत राहणारे अदोमी व इस्राएली,
मवाब व हगारी,
- ७ गबाल, अम्मोन व अमालेक,
पलेथेय व सोरकर हे ते आहेत;
- ८ अशूरहि त्यांस समील झाल्य आहेत;
त्यांनीं लोटाच्या वंशजांस शत दिल्य आहेत. [तेला]
- ९ मिथानाल्य, आणि सीसरा व यानीन यांल्य,
कीशोन नदीजवळ
तूं जसें केलें, तसें त्यांना कर;
- १० ते एन-दोर येथें नाश पावले;
ते शेताला खत झाले.
- ११ ओरेव व जेब यांच्यासारखे त्यांच्या
अमिरांला कर;
जेबह व सलमुथा यांसारखे त्यांच्या सर्व
सरदारांस कर.
- १२ ते म्हणतात, देवाची निवासस्थानें
आपल्या ताब्यांत घेऊं या.
- १३ हे माझ्या देवा, बाबटव्हीच्या घुरक्यासारखें,
वा-यांनें उडविलेल्या भुसासारखें त्यांस कर.
- १४ अग्नि क्वाला भस्म करितो,
ज्वाला डोंगराला आग लावते,
- १५ त्याप्रमाणें तूं आपल्या वादळानें त्यांचा
पाटलाग कर
व आपल्या तुफानानें त्यांस धाबरवून सोड.
- १६ हे परमेश्वरा, त्यांनीं तुझ्या नाममात्रा शोष करावा

- म्हणून त्यांचीं मुखें अगदीं लज्जित कर.
- १७ ते सदासर्वकाळ फजीत व भयभीत होवोत;
ते लज्जित होवोत, ते नष्ट होवोत;
- १८ म्हणजे तूं, केवळ तूंच, परमेश्वर या नामानें
सर्व शृंवीवर परात्पर आहेस
असें त्यांना कळून येईल.

८४

[मुख्य गवयासाठी; गिप्ती चालीवर गावयाचें
कोरडपुत्रांचें स्तोत्र]

- १ हे सेनाधीश परमेश्वरा,
तुझीं निवासस्थानें किती रम्य आहेत !
- २ माझ्या जिवाला परमेश्वराच्या अंगणाची उत्कंठा
लागली असून तो झुरत आहे;
माझा जीव व देह अमर देवाला हृषानें आरोळी
मारीत आहेत.
- ३ हे सेनाधीश परमेश्वरा, माझ्या राजा,
माझ्या देवा,
तुझ्या जेवांजवळ आपल्या पिलांसाठीं घटें
करावयास विमृणीस,
आणि कोटें बांधावयास निळवीस स्वळ
मिळालें आहे.
- ४ तुझ्या मंदिरांत राहणाऱ्यांची केवढी धन्यता !
ते निरंतर तुझी स्तुति करीत राहतील. [संला]
- ५ ज्या मनुष्याला तुजपासून सामर्थ्य प्राप्त होतें,
ज्याच्या मनाला सीयोनाच्या मार्गाचा प्यास
लागला आहे तो केवडा धन्य !
- ६ शोकजनक सोन्यांतून जतांना तें त्यांस झन्यांचें
स्थानच वाटतें;
आगोटीचा पाऊसहि त्याची आबादांनीं करितो.
- ७ ते अधिक्याधिक शक्ति पावत जातात,
सीयोनांत प्रत्येकाला देवाचें दर्शन लाभतें.
- ८ हे परमेश्वरा, सेनाधीश देवा,
माझी प्रार्थना ऐक;
- १ मुळांत: यान्हे (निर्गम ६:३)
- २ मुळांत: बाल्क

- हे याक्रोबाच्या देवा, कान दे. [सेवा]
- ९ देवा, तूं आमची ढाल आहेस, अवलोकन कर, तूं आपल्या अभिषिक्ताच्या मुखाकडे दृष्टि लाव.
 - १० खरोखर तुझ्या अंगणांतील एक दिवस हा सहस्र दिवसापेक्षा उत्तम आहे; दुष्टाईच्या तंबूंत राहण्यापेक्षा माझ्या देवाच्या मंदिराचा द्वारपाळ होणें मला इष्ट वाटतें.
 - ११ कारण परमेश्वर देव सूर्य व ढाल आहे, परमेश्वर अनुग्रह व गौरव देतो; जे सात्विकपणें चालतात त्यांस उत्तम तें दिल्याचांचून तो राहणार नाही.
 - १२ हे सेनाधीश परमेश्वरा, जो मनुष्य तुजवर भाव ठेवितो तो किती तरी धन्य !

८५ [मुख्य गवयासाठी; कौरवपुत्रांचें स्तोत्र]

- १ हे परमेश्वरा, तूं आपल्या देशावर प्रसन्न झाला आहेस; तूं याक्रोबाला बंदिवसांतून परत आणिलें आहे.
- २ तूं आपल्या लोकांच्या अधर्माची क्षमा केली आहे, त्यांच्या सर्व पापांवर पांचरुण घातलें आहे. [सेवा]
- ३ तूं आपला सर्व क्रोध आवारिला आहे; तूं आपल्या कोपाची तीव्रता सोडून दिली आहे.
- ४ हे आमच्या उद्धारक देवा, आम्हांस परत आण; आणि आम्हांवरील आपला रोष नाहीसा कर.
- ५ तूं आम्हांवर सर्वकाळ कोपलेला राहणार काय ? पिढ्यानपिढ्या तूं आपला क्रोध चावूं देणार काय ?
- ६ तुझ्या लोकांनीं तुझ्या ठायीं हर्ष पावावा म्हणून तूं आमचें पुनरुज्जीवन करणार नाहीस काय ?
- ७ हे परमेश्वरा, तुझ्या दयेचा आम्हांस अनुभव घेऊं दे,

- व तूं सिद्ध केलेलें तारण आम्हांस दे.
- ८ परमेश्वर देव काय बोलेल तें मी ऐकून घेईन; कारण तो आपल्या लोकांशीं व अपत्या भक्तांशीं क्षेमकुशलाचें भाषण करील; मात्र त्यांनीं मूलपणाकडे पुनः वळू नये.
- ९ त्याचें भय धरणाऱ्यांना त्यानें सिद्ध केलेलें तारण खरोखर समीप असतें; यासाठीं कीं आमच्या देशांत वैभव नांदावें.
- १० दया व सत्य हीं एकत्र झालीं आहेत; न्याय्यत्व व शांति यांनीं एकमेकांचें चुंबन घेतलें आहे;
- ११ पृथ्वीतून सत्य बाहेर पडत आहे; स्वर्गातून न्याय्यत्व अवलोकन करीत आहे.
- १२ जें उत्तम तें परमेश्वर देईल; आणि आमची भूमि आपलें फळ देईल.
- १३ त्याच्यापुढें नीतिमत्ता चालेल व त्याचीं सवलें इतरांना मार्गदर्शक होतील.

८६ [दाविदाची प्रार्थना]

- १ हे परमेश्वरा, कान लाव, मला उत्तर दे; मी दीन व दरिद्री आहे.
- २ माझ्या जिवाचें रक्षण कर, कारण मी तुझा भक्त आहे; हे माझ्या देवा, तुजवर भाव ठेवणाऱ्या सेवकाचें तारण कर.
- ३ हे प्रभू, मजवर क्रुप कर; कारण मी दिवसाभर तुझा भाषा करितो.
- ४ हे प्रभू, माझ्या कानांचा जीव हर्षित कर; मी आपलें चित्त तुजकडे आणितो.
- ५ हे प्रभू, तूं उत्तम कर. क्षमाशील आहेस आणि तुझा धावा करणाऱ्या सर्वांवर विपुल दया करणारा आहेस.
- ६ हे परमेश्वरा, माझ्या प्रार्थनेकडे कान दे; माझ्या काकडुरीच्या बाणीकडे लक्ष दे.

- ७ मी आपल्या संकटसमयी तुम्हा वावा करीन;
कारण तू मला उत्तर देशील.
- ८ हे प्रभू, देवांमध्ये तुजसमान कोणी नाही,
आणि तुझ्या कृत्यांसारखी कोणतीही, कृत्ये नाहीत.
- ९ हे प्रभू, तू जेव्हा केलेलीं सर्वं राहें, येऊन तुझ्या
पायां पडतील,
तुझ्या नामाचा महिमा गातील.
- १० कारण तू थोर व अद्भुत कृत्ये करणारा आहेस;
तुंव केवळ देव आहेस.
- ११ हे परमेश्वर, तुम्हा मार्ग मला दाखीव;
मी तुझ्या सत्यमार्गानें चालेन;
तुझ्या नामाचें अंश धरण्यास माझे चित्त एकाग्र कर.
- १२ हे प्रभू, माझ्या देवा, मी आपल्या जिवेंभावे
तुझें गुणगान गाईन,
तुझ्या नामाचा महिमा सर्वोदित वर्णान.
- १३ कारण मजवर तुझी दया फार आहे;
अधोलोकाच्या तळापासून तू माझा जीव
उद्धरिला आहे.
- १४ हे देवा, उन्नत लोक मजवर उठले आहेत,
बलात्कारी लोकांचा समुदाय माझा जीव घ्याव-
यास पाहत आहे;
ते तुला जुमानित नाहीत.
- १५ तरी हे प्रभू, तू सदैव व कृपाळू देव आहेस.
मंदकोच, दयामय व सत्यसंपन्न आहेस.
- १६ तू मजकडे वकून मजवर कृपा कर.
आपल्या दासाला आपले सामर्थ्य दे,
आपल्या दासीच्या पुत्राचें तारण कर.
- १७ हे परमेश्वरा, तू मजवर प्रसन्न झाल्याचें काही
चिन्ह दाखीव, यासाठी की तू माझे साहाय्य व
समाधान केले आहे,
हे पाहून माझ्या द्रष्टांनीं ललित व्हावें.

- २ याकोवाच्या सर्व वसतिस्थानांहून,
सीयोनची द्वारे त्याला अधिक प्रिय आहेत.
- ३ हे देवाच्या नगरा,
तुझ्या वैभवाच्या कथा सांगतात; [सेला]
- ४ राहाव व बाबेल मला ओळखितात असें मी
विदित करीन;
पाहा, पलेथोथ, सोर व कूश,
यांचाहि जन्म तेथलाच असें म्हणतील.
- ५ सीयोनविषयीं म्हणतील कीं प्रत्येक मनुष्य त्यांतच
जन्मला होता,
आणि परात्पर त्याला दृढ करील.
- ६ लोकांची नांजनिशी करितांना
अमुक तेथें जन्मला, असें परमेश्वर लिहील. [सेला]
- ७ गायन व नृत्य करणारे म्हणतील :
माझे सर्व उगम तुझ्याच ठयी आहेत.

[कोरहपुत्रांचें संगीत स्तोत्र, मुख्य गवना-

साठी; महल्लुब या चालीवर गवनाचें, फज्जाहीय
हेमल याचें मात्सीक (घ्यानपर स्तोत्र)]

- १ हे परमेश्वरा, माझ्या उद्धारक देवा,
मी रात्रंदिवस तुजपुढें आरोळी करितों;
- २ माझी प्रार्थना तुजपुढें सादर होवो;
माझ्या विनवणीकडे तुम्हा कान अमुं दे;
- ३ कारण माझा जीव कलेझांनीं व्यापिला आहे;
माझा प्राण अधोलोकाजवळ जाऊन
पोहंचला आहे.
- ४ गर्तेत पडणाऱ्यांत माझी गणना झाली आहे;
मी निराधार पुरुषासारखा झालों आहें;
- ५ मला प्रेतान्मध्ये टाकिलें आहे;
बध होऊन जे कब्रेंत पडले आहेत,
ज्यांची आठवण तू कधीं करीत नाहीस,
ज्यांना तुझ्या हाताचा आचार तुटला आहे,
त्यांसारखा मी झालों आहें.
- ६ गर्तेच्या अगदीं तळाशीं, अंधकारमय स्थलीं,
लोक बोहोत तू मला टाकिलें आहे.

- ७ तुझ्या संतापाचा भार मजवर पडला आहे,
तू आपल्या सर्व लाटांनी
मला पीडिले आहे. [सेला]
- ८ तू माझ्या परिचिताना मजपासून दूर केले आहे;
त्याला माझा वीट येईल असे तू मला केले आहे;
मी कोंडलेला आहे, माझ्याने बाहेर निघवत नाही.
- ९ कष्टामुळे माझे डोळे क्षीण झाले आहेत;
हे परमेश्वरा, मी दररोज तुझा धावा करितो;
तुजपुढे मी आपले हात पसरितो.
- १० श्रुतांकरिता तू अद्भुत कृत्ये करशील काय ?
प्रेते उदून तुझी स्तुति करितील काय ? [सेला]
- ११ तुझ्या रूपेचे वर्णन शक्यतेत होईल काय ?
विनाशस्थानी तुझ्या सत्यतेचे वर्णन होईल काय ?
- १२ अंधकारात तुझी अद्भुत कृत्ये प्रकट होतील काय ?
किस्मरणलोकीं तुझे न्याय्यत्व प्रकट होईल काय ?
- १३ मी तर, हे परमेश्वरा, तुझा धावा करितो;
प्रातःकाळीं माझी प्रार्थना तुजपुढे सादर होते.
- १४ हे परमेश्वरा, तू माझ्या जिवाचा त्याग
कां करितोस ?
तू आपले मुख मजपासून कां लपवितोस ?
- १५ मी तारुण्यापासून पीडा पावून मरणोन्मुख
झालो आहे;
तुझ्या भीतीने मी व्याकुळ झालो आहे.
- १६ तुझा क्रोध मजवर ओढवला आहे;
तुझ्या धाकाने मी केवळ नष्टप्राय झालो आहे.
- १७ त्यांनी जलाप्रमाणे मला दिवसभर घेरिले आहे;
त्यांनी मला सर्वेस्वीं वेढून टाकिले आहे.
- १८ तू मजपासून प्रियजन व मित्र दूर केले आहेत,
माझ्या परिचयाना कायतो अंधकारच आहे.
- ८९ [एजाहीय यथान याचे माल्कीळ (घ्यानपर स्तोत्र)]
- १ परमेश्वराच्या दयेविषयी मी नित्य गीत गाईन;
मी आपल्या मुखाने पिढ्यानपिढ्यांला
तुझी सत्यता कळवीन.

- २ कारण मी म्हणालो, तुझ्या दयेची उभासणी सदा-
दित होत राहील;
स्वर्गात तुझी सत्यता त्वंच स्थापिली आहे.
- ३ मी आपल्या निवडलेल्या पुरुषाशी करार केला आहे;
मी आपला सेवक दावीद याजशीं शपथ केली आहे :
- ४ मी तुझ्या संततीची परंपरा सर्वकाळ चालवीन,
तुझे सिंहासन पिढ्यानपिढ्या स्थिर स्थापीन. [सेला]
- ५ हे परमेश्वरा, तुझ्या अद्भुत कृतींची स्तुति
आकाश करील;
तुझ्या सत्यतेची स्तुति पवित्रजनांच्या
मंडळीत होईल.
- ६ कारण परमेश्वराशी तुलना करितां येईल असा
आकाशांत कोण आहे ?
दिव्यदूतांच्या मंडळांत परमेश्वरासमान कोण आहे ?
- ७ पवित्रजनांच्या समेत भीति बाळगण्यास योग्य
असा एक देव आहे,
त्याच्या समोबतालच्या सर्वांपेक्षां तो भीतिप्रद आहे.
- ८ हे सेनाधीश देवा, परमेश्वरा,
तुझ्यासारखा समर्थ कोण आहे ?
हे परमेश्वरा, तुझी सत्यता तुजभोवतीं आहे.
- ९ समुद्राचा खळबळट तू निवांत करितोस;
तो उचंबळतो तेव्हां त्याच्या लाटा तू शांत करितोस
- १० तू राहाबाला ठेकून ठार केले आहे;
तू आपल्या बाहुबलाने आपल्या शत्रूंची दाणादाण
केली आहे.
- ११ आकाश तुझे आहे, पृथ्वीहि तुझी आहे;
जग व जगांतले सर्व कांहीं त्वंच स्थापिले आहे.
- १२ उत्तर व दक्षिण ह्या तू उत्पन्न केल्या;
ताबोर व हर्मोन तुझ्या नामाचा
जयजयकार करितात.
- १३ तुझा भुज पराक्रमी आहे;
तुझा हात बळकट आहे,
तुझा उजवा हात उभारलेला आहे.
- १४ नीति व न्याय हीं तुझ्या सिंहासनाचा
पाया आहेत;

- दया वं सत्य तुझे सेवक आहेत.
- १५ ज्या लोकांस उत्साहशब्दाचा परिचय आहे ते धन्य !
हे परमेश्वरा, ते तुझ्या मुखप्रकाशांत चालतात.
- १६ ते तुझ्या नामामुळे नेहमी उल्लास करतात;
तुझ्या न्यायपरायणतेनें त्यांची उन्नति होते.
- १७ कारण त्यांच्या बलाचें वैभव तूं आहेस;
तुझ्या प्रसादानें आमचें शिंग उंच होतें.
- १८ आमची ढाल परमेश्वराच्या मालकीची आहे;
आमचा राजा इस्राएलाच्या पवित्र प्रभूचा आहे.
- १९ एके समयीं तूं आपल्या भक्तांशीं
दृष्टांतानें बोललास;
तूं म्हणालास, मीं एका वीराकडे साहाय्य कर-
ण्याचें सोपविलें आहे;
लोकांतून निवडलेल्या एकास मीं श्रेष्ठ पदास
बढविलें आहे.
- २० माझा सेवक दावीद मला मिळाला आहे;
मीं आपल्या पवित्र तेलानें त्याला अभिषेक
केला आहे.
- २१ त्याजबरोबर माझा हात सदा राहिल;
माझा भुजहि त्याला बलवान् करील.
- २२ शत्रु त्याला छळणार नाहीं;
दुष्ट जन त्याला पीडणार नाहीं.
- २३ मी त्याच्यादेखत त्याच्या शत्रूस मारून
चीत करीन,
त्याच्या द्वेषधांस मारून टाकीन.
- २४ माझी सत्यता व माझी दया त्याजपाशीं राहतील;
माझ्या नामानें त्याचें शिंग उंच होईल.
- २५ मी त्याचा हात समुद्रावर,
आणि त्याचा उजवा हात नद्यांवर ठेवीन.
- २६ तो माझा धावा करून म्हणेल, तूं माझा पिता,
माझा देव, माझ्या तारणाचा दुर्ग आहेस.
- २७ मी तर त्याला ज्येष्ठ करीन.
मृष्टीवरील राजांत त्याला सर्वश्रेष्ठ करीन.
- २८ मी आपली दया त्याजवर सर्वकाळ
कायम राखीन,

- त्याजशीं केलेला माझा करार अबळ राहिल.
- २९ त्याची संतति सर्वकाळ राहिल,
व त्याचें सिंहासन स्वर्गाच्या दिवसांप्रमाणें अ-
राहिल असें करीन.
- ३० जर त्याच्या वंशजांनीं माझे नियमशास्त्र सोडिलें,
माझ्या निर्णयांप्रमाणें ते चालले नाहीत,
- ३१ जर माझे नियम त्यांनीं उल्लंघिले,
माझ्या आज्ञा पाळिल्या नाहीत,
- ३२ तर मी त्यांच्या अधर्माचें शासन दंडानें करीन,
त्यांच्या अपराधाचें शासन फटक्यांनीं करीन;
- ३३ तरी त्याजवरील माझी दया मी दूर करणार नाहीं,
मी आपल्या सत्यवचनाचा भंग करणार नाहीं:
- ३४ मी आपला करार मोडणार नाहीं;
माझ्या मुखांतून जें निघालें तें मी बदलणार नाहीं.
- ३५ एकवार मीं आपल्या पवित्रतेची शपथ वाहिली
आहे कीं
मी दाविदाला कदापि दगा देणार नाहीं;
- ३६ त्याची संतति सर्वकाळ राहिल
व त्याचें सिंहासन माझ्यासमोर सूर्याप्रमाणें
कायम राहिल;
- ३७ चंद्राप्रमाणें तें सर्वकाळ टिकेल;
आकाशांतील साक्षी विश्वसनीय आहे. [सेख]
- ३८ तरी पण तूं आपल्या अभिषिक्ताचा त्याग केला,
त्याचा अन्हेर केला, त्याजवर संतप्त झालास.
- ३९ तूं आपल्या सेवकाशीं केलेला करार
अवमानिला आहे,
त्याचा मुकुट धुळीत टाकून भ्रष्ट केला आहे.
- ४० तूं त्याचे सर्व तट मोडून टाकिले आहेत,
त्याच्या गढ्या जमीनदोस्त केल्या आहेत.
- ४१ सर्व येणारेजाणारे त्याला लुटतात;
तो आपल्या शेजाऱ्यापाजाऱ्यांस निंदेचा विषय
झाला आहे.
- ४२ त्याच्या शत्रूंचा उजवा हात तूं उंच केला आहे;
तूं त्याच्या सर्व वैच्यांस हर्षविलें आहे.
- ४३ तूं त्याच्या तरवारीची धार मोडिली आहे.

- लढाईत त्याला टिकाव धरू दिला नाही.
 ४४ तू त्याला निस्तेज केले आहे,
 त्याचें सिंहासन तूं धुळीस मिळविलें आहे.
 ४५ त्याच्या ताण्याचे दिवस तूं खुंटविले आहेत;
 तूं त्याला लळनें वेष्टिलें आहे. [सेला]
 ४६ हे परमेश्वरा, हें कोठवर चालणार ?
 तूं सर्वकाळ लंपून राहणार काय ?
 तुझा संताप अभीसारखा कोठवर भडकत राहणार ?
 ४७ माझे आयुष्य किती अल्प आहे हें मनांत आण;
 तूं सर्व मानवजाति निर्माण केली
 ती व्यर्थच काय ?
 ४८ असा मनुष्य कोण आहे कीं
 तो जीवंत राहिल, मृत्यु पाहणार नाही ?

- अधोलोकाच्या कबजांतून आपला जीव
 कोण सोडवील ? [सेला]
 ४९ हे प्रभू, ज्यांविषयी तूं दाविदाशीं आपल्या
 सत्यतेनें शपथ वाहिली,
 तीं तुझी पूर्वाचीं दयाकर्यें कोठें आहेत ?
 ५० हे प्रभू, तुझ्या सेवकांची निंदा होत आहे ती
 मनांत आण;
 सर्व थोर राष्ट्रांनीं केलेली माझी निंदा मी हृदयांत
 वागवीत आहे हें लक्षांत आण.
 ५१ हे परमेश्वरा, हे तुझे शत्रु निंदा करितात,
 पदोपदीं तुझ्या अभिषिक्ताची निंदा करितात.
 ५२ परमेश्वर सदासर्वकाळ धन्यवादित असो.
 आमेन, आमेन.

भाग चवथा

- ९० [देवाचा भक्त मोशे याची प्रार्थना]
 १ हे प्रभू, तूं पिढ्यानपिढ्या आम्हांस निजघाम
 आहेस.
 २ पर्वत उत्पन्न झाले त्यापूर्वी,
 तूं पृथ्वी व जग निर्माण केलीं त्यापूर्वी
 तूं युगानुयुग देव आहेस.
 ३ तूं मनुष्याला पुनः मातीस मिळवितोस,
 आणि म्हणतोस, अहो मानवांनो, परत या.
 ४ कारण तुझ्या दृष्टीनें सहस्र वर्षे कालच्या गेलेल्या
 दिवसासारखीं,
 रात्रीच्या प्रहरासारखीं आहेत.
 ५ तूं पुराप्रमाणें मानवांस घेऊन जातोस,
 त्यांना महानिद्रा लागते,
 ते सकाळीं गवताप्रमाणें उगवतात;
 ६ सकाळीं तें तरारून वाढतें;
 संध्याकाळीं तें कापल्यावर सुकून जातें.
 ७ कारण आम्ही तुझ्या क्रोधानें भस्म होतो,

- तुझ्या संतापानें आम्ही धाबरून जातो.
 ८ तूं आमचे अपराध आपल्यापुढें ठेविले आहेत;
 आमचीं गुप्त पातकें आपल्या मुखप्रकाशांत
 ठेविलीं आहेत.
 ९ तुझ्या क्रोधांत आमचे सर्व दिवस गुदरतात;
 आम्ही आपलीं वर्षे मंदावणाऱ्या सुराप्रमाणें
 घालवितों.
 १० आमचें आयुष्य सत्तर वर्षें,
 शक्ति असल्यास फार तर ऐशी वर्षें;
 तरी त्यांचा डामडौल केवळ कष्टमय व दुःखमय
 आहे;
 कारण तें लवकर सरतें आणि आम्ही
 निघून जातो.
 ११ तुझ्या क्रोधाचें बल कोणाला समजतें ?
 आणि तुझी योग्य भीति बाळगण्याह्मती कोणाला
 तुझ्या कोपाची जाणीव आहे ?
 १२ ह्याकरितां आम्हांस आपले दिवस असे गणण्यास
 शिकीव कीं आम्हांस सजुद्ध हृदय प्राप्त होईल.

- १३ हे परमेश्वरां, किती वेळ क्राविसील ?
आपलें मन पालट, आपल्या सेवकांवर करुणा कर.
- १४ तूं आपल्या दयेचा प्रसाद आम्हांस प्रभातीच
देऊन तूंस कर
म्हणजे आम्ही हर्षभरित होऊन आपले सर्व दिवस
आनंदांत घालवूं.
- १५ जेवढे दिवस तूं आम्हांस पीडिलें,
जेवढी वर्षे आम्ही दुःख भोगिलें,
त्याच्या मानानें आम्हांस आनंदिस्त कर.
- १६ तुझी कृति तुझ्या सेवकांस,
तुझें वैभव त्यांच्या मुखांस प्रगट होऊं दे.
- १७ परमेश्वर जो आमचा देव त्याचा प्रसाद
आम्हांवर होवो;
आमच्या हातचें काम आम्हांसाठीं सिद्धीस ने,
आमच्या हातचें काम सिद्धीस ने.

- १ जो परात्पराच्या गुप्त स्थलीं वसतो,
तो सर्वसमर्थांच्या सावलींत राहील.
२ मी परमेश्वराला म्हणतो, तूं माझा आश्रय,
तूं माझा दुर्ग,
तूं माझा देव, तुजवर मी भाव ठेवितों.
- ३ कारण तो पारच्याच्या पाशापासून,
घातक मरीपासून तुझा बचाव करील.
- ४ तो तुजवर पाखर घालील,
त्याच्या पंखांखालीं तुला आश्रय मिळेल;
त्याचें सत्य ढाल व कवच आहे.
- ५ रात्रीच्या समयींचें भय,
दिवसां घुटणारा बाण,
६ काळोखांत फिरणारी मरी,
भर दोन प्रहरी नाश करणारी पटकी,
यांची तुला भीति वाटणार नाही.
- ७ तुझ्या बाजूस सहस्रावधि पडले,
तुझ्या उजव्या हातसुस लक्षावधि पडले,
तरी तीं तुला भिडणार नाही;
- ८ मात्र तुझ्या डोक्यांस ती दिसेल, आणि

- दुर्जनांस प्राप्त होणारें प्रतिफल तुझ्या दृष्टीस पडेल.
- ९ कारण परमेश्वर माझा आश्रय आहे असें म्हणून
तूं परात्पराला निजघाम केले आहे.
- १० यास्तव कोणतेंहि अरिष्ट तुजवर येणार नाही,
कोणताहि व्याधि तुझ्या तंबूजवळ येणार नाही.
- ११ कारण तुझ्या सर्व मार्गांत तुझें रक्षण करण्याची
तुजविषयी तो आपल्या दिव्यदृतांस आम्हा देखील.
- १२ तुझ्या पायांला धोंब्याची ठेक लागूं नये
म्हणून ते तुला आपल्या हातांवर झेळून धरतील.
- १३ तूं सिंह व नाग यांवर पाय देऊन चालशील;
तरुण सिंह व अजगर यांस तुडवीत चालशील.
- १४ त्याचें प्रेम मजवर आहे,
म्हणून मी त्याला मुक्त करीन;
त्याला माझ्या नामाची जाणीव आहे
म्हणून मी त्याला उच्च स्थळीं निर्भय ठेवीन.
- १५ तो माझा धावा करील आणि मी त्याचें ऐकेन;
संक्रुतसमयीं मी त्याच्याजवळ असेन;
मी त्याला मुक्त करीन, मी त्याचें गौरव करीन;
- १६ त्याला दीर्घायुष्य देऊन तूंस करीन,
त्याला मी सिद्ध केलेल्या तारणाचा अनुभव घडवीन.

१२ [शम्भव-दिवशीं गावयाचें संगीत स्तोत्र]

- १ परमेश्वराचें उपकारस्मरण करणें,
हे परात्परा, तुझें नामसंकीर्तन करणें गोड आहे.
- २ प्रभातसमयीं तुझें वास्तव्य,
प्रतिरात्रीं तुझी सत्यता वाखाणणें,
- ३ दशतंतुवाद्य, सतार व वीणा यांच्या साथीनें,
गंभीर स्वरांनें गाणें गोड आहे.
- ४ कारण तूं, हे परमेश्वरा, आपल्या कृतीनें मला
हर्षित केले आहे;
तुझ्या हातच्या कृत्यांचा मी जयजयकार करितों.
- ५ हे परमेश्वरा, तुझी कृत्ये किती थोर आहेत !
तुझे विचार फार गहन आहेत.
- ६ पशुवृत्तीचा मनुष्य हें जाणत नाही;

- मूर्खत्व हे समजत नाही;
- ७ दुर्जन गवताप्रमाणे उग्रबळे व सर्व दुष्कर्मां उत्कर्ष पावळे, म्हणजे त्यांचा कायमचा विष्वस ठरलाच म्हणून समजावें.
- ८ तूं तर, हे परमेश्वरा, सदासर्वकाल उच्चस्थानी आहेस.
- ९ पाहा, हे परमेश्वरा, तुझे वैरी, तुझे वैरी नाश पावतील; सर्व दुष्कर्मांची दण्डीपण होईल.
- १० माझे शिंग तर तूं गव्याच्या शिंगाप्रमाणे उग्रत केले आहे, मला ताज्या तेलाचा अभ्यंग झाला आहे.
- ११ माझ्या शत्रूंच्या बाबतीत माझ्या डोळ्यांचें पारणें फिटलें आहे; मजवर उठलेल्या दुष्कर्मांसंबंधानें माझे कान तुस झाले आहेत.
- १२ धार्मिक खजुरीसारखा सशुद्ध होईल, तो लवानोनाशरत्या गंधसस्सारखा बाढेल.
- १३ जे परमेश्वराच्या मंदिरांत रोपलेले असतात ते आपल्या देवाच्या अंगणांत सशुद्ध होतील.
- १४ ब्रह्मपणांतहि ते फळ देत राहतील; ते रसभरित व टवटवीत असतील;
- १५ यावरून दिसेल कीं परमेश्वर सरळ आहे; तो माझा दुर्ग आहे, त्याच्या ठायी अधर्म मुळीच नाही.
- १ परमेश्वर राज्य करितो, तो ऐश्वर्यानें मंडित आहे; परमेश्वरानें पेहराव चढविला आहे; त्यानें बलरूप कमरबंद कसला आहे; म्हणून पृथ्वी स्थिर आहे, डळमळत नाही.
- २ तुजें सिंहासन अनादिकालपासून स्थिर आहे; तूं सनातन आहेस.
- ३ हे परमेश्वरा, नद्यांनीं कल्लोक केला आहे, महानाद केला आहे;

- मद्यांनीं आपल्या छाटांची गर्जना केली आहे.
- ४ विपुल जलांच्या, महासागरांच्या प्रबंद छाटांच्या गर्जेतून उच्चस्थानीं असलेले परमेश्वर प्रतापशाली आहे.
- ५ तुझे निर्बंध अंगण आहेत; हे परमेश्वरा, तुझ्या मंदिरास पावित्र्य लावें शोभतें.

१४

- १ हे पारिपत्य करणाऱ्या देवा, परमेश्वरा, हे पारिपत्य करणा तूं आपले तेज प्रगट कर.
- २ हे पृथ्वीच्या न्यायाचीक्षा, ऊठ; गांवघास त्यांच्या कर्मांचें प्रतिकूल दे.
- ३ हे परमेश्वरा, दुर्जन कोठवर दुर्जन कोठवर जयोत्सव करितील ?
- ४ ते बडबड करितात, उदटपणें बोलतात, सर्व दुष्कर्मां पुढारकी मारितात;
- ५ हे परमेश्वरा, ते तुझ्या लोकांचा खुराज करितात, तुझ्या वतनास पीडितात.
- ६ ते विधवा व उपरी यांचा जीव घेतात, अनाथांस ठर मारितात.
- ७ ते म्हणतात, परमेश पाहत नाही, याक्रोधाचा देव लक्ष देत नाही.
- ८ अहो पशुतुल्य लोकहो, लक्ष था; मूर्खानो, तुम्ही कधीं शहाणे व्हाल ?
- ९ ज्यानें कान जडला तो ऐकणार नाही काय ? ज्यानें डोळ्य चढवल्या तो पाहणार नाही काय ?
- १० जो राष्ट्रांचा शास्ता, जो मानवांचा ज्ञानदाता, तो शासन करणार नाही काय ?
- ११ परमेश्वर मानवांचे विचार जाणतो, ते तर केवळ वायफळ आहेत.
- १२ हे परमेशा, ज्या मनुष्याला तूं खिस्त करवितोस, ज्याला तूं आपल्या धर्मशास्त्रांतून शिकवितोस, तो धन्य;
- १३ अशा मनुष्याला तूं विपत्कालीं आराम देशील,

आर्षि तौवर दुर्जेनाकरिता खोच झालेली जाईल.

- १४ कारण परमेश्वर आपल्या लोकांचा त्याग करणार नाही; तो आपलें वतन सोडून देणार नाही.
- १५ न्याय धर्माच्या पक्षाचा होईल आणि सात्विक मनाचे सर्व जन तो अनुसरतील.
- १६ माझ्यासाठी दुष्कर्माविरुद्ध कोण उठेल ? माझ्यासाठी अधर्म करणाऱ्याविरुद्ध कोण उभा राहील ?
- १७ परमेश्वर मला साहाय्य झाला नसता तर माझ्या जिवाची वस्ती निर्वापार स्थितीत केव्हाच झाली असती.
- १८ माझा पाय निसरला असे मी म्हणतो तोंच, हे परमेश्वरा, तुझी दया मला आधार देते.
- १९ माझे मन बहुत चित्कांत होतें तेव्हा तुजपासून लाभणारें सात्वित्त माझ्या जिवाचें समाधान करितें.
- २० न्याय करण्याच्या मिषानें अरिष्ट योजणाऱ्या अनर्थकारक न्यायासनाचा तुजशी कांहीं संबंध असेल काय ?
- २१ ते धार्मिकांच्या जिवांवर घाला घालितात, आणि निर्दोष्यांस वेद्दांत शिक्षा ठरवितात;
- २२ पण परमेश्वर मला उंच गढासारखा आहे; माझा देव मला आश्रयाचा दुर्ग आहे.
- २३ तो त्यांचा अधर्म त्यांजवरच उलटवील; त्यांच्या दुष्टपणासुद्धें तो त्यांस नाहींतसे करील; आमचा देव परमेश्वर त्यांस नाहींतसे करील.

१५

१ याहो या, आपण परमेश्वराचा जयजयकार करू या;

आपल्या तारणदुर्गाचा जयजयकार करू.

२ उपकारस्मरण करीत आपण त्याजपुढें जाऊं, स्तोत्रें गाऊन त्याचा जयजयकार करूं.

३ कारण परमेश्वर थोर देव आहे;

तो थोर राजा आहे, तो सर्व देवांहून श्रेष्ठ आहे.

४ त्याच्या हातीं पुढीचीं खोल स्थलें आहेत; पर्वतांची उंच शिखरेंहि त्याचींच आहेत.

५ समुद्र त्याचा आहे, त्यानेच तो उत्पन्न केला; कोरडी भूमिहि त्याच्याच हातानें रचिली गेली.

६ याहो या, परमेश्वर जो आपला उत्पन्नकर्ता त्याच्यापुढें आपण गुडघे टेकूं;

त्याची भक्ति करूं, त्यापुढें नमन करूं.

७ कारण तो आपला देव आहे, आणि आपण त्याच्या कुरुणांतील प्रजा, त्याच्या हातेंच कळप आहों.

आज तुम्ही त्याची वाणी ऐकाल तर किती बरें होईल !

८ मरीचा वैद्यत्याप्रमाणें,

रानांतील मस्सा प्रकरणाच्या दिवसांत केल्याप्रमाणें तुम्ही आपलें मन कठीण करूं नका;

९ तेव्हां तुमच्या वडिलांनीं माझी परीक्षा पाहिली, मला पारखिलें, माझी कृति पाहिली.

१० चाळीस वर्षे त्या पिढीचा मला वीट आला; मी म्हणालों, हे भ्रांत मनाचे लोक आहेत; त्यांनीं माझे मार्ग जाणिले नाहींत;

११ म्हणून मी रागानें शपथ वाढून म्हणालों, हे माझ्या विभ्रामस्थानीं निश्चयें याबयाचे नाहींत.

१६

१ परमेश्वराचें गुणगान नवें गीत गाऊन करा.

हे सर्व पृथ्वी, परमेश्वराचें गुणगान करा.

२ परमेश्वराचें गुणगान करा, त्याच्या नामाचा धन्यवाद करा;

त्यानें केलेल्या तारणाची घोषणा प्रतिदिनीं करा.

३ राष्ट्रांमध्ये त्याचें गौरव, सर्व लोकांमध्ये त्याचीं अद्भुत कृत्यें जाहीर करा.

४ कारण परमेश्वर थोर व परमस्तुत्य आहे; सर्व दैवतांहून त्याचेच भय घरणें योग्य आहे.

५ कारण राष्ट्रांचीं सर्व दैवतें नित्ययोगी आहेत; परमेश्वर आकाशाचा निर्माणकर्ता आहे.

१ अथवा : राष्ट्रांचे सर्व देव अवस्तव आहेत;

- ६ तेज व प्रताप हीं त्याजपुढें आहेत; सामर्थ्य व शोभा हीं त्याच्या पवित्रस्थानी आहेत;
 - ७ अहो राष्ट्रकुलांनो, परमेश्वराचें गौरव करा; परमेश्वराचें गौरव करा व त्याचें सामर्थ्य दाखवाणा.
 - ८ परमेश्वराच्या नामाची थोरवी गा; अर्पण घेऊन त्याच्या अंगणांत या;
 - ९ पावित्र्यानें युक्त होऊन परमेश्वराची आराधना करा; हे सर्व पृथ्वी, त्याजपुढें कंपायमान हो.
 - १० राष्ट्रांमघल्या लोकांस विदित करा कीं परमेश्वर राज्य करितो. जग स्थिर स्थापिलेलें आहे, तें डळमळत नाही. तो सात्विकपणें लोकांचा न्याय करील.
 - ११ आकाश हर्षो, पृथ्वी उल्लासो; समुद्र व त्यांतील सर्व कांहीं गर्जना करतो;
 - १२ शेत व त्यांतील सर्व कांहीं उत्सव करतो; म्हणजे वनांतील सर्व झाडें परमेश्वरासमोर आनंदाचा गजर करितील;
 - १३ कारण तो आला आहे; पृथ्वीचा न्यायनिवाडा करावयास तो आला आहे; तो जगाचा न्यायनिवाडा यथार्थतेनें करील, लोकांचा न्याय सत्यतेनें करील.
- १ परमेश्वर राज्य करितो; पृथ्वी उल्लासो;
- २ ढग व घनमेघ त्याच्यासभोवती आहेत. नीति व न्याय त्याच्या सिंहासनाचा आधार आहेत.
- ३ त्याजपुढें अग्नि चालतो, तो आपल्यासभोवतालचे शत्रु जाळून टाकितो.
- ४ त्याच्या विजांनीं जग प्रकाशित केलें; तें पाहून पृथ्वी कंपायमान झाली.
- ५ परमेश्वरासमोर, सर्व पृथ्वीच्या प्रभूसमोर पर्वत मेणाप्रमाणें वितळले.
- ६ आकाशानें त्याची नीति जाहीर केली; सर्व लोकांनीं त्याचें गौरव पाहिलें.

- ७ जे कीर्ति मूर्तीची उपासना करितात, जे अवास्तव देवांचा अभिमान बाळगितात, ते सर्व लज्जित झाले. अहो सर्व देवहो, त्याच्या चरणीं लक्ष्य.
- ८ हें ऐकून सीयोन हर्षित झालें; हे परमेश्वरां, तुझ्या न्यायकृत्यांमुळे वहुदाच्या कन्या उल्लासल्या.
- ९ कारण हे परमेश्वरा, तूं सर्व पृथ्वीच्याहून अत्युच्च आहेस; सर्व देवांहून तूं परमथोर आहेस.
- १० अहो परमेश्वरावर प्रीति करणाऱ्यांनो, वाडटाचा द्वेष करा; तो आपल्या भक्तांचा प्राण रक्षितो; तो त्यांस दुर्जेनांच्या हातांतून सोडवितो.
- ११ धार्मिकांसाठीं प्रकाश व जे सात्विक मनाने आहेत त्यांच्यासाठीं हर्ष पेरिला आहे.
- १२ अहो धार्मिक जनहो, परमेश्वराच्या ठायीं हर्ष करा; त्याच्या पवित्र नामाचें कृतज्ञतापूर्वक स्तवन करा.

९८

[स्तोत्र]

- १ परमेश्वराचें गुणगान नवें गीत गाऊन करा कारण त्यानें अद्भुत कृत्यें केलीं आहेत; त्याच्या उजव्या हातानें, त्याच्या पवित्र भुजांनें तारण साधिलें आहे.
 - २ परमेश्वरानें आपण सिद्ध केलेलें तारण विदित केलें आहे; राष्ट्रांसमक्ष आपले न्यायीपण प्रगट केलें आहे.
 - ३ इझ्राएलच्या घराण्यावरील आपली दया व सत्यता यांचें त्यानें स्मरण केलें आहे; पृथ्वीच्या सर्व सीमांनीं आमच्या देवानें सिद्ध केलेलें तारण पाहिलें आहे.
 - ४ अहो पृथ्वीवरील सर्व लोकहो, परमेश्वराचा जयजयकार करा; उच्च स्वरांनें, आनंदांनें, गा; त्याचीं स्तोत्रें गा-
- १ अथवा : दिव्यदूतहो (इब्री. १:६ पाहा)

- ५ परमेश्वराचें गुणगान कीचेवर करा,
कीचेवर छुस्वर स्तोत्र गा.
- ६ करणा व शिंग वाजवून
परमेश्वर राजासमोर जयघोष करा.
- ७ समुद्र व त्यांतील सर्व कांहीं,
जग व त्यांत राहणारे हीं हर्षनाद करीत.
- ८ नथा टाळ्या वाजवोत;
पर्वत एकवटून परमेश्वरासमोर आनंदानें गावोत;
- ९ कारण तो पृथ्वीचा न्यायनिवाडा करावयास
आला आहे;
तो जगाचा न्यायनिवाडा यथार्थतेनें करील,
लोकांचा न्याय समतेनें करील.

- १ परमेश्वर राज्य करितो; लोक कथित होवोत;
तो कुरूबालूड आहे; पृथ्वी धरथरी.
- २ परमेश्वर सीयोगांत धोर आहे;
तो सर्व लोकांहून परमथोर आहे.
- ३ ते तुमं धोर व भयप्रद नाम स्तवोत;
तो पवित्र आहे.
- ४ न्यायप्रिय राजाचें सामर्थ्य तूं सात्विकतेत स्थिर
केलें आहे;
तूं याकोबांत न्याय व नीति यांचा प्रचार करितोस.
- ५ परमेश्वराची, आमच्या देवाची, धोरवी गा
व त्याच्या पादासनापुढें नमन करा;
तो पवित्र आहे.
- ६ त्याच्या याजकांपकीं मोशे व अहरोन,
आणि त्याच्या नामाचें स्मरण करणाऱ्यांपैकीं शमुवेल,
शांतीं परमेश्वराचा धावा केला आणि त्यांचें
त्यानें ऐकलें.
- ७ मेघस्तंभांतून तो त्यांजशीं बोलला;
त्याचे निबंध व त्यानें लावून दिलेला नियम हे
त्यांनीं पाळिले.
- ८ हे परमेश्वरा, आमच्या देवा, तूं त्यांचें ऐकलें;
तूं त्यांला क्षमा करणारा असा देव होतास,
तरी त्यांच्या कर्माबद्दल त्यांस शासन करीत असस.

- १ परमेश्वर आपला देव याची धोरवी गा,
आणि त्याच्या पवित्र पर्वतापुढें नमन करा;
कारण परमेश्वर आमचा देव पवित्र आहे.

१०० [उपकार मानण्याचें स्तोत्र]

- १ अहो पृथ्वीवरील सर्व लोकहो,
परमेश्वराचा जयजयकार करा.
- २ हर्षानें परमेश्वराची सेवा करा;
गायन करीत त्याजपुढें या.
- ३ परमेश्वर हाच देव आहे असें जाणा;
त्यानेंच आम्हांस उत्पन्न केलें;
आम्ही त्याचेच आहों,
आम्ही त्याची प्रजा, त्याच्या कुरणांतील कळप आहों.
- ४ त्याचें उपकारस्मरण करीत त्याच्या द्वारांत,
स्तवन करीत त्याच्या अंगणांत प्रवेश करा;
त्याचें उपकारस्मरण करा;
त्याच्या नामाचा धन्यवाद करा.
- ५ कारण परमेश्वर चांगला आहे;
त्याची दया युगानुयुग
आणि त्याची सत्यता पिढ्यानपिढ्या टिकते.

१०१ [दाविदाचें स्तोत्र]

- १ दया व न्याय यांविषयीं मी गाणें गाईन;
हे परमेश्वरा, मी तुझीं स्तोत्रें गाईन.
- २ मो अर्ब्यंग मार्गावरून सदबुद्धीनें चालेन
तूं माझ्याजवळ केव्हां येशील ?
मी आपल्या घरीं सात्विक मनानें वागेन.
- ३ मी अनुचित गोष्ट आपल्या नेत्रांपुढें येऊं
देणार नाही;
अनाचाराचा मी तिरस्कार करितों,
तो मला बिलगणार नाही.
- ४ हृदयाची कुटिलता मला सोडून जाईल;
मी वाइटाशीं परिचय ठेवणार नाही.

५. आपल्या शेजाऱ्याची गुप्तपणे वहाडी करणाऱ्याचा मी विध्वंस करीन;
जो कुरेंबाज व गर्विष्ठ मनाचा आहे त्याची मी गय करणार नाही.
६. देशातील भाविक जन मजजवळ राहावे म्हणून मी त्यांजवर दृष्टि ठेवितो;
सात्विक मार्गाने चालणारा माझा सेवक होईल.
७. कपट करणाऱ्याला माझ्या घरांत घारा मिळणार नाही;
असत्य बोलणारा माझ्या दृष्टीपुढे टिकणार नाही.
८. रोज सकाळी मी देशांतल्या सर्व दुर्जनांचा विध्वंस करीत जाईन,
म्हणजे परमेश्वराच्या नगरांतून अधर्म करणाऱ्या सर्वांचा उच्छेद होईल.

१०२

[व्याकुळ होऊन आपलें गान्ढाणें परमेश्वरापुढें मांडणाऱ्या दीनानें करावयाची प्रार्थना]

१. हे परमेश्वर, माझी प्रार्थना ऐक,
माझी आरोळी तुजकडे पोहंचो.
२. माझ्या संकटाच्या दिवशीं तूं मजपासून आपलें मुख लपवूं नको;
तूं आपला कान मजकडे लाव;
मी धावा करीन त्या दिवशीं माझें सत्वर ऐक.
३. माझे दिवस धुरासारखे विरून जातात,
माझीं हाडें चुलीतल्या निखाऱ्यासारखीं जळून गेलीं आहेत.
४. माझे हृदय गवताप्रमाणें वाळून करपलें आहे,
म्हणून मला अन्न खाण्याचेंहि भान राहत नाही.
५. मोठ्यानें कण्ठून कण्ठून
माझी चामडी माझ्या हाडांला चिकटून गेली आहे;
६. मी रानांतल्या पाणकोळ्यासारखा झालों आहे;
वैराण प्रदेशांतलें बुबडासारखा मी झालों आहे.
७. मी जागरण करीत आहे,
धाव्यावर एकटें राहणाऱ्या किमण्यासारखा मी झालों आहे.

८. माझे वरी दिवसभर माझी निंदा करितात;
मजवर खंखळले इंसम माझ्या नांवाजें शाप देतात.
९. मीं राख भाकरीप्रमाणें खाली आहे,
व माझ्या पाण्यांत माझीं आसवें मिसळलीं आहेत.
१०. याला कारण तुझा रोष, तुझा क्रोध, हें होय,
कारण तूं मला वर उचवून फेकून दिलें आहे.
११. माझे दिवस वाढत्या सावलीसारखे झाले आहेत;
गवताप्रमाणें मी वाळून गेलों आहे.
१२. हे परमेश्वर, तूं सर्वकाळ सिंहासनावर आहेस;
तुझ्या नामाचें स्मरण पिढ्यातपिढ्या कायम राहिल.
१३. तूं उठून सीयानावर दया करिशील;
कारण त्याजवर कृपा करण्याचा समय आला आहे.
नेमिलेला समय येऊन ठेपला आहे;
१४. तुझ्या सेवकांचें चित्त त्याच्या दगडांकडे लागलें आहे.
त्याची धूळधाण पाहून ते हळहळतात.
१५. राष्ट्रे परमेश्वराच्या नामाला,
पृथ्वीवरचे सर्व राजे तुझ्या ऐश्वर्याला भितील;
१६. कारण परमेश्वरानें सीयोन पुनः बांधिलें आहे,
तो आपल्या गौरवानें प्रगट झाला आहे;
१७. त्यानें निराश्रितांच्या प्रार्थनेकडे लक्ष दिलें आहे;
त्यांची प्रार्थना त्यानें तुच्छ मानिली नाही.
१८. पुढच्या पिढीसाठीं हें लिहून ठेविलें जाईल;
पुढें उत्पन्न होणारी प्रजा परमेशाचें स्तवन करील;
१९. कारण त्यानें आपल्या पवित्र उच्चस्थानावरून
खाली पाहून,
परमेश्वरानें आकाशांतून पृथ्वीकडे अवलोकन करून,
२०. बंदिवांनांचे उसासे ऐकले,
ज्यांचें मरण ठरलें होतें त्यांस सोडविलें;
२१. म्हणून ते सीयानांत परमेश्वराच्या नामाचा जय-
जयकार करितील,
ते यशश्लेमांत त्याची स्तुति गातील.
२२. परमेश्वराची उपासना करावयास लोक व राज्यें
एकत्र होतील तेव्हां असें होईल.
२३. त्यानें माझी शक्ति मार्गांतच क्षीण केली;
त्यानें माझे आयुष्य कमी केलें.

- २४ मी म्हणालों, हे माझ्या देवा,
माझा आयुष्यकाळ पुरा होण्यापूर्वी मला
चेऊन जाऊ नको;
तुझी वर्षे पिढ्यानपिढ्यांत आहेत.
- २५ तू पुरातन काळी पृथ्वीचा पाया घातला;
गगनं तुझ्या हातचें कृत्य आहे.
- २६ ती नाहीतशी होतील, परंतु तू निरंतर आहेस;
तीं सर्वे ब्रह्मासारखीं जीर्ण होतील;
तीं तू पांघरणासारखीं पालटशील
आणि तीं पालटतील;
- २७ परंतु तू तसाच राहतोस,
तुझ्या वर्षांना अंत नाही.
- २८ तुझ्या सेवकांचे वंशज कायम टिकून राहतील,
त्यांची संतति तुजसमोर स्थायिक होईल.

१०३

[दाविदाचे स्तोत्र]

- १ हे माझ्या जिवा, परमेश्वराचा धन्यवाद कर :
हे माझ्या सर्व अंतर्त्यामा, त्यांच्या पवित्र नामाचा
धन्यवाद कर.
- २ हे माझ्या जिवा, परमेश्वराचा धन्यवाद कर,
त्याचे सर्व उपकार विसरू नको;
- ३ तो तुझ्या एकंदर दुष्कर्मांची क्षमा करितो;
तो तुझे सर्व रोग बरे करितो;
- ४ तो तुझा जीव विनाशगर्तेतून उद्धरितो;
तो तुला दया व करुणा यांचा मुकुट घालतो;
- ५ तो तुझें आयुष्य उत्तम पदार्थांनीं तृप्त करितो;
म्हणून तुझें तारुण्य गरुडासारखें नवें होतें.
- ६ जाचलेल्या सर्वाकरितां
परमेश्वर नीतीचीं व न्याय्यत्वाचीं कृत्यें करितो;
- ७ त्यानं आपले मार्ग मोशाला
आणि आपलीं कृत्यें इस्राएलाच्या वंशजांस
विहित केलीं.
- ८ परमेश्वर कनबाद्ध व कृपाळू,
मंदक्रोध व दयामय आहे.
- ९ तो सर्वदाच दोष देत राहणार नाही;

- तो आपला क्रोध सर्वकाळ राहू देणार नाही.
- १० आमच्या पातकांच्या मानानं त्यानं आमचें
पारिपत्य केलें नाही,
त्यानं आमच्या दुष्कर्मांच्या मानानं आम्हांस
प्रतिफल दिलें नाही.
- ११ कारण जसें पृथ्वीच्यावर आकाश फार उंच आहे,
तशी त्याची दया त्याचें भय धरणाऱ्यांवर
विपुल आहे.
- १२ पश्चिमेपासून पूर्वे जितकी दूर आहे,
तितके त्यानं आमचे अपराध आम्हांपासून दूर
केले आहेत.
- १३ जसा बाप आपल्या मुलांवर ममता करितो,
तसा परमेश्वर आपलें भय धरणाऱ्यांवर
ममता करितो.
- १४ कारण तो आमची प्रकृति जाणतो;
आम्ही केवळ माती आहों हें तो लक्षांत ठेवितो.
- १५ मानवप्राण्याचें आयुष्य गवतासारखें आहे;
वनांतील फुलाप्रमाणें तो फुलतो.
- १६ वारा त्यावरून गेला म्हणजे तें नाहीसें होतें,
आणि त्याचा त्या ठिकाणाशीं पुनरपि संबंध
जडत नाही;
- १७ परंतु परमेश्वराची दया त्याचें भय धरणाऱ्यांवर
युगानुयुग अंशते,
आणि त्याच्या न्याय्यत्वाचा अनुभव त्यांच्या
पुत्रपौत्रांस घडतो;
- १८ म्हणजे त्याचा करार जे पाळितात
आणि त्याच्या विधींचें स्मरण ठेवून त्यांप्रमाणें
चालतात त्यांस तो घडतो.
- १९ परमेश्वरानें आपलें सिंहासन आकाशांत
स्थापिलें आहे;
त्याचें राज्य सर्वांवर आहे.
- २० अहो परमेश्वराच्या दिव्यदुतांनो,
जे तुम्ही बलसंपन्न आहां,
आणि त्याचें आज्ञावचन ऐकून त्यांप्रमाणें करितां,
ते तुम्ही त्याचा धन्यवाद करा.

- २१ अहो परमेश्वराच्या सर्व सैन्यांनो,
मी तुम्ही त्याची सेवा करून त्याचा मनोदय
सिद्धीस नेतां,
तीं तुम्ही त्याचा धन्यवाद करा.
२२ परमेश्वराच्या साम्राज्यातील सर्व ठिकाणचे त्याचे
अखिल सृष्टपदार्थहो,
त्याचा धन्यवाद करा;
हे माझ्या जिवा, परमेश्वराचा धन्यवाद कर.

१०४

१ हे माझ्या जिवा, परमेश्वराचा धन्य-
वाद कर.

हे परमेश्वरा, माझ्या देवा, तूं परम
धोर आहेस;

तूं प्रताप व महिमा यांनीं मंडित आहेस.

२ तूं पोशाखाप्रमाणें प्रकाश धारण करितोस;

कनारीप्रमाणें आकाश विस्तारितोस;

३ आपल्या माळ्यांच्या तुळ्या जलाच्या ठयीं
बसवितोस,

मेघांला आपला रथ करितोस,

वायूच्या पंखावर आरोहण करून जातोस;

४ वायूला आपले दूत करितोस,

ज्वलित अमौला आपले सेवक करितोस.

५ तूं पृथ्वीला तिच्या पायावर अशी बसविली
आहेस कीं

ती कधीं काळीं ढळणार नाहीं.

६ ती तूं वज्राप्रमाणें जलाशयानें आच्छादिली,
पर्वतांवर जलें राहिलीं;

७ तुझ्या धमकीनें तीं पळालीं,

तुझ्या गर्जेनेच्या शब्दानें तीं त्वरेनें ओसरलीं;

८ तीं पर्वतांवरून जाऊन खालीं खोऱ्यांतून वाहिलीं,
त्यांच्यासाठीं तूं नेमलेल्या स्थळीं तीं जाऊन राहिलीं.

९ तूं मर्यादा ठरविली तिचें त्यांना उलंघन करितां
येत नाहीं;

भूमि क्षाकावयाला त्यांना परत येववत नाहीं.

१० तो खोऱ्यांतून झरे काढितो;

- ते डोंगरांमधून वाहतात;
११ ते सर्व वनपशंस प्यावयाला पाणी पुरवितान्तः
त्यांवर रानगाढवें आपली तहान भागवितान्त.
१२ त्यांच्याजवळ आकाशातील पक्षी वस्ती करतात;
ते वृक्षांच्या फांद्यांवरून गातात.
१३ तो आपल्या माळ्यांवरून पर्वतांवर जलसिंचन करतो;
तुझ्या कृतींच्या फळानें भूमि तृप्त होते.
१४ तो जनावरांसाठीं गवत आणि मनुष्याच्या उप-
योगासाठीं वनस्पति उगववितो;
अशा प्रकारें तो भूमींतून अन्न उत्पन्न करितो;
१५ म्हणजे मनुष्याचें अंतःकरण आनंदित करणारा
द्राक्षारस,
मुख टवटवीत करणारें तेल,
मनुष्याच्या जिवाला आधार देणारी भाकर,
हीं तो उत्पन्न करितो.
१६ परमेश्वराचे वृक्ष, लबानोनावर त्यानें
लाविलेले गंधसरू,
हे रसभरित असतात;
१७ त्यांवर पक्षी आपलीं घरटीं करतात;
करकोचा पक्ष्याचें घर देवदारूंमध्ये असतें.
१८ उंच पर्वत रानबकऱ्यांसाठीं आहेत.
कडे सशांचें आश्रयस्थान आहेत.
१९ त्यानें कालमान समजण्यासाठीं चंद्र नेमिला;
सूर्य आपला अस्तसमय समजून घेतो.
२० तूं अंधार करितोस तेव्हां रात्र होते;
तीत सर्व जातींचे वनपशु संचार करतात;
२१ तरुण सिंह स्वभक्ष्यामागून गर्जेना करीत धावतात,
देवाजवळ आपलें अन्न मागतात.
२२ सूर्य उगवतो तेव्हां ते परत जाऊन
आपआपल्या गुहांत निजून राहतात.
२३ मनुष्य आपल्या कामबंध्यास जाऊन
संध्याकाळपर्यंत श्रम करितो.
२४ हे परमेश्वरा, तुझीं कृत्यें किती अगणित आहेत !
तीं सर्व तूं चातुर्यानें केलीं;
तुझ्या संपत्तीनें पृथ्वी परिपूर्ण आहे.

- २५ तो पलीकडचा समुद्र पाहा, तो अफाट व
विस्तीर्ण आहे,
त्यांत लहानमोठे असंख्य जलचर विहार करतात.
- २६ पाहा, त्यांत गळबतें चालतात;
त्यांत क्रीडा करण्यासाठीं तूं निर्मिलेला लिंब्यांयान
तेथें आहे.
- २७ तूं त्यांस यथाकालीं भक्ष्य देशील
म्हणून ते सर्व तुझी वाट पाहतात.
- २८ जें तूं त्यांस घालितोस तें ते घेतात;
तूं आपली मूठ उघडितोस
तेव्हां उत्तम पदार्थांनी त्यांची तुसि होते.
- २९ तूं आपलें तोंड लपवितोस
तेव्हां ते व्याकुळ होतात;
तूं त्यांचा श्वास काढून घेतोस
तेव्हां ते मरून मातीस मिळतात.
- ३० तूं आपला आत्मा पाठवितोस
तेव्हां ते उत्पन्न होतात;
तूं पृथ्वीचा पृष्ठभाग पुनः नवा करितोस.
- ३१ परमेश्वराचें वैभव चिरकाल राहो !
परमेश्वराला आपल्या कृतींपासून आनंद होवो !
- ३२ तो पृथ्वीकडे अवलोकन करितो तेव्हां ती कांपते;
तो पर्वतांस स्पर्श करितो तेव्हां ते धुमसतात.
- ३३ माझ्या जिवांत जीव आहे तोंपर्यंत परमेश्वराचें
गुणगान गाईन;
मी जीवंत आहे तोंपर्यंत
माझ्या देवाचें स्तोत्र गाईन.
- ३४ मी केलेलें त्याचें प्यान त्याला गोड लागो;
परमेश्वराच्या ठायीं मी हर्ष पावेन.
पृथ्वीवरून पातकी नष्ट होवोत;
यापुढें दुर्जन न उरोत.
हे माझ्या जिवा, परमेश्वराचा धन्यवाद कर.
परमेश्वराला स्तवा.

१ म्हणजे देवमासा

२ मुळांत : हालेच्छया.

१०५

- १ परमेश्वराचें उपकारस्मरण करा, त्याचें
नाम घ्या;
राष्ट्रांस त्याचीं कृत्यें जाहीर करा.
- २ त्याचें गुणगान करा, त्याला त्यांचीं स्तोत्रें गा;
त्याच्या सर्वें अद्भुत कृत्यांचें वर्णन करा.
- ३ त्याच्या पवित्र नामाचा अभिमान बाळगा;
ज्यांना परमेश्वराचा घ्यास लागला आहे त्यांचें
हृदय हर्षित होवो.
- ४ परमेश्वर व त्याचें सामर्थ्य यांवर भरंवसा ठेवा;
त्याच्या दर्शनाविषयी सदा आतुर असा.
- ५ त्यानें केलेलीं अद्भुत कृत्यें, त्याचे चमत्कार,
व त्यानें उच्चारिलेले निर्णय आठवा,
- ६ त्याचा सेवक अब्राहाम याचे वंशजहो,
त्यानें निवडलेल्या याकोबाचे वंशजहो,
तुम्ही असें करा.
- ७ तो परमेश्वर आमचा देव आहे;
त्याचीं न्यायकृत्यें सर्व पृथ्वीभर आहेत.
- ८ तो आपल्या कराराचें निरंतर स्मरण करितो,
हजारों पिढ्यांसाठीं आज्ञापिलेले आपलें वचन
तो आठवतो;
- ९ हा करार त्यानें अब्राहामाशीं केला
आणि त्याविषयीं इसहाकाजवळ शपथ दाहिली;
- १० ती त्यानें याकोबासाठीं नियम,
इझाएलासाठीं सर्वकाळचा करार या रूपानें
कायम केली;
- ११ तो म्हणाला, कनान देश
तुझा वतनभाग म्हणून तुला देईन.
- १२ त्या वेळीं ते मोजके, फार थोडेके होते,
व तेहि त्या देशांत उपरी असे होते.
- १३ ते राष्ट्रांघ्रांतून,
एका राज्यांतून दुसऱ्या लोकांत हिडले.
- १४ त्यानें कोणत्याहि मनुष्याला त्यांस उपद्रव करूं
दिला नाहीं,

- त्यांजकरितां त्यानें राज्यांचाहि निषेध करून म्हटले कीं
- १५ माझ्या अभिषिक्तस हात लावूं नका, माझ्या संदेष्ट्यांस उपद्रव करूं नका.
 - १६ त्यानें देशावर दुष्काळ आणिला; त्यांचा अन्नान्ना आधार अगदीं तोडून टाकिला.
 - १७ त्यांच्यापुढें त्यानें एक मनुष्य पाठविला; सोसेक दास म्हणून विकला गेला;
 - १८ त्यांनीं वेण्या घालून त्यांच्या पायांला हजा केली; खोखंड त्यांच्या जिव्हारी लागले;
 - १९ त्यांच्या सांगण्याप्रमाणे घडून येईपर्यंत, परमेश्वराच्या वचनाने त्याला पारखिलें.
 - २० राजानें माणसें पाठवून त्याला सोडविलें; राष्ट्रांच्या अधिपतीनें त्याला मुक्त केले.
 - २१ त्यानें त्याला आपल्या घराचा मुखत्यार, आपल्या सर्व संपत्तीवर अधिकारी नेमिलें;
 - २२ अशासाठी कीं त्यानें आपल्या मर्जास येईल त्याप्रमाणें त्याच्या सरदारांना बांधावें, त्याच्या मंत्र्यांस बुद्धिवाद सांगवा.
 - २३ नंतर इझाएल मिसर देशांत आला; याकोब ह्यामाच्या देशांत उपरी म्हणून राहिला.
 - २४ परमेश्वरानें आपले लोक कार बाढविले, त्यांच्या शत्रूंपेक्षा त्यांना बलिष्ठ केले.
 - २५ आपल्या लोकांचा द्वेष करवा आणि आपल्या सेवकांशी कपटांनें वागावें म्हणून त्यानें त्यांच्या शत्रूंचें मन फिरविलें.
 - २६ त्यानें आपला सेवक मोशे व आपण निवडलेला अहरोन यांस पाठविलें.
 - २७ त्यांनीं त्यांजमध्यें परमेश्वराचीं चिन्हे, ह्यामाच्या देशांत अद्भुत कृत्यें करून दाखविली.
 - २८ त्यानें अंधकार पाठवून काळोख पाडला; आणि त्यांनीं त्यांच्या आज्ञांचें उल्लंघन केलें नाहीं.
 - २९ त्यानें मिसर्यांचें पाणी पालटून रक्त केलें व त्यांतील मासे मारून टाकिले.
 - ३० त्यांचा देश, त्यांचे राजवाडे बेडकांनीं व्यापून टाकिले.

- ३१ त्यानें आज्ञा करितांच गोमाशा आल्या, त्यांच्या सर्व प्रदेशांत उवा झाल्या.
- ३२ त्यानें पावसाऐवजीं त्यांच्यावर गारा पाडिल्या; त्यांच्या देशावर अग्नीचे लोक पाठविले.
- ३३ त्यानें त्यांचे दाखवेळ व अंजीर यांचा विबंस्त केला, त्यांच्या देशांतील झाडें मोडून टाकिलीं.
- ३४ त्यानें आज्ञा करितांच टोक व असंख्य चुलीं आलीं.
- ३५ त्यांनीं त्यांच्या देशांतील सर्व शिरवळ, त्यांच्या भूमीचें उत्पन्न खालें.
- ३६ त्यानें त्यांच्या देशांतील प्रत्येक प्रथम जन्मलेला म्हणजे त्यांच्या संपूर्ण पौख्याचें प्रथम फळ मारिलें.
- ३७ त्यानें लोकांस सोन्याच्यासुद्धा बाहेर नेले; त्यांच्या लोकांच्या वंशांत कोणी दुर्बल नव्हता.
- ३८ त्यांच्या जाण्यानें मिसरी लोक आनंद पावले, कारण त्यांचें भय त्यांला पडलें होतें.
- ३९ त्यांच्यावर छत्र होण्यासाठीं त्यानें ढग पसरिला, आणि रात्रीस प्रकाश देण्यासाठीं अग्नि दिला.
- ४० त्यांनीं अन्न मागितलें तेव्हां त्यानें लावे पक्षी आणिले, आणि स्वर्गीय अन्नानें त्यांस तृप्त केले.
- ४१ त्यानें खडक फोडिला तो पाणी निघालें. तें नदी होऊन रूझ प्रदेशांत वाहूं लागलें.
- ४२ कारण त्याला आपल्या पवित्र वचनाची व आपला सेवक अब्राहाम याची आठवण होती.
- ४३ त्यानें आपल्या लोकांस आनंद करीत, आपल्या निवडिलेल्या लोकांस जयोत्सव करीत बाहेर आणिलें.
- ४४ त्यानें त्यांस परक्या राष्ट्रांचे देश दिले; त्या लोकांचें श्रमफल त्यांच्या हातीं आलें,
- ४५ यासाठीं कीं आपले नियम त्यांनीं पाळावे, आपल्या धर्मशास्त्राप्रमाणें वागावें. परमेश्वराला स्तवा.

१ मुळांत : हाजेब्या

१०६

१ परमेश्वराला स्तवा.

परमेश्वराचें उपकारस्मरण करा, कारण तो चांगला आहे;

त्याची दया सनातन आहे.

२ परमेश्वराचे पराक्रम कोण वणू शकेल ?

त्याची सर्व स्तुति कोणाला निवेदन करितां येईल ?

३ जे त्याच्या न्यायानुसार वागतात;

आणि सर्वदा नीति आचरितात; ते धन्य !

४ हे परमेश्वरा, तू आपल्या लोकांवर प्रसन्न आहेस, त्यांत माझी गणना कर;

माझ्या उदारार्थ मला दर्शन दे;

५ म्हणजे तुझ्या निवडिलेल्यांचा उत्कर्ष माझ्या

दृष्टीस पडेल,

तुझ्या लोकांच्या आनंदांनं मी आनंदित होईन.

तुझ्या वचनाच्या लोकांबरोबर मी उत्साह करीन.

६ आम्ही आपल्या पूर्वजांप्रमाणें पाप केले आहे.

आम्ही अभय केला आहे, आम्ही दुष्कर्म केले आहे.

७ आमच्या पूर्वजांनी मिसर देशांत असतां

तुझ्या अद्भुत कृत्यांकडे लक्ष पुरविलें नाहीं,

तुझ्या उदंड उपकारांचें स्मरण केले नाहीं,

तर समुद्राजवळ; तांबळ्या समुद्राजवळ,

ते फिरत झाले.

८ तरी आपला पराक्रम विदित करावा म्हणून,

त्यांनं आपल्या नामास्तव त्यांचें स्मरण केले.

९ त्यांनं तांबळ्या समुद्राला धमकाविलें आणि तो

कोरडा झाला,

आणि जसें काय मैदानावरून चालावें

तसें त्या जलाशयाच्या खोल स्थळांवरून त्यांनं

त्यांस चालविलें.

१० त्यांनं त्यांस त्यांचा द्वेष करणाऱ्याच्या

हातून सोडविलें.

शत्रूच्या हातून त्यांस मुक्त केले.

११ त्यांचे वैरी पाण्यांत गडप झाले,

१ मुळांत: हालेच्छया.

त्यांतला कोणीहि उरला नाहीं.

१२ तेव्हां त्यांनी त्याच्या वचनांवर विश्वास ठेविला;

त्यांनी त्याचीं स्तोत्रें गाहलीं.

१३ तरी ते त्याचीं कृत्यें लवकरच विसरले;

त्याच्या भोजनेसंबंधानें त्यांनी धीर धरिला नाहीं.

१४ रानांत त्यांची वासना अनावर झाली;

ओसाड प्रदेशांत त्यांनी देवाची परीक्षा पाहिली.

१५ तेव्हां त्यांनं त्यांच्या मागण्याप्रमाणें त्यांस दिलें,

पण त्यांचा जीव झुरणीस लाविला.

१६ त्यांनी छावणींत मोशे

व परमेश्वराचा पवित्र सेवक अहरोन याजशी हेवा केला.

१७ तेव्हां भूमि फाटली व दिनें दाधानाला

गिकून टाकिलें,

आणि अबीरामाच्या टोळीस गडप केले;

१८ त्यांच्या टोळीस अभीनें पछाडिलें,

आगीच्या लोळ्यांनं त्या कुत्रांनास जाळून टाकिलें.

१९ त्यांनी होरेनांत वासराची मूर्ति केली,

ओतीव मूर्तीची पूजा केली.

२० त्यांनीं परमेश्वर जो त्यांचें ऐश्या

त्याच्याऐवजीं गवत खाणाऱ्या त्रैलोक्याची

प्रतिमा स्वीकारिली.

२१ ते आपल्या उदारक देवाला विसरले;

त्यांनं मिसर देशांत महत्कृत्यें,

२२ हामाच्या देशांत अद्भुत कृत्यें,

तांबळ्या समुद्राजवळ भयंकर कृत्यें केलीं होती.

२३ तेव्हां तो म्हणाला, यांचा नाश केला पाहिजे;

पण त्याचा कोध शांत करावा,

व त्यांनं त्यांचा नाश करूं नये,

म्हणून त्याचा निवडलेला मोशे त्यास आड आला.

२४ त्यांनीं रम्य देश तुच्छ मानिला;

त्यांनीं त्याच्या वचनावर विश्वास ठेविला नाहीं.

२५ त्यांनीं आपल्या तंबूंत कुस्कर केली,

परमेश्वराचा शब्द मानिला नाहीं.

- २६ तेव्हां त्यानें आपला हात वर करून त्यांजविषयीं शपथ वाहिली कीं
मी त्यांस रानांत आपटीन,
२७ त्यांची संतति राष्ट्रांत विखरीन,
त्यांस देशोपधीस लावीन.
२८ ते बालपौरावर आसक झाले;
त्यांनीं मिर्जाव मूर्तीना वाहिलेले बळी खाले.
२९ त्यांनीं आपल्या कर्मांनीं त्याला क्रोध आणिला
म्हणून त्यांच्यामर्चे पटकी उठली.
३० तेव्हां फीनहासानें पुढें होऊन मध्यस्थी केली;
आणि पटकी बंद झाली.
३१ हें त्याचें करणें न्यायाचें
असें पिढ्यानपिढ्या सर्वकाळ गणिलें गेलें.
३२ मरीबाच्या जलाजवळहि त्यांनीं त्याला संतापविलें,
आणि त्यांच्यामुळें मोशावर अरिष्ट आलें;
३३ कारण त्यांनीं देवांच्या आत्म्यास विरोध केला,
आणि मोशानें अविचाराचे शब्द तोंडांतून काढिले.
३४ परमेश्वराची आज्ञा उल्लंघून
त्यांनीं विधर्मी राष्ट्रांचा विचंस केला नाही,
३५ तर ते त्या राष्ट्रांत मिसळले,
आणि त्यांचे आचार शिकले.
३६ त्यांनीं त्यांच्या मूर्तीची पूजा केली;
त्या त्यांस पाशरूप झाल्या.
३७ त्यांनीं आपले पुत्र व आपल्या कन्या
यांचे बळी भूतांला दिले;
३८ त्यांनीं निरपराध्यांचा रक्तपात केला,
म्हणजे आपले पुत्र व कन्या यांचें रक्त फाडिले;
त्यांनीं कनानाच्या मूर्तीस त्यांचे बळी दिले;
असें करून त्यांनीं रक्तानें भूमि विटाळिली.

- ३९ ते आपल्या कर्मांनीं भ्रष्ट झाले;
ते आपल्या कृतीनें अनाचारी बनले.
४० त्यामुळें परमेश्वराचा कोप त्यांच्या
लोकांवर भडकला;
त्याला आपल्या बतनाचा बीट आला.
४१ त्यानें त्यांस परराष्ट्रांच्या हातीं दिलें;
त्यांच्या द्वेष्यांनीं त्यांजवर राज्य केलें.
४२ त्यांच्या शत्रूंनीं त्यांस छळिलें;
ते त्यांच्या हाताखालीं दडपून गेले.
४३ बहुत वेळां त्यानें त्यांस मुक्त केलें
तरी ते आपला हेका न सोडितां बंडखोरच राहिले,
व आपल्या अधर्मानें अधोगतीस पोहचले.
४४ तथापि त्यांची आरोळी ऐकून
परमेश्वरानें त्यांच्या संकटाकडे दृष्टि पुरविली;
४५ त्यानें आपल्या कराराचें स्मरण त्यांच्या-
सार्थें करून
आपल्या अपार दयेंनें त्यांची कीर्त केली.
४६ त्यांचा पाडाव करणाऱ्या सर्वांच्या मनांत
त्यांजविषयीं त्यानें दया उत्पन्न केली.
४७ हे परमेश्वरा, आमच्या देवा, आम्हांस तार,
आम्हांस राष्ट्रांतून काढून एकवट कर,
म्हणजे आम्ही तुझ्या इमित्र नामानें
स्तवन करूं,
तुझ्या स्तवनांतचें आम्हांला उल्लास वाटेल.
४८ इत्यापलाच वेद परमेश्वर याचा
अनादिकालापासून अनंतकालपर्यंत धन्यवाद होवो.
सर्व लोक आमेन म्हणोत.
परमेश्वराला स्तवा.

१. मुळांत : हालेख्या.

भाग पांचवा

- १ परमेश्वराचें उपकारस्मरण करा; तो चांगला आहे;
त्याची दया सनातन आहे;

- २ परमेश्वरानें उदारिलेले अने असें म्हणोत,
कारण त्यानें त्यांस शत्रूंच्या ताब्यांतून मुक्त केले आहे;

१०७

- ३ त्यास निरनिराळ्या देशांतून, पूर्वे, पश्चिम, उत्तर व दक्षिण
या दिशांकडून आणून एकवट केले आहे.
४ ते अरण्यांत वैराण प्रदेशांतील वाटेनें भटकले;
त्यास वस्तीचे नगर आढळले नाही.
५ ते भुकेले व तान्हेले असल्यामुळे
त्यांचा जीव त्यांच्याठायीं व्याकुळ झाला.
६ तेव्हां त्यांनीं संकटसमयीं परमेश्वराचा धावा केल,
आणि त्यानें त्यास क्लेशांतून मुक्त केले.
७ वस्तीच्या नगरास त्यांनीं जावे
म्हणून त्यानें त्यास नीट मार्गानें चालविलें.
८ परमेश्वराच्या दयेस्तव व त्यानें मनुष्यांसाठीं केलेल्या
अद्भुत कृत्यांस्तव
लोक त्यांचें उपकारस्मरण करोत.
९ तो तान्हेल्या जिवास तृप्त करितो,
भुकेल्या जिवास उत्तम पदार्थांनीं संतुष्ट करितो.
१० जे क्लेशनें व वेण्यांनीं जखडले होते,
जे अंधकारांत व मृत्युच्छायेत बसले होते,
११ ज्यांनीं देवाच्या आज्ञांविरुद्ध बंडाची करून
परात्पराचा बोध तुच्छ मानिला होता,
१२ त्यास कष्ट देऊन त्यानें त्यांचा तांडा उतरिला;
ते पतन पावले, त्यास साहाय्य करण्यास
कोणी नव्हता;
१३ तेव्हां त्यांनीं संकटसमयीं परमेश्वराचा धावा केल,
आणि त्यानें त्यास क्लेशांतून मुक्त केले.
१४ त्यानें त्यास अंधकारांतून व मृत्युच्छायेतून
बाहेर आणिलें
व त्यांची बंधनें तोडून टाकिलीं.
१५ परमेश्वराच्या दयेस्तव व त्यानें मनुष्यांसाठीं केलेल्या
अद्भुत कृत्यांस्तव
लोक त्यांचें उपकारस्मरण करोत.
१६ त्यानें पितळेचीं दारें फोडिलीं
व लोखंडाचे अडसर तोडून टाकिले.
१७ अग्निवाय्यांना त्यांच्या सुराचरणामुळे
व त्यांच्या दुष्कर्मांमुळे पीडा भोगावी लागते.

- १८ त्यांच्या जिवाला सर्व प्रकारच्या अन्नाचा वीट येतो;
ते मृत्युद्वारांजवळ पोहंचतात.
१९ ते संकटसमयीं परमेश्वराचा धावा करितात,
आणि तो त्यांस क्लेशांतून मुक्त करितो.
२० तो आपला संदेश पाठवून त्यास बरें करितो,
नाशापासून त्यांचा बचाव करितो.
२१ परमेश्वराच्या दयेस्तव व त्यानें मनुष्यांसाठीं केलेल्या
अद्भुत कृत्यांस्तव
लोक त्यांचें उपकारस्मरण करोत.
२२ ते त्याला उपकारस्मरणरूपी यज्ञ अर्पित,
व स्तोत्रें गाऊन त्याचीं कृत्यें बघांत.
२३ जे गल्बतांत बसून समुद्रांत प्रवास करितात,
महाजलांत उद्योगधंदा करितात,
२४ ते परमेश्वराचीं कृत्यें,
त्याचीं अद्भुत कृत्यें, भरसमुद्रांत पाहतात.
२५ तो आज्ञा करून वादळ उडवितो
तेव्हां त्याच्या लाटा उसळतात.
२६ ते आभाळपर्यंत वर जातात, तव्यपर्यंत
खाली जातात;
क्लेशांनें त्यांच्या जिवांचें पाणी पाणी होतें.
२७ ते मद्यप्यासारखे शोके व भेलकंच्या खातात,
त्यांची बुद्धि अगदीं छुटते.
२८ ते संकटसमयीं परमेश्वराचा धावा करितात,
आणि तो त्यांस क्लेशांतून मुक्त करितो.
२९ तो वादळ शमवितो
तेव्हां लाटा शांत होतात.
३० त्या शांत झाल्यामुळे ते हर्षित होतात,
आणि तो त्यांस इच्छित बंदरास नेतो.
३१ परमेश्वराच्या दयेस्तव व त्यानें मनुष्यांसाठीं केलेल्या
अद्भुत कृत्यांस्तव
लोक त्यांचें उपकारस्मरण करोत.
३२ लोकसभेंत ते त्याची वीरवी गावोत,
आणि बडिलांच्या बैठकींत त्याचें स्तवन करोत,
३३ तो नद्यांचें अरभ्य करितो,
पाण्याच्या झऱ्यांच्या अर्गीं शुष्क भूमि करितो.

- १४ सुपीक देसाची त्यांत राहणाऱ्यांच्या दुष्टतेमुळे तो खारट भूमि करितो.
- १५ तो अरण्याचें तळें करितो,
व झुष्क भूमीचे झरे करितो.
- १६ तेथें तो भुकेल्यांस बसवितो,
ते बस्तीकरितां नगर तयार करितात;
- १७ ते शेते पेरितात,
व द्राक्षांचे मळे लावितात आणि त्यांस पीक मिळते.
- १८ तो त्यांस आक्षीर्वाद देतो, आणि त्यांची फार वाढ होते;
त्याला गुरांची कमतरता पडू देत नाही.
- १९ पुढें जुळम, विपत्ति व दुःख यांच्यामुळे ते कमी होतात व खालावतात.
- ४० तो अधिपतींवर अपमानाचा मारा करितो;
त्याला मार्गहीन वैराण प्रदेशांत भटकवण्यास लावितो.
- ४१ पण दरिद्रांस क्लेशांतून मुक्त करून तो उच्च स्थानी ठेवितो,
त्यांची कुटुंबे मंडरांच्या कळपासारखी वाढवितो.
- ४२ हें पाहून सुजन हर्ष पावतात;
सर्व दुष्टाई आपलें तोंड बंद करिते.
- ४३ जो कोणी बुद्धिमान् असेल त्यानें ह्या गोष्टीकडे लक्ष पुरवावें,
त्यानें परमेश्वराची दया ओळखावी.
- १०८ [दाकिदाचें संगीत स्तोत्र]
- १ हे देवा, माझे मन स्थिर आहे;
मी गाईन, मी जिवेंभावे स्तोत्र गाईन.
- २ हे सतारी, हें वीणे, जाग्रत व्हा;
मी प्रभातेला जागे करीन.
- ३ हे परमेश्वरा, लोकामध्ये मी तुझे उपकारस्मरण करीन;
राष्ट्रांमध्ये तुझी स्तोत्रे गाईन.
- ४ कारण तुझी दया आकाशाहून उंच आहे.

- तुजें सत्य गमनापर्यंत जाऊन पोहचलें आहे.
- ५ हे देवा, तू आकाशाहून उन्नत हो;
तुझ्या गारवाची प्रतिष्ठा सर्व पृथ्वीवर वाढो.
- ६ तुझ्या प्रियजनांनीं मुक्त व्हावें
म्हणून तूं आपल्या उजव्या हातानें त्यांचें तारण कर, आणि आमचें ऐक.
- ७ देव आपल्या पवित्रतेला स्मरून म्हणाका,
मी उल्लसेन;
मी शुद्धेन विभागीन व सुक्रोषाचें खोरें
मापून देईन.
- ८ निळाद माझा आहे व मनःशो माझा आहे;
एफ्राईम माझे शिरकाण आहे;
यहुदा माझे राजचेत्र आहे.
- ९ मवाष माझ स्नानाचें गंगाळ आहे;
अदोमावर मी आपलें पायतण फेकीन;
पळेक्षोधाविषयी मी जयघोष करीन.
- १० मला तटबंदीच्या नगरांत कोण घेऊन जाईल ?
अदोमांत मला कोण नेईल ?
- ११ हे देवा, तूं आमचा त्याग केला ना !
हे देवा, तूं आमच्या सैन्याबरोबर बालत नाहीस.
- १२ शत्रूपासून तूं आमची सुटका कर;
मनुष्याचें साहाय्य केवळ व्यर्थ आहे.
- १३ देवाच्या साहाय्यानें आम्ही पराक्रम करूं;
तोच आमच्या शत्रूस तुडवून टाकील.
- १०९ [मुख्य गवय सर्दी; दाकिदाचें स्तोत्र]
- १ हे माझ्या स्तुतिपात्र देवा, मीन धरूं नको;
२ कारण दुष्टांनीं व कपटी जनांनीं मजवर तोंड सोडिलें आहे;
ते खोडसाळ जिच्हेनें मजविषद बोलले आहेत.
- ३ त्यांनीं मजवर, द्वेषयुक्त शब्दांचा वर्षाव केला आहे,
ते मजशीं विनाकारण झगडले.
- ४ मी प्रेम करीत असतां ते माझा विरोध करतात;
मी तर प्रार्थनेंत मग असतो.
- ५ मी केलेल्या बऱ्याची फेड त्यांनीं वाहटानें केली.

- व माझ्या प्रेमाची फेड द्वेषानें केली.
 ६ त्याजवर दुर्जनाला अधिकारी नेम;
 त्याच्या उजव्या हाताकडे विरोधी उभा राहो.
 ७ त्याचा न्याय होईल तेव्हां तो अपराधी ठरो,
 आणि त्याची प्रार्थना पापरूप ठरो.
 ८ त्याचे दिवस थोडे होवोत;
 त्याचा हुद्दा दुसरा घेवो.
 ९ त्याचीं मुलें अनाथ होवोत,
 व त्याची बायको विधवा होवो.
 १० त्याचीं मुलें भटकत फिरत,
 आणि तीं आपल्या उजाड झालेल्या वस्तीतून
 बाहेर पडून अन्नान्न करोत.
 ११ सावकार त्याचें सर्वस्व हिरावून घेवो;
 त्याची कृष्ठाची कमाई परके लुटोत.
 १२ त्याजवर कौणीहि दया न करो;
 त्याच्या अनाथ मुलांची कीव कोणालाहि न येवो.
 १३ त्याचा कुलक्षय होवो;
 पुढल्या पिढीतें त्याचा नामनिर्देश न होवो.
 १४ त्याच्या वडिलांच्या अधर्माचें परमेश्वराला
 स्मरण राहो;
 त्याच्या आईचें पातक पुसून न जावो.
 १५ त्यांचीं पातकें परमेश्वरापुढें सदा राहोत,
 तो पृथ्वीवरून त्यांचें स्मरण नाहीसिं करो.
 १६ कारण त्या मनुष्याला दया करण्याचें भान
 राहिलें नाहीं,
 तर दीन, दरिद्री व घाबरलेल्या माणसांचा
 वच करण्यासाठीं
 तो त्यांच्या पाठीस लागला.
 १७ शाप देण्याची त्याला आवड असे
 म्हणून तो शाप त्यालाच लागला;
 आशीर्वाद देण्याची त्याला आवड नसे,
 म्हणून तो आशीर्वादाला मुकला.
 १८ शाप देणें हा त्याचा पेहराव बनला होता,
 तें त्याच्या पोटांत पाण्यासारखें
 व त्याच्या हाडांत तेलासारखें भिन्नू न गेलें.

- १९ तें त्याला पांघरावयाच्या वस्त्राप्रमाणें होवो,
 नेहमीं वापरावयाच्या कंबरपट्ट्याप्रमाणें तें त्याला
 जखडून राहो.
 २० माझ्या विरोध्यांस, मजविरुद्ध वाईट बोलणाऱ्यांस
 परमेश्वराकडून हेंच प्रतिफल मिळो.
 २१ हे परमेश्वरा, हे प्रभू, तूं आपल्या नामाकरितां
 मला वागवून घे;
 तुझी दया उत्तम आहे म्हणून तूं मला सोडीव.
 २२ कारण मी दीन व दरिद्री आहें;
 आणि माझे हृदय विव्दल झालें आहे.
 २३ उतरत्या सावलीप्रमाणें मी चाललों आहें;
 मी टोळ्याप्रमाणें उडविला जात आहें.
 २४ उपासानें माझे गुडघे लटपटत आहेत;
 माझे शरीर रोड होऊन मला शक्ति राहिली नाही.
 २५ मी लोकांस निर्दिचा विषय झालों आहें;
 मला पाहून ते माना हाकलतात.
 २६ हे परमेश्वरा, माझ्या देवा, माझे साहाय्य कर;
 तूं आपल्या दयेस अनुसरून मला तार.
 २७ हे परमेश्वरा, हात तुझा हात आहे,
 हें तूंच केलें आहे असें ते जाणोत.
 २८ ते शाप देतात पण तूं आशीर्वाद देतोस;
 ते उठतील तेव्हां लज्जत होतील,
 परंतु तुझा सेवक हर्षित होईल.
 २९ माझे विरोधी अपमानानें व्याप्त होतील,
 क्षयाप्रमाणें ते लज्जा पांघरितील.
 ३० मी आपल्या मुखानें परमेश्वराचें बहुत उपकार-
 स्मरण करीन,
 लोकसमाजांत त्याला स्तवीन.
 ३१ कारण दरिद्र्याचा जीव दोषी ठरविणारे जे आहेत
 त्यांपासून त्याचा बचाव करावयासाठीं,
 तो त्याच्या उजव्या हाताकडे उभा असतो.

११०

[दाविदाचें स्तोत्र]

- १ माझ्या प्रभूला परमेश्वर म्हणतो,
 मी तुझे बैरी तुझे पीदासन करीपर्यंत तूं माझ्या

उजनीकडे बैस.

- २ परमेश्वर तुझे बलवेत्र सीयोगांतून पुढें नेऊन म्हणतो,
तूं आपल्या शत्रूवर प्रभुत्व कर.
- ३ तुझ्या पराक्रमाच्या दिवशीं तुझे लोक संतोषानें
पुढें होतात,
पाविण्यानें मंडित झालेले तुझे तरण पहाटेच्या
दहिंवरसारखे तुला येऊन मिळतात.
- ४ परमेश्वरानें शपथ वाहिली आहे आणि ती तो
बदलणार नाही;
ती अशी कीं मलकीसपेकाच्या संप्रदायाप्रमाणें
तूं युगायुग याजक आहेस.
- ५ तुझ्या उजव्या हाताकडे असलेला प्रभु
आपल्या क्रोधाच्या दिवशीं राजास मारीत आहे.
- ६ तो राष्ट्रांत न्यायाविधी करील;
रणभूमि प्रेतांनीं भरील;
चोहोंकडे भस्मकें फोडील.
- ७ मार्गानें चाळत असतां तो ओहोळ्यांतलें पाणी
पिईल;
आणि आपलें डोकें वर करील.

१११

१ परमेश्वराचें स्तवन करा.

सरळ जनांच्या समेत व मंडळींत
मी भगदी मनःपूर्वक परमेश्वराचें
उपकारस्मरण करीन.

- २ परमेश्वराचीं कृत्यें घोर आहेत,
ज्यांस तीं आवडतात ते सर्व त्यांचा
शोध करतात.
- ३ त्याचीं करणी साक्षात् प्रताप व महिमा आहे.
त्याचें न्याय्यत्व सर्वकाळ टिकून राहें.
- ४ आपल्या अद्भुत कृत्यांचें स्मरण राहानें असें त्यानें
केलें आहे;
परमेश्वर कृपाळू व कन्हाळू आहे.
- ५ त्यानें आपलें भय धरणाऱ्यांस अन्न दिलें आहे;
तो आपला करार सदा स्मरतो.

१ मुळांत : हाल्लेच्या.

- ६ त्यानें आपल्या लोकांस राष्ट्रें वतनादाखळ देऊन
आपल्या कृत्यांचें सामर्थ्य दाखविलें आहे.
- ७ त्याच्या हातचीं कृत्यें साक्षात् सत्य व न्याय आहेत;
त्याचे सर्व विधि विश्वसनीय आहेत.
- ८ ते सदासर्वकाळ अढळ असे आहेत.
ते सत्यानें व सरळपणानें नेमिलेले आहेत.
- ९ त्यानें आपल्या लोकांस उदारदान पाठवून
दिलें आहे;
त्यानें आपला करार सर्वकाळा नमिल्ला आहे.
त्याचें नाम पवित्र व भययोग्य आहे.
- १० परमेश्वराचें भय ज्ञानाचा उगम होय.
त्याप्रमाणें जे वर्ततात त्या सर्वांस सुखुद्धि प्राप्त होते.
त्याचें स्तवन सर्वकाळ चाळतें.

११२

१ परमेश्वराचें स्तवन करा.

ओ मनुष्य परमेश्वराचें भय धरितो
आणि ज्याच्या हृदयें त्याच्या आज्ञांमध्यें आहे
तो धन्य !

- २ त्याची संतति पृथ्वीवर पराक्रमी होईल;
सात्त्विकांचा वंश आशीर्वाद्युक्त होईल.
- ३ बनसंपदा त्याच्या घरीं असते;
त्याचें नीतिमत्त्व सर्वकाळ राहें.
- ४ सात्त्विक जनांस अंधकारांत सूर्यप्रकाश प्राप्त होतो;
त्याच्या अर्थी कृपा, दया व न्याय
ही ओतप्रोत आहेत.
- ५ जो मनुष्य दया करितो व उसनें वेतो त्याचें
कल्याण होतें;
तो न्यायसमैत आपल्या मदाचें समर्पण करील.
- ६ तो कधीहि ढळणार नाही;
धार्मिकाचें स्मरण सर्वकाळ राहें.
- ७ तो वाईट बातमीला भिणार नाही;
त्याचें मन परमेश्वरावर भाव ठेवून अढळ राहें.
- ८ त्याचें मन स्थिर असतें,
आपल्या शत्रूंची गति आपल्या इच्छेप्रमाणें

१ मुळांत : हाल्लेच्या.

झालेली पाहणीपर्यंत तो डगमगणार नाही.

९ त्यानें सडक हातानें गरिबांस दानधर्म केला आहे;

त्याची धार्मिकता सर्वकाळ राहिल;
त्याचें शिग गौरवयुक्त होऊन उन्नत होतें.

१० हें पाहून दुर्जन खिन्न होतील;
ते दांतघोठ चावतील पण विरधकून जातील;
दुर्जनांची इच्छा नष्ट होईल.

१ परमेश्वराचें स्तवन करा.

११३

परमेश्वराच्या सेवकांनो,
स्तवन करा;

परमेश्वराच्या नामाचें स्तवन करा.

२ आतांपासून सर्वकाळ

परमेश्वराच्या नामाचा धन्यवाद होवो.

३ सूर्याच्या उगवतीपासून मावळतीपर्यंत
परमेश्वराचें नाम स्तवनीय आहे.

४ परमेश्वर सर्व राष्ट्रांहून उन्नत आहे;
त्याचें वैभव आकाशाहून उंच आहे.

५ परमेश्वर आमचा देव याच्यासारखा कोण आहे ?
तो उच्च स्थळीं सिंहासनासूढ आहे.

६ तो आकाश व पृथ्वी यांचें अवलोकन करण्यास
सुबतो.

७ तो दीनांस धुळींतून उठवितो,
दरिद्रांस उक्तिरब्जावळून उचलितो;

८ आणि त्यांस अधिपतींच्या,
आपल्या लोकांच्या अधिपतींच्या, पंक्तीस बसवितो.

९ तो बांभू लिवेला गृहिणी करून
मुलांची आनंदी माता करितो.
परमेश्वराचें स्तवन करा.

१ इस्त्राएल मिसर देशांतून निघाला,

११४

याकोबाचें धरणें परकी भाषा बोल-
णाऱ्या लोकांतून निघालें,

२ तेव्हां यहूदा त्याचें पवित्रस्थान झाला,

१ मुळांतः हल्लेख्या.

इस्त्राएल त्याचें राष्ट्र झाला.

३ हें पाहून समुद्र पळाला;
यादेंन मागें हटली.

४ पर्वतांनीं मेंढ्यांसारख्या,
टेकड्यांनीं कोकरांसारख्या उड्या मारिल्या.

५ हे समुद्रा, तुला काय झालें म्हणून तूं पळतोस ?
हे यादेंन, तुला काय झालें म्हणून तूं मागें हटतेस ?

६ अहो पर्वतांनो, तुम्हाला काय झालें म्हणून तुम्ही
मेंढ्यांसारख्या उड्या मारितां ?

अहो टेकड्यांनो, तुम्हाला काय झालें म्हणून तुम्ही
कोकरांसारख्या उड्या मारितां ?

७ अग्रे पृथ्वी, तूं प्रभूसमोर,
याकोबाच्या देवासमोर, धरधरां कांप.

८ तो खडक पालटून पाण्याचें तळें करितो,
गारेचा खडक पालटून पाण्याचा झरा करितो.

११५

१ हे परमेश्वरा, आमचें नको, आमचें नको,
तर आपल्या नामाचेंच गौरव कर,
कारण तूं दयाळू व सत्य आहेस.

२ यांचा देव कोठें आहे ?

असें राष्ट्रांनीं कां म्हणावें ?

३ आमचा देव स्वर्गांत आहे;

त्याला बरें वाटतें तें सर्व तो करितो.

४ त्यांच्या मूर्ति केवळ सोनेकेंच आहेत;

त्या मनुष्यांचा हातच्या कृति आहेत.

५ त्यांस तोंड आहे पण बोलतां येत नाहीं;

त्यांस डोळे आहेत पण दिसत नाहीं;

६ त्यांस कान आहेत पण ऐकुं येत नाहीं;

त्यांस नाक आहे पण वास येत नाहीं;

७ त्यांस हात आहेत पण स्पर्श करतां येत नाहीं;

पाय आहेत पण चालतां येत नाहीं;

त्यांच्या कंठांतून शब्द निघत नाहीं.

८ त्या बनविणारे व त्यांवर भाव ठेवणारे सर्व
त्यांसारखे बनतात.

९ हे इस्त्राएला, परमेश्वरावर भाव ठेव;

तोच त्यांचा साहाय्यकर्ता व त्यांची ढाल आहे.

- १० हे अहरोनाच्या घराण्या, परमेश्वरावर भाव ठेव;
तोच त्यांचा साहाय्यकर्ता व त्यांची ढाल आहे.
- ११ अहो परमेश्वराचें भय घराण्यांनां, परमेश्वरावर
भाव ठेवा,
तोच त्यांचा साहाय्यकर्ता व त्यांची ढाल आहे.
- १२ परमेश्वरानें आमची आठवण केली आहे; तो
आशीर्वाद देईल,
इझाएलाच्या घराण्याला आशीर्वाद देईल,
अहरोनाच्या घराण्याला आशीर्वाद देईल.
- १३ परमेश्वराचें भय घराण्यांच्या लहानघोरांस
तो आशीर्वाद देईल,
- १४ परमेश्वर तुमची वाढ करील,
तुमची व तुमच्या मुलांची वाढ करील.
- १५ आकाश व पृथ्वी हीं निर्माण करणाऱ्या परमेश्वराचा
तुम्हांस आशीर्वाद असो.
- १६ स्वर्ग तर परमेश्वराचा आहे;
पण पृथ्वी त्यानें मानवजातीला दिली आहे.
- १७ मेलेले, निःशब्दस्थानीं उतरलेले, कोणीहि
परमेश्वराचें स्तवन करीत नाहीत;
- १८ पण आम्ही आतांपासून सर्वकाळ परमेशाचा धन्य-
वाद करीत राहूं.
परमेश्वराचें स्तवन करा.

१ मी परमेश्वरावर प्रेम करितों
कारण तो माझी विनवणी ऐकतो.

२ त्यानें आपला कान मजकडे
लाविला आहे,

म्हणून मी जन्मभर त्याचा धावा करीन.

३ मृत्यूच्या बंधनांनीं मला वेष्टिलें,
अधोलोकच्या यातना मला झाल्या,
पेच व क्लेश हीं मला प्राप्त झालीं.

४ तेव्हां मी परमेश्वराच्या नामाचा धावा
करून म्हणालों,

हे परमेश्वरा, तुला मी विनवितों कीं माझा जीव

१ मुळांत : हाल्लेदया.

मुक्त कर..

- ५ परमेश्वर कृपाळू व न्यायी आहे;
आमचा देव कन्हवाळू आहे.
- ६ परमेश्वर मोळ्याचें रक्षण करितो;
मी दीनावस्थेंत होतों तेव्हां त्यानें माझा उद्धार केला.
- ७ हे माझ्या जिवा, तूं आपल्या विभ्रामस्थामी परत ये,
कारण परमेश्वरानें तुजवर बहुत उपकार
केले आहेत.
- ८ तूं माझा जीव मरणापासून,
माझे डोळे अश्रूपासून,
माझे पाय ठेचाळण्यापासून रक्षिले आहेत.
- ९ जीवतांच्या भूमीवर मी परमेश्वरासमोर चालेन.
- १० मी फार पीडित आहे, असें मी म्हणतों;
तरी देवावर माझी श्रद्धा आहे.
- ११ मी अधीरपणें म्हणालों कीं
सर्व मनुष्यें लबाढ आहेत.
- १२ परमेश्वरानें मजवर केलेल्या उपकारांचा
मी कसा उत्तराई होऊं ?
- १३ मी तारणांचा प्याला हातीं घेऊन
परमेश्वराच्या नामाचा धावा करीन.
- १४ परमेश्वराला केलेले नवस
मी त्याच्या सर्व लोकांसमक्ष फेडीन.
- १५ परमेश्वराच्या दृष्टीनें
त्याच्या भक्तांचें मरण अमोल आहे.
- १६ हे परमेश्वरा, मी खरोखर तुझा दास आहे;
मी तुझा दास; तुझ्या दासीचा पुत्र आहे;
तूं माझीं बंधनें सोडिलीं आहेत.
- १७ मी तुला उपकारस्मरणरूप होमबलि अर्पान,
परमेश्वराच्या नामाची घोषणा करीन.
- १८ मी परमेश्वराला केलेले नवस
त्याच्या सर्व लोकांसमक्ष फेडीन,
- १९ परमेश्वराच्या मंदिराच्या अंगणांत,
हे यफ्साळेमा, तुझ्यामध्यें ते फेडीन.
परमेश्वराचें स्तवन करा.

१ मुळांत : हाल्लेदया.

११७

- १ अहो सर्वं राष्ट्रानो, परमेश्वराचें स्तवन करा;
अहो सर्वं लोकांनो, त्याचें स्तवन करा.
२ कारण त्याची दया-आम्हांकर विपुल
झाली आहे
आणि परमेश्वराचें सत्य सनातन आहे.
परमेश्वराचें स्तवन करा.

११८

- १ परमेश्वराचें उपकारस्मरण करा, तो
चांगला आहे;
त्याची दया सनातन आहे.
२ आतां ह्याएवढें म्हणावें कीं
त्याची दया सनातन आहे.
३ अहोरोनाच्या घराण्यानें म्हणावें कीं
त्याची दया सनातन आहे.
४ परमेश्वराचें भय घरणाऱ्यांनीं म्हणावें कीं
त्याची दया सनातन आहे.
५ अडबणीच्या स्थळांतून मी परमेश्वराचा जन्म केला;
तो ऐकून परमेश्वरानें मला प्रसन्न स्थळीं नेलें.
६ परमेश्वर माझ्या पक्षाचा आहे; मी भिणार नाही;
मनुष्य माझे काय करणार?
७ माझा साहाय्यकर्तो परमेश्वर माझ्या पक्षाचा आहे;
माझ्या द्वेष करणाऱ्यांची दशा
मी ढोळे मरून पाहीन.
८ मनुष्यावर भरवसा ठेवण्यापेक्षा
परमेश्वराचा शरण जावें हें बरें.
९ अधिपतीवर भरवसा ठेवण्यापेक्षा
परमेश्वराचा शरण जावें हें बरें.
१० सर्वं राष्ट्रानें मला घेरिलें आहे;
परमेश्वराच्या नामानें मी त्यांचा उच्छेद करीन.
११ त्यांनीं मला घेरिलें आहे; अहो, मला घेरिलें आहे;
परमेश्वराचें नाम घेऊन मी त्यांचा उच्छेद करीन.
१२ त्यांनीं मला मधमाशांप्रमाणें घेरिलें आहे;
कांटबणाच्या आगीप्रमाणें ते विद्धन ज्वातील,
परमेश्वराच्या नामानें मी त्यांचा उच्छेद करीन.

१ मुळांस : हालेलया.

- १३ मीं पढावें म्हणून तूं मला जोरानें धक्का दिल्या,
पण परमेश्वरानें मला सावरिलें.
१४ परमेश्वर माझे बल, व माझा स्तोत्रविषय आहे;
तो माझा उदारक झाला आहे.
१५ उत्सवाचा व तारणाचा शब्द
धार्मिकांच्या वस्तीत आहे;
परमेश्वराचा उजवा हात पराक्रम करितो.
१६ परमेश्वराचा उजवा हात उभारिलेला आहे;
परमेश्वराचा उजवा हात पराक्रम करितो.
१७ मी मरावयाचा नाही, मी जगणार;
आणि परमेश्वराच्या कृत्यांचें वर्णन करणार.
१८ परमेश्वरानें मला जबर शासन केलें;
तरी मला मृत्यूच्या हवालीं केलें नाही.
१९ मजसाठीं धार्मिकतेचीं द्वारें उघडा;
मी त्यांतून प्रवेश करून परमेश्वराचें उपकारस्मरण
करीन.
२० हें परमेश्वराचें द्वार आहे;
यांतून धार्मिक जन प्रवेश करोत.
२१ तूं माझे ऐकलें आहे,
तूं माझा तारक झाला आहेस,
यास्तव मी तुझें उपकारस्मरण करितों.
२२ बांधणाऱ्यांनीं नापसंत केलेला दगड
कोनशिला झाला आहे.
२३ हें परमेश्वराच्या हातून बळलें आहे;
हें आमच्या दृष्टीनें अद्भुत कृत्य आहे.
२४ परमेश्वरानें हा दिवस नेमिला आहे;
यांत आपण उल्लास व आनंद कांठ.
२५ हे परमेश्वरा, तुला विनवितां कीं आमचा उदार कर
हे परमेश्वरा, तुला विनवितां कीं आमहांस संपदा दे
२६ परमेश्वराच्या नामानें येणाऱ्याचा घन्यवाद होवो
परमेश्वराच्या मंदिरांतून आम्ही तुम्हांस आशीर्वात
केतो.
२७ प्रकाश दिला आहे, त्यानें आमहांस प्रकाश दिला
आहे;
उत्सवाचा यज्ञपट्ट वेदीच्या शिंभांस
दोऱ्यांनीं बांधा.

- २४ तूं माझा देव आहेस;
मी तुझें उपकारस्मरण करीन;
हे माझ्या देवा, मी तुझी शोरोवी गाईन.
२९ परमेश्वराचें उपकारस्मरण करा; तो चांगला आहे;
त्याची दया सनातन आहे.

१ घन्य ते जन, जे आपलें वर्तन जोख

११९

ठेवून

परमेश्वराच्या शास्त्राप्रमाणें चालतात.

- २ घन्य ते जन, जे त्याचे निर्वध पाळून
त्याला मनःपूर्वक शरण जातात.
३ ते कांहीं अधर्माचरण करीत नाहीत;
तर त्याच्या मार्गानें चालतात.
४ तुझे विधि आम्ही मनःपूर्वक पाळवजे
म्हणून तूं ते आम्हांस लावून दिके आहेत.
५ तुझे नियम पाळावयासाठीं माझी चालचलणूक
व्यवस्थित असावी,
हेंच माझें मार्गणें आहे.
६ मीं तुझ्या सर्व आज्ञांकडे लक्ष पुरविलें
तर मीं फुजीत होणार नाहीं.
७ तुझ्या रास्त निर्णयांचें ज्ञान मी प्राप्त करून घेईन
वेढ्यां मी सरळ मनानें तुझें स्तवन करीन.
८ मी तुझे नियम पाळीन;
माझा सर्वस्वी त्याग करूं नको.
९ तरुण आपला वर्तनक्रम कशांनें शुद्ध राखील ?
तुझ्या वचनाप्रमाणें सावधान राहण्यानें.
१० सर्व मनानें तुला मी शरण आलों आहे;ं
तुझ्या आज्ञांपासून मला बहकूं देऊं नको.
११ मीं तुझ्याविरुद्ध पाप करूं नये
म्हणून मीं आपल्या मनांत तुझें वचन जपून
ठेविलें आहे.
१२ हे परमेश्वरा, तूं घन्य आहेस;
तुझे नियम मला शिकीव.
१३ मी आपल्या मुखांन

- तुझ्या तोंडच्या सर्व निर्णयांचें निवेदन करितों.
१४ तुझ्या निर्बंधांचा मार्ग हीच माझी धनसंपदा,
असें मानून मी अत्यानंद करितों.
१५ मी तुझ्या विधींचें मनन करीन,
तुझ्या मार्गांकडे लक्ष देईन.
१६ मी तुझ्या नियमांनीं सुख पावेन;
मी तुझें वचन विसरावयाचा नाहीं.
१७ आपल्या दासाला औदार्य दाखीव,
म्हणजे मी जिवंत राहून तुझें वचन पाळीन.
१८ तूं माझे नेत्र उघड,
म्हणजे तुझ्या शास्त्रांतील अद्भुत गोष्टी माझ्या
दृष्टीस पडतील.
१९ मी या जगांत केवळ प्रतापी आहे;ं
तुझ्या आज्ञा मजपासून गुप्त ठेवूं नको.
२० तुझ्या निर्णयांची सर्वदा उत्कंठा धरून
माझा जीव कासावीस झाला आहे.
२१ गर्विष्ठांस तूं धमकावितोस,
तुझ्या आज्ञांपासून बहकणारे शापित आहेत.
२२ निंदा व सिरस्कार मजपासून बुर कर;
करण मी तुझे निर्वध पाळितों.
२३ अधिपतिहि बसून आपसांत मजविरुद्ध बोळतात;
पण तुझा दास तुझ्या नियमांचें मनन करितो.
२४ तुझे निर्वध मला फार गोड आहेत.
ते माझे मंत्री आहेत.
२५ माझा जीव धुळीस मिळाला आहे;
तूं आपल्या वचनाप्रमाणें मला नवजीवन दे.
२६ मीं आपला वर्तनक्रम तुजपुढें मांडिल्या आणि तूं
माझें ऐकलें;
तूं आपले नियम मला शिकीव.
२७ तुझ्या विधींची पद्धति मला समजावून दे,
म्हणजे मी तुझ्या अद्भुत कृत्यांचें मनन करीन.
२८ माझा जीव वेदानें गहन जातो;
आपल्या वचनाप्रमाणें मला आचार दे.

- २९ असत्याचा मार्ग मजपासून दूर कर;
कृपाळू होऊन तुझे शास्त्र मला दे.
- ३० मी सत्याचा मार्ग निवडिला आहे;
मी तुझे निर्णय आपल्यासमोर ठेविले आहेत.
- ३१ मी तुझे निर्बंध धरून राहिलो आहे;
हे परमेश्वरा, मला फजीत होऊं देऊं नको.
- ३२ तूं माझे मन विकसित करतोस,
म्हणून मी तुझ्या आज्ञांच्या मार्गांनं धावतो.
- ३३ हे परमेश्वरा, तूं आपल्या नियमांचा मार्ग मला
दाखीव,
म्हणजे तो मी शेवटपर्यंत धरून राहीन.
- ३४ मला बुद्धि दे, म्हणजे मी तुझे शास्त्र पाळीनं;
खरोखर पूर्ण मनोभावं तें मी पाळीन.
- ३५ तूं आपल्या आज्ञांच्या मार्गांनं मला चालीव;
त्यांतच माझा सुखानंद आहे.
- ३६ माझ्या मनाचा कळ लाभाकडे नको, तसें तुझ्या
निर्बंधांकडे होऊं दे.
- ३७ निरर्थक गोष्टींपासून माझी दृष्टि फिरीव;
तुझ्या मार्गात मला उत्तेजित कर.
- ३८ तूं आपलें भय धरणाऱ्यांस दिलेलें वचन
आपल्या दासासंबंधानें खरें कर.
- ३९ मला निचेचें भय आहे म्हणून ती दूर कर;
तुझे निर्णय उत्तम आहेत.
- ४० पाहा, मला तुझ्या विधींचा ध्यास
लागून राहिला आहे;
तूं आपल्या न्याय्यत्वांनं मला उत्तेजित कर.
- ४१ हे परमेश्वरा, तुझी प्रेमयुक्त दया मला प्राप्त होवो.
तुझ्या वचनानुसार तूं सिद्ध केलेलें तारण मला
प्राप्त होवो;
- ४२ म्हणजे माझी निंदा करणाऱ्यास
मला उत्तर देतां येईल;
कारण तुझ्या वचनावर माझा भरवसा आहे.
- ४३ तूं आपलें सत्यवचन माझ्यां मुखानें सर्वथा
नाहीसं होऊं देऊं नको,

- कारण मी तुझ्या निर्णयांची आज्ञा धरिली आहे.
- ४४ तेणेंकरून मी तुजें शास्त्र नित्यनेमानें
सदासर्वकाळ पाळीत राहीन.
- ४५ मी मोकळेपणानें चालेन,
कारण मी तुझ्या विधींचा आश्रय केला आहे.
- ४६ मी राजांसमोरखुद्दां तुझे निर्बंध सांगेन,
संकोच धरणार नाही.
- ४७ मी तुझ्या आज्ञांमध्ये पूर्णानंद मानीन,
त्या मला प्रिय आहेत.
- ४८ तुझ्या आज्ञा मला प्रिय आहेत म्हणून मी आपले
हात उभारीन
आणि तुझ्या नियमांचें मनन करीन.
- ४९ तूं आपल्या दासाला दिलेलें वचन आठीव,
कारण तूं मला आज्ञा लाविली आहे.
- ५० तुजें वचन मला उत्तेजित करितें;
हेंच माझ्या दुःखांत माझे सांत्वन आहे.
- ५१ गर्विष्ठानीं माझा फार उपहास केला,
तरी मी तुझ्या शास्त्रापासून बंदकलों नाही.
- ५२ हे परमेश्वरा, तुझे पुरातन निर्णय आठवून
मी समाधान पावलों आहे.
- ५३ दुर्जन तुझ्या शास्त्राचा धिकार करितात,
म्हणून मला फार संताप येतो.
- ५४ माझ्या संसारयात्रेत
तुझे नियम मला गीतरूप झाले आहेत.
- ५५ हे परमेश्वरा, मी रात्री तुझ्या नामाचें स्मरण करून
तुजें शास्त्र पाळिलें आहे.
- ५६ मी तुझे विधि आचरितों
त्यांपासूनच माझे हित झालें.
- ५७ परमेश्वर माझा वतनभाग आहे;
तुझीं वचनं पाळण्याचा मी निश्चय केला आहे.
- ५८ मी अगदीं मनापासून तुझा प्रसाद याचिला आहे
आपल्या वचनाप्रमाणें मजवर कृपा कर.
- ५९ आपल्या वर्तनक्रमाविषयीं विचार करून मी

- तुझ्या निर्बंधांकडे पावले फिरविलीं.
- ६० मी तुझ्या आज्ञा पाळण्याविषयी उतावळा झालों,
मी विलंब लाविला नाही.
- ६१ दुर्जनंच्या पाशांनीं मला वेष्टिलें,
तरी मी तुझे शास्त्र विसरलों नाही.
- ६२ तुझ्या रास्त निर्णयांबद्दल
तुझे उपकारस्मरण करावयास
मी मध्यरात्रीं उठलों.
- ६३ तुझे भय घराण्याच्या सर्वांचा,
तुझे विधि पाळणाऱ्यांचा, मी सोबती आहे.
- ६४ हे परमेश्वरा, तुझ्या दयेनें पृथ्वी भरली आहे;
तू आपले नियम मला शिकीव.
- ६५ हे परमेश्वरा, तू आपल्या वचनप्रमाणें
आपल्या दासाचें हित केले आहे.
- ६६ सद्बिबेक व ज्ञान मला दे,
कारण तुझ्या आज्ञांवर माझी निष्ठा आहे.
- ६७ मी पीडित झाल्यापूर्वी मटकत असें,
पण आतां मी तुझे वचन पाळीत आहे.
- ६८ तू चांगला आहेस, तू चांगले करितोस.
तुझे नियम मला शिकीव.
- ६९ गर्विष्ठानीं मजवर खोटा आरोप आणिला आहे;
तथापि मी अगदीं मनापासून तुझे विधि पाळीन.
- ७० त्यांचें मन कठीण झालें आहे;
मी तर तुझ्या शास्त्रांत रमून गेलों आहे.
- ७१ मी पीडित झाल्यामुळे माझे बरें झालें;
कारण तेणेंकरून मी तुझे नियम शिकलों.
- ७२ सोन्याच्याच्या लक्षावधि नाण्यांपेक्षां
तुझ्या मुखीचें शास्त्र मला मोलवान् आहे.
- ७३ तुझ्या हातांनीं मला निर्माण केले व घडिलें;
तुझ्या आज्ञा शिकण्यास मला बुद्धि दे.
- ७४ तुझे भय घरणारे मला पाहून हर्ष पावोत;
कारण मीं तुझ्या वचनाची आज्ञा धरिली आहे.
- ७५ हे परमेश्वरा, तुझे निर्णय न्यायानुसार आहेत,

- आणि सत्यास अनुसरून तू मला पीडिलें आहे
हें मी जाणलों.
- ७६ तू आपल्या सेवकाला दिलेल्या वचनानुसार
तुझ्या प्रेमयुक्त दयेनें मला सांत्वन प्राप्त होऊं दे.
- ७७ मजवर कष्टा कर म्हणजे मी जगेन;
कारण तुझे शास्त्र माझा पूर्णानंद आहे.
- ७८ गर्विष्ठ फजीत होवोत, कारण त्यांनीं लबाडीनें
माझा अन्याय केला आहे;
मी तुझ्या विधींचें मनन करीन.
- ७९ तुझे भय घरणारे माझ्याकडे पाहोत,
म्हणजे त्यांस तुझे निर्वध कळतील.
- ८० मीं लज्जित होऊं नये
म्हणून माझे चित्त तुझ्या नियमांकडे एकनिष्ठपणें
लागूं दे.
- ८१ तू सिद्ध केलेल्या तारणाची उत्कंठा धरून माझा जीव
व्याकुळ झाला आहे;
मी तुझ्या वचनाची आशा धरितों.
- ८२ तुझ्या वचनाचा ध्यास लागून
माझे डोळे शिणले आहेत;
तू माझे सांत्वन केव्हां करशील ?
असें मी म्हणत आहे.
- ८३ धुरांत ठेविलेल्या बुधलीसारखा मी झालों आहे;
तरी मी तुझे नियम विसरलों नाही.
- ८४ तुझ्या सेवकाचे दिवस कितीसे उरले आहेत ?
माझ्या पाठीस लागणाऱ्यांस
तू कधीं न्यायदंड करशील ?
- ८५ गर्विष्ठ तुझ्या शास्त्राप्रमाणें चालत नाहीत;
त्यांनीं मजसाठीं खाचा खणून ठेविल्या आहेत.
- ८६ तुझ्या सर्व आज्ञा सत्य आहेत;
ते लबाडीनें माझ्या पाठीस लागले आहेत, तू
मला साहाय्य कर.
- ८७ त्यांनीं पृथ्वीवरून माझा बहुतेक नायनाट केला;
तरी मी तुझे विधि सोडिले नाहीत.
- ८८ तू आपल्या सप्रेम दयेनें मला नवजीवन दे,

म्हणजे मी तुझ्या मुखीचे निर्बंध पाळीन.

- ८९ हे परमेश्वरा, तुझें वचन स्वर्गांत सर्वकळ स्थिर आहे.
- ९० तुझी सत्यता पिढ्यानपिढ्या आहे; तूं पृथ्वी स्वापिली व ती तक्षीच कायम आहे.
- ९१ ती तुझ्या निर्णयांप्रमाणें आजपर्यंत कायम राहिली आहेत; कारण सर्व कांहीं तुझी सेवा करीत आहेत.
- ९२ तुझ्या शास्त्राच्या ठायीं मला आनंद वाटला नसता तर माझ्या दुःखांत माझा अंत कधीच झाला असता.
- ९३ तुझे विधि मी कधीहि विसरणार नाही; कारण तूं त्यांच्या योगें मला नवजीवन दिलें आहे.
- ९४ मी तुझा आहे, माझें तारण कर; कारण मी तुझ्या विधींचा आश्रय केला आहे.
- ९५ दुर्जन माझा नाश करावयास टपले आहेत; तरी मी तुझे निर्बंध घ्यानांत घरीन.
- ९६ सर्व पूर्णतेला मर्यादा आहे हें मी पाहिलें आहे; तुझी आज्ञा अत्यंत व्यापक आहे;
- ९७ अहाहा, तुझें शास्त्र मला किती प्रिय आहे ! दिवसभर त्याकडे माझें लक्ष लागलेलें असतें. तुझ्या आज्ञा मला आपल्या वैच्यांच्यापेक्षां शहाणें करितात; कारण त्या सदोदित माझ्याजवळच आहेत.
- ९८ माझ्या सर्व शिक्षकांपेक्षां मला अधिक समज आहे;
- कारण मी तुझ्या निर्बंधांचें मनन करितों.
- १०० बयोदृष्टापेक्षां मला अधिक कळतें; कारण मी तुझे विधि पाळितों.
- १०१ तुझें वचन पाळवें म्हणून मी आपलें पाळू इराक कुमार्पासून आहुरितों.
- १०२ तुझ्या निर्णयांपासून मी बळकें नाहीं; कारण तूं मला शिकविलें आहे.

- १०३ तुझीं वचनें माझ्या जिन्हेला किती मधुर लागतात !
- माझ्या तोंडाला तीं मधापेक्षां गोड लागतात.
- १०४ तुझ्या विधींच्या द्वारें मला समज प्राप्त होतो, म्हणून मी प्रत्येक असत्यमार्गाचा द्वेष करितों.
- १०५ तुझें वचन माझ्या पावलांकरितां दिला व माझ्या मार्गावर प्रकाश आहे.
- १०६ तुझे रास्त निर्णय पाळीन अशी शपथ मी वाहिली आहे,
- ती मी खरी करीन.
- १०७ मी फार पीडलों आहे;
- हे परमेश्वरा, तूं आपल्या वचनांप्रमाणें मला नवजीवन दे.
- १०८ हे परमेश्वरा, माझ्या तोंडचीं वचनें हीं स्वसंतोषाचीं अर्पणें समजून मान्य कर; तुझे निर्णय मला छिकीव.
- १०९ मी आपला जीव नेहमीं मुठीत धरून आहे, तरी मी तुझें शास्त्र विसरलों नाहीं.
- ११० दुर्जनांनीं माझ्यासाठीं पाश मांडिला आहे, तरी तुझ्या विधींपासून मी बहकलों नाहीं.
- १११ तुझे निर्बंध माझें सर्वकाळचें वतन म्हणून मी स्वीकारिले आहेत;
- कारण त्यांच्या योगें माझ्या मनाला इष होतो.
- ११२ तुझे नियम सर्वदा शेवटपर्यंत पाळण्याकडे मी आपलें मन लाविलें आहे.
- ११३ मी दुटप्पी मनुष्यांचा द्वेष करितों,
- तथापि तुझें शास्त्र मला प्रिय आहे.
- ११४ तूं माझा आश्रय व माझी ढाल आहेस;
- मी तुझ्या वचनाची आज्ञा घरितों.
- ११५ अहो दुष्कर्यांनीं, मजपासून दूर व्हा;
- मी आपल्या देवाच्या आज्ञा पाळणार.
- ११६ तूं आपल्या वचनांनुसार मला संभाळ: म्हणजे मी जनेन;

- माझ्या आशेसंबंधानें मला फजीत होऊं देऊं नको.
- ११७ मला आधार दे म्हणजे मी सुरक्षित राहीन, आणि तुझ्या नियमांवर निरंतर चित्त ठेवीन.
- ११८ तुझ्या नियमांपासून बहकणाऱ्या सर्वांचा तूं धिक्कार करितोस; त्यांचें कपट निरर्थक आहे.
- ११९ पृथ्वीवरील सर्व दुर्जनांस तूं गळप्रमाणें दूर करितोस; यामुळे तुझे निर्बंध मला प्रिय आहेत.
- १२० तुझ्या भयानें माझ्या अंगावर कांटा उभा राहतो; तुझ्या निर्णयांस मी भितीं.
- १२१ मीं न्याय व नीति आचरिली आहे; माझ्या छळणाऱ्यांच्या हातीं मला सोडून देऊं नको.
- १२२ तूं आपल्या दासाच्या हितासाठीं जामीन हो; गर्विष्ठांस माझा छळ करू देऊं नको.
- १२३ तूं सिद्ध केलेल्या तारणाची व तुझ्या न्याय्य वचनाची प्रतीक्षा करितां करितां माझे डोळे क्षिणले आहेत.
- १२४ तूं आपल्या दासाला आपल्या दयेस अनुसरून वागवून घे, आणि तूं आपले नियम मला शिकीव.
- १२५ मी तुझा दास आहें, मला तुझ्या निर्बंधांचें ज्ञान व्हावें म्हणून मला बुद्धि दे.
- १२६ परमेश्वरानें आपला हस्तपराक्रम दाखविण्याचा समय आला आहे; कारण त्यांनीं तुझ्या शास्त्राचें अतिक्रमण केलें आहे;
- १२७ म्हणूनच मी तुझ्या आज्ञा सोन्यापेक्षां, बावनकशी सोन्यापेक्षां प्रिय मानितों.
- १२८ यामुळे सर्व बाबीसंबंधानें तुझे सर्व विधि यथायोग्य आहेत असें मी मानितों;

- आणि प्रत्येक असत्य मार्गाचा मी द्वेष करितों.
- १२९ तुझे निर्बंध आश्चर्यकारक आहेत; म्हणून माझा जीव ते पाळितो.
- १३० तुझ्या वचनांच्या उल्लंघनां प्रकाश प्राप्त होतो, त्यांनें भोळ्यांस ज्ञान प्राप्त होतें.
- १३१ मीं तोंड उचलून धापा टाकल्या; कारण मला तुझ्या ज्ञानाचा ध्यास लागला.
- १३२ मजकडे वळ आणि तुझ्या नामाची आवड घरणाऱ्यांस योग्य अशी कृपा मजवर कर.
- १३३ तुझ्या वचनाच्या द्वारें माझीं पावलें स्थिर कर. आणि कसल्याहि दुष्टाईचा मजवर अंमल होऊं देऊं नको.
- १३४ मनुष्याच्या बलात्कारापासून मला मुक्त कर, म्हणजे मी तुझे विधि पाळीन.
- १३५ तूं आपला मुखप्रकाश आपल्या दासावर पाड; आणि तुझे नियम मला शिकीव.
- १३६ मनुष्यें तुझें शास्त्र पाळीत नाहीत, म्हणून माझ्या डोळ्यांतून अश्रूंचे प्रवाह चालतात.
- १३७ हे परमेश्वरा, तूं न्यायी आहेस; तुझे निर्णय सरळ आहेत.
- १३८ तूं आपले निर्बंध न्याय्य व पूर्ण विश्वसनीय असे लावून दिले आहेत.
- १३९ माझ्या आस्थेनें मला प्राप्त टाकिलें आहे; कारण माझे शत्रु तुझीं वचनें विसरले आहेत.
- १४० तुझें वचन अगदीं शुद्ध आहे; तें तुझ्या दासाला प्रिय आहे;
- १४१ मी क्षुद्र व तुच्छ आहें, तरी मी तुझे विधि विसरत नाहीं.
- १४२ तुझें न्याय्यत्व हें सनातन न्याय्यत्व आहे, आणि तुझें शास्त्र सत्य आहे.
- १४३ मी संकटांत व क्लेशांत सांपडलों आहें; तरी तुझ्या आज्ञा मला आनंदादायी आहेत.

- १४४ तुझे निर्बंध सनातन व न्याय्य आहेत;
मला बुद्धि दे म्हणजे मी वांचेन.
- १४५ मी अगदी मनापासून तुझा धावा करितों;
हे परमेश्वरा, तू माझे ऐक;
मी तुझे नियम पाळीन.
- १४६ मी तुझा धावा करितों; तू मला तार,
म्हणजे मी तुझे निर्बंध पाळीन;
- १४७ उजाडण्यापूर्वी उठून मी आरोळी करितों;
मी तुझ्या वचनांची आज्ञा धरितों.
- १४८ तुझ्या वचनांचे चिंतन करावयास
रात्रीच्या प्रत्येक प्रहरापूर्वी
मी डोळे उघडून जागा असतो.
- १४९ तू आपल्या सप्रेम दयेनें माझी बाणी ऐक;
हे परमेश्वरा, तू आपल्या निर्णयांस अनुसरून
मला नवजीवन दे.
- १५० तुझ्या योजणारे जवळ आले आहेत;
ते तुझ्या शास्त्रापासून दूर आहेत.
- १५१ हे परमेश्वरा, तू जवळ आहेस;
तुझ्या सर्व आज्ञा सत्य आहेत.
- १५२ तुझ्या निर्बंधांवरून मला पूर्वीपासून ठाऊक
आहे की
ते तू सर्वकाळासाठी स्थापिले आहेत.
- १५३ माझे दुःख पाहा, त्यापासून मला मुक्त कर;
कारण मी तुझे शास्त्र विसरलों नाही.
- १५४ माझा वाद तू चालीव, मला मुक्त कर;
तू आपल्या वचनांप्रमाणे मला नवजीवन दे.
- १५५ तारण दुर्जेनांपासून दूर आहे;
कारण ते तुझ्या नियमांकडे लक्ष पुरवीत नाहीत.
- १५६ हे परमेश्वरा, तुझी कृपा थोर आहे;
तू आपल्या निर्णयांस अनुसरून
मला उत्तेजित कर.
- १५७ माझ्या पाठीस लागणारे व माझे शत्रु
बहुत आहेत.

- तरी मी तुझ्या निर्बंधांपासून दळलों नाही.
- १५८ विश्वासघातक्यांस पाहून मला वीट
आला आहे;
कारण ते तुझे वचन पाळीत नाहीत.
- १५९ तुझे विधि मी किती प्रिय मानित आहे तें पाहा;
हे परमेश्वरा, तू आपल्या सप्रेम दयेनें मला
उत्तेजित कर.
- १६० तुझे एकंदर वचन सत्य आहे;
तुझे सर्व रास्त निर्णय सनातन आहेत.
- १६१ अधिपति माझ्या पाठीस बिनाकारण लागले
आहेत;
परंतु माझे हृदय तुझ्या वचनांचे भय धरितें.
- १६२ मोठा धनसंचय सांपडलेल्या मनुष्याला जसा
आनंद होतो
तसा तुझ्या वचनांविषयी मला होतो.
- १६३ मी असत्याचा द्वेष करितों व त्याचा वीट
मानितों;
परंतु तुझ्या शास्त्रावर माझी आवड आहे.
- १६४ तुझ्या रास्त निर्णयांस्तव
मी दिवसांतून सात वेळं तुझे स्तवन करितों.
- १६५ तुझे शास्त्र प्रिय मानणाऱ्यांस फार शांति असते.
त्यांस कशाचाहि अडखळा नाही.
- १६६ हे परमेश्वरा, मी तू सिद्ध केलेल्या तारणाची आज्ञा
धरितों; तुझ्या आज्ञा मी पाळिल्या आहेत.
- १६७ माझा जीव तुझे निर्बंध पाळितों;
व ते मला अत्यंत प्रिय आहेत.
- १६८ मी तुझे विधि व तुझे निर्बंध पाळितों;
माझा सर्व वर्तनक्रम तुजपुढें आहे.
- १६९ हे परमेश्वरा, माझी आरोळी तुजपर्यंत पोहंचो;
तू आपल्या वचनानुसार मला बुद्धि दे.
- १७० माझी विनंति तुजपुढें येवो;
तू आपल्या वचनानुसार मला मुक्त कर.
- १७१ तू मला आपले नियम शिकवितोस

- म्हणून माझ्या मुखांतून स्तुतीचा प्रवाह निघो.
- १७२ माझी जिव्हा तुझ्या वचनाची स्तुति गावो;
कारण तुझ्या सर्व आज्ञा न्याय्य आहेत.
- १७३ तुझा हात मला साहाय्य करो;
कारण मी तुझे विधि स्वीकारिले आहेत.
- १७४ हे परमेश्वरा, तू सिद्ध केलेल्या तारणाची मी उत्कंठा
घरिली आहे;
- तुझें शास्त्र मला आनंददायी आहे.
- १७५ माझा जीव बांचो, म्हणजे तो
तुझी स्तुति करील;
- तुझे निर्णय मला साहाय्य करीत.
- १७६ हरवलेल्या मेंढरासारखा मी हरबलो आहे;
आपल्या दासाचा शोध कर;
- कारण मी तुझ्या आज्ञा कधी विसरलो नाही.

१२०

[उत्कमणस्तोत्र]

- १ मी संकटांत असतां परमेश्वराचा धावा केला,
आणि त्यानें माझे ऐकले.
- २ हे परमेश्वरा, माझा जीव असत्य वाणीपासून,
कपटी जिव्हेपासून मुक्त कर.
- ३ अगे कपटी जिव्हे, तुला काय मिळणार ?
आणखी तुला काय मिळणार ?
- ४ वीरांचे तीक्ष्ण बाण
आणि रतम लाकडाचे निखारे.
- ५ हाय हाय ! मी मेघोखांत प्रवासी होऊन राहतों,
केदाराच्या डेऱ्यांजवळ राहतों.
- ६ शांतीचा द्वेष करणाऱ्याजवळ
माझ्या जिवाचें राहणें बहुत काळ झालें.
- ७ मी शांतिप्रिय आहे;
- तरी मी बोलतांच ते लढाईस उठतात.

१२१

[उत्कमणस्तोत्र]

- १ मी आपली दृष्टि पर्वतांकडे लावितों;
मला साहाय्य कोटून येईल ?
- २ आकाशाचा व पृथ्वीचा निर्माणकर्ता जो परमेश्वर

- त्याजपासून मला साहाय्य येतें.
- ३ तो तुझा पाय कदापि ढळूं देत नाही;
तुझ्या रक्षकास झोप लागत नाही.
- ४ पाहा, इस्राएलाच्या रक्षकाला झोप लागत नाही
व तो डलकीहि घेत नाही.
- ५ परमेश्वर तुझा रक्षक आहे;
परमेश्वर तुझ्या उजव्या हाताला तुला सावली आहे.
- ६ दिवसां सूर्य व रात्रीं चंद्र
तुला बाधा करणार नाही.
- ७ परमेश्वर सर्व अनिष्टांपासून तुझे रक्षण करील;
तुझ्या जिवाचें रक्षण करील.
- ८ परमेश्वर तुझे येणेंजाणें
आतांपासून सर्वकाळ सुरक्षित करील.

१२२

[दाविदाचें उत्कमणस्तोत्र]

- १ आपण परमेश्वराच्या मंदिराला जाऊं असें ते
मला म्हणाले;
- तेव्हां मला आनंद झाला.
- २ हे यरुशलेमा,
तुझ्या द्वारांत आमचे पाय उभे आहेत.
- ३ हे यरुशलेमा, मजबूत रचलेल्या शहरासारखे
तूं बांधिलेले आहेस.
- ४ तुझ्याकडे वंश, परमेश्वराचे वंश,
परमेश्वराच्या नामाचें उपकारस्मरण करवनास
चडून जातात,
हीच इस्राएलास साक्ष होय.
- ५ कारण तेथें न्यायासनें,
दाविदाच्या घराण्याचीं सिंहासनें मांडिली आहेत.
- ६ यरुशलेमाच्या कुशाळतासार्थी प्रार्थना करा;
तुजवर प्रीति करणाऱ्यांचें क्षेम असो.
- ७ तुझ्या कोटांत शांति असो;
तुझ्या मंदिरांत क्षेमकुशल असो.
- ८ माझे बंधु व माझे मित्र यांजकारितां
तुजमध्यें शांति वसो,
अशी मी प्रार्थना करीन.

१ परमेश्वर आमचा देव याच्या मंदिराप्रतिस्वर्ण
तुझ्या कल्याणासाठी मी झटत जाईन.

१२३

[उक्तमणस्तोत्र]

- १ हे स्वर्गात सिंहासनाखळ असणाऱ्या,
मी आपली दृष्टि वर तुजकडे लावितां.
- २ पाहो, जसे दासांचे डोळे आपल्या धन्याच्या
हाताकडे असतात,
जसे दासीचे डोळे आपल्या धनिणीच्या
हाताकडे असतात,
तसे परमेश्वर आमचा देव आम्हांवर कृपा करीपर्यंत
त्याच्याकडे आमचे डोळे लागलेले असतात.
- ३ हे परमेश्वरा, आम्हांवर कृपा कर, आम्हांवर कृपा कर,
कारण आमची पुरी छीथू होत आहे.
- ४ मुखवस्तू लोकांनी केलेला उपहास आणि
गर्विष्ठानी केलेली छीथू
यांनी आमच्या जिवाला पुरेपुरे करून टाकले आहे.

१२४

[दाविदाचे उक्तमणस्तोत्र]

- १ इत्याएल आता म्हणो कीं
जर परमेश्वर आमच्या पक्षाचा नसता,
२ लोक आम्हांवर उठले तेव्हां
जर परमेश्वर आमच्या पक्षाचा नसता,
३ तर त्यांचा शोध आम्हांवर मळक्या त्या वेळीं
त्यांनी आम्हांस जीवत गिळून टाकिले असतें;
४ जलांनी आम्हांस बुडविले असतें,
त्यांचा लोंढा आमच्या प्राणावरून गेल्य असता;
५ खळजळलेले लोढे
आमच्या जिवावरून गेले असते.
६ परमेश्वराचा धन्यवाद होवो;
त्यानें आम्हांस त्यांच्या दाडांत, भक्ष्य म्हणून पडूं
दिले नाही.
- ७ जसा पक्षी पारध्यांच्या पाशांतून सुटतो
तसा आमचा जीव मुक्त झाल्य आहे;
पण तुम्हें आम्ही मुक्त झालो आहो.

८ आकाश व पृथ्वी यांचा निर्माणकर्ता जो परमेश्वर
त्याच्या नामामुळे आम्हांस साहाय्य मिळतें.

१२५

[उक्तमणस्तोत्र]

- १ ज्यांची श्रद्धा परमेश्वरावर आहे
ते, जो क्षीयोन पर्वत निघळ असून सर्वकाळ
टिकतो, त्यासारखे आहेत.
- २ यक्षालेमाच्या समोकीतीं डोंगर आहेत,
तसा परमेश्वर आतांपासून सर्वकाळपर्यंत आपल्या
लोकांसभोवतीं वःहे.
- ३ दुर्जनांची दंडेली चार्मिकांच्या वतनावर
राहणार नाही;
तेज्जेकरून चार्मिक आपले हात दुष्कर्मांस
खणणार नाहीत.
- ४ हे परमेश्वरा, जे चांगले व सरळ मनाचे आहेत,
त्यांचें कल्याण कर.
- ५ जे आपल्या कुटिक मार्गाकडे वळतात
त्यांस परमेश्वर दुष्कर्मांबरोबर घालवून देईल.
इत्याएलस शांति असो.

१२६

[उक्तमणस्तोत्र]

- १ क्षीयोनांतून धरून नेलेल्या लोकांना जेव्हां
परमेश्वरानें परत आणिलें
तेव्हां आम्ही स्वर्गांत आहो असें आम्हांस वाटले.
२ तेव्हां आमचें मुख हास्यानें व आमची जिब्या
जयचोषानें भरली;
त्या समर्थी अन्य राष्ट्रांतील लोक म्हणूं लागले कीं
परमेश्वरानें यांच्यासाठीं महत्कृत्यें केलीं.
३ परमेश्वरानें आम्हांसाठीं महत्कृत्यें केलीं आहेत
त्यामुळे आम्हांस अत्यानंद झाल्य आहे.
४ हे परमेश्वरा, दक्षिणेकडल्या ओढ्यांप्रमाणें
आम्हांस बंदिवासांतून परत आण.
५ जे अश्रुपूर्ण नेत्रांनीं पेरणी करितात
ते हर्षानें कापणी करितात.
६ जो रबत रबत पांभर धरितो

तो खात्रीने आनंद करित आपल्या पेंढ्या घेऊन
येईल.

१२७ [शुकमोनाचें उल्कमणस्तोत्र]

- १ परमेश्वर घर बांधीत नाही
तर तें बांधणाऱ्यांचे भ्रम व्यर्थ आहेत;
परमेश्वर नगर रक्षीत नाही
तर पाहरेकऱ्याचें जागणें व्यर्थ आहे.
- २ तुम्ही पहाटेस उठतां, उषिरानें विश्रांति घेतां,
व कष्ट करून अन्न खातां,
पण तुमचें हें करणें व्यर्थ आहे;
तोच आपल्या प्रियजनांस लागेल तें झोपेंतहि देतो.
- ३ पाहा, संतति ही परमेश्वरानें दिलेले धन आहे,
पोटचें फळ त्याची देणगी आहे.
- ४ तरुणपणांतले पुत्र
हे वीराच्या हातांतील बाणाप्रमाणें आहेत.
- ५ ज्या पुरुषाचा भाता अशांनीं भरल्या आहे
तो धन्य !
वेशीवर शत्रूंशीं त्यांची बोलचाली होत असतां
ते ओशाळणार नाहीत.

१२८ [उल्कमणस्तोत्र]

- १ घन्य तो पुरुष, जो परमेश्वराचें भय धरितो,
जो त्याच्याच मार्गांनीं चालतो.
- २ तूं आपल्या भ्रमाचें फळ खाशील;
तूं सुखी होशील, तुजें कल्याण होईल.
- ३ तुझ्या माजघरांत तुझी वी जणूं काय
द्राक्षीच्या सफळ वेलासारखी होईल;
तुझीं मुलें तुझ्या मेजासभोवतीं जैतुनाच्या
रोप्यांसारखी होतील.
- ४ पाहा, परमेश्वराचें भय धरणारा पुरुष
याप्रमाणें आशीर्वाद पावेल.
- ५ परमेश्वर सीयोगांतून तुला आशीर्वाद देवो
आणि तुझ्या आयुष्याचे सर्व दिवस यशस्विमानें
कल्याण तुझ्या दृष्टीस पडो.

६ तुझ्या मुलांचीं मुलें तुझ्या दृष्टीस पडोत.
इसाएलास शांति असो.

१२९ [उल्कमणस्तोत्र]

- १ आतां इसाएलास म्हणू दे कीं
माझ्या तरुणपणापासून त्यांनीं
मला फार पीडिलें आहे;
- २ माझ्या तरुणपणापासून त्यांनीं
मला फार पीडिलें आहे;
तरी माझ्याविरुद्ध त्यांचें कांहीं चालले नाही.
- ३ नांगऱ्यांनीं माझी पाठ नांगरिली;
त्यांनीं आपल्या नांगरांनीं लांबलांब तासें काढिली.
- ४ परमेश्वर न्यायी आहे;
दुजेनांनीं लाविलेल्या जुंपण्या त्यानें तोडिल्या.
- ५ जे कोणी सीयोगाशीं वैर करितात ते लज्जित होवोत
आणि मार्गें फिरोत.
- ६ धाच्यांकर गवत उगवतें न उगवतें तोंच तें सुकून जातें,
त्याप्रमाणें ते होवोत;
- ७ कापणारा त्यानें आपली मूठ भरित नाही,
पेंढ्या बांधणारा त्यानें आपली कव भरित नाही.
- ८ जवळून येणारेजाणारे त्यांस एवढेंसुद्धां म्हणत
नाहींत कीं,
परमेश्वराचा आशीर्वाद तुम्हांस प्राप्त होवो.
परमेश्वराच्या नामानें आम्ही तुम्हांस आशीर्वाद
देतो.

१३० [उल्कमणस्तोत्र]

- १ हे परमेश्वरा, मी शोकसागरांतून तुझा घाबा
करीत आहे.
- २ हे प्रभू, माझी बाणी ऐक;
माझ्या विनवणीच्या शब्दांकडे तुझे कान लागोत.
- ३ हे परमेश्वरा, तूं पापें लक्षांत आणिक्षील,
तर हे प्रभू, दुजेपुढें कोण टिकाव घरील ?
- ४ तरी पण लोकांनीं तुजें भय धरितें
त्याकरितां तुझ्या ठायीं क्षमा आहे.

- ५ मी परमेश्वराची अपेक्षा करितों,
माझा जीव अपेक्षा करितों,
आणि मी त्याच्या वचनाची आशा धरितों.
६ पहाटेची वाट पाहणाऱ्या पहाऱेकऱ्यापेक्षां,
पहाटेची वाट पाहणाऱ्या पहाऱेकऱ्यापेक्षां,
माझा जीव प्रभूची अधिक वाट पाहतो.
७ हे इस्त्राएला, परमेश्वराची आशा धर,
कारण परमेश्वर दयानिधि आहे;
त्याजवळ उदारदानें विपुल आहेत.
८ तो इस्त्राएल्यस त्याच्या सर्व शातकांपासून मुक्त करील.

१३१

[दाविदाचें उत्क्रमणस्तोत्र]

- १ हे परमेश्वरा, माझे मन गर्विष्ठ नाही,
माझी दृष्टि उन्मत्त नाही;
आणि मोठोमोठ्या व मला असाध्य अशा गोष्टींच्या
भानगडीत मी पडत नाही.
२ खरोखरच मी आपला जीव स्वस्थ व शांत
ठेविला आहे;
दूध तुटलेलें बाळक आईबरोबर असतें
तसा, माझा जीव दूध तुटलेल्या बाळकासारखा
माझ्या ठायी आहे.
३ हे इस्त्राएला, आतांपासून सर्वकाळपर्यंत
तूं परमेश्वराची आशा धरून राहा.

१३२

[उत्क्रमणस्तोत्र]

- १ हे परमेश्वरा, दाविदाप्रीत्यर्थ
त्याच्या सर्व कष्टांचें स्मरण कर.
२ त्यानें परमेश्वराजवळ प्रतिज्ञा केली,
याकोबाच्या समर्थ प्रभूस नवस केला कीं
३ मी आपल्या राहण्याच्या तंबूंत जाणार नाहीं,
आपल्या निजावयाच्या पलंगावर चढणार नाहीं;
४ मी आपल्या डोळ्यांस झोप
आपल्या पापण्यांस तंद्री लागू देणार नाहीं;
५ परमेश्वरासाठीं स्थान,
याकोबाच्या समर्थ प्रभूसाठीं निवासमंडप मिळवी-

पर्यंत मी असेंच करीन.

- ६ पाहा, कोश एफ्राथांत आहे असें आम्हीं ऐकलें;
तो वैराण प्रदेशांत आम्हांस सांपडला.
७ आपण त्याच्या निवासमंडपांत जाऊं,
त्याच्या पादासनापुढें दंडवत घालूं.
८ हे परमेश्वरा, ऊठ;
तूं आपल्या सामर्थ्याच्या कोशासह आपल्या
विश्रामस्थानी ये.
९ तुझे याजक धार्मिकतेनें भूषित होवत;
तुझे भक्त आनंदघोष करत;
१० तुझा सेवक दावीद याच्याप्रीत्यर्थ
तूं आपल्या अभिषिक्ताचें तोंड मागे फिरवूं नको.
११ परमेश्वरानें दाविदाजवळ खरी शपथ वाहिली आहे;
तो माघार घेणार नाहीं; ती शपथ अशी कीं
मी तुझ्या पोटच्या फळांतलें तुझ्या
सिंहासनावर बसवीन;
१२ तुझीं मुलें माझा करार
व मी त्यांस शिकविलेले निर्बंध पाळतील,
तर त्यांचींही मुलें सर्वकाळ तुझ्या
सिंहासनावर बसतील.
१३ परमेश्वरानें सीयोन निवडून घेतलें आहे;
आपल्या निवासासाठीं त्यानें त्याची इच्छा केली आहे.
१४ हें सर्वकाळ माझे विश्रामस्थान आहे;
एथें मी राहीन, कारण हें मला आवडलें आहे.
१५ मी त्याला विपुल अन्नसामग्रीचा आशीर्वाद देईन,
त्याच्यांतल्या दरिद्रांस भाकरीनें तृप्त करीन.
१६ मी त्याच्या याजकांस उदारानें मंडित करीन;
त्यांतील भक्त मोठा जयघोष करतील.
१७ तेथें दाविदाच्या रांगूस अंकुर फुटेल असें मी करीन;
मी आपल्या अभिषिक्तांसाठीं दीप मांडिला आहे.
१८ मी त्याच्या बैऱ्यांस लजेनें वेष्टित करीन;
पण त्याच्या शिरां त्याचा मुकुट झळकेल.

१३३

[दाविदाचें उत्क्रमणस्तोत्र]

- १ पाहा, बंधूंनीं ऐक्यानें एकत्र राहणें

किती चांगले व मनोहर आहे !

- २ तें मस्तकावर घातलेल्या, अहरोनाच्या दाढीवर उतरलेल्या, त्याच्या वस्त्रांच्या कांटापर्यंत आलेल्या, बहुमोल तेलासारखें आहे;
- ३ सीयोनाच्या डोंगरावर उतरणाऱ्या हर्मोनाच्या दहिंवरासारखें तें आहे;
- कारण तेथें परमेश्वरानें आशीर्वाद म्हणजे अनंतकालिक जीवन देण्याचें ठरविलें आहे.

१३४

[उत्क्रमणस्तोत्र]

- १ परमेश्वराच्या मंदिरांत अहोरात्र उभे राहणारे, परमेश्वराचे सर्व सेवकहो, तुम्ही परमेश्वराचा धन्यवाद करा;
- २ पवित्रस्थानाकडे तोंड करून आपले बाहु उभारा, आणि परमेश्वराचा धन्यवाद करा;
- ३ आकाश व पृथ्वी यांचा निर्माणकर्ता परमेश्वर सीयोनांतून तुला आशीर्वाद देवो.

१३५

१ परमेश्वरांचें स्तवन करा.

परमेश्वराचें नामसंकीर्तन करा;

- २ परमेश्वराच्या मंदिरांत, आमच्या देवाच्या मंदिराच्या अंगणांत असणारे परमेश्वराचे सेवकहो, तुम्ही त्याचें स्तवन करा.
- ३ परमेश्वराचें स्तवन करा, कारण परमेश्वर चांगला आहे. त्याच्या नामाचा महिमा गा, कारण तें मनोरम आहे.
- ४ कारण परमेशानें आपणासाठीं याकोबाला निवडिलें आहे, आपलें स्वतःचें धन होण्यासाठीं इस्राएलास निवडून घेतलें आहे.
- ५ कारण परमेश्वर थोर आहे; आमचा प्रभु सर्व देवापेक्षां श्रेष्ठ आहे हें मी जाणतो.
- ६ परमेश्वराला जें काहीं बरें वाटतें तें तो आकाशांत व पृथ्वीवर, समुद्रांत व सर्व मुळांत : हाल्लेच्या.

जलाशयांत करितो.

- ७ तो दिगांतांपासून मेघ वर चढवितो, पाऊस पडण्यासाठीं विजा उत्पन्न करितो; तो आपल्या भांडारांतून वारे बाहेर आणितो.
- ८ त्यानें मिसर देशातील मनुष्यांचे व पशूंचेहि प्रथम जन्मलेले मारून टाकिले.
- ९ हे मिसर देशा, त्यानें तुजमर्थ्यें, फारो व त्याचे सर्व सेवक यांजवर चिन्हें व उत्पात पाठविले.
- १० त्यानें बहुत राष्ट्रांचा मोड केला; बलवान् राजे मारून टाकिले.
- ११ अमोन्यांचा राजा सीहोन, व बाशानाचा राजा ओग यांला मारून टाकिलें; कनान देशाच्या सर्व राजांचा मोड केला;
- १२ आणि त्यांचा देश त्यानें आपले लोक इस्राएल यांस वतन करून दिला.
- १३ हे परमेश्वरा, तुझें नाम चिरकाल राहील; हे परमेश्वरा, तुझें स्मरण पिढ्यानपिढ्या राहील.
- १४ कारण परमेश्वर आपल्या लोकांचा न्याय करील, त्याला आपल्या सेवकांचा कळवळा येईल.
- १५ राष्ट्रांच्या मूर्ति सोन्याच्याच्या आहेत, त्या मनुष्याच्या हातच्या कृति आहेत.
- १६ त्यांस तोंड आहे पण बोलतां येत नाही; त्यांस डोळे आहेत पण दिसत नाही.
- १७ त्यांस कान आहेत पण ऐकूं येत नाही; आणि त्यांच्या मुखांत मुळींच श्वास नाही.
- १८ त्या बनविणारे व त्यांवर भाव ठेवणारे सर्व त्यांसारखे बनतात.
- १९ हे इस्राएलाच्या घराण्या, परमेश्वराचा धन्यवाद करा; हे अहरोनाच्या घराण्या, परमेश्वराचा धन्यवाद करा;
- २० हे लेवीच्या घराण्या, परमेश्वराचा धन्यवाद करा; परमेश्वराचें भय श्रवणाचानो, परमेश्वराचा धन्यवाद करा.
- २१ यरुशलेमांत वसती करणाऱ्या परमेश्वराचा धन्यवाद सीयोनांतून होवो.

परमेश्वरोचें स्तवन करा.

१३६

१ परमेश्वराचें उपकारस्मरण करा,
कारण तो चांगला आहे;
कारण त्याची दया सनातन आहे.

२ देवाधिदेवाचें उपकारस्मरण करा;
कारण त्याची दया सनातन आहे.

३ प्रभूंच्या प्रभूचें उपकारस्मरण करा;
कारण त्याची दया सनातन आहे.

४ जो एकटाच मोठीं अद्भुत कृत्यें करितो त्याचें;
कारण त्याची दया सनातन आहे.

५ ज्यानें बुद्धिचातुर्यानें आकाश केले त्याचें;
कारण त्याची दया सनातन आहे.

६ ज्यानें पृथ्वी जळोवर विस्तारिली त्याचें;
कारण त्याची दया सनातन आहे.

७ ज्यानें मोठमोठ्या ज्योति निर्माण केल्या त्याचें;
कारण त्याची दया सनातन आहे.

८ ज्यानें दिक्कां प्रभुत्व चालविण्यासाठीं सूर्य निर्माण
केला त्याचें;

कारण त्याची दया सनातन आहे.

९ ज्यानें रात्रीं प्रभुत्व चालविण्यासाठीं चंद्र व तारे
निर्माण केले त्याचें;

कारण त्याची दया सनातन आहे.

१० ज्यानें मिसर देशातील प्रथम जन्मलेले मासू
टाकिले त्याचें;

कारण त्याची दया सनातन आहे.

११ ज्यानें मिसरी लोकांपुन इस्त्राएल लोकांस बाहेर
आणिले त्याचें;

कारण त्याची दया सनातन आहे.

१२ ज्यानें प्रतापी इस्ताने व पुढें केडेन्ना बाहून त्यांस
बाहेर आणिले त्याचें;

कारण त्याची दया सनातन आहे.

१३ ज्यानें तांबडा समुद्र बुजविला त्याचें;
कारण त्याची दया सनातन आहे.

१ मुळांत : हालेच्या.

१४ ज्यानें इस्त्राएलास त्यामधुन पार नेले त्याचें;
कारण त्याची दया सनातन आहे.

१५ ज्यानें फारोला व त्याच्या सैन्याला तांबड्या समुद्रांत
गडप केले त्याचें;

कारण त्याची दया सनातन आहे.

१६ ज्यानें आपल्या लोकांस अरण्यांतून नेले त्याचें;
कारण त्याची दया सनातन आहे.

१७ ज्यानें मोठमोठ्या राजांस मासू टाकिले त्याचें;
कारण त्याची दया सनातन आहे.

१८ ज्यानें प्रतापी राजे ठर मारिले त्याचें;
कारण त्याची दया सनातन आहे.

१९ ज्यानें अमोन्यांचा राजा सीहोन मारून ठर मारिले
त्याचें;

कारण त्याची दया सनातन आहे.

२० ज्यानें बाशानाचा राजा भोग
याला ठर मारिले त्याचें;

कारण त्याची दया सनातन आहे.

२१ ज्यानें त्यांचा देश बतन करून दिला त्याचें;
कारण त्याची दया सनातन आहे;

२२ ज्यानें आपला सेवक इस्त्राएल यास तो बतन करून
दिला त्याचें;

कारण त्याची दया सनातन आहे.

२३ ज्यानें आमच्या दैन्यावस्थेंत आमची आठवण
केली त्याचें;

कारण त्याची दया सनातन आहे.

२४ ज्यानें आमहांस आमच्या शत्रूपासून सोडविले त्याचें;
कारण त्याची दया सनातन आहे.

२५ जो सर्व प्राण्यांस अन्न देतो त्याचें;
कारण त्याची दया सनातन आहे.

२६ स्वर्गाच्या देवाचें उपकारस्मरण करा;
कारण त्याची दया सनातन आहे.

१३७

१ बाबिलच्या नद्याजवळ आम्ही बसलों;
हो, तेथें आम्हांला सीमोनची आठवण
झाली;

तेव्हां आम्ही रडलो.

२ तेथील बाळुंजांवर

आम्ही आपल्या वीणा टांगून ठेविल्या.

३ कारण तेथें आमचा पाडाव करणाऱ्यांनी
आम्हांस गाणीं गावयास सांगितलें;
आमचा छळ करणाऱ्यांनी आम्हांस मौज
करावयास सांगितलें;

ते म्हणाले, आम्हांस सीयोनचें एकादें गाणें
गाऊन दाखवा.

४ आम्ही परक्या स्थळीं

परमेश्वराचें गाणें कसें गावें ?

५ हे यरुशलेमा, जर मी तुला विसरलों
तर माझा उजवा हात आपलें कौशल्य विसरो.

६ जर मी तुझी आठवण ठेविली नाही,
जर मी यरुशलेमाला माझ्या आनंदाच्या मुख्य
विषयाहून अधिक मानिलें नाही,
तर माझी जीव माझ्या टाळूला चिकटो.

७ हे परमेश्वरा, अदोमी लोकांविरुद्ध यरुशलेमाच्या
त्या दिवसाची आठवण ठेव;
ते म्हणाले, तें पाहून टाका, पायापासून
पाहून टाका.

८ अगे बाबेलच्या कन्ये, तूं ओसाड पडणार आहेस;
तूं आम्हांशीं केलेल्या वर्तनाबद्दल जो तुझें पारिपत्य
करील तो धन्य !

९ जो तुझीं बाळकें धरून खडकावर आपटील
तो धन्य !

१३८

[दाविदाचें स्तोत्र]

१ मी अगदीं मनापासून तुझें

उपकारस्मरण करीन;

अन्य देवांच्यासमक्ष तुझीं स्तोत्रें गाईन.

२ तुझ्या पवित्र मंदिराकडे बळून मी तुझी
उपासना करीन,

तुझ्या दयेमुळें व तुझ्या सत्यामुळें मी तुझ्या
नामाचें उपकारस्मरण करीन;

कारण तूं आपल्या संपूर्ण नामाहून

आपल्या वचनाची धोरवी वाढविली आहे.

३ मी धावा केला तो तूं त्याच दिवशीं ऐकला;

तूं मला हिम्मत दिली तेव्हां माझ्या आत्म्याला
सामर्थ्य प्राप्त झालें.

४ हे परमेश्वरा, पृथ्वीवरील सर्व राजे तुझें उपकार-
स्मरण करितील;

कारण त्यांनीं तुझ्या तोंडचीं वचनें ऐकलीं आहेत.

५ ते परमेश्वराच्या मार्गांविषयीं गातील;

कारण परमेश्वराचा महिमा थोर आहे.

६ परमेश्वर परम थोर आहे तरी तो दीनाकडे लक्ष देतो;
पण गर्विष्ठाला दुरून ओळखितो.

७ मी संकटामध्यें भ्रमत असलों तरी मला तूं
उत्तेजन देतोस;

माझ्या वैऱ्यांच्या क्रोधावर तूं आपला
हात चालवितोस,

आणि तुझा उजवा हात माझा बचाव करितो.

८ परमेश्वर माझे सर्व काहीं सिद्धीस नेईल;

हे परमेश्वरा, तुझी दया सनातन आहे;

तूं आपल्या हातचें काम मध्येच सोडूं नको.

१३९

[मुख्य गवयासाठी; दाविदाचें स्तोत्र]

१ हे परमेश्वरा, तूं मला पारखिलें आहे,
तूं मला जाणतोस.

२ माझे बसणें व माझे उडणें तूं जाणतोस,
तूं दुरून माझे मनोगत समजतोस.

३ तूं माझे चालणें व माझे निजणें बारकाईनें पाहतोस,
आणि माझ्या एकंदर वर्तनक्रमाची माहिती
तुला आहे.

४ हे परमेश्वरा, माझ्या मुखांतून असा एकही शब्द
येत नाही कीं

तो तुला मुळीं छळकः नाही.

५ तूं मगालपुत्रून मला शेरिलें आहे,

माझ्यावर तूं आपला हात ठेविला आहे.

६ हें ज्ञान माझ्या कल्पनेपलीकडे आहे;

हैं अगम्य आहे, हैं माझ्या आवाक्याबाहेर आहे.

- ७ मी तुझ्या आत्म्यापासून कोठे जाऊं ?
मी तुझ्या समक्षतेपासून कोठे पळूं ?
- ८ मी वर आकाशांत चढलों तरी तेथें तूं आहेस;
अधोलोकीं मीं आपलें अंशरूप केले, तरी पाहा,
तेथें तूं आहेस.
- ९ मी प्रभातपंच धारण करून
समुद्राच्या अगदीं पलीकडल्या तीरावर
जाऊन राहिलों,
- १० तरी तेथेंहि तुझा हात मला नेईल;
तुझा उजवा हात मला धरून राहिल.
- ११ अंधकार तरी मला लपवो,
मजभोंवतालचा प्रकाश कळोख होवो, असें जरी
मी म्हणालों,
- १२ तरी अंधकार देखील तुजपासून कांहींएक छपवीत
नाहीं, रात्र दिवसाप्रमाणें प्रकाशते,
कळोख आणि उजेड हे तुला सारखेच आहेत.
- १३ तूंच माझें अंतर्गम निर्माण केले;
तूंच माझ्या आईच्या उदरीं माझी घटना केली.
- १४ भयजनक व आश्चर्यकारक रीतीनें माझी घटना
झाली आहे,
म्हणून मी तुझें उपकारस्मरण करितों;
तुझी इच्छे अद्भुत आहेत हैं माझा जीव पूर्णपणें
जाणून आहे.
- १५ मी गुप्त स्थळीं निर्माण होत असतां
आणि पृथ्वीच्या अधोभागीं विलक्षण प्रकारें माझी
घटना होत असतां
माझी आकृति तुला गुप्त नव्हती.
- १६ मी गर्भांत पिंडरूपानें असतांना तुझ्या नेत्रांनीं
मला पाहिलें,
आणि माझा एकहि दिवस उगवण्यापूर्वीं
ते सर्व तुझ्या वरीत नमूद करून ठेविले होते.
- १७ हे देवा, मला तुझे संकल्प किती मोख्यान् आहेत !
त्यांची संख्या किती मोठी आहे !
- १८ ते मी गणू लागलों तर वादूच्या कर्मापेक्षां

अधिक ठरतील;

- मी जागृत होतों तेव्हां मी तुजजबळच असतो.
- १९ हे देवा, तूं दुर्जनास ठार मारून टाक;
अहो रक्तपात करणाऱ्यांनो, मजपासून दूर व्हा;
- २० ते तुजविरुद्ध कपटानें बोलतात,
तुझे वैरी तुझें नाम व्यर्थ घेतात.
- २१ तुझा द्वेष करणाऱ्यांचा मीं कां द्वेष करूं नये ?
तुजवर उठणाऱ्यांचा मला कां वीट वादूं नये ?
- २२ मी त्यांचा परकाष्ठेचा द्वेष करितों;
मी त्यांना आपले शत्रु मानितों.
- २३ हे देवा, माझी झडती घेऊन माझें हृदय जाण;
मला कसोटीस लावून माझे मनोभाव तपास.
- २४ माझ्या व्यथीं दुष्टपणाकडे कांहीं प्रवृत्ति असेल
तर पाहा;
आणि मला सनातन मार्गांनें ने.

१४० [मुख्य गवयासाठी; दाविदाचें स्तोत्र]

- १ हे परमेश्वरा, मला दुष्ट मनुष्यापासून सोढीव;
बलात्कारी पुरुषापासून माझें रक्षण कर.
- २ ते आपल्या मनांत दुष्कर्में योजितात;
ते सतत लढाई उपस्थित करितात.
- ३ ते आपली जीभ सर्पाप्रमाणें तीक्ष्ण करितात.
नागांचें विष त्यांच्या ओठांबाबली आहे. [सेला]
- ४ हे परमेश्वरा, दुर्जनांच्या हातून माझा बचाव
कर;
बलात्कारी पुरुषापासून माझें रक्षण कर;
ते माझीं पावलें घसरवूं पाहतात.
- ५ गर्विष्ठ मजसाठीं पाश व दोऱ्या छपवून मांडितात;
रस्त्याच्या बाजूस जाळें पसरितात;
ते मजसाठीं सापळे मांडितात. [सेला]
- ६ मी परमेश्वराला म्हणतो, तूं माझा देव आहेस;
हे परमेश्वरा, माझ्या विनवण्यांच्या शब्दाकडे कान दे.
- ७ हे परमेश्वरा, माझ्या तारणतामर्मा,
तूं लढाईच्या प्रसंगीं माझें शिरकाण आहेस.
- ८ हे परमेश्वरा, दुर्जनांच्या इच्छा पुरवूं नको,

त्याची दुष्ट योजना सिद्धीस जाऊं देऊं नको;
नाहीं तर तो उन्मत्त होईल. [सेला]

- ९ ज्यांनीं मला घेरिलें आहे
त्यांच्या वाचेपासून होणारा अनर्थ त्यांच्याच
खिरीं पडो.
- १० त्यांच्यावर इंगळ पडोत; ते त्यांस अर्मांत टाकोत,
ज्यांतून त्यांला उदून वर येववणार नाही अशा
खाचांत ते टाकण्यांत येवोत.
- ११ दुर्भाषण करणारा पुरुष पृथ्वीवर टिकणार नाही;
बलात्कारी पुरुषाच्या पाठीस अरिष्ट
एकसारखें लागेल.
- १२ परमेश्वर दीनाच्या पक्षाचें, दरिद्राच्या वादाचें
समर्थन करील,
हें मला ठाऊक आहे.
- १३ धार्मिक तुझ्या नामाचें उपकारस्मरण
निश्चयें करितील;
सरळ मनाचे तुजसमोर बसतील.

१४१

[दाविदाचें स्तोत्र]

- १ हे परमेश्वरा, मी तुझा धावा करितों;
मजकडे सत्वर ये;
मी तुझा धावा करितों तेव्हां माझ्या वाणीकडे
कान दे.
- २ माझी प्रार्थना तुजसमोर घुपाप्रमाणें
माझें हात उभारणें संस्थाकाळच्या अर्पणाप्रमाणें,
सादर होषो.
- ३ हे परमेश्वरा, माझ्या मुखावर पहारा ठेव;
माझ्या वाणीचें द्वार संभाळ.
- ४ अघर्म करणाऱ्या मनुष्यांबरोबर
दुराचरण करण्यास
माझें मन कोणत्याहि वाईट गोष्टीकडे
वळू देऊं नको;
मला त्यांचीं मिष्टानें खाऊं देऊं नको.
- ५ धार्मिक मला भ्रमतेनें ताडून करील
व मला बोल लावील,

तरी असें उत्कृष्ट तेल माझें मस्तक
नको म्हणणार नाही;
दुर्जेनांनीं दुष्टाई केली तरी मी प्रार्थना
करित राहीन.

- ६ त्यांच्या अधिपतींस कड्यावरून लोदन दिलें आहे;
आणि ते लोक माझीं वचनें ऐकून समाधान पावतात.
- ७ कोणी भूमि नांगरितांना व टेकळें फोडितांना
जशी माती विखरिली जाते,
तशीं आमचीं हाडें अधोलोकाच्या तोंडाशीं विख-
रलीं गेलीं आहेत.
- ८ हे प्रभू परमेश्वरा, माझे डोळे तुजकडे लागले आहेत;
मी तुजवर भरवसा टाकिला आहे; माझा जीव
जाऊं देऊं नको.
- ९ त्यांनीं मजसाठीं मांडिलेल्या पाशापासून
आणि दुष्कर्मांच्या सापळ्यांपासून मला राख.
- १० दुर्जन आपल्या जाळ्यांत पडोत;
मी तर त्यांतून साफ निसडून जाईन.

१४२

[दाविदाचें मार्कील (बोधपर स्तोत्र);

गुहेंत असतांना त्यानें केलेली प्रार्थना]

- १ मी आपल्या वाणीनें परमेश्वराला आरोळी मारितों;
आपल्या वाणीनें परमेश्वराची काकदूत करितों.
- २ मी त्याच्यापुढें आपलें गान्धारणें मांडितों;
मी आपलें संकट त्याला निवेदन करितों.
- ३ माझ्याठाशीं माझा जीव गळून गेला,
तरी माझी गति तुला ठाऊक होती;
ज्या वाटेनें मी चाललों
तीत त्यांनीं मजसाठीं गुप्तपणें पाश मांडिला आहे.
- ४ माझ्या उजवीकडे दृष्टि लावून पाहा,
मला ओळखणारा कोणी नाही;
मला कशाचाहि आश्रय नाही;
माझ्या जिवाची परवा करणारा कोणी नाही.
- ५ हे परमेश्वरा, मी तुला आरोळी मारितों;
मी म्हणतो, तूं व माझा आश्रय आहेस,
जीवतांच्या भूमीत तूं माझा वतनभाग आहेस.

- ६ माझ्या आरोळीकडे लक्ष दे, कारण माझी फार दुर्दशा झाली आहे; माझा छळ करणाऱ्यांपासून तू मला सोडीव, कारण ते मजपेक्षा बलिष्ठ आहेत.
- ७ मी तुझ्या नामाचें उपकारस्मरण करावें म्हणून तू माझा जीव बंदीतून काढ; तू मला औदार्य दाखवितोस, यास्तव धार्मिक मजविषयी उक्तास पावतील.

१४३

[दाविदाचें स्तोत्र]

- १ हे परमेश्वरा, माझी प्रार्थना ऐक; माझ्या विनवणीकडे कान दे; तू आपल्या सत्वतेनें व न्याय्यत्वानें माझें ऐक.
- २ तू आपल्या दास्यत्वावर न्याय्यवाद करूंकको; कारण तुजपुढें कोणीहि मनुष्य नीतिमान् नीतिमान ठरणार नाही.
- ३ वैरी माझ्या अंत्याच्या पटीस लागला आहे; त्यानें माझा जीव धुळीस मिळविला आहे; पुरातन कळच्या मृताप्रमाणें मला त्यानें अंधकाराच्या स्थळीं ठेविलें आहे.
- ४ माझा जीव माझ्या ठासीं गळून गेला आहे; माझें अंतर्पाम घाबरें झालें आहे.
- ५ मी प्राचीन काळचे दिवस मनांत आणितो; तुझ्या सर्व कृत्यांचें मनन करितो; तुझ्या हातच्या कृतींचें चिंतन करितो.
- ६ मी आपले हात तुजपुढें पसरितो; शुष्क भूमीप्रमाणें माझा आत्मा तुजसाठीं तान्हेला झाला आहे.
- ७ हे परमेश्वरा, त्वरा करून माझें ऐक; माझा जीव गळून गेला आहे; तू आपलें मुख मजपासून लपवूं नको; लपविशील तर गतेंत उतरणाऱ्यांसारखा मी होईन.
- ८ प्रातःकालीं तुझ्या सप्रेम दयेचे शब्द मला ऐकू दे; कारण तुजवर माझा भाव आहे;

- ज्या मार्गानें मी चालवें तो मला कळीव; कारण मी आपलें चित्त तुझ्याकडे लाविलें आहे.
- ९ हे परमेश्वरा, माझ्या वैन्यांपासून मला मुक्त कर; मी पळून येऊन तुजकडे लपलों आहे.
- १० तुझ्या इच्छेप्रमाणें वागण्यास मला शिकीव; कारण तू माझा देव आहेस; तुझा उत्तम आत्मा मला सद्धर्मभूमीत नेवो.
- ११ हे परमेश्वरा, तू आपल्या नामास्तव मला नवजीवन दे; तू आपल्या न्यायानें माझा जीव संकटांतून काढ.
- १२ तू आपल्या दयेनें माझ्या वैन्यांचा नायनाट कर; माझ्या जिवास गांजणाऱ्या सर्वांचा नाश कर; कारण मी तुझा दास आहे.

१४४

[दाविदाचें स्तोत्र]

- १ परमेश्वर जो माझा दुर्ग त्याचा धन्वंनाद होवो; तो माझ्या हातांस लढाव्यास शिकवितो; माझ्या बोटांस युद्धकौशल्य शिकवितो.
- २ तो माझा दयानिधि, माझा दुर्ग, माझा गड, माझा शुक्तिदाता, माझी ढाख आहे; मी त्याचा आश्रय धरितो; तो माझ्या प्रजाजनांस माझे अंकित करितो.
- ३ हे परमेश्वरा, मनुष्य तो काय कीं तू त्याची ओळख ठेवावी ? मानवजाति ती काय कीं तू तिच्याकडे लक्ष पुरवावें ?
- ४ मनुष्य श्वासवत् आहे; त्याचें आयुष्य नश्वर छायेसारखें आहे.
- ५ हे परमेश्वरा, तू आपलें आकाश लववून खाली उतर; पर्वतांस स्पर्श कर म्हणजे ते धुमसतील.
- ६ वीज पाडून त्यांची दाणादाण कर; तू आपले बाण सोडून त्यांची धोंदल उडीव.
- ७ वरून आपले हात लांब कर; व महापुरांतून, परक्यांच्या हातांतून, मला सोडवून मुक्त कर.

- ८ त्यांचें मुख असत्य बदतें;
त्यांचा उजवा हात असत्याचा हात आहे.
- ९ हे देवा, मी तुला नवें गीत गाईन;
दहातारी वीणवर मी तुझे स्तोत्र गाईन;
- १० तूच राजांस तारण देणारा आहेस;
तूच आपला सेवक दानीद याला दुष्टांच्या
तरवारीपासून मुक्त करणारा आहेस.
- ११ मला परक्यांच्या हातांतून सोडवून मुक्त कर;
त्यांचें मुख असत्य बोळतें;
त्यांचा उजवा हात असत्याचा हात आहे.
- १२ आमचे पुत्र आपल्या तारण्याच्या भरत उंच
बाढलेल्या रोप्यांसारखे आहेत;
आमच्या कन्या राजमंदिरांच्या कोपऱ्यांच्या
कोरलेल्या खांबांसारख्या आहेत;
- १३ आमची मांडारें भरलेलीं आहेत;
त्यांतून सर्व प्रकारच्या वस्तु मिळतात;
आमच्या कुरणांत आमचीं मंडारें सहस्रपट,
दशसहस्रपट बाढतात;
- १४ आमचे बैल लादलेले आहेत;
दरोडे, धरपकड व आकांत हे आमच्या
रस्त्यांत नाहीत;
- १५ ज्या लोकांची स्थिति अशी आहे ते धन्य !
ज्या लोकांचा देव परमेश्वर आहे ते धन्य !
- १४५** [दाकिदाचें स्तोत्र]
- १ हे माझ्या देवा राजा, मी तुझा महिमा वर्णन;
आणि सदासर्वकाळ तुझ्या नामाचा
धन्यवाद करीन.
- २ मी प्रतिदिवशी तुझा धन्यवाद करीन;
आणि सदासर्वकाळ तुझ्या नामाचें स्तवन करीन.
- ३ परमेश्वर थोर व परमस्तुत्य आहे;
त्याची शोषवी अगम्य आहे.
- ४ एक पिढी दुसऱ्या पिढीला तुझ्या कृत्यांची प्रशंसा
करीत राहिल,
त्या तुझ्या पराक्रमांचें वर्णन करितोळ.

- ५ तुझ्या वैभवाचा गौरवयुक्त प्रताप
व तुझी अद्भुत कृत्ये यांचें मी मनन करीन.
- ६ तुझ्या भयावह कृत्यांचें प्राबल्य लोक
विदित करितोळ;
मी तुझे माहात्म्य वर्णन.
- ७ ते तुझ्या परमरूपेची आठवण काढितोळ;
व तुझ्या न्याय्यत्वाचे पोवाडे गातील.
- ८ परमेश्वर कृपाळू व कन्हवाळू आहे;
तो मंदक्रोध व अतिदयाळू आहे.
- ९ परमेश्वर सगळ्यांला चांगला आहे;
त्याची कृपा त्यानें केलेल्या
सर्व कृत्यांवर आहे.
- १० हे परमेश्वरा, तुझीं सर्व कृत्ये
तुझीं स्तुतिस्तोत्रें मनात;
आणि तुझे भक्त तुझा धन्यवाद करितात.
- ११ ते तुझ्या राज्याचा महिमा वर्णितात,
आणि तुझा पराक्रम कथन करितात;
- १२ यासाठीं कीं तुझे पराक्रम
व तुझ्या राज्याचें प्रबल वैभव हीं
मानवजातीस कळवीं.
- १३ तुझे राज्य युगानुयुग राहणारें राज्य आहे,
तुझा हज्याधिकार पिढ्यापिढ्यांचा आहे.
- १४ परमेश्वर पतन पावणाऱ्या सर्वांस आधार देतो,
व बाकलेल्या सर्वांस उभे करितो.
- १५ सर्वांचे नेत्र तुजकडे लागतात;
आणि तूं त्यांस त्यांचा आहार वेळेवर पुरवितोस.
- १६ तूं आपली मूठ उचवून
सर्व प्राणिमात्रांची इच्छा पुरी करितोस.
- १७ परमेश्वर आपल्या सर्व मार्गांत न्याय्यर आहे,
तो आपल्या सर्व कृत्यांत दयाळू आहे.
- १८ जे कोणी त्याचा धावा करितात,
जे खऱ्या भावानें त्याचा धावा करितात,
त्या सर्वांस परमेश्वर समीप आहे.
- १९ तो आपलें भय धरणाऱ्यांची इच्छा पुरवितो;
व त्यांची आरोगी ऐकून त्यांस तारितो.

- २० परमेश्वर आपल्यावर प्रेम करणाऱ्या सर्वांचें रक्षण करितो;
- पण सर्व दुर्जनांचा नाश करितो.
- २१ माझे मुख परमेश्वराचें स्तवन करील;
- प्राणिमात्र त्याच्या पवित्र नेमाचा धन्यवाद युगानुयुग करो.

१४६

१ परमेश्वराचें स्तवन करा.

हे माझ्या जिवा, परमेश्वराचें स्तवन कर.

२ माझ्या जिवांत जीव आहे तोंवर मी

परमेश्वराचें स्तवन करीन;

मला अस्तित्व आहे तोंपर्यंत माझ्या देवाचें स्तोत्र गाईन.

३ अधिपतीवर भरवसा ठेवूं नका;

मनुष्यावर भरवसा ठेवूं नका;

त्याच्याकडून साहाय्य मिळणें शक्य नाही.

४ त्याचा प्राण जतो, तो आपल्या मातीस पुनः मिळतो;

त्याच वेळीं त्याच्या योजनांचा शेवट होतो.

५ ज्याच्या साहाय्यास यात्रोबाचा देव आहे,

ज्याची आशा आपला देव परमेश्वर यावर आहे, तो धन्य.

६ त्यानेच आकाश, पृथ्वी, समुद्र व त्यांतलें-सर्व कांहीं निर्माण केले;

तो सदा आपलें सत्य वचन पाळितो.

७ तो छळलेल्यांचा न्यायनिवाडा करितो;

मुकेल्यांस अन्न देतो;

परमेश्वर बंदिवांनांस मोकळे करितो.

८ परमेश्वर अंधळ्यांस दृष्टि देतो;

परमेश्वर वाकलेल्यांस उभे करितो;

परमेश्वर धार्मिकांवर प्रेम करितो.

९ परमेश्वर उपऱ्यांचें रक्षण करितो;

अनाथ व विधवा यांची दाद घेतो;

परंतु दुर्जनांचा मार्ग विपरीत करितो.

१० परमेश्वर सर्वकाळ राज्य करितो;

१ मुळांतः हालेढ्याः

हे सीयोना, तुझा देव पिठबालपिठ्या राज्य करितो. परमेश्वराचें स्तवन करा.

१४७

१ परमेश्वराचें स्तवन करा.

कारण आमच्या देवाचीं स्तोत्रे गाणें चांगलें आहे,

आल्हादकारक आहे, आणि स्तोत्रगान शुभच आहे.

२ परमेश्वर यक्षालेम पुनः बांधून वसवितो;

बाहेर घालवून दिलेल्या इझाएलांस तो एकत्र करितो.

३ भ्रमहृदयी जनांस तो बरें करितो;

तो त्यांच्या जखमांस पट्ट्या बांधितो.

४ तो ताऱ्यांची गणती करितो;

तो त्या सर्वांस त्यांचीं त्यांचीं नांवें देतो.

५ आमचा प्रभु थोर व महात्म्य आहे;

त्याची बुद्धि अति विज्ञाळ आहे.

६ परमेश्वर दीनांची दाद घेतो;

तो दुर्जनांस धुळीस मिळवितो.

७ तुम्ही परमेश्वराचें उपकारस्मरण करून त्याची कीर्ति वर्णा;

वीणेवर आमच्या देवाचीं स्तोत्रे गा.

८ तो मेघांनीं आकाश आच्छादितो;

तो भूमीकरितां पर्जन्य तयार करितो,

दोंगरांवर गवत रुधवितो.

९ तो पद्यांस व कावकाव करणाऱ्या

कावल्यांच्या पिलांस त्यांचें अन्न देतो.

१० तो घोष्याच्या बळानें आनंदिता होत नाही,

मनुष्याच्या पायांनीं संतोष पावत नाही.

११ जे परमेश्वराचें भय धरितात,

जे त्याच्या दयेचीं प्रतीक्षा करितात,

त्यांजवर तो प्रसन्न होतो.

१२ हे यक्षालेमा, परमेश्वराचें गौरव कर;

हे सीयोना, तूं आपल्या देवाचें स्तवन कर.

१३ कारण त्यानें तुम्हा वेष्टींचे अडसर

बळकट केले आहेत;

१ मुळांतः हालेढ्याः

त्यानें तुझ्या ठायीं तुझ्या मुळांस आशीर्वाद दिला आहे.

- १४ तो तुझ्या सीमांच्या आंत शांतता पसरितो;
उच्छुद्ध गंधानें तुला तुम करितो;
- १५ तो आपली आज्ञा पृथ्वीवर पाठवितो;
त्याचा शब्द फार वेगानें धावतो.
- १६ तो खेकरीसारखें हिम पाडितो;
राखेसारखे दंवाचे कण पसरितो.
- १७ तो आपल्या बर्फाच्या तुकड्यांचा वर्षाव करितो.
त्याच्या हिमापुढें कोण टिकेल ?
- १८ तो आपला हुकूम पाठवून ते विरघळवितो;
तो आपला वारा वाहवितो तेव्हां पाणी वाहू लागतें.
- १९ तो याकोबास आपलें वचन,
इसाएलास आपले नियम व निर्णय विदित करितो.
- २० कोणत्याहि राष्ट्राबरोबर त्यानें असें वर्तन केले नाहीं;
त्याचे निर्णय तीं जाणत नाहींत.
परमेश्वराचें स्तवन करा.

१ परमेश्वराचें स्तवन करा.

१४८

आकाशांतून परमेश्वराचें स्तवन करा;
ऊर्ध्व लोकीं त्याचें स्तवन करा.

- २ अहो त्याच्या सर्व दिव्यदूतांनी, त्याचें स्तवन करा;
त्याच्या सर्व सैन्यांनी, त्याचें स्तवन करा;
- ३ अहो सूर्यचंद्रहो, त्याचें स्तवन करा;
सर्व प्रकाशमय ताऱ्यांनी, त्याचें स्तवन करा.
- ४ आकाशांवरील आकाशांनी, त्याचें स्तवन करा.
आकाशांवरील जलांनी, त्याचें स्तवन करा.
- ५ तीं परमेश्वराच्या नामाचें स्तवन करोत;
कारण त्यानें आज्ञा केली आणि तीं निर्माण झालीं.
- ६ त्यानें तीं सर्वकाळसाठीं स्थापिलीं;
त्यानें नियम लावून दिला त्याचें उलंघन कोणी
करणार नाहीं.
- ७ पृथ्वीवरून परमेश्वराचें स्तवन करा,
मोटमोटे जलचर व सर्व जलाशय,
१ मुळांत : हाल्ल्या.

- ८ अग्नि, गारा, हिम व धुकें,
त्याची आज्ञा सिद्धीस नेणारें वादळ,
- ९ पर्वत व सर्व डोंगर,
फळ्याहें व सर्व गंधसरू,
- १० वनपशु व सर्व ग्रामपशु,
सरपटणारे प्राणी व उडणारे पक्षी,
- ११ पृथ्वीवरील राजे व सर्व प्रजा,
अधिपति व पृथ्वीवरील सर्व न्यायाधीश,
- १२ कुमार व कुमारी,
वृद्ध व तरुण,
- १३ हीं सगळीं परमेश्वराच्या नामाचें स्तवन करोत;
कारण केवळ त्याचेंच नाम उच्च आहे;
त्याचें ऐश्वर्य पृथ्वी व आकाश यांच्यावर आहे.
- १४ आणि त्यानें आपल्या लोकांचें शिग पुनः उभारिलें,
हें त्याच्या सर्व भक्तांस,
त्याच्यासन्निध असलेल्या लोकांस म्हणजे इसा-
एलाच्या संततीस स्तुतिपात्र झालें आहे.
परमेश्वराचें स्तवन करा.

१ परमेश्वराचें स्तवन करा;

१४९

नवें गीतगाऊन परमेश्वराचें गुणगान करा.
भक्तांच्या समेत त्याचें स्तुतिस्तोत्र गा.

- २ इसाएल आपल्या निर्माणकर्त्याच्या ठायीं
आनंद करो;
सीयोनार्चीं मुलें आपल्या राजाच्या ठायीं
उल्लास पावोत.
- ३ तीं नृत्य करीत त्याच्या नामाचें स्तवन करोत.
डफ व वीणा यांवर त्याला स्तुतिस्तोत्रें गावोत.
- ४ कारण परमेश्वर आपल्या लोकांवर प्रसन्न आहे;
तो दीनांस तारणानें सुशोभित करितो.
- ५ भक्त गौरवामुळें उल्लासोत;
ते आपल्या अंशरणांवरून हर्षवोष करोत.
- ६ परमेश्वराची परमश्रेष्ठ स्तुति त्यांच्या कर्ती असो;
दुधारी तरवार त्यांच्या हातीं असो;
- १ मुळांत : हाल्ल्या.

- ७ तिच्या योगें राष्ट्रांचा सूड त्यांनी उगवावा आणि लोकांस शासन करावें.
- ८ त्यांच्या राजांस सांखळदंडांनी बांधावें आणि त्यांच्या सरदारांस लोखंडी वेच्या घालाव्या.
- ९ लिहून ठेविलेला निवाडा त्यांजवर बजावावा, हें त्यांच्या सर्व भक्तांस भूषण होईल. परमेश्वरांचें स्तवन करा.

१ परमेश्वराचें स्तवन करा.

१५०

देवाचें त्यांच्या पवित्रस्थानी स्तवन करा; त्यांच्या सामर्थ्याच्या नमोभंगळ्यांत त्याचें स्तवन करा.

१ मुळ्यांत : हालेद्वया.

- २ त्यांच्या पराक्रमाच्या कृत्यांस्तव त्याचें स्तवन करा; त्यांच्या धोरवीच्या वैपुल्यानुसार त्याचें स्तवन करा.
- ३ करणा वाजवून त्याचें स्तवन करा. सतार व वीणा वाजवून त्याचें स्तवन करा.
- ४ ढफ वाजवून व नृत्य करून त्याचें स्तवन करा. तंतुबाधें व बांसरी वाजवून त्याचें स्तवन करा.
- ५ खणखणारे टाळ वाजवून त्याचें स्तवन करा. झणझणत्या झांजा वाजवून त्याचें स्तवन करा.
- ६ प्रत्येक श्वासवान् प्राणी परमेशाचें स्तवन करो. परमेश्वरांचें स्तवन करा.

१ मुळ्यांत : हालेद्वया.

नीतिसूत्रे



- १ इस्राएलाचा राजा दावीदपुत्र शल्मोन याची नीतिसूत्रे:
 - २ ज्ञान व शिक्षण हीं संपादण्यांत यावी; बोधमय वचनांचें परीक्षण करण्यांत यावें;
 - ३ सुल्लतेच्या व्यवहाराचें शिक्षण, धर्म, नीति व सात्विकगुण हीं प्राप्त करून घेण्यांत यावी.
 - ४ भोळ्यांस चातुर्य, तरुणाला ज्ञान व चाणाक्षपण प्राप्त करून द्यावें;
 - ५ ज्ञानी पुरुषाचें एकाचें, त्याचें ज्ञान दाढावें; बुद्धिमानाचें सुविचार प्राप्त करून घ्यावा;
 - ६ बोधवचनें व दृष्टांत, ज्ञानी लोकांच्या उक्ति व गूढवचनें समजावी; यांसाठी हीं आहेत.
- ७ परमेश्वराचें भय हें ज्ञानाचा प्रारंभ होय,

१ अथवा : मुख्य भाग

- पण मूर्ख लोक ज्ञान व शिक्षण तुच्छ मानितात.
- ८ माझ्या मुला, आपल्या बापाचा बोध ऐक, आपल्या आईची शिस्त सोडू नको;
- ९ कारण तीं तुझ्या शिराला भूषण, व तुझ्या गळ्याला हार अशी आहेत.
- १० माझ्या मुला, पापी जन तुला मुलथाप देतील तर तिला वश होऊं नको.
- ११ ते म्हणतील, आम्हांबरोबर ये, आपण रक्षपात करण्यास टपून बसूं, निर्दोषी मनुष्याकरितां निष्कारण लपून बसूं;
- १२ त्यांस जीवंतपणींच अधोलोकाप्रमाणें गड करूं, गतेंत गडप होणाऱ्यांप्रमाणें सात्विकांस गिळून टाकूं;
- १३ आपणांस सर्व प्रकारचे मोलवान् पदार्थ मिळतील, आपली घरें छुटीं न भरूं;
- १४ तूं आमचा भागीदार हो, आपण सर्व एकच पिशवी बाळगूं;

- १५ तर माझ्या मुला, त्यांच्या मार्गानें तूं जाऊं नको; त्यांच्या वाटेत आपलें पाऊल पडूं देऊं नको;
- १६ कारण त्यांचे पाय दुष्कर्म करण्यास धावतात, आणि रक्षपात करण्यास त्वरा करतात.
- १७ एकाद्या पक्ष्याच्या डोळ्यांदेखत, जाळें पसरणें व्यर्थ होय.
- १८ ते आपल्या रक्षपातासाठीं टपतात, ते आपल्याच प्राणघातासाठीं दडून बसतात.
- १९ घनाचा लोभ घरणाच्या सर्वांची गति अशीच आहे; तें आपल्या मालकांचा जीव घेतें.
- २० ज्ञान रस्त्यावर पुकारा करितें, चवाठ्यांवर आपली वाणी उच्चारितें;
- २१ गजबजलेल्या रस्त्यांच्या नाक्यांवर, वेशींच्या दारांत, घोषणा करितें, नगरांत आपले हे शब्द उच्चारितें:
- २२ अहो भोळ्यांनो, तुमचें भोळेपण तुम्हांस कोठवर आवडणार ? धर्मनिंदा करणारे धर्मनिंदेंत कोठवर आनंद पावणार, आणि मूर्ख लोक ज्ञानाचा तिटकारा कोठवर करणार ?
- २३ माझा वाग्दंड ऐकून वळा; पाहा, मी आपल्या आत्म्याचा वर्षाव तुम्हांवर करीन, मी आपली वचनें तुम्हांस कळवीन.
- २४ मी हाक मारिली पण तुम्ही आलां नाही; मी आपला हात पुढें केला, पण कोणी लक्ष दिलें नाही;
- २५ तुम्हीं माझ्या सर्व बोधाचा अन्हेर केला, व माझा वाग्दंड मुळीं लुमानिला नाही;
- २६ यास्तव तुमच्या विपत्कार्यां मीही हसेन; तुमच्यावर संकट आलें असतां मी धडा करीन;
- २७ वादळाप्रमाणें तुम्हांवर संकट येईल, आणि तुफानाप्रमाणें तुम्हांस विपत्ति प्राप्त होईल; विपत्ति व उद्रेग हीं तुम्हांवर ओढवतील.

- २८ त्या समयीं ते मला हाक मारतील, पण मी उत्तर देणार नाही; ते मला आसकीनें शोषितील, पण मी त्यांस सांपडणार नाही;
- २९ कारण त्यांनीं ज्ञानाचा तिटकारा केला, आणि परमेश्वराचें भय मान्य केलें नाही;
- ३० त्यांनीं माझ्या बोधाचा अन्हेर केला, त्यांनीं माझा वाग्दंड तुच्छ लेखिला;
- ३१ म्हणून ते आपल्या वर्तनाचें फळ भोगितील, आपल्या मसलतीचें भरपूर फळ भोगितील.
- ३२ कारण भोळ्यांचें भलतीकडे वळणें त्यांच्या नाश्रास कारण होईल. मूर्खांची भरभराट त्यांचा नाश करते;
- ३३ पण जो माझें ऐकतो तो सुरक्षित राहतो, आणि अरिष्टाची मीति नसल्यामुळें स्वस्थ असतो.

१ माझ्या मुला, जर तूं माझीं वचनें स्वीकारिशील, माझ्या आज्ञा आपल्याजवळ

२

- सांठवून ठेविशील,
- २ आपला कान ज्ञानाकडे देखील, आणि आपलें मन सुज्ञानाकडे लावशील;
- ३ जर तूं विवेकाळा हाक मारिशील, सुज्ञतेची आराधना करिशील;
- ४ जर तूं रुपाप्रमाणें त्याचा शोध करिशील, व गुप्त निधींप्रमाणें त्याला उमगून काढिशील;
- ५ तर परमेश्वराच्या भयाची तुला जाणीव होईल, आणि देवाविषयींचें ज्ञान तुला प्राप्त होईल.
- ६ कारण ज्ञान परमेश्वर देतो; त्याच्या सुखांतून ज्ञान व सुज्ञता येतात;
- ७ सरळांसाठीं तो यशःप्राप्ति सुलभ करितो; सात्त्विकपणें चालणाऱ्यांस तो ढाल आहे;
- ८ अज्ञासाठीं कीं त्यानें नीतिमार्गाचें रक्षण करावें, आणि आपल्या भक्तांचा मार्ग संभाळवा.
- ९ धर्म, नीति व सात्त्विकता अशा सर्व सन्मार्गांची तुला जाणीव घडेल.

- १० कारण ज्ञान तुभ्या चित्तांत अज्ञेय करील, आणि विद्या तुभ्या जिवाला रम्य वाटेळ;
- ११ विवेक तुझे रक्षण करील, समजसपणा तुला संभाळील;
- १२ म्हणजे कुमार्गापासून, विवेकशून्य गोष्टी करणाऱ्या मनुष्यांपासून, तो तुला दूर ठेवील;
- १३ ते सरळपणाचे मार्ग सोडून अंधकाराच्या मार्गांनी चालतात;
- १४ त्यांला दुष्कर्म करण्यांत आनंद वाटतो, दुष्कर्मांच्या कुटिलतेवरून ते उल्लस पावतात;
- १५ त्यांचे मार्ग वाकडे आहेत, त्यांच्या वाटा विपरीत आहेत.
- १६ परस्त्रीपासून, मोहक भाषण करणाऱ्या परस्त्रीपासून, ज्ञान तुझा बचाव करील;
- १७ तिनें आपल्या तरुणपणाचा मित्र सोडिला आहे, ती आपल्या देवाचा करार विसरली आहे;
- १८ तिच्या घरांतून मृत्युमुखाकडे वाट आहे, तिच्या वाटा मेळेच्याकडे जातात;
- १९ जे तिजकडे जातात त्यांतून कोणी परत येत नाही, त्यांना जीवनाचे मार्ग साधत नाहीत;
- २० यास्तव तूं भल्यांच्या मार्गांनी चालवें व धार्मिकांच्या रीतीचें अवलंबन करावें.
- २१ कारण सरळ जनच देशांत वस्ती करितील; सात्विक जन त्यांत राहतील.
- २२ दुर्जनांचा देशांतून उच्छेद होईल, अनाचाऱ्यांचे त्यांतून निर्मूलन होईल.

- १ माझ्या मुला, माझे धर्मशास्त्र विसरू नको;
- २ कारण त्यांपासून दीर्घ आयुष्य, वयोवृद्धि व कल्याण हीं तुला प्राप्त होतील.
- ३ दया व सत्य हीं तुला न सोडोत; त्यांची माळ तूं आपल्या गळ्यांत बांधीव; त्यांस आपल्या हृत्पटावर लिहून ठेव;
- ४ म्हणजे तुला देव व मनुष्य यांजकडून,

- अनुग्रह व सुकीर्ति हीं प्राप्त होतील.
- ५ तूं आपल्या अगदीं मनापासून परमेश्वरावर भाव ठेव, आपल्याच बुद्धीवर अवलंबून राहूं नको;
- ६ तूं आपल्या सर्व मार्गांत त्याचा आदर कर, म्हणजे तो तुझा मार्गदर्शक होईल.
- ७ तूं आपल्या दृष्टीनें स्वतःस वाहणा समजू नको; परमेश्वराचें भय धर आणि दुष्कर्मांपासून दूर राहा.
- ८ हें तुझ्या देहाला आरोग्य व हाडांना सत्व असें होईल.
- ९ तूं आपल्या द्रव्यानें व आपल्या सर्वें उत्पन्नाच्या प्रथम फळांनें परमेश्वराचा सन्मान कर;
- १० म्हणजे तुझीं कोठरें समृद्धीनें भरतील, तुझीं कुंडें नव्या द्राक्षारसानें भरून वाहतील.
- ११ माझ्या मुला, परमेश्वराचें शिक्षण तुच्छ मानूं नको आणि त्याच्या शासनाला कंटाळूं नको;
- १२ कारण जसा नाप आपल्या आवडत्या मुलाला, तसा परमेश्वर ज्याच्यावर प्रीति करितो त्याला शासन करितो.
- १३ ज्याला ज्ञान प्राप्त होतें, जो सुद्धता संपादन करितो, तो मनुष्य धन्य होय.
- १४ कारण त्याचा सौदा ख्याच्या सौधापेक्षा, व त्याचा लाभ उत्कृष्ट सोन्यापेक्षा उत्तम आहे.
- १५ ज्ञान मोत्यांपेक्षां मौल्यवान् आहे; आणि तुला कोणतीहि हृष्ट वाटणारी वस्तु त्याच्याशीं तुल्य नाही.
- १६ त्याच्या उजव्या हातांत दीर्घ आयुष्य आहे; त्याच्या डाव्या हातांत धन व गौरव हीं आहेत.
- १७ त्याचे मार्ग आनंदाचे आहेत; त्याच्या सर्व वाटा शांतिमय आहेत.
- १८ जे त्याला धरून राहतात त्यांस तें जीवनवृक्षरूप आहे; जो कोणी तें राखून ठेवितो तो धन्य होय.
- १९ परमेश्वरानें पृथ्वीचा पाया ज्ञानानें घातला;

त्यानें बुद्धीनें आकाश निर्माण केले.

२० त्याच्या ज्ञानबलानें जलशय बाहेर आले,
व आकाश दाहिवर वर्षते.

२१ माझ्या मुला, तीं तुझ्या डोळ्यांवाढ
होऊं देऊं नको;

तूं चातुर्य व विवेक हीं संभाळून ठेव.

२२ म्हणजे तीं तुझ्या आत्म्याला जीवन
व तुझ्या कंठाला भूषण अशीं होतील.

२३ तेव्हां तूं आपल्या मार्गानें निर्भय चालशील,
तुझ्या पायाला ठोकर लागणार नाही.

२४ तूं निजतेवेळीं भिणार नाहीस;
तूं निजशील आणि तुझी शोप सुखाची होईल.

२५ तूं अकस्मात् आलेल्या धोक्याला भिकं नको,
दुष्टांची धाड आली तरी भिकं नको;

२६ कारण परमेश्वर तुझा रक्षणकर्ता होईल,
तो तुझा पाय गुंतूं देणार नाही.

२७ एखाद्याचें बरें करणें उचित असून तें करण्याचें
तुझ्या अंगीं सामर्थ्य असल्यास
तें करण्यास माघार देऊं नको.

२८ एकादी वस्तु तुजजबळ असतां, आपल्या शेजाऱ्याला
असें सांगूं नको कीं

तूं जा आणि उयां परत ये,
म्हणजे ती मी तुला देईन.

२९ तुझा शेजारी तुजजबळ निर्भय राहतो असें पाहून
त्याचें वाईट योजूं नको.

३० एकाद्या मनुष्यानें तुझें वाईट केले नसतां
त्याजशीं उगीच भांडण करूं नको.

३१ जुळम करणाऱ्याचीं स्पर्धां करूं नको,
त्याची कोणतीही रीत स्वीकारूं नको.

३२ कारण परमेश्वराला कुटिलाचा वीट आहे,
पण सरळांबरोबर त्याचें रहस्य आहे.

३३ परमेश्वराचा शाप दुर्जनांच्या घरावर असतो;
पण धार्मिकांच्या वस्तीला तो आशीर्वाद देतो.

३४ उपहास करणाऱ्यांचा तो अवश्य उपहास करितो,

पण दीनांवर तो कृपाप्रसाद करितो.

३५ ज्ञानी वैभवाचे बतनदार होतील,
पण मूर्ख लजेची बढती पावतील.

१ मुलांनो, बापाचें शिक्षण ऐका,
व सुकृता समजण्यासाठीं त्याकडे लक्ष द्या.

२ कारण मी तुम्हांस उत्तम धर्मोपदेश करितों;
माझे धर्मशास्त्र सोडूं नका.

३ कारण मी आपल्या बापाचा पुत्र होतों,
माझ्या आईच्या दृष्टीनें मी सुकुमार
व एकुलता एक होतों.

४ तो मला शिकवी व म्हणे,
माझीं वचनें तुझ्या चितीं राहोत;
तूं माझ्या आज्ञा पाळ व दीर्घायु हो;

५ ज्ञान संपादन कर, सुकृता संपादन कर;
तीं विसरूं नको, माझ्या तोंडच्या वचनांला
पराह्मुख होऊं नको;

६ तें सोडूं नको म्हणजे तें तुझें संरक्षण करील;
त्याची आवड धर म्हणजे तें तुझा संभाळ करील.

७ ज्ञान ही श्रेष्ठ चीज आहे म्हणून तें संपादन कर;
आपली सर्व संपत्ति वेकून सुकृता संपादन कर.

८ त्याला उच पद दे म्हणजे तें तुझी उन्नति करील;
त्याला कवटाळून राहशील तर तें तुझें गौरव करील.

९ तें तुला शोभितव शिरोभूषण देखेंल;
तुला सुंदर मुकुट देखेंल.

१० माझ्या मुला, माझीं वचनें ऐकून वे,
म्हणजे तुझ्या आयुष्याची मर्यादा वृद्धिंगत होईल.

११ मीं तुला ज्ञानाचा मार्ग शिकविला आहे,
तुला सरलतेच्या वाटांनीं चालविले आहे.

१२ तूं चालशील तेव्हां तुझीं पावलें अडखळणार नाहीत;
तूं धावशील तेव्हां तुला ठेच लागणार नाही.

१३ तूं शिक्षण घे घेऊन ठेव; सोडूं नको;
तें जवळ राख; कारण तें तुझें जीवन आहे.

१४ दुर्जनांच्या मार्गांत शिरूं नको;

- दुष्टांच्या मार्गानें वाढूं नको.
- १५ त्यापासून दूर राहू, त्याजवळून जाऊं नको; त्यावळून मार्गें खीर आणि आपल्या मार्गांला लाग.
 - १६ कारण दुष्कर्म केल्यावांचून त्यांना क्षोप येत नाही; क्षोणांला पाविलें नाहीं तर त्यांची क्षोप उडते.
 - १७ कारण ते दुष्टांनैः सिद्धविलेले अन्न खातात, बलाकारानें सिद्धविलेला द्राक्षासस पित्तात;
 - १८ परंतु धार्मिकांचा मार्ग उदयप्रकाशासारखा आहे;
 - १९ दुर्जनांचा मार्ग अंधकारासारखा आहे; त्याला कशाची ठेव लागते हें त्यांस कळत नाही.
 - २० माझ्या मुला, माझ्या वचनांकडे लक्ष राख; माझ्या सांगण्याकडे काळ दे.
 - २१ तीं तुझ्या खेळांतून जाऊं देऊं नको; तीं आपल्या अंतःकरणांत ठेव.
 - २२ कारण तीं ज्वांलून्मत्तता, त्यांस तीं जीवन देतात आणि त्यांच्या संबंध देहला आहोग्य देतात.
 - २३ सर्व रक्षणीय वस्तूंपेक्षा आपल्या अंतःकरणाचें विशेष रक्षण कर.
 - २४ कारण त्यात जीवनाचा उगम आहे.
 - २५ तूं उदात्मपणाचें अपण करणेंचें सोडून दे; कुटिल वाणीपासून फार दूर राह.
 - २६ तुझे डोळे नीट पुढें पाहोत, तुझ्या पापण्या तुझ्यापुढें सरळ राहोत.
 - २७ आपल्या पायांची वाट स्पष्ट कर; तुझे सर्व मार्ग निश्चित असोत.
 - २८ तूं डावीउजवीकडे वळूं नको; दुष्कर्मांतून आपलें पाऊल काढ.

- माझ्या सुहृत्तेच्या बोधाकडे कान दे.
- ३ कारण परणीच्या ओठांतून मध स्रवतो, तिचें तोंड तेलापेक्षां तुळुळीत असतें;
 - ४ तरी ती अखेरीस दबण्यासारखी कडू व दुधारी तरवारीसारखी तीक्ष्ण होते.
 - ५ तिचे पाय मृत्यूकडे खाली जातात; तिचीं पावले अधोलोकास लागतात;
 - ६ म्हणून तिला जीवनाची नीट वाट सांपडत नाही; तिचे मार्ग डळमळीत आहेत, हें तिच्या कळत नाही.
 - ७ तर अतां मुलांनो, माझे ऐका, माझ्या तोंडचीं वचनें सोडूं नका.
 - ८ तिच्याकडची वाट सोडून दे, तिच्या घराच्या दाराजवळ जाऊं नको;
 - ९ गेलस तर तुझीं अन्न दुसऱ्यांच्या हातीं जाईल, आणि तुझ्या आयुष्याचे दिवस निष्ठुरांच्या हातीं जातील;
 - १० तुझ्या घनानें परके गबर होतील, आणि तुझ्या भ्रमाचें फळ दुसऱ्याच्या घरांत जाईल;
 - ११ आणि परिणामी तुझा देह व तुझी शक्ति क्षीण झाल्यावर तूं शोक करशील;
 - १२ आणि मग तूं येणेंप्रमाणें म्हणशील: मीं शिक्षणाचा द्वेष कसा केला? माझ्या अंतःकरणानें शासन कसें तुच्छ मानिलें?
 - १३ मीं आपल्या शिक्षकांची वाणी ऐकली नाहीं, मला जे बोध करित त्यांच्याकडे मीं कान दिला नाहीं.
 - १४ मंडळी व सभा यांच्यादखत मीं बहुतेक दुष्कर्मांत गढलेस असें.
 - १५ तूं आपल्याच टाक्यांतलें पाणी पी, आपल्या विहिरीतलें वाहतें पाणी पी.
 - १६ तुझे झरे बाहेर वाहून जावे काय? तुझे जलाचे प्रवाह रस्त्यांवरून वाहावे काय?
 - १७ ते केवळ तुझ्यासाठीं असोत, तुझ्याबरोबर दुसऱ्यांना त्यांचा उपयोग न घडो.
 - १८ तुझ्या शत्रूला ज्ञानीवाद् प्राप्त होवो;

६

- १ माझ्या मुला, तूं विवेक राखता
- २ व तुझ्या वाणीनें ज्ञान जपून ठेवावें,
- ३ म्हणून तूं माझ्या ज्ञानशिक्षणाकडे लक्ष राख,

तरुणपणी केलेल्या स्त्रीसह संतुष्ट ऐस.

- १९ रमणीय हरिणी, सुंदर रानशेळी
यांप्रमाणें तिचे स्तन तुला सर्वदा तृप्त राखोत,
तिच्या प्रेमानें तुझें चित्त मोहित होवो.
- २० माझ्या मुला, परस्त्रीनें तुझें चित्त कां मोहित व्हावें ?
परक्या स्त्रीला तूं कां आलिंगन द्यावें ?
- २१ मनुष्याचे मार्ग परमेश्वराच्या दृष्टीसमोर आहेत,
आणि तोच त्याच्या सर्व वाटा नीट करितो.
- २२ दुर्जनाला त्याचीं स्वतांचींच दुष्कर्में पछाडितात;
तो आपल्याच पापाच्या पाशांत सांपडतो.
- २३ त्याला शिक्षण मिळालें नाहीं म्हणून तो भरतो;
तो आपल्या अति मूर्खपणामुळें भ्रंत होतो.

- ६ १ माझ्या मुला, जर तूं आपल्या शेजाऱ्याला
जामीन राहिलास,
परक्यासाठीं तूं हातावर हात दिला;
२ तर तूं आपल्या तोंडच्या वचनांला गुंतला आहेस;
तूं आपल्या तोंडच्या शब्दांनीं बद्ध झाला आहेस.
 - ३ ह्याकरितां माझ्या मुला, तूं असें करू कीं आपणाला
मुक्त करून घे,
कारण तूं आपल्या शेजाऱ्याच्या हातीं
सांपडला आहेस;
तर जा, त्वरा कर; आपल्या शेजाऱ्याला अत्या-
ग्रहानें गळ घाल.
 - ४ तूं आपल्या डोळ्यांस निद्रा लागूं देऊं नको,
आपल्या पापण्यांस झापड पडूं देऊं नको.
 - ५ ज्याप्रमाणें पारध्याच्या झेंडेंत हरिणीला,
ज्याप्रमाणें फासेपारध्याच्या हातूंत पक्ष्याला,
त्याप्रमाणें आपणाला मुक्त करून घे.
 - ६ अरे आळशा, सुंगीकडे जा;
तिचें वर्तन पाहून राहाणा हो;
 - ७ तिला कोणी धनी,
देखरेख करणारा किंवा अधिपति नसतां
 - ८ ती उन्हाळ्यांत आपलें अन्न मिळविते,

आणि कापणीच्या दिवसांत आपलें मद्य जमा
करून ठेविते.

- ९ अरे आळशा, तूं किती वेळ निजशील ?
आपल्या झोपेंतून केव्हां उठशील ?
- १० आणखी थोडीशी झोप घेतों, आणखी थोडीशी
डुकली खातों,
आणखी हात उराशीं धरून जरा निजतों,
११ असें म्हणत जाशील तर तुला दारिद्र्य
दरोडेखोरप्रमाणें,
आणि गरिबी तुला सशस्त्र मनुष्याप्रमाणें गांठील.
- १२ अधम व दुर्जन मनुष्य
उदामपणाचें भाषण करित जातो;
- १३ डोळे मिचकावितो, पायांनीं इशारा करितो,
बोटानीं खुणावितो;
- १४ त्याच्या मनांत उदामपणा असतो;
तो दुष्कर्माची योजना करित असतो;
तो वैमनस्य पसरितो.
- १५ यामुळें त्याच्यावर विपत्ति अकस्मात येईल;
त्याचा पक्षाएकीं चुराडा होईल,
त्याचा निभाव लागणार नाहीं.
- १६ परमेश्वर ज्यांचा द्वेष करितो अशा सहा गोष्टी
आहेत;
नव्हे, त्याला अशा सात गोष्टींचा वीट आहे;
- १७ उन्मत दृष्टि, लबाड बोलणारी जिब्डा,
निर्दोष रक्त. माळ्यारे-दात,
- १८ दुष्ट योजना करणारें अंतःकरण,
दुष्कर्म करण्यास त्वरेनें धावणारे पाय,
- १९ लबाड बोलणारा खोटा साक्षी,
व भावाभावांत वैमनस्य उत्पन्न करणारा मनुष्य,
ह्या त्या होत.
- २० माझ्या मुला, तूं आपल्या बापाची आज्ञा पाळ,
आपल्या आईची शिस्त सोडूं नको;
- २१ ती नेहमीं आपल्या उराशीं कवटाळून धर,

- ती आपल्या गळ्यांत बांधून ठेव.
- २२ तूं चालशील तेव्हां ज्ञान तुला मार्ग दाखवील;
तूं निजशील तेव्हां तें तुझें रक्षण करील;
तूं जागा होशील तेव्हां तें तुजशी बोल्लि.
- २३ कारण ती आज्ञा केवळ दिवा आहे
व ती शिस्त केवळ प्रकाश आहे;
बोधाचा वाग्दंड जीवनाचा मार्ग आहे;
- २४ दुष्ट झीपासून, परत्रीच्या गोडबोल्या जिव्हेपासून,
तीं तुझें रक्षण करणारी आहेत.
- २५ तूं आपलें चित्त तिच्या सौंदर्यास पाहून लोलुप
होऊं देऊं नको;
तिच्या नेत्रकटाक्षांला वश होऊं नको.
- २६ कारण व्यभचारिणीच्या संगतीनें
मनुष्य नाकरीच्या तुकळ्याला मोताद होतो;
सैरिणी झी पुढ्याच्या अमोल जिवाची शिकार करिते.
- २७ मनुष्यानें आपल्या उराशीं विस्तव घरिला
तर त्याचीं बळें जळणार नाहीत काय ?
- २८ कोणी निखात्यावरून चालला
तर त्याचे पाय पोळणार नाहीत काय ?
- २९ जो कोणी आपल्या शेजाऱ्याच्या झीशीं गमन करतो
तो असा आहे;
जो कोणी तिला स्पर्श करितो तो निर्दोष
असणार नाही.
- ३० चोर मुकेला असल्यामुळें त्यानें आपला जीव
शांत करण्याकरितां चोरी केली,
तर त्याला लोक तुच्छ मानीत माहीत;
- ३१ पण तो सांपडला तर सातपट परत देखील;
तो आपल्या घरची सर्व मत्ता देखील.
- ३२ झीशीं जारकर्म करणारा अकल्कल्य आहे;
जो आपल्या जिवाचा नाश करून घेऊं पाहतो
तो असें करितो.
- ३३ त्याला धाय व अपकीर्ति हीं प्राप्त होतील;
त्याची निंदा कधीं पुसून जाणार नाही.
- ३४ कारण इंध्यां पुढ्यास रेंवत करितें;
सूड उगविण्याच्या दिवशीं तो गय करणार नाही.

- ३५ तो कसल्याहि खंडणीची पर्वा करणार नाही;
त्याला तूं बहुत देणया दिल्या तरी त्याचें समा-
धान होणार नाही.
- १ माझ्या मुला, माझीं वचनें राखून ठेव,
माझ्या आज्ञा आपल्याजवळ साठवून ठेव.
- २ माझ्या आज्ञा पाळ म्हणजे तूं वांचशील;
माझी शिस्त तूं आपल्या डोक्यांतल्या बाहुली-
प्रमाणें सांभाळ.
- ३ तीं आपल्या बोटास बांध;
तीं आपल्या हृत्पटावर लिहून ठेव.
- ४ तूं माझी बहीण आहेस असें ज्ञानाला म्हण;
आणि सुन्नतेला आपली जिवलग मैत्रीण म्हण;
- ५ त्यांच्यायोगनें परत्रीपासून,
गोड भाषण करणाऱ्या परक्या झीपासून तुझें
रक्षण होईल.
- ६ मी आपल्या घराच्या लिडकीजवळील
जाळीतून बाहेर पाहिलें तों,
७ भोळ्या मंडळींत, तरुण जनांमध्ये
एक बुद्धिहीन तरुण पुरुष
माझ्या दृष्टीस पडला.
- ८ तो तिच्या घराच्या कोनाजवळून जाणाऱ्या
आळीतून फिरत होता;
तो तिच्या घराकडच्या वाटेनें,
९ संध्याकाळीं, दिवस मावळ्यां,
रात्रीच्या काळोखांत, निभिड अंधकारांत गेला.
- १० तेव्हां वेऱ्येचा पोशाख केलेली
कोणी एक कावेबाज झी त्याला मेटली.
- ११ ती वाचाळ व स्वच्छंदी अमून
तिचे पाय घरीं टिकत नाहीत;
- १२ कधीं रस्त्यांवर, कधीं चवाठ्यांवर,
कधीं प्रत्येक नाक्याजवळ ती टपत असते.
- १३ तिनें त्याला धरून त्याचें चुंबन घेतलें;
तिनें निर्लज्ज मुखानें त्याला म्हटलें,
- १४ मला शांत्यपणें करावयाचीं होतीं;

मी आपले नवस आज फेडून चुकले.

- १५ ह्याकरिता तुला भेटावयाला व तुझे मुल पाहावयाला, मी बाहेर आले आहे आणि तू मला सांपडला आहेस.
 - १६ मी आपला पलंग वेळुमुदीदार गिरघांनी, मिसरी तागाच्या पट्टेदार वखानीं सजविला आहे.
 - १७ मी आपली गादी बोल, अगरू व दालचिनी, यांनी सुवासिक केली आहे.
 - १८ ये, चढ, आपण सकाळपर्यंत प्रीतीनें रमून तुस होऊं; आपण प्रेमानंदानें आराम पावूं.
 - १९ कारण घरधनी घरी नाही, तो दूरच्या प्रवासाला गेला आहे;
 - २० त्यानें पैशांची पिशवी बरोबर नेली आहे; तो पौर्णिमेस घरी येईल.
 - २१ तिनें आपल्या पुष्कळ मोहक भाषणानें त्याला वश केले, आपल्या वाणीच्या माधुर्यानें त्याला आकर्षून घेतले.
 - २२ तो तत्काळ तिच्या मार्गे चालला, जसा बैल कापला जाण्यास जातो, जसा बेडी घातलेला मूर्ख शिक्षा भोगण्यास जातो,
 - २३ जसा पक्षी, पाश आपला जीव घेण्याकरिता आहे हें न जाणून त्याकडे धाव घेतो, तसा तो जातो;
 - पण अखेरीस तीर त्याचें काळीज भेदून जातो.
 - २४ तर माझ्या मुलांनो, माझे ऐका, माझ्या तोंडच्या वचनांकडे लक्ष घ्या.
 - २५ तुझ्या मनाला तिच्या मार्गाकडे वळू देऊं नको, तिच्या वाटांनीं जाऊन बहूचू नको.
 - २६ कारण तिनें बहुतांना धायला करून पाडिले आहे; तिनें वधिलेल्या सर्वांची संख्या फार मोठी आहे.
 - २७ तिचें घर म्हटले म्हणजे अघोलोकाकडे, मृत्यूच्या खोल्यांकडे, खाली उतरण्याचा मार्ग होय.
- १ ज्ञान घोषणा करित नाही काय ?
सुल्लपण आपल्या वाणीची गर्जना करित नाही काय ?

- २ मार्गावरील उंचवट्यांच्या शिखरांवर, चवाट्यांवर तें उभें असतें;
- ३ तें वेशींनजीक, नगराच्या तोंडीं, प्रवेशद्वारीं मोठ्यानें ओरडून म्हणतें,
- ४ मानवदो, मी तुम्हांला हाका शरीरित आहे; मनुष्यजातीसाठीं माझी वाणी आहे.
- ५ अहो मोठ्यांनो, तुम्ही चातुर्याची ओळख करून घ्या; मूलांनो, सुबुद्ध हृदयाचे व्हा.
- ६ ऐका, कारण मी उत्कृष्ट गोष्टी सांगणार आहे. माझ्या वाणीतून सरळ गोष्टी निघणार आहेत.
- ७ माझे तोंड सत्य बोलतें; माझ्या वाणीला दुष्टपणाचा वीट आहे.
- ८ माझ्या तोंडचीं सर्व वचनें न्यायाचीं आहेत; त्यांत काहीं वांकडे व विपरीत नाही.
- ९ ज्याला समजूत आहे त्याला तीं सर्व उघड आहेत, तीं ज्ञान प्राप्त झालेल्यांस सरळ आहेत.
- १० रुपें घेऊं नका तर माझे शिक्षण घ्या; उत्कृष्ट सोनें न घेतां ज्ञान घ्या.
- ११ कारण मोत्यांपेक्षां ज्ञान उत्तम आहे; सर्व इष्ट वाटणाऱ्या वस्तु त्याच्याशीं तुल्य नाहीत.
- १२ मी जें ज्ञान त्या माझी वस्ती चातुर्याबरोबर आहे; आणि विद्या व विवेक हीं मी प्राप्त करून घेतलीं आहेत.
- १३ परमेश्वराचें भय घरणें म्हणजे दुष्कर्मांचा द्वेष करणें होय; गर्ब, अभिमान, कुमार्ग व उदात्तपणाची वाणी यांचा मी द्वेष करितें.
- १४ मसलत व कार्यसिद्धि हीं माझीं आहेत; मी सुल्लतामय आहे; मला सामर्थ्य आहे.
- १५ माझ्या साहाय्यानें राजे राज्य करितात, अधिपति न्याय ठरवितात.
- १६ माझ्या साहाय्यानें अधिपति, सरदार, व पृथ्वीवरील सर्व न्यायाधीश अधिकार चालवितात.
- १७ मजवर जे प्रीति करितात त्यांजवर मी प्रीति करितें; जे मला परिश्रमानें शोधितात त्यांस मी सांपडतें.

- १८ संपत्ति व मान, टिकणारे घन व न्याय,
ही माझ्या हाती आहेत.
- १९ माझे फळ सोन्यापेक्षा,
शुद्ध सोन्यापेक्षा उत्तम आहे;
माझी प्राप्ति उत्कृष्ट सोन्यापेक्षा उत्तम आहे.
- २० मी नीतिमार्गाने,
न्यायाच्या वाटांनी चालते;
- २१ मजवर प्रीति करणाऱ्यांस मी संपत्ति प्राप्त
करून देते,
त्यांची भांडारे भरिते.
- २२ परमेश्वराने सृष्टिक्रमाच्या आरंभी आपल्या प्राचीन
कृत्यातील पहिले कृत्य,
असे मला पैदा केले.
- २३ अनादिकाली, प्रारंभापासून
पृथ्वीच्या पूर्वी माझी स्थापना झाली.
- २४ जलाशय नव्हते, पाण्याने भरलेले झरे नव्हते,
तेव्हा मी जन्म पावले.
- २५ पर्वत स्थापित झाल्यापूर्वी,
होंगरांपूर्वी, मला निर्माण केले;
- २६ त्या वेळपर्यंत त्याने पृथ्वी, शेते व पृथ्वीचा
धूलिसंचय ही निर्माण केली नव्हती.
- २७ त्याने आकाश स्थापिले तेव्हा मी होते;
जेव्हा त्याने जलाशयाची चक्राकार मर्यादा ठरविली;
- २८ जेव्हा त्याने वरती अंतराळ दृढ केले;
जेव्हा जलाशयाचे झरे जोराने वाहू लागले;
- २९ जलांनी त्याची आज्ञा उल्लूखून घेऊन
म्हणून जेव्हा त्याने समुद्राला मर्यादा घालून दिली;
जेव्हा त्याने पृथ्वीचे पाये रेविले;
- ३० तेव्हा मी त्याच्यापाशी कुशल कारणीय होते;
मी त्याला नित्य आनंददायी होते;
त्याच्यासभोर मी सर्वदा हर्ष पावत असें;
- ३१ त्याच्या पृथ्वीवर मी हर्ष करी;
मनुष्यजातीच्या ठयी मी आनंद पावे.
- ३२ तर आतां माझ्या मुलांनो, माझे ऐका;
जे माझ्या मार्गांनी चालतात ते धन्य होत;

- ३३ बोध ऐकून शाहाणे व्हा,
त्याचा अन्वेष करू नका.
- ३४ जो माझ्या दारांशी नित्य जागत राहून,
माझ्या दारांच्या खांबांजवळ उभा राहून माझे
ऐकतो तो धन्य.
- ३५ कारण ज्याला मी प्राप्त होते,
त्याला जीवन प्राप्त होते,
आणि त्याला परमेश्वराची दया प्राप्त होते;
- ३६ परंतु जो मला अंतरतो तो आपल्या जिवाची हानि
करून घेतो;
जे माझा द्वेष करितात त्या सर्वांला मरण प्रिय आहे.

- १ ज्ञानाने आपले घर बांधिले आहे;
त्याने आपले सात खांब तयार केले आहेत.
- २ त्याने आपले पशु कापिले आहेत;
त्याने आपला द्राक्षारस मिसळला आहे,
आपले मेजहि वाहून तयार केले आहे.
- ३ त्याने आपल्या दासी पाठविल्या आहेत,
ते नगराच्या उच्च स्थानावरून ओरडून म्हणतें,
- ४ जो कोणी भोळा आहे तो इकडे वळो;
जो बुद्धिहीन आहे त्याला ते म्हणतें,
- ५ ये, माझी भाकर खा;
आणि मी मिसळलेला द्राक्षारस पी.
- ६ भोळ्यांनो, तुम्ही आपले भोळेपण सोडा व वांचा;
आणि सुद्धतेच्या मार्गाने चाला.
- ७ जो धर्मनिंदकास वागदंड करितो तो आपली
अप्रतिष्ठा करून घेतो;
जो दुर्जेनाला बोल लावितो,
तो आपणाला कलंक लावून घेतो.
- ८ धर्मनिंदकाला बोल लावू नको, लाविशील तर तो
तुझा द्वेष करील;
ज्ञान्याला बोल लाव म्हणजे तूं त्याला
प्रिय होशील.
- ९ ज्ञान्याला बोध केला तर तो अधिक ज्ञानी होईल;

धार्मिकत्व बोध केला तर त्याचें ज्ञान वाढेल.

- १० परमेश्वराचें भय ज्ञानाचा आरंभ होय;
आणि परमपवित्राला ओळखणें हीच मुजता होय.
- ११ कारण माझ्यामुळें तुझे दिवस बहुगुणित होतील,
तुझी आयुष्याची वर्षे अधिक होतील.
- १२ तूं ज्ञानी असलास तर तें तुझें तुला;
तूं धर्मनिंदा केली तर त्याचें फळ तूच भोगिशील.
- १३ मूर्ख व्ही गडबड करणारी असते;
ती भोळेपणाची केवळ मूर्ति अमृत तिला कांहीं
कळत नाही.
- १४ ती नगराच्या उच्च स्थानीं
आपल्या घराच्या दाराजवळ
आसनावर बसून राहते;
- १५ आणि कोणी आपल्या वाटेनें नीट जाणारा
तिच्याजवळून जाऊ लागला म्हणजे
- १६ ती म्हणते, जो कोणी भोळा आहे तो इकडे वळो;
जो कोणी बुद्धिहीन असतो त्याला ती म्हणते,
- १७ चोरिल्लें पाणी गोड लागतें;
चोरून खावेली भाकर ह्मणकर लागते;
- १८ पण तेथें मेलेले आहेत,
तिचे आमंत्रित अधोलोकाच्या खोल स्थानी आहेत,
हें त्याला समजत नाही;

१० १ शलमोनाचीं नीतिमूर्ते :

- मुलगा शहाणा तर बाप सुखी,
मुलगा मूर्ख तर आई दुःखी.
- २ दुष्टाईनें मिळविलेली संपत्ति हितकर नाही,
पण धार्मिकता मरणापासून मुक्त करिते.
 - ३ परमेश्वर धार्मिकाच्या जांवाची उपासमार
होऊं देत नाही,
पण तो दुर्जनांच्या कामना व्यर्थ करितो.
 - ४ सैल हातानें काम करणारा दरिद्री होतो,
परंतु उद्योग्याचा हात धन मिळवितो.

- ५ उन्हाळ्यांत जमवाजमव करितो तो मुलगा
शहाणा होय;
जो मुलगा हंगामान्या वेळीं झोपेत गुंग असतो
त्याचें तें वागणें लज्जास्पद होय.
- ६ धार्मिकाच्या मस्तकीं आशीर्वाद असतात;
दुर्जनांचें मुख बलात्कारानें व्याम असतें.
- ७ धार्मिकाच्या स्मरणानें धन्यता वाटते;
दुर्जनांचें नांव वाईट होऊन जातें.
- ८ मुन्न मनाचा इसम आज्ञा मान्य करितो;
वाचाळ मूर्ख अधःपात पावतो.
- ९ सात्विकपणें चालणारा निर्भयपणें चालतो;
कुटिल मार्गांनीं चालणारा कळून येईल.
- १० जो डोळे मिचकावितो तो दुःस्वास कारण होतो;
वाचाळ मूर्ख अधःपात पावतो.
- ११ धार्मिकाचें मुख जीवनाचा झरा आहे;
दुर्जनाचें मुख बलात्कारानें व्याम असतें.
- १२ द्वेष कलह उत्पन्न करितो;
प्रीति सर्व अपराधांवर क्षाकण घालिते.
- १३ विवेकशीलाच्या वाणींत ज्ञान असतें,
पण जो अकलशून्य असतो त्याच्या पाठीस
काठीच योग्य आहे.
- १४ शहाणे जन ज्ञानसंग्रह करितात,
परंतु मूर्खांचें तोंड म्हटलें म्हणजे साक्षात् अरिष्ट होय.
- १५ धनवानाचें धन हें त्याचें बळकट नगर होय,
परंतु गरिबांचा नाश त्यांच्या दारिद्र्यांत आहे.
- १६ धार्मिकाचा उद्योग जीवनप्रद आहे.
दुर्जनाची समृद्धि पापाला कारण होते.
- १७ बोधाकडे लक्ष पुरविणारा जीवनाच्या मार्गांत असतो,
परंतु शिक्षण सोडणारा भ्रांत होतो.
- १८ गुप्तपणें द्वेष करणाऱ्याची वाणी असत्य असते,
आणि चहाडी करणारा मूर्ख असतो.
- १९ फार वाचाळता असली म्हणजे पापाला तोटा नाही,
पण जो आपली वाणी स्वाधीन ठेवितो तो शहाणा.
- २० धार्मिकाची जिब्हा उकळू शक्यासारखी आहे;
दुर्जनांचें हृदय कवडीमोल आहे.

- २१ धार्मिकांची वाणी बहुतांचें पोषण करिते,
परंतु मूर्ख अकल नसल्यामुळें मरतात,
- २२ परमेश्वराचा आशीर्वाद स्पृष्ट दिवतो,
तिच्याबरोबर तो आणखी कष्ट देत नाही.
- २३ मूर्खांला दुष्कर्म करण्यांत मौज वाटते,
तशी सुज्ञाच्या ज्ञानांत वाटते.
- २४ दुर्जन ज्याला भितो तें त्याजवर येईल,
आणि धार्मिकांची इच्छा पूर्ण होते.
- २५ वावटळीच्या सपाठ्यानें दुर्जन नाहीसा होतो,
पण धार्मिक सर्वकाळ टिकणाऱ्या पायसामखा आहे.
- २६ जशी आंब दांतांस, जसा धूर डोळ्यांस,
तसा सुस्त मनुष्य त्याला पाठविणाऱ्यांस आहे.
- २७ परमेश्वराचें भय आयुष्य वाढवितें,
पण दुर्जनांचीं वर्षे कमी होतात.
- २८ धार्मिकांची आशा आनंदप्रद होईल,
पण दुर्जनांची अपेक्षा नष्ट होईल.
- २९ परमेश्वराचा मार्ग सात्विकांला दुर्गरूप आहे,
पण दुष्कर्म करणाऱ्यांस तो नाशकारक आहे,
- ३० धार्मिक कधीहि ढळणार नाही,
पण दुर्जन देशांत वसणार नाहीत.
- ३१ धार्मिकांच्या मुखावाटे ज्ञान निघतें,
पण उन्मत्त जिन्हा छटली जाईल.
- ३२ धार्मिकांच्या वाणीला जें कांहीं प्राख्य आहे तेंच कळतें,
पण दुर्जनांचें मुख उन्मत्तपणा वदतें.

१ खोट्या तागडीचा परमेश्वराला वीट आहे,

११

पण खरें वजन त्याला प्रिय आहे.

२ गर्व झाला कीं अप्रतिष्ठा आलीच,

पण नम्रजनांच्या ठायीं ज्ञान असतें.

३ सरळांचा सात्विकपणा त्यांच्या संभाकून नेतो,
कपटी इसमांचा कुटिलपणा त्यांचा नाश करितो.

४ कोषाच्या समयीं धन उपयोगीं पडत नाही,
पण धार्मिकता मृत्युपासून सोडविते.

५ सात्विकांची धार्मिकता त्यांचा मार्ग नीट करिते,
पण दुर्जन आपल्या दुष्टतेनें पतन पावेल.

६ सरळांची धार्मिकता त्यांचा सोडवील,

पण जे कपटांनं वर्ततात ते आपल्या दुष्टतांनं
बद्ध होतील.

७ दुर्जन मेला म्हणजे त्याची अपेक्षा नष्ट होईल
आणि बलाविषयींचा भ्रंवसा नाहीसा होईल.

८ धार्मिक संकटांतून मुक्त होतो,
आणि त्याच्या जागीं दुर्जन सांपडतो.

९ अधर्मा आपल्या तोंडांनं आपल्या शेजाऱ्याचा
नाश करितो,

पण धार्मिक आपल्या ज्ञानानें मुक्त होतात.

१० धार्मिकांचें कुशल असतें तेव्हां नगर उल्लास पावतें;
दुर्जन नाश पावतात तेव्हां उत्साह होतो.

११ सरळांच्या आशीर्वादानें नगराची उत्पत्ति होते,
पण दुर्जनांच्या मुखानें त्याचा विध्वंस होतो.

१२ जो आपल्या शेजाऱ्याला तुच्छ मानितो तो
बुद्धिशून्य होय,

पण सुद्ध मनुष्य मौन धारण करितो.

१३ लवालावी करीत फिरणारा गुप्त गोष्टी उघड करितो,
पण ज्याच्या चित्तीं इमान वसतें तो गोष्ट गुप्त ठेवितो.

१४ राहाणा मार्गदर्शक नसल्यामुळें लोकांचा
अधःपात होतो,

पण सुमंत्री बहुत असले म्हणजे कल्याण होतें.

१५ परक्याला जामीन राहिल तो पस्तावेल,
पण हातावर हात देणारांचा ज्याला तिटकारा आहे
तो निर्भय राहतो.

१६ कृपाळू स्त्री सन्मान संपादिते,

आणि बलात्कारी इत्तम धन संपादितात.

१७ दयाळू मनुष्य आपल्या जिवाचें हित करितो,
पण निर्दय स्वतांवर संकट आणितो.

१८ दुर्जन वेतन मिळवितो तें वेभरवशाचें असतें;
परंतु जो नीतीचें बीजारोपण करितो त्याचें वेतन
खात्रीचें असतें.

१९ ज्याच्या ठायीं अढळ नीति असते त्याला जीवन
प्राप्त होतें;

जो दुष्कर्मांमार्गे लागतो तो आपणावर मृत्यु आणितो.

२० जे मनाचे कुटिल असतात त्यांचा परमेश्वराला
वीट आहे,

पण ज्यांचा मार्ग सात्विकतेचा आहे त्यांबद्दल त्यास आनंद वाटतो.

- २१ दुर्जनाला शिक्षा चुकणार नाही हें भीटाळी देऊन सांगतो,
- पण धार्मिकांच्या वंशजांची मुक्तता होईल.
- २२ दुकराच्या नाकांत जशी सोन्याची नय, तशी तारतम्य नसलेली सुंदर स्त्री समजावी.
- २३ धार्मिकांची इच्छा शुभच असते; दुर्जनांची अपेक्षा रोषरूप आहे.
- २४ एक इसम व्यय करितो तरी त्याची वृद्धिच होते, एक वाजवीपेक्षां फाजील काटकसर करितो, तरी तो भिकेस लागतो.
- २५ उदार मनाचा समृद्ध होतो; जो पाणी पाजितो त्याला स्वतांला तें पाजण्यांत येईल.
- २६ जो धान्य अडवून ठेवितो त्याला लोक शाप देतात; जो तें विकितो त्याच्या मस्तकीं आशीर्वाद येईल.
- २७ जो झट्टन हित साधूं पाहतो तो कृपाप्रसाद साधितो; जो अरिष्टाच्या शोधांत असतो त्याला तेंच प्राप्त होईल.
- २८ जो आपल्या घनावर भरवसा ठेवितो तो पडेल, पण धार्मिक नव्या पालवीप्रमाणें टवटवीत होतील.
- २९ जो घरच्यांस दुःख देतो त्याच्या वाढ्याला वारा येईल; मूर्ख मनुष्य शहाण्याचा चाकर होईल.
- ३० धार्मिकांचें फळ जीवनाचा वृक्ष होय, आणि जो ज्ञानी असतो तो जिवांस वृक्ष करितो.
- ३१ पाहा, धार्मिकाला पृथ्वीवर त्याच्या कर्मांचें फळ मिळते. तर मग दुर्जनाला व पातक्याला किती तरी जास्त मिळेल !

१ ज्याला ज्ञान प्रिय, त्याला शिक्षण प्रिय;

पण जो वामदंड तुच्छ लेखितो तो पशुतुल्य होय.

- २ सज्जनाला परमेश्वराचा प्रसाद घडतो, परंतु दुष्टपणाच्या युक्ति योजनांच्याला तो दोषी ठरवितो.

- ३ मनुष्य दुष्टतेनें स्थिर होत नाही, पण धार्मिकांचें मूळ दळत नाही.
- ४ सद्गुणी स्त्री आपल्या पतीला मुकुट आहे, पण लाज आणणारी स्त्री त्याचीं हाडें सडविणारी आहे.
- ५ धार्मिकांचे विचार यथान्याय असतात; दुर्जनांच्या मसलती कपटाच्या असतात.
- ६ दुर्जनांचें भाषण रकपातासाठीं टपून बसलेलें असतें, पण सरळींचें मुख त्यांस सोडवील.
- ७ दुर्जन उलथे पडून नष्ट होतात, परंतु धार्मिकांचें घर टिकतें.
- ८ मनुष्याची प्रशंसा त्याच्या सुकृतेप्रमाणें होते, पण ज्याचें हृदय कुटिल असतें त्याचा तिरस्कार होतो.
- ९ जो आपणास प्रतिष्ठित समजतो पण अत्राला मोताद असतो त्यापेक्षां ज्याची प्रतिष्ठा वेताची असून ज्याच्या पदरीं सेवक असतो तो चांगला समजावयाचा.
- १० धार्मिक मनुष्य आपल्या पशुच्या जिवाकडे लक्ष देतो : पण दुर्जनांचें अंतर्धाम क्रूर असतें.
- ११ जो आपलें शेत स्वतः करितो त्याला भरपूर अन्न मिळतें, परंतु जो निरर्थक गोष्टींमागें लागतो तो अकल-शून्य होय.
- १२ दुष्ट लोकांस मिळणाऱ्या लुटीची इच्छा दुर्जन करितो, परंतु धार्मिकांचें मूळ फळ देतें.
- १३ मुखांतील वाणीचा अपराध दुर्जनाला पाश आहे, परंतु धार्मिक संकटांतून निभावतो.
- १४ आपल्या मुखांतून निघालेल्या गोष्टींच्या योगें मनुष्य तृप्त होतो, आणि मनुष्याला आपल्या हातच्या कर्मांचें प्रतिफल मिळतें.
- १५ मूर्खाचा मार्ग त्याच्या दृष्टीनें नीट आहे, पण जो सुद्ध असतो तो उपदेश ऐकतो.
- १६ मूर्खाची तळमळ तत्काळ कळते; शहाणा आपली लाज झांकून ठेवितो.

- १७ ज्याच्या तोंडून सत्याचे उद्गार वासाप्रभावी बाहेर पडतात तो न्याय्यत्व प्रकट करितो, परंतु असत्य साक्षी कपट उच्चारितो.
- १८ कोणी असा असतो कीं तरवार भोसकाची तसे अविचारानें भाषण करितो, परंतु सुद्धांची जिह्वा आरोग्यदायी आहे.
- १९ सत्याची वाणी सर्वकाळ टिकेल; असत्य बोळगारी जिह्वा केवळ क्षणिक आहे.
- २० वाईट योजनांच्या अंतःकरणत कपट असतें, परंतु शांतीची मसलत देणाऱ्यांच्या मनांत हर्ष असतो.
- २१ धार्मिकाला विपत्ति येत नाही, पण दुर्जन अरिष्टांनीं व्याप्त होतील.
- २२ असत्य वाणी परमेश्वराला वाईट आणिते, परंतु सत्यानें वागणारे त्यास आनंद देतात.
- २३ शहाण्ण-मनुष्य ज्ञान लपवून ठेवितो; परंतु मूर्खांचें मन-मूखपणाचा पुकारा करितें.
- २४ उद्योग्यांच्या हातीं अधिकार येतो, पण जे आळशी आहेत त्यांना दास्य प्राप्त होतें.
- २५ मनुष्याचें मन चितेंनें दबून जातें, परंतु गोड शब्द त्याला आनंदित करितो.
- २६ धार्मिक आपल्या शेजाऱ्याला मार्ग दाखवितो, पण दुर्जनांचा मार्ग लोकांस बहकवितो.
- २७ आळस हा आपली शिकार घरीत नाही, पण उद्योग हा मनुष्याचें मोलवान् घन आहे.
- २८ न्याय्यत्वाच्या मार्गांत जीवन आहे; त्याच्या वाटेत मरण नाही.

१३

१ सुद्ध पुत्र बापाचें शिक्षण ऐकतो, पण धर्मनिंदक वादेंडाला मोखीत नाही.
२ तोंडच्या शब्दांनीं मनुष्य स्वतः चांगलें फळ भोगितो,

पण कपटी इसमांच्या जिवाला बलात्काररूप फळ मिळतें;

३ जो आपलें तोंड संभाळितो तो आपला जीव राखितो; जो आपलें तोंड वासतो त्याच्यावर अरिष्ट येतें;

- ४ आळशाच्या जिवाला हर्ष असते तरी त्याला काही मिळत नाही; उद्योग्यांचा जीव पुष्ट होतो.
- ५ धार्मिकाला असत्याचा तिडकारा असतो, परंतु दुर्जन अप्रतिष्ठा व निंदा यांस कारण होतो.
- ६ धार्मिकता सात्विक मार्गांनें चालणाऱ्याचें रक्षण करिते; दुष्टता पातक्यांस उताणा पाडिते.
- ७ क्रियेक असे आहेत कीं ते श्रीमंतीचा आव घालितात तरी त्यांच्याजवळ काहीएक नसतें; क्रियेक असे आहेत कीं ते गरिबी दाखवितात तरी त्यांच्यापाशीं बहुत धन असतें.
- ८ मनुष्याच्या जिवाची खंडणी त्याचें श्रेय्य होय, परंतु दरिद्राला धमकी ऐकावी लागत नाही.
- ९ धार्मिकांची ज्योति प्रज्वलित असते; दुर्जनांचा दीप मालवतो.
- १० गर्वामुलें भांडणें मात्र होतात, पण चांगली मसलत घेणाऱ्यांजवळ ज्ञान असतें.
- ११ घाईनें मिळविलेलें धन क्षय पावतें, परंतु जो मूठ मूठ सांठवितो त्याचें धन वृद्धि पावतें.
- १२ आशा लांबणीवर पडली असतां अंतःकरण कठी होतें, पण इष्टप्राप्ति जीवनाचा वृद्ध आहे.
- १३ वचन तुच्छ मानणारा स्वतांवर अनर्थ आणितो, पण आज्ञेचा धाक बाळगणाऱ्यास चांगलें प्रतिफल मिळतें.
- १४ सुद्धाचा बोध जीवनाचा भ्ररा आहे, तो मृत्युपाश चुकवितो.
- १५ समंजसपणांनें कृपा संपादितों येते, पण कपटी इसमांचा मार्ग खडतर असतो.
- १६ प्रत्येक शहाणा मनुष्य अकलेनें काम करितो, पण मूर्ख मनुष्य मूर्खतेचा पसारा मांडितो.
- १७ दुष्ट जामूद संकटांत पडतो; पण विश्वासू वकील हा एक औषधी आहे.
- १८ बोधाचा अन्हेर करणाऱ्याला दारिद्र्य व लज्जा हीं प्राम होतात,

परंतु वाददंड ऐकणारा सन्मान पावतो.

- १९ इच्छानुसि जिवाला गोड वाटते,
पण वाईट सोडून देण्याचा मूर्खांला वीट आहे.
- २० मुखांची सोबत धर म्हणजे सुख होशील;
मूर्खांचा सोबती कष्ट पावतो.
- २१ पायांच्या पाठीस अरिष्ट लागतें,
पण धार्मिकांस कल्याणरूप प्रतिफल मिळतें.
- २२ चांगला मनुष्य आपल्या पुत्रपौत्रांस वतन ठेवितो,
पण पायाचें घन धार्मिकांसाठीं सांठविळेंलें असतें.
- २३ गरिबांचें नांगरठेलें शेत विपुल अन्न देतें;
तरी अन्यायासुळें क्रियाकांचा
नासाहि होतो.
- २४ जो अःपत्नी छडी आवरितो तो आपल्या मुलाचा
वैरी होय,
पण जो वेळीच त्याला शिक्षा करितो तो त्याजवर
प्रीति करणारा होय.
- २५ धार्मिक पोटभर जेवितो,
परंतु दुर्जनांचें पोट रितें राहतें.
१ प्रत्येक सुख बी आपलें वर बांधिते;
पण मूर्ख बी आपल्या हातांनीं
तें पाडून टाकिते.
- २ जो सरळपणें चालतो तो परमेश्वराचें भय धरितो,
पण ज्याचे मार्ग कुटिल असतात
तो त्याला दुच्छ मानितो.
- ३ मूर्खांच्या तोंडींच गर्वाची काठी असते,
पण सुखांची वाणी त्यांचें रक्षण करिते.
- ४ बैल नसले तर गोटा स्वच्छ राहतो,
पण बैलाच्या बलानें धनसंभ्रमि होतो.
- ५ विश्वासू साक्षी खोटें बोळत नाही;
खोटा साक्षी मुखानें असत्य वदतो.
- ६ धर्मनिंदक ज्ञानाचा शोध करितो, पण व्यर्थ;
समंजसात्त्व ज्ञानप्राप्ति होणें सोपें असतें.
- ७ मूर्ख मनुष्याच्या बाऱ्यास जाऊं नको,
कारण त्याच्या ठायीं तुला ज्ञानाची वाणी
आढळणार नाही.

- ८ शहाण्यांन आपला मार्ग जाणवें माल;
त्याची सुद्धता असते,
पण मूर्खांची मूढता कपटरूप होय.
- ९ मूर्खांला अपराध करणें म्हणजे थडा वाटते,
परंतु सरळांत परस्पर प्रेमभाव असतो.
- १० हृदयाला आपल्या ठायींच्या खेदाची जाणीव असते,
आणि परक्याला त्याच्या आनंदाच्या आद
येवक्त नाही.
- ११ दुर्जनांचें वर कोसळतें,
सरळांचा तंबू चांगला राहतो.
- १२ मनुष्याला एक मार्ग सरळ दिसतो,
पण त्याच्या शेवटास मृत्युफत्र फुटतात.
- १३ हसतांना देखील हृदय खिन्न असतें,
आणि हर्षाचा शेवट दुःखांत होतो.
- १४ ज्ञांत चित्ताचा मनुष्य आपल्या वर्तनाचें
फळ भोगितो,
आणि सत्पुरुष आपल्या ठायीं तृप्त असतो.
- १५ भोळा प्रत्येक शब्दावर विश्वास ठेवितो;
शहाणा नीट पाहून पाऊळ टाकितो.
- १६ सुख धाक बाळगून वाईट सोडून देतो;
मूर्ख उन्मत्त होऊन बेपर्वा बनतो;
- १७ शीघ्रकोपी मूर्खपणा करितो;
दुष्ट संकल्प योजनाऱ्याचा लोक द्वेष करितात.
- १८ भोळे मूर्खतारूप वतन पावतात,
पण शहाणे ज्ञानरूप मुकुट धारण करितात.
- १९ दुर्जन सव्वनांपुढें नमतात,
दुष्ट लोक धार्मिकांच्या दारपुढें नमतात.
- २० गरिबाचा द्वेष त्याचा शेजारीहि करितो,
पण श्रीमंताला चाहणारे बहुत असतात.
- २१ जो आपल्या शेजाऱ्याचा तिरस्कार करितो
तो पापी होय,
पण गरिबांचर दया करितो तो धन्य होय.
- २२ दुष्टपणाची प्रसक्त करणारे ज्ञांत नव्हत काय ?
चांगल्याची प्रसक्त करणाऱ्यांस दया व सत्य
हीं प्राप्त होतात.

- २३ सर्वे श्रमांत लग्न आहे,
पण तोंडाच्या वटवटीनें क्षरिद्य येते.
- २४ सुज्ञांचें धन त्यांच्या मुकुट आहे;
मूर्खांची मूर्खता केवळ मूर्खताच राहते.
- २५ खरा साक्षी लोकांचे प्राण सोडवितो;
पण जो आपल्या मुखावाटे लबाडी उच्चारितो तो
दगळ्याजी करितो.
- २६ परमेश्वराचें भय धरिल्यानें श्रद्धा दृढ होते;
आणि ज्यांच्या ठायीं श्रद्धा असते त्यांच्याच मुखांत
ती आश्रयस्थान होते.
- २७ परमेश्वराचें भय जीवनाचा खरा होय,
तें मृत्युपाश चुकविते.
- २८ प्रजापृष्टीत राजाचें वैभवं असतें;
प्रजा नसल्यानें अधिपतीचा नाश होतो.
- २९ ज्याला लवकर क्रोध येत नाही
तो महाबुद्धिमान् होय;
उतावळ्या स्वभावाचा माणूस मूर्खता प्रकट करितो.
- ३० शांत अंतःकरण देहाचें जीवन आहे,
पण मत्सरानें हाडें कुजतात.
- ३१ जो गरिबाला छळितो तो आपल्या उत्पन्नकर्यांचा
अवमान करितो,
पण जो गरजवंतावर दया करितो तो त्याचा
सन्मान करितो.
- ३२ विपत्ति आली असतां दुर्जन चीत होतो,
पण धार्मिकस मरणसमयींहि उमेद असते.
- ३३ बुद्धिमानाच्या अंतःकरणांत ज्ञान स्थिर असतें,
पण मूर्खांच्या अंतयांभीची गोष्ट तेव्हांच कळते.
- ३४ धार्मिकता राष्ट्राची उन्नति करिते;
पापानें प्रजेची अप्रतिष्ठा होते.
- ३५ शहाण्या सेवकावर राजाचा प्रसाद होतो,
पण निर्लज्जपणें वागणाऱ्यावर तो खट होतो.
- १ मृदु उत्तरानें कोपाचें निवारण होतें;
कठोर शब्दानें क्रोध उत्तेजित होतो.
- २ सुज्ञांची जिह्वा सुज्ञान वदते;
मूर्खांच्या मुखांतून मूर्खता बाहेर पडते.

१५

- ३ परमेश्वराचे नेत्र सर्वत्र आहेत,
ते बरंवाईट पाहत असतात.
- ४ जिह्वेची सौम्यता जीवनाचा वृक्ष आहे,
पण तिची कुटिलता अंतःकरण विदारिते.
- ५ मूर्ख आपल्या बापाचें शिक्षण लुच्छ मानितो;
वाग्दंड लक्षांत ठेवितो तो शहाणा होतो.
- ६ धार्मिकाच्या गृहांत भोटें भांडार असतें;
दुर्जनच्या मिळकतींत उपद्रव असतो.
- ७ ज्ञान्यांची वाणी विद्येचा प्रसार करिते;
मूर्खांचें हृदय स्थिर नसतें.
- ८ दुर्जनांचा यज्ञ परमेश्वराला वीट आणितो,
परंतु सरळांची प्रार्थना त्याला आनंदविते.
- ९ दुर्जनांचा मार्ग परमेश्वराला वीट आणितो,
पण जो नीतीला अनुसरतो तो त्याला प्रिय आहे.
- १० जो सन्मार्ग सोडितो त्याला भारी शासन होतें;
जो वाग्दंडाचा तिटकारा करितो तो मरेल.
- ११ अधोलोक आणि विनाशस्थान हीं परमेश्वराच्या
दृष्टीपुढें आहेत;
तर मग मनुष्यजातीचीं अंतःकरणें त्याच्या दृष्टीपुढें
किती जास्त असलीं पाहिजेत !
- १२ धर्मनिंदकाला वाग्दंड आवडत नाही;
तो ज्ञान्यांकडे जात नाही;
- १३ आनंदी मनानें मुख प्रसन्न होतें;
मनांतील खेदानें हृदय भंग पावतें.
- १४ बुद्धिमानाचें मन ज्ञानाचा शोध करितें;
मूर्खांचें मुख मूर्खता भक्षितें;
- १५ दुःखप्रस्ताला सर्व दिवस वाईट असतात,
पण ज्याचें हृदय आनंदी असतें त्याला
सदा मेजवानी असते.
- १६ बहुत धन असून त्याच्याबद्दल दगदग सोसावी
लगणें यापेक्षां
तें थोडकें असून परमेश्वराचें भय बाळगणें हें बरें;
- १७ पोसलेल्या बैलाची मेजवानी देऊन
मनांत द्वेष वागविणें,
१ मुळांतः अबहोन

- आपेक्षां प्रेमांचो भाजीभाकरी बरी.
- १८ तापट मनुष्य तंडा उपस्थित करितो;
मंदकोष झगडा शमवितो;
- १९ आळ्याची वाट कांटेरी कुंपणासारखी असते,
पण सरळांची वाट राजमार्ग बनते.
- २० शहाणा मुलगा बापाला आनंदवितो;
मूर्ख मनुष्य आपल्या आईला तुच्छ मानितो.
- २१ बुद्धिहीन इसम मूर्खपणांतच आनंद मानितो;
समजस मनुष्य सरळ मार्गानें जातो.
- २२ मसस्त मिळाली नाही म्हणजे बेत निष्कळ होतात;
मसस्त देणारे पुष्कळ असले म्हणजे ते सिद्धीस जातात.
- २३ मनुष्य आपल्या तोंडच्या समर्पक उत्तरानें
आनंद पावतो;
समयोचित बोल किती उत्तम !
- २४ सुझ इसमानें खालीं अथोलोकास जाऊं नये म्हणून
त्याचा जीवनमार्ग वर जातो.
- २५ परमेश्वर गर्विष्ठांचें घर जमीनदोस्त करितो,
पण विधवेची मेर कायम राखितो.
- २६ परमेश्वराला दुष्ट कल्पनांचा वीट आहे,
पण ममतेचीं वचनें त्याच्या दृष्टीनें शुद्ध आहेत.
- २७ धनलोमी आपल्या कुटुंबाला प्रास देतो,
पण ज्याला लाचेचा तिटकारा असतो तो वांचतो.
- २८ धार्मिक मनुष्य विचार करून उत्तर देतो,
पण दुर्जनांचें मुख वाईट गोष्टी बाहेर टाकितें.
- २९ परमेश्वर दुर्जनांपासून दूर राहतो,
पण तो धार्मिकांची प्रार्थना ऐकतो.
- ३० नेत्रांचें तेज अंतःकरणांला उल्लासवितें;
चांपलें वर्तमान हाडें पुष्ट करितें.
- ३१ जीववाच्य शिक्षणाकडे जो कान देतो
तो ज्ञान्यांमध्यें वस्ती करितो.
- ३२ जो शिक्षण अव्हेरितो तो आपल्या जिवाला
तुच्छ लेखितो;
जो वाग्दंड ऐकून घेतो तो ज्ञान मिळवितो.
- ३३ परमेश्वराचें भय हें सुज्ञतेचें शिक्षण होय;

- आधीं नम्रता मग मान्यता.
- १ मनांत योजना करणें मनुष्याच्या
हातचें आहे,
पण जिन्हेनें उत्तर देणें परमेश्वराकडचें आहे;
- २ मनुष्याचे सर्व मार्ग त्याच्या दृष्टीनें शुद्ध असतात,
पण परमेश्वर आत्मे तोखून पाहतो.
- ३ आपलीं सर्व कार्ये परमेश्वरावर सोप,
म्हणजे तुझे बेत सिद्धीस जाताल.
- ४ परमेश्वरानें सर्व कांहीं विशेष उद्देशानें निर्माण
केलें आहे,
दुर्जन देखील अरिष्टाच्या दिवसाराठीं केलेल्य आहे.
- ५ प्रत्येक गर्विष्ठ मनाच्या मनुष्याचा
परमेश्वराला वीट येतो;
त्याला शिक्षा झाल्यावांचून राहणार नाही हें मी
टाळीं देऊन सांगतों.
- ६ दया व सत्य यांच्या योगानें पापाचें क्षालन होतें,
आणि परमेश्वराचें भय बाळगिल्यानें मनुष्यें
दुष्कर्मांपासून दूर राहतात.
- ७ मनुष्याचे मार्ग परमेश्वराला आवडले
म्हणजे तो त्याच्या शत्रूसहि त्याच्याशीं समेट
करावयास लावितो.
- ८ अन्यायानें मिळविलेल्या मोठ्या मिळकतीहून,
न्यायानें कमविलेलें थोडें बरें.
- ९ मनुष्याचें मन मार्ग योजितें,
पण परमेश्वर त्याच्या पावलांस मार्ग दाखवितो.
- १० राजाच्या तोंडचे शब्द देववचन आहेत,
न्याय करिताना त्याचें मुख अन्याय करीत नाहीं.
- ११ खरी तागडी व खरी पारडीं परमेश्वराचीं आहेत;
पिशवींतील सर्व वजन त्यांचीच आहेत.
- १२ दुष्कर्म करणें राजांस अमंगल आहे;
कारण गादी धर्मानेंच स्थिर राहते.
- १३ धार्मिकतेचो वाणी राजांस आनंद देणारी आहे,
यथान्याय बोलणाऱ्यावर ते प्रेम करतात.
- १४ राजाचा संताप मृत्युदुतांसारखा आहे;
सुझ मनुष्य त्याचें शमन करितो.

- १५ राजाच्या मुखतेजांत जीवन आहे;
त्याची प्रसन्नता सरत्या पावसाच्या
मेघासारखी आहे.
- १६ ज्ञानप्राप्ति उत्कृष्ट सोन्यापेक्षां किती उत्तम आहे !
सुखता संपादन करणें स्यापेक्षां इष्ट आहे.
- १७ दुष्कर्मापासून दूर राहणें हा सरळीचा धोपट
मार्ग होय;
जो आपला मार्ग धरून राहतो तो आपला
जीव राखितो.
- १८ गर्व झाला की नाश ठेवलेला;
मनाचा ताड अंधःपाताळें मूळ होय.
- १९ गर्विष्ठांबरोबर राहून छट बांदून घेण्यापेक्षां
दीनांबरोबर नम्रचित्त असणें बरें.
- २० जो बचनान्घे लक्ष पुरवितो त्याचें कल्याण होतें;
जो परमेश्वरावर भाव ठेवितो तो धन्य.
- २१ जो मनाचा सुख त्याला समजस म्हणतसत,
मधुर वाणीनें शिक्षणाचा संस्कार अधिक होतो.
- २२ ज्याच्या ठायीं सुखता असते त्याला ती जीवनाच्या
धन्याप्रमाणें होय,
पण मूर्खाची मूर्खता हीच त्याचें शासन होय.
- २३ ज्ञान्याच्या हृदयापासून त्याच्या मुखास
शिक्षण मिळतें;
तें त्याच्या वाणीत ज्ञानाची भर घालितें.
- २४ मंगतेची वचनें मयाच्या पोळ्यासारखीं
मनाला गोड व हाडांस आरोग्य देणारी आहेत.
- २५ मनुष्याला एक मार्ग सरळ दिसतो,
पण त्याच्या शेवटास मृत्युपथ फुटतात.
- २६ मनुष्याची धुधा त्याच्या हातून मजुरी करविले,
कारण त्याचें तोंड त्याला ती करावयास लावितें.
- २७ अथम कुयुक्ति उक्त्वन कवितो;
त्याच्या वाणीत जशी काय जळती आण असते.
- २८ कुटिल मनुष्य वैमनस्य पसरितो;
कानास लागणारा मोठ्या स्नेहांत फूट पावितो
- २९ उद्दाम मनुष्य आपल्या झेजाच्याला भुलवण देऊन
कुमार्गास लावितो.

- ३० कुटिल कल्पना योजण्याला जो डोळे मिचकावितो
व ओठ चावितो तो दुष्कर्म घडवून आणितो.
- ३१ पिकलेले केस शोभेचा सुकूट होत;
धर्ममार्गांनं चालल्यानें तो प्राप्त होतो.
- ३२ ज्याला लवकर क्रोध येत नाही तो पराक्रम
करण्यापेक्षां श्रेष्ठ होय;
आत्मसंयमन करणारा नगर जिंकणाऱ्यापेक्षां
श्रेष्ठ होय.
- ३३ पदरांत चिठ्या टाकितान्त,
पण त्याची सर्व योजना परमेश्वराकडून होते.
- १ एकदा घरांत मेजवानीची चंभळ असून
त्यांत कळूळ असला
तर त्यापेक्षां शांति असून कोरळा चुकळा
मिळाला तरी तो बरा.
- २ शहाणा सेवक लज्जा आणणाऱ्या मुलावर
हुकमत चालवील,
व भाऊबंधांच्या वतनाचा विभागी होईल.
- ३ सपें मुर्शीत व सोनें भरीत तावून पाहतात,
पण परमेश्वर हृदयें पारखितो.
- ४ दुःकर्मां मनुष्य दुष्ट वाणी लक्ष देऊन ऐकतो;
लबाड मनुष्य उपद्रवी जिन्हेला कान देतो.
- ५ जो गरिबाची कुचेष्टा करितो तो उत्पन्न करणा-
ऱ्याचा अबमान करितो;
जो दुसऱ्याच्या विपत्तीनें आनंद पावतो त्याला
शिक्षा चुकणार नाही.
- ६ पुत्रपौत्र वृद्धांचा सुकूट होत;
मुलांची शोभ त्यांचे बढील होते;
- ७ उत्कृष्ट बोलणें मूर्खाला शोभत नाही;
मग खोटे बोलणें सरदारांस कसें शोभेल ?
- ८ वेणाऱ्याच्या दृष्टीनें लाच रत्नासारिखी
मोलवान् आहे;
ज्या ज्या कामाकडे तो वळतो
तें तो चातुर्यानें करितो.
- ९ जो इतराच्या अपराधावर शाकण घालितो तो
प्रेमाची वृद्धि करितो;

- पण जो गत गोष्टी घोकीत बसतो
त्याला मित्र अंतरतात.
- १० वाग्दंड समंजसाच्या मनावर ठसतो,
तसे शंभर फटके मूर्खाच्या मनावर ठसत नाहीत.
- ११ फितुरी मनुष्य केवळ बंड करूं पाहतो,
म्हणून त्याजकडे निर्दय जासूद
पाठविण्यांत येईल.
- १२ जिचीं पोरें चोरून नेलीं आहेत अशा अस्वलीची
गांठ पडलेली पुरवली,
पण मूर्खेंतें खितपत असलेल्या मूर्खाची
गांठ न पडो.
- १३ जो बऱ्याची फेड वाईटानें करितो,
त्याच्या घरांतून अरिष्ट जाणार नाही.
- १४ कोणी धरणाला छिद्र पाहून पाणी वाहूं यावें
त्याप्रमाणें भांडणाचा आरंभ होतो,
म्हणून भांडण पेटण्यापूर्वी बाचाबाची सोडून द्यावी.
- १५ दुष्टास निर्दोष ठरविणारा आणि धार्मिकास
दोषी ठरविणारा,
ह्या दोषांचाहि परमेश्वराला वीट येतो.
- १६ मूर्खाला बुद्धि नसतां
ज्ञानाची खरेदी करण्याकरितां तो हत्तीं ब्रव्य कां घेतो ?
- १७ मित्र सर्व प्रसंगी प्रेम करितो,
आणि शिपत्काळासाठीं तो बंधु म्हणून निर्माण
झालेला असतो.
- १८ बुद्धिहीन मनुष्य आपल्या शेजाऱ्यासमक्ष,
हातावर हात मारून जामीन होतो.
- १९ जो कलहप्रिय तो अपराधप्रिय असतो;
जो आपलें दार उंच करितो
तो नाशाला आमंत्रण देतो.
- २० ज्याचें चित्त उन्मत्त असतें त्याचें कल्याण होत नाही;
ज्याची जिन्हा कुटिल असते तो विपरीत पडतो.
- २१ मूर्खाला जन्म देतो तो दुःखाची जोड करितो;
मूर्खाच्या बापाला आनंद नाही.
- २२ आनंदी हृदय हें उत्कृष्ट औषध होय;
स्निग्ध हृदय हाचें शुष्क करितें.

- २३ न्यायमार्ग विपरीत करण्यासाठीं,
दुर्जन आपल्या उरानजीक ठेविलेली लाज
काढून देतो.
- २४ जो समंजस असतो त्याच्या बोळ्यांसमोर ज्ञान
असतें,
पण मूर्खांचे डोळे पृथ्वीच्या शेवटाकडे असतात.
- २५ मूर्ख मुलगा आपल्या बापाला दुःख देतो.
आणि आपल्या जन्मदात्रीला क्लेश देतो.
- २६ धार्मिकास दंड करणें
व सरदारांस त्यांच्या सरळतेस्तव ताडण करणें
योग्य नाही.
- २७ जो मित भाषण करितो त्याच्या अंगी
शाहाणपण असतें;
ज्याची वृत्ति शांत तो समंजस असतो.
- २८ मौन धारण करणाऱ्या मूर्खालाहि शाहाणा समजतात;
तो ओठ मिटून धरितो तेव्हां त्याला
समंजस मानितात.
- १ जो फटकून राहतो तो आपली इच्छा
पुरवूं पाहतो,
व त्याला सगळ्या सुद्धतेचा संताप येतो.
- २ मूर्खाला ज्ञानाचा संतोष वाटत नाही,
तर केवळ आपल्या मनांत जें कांहीं आहे
तें प्रगट करण्यांतच त्याला संतोष वाटतो.
- ३ जेथें दुष्ट तेथें तिरस्कार,
आणि जेथें अधमता तेथें निंदा.
- ४ मनुष्याच्या तोंडचे शब्द खोल पाण्यासारखे आहेत,
ते वाहता ओढा व ज्ञानाचा झरा असे आहेत.
- ५ दुर्जनाचा पक्ष धरून
धार्मिकाचा न्याय विपरीत करणें उचित नाही.
- ६ मूर्ख कलहाला तोंड देतो;
त्याचें मुख चापटीला आमंत्रण करितें.
- ७ मूर्खाचा नाश त्याच्या तोंडामुळें होतो.
त्याची बाणी त्याच्या जिवाला पाश होय.
- ८ कानास लागणाऱ्याचे शब्द
स्वादिष्ट पक्कामासारखे आहेत,

- ते अगदी खोल पोटांत शिरतात.
- १ आपल्या कामांत हयगय करणारा, नासपूस करणाऱ्याचा भाऊ होय.
 - २ परमेश्वराचें नाम षष्कट दुर्ग आहे, त्यांत धार्मिक धावत जाऊन निर्भय राहतो.
 - ३ धनवानाचें धन त्याचें बळकट नगर आहे, त्याच्या मते तें उंच तटसारखें आहे.
 - ४ नाशापूर्वी मनुष्याचें अंतःकरण गर्विष्ठ असतें; आधी नम्रता मग मान्यता.
 - ५ ऐकून घेण्यापूर्वी जो उत्तर देतो त्याचें तें करणें मूर्खपणाचें व लज्जास्पद ठरतें.
 - ६ मनुष्याचें चित्त आपला व्यक्ती सहन करितें; पण व्याकुळ चित्त कोणाच्यानें प्रसन्न करवेल ?
 - ७ सुद्धाचें मन ज्ञान प्राप्त करून घेतें; शहाण्याचे कान ज्ञानाविषयी आतुर असतात.
 - ८ लाच मनुष्याचा मार्ग मोकळ करिते, व त्याला बऱ्या लोकांसमोर नेते.
 - ९ जो आपला दावा प्रथम मांडितो त्याचा पक्ष खरा भासतो, पण त्याचा शेजारी येऊन त्याला कसाला लावितो.
 - १० चिड्या टाकिल्यानें झगडे मिटतात, व झुजार भिडण्याचे राहतात.
 - ११ दुखविलेल्या भावाची समजूत घालणें मजबूत शहर जिकण्यापेक्षां अवघड आहे; कलह म्हटले म्हणजे ते दुर्गाच्या अडसारासारखे होत.
 - १२ मनुष्याला आपल्या तोंडाळपणाचीं फळे पोटभर खावीं लागतात; त्याला आपल्या वाणीचें पीक भोगिलें पाहिजे,
 - १३ जिन्हेच्या हातीं मृत्यु व जीवन हीं आहेत; तिची आवड धरणारे तिचें फळ भोगितात.
 - १४ ज्याला गृहिणी लाभते त्यास उत्तम लाभ घडतो. त्यास परमेश्वराचा अनुग्रह प्राप्त होतो.
 - १५ निर्धन विनवण्या करितो, पण धनवान निष्ठुरपणाचें उत्तर देतो.
 - १६ जो पुष्कळ मित्र मिळवितो तो आपला नाश

- करून घेतो,
परंतु एकादा असा मित्र असतो कीं तो आपल्या बंधूपेक्षांही आपणास धरून राहतो.
- १ ज्याची वाणी कुटिल असून जो मूर्ख आहे, त्याच्यापेक्षां सात्विकपणें चालणारा दरिद्री बरा.
- २ आत्मा ज्ञानहीन असणें बरें नाही;
 - उतावळ्या पायाचा मनुष्य वाट चुकतो.
 - ३ मनुष्याची मूर्खता त्याला मार्गभ्रष्ट करिते, आणि त्याचें मन परमेश्वरावर रुध होतें.
 - ४ संपत्ति मित्र जोडिते, गरिबाला मित्र सोडितात.
 - ५ खोटी साक्ष देणाराला शिक्षा चुकणार नाही; लबाड बोलणारा सुटणार नाही.
 - ६ थोर मनुष्याची बहुत लोक हांजीहांजी करतात; दानधराचा प्रत्येक जण मित्र असतो.
 - ७ दरिद्राचे सर्व भाऊ त्याचा द्वेष करतात; मग त्याचे मित्र त्याला सोडून जातात यांत नवल तें काय ! त्यांनीं आपल्याशीं बोलवें म्हणून तो त्यांच्या मागून जातो, परंतु ते निघून जातात.
 - ८ जो ज्ञान संपादन करितो तो आपल्या जिवावर प्रेम करितो; ज्याच्याठायीं-सुद्धता असते त्याचें कल्याण होतें.
 - ९ खोटी साक्ष देणाऱ्याला शिक्षा चुकणार नाही, लबाड बोलणारा नष्ट होईल.
 - १० ऐषआराम मूर्खाला शोभत नाही; सरदारांवर दासानें सत्ता करावी हें त्यास कसें शोभणार ?
 - ११ विवेकानें मनुष्य मंदकोध होतो; अपराधाची गय करणें त्याला भूषण आहे.
 - १२ राजाचा क्रोध सिंहाच्या गर्जेनेसारखा आहे; त्याची प्रसन्नता गवतावर पडलेल्या दहिंवरासारखी आहे.

- १३ मूर्ख मुलगा आपल्या बापास अरिष्टाप्रमाणे आहे; बायकोच्या कटकटी सतत गळणाऱ्या ठिपक्यांप्रमाणे आहेत.
- १४ घर व धन ही वडिलांपासून मिळालेला दायभाग होत; सुन्न पत्नी परमेश्वरापासून प्राप्त होते.
- १५ आळस घोर निद्रित लोटितो; रिकामा फिरणारा उपाशी मरतो.
- १६ जो आज्ञा पाळितो तो आपले प्राण रक्षितो; जो आपल्या वर्तनाविषयी बेपर्वा असतो तो मरेल.
- १७ जो दरिद्रावर दया करितो तो परमेश्वराकडून वसनें देतो; त्याच्या सत्कृत्याची फेड तो करील.
- १८ काही आज्ञा असेल तर आपल्या पुत्राला शासन कर; त्याचें वाटोळें व्हावें अशी इच्छा करूं नको.
- १९ क्रोधाभिष्ट मनुष्यानें आपला दंड भोगिला पाहिजे, कारण त्याला एकदा दंडभुंक्त केले तर तसें पुनःपुनः करावें लागेल.
- २० सुबोध ऐक व शिक्षण स्वीकार, म्हणजे आपल्या उरलेल्या आयुष्यांत तूं सुखपणें वागशील.
- २१ मनुष्याच्या मनांत अनेक मसलती येतात, परंतु परमेश्वराची योजना स्थिर राहते.
- २२ मनुष्याच्या इच्छेवरून त्याच्या दयाळूपणाचें मान समजतें; ल्हाडापेक्षां दरिद्री बरा.
- २३ परमेश्वराचें भय जीवनप्राप्तीचा मार्ग होय; जो तें धरितो तो सुखानें नांदतो, त्याचें वाईट होणार नाही.
- २४ आळशी एकदा आपला हात ताटांत धाळितो, तो पुनः तोंडाकडे वर नेत नाही.
- २५ धर्मनिदकास ताडण कर म्हणजे मोळा शहाणपणा शिकेल. समजसाल्ल बाबूंद कर म्हणजे त्याला ज्ञान कळेल.

- २६ जो आपल्या बापाशीं दंडेली करितो व आपल्या आईला हाकून आवेतो, तो लब्धा व अप्रतिष्ठा आणणारा मुलगा होय.
- २७ माझ्या मुला, ज्ञानाची वचनें सोडून मटक्यावयाचें असलें तर शिक्षण घेणें सोडून दे.
- २८ अधम साक्षी न्यायाची विटंबना करितो; दुर्जनांचें मुख अधर्म गिळितें.
- २९ धर्मनिदकांसाठी दंड, व मूर्खांच्या पाठीसाठी फटके सिद्ध केले आहेत.
 - १ द्राक्षारस चोष्टा करणारा आहे;
 - २ मय गळवला करणारे आहे,
 - त्यांच्यामुळे भिगणारा शहाणा नव्हे.
- २ राजाचा दरारा सिंहाच्या गर्जेनेसारखा आहे, त्याला जो राग आणितो तो आपल्या जिवाविरुद्ध पाप करितो.
- ३ भांडणापासून दूर राहणें हें मनुष्याला भूषणावह आहे, पण प्रत्येक मूर्ख इसम कळव करील राहतो.
- ४ हिवाळा लागल्यामुळे आळशी नांगरीत नाही, म्हणून हंगामाच्या वेळीं तो भीक मागेल; पण त्याला काही मिळणार नाही.
- ५ मनुष्याच्या मनांतील मसलत खोल वाण्यासारखी असते, तरी समजस ती बाहेर काढितो.
- ६ दयेचा आब चालणारे बहुत आहेत, पण भरवशाचा मनुष्य कोणास मिळतो ?
- ७ जो धार्मिक मनुष्य सात्विकपणें चालतो, त्याच्यामागे त्याचीं मुलें धन्य होतात.
- ८ राजा न्यायासनावर बसतो तेव्हां तो आपल्या नजरनें सर्व दुष्टा उडवून देतो.
- ९ मीं आपलें अंतःकरण पवित्र केले आहे, मीं आपल्या पापांचें क्षालन केले आहे असें कोण म्हणेल ?

- १० वज्रनावजनांत व मापामापांत फरक असले
या दोहोंचा परमेश्वराकडे वीट आहे.
- ११ द्रुति शुद्ध आहे की नाही, नीट आहे की नाही,
हे मूल्युद्धां आपल्या कृत्यांनी उचळ करितें.
- १२ ऐकणारे कान व पाहणारे डोळे,
हे दोन्ही परमेश्वरानें केले.
- १३ निद्राप्रिय होऊं नको, झालस तर भिकेला लगशील;
आपले नेत्र उचळ म्हणजे तुला पोटभर
अन्न मिळेल.
- १४ हें पसंत नाही, तें पसंत नाही,
असें विक्रत घेणारा म्हणतो,
मग तेथून गेल्यावर बडाई मारतो.
- १५ सोनें आहे व मोत्यांही निपुळ आहेत,
पण ज्ञानमय वाणी मोलवान् हस आहे.
- १६ जो अनोळख्याकडे जागीन राहतो
त्याचें वज्र ठेवून घे,
तो परक्याकडे जागीन राहतो आहे म्हणून त्याला
तारणादाखल ठेव.
- १७ लबाडीची भाकरी मनुष्याकडे सोडू नको,
पण ज्ञान त्याच्या तोंडांत बांधी घेवचे.
- १८ प्रत्येक वेत मसळतीनें सिद्धीला आणतो,
सहाणपणानें मार्गास लागून शुद्ध जालीव.
- १९ जो लबाडी करित फिरतो तो शुद्ध गोष्टी
उचळ करितो,
म्हणून बडबड करणान्याची संगत धरूं नको.
- २० जो बापाला किंवा आईकडे जाऊं गेलो
त्याचा दीप मसळून जाणवू नये किंवा काळोख होईल.
- २१ आरंभी उतावळीनें भिकेविलेल्या घनत्वा शोधत
कल्याणकारक होत नाही.
- २२ वाईटाचा बदला घी घेईन असें म्हणू नको;
परमेश्वरावर भ्रवसा ठेवून राहणें म्हणजे तो तुला
साहाय्य करील.
- २३ वज्रनावजनांत फरक असले याचा परमेश्वराकडे
वीट आहे,
आणि खोटी तागडी बरी नाही.

- २४ मनुष्याचें जाणेंयेणें परमेश्वराच्या हातीं आहे,
तर कोणत्या मार्गांत जावें हें मनुष्याला कसें कळेल ?
- २५ हें पवित्र आहे, असें उतावळीनें म्हणणें व असला
नवस केल्यावर मग विचार करित बसणें,
हें मनुष्यानें पाशांत पडणें होय.
- २६ सुद्ध राजा दुर्जनांस पाखडून टाकितो,
त्यांजवर चाक फिरवून त्यांची मळगी करितो.
- २७ मनुष्याचा आत्मा परमेश्वरानें विलेला दीप होय,
त्यानें तो आपल्या अंतर्गामीच्या सर्व गोष्टींचें
निरीक्षण करितो.
- २८ दया व सत्य ही राजाचें रक्षण करितात;
तो दयेनें आपलें सिंहासन दृढ करितो.
- २९ बल हें तणांस भूषण आहे;
पिकलेले केस कुटांची शोभा आहे.
- ३० अस्वम करणारे घाय आणि वर्मा लगणारे फटके
दुष्टतेनें क्षालन करतात.

२१

१. राजाचें मन पाटांच्या पाण्याप्रमाणें
परमेश्वराच्या हातीं आहे,
त्याला वाटेल तिकडे तो तें वळवितो.
- २ मनुष्याचे सर्व मार्ग त्याच्या दृष्टीनें नीट आहेत,
पण अंतःकरणें तोलून पाहणाऱा परमेश्वर आहे.
- ३ धर्मानें व न्यायानें वागणें
हें परमेश्वराकडे यज्ञापेक्षां विशेष मान्य आहे.
- ४ चढेल दृष्टि व गर्विष्ठ अंतःकरण,
तसाच दुर्जनांच्या झेलाचा उपज ही प्रापरूप होत.
- ५ उद्योग्याचे विचार समृद्धि करणारे असतात :
जो कोणी उतावळी करितो तो दारिद्र्याकडे
धाव घेतो.
- ६ असत्य जिद्धेनें सिद्धीकडे धन इच्छेतिकडे उद्गम
जाणाऱ्या बाफेसारखें आहे;
मृत्यूच्या मार्गें लगणारे त्याला नोळखितात.
- ७ दुर्जनांचा बलात्कार त्यांस उचळून टाकील,
कारण ते न्यायानें नागण्यास तयार नसतात.
- ८ अपराधांचा भार वाहणाऱ्याचा मार्ग
फार कुटिल असतो,

पण जो झुद्ध असतो त्याचें वर्तन सरळ असतें.

- ११ भांडखोर बायकोबरोबर प्रशस्त घरांत राहण्यापेक्षां, चाच्याच्या एका कोपऱ्याला बसणें पुरवळें.
- १० दुर्जेनाचें मन बाईट इच्छिलें, शेजाऱ्यावर तो कृपादृष्टि करीत नाही.
- ११ धर्मनिंदकस शसन केलें म्हणजे मोळा कडण्या होतो;
- सुज्ञान शिक्षण दिलें म्हणजे तो ज्ञान पावतो.
- १२ न्यायी परमेश्वर दुर्जेनाच्या घराकडे लक्ष देतो. तो दुर्जेनाला विपत्तीत पाडितो.
- १३ गरिबाची आरोळी ऐकून जो कानांत बोटें घालितो तोहि आरोळी करील, पण कोणी ऐकणार नाही.
- १४ एकांती दिलेला देणगी राग शमविते, पदरांत झाकिलेली लंच तीव्र कोप शमविते.
- १५ न्याय झाल्यांन धार्मिकांला आनंद होतो, पण अधर्म करणाऱ्यांचा त्यामुळें नाश होतो.
- १६ ज्ञानपथापासून जो बहकतो त्याला मेलेल्यांच्या मंडळींत विभ्रान्ति मिळेल.
- १७ ज्याला ख्यालीखुशाली आवडते तो दरिद्री होतो; ज्याला द्राक्षारसाचा व सुगंधी तेलाचा शोक आहे तो धनवान होत नाही.
- १८ धार्मिकाची खंडणी दुर्जन, आणि सरळ्यांचा मोबदला भिक्षासघातकी असतो.
- १९ भांडखोर बायकोजवळ राहून संताप करून प्यावा त्यापेक्षां अरण्यावास पुरवला.
- २० सुज्ञाच्या घरांत मोलवान वस्तु व तेल यांचा सांठा असतो, पण मूर्ख मनुष्य त्यांचा फसा उडवितो.
- २१ जो धार्मिकता व दया यांस अनुसरून वर्ततो, त्याला जीवन, धार्मिकता व सन्मान हीं प्राप्त होतात.
- २२ सुज्ञ मनुष्य बलाढ्यांच्या नगराच्या तटावर चढून त्यांचा आश्रयदुर्ग पाहून टाकितो.
- २३ जो आपलें तोंड व जिब्हा संभाळितो, तो संकटांपासून आपला जीव बचावितो.
- २४ गर्विष्ठ व चढेल मनुष्याला उद्दाम म्हणतात,

तो गर्वाच्या ताठ्यानें वागतो.

- २५ आळ्याची वासना त्याला मारून टाकिते, कारण त्याचे हात भ्रम करण्यास कबूल नसतात.
 - २६ कोणी दिवसभर लामाची हाव धरितात; धार्मिक देतो, हात आखडीत नाही.
 - २७ दुर्जेनाचें यज्ञार्पण बीट आणणारें असतें; त्यानें तें दुष्कर्माबद्दल प्रायश्चित्त म्हणून आणिलें तर मग तें किती अधिक बीट आणणारें असणार !
 - २८ खोटा साक्षी नाश पावतो, पण जो ऐकल्याप्रमाणें सांगतो त्याच्या सांगण्याला कोणी हरकत घेत नाही.
 - २९ दुर्जन आपला हट्ट आपल्या मुखचंयेंवर व्यक्त करितो, पण सरळ मनुष्य आपल्या वर्तनकामाचा विचार करितो.
 - ३० परमेश्वरापुढें शहापण, बुद्धि, व युक्ति हीं मुळीच चालत नाहीत.
 - ३१ लढाईच्या दिवसासाठीं शोडा सज्ज करितात, पण यश देणें परमेश्वराकडे असतें.
- १ खांगलें नांव विपुल धनान्न इष्ट होय; प्रेमयुक्त कृपा सोन्याच्यापेक्षां उत्तम आहे.
- २ सधन व निर्धन यांचा एकमेकांशीं व्यवहार असतो, त्या सर्वांचा निर्माणकर्ता परमेश्वर आहे.
- ३ चतुर मनुष्य अरिष्ट येतां पाहून लपतो; भोळे पुढें जातात आणि हानि पावतात.
- ४ नम्रता व परमेश्वराचें भय यांचें पारितोषिक धन, सन्मान व जीवन हीं होत.
- ५ कुटिल मनुष्याच्या मार्गांत कांटे व पाश असतात; ज्याला जिवाची काळजी असते त्यानें त्यापासून दूर राहावें.
- ६ मुलाच्या स्थितीस अनुरूप असें शिक्षण त्याला दे, म्हणजे ब्रह्मदुर्गहि तो त्यापासून परावृत्त होणार नाही.

२२

- ७ धनिक मनुष्य निर्धनांवर सत्ता चालवितो,
ऋणको धनकोचा दास होतो.
- ८ जो दुष्कर्म पेरितो तो अनर्थाची क्राणी करितो,
त्याच्या क्रोधाचा सोटा व्यर्थ होईल.
- ९ ज्याची दृष्टि उदार त्याचें कल्याण होतें,
कारण तो आपल्या अत्रांतून गरिबांस देतो.
- १० उन्मत्तपणा करणाऱ्यास घालवून दे
म्हणजे भांडण मिटेल,
आणि कलह व अप्रतिष्ठा हीं बंद पडतील.
- ११ ज्याला मनाची शुद्धता आवडते, ज्याची वाणी
कृपामय असते,
अशाचा मित्र राजा असतो.
- १२ परमेश्वराचे नेत्र ज्ञानाचे रक्षक आहेत,
पण विश्वासघातक्याचे शब्द तो व्यर्थ करितो.
- १३ आळशी म्हणतो, बाहेर सिंह आहे,
भररस्त्यावर मी ठार होईन.
- १४ परस्त्रियांचें मुख मोठा खाडा आहे;
ज्यावर परमेश्वराचा कोप होतो तो त्यांत पडतो.
- १५ बालकाच्या हृदयांत मूर्खता अखडलेली असते;
शासनवेत्र त्याच्यापासून तिला घालवून देतें.
- १६ आपलें धन वाढविण्यासाठीं जो गरिबास नाडितो
व धनिकास भेटी देतो तो भिकेस लागतो.
- १७ ज्ञान्यांचीं वचनें कान लावून ऐक,
माझ्या ज्ञानाकडे चित्त लाव,
- १८ कारण तीं तूं अंतर्गामीं वागविलीं
व आपल्या वाणीच्या ठायीं स्थापलीं तर किती
चांगले होईल.
- १९ परमेश्वरावर तुझा भाव असावा,
म्हणून मी तुला तीं वचनें आज कळविलीं आहेत.
- २०-२१ सत्याच्या वचनांचें तत्त्व तुला कळवावें,
व तुला पाठविणाऱ्यांना सत्याचीं वचनें तूं परत
जाऊन सांगावीं म्हणून
मसल्ली व ज्ञान यांनीं युक्त अशा उत्कृष्ट गोष्टी
मीं तुला लिहून दिल्या नाहीत काय ?

- २२ गरीब हा केवळ गरीब आहे म्हणून त्याला
नाई नको,
आणि वेशींत विपन्नावर जुळूस करूं नको;
- २३ कारण परमेश्वर त्यांचा कैवार घेईल,
आणि त्यांस नागविण्याऱ्यांचा जीव नागवील.
- २४ रागीट मनुष्याशीं मैत्री करूं नको;
कोपिष्ठाची संगति धरूं नको,
- २५ धरिशील तर त्याची चालचलणूक धिकून
आपला जीव पाशांत घालिशील.
- २६ हातावर हात मारणारे
व कर्जाला जामीन होणारे यांतला तूं होऊं नको
- २७ तुजजवळ कर्ज फेडण्यास कांहीं नसलें
म्हणजे तुझ्या अंगाखालचें अंधरूप काढून
तो नेईल अशी पाळी तूं कां येऊं घावी ?
- २८ तुझ्या पूर्वजांनीं वातलेली भेर सारूं नको.
- २९ आपल्या धंद्यांत चपळ असा कोणी तुला
दिसतो काय ?
त्याचें स्थान राजांसमोर आहे,
इलकट लोकांसमोर नाही.

२३

१ अधिपतींबरोबर भोजनास बसतोस
तेव्हां तुजपुढें कोण आहे याचा पूर्ण
विचार कर;

- २ तूं खादाढ असलास
तर तूं आपल्या गळ्याला सुरी लाव.
- ३ त्याच्या मिष्टान्नांची इच्छा करूं नको;
तीं कपटाचीं साधें आहेत.
- ४ धनवान् होण्यासाठीं धडपड करूं नको;
आपलें चातुर्य एकीकडे ठेव.
- ५ जें पाहतां पाहतां नाहीस होतें त्याकडे तूं नजर
लावावी काय ?
कारण गमनांत उडणाऱ्या गरुडासारखे पंख धन
आपणास लावितें.
- ६ दुष्टदृष्टि मनुष्याचें अन्न खाऊं नको,
त्याच्या मिष्टान्नाची इच्छा करूं नको;

- ७ कारण तौ आपल्या मनांत घास मोजणाऱ्या-
सारखा आहे,
तो मुलाखा; पी म्हणतो,
प्रण त्यांचे मन तुजवर नाही.
८ गिळलेला घास तूं ओकून टाकिलील,
तुझे गोड बोलणें व्यर्थ होईल.
९ धूर्खाच्या कानांत कांदी सांगूं नको,
तुझे शहाणपणाचे बोल तो तुच्छ मानील.
१० जुनी मेर सारूं नको;
अनाथांच्या शेतांत फिरूं नको;
११ कारण त्यांचा कैवारी समर्थ आहे;
तो त्यांचा कैवार घेऊन तुजविरुद्ध होईल.
१२ तूं आपलें मन शिक्षणाकडे
आणि आपले कान ज्ञानाच्या वचनांकडे लाव.
१३ मुलास शिक्षा करण्यास अनमान करूं नको,
कारण त्याला छडी मारिल्यानें
तो मरणार नाही.
१४ तूं त्यास छडी मार
आणि अधोलोकापासून त्याचा जीव वांचीव.
१५ माझ्या मुला, तुझे चित्त सुद्ध असलें
तर माझ्या, माझ्याच चित्ताला आनंद होईल;
१६ तुझ्या वाणींतून यथार्थ बोल निघाल्यास
माझे अंतर्धाम उल्लसेल.
१७ पातक्यांचा हेवा करूं नको,
तर परमेश्वराचें भय अहर्निश बाळग;
१८ कारण पारितोषिक निश्चयें मिळणार;
तुझी आज्ञा नष्ट होणार नाही.
१९ माझ्या मुला, तूं ऐकून शहाणा हो
व आपलें मन सरळ मार्गांत राख.
२० मद्यपी व मांसाचें अतिभक्षण करणारे
यांच्या वाऱ्यास राहूं नको;
२१ कारण मद्यपी व खादाड दरिद्री होतात,
कैफ मनुष्याला विंध्या नेसवितो.
२२ तूं आपल्या जन्मदात्या बापाचें ऐक,
आपल्या वृद्ध झालेल्या आईला तूं तुच्छ मानूं नको.

- २३ सत्य, सुहृता, शिक्षण व समंजसपणा,
ही विकत घे; विकूं नको.
२४ धार्मिकाचा बाप फार उल्लसतो;
सुद्ध मुलास जन्म देतो तो त्याजविषयीं
आनंद पावतो.
२५ तुझी मातापितरें आनंद पावोत,
तुझी जन्मदात्री हर्ष पावो.
२६ माझ्या मुला, तूं आपलें चित्त मला दे,
माझे मार्ग तुझ्या दृष्टीला आनंद देवोत.
२७ वेदया खोल खाचेसारखी आहे;
परखी अरुंद कृपासारखी आहे.
२८ ती छुटारूसारखी टपून राहते
आणि मनुष्यांतील विश्वासघातक्यांची
संख्या वाढविते.
२९ हाय हाय कोण म्हणतो ? अरे अरे कोण करितो ?
तंत्यामांडणांत कोण पडतो ?
गाऱ्हाणी कोण सांगतो ? विनाकारण घाय
कोणास होतात ?
धुंदी कोणाच्या डोळ्यांत असते ?
३० जे फार वेळपर्यंत द्राक्षारस पीत राहतात,
जे मिश्रमद्याचा पूर्ण आस्वाद घेण्यास
जातात त्यांच्या.
३१ दाक्षारस कसा तांबडा दिसतो,
प्याल्यांत कसा चमकतो,
घशांतून खाली कसा सहज उतरतो
हें पाहत बसूं नको.
३२ शेवटीं तो सर्पासारखा दंश करितो,
फुरशाप्रमाणें झोंबतो.
३३ तुझे डोळे विलक्षण प्रकार पाहतील;
तुझ्या मनांतून विपरीत गोष्टी बाहेर पडतील;
३४ समुद्रामध्यें आडवा पडलेल्याच्यासारखी,
डोलकाठीच्या माथ्यार आडवा पडलेल्याच्या-
सारखी तुझी स्थिति होईल.
३५ तूं म्हणशील, त्यांनीं मला ताडण केलें तरी माझे

कांहीं दुखले नाही,
त्यांनी मला मारिले तरी मला कांहीं लागले नाही;
मी शुद्धीवर केव्हा येईन ?
मी पुनः त्याचें सेवन करीन.

२४

१ दुर्जनांचा हेवा करूं नको,
त्यांच्या संगतीची इच्छा धरूं नको.
२ त्यांचें अंतःकरण बलात्कार करण्याचा
वेत करितें,

त्यांच्या वाणीतून घातपास्ताचे बोल निवृत्तात.

३ सुज्ञानाच्या योगें घर बांधितां येतें;
समंजसपणानें तें मजबूत राहतें;
४ ज्ञानाच्या योगें त्यांच्या खोल्या
सर्व प्रकारच्या मोलवान् व मनोरम वस्तूनीं भरून
जातात.

५ सुख पुरुष बलवान् असतो;
ज्ञानी मनुष्य आपलें बल दृढ करितो.

६ शाहणपणानें व्यवस्था करून युद्धं चालीव;
बहुत सुमंती असल्यानें यश मिळतें.

७ ज्ञान मूर्खांच्या आटोक्याबाहेर असतें;
वेशीवर तो आपलें तोंड उघडीतं नाही.

८ जो दुष्कर्म करणाचें योजितो,
त्याला लोक घातकी माणूस म्हणतात.

९ मूर्खांचा विचार पापरूप असतो;
धर्मनिंदकाचा लोकांस वीट येतो.

१० संकटकालीं तुझें धैर्य खचलें
तर तुझी शक्ति अल्प होय.

११ ज्यांना ठार मारण्यासाठी धरून नेत असतील
त्यांस सोडीव,

ज्यांच्या वधाची तयारी झाली आहे
त्यांचा बचाव करण्याचा साधेल तेवढा
प्रयत्न कर.

१२ आम्हांस हें ठाऊक नव्हतें असें म्हणशील
तर हृदयें तोव्दून पाहणाऱ्यास
हें कळत नाही काय ?

तुम्हा जीव राखणाऱ्याला माहीत नाही काय ?

तो प्रत्येकास ज्याच्या त्याच्या कृतीप्रमाणें प्रतिफल
देत नाही काय ?

१३ माझ्या मुला, मध खा, तो चांगला आहे,
मधाचें पोळें खा, तें तुझ्या जिसेला गोड लागतें;

१४ असेंच ज्ञान तुझ्या जिवाला आहे असें समज;
तें तुला प्राप्त झालें तर फळप्राप्ति घडेल;
तुझी आशा खुंटणार नाही.

१५ अरे दुष्टा, धार्मिकांच्या घराचा नाश करण्यास
टपूं नको,

त्याच्या विश्रांतिस्थानाचा विषाड करूं नको;

१६ कारण धार्मिक सात वेळां पडला तरी पुनः उठतो,
पण दुर्जन अरिष्ट आल्याबरोबर
जमीनदोस्त होतात.

१७ तुम्हा वैरी पडला तर त्याबद्दल आनंद मानूं नको,
तो जमीनदोस्त झाल्यानें तुझें मन उल्लासूं नये;

१८ उल्लासलें तर तें परमेश्वर पाहील, आणि त्याला तें
आवडणार नाही,

आणि तो त्याच्यापासून आपला क्रोध फिरवील;

१९ दुष्कर्म्यांवर जळफळूं नको;
दुर्जनाचा मत्सर करूं नको.

२० कारण दुष्कर्म्यांस चांगली गति नाही;
दुर्जनांचा दीप मालवेल.

२१ माझ्या मुला, परमेश्वराचें व राजाचें भय बाळग.
चंचलवृत्तीच्या मनुष्यांत मिसळूं नको;

२२ कारण त्यांजवर विपत्ति अचानक येईल,
आणि त्यांच्या आयुष्याचा क्षय केव्हा होईल
कोण जाणें ?

२३ हीहि सुज्ञांचीं वचनें आहेत;

तोंड पाहून न्याय करणें ठीक नाही.

२४ तूं धार्मिक आहेस असें जो दुर्जनास म्हणतो,
त्याला लोक शाप देतील,
राष्ट्रें त्याचा तिटकारा करतील;

२५ पण जे दुर्जनास ठपका देतील त्यांचें बरें होईल,

- त्यांस चांगला आशीर्वाद मिळेल.
- २६ जो योग्य उत्तर देतो
तो जण कांय ओठांचें बुबन देतो.
- २७ तुझें बाहेरचें व शेतांतलें जें काम तें आधीं कर,
मग आपलें घर बांध.
- २८ आपल्या भाऊंबंदाविरुद्ध विनाकारण साक्ष
देऊं नको;
तूं आपल्या बाणीनें ठकवूं नको.
- २९ मी जयास तसें करीन,
त्याचें उसनें फेडीन, असें म्हणूं नको.
- ३० एकदा मी आळशाच्या शेताजवळून,
बुद्धिहीनाच्या ब्राह्मणजवळून जात होतो;
- ३१ तों तो कांटेच्यांनीं भरून गेला आहे,
त्याची जमीन खाजकुडरीनें व्यापिली आहे,
व त्याची दगडी भित कोसळली आहे,
असें मला आढळलें.
- ३२ तें मी पाहिलें, त्याचा विचार केल्या,
आणि तें पाहून मी बोध घेतला.
- ३३ आणखी बोधीशीं झोप घेतों, आणखी बोधीशीं
डुकलीं घेतों,
हात उराशीं धरून जरा निजतो.
- ३४ असें म्हणत जाशील तर दारिद्र्य तुला
दरोडेखोराप्रमाणें,
गरिबी तुला हत्वारबंद माणसाप्रमाणें गांठील.

१ हीं हिं शलभोनाचीं नीतिसूत्रें आहेत;
२५ यहुदाचा राजा हिज्कीया याच्या मनुष्यांनीं
यांचा संग्रह केला :

- २ एकादी गोष्ट गुप्त ठेवणें यांत देवाचें गौरव आहे;
पण एकाद्याचा शोध लावणें यांत राजांचें
गौरव आहे.
- ३ उंचीमुळें आकाशाचा, खोलीमुळें पृथ्वीचा,
व राजांच्या मनाचा चांग लागत नाहीं.
- ४ स्र्यांतला गाल काढून टाक,

- म्हणजे धातु गाळणाऱ्यासाठीं त्याचें चांगलें
पात्र बनतें;
- ५ राजासमोरून दुर्जेनाला घालवून दे,
म्हणजे त्याचें सिंहासन धर्माच्या ठायीं
स्थापीत होईल.
- ६ राजासमोर आपली प्रतिष्ठा मिरवूं नको;
थोर लोकांच्या जागीं उभा राहूं नको;
- ७ कारण कोणा सरदारास येताना पाहून त्याच्या-
समोर तुला खालच्या जागीं बसविण्यांत यावें,
त्यापेक्षां घर येऊन बस असें तुला म्हणावें हें बरें.
- ८ किर्याद करावयास जाण्याची उतावळी करूं नको,
ती तूं केली आणि तुझ्या शेजाऱ्यानें तुझी
फजिती केली
तर परिणामी काय करूं असें तुला होऊन जाईल.
- ९ तुझा व तुझ्या शेजाऱ्याचा वाद असला
तर तो चालीव,
पण इतराच्या गुप्त गोष्टी बाहेर फोडूं नको;
१० फोडिल्या तर ऐकणारा तुझी निर्भरतेना करील,
आणि हें दूषण तुला लागून राहील.
- ११ रुपेरी करंभ्यांत सोन्याचीं फळें,
तसें समयोचित भाषण होव.
- १२ सोन्याचें कर्णभूषण आणि उत्कृष्ट
सोन्याचा दागिन,
तसा सुद्धा उपदेशक लक्ष देणाऱ्या कानाला आहे.
- १३ कापणीच्या समयीं जसें बर्फाचें पेय,
तसा विश्वासू जासूद
त्याला पाठविणाऱ्यास आहे,
कारण तो आपल्या धन्यांचा जीव गार करितो.
- १४ मेघ व वारा असून वृष्टि नाहीं,
त्याप्रमाणें आपल्या देणव्यांची खोटी आढळता
भिरविणारा आहे.
- १५ बराच वेळ धीर धरल्यानें न्यायाधीसाचें मन बळकें,
नरम जीव हाक फोडितो.
- १६ मद्य सोपवल्यासं तुला तो पुरे इतकाच सा.
जास्त खाल तर तुला वांरति होईल.

- १७ शेजाऱ्याच्या बरीं आपले पाऊल विरळ टाक, नाही तर त्याला कंटाळा येऊन तो तुझा द्वेष करील.
- १८ जो शेजाऱ्याविरुद्ध खोटी साक्ष देतो तो घण, तरवार व तीक्ष्ण बाण यांसारखा आहे.
- १९ संकटसमयीं विश्वासघातक्यावर भरवसा देवणें हें तुटलेल्या दांतानें खाणें, लचकलेल्या पायानें चालणें यांसारखें आहे.
- २० थंडीच्या दिवसांत अंगावरील पांघरूण काढणें, सोऱ्यावर शिरका घालण्यासारखें आणि खिन्न हृदयापुढें गायन करण्यासारखें आहे.
- २१ तुझा शत्रु भुकेला असल्यास त्याला खावयाला दे, तान्हेला असल्यास त्याला पाणी प्यावयाला दे;
- २२ असें केल्यानें त्याच्या मस्तकावर तूं निखाऱ्यांची रास केल्यांसारखें स्थाला होईल; आणि परमेश्वर तुला प्रतिफल देईल.
- २३ उत्तरेचा दारा पाऊस आणितो, त्याप्रमाणें जुगळखोर जीभ मुद्दा कोघाविष्ट करते.
- २४ भांडखोर बायकोबरोबर प्रशस्त घरांत राहण्यापेक्षा धाऱ्याच्या एका कोपऱ्याला बसणें पुरवले.
- २५ तान्हेल्या जिवाला जसें गार पाणी, तसें दूर देशांतून आलेलें शुभ वर्तमान होय.
- २६ दुर्जनापुढें स्थानभ्रष्ट झालेला धार्मिक हा गडूळ केलेला झरा; नासलेलें जलकुंड याप्रमाणें आहे.
- २७ मधाचें अति सेवन करणें बरें नाही; तसें मनुष्यानें आपल्या गौरवाच्या पाठीस लागण्यांत कांहीं गौरव नाही.
- २८ ज्या मनुष्याचें चित्त स्वाधीन नाही, तो गांवकुसूं नसलेल्या पडक्या गांवासारखा आहे.

२६

१ उन्हाळ्यांत जसें बर्फ, कापणीच्या समयीं जसा पाऊस, तसा मूर्खाला सन्मान शोधत नाही.

२ भ्रमण करणारी चिमणी व उडणारी निळवी यांप्रमाणें निष्कारण दिलेला शाप कोठेंच धरत नाही.

- ३ घोड्याला चाबूक, गाढवाला लगाम, मूर्खाच्या पाठीला बडगा.
- ४ मूर्खाला त्याच्या मूर्खतेप्रमाणें उत्तर देऊं नको, देशील तर तूं त्याच्यासारखा ठरशील.
- ५ मूर्खाला त्याच्या मूर्खतेला योग्य असें उत्तर दे, नाही तर तो आपल्या मते स्वताला शहाणा समजेल.
- ६ जो मूर्खाच्या हातीं किराप पाठवितो तो आपले स्वतांचे पाय कापून घेतो, त्याचें नुकसान त्याच्या पदरीं उडतें.
- ७ लंगड्याचे पाय जसे कमजोर तसें मूर्खाच्या तोंडचें नीतिबचन असतें.
- ८ मूर्खाला मान देणारा गोफणीत गोटा घट बांधणाऱ्यासारखा आहे.
- ९ मूर्खाच्या तोंडचें नीतिबचन, क्षिगलेल्या इसमाच्या हातांत शिरणाऱ्या काठ्यासारखें आहे.
- १० कुशल कारागीर सर्व वस्तु सिद्ध करितो, आणि जो मूर्खाला कामास लावितो तो कोणाहि आल्यागेल्यास कामास लावणाऱ्यासारखा आहे.
- ११ जो मूर्ख आपला मूर्खपणा पुनः पुनः करितो, तो आपल्या ओकीकडे परतणाऱ्या कुत्र्यासारखा होय.
- १२ आपल्या शहाणपणाची धमंड बाळगणारा इसम तुला दिसतो काय ? अशा मनुष्यापेक्षा मूर्खाची अधिक आशा आहे.
- १३ आळशी ऋणतो, रस्त्यावर सिंह आहे, चवाळ्यावर सिंह आहे.
- १४ दरवाजा आपल्या बिजागरांवर फिरतो, तसा आळशी आपल्या अंधश्यावर लोळतो,
- १५ आळशी आपला हात ताटांत घालितो, तो परत तोंडाकडे नेण्यास त्याला श्रम वाटतात.
- १६ योग्य उत्तर देणाऱ्या सात जणांपेक्षा आळशी आपणाला शहाणा समजतो.
- १७ दुःस्वप्नाच्या तंत्र्यांत पडून संतप्त होणारा,

सहज जवळून जाणाऱ्या कुत्र्याचे कान धरून ओढणाऱ्यासारखा होय.

१८-१९ जो आपल्या शेजाऱ्याला फसवितो आणि म्हणतो की

मी शस्त्र नव्हतों का करीत ?

तो कोळते, बाण व मारक शस्त्रे फेकणाऱ्या वेढ्यासारखा आहे.

२० सर्पण नसल्यामुळे विस्तव विस्तव; कानाशी लागणारा कोणी नसला म्हणजे तंटा मिटतो.

२१ निखान्यांस जसे कोळसे, विस्तवाला जसे सर्पण, तसा भांडण पेटविण्यास भांडखोर लागतो.

२२ कानी लागणाऱ्याचे शब्द रुचकर पक्वान्नासारखे असतात, ते पोटांत अगदी खोल शिरतात.

२३ वाणी कळवळ्याची पण मन दुष्ट असणे हे, रुयाचा मुलामा दिलेल्या मडक्यासारखे होय.

२४ द्वेष आपल्या वाणीनें खोटा बहाणा करितो, पण अंत्यांमी कपट बाळगितो;

२५ तो गोडगोड बोलतो तेव्हा त्याच्यावर विश्वास ठेवू नको,

कारण त्याच्या हृदयांत सात विषे आहेत;

२६ त्याचा द्वेष धूर्तेनें झांकला आहे, तरी लोकसमाजापुढे त्याची दुष्टता उघडकीस येईल.

२७ जो खावं खणतो तो तीत पडेल, जो धोंडा लोटितो त्याजवर तो उलट येईल.

२८ लबाड जिन्हा आपण घायळ केलेल्यांचा द्वेष करिते, खुशामत करणारे तोंड नाशाळा कारण होतें.

१ उद्यांची खात्री मानू नको,

कारण एका दिवसांत काय होईल हें तुला कळत नाहीं.

२ स्वमुखानें नव्हे, तर इतरांनीं,

आपल्या तोंडांनं नव्हे तर परक्यांनीं

तुझी प्रशंसा करावी.

३ दगड जड असतो व बाळू वजनानें भारी असते, पण मूर्खाचा राग ह्या दोहोंहून भारी असतो.

४ क्रोधाची निष्ठुरता व कोणाचा तडाखा हीं पुरवलीं, पण प्रेमसंज्ञापाुढें कोण टिकेल ?

५ झाकलेल्या प्रेमापेक्षां, उघड शब्दताडण बरें.

६ मित्रांनं केलेले घाय स्वऱ्या प्रेमाचे आहेत, पण बैरी चुंबनांची गर्दा उडवितो.

७ धालेल्या जिवाला मधाचा वीट येतो, पण भुकेल्या जिवाला कोणतीहि कडू वस्तु गोड लागते.

८ स्वस्थान सोडून भ्रमण करणारा मनुष्य आपलें कोटें सोडून भटकणाऱ्या पश्यासारखा आहे.

९ तेल व सुगंधी द्रव्ये मनाला आल्हाद देतात, त्याप्रमाणें मनापासून मसलत देणाऱ्या मित्रांचें माधुर्य होय.

१० स्वतःच्या व आपल्या बापाच्या मित्राला सोडू नको; आपल्या संकटसमयीं भावाच्या दारीं जाऊं नको; दूर असलेल्या आपल्या भावापेक्षां जवळ असलेला शेजारी बरा.

११ माझ्या मुला, सुन्न होऊन माझें मन आनंदित कर, म्हणजे माझी निंदा करणाऱ्यास मी प्रत्युत्तर देईन.

१२ चतुर मनुष्य अरिष्ट येत आहे असे पाहून लपतो, पण भोळे पुढें जातात आणि हानि पावतात.

१३ अनोळख्याला जो जामीन होतो त्याचें वन्न ठेवून घे; जो परबलीला जामीन होतो त्याला तारणादाखल ठेव.

१४ कोणी मोठ्या पहाटेस उठून उंच स्वरांनं आपल्या मित्रास आशीर्वाद दिला तर तो त्याला शाप होय असें मानितील.

१५ पावसाच्या झडीच्या दिवशीं सतत गळते टिपके, व कटकटी बायको हीं सारखीं आहेत;

१६ तिला आवरणारा म्हणजे वाऱ्याला आवरणारा होय;

त्याच्या उजव्या हाताला तेल लागल्यासारखें होतें.

- १७ तिखें तिख्याला पाणीदार करितें,
तसा मनुष्य आपल्या मित्रांचा चेहरा
पाणीदार करितो.
- १८ जो अजिराचें झाड राखितो तो त्याचें फळ बाखितो;
जो आपल्या धन्याच्या सेवेला जपतो त्याचा
मान होतो.
- १९ जसें पाण्यांत मुखाचें प्रतिबिंब हुबेहुब दिसतें
तशीं मनुष्याचीं हृदयें परस्परांचीं प्रतिबिंबें होत.
- २० अधोलोक व विनाशस्थान हीं कधीं
तृप्त होत नाहींत;
आणि मनुष्याचे नेत्रहि कधीं तृप्त होत नाहींत.
- २१ सन्यासाठीं मूस व सोन्यासाठीं भद्दी,
तशीं मनुष्यासाठीं प्रसंसेची कसोटी होय.
- २२ कुटलेल्या धान्याबरोबर मूर्खाला उखळेंत घालून
मुसळानें कुटलें,
तरी त्याची मूर्खता त्याला सोडणार नाहीं.
- २३ तूं आपल्या शेरडामेंढरांची स्थिति पाहत जा;
आपल्या कळपांवर चांगली नजर ठेव;
- २४ कारण संपत्ति सदा टिकत नाहीं;
राजमुकुट तरी विड्यानविड्या टिकेल काय ?
- २५ वाळलेलें गवत जाऊन त्या जागीं कोवळें
गवत उगवतें,
डोंगरांवरील हिरबळ कापून गोळा करितात.
- २६ वस्त्रांसाठीं कोकरें आहेत;
बकरीं शेताचें मोल आहेत;
- २७ तुझ्या व तुझ्या घराण्याच्या अन्नापुरतें,
आणि तुझ्या दासीच्या पोषणापुरतें शेळ्यांचें दूध
तुझ्याजवळ आहे.
- १ कोणी पाठीस लागले नसतां
दुर्जन पळतात,
पण धार्मिक सिंहासारखे निर्भय राहतात.
- २ देशाच्या पातकामुळे त्याचे बहुत अधिपति होतात,
पण समजस व जाणत्या मनुष्यांच्या हातून त्याची

२८

- सुस्थिति दीर्घ काळ राहते.
- ३ दुबळ्यांस पीडणारा दरिद्री पुरुष,
हा धुऊन नेणाऱ्या व अन्न राहूं न देणाऱ्या
पावसासारखा आहे.
- ४ शाखाह्या मोडणारे दुर्जनांची प्रशंसा करितान्त,
पण धर्मशास्त्र पाळणारे त्यांजवर संतापतात.
- ५ दुर्जनाला न्याय समजत नाहीं,
पण परमेश्वराला शरण जाणाऱ्यांना
सर्वे कांहीं समजतें.
- ६ धनवान् असून जो दुटप्पी मनाचा आहे,
त्याच्यापेक्षां सात्त्विकपणें चालणारा दरिद्री बरा.
- ७ सुल्ल पुत्र धर्मशास्त्र पाळितो,
पण खादाडांचा सोबती आपल्या बापास
खाली पाहावयास लावितो.
- ८ जो आपलें धन वाढीदिडीनें वाढवितो,
तो तें गरिबांवर दया करणाऱ्यासाठीं सांठवितो.
- ९ धर्मशास्त्र कानीं पडूं नये म्हणून जो आपला
कान फिरवितो,
त्याची प्रार्थना देखील वीट आणणारी आहे.
- १० जो सरलांस बद्दकवून कुमामांस लावितो
तो आपण खणिलेल्या खाचेंत स्वतः पडेल;
पण सात्त्विक कल्याणरूप वतन पावतील.
- ११ धनवान् आपल्या मते शहाणा असतो,
पण समजस गरीब त्याचा भेद बाहेर काढितो.
- १२ धार्मिकांचा विजय होतो तेव्हां मोठा उत्सव होतो,
पण दुर्जन प्रबल झाले असतां लोक लपून बसतात.
- १३ जो आपले दोष झाकितो त्याचें बरें होत नाहीं;
जो ते कबूल करून सोडून देतो त्याजवर दया होते.
- १४ जो नेहमीं पापमीर असतो तो धन्य,
पण जो आपलें मन कठीण करितो
तो विपत्तींत पडतो.
- १५ गरीब प्रजेवरचा दुष्ट अधिपति
गर्जणाऱ्या सिंहासारखा
आणि भक्ष्य शोधीत फिरणाऱ्या
अस्वलासारखा आहे.

२९

- १६ उष्ण अधिपतीला बुद्धि कमी त्याचा जुलूम फार, ज्याला लोभीपणाचा तिटकारा वाटतो तो दीर्घायुषी होतो.
- १७ रक्षपाताच्या दोषाचा ज्याला भार झाला आहे, तो शक्यतेकडे धावतो; त्याला धरू नको.
- १८ सरळ मार्गाने चालण्याच्याचा बचाव होतो, पण दुष्टांनी मनाच्या मनुष्याचा अचानक अधःपात होतो,
- १९ जो आपलें शेत आपण करितो त्याला भरपूर अन्न मिळते, जो गर्विष्ठांच्या मार्गे लागतो त्याला धुरें दारिद्र्य येते.
- २० स्थिर मनाच्या मनुष्याला आशीर्वादांची रेलचेल होते; पण जो धनवान् होण्याची उतावळी करितो त्याला शिक्षा झाल्यावांचून राहत नाही.
- २१ तोंड पाहून वागणे बरें नाही, चतकोर भाकरीसटीही मनुष्य गुन्हा करील.
- २२ दुष्ट दृष्टीचा मनुष्य धन मिळविण्याची उतावळी करितो, आपणास दारिद्र्य येईल हें त्याला समजत नाही.
- २३ जिन्हेनें खुरामत करणाऱ्यापेक्षां वाग्दंड करणाऱ्याचे आभार अंती मानितात.
- २४ जो आईबापांस छुटितो आणि म्हणतो कीं ह्यांत कांहीं गुन्हा नाही, तो घातपात करणाऱ्याचा सोबती होय.
- २५ लोभी मनुष्य तंदा उपस्थित करितो; पण परमेश्वरावर भाव ठेवणारा धष्टपुष्ट होतो.
- २६ जो आपल्या मनावर भरवसा ठेवितो तो मूर्ख, पण जो सुज्ञतेनें चालतो त्याचा बचाव होतो.
- २७ जो दारिद्र्यास देतो त्याला कांहीं उणें पडत नाही, पण जो त्याविषयीं डोळेझाक करितो त्याला शापां-वर शाप मिळतात.
- २८ दुर्जन प्रबल झाले असतां लोक लपून बसतात, त्यांचा नायनाट झाला म्हणजे धार्मिक श्रद्धि पावतात.

- १ पुष्कळां वाग्दंड झाला असूनहि जो आपली मान ताठ करितो त्याचा अचानक चुराडा होतो, त्याचा कांहीं उपाय चालत नाही.
- २ धार्मिक बढतीं पावतात तेव्हां लोक आनंद पावतात, पण दुर्जन प्रभुत्व चालवितो तेव्हां प्रजा हायहाय करिते.
- ३ ज्या मनुष्याला ज्ञानाची आवड असते तो आपल्या बापाला आनंदित करितो, पण वेश्यांची संगत धरणारा आपल्या मारुमतेची धूळधाण करितो.
- ४ राजा न्यायानें देश सुस्थितीत ठेवितो, पण नजराणे घेणारा त्याचें वाटोळें करितो.
- ५ जो आपल्या शेजाऱ्याची खुरामत करितो तो त्याच्या पावलांसाठीं जाळें पसरितो,
- ६ दुर्जनाचें पाप पाशरूप आहे, पण धार्मिक स्तवन करून उल्लासतो.
- ७ धार्मिक गरिबांच्या बादांत मन घालितो; दुर्जनास तो समजण्याची बुद्धि नसते.
- ८ उद्दामपणा करणारे नगराला आग लावून देतात, पण सुज्ञ जन क्रोधाला घालवतात.
- ९ सुज्ञाचा मूर्खाशीं वाद असला तर मूर्ख रागावो किंवा हसो, त्याला स्वस्थता म्हणून नसतेच.
- १० खूबशी मनुष्ये सात्विकाचा द्वेष करितात, पण सरळ मनुष्ये त्यांच्या जिवाला जपतात.
- ११ मूर्ख आपल्या मनातील सर्व क्रोध व्यक्त करितो, पण सुज्ञ तो मार्गे आवरून ठेवितो.
- १२ अधिपति खोड्या गोष्टीला कान देणारा असला, तर त्याचे सर्व सेवक दुष्ट बनतात.
- १३ गरीब व सावकार यांचा व्यवहार होतो; या दोघांस प्रकाश देणारा परमेश्वर आहे.
- १४ जो राजा गरिबांचा खरेपणानें न्याय करितो, त्याचें सिंहासन सदा टिकते.
- १५ छडी व वाग्दंड ज्ञान देतात, पण मोकळें सोडिलेले पोर आपल्या आईला

स्वालीं पाहावयास लावतें.

- १६ दुर्जन बढती पावले म्हणजे गुन्हे वाढतात, धार्मिकांला त्यांचें पतन पाहावयास सांपडतें.
- १७ तूं आपल्या मुलास शासन कर, म्हणजे तो तुला स्वास्त्य देखील, तो तुझ्या जिवाला हर्ष देखील.
- १८ ईश्वरी दृष्टांत न झाल्यास लोक अनावर होतात, पण ब्रह्मशास्त्र पाळितो तो घन्य.
- १९ चाकर शब्दांनीं सुधारत नाहीं; त्याला समजतें तरी तो पर्वा करित नाही.
- २० बोलण्यांत उतावळ असा कोणी तुला दिसतो काय ? त्याच्यापेक्षां मूर्खाविषयीं अधिक आज्ञा असते.
- २१ कोणीं आपल्या चाकरास बाळगणापासून लाडानें वाढविलें, तर तो शेवटीं मुलैगाच होऊन बसेल.
- २२ रागीट मनुष्य तंट्या उपस्थित करतो, कोवाविष्ट मनुष्याकडून बहुत अपराध घडतात.
- २३ गर्व मनुष्याला स्वालीं उतरितो, पण ज्याचें चित्त नम्र तो सन्मान पावतो.
- २४ चोराचा भागीदार आपल्या आल्याचा द्वेष्टा होय; तो क्षप्य ऐकतो तरी तो कांहीं सांगत नाही.
- २५ मनुष्याची भीति पाशरूप होते; पण जो परमेश्वरावर भाव ठेवितो त्याचें संरक्षण होतें.
- २६ अधिपतीचे मर्जी संपादण्यास पुष्कळ लोक झटतात; पण मनुष्याचा निवाडा करणारा परमेश्वर आहे.
- २७ कुटिल मनुष्याचा धार्मिकांला बीट वाटतो, आणि सरळमार्गीं मनुष्याचा दुर्जेनाला बीट वाटतो.

३०

१ याकेचा पुत्र आमूर याचीं वचनं म्हणजे

देववाणी :

त्या पुरुषानें म्हटलें, हे देवा, मी स्वतः

कधीं आहें;

१ अध्यायः कृत

हे देवा, मी स्वतांला कष्ट दिले आहेत, मी क्षीण झालों आहें;

- २ मला मनुष्य म्हणूं नये इतका मी मूढ आहें, मनुष्यांत समज असतो तो माझ्यांत नाही.
- ३ परमपवित्राचें ज्ञान मला व्हावें इतकें सुज्ञान मी शिकलों नाहीं.
- ४ आकाशांत चढून कोण उतरला आहे ? वायु आपल्या ओज्ज्वीत कोणीं धरून ठेविला आहे ? जलाशय वज्रांत कोणीं बांधून ठेविला आहे ? पृथ्वीच्या सर्व सीमा कोणीं स्थापिल्या आहेत ? त्याचें नांव काय ? त्याच्या पुत्राचें नांव काय ? तुला ठाऊक असल्यास सांग.
- ५ ईश्वराचें प्रत्येक वचन शुद्ध आहे; त्याचा आश्रय करणाऱ्यांची तो ढाल आहे.
- ६ त्याच्या वचनांत तूं कांहीं भर घालूं नको, घालिशील तर तो तुझा दोष उघड करील आणि तूं लबाड ठरशील.
- ७ मी तुजजवळ दोन वर मागतों; मी मरण्यापूर्वीं ते मला दे, नाहीं म्हणूं नको;
- ८ व्यर्थ अभिमान व लबाडी मजपासून दूर राख; दारिद्र्य किंवा श्रीमंती मला देऊं नको; मला आवश्यक तेवढें अन्न खावयास दे.
- ९ माझी अतिवृत्ति झाल्यास मी कदाचित् तुझा अब्हेर करीन, आणि परमेश्वर कोण आहे, असें म्हणें; मी दरिद्री राहिल्यास कदाचित् चोरी करीन, आणि माझ्या देवाच्या नामाची निंदा करीन.
- १० चाकराची चुंगली त्याच्या घन्याजवळ करूं नको; करशील तर तो तुला शिष्याशाप देखील आणि तू अपराधी ठरशील.
- ११ बापाला शाप देणारा व तुला आशीर्वाद प्राप्त होवो असें आईला न म्हणणारा अशा लोकांचा एक वर्ग आहे.
- १२ आपला मळ धुतलेला नसतां

- आपल्या मते स्वतःला शुद्ध समजणारा
असा एक वर्ग आहे.
- १३ ज्याची दृष्टि किती तरी उंच,
व ज्याच्या पापण्या वर चकलेल्या आहेत
असा एक वर्ग आहे.
- १४ पृथ्वीवरून गरीब व मनुष्यांपैकी कंगाल यांस
खाऊन नाहीतसे करावे,
असे तरवारीसारखे ज्यांचे दांत व सुन्यांसारख्या
ज्यांच्या दाढा,
असा एक वर्ग आहे.
- १५ जळवेच्या दोन कन्या आहेत,
त्या दे दे असें ओरडत असतात;
कधी तूस्त होत नाहीत अशा तीन वस्तु आहेत;
पुरे म्हणून कधी म्हणत नाहीत अशा चार वस्तु
आहेत;
- १६ त्या ह्या : अधोलोक, वांझेचें उदर,
पाण्याने कधी पोट भरत नाही अशी पृथ्वी,
पुरे म्हणून कधी न म्हणणारा अभि.
- १७ जो डोळ्या बापाची यद्दा करितो,
आईचें ऐकणें तुच्छ मानतो
त्याला खोऱ्यांतले डोमकावळे बांधून
बाहेर काढतील,
त्याला गिधाडांचीं पिलें खाऊन टाकतील.
- १८ तीन गोष्टी माझ्या समजापकीकडे आहेत,
चार मला कळत नाहीत :
- १९ गरुडाचें आकाशांत उडणें,
सर्पाचें खडकावर सरपटणें,
जहाजाचें समुद्रावर चालणें,
व पुरुषाचा तरुणीशी संबंध.
- २० जारिणीचा रिवाज असा असतो :
ती खाऊन पिऊन तोंड पुसते
आणि म्हणते, मी काहीं दुष्कर्म केले नाही.
- २१ तीन गोष्टींनीं भूमि कंपित होते,
चारींचा भार तिला सहन होत नाही;
- २२ त्या ह्या : राजा झालेला दास,

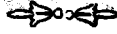
- अन्नानें तुडुंब पोट भरलेला मूर्ख,
२३ लक्ष झालेली त्रासदायक स्त्री,
व धनिणीची वारस झालेली दाही.
- २४ ल्हान व अत्यंत शहाणे
असे चार प्राणी पृथ्वीवर आहेत :
- २५ मुंग्या ह्या प्राणिवर्गांत अशक आहेत,
तरी उन्हाळ्यांत त्या आपलें अन्न
सांठवून ठेवितात.
- २६ ससे हे सशक प्राणी नाहीत,
तरी ते खडकांत आपलीं भिळें करितात;
- २७ टोळ्यांस कोणी राजा नाही,
तरी ते टोळ्या करून एकदम उडतात.
- २८ पाल हातानें धरितां येते;
तरी ती राजमहालांत असते.
- २९ चांगल्या पावलांचे तीन प्राणी आहेत,
चौघांची चाल सुरेख आहे;
- ३० ते हे : सर्व वनपशूंत बलवान
व कोणासहि पाठ न दाखविणारा सिंह;
- ३१ कसलेला शिकारी कुत्रा,
बोकड व सैन्याधीश राजा.
- ३२ तूं गर्वानें ताठ होण्याचें मूर्खत्व केले,
अथवा मनांत दुष्कर्म योजिलें,
तर तूं आपल्या मुखावर हात ठेव.
- ३३ दूध घुसळिल्यानें लोणी निघतें,
नाक पिळिल्यानें रफ निघतें,
तसा राग चेतविल्यानें तोंटा उपस्थित होतो.

- १ लसमूल राजाची वचनें म्हणजे त्याच्या
- ३१ आईनें त्याला शिकविलेली देववाणी :
२ माझ्या मुला, मी काय सांगूं ?
माझ्या पोटच्या मुला, मी काय सांगूं ?
माझ्या नवसाच्या मुला, मी काय सांगूं ?
- ३ तूं आपलें वीर्य झियांस देऊं नको;
आपलें मन राजांचा नाश करणाऱ्यास वश होऊं
देऊं नको.

- ४ हे लसुण्य, द्राक्षारस पिणे तज्यांस शोभत नाही, राज्यांस तें नाही शोभत; मद्य कोटें आहे असे विचारणें सरदारांस शोभत नाही.
- ५ तें ते प्याले तर अमेचाक्र विसरून पीडलेल्यांचा न्याय विपरीत करितील.
- ६ मरणाच्या लागस आलेल्यास मद्य दे, खिन्न मनाच्या मनुष्यास द्राक्षारस दे.
- ७ त्यानें तें पिऊन आपली विपत्ति विसरावी, त्याच्या हाखाचें त्याला विसरणे व्हावें.
- ८ मुक्यांच्या वतीनें, आसन्नमरण झालेल्यांच्या वतीनें आपले तोंड उघड.
- ९ आपले मुख उघड, धर्मानें न्याय कर; गरीब व कंगाल यांस न्याय मिळू दे.
- १० सद्गुणीं श्री कोणाला प्राप्त होते ? तिचें मोल मोत्यांहून अधिक आहे.
- ११ तिच्या पतीचें मन तिजवर भरवसा ठेवितें; त्याला संपत्तीची बाण पडत नाही.
- १२ ती आमरण त्याचें हित करिते, अहित करित नाही.
- १३ ती लोकर व ताग खटपटीनें मिळविते, आणि आनंदानें आपल्या हातांनी काम करिते.
- १४ ती व्यापारी गळजतांसारखी आहे. ती आपली अन्नसामग्री दुरून आणिते.
- १५ रात्र सरली नाही तोंच ती उठून कुटुंबाच्या अन्नसामग्रीची व्यवस्था करिते, आणि आपल्या दासींस त्यांचा अन्नाचा वांट देते.
- १६ शेताची चौकशी करून तें ती विकत घेते; ती आपल्या हातच्या कमाईनें द्राक्षांचा मद्य लाविते.
- १७ ती बळरूप पदधानें आपली कंवर बांधिते;

- ती आपले बाहु नेटानें कामास लाविते.
- १८ आपला उद्योग फायदेशीर आहे हें तिच्या कळतें. तिचा दिवा रात्रीस मालवत नाही.
- १९ ती चाती आपल्या हाती घेते. ती हातांनी चरक्री धरिते.
- २० ती गरिबांसाठीं मूठ उघडिते गरजवंतांस हात देते.
- २१ आपल्या कुटुंबाकरितां तिला बर्फाचें भय वाटत नाही, कारण तिचें सर्व कुटुंब किरमिजी बनत पांचलेलें असतें.
- २२ ती आपणासाठीं वेलुट्टीदार पलंगपोस करिते, तिचें बक्ष तळम तागाचें व जांभळें आहे.
- २३ तिचा पती वेशीत देशाच्या वडील मंडळीत बसला असतां तेव्हांच ओळखितां येतो.
- २४ ती तागाचीं वळें करून विकिते, व्यापार्यांस कमरबंद विकत देते.
- २५ बल व प्रताप हींच तिचीं वळें आहेत, ती पुढील काळाविषयीं निश्चित राहते.
- २६ तिच्या तोंडांतून सुहृतेचे बोल निघतात, तिच्या जिभेच्या ठायीं दयेचें शिक्षण असतें.
- २७ ती आपल्या कुटुंबाच्या आचारविवासाकडे लक्ष देते, ती आळशी बसून अन्न खात नाही.
- २८ तिचीं मुलें उठून तिला धन्य म्हणतात, तिचा नवराहि उठून तिची प्रशंसा करून म्हणतो:
- २९ बहुत स्त्रियांनी सद्गुण दाखविले आहेत, पण तूं त्या सर्वांहून वरचढ आहेस.
- ३० सौंदर्य भुलविणारें आहे व लावण्य व्यर्थ आहे, परमेश्वराचें भय बाळगणाऱ्या स्त्रीची प्रशंसा होते,
- ३१ तिच्या हातांचें श्रमफल तिला लाभूं या, तिच्या कृत्यांनीं भर वेशीत तिची प्रशंसा होवो.

उपदेशक



१ यशस्वेत्मांतील राजा दानीदपुत्र, उपदेशक,

१ याची वचने :

२ व्यर्थ हो व्यर्थ ! असें उपदेशक म्हणतो;

व्यर्थ हो व्यर्थ ! सर्व कांहीं व्यर्थ. ३ या भूतलोवर मनुष्य जे सर्व परिश्रम करितो त्यांत त्याला काय लाभ ?

४ एक पिढी जाते व दुसरी बेते; पृथ्वीच कामती सदा कायम राहते. ५ सूर्य उदय पावून अस्तास जातो आणि तेथून आपल्या उदयस्थानाकडे धाव घेतो.

६ वायु दक्षिण दिशेकडे वाहतो व उलटून उत्तर दिशेकडे वाहतो; तो एकसारखा धुमत जाऊन पुनःपुनः आपली फेरी करितो. ७ सर्व नद्या सागराला जाऊन मिळतात तरी सागर भरून जात नाही; ज्या स्थळी त्या जाऊन मिळतात तेथेच त्या पुनःपुनः वाहत राहतात.

८ सर्व कांहीं कष्टमय आहे; कोणाकडि त्याचें वर्णन करितां येत नाही; तें पाहून डोक्याची तृप्ति होत नाही, ऐकून कानाचें समाधान होत नाही. ९ एकदा होऊन गेलें तेंच होणार; करण्यांत आलें तेंच करण्यांत येणार; भूतलोवर नवें म्हणून कांहींच नाही; १० हें पाहा, कांहीं नवीन आहे, असें एकाद्या गोष्टीविषयी कोणी म्हटल्यास ती आपल्यापूर्वी युगांतरी होऊन गेलेली असते. ११ मागल्यांचें स्मरण राहिलें नाही; पुढें जे होतील त्यांचेहि स्मरण त्यांच्या पुढल्यांस राहणार नाही.

१२ मी, उपदेशक, यशस्वेत्मांत इस्राएलांचा राजा होतो. १३ ह्या भूतलोवर जे कांहीं व्यापार चालले असतात त्यांचा नीट शोध करून ज्ञानाच्या योगानें त्यांचें रहस्य पाहण्याकडे मी आपलें चित्त लाविलें. देवांन मनुष्यांच्या मागें विकट कष्ट लावून दिले आहेत. १४ ह्या भूतलोवर जीं कांहीं कामें चालत असतात ती

मी पाहिली; तों पाहा, हा सर्व व्यर्थ, वायफळ उद्योग होय. १५ जें बाकडें आहे तें सरळ होत नाही; जें उभें आहे तें जमेस धरितां येत नाही. १६ मी आपल्या मनाशीं म्हणालों, माझ्यापूर्वी जितके राजे यशस्वेत्मावर होऊन गेले तितक्यांहून अधिक ज्ञान मी प्राप्त करून घेतलें आहे; ज्ञान व विद्या यांची पूर्ण प्रतीति माझ्या मनाला घडली आहे. १७ ज्ञान काय आणि वेडेपण व मूर्खपण हीं काय हें जाणण्याकडे मी आपलें चित्त लाविलें, तों मला असें दिसून आलें कीं हाहि वायफळ उद्योग होय. १८ कारण जेथें ज्ञान फार तेथें खेदहि फार; ज्याला विद्या अधिक त्याला दुःखहि अधिक.

१ मग मी आपल्या मनांत म्हटलें, चल,

२ हास्यविनोदानें मी तुला अजमावून पाहतों; तर आतां तूं सुख भोगून घे; पण हेंहि व्यर्थ. २ मी हास्यास म्हटलें, तूं वेडें आहेस; मी विनोदास म्हटलें, तुजपासून काय लाभ ? ३ मानवपुत्रांनीं आपल्या साऱ्या आयुष्यांत ह्या भूतलोवर काय केले असतां त्यांचें हित होईल याचा निर्णय समजावा म्हणून विवेकानें माझ्या मनाचें संयमन करून द्राक्षारसानें माझ्या शरीराची चैन कशी होईल आणि मूर्खपणाच्या आचारांचें अवलंबन कसें करितां येईल याचा मी आपल्या मनाशीं शोध केला. ४ मी मोटमोठीं कामें हातीं घेतलीं, आपल्यासाठीं घरेंदारे बांधिलीं, द्राक्षीचे मळे लाविले; ५ मी आपल्यासाठीं बागा व त्यांत हरतऱ्हेचीं फळझाडें लाविलीं; ६ शृङ्गांची लागवड केलेल्या वनास पाण्याचा पुरवठा करावा म्हणून मी तलाव करविले; ७ मी दास-दासी खरेदी केल्या; माझ्या घरांत जन्मलेले दास माझे झाले होते; खिझार व कळप यांचें मोठें धन मजजवळ होते, तेवढें माझ्यापूर्वी यशस्वेत्मांत कोणाजवळ नव्हतें.

१ अथवा : संशयवादी.

२ मुळांत : सूर्याखालती.

२ मुळांत : सूर्याखालती.

८ मीं सोन्यास्य्याचा आणि राजांजळ असणाऱ्या देशोदेशींच्या बहुमूल्य पदार्थांचा संचय केला. स्वतःसाठी गाणारे व गाणारणी मिळविल्या आणि मानवपुत्रांस रंजविण्याच्या अज्ञा बहुत उपक्रमांनी ठेविल्या. ९ असा मी थोर झालों; मायापूर्वी यक्षल्लेभांत जे होऊन गेले त्यांच्यापेक्षां मी थोर झालों तरी माझा विवेक कायम होता. १० माझे नेत्र ज्याची म्हणून वांच्छा करीत तें मी त्यांच्यापासून वेगळें केले नाही; मी-कोणत्याहि आनंदाच्या विषयापासून आपलें मन आवरिलें नाही; कारण ह्या सर्व खटाटोपाचा माझ्या मनास आल्हाद होत असे; ह्या सर्व खटाटोपापासून माझ्या वांच्यास एवढेंच आलें. ११ मग मी आपल्या हातानें केलेलीं सर्व कामें आणि परिश्रम ह्यांचें निरीक्षण केलें; तों पाह्या, सर्व कांहीं व्यर्थ व वायफळ उद्योग होय; भूतलावर ह्मि असें कशांतच नाही.

१२ मग पाह्या, ज्ञान, वेबेपण व मूर्खपण यांकरितां मी लक्ष पुरविलें; कारण राजाच्या मागून येणाऱ्या पुरुषाच्या हातून काय होणार? आजवर लोक जे करीत आले तेंच तो करणार. १३ मग माझ्या नजरेस आलें की अंधकारापेक्षां प्रकाश जसा श्रेष्ठ तसें मूर्खतेपेक्षां ज्ञान श्रेष्ठ. १४ ज्ञान्याचे नेत्र त्याच्या मस्तकांत असतात; आणि मूर्ख अंधकारांत चालतो; असें असून सर्वांची गति एकच आहे. असें माझ्या लक्षांत आलें.

१५ मग मी आपल्या मनांत म्हटलें, मूर्खांची जी गति तीच माझी, तर मी एवढा ज्ञानी झालों तरी कशाळा? मी आपल्या मनांत म्हटलें, हेंहि व्यर्थच!

१६ मूर्खांप्रमाणेंच ज्ञान्याची आठवण सदा राहणार नाही, कारण पुढें येणाऱ्या काळीं सर्वांचें विस्मरण होणार आहे. तर पाह्या, ज्ञानी कसा मरण पावतो तर मूर्खांप्रमाणेंच!

१७ यावरून जीविताचा मला वीट आला; कारण ह्या भूतलावर जे कांहीं मानवी व्यवहार होतात ते मला अनुचित वाटले; एकूण सर्व कांहीं व्यर्थ व वायफळ उद्योग आहे.

१८ माझ्या सर्व श्रमांचें फळ माझ्या मागून येणाऱ्याला ठेवून मला जावें लागणार आहे, हें लक्षांत येऊन मी या भूतलावर जे कांहीं परिश्रम केले त्या सगळ्यांचा मला वीट आला. १९ तो सुन्न निघेल कीं मूर्ख निघेल

हें कोणास ठाळक? तरी जें कांहीं मी परिश्रम करून व शहाणपण खर्चून ह्या भूतलावर संपादिलें आहे त्यावर तो ताबा चालविणार; हेंहि व्यर्थच! २० यास्तव ह्या भूतलावर जे कांहीं परिश्रम मी करीत होतों ते मी सोडून दिले; आणि माझे मन हुताश झालें. २१ कोणी सुज्ञता, ज्ञान व चतुर्पद्वेयांनी परिश्रम करून कांहीं संपादावें, आणि त्यासाठीं ज्यानें परिश्रम केले नाहीत त्याच्या वांच्यास तें ठेवून सोडून जावें; हेंहि व्यर्थ व मोठें अनिष्ट होय. २२ मनुष्य जे कांहीं परिश्रम करितो व आपला जीव उलथापालथा करून या भूतलावर खटाटोप करितो त्याचा त्याला काय लाभ? २३ त्याचे सर्व दिवस दुःखमय असतात; त्याची दग्दग् कष्टमय असते; रात्रीहि त्याच्या मनास चैन नसतें; हेंहि व्यर्थच!

२४ मनुष्यानें खावें, प्यावें व श्रम करून आपल्या जिवांस सुख द्यावें यापेक्षां त्याला कांहींहि इष्ट नाही; हेंहि देवाच्या हातून मिळतें असें माझ्या ध्यानांत आलें.

२५ कारण त्याच्या प्रसादावांचून खाणेंपिणें व सुख भोगणें हीं कोणास प्राप्त होणार? २६ जो देवाच्या दृष्टीनें चांगला त्यास तो बुद्धि, ज्ञान व सुख हीं देतो; घन मिळवून सांठविण्याचे कष्ट देव पाण्यावर खदितो, अशासाठीं कीं देवाच्या दृष्टीनें जो चांगला त्यास तें द्यावें; हाहि व्यर्थ व वायफळ उद्योग होय.

१ सर्वांचा कांहीं उचित काळ म्हणून असतो; २ भूतलावरील प्रत्येक कार्याला समय असतो. २ जन्म-समय व मृत्युसमय, रोपण्याचा समय व रोपलेलें उपटण्याचा समय असतो; ३ वधण्याचा समय व बरें करण्याचा समय, मोडून टाकण्याचा समय व बांधून काढण्याचा समय असतो; ४ रडण्याचा समय व हसण्याचा समय, शोध करण्याचा समय व नृत्य करण्याचा समय असतो; ५ धोंडे फेंकून देण्याचा समय व धोंडे गोळा करण्याचा समय, आलिंगन देण्याचा समय व आलिंगन देण्याचें आंबरून घरण्याचा समय असतो; ६ शोधण्याचा समय व गमावण्याचा समय, राखून ठेवण्याचा समय व टाकून देण्याचा समय असतो; ७ फाडून टाकण्याचा समय व शिवण्याचा समय, मौन

धरण्याचा समय व बोलण्याचा समय असतो; ८ प्रेम करण्याचा समय व द्वेष करण्याचा समय, युद्ध करण्याचा समय व सत्यऋष्याज्ञा समग्र असतो. ९ मनुष्य ज्या-साठी कष्ट करितो त्यांत त्याला काय लाभ ? १० मानव-जातीस जे कष्ट देव भोगावयास लावीत असतो ते मी पाहिले आहेत. ११ आपआपल्या समयीं होणारी हरएक वस्तु त्यानें सुंदर बनविली आहे; त्यानें मनुष्याच्या मनांत अनंतकालाविषयीची कल्पना उत्पन्न केली आहे; तरी देवाचा आदिपासून अंतापर्यंतचा कार्यक्रम मनुष्याला उमगत नाही. १२ मनुष्यांनीं आमरण सुखानें राहावें व हित साधावें यापरतें इष्ट त्यांस कांहीं नाही हें मला कळून आलें आहे. १३ तरी प्रत्येक मनुष्यानें खावें, प्यावें व आपला सर्व उद्योग करून सुख मिळवावें हीहि देवाची देणगी आहे. १४ मला हें देखील समजून आलें कीं देव जें कांहीं करितो तें सर्वकाळ राहणार; तें अधिक करितां येत नाही व उणें करितां येत नाही; मनुष्यानें त्याचें भय घरावें म्हणून देव असा क्रम चालवितो. १५ जें कांहीं होत आहे तें पूर्वीच होऊन चुकलें आहे; आणि जें होणार आहे तें आधीच होऊन चुकलें आहे; आणि देव गत गोष्टी पुनः आपल्यापुढें आणितो.

१६ आणखी ह्या भूतलावर न्यायाचें स्थान पाहावें तर तेथें दुष्टता आहे; धर्माचें स्थान पाहावें तर तेथें दुराचार आहे. १७ मीं आपल्या मनांत म्हटलें, देव धार्मिकांचा आणि दुष्टांचा न्याय करील; कारण हरएक गोष्टीचा व हरएक कामाचा नेमिलेला समय आहे. १८ मीं आपल्या मनांत म्हटलें, देव हें असें मानवपुत्रां-करितां करितो, तें ह्या हेतूनें कीं त्याला क्रोडीस लावावें आणि आपण केवळ पशु आहां हें त्यांस कळून यावें. १९ मानवपुत्रांवर प्रसंग येतात तसेच पशूंवरहि येतात; दोघांवरहि एकच प्रसंग येतो; हा मरतो तसाच तोहि मरतो; त्या सर्वांचा प्राण सारखाच आहे; पशूपेक्षां मनुष्य कांहीं श्रेष्ठ नाही; कारण सर्व कांहीं व्यर्थ आहे ! २० सर्व एकाच स्थानीं जातात; सर्वांची उत्पत्ति माती-पासून आहे व सर्व पुनः मातीस मिळतात. २१ मानव-

जातीचा प्राण वर जातो आणि पशुजातीचा प्राण खालीं जमिनीत जातो कीं काय हें कोणास ठाऊक ? २२ हावरून मीं असा विचार केला कीं मनुष्यानें आपले व्यवसाय करून सुख मिळवावें, यापरतें इष्ट त्याला कांहीं नाही. त्याच्या वाढ्यास एवढेंच आहे; त्याच्या मर्ते जें कांहीं होणार तें त्यानें पाहावें म्हणून त्याला परत कोण आणील ? १ मग ह्या भूतलावर चालू असलेल्या सर्व जुळ्मांचें मीं फिरून पर्यालोचन केलें; तों पाहा, गांजलेल्यांचे अशु गळत आहेत, पण त्यांचें सांत्वन करणारा कोणी नाही; त्यांवर जुळ्म करणाऱ्यांच्या ठायीं बळ आहे, पण गांजलेल्यांचें सांत्वन करणारा कोणी नाही; २ म्हणून जे जीवंत जन अद्यापि ह्यात आहेत त्यापेक्षां जे मृतजन मरून गेले आहेत त्यांस मीं बरें म्हटलें. ३ जो अजून उत्पन्न झाला नाही, ज्यानें ह्या भूतलावर घडणारीं दुष्कर्में पाहिलीं नाहीत, त्याची दशा ह्या दोघापेक्षांहि बरी.

४ मग मीं सर्व उद्योग व कारागिरी हीं पाहिलीं; हीं सर्व चढाओढीमुळें होतात; हाहि व्यर्थ व वायफळ उद्योग होय. ५ मूर्ख हात पांघरून बसतो व आपल्याच देहाचा नाश करून घेतो. ६ कष्टानें व वायफळ उद्योगानें भरलेल्या दोन मुठीपेक्षां शांतीनें भरलेली एक मूठ पुरवली.

७ मग मीं फिरून भूतलावरील व्यर्थ गोष्टी पाहिल्या. ८ कोणी एकटाच असून त्याला दुसरा कोणी नाही; त्याला पुत्र किंवा बंधु नाही; तरी त्याच्या कष्टाला अंत नाही, व घनानें त्याच्या नेत्रांची तृप्ति होत नाही. तो म्हणतो मी हे भ्रम करितों व माझ्या जिवाचें सुख दवडितों, हें कोणासाठीं ? हेंहि व्यर्थ, कष्टमग्न व्हेष. ९ एकव्यापेक्षां दोघे बरे; कारण त्यांच्या श्रमांचें त्यांना चांगलें फळ प्राप्त होतें. १० त्यांतला एक पडला तर त्याचा सोबती त्याला हात देईल; पण जो एकटा असून पडतो त्याला हात देण्यास कोणी नसतें; त्याची दुर्दशा होते. ११ दोघे एकत्र निजले तर त्यांस ऊन्न येते; एकव्याला ऊन्न कशी येईल ? १२ जो १ मुळांत : आपलें मांस खातो.

एकटा असतो त्याच्या कोणी माणूस भारी शास्त्र तर त्याचा प्रतिकार दोघांला करितां येईल; तीनपदरी दोरी सहसा तुटत नाही.

१३ अधिकाधिक बोध ग्रहण करण्याचें कळत नाही अशा वृद्ध पण मूढ राजापेक्षां गरीब पण शहाणा तरुण बरा. १४ कारण हा करारष्टांदानु निघून राजा झाला; पण तो आपल्या राज्यांत जरी जन्मला तरी कंगाल झाला. १५ हा जो दुसरा तरुण पहिल्याच्या जागी आला त्याच्या पक्षाचे भूतलावरील सगळे लोक होते असें माझ्या नजरेस आले. १६ ज्यांचा तो अभिपति झाला ते अगणित होते; तरी पुढील काळचे लोक त्याअभिपती आनंद पावणार नाहीत. निःसंशय हाहि व्यर्थ व वायफळ उद्योग होय.

१७ तुं देवाच्या मंदिरां जातोस तेव्हां संभाळून पाऊळ टाक; बोध श्रवण करण्यास समीप जाणें हें मूर्खांच्या बलिहयनापेक्षां बरें; आपण अकर्म करितों हें त्यांस कळत नाही. २ बोलण्याची वाई करूं नको; देवासमोर कोणताहि उदार सोंकवाटे काढण्यास आपलें मन उतावळें करूं नको; कारण देव स्वर्गांत आहे आणि तूं तर भूमीवर आहेस; म्हणून जुनें बोलणें अशुभ असतें. ३ काम फार पडल्यानें त्याचें स्वप्न पडतें; तशीच फार वाचालतेनें मूर्खांची वाणी प्रगट होते. ४ तूं देवाला नकल केला असल्यास तो फेडण्यास तिलांब करूं नको; कारण देव मूर्खांवर प्रसन्न होत नसतो; जो नकल तूं केला असेल त्याची फेड कर. ५ नवस करणा आणि जो फेडें नये यापेक्षां तो मूर्खीच न करणें बरें. ६ तुझ्या तोंडामुळे तुझ्या देहाला क्षसन होऊं देऊं नको. मी तुझ्या बोलणें असें दिव्यवृत्तासमोर म्हणूं नको; तुझ्या बोलण्याचा देवाला राम येऊन त्यानें तुझ्या हातचीं कामें शट कां करावीं? ७ बहुत स्वप्ने पाहणें व बहुत भाषण करणें ह्या वायफळ गोष्टी होत; पण तूं देवाचें भय धर.

८ एकाद्या प्रांतांत दुर्बलांवर जुळम होत आहे, न्याय व धर्म यांची पायमल्ली होत आहे; असें तूं

पाहिलें तर त्यामुळे चकित होऊं नको; कारण बरिष्ठ माणसावर त्याच्याहूनहि बरिष्ठांची नजर असते आणि त्यांच्यावरहि कोणी बरिष्ठ असतो. ९ शेतींत मन घालणारा राजा देशाच्या कल्याणास सर्वस्वीं कारण होतो.

१० ज्याला पैसा भ्रिय वाटतो त्याची पैशानें तृप्ति होत नाही; जो विपुल धनाचा लोभ धरितो त्याला कांहीं लाभ घडत नाही; हेंहि व्यर्थ! ११ संपत्ति वाढली म्हणजे तिचा उपभोग घेणारेहि वाढतात; डोळ्यांनी पाहण्यापलीकडे तिचा मालकाला काय लाभ होतो? १२ कष्ट करणारा थोडें खावो कीं फार खावो, त्याची निद्रा गोड असते; पण धनिकाची धनाढ्यता त्याला शोप घेऊं देत नाही.

१३ धनिक धन राखून ठेवितो तें त्याच्या हानीला कारण होतें; हें एक मोठें अनिष्ट भूतलावर माझ्या दृष्टीस पडलें आहे; १४ त्याचें तें धन एकाद्या अनिष्ट प्रसंगासुळे निलयास जातें; आणि त्याला पुत्र झाला असतां त्याच्या हातीं कांहीं येत नाही. १५ तो मातेच्या उदरांतून निघाला तशीच नम परत जाईल, आपल्या भ्रमाचें कांहींहि फळ आपल्याबरोबर घेऊन जाणार नाही. १६ तो जसा आला तसाच सर्वतोपरी परत जाईल, हेंहि एक मोठें अनिष्ट आहे; त्यानें वायफळ उद्योग केला त्याचा त्याला काय लाभ? १७ तो सर्व आयुष्यभर अंधारत अन्न खातो; त्यास बहुत खेद, रोष व संताप हीं होतात.

१८ मळ जे बरें व मनोरम दिपून आले तें हें : मनुष्यानें खावें, प्यावें व ह्या भूतलावर जे भ्रम तो करितो त्या सर्वांत देवानें त्यास दिलेल्या आयुष्यभर सुख भोगावें; कारण एवढेंच त्याच्या वांढ्यास आहे. १९ कोणास देवानें धनसंपत्ति दिली असेल, तिचा उपभोग घेण्याची, आपला वांटा उचलण्याची व परिभ्रम करितांना आनंद पावण्याची शक्ति दिली असेल, तर ही देवाची देणगीच समजावी. २० त्याला आपल्या आयुष्याच्या दिवसांची फारशी चिंता वाटणार नाही; देव न्याच्या मनाच्या आनंदास अनुकूल असतो.

१ मीं भूतलावर एक अनिष्ट पाहिलें; तें

२ मनुष्यावर मोठ्या बोजासारखें असतें. २ तें हें: कोणा मनुष्यास देव धनसंपत्ति व प्रतिष्ठा हीं एवढीं देतो की त्याला सगळें कांहीं मनसोक मिळतें, कांहीं कमी पडत नाही; तरी देव त्याला तें भोगू देत नाही, तें परकाच भोगितो; हेंहि व्यर्थ व एक मोठी विकृतिच होय. ३ कोणा मनुष्यास शंभर मुलें झालीं व तो बहुत वर्षे जगला, त्याच्या आयुष्याची वर्षसंख्या मोठी असली, तरी त्याचा जीव सुखप्राप्तीनें समाधान पावला नाही, त्याचें उत्तरकार्य झालें नाही, तर अशा मनुष्यापेक्षां मृतपिंड पुरवला, असें मी म्हणतो; ४ कारण तो शून्यावस्थेंत येतो व अंधकारांत नाहीसा होतो; त्याचें नांव अंधकारानें व्याप्त राहतें; ५ त्याप्रमाणेंच सूर्य त्याला दिसला नाही कीं कळला नाही; म्हणून झाला त्या दुसऱ्या मनुष्यापेक्षां अधिक शांति प्राप्त होते. ६ हजारान्या दुष्पट वर्षे जगूनहि त्यानें कांहीं सुख भोगिलें नाही तर त्यांत काय अर्थ? सर्व एकाच स्थानीं जातात ना ?

७ मनुष्याचा सर्व परिश्रम पोटासाठीं आहे, तरी त्याच्या जिवाची तृप्ति म्हणून होत नाही. ८ मूखापेक्षां शहाण्याला काय अधिक लाभ होतो? त्याप्रमाणेंच जो दीन असून लोकांत कसें वागावें हें जाणतो त्याला तरी काय लाभ? ९ मन इकडेतिकडे धावूं देण्यापेक्षां तुझ्या दृष्टीसमोर असलेल्या गोष्टीत सुख मानणें बरें; हाहि व्यर्थ व वायफळ उद्योग होय.

१० जें कांहीं झालें आहे त्याला पूर्वीच नांव दिलें होतें; मनुष्याचें काय होणार हेंहि पूर्वीच माहीत असतें; त्याजून जो समर्थ त्याच्याशीं त्याला झगडतां येणार नाही. ११ व्यर्थतेची वृद्धि करणाऱ्या अशा बहुत गोष्टी आहेत; त्यांपासून मनुष्याला काय लाभ? १२ मनुष्य आपल्या निरर्थक आयुष्याचे छायारूप दिवस घालवितो, त्यांत त्याला काय लाभ होतो तें कोणास ठाऊक? मनुष्याच्या पश्चात् भूतलावर काय होईल हें त्याला कोणाच्यानें सांगविले ?

१ सुवासिक अत्रापेक्षां नांवलौकिक बरा; २ जन्मदिनापेक्षां मृत्युदिन बरा. ३ भोजनोत्सवगृहीं जाण्यापेक्षां शोकगृहीं जाणें बरें; कारण प्रत्येक

मनुष्याचा शेवट हाच आहे; जीवताच्या मनांत ही गोष्ट विवून राहिल. ३ हसण्यापेक्षां खेद करणें बरें; सुत्रा खिन्न असल्यानें मन सुधारतें. ४ शहाण्यांचें चित्त शोकशुहाकडे लागतें; पण मूर्खांचें चित्त हास्यविनोद-शुहाकडे लागतें.

५ मूर्खांचें गायन ऐकण्यापेक्षां शहाण्याची निषेधवाणी ऐकणें बरें. ६ कारण मूर्खांचें हास्य हाव्याखालीं जळणाऱ्या काठ्याकुठ्यांच्या कडकठण्यासारखें असतें; हेंहि व्यर्थ होय. ७ जुळम केल्यानें शहाणा वेडा बनतो; अंध खाड्यानें बुद्धीला भ्रंश होतो.

८ एकाद्या गोष्टीच्या आरंभापेक्षां तिचा शेवट बरा; उन्मत्त मनाच्या इसमापेक्षां सहनशील मनाचा इसम बरा. ९ मन उतावळें होऊं देऊन रागावूं नको; कारण राग मूर्खाच्या हृदयांत बसतो. १० सांप्रतच्यापेक्षां पूर्वीचे दिवस बरे होवो, हें कां? असें म्हणूं नको; हें तुझें विचारणें शहाणपणाचें नव्हे.

११ वतनाबरोबर शहाणपण असल्यास बरें; भूतलावर जन्म पावलेल्यांस तें विशेष हितावह आहे. १२ ज्ञान आश्रय देणारें आहे व पैसाहि आश्रय देणारा आहे; तरी ज्ञानापासून असा लाभ होतो कीं ज्याच्यापाशीं शहाणपण असतें त्याच्या जीवितान्चें तें रक्षण करितें. १३ देवाची करणी पाहा, त्यानें जें वाकडें केळें आहे तें कोणाच्यानें सरळ करवेल? १४ संपत्कालीं आनंद कर; विपत्कालीं विवेकानें वाग; कारण मनुष्याच्या मार्गें काय होईल हें त्यास कळूं नये म्हणून देवानें सुखदुःखें शेजारी शेजारी ठेविली आहेत.

१५ एकादा धार्मिक मनुष्य धर्माचरण करित असतो तरी तो नष्ट होतो; आणि एकादा दुष्ट मनुष्य अधर्माचरण करित असतांहि दीर्घायु होतो; हें सर्व मीं आपल्या व्यर्थ गेलेल्या दिवसांत पाहिलें आहे. १६ फाजील धार्मिक होऊं नको; मयादिबाहेर शहाणपणा मिरवूं नको; तूं आपला नाश कां करून घ्यावा? १७ दुष्टतेचा अतिरेक करूं नको; मूर्ख होऊं नको; तूं अकालीं कां मरावें? १८ याला तूं धरून राहावें, आणि त्यापासून तूं आपला हात मार्गें वेडूं नये हें बरें; कारण जो देवाचें भय धरितो तो या

१ मुळांत: सूर्यदर्शन घडलेल्यांस.

सर्वांतून पार पडेळ.

१९ नगरांतल्या दहा अधिपतीपेक्षां अधिक चांगलें रक्षण शहाणपण शहाण्याचें करितें. २० सदाचारानें वागणारा व पाप न करणारा असा धार्मिक पुरुष पृथ्वीवर आढळणार नाही. २१ बोललेल्या सवें शब्दांकडे लक्ष देऊं नको, देखील तर कदाचित् तूं आपल्या चाकराला तुला शिष्याशाप देताना ऐकशील; २२ कारण तुंही इतरांस बारांवार शिष्याशाप दिळे हें तुझ्या मनास ठळक आहे.

२३ मीं ह्या सर्व गोष्टी विवेकानें अजमावून पाहिल्या आहेत; आपण ज्ञानसंपन्न व्हावें असें मला वाटलें, पण तें मजपासून दूरच राहिलें. २४ जें आहे तें दूर व अत्यंत गूढ आहे; त्याचा थांग कोणास लागणार ? २५ ज्ञान व विवेक हीं समजून घेऊन त्यांचें रहस्य जाणावें व त्यांचा शोध लावावा, आणि दुष्टता केवळ मूर्खत्व आहे व मूर्खत्व केवळ वेदगळपणा आहे, हें समजावें म्हणून मीं फिरून आपलें चित्त ह्या गोष्टींकडे लाविलें. २६ मला मृत्युद्दण्डि दुःखदायी अशी एक वस्तु आढळली, ती पाशरूप झालेली स्त्री होय; तिचें हृदय केवळ पारध्याचें जाळें आहे; तिचे हात शंखला आहेत; जो पुरुष देवाला प्रिय असतो तोच तिच्या हातून सुटतो; पापी तिच्या तापडीत सांपडतो. २७ उपदेशक म्हणतो, हिशोब पाहावा म्हणून एकंदर गोळाबेरीज करितां मला आढळून आलें तें हें; २८ पण मी आजवर धुंडाळीत आहे तरी मला आढळलें नाही तें हें; हजारांत एक पुरुष मला आढळला, पण तेवढ्या क्रियांत मला एकहि स्त्री आढळली नाही. २९ पाहा, एवढेंच मला आढळलें कीं देवानें मनुष्य सरळ असा उत्पन्न केला आहे, पण तो अनेक कल्याणांच्या मार्गें लगला आहे.

१ ज्ञानी पुरुषासमान कोण आहे? कोणत्याहि कोष्टीचा उलगाडा करण्याचें कोणाला समजतें? ज्ञान मनुष्याचें मुख तेजस्वी करितें; तेणेंकरून त्याच्या मुखाचा उद्वटपणा पालटतो. २ मीं म्हणतो कीं राजाची

१ अथवा: संशयवद्धी

आज्ञा पाळ; तूं देवाची शपथ घेतली आहे म्हणून ती पाळ. ३ त्याला सोडून जाण्याची धाई करूं नको; दुष्ट मसलतींत शिरूं नको; कारण त्याला आवडेल तें तो करितो. ४ राजाचा शब्द तर प्रबळ असतो; तूं हें काय करितोस, असें त्याला कोण म्हणेल? ५ जो आज्ञा पाळितो तो अनिष्ट पाहणार नाही; नेमिलेला काळ व न्यायसमय हे ज्ञान्याच्या मनाला अवगत होतील; ६ प्रत्येक गोष्टीला नेमिलेला काळ व न्यायसमय असतो, कारण मनुष्याची दुर्दशा मनस्वी असते; ७ पुढें काय होणार हें त्याला ठळक नसतें; कसें काय होणार हें त्याला कोण सांगेल? ८ प्राणावर कोणा मनुष्याची अशी सत्ता नसते कीं तो त्याला जाऊं देणार नाही; मरणदिवस कोणाच्या स्वाधीन नाही; हा संशय कोणाला सुटणार नाही. दुष्कर्म आपल्या मालकाचा बचाव करित नाही. ९ हें सर्व मीं पाहिलें आहे; भूतांवर चालू असलेल्या सर्व कृत्यांकडे मीं आपलें चित्त लाविलें आहे; एक मनुष्य दुसऱ्यावर सत्ता चालवून त्याचें नुकसान करितो.

१० त्या वेळीं माझ्या नजरेस असें आलें कीं दुष्टांला मूठमाती मिळून ते विराम पावतात; धर्मीनें वागणाऱ्यांस पवित्रस्थान सोडून जावें लागतें, आणि नगरांतिल लोक त्यांस विसरून जातात; हेंहि व्यर्थ. ११ दुष्कामाबद्दल शिक्षा तत्काळ होत नाही म्हणून मानवपुत्रांचें मन दुष्कर्म करण्याकडे प्रवृत्त होतें. १२ पापी शंभरदा पाप करून पुष्कळ दिवस वांचला तरी माझी खात्री आहे कीं देवाचें भय बाळगणारे जे त्यास भिऊन वागतात त्यांचें कल्याणच होईल; १३ पण दुष्टांचें कल्याण होणार नाही, व त्यांचें छायारूप आयुष्य दीर्घ असणार नाही; कारण तो देवाला भिऊन वागत नाही.

१४ पृथ्वीवर आणखी एक व्यर्थ गोष्ट घडते: असे कांहीं धार्मिक लोक असतात कीं दुष्टांच्या करणीमुळें त्यांची जी स्थिति व्हावी ती यांची होते; आणि असे कांहीं दुर्जन असतात कीं धार्मिकांच्या करणीमुळें त्यांची जी स्थिति व्हावी ती यांची होते; हेंहि व्यर्थ !

असे-मी म्हणजे. १५ मग मी हास्यविनोदाची प्रशंसा करून म्हणालो, ह्या भूतलावर मनुष्याने खावे, प्यावे व नैन करणी अपेक्षा इष्ट त्याला कांहीं नाही; देवाने त्याला या भूतलावर जो आयुष्यकाल दिला आहे त्यांत भ्रम करीत असतां एवढेंच त्याच्याबरोबर राहणार.

१६ मग ज्ञानाची ओळख करून घेण्याकडे व पृथ्वी-वर चालू असलेला उद्योग पाहण्याकडे मी आपले चित्त लाविलें; कारण अहोरात्र ज्यांचा डोळ्यास डोळा लागत नाही असेहि लोक असतात. १७ मग मी देवाच्या सर्व करणीकडे लक्ष दिलें तों असें दिसून आलें कीं भूतलावर जो कांहीं उद्योग चालला आहे त्याचें तत्त्व मनुष्याला कळत नाही; शिवाय मनुष्यानें परिभ्रम करून त्याचा शोध केला तरी त्याचा थांग लागत नाही; ज्ञानी पुरुष म्हणेल कीं मी तें शोधून काढीन, तर त्यालाहि

त्याचा थांग लागवयाचा नाही. १ ह्या संगळ्यांचें मनन मी केले आणि हें स्पष्टपणें समजण्याचा प्रयत्न केला; तें हें कीं धार्मिक व ज्ञानी आणि त्यांची कृत्ये हीं सर्व देवाच्या स्वाधीन आहेत; आपण प्रेम करणार कीं वैर करणार हें मनुष्यास कळत नाही; हें सर्व कांहीं त्याला पुढें प्राप्त होणार असतें.

२ जें कांहीं घडतें तें सर्वांस सारखेंच घडतें: धार्मिक व दुष्ट, सात्त्विक, शुद्ध व अशुद्ध, यज्ञ करणारा व यज्ञ न करणारा ह्या सर्वांची एकच गति होते; सात्त्विकाची व पाप्याची, शपथ वाहणाऱ्याची, तस्त्रीच शपथ वाहण्यास भिणाऱ्याची सारखीच दशा होते. ३ भूतलावर जें कांहीं घडतें त्या सर्वांत हें एक अनिष्ट आहे कीं सर्वांची सारखीच गति होते; मानवपुत्रांच्या मनांत दुष्टता भरलेली असते, त्यांचें मन जन्मभर भ्रांतिमय असतें, मग ते मेलेल्यांस जाऊन मिळतात. ४ जो जीवसृष्टीशीं मिळून असतो त्याला आशा असते, कारण मृत सिंहापेक्षां जीवंत श्वान बरा. ५ आपणांस मरावयाचें आहे हें जीवताला निदान कळत असतें; पण मृतांस तर कांहींच कळत नाही; त्यांस आणखी कांहीं फलप्राप्ति व्हावयाची नसते; त्यांचें स्मरण कोणास राहत नाही. ६ त्यांचें प्रेम, त्यांचें वैर व त्यांचा हेवादेवा हीं

नष्ट होऊन गेली आहेत; ह्या भूतलावरील व्यवहारांत त्यांचा भाग कधीहि असणार नाही.

७ जा, तूं आनंदानें आपली भाकर खा; हर्षभरानें आपला श्रावणारस पी; कारण देवाचा तुझ्या कृत्यांवर प्रसाद झाला आहे. ८ तुमी वृक्ष सदा शुभ्र असत; तुझ्या डोक्याला तेलानी वाण नसो. ९ देवानें ह्या भूतलावर तुझ्या व्यर्थ आयुष्याचे जे दिवस नेमिले आहेत ते तुझे सर्व व्यर्थ दिवस आपल्या प्रिय बीबरोबर सुखानें घालीव; आयुष्यांत हा तुझा वाटा आहे; ह्या भूतला-वर जे परिभ्रम तूं करितोस त्यांचें हें फळ तुला आहे. १० जें कांहीं काम तुझ्या हातीं पडेल तें आपलें सगळें सामर्थ्य खर्चून कर; कारण ज्यां अधोलोकाकडे तूं जाव-याचा आहेस तेथें कांहीं उद्योग, युक्तिप्रयुक्ति, बुद्धि व ज्ञान यांचें नांव नाही.

११ मी परत येऊन भूतलावर आणखी पाहिलें तों वेगवानांसच शर्यतीत यश व वीरांसच युद्धांत विजयश्री मिळते असें नाही; शहाण्यालाच अन्न व समजालाच धन मिळतें आणि शाल्यांवरच अनुग्रह होतो असें नाही; तर सर्व कालवश व दैववश आहेत. १२ कारण मनुष्याला स्वतांवर येणारा प्रसंग कळत नाही; अपायकारक जाळ्यांत सांपडणाऱ्या माशांप्रमाणें, पाशांत अडकणाऱ्या पक्ष्यांप्रमाणें, मानवपुत्रांवर अनिष्ट कालपाश अकस्मात पडतो; त्यांत ते सांपडतात.

१३ मी भूतलावर पुढील प्रकारचें ज्ञान पाहिलें, तें मला फार थोर भासलें; तें असें: १४ एक लहानसें नगर होतें, त्यांत थोडेंच लोक होते; त्यावर एका मोठ्या राजानें चढाई करून त्यास वेढा दिला व त्याच्या-समोर मोठाले मोरचे लाविले. १५ त्यांत एक गरीब पण बुद्धिमान मनुष्य होता; त्यानें आपल्या बुद्धिबळांन त्या नगराचा बचाव केला; पण त्या गरीब मनुष्याचें स्मरणहि कोणाला राहिलें नाही. १६ तेव्हां मी म्हणालो, बलाहून ज्ञान श्रेष्ठ खरें; तथापि गरीबाची अकल लोक तुच्छ मानितात आणि त्याचे शब्द ऐकत नाहीत.

१७ मूर्खांच्या राजानें केलेल्या ओरडीपेक्षां शांतपणें एकलेले शहाण्यांचे शब्द बरे. १८ युद्धराजापेक्षां ज्ञान

श्रेष्ठ आहे; एकटा पापी बहुत हिताची नासाडी करितो. १ गंध्याच्या तेलास, मरून पडलेल्या माशांमुळे दुर्गंधि येते व तें नासून जातें, तसा अल्पमात्र मूखपणाचा पगडा अकळ व प्रतिष्ठा सांवर बसतो. २ शहाण्याचें मन उजवीकडे पण मूर्खाचें मन डावीकडे असतें. ३ मूर्ख आपल्या बुद्धीशीं फारकत करून वाटेनें चालून असतां तो ज्याला त्याला म्हणतो, तूं मूर्ख आहेस. ४ तुजवर अधिपतीचा क्रोध झाला तर आपली जागा सोडूं नको, कारण शांतीनें मोठ्ठोटी पापकर्म टकतात.

५ भूतलावर मीं एक अनिष्ट पाहिलें, तें अधिपतीच्या चुकीनें होतें असें मला दिसलें; ६ तें हें कीं मूर्खत्व अति प्रतिष्ठित स्थानीं स्थापीत होतें, आणि श्रीमंतांस नीच स्थानीं बसावें लागतें. ७ चाकर घोड्यांवर बसतांना व सरदार चाकराप्रमाणें जमिनीवर पायीं चालतांना मीं पाहिलें.

८ जो खाडा खणितो तोच त्यांत पडतो; जो कुंपण तोडितो त्याला सर्प डसतो. ९ धोंडे फोडणाऱ्याला त्यांपासून इजा होते; लकडें तोडणारा त्यांमुळे धोक्यांत येतो. १० लोखंडी हत्यार बोधटलें व त्याला धार लाविली नाही तर अधिक जोर लावावा लागतो. कार्यसिद्धीस ज्ञान उपयोगाचें आहे. ११ सर्पांवर मंत्रप्रयोग होण्यापूर्वीं तो डसला तर पुढें मात्रिकांचा काही उपयोग नाही.

१२ शहाण्याच्या तोंडचे शब्द अनुग्रहकार असतात; पण मूर्खाचें तोंड त्यालाच प्राप्तें. १३ त्याच्या तोंडच्या शब्दांच्या आरंभीं मूर्खपणा व त्यांच्या भाषणाच्या अंतीं अपायकारक वेडेपणा असतो. १४ मूर्ख फार वाचाळपणा करितो, परंतु पुढें काय होणार हें मनुष्याला ठाऊक नसतें; त्याच्यामार्गे काय होणार हें त्याला कोणाच्यानें सांगवेल ? १५ मूर्ख श्रम करून करून शकतो, पण त्याला शहराची वाट देखील उमगत नसते.

१६ हे देशा, तुझा राजा अल्पवयी असला व तुझे सरदार प्रातःकाळीं उठून खातपीत बसले तर तुझी दुर्दशा केवढी ! १७ हे देशा, तुझा राजा कुलीन घराण्यांतला असला व तुझे सरदार निक्षेसाठीं नव्हे तर बलप्राप्तीसाठीं योग्य वेळीं भोजन करित असले तर तूं धन्य ! १८ आळसानें घराचें छप्पर खालीं येतें; हाताच्या

सुस्तीनें घर गळतें. १९ ख्यालीखुशाळीसाठीं मेजवानी करितात; द्राक्षारस जिवास उल्लास देतो; पैशानें सर्व कांहीं साध्य होतें. २० तूं आपल्या मनांतहि राजाळा शाप देऊं नको; आपल्या निजावयाच्या खोलींत सुद्धां श्रीमंतास शिष्याशाप देऊं नको; कारण अंतराळांतलें पाखरं तुझे शब्द घेऊन उडून जाईल; पक्षी तुझी गोष्ट प्रगट करील.

१ आपलें अन्न जलाशयावर सोड; तें बहुत दिवसांनीं तुझ्या हातीं येईल. २ तूं सातआठ जणांस वांटा दे; कारण पृथ्वीवर काय अनिष्ट प्रसंग येईल तें तुला ठाऊक नाही. ३ मेघ जलपूर्ण झाले म्हणजे ते पृथ्वीवर रिचवतात; झाड दक्षिणेकडे पडो कीं उत्तरेकडे पडो, तें पडेल त्याच ठिकाणीं राहणार. ४ जो वारा पाहत राहतो तो पेरणी करणार नाही; जो मेघांचा रंग पाहत बसतो तो कापणी करणार नाही. ५ बाऱ्याची गति कशी असते, गर्भवती स्त्रीच्या गर्भाशयांत हाडें कशीं बनतात हें तुला कळत नाही; तसेंच सर्व कांहीं घडविणाऱ्या देवाची कृति तुला कळत नाही. ६ सकाळीं आपलें वीं पेर, संध्याकाळींहि आपला हात धावरूं नको; कारण त्यांतून कोणतें फळस येईल, हें किंवा तें; अथवा दोन्ही मिळून चांगलीं होतील, हें तुला ठाऊक नसतें. ७ प्रकाश खरोखर मनोहर असतो; सूर्यदर्शन नेत्रांस रम्य असतें. ८ मनुष्य कितीहि वर्षे जगला तरी तीं त्यानें आनंदांनं घालवावीं; अंधकाराचे दिवस बहुत असणार हें तो मनांत वागवो; जें प्राप्त होणार तें सर्व व्यर्थच आहे !

९ हे तरुणा, आपल्या तारुण्यांत आनंद कर; तुझ्या तारुण्याच्या दिवसांत तुझे हृदय तुला उल्लास देवो; तूं मनास वाटेल त्या मार्गांनं व नजरेस येईल तसा चाल; पण ह्या सर्वांबद्दल देव तुझा झाडा घेईल हें तुझ्या लक्षांत असूं दे. १० यास्तव आपल्या मनांतून खेद दूर कर आणि आपला देह उपद्रवापासून राख; कारण तारुष्य व भरज्वानी हीं व्यर्थ आहेत. १ आपल्या

१२ तारुण्याच्या दिवसांत आपल्या निर्माणकर्त्याला स्मर; पाहा, अनिष्ट दिवस येत आहेत, आणि अशीं वर्षे जवळ येत आहेत कीं त्यांत मला कांहीं सुख

१ अथवा: आत्म्याची

नाहीं असें: हे म्हणशील. २ त्या समयीं सूर्य, प्रकाश, चंद्र व तारे अंधक होतील; आणि पावसानंतर अग्ने पुनः येतील. ३ त्या काळीं घराचे रखवालदार कांपतील; बळकट पुरुष वाकतील; दळणाऱ्या थोड्या उरल्यामुळे त्यांचें काम बंद पडेल; खिडक्यांतून पाहणाऱ्या अंध होतील. ४ जात्याचा आवाज मंद झाला म्हणजे बाहेरलीं दारें मिटतील; पक्ष्याच्या शब्दांनं देखील त्याच्या निद्रेचा भंग होईल; सर्व गायनस्वरें मंदावतील. ५ ते चढावाला भितील; रस्ता धोक्यांनीं भरला आहे असें त्यांस वाटेले; बदाम फुलले; टोळ्युद्धां जड असा वाटेले; वासना निमेल; कारण मनुष्य आपल्या अनंतकालिक निजधामास चालला आहे, आणि ऊर बडवून रडणारे गळ्या-गळ्यांतून फिरतील. ६ मग चांदीचा दौर तुटेल; सोन्याचा कटोरा फुटेल; झऱ्याजवळचा घडा फुटेल; आढावरचा रहाट मोडेल. ७ तेव्हां माती पूर्ववत् मातीस मिळेल; आणि देवानें दिलेला आत्मा त्याजकडे परत जाईल.

१ मुळांत : गायनकन्या

८ व्यर्थ हो व्यर्थ ! उपदेशक म्हणतो; सर्व कांहीं व्यर्थ !
९ उपदेशक ज्ञानी असून तो लोकांला ज्ञान शिक-
वीत गेला; त्यानें विचार व शोध करून पुष्कळ
बोधवचनें रचलीं. १० सरळ लिहिलेलीं सत्य
व मनोहर वचनें शोधण्याचा उपदेशकानें प्रयत्न
केला आहे.

११ ज्ञान्यांचीं वचनें पराण्यांसारखीं असतात; सभा-
पतीचे बोल घट ठोकलेल्या खिळ्यांप्रमाणें असतात;
एकाच मेंढपाळापासून तीं प्राप्त झालीं आहेत. १२ ह्या-
खेरीज, माझ्या पुत्रा, असा बोध घे कीं ग्रंथरचनेला
कांहीं अंत नाही; बहुत ग्रंथपठण देहास शिणाविेंत.

१३ आतां सर्व कांहीं तुम्हीं ऐकलें; सर्वांचें सार हें
कीं देवाचें भय धर व त्याच्या आज्ञा पाळ; मनुष्य-
कर्तव्य कायतें एवढेंच आहे. १४ सगळ्या नऱ्यावाईट
गुप्त गोष्टींचा न्याय करितांना देव सगळ्या कृत्यांची
साक्षात्कडती घेईल.

१ अथवा : संशयवादी

गीतरत्न



१ शल्लोमानेनं रचिलेले गीतरत्न.

२ तो मला मुखबुन देवो;

१ तुझे प्रेम द्राक्षारसाहून
मधुर आहे.

३ तुझ्या सुवासिक अत्तराचा घमघमाट सुटतो;

तुझे नांव सिंचन केलेले सुगंधी अत्तरच होय;
म्हणूनच कुमारी तुजवर प्रेम करितात.

४ माझ्या चित्ताचें आकर्षण कर, म्हणजे आम्ही
तुझ्यामागून धावत येऊं.

राजांनं मला अंतःपुरीं आणिलें आहे.

आम्ही तुझ्याठायीं आनंदोत्सव करूं;

तुझे प्रेम द्राक्षारसाहून अधिक वर्षू;

त्या एकनिष्ठपणें तुजवर प्रीति करीत आहेत.

५ यशस्विनिवासी कन्यांनीं,

मी काळीसावळी पण सुरुष आहे.

केदारुच्या तंबूसारखीं,

शल्लोनाच्या पडद्यांसारखी मी काळी आहे

६ मी काळीसावळी आहे हें मनांत

आणूं नका,

कारण मी उन्हांनें होरपळले आहे.

माझे सहोदर बंधु मजवर संतप्त झाले;

त्यांनी मला द्राक्षीच्या मळ्यांची राखण करावयास ठेविले;

पण माझ्या स्वतांच्या मळ्याची राखण मी केेली नाही.

७ माझ्या प्राणसह्या, मला सांग :

तू आपला कळप कोठे चारितोस ?

दुपारी तो कोठे बसवितोस ?

तुझ्या सोबत्यांच्या कळपांजवळ

मी कां भ्रमत राहावे ?

८ हे परम सुंदर बिये, तुला हे ठळक नसेल

तर तू त्या शेरडामेंढरांच्या पावलांमार्गे पाऊल टाकून जा;

मेंढपाळांच्या राहुळ्यांजवीक आपली करडे चारीत राहा.

९ माझ्या सखे,

मी तुला फारोच्या रथाच्या घोडीसारखे लेंखिनो.

१० गोफांनी तुझे गाल,

रत्नहारांनी तुझा कंठ घुरेख दिसत आहे.

११ आम्ही तुजसाथी चांदीच्या टिका लाविलेले सोन्याचे गोफ करूं.

१२ राजा मेजाजवळ बसला अमतां

माझ्या जटामांसीचा सुगंध पसरला.

१३ माझा वक्रभ माझ्या कुचद्वयामध्ये ठेविलेल्या

गंधूराच्या पुडीसारखा मला आहे.

१४ माझा वक्रभ मला एन-गेंदी येथील

द्राक्षीच्या मळ्यांतील

मैदीच्या पुष्पगुच्छाप्रमाणे आहे.

१५ माझ्या सखे, तू सुंदर आहेस ! अंगे, तू सुंदर आहेस !

तुझे नेत्र कपोतसारखे आहेत.

१६ माझ्या वक्रभा, तूच मुरूप आहेस; तूच मनोहर

आहेस;

आमचा मंचक पर्णशाक्य आहे.

१७ आमच्या घराच्या तुळ्या गंधसह्या आहेत;
आमची तफपोक्षी मुरूपी आहे.

२ १ मी शारोनाचे कुंकुमपुष्प आहे;
मी खोऱ्यांतले मुईकमळ आहे.

२ काटेरी झुडपांमध्ये जसे मुईकमळ,
तशी इतर बुवतींमध्ये माझी सखी आहे.

३ वनकुशांमध्ये जसे सफरचंदाचे झाड
तसा तरुणांमध्ये माझा वक्रभ.
त्याच्या छायेत बसून मला आनंद झाला;
त्याचे फळ मला स्वादिष्ट लागले.

४ त्याने मला आपल्या पानगृहात आणिले;
त्याने मजवर प्रेमभ्रजा फडकाविली.

५ मनुकांची पोळी देऊन माझ्या जिवाला आराम द्या
सफरचंद खाऊन मला हुशारी येऊ द्या.
मी प्रेमज्वरांने पीडित झाले आहे.

६ त्याचा डावा हात माझ्या डोक्याखाली आहे;
त्याचा उजवा हात मला आलिंगित आहे.

७ यक्षश्रेयाच्या कन्यांनी,
तुझ्या वनांतील मृगींची, हरिणींची सपथ
बालून सांगते;

माझ्या प्रेमानंदाला व्यत्यय आणू नका, विघ्न
आणू नका;

तो राहिल तितका वेळ राहू द्या.

८ हा माझ्या वक्रभाचा शब्द !

पाहा तो डोंगरावरून उड्या टाकीत, टेकण्यांवरून
सैदत येत आहे !

९ माझा वक्रभ हरिणासारखा, मृगांच्या पाड्या
सारखा आहे:

पाहा, तो आमच्या भिंतीमागे उभा आहे;

तो खिडकीतून डोकावीत आहे;

तो शरोक्यांतून पाहत आहे.

१० माझा वक्रभ मला म्हणाला,
माझे प्रियं, माझे सुंदरी, उठ, चल.

- ११ पाहा, हिवाळ्या गेला आहे;
पाऊस संपून गेला आहे;
- १२ पृथ्वीवर फुलें दिसू लागली आहेत;
पक्षी गाऊ लागण्याचा समय आला आहे;
आमच्या प्रांतांत होत्याचा शब्द ऐकू येत आहे.
- १३ अजिराचीं हिरवीं फळें लाल होऊं लागलीं आहेत;
द्राक्षींस फुलवरा येऊन सुगंध सुटला आहे;
माझे प्रिये, माझे सुंदरी, उठ, चल ये.
- १४ अगे माझे कपोते, खडकाच्या कपारींत, कळ्याच्या
अडोशास राहणाऱ्ये,
मला तुझें मुख पाहूं दे, तुझा शब्द मला ऐकूं दे;
कारण तुझा कंठ मधुर आहे; तुझें मुख रम्य आहे.
- १५ द्राक्षींच्या मळ्यांची नासधूस करणाऱ्या खोकडांस,
त्या लहान कोल्ह्यांस आम्हांसाठी धरा,
कारण आमचे द्राक्षीचे मळे फुलले आहेत.
- १६ माझा वल्लभ माझा, व मी त्याची;
तो आपला कळप भुईकमळांत चारीत आहे.
- १७ शिकोण्याची वेळ, छाया नाहीशी होण्याची वेळ,
येईपर्यंत तूं फिरत राहा.
माझ्या वल्लभा, हरिणाप्रमाणें,
सृंगीच्या पाडसाप्रमाणें,
वियोगपर्वतांवर फीर.
- १ रात्रीं शय्येवर पडलें असतां माझ्या प्राण-
प्रियाच्या दर्शनाची उत्कंठा मला लागली;
मी त्याला चोहोंकडे पाहिलें; पण तो मला
आढळला नाही.
- २ माझ्या मनांत आलें कीं आतां उठून
शहरभर फिरावें,
आपल्या प्राणप्रियाचा शोध पेटांतून
व गळ्यांतून करावा;
मी त्याचा शोध केला पण तो मला आढळला नाही.
- ३ नगरांत फिरणारे जागल्ये मला भेटले:

- मी त्यांस विचारिलें, माझा प्राणप्रिय तुम्हांस कोडें
आढळला काय ?
- ४ त्यांस सोडून मी अंमळ पुढें जातें
तों माझा प्राणप्रिय मला भेटला;
मी त्याला घरून ठेविलें;
मी त्याला आपल्या मातृपृथ्वी,
आपल्या जननीच्या कोठडींत
आणीपर्यंत सोडिलें नाही.
- ५ यस्नालेमाच्या कन्यांनो,
तुम्हांस बनांतील सृंगींची, हरिणींची शपथ
घालून सांगतें,
माझ्या प्रेमानंदाला व्यत्यय आणूं नका,
विघ्न आणूं नका,
तो राहिल तितका वेळ राहूं द्या.
- ६ गंधरव व ऊद,
सौदागरकडील एकंदर सुवासिक द्रव्यें यांच्या
सुगंधानें युक्त
असें धुराच्या स्तंभांसारखें रानांतून हें येत आहे
तें काय ?
- ७ पाहा, ती शलमोनाची पालखी येत आहे;
तिच्याबरोबर साठ वीरपुरुष चालत आहेत;
ते इन्हाएलाच्या वीरपुरुषांपैकीं आहेत.
- ८ ते सर्व खड्गधारी व युद्धप्रवीण आहेत;
रात्रीच्या समयीं प्राप्त होणाऱ्या भयास्तव
प्रत्येकाच्या कमरेस तरवार लटकत आहे.
- ९ शलमोन राजानें आपणासाठीं लबानोनी लाकडाची
एक पालखी करविली आहे.
- १० तिचे दांडे सूर्याचे आहेत;
तिची पाठ सोन्याची आहे; तिची गादी जांभळ्या
रंगाची आहे;
तिचा अंतर्भाग यस्नालेमाच्या कन्यांनीं प्रेमानें
विभूषित केला आहे.
- ११ सीथोननिवासी कन्यांनो, बाहेर या, शलमोन
राजास पाहा;

त्याच्या विवाहदिवशी, त्याच्या मनास उल्लास
झाला त्या दिवशी,
त्याच्या मातेने त्यास वातलेल्या मुकुटानें मंडित
झालेला, असा हा पाह.

१ अहा ! तूं सुंदर आहेस ! माझ्या सखे, तूं
सुरूप आहेस !

तुझ्या बुरख्याच्या आंतून तुझे नेत्र कपोत-
सारखे दिसतातः

तुझे केस गिलाद डोंगराच्या उत्तरणीवर बसलेल्या
शेरडांच्या कळ्यासारखे दिसतात.

२ लोकर कातरून धुतलेल्या मेंढ्या
जोडीजोडीने येतात;

त्यांतल्या कोणाचीहि जोडी फुटत नसते,
त्यांच्या कळ्यापासारखे तुझे दांत आहेत.

३ तुझे अंठ किरलेजी सूत्रासमम आहेत;
तुझे मुख रम्य आहे;

तुझ्यां बुरख्यांतून तुझीं कानछिल्लें
डाळिंबाच्या फाकेसमान दिसतात.

४ तुझीं मान दाविदानें शस्त्रागारासाठीं बांधिलेल्या
बुदजसातखी आहे,
त्यावर सहस्र ढाली व वीरांचीं समर्थी कवचें
लटकत असतात.

५ भुईकमळांमध्ये चरणांना हरिणीच्या जुळ्या
पाहसांप्रमाणें, तुझें कुचद्वय आहे.

६ धिळोऱ्याची झाल्या नाहीशी होण्याची
वेळ येईपर्यंत

मी गंधरसाच्या पर्वतावर,
उदाच्या देऊळीवर जाऊन राहीन.

७ माझ्या त्रिये, तूं सर्वांगसुंदर आहेस;
तुझ्यांत कांहीं व्यंग नाही.

८ अगे माझ्या वधू ! लवानोनावरून मजबरोबर,
लवानोनावरून मजबरोबर ये;

अमानाच्या माथ्यावरून,
सनीर व हमोन यांच्या माथ्यावरून
सिंहांच्या गुहांतून,
चिच्यांच्या पहाडांवरून तूं नजर फेक.

९ अगे माझे भगिनी, माझे वधू,
तूं माझे मन मोहिलें;

तुझ्या नेत्रकटाक्षानें,
तुझ्या गळ्यांतल्या लहानशा हारानें
माझे मन मोहिलें.

१० अगे माझे भगिनी, माझे वधू !
तुझें प्रेम किती मनोरम आहे !

तुझें प्रेम दाक्षारसाद्वून किती तरी मधुर आहे !
तुझ्या उटण्यांचा वास सर्व प्रकारच्या सुगंधी
द्रव्यांद्वून मधुर आहे !

११ माझे वधू ! तुझ्या ओठांतून मधु स्त्रवतें;
तुझ्या जिभेखालीं मधु व दुग्ध हीं आहेत;
तुझ्या वज्रांचा सुवास लवानोनाच्या
सुगंधासारखा आहे.

१२ माझी भगिनी, माझी वधू, ही बंद असलेला बाग,
बंद असलेला निक्षेप, मोहरबंद कारजें होय.

१३ तुझ्या ठायीं सुंदर फळें देणारी डाळिंबाची वाटिका
अंकुरित झाली आहे;

मेंदी व जटांमांसी,

१४ जटांमांसी व केशर,

वेखंड व दालचिनी, उदाचीं सर्व प्रकारचीं झाडें
आणि गंधरस व अगळ, तशींच इतर सर्व

सुगंधी झाडें
तुझ्याठायीं आहेत.

१५ बागेतलें कारजें,

जीवंत झाल्याचा कूप,
लवानोनाद्वून वाहून येणारे जलप्रवाह
अशी तूं आहेस.

१६ हे उत्तरवायू, जाग्रत हो; दक्षिणवायू, तूंहि ये;
माझ्या बागेवरून वाहा, तिचा परिमल फाकीव.

माझा वल्लभ आपल्या बागेत येऊन
आपल्या आवडीचीं फळे सेवन करो.

१ हे माझे भगिनी, माझे वधू, मी आपल्या
बागेत आलों आहे;

मी आपला गंधरस व सुगंधी इन्वें
जमा केली आहेत;

मी आपलें मधूनें थबथबलेलें पोळें खाल्लें आहे;

मी दुग्ध व द्राक्षारस हीं सेविलीं आहेत;

मित्रहो, खा,

प्रियजनहो, प्या, मनमुराद प्या.

२ मी निद्रिस्त आहे, तरी माझें मन जागृत आहे;

ऐका ! माझा वल्लभ दार ठोकित आहे !

त्याचा शब्द माझ्या कानी पडत आहे;

तो म्हणतो, माझे भगिनी, माझे प्रिये, माझे

कपोते, माझे विमले :

मला दार उघड;

माझें डोकें दवानें थबथबलें आहे;

माझीं झुलपें रात्रीच्या दहिंवरबिंदूंनीं

मरून गेली आहेत.

३ मी पेहराव उतरिला आहे, तो पुनः कसा लेकें ?

मी पाय धुतले आहेत, ते पुनः कसे मळवूं ?

४ माझ्या वल्लभांनै झरोक्यांतून आपला हात

आंत घातला,

तेव्हां माझें हृदय त्याच्यासाठीं कळवळलें.

५ मी आपल्या वल्लभास दार उघडण्यासाठीं उठलें

तेव्हां अर्गळीच्या मुठीवरील गंधरस

माझ्या हातांस लागला,

माझ्या बोटांवरून त्याचा द्रव थिबकला.

६ मी आपल्या वल्लभासाठीं दार उघडिलें,

आणि पाहतें तों तो निघून गेला होता.

तो बोलत होता तेव्हां माझा जीव

टिकाणावर नव्हता;

मी त्याचा शोध केला पण तो सांपडला नाही;

मी त्याला हाका मारिल्या पण त्यानें उतर
दिलें नाही.

७ नगरांत फिरणारे जागल्ये मला भेटले;

त्यांनीं मला मार देऊन घायाळ केले;

तटाच्या रखवालदारांनीं माझा शब्द

हिसकावून घेतला.

८ यशस्लेमाच्या कन्यांनी, मी तुम्हांस शपथ घालून

विगति करितें कीं

माझा वल्लभ तुम्हांस आढळला तर त्याला सांगा,

मला प्रेमज्वर लागला आहे.

९ झियांतल्या परम सुंदरी,

तुझ्या वल्लभांत इतरांहून अधिक तें काय आहे ?

तूं आम्हांस शपथ घालितेस तर

तुझ्या वल्लभांत इतरांहून अधिक तें काय आहे ?

१० माझा वल्लभ गोरपान व लालखुंद आहे;

तो लाखांत मोहरा आहे.

११ त्याचें शिर बावनकशी सोन्यासारखें आहे;

त्याचीं झुलपें कुरळ व डोमकावळ्यासारखीं काळीं

कुळकुळीत आहेत.

१२ त्याचे डोळे ओढ्यांच्या कांठांवरील

होल्यांसारखे आहेत;

ते दुधांत डुंबत असून नीट जडलेले आहेत.

१३ त्याचे गाल सुगंधीत्पादक बनस्पतीचे ताटवे आहेत;

त्याचे ओंठ कमलांप्रमाणें असून त्यांतून

गंधरस स्रवतो.

१४ त्याचे हात पुष्परागनें खचलेल्या

सुवर्ण नलिकाच होत;

त्याचें पोट नीलमणि जडलेल्या हस्तिदंतफल्का-

सारखें आहे.

१५ त्याचे पाय सुवर्णाच्या कांदणांत बसविलेल्या

संगमरवरी स्तंभांसारखे आहेत;

त्याचा बांधा लम्बानोनासारखा आहे;

तो गंधसंस्काराचा उमदा आहे;

१६ त्याची वाणी परम मधुर आहे;
तो सर्वस्वी मनोहर आहे.
यशस्वेभाच्या कन्यांनो,
माझा वल्लभ, माझा सखा, असा आहे !

६ १ खियातल्या परम सुंदरी,
तुझा वल्लभ कोठें गेला ?
तुझा वल्लभ कोणीकडे निघून गेला तें सांग,
म्हणजे त्यास शोभावायला आम्ही तुजबरोबर येऊं.

२ माझा वल्लभ आपल्या बागेंत, सुगंधी झाडांच्या
ताटव्यांत गेला आहे;
तो उपवनांत कळप चारण्यास,
भुईकमळें वेचण्यास गेला आहे.

३ मी आपल्या वल्लभाची आहे,
व माझा वल्लभ माझा आहे;
तो आपला कळप भुईकमळांमध्ये चारितो.

४ माझ्या सखे, तूं तिरसाप्रमाणें सुंदर,
यशस्वेभाप्रमाणें सुरेख आहेस;
ध्वजा फडकाविणाऱ्या सेनेसारखी तूं हैराण
करणारी आहेस.

५ तूं मजबस्तन आपले डोळे काढ;
त्यांनीं मला घाबरें केले आहे;
तुझे केस गिलाव डोंगराच्या उतरणीवर बसलेल्या
शेरडांच्या कळपासारखे दिसतात.

६ धुतलेल्या मेंढ्या जोडीजोडीनं येतात,
त्यांतल्या कोणाचीहि जोडी फुटत नसते,
त्यांच्या कळपासारखे तुझे दांत आहेत.

७ तुझ्या बुरख्यांतून तुझी कानधिल्लें
डाळिंबाच्या फाकेसमान दिसतात.

८ साठ राण्या, ऐशी उपपत्नी,
आणि अगणित कुमारी आहेत;

९ पण माझी कपोती, माझी विमंदा अंशी एकच;
ती आपल्या आईची एकुलती एक;

आपल्या जननीची लाडकी आहे;
तिला पाहून कन्यांनीं घन्य म्हटलें,
राण्यांनीं व उपपत्नींनीं तिची प्रशंसा केली.

१० ही प्रभातेसारखी आरक, चंद्रासारखी सुंदर,
सूर्यासारखी निर्मळ,
ध्वजा फडकाविणाऱ्या सेनेप्रमाणें
भीति उत्पन्न करणारी अशी ही दर्शन देत आहे,
ती कोण ?

११ खोऱ्यांतील हिरवींगार झाडेंद्रुडपें पाह्यानीं,
द्राक्षलता फुटल्या आहेत कीं काय,
डाळिंबीला फुलें आलीं आहेत कीं काय,
तें पाहवें म्हणून मी अक्रोडाच्या बागेंत गेलें होतें.

१२ माझ्या राजवंशी लोकांच्या रथांत
माझ्या मनानें मला उचलून बसविलें,
याचें मला भानच राहिलें नाहीं.

१३ मागें फिर, मागें फिर, अगे शुल्भकरिणी;
मागें फिर, मागें फिर, म्हणजे आम्ही तुला ढोळे
भरून पाहूं.

शुल्भकरिणीचें तुम्ही काय पाहूं इच्छितां ?
महनाइम येथील नृत्यासारखें नृत्य काय ?

१ हे राजकन्ये, तुझे पादत्राणयुक्त पाय किती
सुंदर आहेत !

७ कुशल कारागिराच्या हातच्या रत्नहरांसारख्या
तुझ्या जांघा गोल आहेत.

२ तुझी नाभि वाटोळा गरगरीत पेलच आहे;
त्यांत मिश्रित द्राक्षारसाची वाण नाहीं,
तुझें उदर सभोवतीं भुईकमळें लविलेल्या गव्हाच्या
राक्षीसारखें आहे.

३ तुझें कुचद्वय हरिणीच्या जुळ्या
पाडसांसारखें आहे.

- ४ तुझा कंठ हस्तदंती मनोऱ्यासारखा आहे;
तुझे नेत्र बाथ-रज्जीमच्या वेशीजवळील हेराबोनच्या
कुंडांसारखे आहेत;
तुझें नाक दिमिफ्कासमोरील लबानोनाच्या घुरजा-
सारखें आहे.
- ५ तुझा शिरोभाय कर्मलासारखा आहे;
तुझ्या डोऱ्याचे केस जांभळ्या वज्रासारखे आहेत;
तुझ्या केशपाशांत राजा बद्ध आहे.
- ६ हे प्रिये, मनोरम विषयांमध्ये तूं किती सुंदर,
किती चित्ताकर्षक आहेस !
- ७ तुझा हा बांधा तालवृक्षासारखा आहे;
तुझे कुच द्राक्षांच्या घोसांसारखे आहेत.
- ८ मी म्हटलें, मी तालवृक्षावर चढून
त्याच्या शाखा धरीन;
तेव्हां तुझे कुच मला द्राक्षांच्या
घोंसांसमान व्हावे,
आणि तुझ्या नासिकेचा श्वास सफरचंदाच्या
सुवासत्समान व्हावा;
- ९ तुझें मुख उत्तम द्राक्षारसासमान व्हावें;
तो माझ्या प्रियेप्रीत्यर्थ घशांत नीट उतरतो;
निद्रिस्तांच्याहि तोंडांतून तो खाली सहज जातो.
- १० मी आपल्या वल्लभाची आहे;
त्याचें मन मजवर बसलें आहे.
- ११ माझ्या वल्लभा, ऊठ, आपण गांवढव्यांत जाऊं;
खेळ्यांत रात्र घालवूं.
- १२ आपण प्रातःकाळी उठून द्राक्षीच्या मळ्यांत जाऊं;
तेथें द्राक्षी फुटून तिच्या कळ्या उमलल्या आहेत
कीं काय,
डाळिंबीला फुलें आली आहेत कीं काय तें पाहूं;
तेथें मी आपलें प्रेम तुला अर्पान.
- १३ पुत्रदात्रीचा सुगंध सुटला आहे;
आमच्या दारांवर नाना प्रकारचीं, नव्यानुव्या
बारांचीं उत्तम फळें आहेत;

- हे माझ्या वल्लभा, तीं मी तुजसाठीं जतन करून
ठेविलीं आहेत.
- १ तूं माझ्या बंधूसारखा,
माझ्या मातेचें स्तनपान केलेल्यासारखा
असतास तर किती बरें होतें !
- तूं मला बाहेर रस्त्यांत कोठें भेटल्यास मी तुझें
चुंबन घेतलें असतें,
माझी कोणी अप्रतिष्ठा केली नसती.
- २ मी तुला आपल्या मातृगृही घेऊन गेलें असतें,
तूं मला शिकविलें असतें,
मसाल्य घातलेला द्राक्षारस, माझ्या डाळिंबाचा रस
मीं तुला प्यावयास दिला असता.
- ३ त्याचा डावा हात माझ्या डोक्याखाली असो;
त्याचा उजवा हात मला आलिंगो.
- ४ यव्हालेमाच्या कन्यानीं,
तुम्हांस शपथ घालून सांगतें;
माझ्या प्रेमानंदाला व्यत्यय आणूं नका,
विघ्न आणूं नका.
तो राहील तितका वेळ राहूं था.
- ५ आपल्या वल्लभावर ओढूंनून
रानांतून येत आहे ही कोण ?
सफरचंदाच्या झाडाखालीं मीं तुझें प्रेम जागृत केलें,
तेथें तुझीं माता तुला प्रसवली;
तुझ्या जननीला तेथें प्रसववेदना झाल्या.
- ६ आपल्या हृदयाशीं मला मुद्रेप्रमाणें ठेव,
मुद्रेप्रमाणें मला आपल्या बाहुवर ठेव;
कारण प्रेम मृत्यूसारखें प्रबळ आहे;
प्रेमसंशय अथोलोकासारखा निष्ठुर आहे;
त्याची ज्वाळा अग्निज्वालेसारखी;
किंबहुना परमेशानें प्रदीप्त केलेला तो अग्निच आहे.
- ७ असलें प्रेम सहाजेळांच्यानेंही विदावणार नाही;
महापुराणांहि तें बुद्धूत डाकियां, येणार नाही;
मनुष्यांनं प्रेमसाक्षीं आपल्या प्ररची
सगळीं संपत्ति दिली

- तरि ती त्यापुढे तुच्छ होय.
- ८ आमची एक भाकटी बहिण आहे,
तिला अजून ऊर फुटले नाहीत;
आमच्या ह्या बहिणीस मागणी येईल त्या दिवशी
आम्ही तिचे काय करावे ?
- ९ ती तटासारखी असली तर
तिजवर आम्ही सयाचा मनोरा बांधू;
ती वेशीसारखी असली तर
गंधसरूच्या फळ्यांनी तिची बंदिस्ती करू.
- १० मी तटासारखी होतं, माझे कुच बुफजांसारखे होते,
म्हणून मी आपल्या वळभाच्या दृष्टीने
कृपाप्रसादास पात्र झालं.
- ११ बाल-हामोन येथे शलमोनाचा एक द्राक्षीचा
मळ होता;

- त्याने तो बागवानांस लावून दिला होता;
त्यांतील फळांबद्दल प्रत्येकाने हजारहजार रुपये
दावे असे होते.
- १२ माझाहि एक द्राक्षीचा मळ आहे; त्यावर माझी
मालकी आहे;
हे शलमोना, त्याबद्दलचे हजार रुपये तुझे
आणि दोनशें रुपये फळांची राखण करणाऱ्यांचे.
- १३ अगे बागांत राहणाऱ्या,
तुझ्या सख्या तुझे शब्द ऐकण्यास
आतुर झाल्या आहेत;
मलाहि ते ऐकीव.
- १४ माझ्या वळभा, त्वरा कर,
सुगंधी वनस्पतींच्या डोंगरांवर
हरिणासारखा, मृगीच्या पाडसासारखा तू हो.

यशया



१ यहुदाचे राजे उब्बीया, योशम, आहाज व
१ हिज्कीया यांच्या काळी यहुदा व यरूशलेम
यांविषयी आमोजाचा पुत्र यशया याला शोलेला
दृष्टांत.

२ हे आकाशा, ऐक; अगे पृथ्वी, कान दे; कारण
परमेश्वर बोलत आहे; मीं सुळांचे पालनपोषण केले,
त्यांस लहानांचे मोठे केले तरी तीं माझ्याशीं फिटूर
झालीं. ३ बैल आपल्या भन्याला ओळखितो; गाढव
आपल्या मालकाचा कोठेला ओळखितो; पण इलाएल
ओळखित नाही. माझे लोक विचार करित नाहीत.
४ कितो हें पापिष्ट राष्ट्र! दुष्कर्मानें भारवलेले लोक, दुर्ज-
नांची संतति ! हीं आचारभ्रष्ट मुले ! यांनीं परमेश्वराला

सोडिलें आहे, इलाएलाच्या पवित्र प्रभूस तुच्छ मानिलें
आहे; तीं नियुक्त होऊन मागे फिरलीं आहेत. ५ तुम्ही
अधिकाधिक फितून मार कां खात राहतां ? हरएक
मस्तक व्यथित झालें आहे, हरएक हृदय म्ळान झालें
आहे. ६ पायाच्या तळव्यापासून मस्तकापर्यंत काहींच
घड नाही; जखमा, नेचरलेले व पुवळलेले घाय आहेत;
ते कोणी पिढून काढीत नाही, त्यांवर कोणी पटी बांधीत
नाही, कोणी तेलानें नरम करीत नाही. ७ तुमचा देव
ओसाड आहे; तुमची नगरें अग्नीनें जळलीं आहेत;
तुमची शेतें परके लोक तुम्हांदेखत खाऊन टाकीत
आहेत; परक्यांनीं उद्वस्त केल्याप्रमाणें तीं ओसाड
झालीं आहेत. ८ सीयोनची कन्या द्राक्षीच्या मळ्यांतल्या

खोपीसारखी, कांकण्यांच्या बागेतल्या माचाळासारखी, वेढा फडलेल्या नगरासारखी राहिली आहे. ९ सेनाधीश परमेश्वराने आमहांसाठी यत्किंचित् शेष राखून ठेविले नसतें तर आम्ही सदोमासारखे झालों असतों, गमोऱ्याप्रमाणें बनलों असतों.

१० सदोमाच्या अधिपतींनो, परमेश्वराचें वचन ऐका; गमोऱ्यांच्या लोकांनो, आमच्या देवाच्या धर्मशास्त्राकडे कल्ल धा. ११ परमेश्वर म्हणतो, तुमचे बहुत यज्ञबलि माझ्या काय कामाचे ? मैदरांचे होम, पुष्ट वासरांची वपा यांनीं माझी अति तृप्ति झाली आहे; बैल, कोकरें व बोकड यांच्या रक्तानें मला संतोष होत नाहीं. १२ तुम्ही माझें दर्शन घेण्यास येतांना माझीं अंगणें तुडवितां, हें तुम्हांस सांगितलें कोणी ? १३ निरर्थक अर्पणें आपखीं आणूं नका; धुपाचा मळो वीट आहे; चंद्रदर्शन, शब्दाथ व मेळे भरविणें मला खपत नाही; सणाचा मेळा हाहि अधर्मच होय. १४ माझा जीव तुमचीं चंद्रदर्शनें व सण यांचा द्वेष करितो; त्यांचा मळां भार झाला आहे; तौ सोसून मी थकलों आहे. १५ तुम्ही हात पसरतां तेव्हां मी तुमच्यापुढें डोळे झाकितों; तुम्हीं कितीहि विनवण्या केल्या तरी मी ऐकत नाहीं; तुमचे हात रक्तानें भरले आहेत. १६ आपणांस धुवा, स्वच्छ करा; माझ्या डोळ्यांपुढून आपल्या कर्मांचें दुष्टपण दूर करा; दुष्टपणा करण्याचें सोडून धा; १७ चांगलें करण्यास शिक्षा, नीतीच्या मार्गें लागा; जुलूम्यांला ताळ्यावर आणा; अनाथाचा न्याय करा; विधवेचा कैवार ध्या.

१८ परमेश्वर म्हणतो, चला, या, आपण बुद्धिवाद करूं; तुमचीं पातकें लाखेसारखीं लाल असलीं तरी तीं बर्फासारखीं पांढरीं होतील; तीं किरमिजासारखीं दांबडीं असलीं तरी लोकरीसारखीं निघतील. १९ तुम्ही माझें ऐकावयाला मान्य व्हाल तर भूमीचें उत्तम फळ खाल; २० तुम्ही अमान्य होऊन बंड कराल तर तरवार तुम्हांला खाऊन टाकील; कारण परमेश्वरान्या तोंडचें हें वचन आहे.

१ अथवा: पीडितास मुक्त करा;

२१ साखी नगरी कधी असाखी झाली आहे ? ती न्यायपूर्ण होती, तींत धर्म बसत असे, आतां तींत भातकी राहतात. २२ तुझें स्वं कीट झालें आहे; तुझ्या द्राक्षारसांत पाणी मिसळलें आहे. २३ तुझे सरदार बंडखोर व चोरांचे साथीदार झाले आहेत; त्यांतील प्रत्येकाला लाचांची आवड आहे, प्रत्येक जण नजराण्यां-माणें लागणारा आहे; ते अनाथाचा न्याय करित नाहीत, विधवेची दाद घेत नाहीत.

२४ याकरितां प्रभु, सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलाचा समर्थ देव म्हणतो, माझ्या शत्रूंचा समाचार घेऊन मी स्वस्थता पावेन, माझ्या वैऱ्यांचा सूड घेईन; २५ मी आपला हात तुला लावून क्षार घातल्यासारखा तुजें कीट गाडून नाहीसें करीन, तुझ्यांतील सर्व शिक्ष काढून टाकीन; २६ आणि मी पूर्वीप्रमाणें तुला न्यायाधीश व आरंभीच्याप्रमाणें तुला पुनः मंत्री देईन; आणि मग तुला धर्मपुरी, सती नगरी म्हणतील. २७ सीयानाचा न्याय्यकरून उद्धार होईल व त्यांतील पापनिवृत्त जन नीतीनें उद्धरले जातील. २८ बंडखोर व पापी यांचा बरोबरच विचंस होईल; परमेश्वराला सोडणारे नष्ट होतील. २९ तुमच्या आवडीचीं जीं एलाचीं झाडें त्याविषयीं ते लज्जित होतील, आणि ज्या बागांवर तुमचें मन बसलें होतें त्यांसंबंधानें तुमच्या तोंडाला काळिमा लागेल; ३० कारण तुम्ही पाला सुकून गेलेल्या एलाच्या झाडासारखे, पाणी नसलेल्या बागेसारखे व्हाल. ३१ बलाढ्य मनुष्य पिंजलेल्या तागासारखा होईल, आणि त्याच्या हातचें काम ठिणगी होईल; ती दोन्ही बरोबरच जळतील, तीं कोणी विस्रविणार नाहीं.

१ आमोजाचा पुत्र यशया याला यहूदा व २ यरूशलेम याविषयीं प्राप्त झालेलें दृष्टांतवचन : २ शेवटल्या दिवसांत असें होईल कीं परमेश्वराच्या मंदिराचा डोंगर पर्वताच्या माथ्यावर स्थापण्यांत येईल, आणि सर्व डोंगरांहून तो उंच होईल; त्याकडे सर्व राष्ट्रांतील लोक खेडतील. ३ देशीदेशां-तील लोकांच्या झुंडी जातील व म्हणतील, चला,

आपण परमेश्वराच्या पर्वतावर याक्रोबाच्या देवाच्या मंदिराकडे चढून जाऊ; तो आम्हांस आपले मार्ग शिकवो, म्हणजे आम्ही त्याच्या पथानी चालू; कारण सीयोनांतून धर्मशास्त्र व यशस्वेलांतून परमेश्वराचें वचन निघेल. ४ तो राष्ट्रांचा न्यायनिवाडा करील, देशोदेशींच्या बहुल लोकांचा इनसाफ करील; तेव्हां ते आपल्या तरावरी सोडून त्यांचे फाळ करतील, आपल्या मात्यांच्या कोयत्या करतील; बापुडें एक राष्ट्र दुसऱ्या राष्ट्रवार तरवार उचलणार नाही; ते इतःपर बुद्धका शिकणार नाहीत.

५ याक्रोबाच्या घराण्या, चल, ये, आपण परमेश्वराच्या प्रकाशांत चालू. ६ तुझे लोक, म्हणजे याक्रोबाचें घराणें, याचा तूं त्याग केला आहे; कारण ते पूर्वेकडील रितीभातीत मग झाले आहेत. पलिष्ट्यांसारखे मात्रिक बनले आहेत आणि परदेशीयांच्या हातांत हात घालीत आहेत. ७ त्यांचा देश सोन्याच्यांनी भरला आहे; त्यांच्या निघीला अंत नाही. त्यांचा देश घोड्यांनी भरून गेला आहे. त्यांच्या रयाला अंत नाही. ८ त्यांचा देश मूर्तींनी भरून गेला आहे; ते आपल्या हातांनी घडलेल्या; बोटांनी केलेल्या वस्तूंची पूजा करतात. ९ हलका मनुष्य लवला आहे, योर मनुष्य नीचावस्था पावला आहे; त्यांची तूं क्षमा करूच नको. १० परमेश्वराच्या भयप्रद दृष्टीपुढून, त्याच्या ऐश्वर्याच्या प्रतापापुढून खडकांत दडून जा; आपणाला धुळीत पुरून घे. ११ त्या दिवशी लोकांची उन्मत्त दृष्टि नीच होईल, माणसांचा गर्व उतरेल, व परमेश्वरच कायतो उंच स्थानी विराजेल.

१२ सर्व जें काहीं गर्विष्ठ, उन्मत्त व चढेल आहे त्यासाठी सेनापतीश परमेश्वरानें दिवस नेमिला आहे; त्या दिवशी तें नीच होईल. १३ लवानोनाचे मोठे व उंच गेलेले सर्व गंधसरू, बाशांनातील सर्व आक्षोनाचीं झाडें; १४ सर्व उंच पर्वत, सर्व मोठे डोंगर; १५ सर्व उंच बुडज, सर्व मजबूत तट; १६ ताशीशाचीं सर्व गलबतें व सर्व मनोहर मनोरें यासाठी दिवस नेमिला आहे. १७ त्या दिवशी लोकांचा उन्मत्तपणा भंग पावेल,

मनुष्यांचा गर्व उतरेल; आणि परमेश्वरच कायतो उंच स्थानी विराजेल. १८ मूर्ति तर अगदी नाहीतशा होतील. १९ परमेश्वर पृथ्वीस भयकंपित करण्यास उठेल तेव्हां त्याच्या भयप्रद दृष्टीपुढून व त्याच्या ऐश्वर्याच्या प्रतापापुढून लोक खडकांच्या गुहांत व भूमीच्या विवरांत शिरतील. २० मनुष्यांनी पुजण्यासाठी केलेल्या सोन्याच्या मूर्ति त्या दिवशी लोक चिड्या व बडवागळें यांपुढें टाकून देतील. २१ परमेश्वर पृथ्वीस भयकंपित करण्यास उठेल तेव्हां त्याच्या भयप्रद दृष्टीपुढून व त्याच्या ऐश्वर्याच्या प्रतापापुढून ते खडकांच्या गुहांत व दगडाच्या कपारीत शिरतील. २२ मनुष्याचें नांवच घेऊं नका; त्याचा श्वास त्याच्या नाकपुड्यांत आहे; त्याला काय जमेस धरावयाचें आहे ?

१ पादा, प्रभु, सेनापतीश परमेश्वर, यशस्वेम व यहुदा यांचा आधार व टेका काढून घेतो, म्हणजे आकरीचा सर्व आधार व पाण्याचा सर्व आधार काढून घेतो; २ वीर व योद्धा, न्यायाधीश व संदेष्टा, दैवज्ञ व वडील, ३ पत्रासांचा नायक, प्रतिष्ठित पुरुष, मंत्री, शिल्पप्रवीण व मंत्रनिपुण यांस काढून घेतो. ४ मी मुक्तस त्यांचे अधिपति करीन; त्यांजवर पोरकटपणाचा अमल चालेल. ५ हा त्याला व तो झाला, असे लोक एकमेकांस पीडतील; मुल्या वडिलांशी व हलका प्रतिष्ठिताशी दांडगाईनें बर्तेल. ६ कोणी आपल्या वडिलाच्या घरांत भावाचा हात धरून म्हणेल, तुला वज्रप्रारवण आहे तर तूं आमचा अधिकारी हो, ही मोडतोड आपल्या हातीं घे; ७ त्या दिवशी तो ओरडून म्हणेल, मी दुकस्ती करणारा होणार नाही, माझ्या घरी अन्नकंठ नाही, मला लोकांचा नायक करूं नका. ८ यशस्वेम कोसळलें आहे, यहुदा पतन पावला आहे; कारण त्यांची जिन्हा व त्यांचीं कृत्ये परमेश्वराविरुद्ध असून ते त्याच्या तेजोमय नेत्रांला तुच्छ लेखितात. ९ त्यांची मुद्रा त्यांच्याविरुद्ध साक्ष देते; ते सदोमाप्रमाणें आपलें पाप जाहीर करतात, लपवीत नाहीत; त्यांच्या जीविताला धिक्कार असो; ते स्वतांचें वाईट

करून घेतात. १० धार्मिकाविषयी म्हणा की त्यांचे कल्याण होणार; कारण ते आपल्या कृत्यांचे फळ उपभोगणार. ११ दुष्ट हायहाय करणार; त्यांचे वाईट होणार; कारण त्याने आपल्या हातांनी जे केले त्यांचे फळ त्याला मिळेल. १२ माझ्या लोकांविषयी म्हणाल तर पोरे त्यांस पीडितात; स्त्रिया त्यांजवर अधिकार चालवितात. हे माझ्या प्रजे, तुझे नेते तुला बहकवितात; त्यांनी तुझ्या जाण्याच्या वाटा बुजवून टाकिल्या आहेत.

१३ परमेश्वर वाद चालविण्यास उभा आहे; राष्ट्रांचा न्याय करण्यास उभा आहे. १४ परमेश्वर आपल्या लोकांचे वडील व सरदार यांचा निवाडा करील; तुम्हीच द्राक्षीचा मळा खाऊन टाकिला आहे; दीनांची लूट तुमच्या घरांत आहे. १५ तुम्ही माझ्या लोकांस चिरडितां, दीनांचे तोंड ठेचितां, हे काय, असे प्रभु सेनाधीश परमेश्वर यांचे म्हणणे आहे.

१६ परमेश्वर असेंहि म्हणतो, सीयोनच्या कन्या गर्विष्ठ आहेत, त्या मान ताठ करून व डोळे मारीत चालतात, आपल्या पायांतील नूपुरांचा छमछम आवाज करीत दुमकत चालतात; १७ म्हणून प्रभु सीयोनच्या कन्यांच्या माण्याला खवडे उठवील व परमेश्वर त्यांची गुहागिं उघडी करील. १८ तो त्या दिवशी पैंजण, बिया व चंद्रकोरी, १९ बाळ्या, तोडे, जाळ्या, २० शिरोभूषणे, सांखळ्या, कमरपट्टे, अत्तरदाण्या व ताईत, २१ अंगठ्या व नथा, २२ भपक्याचा पोशाक, कुडती, शाला, बटवे, २३ आरसे, मलमलीचीं वस्त्रे, दुपटे व ओढण्या यांची शोभा नाहीशा करील; २४ आणि मजुर सुवासाच्या जागी कुजल्याची घाण, कमरपट्ट्याच्या जागी दोरी, वेगीफणी केलेल्या केशांच्या जागी टक्कल, झग्याच्या जागी गोंणताटाचे वेष्टण व सौंदर्याच्या जागी लास असें होईल. २५ तुझे पुरुष तरवारीने पडतील, तुझे वीर लढाईत पडतील. २६ तेव्हा तिच्या वेगी आकांत करतील, शोकाकुल होतील व ती एकटेटी

होऊन भुईवर बसेल. १ त्या समयी सात स्त्रिया एका पुरुषाला धरून म्हणतील, आम्ही स्वतःचे अन्न खाऊ व स्वतःचे वस्त्रे लेऊ; तुझे नांव मात्र आम्हांला लावू दे; आमची अपकीर्ति दूर कर.

२ त्या समयी परमेश्वराचा अंकुर शोभिंवंत तेजस्वी होईल; भूमीचे उत्पन्न इस्राएलाच्या बचावलेल्यांस वैभव व शोभा देणारे होईल. ३ मग असें होईल की सीयोनंत उरलेल्या, यरुशलैमांत शेष राहिलेल्या ज्या प्रत्येकाचे नांव यरुशलैमांतील जीवन पावणाऱ्यांच्या यादीत लिहिले आहे त्या प्रत्येकास पवित्र म्हणतील. ४ प्रभु न्याय करणाऱ्या व दहन करणाऱ्या आत्म्याच्या द्वारे सीयोनच्या कन्यांचा मळ काढून टाकील आणि यरुशलैमांतून तिचा रक्तदोष काढून टाकील, तेव्हां असे घडेल; ५ आणि परमेश्वर सीयोन डोंगराच्या प्रत्येक स्थानावर व त्याच्या सणामेळ्यांवर दिवसास धूममय मेघ व रात्रीस प्रज्वलित अग्नीचा प्रकाश निर्माण करील; कारण त्याच्या सर्व वैभवावर छत्र होईल; ६ आणि दिवसास ऊन लागू नये, सावली व्हावी; आणि वादळ व पाऊस यांपासून रक्षण होण्यासाठी निवारा व आश्रय असावा म्हणून मंडप घालण्यांत येईल.

१ मी आपल्या वल्लभाप्रतीत्यर्थे गाणे गाईन, आपल्या प्रियतमाचे त्याच्या द्राक्षीच्या मळ्याविषयीचे गीत गाईन. माझ्या वल्लभाचा द्राक्षमळा डोंगराच्या एका अतिशयित सुपीक शृंगावर होता; २ तो त्याने खणून त्यांतील गोटे काढून टाकिले व तेथे उत्तम प्रतीच्या द्राक्षीच्या वेलाची लागवड केली, आणि त्यांत एक बुरुज बांधिला व द्राक्षकुंड खोदिले; मग त्यापासून द्राक्षे पैदा होतील म्हणून वाट पाहिली, तो त्याने रानद्राक्षे दिली. ३ तर आतां यरुशलैमकरांनो व यहूदांतील लोकांनो, माझा व माझ्या द्राक्षीच्या मळ्याचा न्याय करा बरे. ४ माझ्या द्राक्षीच्या मळ्यांत मी केले नाही असे अधिक काय करावयाचे राहिले ? तो द्राक्षे देईल म्हणून मी वाट पाहत असतां त्याने रानद्राक्षे कां दिली ? ५ आतां मी

१ मुळांत : उजाड

आपल्या दक्षीच्या मळ्याचें काय करणार तें तुम्हांस सांगतो : मी त्याचें कुपण काढून टाकीन म्हणजे तो खाऊन टाकिल्लो; त्याचें आवार मोडीन म्हणजे तो तुडविल्लो जाईल. ६ मी तो उच्चस्त करीन; त्याला कोणी खर्ची करणार नाही व कुदळणार नाही; त्यांत कांटेसारटे उगवतील; त्यावर पाऊस पाडूं नका अशी आज्ञा मी मेघांस करीन. ७ कारण सेनाधीश परमेश्वराचा द्राक्षमळा म्हणजे इक्षाएलाचें घराणें; त्यांतील त्याची आवडीची लगवढ म्हणजे यहुदाचे लोक; त्यांनें न्याय्यत्वाची अपेक्षा केली तों अपहार; धार्मिकतेची अपेक्षा केली तों आक्रोश आढळून आला.

८ जे घराशीं घर व शेताशीं शेत जोडून घेतात, जागा मुळींच उरूं देत नाहीत त्यांस धिक्कार असो; तुमचीच कायती देशांत वस्ती आहे असें झालें आहे. ९ सेनाधीश परमेश्वरानें माझ्या कानांत सांगितलें; बहुत मोठी व सुंदर घरे खरोखर ओसाड व लोकरहित होतील. १० दहा विधे द्राक्षमळा दहा शेर रस देईल; एक मण बीं एक पायली धान्य देईल.

११ जे पहाटेस उठून मद्याच्या पाठीस लागतात, जे अपरात्रपर्यंत द्राक्षारस पिऊन धुंद होतात त्यांस धिक्कार असो. १२ वीणा, सारंगी, डफ, बासरी व द्राक्षारस हींच त्यांची मेजवानी; पण ते परमेश्वराच्या कृतीकडे लक्ष देत नाहीत, ते त्याच्या हातचें कार्य पाहत नाहीत.

१३ यास्तव माझे लोक अज्ञानामुळें बंदिवासांत गेले आहेत; त्यांतले प्रतिष्ठित उपाशीं मरत आहेत, आणि लोकसमुदाय तृषाकांत झाला आहे. १४ ह्यामुळें अधो-लोकानें आपली क्षुधा वाढविली आहे, आपलें तोंड अममाद पसरिलें आहे; त्यांत त्यांचें वैभव, त्यांचें जमान, त्यांचा धाटमाट, तेथले मौज मारणारे हीं पडतील. १५ हलके लोक दबले आहेत, बडे लोक नीचावस्था पावले आहेत, गर्विष्ठांची मान खाली झाली आहे; १६ सेनाधीश परमेश्वर तर न्यायानें उन्नत असा प्रकट होईल; पवित्र देव धार्मिकतेनें पवित्र असा प्रगट होईल. १७ येथें कोकरें आपलें कुरण समजून चरतील, घट्टपुष्ट्याच्या ओसाड झालेल्या जागा परके खाऊन टाकिली.

१८ जे दुष्टतेच्या दोऱ्यांनीं दुष्कर्मांल, जसें काय गाडीच्या दोरानें पापिष्ठपणाला ओढून आणतात, त्यांस धिक्कार असो; १९ ते म्हणतात, त्यानें त्वरा करावी, आपलें कार्य स्रीष्ट करावें म्हणजे आम्हांस तें पाहावयास सांपडेल; इक्षाएलाच्या पवित्र प्रभूचा संकल्प स्विकार पूर्ण होवो, म्हणजे आम्हांला त्याचा अनुभव घडेल.

२० जे वाईटाला बरें व बऱ्याला वाईट म्हणतात, जे प्रकाशाला अंधकार व अंधकाराला प्रकाश समजतात, गोडाला कडू व कडूला गोड मानितात त्यांस धिक्कार असो.

२१ जे आपल्या दृष्टीनें ज्ञानी व आपल्या मतें समजस त्यांस धिक्कार असो.

२२ ज्यांचें शौर्य द्राक्षारस पिण्यांत आणि ज्यांची बहादुरी मद्य मिसळण्यांत; २३ जे लांच घेऊन दुष्कर्म करणाऱ्यास निदांभी ठरवितात व धार्मिकाच्या निदांभी-पणाची हानि करितात, त्यांस धिक्कार असो.

२४ यास्तव अमीची ज्वाळा घसकट खाऊन टाकिते, व वाळलेल्या गवताचें अमींत भस्म होऊन जातें तसें त्यांचें मूळ कुजलेल्या पदार्थासारखें होईल; त्यांचा फुलवरा धुळीसारखा उडून जाईल; कारण त्यांनीं सेनाधीश परमेश्वराचें धर्मशास्त्र तुच्छ लेखिलें आहे, इक्षाएलाच्या पवित्र प्रभूचें वचन अन्हेरिलें आहे.

२५ यासाठीं परमेश्वराचा क्रोध त्याच्या लोकांवर पेटला आहे; त्यानें आपला हात त्यांजवर उगारून त्यांस मारिलें आहे; डोंगर थरारले; त्यांचीं प्रेतें रस्त्यांतल्या घाणीसारखीं आहेत. इतकें झालें तरी त्यांचा क्रोध शमला नाही, त्यांचा हात अजून उगारलेला आहे.

२६ तो दूरच्या राष्ट्रंसाठीं निशाण उभारितो व शीळ घाळून दिगंतापासून त्यांस बोलावितो; पाहा, ते त्वरा करून धावत येत आहेत. २७ त्यांतील कोणी थकलेला, कोणी ठोकर खाल्लेला नाही; कोणी डुकली किंवा झोप घेणारा नाही, कोणाचा कम्मर-बंद सैल झालेला नाही, कोणाच्या वाहणांचे बंद तुटलेले नाहीत; २८ त्यांचे बाण तीक्ष्ण आहेत, त्यांचीं घजुचें सज्ज केलीं आहेत; त्यांच्या घोष्यांचे खुर गारे-

सारखे, लांबी वारें वावटळीसारखी आहेत; २९ ते सिंहासारखी गर्जना करित आहेत; ते तरुण सिंहाप्रमाणे गुरुरत आहेत व गुरुरुन शिकार पकडीत आहेत; ते ती घेऊन जात आहेत, कोणी सोडवीत नाहीत. ३० त्या दिवशीं समुद्रगर्जनेप्रमाणे ते त्यांजवर गर्जना करतील; भूमीकडे पाहवें तों अंधकार व संकट; तेथील अत्रांसुळें प्रकाश जाऊन काळोख होईल.

१ उज्वीया राजा मरण पावला त्या वर्षी प्रभूस

६ उच्चस्थळी असलेल्या उच्च सिंहासनावर बसलेले मी पाहिले; त्याच्या झग्याच्या सोग्यांनीं मंदिर व्यापून गेले होते. २ त्याच्या भोवतालीं सराफीस उभे होते; त्या प्रत्येकाला सहासहा पंख होते; दोहोंनीं तो आपले तोंड झाकी, दोहोंनीं आपले पाय झाकी व दोहोंनीं उबे. ३ ते आळीपाळीं उच्चस्वरानें म्हणत, पवित्र! पवित्र! पवित्र! सेनाधीश परमेश्वर! अखिल पृथ्वीची समृद्धि त्याचें वैभव होय. ४ घोषणा करणाऱ्यांच्या ह्या वाणीनें उंबरठे हाल्ले व मंदिर धुरानें भरलें. ५ तेव्हां मी म्हणालों, हायहाय! माझे आतां वाईट झालें, कां तर मी अशुद्ध ओठांचा मनुष्य आहे आणि मी अशुद्ध ओठांच्या लोकांत राहतों; आणि सेनाधीश परमेश्वर, राजाधिराज ह्यास मी आपल्या डोळ्यांनीं पाहिलें.

६ मग एक साराफदूत वेदीवरील इंगळ चिमव्यानें हातीं घेऊन मजकडे उडत आला; ७ तो माझ्या ओठांस लावून त्यानें म्हटलें, पाहा, याचा स्पर्श तुझ्या ओठांस झाला म्हणून तुझा दोष दूर झाला आहे, तुझ्या पापाचें प्रायश्चित्त झालें आहे. ८ तेव्हां मी प्रभूची वाणी ऐकली ती अशी, मी कोणाला पाठवूं? आत्मन्यासाठीं कोण जाईल? तेव्हां मी म्हणालों, ह्या मी आहे, मला पाठोव. ९ तो म्हणाला, जा, या लोकांस सांग कीं ऐकत राहा पण समजूं नका, पाहत राहा पण जाणूं नका. १० ह्या लोकांनीं डोळ्यांनीं पाहून, कानांनीं ऐकून व मनानें समजून, मजकडे वळून सुधारूं नये म्हणून त्यांचें हृदय जड कर, त्यांचे कान बधिर कर व

१ अथवा : पृथ्वी त्याच्या तेजानें भरली आहे

त्यांचे डोळे चिपडे कर. ११ मी म्हणालों, हे प्रभू, असें कोठवर? तो म्हणाला, नगरें वस्तीहीन होतील, घरे मनुष्यविरहित होतील, जमीन ओसाड व वैराग्य होईल, १२ परमेश्वर लोकांस दूर धासवून देईल व देशांत ओसाड स्थळें बहुत होतील तोंवर. १३ त्यांत लोकांचा दहावा हिस्सा राहिला तर त्याचाहि नाश न्हावयाचा; तरी एला व अल्लोन हीं झाडे तोंडित्यावर ज्याप्रमाणे त्यांचा बुडखा राहतो त्याप्रमाणे त्यांचा बुडखा पवित्र बीज असा राहील.

१ यहुदाचा राजा आहाज बिन योधाम बिन

७ उज्वीया याच्या काळीं असें झालें कीं अरामाचा राजा रसीन व इस्राएलाचा राजा पेकह बिन रमात्या हे यस्सालेमाबरोबर लढण्यास चढाई करून गेले, परंतु त्यांची त्यावर कांहीं सरशी झाली नाही. २ अरामाची एफ्राइमाशीं जूट झाली आहे असें दाविदाच्या धरण्याला कळविण्यांत आलें. तेव्हां रानांतील वृक्ष बाऱ्यानें कांपतात तसें त्याचें मन व त्याच्या लोकांचीं मनं कंपित झालीं.

३ तेव्हां परमेश्वर यशयास म्हणाला, तूं आपला पुत्र शआर-याशूव (अवशेष परत येईल) यास बरोबर घेऊन वरच्या तळ्याचा नळ जेथें संपतो तेथें परटाच्या शेताच्या वाटेवर आहाजास भेटावयाला जा; ४ आणि त्याला सांग कीं, सावध हो व शांत राहा; भिऊं नको; ह्या दोन कोलितांच्या उरलेल्या धुमसणाच्या शोपटांसुळें म्हणजे क्रोधसंतप्त झालेले अरामी रसीन व रमाल्याचा पुत्र यांच्यासुळें तुझे मन खचूं देऊं नको. ५ अराम, एफ्राइम व रमाल्याचा पुत्र यांनीं तुजविरुद्ध दुष्ट संकल्प केला आहे कीं ६ आपण यहुदावर चालून जाऊन त्यास धाक घालू, तटबंदी फोडून तो घेऊं आणि ताबेलाच्या पुत्राची त्यामध्ये राजा म्हणून स्थापना करूं. ७ प्रभू

१ अथवा : तरी पण त्यांतला दहावा हिस्सा राहील, आणि तो परत येईल; तो भस्म होईल तथापि एला व अल्लोन ह्या वृक्षांचीं पानें गळल्यावर त्यांचें सत्व जसें त्यांत कायम राहतें तसें त्याचें पवित्र बीजरूप सत्व कायम राहील.

परमेश्वर म्हणतो, हें सफळ व्हावयाचें नाही, हें घडावयाचें नाही. ८ अरामाचें शीर दिमिष्क व दिमिष्काचें शीर रसीन; पांसष्ट वर्षे झालीं नाहीत तोंच एफाईम भंग पावेल व त्याचें राष्ट्रत्व राहणार नाही; ९ एफाईमाचें शीर शोमरोन व शोमरोनाचें शीर रमात्याचा पुत्र. तुम्ही भाव ठेवणार नाही तर तुमचा निभाव लागणार नाही.

१० परमेश्वर आहाजास आणखी म्हणाला : ११ तुझा देव परमेश्वर याजपारीं तूं आपणासाठीं चिन्ह माग; तें खालीं अथोलोकांत असो किंवा वर ऊर्ध्व लोकांत असो. १२ आहाज म्हणाला, मी मागणार नाही, मी परमेश्वराची परीक्षा पाहणार नाही. १३ तेव्हां तो म्हणाला, हे दाविदाच्या घराण्या, मी सांगतां तें एक : तुम्ही मनुष्यांस कंटाळा आणितो हें थोडें झालें म्हणून माझ्या देवतासहि कंटाळवितां काय ? १४ यास्तव प्रभु स्वतः तुम्हांस चिन्ह देत आहे; पाहा, कुमारी गर्भवती होऊन पुत्र प्रसवेल व त्याचें नांव इम्मानुएल (आमच्यासन्निध देव) असें ठेवील. १५ वाईट टाकावें व चांगलें ध्यावें हें त्यांस समजू लागलें म्हणजे तो लोणी व मध यांचें सेवन करील. १६ कारण वाईट टाकावें व चांगलें ध्यावें हें त्या मुलास समजू लागण्यापूर्वी ज्या दोन राजांच्या भीतीनें तूं घाबरला आहेस त्यांचा देश उजाड होईल. १७ एफाईम यहुदापासून वेगळा झाला तेव्हांपासून आले नाहीत असे दिवस परमेश्वर तुला, तुझ्या लोकांला व तुझ्या बापाच्या घराण्याला आणील; म्हणजे अशूरच्या राजाला तुजवर आणील.

१८ त्या समयीं असें होईल कीं मिसरी नदीच्या काठ्यांच्या शेवटांस असलेल्या माशा व अशूर देशांत असलेल्या मधमाशा यांस परमेश्वर शीळ घालून मोलावील. १९ त्या सगळ्या येऊन खडकाळ खोऱ्यांत, खडकांच्या कपारींत, सगळ्या कांटेरी झुडपांत व सर्व कुरणांत उतरतील.

२० त्या नदीपलीकडल्या देशांतील भाब्याच्या नस्त्यानें, म्हणजे अशूरच्या राजाच्या योगानें, प्रभु डोक्याचे, पायांचे केस मुंडील; तो वस्तरा दाढीहि काढून टाकील.

२१ त्या समयीं असें होईल कीं एकेक मनुष्य एकेक कालवड व दोनदोन मेंढ्या पाळील; २२ त्या दूध पुष्कळ देतील म्हणून तो लोणी खाईल; देशांत शेष राहिलेला प्रत्येक जण लोणी व मध खाईल.

२३ त्या समयीं असें होईल कीं जेथें जेथें हजार रुपये किंमतीचे हजार द्राक्षीचे वेल असत तेथें तेथें कांटेकुटे होतील. २४ तेथें धनुष्यबाण घेऊन लोक जातील; कारण सगळा देश कंटकमय होईल. २५ ज्या टेकळ्यांवर कुदळींनीं खणीत त्या सगळ्यांवर कांटेऱ्यांच्या भीतीनें तूं जाणार नाहीस, तर त्या ठिकाणीं गुरेंडोरे चरतील व मेंढरेबकरी फिरतील.

१ परमेश्वरानें मला म्हटलें, एक मोठी पाटी घेऊन तीवर व्यावहारिक लिपींत असें लिही, महेर-शालाल-हाशा-बज (लूट त्वरा करिते, पारध घाई करिते) याविषयीं. २ उरीया याजक व यबरेल्याचा पुत्र जखऱ्या हे विश्वासू साक्षी यांस मी साक्षीला ठेवितों. ३ मग मी संदेशींशीं समागम केला; ती गर्भवती होऊन तिला पुत्र झाला; तेव्हां परमेश्वरानें मला म्हटलें कीं त्याचें नांव महेर-शालाल-हाशा-बज असें ठेव. ४ कारण या मुलास आई, बाबा, म्हणतां येण्यापूर्वीच अशूरच्या राजापुढें दिमिष्काचें धन व शोमरोनाची लूट म्हणून घेऊन जातील.

५ परमेश्वरानें मला पुनः म्हटलें, ६ हे लोक संघ-पणानें वाहणारें शिलोहाचें पाणी धिकारितात, आणि रसीन व रमात्याचा पुत्र यांच्या सहवासांत आनंद पावतात; ७ यास्तव प्रभु त्यांजवर फरात नदाच्या जलाचा प्रबल व विपुल ओष म्हणजे अशूरचा राजा ह्याचा सर्व दळभार आणील; तो आपलीं सर्व पात्रें व तीर भरून वाहील; ८ त्याचा पूर यहुदावर येईल; त्यास बुडवून तो पुढें वाहील; त्याचें पाणी लोकांच्या गळ्यापर्यंत येईल; हे इम्मानुएला, तो आपले पंख पसरून तुशी सर्व भूमि व्यापून टाकील.

९ अहो राष्ट्रांनो, दंगल करा, पण तुमचा सुराडा होईल; पृथ्वीवरील दूरच्या देशांनो, कान देऊन ऐका;

तुम्ही आपली कमर बांधा; पण तुमचा चुराडा होईल;
तुम्ही आपली कमर बांधा, पण तुमचा चुराडा होईल.

१० मसकत करा, पण ती निष्कळ होईल; विचार प्रगट करा, पण तो टिकणार नाही; कारण आमच्यासमिध देव आहे. ११ परमेश्वराने मला आपल्या हाताने बळकट धरून असे बजावून सांगितले होते की या लोकांच्या मार्गांने जाऊ नको. तो म्हणाला, १२ हे लोक ज्याला बंड म्हणतात त्या सर्वाला बंड बंड म्हणू नका; ज्याला ते मितात त्याला भिऊ नका, धाबरू नका. १३ तर सेनाधीश परमेश्वरालाच पवित्र माना; त्याचेच भय व धाक धरा; १४ म्हणजे तो तुम्हांस पवित्रस्थान होईल; तथापि इस्राएलाच्या उभय घराण्यांत तो ठेच लागण्याचा धोंडा व अडखळण्याचा खडक आणि यरूशलेमाच्या रहिवाश्यांस पाशा व सापळा असा होईल. १५ त्यापैकी बहुत लोक ठेचा खातील, पडतील व आपटून छिन्नभिन्न होतील, पाशांत अडकून धरिले जातील.

१६ माझ्या शिष्यांच्या ठायीं ही साक्ष पक्की कर, हे धर्मशास्त्र मुद्रित कर. १७ परमेश्वर याकोबाच्या घराण्यापासून आपले मुख फिरवितो; त्याची वाट मी पाहतो, त्याची आशा धरितो. १८ पाहा, मी व परमेश्वराने मला दिलेलीं मुले या आम्हांस सीयोननिवासी सेनाधीश परमेश्वराने इस्राएलांत चिन्हें व उत्पात अशीं ठेविली आहेत.

१९ ते तुम्हांस म्हणतील, भूतवैद्यांस व छांछू करणाऱ्या मांत्रिकांस विचारवाचसा जा; तेव्हां म्हणा, लोकांनीं आपल्या देवाला विचारू नये काय ? जीवतांकरितां मेलेल्यांस विचारवें काय ? २० धर्मशास्त्र व विधि यांकडे पाहा ! याप्रमाणें ते न बोलल्यास त्यांकरितां निश्चयें प्रभातसमय नाही. २१ ते कठी व क्षुधित होऊन देशांत भटकतील; आणि असें होईल कीं त्यांस भूक लागली म्हणजे ते संतापून आपल्या राजाला व आपल्या देवाला शिष्यांज्ञाप देतील; मग आपलीं तोंडे ते बर करतील; २२ ते पृथ्वीकडे दृष्टि देतील तो गहा, संकट, अंधकार व दुःखांचे काहर त्यांना दिसेल;

१ मुळांत: इम्मानुएल.

ते निबिड काळोखांत लोटले जातील:

१ तथापि आतां ज्या भूमीत विपत्ति आहे तेथें हा अंधकार राहणार नाही. त्यांने मागील काळीं जवळून प्रांत व नफताली प्रांत यांची अप्रतिष्ठा केली तरी पुढील काळीं समुद्रीरीचा प्रदेश, यादेंचेच्या पलीकडील प्रांत, विदेशी लोकांचें मंडळ (गालील) यांची तो प्रतिष्ठा करील. २ अंधकारांत चालणाऱ्या लोकांनीं मोठा प्रकाश पाहिला आहे; मृत्युच्छायेच्या प्रदेशांत बसणाऱ्यांवर प्रकाश पडला आहे. ३ तू राष्ट्राची वृद्धि केली आहे; त्याला महानंदप्राप्ति करून दिली आहे, हंगामाच्या उत्सवसमयीं करावयाच्या आनंदाप्रमाणें, लुट वांटून घेणाऱ्या लोकांच्या आनंदाप्रमाणें, ते तुजसमोर आनंद करितात. ४ कारण सिद्यानाच्या दिवसाप्रमाणें, तू त्याच्या भाराचें जू, त्याच्या खांदावरची काठी, त्याजवर जुलूम करणाऱ्याचा सोटा मोडिला आहे. ५ युद्धाच्या गर्दीत जोडे घातलेल्या योघ्यांचे जोडे व रक्तानें भरलेलीं वस्त्रे हीं जाळण्यासाठीं अग्नीलां सर्पण झाली आहेत. ६ कारण आम्हांसाठीं बाल जन्मला आहे, आम्हांस पुत्र दिला आहे; त्याच्या खांदावर सत्ता राहिल; त्याला अद्भुत मंत्री, समर्थ देव, सनातन पिता, शांतीचा अधिपति म्हणतील. ७ त्याच्या सत्तावृद्धीला व शांतीला अंत नसणार; तो दाविदाच्या सिंहासनावर बसून त्याचें साम्राज्य चालवील आणि तेथून पुढें तें सर्वकाळ न्यायानें व धर्मानें दृढ व स्थिर करील. सेनाधीश परमेश्वराचा आवेश हें सिद्धीस नेईल.

८ प्रभूनें याकोबाला संदेश पाठविला असून तो इस्राएलाच्या ठायीं प्रविष्ट झाला आहे. ९, १० विटा फुटून पडल्या आहेत, तर आम्ही चिऱ्यांचें बांधकाम करूं; उंबराचीं झाडें तोडून टाकिलीं आहेत तर त्यांच्या जागीं गंधसरू लावूं; असें गर्वांन व उदाहणपणांन म्हणणाऱ्या सर्व लोकांस म्हणजे एफ्राइमास व शोमरोनच्या रहिवाश्यांस हें कळून येईल. ११ परमेश्वर रसीनाच्या शोश्यांचा त्याजवर वरचष्मा करील, त्याच्या शोश्यांस उठवील; १२ पूर्वेकडून अराम्यांस व पश्चिमेकडून

पलिष्टयांस उठवील; ते तोंड पसरून इस्त्राएलास गिळून टाकतील. इतकें झालें तरी त्याचा क्रोध शमला नाहीं, त्याचा हात अजून उगारलेला आहे.

१३ तथापि लोक आपलें ताडण करणाऱ्याकडे फिरत नाहींत, सेनाधीश परमेश्वराला शरण जात नाहींत; १४ म्हणून परमेश्वर इस्त्राएलाचें शीर व शोपूट, तालशुशाची झावळी व लव्हाळा हीं एका दिवसांत छेदून टाकील. १५ वडील व सन्मान्य पुरुष हा शीर; असत्य शिक्षण देणारा संदेश्य हा शोपूट. १६ या लोकांचे नेते त्यास बद्दकविणारे झाले आहेत; व त्यांचे अनुगामी प्राप्तून टाकण्यांत आले आहेत. १७ ह्यामुळें प्रभु त्यांच्या तरुणांवर प्रसन्न होत नाहीं; त्यांचे अनाथ व विधवा यांचा त्याला कळवळ येत नाहीं; कारण ते सर्व अधर्मी व कुकर्मी आहेत; प्रत्येक मुखांतून धर्मनिंदा निघते. इतकें झालें तरी त्याचा क्रोध शमला नाहीं, त्याचा हात अजून उगारलेला आहे.

१८ दुष्टता अभीसारखी पेट घेते; ती कटिकुटे व कटिकुडपें खाऊन टाकिते; वनांतील झाडांताहि ती पेट घेते; त्यांच्या घुराचा लोक वर चढतो; १९ सेनाधीश परमेश्वराच्या क्रोधानें भूमि जळून खाक झाली आहे; लोकहि जसे काय अमीला संपण झाले आहेत; आपल्या भावालाहि कोणी सोडीत नाहीं. २० ते उजवीकडे लचके तोडितात तरी भुकेळेले राहतात; ते डावीकडे खातात तरी त्यांची तृप्ति होत नाहीं; प्रत्येक जण आपल्याच बाईचें मांस खातो; २१ मनःशी एफ्राइमाला खातो, आणि एफ्राइम मनःशाला खातो; ते दोघे मिळून यहूदाचा विरोध करितात. इतकें झालें तरी त्याचा क्रोध शमला नाहीं, त्याचा हात अजून उगारलेला आहे.

१ जे अन्यायाचे निर्णय करितात व जे १० लेखक उपद्रवकारक ठराव लिहितात त्यांस धिक्कार असो. २ ते दाद मागणाऱ्या दुबळ्यांस धुडकावून लावितात व माझ्या प्रजेतल्या गरिबांचे हक्क बुडवितात; ते विधवांस छुटितात व पोरक्यांस नागवितात. ३ पारिपत्याच्या दिवशीं व दुकून नाश-

कारक वादळ येईल तेव्हां काय कराल? तुम्ही साहाय्यार्थ कोणाकडे धाव घाल? आपलें ऐश्वर्य कोठें ठेवून जाल? ४ बंदिवांनांच्या पायाशीं दबून राहणें व वध झालेल्यांच्या खालीं पडून राहणें याशिवाय त्यांना दुसरी गति नाहीं. इतकें झालें तरी त्याचा क्रोध शमला नाहीं, त्याचा हात अजून उगारलेला आहे.

५ जो माझ्या क्रोधाची काठी आहे, ज्याच्या हातांतील सोटा माझा कहर आहे त्या अस्त्रास धिक्कार असो. ६ मी त्यास अधर्मी राष्ट्रवर पाठवीन. माझ्या क्रोधास पात्र झालेल्या लोकांची छूट हरण करावी, त्यांनीं लुचालेल्या प्रतेचा अपहरण करावा व त्यांस रस्त्यांवरील चिखलप्रमाणें तुडवावें, अशी त्यांच्यासंबंधानें त्यास आज्ञा करीन. ७ तथापि त्याचा विचार काहीं असा नाहीं, त्याच्या मनाचा समज असा नाहीं; कारण केवळ नासधूस करावी, बहुत राष्ट्रांची कत्तल करावी हेंच त्याच्या मनांत आहे. ८ तो म्हणतो, माझे सर्व सरदार राजे नाहींत काय? ९ कोळमो कर्कमीशासारखे, हमाथ अपोदासारखे, व शोमरोन दिमिष्कासारखे नाहीं काय? १० मूर्तिपरायण राज्यें माझ्या हातीं लागली आहेत; त्यांच्या कोरीव मूर्ति तर यरुशलेम व शोमरोन यांच्या मूर्तिपेशां अधिक होत्या; ११ म्हणून शोमरोन व त्यांतील मूर्ति यांचें मी केलें तसें यरुशलेम व त्यांतील मूर्ति यांचें मी करणार नाहीं काय?

१२ यास्तव प्रभूनें सीयोन डोंगर व यरुशलेम यां-
संबंधनें आपलें समग्र कार्य समाप्त केल्यावर असें होईल कीं अस्त्राचा राजा याच्या मनांतील गर्वाचा परिणाम व त्याच्या उन्मत्त दृष्टीचा दिमाख यांचा बदल मी घेईन. १३ कारण तो म्हणतो, माझ्याच बाहुबलांनें व माझ्या स्वतांच्या अकलेनें हें मी केलें आहे; मी चतुर आहे; मी राष्ट्रांच्या सीमा फिरविल्या आहेत व त्यांचीं भांडारें छुटिलीं आहेत; बलाढ्य वीराप्रमाणें मी तफावर बसलेल्यांस ओहून काढिलें आहे; १४ पश्याच्या कोव्या-
प्रमाणें राष्ट्रांचें घन माझ्या हातीं लागलें आहे; पश्यांनीं टाकून दिलेलीं अंडी कोणी गोळा करितो त्याप्रमाणें

सर्वेः पृथ्वीः मीं हस्तगत केली आहे; तेव्हां कोणी पंख फडफडाविले नाहीत, तोंड उघडिले नाही, चिवचिव केले नाही. १५ कुन्हाडीने तोडणाऱ्यापुढे कुन्हाड घमेंड करील काय ? करवत, आपणास चालविणाऱ्यापुढे, आढ्यता मिरवील काय ? सोव्याने, आपणास हाती धरणाऱ्यास, गरगर फिरवावे; काष्ठाने, काष्ठेतरास उचलावे; तसें हें आहे.

१६ यास्तव प्रभु, सेनाधीश प्रभु, त्याच्या पुष्ट जनांस रोडपणा आणील; त्याच्या वैभवाखालीं, अग्निज्वालेसारखी ज्वाला भडकेल. १७ इझाएलाची ज्योति अग्नि होईल, त्याचा जो पवित्र प्रभु तो ज्वाला होईल; एका दिवसांत त्याचे कांटेकुटे व कांटेडुधपें तो जाकून खाऊ करील. १८ तो त्याच्या वनोपवनांचा देह व आत्मा यांची शोभा नष्ट करील. रोगी क्षीण होत जातो त्याप्रमाणें त्याची स्थिति होईल. १९ त्याचे वनदृष्ट योडे उरतील, ते मुलासहि टिपतां येतील.

२० त्या समयीं असे होईल कीं इझाएलाचा अवशेष, याकोबाच्या घराण्यांतील बचावलेले, आपणांस ताडण करणाऱ्याचा यापुढें आश्रय घरून राहणार नाहीत; तर परमेश्वराचा, इझाएलाच्या पवित्र प्रभूचा, आश्रय ते खऱ्या मनानें करतील. २१ अवशेष, याकोबाचा अवशेष, समर्थ देवाकडे परत येईल. २२ कारण हे इझाएला, तुझे लोक समुद्राच्या रेतीइतके असले तरी त्यांचा अवशेष मात्र परत येईल; न्यायानें परिपूर्ण असा प्रलय नेमिला आहे. २३ कारण प्रभु, सेनाधीश परमेश्वर, सर्व देशभर नेमिलेला प्रलय आणीत आहे.

२४ यास्तव प्रभु, सेनाधीश परमेश्वर, म्हणतो, हे माझे सीयोननिवासी प्रजे, अस्सुर मिसराप्रमाणें तुल्ल दंडानें ताडन करील व तुजवर सोटा उचलील, तरी त्याला मिळं नको. २५ कारण थोडक्याच कळानें तुजवरचा माक्षा कोप शमून माक्षा कोध त्याच्या नाशास अर्पित होईल. २६ ओरेव खडकाजवळ मिशानाणी कळकळीने तेव्हां त्ज्याप्रमाणें सेनाधीश परमेश्वर, तुजवर कळकळीने तो आपली सती समुद्राच्या किनाऱ्यावर नेतो मिसराप्रमाणें त्यावर उगारील. २७ त्या समयीं असे

होईल कीं तुझ्या खांयावरून त्याचा भार व तुझ्या मनेवरून त्याचें जूं निघेल आणि तुझ्या पुष्टतेमुळे तें मोडून जाईल.

२८ तो अयाथास आला, मिग्रोनंतून पार गेला; मिस्रमाशांत त्यानें आपला संजाम ठेविला आहे; २९ ते घाटांतून पार गेले; गेबा येथें मुक्काम करूं असें ते म्हणत आहेत; रामा थरथर कांपत आहे; शौलाचा गिबा पळून जात आहे. ३० गळीमेच्या कन्ये, मोठ्यानें हेळ काढून ओरड ! हे लईशा, कान दे ! बिचारें अनाथीय ! ३१ मदमेना पळत आहे; गेबीमांतील रहिवासी पळ काढण्यासाठीं आपली मालमत्ता गोळा करीत आहेत. ३२ त्याचा आजचा मुक्काम नोबास आहे; तो सीयोनकन्येच्या डोंगराला, यरुसलेमाच्या टेंकडीला, हातानें धमकावीत आहे.

३३ पाहा, प्रभु सेनाधीश परमेश्वर खांया भयंकर झपाट्यानें छटीत आहे; उंच वाढलेलीं खोडें तोडून टाकिलीं जात आहेत; उन्नत नीच होत आहेत. ३४ तो लोखंडानें वनांतलीं झाडें तांडीत आहे, लवानोन प्रताऱ्याच्या हातून पतन पावत आहे.

१ इयासांच्या बुंधाला धुमारा फुटेल; ११ त्याच्या मुळंतून फुटलेली शाखा फळ देईल; २ परमेश्वराचा आत्मा, पुद्गानाचा व समंजसपणाचा आत्मा, सुसंकल्पाचा व सामर्थ्याचा आत्मा, परमेश्वराच्या ज्ञानाचा व भयान्या आत्मा त्याजवर राहिल; ३ परमेश्वराचें भय त्याला सुगंधमय होईल; तो डोळ्यांनीं पाहिल तेवढ्यावरूनच न्याय करणार नाही; कानांनीं ऐकेल तेवढ्यावरूनच तो निर्णय करणार नाही; ४ तर तो दुबळ्यांचा त्यास अर्थतेनें करील, दुबळ्यांवरून दीर्घांच्या अर्थास यथार्थ निर्णय करील; तसें आपल्या मुखरूप नेत्रांनीं पृथ्वीस ताडण करील; आपल्या सुसंकल्प फुडारानें दुर्जेनांचा उद्धार करील. ५ आर्मीकता त्याचें वेळा व सत्यता त्याचा अर्थ होईल. ६ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ७ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ८ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ९ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, १० कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ११ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, १२ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, १३ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, १४ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, १५ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, १६ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, १७ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, १८ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, १९ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, २० कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, २१ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, २२ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, २३ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, २४ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, २५ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, २६ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, २७ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, २८ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, २९ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ३० कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ३१ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ३२ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ३३ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ३४ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ३५ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ३६ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ३७ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ३८ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ३९ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ४० कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ४१ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ४२ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ४३ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ४४ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ४५ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ४६ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ४७ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ४८ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ४९ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ५० कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ५१ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ५२ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ५३ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ५४ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ५५ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ५६ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ५७ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ५८ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ५९ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ६० कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ६१ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ६२ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ६३ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ६४ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ६५ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ६६ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ६७ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ६८ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ६९ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ७० कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ७१ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ७२ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ७३ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ७४ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ७५ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ७६ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ७७ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ७८ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ७९ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ८० कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ८१ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ८२ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ८३ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ८४ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ८५ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ८६ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ८७ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ८८ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ८९ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ९० कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ९१ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ९२ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ९३ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ९४ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ९५ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ९६ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ९७ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ९८ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, ९९ कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल, १०० कांय कोकरांवरून राहिल, निरा कळकळीने वसेल.

एकत्र बसतील; सिंह बैलाप्रमाणे कडवा खाईल. ८ तान्हे बाळ नागाच्या विळाजवळ खेळेल, थानतुटें मूल फुरशाच्या बुबुळाला हात लावील. ९ माझ्या सगळ्या पवित्र डोंगरावर ती उपद्रव देणार नाहीत व नासधूस करणार नाहीत; कारण सागर जसा जलपूर्ण आहे तशी परमेश्वराच्या ज्ञानानें पृथ्वी परिपूर्ण होईल.

१० त्या समयी असें होईल कीं राष्ट्रांकरितां ध्वजवत् उभारिलेल्या इशायाच्या धुमान्याला राष्ट्रे शरण येतील; त्याचें निवासस्थान गौरवयुक्त होईल.

११ त्या समयी असें होईल कीं अस्त्र, मिसर, पधोस, कूश, एलाम, चिनार, हमाथ व समुद्रतीरीचे प्रदेश येथून प्रभु आपल्या लोकांचा अवशेष आपल्या हातानें खरेदी करून दुसऱ्यांनें सोडवील. १२ तो राष्ट्रांसाठीं निशाण उभारील, व पृथ्वीच्या चारी दिशांकडून इलाहालांतल्या घालवून दिलेल्यांस एकवट करील व यहुदांतल्या परांगदा झालेल्यांस गोळा करील. १३ एफ्राइमाचा मत्सर नाहीसा होईल, यहुद्याचे वैरी उच्छेद पावतील, एफ्राइम यहुद्याचा हेवा करणार नाही व यहुदा एफ्राइमाची विरोध करणार नाही. १४ ते पश्चिमेकडे पलिष्ठ्यांच्या खांद्यावर (खालाटीवर) झडप घालतील; ते एकत्र होऊन पूर्वेदेशीयांस छुटितील; अदोम व मबाब यांस हस्तगत करतील; अम्मोनी त्यांस वध होतील. १५ परमेश्वर मिसरी समुद्राची खाडी मट करील; तो आपला उष्ण श्वास सोडून आपला हात नदावर (फरातावर) परजील; त्यावर प्रहार करून त्याचे सात फाडे करील; त्यांचून लोकांस जोडे घडून जातां येईलें करील. १६ मिसर देशांतून निघण्याच्या येथी इलाहालास जसा मार्ग झाला तसा त्याच्या अवशेष लोकांस अशुभाने निघून जाण्यास हमरस्ता होईल.

१७ त्या दिवशीं तूं म्हणशील, हे परमेश्वरा, १२ तुझा मी धन्यवाद करितों, कारण तूं मजवर कोप केला होता, तो तुझा कोप क्षमला आहे व तूं माझे सातून केले आहे. २ पाहा, देव माझे तारण आहे; मी भाव धरितों, भीत नाही; कारण

प्रभु परमेश्वर माझे बल व गीत आहे; तो मला तारण झाला आहे. ३ तेव्हां तुम्ही तारणकृपांतून उल्लासानें पाणी काढाल. ४ त्या दिवशीं तुम्ही म्हणाल, परमेश्वराचा धन्यवाद करा, त्याच्या नामाचा जयघोष करा, राष्ट्रांमध्ये त्याची कृत्ये विदित करा, त्याचें नाम थोर आहे अशी वाखाणणी करा. ५ परमेश्वरापुढें गायन करा कारण त्याची करणी प्रतापमय आहे; हें सर्व पृथ्वीवर विदित होवो. ६ अगे सीयोननिवास्तिनी, जयघोष कर, गजर कर; कां की इलाहालाचा पवित्र प्रभु तुझ्याठायीं थोर आहे.

१ बाबेलाविषयीं आमोजाचा पुत्र ब्रह्मा याला दृष्टांतांत प्राप्त झालेली देववाणी:

२ उघड्या डोंगरावर ध्वज उभारा, लोकांस मोठ्यांनें हाका मारा, हातानें खुणावा म्हणजे ते सरदारांच्या वेशींत प्रवेश करतील. ३ मीं आपल्या पवित्र केलेल्या जनांस आह्वा केली आहे, माझ्या क्रोधास्तव माझ्या वीरांस, अभिमानानें उल्लास पावणाऱ्या माझ्या जनांस मीं बोलाविलें आहे. ४ ऐका, एकाद्या मोठ्या राष्ट्राच्यासारखा गोंगाट डोंगरावर होत आहे, एकत्र झालेल्या राष्ट्रसमूहाचा गळबला होत आहे; सेनाधीश परमेश्वर युद्धासाठीं सैन्याची पाहणी करीत आहे. ५ ते बुर देशांतून, दिगंतांपासून येत आहेत; परमेश्वर व त्याची क्रोधशक्ती देशाचा विचंन कराययास येत आहेत.

६ आक्रोश करा; परमेश्वराचा दिवस समीप आला आहे; सर्वसंमर्थाकडून हा एक विनाशच येत आहे. ७ ह्यामुळे सर्वांचे बाहु गळले आहेत, प्रत्येकाचें हृदय विरबळले आहे; ८ ते अगदीं घाबरले आहेत; त्यांस पेटके व बेदना घेरीत आहेत; प्रसूत होणाऱ्या स्त्री-प्रमांनें ते बेणा देत आहेत; एकमेकांकडे टकमक पाहत आहेत, त्यांचीं मुखे काळवंडलीं आहेत. ९ पाहा, रोष व तीव्र क्रोध यांनीं दुःखकर झालेला असा परमेश्वराचा दिवस येत आहे; तो देश उजाड करून सोडेल, त्यांतील पातक्यांचा संहार करील. १० आकाशातील १ मुळ्यांत: याह, याव्हे

तारे व नक्षत्रें आपला प्रकाश देणार नाहीत; सूर्य उदय पावतांच काळटिकार पडेल, चंद्र आपला प्रकाश देणार नाही. ११ मी जगाचें त्याच्या दुष्टतेबद्दल व पातक्यांचें त्यांच्या अन्यायाबद्दल पारिपत्य करीन; गर्विष्ठ्यांचा दिमाख बंद करीन, जुलूम्यांचा तोरा उतरवीन. १२ पुरुष उत्कृष्ट सोन्याहून दुर्मिळ करीन, मानव ओफीराच्या शुद्ध सोन्याहून दुर्मिळ करीन. १३ मी आकाशा कंपायमान करीन व पृथ्वी स्थानभ्रष्ट होईल; सेनाधीश परमेश्वराचा कोप व त्याच्या तीव्र क्रोधाचा दिवस ह्यांमुळे असें होईल. १४ हुसकलेला हरिण, मेंढपाळाचांचून मेंढरांचा कळप, ह्यांसारखे ते होतील; प्रत्येक जण आपल्या लोकांकडे बाव घेईल; प्रत्येक जण आपल्या देशाकडे पळून जाईल. १५ जो कोणी सांपडेल त्याला भोसकतील; ज्या कोणाला पकडतील तो तरवारीनें पडेल. १६ त्यांच्या डोळ्यादिखत त्यांची तान्ही बाळें ते आपटून मारतील; त्यांची घरें छुटतील; त्यांच्या स्त्रिया भ्रष्ट करतील.

१७ पाहा, मी त्यांजवर मेदी लोक उठवीन, ते सन्याची परवा करणार नाहीत व सोन्यानें खूष होणार नाहीत. १८ त्यांचीं घनुष्यें तन्गोस पाडतील; ते पोटच्या फळावर दया करणार नाहीत; त्यांचे नेत्र मुलांची कीव करणार नाहीत, १९ तेव्हां राष्ट्रांचा मुकुटमणि, खास्ती लोकांच्या ऐश्याचें भूषण असा जो बाबेल त्याची, सदोम व गमोरा यांचा देवानें सत्यनाश केला तेव्हांच्यासारखी, स्थिति होईल. २० त्यांत पुनः कधीं बस्ती होणार नाही, पिढ्यानपिढ्या त्यांत कोणी राहणार नाही; अरब आपले तंबू तेथें ठोकणार नाहीत; मेंढपाळ आपले कळप तेथें बसविणार नाहीत. २१ तेथें वनपशु बसतील; त्यांच्या घरांत धुबडें भरतील; शहानृप तेथें राहतील; बोकडाच्या रुपाची पिशाचें तेथें नाचतील; २२ रानकुत्री त्यांच्या किल्ल्यांत, कोल्ही त्यांच्या मनोरम महालांत ओरडतील; तिचा काळ जवळ आला आहे; तिचे आयुर्दिन वाढणार नाहीत.

१ कारण याक्रोबावर परमेश्वर दया करील; तो पुनः इस्राएलास निवडून घेईल, त्यांस त्यांच्या स्वदेशांत वसवील; त्यांला परके

येऊन मिळतील; ते याक्रोबाच्या घराण्याशीं समृद्ध राहतील. २ विदेशी लोक त्यांस नेऊन स्वत्यांनीं पोचवितील; आणि इस्राएलाचें घराणें परमेश्वराच्या भूमींत त्यांस दासदासी करून ठेवील; ज्यांनीं त्यांस बंदिवान करून नेले होते ते त्यांस ते बंदीत ठेवितील; असे ते आपणांस पीडणाऱ्यांवर स्वामित्व करतील.

३ ज्या दिवशीं तुझी पीडा, चिंता व तुजवर लादलेलें कठीण दास्य यांपासून परमेश्वर तुला आराम देईल, ४ त्या दिवशीं असें होईल कीं बाबेलच्या राजासंबंधानें हें कवन तूं म्हणशील: पीडणारा कसा नाहीसा झाला! पिढून काढणारी नगरी कशी नष्ट झाली आहे! ५-६ जो क्रोधानें लोकांचें सतत ताडण करीत असे, जो कोपानें अनिवार छळ करून राष्ट्रांवर सत्ता चालवीत असे, तो दुर्जनांचा सोटा, अधिपतींचा दंड, परमेश्वरानें मोडून टाकिला आहे. ७ सर्वे पृथ्वी विभ्राम पावली आहे, शांत झाली आहे; लोक गाण्याचा गजर करीत आहेत.

८ सरुचीं झाडें व लबानोनावरील गंधसरू तुजमुळे हर्षित होऊन म्हणतात, तूं पडलास तेव्हांपासून आम्हांवर कुऱ्हाड चालविणारा कोणी येत नाही. ९ खाली अधोलोकांत तुझ्या स्वागतार्थ गडबड उडाली आहे; तो तुजसाठीं पृथ्वीवरील मरून गेलेल्या सर्व प्रमुखांस जाग्रत करीत आहे; राष्ट्रांच्या सर्व राजांस त्यांच्या त्यांच्या सिंहासनांवरून उठवीत आहे. १० ते सर्व उठून तुला म्हणतात, तूहि आम्हांप्रमाणें निवेळ झाला आहेस काय ? तूं आमच्यासारखा बनला आहेस काय ? ११ तुम्हा डामडौल, तुझ्या सारग्यांचा नाद अधोलोकांत उतरत आहे; तुझ्याखालीं कुमींचें अंधरूण झालें आहे, आणि बरून तुला कीटकांचें पांघरूण झालें आहे.

१२ हे देदीप्यमान तान्या, प्रभातपुत्रा, तूं आकाशांतून कसा पडलास ! राष्ट्रांस लोळविणाऱ्या, तुला धुवित कसें टाकिलें ! १३ जो तूं आपल्या मनांत म्हणालास, मी आकाशांत चढेन, देवाच्या तारागणाहून माझे सिंहासन उच करीन, उत्तर भागांतील देवसभेच्या पर्वतावर मी विराजमान होईन; १४ मी मेघांवर आरोहण करीन, मी परात्परासमान होईन; १५ त्या तुला अधोलोकांत, गतेंच्या अधोभागांत टाकिलें आहे. १६ जे तुला पाह

तीळ ते तुळू निरखून मनांत म्हणतील की ज्यानें पृथ्वी धरधर कांपविली व राज्यें बळमळविली तो हाच का पुरुष ? १७ ज्यानें जगाचें रान केले, त्यांतील नगरांचा विध्वंस केला, व आपल्या बंदिवांनांस मुक्त करून बरीं जाऊं दिलें नाहीं तो हाच का पुरुष ? १८ राष्ट्रांचे राजे सगळे आपआपल्या बरीं गौरवानें निद्रिस्त आहेत; १९ पण तुला फेकून दिलेल्या खांदी-प्रमाणें आपल्या बडग्यापासून दूर झुगारून दिलें आहे; वधिलेले, तरवारीनें विंधिलेले, गर्तेच्या भोंब्यांमध्यें पडलेले यांनीं तूं वेष्टिला आहेस. पायांखालीं तुडविलेल्या म्हासासारखा तूं झालां आहेस. २० त्यांच्याबरोबर तुला मूठमाती मिळणार नाहीं, कारण तूं आपल्या देशाची नासधूस केली व आपल्या प्रजेचा वध केला; कुकर्ण्याच्या वंशाचें नांव कधीं मागें उरणार नाहीं.

२१ बडिलांच्या दुष्कर्मास्तव त्याच्या पुत्रांसाठीं वधस्थान सिद्ध करा, म्हणजे ते उदयास येऊन देश जिंकणार नाहींत, पृथ्वीचा पृष्ठभाग नगरांनीं व्यापून टाकणार नाहींत. २२ मी त्यांबरोबर उठेन; असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो; बाबेलचें नांव व अवशेष, त्यांचे पुत्रपौत्र जांका मी समूळ उधळेंद करीन असें परमेश्वर म्हणतो. २३ तो साकूचें वतन व पाणथळे होईल असेंहि मी करीन; नाशरूप झाडूनें मी त्यास झाडून टाकीन असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो.

२४ सेनाधीश परमेश्वर शय्य वाकून झुगाला आहे कीं मी कल्पिलें तसें होईलच; मी योजिलें तसें घडेलच; २५ मी आपल्या देखांत अश्वराचा चुराडा करीन, माझ्या पर्वतांवर त्याला मारांखालीं तुडवीन; तेव्हां त्याचें जूं त्याजवळून निघेल; त्याच्या खांदांवळून त्याचें ओंसे उतरेल. २६ सर्व पृथ्वीविषयीं योजिलेला संकल्प हाच आहे; सर्व राष्ट्रांवर उगारिलेला हात हाच आहे. २७ सेनाधीश परमेश्वरानें संकल्प केला आहे तो कोणाच्यानें रद्द करवेल ? त्याचा हात उगारलेला आहे तो कोणाच्यानें मागे आणवेल ?

२८ आहाज राजा मरण पावला त्या वर्षी ही देव-

वाणी प्राप्त झाली :

२९ हे समग्र पलेशेथा, तुला मारणारा सोटा मोडला आहे म्हणून आनंद करूं नको, सापाच्या मुख्यांतून फुससें निघेल, त्याचें फळ उडतां आग्या साप होईल. ३० गरिबांतले गरीब पोटभर खातील; गरजवंत सुखानें झोप घेतील; तुझें मूळ मी धुधेनें मारीन; व तुझा अवशेष वधितील. ३१ अगे वेष्टी, हाथहाय कर; अगे नगरी, ओरड; हे पलेशेथा, तूं सर्वस्वी वितकून जाशील; कारण उतरेकडून धूर येत आहे; त्याच्या सैन्यापैकीं कोणी जुकून मागे राहणार नाहीं.

३२ राष्ट्राच्या आसुदांस काय उत्तर द्यावें ? परमेश्वरानें सीमेन स्थापिलें आहे; त्याच्या लोकांपैकीं दीनदुर्बळ त्यांत आश्रय करून आहेत.

१ मवाबाविषयींची देववाणी :

१५ एका रात्रींत मवाबाचें आर उजाड झालें, नष्ट झालें; एका रात्रींत मवाबाचें कीर उजाड झालें, नष्ट झालें. २ बईब व दीबोन उबस्थानीं विलाप करण्यास चकून जात आहेत; नबो व मेदबा यांबरोबर जाऊन मवाब आक्रंदन करीत आहे; सर्वांची डोकी मुंढिलेकीं आहेत; प्रत्येकाची दाढी काढिलेली आहे. ३ आपल्या पेठांत ते गोंगटाट नेसून आहेत; आपल्या धाब्यांवर व चौकांत ते सगळे आकांत करीत आहेत; अधु डाळीत आहेत. ४ हेराबोन व एलाले हीं ओरडत आहेत; याहसार्पर्यंत त्यांचा आक्रोश ऐकूं जात आहे; यास्तव मवाबाचे हत्यारबंद लोक आरोळ्या देत आहेत; त्यांचा जीव धाबरा झाला आहे; ५ माझे हृदय मवाबा-विषयीं आक्रोश करीत आहे; त्याचे सर्दार सोअर नगर, एगलाथ-बलिशीया येथवर पळून गेले आहेत; दहीथ चढणीवर ते रडतरडत चढत आहेत; हीरोनाहमाच्या वाटेवर नाश झाल्याची आरोळी ते करीत आहेत. ६ निन्नीमाचें पाणी आटलें आहे; गवत वाकून गेलें आहे; शाबपाळा सुकून गेला आहे; हिरबळ

१ अथवा : पळलेले लोक तीन वर्षांच्या काळवडी-प्रमाणें सोअरपर्यंत निघून गेले आहेत-

नाहीशी झाली आहे. ७ यास्तव त्यांनी वाचविलेले व साठविलेले धन ते बाहुंजांच्या ओहळ्यापलीकडे नेत आहेत. ८ कारण मवाबाच्या प्रदेशांत चोहोंकडे आरडा-धोरड झाली आहे; त्यांचें आर्कदन एखाड्यापर्यंत, त्यांचा आक्रोश बैर-एलीमापर्यंत ऐकूं जात आहे. ९ दीमोनाचे जलप्रवाह रफानें भरले आहेत; आणि दीमोनावर मी आणखी अरिष्ट आणणार; मवाबाच्या वाचलेल्या लोकांवर व देशांतील अवशिष्ट लोकांवर एक सिंह आणणार.

१६

१ अधिपतीस पाठवायान्ना कोकरांचा नज-राणा तुम्ही रानाजवळचें सेला येथून सीयोन-कन्येच्या पर्वताकडे रवाना करा. २ कारण कोळ्यांतून उडविलेल्या भटकणाऱ्या पाखरांप्रमाणें मवाबाच्या कन्या आणोनच्या उताराजवळ भटकतील. ३ मसलत दे, निर्णय कर; भरदुपारी आपली छाया रात्रीसारखी कर; घालवून दिलेल्यांस लपवि, भटकणाऱ्यांस दाखवून देऊं नको. ४ माझ्या घालवून दिलेल्यांस तुजजवळ राहूं दे; मवाबाला छटारंपासून आसरा हो; कारण पिऊन काळणारा नष्ट झाला आहे; नासधूस बंद झाली आहे; प्रायःसि करणारे देशांतून नाहीतसे झाले आहेत. ५ बसतल्याचें सिंहासन स्थापिलें आहे; त्यावर दाविदाच्या देऱ्यांत कोणीएक सत्यनिष्ठ विराजमान होईल; तो न्याय करणारा, न्यायप्रिय, धार्मिकतेत निपुण असा असेल.

६ मवाबाच्या गवांविषयी आम्ही ऐकून आहों; तो मोठा अभिमानी आहे; त्याचा उन्मत्तपणा, त्याचा गर्व व त्याचा क्रोध, यांविषयी आम्ही ऐकून आहों; त्याची बढाई निरर्थक आहे. ७ यास्तव मवाब स्वतःविषयी विलाप करील, सर्व लोक शोक करतील, कीर-दरेसेबाच्या नेतृत्वाच्या अभावाविषयी आम्ही निराषा होऊन तुम्ही उरता आहो. ८ तुम्हाला हे सुचिल्याच्या द्राक्षसुता हीं सुकून गेलीं आहेत; द्राक्षांच्या अधिपतींनी तिच्या रसाचें अंशूर घडून घ्याविले आहेत; ती याजेरान्त विस्तारली होती, तीं सैन्यांवर पसरली

होती; तिच्या फांया चोहोंकडे पसरून समुद्रापलीकडे गेल्या होत्या; ९ म्हणून मी याजेराच्या विलापाप्रमाणें सिन्धेच्या द्राक्षलतेविषयी विलाप करितों; हे हेसबोना, हे एलाले, मी आपल्या अश्रूंनी तुम्हाला न्हाऊं घालीन. कारण उन्हाळ्यांतील तुम्या फळांच्या व पिकांच्या हंगामाच्या वेळीं रणशब्द कानीं पडला. १० सुपीक मळ्यांतला आनंद व उल्लास नाहीसा झाला; द्राक्षीच्या मळ्यांत गायनाचा व हर्षाचा गजर होत नाही; द्राक्ष-कुंडांत द्राक्षें तुडवून कोणी द्राक्षारस काढित नाही; द्राक्षांच्या हंगामांतला उत्सवशब्द मी बंद केला आहे. ११ ह्यामुळें माझी आंतडी मवाबासाठी, माझें काळीज कीर-दरेसासाठीं वीणेप्रमाणें नाद करित आहे. १२ मवाब देवदर्शन घेईल आणि उंच स्थानीं राहून राहून धकेल; देवघरांत प्रार्थना करावयास जाईल तरी त्याचें कांहीं चाळणार नाही.

१३ मवाबाविषयी गतकाळीं परमेश्वरानें जें वचन विहित केले तें हें: १४ आतां परमेश्वर म्हणतो, सालदाराच्या मुपतीप्रमाणें तीन वर्षांत मवाबाचें वैभव त्याच्या सगळ्या मोठ्या समुदायासह क्षीण होईल; त्याचा अवशेष राहिल, पण तो असत्य; म्हणण्यासारखा नसणार.

१ दिमिष्काविषयीची देववाणी :

१७

पाहा, दिमिष्क हें नगर या नांवाला मुकलें आहे; तें मोडतोडीचा डीग बनलें आहे. २ अरोएराचीं नगरें लोक सोडून गेले आहेत; तीं गुरांच्या कळपांचीं ठिकाणें झालीं आहेत. ते तेथें बसतात; त्यांस मेढाविणारा कोणी नाही. ३ एफ्राइमाची तटबंदी, दिमिष्काचें राज्य व अरामाचा अवशेष हीं नाहीतशीं होतील; द्राक्षांच्या वैभवाची गत झाली तरी त्यांचीं होईल, असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो. ४ त्या समीप असें होईल कीं याकोबाचें वैभव क्षय पावेल, त्याचा पुष्ट देह रोड होईल. ५ कापणी करणारा उभ्या पिकाची कळवी बसून अग्रिमः हातानें कणसें कापितो तसें होईल; रफाईम खोऱ्यांत कोणी

१ अधवा: कोसळलेल्या पायांविषयी

कणसें टिपितो तसें होईल. ६ तरी जैतून झाड हालविलें असतां त्यावर कांहीं फळें शिक्क राहतात, वरच्या फांदीवर दोनतीन व त्याच्या अगदी बाहेर पसरलेल्या बहुफल शाखांवर चारपांच राहतात, तसा त्यांचा शेष राहील, असें परमेश्वर इस्राएलाचा देव म्हणतो. ७ त्या समयी मनुष्य आपल्या उत्पन्नकर्त्याकडे पाहील; त्याचे डोळे इस्राएलाच्या पवित्र प्रभूकडे लागतील. ८ आपल्या हातांनी बनविलेल्या वेद्यांकडे तो पाहणार नाही; आपल्या बोटांनी घडिलेल्या अशेरामूर्ति व सूर्य-मूर्ति यांकडे तो पाहणार नाही. ९ त्या समयी इस्राएलाच्या मीतीस्तव सोडून दिलेल्या व उद्वस्त झालेल्या वनांतील आणि डोंगराच्या माथ्यावरील स्थळांप्रमाणें त्याचीं तट-बंदीचीं नगरें होतील; तीं उजाड होतील. १० कारण तूं आपल्या तारणकर्त्या देवाला विसरलास व आपल्या आश्रयाच्या दुर्गाचें स्मरण केलें नाही; म्हणून तूं मनोरम झाडांची लगवड केली व परदेशीय द्राक्षलतेचीं फळें लाविलीं; ११ तीं तूं लाविलीं त्या दिवशीं त्यांला तूं कुंपण घातलें व लाविलेलें बीं दुसऱ्या दिवशीं सक्काळीं फुलावें असें केलें; पण त्याचा हंगाम दुःखाच्या व दुःसह क्लेशांच्या दिवशीं केराचा ढीग होईल.

१२ अरेरे, बहुत राष्ट्रांचा केवढा हा गळबला ! समुद्राच्या गर्जेनेसारखा ते गळबला करितात; केवढी ही राष्ट्रांची खळबळ ! ती महापुराच्या खळखळीसारखी खळबळ करितात; १३ राष्ट्र महापुराच्या खळखळीसारखी खळबळ करितात; परंतु तो त्या खळबळीस प्रतिरोध करील व ती नाहीशी होईल; डोंगरांवरचें भूस व वावटळींतील धूळ हीं वाऱ्यापुढें उडून जातात तशी ती नष्ट होईल. १४ संध्याकाळीं पाहाल तर थरकांप; पहाट झाली नाही तों तिचा फडशा. जे आम्हांस छुटितात त्यांच्या वांब्याल हें आहे; जे आमचा अपहार करितात त्यांच्या हिस्साल हें आहे.

१ अथवा : अदोनिस देवताच्या झाडांची.

२ अथवा : अन्य देवांच्या द्राक्षलतेचीं.

१ अरे, कुशांतील नद्यांपलीकडल्या फड-
१८ फडणाच्या पंखांच्या देवा ! २ तो पाण्यावर चालणाऱ्या लव्हाळ्यांच्या नावांतून जलमार्गानें वकील पाठवितो. शीघ्रगति दूतांनो, त्या उंच बांध्याच्या व तुळतुळीत अंगाच्या राष्ट्रकडे जा; ते लोक मूळ-पासूनच भयंकर आहेत. तें हुकमत चालविणारें व पादा-क्रांत करणारें राष्ट्र आहे; त्याची भूमि नद्यांनीं विभागिलेली आहे. ३ अहो भूतलवासी अखिल जनहो, पृथ्वीवरील रहिवास्यांनो, पर्वतांवर ध्वज उभारण्यांत येईल तेव्हां तुम्ही पाहा; तुतारी वाजविण्यांत येईल तेव्हां ऐक.

४ परमेश्वरानें मला सांगितलें कीं सूर्य प्रकाशत असतां स्वच्छ ऊन पडतें व कापणीच्या समयी उष्णकाळीं दहिंवरयुक्त अन्न येतें, तसा मी शांत राहून आपल्या निवासस्थानांतून अवलोकन करीन. ५ कारण मोहर गळल्यावर त्याच्या जागीं दाखें येऊन पिकावयास लागतात तेव्हां हंगामापूर्वीं तो कोयत्यांनीं डहाळ्या छटील व पसरलेल्या फांचा तोडून टाकील. ६ डोंगरांवरील अघाशी पक्षांसाठीं व देशांतील गुराडोरांसाठीं त्या सर्व पडून राहतील; त्यांवर अघाशी पक्षी उन्हाळ्य काढितील आणि देशांतील सर्व गुरेडोरे हिंवाळ्य काढतील. ७ त्या समयी उंच बांध्याचे व तुळतुळीत अंगाचे लोक, मूळपासून भयंकर, हुकमत चालविणारें, पादाक्रांत करणारें, ज्या राष्ट्राची भूमि नद्यांनीं विभागलेली आहे तें, सेनाधीश परमेश्वरानें नाम दिलेल्या स्थळीं म्हणजे सीयोन डोंगरावर सेनाधीश परमेश्वराला स्वतांचा नजराणा म्हणून अर्पील.

१ मिसर देशाविषयींची देववाणी :
१९ परमेश्वर शीघ्रगति मेघावर आरूढ होऊन मिसराकडे येत आहे; मिसरातील मूर्ति त्याज-समोर कांपत आहेत आणि मिसरानें हृदय आंतल्या आंत विरघळत आहे. २ मी मिसरी मिसऱ्यांवर उठवीन;

१ अथवा : परमेश्वराला नजराणा अर्पील.

प्रत्येक आपल्या भावाबरोबर व प्रत्येक आपल्या शेकाऱ्याबरोबर, नगर नगराशी, राज्य राज्याशी लढेल. ३ मिसराच्या अंगाची हिंमत खचेल; त्याची मसळत मी व्यर्थ करीन; ते मूर्तीला, मंत्रिकांला, भूत-वैद्यांला व याकण्यांला प्रश्न विचारितील. ४ मी मिसर्यांला एका कठोर घन्याच्या हाती देईन; एक उग्र राजा त्यांज-वर सत्ता करील, असे प्रभु, सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो.

५ समुद्राचे पाणी आदून जाईल, नदी आदून कोरवी होईल. ६ नदीच्या काठ्यांला घाण सुटेल; मिसर देशाचे काळवे बारीक होऊन सुकून जातील; बोक व लष्कळे सुकून जातील. ७ नील नदीजवळची, नील नदीतीरीचीं कुपे व नील नदीच्या आसपासची सर्व शेती बाळून जाईल व तीतील सर्व कांही विवस्त्र नदीसिं होईल. ८ तेव्हा धीवर शोक करितील; नील नदीत गळ टाकणारे सर्व विलाप करितील; पाण्यावर पाम टाकणारे म्लान होतील. ९ पिंजळेच्या तामाचे काम करणारे, कापसाचे वीण-काम करणारे काळवंडतील. १० देशाचे स्तंभ भंग होतील; वेतन घेऊन काम करणाऱ्या सर्वांची मने खिन्न होतील.

११ सोधनाचे सरदार, फारोचे शहाणे मंत्री निव्वळ मूले बनले आहेत; त्यांची मसळत पश्या-समान झाली आहे; मी शहाण्यांचा पुत्र आहे, मी प्राचीन राजांचा वंशज आहे असे तुम्ही फारोज कसे म्हणतां ? १२ तुम्हे शहाणे कोठें आहेत ? त्यांनी तुला आता सांगवें. मिसराविषयी सेनाधीश परमेश्वराने काय संकल्प केला आहे हें त्यास कळू या. १३ सोधनाचे सरदार मूले बनले आहेत; नोफाचे सरदार फसले आहेत; मिसरी गोत्रांची कोनखिल असे जे, त्यांनी मिसरास बहुकविलें आहे. १४ परमेश्वराने त्यांच्यांस आंतर्ज्ञात घातकी आहे; मयपी वांति करित लोळतो तसे त्यांनी मिसर देशाला त्याच्या प्रत्येक कामांत बहुकविलें आहे. १५ तेव्हा शीर अथवा शेपूट, श्राव्यी किंवा लष्काळ यांस करितां येईल असे एकही कार्य मिसर देशांत उरणार नाही.

१६ त्या काळी मिसरी लोक बायकांसारखे होतील; सेनाधीश परमेश्वर त्यांजवर आपला हात उगरील

त्यामुळे ते थरथर कांपतील व भयभीत होतील. १७ तेव्हां यहुदाची भूमि मिसर देशाला भीतिप्रद होईल; तिचे मिसर देशाजवळ कोणी नांव काढित्वास तो भयप्रस्त होईल; सेनाधीश परमेश्वराने जो संकल्प त्याजविषयी योजिला आहे त्यामुळे असे होईल.

१८ त्या समयी मिसर देशाची पांच नगरे कानान देशाची भाषा बोलतील; तीं सेनाधीश परमेश्वरपुढे एकनिष्ठतेची शपथ वाहतील; त्यांपैकी एकाला ईर-इरेस (विनास-नगर) म्हणतील.

१९ त्या काळी मिसर देशाच्या मध्ये परमेश्वरसाठी वेदी होईल, व त्याच्या सीमेवर परमेश्वरसाठी स्तंभ होईल. २० ही मिसर देशांत सेनाधीश परमेश्वराने चिन्ह व साक्ष अशी होतील; आपणांवर जुद्धम करणाऱ्यांमुळे लोक परमेश्वराचा धावा करितील तेव्हां तो एक उद्धमक व कैमारी पाठवून त्यांस मुक्त करील.

२१ त्या काळी परमेश्वर मिसर्यांस आपली ओळख देईल व मिसरी परमेश्वराला ओळखतील; ते सद्ग व बलि अर्पून त्याची उपासना करितील; ते परमेश्वरास नवस करितील व तो फेडतील. २२ परमेश्वर मिसर देशास म्हारील; मारील व बरेही करील; ते परमेश्वराकडे वळतील आणि तो त्यांची विनंति ऐकेल व त्यांस बरे करील.

२३ त्या काळी मिसरामून अश्वारास इतरता होईल; अश्वार मिसरांत व मिसर अश्वारांत येईल-जाईल; मिसर अश्वाराबरोबर उपासना करील.

२४ त्या काळी मिसर व अश्वार यांचा इस्पाएल हा तिसरा सोबती बनेल व पृथ्वीस मंगलप्रद होईल;

२५ मिसर सेनाधीश परमेश्वराने त्यांस हा आशीर्वाद दिव्ह: माझी प्रजा मिसर चव्य असो; माझ्या हातची कृति अश्वार चव्य असो; आणि माझे वतन इस्पाएल चव्य असो.

२० मिसर देशाच्या राज्या सर्वोभागांमने पाह-
मिसर देशाच्या राज्या सर्वोभागांमने पाह-
मिसर देशाच्या राज्या सर्वोभागांमने पाह-
मिसर देशाच्या राज्या सर्वोभागांमने पाह-
मिसर देशाच्या राज्या सर्वोभागांमने पाह-

वेळीं आमोजाचा पुत्र यश्या याच्या द्वारे परमेश्वर म्हणाला: जा, आपल्या कंबरेचे गोंणताट सोडून टाक, आपल्या पायांतला जोडा काढ. त्यानें तसें केले; तो उघडा व अनवाणी चालला. ३ तेव्हां परमेश्वर म्हणाला; तीन वर्षेपर्यंत मिस्र व कूस यांस चिन्ह व विस्मय व्हावा म्हणून मासा सेंकक यश्या उघडा व अनवाणी चालला; ४ तसा अश्वर देशाचा राजा मिसरांतील बंदिवान व कुशाचे हह्यार केलेले तक्षण व म्हातारे यांस उघडे, अनवाणी व उघड्या कुलुषांनीं, मिस्र देश फजीत व्हावा म्हणून, घेऊन जाईल. ५ ज्या कुशाची त्यांनीं अपेक्षा केली व ज्या मिस्र देशाची त्यांना घमेड वाटली त्याच्यामुळे ते घाबरे व लुब्धित होतील. ६ त्या समयी या समुद्रतीरचे रहिवासी म्हणतील, पाहा, अश्वरच्या राजापासून आम्हांस सोडवावे म्हणून आम्ही जींभी अपेक्षा केली, ज्याकडे आम्ही साहाय्यार्थ पावलों त्याची अशी गति झाली; मग आमचा कसा निभाव लागेल ?

१ समुद्रालातच्या रानाविषयीची देवबाणी :

२१ दक्षिणेकडून जसा वाघटळी क्षपाळानें येतात; तसें रानांतून, मर्यांक देशांतून, अरिष्ट येतें. २ मला कष्टप्रद दृष्टांत शाल्व आहे; छुटेरू छुटीत आहे, ठक ठकवाजी करित आहे. हे एल्लभा, व्हाई कर; हे माहया, वेडा घाल; त्याच्यामुळे लोक टाकीत असलेले सर्व उसासे भी बांबकितों. ३ हें पाहून माझ्या कमरेस कळा लग्गल्या आहेत; प्रसूत होणाऱ्या स्त्रीच्या वेदनांप्रमाणें मला वेदना होत आहेत; मी एवढे आळेपिके देत आहे कीं मला ऐकू येत नाही; मी इतका घाबरलों आहे कीं मला दिसत नाही. ४ माझे हृदय धवधडतें; भीतीनें मी त्रस्त झालों आहे; माझी आवडती वेळ संध्याकाळ मला कंषित करणारी झाली आहे. ५ ते मेजवानीची तयारी करतात; ते पद्धरेकडीं ठेकतात; खातात-पितात; सरसकट होऊं उठता; जेवणीकडे लक्ष घेतात. ६ परमेश्वर असा म्हणाला; जा, एतें वेळेंच देवां

त्याच्या नजरेस पडेल तें त्यानें कळवावे. ७ रथ, जोडीजोडीनें चालणारे घोडेस्वार, गाढवांवर बसलेले स्वार व सांडणीस्वार हे त्याच्या दृष्टीस पडले तेव्हां त्यानें अतिशयित उक्तेंठेनें कान लाविले. ८ तो सिंहनाद करून म्हणाला, प्रभू, मी दिवसा बुकजावर एकसारखा उभा असतां, रात्रीच्या रात्री आपल्या चौकीवर काडितों. ९ तर पाहा, पायदळ, जोडीजोडीनें चालणारे घोडेस्वार येत आहेत; ते उच्च स्वरानें म्हणतात, बाबेल पडला हो पडला; त्याच्या देवांच्या सर्व मूर्तिं जमिनीवर आपटून फोडल्या.

१० हें माझ्या मळलेल्या, माझ्या खळ्यांतल्या धान्या, इस्त्राएलाचा देव, सेनाधीश परमेश्वर, याजकडून जें मीं ऐकलें तें मीं तुम्हांस कळविलें आहे.

११ तुमाविषयीची देवबाणी :

सेईरातून मला शब्द ऐकू येतो कीं जागल्या, रात्र किती झाली ? जागल्या, रात्र किती झाली ? १२ जागल्या म्हणाला, पहाट होत आहे, रात्रहि होणार; तुम्हांला कोही विचारावयाचे असले तर विचारा; परंत या.

१३ अरबस्तानाविषयीची देवबाणी :

ददानीच्या काफल्यांनो, तुम्हांस अरबस्तानांतील रानांत रात्र कंठवी लागेल. १४ तान्हेच्यासाठीं पाणी आणा; तेमा देशातील रहिवासीनां, पळणाऱ्यांच्या भेटीस भाकरी घेऊन या. १५ तरवारी, उफसलेल्या तरवारी, वाकविलेले धनुष्य व घोर संग्राम यांपासून ते पळत आहेत. १६ कारण प्रभूनें मला असें सांगितलें आहे कीं सालदाराच्या मुदतीप्रमाणें एक वर्षाच्या मुदतीत केदारानें सर्व वैभव लयास जाईल; १७ केदार देशांतील धनुषारी वीरांची संख्या थोडीच उरेल; कारण परमेश्वर, इस्त्राएलाचा देव, हें बोलला आहे.

१ दृष्टांतानें खोरें याविषयीची देवबाणी :
२२ तुम्ही सर्व घान्यांवर चढलां त्या तुम्हांस काय झालें ? २ हे गोंगाटानें भरलेल्या, गजबजलेल्या

झहरा, उत्सवशब्द करणाऱ्या नगरा, तुझ्यांतील वध पाव-
लेले तरवारीनें वधिले नाहीत, युद्धांत मारिले नाहीत.
३ तुझे सर्व सरदार एकत्र मिळून पळाले; धनुष्यास
बाण लाविल्यावांचून त्यांस बद्ध केले; तुझ्यांतून पळून
जात होते त्यांपैकी जे हातीं लागले त्या सर्वांस एकत्र
बांधिले. ४ शाकृतितां मी म्हणालों, मजवरून आपली दृष्टि
फिरवा; मी मनस्वीं रडणार आहे; माझ्या लोकांच्या
कन्येचा नाश झाला आहे; त्याबद्दल माझे सांत्वन
करण्याचे श्रम घेऊं नका.

५ कारण दृष्टांताच्या खोऱ्यांत हा दिवस प्रभु, सेनाधीश
परमेश्वर यानें गडबडीचा, पायमल्लीचा व घाबरण्याचा
असा नेमिलेला आहे; या दिवशीं भिती मोडतील आणि
डोंगरांत आरोळ्यांचा प्रतिध्वनि होईल. ६ एलामानें भाता
घेतला आहे. पायदळ व घोडेस्वार हेहि त्याजबरोबर आहेत;
कीरानें ढालीची गवसणी काढिली आहे. ७ असें झालें आहे
कीं तुझीं उत्कृष्ट खोरीं रयांनीं भरिलीं आहेत, व वेशीसमोर
घोडेस्वार रांग धरून उभे आहेत. ८ तेव्हां त्यांन
यद्गदाची झापड व्हावू केली; त्या दिवशीं तूं बनगृहांतील
शाखागाराकडे दृष्टि लाविली. ९ तुम्हीं दाविदाच्या
नगरीचीं भगदाजें पाहिलीं तीं पुष्कळ होती; तेव्हां तुम्हीं
खालील तळ्यांत पाण्याचा संचय केला. १० तुम्हीं
यश्यालेमांतील घरांची मोबदाद करून तट मजबूत
करण्यासाठीं बरें पाहिलें. ११ जुन्या तळ्याच्या पाण्या-
साठीं तुम्हीं दोन भिंतींच्या मध्ये हौद केला; पण ज्यानें
हें सर्व केले त्याजकडे लक्ष दिलें नाही; ज्यानें हें पूर्वीच
योजिलें त्याजकडे तुम्हीं दृष्टि लाविली नाही.

१२ त्या समयीं तुम्हीं रडावें, शोक करावा, केस तोडावे,
गोण्यात नेसावें असें प्रभु, सेनाधीश परमेश्वर यानें सांगितलें
होतें; १३ पण पाहावें तो आनंद व हर्ष, बैल मारणें
व मेंढरें कापणें, मांस खाणें व द्राक्षारस पिणें चालले
आहे; उद्यां मरावयाचें आहे म्हणून खाऊनपिऊन घेऊं
या, असें ते म्हणत आहेत. १४ सेनाधीश परमेश्वरानें
माझ्या कानांत सांगितलें आहे कीं तुम्हीं मरावें
ह्याचिवाय या अन्यायाचें दुसरें प्रायश्चित्त खरोखर
नाहीं, असें प्रभु, सेनाधीश परमेश्वर, म्हणतो.

१५ प्रभु, सेनाधीश परमेश्वर असें म्हणाला कीं जा,
राजमहालांतील व्यवस्था पाहणारा कारभारी जो
शेबना त्याजकडे जाऊन असें म्हण : १६ येथें तुझें
काय आहे ? येथें तुझें कोण आहे ? तूं आपल्यासाठीं
थडगें खोदविलें आहे; उचस्यळीं थडगें खोदविलें आहे;
खंडक कोरून तूं आपणासाठीं जागा केली आहे. १७ पाहा,
परमेश्वर तुला बलवान पुरुषाप्रमाणें झुगारून देणार आहे;
तुला मगरमिठींत धरणार आहे. १८ तुझी मोट
बांधून तुला चेंडूसारखें विस्तृत प्रदेशावर फेकून देणार
आहे; अरे स्वामिगृहास कलंक लावणाऱ्या, तेथें तुला
मरण येईल : तुझे ऐश्वर्याचे रथ तेथेंच राहतील. १९ मी
तुला तुझ्या हुद्दपावरून काढून टाकीन; तो तुला तुझ्या
पदावरून खाली ओढील. २० त्या समयीं असें होईल
कीं माझा सेवक, हिल्कीयाचा पुत्र एत्याकीम, यास
मी बोलावीन; २१ त्याला तुझा भ्रगा घालीन; त्याला
तुझा कभरबंद कशीन; तुझी सत्ता त्याच्या हातीं
देईन; तो यश्यालेमकरांचा व यद्गदाच्या घराण्याचा
पिता होईल. २२ दाविदाच्या घराण्याची किळी त्याच्या
खांवांवर ठेवीन; त्यानें उघडलें तर कोणी बंद करणार
नाहीं; त्यानें बंद केले तर कोणी उघडणार नाही.
२३ मजबूत ठिकाणाच्या खुंटीसारखें मी त्याला स्थिर
करीन; म्हणजे तो आपल्या पित्याच्या घराण्यास
वैभवशाली अमसन होईल. २४ त्याच्या पित्याच्या
घराण्याच्या सर्व शाखा व प्रतिशाखा, पंचपात्रीपासून
सुरईपर्यंत सगळीं पात्रें, यांचा भार त्याजर लटकून
राहील. २५ सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, त्या दिवशीं
मजबूत ठिकाणीं बसलेली खुंटी ढकेल; ती कापली
जाऊन खाली पडेल व तीवरील भार छेदिला जाईल;
कारण परमेश्वर हें बोलला आहे.

१ स्रोतविषयीची देववाणी :
२३ ताशींशच्या गळबतांतो, हायहाय करा; त्याचा
विष्वंस झाला आहे; तेथें आतां घरदार किंवा
बंदर राहिलें नाही; किती लोकांच्या देशांतून त्यांस ही

खबर कळली. २ समुद्रतीरीच्या रहिवास्यांनो, भीतीनें स्तब्ध व्हां; समुद्रपर्यटन करणारे सीदोनी व्यापारी तुला समुद्र करीत. ३ महासागरावरून आलेले शीहोर यद्यीचें उत्पन्न, व नील नदीचें पीक हीं त्याचीं मिळकत होती; तें शहर राष्ट्राचें पेट झालें होतें. ४ हे सीदोना, फर्जात हो; समुद्र, समुद्रदुर्ग म्हणत आहे: मी वेणा दिल्या नाहींत, प्रसवलों नाहीं, तरुणांस वाढविलें नाहीं, कुमारी ल्हानाच्या मोठ्या केल्या नाहींत. ५ भिसर देशास ही बातमी पोहंचेल तेव्हां: सोराच्या ह्या वर्तमानानें ते घेरांत पडतील. ६ ताव्यांशास निघून जा; समुद्रतीरीच्या रहिवास्यांनो; हायहाय करा. ७ हेंच का तुमचें आनंदपूर्ण नयर ? तें अति प्राचीन काळपासून बसलेलें आहे; त्याचे पाय बसाहतीसाठीं त्याला दूरदूर टेंडून मेले.

८ सोरें ही राजमुकुटदात्री; तिचें व्यापारी सरदार, तिचे उदशी जगांतले महाजन; तिच्याविषय हें कोणी बोजिलें ? ९ सर्व डारमडौलास बडा लागोवळ व जगांतील सर्व महाजनांनीं अप्रतिष्ठा व्हावी, म्हणून हें सेनाधीश परमेश्वरानें कीर्तिलें आहे. १० अगो ताव्यांशकप्ये, तूं नील नदीप्रमाणें आपली भूमि व्यापून टाक, तुला आतां अंतर्काव करणांश कविबंध राहिला नाहीं. ११ परमेश्वरानें आपला हात समुद्रवर उगारिला आहे; त्यानें राष्ट्रास बरथर व्हाविलें आहे; त्यानें कनाभासबंधानें अक्षी आह्ला केली आहे कीं त्याचे दुर्ग नष्ट करावे. १२ तो म्हणाला, हे कलंक लागलेल्या सीदोनाच्या कुमारीके, तूं इत-पर उल्लसणार नाहींस; ऊठ, किती लोकांच्या देशांत निघून जा; तेथेहि तुजें थारा मिळणार नाहीं.

१३ खास्यांचा देश पाहा, तो आतां रीष्ट नाहीं; त्यांची भूमि अक्षुण्यांनीं वनचरांसाठीं सोडिली आहे; त्यांनीं मोचें खवून तिचे महाल जमीनदोस्त करून ती उद्ध्वस्त केली आहे. १४ ताव्यांशच्या गलबतानो, हायहाय करा. तुमचा दुर्ग उद्ध्वस्त केला आहे. १५ त्या काळीं असें होईल कीं एकाच राजाच्या कारकीर्दीच्या इतकी म्हणजे सत्तर वर्षे सोराची विस्तृति पडेल; सत्तर वर्षे संपल्यावर वेद्येच्या ह्या गण्यांत सांगितल्याप्रमाणें सोराचें होईल: १६ स्मरणां-

तून गेलेले वेद्ये, हातीं किनरी घे, शहरभर भटक, चांगलें वाजीव, पुष्कळ गा, म्हणजे तुजें स्मरण राहील. १७ हीं सत्तर वर्षे गेल्यावर असें होईल कीं परमेश्वर सोरेचा समाचार घेईल; ती पुनः आपल्या कमाईकडे फिरेल; ती भूगुष्टावरील सर्व राष्ट्रांनीं व्यभिचार करील. १८ तिच्या व्यापाराची प्राप्ति व तिची कमाई परमेश्वराला समर्पून पवित्र होईल; तीं मांडारांत ठेवणार नव्हांत; तिचा संचय करणार नाहींत; तर जे परमेश्वराच्या सन्निध असतात त्यांस भरपूर खावयास मिळवें व त्यांनीं उंची बळें त्यावी म्हणून तिच्या व्यापाराची प्राप्ति त्यांच्या कामीं लागेल.

१ पाहा, परमेश्वर पृथ्वी रिक्त करीत आहे, २४ तिला जोसाड करीत आहे, तिला विरूप करीत आहे व तिच्या रहिवास्यांची क्षणाक्षण करीत आहे. २ तेव्हां जशी लोकांची तशी याजकाची, चाकराची तशी धन्याची, दासीची तशी धनिणीची, विकत घेणाऱ्याची तशी विकत देणाऱ्याची; सावकासाची तशी कुळकची, धनकरोबी तशी म्हणकरोबी स्थिति होईल. ३ पृथ्वी अगदीं रिक्त होईल, तिची वृष्ट होईल; कारण परमेश्वर हें वचन बोल्ल्या आहे. ४ पृथ्वी शोकाकुल व क्रुधा झाली आहे; जय झुलून क्रुधा झालें आहे; पृथ्वीवरील प्रसिद्धित जन जखेर झाले आहेत. ५ पृथ्वी आपल्या रहिवास्यांकडून प्रष्ट झाली आहे, कारण त्यांनीं नियमांचें उल्लंघन केलें आहे, विधींचें अतिक्रमण केलें आहे आणि सनातन करार मोडिला आहे. ६ यास्तव पृथ्वी श्मपानें ग्राथिली आहे, तिचे रहिवासी पापाचें फळ भोगीत आहेत, पृथ्वीचे रहिवासी जडून भस्म झाले आहेत, मानव थोडेच उरले आहेत. ७ नवा द्राक्षारस शोकाकुल झाला आहे, द्राक्षी करपून गेली आहे, हर्षित मनाचे सर्व जन उसासे टाकीत आहेत. ८ डफांचा हर्षनाद बंद पडला आहे, उत्सव करणाऱ्यांचा कळा थांबला आहे, किनरीचा हर्षनाद बंद झाला आहे. ९ ते गातगात द्राक्षारस पीत नाहींत, मद्यप्यांस मद्य

कड्ड लागते. १० व्यक्त्वाभ्रष्ट नगर भंग पावलें आहे; प्रत्येक घर बंद पडलें आहे, कोणाचाहि आंत रिषाव होत नाही. ११ बाहेर रस्त्यांत द्राक्षारसास्तव ओरड चालली आहे, सर्वे उत्सव मावळला आहे, पृथ्वीचा हर्ष लोपला आहे. १२ नगरांत नुसती ओसाडी झालेली आहे; वेशीचा भुगाभुगा झाला आहे. १३ जैतून वृक्ष हालविल्यावर, द्राक्षांचा हंगाम आटोपल्यावर, सरवा चेचतांना जशी थोडीशी फळें राहतात तसें पृथ्वीवरील राष्ट्रांचें होईल.

१४ ते उच्च स्वरांनं गजर करितील, परमेश्वराच्या प्रभावास्तव समुद्रावरून गजर करितील. १५ यास्तव उगवतीकडल्या लोकांनो, परमेश्वराचें गौरव करा; समुद्रतीरीं राहणाऱ्यांनो, इस्त्राएलाचा देव परमेश्वर याच्या नामाचें गौरव करा. १६ धार्मिकाची प्रतिष्ठा होवो अशीं गीतें दिग्गतापासून आमच्या कानीं पडलीं.

तेव्हां मी म्हणालों माझा नाश झाला हो नाश झाला ! हाय हाय ! ठकांनीं ठकविलें, ठकांनीं ठकबाजीनं ठकविलें. १७ हे पृथ्वीवरील रहिवाऱ्या, दरारा, खाडा व पाश हे तुजपुढें आहेत; १८ असें होईल कीं दराऱ्याच्या शब्दा-मुळें पळणारा खाड्यांत पडेल, खाड्यांतून निभावलेला पाशांत सांपडेल; कारण आकाशाचीं द्वारें उघडलीं आहेत, पृथ्वीचे आधार हालत आहेत. १९ भूमि अगदीं फाटून गेली आहे, भूमि साफ फुटून गेली आहे, भूमि अतिशय हादरून गेली आहे. २० भूमि मघयासारखी झोकांब्या खात आहे, माचाळासारखी झुलत आहे; तिच्या अपराधांचा भार तिला दाबीत आहे; ती पडेल, आणि पुनः उठणार नाहीं.

२१ त्या समयीं असें होईल कीं उच्च आकाशांत आकाशत्यांचें सैन्य व भूमीवर भूमीचे राजे यांची परमेश्वर झडती घेईल. २२ बंदिवांनांस जसें अंधार-खणींत कोंडितात, तसें त्यांस कोंडितील व कारागृहांत ठेवितील; आणि बहुत दिवसांनीं त्यांची झडती घेतील. २३ चंद्र तांबूस होईल, सूर्य फिका पडेल; कारण सेनाधीश परमेश्वर सीयोन डोंगरावर व यरूशलेमांत आपल्या प्रजेतील वडिलांसमोर वैभवानें राज्य करील.

१ हे परमेश्वरा, तूं माझा देव आहेस; मी २५ तुझी थोरवी वर्णान, तुझ्या नामाचें स्तवन करीन; कारण तूं आश्चर्यकारक कृत्यें केलीं आहेत; तूं आपले पुरातन संकल्प पूर्ण सत्वशीलतेनं सिद्धीस नेले आहेत. २ तूं शहराला मोडतोडीचा ढोंग बनविलें आहे; तटबंदीचा गांव धुळीस मिळविला आहे; विदेश्यांच्या वाढ्यांनीं भरलेलें शहर नष्ट केलें आहे; त्याचा कधीं जीर्णोद्धार होणार नाहीं. ३ यास्तव आडदांड लोक तुझें गौरव करितील, बलात्कारी लोकांचीं शहरें तुझें भय धरितील. ४ कारण उग्र लोकांचा झपाटा जसा वादळाप्रमाणें भिंतीवर आदळावा तसा तूं दुर्बलास दुर्ग, लाचारास विपत्कार्णी आश्रय, वादळांत निवारा, उन्हांत सावली, असा त्यास झालास. ५ रक्ष भूमीवर जसा सूर्याचा ताप शांत व्हावा तसा उग्र लोकांचा गोंगाट तूं शांत करितोस; मेघाच्या छायेनं जसा सूर्याचा ताप क्षीण होतो तसें बलात्कार्यांचें जयगीत होतें.

६ सेनाधीश परमेश्वर ह्या डोंगरावर सर्वे राष्ट्रांसाठीं मिष्टान्नाची मेजवानी, राखून ठेविलेल्या द्राक्षारसाची मेजवानी करित आहे; उल्लूख मिष्टान्नाची व राखून ठेविल्यावर गाळलेल्या द्राक्षारसाची मेजवानी करित आहे. ७ सर्वे लोकांस झाकून टाकणारें झाकण, सर्वे राष्ट्रांस आच्छादून टाकणारें आच्छादन, तो या डोंगरावरून उडवून देत आहे. ८ तो मृत्यु कायमचा नाहीसा करितो, प्रभु परमेश्वर सर्वांच्या मुखांवरील अश्रु पुसितो; तो अखिल पृथ्वीवरून आपल्या लोकांची अप्रतिष्ठा दूर करितो, कारण परमेश्वर हें बोलला आहे.

९ त्या समयीं ते म्हणतील, पाहा, हा आमचा देव ! याची आम्ही आशा धरून राहिलों; तो आम्हेंचें तारण करील; हाच परमेश्वर आहे; याची आम्ही आशा धरून राहिलों; त्यानं केलेल्या तारणानें आपण उल्लस व हर्ष पावें. १० परमेश्वराचा हात ह्या डोंगरावर राहिल, व जसें शेणाच्या खाईतील रेंद्यांत गवत तुडवितात तसें मवावास जाणच्या जागीं तुडवितील. ११ जसा पोहणारा पोहण्यासाठीं शेपा टाकितो तसा तो तीत शेपा

टाकील; त्यानें आपल्या हाताची करामत कितीहि चालविली तरी परमेश्वर त्याचा गर्व दडपून टाकील. १२ तो तुझी उंच तटबंदी पाहून कोसळून टाकील, आणि जमीनदोस्त करून धुळीस मिळवील.

२६ १ त्या समयीं यहूदा देशांत हें गीत गातील; आमचें नगर तटबंदी केलेलें आहे; तारण हेंच त्याचे कोट व तट नेमिले आहेत. २ वेशी उघडा म्हणजे सत्याचें पालन करणारें धार्मिक राष्ट्र आंत येईल. ३ ज्याचें मन तुझ्या ठायीं स्थिर झालें आहे त्यास तूं पूर्ण शांति देतोस, कारण त्याचा भाव तुजवर असतो. ४ परमेश्वरावर सर्वकाळ भाव ठेवा, कारण प्रसू परमेश्वर हा सनातन आभ्रयदुर्ग आहे. ५ उच्चस्थली राहणाऱ्यांस त्यानें खालीं आणिलें आहे; त्यानें उच्च नगर पाहून टाकिलें आहे, जमीनदोस्त केलेलें आहे, धुळीस मिळविलें आहे. ६ तें पायां-खालीं तुढवितील; गरिबांचे पाय, दीनांचीं पावले देखील तें तुढवितील. ७ धार्मिकाचा मार्ग नीट आहे; तूं न्यायपरायण असून धार्मिकाची मति सरळ करितोस.

८ हे परमेश्वर, तुझ्या न्यायमार्गांत राहून तुझी आम्ही प्रतीक्षा करित आहों; तुझ्या नामाची व तुझ्या स्मरणाची उत्कंठ आमच्या जिवांस उमगून राहिली आहे. ९ राज्ञी माझ्या जिवांस तुझी उत्कंठ लागली; मीं अथदीं अंतःकरण-पूर्वक तुझां शोध करीन; कारण तुझीं न्यायकृत्यें पृथ्वीवर होतात तेव्हां जगांत राहणारे धार्मिकता शिकतात. १० दुर्जेनावर कृपा केली तरी तो नीति शिकवण्याचा नाही; धर्मराजांत देखील तो अधर्म करील; परमेश्वराचें ऐश्वर्य त्याला दिसावयाचें नाही.

११ हे परमेश्वर, तुझा हात वर झाला तरी त्यांनीं पाहिलें नाही. लोकांविषयींची तुझी आस्था पाहून ते फजीत होतील; अग्नि तुझ्या शत्रूस मात्रील. १२ हे परमेश्वर, आम्हांसाठीं तूं शांतता स्थापीत करिशील; कारण तूं आम्हांसाठीं आमचीं सर्व कार्यें साधिलीं आहेत. १३ हे आमच्या देवा, परमेश्वर, तुझ्याहून अन्य प्रभूंनीं आम्हांवर सत्ता चालविली होती, पण

तुझ्याच द्वारें आम्ही तुझें नाम स्तवितों. १४ मृत जीवंत होत नसतात, प्रेतें उठत नसतात, तद्गत तूं त्यांची झडती घेऊन त्यांचा विध्वंस केला आहे; त्यांचें स्मरण अगदीं नाहीतें केलेलें आहे. १५ तूं राष्ट्राची वाढ केली आहे, हे परमेश्वरा, तूं राष्ट्राची वाढ केली आहे; तूं आपला महिमा दाखविला आहे; तूं देशाच्या चतुः-सीमा वाढविल्या आहेत.

१६ हे परमेश्वरा, संकटाच्या वेळीं त्यांनीं तुजकडे दृष्टि फिरविली; त्यांस तुजकडून शिक्षा झाली तेव्हां त्यांनीं मंद स्वरांनें आपले हृदय तुला कळविलें. १७ प्रसूति-काळ जवळ आलेली गरोदर स्त्री जख्मी वेणा देते व वेदनांनीं ओरडते तसे, हे परमेश्वरा, तुझ्या दृष्टीसमोर आम्ही झालों आहों. १८ आम्ही गरोदर होतो, आम्ही वेणा दिल्या, पण आम्ही जसे काय वारा प्रसवलों; आम्ही देशाचा कांहीं उद्धार केला नाही; देशांत बस्ती करावयास कोणी जन्म पावले नाहीत. १९ तुझे मृत जीवंत होतील, माझ्या (लोकांचीं) प्रेतें उठतील. मातीस मिळलेल्यांनो, जाग्रत व्हा; गजर करा; कारण तुजवरील दहिंवर, हें प्रभाताचें जीवनदायी दहिंवर आहे; भूमि प्रेतें बाहेर टाकील.

२० बला, माझ्या लोकांनो, आपआपल्या खोल्यांत जा, दारें लवून घ्या; कोबाचा झपाटा निघून जाई-पर्यंत थोडा वेळ लपून राहा. २१ कारण, पाहा, परमेश्वर पृथ्वीवरील रहिवास्यांना त्यांच्या पापास्तव शासन करण्यास आपल्या स्थानाहून निघाला आहे. शोषलेलें रक्त पृथ्वी प्रगट करील, वधिलेल्यांस ती यापुढें झाकून ठेवावयाची नाही.

१ त्या समयीं परमेश्वर आपल्या दुःखकर, २७ महान व बलवान खड्गानें लिब्याथान चपल सर्प व लिब्याथान वक्र सर्प यांचें पारिपत्य करील; समुद्रातीळ अजगराला ठार मारील.

२ त्या समयीं द्राक्षांच्या रम्य मळ्वाविषयीं गीत गा. ३ त्याची निंगा ठेवणारा मी परमेश्वर; मी त्यास चडोचडी पाणी घालितों; त्याला कोणी उपद्रव करूं नये म्हणून मी त्याची रात्रंदिवस राखण करितों.

४ माझ्या ठावीं राग कसला तो नाहीच; मजपुढें युद्धांत कांटे व कांटेरीं असतीं तर तीं मीं प्रायांखाली तुडवून एकंदर जाऊन टाकिलीं असतीं; ५ पण त्यानें माझा आश्रय घरावा, त्यानें मजबरोबर दोस्ती करावी, मजबरोबर दोस्ती करावी. ६ भावी काळीं याकोब मूळ घरील; इझाएल फुलेल व त्याला फळें येतील; ते फळांनीं भूशुभ भरतील.

७ त्याच्या मारणाऱ्यास मारण्यांत आलें तसें त्यानें त्याला मारिलें काय ? त्यानें ज्यांना वधिलें त्यांच्या वधा-प्रमाणें त्यास वधण्यांत आलें काय ? ८ तूं तिचा त्याग केला तेव्हां तिला तूं बेताचें शासन केलें; पूर्वेकडील वारा वाहत असतां त्यानें तिला प्रबंड वाऱ्यानें उडवून दिलें. ९ अशा रीतीनें याकोबाच्या दोषाचें क्षालन होईल; त्याचें पाप दूर केल्याचें फळ हेंच आहे; तो वेधांचे सर्व चिरे फुटलेल्या चुनखट्यांसारखें करील तेव्हां अश्वरामूर्ति व सूर्यमूर्ति पुनः उभारणार नाहीत. १० तटबंदीचें शहर उजाड आहे; तें रानासारखें सोडून दिलेलें व टाकिलेलें वसतिस्थान झालें आहे; तेथें बासरें चरतात, बसतात व तेथल्या फांधा खाऊन टाकतात. ११ त्याच्या डहाळ्या वाळत्या म्हणजे त्या तोडून टाकतील, लीया बेऊन त्या जाळतील; ते लोक ज्ञानशून्य आहेत म्हणून त्यांच्या उत्पन्नकर्त्याला त्यांचा कळवळा येत नाही, त्यांचा निर्माणकर्ता त्यांजवर कृपा करित नाही.

१२ त्या समयीं असें होईल कीं फरात नदऱ्याच्या प्रवाहापासून तों मिसरी ओढवण्यापर्यंत परमेश्वर मळणी करील, आणि इझाएल लोकानो, तुम्हाला एकएक असें वेचतील.

१३ त्या समयीं असें होईल कीं एक मोठा करण वोजेल; तेव्हां अश्वर देशांत गडप झालेले व मिसर देशांत परांगदा झालेले लोक येतील आणि यरूशलेमांतील पवित्र डोंगरावर परमेश्वरास दंडवंत घालतील.

१ एफ्राइमांतील मद्यप्यांच्या दिमाखखोर मुकुटाचा, द्राक्षारसानें झिंगलेल्यांच्या सुपीक खोऱ्याच्या माथ्यावरील मोठी शोभा देणारें

जें कोमेजणारें फूल त्याचा समूळ नाश होणारः २ पाहा; प्रभूच्या हातीं मजबूत व समर्थ असा कोणी आहे; तो गारांच्या वृष्टीसारखा, नासाडी करणाऱ्या वादळ्य-सारखा, अतिवृष्टीनें आलेल्या महापुराच्या झपाट्या-सारखा सर्व बलांनें तो मुकुट भूमीवर झुगारून देत आहे. ३ एफ्राइमांतील मद्यप्यांचा दिमाखखोर मुकुट पायांखाली तुडविलील. ४ हंगामापूर्वीं आगसलेला अंजीर कोणाच्या दृष्टीस पडला म्हणजे तो हस्तीं लागतांच त्यानें बटकन खाऊन टाकावा, त्याप्रमाणें सुपीक खोऱ्याच्या माथ्यावरील मोठी शोभा देणारें जें कोमेजणारें फूल त्याची गति होईल. ५ त्या दिवशीं सेनाधीश परमेश्वर आपल्या अवशिष्ट लोकांस वैभवी मुकुट, शोभिवंत किरिट असा होईल. ६ न्यायासनावर बसणाऱ्यास न्यायस्फूर्ति, वेशीवर हल्ला करणाऱ्या शत्रूला हटविणाऱ्यांस वीरश्री असा तो होईल.

७ हेहि द्राक्षारसानें भेलकंडत आहेत, मद्यानें झुकांच्या खात आहेत, याजक व सर्वेष्टा हे मद्यानें भेलकंडत आहेत, द्राक्षारसानें गुंग झाले आहेत, मद्यानें झुकांच्या खात आहेत; ते दृष्टांत पाहतांना भेलकंडतात, निर्णय सांगतांना झोके खातात, ८ सर्वे जे वंतीच्या घाणीनें भरली आहेत, निर्मळ जागाच उरली नाही.

९ 'तो कोणाला ज्ञान शिकवितो ? कोणाला संदेश समजावून सांगतो ? वृक्ष तुडलेल्यांस काय ? थानतुट्या बालकांस काय ? १० कारण नियमावर नियम; नियमावर नियम; कानुवर कानु; कानुवर कानु; थोडें येथें, थोडें तेथें; प्रसें तो बोळत असतो.'

११ तोतऱ्यांच्या द्वारे परमार्थेंत तो या लोकाशीं बोलेल; १२ तो त्यांस म्हणाला होता, ही विश्रांति आहे; भंगलेल्यांस विसावा वा; यानें त्यास आराम होईल, तरी ते ऐकतना. १३ ह्यामुळे त्यांस परमेश्वराचा संदेश अशा प्रकारें प्राप्त होईल: नियमावर नियम, नियमावर नियम; कानुवर कानु, कानुवर कानु; थोडें येथें, थोडें तेथें; म्हणजे चालतांना ते अडखळून मार्गें पडतील, भंगतील, पाशांत सांपडतील, पकडले जातील.

१४ यास्तव हेटाळणी करणाऱ्यांनीं, यरुशल्लेमांतील या लोकांचे अधिपतिहो, परमेश्वराचा संदेश ऐका.
 १५ तुम्ही म्हणतां, आम्ही मृत्यूबरोबर करार केला आहे, अधोलोकाबरोबर संकेत केला आहे; संकटाचा लोट येईल तेव्हां तो आम्हांवर येणार नाही, कारण आम्ही लबाडीचा आश्रय केला आहे व कपटाखालीं दडून राहिलों आहों. १६ ह्यास्तव प्रभु परमेश्वर म्हणतो: पाह्य, सीयोनंत पायाचा दगड वसविणारा मी आहे; तो पारखलेला दगड आहे; पायाला योग्य अशी मजबूत व मोठ्यान् ती कोनधिला आहे; विश्वास ठेवणाऱ्याची त्रेधा उडणार नाही. १७ न्याय ही दोरी व धार्मिकता हा ओळंबा असं मी करीन; लबाडीचा आश्रय गरांनीं बाहून जाईल, व दडण्याची जागा जलाचे ओष बुडवून टाकितील.
 १८ मृत्यूबरोबर केलेला तुमचा करार रद्द होईल; अधोलोकाबरोबर केलेला तुमचा संकेत टिकणार नाही; संकटाचा लोट येईल तेव्हां तुमची पायमाझी होईल.
 १९ जेव्हांजेव्हां तो येईल तेव्हांतेव्हां तो तुम्हांला प्राप्तीक; नित्य सकाळीं, रात्री व दिवसा तो येईल; हा संदेश कळल्यानें दृष्टत पोहंचेल. २० कारण पाय पसरण्याला खाट फार आड्वड आहे; पांघरण्याला पासोडी फार अरुंद आहे. २१ परमेश्वर आपलें कार्य, आपलें अपूर्व कार्य करण्यास, आपली कृति, आपली विलक्षण कृति सिद्धीस नेण्यास पराधीम डॉणारा- बर उठल्याप्रमाणें उठेल, गिबोन खोऱ्यात्वाप्रमाणें धुव्व होईल. २२ आतां हेटाळणीं करूं नका, नाहीतर तुमच्या विष्णा जास्त आवळतील; कारण सर्व भूमीवर निध्यानें येणारा जो भयंकर नाश त्याविषयीं प्रभु, सेनाधीश परमेश्वर, याजकहून मीं एकलें आहे.
 २३ कान देऊन माझी वाणी ऐका, लक्ष लावून माझें वचन ऐका. २४ पेरण्यासाठीं नांगरणारा नांगरीत, तास पाडीत व गुठें घालीत सतत राहतो काय? २५ जमीन सारखी केल्यावर तींत तो काळें जिरें टाकितो, जिरें विखरितो, गहू रंगिनें व जव नेमल्या जमीं पेरितो व फळेला काढ्या गहू पेरितो कीं नाही? २६ हें योग्य प्रकारें करण्याचें शिक्षण त्याला मिळाले

आहे; त्याचा देव त्याला शिकवितो. २७ ह्यासुळें तो काळ्या जिऱ्याची मळणी तीक्ष्ण धारेच्या यंत्रानें करीत नाही व जिऱ्यावर गाडीचें चाक फिरवीत नाही, तर काळें जिरें काठीनें व जिरें दांब्यानें झोडपतो. २८ भाकरीच्या धान्याचा तो भुगा करितो काय? नाही. तो त्याची मळणी सतत चालवीत नाही, तो आपल्या गाडीचें चाक व घोडे त्यावर सतत घालीत नाही, तो त्याचा भुगा करीत नाही. २९ हेंहि सेनाधीश परमेश्वराकडून घडतें, त्याची बुद्धि आश्चर्यकारक व त्याचें चातुर्ष्य थोर आहे.

१ अरीएलें यास धिक्कार असो | दाविदानें तळ दिलेलें अरीएल नगर यास धिक्कार असो | या वर्षांत आणखी एक वर्ष मिळवा, सणांचा एक फेरा होऊं या. २ मग मी अरीएलावर संकट आणीन; शोक व कष्टणें चालू होईल. तरी पण तें नगर मला अरीएलच असं होईल. ३ मीं तुझ्याभोवतीं वेढा घालीन व तुझी गाकेबंदी करून तुजवर मोचें रचीन. ४ तुला खाली पाडितील तेव्हां तूं भूमींत वोलशील; धुळींत तुझा शब्द हळूच निघेल; जमिनींत भूतासारखा तुझा ध्वनि उठेल; धुळींत कुजकुजल्यासारखी तुझी वाणी निघेल.
 ५ तरी तुझ्या शत्रूंचा समुदाय रजःकरणासारखा होईल, तुला पीडणाऱ्यांचा समुदाय उडणाऱ्या भुसा- सारखा होईल; हें एका क्षणांत, एकाएकी घबेल. ६ मेघगर्जना, भूमिकंप, महानाद, बावटळ, तुफान व प्रासणारी अमिज्जाला यांनीं सेनाधीश परमेश्वर तुझा समाचार घेईल. ७ अरीएलावर उठलेल्या सर्व राष्ट्रांचा समुदाय, अरीएल व त्याचा दुर्ग यांवर हल्ला करून त्याला पीडा देणारे सगळे स्वप्रासारखे, रात्रीच्या आभासासारखे होतील. ८ कोणी क्षुधित स्वप्रांत जेवतो आणि जागा होऊन पाहतो तों पोट रितेंच; कोणी तृषित स्वप्रांत पितो आणि जागा होऊन पाहतो तों व्याकुळ व तृषाकांत; तशीच सीयोन पर्वताविरुद्ध उठलेल्या सर्व राष्ट्रसमूहाची स्थिति होईल.
 ९ थांबा, विस्मय पावा, आपले डोळे मिटा, अंध व्हा; ते मस्त झाले आहेत पण द्राक्षारसानें नव्हत; ते १ म्हणजे देवाचा सिंह किंवा देवाचें अमिजुंड.

शोभने आहते पण मयानें नव्हत. १० पर-
मेश्वरानें गाढ शोपेची बुंदी तुम्हांवर घातली आहे,
तुमचे नेत्र बांधून टाकिले आहेत, संदेषे व तुमचे
प्रमुख जे दृष्टे त्यांजवर पडदा टाकिला आहे. ११ सगळ्या
दृष्टीत तुम्हांस मोहरबंद केलेल्या लेखांतील शब्दांसारखा
ज्ञान आहे; तो लेख वाचणाऱ्याकडे देऊन म्हणतात, एवढें
वाचून दाखीव; तो म्हणतो, हा मला वाचतां येत
नाही, कारण हा मोहरबंद केलेला आहे. १२ ज्याला
वाचतां येत नाही अशाजवळ तो देऊन
म्हणतात, एवढें वाचून दाखीव; तो म्हणतो, मला
वाचतां येत नाही.

१३ प्रभु म्हणाला आहे की हे लोक माझ्यासमीप
येऊन आपल्या तोंडच्या शब्दांनी माझा सन्मान
करितात, तरी मजपासून आपलें अंतःकरण दूर
राखितात; आणि हें माझे भय बाळगितात तें केवळ
मनुष्यांनी पढविलेल्या आद्येप्रमाणें बाळगितात. १४ तर
पाहा, मी या लोकांशी अद्भुत प्रकारें वर्तण्यास
प्रवृत्त होतो; मी अद्भुत व आश्चर्यावद् कृत्य करीन,
तेव्हां त्यांच्यांतील ज्ञानाचें ज्ञान नष्ट होईल, त्यांच्यां-
तील बुद्धिमानांची बुद्धि छस्त होईल.

१५ जे परमेश्वरपासून आपले मनसुबे लपवितात,
आपला कारभार अंधाराने चालवितात आणि आम्हांला
कोण पाहतो, आमचें कोणाला कळतें, असें म्हणतात;
त्यांस धिक्कार असो. १६ धिक्कार असो तुमच्या उलट्या
समजाला ! माती कुंभाराशीं समान असें गणतील काय ?
तूं मला केलें नाही असें कर्त्याला कर्म म्हणेल काय ?
तुला अकल नाही असें घडलेली वस्तु घडणाऱ्यास
म्हणेल काय ?

१७ लबानोनाचा बाग होण्यास, बागाचें वन गणिलें
जाण्यास थोडासा अवधि आहे, नाही काय ? १८ त्या दिवशीं
लेखांतील शब्द बहिरे ऐकतील व अंधळ्यांचे डोळे काळोख
व अंधार यांपासून मुक्त होऊन पाहतील. १९ नम्र जनांचा
परमेश्वराच्या ठायींचा आनंद वृद्धि पावेल; लोकांतील दीन
जन इस्राएलाच्या पवित्र प्रभूच्या ठायीं उल्लास पावतील.
२० कारण जुलमी नाहीतसे झाले आहेत; हेटाळणी

करणे आटपले आहेत, वाईटाला जाणणारे कर्मे
समूळ उच्छेद पावले आहेत. २१ ते तुसत्या शब्दां
वरून मनुष्याला दोषी ठरवितात, वेडीकरील स्पष्ट-
वक्त्यासाठीं आज्ञें पसरितात व धार्मिकांस घडवडीत-
लबादीनें उलथून पाडितात;

२२ म्हणून अब्राहामाचा उदारकर्ता परमेश्वर याकोब-
बाबुला घराण्याविषयीं म्हणतो, यापुढें याकोब लब्धायमान
होणार नाही व त्याचा चेहरा फिका पडणार नाही. २३ कारण
त्यांचे वंशज आपल्यामध्यें माझ्या हातून झालेलें काम
पाहतील तेव्हां ते माझे नाम पवित्र मानतील; याकोबाच्या
पवित्र प्रभूस पवित्र मानतील व इस्राएलाच्या देवाचें
भय बाळगतील. २४ आंतबुद्धि जन सुज्ञान पावतील
व कुरकुर करणारे शिक्षण घेतील.

१ परमेश्वर म्हणतो, फितुरी मुलें हायहाय
३० करतील; ती मसळती करितात पण त्या माझ्या
प्रेरणेनें करीत नाहीत; तीं करारमदार करितात
पण माझ्या आत्म्यास अनुसरून करीत नाहीत; अशीं
तीं पापानें पाप वाढवितात; २ तीं फारोचा आश्रय
करण्यासाठीं व मिसराच्या छायेत लपण्यासाठीं माझ्या
तोंडचें वचन व विचारून घेतां मिसराची वाट धरितात;
३ म्हणून फारोचा आश्रय तुम्हांस लज्जेस कारण होईल,
व मिसराच्या छायेत लपणें तुम्हांस फजितीस कारण
होईल. ४ त्यांचे (यहूदांचे) सरदार सोबनास दाखल
झाले आहेत व त्यांचे वकील हानेसाला पोहचले
आहेत. ५ तरी त्या लोकांबद्दल त्या सर्वांस लज्जा प्राप्त
होईल, त्यांपासून त्यांस कांहीं लाभ व्हावयाचा
नाहीं, त्यांपासून त्यांस साहाय्य व उपयोग न होतो
लज्जा व अप्रतिष्ठा ह्या प्राप्त होतील.

६ दक्षिणेंतल्या पशुविषयींची देववाणी :
ज्यांत सिंहीण व सिंह, सर्प व उडता आग्या साप हीं
असतात अशा कष्टमय व संकटमय देशांत ज्वान
गाढवांच्या पाठीवर आपली दौलत व उंट्यांच्या मसारीवर
आपले खाजिने लादून ज्यांपासून कांहीं लाभ होणार नाहीं
अशा राष्ट्राकडे ते घेऊन जातात. ७ मिसराचें साहाय्य

कनवीमोल व व्यर्थ ठरेल, म्हणून या मिसरास राहाव म्हणजे स्वस्थ बसणारे महामुख असे नांव मी देतां.

८ तर आतां चल, त्यांच्यासमक्ष हें पाटीवर लिही, वहीत टिपून ठेव म्हणजे तें पुढील पिढ्यांसाठी युगा-जुयुग राहील. ९ कारण हे बंडखोर लोक आहेत, हीं लक्षाड मुलें आहेत; परमेश्वराचें धर्मशास्त्र ऐकावयास नको अशीं हीं मुलें आहेत; १० ते द्रष्ट्यांस म्हणतात, दृष्टांत पाहूं नका; संदेष्ट्यांस म्हणतात, आम्हांस यथासं गोष्टींचा संदेश सांगूं नका, आम्हांस गोडगोड गोष्टी सांगा, कपटवचनें सांगा; ११ मार्गांतून निवा, वाटे-वरून दूर व्हा, आमच्यासमोरून इस्त्राएलच्या पवित्र प्रभूस दूर करा. १२ यामुळें इस्त्राएलचा पवित्र प्रभु म्हणतो, तुम्ही ह्या वचनाचा चिकार करून बलात्कार व कुटिलचार यांवर भिस्त ठेवितां व अवलंबून राहतां; १३ म्हणून एकाएकी कोसळून पडणाऱ्या उंच मीतीच्या सुटलेल्या भागाप्रमाणें ह्या अधर्माचें तुम्हांस अकस्मात् फळ मिळेल, १४ कुंभाराच्या भडक्याचा सपाठ्यासरसा घुराडा होतो आणि पडलेल्या तुकड्यांत अगदींतून विस्तव घेण्यास किंवा हौदांतून प्राणी घेण्यास खापरीहि सांपडत नाही, तसा तो त्याचा घुराडा करील.

१५ कारण प्रभु परमेश्वर, इस्त्राएलचा पवित्र प्रभु म्हणाला, मागें फिरणें व स्वस्थ राहणें यांत तुमचा बचाव आहे; शांतता व श्रद्धा यांत तुमचें सामर्थ्य आहे; तरी तसें तुम्ही करीतना. १६ तुम्ही म्हणालां, नाही, आम्ही घोड्यांवर बसून पडूं, म्हणून तुम्हांस पळवें लागेल; तुम्ही म्हणालां, आम्ही चपळ घोड्यांवर बसूं, म्हणून तुमचा पाठलाग करणारे चपळ बनतील. १७ एकाच्या धमकीनें तुमचे हजार पळतील, पांचांच्या धमकीनें तुम्ही पळाल; डोंगरमाथ्यावरील एकाद्या वज्रस्तंभासारखे, टेकडीवरील वजेसारखे तुम्हीच तेवढे श्रेष्ठ उराल.

१८ ह्यामुळें परमेश्वर तुम्हांवर प्रसन्न होण्यास विलंब लावील, तुम्हांवर करुणा करावी म्हणून उच्चस्थानीं आरूढ होईल; परमेश्वर न्यायी देव आहे, जे त्याची वाट पाहतात ते सर्व धन्य.

१९ सीमोनांत, यख्शेमांत, लोकांची वस्ती

राहील; तूं इत-पर कधीं शोक करणार नाहीस; तुझ्या धाव्याच्या शब्दाबरोबर तो तुजवर कृपा करीलच; तो ऐकतांच तो तुला पावेल. २० प्रभु तुम्हांस आकरीची टेंचाई व पाण्याची कमताई करील, तरी यापुढें तुझे शिक्षक दृष्टीआहू राहणार नाहीत; तुझ्या डोळ्यांना तुझे शिक्षक दिसतील. २१ हाच मार्ग आहे, यानें चला, अशी वाणी तुमच्यामागून कानीं पडेल; मग तुम्हांला उजवीकडे जावयाचें असो किंवा डावीकडे जावयाचें असो. २२ तुमच्या स्पेरी कोरीव मूर्तीची मळवणी व तुमच्या सोनेरी ओतीव मूर्तीचा मुलामा तुम्ही अपवित्र लेखाल, एकाद्या अमंगळ वस्तूप्रमाणें त्या तुम्ही झोकून घाल; चालती हो, असें तुम्ही मूर्तीस म्हणाल.

२३ तूं भूमिंत आपलें बीं पेरिसील त्यावर तो पाऊस पाडील, भूमि पीक देईल तें अन्न रसभरित व सत्वपूर्ण असेल; त्या काळीं तुम्ही घुरेंडोरें विस्तीर्ण झुरणांत चरतील. २४ शेतांत राबणारे बैल व ज्वान गाढव यांस दांताळ्यानें उफणलेल्या व घुपानें पाखडलेल्या धान्याचें आंबवण खावयास मिळेल. २५ मोठ्या कप्तलीच्या दिवशीं बुरूज पडतील तेव्हां प्रत्येक उंच डोंगरावर व प्रत्येक उंच टेकडीवर झरे व ओहोळ होतील.

२६ ज्या दिवशीं परमेश्वर आपल्या लोकांचे घाय बांधील, त्यांच्या प्रहाराच्या जखमा बऱ्या करील, त्या दिवशीं चंद्रप्रकाश सूर्यप्रकाशासारखा आणि सूर्यप्रकाश सात दिवसांच्या प्रकाशाएवढा सातपट होईल.

२७ पाहा, परमेश्वराचें नाम दुसून येत आहे, त्याचा क्रोध भडकला आहे, धुराचा लोट चढत आहे; त्याचे ओठ क्रोधानें स्फुरत आहेत, त्याची जिह्वा भस्म करणाऱ्या अग्नीसारखी आहे; २८ त्याचा श्वास दुयडी भरून वाहणाऱ्या व गळ्यापर्यंत पोहचणाऱ्या प्रवाहासारखा आहे, तो राष्ट्रांस नाशरूप चाळणीनें चाळितो; आंतिमुलक लगाम लोकांच्या जामाडांत आला आहे.

२९ सण पाळितांना जसा राष्ट्रीं गायनत्वा नाद उडतो तसा तुमच्या गायनाचा नाद उठेल; परमेश्वराच्या पर्वताकडे, इस्त्राएलच्या दुर्गाकडे बासरी बाजवीत समारंभानें जाणाऱ्यांच्याप्रमाणें तुमच्या मनास उल्लास

आप्त होईल. २० तेव्हां परमेश्वर आपला प्रतापी शस्त्र कानी पाडील, आणि आपल्या कोधाचे फुगवून, भस्म करणाऱ्या अमीची ज्वाळा, मेधांचा गवगहाट आणि पर्जन्य व गारा यांची वृष्टि यांनी आपले भुजबल दाखवील. २१ कारण परमेश्वर आपल्या दंडाने ताडण करील तेव्हा त्याच्या वाणीने अक्षर भयकंपित होईल; २२ आणि असें होईल की डफांचा व वीणांचा नाद होत असता परमेश्वर त्यांजवर नेमिलेल्या दंडाचा प्रत्येक प्रहार करील व हात खालीं-वर करून त्यांशी युद्ध करील. २३ कारण पूर्वीच देहनेस्थान तयार केले आहे; तें राजसाठी सिद्ध केले आहे; तें खेळ व रंद केले आहे; त्याच्या चित्तेसाठी विस्तव व भरपूर लकडे आहेत; गंधकाच्या धारेसारखा परमेश्वराचा फुंकर ती पेटवितो.

१ जे साहाय्यार्थ खाली मिसर देशांत जातात व घोड्यांवर भिस्त ठेवितात, आणि रथ बहुत आहेत व घोडेस्वार फार बळकट आहेत म्हणून त्यांवर भरवसा ठेवितात, पण इस्त्राएलाच्या पवित्र प्रभूकडे लक्ष देत नाहीत, परमेश्वराचा आश्रय करित नाहीत, ते हायहाय करितील. २ तरी तोहि सुद्ध आहे, तो अरिष्ट आणील, आपली बचनें टळ देणार नाही; तर तो बुष्कर्म्यांच्या घराण्यावर व अधर्म करणारे शांच्या कुमकेवर उठेल. ३ मिसरी तर मानव आहेत, देव नाहीत; त्यांचे घोडे रफमांसाचे आहेत, आत्मरूप नाहीत; परमेश्वर आपला हात उगारील तेव्हा साहाय्यकर्ता ठोकर खाईल व साहाय्य पावलेलाहि पडेल; ते सर्व एकंदर विनाश पावतील.

४ परमेश्वर मला म्हणाला, जसा सिंह, तरुण सिंह, आपल्या भक्ष्यावर गुरगुरत असतां, मेंढरांची टोळी बोळावून त्यावर घातली तरी त्यांच्या आरोळीनें तो चाबरावयाचा नाही व त्यांच्या गोंगाटानें दबावयाचा नाही, तसा सेनाधीश परमेश्वर सीयोन बंगरावर

१ मुळांत: तोफेत (२ राजे २३:१० आणि यिर्मया ०:३१ पाहा).

त्याच्या टेकडीवर लढावयास उतरेल. ५ पक्षी जे पक्षर घालितात तसा सेनाधीश परमेश्वर वस्त्रेमागे रक्षण करील, तो त्याचा बचाव करून त्याला सोडवील, त्याला ओलांडून (सलामत राखून) मुक्त करील. ६ इस्त्राएल वंशजानो, ज्याच्याशी तुम्ही किंग्दी केली आहे त्याजकडे वळ. ७ त्या समयी तुम्ही आपल्या हातांनी सय्याच्या व सोन्याच्या मूर्ति करून प्रायांत पडलां; त्यांचा ते सगळे त्याच करितील. ८ अक्षर तरवारीने पडेल पण मनुष्याच्या नन्हे; मनुष्याची नन्हे अक्षी तरवार त्यास प्राणील; तो तरवारी-पुडून पडेल; त्याच्या तरुण पुरुषांस वेदीस धरितील. ९ त्याचा दुर्ग भयानें पडून जाईल, व त्याचे सरदार हांडा पाडून चाबरीतील; ज्याचा अग्नि सीयोनंत आहे व ज्याची मदी वस्त्रेमांत आहे, तो परमेश्वर असें म्हणतो.

१ पाहा, राजा घडनें राज्य करील, त्याचे ३२ सरदार न्यायानें सत्ता चालवितील. २ बाय्पा-पासून आसरा व बाय्कापासून निवारा असा एक मनुष्य होईल; रथ भूमीत पाण्याचे नाले, तस भूमीत विशाल खडकाची छाया असा तो होईल. ३ तेव्हा पाहणाऱ्यांचे डोळे मंद होणार नाहीत; ऐकणाऱ्यांचे कान ऐकतील. ४ उतापळ्यांच्या मनाला हानाचा उमज पडेल, तोतऱ्यांची जीम अस्खलित स्पष्ट बोलेल. ५ मूर्खाला थोर व ठकास प्रतिष्ठित म्हणणार नाहीत. ६ आद्यचार करावा, परमेश्वराविरुद्ध पाखंड सांगावें, भुकेल्य जीव भुकेल्य ठेवावा, तान्हेत्यास पिण्यास कांही मिळू देऊं नये म्हणून मूर्ख मूर्खतेचें भाषण करितो, त्याचें मन अधर्म करितें. ७ ठकांनी साधनेंहि दुष्टतेची असतात; दीन आपल्या वाजवी हक्काचें समर्थन करित असतां ठक खोठ्या शब्दांनी दुर्बलांचा नाश करण्याच्या दुष्ट युक्ति योजितो; ८ पण थोर पुरुष थोर गोष्टी योजितो व थोर गोष्टीला धरून राहतो.

९ अहो मुळांत राहणाऱ्या क्रियांनो, उग्र, माझी वाणी ऐका; अहो निश्चित कन्यांनो, माझ्या बोलण्याकडे कान

वा. १० अहो निश्चित क्रियांनी, एका वर्षाहून कांही विषय अधिक तुम्ही वेचून व्हाल; कारण प्रार्थना हांगाम बुद्धे, फळे हातीं लागणार नाहीत. ११ सुखांत राहणाऱ्या क्रियांनी, थरथर कांपा; निश्चित असणाऱ्यांनी, घाबऱ्या व्हा, वळे फेडा, उचव्या व्हा, कंबरेस गोघाटाट गुंडाळव. १२ रम्य शेते व फलयुक्त प्रार्थनांचे केळ नाहीत म्हणून त्या जर बढवितील; १३ माझ्या लोकांच्या भूमीवर कांटेकुसळें उगवतील; या उल्लासी नगराच्या वर्षे आनंदमय धरांवरहि ती उगवतील; १४ कारण राजसुवन ओस होईल, गजबजलेलें शहर घुलें पडेल; टेकडी व टेहेळणीचा बुरुज हीं सदासर्वदा गुहां बनतील, शेथें राजगुहांवांचें कोठास्थान व कळ्यांचीं करण होईल. १५ आम्हांवर आत्म्याची वृष्टि बरून होईल तांवर असें होईल; सग अरण्यां वाय होईल, व बागेस वन गळितील. १६ तेव्हां अरण्यांत न्याय्यत्व वास करील व बागेस नीतिगत वसेल. १७ नीतिमतेचा परिणाम शांति व तिचें फल सर्वकाळचें स्वास्थ्य व निर्भयता होईल; १८ आणि माझे लोक शांत स्वामी, निर्भय वसतिस्थानांत व सुखाधर्मांत राहतील; १९ पण बनाना नाश होवोवेळीं वास पडतील व शहर निवारण अग्नीनदीस्त करण्यांत येईल. २० जे तुम्ही सर्व ठिकाणच्या पाण्याळ्यांत पेरणी करितां आणि बैलांना व गाढवांना योकाळपेणें फिरूं देतां ते तुम्ही धन्य.

३३ १ अरे छुटांच्या, तुला छुटलें नाही; अरे उका, तुला ठकविलें नाही; तुज्या विचार अहो! तुमों छुटणें आटपलें म्हणजे तुज्या छुटितोळ; तुमों ठकविणें आटपलें म्हणजे तुज्या ठकवितोळ. २ हे परमेश्वरा, आम्हांवर ह्या कर; आम्ही तुम्ही आज्ञा बरून आहो; रोज सकाळीं तूं त्यांचा भुज हो, आणि संकट-समयीं आमचा उदारक हो. ३ कळ्यांचा पानि फेळांच लोक पळून नेळे; तूं उभा राहतांच राखें पांजूर गेलीं. ४ टोक जसे फस्त करितात तशी तुमची छुट हरण करितील, नाकतोडे धाड धाड्यात तसे तिजवर धाड प्राकृतिल. ५ परमेश्वर उगत झाल्य आहे, उच

स्थानी राहून त्यानें लीचोन न्यायशीलत्वेनें व धार्मिकतेनें भरिलें आहे. ६ तुम्हा काळीं स्थिरता वसेल; तात्पर्य, सुज्ञता व ज्ञान यांचें वैपुल्य होईल; परमेश्वराचें भय त्याचा निधि होईल.

७ पाह्या, त्यांचे वीर बाहेर रडत आहेत; शांतीचा संदेश आणणारे स्फुंदून स्फुंदून रडत आहेत. ८ राजमार्गी ओस पडले आहेत, कोणी प्रवासी भाबळत नाहीत; त्यानें करार मोडिला, नगरांचा उपमर्द केला, मनुष्यांचा विह्वार केला. ९ देश विलाप करितो; तो म्लान झाल्य आहे; लवानोन निस्तेज व शुष्क झाल्य आहे; शारोन अरण्याप्रय झाल्य आहे; बाशान व कर्मेल आपलीं पांनें गाळीत आहेत. १० परमेश्वर म्हणतो, आतां मी उठेन; मी उभा राहीन; आतां मी आपली महती दाखवीन. ११ तुम्ही भुसाचा गर्भ धराल व धसकट प्रसवाल; तुमचा श्वास हाच अग्नि आहे, तो तुम्हांस प्राणील. १२ राहूं भाजलेल्या चुनखडीसारखी भस्म होतील; कांटेरीं तोहून आगींत जाळितात तशीं तीं होतील.

१३ बुरच्या लोकांनी, मी काय केले तें ऐका; जवळच्या लोकांनी, माझें सामर्थ्य ओळखा. १४ सीयोनतील पातकी घाबरले आहेत; अधर्मास कांपरें भरलें आहे. भय करणाऱ्या अग्नीसमीप आमच्यांतल्या कोण राहिल? सर्वकाळ पेटत राहणाऱ्या अग्नीसमीप आमच्यांतला, कोण टिकेल? १५ जो धर्मां चालतो, सरळ मार्ग करितो, जुद्धम करून होणारा लाभ जन्वितो, सत्य घेण्यापासून आपला हात आवरितो, पातपाताच्या मनसुनाला आपले कान बंद करितो, दुष्कर्मांतून जायके ठोके मिटतो, १६ तो उच स्थानी वास करील, दुर्मन पहाड त्याचा दुर्ग होईल, त्याला जगाचा सुफळक पुरवठा होईल, त्याचें जल आटणार नाही;

१७ तुमों नेत्र राजाल्य वैभवसंपन्न असा पाहतील. ते दूरचें निरुक्त झालेली भूमि पाहतील. १८ त्या भयप्रसंगाचें तूं आपल्या ज्ञानत चिंतन करिशील; कोठें गेला तो गवना करणारा? कोठें गेला तो तोळणारा? कोठें आहे तो पुरुजांची गवना करणारा? १९ आडदांड लोक, अस्पष्ट

उत्तरे. ६ परमेश्वराची तरवार रफानें भरली आहे. मांधानें, कोकराच्या व बळग्यांच्या रफानें, एवढ्यांच्या गुण्यांच्या मांधानें पुढे झाली आहे; कारण परमेश्वर बळग्यांत न्हा, अदोभाच्या देशांत महाबध करणार आहे. ७ रेवे, बैक व गोन्हे हे सर्व त्यांच्याबरोबर फडतील; त्यांच्या रफानें त्यांची भूमि मस्त होईल; तेव्हा भारी मांधानें भरून जाईल.

८ शीयोगाला न्याय मिळव्या म्हणून सुड घेव्याचा हा परमेश्वराचा विषय, प्रतिफळ देण्याचें हें वर्ष होय. ९ त्याचे ओढे राळ बनतील, त्याची धूळ गंधक होईल, व त्याचा देश राळेसारखा जळेल. १० तो रामविषय विज्ञानार नाही; त्याचा घूर सदा चढत राहील; पिड्यानपिड्या तो ओसाड पडेल; कधीहि त्यांत कोणी संभार करणार नाही. ११ पाण-कोळी व साळू हीं त्याचीं मालक होतील; चुबडें व डोमकावळे हीं तेवें बस्ती करतील; आणि परमेश्वर अव्यवस्थेचें सूत्र व शून्यतेचा ओळखा त्यावर लावील, १२ त्याच्या सरदारांस राजपदासाठी बोलवितील पण कोणी सांपडावयाचा नाही; त्याचे सर्व अधिपति नाहीतसे होतील. १३ त्याच्या राजवाड्यांत काटेरी उगवतील व त्याच्या किड्यांत खाजकुईली व काटेसाडें उगवतील; तो कोळ्यांचें बसतिस्थान व शहाभुगांचें अंगण होईल. १४ तेवें बनपशु कोळ्यांस भेटतील, बोकडरूपी पिशाच आपल्या सोबत्यास हाक मारील; निसाचरहि तेवें राहून आराम पावेल. १५ तेवें सर्पांण आपल्यासाठी बीळ करील, अंबी घालून उबवील व तेथील छावेंत पिळगें संगोपन करील; तेवें शिवाडें जोडव्याजोडव्यांनीं जमा होतील.

१ अहो राष्टानो, ऐकावयाला जवळ या; लोकांनो, कान द्या; पृथ्वी व तीवरील सर्व कांहीं, ज्या व त्यांत उपजलेलें सर्व कांहीं ऐकोत. २ कारण परमेश्वराचा कोप सर्व राष्ट्रांवर होत आहे, त्यांचा संताप त्यांच्या सर्व सैन्यांवर होत आहे; त्यानें त्यांचा सर्वस्वीं नाश केला आहे; त्यानें त्यांचा वध करावयास लाविलें आहे. ३ त्यांच्यांतले वधलेले बाहेर टाकून देतील, त्यांच्या प्रेतांची दुर्गाधि सुटेल व त्यांच्या रफानें पर्वत विरचळतील. ४ आकाशांतील सर्व सेना गळून पडेल, आकाशा गुंडाळीप्रमाणें गुंडाळलें जाईल; शहावेलीचें पान सुकून पडतें, अंजिराचा सुकलेला शखा गळतो, त्याप्रमाणें ती सेना समूळ गळून पडेल. ५ कारण माझ्या तरवारीस आकाशांत उन्माद चढला आहे; पाहा, शासन करण्यासाठी अदोभावर, ज्या लोकांचा सर्वस्वीं नाश करण्याचें मीं योजिलें आहे त्यांच्यावर ती

उतारेल. ६ परमेश्वराची तरवार रफानें भरली आहे. मांधानें, कोकराच्या व बळग्यांच्या रफानें, एवढ्यांच्या गुण्यांच्या मांधानें पुढे झाली आहे; कारण परमेश्वर बळग्यांत न्हा, अदोभाच्या देशांत महाबध करणार आहे. ७ रेवे, बैक व गोन्हे हे सर्व त्यांच्याबरोबर फडतील; त्यांच्या रफानें त्यांची भूमि मस्त होईल; तेव्हा भारी मांधानें भरून जाईल.

८ शीयोगाला न्याय मिळव्या म्हणून सुड घेव्याचा हा परमेश्वराचा विषय, प्रतिफळ देण्याचें हें वर्ष होय. ९ त्याचे ओढे राळ बनतील, त्याची धूळ गंधक होईल, व त्याचा देश राळेसारखा जळेल. १० तो रामविषय विज्ञानार नाही; त्याचा घूर सदा चढत राहील; पिड्यानपिड्या तो ओसाड पडेल; कधीहि त्यांत कोणी संभार करणार नाही. ११ पाण-कोळी व साळू हीं त्याचीं मालक होतील; चुबडें व डोमकावळे हीं तेवें बस्ती करतील; आणि परमेश्वर अव्यवस्थेचें सूत्र व शून्यतेचा ओळखा त्यावर लावील, १२ त्याच्या सरदारांस राजपदासाठी बोलवितील पण कोणी सांपडावयाचा नाही; त्याचे सर्व अधिपति नाहीतसे होतील. १३ त्याच्या राजवाड्यांत काटेरी उगवतील व त्याच्या किड्यांत खाजकुईली व काटेसाडें उगवतील; तो कोळ्यांचें बसतिस्थान व शहाभुगांचें अंगण होईल. १४ तेवें बनपशु कोळ्यांस भेटतील, बोकडरूपी पिशाच आपल्या सोबत्यास हाक मारील; निसाचरहि तेवें राहून आराम पावेल. १५ तेवें सर्पांण आपल्यासाठी बीळ करील, अंबी घालून उबवील व तेथील छावेंत पिळगें संगोपन करील; तेवें शिवाडें जोडव्याजोडव्यांनीं जमा होतील.

१६ परमेश्वराच्या प्रभांत शोषा, वाचा; या प्राण्यां-पैकी एकहि कमी असणार नाही, कोणी जोडव्यांचाबूत असणार नाही; कारण माझ्याच मुक्कानें हें आझापिलें आहे, त्याच्या श्वासानें त्यांस एकवट केले आहे. १७ त्यानें त्यां-साठी चिठी टाकिली आहे, त्यानें आपल्या हातानें मापन-सूत्र लावून देणें त्यांस बांदून दिला आहे; ते त्याचे सर्व-काळचें वतनघार होतील, ते पिड्यानपिड्या त्यांत राहतील.

१ अरण्य व रूक्ष भूमि ही हषैतील; बाळवंट उगळसेल व कमलाप्रमाणे फुलेले. २ ते अत्यंत प्रफुल्लित होईल, आनंदाने गाऊन उत्सव करील; रुबालीमाची शोभा त्याला मिळेल; कर्मेळ व शारोण मानें ऐश्या त्याला प्राप्त होईल; ती परमेश्वराचें वैभव, आमच्या देवाचें ऐश्या, पाहतील.

३ गलित हस्त हळू करा; लटपटणारे गुडघे बळकट करा. ४ घाबऱ्या मनाच्यांस म्हणा, हिऱ्या भरा, भिकू मका; पाहा, तुमचा देव सूड घ्यावयास, अनुरूप असें प्रतिफल द्यावयास येईल; तो येईल व तुमचा उद्धार करील.

५ तेव्हां अंधांचे नेत्र उघडतील, बहिऱ्यांचे कान खुले होतील. ६ तेव्हां लंगड हरिणाप्रमाणे उड्या मारील, मुक्याची जीम गजर करील; कारण रानांत जलप्रवाह, बाळवंटांत झरे फुटतील. ७ जेथे मृगजल दिसतें तेथे तलाव होईल; वृष्टिचें भूमीचे टिकाणी उपळते झरे होतील; कोल्हे राहतात त्या स्थळीं बोरू व लव्हाळे यांसहित गवत उगवेल. ८ तेथील मार्ग राजमार्ग होईल; त्याला पवित्र मार्ग म्हणतील; त्यानें अपवित्र जन जाणार नाहीत; पण तो त्यांच्यासाठींच, परमेश्वराच्या लोकांसाठीं होईल; त्या मार्गाचें जाणारे मूढ असले तरी मार्ग चुकणार नाहीत. ९ तेथें सिंह असणार नाहीत, हिंस्र पशूंचा तेथें रिषाव होणार नाही, तेथें ते आढळणार नाहीत; पण तेथें उद्धरलेले संचार करतील. १० परमेश्वराचे मुक्त केलेले लोक परत येतील; ते जयजयकार करीत सीयोनांत येतील; ज्यांच्या मस्तकीं अक्षय आनंद राहिल; ते आनंद व हर्ष पावतील, दुःख व उसासे पळ काढतील.

१ हिज्कीया राजाच्या कारकीर्दीच्या चौदाव्या वर्षी असें झालें कीं अशूरचा राजा सन्हेरीब यानें यहूदाच्या सर्व तटबंदी नगरांवर चढाई करून तीं घेतलीं. २ तेव्हां अशूरच्या राजानें खाल्वीसाहून रब-शाके यास मोठ्या सैन्यानिशीं हिज्कीया

१ हें एक हुद्दयाचें नांव आहे.

राजाकडे यशलेमास पाठविलें. तो परदाच्या झोता-जवळील रस्त्यावरील बरच्या ताळ्याच्या नळाजवळ येऊन ठेपला. ३ त्याजकडे खानगी कारभारी एल्याकीम बिन हिज्कीया, विटणीस शेबना व बखरनवीस आसाफाचा पुत्र यवाह हे गेले.

४ तेव्हां रब-शाके त्यांस म्हणाला, हिज्कीयाला सांगा कीं राजाधिराज अशूरचा राजा म्हणतो, हा तुझा भरवंसा कसला ? ५ मी म्हणतो, तुझा युद्धसंकल्प व तुजें युद्धबळ हीं केवळ वायफळ होत; तूं माझ्याशीं फितूर झालास तो कोणाच्या बळावर ? ६ पाहा, तो मिसर म्हणजे नेंचलेला बोरू, त्यावर तूं टेकतोस; त्यावर कोणी टेकला तर तो त्याच्या हातांत शिरून बोंचेल; जे कोणी मिसरी राजा फारो याजवर टेकतात ते तसेच होतात. ७ त्या सर्वांस जर तूं असें म्हणशील कीं आम्ही आमचा देव परमेश्वर याजवर भिस्त ठेवितों, तर ज्या देवाचीं उचत्यानें व वेद्या काढून टाकून यहूदा व यशलेम यांस हिज्कीया म्हणाला होता कीं या एका वेदीपुढें भजन करा, तोच नव्हे का तो देव ? ८ आतां माझा धनी अशूरचा राजा याच्याशीं पैज लाव; तुला स्वार बसविण्याची ताकद असली तर तुला दोन हजार घोडा देतो. ९ माझ्या धन्याचा कनिष्ठ दर्जाचा एक तरी सरदार कसा पिटाळून लाविशील ? आणि तूं रथ व स्वार मिळविण्याविषयीं मिसरावर भिस्त ठेवतोसना ? १० मी या देशावर चढाई करून त्याचा विध्वंस करण्यास आलों तो का परमेश्वराच्या सांगण्यावांचून ? परमेश्वरानेंच मला सांगितलें आहे कीं या देशावर चढाई करून जा व याचा विध्वंस कर.

११ मग एल्याकीम, शेबना व यवाह यांनीं रब-शाके यांस विनंति केली कीं आपल्या ह्या दासांशीं अरामी भाषेंत बोला, तीं आम्हांस समजते; कोटावरील लोकांच्या कानीं पडेल म्हणून यहूदी भाषेंत आम्हांशीं बोळ नका. १२ रब-शाके यानें उत्तर केलें कीं माझ्या धन्यानें केवळ तुझ्या धन्याशीं व तुजशीं हें बोलण्यास मला पाठविलें काय ? कोटावर बसलेल्यांनीं तुम्हांबरोबर आपलें मलमूत्र भक्षण करावें म्हणून त्यांजकडेहि मला पाठविलें नाहीं काय ?

१३-मग रत्नशाके पुढें होऊन यदुदी भाषेंत मोठ्यांनें म्हणाला, खेकडो, राजाधिराज अक्षरुचा राजा याचें प्रथमचें देणें. १४ राजा म्हणतो, हिज्जीयास तुम्हाला सुरळ्याबाळ देऊं नका; त्याच्यानें तुमचा बचाव व्हाव-मत्त नाही; १५ परमेश्वर आमचा बचाव करीलच करील, हे शहर अक्षरुच्या राजाच्या हातीं जाणार नाही, असें बोलून हिज्जीया तुम्हांस परमेश्वरावर भिस्त ठेवावयास न लावो. १६ हिज्जीयाचें ऐकूं नका, कारण अक्षरुचा राजा म्हणतो: मजशीं सहा करा व मजकडे निघून या, आणि तूतें तुम्ही प्रत्येक जण आपआपल्या द्राक्षीचें फळ खा, तुम्ही प्रत्येक जण आपआपल्या अंजिराचें फळ खा व तुम्ही प्रत्येक जण आपआपल्या हौदाचें पाणी प्या; १७ पुढें मी येऊन तुमच्या देशासारखा देश, घाच्याचा व द्राक्षांचा देश, अन्नाचा व द्राक्षीच्या मळ्यांचा देश यांत तुम्हांस नेईन. १८ परमेश्वर आमचा बचाव करील असें बोलून हिज्जीया तुमचें मन न फिरवो. राष्ट्रांच्या देवांपैकी कोणी आपला देश अक्षरुच्या राजाच्या हातून सोडविला आहे काय ? १९ हमाथ व अर्पाद यांचे देव कोठें आहेत ? सफरवाईमचे देव कोठें आहेत ? त्यांनीं शोमरोन माझ्या हातून सोडविलें आहे काय ? २० या सर्व देशांच्या देवांपैकी कोणी आपला देश माझ्या हातून सोडविला आहे ? तर परमेश्वर माझ्या हातून यशालेम कसें सोडविणार ?

२१ ह्यावर ते गप्प राहिले, त्याजशीं एकहि शब्द बोलले नाहींत; कारण तुम्ही त्याला उत्तर देऊं नये, अशी राजाची त्यांस ताकीद होती. २२ मग खानगी कारभारी एल्याकीम बिन हिज्जीया, चिटणीस शेबना व बखरनवीस यथाह बिन आसाफ हे आपलीं वस्त्रे फाडून हिज्जीयाकडे आले व त्यांनीं त्याला रत्नशाके याचें बोलणें कळविलें.

१ हें ऐकून हिज्जीया राजा आपलीं वस्त्रे
३७ फाडून व गोणताट नेसून परमेश्वराच्या मंदिरांत गेला. २ तेव्हां खानगी कारभारी एल्याकीम, चिटणीस शेबना व याजकापैकीं वडील यांना गोणताट नेसलेले असे आमोजाचा पुत्र यथाय

संविष्टा याच्याकडे त्यानें पाठविलें. ३ ते त्याला म्हणले, हिज्जीया असें म्हणतो कीं आजचा दिवस हेस, शिषा, व अपमान यांचा आहे, कारण मुलें जन्म-वयास आलीं पण प्रसवण्याची शक्ति नाही. ४ तुला येव परमेश्वर कदाचित् रत्नशाके याचे शब्द ऐकेल; त्याला त्यांचा धनी अक्षरुचा राजा यानें जीवेंत देऊनच उपमर्द करण्यास पाठविलें आहे; आणि ते त्याचे शब्द ऐकून तुला देव परमेश्वर त्यांचा निषेध करील; म्हणून जें कांहीं शेष उरलें आहे त्यांच्याकरितां तूं रद्दबदली कर.

५ ह्याप्रमाणें हिज्जीया राजाचे सेवक यथाया याजकडे आले. ६ तेव्हां यथाया त्यांस म्हणाला, आपल्या धन्याला असें सांगा: परमेश्वर म्हणतो, अक्षुरी राजाच्या सेवकांनीं ज्या शब्दांनीं माझा उपमर्द केला आहे ते शब्द तूं ऐकले आहेत, त्यांसुलें तूं धाबकं नको. ७ पाहा, मी त्याच्या अशी अशी कांहीं प्रेरणा करीन कीं तो कसली तरी अफवा ऐकून आपल्या देशास परत जाईल, व आपल्याच देशांत तो तरवारीनें पडेऊ, असें मी करीन.

८ नंतर रत्नशाके परत गेला तेव्हां अक्षुराचा राजा लिझा नगराबरोबर लढतांना त्याला आढळला; कारण लखीझाडून राजानें तळ उठविला अशी त्याला खबर लागली होती. ९ मग कुशाचा राजा तिन्हाका आपणाशीं लढावयास निघाला आहे असें कोणी बोलतांना त्यानें ऐकलें. हें ऐकून त्यानें हिज्जीयाला जासुदांच्या हातीं सांगून पाठविलें कीं, १० तुम्ही यदुदाचा राजा हिज्जीया याजकडे जाऊन सांगा, ज्या तुम्हाला देवावर तूं भिस्त ठेवितोस तो, यशालेम अक्षुरी राजाच्या हातीं लागणार नाही, असें बोलून तुला न फसवो. ११ अक्षुरी राजांनीं सर्व देशांचें काय केलें तें पाहा ! त्यांचा विचर्स कसा केला हें तूं ऐकलें आहेच; तर तूं सुटणार काय ? १२ गोजान, हरान, रसफ व तखलार येथें राहणारे एदेनी लोक यांचा माझ्या बाबदिलोनीं विचर्स केला; त्यांचा त्या राष्ट्रांच्या देवांनीं बचाव केला काय ? १३ हमाथाचा राजा, अर्पादचा राजा, सफरवाईम शहर, हेना व इब्वा यांचा राजा हे कोठें आहेत ?

१४ हिज्जीयानें जायुदांच्या हातून तें पत्र घेऊन वाचिलें; मग हिज्जीयानें परमेश्वराच्या मंत्रिंशत जाऊन तें परमेश्वरापुढें उचवून ठेविलें. १५ मग हिज्जीयानें परमेश्वराची अशी प्रार्थना केली : १६ सेनाधीश परमेश्वरा, इस्त्राएलच्या देवा, कन्नानसुद्ध असलेल्या देवा, तूंच काय तो पृथ्वीवरील सर्व राज्यांचा देव आहेस. तूंच आकाश व पृथ्वी निर्माण केली. १७ हे परमेश्वरा, कान लावून ऐक; हे परमेश्वरा, तूं डोळे उचवून पाहा; आणि तुम्हा, सदाजीवी देवाचा उपमूर्त करणाऱ्यांसाठीं सन्देशिबानें जिरोप पाठविला आहे, त्याचे सर्व शब्द ऐक. १८ हे परमेश्वरा, झरोखर अशूरुच्या राजांनीं सर्व देश व त्यांतलीं जमीन ओसाड केली आहे; १९ त्यांचे देव त्यांनीं अर्पित टाकिले आहेत; कारण ते देव नव्हते, ते मनुष्यांच्या हातांनीं बघळेले काष्ठपाषाण होते; म्हणून त्यांनीं त्यांचा नाश केला. २० आतां परमेश्वरा, आमच्या देवा, त्याच्या हातांतून क्षाब्दांज सोडीव, म्हणजे पृथ्वीवरील सर्व राज्यें जाणतीड कीं तूंच कायतो परमेश्वर आहेस

२१ तेव्हां आमोबाचा पुत्र बरुबा यानें हिज्जीयाला सांगून पाठविलें कीं परमेश्वर इस्त्राएलचा देव असें म्हणतो : अशुरी राजा सन्देशीब याच्यासंबंधानें तूं माझी प्रार्थना केली; २२ तर त्याच्याविषयीं परमेश्वर वचन बोलला आहे कीं सीयोनाची कुमारी तुला तुच्छ देखिते व तुम्हा उपहास करिते; यस्त्राळेमाची कन्या तूं पाठमोरा झालेला पाहून आपलें मस्तक हलकविते. २३ तूं कोणाची निंदा केली ? कोणाच्या विरुद्ध हुमोषण केलें ? कोणाच्या विरुद्ध ताड्यानें बोलव्हांस ? कोणावर आपल्या भोष्या चढविल्या ? इस्त्राएलचा जो पवित्र प्रभु त्याजवर ? २४ तूं आपल्या सेवकांच्या द्वारें प्रभुची निंदा करून म्हणाव्हांस, मी आपल्या बहुत रथानिघ्नीं पर्वतांच्या माथ्यांवर, लबानोनाच्या अगदीं मद्यापर्यंत चवून आलों आहे; मी त्याचे उंच गंधसरू व निवडक देवदारू तोडून टाकीन; त्याच्या अत्यंत दूरच्या उच्चस्थानीं त्याच्या फळशाळांच्या राईत प्रवेश करीन. २५ मी

जमीन खणून पाणी प्यालों; माझ्या पायांच्या तळव्यांनीं मिसर देशाचे सर्व जळकवाह मी सुकवून टाकीन.

२६ तूं ऐकलें ना ? मी हें पूर्वेकडीं केलें, प्राचीन काळीं योजिलें असून आतां असें घडवून आणिलें कीं तुझ्या हातून तटबंदीच्या नगरांचा विध्वंस व नासधूस व्हावी; २७ म्हणून त्यांतील रहिवासी बळहीन झाले, ते भयभीत व फजीत झाले; शेतांतील हिरबळ, हिरवें गवत, घाच्यांवरचें गवत, कोवळें शेत बांसारखे ते झाले. २८ तुजें बसणेंउठणें, तुजें जाणेंयेणें व तुम्हा मजवरला संताप मला ठळक आहे. २९ मजवरल्या तुझ्या संतापामुळें व तुम्हा उन्नतपणा माझ्या कानांवर आल्यामुळें मी तुझ्या नाकांत माझी केसण व तुझ्या तोंडांत माझा लगाम बाळग ज्या वाटेनें तूं आलास तिनेंच तुला परत लवीन.

३० आतां तुला हें चिन्ह देतों : यंदा तुम्ही आपोआप उजकळेंडें झाल, पुढल्या वर्षीं त्यास खोडवा फुटेल तो झाल; सिस्र्या वर्षीं तुम्ही पेरा, काया, शस्त्रांचे मळे लया व त्यांचें फळ ला. ३१ यहुदाच्या कराण्यांतील निभावलेख अवशेष पुनः खालीं मूळ धरील व वर फळ देखील. ३२ कारण यस्त्राळेमांतून अवशेष निवेल व सीयोन डोंगरांतून निभावलेखे निघतील; सेनाधीश परमेश्वराचा आवेश हें सिद्धीस नेईल.

३३ म्हणून अशुराच्या राजाविषयीं परमेश्वर म्हणतो, तो या नगरपर्यंत येणार नाही; यावर एकहि बाण सोडणार नाही; तो ढाल घेऊन याची सामना करणार नाही आणि यावर मोर्चा रचणार नाही. ३४ ज्या वाटेनें तो आला तिनेंच तो परत जाईल; तो या नगरपर्यंत येणार नाही; असें परमेश्वर म्हणतो. ३५ आपल्याकरितां व माझा सेवक दावीद याच्याकरितां या नगराचा बचाव होईल असें मी याचें रक्षण करीन.

३६ मग परमेश्वराच्या दिव्यदूतानें जाऊन अशुरी गोटांतल्या एक लक्ष पंचायशीं हजार लोकांस मारिलें; पहाटेस लोक उठून पाहतात तों सर्व प्रेतेंच प्रेतें ! ३७ ह्याप्रमाणें अशुराचा राजा सन्देशीब तळ उठवून मावारीं चालता शस्त्र आणि निनवेत जाऊन राहिला.

१८ वेव्हां असें झालें कीं तो आपलें दैवत निखोख याच्या देवळांत पूजा करीत असतां त्याचे पुत्र अद्रम्पे-केक व शरसेर यांनीं त्यास तरवारीनें वधिलें व ते शरारत देशीं पळून गेले. मग त्याच्या आमी त्याचा पुत्र एसर-दहोन राजा झाला.

१ त्या समयी हिज्जीया आजारी पळून
३८ मराठ्यांस टेकळ. तेव्हां आमोजाचा पुत्र यशया संदेश त्याजकडे येऊन त्याला म्हणाला, परमेश्वर म्हणतो, आपल्या घराण्याची निरवानिरव कर, कारण आतां तूं मरणार, जगणार नाहीस. २ तेव्हां हिज्जीयानें आपलें तोंड भिंतीकडे फिरवून परमेश्वराची प्रार्थना केली. ३ तो म्हणाला, हे परमेश्वरा, मी तुझ्यासमोर सत्यवेनें व सात्विक मनानें वागलों आहे व तुझ्या घ्टीनें जें योग्य तेंच करीत आलों आहे हें स्मर, अशी मी तुला विनंति करितों. असें म्हणून हिज्जीया मनस्वी रडला. ४ तेव्हां यशयाला परमेश्वराचा संदेश आला तो हा : ५ हिज्जीयास जाऊन सांग कीं तुझा पूर्वज दावीद आचा देव परमेश्वर म्हणतो, मीं तुझी प्रार्थना ऐकली आहे, तुझे अभु पाहिले आहेत; पाहा, मी तुझे आयुष्य आणखी पंधरा वर्षे वाढवितों. ६ मी तुला व ह्या नगराला अख्खरच्या राजाच्या हातांतून सोडवीन, ह्या नगराचें संरक्षण करीन. ७ परमेश्वर बोलला आहे, तें करीलच, याविषयीं परमेश्वराकडून तुला हें चिन्ह आहे : ८ पाहा, आहाजाच्या शुक्यंत्राच्या पायऱ्यांवर सूर्याबरोबर छाया दहा पायऱ्या उतरली आहे, तिला परत दहा पायऱ्या वर आणितों. तेव्हां सूर्याबरोबर छाया दहा पायऱ्या उतरली होती ती दहा पायऱ्या मार्गे सरली.

९ यहुदाचा राजा हिज्जीया दुखण्यानें पडला होता तो त्यांतून बांचल्यावर त्यानें लेख लिहिला तो हा :

१० मी म्हटलें, माझ्या आयुष्याच्या सुखावस्थेंत मी अधोलोकाच्या द्वारांत प्रवेश करीन; माझ्या आयुष्याची अवशिष्ट वर्षे मजपासून हिरावून घेतली आहेत.

१ अथवा : ऐन मय्यान्हीस.

११ मी म्हटलें, मला परमेश्वरचें, जीवंतच्या मूर्तीवर असतां, परमेश्वरचें दर्शन होणार नाही; मी जगांतिल रहिवासांसह राहून मनुष्य माझ्या घ्टीस इतपर पडणार नाही.

१२ माझे घर सोडिलें आहे, तें धनगराकडून राहुटी-सारखें उखळून नेण्यांत आलें आहे; कोष्टाप्रमाणें मीं आपलें जीवित आश्रयलें आहे; तो मगाच्या ताण्यांतून मला तोडणार आहे; दिवस जाऊन रात्र येईल तों तूं माझा अंत करिशील.

१३ सकाळपर्यंत मी आपलें मन झांत करित राहिलें; तो सिंहाप्रमाणें माझीं सर्वे हावें मोडणार; दिवस जाऊन रात्र येईल तों तूं माझा अंत करिशील.

१४ निळ्वीप्रमाणें, सारसाप्रमाणें मी विचविचलों; पारव्याप्रमाणें मीं चुमलों; वर पाहून पळून माझे डोळे झिणले. हे परमेश्वरा, मजवर गहजब झाला आहे, मला जामीन हो.

१५ आतां मी कांय सांगूं ? त्यानें मला वचन दिलें व त्याप्रमाणें केलेंहि; माझ्या जिवाच्या पीडेस्तव माझीं सर्वे वर्षे मी संघर्षणें करीन.

१६ हे प्रभु, अशा मोष्टीच्या योगें लोक जीव घरून राहतात; त्यांतच सर्वस्वी माझ्या आत्म्याचें जीवित आहे; म्हणून तूंच मला बरें कर व जीवंत ठेव.

१७ पाहा, माझ्या नऱ्यासार्थीच ही पीडा मला झाली; तूं माझा जीव नाशार्थेंतून माझे उद्धरिल; कारण तूं माझीं सर्वे पापे आपल्या पाठीकडे टाकिली आहेत.

१८ अधोलोक तुझा धन्यवाद करीत नाही, मृत्यु तुझी स्तुति गात नाही;

१ अथवा : मी मृतांच्या लोकीं असतां मनुष्य माझ्या

शुभवर्तत उतरलेले तुझ्या सत्याची अपेक्षा
करीत नाहीत.

११ जीवंत, जीवंत माणूसच तुम्हा धन्यवाद करितो,
तसा मी आज करित आहे;

बाप तुम्हें सत्य मुलांस प्रकट करितो.

२० परमेश्वर मला तारण्यास सिद्ध आहे;

म्हणून आम्ही आपली तंतुबाचो वाजवूं.

तीं सर्व आयुष्यभर परमेश्वराच्या मंदिरांत वाजवूं.

२१ यज्ञघातने सांगितले होते कीं अजिंरांची एक चांदकी
आणून गळ्यावर बांधा म्हणजे त्याला गुण पडेल.

२२ हिज्कीयाने म्हटले होते, मी परमेश्वराच्या मंदिरांत
चढून जाईन याचें चिन्ह काय ?

१ त्या वेळीं बलदानाचा पुत्र मरोदख-
बलदान, जो बाबेलाचा राजा, त्यानें

हिज्कीयाला पत्रें व नजरणा हीं पाठविली;

कारण तो आजारी पडल्यानंतर बरा झाला असें त्यानें

ऐकलें होतें. २ तेव्हां त्यांजवर हिज्कीयाने खुश

होऊन त्यांस आपलें अमोल मांडार दाखविलें; आपलें

सोनेसुवें, सुगंधी द्रव्यें, उत्तम तेल, सगळ्या शक्यागार,

सारांश, आपल्या मांडागारांत होतें सगळें

त्यानें त्यांस दाखविलें; त्याच्या घरांत व सगळ्या

राज्यांत त्यांना दाखवावयाचें कांहींएक राहिलें नाहीं.

३ मग यशया संवेष्टघातनें हिज्कीया राजाकडे येऊन

विचारिलें, हीं मनुष्यें काय म्हणालीं, व आपल्याकडे कोठून

आली ? हिज्कीयाने उत्तर केलें, तीं दूर देशाहून, बाबेला-
हून मजकडे आलीं होतीं. ४ मग त्यानें विचारिलें,

त्यांनीं आपल्या घरांत कायकाय पाहिलें ? हिज्कीयाने

म्हटलें, माझ्या घरांतलें सर्व कांहीं त्यांनां पाहिलें; त्यांला

माझ्या मांडागारांतलें दाखविलें नाहीं असें कांहींच

नाहीं. ५ तेव्हां यशया हिज्कीयाला म्हणाला,

सेनाधीश परमेश्वराचें वचन ऐकः ६ पाहा, असे

दिवस येत आहेत कीं तुझ्या घरांत जें कांहीं आहे व

तुझ्या वाढवडिलींनीं जें आजवर सांठवून ठेविलें आहे,

१ अथवाः बरोदख-बलदान (२ राजे २०ः १२

पाहा.)

तें सर्व बाबेलास नेण्यांत येईल, कांहीं बिलकः राहणार

नाहीं, असें परमेश्वर म्हणतो. ७ जे पुत्र तुला होतील,

तुझ्या पोटी निर्माण होतील, त्यांपैकीं कोणांस घेऊन जाण्यांत

येईल ते बाबेलाच्या राजबाब्यांत खोजे होऊन राहतील.

८ तेव्हां हिज्कीया यशयाला म्हणाला, तूं सांगितलेलें

परमेश्वराचें वचन यश्यायोग्य आहे. तो आणखी म्हणाला.

माझ्या काळीं तरी शांतता व स्थिरता राहिल.

१ सांत्वन करा, माझ्या लोकांचें सांत्वन

४० करा, असें तुमचा देव म्हणतो. २ यरुसलेमा-

च्या मनाला धीर येईल असें बोला, त्याला

पुकारून सांगा, तुम्हें बुद्ध संपलें आहे, तुझ्या पापा-

बद्दलाचा दंड मिळाला आहे; परमेश्वराच्या हातून तुझ्या

सर्व पापेंचा तुलां दुष्पट बदला मिळाला आहे.

३ घोषणा करणाऱ्याची वाणी ऐकू येते कीं अरण्यांत

परमेश्वराचा मार्ग सिद्ध करा, आमच्या देवासाठीं रानांत

सरळ राजमार्ग करा. ४ प्रत्येक खोरे उंच होवो; प्रत्येक

ढोंगर व टेकी सखल होवो; उंचनीच असेल तें सपाट

होवो व खडकाळींचें मैदान होवो; ५ म्हणजे परमेश्वराचें

गौरव प्रगट होईल आणि सर्व मानवजाति एकत्र मिळून

तें पाहील, कारण हें बोलणें परमेश्वराच्या तोंडचें आहे.

६ घोषणा कर, अशी वाणी ऐकू आली. तेव्हां

कोणीएक म्हणाला, काय घोषणा करूं ? सर्व मानव-

जाति गवत आहे, तिचीं सर्व शोभा वनांतल्या फुलासारखी

आहे; ७ गवत सुकतें, फूल कोमेजतें; कारण परमे-

श्वराचा फुंकर त्यावर पडतो; लोक खरोखर गवतच

आहेत. ८ गवत सुकतें; फूल कोमेजतें, पण आमच्या

देवाचें वचन सर्वकाळ कायम राहतें.

९ सीयोनार्स सुवार्ता सांगणाऱ्या, उंच डोंगरावर

चढ; यरुसलेमास सुवार्ता सांगणाऱ्या, आपला स्वर

जोरानें उंच कर, कर उंच, भिऊं नको; यहुदाच्या

नगरास म्हण, तुमचा देव पाहा. १० पाहा, प्रभु पर-

मेश्वर पराक्रम्यासारखा येत आहे; त्याचा भुज त्याचें

१ अथवाः सुवार्तिके सीयोन, उंच

२ अथवाः सुवार्तिके यरुसलेमे, आपला

प्रमुख चालवील; पाहा, वेतन त्याजवळ आहे, व प्रतिफल त्याच्या हाती आहे. ११ मेंढपाळ-प्रमाणे तो आपल्या कळ्यास चारील, कोकरें आपल्या कळेंत घेऊन उराशी घरून वाहील, आणि पोरें पांजणाच्यास संभाळून नेईल.

१२ जलांचें माप आपल्या चुळक्याचें कोणी केलें आहे? आकाशाचें माप आपल्या वितिनें कोणी घेतलें आहे? पृथ्वीची धूळ मापानें कोणी मापिली आहे? डोंगर कांट्याचें व टेकळ्या तराजूनें कोणी तोलिल्या आहेत? १३ परमेश्वराच्या आत्म्याचें नियमन कोणी केलें आहे? त्याचा मंत्री होऊन त्याला कोणी शिकविलें आहे? १४ त्यानें कोणाला मसलत विचारिली? सन्मार्गाविषयी समज देऊन त्याला कोणी शिक्षण दिलें? त्याला कोणी ज्ञान शिकविलें? सुद्धतेचा मार्ग त्याला कोणी दाखविला? १५ पाहा, त्याच्या हिशोबीं राष्ट्रें पोहऱ्यांतल्या जलबिंदूसमान, तराजूंतल्या रजा-समान आहेत; पाहा, द्वीपेंहि तो धुळीच्या कणासारखी उचलितो. १६ लवानोन जळणास पुरावयाचा नाही व त्यावरील वनपशु होमास पुरे पडावयाचे नाहीत. १७ सर्व राष्ट्रें त्याजपुढें कांहींच नाहीत; त्याच्या हिशोबीं तीं अभाव व शून्यता यांहुनहि कमी आहेत.

१८ तुम्ही देवाला कोणाची उपमा द्याल? त्याच्याशी कोणती प्रतिमा लावून पाहाल? १९ कारागीर मूर्ति ओतून तयार करितो, सोनार तिला सोन्याच्या पत्र्यानें मढवितो, तिच्यासाठीं चांदीच्या संखळ्या घळितो. २० जो दारिद्र्यामुळे अर्पण आणण्यास समर्थ नाही तो न कुजणारें लाकूड निवडून घेतो; न ढळणारी अशी मूर्ति बनविण्यासाठीं तो चतुर कारागीर शोधून काढितो. २१ तुम्हांस कळत नाही काय? तुम्हांस ऐकू येत नाही काय? प्रारंभापासून तुम्हांला हें कळविलें नाही काय? पृथ्वीचा पाया घातल्यापासून हें तुम्हांस समजलें नाही काय? २२ हाच तो पृथ्वीच्या वरील नभोमंडळावर आरूढ झाला आहे; तिच्यावरील रहिवासी टोळांसमान आहेत; आकाश मलमलीप्रमाणें पसरितो, राहण्यासाठीं तंबू

ताणितो तसें तें तो ताणितो. २३ तो अधिपतीना अभावाप्रत पाठवितो, पृथ्वीच्या न्यायाचीशांना शून्यकर करितो. २४ त्यांना लाविलें न लाविलें, पेरिलें न पेरिलें, त्यांचें मूळ भूमीत रुजलें न रुजलें; तोंच तो त्यांवर फुंकर मात्र घालितो म्हणजे ते सुकून जातात; वादळ त्यांस भुसांप्रमाणें उडवून नेतें. २५ मी कोणाशीं तुल्य आहे म्हणून त्यांची उपमा मला तुम्ही द्याल असें पवित्र प्रभु म्हणतो. २६ आपले बोळे बर करून पाहा; ह्यांना कोणी उत्पन्न केलें? तो त्यांच्या सैन्याची मोजणी करून त्यांस बाहेर आणितो; तो त्या सर्वांस नांवांनीं हाका मारितो, तो महासमर्थ व प्रबळ सत्ताधीश आहे; म्हणून त्यांपैकीं कोणी उणा पडत नाही.

२७ हे याकोबा, असें कां म्हणतोस, हे इस्राएल, असें कां बोलतोस कीं माझा मार्ग परमेश्वरापासून गुप्त आहे व माझा न्याय देवाच्या दृष्टीआड झाला आहे? २८ तुला कळलें नाही काय? तूं ऐकलें नाही काय? परमेश्वर हा सनातन देव, परमेश्वर, दिगंत पृथ्वीचा उत्पन्नकर्ता, थकतभागत नाही; त्याची बुद्धि अगम्य आहे. २९ तो भागलेल्यास जोर देतो, निर्बलास विपुल बल देतो. ३० तरुण थकतात, भागतात; भरज्वानींतले ठेचा खातात; ३१ तरी परमेश्वराची आज्ञा घरून राहणारे नवीन शक्ति संपादन करितील; ते गरुडांप्रमाणें पंखांनीं वर उडतील; ते धावतील तरी दमणार नाहीत, चालतील तरी थकणार नाहीत.

१ अहो द्वीपांनो, मजपुढें गप्प राहा; राष्ट्रें ४१ नवीन शक्ति संपादन करोत; तीं जवळ येवोत मग बोलोत; निवाडा करण्यास आपण एकत्र जमूं. २ ज्याच्या पावलांस धार्मिकता अनुसरते, अशाची उठावणी उगवतीकडून कोणी केली? राष्ट्रें त्याला बस होतील असें तो बरितो; राजांवर त्याची सत्ता बसवितो, तो त्यांस धुळीसारखे त्याच्या तरवारीच्या स्वाधीन करितो, व उडणाऱ्या धसकटाप्रमाणें त्यांस त्याच्या धनुष्याच्या स्वाधीन करितो. ३ तो त्यांचा पाठलाग करितो, ज्या वाटेत त्यानें कधीं पाऊल ठेविलें नव्हतें

तिनें तो भिन्नबोध जातो. ४ हें कार्य कोणीं केलें ? तें शेवटास कोणीं मेलें ? जो प्रारंभापासून एकामगून एक विरुद्धां आणितो त्यानेंच. तो मी परमेश्वर आदि आहे व अंती असणाऱ्यांसहहि तो मीच आहे. ५ ह्यांपै पाहून भ्याली; ह्यांचीच्या सीमा इतरच्या; हीं अवकाळें मिरवलीं. ६ त्यांतील प्रत्येकांनो आपआपल्या सोबत्याला साहाय्य केलें; प्रत्येक आपल्या बंधुचें म्हणाला, हिंमत धर. ७ ओताऱ्यानें सोनाराला, इतोंच्यानें गुळ-गुळीत करणाऱ्यानें ऐणीवर वण मारणाऱ्याला, धोर दिल्या आणि सांचा चांगला बसला असें म्हटलें व मूर्ति वळें नये म्हणून त्यानें ती खिळ्यांनी मजकूर बसविली.

८ माझ्या सेवका, इस्राएल, माझ्या निवडलेल्या याकोबा, माझा मित्र अब्राहाम याच्या संताना, ९ मी तुला हातीं धरून पृथ्वीच्या दिग्गंगापासून आणिलें, तिच्या सीमांपासून बोलवून तुला म्हटलें, तूं माझा सेवक आहेस, मी तुला निवडिलें आहे, तुला त्याग केला नाही. १० तूं भिऊं नको, कारण मी तुझ्या-बरोबर आहे; घाबरूं नको, कारण मी तुझा देव आहे; मी तुला शक्ति देतो; मी तुजें साहाय्यहि करितों; मी आपल्या धार्मिकतेच्या उजव्या हातानें तुला सारितों. ११ पाहा, जे तुजवर धुवू शकले ते लज्जित व फजीत होतील; तुजशीं छुंजणारे शय्यवत व नष्ट होतील. १२ तुजशीं लडणाऱ्यांस तूं धुंदाळीशील पण ते तुला सांपडावयाचे नाहीत; तुजशीं युद्ध करणाऱ्यांचा नायनाट होईल. १३ कारण मी परमेश्वर तुझा देव तुझा उजवा हात धरून म्हणत आहे कीं, भिऊं नको, मी तुजें साहाय्य करितों. १४ हे कीटका, याकोबा, इस्राएलाचे लोकहो, भिऊं नका, असें परमेश्वर म्हणतो; मी तुजें साहाय्य करितों; इस्राएलाचा पवित्र प्रभु तुझा उदारकर्ता आहे. १५ पाहा, मी तुजें तीक्ष्ण, नवीन व दुधारी असें मळणीचें आऊत बनवीत आहे; तूं बोंगर मळून त्यांचा चुराडा करिशील व टेकळ्यांचा भुसा करिशील. १६ तूं त्यांस उफणशील, वारा त्यांस उडवून टाकील, वावटल त्यांस उधळून देईल; आणि तूं परमेश्वराच्या दायीं उल्लास पावशील, इस्राएलाच्या

पवित्र प्रभूचा अभिमान धरिशील.

१७ दीन व दरिद्री पाणी शोधितात पण तें कोठेंच नाही; त्यांची आंभ तहानेनें कोरडी पडली आहे; त्यांची विनंति मी परमेश्वर ऐकून, मी इस्राएलाचा देव त्यांचा त्याग करणार नाही. १८ मी उजाड टेकळ्यांवर नशा व झोल दन्वांवर झरे वाहवीन; मी अरण्या पाण्याचें तळें व निर्जल प्रदेश अन्नप्रवाह करीन. १९ अरण्यांत मी गंधसरू, बाभूळ, मेंदी व कण्हेर यांची लावणी करीन व रानांत सरू, देवदारू, व भद्रदारू एकत्र लावीन. २० येणेंकरून लोक तत्काळ पाहतील, जाणतील, मनन करितील व समजतील कीं, परमेश्वराच्या हातून हें झालें आहे; इस्राएलाच्या पवित्र प्रभूनें हें उत्पन्न केलें आहे.

२१ परमेश्वर म्हणतो, आपला वाद पुढें आणा; याकोबाचा राजा म्हणतो, तुम्ही आपले बळकट पुरावे आणा. २२ ते आणा व पुढें काय घडणार तें आम्हांस कळवा; प्रथम घडणाऱ्या गोष्टी कोणत्या तें सांगा, म्हणजे त्यांचा आम्ही विचार करूं व त्यांचा अखेर परिणाम काय तो पाहूं; अथवा पुढें होणाऱ्या गोष्टी आम्हांस ऐकवा. २३ पुढें काय होईल तें कळवा म्हणजे तुम्ही देव आहां असें आम्ही समजूं; तुम्ही बरेवाईट कांहीं तरी करा, म्हणजे आम्ही तत्काळ चकित होऊन पाहूं. २४ पाहा, तुम्ही कांहींच नाही, तुमच्या हातून कांहींच होणें नाही; तुमची निवड करणारा साक्षात् अमंगळ होय.

२५ मी उत्तरेकडून एकाची उठावणी केली आहे; तो आला आहे; जो माझे नाम घेतो त्याची मी सूर्याच्या उगवतीकडून उठावणी केली आहे; चिखल तुडवितात किंवा कुंभार मातीचा गारा तुडवितो तसा तो अधिपतींस तुडवील. २६ आम्हांस समजावें म्हणून हें प्रारंभापासून कोणीं प्रगट केलें ? तो न्यायी आहे असें आम्ही म्हणावें म्हणून पूर्वकालापासून कोणीं सांगितलें ? हें कोणींच कळविलें नाही; कोणीं हें ऐकविलें नाही, कोणीं तुमचे शब्द ऐकले नाहीत.

१ अथवा: आम्ही एकमेकांविषयीं स्पर्धायुक्त होऊन त्यांकडे पाहूं.

२७ मीच प्रथम सीमोनास म्हणालो, हें पाहा, मी यज्ञालेखासाठी सुवार्तिक नेमिल्ल आहे. २८ मी पाहतां तों कोणी दिसेना; मी विचारितों तों त्यांच्यामध्ये उत्तर देखील असा एकही मंत्री नाही. २९ पाहा, ते सर्व व्यर्थ आहेत, त्यांचीं कृत्ये निरर्थक आहेत; त्यांच्या ओतीव मूर्ति वायफळ व शून्यत्व आहेत.

१ पाहा, हा माझा सेवक, याला मी आधार आहे; पाहा, हा माझा निवडलेला, याजविषयी माझा जीव संतुष्ट आहे; याच्याठावी मी आपला आत्मा घातला आहे; तो राष्ट्रांस न्याय प्राप्त करून देईल. २ तो गवगवा करणार नाही, तो आपला स्वर उच्च करणार नाही, तो रस्त्यांतल पुकार करणार नाही. ३ चेपलेला बोरु तो मोडणार नाही. मिणामिणती वात तो विस्फिणार नाही; तो सत्यानें न्यायाची प्रवृत्ति करील. ४ पृथ्वीवर न्याय स्थापिपर्यंत तो मंदाळणार नाही व मंगणार नाही; द्वीपें त्याच्या धर्मशास्त्राची प्रतीक्षा करितात.

५ आकाश निर्माण करून विस्तारणारा, पृथ्वीचा व तिच्या उपजाचा फैलाव करणारा, तिच्यावरील लोकंत प्राण घालणारा व तिच्यावर संचार करणाऱ्यांस जीवित देणारा देव परमेश्वर असें म्हणतो; ६ मी परमेश्वरानें न्यायानुसार तुला बोलाविलें आहे, मी तुला हत धरिला आहे, तुला सखिलें आहे; तूं लोकांला करार व राष्ट्रांला प्रकाश देणारा असें मी तुला करीन; ७ अंधळ्यांचे डोळे उघडावे, बंदिस्थलेतून बंदिवानांस व अंधारांत बसलेल्यांस कारागृहांतून बाहेर काढावें म्हणून मी असें करीन. ८ मी परमेश्वर आहे; हें माझे नाम आहे; मी आपलें गौरव दुसऱ्यास देऊं देणार नाही; मी आपली प्रशंसा मूर्तिसि प्राप्त होऊं देणार नाही. ९ पहिल्या गोष्टी घडून चुकल्या आहेत; नव्या गोष्टी मी विदित करितों; त्यास आरंभ होण्यापूर्वी त्या तुम्हांस ऐकवितों.

१० अहो समुद्रावर पर्यटन करणारे व त्यांत राहणारे सर्व लोकहो, अहो द्वीपांनो, तुम्ही आपल्या रहिवाद्यांसह परमेश्वराला नवगीत गा, पृथ्वीच्या दिग्गतापर्यंत त्याचीं स्तोत्रें गा. ११ अरप्य व त्यांतील नगरें, आणि

ज्या खेव्यापाख्यांत केदार बसत आहे तीं, माण्यांचा गुरू करित; सेलाचे रहिवासी उत्सव करित, ते टेकळ्यांच्या माण्यांवर मोठ्यानें जयघोष करित. १२ ते परमेश्वरानें गौरव करित, द्वीपद्वीपांतरी त्यांचा गुणानुवाद करित. १३ परमेश्वर वीराप्रमाणें निषेध; रणधुरंधराप्रमाणें तो आपल्या आवेशाचें उद्दीपन करील; तो प्रचंड शब्द करील; तो रणशब्द करील; तो स्वसन्नुस आपला प्रभाव दाखवील.

१४ मी दीर्घकाल मौन धरिलें; मी स्तब्ध राहिलों; मी स्वताला आवरिलें; वेणु देणाऱ्या झीप्रमाणें मी आतां ऊंचत आहे, उसासे व घापा टाकीत आहे. १५ मी पर्वत व टेकळ्या उद्व्वस्त करीन, त्यांवरचा झाडपाला सुकवीन; नद्यांचीं बेटें करीन, तळीं आटवून टाकीन. १६ माहित नाही अशा रस्त्यानें मी अंधळ्यांस नेईच; अज्ञात अशा मार्गांनी मी त्यांस चालवीन; त्यांच्यामुळे अंधकार प्रकट होईल व उंचसखल जागा सपाट मैदान होईल असें करीन. ह्या गोष्टी मी करणार, सोडणार नाही. १७ जे कोरीव मूर्तीवर भाव ठेवितात, ओतीव मूर्तीला तुम्ही आमचे देव आहे असें म्हणतात, ते उलथून पडतील व परब लज्जित होतील.

१८ बहिऱ्यांनो, ऐका; अंधळ्यांनो, पाहा, म्हणजे तुम्हांस दिसेल. १९ माझ्या सेवकाखेरीज कोण अंधळा आहे? मी पाठवितों त्या माझ्या दूतासारखा कोण बहिरा आहे? माझ्या भक्तासारखा कोण अंधळा आहे? परमेश्वराच्या सेवकासारखा कोण अंधळा आहे? २० तूं बहुत पाहिलें आहे तें प्यानांत ठेवीत नाहीस; त्याचे कान उकडे आहेत पण तो ऐकत नाही. २१ परमेश्वर आपल्या न्यायपरायणतेमुळे प्रसन्न झाला व आपल्या धर्मशास्त्राची महती व थोरवी त्यानें बाळविली. २२ तरी हे छुटिलेले, नागविलेले लोक आहेत; ते सर्व गतांच्या पाशांत सांपडले आहेत, कारागृहांत कोंडिले आहेत; ते भय झाले आहेत, त्यांस सोडविणारा कोणी नाही; ते छट झाले आहेत, आणि ती परत द्या असें म्हणणारा कोणी नाही. २३ याकडे तुमच्यांतला कोण कान देईल?

मरुदे कोण लख देऊन हें ऐकेल ? २४ याकोबाच्या छुटीस कोणी जाऊ दिले ? इस्राएलस छुटासच्या स्वाधीन कोणी केले ? ज्या परमेश्वराविषय आम्ही पाप केले त्यानेच की नाही ? त्याच्या माझींनी ते चालेनात, त्यांचे बर्षासत्र ते ऐकेनात; २५ म्हणून त्याने त्यांजवर आपला कोप, आपला संताप व युद्धाचा गहजब-यांचा बर्षाव केला; त्याला चोहेंकडून अग्न उग्रासी तरी त्याला कळले नाही; तिचा भडका झाळा तरी त्याने त्याची पंवा केली नाही.

१ तरी आतां हे याकोबा, तुझा उत्पन्नकर्ता, आणि हे इस्राएल, तुझा निर्माणकर्ता परमेश्वर, असे म्हणतो, भिके नको; कारण मी तुला सोडविले आहे; मी तुला तुझ्या नांवाने एक मासिली आहे; तूं माझा आहेस. २ तूं जलांतून चालील तेव्हां मी तुजबरोबर असेन; नद्यांतून जाशील तेव्हां त्या तुला बुडवावयाच्या नाहीत; जमीनतून चालील तेव्हां तूं भावावयाचा नाहीस; ज्वाल तूला पेटवून देणुकी नाही. ३ कारण मी परमेश्वर तुझा देव आहे; मी इस्राएलचा पवित्र प्रभु तुझा त्राता आहे; मी तुला करितां मिसर लंडादाखल दिले आहे, तुला बद्दल कुरा व सबा दिले आहेत. ४ तूं माझ्या दृष्टीनें अमोल आहेस; तूं मोठ्या शीश्याचेच आहेस व मी तुजवर प्रेम करितों, म्हणून तुला बद्दल, तुझ्या जिवाबद्दल, प्रभुचे, राष्ट्र, मी देईन. ५ भिके नको, कारण मी तुझ्याबरोबर आहे; मी तुझा वंश अम्वतीकडून आणिन; माण्यतीकडून तुला मी एकवट करीन. ६ मी उत्तरेला म्हणोन, देऊन टाक; दक्षिणेला म्हणोन, अटकाव करूं नको; माझे पुत्र तुझ व माझ्या कन्या दिगंतापासून घेऊन आंन; ७ ज्यांस माझे नाम ठेविले, ज्यांस माझ्या गौरवासाठीं उचन केले, निर्माण केले आणि धडिले त्या सर्वांस घेऊन या.

८ ढोळे असून अंधळे, कान असून बहिरे अशा लोकांस घेऊन या. ९ सर्व राष्ट्र एक जमोत, लोक एकवटोत; अशा गोष्टी त्यांतला कोण सांगिले ? पूर्वी घडलेल्या गोष्टी त्यांनीं आम्हांस ऐकवाव्या; त्यांनीं आपले खरे करण्यास साक्षी आणावे; त्यांनीं तें ऐकून म्हणावे

कीं हें खरें आहे. १० परमेश्वरानें असें म्हणणें आहे कीं तुम्हीं मला ओळखावें, मजवर भाव ठेवावा व मी तोच आहे, माझ्यापूर्वी कोणी देव नव्हता व माझ्यानंतरहि कोणी होणें नाही हें तुम्हांला समजावें म्हणून तुम्ही माझे साक्षी आहां, तूं माझा निवडलेला सेवक आहेस. ११ मीच परमेश्वर आहे, माझ्या-शिवाय कोणी त्राता नाही. १२ मीच तारण विदित केले, प्राप्त करून दिले व समजाविले; तुमच्यामध्ये कोणी अन्य देव नव्हता; म्हणून तुम्ही माझे साक्षी आहां व मीच देव आहे असें परमेश्वर म्हणतो. १३ येथून पुढेंहि मीच तो आहे; माझ्या हातांतून कोणाला सोडवून घेतां येणार नाही; मी करितों तें कोणाच्यानें पालटवणार !

१४ परमेश्वर तुमचा उद्धार करणारा, इस्राएलचा पवित्र प्रभु असें म्हणतो, तुम्हांसाठीं मी बाबेलस. निरोप पाठविला आहे; तेथील सर्व खात्यांस त्यांच्या अभिमनान-स्पद जहाजांत बसून पळावयास आवाहन. १५ मी परमेश्वर तुमचा पवित्र प्रभु आहे; मी इस्राएलचा उत्पन्नकर्ता, तुमचा राजा आहे. १६ जो समुद्रांत मार्ग, प्रवेक प्रवाहांत वाट करितो, १७ ज्यानें रथ व घोडे, शैथ्य व वीर यांस बाहेर काढित्वासुले ते एकत्र पडले आहेत, त्यांच्यानें उठवत नाही, ते विक्षेपे आहेत; बातीगमाणें मालवले आहेत; असा जो परमेश्वर तो म्हणतो कीं - १८ पूर्वीच्या गोष्टीची आठवण करूं नका. जुन्या गोष्टी मनांत आणूं नका. १९ पाहा, मी एक नवीन गोष्ट करणार आहे; आतांच ती उद्भवत आहे; तुम्ही ती पाहणार नाही काय ? मी अरण्यांत सडक करीन, मरुभूमीत नद्या वाहवीन. २० बंनबधु, कोरुहे व सदाभृष्ट माझे स्तवन करि-तील; कारण मी आपल्या लोकांस, अज्ञपल्या निवडलेल्यांस, पिण्यासाठीं अरण्यांत जले, मरुभूमीत नद्या देणार; २१ मी आपल्यासाठीं निर्माण केलेले लोक माझे स्तवन करितील.

२२ हे याकोब, तूं तर माझा धावा केला नाही; हे इस्राएल, माझा तुला कंटाळा आला. २३ तूं मला होमार्पण करण्यासाठीं मेंढरें आणिलीं नाहीत; आणि मला यज्ञ करून माझे गौरव केले नाही. मी

तुम्हारे अकारणसाठी सजी केली नाही, धूपाकरिता तुला श्राद्ध दिला नाही. २४ तू पैसे देऊन मजसाठी अन्नक विकत घेतला नाही, आपल्या यज्ञबलीच्या बपेने हे श्राद्ध तुला केले नाही; तर तू आपल्या पातकांची मजवर सपत्ती केली, तू आपल्या दुष्कर्मांनी मला विणविले.

२५ मी, आपल्याकरिता तुझे अघराघ पुस्तक टाकितो; मीच तो; तुझी पातके स्मरत नाही. २६ मला स्मरण दे; आपण एकमेकांशी वाद करू; तुझे खरे ठरावे म्हणून आपली बाजू सांग. २७ तुझ्या भूक-पुरुषाने पातक केले, तुझे मध्यस्थ माझ्याशी फितुरी करित आले आहेत; २८ म्हणून मी पवित्र अधिपतीस अपवित्र ठरविले; याकोवाला शापवश व इस्त्राएलास निंदावश केले आहे.

४४ १ तर आतां माझ्या सेवका याकोबा, माझ्या निवडलेल्या इस्त्राएला, ऐक; २ परमेश्वर तुझा निर्माणकर्ता, गर्भस्थानापासून तुझा घडणारा व साहस्यकर्ता असे म्हणतो; हे माझ्या सेवका याकोबा, माझ्या निवडलेल्या यशुवृत्ना, मिळं नको. ३ कारण मी तृषित भूमीवर पाणी आणि रक्ष भूमीवर जलधारा ओतीन; मी तुझ्या संतानावर माझ्या आत्म्याची व तुझ्या संततीवर माझ्या आशीर्वादाची श्रुष्टि करीन; ४ वाहत्या पम्ब्याजवळ जसे व्राद्धेज उगवते, तसे ते गवतामये उगवतील. ५ तेव्हां कोणी म्हणेल, मी परमेश्वराचा आहे; कोणी याकोबाचे नांव घेईल; कोणी आपल्या हाताने, मी परमेश्वराचा, असे लिहील आणि इस्त्राएल हे उपनांव घेईल.

६ इस्त्राएलाचा राजा परमेश्वर, त्याचा उद्धारकर्ता, सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो; मी आदि आहे, मी अंत आहे; मजवेगळ्या देव नाहीच. ७ मी प्राचीन काळच्या लोकांची स्थापना केली तेव्हापासून मजसारखा संदेश प्रगट करणारा कोण आहे? कोणी असला तर त्याने बोलावे व मजपुढे प्रतिपादन करावे; त्यांनी भावी गोष्टी व आतां होणाऱ्या गोष्टी सांगल्याः ८ भयभीत होऊं नका; थरथर कांपू नका; मी मागेच तुला हे ऐकविले व कळविले की नाही? तुम्ही माझे साक्षी

आहा, मजवेगळ्या कोणी देव आहे काय? मजवेगळ्या कोणी दुर्ग नाही; मला कोणी ठाऊक नाही.

९ कोरीव मूर्ति घडणारे सर्व शून्यवत् आहेत; त्यांचे मध्य निरव काही कामाने नाहीत; त्याविषयी साक्ष देण्यासाठी दृष्टि नाही असा अकल नाही; म्हणून ती देणान्यांस उबा आस होईल. १० हा देव कोणी घडिवा? ही मूर्ति कोणी व्यर्थ ओतिली? ११ पाह, त्याचे सर्व अजुयायी फजीत होतील; ही मूर्ति घडविणारे मनुष्यच आहेत; ते सर्व एकत्र जमत, पुढे येवत, भयभीत होवत, ते सारे लज्जित होवत.

१२ लोहार छिनी पाजवितो, तो पेटलेल्या कोळ्यांनी काम करितो, हातोळ्यांनी मूर्तीला आकार आणितो; तो आपल्या बाहुबलाने ती घडितो; त्याला भूक लागते व त्याची शक्ति गळते; तो पाणी प्याला नाही तर व्याकुळ होतो.

१३ सुतार सूत घडितो; गेरूनने आखणी करितो; कोरण्यांनी कोरितो व कैबारांने खुणा करितो; आणि ती घरांस ठेवण्याजोगी व्हावी म्हणून तिला मनुष्याचा, आकार व सौंदर्य देतो. १४ कोणी आपणासाठी गंधसरू तोडितो; सरू न-आलोन झाडे घेतो; तो वनवृक्षांतून जून झाडे निवडितो; तो देवदास्येने झाड लावितो. ते पावसाने वाढते. १५ ते मनुष्यास सर्पणाच्या कामी पडते; त्यांतले काही लाकूड घेऊन त्याने तो शोक घेतो; ते पेटवून त्यावर भाकरी भाजितो; तो त्याचा देवही बनवितो व त्याच्या पायां पडतो; तो त्याची कोरीव मूर्ति करितो व तिचे भजनपूजन करितो. १६ त्यांतले अर्धे लाकूड तो अमीत जाडितो; त्या अर्थ्यावर मांस भाजून खातो व तृप्त होतो; तो शेकताना म्हणतो, मला ऊब येत आहे, मला शोक लागत आहे. १७ तो त्याच्या उरलेल्या भागाचा देव घडितो, म्हणजे कोरीव मूर्ति आपल्यासाठी बनवितो; तो तिच्या पायां पडतो, तिचे भजनपूजन करितो, तिची प्रार्थना करितो; तो तिला म्हणतो, माझे तारण कर, तू माझा देव आहेस.

१८ अशा मूर्तीस कळत नाही, समजत नाही; त्यांचे डोळे लिपिले असल्यामुळे त्यांस दिसत नाही; त्यांची हृदये लिपिली असल्यामुळे त्यांना समजत नाही. १९ कोणी हे

ध्यानांत आणीत नाही; त्याचा अर्धा भाग आपण अर्धात आळिळा, त्याच्या निळ्यांवांवर भाकर भाजिली, मांस भाजून खाल्ले आणि त्याच्या अर्धेपोषाची अर्धगळ वस्तु मी कशी बनवू ? झाडापासून काढिलेल्या लाकडाच्या पायां मी कसा वट्टे ? असे म्हणण्याइतके कोणत्या ज्ञान नाही, अकल नाही. २० तो राख भक्षितो, त्याचे हृदय मूठ झाल्यामुळे तो बहकला आहे; तो आपल्या जीव बचावीत नाही; माझ्या उजव्या हातांत आहे ती साक्षाद लबाडी नव्हे काय ? असे तो म्हणत नाही.

२१ हे याकोब, हे इस्राएल, ह्या गोष्टी स्मरणांत ठेव; तूं माझा सेवक आहेस; मी तुला घडिले आहे, तूं माझा सेवक आहेस; हे इस्राएल, तुझा मळ विसर पदावयाचा नाही. २२ तुझे अपराध पुण्याप्रमाणे, तुझी पातके भद्राप्रमाणे मी नाहीतशी केली आहेत; मजकडे फीर, कारण मी तुला उद्धरिले आहे. २३ हे आकाशा, जयघोष कर, कारण परमेश्वराने हे केले आहे; अहो पृथ्वीच्या अधोभासांनो, हर्षनाद करा; अहो पर्वतांनो, हे वना, हे त्यांतील प्रत्येक वृक्षा, तुम्ही जयजयकार करा; कारण परमेश्वराने याकोबास उद्धरिले आहे; तो इस्राएलच्या ठरावी आपला प्रताप प्रगट करितो.

२४ तुझा उद्धारकर्ता, गर्भीयस्थेपासून तुला घडणारा परमेश्वर म्हणतो, मी वस्तुमात्राचा कर्ता परमेश्वर आहे; मी एकत्र्याने आकाश पसरिले, पृथ्वीचा विस्तार केला, तेव्हा मजजवळ कोण होतें ? २५ खोव्या संदेष्ट्यांचीं चिन्हें कोटी करणारा, दैवज्ञांस वेडे ठरविणारा, ज्ञान्यांस मार्गें सारून त्यांचें ज्ञान मूर्खत्व ठरविणारा मी आहे. २६ मी आपल्या सेवकाचा शब्द करा करणारा, आपल्या घृतांची संदेशवचनें सिद्धीस नेणारा आहे; मी यक्षलेभाविषयी म्हणतो, त्यांत वस्ती होवो; यहुदाच्या नगरांविषयी म्हणतो, ती बांचण्यांत वेवोत; त्यांच्या उजाड झालेल्या स्थळांचा जीर्णोद्धार मी करीन; २७ मी खोल पाण्याच्या डोहास म्हणतो, कोरडा हो, मी तुझे प्रवाह आटवीन; २८ मी कोरेंसाविषयी म्हणतो, तो माझा मेंढपाळ आहे, तो माझे सर्व

मनोरथ सिद्धीस नेईल. तो यक्षलेभाविषयी म्हणेल, तें बांचण्यांत येईल, मंदिराचा पाया घालण्यांत येईल.

१ परमेश्वर म्हणतो, कोरेंस माझ अमिषिक ४५ आहे; त्याच्यापुढें राष्ट्रें पादत्रांत करण्यासाठीं मी त्याचा उजवा हात घरिला आहे; राजांस आपल्या कमरा सोडावयास मी लावितो; त्याच्यापुढें इराकजे उचवतील, वेष्टी बंद राहणार नाहीत; असें मी करितो. २ परमेश्वर त्याला म्हणतो, मी तुझ्यापुढें बाळें व उंचसखळ असलेले सपाट करीन; मी पितळेच्या दरवाजांचे फोहून तुकडे करीन, लोखंडाचे अडसर मोडून टाकीन. ३ तुला अंधारातील निधि व गुप्त स्थली लपविलेले घन देईन, म्हणजे तूं समजणील कीं तुला तुझ्या नांवाने हाक मारणारा मी परमेश्वर इस्राएलचा देव आहे. ४ माझा सेवक याकोब, माझा निवडलेला इस्राएल याच्यामुळे मी तुझें नांव घेऊन हाक मारिली; तूं मला ओळखीत नव्हतास तरी मी तुला उपनांव दिलें. ५ मीच परमेश्वर, अन्य कोणी नव्हे, मजवेगळ देव नाही; तूं मला ओळखत नव्हतास तरी मी तुला सब्ब केले. ६ येणेकरून सर्वांनीं जाणावें कीं उगळतीपासून मावळतीपर्यंत मजवेगळ कोणी नाही; मीच परमेश्वर, अन्य कोणी नव्हे. ७ प्रकाशकर्ता, अंधाराचा उत्पन्नकर्ता, शांतीचा जनक व अरिष्टाचा उलाढक मी आहे; हे सर्व करणारा मी परमेश्वर आहे.

८ हे आकाशा, वरून वृष्टि कर; आभाळ घार्मिकतेचा पाऊस पाडो; पृथ्वी उकलो, तारण आणि घार्मिकता हीं प्रमुञ्जित होवोत; तीं एकत्र उगवोत; मी परमेश्वरच ह्याचा उत्पन्नकर्ता आहे.

९ जो आपल्या उत्पन्नकर्त्यांशीं वाद घालितो त्यास धिक्कार असो; तो मातीच्या खापऱ्यांपैकीं एक आहे. तूं काय करितोस असें माती आपल्या घडणाऱ्याला म्हणेऊ काय ? तुला हात नाहीत असें तुझें कृत्य तुला म्हणेल काय ? १० तूं काय जन्म देतोस असें जो बापाला म्हणतो, आणि तूं काय प्रसवतेस असें जो आईला म्हणतो त्याला धिक्कार असो !

११ इस्राएलचा पवित्र प्रभु व त्याला घड-

भारा परमेश्वर म्हणतो, होणाऱ्या गोष्टींविषयी मला कोण विचारणार? माझे पुत्र व माझ्या हातचें कृत्य ही पाहा, असें मला कोण सांगणार? १२ मीच पृथ्वी केली व तीवर मनुष्यें उत्पन्न केली; मी म्हणजे माझ्या हातांनी आकाश पसरिलें; मी आकाशापेनेस आज्ञा दिली. १३ मीच न्याय्य दृष्टीनें कोपेशाची उठावणी केली; मी त्याचे सगळे मार्ग सरळ करीन; तो माझे नगर बांधील व काहीएक मोल अथवा मोबदला न घेतां बंदिवान झालेल्या माझ्या लोकांस मुक्त करील, असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो.

१४ परमेश्वर असें म्हणतो, मिसराच्या श्रमाचें फळ कुशाची कमाई व धिप्पाड सर्वाई लोक ही तुजजवळ येऊन तुझी होतील; ते तुझ्या मागून येतील; बेब्या घातलेले येतील, तुला दंडवत घालतील; ते तुला विनंति करून म्हणतील की खरोखर तुजजवळ देव आहे, त्याज- शिवाय अन्य देव नाही, दुसरा देवच नाही. १५ हे इस्राएलाच्या देवा, तारका, तू खचीत गूढ देव आहेस. १६ ते सर्व लज्जित व फजीत झाले आहेत; एकंदरीनें मूर्तिकांरीची फज्जिती उडाली आहे. १७ इस्राएलास परमेश्वराकडून सर्वकाळचा उद्धार प्राप्त झाला आहे; तुम्ही अनंतकाळ लज्जित व फजीत होणार नाही.

१८ आकाशाचा उत्पन्नकर्ता तोच देव, पृथ्वीचा षडणारा व कर्ता तोच; त्यानें तिची स्थापना केली; त्यानें ती निर्जन राहावी म्हणून उत्पन्न केली नाही, तर तिजवर लोकवस्ती व्हावी म्हणून षडिली; हा परमेश्वर म्हणतो, मीच परमेश्वर आहे; अन्य कोणी नव्हे. १९ मी पुष्टपणें अंधकारमय प्रदेशाच्या स्थळीं बोललों असें नाही; शून्य स्थळीं मला घुंढा, असें याकोबाच्या वंशाला मी म्हणालों नाही; धर्मनीति सांगणारा, रास्त गोष्टी विदित करणारा असा मी परमेश्वर आहे.

२० राष्ट्रांतून निभावलेल्यांनो, जमा होऊन या, सर्व मिळून जवळ या; जे असल्या कोरीव मूर्ति म्हणजे केवळ लकडें मिरवितात व उद्धार न करणाऱ्या देवतांची प्रार्थना करितात ते ज्ञानशून्य आहेत. २१ बोल, त्यांला समोर आणा; त्यांस आपआपसांत विचार करूं वा; हें कोणी पुरातन काळपासून ऐकविलें? हें कोणी पूर्वीपासून कळविलें?

मी परमेश्वरानेंच नव्हे काय? मजवेगळा देव नाही; मजबांचून न्यायी व तारणकर्ता दुसरा कोणी देव नाही. २२ पृथ्वीच्या सर्व सीमांनो, मजकडे वळा, उद्धार पावा; कारण मी देव आहे, अन्य कोणी नव्हे. २३ मी आपली शपथ वाहिली आहे; माझ्या न्याय्यत्वाच्या मुखांतून वचन निघालें आहे तें बदलणार नाही; तें हें कीं मज- पुढें प्रत्येक जण गुडघा टेकील, प्रत्येक जिन्हा माझ्या ठायीं निष्ठेची शपथ वाहील. २४ मजविषयी म्हणतील कीं केवळ परमेश्वराच्या ठायीं न्याय्यत्व व सामर्थ्य आहे; त्याला प्रत्येक जण शरण येईल; त्याजवर संतापलेले सर्व लज्जित होतील. २५ इस्राएलाचा वंश परमेश्वराच्या ठायीं नीतिमान ठरेल व त्याचा अभिमान बाळगील.

१ बेल खचला आहे, नवो वाकला आहे; ४६ त्यांच्या मूर्ति पाठाळांवर घातल्या आहेत; तुमच्या मिरवणुकीच्या मूर्ति थकलेल्या जनावरां- वर ओझ्याप्रमाणें खदिल्या आहेत. २ तीं एकदम वाकलींखचलीं आहेत; त्यांना हें ओझे सावरतां आलें नाही. तीं स्वतःच पकडून नेण्यांत आली आहेत.

३ हे याकोबाच्या घराण्या, इस्राएल घराण्यांतील सर्व अवशिष्ट लोकांनो, गर्भवासापासून मी तुमचें ओझे वाहिलें; उदरांत होतां तेन्हांपासून तुम्हांस मी वाग- विलें; माझे ऐका. ४ तुमच्या ऋद्धापकाळपर्यंतहि मीच तो आहे; तुमचे केस पिक्त तोंपर्यंत मी तुम्हांस वागवीन; निर्माणकर्ता मीच आहे, वागविणारा मीच आहे; मी खांदावर वागवून तुमचा बचाव करीन. ५ माझी कोणाशी तुला करा? मला कोणाशीं समान व्हेला? माझी कोणाशीं बरोबरी करा कीं जेणें- करून ते मजशीं समान ठरतील? ६ जे बैलींतून सोनें ओतितान्त, जे कांब्यानें रुपें तोळून देतात, त्यांचें दैवत षडविष्यासाठीं ते सोनारास मजुरीनें लावितात, ते त्याच्या पायां पडतात, त्याला दंडवत घालितात; ७ ते त्याला उचळून खांदावर घेतात, त्याला नेऊन त्याच्या स्थानीं स्थापितात; तेथें तो उभा असतो, आपल्या स्थानावरून हालत नाही; त्याचा धाबा केल्यास तो येत नाही, त्यांस संकटांतून तारीत नाही.

८ अहो फितुरी लोकांनो, हें लक्षांत आयून दह व्हा; हे ध्यानांत बागवा. ९ प्राचीन काळपासून घडलेल्या गत गोष्टी स्मरा आणि समजा कीं मीच देव आहे, दुसरा कोणी देव नव्हे, मजसमान कोणीच नाही. १० मी आरंभीच शेवट कळवितों, होणाऱ्या गोष्टी घडण्यापूर्वी त्या मी प्राचीन काळपासून सांगत आले आहे; माझा संकल्प सिद्ध होईल, माझा मनोरथ मी पूर्ण करीन. ११ उगवतीकडून मी हिंस पक्षी बोलवितों, माझे कार्य साधणारा मी दूर देशाहून बोलवितों, मी बोलतो असें घडवूनहि आणितों, मी योजितों तें शेवटास नेतों.

१२ धार्मिकतेपासून दूर असलेल्या अहो कठोर मनाच्या लोकांनो, माझे ऐका. १३ मी आपला न्याय जवळ आणीत आहे, आतां तो दूर नाही; मजकडून होणाऱ्या उद्धारास विळंब लागणार नाही; मी सीयोनंत उद्धार स्थापितों, इस्राएलास माझे गौरव देतों.

१ अगे बाबेलाच्या कुमारिके, खालीं उतरून ४७ धुळींत बैस; खास्यांच्या कन्ये, सिंहासन सोडून भूमीवर बैस; कारण तुला यापुढें नाजूक व सुकुमार म्हणणार नाहीत. २ जातें घेऊन धान्य दळ, आपला बुरखा मागे सार, नळ्याचा घोळ उकळून धर, मांड्या उघड्या करून नदीनाल्यांतून पार चालत जा. ३ तुझी काया उघडी पडूं दे; तुझी लब्धा दिसूं दे; मी सूड घेईन, कोणाची गय करणार नाही. ४ आमच्या उद्धारकर्त्यांचें नाम सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलाचा पवित्र प्रभु, असें आहे. ५ अगे खास्यांच्या कन्ये, गप्प बैस, अंधारांत जाऊन लप, कारण लोक यापुढें तुला राज्यांची स्वामिनी म्हणणार नाहीत. ६ मी आपल्या लोकांवर दह झालों, मी आपलें वतन अपवित्र केलें; त्यांस तुझ्या हत्ती दिलें. तूं त्यांजवर विमपि दया केली नाही, वृद्धांवर तूं आपलें भारीं जूं लादिलें. ७ तूं म्हणालीस, मी सर्वकाळ स्वामिनी राहीन, म्हणून तूं ह्या गोष्टी ध्यानांत धरिल्या नाहीत, त्यांचा परिणाम लक्षांत आणिला नाही.

८ अगे विलासिनी, जी तूं निश्चित बसतेस व मनांत म्हणतेस, मीच आहे, मजवेगळी कोणी नाही, मी विधवा

होणार नाही, अपत्यहीनतेचा अनुभव मला घडणार नाही, ती तूं हें ऐकः ९ अपत्यहीनता व वैधव्य हीं दोन्ही एकाच दिवशीं, एकाच क्षणीं तुला प्राप्त होतील; तुझे बहुविध मंत्रांत व तुझीं विपुल चेटकें यांस न जुमानितां तीं तुजवर पूर्णपणें गुजरतील. १० कारण तूं आपल्या दुष्टतेवर भिस्त ठेविली; तूं म्हणालीस, कोणी मला पाहत नाही; तुझे शहाणपण व तुझे ज्ञान यांनीं तुला बहकविलें म्हणून तूं आपल्या मनांत म्हणालीस, मीच आहे, मजवेगळी कोणी नाही. ११ यामुळें मंत्र-तंत्रांनीं निवारितां येणार नाही अशी विपत्ति तुजवर येईल; खंडणी देऊन टाळितां येणार नाही असें अरिष्ट तुजवर येईल; तुझ्या घ्यानींमनीं नाही असः नाश तुला एकाएकीं गांठील.

१२ तर तुझे मंत्रांत व बहुविध चेटकें, ज्यांचा जप तूं तरुणपणापासून करून थकलीस, तीं आतां चालीव; कदाचित् त्याचा तुला उपयोग होईल, त्यांनीं कदाचित् तुझा घाक बसेल. १३ तूं पुष्कळ मसळती करितांकरितां थकलीस; तर तुजवर काय काय येणार हें तुला दर चंद्रदर्शनाच्या वेळीं कळविणारे ज्योतिषी व नक्षत्र पाहणारे पुढें येवोत; त्यांच्यानें तुझा बचाव होईल तर ते कोत. १४ पाहा, ते धसकटासारखे झाले आहेत; अग्नीनें त्यांस भस्म केलें आहे; ज्वालेच्या तडाक्यांतून त्यांचा स्वतांचा बचाव करितां येईना. हा शेकत बसण्याचा विस्तव नव्हे, भोवतीं बसण्याच्या शेंगडीचा अभि नव्हे. १५ तूं ज्यासाठीं क्षिणलीस त्या तुझ्या लोकांची अशी गत झाली आहे; तुझ्या ताळण्यापासून तुझ्याबरोबर व्यापार करणारे भटकत भटकत आपआपल्या स्थानीं जात आहेत; तुझा बचाव करणारा कोणी नाही.

१ हे याकोबाच्या घराण्या, ऐक, तुला, इस्रा- ४८ एल हें नांव आहे, तूं यहूदाच्या झण्यांतून निघाला आहेस; तूं परमेश्वराच्या नामाची शपथ वाहतोस व इस्राएलाच्या देवाचें स्तवन करितोस, पण सत्यानें व धर्मानें नव्हे. २ ते तर आपणांस पवित्र नम्राचे म्हणवितगत व इस्राएलच्या देवाचा आश्रय करितात; त्यांचें नाम सेनाधीश परमेश्वर आहे.

३ मीं मागेच पूर्वीच्या गोष्टी सांगितल्या; माझ्या मुखांतून त्या निघाल्या, मी त्या कळविल्या; मी त्या अक्षरमातू करू लागलो, आणि त्या घडून आल्या. ४ तू व्ही आहेस, तुझ्या मानेचे स्नायु जसे काय लोखंड व तुझे कपाळ जसे काय पितळ आहे हे मला ठाऊक होतें; ५ म्हणून हे बहुत काळापूर्वीच तुला कळविलें, तें घडायच्यापूर्वीच तुला विदित केले; नाही तर तू म्हणाला असतास की माझ्या मूर्तीनें तें केले; माझ्या कोरीव मूर्तीच्या आह्मेनें व माझ्या ओतीव मूर्तीच्या आह्मेनें तें झालें. ६ तूं हें ऐकलें आहे, हें सर्व पाहा; तुम्हांला हें कबूल करावयाला नको काय? आतांपासून मी नव्या गोष्टी, शुभ गोष्टी, तुला माहीत नाहीत अशा गोष्टी तुला ऐकवितों. ७ त्या आतांच उद्भवल्या, फार मागे नाहीत; त्या तुला आजपर्यंत ठाऊक नव्हत्या, नाही तर तू म्हणतास, पाहा, त्या मला आधीच ठाऊक होत्या. ८ तू त्या ऐकल्या नव्हत्या; जाणिल्या नव्हत्या; प्राचीन काळापासून तुझे कान उघडले नव्हते, कारण तू विश्वासघातकी आहेस; गर्भवासापासून तुला फितुरी हें नांव पडलें आहे, हें मला ठाऊक होतें. ९ माझ्या नामाप्रीत्यर्थ मी आपला क्रोध लांबणीवर टाकिला; तुझा उच्छेद करूं नये म्हणून माझ्या प्रशंसप्रीत्यर्थ मी स्वताला आवरिलें. १० मी तुला गाळिलें आहे, पण स्याप्रमाणें नव्हे; मी दुःस्वरूप भट्टीत तुला कसोटीस लाविलें आहे. ११ माझ्या, केवळ माझ्याच प्रीत्यर्थ हें मी करितों; माझ्या नामाची अप्रतिष्ठा कां व्हावी! आह्मे गौरव मी ह्तरांस देत नाही.

१२ हे याकोबा, मी बोलावलेल्या इस्राएला, माझे ऐक; मी तोच आहे; मी आदि आहे व अंतहि आहे. १३ माझ्याच हातानें पृथ्वीचा पाया घातला; माझ्या उजव्या हातानें आकाश विस्तारिलें; मी हाक मारितांच तीं मजपुढें एकत्र उभीं राहतात. १४ तुम्ही सर्व जमा व्हा, ऐका; त्या मूर्तीपैकी कोणी ह्या गोष्टी कळविल्या? परमेश्वरास प्रिय असलेला मनुष्य आपल्या इच्छेप्रमाणें बाबेलचें करील; तो आपलें भुजबळ लास्यांवर चालवील.

१५ मी, केवळ मीच बोललों आहे; मी त्याला बोलाविलें आहे, त्याला आम्हिलें आहे. त्याचा आयुष्यक्रम सफल होईल. १६ तुम्ही मजजवळ या, हें ऐका; प्रारंभापासून मी गुप्तपणें बोललों नाही; तें होऊं लागल्यापासून तेथें मी आहेच; आतां प्रभु परमेश्वरानें मला व आपल्या आत्म्याला पाठविलें आहे. १७ परमेश्वर तुझा उद्धारकर्ता, इस्राएलाचा पवित्र प्रभु, म्हणतो; तुला जें हितकारक तें मी परमेश्वर तुझा देव तुला शिकवितों; ज्या मार्गानें तुला गेलें पाहिजे त्यानें तुला नेतों. १८ तू माझ्या आज्ञा लक्षापूर्वक ऐकतास तर बरें होतें; मग तुझी शान्ति नदीसारखी, तुझी धार्मिकता समुद्राच्या लटांसारखी झाली असती; १९ तुझा वंश रेतीइतका, तुझ्या पोटाचें संतान रेतीच्या कणाइतकें झालें असतें; त्यानें नांव मजसमोरून उच्छेद पादलें नसतें, तें नष्ट झालें नसतें.

२० तुम्ही बाबेलंतून निघा, खास्ती लोकंमधून जयजयकार करित पळत घुया; हें कळवा, ऐकवा, दिगंतापर्यंत असें पुकारा कीं परमेश्वरानें आपला सेवक याकोब याचा उद्धार केला आहे. २१ त्यांस त्यानें रक्ष भूमीवरून नेलें, तेथें त्यांस तहान लागली नाही; त्यांच्यासाठीं त्यानें खडकांतून पाणी वाहविलें; त्यानें खडक फोडिला तो पाणी खळखळूं वाहिलें. २२ परमेश्वर म्हणतो, दुर्जेनास शान्ति नसते.

१ झार्जानो, माझे ऐका; वृत्रच्या राष्ट्रानो, कान या; मी गर्भावस्थेंत असतांनाच परमेश्वरानें मला बोलाविलें; मी मातेच्या उदरांत होतों तेव्हांच त्यानें माझे नांव घेतलें. २ त्यानें माझे मुख तीक्ष्ण तरवारीसारखें केले; त्यानें मला आपल्या हाताच्या छायेखाली लपविलें; त्यानें मला चकचकीत बाणासारखें करून आपल्या भात्यांत गुप्त ठेविलें. ३ तो मला म्हणाला, तू माझा सेवक आहेस; मला शोभा आणणारा तू इस्राएल आहेस. ४ मी तर म्हणालों होतो कीं मी व्यर्थ भ्रम केले, मी आपलें बळ उगीच व निरर्थक वेचिलें; तथापि माझा न्याय परमेश्वराच्या हाती आहे; माझे प्रतिफल माझ्या देवाच्या हाती आहे.

५ मीं याकोबास त्याजकडे परत आगावें, त्याजवळ इस्त्राएल एकत्र जमवावे म्हणून आपला सेवक होण्यासाठी ज्या परमेश्वरानें मला गर्भाशयांत पडिलें, ज्या परमेश्वरच्या दृष्टीनें मला मान मिळाला व जो माझा देव माझे सामर्थ्य झाला, ६ तो परमेश्वर म्हणतो : याकोबाच्या वंशाचा उद्धार करावा, इस्त्राएलच्या रक्षिलेल्या लोकांस परत आगावें म्हणून तूं माझा सेवक व्हावें यांत कांहीं सोडेंलें नाही; तर मजकडून होणारें तारण तूं दिगंतापर्यंत न्यावें म्हणून मी तुला राष्ट्रांचा प्रकाश असा नेमितों. ७ ज्याला माणसें तुच्छ केलितात, ज्याला लोक असंगल मानितात, जो अधिपतींचा दास आहे, त्याला इस्त्राएलाचा उद्धारकर्ता, इस्त्राएलाचा पवित्र प्रभु जो परमेश्वर, तो म्हणतो, राजे तुला पाहून उठून उभे राहतील, अधिपति तुला नमन करतील; परमेश्वर जो सत्यवचनी आहे, इस्त्राएलाचा पवित्र प्रभु आहे, त्यानें तुला निवडून घेतलें आहे म्हणून असें होईल.

८ परमेश्वर म्हणतो, प्रसादसमयीं मीं तुजें ऐकलें, उद्धारदिनीं मीं तुला साहाय्य केलें; देशाचा उत्कर्ष व्हावा, उजाड झालेल्या वतनांचीं पुनः बाटणी व्हावी म्हणून मीं तुजें रक्षण करितों व लोकांच्या करारप्रित्यर्थ तुला नेमितों. ९ तूं बंदीत असलेल्यांस म्हाणवें, बाहेर या; अंधारांत आहेत त्यांस म्हाणवें, उजेडांत या. ते रस्त्यांवर चरतील, सगळ्या उजाड टेकण्यांवरहि त्यांस चारा मिळेल. १० त्यांस तहानभूक लागणार नाही; हाळई व ऊन यांची बाधा त्यांस होणार नाही; कारण त्यांजवर दया करणारा त्यांचा नेता होईल; पाप्यांच्या झऱ्यांवर तो त्यांस नेईल. ११ मीं आपले सर्व पर्वत धोपट मार्ग करीन, माझे राजमार्ग उंच होतील. १२ हे पाहा, हे लांबून येत आहेत; हे पाहा, हे उत्तरेकडून व पश्चिमेकडून येत आहेत; हे सीनी लोकांच्या देशांतून येत आहेत. १३ हे आकाशा, जयजयकार कर; हे पृथ्वी, आनंद कर; अहो पर्वतानो, जयघोष करा; कारण परमेश्वरानें आपल्या लोकांचें सात्वन केलें आहे, आपल्या पीडलेल्या लोकांवर दया केली आहे.

१४ धावर हीथोन म्हणालें, परमेश्वरानें माझा त्याज

केला आहे; प्रभु मला विसरला आहे. १५ झीला आपल्या पोटच्या मुलाची कसणा येणार नाही एवढा तिला आपल्या तान्हा बाळाचा विसर पडेल काय ? कदाचित् शिवांना विसर पडेल, पण मीं तुला विसरणार नाही. १६ पाहा, मीं तुला आपल्या तळहातांवर कोरून ठेविलें आहे; तुझे कोट नित्य माझ्या दृष्टीसमोर आहेत. १७ तुझीं मुलें त्वरेनें येत आहेत; तुझा नाश करणारे, तुला उजाड करणारे, तुझांतून निघून जात आहेत. १८ आपले डोळे वर कर, चोहोंकडे पाहा; ते सर्व एकवट होऊन तुजकडे येत आहेत. परमेश्वराचें वचन असें आहे कीं माझ्या जिवाची शपथ, तूं खरोखर त्या सर्वांस अलंकारप्रमाणें लेशील; नववधूप्रमाणें तूं त्यांस आपल्या अंगावर घालिशील. १९ तुझी उजाड व ओसाड स्वळें व तुझी उध्वस्त भूमि यांचिणीं म्हणशील तर तुझ्या ठायीं वस्तीला जागा पुरणार नाही; तुला प्राप्त टाकणारे दूर गेले आहेत. २० तुझीं विद्युक्त झालेलीं मुलें तुझ्या कानांत असें म्हणणार कीं आम्हांला ही जागा फार संकुचित आहे, आम्हांला वस्ती करण्यास जागा दे. २१ तेव्हां तूं आपल्या मनांत म्हणशील, माझीं मुलें तर हिरावून नेलीं आहेत, मीं बांझ आहें, मीं स्वदेशास मुकलें आहें, व परागंदा झालें आहें, अशा मजसाठीं यांस जन्म कोणी दिला ? यांस लहानाचें मोठें कोणी केलें ? पाहा, मीं एकटीच उरलें होतें; हीं कोठें होतीं ?

१२ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, पाहा, मीं राष्ट्रांला आपल्या हातांनें इशारा करीन, लोकांसमोर आपला डोंडा उभारिन; ते तुझ्या पुत्रांस आपल्या उराचीं धरून आणतील; तुझ्या कन्यांस खांद्यांवर बसवून पोहचल्या करतील. २३ राजे बापासमान तुझे पाळक होतील, त्यांच्या राण्या तुझ्या दया होतील; तीं तुला भूमीपर्यंत लवून नमन करतील, तुझ्या पायांची धूळ चाटतील; तेव्हां मीं परमेश्वर आहें, माझी आस घरणारे फजीत होत नाहींत, असें तुला कळून येईल.

२४ वीरांपासून छट हिसकावून घेतां येईल काय ? पकडून नेलेल्या धार्मिक जनांची सुटका होईल काय ? २५ परमे-

श्वर म्हणतो, हो, वीरानें केलेले बंदिवान हिसकावून घेण्यांत येतील; कुलमी पुरुषानें केलेली छट सोडविण्यांत येईल; कारण तुजशीं युद्ध करणाऱ्याबरोबर मी युद्ध करीन व तुझ्या मुलांचा उद्धार करीन. २६ तुझा छळ करणाऱ्यांस स्वतांचेंच मांस खावयास लावीन; नव्या द्राक्षारसानें जसें लोक मस्त होतात तसें ते आपल्या रक्तानें मस्त होतील; याबद्दल, मी परमेश्वर तुझा ज्ञाता, तुझा उद्धारकर्ता, याकोबाच्या समर्थ प्रभु आहे हें सर्व मानवजातीला समजेल.

१ परमेश्वर म्हणतो, तुमच्या आईस मी ५० सोडून दिल्याचें सूत्रपत्र कोठें आहे? ज्यास तुम्हांला विकिलें तो माझा सावकार कोणता? पाहा, तुमच्या दुष्कर्मांमुळे तुमचा विक्रय झाला; तुमच्या अपराधांमुळे तुमच्या आईस सोडावें लागलें. २ मी आलों तेव्हां कोणी नव्हता; मी हाक मारिली तेव्हां जबाब द्यावयाला कोणी नव्हता, तें कां? मुक्त करवत नाहीं इतका माझा हात तोकडा झाला आहे काय? माझ्या ठायीं सोडविण्याचें सामर्थ्य नाहीं काय? पाहा, मी आपल्या धमकीनें समुद्र कोरडा करितों, नद्याचें रान करितों; पाणी नसल्यामुळे त्यांतील भस्ते कुजून त्यांची घाण येते, ते पाण्यावांचून मरतात. ३ मी आकाशास काळा पेहराव लेववितों; गोणताट त्याचें पांघरूण करितों.

४ शिणलेल्यांस बोलून धीर कसा द्यावा तें समजावें म्हणून प्रभु परमेश्वरानें मला सुचिक्षितांची जिम्हा दिली आहे; तो रोजरोज सकाळीं मला जागें करितो; शिष्यांप्रमाणें एकाचें म्हणून माझे कान उघडितो. ५ प्रभु परमेश्वरानें माझे कान उघडिले आहेत; मी फिरतू झालों नाहीं, मार्गें फिरलों नाहीं. ६ मी मारणाऱ्यांपुढें आपली पाठ केली, केस उपटणाऱ्यांपुढें मी आपले गाल केले; उपमर्द व छिन्न यांपासून मीं आपलें तोंड बुकविलें नाहीं. ७ प्रभु परमेश्वर मला साहाय्य करणार म्हणून मी लजित झालों नाहीं; मीं आपलें तोंड गार-गोटीसारखें केले; माझी फजिती होणार नाहीं हें मला ठाऊक होतें. ८ मला नीतिमान् ठरविणारा जवळ आहे; मजबरोबर वाद कोण करणार? आपण समोरसमोर उभे राहूं, माझा प्रतिवादी कोण असेल त्यानें मजपुढें यावें.

९ पाहा, प्रभु परमेश्वर माझा साहाय्यकर्ता आहे; तर मला दोषी कोण ठरविणार? ते वलाप्रमाणें जीण होतील; त्यांस कसर खाऊन टाकील.

१० परमेश्वराचें भय बाळगून त्याच्या सेवकाचें ऐकणारा असा तुमच्यामध्ये कोण आहे? जो अंधारांत चालतो, ज्याला प्रकाश मिळत नाही त्यानें परमेश्वराच्या नामावर भाव ठेवावा, आपल्या देवाचा आश्रय करावा. ११ जे तुम्ही अग्नि पेटवितो, जे तुम्ही कोलितें बांधवितो ते तुम्ही सर्व आपल्याच अग्नीच्या ज्वालेंत चालते व्हा, तुम्ही स्वतः पेटविलेल्या कोलितांत जाऊन पडा. माझ्या हातून हें तुम्हांस घडेल; तुम्ही झेपांत पडून राहाल.

१ तुम्ही जे धार्मिकतेस अनुसरणारे, परमेश्वरास शरण जाणारे, ते माझें ऐका; ज्या खडकांतून तुम्हांस खोदून काढिलें त्याकडे व खाणीच्या ज्या खळ्यांतून तुम्हांस खणून काढिलें त्याकडे लक्ष घा. २ अब्राहाम तुमचा पिता व सारा तुमची जननी खांजकडे लक्ष घा; तो एकाच होता तेव्हां त्याला मीं बोलाविलें व त्याला आशीर्वाद देऊन त्या एकाचे पुष्कळ केले; ३ पाहा, परमेश्वरानें सीयोनचें सांवन केले; त्याच्या सर्व ओसाड स्थळांचें सांवन केले आहे; त्याचें रान एदेनासारखें केले, त्याचा निर्जल प्रदेश परमेश्वराच्या बागेसारखा केला; आनंद व उल्लास, उपकारस्मरण, गायनवादनाना ध्वनि त्याजमध्ये होत आहे.

४ माझ्या लोकांनी, मजकडे लक्ष घा; माझ्या प्रजे, मजकडे कान दे; कारण माझ्यापासून धर्मशास्त्र निघेल व राष्ट्रांस प्रकाश प्राप्त व्हावा म्हणून मी आपल्या धर्माची संस्थापना करीन. ५ माझा न्याय समीप आला आहे, माझें उद्धारकार्य सुरू झालें आहे, माझे भुज राष्ट्रांचा न्याय करितील; द्वीपांला माझा ध्यास लागला आहे, त्यांचा भरवसा माझ्या बाहुंबरोबर आहे. ६ वर आकाशाकडे आपले डोळे लावा; खालीं पृथ्वीकडे लक्ष घा; कारण आकाश धुराप्रमाणें विरून जाईल; पृथ्वी वलाप्रमाणें जीण होईल; तिचे रहि-

बासी बिलटांप्रमाणें भरतील; तरी माझे तारण सर्व-
काळ टिकेल; माझा न्याय मंग फावणार नाही.

७ हे धर्म जाणणाऱ्यांनो, माझे धर्मज्ञान मनांत
बागविणाऱ्यांनो; तुम्ही माझे ऐका; मर्त्य मानव नांवें
ठेवितील त्यांस भिऊ नका; त्यांच्या निर्देनें शबरुं
नका. ८ कारण वक्राप्रमाणें त्यांस कसर भक्षीक, लोकरि-
प्रमाणें त्यांस कीड खाऊन टाकील; माझा न्याय तर
सर्वकाळ टिकेल, पिड्यानपिडणा राहील.

९ हे परमेश्वराच्या भुजा; जाणत हो, जाणत हो,
बळयुक्त हो; पूर्वकाळच्या दिवसांतल्याप्रमाणें, प्राचीन
युगांतल्याप्रमाणें जाणत हो. राहवास छिन्नमित्र कर-
णारा तूच नव्हेस काय? मगरास विंषिणारा तूच
नव्हेस काय? १० ज्यांनो समुद्र आटविला, खोल
समथराचें जळ आटविले, उद्धरिलेले पर उतरून
जावे म्हणून सागराच्या अग्राच होड्यांनून मार्ग केला,
तो तूच नव्हेस काय? ११ परमेश्वरांनो उद्धरिलेले जन
परततील व जयजयकार करिता सीयोनस घेतील;
त्यांच्या मस्तकीं सार्वकालिक हथे राहील; त्यांस आनंद
व उल्लास प्राप्त होईल; हुंकार व उससे पळ काढतील.

१२ तुमचें सांत्वन करणारा मी; केवळ मीच आहे; तूं
मर्त्य मनुष्याला, तुणवत बाळबपुत्राल मितेस अशी तूं
कोण? १३ आकाश पसरणारा, पृथ्वीचा पाया बाल-
बारा परमेश्वर तुझा कर्ता, बाला तूं कां विसरलीस?
जुलूम करणारा तुझा नास करण्यास पाहत आहे
म्हणून त्याच्या क्रोधास सारा दिवस एकसारखी कां
मितेस? जुलूम्याचा क्रोध उरला आहे कोर्टें? १४ दब-
लेला मुक्त होण्याची त्वरा करितो, तो मरणार नाही,
गंतेंत पडणार नाही, त्याला अन्नाची बाण पडणार
नाहीं. १५ कारण मी परमेश्वर तुझा देव आहे; मी
समुद्र खवळकितो तेव्हां त्याच्या काटा यथेना करितास;
सेनाधीश परमेश्वर हें माझें नाम आहे. १६ मी
आकाशाची स्थापना करामी, पृथ्वीचा पाया बालबा व तूं
माझी प्रजा आहेस असें सीयोनस म्हणार्चें म्हणून मी
आपलीं बचनें तुझ्या मुखांत घेतलीं; आपल्या हाताची
छाया मीं तुजवर केली.

१७ हे यक्षलेमे, जागी हो, जागी हो, ऊठ; तूं
परमेश्वराच्या हातून त्याच्या क्रोधाचा प्याला पिऊन
टाकिला आहे; शोकांडे देणारा कटोरा तूं प्यालीस,
त्यांतील बेंबहि उरला नाही. १८ तिनें जन्म दिलेल्या
मुलांपैकी कोणी तिला मार्गदर्शक नव्हता; तिनें बाळ-
विलेल्या मुलांपैकी कोणी तिचा हात धरिला नाही.

१९ तुजवर ह्या दोन गोष्टी गुदरल्या: उजाडी व नाश,
दुष्काळ व तस्कार; तुझे समाधान कोण करील? मी तुझे
सांत्वन कसें करूं? २० तुझे पुत्र मूर्च्छित झाले आहेत,
पाशांत सांपडलेल्या इरिशाप्रमाणें रस्त्यांच्या नाक्यां-
नाक्यांनीं ते पडले आहेत; ते परमेश्वराच्या क्रोधानें,
तुझ्या देवाच्या घयकीनें प्राणिले गेले आहेत.

२१ झारकितां तूं जी पीडित व मस्त झाली आहेस, पण
मथानें नव्हे, ती तूं हें ऐक: २२ तुझा प्रभु परमेश्वर,
आपल्या लोकांचा कैबारी जो तुझा देव, तो म्हणतो, पाहा,
शोकांडे देणारा प्याला, माझ्या क्रोधाचा कटोरा तुझ्या
हातांनून मी काढून घेतों; यापुढें तूं तो पिणार नाहीस;
२३ ज्या पीडा करणाऱ्यांनीं तुझ्या जिवाला
म्हटलें, खातीं वाक म्हणजे आम्ही तुजवरून बालून
जाऊं, आणि तुजवरून ज्या बालणाऱ्यांसाठीं तूं आपली
पाठ, भूमि व रस्ता अशी केली, त्यांच्या हातीं मी तो
प्याला देईन.

१ हे सीयोन, जागी हो, आपल्या बलांन
मुक्त हो; हे यक्षलेमे, पवित्र नगरी, आपलीं
सुंदर बसें परिधान कर, कारण यापुढें बेहुंती
किंवा अशुद्ध असा कोणी तुझ्या ठयीं प्रवेश करणार
नाहीं, २ अंगाची धूळ झाड; हे यक्षलेमे, उठून बैस;
सीयोनच्या बंधिवाण कन्ये, आपल्या गळ्याचीं बंधनें
सोडून टाक.

३ कारण परमेश्वर म्हणतो कीं मोलाबांधून
तुम्हांस विकिलें, आणि पैक्याबांधून तुमची मुफ्ता
होणार. ४ कारण प्रभु परमेश्वर म्हणतो कीं माझे
लोक मिसर देशांत जाऊन राहिले; अशुरांतहिं विना-
कारण त्यांच्यावर जुलूम केला. ५ परमेश्वर म्हणतो,
माझ्या लोकांस फुकट घेऊन नेलें आहे, आणि आतां

मी येथे काय करूं ? परमेश्वर म्हणतो; त्यांजवर प्रभुत्व करणारे गर्जना करित आहेत, दिवसभर एकसारखी माझ्या नामाची निंदा होत आहे; ६ म्हणून माझ्या लोकांस माझ्या नामाची ओळख होईल, आणि मग मी तुमच्याजवळ आहे असें बोलणारा तोंच मी आहे असें ते त्या शिबशी जाणतील.

७ जो सुवार्ता सांगतो, शांतीची घोषणा करितो, शुभश्रुत विहित करितो, तारण जाहीर करितो, तुझा देव राज्य करीत आहे असें सीयोनस म्हणतो, त्याचे पाय पर्वतांवरून येतांना किती मनोरम दिसतात.

८ तुम्हा जागल्यांचा हा शब्द ऐक; ते एकदम उचल स्वरानें गात आहेत; कारण परमेश्वर सीयोनस परत येत आहे हें ते प्रसन्न पाहत आहेत. ९ यरूशलेमाच्या उचलस्त झालेल्या स्थलांनो, आनंदघोष करा, सर्व मिकून गा; कारण परमेश्वरानें आपल्या लोकांचें सत्कन केले आहे, त्यानें यरूशलेमास उद्वरिलें आहे. १० परमेश्वरानें सर्व राष्ट्रांपुढें आपल्या पवित्र हतांची अंशती मगें सारिली आहे; सगळ्या दिग्गतांस आमच्या देवांनें केलेलें तारण दिसून येत आहे.

११ निषा, निषा, तेथून निघून जा; अशुद्ध वस्तूला शिवूं नका; त्याच्यामधून निघून जा; परमेश्वराचीं पात्रें वाहणाऱ्यांनो, तुम्ही आपणांस शुद्ध करा. १२ तुम्हांला बाईचाईनें निषाचें लागणार नाही, पळ काढावा लागणार नाही; कारण परमेश्वर तुमचा पुढारी आहे; इझ्राएलाचा देव तुमचा पाठीराखा आहे.

१३ पाहा, माझा सेवक सुद्धेतें वतेंल, तो घोर व उभत होईल, तो अत्युच्च होईल. १४ ज्याप्रमाणें तुला पाहून बहुत लोक चकित झाले (त्याचा चेहरा मनुष्यांच्यासारखा नव्हता, त्याचें स्वरूप मनुष्यजातीच्यासारखें नव्हतें श्कता तो विरूप होता,) १५ त्याप्रमाणें तो अनेक राष्ट्रांस दचकावयास लावील; राजे त्याला पाहून आपलीं तोंडें बंद करितील; कारण कोणी सांगितल्या नाहीत असल्या गोष्टी ते पाहतील; त्यांच्या कानीं

पडल्या नाहीत असल्या गोष्टी त्यांला कळतील.

१ आम्ही ऐकलेल्या वार्तेवर कोणी विश्वास ठेविल्ल आहे ? परमेश्वराना मुज कोणास प्रगट झाला आहे ? २ कारण तो त्याजपुढें रोप्यासारखा, रक्ष भूमीतीळ अंकुरासारखा वाढला; त्याला रूप नव्हतें, त्याला शोभा नव्हती; त्याजकडे पाहिलें तर त्याजवर मन बसेल असें त्याच्या ठयीं सौंदर्य नव्हतें. ३ तुच्छ मानिलेला, मनुष्यांनीं टाकिलेला, हेसांनीं व्यापिलेला व व्याधीशीं परिचित असलेला असा तो फुस फाडून लोक तोंडें फिरवीत, व त्याला तुच्छ लेखित; आणि त्याला आम्ही मानिलें नाही.

४ खरोखर आमचे व्याधि त्यानें आपल्यावर घेतले, आमचे हेसा त्यानें वाहिले; तरी त्यास ताढण केलेलें, देवांनें त्यावर प्रहार केलेलें, व त्याला पिडिलेलें असें आम्ही त्याला लेखिले. ५ खरें पाहिलें असतां तो आमच्या अपराजमुळें बायाळ झाला, आमच्या दुष्कर्मांमुळें टेचल गेला; आम्हांस श्मति देणारी अशी शिक्षा त्यास झाली; त्यास बसलेल्या फटक्यांनीं आम्हांस आरोम्य प्राप्त झालें. ६ आम्ही सर्व मेंढरांप्रमाणें बहकून गेलों होतो; आम्ही प्रत्येकानें आपआपला मार्ग घरिला होता; असा आम्हां सर्वांचें पाप परमेश्वरानें त्याजवर लादिलें.

७ त्याचे हालहाल केले तरी ते त्यानें सोषिले, आपलें तोंडसुद्धां उघडिलें नाही; वधावयास नेत असलेल्या कोकरांप्रमाणें, लोकर कातरणाऱ्यांपुढें गम्य राहणाऱ्या मेंढरांप्रमाणें, तो गम्य राहिला; त्यानें आपलें तोंड उघडिलें नाही. ८ त्याजवर जुद्धम करून व खटल चालवून त्याला घेऊन गेले; जीवतांच्या भूमीतून त्याला काढून टाकिलें, आणि माझ्या लोकांच्या पातकांमुळें त्याला ताढण करण्यांत आलें; असा त्या पिडीच्या लोकांपैकीं कोणी तरी विचार केला काय ? ९ त्याची कबर दुर्जेनांच्या कबरांमध्ये नेमिली होती आणि तो मेल्यावर धनवंतांची कबर त्यास प्राप्त झाली; तथापि त्यानें कांहीं अधर्म केला नव्हता, त्याच्या मुखांत कांहीं कपट नव्हतें.

१ मुळांत: आपला पवित्र मुज उघडा केला आहे;

२ अथवा: सिंहील;

१० त्याला ठेचावें असें परमेश्वराच्या मर्जास आलें:

त्याने त्याला मीडिलें; त्याच्या जिवाचें दोषार्पण झाल्यावर तो संतति पाहील, तो दीर्घायु होईल, त्याच्या हातून परमेश्वराचा मनोरथ संपन्न होईल. ११ त्याच्या जिवाच्या वेदना सरल्यावर तो त्यांचें कळ पाहून समाधान पावेल; तो माझा धर्मशील सेवक आपल्या ज्ञानानें बहुतांस निर्दोष ठरवील; त्यांच्या अधर्माचा भार तो आपल्यावर घेईल. १२ ह्यामुळे मी त्याला थोरांबरोबर विभाग देईन, तो बलवातांबरोबर लूट वांटून घेईल; कारण आपला प्राण वाहू देऊन तो मृत्यु पावला, त्यानें आपणास अपराध्यांत गणू दिलें; त्यानें बहुतांचें पाप आपल्यावर घेतलें व अपराध्यांसाठीं मध्यस्थी केली.

१ मूल न झालेल्या वंच्ये, आनंदानें गजर कर; ज्या तुला प्रसूतिवेदना माहीत नाहीत ती तूं आनंदानें जयघोष कर, आनंदाची आरोळी मार; कारण विवाहित स्त्रीच्या मुलांपेक्षा सोडलेलीचीं मुलें पुष्कळ आहेत असें परमेश्वर म्हणतो. २ आपल्या डेऱ्यांची जगा बाडीव, आपल्या राहुण्यांच्या कनाचा पसऱें दे; अटकळ करूं नको; आपल्या दोऱ्या खंभ कर, मेखा पक्का ठोक. ३ कारण उजवीकडे व डावीकडे तुझा विस्तार होईल; तुझे संतान राष्ट्रांवर टाळा करील; व उजाड झालेलीं नगरे वसवील.

४ भिके नको, तूं लज्जित होणार नाहीस; श्वाभे नको, तूं फुगीत होणार नाहीस; तुझ्या तारुण्यांतील अप्रतिष्ठेचा तुला बिसर पडेल; तुला आपल्या वैधव्याच्या बट्याचें स्मरण बापुडें होणार नाही. ५ कारण तुझा निर्माणकर्ता तुझा पति आहे; सेनाधीश परमेश्वर हें त्याचें नाम; इस्राएलचा पवित्र प्रभु तुझा उद्धारकर्ता आहे; त्याला सर्व पृथ्वीचा देव म्हणतात. ६ सोडिलेल्या व दुःखित मनाच्या स्त्रीप्रमाणें तुला परमेश्वर बोलवीत आहे, तरुणाणीं टाकलेल्या स्त्रीप्रमाणें तुला परमेश्वर बोलवीत आहे; असें तुझा देव म्हणतो. ७ केवळ क्षणभर मी तुला सोडिलें, तरी मोठ्या कष्टानें मी तुला जवळ करीन. ८ रागाच्या आवेसांत मीं आपलें तोंड तुजपासून क्षणभर लपविलें; पण मी तुजवर दया करीन, तुजवर मी सर्वकाळ

१ अथवा: धर्मशील करील;

प्रसन्न राहीन. असें तुझा उद्धारकर्ता परमेश्वर म्हणतो.

९ नोहाच्या जलप्रलयाप्रमाणें हें मी लेखितों; नोहाचा जलप्रलय भूमीवर पुनरपि येणार नाही अशी मी शपथ बाहेली होती त्याप्रमाणें तुजवर कोप करणार नाही, तुला ददाविणार नाही अशी शपथ मी बाहेली आहे. १० कारण पर्वत ट्टीआड होतील, टेकच्या ढळतील, परंतु माझी तुजवरची दया ढळणार नाही; माझा श्मंतीचा क्रूर ह्यळणार नाही, असें तुजवर करणा करणारा परमेश्वर म्हणतो.

११ अगे पीडलेल्ये, वादळांनीं त्रस्त झालेल्ये, सांवन व पावलेल्ये, मी तुझे पाषाण सुरम्य प्रकारें बसवीन आणि नीलमण्यांनीं तुझा पाया घालीन. १२ तुझ्या भितीवरील कळस माणकांचे, तुझ्या वेशी लाळांच्या, तुझ्या भोवतालचा प्रदेश रत्नखचित करीन. १३ तुझीं सर्व मुलें परमेश्वरापासून शिक्षण पावतील; तुझ्या मुलांचा मोठी शांति प्राप्त होईल. १४ धार्मिकतेनें तूं शंभरी होशील, जाचापासून दूर राहशील, कां की तुला भीतिच उरणार नाही; तूं धाकापासून दूर राहशील, तो तुजजवळ येणार नाही. १५ पाहा, तुजवर मदीं झाली ती मजकडून झाली नाही; तुझ्यावर कोण मदीं करितो? जो करील तो तुजमुळें पडेल. १६ पाहा, लोहार विस्तव फुंकून आपल्या कामाला पाहिजे तसें हत्यार घडितो, त्याला मी उत्पन्न केले आहे; विव्धंस करण्यासाठीं विव्धंसकहि मी उत्पन्न केला आहे. १७ तुझ्यावर चालविण्याकरितां घडिलेले कोणतेंहि हत्यार तुजवर चालणार नाही; तुजवर आरोप ठेवणाऱ्या सर्व जिव्हांना तूं दोषी ठरविशील. परमेश्वराच्या सेवकांचें हेंच वतन आहे, हीच मजकडून मिळालेली त्यांची धार्मिकता आहे, असें परमेश्वर म्हणतो.

१ अहो तान्हेल्यांनो, तुम्ही सर्व जलशया-
५५ कडे या, जवळ पैका नसलेले तुम्ही या; सौंद करा, खा; या, पैक्यावांचून व मोलावांचून शाक्षारसाचा व दुधाचा सौदा करा ! २ जें अन्न नव्हे त्याकरितां दाम कां देतां ? ज्यानें तृप्ति होत नाही त्यासाठीं भ्रम कां करितां ? माझे लक्षपूर्वक ऐका.

आणि उत्पन्न तें सा; तुमचा जीव पौष्टिक पदार्थांचें सेवन करून संतुष्ट होवो. ३ कान था, मजकडे या; ऐका, म्हणजे तुमचा जीव वांचेल; आणि मी तुम्हांबरोबर सर्वकाळचा करार करीन, म्हणजे दाविदाख देऊं केलेले अबळ प्रसाद तुम्हांस देईन. ४ पाहा, मी त्यास राष्ट्रांचा साक्षी, राष्ट्रांचा नेता व शास्ता नेमिलें आहे. ५ पाहा, तूं ओळखीत नाहीस अशा राष्ट्रांस तूं बोलाविशील; ज्या राष्ट्राला तुझी ओळख नाही तें तुजकडे धाव घेईल; ज्यानें तुला वैभवयुक्त केले तो परमेश्वर तुझा देव, इस्राएलाचा पवित्र प्रभु याच्यामुळे असें होईल.

६ परमेश्वरप्राप्तीचा काळ आहे तोंवर त्याला शोधा; तो अबळ आहे तोंच त्याचा धावा करा; ७ दुर्जेन आपला मार्ग सोडो, अधर्मी आपल्या कल्पनांचा त्याग करो आणि परमेश्वराकडे वळो म्हणजे तो त्याजवर दया करील; तो आमच्या देवाकडे वळो, कारण तो त्याला भरपूर क्षमा करील. ८ कारण माझ्या कल्पना तुमच्या कल्पना नव्हत; माझे मार्ग तुमचे मार्ग नव्हत, असें परमेश्वर म्हणतो. ९ कारण आकाश जसें पृथ्वीहून उंच आहे तसे माझे मार्ग तुमच्या मार्गांहून आणि माझ्या कल्पना तुमच्या कल्पनांहून उंच आहेत. १० पाहा, पाऊस व बर्फ हीं आकाशांतून पडतात; आणि पृथ्वी भिजवून, तिला सफळ व हिरवीमार केल्यावांचून, पेरणाऱ्यास बीज, खाणाऱ्यास भाकरी दिल्यावांचून तीं परत वर जात नाहीत; ११ त्याप्रमाणें माझ्या मुखांतून निघणारें वचन होईल; तें माझी इच्छा पूर्ण केल्यावांचून व ज्या कार्याकरितां मीं तें पाठविलें तें केल्यावांचून मजकडे विफल होऊन परत येणार नाही. १२ तसें तुम्ही आनंदानें निघाल, शांतीनें मिरवत जाल; पर्वत व टेकळ्या तुम्हांपुढें जयघोष करितील; वनांतील सर्व वृक्ष टाळ्या वाजवितील. १३ कांटेऱ्याच्या जागीं सरू उगवेल, रिंगणीच्या जागीं मेंढी उगवेल; यावरून परमेश्वराचें नांव होईल; तें सर्वकाळचें चिन्ह होईल, तें कधीं नष्ट होणार नाही.

५६

१ परमेश्वर म्हणतो, न्यायाचें पालन करा, धर्माचरण करा; कारण माझे तारण अबळ आलें आहे, माझे न्याय्यत्व प्रगट व्हावयास आलें आहे. २ जो मानव हें करितो व जो मानवपुत्र बास धरून राहतो, जो शब्दाय पाळितो, कांहीं अपवित्र करित नाही, जो क्रोधतेंहि दुष्कर्म करण्यापासून आपला हात आवरितो तो धन्य ! ३ जो विदेशी परमेश्वरचरणीं जडला आहे तो असें न म्हणो कीं परमेश्वर आपल्या लोकांतून मक्का उच्छेद करील; आणि पंडाहि न म्हणो कीं मी केवळ शुष्क वृक्ष आहे. ४ कारण परमेश्वर म्हणतो, जे पंड माझे शब्दाय पाळितात, मला आवडणाऱ्या गोष्टीं पसंत करितात व माझ्या करारास दड धरून राहतात, ५ त्यांचें माझ्या गृहांत व माझ्या कोटाच्या आंत कन्यापुत्रांहून श्रेष्ठ असें स्मारक मी स्थापीन व त्यांचें नांव राखीन; सर्वकाळ राहिल असें त्यांचें नांव मी करीन, तें नाहीसें होणार नाही.

६ तसेंच परमेश्वराची सेवा करण्यासाठीं, त्याच्या नामाची आवड धरण्यासाठीं व त्याचे सेवक होण्यासाठीं जे विदेशी त्याच्या चरणीं जडले आहेत, त्यांतील जे कोणी शब्दाय अपवित्र न करावा म्हणून जपतात व मक्का करार दड धरून राहतात, ७ त्यांस मी आपल्या पवित्र पर्वतावर आणीन आणि माझ्या प्रार्थनामंदिरांत त्यांस हर्षित करीन; माझ्या वेदीवर केलेले त्यांचे होम व यज्ञ मला पसंत होतील; कारण माझे मंदिर हें सर्व राष्ट्रांसाठीं प्रार्थनामंदिर आहे असें म्हणतील. ८ घालवून दिलेल्या इस्राएलांस एकवट करणाऱ्या प्रभु परमेश्वराचें हें वचन आहे कीं एकवटलेल्या इस्राएलांखेरीज इतरांसहि एकत्र करून त्यांच्यांत मिळवीन.

९ रानांतील सर्व पशूंचो, वनांतील सर्व पशूंचो, या, खालून टाकावयास या. १० त्याचे जागत्ये अंधळे आहेत, ते सगळे ज्ञानशून्य आहेत; ते सगळे मुके कुत्रे आहेत, त्यांस मुक्तां येत नाही; ते बरळणारे, पडून राहणारे, निद्राप्रिय असे आहेत. ११ ते अधाशी कुत्रे आहेत; त्यांस तृप्ति कधीं ती ठळक नाही; ते

मंडपाळ ज्ञानगुन्य आहेत; चोहोंकडून आपला स्वार्थ साधण्यासाठी ते एफंदर आपजापल्या मार्गास लागले आहेत. १२ ते म्हणतात, चला, या, मी द्राक्षारस घेऊन येतो; आपण मद्यानें मस्त होऊ; आजच्यासारखा उद्यांचा दिवस होईल, तो पराक्राष्टेच्या नैनीचा होईल.

१ धार्मिक नष्ट होतो पण तें कोणी मनास ५७ आणित नाही; देवभक्त प्राणास मुक्तात, पण अरिष्टामुळें धार्मिक प्राणास मुक्तो हा विचार कोणी करित नाही. २ तो शांति पावतो; सरळ मार्गांनं चालणारा प्रत्येक जण आपल्या विद्यन्यावर ज्ञांत पडतो.

३ अहो चेटकिणीच्या मुलांनो, जाराच्या व आरिणीच्या वंशजांनो, तुम्ही इकडे जवळ या. ४ कोणाची तुम्ही चेष्टा करितां ? कोणाला तोंड विचकतां ? कोणाला जीभ काडून दाखवितां ? तुम्ही अधर्माची संतति, लबाडीचें बीज नाही काय ? ५ प्रत्येक हिरव्या झाडाखाली, एला झाडांमध्यें तुम्ही मदनोन्मत्त होतां, ओढ्यांतल्या खडकाच्या कपारीत मुलांस ठर मारितां तेच ना तुम्ही ? ६ ओढ्यांतले गुळ्याळीत घोटे हाच तुम्हा वांटा; हाच तुम्हा भाग; त्यांसच तूं पैयापणें व अन्नपणें वाहिलीं. असल्या गोष्टी होत असतां मला समाधान वाटेल काय ? ७ मोठ्या उंच पर्वतावर तूं आपली खाट घातली, तेथेंच गड करायचास तूं वर चढून गेलीस. ८ तूं आपलें स्मारकचिन्ह दरबाजांच्या आड व खांब्यांच्या आड ठेविलें; मला सोडून दुसऱ्यापुढें तूं आपली काया उघडी केली; चढून वर गेलीस; तूं आपली खाट रुंद केली; तूं त्याजशीं ठराव केला; त्यांचा संग तुला आवडला; तूं शरीरपूजा केली. ९ तूं तेलानें माखून राजाकडे गेलीस, पुष्कळ सुगंधी द्रव्यें तूं चर्चिलीं, आपले जासूद दूरदूर पाठविले, अधो-लोकापर्यंत तुझ्या नीचतेचा पत्ता गेला. १० दूरच्या पत्त्यामुळें तूं थकलीस, तरी आपण आतां हात ठेविले असें तूं म्हणाली नाहीस; तुला नवा दम आला म्हणून तुला खानि आली नाही.

११ कोणाला धाववून, कोणाला भिडून तूं लबाडी केली; माझे स्मरण ठेविलें नाही, परिणामाची पर्वा केली

नाही ! मी दीर्घ काळ स्तब्ध राहिलों, म्हणूनच का तूं माझे भय धरिलें नाही ? १२ तुम्ही धार्मिकता मी उजेडास आणीन; तुझ्या कर्माविषयीं म्हणशील तर त्यांपासून तुला कांहीएक लाभ होणार नाही. १३ तूं धावा करिशील तेव्हां तुझ्या मूर्तीच्या समुदायानें तुला सोडवावें; त्या सगळ्यांस तर वारा उडवून नेईल, एक फुंकर त्यांस घेऊन जाईल; पण जो माझा आश्रय करील तो पृथ्वीचें वतन पावेल आणि माझ्या पवित्र पर्वताचा ताबा घेईल. १४ अशी वाणी झाली कीं भरणी घाला, भरणी घाला, मार्ग तयार करा; माझ्या लोकांच्या मार्गावरून ठेच लागण्याजोगें असेल तें काडून टाका.

१५ कारण जो उच, परम थोर आहे, जो अक्षय स्थितीत वास करतो, ज्याचें नाम पवित्र प्रभु आहे, तो असें म्हणतो : मी उच्च व पवित्र स्थानीं बसतो, तसाच ज्याचें चित्त अनुतापयुक्त व नम्र आहे त्याच्या ठायींही मी बसतो; येणेंकरून नम्रजनांच्या आत्म्याचें मी संजीवन करितों व अनुतापी जनांचें हृदय उत्तेजित करितों. १६ कारण मी सतत वाद करणारा नव्हें, सदा कोप करणारा नव्हें; असतो तर माझ्यापुढें मानवी आत्मा, मी उत्तम केलेले मानवी प्राणी गलित झाले असते.

१७ त्याच्या स्वार्थमूळ अधर्मांमुळें मी रागावून त्याला ताडिलें, मी विन्मुख झालों, मी त्याजवर कोपलों; पण तो आपल्या मनाच्या कलाप्रमाणें वागत गेला. १८ मी त्याची चालचर्या पाहिली, मी त्याला सुधारीन; मी त्याला मार्ग दाखवीन, मी त्याचें, त्याच्यांतल्या शोकप्रस्तांचें समाधान करीन. १९ मी त्याच्या तोंडून आम्हारवचन उच्चारवीन, जे दूर आहेत व जे जवळ आहेत, त्यांस शांति असो, शांति असो; मी त्यांस सुधारीन असें परमेश्वर म्हणतो. २० दुर्जेन खवळलेल्या सागरासारखे आहेत; त्यांच्यानें स्थिर राहवत नाही; त्यांच्या साटा खिसल व गाळ बाहेर टाकतात. २१ दुर्जेनांस शांति नाही असें माझा देव म्हणतो.

१ कंठवर कर, कसर करूं नको; आपला ५८ स्वर करण्याप्रमाणें मोठा कर; माझ्या लोकांस त्यांचे अपराध; याकोबाच्या घराण्यास त्याची

पक्षाकें विहित कर. २ ते तर रोजरोज मजकडे येतात, माझे मार्ग ते जाणू इच्छितात; धर्माचरण करणाऱ्या व आपल्या देवांचें नियमशास्त्र न सोडणाऱ्या राष्ट्र-प्रमाणें ते मजजबळ रास्त निर्णय मागतात; देवाची समीपता ते इच्छितात. ३ आम्ही उपास करितों ते तूं कां पाहत नाहीस ? आम्ही आपल्या जीवास पीडा देतो ती तूं कां लक्षांत आणीत नाहीस ? पाहा, आपल्या उपासाच्या दिवशीं तुम्ही आपलें कामकाज चालवितों, तुम्ही आपल्या सर्व मजुरांकडून काबाडकष्ट करवितों. ४ पाहा, तुमच्या उपासांचा परिणाम तर असा होतो कीं तुम्ही त्या वेळीं कष्टकटी करितां व दुष्टपणानें ठेसाठेसी करितां; तुमचा शब्द ऊर्ध्वलोकीं ऐकूं जावा याकरितां तुमचे हल्लींचे उपास आहेत असें नाही. ५ मला पसंत पडणारा असा हा उपास आहे काय ? मनुष्याच्या जिवास पीडा व्हावी असा हा तुमचा उपासाचा दिवस आहे काय ? लब्धाख्यासारखें आपलें डोकें लंबविणें आणि आपल्या अंगाखालीं गोंण-ताट व राख पसरणें याला उपास म्हणतोस काय ? आणि असा दिवस परमेश्वराला मान्य होईल काय ? ६ दुष्टतेच्या वेळ्या तोडाल्या, जुंबाच्या दोऱ्या सोडाल्या, जाचलेल्यांस मुक्त करावें, सगळें जोखड मोडावें, हाच मला पसंत असा उपास नव्हे काय ? ७ तूं आपलें अन्न भुकेल्यांस वांटायें; तूं लाचारांस व निराश्रितांस आपल्या घरीं न्यावें; उघडा दृष्टीस पडल्यास त्यास वन्न द्यावें; तूं आपल्या बांधवाला तोंड लपवूं नये हाच तो उपास नव्हे का ? ८ असें करिशील तर तुझा प्रकाश प्रभातेप्रमाणें फाकेल, तुझी जखम लौकर भरेल, तुझी धार्मिकता तुझ्यापुढें चालेल व परमेश्वराचें गौरव तुझें पाठीराखें होईल. ९ तेव्हां तूं हाक मारिशील ती परमेश्वर ऐकेल; तूं धावा करिशील तेव्हां तो म्हणेल, हा मी आहे.

जर तूं आपल्यामधून जोखड लादण्याचें सोडून देशील, बोट दाखविण्याचें व दुष्ट गोष्टी बोलण्याचें टाकून देशील; १० जर तूं आपल्या जिवाला इष्ट तें भुकेल्यांस देशील, दुःखप्रस्त जिवास तृप्त करिशील, तर तुझा प्रकाश अंधकारांत

झळकेल, निषिद्ध अंधकार तुला मज्जान्हाचें तेज अस्य होईल, ११ परमेश्वर तुझा सततचा मार्गदर्शक होईल, तो अवर्षणसमयीं तुझ्या जिवास तृप्त करील, तुझ्या हाबांस मजबूत करील; तूं भरपूर पाणी दिलेल्या मज्ज्याप्रमाणें होशील; पाणी कधीं न आटणाऱ्या झऱ्याप्रमाणें होशील, १२ बहुत काळ मोडून पडलेलीं शहरें तुझे लोक पुनः बांधितल; पूर्वीच्या पिढ्यांनीं घातलेले पाये तूं पुनः उभारिशील; मोडतोडीचा जीर्णोद्धार करणारा, वस्ती होण्यासाठीं रस्त्यांची दुस्ती करणारा, असें तुझें नांव पडेल.

१३ तूं शब्दाचाची पायमल्ली करणार नाहीस, माझ्या पवित्र दिवशीं आपला उद्योगधंदा करणार नाहीस, शब्दाथ आनंददिन आहे, परमेश्वराचा पवित्र व सन्मान्य दिन आहे असें म्हणून त्याचा आदर करिशील, व त्या दिवशीं आपलें कामकाज करणार नाहीस, आपला धंदा चालविणार नाहीस, वायफळ गोष्टी बोलत बसणार नाहीस; १४ तर तूं परमेश्वराच्या ठायीं हर्ष पावशील; तूं देशांच्या उच्च स्थलांचें जयोत्साहानें आक्रमण करिशील, असें मी करीन; आणि तुझा पिता याकोब याच्या वतनाचा तुला उपभोग घेऊं देईन; परमेश्वराच्या तोंडचे हे शब्द आहेत.

१ पाहा, उद्धार करवत नाही इतका परमेश्वराचा हात तोकडा झाला नाही; ऐकूं येत नाही इतका त्याचा कान मंद झाला नाही. २ तर तुमचे अपराध तुम्ही व तुमचा देव यांच्यामध्यें आडभितीप्रमाणें झाले आहेत; तुमच्या पातकांमुळें तो तुम्हांस दर्शन देत नाही, तुमचें ऐकत नाही. ३ कारण तुमचे हात रक्तानें, तुमचीं बोटें अधर्मानें विटाळलीं आहेत; तुमची बाणी असत्य आहे, तुमची जिह्वा दुष्टतेचे शब्द पुटपुटते. ४ धर्मास अनुसरून दावा करणारा कोणी नाही, आणि सत्यास स्मरून खटला चालविणारा कोणी नाही; लोक पोकळ गोष्टींवर भिस्त ठेवितात, कपटानें बोलतात; ते उपद्रवरूप गर्भ धारण करतात आणि अनर्थाला जन्म देतात. ५ ते नागाचीं अंडी उबवितात, कातिणीचें जाळें विणितात; त्यांचीं

अर्दी खाणारा मरणारच; त्यांतले एकादे चिरडिले तर त्यांतून फुसे निघते. ६ त्यांची जाळी पांघरण्याच्या उपयोगी नाहीत; ह्या आपल्या वीणकामाने त्यांला स्वतःतः झालता येत नाही; त्यांची कामे केवळ उपद्रव-जनक होत; त्यांच्या हातून बळकाराची कामे होतात. ७ त्यांचे पाय दुष्कर्म करण्यास आणतात; निर्दोष रक्षकप्रसू करण्यास त्वरा करतात; त्यांच्या कल्पना अधर्माच्या असतात; त्यांच्या मार्गांत नाश व विघ्न असतात. ८ शांतीचा मार्ग त्यांस ठाऊक नाही; त्यांच्या वाटांत न्याय नाही; ते आपणांसाठी वाकडे मार्ग करतात; त्या मार्गांनी चालणाऱ्या कोणासहि शांती ठाऊक नाही.

९ म्हणून न्याय आम्हांपासून दूर राहतो, दोषमुक्ता आम्हांस प्राप्त होत नाही; आम्ही प्रकृशाची अपेक्षा करितो तो अंधकार; उजेडाची आशा करितो तो आम्ही काळोखांत चालू लागतो. १० आम्ही अंधळ्यांसारखे भित्ति चाचपतो, नेत्रहीनाप्रमाणे चाचपतो, संधि-प्रकाशांत अडखळवने तसे मयान्दसमयी अडखळतो; धष्टपुष्टांमध्ये आम्ही मृतवत आहो. ११ आम्ही सगळे अस्वळांसारखे गुरुरतो, पारव्यांसारखे धुमत राहतो; आम्ही न्यायाची अपेक्षा करितो तो त्याचा पत्ता नाही; तारणाची आशा धरितो तो ते आम्हांपासून दूर राहतें; १२ कारण आमचे अपराध तुजसमोर बहुत आहेत: आमची पातके आम्हांविरुद्ध साक्ष देतात; आमचे अपराध आम्ही जाणून आहो, आमची दुष्कृत्ये आम्हांस ठाऊक आहेत. १३ धर्मच्युति, परमेश्वराचा अन्हेर, आमच्या देवास अनुसरण्यास माघार घेणे, छलमूचक व असत्य भाषण करणे, लबाडी अनांत योजून ती बोलून दाखविणे, ही ती आहेत. १४ न्यायाला मार्गें ढकलले आहे, धार्मिकता लांब उभी राहिली आहे; कारण चवाट्यावर सत्य अडखळून पडले आहे, तेथे सरळतेचा प्रवेशच होत नाही. १५ सत्याचा अगदीं अभाव झाला आहे; दुष्कर्मापासून दूर राहणारा बळी पडतो.

परमेश्वराने हे पाहिले व न्याय नाही म्हणून त्याची इतराजी झाली. १६ कोणीच कर्ता पुरुष नाही हे त्याला दिसून आले, कोणी मध्यस्थ नाही म्हणून तो

विस्मित झाला, तेव्हां त्याच्याच बाहूने त्याला साहाय्य केले, त्याच्या न्यायत्वाने त्याला आधार दिला. १७ त्याने उरझाणाप्रमाणे न्यायत्व धारण केले व आपल्या मस्तकी तारणरूप शिरझाण घातले; सूडरूपी पेहराव तो त्याला, आवेशरूप झग्याने आपले अंग त्याने झाकिले. १८ ज्याच्या त्याच्या कर्माप्रमाणे तो प्रतिकळ देखील, म्हणजे आपल्या शत्रूस संताप आणील, आपल्या वैच्यांस शासन करील, द्वीपांचे उसने फेडील. १९ ते मावळतीपासून परमेश्वराच्या नामाचे भय बाळगितील, सूर्याच्या उगवतीपासून त्याच्या प्रतापाचे भय बाळगितील; कारण शत्रु पाण्याच्या लोंढ्यासारखा येईल तेव्हा परमेश्वराचा आत्मा त्याजविरुद्ध झेंडा उभारील. २० तो शीयोनाकडे आणि याकोबापैकी जे अधर्मापासून परावृत्त झाले त्यांकडे उद्धारकर्ता म्हणून येईल, असे परमेश्वर म्हणतो. २१ परमेश्वर म्हणतो, माझा तर त्यांच्याशी हाच करार: तुजवर असलेला माझा आत्मा, तुझ्या मुखांत घातलेली माझी वचने, तुझ्या मुखांतून, तुझ्या संतानाच्या मुखांतून व तुझ्या संतानाचे जे संतान त्याच्या मुखांतून आतांपासून पुढे सर्वकाळ निघून जावयाची नाहीत, असे परमेश्वर म्हणतो.

१ ऊठ, प्रकाशमान हो; कारण प्रकाश तुज-
६० कडे आला आहे; परमेश्वराचे तेज तुजवर उदय पावले आहे. २ पाहा, अंधकार पृथ्वीला झाकीत आहे, निषिद्ध काळोख राष्ट्रांस झाकीत आहे; पण तुजवर परमेश्वर उदय पावत आहे, त्याचे तेज तुजवर विसत आहे. ३ राहें तुझ्या प्रकाशाकडे येतील, राजे तुझ्या उदयप्रभेकडे येतील.

४ तू आपले डोळे बर करून चोहोकडे पाहा; ते सर्व एकत्र होत आहेत, तुजकडे येत आहेत; तुझे पुत्र दुसून येत आहेत, तुझ्या कन्यांला कडेवर बसवून आणीत आहेत. ५ हे पाहशील तेव्हा तुझ्या मुखावर आनंद चमकेल, तुझ्या हृदयाला स्फुरण येऊन ते विकास पावेल, कारण समुद्राकडून विपुल धन तुजकडे लोटेले, राष्ट्रांची संपत्ति तुजकडे येईल. ६ उटांच्या हुंडी, मिद्यान व फेन एथील तय्य उंट तुला व्यापून टाकि-

तीळ; सर्वे लोक सोनें व उद घेऊन शवा येथून येतील, परमेश्वराचा आनंदभरानें गुणानुवाद करितील. ७ केदारचे सर्व कल्प तुजजवळ एकवट होत आहेत; नवायोधचे एडके तुझ्या कामीं येतील; ते मला पसंत पडून माझ्या वेदीवर चढतील, आणि मी आपल्या सुंदर वंदिराची शोभा वाढवीन. ८ जे मेघाप्रमाणें धावत आहेत, कसुतरें आपल्या धरकुळ्यांकडे उडून जातात तसे जे उडत आहेत ते कोण ? ९ खरेंच, द्वीपें माझी वाट पाहत आहेत; तुझा देव परमेश्वर याच्या नामासाठी, इस्राएलाच्या पवित्र प्रभूसाठीं ताशींशचीं गळवतें तुझ्या पुत्रांस त्यांच्या सोन्यासयासहित दुरून घेऊन प्रथम येत आहेत, कारण परमेश्वरानें तुला वैभवयुक्त केले आहे.

१० परदेशचे लोक तुझे कोट बांधीत आहेत, त्यांचे राजे तुझी सेवा करीत आहेत; कारण मी क्रीडाविष्ट होऊन तुला ताडिलें तरी आतां मी प्रसन्न होऊन तुजवर दया केली आहे. ११ राष्ट्रांचीं संपत्ति तुजकडे आणावी, त्यांचे राजे तुजकडे मिरवीत आणावे म्हणून तुझ्या वेशीं सतत उघड्या राहतील, त्या अहोरात्र बंद म्हणून राहणार नाहीत. १२ कारण जें राष्ट्र व जें राज्य तुझी सेवा करणार नाही तें विलयास जाईल; अशीं राष्ट्रे खातरिनें उध्वस्त होतील. १३ माझें पवित्रस्थान शोभित व्हावें म्हणून लवानोनाचें वैभव तुजकडे येईल; अर्थात् सुरू, देवदारू, भद्रदारू हे एकंदर तुजकडे येतील; माझें पादासन मी शोभायमान करीन. १४ तुला पीडा करणाऱ्यांचीं मुलें तुजकडे नमत येतील, तुला तुच्छ मानणारे सर्व तुझ्या चरणीं लोटगण घालतील; तुला परमेश्वराचें नगर इस्राएलाच्या पवित्र प्रभूचें सीयोन म्हणतील.

१५ तूं टाकिलेली व द्वेषिलेली होतीस, तुझ्याकडे कोणी जातयेत नसत; तरी तुला सर्वकळवें भरण, पिड्यानापिड्यांचा आनंद अशी मी करीन. १६ तूं राष्ट्रांचें दूष शोषून घेशील, राजांचे स्तन तूं चोखिशील, आणि मी परमेश्वर तुझा तारणकर्ता, उदारकर्ता, याकोबाचा समर्थ प्रभु आहे हें तूं जाणिशील. १७ मी तांब्याच्या जागीं सोनें, लोखंडाच्या

जागीं रपें आणीन; लाकडांच्या जागीं तांबें व दगडांच्या जागीं लोखंड आणीन; तुजवर शांति सत्ता चालवील व न्याय तुझा कारभार पाहील, असें मी करीन. १८ यापुढें तुझ्या देशांत कसलाहि जुलूम झंगर तुझ्या सीमांच्या आंत उजाडी व नाश यांचें नांवहि ऐकूं येणार नाही; तारण माझा कोट व कीर्ति माझी वेस आहे असें तूं म्हणशील. १९ यापुढें दिवसां प्रकाश देण्यास तुला सूर्याची, चांदण्यासाठीं तुला चंद्राची गरज लागणार नाही, कारण परमेश्वर तुझा सार्वकालिक दीप होईल, तुझा देव तुझें तेज होईल. २० तुझ्या सूर्याचा यापुढें अस्त होणार नाही; तुझा चंद्र निस्तेज होणार नाही, कारण परमेश्वर तुझा सार्वकालिक दीप होईल; तुझे शोकाचे दिवस संपले आहेत, २१ तुझे सर्व लोक धार्मिक होतील, ते भूमीचें बतन सर्वकाल भोगितील; माझें गौरव व्हावें म्हणून ते माझे लाविलेले रोप होतील, ते माझ्या हातची कारागिरी होतील. २२ जो सर्वांत ल्हान त्याचे सहस्र होतील, जो क्षुद्र त्याचें बलाढ्य राष्ट्र होईल; मी परमेश्वर हें बोध्य समर्थीं त्वरित घडवून आणीन.

१ प्रभु परमेश्वराचा आत्मा मजवर आल्य ६१ आहे; कारण दीनास शुभवृत्त सांगण्यास परमेश्वरानें मला अभिषेक केला आहे; भ्रम-हृदयी जनांस पटी बांधावी, धरून नेलेल्यांस मुफता, व बंदिवानांस बंधमोचन विदित करावें; २ परमेश्वराच्या प्रसादाचें वर्ष, व आमच्या देवाचा सुंदर घेण्याचा दिवस विदित करावा; सर्व शोकप्रस्तांचें सांतवन करावें; ३ सीयोंनांतील शोकप्रस्तांस राखेच्या ऐवजीं शिरोभूषण घालावें, त्यांस शोकाच्या ऐवजीं हर्षरूप तेल घावें, खिन्न आल्याच्या ऐवजीं प्रशंसारूप वस्त्र घावें; तें अर्थात् अशासाठीं कीं परमेश्वराच्या गौरवार्थ त्यांस धार्मिकतेचे वृक्ष, परमेश्वरानें लाविलेले रोप म्हणतां यावें म्हणून त्यानें मला पाठविलें आहे.

४ ते पुरातन काळची मोडतोड बांधून काढतील, आपल्या वाडवडिलांच्या वेळचीं खिडारें भरून काढतील, उजाड नगरें व पूर्वीच्या पिढ्यांचीं

शोसाळ स्वतः पुनः बसवितीळ. ५ परके उमे राहुन तुमचे कळय चारितीळ, परदेशी तुमचे नांगचे व प्राक्षांचे मळे खणणारे होतीळ. ६ तुम्हांस तर परमेश्वराचे याजक असें नांव पडेल, लोक तुम्हांस आपल्या देवतेचे सेवक म्हणतील; राष्ट्रांनी संरपति तुम्ही मोखळ, त्यांचें वैभव तुम्हांस प्राप्त; शास्त्राचा अभिमान वाहळ. ७ तुमच्या अप्रतिष्ठेच मोषदळय तुम्हांस दुपट मिळेल; आपल्या उपसर्दाबद्दल मित्य-केल्या बतनभागाचेंच ते आनंद पावतील; असे ते आपल्या देसांत दुपट बतन पावतील; त्यांस सर्व-कालिक आनंद प्राप्त होईळ. ८ कारण मध्य, परमेश्वराळ, न्याय प्रिय आहे, अन्यायाच्यां छुटींचा मळ वीट आहे; मी त्यांला सात्रीनें प्रतिफल देईन; त्यांच्यानीं सार्वकालिक करार करीन. ९ अन्य राष्ट्रांत त्यांचा वंश; देशोदेशींच्या लोकांत त्यांची संरपति प्रख्यात होईळ; परमेश्वरानें आशीर्वाद दिलेळी तीं ही असें त्यांस पाहणारे कडुळ करीतील.

१० मी परमेश्वराच्या ठणीं अत्यंत हर्ष पावतों, यास्तक देवाच्या ठणीं मात्ता जीव उजळतीं; कळण बसा नवरा शेलपगोटें लेऊन स्वतःच याजकासारखा मंत्रित करितो व नवरी जशी अलंकारांनीं स्वतांला भूषित करितो, तशीं त्यांनें मध्य तारणाचीं वस्त्रें नेसविल्लीं आहेत; मला धार्मिकतेच्या शग्मानें आच्छविलें आहे. ११ कारण भूमि बशीं आपले अंकुर उगवविते, मध्य जसा आपणांत पेरविलें बीज उगवसें करितो, तसा प्रभु परमेश्वर सर्व राष्ट्रवित्त धार्मिकता व कीर्ति नंरुदित करील.

१ सीयोनानी धार्मिकता उदयप्रमेप्रमाणें
६२ फाके तोंवर तिच्याकरितां मी मौन धरणार नाही, यस्तलेमाचें तारण वैटलेल्या भशालीप्रमाणें दिते तोंवर तिच्याकरितां मध्य चैन पडणार नाही. २ राष्ट्र तुम्ही धार्मिकता पाहतील, सर्व राजे तुम्हें वैभव पाहतील; परमेश्वराच्या मुखानें ठेविलेच्या नव्या नांवांनें तुला हाक मारितील. ३ तूं परमेश्वराच्या हातीं शोभायमान सुकड, आपल्या देवाच्या हातीं रजकरीट होशील. ४ बाहुडें तुजें सोडिलेळी म्हणणार नाहीत, यापुडें

तुम्हा भूमीळ वैराण म्हणणार नाहीत; तर तुज हेफ-सीबा (ती मात्ता आनंद) व तुम्हा भूमीळ बळक (विवाहित) म्हणतील; कारण तूं परमेश्वराळ आनंद देणारी आहेस, तुम्ही भूमि सचवा होईल. ५ कारण तक्षण जसा कुमारीशीं विवाह करितो, तशीं तुम्हीं मुळें तुज्जशीं विवाह करितील, नवरा जसा नवरी पाहून हर्षतो तसा तुम्हा देव तुज पाहून हर्षेल.

६ हे यस्तलेमा, मीं तुम्हा कोटांवर पहारेकरी नेमिले आहेत; ते रात्रदिकस उगे राहत नाहीत; अहो परमेश्वराळ स्मरण देणाऱ्यांनो, तुम्ही विसरूं नका; ७ आभि तो यस्तलेम सुस्थित करून तें पृथ्वीळ प्रसंसा-विषय करी तोंवर त्याळ चैन पडूं देऊं नका. ८ परमेश्वरानें आपल्या उजव्या हाताची, बळवान् भुजेची शपथ वाहिली आहे कीं यापुडें तुजें धान्य तुम्हा शत्रूळ मी सात्रीनें खारुं देणार नाही; तूं ज्यासाठीं श्रम केलेस तो तुम्हा दास्यारस परके प्राप्त करणार नाहीत; ९ तर ज्यांनीं तें धान्य कोठरांत सांठविलें तेंच ते खातील व परमेश्वराचें स्तवन करितील; ज्यांनीं तो दास्यारस सांठ-विल्य तेच मात्ता पवित्र मंदिराच्या अंगणांत तो प्तिील.

१० बाहेर पडा, वेडीतून बाहेर पडा; लोकांचे मार्ग नीट कर; राजमार्गाळ भर वाळ, वाळ भर; घोंडे काडून टाका; अन्य राष्ट्रांसाठीं चवजा उमारा. ११ पाहा, परमेश्वरानें विंगंतापर्यंत हें वर्तमान गाज-विले आहे कीं सीयोनच्या कन्येळ म्हणा, पाहा, तुम्हें तारण येत आहे; पाहा, नेतने त्याजपाशीं आहे व पारिपत्य त्याजसमोर आहे. १२ पवित्र लोक, परमे-श्वरानें उदरलेळे लोक असें त्यांस म्हणतील, व तूं गिगा केलेळी व न टाकिलेळी नगरी आहेस असें म्हणतील.

१ अदोमाहून येत आहे हा कोण? लाल-
६३ भडक वस्त्रें लेऊन बसाहून येत आहे हा कोण? आपल्या वस्त्राभरणांनीं भूषित होऊन, आपल्या पराक्रमाच्या आढवतेनें दुल्लत येत आहे हा कोण? जो धर्मानें बोलणारा, जो तारण करण्यास समर्थ तो मी आहे. २ तुम्हा पोषाखाळ खाली कोटून? तुम्ही वस्त्रें दास्यकुंड तुडविणाऱ्याच्यांसारखीं कां? ३ मी

एकज्यानेच शासकुंड तुडविले; मजबरोबर अन्य राष्ट्रांतल्य कोणी नव्हता; मी त्यांस आपल्या क्रोधानें तुडविलें, मी त्यांस आपल्या संतापानें रगडिलें; त्यांचें रक्त माझ्या वस्त्रांवर उडालें; माझ्या सर्व वस्त्रांवर डाग पडले आहेत. ४ कारण सूड घेण्याचा दिवस मी आपल्या मनांत योजिला होता, माझ्या उद्धारकार्याचें वर्ष आलें आहे. ५ मी पाहिलें तों कोणी साहाय्यकर्ता नव्हता; क्रोणाची अनुकूलता नव्हती म्हणून मी विस्मित झालों; तेव्हां माझ्याच बाह्येनं मला साहाय्य केलें व माझ्या संतापानें मला आधार दिला. ६ मी आपल्या क्रोधानें राष्ट्रांस तुडविलें; मी त्यांस आपल्या संतापरूप मद्यानें नेहोशा केलें व त्यांचें रक्त भूमीवर वाहविलें.

७ परमेश्वरानें आम्हांवर जे सर्व उपकार केले आणि आपल्या दयेनें व आपल्या विपुल करुणेनें इस्राएलाच्या बराण्याचें जे फार करुणाण केलें, त्यांस अनुसृत असें परमेश्वराच्या सदय कृत्यांचें मी वर्णन करीन, त्यांचे गुणानुवाद गाईन. ८ कारण तो म्हणाला, खरोखर हे माझे लोक आहेत, कधी लबाडी न करणारी अशी हीं मुलें आहेत, म्हणून तो त्यांचा त्राता झाला. ९ त्यांच्या सर्व दुःखानें तो दुःखी झालें, त्याची प्रत्यक्षा दर्शविणाऱ्या दिव्यवृत्तानें त्यांचें तारण केलें; त्यानें आपल्या प्रीतीनें व आपल्या करुणेनें त्यांस उद्धरिलें; पूर्वीचे सर्व दिवस त्यानें त्यांचें लक्षणपाठन केलें.

१० तरी त्यांनीं बंड केलें व त्यांच्या पवित्र आत्म्यास खिन्न केलें; तेव्हां तो उलटला व त्यांचा शत्रु बनला, तो स्वतः त्यांजशीं लढला. ११ मग त्यांच्या लोकांस मोशाच्या वेळचे प्राचीन दिवस आठवले; ते म्हणाले, ज्यानें त्यास त्यांच्या कळमांच्या मेंढपाळांसह समुद्रांतून बाहेर आणिलें तो कोठें आहे ? ज्यानें आपला पवित्रतेचा आत्मा त्यांच्यांत घातला तो कोठें आहे ? १२ ज्यानें आपला प्रतापी भुज मोशाच्या उजव्या बाजूनें चालविला, आपलें नाम सर्वकाळ राहावें म्हणून ज्यानें त्यांच्यापुढें समुद्र दुभागला, १३ मैदानांतून घोडा नेतात तसें त्यांस समुद्रबोहोतून अडवून

न देतां ज्यानें नेलें, तो कोठें आहे ? १४ खोऱ्यांत उतरणाऱ्या गुरांप्रमाणें परमेश्वराच्या आत्म्यानें त्यांस विभ्रंतीस आणिलें; या प्रकारें आपलें नाम प्रतापी न्दानें म्हणून तूं आपल्या लोकांस नेलें.

१५ तूं स्वर्गांतून अवलोकन कर, आपल्या पवित्रतेच्या व प्रतापाच्या निवासस्थानांतून पाहा; तुझी आत्मा व तुझे पराक्रमदर्शन कोठें आहे ? तुझ्या पोटांतला कळवळ व तुझी कल्पा माझ्या बाबतींत संकुचित झाली आहे. १६ तरी तूं आमचा पिता आहेस; अब्राहाम आम्हांस जाणत नाही; इस्राएल आम्हांस ओळखित नाही, तरी हे परमेश्वर, तूं आमचा पिता आहेस; आमचा त्राता, हें तुझें प्राचीन काळपासून नाम आहे. १७ हे परमेश्वरां, आम्हांस तुझ्या मार्गापासून कां बहू देतोस ? आम्ही तुंसें मग बाळगूं नये इतकीं आमचीं मनं कंठोर कां करितोस ? तुझे सेवक, तुझे वतन झालेले वंश योज-करितो परत ये. १८ तुझ्या पवित्र लोकांनीं केवळ योजीं काळ वतन भोगिलें; आमच्या शत्रूंनीं तुंसें पवित्र स्थान तुडवून टाकिलें आहे. १९ ज्यांवर तूं कधीं रज्ज्वि केलें नाही, ज्यांस तुंसें नाम दिलें नाही त्यांच्यासारखें आम्ही झालें आहों.

६४ १ अहाहा ! तूं आकाश विदारून उतरतास; तुझ्या दर्शनानें पर्वत कंपायमान झाले असते, तर बहू होतें ! २ अग्नि जसा काव्याकुल्या आकितो व पाणी उकळवितो तसा तूं अंतर्पणा शत्रूस आपलें नाम प्रकट करण्यासाठीं उतरलास असेंतास; ३ तूं अगपेक्षित मगप्रद कृत्ये करित असतां तुझ्या दर्शनानें राष्ट्र बर-थर कंपलीं असतीं तर बरे होतें ! ४ हे देवा, तुझी आशा बरेन राहणाऱ्यांचें ह्म काम करणारा असा तुझ्या-क्षिवाय दुसरा कोणी प्राचीन काळपासून ऐकण्यांत आलेला नाही, त्याचें नांव आलेले नाही, कोणी तो डोळ्यांनीं पाहिल्ल नाही. ५ जो आवडीनें घर्मांकरण करितो त्याला, जे तुझ्या मार्गानें चालतांना तुझे स्मरण करितात त्यांना, तूं भेट देतोस; पाहा, तूं आम्हांवर कोप-लास, कारण आम्ही पापी ठरलों; ह्या स्थितींत आम्ही बहुत काळ आहों; तर आमचा उद्धार होईल काय ? ६ आम्ही

सगळे अशुद्ध मनुष्यासारखे झाले आहेत; आमची सर्व बर्माकृत्ये धागेरच्या वक्रासारखी झाली आहेत; आम्ही सर्व पाण्याप्रमाणे वाहून गेले आहेत; आमच्या अवर्नाने आम्हांस वादळाप्रमाणे उडवून दिले आहे. ७ तुझा धावा करणारा कोणी नाही; तुझा आश्रय करण्यासाठी कोणी स्वतांका जाणूत करीत नाही; कारण तू आपले भुज आम्हांपासून लपविले आहे; आमच्या अवर्मांच्या योगानेच तू आम्हांस भस्म केले आहे.

८ तर आतां, हे परमेश्वरा, तू आमचा पिता आहेस; आम्ही माती आहो, तू आमचा कुंभार आहेस; आम्ही सर्व तुझ्या हातची कृति आहो. ९ हे परमेश्वरा, फार कोपू नको, आमचा अवर्म सदा स्पर्श नको; पाहा, दृष्टि लज, आम्ही तुला विनवितो, आम्ही सर्व तुझी प्रजा आहो. १० तुझी पवित्र नगरं बनें बनली आहेत; सीबोन रान बनले आहे; यस्त्रेमेन ओसाड झाले आहे. ११ आमचे पूर्वज जस आमच्या पवित्र ५ सुशोभित मंशिरंत तुला स्तवीत ते अमीचे भक्त झाले आहे, आणि आमच्या समकाम मनोरम वास्तु नष्ट झाल्या आहेत. १२ हे परमेश्वर, हे वाहून तू आपल्याका आभारिणीक काय ? तू स्वच राहून आमचाका अशा दुर्बर पीडित राहू देशील काय ?

१ जो मला विचारीत मजत त्यांस मी द्यावे दिले; मात्रा कावा करीत मजत त्यांस मी मजत झाले; ज्यांस मजत नसत मात काकेले नव्हते त्यांस मी म्हणाले, पाहा मी आहे, हा मी आहे. २ जो माझा नाही अशा मजतीने स्वभक्त्याने वाळणाऱ्या किडरी लोकांनुं मी आपले हात विचारेते; ३ माझ्या समकाम वाचांत मज करून व विटार घुस वाहून मज कोस आणणारे असे हे लोक आहेत; ४ ते कबरांमध्ये राहतात, गुप्त स्थानी रात्र काढतात; दुकराचे मंस खातात, अमंगळ पदार्थांचा रस त्यांच्या पात्रांत असतो; ५ ते म्हणतात, हा ! जवळ येऊं नको; तुजान मी पवित्र आहे; हे माझ्या नाकांत घुरासारखे, सतत पेटलेल्या अमीसारखे आहेत. ६ पाहा, माझ्या स्मोर हा लेख आहे; मी पारिपत्य करीपर्यंत उगा

राहणार नाही, प्रतिफळ त्यांच्या पदरी मोजून घालीन; ७ तुमच्या दुष्कर्मांचे आणि तुमच्या वाडवडिलांनीं पर्वतांवर धूप जाळिला व टेकड्यांवर माझा अपमान केला त्यांच्या दुष्कर्मांचे फळ मी त्यांस देईन असें परमेश्वर म्हणतो; मी आधीं त्यांच्या कर्मांचे फळ त्यांच्या पदरी मोजून घालीन.

८ परमेश्वर असें म्हणतो, द्राक्षांच्या घोसांत नवा द्राक्षासः दृष्टीस पडला असतां त्यांत लज आहे म्हणून याचा नाश करूं नका असें लोक म्हणतत; त्याप्रमाणे मी आपल्या सेवकांस्तव करीन; मी अवर्ष्यांचा नाश करणार नाही. ९ मी माकोबांतून संतान, यहुदांतून माझ्या पर्वतांचा वारस उत्पन्न करीन; माझे निवडलेले त्यांचे वतन पावतील, माझे सेवक तेथे वस्ती करतील. १० माझा धावा करण्याच्या लोकांसाठीं शारोन कळप चारण्यांचे झरण होईल, अखोराचे खोरे गुरांचा नोळ होईल; ११ पण तुम्ही परमेश्वरास सोडिले; जे तुम्ही माझ्या पवित्र पर्वताची पर्वा करीत नाही, पाहण्यासाठीं (भाग्यदेवतेसाठीं) मेजवानी तयार करितां, मनीसाठीं (कर्मदेवतेसाठीं) मिश्रित पेयांचे प्याळे भरून ठेवितां, १२ त्या तुम्हांस मी तरवार ठेविली आहे; तुम्ही सगळे वधासाठीं खाली वाकाल; कारण मी हाक मारिली तरी तुम्ही उत्तर दिले नाही; मी बोललो तरी तुम्ही ऐकले नाही; माझ्या दृष्टीनें जें वाईट तें तुम्ही केले, जें मला नापसंत तें तुम्ही पसंत केले.

१३ झाकरीतां प्रभु परमेश्वर म्हणतो, पाहा, माझे सेवक खातील, पण तुम्ही उपासी राहाल; माझे सेवक पितील, पण तुम्ही तान्हेले राहाल; पाहा, माझे सेवक आनंद करितील पण तुम्ही फजीत व्हाल; १४ पाहा, माझे सेवक हर्षित चित्तानें जयजयकार करितील, पण तुम्ही खिन्न चित्तानें ओरडाल, ममहृदय होऊन आकांत करात. १५ तुम्ही आपले नांव मागे ठेवाल त्याचा उप-योग माझे निवडलेले लोक शप देण्याकडे करून म्हणतील कीं प्रभु परमेश्वर तुला जिवें मारील; तो आपल्या सेवकांस दुसरे नांव ठेवील; १६ म्हणून वेशांतला जो आपणास

धन्य म्हणवील ती सत्यदेवाच्या नामाने आपणस तसा म्हणवील; देशांतला जो शपथ वाहील तो ती सत्यदेवाच्या नामाची वाहील; कारण पूर्वीच्या कर्थांचा विसर पडला असे व ते माझ्या दृष्टीआड झाले आहेत.

१७ पाहा, मी नवे आकाश व नवी पृथ्वी निर्माण करितों; पूर्वीच्या गोष्टी कोणी स्मरणार नाहीत, त्या कोणाच्या घ्यानांत येणार नाहीत; १८ परंतु जे मी उत्पन्न करितों त्याने तुम्ही सदा आनंदी व्हा व उल्लास पावा; पाहा, मी यशस्वेन उल्लासमय, त्याचे लोक आनंदमय करितों. १९ मी यशस्वेनाविषयी उल्लास पावेन, माझ्या लोकांविषयी आनंद पावेन; त्यांत शोकाचा व आकांताचा शब्द पुनः ऐकू येणार नाही. २० यापुढे थोडे दिवस बांधणारे अर्भक त्यांत जन्मास येणार नाही. जो पुन्या आयुष्याचा होणार नाही असा म्हणतारा त्यांत असणार नाही; तेथील जो कोणी तरुणपणी मरेल तो शंभर वर्षांचा होऊन मरेल, देवाच्या ज्ञापने मरणार पापीहि शंभर वर्षांचा होऊन मरेल. २१ ते घरे बांधून त्यांत राहतील, द्राक्षांचे मळे लावून त्यांचे फळ खातील. २२ ते घरे बांधतील आणि त्यांत दुसरे राहतील, ते लावणी करतील आणि फळ दुसरे खातील, असे व्हावयाचे नाही; कारण बुद्ध्याच्या आयुष्याप्रमाणे माझ्या लोकांचे आयुष्य होईल, व माझे निवडलेले आपल्या हातांच्या भ्रमांचे फळ पूर्णपणे भोगतील. २३ त्यांचे परिभ्रम ग्ययें जाणार नाहीत, संकट तत्काळ गांठील अशा संततीला ते जन्म देणार नाहीत; कारण परमेश्वराने आशीर्वाद दिलेली ती संतति आहे, व त्यांचीं मुलें त्याजबळ राहतील. २४ त्यांनीं हाक मारण्यापूर्वी मी उत्तर देईन, ते बोलत आहेत तोंच मी त्यांचे ऐकेन, असें होईल. २५ तेव्हा लांडगा व कोकरु एकत्र चरतील, सिंह बैलाप्रमाणे कडबा खाईल, सर्पांचे खाणे धूळ होईल; माझ्या सगळ्या पवित्र जोंगरावर ती उपद्रव देणार नाहीत, नासधूस करणार नाहीत, असें परमेश्वर म्हणतो.

१ परमेश्वर म्हणतो, आकाश माझे सिंहासन व पृथ्वी माझे पादासन आहे; तुम्ही मजसाठी कशा प्रकारचे घर बांधणार ? मला वित्रांती-

६६

साठी कोणते स्थल असणार ? २ परमेश्वर म्हणतो, ह्या सर्व वस्तु माझ्याच हाताने बनलेल्या आहेत; त्या अशा प्रकारे झाल्या आहेत; पण जो दीन व भ्रमहृदय आहे व माझी वचने ऐकून कंपायमान होतो, त्याजकडे मी पाहतों. ३ बैल कापतो तो मनुष्यवध करणारा होय; मेंढ्याचा यज्ञ करितो तो कुत्र्याची मान मोडणारा होय; अन्नार्पण करितो तो डुकराचे रक्त अर्पणारा होय; धूप दाखवितो तो मूर्तांचा धन्यवाद करणारा होय; ज्या अर्थी त्यांनी आपलेच मार्ग पसंत केले आहेत व अमंगळे पदार्थांनी त्यांचा जीव संतुष्ट होतो, ४ त्या अर्थी मी त्यांच्यासाठी दुर्दशा पसंत करीन, ज्याची त्यांस भीति वाटते तें त्यांजवर आणीन; कारण मी हाक मारिली तेव्हा कोणी उत्तर दिलें नाही, मी बोललों तेव्हा त्यांनी माझे ऐकलें नाही, तर माझ्या दृष्टीनें जे वाईट तें त्यांनी केलें, मला जें नापसंत तें त्यांनी पसंत केलें.

५ परमेश्वराने वचन ऐकून कंपायमान होणाऱ्यांनो, त्यांचे वचन ऐका; तुमचा द्वेष करणारे तुमचे जे बंधु माझ्या नामाचे निमित्त करून तुमचास हाकून देतात व म्हणतात की परमेश्वरचे गौरव होवे म्हणजे तुमचा हर्ष आम्हांस पाहण्यास सांपडेल, ते फजीत होतील.

६ नगरांतून कोलाहल ऐकू येतो; मंदिरांतून शब्द ऐकू येतो; आपल्या शत्रूंचे पारिपत्य करणाऱ्या परमेश्वराचा शब्द ऐकू येतो; ७ वेणा येण्यापूर्वीच ती प्रसूत झाली, वेदना होण्यापूर्वीच तिला पुत्र झाला. ८ अशी गोष्ट कोणी कधी ऐकली काय ? अशी गोष्ट कोणी पाहिली काय ? देश एका दिवसांत जन्म पावतो काय ? राष्ट्र एका क्षणांत जन्मास येतें काय ? परंतु सीयोननें वेणा दिल्या, ती आपली मुलें प्रसवली. ९ मुलें जन्माच्या लागस आणून त्यांस मी प्रसविणार नाही काय, असें परमेश्वर म्हणतो. जो मी जन्मास घालणारा तो काय गर्भाशय बंद करणार, असें तुम्हा देव म्हणतो.

१० यशस्वेनबरोबर आनंद करा, तिजवर प्रेम करणारे तुम्ही सर्व तिजमुळे उल्लासा; तिजसाठी शोक करणारे तुम्ही सर्व तिजबरोबर अत्यंत हर्षित व्हा;

११ म्हणजे तुम्ही तिचे स्तन चोखन तुम व्हाल, सांत्वन पावला व तिचें विपुल वैभव भोगून संतुष्ट व्हाल. १२ कारण परमेश्वर म्हणतो, पाहा, नदीप्रमाणें शांति व पाण्याच्या पुराप्रमाणें राष्ट्रांचें वैभव मी तिजकडे वाहवितो; तुम्ही स्तनपान करा; तुम्हांस कडेवर वागवितील, मांडीवर खेळवितील. १३ आई मनुष्याचें सांत्वन करिते तसें मी तुमचें सांत्वन करीन; यक्षशेमांत तुमचें सांत्वन करीन. १४ तें पाहून तुमचें हृदय आनंदित होईल, कोवळ्या हिरवळीप्रमाणें तुमचीं हांठें तरतरीत होतील; परमेश्वराचा हात त्याच्या सेवकांच्या ठयीं प्रगट होईल आणि त्याचा क्रोध शत्रूंवर होईल.

१५ कारण पाहा, आपला क्रोध अग्नीच्या द्वारें प्रगट करावा, आपल्या धमकीबरोबर ज्वाल निघाव्या म्हणून परमेश्वर अग्नीतून येईल, त्याचे रथ वाषट्क्यसमान असणार. १६ कारण परमेश्वर अग्नीनें न्याय करील, सर्व मनुष्यजातीचा आपल्या तरवारीनें न्याय करील; परमेश्वरानें धडिडेल्पांची संख्या मोठी असणार. १७ बागेच्या मध्यभागी असलेल्या मूर्तीच्या मागे खगावें म्हणून जे आपणांस पवित्र व शुद्ध करितात व डुकराचें मांस, अमंगळ पदार्थ व उंदीर खातात ते सगळे एकदम विलयास जातील असें परमेश्वर म्हणतो.

१८ मी त्यांचीं कृत्यें व त्यांचे विचार जाणतो; सर्व राष्ट्रांनीं व भिन्नभिन्न भाषा बोलणाऱ्यांनीं माझें वैभव

पाहावें म्हणून मी त्यांस एकत्र करावें अशी वेळ आली आहे. १९ मी त्यांना एक चिन्ह दाखवीन; त्यांतून जे बचावतील त्यांस मी तारांश, पूल व खूद अशा धनुष्योरी राष्ट्रांकडे पाठवीन; ज्यांनीं माझें नाम ऐकलें नाहीं, माझा महिमा पाहिला नाहीं अशा तबल व यवान या दूरच्या द्वीपांत मी त्यांस पाठवीन; ते अन्य राष्ट्रांत माझा महिमा प्रगट करतील. २० परमेश्वर म्हणतो, परमेश्वराच्या मंदिरांत जसें इझ्राएल लोक परमेश्वरास शुद्ध पात्रांतून अन्नार्पण आणितात तसें सर्व राष्ट्रांमधून तुमच्या बांधास अर्पण म्हणून घोष्यांवर, रथांत, पालख्यांत, खेच र व सांडणींवर बसून यक्षशेमास माझ्या पांवर पर्वतावर आणतील. २१ त्यांच्यांतून कांहीं जण याजक व लेवी व्हावे म्हणून मी घेईन असें परमेश्वर म्हणतो.

२२ कारण मी नवें आकाश व नवी पृथ्वी निर्माण करणार; ती जशी मजसमेर टिकून राहतील तसा तुमचा वंश व तुमचें नांव टिकून राहिल असें परमेश्वर म्हणतो. २३ असें होईल कीं एका चंद्रदर्शनापासून दुसऱ्या चंद्रदर्शनापर्यंत, एका शब्दाचापासून दुसऱ्या शब्दाचापर्यंत सर्व मनुष्यजाति मजपुढें भजनपूजन करण्यास येईल, असें परमेश्वर म्हणतो. २४ ज्या मनुष्यांनीं मजविरुद्ध बंड केले त्यांचीं प्रेतें ते बाहेर जास्तून पाहतील; कारण त्यांस लागलेली कीड कधीं मरावयाची नाहीं; त्यांस लागलेला अग्नि कधीं विनाशवायाचा नाहीं; सर्व मानवजातीस त्यांची किडस येईल.

विर्मया



१ बन्यामीन प्रांतातील अनायोब एषत्या याजकपैकीं हिल्कीयाचा पुत्र विर्मया माफी वचनें:

२ यहुदाचा राजा आमीनपुत्र योशीया याच्या कारकीर्दीच्या तेराव्या वर्षी परमेश्वराचें बचन विर्मयास

आलें. ३ तसेंच यहुदाचा राजा योशीयापुत्र सहोयाकीम याच्या काळापासून यहुदाचा राजा योशीयापुत्र सिदकीया याच्या कारकीर्दीच्या अकराव्या वर्षाच्या अखेरपर्यंत म्हणजे पांचव्या महिन्यांत वहु-

कृष्णेश्वरांस बंदिवान करून नेलें तेचवर तें बचन आलें.

४ परमेश्वराचें बचन मला आलें तें असे: ५ मीं तुला कर्मास्रवांत बसिलें त्यापूर्वीं तूं मला ठाऊक होतास, तूं उदरांतून निबात्यापूर्वीं मीं तुला पवित्र केले, मीं तुला राष्ट्राच्या संवेष्टा नेमिलें आहे. ६ तेव्हां मीं म्हणालों, आहा, प्रभु परमेश्वरा, पाहा, मला बोलावयाचें ठाऊक नाही; मीं केवळ बाळ आहे. ७ मग परमेश्वर मला म्हणाला, मीं बाळ आहे असें म्हणूं नको; ज्या कोणकडे मीं तुला पाठवीन त्याकडे तूं जा व तुला आझापीन तें बोल. ८ त्यांस तूं भिडूं नको; तुझा बचाव करण्यास मीं तुझ्याबरोबर आहे, असें परमेश्वर म्हणतो. ९ तेव्हां परमेश्वरानें आपला हात पुढें करून माझ्या मुखास स्पर्श केल, व तो मला म्हणाला, पाहा, मीं आपली बचनें तुझ्या मुखांत घातलीं आहेत; १० पाहा, उपटण्यास व विव्धंस करण्यास, नासधूस करण्यास व पाहून टाकण्यास, बांधण्यास व लागवड करण्यास मीं तुला आज राष्ट्रावर व राज्यावर नेमिलें आहे.

११ मग परमेश्वराचें बचन मला प्राप्त झालें कीं विर्मया, तुला काय दिसतें? मीं म्हणालों, मला बदासीच्या झाडाची डहाळी दिसते. १२ परमेश्वर मला म्हणाला, तुला ठीक दिसलें; मीं आपलें बचन पूर्ण करण्यास सावैध राहीन. १३ परमेश्वराचें बचन पुनरपि मला प्राप्त झालें कीं तुला काय दिसतें? मीं म्हणालों, एक उकळती कढई दिसते, तिचें तोंड उत्तरेकडून फिरलें आहे. १४ तेव्हां परमेश्वर मला म्हणाला, देशच्या सर्वे रहिवास्यांवर उत्तरेकडून अरिष्ट उडवेल. १५ कारण पाहा, मीं उत्तरेकडल्या राष्ट्रांतील सर्व जाती बोलावित आहे असें परमेश्वर म्हणतो; ते येऊन यशलेमाच्या वेशीपुढें, त्याच्या समोवार असलेल्या सर्व तटापुढें व यहूदाच्या सर्वे नगरांपुढें आपआपलीं सिंहासनें स्थापितील. १६ त्यांनीं मला सोडिलें आहे, अन्य देवांपुढें धूप जाळिला आहे व आपल्या हातांच्या कुतीची पूजा केली आहे; त्यांच्या या सर्वे दुष्टतेबद्दल

मीं त्यांस शिक्षा सांगेन. १७ तूं तर आपली केवळ कस; ऊठ, मीं तलां आज्ञापतो तें सर्वे त्यांला सांग; त्यांस घाबरूं नको; घाबरलास तर मीं तुला त्यांच्या पुढें घाबरवीन. १८ पाहा, आज या सगळ्या देशा-विरुद्ध, यहूदाचे राजे, त्याचे सरदार, त्याचे याजक व देशांतील लोक यांच्याविरुद्ध तुला मीं तटबंदीचें नगर, लोहस्तीभ, पितळी कोट असें करितों. १९ ते तुजबरोबर सामना करितील पण तुजवर त्यांचा वरचष्मा होणार नाही; कारण तुझा बचाव करण्यास मीं तुझ्याबरोबर आहे असें परमेश्वर म्हणतो.

१ तेव्हां परमेश्वराचें बचन मला प्राप्त झालें कीं २ जा, हें पुकारून यशलेमाच्या कानीं पाड: परमेश्वर असें म्हणतो कीं तुझें तारुण्यांतलें प्रेम, बाङ्गुनिश्चयाच्या वेळचा तुझा अनुराग व रानांत पबीत स्थळीं तुझें माझ्यामागून येणें यांचें मला स्मरण आहे. ३ इस्राएल परमेश्वराला पवित्र, त्याच्या उपजाचें प्रथम फळ असा होता; त्याला गिद्धन टाकणारे सर्वे दोषी ठरले. त्यांच्यावर अरिष्ट आलें, असें परमेश्वर म्हणतो.

४ हे याकोबाच्या घराण्या, इस्राएल घराण्यांतील सर्वे गोत्रांनो, परमेश्वराचें बचन ऐका; ५ परमेश्वर म्हणतो कीं तुमच्या पूर्वजांस माझ्या ठायीं असा कोणता अन्याय आडळला कीं ते मजपासून दूर गेले व झुन्याच्या मार्गे लागून झुन्यच झाले? ६ ते असेंहि म्हणाले नाहीत कीं ज्या परमेश्वरानें आम्हांस मिसर देशांतून आणिलें, आम्हांस रानांतून, वैराण व खांब-खळग्यांच्या प्रदेशांतून, निर्जल देशांतून व मृत्युच्छायांतून नेलें, ज्या प्रदेशांतून कोणी जातयेंत नाही व जेथें मनुष्यवस्ती नाही त्यांतून आम्हांस नेलें, तो परमेश्वर कोठें आहे? ७ मीं तुम्हांस सुपीक भूमीवर तिचा उपज खाण्यासाठीं व तिची संपत्ति भोगण्यासाठीं आणिलें, पण तुम्हीं येऊन माझा देश शिष्टाळिला, माझे बतन तुम्हीं अमंगळ केले आहे. ८ परमेश्वर कोठें आहे असें याजक म्हणाले नाहीत व धर्मशास्त्राचा कारभार चालविणाऱ्यांनीं मला जणिलें नाही; लोकपालहि

१ मुळांत: शाकेद

२ मुळांत: शोकेद.

मजपासून फितले; संदेष्टे बालदैवताच्या नांवांनं भाषणें करूं लागले व निरर्थक गोष्टींच्या मार्गें लागले; ९ म्हणून मी तुम्हांशीं आणखी वाद करीन, मी तुमच्या मुलांच्या मुलांशीं वाद चालवीन असें परमेश्वर म्हणतो.

१० कित्ती लोकांच्या द्वीपांत जाऊन पाहा, केदारस कोणास तरी पाठवून नीट विचार करा, व असल्या गोष्टी कधीं झाल्या आहेत कीं काय तें पाहा. ११ जे देवच नव्हत असले देव तरी कोणा राष्ट्रांनं बदलिले काय ? तरी पण माझ्या लोकांनीं आपल्या वैमवाचा मोबदला जीत दित नाही अशा गोष्टीशीं केल्या आहे. १२ हे आकाशा, हें पाहून भयचकित हो; थरथर कांप, शुष्क होऊन जा, असें परमेश्वर म्हणतो. १३ कारण माझ्या लोकांनीं दुहेरी दुष्कर्म केले; मी जो जीवत पाप्याचा भ्राता, त्या मला त्यांनीं सोडिलें आणि ज्यांत पाणी राहणार नाही असे फुटके हौद आपल्यासाठीं खोदून तयार केले. १४ इस्राएल गुलाम आहे काय ? तो वरीं जन्मलेला दास आहे काय ? तर तो खट कां झाला आहे ? १५ तरुण सिंहांनीं त्याजवर गर्जेना केली आहे, त्यांनीं महात्ताद केला आहे; त्यांनीं त्याचा देश उजाड केला आहे, त्याचीं नगरें जाळूनपोखून निर्जन केलीं आहेत. १६ नोक व तहपन्हेस यांच्या लोकांनीं तुला खाऊन टाकिलें आहे.

१७ तुझा देव परमेश्वर तुला मार्गांनं नेत असतां त्याला सोडून तूं हें आपणावर आणिलें नाही काय ? १८ मिस्र देशाच्या वाटेस लागून नील नदीचें पाणी पिण्याचें तुला काय प्रयोजन ? अरब देशाच्या वाटेस लागून फरसत नदीचें पाणी पिण्याचें तुला काय प्रयोजन ? १९ तुमीच दुष्टता तुला शसन करील; तुमीच धर्म-ब्रह्मता तुला शिक्षा करील; तर हें समजून घेऊन घ्यानांत आणि कीं परमेश्वर जो तुझा देव त्याख्य तूं सोडिलें आहे; आणि तुला साक्षा घाक वाटत नाही हें अनिष्टकारक व ह्नेशदायक आहे, असें प्रभु सेनाधीशः परमेश्वर म्हणतो;

२० कारण प्राचीन काळीं तूं आपलें जूं सोडिलें, आपलीं बंधनं तोळिलीं आणि तूं म्हणालीस मीं सेवा करावयाची नाही; आणि तूं करामिणीसारखी प्रत्येक उंच टेकडीवर व प्रत्येक हिच्या झाडाखालीं ओणवी झालीस. २१ मीं तर तुला

उत्कृष्ट जातीची उत्तम द्राक्षालता अशी लाविली, ती तूं माझ्यासमोर परदेशची हीनजातीची द्राक्षालता कशी झालीस ? २२ तर तूं आपणास खारानें धुतलें व आपणास पुष्कळसा सावण लाविला तरी माझ्या दृष्टीनं तुझ्या पापाचा डाग तसाच राहिल असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो. २३ मीं भ्रष्ट झालें नाहीं, बालदैवतांच्या मार्गें गेलें नाहीं, असें तुला कसें म्हणतां येईल ? खोऱ्यांत तूं काय केले त्या तुझ्या वर्तनाचा विचार करून पाहा, तूं चपल, तरुण सांडणीसारखी इकडून तिकडे धावत आहेस. २४ ती रानांत हिंडावयाला सवकलेली, कामा-तुर होऊन धापा टाकणारी रानगाढवी आहे; ती हातेणास आली असतां तिला कोण रोखील ? तिला धरावयास जाणाऱ्यांनीं शिणण्याचें कारण नाहीं; तिच्या ऋतूंत ती हातीं लागेल. २५ आपले पाय झिजू देऊं नको, आपल्या घशास कोरड पडूं देऊं नको; पण तूं म्हणालीस, काय उपयोग ? कांहीं नाहीं; मीं परक्यांवर प्रेम केले आहे, त्यांच्यामार्गें मीं जाणार. २६ चोरास पकडिलें म्हणजे तो जसा लाजतो तसें इस्राएलाचें घराणें लजित झाले आहे; ते, त्यांचे राजे, त्यांचे सरदार, त्यांचे याजक व त्यांचे संदेष्टे लजित झाले आहेत. २७ ते काष्टास म्हणतात, तूं माझा बाप; पाषाणास म्हणतात, तूं मला जन्म दिला; त्यांनीं मजकडे मुख नव्हें तर पाठ फिरविली; तरी संकटसमयीं ते म्हणतील, ऊट; आमचा बचाव कर. २८ तर तूं आपणासाठीं केलेले देव कोठें आहेत ? तुझ्या संकटसमयीं ते उठून तुला बचावतील कीं काय तें पाहा, कारण हे यहुदा; तुझ्या नगरांतको तुझ्या दैवतांची संख्या आहे.

२९ तर तुम्ही मजशीं कां वाद घालितां ? तुम्ही सर्वांनीं मजविषद पाप केले आहे, असें परमेश्वर म्हणतो. ३० तुमच्या पुत्रांस मीं ताडून केले तें व्यर्थ, त्यांनं ते झुडींवर आले नाहीत; फाडणाऱ्या सिंहाप्रमाणें तुमच्याच तरवारीनं तुमच्या संदेष्टांस खाऊन टाकिलें आहे. ३१ अहो, ह्या पिढीचे लोकहो ! तुम्ही परमेश्वराचें वचन लक्षांत आणा; मीं इस्राएलास वैराण निमिष काळोखाचें स्थल असा झालों आहे काय

आम्ही मोकार झालो आहे, यापुढे आम्ही तुजकडे येणार नाही असे माझे लोक कां म्हणतात ? ३२ कुमारी आपली भूषणे, नवरो आपला पोशाख विसरेल काय ? तरी माझे लोक अगणित दिवस मला विसरले आहेत. ३३ तूं फार छानछोकी करून इष्का-मागे कशी लागली आहेस ! अशाने तूं आपली चाल दुष्ट स्त्रियांसह विकविली आहे. ३४ निर्दोष, दीन जनांच्या जिवांचें रक्ष तुझ्या अंगावरील वस्त्रांत सांपडलें आहे; ते तुझें घर फोडितांना तुझ्या हातीं खगले नाहीत, तर ह्या सर्वांचा तुझें वर्तन कारण झालें. ३५ तरी तूं म्हणा-लीस, मी निर्दोष आहे, त्याचा राग मजवरून फिरलाच आहे; तूं म्हणालीस, मी पाप केले नाही म्हणून पाहा, मी तुजशी दावा चालवीन. ३६ आपली चाल बदलून इकडून तिकडे कां भटकतेस ? तूं अज्ञानामुळे खजील झालीस तशी मिसरामुळेहि होशील. ३७ तूं हातांनीं आपले कपाळ बडवीत त्याजपासूनहि निघून जाशील; कारण तुम्ही भिस्त ज्यांवर आहे त्यांस परमेश्वरानें विकारिलें आहे, व त्यांच्यायोगें तुझें कल्याण होणार नाही.

१ परमेश्वर म्हणतो, कोणी आपली बायको टाकिली व ती त्याच्यापासून निघून जाऊन दुसऱ्याची झाली तर तो पुनः तिच्याकडे परत जाईल काय ? अशानें देश भ्रष्ट होणार नाही काय ? तूं तर अनेक जारांशीं व्यभिचार केला तरी तूं मजकडे पुनः फिरूं पाहतेस काय ? असें परमेश्वर म्हणतो. २ डोळे बर करून उजाड टेकण्यांकडे पाहा; जेथें तुझ्याजवळ कोणी निजला नाही असें कोणतें ठिकाण उरलें आहे ? रानांत अरब दबा धरितो तशी तूं त्यांच्या वाटा घेऊन बसलीस; तूं आपल्या शिंदळकीनें व बुष्टेनें देश भ्रष्ट केला आहे. ३ ह्यामुळे पर्जन्यवृष्टि आबरव्यांत आली आहे आणि वळजाचा पाऊस पडला नाही; तरी तुझें कपाळ पडलें कसणिणीचें; तुला लाज कशी ती ठाऊक नाही. ४ माझ्या बापा, माझ्या ताफण्यांतील मार्गदर्शक तुंच आहेस, असें तूं आतांपासून मला म्हणणार नाहीस काय ? ५ तो नेहमीं मनांत अवी धरील काय ?

तो सर्वकाळ ती ठेवील काय ? पाहा, तूं असें बेलतेस खरी, तरी कुकमें करितेस व आपलाच क्रम चालवितेस.

६ ह्यास्त्रिबाय योशीया राजाच्या कारकीर्दीत परमेश्वर मला म्हणाला, मला सोडून जाणारी इस्त्राएल हिनें काय केलें हें तूं पाहिलें आहे काय ? प्रत्येक उंच पर्वतावर व प्रत्येक हिरव्या झाडाखालीं जाऊन तेथें तिनें व्यभिचार केला. ७ मी म्हणालों, हें सर्व केल्यावर तरी तिनें मजकडे परत यावें ना ? पण ती आली नाही; तिची बेइमान बहीण यहुदा हिनें हें पाहिलें; ८ आणि तिला जरी असें दिसून आलें कीं मला सोडून जाणारी इस्त्राएल हिला जाकर्म केल्यामुळे मीं टाकून सूटपत्र दिलें, तरी तिची बेइमान बहीण यहुदा, हिला बिलकूल भीति वाटली नाही; तीहि जाऊन व्यभिचार करूं लागली. ९ तिच्या व्यभिचाराच्या स्वैरतेनें देश भ्रष्ट झाला; तिनें काष्ठपाषाणांशीं व्यभिचार केला. १० इतकें असूनहि तिची बेइमान बहीण यहुदा मनापासून मजकडे वळली नाही, तर कपटानें वळली असें परमेश्वर म्हणतो. ११ परमेश्वर मला म्हणाला, बेइमान यहुदा-पेक्षां मला सोडून जाणारी इस्त्राएल कमी दोषी आहे. १२ जा, उत्तरेकडे हें पुकारून सांग कीं हे मार्ग सोडून जाणाऱ्या इस्त्राएले, मागे फिर, असें परमेश्वर म्हणतो; मी तुजकडे रागानें पाहणार नाही, कारण मी कृपाळू आहे; मी सदा कोधयुक्त राहणार नाही, असें परमेश्वर म्हणतो. १३ तूं आपला देव पर-मेश्वर वाजपासून पतन पावून इकडेतिकडे प्रत्येक हिरव्या झाडाखालून परक्याबरोबर भटकलीस व मत्सा शब्द ऐकला नाही, हा आपला दोष मात्र पदरीं बे, असें परमेश्वर म्हणतो. १४ परमेश्वर म्हणतो, मुलांनो, मागे फिरा, कारण मी लमाचा नवरा आहे; मी तुम्हांस या शहरांतून एक, त्या कुळांतून दोघे, असे घेऊन सीयोनस आणीन. १५ मी तुम्हांस माझ्या मनासारखे मंडपाळ देईन; ते तुम्हांस हान व अकल हानीं तृप्त करितील. १६ परमेश्वर म्हणतो, तुम्ही वाहून देशांत बहुशुणित व्हाल त्या काळीं परमेश्वराच्या कराराचा कोश असें ते यापुढें म्हणणार नाहीत, तो

त्यांच्या घानीहि येणार नाही, त्यांस तो आठवणारहि नाही, ते त्यांची खंत करणार नाहीत, आणि तो पुनः बनविणार नाहीत. १७ त्या काळी यक्षलेमास परमेश्वराचें सिंहासन म्हणतील, त्यांच्याकडे सर्व राष्ट्रे जमा होतील, कारण परमेश्वराचें नाम यक्षलेमांत आहे; यापुढें ती आपल्या दुष्ट अंतःकरणांच्या वृद्धाप्रमाणे चालणार नाहीत. १८ त्या काळी यहुदाचें वसावें इस्राएलाच्या घराण्याबरोबर चालेल, ते उत्तरेकडील देशांतून निघून एकवट होतील व तुमच्या पूर्वजांस मी वतन करून दिलेल्या देशास येतील. १९ मीं तुला पुत्राच्या योग्यतेस आणावें, तुला मनोरम भूमि घानी, राष्ट्रातील श्रेष्ठ वैमवाचें वतन तुला घावें असें मला वाटलें होतें; तुम्ही मला, माझ्या बापा, असें म्हणाल व मला अनुसारावयाचें सोडून मागें फिरणार नाही असें मला वाटलें होतें. २० इस्राएलाच्या घराण्या, बायको बैरमान होऊन आपल्या पतीस सोडिते तसे तुम्ही मजशी बैरमान झालीं आहां, असें परमेश्वर म्हणतो. २१ उजाड टेकण्यांवर शब्द ऐकू येत आहे, इस्राएलवंशजांच्या आकंदनाचा व विनवण्यांचा शब्द कानी येत आहे; कारण त्यांनीं वाकडीं मार्ग घेतले आहे, ते आपला देव परमेश्वर नास विसरले आहेत. २२ अहो मला सोडून जाणाऱ्या गुलानो, मागें फिरा, मी तुम्हाला वाटेवर आणीन. पाह, आम्ही तुजकडे वळतो, कारण व परमेश्वर आमचा देव आहेस. २३ टेकण्यांवरील शब्द, बोंगरावरील गहबड खोटी ठरली आहे; खरोखर आमचा देव परमेश्वर याच्या ठायीं इस्राएलाचें तारण आहे. २४ आमच्या बालपणापासून आमच्या वडिलांचें भ्रमकळ म्हणजे त्यांचीं शेरदेंदरे, त्यांचीं शुरेंदरे, त्यांचे पुत्र व कन्या यांस ह्या कळांसद देवतांनै प्राप्त टाकिलें आहे. २५ आपण आपल्या लबांत लोडूं या, आमची अप्रतिष्ठा आम्हांस झाली; कारण आम्ही व आमच्या पूर्वजांनीं बालपणापासून आजवर आमचा देव परमेश्वर याच्याविषद पाप केलें आहे आणि आमचा देव परमेश्वर याच्या बापीकडे लक्ष दिलें नाही.

१ परमेश्वर म्हणतो, हे इस्राएले, जर तूं मजकडे वळशील, आपलीं अमंगल कृत्यें माझ्यासमोहन दूर करिशील, बहकणार नाहीस, २ आणि सत्यानें, धर्मानें व सरळपणानें परमेश्वराच्या जीविताची शपथ वाहशील, तर राष्ट्रे परमेश्वराच्या ठायीं आपणांस घन्य गणिलील व त्यांचा अमिमान बाळगिलील.

३ कारण परमेश्वर यहुदा व यक्षलेम यांतल्या लोकांस म्हणतो, आपली पडीत जमीन नांगरा, कांद्यांमध्यें पेरूं नका. ४ यहुदाचे लोकही, यक्षलेमकरही, परमेश्वराप्रीत्यर्थ आपली सुता करा, आपल्या अंतःकरणाची सुता करा; नाहीतर तुमच्या कर्मांच्या दुष्टतेमुळें माझा क्रोध अभीसारखा भडकेल आणि तो कोणाच्यानै विश्वणार नाही असा पेटेल. ५ यहुदांत पुकारा, यक्षलेमांत जाहीर करा, आणि म्हणा कीं देशांत रणसिंग फुका; जोरांनै ओरवून म्हणा, एकत्र व्हा, चला, आपण तटवर्दीच्या नगरांत जाऊं. ६ सीयोनच्या दिशेकडे व्हा उभारा; आभ्रयासाठीं पळ, थांवूं नका, कारण मी उत्तरेकडून अरिष्ट, मोठ नाश, आणीत आहें. ७ सिंह आपल्या झाडींतून बाहेर निघाला आहे; राष्ट्रांस फस्त करणारा वाट चालत आहे, तुम्हा देश ओस करण्यासाठीं, तुशीं नगरे उजाड, निजेन करण्यासाठीं तो आपल्या स्वानांतून निघाला आहे; ८ म्हणून तुम्ही कबरेस गोंणताट गुंडाळ, शोक व आकंदन करा; कारण आम्हांवरला परमेश्वराचा तीव्र कोप अजून गेल नाहीं. ९ परमेश्वर म्हणतो, त्या दिवशीं असें होईल कीं राजाचें व सरदारांचें काळीज ठाव सोडील. याजकांची त्रेचा उडेल आणि संदेहे भयचकित होतील. १० तेव्हां मी म्हणालों, अहा, प्रभु परमेश्वरा, तुमचें कुशल होईल असें म्हणून तूं या लोकांस व यक्षलेमास खरोखर फारच चढविलें आहे; इकडे तर तरवार जिवाळ जाऊन लागली आहे. ११ त्या काळी या लोकांस व यक्षलेमास म्हणतील, रानांतील उजाड टेकण्यांवरून उच्च-वाघ माझ्या लोकांच्या कन्नेवर येत

आहे; तो काही शिक्षणद्वारा म्हणून किंवा स्वच्छ कर-
व्यासाठी येत नाही. १२ या कामास जागतो त्याहून
जोरचा बारा माझ्या कार्यासाठी येईल; मी आतां त्यांच्या
शिक्षाही सांगतो. १३ पाहा, उगाप्रमाणें तो येत आहे,
त्याचे रथ वादळप्रमाणें आहेत, त्याचे घोडे गरुडपेक्षां
वेगवान् आहेत. आम्ही हय्यहाय करणार! आमचें
वाटोळें झालें. १४ हे यरुशल्लेमे, तूं आपल्या अंतःकरणा-
ची दुष्टता घुऊन टाक, म्हणजे बांचणील. तुझे वाईट
विचार तुजमध्यें कोठवर वसणार? १५ कारण दाना-
कडून शब्द होत आहे, एफ्राईम डोंगरकडून अरिष्टाची
घोषणा होत आहे, १६ ती राष्ट्रांस सांगत; पाहा, ती
यरुशल्लेमेस जाहीर करा; दूर देशांतून वेढा घालणारे
येत आहेत, यहूदाच्या नगरांसमोर ते ललकारत
आहेत. १७ शेत राखणाऱ्यांसारखें त्यांनीं तिला चोहों-
कडून घेरिलें आहे, कारण तिनें मजशी फिदुरी केली
आहे असें परमेश्वर म्हणतो. १८ तुझें वर्तन व तुझीं
कर्म यामुळें तुला हा प्रसंग प्राप्त झाला आहे; ही तुझी
दुष्टता आहे; ती खरोखर क्लेशदायी आहे, तुझ्या
हृदयास ती भिडली आहे.

१९ माझीं आंतडीं तुटतात हो तुटतात! माझ्या
हृदयकोशास वेदना होत आहेत! माझे अंतर्भाग
अस्वस्थ झालें आहे! माझ्यानें स्तब्ध राहवत नाही!
कारण माझ्या जिवा, करण्याचा नाद, रणशब्द
तूं ऐकला आहे. २० नाशावर नाश पुकारिला आहे;
कारण सर्व देश छुटिला आहे; माझे डेरे अकरुपात,
माझ्या कनाती क्षणांत छुटिल्या आहेत. २१ मी ध्वजा
कोठवर पाहूं? करण्याचा शब्द कोठवर ऐकूं? २२ कारण
माझे लोक मूर्ख आहेत, ते मला ओळखीत नाहीत; तीं
निमुंढ, असमंजस अशीं मुलें आहेत; वाईट करण्यांत
तीं हुशार आहेत, पण बरें करण्याचें त्यांस ज्ञान नाही.

२३ मी पृथ्वीकडे पाहिलें तों ती वैराण व शून्य
झाली आहे; आकाशाकडे पाहिलें तों त्यांत प्रकाश
नाहीं. २४ मी पर्वतांकडे पाहिलें तों ते कांपत आहेत;
सर्व डोंगर डळमळत आहेत. २५ मी पाहिलें तों
कोणी मनुष्य नाही व आकाशातील सर्व पक्षी उडून

येले आहेत. २६ मी पाहिलें तों पाहा, यरुशल्लेमे
झाली आहे व परमेश्वरासमक्ष, त्याच्या तीर्थ कोणी
तेथील सर्व नगरें नष्ट झाली आहेत. २७ परमेश्वर
म्हणतो, सर्व देश उजाड होईल; पण मी त्यांना क्षुण
अंत करणार नाही. २८ यामुळें पृथ्वी शोक करील,
व आकाशा काळें होईल; कारण मी असें बोललों
आहें; मी हें योजिलें आहे; मी अनुताप पावणार
नाहीं; मी माघार घेणार नाही. २९ घोडेस्वारांच्या व
तिरंदाजांच्या झुड्यांनीं सर्व शहर पळत आहे; ते
झाडींत, खडकांच्या फटींत लपत आहेत; लोकांनीं
प्रस्फेक नगर सोडिलें आहे, कोणी माणूस त्यांत राहत
नाहीं. ३० हे छुटलेल्ये, तूं काय करिशील? तूं जांभळें
वज्र त्यालीस, सोन्याच्या अलंकारांनीं भूषित झालीस,
काजळ घालून आपले डोळे मोठे केले, तरी तुझी
दुरेख दिसण्याची खटपट व्यर्थ आहे; तुझे जार तुला
तुच्छ मानितात, ते तुझ्या प्राणावर टपत आहेत.
३१ वेणा देण्ण्या व्रीच्या शब्दासारखा शब्द मी
ऐकत आहे; प्रथम प्रसूत होणाऱ्या व्रीच्या वेदनां-
प्रमाणें वेदनां ऐकत आहे; सीमोनेच्या कन्येचा स्वर
ऐकूं येत आहे; ती उसासे टाकीत आहे, ती आपले
हात पसरीत आहे; ती म्हणत आहे, हायरे हाय!
कारण ह्या मनुष्यघातक्यांपुढें माझा जीव धावरा
होत आहे.

१ यरुशल्लेमाच्या गळ्यांतून इकडून तिकडे धाव
व पाहून आपली खालती करून घ्या; त्याच्या चौकांत
शोध करा कीं कोणी धर्मांनें वगणारा, सत्याची
कास धरणारा सांपडेल काय? सांपडल्यास मी त्याला
क्षमा करीन. २ परमेश्वराच्या जीविताची शपथ, असें
ते म्हणतात, तरी ती शपथ खोटी आहे. ३ हे परमेश्वरा,
तुझे नेत्र सत्याकडे नाहीत काय? तूं त्यांस ताडण
करितोस तरी ते दुःखित होत नाहीत; तूं त्यांस क्षीण
करितोस तरी ते तक्रारचरी येत नाहीत, ते आपलीं कर्मे
वजापेक्षां कठीण करतात, ते कानां बंदीत; ते तुझ्यां
मी म्हटलें, हे तुला आहे, हे मूर्ख आहेत परमे-
श्वराचा मार्ग; त्यांच्या देवाची धर्मनीति त्यांस ठाऊक

नाही. ५. ह्याकरिता मी महाजनांकरे जाऊन त्यांच्याशी बोलेन; कारण त्यांस परमेश्वराचा मार्ग, त्यांच्या देवाची धर्मनीति ठळक आहे; पण त्यांनी तर जोखड साक मोडिलें आहे व बंधनें तोडून टाकिली आहेत.

६. यास्तव रानांतला सिंह त्यांस फाडील, वनांतला लोंढगा त्यांस फस्त करील, चित्त त्यांच्या नश्वंजवळ दबा घरून तेथून बाहेर पडणाऱ्या प्रत्येकाचे फाडून तुकडे करील; कारण त्यांचे अपराध व त्यांची धर्म-अधृता ही बहुत आहेत. ७ तुला क्षमा कशी करूं? तुझ्या पुत्रांनी मला सोडिलें आहे व जे देव नव्हत त्यांची त्यांनी शपथ वाहिली आहे; मी त्यांस घोटभर चारिलें तेव्हां त्यांनीं जायकर्म केले व वेद्यांच्या धरांत गर्दी केली. ८ खाऊन मस्त झालेल्या घोषाप्रमाणें ते चोहोंकरे फिरतात; त्यांतल्या प्रत्येक आपल्या शेजाऱ्याच्या बायकोला पाहून किंकाळतो. ९ परमेश्वर म्हणतो, याबद्दल मी नाही का समाचार वेणार? माझा आत्मा या असल्या राष्ट्रांचें परिपत्य नाही का करणार?

१० तिच्या द्राक्षवेलांच्या संगीत छिंरा व नासधूस करा; तरी पुरी नासधूस करूं नका. तिच्या फांया तोडून टाका, त्या परमेश्वराच्या नाहीत, ११ कारण इस्राएलांचें घराणें व यहूदाचें घराणें हीं मजशी बैरमानपणें वागली आहेत असें परमेश्वर म्हणतो. १२ ते परमेश्वराला अवमानून म्हणतात, तो नाहीच; आम्हांवर अरिष्ट म्हणून वेणार नाही, आम्ही तरवार व दुष्काळ पाहणार नाही. १३ संदेष्टे वासुक्म होतील, त्यांच्याकरे संदेश नाही; त्यांची अशी गति होईल. १४ ह्यामुळें परमेश्वर, सेनाधीश देव म्हणतो, तुम्ही असें बोलतां म्हणून पाहा, मी आपले शब्द तुझ्या मुखांत अमि असे आणि हे लोक सर्पण असे करीन आणि तो त्यांस खाऊन टाकील. १५ परमेश्वर म्हणतो, हे इस्राएलच्या वराण्या, पाहा, मी तुम्हांवर दुरून एक राष्ट्र आणितों; तें बळकट व प्राचीन राष्ट्र आहे; तुला त्यांची भाषा माहित नाही, तुला त्यांचें बोलणें समजणार नाही. १६ त्यांचा माता उक्की ह्मर आहे; हे सर्व पराक्रमी वीर आहेत. १७ ते तुमी पीक, तुम्हा मुखाबाबतीचें अन्न खाऊन

टाकतील; ते तुमी शेरडेंमेंडरें, तुमी गुरेंडोरें, खाऊन टाकतील; तुझ्या द्राक्षलता व अंजिराचीं झाडे फस्त करतील; ज्या तटबंदीच्या नगरांवर तुमी भिस्त आहे त्यांस ते तरवारीनें उद्ध्वस्त करतील. १८ तरी त्या समयीहि मी तुमचा पुरा अंत करणार नाही असें परमेश्वर म्हणतो. १९ जर तुम्ही म्हणाल कीं परमेश्वर आमचा देव त्यानें आमचें असें कां केलें? तर तूं त्यांस सांग कीं तुम्ही मला सोडून आपल्या देशांत अन्य देवतांची सेवा केली तशी जो देव तुमचा नाही त्यांत तुम्ही परक्यांची सेवा करा.

२० याकोबघराण्यामध्ये हें पुकारा आणि यहूदामध्ये जाहीर करून म्हणा कीं २१ मूर्ख, बुद्धिहीन लोकही, हें आतां ऐक; तुम्हांस डोळे असून दिसत नाही, तुम्हांस कान असून ऐकू येत नाही. २२ परमेश्वर म्हणतो, तुम्ही माझे भय धरणार नाही काय? मजपुढें धरधर कांपणार नाही काय? मी तर समुद्राला वाडू ही सीमा नेमिली आहे; ही सर्वकाळची मर्यादा त्याच्यानें उलंबवत नाही; त्याच्या लाटा उचंबळतात तरी त्यांचें कांहीं चालत नाही; त्या गर्जेना करितात तरी त्यांना ती उलंबवत नाही. २३ तरी या लोकांचें हृदय हृदी व फितुरी आहे; ते फितून निघून गेले आहेत. २४ जो परमेश्वर आमचा देव आम्हांस पाऊस देतो, योग्य समयीं अगोठीचा व बळवाचा पाऊस बरितो, जो कापणीचीं नेमिलेलीं सप्तकें आम्हांसाठीं राखून ठेवितो त्याचें भय आम्ही घरूं, असें ते आपल्या मनांत म्हणत नाहीत. २५ तुमच्या दुष्कर्मांनीं हीं फिरविली आहेत, तुमच्या पातकांनीं तुमचें हित रोखून धरिलें आहे. २६ कारण माझ्या लोकांमध्ये ह्ज्र जन आढळतात, ते फासेघात्या-प्रमाणें दबा धरितात; ते सांपळ्या मांडून माणसांना धरितात. २७ पिंजरा पद्यांनीं भरलेख असतो तशीं त्यांची घरे कपटाच्या प्राप्तीनें भरलेली असतात; म्हणून ते थोर व श्रीमंत झाले आहेत. २८ ते धष्टपुष्ट व तेजस्वी झाले आहेत, ते दुष्कर्मांची क्रमाल करितात; आपली बळती व्हावी म्हणून ते परक्यांचा न्याय करित नाहीत, कंगालंस न्याय देत नाहीत. २९ परमे-

शंखं म्हणतो, या गोष्टींबद्दल मी त्यांचा समाचार नाही का घेणार ? माझा आत्मा या असल्या राष्ट्रांचे पारिपत्य नाही का करणार ?

३० चक्रित करणारे अघोर कृत्य देशांत घडले आहे. ३१ संदेष्टे खोटे संदेश देतात, त्यांच्या धोरणांने याजक अधिकार चालवितात व माझ्या लोकांसहि असेंच आवडते; पण अखेरीस तुम्ही काय करणार ?

१ बऱ्यामीनबंधशज्ञहो, यशालेमांतून रक्षणार्थ पळून जा, तकोवांत रणशिंग फुंका, वेथ-दुकरेमावर ध्वज उभार; कारण उत्तरेकडून अरिष्ट व मोठा नाश डोकावत आहे. २ सुंदर व सुकुमार अशा त्या सीर्योनकन्येचा मी उच्छेद करीन. ३ मेंढपाळ आपले कळप घेऊन तिजकडे येतील, तिच्या आसपास आपले तंबू ठोकतील, त्यांच्यांतला प्रत्येक आपआपल्या स्थानी चरेल. ४ तिच्याशी लढण्याची तयारी करा; उठा, आपण युगर्ती चढाई करूं. हाय हाय ! दिवस कळला आहे, संध्याकाळची छाया वाढत आहे. ५ उठा, आपण रात्री चढाई करून तिच्या बाव्घ्यांचा नाश करूं. ६ कारण सेनाधीश परमेश्वर म्हणाला आहे कीं शाई तोडून यशालेमासमोर मोर्चा रखा; पारिपत्य करावयाचें तें याच नगराचें; त्याच्यांत जुद्धमच जुद्धम माजला आहे. ७ झऱ्यांतून जसें नित्य नवें पाणी येतें तशी त्यांत नित्य नवी दुष्टता घडते; त्यांच्या ठायीं बलात्कार व छटाछट यांचा गोंगाट ऐकू येतो; नित्य माझ्यासमोर रोय आणि जखमा आहेत. ८ यशालेमा, झुझीवर ये, नाहीतर तुजवरचा माझा जीव उडेल, मी तुला ओसाड व निर्जन भूमि करीन.

९ सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, द्राक्षालतांचा सरवा काढितात तसा अवशिष्ट इशाएलाचा सरवा साफ काढून नेतील; द्राक्षें खुडणाऱ्याप्रमाणें तूं आपला हात डहाळ्यांना धाक. १० मी हें कोणास सांगून पटवूं म्हणजे ते ऐकतील ? पाहा, त्यांचा कान बेसुनत आहे, त्यांस ऐकू येत नाही; पाहा परमेश्वराचें वचन त्यांस निदास्पद झाले आहे, त्यांत त्यांस काहीं संतोष वाटत

नाहीं. ११ ह्याकरितां मी परमेश्वराच्या संतापानें भरलों आहे; तो दाबून ठेवितां ठेवितां मी यकळों आहे; रस्त्यांतल्या पोरान्वर, तहणांच्या जमावावर तो सोड; नवरा व बायको, वृद्ध व पुऱ्या वयाचे या सर्वांना तो गांठील. १२ त्यांचीं घरे, शेते व झिया हीं सर्व दुसऱ्यांच्या हातीं जातील; मी आपला हात देशच्या रडिवाऱ्यांवर उगारीन असें परमेश्वर म्हणतो. १३ कारण लहानघोर सर्व स्वहिताला हपापलेले आहेत; संदेष्ट्यापासून याजकापर्यंत सगळे कपटाचा व्यवहार करतात. १४ शांतीचें नांव नसतां शांति शांति असें म्हणून माझ्या लोकांचा घाय ते बरबर बरा करतात. १५ त्यांनीं अमंगल कृत्य केले त्यांची त्यांस लाज वाटली काय ? नाही; त्यांस लाज मुळींच वाटली नाही; शरम कसली ती त्यांना टाऊक नाही; म्हणून पतन पावणाऱ्यांबरोबर ते पतन पावतील; मी त्यांचा समाचार घेईन तेव्हां ते ठोकर खाऊन पडतील, असें परमेश्वर म्हणतो.

१६ परमेश्वर म्हणतो, चवाठ्यावर उभें राहून पाहा आणि पुरातन भागांपैकीं कोणता म्हणून विचारा; सन्यासांनें चाल; अद्यानें तुमच्या जिवास विप्रांति मिळेल; पण ते म्हणाले, आम्ही चालणार नाहीं. १७ मी तुम्हांवर पहारेकरी ठेवून तुम्हांस म्हटलें, रणशिंगाचा शब्द ऐका; पण ते म्हणाले, आम्ही ऐकत नाहीं. १८ ह्याकरितां राह्यांनी, तुम्ही ऐका; जमलेले लोकहो, त्यांचें काय होतें तें समजून घ्या. १९ अगो पृथ्वी, ऐक; पाहा, मी या लोकांच्या कल्पनांचें फळ, अर्थात् विपत्ति, त्यांजवर आणीन; कारण त्यांनीं माझी वचनें ऐकलीं नाहींत, माझ्या नियमशास्त्राचा त्यांनीं धिक्कार केला आहे. २० श्वाभान उद व दूर देशाडून अमरु मजकडे आणण्याचें काय प्रयोजन ? तुमच्या होमबलींनीं मला संतोष नाहीं, तुमचे यज्ञबलि मला पसंत नाहीत. २१ ह्याकरितां परमेश्वर म्हणतो, पाहा, मी या लोकांच्या वाटेत अडखुळे ठेवीन, बाप व लेक दोघेहि त्यांवर ठोकर खाऊन पडतील; शेजारी आणि त्यांचा मित्र हे नाश पावतील.

२२ परमेश्वर असें म्हणतो की पाहा, उत्तरदेशाहून एक राष्ट्र येत आहे; पृथ्वीच्या दिगंतांपासून एक मोठे राष्ट्र उठत आहे. २३ ते लोक धनुष्ये व भाले धारण करितात, ते क्रूर आहेत, त्यांस दयामाया नाही, ते सागराप्रमाणे गर्जना करितात, ते घोष्यांवर स्वार झाले आहेत; हे सीयोनकन्ये, ते युद्धास सिद्ध होऊन तुजविक्रम एकलुटीने येत आहेत. २४ आम्ही त्यांचा लौकिक ऐकला आहे; आमचे हात गळले आहेत, आपदांस क्लेश झाला आहे, प्रसवणाऱ्या स्त्रीप्रमाणे वेणा लागल्या आहेत. २५ मैदानांत जाऊं नको, कारण शत्रूची तरवार व भीति चोहोकडे आहे. २६ माझ्या लोकांच्या कन्ये, कमरेल गोगताट गुंबाळ, राखेंत लोळ; एकलुत्या एका मुलाविषयीच्या शोकाप्रमाणे शोक व आक्रंदन कर; कारण लुटारू आम्हांवर एकाएकी येईल.

२७ तूं त्याचा मार्ग जाणावा व पारखावा म्हणून मी तुला माझ्या लोकांत पारख करणारा व दुर्ग असें ठेविले आहे. २८ ते सर्व फिट्ट्यांतले फिट्टुरी आहेत, ते चोहोकडे चहाळ्या करीत फिरतात, ते पितळ व लोखंड आहेत, त्या सर्वांनी-वर्तणूक निघवली आहे. २९ माता फुंक फुंक फुंकळ आहे, शिसें जळून खाक झाले आहे; ते गाळून गाळून धकले आहेत तरी बुद्धांची छाननी कांही झाली नाही. ३० त्यांस टाकळ सों म्हणतील, कारण परमेश्वराने त्यांस टाकिले आहे.

१ विर्मयाला परमेश्वरपासून बचन प्राप्त झाले ७ तें हें: २ परमेश्वराच्या मंदिरदारांत उभा राहा व हें बचन जाहीर कर: यहुदाचे सर्व लोकही, परमेश्वराचे भजनपूजन करण्यासाठी या द्वारांनीं आत जातां ते सर्व तुम्ही परमेश्वराचे बचन ऐका. ३ सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलाचा देव म्हणतो, आपले मार्ग व आपली कृती सुचारा, म्हणजे या स्थळीं मी तुमची वस्ती करवीन. ४ हें परमेश्वराचें मंदिर, हें परमेश्वराचें मंदिर, हें परमेश्वराचें मंदिर असें बोलून लटक्या भाषणावर

१ अथवा: टेहळणीचा वृत्त

भिस्त ठेवूं नका. ५ जर तुम्ही आपले मार्ग व आपली कृती पूर्णपणे सुधाराल; माणसांमाणसांत खरा न्याय कराल; ६ परका, पोरका व विधवा यांस जाचणार नाही; या स्थळीं निर्दोष रक्ष पाडणार नाही; आणि अन्य दैवतांचें अनुसरण करून आपली हानि करून घेणार नाही: ७ तर जो देश, जें स्थल तुमच्या पूर्वजांस मी युगाजुयुग दिलें आहे त्यांत तुमची वस्ती होईल असें मी करीन. ८ पाहा, ज्यापासून कांहीं लाभ नाही असल्या लटक्या वचनांवर तुम्ही श्रद्धा ठेवितां. ९ हें काय ? तुम्ही चोरी, खून, व्यभिचार करतां, खोटी शपथ वाहतां, बालाच्या मूर्तांस धूप दाखवितां व ज्यांस तुम्ही ओळखीत नाही अशा अन्य देवांच्या मार्गे लागतां, १० आणि मग येऊन ज्या मंदिरास मीं आपले नाम दिलें आहे त्यांत माझ्यासमोर उभे राहतां, व आमची मुक्ति झाली आहे म्हणून हीं सर्व अमंगल कृत्ये करावयास आम्हांस हरकत नाही, असें मनांत म्हणतां. ११ माझे नाम दिलेलें हें मंदिर तुमच्या दृष्टीनें लड्यांसनीं गुहा झालें आहे काय ? पाहा, हें माझ्या लक्ष्मांत येऊन चुकलें आहे असें परमेश्वर म्हणतो. १२ तर ज्या स्थळीं माझे नाम राहावें असें मी प्रथम योजिलें होतें त्या झिलोस जा व माझे लोक इस्राएल यांच्या बुध्तेमुळे मीं त्यांचें काय-केलें तें पाहा. १३ परमेश्वर म्हणतो, तुम्ही हीं सर्व कृत्ये केलीं, मी तुम्हांशीं मोठ्या निकडीनें बोलत असतां तुम्ही माझे ऐकलें नाही; मी तुम्हांस हक मारित असतां तुम्ही उत्तर दिलें नाही; १४ म्हणून ज्याला माझे नाम दिलें आहे व ज्यावर तुमची श्रद्धा आहे त्या या मंदिराचें आणि तुम्हांस व तुमच्या पूर्वजांस मी दिलेल्या या स्थळाचें, झिलोचें केले तसें, करीन; १५ आणि तुमचे सर्व आऊबंद, एफ्राइमाचें सर्व संतान यांस घालवून दिलें त्याप्रमाणे मी तुम्हांस मजसमोरून घालवून देईन.

१६ याकरितां तूं या लोकांसाठीं प्रार्थना करूं नको, आरोळी व विनंति करूं नको, मजजबळ मत्पस्वी करूं नको; कारण मी ऐकावयाचा नाही. १७ यहुदाच्या नगरांत, यरूशलेमाच्या रस्त्यांत ते काय करितात तें तूं

पाहतोस ना ? १८ मुल्लंबाळें फाटीं जमा करितात, वडील माणसें अग्नि पेटवित्यात, आणि आकाशराणीप्रीत्यर्थ पोळ्या कराव्या व अन्य देवांस पेयापणें शर्वाी म्हणून ख्रिया कणीक तिंबितात, असे ते मला क्रोधास पेटवित्यात. १९ परमेश्वर म्हणतो, ते मला संताप आणित्यात किंवा स्वतांला संताप करून घेऊन आपलें तोंड काळें करितात ? २० ह्याकरितां प्रभु परमेश्वर म्हणतो, पाहा, माझा क्रोध व माझा संताप या स्थलावर, मानवांवर, पशूंवर, शेतांतल्या झाडांवर व भूमीच्या उपाजावर वर्षेल, तो पेटत राहील, विघ्नणार नाही.

२१ सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलाचा देव म्हणतो, तुमच्या यज्ञबलींत आपल्या होमबलींची भर घाला व मांस खात जा. २२ तुमच्या पूर्वजांस मी मिसर देशांतून बाहेर आणिलें त्या दिवशीं होमबलींविषयी किंवा यज्ञबलींविषयी मी त्यांस कांहीं सांगितलें नाहीं व आज्ञा दिली नाहीं; २३ तर मी त्यांस एवढोच आज्ञा केली कीं माझे वचन ऐका, म्हणजे मी तुमचा देव होईन व तुम्ही माझे लोक व्हाल; तुमचें बरें व्हावें म्हणून जो सरळ मार्ग मी तुम्हांस सांगतां त्यानें चाला. २४ तरी पण त्यांनीं ऐकलें नाहीं, आपला कान दिला नाहीं, ते आपल्या संकल्पाप्रमाणें, आपल्या दुष्ट मनाच्या इष्टाप्रमाणें चालले, ते मार्ग गेले, पुढें आले नाहींत. २५ तुमचे पूर्वज मिसर देशांतून निघाले तेव्हांपासून आजवर माझे सर्व सेवक जे संदेष्टे त्यांस तुम्हांकडे मी पाठवीत आलों, त्यांस मोठ्या निकडीनें पाठवीत आलों; २६ पण त्यांनीं माझे ऐकलें नाहीं, आपला कान दिला नाहीं; त्यांनीं आपली मान ताठ केली व आपल्या पूर्वजापेक्षां अधिक वाईट केले.

२७ तूं हीं सर्व वचनें त्यांस सांगशील तरी ते तुमसें ऐकणार नाहींत, तूं त्यांस हाक मारिशील पण ते मुला उतर देणार नाहींत. २८ त्यांस असें सांग, आपला देव परमेश्वर याचा शब्द ऐकत नाहीं व झिज्जेल मान्य होत नाहीं तें हेंच राहू आहे; सत्य नष्ट झालें आहे, तें त्यांच्या मुखांतून नाहींसें झालें आहे.

२९ हे सीयोनकन्ये, आपला केशकल्पण काढून

फेकून दे, उजाड डोंगरांच्या खिखरांवर विलाप कर, कारण आपल्या क्रोधास पात्र झालेल्या या पिढीस परमेश्वरानें धिक्कारिलें आहे, व टाकून दिलें आहे. ३० कारण यहूदावंशानें माझ्या दृष्टीनें वाईट केले आहे; माझे नाम ज्या मंदिरास दिलें आहे तें अष्ट करण्यासाठीं त्यांनीं आपल्या अमंगळ वस्तु त्यांत ठेविल्या आहेत, असें परमेश्वर म्हणतो. ३१ आपल्या पुत्रांचा व आपल्या कन्यांचा अग्नीत होम करण्यासाठीं बेन-हिश्रोमाच्या खोऱ्यांतील तोफेतांत त्यांनीं उच्चत्यानें बांधिली आहेत; मी त्यांस असलीं आज्ञा केली नव्हती; तीं माझ्या मनांतहि आली नव्हती. ३२ यास्तव परमेश्वर म्हणतो, पाहा, असे दिवस येत आहेत कीं त्यांत लोक इतःपर त्या स्थलास तोफेत व बेन-हिश्रोमाचें खोरे म्हणणार नाहींत, तर वधाचें खोरे म्हणतील आणि जागेच्या संकोचांमुळे तोफेतांत प्रेतें पुरितील. ३३ या लोकांची प्रेतें आकाशांतल्या पाखरांस व पृथ्वीवरल्या पशूंस खाव होतील, त्यांस कोणी हाकून लावणार नाहीं. ३४ हर्षाचा व आनंदाचा शब्द, बराचा व बघूचा शब्द, यहूदाच्या नगरांतून व यरुशलेमाच्या रस्त्यांतून बंद पडेल असें मी करीन; कारण भूमि वैराण होईल.

१ परमेश्वर म्हणतो, त्या काळीं यहूदाच्या राजांच्या अस्थि, त्यांच्या सरदारांच्या अस्थि, याजकांच्या अस्थि, संदेष्ट्यांच्या अस्थि व यक्ष्मेकरांच्या अस्थि त्यांच्या कबरांतून बाहेर काढितील. २ त्या ते सूर्य, चंद्र व आकाशांतील सर्व नक्षत्रगण यांपुढें पसरितील; त्यांची तर त्यांनीं आवड घरिळी, त्यांची सेवा केली, त्यांच्यामागे ते चालले, त्यांचा त्यांनीं धावा केला व त्यांचें भजनपूजन केले; त्या अस्थि गोळा करून पुरणार नाहींत तर त्या भूतलावर खत होतील. ३ या दुष्ट वंशाचे अवशिष्ट राहिलेले ज्या ज्या स्थळीं मी हाकून लाविले त्या त्या स्थळीं जे बाकी उरतील ते जीवनाऐवजीं मरण पसंत करितील, असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो.

४ परमेश्वर म्हणतो, आपली त्यांस सांग, कोणी

पडला तर पुनः उठत नाही काय ? कोणी बहकला तर पुनः बळत नाही काय ? ५ तर हे यकळलेमकर एकसारखे कां बहकत राहिले आहेत ? ते कपटाला चिकटून राहिले आहेत, ते बळबवासा कबूल होत नाहीत. ६ मीं कान देऊन ऐकले तों ते ठीक बोलत नाहीत; त्यांच्या बुद्धतेचा त्यांस पश्चात्पण होत नाही; मीं हें काय केले असें कोणी म्हणत नाही; घोडारणांत धाव घेतो तसे ते सर्व उलटून आपल्या मार्गावर जातात. ७ आकाशातील करकोची आपल्या नेमिच्छेला सम्यं जाणते; होला, निळवी व सारस आपल्या येण्याच्या वेळेचें स्मरण ठेवितात; पण माझे लोक परमेश्वराचा निर्णय ओळखीत नाहीत. ८ आम्ही सुन्न आहो, परमेश्वराचें धर्मशास्त्र आम्हांजवळ आहे, असें तुम्ही कसें म्हणतां ? परंतु पाहा; लेखांच्या लबाळे लेखणीनें तें खास खोटे केले आहे. ९ सहाणे रुजित होतात, त्यांची जेवा उडून ते पकडले जातात; पाहा, परमेश्वराचें बचन ते धिकारितात; त्यांच्यांत संहाणपण कोठचें असणार ! १० झामुलें मी त्यांच्या स्त्रिया इतरांस देईन; त्यांचीं घेते नव्या बहिवाटदारांस देईन; कारण ल्हानापासून धोरार्यत ते झाडून सर्व लोभवस झाले आहेत; संदेष्टयापासून बाजकार्यत ते सर्व कपट करितात. ११ शांतीचें नांव असतां शांति, शांति असें म्हणून माझ्या लोकांच्या कन्येचा वध ते करवत बरा करितात. १२ त्यांनीं अमंगळ वृक्ष केले त्याची त्यांस खंज वाटली काय ? नाही; त्यांस लाज मिळूळ वाटली नाही; शरम कसली तीं त्यांस ठाऊक नाही; म्हणून पतन कावणाऱ्यांवरों ते पतन पावतील; मीं त्यांचा समाचार घेईन तेव्हां ते ठेकर खाऊन पडतील, असें परमेश्वर म्हणतो. १३ परमेश्वर म्हणतो, मी त्यांचा अगदीं नाविनाट करीन; द्राक्षलत्तेवर श्रम, अंजिराच्या झाडांवर अंजिर नसतील; पानेहि बाळून जातीस; म्हणून त्यांस पायांनीं तुडवितील अशास मी नेमीन. १४ आपण स्वस्थ कां बसलो आहो ? जमा व्हा, चला, आपण तटवंदीच्या नगरांत शिबू व तेथें नष्ट होऊं; कारण आम्ही परमेश्वराविरुद्ध पाप केले आहे म्हणून

परमेश्वर आमचा देव यानें आम्ही नाश पावला असें ठरविलें आहे व विषाचें पाणी आम्हांस प्यावयास दिलें आहे. १५ आम्ही शांतीची अपेक्षा करितों पण कांहीं हित होत नाही; घाय बरा होण्याची वाट पाहतों, पण पाहा, दहशतच उभी. १६ त्याच्या घोड्यांचें फुरफुरणें दानांतील नगरांतून ऐकूं येतें; त्याच्या वांस्त्र्या मोठ्या खिकळण्यांनीं सर्व भूमि हादरत आहे; ते येऊन देश व त्यांतील सर्वस्व, नगर व त्यांतील रहिवासी यांस ग्रसून टाकतात. १७ कारण पाहा, मी तुमच्यांत सर्प व नाग पाठवीन, त्यांवर मंत्रतंत्र चालवयाचे नाहीत, ते तुम्हांस दंश करतील; असें परमेश्वर म्हणतो.

१८ हाय हाय ! माझ्या दुःखाचें सांवन मला करितां आले असतें तर बरें होतें ! माझे हृदय माझ्या ठायीं मग्न झालें आहे. १९ पाहा, बर देशांतून माझ्या लोकांच्या कन्येची आरीळी ऐकूं येते कीं सीयोनंत परमेश्वर नाही ना ? त्यांत तिचा राजा नाही ना ? त्यांनीं आपल्या मूर्तीनीं व परक्या लोड्या दैवतांनीं मला कां चिडविलें आहे ? २० सुगी सरली, हंगाम आटोपला, पण आमचें तारण झालें नाही. २१ माझ्या लोकांच्या कन्येच्या घायानें मी घायाळ झालों आहे; मीं सुतकी आहे; महाभयानें मला वेरिलें आहे. २२ गिलादांत मलम नाही काय ? तेचें कोणी वैध नाही काय ? माझ्या लोकांच्या कन्येचे पाय कां बरे झाले नाहीत ?

१ अहोहा ! माझे मस्तक जलसंचय, माझे डोळे अश्रूंचा झरा असते तर किती बरें होतें ! म्हणजे माझ्या लोकांच्या कन्येच्या वध पावलेल्यांबद्दल मी रात्रंदिवस अश्रुपात केला असता. २ मला वनांत वाट-संरुच्यासारखें बिन्हाळ असतें तर किती बरें होतें ? म्हणजे मी आपल्या लोकांचा त्याग केला असता, त्यांजपासून निघून गेलों असतों; कारण ते सर्व व्यभिचारी, बेइमान्यांचा ब्रामव आहेत. ३ खोटे बोलण्यास ते आपली जीभ घुनुज्याप्रमाणें वाकवितात; ते देशांत प्रबळ झाले आहेत; पण सत्यासाठीं नव्हे, तर दुष्कर्माळ दुष्कर्म ते जोडितात; मला ते ओळखीत नाहीत, असें परमेश्वर म्हणतो.

४ आपआपच्या शेजाऱ्यांविषयी सावध असा, कोणाही बंधूचा विश्वास घरू नका; कारण प्रत्येक बंधु खास ठकवितो, प्रत्येक शेजारी चहाड्या करित फिरतो.

५ जो तो आपल्या शेजाऱ्याला फलवितो; ते सत्य म्हणून बोलत नाहीत; त्यांनी आपल्या जिबेस खोटे बोलण्यास शिकविले आहे; ते कुटिलान्वार करण्यासाठी स्वतास शिणविततात. ६ कपटानें बेरिलेली अशी तुम्ही बस्ती आहे; कपटामुळें ते मला ओळखण्यास अमान्य आहेत, असें परमेश्वर म्हणतो.

७ ह्यासाठीं सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, पाहा, मी त्यांस गडून पारखीन; माझ्या लोकांच्या कऱ्हेच्या कर्तनास्तव मीं दुसरें काय करणार ? ८ त्यांची जीम प्राणहारक बाण आहे; ते असत्य बोलतात; ते तोंडानें शेजाऱ्यांशीं सल्लोख्याचें भाषण करितात, पण अंत्यामीं त्यांवर टपून असतात. ९ परमेश्वर म्हणतो, याबद्दल मी त्यांचा समाचार घेणार नाहीं काय ? माझा आत्मा या राष्ट्राचें पारिपत्य करणार नाहीं काय ?

१० मी पर्वतांविषयी आर्कषण करीन, विलाप करीन, रानांतल्या कुणांबद्दल शोक करीन; कारण तीं जकून खाक झालीं आहेत; त्यांवरून कोणी चालत नाहीत; तेथें कोणाला गुराडारांचा शब्द ऐकूं येत नाही; जनावरें पळविलीं आहेत, आकाशातील पक्षी निघून गेले आहेत. ११ यफ्शलेम ढिगार, कोल्हाचें बसतिस्थान असें मी करीन; यहूदाचीं नगरें जोसाड, निर्जेन करीन. १२ हें समजून घेईल असा शहाणा कोण आहे ? परमेश्वराच्या मुखानें त्याला सांगितलें असून तें इतरांस कळवील असा कोण आहे ? देशाचा नाश कां झाला ? कोणी त्यांतून येतजात नाही, असा तो जेव्हा वैराणासारखा कां झाला ?

१३ परमेश्वर म्हणतो, मी त्यांच्यापुढें ठेविलेले माझे घर्मशास्त्र त्यांनीं सोडिलें, त्यांनीं माझा शब्द ऐकला नाही व त्याप्रमाणें ते चालले नाहीत; १४ तर ते आपल्या ऋत्याच्या दृष्टाप्रमाणें चालले, त्यांच्या पूर्वजांनीं स्थापित शिकवित्याप्रमाणें ते बालमूर्तीच्या मार्गें लागले. १५ ह्यास्तव सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलचा देव म्हणतो,

पाहा; मी या लोकांस कडू दवणा चारीन, त्यांस विवाचें पाणी पाजीन, १६ आणि जीं राहूं त्यांस व त्यांच्या पूर्वजांस माहीत नव्हती त्यांच्यामध्ये त्यांची दाणादाण करीन; त्यांस नष्ट करीपर्यंत तरवार त्यांच्या पाठीस लावीन.

१७ सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, विचार करा, मोलानें उर बडविणाऱ्या झियांस बोलावून आणा, कुशल झियांस आमंत्रण करा; १८ त्यांनीं त्वरा करून आम्हांसाठीं शोकगीत म्हणवें म्हणजे आमच्या नेत्रांत अश्रु गळतील, आमच्या डोळ्यांतून पाण्याच्या धारा वाहतील. १९ कारण सीयोनान्तून आर्कंदनाचा शब्द ऐकूं येत आहे: आम्हांस कसें नागविलें ! आमची कशी फजिती उडाली आहे ! आम्ही देश त्यागिला आहे, कारण त्यांनीं आमचीं घरें पाडिलीं आहेत.

२० झियांनो, परमेश्वराचें वचन ऐका, त्याच्या तोंडचे शब्द तुमचे कान स्वीकारो; तुम्ही आपल्या कऱ्हांस विलापणीत शिकवा, एकमेकींस शोकगीत शिकवा.

२१ कारण रस्त्यांतलीं मुळें व चौकांतील तरुण नष्ट करण्यस्त मृत्यु आमच्यां खिडक्यांतून आत शिरला आहे, त्यांनं आमच्या बाब्यांत प्रवेश केला आहे.

२२ शेतांत खत पडतें, कापणाऱ्याच्या मार्गें पेंबी गडून पडते, कोणी उचलीत नाही, तशीं माणसांचीं मर्डी पडतील; असें परमेश्वर म्हणतो, हें सांग.

२३ परमेश्वर म्हणतो, ज्ञान्यांनं आपल्या ज्ञानाचा अभिमान बाळगूं नये; बलवानांनं आपल्या बलाचा व श्रीमंतानें आपल्या श्रीमंतीचा अभिमान बाळगूं नये; २४ बाळ्मावयाचा असला तर, मी दया करणारा व पृथ्वीवर घर्म व न्याय चालविणारा परमेश्वर आहे, याची त्याला जाणीव आहे, ओळख आहे, याच्याविषयी बाळगावा; यांत मला संतोष आहे, असें परमेश्वर म्हणतो. २५ परमेश्वर म्हणतो, पाहा, असे दिवस येत आहेत कीं सुती, पण वास्तविक बेसुनत

अशा सर्व लोकांला मी शासन करीन; २६ मिसर, यहुदा, अदोम, अम्मोनी, मवाबी व आपल्या केसांची चौच काढणारे रानांतले रहिवासी या सर्वांला मी शासन करीन; कारण सर्व राष्ट्रे बेमुनत आहेत व इस्राएलचें सर्व वारणें हृदयांत बेमुनत आहे.

१ हे इस्राएलच्या कर्माभा, परमेश्वर तुम्हांस १० वें वचन सांगतो मी ऐका; २ परमेश्वर असे म्हणतो, राष्ट्रांचे संप्रदाय किंही नका; आकाशांतील उतपत्तांनी प्राकरू नका; राष्ट्रे वर त्यांनीं प्रावरतात. ३ लोकांचे विधि व्यर्थ आहेत; अर्थातून कोणी तोहून आणिलेले ते काढून होव, वें कारण विराच्या हुद्दाचें हुद्दाराचें केलेले काम आहे. ४ तो सोन्यासमन ते वें अर्थात करितो व हाव जे म्हणून हातोण्यानें विले केवून, वें वर अर्थात. ५ त्या मूर्ति वारेंतून कुलगण्यारुहाच्या आहेत त्यांस बोळां येत आहे; त्या उचकून स्वक्या खलतात, कारण त्यांस चालता येत नाही; त्यांमिळे नका; कारण त्यांच्यानें कांही अर्थात नाही, व त्यांना कांही वरें करण्याचें सामर्थ्य नाही. ६ हे परमेश्वरा, तुज्जाराखा कोणीच नाही; वर अर्थात, परकामासुळें तुजें नाम मोठें आहे. ७ हे राष्ट्रांच्या राजा, तुलां कोण भिणार नाही ? हे तुला साजते; राष्ट्रांतील सर्व हात्यांत, त्यांच्या सर्व राज्यांत तुजसमम कोणीच नाही; ८ ते एकंदर सर्व पशुवत व मूर्ख आहेत; मूर्तीपासून घ्यावयाचा बोध म्हटला म्हणजे काडरूप. ९ तारांशाहून आणिलेले सव्याचे पत्रे व उफाजचें सोनें यांचें कासगिष्टाचें केलेलें, सोनाराच्या हातांनीं वडिलेले कामत्या आहेत; त्यांस निळ्य जांभळ्य प्रेक्षाच चढविततत; त्यां समक्या कुशल कारगिस्तांच्या हातचें काम होत. १० तरी परमेश्वर सत्य देव आहे; तो जिवंत देव, सनातन राजा आहे; त्याच्या कोणाचें पृथ्वी कंपायमून होते; त्याच्या क्रोभापुडें राष्ट्रांचा टिकाव लागत नाही.

११ तुम्ही त्यांस हें सांग्य की ज्या देवांनीं आकाश व पृथ्वी केली नाही ते पृथ्वीवरून, आकाशाखाळून नष्ट होतील.

१२ त्यांचें पृथ्वी आपल्या सामर्थ्यानें उतपन्न केली, त्यांचें आपल्या ज्ञानानें विश्व स्थापिलें, त्यांचें आपल्या बुद्धीनें आकाश पसरिलें.

१३ तो आपल्या शब्द उच्चारितो तो आकाशांत आप्याच गडगडाट होतो; तो पृथ्वीच्या दिगंतापासून वाफेचे ओट वर चढवितो;

तो पावसासाठीं विज्ञा सिद्ध करितो आणि आपल्या भांडारांतून वायु मारून कढितो. १४ प्रत्येक मनुष्य पशुतुल्य व ज्ञानरान्य झाल्य आहे; प्रत्येक मूर्तिकार मूर्तीसुद्धें लजित झाल्य आहे; कारण त्यानें ओतलेली मूर्ति साक्षात् लव्हाडी आहे, त्यांच्यांत सुवीज प्राण नाही.

१५ त्या शून्य, उपहासाळ पात्र वस्तु होत; त्यांचा समाचार केळें लागताच त्या नष्ट होतात.

१६ जो आक्रोभाचा वाटा तो त्यांसारिखा नव्हे, तर तो सर्वांचा निर्माणकर्ता आहे व इस्राएल त्यांच्या वतनाचा वर आहे; सेनाधीश परमेश्वर हें त्यांचें नाम आहे.

१७ हे वेढ्यांत सांपडलेले, तें आपलें माठोळें गुंडाळून त्या भूमीवरून नीच. १८ कारण परमेश्वर म्हणतो, पाहा, मी या प्रसंगीं या देशचे रहिवासी गोफपून टाकितों, मी त्यांस अशी पीडा करितों कीं ती त्यांस जाणवेल. १९ हाय हाय ! मला जखम झाली आहे, मला लागलेला मार भारी आहे ! तरी मला वाटतें, हें दुःख माझ्या वांव्याला आलें आहे म्हणून मला तें सोसलें पाहिजे. २० माझा डेरा छुटला आहे, माझे सर्व दोर तुटले आहेत; माझे पुत्र निवून गेले आहेत; ते नाहीत; माझा डेरा ताणवयाला कोणी नाही, माझ्या कलाठी लावावयाला कोणी नाही. २१ कारण मेंढपाळ पशुतुल्य झाले आहेत; ते परमेश्वराच्या शोधास लागले नाहीत म्हणून त्यांची कार्यसिद्धि झाली नाही, त्यांचा सर्व कळप विसरून गेला आहे. २२ ऐका ! अर्बई ऐका ! पाहा, ती येत आहे, उत्तर देशांतून मोठी गर्दी येत आहे. ती यहुदाची नगरें वैरण, कोल्हांची

राष्ट्राभाषी जन्मा अशी करून सोडील. २३ हे परमेश्वरा, मला ठाऊक आहे की मनुष्याचा मार्ग त्याच्या हाती नाही, पावलें नीट टाकणें हें चालणाऱ्या मनुष्याच्या हातीं नाही. २४ हे परमेश्वरा, मला शिक्षा कर, पण ती न्यायानें कर, तुझ्या कोपानें नको; नाही तर तूं मला शून्यवत् करिशील. २५ जीं राष्ट्रें तुला ओळखीत नाहीत, ज्या जाती तुझ्या नामाचा धावा करीत नाहीत त्यांवर तूं आपल्या संतापाचा मारा कर. कारण त्यांनीं याक्रोवास प्राप्तून टाकिलें आहे, त्याला खाऊन टाकिलें आहे, त्याचें बससिस्थान उध्वस्त केलें आहे.

१ परमेश्वराकडून यिर्मयाला वचन प्राप्त
११ झालें तें हें: २ तुम्ही ह्या करासचीं वचनें ऐका; यहुदाचे लोक व यरुशल्लेमकर यांच्याशीं बोला. ३ तूं त्यांस सांग, परमेश्वर इस्राएलाचा देव म्हणतो, या कराराचीं वचनें जो ऐकत नाही तो शापित आहे. ४ ज्या दिवशीं मीं तुमच्या पूर्वेजांस मिसर देशांतून, खेवंडी भेदीतून, बाहेर काढिलें त्या दिवशीं हा करार मीं त्यांस आणिलो व म्हटलें, माझी वाणी ऐका व माझ्या आज्ञेप्रमाणें सगळीं वचनें पाळो; म्हणजे तुम्ही माझे लोक व्हाल व मी तुमचा देव होईन; ५ आणि ज्यांत तुमचाच प्रवाह वाहत आहेत असा देश, आज आहे तसा, तुमच्या पूर्वेजांस मीं शपथपूर्वक देऊं केला, ती शपथ मी पूर्ण करीन. तेव्हां मी उत्तर देऊन म्हटलें; हे परमेश्वरा, आमेन.

६ परमेश्वर मला म्हणाला, यहुदाच्या नगरांत व यरुशल्लेमाच्या रस्त्यांत हीं सर्व वचनें पुकारून सांग: मा कराराचीं वचनें ऐका व त्याप्रमाणें वागा. ७ मीं तुमच्या पूर्वेजांस मिसर देशांतून बाहेर आणिलें त्या दिवसापासून आजवर मी त्यांस बजावून सांगत आलों आहे, नित्य मोठ्या निकडीनें बजावीत आलों आहे कीं माझा शब्द ऐका; ८ पण ते ऐकेनात, आपला कान लावीनात, तर आपल्या दुष्ट मनाच्या ह्याप्रमाणें ते चालत गेले; मीं त्यांस या कराराचीं वचनें पाळण्यास सांगितलें असून त्यांनीं तीं पाळिलीं

नाहींत, म्हणून त्या करारांत सांगितलेलें सर्व मीं त्यांजवर आणिलें.

९ परमेश्वर मला म्हणाला, यहुदांतील मनुष्ये व यरुशल्लेमकर यांचा कट झालेला उघडकीस आला आहे. १० त्यांच्या बडिलांनीं माझ्या वचनांकडे कान देण्याचें नाकारिलें, त्याच त्यांच्या दुष्कर्मांला ते फिरून अनुसरले आहेत; अन्य देवांनी सेवा करण्याला ते त्यांच्यामार्गे लागले आहेत; इस्राएलाचें घराणें व यहुदाचें घराणें यांनीं, त्यांच्या पूर्वेजांशीं मीं केलेला करार मोडिला आहे. ११ यास्तत्र परमेश्वर म्हणतो, पाहा, मी त्यांजवर अश्लिष्ट आणितों त्यांतून त्यांचा निभाव लागणार नाही; ते मला आरोळी मारितील तरी मी त्यांचें ऐकणार नाही. १२ यहुदानीं नगरे व यरुशल्लेमकर ज्या देवतांस धूप जाळितात त्यांकडे ते जाऊन आरोळी मारितील; पण संकटसमयीं तीं त्यांचें रक्षण मुळींच करणार नाहीत. १३ हे यहुदा, तुझ्या नगरांतकी तुझ्या देवतांचे संख्या आहे; यरुशल्लेमांत जितके रस्ते आहेत तितक्या जेजा, त्या लाजिरवाण्या बस्तूसाठीं म्हणजे अर्थात् बाळभूतपुढें धूप जाळण्यासाठीं तुम्ही मांडिल्या आहेत. १४ आकरितां तूं या राष्ट्रांसाठीं प्रार्थना करूं नको, त्यांच्यासाठीं विनंती करूं नको कीं धावां करूं नको; कारण ते आपल्या संकटसमयीं मला हाक मारितील तेव्हां मी ऐकणार नाही.

१५ अजशीं कपटानें वागणाऱ्या माझ्या प्रियेचें माझ्या मंदिरांत काय काम? नवसांनी व पवित्र मांस अर्पित्यानें तुजवचनें संकट टळेल काय? टळत असेल तर आनंद कर. १६ परमेश्वरानें तुला चांगल्या कळनीं शोभिर्बत असलेलें हिरवें जैतून झाड हें नांव दिलें, पण मोठी गर्जना करून त्यानें त्याला आग लाविली व त्याच्या फांचा मोडिल्या. १७ इस्राएलाचें घराणें व यहुदाचें घराणें यांनीं बालभूतीस धूप जाळून मला चिडविण्याचें दुष्कर्म केलें, म्हणून ज्या सेनाधीश परमेश्वरानें तुला लाविलें त्यानें तुला अरिष्टाची शिक्षा सांगितली आहे.

१८ परमेश्वरानें मला तें कळविलें; व मला तें कळलें

तेव्हा तू मला त्यांची कमें दाखविली. १९ मी तर सौम्य कोकरासारखा होतो; मला न कळतां ते वधावयास नेत होते; ह्या झाडाचा आपण फळासकट नाश करूं व त्याच्या नांवाचें स्मरण पुनः होऊं नये म्हणून त्यास जीवंताच्या भूमीवरून नाहीतें करूं, असा त्यांचा मज-विद्द कट चालला होता. २० तथापि हे सत्य न्याय करणाऱ्या, अंतर्धाम व हृदय पारखणाऱ्या, सेनाधीश परमेश्वरा, त्यांचा तूं सुद्ध घेतील तो मला पाहूं दे, कारण मी आपली फियोद तुजपुढें मांडिली आहे. २१ अनाधीशचे जे लोक माझ्या जिवावर टपले असून म्हणतात कीं तूं परमेश्वराच्या नामानें संदेश देऊं नको, देखील तर आमच्या हातून मरतील, त्यांच्या-विद्द परमेश्वर बोलला आहे, २२ सेनाधीश परमेश्वर असें म्हणतो, पाहा, त्यांस मी शिक्षा करीन; त्यांचे सख्य तरवारीनें भरतील, त्यांचे पुत्र व कन्या दुष्काळानें फस्त होतील. २३ त्यांतला कोणी श्रेष्ठ उरणार नाही, कारण अनाधोयकारांवर मी अरिष्ट, त्यांची खबर घेण्याचा वर्षाकाळ, आणितो.

१ परमेश्वरा, मी तुजशीं नाद घाळूं लागलों
१२ तर तूं न्यायीच ठरशील; तरी मी तुजशीं असा नाद करितों कीं तुझांचा मार्ग कां सफल होतो? वैश्रमानी करणाऱ्या सर्वांस सुखसमाधान कां होतें? २ तूं त्यांस काविलें आहे, त्यांनीं मूळ धरिलें आहे; तें वाहून त्यांस फळें येतात; तूं त्यांच्याजबळ त्यांच्या मुखांत असतोस पण त्यांच्या अंतर्धामापासून तूं दूर असतोस. ३ तथापि हे परमेश्वरा, तूं मला जाणतोस, म्हणू पाहतोस, तुजविषयीं माझे हृदय कसें आहे हें तूं प्रारक्षितोस; वधावयास न्याय्याच्या तेंडरसारखें त्यांस पाहें कोठ; वधाच्या दिक्तासार्थीं त्यांस सिद्ध कर. ४ देशानें कोठवर शोक करावा? शोक देशांतली वनस्पति कोठवर सुकणार? त्यांत वस्ती करणाऱ्यांच्या दुष्टतेनें पणुपक्षी नष्ट झाले आहेत; कारण ते म्हणतात, आत्मचा अंत तो पाहणार नाही. ५ तूं पायीं चालणाऱ्यांबरोबर धावतांना यकलास तर घोडेस्वारांबरोबर कंय टिकशील? अंतदेच्या देशांत तूं निर्भय आहेस,

पण यार्देनेच्या घोर अरण्यांत तूं काय करिशील! ६ कारण तुझे भाऊबंद, तुझ्या नापाचें घरणें हीं देखील तुजशीं वेद्मानपणें वागलीं आहेत; त्यांनीं देखील तुजवर शब्दांचा भडिमार केला आहे; तीं तुजशीं गोड बोललीं तरी त्यांचा विश्वास घरूं नको.

७ मी आपल्या घराचा त्याग केला आहे, मीं आपलें वतन टाकून दिलें आहे; मीं आपल्या प्राण-प्रियेस तिच्या शत्रूच्या हातीं दिलें आहे. ८ माझे वतन मला वनांतल्या सिंहाप्रमाणें झालें आहे: तिनें आपला शब्द मजविद्द उच्चारिला आहे, म्हणून मी तिचा द्वेष केला आहे. ९ माझे वतन मला चित्रविचित्र रंगांच्या शिवाडाप्रमाणें आहे काय? तिला शिवाडांनीं घेरिलें काय? चला, वनांतले सर्व पशु जमवा, तिला खाऊन टाकण्यास त्यांस आणा. १० बहुत मेंढपाळांनीं माझ्या शस्त्रीच्या मळ्याची नासाडी केली आहे, त्यांनीं माझे वतन पायाखालीं तुडविलें आहे, त्यांनीं माझे रम्य वतन शुष्क जंगल केलें आहे. ११ त्यांनीं तें ओसाड केलें आहे; तें ओसाड होऊन मजपुढें विलप करीत आहे; सगळ्या देश ओसाड झाला आहे, कारण कोणासाठी त्याची पर्वा वाटली नाही. १२ वैराणांतील सर्व उजाड टेकणांवर छुटारू आले आहेत; कारण परमेश्वराची तरवार या टोकापासून त्या टोकापर्यंत देशापासून टाकीत आहे; कोणत्याही मानवी प्राण्यास जैन नाही. १३ त्यांनीं गडू घेरिला आणि कपणी काटेऱ्यांची केली; त्यांनीं कष्ट केले पण काहीं फायदा झाला नाही; परमेश्वराच्या तीव्र कोपासुद्धें तुमची आपणत्या उपजसंभवांनं फजिती होईल.

१४ माझे लोक इझ्राएल यांस मी दिलेल्या वतनाज जे माझे दुष्ट शेजारी हात लावितात त्या सर्वांविद्द परमेश्वर असें म्हणतो, पाहा, मी त्यांस त्यांच्या देशांतून उपद्रव टाकीन आणि त्यांच्यामधून यहुदाचें घराणें उपद्रव टाकीन. १५ तरी त्यांस उपद्रव टाकिल्यावर मी त्यांजवर पुनरपि दया करीन, व त्यांतल्या प्रत्येकास ज्याच्या त्याच्या वतनांत व

१ अथवा: महापुरांत

अभिनीत परत आणीन. १६ ते जर माझ्या लोकांच्या चाखीरिती मन लावून शिकतील म्हणजे अर्थात त्यांनीं माझ्या लोकांस ज्याप्रमाणें बाल्मूर्तीची शपथ घेण्यास शिकविलें त्याप्रमाणें परमेश्वराच्या जीविताची, माझ्या नामाची, शपथ वाढावयास शिकतील तर ते माझ्या लोकांमध्ये वसतील; १७ पण ते माझे ऐकणार नाहीत तर असलें राष्ट्र मी समूळ उपटून टाकीन; तें उपटून त्याचा नाश करीन, असें परमेश्वर म्हणतो.

१ परमेश्वरानें मला सांगितलें, तूं जाऊन आपणासाठीं तागाचा कमरबंद विकत घे, तो कमरेस गुंडाळ पण त्याला पाणी लागूं देऊं नको. २ तेव्हां परमेश्वराच्या सांगण्याप्रमाणें मीं कमरबंद विकत घेऊन कमरेस गुंडाळिला. ३ मम परमेश्वराचें वचन दुसऱ्यानें मला प्राप्त झालें कीं ४ तूं विकत घेतलेला तुझ्या कमरेस असलेला कमरबंद घे, ऊठ, फरात नदीकडे जा व तो तेथें खडकाच्या कपारीत लपवून ठेव. ५ मीं परमेश्वराच्या आज्ञेप्रमाणें जाऊन तो फरात नदीजवळ लपवून ठेविला. ६ बरेच दिवस लोटल्यावर परमेश्वर मला म्हणाला, ऊठ, फरात नदीकडे जा व जो कमरबंद तेथें लपवून ठेवण्यास तुला मीं सांगितलें होतें तो घेऊन ये. ७ तेव्हां मी फरात नदीकडे गेलों व कमरबंद जेथें लपवून ठेविला होता तेथून तो खणून काढिल्ल आणि पाहतो तो कमरबंद खराब, कुचकामाचा झाला होता. ८ तेव्हां परमेश्वरानें वचन मला प्राप्त झालें; ९ परमेश्वर असें म्हणतो, असाच मी यहुदाचा दिमाख, यव्यालेमाचा मोठा दिमाख नष्ट करीन. १० ते दुष्ट लोक माझीं वचनें ऐकत नाहीत, ते आपल्या अंतःकरणाच्या हडाप्रमाणें चालतात आणि अन्य देवांची सेवा करण्यास व त्यांस भजण्यास त्यांच्या मार्गे जातात म्हणून त्यांची गति ह्या निरुपयोगी झालेल्या कमरबंदाप्रमाणें होईल. ११ इस्त्राएलाचें सर्व घराणें व यहुदाचें सर्व घराणें ह्यांनीं माझी प्रजा व्हावें, आणि माझे नाम, स्तुति व भूषण यांस कारण व्हावें म्हणून, कमरबंद असा मनुष्याच्या कमरेस

लगटलेला असतो तसें त्यांनीं मला लगटून राहावें असें मीं केले, तरी त्यांनीं मानिलें नाहीं, असें परमेश्वर म्हणतो. १२ यास्तव त्यांस हें वचन सांग : परमेश्वर इस्त्राएलाचा देव म्हणतो, प्रत्येक सुरई द्राक्षारसानें भरलेली आहे; ते तुला म्हणतील, प्रत्येक सुरई द्राक्षारसानें भरलेली आहे हें आम्हांस ठाऊक नाहीं काय ? १३ तेव्हां त्यांस तूं सांग, पाहा, परमेश्वर म्हणतो, मी या देशचे सर्व रहिवासी म्हणजे दाविदाच्या गादीवर बसणारे राजे, राजक, संदेष्टे व सर्व यशस्वलेमनिवासी यांस मद्यानें मस्त करीन. १४ त्यांस मी एकमेकांवर आदळीन, बाप व मुलें हीं मी एकमेकांवर आदळीन; मी त्यांची गय करणार नाहीं, त्यांच्यावर दयाभावा करणार नाहीं; त्यांचा नाश केल्यावांचून राहणार नाहीं असें परमेश्वर म्हणतो.

१५ तुम्ही ऐक, कान धा ! गर्विष्ठ होऊं नका, कारण परमेश्वर हें बोलला आहे. १६ परमेश्वर तुमचा देव अंधकार पाडील, अंधकारमय डोंगरांवर तुमचे पाय ठेवा खातील, तुम्ही उजेडाची अपेक्षा करीत असतां उजेड पालटून तो मृत्युच्छाया व काळोख करील, त्यापूर्वीं त्याला थोर माना; १७ पण तुम्ही ऐकणार नाहीं तर तुमच्या गर्वासुलें माझे हृदय एकांतीं शोककुल होईल; परमेश्वराच्या कळपाचा पाडाव होतो म्हणून मी रडेंन, माझ्या डोळ्यांतून झपटप आसवें मळतील. १८ राजास व राजमातेस सांग, आसनावरून खाली बसा; कारण तुमच्या वैभवाचा मुकुट तुमच्या शिरावरून खाली पडत आहे. १९ दक्षिणीक नगरें बंद पडली आहेत, तीं उघडावयास कोणी नाहीं; यहुदाला सर्वस्वी बंदिवान करून नेलें आहे, तो पूर्णपणें बंदिवान झाला आहे.

२० उत्तरेकडून जे येत आहेत त्यांस नजर बर करून पाहा ! तुला दिलेला कळप, तुझा रम्य कळप कोठें आहे ? २१ ज्यांचा स्नेह संपादन करण्याचा प्रयत्न तूं केला त्यांस त्यानें तुझ्या शिरावर ठेविलें तर तूं काय म्हणशील ? प्रसववेदना लागलेल्या स्त्रीप्रमाणें तुला श्लेश होणार नाहींत काय ? २२ हें मजवर कां आलें

असें आपल्या मनांत म्हणशील तर तुझ्या मनस्वी दुष्कर्मांमुळे तुझ्या अंगावरील वस्त्राचा पदर सारिला आहे व तुझ्या टाचा जबरीने उघड्या केल्या आहेत. २३ कृशील आपली कातडी, चिच्याला आपले ठिपके पाळटतां येतील काय ? असें वडेल तरच दुष्टतेला सवकलेल्या तुम्हांस चांगले आचरण करितां येईल. २४ यास्तव रानांतल्या नाच्यापुढें भूस उडवें तसें मी त्यांस उडवीन. २५ परमेश्वर म्हणतो, हा तुझा बांटा, मंजकडून तुला मापून दिलेला वतनभाग आहे; कारण तूं मला किसरीस व खोड्यावर भरवसा ठेविलास; २६ म्हणून मी तुझें नेसण तुझ्या तोंडावर उडवीन म्हणजे तुझी लज्जा दिसेल. २७ तुझे व्यभिचार, तुझें खिदळणें, तुझ्या जाटक्यांचे चाळे, हीं तुझीं घोर कर्मे मी त्या मैदानांतल्या टेकड्यांवर पाहिली आहेत. हे यक्षलेमे, तूं हाय हाय करणार ! तूं आपणाला झुद्ध करणार नाहीस काय ? असें कोठवर चालणार ?

१ अवर्षणाविषयी विर्मयाला परमेश्वराचें

१४ वचन प्राप्त झालें तें हें :

२ यहुदा शोक करीत आहे, त्याच्या वेडी उदासपणाच्या झाल्या आहेत; ते भूमीवर शोक करीत पडले आहेत; यक्षलेमाची आरोळी वर गेली आहे.

३ त्यांतले श्रेष्ठ जन आपल्या कनिष्ठांस पाण्यासाठी पाठवितत; ते विहिरीवर जातात पण त्यांस पाणी मिळत नाही, ते रिकाम्या धागरी बेंडून येतात; ते लुंबित व फजीत होऊन आपलीं डोकें झाकून घेतात.

४ पृथ्वीवर पाऊस न पडल्यानें जमीन व्याकुळ झाली आहे; म्हणून शेतकरी फजीत होऊन आपलीं डोकें झाकून घेत आहेत. ५ रानांतली हरिणीही व्यालेल्या पाडसांस टाकून जात आहे, कारण गवत नाहीसें झालें आहे. ६ रानगाढवें उजाड टेकड्यांवर उभी राहून कोल्हांप्रमाणें धापा टाकीत आहेत, झाडपाला कांहीएक नसल्यामुळे त्यांचे डोळे खोल गेले आहेत.

७ हे परमेश्वरा, आमचे अपराध जरी आम्हांविरुद्ध साक्ष देतात तरी तूं आपल्या नामास्तव कार्य कर;

आमचें कितीदा पतन झालें आहे ! तुजविरुद्ध आम्ही पाप केले आहे. ८ हे इस्राएलच्या आशाकंदा, संकटसमयींच्या त्यांच्या त्रात्या, देशांतल्या उपन्यासारखा, रात्रीच्या उताऱसारखा तूं कां झालास ? ९ स्तब्ध झालेल्या मनुष्यासारखा, वीर असून उद्धार करण्यास असमर्थ अशा पुरुषासारखा कां झालास ? तरी हे परमेश्वरा, तूं आमच्यामध्यें आहेस, तुझें नाम आम्हांस दिलें आहे; आमचा त्याग करूं नको.

१० परमेश्वर या लोकांस असें म्हणतो, त्यांस अशा प्रकारें भटकणें आबडलें, त्यांनीं आपले पाय आवडिले नाहीत; म्हणून परमेश्वर त्यांचा स्वीकार करीत नाही; तो आतां त्यांचें दुष्कर्म स्मरून त्यांच्या पापांची शडती घेईल. ११ परमेश्वर मला म्हणाला, या लोकांसाठी, त्यांच्या बऱ्यासाठी, प्रार्थना करूं नको. १२ ते उपोषण करितील तेव्हां मी त्यांची आरोळी ऐकणार नाही; ते होमार्पण व अन्नार्पण मला आणितील तीं मी स्वीकारणार नाहीं; मी तरवारीनें, दुष्काळानें व मरीनें त्यांचा संहार करीन. १३ मग मी म्हणालों, हे प्रभू परमेश्वरा, पाहा, संदेष्टे त्यांस म्हणत आहेत, तुम्ही तरवार पाहणार नाही, तुम्हांस दुष्काळ गांठणार नाही; तर या स्वर्गी मी तुम्हांस खरी शांति देईन. १४ परमेश्वर मला म्हणाला, संदेष्टे माझ्या नामानें असत्य संदेश देतात; मी त्यांस पाठविलें नाही, मी त्यांजबरोबर बोललों नाही; ते खोटा दृष्टत, शकुन, निरर्थक गोष्टी व अंतपत्या मनांतील कपटयोजना संदेशरूपानें तुम्हांस सांगतात. १५ ह्यांस्तव ज्या संदेष्ट्यांस मी पाठविलें नाही व जे माझ्या नामानें संदेश देतात व म्हणतात, या देशावर तरवार व दुष्काळ येणार नाही, त्यांच्या संबंधानें परमेश्वर म्हणतो, हे संदेष्टे तरवारीनें व दुष्काळानें नष्ट होतील; १६ आणि ज्या लोकांस ते संदेश देतात तेहि दुष्काळानें व तरवारीनें मरतील व त्यांस यक्षलेमाच्या रस्त्यांनी पकडून देतील; त्यांस, त्यांच्या स्त्रियांस, त्यांच्या पुत्रांस व त्यांच्या कन्यांस कोणी पुरणार नाही; मी त्यांची दुष्टता त्यांजवर लोटीन. १७ तूं त्यांस हें वचन सांग, माझ्या डोळ्यांतून रात्र-

दिवस अशुभारा वाहोत, त्या न थांबोत; कारण माझ्या लोकांची कुबरा कन्या भयंकर जखम लागून अति लिङ्ग-शिष्य झाली आहे. १८ मी वनांत जातो तों तेथे तरवारीने वधलेले आहेत ! शहरांत येतो तों दुष्काळांने पीडलेले मला आढळतात; कारण संदेष्टे व याज्ञक हे अज्ञात देशांत भटकत आहेत.

१९ तू यहुदाचा अगदी त्याग केला आहे काय ? तुझ्या जिवाला सीयोनाचा वीट आला आहे काय ? आम्ही बरे होऊ नये असें तूं आम्हांस कां मारिलें आहे ? आम्ही शांतीची अपेक्षा करितों पण हित कांहीं होत नाही; आम्ही बरे होण्याची वाट पाहतों तों पाहा दृष्टांत. २० हे परमेश्वरा, आमची दुष्टता, आमच्या पूर्वजांचें दुष्कर्म, आम्ही जाणतो; आम्ही तुजविरुद्ध पाप केले आहे. २१ तूं आपल्या नामास्तव आमचा वीट मानूं नको; तुझ्या वैभवाच्या गादीची अप्रतिष्ठा करूं नको; आम्हांशीं केलेला करार स्मर, तो मोडूं नको. २२ विदेश्यांच्या निष्पयोगी दैवतांत कोणी पर्जन्य देणारी आहेत काय ? आकाशाच्या वृष्टि करितां येईल काय ? हे परमेश्वरा, आमच्या देवा, हें करणारा तूच ना ? आम्ही तुझी आज्ञा धरितों, कारण तूं ह्या सर्वांस उत्पन्न केले आहे.

१ मग परमेश्वर मला म्हणाला, मोशे व १५ शमुवेल हे मजपुढें उभे राहिले तरी माझे अंतःकरण या लोकांकडे वळावयाचें नाही; त्यांस माझ्या दृष्टीसमोरून घालीव, त्यांस निघून जाऊं दे. २ ते जर तुला म्हणतील, आम्ही कोठें जावें ? तर त्यांस सांग, परमेश्वर असें म्हणतो, जे मृत्यूसाठीं नेमिलेले आहेत त्यांनीं मृत्युकडे; जे तरवारीसाठीं नेमिलेले आहेत त्यांनीं तरवारीकडे; जे दुष्काळासाठीं नेमिलेले आहेत त्यांनीं दुष्काळाकडे; व जे बंदिवासासाठीं नेमिलेले आहेत त्यांनीं बंदिवासांत जावें. ३ परमेश्वर म्हणतो, मी त्यांजवर चार गोष्टी आणीनः ठार करण्यास तरवार, फाडून टाकण्यास कुत्रे, खाऊन नाश करण्यास आकाशातील पक्षी आणि पृथ्वीवरील श्वापदें. ४ यहुदाचा राजा हिज्कीया याचा पुत्र मनश्शे यानें

यरूशलेमांत जें कांहीं केले यामुळे पृथ्वीवरल्या सर्व राष्ट्रांना, दृष्टांत पोहंचेल असें मी त्यांचें करीन. ५ हे यरूशलेमा, कोणाला तुझी करुणा येईल ? कोण तुज-साठीं शोक करील ? कोण तुजकडे वळून तुझे क्षेम-कुशल विचारील ? ६ परमेश्वर म्हणतो, तूं माझा त्याग केला आहे; तूं मागें फिरला आहेस; म्हणून मी आपला हात तुजवर उगारून तुझा नाश करीन; मी अनुताप करून करून कंटाळो आहे. ७ मी त्यांस आपल्या देशाच्या वेशीवर घुपानें पाखडून टाकिलें, त्यांस अपत्य-हीन केले; मी त्या लोकांचा विध्वंस केला, कारण ते आपल्या मार्गावरून मागें फिरले नाहीत. ८ मजसमोर त्यांच्या विधवा सागराच्या वाळूपेक्षां अधिक झाल्या आहेत; मी भरदुपारी त्यांजवर व तरुणांच्या मातेवर छुटारू आणितों; तिजवर क्रेश व त्रेधा हीं अकस्मात् ओढवतील असें मी करितों. ९ सातपुत्री म्ळान झाली आहे; ती प्राण सोडीत आहे; भरदिवसां तिचा सूर्य मावळत आहे; ती लज्जित व फजीत होत आहे; त्यांचा अवशेष त्यांच्या बैऱ्यांसमक्ष मी तरवारीस बळी देईन, असें परमेश्वर म्हणतो.

१० अगे माझ्या आई ! हाय हाय ! सर्व जगाबरोबर झगडा व विवाद करणाऱ्या अशा मला तूं जन्म दिल्या आहे. मी कोणाशीं वाढीविढीचा व्यवहार केला नाही व कोणी मजशीं केला नाही; तरी सर्व मला शाप देतात. ११ परमेश्वर म्हणतो, तुझ्या बऱ्या-साठीं मी तुला खचीत बळ देईन; अनिष्टाच्या व क्रेशाच्या समयीं शत्रु तुझी विनवणी करतील असें मी उच्रीत करीन.

१२ कोणी लोखंड, उत्तरेडून आणिलेले लोखंड व पितळ, फोडूं शकतो काय ? १३ तुझ्या सर्व पातकां-मुळे तुझ्या सर्व हद्दींतील तुझे वित्त व निधि मी मोबदल्यावांचून छट म्हणून देईन. १४ तुला ठाऊक नाही अशा देशांत तुझे शत्रु ती छट घेऊन जातील असें मी करीन; कारण माझा क्रोधाग्नि पेटला आहे, तुम्हांविरुद्ध पेटला आहे.

१५ हे परमेश्वरा, तूं जाणत आहेस; माझे स्मरण

करून मला भेट दे, माझ्याकरितां मला छळणाऱ्यांचा सूड घे ! तू त्यांच्यासंबंधानें मंदकोथ होऊन माझा संहार करूं नको; तुझ्यासाठीं मी निंदा सहन करितों याचें स्मरण कर. १६ मला तुझी वचनें प्राप्त झालीं तीं मीं स्वीकारिलीं; तुझीं वचनें माझा आनंद, माझ्या जिवाचा उल्लास अशीं होतीं; कारण हे परमेश्वरा, सेनाधीश देवा, तुझें नाम घेऊन मी आपणास तुझा म्हणवितों. १७ विनोद करणाऱ्या मंडळींत मी बसलों नाहीं, मी मजा केली नाहीं; तुझा हात मजवर पडल्यामुळे, मी एकंतीं बसलों; कारण तूं मला अस्वस्थ केलें आहे. १८ मला सतत दुःख कां ? माझी जलम भारी व असाध्य कां ? फसविणारा ओहोळ, आदून जाणारें पाणी; यांसारखा तूं खरोखर मला होशील काय ?

१९ ह्याकरितां परमेश्वर असें म्हणतो, तूं बळशील तर माझ्या सेवेस हजर राहण्यास मी तुला परत आणीन; तूं हीणःस्तापासून मौल्यवान् वेगळें करिशील तर तूं माझें मुख होशील; ते तुजकडे परत येतील, पण तूं त्यांजकडे जाणार नाहीं. २० तुला, या लोकांसंबंधानें मी पितळेची मजवून भिंत करीन; म्हणजे ते तुजबरोबर लढाई करितील, तरी तुजवर बरचढ होणार नाहींत; कारण तुझा बचाव करण्यास व तुला सोडविण्यास मी तुझ्याबरोबर आहे, असें परमेश्वर म्हणतो. २१ मी तुला दुष्टांच्या हातून सोडवीन, तुला बलात्काऱ्यांच्या ताबडींतून मुक्त करीन.

१. परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें तें १६ असें: २ तूं बायको करूं नको व या स्थलीं तुला पुत्र व कन्या न होवित. ३ कारण यां देशांत जन्मलेले पुत्र व कन्या यांविषयीं व ज्या माता त्यांस प्रसवल्या व ज्या पित्यांनीं त्यांस जन्म दिला त्यांज-विषयीं परमेश्वर असें म्हणतो कीं, ४ तीत्र यातना होऊन तीं मरतील; त्यांच्याकरितां कोणी शोक करणार नाहीं व त्यांस कोणी पुरणार नाहीं; तीं भूमीला खत होतील; त्यांचा तरवारीनें व दुष्कळ्यानें संहार होईल; त्यांचीं प्रेतें आकाशातील पक्ष्यांस व पृथ्वीवरील श्वापदांस भक्ष्य

१ मुळांत: सेवन केलीं;

होतील. ५ कारण परमेश्वर म्हणतो कीं शोक करितार त्या घरांत प्रवेश करूं नको, विलाप करण्यास जाऊं नको, त्यांच्याविषयीं खेद करूं नको; कारण या लोकां-पासून मी आपली शांति काढून घेतली आहे, कृपा व दया हीं काढिलीं आहेत असें परमेश्वर म्हणतो. ६ या देशांतील लहानधोर मरतील; कोणी त्यांस पुरावयाचे नाहींत, कोणी त्यांकरितां शोक करावयाचे नाहींत, कोणी त्यांजमुळे आपल्या शरीरांस घाय करणार नाहींत, त्यांजमुळे आपलीं डोकें भादरणार नाहींत. ७ मृतां-विषयीं एकाद्याचें समाधान करावें म्हणून कोणी त्यांज-साठीं भक्करी मोडणार नाहींत; कोणाचे आईबाप मेले तर त्यांचें सांत्वन करण्यास कोणी त्यांच्यापुढें प्याला करणार नाहींत. ८ ज्या घरांत मेजवानी असेल त्यांत जाऊं नको, त्यांच्याबरोबर खाण्यापिण्यास बसूं नको.

९ कारण सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलाचा देव म्हणतो, पाहा, तुमच्या हयातींत, तुमच्या डोळ्यांपुढें या ठिकाणांतून खुशालीचा व आनंदाचा शब्द, नवऱ्याचा व नवरीचा शब्द नाहींसा होईल असें मी करीन.

१० तूं ह्या लोकांस ह्या सर्व गोष्टी सांगितल्या म्हणजे ते तुला विचारतील, परमेश्वरानें हें सर्व मोठें अरिष्ट आम्हांवर येईल असें कां सांगितले ? परमेश्वर आमचा देव याच्याविरुद्ध आम्हीं कोणता अपराध, कोणतें पातक केलें आहे ? ११ तेव्हां तूं त्यांस सांग, परमेश्वर म्हणतो, कारण हेंच कीं तुमच्या पूर्वजांनीं माझा त्याग केला, ते अन्य देवांमार्गे लागले, त्यांनीं त्यांची सेवा व भजन केलें, त्यांनीं मला सोडिलें, माझें नियमशास्त्र पाळिलें नाहीं. १२ तुम्ही तर तुमच्या पूर्वजांच्यापेक्षां जास्त दुष्कर्म केलें आहे; कारण पाहा, तुम्ही सगळे आपल्या दुष्ट मनाच्या हट्टप्रमाणें वषाट असून माझें ऐकत नाहीं; १३ ह्याकरितां जो तुम्हांस ठाऊक नाहीं व तुमच्या पूर्वजांसहि ठाऊक नाहीं अशा देशांत तुम्हांस ह्या देशांतून घालवून देईन; तेथें तुम्ही रात्रंदिवस अन्य देवांची सेवा करीत राहाल; कारण मी तुम्हांवर कृपा करणार नाहीं.

१४ परमेश्वर म्हणतो, पाहा; यास्तव असे दिवस

वेदाः आहेत की ज्या परमेश्वरानें इस्त्राएल्वंशजांस भिस्तार देवांतून आणिलें त्याच्या जीविताची शपथ असें कोणी म्हणणार नाही; १५ तर ज्या परमेश्वरानें इस्त्राएल्वंशजांस उत्तर देशांतून, व ज्या देशांत त्यांस त्यांनें हाकून आणिलें होतें त्या देशांतून आणिलें, त्या परमेश्वरच्या जीविताची शपथ असें म्हणतील; कारण जी भूमि मी त्यांच्या पूर्वजांस दिली तींत त्यांस मी परत आणीन.

१६ परमेश्वर म्हणतो, पाहा, मी पुष्कळ पाप टाकण्यास बोलावीन, म्हणजे ते त्यांस पाप टाकून पकडतील; नंतर मी पुष्कळ शिकाऱ्यांस बोलावीन, म्हणजे ते प्रत्येक डोंगरावरून, प्रत्येक टेकडीवरून व खडकांच्या कपारीतून त्यांस हुसकून काडून त्यांची शिकार करतील. १७ कारण माझे डोळे त्यांच्या सर्व मार्गांवर आहेत; ते मला गुप्त नाहींत; त्यांचें दुष्कर्म माझ्या डोळ्यांपासून लपलेलें नाहीं; १८ प्रथमतः त्यांचें दुष्कर्म व त्यांचें पाप यांचें दुष्पट प्रतिफळ मी त्यांस देईन; कारण, त्यांनी आपल्या प्रेतवत् व अमंगळ मूर्तींनी माझा देश भ्रष्ट केला आहे; त्यांनी आपल्या किडसवाण्या वस्तूंनी माझे वतन भरिलें आहे. १९ हे परमेश्वर, माझ्या सामर्थ्या, माझ्या दुर्गा, संकटसमयींच्या माझ्या आत्म्या, पृथ्वीच्या दिगांतांपासून राहें तुजकडे नेऊन म्हणतील, आमच्या पूर्वजांस सोळा, निरवैक व निरुपयोगी अशा वस्तूंचाच काय तो वतनभाग मिळाला. २० मानव आपणासाठी देव बनवील काय? असल्या वस्तु तर देव नव्हत; २१ म्हणून पाहा, मी त्यांस दाखवून देईन, माझे भुजबल व पराक्रम हीं त्यांस एकदाचीं दाखवीन, म्हणजे माझे नाम परमेश्वर आहे असें ते जाणतील.

१ यहुदाचें पातक लोखंडी खचणीचें, १७ शिरकणीच्या टोकानें लिहिलें आहे; त्यांच्या हृदयपटावर, त्यांच्या वेद्यांच्या शृंगांवर खोदिलें आहे; २ कारण त्यांची संतति उंच टेकड्यांवरील शिरण्या झाडांजवळच्या वेद्या व अशेरामूर्ति यांचें स्मरण ठेविते. ३ हे माझ्या वनांतल्या पर्वतां, तुजें मित, तुजें सर्व निधि व तुझ्या सर्व सीमांच्या आंतील तुझीं उषस्थानें तुझ्या पापासुळें मी छुटीस जाऊं देईन. ४ मी

जें तुला वतन दिलें तें तुझ्या हातचें जाईल; तुला ठळक नाहीं अशा देशांत तूं आपल्या शत्रूंची सेवा करशील असें मी करीन; कारण माझा क्रोधामि तुम्हीं भडकविल्ल आहो, तो सर्वकाळ जळत राहील

५ परमेश्वर असें म्हणतो, जो इसम मनुष्यावर भिस्त ठेवितो, मानवाला आपला बाहु करितो व ज्याचें अंतःकरण परमेश्वरपासून फिरलें आहे तो शापित आहे. ६ तो वैराणांतल्या झुडपासारखा होईल; व जें कल्याण होईल तें तो पाहणार नाही; भरण्यातील रक्ष स्वळें, क्षारभूमि व निर्जन प्रदेश यांत तो वस्ती करील. ७ जो पुष्क परमेश्वरावर भाव ठेवितो, ज्याचा भाव-विषय परमेश्वर आहे तो धन्य. ८ तो जलतटाकीं खनिजेच्या वृक्षासारखा होईल, तो आपलीं मुळें नदी-तटाकीं पसरील; उन्हाची झळई येते तिला तो मिणार नाही, त्याचीं पानें हिरवीं राहतील; अवर्षणाच्या वर्षी त्याला चिंता पडणार नाही, तो फळें देण्याचें सोडणार नाही. ९ हृदय सर्वांत कपटी आहे, तें असाध्य रोगांनें प्रस्त आहे, त्याचा भेद कोणास समजतो? १० प्रत्येकास त्याच्या त्याच्या वर्तनाप्रमाणें, त्याच्या त्याच्या करणी-प्रमाणें प्रतिफळ देण्यास मी परमेश्वर हृदय चाकून पाहतो; अंतर्गाम पारखितो. ११ तित्तिर पक्षी आपण न घातलेलीं अंडीं उडवितो तसें अन्यायानें धन मिळविणाऱ्याचें आहे; तें त्याला त्याच्या आयुष्याच्या ऐन मरांत सोडून जाईल; व तो अंतीं मूर्ख ठरेल.

१२ आमच्या पवित्र स्थानाचें स्थल, सनातन काळ-पासून उच्च व वैभवी सिंहासन आहे. १३ हे परमेश्वर, इस्त्राएल्व्या आशाकंदा, तुझा त्याग करणारे सर्व कर्जात होतील; मजपासून फितणान्यांचीं नांवें धुळीवर लिहिलीं जातील; कारण परमेश्वर जो जीवत पाण्याचा झरा त्याचा त्यांनीं त्याग केला आहे. १४ हे परमेश्वर, मला बरें कर म्हणजे मी बरा होईन; मला तार म्हणजे मी तरेन; कारण तूं माझा स्तवनविषय आहेस. १५ पाहा, ते मला म्हणतात, परमेश्वराचें वचन कोटें आहे? तें पुढें देऊं वा. १६ मीं तुला अनुसरणारा तुझा वैभवंक असल्यापासून माबार घेतली नाहीं आणि

संकटाच्या दिवसाची अपेक्षा केली नाही, हें तुला ठळक आहे; जें माझ्या तोंडान निघालें तें तुझ्या दृष्टीसमोर होतें. १७ तू मला भीतिप्रद होऊं नको, विपत्काळीं तूं माझा आश्रय आहेस. १८ माझा छळ करणारे फजीत होवोत; मी फजीत न व्हावें. ते धारवे होवोत; मी धारवा न व्हावें. त्यांजवर विपत्काळ आण, दुष्टात माझानें त्यांचा नायनाट कर.

१९ परमेश्वर मला म्हणाला, ज्या वेशीनें यहुदाचे राजे येतातजातात त्या सार्वजनिक वेशींत व यरूशलेमाच्या सर्व वेशींत जाऊन उभा राहा; २० आणि लोकांस सांग, अहो यहुदाच्या राजांनो, हे सर्व यहुदा, या वेशींनीं धारणारे सर्व यरूशलेमनिवासी जनहो, परमेश्वराचें वचन ऐक. २१ परमेश्वर म्हणतो, तुम्ही आम्हाला विषयीं साधव अस; शब्दाच दिवशीं कांहीं ओझे वाहूं नका, यरूशलेमाच्या वेशींतून तें आपुलिकें नका. २२ शब्दाच दिवशीं आपल्या करांतून कांहीं ओझे बाहेर नेऊं नका; कांहीं कामधंदा करूं नका, आणि तुमच्या पूर्वाजांस मी आज्ञापिल्याप्रमाणें शब्दाच दिवस प्रवित्रपणें पाळ्य; २३ पण त्यांनीं ऐकलें नाही; त्यांनीं आपला कान दिव्य नाही; ऐकू नये व शिक्षण घेऊं नये म्हणून त्यांनीं आपली मान ताड केली. २४ तथापि परमेश्वर म्हणतो; शब्दाच दिवशीं ह्या नगराच्या वेशींतून तुम्ही कांहीं ओझे आणणारनेणट नाही आणि शब्दाच दिवशीं कांहीं कामधंदा न करितां तो प्रवित्रपणें पाळ्य; म्हणून हें तुम्ही मनापासून ऐकाळ; २५ तर असें होईल कीं दाविदाच्या सिंहासनावर बसणारे सजे व सरदार रथासुद्ध व अश्वसुद्ध होऊन आणि त्यांचे सरदार, यहुदाचे लोक व यरूशलेमनिवासी या नगराच्या वेशींतून येऊं करिताळ. २६ यहुदाच्या लष्करांतून, बन्धणीन प्रतांतून, लष्करांतून, डोंगरवटींतून व दक्षिणेतून ते येऊन इ. मबलि; यहुदलि, अजापण व धूप अर्पिताळ. असे ते परमेश्वराच्या मंदिरांत स्तूपपणें आणित्ताळ. २७ पण तुम्ही शब्दाच प्रवित्रपणें पाळ्य, शब्दाच दिवशीं ओझे वाहूं नये व यरूशलेमाच्या वेशींतून येऊं करूं नये, ही माझी आज्ञा तुम्ही ऐकणार

नाहीं तर त्याच्या वेशींत मी अग्नि पेटवीन; तो यरूशलेमाचे बाहेर जाऊन खाक करील, तो विव्णणार नाही.

१ परमेश्वरापासून जें वचन यिर्मयाला प्राप्त झालें तें हें: २ ऊठ, कुंभाराच्या घरी जा, तेथें मी तुला आपलीं वचनें ऐकवीन. ३ मी कुंभाराच्या घरी गेलों तो तो चाकावर काम करीत होता. ४ कुंभार मातीचें पात्र घडीत होता; तें त्याच्या हातीं असतांच निघवून गेलें, मग त्याला पाहिजे तसें त्यानें तिचें दुसरें पात्र घडिलें.

५ तेव्हां परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें: ६ हे इस्राएलाच्या घराण्या, या कुंभाराप्रमाणें मला तुमचें पाहिजे तें करतां येत नाही काय, असें परमेश्वर म्हणतो. हे इस्राएलाच्या घराण्या, पाहा, कुंभाराच्या हातीं माती असते तसे तुम्ही माझ्या हातीं आहां. ७ एकरें राष्ट्र अथवा राज्य समूळ उपद्रम नष्ट करीन असें मी एकदा बोललों; ८ तरी पण ज्या राष्ट्राविरुद्ध हें मी बोललों, तें आपली दुष्टता सोडील तर त्यावर जें अरिष्ट आणण्याचा माझा विचार होता त्याविषयीं मला अनुताप होईल. ९ एकाद्या राष्ट्राची अथवा राज्याची त्यागवण करून तें मी स्थापीन असें मी एकदा बोललों; १० तरी पण माझ्या दृष्टीनें जें घडितें तें करून त्यानें माझे वचन पाळिलें नाही; म्हणून त्याचें मी हित करीन म्हणून बोललों त्याविषयीं मला अनुताप होईल. ११ तर आतां यहुदाचे लोक व यरूशलेमनिवासी यांस आजून सांग: परमेश्वर म्हणतो, पाहा, मी तुम्हांवर अनर्थ योजीत आहे, तुम्हांविरुद्ध मनघुला सेजेत आहे; तुम्ही समळे आपआपल्या कुमारापासून बळ, आपल्या चालीरिती सुखाय. १२ तरी ते म्हणतात, काम उपयोग ! आम्ही आपल्या मनघुलांप्रमाणें चालणार; आम्ही सर्व आपआपलाच दुष्ट मनाच्या हठाप्रमाणें करणार.

१३ कास्तव परमेश्वर म्हणतो, राष्ट्रामध्ये चौकची करून पाहा, अज्ञ गोष्टी कोणी कधीं ऐकल्या आहेत काय ? इस्राएलाच्या कुमारीनें अति घोर कर्म केळें आहे. १४ लवानोन पर्वताच्या खिळारवरील कर्म

कधी नाहीतें होतें काय ? दुसून खाली वाहत येणारें
 वळणी आटतें काय ? १५ तरी पण माझे लोक
 मला विसरले आहेत, ते व्यर्थतेपुढें धूप जाळितात;
 त्यांनी त्यांच्या मार्गांत, त्यांच्या प्राचीन मार्गांत त्यांस
 वेळ खावयास लाविलें; मर घालून तयार न
 केलेल्या आडवाटांनी त्यांस जाण्यास लाविलें.
 १६ अशा प्रकारें ते आपला देश दहशत व निरंतरचा
 उपहास यांस पात्र करितात; त्याजवकून येणारा-
 जोणारा प्रत्येक जण विस्मित होऊन आपलें डोकें
 हल्ल्याल. १७ पूर्वेकडील वाऱ्याप्रमाणें मी त्यांस शत्रूंपुढें
 विसरीन; त्यांच्या संकटसमयीं मी त्यांजकडे पाठ
 करीन, तोंड करणार नाही.

१८ तेव्हां ते म्हणाले, चला, आपण थिर्मयाविरुद्ध
 मनसुबा करूं, कारण याजकाचें नियमशास्त्रज्ञान,
 मंत्र्याची मसळत, संदेष्ट्याचें वचन हीं त्यांस सोडणार
 नाहीत. चला, आपण त्यांच्यावर अफरोण ठेवूं, त्यांच्या
 कोणत्याहि भाषणाची पर्वा करणार नाही.

१९ हे परमेश्वरा, मजकडे लक्ष दे, मजबरोबर
 झगडणाऱ्यांची वाणी ऐक. २० मंत्र्याची फेड वाढतां
 व्हावी काय ? कारण त्यांनीं माझ्या जिवासाठीं खाडा
 खणिला आहे. तुझ्या त्यांजवरल्या रसपत्रें निवारण
 व्हावें म्हणून त्यांच्यासाठीं मध्कसी करण्यास मी
 तुजसमोर उभा राहिलों याचें स्मरण कर. २१ ह्यामुळें
 त्यांचे पुत्र दुष्काळंत सांपडूं दे, त्यांस तरवारीच्या
 तडक्यांत सांपडूं दे; त्यांच्या श्रिया अपत्यहीन व
 विचवा होवोत; मृत्यु त्यांचे पुरुष ठार करो; त्यांचे
 तक्ष लडाईत तरवारीनें पडोत. २२ तूं त्यांच्यावर
 एकाएकी सैन्य आणिलील तेव्हां त्यांच्या घरांतून
 आत्मोक्त कानीं पडो; कारण त्यांनीं मला पंकडण्यासाठीं
 खाडा खणिला आहे; माझ्या पायांसाठीं पाख मांडिले
 आहेत. २३ हे परमेश्वरा, मला मारण्याचे त्यांचे
 सर्व मनसुबे तूं जाणतोसच; त्यांच्या दुष्कर्मांची
 क्षमा करूं नको, आपल्या दृष्टीपुढून त्यांचें पातक पुसून
 टाकूं नको; म्हणजे ते तुजपुढें ठोकळ साऊन पडतील;
 तुझ्या क्रोधसमयीं त्यांची अशी वाट लक्ष.

१ परमेश्वर म्हणाला, जा, कुंभाराचें एक
 १९ मडकें विकत घे आणि आपल्याबरोबर लोकांचे
 व याजकांचे कांहीं वडील घेऊन, २ जेथें
 खापऱ्या टाकतात त्या वेशीसमोरच्या बेन-हिन्नोम
 खोऱ्यांत जा; तेथें मी तुला सांगिन तीं वचनें जाहीर
 कर. ३ असें म्हण, अहो यहुदाच्या राजांनो, व अहो
 यरुसलेमनिवासी जनांनो, परमेश्वराचें वचन ऐका; सेना-
 धीश परमेश्वर, इस्राएलचा देव म्हणतो, पाहा, या स्थला-
 वर मी अरिष्ट आणितों, त्याविषयीं जो कोणी ऐकेल
 त्याचे कान भणभणतील. ४ त्यांनीं माझा त्याग केला
 आहे, हें स्थान त्यांनीं घरक्यांचें असें मानिलें आहे;
 त्यांचे पूर्वज व यहुदाचे राजे यांस जे माहित नव्हते
 अशा अन्य देवांपुढें त्यांनीं तेथें धूप जाळिला;
 निर्दोषांच्या रक्षानें तें स्थान भरिलें; ५ आणि बाल-
 दैवताप्रीत्यर्थ आपले पुत्र होमार्पण म्हणून अर्भीत
 होम करण्यासाठीं त्यांनीं उच्चस्थानें बांधिली; अशी
 आज्ञा मी केली नव्हती, हें मी सांगितलें नव्हतें, हें
 माझ्या मनांतहि आलें नव्हतें. ६ परमेश्वर म्हणतो,
 पाहा, या कारणास्तव या स्थलास तोफेत व बेन-
 हिन्नोमाचें खोरें म्हणणार नाहीत, तर वधाचें खोरें
 म्हणतील; असे दिवस येत आहेत. ७ या स्थळीं
 यहुदा व यरुसलेम यांची मसळत मी निष्फळ करीन;
 त्यांच्या शत्रूंपुढें त्यांचा जीव घेण्यास टपणाऱ्यांच्या
 हातानें; तरवारीनें ते पडतील असें मी करीन; त्यांचीं
 प्रेतें आकाशातील पक्ष्यांस व पृथ्वीवरील शपादांस भक्ष्य
 म्हणून देईन. ८ मी हें नगर विस्मय व उषाहास यांस
 पात्र करीन; त्यावर झालेल्या सर्व आघातांमुळें त्यांजवकून
 जाणारायेणारा प्रत्येक जण विस्मित होऊन उपहास
 करील. ९ मी त्यांस त्यांच्या पुत्रांचें मांस व त्यांच्या
 कन्यांचें मांस खावयास लावीन; त्यांचे शत्रु व त्यांचा
 जीव घेण्यास टपणारे त्यांस वेडा घालितील व पेचांत
 आणतील, तेव्हां त्यांतला प्रत्येक जण आपल्या
 शेजाऱ्याचें मांस खाईल. १० मग मी मनुष्यें तुजबरोबर
 जातील त्यांच्या बोलयांसदेखत तें मातीचें मडकें फोड;

११ आणि त्यांस सांग, सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, कुंभाराच्या मडक्याचा भंग केल्यास तें नीट करितां येत नाही, तसें मी या लोकांचा व या नगराचा भंग करीन आणि पुराबवास जागा उरणार नाही इतके लोक तोफेत बसिं पुरण्यांत येतील. १२ परमेश्वर म्हणतो, हे नगर तीफेतासारखें करावें म्हणून मी हे स्थळ व यांतील रहिवासी यांचें असें करीन; १३ ज्या सर्व बरांच्या धाच्यावर त्यांनीं आकाशांतील सर्व सेनांस घूप जाळिल्य व अन्य देवांस पैयार्पणें अर्पिलीं तीं यस्त्राळेमातील धरें व यहूदांच्या राजांची धरें तोफेताच्या स्थळप्रमाणें अशुद्ध होतील.

१४ मग परमेश्वरानें विर्मयास तोफेत एयें जाऊन संवेश देण्यास पाठविलें; तेव्हां तो आळा व परमेश्वराच्या मंदिराच्या अंगणांत उभा राहून सर्व लोकांस म्हणाला, १५ सेनाधीश परमेश्वर, इजाएलचा देव म्हणतो, पाहा, मी ह्या नगरावर व त्याच्या सर्व गांवांवर जें अरिष्ट आणणार म्हणून म्हणालों तें सर्व आणीन, कारण माझी वचनें ऐकू नयेत म्हणून त्यांनीं आपलीं मान ताठ केली.

१ परमेश्वराच्या मंदिरांतल्या प्रमुख अधिपति २० इम्मेराचा पुत्र पशहूर राजक बानें विर्मया जो हा संवेश सांगत होता तो ऐकला. २ तेव्हां पशहूरानें विर्मया संवेशाखळ फटके मारिले आणि परमेश्वराच्या मंदिरांतील बरत्या बाजूच्या बन्नामीनद्वारांत खोबे होते त्यांत त्यास अडकवून ठेविलें. ३ सफळीं पशहूरानें विर्मयास खोब्यांदल काढून बाहेर आणिलें, तेव्हां विर्मया त्यास म्हणाला, परमेश्वरानें तुझें नांव पशहूर नव्हे तर मगोर-मिस्ताबीब (नोहोंकडे दहशत) ठेविलें आहे. ४ परमेश्वर म्हणतो, पाहा, तूं स्वतांस व तुझ्या सर्व इष्टमित्रांस दहशत होशील, असें मी करीन; ते आपल्या शत्रूच्या तरबारीनें पळतील, हे तुझे डोळे पाहतील; बाबेलच्या राजाच्या हातीं मी सर्व यहूदां देईन; तो त्यांस मंदिरवान करून बाबेलस नेईल व तरबारीनें बघील. ५ नगरांतले सर्व निधि, त्यांतलीं सर्व कमाई, त्यांतल्या सर्व मोळ्यांन

वस्तु व यहूदांच्या राजांचीं सर्व भांडारें मी त्यांच्या शत्रूंच्या हातीं देईन, आणि ते तीं छुटून बाबेलस घेऊन जातील. ६ हे पशहूर, तूं व तुझ्या घरांत राहणारे ह्या सर्वांना धरून नेण्यांत येईल; तूं बाबेलस जाऊन तेथें मरशील, तुला व ज्यांस तूं खोटा संवेश दिल्या त्या तुझ्या सगळ्या इष्टमित्रांला तेथेंच पुरितील.

७ हे परमेश्वरा, तूं मला फसविलें आणि मी फसलों; तूं मजहून प्रबळ असल्यामुळें विजयी झाल्यास; मी दिवसभर हसण्याचा विषय झालों आहे; जो तो माझा उपहास करितो. ८ कारण मी बोद्धे लागलों कीं जुद्धम, बळ, हे शब्द मला उचारावे लागतात आणि दिवसभर परमेश्वराचें वचन माझ्या निंदेला व अप्रतिष्ठेला कारण झालें आहे. ९ मी म्हणालों, मी त्याचें नांव काढणार नाही, यापुढें मी त्याच्या नात्यानें बोलणार नाही, तेव्हां माझ्या हाडांत कोळकेला अग्नि जळत आहे असें माझ्या हृदयाला झालें; मी स्वतांस आवरितां आवरितां बघलों, पण मला तें साधेना. १० कारण मी पुष्कळंना कुजकुजांताना ऐकतां; नोहोंकडे दहशत आहे. मला उंब लागामी म्हणून टपणारे माझे सर्व इष्टमित्र म्हणतात कीं त्यांच्याविरुद्ध गिन्न करा, आपण त्यांच्याविरुद्ध गिन्न करूं; कदाचित् तो फलेक, म्हणजे मग त्याचहून आपण प्रबळ होऊन त्याचा सूड उगवूं. ११ तरी परमेश्वर पराक्रमी वीराप्रमाणें मजबरोबर आहे, म्हणून माझा छळ करणारे टोकर खातील, ते प्रबळ होणार नाहीत; ते शहाणपणानें बागळे नाहीत म्हणून ते अत्यंत फजीत होतील; विसर न पडेल अशी त्यांनीं कायमची अप्रतिष्ठा होईल. १२ तरी हे धार्मिकांचें सत्व पाहणाऱ्या, अंतर्-यमि व हृदय पारलगाऱ्या, सेनाधीश परमेश्वरा, तूं त्यांचा सूड घेचील तो मला पाहूं दे; कारण मी आपलीं फिर्माद तुजपुढें सादर केली आहे. १३ परमेश्वरापुढें मागें गा, परमेश्वराचें स्तवन करा; कारण तो दुष्कर्यांच्या हातून दीनाचा जीव बांचवितो.

१४ मी जन्मलों तो दिवस शापित असो; माझी आई मला प्रसवली तो दिवस धन्य न होवो! १५ तुझ पुत्र झाला हे वर्तमान माझ्या बापास कळवू

त्यास फार हर्षित करणारा मनुष्य शापित असो. १६ ज्या नगरांचा विध्वंस करून परमेश्वर अनुताप पावला नाही त्यांसारखा तो मनुष्य होवो; सकाळीं आरोळी, दुपारीं रणशब्द त्याच्या कानीं पडो. १७ त्यानें मला गर्भाशयांतच मारून टाकिलें नाही; टाकता तर माझी आई माझी कबर झाली असती, तिचें गर्भस्थान सदा सगर्म राहिलें असतें. १८ मीं कष्ट व क्लेश भोगवे व माझे दिवस अप्रतिष्ठेंत घालवावे यांकरितांच मी गर्भाशयांतून बाहेर निघालों काय ?

२१ १-२ सिदकीया राजानें मल्कीयाचा पुत्र पशहूर व मासेचा पुत्र सफन्या याजक यांस यिर्मयाकडे पाठवून सांगितलें, परमेश्वराला प्रश्न कर; बाबेलचा राजा नबुखद्रेस्सर आमच्याबरोबर लढाई करित आहे, तो आमहांपासून निघून जावा म्हणून परमेश्वर कदाचित् आपल्या सर्व अद्भुत कृतींस अनुसरून आमहांशीं वर्तेल काय, असें विचार; त्या वेळीं परमेश्वराचें वचन यिर्मयाला पास झालें तें हें :

३ यिर्मया त्यांस म्हणाला, सिदकीयास तुम्ही असें सांगा: ४ इस्राएलाचा देव परमेश्वर म्हणतो, पाहा, तटाबाहेर तुम्हांस वेढा घालणारा बाबेलचा राजा व खास्दी लोक यांच्याशीं ज्या शस्त्रांनीं तुम्ही लढत आहां तीं मी उलटवीन आणि त्यांस या नगरामध्यें एकवट करीन. ५ राग, संताप व क्रोध यांनीं भरून, बाहु उभारून, बलवान् महाभुजांनं तुमच्याबरोबर मी स्वतः लढेन. ६ ह्या नगरांत राहणारीं मनुष्ये व पशु यांस मी मारीन; तीं मोठ्या मरीनें मरतील. ७ परमेश्वर म्हणतो, मग यहूदाचा राजा सिदकीया, त्याचे चाकर, व त्याच्या प्रजेतले जे कोणी मरी, तरवार व दुष्काळ यांतून बांचून या नगरांत राहतील त्यांस मी बाबेलचा राजा नबुखद्रेस्सर यांच्या हातीं, त्यांच्या शत्रूंच्या हातीं, व जे त्यांचा जीव घेण्यास टपत आहेत त्यांच्या हातीं देईन; तो त्यांस तरवारीनें मारून टाकील; तो त्यांस सोडवण्याचा नाही, त्यांजवर दयामाया करावयाचा नाही. ८ या लोकांस असें सांग, परमेश्वर म्हणतो,

पाहा, मी तुम्हांला जीवनाचा मार्ग व मरणाचा मार्ग दाखवितों. ९ या नगरांत जो राहिल तो तरवारीनें, दुष्काळानें, मरीनें मरेल; जो बाहेर जाऊन तुम्हांस वेढा घालणाऱ्या खास्यांस मिळेल तो जगेल, जीवा-निशीं तुटेल. १० कारण मीं या नगराकडे होंड केले आहे तें त्याच्या वाईटासाठीं, त्याच्या बऱ्यासाठीं नव्हे; असें परमेश्वर म्हणतो; तें बाबेलच्या राजाच्या हातीं जाईल, तो त्याला आग लावून देईल.

११ यहूदाच्या राजघराण्याविषयीं परमेश्वराचें वचन एकाः १२ परमेश्वर म्हणतो, हे दावीदघराण्या, रोज सकाळीं इनसाफ कर, जुलूम्याच्या हातांतून लुबाडलेल्यांस सोडीव; नाही तर तुझ्या कर्माच्या दुष्टतेमुळे माझा संताप अग्नीसारखा भडकेल. तो कोणाच्यानें विझवणार नाही. १३ परमेश्वर म्हणतो, अगे खोऱ्यांतील व पठारावरील रहिवाशिणीः पाहा, जे तुम्ही म्हणतां कीं अम्हांवर कोण चढाई करून येईल, आमच्या वस्तीत येण्याची कोणाची छाती आहे, त्या तुमच्या-विरुद्ध मी आहें. १४ परमेश्वर म्हणतो, तुमच्या करणीच्या फळाप्रमाणें मी तुमचा समाचार घेईन; तिच्या वनांत मी अभि पेटवीन, तो तिच्या आसपासचें सगळें भस्म करील.

२२ १ परमेश्वर म्हणाला, यहूदाच्या राजाच्या घरीं खालीं जा, आणि तेथें हें वचन बोल.

२ असें म्हणः दाविदाच्या सिंहासनावर बसणाऱ्या यहूदाच्या राजा, तूं, तुझे दास व या वेशींनीं येजा करणारे तुझे लोक असे तुम्ही परमेश्वराचें वचन एका. ३ परमेश्वर म्हणतो, तुम्ही न्यायनिवाडा करा; जुलूम्याच्या हातांतून लुबाडलेल्यांस सोडवा; परका, पोरका व विधवा यांचा अन्याय करूं नका; त्यांस उपद्रव करूं नका; या स्थळीं निर्दोष रक्त पाहूं नका; ४ तुम्ही खरोखर असें कराल तर दाविदाच्या सिंहासनावर बसणारे राजे, त्यांचे सेवक व त्यांचे लोक रथारूढ व अश्वारूढ होऊन या मंदिराच्या वेशींनीं येजा करतील. ५ परमेश्वर म्हणतो, माझी शपथ, तुम्ही हीं वचनें ऐकलीं नाहीत तर हें मंदिर ओस पडेल. ६ कारण

यहूदाच्या राजवराण्याविषयी परमेश्वर म्हणतो, तूं मला मिलाद, ल्बानोनाचें शिखर असें आहेस; मी तुला खातरिनें ओसाड भूमीसारखें, निर्जन नगरसारखें करीन. ७ मी तुजविरुद्ध विवंचक, त्यांच्या शस्त्रांनिशीं सिद्ध करीन; ते तुझे निवडक गंधसरू तोडून अर्पित टाकतील. ८ बहुत राष्ट्रांतील लोक या नगराजवळून जातील; ते एकमेकांस म्हणतील कीं परमेश्वरानें या भोवत्या नगराचें असें कां केलें? ९ तेव्हां ते उत्तर देतील कीं त्यांनीं आपला देव परमेश्वर याचा करार मोडिला व अन्य देवांस भजून त्यांची सेवा केली म्हणून.

१० मृतासाठीं रई नका, त्याकरितां शोक करूं नका; तर देशांतर करणा-यासाठीं आक्रोश करा; कारण तो परत येणार नाही, त्याला त्याच्या जन्मभूमीचें पुनः दर्शन होणार नाही. ११ यहूदाचा राजा योशीया याचा पुत्र शल्छेम हा आपला बाप योशीया याच्या जागीं राजा होऊन या ठिकाणाहून गेला त्याजविषयीं परमेश्वर म्हणतो, तो येथें कधीं परत येणार नाही; १२ तर जेथें त्याला बंदिवान करून नेलें आहे तेथेंच तो अरेल; या देशाचें दर्शन त्याला पुनः होणार नाही.

१३ जो आपलें घर अधर्मानें बांधितो, आपल्या माण्या अन्यायानें उभारितो, आपल्या शेजाऱ्याकडून फुट्ट सेवा घेतो, त्याला वेतन देत नाही, तो हाय-हाय करणार. १४ तो म्हणतो, मी आपल्यासाठीं विस्तीर्ण घर व लांबरुंद माण्या बांधीन; तो त्याला बहुत खिडक्या पाडितो; त्यानें घरास गंधसरूची तफपोशी केली आहे, हिंगुळाचा रंग दिला आहे. १५ तूं गंधसरूची शेखी मिरवितोस म्हणून तूं राजा ठरशील काय? तुझा बाप खातपीत व धर्मन्याय करीत नसे काय? तेव्हां त्याचें बरें चाललें होतें. १६ दीनदुबळ्यांचा तो न्यायनिवाडा करी तेव्हां त्याचें बरें चाललें होतें. परमेश्वर म्हणतो, हेंच मला जाणणें नव्हे काय? १७ तरी पण केवळ निर्दोष्यांचा रक्षपात, सुखमजबरी व अन्याय्य धनप्राप्ति यांकडे तुझे डोळे व मन हीं लागलीं आहेत. १८ ह्या-

१ याचें नांव २ राजे २३:३० येथें यहोअह्राज असें दिलें आहे; १ इतिहास ३:१५ ताहून पाहा.

करितां यहूदाचा राजा योशीया याचा पुत्र यहोयाकीम याच्याविषयीं परमेश्वर म्हणतो, अहारे माझ्या भावा, अहागे माझ्या बहिणी, असें म्हणून कोणी त्याजविषयीं विलाप करणार नाहीत; अहारे माझा धनी, अहारे त्याची थोरवी, असें म्हणून त्याजविषयीं कोणी विलाप करणार नाहीत. १९ गाडवाच्या मूटमाती-सारखी त्याची मूटमाती होईल; त्याचें शव यरूश-लेमाच्या वेशीबाहेर ओडीत नेऊन फेकून देतील.

२० ल्बानोनावर चढून आक्रोश कर; बाशानांत हेल काढून रड; अचारीमाहून आरोळी कर; कारण तुझे सर्व बळम भंगले आहेत. २१ तुझी सुखसोय असतां मी तुजबरोबर बोललों तेव्हां तूं म्हणालीस, मी ऐकावयाची नाही. माझें म्हणणें ऐकूं नये ही लहानपणा-पासून तुला खोड आहे. २२ बारा तुझ्या सर्व मेंढपाळ्यांस उघडून लावील, तुझे बळम बंदिवान होतील; तेव्हां तूं आपल्या सर्व दुष्टतेमुळें लुब्धित व फजीत होशील. २३ अगे ल्बानोनवासीनी, गंधसरूवर चरटें करणाऱ्ये, तुला तिडका येतील; प्रसूत होणाऱ्या स्त्रीप्रमाणें तूं वेणा देखील तेव्हां तूं कशी घापा टाकशील! २४ परमेश्वर म्हणतो, माझ्या जीवितानी शपथ, यहूदाचा राजा यहोयाकीम याचा पुत्र कोन्या माझ्या उजव्या हातांतील मुद्रिकेसारखा असला तरी तेथून मी तुला काढून फेकून देईन. २५ तुझा जीव घेण्यास टपणाऱ्यांच्या हातीं, तुला ज्यांची भीति आहे त्यांच्या हातीं, नाबेलना राजा नबुखद्रेस्सर याच्या हातीं, खार्यांच्या हातीं मी तुला देईन. २६ मी तुला व तुझ्या जन्म देणाऱ्या आईला तुमची जन्मभूमि नव्हे अशा देशांत फेकून देईन; तेथें तुम्ही मराल. २७ ज्या देशांत परत येण्याची ते वांच्छा करितील त्यांत ते परत येणार नाहीत. २८ ह्या कोन्या तुच्छ फुट्ट्या पात्रासारखा माणूस आहे काय? तो नापसंत पात्र आहे काय? त्याला व त्याच्या संतानाला माहीत नाही अशा देशांत त्यांस कां फेकून

१ याचें नांव अ० २४:१ व १ इतिहास ३:१६ येथें यकोन्या आणि २ राजे २४:६, ८ येथें यहोयाकीम असें दिलें आहे.

दिलें आहे? २९ अगे पृथ्वी, अगे पृथ्वी, अगे पृथ्वी, परमेश्वराचें वचन ऐक ३० परमेश्वर म्हणतो, हें लिहून ठेवा की हा मनुष्य निर्वास आहे, हा मनुष्य आपल्या सर्व ह्यातीत उत्कर्ष पावावयाचा नाही; कारण दाविदाच्या सिंहासनावर बसून यहुदावर राज्य करण्याचें यश त्याच्या वंशांतील कोणाला कधी मिळणार नाही.

१ जे मॅडपाळ माझ्या कुरणांतल्या कळपाचा नाश करितात व त्यास विखरितात ते हाय-हाय करितील असें परमेश्वर म्हणतो. २ ह्यामुळें माझ्या लोकांस चारणाच्या मॅडपाळांविषयीं इस्त्रा-एलाचा देव परमेश्वर म्हणतो, तुम्ही माझा कळप विखरिला आहे, त्यास हाकून लाविलें आहे, त्याचा समाचार घेतला नाही; पाहा, मी तुमच्या कर्मांचा अनिष्ट परिणाम तुम्हांवर आप्तून तुमचा समाचार घेईन असें परमेश्वर म्हणतो. ३ मी ज्या ज्या देशांत आपला कळप हाकून लाविला त्या त्या देशांतून त्याचा अवशेष जमा करीन व त्यांस त्यांच्या मॅडवाड्यांत परत आणीन, म्हणजे ते फलद्रूप होऊन वृद्धि पावतील. ४ मी त्यांचवर मॅडपाळ नेमीन, ते त्यांस चारितील, म्हणजे ते पुढें भिणार नाहीत, घाबरणार नाहीत, कमी होणार नाहीत, असें परमेश्वर म्हणतो.

५ परमेश्वर म्हणतो, पाहा, मी दाविदाकरितां एक धार्मिक अंजुर उगववीन; तो राजा होऊन राज्य करील, तो सुन्नतेचें वागेल, देशांत धर्मन्याय करील, असे दिवस येत आहेत. ६ त्याच्या काळीं यहुदा सुरक्षित होईल, इस्राएल निर्भय वसेल, व जें नांव त्याला देतील तें हें: परमेश्वर आमची धार्मिकता. ७ परमेश्वर म्हणतो, यास्तव पाहा, असे दिवस येत आहेत कीं त्यांत ज्या परमेश्वरानें इस्राएलवंशजांस मिसर देशांतून आणिलें त्याच्या जीविताची शपथ असें म्हणणार नाहीत; ८ तर उत्तर देशांतून व ज्या ज्या देशांत इस्राएल घराण्याच्या संतानाला हाकून लाविलें होतें त्यांतून ज्यानें त्यांस आणिलें त्या परमेश्वराच्या जीविताची शपथ, असें म्हणतील व ते स्वतांच्या देशांत राहतील.

९ संदेष्ट्यांविषयीं: माझे हृदय माझ्या ठायीं भ्रम झालें आहे; माझीं सर्व हातें भरबर कांपत आहेत; परमेश्वर व त्याचीं पवित्र वचनें मांमुळें मी मळ्यासारखा, द्रक्षारसानें मस्त झालेल्या मनुष्यासारखा झालों आहे.

१० कारण जारकर्म्यांनीं देश व्यापिला आहे; शापांमुळें भूमि शोक करीत आहे; रानांतील कुरणें वाळीं आहेत; लोकांची गति वाईट आहे, त्यांचा पराक्रम म्हटला तर अधर्म; ११ कारण संदेष्टा व याजक हे दोषेहि भ्रष्ट आहेत; माझ्या मंदिरांत देखील मला त्यांचें दुष्कर्म दिसून आलें आहे, असें परमेश्वर म्हणतो.

१२ ह्यामुळें अंधारांतल्या निसरण्या जागांप्रमाणें त्यांचा मार्ग त्यांस होईल, ते ढकळले जाऊन त्यांत पडतील; कारण मी त्यांच्यावर अरिष्ट, त्यांची खबर घेण्याचा वर्षकाळ, आणीन असें परमेश्वर म्हणतो.

१३ शमरोनांतील संदेष्ट्यांच्या ठायीं मी मूर्खपणा पाहिला आहे; त्यांनीं बालद्वैताच्या नांवांनें भाषणें करून माझे लोक इस्राएल यांस बहकविलें आहे. १४ यरूशलेमांतल्या संदेष्ट्यांच्या ठायींहि मी एक घोर प्रकार पाहिला आहे; ते जारकर्म करितात व लबाडीनें चालतात; ते दुष्कर्म्यांचे हात असे दृढ करितात कीं त्यांतला कोणी आपल्या दुष्कर्मांपासून वळत नाही; ते सर्व मला सदोमासारखे झाले आहेत, व त्याचे रहिवासी गमोरासारखे झाले आहेत.

१५ याकरितां सेनाधीश परमेश्वर संदेष्ट्यांविषयीं म्हणतो, पाहा, मी त्यांस खावयास कहुदवणा व व्यावयास विष देईन, कारण यरूशलेमाच्या संदेष्ट्यांपासून अधर्म निघून देशभर पसरला आहे. १६ सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, तुम्हांस संदेश देणाऱ्या संदेष्ट्यांचीं वचनें ऐकू नका, ते तुम्हांला फसवितात; ते आपल्याच मनाप्रमाणें दृष्टांत सांगतात, परमेश्वराच्या मुखांतला सांगत नाहीत.

१७ मला तुच्छ मानणाऱ्यांस ते म्हणत राहतात कीं परमेश्वर बोलला आहे: तुम्हांस शांति प्राप्त होईल; आपल्या अंतःकरणाच्या दृष्टांप्रमाणें चालणाऱ्या सर्वांस ते म्हणतात कीं तुम्हांवर कांहीं अरिष्ट येणार नाही.

१८ कारण त्यांच्यापैकीं परमेश्वराचा शब्द ओळखणारा व ऐकणारा असा त्यांच्या मंत्रिमंडळांत कोण होता ?

माझ्या वचनाकडे लक्ष देऊन तें कोणी ऐकलें ?
 १९ पाहा, परमेश्वरापासून त्यांचे कोषरूप तुफान सुटलें
 आहे; गरगर फिरणारी वावटळ दुष्टांच्या डोक्यावर
 आढळेल. २० परमेश्वर आपले कार्य करीपर्यंत, आपला
 मनोदय पूर्ण करीपर्यंत, त्याचा संताप फिरावयाचा
 नाही; पुढील काळी तुम्हांला हें चांगलें समजेल. २१ मी
 ह्या संदेशांस पाठविलें नाहीं तरी ते धावत सुटले;
 मी त्यांजबरोबर बोललों नाहीं तरी त्यांनीं संदेश दिल्य;
 २२ पण ते माझ्या मंत्रिमंडळांत असते तर त्यांनीं
 माझीं वचनें माझ्या लोकांस विदित केलीं असतीं आणि
 त्यास त्यांच्या दुष्ट मार्गांतून व त्यांच्या कर्मांच्या दुष्टते-
 पासून फिरविलें असतें. २३ परमेश्वर म्हणतो, मी
 जवळचा मात्र देव आहे आणि दूरचा देव नव्हे काय ?
 २४ परमेश्वर म्हणतो, माझ्या दृष्टीस पडणार नाहीं
 अशा गुप्त स्थळीं कोणास लपता येईल काय ? मी
 आकाश व पृथ्वी व्यापून राहत नाहीं काय ? असें
 परमेश्वर म्हणतो. २५ मी स्वप्न पाहिलें आहे, स्वप्न
 पाहिलें आहे, असें म्हणून माझ्या नांवानें असत्य
 संदेश देतात; ते संदेशे काय बोलतात तें मी ऐकलें
 आहे. २६ माझ्या नांवानें असत्य संदेश देणारे ते
 संदेशे आपल्या मनांतलें कपट संदेशरूपानें कथन
 करितात, हे कोठवर चालणार ? २७ त्यांचे पूर्वज
 बालदैवतासुद्धे माझे नाम विस्मले, म्हणें ते आपलीं
 स्वप्नें एकमेकांस सांगून माझ्या लोकांस माझे नाम
 विसरावयासो लावितील अशीं झालीं कल्पना आहे.
 २८ कोणा संदेश्यानें स्वप्न पाहिलें असेल तर तें तो
 कथन करी; माझे वचन कोणाजवळ असेल तर संपाळा
 स्मरून तो तें माझे वचन सांगे. गन्दापुढें पंढा तो
 काय ? असें परमेश्वर म्हणतो. २९ परमेश्वर म्हणतो,
 माझे वचन अग्नीसारखें, खडकाळा फोडून तुकडेतुकडे
 करणाऱ्या हातोड्यासारखें नव्हे काय ?

३० ह्यामुळे पाहा, जे संदेशे एकमेकांपासून माझीं
 वचनें चोरून घेतात त्यांच्याविरुद्ध मी आहे. ३१ पाहा,
 जे आपली जीभ चालवून म्हणतात कीं हें देवांचें वचन
 आहे, त्यांच्याविरुद्ध मी आहे, असें परमेश्वर म्हणतो,

३२ परमेश्वर म्हणतो, पाहा, जे संदेशे खोटीं स्वप्नें
 संदेश म्हणून सांगतात त्यांच्याविरुद्ध मी आहे; ते
 माझ्या लोकांस आपल्या लबाडीनें व आपल्या अमर्याद
 भाषणांनें बहकवितात; मी तर त्यांस पाठविलें नाहीं व
 आह्वापिलेंहि नाहीं; ते या लोकांचें निलकूल हित करित
 नाहींत, असें परमेश्वर म्हणतो. ३३ जेव्हां हे लोक, अमर
 एकदा संदेश किंवा याजक तुला विचारील कीं परमे-
 श्वराचें भारी वचन काय आहे ? तेव्हां त्यांस म्हण,
 तुम्ही भारी आहां आणि मीच तुम्हांस टाकून देईन
 असें परमेश्वर म्हणतो. ३४ कोणी संदेश, याजक किंवा
 लोकांतला कोणी, परमेश्वराचें भारी वचन, हे शब्द
 उचारील तर मी त्या माणसाला व त्याच्या
 घराण्याला शिक्षा करीन. ३५ तर तुम्हांपैकीं एकांनें
 आपल्या शेजाऱ्याला व आपल्या बांधवाला म्हणावें,
 परमेश्वरानें काय उत्तर केलें ? परमेश्वर काय
 बोलला ? ३६ तुम्ही यापुढें, परमेश्वराचें भारी
 वचन, असें म्हणूं नये, कारण प्रत्येकाचें वचन त्याला
 स्वताला भारी आहे; तुम्ही तर जीवत देवाचीं,
 सेनाधीश परमेश्वर आमच्या देव याचीं, वचनें विपरीत
 केलीं आहेत. ३७ तूं संदेश्याला विचार कीं परमेश्वरानें
 तुला काय उत्तर दिलें ? परमेश्वर काय बोलला ?
 ३८ तरी पण परमेश्वराचें भारी वचन असेंच तुम्ही
 बोलत राहाल तर, परमेश्वर म्हणतो, ज्या अर्थी तुम्ही
 परमेश्वराचें भारी वचन हे शब्द बोलत राहता व तुम्ही,
 परमेश्वराचें भारी वचन, हे शब्द बोलू नका म्हणून
 मी तुम्हांस सांगून पाठविलें, ३९ त्या अर्थी पाहा, मी
 तुम्हांला अगदीं विसरेन, मी तुम्हांस आणि जे नगर
 तुम्हांस व तुमच्या पूर्वजांस दिलें त्यांस माझ्या नजरे-
 समोरून झुगारून देईन; ४० आणि तुम्हांस सर्वकाळचा
 कलंक लावीन; जिचा कधी विसर पडणार नाहीं
 अशी तुमची सतत अप्रतिष्ठा करीन.

२४

१ यहोयाकीम याचा पुत्र यकोन्या जो यहूदा-
 चा राजा त्यास व यहूदाचे सरदार, कारागीर व
 लोहार यांस नबुखद्रेस्सरांनें धरून यरुशलेमांतून

बाबेलस नेल्यानेतर परमेश्वरानें मला हें दाखविलें; पाहा, परमेश्वराच्या मंदिरासमोर अंजिराच्या दोन टोपल्या ठेविल्या होत्या. २ एका टोपलीत पहिल्या बाराच्या अंजिरासारखे फार चांगले अंजीर होते; दुसऱ्या टोपलीत फार वाईट अंजीर होते, एवढे की ते खावयाजोगे नव्हते. ३ परमेश्वर मला म्हणाला, विर्मया, तुला काय दिसतें? मी म्हणालों, अंजीर; चांगले ते फार चांगले आहेत आणि वाईट ते फार वाईट आहेत, एवढे की ते खावयाजोगे नाहीत. ४ मग परमेश्वरानें वचन मला प्राप्त झालें की ५ इस्राएलाचा देव परमेश्वर म्हणतो, या ठिकाणाहून यहुदाचे मंदिवान केलेले जे लोक मी खास्यांच्या देशी पाठविले आहेत त्यांस या चांगल्या अंजिरांप्रमाणें मी समजेन. ६ मी त्यांवर कृपादृष्टि करीन; आणि त्यांस या देशीं वरत आणीन; त्यांस उभारीन, पाहून टाकणार नाही; त्यांची लगवंड करीन, त्यांस उपद्रव टाकणार नाही. ७ मी परमेश्वर आहे असें मला ओळखणारें हृदय मी त्यांस देईन; ते माझे लोक होतील व मी त्यांचा देव होईन; कारण ते आपल्या मनापासून मजकडे वळतील. ८ परमेश्वर खरोखर म्हणतो, खावयाजोगे नाहीत असे जे वाईट अंजीर आहेत त्यांप्रमाणें यहुदाचा राजा सिदकीया व त्याचे सरदार, आणि या देशांत राहिलेले व मिसर देशांत बस्ती करून राहिलेले यरूशलेमाचे अवशिष्ट लोक यांचें मी करीन; ९ त्यांचें वाईट होईल; पृथ्वीवरल्या सर्व राष्ट्रांना दहशत पोहंचेल असें मी त्यांचें करीन; आणि जेथें मी त्यांस हाकून देईन तेथें ते अपशब्द व लोकप्रवाद, निंदा व शाप यांचे विषय होतील; १० आणि मी त्यांच्यामध्ये तरवार, दुष्काळ व मरी पाठवीन, अशीं कीं जो देश मी त्यांस व त्यांच्या पूर्वजांस दिला त्यांतून त्यांचा नायनाट होईल.

जें वचन प्राप्त झालें तें हें: २ विर्मया संदेष्ट्यानें यहुदाचे सर्व लोक व सर्व यरूशलेमियाधी यांलां सांगितलें कीं ३ यहुदाचा राजा आमोनाचा पुत्र योशीया याच्या कारकीर्दीच्या तेराव्या वर्षापासून आजवर तेव्हात वर्षे परमेश्वरानें वचन मला प्राप्त होत असून तें मी तुम्हांस सांगत आलों, मोठ्या निकडीनें सांगत आलों; तरी तुम्हीं तें ऐकलें नाही. ४ परमेश्वर आपले सर्व सेवक जे संदेष्टे त्यांस तुम्हांकडे पाठवीत आला, मोठ्या निकडीनें पाठवीत आला; तरी तुम्हीं ऐकलें नाही, आपला कान लाविला नाही. ५ ते म्हणाले, तुम्ही सगळे आपल्या कुमार्गापासून, आपल्या कर्मांच्या दुष्टतेपासून फिरा, म्हणजे परमेश्वरानें तुम्हांस व तुमच्या पूर्वजांस जो देश युगानुयुग दिला आहे त्यांत तुम्ही राहाल; ६ अन्य देवांची सेवा करण्यस व त्यांचें भजनपूजन करण्यस त्यांच्यामार्गे जळून नका, म्हणजे तुम्ही आपल्या हातच्या कृतीनें मला संतप्त आणणार नाही व मी तुमचें वाईट करणार नाही. ७ तरी आपल्या हातच्या कृतीनें मला संताप आणून असलें नुकसान करून घ्यावें म्हणून तुम्ही माझे ऐकत नाही, असें परमेश्वर म्हणतो. ८ यास्तव सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, तुम्हीं माझीं वचनें ऐकलीं नाहीत, ९ म्हणून पाहा, मी उत्तरेकडील सर्व राष्ट्रां व माझा सेवक बाबेलचा राजा नबुखद्रेस्सर याला बोळवून आणितों, असें परमेश्वर म्हणतो; त्यांस या देशावर, त्यांतील रहिवास्यांवर आणि आसपासच्या या सर्व राष्ट्रांवर आणितों. मी त्यांचा अगदीं नाश करून तीं विस्मयास व उपहासास पात्र आणि कायमची उजाड करीन. १० त्यांमधून आनंदाचा व उल्लासाचा शब्द, नवऱ्याचा व नवरीचा शब्द, जात्याचा आवाज व दिव्याचा प्रकाश हीं नाहीतशीं करीन; ११ हा सगळा देश वैराग्य आणि विस्मयाला कारण होईल; आणि हीं राष्ट्रे सत्तर वर्षे बाबेलच्या राजांचें दास्य करतील. १२ तथापि सत्तर वर्षे भरल्यावर असें होईल कीं बाबेलचा राजा, तेथील लोक व खास्यांचा देश यांस त्यांच्या दुष्कर्मांचें प्रतिफल मी देईन व ती देश कायमचा जोसाड करीन, असें परमेश्वर म्हणतो. १३ मी त्या देशाविषयीं जीं

२५

१ यहुदाचा राजा योशीयाचा पुत्र यहोयाकीम याच्या कारकीर्दीच्या चौथ्या वर्षी, म्हणजे बाबेलचा राजा नबुखद्रेस्सर याच्या कारकीर्दीच्या पहिल्या वर्षी यहुदाच्या सर्व लोकांविषयीं विगीयाला

बचने बोललो आहे, आणि सर्व राष्ट्रांविषयी विर्मयाने या संदेशामांचा जें लिहून ठेविलें आहे त्याप्रमाणें सर्व कांहीं त्या देशावर आणीतः १४. त्यांच्याकडूनहि अनेक राष्ट्रे व बोर राजे दास्य करवून घेतील; मी त्यांच्या कृतीप्रमाणें व त्यांच्या हातच्या कर्माप्रमाणें त्यांस प्रतिफल देईन.

१५ परमेश्वर, इस्राएलाचा देव, मला म्हणाला कीं, माझ्या हातून संतापसमः द्राक्षारसाचा हा पेला घे व ज्या सर्व राष्ट्रांकडे मी तुला पाठवितों त्यांस तो पाज; १६ म्हणजे ते तो पितील, आणि त्यांच्यामध्ये मी तरवार पाववीन. तिच्यामुळे ते तेथें भोकांच्या खातील व वेढे बनतील. १७ तेव्हां परमेश्वरच्या हातून मी तो पेला घेतला व ज्या राष्ट्रांकडे परमेश्वरानें मला पाठविलें त्या सर्वांस तो पाजिला; १८ म्हणजे मरु-क्षेत्रां व गडदुर्गांचीं नगरें हीं उच्चस्त व्हावीं आणि राजे व सरदार विस्मय, उपहास व श्राप यांचे विषय व्हावे म्हणून त्यांस तो पाजिला; आणि त्यांचीं तशीं स्थिति आहे. १९ मिसर देशाचा राजा, फारो, राजे सेवक, यांचे सरदार व त्यांचे सर्व लोक यांस; २० सर्व मिश्री जमांस, उस देशातील सर्व राजांस आणि पलिष्टी देशातील अदक्योन, गब्जा, एफोन व अद्रोदेशाचे अक्योन यांच्या सर्व राजांस, २१ अदोम, मवात्र व अम्मोनी लोक यांस, २२ सभे व सीडेन यांचे सर्व राजे व समुद्रापलीकडील देशांचे राजे यांस, २३ ददान, तेमा, बुष व केसांची चौघे काढणारे या सर्वांस, २४ अरबस्तानांतले सर्व राजे व बानान वसणाऱ्या सर्वां शिथ जतींचे सर्व राजे यांस, २५ जित्री, एलाय व मेदी यांच्या सर्व राजांस, २६ परस्परपासून दूर व जकळ असलेले उत्तरेकडचे सर्व राजे व यां मूळखबर असलेलीं पृथ्वीवरचीं सर्व राज्यें, यांस तो पेला पाजिल्ल. यांच्यामामगून शेशखचा राजाहि तो पिईल. २७ सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलाचा देव म्हणतो, तूं त्यांस सांग, मी तुम्हांमध्ये तरवार पाठवितों म्हणून प्या, मस्त व्हा, वाति करा, पडा, पुनः उठू नका, २८ जर

१ अध्यायः बाबेला (५१:४१ पाहा)

ते तुज्या हातून तो पेला घेऊन पिण्यास अमान्य झाले तर त्यांस सांग, सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, तुम्हांला तो प्यावाः लगेलच. २९ कारण पाहा, ज्या नगराला मी आपलें नाम दिलें आहे त्यावरहि मी अनिष्ट आणितों; तर तुम्ही अगदीं शिक्षेवांचून राहाल काय ? तुम्हांस शिक्षा झाल्यावांचून राहणार नाही, कारण पृथ्वीच्या सर्व रहिवाशांस मारण्यासाठीं मी तरवार बोलावीत आहे, असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो. ३० यास्तव तूं त्यांस ह्या सर्व बचनांचा संदेश सांग; त्यांस असें सांग कीं परमेश्वर उच्चस्थलावरून गर्जना करील; तो आपल्या पवित्र निवासांतून शब्द उच्चारील; तो आपल्या कळपा-नर गर्जना करील; द्रक्षें तुझिणाऱ्यांप्रमाणें तो पृथ्वीच्या सर्व रहिवाश्यांविष्वद आरोळी करील. ३१ पृथ्वीच्या दिग्तापयंत हा गोंगाट पोहंचला आहे; कारण मी परमेश्वर पृथ्वीची प्रतिवाद करित आहे, मी सर्व मातृबजातींमोडर वाद खालीत आहे, व तुष्टांस तंरवातीच्या अस्वाधीन करित आहे असें परमेश्वर म्हणतो.

३२ सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, पाहा, राष्ट्रराष्ट्रांतून अनिष्ट फिरत आहे, पृथ्वीच्या अति दूरच्या प्रदेशांतून मोठें तुफान उडवेल. ३३ त्या दिवशीं परमेश्वरानें सहा-रिलेले, पृथ्वीच्या या टोकापासून त्या टोकापर्यंत पडून राहतील; त्यांकहितां कोणी श्नेक करणार नाही, त्यांस कोणी उचळणार नाही, पुरणार नाही; ते भूमीला खत होतील. ३४ मेंढपाळी, हायहाय करा, ओरडा; कळपांचे प्रमुखहो, राखत लोव्य; कारण तुमच्या कक्षांचे दिवस भरले आहेत, मोलवान भाडें पडून भंगतें तसें तुम्ही पडाल; अशी मी तुमची दाणादाण करीन. ३५ मेंढपाळांस पळवयाला मार्ग राहणार नाही, कळपांचे प्रमुख निभाकणार नाहीत. ३६ मेंढपाळांची आरोळी ऐका ! कळपाच्या प्रमुखांची हायहाय ऐका ! कारण परमेश्वर त्यांचें कुरण उच्चस्त करित आहे. ३७ परमे-श्वराच्या संतप्त कोषामुळे शान्तिमय कुरणें साममूस झालीं आहेत. ३८ तरुण सिंहाप्रमाणें त्यांन आपली जाळी सोडिली आहे; हेड देणाऱ्या तरवारीनें

त्याच्या क्रोधाच्या संतापाने त्यांचा देश उजाड झाला आहे.

२६ यद्ददाचा राजा योशीयाचा पुत्र यद्दोश-कीम याच्या कारकीर्दीच्या आरंभी परमेश्वरापासून हे वचन प्राप्त झाले: २ परमेश्वर म्हणतो, परमेश्वराच्या मंदिराच्या अंगणात उभा राहा, व यद्ददाच्या सर्व नगरांतून जे परमेश्वराच्या मंदिरात भजन-पूजन करण्यास येतात त्यांस जे शब्द बोलण्याची मी तुला आज्ञा केली आहे ते सर्व त्यांस सांग, एक शब्दहि गाऊ नको. ३ न जाणो ते कदाचित् ऐकतील व त्यांतला प्रत्येक जण आपल्या कुमार्गापासून फिरेल, म्हणजे मग त्यांच्या कृतीच्या दुष्टतेमुळे त्यांजवर जें अनिष्ट आणण्याचें मी योजिलें आहे त्याविषयी मला अनुताप होईल. ४ त्यांस सांग की परमेश्वर असें म्हणतो, तुम्ही माझे ऐकणार नाही, मी तुम्हांपुढे ठेविलेल्या नियमाप्रमाणें तुम्ही चालणार नाही, ५ माझे सेवक जे संघेरे त्यांस मी मोठ्या निकडीनें तुम्हांकडे पाठविलें असतां त्यांचें तुम्ही ऐकलें नाही, त्यांची वचनें आतां तुम्ही ऐकणार नाही; ६ तर मी हें मंदिर शिलोसारखें करीन, आणि हें नगर पृथ्वीवरील सर्व राष्ट्रांना ज्ञापमूलक करीन. ७ ही वचनें परमेश्वराच्या मंदिरांत विर्मयाला बोलतांना याजकांनीं, संदेष्ट्यांनीं व सर्व लोकांनीं ऐकले. ८ तीं वचनें सर्व लोकांना कळवावी म्हणून विर्मयास परमेश्वरानें सांगितलें होतें; तीं सर्व त्यानें बोलण्याची संपविल्यावर याजकांनीं, संदेष्ट्यांनीं व सर्व लोकांनीं विर्मयास पकडून म्हटलें, तूं मलाच पाहिजेस. ९ हें मंदिर शिलोप्रमाणें होईल व हें नगर उजाड व निर्जन होईल असा संदेश तूं परमेश्वराच्या नामानें कां दिला? मग सर्व लोक परमेश्वराच्या मंदिरांत विर्मयाच्या भोवतीं जमले.

१० हें ऐकल्यावर यद्ददाचे सरदार राजयुद्दांत परमेश्वराच्या मंदिरांत आले व परमेश्वराच्या मंदिराच्या नवीन द्वाराच्या देवडीत बसले. ११ तेव्हां याजक व संघेरे सरदारांस व सर्व लोकांस म्हणाले, हा मनुष्य

मरणदास पात्र आहे, कारण या नगरावरिद्ध यानें संदेश दिला तो तुम्ही आपल्या कानांनीं ऐकला आहे. १२ मग विर्मया सर्व सरदारांस व सर्व लोकांस म्हणाला, जीं संदेशवचनें तुम्ही ऐकलीं तीं सारे या मंदिरावरिद्ध व या नगरावरिद्ध सांगावीं म्हणून परमेश्वरानें मला पाठविलें. १३ यास्तव आतां तुम्ही आपले मागे व आपलीं कर्मे सुधारा, परमेश्वर तुमचा देव याची वाणी तुम्ही ऐका, म्हणजे तुम्हांवर जें अरिष्ट आणीन असें परमेश्वर बोलला त्याविषयी त्यास अनुताप होईल. १४ माझ्याविषयी म्हणाल तर पाहा, मी तुमच्या हातीं आहे; तुम्हांला बरे व नीट दिलेल तसें माझे करा. १५ एवढें मात्र पकें समजा कीं तुम्ही मला जिवें माराल तर तुम्ही आपणांवर, ह्या नगरावर व मांतील रहिवास्यांवर निर्दोष रक्त पाडिल्याचा दोष आणाल; कारण वास्तविक हीं सर्व वचनें तुमच्या कानांनीं पडावीं म्हणून परमेश्वरानें मला तुम्हांकडे पाठविलें आहे. १६ तेव्हां सरदार व सर्व लोक याजकांस व संदेष्ट्यांस म्हणाले, हा मनुष्य मरणदास पात्र नाही; कारण परमेश्वर आमचा देव याच्या नामानें तो आम्हांबरोबर बोलला आहे. १७ आरंभ देशांतले कांहीं वडील उठून सर्व समाजनांस म्हणाले, १८ यद्ददाचा राजा हिज्कीया याच्या कळवीं मीखे मोदष्टकर यानें संदेश दिला; तो यद्ददाच्या सर्व लोकांस म्हणाला, सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, सीयोन शोताप्रमाणें नांगरितील, यरुशलेम विगार होईल व मंदिराचा पर्वत जंगलांनै भरलेला उंचवटा होईल. १९ यद्ददाचा राजा हिज्कीया व सर्व यद्ददा यांनीं त्याला ठर केले काय? त्यानें परमेश्वराचें भय धरून परमेश्वराचा प्रसाद मागितला नाही काय? त्यांजवर अरिष्ट आणीन असें परमेश्वरानें म्हटलें होतें त्याविषयी त्याला अनुताप झाला. तर मग अशांन आपण आपल्या जिवांची मोठी हानि करित आहां. २० परमेश्वराच्या नामानें संदेश सांगणारा असाच आणखी एक मनुष्य होता, त्याचें नांव उरीया; हा कीर्याथ-यारीमकर शमायल्या पुत्र; त्यानें विर्मयानें सांगितलेल्या सर्व वचनां-

१ अथवा: मीसाया

प्रमाणेंच आ नगराविषय व या देशाविषय संदेश दिला; २१ यहोयाकीम राजा, त्याचे सर्व वीर व सर्व सप्रेम यानीं त्याची वचनें ऐकलीं. तेव्हां राजाचें त्यास ठार मारावयास पाहिलें; तों उरीया हें एकून भ्यान्न व पळून मिसर देशांत गेला. १२ मग यहोयाकीमानें मिसर देशांत माणसें पाठविलीं; त्यानें अख्नीसचा पुत्र एलनायान याच्याबरोबर कोणीं माणसें देऊन त्यास मिसर देशांत पाठविलें. २३ त्यांनीं उरीयाला मिसर देशांतून घरून आणिलें व यहोयाकीम राजाकडे नेलें; राजानें त्याला तरबारीनें ठार करून त्याचें शव साधारण लोकांच्या कब्रेंत टाकून दिलें. २४ शाफानाचा पुत्र अहीकम याचें यिर्मयाला पाठवळ होतें, म्हणून तो लोकांच्या हातीं लागला नाही, व त्यांनीं त्याला ठार मारिलें नाही.

१ यहुदाचा राजा योशीयाचा पुत्र सिद्कीया २७ याच्या कारकीर्दीच्या आरंभी यिर्मयाला परमेश्वराचें हें वचन प्राप्त झालें: २ परमेश्वर मला म्हणाला, तूं आपणासाठीं बंधनें व जूं तयार करून आपल्या मानेवर ठेव; ३ आणि तीं यहुदाचा राजा सिद्कीया याजकडे यरुशलेमास जे जास्त आले आहेत त्यांच्या हस्ते अदोमाचा राजा, भवाबाचा राजा, अम्मोन्यांचा राजा, सोराचा राजा आणि सीदोन्याचा राजा यांच्याकडे पाठीव; ४ आणि त्यांना त्यांच्या धन्यांकडे असा निरोप देऊन पाठीव कीं सेनावीश परमेश्वर, इझ्राएलाचा देव म्हणतो, तुम्ही आपल्या धन्यांस हें सांगा, ५ मीं आपल्या महाशक्तीनें, आपले बाहु उमरून धुव्ही आणि धुव्हीच्या पाठीवर असलेलीं मजुज्यें व पशु यांस निर्माण केले आहेत, व मला नीट दिसेल त्यांस तीं मीं देतो. ६ आतां हे सर्व देश मीं आपला सेवक बाबेलचा राजा नबुखद्रेसर याच्या हातीं दिले आहेत; त्याची सेवाचकरी करण्यास वनांतील पशुहि मीं त्याला दिले आहेत. ७ सर्व राष्ट्रें त्याची सेवा करतील, त्याच्या पुत्रपौत्रांचीहि सेवा करतील; मग त्याच्या देशाची वेळ येईल तेव्हां बहुत राष्ट्रें व वीर राजे त्याजकडून सेवा करवून घेतील. ८ बाबेलचा राजा

नबुखद्रेसर याची सेवा जें राष्ट्र व राज्य करणार नाहीं आणि बाबेलच्या राजाच्या जोखडाला मान देणार नाहीं, अशा राष्ट्रांचा त्याच्या हातून मीं अंत करीपर्यंत तरवार, दुष्काळ आणि मरी यांनीं मीं समाचार घेईन. ९ तुमचे संदेहे, तुमचे दैवत, तुमचे स्वप्न दष्टे, तुमचे मानिक व तुमचे जादूटोणा करणारे तुम्हांस म्हणतात कीं बाबेलच्या राजाची सेवा करूं नका; त्यांचें तुम्ही ऐकूं नका; १० कारण मीं तुम्हांस तुमच्या देशांतून घाल्यावें, तुम्हांस हाकून लावावें व तुम्हीं नष्ट व्हावें म्हणून ते तुम्हांस खोटा संदेश देतात. ११ तथापि जे कोणीं बाबेलच्या राजाच्या जोखडाला आपली मान देतील व त्याची सेवा करतील त्यांस मीं त्यांच्याच देशांत राहूं देईन; ते शेतकी करतील व देशांत वस्ती करतील, असें परमेश्वर म्हणतो.

१२ या सर्व वचनांप्रमाणें यहुदाचा राजा सिद्कीया यास मीं म्हणालों कीं बाबेलच्या राजाच्या जोखडाला आपली मान द्या, त्याची व त्याच्या लोकांची सेवा करा म्हणजे तुम्हीं जगाल. १३ जें राष्ट्र बाबेलच्या राजाची सेवा करणार नाहीं त्याविकयीं परमेश्वरानें सांगितलें आहे कीं तरवार, दुष्काळ आणि मरी यांनीं तें मरेल, त्याप्रमाणें तूं व तुझे लोक कां मरतां? १४ जे संदेहे तुम्हांस सांगतात कीं तुम्ही बाबेलच्या राजाची सेवा करूं नका त्यांचीं वचनें ऐकूं नका; कारण ते तुम्हांस खोटा संदेश देतात. १५ परमेश्वर म्हणतो, मीं त्यांस पाठविलें नाहीं, पण ते माझ्या नामानें खोटा संदेश देतात, यास्तव मीं तुम्हांस व तुम्हांला संदेश देणाऱ्या संदेष्ट्यांस हाकून घेईन आणि तुम्ही नष्ट व्हाल; १६ तसेंच मीं याजकांस व सर्व लोकांस म्हणालों: परमेश्वर म्हणतो, जे तुमचे संदेहे तुम्हांस सांगतात कीं पाहा, परमेश्वराच्या मंदिराचीं पात्रें रुचकरच बाबेलच्या परत आणण्यांत येतील त्यांचें हें बोलणें ऐकूं नका; कारण ते तुम्हांस खोटा संदेश देतात. १७ त्यांचें ऐकूं नका; बाबेलच्या राजाची सेवा करून आपला जीव वाचवा; या नगराची नासाडी कां व्हावी? १८ ते जर संदेहे असले व परमे-

भारतें वचन त्यांच्याजवळ असलें तर परमेश्वराच्या मंदिरांत, यहूदाच्या राजगृहांत व यरुशलेमांत जीं पात्रें उरलीं आहेत तीं बाबेलस जाळूं नयेत अशी त्यांनीं सेनाधीश परमेश्वराकडे विनंती करून पाहिली. १९ गंगाळासागर, स्तंभ, गंगाळाच्या बैठकी व इतर पात्रें या नगरांत उरलीं होतीं त्यांविषयी सेनाधीश परमेश्वर याप्रमाणें म्हणतो; २० बाबेलचा राजा नबुखद्रेस्सर यानें यहूदाचा राजा यहोयाकीमाचा पुत्र यकन्या यास यहूदा व यरुशलेम यांतील सर्व सरदारांसह पकडून यरुशलेमांतून बाबेलस नेलें तेव्हां त्यानें पात्रें नेलीं नव्हतीं; २१ हीं जीं पात्रें परमेश्वराच्या मंदिरांत, यहूदाच्या राजगृहांत व यरुशलेमांत राहिलीं होतीं त्यांविषयी सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलाचा देव म्हणतो कीं २२ तीं बाबेलस नेण्यांत येतील व मी त्यांचा समाचार घेईपर्यंत तीं तेथेंच राहतील; मग मी तीं तेथून घेऊन या स्थळीं परत आणीन असें परमेश्वर म्हणतो.

१ नंतर असें झालें कीं त्याच वर्षीं यहूदाचा २८ राजा सिदकिया याच्या कारकीर्दीच्या आरंभी चौथ्या वर्षाच्या पांचव्या महिन्यांत गिबोनकर संदेष्टा हनन्या बिन अज्जूर ह्यानें परमेश्वराच्या मंदिरांत याजकांसमोर व सर्व लोकांसमोर मला असें सांगितलें कीं २ सेनाधीश परमेश्वर इस्राएलाचा देव असें म्हणतो, मीं बाबेलच्या राजाचें जूं मोडून टाकिलें आहे. ३ बाबेलचा राजा नबुखद्रेस्सर यानें परमेश्वराच्या मंदिरांतलीं जीं पात्रें या स्थळांतून घेऊन बाबेलस नेलीं तीं सर्व दोन वर्षांच्या आंत मी या स्थळीं परत आणीन; ४ यहूदाचा राजा यकन्या बिन यहोयाकीम व बाबेलस पकडून नेलेले यहूदाचे सर्व लोक यांस मी या ठिकाणीं परत आणीन, असें परमेश्वर म्हणतो; कारण मी बाबेलच्या राजाचें जूं मोडून टाकीन. ५ तेव्हां जे याजक व जे सर्व लोक परमेश्वराच्या मंदिरांत उभे होते त्यांच्यासमक्ष यिर्मया संदेष्टा हनन्या संदेष्टास म्हणाला, ६ आमेन, परमेश्वर असें करो ! परमेश्वराच्या मंदिरांतलीं पात्रें व बंदिवासांतले सर्व लोक बाबेलाहून या स्थळीं परत आणण्याविषयी जीं वचनें तूं संदेशरूपानें सांगितलीं

त्यांप्रमाणें परमेश्वर करो: ७ मात्र जें वचन मी तुझ्या कानीं व सर्व लोकांच्या कानीं पाडितों तें ऐक. ८ माझ्या व तुझ्यापूर्वीं जे संदेष्टे प्राचीन काळापासून होऊन गेले त्यांनीं, अनेक देश व मोठीं राज्ये यांवर लढाई, अरिष्ट व मरीं हीं येतील असा त्यांविरुद्ध संदेश दिला. ९ कोणी संदेष्टा शांतीचा संदेश देतो तेव्हां त्या संदेष्ट्याचें वचन प्रत्ययास आलें म्हणजे समजावें कीं खरोखर परमेश्वरानें त्यास पाठविलें आहे. १० तेव्हां हनन्या संदेष्ट्यानें यिर्मया संदेष्ट्याच्या मानेवर असलेलें जोखड काढून मोडिलें; ११ आणि तो सर्व लोकांसमक्ष म्हणाला, परमेश्वर म्हणतो, याचप्रमाणें बाबेलचा राजा नबुखद्रेस्सर याचें जूं मी पुऱ्या दोन वर्षांच्या आंत सर्व राष्ट्रांच्या मानेवरून उतरून मोडून टाकीन. मग यिर्मया संदेष्टा आपल्या वाटेनें गेला.

१२ यिर्मया संदेष्ट्याच्या मानेवरून जोखड काढून हनन्या संदेष्ट्यानें मोडिल्यावर यिर्मयाला परमेश्वराचें वचन प्राप्त झालें तें असें: १३ जा, हनन्याला सांग कीं परमेश्वर म्हणतो, तूं लकडी जोखडें मोडून टाकिलीं पण त्यांच्याऐवजीं लोखंडी जोखडें मी करीन. १४ कारण सेनाधीश परमेश्वर इस्राएलाचा देव म्हणतो, या सर्ष राष्ट्रांनीं बाबेलचा राजा नबुखद्रेस्सर याची सेवा करावी म्हणून मी त्यांच्या मानेवर लोखंडी जूं ठेविलें आहे; त्यांस त्याची सेवा करावी लागेल, मीं त्यास वनांतले पशुहि दिले आहेत. १५ मग यिर्मया संदेष्टा हनन्या संदेष्ट्याला म्हणाला, हनन्या, आतां हें ऐक; परमेश्वरानें तुला पाठविलें नाहीं; तूं या लोकांस लबाडीवर भरंवसा ठेवावयास लाविलें; १६ ह्याकरितां परमेश्वर असें म्हणतो, मी तुला भुष्ट्रावरून काढून टाकीन; तूं परमेश्वराविरुद्ध फितुरीचें भाषण केलें म्हणून या वर्षीं तूं खरोखर मरशील. १७ त्याप्रमाणें त्याच वर्षीं सातव्या महिन्यांत हनन्या संदेष्टा मेलाला.

२९ १ मग पकडून नेलेल्या लोकांतील अवशिष्ट वडील, याजक, संदेष्टे व जे सर्व लोक नबुखद्रेस्सरानें पकडून यरुशलेमांतून बाबेलस नेले होते त्या सर्वांस यिर्मया संदेष्ट्यानें यरुशलेमाहून १ पाठभेद: तूं करिशील.

पुत्र पाठविलें; २ यकन्या राजा, राजमाता, खोजे, यद्ददाचे व यकलेमाचे सरदार, कारागीर व लोहार हे यकलेमातून गेल्यावर तें त्यानें पाठविलें; ३ तें शाफानाचा पुत्र एलासा व हिल्कीयाचा पुत्र गमन्या यांच्या हस्ते रवाना केले; त्यांस यद्ददाचा राजा सिदकीया यानें बाबेलचा राजा नबुखद्रेस्सर याजकडे बाबेलास पाठविलें; त्या पत्रातील मजकूर असा होता; ४ सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलाचा देव म्हणतो, ज्या सर्वांस मी यकलेमाहून बंदिवान होऊन बाबेलास जावयास लावले त्या सर्व बंदिवान झालेल्यांस मी असें म्हणतो: ५ तुम्ही घरे बांधून त्यांत वस्ती करा; मळे लावा व त्यांची फळे खा; ६ बायका करून पुत्र व कन्या यांस जन्म द्या, आपल्या पुत्रांस बायका करून द्या, व आपल्या कन्यांस नवरे करून द्या, म्हणजे त्यांस पुत्र व कन्या होतील; तुमची तेथे वाढ होऊं द्या, क्षय होऊं देऊं नका. ७ तुम्हांस पकडून ज्या नगरास मी नेले त्याचें हितचिंतन करा व त्यासाठीं परमेश्वराची प्रार्थना करा; त्या नगराचें हित तें तुमचें हित. ८ कारण सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलाचा देव म्हणतो, तुमच्यांत वागणारे संदेष्टे व तुजचे दैवज्ञ यांनीं तुम्हांस फसवूं नये; तुम्ही ज्यांस स्वप्ने पाहण्यास लावतां त्या स्वप्न-द्रष्ट्यांचें ऐकूं नका. ९ कारण ते माझ्या नामानें तुम्हांस खोटा संदेश देतात; मीं त्यांस पाठविलें नाहीं, असें परमेश्वर म्हणतो. १० परमेश्वर असें म्हणतो कीं बाबेलचीं सत्तर वर्षे भरल्यावर मी तुमचा समाचार घेईन व तुम्हांस या स्थळीं परत आणण्याचें जें माझे सुवचन आहे तें तुमच्यासंबंधानें पूर्ण करीन. ११ परमेश्वर म्हणतो, तुम्हांविषयीं माझ्या मनांत जे संकल्प आहेत ते मी जाणतो; ते संकल्प हिताचे आहेत, अनिष्टाचे नाहींत; ते तुम्हांस तुमच्या भावी सुस्थितीची आशा देणारे आहेत. १२ तेव्हां तुम्ही माझा धावा करात, तुम्ही जाऊन माझी प्रार्थना करात व मी तुमचें ऐकेन. १३ तुम्ही मला शरण घाल आणि पूर्ण जिवें-भावं माझ्या शोधास लागाल, तेव्हां मीं तुम्हांस पावेन. १४ परमेश्वर म्हणतो, मी तुम्हांस पावल्यावर, मी

तुमचा बंदिवान उलटवीन आणि ज्या सर्व लोकांत व ज्या सर्व स्थळीं मीं तुम्हांस हाकून आणिलें आहे तेथून तुम्हांस एकत्र करीन, असें परमेश्वर म्हणतो; आणि ज्या स्थळाहून मीं तुम्हांस पकडून न्यावयास आणिलें त्या स्थळीं तुम्हांस परत आणोन. १५ तुम्ही म्हणतां कीं परमेश्वरानें बाबेलीत आम्हांसाठीं संदेष्टे उत्पन्न केले; १६ पण दाविदाच्या सिंहासनावर बसलेल्या राजाविषयीं व या नगरांत राहणारे सर्व लोक, म्हणजे अर्थात् तुमचे बांधव तुम्हांबरोबर बंदिवान होऊन गेले नाहींत त्यांच्याविषयीं, सेनाधीश परमेश्वर असें म्हणतो: १७ पाहा, मी त्यांच्यामध्यें तरवार, दुष्काळ व मरी पाठवीन; मी त्यांस वाईट अंजिंरांसारखें करीन; ते नासल्यामुळे खावत नाहींत. १८ मी तरवार, दुष्काळ व मरी यांनीं त्यांचो पाठ पुरवीन; सर्व पृथ्वीवरल्या राष्ट्रांना दहशत: पोहंचेल असें मी त्यांचें करीन; आणि जेथें मीं त्यांस हाकून दिलें आहे त्या सर्व राष्ट्रांत ते शाप, विस्मय, उपहास आणि निंदा यांचे विषय होतील. १९ परमेश्वर म्हणतो, माझे सेवक जे संदेष्टे त्यांस माझीं वचनें देऊन मी मोठ्या निकळीनें त्यांच्याकडे पाठवीत आलों तरी त्यांनीं तीं ऐकलीं नाहींत; आणि तुम्हीहि तीं ऐकत नाहीं असें परमेश्वर म्हणतो. २० बंदिवासांतले लोकही, ज्या तुम्हांस मीं यकलेमाहून बाबेलास पाठविलें तें तुम्ही सर्व परमेश्वराचें वचन ऐका.

२१ कोलायाचा पुत्र अहाब आणि मासेयाचा पुत्र सिबकीया हे माझ्या नामानें तुम्हांस खोटा संदेश देतात त्यांविषयीं सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलाचा देव म्हणतो, पाहा, मी त्यांस बाबेलचा राजा नबुखद्रेस्सर याच्या हातीं देईन; व तो त्यांस तुमच्या डोक्यांदेखत वधील; २२ त्यांच्यावरून बाबेलांत असलेल्या यद्ददाच्या होऊन गेलेल्या सर्व बंदिवान लोकांमध्यें हा शाप प्रचारांत येईल कीं बाबेलच्या राजानें सिदकीया व अहाब या दोघांस अग्नीनें जाळिलें तसें परमेश्वर तुझें करी. २३ कारण त्यांनीं इस्राएलांत मूर्खपण केलें आहे, त्यांनीं आपल्या शेजाऱ्यांच्या बायकांबरोबर जारकर्म केलें आहे,

मीं त्यांस आह्वापिलीं नाहींत अशीं खोटीं वचनें त्यांनीं माझे नाम घेऊन सांगितलीं; मी तर हें जाणतो व मी साक्षी आहे असें परमेश्वर म्हणतो.

२४ नेहेल्मी शमाया यास तूं असें सांग, २५ सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलाचा देव म्हणतो, तूं आपल्याच नांवानें यरुशलैमांत असलेल्या सर्व लोकांस, मासेयांचा पुत्र सफन्या याजक यास व सर्व याजकांस पत्रें पाठवून कळविलें कीं, २६ परमेश्वराच्या मंदिरांत आपण कारभारी न्हावे, आणि जो कोणी वेडा होऊन आपणाला संदेष्टा म्हणतो त्यास खोऱ्यांत घालून बेब्बा बालान्या म्हणून परमेश्वराने यहोयादा याजकाच्या जागीं स्वतःला याजक केले आहे. २७ तर यिर्मिया अनाथोधकर तुम्हांसमोर आपणास संदेष्टा म्हणवितो त्याला तूं प्रतिबंध कां केला नाही? २८ त्यानें इकडे आम्हांस बाबेल एथें एक पत्र पाठविलें, त्याचा आशय हा कीं बंदिवास दीर्घकाल राहिल; तर घरे बांधा, त्यांत वस्ती करा; मळे लावा व त्यांचीं फळे खा. २९ हें पत्र सफन्या याजकानें यिर्मिया संदेष्टाला वाचून दाखविलें. ३० तेव्हां परमेश्वरानें वचन यिर्मियाला प्राप्त झालें कीं ३१ सर्व बंदिवासांतल्या लोकांना हें सांगून पाठीव कीं नेहेल्मी शमाया याच्यासंबंधानें परमेश्वर म्हणतो, मी शमायाला पाठविलें नसून त्यानें तुम्हांस संदेश दिला व खोऱ्या वचनावर भरंवसा ठेवण्यास लाविलें; ३२ म्हणून परमेश्वर म्हणतो, पाहा, मी नेहेल्मी शमाया व त्याचे वंशज यांस शिक्षा करीन; या लोकांत राहून त्याचें नांव घ्यावयाला त्याचें कोणी उरणार नाही; मी आपल्या लोकांचें अमीष्ट करणार तें तो पाहणार नाही; कारण तो परमेश्वराविरुद्ध फितुरीचे शब्द बोलला आहे, असें परमेश्वर म्हणतो.

१ परमेश्वरानें वचन यिर्मियाला प्राप्त झालें ३० तें हें: २ परमेश्वर इस्राएलाचा देव असें म्हणतो कीं जीं वचनें मीं तुला सांगितलीं तीं सर्व पुस्तकांत लिहून ठेव. ३ कारण परमेश्वर म्हणतो, पाहा, असे दिवस येत आहेत कीं माझे लोक इस्राएल

व यहूदा यांचा बंदिवास मी उलटवीन; मीं जो देस त्यांच्या पूर्वजांस दिला त्यांत त्यांस परत आणीन व ते त्यांचा ताबा घेतील असें परमेश्वर म्हणतो.

४ परमेश्वरानें इस्राएल व यहूदा याविषयीं वचनें सांगितलीं तीं हीं; ५ परमेश्वर असें म्हणतो, तुम्ही म्हणतां आम्ही यरकांप झालेल्यांचा शब्द ऐकला आहे, दहशत आहे, शांति नाही. ६ कोणा पुरुषास प्रसववेदना होत आहेत कीं काय, हें विचारा; पाहा, प्रत्येक पुरुष प्रसवणाऱ्या व्रीप्रमाणें कंबरेला हात देऊन उभा आहे व प्रत्येकाचें तोंड फिक्कें पडलें आहे असें माझ्या ह्दयस कां पडत आहे? ७ हाय हाय! तो महादिन आहे; त्यासमान दुसरा नाही; तो याकोबचा क्लेशसमय आहे, तरी त्यांतून त्याचा निभाव होईल. ८ सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, त्या दिवशीं असें होईल कीं मी तुझ्या मानेवरील त्याचें जूं मोडीन, तुझीं बंधनें तोडीन, यापुढें परके तुझ्या लोकांकडून दाख्य करवून घेणार नाहीत; ९ तर परमेश्वर त्यांचा देव याची आणि जो त्यांचा राजा दावीद मी त्यांच्यासाठीं स्थापीन त्याची ते सेवा करितील. १० परमेश्वर म्हणतो, हे माझ्या सेवका, याकोबा, तूं भिळं नको; हे इस्राएला, कच खाऊं नको; कारण पाहा, मीं दूर देशांतून तुझा उद्धार करीन, बंदिवासाच्या देशांतून तुझ्या वंशजांचा उद्धार करीन; याकोब परत येईल, तो विभ्राम पावेल व निर्भय होईल; त्यास कोणी धाक घालणार नाही. ११ कारण तुझा उद्धार करण्यास मी तुजबरोबर आहे, असें परमेश्वर म्हणतो; कारण ज्या राष्ट्रांतून मीं तुझी पांगापांग केली आहे त्या सर्वांचा मीं पुरा नाश करीन, पण तुझा पुरा नाश करणार नाही; तरी मीं तुला योग्य शासन करीन, तुला शिक्षा केल्यावांचून सोडणार नाही.

१२ कारण परमेश्वर म्हणतो, तुझीं जखम असाव्य आहे, तुझा घाय भारी आहे. १३ तुझी दाद खवणारा कोणी नाही; तुझ्या घायास उपचार नाही; मलमपट्टी नाही. १४ तुझे सर्व कळम तुला किसले आहेत; ते तुला विचारीत नाहीत; तुझ्या घोर दुःखार्थांमुळे, तुझीं

पातकें फार झाल्यामुळे, तुला शत्रूप्रमाणें जखम करून, मूर् जनांप्रमाणें शिक्षा करून, मी तुला बायाळ केले आहे. १५ तूं आपल्या बायाळुळे कां ओरडतेस ? तुम्ही जखम असाथ आहे; तुझ्या बोर बुष्मामुळे तुम्ही पातकें फार झालीं आहेत; म्हणून मी तुला हें सर्व केले आहे. १६ तुला प्राप्तून टाकणाऱ्या सर्वांस प्राप्तून टाकण्यांत येईल; आणि तुझे सर्व बैरी बंदिवान होऊन जातील; तुमं हरण करणाऱ्यांचें हरण होईल, तुला छुटणाऱ्या सर्वांस मी छुटवीन. १७ मी तर तुला आरोग्य देईन व तुझ्या जखमा बऱ्या करीन, असें परमेश्वर म्हणतो; कारण त्यांनीं म्हटलें आहे कीं हिला टाकून दिलें आहे; ही सीयोन ! हिला कोणी विचारीत नाही. १८ परमेश्वर म्हणतो, मी याकोबाच्या डेऱ्यांचा बंदिवास उलटवीन, मी त्यांच्या बसतिस्थानांवर दया करीन; नगर पुनः त्यांच्याच टेकडोंवर बांधितील, आणि राजवाड्यांतून पूर्ववत् वस्ती होईल. १९ त्यांमधून उपकारस्मरणाचा व आनंदोत्सवें करणाऱ्यांचा शब्द उठेल; मी त्यांची संख्या वाढवीन, ती अल्प होणार नाही; मी त्यांचें गौरव करीन म्हणजे ते झुद्ध असबावयाने नाहीत. २० त्यांच्या मुलांची स्थिति पूर्ववत् होईल, त्यांची मंडळी सप्तमासमोर स्थिर राहील, त्यांमध्यं जुद्धम करणाऱ्यांस मी शासन करीन. २१ त्यांचा पुढारी त्यांच्यांतूनच होईल, त्यांचा नियंतृ त्यांच्यांतूनच निघेल; मी त्याला जवळ आणीन म्हणजे तो माझ्यासमिध येईल; कारण माझ्यासमिध येण्याचा कोणाच्या मनाला हिद्या झाला आहे, असें परमेश्वर म्हणतो. २२ तुम्ही माझे लोक व्हाल व मी तुमचा देव होईन.

२३ पाहा, परमेश्वरापासून क्रोधरूप तुफान सुटलें आहे; धुव्या उडविणारी वावटळ दुष्टांच्या ढोक्यावर आदळेल. २४ परमेश्वर आपलें कार्य संपवीपर्यंत व आपला मनोदय पूर्ण करीपर्यंत त्याचा संतस क्रोध फिरावयाचा नाही; हें उबीळ काळीं तुम्हांस समजेल.

१ परमेश्वर म्हणतो, त्या काळीं मी इस्राएलाच्या सर्व वंशांचा देव होईन व ते माझे लोक होतील. २ परमेश्वर म्हणतो, तरबारी-

पासून निभावलेल्या लोकांस रानांत अनुग्रह मिळाला; या इस्राएलास विभ्रान्ति देण्यास मला जाणें आहे. ३ परमेश्वरानें दुसून येऊन मला दर्शन दिलें; तो म्हणाला, मी सार्वकालिक प्रेमहृतीनें तुजवर प्रेम करीत आलों म्हणून मी तुला वास्तव्यानें जवळ केले आहे. ४ हे इस्राएलाच्या कुमारी, मी तुम्ही पुनर्वटना करीन आणि तुम्ही घटना होईल; तूं पुनः आपल्या खंजिऱ्यांनीं भूषित होशील व उत्सव करणाऱ्यांबरोबर नृत्य करिशील. ५ शोमरोनाच्या डोंगरांवर तूं पुनः शाक्षमळे लाविशील; लावणारे लखितील व त्यांचीं फळे त्यांला लक्ष्मीतील. ६ कारण असा दिवस येत आहे कीं त्यांत एफ्राईम डोंगरांवर जागृत्ये ओरडून सांगतील, अहो उठ, आपण सीयोनस आपला देव परमेश्वर याच्याकडे जाऊं. ७ कारण परमेश्वर म्हणतो, याकोबाविषयीं आनंदाचा गजर करा; राष्ट्रांच्या अप्रेसराचा जयजयकार करा; बोषणा करा, स्तवन करा व म्हणा, हे परमेश्वरा, तुझ्या लोकांचा, इस्राएलाच्या अवशेषाचा उद्धार कर. ८ पाहा, मी त्यांस उत्तरेच्या देशांतून आणीन, त्यांस पृथ्वीच्या दिग्गतांतून जमा करीन; त्यांच्यामध्यें अंधळे व पांगळे, गर्भवती व प्रसूतिवेदना लागलेल्या असणार; मोठ्या समुदायानें ते इकडे परत येतील. ९ ते अधुपात करित येतील; ते विनंति करित असतां मी त्यांस नेईन; ते ठेकर खाणार नाहीत अशा सरळ मार्गांनीं मी त्यांस पाण्याच्या प्रवाहांकडे आणीन; कारण मी इस्राएलास पिता झालों आहे व एफ्राईम माझा प्रथम जन्मलेला आहे.

१० अहो राष्ट्रांनो, परमेश्वराचें वचन ऐका; दूरच्या द्वीपांत हें प्रसिद्ध करा व म्हणा, ज्यानें इस्राएलास विखारलें तो त्यांस जमा करील; मॅडपाळ आपल्या कळ्याची निगा करितो तशी तो त्यांची निगा करील. ११ कारण परमेश्वरानें इस्राएलाचा उद्धार केला आहे व त्याच्याहून जो बलवान त्याच्या हातून त्याला मुक्त केले आहे. १२ ते येऊन सीयोनच्या माथ्यावर आनंदानें गातील; परमेश्वराची उपयुक्त वरदानें म्हणजे शाब्ब, नवा ब्राक्षारस, ताजें तेल व

मुलाखतीचे वक्तू यांकरे लोटतील; त्यांचा जीव भरपूर प्रार्थने दिलेल्या बगोप्रमाणे होईल; यापुढे ते स्वतःच होणार नाहीत. १३ त्या समयी कुमारी आनंदाने वृद्ध करतील; वृद्ध व तरुण एकत्र आनंद करतील; मी त्यांचा शोक पाळून तेथे आनंद करीन; मी त्यांचे सांत्वन करीन; त्यांच्या दुःखानंतर त्यांनी आनंद करावा असे मी करीन; १४ आणि मी त्यांच्या याजकांचा जीव निघानांनी तुप्त करीन; माझे लोक माझ्या उत्तम बरदानांनी तुप्त होतील, असे परमेश्वर म्हणतो.

१५ परमेश्वर असे म्हणतो, रामांत शोक व आक्रान्त यांचा शब्द ऐकू येत आहे; राहिल आपल्या मुलासाठी रडत आहे; आपल्या मुलांमुळे ती सांत्वन पावत नाही, कारण ती नाहीत. १६ परमेश्वर असे म्हणतो, तू आपला शब्द रडण्यापासून आणि आपले डोळे अश्रुपातापासून आवर; कारण तुझ्या भ्रमांचे फळ तुला मिळेल; ते शत्रूच्या देशांत परत येतील असे परमेश्वर म्हणतो. १७ परमेश्वर म्हणतो, तुला मावी सुस्थितीची आशा आहे; तुझी मुले आपल्या सीमेच्या आंत परत येतील. १८ मी एफ्राइमस खरोखर असा विलाप करितां ऐकले आहे की, जेवढे वासरासारखा जो मी त्या मला तू शिक्षा केली आणि मला शिक्षा झाली; तू मला वळीव म्हणजे मी वळन; कारण हे परमेश्वरा, तू माझा देव आहेस. १९ मी वळल्यावर पश्चात्ताप केला; मला बोधप्राप्ति घडल्यावर मी ऊर बबडू लागलों; माझ्या तारण्यातील अपकीर्तीच्या भारामुळे मी लुब्धित व फजीत झालों आहे. २० एफ्राइम माझा प्रिय पुत्र आहे ना? तो माझा लाडका मुलगा आहे ना? मी वारंवार त्याच्याविरुद्ध बोललों तरी मी त्याची आठवण करीतच असतो; म्हणून माझी आंतडी त्याच्यासाठी कळवळतात; मी त्याच्यावर दया करीनच करीन असे परमेश्वर म्हणतो.

२१ वाटेवर आपल्यासाठी खुणा कर; खुणेचे खांब उभे कर; ज्या मार्गाने तू गेलीस त्या सबकेवर आपले चित ठेव; हे इस्राएलाच्या कुमारी, परत ये, तुझ्या

१ मुळांत: मांढी

या नगरांस परत ये. २२ हे मला सोडून जाणाऱ्या कन्ये, तू कोठवर इकडेसिधके भटकशील? परमेश्वराने तर पृथ्वीवर अजब प्रकार केला आहे; जो पुढ्याकड मागे लागेल.

२३ सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलाचा देव असे म्हणतो की मी यहुदा देशाचा व त्यातील नगरांचा बंधिक्ता उलटवीन तेव्हा या देशांत लोक पुनः हे आशीर्चना म्हणतील: हे धार्मिकतेच्या निवासा, पावित्र्याच्या गिरी, परमेश्वर तुझे कल्याण करो! २४ यहुदा व त्यातील सर्व नगरें यांतले लोक शेतकरी व मेंढरांचे कळप घेऊन फिरणारे असे त्यांत एकत्र राहतील. २५ कारण श्रांत जिवास मी तुप्त केले आहे, प्रत्येक म्लान हृदयास पुनः भरून काढिले आहे. २६ यानंतर मी जागा होऊन पाहतों तों ही माझी निद्रा मला गोड अशी भासली. २७ परमेश्वर म्हणतो, पाहा, असे दिवस येत आहेत की त्यांत मी इस्राएलाच्या घराण्यांत व यहुदाच्या घराण्यांत मनुष्यबीज व पशुबीज पेरिन; २८ आणि असे होईल की उपटण्याच्या व मोडून टाकण्याच्या, पाडून टाकण्याच्या व नाश करण्याच्या आणि पीडा करण्याच्या कामी मी जशी त्यांवर नजर ठेविली तशी बांधून काढण्याच्या व लागवड करण्याच्या कामी मी त्यांजवर नजर ठेवीन असे परमेश्वर म्हणतो. २९ बापांनीं आंबट द्राक्षे खाल्ली व त्यांनीं मुलांचे दांत आंबले, असे त्या काळीं लोक म्हणणार नाहीत. ३० तर प्रत्येक मनुष्य आपल्याच बुद्धीमुळे मरेल; जो कोणी आंबट द्राक्षे खाल्ल त्याचेच दांत आंबतील.

३१ परमेश्वर म्हणतो, पाहा, असे दिवस येत आहेत की त्यांत इस्राएलाचे व यहुदाचे घराणे यांच्याबरोबर मी नका करार करीन; ३२ परमेश्वर म्हणतो, मी त्यांच्या पूर्वजांचा हात बरून त्यांस मिसर देशांतून बाहेर आणिले, तेव्हांच्या कराराप्रमाणे हा करार व्हावयाचा नाही; मी त्यांजबरोबर विवाह केला तरी तो माझा करार त्यांनीं मोडिला. ३३ तर परमेश्वर म्हणतो; त्या दिवसानंतर इस्राएलाच्या घराण्याबरोबर जो करार मी करीन तो हा: मी आपले घनशास्त्र त्यांच्या अंतर्गामी

डेवीन; मी तें त्यांच्या हृदयपटावर लिहीन; मी त्यांचा देव होईन व ते माझे लोक होतील. ३४ परमेश्वर म्हणतो, यापुढे कोणी आपल्या राज्याच्या, कोणी आपल्या बंधूंस, परमेश्वराला ओळखा, असा बोध करणार नाहीत; कारण लहानापासून थोरपर्यंत ते सर्व मला ओळखतील; मी त्यांच्या अधर्माची क्षमा करीन, त्यांचे पाप मी यापुढे स्मरणार नाहीं. ३५ जो परमेश्वर दिवसा प्रकाशासाठीं सूर्य देतो व रात्री प्रकाशासाठीं चंद्र व नक्षत्रे यांचे नियम लावून देतो, जो समुद्रास खळवितो म्हणजे त्याच्या लाटा गर्जतात, ज्यांचे नाम सेनाधीश परमेश्वर आहे, तो असें म्हणतो कीं ३६ यदां कदाचित् मजसमोरून हे निरक्षर ठळ्ळें तर इक्ष्वाकुचा वंश माझ्यासमक्ष राहू या पदापासून अक्षय ठळ्ळें. ३७ परमेश्वर म्हणतो, वर आकाशाचे मापन करणें व झाडी पृथ्वीच्या पायांना बाग लावणें हे साथ असले तरुण इस्राएलाच्या वंशांत जें कांहीं केले त्या सर्वांमुळे मी त्या सगळ्या वंशांचा त्याग करीन, असें परमेश्वर म्हणतो. ३८ परमेश्वर म्हणतो; पाहा, असे दिवस येत आहेत कीं त्यांत मज परमेश्वरासाठीं हानानेलाच्या बुद्ध्यापासून कोपण्याच्या वेशीपर्यंत नगर बांधून काढिते; ३९ आणि मापनसून पुनः एकदां थेट गारेबाच्या टेकडीवर लागेल व तेथून गवाघाकडे वळसा घेईल. ४० प्रेतांचें व राखेचें सर्व खोरें आणि किद्रोन ओहोळपर्यंत, पूर्वेकडील षोडवेसीच्या कोपण्यापर्यंत सर्व शेते परमेश्वराला पवित्र होतील; पुनः कधीहि तीं उपटण्यांत येणार नाहीत किंवा मोडून टाकणार नाहीत.

३२ यहुदाचा राजा सिद्धीया याच्या कारकीर्दीच्या दहाव्या वर्षी, म्हणजे नबुव्हेस्सराच्या कारकीर्दीच्या अठराव्या वर्षी, परमेश्वराचें वचन विर्मयाला प्राप्त झालें. २ त्या समयी बबेलच्या राजाच्या सैन्यानें यरुशलैमास वेढा दिला होता आणि विर्मया संदेश यहुदाच्या राजघरांतील पहारेकऱ्यांच्या चौकांत बंदीमध्ये होता. ३ यहुदाचा राजा सिद्धीया

यानें त्खळ बटकेत टाकिलें तेव्हां तो त्याला म्हणाला होता कीं तूं असा संदेश कां देतोस कीं परमेश्वर म्हणतो; पाहा, मी हें नगर बाबेलच्या राजाच्या हातीं देतो, व तो तें हस्तगत करील; ४ आणि यहुदाचा राजा सिद्धीया खास्यांच्या हातून मुटणार नाही, तर बाबेलच्या राजाच्या हातीं खात्रीनें दिल्ल जाईल; तो त्याजशीं समक्ष बोलेल, आपल्या डोळ्यांनीं त्याला पाहील; ५ तो सिद्धीयाला बाबेलस गेईल व मी त्याचा समाचार घेईन तोवर तो तेथें राहिल असें परमेश्वर म्हणतो; तुम्ही खास्यांशीं लढणें तरी तुमची सरासी होणार नाही.

६ विर्मया म्हणाला, परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं ७ पाहा, तुझा चुलता शलूम याचा पुत्र हानामेल तुजकडे येऊन म्हणेल, अनाथोध येथलें माझे शेत विकत घे; कारण तें सोडवून घेण्याचा हक तुझा आहे. ८ तेव्हां परमेश्वराच्या वचनाप्रमाणें माझा चुलतमाल हानामेल मजकडे पहारेकऱ्यांच्या चौकांत आला; तो मला म्हणाला, बन्यामिनाच्या प्रांतातील अनाथोध येथलें माझे शेत विकत घे; कारण तें वतन करून घेण्याचा व सोडविण्याचा हक तुझा आहे; तूं तें आपल्यासाठीं विकत घे. तेव्हां मी समजलों कीं हें परमेश्वराकडचें वचन आहे. ९ मग मी अनाथोथांतलें तें शेत माझा चुलतमाल हानामेल याजपासून विकत घेतलें व त्याला त्याचें माल सतरा शेकेल र्वें तोडून दिलें. १० मी खरेदीखतावर सही केली, त्यावर चिक्का मारिला व साक्षी बोलवून त्यास पैसा तल्लगीनें तोडून दिला. ११ तेव्हां शर्तीं नमुद केलेल्या खरेदीखताची एक मोहोरबंद व एक उचडी अशा नकला मी घेतल्या; १२ आणि माझा चुलतमाल हानामेल याच्यासमक्ष व ज्यांनीं खरेदीखतावर साक्षी घातल्या होत्या त्यांच्यासमक्ष आणि पहारेकऱ्यांच्या चौकांत जे यहुदी बसले होते त्या सर्वांच्यासमक्ष तें खरेदीखत बाबेल बिन नरीया बिन महसेया याच्या स्वाधीन केले. १३ मी त्यांच्यासमक्ष बाबेलास वजावून सांगितलें कीं १४ सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलाचा देव म्हणतो, मोहरबंद व उचडें अशीं हीं दोन्ही खरेदीखतें घेऊन

एका म्हातीच्या पात्रांत घालून ठेव म्हणजे ती बरेच दिवस राहतील. १५ कारण सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलचा देव म्हणतो, घरेदारं, शेतें, द्राक्षांचे मळे यांची या देशांत पुनः खरेदी चाळू होईल.

१६ मीं तें खरेदीखत नरीयाचा पुत्र बारूख यास दिसूनवर परमेश्वराची प्रार्थना केली कीं १७ अहा प्रभू परमेश्वरा पाहा, तूं आपल्या महासामर्थ्यानें व आपल्या उभारलेल्या बाहूनें आकाश व पृथ्वी उत्पन्न केली; तुला अवघड असें कांहीं नाही; १८ तूं हजारों वर्षे द्या करितोस; बापांच्या अन्यायांचें प्रतिफल त्यांच्या प्राणें त्यांच्या मुलांच्या पदरीं घालितोस; शोर पराक्रमी देव, सेनाधीश परमेश्वर, हें तुझें नाम आहे; १९ तूं चातुयांनं शोर व कृतीचें पराक्रमी असून अत्येकास ज्याच्या त्याच्या आचरणाप्रमाणें व कर्मफलाप्रमाणें यांचें म्हणून मानवजातीचे अखिल मार्ग तुझ्या दृष्टीला खुले आहेत; २० तूं मिसर देशांत सिन्हें व अद्भुत कृत्यें केलीं, आजवर इस्राएलंत व इतर लोकांत तीं करित आला आहेस आणि आज आहे तसें तूं आपलें नाम केले आहे; २१ तूं सिन्हें व अद्भुत कृत्यें दाखवून समर्थ हातानें व बाहु उभारून मोठी दहशत घालवून आपले लोक इस्राएल यांस मिसर, देशांतून बाहेर आणिले; २२ आणि तूं त्यांच्या पूर्वजांस प्रतिज्ञापूर्वक देऊं केलेला हा देश, ज्यांतून दुधामधाचे प्रवाह वाहत आहेत असा हा देश त्यांस दिला; २३ त्यांनीं येऊन याचा ताबा घेतला, परंतु त्यांनीं तुम्ही बाणी ऐकली नाही व तुझ्या घर्मशास्त्राप्रमाणें ते चालले नाहीत; तूं त्यांस आज्ञापिलें त्याप्रमाणें त्यांनीं सुळींच केले नाही, म्हणून तूं त्यांजवर हें सर्व अरिष्ट आणिलें. २४ पाहा, हें नगर घेण्यासाठीं त्याला वेढा घालणाऱ्यांचे मोर्चे लागले आहेत; तरवार, दुष्काळ व मरी यांमुळे यांशीं युद्ध करणाऱ्या खात्यांच्या हातीं हें लागलें आहे; तूं बोललास तसें घडलें आहे. पाहा, हें तुला दिसत आहे. २५ तरी, हे प्रभू परमेश्वरा, हें नगर खात्यांच्या हातीं लागत असतां तूं मला म्हणालास, पैसा देऊन हें शेत आपल्यासाठीं विकत घे व साक्षी बोलच.

२६ मग परमेश्वराचें वचन विर्मयास प्राप्त झालें कीं २७ पाहा, मी परमेश्वर सर्व मानवजातीचा देव आहे; मला अवघड असें कांहीं आहे काय ?

२८ हाकरितां परमेश्वर असें म्हणतो, पाहा, मी हें नगर खात्यांच्या हातीं देईन, तें बाबेलचा राजा नबुखद्रेस्सर याच्या हातीं देईन, व तो तें हस्तगत करील; २९ आणि या नगराबरोबर युद्ध करणारे खास्दी येऊन या नगरास आग लावून जाळून टाकतील, आणि ज्या घरांच्या घाब्यांवर त्यांनीं बालमूर्तीस धूप जळविली व मला चिडविण्यासाठीं अन्य देवांस पेयापणें वाहिली तीं घरेंहि ते जाळून टाकतील. ३० कारण इस्राएलचे वंशज व यहूदाचे वंशज यांनीं तरुणपणापासून माझ्या दृष्टीनें अगदीं वाईट तें केले; इस्राएलचे वंशज आपल्या हातच्या कर्मांनीं केवळ मला संतापवीत आहेत, असें परमेश्वर म्हणतो. ३१ हें नगर त्यांनीं बांधिलें तेव्हांपासून आजवर माझा क्रोध व संताप चैतिवण्यास हें कारण झालें, एषवर कीं तें मीं आपल्या दृष्टीसमोर्तून काढून टाकावें. ३२ इस्राएलचे वंशज व यहूदाचे वंशज म्हणजे ते, त्यांचे राजे, त्यांचे सरदार, त्यांचे याजक व त्यांचे संदेष्टे, यहूदाचे लोक व यरूशलेमनिवासी यांनीं मला चिडवावें म्हणून जीं सर्व दुष्कर्म केलीं त्यामुळे मी असें करीन. ३३ त्यांनीं मजकडे तोंड नव्हे तर पाठ फिरविली; मी त्यांस बोध केला, मोठ्या निकडीनें मी त्यांस शिकवीत गेलों तरी ते बोधास कान देईनात. ३४ तर ज्या मंदिरास माझे नाम दिलें आहे तें भ्रष्ट करण्यासाठीं त्यांत त्यांनीं आज्ञांचा अमर्त्य बंधू स्थापिल्या. ३५ यहूदाचा पापास प्रवृत्त करण्यासाठीं मोलखमूर्तीस आपले पुत्र व कन्या होम करून अर्पीव्यां म्हणून बेन-हिशोमाच्या खोऱ्यांत त्यांनीं बालमूर्तीची उंच स्थानें बांधिली; हें मी त्यांस आज्ञापिलें नव्हतें; ते असले घोर कृत्य करतील हें माझ्या घ्यानींमनींहि नव्हतें.

३६ तरी आतां ज्या नगराविषयीं तुम्ही म्हणात कीं तें तरवार, दुष्काळ व मरी यामुळे बाबेलच्या राजाच्या हातीं जावयाचें आहे त्याविषयीं परमेश्वर इस्राएलचा देव असें म्हणतो: ३७ पाहा, मी आपल्या

कोघानें, संतापानें व महारोषानें त्यांस ज्या ज्या देशांत हाकून दिलें आहे त्यांतून त्यांस एकत्र करीन; मी या स्थली त्यांस परत आणीन व सुरक्षित बसवीन; ३८ ते माझे लोक होतील व मी त्यांचा देव होईन; ३९ त्यांचें व त्यांच्यानंतर त्यांच्या वंशजांचें हित व्हावें म्हणून त्यांनीं सदा माझें भय बाळगावें यासाठीं मी त्यांस एकच हृदय व एकच भाग देईन; ४० आणि मी त्यांजशीं सर्वकाळचा करार करीन; तो असा कीं मी त्यांचें हित करण्यापासून माघार घेणार नाही; मी आपलें भय त्यांच्या मनांत उत्पन्न करीन, म्हणजे ते मजपासून माघार घेणार नाहीत. ४१ मी त्यांजविषयीं आनंद पावून त्यांचें कल्याण करीन व मी मनापासून व जिवाभावांनै त्यांची या देशांत खरोखर लग्नवड करीन. ४२ कारण परमेश्वर म्हणतो, ज्या प्रकारें मी या लोकांवर हें सर्व मोठें अरिष्ट आणिलें आहे त्याच प्रकारें त्यांच्या हितसंबंधाचें जें मी बोललों तें सर्व त्यांस प्राप्त करून देईन. ४३ ज्या ह्या देशाविषयीं तुम्ही म्हणता कीं तो ओसाड आहे, त्यांत मनुष्य व पशु यांचा मागमूस नाही, तो खात्यांच्या हातीं गेला आहे, त्या ह्या देशांत शेतांची खरेदी होऊं लागेल. ४४ बन्यामीन प्रांतांत, यरूशलेमाच्या लगत्यास, यहूदाच्या नगरांत, बॅंगराला प्रवेशांतील नगरांत, मैदानांतल्या नगरांत व दक्षिणेकडल्या नगरांत लोक पैसा देऊन शेतें बेतील, त्यांची खरेदीखर्चें करतील, त्यांवर जिझा मारतील व साक्षीदार बेतील; कारण मी त्यांचा बंदिवास उलटवीन असें परमेश्वर म्हणतो.

१ विर्मबा पदारेक्यांच्या चौक्रीत अर्जून ३३ बंदीत असतां परमेश्वराचें बचन त्यांज दुसऱ्यानें प्राप्त झालें कीं २ हें करणारा परमेश्वर, हें बडवून स्थापणारा परमेश्वर, परमेश्वर हें नाम धारण करणारा म्हणतो कीं, ३ मला हाक मार म्हणजे मी तुला उत्तर देईन व तुला ठाऊक नाहीत अशा मोठ्या व गहन गोष्टी तुला सांगिन. ४ या शहरचीं घरे व यहूदाच्या राजांचीं घरे मोर्चे व तरवार यांच्या निवारणार्थ मोडून टाकिली आहेत, त्यांविषयीं परमेश्वर इसा-

एलबा देव म्हणतो, ५ ज्यांस मी आपल्या कोघानें व संतापानें बघिलें व ज्यांच्या सगळ्या दुष्टतेमुळें मी या नगरापासून आपलें मुख लपविलें त्यांनीं खात्यांबरोबर युद्ध करितांना हीं घरे त्यांच्या प्रेतांनीं भरून टाकिली. ६ तर पाहा, मी या नगरास आरोप्याचे उपचार करीन, त्या लोकांस बरे करीन, आणि शांति व सत्य यांचें वैपुल्य त्यांच्या ठायीं प्रकट करीन. ७ मी यहूदाचा बंदिवास व इस्राएलचा बंदिवास उलटवीन व त्यांस पूर्ववत् स्थापीन. ८ त्यांनीं जें दुष्कर्म करून मजविरुद्ध पाप केलें त्या सर्वांचें मी क्षालन करीन; त्यांनीं जीं दुष्कर्में करून मजविरुद्ध पाप व अपराध केला त्या सर्वांची मी क्षमा करीन; ९ आणि ह्या नगराचें नांव पृथ्वीवरल्या सर्व राष्ट्रांसबरोबर झाल्या आनंदास, स्तुतीस व सन्मानास कारण होईल; त्यांचें मी जें कल्याण करीन त्याविषयीं तीं एकतील; आणि मी त्यांस हित व शांति प्राप्त करून देईन; ह्या सर्वांमुळें तीं राष्ट्रें भयभीत होतील व थरथर कांपतील. १० परमेश्वर म्हणतो, या स्थलाविषयीं तुम्ही म्हणता कीं हें ओसाड आहे, यांत मनुष्ये व पशु यांचा मागमूस नाही; यहूदाची नगरे व यरूशलेमाचे रस्ते उद्वस्त झाले आहेत, त्यांत मनुष्ये, रहिवासी व पशु यांचें नांव नाही; ११ त्यांत आनंद व हर्ष यांचा ध्वनि होईल, नवऱ्याची व नवरीची वाणी ऐकू येईल; सेनाधीश परमेश्वराची स्तुति असो, कारण परमेश्वर चांगला आहे, त्याची दया सर्वकाळची आहे, असें म्हणून जे परमेश्वराच्या भिरांत स्तुत्यपणें आणित्तात त्यांचा शब्द पुनः ऐकू येईल. कारण मी देशाचा बंदिवास उलटवून आरंभीं होते तसें सर्व कांहीं करीन, असें परमेश्वर म्हणतो. १२ सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, जें हें स्थळ ओसाड आहे व ज्यांत मनुष्य व पशु यांचा मागमूस नाही त्याच्या सर्व नगरांत मेंढपाळ आपले कळप बसविण्यासाठीं पुनः वाढे करतील. १३ बॅंगरवटीतल्या शहरांत, मैदानांतल्या शहरांत, दक्षिणेंतल्या शहरांत, बन्यामिनाच्या प्रांतांत, यरूशलेमाच्या लगत्यास आणि यहूदाच्या नगरांत मोजदाद करणाऱ्याच्या हातीं पुनः कळप

व्रातिका, असें परमेश्वर म्हणतो.

१४ परमेश्वर म्हणतो, पाहा, इस्राएलाच्या घराण्या-
विषयी व बहुदाच्या घराण्याविषयी जें हितकर वचनं मी
सांगितलें तें पूर्ण करण्याचे दिवस येत आहेत. १५ त्या
दिवसांत व त्या समयी दाविदाला धार्मिकतेचा एक
अंकुर फुटे असें मी करीन, तो देशांत न्याय व
धार्मिकता चालवील. १६ त्या दिवसांत यहुदाचा उद्धार
होईल व यरुशलेम सुरक्षित वसेल; आणि परमेश्वर
आमची धार्मिकता हें नांव त्याला देतील. १७ कारण
परमेश्वर म्हणतो, इस्राएलाच्या घराण्याच्या सिंहासनावर
बसणाऱ्याची उणीव दाविदाला पडावयाची नाही; १८
तसेंच मजसभोर होमार्पण करणारा, अन्नार्पणाचा
होम करणारा व नित्य यज्ञ करणारा यांची लेवीय
याजकांस उणीव पडणार नाही. १९ परमेश्वराचें वचन
यिर्मयाला प्राप्त झालें कीं, २० परमेश्वर म्हणतो, दिवस
व रात्र यांविषयी जो माझा करार तो तुमच्यानें मोड-
वेल, म्हणजे दिवसाचा व रात्रीचा जो नित्यक्रम तो
नाहीसा होईल; २१ तरच माझा सेवक दावीद याजकीं
केलेला माझा करार मोडून त्यास आपल्या सिंहासनावर
बसण्यास कोणी वंशज असावयाचा नाही, आणि माझे
सेवक लेवीय याजक यांजशीं केलेला करारहि मोडेल.
२२ आकाशसैन्याची गणती करवत नाही, समुद्राच्या
वाळूचें मापन करवत नाही, त्याप्रमाणें माझा सेवक
दावीद याची संज्ञा व सेवा करणारे लेवी यांस मी
बहुगुणित करीन. २३ परमेश्वराचें वचन यिर्मयाला प्राप्त
झालें तें असें: २४ हे लोक म्हणतात कीं, परमेश्वराचें
निवडलेल्या दोन्ही घराण्यांचा त्याग केला नाही काय ?
या त्यांच्या म्हणण्याकडे तूं लक्ष दिलें ना ? ते माझ्या
लोकांचा असा धिक्कार करितात कीं ते त्यांना राष्ट्र समजत
नाहींत. २५ परमेश्वर असें म्हणतो, दिवस व रात्र
यांविषयीचा माझा करार अचल नसला, आकाश व
पृथ्वी यांचे नियम मी लावून दिले नसले, २६ तरच
याकोब व माझा सेवक दावीद यांच्या संततीचा मी त्याग
करीन आणि दाविदाच्या संततीपैकीं कोणी अब्राहाम,
इसहाक व याकोब यांच्या संततीवर सत्ता चालविण्यास

ठेवणार नाही; मी तर त्यांचा बदिवास उरुदवीन व
त्यांजवर दया करीन.

१ बाबेलचा राजा नबुबद्रेस्सर व त्याचें सर्व
३४ सैन्य, त्याच्या सत्तेखालीं असलेलीं जगांतलीं सर्व
राज्यें व सर्व लोक यांनीं यरुशलेमाबरोबर व
त्याच्या लगत्याच्या सर्व नगरांबरोबर युद्ध चालविलें,
तेव्हां यिर्मयास परमेश्वराचें वचन प्राप्त झालें तें असें:
२ परमेश्वर, इस्राएलाचा देव म्हणतो, जा, यहुदाचा राजा
सिदकिया याला सांग कीं परमेश्वर म्हणतो, पाहा, मी
हें नगर बाबेलच्या राजाच्या हातीं देईन व तो तें अग्नीनें
जाळून टाकील; ३ तूं त्याच्या हातून सुटणार नाहीस, तर
तुला पकडून त्याच्या हातीं निश्चयें देतील; तूं आपल्या
बोळ्यांनीं बाबेलच्या राजाला पाहशील व तो तुजबरोबर
समक्ष बोलेल; तूं बाबेलास जाणार. ४ तथापि हे सिद-
किया, यहुदाच्या राजा, परमेश्वराचें वचन ऐक; परमे-
श्वर तुझ्याविषयीं असें म्हणतो कीं तूं तरवारीनें मरणार
नाहीस, ५ तर स्वस्थपणें मरशील; तुझ्या पूर्वींचे राजे
तुझे पूर्वज यांच्याकरितां धूप वगैरे जाळित तसें तुझ्या-
करितां जाळितील, व हायरे, माझ्या स्वामी ! असें
बोळून तुजकरितां शोक करितील; कारण हें वचन मी
बोललों आहें असें परमेश्वर म्हणतो. ६ तेव्हां यिर्मया
संवेष्ट्यानें हीं सर्व वचनें यहुदाचा राजा सिदकिया याला
यरुशलेमांत सांगितलीं. ७ त्या समयी बाबेलचें सैन्य
यरुशलेमावर आणि यहुदाचीं उरलेलीं नगरें म्हणजे
लाखीश व अजेका यांवर चढाई करून युद्ध करीत होतीं;
यहुदाचीं तटबंदी केलेलीं नगरें एवढीच उरलीं होतीं.

८ सिदकिया राजानें त्या वेळीं यरुशलेमांत
असलेल्या सर्व लोकांबरोबर बंधमुक्त करण्याचा करार
केल्यावर परमेश्वराकडून यिर्मयास वचन प्राप्त झालें तें
हें: ९ ज्या कोणाचा दास अथवा दासी इदी असेल त्यानें
त्याची सुटका करवी; कोणी आपल्या यहुदी बंधवां-
कडून दास्य करवून वेळ नये; १० तेव्हां आग्नी
आपल्या सर्व दासांची व दासींची सुटका करू व
यापुढें त्यांस दास्य करवयास लावणार्हि नाही असा

करार ज्या सर्व सरदारांनी व सर्व लोकांनी केला होता ते त्यांस मान्य झाले; त्यांनी मान्य होऊन दासांस मुक्त केले; ११ पण मागाहून ते बदलले, व ज्या दासांस व दासींस त्यांनी मुक्त केले होते त्यांस त्यांनी परत यावयास लाविले व आपले दास व दासी होण्यासाठी त्यांस पुनः ताबेदार केले. १२ यास्तव परमेश्वराकडून यिर्मयास परमेश्वराचे हें वचन प्राप्त झालें की १३ परमेश्वर इस्राएलाचा देव म्हणतो, तुमचे पूर्वज मिसर देशांतून, दास्यग्रहांतून मी बाहेर काढिले तेव्हां मी त्यांच्याबरोबर करार केला की १४ कोणी जातीनें इथी असून त्यास तुला विकिले असलें तर सात वर्षांच्या शेवटीं प्रत्येकानें आपल्या बंधूस बंधुमुक्त करावें; त्यानें सहा वर्षे तुझें दास्य केल्यावर त्याला तूं मुक्त करून रवाना करावें; पण तुमच्या पूर्वजांनीं माझे ऐकलें नाहीं, आपला कान दिला नाहीं. १५ तुम्ही तर अलीकडे वळून माझ्या दृष्टीनें नीट तें करूं लागलां होतां; तुमच्यांतील प्रत्येकानें आपल्या शेजाऱ्याचें स्वातंत्र्य प्रसिद्धपणें ठरविलें, व ज्या माझ्या मंदिरास माझे नाम दिलें आहे त्यांत तुम्ही मजसमंज करार केला; १६ पण तुम्ही पुनः बदलून माझ्या नामाची अप्रतिष्ठा केली व प्रत्येकानें ज्या आपल्या दासास व दासीस वाटेल तिकडे जाण्याचें स्वातंत्र्य दिलें होतें त्यांस तुम्ही परत घेण्यास लाविलें, व त्यांनीं तुमचे दास व दासी व्हावें म्हणून त्यांस तुम्ही आपले ताबेदार केले. १७ यास्तव परमेश्वर म्हणतो, तुम्ही प्रत्येकानें आपल्या बंधूस व आपल्या शेजाऱ्यास मोकळें करावें, हें माझे सांगणें तुम्ही ऐकलें नाहीं; म्हणून परमेश्वर म्हणतो, पाहा, मी तुम्हांस तरबार, मरी व दुष्काळ यांच्यायोगे नाश पाप्मावयास मोकळे सोडून देतो; पृथ्वीवरील सर्व राष्ट्रांना दहशत पोहंचेल असें मी तुमचें करीन; १८ आणि ज्या मनुष्यांनीं माझा करार उल्लंघिला व मजसमोर केलेल्या कराराच्या शर्ती पाळिल्या नाहींत त्यांचें, जें वासरूं त्यांनीं कापून दुभागिलें व त्याच्या दोहों भागांमधून ते चालून गेले, त्या वासराप्रमाणें करीन. १९ यहूदाचे सरदार व यरूशलेमाचे सरदार, खोजे, याजक व

देशांतील सर्व लोक वासराच्या दोन भागांतून चालून गेले, २० त्यांस त्यांच्या वैऱ्यांच्या हातीं देईन, त्यांच्या जिवांस टपणाऱ्यांच्या हातीं देईन, म्हणजे त्यांचीं प्रेतें आकाशांतील पक्ष्यांस व पृथ्वीवरील श्वापदांस भक्ष्य होतील; २१ आणि यहूदाचा राजा सिदकीया व त्याचे सरदार यांस मी त्यांच्या वैऱ्यांच्या हातीं देईन, त्यांच्या जिवांस टपणाऱ्यांच्या हातीं देईन व बाबेलच्या राजाचें जें सैन्य तुम्हांपुढून निघून गेलें आहे त्याच्या हातीं देईन. २२ परमेश्वर म्हणतो, पाहा, मी आज्ञा करून त्यांस या नगराकडे परत यावयास लावीन; ते त्याबरोबर लहून तें घेतील व तें अग्नीनें जाळतील; मी यहूदाचीं नगरें ओसाड व निर्जन करीन.

१ यहूदाचा राजा योशीयाचा पुत्र सहोया-
३५ कीम याच्या काळीं परमेश्वराचें वचन यिर्मयास प्राप्त झालें तें हें: २ रेखांच्यांच्या घराण्याकडे जा, त्याजबरोबर भाषण कर, आणि परमेश्वराच्या मंदिरांत, त्यांतल्या एका कोठडींत आणून त्यांस दाक्षारस प्यावयास दे. ३ तेव्हां मी याजना बिन यिर्मया बिन हबसिन्या यास, त्याच्या बांधवांस व त्याच्या सर्व पुत्रांस आणि रेखांच्यांच्या घराण्यांतील इतर सर्वांस ४ परमेश्वराच्या मंदिरांत आणिलें; द्वारपाळ मासेया बिन शल्लूम याच्या कोठडीच्या वर असलेल्या सरदारांच्या कोठडीच्या बाजूस देवाचा भक्त हानान बिन इदल्या याच्या पुत्रांची कोठडी होती तीत त्यांस नेले. ५ तेव्हां मी त्या रेखाबंशजांपुढें दाक्षारसानें भरलेले कटारे व पेले ठेविले व त्यांस म्हणालों, दाक्षारस प्या; ६ पण ते म्हणाले, आम्हो दाक्षारस पिणार नाहीं; कारण आमचा पूर्वज रेखाब याचा पुत्र योनादाब यानें आम्हांस ताकीद केली आहे कीं तुम्ही व तुमच्या वंशजांनीं दाक्षारस कदापि पिकूं नये. ७ तुम्ही कधीं घरेंदारे बांधू नका, शेते पेरूं नका, दाखांचे मळे लावूं नका, त्यांची मालकीही पतकळें नका; तर आपलें आरुष्य तंबूंत घालवा; म्हणजे ज्या देशांत तुम्ही उपरी आहां त्यांत तुमचा बहुत दिवस निभाव लागेल. ८ अग्रमध्य पूर्वज रेखाब

याचा पुत्र योनादाब यानें आम्हांस जो निर्बंध घालून दिला तो सर्व आजवर आम्ही ऐकत आलों आहों; आमच्या ब्रिया, पुत्र व कन्या यांसह आम्ही कधीं द्राक्षारस प्यालों नाहीं; ९ राहण्यास घरें बांधिलीं नाहींत; द्राक्षीचे मळे, क्षेत्रे, बीं वगैरे आमचें कांहीं नाहीं; १० आम्ही तंबूत राहतों, आमचा पूर्वज योनादाब यानें सांगितलेलें ऐकून त्या सगळ्याप्रमाणें आम्ही वागत आलों आहों. ११ बाबेलाचा राजा नबुखद्रेस्सर या देशावर चालून आला तेव्हां मात्र आम्ही म्हटलें, क्षास्यांचें सैन्य व अराम्यांचें सैन्य यांच्या भीतीस्तव चला, आपण यरुशलेमास जाऊं; म्हणून आज आम्ही यरुशलेमांत राहत आहों.

१२ तेव्हां परमेश्वराचें वचन विर्मयाला प्राप्त झालें कीं १३ सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलाचा देव म्हणतो, यहूदाचे लोक व यरुशलेमकर यांस जाऊन सांग कीं माझीं वचनें ऐकण्याचा बोध तुम्ही कां घेत नाहीं? असें परमेश्वर म्हणतो. १४ रेखाबाचा पुत्र योनादाब यानें आपल्या वंशजांस द्राक्षारस व पिण्याविषयीं आज्ञा केली त्याप्रमाणें त्यांच्याकडून वागणूक होत आहे; त्यांनीं आजवर द्राक्षारसाचें सेवन केलें नाहीं, आपल्या पूर्वजांची आज्ञा त्यांनीं मानिली; पण मी मोठ्या निकडीनें तुम्हांस सांगत आलों तरी तुम्ही माझे ऐकलें नाहीं. १५ मी आपले सर्व सेवक जे संदेष्टे त्यांस मोठ्या निकडीनें तुम्हांकडे पाठवून सांगत आलों कीं आतां तुम्ही प्रत्येक जण आपल्या कुमार्गापासून वळा, आपलें वर्तन सुधारा, अन्य देवांची सेवा करण्यासाठीं त्यांच्या मागे लागूं नका; म्हणजे जो देश मीं तुम्हांस व तुमच्या पूर्वजांस दिला आहे त्यांस तुमची वस्ती होईल; पण तुम्ही कान दिला नाहीं, माझे ऐकलें नाहीं. १६ रेखाबाचा पुत्र योनादाब याच्या वंशजांनीं, आपल्या पूर्वजांन घालून दिलेल्या निर्बंधाचें पालन केलें आहे, पण हे लोक माझे ऐकतना. १७ ह्यास्तव परमेश्वर, सेनाधीश देव, इस्राएलाचा देव म्हणतो, पाहा, मी यहूदा व सर्व यरुशलेमकर यांजवर जें सर्व अरिष्ट आणणार म्हणून

बोललों तें आणीन; कारण मी त्यांजबरोबर बोललों असतां त्यांनीं तें ऐकलें नाहीं, मीं त्यांस हाक मारिली असतां त्यांनीं उत्तर दिलें नाहीं; १८ तेव्हां विर्मया रेखाबवंशजांस म्हणाला, सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलाचा देव म्हणतो, तुम्ही आपला पूर्वज योनादाब याचा निर्बंध मानिला व त्याच्या सर्व आज्ञा पाळिल्या व त्यानें आज्ञापित्याप्रमाणें तुम्ही सर्व कांहीं केले; १९ म्हणून सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलाचा देव म्हणतो, माझ्या सेवेस हजर राहण्यासाठीं रेखाबाचा पुत्र योनादाब याच्या घराण्यांत कोणा पुरुषाची उणीव कधींच पडणार नाहीं.

१ यहूदाचा राजा योशीयाचा पुत्र यहो-
३६ याकीम याच्या कारकीर्दीच्या चौथ्या वर्षी पर-
मेश्वराचें वचन विर्मयाला प्राप्त झालें तें असें:
२ तूं ग्रंथ लिहिण्याचा पट घे; आणि योशीयाच्या काळीं मी तुजबरोबर बोललों तेव्हांपासून आजवर इस्राएल, यहूदा व सर्व राष्ट्रे यांविरुद्ध जीं सर्व वचनें मीं तुला सांगितलीं तीं त्यावर लिहून काढ. ३ न जाणों यहूदाच्या घराण्यावर जें सर्व अरिष्ट आणण्याचा माझा वेत आहे तें ऐकून ते सर्व आपआपल्या कुमार्गापासून वळतील आणि मी त्यांच्या बुद्ध्यांची व त्यांच्या पापाची त्यांस क्षमा करीन. ४ तेव्हां विर्मयानें नेरीयाचा पुत्र बारुख याला बोलाविलें, व परमेश्वरानें विर्मयाला जीं वचनें सांगितलीं होती तीं सर्व त्याच्या तोंडचीं ऐकून बारुखानें त्या पटावर लिहिलीं. ५ तेव्हां विर्मयानें बारुखाला आज्ञा केली कीं मला प्रतिबंध आहे, मला परमेश्वराच्या मंदिरांत जातां येत नाहीं; ६ म्हणून तूं जा व माझ्या तोंडचीं जीं परमेश्वराचीं वचनें तूं पटावर लिहिलीं तीं उपवासाच्या दिवशीं परमेश्वराच्या मंदिरांत लोकांच्या कानीं पडतील अशीं वाचून दाखीव; तसेंच यहूदाच्या नगरांहून येणाऱ्या सर्वांच्या कानीं पडतील अशीं तीं वाचून दाखीव. ७ कदाचित् ते परमेश्वरापुढें आपली विनंति सादर करितील व आपआपल्या कुमार्गापासून वळतील; कारण परमेश्वरानें या लोकांवर

कोच व संताप करीन म्हणून सांगितले तो मारी व्हाले.
८ विर्मया संदेष्ट्याच्या सांगण्याप्रमाणे नेरीमाचा पुत्र
बारूख याने सर्व कांही केले; त्याने परमेश्वराची वचनें
परमेश्वराच्या मंदिरांत पुस्तकांतून वाचून दाखविली.

९ तेव्हां असें झाले कीं यहुदाचा राजा बोथीयाचा
पुत्र यहोयाकीम याच्या कारकीर्दीच्या प्रारंभ्या वर्षाच्या
नवव्या मासी वरुळलेमासले सर्व लोक व यहुदाच्या नगरां-
तून जे सर्व वरुळलेमास आले होते त्यांनीं परमेश्वरापुढें
आहीर उपवास नेमिला. १० मग परमेश्वराच्या मंदिराच्या
नवीन द्वाराच्या दक्षिणेवळ वरच्या चौकरीतील
शाफानाचा पुत्र गमन्या लेखक याच्या दिवाणखान्यांत
बारूखाने परमेश्वराच्या मंदिरांत, प्रंथांत लिहिलेलीं
विर्मयाची वचनें सर्व लोकांच्या कानीं पढतील अशीं
वाचून दाखविलीं. ११ मीखाया बिन गमन्या बिन
शाफान यानें त्या प्रंथांतलीं परमेश्वराचीं सर्व वचनें
ऐकलीं, १२ तेव्हां तो राजघरांत लेखकाच्या दिवाण-
खान्यांत गेला, तो तेथें सर्व सरदार बसले होते;
अलीशामा लेखक, दलाया बिन शमाया, एलनाथान
बिन अखबोर, गमन्या बिन शाफान, सिडकीया बिन
इनन्या व इतर सर्व सरदार तेथें होते. १३ तेव्हां
बारूखाने त्या प्रंथांतलीं लोकांच्या कानीं पाठविलीं जीं
सर्व वचनें मीखायाने ऐकलीं होती तीं त्यानें त्यांस
कळविलीं. १४ तेव्हां त्या सर्व सरदारांनीं यहुदी बिन
नयन्या बिन शलेम्या बिन कुशी याच्या हातीं बारूखास
असें सांगून पाठविले कीं ज्या पदांतून तूं लोकांस वाचून
दाखविले तो हातीं घेऊन ये. तेव्हां नेरीयाचा पुत्र बारूख
आपल्या हातीं पट घेऊन त्यांकडे आला. १५ त्यांनीं
त्याला म्हटले, आतां बसून तीं आमच्या कानीं पाठ;
तेव्हां बारूखाने त्यांच्या कानीं तीं पाठविलीं. १६ त्यांनीं
तीं सर्व वचनें ऐकल्यावर ते भयभीत होऊन एक-
मेकांकडे वळले व बारूखास म्हणाले, आम्ही हीं सर्व
वचनें राजाला अवश्य सांगूं. १७ त्यांनीं बारूखास
विचारिले, त्याच्या तोंडचीं हीं सर्व वचनें तूं कशीं
लिहिलीं हें आम्हांस सांग पाहू. १८ बारूखाने त्यांस
म्हटले, त्यानें स्वमुखाने हीं सर्व वचनें मला सांगितलीं.

व मीं तीं शारेंने वा पुस्तकांत लिहिलीं. १९ मग ते
सरदार बारूखास म्हणाले, जा, विर्मया व तूं लपून
रहा; तुम्ही कोठें राहाल हें कोणाला कळू देऊ नका.
२० मग ते चौकरीत राजाकडे गेले; तो पट त्यांनीं
अलीशामा लेखकाच्या दिवाणखान्यांत ठेविला होता;
त्यांनीं तीं सर्व वचनें राजाच्या कानीं पाठविलीं.
२१ तेव्हां राजाने तो पट आपल्यास यहुदीस पाठविले;
त्यानें तो अलीशामा लेखकाच्या दिवाणखान्यांतून
आणिला. तो यहुदीनें राजास व राजाभोवतीं उभे
राहणाऱ्या सर्व सरदारांस वाचून दाखविला. २२ हा
नववा महिना असून राजा हेर्मतघरांत बसलेला
होता, व त्याच्यापुढें शेगडी पेटलेली होती. २३ तेव्हां
असें झाले कीं यहुदीनें तीनचार पानें वाचून दाख-
विल्यावर राजाने तो पट चाकून कापून शेगडीतल्या
पेटत्या भागीत टाकिला; येणेंप्रमाणें तो सगळ्या त्यां शेग-
डीच्या भागीत भस्म झाला. २४ राजाने व त्याच्या
सेवकांनीं हीं सर्व वचनें ऐकलीं तेव्हां ते कोणीं
चाबरे नाहींत, कोणीं आपलीं वस्त्रे फाडिलीं नाहींत.
२५ राजाने तो पट जाळू नये म्हणून एलनाथान,
दलाया व गमन्या यांनीं त्याची विनंति केली पण
त्यानें त्यांचें ऐकलें नाहीं. २६ तेव्हां राजाने राजपुत्र
यमेल, अरहनीएलपुत्र सराया, व अब्देलपुत्र
शलेम्या यांस अशी आज्ञा केली कीं बारूख लेखक व
विर्मया संदेष्टा यांस धरून आणावे; पण परमेश्वराने
त्यांस लपविले.

२७ विर्मयाच्या तोंडचीं वचनें बारूखाने ज्या पटावर
लिहिलीं होती तो राजाने जाळून टाकिल्यावर परमेश्वराचें
वचन विर्मयास प्राप्त झाले कीं, २८ तूं पुनः
दुसरा पट घे व यहुदाचा राजा यहोयाकीम याने जाळि-
लेल्या पहिल्या पटावर जीं वचनें होती तीं सर्व त्यावर
लिही; २९ आणि यहुदाचा राजा यहोयाकीम याला
तूं असें सांग, परमेश्वर म्हणतो, तूं हा पट जाळून
म्हटले, तूं यावर कां लिहिलें कीं बाबेलचा राजा
येईल व या देशाचा विध्वंस करील, आणि यांतून
मनुष्य व पशु यांचें निर्मूलन करील ? ३० यास्तव

यहूदाचा राजा यहोयाकीम याविषयी परमेश्वर म्हणतो, दाविदाच्या आसनावर बसण्यास त्याचा कोणी राहण-याचा नाही व त्याने शव फेकण्यांत येईल, तें दिवसाच्या उन्हांत व रात्रीच्या हिवांत पडून राहील. ३१ मी त्यास, त्याच्या संततीस व त्याच्या सेवकांस त्यांच्या दुष्कर्मांमुळे शिक्षा करीन, आणि ते, यरूशलेमनिवासी व यहूदाचे लोक यांजवर जें अरिष्ट आणीन म्हणून मी बोललों तें सर्व त्यांच्यावर आणीन, पण त्यांनीं माझे ऐकलें नाही. ३२ मग विर्मयानें दुसरा पट घेऊन नेरीयाचा पुत्र बारूख लेखक यास दिला; तेव्हां यहूदाचा राजा यहोयाकीम यानें जो ग्रंथ अर्भीत जाळून टाकिला होता त्यांतलीं सर्व वचनें त्यानें त्यावर विर्मयाच्या सांगण्यावरून लिहिलीं, व त्यांत तशाच दुसऱ्या बहुत वचनांची भर घातली.

१ यहोयाकीमाचा पुत्र कोन्या याच्या ३७ जाणीं योशीयाचा पुत्र सिद्कीया राज्य करूं लागला; यास बाबेल्चा राजा नबुखद्रेस्सर यानें यहूदा देशावर राजा केले होतें; २ परंतु त्यानें, त्याच्या सेवकांनीं व देशच्या लोकांनीं, विर्मया संदेष्ट्याच्या-द्वारे जीं वचनें परमेश्वरानें सांगितलीं होती तीं ऐकलीं नाहीत.

३ तेव्हां सिद्कीया राजानें शलेम्याचा पुत्र यहूकल व मासेयाचा पुत्र सफन्या याजक यांस विर्मया संदेष्ट्याकडे सांगून पाठविलें कीं आम्हांसाठीं आमचा देव परमेश्वर याजकडे प्रार्थना कर. ४ त्या वेळीं विर्मयाचें लोकांत जाणें येणें होतें कारण त्याला अद्यापि बंदिशाळेंत टाकिलें नव्हतें. ५ त्या समयीं मिसर देशांतून फारोचें सैन्य आलें; ही वार्ता यरूशलेमास वेढा घालणारे खास्ती ऐकून यरूशलेम सोडून गेले. ६ तेव्हां परमेश्वराचें वचन विर्मया संदेष्ट्याला प्राप्त झालें तें असें: ७ परमेश्वर, इस्राएलाचा देव म्हणतो, यहूदाच्या राजानें तुम्हांस मजकडे विचारावयास पाठविलें आहे, तर त्याला सांगा, पाहा, फारोचें सैन्य तुमची

१ अध्याय २२:२४ टीप पाहा.

जुमक करण्यास आले आहे तें मिसरास स्वेंदेंशीं कुरत जाईल. ८ खास्ती लोक परत घेऊन या नगराचीं लवलीक व तें घेऊन अग्नीनें जाळतील. ९ परमेश्वर म्हणतो, खास्ती लोक आम्हांला खरोखर सोडून जातील असें म्हणून आपली फसवणूक करून घेऊं नका; ते निरून जावयाचे नाहीत. १० कारण तुम्हांचरोबर यरूशलेम खास्यांच्या अवघ्या सैन्याचा बरी तुम्ही पराभव केला व त्यांतले अगदीं घायाळ झालेले मात्र काहीं उरले तरी ते सर्व आपआपल्या तंबूत उडून उभे राहतील व हें नगर अग्नीनें जाळतील.

११ फारोच्या सैन्याच्या भीतीनें खास्यांचें सैन्य यरूशलेम सोडून गेलें तेव्हां असें झालें कीं १२ लोकांतला आपला बांटा मिळवावा म्हणून विर्मया यरूशलेमाहून बन्यामीन प्रांतांत जाण्यास निघाला. १३ तो बन्यामिनाच्या वेशींत प्रवेश करितो तो तेथें पहारेकऱ्यांचा नायक इरीया बिन शलेम्या बिन हनन्या होता; त्यानें विर्मया संदेष्ट्याला पकडून म्हटलें, तूं खास्यांकडे फिरत होऊन जात आहेस. १४ विर्मया म्हणाला, हें खोटें आहे; मी खास्यांकडे फिरत होऊन जात नाही; पण इरीया त्याचें ऐकेना; त्यानें विर्मयाला पकडून सरदारांकडे नेलें. १५ सरदारांनीं विर्मयावर संतापून त्याला मार दिला व योनाथान लेखकाच्या घरांत अटकेंत ठेविलें; त्यांनीं त्या घराचा तुरुंग केला होता. १६ विर्मया तेथल्या तळघरांत व अंधारकोठ्यांत राहिला; तेथें त्यानें बहुत दिवस काढिले. १७ मग सिद्कीया राजानें त्याला बोलावून आणिलें; तेव्हां राजानें आपल्या वाढ्यांत त्याला एकांतीं विचारिलें कीं परमेश्वराकडचें काहीं वचन आहे काय ? विर्मया म्हणाला, आहे: तो म्हणतो, आपणाला बाबेल्च्या राजाच्या हातीं देण्यांत येईल. १८ विर्मया सिद्कीया राजाला आणखी म्हणाला, मी आपल्याविरुद्ध, आपल्या सेवकांविरुद्ध, किंवा या लोकांविरुद्ध कोणतें पाप केले कीं तुम्ही मला तुरुंगांत टाकिलें ? १९ तुमच्या ज्या संदेष्ट्यांनीं भविष्य केलें कीं बाबेल्चा राजा तुम्हांवर व या देशावर चाल करून येणार नाही ते कोटें

आहेत ? २० आतां, आहो माझे स्वामिराज, माझे ऐक्य; माझी किंती आपणाला मान्य होवो; मला त्या सेनापान लेखाच्या करांत परत पाठवू नका; पाठवाल तर तेथे मी मरेन. २१ मग सिद्धकीया राजाच्या आज्ञेने त्यांनी विर्मयाला पहारेकऱ्यांच्या चौकांत ठेविले आणि नगरातील सर्व माकरी अंधेपर्वत भटारआळीतून रोख त्याला एक रोटी मिळत असे. याप्रमाणे विर्मया पहारेकऱ्यांच्या चौकांत राहिला.

१ मग विर्मयाने सर्व लोकांस जी वचनें ३८ सांगितली ती शफळ्या बिन मत्तान, गदल्या बिन पशाहूर, युकाळ बिन शलेम्या व पशाहूर बिन मत्कीया सनीं ऐकलीं, ती हीं: २ परमेश्वर म्हणतो, जो या नगरांत राहिल तो तरवारीनें, कुळाळानें व मरीनें मरेल; पण जो खात्याकडे जाईल तो जगेल; तो शिवागिरीत बुटेल. ३ परमेश्वर म्हणतो, हे नगर खात्रीनें खाबेसच्या राजाच्या सैन्याच्या हातीं जाईल व तो हें घेईल. ४ मग सरदार राजाला म्हणाले, या मनुष्याला जिवें मारा; कारण असले भाषण करून या नगरांत राहिलेल्या सोदण्याचे व सर्व लोकांचे हात तो निर्वळ करितो; हा मनुष्य या लोकांचे हित नव्हे तर दुकसास कारणास पाहतो. ५ तेव्हां सिद्धकीया राजा म्हणाला, पाहा, तो तुमच्या हातीं आहे; रजाला तुमच्या मर्जाविषय कांहीं करितो; येत नाही. ६ मग सुक-पुत्र मत्कीया याची पहारेकऱ्यांच्या चौकांत विहीर होखी तीत त्यांनी विर्मयास नेऊन टाकिले; त्यांनी विर्मयाला दारांनी खात्री उतरिले. त्या विहीरिंत पाणी नव्हतें. चिखल होता; विर्मया त्या चिखलांत लतला. ७ त्यांनी विर्मयाला विहीरिंत टाकिले असें राजगृहांतला एबद-मलेख कुशी खोजा यानें ऐकले; त्या प्रसंगी राजा बन्ध्यामिनी वेशीत बसला होता. ८ एबद-मलेख राज-गृहांतून निघाला व राजाकडे जाऊन म्हणाला, ९ स्वामी-महाराज, या लोकांनी विर्मया संदेष्ट्याला जें सर्व केले तें फार वाईट केले; त्यांनी त्याला विहीरिंत टाकिले; तो आहे तेथें उपासमार होऊन मरेल, कारण नगरांत कांहीं अन्न उरले नाही. १० तेव्हां राजानें एबद-मलेख

कुशी याला आज्ञा केली की येथून तीस माणसें बरोबर घेऊन जा आणि विर्मया संदेष्ट्याला घट्टु प्रसन्न झाला नाही तो त्याला विहीरिंतून काढ. ११ एबद-मलेख बरोबर माणसें घेऊन खाजिन्याच्या खालील राजगृहांत गेला; तेथून त्यानें जुनेपुराणे फडके व कुजट विच्या घेतल्या, आणि दारांनी त्या विहीरिंत विर्मयाकडे पोहच-विल्या. १२ एबद-मलेख कुशी विर्मयाला म्हणाला, हे जुनेपुराणे फडके व कुजट विच्या दारांच्या आंत ठेवून आपल्या बगलांखाली लाव; तसें विर्मयानें केले. १३ तेव्हां त्यांनी विर्मयाला दारांनी विहीरिंतून वर ओढून घेतले; मग विर्मया पहारेकऱ्यांच्या चौकांत राहिला.

१४ नंतर सिद्धकीया राजानें विर्मया संदेष्ट्यास बोलावणें पाठवून परमेश्वराच्या मंदिराच्या तिसऱ्या दाराच्या देवघांटात आणविले; राजा विर्मयाला म्हणाला, मी तुला एक गोष्ट विचारितो; मजपासून कांहीं लपवूं नको. १५ विर्मया सिद्धकीयाला म्हणाला, मी आपणाला ती सांगितली तर आपण मला बरोबर मारून टाकणार नाही ना ? मी आपणाला मसलत दिली तर आपण ती ऐकावयाचे नाही. १६ सिद्धकीयानें गुप्तपणें विर्मयाला प्रतिज्ञापूवक म्हणले, आमचा जीव ज्यानें उत्पन्न केला त्या परमेश्वराच्या जीवितान्नी शपथ, मी तुला जिवें मारणार नाही, व तुझा प्राण घेऊं पाहणाऱ्या ह्या लोकांच्या हातीं तुला देणार नाही. १७ मग विर्मया सिद्धकीयाला म्हणाला, परमेश्वर, सेनाधीश देव, इझ्राएलाचा देव म्हणतो, तूं बाबेलच्या राजाच्या सरदारांकडे गेलास तर तुझा जीव वांचेल व हे नगर अग्नीनें जाळण्यांत येणार नाही; तूं व तुझे घराणें बचावेल; १८ पण तूं बाबेलच्या राजाच्या सरदारांकडे न गेलास तर हे नगर खास्ती लोकांच्या हातीं देण्यांत येईल, ते तें अग्नीनें जाळिली व तूं त्यांच्या हातून सुटणार नाहीस. १९ सिद्धकीया राजा विर्मयास म्हणाला, जे यहुदी फितून खास्यांकडे गेले आहेत त्यांची मला भीति वाटते की ते मला त्यांच्या स्वाधीन करून माझा उपहास करतील. २० विर्मया म्हणाला, ते तुला त्यांच्या स्वाधीन करणार नाहीत.

१ पाठभेद: तीन.

मी तुला जें सांगत आहे ती परमेश्वराची बाणी मान असें मी तुला विनवितों, म्हणजे तुझे बरें होईल व तुझें प्राण वांचेल; २१ पण तूं निघून जाण्यास अमान्य असलास तर परमेश्वरानें मला प्रगट केलेलें वचन हें आहे: २२ पाहा, यहुदाच्या राजाच्या घरी ज्या ब्रिया उरल्या आहेत त्या सर्वांस बाबेलच्या राजाच्या सरदाराकडे आणिली आणि त्या म्हणतील, तुझ्या जिवला मित्रांनी तुला दगा दिला, त्यांनी तुला चीत केले व तुझे पाय चिखलांत रूढले असतां ते निघून गेले आहेत. २३ तुझीं सर्व बायकापोरें खास्यांकडे नेतील; तूं त्यांच्या हातून सुटणार नाहीस, बाबेलच्या राजाच्या हातीं पडशील; तूं हें नगर अग्नीं जाळण्यास कारण होशील. २४ सिद्कीया यिर्मयाला म्हणाला, हीं वचनें कोणाला कळू देऊं नको, म्हणजे तूं ठार व्हावयाचा नाहीस; २५ पण मी तुझ्या बरोबर बोललों असें ऐकून सरदार तुजकडे आले व तुला म्हणाले कीं तूं राजाला काय बोललास तें आम्हांला सांग; आम्हांपसून कांहीं लपवूं नको, आम्ही तुला ठार मारणार नाही; राजा तुला काय बोलला तेंहि सांग; २६ तर तूं त्यांस म्हण, राजानें मला योनायानाच्या घरी मरावयास परत पाठवूं नये असा मी त्याला अर्ज केला. २७ मग त्या सर्व सरदारांनीं यिर्मयाकडे येऊन त्याला विचारिले; तेव्हां राजानें त्याला जे शब्द बोलण्याची आज्ञा केली होती त्या सर्व शब्दांनीं त्यानें त्यांस उत्तर केले. ते त्याच्याबरोबर आणखी कांहीं बोलले नाहीत; कारण त्यांना ती गोष्ट समजली नाही. २८ याप्रमाणें यरूशलेम हस्तगत होई तोंवर यिर्मया पहारेकऱ्यांच्या चौकांत राहिला.

१ यहुदाचा राजा सिद्कीया याच्या कारकीर्दीच्या नवव्या वर्षाच्या दहाव्या मासी बाबेलाचा राजा नबुखद्रेस्सर व त्याचे सर्व सैन्य यरूशलेमावर चालून आले व त्यांनीं त्यास वेढा घातला; २ सिद्कीयाच्या कारकीर्दीच्या अकराव्या वर्षी, चौथ्या मासी, महिन्याच्या नवव्या दिवशीं नगराच्या तटास त्यांनीं खिंड पाडली; अशा प्रकारें यरूशलेम हस्तगत

केल्यावर असें झाले कीं ३ बाबेलच्या राजाचे सर्व सरदार म्हणजे नेर्गल-शरेसर, समगार-नबो, सर्सकीस, रब-सारीस, नेर्गल-शरेसर, रब-भाग व बाबेलच्या राजाचे वरकड सरदार हे सर्व मघल्या वेशींत येऊन बसले. ४ हें पाहून यहुदाचा राजा सिद्कीया व सर्व योदे यांनीं पलायन केले; ते रात्री राजाच्या बागेच्या वाटेनें, दोहों तटांमधल्या वेशीनें नगराबाहेर निघून गेले; राजा अराकाच्या मार्गानें गेला. ५ खास्यांच्या सैन्यानें त्यांचा पाठलाग करून यरीहोच्या मैदानांत सिद्कीयास गांठिले; त्यांनीं त्याला पकडून हमाथ प्रांतांतले रिच्छा येथें बाबेलचा राजा नबुखद्रेस्सर याज-पुढें आणिले; त्यानें त्याची शिक्षा ठरविली. ६ रिच्छा येथें बाबेलच्या राजानें सिद्कीयाच्या डोळ्यांदिखत त्याचे पुत्र वधिले; त्याप्रमाणेंच बाबेलच्या राजानें यहुदाचे सर्व मानकरी वधिले. ७ आणखी त्यानें सिद्कीयाचे डोळे फोडून त्याला बाबेलस रवाना करण्यासाठीं बेव्यांनीं जखडिले. ८ खास्दी लोकांनीं राजगृह व लोकांनीं घरे अग्नीनें जाळिलीं व यरूशलेमाचा कोट मोडून टाकिला. ९ तेव्हां गारयांचा नायक नबूजरदान यानें नगरांत अवशिष्ट राहिलेले लोक, आणि जे फितून त्याच्याकडे गेले होते ते आणि जे क्षीण लोक शेष राहिले होते ते अशा सर्वांस कैद करून बाबेलस नेले. १० तथापि जे लोक लाचार असून ज्यांच्याजबळ कांहींएक नव्हतें त्यांस गारयांचा नायक नबूजरदान यांनें यहुदा देशांत राहू दिले; त्याच प्रसंगीं त्यानें त्यांस द्राक्षांचे मळे व शेते दिलीं. ११ यिर्मया-विषयीं तर बाबेलचा राजा नबुखद्रेस्सर यांनें गारयांचा नायक नबूजरदान यास ताकीद केली कीं १२ त्याला नेऊन त्याची चांगली व्यवस्था ठेव; त्याला कांहीं इजा करूं नको; तो तुला सांगेल तशीं त्याची व्यवस्था करा. १३ तेव्हां गारयांचा नायक नबूजरदान यानें आणि नबूशजबान, रब-सारीस, नेर्गल-शरेसर, रब-भाग व बाबेलच्या राजाचे सर्व मुख्य अमलदार १४ यांनीं माणसें पाठवून यिर्मयास पहारेकऱ्यांच्या चौकांतून काढिले व घरीं न्यावे म्हणून त्यास गदत्या विन

अहिकाम बिन शाफान याच्या स्वाधीन केले; येणे-प्रमाणे तो लोकांत जाऊन राहिला.

१५ विर्मया पहादेक्यांच्या चौकांत कैदी होता तेव्हां परमेश्वराचे वचन त्याला प्राप्त झाले तें असे: १६ जा, एबद-मलेख कृशी याला सांग की सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलाचा देव म्हणतो, पाहा, मी आपल्या वचनाप्रमाणे या नगराचे हित नव्हे तर अहित होईल असे करीन; त्या दिवशीं तुझ्यादखत तीं वचनें पूर्ण होतील. १७ तुला तर त्या दिवशीं मी मुक्त करीन असें परमेश्वर म्हणतो; ज्यांची तुला भीति वाटते त्यांच्या हातीं तुला देणार नाहीत. १८ मी खात्रीनें तुला बचाव करीन; तूं तरवारीनें पडणार नाहीस, तूं जिवानिशीं सुटशील; कारण तूं मजवर भिस्त ठेविली असें परमेश्वर म्हणतो.

१ गारखांचा नायक नबूजर्दान यानें यरूशलेम व यहूदा यांतील जे लोक बंदिवान करून बाबेलास नेले त्या सर्वांबरोबर विर्मयासहि वेढ्या बाह्यन रामा येथें आणिले होते; तेथें त्यांनीं विर्मयाची सुटका केल्यानंतर विर्मयाला वचन प्राप्त झाले तें हें: २ गारखांचा नायक विर्मयाला बोलावून म्हणाला, तुला देव परमेश्वर यानें हें अरिष्ट या स्थळावर येईल असें जाहीर केले; ३ परमेश्वरानें तें आणिले व आपल्या म्हणण्याप्रमाणें केले; तुम्ही परमेश्वराविषय पाप केले व त्याची वाणी मानिली नाही म्हणून हें तुमच्यावर आले. ४ आतां पाहा, आज तुझ्या हातांत असलेल्या वेढ्यांपासून मी तुला मुक्त करितों; तुला मजबरोबर बाबेलास येथें बरें वाटले तर ये, मी तुम्ही बांगली व्यक्तवा ठेवीन; पण मजबरोबर बाबेलास येथें तुला बरें न वाटले तर येऊं नको; पाहा, सगळ्या देश तुजपुढे आहे; तुला बरें व सोईचें वाटेल तिथे जा. ५ तो परतला नाही तोंच तो त्याला म्हणाला, गदल्या बिन अहीकाम बिन शाफान यास बाबेलच्या राजानें यहूदाच्या नगरांवर अधिपति नेमले आहे त्याजकडे परत जा, व त्याच्याबरोबर लोकांमध्ये जाऊन वस्ती

कर; किंवा तुला सोईचें वाटेल तेथें जा. मग गारखांच्या नायकानें त्याला अभसामयी व इनाम देऊन रवाना केले. ६ तेव्हां विर्मया निघून गेला अथवा गदल्या बिन अहीकाम याजकडे गेला व देशांत जे लोक उरले होते त्यांच्यामध्ये जाऊन राहिला.

७ बाबेलच्या राजानें गदल्या बिन अहीकाम यास देशाचा अधिपति नेमून पुरुष, स्त्रिया, मुले, देशांतील सर्वे लाचार व ज्या कोणास पकडून बाबेलास नेले नव्हते ते सर्वे त्याच्या स्वाधीन केले आहेत असे जेव्हां रानावनांत असलेल्या सेनानायकांनीं व त्यांच्या लोकांनीं ऐकले, ८ तेव्हां ते, म्हणजे इस्राएल बिन नयन्या, कारेहपुत्र योहानान व योनाथान, सराया बिन तान्हुमेष, नदोफायी रकै याचे पुत्र, व यजन्या (हा एका माकाबाचा पुत्र) हे व त्याचे लोक गदल्याकडे गेले. ९ गदल्या बिन अहीकाम बिन शाफान यानें त्यांस व त्यांच्या लोकांस शपथेवर सांगितले कीं खात्यांची सेवा करण्यास भिऊं नका; देशांत वस्ती करा, बाबेलच्या राजाची सेवा करा, म्हणजे तुमचें कल्याण होईल. १० पाहा मी तर जे खास्ती आम्हांकडे येतील त्यांच्या तैनातीसाठीं मिस्रा एथें राहतां; पण तुम्ही शिखारस, ग्रीष्म ऋतूतील फळे व तेल यांचा संचय करून आपल्या भांड्यांत भरून ठेवा व तुम्ही ताच्यांत घेतलेल्या नगरांत राहा. ११ त्याचप्रमाणें मबाबांत अम्मोनी लोकांमध्ये, अदोमांत व सर्व देशांत जे यहूदी होते त्या सर्वांनीं जेव्हां ऐकले कीं बाबेलच्या राजानें यहूदाचा अवशेष देशांत राहू दिला आहे व त्याजवर गदल्या बिन अहीकाम बिन शाफान नेमिला आहे, १२ तेव्हां ज्या ज्या ठिकाणीं त्यांस हाकून दिले होते तेथून सर्वे यहूदी परत यहूदा देशांत गेले अथवा येथें गदल्याकडे आले व त्यांनीं शिखारस व ग्रीष्म ऋतूतील फळे यांचा मोठा संचय केला. १३ याखेरीज योहानान बिन कारेह व रानावनांत असलेले सर्वे सेनानायक हे मिस्रा येथें गदल्याकडे आले. १४ ते त्याला म्हणाले, अम्मोनी लोकांचा राजा बाबीस यानें आपला जीव वेढ्यासाठीं नयन्याचा पुत्र

इस्माएल यास पाठविलें आहे हें आपणाला ठाऊक आहे
 कथं ? पण गदल्या बिन अहीकाम याला त्यांचें खरें
 वाटेना. १५ तेव्हां योहानान बिन कारेह गदल्यास
 मिस्या एयें गुप्तपणें म्हणाला, मला जाऊन इस्माएल
 बिन नथन्या यास ठार करूं या; हें कोणाला कळवयाचें
 नाही; त्यानें आपला प्राण कां प्यावा ? वेतल्यास आपणाकडे
 जमलेले सर्व यहुदी पांगतील व यहुदाच्या अवशेषाचा
 नाश होईल; १६ पण गदल्या बिन अहीकाम हा
 योहानान बिन कारेह यास म्हणाला, असें करूं नको;
 कारण ते इस्माएलविषयी खोटेनाटें सांगत आहेत.

१ सातव्या महिन्यांत असें झालें कीं इस्मा-
 ४१ एल बिन नथन्या बिन अलीशामा, जो राज-
 वंशांतला असून राजाच्या मुख्य अमलदारांपैकी
 होता तो व त्याजबरोबर दहा माणसें ही गदल्या बिन
 अहीकाम याजकडे मिस्या एयें आली; मिस्या एयें ते एका
 पंक्तीला बसून जेवले. २ त्या प्रसंगी इस्माएल बिन
 नथन्या व त्याच्याबरोबरचीं दहा मनुष्ये ह्यांनी उठून
 गदल्या बिन अहीकाम बिन झाफान ज्यास बाबेलच्या
 राजानें देशावर अधिपति म्हणून नेमिलें होतें त्यास
 तरबारीनें ठार मारिलें. ३ त्याप्रमाणेंच मिस्या एयें गदल्या-
 जवळ जे सर्व यहुदी होते त्यांस व तेथें असलेले खास्ती
 योदे यांसहि इस्माएलानें जिवें मारिलें. ४ त्यानें
 गदल्याचा वध केला ही गोष्ट बाहेर फुटण्यापूर्वी दुसऱ्या
 दिवशीं असें झालें कीं ५ शखेम, शिलोव शोमरोन येथून
 ऐशी मनुष्ये आली; त्यांच्या दाढ्या मुंबलेल्या, त्यांचीं
 वस्त्रे फाडिलेलीं, त्यांच्या अंगास घाय झालेले, व पर-
 मेश्वराच्या मंदिरांत अर्पावयासाठीं हातीं अन्नार्पणें व
 उदर असलेलीं अशीं तीं आलीं. ६ इस्माएल बिन नथन्या
 हा मिस्या येथून त्यांस सामोरा गेला; तो वाटेनें रडत
 गेला; त्यांची भेट झाल्यावर तो त्यांस म्हणाला, गदल्या
 बिन अहीकाम याजकडे चला. ७ ते शहराच्या मध्य-
 भागी आल्यावर असें झालें कीं इस्माएल बिन नथन्या
 यानें व त्याच्या साथीदारांनीं त्यांस जिवें मारून विहिरींत
 फेकून दिलें; ८ पण त्यांपैकी दहा जण इस्माएलास
 म्हणाले कीं आम्हांस मारून टाकूं नको; कारण

आमच्याजवळ शेतांत लपवून ठेविलेला गहू, जव,
 तेल व मध यांचा साठा आहे. तेव्हां त्यानें त्यांस सोडून
 दिलें, त्यांच्या बांधवांबरोबर त्यांस मारिलें नाही.
 ९ इस्माएलानें पूर्वी ज्यांस मारिलें होतें त्यांचीं प्रेतें
 त्यानें गदल्याच्या बाजूला एका विहिरींत टाकिलीं होती;
 (ही विहीर आसा. राजानें इस्माएलचा राजा बारा याच्या
 मीतीनें खणिली होती;) ही विहीर इस्माएल बिन नथन्या
 यानें प्रेतांनीं मारून काविली. १० तेव्हां इस्माएलानें
 मिस्या एयें असलेले सर्व अवशिष्ट लोक पकडून नेले;
 राजकन्यांस व मिस्या एयें राहिलेल्या सर्व लोकांस
 गारायांचा नायक नबूजरदान यानें गदल्या बिन अहीकाम
 याच्या स्वाधीन केलें होतें त्यांस नेले; इस्माएल बिन
 नथन्या यानें त्यांस बंदिवान करून नेले, व तो अम्मोनी
 लोकांकडे जावयास निघाला.

११ मग योहानान बिन कारेह व त्याच्याबरोबर
 असलेले सैन्याचे सर्व नायक यांनी इस्माएल बिन
 नथन्या यानें केलेल्या सर्व दुष्कर्मांची बातमी ऐकली.
 १२ तेव्हां ते बरोबर सर्व माणसें घेऊन इस्माएल बिन
 नथन्या याच्याशीं लढावयास गेले; त्यांनीं गिबोनजवळ
 मोठा तलाव आहे तेथें त्यास गांठिलें. १३ तेव्हां असें
 झालें कीं इस्माएलबरोबर असलेल्या सर्व लोकांनीं
 योहानान बिन कारेह व त्याबरोबरचे सैन्याचे सर्व
 नायक यांस पाहिलें तेव्हां त्यांस आनंद झाला.
 १४ जे सर्व लोक इस्माएलानें मिस्या एथून पकडून
 नेले होते ते उलटून योहानान बिन कारेह याजकडे
 गेले; १५ पण इस्माएल बिन नथन्या आठ असासीसह
 योहानानापासून निसटून अम्मोनी लोकांकडे गेला.
 १६ मग गदल्या बिन अहीकाम यास मारत्यावर
 इस्माएल बिन नथन्या यानें जे योदे, खिया, मुलें
 व खोजे यांस बरून मिस्या एथून नेले होतें, त्यांस
 योहानान बिन कारेह व इस्माएलबरोबर असलेले
 सैन्याचे सर्व नायक यांनी मिस्या येथें त्यांच्या हातून
 सोडवून गिबोनजवळ परत आणिलें त्या सर्व अवशिष्ट
 लोकांस घेऊन, १७ ते मिसर देशास जाण्याच्या
 हेतूनें बेथलहेमजवळ गेरुब-किहाम येथें सास्यांच्या

भीतीनें जाऊन राहिले; १८ त्यांस त्यांचें भय होतें, कारण बाबेलच्या राजानें ज्या गदल्या बिन अहीकाम यास देशाचा अधिपति नेमिलें होतें त्यास इस्राएल बिन नथन्या यानें जिवें मारिलें होतें.

४२ १ तेव्हां सैन्यांचे सर्व नायक आणि योहानान बिन कारेह व यजन्या बिन होसामा आणि लहान-थोर सर्व लोक जवळ येऊन, २ विर्मया संदेष्ट्याला म्हणाले, आमची एवढी विनंति मान्य करा; आपणाला दिसत आहे कीं आम्ही बहुतांपैकी बोंबेच राहिलो आहो; तर आहां सर्व अवशिष्ट लोकांसाठीं परमेश्वर आपला देव याजकडे प्रार्थना करा कीं ३ आम्ही कोणत्या मार्गांनिं जावें व काय करावें हें परमेश्वर आपला देव यानें आम्हांस दाखवावें. ४ मग विर्मया संदेष्ट्या त्यांस म्हणाला, मी तुमचें म्हणणें ऐकलें आहे; पाहा, मी तुमच्या म्हणण्याप्रमाणें परमेश्वर तुमचा देव याची प्रार्थना करीन व जें कांहीं परमेश्वर तुम्हांविषयीं सांगेल तें मी तुम्हांस कळवीन; तुम्हांपासून कांहीं लपविणार नाही. ५ ते विर्मयास म्हणाले, परमेश्वर आपला देव आपल्या इस्तें जें वचन आम्हांस सांगून पाठवील त्या सर्वांप्रमाणें आम्ही न केले तर परमेश्वर आमच्याविरुद्ध खरा व क्षिपणीय सप्ती असो: ६ परमेश्वर आमचा देव याजकडे आम्ही आपणाला पाठवितों, त्याचें म्हणणें न्याचें असो कीं बाईटाचें असो आम्ही तें ऐकू; म्हणजे परमेश्वर आमचा देव याची वाणी ऐकल्यास आम्हें कल्याण होईल.

७ दहा दिवसांनीं परमेश्वराचें वचन विर्मयाला प्राप्त झालें, ८ तेव्हां योहानान बिन कारेह व त्याच्या बरोबरचे सैन्यांचे सर्व नायक व लहानथोर सर्व लोक यांस त्यानें बोलाविलें, ९ आणि त्यांस म्हटलें, तुम्हां आपली विनंति इस्राएलाचा देव परमेश्वर याच्यापुढें सादर करण्यास मला पाठविलें; तो असें म्हणतो, १० या देशांत अजूनहि तुम्ही राहाल तर मी तुम्हांस उभारीन, पांझन टाकणार नाही; तुमची लावणी करीन, उपद्रव टाकणार नाही; कारण मी तुमचें अनिष्ट केलें याचा मला अनुताप होत आहे. ११ ज्या बाबेलच्या राजाची तुम्ही भीति धरितां त्याला भिळूं नका; परमे-

श्वर म्हणतो, त्याला भिळूं नका; कारण तुमचा बचाव करण्यास व त्याच्या हातून तुम्हांस मुक्त करण्यास मी तुम्हांबरोबर आहे. १२ मी तुम्हांवर प्रसाद करीन म्हणजे त्याचा प्रसाद तुम्हांवर होईल व तो तुम्हांस तुमच्या देशीं वस्ती करूं देईल; १३ पण तुम्ही जर म्हणाल, आम्ही या देशांत राहणार नाहीं, म्हणजे तुमचा देव परमेश्वर याची वाणी ऐकणार नाहीं, १४ आणि असें म्हणाल, नाहीं, आम्ही मिसर देशांत जाऊं, तेथें आमच्या नजरेस युद्ध पडणार नाहीं, तेथें करण्याचा शब्द आम्हांस ऐकू येणार नाहीं व भाकरीवांचून आम्ही भुके मरणार नाहीं, आम्ही तेथेंच वस्ती करूं; १५ तर हे यहुदाचे अवशिष्ट लोकहो, तुम्ही परमेश्वराचें वचन ऐका: सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलाचा देव म्हणतो, मिसर देशांत जाऊन तेथें कांहीं दिवस राहण्याचा तुमचा निश्चयच असला तर १६ ज्या तरवारीची तुम्हांस भीति वाटत आहे ती तेथें मिसर देशांत तुम्हांस गांठील, व ज्या दुष्काळाची तुम्हांस भीति वाटते, तो मिसर देशांत तुमच्या पाठोपाठ येईल; तेथें तुम्ही मराल. १७ ज्या माणसांनीं मिसर देशांत जाऊन कांहीं दिवस राहण्याचा निश्चय केला आहे ते सर्व तरवार, दुष्काळ व मरी यांनीं मरतील; मी त्यांवर अरिष्ट आणीन तेव्हां त्यांपैकीं एकहि उरणार नाहीं किंवा सुटणार नाहीं. १८ कारण सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलाचा देव म्हणतो, माझा क्रोध व संताप यांचा जसा यक्षलेमांत राहणाऱ्यां-वर वर्षाव झाला तसा तुम्ही मिसर देशांत गेल्यावर तुम्हां-वर होईल, व तुम्ही निर्भस्तेना, विस्मय, शाप व निंदा यांचे विषय व्हाल, व हें ठिकाण तुमच्या दृष्टीस पुनः पडणार नाहीं. १९ हे यहुदाचे अवशिष्ट लोकहो, परमे-श्वरानें तुम्हांस सांगितलें आहे: कीं मिसर देशास जाऊं नका; मी तुम्हांस आज बजावून सांगत आहे हें पाहें लक्षांत ठेवा. २० या प्रकारें तुम्ही आपला जीव जोखमांत घातला आहे: कारण परमेश्वर तुमचा देव याकडे मला पाठवून तुम्ही म्हटलें कीं परमेश्वर आमचा देव याची आम्हांसाठीं प्रार्थना कर व परमेश्वर आमचा देव सांगेल तें सर्व आम्हांस कळीव म्हणजे त्याप्रमाणें आम्ही करूं;

११ तें आज मी तुम्हांस कळविलें आहे; तरी परमेश्वर तुमचा देव यांनं माझ्या द्वारें तुम्हांस जें सांगून पाठविलें त्यांतल्या कशाविषयीहि तुम्हीं त्याची वाणी ऐकली नाहीं; २२ म्हणून ज्या स्थली जाऊन राहण्याची तुमची मर्जा लागली आहे तेथें तुम्ही तरवार, दुष्काळ, दुर्मिष्ट व मरी यांनी मराल हें पकें समजा.

१ प्रग असें झालें कीं परमेश्वर त्यांचा देव ४३ यांनं जीं वचनें यिर्मियाच्या हस्ते लोकांकडे पाठविली तीं सर्व त्या सर्वास सांगण्याचें यिर्मियांनं संपविलें. २ तेव्हां अर्जेच्या बिन होशया, योहानान बिन कारेह आणि सर्व गर्विष्ठ मनुष्ये यिर्मियाला म्हणाली, तूं खोटें बोलतोस; तुम्ही मिसर देशांत जाऊन कांहीं दिवस राहूं नका असें कळविण्यास परमेश्वर आमचा देव यांनं तुला पाठविलें नाहीं; ३ तर तूं आम्हांस खास्यांच्या हातीं घावें आणि त्यांनीं आम्हांस जिवें मारावें, आम्हांस बंदिवान करून बाबेलास न्यावें म्हणून बारूख बिन नेरीया तुला आमच्या-विरुद्ध मथवीत आहे. ४ योहानान बिन कारेह, सर्व सेनानायक व सर्व लोक यांनीं यहुदा देशांत राहण्याविषयीं परमेश्वराची वाणी ऐकली नाहीं; ५ तर ज्यां सर्व राष्ट्रांत त्यांस घालविलें होतें त्यांतून यहुदाचे जे अवशिष्ट लोक यहुदा देशांत राहण्यास परत आले होते त्या सर्वास योहानान बिन कारेह व सर्व सेनानायक यांनीं आपल्याबरोबर नेले; ६ पुरुष, स्त्रिया, मुलें, राजकन्या, यांस गारद्यांचा नायक नबूजरदान यांनं गदल्या बिन अहिकाम बिन शाफान यांच्या हवालीं केलेल्या सर्व लोकांस आणि यिर्मिया संदेश आणि बारूख बिन नेरीया यांस त्यांनीं नेले; ७ ते मिसर देशास गेले; त्यांनीं परमेश्वराची वाणी ऐकली नाहीं; ते तहपन्हेस एथें जाऊन पोहंचले. ८ तहपन्हेस येथें यिर्मियाला परमेश्वराचें वचन प्राप्त झालें तें असें: ९ आपल्या हातीं मोठे धोंडे घे व यहुदाच्या लोकांसमक्ष तहपन्हेस येथल्या फारोच्या राजगृहाच्या द्वाराशीं जो चौक आहे त्यांत ते चुना लेणून छपवून टाक; १० आणि

१ अर्थाय ४२:१ येथें यजच्या.

त्यांस सांग, सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलाचा देव म्हणतो, पाहा, मी बाबेलाचा राजा, माझा सेवक नबुखद्रेस्सर, यास बोलावून आणीन, व हे जे धोंडे मीं छपवून ठेविले आहेत त्यांवर त्याचें सिंहासन ठेवीन; मग तो त्यांवर आपला मन्व गालिचा पसरील. ११ तो येऊन मिसर देशावर मारा करील; जे मरावयाचे ते मरणाच्या, जे बंदिवासांत जावयाचे ते बंदिवासाच्या व जे तरवारीनें वधावयाचे ते तरवारीच्यां स्वाधीन करण्यांत येतील. १२ शिवाय मी मिसरी दैवतांच्या गृहांत अग्नि पेटवीन: तो राजा त्यांस जाळील व बंदिवान करून नेईल; मॅदपाळ आपलें अंग जसें वळानें वेष्टितो तसा तो मिसर देशांनं स्वतःस वेष्टील व शांतीनें तेथून निघून जाईल. १३ तो मिसर देशांतलें जें बेथ-शेमेश त्याचे स्तंभ मोडून टाकील व मिसर देशांतील दैवतांचीं गृहें तो अभीनें जाळील.

१ जे यहुदी मिसर देशांत, म्हणजे मिग्दोल, ४४ तहपन्हेस, नोफ व पयोस प्रांत यांत बस्ती करून होते त्यांजविषयीं यिर्मियाला जें वचन प्राप्त झालें तें हें: २ सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलाचा देव म्हणतो, मी यरूशलेमावर व यहुदाच्या सर्व नगरांवर जें अरिष्ट आणिलें तें सर्व तुम्हीं प्रत्यक्ष पाहिलें आहे; पाहा, आज तीं उजाड व निर्जेन झाली आहेत; ३ त्यांनीं जाऊन धूप जाळिला व त्यांस, तुम्हांस व तुमच्या बडिलांसहि अज्ञात असलेल्या अशा अन्य देवांची सेवा त्यांनीं केली; असा दुष्टपणा करून त्यांनीं मला चिडविलें म्हणून असें झालें. ४ मी तर आपले सर्व सेवक जे संदेशे त्यांस तुम्हांकडे पाठवीत आलों; मोठ्या निकडीनें त्यांस तुम्हांकडे पाठवून सांगत असें कीं या अमंगळ कर्मांचा मला वीट आहे; तें करूं नका. ५ तरी पण अन्य देवांला धूप जाळण्याचें सोडून देऊन आपल्या. दुष्टतेपासून बळग्याचें ते ऐकतना व आपला कान देतना. ६ ह्यामुळें माझा संताप व क्रोध यांचा वर्षाव झाला, तो यहुदाचीं नगरें व यरूशलेमाच्या आळ्या यांत पेटला; तीं ओसाड, व वैराण झाली आहेत; ७ आज दिसत आहे. ७ ह्यास्तव आतां सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलाचा देव म्हणतो:

तुम्ही आपल्या हातच्या कर्मांनी मलय चिडवावे आणि यहुदातेले तुमचे पुरुष, स्त्रिया, बालकें व तान्ही यांचा उच्छेद होऊन तुमच्यांतला कोणी शिक्षक राहू नये, असे आपल्या जिवावर कां अरिष्ट आणितां ? ८ कारण तुम्ही ज्या मिसर देशांत कांहीं दिवस राहण्यास गेलां आहां त्यांत अन्य देवांस धूप जाळित्यामुळें तुम्ही आपला उच्छेद करून घ्याल व पृथ्वीवरच्या सर्व राष्ट्रांत शापास व अश्रुतिष्ठेस पात्र व्हाल. ९ यहुदा देशांत व यशलेमाच्या आळ्यांवाळ्यांचून केलेली तुमच्या पूर्वजांची दुष्कृत्यें, यहुदाचे राजे व त्यांच्या स्त्रिया यांची दुष्कृत्यें, तुमची स्वतांची व तुमच्या स्त्रियांची दुष्कृत्यें ह्यांचा तुम्हांला मिसर पडला काय ? १० ते अजून मन्न झाले नाहीत, त्यांस भीति वाटत नाही, व तुम्हांस व तुमच्या पूर्वजांस मी लावून दिलेलें आपलें धर्मशास्त्र व आपले विधि याप्रमाणें ते चालत नाहीत. ११ ह्यामुळें सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलचा देव म्हणतो, तुमचें अश्रुतिष्ठ करण्यासाठीं व सर्व यहुदाना उच्छेद करण्यासाठीं मी तुम्हांस विन्मुख होईन. १२ मिसर देशांत जाऊन कांहीं दिवस राहण्याचा यहुदाच्या अवशिष्ट लोकांनी निश्चय केला त्या सर्वांवर माझा हात पडून त्यांचा नायनाट होईल; मिसर देशांत ते पडतील; तरवारीनें व दुष्काळानें त्यांचा नायनाट होईल; लहानयोर तरवारीनें व दुष्काळानें घुलु पावतील; ते निर्भर्तवा, निस्समय, शाप व निंदा यांचे विषय होतील. १३ मी यशलेमास शिक्षा केली तशी मिसर देशांत जाऊन राहिलेल्यांस तरवार, दुष्काळ व मरी यांनी शिक्षा करीन. १४ यहुदाचे जे अवशिष्ट लोक यहुदा देशास परत जाण्याच्या आशेनें मिसर देशांत कांहीं दिवस राहिले आहेत व स्वदेशी परत जाऊन राहण्याची फार अपेक्षा करीत आहेत त्यांतला कोणी निभावणार किंवा उरणार नाही; पडून जाणाऱ्या लोकांखेरीज त्यांतला कोणीहि परत जाणार नाही.

१५ तेव्हां आपल्या स्त्रिया अन्य देवांस धूप जाळितात हें ज्या पुरुषांस ठळक होतें त्यांनी आणि तेथें उभ्या असलेल्या सर्व स्त्रियांचा मोठय समुदाय व मिसर

देशांतिल पधोसांत राहिलेले सर्व लोक यांनी विर्मयाला प्रत्युत्तर केलें कीं १६ तूं परमेश्वराच्या नामानें आम्हांस वचन सांगितलें आहे तरी आम्ही तुम्हें ऐकणार नाहीं, १७ आम्ही पूर्वी जसें केलें, म्हणजे आम्ही, आमच्या पूर्वजांनीं, आमच्या राजांनीं व आमच्या सरदारांनीं यहुदाच्या नगरांत व यशलेमाच्या आळ्यांत जसें केलें त्याप्रमाणें आकाशराणीस धूप जाळण्याविषयी व तिला पेयापणें अर्पिण्याविषयी आमच्या तोंडून निघालेला प्रत्येक शब्द आम्ही खरा करून दाखवूं; कारण त्या काळीं आम्हांस अन्नाची चंगळ असे, आमची आबादानी असे व आम्ही कांहीं अनिष्ट पाहत नसूं; १८ पण आम्ही आकाशराणीला धूप जाळण्याचें व तिला पेयापणें करण्याचें बंद केलें तेव्हांपासून आम्हांला सर्व गोष्टींची वाण पडली, आणि तरवारीनें व दुष्काळानें आमचा नायनाट होत चालला आहे. १९ आम्ही स्त्रिया आकाशराणीस धूप जाळीत होतो व तिला पेयापणें करीत होतो तेव्हां तिच्या प्रतिमेच्या पोळ्या करून तिला पेयापणें करीत होतो; तें आमच्या नवऱ्यांच्या मतावांचून करीत होतो काय ? २० मग ज्या पुरुषांनीं, स्त्रियांनीं व लोकांनीं विर्मयाला हें उत्तर दिलें त्या सर्वांस तो म्हणाला, २१ तुम्ही व तुमचे पूर्वज, तुमचे राजे व तुमचे सरदार आणि देशांतिल लोक या सर्वांनीं यहुदाच्या नगरांत व यशलेमाच्या आळ्यांत धूप जाळिला त्याचें परमेश्वराला स्मरण नाही का झालें ? त्याच्या व्क्षांत तें नाही का आलें ? २२ तुमच्या कर्मांचा दुष्टपणा व तुम्ही केलेलीं घोर कर्म हीं परमेश्वराला इतःपर सहन होईनात; म्हणूनच तुमचा देश ओसाड, वैराण, शापग्रस्त व निर्जन झाला आहे, हें आज दिसतच आहे. २३ तुम्ही धूप जाळिला, परमेश्वरविरुद्ध पाप केलें, परमेश्वराची वाणी ऐकली नाही, त्याचें धर्मशास्त्र, त्याचे विधि व त्याचे निर्बंध यांनीं तुम्ही चाललां नाही; म्हणून तुम्हांवर हें अरिष्ट आलें आहे हें आज दिसतच आहे.

२४ विर्मया त्या सर्व लोकांस व सर्व स्त्रियांस

१ अथवा : तिच्या पूजेसाठीं पोळ्या

म्हणाले, यहुदांतले जे तुम्ही सगळे लोक मिसर देशांत आहां ते तुम्ही परमेश्वराचें वचन ऐका. २५ सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलाचा देव म्हणतो, तुम्ही व तुमच्या जिवांनीं आपल्या तोंडांनीं तें बोलून हातांनीं सिद्धीसहि नेलें आहे. तुम्ही म्हणालां, आकाशराणीस धूप जाळण्याचें व तिला पेयापणें अर्पिण्याचें आम्हीं केलेले नवस फेडूच, तर तुम्ही आपले नवस कराच व फेडाहि. २६ तरी पण यहुदांतले जे सर्व तुम्ही मिसर देशांत राहत आहां ते तुम्ही परमेश्वराचें वचन ऐका: परमेश्वर म्हणतो, पाहा, मीं आपल्या थोर नामाची शपथ बाहेली आहे कीं अखिल मिसर देशांत, परमेश्वराच्या जीविताची शपथ, असें म्हणावयास माझे नाम यहुदांतल्या माणसांपैकीं कोणाच्या मुखांतून निघणारच नाहीं. २७ पाहा, त्यांचें अभीष्ट नव्हे तर अनिष्ट व्हावें म्हणून मीं त्यांच्यावर नजर ठेवीन; आणि मिसर देशांत असलेल्या यहुदांतल्या सर्व लोकांचा दुष्काळीं क्षय होत जाऊन शेवटीं ते अंत पावतील. २८ तरवारीपासून निभावलेले असे अगदीं थोडे लोक मिसर देशांतून यहुदा देशांत परत जातील; आणि जे यहुदाचे सर्व अवशिष्ट लोक मिसर देशांत कांहीं दिवस राहण्यास गेले आहेत त्यांना, माझा शब्द खरा ठरतो कीं त्यांचा खरा ठरतो, हें कळून येईल. २९ परमेश्वर म्हणतो, माझीं वचनें तुमच्या अनिष्टाचीं ठरतील हें तुम्हांस कळून यावें म्हणून मीं या ठिकाणीं तुम्हांस शिक्षा करीन, हेंच तुम्हांस चिन्ह होय. ३० परमेश्वर म्हणतो, पाहा, यहुदाचा राजा सिद्कीया याचा वैरी जो बाबेलाचा राजा नबुखद्रेस्सर तो त्याचा घात करण्यास पाहत होता, त्याच्या हातीं मीं त्याला दिलें त्याप्रमाणें मिसरी राजा, फारो हम्म यास मीं त्याच्या वैऱ्यांच्या व त्याचा घात करूं पाहणाऱ्यांच्या हातीं देईन.

१ यहुदाचा राजा योशीयाचा पुत्र यहोयाकीम याच्या कारकीर्दीच्या चौथ्या वर्षी बारूख बिन नेरीया यानें धर्मियाच्या तोंडचीं हीं वचनें पुस्तकांत लिहिलीं तेव्हां त्यास धर्मिया संदेष्टा हें वचन

बोलला: ३ हे बारूखा, परमेश्वर, इस्राएलाचा देव तुला असें म्हणतो: ३ तूं म्हणालास, हाय हाय! परमेश्वरानें माझ्या क्लेशांत दुःखाची भर घातली आहे, मी कण्ठून कण्ठून थकलों आहे, मला कांहीं चैन पडत नाहीं. ४ यास्तव त्याला सांग, परमेश्वर म्हणतो, पाहा, मीं जें उभारिलें तें मोडून टाकीन, मीं जें लाविलें तें उपटून टाकीन; सर्व पृथ्वीची हीच वाट. ५ तूं आपणासाठीं मोठ्या गोष्टींची वांच्छा करितोस काय? तीं करूं नको; पाहा, मीं सर्व मानवांवर अरिष्ट आणीन, असें परमेश्वर म्हणतो; पण जेथें जेथें तूं जाशील तेथें तेथें तूं जिवानिशीं सुटशील.

१ परमेश्वराचें राष्ट्राविषयीं जें वचन धर्मिया संदेष्टास प्राप्त झालें तें हें:

२ मिसराविषयीं; मिसर देशाचा राजा फारो नव्हां यानें सैन्य कर्कमीशाजवळ फरात नदाच्या काठीं होतें; यहुदाचा राजा योशीयाचा पुत्र यहोयाकीम याच्या कारकीर्दीच्या चौथ्या वर्षी बाबेलाचा राजा नबुखद्रेस्सर यानें त्या सैन्याचा निःपात केला त्याविषयीं:

३ ढाल व कवच सिद्ध करा, युद्धास उभे राहा; ४ रथांस घोडे जुंपा; घोष्यावर स्वार व्हा; शिरद्वारा धालून उभे राहा; भाले धासून साफ करा; चिलखत घाला. ५ माझ्या दृष्टीस हें कां पडत आहे? ते दहशत बसली म्हणून मार्गें फिरले आहेत, त्यांचे वीर पराभूत झाले आहेत, ते पळ काढीत आहेत, मार्गें पाहत नाहीत; चोहोंकडे भीतिच भीति आहे, असें परमेश्वर म्हणतो. ६ चपळांस पळून जातां येणार नाहीं, वीरांस निसटून जातां येणार नाहीं; उत्तर दिशेस फरात नदाच्या तीरीं ते ठेकर खालून पडत आहेत. ७ नील नदीप्रमाणें हा कोण चढून येत आहे? त्याचें जल नद्यांप्रमाणें उसळत आहे. ८ नील नदीप्रमाणें मिसर उसळत आहे; त्याचें जल नद्यांप्रमाणें उसळत आहे; तो म्हणतो, मी चढाई करून जाईन, मी पृथ्वी व्यापून टाकीन; मी नगराचा व त्यातील रहिवाश्यांचा नाश करीन. ९ अश्वानो, दौड करा; रथानो, धरधाव चाला; वीरहो, पुढें

चाला; ढालाईत कृश व फूट, धनुर्वारी धनुष्य वाकवि-
णारे छद्दी हे तुम्ही सर्व चाळं लाग्ना. १० तो दिवस
प्रभु, सेनाधीश परमेश्वर याचा आहे, आपल्या शत्रूवर
सूड उगविण्याचा तो दिवस आहे; तरवार खाऊन तुप्त
होईल, ती त्यांचे रफ पोटभर पिईल; कारण प्रभु,
सेनाधीश परमेश्वर यानें उत्तर देशीं करात नदाच्या
तीरीं यज्ञ मांडिला आहे. ११ हे कुमारिके, मिसरकन्ये,
चहून गिलादास जा, तेथें मलय वे; तूं औषधोपचारांची
व्यर्थ गर्दी केली आहे; तुझ्या घायाला मलयपट्टी
नाहीं. १२ राष्ट्रांनीं तुम्ही अपकीर्ति ऐकली आहे,
तुझ्या आक्रोशानें पृथ्वी भरली आहे; कारण वीरांका
वीर टकर देऊन एकत्र पडत आहेत.

१३ बाबेलचा राजा नबुखद्रेस्सर येऊन मिसर
देशावर मारा करील, त्यानिषधीं यिर्मया संदेष्टकाला
परमेश्वराचें वचन प्राप्त झालें तें हें :

१४ हें मिसर देशांत विदित करा, शिब्योळंत
जाहीर करा; नोफ व सहपन्हेस यांत जाहीर करा;
म्हणा, उभा राहा, सब हो; कारण तुझ्यामोक्ताल्ले
सर्व कांहीं तरवारीनें खाऊन टाकिलें आहे. १५ तुझ्या
बलिष्ठांचा कां निःपात झाला आहे ? त्यांस उभें राहवळें
नाहीं कारण परमेश्वरानें त्यांस ढकळून दिलें. १६ पर-
मेश्वरानें पुष्कळंस ठेचा खावयास त्याविलें; ते एकवर
एक पडले; ते म्हणाले, उठ, आपण या पीडणत्या
तरवारीपासून निभावून आपल्या लोकांढडे परत जाऊं;
आपल्या मानुषींस जाऊं. १७ ते तेथें ओरडले कीं
मिसर देशाचा राजा फारो म्हणजे पोकळ गर्जेनाच
होय; नेमलेली वेळ त्यानें दवडिली. १८ राजेश्वर,
सेनाधीश परमेश्वर, हें ज्याचें नाम तो म्हणतो, माझ्या
जीविताची शपथ, डोंगरांमध्यें जसा तानोर व समुद्र-
जबळ जसा क्रमेल तसा तो निषयें येईल. १९ मिसर-
निवासिनी कन्ये, देशपार जाण्यासाठीं साममी तयार
कर; कारण नोफ उजाड होईल, जडून निर्जन होईल.
२० मिसर ही फार सुंदर तरुण कालवड आहे; पण
उत्तरेहुन एक गांधीलमाषी आली आहे हो आली
आहे ! २१ तिचे भावोत्री छिपाईई तिच्यामध्यें लळ

वासरांसारखे आहेत; ते आपली पाठ फिरवून
सगळेच पळून जातात; ते तोंड देत नाहीत, कारण
त्यांच्या नाशाचा दिवस, त्यांच्या पारिपत्याचा समय
त्यांच्यावर आला आहे. २२ सर्प सरसर चालतो तसा
तिचा आवाज होतो; ते सैन्यासह येतात; लुकडतोळ्यां-
प्रमाणें ते तिजवर कुन्हाडी घेऊन येतात. २३ पर-
मेश्वर म्हणतो, ते तिचें वन तोडीत आहेत, त्या
सैन्याचा अजमास करितां येत नाही; ते टोळांहुन
असंख्य आहेत, ते अगणित आहेत. २४ मिसरकन्येची
अन्न गेली आहे; तिला उत्तरेच्या लोकांच्या हातीं दिलें
आहे. २५ सेनाधीश परमेश्वर, इझाएलाचा देव म्हणतो,
पाहा, नो एथला आमोन, फारो, मिसर व त्याचीं दैवतें
आणि राजे, फारो व त्याजवर भिस्त ठेवणारे यांचा
मी समाचार घेईन; २६ त्यांचा घात करूं पाहणारे,
बाबेलचा राजा नबुखद्रेस्सर व त्याचे सेवक यांच्या
हातीं मी त्यांना देईन; तरी पुढें त्यांत पूर्वकालाप्रमाणें
पुनः वस्ती होईल असें परमेश्वर म्हणतो, २७ हे
माझ्या सेवका याकोबा, तूं भिऊं नको; हे इझा-
एल, कच खाऊं नको; पाहा, मी तुला दूर देशांतून
बचावून आणीन, तुझ्या संततीस बंदिवासांतून
शुफ करीन; याकोब परत येईल, तो निर्भयपणें
विभ्रंति पावेल, त्यास कोणी धाक घालणार नाही.
२८ परमेश्वर म्हणतो, माझ्या सेवका याकोबा, तूं भिऊं
नको; कारण मी तुजबरोबर आहे; ज्या राष्ट्रांत
मी तुला हाकून दिलें आहे, त्या सर्वांचा मी सर्वस्वीं
नाश करीन, पण तुम्हा सर्वस्वीं नाश करणार नाही;
तरी मी तुम्हें योग्य शासन करीन, तुला शिक्षा केल्या-
चांचून सोडणार नाही.

१ फारोनें गबावर मारा केला त्यापूर्वीं
४७ पलिष्ठांनिषधीं परमेश्वराचें वचन यिर्मयाला
प्राप्त झालें तें हें :

२ परमेश्वर म्हणतो, पाहा, उत्तरेकडून पाणी चढत
आहे, त्याचा मोठा लोंढा होत आहे; देश व त्यांतील
सर्व कांहीं, नगर व त्यांतले रहिवासी या सर्वांस तो

जुबंभील; लोक आक्रोश करितील, देशांतले सर्व रहि-
वासी हावहाव करितील. ३ त्याच्या घोड्यांच्या खुर्चांच्या
टापांमुळें, त्याच्या रथांच्या नादांमुळें, व त्यांच्या
चाकांच्या घडघडाटांनें बडिलांचे हात गळाल्यामुळें ते
मागें वळून आपल्या मुलांकडे खुदां पाहावयाचे
नाहींत. ४ पलिष्ठयांच्या नाशाचा दिवस येत
आहे; सोर व सीदोन यांला साहाय्य करणारा जो
कोणी उरला असेल त्याचा उच्छेद होईल; परमेश्वर
पलिष्ठयांचा म्हणजे कफतीर द्वीपांतील अवशिष्ट लोकांचा
नाश करणार आहे. ५ गज्जानें वपन झालें आहे;
त्यांच्या खोऱ्यांतलें उरलेलें अष्कलोन नष्ट झालें आहे;
तूं कोठवर आपणास जखमा करून घेतील? ६ हे पर-
मेश्वराच्या तरवारी, तूं केव्हां स्वस्थ राहणार? तूं परत
आपल्या म्यानांत जा, विराम पाव; स्वस्थ राहा. ७ पर-
मेश्वरानें तिला आज्ञा केली आहे, तर ती कशी स्वस्थ
राहील? अष्कलोन व समुद्रकिनारा यांवर तिला त्यानें
नेमिलें आहे.

१ मवाबाविषयी: सेनाधीश परमेश्वर,

४८ इस्राएलाचा देव म्हणतो, अरेरे ! बिचारे
नबो; तें ओसाड झालें आहे; किर्याथाईमाची
फजिती झाली आहे, तें हस्तगत झालें आहे;
मिस्राबाची फजिती होऊन तें भंगलें आहे.
२ मवाबकन्येची कीर्ति नाहीशी झाली आहे;
हेशबोनांत तिजविरुद्ध कष्ट करित आहेत; ते
म्हणतात, चला, आपण तिचें राष्ट्रच मोडून टाकूं. हे
मदमेना, तूं सामसूम होशील; तुझ्यामागें तरवार
लागेल. ३ होरोनाईमाकडून जुद्धम ! प्रचंड नाश ! अशी
आरोळी ऐकूं येत आहे. ४ मवाबाचा नाश झाला आहे;
त्याच्या हीनदीन झालेल्या लोकांची आरोळी ऐकूं येत
आहे. ५ ते रडत रडत लहयाचा चढाव चढत आहेत;
होरोनाईमाच्या उतारावर नाश ! नाश ! अशी संकटाची
आरोळी ऐकूं येत आहे. ६ पळा, आपला जीव वांचवा,
वनांतल्या झुडुपासारखे व्हा. ७ तुझीं कमें व तुझे निधि
यांवर तुझी भिस्त होती म्हणून तूं हस्तगत होशील;

कमोश आपले याजक व सरदार यांसह बंदिवान होऊन
जाईल. ८ प्रत्येक नगरावर छुटारू येईल; कोणतीहि
नगर निभावणार नाही; खोरे नाश पावेल; पडार
उद्ध्वस्त होईल असें परमेश्वर बोलला आहे. ९ मवाबास
पंख द्या म्हणजे तो उडून निघून जाईल; त्याची नगरे
उजाड होतील, त्यांत कोणी राहावयाचा नाही.
१० जो परमेश्वराच्या कार्याची हयगय करितो तो
शापित होवो; जो रक्तपातापासून आपली तरवार
राखितो तो शापित होवो. ११ मवाब लहानपणापासून
सुखांत आहे, स्थिर राहिल्यामुळें गाळ खाली बसलेल्या
प्राक्षारसासारखा तो आहे; त्याला या पात्रांतून त्या पात्रांत
ओतिलें नाही, तो बंदिवान होऊन गेला नाही, म्हणून
त्याची रुचि तशीच कायम आहे; त्याच्या वासांत
कांहीं फरक झालेला नाही. १२ ह्यामुळें परमेश्वर
म्हणतो, पाहा, असे दिवस येत आहेत कीं प्राक्षारस-
पात्राची उलथापालथ करणाऱ्यांस मी त्यांच्याकडे
पाठवीन, ते त्याची उलथापालथ करितील; ते त्याचीं
पात्रें रिकामी करितील, त्याच्या घागरी फोडून टाकि-
तील. १३ आपल्या भरवशाचा विषय जें जेथेच
त्याच्यासंबंधानें इस्राएल फजीत झाला तसा मवाब
कमोशासंबंधानें फजीत होईल. १४ आम्ही वीर आहों,
युद्धाच्या कामीं शूर आहों, असें तुम्ही कां म्हणतां ?
१५ मवाब ओसाड झाला आहे, त्याच्या नगरांवर
लोक चढाई करून गेले आहेत, त्याचे निवडक
तरुण वध पावण्यास खाली उतरून गेले आहेत, असें
राजेश्वर म्हणतो; त्याचें नाम सेनाधीश परमेश्वर.
१६ मवाबावर अरिष्ट येऊन ठेपलें आहे, त्याची विपत्ति
त्वर करित आहे. १७ त्याच्या आसपास असणारे व
त्याचें नांव जाणणारे तुम्ही सर्व त्याच्यासाठीं शोक करा;
म्हणा, मजबूत वेत्र, वैभवी दंड कसा मोडिला आहे !
१८ दीवोननिवासी कन्ये, आपल्या वैभवापासून खालीं
उतर, रक्ष भूमीवर बैस; कारण मवाबाचा विध्वंस कर-
णारा तुझ्यावर चाल करून आला आहे, त्यानें तुझ्या
दुर्गाचा विध्वंस केला आहे. १९ अरोएराच्या रहिवा-
सिनी, रस्त्यावर उभी राहून पाहा; पळून जाणाऱ्यास व

निभावलेलीस विचार कीं कस्य झाले आहे? २० मवाब फजीत झाला; हायहाय करा, रडा; मवाब ओसाड झाला आहे हे आणीनांत सांगा. २१ सपाट प्रदेशाला शासन झाले आहे; होलेन, याहस, मेफाथ, २२ दीबोन नबो, बेथ-दिवल्लयाईम, २३ किर्यायाईम, बेथ-गामूल, बेथ-मोन, २४ करीयोथ; बसा, आणि मवाब देशांतलीं दूरचीं व जवळचीं नगरे यांस शासन झाले आहे. २५ परमेश्वर म्हणतो, मवाबाचे श्रंग मोडिले आहे, त्याचा हात मोडिला आहे. २६ त्याला नेहोश करा, कारण त्याने परमेश्वराविषय बडाई मारिली आहे; मवाब आपल्या बांतीत लोकेल, तो हास्यविषय होईल. २७ इस्राएल तुझा हास्यविषय नव्हता का? तो चोरांमध्ये आढळला काय? जेव्हाजेव्हा तूं त्याची गोष्ट काढावीस तेव्हातेव्हा तूं आपली मान हालवावीस. २८ मवाबाच्या रहिवाश्यांनो, नगरे सोडून धा व कच्चांतून वस्ती करा; कपारीच्या बाजूला कोटें करणाऱ्या पारंग्यासारखे व्हा. २९ आम्ही मवाबाचा गर्व ऐकून आहो, तो अति गर्बित आहे; त्याचा ताठ, त्याचा अहंकार, त्याचा अभिमान, त्याची उन्नतता आम्ही ऐकून आहो. ३० परमेश्वर म्हणतो, त्याचा क्रोध, त्याची पोकळ बडाई, मला ठाऊक आहे; ती व्यर्थ झाली आहे. ३१ ह्यामुळे मी मवाबाविषयी हाय हाय करीन; अवघ्या मवाबासाठी आर्कबन करीन; कीर-हरेसच्या लोकांसाठी शोक करीतील. ३२ हे सिम्बेच्या दाखलते, तुज्साठी याजेरच्या आक्रोशहून अधिक आक्रोश करीन; तुझ्या खांद्या समुद्रांतलीकडे गेल्या होत्या, याजेर सरोवरापर्यंत त्या पोहचल्या होत्या; तुझ्या श्रीमन्कृतील फळांवर व दाक्षांच्या हंगामावर छुटारू पडला आहे. ३३ फळबागेतून, मवाब देशांतून आनंद व हर्ष नाहीसा केलेला आहे; दाक्षकुंडांत दाक्षारस नाही असें मी केले आहे; हर्षनाद करून दाक्षे कोणी तुडविणार नाही; हर्षनाद होईल तो दाक्षे तुडविणाऱ्यांचा नसणार. ३४ हेशबोनानाहून एलालेपर्यंत, याहसापर्यंत आरोळी होते, सोअरपासून होरोनाईमापर्यंत, एम्लाथ-शलिशीयापर्यंत आरोळी होते; कारण निम्रीमाचे पाणी

आटले आहे. ३५ परमेश्वर म्हणतो, तसेच मवाबांतून उबस्वानी अर्पण वाहणारा, व आपल्या दैवतांस धूप दाखविणारा नाहीसा होईल असें मी करीन. ३६ ह्यामुळे मवाबासाठी माझे हृदय वायुवाद्यांसारखे नाद करीत आहे, कीर-हरेसच्या लोकांसाठी माझे हृदय वायुवाद्यांसारखे नाद करीत आहे; त्याने संपादिलेले विपुल धन लयास गेले आहे. ३७ प्रत्येक डोकें भादरले आहे; प्रत्येक दाढी मुंडली आहे; सर्वांच्या हातांवर धाय आहेत, कमरांला गोंणताट आहे. ३८ मवाबाच्या सर्व धान्यांवर, त्याच्या सर्व चवाड्यांवर चोहोकडे शोक चाळ आहे; कारण नापसंत वात्राप्रमाणें मी मवाबाचा फोडून चुरा केला आहे, असें परमेश्वर म्हणतो. ३९ तो कसा भंगला आहे! ते कसे हायहाय करीत आहेत! मवाबानें लाजून कशी आपली पाठ फिरविली आहे! मवाब आपल्या सर्व शेजाऱ्यापाजाऱ्यांस हास्य व विस्मय यांचा विषय झाला आहे! ४० परमेश्वर म्हणतो, पाहा, तो गडबा-सारखा उडेल व मवाबावर आपले पंख पसरील. ४१ करीयोथ हस्तगत झाले आहे, त्याचे दुर्ग सर केले आहेत; त्या दिवशीं मवाबाच्या वीरांचें मन वेणा देणाऱ्या वीच्या मनासारखें होईल. ४२ मवाब नाश पावून राष्ट्ररूप राहणार नाही, कारण त्यानें परमेश्वरा-विषय बडाई मारिली आहे. ४३ हे मवाबनिवासी, भीति, गर्ता व पाश हीं तुला प्राप्त झाली आहेत असें परमेश्वर म्हणतो. ४४ जो भीतीपासून निभावेल तो गर्तेत पडेल, जो गर्तेतून बाहेर येईल तो पाशांत अडकेल; कारण मी त्याजवर म्हणजे मवाबावर समाचार घेण्याचें वर्षे आणीत आहें, असें परमेश्वर म्हणतो. ४५ पकून जाणारे हेशबोनानच्या छायेत निवळ होऊन राहत आहेत; कारण हेशबोनांतून अग्नि, सीहीनांतून ज्वाल निघून मवाबाच्या सीमा, व दंगेखोरांचीं माथीं खाऊन टाकीत आहे. ४६ हे मवाबा, तूं हायहाय करणार! कमोशाचे लोक नष्ट झाले आहेत! कारण तुझे पुत्र बंदिवान करून नेले आहेत, तुझ्या कन्या बंदिवान करून नेल्या आहेत, ४७ तरी पुढील काळीं मी मवाबाचा बंदिवास उलटवीन, असें परमेश्वर म्हणतो. येथें

अस्मान्नाच्या शासनाचे कथन संपलें.

४९ १ अम्मोनी लोकाविषयी: परमेश्वर म्हणतो, काय? इस्राएलास कोणी पुत्र, कोणी वारस नाही काय? तर मिलेकोम दैवतानें गाद कां घेतलें? त्याचे लोक गादाच्या नगरांतून कां बस्ती करून आहेत? २ यास्तव परमेश्वर म्हणतो, पाहा, असे दिवस येत आहेत कीं त्यांत अम्मोन्यांच्या राब्बा नगरा-विरुद्ध मी रणशब्द ऐकावयास लावीन; तें नासाडीचा ढिगार होईल, तिच्या कन्यांस अमीनें जाळतील; इस्राएल आपले वारस झालेल्यांचा वारस होईल, असें परमेश्वर म्हणतो. ३ हे हेराबोना, हायहाय कर! कारण आय उजाड केलेलें आहे; राब्बाच्या कन्यांनो, रडा! आपल्या अंगाला गोणताट गुंडाळ; शोक करा, आबारांतून इकडून तिकडे धावा; कारण मिलेकोम दैवत, त्याचे याजक व सरदार यांसह, बंदिवान होऊन जाईल. ४ तूं खोऱ्यांचा, आपल्या सुपीक खोऱ्यांचा कां अभिमान बाळगितेस? अगे मला सोडून जाणारे कन्ये, तूं आपल्या निर्घीवर भिस्त ठेवून म्हणालीस, मजवर कोण चालून येणार? ५ प्रभु सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, पाहा, तुझ्या आसपास जे कोणी आहेत त्यांच्यांतून मी तुजवर दहशत आणितों; तुम्हांतील एकुणएकास हाकून लावितील, भटकणाऱ्यांस एकत्र करावयास कोणी राहावयाचा नाही. ६ तरी पुढें मी अम्मोन्यांचा बंदिवास उलटवीन, असें परमेश्वर म्हणतो.

७ अदोमाविषयी: सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, तेमानांत अत्तां शहाणपण उरलें नाही ना? समजसांचें शहाणपण ल्यास गेलें ना? त्यांचें सर्व शहाणपण संपलें ना? ८ ददानच्या रहिवाऱ्यांनो, पळा, फिरा, दहून राहा; त्याचा समाचार घेण्याची वेळ आली म्हणजे मी एसावावर नेमिलेलें अरिष्ट त्याजवर आणीन. ९ द्राक्षें गोळा करणारे तुजकडे आले म्हणजे ते कांहीं सरवा राहूं देणार नाहीत; रात्री चोर आले

१ अथवा: त्यांच्या राजांन

तर त्यांस हवें तितकें मिळे तोंवर ते नासधूस करतील. १० तसें मी एसावास उचडेंबोडकें केलें आहे, मी त्याचीं गुप्तस्थानें उघडीं केलीं आहेत, त्याला लपतां सेत नाही; त्याचा वंश, त्याचे भाळबंद व त्याचे शेजारी नष्ट झाले आहेत, तो गत झाला आहे. ११ तुझे अनाथ राहूं दे; मी त्यांस जीवंत ठेवीन; तुझ्या विषवा मजवर भरवसा ठेवोत. १२ कारण परमेश्वर म्हणतो, पाहा, न्यायानें पाहतां ज्यांस पेला प्यावयाचा नव्हता त्यांस तो प्यावा लागेल; तर तूं कोणतीहि शिक्षा झाल्यावांचून राहशील काय? तूं शिक्षा झाल्यावांचून राहणार नाहीस, तुला पेला प्यावाच लागेल. १३ परमेश्वर म्हणतो, मी आपल्या जीविताची शपथ वाहिली आहे कीं बसा विस्मय, निंदा, उजाडी व शाप यांस पात्र होईल; त्याचीं सर्व नगरे कायमची ओसाड होतील. १४ मी परमेश्वरा-कडून वर्तमान ऐकलें आहे; राष्ट्रांत जासूद पाठविला आहे; तुम्ही सर्व एकवट व्हा, तिजवर चढाई करा, युद्धास जमे राहा! १५ कारण पाहा, मीं तुला राष्ट्रां-मध्ये क्षुद्र केलें आहे, मानबांमध्ये तुला तुच्छ केलें आहे. १६ जी तूं कळ्यांच्या कपाटीत राहलेस, टेकडीच्या मग्याचा आश्रय करून बसलेस, त्या तुला तुझ्या विकारप्रमाणें, तुझ्या मनाच्या गर्बांनें फसविलें आहे; तूं आपलें कोटें गरूडाप्रमाणें उंच ठिकाणीं केलें असलें तरी तेथून मी तुला खालीं आणीन, असें परमेश्वर म्हणतो. १७ अदोम विस्मयास पाश होईल; प्रत्येक येणाराजाणारा तिला पाहून विस्मय पावेल, तिच्या सर्व पीडा पाहून तिचा उपहास करील. १८ परमेश्वर म्हणतो, सदोम व गमोरा व त्यांजवळचे गांव जसे उदूच्चस्त झाले त्याप्रमाणें तेथें कोणी राहाव-याचा नाही; एकहि मनुष्य तेथें बिऱ्हाड करणार नाही, असें परमेश्वर म्हणतो. १९ पाहा, तो यार्दनच्या घोर अरण्यामधून येणाऱ्या सिंहाप्रमाणें त्या मजवृत्त बस्ती-वर येईल; मी अदोमास त्या वस्तीपासून एका क्षणांत पळवीन, व ज्याला निवडतील त्यास तिजवर नेमीन; कारण मजसमान कोण आहे? मला न्यायसभेसमोर

कोण आणील ? कोणता मेंढपाळ मजसमोर उभा राहिल ? २० ह्यास्तच परमेश्वरानें अदोर्माविद्ध केलेला संकल्प व तैमानाच्या रहिवास्यांविषयी केलेल्या योजना ऐका : ते त्यांस, कळपांतील लहानसहानांस, निश्चयें नेतील; त्यांची वस्ती त्यांच्यामुळें खात्रीनें विस्मय पावेल. २१ त्यांच्या पतनाच्या आवाजानें पृथ्वी कांपत आहे; आरोळी होत आहे, तिचा आवाज तोंबण्या समुद्रांत ऐकूं येत आहे. २२ पाहा, तो गरुडासारखा वैज्ज शब्द घालील, तो बऱ्यावर आपले पंख पसरील; त्या दिवशीं अदोर्माच्या वीरांचें मन वेणा देणाऱ्या स्त्रीच्याप्रमाणें होईल.

२३ दिमिष्काविषयीं ह्याथ व अर्पाद फजीत झाले आहेत; त्यांनीं वाईद बर्तमान ऐकलें आहे, त्यांच्या काळजाचें पाणी पाणी झालें आहे; समुद्र धुवून झाला आहे; तो शांत होऊं शकत नाही. २४ दिमिष्क नगरीचा धीर सुटला आहे; ती पळून जाण्यास तयार झाली आहे; दहशतीनें तिला पछाडिलें आहे; प्रसूत होणाऱ्या स्त्रीप्रमाणें क्लेश व वेदना तिला सगळ्या आहेत. २५ प्रशंसनीय नगरी, माझ्या आवडीची नगरी लोक कां सोडून गेले नाहीत ? २६ ह्यांमुळें त्या दिवशीं तिचे तरुण तिच्यां चवाट्यांवर पडतील; सर्व वीर स्तब्ध होतील असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो. २७ मी दिमिष्क नगरीच्या तटांत अग्नि पेटवीन, तो बेन-हदावांचे वाडे खालून टाकील.

२८ केदार व हासोराचीं संस्थाने यांवर बाबेलाचा राजा नबुखद्रेस्सर यानें मारा केला त्याविषयीं :

परमेश्वर म्हणतो, उठा, केदारावर चढाई करा; पूर्वेच्या लोकांचा नाश करा. २९ ते त्यांचे तंबू व कळप नेतील; त्यांच्या कनाती, त्यांचीं सर्व पात्रें, व त्यांचे उंट ते आपल्यासाठीं घेऊन जातील; चोहोंकडे दहशत आहे असें ते त्यांस सांगतील. ३० हासोराच्या रहिवास्यांनो, पळ ! दूर भटक्या, दडून राहा असें परमेश्वर म्हणतो; कारण बाबेलाचा राजा नबुखद्रेस्सर यानें

तुमच्याविद्ध संकल्प केला आहे, तुमच्याविद्ध त्यानें योजना केली आहे. ३१ उठा ! स्वस्थ व बेफिकीर राहणाऱ्या राष्ट्रांवर चढाई करा असें परमेश्वर म्हणतो; त्याला वेशी किंवा अडसर नाहीत, ते एकीकडे राहतात. ३२ त्यांचे उंट छुटले जातील, त्यांचे बहुत कळप छुटीस जातील; दाढीचे कोपरे छोटलेल्यांची दाढी दिशांत मी दाणादाण करीन; व चोहोंकडून त्यांच्यावर अरिष्ट आणीन, असें परमेश्वर म्हणतो. ३३ हासोर हें कोल्हांचें वसतिस्थान होईल, कायमचें ओसाड होईल; तेथें कोणी राहावयाचा नाही, एकहि मनुष्य तेथें बिऱ्हाड करणार नाही.

३४ यहुदाचा राजा सिदकीया याच्या राज्याच्या आरंभीं एलामाविषयीं यिर्मया संदेष्टयास परमेश्वराचें वचन प्राप्त झालें तें हें : ३५ सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, पाहा, त्यांच्या बलाचा मुख्य आधार जें एलामाचें घनुष्य तें मी मोडून टाकीन. ३६ एलामावर आकाशाच्या चारहि भागांतून मी चार वारे सोडीन व त्यांस त्या चारहि दिशांस विखरीन; ज्यांत एलामाचे पांगलेले लोक गेले नाहीत असें एकहि राष्ट्र सांपडावयाचें नाही. ३७ एलामाचा घात करूं पाहणाऱ्या त्यांच्या शत्रूंपुढें मी त्यांस धाबरे करीन; मी त्यांजवर अरिष्ट, माझा संतप्त क्रोध आणीन असें परमेश्वर म्हणतो; मी त्यांस नष्ट करीपर्यंत तरवार त्यांच्या पाठीस लावीन. ३८ मी एलामांत आपलें सिंहासन मांडीन, आणि तेथून राजा व सरदार यांचा नाश करीन असें परमेश्वर म्हणतो. ३९ तरी पुढील काळीं मी एलामाचा बंदिवास उलटवीन असें परमेश्वर म्हणतो.

१ बाबेलाविषयीं, खास्यांच्या देशाविषयीं ५० परमेश्वर जें वचन यिर्मया संदेष्टयाच्या द्वारें बोलला तें हें :

२ राष्ट्रामध्यें हें विदित करा, प्रसिद्ध करा, ध्वज उभारा; प्रसिद्ध करा, छपवून ठेवूं नका; म्हणा, बाबेल घेतला आहे, बेल फजीत झाला आहे, मरोदख भग

झाल आहे; त्याच्या मूर्तीची फजिती झाली आहे, त्याचे पुतळे भंग झाले आहेत. ३ कारण त्याच्यावर उत्तरेकडून एक राष्ट्र चढाई करून आले आहे; ते त्यांचा देश ओसाड करील, त्यांत एकहि रहिवासी उरणार नाही; मनुष्यापासून पशुपर्यंत सर्व पळाले आहेत, निघून गेले आहेत. ४ परमेश्वर म्हणतो, त्या दिवसांत, त्या काळी इस्त्राएल लोक येतील, ते व यहुदाचे लोक जमून येतील; ते वाटेनें रडत येतील, परमेश्वर आपला देव याला शरण येतील. ५ ते सीयोनची वाट विचारतील, आपली तोंडे इकडल्या रस्त्याकडे करून म्हणतील; चला, शोधत व विस्मरणीय अशा कराराने आपण परमेश्वराबरोबर मिलाफ करूं.

६ माझे लोक चुकार मेंढरांच्या कळपासारखे झाले आहेत; त्यांच्या मेंढपाळांनी त्यांस भ्रांत केले आहे, डोंगरांवर त्यांस बह्कविले आहे; ते पहाडांपहाडांतून भटकले आहेत; ते आपले विश्रांतिस्थान विसरले आहेत. ७ ज्यांस ते सांपडले त्यांनी त्या सर्वांस खालज टाकिले; त्यांचे शत्रु म्हणाले, याबद्दल आम्हांला कांहीं दोष नाही, कारण परमेश्वर, जो न्यायाचे वसतिस्थान, जो त्यांच्या पूर्वजांचा आशाकंद त्यांच्याविरुद्ध त्यांनी पातक केले आहे. ८ बाबेलांतून प्रकून जा, खास्यांच्या देशांतून निघून जा; कळपाच्या पुढे चालणाऱ्या एडक्यांसारखे व्हा. ९ कारण पाहा, मी उत्तर देशाहून मोठ्या राष्ट्रांचा जमाव उठवून बाबेलांवर आणीन; ते त्यांच्याविरुद्ध सज्ज होतील; त्याच दिशेकडून तो हस्तगत होईल; रिकामा परत येत नाही अशा चतुर वीराच्या बाणांप्रमाणे त्यांचे बाण आहेत. १० ते खास्यांचा देश छुटतील; त्याला छुटणारे सर्व तुप्त होतील असें परमेश्वर म्हणतो. ११ माझे वतन छुटणाऱ्यांनो, तुम्ही जरी हर्ष व उल्लास करीत आहां, मळणी करणाऱ्या कालवडीप्रमाणे बागडत आहां, मजबूत घोड्यांप्रमाणे खिकाळत आहां, १२ तरी तुमची माता अत्यंत ओशाळी होईल; तुमची जन्मदात्री लाजेल; पाहा, तें अगदीं कनिष्ठ राष्ट्र, वैराण जंगल व शुष्क भूमि होईल. १३ परमेश्वराच्या संतापा-मुळे तें निर्जन होईल, तें अगदीं ओसाड होईल;

प्रत्येक येणाराजाणारा बाबेलाविषयी विस्मित होईल, व त्याच्या सर्व झेसांस्तव त्याचा उपहास करील. १४ अहो सर्व घनुर्वाऱ्यांनो, बाबेलाच्यासभोवतीं युदास उभे राहा; त्याला बाण मारा, एकहि बाण राखून ठेवूं नका; कारण त्यानें परमेश्वराविरुद्ध पातक केले आहे. १५ त्याच्यावर जोहोंकडून रणघोष करा; त्यानें हार खाझी आहे; त्याची तटबंदी पडली आहे; त्याचे कोट पाडिले आहेत; कारण हा परमेश्वराकडून सूड आहे; त्याच्यावर सूड उगवून घ्या; त्यानें केले तसें त्याला करा. १६ बाबेलांतला पेरणारा, कापणीच्या वेळीं विळा चालविणारा नाहीसा करा; जोरदार तरवारीपुढें प्रत्येक जण आपल्या लोकांकडे वळेल, प्रत्येक जण स्वदेशाकडे घाव घेईल.

१७ इस्त्राएल मडकलेले मेंढर आहे; सिंहांनी त्याला बुजविले आहे; त्याला प्रथम खाणारा अश्रुराचा राजा; शेवटीं त्याची हाडे मोडभारा बाबेलाचा राजा नबुच्छद्रेस्सर. १८ ह्याकरितां सेनाधीश परमेश्वर, इस्त्राएलाचा देव म्हणतो, पाहा, मी अश्रुराच्या राजाचा समाचार घेतलं तसा बाबेलांच्या राजाचा व त्याच्या देशाचा समाचार घेईन. १९ मी इस्त्राएलास त्याच्या कुरणांत परत आणीन, तो कर्मेल व बाशान यांवर चरेल, एफ्राइमाच्या डोंगरांवर व गिलादांत त्याचा जीव तुप्त होईल. २० त्या दिवसांत, त्या काळी, लोक इस्त्राएलाचे दुष्कर्म धुडितिल पण तें नसावयाचें; यहुदाचीं पातके धुडितिल पण त्यांस तीं सांपडावयाचीं नाहीत; कारण ज्यांस मी नचावून शेष ठेवीन त्यांस मी क्षमा करीन असें परमेश्वर म्हणतो.

२१ मराथाईम (अत्यंत बंडखोर देश) यावर चढाई कर, आणि पकोडच्या (समाचार घ्यावयाच्या देशाच्या) रहिवास्यांवर चढाई कर; त्यांची नासधूस कर, त्यांच्या पाठीस लागून त्यांचा समूळ नाश कर, असें परमेश्वर म्हणतो; मी तुला आज्ञापित्याप्रमाणे सर्व कांहीं कर. २२ देशांत युद्धचनि होत आहे, मोठा नाश होत आहे. २३ हा सर्व जगाचा हातोडा कसा मोडूनतोडून टाकिला आहे ! बाबेल सर्व राष्ट्रांमध्ये

कसा ओसाड झाला आहे ! २४ हे बाबेल, मी तुज-
साठी सांपळा मांडिला व तू सांपडला आहेस, पण तुला
कळले नाही; तू सांपडलास व तुला पकडिलेहि, कारण
तू परमेश्वराविरुद्ध भांडलास. २५ परमेश्वराने आपले
शस्त्रागार उघडिले आहे, त्यांतून त्याने आपल्या
क्रोधाची हत्यारं बाहेर काढली आहेत; कारण प्रभु,
सेनाधीश परमेश्वर यास खात्यांच्या देशी कार्य कराव-
याचे आहे. २६ तुम्ही सर्वे चोहोकडून त्याजवर ऋदाई
करा; त्याची भांडारे उघडा; त्याचे ढीग करा; त्याचा
विध्वंस करा; त्याचे कांहीं शिकक राहू देऊ नका.
२७ त्याचे सर्व वीर मारून टाका; त्यांस वधस्थली जाऊ
द्या; त्यांस धिक्कार असो ! कारण त्यांचा दिवस, त्यांच्या
समाचाराची वेळ आली आहे. २८ बाबेल देशांतून जे
पळून निभावून जात आहेत त्यांचा प्वनि ऐका; तो प्वनि
आमचा देव परमेश्वर याजकडून सूड; त्याच्या मंदिरा-
विषयीचा सूड, सीयोनस कळवीत आहे. २९ बाबेल-
वर तिरंदाज, सर्व घनुबासी यांस जमवा; त्याच्या सर्वो-
वर्ती तळ द्या; त्याचा कांही निभाव करू देऊ नका;
त्याच्या झुतीप्रमाणे त्याला प्रतिष्ठा द्या; जे सर्व त्याने
केले तसे त्याला करा; कारण त्याने परमेश्वराविरुद्ध,
इस्त्राएलच्या पवित्र प्रभुविरुद्ध तोरा मिरविला आहे.
३० ह्यामुळे त्याचे तरुण त्याच्या चनाळांवर पडतील;
त्याचे सर्व वीर त्या दिवशी स्तब्ध होतील असे परमे-
श्वर म्हणतो. ३१ हे गर्विष्ठा ! पाहा, मी तुजविरुद्ध आहे
असे प्रभु, सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, कारण तुझा
दिवस, मी तुझा समाचार घेण्याची वेळ आली आहे.
३२ गर्विष्ठ ठोकर खाऊन पडेल, त्याला कोणी उचलणार
नाही; मी त्याच्या नगरांना धाग लावून देईन, ती त्याच्या
भोवतालचे सर्व कांही खाऊन टाकील.

३३ सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, इस्त्राएल लोक
व यहूदी लोक यांजवर बरोबरच शुद्ध होत आहे;
ज्या सर्वांनी त्यांस बंदिवान करून नेले त्यांनी त्यांस
धरून ठेविले; ते त्यांस मोकळे सोडीनात. ३४ त्यांचा
उदारकर्ता समर्थ आहे; सेनाधीश परमेश्वर हे त्यांचे
नाम आहे; तो त्यांच्या पक्षाने लढेल, म्हणजे मग तो

पृथ्वीस विसावा देईल, व बाबेलच्या रहिवास्यांना
घाबरे करील. ३५ परमेश्वर म्हणतो, खात्यांवर
तरवार उपसली आहे; आणि ती बाबेलाचे रहिवासी,
तिचे सरदार व तिचे ज्ञानी यांजवर उपसली आहे.
३६ नाचाळांवर तरवार उपसली आहे; ते वेडे बनतील,
त्यांच्या वीरांवर तरवार उपसली आहे; ते फजीत
होतील. ३७ त्यांच्या घोळांवर, त्यांच्या रथांवर व
त्यांच्यांत राहणाऱ्या सर्व मिश्र जातींवर तरवार
उपसली आहे, ते स्त्रिया बनतील, त्यांच्या निधींवर
तरवार उपसली आहे, ते छुटीस जातील. ३८ त्यांच्या
जळप्रकाशांस झळ लागेल व ते पुकून जातील; कारण
तो देश कोरीव मूर्तीचा आहे, त्यांतल्या लोकांस
मूर्तीचे वेड लागले आहे. ३९ ह्यास्तव वनपशु रान-
कुत्र्यांसह तेथे राहतील, शहाभृग तेथे राहतील; तेथे
कदाकळी वस्ती होणार नाही; पिड्यानपिड्या तेथे
कोणी वस्ती करणार नाही. ४० परमेश्वर म्हणतो,
सदोम व गमोरा व त्यांच्या आसपासची नगरे यांचा
देशाने समूळ नश केला, तसाच तेथे कोणी राहणार
नाहीं, एकहि मनुष्य तेथे बिऱ्हाड करणार नाही.
४१ पाहा, उत्तरेकडून एक राष्ट्र, मोठे राष्ट्र येत आहे;
पृथ्वीच्या दिगंतापासून बहुत राजे उठत आहेत.
४२ ते घनुष्य व भाले धारण करतात; ते क्रूर आहेत,
त्यांस दयामाया नाही; ते सागराप्रमाणे गर्जना करतात,
ते घोळांवर स्वार झाले आहेत. हे बाबेलकन्ये, ते
युद्धास सिद्ध झाल्याप्रमाणे तुजवर येत आहेत.
४३ त्यांचा लौकिक बाबेलाच्या राजाने एकल आहे,
त्याचे हात गळले आहेत; प्रसवणाऱ्या स्त्रीप्रमाणे हेरा
आणि कळा त्यास लागल्या आहेत. ४४ पाहा, बावेने-
च्या घोर अरण्यांतून जसा सिंह तसा तो त्या मजबूत
वस्तीवर येईल; पण मी त्यांस त्या वस्तीपासून एक
क्षणांत पळवीन; ज्यास निवडिलील त्यास तीवर नेमीन;
कारण मजसमान कोण आहे ? मला न्यायसभेसमोर कोण
जाणील ? कोणता मेंढपाळ मजसमोर उभा राहील ?
४५ ह्यामुळे परमेश्वराने बाबेलाविरुद्ध केलेला संकल्प,
व खात्यांच्या देशाविरुद्ध केलेल्या योजना ऐकून घ्या;

हे त्यांस, कळपांतील लहानसानांस, निश्वयें ओढीत नेतीस; त्यांची वस्ती खात्रीनें त्यांच्यामुळे विस्मय पावेल. ४६ बाबेल घेण्याच्या वेळीं झालेल्या आवाजांनै पृथ्वी कांपत आहे, तिचा आवाज राष्ट्रांमध्ये ऐकूं येत आहे.

१ परमेश्वर म्हणतो, पाहा, मी बाबेलावर ५१ व लेब-कामाईच्या रहिवास्यांवर एका विष्व-सकाच्या मनस प्रभृत करीत आहे. २ मी बाबेलावर परदेशीय पाठवीन; ते त्याला उफणतील व त्याचा देश उजाड करितील; कारण ते संकटसमयीं त्याला चोहोंकडून घेरितील. ३ धनुष्यांनयेन धनुष्य वाकवूं नये, बिलखत घालून त्यानें उभें राहूं नये; त्याच्या तरुणांवर दया करूं नका; त्याच्या सर्व सैन्याचा विष्वंस करा; ४ म्हणजे खात्यांच्या देशांत लोक वध पावून पडतील, त्याच्या आळ्यांतून विंधिलेले पडतील. ५ कारण जरी इस्राएलाच्या पवित्र प्रभूविरुद्ध केलेल्या अपराधांनीं त्याचा देश भरून गेला आहे, तरी इस्राएलास व यहुदास त्यांचा देव, सेनाधीश परमेश्वर यांनै सोडिलें नाहीं. ६ बाबेलांतून पळून जा, तुम्ही आपआपले जीव वांचवा; त्याच्या दुष्कर्मांमुळे तुम्ही आपला नाश करून घेऊं नका; कारण परमेश्वरान्वा हा सूड घेण्याचा समय आहे; त्याच्या करणीचें तो त्याला प्रतिफळ देत आहे. ७ बाबेल परमेश्वराच्या हातांतला सर्व पृथ्वीस मस्त करणारा सोनेरी पेला होता; राष्ट्रे त्याचा द्राक्षारस प्यालीं म्हणून तीं वेडीं झालीं आहेत. ८ बाबेल एका-एकीं पडून भंगला आहे; त्याबद्दल हायहाय करा; त्याच्या जखमेसाठीं मलम घेऊन जा, त्याला गुण येईल. ९ आम्हीं बाबेलास बरें करण्याचा प्रयत्न केला, पण तो बरा झाला नाहीं; त्याला सोडून द्या; चला, आपण सर्व आपआपल्या देशीं जाऊं; कारण त्याचा गुन्हा गगनापर्यंत पोहंचला आहे, आकाशापर्यंत चढला आहे. १० परमेश्वरानें आमची धार्मिकता प्रसिद्ध

१ खास्तीलोकदर्शक गुप्त नांव; याचा अर्थ माझ्या विरोधांचें काळीज.

केली आहे; चला, परमेश्वर आमचा देव याचें कार्य आपण सीयोनंत विदित करूं. ११ बाण पाजवा; ढाली धारण करा; परमेश्वरानें मेघांच्या राजांस स्फूर्ति दिली आहे. नाश करावा अशी त्याच्याविरुद्ध त्याची योजना आहे; कारण हा परमेश्वराकडून सूड आहे, त्यांच्या मंदिराविषयीचा सूड आहे. १२ बाबेलाच्या कोटांसमोर ध्वज उभारा; पहारा मजबूत करा, पहारे-करी ठेवा; छापा घालण्याची तयारी करा; कारण परमेश्वर बाबेलाच्या रहिवास्यांविरुद्ध जें बोलला त्याची योजना करून तें त्यानें सिद्धीसहि नेलें आहे. १३ हे बहुत जलप्रवाहांजवळ राहणाऱ्या, समृद्ध भांडारें असलेल्या, तुम्हा अंतसमय आला आहे, तुम्हा मिळकतीस आळा बसला आहे. १४ सेनाधीश परमेश्वर आपल्या जीविताची शपथ वाढून म्हणाला आहे, मी तुझ्यांत टोळ्यांप्रमाणें मनुष्य भरीन; ते तुजविरुद्ध गर्जेना करितील.

१५ त्यानें पृथ्वी आपल्या सामर्थ्यानें उत्पन्न केली, त्यानें आपल्या ज्ञानानें विश्व स्थापिलें, आपल्या बुद्धीनें आकाश पसरिलें; १६ तो आपला शब्द उच्चारितो तो आकाशांत पाण्याचा गडगडाट होतो; तो पृथ्वीच्या दिगंतांपासून वाफेचे लोट वर चढवितो, तो पावसासाठीं विजा सिद्ध करितो; व आपल्या भांडारांतून वायु बाहेर काढितो. १७ प्रत्येक मनुष्य पशुपुत्र्य व ज्ञानशून्य झाला आहे; प्रत्येक मूर्तिकार मूर्तींमुळे लज्जित झाला आहे. त्यानें ओतलेली मूर्ति प्रत्यक्ष लबाडीच आहे; त्यांच्यांत मुळीच प्राण नाहीं. १८ त्या शून्यरूप असून, उपहासाला पात्र अशा वस्तु होत; त्यांचा समाचार घेतेवेळीं त्या नष्ट होतात. १९ जो याकोबाचा बांटा तो त्यांसारिखा नव्हे, तर तो सर्वांचा निर्माणकर्ता आहे, इस्राएल त्याच्या वतनाचा वंश आहे; सेनाधीश परमेश्वर हें त्याचें नाम आहे.

२० तू माझा परशु आहेस, तू माझी युद्धशस्त्रे आहेस; तुझ्या द्वारे मी राष्ट्रं भोडून त्यांचे तुकडेतुकडे करीन; तुझ्या द्वारे राज्ये नष्ट करीन. २१ तुझ्या द्वारे मी थोडा व स्वार यांचे तुकडेतुकडे करीन; २२ तुझ्या द्वारे मी रथ व सारथी यांचे तुकडेतुकडे करीन; तुझ्या द्वारे मी नरनाहींचे तुकडेतुकडे करीन; तुझ्या द्वारे मी वृद्ध व तरुण यांचे तुकडेतुकडे करीन; आणि तुझ्या द्वारे मी तरुण व तरुणी यांचे तुकडेतुकडे करीन; २३ तुझ्या द्वारे मी मेंढपाळ व त्याचा कळप यांचे तुकडेतुकडे करीन; तुझ्या द्वारे शेतकरी व त्याच्या बैलांची जोडी यांचे तुकडेतुकडे करीन; आणि तुझ्या द्वारे मी अधिपतीचे व नायब अधिपतीचे तुकडेतुकडे करीन. २४ बाबेल व खास्दी देशाचे सर्व रहिवासी यांनी तुमच्यादेखत जो सर्व अनर्थ सीयोनान्त केला आहे त्याचें मी उसनें फेडीन, असें परमेश्वर म्हणतो.

२५ हे सर्व पृथ्वीचा नाश करण्याच्या विचंसेसिरी, पाहा, परमेश्वर म्हणतो, मी तुझ्याविरुद्ध आहे; मी आपला हात तुझ्यावर उगारीन, तुझा कडेलेट करीन, जखून कोळ झालेल्या पर्वतासमान मी तुला करीन. २६ तुझ्यांतलः दगड कोपण्यासाठीं अथवा पायासाठीं कोणी घेणार नाही; तर तू कायमचाच उजाड होशील असें परमेश्वर म्हणतो. २७ पृथ्वीवर ष्वज उभारा, राष्ट्रांमध्यें रणरिंगिण बाजवा, त्याजविरुद्ध राष्ट्रें सिद्ध करा, अरारात, मित्री व आष्कनाज या राज्यांस त्याजवर चढाई करण्यास बोलवा, त्याच्याविरुद्ध सेनापतीची नेमणूक करा; विक्राळ टोळांप्रमाणें घोडे येऊं द्या. २८ त्याजविरुद्ध राष्ट्रें सज्ज करा, मेद्यांचे राजे, त्यांचे अधिपति, त्यांचे सर्व नायब अधिपति व राजाच्या सत्तेतील सर्व प्रदेश सज्ज करा. २९ पृथ्वी कोंपत आहे, वेदना पावत आहे; कारण बाबेल देश उजाड, निर्जन करण्याचे परमेश्वराचे संकेत पूर्ण होत आहेत. ३० बाबेलाचे वीर लढाई करावयाचे थांबले आहेत, ते आपल्या दुर्गांत बसून राहिले आहेत; त्यांचें बल छुटलें आहे; ते केवळ ब्रिया बनले आहेत; त्याच्या

वस्तीस आग लाविली आहे; त्याचे अडसर मोडिले आहेत. ३१ बाबेलाच्या राजाचें नगर सर्वस्वीं हस्तगत झालें हें त्यांस कळविण्यास एकामागें एक हलकारे, एकामागें एक निरोप्ये, धावत आहेत. ३२ नदीचे उतार हस्तगत झाले आहेत, लढवय्ये फर्जात झाले आहेत असें ते सांगत आहेत.

३३ कारण सेनधीस परमेश्वर, इस्त्राएलाचा देव असें म्हणतो, धान्य मळण्याच्या वेळीं खळें असतें तशी बाबेलकऱ्या आहे; अजून थोडा अवधि आहे म्हणजे मग तिचा हंगाम येईल. ३४ बाबेलाचा राजा नबुखद्रेस्सर यानें मला खालून टाकिलें आहे, त्यानें मला दखून टाकिलें आहे, त्यानें मला रिकामें पात्र करून ठेविलें आहे, त्यानें मला अजगराप्रमाणें गिळिलें आहे, त्यानें आपलें पोट माझ्या पक्रान्नांनीं भरिलें आहे; त्यानें मला बाहेर फेकून दिलें आहे. ३५ सीयोन-निवासिनी म्हणो, मजवर व माझ्या शरीरावर केलेला जुद्ध बाबेलावर उलटो; व यश्लेम म्हणो, माझ्या रफयालाचा दोष खास्दी देशाच्या रहिवास्यांवर असो; ३६ ह्यामुळें परमेश्वर असें म्हणतो पाहा, मी तुझ्या पक्षांनें लडेन, तुझ्याकरितां सूड उगवीन; मी त्याचा सागर आटवीन, त्याचा झरा सुकवीन. ३७ बाबेल नासाडीचा दिगार, कोल्यांचें वसतिस्थान, विस्मय व उपहास यांचा विषय आणि निर्जेन स्थळ असा होईल. ३८ ते जमून तरुण सिंहांप्रमाणें गर्जना करितात; सिंहींनींच्या पेठ्यांप्रमाणें ते गुरगुरतात. ३९ ते धामाघूम झाले म्हणजे मी त्यांच्यासाठीं मेजवानी सिद्ध करीन, त्यांस मस्त करीन, म्हणजे त्यांस हर्षभ्रम होऊन ते कायमचे निद्रावश होतील, उठावयाचे नाहीत, असें परमेश्वर म्हणतो. ४० कोकरांप्रमाणें, एडके व बोकड यांप्रमाणें मी त्यांस वधावयास घेऊन जाईन. ४१ शेरशेख कसें हस्तगत झालें आहे ! सर्व जगाच्या प्रशंसेचा विषय परहस्तीं कसा गेला आहे ! राष्ट्रांस बाबेल कसा विस्मयावह झाला आहे ! ४२ समुद्र बाबेलावर लोटला आहे; त्याच्या लाटांच्या

१ अथवा: बाबेल (अध्याय २५:२६ पाहा)

समुद्रामांनें तो झांकून गेला आहे. ४३ त्याचीं बंगरें ओस पडलीं आहेत. त्यांतला प्रदेश चिजेल झाला आहे; तेथली भूमि रक्ष झाली आहे, तेथें मनुष्यवस्ती नाही, व त्यांतून कोणी मानवपुत्र येत जात नाहीत. ४४ मी-बेल दैवताचा बाबेलांत समाचार घेईन, त्यांनि गिकिलें तें त्यच्या तोंडावाटे मी काढीन, राष्ट्रांचा ओघ त्याच्याकडे वाहणार नाही; बाबेलाचा तटहि पडेल.

४५ माझ्या लोकांनो, तुम्ही त्याच्यांतून निघून जा ! परमेश्वराच्या संतप्त क्रोधापासून तुम्ही प्रत्येक जण आपला बचाव करा. ४६ देशांत ऐकलेल्या अफवेनें तुम्ही आपलें मन कच्चू देऊन घाबरूं नका; एक अफवा एका वर्षी व दुसरी दुसऱ्या वर्षी पसरले; देशांत जुद्धम होईल, अधिपति अधिपतीवर उठेल.

४७ ह्यास्तव पाहा, असे दिवस येत आहेत कीं त्यांत मी-बाबेलाच्या कोरीव मूर्तीचा समाचार घेईन: त्याचा सर्व प्रदेश लज्जित होईल, त्याचे सर्व लोक त्याच्यांत ठर होऊन पडतील. ४८ आकाश व पृथ्वी आणि त्यांतील सर्व कांहीं हीं बाबेलावर जयजयकार करतील;

करण त्याचा विध्वंस करणारे उत्तरेकडून येत आहेत असें परमेश्वर म्हणतो. ४९ बाबेलांनो जसे इष्टाएलाचे वध-प्यांत आलेले लोक पाडिले तसे बाबेलांत सर्व पृथ्वीवरचे वधप्यांत आलेले लोक पाडप्यांत येतील. ५० जे तुम्ही तरवासीपासून निभावलां आहां ते तुम्ही निघून जा, थांबूं नका ! दुकून परमेश्वराचें स्मरण करा, यरुशलेम आपल्या मनांत वागवा. ५१ निंदा आमच्या कानीं पडली म्हणून आम्ही ओशाळे झालो; परमेश्वराच्या मंदिरांतल्या मवित्र स्थानांत परके आले आहेत, म्हणून लजेनें आमचीं मुखें व्यास झालीं आहेत. ५२ यास्तव परमेश्वर म्हणतो, पाहा, असे दिवस येत आहेत कीं त्यांत मी तिच्या कोरीव मूर्तीचा समाचार घेईन, तिच्या सर्व देशभर घायाळ झालेले कण्ठ पडतील.

५३ बाबेल गगनापर्यंत उन्नत झाला असला, त्यानें आपल्या उंच गढ्या अजिंक्य केल्या असल्या तरी मजेकडून त्याचा नाश करणारे येतील असें परमेश्वर म्हणतो. ५४ बाबेलांत आरोळीचा ध्वनि येत आहे,

खास्यांच्या देशांतून विध्वंसाचा गोंगाट होत आहे; ५५ कारण परमेश्वर बाबेलास उजाड करित आहे, त्याच्यांतला कलकलट नाहीसा करित आहे; त्यांच्या शब्दवहरींचा ध्वनि महासागराच्या गर्जेनेंसारखा आहे; त्यांच्या गोंगाटाचा ध्वनि होत आहे; ५६ कारण त्याज्वर म्हणजे बाबेलावर विध्वंस करणारे आले आहेत, त्याचे वीर कैद झाले आहेत; त्यांची धनुष्यें भंग पावलीं आहेत; कारण परमेश्वर सूड घेणारा देव आहे, तो खात्रीनें प्रतिफळ देईल. ५७ मी त्याचे सरदार, त्याचे ज्ञानी, त्याचे अधिपति व नाम्य अधिपति, आणि त्याचे वीर यांस मस्त करीन; ते कायमचे निद्रावश होतील, ते उठावयाचे नाहीत, असें सेनाधीश परमेश्वर, हें नाम धारण करणारा राजेश्वर म्हणतो. ५८ सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, बाबेलचे रंद तट समूळ पाडतील, त्याच्या जंज वेडी अग्नीनें भस्म होतील; अग्नी राष्ट्रांच्या धमाची फलप्राप्ति शून्यवत होईल, राष्ट्रांचें भ्रमफळ हें अग्नीला भक्ष्य होईल, ते व्यर्थ शिणतील.

५९ यहूदाचा राजा सिदकीया आपल्या कारकीर्दीच्या चौथ्या वर्षी बाबेलास गेला, त्याच्याबरोबर समरमु बिन नेरीया बिन मासेया गेला होता, त्यास यिपेया संदेष्ट्यातें जे आज्ञावचन सांगितलें तें हें. सराबा बितीबाला सरदार होता. ६० बाबेलावर जें सर्व अरिष्ट येणार होतें तें म्हणजे बाबेलाविरुद्ध जीं सर्व वचनें लिहिण्यांत आलीं होती तीं यिमेयांतें एका ग्रंथांत लिहून ठेविलीं होती. ६१ यिमेया सरायास म्हणाला, तूं बाबेलास प्राहंचलास म्हणजे हीं सर्व वचनें अवश्य वाच, ६२ आणि म्हण, हे परमेश्वरां, तूं या स्थानाविषयीं म्हणाला आहेस कीं तें नष्ट होईल, त्यांत कोणी मनुष्य अथवा पशु राहणार नाही, तें कायमचें ओसाड होईल. ६३ मग तूं हा ग्रंथ वाचण्याचें संपवित्यावर त्याला एक धोंडा बांधून फरात नदींत तो फेकून दे; ६४ असें करून म्हण कीं याच प्रकारें मी बाबेलावर जें अरिष्ट आणणार त्यामुळें तो बुडेल, वर येणार नाही; ते व्यर्थ शिणतील. एथवर यिमेयाचीं वचनें आहेत.

१ सिद्धकीया राज्य करुं लागला तेव्हां ५२ जो एकवीस वर्षांचा होता; त्यानें यक्षालेमांत अकरा वर्षे राज्य केले; त्याच्या आईचें नांव हृमूटला; ती लिप्ती येथील विर्मया याची कन्या. २ यहुवाकीमाप्रमाणें त्याचें वर्तन असून परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें वाईट तें त्यानें केले. ३ परमेश्वराच्या कोपा-मुळे यक्षालेम व यहुदा यांची अशी दशा झाली कीं शेवटीं त्यानें त्यास आपल्या दृष्टीआड केले; सिद्धकीयानें बाबेलाच्या राजाविषय बंड केले. ४ त्याच्या कारकीर्दीच्या नवव्या वर्षाच्या दहाव्या महिन्यांत दशमीस बाबेलाचा राजा नबुखद्रेस्तर आपली सर्व सेना घेऊन यक्षालेमावर चढाई करून आला; त्यानें त्याच्यासमोर तळ देऊन सभोवार मेढकोट उभारिले. ५ सिद्धकीया राजाच्या कारकीर्दीच्या अकराव्या वर्षापर्यंत नगरास वेढा पडला होता. ६ चौथ्या महिन्याच्या नवमीपासून नगरांत एवढी महागाई झाली कीं देशाच्या लोकांस कांहीं खावयास मिळेना. ७ मग नगराच्या तटास एक खिड पाडण्यांत आली; त्या समयी दोहों तटांच्यामध्यें जी वेस राजाच्या बागेनेंजीक होती त्या वाटेनें सर्व योद्धे रातोरात पळून गेले; नगरास खास्यांचा वेढा पडलाच होता; इकडे त्यांनी अराबाचा रस्ता धरिला. ८ तेव्हां खास्दी सेनेनें राजांचा पाठलाग केला; त्यांनीं सिद्धकीयास बरीहोच्या मैदानांत गांठिलें, व त्याच्या सर्व सैन्याची दाम्नादान केली. ९ मग त्यांनीं राजास पकडून हमाथ देशांतल रिब्ल येथें बाबेलाच्या राजाकडे नेले; त्यानें त्याची शिक्षा ठरविली. १० बाबेलाच्या राजानें सिद्धकीयाचे पुत्र त्याच्या डोक्यादिसत बंधिले; तसेंच त्यानें यहुदाचे सर्व सरदार रिब्ल येथें मारून टाकिले; ११ मग त्यानें सिद्धकीयाचे डोळे फोडिले; बाबेलाच्या राजानें त्याला वेढ्या घालून बाबेलास नेले व त्याच्या मरणाच्या दिवसापर्यंत त्याला कैद ठेविलें.

१२ पांचव्या महिन्याच्या दशमीस बाबेलाचा राजा नबुखद्रेस्तर याच्या कारकीर्दीच्या एकुणिसाव्या वर्षी

बाबेलाच्या राजाच्या तैनातीस असणारा गारद्यांचा नायक नबूजरदान यक्षालेमास आला. १३ त्यानें परमेश्वराचें मंदिर व राजबाबा ही जाकून टाकिली व यक्षालेमांतलीं सगळीं मोठमोठी घरे जाकून टाकिली. १४ गारद्यांच्या नायकाबरोबर आलेल्या खास्यांच्या सर्व सैन्यानें यक्षालेमाचे सर्व तट पाहून टाकिले. १५ मग गारद्यांचा नायक नबूजरदान यानें देशांतले अगदी कंगाल लोक, नगरांत उरलेले अवशिष्ट लोक, फितूर होऊन बाबेलाच्या राजाच्या पक्षास मिळालेले लोक व अवशिष्ट राहिलेले कारागीर या सर्वांस बंदिदान करून नेले. १६ तरी गारद्यांचा नायक नबूजरदान यानें देशांतले जे लोक अतिशयित कंगाल होते त्यांस दाक्षीच्या मळ्यांची व शेतांची मशाग्त करण्यास मार्ग ठेविले. १७ परमेश्वराच्या मंदिरांत असलेले पितळेचे खांब, परमेश्वराच्या मंदिरांतला पितळी गंगाळसागर व त्याच्या बैठकी हीं खास्दी लोकांनीं फोडूनतोडून त्याचें सर्व पितळ बाबेलास नेले. १८ पात्रें, पावडी, चिमटे, वाटगे, धूपदाने आणि सेवेचीं सर्व पितळेचीं उपकरणीं त्यांनीं नेलीं. १९ यांबेरीज, पेले, अभिपात्रें, वाटगे, बंहुगुणीं, समया, चमचे, कटोरे वगैरे जेवढीं सैन्याचीं होती त्यांचें सोने व जीं चांदीचीं होती त्यांची चांदी गारद्यांच्या सरदारानें नेली. २० दोन खांब, गंगाळसागर व त्याच्या बैठकीखालचे बारा पितळी बेल हे शल्मोनानें परमेश्वराच्या मंदिरासाठीं केले होते, या सर्व उपकरणांची पितळ अतिशय होती. २१ एका खांबाची उंची अठरा हात होती, व त्याच्या घेराला बारा हात दारी लागे; त्याची जाडी चार बोटें होती; खांब पोकळ होता. २२ त्यांच्या बरत्या भागी पितळेचे कळस होते; एकेका कळसाची उंची पांच हात होती; त्याच्यासभोवतीं सर्व जाळीकाम व दाळिबें पितळेचीं होती; दुसऱ्या खांबावरहि तसेंच काम व दाळिबें होती. २३ चोहों बाजूस शाण्व दाळिबें होती; एकंदर जाळीकामावर सर्व सिद्धन शंभर दाळिबें होती. २४ गारद्यांच्या सरदारानें मुख्य याजक

सराया, दुय्यम याजक सफन्या व तीन द्वारपाळ यांस पकडून नेले; २५ योद्ध्यांवर नेमिलेल्या एका खोजास त्यानें नगरांतून पकडून नेले; राजाच्या हुजुरास अस-
णारे सात पुरुष त्याला शहरांत आढळले त्यांस त्यानें नेले; त्याप्रमाणेंच लोकांची सैन्यांत भरती करणारा सेनापतीचा चिटणीस आणि नगरांत सांपडलेल्या लोकांपैकीं साठ असामी त्यांसहि त्यानें नेले. २६ गारयांचा सरदार नबूजरदान यानें त्यांस पकडून रिच्छा येथें बाबेलच्या राजाकडे नेले. २७ बाबेलच्या राजानें त्यांस हमाथ देशांतील रिच्छा येथें मार देऊन ठार केले. या प्रकारें यहुदी लोकांस त्यांच्या देशांतून कैद करून नेले. २८ नबुखद्रेस्सरानें जे लोक पकडून नेले ते हे: सातव्या वर्षी तीन हजार तेवीस यहुदी नेले; २९ नबुखद्रेस्सराच्या कारकीर्दीच्या अठराव्या वर्षी यफ्साळेमाहून आठशें बत्तीस मनुष्यें नेलीं. ३० नबुखद्रेस्सराच्या कारकीर्दीच्या

तेविसाव्या वर्षी गारयांचा नायक नबूजरदान यानें सातशें पंचेचाळीस यहुद्यांना पकडून नेले; एकंदर चार हजार सहाशें लोकांना नेण्यांत आले.

३१ यहुदाचा राजा यहोयाखीन याच्या बंदिवत्साच्या सवतिसाव्या वर्षी, म्हणजे ज्या वर्षी अवीलमरोदख बाबेलचा राजा झाला, त्याच्या बाराव्या महिन्याच्या पंचविसाव्या दिवशीं त्यानें यहुदाचा राजा यहोयाखीन याचें डोकें वर करून त्याला कारागृहांतून बाहेर काढिलें; ३२ त्याजशीं त्यानें गोड भाषण करून बाबेलांत जे राजे त्याच्या बंदीत होते त्यांच्याहून त्यास उच्च आसन दिलें. ३३ त्यानें आपलीं कारागृहांतील वस्त्रें बदल्लीं, व तो आमरण नित्य राजाच्या पंफीस जेवीत असे. ३४ त्याच्या निर्वाहाकरितां त्याला बाबेलच्या राजानें कायमची नेमणूक करून दिली, ती त्याला आमरण नित्य मिळत होती.

यिर्मयाचें विलापगीत



- १ हाय हाय ! लोकांनीं यजबजलेली जी नगरी ती कशी एकांतांत बसली आहे !
राष्ट्रांमध्ये जी थोर तिला कसें वैभव्य आले आहे !
परगण्यांमध्ये जी राणी ती कशी करभार देणारी झाली आहे !
२ ती रात्रभर रुदन करित राहते, तिच्या गालांवर अश्रु आलेले आहेत;
तिच्या सर्वे वक्रभापेंकीं तिचें सांत्वन करणारा कोणी नाही;
तिच्या सर्वे मित्रांनीं तिला दगा दिव्हा आहे;
ते तिचे शत्रु बनले आहेत.
३ यहुदाची कन्या जुलमांमुळें व विकट दास्यांमुळें

- बंदिवान होऊन गेली आहे;
ती राष्ट्रांमध्ये राहत आहे, तिला चैन नाही;
तिचा पाठलग्न करणाऱ्या सर्वांनीं तिला संकटा-
वस्थेंत गाडिलें आहे.
४ पर्वणीस जाणारे कोणी नाहींत म्हणून सीयोनचे मार्ग शोक करित आहेत;
तिच्या सर्वे वेशी उजाड झाल्या आहेत; तिचे याजक उसासे टाकीत आहेत;
तिच्या कुमारी खिन्न झाल्या आहेत,
ती स्वतः कष्टी आहे.
५ तिच्या शत्रूंचें वर्चस्व झालें आहे; तिचा द्वेष करणारे चैनीत आहेत;
कारण तिच्या बहुत अपराधांमुळें परमेश्वरानें

- तिला पीडिलें आहे;
- वैऋण्यपुढें तिचीं मुलें बंदिवान होऊन गेलीं आहेत.
- ६ सीथोनकन्येचें तेज सर्व गेलें आहे;
- तिचे सरदार चारा नसलेल्या हरिणांसारिखे झाले आहेत;
- ते पाठलाग करणाऱ्यापुढून हतबल होऊन पळाले आहेत.
- ७ यक्षशलेम आपल्या क्लेशाच्या व भटकण्याच्या दिवसांत आपल्या सर्व प्राचीन रम्य वस्तूंचें स्मरण करिते; जूळम करणाऱ्याच्या हातीं तिचे लोक लागले तेव्हां तिला कोणी साहाय्यकर्ता नव्हता; तिच्या शत्रूंनीं तिला पाहून ती उजाड झाली म्हणून तिची धष्टा मांडिली.
- ८ यक्षशलेमेनें घोर पातक केले आहे; म्हणून ती किळसवाणी झाली आहे:
- जे तिचा आदर करीत ते सर्व तिला तुच्छ मानीत आहेत, कारण त्यांनीं तिची नम्रता पाहिली आहे;
- ती उसासे टाकिते, तिनें पाठ फिरविली आहे.
- ९ तिचा विटाळ तिच्या अंगावरील वज्राला लागला आहे; ती आपला अंतकाळ स्मरली नाही; म्हणून ती विलक्षण प्रकारें अयोग्यतीस गेली आहे; तिचें सांत्वन करणारा कोणी नाही.
- हे परमेश्वर, माझी विपत्ति पाहा ! बैरी तोरा मिरवीत आहे;
- १० नैऋत्यानें तिच्यां सर्व रम्य वस्तूंवर आपला हात फिरविला आहे;
- विदेशी तिच्या पवित्रस्थानांत आले हें तिनें पाहिलें आहे;
- त्यांनीं तुझ्या सम्राजांत येऊं नये अशी तूं आज्ञा केली होती.
- ११ तिचे सर्व लोक उसासे टाकीत आहेत, अन्नान्न करीत आहेत,
- आपला प्राण बांचविण्यास त्यांनीं भाकरीच्या मोब-

- दला आपल्या रम्य वस्तु दिल्या आहेत;
- हे परमेश्वरा, लक्ष लावून पाहा, मी कधीं तुच्छ झालें आहे !
- १२ येणाऱ्याजाणाऱ्यांनो, हें पाहून तुम्हांस कांहींच वाटत नाही काय ?
- परमेश्वरांनं आपल्या संतप्त कोपाच्या दिवशीं मला दुःख दिलें;
- ह्या माझ्या दुःखासारखे दुसरें कोणतेंहि दुःख आहे काय, हें लक्षपूर्वक पाहा.
- १३ त्यानें माझ्या हाडांस वरून अग्नि लाविला, तीं त्यानें प्राप्तून टाकिलीं;
- त्यानें माझ्या पायांसाठीं पाश मांडिला, त्यानें मला मागे वळविलें;
- त्यानें मला उजाड, सदा कोमेजलेली असें केले आहे.
- १४ माझ्या अपराधांचें जूं त्यानें आपल्या हातांनीं जखडिलें आहे;
- माझे अपराध एकत्र गुंफिले आहेत; ते माझ्या मानेला लागले आहेत; त्यानें माझे बळ खचविलें आहे;
- ज्यांच्यापुढें मला उठतां येत नाहीं अशांच्या हातीं प्रभूनें मला दिलें आहे.
- १५ प्रभूनें माझ्यामंढले माझे सर्व वीर तुच्छ केले आहेत;
- माझ्या तरुणांस चिरडून टाकावें म्हणून त्यानें माझ्याविरुद्ध प्रचंड समुदाय बोलावला आहे;
- यहुदाच्या कुवार कन्येला प्रभूनें द्राक्षकुंडांत तुडविलें आहे.
- १६ या सर्वांमुळे मी रडत आहे; माझा डोळा, माझा डोळा अश्रु ढाळीत आहे;
- कारण माझ्या जिवाचें समाधान व सांत्वन करणारा मला अंतराला आहे;
- माझीं मुलें नष्ट झालीं आहेत कारण शत्रु प्रबल झाला आहे.
- १७ सीथोनेनें आपले हात पसरिले पण तिचें सांत्वन

- करणारा कोणी नाही;
- परमेश्वरानें याकोबासंबंधानें आह्वा केल्यावरून त्याच्या वैऱ्यांनीं त्याला घेरिलें आहे;
- यरूशलेम त्यांच्यामध्ये अशुचि झालें आहे.
- १८ परमेश्वर न्यायपरायण आहे; मीं तर त्याच्या आज्ञेविरुद्ध बंड केलें आहे.
- अहो सर्व लोकहो, आतां ऐका, माझे दुःख पाहा; माझ्या कुमारी व माझे तरुण हीं बंदिवान होऊन गेलीं आहेत.
- १९ मीं आपल्या वल्लभांस बोलाविलें, पण त्यांनीं मला दगा दिला आहे;
- आपला जीव वांचवावा म्हणून आपल्यासाठीं अन्न शोधितां शोधितां माझे याजक व माझे वडील जन नगरांत मेले.
- २० हे परमेश्वरा, पाहा, मी किती संकटांत आहे ! माझ्या आंतल्यांस पीळ पडला आहे; माझ्या मनाची खळबळ झाली आहे, कारण मी फार बंडखोर झालें होतें :
- बाहेर पाहवें तों तरवार मला निर्बंध करिते, आंत पाहवें तों शत्रु आहे.
- २१ त्यांनीं एकलें कीं मी उसासा टाकीत आहे व मला सांतवन देणारा कोणी नाही;
- माझ्या सर्व वैऱ्यांनीं माझ्या विपत्तीविषयीं एकलें आहे; तूं हे केलें म्हणून त्यांस आनंद झाला आहे. तूं नेमिलेला दिवस आणिला म्हणजे ते मजसारिखे होतील.
- २२ त्यांनीं सर्व दुष्टता तुजपुढें येवो;
- तूं माझ्या सर्व अपराधांमुळे माझे जसें केलें तसें त्यांचें कर;
- कारण माझे उसासे बहुत आहेत व माझे हृदय म्लान आहे.
- १ ह्याय ह्याय ! प्रभु सीयोनकन्येस क्रोधरूप अन्नानें कसा वेष्टीत आहे !
त्यानें इस्राएलाचें वैभव आकाशांतून पृथ्वीवर

- झुगारून दिलें आहे;
- त्यानें आपल्या संतापाच्या दिवशीं आपल्या पादासनाचें स्मरण केलें नाही.
- २ प्रभुनें याकोबाचीं सर्व वसतित्यानें गिकून टाकिली आहेत, गय केली नाही;
- त्यानें आपल्या क्रोधानें यहुदाच्या कन्येचे दुर्ग मोडून टाकिले आहेत;
- त्यानें ते धुळीस मिळविले आहेत;
- त्यानें राज्य व त्यांतले सरदार यांस भ्रष्ट केलें आहे.
- ३ त्यानें संतप्त क्रोधानें इस्राएलाचें हरएक रंग छेदून टाकिलें आहे;
- शत्रु समोर असतां त्यानें आपला उजवा हात माघारीं घेतला आहे;
- सभोवतालचें सर्व कांहीं चाटून जाणाऱ्या ज्वालेंसारखा त्यानें याकोबांत पेट घेतला आहे.
- ४ त्यानें वैऱ्याप्रमाणें आपलें शत्रुत्व वाकविलें आहे, तो आपला उजवा हात उगारून शत्रूप्रमाणें उभा राहिला आहे;
- दृष्टीस रम्य असे सर्व त्यानें मारून टाकिले आहेत; त्यानें सीयोनकन्येच्या तंबूवर अग्नीप्रमाणें आपला संतप्त क्रोध वर्षिल्ल आहे.
- ५ प्रभु वैऱ्यासारिखा झाला आहे; त्यानें इस्राएलास गिकून टाकिलें आहे;
- त्यानें तिचे सर्व महाल गिकून टाकिले आहेत, त्यानें त्याचे दुर्ग मोडून टाकिले आहेत;
- त्यानें यहुदाच्या कन्येचें कण्ठें व आर्कदन बहुगुणित केलें आहे.
- ६ बागेतला मांडव उद्वृत्त करावा त्याप्रमाणें त्यानें आपला मांडव उद्वृत्त केला आहे;
- त्यानें आपल्या सभास्थानाचा विष्वंस केला आहे; परमेश्वरानें, सण व शब्दाय यांचा सीयोनांत विसर पाडिला आहे;
- त्यानें आपल्या क्रोधसंतापानें राजा व याजक यांचा विचार केला आहे.
- ७ परमेश्वरानें आपल्या वेदीचा त्याग केला आहे,

- त्याला आपल्या पवित्रस्थानाचा वीट-आला आहे; त्याने त्याच्या बाब्यांच्या भिती शत्रूच्या हाती दिल्या आहेत;
- पर्वणीच्या दिवशीं हेतो तसा त्यांनीं परमेश्वराच्या मंदिरांत गोंगाट केला आहे.
- ८ सीयोनकऱ्येचा तट नाहीसा करण्याचा परमेश्वरानें संकल्प केला आहे;
- त्यानें सूत्र ताणिलें आहे; तो पाहून टाकण्यापासून त्यानें आपला हात माघारी घेतला नाही.
- त्यानें कोट व नगराचा तट यांस शोक करावयास लाविलें आहे; ते दोन्ही म्त्रन शाले आहेत.
- ९ तिच्या वेशी जमिनींत खचल्या आहेत; त्यानें तिचे अडसर मोडून नष्ट केले आहेत;
- तिचा राजा व तिचे सरदार घर्मशस्त्र नसलेल्या राहूंत आहेत;
- तिच्या संदेष्टांसहि परमेश्वरापासून काही दृष्टांत होत नाही.
- १० सीयोनकऱ्येचे बडील जन जमिनीवर बसले आहेत; ते स्तब्ध आहेत;
- त्यांनीं आपल्या डोक्यांवर धूळ उडविली आहे;
- त्यांनीं गोपताटांनीं बळे परिधान केळीं आहेत;
- यसलेमाच्या कुमारी आपलीं डोक्यां भूमीपर्यंत लववीत आहेत.
- ११ माझे डोळे अंधूनीं जर्जर होत आहेत, माझ्या आंतड्यांना पीळ पडत आहेत;
- माझ्या लोकांच्या कऱ्येच्या विनाशागुळें माझें काळीज फाडून भूमीवर पडलें आहे;
- कारण बालकें व तान्हीं नगराच्या आड्यांत मूर्च्छित होऊन पडलीं आहेत.
- १२ बायाळ शालेल्यांप्रमाणें नगराच्या आड्यांत मूर्च्छित होऊन
- आपल्या मातांच्या उराशीं त्यांनीं प्राण सोडिले, तेव्हां तीं आपल्या मातांस म्हणालीं, खान्द व द्राक्षारस हीं कोठें आहेत !
- १३ मी तुजें बोंबाच्यां कोकरां मोगीं सांगूं ? हे कऱ्ये

- श्लेष्मकऱ्ये, मी तुला कोणाची उपमा देऊं ! हे सीयोनच्या कुमारी कऱ्ये, तुजें सांवन करण्यासाठीं मी तुमही कोणाबरोबर तुला कां ? तुला विनाश सागरासारखा मोठा आहे; तुला कोण बरें करील ?
- १४ तुझ्या संदेष्टांनीं तुजसंबंधानें निरर्थक व मूर्खपणाच्या गोष्टींचा दृष्टांत पाहिला;
- तुला बंदिवास उलटण्यासाठीं तुजें दुष्कर्म प्रगट करावयाचें तें त्यांनीं केलें नाही;
- तर त्यांनीं तुजसंबंधानें निरर्थक व तुला ह्मणार करण्याजोगे दृष्टांत पाहिले.
- १५ येणारेजाणारे सर्व तुला पाहून टाळ्या वाजवितात; ते यशस्लेष्मकऱ्येकडे पाहून खुल्कारतात व डोकें हालवून म्हणतात,
- जिला सौंदर्याची खाण, सर्व पृथ्वीचें आनंदमुक्कन म्हणतात, तें हें कां नगर ?
- १६ तुझ्या सर्व शत्रूंनीं तुजवर आपलें तोंड पसरिलें आहे;
- ते खुल्कारून दांत खतात; ते म्हणतात, आम्ही त्याला मिळून टाकिलें आहे;
- खरोखर याच दिवसाची आम्ही अपेक्षा करीत होतो; आम्हांस हा दिवस व्यभव,
- हा आम्ही पाहून चुकलों.
- १७ परमेश्वरानें योजित्वाप्रमाणें केलें आहे;
- त्यानें प्राचीन काळपासून दिलेलीं ताकीद अंमलंत आणिली आहे;
- त्यानें मोडतोड केली, खच केली नाही;
- त्यानें शत्रूस तुझ्यावर हर्षविलें आहे, त्यानें तुझ्या वैभवाचें शृंग उजत केलें आहे.
- १८ त्यांचें हृदय प्रभूचा धावा करीत आहे;
- हे सीयोनकऱ्येच्या तटा, तूं रात्रदिवस जलप्रवाहाप्रमाणें अश्रु टाळ, ते खरूं देऊं नको;
- तुझ्या डोक्याच्या बाहुलीला विसावा देऊं नको.
- १९ ऊठ, रात्रीच्या प्रहरांरंगीं विलाप कर;
- प्रभूसमोर आपलें मनोगत पाण्यासारखें ओत;

- सुखी बालकें हरएक गल्लीच्या चवाठ्यावर भुकेनें
व्याकुळ झालीं आहेत,
त्यांच्या प्राणसंरक्षणासाठीं त्याजकडे हात पसर.
- २० हे परमेश्वरा, पाहा, हें तूं कोणाला केलें याचा
विचार कर !
झियांनीं आपल्या पोटाचें फळ, आपलीं हातावर
खेळविलेलीं बालकें खाणीं काय ?
याजक व संवेष्टा यांस प्रभूच्या पवित्रस्थानांत जिवें
मारावें काय ?
- २१ तरुण व वृद्ध रस्त्यांत जमिनीवर पडले आहेत;
माझ्या कुमारी व माझे तरुण तरवारीनें
पडले आहेत;
तूं आपल्या क्रोधदिनीं त्यांचा वध केला आहे,
तूं त्यांस वधिलें, गम केळीं नाहीं.
- २२ तूं पर्वणीच्या दिवसाप्रमाणें दहशतीच्या बाबी मज-
कडे चौहांकडून बोलाविल्या;
परमेश्वराच्या क्रोधदिनीं कोणी पळून जाऊन किंवा
निभावून राहिला नाहीं;
ज्यांचें मीं लालनपालन केलें त्यांचा माझ्या शत्रूनें
फडशा उडविला आहे.
- १ मी त्याच्या कोथरुम दंडाचें दुःख भोगलेला
मनुष्य आहे.
- २ त्यानें मला घेऊन जाऊन, उजेडांत नव्हे,
तर अंधारांत चालवयास लाविलें.
- ३ खरोखर तो दिवसभर मजविरुद्ध आपला हात
राहून राहून चालवितो.
- ४ त्यानें माझें मांस व माझी त्वचा हीं जीणें
केलीं आहेत;
त्यानें माझीं हाडें मोडिलीं आहेत.
- ५ त्यानें विष व दुःख यांचा फोट माझ्याभोवतीं
रचिला आहे.
- ६ जे मार्गेच मरून गेले त्यांच्याप्रमाणें तो मला
अंधकारमय स्थळीं बसवितो.

- ७ त्यानें मजभोवतीं कुंपण केलें म्हणून माझ्यानें बाहेर
पडवत नाहीं; त्यानें माझी जेडी भारी केली.
- ८ मी धावा करितों व गाऱ्याणें करितों तेव्हां तो
माझ्या विनवणीस प्रतिबंध करितो.
- ९ त्यानें माझ्या मार्गाभोवतें चिऱ्यांची भिंत बांधिली
आहे; त्यानें माझ्या वाटा वाकव्या केल्या आहेत.
- १० टपणाच्या अस्वलासारखा, गुप्त जागीं असलेल्या
सिंहासारखा, तो मला धाळा आहे.
- ११ त्यानें मला वाटेवरून लोटून देऊन माझे फाडून
तुकडे केले आहेत; त्यानें मला उदास केलें
आहे.
- १२ त्यानें आपलें धनुष्य बाळविलें आहे, त्यानें मला
बाणाचें निशाण केले आहे.
- १३ त्यानें आपले बाण माझ्या अंतर्गामांत
शिरविले आहेत.
- १४ मी आपल्या सर्व लोकांत दिवसभर उपहासाचा व
निंदाव्यंजक पोवाच्याचा विषय झालों आहे.
- १५ त्यानें मला ह्मेशानें व्यापिलें आहे, तो मला कडू
दणषा पाजितो.
- १६ त्यानें मला आपल्या दांतांनीं कडे फोडायचास
लाविलें आहे; त्यानें मला राबेनें माखून काढिलें
आहे.
- १७ तूं माझ्या जिवाला शांतीचासून दूर ठेविलें आहे;
समृद्धीला मी पारला झालों आहे.
- १८ तेव्हां मी म्हणालों, माझी जीवनशक्ति, परमेश्वराची
मला वाटत असलेली आस्था, गेली आहे.
- १९ माझी स्थिति व माझे ज्ञान, कडू दणषा व विष
यांचें स्वरूप कर.
- २० माझा भीष त्यानें स्वरूप करित राहिलो म्हणून तो
माझ्या ठवीं कळकळ आहे.

- २१ हें मी मनांत आणितो म्हणून मला आशा आहे.
- २२ आम्ही अस्म्य झालो नाही ही परमेश्वराची दया होय, कारण त्याच्या क्रुपेस खंड पडत नाही.
- २३ ती रोज सकाळी नवी होते; तुम्ही सत्यता शोर आहे.
- २४ परमेश्वर माझा वतनभाग आहे असें माझा जीव म्हणतो; म्हणून त्याच्या ठायी मी आशा ठेवीन.
- २५ जे परमेश्वराची आशा धरून राहतात त्यांस, जो जीव त्यास शरण जातो त्यास, परमेश्वर प्रसन्न होतो.
- २६ परमेश्वरापासून येणाऱ्या तारणाची वाट पाहणे आणि तीहि मुकाट्याने पाहणे बरें आहे.
- २७ मनुष्याने आपल्या तस्म्यांत जें वाढवें हें त्यास बरें आहे.
- २८ त्यानें एकांती बसावें व स्वस्थ असावें, कारण त्यानें त्याजवर हें ओझे ठेविलें आहे.
- २९ त्यानें आपलें तोंड मातीत खुपसावें, कदाचित् अद्यापि आत्मा असेल.
- ३० मारत्या इसमाकडे त्यानें आपला बाळ करावा; त्यानें उपहास सोसावा.
- ३१ प्रभूच्या प्रसन्नतेच्या त्याग करणार नाही;
- ३२ तो अग्नी दुःख देतो तरी तो आपल्या दयेच्या वैपुल्यानुसार कृपा करितो.
- ३३ तो क्रिमांस कुडक्या करित नाही,
- मानवपुत्रांस दुःख देत नाही.
- ३४ पृथ्वीवरील सर्व बंधिवांनांस पायांखालीं तुडविणें,
- ३५ परात्पराच्या समक्ष मनुष्याचे हक तुडविणें,
- ३६ कोणास दंडा विषदविणें, असलीं कृत्ये प्रभु पाहत नाहीं काय ?
- ३७ प्रभूनें आत्मा केली नसल्यास कोण बोलस्य आणि

- त्याप्रमाणें घडून आलें ?
- ३८ अनिष्ट व इष्ट हीं परात्पराच्या मुखांतून येत नाहीत काय ?
- ३९ आपल्या पातकांबद्दल शिक्ष होतो म्हणून जीवंत मनुष्यानें कां क्रूर करवावी ?
- ४० चला, आपण आपले मार्ग शोधूं व तपासूं, आणि परमेश्वराकडे परत जाऊं.
- ४१ आपण आपले हात वर स्वर्गातील देवाकडे करून आपलीं अंतःकरणें त्याजकडे उन्नत करूं.
- ४२ आम्ही अपराध केला व फितुरी केली; त्याची तूं क्षमा केली नाही.
- ४३ तूं क्रोधव्याप्त होऊन आमचा छळ केला; तूं वचिलें, दक्ष केली नाही.
- ४४ तूं आपणा स्वतःस अग्रानें आच्छादिलें. प्रार्थनेचा त्यमधूव प्रवेश होत नाही.
- ४५ तूं आम्हांस राष्ट्रांमध्ये हेंदर व केरकचरा केळें आहे.
- ४६ आमच्या सर्व शत्रूंनीं आम्हांवर आपलें तोंड वासिलें आहे.
- ४७ भय व गर्ता, विष्वस व नाश हीं आम्हांस प्राप्त झालीं आहेत.
- ४८ आम्हांस लोकांच्या क्रुपेचा विनाश झाल्यामुळे माझे डोळे अश्रुप्रवाह टाळीत आहेत.
- ४९ माझे डोळे वाहत आहेत, थांबत नाहीत, कधीं खळीं नाहीत;
- ५० परमेश्वर आकाशांतून अवलोकन करीर्यंत ते खळवयाचे नाहीत.
- ५१ आम्हांस नष्ठांतील सर्व क्रुप्यांमुळे माझे डोळे माझ्या जिवास दुःख देत आहेत.
- ५२ निष्कारण बनलेल्या माझ्या कैद्यांनीं प्रत्याचा

- करावा तसा माझा पाठलाग केला आहे.
- ५३ अंत दडकून त्यांनी माझ्या जिवाचा अंत केला आहे, मजवर दगड लोटिला आहे.
- ५४ माझ्या डोक्यावरून पाण्याचे लोट गेले; मी म्हणालों, माझा अंत होत आहे.
- ५५ हे परमेश्वरा, अतिशयित खोल गतेंतून मी तुझ्या नामाचा धावा केला.
- ५६ तूं माझी वाणी ऐकली; माझ्या उसाखाला, माझ्या आरोग्याला, आपला कान बंद करूं नको.
- ५७ मी तुझा धावा केला त्या दिवशी तूं जवळ आलास; तूं म्हणालास, मिळं नको.
- ५८ हे प्रभू, तूं माझ्या जिवाच्या पक्षानें लढलास; तूं माझ्या जिवास उद्धरिलें.
- ५९ हे परमेश्वरा, माझा अन्याय झाला; तो तूं पाहिला आहे; तूं माझा न्याय कर.
- ६० त्यांनी उगविलेला सर्व मूळ, त्यांच्या मजविषयीच्या सर्व योजना, तूं पाहिल्या आहेत.
- ६१ हे परमेश्वरा, मजविरुद्ध त्यांनी केलेली निंदा व त्यांच्या सर्व योजना तूं ऐकल्या आहेत.
- ६२ मजवर उठणाऱ्यांच्या लोंढेचे शब्द व दिवसभर चाललेला त्यांचा मजविषयीचा फट तूं ऐकला आहे.
- ६३ तूं त्यांचें उठणेंसणें पाह्या; मी त्यांचें उपहास-गीत झालें आहे.
- ६४ हे परमेश्वरा, त्यांच्या हातच्या कर्माप्रमाणें तूं त्यांस प्रतिफळ देशील.
- ६५ हृदयाची कडोरता हा आपला शाप तूं त्यांस देशील.
- ६६ तूं कोवणें त्यांचा फळलाग करिशील, व परमेश्वराच्या आकाशाखालून तूं त्यांचा विचंन करिशील.

४

- १ सोनें निस्तेज झालें आहे ! अति शुद्ध सोनें कसें बदललें आहे !
- पवित्रस्थानाचे फषाण हरएक रस्त्याच्या चवाठ्यावर विखरले आहेत.
- २ शुद्ध सुवर्णतुल्य सीथीनेचे प्रिय पुत्र मातीच्या पात्रांच्या, कुंभाराच्या हातच्या कामाच्या योग्यतेचे मानण्यांत येतात !
- ३ कोल्दी देखील आपले स्तन आपल्या पिळांस पाजिते; पण माझ्या लोकांची कन्या रानांतील शहासृग्गं-प्रमाणें कूर झाली आहे !
- ४ तान्हा मुलाची जीभ तृषेमुळें त्याच्या टादूस चिकटते;
- लहान मुलें भाकर मागतात पण त्यांस ती मोडून देण्यास कोणी नाहीं.
- ५ जे पूर्वी पकाणें खात ते रस्त्यांत दुर्बल होऊन पडले आहेत;
- किरमिजी पोशाखांत जे वाढले, ते उकिरण्याला आस्मिग देत आहेत.
- ६ सदोमावर कोणी हात टाकिला नसून एका क्षणांत तिचा निःपात झाला;
- तिच्या पापापेक्षां माझ्या लोकांच्या कन्येचें दुष्कर्म अधिक झालें आहे.
- ७ तिचे सरदार बर्फाहून स्वच्छ होते, दुचाहून पांढरे होते;
- ते पोवळ्याहून कांतीनें लाल होते;
- त्यांचें तेज नीलमण्यासारखें होतें;
- ८ त्यांचा चेहरा काळोखाहून काळ झाला आहे;
- त्यांस आळ्यांतून कोणी ओळखीत नाहीं;
- त्यांची लचा त्यांच्या हाडांस चिकटली आहे; ती शुष्क झाली आहे, काठासारिली झाली आहे.
- ९ बुधेनें मारिलेल्यापेक्षां तरबारीनें मारिलेले पुरंबले;
- कारण शेतचा उपज नसल्यामुळें ते व्याकुळ
- १ अंधाचा नाजूट (गणना ६:५ पाहा)

होजन क्षय पावतात.

- १० कोमलहृदय स्त्रियांच्या हातांनी आपलीं अर्भके शिजविलीं; तीं माझ्या लोकांच्या कन्येच्या विनाशसमयीं त्यांचें खाद्य झालीं.
- ११ परमेश्वरानें आपला क्रोध पूर्ण प्रगट केला आहे, त्यानें आपला संतप्त क्रोध बर्षिला आहे; त्यानें सीयोगांत अग्नि पेटविल्या आहे, त्या अग्नीनें त्याचे पाव भस्म केले आहेत.
- १२ विरोधी व सत्रु यक्षसेनाच्या वेशींत झिरेल, या गोष्टीवर पृथ्वीवरचे राजे, जगातेले सर्व रहिवासी विश्वास ठेवीनात.
- १३ तिच्या संदेष्ट्यांच्या पातकांमुळे व तिच्या याजकांच्या दुष्कर्मांमुळे हे झाले; त्यांनी तिच्या बस्तींत धार्मिकांचा रक्षपात केला आहे.
- १४ ते अंधाप्रमाणें रस्त्यांनी भटकतात; ते रक्षानें माखले आहेत, म्हणून लोकांना त्यांच्या बसोना स्पर्श करवत नाही.
- १५ दूर व्हा, अमंगळ लोकहो ! दूर व्हा, दूर व्हा, शिवूं नका, असें त्यांनीं त्यांस ओरडून म्हटलें; ते पळून जाऊन भटकत राहिले तेव्हां राष्ट्रांतेले लोक म्हणाले, त्यांना आतांपासून येथें बस्ती करायची नाही.
- १६ परमेश्वराच्या मुखांनें त्यांस विचारिले आहे; तो आतां त्यांचकडे पाहत नाही; ते याजकांचा मान राखित नाहीत, वचिलांचा सन्मान करित नाहीत.
- १७ आमचे कोडे निरर्थक सहाय्याची वाट पाहून झिजले आहेत; आम्ही वाट पाहत असतां, साहाय्य कराय्यास असमर्थ अशा राष्ट्राची वाट पाहिली.
- १८ ते आमच्या पावलांच्या मागेभाग असताना म्हणून आम्हांस आमच्या आकाशांत फिरविले नाही; आमचा अंत जपक आहे, आमचे विश्वास भटले

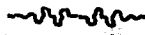
आहेत; आमचा अंत आखच आहे.

- १९ आमचा छळ करणारे आकाशातील गुरुपिकांचा चपल होते; त्यांनीं डोंगरांवर आमची पाठ पुरविली, रानांत आम्हांसाठीं दबा घरिल.
 - २० परमेश्वराचे अभिषिक्त जे आम्ही त्या आमच्या नाकपुण्यांचा श्वास, त्यांच्या गोंत अडकला; त्यांच्यासंबंधानें आम्हांस वाटलें होतें कीं त्यांच्या छत्रयेखाली आम्ही राष्ट्रांमध्ये जीवित केंद्र.
 - २१ जस देशांत राहणाऱ्या अदोमाच्या कन्ये, आनंद व हर्ष करून घे; पेश तुजकडेहि येईल; तूं मस्त होऊन आपणास नम करिशील.
 - २२ हे सीयोगकन्ये, तुझ्या दुष्टाईचें शासन आटोपलें आहे; तो तुला आत्मशी पकडून नेणार नाही; हे अदोमकन्ये, तो तुझ्या दुष्टाईचा समाचार घेईल. तो तुझीं पातके उचकडीस आणील.
- १ हे परमेश्वरा, आम्हांवर काय गुजरलें काचें स्मरण कर; आमच्या अप्रतिष्ठेकडे नजर दे.
- २ आमचें बतव परंपनांकडे गेलें आहे; आमचीं बरे परदेशीयांच्या हस्ती गेलीं आहेत.
 - ३ आम्ही गोरवी, पितृहीन आहोंत; आमच्या माता अज्ञ काय विचवा आहेत.
 - ४ आमचेंच पाणी आम्ही पैका देऊन पितों; आमचेंच लकूड आम्हांस मोल देऊन मिळतें.
 - ५ आमचा छळ करणारे आमच्या मानगुटीस बसले आहेत; आम्ही झिजलों आहों, आम्हांला विधांति नाही.
 - ६ आमच्या पोटाका भाकर मिळण्यासाठीं, आम्ही मिसरी लोकांकडे; अक्षुरी लोकांकडे, ह्मता पसरिलीं.
 - ७ आमच्या पूर्वजांनी पाप केले, ते नाहीसे झाले आहेत.

- आम्ही त्यांच्या दुष्कर्मांचें फळ भोगितों.
- ८ दास आम्हांवर सत्ता करितात;
त्यांच्या हातांतून आम्हांस सोडविणारा कोणी नाही.
- ९ रानांत चालू असलेल्या तरवारीमुळें
आम्ही आपला जीव मुर्तित धरून
आपलें अन्न मिळवितों.
- १० क्षुषेच्या तापामुळें
आमंची त्वचा भट्टीसारखी तप्त आहे.
- ११ त्यांनीं सीयोनतील स्त्रिया,
यहूदाच्या नगरातील कुमारी, भ्रष्ट केल्या आहेत.
- १२ त्यांच्या हातांनीं सरदार लटकविण्यांत आले आहेत;
प्रत्यक्ष वडील माणसांचा मान ठेवण्यांत आला नाही.
- १३ तरुण जन जातीं वाहून नेतात,
पोरें लकडाच्या ओझ्याखालीं दबतात.
- १४ वेशींत वडील जन दिसत नाहीत,
तरुण आपल्या गायनवादनास अंतरले आहेत.
- १५ आमच्या मनाचा हर्ष नाहीसा झाला आहे;

- आमचें नृत्य जाऊन शोक आला आहे.
- १६ आमच्या मस्तकींचा मुकुट पडला आहे;
आम्ही पातक केले म्हणून हायहाय करित आहीं.
- १७ यामुळें आमचें हृदय खचलें आहे;
या गोष्टीमुळें आमचे डोळे मंद झाले आहेत;
- १८ सीयोन पर्वत उजाड झाल्यामुळें
ते मंद झाले आहेत;
त्यांतून कोल्ही फिरत असतात.
- १९ हे परमेश्वरा, तूं सर्वकाळ सिंहासनाखूड असतोस,
तुझें सिंहासन पिढ्यानपिढ्या आहे.
- २० तूं आम्हांस सर्वकाळ कां विसरतोस ?
दीर्घकाळ आम्हांस कां सोडून देतोस ?
- २१ हे परमेश्वरा, तूं आम्हांस आपणाकडे परत घे
म्हणजे आम्ही वळू;
पूर्वींचे दिवस आम्हांस पुनः आण.
- २२ तूं आम्हांस सर्वस्वीं टाकून दिलें आहे,
तूं आम्हांवर फार कोपायमान झाला आहेस.

यहेज्केल



१ मी खबार नदीच्या तीरी पकडून आणिलेल्या
१ लोकांत राहत होतो, तेव्हां तिसाव्या वर्षीच्या चौथ्या
मासी पंचमीस असें झाले कीं आकाश दुभागून मला
दिव्यदृष्टांत दिसले. २ हें यहोयाखीन राजाच्या बंदि-
वासाचें पांचवें वर्ष होतें; त्या महिन्याच्या पांचव्या
दिवशीं ३ खास्यांच्या देशांत खबार नदीच्या तीरीं
बूजीचा पुत्र यहेज्केल याजक याला परमेश्वराचें वचन
स्पष्टपणें प्राप्त झालें; तेथें परमेश्वराचा वरदहस्त
त्याजवर आला. ४ मी पाहिलें तों उत्तरेकडून तुफानाचा
वारा सुटला, तेव्हां एक विशाल मेष येत असून
त्यामध्ये लपेटलेला एक अभिगोल होता; त्यामोवतीं प्रभा

फाकली असून अग्नीच्या मध्यभागांतून तृणमण्याच्या-
सारखें तेज झळकत होतें. ५ त्याच्या मध्यभागीं चार
प्राण्यांच्या आकृतींसारखें कांहीं नजरेस पडलें; दिस-
ण्यांत तें मनुष्याकृति होतें. ६ त्या प्रत्येकास चार मुखें
होतीं, व प्रत्येकास चार पंख होते. ७ त्यांचे पाय ताठ
उभे होते आणि त्यांच्या पायांचे तळवे वासराच्या
पायांच्या तळव्यांसारखे असून उजळ पितळेसारखे
झळकत होते. ८ त्यांच्या चौहो बाजूंनीं पंखांच्या खासीं
त्यांना माथसांचे हात होते; त्या खासांस मुखें व पंख
होते. ९ त्यांचे पंख एकाचे दुसऱ्याशीं लागलेले होते;
ते खाळतांना वळत नसत, तर ते प्रत्येक पाहिजे

त्या आपल्या मुखाच्या दिशेने नीट समोर जात. १० त्या चौघांच्या मुखापैकी एक मुख मत्स्याचे होते, त्या चौघांचे उजव्या बाजूचे एक मुख सिंहाचे होते; त्या चौघांचे डाव्या बाजूचे एक मुख बैलचे होते; आणि त्या चौघांचे एक मुख गव्हाचेही होते, अशी त्यांचीं मुखे होती. ११ वरच्या अंगी त्यांचीं मुखे व त्यांचे पंख विभक्त होते; प्रत्येकाचे दोन पंख जवळील दुसऱ्यांच्या एका एका पंखाला लागले होते; आणि प्रत्येकाच्या दोन दोन पंखांनी त्यांचे शरीर आच्छादिले होते. १२ ते प्रत्येक पाहिले त्या आपल्या मुखाच्या दिशेने नीट समोर जात; आत्मा नेईं तिकडे जात; चालताना बळत नसत. १३ त्या प्राण्यांचे रूप म्हटले तर अग्नीच्या इंगळ्यासारखे, मशालीसारखे दिसत होते. अग्नि त्या प्राण्यांमधून खेळत होता; तो घगबगीत असून त्यांतून विद्युक्ता निघत होती. १४ ते प्राणी विजेसारखे नागमोडीच्या गतीनें इकडून तिकडे धावत. १५ मी त्या प्राण्यांकडे पाहिले तों त्यांबरोबर त्यांच्या चारही मुखांच्या बाजूस भूमीवर एक एक चाक होते. १६ तीं चाके व त्यांचा घाट हीं वैदूर्यमण्यांसारखीं दिसत होती; त्या चौघांचा आकार एकच होता; त्यांचा आकार व घाट जणू काय चाक्रांत चक्र असा होता. १७ ते चालत तेव्हां ते चार दिशांपैकी पाहिले त्या दिशेस नीट समोर चालत; चालताना बळत नसत. १८ चाक्रांच्या घावा पाहिल्या तर त्या फार उंच व भयानक होत्या; त्या चौघांच्या घावांसमोवतीं सर्वत्र बोळे होते. १९ ते प्राणी चालत तेव्हां चाकेंहि त्यांबरोबर चालत आणि ते जमीन सोडून वर चढत तेव्हां चाकेंहि चढत. २० जिकडे आत्मा नेईं तिकडे त्यांच्या गतीच्या रोखानें ते जात; त्यांबरोबर चाकेंहि उचळत, कारण त्या प्राण्यांचा आत्मा चाक्रांत होता. २१ ते चालले म्हणजे हीं चालत; ते बांबले म्हणजे हींही धावत; ते जमीन सोडून वर चढले म्हणजे त्यांबरोबर चाकेंहि चढत; कारण त्या प्राण्यांचा आत्मा चाक्रांत होता. २२ त्या प्राण्यांच्या मण्यावर चांदण्यासारखे कांहीं होते, तें विपणिनाचा

व भयानक स्फटिकासारखे दिसले; तें त्यांच्या डोक्यावरून ताणिलेले होते. २३ त्या चांदण्याखालीं त्यांचे पंख नीट पसरून एकमेकांला लागलेले होते; या बाजूला आणि त्या बाजूला शरीर आच्छादणारे असे प्रत्येकाला दोन दोन पंख होते. २४ ते चालत असतां मला त्यांच्या पंखांचा आवाज ऐकू आला; तो महाजलाशयांच्या आवाजासारखा, सर्वसमर्थांच्या वाणीसारखा होता; लष्कराच्या गजबजीप्रमाणें तो मोठा होता; ते उभे राहत तेव्हां आपले पंख खाली सोडीत. २५ त्यांच्या डोक्यांवर असलेल्या चांदण्यांतून वाणी होत असे; ते उभे राहत तेव्हां आपले पंख खाली सोडीत. २६ त्यांच्या डोक्यांवर असलेल्या चांदण्यांवर नीलमण्यांच्या सिंहासनासारखे कांहीं दिसत होते; आणि त्या सिंहासनावर पुष्प असल्याचा भास होत होता. २७ त्यांच्या ठायीं सर्वत्र तृणमण्यांच्या तेजासारखा अग्नीचा भास मला झाला; त्यांच्या कमरेपासून वर व त्यांच्या कमरेपासून खाली अग्नीचा भास मला झाला व त्यांच्या भोवती प्रभा चमकत होती. २८ पावसाच्या दिवशीं मेघांत दिसणाऱ्या धनुष्यांप्रमाणें त्यांच्याभोवती प्रभा फाकलेली मला दिसली; परमेश्वराच्या तेजाचें हें दर्शन होतें. मी तें पाहून उपडा पडलों व कोणा बोलणाऱ्याची वाणी माझ्या कानी आली.

१ तो मला म्हणाला, मानवपुत्रा, तूं आपल्या २ पायांवर उभा राहा, म्हणजे मी तुजबरोबर बोलें. ३ तो मजबरोबर बोलत असतां आत्म्यानें माझ्या ठायीं प्रवेश करून मला माझ्या पायांवर उभें केले तेव्हां त्याचें बोलणें मला ऐकू आले. ४ तो मला म्हणाला, हे मानवपुत्रा, मी तुला इस्राएल वंशजांकडे, मजबरोबर फितुरी केलेल्या त्या फितुरी राष्ट्रकडे पाठवितों; त्यांनीं व त्यांच्या बालवडिलांनीं आजपर्यंत मजविरुद्ध वतन केले आहे. ५ हे त्यांचे वंशज उद्धट व कठीण हृदयाचे आहेत; मी तुला त्यांकडे पाठवीत आहे; प्रभु परमेश्वर असें म्हणतो हें त्यांस सांग. ६ ते तुझें एकोत न एकोत, निदान त्यांकडे कोणी तरी संदेष्टा गेला होता हें त्यांस समजेल; ती तर बोलूनचालून फितुरी

जात आहे. ६ हे मानवपुत्रा, तुझ्याभोवतीं कांटेझुडपें व कांटे असले, तूं विचारांमध्यें असलास, तरी त्यांला भिळं नको, त्यांच्या शब्दांस भिळं नको; ती फितुरी जात आहे, तरी त्यांच्या शब्दांस भिळं नको; त्यांच्या बर्‍यांस भिळं नको. ७ ते ऐकोत न ऐकोत, तूं माझीं वचनें त्यांस सांग; ते तर अत्यंत फितुरी आहेत. ८ हे मानवपुत्रा, मी सांगलों तें ऐक; त्या फितुरी जातीप्रमाणें तूं फितुरी होऊं नको; आपलें तोंड उघड आणि मी देतो तें खा. ९ मी पाहिलें तों मजकडे एक हात पुढें झाला; आणि पाहा, त्या हातांत ग्रंथाचा पट होता; १० तो त्यानें मजपुढें पसरिला; त्यावर पाठपोट लिहिलें होतें आणि त्यांत विलाप, शोक व आकांत ह्यांविषयींचा लेख

होता. १ तो मला म्हणाला, मानवपुत्रा, तुझ्या-
३ पुढें जें आलें आहे तें सेवन कर; हा पट सेवन कर व जाऊन इस्राएल घराण्याबरोबर वोल. २ तेव्हां मीं आपलें तोंड उघडलें आणि त्यानें मला तो पट सेवन करावयास लाविलें. ३ तो मला म्हणाला, मानवपुत्रा, जो पट मी तुला देतो तो पोटांत जाऊं दे, त्यानें आपलीं आंतडीं भरूं. मीं तो सेवन केला तों तो माझ्या तोंडांत मधासारखा मधुर लागला.

४ मग तो मला म्हणाला, मानवपुत्रा, जा, इस्राएल घराण्याकडे जा आणि त्यांजवळ माझीं वचनें बोल. ५ कारण बाबर ओठांच्या व जड जिभेच्या लोकांकडे नव्हें; तर इस्राएल घराण्याकडे मी तुला पाठवितों; ६ ज्यांची बोली तुला समजत नाही अशीं बाबर ओठांची व जड जिभेचीं अनेक राष्ट्रें आहेत, त्यांकडे मी तुला पाठवीत नाहीं. त्यांकडे मी तुला पाठविलें असतें तर खरोखर त्यांनीं तुझें ऐकलें असतें; ७ पण इस्राएल घराणें तुझें ऐकणार नाही; कारण माझें तें ऐकणार नाही; कां कीं इस्राएलाचें सगळें घराणें कठीण कपाळाचें व कठीण हृदयाचें आहे. ८ पाहा, मीं त्यांच्या मुद्रेसारखी तुझी मुद्रा बजावण्या करितों. त्यांच्या कपाळासारखें तुझें कपाळ कठीण करितों. ९ मी तुझें डोकें गारगोटीपेक्षा बजावण्या कठीण करितों; त्यांस तूं भिळं नको, त्यांच्या कटाक्षानीं कांपूं नको; ती तर

फितुरी जात आहे. १० आणखी तो मला म्हणाला, मानवपुत्रा, जीं सर्व वचनें मी तुला सांगलों तीं आपल्या हृदयांत सांठीव, तीं कानानें ऐक. ११ जा, पकडून नेलेल्या तुझ्या लोकांच्या वंशजांकडे जाऊन त्यांजशीं बोल; त्यांस सांग कीं प्रभु परमेश्वर असें म्हणतो, मग ते तुझें ऐकोत किंवा न ऐकोत.

१२ तेव्हां आत्म्यानें मला उचलून धरिलें आणि माझ्यामागून त्याच्या स्थानांतून; परमेश्वराच्या वैभवाचा धन्यवाद असो, असा प्रचंड वेगाचा शब्द झालेला मीं ऐकला. १३ आणि त्या प्राण्यांचे पंख एकमेकांना लागत त्यांचा आवाज आणि त्यांच्या बाजूंस असलेल्या चाकांचा आवाज, असा प्रचंड वेगाचा शब्द मीं ऐकला.

१४ मग आत्म्यानें मला उचलून धरिलें; मी आपल्या मनाच्या संतापानें क्लेश पावलों तेव्हां परमेश्वराचा बरदहस्त जोसनें मजवर आला. १५ तदनंतर धरून नेलेले लोक राहत असत तेथें त्यांकडे खबार नदीच्या तीरीं तेल-अबीब ह्या ठिकाणीं मी आलों आणि ते बसले होते तेथें मी बसलों; भयवकित होऊन सात दिवस त्यांच्यामध्यें मी बसून राहिलों.

१६ मग ते सात दिवस लोटल्यावर परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें तें असें: १७ मानवपुत्रा, मी तुला इस्राएल घराण्यावर पहारेकरी नेमिलें आहे, म्हणून तूं माझ्या तोंडचें वचन ऐकून माझ्या वतीनें त्यांस बजावून सांग. १८ तूं खात्रीनें भरशील असें मी पातक्यास म्हणालों असतां तूं जर त्यास बजाविलें नाही व पातक्यानें आपला कुमार्ग सोडून जगावें म्हणून तूं त्यास बजावून सांगितलें नाही, तर तो पातकी आपल्या दुष्टाईमुळें मरेल; पण त्याच्या रक्ताचा झाडा मी तुझ्या हातून घेईन. १९ तूं त्या पातक्यास बजाविलें असून त्यानें आपली दुष्टाई व कुमार्ग हीं सोडलीं नाहीत, तर तो आपल्या दुष्टाईमुळें मरेल; आणि तूं आपला जीव बचाविला असें होईल. २० तसेंच धार्मिक आपली धार्मिकता सोडून कर्तव्य करूं लागला व मी त्याच्यापुढें अकसृज्य ठेविला तर तो मरेल; तूं त्याला बजाविलें नसल्यास तो आपल्या पातकांमुळें मरेल, व

त्याने केलेली धार्मिकता जग्रेस धरण्यांत येणार नाही; पण त्याच्या रक्षाचा दबावा मी तुझ्या हातून घेईन. २१ पाप करूं नये असें तूं त्या धार्मिकस बजाविलें, व त्यानें पाप केलें नाही, तर त्यानें बोध घेतल्यामुळें तो जगेल आणि तूं आपला जीव नचाविला असें होईल.

२२ तेव्हां तेथें परमेश्वराचा बरदहस्त मजवर आला व तो मला म्हणाला, ऊठ, खोऱ्यांत जा; तेथें मी तुजबरोबर बोलें. २३ मग मी उठून खोऱ्यांत गेलों तों खबार नदीजवळ मी पाहिलें होतें तसें परमेश्वराचें तेज तेथेंहि माझ्यासमोर उभें होतें; तेव्हां मी उभडा पडलों. २४ नंतर आत्म्यानें माझ्या ठायीं प्रवेश करून मला माझ्या पावांवर उभें केलें; त्यानें मजबरोबर भाषण करून म्हटलें, जा, तूं स्वताला जाणव्या घरांत कोडून घे. २५ हे मानवपुत्रा, पाहा, तुला बंक्रांनीं जकडून बांधितां, आणि तुला बाहेर त्या लोकांसमर्थें जातें येणार नाही; २६ तुझी जीव तुझ्या टाळूक विकटे असें मी करीन, म्हणजे तूं मुका होशील, आणि तूं त्यांचा निषेधकर्ता होणार नाहीस; कारण तें फितुरी घराणें आहे; २७ तरी पण मी तुजबरोबर बोलें तेव्हां मी तुझे तोंड उघडीन, मग तूं त्यांस सांग कीं प्रभु परमेश्वर म्हणतो, ज्याला ऐकावयाचें असेल तो ऐको, ज्याला ऐकवयाचें नसेल तो न ऐको; तें तर फितुरी घराणें आहे.

१ हे मानवपुत्रा, एक वीट घेऊन आपल्यासमोर ४ मांस; तिच्यावर यक्षलेप नगराचें चित्र काढ.

२ त्याला वेडा पडला आहे, त्यासमोरें बुरूज रचून मोरचे बांधिले आहेत, त्यापुढें तळ पडला आहे; टाकर देऊन भित पाडण्याची बंभें त्याजोवतीं झगली आहेत, असें चित्र काढ. ३ मग तूं एक लोखंडी कडी घे; ती तुझ्यासमर्थें व त्या नगरासमर्थें जशी काय लोखंडी भित म्हणून देव; तूं आपलें तोंड तिच्याकडे कर; तिला वेढ्याच्या शिपतींत आण; तूं तिला वेढा घालणारा हो. हे इत्याएक घराण्यास किंढ होईल.

४ आणखी तूं आपल्या ठाव्या कुशीवर नीज व इत्याएक घराण्याचा अधम त्या कुशीवर ठेव; जितके

दिवस तूं त्या कुशीवर निजून राहशील तितके दिवस त्यांच्या अधमाचा भार वाहत राहा. ५ कारण त्यांच्या अधमाच्या वर्षांतके दिवस मी तुझ्या हिशोबीं गणिले आहेत; तीनशें नव्वद दिवस तुला इत्याएक घराण्याचा भार वहावयाचा आहे. ६ पुनः ते दिवस संपल्यावर तूं उजव्या कुशीवर नीज व चाळीस दिवस यहुदा घराण्याच्या अधमाचा भार वाहा; प्रत्येक वर्षाबद्दल तुझ्या हिशोबीं मी एक दिवस धरिला आहे. ७ तूं आपलें तोंड व उघडा हात यक्षलेमाच्या वेढ्याच्या चित्राकडे रोखून धर व त्याविरुद्ध संदेश दे. ८ पाहा, मी तुला बंक्रांनीं बांधितों, म्हणजे तूं आपल्या वेढ्याचे दिवस संपवीपर्यंत या कुशीचा त्या कुशीला वळवयाचा नाहीस.

९ तूं गडू, जव, पावटे, मसूर, बाजरी व काठ्या गडू घेऊन एका पात्रांत घाल, व आपल्यासाठीं त्याची भाकर कर; तूं आपल्या कुशीवर निजशील त्या दिवसांच्या संख्येच्या मानानें तीनशें नव्वद दिवस तुला ती खावयाची आहे. १० तूं जें अन्न खाशील तें वजनानें रोबचें वीस शेकेल असून तें तूं मधून मधून खा; ११ आणि पाणी मापानें एक पडांश हीनें पी; तें तूं मधून मधून पी; १२ जनाच्या भाकरीप्रमाणें ती भाकर करून खा; ती लोकांसमक्ष मानवी विष्टेंनें भाज. १३ परमेश्वर बोलला, याप्रमाणें मी इत्यायल बंशजांस जंभा राशूंत हाकून देईन त्यांत ते आपली अंमळ भाकर खातील. १४ तेव्हां मी म्हणलों, अहा! प्रभु परमेश्वर! पाहा, मी कधीं विटाळलों नाही; मी लहानपणापासून भाष्यर कधीं कोणत्याहि आपोआप भेलेल्या किंवा पशूतीं काडून मारिलेल्या प्राण्यांचें मांस खाळें नाही; अंसंमळ मांस माझ्या तोंडास किंचलें नाही. १५ मग तो मला म्हणाला, पाहा, मानवी विष्टेवजीं माझे जेणें झपटण्याची मी तुला परवानगी देतो; त्याच्या बोक्यांनीं आपली भाकर भाज. १६ आणखी तो मला म्हणाला, मानवपुत्रा, पाहा, मी यक्षलेमांत भाकरीचा आवार तोडीन म्हणजे लोक कष्टी होऊन भाकर तोळून खातील, व मगभीत होऊन पाणी

१ सुमारें एक फळा शेर.

मापून पितील; १७ कारण भाकर व पाणी यांची तूट पडेल, लोक एकमेकांकडे पाहून भयचकित होतील आणि अधर्मावस्थेंत क्षय पावतील.

१ हे मानवपुत्रा, तूं एक तीक्ष्ण तरवार घे; २ ती न्हाव्याच्या वस्त्याप्रमाणें वापरून आपल्या ओत्र्यावर व दाढीवर चालीव; मग तराजू घे आणि केस तोळून त्यांची बांटाणी कर. ३ नगराच्या वेढ्याचे दिवस रांचले म्हणजे ह्या केसांचा एक तृतीयांश नगराच्या मध्यभागी अर्मीन जाळून टाक; एक तृतीयांश केस घेऊन त्यांवर चोहोंकडून तरवार चालीव आणि उरलेला तृतीयांश वाऱ्यावर उडीव; ह्या प्रकारें मी तरवार उपसून त्या लोकांची पाठ पुरवीन. ३ त्यांतले थोडेसे केस घेऊन आपल्या बळाच्या पदरी बांध. ४ त्यांतून पुनः थोडके घेऊन अर्मीत टाकून जाळ, म्हणजे त्यांमधून अग्नि निघून इस्राएलाच्या सव्णें बराण्यास व्यापील.

५ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, पाहा, हें यक्षश्लेभ; हें राष्ट्रांमध्ये स्थापिलें आहे व ह्यांच्याभोवतीं देश वसविले आहेत. ६ तरी त्यांनें दुष्ट आचरण करून माझ्या निर्णयांस इतर राष्ट्रांपेक्षांहि अधिक विरोध केला, त्यांनें समोवतालच्या प्रदेशांपेक्षांहि माझ्या नियमांचा अधिक विरोध केला; कारण त्यांनीं माझ्या निर्णयाचा अन्वेष केला व माझ्या नेमाप्रमाणें ते चालले नाहीत. ७ ह्यामुळें प्रभु परमेश्वर म्हणतो, ज्या अर्थी तुम्ही आपल्या समोवतालच्या राष्ट्रांपेक्षां अधिक बंडाळी माजविली व माझ्या नियमांप्रमाणें चाललां नाही, माझे निर्णय पाळिले नाहीत, आणि आसपास राष्ट्रे आहेत त्यांच्या निर्णयांप्रमाणें देखील वागलां नाही,

८ त्या अर्थी प्रभु परमेश्वर म्हणतो, पाहा, मी व मीच तुम्हाविरुद्ध होईन आणि राष्ट्रांदेखत तुजमध्ये न्यायशासन करीन. ९ तुम्हा सर्व अमंगळ कृत्यांमुळे, आजवर मी केले नाही व पुनः त्याप्रमाणें करणार नाही, असें मी तुम्हा ठरवी करीन. १० तुम्हामध्ये बाप आपल्या मुलांस भक्षितील व मुलें आपल्या बापांस भक्षितील; व तुम्हा ठरवी न्यायशासन करीन व तुम्हे सर्व अवशेष राहिलेले लोक दशदिशांस

विखरून टाकीन. ११ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, माझ्या जीविताची शपथ, तूं माझे पवित्रस्थान आपल्या सर्व तिरस्करणीय वस्तूनी व अमंगळ कर्मांनीं भ्रष्ट केले, म्हणून खात्रीनें मी तुजवरची कृपादृष्टि काढून घेईन, गय करणार नाही, दया करणार नाही. १२ तज्या वस्तीचा तिसरा हिस्सा पटकीनें मरेल व तुजमध्ये लोक उपासमारीनें नाश पावतील; तिसरा हिस्सा तुजभोवतीं तरवारीनें पडेल; व तिसरा हिस्सा मी दशदिशांस विखरीन; मी तरवारीनें त्यांचा पाठ पुरवीन. १३ अशी माझ्या रागाची पूर्वेत होईल आणि त्यांजवरच्या माझ्या क्रोधाची तृप्ति होऊन माझे समाधान होईल. मी त्यांजवरच्या माझ्या क्रोधाचा श्लेषट केला म्हणजे ते समजतील कीं मी परमेश्वर हें आदेशानें बोललों आहे. १४ आणखी तुजभोवतालच्या सर्व राष्ट्रांमध्ये मी तुला उजाड करीन, अपशब्दाचा विषय करीन, आणि वेणारेजणारे हें पाहतील. १५ मी क्रोधानें, संतापानें व तीव्र निवेद्यबाणीनें तुझे न्यायशासन करीन तेव्हां तुजभोवतालच्या राष्ट्रांस तूं अपशब्द, सिंदा, ताकीद व विस्मय यांचा विषय होशील; मी परमेश्वर हें म्हणलों आहे; १६ मी तुम्हाचा नाश करण्यासाठीं उपासमारीचे नाशकारक तीक्ष्ण बाण सोबीन, तेव्हां तुम्हांवर मी दुष्काळाचा कहर करीन व तुम्हाचा भाकरीचा आधार तोडीन; १७ मी तुम्हांवर दुष्काळ व हिंस्र पशु पाठवीन; ते तुम्हांस निःसंतान करितील; मरी व रक्षपात हीं तुम्हांवर येतील; मी तुम्हांवर तरवार आणीन; मी परमेश्वर हें म्हणलों आहे.

१ मग परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं २ मानवपुत्रा, तूं आपलें मुलू इस्राएलाच्या पर्वतांकडे करून त्यांस उद्देशून संदेश दे. ३ असें म्हणः इस्राएलाच्या पर्वतांनो, प्रभु परमेश्वराचें वचन ऐका; प्रभु परमेश्वर पर्वत, टेकड्या, नाले व खोरी शोध म्हणतो, पाहा, मी, मीच तुम्हांवर तरवार आणून तुम्हाची उध्वस्त करीन. ४ तुम्हाचा प्रेषा ओसाड होतील, तुम्हाच्या सुवर्णमूर्ति कोडून टाकण्यांत येतील;

तुमचे वध पावलेले लोक तुमच्या मूर्तीपुढे पडतील असे मी करीन. ५ मी इस्राएल वंशजांची प्रेते त्यांच्या मूर्तीपुढे टाकीन, तुमच्या वेद्यांभोवतीं तुमची हाडे विखरीन. ६ तुमच्या सर्व वसतिस्थानीतील नगरे उध्वस्त होतील व उबस्थानें उजाड होतील; अज्ञानें तुमच्या वेद्यां उध्वस्त व उजाड होतील, तुमच्या मूर्ती मंगून नष्ट होतील, तुमच्या सूर्यमूर्ती तोडून टाकतील; अशी तुजच्या हाताचीं कामें नाहींतशीं करितील. ७ तुम्हांमध्ये वध पावलेले पडतील तेव्हां तुम्हांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे. ८ तरी तुम्ही देशोदेशीं परांगदां व्हाल तेव्हां राष्ट्रांमध्ये तुम्हांपैकी काहीं तरवारीपासून निभावून राहतील; असे अवशेष मी राखून ठेवीन. ९ तुम्हांपैकी निभावलेले ज्या राष्ट्रांत पकडून नेले जातील त्यांत ते माझे स्मरण करितील; तेव्हां मजपासून दूर झालेले त्यांचे दुराचारी हृदय आणि त्यांनी मूर्तीकडे लावलेले त्यांचे दुराचारी नेत्र हीं मी बघणेंस आणीन; त्यांनी आपल्या सर्व अमंगळ कृत्यांनीं जे दुष्कर्म केले, त्यामुळे ते आपणांस निंद्य मानितील. १० तेव्हां ते जाणतील कीं मी परमेश्वर आहे; त्यांवर हें अरिष्ट आणीन म्हणून मी सांगितले हें निरवैक सांगितले नाही.

११ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, आपले हातप्राय आपणें म्हण: इस्राएल वंशजांच्या सर्व अमंगळ दुष्कर्मोंचा विकार असो; ते तरबाद, दुष्काळ व मरणाचीं मरतील. १२ जो दूर असेल तो मरिणें मरेल; जो जवळ असेल तो तरवारीनें पडेल; जींतूनहि जो निभाविले तो दुष्काळनें मरेल; अशी मी त्यांच्याबद्दल्या भाईंनीं संतापानी परिपूर्ति करीन. १३ प्रत्येक उंच टेकडीवर, सर्व बोंगरांच्या भागांवर, प्रत्येक हिरव्या झाडाखाली, प्रत्येक दाट पालवीच्या ह्या झाडाखाली ज्या ज्या स्वळी त्यांनीं आपल्या सर्व मूर्तीपुढे सुवासिक घुघु आणिली, तेथल्या त्यांच्या मूर्तीच्या मध्ये त्यांच्या वेद्यांभोवतीं त्यांचे वध पावलेले पडतील, तेव्हां तुम्हांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे. १४ मी आपल्या हात त्यांवर उगडीन आणि त्यांच्या सर्व वसतिस्थानीतील

अग्नि दिवलाकडच्या रानापेक्षां वैराण व ओसाड करीन; तेव्हां त्यांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे.

१ आणखी परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झाले: २ प्रभु परमेश्वर इस्राएल देशाला म्हणतो, हे मानवपुत्रा, अंत आला आहे, देशाचा चोहों बाजूनीं अंत आला आहे. ३ आतां तुझा अंत आला आहे; मी आपला संताप तुजवर भडकवीन, तुझ्या करणीप्रमाणें तुझ्या न्याय करीन व तुझ्या सर्व अमंगळ कृत्यांचें प्रतिफल तुला देईन. ४ मी तुजवर कृपादृष्टि करणार नाही, मी मय करणार नाही; तर तुझ्या करणीचें प्रतिफल तुला देईन; तुझ्या अमंगळ कृत्यांचें प्रतिफल तुजमध्ये दिसेल तेव्हां तुम्हांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे.

५ प्रभु परमेश्वर म्हणतो: पाहा, विपत्ति, अपूर्व विपत्ति येत आहे. ६ अंत आला आहे, आला आहे! तो तुजसाठीं जागृत झाला आहे; पाहा, तो येत आहे. ७ देशांतल्या रहिवाद्या, तुझी घडी मरली आहे; काळ आला आहे, दिवस समीप आला आहे; बोंगरावर हर्ष पध्दे तर बुमाकूळ होणार आहे. ८ आतां मी आपल्या संताप क्रोधाचा तुजवर सत्वर वर्षाव करीन, मी आपल्या क्रोधाची परिपूर्ति तुजवर करीन, तुझ्या आचरणप्रमाणें तुझ्या न्याय करीन व तुझ्या सर्व अमंगळ कृत्यांचें प्रतिफल तुला देईन. ९ मी तुजवर कृपादृष्टि करणार नाही; मी तुझी मय करणार नाही; तर तुझ्या आचरणाचें फळ तुला देईन, तुझ्या अमंगळ कृत्यांचें प्रतिफल तुला देईन; तेव्हां तुला समजेल कीं मी परमेश्वर तुला मारणार आहे.

१० पाहा, तो दिवस! पाहा तो येत आहे! तुझा शिक्षारूप रोषा उग्रवला आहे, तो फोफावून स्थाना वंद बनला आहे, तो गर्वीनें फुडला आहे. ११ केंद्रकार हा शासनवेद होउन बसला आहे; त्या लोकांतल्या कोणीहि, त्यांच्या समूहापैकी कोणीहि, त्यांच्या घनांतले कांहीहि उरणार नाही; त्यांची कांही प्रतिष्ठा राहणार नाही. १२ समय आला आहे, दिवस समीप आला आहे; विघ्न वेणारा आनंद न करो, विकणारा बेट न पावो; कारण त्या सर्व समूहावर क्रोध येत आहे.

१३ विक्रमारा जीवंत राहिला तरी तो विकलेल्या भूमीचा परत जावयाचा नाही, कारण हें भाकीत त्या सर्व समूहा-विषयीचें आहे, त्यांतलें कांहींहि चुकणार नाही; कोणीहि आपल्या अधर्मानें आपल्या जीवितान्न बळकटी आणणार नाही.

१४ ते करणा वाजवितात, सर्व तयारी करितात, तरी कोणी युद्धास पुढें सरसावत नाहीत; कारण त्या समूहावर माझा कोप झाला आहे. १५ बाहेर तरवार, अंत मरी व दुष्काळ; शेतांत असलेला तरवारीनें मरेल. नगरांत असलेल्यांस दुष्काळ व मरी हीं प्राप्त टाकतील. १६ त्यांतले कांहीं निभावतील ते निभावतील, पण ते सगळे खोऱ्यांतल्या पारव्यांप्रमाणें डोंगरांवर आपल्या अधर्मांमुळे पुढत राहतील.

१७ सर्वांचे हात दिले पडतील; त्यांच्या गुडघ्यांचें पाणी होईल. १८ ते कमरेला गोंणताट गुंडाळतील, दसरा त्यांस व्यापील; त्या सर्वांच्या मुखांवर लज्जा असेल व सर्वांची डोकें भादरण्यांत येतील. १९ ते आपले स्वें रस्त्यांवर फेकून देतील, त्यांस आपले सोनें अमंगळ वाटेळ; परमेश्वराच्या कोपाच्या दिवशीं त्यांच्या सीन्या-स्थानें त्यांचा बचाव होणार नाही; त्यापासून त्यांच्या जिवाची तृप्ति होणार नाही, त्यांचें पोट भरणार नाही, कारण त्यांनीं त्यामुळे ठीकर खाऊन अधर्म केला आहे.

२० त्यांनीं त्याची केलेली भूषणें दिमाख दाखविण्यासाठीं वापरिली; त्यांनीं त्याच्या अमंगळ मूर्ति व तिरस्करणीय वस्तु आपणांसाठीं बनविल्या; म्हणून तें त्यांस अमंगळ वस्तुसमान वाटावें असें मीं केले आहे. २१ तें मी परदेशीयांस भक्ष्य म्हणून देईन; तें जगातील दुष्टांस खूद म्हणून देईन; ते तें अष्ट करिष्यील.

२२ मी आपले हांडे त्यांच्यापासून फिरवीन, म्हणजे ते लोक माझे भांडार अष्ट करितील; छुटार त्यांत घिरून ते अष्ट करितील. २३ वेडी तयार करा, कारण देश रक्षणाच्या गुन्हांनीं भरला आहे, नगर बलाकारानें भरले आहे. २४ अमंगळ मीं भरविलेले अधर्मात्म्य जन वाणीन; ते त्यांची परे वस्तुसक्त करितील; मी जंबवदस्तांकां ताळ मोडीन; त्यांची

पवित्रत्वानें अष्ट होतील. २५ नाश येत आहे; ते शांति शोधितील, पण ती मुळीं नसावयाची. २६ नाशावर नाश येईल, अवईवर अवई उठेल; ते संदेष्टांस दद्यांत पाहण्यास सांगतील पण याजकांचें धर्मशास्त्रज्ञान व बडिळांचें मस्तक देण्याचें सामर्थ्य हीं नष्ट होतील.

२७ राजा शोक करील, सरदार दराऱ्यानें व्यास होईल, देशातील लोकांचे हात धरबरीतील; मी त्यांच्या आचाराप्रमाणें त्यांजशीं वर्तन करीन, त्यांच्या गुणदोषांप्रमाणें त्यांचा न्याय करीन; तेव्हां त्यांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे.

१ सहज्या नर्वाच्या सहज्या महिन्याच्या पंचमीस असें झाले कीं मी आपल्या घरी बसलों होतो व बहुदाचे बडील मजसमोर बसले होते. तेव्हां तेथें प्रभु परमेश्वराचा वरदहस्त मजवर आला. २ मी पाहिलें तें एक पुरुष असल्याचा भास मला झाला; त्याच्या कमरेपासून खालीं अमीचा भास झाला व त्याच्या कमरेपासून वर तुणमण्याच्या तेजास्तरला मला भास झाला. ३ त्यानें हाताच्या आकृतीचें कांहीं पुढें करून माझ्या डोक्यावरील एक बट धरिळी, आणि आत्म्यानें आकाश व भुव्ही यांच्या दरम्यान मला उचलून नेऊन दिव्यदृष्टीनें यक्षाले म एथें उत्तरेस असलेल्या आंतल्या अमणाच्या दरवाजाजवळ आशिलें; तेथें इथेंस पेटविणाऱ्या मूर्तीचें आसन होतें. ४ मग पाहा, मी खोऱ्यांत दद्यांत पाहिला होता त्यासारखें इस्राएलाच्या देवाचें तेज येथें होतें. ५ तेव्हां तो मला म्हणाला, मानवपुत्रा, आपले डोळे बर करून उत्तर दिशेकडे पाहा. मी उत्तरेकडे दृष्टि लाविली तों वेदी-वेष्टीच्या उत्तरेस मंदिराच्या प्रवेशमार्गांत ही इथेंस पेटविणारी मूर्ति होती. ६ तो मला म्हणाला, पणव-पुत्रा, ते कय करित आहेत तें पाहवोस ना ? मी आपल्या पवित्रत्वानांतून दूर निघून जावें म्हणून अशीं अमंगळ कृत्यें प्रस्थापक चरणें येथें करिता आहे; माझाहि अमंगळ अमंगळ कृत्यें तुझ्या दृष्टीस पडतील. ७ मग त्यानें मला अमंगळ्या प्रवेशमार्गांत आशिलें; मी त्याच्या घाटभेद : अमितुल्य प्रतिमा मला दिससी.

पाहिलें तों भिंतीला भोक पडलें होतें. ८ त्यानें मला म्हटलें, मानवपुत्रा, भिंत खण; मीं भिंत खणिली तों पाहा, एक दार लागलें. ९ तेव्हां तो मला म्हणाला, येथें हे लोक कसलीं दुष्ट व अमंगळ कृत्यें करीत आहेत तीं पाहा. १० मीं आंत जाऊन पाहिलें तों सरपंढारारे प्राणी, अमंगळ पशु व इक्षाएल घराण्याच्या सर्व मूर्ति यांचीं चित्रें भिंतीवर बघोंकडे काढिलेलीं होती. ११ त्यांच्यापुढें इक्षाएल घराण्याच्या वडिलांतले सत्तर पुत्र उभे असून त्यांजमध्ये याज्ञव्या बिन शाकल हा उभा होता; त्या प्रत्येक माणसाच्या हातीं धुपाटणें होतें; तेथें धुपाट्या दाट धुराचा परिमळ वर जात होता. १२ तो मला म्हणाला, मानवपुत्रा, इक्षाएल घराण्याचा प्रत्येक वडील आपल्या मूर्तिगृहांत अंधारा-मध्ये काय करीत आहे हें तुला दिसतें ना ? ते तर म्हणतात कीं परमेश्वर आम्हांस पाहत नाही; परमेश्वरानें देशाचा त्याग केला आहे. १३ तो मला म्हणाला, ते ग्राहूनहि अधिक अमंगळ कृत्यें करीत आहेत, तीं पुनरपि तुला दिसून येतील. १४ तेव्हां त्यानें मला परमेश्वराच्या मंदिराच्या उत्तरेस असलेल्या दरवाजा-जवळ आणिलें, तों तेथें ब्रिया बसून तम्मुजासाठीं शोक करीत होत्या. १५ तो मला म्हणाला, मानवपुत्रा, तुला हें दिसतें ना ? ग्राहून अधिक अमंगळ गोष्टीं तुझ्या हृदयीस पडतील. १६ तेव्हां त्यानें मला परमेश्वराच्या मंदिराच्या आंतल्या अंगणांत नेलें, तों पाहा, परमेश्वराच्या मंदिराच्या द्वारी देवडीच्या व वेदीच्या दरम्यान सुमारें पंचवीस इसम परमेश्वराच्या मंदिराकडे पाठ करून व पुर्वेकडे तोंड करून उभे होते; ते पुर्वदिशेस सूर्याची उपासना करीत होते. १७ तो मला म्हणाला, मानवपुत्रा, तुला हें दिसतें ना ? यहुदूतचें घरणें येथें हीं अमंगळ कृत्यें करीत आहे, हें थोंडें झालें काय ? देश लुळामाच्या कृत्यांनीं भरून ते मला पुनःपुनः संतापवितात; पाहा, ते आपल्या नाकास बहाळी लावीत आहेत. १८ यामुळें मी संतापून करावयाचें तें करीन, मी त्यांजवर कृपादृष्टि करणार नाही; त्यांची गय करणार नाही; त्यांनीं मोठ्यानें

माझ्या कानीं आरोळी मारिली तरी मी त्यांचें ऐकणार नाही.

१ मग त्यानें मला ऐकूं येईतें मोठ्यानें म्हटलें, नगररक्षकदो, तुम्ही सगळे आपलीं विच्वंसक हत्यारें हातीं घेऊन इकडे या. २ तेव्हां पाहा, उत्तरेकडील वरच्या वेशीनें सहा पुरुष आपल्या हातीं विच्वंसक हत्यारें घेऊन आले; त्यांजमध्ये शुभ्र तागाचें वस्त्र त्यालेला एक मनुष्य होता, त्याच्या कमरेनजीक कारकुनाची द्रक्त होती. ते आंत जाऊन पितळी वेदीजवळ उभे राहिले. ३ कर्बुलूळ असलेल्या इक्षाएलच्या देवानें तेज तेथून निघून मंदिराच्या उंबरठ्यावर आलें; आणि कमरेनजीक कारकुनाची द्रक्त असलेल्या व शुभ्र तागाचें वस्त्र त्यालेल्या त्या मनुष्यास त्यानें हाक मारिली. ४ परमेश्वर त्याला म्हणाला, नगरामधून, यक्षस्त्रेमा-मधून जाऊन जीं माणसें आपल्यांत होत असलेल्या सर्व अमंगळ कृत्यामुळें उसासे टाकून विलग्न करीत आहेत त्यांच्या कपाळावर चिन्ह कर. ५ मला ऐकूं येईतें तें त्या बाकीच्यांस म्हणाला, त्यांच्यामागून नगरांत जा व संहार करा; कृपादृष्टि करूं नका; गय करूं नका; ६ वृद्ध, तरुण व कुमारी, मुलें व ब्रिया यांची निःशालस कत्तल करा; पण ज्यांवर चिन्ह असेल त्यांस स्पर्श करूं नका; माझ्या पवित्रस्थानापासून आरंभ करा. तेव्हां मंदिरापुढें असलेल्या वडिलां-पासून त्यांनीं आरंभ केला. ७ त्यानें त्यांस म्हटलें, मंदिर भ्रष्ट करा; अंगणें वधिलेल्यांनीं भरून टाका; चला, निघा; तेव्हां त्यांनीं जाऊन नगरांत संहार चालविला; ८ त्यांनीं अशी कत्तल चालविली असतां मी छुटलों तेव्हां मी उपडा पडून ओरडून म्हणलों, हाय हाय ! प्रभू परमेश्वरा, तूं यक्षस्त्रेमावर आपल्या क्रोधाचा वर्षाव करून अवघ्या अवशिष्ट इक्षा-एलांचा विच्वंस करिशील काय ? ९ तेव्हां तो मला म्हणाला, इक्षाएल व यहुदा यांच्या घराण्याचा अधर्म अत्यंत भारी आहे; देश रक्तपातानें भरला आहे; नगर अन्यायानें भरलें आहे; कारण ते म्हणतात, परमेश्वरानें देशाचा त्याग केला आहे, परमेश्वर पाहत नाही.

१० मी तर कुपादष्टि करणार नाही, गय करणार नाही, त्यांच्या आचाराचें प्रतिफल त्यांच्या चिरी लादीन. ११ तेव्हां पाहा, कमरेनजीक कारकुनाची दकत असलेल्या व शुभ्र तागाचें वक्र त्यालेल्या त्या मनुष्यानें परत येऊन कळविलें कीं तुझ्या आश्रेप्रमाणें मीं केले आहे.

१ मीं पाहिलें तों करुणांवरल्या छतावर

१० तृणमण्यासारखें कांहीं दिसलें, तें सिंहासनाच्या प्रतिमेसारखें होतें. २ मग परमेश्वर तागाचें

वक्र त्यालेल्या त्या मनुष्यास म्हणाला, करुणांखालीं चाकांच्या मध्यें जाऊन करुणांच्या मधून इंगळानीं आपली आंजळ भर व ते नगरावर विखर, तेव्हां तो माझ्या-देखत गेला. ३ तो मनुष्य गेला तेव्हां करुण मंदिराच्या उजवीकडे उभे होते आणि आंतलें अंगण मेघानें व्यापून टाकिलें होतें. ४ परमेश्वराचें तेज करुणावरून निघून मंदिराच्या उंबरठ्यावर आलें होतें; मंदिर मेघानें व्यापिलें होतें व अंगण परमेश्वराच्या तेजाच्या प्रभेनें भरून गेलें होतें. ५ करुणांच्या पंखांचा प्विन बाहेरच्या अंगणांत ऐकूं जात होता; सर्वसमर्थ देवाच्या वाणी-सारखा तो होता. ६ त्यानें शुभ्र तागाचें वक्र त्यालेल्या मनुष्यास आहापून सांगितलें कीं त्या चाकांमधून, करुणांच्या मधून, इंगळ वे; तेव्हां तो जाऊन चाकांच्या बाजूस उभा राहिला. ७ मग त्या करुणांपैकीं

एकांनें आपला हात लांबवून करुणांमधल्या विस्तवास तो लाविला; त्यानें त्यांतून कांहीं इंगळ घेऊन तागाचें वक्र त्यालेल्या त्या मनुष्याच्या हातांत दिले; तो ते घेऊन निघून गेला. ८ तेथें करुणांजवळ त्यांच्या पंखांखालीं मनुष्याच्या हाताच्या आकृतीसारखें कांहीं दृष्टीस पडलें. ९ मीं पाहिलें तों प्रत्येक करुणांच्या बाजूस एक अशी सगळ्या करुणांच्या बाजूस चार चाकें होती; तीं चाकें वैदूर्यमण्यासारखीं दिसत होती.

१० दिसावयाला त्या चार चाकांचा डौल सारखा होता; तीं जशीं काय चाकाआड चाक अशीं होती. ११ ते चालत तेव्हां चारी दिशांपैकीं पाहिजे त्या दिशेस जात; चालतांना वळत नसत; प्रत्येक मस्ताकाच्या कोणत्याहि रोखानें ते जात; चालतांना वळत नसत. १२ त्यांचें

सर्व शरीर, पाठ, हात, पंख व चार चाकें यांस सर्वत्र जोडे होते. १३ चाकांस गरगर फिरणारीं चाकें असें म्हटलेलें मीं ऐकलें. १४ त्या प्रत्येकास चार मुखें होती; पहिलें मुख करुणांच्या मुखासारखें होतें, दुसरें मनुष्याच्या मुखासारखें होतें, तिसरें सिंहाच्या मुखासारखें होतें व चौथें गवडाच्या मुखासारखें होतें. १५ ते करुण उठून वर गेले; मीं खबार नदीच्या तीरीं पाहिला तो हा प्राणी होय. १६ करुण चालले म्हणजे चाकें त्यांबरोबर चालत आणि भूमीवरून उंच उडण्यासाठीं ते आपले पंख उचक्रीत तेव्हां तीं चाकें वेगळीं होत नसत; १७ ते थांबले म्हणजे तीं थांबत; ते वर उडाले म्हणजे त्यांबरोबर तीं वर जात; कारण त्या प्राण्यांचा आत्मा त्यांत होता.

१८ तेव्हां परमेश्वराचें तेज मंदिराच्या उंबरठ्यावरून निघून करुणांवर जाऊन राहिलें. १९ निघते-वेळीं करुणांनीं आपले पंख उचकिले व ते माझ्यादेखत भूमीवरून वर चढून गेले, त्यांबरोबर चाकेंहि गेलीं; ते परमेश्वराच्या मंदिराच्या पूर्वे द्वारापुढें थांबले; त्यांच्यावर इस्राएलाच्या देवाचें तेज होतें. २० खबार नदीच्या तीरीं मीं इस्राएलाच्या देवाच्या आसनाखालीं पाहिला होता तो हा प्राणी होय; ते करुण आहेत हें मला कळलें. २१ त्या प्रत्येकास चार मुखें होती व प्रत्येकास चार पंख होते; त्यांच्या पंखांखालीं मनुष्याच्या हातासारखीं आकृति होती. २२ त्यांच्या चेहऱ्यांविषयीं म्हणाल तर खबार नदीच्या तीरीं मीं पाहिलेल्या चेहऱ्यांसारखेच ते होते, त्यांचीं स्वरूपें व ते स्वतः तसेच होते; ते नीट आपल्यासमोर चालत.

१ मग आत्म्यानें मला उचकून घेऊन ११ परमेश्वराच्या मंदिराच्या पूर्वाभिमुख पूर्ववेष्टीकडे आणिलें; तेव्हां पाहा, वेष्टीपुढें पंचवीस इसम होते; त्यांच्यामध्ये ग्राजव्या बिन अज्जद, व पळव्या बिन बनाया हे लोकनाबक माझ्या दृष्टीस पडले. २ तो मला म्हणाला, मानवपुत्रा, अधर्माची योजना करणारे व या नगरांत अनिष्ट संकल्प करणारे पुरुष ते हेच; ३ ते म्हणतात, धरें बांधण्याची वेळ अद्यापि जवळ

आली नाही; हे नगर जणू काय कढई व आम्ही तीतलें मांस; ४ म्हणून त्यांजविरुद्ध संदेश दे, मानव-पुत्रा, संदेश दे. ५ तेव्हां परमेश्वराचा आत्मा मजवर उतरला; तो म्हणाला, असें म्हण : परमेश्वर म्हणतो, अहो इस्राएल वंशजहो, तुम्ही असेंअसें म्हटलें; तुमच्या मनांत कायकाय येत आहे तें मी जाणतो. ६ तुम्ही या नगरांत पुष्कळांस वधिलें, त्यांतले रस्ते प्रेतांनीं भरून टाकिले. ७ ह्याकरितां प्रभु परमेश्वर म्हणतो, तुम्ही या नगरांत ज्यांना वधून टाकिलें, ते मांस आहेत, व हे नगर कढई आहे; तुम्हांस तर त्यांतून बाहेर नेतील. ८ तुम्ही तरवारीस मितां; मी तुम्हांवर तरवार आणणार असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो. ९ मी तुम्हांस त्यांतून बाहेर काढीन, तुम्हांस परदेशीयांच्या हातीं देईन व तुम्हांस न्यायदंड करीन. १० तुम्ही तरवारीनें पडाल; इस्राएलसीमेवर मी तुमचा न्याय करीन तेव्हां तुम्हांला समजेल कीं मी परमेश्वर आहे. ११ हे नगर तुम्हांस कढई होणार नाही व तुम्ही तीतलें मांसहि होणार नाही; इस्राएलसीमेवर मी तुमचा न्याय करीन. १२ तेव्हां तुम्हांला समजेल कीं मी परमेश्वर आहे; कारण तुम्ही माझ्या नियमांप्रमाणें चाललां नाही, माझे निर्णय तुम्ही पाळिले नाहीत, तर तुम्ही आपल्या सभोवतीं असणाऱ्या राष्ट्रांच्या निर्णयांप्रमाणें वागलां. १३ मी हा संदेश देत असतां असें झालें कीं पळव्या बिन बनाया मेला. तेव्हां मी उपडा पडून मोठ्यानें ओरडून म्हणालों, अहा प्रभु परमेश्वरा, तूं इस्राएली अवशेषाचा पुरा अंत करितोस काय ? १४ परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं १५ मानव-पुत्र जे यरूशलेमनिवासी, परमेश्वरापासून दूर राहा, आम्हांलाच देश वतन मिळाला आहे, असें म्हणतात ते तुझे भाऊबंध, तुझे भाऊबंध, तुझे आसजन, इस्राएलाचें सर्व घरणें आहेत; १६ ह्याकरितां असें म्हणुः प्रभु परमेश्वर म्हणतो कीं मी त्यांस राष्ट्रांत दूर घालवून देऊन देशोदेशीं पांगविलें आहे, तरी ज्या ज्या देशांत ते गेले आहेत त्यांत मी त्यांस अल्पकाळ पवित्रस्थान होईन. १७ यास्तव असें म्हणुः प्रभु परमेश्वर म्हणतो

कीं मी तुम्हांस राष्ट्रांतून गोळा करून आणीन; ज्या ज्या देशांत तुम्ही पांगलां आहां त्यांतून मी तुम्हांस जमा करून घेईन; आणि इस्राएल देश तुम्हांस देईन. १८ ते येथें येतील आणि येवल्या सर्व तिरस्करणीय व अमंगळ वस्तु येथून काढून टाकीतील. १९ मी त्यांस एकच हृदय देईन; तुमच्यांत नवीन आत्मा घालीन; मी त्यांच्या देहांतून पाषाणहृदय काढून टाकून त्यांस मांसमय हृदय देईन; २० म्हणजे ते माझ्या नियमांस अनुसरून चालतील, माझे निर्णय पाळून त्यांप्रमाणें वागतील; ते माझे लोक होतील व मी त्यांचा देव होईन. २१ तरी ज्यांचें मन त्यांच्या तिरस्करणीय व अमंगळ वस्तूंच्या मनोरथास अनुसरतें त्यांच्या आचाराचें प्रतिकळ त्यांच्याच शिरीं येईल्लें मी करीन, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो. २२ तेव्हां करूबांनीं आपले पंख उचलिले, त्यांबरोबर चाकेंहि उचललीं गेलीं आणि इस्राएलाच्या देवाचें तेज त्यांच्यावर होतें. २३ मग परमेश्वराचें तेज नगराच्या मध्यभागाहून वर व्हाऊन नगराच्या पूर्वेस असलेल्या पर्वतावर राहिलें. २४ तेव्हां त्या आत्म्यानें दृष्टांत मला उचलून घेऊन खास्ती देशांत धरून आणि-लेल्या लोकांकडे आणिलें; आणि जो दृष्टांत मी पाहत होतो तो माझ्या डोळ्याआड झाला. २५ मग परमेश्वरानें मला सांगितलेलीं सर्व वचनें, धरून आणिलेल्या त्या लोकांस मी सांगितलीं.

१ परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं
१२ २ मानवपुत्रा, तूं फितुरी घराण्यांत राहत आहेस, त्यांस डोळे असून दिसत नाही, कान असून ऐकू देत नाही; कारण ते फितुरी घराण्यांतले आहेत. ३ ह्याकरितां हे मानवपुत्रा, तूं देशांतर करण्यास लागणारी सामग्री सिद्ध कर, व भरदिवसां त्यांच्यादेखत निघून जा; त्यांच्यादेखत आपलें ठिकाण सोडून दुसऱ्या ठिकाणीं जा; न जाणो हे कदाचित् त्यांच्या लक्षांत येईल; ते तर बंद-खोर घराण्यांतले आहेत. ४ देशांतरास जातांना सामग्री बाहेर काढितात तसें तूं भरदिवसां त्यांच्यादेखत आपलें सामानसुमान बाहेर काढ, व देशांतरास निघतात तसा संध्याकाळीं त्यांच्यादेखत निघून जा. ५ त्यांच्यादेखत

तुटास आरपार भोक पाड व त्यांतून आपलें सामान-
सुमान ने. ६ त्यांच्यादेखत तें खांदावर घे व अंधार
पडला म्हणजे तें घेऊन जा; तूं आपलें मुख झाक
म्हणजे भूमि तुला दिसावयाची नाही; कारण मी तुला
इस्त्राएल घराण्यास चिन्हवत नेमिलें आहे. ७ मला आज्ञा
झाली तसें मी केलें; देशांतरास लागणारी सामग्री
नेतात तसें मी भरदिवसां आपलें सामानसुमान बाहेर
काढिलें व संध्याकाळीं मी तटास आरपार भोक पाडिलें;
अंधार पडला तेव्हां मी सामान बाहेर नेलें व त्यांच्या-
देखत तें मी खांदावर घेतलें. ८ सकाळीं परमेश्वराचें
वचन मला प्राप्त झालें कीं ९ मानवपुत्रा, तूं काय
करितोस, असें तुला त्या इस्त्राएल घराण्यानें, त्या फितुरी
घराण्यानें, म्हटलें ना ? १० त्यांस सांग : प्रभु परमेश्वर
म्हणतो कीं हें देववचन यरूशलेमांतील अधिपतीस व
ज्या इस्त्राएल घराण्यांतले ते आहेत त्या सर्व घराण्याला
लामू आहे. ११ असें म्हण कीं मी तुम्हांस चिन्हवत
आहें; मी त्यांस करून दाखविलें तसेंच त्यांस घडेल;
ते. हद्दपार होतील, बंदीवासांत जातील. १२ त्यांच्यां-
तला सरदार अंधार पडला असतां खांदावर सामान
घेऊन निघून जाईल; ते तट फोडून त्यांतून तें नेतील;
तो आपलें मुख झाकील म्हणजे त्याच्या डोळ्यांला भूमि
दिसावयाची नाही. १३ मी त्याजवर आपलें जाळें
टाकीन म्हणजे तो माझ्या पाशांत सांपडेल; मी त्यास
बाबेलस खात्यांच्या देशांत घेऊन जाईन; पण तो देश
त्याला दिसणार नाही व तो तेथेंच मरेल. १४ मी
त्याच्याभोवतालचे त्याचे सर्व साहाय्यकर्ते व त्याची सर्व
सेना यांची दाही दिशांस दाणादाण करीन, व मी
तरवार उपसून त्यांचा पिच्छा पुरवीन. १५ मी त्यांस
राष्ट्रांमध्ये परांगदा करीन, त्यांची देशोदेशीं पांगापांग
करीन, तेव्हां त्यांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे.
१६ तरी त्यांच्यांतल्या थोडक्यांस तरवार, दुष्काळ व
मरी यांपासून मी बचावीन; म्हणजे ते ज्या ज्या राष्ट्रांत
जातील तेथें आपल्या अमंगळ कृत्यांची कहाणी
सांगतील; तेव्हां त्यांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे.
१७ नंतर परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं

१४ मानवपुत्रा, तूं धरधर कांपत अन्न खा;
कंपायमान व चित्ततुर होऊन पाणी पी; १९ आभि
या देशाच्या लोकांस सांग कीं प्रभु परमेश्वर इस्त्राएल
देशांतल्या यरूशलेमनिवासीयांविषयीं म्हणतो कीं ते
चित्ततुर होऊन अन्न खातील, अन्नयुक्त होऊन
पाणी पितील; कारण त्या देशाच्या सर्व रहिवास्यांच्या
दुष्टतेमुळे त्याच्या भूमीतले सर्व कांहीं नष्ट करून ती
ओसाड करण्यांत आली आहे. २० आबाद नगरे
उज्राड होतील, भूमि ओसाड होईल, म्हणजे तुम्हांस
समजेल कीं मी परमेश्वर आहे.

२१ मग परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं
मानवपुत्रा, २२ दिवस लंबत चालले आहेत, प्रत्येक
दृष्टांत निष्कळ होत आहे, हा जो प्रवाद इस्त्राएल देशांत
तुमच्या तोंडीं पडला आहे त्याचा अर्थ काय ? २३ तर
त्यांस सांग : प्रभु परमेश्वर असें म्हणतो कीं मी ह्या
म्हणीचा प्रचार बंद करीन व ती ते इस्त्राएलांत पुनः
उच्चारणार नाहीत; त्यांस सांग कीं दिवस जबळ आले
आहेत व प्रत्येक दृष्टांत प्रत्ययास येण्याचा समय
जबळ आला आहे. २४ इस्त्राएल घराण्यांत यापुढें
निरर्थक दृष्टांत व वृष्य करणारा राडून सांगणार नाहीत.
२५ कारण मी परमेश्वर आहे; मी बोलत आहे व मी
बोलतां तें वचन सिद्धीस जाईलच; त्याला इतःपर
विलंब लागणार नाही; कारण प्रभु परमेश्वर म्हणतो,
हे फितुरी घराण्या, मी तुमच्या काळीं वचन बोलें
व तें पूर्ण करीन.

२६ परमेश्वराचें वचन पुनः मला प्राप्त झालें कीं
२ मानवपुत्रा, पाहा, इस्त्राएल घराणें म्हणत आहे कीं
त्यानें जो दृष्टांत पाहिला त्याला पुष्कळ अवधि आहे;
तो दूरच्या काळविषयीं संदेश देत आहे. २८ ह्याकरितां
त्यांस सांग : प्रभु परमेश्वर म्हणतो कीं माझ्या कोणत्याहि
वचनास विलंब लागणार नाही; मी बोलें तें वचन
सिद्धीस जाईलच असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो.

१ परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं
१३ २ मानवपुत्रा, संदेश देणाऱ्या इस्त्राएलाच्या
संदेशा विरुद्ध संदेश दे; जे आपल्या मनचाच

संदेश देतात त्यांस सांग, परमेश्वराचें वचन ऐका; ३ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, जे मूर्ख संदेष्टे दृष्टांत पाहिल्यानाचून आपल्याच मनातील संदेश देतात ते हायहाय करीत. ४ हे इस्राएल, तुझे संदेष्टे ओसाड जागीं असलेल्या कोळ्यांसारखे झाले आहेत. ५ परमेश्वराच्या दिवशीं युद्धाखालीं देण्यास तुम्ही खिंबारांत उभे राहत नाहीं आणि इस्राएल घराण्याचा तट तुम्ही नीट बांधून काढीत नाही. ६ परमेश्वरानें त्यांस पाठविलें नसतां, ही परमेश्वराची वाणी असें म्हणणारे पोकळ दृष्टांत व खोटा शकुन पाहतात; आणि शकुनाप्रमाणें खरोखर घडेल अशी आशा धरितात. ७ तुम्ही निरर्थक दृष्टांत पाहिला, खोटा शकुन सांगितला; आणि मी बोललों नसतां हें परमेश्वराचें वचन असें तुम्ही म्हणतां, अशी गोष्ट आहेना ?

८ ह्याकरितां प्रभु परमेश्वर म्हणतो, तुम्ही पोकळ गोष्टी सांगतां व खोटे दृष्टांत पाहतां; तर पाहा, मी तुमचा विरोध करीन असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो. ९ निरर्थक दृष्टांत पाहणाऱ्या व खोटे शकुन सांगणाऱ्या संदेष्ट्यांवर माझा हात चालेल; माझ्या लोकांच्या मंडळ्यांत त्यांचा प्रवेश होणार नाही, इस्राएल घराण्याच्या नामावलींत त्यांची नोंद न्हावयाची नाही, इस्राएल देशांत त्यांचें जाणें होणार नाही; तेव्हां तुम्हांस समजेल कीं मी प्रभु परमेश्वर आहे. १० ह्याचें कारण हेंच कीं त्यांनीं माझ्या लोकांस बद्दकविलें आहे, शांति नसतां शांति आहे असें त्यांनीं म्हटलें आहे; आणि माझे लोक तट बांधीत असतां, पाहा, त्याला ते कच्चा चुना लिपीत आहेत. ११ त्या कच्चा चुना लिपणाऱ्यांस म्हण, तट पडेल; जोराचा पाऊस लागेल; अहो मोठ्या गारांनीं, तुम्ही पडाल; तुफानी बारा सुटेल; १२ पाहा, तो तट पडल्यावर तुम्ही लिपिलेला चुना कोठें आहे, असें लोक तुम्हांस म्हणणार नाहीत कांय ? १३ ह्याकरितां प्रभु परमेश्वर म्हणतो, आपल्या संतापामुळे तुफानी बारा सुटेल असें मी करीन; माझ्या कोपामुळे जोराचा पाऊस पडेल, नाश न्हावयासाठीं माझ्या संतापामुळे मोठ्या गारा पडतील. १४ तुम्ही कच्चा चुना लिपिलेला तट मी पाहून जमीनदोस्त करीन,

म्हणजे त्याचा पाया उघडा पडेल; तट पडेल व तुम्ही त्याबरोबर नष्ट व्हाल; तेव्हां तुम्हांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे. १५ मी आपला संतापाचा कहर त्या तटावर व त्यास कच्चा चुना लिपणाऱ्यांवर गुदरवीन; तेव्हां मी तुम्हांस म्हणेन, तट व त्याला कच्चा चुना लिपणारे नष्ट झाले आहेत. १६ ज्या संदेष्ट्यांनीं यश्लमाविषयी संदेश दिला व शांति नसतां शांति आहे असा दृष्टांत सांगितला, ते तुम्ही नष्ट झालां आहां, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो.

१७ आणखी हे मानवपुत्रा, आपल्याच मनातील संदेश देणाऱ्या तुझ्या लोकांच्या कन्यांकडे तोंड करून त्यांच्याविरुद्ध संदेश दे. १८ त्यांस सांग: प्रभु परमेश्वर म्हणतो, लोकांच्या प्राणांची पारध करावी म्हणून ज्या तुम्ही प्रत्येक कोपराला पट्ट्या शिवून लावितां, व निरनिराळ्या उंचीच्या मनुष्यांच्या डोक्यांसाठीं जाळ्या तयार करितां, त्या तुम्ही हायहाय म्हणाल. तुम्ही माझ्या लोकांच्या प्राणांची पारध करितां, पण स्वतांच्या प्राणांचा बचाव करितां. १९ लबाडीस कान देणाऱ्या माझ्या लोकांस तुम्ही लबाडी सांगून, जे मरूं नयेत त्यांस मारून व जे जगूं नयेत त्यांस बचावून मूठभर जबासादी व भाकरीच्या तुकड्यासाठीं तुम्ही माझ्या लोकांसमोर माझा अवमान केला आहे. २० ह्याकरितां प्रभु परमेश्वर म्हणतो, पाहा, ज्या पट्ट्या बांधून तुम्ही पक्ष्यांप्रमाणें पारध करितां, त्यांची मी वाट लावीन; मी तुमच्या बाहुंबद्दल त्या पट्ट्या फाडून काढीन आणि ज्या आत्म्यांची तुम्ही पक्ष्यांप्रमाणें पारध करितां, त्यांस मुक्त करीन. २१ तुमच्या जाळ्याहि मी फाडून टाकीन, तुमच्या हातांतले माझे लोक मी सोडवीन; ते तुमच्या हातीं यापुढें भक्ष्य होणार नाहीत; तेव्हां तुम्हांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे. २२ कारण ज्या धार्मिकास मी दुखविलें नाही त्यांचें मन तुम्ही खोटे बोलून दुखवितों, आणि दुष्टांनें आपल्या कुमार्गापासून वळू नये, आपला जीव बचावू नये असें तुम्ही त्यांच्या हातांत बळ देतां; २३ म्हणून यापुढें तुमचें निरर्थक दृष्टांत पाहणें व तुमचें शकुन पाहणें बंद होईल; आणि

मी आपले लोक तुमच्या हातांतून सोडवीन; तेव्हां तुम्हांस समजेल की मी परमेश्वर आहे.

१ इस्राएलाच्या बडिलांपैकी कित्येक मनुष्ये

१४ मजकडे येऊन माझ्यासमोर बसली. २ तेव्हां

परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं ३ मानव-

पुत्रा, ह्या मनुष्यांनीं आपल्या हृदयांत आपल्या मूर्ति

बागवित्या आहेत; त्यांनीं आपलें पापजनक अडखळण

आपल्या नेत्रांसमोर ठेविलें आहे; अशा लोकांस मी

आपल्याला प्रश्न विचारूं देईन काय ? ४ ह्याकरितां

त्यांजशीं बोल; त्यांस सांग कीं प्रभु परमेश्वर म्हणतो,

इस्राएल बराभ्यांतील जो कोणी आपल्या हृदयांत मूर्ति

बागवितो, आपलें पापजनक अडखळण आपल्या नेत्रां-

समोर ठेवितो आणि संदेष्ट्याकडे येतो त्यांस माझे उत्तर

त्याच्या मूर्तीच्या संख्येच्या मानानें मिळेल; ५ येणेंकरून

मी इस्राएल बराभ्यांच्या हृदयास हात घालीन, कारण ते

सर्व आपल्या मूर्तीमुळे मला परके झाले आहेत.

६ यांस्तव इस्राएल बराभ्यांस सांग, प्रभु परमेश्वर म्हणतो,

मार्गे फिरा, आपल्या मूर्तीपासून फिरा आणि आपल्या

सर्व अमंगळ कर्मांपासून तोंडें फिरवा. ७ इस्राएल

बराभ्यांतला व इस्राएलांत बस्ती करून असलेल्या

उपन्यांतला जो कोणी मजपासून वियुक्त होऊन आपल्या

हृदयांत मूर्ति बागवितो, आपल्या पापाचें अडखळण

आपल्या नेत्रांसमोर ठेवितो व मला प्रश्न विचारण्या-

साठीं संदेष्ट्याकडे येतो, त्याला मी स्वतः मला योग्य

वाटेल तें उत्तर देईन; ८ मी त्याला विमुक्त होईन;

त्याला मी विस्मय, चिन्ह व जननिदा यांचा विषय

करिन व त्यांचा माझ्या लोकांतून उच्छेद करीन;

तेव्हां तुम्हांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे. ९ जर

कोणी संदेष्टा भ्रमांत पडून संदेश देत असला तर

समजावें कीं मीच त्याला भ्रमांत पाडिलें आहे;

मी आपला हात त्यावर उगारीन, व माझे लोक जे

इस्राएल त्यांतून त्यांचा उच्छेद करीन. १० प्रश्न

करणाऱ्याचा जसा दोष तसाच त्या संदेष्ट्याचाहि

दोष; जे दोष आपल्या दोषाचें फळ भोगितो;

११ म्हणजे इस्राएल बराभें मजपासून बहकून जाणार

नाहीं व आपल्या सर्व पातकांनीं आपणांस विटाळून घेणार नाही; तर ते माझे लोक होतील व मी त्यांचा देव होईन, असें परमेश्वर म्हणतो.

१२ मग परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं

१३ मानवपुत्रा, एकाद्या देशांनं विश्वासाघात करून

मजविरुद्ध पातक केल्यास मी त्यावर आपला हात

चालवीन, त्यांच्या अन्नाचा आधार तोडीन, देशांत

दुष्काळ पाडीन, आणि त्यांतून मनुष्य व पशु यांचा

उच्छेद करीन; १४ तेव्हां त्यांत नोहा, दानीएल व

ईशोब हे तिघे असले तरी फार झालें; ते आपल्या

धार्मिकतेमुळे आपला तेबळा जीव बचावितो

असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो. १५ मी देशांत हिंस पशु धाडून

तो उद्वस्त केला आणि त्या पशूमुळे कोणी त्यांतून

जातयेत नाही इतका निर्जन तो केला; १६ तर प्रभु

परमेश्वर म्हणतो, माझ्या जीविताची शपथ, त्यांत ते

तिघे असले तरी त्यांस पुत्रांचा किंवा कन्यांचा बचाव

करतां येणार नाही, त्यांचा मात्र निभाव लागेल, पण

देश वैराण होईल. १७ मी देशावर तरवार आपून

म्हटलें कीं, अगे तरवारी, देशावर फीर, आणि तिनें

मनुष्य व पशु यांचा संहार केला; १८ तर प्रभु परमेश्वर

म्हणतो, माझ्या जीविताची शपथ, त्यांत ते तिघे

असले तरी त्यांस पुत्रांचा किंवा कन्यांचा बचाव

करितां येणार नाही, त्यांचा कायतो निभाव लागेल.

१९ मी त्या देशावर मरी पाठविली आणि

त्यांतून मनुष्य व पशु यांचा उच्छेद करण्यासाठीं

रफाच्या रुमानें माझ्या संतापाचा बर्षाव केला; २० तर

प्रभु परमेश्वर म्हणतो, माझ्या जीविताची शपथ, नोहा,

दानीएल व ईशोब हे त्यांत असले तरी त्यांस पुत्रांचा

किंवा कन्येचा बचाव करितां येणार नाही; ते आपल्या

धार्मिकतेमुळे फार तर आपला जीव बाचवितो

२१ तर मग मी तरवार, दुष्काळ, हिंस पशु व मरी ही

माझी चारी उभे शासनं यरूशलेमांतून मनुष्य व पशु

यांचा संहार करण्यास त्यावर पाठवीन, तेव्हां त्यांचा

निभाव कसा लागेल, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो.

२२ तरी पाहा, त्यांच्यांत अवशेष राहिल; त्या अवशिष्ट

पुत्रांस व कन्यांस बाहेर आणितील; पाहा, तीं तुम्हांकडे येतील; तुम्ही त्यांचे मार्ग व त्यांची कर्मे पाहाल; तेव्हां मी यशस्वलेमावर आणिलेले अनर्थ, त्याजवर आणिलेले सर्व प्रसंग यांविषयी तुम्ही सांत्वन पावाल. २३ तुम्ही त्यांचा मार्ग व त्यांची कर्मे पाहाल तेव्हां त्यामुळे तुमचें सांत्वन होईल, आणि मी जें त्यांचे सर्व काही केले आहे त्यांतलें कांहींहि विनाकारण केले नाही हें तुम्हांस समजेल, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो.

१ परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं
१५ २ मानवपुत्रा, सर्व वृक्षांत वृक्षांमध्येच काय श्रेष्ठता आहे ? वनवृक्षांमध्ये जी वृक्षांची फांदी होती ती काय अधिक आहे ? ३ तिचें लाकूड कोणी कामास लावितो काय ? मांवीं टांगून ठेवण्यासाठी तिच्या बुट्या वनवितात काय ? ४ पाहा, ती अर्मांत सर्पण म्हणून टाकितान्त; अर्मांत तिची खोदही टोकें जाळिली व मधला भाग भस्म झाल्या तर ती कोणत्या कामास येईल ? ५ पाहा, ती शाबूत असता कसल्याहि कामी पडत नाही, तर मग अर्मांतें जडून तिचा कोळसा आल्यावर ती कोणत्या कामी पडणार ? ६ हाकरितां प्रभु परमेश्वर म्हणतो, मी वनवृक्षांतील दाक्षीलता अर्मांत सर्पण म्हणून टाकितो त्याप्रमाणें यशस्वलेमनिवाऱ्यांस अर्मांत टाकीन. ७ मी त्यांस विमुक्त होईन; ते अर्मांतून बाहेर पडले तरी अमित्स खालज टाकील; मी त्यांस विमुक्त होईन, तेव्हां तुम्हांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे. ८ त्यांनी विश्वासघात केला आहे म्हणून मी देशावरून करीन असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो.

१ पुनः परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें
१६ कीं २ मानवपुत्रा, यशस्वलेमनेत्रीं अमंगळ कृत्यें तिच्या वृक्षांत आणून दे. ३ असें म्हण, प्रभु परमेश्वर यशस्वलेमने म्हणतो, तुमं कूळ व उत्पत्ति हीं कलान देसांतलीं आहेत; तुम्हा बाप अमोरी व तुम्ही आई हितील होती. ४ तुम्हा जन्मविषयी म्हटलें तर तूं जन्मलीस तेव्हां तुम्हा नाळ कापला नाही, तुला पाणकनें घुऊन स्वच्छ केले नाही, तुम्हा अंगला मीठ

चोपडले नाही व तुला बाळंत्यांत गुंडाळले नाही. ५ तुम्ही करुणा घेऊन यांतलें कोणतेंहि करावें अशी तुजवर कोणाची दयादृष्टि झाली नाही; तर तूं जन्मलीस तेव्हां तुला अमंगळ समजून शेतांत टाकून दिलें होतें. ६ मी तुजजवळून जाताना तुला आपल्या रक्षांत लोळतांना पाहिलें, तेव्हां मी तुला म्हणालों, तूं आपल्या रक्षांत लोळत आहेस तरी जीवत राहा; असेंच मी तुला म्हणालों. ७ शेतांतलें बीज वाहून सहस्रपट होतें तशी मी तुम्हा वृद्धि केली; तूं वाहून वंच झालीस, तूं अति सुंदर झालीस, तुला ऊर फुटले, तुम्हे केस वाढले तरी तूं उबडीनागडी होतीस. ८ मग तुजजवळून जाताना मी तुला पाहिलें, तों ती वेळ तुम्हा प्रेमविकासाची होती; तेव्हां मी तुजवर पक्क वाहून तुम्ही नम्रता झालिली; प्रभु परमेश्वर म्हणतो, तेव्हां मी शक्य वाहून तुजबरोबर करार केला तूं माही झालीस. ९ मी तुला पाण्यानें न्हाऊं घातलें, तुजवरचें रक्त घुऊन काढिलें व तुला तेरुनें माखिलें. १० तुला वेळगुडीचीं वस्त्रें लेविलीं; उत्तम चर्मा जोडा तुम्हा पावांत घातला, तुम्हा मस्तकाला उत्तम तागचें वस्त्र गुंडाळिलें; व तुला रेशमी ओढणी पांघराविली. ११ मी तुला दागिन्यांनीं सजविलें, तुम्हा हातांत दागण्या घातल्या व गळ्यांत गळसरी घातली. १२ मी तुम्हा नाकांत नथ घातली, कानांत दागण्या घातल्या, तुम्हा बोवयाला उत्तम शिरोभूषण घातलें. १३ तूं सोन्याच्यानें नटलीस; तुम्हा पेहराव उत्तम ताग, रेशमी व जरतारी यांचा होता; तुला भोजनास सपीठ, मध व तेल हीं असत; तूं अति सुंदर होतीस व तूं सजवैभवला पोहचली होतीस. १४ तुम्हा सौंदर्यामुळे तुम्ही कीर्ति सहांत पसरली; कारण मी तुला दिलेल्या तेजानें तुम्हें सौंदर्य अप्रतिम झालें, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो.

१५ तूं तर आपल्या सौंदर्यावर अस्वस्त ठेवून आपल्या कीर्तीच्या जोरावर शिंदळकी केली, आत्म्यागेल्याबरोबर शिंदळकीचा तूं सपाटा चालविला; तुम्हें सौंदर्य त्यांस छटाचयास सांपडलें. १६ तूं आपलीं वस्त्रें घेऊन रंगीबेरंगी उच्च स्थानें आपणासाठीं सजविलीं आणि कधीं

शाली नाही व पुनः कधी ऋत्विचाची नाही अशी शिंदळकी त्यांवर केली. १७ मी दिलेल्या सोन्यास्त्याचे शोभिचत दानिने घेऊन तूं त्यांच्या पुरुषमूर्ति केल्या व त्यांबरोबर शिंदळकी केली; १८ तूं आपली वेलुट्टीची वळें घेऊन त्यांस देविली; मी दिलेल्या तेलचा व धुपाचा तूं त्यांस नैवेद्य दाखविला. १९ मी भाकर, सपीठ, तेल व मध हीं तुला देत असें व तुला चारीत असें, तींही तूं त्यापुढें पुर्णच म्हणून अर्पित असस; हें असें ऋद्धत असे असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो. २० आणखी मजपासून तुला पुत्र व कन्या हीं झालीं, तीं तूं घेऊन त्यांस खाऊन टाकण्यासाठीं बळी म्हणून अर्पिलीं. ह्या तुझ्या शिंदळक्या तुला पुरेशा झाल्या नाहीत; २१ म्हणून तूं माझ्या पुत्रांस वधून त्यांचा मूर्तीप्रीत्यर्थ अमीत होम केला काय ? २२ हीं सर्वे अमंगळ कृत्ये व शिंदळक्या करितानां तूं लहानपणीं उघडीनागडी असून आपल्या रक्षांत लोळत होतीस याची तुला कधीं आठवण झाली नाही. २३ तूं हीं दुष्कर्म केल्यावर (प्रभु परमेश्वर म्हणतो, तुला धिक्कार असो ! तुला धिक्कार असो !) असें झालें कीं २४ तूं आपणासाठीं कमानदार घर बांधिलें, रस्त्यारस्त्यांवर तूं आपणासाठीं उंच स्थानें केलीं. २५ तूं रस्त्यांच्या नाक्यांनाक्यांवर आपलीं उंच स्थानें बांधिलीं, आपलें सौंदर्य अष्ट केलें, आल्यागेल्या सर्वांपुढें आपले प्रायं पसरून मनस्वी शिंदळकी केली. २६ मोठ्या शरीराचे तुझे शेजारी मिसरी लोक यांबरोबर तूं शिंदळकी केली; मला षिडविण्यासाठीं तूं मनस्वी शिंदळकी केली. २७ तेव्हां पाहा; मी आपला हात तुजवर उगारून तुझें नित्याचें अन्न कमी केलें आणि ज्यांना तुझें शिंदळकीचें वर्तन लक्षास्पद वाटतें त्या तुझा द्वेष करणाऱ्या पलिष्ठ्यांच्या कन्यांच्या स्वाधीन तुला केलें. २८ तुशी तृप्ति म्हणून कधीं होत नाही, याकरितां तूं अस्त्रयांबरोबरहि शिंदळकी केली; हो; त्यांबरोबर तूं शिंदळकी केली तरीहि तुशी तृप्ति होईना. २९ व्यापाऱ्यांचा म्हणजे खात्यांचा देश तेचपर्यंत तूं

मनस्वी शिंदळकी चालविली तरी त्यानेंही तुशी तृप्ति होईना. ३० प्रभु परमेश्वर म्हणतो, तूं स्वच्छंदी वेद्येच्या कृतीप्रमाणें हें सर्व केलें; तेव्हां तुझें मन किती दुर्बळ आहे. ३१ नाक्यानाक्यांवर तूं आपलीं कमानदार घरे बांधलीं, व रस्त्यारस्त्यांनीं उच्च स्थानें बांधिलीं; पण तूं शिंदळकीच्या वेतनाची पर्वा केली नाही, यांत तूं वेद्येची रीत सोडिली. ३२ तूं तर पतीला सोडून पर-पुरुष घेणाऱ्या जाणिणी स्त्रीप्रमाणें आहेस ! ३३ लोक वेद्येस वेतन देतात पण तूं उलट आपल्या सर्वे जारांस वेतन देतेस ! त्यांनीं चोहोंकडून येऊन तुजबरोबर शिंदळकी करावी म्हणून तूं त्यांस लालच दाखवितेस. ३४ तुझ्या शिंदळकीची रीत इतर स्त्रियांच्या उलट आहे; कोणी व्यभिचारी पुरुष तुझ्यामागून येत नाही, तुला कोणी वेतन देत नाही, तर उलट तूं त्यांस वेतन देतेस, हें तुझें वर्तन विपरीत आहे.

३५ ह्याकरितां अगे वेद्ये, परमेश्वराचें वचन ऐकू : ३६ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, तूं आपला पैसा उघडिला, आपल्या जारांबरोबर शिंदळकी करून आपली लाज दाखविली, तूं आपल्या मूर्तीशीं अमंगळ कृत्ये केली आणि आपल्या मुलांचें रक्त त्यांस अर्पिलें; ३७ म्हणून पाहा, ज्यांस तूं वृश केलें, प्रेमपात्र व द्वेषपात्र असे जे तुझे सर्वे जार, त्यांस मी चोहोंकडून तुजविरुद्ध जमा करीन, त्यांजपुढें तुझीं लाज उघडी करीन म्हणजे ते तुझी सारी लाज पाहतील. ३८ जाणिणी व रक्षपाती स्त्रिया यांचा न्याय करावा तसा मी तुझा न्याय करीन आणि क्रोधानें व ईर्ष्येनें मी तुझा रक्षपात करीन. ३९ मी तुला त्यांच्या हातीं देईन, म्हणजे ते तुझीं कमानदार घरे उद्वेष्ट करतील, तुझीं उच्च स्थानें पाहून टाकतील; तुशी वळें हिरावून घेऊन व तुझें उंची जबाहीर काडून घेऊन तुला उघडीनागडी करून सोडतील. ४० ते तुजविरुद्ध मंडळी जमवून आणून तुला दगडमार करतील व आपल्या तरवारींनीं तुला भोसकतील. ४१ ते तुझीं घरे अग्नीनें जाळतील आणि बहुत स्त्रियादिस्त तुला शासन करतील; ह्या

१ मुळांतः कनान

१ अथवा : आपली मलिनता उघडली.

प्रकारे तुम्ही शिंदळकी मी बंद करीन, आणि यापुढे तू कोणास नेतन देणार नाहीस. ४२ तेव्हा तुजवरचा माझा संताप मी शांत करीन, तुजविषयीची माझी ईर्ष्या नाहीशी होईल; मी शांत होईन, पुनः कोप करणार नाही. ४३ तू आपल्या तरुणपणाच्या दिवसांचे स्मरण ठेविले नाही, तर हें सर्व करून मला चिडविले, म्हणून पाहा, प्रभु परमेश्वर म्हणतो, तुझ्या अनांचाराचे प्रतिफळ मी तुझ्या माथी लादीन, म्हणजे आपल्या इतर सर्व अमंगळ कर्मात आणखी शिंदळकीची भर तू घालणार नाहीस.

४४ पाहा, म्हणी योजणारे सर्व, यथा माता तथा कन्या, ही म्हण तुजविषयी म्हणतील. ४५ आपल्या नवऱ्याचा व मुलूंचा विकार करणारी तुम्ही माता तिची तू कन्या; आपल्या नवऱ्याचा व मुलूंचा विकार करणाऱ्या तुझ्या बहिणी त्यांची तू बहीण; तुम्ही आई पडली हितोण व बाप पडला अमोरी. ४६ तुझ्या डावीकडे आपल्या कन्यांसह राहणारी शोमरोन ती तुम्ही, थोरली बहीण आणि तुझ्या उजवीकडे आपल्या कन्यांसह राहणारी सदोम ही तुम्ही धाकटी बहीण. ४७ तू त्यांच्या मार्गांनी व त्यांच्या अमंगळ कृत्यांप्रमाणे थोडीथोडकी चाललीस असे नाही, तर तू आपला सर्व आचार त्यांच्यापेक्षांहि अष्ट केला. ४८ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, माझ्या जीवितानी शपथ, तू व तुझ्या कन्यांनी जसे वर्तन केले तसे तुम्ही बहीण सदोम हिने व तिच्या कन्यांनी केले नाही. ४९ पाहा, तुम्ही बहीण सदोम हिचे पाप जेणेप्रमाणे होतें: भव, अमान्य विपुलता व ऐक्यभ्राम ही तिच्या कन्यांला होती; दरिद्री व गरजवंत यांस तिने हात दिले नाही. ५० त्यांनी उन्मत्त होऊन माझ्यासमोर अमंगळ कृत्ये केली; ती पाहून मी त्यांचा निःपात केला. ५१ शोमरोनिने तर तुझ्याहून अर्धेसुद्धा पाप केले नाही. तू आपली अमंगळ कृत्ये त्यांच्याहून अधिक केली; तू केलेल्या अमंगळ कृत्यांच्या मानाने तुझ्या बहिणी निर्दोष ठरल्या. ५२ तू आपल्या बहिणीस आपल्याहून निर्दोष ठरविले याची तुला लक्षा

असो; तू त्यांच्याहून घोर पाप केल्यामुळे तुझ्या मानाने त्या निर्दोष मानिल्या पाहिलेत; तुझ्या बहिणी अधिक नीतिमान आहेत हें तू दाखविले, म्हणून तू फजीत व लज्जित हो. ५३ मी सदोम व तिच्या कन्या यांचा, आणि शोमरोन व तिच्या कन्या यांचा, व त्यांच्यामध्यें तुझ्या धरून नेलेल्या लोकांचाहि बंदिवास फिरवीन; ५४ म्हणजे तुला लब्धेचा कालिमा लागेल, ज्या तुझ्या सर्व कृत्यांनी त्यांच्या मनला समाधान प्राप्त झालें त्यांविषयी तू लज्जित होशील. ५५ तुझ्या बहिणी, सदोम व तिच्या कन्या आपली पूर्वस्थिति पुनः पावतील; शोमरोन व तिच्या कन्या आपली पूर्वस्थिति पुनः पावतील; तू व तुझ्या कन्या आपली पूर्वस्थिति पुनः पावाल. ५६ तू आपल्या तोऱ्यांत असतां, तुम्ही बहीण सदोम हिचे नांव देखील तुझ्या तोंडी नव्हतें; ५७ अरामी झिया व तिच्या आसपासचे सर्व आणि तुला तुच्छ मानणाऱ्या पलिथी झिया यांनी तुम्ही अप्रतिष्ठा केली, त्या वेळेस तुम्ही दुष्टता प्रगट झाली, तशी अद्याप प्रगट झाली नव्हती. ५८ तू आपल्या दुष्कर्मांचे व अमंगळ कृत्यांचे फळ भोगित आहेस, असे परमेश्वर म्हणतो. ५९ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, तू स्वतः बाहिलेच्या शपथेस तुच्छ मानून आपला करार मोडिला; तू जसे केले तसे मी तुझे करीन. ६० तरी मी तुझ्या तारुण्यांत तुजबरोबर केलेला करार स्मरून तुजबरोबर सर्वकळचा करार करीन. ६१ तू आपल्या वडील बहिणी व आपल्या धाकट्या बहिणी यांचा अंगीकार करिशील तेव्हा तू आपले आचरण स्मरून लज्जित होशील, आणि त्या तुझ्याबरोबर केलेल्या करारांतल्या नसल्या तरी त्या कन्या म्हणून देईन. ६२ मी तुजबरोबर आपला करार स्थापीत करीन तेव्हा तुला समजेल की मी परमेश्वर आहे; ६३ तू जे सर्व केले त्याची मी क्षमा करीन, म्हणजे मग तुला त्याचे स्मरण होऊन तू लक्षा पावशील आणि अप्रतिष्ठेमुळे तू पुनः आपले तोंड उचडणार नाहीस, असे प्रभु परमेश्वर म्हणतो.

१७

१ परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं
 २ मानवपुत्रा, इस्राएल घराण्यास कोडें घाल, हा
 दृष्टांत कथन कर; ३ त्यास असें सांग, प्रभु
 परमेश्वर म्हणतो, मोठात्या पंखांचा, लांब पिसाऱ्यांचा
 व त्रिभ्रवित्र पिसांनीं युक्त असा एक मोठा गरूड
 लबानोन पर्वतावर आला; त्यानें गंधसरूची शेंब्याकडील
 एक डहाळी तोडून घेतली; ४ त्यानें त्यांतली अगदीं
 वरची डहाळी तोडून व्यापाऱ्यांच्या देशांत नेली व सौदा-
 गरांच्या एका शहरांत लाविली. ५ त्यानें देशांतलें कांहीं
 बीं घेऊन तें पिकाल जमिनींत पेरिलें, बाळूज लावितात
 तसें तें विपुल पाण्याजवळ लाविलें. ६ तें वाडून त्याची
 आखूड पण पसरलेली अशी द्राक्षाकृता झाली; तिच्या फांया
 त्या गरूडाकडे झुकलेल्या असून तिचीं मुळें त्याच्या-
 खाळीं गेलीं होती; ती वाडून मोठी द्राक्षी झाली; तीस
 फांया फुटल्या व पाला आला. ७ दुसरा एक मोठा
 गरूड होता, त्याला फार पिसें होती व मोठाळ पंख होते;
 पाहा, त्यानें लाविलेल्या वाफ्यांतून आपणास पाणी
 मिळवें म्हणून त्या द्राक्षीनें आपलीं मुळें त्याकडे
 वाकविलीं व आपल्या फांया त्याकडे झुकविल्या.
 ८ त्या रोप्यास फांया फुटून तो फळास यावा आणि
 त्याची भव्य द्राक्षी व्हावी म्हणून तो एका सुपीक
 मळ्यांत विपुल पाण्याजवळ लाविला होता. ९ प्रभु
 परमेश्वर म्हणतो, सांग बरें, ती जीव धरील काय ? ती
 सुकून जावी म्हणून तिला मुळासकट उपटून तिचीं फळें
 तोडून टाकणार नाहीत काय ? तिची सर्व नवी पालवी
 वाळून जाईल; तिचीं मुळें उपटून टाकावयाला मोठेंच
 सामर्थ्य किंवा पुष्कळ लोक लागणार नाहीत. १० पाहा,
 तिची लग्गवड झाली तरी ती जीव धरील काय ? पूर्वे-
 कडील बारा तिला लगला म्हणजे ती सुकणार नाही
 काय ? ती ज्या वाफ्यांत वाडली त्यांतच ती मरून
 जाईल.

११ पुनः परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं
 १२ या बंडखोर घराण्यास सांग, या गोष्टी काय
 आहेत हें तुम्हांस समजत नाही काय ? त्यास सांग कीं

१ मुळांत : कनान

पाहा; बाबेलच्या राजानें यशालेमास येऊन तिचा राजा
 व तिचे सरदार यांस धरिलें व आपणाकडे बाबेल येवें
 आणविलें; १३-१४ तेव्हां त्यानें राजवंशांतल्या एका
 पुरुषास निवडून त्याजबरोबर करार केला व त्याजकडून
 प्रतिज्ञा करविली; तें राष्ट्र नीच व्हांवें, त्यानें आपलें
 डोकें वर करूं नये, जर त्याचा करार त्यानें पाळिला तर
 तें कायम राहावें, म्हणून त्यानें देशांतले सर्व कर्ते
 पुरुषहि नेले; १५ पण त्यानें त्यांजवरून फित्तूरी
 करून मिसर देशांन आपणांस घोडे व बहुत लोक घावे
 म्हणून त्याजकडे आपले जासूद पाठविले. त्याला यश
 मिळेल काय ? ज्यानें अशी गोष्ट केली तो निभावेल
 काय ? त्यानें करार मोडला आहे तरी तो निभावेल
 काय ? १६ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, माझ्या जीविताची
 शपथ, ज्यानें त्याला राजा केलें, ज्याशीं केलेली
 आणभाक त्यानें तुच्छ मानिली, ज्याचा करार त्यानें
 मोडिला, त्या राजाच्या निवासस्थानीं, बाबेलांत तो
 मरेल. १७ जेव्हां पुष्कळांचा फडशा उडविण्यासाठीं शत्रु
 मोरचे लावतील व बुरुज बांधतील तेव्हां युद्धप्रसंगीं
 फारोला मोठें सैन्य व बहुत लोक बरोबर घेऊन त्याची
 कुमक करितां येणार नाही. १८ त्यानें शपथ तुच्छ
 मानून करार मोडिला; पाहा, त्यानें हातावर हात
 मारिला तरी त्यानें हें सर्व केलें; तो निभावणार
 नाहीच. १९ ह्यास्तव परमेश्वर म्हणतो, माझ्या जीविताची
 शपथ, त्यानें माझी प्रतिज्ञा तुच्छ मानिली, त्यानें
 माझा करार मोडिला याचें प्रतिफळ मी त्याच्या शिरीं
 लावीन. २० मी आपलें जाळें त्याजवर टाकीन; तो
 माझ्या पाशांत सांपडेल; मी त्यास बाबेलास नेईन;
 त्यानें मजबरोबर केलेल्या विश्वासघातासंबंधानें तेथें मी
 त्याची शब्दती घेईन. २१ त्याच्या सर्व सैन्यांतले
 पळणारे तेवढे सर्व तरवारीनें पडतील; जे उरतील
 यांची दशादिशांस दाणादाण होईल; तेव्हां तुम्हांस
 समजेल कीं मी परमेश्वर हें बोललों आहे.

२२ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, मी उंच गंधसरूच्या शेंब्या-
 वरील एक डहाळी तोडून ती लावीन, त्याच्या अगदीं
 वरच्या कोबच्या फांयांतली एक घेऊन ती एका मोठ्या

उंच पर्वतावर लवीन; २३ मी इस्राएलाच्या उंच पर्वता-
वर ती लवीन; तिला फांथा फुटील, फळें येतील,
तिचा उत्तम गंधसरू होईल; म्हणजे मग त्याच्याखाली
सर्व पक्षिकुळें राहतील; त्याच्या शाखांच्या छायेत ती
वस्ती करतील. २४ वनातील सर्व वृक्षांस फळेले कीं मी
परमेश्वरानें उंच वृक्षास नीच केले आहे व नीचांस
उंच केले आहे, हिरव्या झाडास सुकविलें आहे व
शुष्क झाडास फळरूप केले आहे; मी परमेश्वर हें
बोललों आहे व मी हें केलेहि आहे.

१ परमेश्वरानें वचन मला प्राप्त झालें कीं
१८ २ बापांनीं आंबट द्राक्षें खाल्हीं आणि मुलांचे
दांत आंबळे, ही म्हण तुम्ही इस्राएल देशांत
वापरतां ती कां ? ३ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, माझ्या
जीविताची शपथ, ही म्हण इस्राएलांत यापुढें तुम्हांला
वापरायची नाही. ४ पाहा, सर्व जीव माझे आहेत,
बापाचा जीव तसा पुत्राचा जीवहि माझा आहे;
जो जीवाला पाप करितो तो मरेल. ५ धार्मिक
मनुष्य कोण म्हणाल तर जो न्यायानें व धर्मानें
वागतां, ६ डोंगरांवर भोजन करित नाही, इस्राएल-
घराण्याच्या मूर्तीकडे डोळे लावीत नाही, आपल्या
शेजाऱ्याच्या झीस धष्ट करित नाही, ऋतुमती
झीजवळें जात नाही, ७ कोणावर जुद्धम करित नाही,
कर्जदाराचें गहाण त्याला परत करितो, कोणास छुटीत
नाहीं, मुकेल्यास अन्न देतो व उघड्यास वस्त्र लेववितो,
८ वाढीदिडी करित नाही, व्याज घेत नाही, वाड्या-
पासून आपला हात आवरितो, मनुष्यामनुष्यांत सत्य
निर्णय करितो, ९ माझ्या नियमांप्रमाणें चालतो, व
माझे निर्णय पाळून सत्यानें वागतो, तोच धार्मिक होय;
तो खात्रीनें वांचेल, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो.
१० तरी पण त्याला बलात्कारी व चुनची पुत्र झाला,
आणि बापांनं हांपैकीं कोणतेहि काम केले नसून पुत्रानें
त्यांतलें एक जरी काम केले, ११ त्यानें डोंगरांवर
भोजन केले, आपल्या शेजाऱ्याची झी धष्ट केली,
१२ लाचार व दुबळे गांजवर जुद्धम केला, कोणास
छुटले, कर्जदाराचें गहाण त्याला परत केले नाही,

मूर्तीकडे पाहिले, अमंगळ कृत्य केले, १३ वाढी-
दिडी केली, व्याज घेतले, तर असला मनुष्य वांचेल
काय ? तो वांचायचा नाही; त्यानें हीं सर्व अमंगळ
कृत्यें केलीं आहेत; तो खात्रीनें मरेल; त्यानें केलेला
रफपात त्याजवरच उलटेल. १४ पुनः पाहा, त्याला
असा मुलगा झाला कीं बाप जीं पातकें करतो तीं तो
पाहतो, तरी तीं पाहून तो स्वतः तशीं करित नाही,
१५ तो डोंगरांवर भोजन करित नाही, इस्राएल घराण्याच्या
मूर्तीकडे पाहत नाही, आपल्या शेजाऱ्याची झी
धष्ट करित नाही, १६ कोणावर जुद्धम करित नाही,
कर्जदाराचें गहाण अडकवून ठेवीत नाही, कोणाला
छुटीत नाही, मुकेल्यास अन्न देतो व उघड्यास
वस्त्र लेववितो, १७ दीनाची हानि करण्यापासून आपला
हात आवरितो. वाढीदिडी करित नाही, व्याज घेत
नाहीं, माझे निर्णय पाळितो, माझ्या नियमांप्रमाणें
चालतो, तो आपल्या बापाच्या अधर्मासुळें मरावयाचा
नाहीं, तो खात्रीनें वांचेल. १८ त्याच्या बापाविषयीं
म्हणाल तर त्यानें जुद्धम केला, आपल्या भावाला छुटिलें
व आपल्या लोकांत अनाचार केला, म्हणून पाहा, तो
आपल्या अधर्मासुळें मरेल.

१९ तरी तुम्ही म्हणतां, बापाच्या दुष्कर्मांचा भार
पुत्रानें कां वाहूं नये ? हें पाहा, मुलगा न्यायानें व धर्मानें
वागला, त्यानें माझे सर्व नियम पाळून त्याप्रमाणें वर्तन
केले तर तो खात्रीनें वांचेल. २० जो जीवाला पाप
करील तोच मरेल; मुलगा बापाच्या पातकाचा भार वाह-
णार नाही, आणि बाप मुलगाच्या पातकाचा भार वाहणार
नाहीं; धार्मिकाला त्याच्या धार्मिकतेचें फळ मिळेल; दुष्टाला
त्याच्या दुष्टतेचें फळ मिळेल. २१ तथापि दुष्टानें आपण
केलेल्या सर्व पापांपासून परावृत्त होऊन माझे सर्व नियम
पाळिले आणि तो नीतीनें व धर्मानें वागला तर तो खात्रीनें
वांचेल, मरावयाचा नाही. २२ त्यानें केलेले कोणतेहि
अपराध त्याच्या हिशोबीं धरिले जाणार नाहीत, त्यानें
केलेल्या धार्मिकतेसुळें तो वांचेल. २३ प्रभु परमेश्वर
म्हणतो, दुष्टाच्या मरणानें मला संतोष होतो काय ? त्यानें
आपले मार्ग सोडून देऊन वांचावें यानें मला संतोष

होतो ना ? १४ तरी पण धार्मिक आपली धार्मिकता सोडून दुष्कर्मी करू लागला व अधार्मिकाच्या सर्व अर्मगळ आचारांप्रमाणे वागू लागला, तर तो बांचावा काय ? त्याने केलेली सर्व धार्मिकता जमेस धरण्यात येणार नाही; त्याने केलेला भ्रष्टाचार व त्याने केलेले पाप यामुळे तो मरणार. २५ तरी तुम्ही म्हणता, प्रभूचा मार्ग न्याय्य नाही. हे इस्राएल घराण्या, ऐक; मात्ता मार्ग न्याय्य नाही काय ? तुमचेच मार्ग न्याय्य नाहीत, असें नव्हे काय ? २६ कोणी धार्मिक आपली धार्मिकता सोडून दुष्कर्मी करितो व त्यामुळे मरतो तर तो आपण केलेल्या दुष्कर्मीनेच मरतो. २७ दुर्जन आपण केलेल्या दुष्टाईपासून परावृत्त होऊन नीतीने व धार्मिकतेने वागेल तर तो आपला जीव बांचवील. २८ तो आपण केलेलीं सर्व पातके लक्षांत आणून बरेल तर तो सात्रीने बांचेल, मरावायना नाही. २९ तथापि इस्राएल घराणे म्हणते, प्रभूचा मार्ग न्याय्य नाही. हे इस्राएल घराण्या, माझे मार्ग न्याय्य नाहीत काय ? तुमचेच मार्ग न्याय्य नाहीत, असें नव्हे काय ? ३० प्रभु परमेश्वर म्हणतो, हे इस्राएल घराण्या, यास्तव मी तुम्हां प्रत्येकाचा ज्याच्या त्याच्या मार्गांप्रमाणे न्याय करीन. तुम्ही मरता, आपल्या सर्व पातकांपासून मार्ग फिरा. म्हणजे तुमचा अधर्म तुम्हांस अडथळ होणार नाही. ३१ तुम्ही आचरिष्ठेले सर्व दुराचार टाकून द्या; आपल्या अर्था नवे हृदय व नवा आत्मा स्थापीत करा; हे इस्राएल घराण्या, तुम्ही कां मरता ? ३२ कारण प्रभु परमेश्वर म्हणतो, मरणान्याच्या मृत्यूने मला संतोष होत नाही; तर मार्ग फिरा व जीवत राहा.

१ आतां तू इस्राएलाच्या सरदारांसाठी
१९ विलाप कर. २ तू असें म्हण, तुम्ही आई कोण ? ती सिंहीण होती, ती सिंहांमध्ये वसत होती; तिनें तरुण सिंहांमध्ये आपल्या पेठ्यांचें संगोपन केलें. ३ तिनें आपल्या पेठ्यांपैकी एकाला बाळविलें; तो वाहून तरुण सिंह झाला व धिक्कार करावयास धिकला; तो मनुष्य भक्षू लागला. ४ राष्ट्रांनी त्याच्याविषयी ऐकलें; त्यांनीं केलेल्या खळ्यांत तो अडकून पडला;

त्यांनीं त्याला वेसण घाळून मिसर देशांत नेलें. ५ आपली आज्ञा भंग होऊन नष्ट झाली हें तिनें पाहिलें तेव्हां तिनें आपला दुसरा एक पेठा वेऊन त्याला बाळविलें आणि तारुण्यावस्थेस आणिलें. ६ तो सिंहांमध्ये हिंहीकिसू लागला, तरुण सिंह झाला व धिक्कार करण्यास धिकला; तो मनुष्यांना भक्षू लागला. ७ त्यानें त्यांचे बाडे उद्व्यस्त केले व त्यांनीं नगरे उजळ केली; त्याच्या गर्जेच्या शब्दांनें देश व त्यांतील सर्व कांहीं वैराण बनलें. ८ सभोवतालच्या निरनिराळ्या प्रांतांतील राष्ट्रे त्यावर उठली; त्यांनीं त्यावर आपलें जाळें टाकिलें; त्यांनीं केलेल्या खळ्यांत तो अडकून पडला. ९ त्यांनीं त्याला वेसण घाळून पिंजऱ्यांत कोंडिलें व बाबेलाच्या राजाकडे नेलें; इस्राएलाच्या डोंगरावर त्याचा शब्द पुनः ऐकू येऊं नये म्हणून त्याला दुर्गांत टाकिलें.

१० तुम्ही आई तुम्हाच्या आभादानांत जलजवळ लाविलेल्या प्राईसारखी होती; जलच्या विपुलतेनें ती सफळ होऊन तिच्या पुष्कळ पांगोरे फुटले. ११ अधिपतीचीं राजवेत्रें होण्याजोगे तिचा मजबूत धुमारे आले; ती उंच वाहून तिनें मेघांस भेदिलें व तिच्या बहुत शाखांसहित ती उंचीनें मोठी दिसत होती. १२ तेव्हां तिजवर संताप होऊन तिचा उपटून जमिनीवर पाडण्यांत आलें; पूर्वेकडील वाऱ्यामुळे तिचीं फळें करपली; तिचे मजबूत धुमारे मोहून वाहून गेले; अग्नीनें ते खाऊ केले; १३ आतां तिचा रानांत वृक्ष व निर्बल प्रदेसांत लाविलें आहे. १४ तिच्या शाखांतील कुमान्यांतून अभि निघून त्यानें तिचीं फळें काऊन टाकिलीं आहेत; आतां अधिकार चालविण्याचा राजदंड होण्याजोगा तिच्यावर मजबूत धुमारा एकहि राहिल नाहीं. हें विलापणीत आहे व विलापसाठीं राहिल.

१ सप्तम्या वर्षी पांचव्या महिन्यांत दशमिस
२० असें झालें कीं इस्राएलाचे कांहीं वडील प्रश्न विचारण्यासाठीं येऊन माष्ट्यासमोर बसले. २ तेव्हां परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं, ३ मानवपुत्रा, इस्राएलाच्या बडिलांबरोबर बोल; त्यांस सांग, प्रभु परमेश्वर असें म्हणतो, तुम्ही मला प्रश्न

विचारावयास आळो काय ? प्रभु परमेश्वर म्हणतो, माझ्या जीविताची शपथ, मी तुम्हांस मला प्रथम सिवाहं देणार नाही. ४ तू त्यांचा न्याय करू नये काय ? मानवपुत्रा, तू त्यांचा न्याय करू नये काय ? त्यांस त्यांच्या वडिलांनी अमंगळ कृत्ये विदित कर. ५ त्यांस सांग प्रभु परमेश्वर म्हणतो, ज्या दिवशी मी इस्राएलास निवडून घेतलं, यालाच बंशाळडे मी हात उचलून शपथ वाहिली, मिसर देशांत त्यांस मी प्रगट झालो, हात उचलून त्यांस शपथपूर्वक म्हणालो की मी परमेश्वर तुमचा देव आहे; ६ त्या दिवशी मी हात उचलून, त्यांच्याबरोबर शपथ केली की, मी तुम्हांस मिसर देशांतून काढून दुषामकाचे प्रवाह वाहत आहेत अशा तुम्हांसाठी पाहिलेल्या देशांत जाणीन; तो देश सर्व देशांचा मुकुटमणि होय; ७ तेव्हां मी त्यांस म्हंटलं, तुम्ही सर्वांनी आपल्या दृष्टीला प्रिय अशा अमंगळ वस्तु फेकून घ्याव्या व मिसर देशाच्या मूर्तींनी आपणांस विटाळ होऊं देऊं नये; मी परमेश्वर तुमचा देव आहे ८ तरी पण ते माझ्याबरोबर फिरुरी झाले व माझे ऐकेनांत; त्यांच्या दृष्टीला प्रिय अशा अमंगळ वस्तु त्यांतल्या कोणी फेकून दिल्या नाहीत; मिसर देशाच्या मूर्तीहि सोडून दिल्या नाहीत; तेव्हा मिसर देशांत त्यांजवर माझ्या कोषाची वृष्टि करावी, त्यांजवर माझा कोष पूर्ण करावा, असें मी म्हंटलं. ९ तथापि माझ्या नामासाठी, ज्या राष्ट्रांमध्ये ते राहत होते त्यांच्या देखत माझ्या नामाचा अपमान न व्हावा, म्हणून मी हे कार्य केले; मी त्यांस मिसर देशांतून काढून त्या राष्ट्रांच्या देखत त्यांस प्रगट झालो. १० मी त्यांस मिसर देशांतून काढून रानांत आणिलं. ११ मी त्यांस आपले नियम दाखवून दिले; माझे निर्णय त्यांस दाखवून दिले; हे जो कोणी पाळील तो त्यायोगे वांचेल. १२ आपली त्यांच्यामध्ये व माझ्यामध्ये विन्ध होण्यास मी त्यांस आपले शब्दाथहि दिले; ते अशासाठी की मी परमेश्वराने त्यांस पवित्र केले असें त्यांस समजाविले. १३ तरी पण रानांत इस्राएल बरोबर मजवर फिरुरी झाले; ज्यांच्या पाळनाने मनुष्य वांचतो, त्या माझ्या नियमांप्रमाणे ते

चालले नाहीत, माझे निर्णय त्यांनी टाकून दिले व माझे शब्दाथ फार भ्रष्ट केले; तेव्हां रानांत त्यांजवर आपल्या कोषाची वृष्टि करून त्यांचा नाश करावा असें मी म्हंटलं. १४ तथापि ज्या राष्ट्रांसमक्ष मी त्यांस बाहेर आणिले त्यांच्यादेखत माझ्या नामाचा अपमान न व्हावा म्हणून माझ्या नामासाठी मी अशी कृति केली. १५ आपली मी हात उचलून रानांत अशी शपथ घेतली की दुषामकाचे प्रवाह ज्यांत वाहत आहेत व जो सर्व देशांचा मुकुटमणि आहे असा देश मी त्यांस दिला होता, त्यांत मी त्यांस आणणार नाही; १६ कारण त्यांचे अंतःकरण त्यांच्या मूर्तीशी जडल्यामुळे त्यांनी माझे निर्णय टाकून दिले, ते माझ्या नियमांप्रमाणे चालले नाहीत, व त्यांनी माझे शब्दाथ भ्रष्ट केले. १७ तरी मी त्यांजवर कृपादृष्टि करून त्यांची शपथ केली, रानांत त्यांचा नाश केल्या नाही, त्यांचा पुरा शेवट केला नाही, १८ तसेच रानांत मी त्यांच्या बंशजांस म्हणालो, तुम्ही आपल्या वडिलांच्या नियमांप्रमाणे चालू नका, त्यांच्या निर्णयाला अनुसरू नका, व त्यांच्या मूर्तींनी आपणांस विटाळू नका; १९ मी परमेश्वर तुमचा देव आहे; माझ्या नियमांस अनुसरून चाला, माझे निर्णय पाळून त्यांप्रमाणे वर्ता; २० माझे शब्दाथ पवित्र माना, म्हणजे ते तुम्हांमध्ये व मजमध्ये चिन्हा होतील व तुम्हांस समजेल की मी परमेश्वर तुमचा देव आहे. २१ तरी पण ते बंशजहि बरोबर फिरुरी झाले; जे पाळिल्याने मनुष्य वांचतो त्या माझ्या नियमांप्रमाणे ते चालले नाहीत; ते माझे निर्णय त्यांनी टाकून दिले; माझे शब्दाथ त्यांनी भ्रष्ट केले; तेव्हां रानांत त्यांजवर आपल्या कोषाची वृष्टि करून त्यांजवर माझा कोष पूर्ण करवून असें मी म्हंटलं. २२ तथापि ज्या राष्ट्रांसमक्ष मी त्यांस बाहेर आणिले त्यांच्यादेखत माझ्या नामाचा अपमान न व्हावा म्हणून मी आपला हात आवडिला; माझ्या नामासाठी अशी कृति मी केली. २३ आणखी त्यांची राष्ट्रांमध्ये पंगतपांग करीन व त्यांस देशोपदेशीस लावीन अशी प्रतिज्ञाहि मी रानांत हात उचलून केली; २४ कारण त्यांनी माझे निर्णय

पाळिले नाहीत; माझे नियम टाकून दिले, माझे शब्दाव्य भ्रष्ट केले, व त्यांचे बोळे त्यांच्या वडिलांच्या मूर्तीकडे लागले. २५ तेव्हां जे चांगले नाहीत असे नियम मी त्यांस दिले, ज्यांनी ते जगावयाचे नाहीत असे निर्णय त्यांस दिले. २६ मी त्यांची नासधूस केल्याने त्यांस असें समजावें कीं मी परमेश्वर आहे; मी त्यांस त्यांच्या यज्ञार्पणासंबंधानें असें भ्रष्ट केले कीं त्यांनीं गभीश्यांतून प्रथम निघालेल्यांचा अर्धीत होम केला.

२७ यास्तव हे मानवपुत्रा, इस्राएल घराण्याबरोबर बोल; आणि हें सांग: प्रभु परमेश्वर असें म्हणतो, आणखी तुमच्या पूर्वजांनीं मजबरोबर विश्वासघात करून माझा अपमान केला, तो असा: २८ मी आपला हात उचलून शपथ करून दिलेल्या देशांत त्यांस आणिलेले तेव्हां त्यांनीं प्रत्येक उंच टेकडी व प्रत्येक दाट छायेचा वृक्ष पाहून तेथें आपले यज्ञबळि अर्पिले; तेथें संताप-विष्याजोगीं अर्पणें त्यांनीं केलीं; तेथें त्यांनीं घुवासिक धूप जाळिली व तेथेंच त्यांनीं आपलीं येथार्पणेंहि वाहिलीं. २९ तेव्हां मी त्यांस म्हणालों, तुम्ही ज्या उंचवट्यावर जातां तो कसला आहे? आजवर त्याला बामा (उंचवटा) असें म्हणत आले आहेत.

३० ह्याकरितां इस्राएल घराण्यास सांग, प्रभु परमेश्वर म्हणतो, काय? तुम्ही आपल्या वडिलांच्या मार्गांस खगून आपणांस विटाळवितां, व अनन्वार करून त्यांच्या अमंगळ वस्तूंच्या मार्गें समतां, ३१ आणि आपलीं अर्पणें बाहून व आपल्या पुत्रांचा अर्धीत होम करून आपल्या सर्व मूर्तींच्या योगें आजवर आपणांस विटाळवीत आहां; असें असतां मी तुम्हांस मल्ल प्रश्न विचारूं देईन काय? प्रभु परमेश्वर म्हणतो, माझ्या जीविताची शपथ, मी तुम्हांस मला प्रश्न विचारूं देणार नाहीच. ३२ तुम्ही म्हणतां, राष्ट्रांप्रमाणें, देशोदेशच्या लोकांप्रमाणें आम्ही काष्ठपाषाणाची पूजा करूं; हे जे तुमच्या मनांत तरंग उठतात ते सिद्धीस जावयाचे नाहीत. ३३ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, माझ्या जीविताची शपथ, मी प्रबल बाहून, उगारिलेल्या हातानें व कोपवृष्टि करून तुम्हांवर राज्य करीन; ३४ मी प्रबल बाहून, उगारिलेल्या हातानें व

कोपवृष्टि करून तुम्हांस राष्ट्रांतून आणीन, ज्या देशांत तुमची पांगापांग झाली आहे त्यांतून तुम्हांस एकवट करीन; ३५ आणि मी तुम्हांस राष्ट्रांच्या रानांत आणून तेथें तुम्हांबरोबर समक्ष वाद करीन. ३६ मी मिसर देशच्या रानांत तुमच्या वडिलांबरोबर वाद केला तसा तुम्हांबरोबर वाद करीन, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो. ३७ तुम्हांस काठीखालून चालवून करारानें बद्ध करीन; ३८ बंडखोर व मजबरोबर फितुरी करणारे यांस मी तुम्हांपामून वेगळे करीन; ते अल्पकाल वस्ती करून आहेत त्या देशांतून त्यांस बाहेर नेईन; पण इस्राएल देशांत त्यांचें येणें होणार नाही, म्हणजे तुम्हांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे. ३९ यास्तव प्रभु परमेश्वर असें म्हणतो, हे इस्राएल घराण्या, जा, आपल्या हव्या त्या मूर्तीची पूजा करा; पण पुढें तुम्ही खरोखर माझे ऐकाल, आणि आपल्या अर्पणांनीं व मूर्तींनीं माझ्या पवित्र नामास बद्ध लावणार नाहीं. ४० तर माझ्या पवित्र पर्वतावर, इस्राएलच्या उंच पर्वतावर, इस्राएलाचें सर्व घरणें, त्यांतले सगळे जण, आपल्या देशांत माझी सेवा करितील, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो; तेथें मी त्यांचा अंगीकार करीन; तेथें तुम्हांजवळ अर्पणें, तुमचीं श्रेष्ठ अर्पणें, समर्पिलेल्या सर्व वस्तु, मी मागेन. ४१ मी तुम्हांस राष्ट्रांतून बाहेर आणीन व ज्या देशांत तुमची पांगापांग झाली आहे त्यांतून तुम्हांस जमा करीन, तेव्हां मी सुभांगप्रमाणें तुमचा स्वीकार करीन, आणि तुमच्या ठायीं माझी पवित्रता विदेशी राष्ट्रांस प्रगट होईल. ४२ जो इस्राएल देश मी हात उचलून शपथ करून तुमच्या वडिलांस दिला त्यांत मी तुम्हांस आणीन तेव्हां तुम्हांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे. ४३ ज्या तुमच्या मार्गांनीं व ज्या तुमच्या सर्व कर्मांनीं तुम्ही आपणांस विटाळविलें, त्यांचें स्मरण तुम्हांस होईल व तुम्ही जीं सर्व दुष्कर्म केलीं त्यामुळे तुम्ही स्वतांचा बीट मानाल. ४४ हे इस्राएल घराण्या, प्रभु परमेश्वर म्हणतो, तुमच्या कुमार्गांप्रमाणें, तुमच्या भ्रष्ट कृत्यांप्रमाणें नव्हे, तर माझ्या नामासाठीं मी तुमच्यांत करणी करीन, तेव्हां तुम्हांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे.

४५ परमेश्वराचें वचन पुनः मला प्राप्त झालें कीं
 ४६ मानवपुत्रा, दक्षिणेकडे आपलें तोंड कर, दक्षिणे-
 कडे आपल्या बाणीचा ओघ बाहू दे आणि दक्षिणेच्या
 मैदानांतील वनाविषयी संदेश दे. ४७ दक्षिणेतील
 वनास सांग, परमेश्वराचें वचन ऐक; प्रभु परमेश्वर
 म्हणतो, पाहा, मी तुझ्यांत अग्नि पेटवीन, ती तुझ्यांतलें
 प्रत्येक हिरवें झाड व प्रत्येक शुष्क झाड भस्म करील;
 धगधगणारी ज्वाल्य विज्ञावयाची नाही आणि तिच्या योगें
 दक्षिणोत्तर सर्व भुखें पोळतील. ४८ मी परमेश्वरानें
 तो अग्नि पेटविला आहे असें सर्व मानव समजतील; तो
 विज्ञावयाचा नाही. ४९ मी म्हणालों, अहो ! प्रभु परमे-
 श्वरा ! लोक मजविषयी म्हणतात, हा दृष्टीत सांगणारा
 नव्हे काय ?

१ परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं
२१ २ मानवपुत्रा, यशालेमाकडे आपलें तोंड कर,
 पवित्रस्थानाकडे आपल्या बाणीचा ओघ बाहू
 दे व इस्राएल देशाविरुद्ध संदेश दे; ३ इस्राएल देशास
 सांग, परमेश्वर असें म्हणतो कीं पाहा, मी तुजविरुद्ध
 आहे, मी आपला तरवार म्यानांतून उपसून तुझ्यांतले
 धार्मिक व दुष्कर्मा यांस छेदून टाकीन. ४ मी तुझ्यां-
 तले धार्मिक व दुष्कर्मा यांस छेदून टाकणार; यास्तव
 माझी तरवार म्यानांतून निघून दक्षिणोत्तर सर्व मानव-
 जातीवर चालेल; ५ तेव्हां सर्व मानवजातीला
 समजेल कीं मी परमेश्वरानें आपली तरवार म्यानांतून
 उपसली आहे; ती पुनः त्यांत परत जावयाची नाही.
 ६ यास्तव हे मानवपुत्रा, कंबर मोडें असा उसासा टाक,
 लोंजसमूह कड्यानें उसासा टाक; ७ आणि उसासा
 का टाकिलोस असें तुला कोणी विचारतील तेव्हां त्यांस
 सांग कीं, ही बाती प्रत्येकींस येत आहे म्हणून; तेव्हां
 सर्वांचीं मनं खचतील, सर्वांचे हृत्ति निर्वर्तल होतील,
 सर्वांचा उत्साह विरेल, सर्वांच्या गुह्यांचें पाणी
 होईल; पाहा, ती प्रत्येकांस येत आहे, ती प्रमाणें खास
 बंधणार, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो.

८ परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं ९ मानव-
 पुत्रा, संदेश देऊन सांग; परमेश्वर असें म्हणतो,

तरवार, पाणी दिलेली, पावविलेली तरवार ! १० बघ
 करावा म्हणून तिला पाणी दिलें आहे, ती विजेप्रमाणें
 चमकवी म्हणून ती पावविली आहे. माझ्या पुत्राचें
 राजवेत्र सर्व दबांस तुच्छ लेखितें असें म्हणून आपण
 आनंद करावा काय ? ११ ती हत्ती घराणी म्हणून
 पाजवावयास दिली आहे; तरवार बघ करणाऱ्याच्या
 हातीं थावी म्हणून तिला पाणी दिलें आहे, ती पाज-
 किली आहे. १२ मानवपुत्रा, ओरड; आकंदन कर;
 कारण ती माझ्या कोकांबर चालकी आहे, ती इसा-
 एलच्या सर्व सरपरांबर चालकी आहे; माझ्या
 कोकांबरोबर रोहि तरवारीनें पडले आहेत, म्हणून
 आपलें ऊर बंदीव. १३ कारण त्याला कसोटीस
 लाविलें आहे; आणि तुच्छ मानणारें राजवेत्र टिकलें
 नाही तर कसें, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो. १४ मानव-
 पुत्रा, तूं संदेश देऊन टाकी बाजीब म्हणजे तर-
 वारीस; मोसकणांच्या तरवारीस, तिष्ठ जोर येईल;
 त्यांस घेरणारी तरवार थोरालाहि मोसकणारी होईल.
 १५ त्यांचे हृदय गलित व्हावें, व त्यांचे पाव परा-
 काष्ठेचे लुपटविले म्हणून मी त्यांच्या सर्व वेशींवर घात
 करणारी तरवार चालविली आहे; अहो ! ती विजे-
 प्रमाणें चमकवी असें तिला केले आहे, ती वधासाठीं
 उपसली आहे. १६ अगे तरवारी, सुसं मुख जरां
 फिरेल तशी तूं साबळून उज्वळीकडे वळ, डावीकडे
 फिर. १७ मीहि टाकी बाजवून आपल्या कोवाची
 पूर्तता करीन; मी परमेश्वर हें म्हणतो.

१८ परमेश्वराचें वचन पुनः मला प्राप्त झालें कीं
 १९ मानवपुत्रा, बाबेलच्या राजाची तरवार येण्या-
 करितां दोन रस्ते आखून काढ; ते कोन्ही रस्ते
 एकाच देशांतून निघावे; नगरांत जाणाऱ्या रस्त्याच्या
 चवथांवावर मार्गदर्शक हाताची एक आकृति खोदून
 काढ. २० अम्मोनपुत्राचें राजा याजवर तरवार
 येण्याचा एक रस्ता आणि यहूदांत जाऊन तटबंदी
 केलेल्या यशालेमावर तरवार येण्याचा एक रस्ता
 आखून काढ. २१ कारण बाबेलचा राजा चवथांवावर,

१ मुळांत : मांडी पीट.

दोन रस्ते फुटतात तेथे शकुन पाहण्यासाठी थांबला आहे; तो माल्यांतले बाण हालवून प्रश्न पाहत आहे, तेराकीर्मांस कौल लावीत आहे, यज्ञपशूच्या काळजावरून शकुन पाहत आहे. २२ त्याच्या उजवीस यरुशलेमाविषयी शकुन निघाला; तो असा की आघातयंत्रे लावावी; मारा ! हाणा ! असे शब्द तोंडातून काढावे; सिहनाद करावा, वेशीला आघातयंत्रे लावावी; मोरचे रचावे व बुरूज बांधावे. २३ इस्राएलाच्या हृष्टीने हा शकुन खोटा आहे, कारण त्यांच्याजवळ देवाचे प्रतिश्रापूर्वक करार आहेत; तरी तो त्यांस त्यांच्या अधर्मांचे स्मरण देऊन परक्याच्या स्वाधीन करितो.

२४ ह्यासाठी प्रभु परमेश्वर म्हणतो, तुमचे अपराध उघडकीस येऊन तुमच्या सर्वे कृत्यांत तुमची पातके दिसून येतात; येणेकरून तुम्हीच आपल्या स्वतःला अधर्मांचे स्मरण देता; तुमचे स्मरण झाले आहे म्हणून तुम्ही परक्यांच्या हाती सांपडला आहा. २५ हे जखमी झालेल्या पातक्या, इस्राएलाच्या सरदारा, तुम्ही घटिका, तुम्हा पापजन्य अंतसमय येऊन ठेपला आहे. २६ प्रभु परमेश्वर असे म्हणतो, क्षिरोभूषण उतरीव, मुकुट काढून टाक; काहीच कायम राहावयाचे नाही; जे नीच तें उंच होईल आणि जे उंच तें नीच होईल. २७ मी त्याचा विध्वंस करीन, करीनच करीन; ही स्थिति अशीच राहावयाची नाही; ज्याचा हक्क आहे तो आल्यावर त्यास मी सत्ता देईन.

२८ हे मानवपुत्रा, संदेश देऊन सांग, अम्मोनपुत्रा-विषयी व त्यांनी केलेल्या निंदेविषयी प्रभु परमेश्वर जे म्हणतो तें सांग; तरवार, वधासाठी तरवार उपसली आहे, फत्ता उडविण्यासाठी, चमकण्यासाठी ती पाजविली आहे. २९ ते तुजपुढे कपटाचा संदेश देत असता, तुला खोटा शकुन सांगत असता, ज्या जखमी झालेल्या पातक्यांचा पापजन्य अंतसमय येऊन ठेपला आहे त्यांच्या कापलेल्या मानांवर ती तरवार तुला लोळवील. ३० ती पुनः म्यालांत घाल. जेथे तूं निर्माण झालस त्या तुझ्या जन्मभूमीवर मी तुम्हा

न्याय करीन. ३१ मी आपल्या कोपाचा वर्षाव तुजवर करीन, माझ्या कोपाचीच मी तुजवर फुकर घालीन आणि राक्षसी व नाश करण्यांत कुशल अशा मनुष्यांच्या हाती मी तुला देईन. ३२ तूं अमीला भक्ष्य होशील; तुझे रक्त देशांत पडून राहील; तुम्ही पुढे आठवण राहणार नाही; कारण मी परमेश्वर हें बोललों आहे.

१ परमेश्वराचे वचन मला प्राप्त झाले की, २२ २ मानवपुत्रा, तूं न्याय करिशील ना ? त्या खुनी नगरीचा न्याय करिशील ना ? त्या वेळीं तिला तिचीं सर्वे अमंगळ कृत्ये दाखीव. ३ तिला सांग, प्रभु परमेश्वर म्हणतो, अगे नगरी, तुम्हा काळ येऊन ठेपला म्हणून तूं आपल्यामध्ये रक्पात करित्येस, व आपणास विटाळण्यासाठी मूर्ति करित्येस. ४ स्वतः पाडिलेल्या रफानें तूं आपणास दोषी केले, तूं केलेल्या मूर्तींनीं आपणास विटाळविले, तूं आपला काळ समीप आणिला, तुम्ही वर्षे भरली आहेत; म्हणून मी तुला राष्ट्रांच्या निंदेस, सर्वे देशांच्या भ्रष्टेस पात्र करीन. ५ तूं अभद्र नांवाची व बेबंदपणानें भरलेली नगरी आहेस असें म्हणून जवळचे व दूरचे तुम्हा उपहास करितील. ६ पाहा, इस्राएलाचे सर्वे सरदार आपआपल्या बाहुबलाप्रमाणें रक्पात करण्यास तुझ्यांत राहिले आहेत. ७ तुझ्या ठायीं लोक आईबापांस तुच्छ मानितात, तुझ्या ठायीं ते परदेशीयांवर जुद्ध कर्तितात, तुझ्या ठायीं ते अनाथ व विधवा यांस जाचितात. ८ तूं माझ्या पवित्र वस्तूंस तुच्छ लेखित्येस, तूं माझे शब्दाथ अपवित्र लेखिले आहेत. ९ तुझ्यांत रक्पात करण्यासाठीं निंदक राहत आहेत, ते तुझ्यांतल्या डोंगरांवर मेजवानी करितात; तुझ्यांत बंदफैलीनें चालतात. १० तुझ्यांत ते बापाची क्रया उघडी करतात, रजस्वला स्त्री दूर बसली असतां तिजबरोबर गमन करतात. ११ तुझ्या ठायीं कोणी आपल्या शेजाऱ्याच्या स्त्रीबरोबर अघोर कर्म करितो, कोणी आपल्या सुनेबरोबर अगम्यागमन करून तिला भ्रष्ट करितो, कोणी आपल्या बहिणीस, आपल्या बापाच्या कन्येस भ्रष्ट करितो, १२ तुझ्या ठायीं रक्पात करावा म्हणून ते लाच

वेतात; तूं व्याजबद्ध करित्येस, जुद्धम करुम आपल्या
शोष्यायांस नागवित्येस व मला विसरली आहेस;
असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो. १३ ह्यास्तव पाहा,
तूं अन्यायानें केलेल्या कमाईमुळे, आणि तुझ्यांतल्या
रक्षपातामुळीं मी आपला हात आपटीत आहे. १४ मी
तुझा समाचार वेईन त्या दिवशीं तुझें हृदय टिकाव
धरील काय? तुझे हात दृढ राहतील काय? मी
परमेश्वर हें जें बोललों आहे तें मी करीनच. १५ मी
राष्ट्रांमध्ये तुझी संगापांग करीन, देशोदेशीं तुझी
व्यापादाण करीन व तुझ्यांतली अशुद्धता नष्ट करीन.
१६ तूं राष्ट्रांदेखत आपल्याच कृतीनं अपवित्र ठरलील;
तेव्हां तुला समजेल कीं मी परमेश्वर आहे.

१७ परमेश्वराचें वचन पुनः मला प्राप्त झाले कीं
१८ मानवपुत्रा, ह्याएल वरणें माझ्या दृष्टीनं केवळ
गाळ झाले आहे; भेटीतील पितळ, कथील, लोखंड व
घिसिं यांसारखे ते सर्व आहेत; ते स्यांतील गाळ झाले
आहेत. १९ यास्तव प्रभु परमेश्वर म्हणतो, तुम्ही सर्व
गाळ झालां आहां; म्हणून पाहा, मी तुम्हांस यक्ष-
लेमांत एकत्र करीन. २० सपें, पितळ, लोखंड, घिसिं
व कथील लोक भेटीत व्हावतात व ती वितळविण्यासाठीं
अग्नि फुंकून प्रदीप्त करतात, त्याप्रमाणें मी आपल्या
कोषाचें व संतापानें तुम्हांस जमा करीन व भेटीत
घालून वितळवीन. २१ मी तुम्हांस जमा करून
माझ्या कोषाची फुंकर तुम्हांवर घालीन, तेथें-
करून तुम्ही भेटीत वितळून जाळ. २२ सपें भेटीत
वितळवें तसें तुम्ही यक्षलेमांत वितळून जाळ, तेव्हां
तुम्हांस समजेल कीं मी परमेश्वरानें आपला संताप
तुम्हांवर ओतिला आहे.

२३ मग परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झाले कीं
२४ मानवपुत्रा, सा भूमीस सांग, कोषदिनीं शुद्धि न
पावलेली व पर्जन्यवृष्टि न झालेली भूमि तूं आहेस.
२५ तिच्यांत संदेष्ट्यांनीं एकोपा केला आहे; अक्ष
फाडून खाणाऱ्या गर्जणाऱ्या सिंहाप्रमाणें ते लोकांचे प्राण
प्राप्तून टाकतात; ते घन व पैसा हरव करित्तत; ते
तिच्या विघवांची संख्या वाढवतात. २६ तिचे याजक

माझ्या धर्मशास्त्राचें उल्लंघन करून माझ्या पवित्र वस्तु भ्रष्ट
करितात; पवित्र व अपवित्र यांचा ते कांहीं भेद ठेवीत
नाहींत; शुद्ध व अशुद्ध यांचा फरक ते झिकवीत नाहींत;
ते माझ्या शब्दाधाविषयीं जोकेझाक करतात; त्यांच्या-
मध्ये माझा अपमान होतो. २७ तिच्यांतले सरदार
भक्ष्य फाडून खाणाऱ्या लांडग्यांसारखे आहेत; ते
अन्यायानें कमाई करण्यासाठीं रक्षपात करतात,
मानवी प्राण्यांचा विनाश करतात. २८ तिचे संदेष्टे
कच्चा चुना त्यांच्याकरितां वापरितात; मिथ्या दृष्टांत
पाडून ते त्यांस खोटे शकुन सांगतात व परमेश्वर
बोळला नसतांही प्रभु परमेश्वर म्हणतो, असें ते बोलतात;
२९ देशांतलें लोक बलात्कार व चोरी करतात.
ते दुर्बळ व दरिद्री यांस चिरडून टाकतात आणि
परवेशीयांचा अन्याय व जुद्धम करतात. ३० मीं
भूमीचा नाश करूं नये म्हणून तिच्यांतल्य कोणी तट
बांधील, कोणी मजसमोर देशासाठीं तटाच्या खिडींत
उभा राहिल कीं काय याची मी वाट पाहिली, पण
कोणी मला आढळला नाही. ३१ ह्यामुळें त्यांजवर मी
आपल्या क्रोधाचा वर्षाव करीन; मी आपल्या कोषाचीं
त्यांस भस्म करीन, त्यांच्या आचाराचें प्रतिफल त्यांच्याच
घिसीं आणीन असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो.

१ परमेश्वराचें वचन पुनः मला प्राप्त
२३ झाले तें असें: २ मानवपुत्रा, दोन झिया होया,
त्या एकाच मातेच्या कन्या होत्या; ३ त्यांनीं
विसर देशांत व्यवहार केला; त्यांनीं आपल्या ताक्यांत
व्यभिचार केला; तेथें त्यांचीं स्तनं मर्दवांत आलीं;
पुरुषांनीं त्यांच्या कौमार्थावस्थेंतील त्यांचीं स्तनाग्रें जुविलीं.
४ त्यांतल्या बोरलीचें नांव अहलीबा होतें व तिच्या
बहिणीचें नांव अहलीबा होतें; त्या माझ्या भाल्या
आमि स्वस्त पुत्र व कन्या झाल्या. त्यांचीं नांवें पाहिलीं
असतां अहल (तिचा डेरा) म्हणजे सोमरोन व
अहलीबा (माझा डेरा तिच्या उणी आहे) म्हणजे
नरसामेव. ५ अहल माझी असतां तिनें शिंदळकी
केली; तीं आपले जार, आपले शेजारी अहलीबा यांजवर
आसक झाली; ६ ते निळीं बळें चारण करणारे होय,

ते अधिपति व नायब अधिपति होते, ते सगळे मनोहर व तरुण असून शिल्लेदार होते. ७ ते सगळे निवडक अश्रुरी पुरुष असून त्यांच्याबरोबर ती शिंदळकी करू लागली, आणि ज्या सर्वांवर ती आसक्त झाली त्यांच्या सर्व मूर्तींनी ती भ्रष्ट झाली. ८ मिसर देशातील आपली शिंदळकी तिने सोडून दिली नाही; तेथल्या पुरुषांनी तिच्या तारुण्यांत तिजबरोबर गमन केले; त्यांनी तिची कौमार्यावस्थेतील स्तनाभ्रं चुरली व तिजबरोबर मनसोफ व्यभिचार केला. ९ ह्यामुळे मी तिला तिच्या जारांच्या स्वाधीन केले, ज्या अश्रुरी पुरुषांवर ती आसक्त झाली होती त्यांच्या हाती तिला दिले. १० त्यांनी तिला नम्र केले, तिचे पुत्र व कन्या यांचे हरण केले, तिला तरबारीने मारून टाकिले; तिचे नांव सियांच्या तोंडी झाले; कारण त्यांनी तिला शासन केले. ११ तिची बहीण अहलीबा हिने हे पाहिले तरी तिच्यापेक्षाहि तिची विषयासक्ति वाढली; तिने आपल्या बहिणीच्यापेक्षा अधिक व्यभिचार केला. १२ शेजारचे अश्रुरी पुरुष अधिपति व नायब अधिपति, व उंची व रंगे म्यालेले शिल्लेदार होते; त्या सर्व मनोहर तरुणांवर ती आसक्त झाली. १३ मी पाहिले की तीहि भ्रष्ट झाली; त्या दोघांचे वर्तन सारखेच होते. १४ तिने आपल्या व्यभिचाराचे क्षेत्र वाढविले; तिने भितीवर रेखिलेली पुरुषांची चित्रे पाहिली, तीं हिंपुळाने रेखिलेलीं खास्यांची चित्रे होती; १५ त्यांच्या कमरांस पडे असून डोक्यांत उंची व रंगीत पागोटी होती; ते सर्व पुरुष वीरांप्रमाणे दिसत असून त्यांची डब खास्ती देशातील बाबेलाच्या पुरुषांप्रमाणे होती; या पुरुषांची जन्मभूमि खास्ती देश होती. १६ तिची नजर त्यांजवर गेली तेव्हां ती त्यांजवर आसक्त झाली व तिने त्यांस बोलवून आणाययास खास्ती देशांत जासू पाठविले. १७ तेव्हां बाबेलाचे पुरुष तिच्या शृंगारकेल्या पलेगावर तिच्याजवळ गेले; त्यांनी तिजबरोबर व्यभिचार करून तिख भ्रष्ट केले; त्यांच्या समागमाने ती भ्रष्ट झाली, तेव्हां तिने आपले मन त्यांजवरून काढिले. १८ असा तिने आपला व्यभि-

चार मांडिला व आपली काया उघडी केली; तेव्हां जसे तिच्या बहिणीवरून माझे मन उडाले होते तसे तिजवरूनहि उडाले. १९ तरी तिने आपल्या तारुण्यांत मिसर देशांत वेद्यावृत्ति चालविणी होती, तिची तिला आठवण होऊन तिने आपला व्यभिचार अधिकच वाढविला. २० ती आपल्या जारांवर आसक्त झाली; त्यांचे अवयव तार गाढवाच्या अवयवांसारखे होते व त्यांचा माज घोव्यांच्या माजासारखा होत. २१ या प्रकारे तुझ्या तारुण्यांत मिसरी पुरुष तुझीं कौमार्यदेशातील स्तनाभ्रं चुरीत तेव्हाच्या शिंदळकीची तू आठवण केली.

२२ ह्यामुळे, अगे अहलीबे, प्रभु परमेश्वर म्हणतो, पाहा, ज्या तुझ्या जारांवरून तुझें मन उडाले आहे त्याला मी तुजविरुद्ध उठवीन, त्यांस तुजवर चोहोंकडून आणीन; २३ बाबेलाचे पुरुष, सर्व खास्ती, पकोड, शोभा व कोभा येथले लोक व अश्रुरी पुरुष, जे सर्व मनोहर तरुण, अधिपति व नायब अधिपति, वीर व मंत्री व शिल्लेदार आहेत; त्यांस तुजवर आणीन; २४ ते शत्रू, रथ, चाकांची वाहने, निरनिराळ्या लोकांचा दळभार घेऊन तुजवर येतील; ते कवचे, ढाली व धिरझाणे धारण करून तुला चोहोंकडून घेरतील; मी न्याय करण्याचे काम त्यांस सोपून देईन, म्हणजे ते आपल्या कायद्यांस अनुसरून न्याय करतील. २५ मी तुजवर माझी ईर्ष्या रोखीन म्हणजे ते संतापून तुझा समाचार घेतिल; ते तुझें नाक व कान कापून टाकतील; तुझी अवधिष्ट माणसे तरबारीने पडतील; ते तुझ्या कन्या व पुत्र हरण करतील, तुझी अवधिष्ट माणसे अग्नीने मरून होतील. २६ ते तुझीं वधे हरण करतील, तुझें उत्कृष्ट जवाहीर हिसकावून घेतिल. २७ अशी तुझी शिंदळकीची खोड, मिसर देशांत तुला लागलेली व्यभिचाराची चट, मी मोडीन, म्हणजे तू त्यांजकडे पुनः डुंकून पाहणार नाहीस व मिसर देशाचे स्मरण तू यापुढे करणार नाहीस. २८ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, पाहा, ज्यांचा तू द्वेष करित्येस त्यांच्या स्वाधीन तुला मी करीन, ज्यांवरून तुझें मन उडाले आहे त्यांच्या हाती तुला देईन; २९ ते

द्वेषानें तुझा समाचार घेतील, ते तुझी सर्व मालमत्ता हून तुला नागवी उघडी करतील; अशांनं तुझ्या शिंदक-चाल्यांची, तुझ्या कागासाफीची व तुझ्या व्यभिचाराची लाज उघडी पडेल. ३० तूं व्यभिचार करावयासाठीं अभ्य राह्यांच्या मार्गे लागलीस, व त्यांच्या मूर्तींनीं आपणास विटाळिलें म्हणून हें सर्व तुला प्राप्त होईल. ३१ तूं आपल्या बहिणीच्या मार्गानें गेलीस म्हणून मी तिच्याप्रमाणें तुझ्याहि हातीं पेला देईन. ३२ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, तूं आपल्या बहिणीच्यासारखा खोल व मोठा पेला पिशील; त्याचें माप मोठें असल्यामुळें तूं हास्य व शंका यांस पात्र होशील. ३३ तूं निशा व शोक यांनीं व्याप्त होशील, तुझी बहीण शोभरोन हिचा पेला विस्मय व विस्वस यांचा आहे. ३४ तूं तो निषकून पिशील, त्याच्या खापच्या तूं कुतरकून खाशील व त्यांनीं तूं आपलें ऊर ओरबाडशील; कारण मी हें बोललों आहे, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो. ३५ यस्तव प्रभु परमेश्वर म्हणतो, तूं मला विस्तरकी आहेस, व तूं माझ्याकडे पाठ फिरविली आहे, म्हणून तूं आपल्या कागासाफीचें व व्यभिचाराचें फळ मोग.

३६ आणखी परमेश्वर मला म्हणाला, मानवपुत्रा, तूं अहला व अहलीबा यांचा न्याय करतोस ना? तर त्यांस त्यांचीं अमंगळ कृत्यें दाखीव. ३७ कारण त्यांनीं व्यभिचार केला आहे, त्यांच्या हातांला रफ लागलें आहे, त्यांनीं आपल्या मूर्तींबरोबर व्यभिचार केला आहे, आणि मजपासून त्यांस झालेले पुत्र मूर्तींस भक्ष्य व्हावें म्हणून त्यांनीं अर्पित त्यांचे होम केले आहेत. ३८ त्यांनीं आपली मजबरोबर हेंहि बर्तन केले आहे कीं त्यांनीं त्याच दिवशीं माझे पवित्रस्थान अपवित्र केले आणि माझे शब्दाव अद्र केले. ३९ कारण त्यांनीं आपल्या पुत्रांचा वध करून ते आपल्या मूर्तींस अर्पण केले, तेव्हां त्याच दिवशीं त्या माझे पवित्रस्थान अपवित्र करव्यासाठीं त्हांत आल्या; पाहा, माझ्या मंदिरांत त्यांनीं असें बर्तन केले. ४० तसेंच तुम्हीं दुरवृत्त्या पुत्रांस बोलावणें पाठविलें; त्यांजकडे जास्त पाठविले आणि पाहा, ते आले; त्यांच्यासाठीं तूं स्नान केले, बोळ्यांत काजळ

घातलें व दागिन्यांनीं आपणास सजविलें; ४१ तूं उत्कृष्ट मंचकावर बसलीस, त्यापुढें मेज मांडून त्यावर माझा धूप व तेल हीं ठेवलीं. ४२ तेथें जैनी लोकांची धामधूम चालू झाली; सामान्य पुत्रांबरोबर रानांतून आणखी दासबाज लोक आणविण्यांत आले; त्यांनीं त्यांच्या हातांत बांगच्या घातल्या व डोक्यास उत्तम शिरोभूषण घातलें. ४३ तेव्हां जी शिंदककी करून निःसख झाली होती तिजविषयीं मी म्हणालों कीं आतां ते तिच्याबरोबर व ती त्यांच्याबरोबर व्यभिचार करील काय? ४४ लोक वेष्टेकडे जातात तसे ते तिजकडे गेले; ते अहला व अहलीबा या शिंदक झियांकडे गेले. ४५ तथापि धार्मिक लोक जातिणींचा व खुनी झियांचा न्याय करितात तसा त्यांचा करितील; कारण त्या जातिणी आहेत व त्यांच्या हातांला रफ लागलें आहे. ४६ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, मी त्यांजवर लोकांचा जमाव आणून त्यांना दहशत पडेल व त्यांस छुटतील असें करीन. ४७ लोकांचा जमाव त्यांस दगडमार करील व आपल्या तरबारीनें त्यांचा उच्छेद करील, ते त्यांच्या मुलांबाळांची कत्तल करितील व त्यांची बरे अर्मीनें जाळून टाकितील. ४८ अशा प्रकारें मी देशांतून शिंदककी नाहींशी करीन, म्हणजे सर्व झिया सावध होऊन तुमच्याप्रमाणें शिंदककी करणार नाहींत. ४९ ते तुमच्या शिंदककीचें प्रतिकळ तुम्हांस देतील; तुम्हीं आपल्या मूर्तीपूजेच्या पातकांचें फळ मोगाल; तेव्हां तुम्हांस समजेल कीं मी प्रभु परमेश्वर आहे.

१ नंतर नवव्या वर्षी, दहाव्या महिन्याच्या २४ दशमिस परमेश्वराचें बबन मख प्राप्त झालें कीं २ मानवपुत्रा, तूं ही तारीख, आजची तारीख लिहून ठेव; आज तारवेस बाबेलचा राजा यशलेमावर जाऊन पडला आहे. ३ या फितुरी घराण्यास दासला देऊन असें म्हण, प्रभु परमेश्वर म्हणतो एक कडई तुली-वर बडीव, ती बडविल्यावर तीत पाणी ओत: ४ मांभ्या व चादि असे मांसाचे बांगले बांगले तुकडे जमा करून तीत टाक; तीत निवडक हावें भर. ५ कड्यांतून एका बांगलें मेळक निवडून घे; हावें शिजविण्यासाठीं खारें

कडईनीवास करुं तें चांगलें शिजूं दे; त्यांतील हाडेंहि चांगली शिजूं दे.

६ यास्तव प्रभु परमेश्वर म्हणतो, ह्या खुनी नगरीला धिकार असो। ती गंज चढलेल्या कडईसारखी आहे, तिचा गंज निघत नाही; तीतला एकएक तुकडा बाहेर काढ, त्यावर चिठ्या टाकावयाच्या नाहीत. ७ कारण तिनें रक्तपात केला आहे, त्या रक्तानें ती भरली आहे, तें तिनें उघड्या खडकावर पडूं दिलें आहे; धुळीनें तें झाकूं नये म्हणून तिनें जमिनीवर पडूं दिलें नाही. ८ संताप उत्पन्न होऊन सूड उगवावा ह्यासाठीं तिनें रक्त पाडिलें आहे, तें झाकतां येऊं नये म्हणून तें उघड्या खडकावर पडावें असें मीं केले आहे. ९ यास्तव प्रभु परमेश्वर म्हणतो, ह्या खुनी नगरीला धिकार असो। मी सरपणाचा ढंगहि मोठा करीन. १० लाकडें भरपूर घाल, आग चांगली पेटीघ, मांस चांगलें शिजीव, रसा चांगला घट होऊं दे, हाडेंहि भाजून काढ. ११ मग त्या विस्तवावर कडई रिकामीच ठेव म्हणजे तिची पितळ तप्त व घगधगीत होऊन तिचा मळ आंतल्या-आंत जळेल, तिचा गंज निघून जाईल. १२ ती भ्रम करून करून भागली तरी तिजवर दाट बसलेला गंज निघून गेला नाही; गंजासहित तिला आगीत टाका.

१३ तुझी अशुद्धता पाहावी तर ती भयंकर आहे; मी तुला स्वच्छ करूं पाहिलें तरी तूं स्वच्छ झाली नाहीस; तुजवरील माझ्या संतापाची तृप्ति झाल्यावांचून तूं शुद्ध व्हावयाची नाहीस. १४ मी परमेश्वर हें बोललों आहे; हें घबेलच, हें मी करीनच; मी मागे व्हरणार नाही, गय करणार नाही, याचा मला अनुताप होणार नाही; तुझ्या आचारांनुसार, तुझ्या कर्मानुसार, ते तुझा न्याय करितील, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो.

१५ पुनः परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं १६ मानवपुत्रा, पाहा, मी तुझ्या नेत्रांस जें प्रिय तें सपाठ्यासरशीं तुजपासून काढून घेतों; तरी तूं शोक करणार नाहीस, रडणार नाहीस, अश्रु गाळणार नाहीस. १७ उससा मुकाट्यानें टाक; घृतांसाठीं शोक करूं नको, बोक्क्याल शिरोभूषण घाल, पायांत जोडा घाल,

आपले ओठ झाकूं नको, सुतकांत लोक अन्न पाठवितात तें खाऊं नको. १८ सकाळीं मी लोकांत हें म्हणलों, आणि संध्याकाळीं माझी नायको मेळी; तेव्हां मला आज्ञा झाली होती तसें मी दुसऱ्या दिवशीं सकाळीं केले. १९ यावरून लोक मला म्हणाले, तूं हें करितोस त्याचा आम्हांशीं काय संबंध आहे तें आम्हांस सांगशील काय? २० मी त्यांस म्हणालें, परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें आहे कीं २१ ह्या-एली घराण्यास असें सांग, प्रभु परमेश्वर म्हणतो, पाहा, तुमच्या बळाचा आधार, तुमच्या नेत्रांना प्रिय, तुमच्या जिवाचा जिन्दाळा, असें जें माझे पवित्रस्थान तें मी ब्रष्ट करीन आणि तुम्ही मागे ठेविलेले तुमचे कन्यापुत्र तरवारीनें पडतील. २२ मग मीं केले आहे तसें तुम्ही करा, तुम्ही ओठ झांकणार नाही व सुतकांत लोक अन्न पाठवितात तें तुम्ही खाणार नाही. २३ तुम्ही आपल्या बोक्क्यास शिरोभूषण घालाल; पायांत जोडा घालाल, तुम्ही शोक करणार नाही, रडणार नाही, तर आपल्या अधर्मांनें झुराल व एकमेकांस पाहून उसासे टाकाल. २४ या प्रकारें यहजेकल तुम्हांस चिन्हवट होईल; त्यानें केले त्याप्रमाणें तुम्ही करा; हें घडून येईल तेव्हां तुम्हांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे.

२५ हे मानवपुत्रा, त्यांचें बळ, त्यांचा वैभवमूळक हर्ष, त्यांच्या नेत्रांना प्रिय वाटणाऱ्या वस्तु, त्यांच्या जिवाचा इष्टविषय आणि त्यांचे कन्यापुत्र मी त्यांजपासून हरण करीन; २६ त्या दिवशीं निभावलेला एकादा माणूस तुझ्या कानावर हें वर्तमान घालण्यास तुजकडे येईल. २७ त्या दिवशीं त्या निभावलेल्या माणसाबरोबर बोलण्यास तुझें तोंड उघडेल; तूं बोलशील, यापुढें तूं स्तब्ध राहणार नाहीस; असा तूं त्यांस चिन्हवट होशील, म्हणजे त्यांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे.

२५

१ परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं २ मानवपुत्रा, अम्मोन वंशजांकडे आपलें मुख करून त्यांजविषयीं संदेश दे; ३ अम्मोन वंशजांस म्हण, प्रभु परमेश्वराचें वचन ऐका; प्रभु परमेश्वर असें

म्हणतो, माझे पवित्रस्थान अपवित्र करण्यांत आले, इझ्राएल देश ओसाड करण्यांत आला, यहुदाचे वराणें बंशिलान करून नेण्यांत आले तेव्हां तूं, बाइबा असें म्हटलें; ४ म्हणून पाहा, मी पूर्वेकडील लोकांस हुसत ताबा देईन, ते तुज्यांत छावणी करून राहतील व आपली वरें बांधतील; ते तुज्यांतलीं फळे खातील व तुझे वृक्ष पितील. ५ मी राज्या नगरास वटांचा मोड करीन, अम्मोन वंशजांचा मंडपाबकचा बसावयाचा बाढा करीन; तेव्हां तुम्हांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे. ६ कारण प्रभु परमेश्वर म्हणतो, तूं इझ्राएल देशाविषयी टाळ्या पिडल्यास, येथे नाचक्यास व त्याची बुईशा पाहून तूं मनापासून शोधपूर्वक आनंद केलास; ७ म्हणून मांहा, मी आपला हात तुजवर उगारीन, मी तुला राष्ट्रांच्या हाती छट म्हणून देईन, तुला राष्ट्रांत लपवून करीन, देशांतून तुला नाहीस करीन, तुला मी नष्ट करीन; तेव्हां तुला समजेल कीं मी परमेश्वर आहे.

८ प्रभु परमेश्वर असें म्हणतो, मला व सेईर म्हणतात कीं पाहा, यहुदाचे वराणें श्वर राष्ट्रांसरबेंच आहे; ९ म्हणून पाहा, मी मलाबाचा रूबप्रदेश उचडा करीन, त्याची नगरे, त्यांच्या सीमांतलीं नगरे, देशाला भूषण अशीं वैष-यक्षिमोष, बाल-मौन, क्रियाचार्य हीं नगरे, १० व अम्मोन वंशजांचा देश, हीं पूर्वेकडील लोकांस स्वारी करण्यास खलीं करून देईन; त्यांचा मी त्यांस ताबा देईन, म्हणजे मग अम्मोन वंशजांचें नांव राष्ट्रांमध्ये राणुं दे कोणी काढणार नाही. ११ मलाबावर मी न्यायवंद आणीन; तेव्हां त्यांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे.

१२ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, अदोमानें यहुदाच्या करण्यांचा सूड उगविल्याच्या बुडीनें बर्तन केले, त्यानें त्याजवर सूड उगविला हें पातक केले; १३ म्हणून प्रभु परमेश्वर म्हणतो, मी अदोमावर आपला हात उगारीन, त्यांतून मनुष्य व पशु यांचा संहार करीन. तो तेमालापासून पुढे बैराण करीन, द्यावापर्यंत लोक तरवारीनें पडतील. १४ मी आपले लोक इझ्राएल यांच्या हातून अकोब्याचा सूड देईन;

माझ्या आदेशानुक्त क्रोधाजुसार ते अदोमाची वाट लावतील; त्यांस माझ्या सुडाचा अनुभव येईल, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो.

१५ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, पलिष्ट्यांनीं सूड घेण्याची कृति केली आहे, मनांत आकस घरून नाश करण्याच्या बुडीनें त्यांनीं निरंतरच्या बैरभावानें सूड घेतला आहे; १६ म्हणून प्रभु परमेश्वर म्हणतो, मी आपला हात पलिष्ट्यांवर उगारीन, करेप्यांचा संहार करीन आणि समुद्रकिनाऱ्यावरील अवशिष्ट राहिलेल्यांचा नाश करीन. १७ त्यांस संतापानें शिक्षा करून मी त्यांचा भयंकर सूड घेईन; मी त्यांजवर सूड उगवीन तेव्हां त्यांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे.

१ नंतर अकराव्या वर्षी महिन्याच्या प्रति-
२६ पदेस, परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झाले तें हें: २ मानवपुत्रा, सोर यरूशलेमेविषयीं म्हणत आहे, अहा ! जी केवळ राष्ट्रांचें प्रवेशद्वार अशी होती ती मोडून गेली आहे आणि आतां लोकप्रवाह मजकडे वळला आहे; ती उजाड झाली आहे, म्हणून आतां माझी भरभराट होणार आहे; ३ यास्तव प्रभु परमेश्वर म्हणतो, पाहा, अगे सोरें मी तुजविरुद्ध आहे, समुद्र आपल्या वाटा लोटितो त्याप्रमाणें मी तुजवर बहुत राष्ट्रें जोटीन. ४ ते सोरेंच्या तटांचा विचंस करितील व तिचे बुरूज पाहून टाकतील; मी तिजवरील माती खरडून काढून तिचा उचडा खडक करीन. ५ ती समुद्रांत जाळी पसरण्याचें ठिकाण होईल; मी हें म्हटलें आहे असें परमेश्वर म्हणतो; छट म्हणून ती राष्ट्रांच्या हाती लागेल. ६ तिच्या भूप्रदेशांत अन्नलेल्या तिच्या कन्यो तरवारीनें ठार होतील; तेव्हां त्यांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे. ७ कारण प्रभु परमेश्वर म्हणतो, पाहा, मी बाबेलचा राजा, राजाधिराज नबुखनेस्सर, यास उत्तरेतून बोडे, रथ, स्वार व मोठें दळ यांसह सोरेंवर आणीन. ८ भूप्रदेशांतल्या तुज्या कन्यांस तो तरवारीनें वधील; तो तुजविरुद्ध बुरूज बांधील, मोर्चा रचील व तुजविरुद्ध दाळींचा कोट उभारील. ९ तो तुज्या तटांस आपलीं आघातयंत्रें

कायिक, आपल्या हत्यारांनी तुझे बुद्ध पाहून टाकील.
 १० त्याचे घोडे इतके येतील की त्यांनी उडविलेल्या
 धुळीनें तूं झाकून आशील; तटबंदीचीं नगरां फोडून आंत
 फिरतात तसे तो तुझ्या वेशीतून आंत घिरेल, तेव्हां
 स्वार, चाक्रे व रथ यांच्या आवाजांनीं तुझे तट हादर-
 तील. ११ तो आपल्या घोष्यांच्या टापांनीं तुझे सर्व
 रस्ते तुडवील; तो तुझे लोक तरवारीनें धार मारील,
 तुझे मजबूत स्तंभ जमीनदोस्त होतील. १२ ते तुझी
 संपत्ति छुटितील, तुझा माल छुटितील; तुझे तट उद्ध्वस्त
 करितील, तुझे रंगमहाल पाहून टाकितील; तुझे पाषाण,
 कापूस, माती वगैरे सर्व कांहीं पाण्यांत बुडवून
 टाकितील. १३ मी तुझ्या गीतांचा ध्वनि बंद पाडीन,
 तुझ्या बीणांचा सूर पुनः ऐकू येणार नाहीं. १४ मी
 तुझा उपडा खडक करून तुला जाळें पसरण्याचें
 ठिकाण करीन; तुला पुनः बांधणार नाहीत; मी पर-
 मेश्वरानें हें म्हटलें आहे, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो.
 १५ प्रभु परमेश्वर सोरोस म्हणतो, तुझ्या पतनाच्या
 आवाजांनं, जखमी झालेल्यांच्या कष्टांप्यांनं, तुझ्यामध्यें
 चाललेल्या कतलीनें द्वीपांचा थरकाप होणार नाहीं का ?
 १६ तेव्हां सर्व दर्यावर्दी सरदार आपआपल्या आसनां-
 वरून उतरून खालीं येतील, आपले झगे काढून ठेवि-
 तील, आपलीं जरतारी वस्त्रें काढून टाकतील; ते
 भीतिरूप वस्त्रें धारण करून जमिनीवर बसतील,
 क्षणोक्षण तीं त्यांचा थरकाप होईल व तुजविषयीं ते विस्मय
 पावतील. १७ ते तुजविषयीं शोक करून म्हणतील,
 अगे कीर्तिमान् नगरी, तूं जशी काय समुद्रांत उडवून
 बसली होतीस, तूं समुद्रावर पराक्रमी होतीस, तूं व
 तुझे रहिवासी यांचा तेथील सर्व लोकांस बचक असे,
 ती तूं कशी नष्ट झालीस ! १८ तुझ्या पतनदिनीं द्वीपांचा
 थरकाप होत आहे; तुझ्या नियोगानें समुद्रांतील द्वीपें
 भयचकित झाली आहेत. १९ प्रभु परमेश्वर म्हणतो,
 मी तुला निर्जन झालेल्या नगरांप्रमाणें ओसाड नगरी
 करीन व तुजवर खोल सागराचा लोट आणून
 प्रकंड जलप्रवाहांनीं तुला व्यापून टाकीन, २० तेव्हां
 गतेंत गेलेल्या प्राचीन कालच्या लोकांकडे तुला खाली

टाकून गतेंत गेलेल्याबरोबर प्राचीन कालापासून ओसाड
 असलेल्या स्थानांत पृथ्वीच्या अवभोगीं तुला राहा-
 वयास खावीन म्हणजे तूं पुनः वसणार नाहीस; पण मी
 जीवतांच्या भूमीला वैभव देईन; २१ लोकांस दहशत
 पडेल असा तुझा मी विष्वंस करीन, तूं नाहीशी
 होशील; तुझा शोध करितील तरी तूं कधीहि सांपडा-
 वयाची नाहीस, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो.

१ परमेश्वराचें वचन पुनः मला प्राप्त झालें
 २७ कीं २ मानवपुत्रा, सोरोसबंधानें विलाप कर;
 ३ तिळा सांग, प्रभु परमेश्वर म्हणतो, अगे
 सोरे, समुद्राच्या प्रवेशस्थानाजवळ बसलेले, अनेक
 द्वीपांशीं राष्ट्रांचा व्यापार चालविणाऱ्ये; तूं म्हणतेस, मी
 सौंदर्याची खाण आहे. ४ तुझ्या सीमा समुद्रानें वेष्टि-
 लेल्या आहेत; बांधणाऱ्यांनीं तुला सौंदर्यपूर्ण बनविलें
 आहे. ५ त्यांनीं सनोरच्या सख्खीं तुझी तफपोशी
 केली; तुझ्यासाठीं डोलकाठी करावी म्हणून त्यांनीं
 लवानोनाचे गंधसकू आणिले. ६ त्यांनीं तुझीं बल्हीं
 बाजानांतील आहोनाच्या झाडांची केली; तुझ्या बैठकी
 कितीं द्वीपांतल्या बाक्स लाकडांच्या केल्या असून
 हरिंदतानें जडलेल्या होत्या. ७ तुझे वीळ मिसर
 देशाहून आणिलेल्या वेलबुद्दीदार उराम तागाचें होतें,
 तुला तें निशाणादाखल होतें; तुझे छत एलीशा बेटांतील
 निळ्या व जांभळ्या रंगांच्या कापडाचें होतें. ८ सीदीन
 व अर्बद येथले रहिवासी तुझे बल्हेकरी असत. हे
 सोरे, तुझ्यांत चतुर पुरुष होवे, ते तुझे तांडिल असत.
 ९ गबालचे व डील व कुशल कारागीर तुझ्या जहाजांचीं
 फूटवट्टे दुरुस्त करीत असत; समुद्रांतील सर्व
 तारवें व त्यांचें नावाडी तुझ्या मांखाचीं देखरेख
 करण्यासाठीं तुझ्यांत असत. १० तुझ्या सैन्यांत पारसी,
 खदी व पूटी हे तुझे लढवय्ये असत; ते तुझ्यांत
 आपल्या ढाली व शिरझाणें दांगीत; ते तुला तेजवी
 करीत. ११ अर्बदचे लोक तुझ्या सैन्यासह तुझ्या
 तटांवर सभोवार असत; तुझ्या बुद्धांवर झर पुरुष
 असत; ते तुझ्या तटांवर चोर्होळे आपल्या ढाली
 दांगून तुला सौंदर्ययुक्त करीत. १२ सर्व प्रकारचा माल

तुजजवळ विपुळ असे म्हणून तासांशि तुजबरोबर व्यापार करी; तुझा मालाच्या मोबदला ते तुला खेपें, खोखंड, कथील व खिसें देत. १३ यावान, तुबाल व मेसेख हे तुजबरोबर व्यापार करीत; तुझा मालाच्या मोबदला म्हणून ते तुला माणसें व पितळेचीं मांडीं देत. १४ तोगार्माचे वंशज तुझ्या मालाबद्दल तुला घोडे, स्वारीचे घोडे व खेचरे देत. १५ दवानी लोक तुजबरोबर व्यापार करीत; अनेक द्वीपें तुझ्या व्यापाराच्या सोईचीं असत; ते तुझ्या मालाबद्दल तुला हस्तिदंती शिंपें व अमनूस देत. १६ तुझे कारागिरीचे पदार्थ बहुविध असल्यामुळे अरामी लोक तुजबरोबर व्यापार करीत; ते तुझ्या मालाबद्दल तुला पांच, जांभळा रंग, तागची वेलखुडीदार उत्तम वस्त्रें, प्रवाल व माणके देत. १७ व्हुदा व ह्मेल्ल देशांतले लोक तुजबरोबर व्यापार करीत; ते तुझ्या मालाबद्दल तुला मिमीबाचा गहू, मेवामिठाई, मध, तेल व ऊद देत. १८ तुझ्या कारागिरीचा माल विपुळ असल्यामुळे व सर्व तऱ्हांनी माल तुजजवळ मुंबळक असल्यामुळे दिसिष्क तुजबरोबर व्यापार करी व तुझ्या मालाबद्दल तो तुला हेब्रोनाना ब्राह्मणस व पांढरी लोकर देई. १९ बदान व यावान हे तुझा माल घेऊन तुला सूत देत; पोखंड, तज व अगळ हीं तुझ्या व्यापाराच्या मालाचीं असत. २० ह्दाम तुजबरोबर व्यापार करून तुला स्वारीचा साज पुरी. २१ अरबस्तान व केदारचे सर्व सरदार व्यापारासंबंधानें तुझ्या मुदीतले असत; कोकरें, एबळे व बोकोळ यांचा ते तुजबरोबर मोदा करीत. २२ शबा व रामा बेबीळ व्यापारी तुजबरोबर व्यापार करीत; ते तुझा माल घेऊन तुला हरतन्हेचे उंची मसाले, जवाहीर व सोनें देत. २३ ह्माम, कने, एदेन, शबा, अख्खर व किस्मद येथेच व्यापारी तुजबरोबर व्यापार करीत. २४ ते तुझा माल घेऊन उत्तम वस्त्रें, जांभळे व वेलखुडीदार शणे, उंची वस्त्रांच्या पेठ्या व बळकेच्या टिकळू दोऱ्या वगैरे व्यापाराच्या वस्तु तुला देत. २५ तासांशिचीं गळजतें तुझ्या मालाची नेजाण करणारे जणू काय काफळेच होते; भर समुद्रांत तूं फार सयुद्ध व वैभवशाली

शालीस. २६ तुझ्या वल्हेक्यांनीं तुला खोल पाण्यांत नेलें; पूर्वेच्या बाऱ्यानें तुला भर समुद्रांत मोडून टाकिलें. २७ तुझे धन, तुझा माल, तुझे व्यापाराचे जिजस, तुझे नावाची, तुझे खलाशी, तुझी फुटवट दुळस्त करणारे; तुझ्या मालाची देवघेव करणारे, तुझ्यांतले सर्व लढवये, तुझ्यांत असलेले सगळे लोक तुझ्या निःपातसमयीं भर समुद्रांत पडले. २८ तुझ्या खलाशांनीं मारिलेल्या अगोळीच्या आवाजानें तुझ्या आपसासची जमीन हादरत आहे. २९ सर्व वल्हेकरी, खलाशी व समुद्रावर सफर करणारे सर्व नावाडी आपआपल्या नावा सोडून किनाऱ्यावर उभे राहत आहेत; ३० ते तुझ्या स्थितीमुळे लांब हेल करून मोठ्या दुःखानें रडत आहेत; ते आपल्या डोण्यांत घूळ बाळीत आहेत आणि धुळीत लोळत आहेत; ३१ ते तुझ्यामुळे डोकीं मादरून टाकून, कभरेस गोंणताड गुंडाळीत आहेत व मनांत अति खिन्न होऊन तुजसाठीं मोठ्यानें विलाप करीत आहेत. ३२ ते शोकाकुल होऊन तुजविषयीं विलाप करून म्हणतात, सोरेप्रमाणें, समुद्रांत गडप झालेल्या सोरेप्रमाणें, कोणाची तरी दशा झाली आहे काय ? ३३ जळमार्गानें तुझा माल जाईयेई तेव्हां तूं बहुत राष्ट्रांची चंगळ करीस; तूं आपल्या विपुळ मालानें व मोठ्या सोद्याने जगातील राजांस सचन करीस. ३४ समुद्रलहरींनीं तूं खोल पाण्यांत फुटलीस तेव्हां तुझा माल व तुझी सर्व मंडळी तुजबरोबर बुडाली. ३५ द्वीपांतले सर्व लोक तुला पाहून विस्मित झाले आहेत; त्यांचे राजे भरथर कांपत आहेत; त्यांचीं तोडे काळवंडली आहेत. ३६ राष्ट्रांतले व्यापारी तुझा विःकर करितात; तुझी दशा पाहून लोकांकर दहशत पडली आहे; तूं कायमची नष्ट झाली आहेस.

१ परमेधराचें वचन मला प्राप्त झालें श्री २८ २ मानवपुत्रा, सोरेच्या अधिपतीस सांग, प्रभु परमेधर म्हणतो, तुजें हृदय उन्नत होऊन तूं म्हणतोस, मी देव आहें, भर समुद्रांत मी देवाच्या आपसनावर बसलों आहें; पण तूं देव नव्हेस, मागव आहेस; आपलें चित्त देवाच्यासारखें आहे असा तूं

अथ आलितोसः ३ पाहा, दानीएकापेक्षां तं बुद्धिमान्
अहेसः कोणीतीहिं गुप्त गोष्ट लोकांना तुजपासून छप-
वित्ती येत नाही; ४ तं आपल्या अकलेनें व चातुर्यानें
घन संपादन केले व आपल्या भांडारांत सोन्याख्याचा
संचय केला; ५ तं आपल्या अकलेच्या जोरावर
व्यापार करून आपले घन वाढविलें; या तुझ्या घनानें
तुझें हृदय उन्मत्त झालें आहे. ६ ह्यास्तव प्रभु परमेश्वर
म्हणतो, आपलें चित्त देवाच्या चित्तासारखें आहे असा
तं भाव घालितोस; ७ म्हणून पाहा, मी तुजवर परकीय
लोक आणितों; तुजवर अन्य राष्ट्रांतले उभ पुरुष
आणितों; तुझ्या अकलेच्या सौंदर्यावर ते तरवार उप-
सतील व तुझें तेज भ्रष्ट करितील. ८ ते तुला
गतेत उतरितील; भर समुद्रांत वध भावणाऱ्यांच्या
मृत्यूसारखा तुझा मृत्यु होईल. ९ तं आपल्या वधणाऱ्या-
समोर, मी देव आहे असें म्हणतील काय ? बायाळ
करणाऱ्यांच्या हातीं सापडलास तो तूं देव नव्हेस,
मानव आहेस. १० नेपुती मरतात त्याप्रमाणें तूं पर-
देशीयांच्या हस्ते मरशील; हे माझे म्हणणें आहे असें
प्रभु परमेश्वर म्हणतो.

११ पुनः परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं
१२ मानवपुत्रा, सोरेच्या राजाविषयी विलाप करून
त्याला सांग, प्रभु परमेश्वर म्हणतो, तूं पूर्णतेची सुदाच
आहेस; तूं ज्ञानपूर्ण व सर्वांगसुंदर आहेस. १३ देवाचा
भाग एदेन यांत तूं होतास; अलाक, पुष्कराज, हिरा,
रुसणा, गोमेद, यास्के, नीलमणि, पाच, माणिक, व
सोनें असें अनेक तऱ्हेचे जवाहीर तुझ्या अंगभर होतें;
खंजिऱ्या व बासऱ्या यांचें कसब तुझ्या येथें चालत
असे; तुला निर्मिलें त्या दिवशीं त्यांची योजना झाली.
१४ तं पाखर घालणारा अभिषिक्त करूब होतास; मीं
तुझी तशी योजना केली होती; तूं देवाच्या पवित्र पर्वतावर
होतास; तूं अग्नीप्रमाणें झगझगणाऱ्या पाषाणांतून
हिंडत असस. १५ तुला निर्माण केल्या दिवसापासून
अधर्म तुझ्या ठायीं दिसून आला तोपर्यंत तुझी चाल-
चलणूक यथायोग्य होती. १६ तुझा व्यापार मोठा
असल्यामुळे तुझ्या हृदयांत अपकारबुद्धि झिरून तूं

पातक केले; म्हणून मी तुला भ्रष्ट समजून परमेश्वराच्या
पर्वतावरून लोदून दिलें. हे पाखर घालणाऱ्या करूबा !
त्या अग्नीप्रमाणें झगझगणाऱ्या पाषाणांमधून काढून मीं
तुझा नाश केला आहे. १७ तुझ्या सौंदर्याच्या अभि-
मानानें तुझें हृदय उन्मत्त झालें, तुझ्या वैभवानें तुझी
बुद्धि भ्रष्ट झाली; मी तुला भूमीवर आदळिलें, राजांनीं
तुझा तमाशा पाहावा म्हणून त्यांजपुढें तुला टाकिलें.
१८ खोटा व्यापार चालवून तूं बहुत पातकें
केलीं, त्यांनीं तूं आपली पवित्र स्थानें विटाळिलीं
म्हणून तुझांतून अभि निघून तुला खाऊन टाकील,
असें मीं देले आहे; आणि तुला पाहणाऱ्यांच्या
डोळ्यांदेखत मीं पृथ्वीवर तुझी राखारंगोळी केली
आहे. १९ राष्ट्रांचें तुझ्या ओळखीचे सर्व तुला
पाहून विस्मय पावले आहेत, तुझी दशा पाहून
लोकांना दहशत पडली आहे, तूं कायमचा नष्ट
झाला आहेस.

२० मग परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं
२१ मानवपुत्रा, सीदोनेकडे आपलें मुख फिरवून
तिजविरुद्ध संदेश दे; २२ तिला सांग, प्रभु परमेश्वर
म्हणतो, पाहा, हे सीदोने, मी तुजविरुद्ध आहे, व
तुझ्यामध्ये मी आपला प्रताप गाजवीन; मी तिला
न्यायदंड करीन व तिजमध्ये मी पवित्र ठरेन, तेव्हां
त्यांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे. २३ मी तिच्यांत
मरी पाठवीन, तिच्या रस्त्यावर रफाचा सडा घालीन;
तिजवर चोहोंकडून तरवार चालेल आणि लोक
घायळ होऊन तिच्या ठायी पडतील; तेव्हां त्यांस
समजेल कीं मी परमेश्वर आहे. २४ त्यानंतर इझ्राएल
घराण्याच्या आसरासच्या द्वेषार्थकीं कोणी त्यांस बोच-
णारा कांटा व टोचणारी नांगी असें उरणार
नाहीं; तेव्हां त्यांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे.

२५ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, इझ्राएल घराणें ज्या
ज्या राष्ट्रांत पांगलें आहे त्यांतून मी त्यास एकवट
करीन आणि विधर्मी राष्ट्रांदेखत त्यांच्या ठायीं पवित्र
ठरेन; मग जो देश मी आपला सेवक याकोब यास
दिला त्यांत ते वस्ती करितील. २६ ते त्यांत निर्भय

राहतील; ते धरें बांधितील, धाडींचे मळे लावितील; आणि त्यांच्या सभोवतालील त्यांच्या हेतूबास मी प्यायदेव करीन तेव्हां ते निर्भयपणें बसतील; मग त्यांस समजेल कीं मी परमेश्वर त्यांचा देव आहे.

१ दहाव्या वर्षी दहाव्या महिन्याच्या द्वादशीस परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं २ मानव-पुत्रा, मिसर देशाचा राजा फारो याबद्दले आपलें तोंड करून त्याच्याविरुद्ध व सर्व मिसर देशाविरुद्ध संदेश दे. ३ त्याबरोबर बोल; त्यास सांग: प्रभु परमेश्वर म्हणतो, पाहा, हे मिसर देशाच्या फारो राजा, आंघण्या नद्यांत पडून राहणाऱ्या मोठ्या मगरा, तूं जो म्हणतोस कीं नदी माझी आहे, मी ती स्वतांसाठीं निर्माण केली आहे, त्या तुजविरुद्ध मी आहे. ४ मी तुझ्या जाभाळांत गळ टोचीन, मी तुझ्या नद्यांतले मासे तुझ्या खबलांना विकटवीन, मी तुला तुझ्या खबलांस विकटलेल्या नद्यांतल्या माशांसह तुझ्या नद्यांमधून बाहेर खेचून काढीन. ५ मी तुला व तुझ्या नद्यांतल्या सर्व माशांस सोडून देईन; तूं उचळ्या मैदानांत पडून राहशील; तुला कोणी उचळून आणणार नाही किंवा तुझी कोणी लुब्धां-लुब्ध करणार नाही, तर तूं वनपथस व आकाशातील पाखरांस साथ होशील असें मी करीन. ६ तेव्हां मिसर देशचे सर्व रहिवासी समजतील कीं मी परमेश्वर आहे; कारण इस्राएल घराण्याला मिसराचा केवळ बोक्सारखा आधार होता. ७ त्यांनीं तुला हातांनीं धरिलें तेव्हां तूं विरून त्या सर्वांचे खांदे फोडून टाकिले; ते तुझ्यावर टेकेले असतां तूं मोडून गेलास व तूं सर्वांच्या कंभरा खचविल्या. ८ ह्याकरितां प्रभु परमेश्वर म्हणतो, पाहा, मी तुजवर तरवार आणीन आणि तुझ्यांतून मनुष्य व पशु यांचा उच्छेद करीन. ९ मिसर देश ओसाड व वैराण होईल तेव्हां त्यांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे; कारण तो म्हणाला, नदी माझी आहे, मी ती निर्माण केली आहे. १० तर पाहा, मी तुझ्या नद्यांवर उठेन; मी सिंदीखपासून सवेनेपर्यंत, कुशाच्या सीमेपर्यंत, मिसर देश ओसाड व उजाड करीन. ११ मनुष्याचा पाय त्याला लागवयाचा नाही, पशूच्या

पाखाचा त्याला स्पर्श होणार नाही; चाळीस वर्षे त्यांत कोणी वस्ती करणार नाही. १२ वैराण केलेल्या देशां-मध्ये मी मिसर देश वैराण करीन, उजाड केलेल्या नगरांमध्ये मी त्यांचीं नगरें चाळीस वर्षे उजाड करीन; मी मिसर्यांस राष्ट्रांमध्ये विखरीन, त्यांस देशोधडीस लावीन. १३ प्रभु परमेश्वर म्हणतो कीं चाळीस वर्षे संपल्यावर मिसरी लोकांची ज्या राष्ट्रांत पंगापंग झाली त्यांतून मी त्यांस गोळा करीन; १४ मी मिसर देशाचा बंदिवास उलटवीन, मी पथोस देशांत त्यांच्या जन्मभूमीस त्यांस परत आणीन; तेथें त्यांचें एक हलकें राज्य होईल. १५ सर्व राज्यांमध्ये तें हलकें होईल; तें इत-पर इतर राष्ट्रांवर बरचड होणार नाही; मी त्यांस अल्प करून ठेवीन म्हणजे ते इतर राष्ट्रांवर सत्ता करणार नाहीत. १६ तो याउरें इस्राएल घराण्याला आधार व्हावयाचा नाही; त्यांबद्दले त्यांचें मन गेलें तर त्यांच्या पातकांचें स्मरण होईल; तेव्हां त्यांस समजेल कीं मी प्रभु परमेश्वर आहे.

१७ पुनः सत्ताविसाव्या वर्षी, पहिल्या महिन्याच्या प्रतिपदेस परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं १८ मानव-पुत्रा, बाबेलचा राजा नबुखद्रेस्सर यानें सोरेस वेढा घातला तेव्हां त्यानें आपल्या सैन्यास भारी कष्ट करावयास लाविलें; सर्वांच्या डोक्यांस टकलें पडलें, खांद्यांचीं सालटीं निघालीं, तरी त्यानें जो खटाटोप केला त्याचा त्याला किंवा त्याच्या सैन्याला योग्य मोबदला मिळतना नाही. १९ यास्तव प्रभु परमेश्वर म्हणतो, पाहा, बाबेलचा राजा नबुखद्रेस्सर यास मी मिसरचा मुखस देईन; तेव्हां तो त्यांचा समुदाय हिरावून नेईल, त्यानें छुटिलेले तो छुटील; त्यानें हरण केलेले तो हरण करील, असा त्याच्या सैन्यास मोबदला मिळेल. २० त्याच्या भ्रमाचा मोबदला म्हणून मी त्यास मिसरचा मुखस देईन, कारण हे भ्रम त्यांनीं मजसाठीं केले, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो.

२१ त्या दिवशीं इस्राएल घराण्यास शंग उगवे असें मी करीन, व त्यांच्यामध्ये तुझे तोंड उघडे असें करीन; तेव्हां त्यांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे.

१० पुनः परमेश्वराचें वचन मळ प्राप्त झालें
 ११ २ मानवपुत्रा, संदेश देऊन सांग, प्रभु पर-
 मेश्वर म्हणतो, जेजो तो दिवस, असा हाहाकार
 करत. ३ कारण दिवस समीप आला आहे; परमेश्वराचा
 विषय जेऊन ठेपला आहे; तो अभ्रमय दिवस आहे;
 तो विषयांचा शासनदिन आहे. ४ तेव्हां मिसर
 देशावर तरवार देईल, लोकांचा वध होऊन ते मिसरांत
 पडतील, तेव्हां कुशातील लोकांस वेणा वेतील;
 मिसरांचा समुदाय हरण केला जाईल; त्याचे पाये
 मोडून टाकतील, ५ कृशी, पूटी, लुदी, सर्व मिश्र-
 आति व कूनी, आणि त्यांबरोबर करारमदार केलेल्या
 देशाचे लोक त्यांसह तरवारीनें पडतील.

६ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, मिसर देशाला आघार
 देणारे लोक पडतील, त्यांच्या पराक्रमाचा तोरा उत-
 रेल, सिन्दोलापासून सवेनेपर्यंत ते तरवारीनें पडतील,
 असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो. ७ ते बैरान देशामध्यें
 उच्चस्त होऊन पडतील, उजाळ नगरामध्यें त्यांची
 नगरे उच्चस्त होऊन पडतील. ८ मी मिसरास आग
 लावीन व त्याचे सर्व साहाय्यकर्ते नष्ट होतील, तेव्हां
 त्यांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे. ९ त्या दिवशीं
 त्या निश्चित कृशी लोकांला चाबरवून सोबण्यासाठीं
 मजकरील जासूद जहाजांत बसून जातील; मिसरावर
 प्रसंग आला तेव्हांच्याप्रमाणें त्यांस वेदना होतील;
 कारण पाहा, तो प्रसंग येत आहे.

१० प्रभु परमेश्वर म्हणतो, बाबेलाचा राजा मनुजक्रे-
 स्सर याच्या हस्ते मी मिसराचा लोकसमुदाय नाहींसा
 करीन. ११ तो व सर्व लोकांमध्ये अयंकर असे त्याचे
 लोक झाले या देशाचा नाश करावयास आणीन; ते
 मिसरावर आपल्या तरवारी उपसून बघिलेल्या मनुष्यांनीं
 सर्व देश अरूब टाकतील. १२ मी नया कोरण्या
 करीन, ही भूमि विकून दुष्ट मनुष्यांच्या हातीं देईन,
 आणि शरक्यांच्य हप्तून हा देश व यांतलें सर्व कांहीं
 यांनीं नासधूस करवीन; मी परमेश्वर हें बोललों आहे.

१३ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, मी नोफेतील वैचतांचा
 उच्छेद करीन, मूर्ति मारीतया करीन, आणि मिसर

देशांतल्य कोणीहि यापुढें अघिपति होणार नाहीं असें
 करीन; मिसर देश दहशतीनें भरीन. १४ मी प्रभोस
 उजाळ करीन. सोबनास आग लावीन, नो गाल
 न्यायदंड करीन. १५ मिसराचा दुर्ग जो सीन त्यावर मी
 आपल्या कोष्यामीचा वर्षाव करीन व नो येथील लोक-
 समुदायाचा उच्छेद करीन. १६ मी मिसरास आग
 लावीन; सीन वेणा देईल, नो छिन्नमित्र होईल, नोफा-
 वर तर भरदिवसा बैरी उठतील. १७ आवेन व
 पी-बेसेथ येथील तरुण पुरुष तरवारीनें पडतील; हीं
 नगरे जिंकलीं जातील. १८ मिसऱ्यांनीं घातलेलें जोखळ
 मी मोडून टाकीन व त्यांच्या पराक्रमाचा गर्व छिरेल
 तेव्हां तहपन्हेस येथें दिवस अंधारमय होईल, तें
 अत्रानें आच्छादिलें जाईल, त्याच्या कन्या बंदिवान
 होऊन जातील. १९ या प्रकारें मी मिसरास न्यायदंड
 करीन; तेव्हां त्यांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे.

२० तेव्हां अकराव्या वर्षी, पहिल्या महिन्याच्या
 सप्तमीस परमेश्वराचें वचन मळ प्राप्त झालें कीं २१
 मानवपुत्रा, मिसरी राजा फारो याचा भुज मी मोडिला
 आहे; पाहा, त्यास पुनः तरवार धरण्याची शक्ति यावी
 म्हणून त्यास औषधोपचार करून पट्टी बांधावयाची ती
 कोणी बांधिली नाहीं. २२ यास्तत्र प्रभु परमेश्वर म्हणतो,
 पाहा, मी मिसरी राजा फारो याच्याबिबूड आहे;
 त्याचा शाश्वत व मोडका असे दोन्ही हात मी तोडून
 टाकीन, त्याच्या हाताची तरवार गळेल असें मी करीन.
 २३ मी मिसऱ्यांस राष्ट्रामध्ये पांगवीन, त्यांना देशो-
 धडीस लावीन, २४ मी बाबेलाच्या राजाचे भुज बळ-
 कट करीन; मी आपली तरवार त्याच्या हातीं देईन;
 पण मी फारोचे भुज असे मोडीन कीं एकाद्या अयंकर
 घायाळ झालेल्या मनुष्याप्रमाणें तो त्याजपुढें आक्रोश
 करील. २५ मी बाबेलाच्या राजाचे भुज बळकट करीन,
 आणि फारोचे भुज गळतील; मी मिसर देशावर उगा-
 रण्यासाठीं बाबेलाच्या राजाचे हातीं तरवार देईन
 तेव्हां त्यांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे. २६ मी
 मिसऱ्यांस राष्ट्रामध्ये विखरीन, त्यांस देशोघडीस लावीन;
 तेव्हां त्यांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे.

१ अकराव्या वर्षी, तिसऱ्या महिन्याच्या प्रतिपदेस परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं २ मानवपुत्रा, मिसर देशाचा राजा फारो व त्याचा लोकसमूह यांस निचार कीं तूं मोठेपणानें कोणासमान आहेस ? ३ पाहो, अश्वार हा लबानोनाचा एक गंधसरू असून त्याला सुंदर फांथा फुटल्या, त्याची छात्रा गर्द झाली, तो उंच वाढून त्याचा डोंडा मेघमंडळास आऊन मिडला. ४ पाण्यानें त्याला पोषिलें, जलाशयानें त्याला वाढविलें, त्यांतून निघणारे प्रवाह लणवड केलेल्या सर्व मज्यांत खेळत असत, आणि त्याचे पाट वर्गांतल्या सर्व झाडांस जाऊन पोहचत असत. ५ यास्तव वनांतल्या सर्व झाडांहून त्याची उंची मोठी झाली, पाण्याच्या विपुलतेनें त्याला फांथा फार फुटल्या व त्याच्या डहाळ्या लंबवर पसरल्या. ६ आकाशातील सर्व पाखरे त्यांच्या फांथांफांथांनीं घरीं करित, त्यांच्या खांथांच्या आश्रयानें सर्व वनपशु पोरें वीत, त्यांच्या छायेखालीं मोठमोठीं राष्ट्रें धरती करून राहता. ७ असा तो मोठा होऊन त्याला लणलंब फांथा फुटल्या म्हणून तो फार सुंदर दिसे, कारण त्याचें मूळ मोठ्या जलाशयानजीक होतें. ८ देवाच्या बागेतील देवदारूच्यानें त्याला झाडून टाकितो येईना; सुरूच्या फांथा त्याच्या तोडीच्या नव्हत्या; अर्भोमिश्र त्याच्या झाडांच्या तोडीचा नव्हता; देवाच्या बागेतील कोणतेंहि झाड त्याची बरोबरी करणारें नव्हतें. ९ मी त्याला असें म्हणून फांथा फुडें देऊन एवढें सुंदर केले होतें कीं देवाच्या एदेन बागेतील सर्व झाडें त्याचा हेवा करीत.

१० ह्यास्तव प्रभु परमेश्वर म्हणतो, त्यानें आपणाला उंच केले आहे, आपल्या शेंब्यानें त्यानें मेघमंडळास भेदिले आहे, तो उंच झाल्यामुळे त्याचें मन उन्नत झाले आहे; ११ म्हणून मी त्यास एका बलिष्ठ राष्ट्राच्या स्वाधीन करीन; तो खात्रीनें त्याचा समाचार घेईल; त्याच्या दुष्टतेमुळे मी त्याचा त्याग केला आहे. १२ अन्य राष्ट्रांतल्या भयंकर परक्या लोकांनीं त्याला छेदून टाकिले, व फेडून दिले: त्याच्या डहाळ्या पर्वतांवर व सर्व खोऱ्यांत पडल्या आहेत; देशांतल्या

सर्व नात्यानात्यांतून त्याच्या फांथा मोडून पडल्या आहेत; पृथ्वीवरचीं सर्व राष्ट्रें त्याच्या छायेतून गेलीं आहेत; त्यांनीं त्याला सोडिलें आहे. १३ त्या पडलेल्या वृक्षावर आकाशातील पाखरे जमतात, सर्व वनपशु त्यांच्या फांथांमध्ये वेतात; १४ पाण्यानवीक लाबिलेल्या कोणत्याहि वृक्षानें आपल्या उंचीमुळे गर्व करूं नये; आपल्या शेंब्यानें मेघमंडळांस भेदूं नये, पाण्यानें पोसलेल्या वृक्षानें आपल्या उंचीमुळे स्वतांवर भिस्त ठेवूं नये, म्हणून हें वृक्ष झाले आहे; कारण त्या सर्वांस मृत्यूच्या, अधोलोकाच्या स्वाधीन करणांत आले आहे; ज्या गतेंत मानवपुत्र जातात तीत त्यांसहि जावयास लाविले आहे.

१५ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, ज्या दिवशीं तो अधोलोकीं गेला त्या दिवशीं मी विलाप करविला; त्याच्यासाठीं मी जलनिधि साविला, त्याचे प्रवाह बंद केले, महाजळें रोखिलीं; त्याच्यासाठीं मी लबानोनास काळें ठिकार केले. त्याच्यासाठीं वनांतले सर्व वृक्ष म्ळनवदन झाले. १६ गतेंत जाणाऱ्यांबरोबर मी त्यास अधोलोकीं लोदून दिले तेव्हां त्याच्या कोसळ्याच्या आवाजानें मी राष्ट्रांस बरबर कांपविलें; तेव्हां पृथ्वीच्या अधोभागीं असलेले एदेनाचे सर्व वृक्ष, पाण्यानें पोसलेले निवडक व अति सुंदर असे लबानोनाचे वृक्ष समाधान पावले. १७ राष्ट्रांपैकी त्याच्या छायेला बसणारे त्याचे साहाय्यकर्ते तेहि त्यासह तरवारीनें ठार केलेल्यांमध्ये अधोलोकीं गेले.

१८ तूं बैभवानें व मोठेपणानें एदेनांतल्या वृक्षांपैकीं कोणाच्या तोडीचा आहेस ? तुला तर एदेनांतल्या वृक्षांसह अधोलोकीं लोटिली आणि तरवारीनें ठार झालेल्यांसह वेसुंत्यांमध्ये तूं पडून राहशील. फारो व त्याचा लोकसमूह यांची अशी गति होईल, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो.

१ बाराव्या वर्षी, बाराव्या महिन्याच्या प्रतिपदेस परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं २ मानवपुत्रा, मिसर देशाचा राजा फारो माजविषयीं विलाप कर; त्याला सांग, राष्ट्रांमध्ये तुला

तत्त्व सिंहाची उपमा दिली होती, तरी तूं महानदांतल्या मंगरत्नमान आहेस; तूं आपल्या नद्यांत उसळ्या मारिल्या, आपल्या पायांनी पाणी गढूक केले, व त्यांच्या सर्व नद्यांची घाण केली. ३ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, मी बहुत राष्ट्रांच्या द्वारे तुजवर आपले जाळे टाकीन; ते तुला माझ्या जाळ्याने बाहेर ओढून काढतील. ४ मी तुला जमिनीवर सोडून देईन, उघळ्या मैदानांत तुला फेकून देईन, आकाशातील सर्व पाखरें तुजवर बसतील असें करीन, सर्व पृथ्वीवरील वनपशूंची तुझ्या मांसांनं तृप्ति करीन, ५ मी पर्वतांवर तुजें मांस ठेवीन, तुझ्या धिप्पाड देहानें खोरीं भरीन. ६ तुझ्या रक्तप्रवाहांनं देश बुडवून टाकीन, तो पर्वताला जाऊन लागेल, सर्व नदीनाले तुझ्या रक्तानें भरतील. ७ मी तुला नष्ट करीन तेव्हां मी आकाश झाकीन व त्यांतील तारे निस्तेज करीन; मी सूर्य मेघाच्छादित करीन, चंद्र प्रकाश देणार नाही. ८ मी आकाशांतील सर्व ज्योति तुझ्यावर निस्तेज करीन, मी तुझ्या देशावर काळोख आणीन, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो. ९ जीं राष्ट्रे, जे देश तुझ्या ओळखीचे नाहीत, त्यांत मी तुझ्या निःपाताचें कृत प्रसिद्ध करीन, तेव्हां मी बहुत राष्ट्रांचें मन उद्धिम करीन. १० अनेक राष्ट्रे तुला पाहून भयचकित होतील असें मी करीन; मी आपली तरवार त्यांच्या राजांसमोर परजीन, तेव्हां ते थरथर कांपतील; तुझ्या पतनाच्या दिवशीं आपल्या जिवाच्या भीतीनें त्यांचा क्षणोक्षणी थरकांप होईल. ११ कारण प्रभु परमेश्वर म्हणतो, बाबेलच्या राजाची तरवार तुजवर येईल. १२ वीरांच्या तरवारींनीं मी तुझा लोकसमूह पाडीन; ते सर्व राष्ट्रांतले भयंकर पुरुष आहेत; ते मिसराचा गर्व हरण करतील, त्यांच्या सर्व लोकसमूहाचा विचंन होईल. १३ महाजलांजवळील त्यांच्या सर्व गुराडोरांचा मी उच्छेद करीन; यापुढें कोणा मनुष्याच्या पावलांनं किंवा गुराच्या खुरांनं तीं गढूक होणार नाहीत. १४ तेव्हां मी त्यांचे जलप्रशय स्वच्छ करीन, त्यांच्या नद्या तेलाप्रमाणें वाहत्या करीन, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो. १५ मी

मिसर देशांतील सर्व रहिवास्यांस मारून टाकून त्या देशाचें अरण्य करीन व देशांतलें सर्व कांदीं नाहीसं करून तो उजाड करीन, तेव्हां त्यांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे. १६ हें विलापणीत लोक शोकपूर्वक म्हणतील; राष्ट्रांच्या कन्या तें शोकपूर्वक म्हणतील; मिसर देश व त्यांतील सर्व लोकसमूह यांसाठीं तें शोकपूर्वक म्हणतील, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो.

१७ बाराव्या वर्षी, महिन्याच्या पौर्णिमेस परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं, १८ मानवपुत्रा, मिसरी लोकसमूहासाठीं विलाप कर; त्यास, मिसरकन्येस व प्रख्यात राष्ट्रांच्या कन्यांस गतेंत उतरणाऱ्यांबरोबर अधोलोकीं लोढून दे. १९ तूं सौंदर्यानें कोणापेक्षां वरचढ आहेस ? चल, खालीं उतर, आणि बेसुत्यांबरोबर जाऊन पड, २० तरवारीनें वधिल्ल्यांमध्ये ते पडतील; तिला तरवारीच्या इवालीं केलें आहे; तिला व तिच्या सर्व समूहास ओढून न्या. २१ वीरांमध्ये जे प्रमुख ते त्यांबरोबर व त्यांच्या साहाय्यकर्त्यांबरोबर अधोलोकांतून बोलतील; ते खालीं उतरले आहेत; हे बेसुती तरवारीनें वध पावून तेथें पडले आहेत. २२ अक्षर व त्याचा सर्व समुदाय तेथें आहे; त्यांच्या कबरा त्यांच्या कबरेसभोवतीं आहेत; ते सर्व तरवारीनें वध पावून तेथें पडले आहेत; २३ त्यांच्या कबरा गतेंच्या अगदीं तळशीं आहेत; त्यांच्या कबरेसभोवतीं त्याचा समुदाय आहे; जीवतांच्या भूमीस ज्यांनीं दहशत घातली ते सर्व वध पावले आहेत, तरवारीनें पडले आहेत. २४ तेथें एलाम आहे व त्याच्या कबरेसभोवतीं त्याचा सर्व समुदाय आहे; जे जीवतांच्या भूमीस दहशत घालीत ते सर्व वध पावले आहेत, तरवारीनें पडले आहेत; ते बेसुती अधोलोकीं गेले आहेत; गतेंत उतरणाऱ्यांबरोबर ते अप्रतिष्ठा पावले आहेत. २५ त्यांनीं त्याचसाठीं व त्याच्या सर्व समुदायासाठीं वधिल्ल्यांमध्ये शय्या तयार केली आहे; त्यांच्याभोवतीं त्यांच्या कबरा आहेत; ते सर्व बेसुती इसम तरवारीनें ठार झालेले आहेत; त्यांनीं जीवतांची भूमि दहशतीनें भरली म्हणून गतेंत उतर-

णाच्यांबरोबर ते अप्रतिष्ठा पावले आहेत; वधिलेल्यांमध्ये त्यांचा ठेविलेला आहे. २६ तेथे मेघोख, तुंबल व त्यांचा सर्व समूह हे आहेत; त्यांच्या कबरोभोक्ती त्यांच्या कबरा आहेत; त्यांनी जीवतांची भूमि दहसतीने भरिली म्हणून ते सर्व बेडुती इसम तरवारीने वध पावले. २७ बेडुती लोकपैकी जे वीर समारंगणात पडून शस्त्रांसाह अधोलोकी गेले व ज्यांच्या सरवारी त्यांच्या उश्वांखाली ठेवण्यात आल्या अशांबरोबर हे पडून राहिले नाहीत काय? कारण जीवतांच्या भूमीत ते वीरस दहसत घालित, म्हणून त्यांची पातके त्यांच्या इश्वांच्या ठायी आहेत. २८ तू बेडुती लोकांमध्ये भंग पावशील व सरवारीने वध पावलेल्यांबरोबर व्हि पडून राहशील. २९ तेथे अहोम, त्याचे राजे व त्याचे सरदार हेहि आहेत; ते सर्व खर असूनहि त्यांस तरवारीने ठर केलेल्यांबरोबर ठेविले आहे. त्यांस बेडुती लोकांबरोबर व गतत उतरणाऱ्यांबरोबर ठेविले आहे. ३० उतरेकडील सरदार व वधिलेल्यांबरोबर उतरून गेलेले सिरोनी हे सर्व तेथे आहेत; त्यांच्या शौर्यामुळे त्यांचा वचक बसला होता तरी त्यांची अप्रतिष्ठा झाली; ते बेडुती लोक सरवारीने वधिलेल्यांबरोबर पडले आहेत व गतत उतरणाऱ्यांबरोबर अप्रतिष्ठा पावले आहेत. ३१ फारो त्यांस पाहिल तेव्हा तो आपल्या सर्व लोकसमूहासंबंधाने समाधान पावेल; फारो व त्यांचे सर्व सैन्य यांस तरवारीने वधिले आहे, असे प्रभु परमेश्वर म्हणतो. ३२ मी फारोला जीवतांच्या भूमीवर दहसत घातली तरी तो व त्यांचा सर्व लोकसमूह यांस बेडुती लोकांमध्ये तरवारीने वधिलेल्यांबरोबर ठेविले आहे, असे प्रभु परमेश्वर म्हणतो.

१ परमेश्वराने वचन मंत्र प्राप्त झाले की
३३ १ मानवपुत्रा, तू आपल्या बांधवांबरोबर बोल, त्यांस सांग की मी देशावर तरवार आणून तेव्हा जर देशांतल्या लोकांनी आपणांपैकी एकस निवडून पहारेकरी घेतिले, ३ देशावर तरवार वेत आहे असे पाहून शिंघा कुंकून त्याने लोकांस सावध केले, ४ आणि स्वर्ग शिंघाचा शब्द ऐकून कोणी सावध झाला नाही

म्हणून तरवारीने येऊन त्याला नेले, तर त्याचे रक्त त्याच्याच डोक्यावर राहिल. ५ शिंघाचा शब्द ऐकून तो सावध झाला नाही म्हणून त्याचे रक्त त्याच्याच डोक्यावर राहिल; तो सावध झाला असता तर त्याने आपला जीव मांचविला असता; ६ पण जर पहारेकऱ्याने तरवार येतांना पाहून शिंघा वाजविले नाही व लोकांस सावध केले नाही आणि तरवारीने येऊन त्यापैकी कोणास नेले तर तो आपल्या अधर्मानेच मरेल, तथापि त्याच्या रक्तपाताचा जाब मी त्या पहारेकऱ्याजवळ मागेन. ७ तर हे मानवपुत्रा, मी तुला इझ्राएल-बराण्याचा पहारेकरी नेविले आहे; म्हणून तू माझ्या तोंडचे वचन ऐकून माझ्या वतीने त्यांस सावध कर. ८ हे दुर्जेना, तू खास मरशील, असे मी कोणा दुर्जेनास म्हटले असता जर त्याला त्याच्या मार्गापासून मार्ग फिरव्याविवची तू बोटून त्यास सावध केले नाही तर तो आपल्या अधर्मानेच मरेल खरा, पण त्याच्या रक्तपाताचा जाब मी तुजजवळ मागेन. ९ त्या दुर्जेनाने आपल्या मार्गावरून मार्ग फिरावे म्हणून तू त्यास सावध केले असताहि तो आपल्या मार्गावरून मार्ग न फिरव्यास तो आपल्या अधर्मानेच मरेल खरा, पण तू आपल्या जिवाचा वचाव करशील.

१० हे मानवपुत्रा, तू इझ्राएल बराण्यास सांग, तुम्ही म्हणता की आमचे अपराध व आमची पापं यांचा भार आम्हावर आहे व त्यामुळे आम्ही क्षय पावत आहो, आम्ही कसे जगणार? ११ त्यांस सांग, प्रभु परमेश्वर म्हणतो, माझा जीवितान्ची शपथ, कोणी दुर्जेन मरावा यांत मला काही संतोष नाही तर त्याने आपल्या मार्गावरून मार्ग फिरून जगावे यांत मला संतोष आहे; फिरा, आपल्या मार्गावरून मार्ग फिरा; इझ्राएलवंशजहो, तुम्ही को मरता? १२ तर हे मानवपुत्रा, तू आपल्या बांधवांस सांग, धार्मिक पातक करील तर त्याची धार्मिकता त्याला मुक्त करणार नाही; आणि दुर्जेन आपल्या पापमार्गावरून मार्ग फिरेल तर त्याच्या दुष्टतेमुळे त्याचे पतन होणार नाही; तसेच

धार्मिक पाप करूं लागला तर तो आपल्या धार्मिकते-
मुळे वाचणार नाही. १३ मी कोणा धार्मिकता
म्हणालों की तूं खास वाचशील, आणि त्यानें आपल्या
धार्मिकतेवर भिस्त ठेवून दुष्कर्म केलें तर त्याची सर्व
धार्मिकता जमेस धरण्यांत येणार नाही; त्यानें केलेल्या
दुष्कर्मांमुळे तो मरेलच. १४ तसेंच मी कोणा
दुर्जनस म्हणालों की तूं मरशीलच; तो आपल्या
पापांच्या मार्गावरून मार्गें फिरून नीति व न्याय आच-
रील; १५ तो दुर्जन गहाण परत करील, हरण केलेलें
परत घेईल, आणि कांहींएक अधर्म न करितां जीवनाच्या
नियमांप्रमाणें चालेल तर तो जगेलच, मरावयाचा
नाहीं. १६ त्यानें केलेलीं सर्व पातकें त्याच्या
दिवेचीं धरिलीं जाणार नाहीत; नीतीनें व धार्मिकतेनें
वागत असल्यामुळे तो जगेलच. १७ तरी तुझे वांधव
म्हणतात, प्रभूचा मार्ग नीट नाही; पण त्यांचेच मार्ग
नीट नाहीत. १८ कोणी धार्मिक आपल्या धार्मिकतेस
मुकून पाप करूं लागला तर त्यामुळे तो मरेलच.
१९ तथापि दुर्जन आपलें दुराचरण सोडून नीतीनें
व न्यायानें वागला तर त्यांमुळे तो वांचेल. २० तरी
पण तुम्ही म्हणतां कीं प्रभूचा मार्ग नीट नाही;
आहो इस्त्राएल वंशजानो, मी तुमचा प्रत्येकाचा न्याय
तुमच्या मार्गांप्रमाणें करीन.

२१ आमच्या बंदिवासाच्या बाराव्या वर्षी, दहाव्या
महििन्याच्या पंचमीस यस्त्रालेमाहून एक मनुष्य सुदन
पकून आला, आणि त्यानें सांगितलें कीं नगराचा नाश
झाला आहे. २२ तो पकून आलेला मनुष्य येऊन
पोहचला त्याच्या आदल्या दिवशीं संध्याकाळीं परमे-
श्वराचा वरदहस्त मजवर आला होता; तो मनुष्य सकाळीं
मजकडे आला तों देवानें माझें तोंड उघडिलें होतें.
माझें तोंड उघडलें होतें; तेव्हां मी कांहीं मुका नव्हतों.
२३ तेव्हां परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं
२४ मानवपुत्रा, इस्त्राएल देशाच्या उजाड झालेल्या
प्रदेशांत राहणारे असें म्हणत आहेत कीं अब्राहाम एक
असून त्याला या देशाचें वतन मिळालें, आम्ही तर
बहुत आहो आणि देश आम्हांस वतनादाखल दिव

आहे. २५ यास्तव यांस सांग, प्रभु परमेश्वर असें
म्हणतो कीं तुम्ही रफासहित मांस खाता, आपल्या
मूर्तीकडे डोळे लावितां आणि रफपात करितां; असले
जे तुम्ही त्या तुम्हांस या देशाचें वतन मिळेल काय ?
२६ तुम्ही आपल्या तरवारीवर भरवसा ठेवून अमंगळ
कर्म करितां, आपल्या शेजाऱ्याचीं ह्मी प्रष्ट करितां;
अशा तुम्हांस या देशाचें वतन मिळेल काय ? २७ तूं
त्यांस सांग, प्रभु परमेश्वर असें म्हणतो, माझ्या
जीविताची क्षय, उजाड झालेल्या प्रदेशांत राहणारे
तरवारीनें पडतील, उघड्या मैदानांत असलेल्यांस मी
वनपशूला खावयास देईन, दुर्गांत व गुहांत राहणारे
मरीनें मरतील. २८ मी हा देश ओसाडी व विस्मय
यांचा विषय करीन, त्यांच्या सामर्थ्याचा गर्व जिरेल,
इस्त्राएलाचे पर्वत वैराण होतील, कोणी त्या वाटेनें
जाणार नाही. २९ त्यांनीं केलेल्या सर्व अमंगळ
कृत्यांमुळे मी देश ओसाडी व विस्मय यांचा विषय
करीन, तेव्हां त्यांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे.
३० हे मानवपुत्रा, तुझे वांधव भितीजवळ, दरवाजां-
जवळ तुझ्याविषयीं बोलत आहेत; एक दुसऱ्याला, भाऊ
भावाला, म्हणतो, चला, परमेश्वराकडून काय वचन
आलें तें ऐकूं या. ३१ जनसभेंतल्याप्रमाणें ते तुजकडे
येऊन माझ्या लोकांच्या रीतीप्रमाणें तुजपुढें बसतात,
ते तुझीं वचनें ऐकतात, पण त्यांप्रमाणें चालत नाहींत;
ते तोंडांनें गोडगोड गोष्टी बोलतात पण त्यांचें मन
लोभवश झालें आहे; ३२ आणि पाहा, एकादा मजुर
कंठाचा व वायें चांगलीं वाजविणारा प्रेमगीत गातो
तसा तूं त्यांस वाटतोस कारण ते तुझीं वचनें ऐकतात
पण त्यांप्रमाणें चालत नाहींत. ३३ तरी पण हें घडून
येईल, (पाहा, तें आतां घडत आहे,) तेव्हां आप-
ल्यांत एक संदेश होता असें त्यांस समजून येईल.

१ परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं
३४ २ मानवपुत्रा, इस्त्राएलाच्या मेंढपाळांविषय तूं
संदेश देऊन त्यांस सांग; प्रभु परमेश्वर असें
म्हणतो : जे इस्त्राएलाचे मेंढपाळ आपणच चरतात
त्यांस धिक्कार असो ! मेंढपाळांनीं कळयाला चारावें कीं

माही ? ३ तुम्ही मेंढरांचे मादें खातां, त्यांच्या लोहरी-
नी बळें वापरितां; त्यांतलीं लडलड पाटून कापितां,
पण्डे कळवाळ चारीत नाही. ४ तुम्ही त्रिबलास बळ
बाळ करीत नाही, रोम्यास बरें करीत नाही, धड्याळाचे
बाळ बांधीत नाही, घालकून दिलेल्यास परत आणीत
नाही, हरबलेल्यास शोधीत नाही; तरा तुम्ही त्यांवर
रुचीने व कळकपणें सत्ता चालवितां. ५ त्यांस कोणी
मेंढपाळ नसल्यामुळे त्यांची दाणादाण झाली; तीं सर्व
वनपर्शस भक्ष्य होऊन त्यांची दाणादाण झाली.
६ माही मेंढरें सर्वे डांगरांनीं, सर्वे उंच टेंकळ्यांवरून
मंडवत आहेत; देशभर माही मेंढरें उधळलीं आहेत;
त्यांची कोणाला शुद्धि नाही, कोणी त्यांस शोधीत
नाही. ७ यास्तव मेंढपाळहो, तुम्ही परमेभराचें
बचन ऐका: ८ प्रभु परमेभर म्हणतो, माझ्या
जीवित्याची शपथ, कोणी मेंढपाळ नसल्यामुळे माही
मेंढरें छुटीस गेलीं आहेत; माही मेंढरें सर्वे वनपर्शस
भक्ष्य झालीं आहेत; माझ्या मेंढपाळांस माझ्या
मेंढरांची शुद्धि नाही; मेंढपाळ आपणच चरतात,
पण मेंढरांस चारीत नाहीत. ९ यास्तव मेंढपाळहो,
परमेभराचें बचन ऐका; १० प्रभु परमेभर म्हणतो,
पाहा, मी मेंढपाळांच्या विरुद्ध आहे, त्यांच्यापासून
मी आपल्या मेंढरांचा हिरोब मागेन; माझा कळप
चारण्याची त्यांस मी बंदी करीन; त्यांला स्वतः
चारावयास मिळणार नाही; मी आपलीं मेंढरें त्यांच्या
तोंडांतून सोडवीन म्हणजे यापुढें तीं त्यांस भक्ष्यावयास
सांपडणार नाहीत. ११ कारण प्रभु परमेभर
म्हणतो, पाहा, मी स्वतः आपल्या कळपाचा
शोध करीन; त्यांस मी हुडकीन. १२ जो
मेंढपाळ आपल्या दाणादाण झालेल्या मेंढरांमध्यें
राहून त्यांस हुडकितो, त्याच्याप्रमाणें मी आपल्या
मेंढरांस हुडकीन; आणि अत्राच्छादित व अंधकाराच्या
दिवशी त्यांची दाणादाण झाली त्या सर्वे ठिकाणांतून
त्यांस बचावून आणीन. १३ मी त्यांस राष्ट्रांतून
आणीन, निरनिराळ्या देशांतून त्यांस जमा करीन; मी
त्यांस स्वदेशीं परत आणीन; मी इस्राएलाच्या पर्वतां-

वर, नाल्यंत्रजवळ व देशांतल्या सर्वे वसतिस्थानांत
त्यांस चारीन. १४ मी त्यांस चांगल्या चरणीत
चारीन, त्यांची चरण इस्राएलाच्या उंच पहाडांवर होईल;
ते तेथें चांगल्या चरणीत बसतील, इस्राएलाच्या
पर्वतांवर त्यांस उत्तम चारा मिळेल. १५ मी स्वतः
माझा कळप चारीन व त्यांची निजण्यावसण्याची सोय
करीन असें प्रभु परमेभर म्हणतो. १६ मी हरबलेल्यास
शोधीन, हाकून दिलेल्यास परत आणीन, घायाळास
पट्टी बांधीन, रोम्यास बळ देईन; पण लड व बलिष्ठ
यांचा मी नाश करीन; त्यांस मी यथान्याय चारीन.
१७ प्रभु परमेभर म्हणतो, माझ्या कळपा, तुमचें असें
होईल; मी मेंढरांमंदरांमध्यें, एडक्यांनोकडांमध्यें
निवाडा करीन. १८ तुम्ही चांगला चारा खोळन शोध
राहिलेला पायांनीं तुडवितो; तुम्ही स्वच्छ पाणी पिऊन
राहिलेले पायांनीं गळूक करितां, हें कांहीच नाही असें
तुम्हांला वाटतें काय ? १९ माही मेंढरें तुमच्या
पायांनीं तुडविलेला चारा खातात व तुमच्या पायांनीं
गळूक झालेले पाणी पितात.

२० यास्तव प्रभु परमेभर त्यांस म्हणतो, पाहा, मी,
मीच पुष्ट पशु व रोड पशु यांमध्यें निवाडा करीन.
२१ अशाफांस तुम्ही आपल्या अंगानें व खांद्यानें धके
देतां व आपल्या शिंगांनीं हुंदडून हाकून देतां;
२२ म्हणून मी आपल्या कळपाचा बचाव करीन, म्हणजे
ते इतःपर दुसऱ्याचें भक्ष्य होणार नाहीत; मी मेंढरां-
मेंढरांमध्यें निवाडा करीन. २३ त्यांवर मी एक मेंढपाळ
नेमून त्यांस चारीन; तो कोण तर माझा सेवक
दावीद; तो त्यांस चारील; तो त्यांचा मेंढपाळ
होईल. २४ मी परमेभर त्यांचा देव होईन, व
त्यांच्यामध्यें माझा सेवक दावीद अधिपति होईल; मी
परमेभर हें बोललों आहे. २५ मी क्षेमवचन देऊन
त्यांजबरोबर करार करीन, देशांतून दुष्ट पशु नाहीतसे
करीन म्हणजे मग ते रानांत निर्भय असे राहतील व
जंगलांत झोप घेतील. २६ मी त्यांस व माझ्या डोंगरा-
भोवतालच्या स्थळांस मंगलदायक करीन; पाऊस योग्य
ऋतूत पडेल असें मी करीन; मंगलदायक वृष्टि होईल.

२० मळगांतलीं झाडें फळद्रुप होतील, भूमि आपला उपज देईल; व ते आपल्या देशांत निर्मलपणें वसतील; मी त्यांजवरील जोखडांचीं बंधनें तोडून ज्यांनीं त्यांजकडून दास्य करून घेतलें त्यांच्या हातांतून त्यांस सोडवीन तेव्हां त्यांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे. २१ ते मातुडें विचर्मी राष्ट्रेंस भक्ष्य होणार नाहींत; बलपशु त्यांस फाडून खाणार नाहींत; तर ते निर्भय वसतील, कोणी त्यांस भीति घालणार नाहीं. २२ मी त्यांच्यासाठीं नांवाजण्याजोगी करणव करीन, म्हणजे पुनरपि त्यांच्या देशावर दुष्काल येऊन त्यांचा न्हास होणार नाहीं; त्यांस पुनः विचर्मी लोकांकडून अग्रतिळा सोसावी लागणार नाहीं. २० तेव्हां मी परमेश्वर त्यांचा देव त्यांजबरोबर आहे व इस्राएल-बाराणें माझी प्रजा आहे हें त्यांस समजेल, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो. २१ तुम्ही माझीं मेंढरें, माझ्या चरणीतलं कळम आहे; तुम्ही मानव आणि मी तुमचा देव आहे, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो.

१ परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें तें ३५ असें: २ मानवपुत्रा, सेईर डोंगराकडे आपलें तोंड कर व त्याविरुद्ध संदेश दे; ३ त्यास सांग, प्रभु परमेश्वर म्हणतो, हे सेईर डोंगरा, पाहा, मी तुझ्याविरुद्ध आहे; मी आपला हात तुजवर चालवीन आणि तुला वैराग्य व उद्ध्वस्त करीन. ४ मी तुझीं नगरें ओस करीन व तूं उजाड होशील; तेव्हां तुला समजेल कीं मी परमेश्वर आहे. ५ तूं कायमचें वैर धरिलेंस आणि इस्राएल लोकांवर संकट आलें तेव्हां, त्यांचा पाप-मूलक अंतसमय आला तेव्हां, त्यांस तरवारीच्या धारेच्या हवालीं केले; ६ म्हणून प्रभु परमेश्वर म्हणतो, माझ्या जीविताची शपथ, मी तुझ्या रक्तापाताची तयारी करीन, व रक्तापात तुझा पिच्छा पुरवील; तूं रक्तापात-विषयीं नापसंती दाखविली नाहीं म्हणून रक्तापात तुझ्या पाठीस लागेल. ७ मी सेईर डोंगर उद्ध्वस्त व वैराग्य करीन; त्यांत येणाऱ्याजाणाऱ्यांचा उच्छेद करीन. ८ त्यांच्या बघिलेल्या लोकांनीं मी त्यांचे डोंगर व्यापून

टाकीन; तुझ्या टेकड्यांवर, तुझ्या कोळ्यांत व तुझ्या नाल्यांत तरवारीनें बघिलेले पडवील. ९ मी तुझ्या कायमचें उद्ध्वस्त करीन, तुझीं नगरें पुनः वसवतावीं नाहींत; तेव्हां तुम्हांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे. १० ही दोन नदरें, हे दोन देव माझे आहेत, आपण त्यांचा ताम्र-वेळ, असें तेवें परमेश्वर असतां तं म्हणवतास; ११ म्हणून प्रभु परमेश्वर म्हणतो, माझ्या जीविताची शपथ, तूं जो देव दाखविला, तूं त्यांचा देव करून जो देवा प्रगट केला, तदनुसार मी तुजबरोबर वगोन; मी न्याय करून तुला वासन करीन तेव्हां मी त्यांस प्रगट होईन. १२ तूं इस्राएलच्या पर्वतांविरुद्ध म्हणावस कीं ते उद्ध्वस्त झाले आहेत, ते आम्हांस भक्ष्यावयासाठीं दिले आहेत, हे तुमचें सर्व दुर्भाषण मी परमेश्वराचें ऐकलें आहे हें तुला कळेल. १३ या प्रकारें तुम्ही आपल्या तोंडाचें मजविरुद्ध आपली थोरवी मिरविली, मजविरुद्ध हवें तितकें बोळ्यां; तें मी ऐकलें आहे; १४ म्हणून प्रभु परमेश्वर म्हणतो, सर्व पृथ्वी आनंद करीत असतां मी तुला उजाड करीन. १५ इस्राएल घराण्याचें वचन उद्ध्वस्त झालें तेव्हां तुला हपें वाटलं, म्हणून मी तुंसोदितें तसेंच करीन; हे सेईर डोंगरा, तूं वैराग्य होशील, एकदर सारा अदोम ओसाड होईल; तेव्हां त्यांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे.

१ हे मानवपुत्रा, इस्राएलच्या पर्वतांत ३६ संदेश देऊन सांग कीं, इस्राएलच्या पर्वतांनो, परमेश्वराचें वचन ऐका. २ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, तुमच्यासंबंधानें शत्रु म्हणतात, अहा! ही प्राचीन उंच स्थळें आमच्या ताब्यांत आली आहेत; ३ म्हणून संदेश देऊन सांगा कीं प्रभु परमेश्वर म्हणतो, त्यांनीं तुम्हांस उद्ध्वस्त केलें आहे, संपूर्णपैकीं अक्षिष्ट राहिलेल्या लोकांचा तुम्हांवर तसला ऋसणा म्हणून त्यांनीं तुम्हांस चोंहोंकडून प्राक्षिलें आहे, आणि तुमचें नांव लोकांच्या तोंडीं झालें आहे व त्यांस तुम्ही निंदेचा विषय झालां आहे. ४ यास्तव इस्राएलच्या पर्वतांनो, प्रभु परमेश्वराचें

बचन ऐका; आसपासच्या राष्ट्रविधी अवशिष्ट राहिलेल्या लोकांस खट व निर्देवा विषय झालेले पर्वत व टेकड्या, नाळे व खोरी, उजवडे व ओसाठ नगरांमांस प्रभु परमेश्वर असे म्हणतो की, राष्ट्रविधी अवशिष्ट राहिलेले व सगळा अदोमि यांनी उज्वसयुक्त मानने व द्वेष-बुद्धीने माझा देश छुटून फास्त करणाऱ्या हेतुनें तो आपल्या संतैती वेतला; यास्तव मी त्यांजविरुद्ध ईर्ष्यायुक्त होऊन निश्चितपणे बोललों आहे; ६ इस्त्राएल देशविषयी संदेश देऊन पर्वत व टेकड्या, नाळे, व खोरी यांस सांग की प्रभु परमेश्वर म्हणतो, विषयी राष्ट्रांनी केलेली अप्रतिष्ठा तुम्हीं साहिली आहे म्हणून, पाहा, मी आपल्या ईर्ष्येने व संतापाने बोललों आहे. ७ यास्तव प्रभु परमेश्वर म्हणतो, मी आपला हात उचलिल्या आहे; तुजमोवतालची विषयी राष्ट्रे उचित अप्रतिष्ठा पावतील; ८ पण इस्त्राएलचे पर्वतहो, तुम्हाविरुद्ध इस्त्रास फांया फुटून तुम्ही माझ्या इस्त्राएल लोकांस कळें घाल असें लवकरच घडून येईल. ९ कारण पाहा, मी तुम्हांस अनकूळ आहे, मी तुम्हांकडे बळीन व तुम्हांवर नांशरीपेरीणी होईल; १० मी तुम्हांवर मनुष्यांची, इस्त्राएलच्या एकंदर सर्वे वराभ्याची, संख्या वाढवीन; नगरें वसतील, पडीत स्थळे बांधून काढतील. ११ मनुष्य व पशु यांची संख्या मी तुम्हांवर वाढवीन; ते वृद्धि पावून फलद्रूप होतील; पूर्वीच्याप्रमाणें तुम्हांवर वस्ती होईल, आणि तुमच्या पूर्वदिवासांत केले त्यापेक्षां तुमचें मी अधिक कल्याण करीन; तेव्हां तुम्हांस समजेल की मी परमेश्वर आहे. १२ मनुष्ये, म्हणजे माझे इस्त्राएल लोक, तुम्हांवर पुनः येजा करतील असें मी करीन; ते तुमचा ताका घेतील, तुम्ही त्यांचें बतन व्हाल, तुम्ही इतःपर त्यांस अपत्यहीन करणार नाही. १३ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, ते तुम्हांस म्हणत की तूं मनुष्यमत्सक देश आहेस, तूं आपल्या राष्ट्रास अपत्यहीन केले आहे; १४ तर तूं यापुढें मनुष्य भक्षणार नाहीस, आपल्या

१ मुळांतः तुझा.

२ मुळांतः तूं.

राष्ट्रापुढें अडकव्य ठेवणार नाहीस, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो. १५ इतःपर मी तुला राष्ट्रांची निया ऐकविणार नाही, राष्ट्रांनी केलेली अप्रतिष्ठा तुला सोसावी लागणार नाही, तूं आपल्या राष्ट्रापुढें अडकव्य ठेवणार नाहीस असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो.

१६ परमेश्वराचें बचन मला पुनः प्राप्त झालें की, १७ मानवपुत्रा, इस्त्राएल घराणें देशांत वस्ती करून राहिलें तेव्हां त्यांनीं आपल्या आचारानें व कृतींनीं तो देश भ्रष्ट केला; त्यांचा आचार मजसमक्ष मनुष्यती स्त्रीच्या विटाळप्रमाणें होता. १८ त्यांनीं देशांत रफ-पात केला व आपल्या मूर्तींनीं तो भ्रष्ट केला, म्हणून मी देशावर आपल्या संतापाचा वर्षाव केला; १९ मी त्यांची राष्ट्रांमध्ये पांगापान केली, देशोदेशीं त्यांचीं दाणादाण झाली; त्यांच्या आचाराप्रमाणें व कृतीप्रमाणें मी त्यांचा न्याय केला. २० ज्या ज्या देशांत ते गेले तेथें त्यांनीं माझ्या पवित्र नामास बधा लाविलें; लोक त्यांच्याविषयी म्हणत की हे परमेश्वराचे लोक आहेत, हे त्यांच्या देशांतून बाहेर निघाले आहेत; २१ परंतु इस्त्राएल घराणें ज्या ज्या राष्ट्रांत गेलें तेथें त्यानें माझ्या पवित्र नामास बधा लाविली, तेव्हां मी आपल्या नामास जपलों. २२ ह्याकरितां इस्त्राएल घराण्यास सांग की, प्रभु परमेश्वर म्हणतो, हे इस्त्राएल घराण्या, मी हें तुम्हां-प्रीत्यर्थ करीत नाही, तर तुम्ही राष्ट्रांराष्ट्रांत जाऊन माझ्या पवित्र नामास बधा लाविला म्हणून माझ्या नामाप्रीत्यर्थ मी हें करीत आहे. २३ तुम्ही माझ्या योर नामास राष्ट्रांसमोर बधा लाविल्यामुळे त्या राष्ट्रांनीं माझे नाम अपवित्र मानिलें, तें तीं पवित्र मानितील असें मी करीन; आणि त्या राष्ट्रांच्या देखत तुमच्या ठयीं मला पवित्र मानितील तेव्हां राष्ट्रांस समजेल की मी परमेश्वर आहे, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो. २४ कारण मी तुम्हांस राष्ट्रांतून काढून आणीन, सर्व देशांतून मी तुम्हांस जमा करून तुमच्या देशांत आणीन. २५ मी तुम्हांवर शुद्ध पाणी शिंपडीन, म्हणजे तुम्ही शुद्ध व्हाल; तुमची सर्व मलिनता व तुमच्या सर्वे मूर्ती पांगापून

मी तुमची वृद्धि करीन. २६ मी तुम्हांस नवें हृदय देईन; तुमच्या ठायीं नवा आत्मा घालीन; तुमच्या देहांतून आषाणमय हृदय काढून टाकीन व तुम्हांस मोसमय हृदय देईन. २७ मी तुमच्या ठायीं मात्ता आत्मा घालीन आणि तुम्ही माझ्या नियमांनीं चालाल, माझे निर्णय पाळून त्यांप्रमाणें आचरण कराल असें मी करीन. २८ मी तुमच्या पूर्वजांस दिलेल्या देशांत तुम्ही वस्ती कराल, आणि तुम्ही माझी प्रजा व मी तुमचा देव असें होईल. २९ मी तुमच्या सर्व मंलिनते-पासून तुम्हांस मुक्त करीन; मी धान्यावर हुकूम करून त्याची विपुलता करीन, तुम्हांवर दुष्काळ आणणार नाहीं. ३० वृक्षांचीं फळे व शेतांचा उपज यांची वृद्धि मी करीन, म्हणजे राष्ट्रांमध्ये तुम्हांस यापुढें दुष्काळा-मुळे होणारी विटंबना भोगावी लागणार नाहीं. ३१ तुम्हांस आपल्या दुष्कर्मांचें व अनाचारांचें स्मरण होईल, तुमचे अधर्म व अमंगळ कृत्ये यांमुळे तुमचा तुम्हांलाच बीट वाटेल. ३२ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, हें मी तुम्हांप्रीत्यर्थ करीत नाहीं हें तुम्हांस ठाऊक असू या; हे इस्राएल घराण्या, तुम्ही आपल्या आचाराविषयी लजित व फजीत व्हा. ३३ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, मी तुमचा सर्व अधर्म घालवून तुम्हांस स्वच्छ करीन, तेव्हां नगरें वसतील व पडीत जागा बांधण्यांत येतील असें मी करीन. ३४ आत्म्यागेल्यांस वैराण दिसणारा प्रदेश नांगरण्यांत येईल. ३५ तेव्हां लोक म्हणतील, ही भूमि वैराण झाली होती ती आतां एदेन बागेसारखी झाली आहे; ओसाड, उजाड व उद्वस्त झालेल्या नगरांची तटबंदी होऊन त्यांत वस्ती झाली आहे. ३६ जीं राष्ट्रें तुमच्यासभोवतीं निभावून राहतील त्यांस समजेल कीं मी परमेश्वर उद्वस्त झालेलीं स्थानें बांधून काढितों, उजाड झालेल्याची लागवड करितों; मी परमेश्वर जें बोललों आहे तें करीनच.

३७ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, आणखी मीं असें करावें म्हणून इस्राएल घराण्यास माझी विनवणी करणें भाग पडेल; कळ्याप्रमाणें मी त्यांत मनुष्यांची वृद्धि करीन.

३८ पवित्र यज्ञपदका कळप, यरूशलेमातील सणांवा कळप याप्रमाणें ओसाड नगरें मनुष्यांच्या कळ्यांनीं भरून जातील; तेव्हां त्यांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे.

१ परमेश्वराचा वरदहस्त मजवर आला; ३७ मला परमेश्वराच्या आत्म्याची स्फूर्ति होऊन त्यानें उचलिलें व खोऱ्यांत नेऊन ठेविलें, तेथें अस्थिर अस्थि होत्या; २ त्यानें मला त्यांमधून चोहोकडून फिरविलें तों पाहा, त्या खोऱ्याच्या जमिनीवर पुष्कळ अस्थि होत्या; त्या भ्रति शुष्क होत्या. ३ मग तो मला म्हणाला, मानवपुत्रा, ह्या अस्थि सजीव होतील काय? मी म्हणालों, प्रभु परमेश्वरा, हें तुलाच ठाऊक; ४ तेव्हां तो मला म्हणाला, या अस्थींविषयी संदेश देऊन त्यांस म्हण, शुष्क अस्थींनों, परमेश्वराचें वचन ऐका: ५ प्रभु परमेश्वर या अस्थींस म्हणतो, पाहा, मी तुम्हांत श्वास घालितों म्हणजे तुम्ही सजीव व्हाल. ६ मी तुम्हांला स्नायु लावीन, तुम्हांवर मांस चढवीन, तुम्हांस त्वचेनें आच्छादीन, तुम्हांत श्वास घालीन, म्हणजे तुम्ही सजीव व्हाल; आणि तुम्हांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे. ७ मला आज्ञा झाली त्याप्रमाणें मी संदेश दिला; मी संदेश देत असतां आवाज झाला; आणि पाहा, भूकंप होऊन अस्थींला अस्थि लागून जडल्या. ८ मग मी पाहिलें तों त्यांवर स्नायु आले, मांस चढलें, त्वचेनें त्यांस आच्छादिलें, पण त्यांत श्वास अगदीं नव्हता. ९ तेव्हां तो मला म्हणाला, बाऱ्याला संदेश दे; मानवपुत्रा, बाऱ्याला संदेश देऊन सांग कीं प्रभु परमेश्वर म्हणतो, हे बाऱ्या, तूं चोहों दिशांनीं ये व या वचि-लेल्यांवर फुंकर घाल म्हणजे ते सजीव होतील. १० मला आज्ञा झाल्याप्रमाणें मी संदेश दिला, तेव्हा त्यांत श्वास येऊन ते सजीव झाले व अतिशय मोठें सैन्य आपल्या पायांवर उभें राहिलें. ११ तेव्हां तो मला म्हणाला, मानवपुत्रा, ह्या अस्थि म्हणजे सारें इस्राएल घराणें होय; पाहा, ते म्हणतात, आमच्या अस्थि शुष्क झाल्या आहेत, आमची आशा नष्ट झाली

१ अध्याय: आत्म्याला अध्याय श्वासाला

आहे; आमचा साफ उच्छेद झाला आहे; १२ म्हणून संदेश देऊन त्यांस सांग, प्रभु परमेश्वर म्हणतो, माझ्या लोकांनी, पाहा, मी तुमच्या कबरा उचवीन, तुम्हांस आपल्या कबरांतून बाहेर काढून इस्राएल देशांत आणीन. १३ माझ्या लोकांनी, मी तुमच्या कबरा उचवून तुम्हांस बाहेर काढील तेव्हां तुम्हांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे. १४ मी तुमच्या ठायीं माझा आला घालीन, तुम्ही सजीव व्हाल व मी तुम्हांस तुमच्या देशांत वसवीन; तेव्हां मी परमेश्वर हें बोललों व मी तसें केलें हें तुम्हांस समजेल, असें परमेश्वर म्हणतो.

१५ परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं १६ मानवपुत्रा, तूं लकाड्याचा एक डळ्या घेऊन त्यावर, हा बहुतेक व त्यांचे सोबती इस्राएल वंशज यांचा, असें लिही; लकाड्याचा दुसरा एक डळ्या घेऊन त्यावर, हा बोसेफ्नाचा म्हणजे एफ्राईम व त्यांचे सोबती सर्व इस्राएल घराणें यांचा डळ्या, असें लिही. १७ ते डळ्या एकास एक जोडून त्यांचा एक डळ्या कर; झुप्या हातीं ते एकजीव होतील असें कर. १८ मग हा डळ्यांचा अर्थ काय हें आम्हांस तूं सांगशील ना, असें तुझे बांचव तुला म्हणतील; १९ तेव्हां त्यांस सांग, प्रभु परमेश्वर म्हणतो, एफ्राइमाच्या हातीं असलेला बोसेफ्नाचा डळ्या व त्यांचे सोबती इस्राएल वंशज यांस घेऊन बहुदाच्या डळ्याचीं जोडून त्यांचा एक डळ्या मी करीन, म्हणजे ते माझ्या हातांत एकजीव होतील. २० मग ज्या डळ्यांवर तूं लिहिशील ते तूं त्यांच्या डोळ्यांसमोर आपल्या हातीं धर. २१ तूं त्यांस सांग, प्रभु परमेश्वर म्हणतो, पाहा, इस्राएल वंशज ज्या राष्ट्रांत गेले आहेत त्यांतून मी त्यांस काढून व चोहोंकडून गोळा करून स्वदेशीं नेईन; २२ मी या देशांत, इस्राएलाच्या पर्वतांवर त्यांचें एक राष्ट्र बनवीन; त्या सर्वांवर एकच राजा राज्य करील; तीं यापुढें दोन निराळीं राष्ट्रे राहणार नाहीत; यापुढें तीं विभक्त होऊन त्यांचीं दोन राज्ये होणार नाहीत; २३ ते आपल्या मूर्तींनीं, आपल्या तिर-

स्करणीय वस्तूंनीं व आपल्या कोणत्याहि पातकांनीं आपणांला विटाळविणार नाहीत; त्यांनीं आपल्या ज्या सर्व निवासस्थानीं पाप केलें त्या सर्वांतून त्यांस सोडवून मी शुद्ध करीन; म्हणजे ते माझे लोक व मी त्यांचा देव असें होईल. २४ माझा सेवक दावीद त्यांज-वर राजा होईल; त्या सर्वांचा एकच मेंढपाळ होईल; ते माझ्या निर्णयांप्रमाणें चालतील आणि माझे नियम पाळून त्यांप्रमाणें वर्ततील. २५ जे देश माझा सेवक याकोब यास मी दिला व ज्यांत तुमचे पूर्वज राहत असत त्यांत ते वस्ती करतील; तेथें ते व त्यांचे पुत्र-पौत्र सर्वकाळ वस्ती करतील; माझा सेवक दावीद त्यांजवर सर्वकाळचा अधिपति होईल. २६ आणखी मी त्यांजबरोबर शांततेचा करार करीन, तो करार सर्वकाळचा होईल; मी त्यांस वसवीन, त्यांची संख्या वाढवीन, आणि सर्वकाळ राहिल असें माझे पवित्रस्थान त्यांच्यामध्ये स्थापीन. २७ माझा निवासमंडप त्यांच्यावर राहिल; मी त्यांचा देव व ते माझे लोक असें होईल. २८ माझे पवित्रस्थान त्यांच्यामध्ये सर्वकाळ राहिल, तेव्हां राष्ट्रांस समजेल कीं इस्राएलास पवित्र करणारा मी परमेश्वर आहे.

१ परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं, ३८ २ मानवपुत्रा, मागोग देशांतील गोग, जो रोश, मेरोश व तुवाल यांचा अधिपति, त्याज-कडे आपलें मुख करून त्याजविरुद्ध संदेश दे; ३ त्याला सांग, प्रभु परमेश्वर म्हणतो, पाहा, अरे गोगा, रोश, मेरोश व तुवाल यांच्या अधिपति, मी तुजविरुद्ध आहे. ४ मी तुला पळ काढवयाला लावीन; तुझ्या जामाडांत गळ टोचून तुला बाहेर काढीन; तुझें सर्व सैन्य, घोडे व स्वार यांस बाहेर काढीन; सर्व जण सुंदर पोशाख त्यालेले, कवच व ढाल धारण केलेले, तरवारी परजणारे अशांचा तो मोठ्ठा समूह आहे; ५ त्यांसह ढाल व शिरबाण धारण केलेले पारस, कुश व पट, ६ गोमर व त्याचा सेनासमूह,

१ पाटमेदः घर्मप्रष्टतेम्ये

आदीं उत्तरेकडील तोगामांचें घराणें व त्यांचा सर्व सेनासमूह, तसेच अनेक जातींचें लोक यांस तुजसह बाहेर काढीन.

७ तूं व तुझ्या पक्षाकडे जमा झालेले सर्व समूह असे तुम्ही तयार व्हा, तयार व्हा; तूं त्यांचा नायक हो. ८ बहुत दिवस लोटल्यावर तुझा समाचार घेण्यांत येईल; खेचटल्या वर्षी जो देश तरवारीपासून बचावेल व ज्या देशांत अनेक राष्ट्रांतून जमा केलेले लोक पुनःपुनः उद्वेष्ट आहेत असलेल्या इस्राएल पर्वतांवर वस्ती करतील, त्या देशावर तूं चढाई करिशील; तथापि त्या लोकांस राष्ट्रांतून बाहेर आणिलें असून ते सर्व निर्भय राहतील. ९ तूं तुफानासारखा चालून येशील, भूमिती मेघ झाकितो त्यासारखा तूं होशील; तूं, तुझे सर्व सेनासमूह व तुजसह अनेक राष्ट्रांचे लोक, असे तुम्ही सर्व याल.

१० प्रभु परमेश्वर म्हणतो, त्या दिवशीं असें होईल कीं तुझ्या मनांत कल्पना येतील आणि तूं दुष्ट युक्ति योजिशील. ११ तूं म्हणशील, ज्या प्रदेशांतील गांवाला तटबंदी नाही त्यांवर मी चढाई करीन; जे स्वस्थपणें निर्भय राहत आहेत, व ज्यांपैकीं कोणालाहि कोट, अडसर, वेशी वगैरे काहीं नाहींत त्यांजवर मी चालून जाईन; १२ लोकांची मालमत्ता हरणयासाठीं व छुटालट करावयासाठीं; ज्या ओसाड ठिकाणीं पुनः वस्ती झाली आहे त्यांवर माझा हात चालवावा, आणि निरनिगळ्या राष्ट्रांतून जमा केलेल्या ज्या लोकांनीं गुरेंदोरें व मालमत्ता संपादन केली आहे व जे पृथ्वीच्या मधल्या प्रदेशां राहत आहेत त्यांजवर हात चालवावा म्हणून मी चालून जाईन. १३ शबा, ददान आणि ताशीश येथले व्यापारी व त्यांचे सर्व तरुण सिंह तुला म्हणतील, तूं छुटालट करावयास आलास काय ? तूं मालमत्ता हरण करण्यासाठीं आपला सेनासमूह जमविला आहे काय ? सोनेंरुपें न्यावें, गुरेंदोरें व माल न्यावा आणि मोठी छट करावी म्हणून तूं आला आहेस काय ?

१४ यास्तव हे मानवपुत्रा, संदेश देऊन गोगाला सांग, प्रभु परमेश्वर म्हणतो, जेव्हां माझे लोक इस्राएल निर्भय वसतील तेव्हां हें तुला कळणार नाही काय ? १५ तूं आपल्या स्थानाहून येशील; उत्तरेकडल्या

वूरदूरच्या देशांतून अश्वारूढ झालेला मोठा लोकसमूहाय, मोठा दळभार, तूं बरेभार घेऊन येशील; १६ अप्रानें देश झाकावा तसा तूं माझे लोक इस्राएल यांवर चाल करून येशील; हे गोगा, शेवटल्या दिवसांत असें घडेल कीं मी राष्ट्रांदेखत तुझ्या द्वारें आपली पवित्रता प्रगट करीन; तेव्हां राष्ट्रांनीं मला ओळखवें म्हणून मी तुला माझ्या देशावर आणीन.

१७ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, माझे सेवक जे इस्राएलाचे संदेंदे त्यांच्या द्वारें पूर्वेकालीं ज्याविषयीं मी बोललों होतें आणि त्या काळीं बहुत वर्षें त्यांनीं ज्याविषयीं अक्षय संदेश दिला होता कीं मी तुला त्यांजवर चाल करण्यस आणीन, तो तूच ना ? १८ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, गोगा इस्राएल देशावर चाल करील त्या दिवशीं असें होईल कीं माझ्या नाकपुड्या क्रोधानें फुरफुरतील. १९ कारण मी ईज्येंत, क्रोधाग्नीतें तस होऊन बोललों आहे कीं खरोखर त्या दिवशीं इस्राएल देशांत मोठा भूकंप होईल; २० समुद्रांतील मासे, आकाशातील पक्षी, वनांतले पशु, जमिनीवर रांगणारे सर्व प्राणी व भूमीवर राहणारीं सर्व मनुष्यें माझ्यापुढें थरथर कंपतील; पर्वत नष्ट होतील, कडे खचतील, हरएक कोट कोसळून जमीनदोस्त होईल. २१ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, माझ्या सर्व पर्वतांकडे त्याजविरुद्ध मी तरवार बोलावीन; प्रत्येकाची तरवार आपल्या भावावर चालेल. २२ मरी व रकपात यांनीं मी त्याजबरोबर ज्ञाद मांडीन; त्याजवर, त्याच्या सैन्यांवर पाऊस, मोठ्या गारा, अग्नि व गंधक यांची वृष्टि मी त्याजबरोबर असलेल्या अनेक लोकसमूहांवर धोडो करीन. २३ या प्रकारें मी आपला महिमा व पवित्रता प्रगट करीन, आणि बहुत राष्ट्रांस माझी प्रत्यक्ष ओळख होईल; तेव्हां त्यांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे.

१ हे मानवपुत्रा, गोगाविरुद्ध संदेश देऊन ३९ सांग, प्रभु परमेश्वर म्हणतो, हे गोगा, रोख, मेरोख व तुबाल यांच्या अधिपती, पाहा, मी तुजविरुद्ध आहे; २ मी तुला फिरवीन, तुला घेऊन

बाईन, उत्तरेच्या अतिशक्ति व प्रवेशांतून तुला मानवस कमीन, तुला इस्पाएलच्या पर्वतांके आणीन; २ मी तुज्या बाया हातांतके वज्रुच उचवून देईन; तुज्या उचव्या हातांतके बाण बायी पावीन. ४ तू इस्पाएलच्या पर्वतांवर पडशील; तू, तुझे सर्व सेनासमूह आणि तुजबरोबर असकेके लोकसमूह, हे तुम्ही सगळे पडाल; मी तुम्हांला नाना प्रकारच्या हिल पक्षांस व वनपक्षांस मरवावी देईन. ५ उचव्या मैदानांत तू पडशील, कारण मी हें बोललो आहे, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो. ६ मी नागेगांत व द्वीपांत निर्मळ राहणाऱ्या लोकांत आणि पाटवीन; तेव्हां त्यांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे. ७ मी आपल्या इस्पाएल लोकांत यास पवित्र नाम प्रगट करीन; हातःपर आपल्या पवित्र नामाची अप्रतिष्ठा मी होऊं देणार नाही; तेव्हां मी परमेश्वर, इस्पाएलच्या पवित्र प्रभु आहे असें राष्ट्रांस समजून देईल. ८ पाहा, हें प्रस होत आहे, वज्रुन येत आहे; मी सानितला तो हा दिवस आहे, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो. ९ तेव्हां इस्पाएली नगरांतके रहिवासी बाहेर निवून ढाली व कनयें, वज्रुयें व बाण, म्हा व माले इत्यादि शस्त्रांसांस आणि उचवून जाळितील; त्यांचें त्यांना सात वर्षे सरपण होईल; १० ते रानांतून लकळें आणणार नाहीत, अंगळ्यांतके लकळू तोडणार नाहीत; तर ही शस्त्रां ते जाळितील; त्यांस ज्यांनीं छुटिलें त्यांस ते छुटितील व त्यांस ज्यांनीं नागविलें त्यांस ते नागवितील असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो.

११ त्या दिवशीं असें होईल कीं मी समुद्राच्या पूर्वतीरी असकेके प्रवासांचें खोरे गोगास इस्पाएलदेशांत कबरस्तान म्हणून देईन; तें मेगा-याजाणाऱ्यांची वाट अडवील; तेथें गोग व त्याचा सर्व लोकसमूह यांस पुरितील, आणि त्यांस ह्योन-गोग (गोगाचा लोकसमुदाय) याचें खोरे असें म्हणतील. १२ देव शुक्र करण्यासाठीं इस्पाएल करणें त्यांस सात महिने पुरित राहील. १३ देशांतके सर्व लोक त्यांस पुरितील; मी आपला महिमा प्रगट करीन त्या दिवशीं हें त्यांच्या कीर्तीक कारण होईल, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो. १४ हें काम नेहमीं

करणारे इसम ते वेगळे करून नेमितील; आणि देव शुक्र व्हावा म्हणून ते इसम देशभर हिंडून जमिनीवर पडून राहिलेल्या उरल्यासुरत्या लोकांस पुरितील; सात महिने लोटल्यावर ते शोचाला उगतील. १५ शोच करणारे देशांतून हिंडत असतां कोणाला मनुष्याची अतिव आडळली तर पुरणाऱ्यांनीं ती ह्योन-गोगच्या सोऱ्यांत नेऊन पुरावी म्हणून तेथें निशाणी करून ठेवितील. १६ एका नगराचें नांवहि ह्योनो (समुदाय) असें ठेवितील; असा प्रकार ते देशाची शुद्धि करितील.

१७ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, हे मानवपुजा, इर-तनेच्या पक्षांस व वनपक्षांस सांग कीं जमा व्हा; या, मी तुम्हांसाठीं यज्ञबलि करीत आहे, इस्पाएलच्या पर्वतांवर महायज्ञ करित आहे; तेथें चोहोंकडून एकत्र होऊन मांस खा, रफ प्या. १८ तुम्ही वीरांचें मांस खाल, पृथ्वीचे अधिपति आणि मेंढे, कोकरें, बोकड व बैल यांचें रफ प्याल; हीं सर्व वास्तान डोंगरांत पोसलेलीं आहेत. १९ तुम्हांसाठीं कापलेल्या माह्या यज्ञ-पक्षांची वपा तुम्ही तृप्ति होईपर्यंत खाल व त्यांचें रफ पिऊन मस्त व्हाल. २० माह्या मेजावर बसून घोडे व स्वार, वीर व सर्व प्रकारचे योद्धे मांस खालून तुमची तृप्ति होईल, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो.

२१ तेव्हां राष्ट्रांमध्यें मी आपला महिमा स्थापीन; त्यांना शासन करीन व आपला हात त्यांजवर टाकीन, हें सगळीं राष्ट्रे पाहतील. २२ त्या दिवसापासून पुढें मी परमेश्वर त्यांचा देव असें इस्पाएलच्या घराण्यास समजेल. २३ राष्ट्रांस समजेल कीं इस्पाएल घराण्यांतील लोक आपल्या बुधतेमुळे बंदिवासांत गेले; त्यांनीं मजबरोबर निष्वासघात केला म्हणून मी त्यांपासून आपलें मुख लपविलें आणि त्यांस त्यांच्या बैऱ्यांच्या हवालीं केलें, तेव्हां ते सर्व तरवारीन पडले. २४ त्यांच्या अशुद्धतेप्रमाणें, त्यांच्या अपराधांप्रमाणें, मी त्यांजबरोबर वर्तलों आणि त्यांपासून आपलें मुख लपविलें.

२५ यास्तव प्रभु परमेश्वर म्हणतो, आतां मी याकोबाचा बंदिवास उलटवीन, आणि इस्पाएलच्या

अपल्या वराण्याच्या वया करीन; माझ्या पवित्र नामाची ईश्या करीन. २३ ते देशांत निर्भय वसतील व कोणी त्यांस पाक घालणार नाही; मग ते लज्जित होतील; मजबुतीस केलेल्या निष्ठासचताचा त्यांस पस्तावा वाटेल. २४ मी त्यांस राष्ट्रांतून परत आणीन, त्यांच्या हातूंच्या केलांतून त्यांस जमा करीन व बहुत राष्ट्रांसमक्ष त्यांच्या-इतकी मी आपली पवित्रता प्रगट करीन, तेव्हां हें बरेल. २८ मी त्यांस राष्ट्रांमध्ये हाकून देऊन पुनः मीच त्यांस त्यांच्या देशीं परत आणिलें; त्यांच्यापैकी कोणालाहि अतःपर मी परदेशांत राहू देणार नाही, हें पाहून मी परमेश्वर आहें असें ते समजतील; २९ मी आपलें मुख यापुढें त्यांपासून लपविणार नाही; कारण मी आपल्या आत्म्याची इक्षाएल वराण्यावर वृष्टि केली आहे, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो.

१ अमच्या नंदिवासाच्या पंचविसाव्या ४० वर्षी, म्हणजे नगदात्रा विन्वस झाल्यावर चौदाव्या वर्षी, नबार्भाच्या महिन्याच्या दशमी-सच परमेश्वराचा वरदहस्त मजवर आला व त्यानें मला तेथें नेलें. २ त्यानें दिव्य दृष्टीच्या द्वारे मला इक्षाएल देशांत नेऊन एका अतिशयित उंच पर्वतावर ठेविलें; त्यावर दक्षिणेस नगराच्या आकारासारखें काहीं होतें. ३ त्यानें मला त्या जागीं नेलें तों एक पुरुष दिसला; त्याचें स्वरूप पितळेसारखें होतें; त्याच्या हातांत तागाची एक दोरी व मापण्याची काठी होती; तो वेशीनजीक उभा होता. ४ तो पुरुष मला म्हणाला, मानवपुत्रा, आपल्या डोळ्यांनी पाहा, आपल्या कानांनी ऐक, व मी तुला जें काहीं दाखवितों त्या सर्वांकडे क्षित लव; हें तुला दाखवावें म्हणून मी तुला इकडे आणिलें आहे; तूं जें पाहशील तें सर्व इक्षाएल वराण्यास सांग.

५ मी पाहिलें तों त्या मंदिरामोवती एक तट होता; त्या पुरुषाच्या हातांत मापण्याची एक काठी होती; ती सहा हात लांबीची होती; हें माप एक हात व चार अंगुळें होतें. त्यानें त्या इमारतीच्या भिंतीची जाडी

एक काठी व उंची एक काठी मापिली. ६ तो पूर्वाभि-मुख असलेल्या द्वाराकडे जाऊन पाचव्या चहुन चर गेला; त्यानें द्वाराचा उंबरठा एक काठी रूंद मापिला; हा पहिला उंबरठा एक काठी भरला. ७ प्रत्येक चौकी एक काठी लांब व एक काठी रूंद असून त्या चौक्यां-मधील अंतर पांच हात होतें; मंदिरासमोरील देवडी-जवळच्या द्वाराचा उंबरठा एक काठी होता. ८ मंदिरा-कडल्या द्वाराची देवडी त्यानें एक काठी मापिली. ९ त्यानें त्या द्वाराच्या देवडीचे माप घेतलें तें आठ हात भरलें; तिचे खांब दोन हात भरले; ही द्वाराची देवडी मंदिरासमोर होती. १० पूर्वेकडील द्वाराच्या ह्या बाजूला व त्या बाजूला तीन तीन चौक्या होत्या; त्या तिहींचे माप सारखेंच असून दोन्ही बाजूंचे खांबहि एकाच मापाचे होते. ११ त्यानें द्वाराच्या प्रवेशमार्गाची रुंदी दहा हात व द्वाराची लांबी तेरा हात मापिली; १२ त्या चौक्यांच्या पुढची जागा एका बाजूला एक हात व दुसऱ्या बाजूला एक हात होती; त्या चौक्या दोन्ही बाजूला सहा सहा हात होत्या. १३ त्यानें एका चौकीच्या छावणीपासून दुसऱ्याच्या छावणीपर्यंत दाराला दार घेऊन पंचवीस हात रुंदी मापिली. १४ त्यानें देवडीचे माप घेतलें तें बीस हात भरले; त्या देवडीला लागून दारामोवती अंगण होतें. १५ प्रवेशद्वारापासून आंतील द्वाराच्या देवडीच्या पुढल्या भागापर्यंत पन्नास हात भरले. १६ त्या चौक्याला व द्वारांच्या आंतल्या बाजूस त्यांच्या खांबांला झरोके होते; भिंतीच्या महि-रापीसहि झरोके होते; असे आंतल्या चोहों बाजूला झरोके होते, व खांबांवर खजुरीचीं झाडें कोरिलेलीं होती.

१७ तेव्हां त्यानें मला बाहेरील अंगणांत नेलें तों तेथें सभोवार खोल्या असून त्या अंगणांत चिरेबंदी केली होती असें दृष्टीस पडलें; ह्या चिरेबंदीवर तीस खोल्या होत्या. १८ ही चिरेबंदी म्हणजे अथात्

१ पाठभेदः खांबहि साठ साठ हात मापिले;
२ पाठभेदः खांबास; ३ अथात्: देवडी; या शब्दाचा हा दुसरा अर्थ या अध्यायांत सर्वत्र समजावा.

खालकी चिरेव्दी द्वाराख लावून त्यांच्या खंबीइतकी होती. १९ तेव्हा त्याने खालच्या द्वारामुखून आतील अंगणाभरयत रंजी मोजिली ती पूर्व व उत्तर बाजूस शंभर हात भरली.

२० मग त्याने बाहेरल्या अंगणाला लागून उत्तराभिमुख असलेल्या द्वाराची खंबीइदी मोजिली. २१ त्याच्या चौक्या ह्या बाजूला तीन व त्या बाजूलातीमे होत्या; त्याचे खांबे व महिरापी ही पहिल्या द्वाराच्या मागेप्रमाणे होती; त्याची खंबी पन्नास हात व रंजी पंचवीस हात होती. २२ त्याचे झरोके, महिरापी व कोरलेली खजुरीची झाडे ही पूर्वाभिमुख असलेल्या द्वाराच्या मागेप्रमाणे होती; त्यावर चव्हन जाण्यासाठी सात पायऱ्या होत्या, व त्यासमोर त्याच्या महिरापी होत्या. २३ आतल्या अंगणात पूर्वेकडच्या द्वारासिारखे उत्तरेकडच्या द्वारासमोर एक द्वार होते; एका द्वारापासून दुसऱ्या द्वारापर्यंत त्याने शंभर हात मापिले.

२४ मग त्याने मला दक्षिणभागी नेले; तीं तेथे दक्षिणाभिमुख एक द्वार द्यास पडले; त्याचे खांबे व महिरापी त्याने मापिल्या त्या पूर्वेच्या इतक्या भरल्या.

२५ वर सांगितलेल्या झरोक्यांप्रमाणे यासहि सभोवार झरोके व महिरापी होत्या; त्याची खंबी पन्नास हात व रंजी पंचवीस हात होती; २६ त्यावर चव्हन जाण्यास सात पायऱ्या होत्या व त्यासमोर त्याच्या महिरापी होत्या; व त्याच्या खांबावर अलीकडेपलीकडे एकएक खजुरीचे झाडे कोरिले होते. २७ दक्षिणेकडे आतल्या अंगणाला द्वार होते; दक्षिणेकडच्या ह्या द्वारापासून त्या द्वारापर्यंत शंभर हात भरले.

२८ तेव्हा त्याने मला दक्षिणद्वाराने आतल्या अंगणात नेऊन दक्षिणद्वार मापिले, तें तितकेंच भरलें; २९ त्याप्रमाणेंच त्याने त्याच्या चौक्या, खांबे व त्यावरल्या महिरापी ही मापिली, तीं तेवढीच भरली; त्याख व त्याभोवतालच्या महिरापीला झरोके होते; त्याची खंबी पन्नास हात व रंजी पंचवीस हात भरली. ३० त्याख सभोवार महिरापी होत्या; त्या एकंदर पंचवीस हात खांबे व पांच हात रंज होत्या.

३१ त्याच्या महिरापी बाहेरल्या अंगणाच्या बाजूला होत्या; त्याच्या खांबावर खजुरीची झाडे कोरिली होती; त्यावर चव्हन जाण्यास आठ पायऱ्या होत्या.

३२ मग त्याने मला पूर्वेकडल्या आतील अंगणात नेऊन तें द्वार मापिले, तें तेवढेंच भरलें; ३३ त्याच्या चौक्या, खांबे व महिरापी त्याने मापिल्या, त्याहि तेवढ्याच भरल्या; त्याख सभोवार झरोके व महिरापी होत्या; त्याची खंबी पन्नास हात व रंजी पंचवीस हात होती. ३४ त्याच्या महिरापी बाहेरील अंगणाच्या बाजूला होत्या; त्याच्या खांबावर अलीकडेपलीकडे खजुरीची झाडे कोरिली होती; त्यावर चव्हन जाण्यास आठ पायऱ्या होत्या.

३५ मग त्याने मला उत्तरद्वाराकडे नेले; तेंहि त्याने मापिले व तें तितकेंच भरलें. ३६ त्याच्या चौक्या, खांबे व महिरापी त्याने मापिल्या; त्याख सभोवार झरोके होते; त्याची खंबी पन्नास हात व रंजी पंचवीस हात होती.

३७ त्याचे खांबे बाहेरील अंगणाच्या बाजूला होते; त्यावर अलीकडेपलीकडे खजुरीची झाडे कोरिली होती; त्यावर चव्हन जाण्यास आठ पायऱ्या होत्या.

३८ द्वारोजवळ खांबांना लागून एकएक खोली असून तिला दार होते; तेथे होमबलि धूत असत.

३९ द्वाराच्या देवडीत होमापण, पापापण व दोषापण यांचे पशु कापण्यासाठी ह्या बाजूला दोन व त्या बाजूला दोन अशीं मेजें होती. ४० आणि बाहेरच्या अंगणास, उत्तराभिमुख असलेल्या द्वाराच्या प्रवेशार्थां चव्हन जाण्याच्या वाटेवर दोन मेजें होती; तसेंच दुसऱ्या अंगणास द्वाराच्या देवडीजवीक दोन मेजें होती.

४१ द्वाराच्या बाहेरील अंगाला दोन्ही बाजूस चार चार मेजें होती; अशीं यज्ञपशु कापण्यासाठी आठ मेजें होती. ४२ होमापणासाठी ताशीव दगडांची चार मेजें होती; तीं दीड हात लांब, दीड हात रुंद व एक हात उंच अशीं होती; ज्या हत्यारांनी होमबलि व इतर यज्ञपशु कापीत तीं त्यांवर ठेवीत असत. ४३ चार अंगुले लांबीच्या आंकळ्या मंदिरांत सभोवार खवलेल्या होत्या; यज्ञपशूंचें मांस त्या मेजांवर ठेवीत असत.

४४ आंतील द्वाराच्या बाहेर, आंतील अंगणात येने खोल्या होत्या, एक उत्तरद्वाराच्या बाजूस दक्षिणाभिमुख होती व दुसरी दक्षिणद्वाराच्या बाजूस उत्तराभिमुख होती. ४५ तो मला म्हणाला, ही दक्षिणामिमुख असलेली खोली या मंदिराचे रक्षण करणाऱ्या याजकांसाठी आहे; आणि उत्तराभिमुख असलेली खोली वेदीचे रक्षण करणाऱ्या याजकांसाठी आहे; ते सादेकाचे रक्षण होताना ते खोलीच्या वंशांतले अफून परमेश्वराची सेवा करण्यासाठी जातात. ४७ त्यानें अंगण मापिलें तें शंभर हात लांब व शंभर हात रुंद असें चौसर भरलें; आणि मंदिरासमोर वेदी होती.

४८ मग त्यानें मला मंदिराच्या देवडीत नेलें व त्या देवडीचा प्रत्येक खांब मापिला तो एका बाजूनें पांच हात व दुसऱ्या बाजूनें पांच हात भरला; त्या द्वाराची रुंदी एका बाजूनें तीन हात व दुसऱ्या बाजूनें तीन हात भरली. ४९ देवडीवर लवून जाण्यास पायऱ्या होत्या, त्या बाजूनें तिची खांबी त्रीस हात व रुंदी अकरा हात भरली; त्या खांब्यांच्या एका बाजूला एक व दुसऱ्या बाजूला एक असे लहान खांबे होते.

१ मंतर त्यानें मला मंदिराच्या गाभान्यांत नेलें; त्यानें तेथले खांब मापिले तों त्यांची रुंदी एका बाजूस सहा हात व दुसऱ्या बाजूस सहा हात भरली; या गाभान्याची रुंदी मंडपाच्या इतकी होती. २ द्वाराची रुंदी दहा हात होती, आणि त्याची एक बाजू पांच हात व दुसरी पांच हात होती; त्यानें गाभान्याची लांबी चाळीस हात व रुंदी वीस हात मापिली. ३ मग आंत जाऊन त्यानें दरवाजाचा प्रत्येक खांब मापिला तो दोन हात भरला; दरवाजाची उंची सहा हात व रुंदी सात हात भरली. ४ त्यानें गाभान्यासमोरच्या जागेची लांबी वीस हात व रुंदी वीस हात मापिली; तो मला म्हणाला, हें परमपवित्रस्थान होय.

५ त्यानें मंदिराची मित सहा हात मापिली; मंदिरासभोवती प्रत्येक बाजूस खोल्या होत्या

६ बाजूस असलेल्या खोल्या एकीवर एक अशा तीन मजली असून त्या रंगीनें तीस हेड्या; मंदिराच्या आसपास असलेल्या खोल्यांसाठी जी मित होती तिच्या त्या लागलेल्या होत्या, रुंदी मंदिराच्या मितेला त्या लागलेल्या नव्हत्या. ७ बाजूच्या कोठ्यांच्या इमारतीच्या समोवार वरवर गेल्या तसतशा त्या रुंद होत गेल्या; आणि समोव-पारच्या भाग वरवर गेला तसतसा तो रुंद होत गेला; म्हणून या इमारतीची रुंदी वरचे बाजूस अधिक होती, अशी ती रुंदी खालच्यापेक्षा मधल्या मजल्यांत व तेथल्यापेक्षा वरच्या मजल्यांत वाढत गेली. ८ मंदिराच्या उंच पाया होता असें मी पाहिलें; बाजूच्या कोठ्यांचे पाये सहा मोठ्या हातांची एक काठी भरले. ९ बाजूच्या कोठ्यांच्या बाहेरील भिंतीची जाडी पांच हात होती; मंदिराच्या बाजूच्या कोठ्यांस लागून एके जागा खुली राहिली होती. १० खोल्यांबाहेर मंदिराच्या आसपास वीस हातांचे अंतर होतें. ११ बाजूच्या कोठ्यांचे दरवाजे खुल्या जागेकडे होते; एक दरवाजा उंतरेकडे व दुसरा दरवाजा दक्षिणेकडे होता; ह्या खुल्या जागेची रुंदी चोहोहून पांच हात होती.

१२ मंदिराच्या पश्चिमेस सोडलेल्या जागेसमोर जी इमारत होती तिची रुंदी सत्तर हात होती, तिची मित चोहोहून पांच हात जाड होती, व तिची लांबी नव्वद हात होती. १३ त्यानें मंदिर शंभर हात मापिलें; आणि ती सोडलेली जागा व भिंतींसह इमारत ही शंभर हात लांब भरली. १४ मंदिराची पुढली बाजू व पूर्वेकडील सोडलेली जागा यांची रुंदी शंभर हात होती.

१५ मंदिरामार्गे असलेल्या त्या सोडलेल्या जागेपुढल्या इमारतीची लांबी व दोन्ही बाजूस असलेले सजे, आंतला गाभारा व अंगणांतील देवळा हीं सगळीं त्यानें शंभर हात मापिली; १६ तीनही मजल्यांवर असलेले द्वारांचे उंबरठे, झरोके आणि उंबरठ्याभोवतालचे सजे यांस तफपोशी होती; जमिनीपासून

१ पाठभेदः जी जागा खुली राहिली होती तीही पांच हात भरली.

१ पाठभेदः बारा

झरोक्यापर्यंत भिंतीला तकचोडी केली होती व झरोकेहि भरून काविले होते; १७ भिंतीतल्या व बाहेरल्या बाजूची दारवाजाची जागा, समवेतालच्या भिंतीचे आंतले व बाहेरले अंश ही सगळी योग्य प्रमाणांत होती. १८ त्यावर करून व खजुरीची झाडे कोरिल्ली होती; दोन दोन करूनान्ये एक एक खजुरीचे झाड होते, व प्रत्येक करूनाला दोन तोंडे होती; १९ करूनाला एक खजुरीच्या झाडाकडे मनुष्याचे मुख व दुसऱ्या खजुरीच्या झाडाकडे तळ्या सिंहाचे मुख होते; भिंतीवर चौहोके अशा प्रकारचे काम होते. २० जमिनीपासून दरवाजांच्या वरल्या भागापर्यंत गाभाऱ्याच्या भिंतीवर करून व खजुरीची झाडे कोरिल्ली होती.

२१ गाभाऱ्याच्या दाराचे खांब चौरस होते; परमपवित्रस्थानाच्या पुढल्या बाजूचे स्वरूप गाभाऱ्याच्या सारखेच होते. २२ वेदी लाकडाची असून तीन हात उंच व दोन हात लांब होती, तिचे कोपरे, तिची बैठक व तिच्या भिंती लाकडाच्या होत्या; त्याने मळा म्हणजे, परमेश्वरापुढे असणारे हे येज आहे. २३ गाभाऱ्यास व परमपवित्रस्थानास दोन कमाडे होती. २४ एक कमाडास दोन व दुसऱ्यास दोन अशा उषकांशक करिता येजाच्या दोन दोन कमाडा होत्या. २५ भिंतीवरल्याप्रमाणे त्यावर म्हणजे गाभाऱ्याच्या कमाडांवर करून व खजुरीची झाडे कोरिल्ली होती, आणि बाहेरील देवडीच्या बाहेरच्या बाजूस लाकडाच्या मोठ्यामोठ्या तुळ्या होत्या. २६ देवडीच्या दोन्ही बाजूस झराके असून त्यांवर खजुरीची झाडेहि कोरिल्ली होती; भिंतीच्या बाजूच्या खोल्या व मोठ्यामोठ्या तुळ्या अशा तऱ्हेच्या होत्या.

१ टेव्हां त्याने मळा उत्तरेकडच्या रस्त्याने ४२ बाहेरच्या अंगणांत नेले; आणि ती सोडलेली जागा व उत्तरेकडील इमारत यांसमोरील खोल्या असलेल्या इमारतीत नेले. २ तिच्या दरवाजा उत्तराभिमुख असून तिची लांबी शंभर हात व रुंदी पन्नास हात होती. ३ आंतोल बीस हाताच्या अंगणासमोर व बाहेरील अंगणाच्या फरसबंदीसमोर तिसऱ्या मजळ्यास समोरासमोर सवे होते. ४ खोल्यांसमोर दहा हात

रूंद व शंभर हात लांब अशी एक वाट होती; त्यांचे दरवाजे उत्तराभिमुख होते. ५ वरच्या मजल्याची जगा सव्यांत गुंतली होती म्हणून तेथल्या खोल्या खालच्या व मधल्या मजल्यांवरील खोल्यांच्या मानाने लहान होत्या. ६ कारण त्या खोल्यांचे तीन मजले होते; अंगणांतल्याप्रमाणे त्यांस खांब नव्हते; म्हणून खालच्या व मधल्या मजल्यांच्या जागेपेक्षां वरली जा... संकुचित होती; ७ आणि त्या खोल्यांनी समांतर अशी खोल्यांसमोरील बाहेरच्या अंगणाकडे गेलेली एक भित होती; तिची लांबी पन्नास हात होती. ८ कारण बाहेरील अंगणाच्या खोल्यांची एकंदर लांबी पन्नास हात होती; आणि पाहा, गाभाऱ्यापुढे ती शंभर हात होती. ९ या खोल्यांच्या खाली पूर्वस प्रवेशद्वार होते, त्यांतून बाहेरच्या अंगणांतून येणारे त्या खोल्यांत जात असत. १० दक्षिणेकडील अंगणाच्या लांबीकडील भिंतीला खालून त्या सोडलेल्या जागेसमोर व इमारतीसमोर खोल्या होत्या. ११ उत्तरेकडील खोल्यांसमोर जसा रस्ता होता तसा त्याच्या समोरहि रस्ता होता; त्यांची लांबीरुंदी, त्यांच्या बाहेर जाण्याच्या सर्व वाऱ्या व त्यांची एकंदर व्यवस्था त्यांच्याप्रमाणेच होती. १२ त्यांच्या दरवाजांप्रमाणे दक्षिणाभिमुख असलेल्या खोल्यांचे दरवाजे होते; रहदारीच्या रस्त्याच्या तोंडाजवळ म्हणजे उजव्या भिंतीजवळील वाटेवर एक द्वार होते; त्यांतून पूर्वेकडून येणारे लोक प्रवेश करीत.

१३ तो मळा म्हणाला, सोडलेल्या जागेसमोरील उत्तरेकडल्या खोल्या व दक्षिणेकडल्या खोल्या पवित्र असून त्यांत परमेश्वरासमोर जाणारे याजक यांनी परमपवित्र पदार्थांचे सेवन करावे; तेथे त्यांनी अन्नबलि, पापबलि, दोषबलि वगैरे परमपवित्र पदार्थ ठेवावे; कारण ते स्थान पवित्र आहे. १४ याजक आंत गेल्यावर पवित्रस्थानांतून बाहेरच्या अंगणांत त्यांनी तसेच जाऊ नये; तर सेवेच्या वेळची आपली वस्त्रे त्यांनी त्या खोल्यांत ठेवावी, कारण ती पवित्र आहेत; मग त्यांनी

- १ पाठभेद: एक
- २ पाठभेद: पूर्वेकडील

दुसरी वज्रें घालून सार्वजनिक स्थानी जावें.

१५ त्यानें मंदिराचें आंतलें माप घेण्याचें संपविल्लें तेव्हां त्यानें पूर्वाभिमुख असलेल्या द्वारानें मला बाहेर नेलें व तें बाहेरून चोहों बाजूंनी मापिलें. १६ त्यानें मापावयाच्या काठीनें पूर्वभाग एकंदर पांचशें हात मापिला. १७ त्यानें मापावयाच्या काठीनें उत्तरभाग एकंदर पांचशें हात मापिला. १८ तसाच मापावयाच्या काठीनें दक्षिणभाग एकंदर पांचशें हात मापिला. १९ त्यानें पश्चिमेकडे वळून मापावयाच्या काठीनें तो भाग एकंदर पांचशें हात मापिला. २० त्यानें तें चारी बाजूंनी मापिलें; पवित्र स्थळें व सामान्य स्थळें एकमेकांहून वेगळीं ठेवण्यांसाठीं त्याला समोवार एक भित्त होती; तिची लांबी पांचशें हात व रुंदी पांचशें हात होती.

१ मग पूर्वाभिमुख असलेल्या द्वाराकडे त्यानें मला नेलें; २ तों पाहा, इस्राएलाच्या देवाचें वैभव पूर्वेकडून प्रगट झालें; त्याचा शब्द महापुराच्या ध्वनीसारखा होता; व त्याच्या वैभवानें पृथ्वी प्रकाशित झाली. ३ मी नगराचा नाश करपास आलों होतों तेव्हांच्या दृष्टांतासारखा दृष्टांत मी पाहिला; खबार नदीतीरीं जो दृष्टांत मी पाहिला तसे दृष्टांत माझ्या दृष्टीस पडले; तेव्हां मी उपडा पडलों. ४ पूर्वाभिमुख असलेल्या द्वारावाटे परमेश्वराचें तेज मंदिरांत आलें. ५ तेव्हां आत्म्यानें मला उचलून आंतील अंगणांत नेलें, तों पाहा, परमेश्वराच्या तेजांनें मंदिर भरून गेलें होतें; ६ आणि मंदिरांतून कोणी मजबरोबर बोलत आहे असें मीं ऐकलें, आणि माझ्याजवळ एक पुच्छ उभा होता. ७ तो मला म्हणाला, मानवपुत्रा, हें माझ्या सिंहासनाचें स्थळ, माझ्या पादासनाचें स्थळ आहे; तेथें मी इस्राएल वंशजांमध्ये सर्वकाळ राहीन; इस्राएल घराण्याचे लोक व त्यांचे राजे आपल्या व्यभिचारानें व त्यांच्या राजांनीं स्थापिलेल्या

१ पाठभेद : काठ्या; हाच पाठभेद या अध्यायांत इतर स्थळींही समजावा.

२ अथवा : राजांच्या मळ्यांकडून इतःपर माझ्या

प्रेतवत् मूर्तीनी आपल्या उचस्थानांवर इतःपर माझ्या पवित्र नामाला बट्टा लावणार नाहींत; ८ त्यांनीं आपल्या उंबरठा माझ्या उंबरठांशेजारी, आपले द्वारस्तंभ माझ्या द्वारस्तंभांशेजारी उभारिले, आणि माझ्या व त्यांच्यामध्ये केवळ एक भित्त होती; अमंगळ कृत्यें करून त्यांनीं माझ्या पवित्र नामास बट्टा लाविला म्हणून मीं रगानें त्यांचा नाश केला. ९ आतां त्यांनीं आपला व्यभिचार व त्यांच्या राजांनीं स्थापिलेल्या प्रेतवत् मूर्ति मजपासून दूर घालवाव्या, मग मी त्यांच्यामध्ये सर्वकाळ राहीन.

१० हे मानवपुत्रा, इस्राएल घराण्यास हें मंदिर दाखीव, म्हणजे ते आपल्या पातकांबद्दल लज्जित होतील व त्यांनीं ह्या नमुनेदार इमारतीचें माप घ्यावें. ११ त्यांनीं केलेल्या सर्व कृत्यांबद्दल ते लज्जित झाले म्हणजे त्यांस या मंदिराचा आकार, त्याची रचना, त्यांत येण्याजाण्याचे मार्ग, त्यांतील सर्व आकृति, त्याचे सर्व विधि, व त्याचे सर्व नियम त्यांस दाखीव व त्यांच्यासमोर ल्हवून ठेव, म्हणजे त्यांच्या सर्व नियमांचें व विधींचें अवलंबन करून त्याप्रमाणें ते वागतील. १२ मंदिराचा हा नियम आहे; पर्वताच्या माथ्यावरील भोवतालचा सर्व प्रदेश अत्यंत पवित्र आहे. पाहा, मंदिराचा हा नियम आहे.

१३ हातांनीं वेदीचीं मापें हीं आहेत; (हा हात म्हणजे एक हात व चार अंगुळें;) तिचा तळभाग हातभर उंच, हातभर रुंद आणि तिचा कडेचा पाटयरा वीतभर; हा वेदीचा पाया. १४ तिच्या तळभागापासून खालच्या बैठकीपर्यंत उंची दोन हात व रुंदी एक हात आणि खालच्या बैठकीपासून वरच्या बैठकीपर्यंत उंची चार हात व रुंदी एक हात. १५ वेदीच्या वरच्या भागाची उंची चार हात; वेदीच्या अग्निकुंडाला लागून वर गेलेलीं चार शृंगें होती. १६ वेदीचें अग्निकुंड बारा हात लांब व बारा हात रुंद होतें; तें समचौरस होतें. १७ तिची बैठक चौदा हात लांब व चौदा हात रुंद अशी चौरस होती; व तिच्यासभोवतालचा पाटयरा अर्धा हात, आणि तिचा तळभाग सभोवार एक हात उंच होता; तिच्या पायच्या पूर्वाभिमुख होत्या.

१८ तेव्हा तो मला म्हणाला, मानवपुत्रा, प्रभु परमेश्वर म्हणतो, या वेदीवर होमार्पण करावे व रक्त शिंपडावे म्हणून ती बांधून काढितील त्यानंतरच्या दिवसांचे तिजसंबंधाचे विधि हे: १९ माझी सेवा करा- वयास मजसमीप येणाऱ्या लेवी वंशांतला सादोकाच्या कुळांतील याजक यांस पापार्पण करण्यासाठी तू एक गोऱ्हा दे, असे प्रभु परमेश्वर म्हणतो. २० तू त्याचे रक्त घेऊन वेदीच्या चारी शृंगार, बैटकीच्या चारी कोपऱ्या- वर व भोवतालच्या पाटथऱ्यावर शिंपड; अशा प्रकारे प्रायश्चित्त करून ती शुद्ध कर. २१ नंतर तू पापार्पणाचा बैल घे व त्याने पवित्रस्थानाच्या बाहेर मंदिराच्या नेमिलेल्या जागी त्याचा होम करावा. २२ दुसऱ्या दिवशी पापार्पण करण्यासाठी एक निदोष बोकड घे; बैलाच्या होमाने जाशी वेदी शुद्ध केली तशी यानेहि केली पाहिजे. २३ शुद्धीकरण संपले म्हणजे एक निदोष गोऱ्हा व ऋळांताला एक निदोष एडका अर्पण कर. २४ तू ते परमेश्वरासमोर आण; मग याजक त्यांवर मीठ टाकि- तील व त्यांचे हवन करून ते परमेश्वरास अर्पण करि- तील. २५ तू सात दिवस रोज एकेका निदोष बकऱ्याचे पापार्पण कर; एक गोऱ्हा व ऋळांताला एक निदोष एडका हेहि त्यांनी अर्पण करावे. २६ याप्रमाणे सात दिवस वेदीबद्दल प्रायश्चित्त करून तिची शुद्ध करावी; असा तिचा संस्कार व्हावा. २७ या दिवसांच्या कार्याची समाप्ति झाल्यावर आठव्या दिवशी व त्यापुढे याजक तुमचे होमबलि व तुमचे शांतिबलि वेदीवर अर्पितील आणि मी तुम्हांवर प्रसन्न होईन असे प्रभु परमेश्वर म्हणतो.

१ मग त्याने मला त्या मंदिराच्या पूर्वाधि-
४४ मुख असलेल्या बाहेरल्या द्वारास जाणाऱ्या वाटेने परत आणिले, तो तें द्वार बंद होतें. २ तेव्हां परमेश्वर मला म्हणाला, हें द्वार बंद ठेवावें, उघडं नये, यानें कोणी प्रवेश करूं नये; कारण परमे- श्वर, इस्त्राएलाचा देव, यानें या द्वारांने प्रवेश केला म्हणून हें बंद ठेवावें. ३ राजाविषयी म्हणाल तर तो राजा आहे म्हणून परमेश्वराच्यासमोर त्या द्वारांत नसून तो भोजन करील; द्वारांच्या देवडीच्या वाटेने

तो येईलजाईल.

४ नंतर त्याने मला उत्तर द्वारास जाणाऱ्या वाटेने मंदिरासमोर नेले; मी पाहिलें तो परमेश्वराच्या तेजांने परमेश्वराचे मंदिर भरलें होतें; तेव्हां मी उपडा पडलों. ५ मग परमेश्वर मला म्हणाला, मानवपुत्रा, परमेश्वराच्या मंदिराविषयीचे सर्व विधि व सर्व नियम यांविषयी जे सर्व मी तुला सांगतो त्याकडे चित्त दे; डोळे उघडून पाह्या व कान देऊन ऐक; आणि मंदिराच्या प्रत्येक द्वारांने पवित्रस्थानांत जाण्यासंबंधानें जें सांगतों त्याकडे चित्त दे. ६ त्या फितुरी इस्त्राएल घराण्यास सांग, प्रभु परमेश्वर म्हणतो, इस्त्राएल वंशजहो, तुम्हीं हीं सगळीं अमंगळ कृत्यें केलीं तेवढें पुरे; ७ तुम्हीं मला अन्न, वपा व रक्त अर्पितांना मनानें व शरीरानेहि वेसुंती अशा परक्या लोकांस माझ्या पवित्रस्थानांत आणून माझे मंदिर ऋष्ट केलें आहे; ह्याप्रमाणें तुम्हीं माझा करार मोडून आपल्या सर्व अमंगळ कृत्यांत भर घातली आहे. ८ तुम्हीं माझ्या पवित्र वस्तूंची राखण केली नाहीं, तर तुम्हीं माझ्या पवित्रस्थानांत आपल्याऐवजीं त्यांस माझ्या पवित्र वस्तूंचे राखणदार नेमिलें.

९ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, इस्त्राएल वंशजांमध्ये राहणाऱ्या, मनानें व शरीरानें बेसुती असलेल्या परदेशीयांपैकीं कोणी माझ्या पवित्रस्थानांत प्रवेश करितां कामा नये. १० इस्त्राएल बहकून गेले तेव्हां जे लेवी यज्ञपासून दूर गेले व आपल्या मूर्तीच्या मागे लागून मला सोडून बहकले त्यांस आपल्या अधर्मांचे प्रतिफळ भोगावें लागेल. ११ ते माझ्या पवित्रस्थानांतले चाकर होतील; मंदिराच्या द्वारांपुढें ते पहारेकरी होतील व माझ्या मंदिरांत ते सेवाचाकरी करितील; ते लोकांसाठीं होमपशु व यज्ञबलि यांचा वध करितील; व लोकांची सेवाचाकरी करण्यास त्यांजपुढें उभे राहतील. १२ त्यांनी त्याच्या मूर्तीपुढें इस्त्राएल- घराण्याची सेवाचाकरी केली व ते त्यांस पापांत पाड- णारे अडथळे झाले, म्हणून मी त्यांवर आपला हात उगारिला आहे, आणि ते आपल्या अधर्मांचे प्रतिफळ भोगितील असे प्रभु परमेश्वर म्हणतो. १३ त्यांनी याजक या नात्याने माझी सेवा करण्यासाठीं मजसमक्ष येतां

कामा नये; माझ्या सर्व पवित्र वस्तु, परमपवित्र वस्तु वाजबळ त्यांनी येता कामा नये; तर त्यांनी आपली अंगणिका सेसाची व आपल्या अमंगळ कर्मांबद्दल शिक्षा भोगावी. १४ माझ्या मंदिरांत जी कांहीं सेवा होत असते तिच्या अनुसरून व त्यांत जे कांहीं करावयाचे असते त्यासंबंधाने माझ्या मंदिराची राखण करणारे असे मी त्यांस करीन.

१५ इस्राएल वंशज मला सोडून बहकून गेले तेव्हां लेवी वंशातील याजकांपैकी सादोक वंशज यांनी माझ्या पवित्रस्थानाची सेवा करावयाची केली, म्हणून ते मजसमीप येऊन माझी सेवा करतील, मजसमोर उभे राहतील आणि मला वपा व रक्त अर्पितील, असे प्रभु परमेश्वर म्हणतो; १६ ते माझ्या पवित्रस्थानांत येतील, ते माझी सेवा करण्यासाठीं माझ्या मेजाबळ येतील आणि माझ्या पवित्र वस्तूंचे रक्षण करतील. १७ से आंतल्या अंगणाच्या दाराकडे जातील तेव्हां त्यांनीं तागाची वळे परिधान करावी; ते आंतल्या अंगणातील दारांत मंदिरांत सेवा करतील तेव्हां त्यांचीं लोकराचीं वळे घाडू नयेत. १८ त्यांनीं आपल्या डोक्यांत तागाची पागोट घालावी; त्यांनीं कमरेस तागाचे चोळणे घालवे; त्यांनीं घाम येण्यासारखे कमरेस कांहीं वेष्टू नये. १९ ते बाहेरील अंगणांत जातील, लोकांमध्ये बाहेरील अंगणांत जातील, तेव्हां त्यांच्या वस्त्रांच्या स्पशांने लोक पवित्र होऊं नयेत म्हणून त्यांनीं सेवेच्या वेळीं वळे काढून पवित्र खोल्यांत ठेवावी व दुसरीं वळे त्यावी. २० त्यांनीं आपलीं डोकीं मुंडवू नयेत, किंवा केस लांब वाहू देऊं नयेत, तर त्यांनीं आपल्या डोक्याचे केस कापवे. २१ आंतल्या अंगणांत जावयाच्या वेळीं कोणाहि याजकाने दाक्षारस पिऊं नये. २२ त्यांनीं विधवेबरोबर किंवा सोडलेल्या स्त्रीबरोबर विवाह करूं नये, तर इस्राएली वंशातील कुमारीबरोबर अथवा कोणा याजकाची विधवा असल्यास तिजबरोबर विवाह करावा. २३ त्यांनीं माझ्या लोकांस शिक्षण द्यावे; पवित्र काय व सामान्य काय, शुद्ध काय व अशुद्ध काय, यांचा भेद त्यांस त्यांनीं दाखवून द्यावा. २४ तंत्र्याबळेच्यांचा निवाडा

करण्यास त्यांनीं तत्पर असावे; माझ्या निर्णयांप्रमाणे हा निवाडा त्यांनीं करावा; सर्व सणांत माझे धर्मशास्त्र व नियम पाळावे आणि माझ्या आज्ञांनुषंगे पवित्रपणे पालन करावे. २५ त्यांनीं प्रेतास शिवून अशुद्धि होऊं नये; मात्र आई, बाप, मुलगा, मुलगी, भाऊ व विधवा-हित बहीण यांच्या बाबतीत ते अशुद्धि झाले असतां बालेल. २६ तो शुद्ध झाल्यावर आणखी सात दिवस मोजावे. २७ मग तो पवित्रस्थानांत, म्हणजे अर्थात आंतल्या अंगणांत, पवित्रस्थानांतील सेवा करावयास जाईल त्या दिवशीं त्यानें आपलें पापापण करावे, असे प्रभु परमेश्वर म्हणतो.

२८ त्यांना वतन काय म्हणाल तर मी त्यांचे वतन आहे; त्यांस इस्राएलांत वाट्टा देऊं नये; त्यांचा वाटा मी आहे. २९ अन्नार्पण, पागार्पण व दोषार्पण ही त्यांनीं खावी; इस्राएलांनीं वाहिलेली हर एक वस्तु त्यांची व्हावी. ३० सर्व प्रथम फळांचा प्रथम भाग, समर्पित अन्न म्हणून अर्पण करावयाची प्रत्येक वस्तु याजकांची व्हावी; तुम्ही तिजलेल्या कणिकेचा पहिला गोळा याजकांस द्यावा म्हणजे तुमच्या घराला बरकत येईल. ३१ कोणताहि आपोआप मेलेल किंवा फाडून टाकिलेला प्राणी याजकांनीं खाऊं नये; मग तो पक्षी असो किंवा पशु असो.

१ तुम्ही चित्या टाकून वतनासाठीं देशाची वाटणी करा. तेव्हां परमेश्वरप्रित्यर्थ समर्पित अन्न अर्पावा; जमिनीचा एक वाटा पवित्र म्हणून वेगळा काढून ठेवावा; त्याची लंबी पंचवीस हजार हात व रुंदी वीस हजार हात असावी; हे सारे क्षेत्र चोडो-कडून पवित्र ठेवावे. २ यापैकी पांचशें हात लांब व पांचशें हात रुंद एवढी समचौरस जागा पवित्रस्थानासाठीं ठेवून तिच्याभोवतीं पद्मस्र हात खुली जागा राखून ठेवावी, ती सभोवतीं समचौरस असली. ३ त्या मापिलेल्या जमिनीतून तूं पंचवीस हजार हात लांब व दहा हजार हात रुंद मापून काढ; या क्षेत्रांत पवित्रस्थान होणार; तें परमपवित्र होय. ४ हें क्षेत्र पवित्र राहावे; सेवा करावयास परमेश्वरसमीप जाणाऱ्या पवित्र

१ पाठभेद: काठ्या, व रुंदी दहा हजार काठ्या

स्वानाच्या सेवकांसाठी म्हणजे याजकांसाठी ते असावे; त्यांत त्यांच्या वरांसाठी जागा व पवित्रस्थानासाठी पवित्र जागा असावी. ५ पंचवीस हजार हात लंब व दहा हजार हात रूंद एवढी जागा मंदिराची सेवाकरी करणाऱ्या लोकांची व्हावी; वसतिस्थानासाठी हे त्यांचे वतन होय. ६ समर्पित अंश म्हणून बी जागा निराळी ठेवावयाची तिच्या लागून पांच हजार हात रूंद व पंचवीस हजार हात लंब एवढी जमीन नगरासाठी वतन म्हणून घ्यावी; ही सगळ्या इस्राएली वराण्याची व्हावी. ७ समर्पित अंश म्हणून ठेवलेला भाग व नगरास दिलेला भाग यास लागून दोहों बाजूकडील म्हणजे पश्चिमेकडील व पूर्वेकडील जागा अधिपतीस यावी; पश्चिम सीमेपासून पूर्व सीमेपर्यंत तिची लांबी इस्राएली वंशास वाटून दिलेल्या मागाच्या लांबीइतकी असावी. ८ ही जमीन इस्राएलांत अधिपतीचे वतन व्हावी, म्हणजे वापुडे मात्सा अधिपतींनी मात्सा लोकांवर लुब्धम करू नये; तर इस्राएली वराण्यातील निरभिराच्या वंशास दिलेली जमीन ज्याची त्याकडे राहू द्यावी.

९ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, इस्राएलाच्या अधिपतींनो, काळे तें पुरे; आतां तुम्ही बलात्कार व लुब्धम यांपासून दूर राहा, न्याय व नीति यांचे पाळन करा, आणि मात्सा लोकांस त्यांच्या वतनांतून बाल्यून देण्याचें सोडा, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो. १० खरी तागडी, खरी एका व खरी बघे वापरा. ११ एका व बघ ह्या दोन्ही एकाच परिमाणाच्या असाव्या; बघ होमराचा दहावा भाग; तशीच एकाहि होमराचा दहावा भाग; ह्या होमराच्या प्रमाणानें असाव्या. १२ शेकेल वीस गेरांचा असावा, आणि माने वीस शेकेलांचा, पंचवीस शेकेलांचा किंवा पंचरा शेकेलांचा असावा.

१३ समर्पित अंश म्हणून अर्पावयाचीं तुमचीं अर्पणें येणेंप्रमाणें असावीं: गव्हांच्या एका होमरामागें एक घडांस एका गडू, आणि जवांच्या एका होमरामागें एक घडांस एका जव द्यावे; १४ तेलचा नियमित अंश

द्यावयाचा तो दहा बघांचा खोरें म्हणजे एक होमर यामागें एकदशांश बघ असावा; दहा बघांचा एक होमर होतो. १५ इस्राएल देशांतील पाण्यळांच्या कुणांतील कळपांतून दोनसो मॅडारांमागें एक कोकरू घावें; लोकांप्रीत्यर्थ प्रायश्चित करावें म्हणून अन्नार्पण, होमार्पण व शांत्यर्पणें हीं घ्यावीं, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो. १६ इस्राएलाच्या अधिपतीस देशाच्या सर्व लोकांनीं हीं समर्पित अंशाचीं अर्पणें पुरविलीं पाहिजेत. १७ उत्सव, चंद्रदर्शन, शब्बाथ व इस्राएल वराण्याचे सर्व सप्त संत होमार्पण, अन्नार्पण व पेयार्पण यांची तरतूद करणें हे अधिपतीचें काम आहे; इस्राएल वराण्यासाठी प्रायश्चित करावयासाठी त्यानें पापार्पण, अन्नार्पण, होमार्पण व शांत्यर्पणें हीं सिद्ध करावीं.

१८ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, पहिल्या महिन्याच्या प्रतिपदेस एक निर्दोष गोऱ्हा बैटन पवित्रस्थान झुड करावें. १९ तेव्हां याजकानें पापार्पणाच्या पड्ड्याचें एक बैटन तें मंदिराच्या दरवाजाच्या बाळांवर, केरीच्या बैटकीच्या खरी कोपऱ्यांवर व आंतील अंगणाच्या दरवाजाच्या बाळांवर शिंपवावें. २० तसेंच त्या महिन्याच्या सप्तमीस त्रांतीत पडलेल्या किंवा मूढ झालेल्या प्रत्येक माणसाप्रीत्यर्थ असेंच करावें; या प्रकारें तुम्ही मंदिरासाठी प्रायश्चित करावें.

२१ पहिल्या महिन्याच्या चतुर्दशीस तुम्हीं वल्हाडण, म्हणजे पुऱ्या सप्तकाचा सण पाळवा; ह्या सणांत बेखमीर भाकर खावी. २२ त्या दिवशीं स्वतांसाठी व देशाच्या सर्व लोकांसाठी पापार्पण करावें म्हणून अधिपतीनें एक गोऱ्हा सिद्ध करावा. २३ परमेश्वरास होमार्पण करणाऱ्यांसाठी सणाचे सात दिवस त्यानें सात निर्दोष गोऱ्हे व सात मॅडे सिद्ध करावे आणि पापार्पणासाठी रोज एक नोकड सिद्ध करावा; २४ आणि अन्नार्पण म्हणून दर गोऱ्हामागें व दर मॅडयामागें एकाभर अन्न व दर एकाबरोबर एक हीनभर तेल अर्पावें. २५ सातव्या महिन्याच्या पौर्णिमेपासून सणाचे सात दिवस पापबलि, होमबलि, अन्नबलि आणि तेल हीं याप्रमाणेंच अर्पावीं.

१ पाडभेद: काव्या. २ एक माप. ३ एक वजन.

१ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, आंतील अंगणाचें
४६ पूर्वाभिमुख असलेलें द्वार कामाचे सहा दिवस
 बंद असावें; शब्बाय दिवशी तें उघडें ठेवावें, तसेंच
 चंद्रदर्शनाच्या दिवशीहि तें उघडें ठेवावें. २ अधिपतीनें
 बाहेरले दरवाजाच्या देवडीकडे जाणाऱ्या मार्गांनं यावें,
 त्यानें दरवाजाच्या बाह्यानजीक उभें राहावें; याजकांनीं
 त्वाजकडले होमार्पण व शांत्यर्पण करावी; मग
 त्यानें दरवाजाच्या उंबरठ्यावरून परमेश्वराला दंडवत
 बाळून बाहेर जावें; हा दरवाजा संध्याकाळपर्यंत बंद
 करूं नये. ३ देशाच्या लोकांनीं शब्बाय दिवशी व
 चंद्रदर्शनी त्या दरवाजावरूनच परमेश्वराला दंडवत
 घालावें. ४ अधिपतीनें शब्बाय दिवशी परमेश्वराला
 होमार्पण करावयाचें तें सहा निदोष कोकरें व एक
 निदोष एडका यांचें असावें; ५ दर एडक्यामागें एक एफा
 अन्नार्पण करावें व दर कोकरामागें यथाशक्ति अन्नार्पण
 करावें आणि प्रत्येक एफाबरोबर एक हीनभर तेल अर्पावें.
 ६ चंद्रदर्शनाच्या दिवशी एक निदोष गोन्हा,
 सहा निदोष कोकरें व एक निदोष एडका हीं अर्पण
 करावी; ७ दर गोन्हामागें एक एफा व दर एडक्या-
 मागें एक एफा अन्नार्पण सिद्ध करावें; दर
 कोकरामागें यथाशक्ति अन्नार्पण करावें, आणि प्रत्येक
 एफाबरोबर एक हीनभर तेल अर्पावें. ८ अधिपतीनें
 आंत प्रवेश करिताना दरवाजाच्या देवडीकडील मार्गांनं
 यावें व त्याच मार्गांनं बाहेर जावें.

९ सणांच्या दिवशी देशाचे लोक परमेश्वरा-
 समीप येतील तेव्हां त्यापैकी जो नमन करण्यास
 उत्तरदारानें आंत येईल त्यानें दक्षिणद्वारानें बाहेर
 जावें व दक्षिणद्वारानें येईल त्यानें उत्तरद्वारानें बाहेर
 जावें; ज्या द्वारानें तो येईल त्याच द्वारानें त्यानें
 परत जाऊं नये, तर नीट पुढें जावें. १० ते
 प्रवेश करीत असतां अधिपतीनें त्यांच्यांत मिसकून
 आंत यावें; ते बाहेर जातानाहि त्यानें त्यांच्याबरोबर
 जावें. ११ उत्सवांच्या व सणांच्या दिवशी दर गोन्हा-
 मागें एक एफा अन्नार्पण व दर एडक्यामागें एक एफा
 अन्नार्पण करावें; दर कोकरामागें यथाशक्ति अन्नार्पण

करावें; आणि दर एफाबरोबर एक हीनभर तेल अर्पावें.
 १२ अधिपति परमेश्वराला स्वसंतोषाचें अर्पण म्हणून
 होमबलि किंवा शांत्यर्पण करील तेव्हां त्याच्यासाठीं पूर्वा-
 भिमुख असलेलें द्वार उघडावें, आणि शब्बाय दिवसाच्या-
 प्रमाणें त्यानें होमार्पण व शांत्यर्पण करावी; तो बाहेर
 निघून गेल्यावर द्वार कोणी तरी बंद करावें.

१३ परमेश्वराला रोज होमार्पण करण्यासाठीं एक
 वर्षाचें निदोष असें कोकरूं सिद्ध करावें; दररोज सकाळीं
 तें सिद्ध करावें. १४ दररोज सकाळीं त्याबरोबर अन्ना-
 र्पण सिद्ध करावें; गन्हाचें पीठ एक षष्टांश एफा, व तें
 नरमं करण्यासाठीं एक तृतीयांश हीन तेल, असें अन्ना-
 र्पण परमेश्वराला करावें; हा सर्वकालचा विधि सतत चाल-
 वयाचा आहे. १५ या प्रकारें रोज सकाळीं कोकरूं, अन्ना-
 र्पण व तेल असें नित्यकरमानें होमार्पण सिद्ध करावें.

१६ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, अधिपति आपल्या पुत्रां-
 पैकीं कोणाला कांहीं इनाम देईल तर तें त्याच्या
 वतनांतलें असल्यामुळें त्याच्या पुत्रांचें होईल;
 तें त्यांचें वंशपरंपरेचें वतन होईल; १७ फण
 तो आपल्या वतनाचा कांहीं भाग आपल्या
 एकाद्या चाकरास इनाम देईल तर मुक्ततेच्या वर्षापर्यंत
 तो त्याजकडे राहील; मग तो अधिपतीकडे परत
 जाईल; त्याचें वतन त्याच्या पुत्रांसच मिळेल.
 १८ आणखी अधिपतीनें लोकांचें कोणतेंहि वतन घेऊन
 त्यांस घालवून देऊं नये; त्यानें आपल्या खासगी वतनाचा
 भाग आपल्या पुत्रास द्यावा; म्हणजे माझ्या लोकांपैकीं
 कोणीहि वतनास मुकून परागंदा होणार नाहीं.

१९ मग द्वाराजवळ असलेल्या वाटेनें याजकांच्या
 उत्तराभिमुख पवित्र खोल्यांत त्यानें मला नेळें; तों तेवें
 पत्रिमस अगदीं बाहेरल्या बाजूस एक स्थान आढळलें.
 २० तों मला म्हणाला, याजक दोषार्पणाचें व पापा-
 र्पणाचें मांस शिजवितान तें हें स्थळ; अन्नार्पणाहि येथेंच
 भाजतात; त्यांनीं ती बाहेरच्या अंगणांत नेऊं नयेत,
 म्हणजे त्यांच्या स्पर्शानें कोक वरिने होणार नाहीं.
 २१ नंतर त्यानें अन्न बाहेरच्या अंगणांत नेळें व त्याच्या
 चारी कोपऱ्यांतून मला फिरविलें तों त्या अंगणाच्या

प्रथम कोप्यांत आणखी एकएक अंगण दृष्टीस पडले. २१ अंगणाच्या चारी कोप्यांस बाकीस हात खंबीची व तीस हात रंदीची आवारी होती; तीं एका मापाची होती. २३ त्या चान्दीमध्ये जोहोफळे चुलणांच्या सुंगा होत्या, आणि ह्या रांगखाली समोवार स्वयंपाकाच्या चुली होत्या. २४ तो मला म्हणाला, ह्या पाकशाळी आहेत. यांत मंदिराची सेवाचकरी करणारे इसम कोकाने यज्ञपशु खिजमिततात.

१ मग त्यानें मला मंदिराच्या द्वाराफळे ४७ परत नेले, तो पाहा, मंदिराच्या उंबरव्याखालून पाण्याचा झरा निघून पूर्वेकडे वाहत होता; मंदिराची पुढली बाजू पूर्वेस होती; तो झरा मंदिराच्या उजव्या बाजूनें वेदीच्या दक्षिणेस खालून वाहत होता. २ त्यानें मला उत्तरद्वाराच्या घाटेनें बाहेर नेले; व बाहेरच्या रस्त्यानें समोवार फिरवून बाहेरच्या द्वाराफळे म्हणजे पूर्वामिमुख असलेल्या द्वाराफळे नेले, तो पाहा, द्वाराच्या उजव्या बाजूस पाणी वाहत होतें. ३ मग तो पुरुष पूर्वेकडेस नाळख व त्याच्या हातीं मापनसूत्र होतें; त्यानें एक हजार हात अंतर मापून मला पाण्यांतून चालावयास सांगितले, तो तेथें पाणी धोव्यांपर्यंत होतें. ४ त्यानें आणखी हजार हात अंतर मापून मला पाण्यांतून चालावयास सांगितले, तो तेथें पाणी गुढ्यांपर्यंत होतें. त्यानें आणखी हजार हात अंतर मापून मला पाण्यांतून चालावयास सांगितले, तो तेथें पाणी कभरेपर्यंत होतें. ५ त्यानें आणखी हजार हात अंतर मापिले, तो त्या नदींतून माझ्यानें त्रालवेना कारण पाणी फार झाले; मला त्यांतून पोहून जातां आले असतें; उतरून जहात आले नसतें, एवढी ती नदी झाली.

६ तो मला म्हणाला, मानवपुत्रा, तूं हें पाहिलेना ? मग त्यानें मला नदीतीरांनें माधारी नेले, ७ परत येत असतां नदीच्या दोन्ही तीरांवर बहुत शाडें असेल्लें मी पाहिलें. ८ ती मला म्हणाला, हें पाणी पूर्वप्रदेशाकडे वाहत जातें आणि तेथून अराबोत उतरून समुद्राकडे जातें; ही नदी समुद्रासि मळून त्याचें पाणी निर्दोष होतें. ९ ही महाज्वरी जाईल तेथेथे तीं

जे जीवजंतु भरलेले असतील ते जमतील व तीं मासे विपुल होतील, कारण जेथेजेथे हें पाणी जाईल तेथेथें सर्व कांहीं निरोगी होईल; जेथेजेथे ही नदी जाईल तेथेथें सर्व प्राणी जीवंत राहतील. १० तिच्या तीरीं धीवर उभे राहून एनगेदीपासून एनइच्छमापर्यंत पांग टाकतील; महासागरांतल्या माशांप्रमाणें त्या नदींत भिन्नभिन्न ज्युतीचे विपुल मासे सांपडतील. ११ त्यांतील पाणबळें व दलदली यांचें पाणी निर्दोष होणार नाहीं; तीं खारटोणेंच राहतील. १२ नदीच्या उभय तीरांनीं खाण्याजोगीं फळें देणारीं हरतचेचीं झाडें वाडणील; त्यांचीं पानें वाळणार नाहींत; त्यांच्या फळांचा कृम खंडणार नाहीं; प्रतिमासीं तीं पक फळें देतील, कारण त्या नदीचें पाणी पवित्रस्थानांतून निघालें आहे; त्या वृक्षांचीं फळें खाण्याजोगीं व त्यांचीं पानें औषधी होतील.

१३ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, तुम्ही हा देश इस्त्राएलाच्या बारा वंशांस वतन म्हणून वाटून घाल तेव्हां त्यांत योसेफाचे दोन वांटे धरून त्याच्या सीमा वेणेंप्रमाणें असाव्या: १४ ह्या देशाचे तुम्हांस सारखे वांटे मिळून तुम्ही येथचें वतन पावाल, कारण हा देश तुम्हाच्या वडिलांस देईन अशी मीं हात वर करून शपथ केली आहे; या प्रकारें हा देश तुम्हें वतन होईल. १५ देशाच्या सीमा वेणेंप्रमाणें; उत्तरेस मोठ्या समुद्रापासून हेथलोनाच्या वाटेनें सदादाच्या सरहद्दीपर्यंत; १६ हमाथ, बेरोथा, दिमिष्काच्या व हमाथाच्या सरहद्दीवरलें सित्राइम व हौरानाच्या सीमेवरलें मध्यहारेस. १७ समुद्रापासून ही सीमा म्हणजे दिमिष्काच्या सरहद्दीवरील गांव हसर-एनोन एथवर, उत्तरेस हमाथ ही सीमा ही उत्तर बाजू झाली. १८ पूर्वेस हौरान व दिमिष्क, मिस्त्राद व इस्त्राएलदेश यांच्या दरम्यान असलेली यार्देन नदी; सरहद्दीपासून पूर्वसमुद्रापर्यंत मोजणी करा; ही पूर्व बाजू झाली. १९ दक्षिण सीमा ही: तामार-पासून मरीबोथ कादेशच्या पाण्यापर्यंत, व तेथून मिसर-देशच्या नाल्यानें थेट मोठ्या समुद्रापर्यंत; ही दक्षिण बाजू झाली. २० पश्चिम सीमा ही दक्षिण सीमेपासून हमाथाच्या घाटापर्यंतचा मोठा समुद्र; ही पश्चिम बाजू झाली.

११. व. प्रखरें तुम्ही हा देश आपसांत इस्पा-
 ण्याच्या अंशाप्रमाणें वांटून द्या. १२ असें करा की
 तुम्ही आपल्या वतनासाठी आणि तुमच्यांत वस्ती
 करणारे व. तुमच्यांत राहून संतति झालेले परदेशस्थ
 लोक प्रामाण्य वतनासाठी हा देश विज्या टाऊन वांटून
 द्या; हे परदेशस्थ लोक इस्पाएल वंशजांमध्ये जन्मलेले
 आहेत. असें पकून घाला; त्यांस तुम्हांबरोबर इस्पा-
 एलच्या वंशांमध्ये वांटा मिळावा. २३ इस्पाएलच्या
 वंशा विभागांत कोणी परदेशस्थ राहत असेल त्यांत
 त्यांच्या वतन घावें, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो.

४८ १ आतां वंशांचीं नांवे हीं: उत्तरेच्या
 सीमेपासून हेथलोनच्या रस्त्याकडील हमयाच्या
 घाटाचा रस्ता, दिमिष्काच्या सरहद्दीवरले हसर-
 एमान हा पूर्वपश्चिम सीमा असलेला प्रदेश,
 हमयाला लागून असलेला जो उत्तरेकडील प्रदेश तो
 दानाचा विभाग. २ दानाच्या सरहद्दीस लागून अस-
 लेला जो पूर्वपश्चिम प्रदेश तो आशोराचा विभाग.
 ३ आशोराच्या सरहद्दीस लागून असलेला जो पूर्वपश्चिम
 प्रदेश तो नफतालीचा विभाग. ४ नफतालीच्या सर-
 हद्दीस लागून असलेला जो पूर्वपश्चिम प्रदेश तो
 मनझाचा विभाग. ५ मनझाच्या सरहद्दीस लागून
 असलेला जो पूर्वपश्चिम प्रदेश तो एफाइमाच विभाग.
 ६ एफाइमाच्या सरहद्दीस लागून असलेला जो पूर्वपश्चिम
 प्रदेश तो रजबेनाचा विभाग. ७ रजबेनाच्या सरहद्दीस
 लागून असलेला जो पूर्वपश्चिम प्रदेश तो यहूदाचा विभाग.
 ८ यहूदाच्या सरहद्दीस लागून असलेला जो पूर्व-
 पश्चिम प्रदेश पंचवीस हजार हात रूंद व इतर वंशांच्या
 विभागांतका पूर्वपश्चिम लांब तो समर्पित अंश म्हणून
 अर्पाल त्यामध्ये पवित्रस्थान असणार. ९ परमेश्वराला
 जो समर्पित अंश म्हणून अर्पाल तो पंचवीस हजार
 हात लांब व दहा हजार हात रूंद असावा. १० हा
 समर्पित अंश याजकांचा; हा उत्तरेस पंचवीस हजार
 हात, पश्चिमेस दहा हजार हात रूंद, पूर्वेस दहा हजार
 १ पाठभेद: काढ्या; हाच पाठभेद या अध्यायान्त
 इतर स्थळींही समजावा.

हस्त रूंद व दक्षिणेस पंचवीस हजार हात लांब
 असावा; परमेश्वराचें पवित्र स्थान ह्यामध्ये असणार.
 ११ याजकांपैकी जे सादोक वंशज पवित्र केले आहेत,
 ज्यांनीं माझे नियम पाळिले आहेत, व जे लेव्यांप्रमाणें
 इस्पाएल वंशजांबरोबर वृहकले नाहीत, १२ त्यांत देशां-
 तील समर्पित अंशांतला एक अंश, म्हणजे अर्थात्
 लेव्यांच्या विभागांतला एक परमपवित्र विभाग द्यावा;
 १३ आणि याजकांच्या विभागास लागून पंचवीस
 हजार हात लांब व दहा हजार हात रूंद असा विभाग
 लेव्यांस मिळावा; त्याची संबंध लांबी पंचवीस हजार
 हात व रूंदी दहा हजार हात असावी. १४ त्यांनीं
 त्यांतला कांहीं विकू नये व त्याच, अदलाबदल करू
 नये; तसेंच देशांतील प्रथम फळें इतरांकडे जाऊं देऊं
 नयेत; कारण तो भाग परमेश्वराला पवित्र आहे.
 १५ त्या पंचवीस हजार हात लांबीच्या प्रदेशापैकीं जो
 पांच हजार हात रूंदीचा भाग राहिल तो नगरासाठीं
 सार्वजनिक असून तो वस्तीसाठीं व बखळीसाठीं
 सोडावा; त्याच्यामध्ये नगर-वसतः १६ त्याचें माप असें
 असावें: उत्तर बाजू साडेचार हजार हात, दक्षिण बाजू
 साडेचार हजार हात, पूर्व बाजू साडेचार हजार हात व
 पश्चिम बाजू साडेचार हजार हात. १७ नगराची बखळ
 उत्तरेस अडीचशें हात, दक्षिणेस अडीचशें हात, पूर्वेस
 अडीचशें हात व पश्चिमेस अडीचशें हात, असावी.
 १८ या समर्पित प्रदेशाला लागून असलेला लांबीकडील
 भाग पूर्वेस दहा हजार हात व पश्चिमेस दहा हजार
 हात, म्हणजे अर्थात् समर्पित भागाला लागून उरलेला जो
 प्रदेश त्याच्या उत्पन्नानें नगरातील कामबंधां
 करणाऱ्यांचें पोषण व्हावें. १९ सगळ्या इस्पाएल वंशांतील कामबंधां
 करणाऱ्या नगरांतल्या लोकांनीं त्या भागाची मशागत
 करावी. २० सगळें समर्पित क्षेत्र पंचवीस हजार हात
 लांब व पंचवीस हजार हात रूंद असावें; या पवित्र
 समर्पित अंशाचा चतुर्यांश नगराच्या वतनासाठीं द्यावा.
 २१ तो समर्पित भाग व नगराचें वतन याच्या
 अलीकडेपलीकडे उरलेला भाग अधिपतीचा असावा;
 वंशांस दिलेल्या भागांस लागून पंचवीस हजार हात

उत्पत्तित जागेच्या पूर्वसीमेवर, तसेच पंचवीस हजार हात आंगेच्या पश्चिमसीमेवर असलेले भाग अधिपतींचे असणे; उत्पत्तित भाग व मंदिरांचे पवित्रस्थान ही त्या दोहों भागांच्या मध्ये असावी. २२ या प्रकारे लेव्यांचे वतन व नगराचे वतन ही अधिपतींच्या वतनाच्या-मध्ये आहेत; व हे अधिपतींचे वतन यहुदाप्रांत व बन्यामीनप्रांत यांच्या दरम्यान आहे; हा भाग अधिपतींचा होय.

२३ बरकूड वंशांचा भाग पूर्वपश्चिम आहे; त्यांतला एक बन्यामिनाचा विभाग. २४ बन्यामिनाच्या सरहद्दीला लागून असलेला पूर्वपश्चिम प्रदेश तो शिमोनाचा विभाग. २५ शिमोनाच्या सरहद्दीला लागून असलेला पूर्वपश्चिम प्रदेश तो इस्राएलाचा विभाग. २६ इस्राएलाच्या सरहद्दीला लागून असलेला पूर्वपश्चिम प्रदेश तो जबुलुनाचा विभाग. २७ जबुलुनाच्या सरहद्दीला लागून असलेला पूर्वपश्चिम प्रदेश तो गादाचा विभाग. २८ दक्षिणेस गादाची सरहद्द तामारपामून मरीबच-कादेश येथील पाण्यापर्यंत व मिसर देशाच्या नाल्याच्या बाजूने बेट मोठ्या समुद्रा-

पर्यंत. २९ ही भूमि तुम्ही चित्वा टाकून इस्राएल वंशांस बतनासाठी वांटून द्यावी; हे त्यांचे विभाग आहेत, असे प्रभु परमेश्वर म्हणतो.

३० उत्तरदिशेस नगराबाहेरील रहदारीच्या क्षेत्राचे माप साडेचार हजार हात असावे. ३१ नगराच्या वेष्टी इस्राएल वंशांच्या नांवाप्रमाणे असाव्या; उत्तरेकडे तीन वेष्टी असाव्या : रकबेन वेस, यहुदा वेस व लेवी वेस. ३२ पूर्वदिशेच्या रहदारीच्या क्षेत्राचे माप साडेचार हजार हात असावे; तेथे तीन वेष्टी असाव्या : योसेफ वेस, बन्यामीन वेस व दान वेस. ३३ दक्षिणदिशेच्या रहदारीच्या क्षेत्राचे माप साडेचार हजार हात असावे; तेथेहि तीन वेष्टी असाव्या : शिमोन वेस, इसाखार वेस व जबुलुन वेस. ३४ पश्चिमदिशेच्या रहदारीच्या क्षेत्राचे माप साडेचार हजार हात असावे; तेथेहि तीन वेष्टी असाव्या : गाद वेस, आशेर वेस व नफताली वेस. ३५ या प्रकारे रहदारीचे एकंदर क्षेत्र अठरा हजार हात असावे; या नगराचे नांव येथून पुढे यब्बे-शाम्मा (एथे परमेश्वर आहे) असे पडेल.

दानीएल



१ यहुदाचा राजा यहोयाकीम याच्या कार-
१ कीर्तीच्या तिसऱ्या वर्षी बाबेलाचा राजा नबुखद्रेस्सर याने यरुशलेमावर चढाई करून त्याला वेढा घातला. २ प्रभूने यहुदाचा राजा यहोयाकीम यास त्याच्या हाती दिले; त्याप्रमाणेच देवाच्या मंदिरातील कांदी पात्रेहि त्याच्या हाती दिली; त्याने ती घिनार देशी आपल्या दैवताच्या घरी नेली आणि आपल्या दैवताच्या मांडा-
रांत ठेविली. ३ राजाने आपल्या खोजांचा नामक अज्ञानज यास आज्ञा केली की इस्राएली राजकुलपैकी व सरदारपरारण्यापैकी ४ अभ्यंग, सुख्य, सर्व व्यवहारांत

दक्ष; ज्ञानसंपन्न, विद्यापारंगत आणि राजवाण्यांत वागण्यास योग्य; असे तरुण पुरुष वेऊन यावे आणि यांस खास्त्यांची विद्या व भाषा शिकवावी. ५ राजा खात असे त्या मित्रांवांतून व पीत असे त्या द्राक्षारसांतून त्यांचे नित्य खाणेपिणे चाखून तीन वर्षेपर्यंत त्यांचे संगोपन व्हावे; ही मुदत संपल्यावर त्यांनी राजाच्या हुजुरास यावे, अशी आज्ञा केली. ६ ह्या तरुण मंडळींत यहुदा वंशांतले दानीएल, हनन्या, मीशाएल व अन्नन्या हे होते. ७ खोजांच्या सरदाराने त्यांस एणेप्रमाणे नावे दिली : दानीएलास बेल्शत्शारस,

हनन्यास शहर, मीशाएलस मेशख व अज-न्यास अवेदनगे.

८ राजा खात असे तें मिश्राज व पीत असे तो द्राक्षारस यांचा आपणांस विटाळ होऊं देऊं नये असा दानीएलनें मनाचा निश्चय केला; म्हणून त्यानें खोजांच्या सरदारास विनंति केली कीं मला यांचा विटाळ नसावा.

९ खोजांच्या सरदाराची दानीएलावर कृपा व दया व्हावी असें देवानें केलें. १० खोजांचा सरदार दानीएलस म्हणाला, माझा धनी राजा यानें तुमचें खाणें-पिणें नेमून ठेविलें आहे; त्याचा मला धाक आहे; तुमच्या वयाच्या इतर तरुणांपेक्षां तुमचीं मुखें म्ळन झालेलीं त्याला कां दिसावीं ? राजापुढें माझें डोकें उडविलें आम्हाचा असंग तुम्हीं कां आणवा ? ११ तेव्हां खोजांच्या सरदारानें दानीएल, हनन्यास, मीशाएल, व अज-न्यास यांवर जो कारभारी नेमिला होता त्यास दानीएलनें म्हटलें,

१२ दहा दिवस आपल्या ह्या दासांवर, एवढा प्रयोग करून पाहा; आम्हांस खावयास शाकाच व प्यावयास नुसतें पाणी मात्र दे. १३ नंतर आमचीं तोंडें पाहा; आणि राजघरचें अन्न खाणाऱ्या तरुणांचींही तोंडें पाहा; मग तुम्हा नजरेस येईल असें तुम्हा ह्या दासांचें कर.

१४ त्यानें त्यांची ही विनंति ऐकून दहा दिवस त्यांज-वर हा प्रयोग केला. १५ दहा दिवसांनंतर राजघरचें अन्न खाणाऱ्या सर्व तरुणांपेक्षां त्यांचे चेहरे अधिक सुरूप दिसून ते अंगानेंहि अधिक घटपुष्ट झाले. १६ तेव्हां तो कारभारी त्यांचें नेमिलेले अन्न व द्राक्षारस देण्याचें बंद करून त्यांस शाकाच देऊं लागला.

१७ या चौघां तरुणांस देवानें सर्वें विद्या व ज्ञान यांत निरुपेक्ष प्रवीण केलें; दानीएल हा सर्वें दृष्टांत व स्वप्नें यांचा उल्लेख करण्यांत तरवेज झाला. १८ नबुखद्रेस्सर राजानें त्यांस आपल्यासमोर हजर करण्याची मुदत ठरविली होती ती संपल्यावर खोजांच्या सरदारानें त्यांच्यासमोर त्यांना हजर केलें; १९ तेव्हां राजानें त्यांज-बरोबर भाषण केलें; त्या सर्वांमध्यें दानीएल, हनन्यास, मीशाएल व अज-न्यास यांच्या तोंडीचे कोणी दुसरे दिसून आले नाहीत; म्हणून ते राजाच्या हुजुरास राहूं लागले.

२० ज्ञानाच्या व विवेकाच्या बाबतींत राजा त्यांस जें

काही विचारी त्यांत ते त्यांच्या अवध्या राज्यांत असलेल्या सर्व ज्योतिष्यांपेक्षां व मान्त्रिकांपेक्षां दसपट हुस्कार आहेत असें त्यांस दिसून येई. २१ दानीएल हा कोरेश राजाच्या कारकीर्दीच्या पहिल्या वर्षापर्यंत तेथें राहिला.

१ नबुखद्रेस्सराला त्याच्या कारकीर्दीच्या २ दुसऱ्या वर्षी स्वप्नें पडलीं, तेणेंकरून त्याच्या मनाला तळमळ लागली आणि त्याची शोष उघाळी.

२ तेव्हां राजानें हुकूम केला कीं माझीं स्वप्नें काय आहेत हें सांगवयाला ज्योतिषी, मान्त्रिक, जादूगार व खास्दी यांस बोलवून आणा; मग ते सर्वे राज्यासमोर हजर झाले. ३ राजा त्यांस म्हणाला, मला पळलेले स्वप्न समजण्याविषयीं माझ्या मनाला तळमळ लागली आहे.

४ ते खास्दी, अरामी भाषेंत राजाला म्हणाले, महाराज, चिरायु असा; आपलें स्वप्न आपल्या ह्या दासांस सांगा, म्हणजे आम्ही त्याचा अर्थ सांगूं. ५ राजानें खास्द्यांस म्हटलें कीं माझा ठराव होऊन चुकला आहे कीं माझे स्वप्न व त्याचा अर्थ हीं मला तुम्हीं कळविलीं नाहीत तर तुमचे तुकडेतुकडे करून तुमचीं घट्टें उफिरवे कराने;

६ पण तुम्ही स्वप्न व त्याचा अर्थ मला सांगाल तर तुम्हांस मजकडून देणग्या, इनामें व मोठा सत्त्व मिळेल; यास्तव स्वप्न व त्याचा अर्थ मला सांगा. ७ ये पुनः त्याला म्हणाले, महाराजानें आपलें स्वप्न आपल्या ह्या दासांस सांगवें म्हणजे आम्ही त्याचा अर्थ सांगूं.

८ तेव्हां राजानें म्हटलें, मला खात्रीनें वाटतें कीं तुम्ही वेळ काडीत आहां, कारण तुम्हांस ठाऊक आहे कीं माझा ठराव होऊन चुकला आहे. ९ तुम्ही मला स्वप्न सांगणार नाहीं तर तुमच्यासंबंधानें एकच हुस्कार होणार; हा असंग टळवा म्हणून तुम्ही खोजांमध्यें कोणी सांगववाचा वेत केला आहे. माझे स्वप्न मला सांग म्हणजे त्याचा अर्थ तुम्हांस सांगतां येईल किंवा नाहीं हें मला कळेल. १० खास्द्यांनीं राजास उत्तर केलें,

महाराजांची ही गोष्ट समजेल असा कोणो मनुष्य साऱ्या दुनियांत नाही; असली गोष्ट ज्योतिष्यांस, मान्त्रिकांस किंवा खास्द्यांस कोणहि बरे व पराक्रमी राजानें आजपर्यंत विचारिली नाही. ११ महाराज जी गोष्ट विचारितात ती दुषट आहे; मानवांत वास न करणाऱ्या

देवांशिवाय कोणाच्यानें ती महाराजांच्या हुजुरास सांगवणार नाही. १२ हें ऐकून राजा कोणांनें संतप्त झाला आणि बाबेलाच्या सर्व ज्ञान्यांचा वध करावा अशी त्यानें आज्ञा केली. १३ ज्ञान्यांचा वध करावा हा हुकूम सुटला, तेव्हां दानीएलाचा व त्याच्या सोबत्यांचा वध करावा म्हणून लोक त्यांस शोधू लागले. १४ राजाच्या गारयांचा नायक अर्थाक ह्या बाबेलाच्या ज्ञान्यांचा वध करण्यास निघाला होता; त्याजबरोबर दानीएलानें चातुर्याचें व सुद्धतेचें भाषण केलें. १५ त्यानें राजाचा सरदार अर्थाक यास म्हटलें, अशी निकडीची राजाज्ञा कां? तेव्हां अर्थोक्रानें दानीएलास ती हकीकत सांगितली. १६ मग दानीएलानें राजाकडे जाऊन विनंति केली कीं मला अवकाश द्यावा म्हणजे मी हुजुरास स्वभाचा अर्थ सांगेन.

१७ सांवर दानीएलानें आपल्या घरीं जाऊन आपले सोबती हूनच्या, मीशाएल व अजच्या यांस ही हकीकत कळविली; १८ आणि बाबेलाच्या इतर ज्ञान्यांबरोबर आपला व आपल्या सोबत्यांचा घात होऊं नये म्हणून दानीएलानें त्यांस विनंति केली कीं यां रहस्यासंबंधानें स्वर्गाचे देवानें आपणांवर दया करावी असें त्याजवळ मगनाचें. १९ मग शत्रीं दृष्टान्तांत हें रहस्य दानीएलांस प्रगट झालें; त्यावरून दानीएलानें स्वर्गीय देवाचा धन्यवाद केला. २० दानीएल म्हणाला, देवाचें नाम युगाजुयुग धन्यवाहित असो; कारण ज्ञान व बल हीं त्याचीच आहेत; २१ तोंच प्रसंग व समय बदलतो; तो राजांस स्थानापन्न अंगर स्थानभ्रष्ट करितो; तो ज्ञान्यांस ज्ञान देतो व बुद्धिमानांस बुद्धि देतो; २२ तो गहन व गूढ गोष्टी प्रगट करितो; अंधारांत काय आहे हें त्याला ठाऊक असतें; त्याच्याजवळ प्रकाश वसतो. २३ हे माझ्या पूर्वजांच्या देवा, मी तुझे उपकार मानितों व तुझें स्तवन करितों कीं तूं मला ज्ञान व बल हीं दिली आहेत, आणि ज्यासाठीं आम्हीं तुला विनविलें तें तूं मला आतां कळविलें आहे: तूं आम्हांस राजाची गोष्ट कळविली आहे. २४ ह्यावर दानीएल, ज्या अर्थोक्रानेस राजानें बाबेलाच्या ज्ञानीं पुढ्यांचा वध करण्यास नेमिलें होतें त्याजकडे जाऊन म्हणाला, बाबेलाच्या ज्ञान्यांचा वध करे

नका; मला महाराजांपुढें न्याय म्हणजे त्याला स्वभाचा अर्थ सांगतों.

२५ तेव्हां अर्थोक्रानें दानीएलास त्वरेनें राजाकडे नेऊन म्हटलें, राजास स्वभाचा अर्थ सांगणारा असा एक पुरुष बंदिवान करून आणिलेल्या यहुद्यांमध्ये मला आढळला आहे. २६ बेलटशास्सरे हें नांव मिळालेल्या दानीएलास राजानें म्हटलें, मीं जें स्वप्न पाहिलें तें व त्याचा अर्थ मला सांगवयास तूं समर्थ आहेस काय? २७ दानीएलानें राजाला उत्तर दिलें कीं सरकारनीं जें रहस्य विचारिलें आहे तें ज्ञानी, मांत्रिक, ज्योतिषी व दैवज्ञ यांस राजाला सांगतां येणार नाही; २८ तरी रहस्यें प्रगट करणारा देव स्वर्गांत आहे आणि त्यानें पुढील काळी काय होणार हें नबुखद्रेस्तर महाराजांला कळविलें आहे. आपलें स्वप्न, आपण निघान्यावर पडला असतां आपणाला झालेला दृष्टांत असा आहे: २९ महाराज, आपली गोष्ट अशी कीं यापुढें काय घडणार हे विचार आपण निघान्यावर पडला असतां आपल्या मनांत आले, आणि यापुढें काय होणार हें रहस्यें प्रगट करणाऱ्या देवानें आपणाला कळविलें आहे. ३० आतां माझी गोष्ट अशी आहे कीं हें रहस्य मला प्रगट झालें आहे तें मी कांहीं इतर मानवापेक्षा अधिक बुद्धिमत्ति आहे म्हणून नव्हे, तर महाराजांला स्वभाचा अर्थ प्रगट व्हावा व आपणाला आपल्या मनांतील विचार समजावे म्हणून झालें आहे.

३१ महाराज, आपण दृष्टांत पाहिला त्यांत एक मोठा पुतळा आपल्या नजरेस पडला. हा पुतळा भव्य व तेजःपुंज असा आपणापुढें उभा होता; त्याचें रूप विक्राळ होतें. ३२ त्या पुतळ्याचें शीर उत्तम सोन्याचें, त्याची छाती व हात रज्याचे, त्याचें पोट व मांड्या पितळेच्या, ३३ त्याचे पाय लोखंडाचे व त्याच्या पावलांचा कांहीं भाग लोखंडाचा व कांहीं मातीचा होता. ३४ आपण स्वप्न पाहत असतां, कोणाचा हात न लागतां, एक पाषाण आपोआप सुटला व त्या पुतळ्याच्या लोखंडी व मातीच्या पावलांवर आदळून त्याचे फुटून तुकडेतुकडे झाले. ३५ तेव्हां लोखंड, माती, पितळ, रजें व सोनें यांचें चूर्ण होऊन उन्हाळखळ्यांतील भुसाप्रमाणें तीं झालीं.

नाच्यानें तीं उधळून नेलीं; त्यांचा मागमूस राहिला नाहीं; त्या पुतळ्यावर आदळलेल्या पाषाणाचा एक मोठा पर्वत होऊन त्यानें सर्व पृथ्वी व्यापिली. ३६ हेंच आपलें स्वप्न. आतां याचा अर्थ राजाच्या हुजुरास आम्ही सांगतो.

३७ महाराज, आपण राजाधिराज असून आपल्याला स्वर्गीय देवानें राज्य, पराक्रम, बल व वैभव हीं दिली आहेत; ३८ आणि जेथें जेथें मनुष्यजातीचा निवास आहे, तेथील वनपशु व अंतराळांतील पक्षी त्यानें आपल्या अधीन केले आहेत, त्या सर्वांवर आपण सत्ता ठेविली आहे; सुवर्णाचें शीर आपणच आहां. ३९ आपल्यानंतर आपल्याहून कनिष्ठ असे राज्य उत्पन्न होईल; आणि पितळेचें असे तिसरें राज्य होईल; तें सर्व पृथ्वीवर सत्ता चालवील. ४० चौथें राज्य लोखंडासारखें मजबूत होईल; लोखंड सर्वांचा भुगामुगा करितें तसें तें राज्य चूर्ण करणाऱ्या लोखंडासारखें सर्वांचें चूर्ण करील. ४१ आपण त्या पुतळ्याची पावलें व पावलांची बोटें पाहिलीं; त्यांचा कांहीं भाग कुंभाराच्या मातीचा व कांहीं भाग लोखंडाचा होता; तसें हें राज्य द्विविध होईल; तरी मातीशीं लोखंड मिसळलेलें आपण पाहिलें तशी त्या राज्यांत लोखंडाची मजबुती राहिल. ४२ त्या पुतळ्याच्या पावलांचीं बोटें कांहीं भाग लोखंडाचीं व कांहीं भाग मातीचीं होती; तसें तें राज्य अंशतः बळकट व अंशतः मंगुर असें होईल. ४३ लोखंड मातीबरोबर मिसळलेलें आपण पाहिलें, तसें त्या राज्यांतले लोक इतर लोकांबरोबर संबंध जोडतील; पण जसें लोखंड मातीबरोबर एकजीव होत नाहीं, तसे तेहि त्यांच्याबरोबर एकत्र होणार नाहींत. ४४ त्या राजाच्या अमहानीत स्वर्गीय देव एका राज्याची स्थापना करील, त्याचा कधी मंग होणार नाहीं; त्याचें प्रभुत्व दुसऱ्याच्या हातीं कधी जाणार नाहीं; तें या सर्व राज्यांचें चूर्ण करून त्यांस नष्ट करील व तें सर्वकोळ टिकेल. ४५ आपण स्वप्नांत असें पाहिलें कीं कोणाचा हात न लागतां त्या पर्वतापासून एक पाषाण आपोआप घुटका आणि त्यानें लोखंड, पितळ, माती, रूय व सोनें यांचें चूर्ण केले; त्यावरून पुढें कांय होणार हें त्या थोर देवानें, महाराजांच्या हुजुरास

कळविलें आहे; हेंच आपलें स्वप्न, व त्याचा अर्थहि निःसंशय हाच आहे.

४६ तेव्हां नबुखद्रेस्सर राजानें पालथें पडून दानीएलास साष्टांग नमस्कार घातला आणि त्याजपुढें नैवेद्य ठेवून त्याला धूप दाखवा अशी आज्ञा केली. ४७ राजानें दानीएलास म्हटलें, तुमचा देव खरोखर देवाधिदेव व राजराजेश्वर आहे, आणि तुला हें रहस्य प्रगट करितां आलें म्हणून तो रहस्यें प्रगट करणारा देव आहे. ४८ मग राजानें दानीएलास थोर पदास चढविलें, त्याला मोठमोठी इनामे दिलीं, त्याला सगळ्या बाबेल परगण्याची सत्ता दिली आणि त्यास बाबेलाच्या सर्व झान्यांच्या प्रमुखांचा अध्यक्ष केले. ४९ राजानें दानीएलाच्या विनंतीवरून शरद्व, मेशद्व व अवेबुनगो यांस बाबेल परगण्याचा कारभार सांगितला; दानीएल राजदरबारीं असे.

१ नबुखद्रेस्सर राजानें सुवर्णाची एक मूर्ति केली, तिची उंची साठ हात व रुंदी सहा हात होती; तिची स्थापना त्यानें बाबेल परगण्यांतील दूरा नामक मैदानांत केली. २ ही जी मूर्ति नबुखद्रेस्सर राजानें स्थापिली होती तिची प्रतिष्ठा करण्यासाठीं त्यानें राजप्रतिनिधि, नायब अधिपति, सरदार, मंत्री, भांडारी, न्यायपंडित, न्यायाधीश व सुभ्यांचे सर्व अधिकारी यांनीं एकत्र जमावें म्हणून त्यांस बोलावणें केले. ३ तेव्हां राजप्रतिनिधि, नायब अधिपति, सरदार, मंत्री, भांडारी, न्यायपंडित, न्यायाधीश व सुभ्यांचे सर्व अधिकारी हे नबुखद्रेस्सर राजानें स्थापिलेल्या मूर्तीची प्रतिष्ठा करण्यास एकत्र जमले आणि तिच्यासमोर उभे राहिले. ४ मग एका भाटानें मोठ्यानें घोषणा केली कीं, अहो लोकांनो, निरनिराळ्या राष्ट्रांतील निरनिराळ्या भाषा बोलणाऱ्या लोकांनो, तुम्हांस आज्ञा होत आहे कीं ५ शिम, बासरी, सतार, सारंगी, वीणा, पुंगी वगैरे वाद्यांचा ध्वनि तुमच्या कार्नी पदसंन नबुखद्रेस्सर राजानें जी सुवर्ण मूर्ति स्थापिली आहे तिच्यापुढें तुम्ही साष्टांग दंडवत पाऊ; ६ जो कोणी तिच्या साष्टांग दंडवत पाऊणार नाहीं त्याला तत्क्षणीच धगधगीत अग्नीच्या

भरीत टाकितली. ७ ह्यासाठी शिंग, बासरी, सतार, सारंगी, वीणा वगैरे बाद्यांचा ध्वनि कानी पडतांच निरनिराळ्या राष्ट्रंतील निरनिराळ्या भाषा बोलणाऱ्या सर्व लोकांनी नबुखद्रेस्तर राजाने स्थापिलेल्या त्या सुवर्ण मूर्तीपुढे साष्टांग दंडवत घातले.

८ यावर कित्येक खात्यांनी राजाकडे जाऊन यहूदांवर दोषारोप केला. ९ ते नबुखद्रेस्तर राजास म्हणाले, महाराज, निराशुद्धा. १० महाराज, आपण हुकूम केला की शिंग, बासरी, सतार, सारंगी, वीणा, पुंगी वगैरे बाद्यांचा ध्वनि ज्या ज्या मनुष्याच्या कानी पडेल त्याने सुवर्ण मूर्तीपुढे साष्टांग दंडवत घातलें; ११ आणि जो कोणी साष्टांग दंडवत घालणार नाही त्याला घगघगीत अग्नीच्या भरीत टाकलें; १२ पण आपण बाबेल परगण्यावर नेमिलेले शस्त्र, मेघसूत्र, अबेद्नगो या नांवांचे कोणी जुद्धरी आहेत त्यांनी, महाराज, आपली पर्वा केली नाही; ते आपल्या देवांची उपासना करित नाहीत आणि आपण स्थापिलेल्या सुवर्ण मूर्तीची पूजा करित नाहीत.

१३ हें ऐकून नबुखद्रेस्तरानें क्रोधानें संतप्त होऊन शस्त्र, मेघसूत्र व अबेद्नगो यांस घेऊन येण्याची आज्ञा केली. तेव्हां लोकांनी त्यांस राजापुढें आणिलें. १४ नबुखद्रेस्तर त्यांस म्हणाला, अरे शस्त्रा, मेघसूत्र, अबेद्नगो, तुम्ही माझ्या देवांची उपासना करित नाही, व मी स्थापिलेल्या सुवर्ण मूर्तीची पूजा करित नाही, असें तुम्ही मुद्दाम करिता काय ? १५ आतां शिंग, बासरी, सतार, सारंगी, वीणा, पुंगी वगैरे बाद्यांचा ध्वनि ऐकतांच मी केलेल्या मूर्तीपुढे तुम्ही साष्टांग दंडवत घातले तर बरें; नाही घातले तर तुम्हांस घगघगीत अग्नीच्या भरीत तांबडतोष टाकण्यांत येईल; माझ्या हातांतून तुम्हांस सोडवील असा कोणता देव आहे ? १६ शस्त्र, मेघसूत्र व अबेद्नगो नांनी राजास उत्तर केले की, महाराज, या बाबतीत आपणाला उत्तर देण्याचें आम्हांस प्रयोजन दिसत नाही. १७ ज्या देवाची आम्ही उपासना करितो तो आम्हांस घगघगीत अग्नीच्या भरीतून सोडवावाला समर्थ आहे; महाराज, तो आम्हांस आपल्या हातांतून सोडवील. १८ तें कसेहि असो,

पण महाराज हें आपण पक्षें समजा की आम्ही आपल्या देवतांची उपासना करणार नाही आणि आपण स्थापिलेल्या सुवर्ण मूर्तीला दंडवत घालणार नाही. १९ हें ऐकून नबुखद्रेस्तर संतापला; शस्त्र, मेघसूत्र व अबेद्नगो यांच्या संबंधानें त्याची मुद्रा पाळली; आणि त्यांन आज्ञा केली की, भरी नेहमीपक्षां सातपट तप्त करा. २० मग त्यानें आपल्या सैन्यातील कांहीं बलिष्ठ पुरुषांस आज्ञा केली की शस्त्र, मेघसूत्र व अबेद्नगो यांच्या मुसक्या बांधून त्यांस त्या तप्त अग्नीच्या भरीत टाका. २१ तेव्हां त्या पुरुषांस त्यांचे पायमोजे, अंगरखे, झगे वगैरे वस्त्रांसहित बांधून घगघगीत अग्नीच्या भरीत टाकिले. २२ राजाचा हुकूम अगदीं सक्त असल्यामुळें ती भरी फारच तप्त केली होती; म्हणून ज्या पुरुषांनी शस्त्र, मेघसूत्र व अबेद्नगो यांस तिजवर नेले ते ज्यालांनी भाजून मेले. २३ शस्त्र, मेघसूत्र व अबेद्नगो हे तिचे पुरुष मुसक्या बांधिलेले असे त्या घगघगीत अग्नीच्या भरीत पडले.

२४ नंतर नबुखद्रेस्तर राजा चकित होऊन पटकन उठला; तो आपल्या मंत्र्यांस म्हणाला, आपण अग्नीत तिषां जणांस बांधून टाकिलें ना ? त्यांनी राजास उत्तर केलें, होय सरकार, असें खरें. २५ तो म्हणाला, पाहा ! चार इसम अग्नीत मोकळे फिरत आहेत असें मला दिसतें; त्यांस कांहीएक इजा पोहचली नाही; चौथ्याचें स्वरूप तर एकाद्या देवपुत्रासारखें आहे. २६ मग नबुखद्रेस्तर त्या घगघगीत अग्नीच्या भरीच्या दारमज्जीक येऊन म्हणाला, अहो शस्त्र, मेघसूत्र व अबेद्नगो, परात्पर देवाचे सेवकहो, अग्नीतून बाहेर या. तेव्हां शस्त्र, मेघसूत्र व अबेद्नगो अग्नीतून बाहेर आले; २७ आणि राजप्रतिनिधि, नायब अधिपति, सरदार व राजमंजरी जे तेथें जमले होते त्यांनी या पुरुषांस पाहिले तों त्यांच्या शरीरांवर अग्नीचा परिणाम झाला नव्हता, त्यांच्या डोक्यांचा एक केसहि होरपळला नव्हता, त्यांच्या पायमोज्यांला कांही झाले नव्हतें आणि अग्नीचा गंधहि त्यांस लागला नव्हता.

२८ तेव्हां नबुखद्रेस्तर म्हणाला, शस्त्र, मेघसूत्र व अबेद्नगो यांनी आपल्या देवावर भाव ठेविल्या,

राज्याचा शब्द मोडिला, आपल्या देवाखेरीज अन्य देवांची सेवा व उपासना करावयाची नाही म्हणून त्यांनी आपले देह अर्पिले; त्यांस त्यांच्या देवाने आपला दिव्यभूत पाठवून सोडविले आहे; त्याचा ध्येयवाद असतो. २९ ह्याकरितां मी फर्मावितों कीं सर्व लोक, प्रत्येक राष्ट्राचे व प्रत्येक भाषा बोलणारे लोक, यापैकी जे कोणी शस्त्र, मेघशस्त्र व अबेदनगो यांच्या देवा-विरुद्ध कांहीं बोलतील त्यांचे तुकडेतुकडे करण्यांत येतील; त्यांच्या घराचे उकिरडे करण्यांत येतील; कारण अशा प्रकारें सोडविण्यास समर्थ दुसरा कोणी देव नाही. ३० नंतर राजानें शस्त्र, मेघशस्त्र व अबेदनगो यांस बाबेल परगण्यांत मोठ्या हुद्द्यास चढविले.

१ नबुखद्रेस्सर राजा याजकपदून सर्व पृथ्वीवर राहणाऱ्या सर्व लोकांस, सर्व राष्ट्रांच्या व सर्व भाषा बोलणाऱ्या लोकांस: मुमूर्खें कल्याण असो! २ परात्पर देवानें जीं चिन्हें व जे अद्भुत चमत्कार मजसंबंधानें दाखविले तीं विदित करावीं हें मला बरें वाटलें आहे. ३ त्याचीं चिन्हें किती थोर! त्याच्या अद्भुत चमत्कारांचा प्रभाव केवढा! त्याचें राज्य सर्वकालचें आहे व त्याचें प्रभुत्व पिढ्यापिढ्या राहणारें आहे.

४ मी नबुखद्रेस्सर आपल्या घृहांत घेईत होतो, आपल्या मंदिरांत समृद्ध होतो. ५ मीं स्वप्न पाहिलें त्यानें मी भयभीत झालों; मी पलंगावर पडलों असतां माझे विचार व माझ्या मनांत घोळत असलेल्या कल्पना यांनीं मी चिंताक्रांत झालों. ६ तेव्हां मी आज्ञा केली कीं मला स्वप्नांचा अर्थ सांगण्यासाठीं बाबेलांतील सर्व ज्ञानी पुष्पांस मजकडे आणावें. ७ तेव्हां ज्योतिषी, मांत्रिक, खास्दी व दैवज्ञ हे बाघ्यांत आल्यावर मीं आपलें स्वप्न त्यांच्यापुढें मांडिलें; पण त्यांनीं त्याचा अर्थ मला सांगितला नाही. ८ सरतेशेवटीं दानीएल मजपुढें आला; त्याचें माझ्या देवाच्या नांवावरून नेल्डशस्सर हें नांव ठेविलें आहे; व त्याच्या ठीकीं पवित्र देवांचा आत्मा बसत आहे; त्याला मीं आपलें स्वप्न सांगितलें. ९ मीं म्हणालों, हे नेल्डशस्सर, ज्योतिष्यांच्या

अध्यक्षा, पवित्र देवांचा आत्मा तुझ्या ठायीं आहे व कोणतेंहि रहस्य तुला समजावयाला अवघड नाही हें मला ठाऊक आहे, तर मीं पाहिलेल्या स्वप्नांतील दृष्टांत व त्यांचा अर्थ मला सांग.

१० मी आपल्या पलंगावर पडलों असतां माझ्या मनांत जे दृष्टांत घोळत होते ते हे: मीं पाहिलें, तों पृथ्वीच्या मध्यभागीं एक वृक्ष होता, त्याची उंची फार मोठी होती. ११ तो वृक्ष वाहून मजवृत्त झाला, त्याची उंची गगनास पोहंचली व तो सगळ्या पृथ्वीच्या दिग्-तांपर्यंत दिसू लागला. १२ त्याला सुंदर पानें होतीं, त्यावर फळें विपुल असून सर्वांस खावयाला पुरतशीं होतीं; वनपशु त्याच्या आश्रयानें राहत, अंतराळांतील पक्षी त्याच्या शाखांमध्ये वस्ती करीत, व त्या वृक्षावर सर्व मनुष्यांचें पोषण होत असे. १३ मी पलंगावर पडलों असतां माझ्या मनांत दृष्टांत घोळत होते, त्यांत मीं पाहिलें कीं एक जागल्या, पवित्र पुरुष, आकाशांतून उतरला. १४ तो मोठ्यानें पुकारून म्हणाला, हा वृक्ष तोडून टाका, ह्याच्या फांशा छेदा, ह्याचीं पानें झाडून टाका व ह्याचीं फळें विखारा; ह्याच्याखालीं राहत असलेले पशु निघून जावोत, व पक्षी ह्याच्या शाखांतून उडून जावोत. १५ तरी पण ह्याचें बुध जमिनींत राहूं या; ह्यास लोखंड व पितळ यांच्या पट्ट्यानें बांधून रानांतल्या कोवळ्या गवतांत राहूं या; ह्यास आकाशांतल्या दहिंवरांनं भिजूं या; भूमीवरील गवताचा वाटा ह्याला वनपशूंबरोबर मिळो; १६ ह्याचें मानवहृदय जाऊन ह्यास पशूहृदय प्राप्त होवो; व सात काळ त्याजवरून जावोत. १७ हें शासन त्या जागल्यांच्या ठरवाअन्वये व पवित्र जनांच्या वचनानुसार झालें; तें अज्ञासाठीं कीं मानवी राज्यावर परात्पर देवाची सत्ता आहे, व तो तें पाहिजे त्यास देतो आणि त्यावर अगदीं हलक्या प्रतीच्या मनुष्यांपैकीं पाहिजे त्याला नेमितो, हें सर्व जीवजाण्यांना समजावें. १८ हें स्वप्न मीं नबुखद्रेस्सर राजानें पाहिलें आहे; तर आतां हे नेल्डशस्सर, यांच्या अर्थाचा उल्लेख कर, कारण माझ्या राज्यांतलें सर्व ज्ञानी पुष्पांना मला अर्थ मला सांगतां आसा नाही; पण तो तुला सांगतां येईल,

कारण पवित्र देवांचा आत्मा तुझ्या ठरणी आहे.

१९ मय बेल्टशस्त्र हें नांव दिलेला दानीएल क्षणभर बुजकळ्यांत पडला व विचारांनी त्याचें मन व्यग्र झालें. तेव्हां राजा त्याला म्हणाला, बेल्टशस्त्रा, या स्वप्रासंधानें व त्याच्या अर्थासंबंधानें तूं बाबले नको. तेव्हां बेल्टशस्त्रानें म्हटलें, माझ्या स्वामी, हें स्वप्न तुझ्या द्रष्टयांस व त्याचा अर्थ तुझ्या जैत्र्यांस ठाम पडो. २० तूं वृक्ष पाहिला तो वाहून मजबूत झाला, त्याची उंची गगनास पोहचली, तो सगळ्या पृथ्वीला दिसू लागला; २१ त्याची पानें सुंहर होती, त्यावर फळें विपुल असून सर्वांस खावयाला पुरतशीं होती, त्याच्या खाली वनपशु राहत होते व त्याच्या शाखांत अंतराळकील पक्षी वस्ती करीत होते; २२ हे राजा, जो वृक्ष वृक्ष आहेस; तूं वाहून बलवान झाला आहेस; तुम्ही घोरवी वाहून गगनापर्यंत पोहचली आहे, तुमें राज्य दिग्गतांस पोहचलें आहे. २३ एक जागल्या, पवित्र पुरुष, आकाशांतून उतरून म्हणाला, हा वृक्ष तोहून झाडाचा नाश करा; तथापि त्याचें बुज अमिगीत राहू या; ह्यास लोखंड व पितळ यांच्या पडद्यानें बांधून रानांतल्या कोकळ्या गवतांत राहू या; ह्यास आकाशांतल्या दहिंवरानें भिजू या, ह्याला वनपशुंवरोर बांटा मिळो, ह्याजवळून सात काळ जावोत तोंवर असें होवो, असें राजानें पाहिलें. २४ हे राजा, याचा अर्थ असा आहे आणि माझा स्वामी राजा याजविषयी परात्पर देवाचा उल्लेख हा आहे: २५ तुला मनुष्यांतून घालवून देतील; तुम्ही वस्ती वनपशूंत होईल; तुला बैलांप्रमाणें गवत खावें लागेल; तूं अक्षय्यातील दहिंवरानें भिजशील; मानवी राज्यावर परात्पर देवाची सत्ता आहे व तो तें पाहिजे त्यास देतो हें ज्ञान तुला होईपर्यंत तुजवरून सात काळ जातील. २६ त्यांनी त्या वृक्षाचें बुज राखून ठेवल्यास सांगितलें, याचा अर्थ हा की सत्ता ही स्वर्गातील देवाची आहे हें ज्ञान तुला झालें म्हणजे तुमें राज्य निश्चयानें तुला मिळेल; २७ म्हणून हे राजा, माझी मसळत तूं मान्य करावी; तूं प्राप्त सोहून धर्माचरण करावें; अप्रमं सोहून शक्तिवर दया करावी; अज्ञानें कदाचित् तुमें स्वास्त्य अधिक काळ राहिल.

२८ हें सगळें नबुखद्रेस्सर राजा याजवर गुजरलें. २९ बारा महिने लोटल्यावर तो एकदा बाबेलच्या राजवाड्याच्या गच्चीवर फिरत होता. ३० त्या वेळी राजा म्हणाला, हें थोर बाबेल नगर राजनिवासासाठी माझ्याच पराक्रमानें व माझ्या प्रतापाच्या वैभवासाठी मी बांधिलें आहे ना। ३१ हे शब्द राजाच्या मुखांतून निघतात व निघतात तोंच आकाशावाणी झाली की, हे राजा, नबुखद्रेस्सर, हें तुला विदित होवो की तुझ्या हातची राजसत्ता गेली आहे. ३२ तुला मनुष्यांतून घालवून देतील; तुम्ही वस्ती वनपशूंत होईल; तुला बैलांप्रमाणें गवत खावें लागेल, आणि मानवी राज्यावर परात्पर देवाची सत्ता आहे व तो तें पाहिजे त्यास देतो हें ज्ञान तुला होईपर्यंत तुजवरून सात काळ जातील. ३३ त्याच घटकेस हें नबुखद्रेस्सरच्या प्रत्ययास आलें; त्याला मनुष्यांतून घालवून दिलें व तो बैलांप्रमाणें गवत खाल्ले लागला; त्याचें शरीर आकाशांतल्या दहिंवरानें भिजू लागलें; येथवर की त्याचे केस गडगाच्या पिसांप्रमाणें वाढले आणि त्याची नलें पक्षांच्या नखांसारखी झाली.

३४ हे दिवस संपल्यावर मी नबुखद्रेस्सरानें आपले डोळे आकाशाकडे लाविले; माझी बुद्धि मला परत आली; मी परात्पर देवाचा धन्यवाद केला, त्या सदा जीवंत असणाऱ्या देवाचें स्तवन केलें व त्याचा महिमा गावला; कारण त्याचें प्रभुत्व सर्वकाळचें आहे, आणि त्याचें राज्य पितृव्यानिष्ठ्या राहणारें आहे. ३५ पृथ्वीवरील सर्व रहिवासी केवळ कःपदार्थ होत; तो आकाशातील असल्या सैन्याचें व पृथ्वीवरील रहिवास्यांचें इच्छेस वेईल तें करितो; तूं असें काय करितोस, असें त्याचा हात धरून कोणाच्यानें त्याला म्हणवत नाही. ३६ त्याच वेळी माझी बुद्धि मला परत आली; माझ्या राज्याच्या वैभवास्तव माझा प्रताप व तेज ही मला पुनः प्राप्त झाली; माझे मंत्री व माझे सरदार माझ्या भेटीस आले; मी आपल्या राज्यांत स्थापित झालों; व मला अतंत्त मोठी थोरवी प्राप्त झाली. ३७ आतां मी नबुखद्रेस्सर स्वर्गाच्या

राजाचें स्तवन करितो, त्याचा जयजयकार करितो व त्याचा महिमा वर्णितो; कारण त्याचीं सर्व कृत्यें सत्य आहेत; त्याचे सर्व मार्ग न्याय्य आहेत; जे अभिमानानें चालतात त्यांस त्याला नीचत्वस्थेंत लोटितां येतें.

१ बेलशास्सर राजानें आपल्या एक हजार सरदारांस मोठी मेजवानी केली; त्या हजारोसमक्ष तो द्राक्षारस प्याला. २ द्राक्षारसाचें सेवन करित असतां बेलशास्सरानें हुकूम केला कीं माझा बाप नबुखद्रेस्सर यानें यरुशल्लेमांतील मंदिरांतून जीं सोन्याकऱ्याचीं पात्रें आणिलीं आहेत तीं घेऊन या, म्हणजे मी, माझे सरदार, माझ्या पत्नी व उपपत्नी यांस त्यांतून द्राक्षारस पितां येईल. ३ तेव्हां यरुशल्लेमांतील देवाच्या मंदिराच्या पवित्रस्थानांतून आणिलेलीं सोन्याचीं पात्रें तीं घेऊन आले; राजा, त्याचे सरदार, त्याच्या पत्नी व उपपत्नी हीं त्यांतून द्राक्षारस प्यालीं. ४ त्यांनीं द्राक्षारस पिऊन सोनें, रुपें, पितळ, लोखंड; काष्ठ व पाषाण यांपासून घडलेल्या दैवतांचें स्तवन केलें.

५ त्याच घटकेस मानवी हाताचीं बोटें प्रगट झालीं व त्यांनीं दीपवृक्षासमोर राजवाड्याच्या भिंतीच्या गिलाव्यावर कांहीं लिहिलें; आणि हाताचीं बोटें लिहीत होती तीं राजाच्या दृष्टीस पडलीं. ६ तेव्हां राजाची मुद्रा पालटली व तो चिंताकांत झाला; त्याच्या कंबरचे सांधे ढिले पडले, आणि त्यांचे गुडचे लटपटें लागले. ७ राजानें मोठ्यानें ओरडून म्हटलें कीं मांत्रिक, खास्ती व दैवज्ञ यांस घेऊन या. राजा त्या बाबेलाच्या ज्ञान्यांस म्हणाला, जो कोणी हा लेख वाचील व ह्याचा अर्थ मला सांगेल त्याला जांभळ्या रंगाचा पोशाख मिळेल, त्याच्या गळ्यांत सोन्याचा गोफ घालण्यांत येईल व तो राज्यांतील तिघां अधिपतींतला एक होईल. ८ मग राजाचे सर्व ज्ञानी पुरुष वाड्यांत आले; पण त्यांस तो लेख वाचतां येईना व त्याचा अर्थ राजाला सांगतां येईना. ९ तेव्हां बेलशास्सर राजा फार चिंताकांत झाला, त्याची मुद्रा पालटली आणि त्याचे सरदार घाबरले.

१० राजा व त्याचे सरदार यांचे शब्द ऐकून राणी भोजनग्रहंत आली. ती म्हणाली, महाराज, चिरायु असा;

आपल्या मनाला तळमळ होऊं देऊं नका; आपण आपली मुद्रा पाळूंद देऊं नका; ११ पवित्र देवांचा आत्मा ज्यांत आहे असा एक पुरुष आपल्या राज्यांत आहे; आपल्या बापाच्या कारकीर्दीत प्रकाश, विवेक व देवांच्या ज्ञानासारखें ज्ञान हीं त्याच्या ठायीं दिसून आलीं; महाराज, आपला बाप नबुखद्रेस्सर राजा यांनीं त्याला ज्योतिषी, मांत्रिक; खास्ती व दैवज्ञ यांचा अध्यक्ष नेमिलें होतें; १२ कारण उत्तम आत्मा, ज्ञान, विवेक, स्वप्नाचा अर्थ सांगणें, कूटप्रश्न उत्तरावणें, कोडीं उकलणें, यांसंबंधानें, ज्याला राजानें बेलशास्सर असें नांव दिलें होतें तो दानीएल प्रवीण होता असें दिसून आलें; तर आतां दानीएलस बोलवून आणा म्हणजे तो अर्थ सांगेल.

१३ तेव्हां दानीएलस राजापुढें आणिलें. राजा त्यास म्हणाला, माझा बाप जो राजा त्यानें यहुदांतून पकडून आणिलेल्या लोकांपैकीं दानीएल तसें तूच काय? १४ मीं तुजविषयीं ऐकलें आहे कीं देवांचा आत्म तुझ्या ठायीं आहे आणि प्रकाश, विवेक व उत्तम ज्ञान हीं तुझ्या ठायीं दिसून आलीं आहेत. १५ आतां हा लेख वाचून त्याचा अर्थ करून मला सांगवा म्हणून हे ज्ञानी व मांत्रिक लोक माझ्यापुढें आणिले, पण त्याचा अर्थ त्यांस सांगतां येईना. १६ मीं तुजविषयीं ऐकलें आहे कीं, तुला स्वप्नाचा अर्थ सांगतां येतो व कोडीं उकलतां येतात; आतां तुज्हांहा लेख वाचतां येऊन त्याचा अर्थ मला सांगतां आला तर तुज्हां जांभळ्या रंगाचा पोशाख मिळेल, तुझ्या गळ्यांत सोन्याचा गोफ घालण्यांत येईल आणि तूं राज्यांतोळ तिघां अधिपतींतला एक होशील.

१७ तेव्हां दानीएलानें राजास उत्तर दिलें कीं तुझ्या देणग्या तुजजवळ राहूं दे, तुझीं इनामें दुसऱ्या कोणास दे, तथापि मीं हा लेख राजास वाचून दाखवितों व त्याचा अर्थ त्याला करून सांगतों. १८ हे राजा, परात्पर देवानें तुझा बाप नबुखद्रेस्सर यास राज्य, महत्त्व, वैभव व महिमा हीं दिलीं; १९ त्यानें त्यास मोठेपणा दिला म्हणून सर्व लोक, सर्व राष्ट्रांचे व सर्व भाषा बोलणारे लोक त्याच्यापुढें थरथर कोपत व त्याला भीत; वाटेले त्यास

तो ठरं मारी व काटेले त्यास जीवत राखी; बटिले त्यास तो घोर करी व काटेले त्यास तो नीच करी. २० पुढें त्याच्या हृदयांत ताळ बिरला, व त्याचा आत्मा कठोर होऊन उन्नत झाला तेव्हां त्याला त्याच्या राजपदावरून काढण्यांत व त्याचें वैभव हिरावून घेण्यांत आले; २१ त्याला मनुष्यांतून घालवून देण्यांत आले; त्याचें हृदय पथसाराखें झालें; तो रानगाढवांमध्ये बस्ती करूं लागला; तो बैलांप्रमाणें यवत खाई व त्याचें शरीर आकाशातील दहिंवरानें भिजत असे, मानवी राज्यावर परात्पर देवाची सत्ता आहे व तो त्यावर पाहिजे त्यास स्थापितो असें ज्ञान त्याला होईपर्यंत तो असा राहिला. २२ हे बेलशस्तरा, तूं त्याचा पुत्र आहेस, हें सर्व तुला ठाऊक असून तूं आपलें मन नम्र केलें नाहीं; २३ तर स्वर्गीच्या प्रभूवरुबर तूं उदात्मपण केल; त्याच्या मंदिरातील घानें तुजपुढें आणिली आहेत; तूं, तुझे सरदार, तुझ्या पत्नी व उपपत्नी हीं त्यांतून शस्त्रास प्याली आहेत; आणि सें, सोनें, पितळ, लोखंड, काष्ठ, व पाषाण यांचीं घडलेलीं दैवतें, ज्यांस दिसत नाहीं, ऐकतां येत नाहीं व समजत नाहीं, त्यांचें तूं स्तवन केले; पण ज्याच्या हातीं तुझा प्राण आहे व ज्याच्या स्वाधीन तुझे सर्व व्यवहार आहेत त्या देवाला मान दिला नाहीं; २४ म्हणून त्यानें तीं हाताचीं बोटें पाठविलीं व हा शिखर लिहिला.

२५ हा लिहिलेला लेख असा: मने, मने, तफेळ, ऊफारस्तीन. २६ यांचा अर्थ असा: मने म्हणजे देवानें तुझ्या राज्याचा काल मोजून त्याचा अंत केला आहे. २७ तफेळ म्हणजे तुला तागादींत तोलिलें व तूं उणा भरलास. २८ परेस म्हणजे तुजें राज्य विभागून मेदी व पारसी यांस दिलें आहे.

२९ तेव्हां बेलशस्तरानें आज्ञा केल्यावरून त्यांनीं दानीएलास जांभळ्या रंगाचा पोषाळ लेवविला, त्याच्या गळ्यांत सोन्याचा गोफ घातला व त्याच्यासंबंधानें सर्वत्र द्राही फिरविली कीं हा राज्यातील तिचा अधिपतीतला एक आहे.

३० त्याच रात्री खात्यांचा राजा बेलशस्तर याचा वध झाला. ३१ आणि दारयावेश मेदी हा सुमारें बसष्ट

वर्षांचा असतां राजपदावरून झाला.

१ दारयावेश राजानें आपल्या मर्जाप्रमाणें आपल्या सर्व साम्राज्यांत एकदोवीस प्रांताधिकारी नेमिले; २ त्यांवर तीन अध्यक्ष नेमिले, दानीएल त्यांपैकी एक होता; राजानें कांहीं नुकसान होऊं नये म्हणून प्रांताधिकार्यांनीं आपला हिशोब या तिचास द्यावा असें ठरविलें. ३ दानीएल त्या अध्यक्षांत व प्रांताधिकार्यांत श्रेष्ठ ठरला, कारण त्याच्या ठायीं उत्तम आत्मा बसत होता; त्याला सर्व राज्यावर नेमावें असा राजाचा विचार होता.

४ असें असतां राज्यकारभारासंबंधानें दानीएलाविरुद्ध कांहीं तरी निमित्त शोधण्याचा प्रयत्न त्या अध्यक्षांनीं व प्रांताधिकार्यांनीं चालविला; पण त्यांस कांहीं निमित्त किंवा दोष सांपडेना; कारण तो विधासू असून त्याच्या ठायीं कांहीं चूक किंवा अपराध सांपडला नाहीं. ५ तेव्हां तीं मनुष्ये म्हणाली, या दानीएलाविरुद्ध कांहीं निमित्त काढतां येणार नाहीं, मात्र त्याच्या देवाच्या नियमासंबंधानें त्याच्याविरुद्ध कांहीं निमित्त काढतां आले तर येईल.

६ मग हे अध्यक्ष व प्रांताधिकारी राजाकडे जमवानें आले व त्याला म्हणाले, दारयावेश महाराज, विरासु असा. ७ राज्यांतले सर्व देशाध्यक्ष, नायब अधिपति, प्रांताधिकारी, मंत्री व सरदार यांनीं असा विचार केल्या आहे कीं अशी एक राजाज्ञा व्हावी, व अशी सफ द्राही फिरविली जावी कीं, हे राजा, तीस दिवसपर्यंत आपल्या विधाय कोणाहि देवाची अथवा मानवाची आराधना कोणी करील तर त्यास सिंहांच्या गुहेंत टाकावें. ८ तर महाराज, ही द्राही मंजूर करा, फर्मानावर सही करा म्हणजे मेदी व पारसी यांच्या कधीं व पाल्टणाच्या कायद्याच्या व्यवस्थेप्रमाणें हा ठराव पालटावयाचा नाहीं. ९ तेव्हां दारयावेश राजानें फर्मानावर व द्राहीवर सही केली.

१० ह्या फर्मानावर सही झाली आहे असें दानीएलानें ऐकलें तेव्हां तो आपल्या घरीं गेला; त्याच्या खोलींतल्या लिडक्या बसलेमाच्या दिशेकडे असून उचळ्या होत्या;

त्याने आपल्या नित्यक्रमाप्रमाणे दिवसांतून तीनदा गुडचे टेकून प्रार्थना केली व आपल्या देवाचा धन्यवाद केला. ११ त्या वेळीं तीं मनुष्ये जमावानें आलीं तों दानीएल आपल्या देवाची प्रार्थना व आराधना करीत आहे असें त्यांस आढळून आलें. १२ तेव्हां ते राजाजवळ जाऊन त्यानें फिरविलेल्या द्राहीविषयी त्यांस म्हणाले, महाराज, तीस दिवसपर्यंत जो कोणी आपणाशिवाय कोणा देवाची अथवा मनुष्याची आराधना करील, त्यास सिंहांच्या गुहेंत टाकावें अशी द्राही आपण फिरविली ना ? राजानें उत्तर दिलें कीं, मेदी व पारसी यांच्या न पालटणाऱ्या कायद्याप्रमाणें हें निश्चित ठरविलें आहे. १३ तेव्हां ते राजास म्हणाले, महाराज, पकडून आणिलेल्या गंधुघांपैकी तो दानीएल, आपणाला व आपण सही केलेल्या द्राहीला जुमानीत नाही; तर तो नित्य तीनदा प्रार्थना करितो.

१४ हे शब्द ऐकून राजा फार खिन्न झाला, आणि दानीएलाचा बचाव करण्याचा तो विचार करूं लागला; त्याचा बचाव करावा म्हणून त्यानें सूर्य मावळेपर्यंत प्रयत्न केला. १५ मग तीं मनुष्ये राजाकडे जमावानें आलीं व त्याला म्हणालीं, हे राजा, हें लक्षांत आणः मेदी व पारसी यांचा असा विश्वास आहे कीं राजानें केलेल्या द्राष्ट्या किंवा नियम पाळतच येत नहीत.

१६ त्यावर राजाज्ञेवरून दानीएलास आणवून सिंहांच्या गुहेंत टाकिलें. राजा दानीएलास म्हणाला, ज्या देवाची तूं नित्य सेवा करितोस तो तुला सोडवील. १७ त्यांनीं एक शिला आणून गुहेच्या दारावर ठेविली; आणि राजानें आपल्या मुद्रेचा व आपल्या सरदारांच्या मुद्रांचा तिच्यावर शिक्का केला; तो अशासाठी कीं दानीएलाच्या बाबतींत कांहीं एक फेरबदल होऊं नये.

१८ नंतर राजा आपल्या महालांत गेला, त्यानें ती रात्र उपाशीच काढिली; त्याच्यासमोर बायें आणिलीं नाहींत; त्याची शोप उडाली. १९ मग राजा मोठ्या पहाटेस उठून स्वरेनें सिंहांच्या गुहेजवळ गेला. २० तो गुहेजवळ दानीएलाकडे जाऊन शोकस्वरानें ओरडून म्हणाला, हे दानीएल, जीवद देवाच्या सेवका, ज्या देवाची सेवा तूं

नित्य करितोस त्याला सिंहांपासून तुला सोडवितां आलें आहे काय ? २१ दानीएल राजाला म्हणाला, महाराज, विरायु असा. २२ माझ्या देवानें आपला दिव्यदूत पाठवून सिंहांचीं तोंडें बंद केलीं आहेत, त्यांनीं मला कांहींएक उपद्रव केला नाहीं; कारण त्या देवासमोर मी निरपराधी ठरलों; व महाराज आपलाहि मीं कांहीं अपराध केला नाहीं. २३ तेव्हां राजानें अत्यंत हर्षित होऊन आज्ञा केली कीं दानीएलास गुहेंतून बाहेर काढा. त्यास गुहेंतून बाहेर काढिलें तों त्याला कांहीं ह्जा झाल्याचें दिसून आलें नाहीं, कारण त्याचा आपल्या देवावर भरंवसा होता.

२४ तेव्हां ज्या मनुष्यांनीं दानीएलावर आरोप आणिला होता त्यांस राजाज्ञेवरून पकडून आणिलें आणि त्यांस व त्यांच्या बायकांसुद्धांस सिंहांच्या गुहेंत टाकिलें; तेव्हां ते सिंहांच्या तळाक्यात सांपडून त्या गुहेच्या तळाशीं पोहचण्यापूर्वीच त्या सर्वांच्या हाडांचा त्यांनीं चुराडा केल.

२५ मग पृथ्वीवरील सर्व लोकांस, सर्व राष्ट्रांच्या व सर्व भाषा बोलणाऱ्या लोकांस, दारयावेश राजानें असें लिहून कळविलें कीं तुमचें कल्याण असो; २६ मी फर्मावितों कीं माझ्या साम्राज्याच्या सर्व हद्दीतील लोकांनीं दानीएलाच्या देवापुढे कंपित होऊन त्याचें भय घरावें; कारण तो जीवंत देव आहे; तो सर्वकाळ अढळ आहे; त्याचें राज्य अविनाशी व त्याचें प्रभुत्व अनंत आहे; २७ ज्यानें दानीएलास सिंहांच्या पंजांतून सोडविलें तोच बचाव करणारा व मुफिदाता आहे; तो आकाशांत व पृथ्वीवर चिन्हें व उत्पात घडविणारा आहे.

२८ हा दानीएल दास्यभेसाच्या कारकीर्दीत व कोदेस पारसी यांच्या कारकीर्दीत भाग्यास चढला.

१ बाबेलचा राजा नेलुसर याच्या कारकीर्दीच्या पहिल्या वर्षी दानीएल आपल्या पलांयावर पडला असता त्याला स्वप्न पडलें व त्याच्या डोब्यांत दृष्टांत घोंचूं लागले; मग त्यानें तें स्वप्न लिहून काढिलें व त्याचें सार कथन केलें. २ दानीएलानें म्हटलें, मीं

रात्रीं दृष्टांतांत पाहिलें तों चाऱ्ही दिवांचे वारे महा-
सागरावर सुटले; ३ आणि भिन्नभिन्न अशीं चार
मोठालीं श्वापदे समुद्रांतून बाहेर निघाली. ४ पहिलें
सिंहासारखें असून त्यास मळबाचे पंख होते; मी पाहत
असतां त्याचे पंख उपटून त्याला जमिनीवरून उचल-
ण्यांत आलें; त्याला मानवाप्रमाणें दोन पायांवर उभे
केलें; त्यास मानवाचें हृदय दिलें. ५ मीं आणखी पाहिलें
कीं दुसरें एक श्वापद अस्बलासारखें होतें; तें एक अंग
वर करून उभें राहिलें; त्यानें आपल्या तोंडांत, आपल्या
दांतांमध्यें तीन फासोळ्या घेतल्या होत्या; लोक त्यास
म्हणालें, ऊठ, पुष्कळ मांस खा. ६ यानंतर मीं पाहिलें
तों आणखी एक श्वापद चित्यासारखें दिसलें; त्याच्या
पाठीवर पक्ष्याचे चार पंख होते; त्या श्वापदास चार
बिरेंहि होती; त्यास अधिकार दिला होता. ७ यानंतर
मीं रात्रीच्या दृष्टांतांत पाहिलें तों पाहा, एक चौथें
श्वापद विक्राळ, भयानक व अतिशयित बळकट असें
होतें; त्याला मोठाले लोखंडी दांत होते; तें सर्व कांहीं
चावून त्याचा तुरा करी व उरलेलें आपल्या पायांखालीं
तुडवी; तें अगोदरच्या सर्व श्वापदांहून भिन्न होतें;
आणि त्याला दहा शिंगें होती. ८ मीं तीं शिंगें न्याहा-
ळून पाहत असतां, पाहा, त्यांच्यामध्यें आणखी एक
ल्हानसें शिंग निघालें; त्याच्यामुळे अगोदरच्या शिंगां-
पैकीं तीन समूळ उपटलीं गेलीं; आणि त्या शिंगाला
मनुष्याच्या डोळ्यांसारखे डोळे होते, व त्याला मोठमोठ्या
गोष्टी बोलणारें तोंड होतें.

९ मी पाहत असतां आसनें मांडण्यांत आलीं आणि एक
पुराणपुरुष आसनारूढ झाला; त्याचा पेहराव बर्फासारखा
पांढरा होता, त्याच्या डोक्याचे केस स्वच्छ लोकरीसारखे
होते; त्याचें आसन प्रत्यक्ष अग्निज्वालाभयं होतें, व त्या
आसनाचीं चक्रे धगधगीत अग्निरूप होती. १० त्याच्यासमो-
रून अग्निप्रवाह वाहत होता; हजारों लोक त्याची सेवा
करितां होते, लाखों लोक त्याच्यासमोर उभे होते; न्यासिक्ता
भरली; वहा उचडल्या. ११ त्या समयीं त्या शिंगांतून
निघालेला मोठा शब्द ऐकून मी पाहत असतां त्या
श्वापदाचा वध करण्यांत आला; त्याचें शरीर छिन्नभिन्न

करण्यांत आलें; व तें कळावें म्हणून अग्नींत टाकण्यांत आलें;
एवढें मीं पाहिलें. १२ इतर श्वापदांविषयीं म्हणाल तर
त्यांचा अधिकार हरण करण्यांत आला; तरी कांहीं सुदती-
पर्यंत, कांहीं काळ्यावेतों त्यांचा प्राण वांचविण्यांत आला.

१३ तेव्हां मीं रात्रीच्या दृष्टांतांत पाहिलें तों आका-
शांतील मेघांवर आरूढ होऊन, मानवपुत्रासारखा
कोणी आला; तो त्या पुराणपुरुषाकडे आला, व त्यास
त्यांनीं त्याच्याजवळ नेलें. १४ सर्व लोक, सर्व राष्ट्रे व सर्व
भाषा बोलणारे लोक, यांनीं त्याची सेवा करावी म्हणून
त्यास प्रभुत्व, वैभव व राज्य हीं दिलीं; त्याचें प्रभुत्व
अक्षय व अढळ आहे; त्याचें राज्य अविनाशी आहे.

१५ मग मज दानीएलाचा जीव माझ्या ठायीं घाबरा
झाला; माझ्या डोक्यांत घोळणाऱ्या दृष्टांतांमुळे मी
चिंताकांत झालों. १६ जवळ उभे असलेल्यांपैकीं एका-
कडे मी गेलों व या सर्व गोष्टींचें मर्म त्यास विचारिलें.
तेव्हां त्यानें तें मला कथन केलें व या सर्व गोष्टींचा
अर्थ मला समजावून सांगितला. १७ तीं मोठालीं चार
श्वापदे पृथ्वीवर उदयास येणारे चार राजे होत.
१८ तथापि परात्पर देवाचे जे पवित्र जन त्यांस राज्य
प्राप्त होईल; तें राज्य सर्वकाळ, युगांतयुग, त्यांच्यां
ताच्यांत राहील; १९ मग तें चौथें श्वापद, जें इतरांहून
भिन्न असून अतिविक्राळ होतें, ज्याचे दांत लोखंडाचे
व नखें पितळेचीं होती, जें सर्व कांहीं चावून त्याचा
तुरा करी व उरलेलें आपल्या पायांखालीं तुडवी, त्याचें
काय तें कळावें म्हणून मीं इच्छा दर्शविली. २० त्याच्या
डोक्याला दहा शिंगें असून आणखी एक शिंग निघालें
त्यामुळे तीन शिंगें उपटून पडलीं; ह्या शिंगाला डोळे
व मोठमोठ्या गोष्टी बोलणारें तोंड असून तें आपल्या बरो-
बरच्या इतर शिंगांहून लड दिसत होतें; या सगळ्यांचें
मर्म काय तें कळावें म्हणून मीं इच्छा दर्शविली. २१ मीं
पाहिलें तों त्या शिंगांनें पवित्र जनांबरोबर युद्ध केलें, व
त्याचें त्यांजवर प्राबल्य झालें. २२ शेवटीं पुराणपुरुष आला
तेव्हां परात्पर देवाच्या पवित्र जनांस न्याय मिळाला आणि
त्या पवित्र जनांस राज्याचें स्वामित्व मिळण्याचा समय
आला; याचेंहि मर्म कळावें म्हणून मीं इच्छा दर्शविली.

२३ त्यांना सांगितले की चौथे श्रावण म्हणजे पृथ्वीवर चौथे राज्य होईल; तें इतर राज्यांहून भिन्न होईल; तें सर्व पृथ्वीला असून टाकील, तिचें तुडवून चूर्ण करील. २४ आतां दहा शिंगांविषयी विचारशील तर त्या राज्यांतून दहा राजे निघतील व त्यांनंतर आणखी एक राजा निघेल; तो त्या पूर्वीच्या राजांहून भिन्न असून तिघां राजांस पादाक्रांत करील. २५ तो परात्पर देवाविषय गोष्टी बोलेल आणि परात्पर देवाच्या पवित्र जनांस जेर करील; तो नेमिल्ल्या सणांत व घालून दिलेल्या शिस्तेंत बदल करवयास पाहील; एक काळ, दोन काळ व अर्धा काळपर्यंत तें त्याच्या कबजांत राहतील; २६ पण न्यायसभा भरेल, त्याचें प्रभुत्व काढून घेतील, त्यांचा नाश करतील व त्यांचा कायमचा नायनाट करतील. २७ राज्यः प्रभुत्व व संपूर्ण आकाशाखालील राज्यांचें वैभव हीं परात्पर देवाची प्रजा जे पवित्र जन यांस देण्यांत येतील; त्यांचें राज्य सनातन आहे, सर्व सत्ताघोष त्याची सेवा करतील, त्याचे अंकित होतील.

२८ या गोष्टीचें कथन येथें संपलें. मी दानीएल ह्या कल्पनांनीं व्याकुळ झालों आणि माझी मुद्रा पाळटली; तरी मीं हें सर्व आपल्या मनांत ठेविलें.

१ मीं जो दानीएल त्या मला प्रथम दृष्टांत झाला होता, त्यानंतर बेलशस्सर राजाच्या कारकीर्दीच्या तिसऱ्या वर्षी मला पुनः दृष्टांत झाला. २ मीं दृष्टांतांत पाहिलें तों मला असें दिसून आलें कीं मी एलाय परगण्यांतल्या शुझान राजवाड्यांत आहे; आणखी मीं दृष्टांतांत पाहिलें तों मी उलई नदीतीरीं आहे. ३ मीं डोळे वर करून पाहिलें तों मला नदीसमोर दोन शिंगांचा एक एडका दिसला; तीं दोन्ही शिंगे मोठालीं होती; त्यांतलें एक दुसऱ्याहून मोठें असून मागाहून निघालें होतें. ४ तो एडका पश्चिमेस, उत्तरेस व दक्षिणेस धडक मारित आहे असें मीं पाहिलें; कोणी पशु त्यासमोर उभा राहिला, व त्याच्या तडाक्यांतून एकाघास सोडावयाचें कोणास सामर्थ्य नव्हतें; तो आपल्या मनास वेई तसें बंदी, असा तो प्रबल झाला. ५ मीं विचार करीत होतों तों पाहा, पश्चिमदिशेहून एक बकरा सर्व पृथ्वी

आक्रमून आला; येतांना त्यानें जमिनीस पाय लाविला नाही; त्या बकऱ्याच्या डोळ्यांच्या मधोमध एक ठळक शिंग होतें. ६ मीं जो दोन शिंगांचा एडका नदीसमोर उभा राहिलेला पाहिला होता त्याकडे तो बकरा गेल; त्यानें आपलें सर्व बळ खर्चून त्वेषानें त्याला धडक मारिली. ७ मीं पाहिलें तों तो त्या एडक्याजवळ गेला, व त्यानें कोघांन खवळून त्या एडक्यास धडक मारिली व त्याचीं दोन्ही शिंगे मोडून टाकिली; त्याच्यापुढें टिकाव धरण्याची त्या एडक्यास शक्ति नव्हती; त्या बकऱ्यानें त्याला जमिनीवर पाहून तुडविलें; त्या एडक्याला त्याच्या हातांतून सोडविण्याचें कोणाला सामर्थ्य नव्हतें. ८ तो बकरा अति प्रबल झाला; तो बलिष्ठ झाला असतां त्याचें मोठें शिंग मोडलें; आणि त्याच्याऐवजीं त्याला चार बाजूस चार ठळक शिंगे फुटलीं. ९ त्यांतल्या एका शिंगांतून एक लहान शिंग निघालें; त्याची वृद्धि दक्षिणेस, पूर्वेस व त्या वैभवी देशाकडे पराकाष्ठेची झाली. १० त्याची वृद्धि आकाशागणांपर्यंत होऊन त्या गणांपैकी व त्या ताऱ्यांपैकी कांहींना त्यानें जमिनीवर पाहून तुडविलें. ११ एवढेंच नव्हे तर त्या गणांच्या अधिपतीबरोबर तो स्पर्धा करूं लागला; त्याला नित्य होत असलेले यज्ञयाग त्यानें बंद केले, आणि त्याचें पवित्रस्थान पाहून टाकिलें. १२ लोकांच्या पातकांस्तव तें सैन्य नित्याच्या यज्ञयागांसहित त्याच्या स्वाधीन करण्यांत आलें; त्यानें सत्य मातीस मिळविलें; त्यानें आपला मनोरथ सिद्धीस नेला.

१३ तेव्हां मीं एक पवित्र पुरुषास बोलतांना ऐकलें: दुसरा एक पवित्र पुरुष त्या बोलणाऱ्यास म्हणाला, हा नित्याचा यज्ञयाग, विध्वंसमूलक पातक, पवित्रस्थान व सैन्य हीं पायांखालीं तुडविणें ह्या दृष्टांतांत पाहिलेल्या गोष्टी कोठवर चालणार? १४ तो मला म्हणाला, दोन हजार तीनशें दिवस; त्यानंतर पवित्रस्थानाची वृद्धि होईल.

१५ मग असें झालें कीं मीं दानीएलनें हा दृष्टांत पाहिला तेव्हां त्याचा अर्थ काय हें समजण्याचा मीं यत्न करूं लागलों तों पाहा, मनुष्यरुपधारी अशा एकास मीं मजसमोर उभें राहिलेंलें पाहिलें. १६ उलई नदीच्या

१ मुळांतः सांजसकाळ

दोन तीरांमधून मी मनुष्यवाणी ऐकली ती अग्नीः गळीएला; या पुरुषास हा दृष्टांत समजावून सांग. १७ तेव्हा मी उभा होतो तेथे तो मजजवळ आला; तो आला तेव्हा मी घाबरून पालथा पडलों; तो मला म्हणाला, हे मानवपुत्रा, हा दृष्टांत समजून घे; कारण हा शेवटच्या काळविषयीचा आहे. १८ तो मजबरोबर बोलत असतां मी जमिनीवर पालथा पडलों व मला गाढ निद्रा लागली; पण त्यानें मला स्पर्श करून उभें केलें.

१९ तो म्हणाला, पाहा, कोषाच्या शेवटल्या काळांत काय होईल हें मी तुला सांगतो; कारण नेमिलेल्या अंतसमयासंबंधानें हा दृष्टांत आहे. २० दोन शिंगे असलेला एडका तूं पहिला; ते मेदय व पारस यांचे राजे. २१ तो दांडगा बकरा मीसंचा राजा; त्याच्या डोक्यांच्या मधोमध असलेलें मोठें शिंग हा पहिला राजा. २२ एक शिंग मोडून त्याच्या जागी चार शिंगे निघालीं याचा अर्थ असा कीं त्या राज्यांत चार राज्ये उद्वृत्तली; पण त्यांचें बल पहिल्या राज्याइतकें राहावयाचें नाहीं. २३ त्या राज्यांचा शेवट जवळ येऊन पातक्यांच्या पापाचा घडा भरला म्हणजे उग्रस्वरुपी, कूटप्रभ समजणारा असा राजा उभा राहील. २४ त्याची सत्ता बलवत्तर होईल; तथापि ती अग्नी त्याच्या स्वतांच्या पराक्रमानें होणार नाहीं; तो विलक्षण नाश करील. तो उत्कर्ष पावेल आणि आपला मनोरथ सिद्धीस नेईल; तो समर्थ व पवित्र लोकांचा नाश करील. २५ तो आपल्या काव्यानें आपल्या हातचीं कारस्थाने सिद्धीस नेईल; तो उन्नत होऊन निर्भय असलेल्या पुष्कळ लोकांचा नाश करील; तो राजराजेभराबरोबर विरोध करील; तथापि त्याजवर कोणाचा हात न पडतां तो नाश पावेल. २६ हा जो अहोरात्राचा दृष्टांत सांगितला तो खरा आहे; हा दृष्टांत गुप्त ठेव, कारण तो दीर्घकाळ्यास लागू आहे.

२७ तेव्हां मज दानीएलाला मूर्च्छा आली व मी कांहीं दिवस आजारी पडलों; त्यानंतर मी उदून राजाचें कामकाज करूं लागलों. हा दृष्टांत पाहून

१ मुळांतः यावानाचा. २ मुळांतः सांजसकाळचा.

मी विस्मित झालों; पण तो कोणास कळला नाहीं.

१ मेदी वंशांतला अहमेरोशाचा पुत्र दारयावेश ९ खात्यांच्या देशावर राजा होता त्याच्या कारकीर्दीच्या पहिल्या वर्षी, २ मज दानीएलास शास्त्रमंत्र्यांवरून समजलें कीं यरुशलैमाच्या ओसाड दशेचा काळ पुरा होण्यास सत्तर वर्षे लागतील, असें परमेश्वराचें वचन यिर्मया संदेष्ट्याला प्राप्त झालें होतें. ३ हें जाणून मी आपलें मुख प्रभु देवाकडे लावून प्रार्थना, विनवण्या, उपवास, गोणताट नेसणें व अंगावर राख उचलणें हीं चालू केलीं. ४ मी आपला देव परमेश्वर याची प्रार्थना करून पापांगीकार केला तो असाः हे प्रभो, हे थोर व भयावह देवा, जे तुजवर प्रेम करितात व तुझ्या आज्ञा पाळितात त्याजबरोबर तूं आपला करार पाळून त्यांजवर दया करितोस; ५ आम्ही पाप केले, कुटिलतेनें वागलों, दुष्टतेचें वर्तन केले, फितुरी झालों, तुझे विधि व तुझे निर्णय यांपसून आम्ही परावृत्त झालों, ६ तुझे सेवक जे संदेष्टे त्यांनीं तुझ्या नामानें आमचे राजे, सरदार, वडील व देशचे सर्व लोक यांस सांगितलें तेंहि आम्हीं ऐकलें नाहीं. ७ हे प्रभो, न्याय्यत्व कथयतें तुझ्याच ठायीं आहे, परंतु आमच्या तोंडाला आजच्याप्रमाणें काळोखी आहे; यहुदाचे लोक, यरुशलैमनिवासी लोक आणि जवळ व दूर राहणारे सर्व इस्राएल लोक, यांनीं तुजविरुद्ध पाप केल्यामुळें तूं त्यांस निरनिराळ्या देशांत हाकून लाविलें, त्या सगळ्यांच्या तोंडाला काळोखी आहे. ८ हे प्रभो, आमच्या तोंडांस, आमचे राजे, आमचे सरदार, आमचे वडील यांच्या तोंडांस काळोखी आहे. कारण आम्हीं तुजविरुद्ध पाप केले आहे. ९ आमचा देव प्रभु दयेचा व क्षमेचा सागर आहे; आम्हीं त्याजबरोबर फितुरी केली; १० आणि आमचा देव परमेश्वर यानें आपले सेवक जे संदेष्टे त्यांच्याद्वारें आम्हांपुढें ठेविलेल्या त्याच्या धर्मशास्त्राप्रमाणें वर्तण्यासंबंधानें आम्हीं त्याची वाणी ऐकली नाहीं. ११ सर्व इस्राएल लोकांनीं तुझ्या धर्मशास्त्राचें उलंघन केले आहे; त्यांनीं परावृत्त होऊन तुशी वाणी ऐकली नाहीं; म्हणून आम्हांवर

क्षमाचा वर्षाव झाला आहे; देवाचा सेवक मोक्षे याच्या धर्मशास्त्रात लिहिलेल्या शपथप्रमाणे झाले आहे; कारण आम्ही त्याजविरुद्ध पाप केले आहे. १२ त्याने आम्हांवर मोठे अरिष्ट आणिले; जी वचने तो आम्हांविरुद्ध व आमचा न्याय करणाऱ्या न्यायाधीशांविरुद्ध बोलला ती त्याने प्रत्ययास आणून दिली आहेत; यरुशलेमावर जशी विपत्ति आली तशी सर्व अममकार कधी आली नाही. १३ मोशाच्या धर्मशास्त्रात लिहिल्याप्रमाणे ही सर्व विपत्ति आम्हांवर आली आहे; तरी आपल्या अधर्मापासून परावृत्त व्हावे व तुझ्या सत्याचा उमज पढावा म्हणून आम्ही आमचा देव परमेश्वर याची काकळूत केली नाही; १४ यास्तव परमेश्वर ही विपत्ति आम्हांवर आणावयास संधि पाहत आहे; कारण अमना देव परमेश्वर जी काही कृत्ये करितो ती न्याय्य आहेत, पण आम्ही त्याची वाणी ऐकली नाही. १५ आतां हे प्रभो, आमच्या देवा, तूं आपल्या सामर्थ्यावान् हातांने मिसर देशांतून आपल्या लोकांस बाहेर आणिले व आजच्याप्रमाणे आपला महिमा वाढविला. आम्ही पाप केले आहे; आम्ही दुराचरण केले आहे. १६ हे प्रभो, आपल्या सर्व न्यायकृत्यांप्रमाणे यरुशलेम नगरावरील, तुझ्या पवित्र पर्वतावरील, आपला क्रोध व संताप दूर कर; आमच्या पातकांमुळे व आमच्या पूर्वाजांच्या दुष्कर्मांमुळे यरुशलेम व तुझे लोक आसपासच्या सर्वांस निंदेचे विषय झाले आहेत. १७ यास्तव आतां, हे आमच्या देवा, आपल्या सेवकाची प्रार्थना व विनवण्या ऐक; तुझ्या ओसाड पडलेल्या पवित्रस्थानावर आपला मुखप्रकाश पाड; हे प्रभो, तूं आपल्याप्रीत्यर्थ हें कर. १८ हे माझ्या देवा, कान दे, ऐक; आपले नेत्र उघडून आमचा झालेला विष्वस पाहा व तुझे नाम ज्या नगरास दिले आहे तें पाहा; आम्ही आपल्या विनवण्या आमच्या धार्मिकतेस्तव नव्हे तर तुझ्या विपुल करुणांस्तव तुज-पुढे मांडितो. १९ हे प्रभू, ऐक; हे प्रभू, क्षमा कर; हे प्रभू, ऐक, कार्य कर; विलंब लावूं नको; हे माझ्या देवा, तुझे नगर व तुझे लोक यांस तुझे नाम दिले

आहे; म्हणून तुझ्यावप्रीत्यर्थ हें मागतो.

२० मी बोलत व प्रार्थना करीत असतां, माझे पाप व माझे लोक इझ्राएल यांचे पाप कबूल करीत असतां, आणि माझ्या देवाच्या पवित्र पर्वतासाठीं माझा देव परमेश्वर याजकडे विनवणी करीत असतां, २१ असे प्रार्थनेचे शब्द मी बोलत असतां जो पुरुष गत्रीएल, दृष्टांताच्या आरंभीं सी अगदीं व्याकुल असतां माझ्या दृष्टीस पडला होता, तो संघ्या-काळच्या यज्ञसमयीं मजसमीप आला. २२ त्यानें मजबरोबर भाषण करून मला समज दिला. तो म्हणाला, हे दानीएल, मी तुला बुद्धि देऊन चतुर करण्यासाठीं आलों आहे. २३ तुझ्या प्रार्थनांस आरंभ होताच आम्हा झालीं, ती तुला सांगण्यास मी आलों आहे; कारण तूं परमप्रिय आहेस; तर या गोष्टीचा विचार कर व हा दृष्टत समजून घे.

२४ आम्हांमंगाची समाप्ति व्हावी, पातकांचा अंत करावा, अधर्माबद्दल प्रायश्चित्त करावे, सनातन धार्मिकता उदयास आणावी, दृष्टांत व संदेश मुद्रित करावे आणि जो परमपवित्र त्याला अभिवेक करावा, हें घडून येण्यासाठीं तुझे लोक व तुझे पवित्र नगर यांसंबंधानें सत्तर सप्तकें ठरली आहेत. २५ हें कळून येऊं दे व समजून घे कीं यरुशलेमाचा जीर्णोद्धार करण्याची आज्ञा झाल्या-पासून अभिषिक्त, अधिपति, असा जो तो येईपर्यंत सौत सप्तकांचा अवकाश आहे; व बासष्ट सप्तकें लोटल्यावर धाम-धुमीचा काळ असतांही नगर, रस्ते व खंदक यांसह बांधितील. २६ बासष्ट सप्तकें संपल्यावर अभिषिक्ताचा वध होईल, व त्याला कांहीं उरणार नाही; आणि जो अधिपति येईल त्याचे लोक नगर व पवित्रस्थान उद्ध्वस्त करितील; त्याचा अंत पुराणें होईल; युद्ध अंतापर्यंत चालेल; सर्व कांहीं उजाड होण्याचें ठरलें आहे. २७ तो पुष्कळ लोकांबरोबर एक सप्तकाचा पक्का करार करील; अर्ध सप्तकपर्यंत तो यज्ञ व अन्नबलि बंद करील; उद्ध्वस्त करणारा अमंगलांच्या पंखां-

१ मुळांत : मशीहा

२ अर्थान्न : सत्त सप्तके व बासष्ट सप्तके यांचा अन्न-काश आहे; धामधुमीचा काळ असतांही

वर आरूढ होऊन येईल व ठरलेल्या समाप्तीपर्यंत उद-
भवस्त करणाऱ्यावर कोपाचा वर्षाव होईल.

१ पारसाचा राजा कोरोश याच्या कार-

१० कीर्दीच्या तिसऱ्या वर्षी बेल्टशास्त्र हे नांव
मिळविलेल्या दानीएलास एक गोष्ट प्रगट झाली;
ती गोष्ट सत्य असून मोठ्या युद्धाविषयीची होती; त्याला
तो गोष्ट समजली; त्या दृष्टांताचे मर्म त्यास कळले.

२ त्या दिवसांत मी दानीएल संबंध तीन सप्तके शोक
करित होतो. ३ तीन संबंध सप्तके संपत तोप्यंत मी
स्वादिष्ट अन्न मुळीं खातों नाहीं, मांस व द्राक्षारस हीं
माझ्या तोंडांत गेलीं नाहींत; आणि मी तैलाभ्यांही केल्य
नाहीं. ४ पहिल्या महिन्याच्या चोविसाव्या तारखेस
महानदी हिडकेल (टायग्रिस) हिच्या तीरीं मी असतों

५ मी डोकें वर कसून पाहिलें तें तमाची वडीं परि-
धान केलेला आणि कमरेस उफाज देशच्या बुद्धि लोकांचा
पट्टा घातलेला असा एक पुरुष माझ्या दृष्टीस पडला.

६ त्याचें शरीर वैदूर्यमण्यासारखें असून त्याचें मुख विबु-
द्धतेसारखें होतें. त्याचे नेत्र पेटलेल्या दीपांसमान होते,
त्याचें हातपाय उज्वळ पितळेसारखे होते आणि त्याच्या
शब्दाचा ध्वनि एकाधा समुदायाच्या गजबजटासारखा
होता. ७ मी दानीएलानें एकव्यानें तो दृष्टांत पाहिला;

मजबरोबर असलेल्या मनुष्यांनी तो दृष्टांत पाहिला
नाहीं; तरी त्यांस मोठ्य कंप घुटल्या, अर्धे झुडें तरी
छानें म्हणून ते प्रवृत्त गेले. ८ मज मी एकदाच
राहिलों व हा मोठ्य दृष्टांत पाहिला; साहसांत कांहीं
आण उरलें नाहीं. मी निस्तेज होऊन मृतप्राय झालों;

मला कांहींच शक्ति राहिली नाहीं. ९ तरी त्याच्या
शब्दांचा ध्वनि माझ्या कानीं पडला; मी त्याच्या शब्दांचा
ध्वनि ऐकला तेव्हां मी भूमीवर पालथ्या पडलों व मलां
गाढ झोप लागली; १० तो पाहा, एका हातानें मलां
स्पर्श केला, त्याच्या योगानें मी गुडघे व तळहात जमि-
नीवर टेकून थरथरत राहिलों.

११ तो मला म्हणाला, हे दानीएल, परमप्रिय पुरुष,
मी तुला सांगतो ते शब्द समजून घे; नीट उभा राहा;
कारण मला आतां तुजकडे पाठविलें आहे; तो मजबरोबर
असें बोलला तेव्हां मी थरथर कांपत उभा राहिलों. १२

तो मला म्हणाला, दानीएल, भिडूं नको; कारण ज्या
दिवशीं तूं समज घेण्याचा, व आपल्या देवापुढें नम्र
होण्याचा निश्चय केला त्याच दिवशीं तुझे शब्द एकप्यांत
आले; त्या तुझ्या शब्दांवरून मी आलों आहे. १३ पार-
साच्या राज्याचा अधिपति एकवीस दिवस मला आडवा
आला; तेव्हां पाहा; मुख्य अधिपतीपैकी एक मीखाएल
माझ्या साहाय्यास आला; व मी पारसाच्या राजांच्या
जबक राहिलों. १४ आतां या अंतीच्या दिवसांमध्ये तुझ्या
लोकांचें काय होणार हें तुला कळविण्यास मी आलों आहे;
कारण दृष्टांताची परिपूर्ति होण्यास बराच अवधि आहे.

१५ याप्रमाणें तो हे शब्द मजबरोबर बोलल्यावर
मी जमिनीकडे आपलें तोंड करून गप्प राहिलों; १६
तों पाहा, मानवपुत्रासारख्या एकांनें माझ्या ओठांस
स्पर्श केला; तेव्हां मी आपलें तोंड उघडून जो मज-

समोर उभा होता त्याला म्हटलें, हे माझ्या स्वामी, या
दृष्टांतानें हे शः प्रावून मी व्याकुळ झालों आहे व माझ्यांत
कांहीं त्राण राहिलें नाहीं. १७ स्वामीमहाराज, मी तर
आपला सेवक, माझ्या स्वामीबरोबर बोलण्याचें सामर्थ्य
मला कोठें ? मला तर मुळीं त्राण राहिलें नाहीं;

माझ्यांत दम राहिला नाहीं. १८ तेव्हां मनुष्याप्रमाणें
दिसणाऱ्या एकांनें मला स्पर्श करून माझ्यांत त्राण
आणिलें. १९ तो म्हणाला, परमप्रिय मानवा, भिडूं
नको; तुला ज्ञाति असो, हिंमत धर, नेट धर. तो मज-

बरोबर बोलला तेव्हां मला शक्ति आली व मी म्हणालों,
माझ्या स्वामी, तूं आतां बोलवें, कारण तूं माझ्यांत
दिसत आणिली आहे. २० मग तो म्हणाला, मी तुज-
कडे कां आलों हें तुला माहीत आहे काय ? आतां मी

पारसाच्या अधिपतीबरोबर लडावयास जातो; मी गेलों
म्हणजे श्रीसैचा अधिपति येईल. २१ सत्यलेखांत जें
लिहिलें आहे तें तुला प्रगट करितों; त्यांबरोबर सामना
करण्यांत तुमचा अधिपति मीखाएल याशिवाय दुसऱ्या
कोणाचें मला साहाय्य नाहीं. १ दारयावेश

११ मेदी याच्या कारकीर्दीच्या पहिल्या वर्षी त्याची
मजबुती करण्यास व त्यास शक्ति देण्यास मी
उभा राहिलों.

१ मुळांत : यावानाचा

२. अक्षांसी गुला खरें काय तें दाखवून देतो. पाहा, पारस देशांत तीन राजे उत्पन्न होतील; चौथा त्या सर्वांहून धनवान होईल; तो आपल्या धनाच्या योगानें ब्रह्मचर्या शाला म्हणजे तो सर्वास प्रीसेच्या राज्याविरुद्ध लढतील. ३. आपखी एक प्रबळ राजा उत्पन्न होईल, तो आपखी सत्ता फार गाजवील आणि आपल्या इच्छेस येईल तसें करील. ४. तो उदयास आला न आला तोंच त्याचें राज्य मोडून चार दिशांस त्याचे विभाग होतील; तरी त्याच्या संततीच्या बांध्यांस कांहीएक यावयाचें नाहीं, व त्या राज्याचा विस्तार पूर्वीप्रमाणे राहणार नाहीं; कारण त्याच्या राज्याचें उत्पादन करून तें त्याच्या संततीस वगळून इतरांस देण्यांत येईल.

५. दक्षिणेचा राजा बलवान होईल आणि त्याचा एक सरदार त्याच्याहूनहि बलाढ्य होऊन त्यास राज्य प्राप्त होईल; त्याचें राज्य मोठें होईल. ६. नेमिलेल्या वर्षाची मुदत भरल्यावर त्याचा आपसांत मिलाफ होईल; दक्षिणेच्या राजाची कन्या उत्तरेच्या राजाकडे करारमदार करण्यास जाईल; तथापि तिचें बाहुबल कायम राहणार नाहीं, आणि तो व त्यांचें बाहुबलहि टिकणार नाहीं; तर त्या स्त्रीस ज्यांनीं आणिलें, ज्यानें तिला जन्म दिला व ज्यानें त्या काळांत तिला बल पुढविलें त्यांसहि ती परवश होईल.

७. तरी तिच्या कुळांतला एक अंकुर त्याच्या पहावर विराजमान होईल; तो सैन्यासहवर्तमान उत्तरेच्या राजाच्या गाडांत प्रवेश करील आणि त्याबरोबर संप्राम करून यशस्वी होईल. ८. तो त्यांचीं दैवतें, ओतीव मूर्ति, आणि त्यांचीं सोन्याह्याचीं सुंदर भांडीं लुटून मिसर देशांत नेईल; तो उत्तरेच्या राजावर चढाई न करतां कांहीं वर्षे राहील. ९. तो दक्षिणेच्या राजाच्या मुखांत जाईल आणि तेथून स्वदेशीं परतेल.

१०. तरी त्याचे पुत्र लढाई करितील; मोठें लष्कर जमा करितील; ते येऊन तो देश पादाक्रांत करून पार जातील; ते पुनः परत येऊन लढाई चालवून त्याच्या गडापर्यंत जाऊन धडकतील. ११. तेव्हां दक्षिणेच्या राजाचें पित्त खवळून तो बाहेर पडून उत्तरेच्या राजाबरोबर युद्ध करील; तो पुष्कळ लोकांसमूह घेऊन

निघेल, पण तो समूह त्याच्या हातीं लागेल. १२. लष्कर-जस-जसें पुढें चाल करील तसतसें त्याचें मन उन्मत्त होईल; तो लाखों लोकांस चीत करील तरी तो ब्रह्मचरी होणार नाहीं. १३. तेव्हां उत्तरेचा राजा पुनः येईल, तो आपल्याबरोबर पूर्वीपेक्षां मोठें लष्कर घेऊन येईल; हा असस कांहीं वर्षांचा काळ संपल्यावर तो मोठें सैन्य व बहुल धन घेऊन येईल. १४. त्या समयी दक्षिणेच्या राजाविरुद्ध पुष्कळ लोक उठतील; ह्योत प्रत्यायास आपावा म्हणून तुक्या लोकांपैकीं खाडदांड लोक उठतील, पण ते पडतील. १५. अशा प्रकारें उत्तरेचा राजा येईल; तो मोर्चे खालून तटबंदीचें नगर घेईल; तेव्हां दक्षिणेचें बाहुबल टिकणार नाहीं; त्याच्या मोठमोठ्या वीरीचें कांहीं चालणार नाहीं; त्यांच्यांत समना करण्याचें कांहीं त्राण उरणार नाहीं. १६. त्याजवर चढाई करणारा आपल्या इच्छेस येईल तसें करील व त्याजसमोर कोणी टिकाव धरणार नाहीं; तो आपल्या हातीं प्रत्यक्ष नाश घेऊन त्या बैभवी देशांत उभा राहील. १७. तो आपल्या साऱ्या राज्याच्या म्हांसह येईल; तरी तो त्याजबरोबर करारमदार करील; तो त्यास स्त्रियांची कन्या अर्पण करण्यास देईल; ती त्याच्या पहाला टिकून राहणार नाहीं, ती त्याची होणार नाहीं. १८. नंतर तो आपला मोर्चा द्वीपाकडे फिरवील, व त्यांतलीं अनेक हस्तगत करील; पण त्यानें खालिलेला हा कालिमा एक सरदार नाहींसा करील, एकदेंच नव्हे, तर तो उलट त्यालाच कालिमा लावील. १९. मग तो आपल्या देशांतोळ दुर्गाकडे आपला मोर्चा फिरवील; पण तो ठोकर खालून पडेल व त्याचा पत्ता लहणार नाहीं.

२०. पुढें त्याच्या जागीं एक जण उभा राहील, तो त्या बैभवी देशांत वर करून करणाऱ्याचा पाळनीळ; पण शोष्याच विषसांत त्याचा नाश होईल; तरी तो क्रीधानें किंवा युद्धानें होणार नाहीं. २१. मग त्याच्या जागीं, त्यांनीं राजपदाचा मान न दिलेला असा एक हलक्य मनुज उदयास येईल; पण तो लोक निर्भास्त असतां येईल व आर्जवी भाषणें करून राज्य मिळवील. २२. त्या लोकांचें बळ त्याच्यापुढून पुरासारचें ओळखून

१ मुळांत : यावानाच्या

जाऊन त्याचा नाश होईल; करार केलेल्या सरदारावाहि नाश होईल. २३ त्याजबरोबर करार केल्यावर तो दग्यानें वगेल; तो नडाई करून येईल व थोड्याशा लोकांच्या मदतीनें बलाढ्य होईल. २४ लोक निघोस्त भस्मतां तो प्रांतांतल्या सुपीक स्थलांवर चालून येईल आणि त्याच्या वडिलांनीं व त्या वडिलांच्या वडिलांनींही केले नाहीं तें तो करील; तो लुटीचें धन लोकांस वांटून देईल; कांहीं काळपर्यंत प्रजबूत किल्ले घेण्याची तो मसलत करील. २५ मोठी फौज घेऊन दक्षिणेच्या रज्जावर चालून जाण्याचा हिश्या बंद बल हीं तो उतेजित करील; दक्षिणेचा राजा फार मोठी व पराक्रमी फौज घेऊन त्याजबरोबर युद्ध करील, पण त्याचा निभाव लागणार नाही, कारण लोक त्याच्याविरुद्ध मसलती करतील. २६ त्याचें अन्न खाणारे त्याचा नाश करतील; त्याची सेना पुरासारखी लोटेले, पण पुष्कळ मरून पडतील. २७ दोन्ही राजांचीं मनें दुष्कृत्यें करण्याकडे वळतील; ते एका मेजावर बसून परस्परान्दोबर खोटें बोलतील; पण त्यांतून कांहीं निघून होणार नाही; कारण श्रेष्ठ न्यायाचा तो नेमिलेल्या वेळींच होणार.

२८ मग तो मोठी लूट घेऊन स्वदेशी परत जाईल; त्याचें मन पवित्र कराराविरुद्ध होईल; आणि तो आपला मनोरथ पूर्ण करून स्वदेशी परत जाईल. २९ नेमिलेल्या वेळीं तो पुनः दक्षिणेस जाईल; तरी पूर्वीप्रमाणें आतां त्याचें चालणार नाही. ३० कारण क्रितीमाचीं जहाजे त्याजवर चालू करून येतील, म्हणून तो खिन्न होऊन मागे फिरेल आणि पवित्र करारावर लूट होऊन आपल्या मनास वाटेक तसें करील; तो परत जाईल व पवित्र करार सोडून-कारोबर स्नेह करूं पाहील. ३१ त्याच्या पक्षाचे सैनिक उठावणी करतील; तें पवित्रस्थान, तो दुर्ग, ते भ्रष्ट करतील, नित्याचें बलिदान ते बंद करतील, आणि विचंसमूळ अमंगल्यची ते स्थापना करतील. ३२ जे करारासंबंधानें दुष्ट वर्तन करतात त्यांस तो मुसलमन भ्रष्ट करील; पण जे लोक आपल्या देवास ओळखितात ते बलवान होऊन बोर करवें करतील. ३३ लोकंभंतले जे सुद्ध पुस्त ते

पुष्कळांस बोध करतील; परंतु ते बरेच दिवस तरवार, अभि, बंदिवास व लुटाखट यांनीं संकटांत पडतील. ३४ ते असे संकटांत पडतील तेव्हां त्यास थोडीबहुत मदत होईल; पण पुष्कळ लोक त्याजबरोबर गोड बोलून त्यांना मिळतील. ३५ सुद्ध पुरुषार्थी कोणी संकटांत पडतील, ते अशासाठी कीं त्यांनीं कसोटीस लागून अंतसमयासाठीं शुद्ध व शुभ नव्हेत; कारण नेमिलेला अंतसमय प्राप्त होण्यास अद्यापि अवधि आहे.

३६ तो राजा मनास येईल तसें वर्तेल; तो उन्मत्त होईल; सर्व दैवतांहून तो आपणास श्रेष्ठ समजेल आणि देवाधि-देवाविरुद्ध विलक्षण उद्धटपणाच्या गोष्टी बोलेल; कोपाची पूर्तता होईपर्यंत त्याची चलती राहील; जें नेमिलें आहे तें बडेलच. ३७ तो आपल्या पूर्वजांच्या दैवतांची, जिद्यांच्या प्रेमाची किंवा कोणाहि दैवताची पर्वा करणार नाही; कारण तो आपणास सर्वांहून श्रेष्ठ समजेल. ३८ आपल्या स्थानीं राहून तो दुर्गदैवतास पुष्ट्य मानील; जें दैवत त्याच्या पूर्वजांस माहीत नव्हतें त्याची तो सोनें, रत्नें, जवाहीर व मनोरम वस्तु यांनीं पूजा करील. ३९ एका परकीय दैवताच्या साहाय्यानें तो मोठे मजबूत गड लढेल; जे कोणी त्याला मानितील त्यांना तो वैभवास चढवील; त्यास पुष्कळ लोकांवर सत्ता देईल व मोल घेऊन जमीन वांटून देईल.

४० अंतसमयीं दक्षिणेचा राजा त्याला टक्कर देईल; उत्तरेचा राजा रथ, स्वार व पुष्कळ तांबें घेऊन बाबटळीसारखा त्याजवर येईल; तो अनेक देशांत शिरेल व त्यांस पादाक्रांत करून पार निघून जाईल. ४१ तो वैभवी देशांतहि शिरेल; पुष्कळ देश पादाक्रांत होतील, पण अदोम, मवाब व अम्मोन एथील निवडक लोक हे त्याच्या हातांतून सुटतील. ४२ अशा प्रकारें त्या देशांवर तो आपला हात चालवील; मिसर देशहि त्याच्या हातून सुटणार नाही. ४३ तो मिसर देशांतील सोन्याळ्याचे निधि व सर्व मोलवान वस्तु कबजात घेईल; खमी व कुशी हेहि त्याच्या मागून चालतील; ४४ पण पूर्वेकडल्या व उत्तरेकडल्या बाताम्यांनीं तो चिताक्रांत होईल; तेव्हां मोठ्या संता-

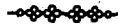
पलें पुष्कळ्यांचा नाश व उच्छेद करण्यास तो निघून जाईल. ४५ समुद्राच्या व शोभिवंत पवित्र पर्वतांच्या दरम्यान तो आपले दरबारी तंबू ठोकील, पण त्याचा अंत येईल; कोणी त्यास साहाय्य करणार नाही.

१ त्या समयी तुझ्या लोकांचा कैवार घेणारा मोठा अधिपति जो मीखाएल तो उठेल; कोणतेंहि राष्ट्र निर्माण झाल्यापासून कधीहि असेल नाहीं असे संकट त्या समयी येईल; तुझ्या लोकांपैकी ज्यांची नावे वहीत लिहिलेली आहेत तील ते सर्व त्या वेळीं मुक्त होतील. २ भूमीतील मातीत निजलेल्यांचा मोठा समुदाय उठेल; कित्येक सर्वकाळचे जीवन मिळविण्यास आणि कित्येक अप्रतिष्ठा व सर्वकाळाचा धिक्कार मिळविण्यास उठतील. ३ जे सुद्ध असतील ते अंतराळींच्या प्रकाशासारखे झळकतील; पुष्कळ लोकांस धार्मिकतेकडे वळविणारे लोक युगायुग ताऱ्यांप्रमाणें चमकतील. ४ हे दानीएला, तूं अंतसमयापर्यंत हीं वचनें गुप्त ठेव व हें पुस्तक मुद्रित करून ठेव; पुष्कळ लोक बुडाळीत फिरतील; व ज्ञानवृद्धि होईल.

५ मग मी दानीएलनें पाहिलें तों दुसरे दोन पुरुष, एक नदीच्या तीरास व दुसरा त्या तीरास असे उभे होते. ६ तेव्हां तांगाचीं वस्त्रें त्यालेला जो पुरुष त्या नदीच्या पाण्यावर होता, त्यास त्यांतल्या एकानें

विचारिलें, या अद्भुत गोष्टीची समाप्ति होण्यास किती अवधि आहे ? ७ तांगाचीं वस्त्रें त्यालेला जो पुरुष नदीच्या पाण्यावर होता त्यानें आपला उजवा व डावा हात आकाशाकडे वर करून, जो सदाजीवी त्याची, शपथ वाढून म्हटलें कीं, एक समय, दोन समय व अर्धा समय एवढा अवधि आहे; पवित्र प्रजेच्या बलाचा सुरावा करण्याचें संपेल तेव्हां ह्या सर्व गोष्टी पुऱ्या होतील; हें त्याचें म्हणणें माझ्या कानीं पडलें. ८ मी हें ऐकलें पण समजलों नाहीं; तेव्हां मी म्हणलों, हे माझ्या स्वामी, या गोष्टीचा परिणाम काय ? ९ तो म्हणाला, हे दानीएला, तूं आपला स्वस्थ राह; कारण अंतसमयापर्यंत हीं वचनें गुप्त ठेवून तीं मुद्रित केळीं आहेत. १० पुष्कळ लोक आपणांस सुद्ध व शुद्ध करतील; ते स्वच्छ होतील; पण दुर्जन दुर्वर्तन करतील; दुर्जनपैकीं कोणाला समज मिळणार नाहीं; पण जे सुद्ध आहेत त्यांस तो प्राप्त होईल. ११ नित्याचें बलिहवन बंद होईल व विध्वंसमूलक अमंगलाची स्थापना होईल. तेव्हांपासून एक हजार दोनशें नव्वद दिवस लोटतील. १२ जो धीर धरून तेराशें पस्तीस दिवसांची अखेर पाहील तो धन्य. १३ तथापि अंतापर्यंत तूं जाऊन स्वस्थ राह; म्हणजे तुला आराम मिळेल आणि तूं युगाच्या समाप्तीस आपलें वतन प्राप्त करून घेण्यास उठशील.

होशेय



१ यहुदाचे राजे उजीया, योथाम, आहाज व हिज्कीया, आणि इस्राएली राजा योवासाचा पुत्र यराबाम यांच्या कारकीर्दीत बैरीचा पुत्र होशेय वालां परमेश्वराचें वचन प्राप्त झालें तें हें :
२ परमेश्वर होशेयाबरोबर प्रथम बोलला तेव्हां तो

त्याला म्हणाला, ज्यः एक जातिणी जावको करून घे; व जावकोनीं मुलें आपलीं अशीं करून घे; कारण परमेश्वराचा त्याग करणें हें बरे जावको हा देश करित आहे. ३ मग त्यानें जाऊन विच्छादमाची कन्या गोमर ही बायको करून घेतली; ती त्याच्यापासून गर्भवती होऊन

तिला पुत्र झाला. ४ तेव्हा परमेश्वराने त्याला म्हटलं, याचें नांव इज्रेल ठेव; कारण थोडा काळ लोटल्यावर मी इज्रेल येथील रफाताचा सूड घेवूच्या राजघराण्यावर उगवीन व इस्राएल घराण्याच्या राज्याचा अंत करीन.

५ त्या दिवशीं असें होईल कीं इज्रेल खोऱ्यांत इस्राएलाच्या धनुष्याची मी मंग करीन. ६ यानंतर ती पुनः गर्भवती होऊन तिला कन्या झाली. तेव्हा परमेश्वर त्याला म्हणाला, हिचें नांव लो-रूहामा (दया न पावलेली) ठेव; कारण इस्राएल घराण्याला क्षमा करण्यांतकी दया मी त्यांवर पुनः करणार नाही. ७ यहुदाच्या घराण्यावर मी दया करीन; त्यांचा देव परमेश्वर याच्या हातून त्यांचा उद्धार करीन; धनुष्य, तरवार, रूढाई, बोधे अथवा स्वार यांच्या द्वारे हा उद्धार करणार नाही. ८ लो-रूहामेचें दूध तोडल्यावर गोमर गर्भवती होऊन तिला पुत्र झाला. ९ तेव्हा परमेश्वर म्हणाला, हाचें नांव लो-अम्मी (माझे लोक नव्हत) ठेव; कारण तुम्ही माझे लोक नव्हा व मी तुमचा नव्हे.

१० तथापि इस्राएलाची संतति समुद्राच्या वाळू-सारखी संख्येनें अपरिमित व अगण्य होईल आणि असें व्हाव येईल कीं तुम्ही माझे लोक नव्हा असें जेथें त्यांस म्हणत, तेथें तुम्ही जीवत देवाचे पुत्र आहा, असें त्यांस म्हणतील. ११ यहुदाची संतति व इस्राएलाची संतति एकत्र होऊन आपणांवर एक प्रमुख नेमितील व देशांतून निघून येतील; कारण इज्रेलचा दिवस थोर होईल. १ आपल्या बंधूस अम्मी (माझे

२ लोक), आपल्या भगिनीस रूहामा (दया पावलेल्या) म्हणा.

२ तुम्ही आपल्या आईची चांगली कानउघाडणी करा, तिचे कान चांगले उघडा; कारण ती माझी पत्नी नव्हे व मी तिचा पति नव्हे; ती आपले शिंदळ्याळें आपल्या मुखावरून, व्यभिचाराचे प्रकार आपल्या स्तनांवरून दूर करो; ३ नाहीतर मी तिला बळारहित करून ती अन्नखात्री होती तशी तिला नष्ट ठेवीन, तिला घैराजासारखी करीन, तिला निर्जंक भूमीसारखी ठेवीन, तिला तहानेनें उग्र मारीन;

४ तिच्या मुलांबाळांवरहि मी दया करणार नाही, कारण तीं मुलें जारकमांची आहेत. ५ त्यांच्या आईनें जारकर्म केले आहे, त्यांचें मर्मधारण करणारीनें निर्लेजपणाचे प्रकार केले आहेत; ती म्हणाली, मला अन्न, पाणी, लोकर, ताग, तेल व पेरें पुरविणाऱ्या माझ्या वळभांमार्गे मी लगेन. ६ ह्यास्तव पाहा, मी तुझ्या मार्गांवर काटेरी कुंपण घालीन; तिला वाट सांपडणार नाही अशी आडभित तिच्यापुढें घालीन. ७ ती आपल्या वळभांमार्गे धावेल पण ते तिला आटोपणार नाहीत; ती त्यांचा शोध करील पण ते तिला सांपडणार नाहीत; तेव्हा ती म्हणेल, मी आपल्या पहिल्या पतीकडे परत जाईन, कारण तेव्हांची माझी स्थिति आतांश्यापेक्षा बरी होती.

८ तिला धान्य, द्राक्षारस व तेल पुरविणारा व जें सोनेसुवें त्यांनीं बालमूर्तीसाठीं वेचिलें त्याची रेलबेल करूं देणारा तो मीच, हें तिला माहीत नाही; ९ म्हणून पिकाच्या वेळीं माझे धान्य व हुंगामाच्या वेळीं माझा द्राक्षारस मी अटकावून ठेवीन, व तिची नम्रता शाकण्यासाठीं तिला दिलेली माझी लोकर व माझा ताग हिरावून घेईन. १० आतां तिच्या वळभांसमक्ष तिची लज उघडी करीन व माझ्या हातून कोणी तिला सोडविणार नाही. ११ तिचा सर्व उक्तव; तिच्या यात्रा, तिची चंद्रदर्शनें, तिचे शब्दाथ व तिचे सर्व नेमिलेले सण हीं मी बंद करीन. १२ ज्या आपल्या द्राक्षाळतां-विषयी व अंजिराच्या झाडांविषयी ती म्हणत असे कीं हीं माझ्या वळभांनीं दिलेलें माझें वेतन होत, तीं मी उद्धस्त करीन; मी त्यांचें रान बनवीन, आणि तीं वनपशु खाऊन टाकतील. १३ बालमूर्तीच्या काळीं ती त्यांपुढें धूप जाळीत असे, ती नष्ट व अलंकार यांनीं नटून आपल्या वळभांच्या मार्गे जात असे; ती मला विसरली, त्या काळींचें प्रतिफल मी तिला देईन, असें परमेश्वर म्हणतो.

१४ यास्तप मी तिला मोड बाळून वनांत आणीन, तिच्या मनाला थोर येईल असें बोलेन. १५ तेथून मी तिचे द्रव्यांचे मळे तिला घेईन; आम्हेंचें दूर न्हावें

४ तिच्या मुलांबाळांवरहि मी दया करणार नाही, कारण तीं मुलें जारकमांची आहेत. ५ त्यांच्या आईनें जारकर्म केले आहे, त्यांचें मर्मधारण करणारीनें निर्लेजपणाचे प्रकार केले आहेत; ती म्हणाली, मला अन्न, पाणी, लोकर, ताग, तेल व पेरें पुरविणाऱ्या माझ्या वळभांमार्गे मी लगेन. ६ ह्यास्तव पाहा, मी तुझ्या मार्गांवर काटेरी कुंपण घालीन; तिला वाट सांपडणार नाही अशी आडभित तिच्यापुढें घालीन. ७ ती आपल्या वळभांमार्गे धावेल पण ते तिला आटोपणार नाहीत; ती त्यांचा शोध करील पण ते तिला सांपडणार नाहीत; तेव्हा ती म्हणेल, मी आपल्या पहिल्या पतीकडे परत जाईन, कारण तेव्हांची माझी स्थिति आतांश्यापेक्षा बरी होती.

८ तिला धान्य, द्राक्षारस व तेल पुरविणारा व जें सोनेसुवें त्यांनीं बालमूर्तीसाठीं वेचिलें त्याची रेलबेल करूं देणारा तो मीच, हें तिला माहीत नाही; ९ म्हणून पिकाच्या वेळीं माझे धान्य व हुंगामाच्या वेळीं माझा द्राक्षारस मी अटकावून ठेवीन, व तिची नम्रता शाकण्यासाठीं तिला दिलेली माझी लोकर व माझा ताग हिरावून घेईन. १० आतां तिच्या वळभांसमक्ष तिची लज उघडी करीन व माझ्या हातून कोणी तिला सोडविणार नाही. ११ तिचा सर्व उक्तव; तिच्या यात्रा, तिची चंद्रदर्शनें, तिचे शब्दाथ व तिचे सर्व नेमिलेले सण हीं मी बंद करीन. १२ ज्या आपल्या द्राक्षाळतां-विषयी व अंजिराच्या झाडांविषयी ती म्हणत असे कीं हीं माझ्या वळभांनीं दिलेलें माझें वेतन होत, तीं मी उद्धस्त करीन; मी त्यांचें रान बनवीन, आणि तीं वनपशु खाऊन टाकतील. १३ बालमूर्तीच्या काळीं ती त्यांपुढें धूप जाळीत असे, ती नष्ट व अलंकार यांनीं नटून आपल्या वळभांच्या मार्गे जात असे; ती मला विसरली, त्या काळींचें प्रतिफल मी तिला देईन, असें परमेश्वर म्हणतो.

१४ यास्तप मी तिला मोड बाळून वनांत आणीन, तिच्या मनाला थोर येईल असें बोलेन. १५ तेथून मी तिचे द्रव्यांचे मळे तिला घेईन; आम्हेंचें दूर न्हावें

१४ यास्तप मी तिला मोड बाळून वनांत आणीन, तिच्या मनाला थोर येईल असें बोलेन. १५ तेथून मी तिचे द्रव्यांचे मळे तिला घेईन; आम्हेंचें दूर न्हावें

१४ यास्तप मी तिला मोड बाळून वनांत आणीन, तिच्या मनाला थोर येईल असें बोलेन. १५ तेथून मी तिचे द्रव्यांचे मळे तिला घेईन; आम्हेंचें दूर न्हावें

१४ यास्तप मी तिला मोड बाळून वनांत आणीन, तिच्या मनाला थोर येईल असें बोलेन. १५ तेथून मी तिचे द्रव्यांचे मळे तिला घेईन; आम्हेंचें दूर न्हावें

१४ यास्तप मी तिला मोड बाळून वनांत आणीन, तिच्या मनाला थोर येईल असें बोलेन. १५ तेथून मी तिचे द्रव्यांचे मळे तिला घेईन; आम्हेंचें दूर न्हावें

१४ यास्तप मी तिला मोड बाळून वनांत आणीन, तिच्या मनाला थोर येईल असें बोलेन. १५ तेथून मी तिचे द्रव्यांचे मळे तिला घेईन; आम्हेंचें दूर न्हावें

१४ यास्तप मी तिला मोड बाळून वनांत आणीन, तिच्या मनाला थोर येईल असें बोलेन. १५ तेथून मी तिचे द्रव्यांचे मळे तिला घेईन; आम्हेंचें दूर न्हावें

म्हणून मी तिला अखोरे खिड देईन; ती आपल्या ताऱ्याच्या दिवसांतल्याप्रमाणे, ती मिसर देशांतून निघून आली त्या दिवसांतल्याप्रमाणे, माझे बोलणे त्या ठिकाणीं ऐकेल. १६ परमेश्वर म्हणतो, त्या दिवशीं असें होईल कीं तूं मला इशी (माझा पति) म्हणशील, यापुढें कधीं मला बाली (माझा धनी) म्हणणार नाहीस.

१७ कारण मी तिच्या मुखांतून बालमूर्तीचीं नांवें काढून टाकीन; यापुढें तिला त्यांच्या नांवांची आठवण उरणार नाही. १८ त्या दिवशीं इस्राएलांकरितां मी बनपशु, आकाशातील पक्षी व भूमीवर रांगणारे जीव यांबरोबर करार करीन; देशांतून घनुष्य, तरवार व युद्ध हीं मोडून टाकीन व ते सुखासमाधानानें राहतील असें मी करीन. १९ मी तुला सर्वकाळची आपली वाग्दत्त असें करीन, धर्मानें व न्यायानें, व ममतेनें व दयेनें मी तुला आपली वाग्दत्त असें करीन. २० मी तुला निष्ठापूर्वक वाग्दत्त करीन व तूं परमेश्वराला ओळखशील.

२१ परमेश्वर म्हणतो, त्या दिवशीं असें होईल कीं मी ऐकेन, मी आकाशाचें ऐकेन, आणि आकाश पृथ्वीचें ऐकेल; २२ पृथ्वी, धान्य, द्राक्षारस व तेल यांचें ऐकेल व तीं झेज्जलाचें ऐकतील. २३ मी तिला आपणासाठीं देशांत पेरिंन; मी लो-रुहामेवर (दया न पावलेलीवर) दया करीन व लो-अम्मी (माझे लोक नव्हत) यांस तूं अम्मी (माझे लोक) आहेस असें म्हणेन व तूं माझा देव आहेस असें ते मला म्हणतील.

१ मग परमेश्वरानें मला म्हटलें, इस्राएल लोक ३ अन्य देवांकडे वळतात व मनुकांच्या देपांची आवड धरितात, तरी त्यांच्यावर परमेश्वर प्रेम ठेवितो; त्याप्रमाणें तूं पुनः जाऊन जी खी जाहिणी असून आपल्या सख्याला प्रिय आहे तिजवर प्रेम कर. २ मग मी पंधरा रुपये व दीड मण जव देऊन तिला आपल्यासाठीं विकत घेतलें. ३ मी तिला म्हणालों, तूं पुष्कळ दिवस माझ्याकरितां स्वस्थ बसून

राहा, जारकर्म करूं नको, परंपुराखाची होऊं नको; मीहि तुजशीं असाच वागेन. ४ कारण पुष्कळ दिवसपर्यंत इस्राएल लोक राजा, सरदार, यज्ञ, पूजास्तंभ, एफोद व तेराफीम यांचाचून बसून राहतील. ५ नंतर इस्राएल लोक परततील आणि आपला देव परमेश्वर व आपला राजा दावीद यांचा शरण येतील; ते कालातीं भीतीनें कथित होऊन परमेश्वराचा व त्याच्या चांगुलपणाचा आश्रय करतील.

१ इस्राएल लोकहो, परमेश्वराचें वचन ऐका; ४ कारण देशांतून सत्य, दया व देवज्ञान हीं नाहींतीं झाल्यामुळें परमेश्वर या देशाच्या रहिवास्यांबरोबर वाद करित आहे. २ शपथ वाढून ती मोडणें, मनुष्यवध करणें, चोरी करणें, व्यभिचार करणें यांस ऊत आला आहे; रक्पातामगून रक्पात होत आहेत; ३ ह्यामुळें देश शोक करित आहे व त्यांतील सर्व रहिवाची व त्यांच्याबरोबर बनपशु व आकाशातील पक्षी, म्लान झाले आहेत; समुद्रांतले मासेहि नाहींतसे झाले आहेत.

४ तरी कोणीं विवाद करूं नये, कोणीं कोणाचा दोष काढूं नये, कारण तुझे लोक याजकाबरोबर वाद घालणाऱ्यांसारखे आहेत. ५ तूं दिवसां ठेच खाशील, रात्रीं तुझ्यासह संदेष्टाहि ठेच खाईल; आणि मी तुझ्या आईचा नाश करीन. ६ ज्ञानाच्या अभावीं माझ्या लोकांचा नाश झाला आहे. तूं ज्ञानाचा अन्हेर केला म्हणून मीहि तुझा अन्हेर करीन; म्हणजे अर्थात मी याजकाचें काम तुला करूं देणार नाहीं; तूं आपल्या देवाचें धर्मशास्त्र विसरलास म्हणून मीहि तुझ्या मुलांस विसरेन.

७ जसजशी यांची संख्या वाढत गेली तसतसे ते मजविरुद्ध पाप करित गेले; मीं त्यांचें वैभव पालून त्यांची अप्रतिष्ठा करीन. ८ ते माझ्या लोकांच्या पापावर पोसत आहेत, त्यांच्या अधर्मांकडे त्यांचें चित्त लागलें आहे. ९ जसा याजक तसे लोक असें

१ गृहदेवता अथवा कुलदेवता

२ पाटभेद : ते आपल्या वैभवाला मुकून अप्रतिष्ठा पावले आहेत.

१ म्हणजे ताप देणारी (यहोशवा ७ : २६ पाहा).

२ म्हणजे देव पेरितो.

होईल; त्यांच्या आचरणाबद्दल मी त्यांस शासन करीन, त्यांच्या कर्मांचें प्रतिफळ त्यांस देईन. १० ते खातील पण त्यांची तृप्ति व्हावयाची नाही; ते व्यभिचार करितील व त्यांची वाढ होणार नाही, कारण त्यांनी परमेश्वराकडे चित्त लवण्याचें सोडून दिलें आहे.

११ जारकर्म, द्राक्षारस व नवा द्राक्षारस हीं त्यांचा विवेक नष्ट करितात. १२ माझे लोक आपल्या लाकडाच्या ठोकळ्याला प्रथम विचारितात; त्यांची काठी त्यांस शकुन सांगते; कारण अनाचारबुद्धीनें त्यांस बहकविलें आहे, परमेश्वराचा त्याग करणें हा अनाचार त्यांनीं केला आहे. १३ ते पर्वतांच्या माथ्यांवर यज्ञयाग करितात व टेकळ्यांवर ओक, हिवर व एला ह्या झाडांची छाया चांगली असल्यामुळें त्यांखालीं धूप जाळितात; म्हणून तुमच्या कन्या व्यभिचार करितात व तुमच्या मुना जारकर्म करितात. १४ तुमच्या कन्या व्यभिचार करितात व तुमच्या मुना जारकर्म करितात त्याबद्दल त्यांस मी शासन करणार नाही; कारण ते स्वतः वेद्यांकडे जातात व कसविणींसह यज्ञ करितात; यास्तव हे ज्ञानशून्य लोक नाश पावत आहेत.

१५ हे इस्राएल, तूं जरी जारकर्म केळें आहे तरी यहुदानें अशा पापांत पडूं नये; गिल्गालस येऊं नका, व बेथ-आवेनास जाऊं नका, परमेश्वराच्या जीविताची शपथ वाहूं नका. १६ कारण इस्राएल हृष्टी काल्वडीसारखा हट्ट करित आहे; आतां परमेश्वर विस्तीर्ण कुरणांत कोकराप्रमाणें त्यांस चारील. १७ एफ्राईम मूर्तींवर आसक्त झाला आहे, त्याचें नांव सोडून या. १८ त्यांचा पानोत्सव आटोपल्यावर ते व्यभिचारांत मग होतात; त्यांच्या सरंदारांस अप्रतिष्ठा अति प्रिय आहे. १९ बाऱ्यांनीं त्याला आपल्या पंखांत लपेटून टाकिलें आहे; ते आपल्या यज्ञयागास्तव उज्वित होतील.

१ याजकांनो, ऐका; हे इस्राएलच्या घराण्या, लक्ष दे; हे राजघराण्या, कान दे; कारण तुम्हांस शासन होणार; तुम्ही मिस्थां एवें पाश, ताबोरावर पसरलेलें

जाळें असे झालां आहां. २ फितुरी लोक भ्रष्टाचारांत बुद्धन गेले आहेत; तर त्या सर्वांस शासन करणारा मी आहे. ३ एफ्राइमाला मी ओळखतां, इस्राएल मजपासून लपलेला नाही; हे एफ्राइमा, तूं व्यभिचार केला आहे; इस्राएल भ्रष्ट झाला आहे.

४ त्यांचीं कर्मे त्यांला आपल्या देवाकडे वळूं देत नाहीत, कारण अनाचारबुद्धि त्यांच्या ठायीं आहे; परमेश्वराला ते ओळखीत नाहीत. ५ इस्राएलाचें जो भूषण तो त्याच्यासमक्ष त्याच्याविरुद्ध साक्ष देतो, म्हणून इस्राएल व एफ्राईम आपल्या पापांमुळें अडखळून पडतील, यहुदाहि त्यांच्याबरोबर अडखळून पडेल. ६ ते आपलीं मेंढरें व गुरें घेऊन परमेश्वराचा आश्रय करप्यास येतील, पण तो त्यांस सांपडणार नाही, तो त्यांस अंतरला आहे. ७ ते परमेश्वराबरोबर बेइमान झाले आहेत, कारण त्यांस झालेलीं मुलें परकी आहेत; आतां चंद्रदर्शन होतांच ते आपल्या वतनभागांसह गडप होतील.

८ गिबांत शिंग फुंका, रामांत करणा वाजवा; तुझ्यामागें हे बऱ्यामिना ! असा रणशब्द बेथ-आवेन येथें करा. ९ शासनाच्या दिवशीं एफ्राईम ओसाड होईल; ही खात्रीनें होणारी गोष्ट मीं इस्राएलच्या वंशांस कळविली आहे. १० यहुदाचे सरदार शेताची मेर सारणाऱ्यांसारखे झाले आहेत; मी त्यांजवर पाण्याप्रमाणें आपल्या क्रोधाचा वर्षाव करीन. ११ एफ्राइमाला पीडा झाली आहे, त्याच्या हक्काची पायमल्ली झाली आहे; कारण तो स्वेच्छेनें शून्याच्या मागें लागला; १२ यास्तव मी एफ्राइमास कसरीसारखा व यहुदाच्या घराण्यास किडीसारखा झालों आहे. १३ एफ्राइमानें आपला रोग पाहिला व यहुदानें आपली जखम पाहिली तेव्हां एफ्राईम अश्रुंराकडे गेला व यारेब राजास त्यानें निरोप पाठविला; पण त्याला तुम्हांस बरें करितां येणार नाही, तुमची जखम नरो करितां येणार नाही. १४ कारण मी एफ्राइमास सिंहासारखा व यहुदाच्या घराण्यास तरुण सिंहासारखा होईन; मी फाडून टाकीन आणि परत जाईन, तो मीच; मी त्यास घेऊन जाईन, आणि सोडविणारा कोणी असणार नाही.

१५ ते आपल्या दोषाचें फळ भोगून माझ्या दर्शना-

१ मुळांत : ढालीस

मिनी: उलूक होत तोंवर मी आपल्या स्थानी जाऊन राहिन; ते आपल्या संकटसमयी माझा धावा कळविलीं करून म्हणतील: १ चला, आपण परमेश्वराकडे वस्त जाऊं; कारण त्यानें आम्हांस फाडिले आहे; व तोंच आम्हांस बरें करील; त्यानें आम्हांस जखम केली आहे, व तोंच पटी बांधील. २ तो दोन दिवसांत आमचें पुनरुज्जीवन करील; तिसऱ्या दिवशीं तो आम्हांस उठवून उभे करील; आणि त्याजसमोर आम्ही जीवंत राहूं. ३ चला, आपण परमेश्वरास ओळखूं; परमेश्वराचें ज्ञान मिळविण्यास झटूं; त्याचा उदय अरुणोदयाप्रमाणें निश्चित आहे; तो पर्जन्याप्रमाणें, भूमि शिंपणाऱ्या वज्राच्या पर्जन्याप्रमाणें आम्हांकडे येईल.

४ हे एफ्राइम, मी तुला काय करूं ? हे यहुदा, मी तुला काय करूं ? तुमचें चांगुलपण सकळच्या अत्राप्रमाणें लवकर उठून जाणाऱ्या दहिंवारप्रमाणें आहे; ५ म्हणून मी त्यांजवर संदेष्ट्यांच्या हातून कुऱ्हाड चालविली आहे, माझ्या तोंडच्या शब्दांनीं त्यांस मर केलें आहे; माझा न्याय प्रकाशाप्रमाणें व्यक्त झाला आहे. ६ मी यज्ञाचा नाहीं तर दयेचा मुकेला आहे; होमार्पणांपेक्षां देवाचें ज्ञान मला आवडतें. ७ त्यांनीं मनुष्याप्रमाणें करार मोडिला आहे; तेथें ते मजबरोबर वेद्मानपणें कर्तले आहेत. ८ गिलाद हें दुष्कर्यांचें शहर आहे, त्यावर रक्षाची पावलें उमटली आहेत. ९ मनुष्याला टपणाऱ्या लुटारुंच्या टोळ्यांसारखी याजकांची टोळी आहे; ते शस्त्रेमाच्या वाटेवर खून करितात; त्यांनीं महापाप केलें आहे. १० इस्राएलाच्या बराण्यांत मी चोर प्रकार पाहिला आहे, एफ्राइमांत जारक्रम चालू आहे; इस्राएल भ्रष्ट झाला आहे. ११ हे यहुदा, मी आपल्या लोकांचा बंदिवास उलटवीन तेव्हां तुझ्याहि हंगामाची वेळ येईल. १ जेव्हां इस्राएलास

७ मी बरें करूं पाहतों तेव्हां एफ्राइमाचा अधर्म व शोभरोनाची दुष्टता दिसून येते; ते दगा करितात, चोर घरांत शिरतो, बाहेर लुटारुंची टोळी छट करते.

२ त्यांच्या सर्व दुष्टतेचें स्मरण मला आहे हें; ते लक्षांत आणीत नाहीत; आतां त्यांच्याच कर्मांनीं त्यांला केरिले आहे; तीं माझ्या नजरेसमोर आहेत.

३ ते राजाला आपल्या दुष्टतेनें, ते शत्रूदारांस आपल्या लबाड्यांनीं, खूष करितात. ४ ते सर्बे जारक्रमे करणारे आहेत, भटान्यानें तापविलेल्या भट्टीसारखे ते आहेत, कणीक तिंबवून ती खमिरानें फुगेपर्यंतच कायतो क्वितव चाळवयाचा राहतो. ५ आमच्या राजाच्या शुभ दिवशीं सरदार द्राक्षारसानें तप्त होऊन बेजार झाले; त्यानें आपला हात धर्मनिंदकांच्या हातांत घातला. ६ कारखान करीत असतांना त्यांनीं आपलें हृदय भट्टीसारखें केलें आहे; त्यांचा कोप रात्रभर निद्रित सहतो; तो सकळीं प्रज्वलित भट्टीसारखा पेट घेतो. ७ ते सगळे भट्टीप्रमाणें तप्त असतात; ते आपल्या अधिपतींस गिळून टाकतात; त्यांचे सर्व राजे पतन पात्रले आहेत; त्यांतला कोणी माझा धावा करीत नाही.

८ एफ्राइम राष्ट्रांमध्यें मिसळतो; एफ्राइम न उलखलेल्या भाकरीसारखा झाला आहे. ९ परक्यांनीं त्याची शक्ति खालून टाकिली आहे, पण तें त्याला कळत नाही; त्याचे केस मधूनमधून पिकलेले दिसतात. पण तें त्याला कळत नाही. १० इस्राएलाचें जो भूषण तो त्यांच्यासमक्ष त्यांच्याबिरेद साक्ष देतो; इतकें असूनहि परमेश्वर त्यांचा देव याजकडे ते वळले नाहीत, त्याला शरण आले नाहीत. ११ एफ्राइम एकाद्या खूब्या निरुद्ध पारव्यासारखा आहे; ते मिसराला हाक मारितात; अश्रुतारुडे धाव घेतात. १२ ते जातील तेव्हां त्यांजवर मी आपलें जाळें टाकीन, आकाशांतल्या पाखरांप्रमाणें त्याला खाली पाडीन; त्यांच्या मंडळीनें ऐकलें आहे त्याप्रमाणें मी त्यांस शिक्षा करिन. १३ त्यांस धिक्कार असो, कारण ते मजपासून बहकले आहेत; त्यांचा समूळ नाश होणार, कारण त्यांनीं माझ्याबरोबर फितुरी केली आहे; त्यांस उद्धरानें अशी माझी इच्छा होती ते मजविषयीं खोटेनाटें बोलले आहेत. १४ त्यांनीं कधीं मनापासून माझा धावा केला नाही; ते

१ अध्याय : आदामाप्रमाणें

आपल्या विधानांवर पडून घाब्या व द्राक्षारस यांसाठी ओरबतात; ते जमा होऊन मजबिरुद्ध बंड करतात. १५ मी त्यांस शिक्षण दिलें व बाहुबल दिलें, तरी ते माझ्याविरुद्ध वाईट करण्या मनांत आणतात.

१६ ते परत येतात, पण परात्पराकडे नव्हे; ते फस्तविणाऱ्या धनुष्यासारखे झाले आहेत; त्यांचे सरदार आपल्या जिन्हेच्या उदासपणामुळे तरवारीने पडतील; ह्यामुळे त्यांची मिसर देशांत अप्रतिष्ठ होईल.

१ मुखाळा करणा लव, गढवासारखा तो परमेश्वराच्या मंदिरावर उतरतो, कारण त्यांनी माझा करार मोडिला आहे, माझ्या नियमशाखाचे त्यांनी अतिक्रमण केले आहे. २ हे माझ्या देवा, आम्ही इशाएल तुला ओळखितो असं ते माझा धावा करून घडतात. ३ इशाएलाने चांगल्याचा विचार केला आहे; सगु त्यांच्या पाठीस लागेल.

४ त्यांनी राजे नेमिले आहेत, पण माझ्या विचाराने नेमिले नाहीत; त्यांनी अधिपति स्थापिले, पण त्यांस मांसी संमति नव्हती; केवळ नष्ट होण्याकरिताच त्यांनी आपणसासाठी आपल्या सोन्याकरणाच्या मूर्ति केल्या.

५ हे शोमरोना, तुझ्या वासराचा स्वभाव बघ आहे; त्यांजवर माझा राम पेटला आहे; त्यांस निदोषता प्राप्त होण्यास किती काळ लागेल! ६ कारण हे हे इशाएलकडूनच झाले; कारागिराने तें केले, ते देव नव्हे; त्या शोमरोनाच्या वासराचे तुकडेतुकडे होतील. ७ कारण ते चाऱ्याची पेरणी करून आतळीची कापणी करतात; त्याला ताट नाही, अंगुरांचा कणीस येत नाही; आलेच तर तें परके खाऊन टाकतील.

८ इशाएलस गिकून टाकिले आहे, राष्ट्रांमध्ये ते आतां टाकाळ बांध्यासारखे झाले आहेत. ९ कारण ते अस्त्यारकडे वर गेले आहेत; ते स्वच्छंदपणे अटक्याच्या रानगाढासारखे आहेत; एकादमने देण्या वेळून दोस्ती केली आहे. १० जरी ते राष्ट्रांत देण्या वेत फिरतात तरी मी आतां त्यांस एकत्र करीन, ते राजाभिराजाच्या कारवारांने धरत जातील. ११ कारण ह्याप्रमाणे पण करणासाठी पुष्कळ वेद्या केल्या आहेत;

ह्या वेद्या त्याला पापमूलक झाल्या आहेत. १२ मी त्यांच्यासाठी आपल्या धर्मशाखाच्या लखो अक्षा लिहिल्या तरी त्याला त्या परक्याच वाटतात. १३ त्यांनी मला केलेली यज्ञार्पणे म्हणजे केवळ मांस अर्पण तें खाणें होय; पण तीं परमेश्वर स्वीकारित नाही; आतां तो त्यांचा अधर्म स्मरेल व त्यांच्या पापाचे शासन करील; ते मिसरास परत जातील. १४ कारण इशाएलाने आपल्या उत्पन्नकर्त्यास विसरून मंदिरें बांधिली आहेत, यहुदानें तटबंदीचीं नगरें बहुत बांधिली आहेत; पण मी त्यांच्या नगरांवर अग्नि पाठवीन, तो त्यांचे कडे खाऊन टाकील.

१ हे इशाएल, इतर राष्ट्रांप्रमाणे आनंदाने उखळून नको, कारण तूं व्यभिचार करून आपल्या देवाला सोडिले आहे; प्रत्येक खळ्यावर व्यभिचाराची कमाई तुला भावडली आहे. २ खळे व द्राक्षाकुंड यांनी त्यांचा निर्वाह होणार नाही, नवा द्राक्षारस तिला दगा देईल. ३ ते परमेश्वराच्या देशांत राहावयाचे नाहीत; एफ्रायम मिसर देशास परत जाईल, ते अस्त्यारच्या देशांत असंगळ पदार्थ मक्षण करतील. ४ ते परमेश्वरास द्राक्षारसाची भोगार्पणे करणार नाहीत; त्यांचे बलि त्याला संतोष देणार नाहीत; त्यांचे अन्न त्याला सुखाय्याच्या अन्नासारखे होईल; तें खाणारे सर्व अशुद्ध होतील; त्यांचे अन्न त्यांची छुधा शांत करण्याकरितांच आहे. परमेश्वराच्या मंदिरांत तें आणणार नाहीत.

५ नेमलेल्या सणाच्या दिवशीं व परमेश्वराच्या उत्सवाच्या दिवशीं तुम्ही काय कराल? ६ कारण पाहा, बिचंसं झाल्यामुळे ते निघून गेले आहेत; मिसर त्यांस गोळ करील, मोफ त्यांस मूठमती देईल; कंटे-कुसळें त्यांच्या श्पेरी मौल्यवान् पदार्थांचा ताबा घेतील, त्यांच्या तंतूत कटोरीं छुडपें व्हातील. ७ समाचार घेण्याचे दिवस आले आहेत; प्रतिकळचे दिवस आले आहेत; इशाएलस हें समजून येईल; तुझ्या दोषराशींमुळे, तुझ्या अति वैरामुळे, संदेष्टा मूर्ख असा बनला आहे, आत्मसंचार झालेलाच वेड लागले आहे. ८ एफ्रायम माझा

१ निर्दम ५:१ टीप पाहा.

देवाच्या हेतूसाठी आहे; संदेष्टा आपल्या सर्व मार्गात धर्म्याचा फासा आहे, त्याच्या देवाच्या मंदिरांत धर्म्याच आहे. ९ गिबांत घडलेल्या गोष्टींच्या वेळी झाले त्यासाठी त्यांनी अति भ्रष्टाचार केला आहे; तो त्यांचा अहम स्मरतो; तो त्यांच्या पापांचे प्रतिफल देतो.

१० रानांतल्या द्राक्षांप्रमाणे इस्राएल मला आढळला, अंजिराच्या हंगामातील प्रथम फळासारखे तुमचे पूर्वज मला दिसले; पण ते बाल-पौराकडे आले आणि त्यांनी लब्धास्पद मूर्तीला आपणांस वाढून घेतले; त्यांच्या वल्गुमांसारखे ते अमंगळ झाले. ११ एफ्राइमाचे वैभव पक्ष्यांप्रमाणे उडून जात आहे; जन्म, गर्भापण व गर्भसंभव ही नाहीत, असे झाले आहे. १२ त्यांनी मुले लहानाची मोठी केली तरी एकहि मनुष्य उरणार नाही असे मी त्यांस अपत्यहीन करीन; मी त्यांजपासून निघून जाईन तेव्हा त्यांस धिक्कार असो!

१३ एफ्राइम आपल्या मुलांस बळी देणाऱ्या मनुष्यांसारखा मला दिसला; तो आपल्या मुलांस वध करणाऱ्याकडे घेऊन येईल. १४ हे परमेश्वरा, त्यांस दे; त्यांस काय देशील? गर्भपात करणारा गर्भाशय व शुष्क स्तन त्यांस दे. १५ त्यांची सर्व दुष्टता गिल्गालांत आहे, तेथेच त्यांच्याविषयी माझ्या ठायीं द्वेष उद्भवला; त्यांच्या कर्मांच्या दुष्टतेमुळे त्यांस मी आपल्या मंदिरांतून घालवून देईन; यापुढे मी त्यांच्यावर प्रीति करणार नाही; त्यांचे सर्व सरदार फिनुरी आहेत. १६ एफ्राइमावर तडाका बसला आहे; त्यांचे मूळ सुकून गेले आहे; त्यांस फळ येणार नाही; त्यांस संतति झालीच तर त्यांच्या गर्भाशयांचे तें प्रिय फळ मी माहून टाकीन. १७ माझा देव त्यांचा त्याग करील, कारण त्यांनी त्यांचे ऐकले नाही, ते राष्ट्रांसाठी भटकणारे असे होतील.

१ इस्राएल उफाळ्याने वाढणारा द्राक्षीचा १० वेल आहे, त्यांस भरपूर फळे येतात; जो जो त्याला जास्त फळे आली तो तो त्याने जास्त वेद्या केल्या; त्याची जमीन जसजशी सुपीक होत गेली तसतसे त्याने अधिक सुरेख मूर्तिस्तंभ उभारिले.

१ पाठभेद : सोराप्रमाणे रम्य स्थळी असलेल्यासारखा

२ त्यांचे हृदय बेहयान आहे, आतां त्यांस प्रायश्चित्त मिळालेच पाहिजे; तो त्यांच्या वेद्या मोडून टाकील तो त्यांचे मूर्तिस्तंभ उद्ध्वस्त करील. ३ आतां ते निश्चय म्हणतील, आम्हांला राजा नाही, कारण आपली परमेश्वरांचे भय बाळगिले नाही; राजा आपल्या काय कामाचा ?

४ ते फक्त वचने बोलतात, खोब्या प्रतिज्ञा करितात, करार करितात, म्हणून शेताच्या तासांत विषवली उगवते तसे त्यांच्यासाठी प्रतिफल उगवेल. ५ वेथ-आवेनच्या वासरांसाठी शोमरोनाले रहिवासी घाबरे होतील; तेथले लोक त्याजविषयी शोक करतील, त्याचे पुजारी जे त्याच्या वैभवाबद्दल आनंद करीत असत ते आतां त्याकरितां विलाप करतील, कारण ते त्यांस अंतरले आहे, ६ यारेब राजासाठी भेट म्हणून ते अश्रुतरास नेतील; एफ्राइम लब्धने व्याप्त होईल, इस्राएलास आपल्या स्वताच्या मसलतीची लाज वाटेले; ७ शोमरोन नाश पावला आहे, त्याचा राजा पाण्यावर तरंगणाऱ्या ढलण्यासारखा आहे. ८ इस्राएलाचे पाप म्हणजे आवेनची उच्चस्थाने नाश पावतील; त्यांच्या वेद्यांवर काटेकुसले व काटेरी कुपे उगवतील; ते पर्वतास म्हणतील, आम्हांस शाकून टाका, टेकड्यांस म्हणतील, आम्हांवर पडा.

९ हे इस्राएल, गिबांत घडलेल्या गोष्टींच्या वेळेपासून तू पाप करीत आला आहेस; तेथेच ते अद्यापि आहेत; गिबांत दुष्कर्मांबरोबर झालेल्या लढाईत ते सापडले नाहीत.

१० मला वाटेले तेव्हा मी त्यांस शासन करीन; त्यांस त्यांच्या दौन्दी पातकांस्तव शासन करण्यास त्यांच्याविद्द राष्ट्रे गोळा होतील. ११ एफ्राइम शिकविलेली कालवड आहे, तिला मळणी करण्याची आवड आहे; मी तिच्या सुंदर मानेवर जू ठेवीन, मी एफ्राइमाला जुपीन; यहूदा नांगरील, याकोब कोळपील.

१२ तुम्ही आपणांसाठी धार्मिकतेची पेरणी करा म्हणजे प्रेमाची कापणी कराल; पडीत जमीन नांगरून काढा; कारण परमेश्वराने घेऊन तुम्हांवर धार्मिकतेची वृष्टि करावी याकरितां त्याला शरण जाण्याचा हा समय आहे.

१३ तुम्ही दुष्टतेच्या पेरणीसाठी नांगरिले; अघमांची कापणी केली, तुम्ही लबाडीचे फळे घाले; कारण तू आपल्या

मोगीवर भिस्त ठेविली, आपल्या पराक्रमी वीरसमूहावर भाव ठेविला. १४ तुझ्या लोकांमध्ये कळह भाजिले; बुद्धसमयी शल्लनामैं बंध-जन्मैंअसं उद्ध्वस्त केळें तेव्हां आईला मुलांसह आपटून मारिलें, तशीं तुझीं सर्व तट-बंदींचीं नगरें नाश पावतील. १५ तुमच्या उद्धृतीच्या अघोरतेमुळें बेबेल येथें तुम्हांस असें होईल; प्रमातकाळीं इझ्राएलचा राजा नाश पावेल.

१ इझ्राएल लहान मूल असतां त्याजवर माझी

११ प्रीति बसली; मीं त्याला आपला पुत्र म्हणून मिसरांतून बोलाविलें. २ जों जों मी बोलावीं तों तों ते मजपासून दूर जात; ते बालमूर्तीस बलि अर्पित, कोरीव मूर्तीपुढें धूप जाळीत. ३ मींच एफ्राइमास बालब्रह्मस शिकविलें, मीं त्यांस आपल्या कवेंत बागविलें; आणि मीं त्यांस बरें केळें, पण तें त्यांस ठळक न्हहीं. ४ मानवी बंधनांनीं, प्रेमरज्जूंनीं, मीं त्यांस ओढिलें; बैलच्या गळ्यांतलें जोतें सैल करणाऱ्यासारखा मीं त्यांस झालें; त्यांस मीं ममतेंचें खाळें घातलें. ५ तो मिसर देशांत परत जाणार नाहीं, तर अश्वर त्याचा राजा होईल; कारण ते मजकडे परत येण्यास मान्य झाले नाहींत. ६ त्यांच्या मसहृतीमुळें तरवार त्यांच्या नगरांवर फिरेल. तीं त्यांचे अडसर मोडूनतोडून खाऊन टाकील. ७ माझ्या लोकांचा मजपासून धर्मग्रह होण्याकडे कल आहे, आणि त्यांस बोलाविलें असतां कोणी उठून दृष्टि करू नशीत.

८ हे एफ्राइमा, मी तुला कसा सोडून देईन? हे इझ्राएल, मी तुला कसें बहकू देईन? मी तुला अदमासारखें करूं काय? सनोईमासारखें करूं काय? माझें हृदय खळबळले आहे, माझ्या कळबळ्यास उत आला आहे. ९ मी आपल्या कोषसंतापाप्रमाणें करणार नाहीं, मी एफ्राइमाचा नाश करण्याकरितां मागें फिरणार नाहीं; कारण मी देव आहे, मनुष्य नव्हें; तुजमध्ये असणारा पवित्र प्रभु तो मी आहे; मी कोषवेष्टानें येणार नाहीं.

१ घाटभेद : रथांवर

१० ते परमेश्वरमागून जातील, तो सिंहासारखा गर्जेल, तो गर्जेल आणि त्यांचे पुत्र पश्चिमेकडून थरथर कांपत येतील. ११ मिसर देशांतून पक्षी व अश्वर देशांतून पारवे येतात तसे ते थरथर कांपत येतील, व मीं त्यांस त्यांच्या घरांत बसवीन, असें परमेश्वर म्हणतो.

१२ एफ्राइमानें लबाण्यांनीं मला घेरिलें आहे; इझ्राएलच्या घराण्यांनै कपटानें मला घेरिलें आहे. देव जो सत्य व पवित्र त्याजबरोबर यहुदाहि वेबंदपणानें वागतो. १ एफ्राइम वायूची जोपासना करितो,

१२ पूर्वेच्या वाऱ्याच्या मागें लागतो; दिवसभर तो लबावी व नाश यांची वृद्धि करितो; ते अश्वराबरोबर करार करितात, मिसर देशास तेल नेतात. २ परमेश्वराचा यहुदाबरोबर वाद आहे, तो याकोबच्या त्याच्या आचरणप्रमाणें शासन करील; त्याच्या कर्माप्रमाणें तो त्याला प्रतिफळ देईल. ३ गर्भाशयांत असतां त्यांनै आपल्या भाषाची टांच धरिली; तो आपल्या भरज्वानींत असतां देवाबरोबर झगडला; ४ म्हणजे अर्थांत दिव्यज्ञातबरोबर झगडून तो जय पावला, त्यांनै रडून देवाची कण्या भाकिली; त्याला देवाचें बेबेलास दर्शन झालें तेथें तो आमच्याबरोबर बोलला. ५ परमेश्वर, सेनाधीश देव परमेश्वर, हें नाम त्याचें स्मारक आहे; ६ म्हणून तूं आपल्या देवाकडे वळ; दया व न्याय यांचें पालन कर; आपल्या देवाची प्रतीक्षा करून राहा.

७ कर्नानाच्या हातीं खोटा ताजवा आहे; जुद्धम करणें त्याला आवडतें. ८ एफ्राइम म्हणतो, मी खरोबर धनवान झालें आहे, मी संपत्ति मिळविली आहे, पापाचा बद्दा लागेल असा अधर्म माझ्या सर्व कमाईत माझ्या हातून झाला नाहीं. ९ मिसर देशापासून मी परमेश्वर तुझा देव आहे, उत्सवाच्या दिवसांप्रमाणें मी तुला पुनः तंवूत राहावयास लावीन. १० मी संदेष्टांबरोबर बोललों आहे; मीच दिव्यदर्शनांची रेलचेल केली आहे आणि संदेष्टांच्या द्वारें मी दृष्टांत देऊन बोध केला आहे. ११ गिलाद मूर्तिपूजक बनला आहे ना? तर तो शून्यवांत होऊन जाईल; मिल्गालांत त्यांनीं बैल अर्पिले; त्यांच्या

१ अर्थवा : व्यापाऱ्याच्या

वेद्या शेतांच्या तासांतील दगडांच्या राशीसारख्या आहेत. १२ याकोब अरामाच्या रानांत पळून गेला; इस्राएलानें बायकोसाठी चाकरी केली, बायकोसाठी मंडरें राखिली. १३ एका संदेष्ट्याच्या हस्तें परमेश्वरानें इस्राएलास मिसर देशांतून बाहेर आणिलें, दुसऱ्या संदेष्ट्याच्या हस्तें त्याचें रक्षण करविलें. १४ एफ्राइमानें क्रोध अत्यंत चेतविला आहे, त्याचा रक्तपातदोष त्याजवर तसाच राहिल, आणि त्याचा प्रभु त्यानें केलेल्या अप्रतिष्ठेचें उसनें फेडील.

१ एफ्राइम बोलत असे तेव्हां लोकांचा

१३ थरकांप होई; तो इस्राएलांचा सरदार झाला; पण पुढें बालमूर्तीच्यामुळें दोषी होऊन तो लोपला.

२ ते आतांहि अधिकाधिक पाप करीत आहेत, ते आपल्याजवळच्या रुग्णांच्या आपणांसाठी ओतीव मूर्ति करीत आहेत; ते आपल्या कल्पनेप्रमाणें मूर्ति करीत आहेत; त्या सर्व कारागिरांच्या कृति आहेत; ते अशा मूर्तीबरोबर बोलतात, यज्ञ करणारी मनुष्यें वासरांचें चुंबन घेतात. ३ ह्यास्तव ते सकाळच्या अभ्रासारखे, लवकर उठून जाणाऱ्या दहिंवरसारखे होतील, खळ्यांतून वावटळीनें उडणाऱ्या भुसाप्रमाणें, धुराब्द्यांतून निघणाऱ्या धुराप्रमाणें ते होतील.

४ मिसर देशापासून मी परमेश्वर तुझा देव आहे, मजपरता अन्य देव तुला ठाऊक नाही, मजवांचून कोणी ज्ञाता नाही. ५ मी रानांत, रखरखीत प्रदेशांत, तुला खाऊं घातलें. ६ जसा त्यांस चारा मिळाला तसे ते चरून तुप्त झाले; ते तुप्त झाले तेव्हां त्यांचें हृदय उन्मत्त झालें आणि ते मला मिसरले. ७ यास्तव मी त्यांस सिंहासारखा झालों आहे, मी चिच्यासारखा वाटेवर दबा धरून बसेन.

८ जिचीं पिलें हरण केली आहेत अशा अस्वलीसारखा मी त्यांजवर हल्ला करीन, मी त्यांचे ऊर फाडून टाकीन, मी त्यांस तेथें सिंहासारखें खाऊन टाकीन; वनपशु त्यांस फाडून त्यांचे तुकडे तुकडे करितील. ९ हे इस्राएला, जो मी तुझा साहय्यकर्ता त्या मजवर तूं उलटलास, त्यामुळें तुझा नाश झाला. १० तुझ्या सर्व नगरांतून तुझा बचाव करथरा तुझा राजा कोठें गेला ? ज्यां तुझ्या

शास्त्यांच्या बाबतीत तूं म्हणावेंस कीं मला राजा व अधिपति असावे, ते कोठें गेले ? ११ मी तुजवर कोपून तुला राजा दिला व तुजवर रागावून तो काडून नेला. १२ एफ्राइमाच्या अधर्माचें गाठोडें बांधून ठेविलें आहे, त्याचें पाप जमवून ठेविलें आहे. १३ प्रसूत होणाऱ्या स्त्रीच्या वेदना त्याला लागतील; तो अकल्लसून मुलगा आहे, कारण तो गर्भाशयाच्या द्वारानजिक योग्य वेळीं येत नाही. १४ अधोलोकाच्या तावडींतून मी त्याला उद्धरीन काय ? मृत्यूपासून त्याला मुक्त करीन काय ? अरे मृत्यू, तुझ्या महामान्या कोठें आहेत ? अरे अधोलोका, तुजकडून होणारा विनाश कोठें आहे ? माझ्या दृष्टीपासून कळवळा लपला आहे.

१५ तो जरी आपल्या भाऊबंदांत फलद्रूप आहे तरी पूर्वेचा वारा, रानांतून परमेश्वराचा वारा, येईल आणि त्याची विहीर आटेल, त्याचा झरा सुकून जाईल; तो त्याच्या निर्घांतील सर्व मनोरम वस्तु हरण करील. १६ शोमरोनास प्रायश्चित्त मिळेल कारण तो आपल्या देवापासून फितुरी झाला आहे; ते तरवारीनें पडतील, त्यांचीं अर्भकें आपटून मारितील, त्यांच्या गर्भवती स्त्रियांस विरून टाकितील.

१ हे इस्राएल, परमेश्वर तुझा देव याज- १४ कडे वळ, कारण तूं आपल्या अधर्मांमुळें ठोकर खाऊन पडला आहेस. २ तुम्ही शब्दांनिशीं परमेश्वराकडे वळा; त्याला म्हणा, आमचा सर्व अधर्म दूर कर; कृपेनें आमचा स्वीकार कर, म्हणजे आम्ही आमच्या वाणीचें फळ अर्पूं. ३ अक्षर आमचा बचाव करणार नाही, आम्ही घोड्यांवर स्वार होणार नाही, आमच्या हातच्या कृतीस, आमच्या देवा, असें यापुढें आम्ही म्हणणार नाही, कारण तुजजवळ पोरन्यांस दया मिळते.

४ मी त्याला वाटेवर आणीन, त्यांजवर मोकळ्या मनांनें प्रीति करीन, कारण त्यांजवरचा माझा राग गेला आहे. ५ मी इस्राएलास दहिंवरसारखा होईन; तो भूकमलाप्रमाणें फुटेल, लबानोनप्रमाणें मूळ धरील. ६ त्याच्या फांद्या पसरतील, त्याचें सौंदर्य जैतून वृक्षासारखें होईल, त्यास लबानोनसारखा वास सुटेल. ७ ते परत येऊन त्याच्या छायेत

राहतील; ते धान्यासारखे पुनर्जावित होतील व द्राक्षी-प्रमाणे फळे देतील; त्यांची कीर्ति लबानोनाच्या द्राक्षारसाच्या सारखी होईल. ८ एफ्राइमाळा यापुढे मूर्तीशी काय कर्तव्य आहे? मी तर त्यांचे ऐकून त्याजवर वक्ष ठेवीन; मी हिरव्यागार सख्खारखा आहे, मज-

पासून तुला फळ मिळते.

९ जो कोणी शहाणा आहे त्याला हें समजेल, जो कोणी समजस आहे त्याला हें कळेल; परमेश्वराचे मार्ग सरळ आहेत; त्यांनी धार्मिक चालतील आणि पातकी त्यांत अडखळून पडतील.

योएल



१ पय्येलाचा पुत्र योएल याला परमेश्वराचे वचन प्राप्त झाले तें हें:

२ अहो वृद्धहो, हें ऐका; देशांत राहणारे सर्व जनहो, कान या. तुमच्या काळीं अथवा तुमच्या वाड-बडिलांच्या काळीं अशी गोष्ट कधीं घडली होती काय?

३ तुम्ही हें आपल्या मुलांबाळांस कळवा, तुमच्या मुलांनीं आपल्या मुलांबाळांस कळवावें व त्यांच्या मुलांनीं आपल्या पुढच्या पिढीस कळवावें. ४ कुर-तुडणाच्या टोळ्यापासून जें राहिलें तें झुंडींनीं येणाऱ्या टोळ्यांनीं खाळें; झुंडींनीं येणाऱ्या टोळ्यांपासून जें राहिलें तें चादून खाणाऱ्या टोळ्यांनीं खाळें; चादून खाणाऱ्या टोळ्यांपासून जें राहिलें तें अधाशी टोळ्यांनीं खाळें.

५ अहो मयप्यांनो, जागे व्हा आणि रडा; द्राक्षारस पिणाऱ्यांनो, तुम्ही सर्व नव्या द्राक्षारसाकरितां विलाप करा, कारण तो तुमच्या तोंडचा काढून घेतला आहे.

६ माझ्या देशावर बळकट व असंख्य लोक आले आहेत; त्यांचे दांत सिंहच्या दांतांसारखे आहेत; त्यांस सिंहणीचे सुळे आहेत. ७ त्यांनीं माझ्या द्राक्ष-केळांची नासधूस केली आहे; माझ्या अंजिराच्या झाडाच्या दळ्या काढिल्या आहेत, सोळून सोळून त्यांनीं त्याची साल काढून टाकिली आहे, आणि त्याच्या फांश्या पांढऱ्या झाल्या आहेत. ८ तरुण स्त्री गोगताट नेसून आपल्या तरुणपणच्या पतीकरितां शोक करिते तसा

शोक करा. ९ परमेश्वराच्या मंदिरांत अन्नार्पण व पेयार्पण हीं येण्याचीं बंद झालीं आहेत; परमेश्वराची सेवा करणारे याजक शोक करित आहेत. १० शेताचें रान झालें आहे; भूमि रुदन करित आहे, कारण पिक्राचा नाश झाला आहे; नवा द्राक्षारस आटला आहे; तेल क्षय पावले आहे. ११ शेतकऱ्यांनो, निराश व्हा; द्राक्षीचे मळे करणाऱ्यांनो, गडू व जवस यांकरितां विलाप करा, कारण शेताचें पीक नष्ट झालें आहे. १२ द्राक्षीचा वेल वाळला आहे, अंजिराचें झाड कोमेजून गेलें आहे; डार्लिब, ताड व सफरचंद अशीं मळ्यांतील सर्व झाडे सुकून गेलीं आहेत; मानव-जातीचा आनंद आटला आहे.

१३ याजकहो, गोगताट छेऊन शोक करा; वेदीची सेवा करणाऱ्यांनो, विलाप करा; माझ्या देवाच्या सेवकांनो, या, गोगताटावर पडून रात्र घालवा, कारण तुमच्या देवाच्या मंदिरांत अन्नार्पण व पेयार्पण येण्याचें बंद झालें आहे. १४ उपासाचा एक पवित्र दिवस नेमा, पवित्र मेळ भरवा, जुमचा देव परमेश्वर याच्या मंदिरांत वडिलांस व देशांत राहणाऱ्या सर्वांस जमवा व परमेश्वराला आरोगी मारा.

१५ त्या दिवसाबद्दल हायहाय करा! भयंकर दिवस! परमेश्वराचा दिवस जवळ येऊन ठेपला आहे, सर्वसमर्था-कडून विनाशमय असा तो येत आहे. १६ आमच्या डोळ्यांदेखत आमचें अन्न काढून घेतलें नाही काय?

आमच्या देवाच्या मंदिरातील आनंद व उत्साह नष्ट झाले नाहीत काय ? १७ टेकळ्यांखाली धान्यास घुंटा चढवले आहे, पेवें रिकामी पडली आहेत; कोंबरे पडून गेली आहेत; कारण पिळें बुडाली आहेत. १८ घुरेंबोरें कशी घापा टाकीत आहेत ! बैलांचे कळप बाबरेले आहेत, कारण त्यांस चारा नाही; मेंढरांचे कळपहि पीडले आहेत. १९ हे परमेश्वरा, तुझा मी धनवा करितों, कारण रानांतील कुरणें अमीनें खाली आहेत, शेतांतील सर्व झाडें ज्वालांनीं भस्म केली आहेत. २० वनपथलाहि तुझा सोस लागला आहे, तुझा सोस लागून ते घापा टाकीत आहेत; पाण्याचे ओढे सुकून गेले आहेत; अमीनें रानांतील कुरणें खाऊन टाकिली आहेत.

१ सीयोनंत करणा वाजवा, माझ्या पवित्र पर्वतावर नौबत वाजवा; देशांत राहणारे सर्व थरथर कांपोत, कारण परमेश्वराचा दिवस येत आहे, तो येऊन ठेपला आहे. २ अंधाराना व औदा-धीन्याचा दिवस, मेघमय अन्नाच्छादित दिवस येत आहे. डोंगरांवर प्रभातेचा प्रकाश पसरतो तसें महान व बलवान राष्ट्र येत आहे; पूर्वी कधीच असा प्रकार झाला नाही; पुढें पिढ्यानपिढ्या असा कधी होणार नाही. ३ त्यांच्यापुढें अग्नि भस्म करित चालला आहे, त्यांच्या-मागे ज्वाला जाळीत चालली आहे, त्यांच्यापुढील प्रदेश एदेन बागेसारखा आहे, त्यांच्यामागील प्रदेश थोसाढ रान आहे; त्यांतून बचावून काहींच राहत नाही. ४ त्यांचें स्वरूप घोड्यांच्या स्वरूपासारखें आहे. स्वारांसारखे ते धावतात. ५ ते उच्चा टाकतात, त्यांचा आवाज डोंगरमाथ्यांवरून जाणाऱ्या रवांच्या आवाजा-सारखा आहे; धसकट खाऊन टाकणाऱ्या ज्वालेश्या कळकळ्यासारखा ते आवाज करितात; युद्धासाठीं सज्ज झालेल्या बलवान राष्ट्रासारखे ते आहेत. ६ त्यांच्या-पुढें राष्ट्रें व्यथित होतात, सर्वांची तोंडें काळ-बंडतात. ७ वीरप्रमाणें ते धावतात, योद्धाप्रमाणें ते तट चढून जातात, ते प्रत्येक आपआपल्या मार्गांनीं कूच करितात, ते आपली दिशा सोडीत नाहीत. ८ ते

एकमेकांस रेटून चालत नाहीत; ते आपआपल्या बाटेनें जातात; समोर झळें असतां ते जखम न होतां त्यांतून पार जातात. ९ ते शहरांतून हकतेतिकडे फिरतात, ते भिंतीवरून चालतात, ते चढून घरीत फिरतात, चोरासारखे चिडक्यांतून प्रवेश करतात, १० त्यांच्यापुढें पृथ्वी कांपते, आकाश थरथरतें, सूर्य व चंद्र काळे पडतात, तारे प्रकाशावयाचे थांबतात. ११ परमेश्वर आपल्या सैन्यापुढें गर्जेना करितो; कारण त्याचा तळ विस्तीर्ण आहे; त्याचा हुकूम वजाळियारा बलवान आहे; परमेश्वराचा दिवस मोठा व फार भयं-कर आहे; त्या वेळीं कोण टिकेल ?

१२ आतां तरी परमेश्वराचें वचन ऐक; मनःपूर्वक मजकडे वळ; उपोषण, आंकंदन व शोक करून वळ. १३ आपली वळें नव्हे, तर आपलें हृदय फाटा आणि परमेश्वर तुमचा देव याजकडे वळ, कारण तो कृपाळू, कन्हवाळू, मंदकोष, दयासागर आहे; अरिष्ट आणित्याबद्दल त्याला वाईट वाटण्यासारखें आहे. १४ परमेश्वर तुमचा देव गाला कळवळ येऊन तो मागे वळेऊ व आपल्यामागे आसीर्वाद ठेवून जाईल कीं नाही कोण जाणें; असें कीं जेणेंकरून तुझांस त्याला अन्नापण व पैयापण करतां येईल.

१५ सियोनांत करणा वाजवा; उपासाचा एक पवित्र दिवस नेमा, पवित्र मेळ भरवा. १६ लोकांस धमवा, मंडळी सुद्ध करा, वडिलांस जमवा, मुलें व स्तनपान करणारी अर्भके यांसहि एकत्र करा; वर आपल्या खोळींतून व बंधू आपल्या मंडपांतून बाहेर येवोत. १७ देवडी व वेदी यांच्यामध्यें याजक, परमेश्वराचे सेवक, रुदन करित म्हणोत, हे परमेश्वरा, आपल्या लोकांवर कृपा कर; आपल्या वतनाची अप्रतिष्ठा हींके वेंजे नको; होके देखील तर राष्ट्रें त्यांची निर्मोलीना करितोके; त्यांचा देव आतां कोठें गेला असें रष्ट्रांनीं कां म्हणावें ?

१८ तेव्हां परमेश्वरानें आपल्या देशाविषयीं इर्ष्या धरिली, तो आपल्या लोकांविषयीं कळकळला. १९ पर-मेश्वरानें आपल्या लोकांची विनोदणी ऐकून घटले,

फाहा, मी तुम्हांस धान्य, नवा द्राक्षारस व तेल पाठवून देतो, त्यांनी तुम्ही तप्त व्हाल; यापुढे राष्ट्रांमध्ये मी तुम्हाला निदास्य करणार नाही. २० उत्तरेकडून आलेल्यास तुम्हांपासुत घालवून रूड व वैराण प्रवेशांत हाकून देईन; त्याची अघाडी पूर्वे समुद्रांत व पिछाडी पश्चिमे समुद्रांत हाकून देईन; त्याचा दुर्गंध, त्याची बाण, वर येईल; कारण त्यांनी उन्मत्सपणाचीं कृत्ये केली आहेत.

२१ अगे भूमि, मिळें नका, उल्लास कर, हर्ष कर, कारण परमेश्वरानें महत्कृत्ये केली आहेत. २२ वनपशूंचो, मिळें नका, कारण जनांतलीं कुरणें हिरवीं होत आहेत, झाडे फळे देत आहेत, अंबिरांचें झाड व द्राक्षीचा वेल आपलें सत्व देत आहेत. २३ सीयोनपुत्रहो, परमेश्वर तुमचा देव-याच्यां ठायीं उल्लास करा, हर्ष करा; कारण तुम्हांस हितकर होईल इतका आगोटीचा पाऊस तो देतो; तो पहिली पर्जन्य-वृष्टि म्हणजे आगोटीचा व वळ्वाचा पाऊस पाडितो. २४ मग खळीं गळानें भरून जातील, कुंडें नव्या द्राक्षारसानें व तेलानें उपकून जातील. २५ मी तुम्हां-वर पाठविल्लें आपलें महासैन्य म्हणजे कुंडींनीं येणारे टोळ, चादून खाणारे टोळ, अघाडी टोळ व कुरटुडणारे टोळ यांनीं ज्या वर्षांचें उत्पन्न खळें त्यांची तुम्हांस भरपाई करून देईन. २६ तुम्ही भरपूर-अन्न खाल आणि तप्त व्हाल व ज्यानें तुम्हांसाठीं आश्चर्याचीं कृत्ये केलीं तो तुमचा देव परमेश्वर याच्या नामाची स्तुति कराल; माझी प्रजा कधींहि लज्जित होणार नाही. २७ तुम्ही समजाल कीं इस्राएल लोकांमध्ये मी आहे; मी परमेश्वर तुमचा देव आहे; अन्य कोणी नाही; व माझी प्रजा कधींहि फजीत होणार नाही.

२८ यानंतर असें होईल कीं मी आपल्या आत्म्याचा मनुष्यमात्रावर वर्षाव करीन, तेव्हां तुमचे पुत्र व तुमच्या कन्या संदेस देतील, तुमच्या कुडांस स्वप्नें पडतील, तुमच्या तरखांस इच्छांत होतील.

२९ तुमचे दास व दासी यांवरहि त्या समयीं मी आपल्या आत्म्याचा वर्षाव करीन. ३० मी आकाशांत

व पृथ्वीवर रक्त, अग्नि व धुराचे लोक अशीं चिन्हें दाखवीन. ३१ परमेश्वराचा महान व भयंकर दिवस येण्यापूर्वीं सूर्य अंधकारमय व चंद्र रक्तमय होईल. ३२ तेव्हां असें होईल कीं जो कोणी परमेश्वराचा धावा करील तो तरेल; कारण परमेश्वरानें म्हटल्या-प्रमाणें निभाविल्ले सीयोन डोंगरावर व यरूशलेमांत राहतील आणि परमेश्वरानें ज्यांना बोलाविल्लें ते नाकी उरलेल्यांत राहतील.

१ पाहा, त्या समयीं मी यहूदा व यरूशलेम ३ यांचा बंदिवास फिरवीन; २ तेव्हां सर्व राष्ट्रें जमा करून यहोशाफाट (परमेश्वर न्याय करितो) ह्या नांवाच्या खोऱ्यांत आणोन, आणि माझे लोक, माझें वतन इस्राएल, यांस त्यांनीं राष्ट्रांत विखरून माझा देश वांटून घेतला म्हणून तेथें त्यांजवर दावा मांडीन. ३ त्यांनीं माझे लोक पणाला लाविल्ले, त्यांनीं मुलगा देऊन वेष्ट्या घेतली, द्राक्षारस प्यावयासाठीं त्यांनीं मुलगी विकली. ४ सोर, सीदोन व पलेथोयाचे सर्व प्रदेश-हो, तुम्ही माझे काय करणार? मी केलेल्याचा बदला देतां काय? अथवा मजला कांहीं करितां काय? मी त्वरेनें तुमचें कृत्य तुमच्या माथीं मारीन. ५ कारण तुम्ही माझे सोनेकपें हरण केले आहे, तुम्ही माझीं उत्तम रत्नें आपल्या देवळांत मेळीं आहेत. ६ यहूदा व यरूश-लेम यांतील लोकांस त्यांच्या देशांतून काडून दूर न्यानें म्हणून तुम्ही त्यांस मीस येथील लोकांस विकलें. ७ पाहा, जेथें तुम्ही त्यांस विकून पाठविल्लें तेथून त्यांची उठावणी करून त्यांस मी आणोन आणि तुमची कृति तुमच्या माथीं मारीन; ८ आणि तुमचे पुत्र व कन्या यांस विकून यहूदाच्या हातीं देईन आणि ते त्यांस दूरच्या राष्ट्रांस म्हणजे शवाई लोकांस विकितील असें परमेश्वरानें म्हटलें आहे.

९ राष्ट्रांमध्ये हें जाहीर करा; यश्याम करून रुडाईची तयारी करा, वीरांची उठावणी करा; सर्व लढवण्यांना एकवट होऊं वा, आणि त्यांदा बाल करूं वा. १० तुमचे फाळ ठोकून त्यांच्या तरवारी बनवा, आपल्या कोपत्यांचे भाले बनवा; अशकहि मी वीर

१० अथवा : धार्मिकतेस अनुसरून आगोटीचा पाऊस

मुळांत : यावान

आहे अर्से असो. ११ समोवतलच्या सर्व राष्ट्रांनी, कळत कळत या व एकत्र जमून हे परमेश्वरा, तुझे और तेजें आण. १२ राष्ट्रें उठवणी करून यहोशफाटाच्या खोऱ्यांत येवोत; येथें मी न्यायासनावर असून समोवतलच्या सर्व राष्ट्रांचा न्याय करणार आहे. १३ विषय चाल्ता, पीक तयार आहे; या, चला, उतरा; झाडांचा घाणा भरला आहे; कुंडें भरून वाहत आहेत; कारण लोकांची बुद्धी फार आहे.

१४ लोकांच्या कुंडी, निर्णयाच्या खोऱ्यांत लोकांच्या कुंडी आहेत, कारण निर्णयाच्या खोऱ्यांत परमेश्वराचा दिवस येऊन ठेपला आहे. १५ सूर्य व चंद्र काळे पडले आहेत, तारे प्रकाशावयाचे थांबतात. १६ परमेश्वर सीयोनांतून गर्जना करितो, यरुशलेमांतून आपला शब्द ऐकवितो, आकाश व पृथ्वी थरथर कांपत आहेत, तरी परमेश्वर आपल्या लोकांचा आश्रय

आहे, इस्त्राएल लोकांचा दुर्ग आहे. १७ सीयोनावर, माझ्या पवित्र डोंगरावर राहणारा परमेश्वर तुमचा देव मी आहे हें तुम्हांस कळेल, सेव्हां यरुशलेम पवित्र स्वक होईल, यापुढें परक्रे त्यांतून येणारजाणार नाहीत.

१८ त्या काळीं असें होईल कीं पर्वतांवरून नवा झरास पाहरेल, टेकळ्यांवरून दूध वाहील, व यहुदाचे सर्व ओहोळ पाण्यानें भरून वाहतील; परमेश्वराच्या मंदिरांतून झरा निघेल तो शिट्टिमाच्या खोऱ्यास पाणी पुरवील. १९ मिसर देश उजाळ होईल व अशेम वैराण होईल, कारण त्यांनीं आपल्या देशांत निर्दोष रफ पाडून यहुदाच्या वंशजांवर बलात्कार केला. २० यहुदा तर सर्वकाळ वसेल, यरुशलेम पिढ्यानपिढ्या राहील. २१ त्यांचें पाडिलेले रफ मी निर्दोष ठरवीन, तें पूर्वी निर्दोष ठरविलें नव्हतें; कारण परमेश्वर सीयोनांत वस्ती करितो.

आमोस



१ तकोवा येथील मेंढपाळांतला आमोस याला, १ यहुदाचा राजा उजीया व इस्त्राएलाचा राजा योवाशाचा पुत्र यराबाम यांच्या काळीं, भूमिकंपापूर्वी दोन वर्षें, इस्त्राएलविषयीं दृष्टांतरूपानें प्राप्त झालेलीं वचनें हीं :

२ तो म्हणाला, परमेश्वर सीयोनांतून गर्जना करितो, यरुशलेमांतून आपला शब्द ऐकवितो, मेंढपाळांचीं कुरणें शोक करितात व कर्मलाचा माथा सुकून गेला आहे.

३ परमेश्वर म्हणतो, दिमिष्काचे तीन काय पण चार अपराध झाले, म्हणून मी शासन करण्यापासून माघार घेणार नाही; कारण मळणी करण्याच्या लोखंडी यंत्रांनीं त्यांनीं गिलादाला मळिलें. ४ तर हजाएलाच्या घरावर अग्नि पाठवीन; तो बेन-हदाद याचे महाल

जाळून फस्त करील. ५ दिमिष्काचा अडसर मोडून टाकीन, आवेन खोऱ्यांतील सिंहासनारूढ असलेल्या व बेथएदनाचा राजवेत्रधारी यांचा निःपात करीन; अरामाच्या लोकांस पाडाव करून कीरास नेतील, असें परमेश्वर म्हणतो.

६ परमेश्वर म्हणतो, गज्याचे तीन काय पण चार अपराध झाले, म्हणून मी शासन करण्यापासून माघार घेणार नाही; कारण त्यांनीं अदोमाच्या हवालीं करण्यासाठीं झाडून सर्व लोकांस बंदिवान करून नेले; ७ तर मी गज्याच्या तटावर अग्नि पाठवीन, तो त्याचे महाल जाळून फस्त करील. ८ मी अद्दोदांतील सिंहासनारूढ असलेल्या व अष्कलोनचा राजवेत्रधारी यांचा निःपात करीन; एकोनावर आझा हात चालवीन व पलिष्ट्यांचा निःशेष

वाह्य होईल, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो.

९ परमेश्वर म्हणतो, सोराचे तीन काय पण चार अपराध झाले, म्हणून मी शासन करण्यापासून माघार घेणार नाही; कारण त्यांनीं शाहून सारे बंदिवान अशोमाच्या हाती दिले व ते आजवंदाबरोबर केलेल्या करार स्मरले नाहीत; १० तर मी सोराच्या तटावर अग्नि पाठवीन, तो त्याचे महाल जाळून फस्त करील.

११ परमेश्वर म्हणतो, अशोमाचे तीन काय पण चार अपराध झाले, म्हणून मी शासन करण्यापासून माघार घेणार नाही; त्यानें तरावर केळीं आपल्या बंधूचा पाठलाग केला, त्यानें आपला कळबळ दाखून टाकिला; तो आपल्या कोघानें एकसारखा तडकडटा राहिला; त्यानें आपला संताप उक्त ठेविला; १२ यामुळे मी तेमानावर अग्नि पाठवीन, तो असाचे महाल जाळून फस्त करील.

१३ परमेश्वर म्हणतो, अमोन बंशजांचे तीन काय पण चार अपराध झाले, म्हणून मी शासन करण्यापासून माघार घेणार नाही; कारण त्यांनीं आपली सीमा वाढविण्यासाठीं गिलादाच्या गरोदर जिवांना फिरिले; १४ तर मी राब्बाच्या तटाला अग्नि लावीन, वधाच्या दिवशीं रणशब्द होत असतां व वावटळीच्या दिवशीं तुफान होत असतां तो तिचे महाल जाळून फस्त करील; १५ आणि त्यांचा राजा व त्याच्याबरोबर त्याचे सरदार बंदिवान होऊन जातील असें परमेश्वर म्हणतो.

१ परमेश्वर म्हणतो, मबाबाचे तीन काय पण चार अपराध झाले, म्हणून मी शासन करण्यापासून माघार घेणार नाही; कारण त्यानें अशोमाच्या राजाची हाडें मारून त्याचा जुना केला; २ यामुळे मी मबाबावर अग्नि पाठवीन, तो करीयाथेचे महाल जाळून फस्त करील व त्या दंगलीत रणशब्द व शिंगांचा आवाज होत असतां, मबाबा नष्ट होईल; ३ मी त्याच्यांतल्या शास्त्र्यांस कापून टाकीन, व त्याच्याबरोबर त्याच्या सर्व सरदारांस मारून टाकीन, असें परमेश्वर म्हणतो.

४ परमेश्वर म्हणतो, यहूदाचे तीन काय पण चार अपराध झाले, म्हणून मी शासन करण्यापासून माघार घेणार नाही; कारण त्यांनीं परमेश्वरानें धर्मोपदेश विना-

रिलें आहे, त्यांनीं त्याचे विधि पाळिले नाहीत; व त्यांचे वाढवडील ज्या खोल्या कोटीत अनुसरले त्यांच्या योगें ते बहकले आहेत; ५ यामुळे मी यहूदावर अग्नि पाठवीन, तो यरुसलेमाचे महाल जाळून फस्त करील.

६ परमेश्वर म्हणतो, इस्राएलचे तीन काय पण चार अपराध झाले, म्हणून मी शासन करण्यापासून माघार घेणार नाही; कारण ते सयासाठी धार्मिकस विकतात, एका जोब्यासाठीं गरिबास विकतात; ७ गरिबांचीं मस्तकें घुळीत लोळवितात, ते दोनांच्या मार्गांत आढवे घेतात; माझ्या पवित्र नमास व दंड लावण्याकरितां मुलगां व बाप एकाच तळणीकडे जातात. ८ गहाण घेतलेलीं बळें घालून ते प्रत्येक वेदीजवळ निजतात आणि आपल्या दैवतांच्या मंदिरांत घेतलेल्या दंडाना द्राक्षारस प्राशन करतात.

९ मी तर त्यांच्यापुढून अमोरी. लोकांचा संहार केला; त्यांची उंची गंधसकृच्या उंचीसारखी होती. ते अन्नाने झाडांसारखे मजबूत होते; मी वरून त्यांचें फळ व खालून त्यांचें मूळ नासविले. १० मी तुम्हांस अमोरी लोकांच्या देशांचें वतन देण्यास मिसर देशांतून आणिलें व चाळीस वर्षे रानांतून फिरविलें. ११ तुमच्या पुत्रांतील कांहींना संदेष्टे होण्यासाठी व तुमच्या तरुणांतील कांहींना नाजीर होण्यासाठी मी वाढविलें, इस्राएल वंशजहो, असें नव्हे काय, असें परमेश्वर म्हणतो. १२ तरी पण तुम्हीं नाजीरांस द्राक्षारस पाजिला व संदेष्टांस संदेश देऊं नका अशी आज्ञा केली.

१३ यामुळे पाहा, धान्याच्या पेंढ्यांनीं यच्च भरलेला गाडा जसा खाली दबतो तसें मी तुम्हांला दाबिन. जो चपळ त्यास पळयून साधावयाचें नाही, बळकट आहे त्यास आपली शक्ति चालवितां यावयाची नाही, वीरास आपला जीव वांचवितां येणार नाही; १५ धनुर्बा- न्याला उभें राहतां येणार नाही; चपळ पायांच्या इसमाला आपला बचाव करतां येणार नाही; घोडेस्वारास आपला जीव वांचवितां येणार नाही; १६ वीरपैकीं महा- दैव्यांनहि त्या दिवशीं उचडानोडका पळून जाईल, असें परमेश्वर म्हणतो.

१ अथवा : देवाच्या

१ इस्लामवंशजहो, तुम्हांविरुद्ध म्हणजे. जें सर्वे कुळ मीं मिसर देशांतून बाहेर आणिलें त्याच्या विरुद्ध परमेश्वरानें सांगितलेलें वचन ऐका; तें असें : २ भूतलावरील सर्वे कुळांत केवळ तुमच्याबरोबरच मीं परिचय केला; म्हणून तुमच्या सर्वे दुष्कर्यांबद्दल मीं तुमची झडती घेईन. ३ पूर्वसंकेत केल्याशिवाय दोघे जण एकमेकांबरोबर चालतील काय ? ४ पाश्च नसल्यास वनांत सिंह गर्जना करितो काय ? कांहीं धरिलें नसल्यास तरुण सिंह आपल्या गुहेत गुरुरतो काय ? ५ पाश्च मांडिल्ले नसल्यास पक्षी जमिनीवरल्या जाळ्यांत अडकेल काय ? जाळ्यांत कांहीं अडकलें नसल्यास तें जमिनीवरून बर उडेल काय ? ६ नगरांत रणक्षिग वज्रवित्यास लोक धाबारावयाचे नाहीत काय ? नगरावर विपत्ति आली असून ती परमेश्वरानें आणिली नाही असें होईल काय ? ७ प्रभु परमेश्वर आपलें रहस्य आपले सेवक संदेष्टे यांस कळविल्याशिवाय खरोखर कांहींच करीत नाही. ८ सिंहांनें गर्जना केली आहे; त्याला भिणार नाही असा कोण ? प्रभु परमेश्वर बोलला आहे; संदेश दिल्यावांचून कोणाच्यानें राहवेल ?

९ अशुद्धांतील महालांतून व मिसर देशातील महालांतून असें जाहीर करून सांगा : शोमरोनच्या डोंगरांवर जमा व्हा; त्यामध्ये केवढी दंमल चालली आहे ती पाहा, त्यांच्यांत काय जुलूम होत आहे तो पाहा. १० परमेश्वरानें असें म्हणणें आहे कीं हे जे आपल्या महालांत बलात्कार व विध्वंस यांच्यायोगें धनसंचय करितात त्यांस सरळ आचरण करण्याचें ठळक नाहीं. ११ ह्यास्तव प्रभु परमेश्वर म्हणतो, तो पाहा शत्रु ! तो देश घेणार ! तो तुझे बल हरण करणार व तुझे महाल छुटणार ! १२ परमेश्वर म्हणतो, जसा मेंढपाळ सिंहाच्या तोंडांतून दोन तंगव्या अथवा कानाचा एकादा तुकडा बचावितो तसे पलंगाच्या कोपऱ्यांत रेशमी गादीवर बसणारे इस्लामचे वंशज आपला जीव वांचवितील.

१३ हें ऐका, व याकोबाच्या वराण्याविरुद्ध प्रतिज्ञापूर्वक सांगा : प्रभु परमेश्वर सेनाधीश देख म्हणतो, १४ ज्या दिवशीं इस्लामच्या वराण्याचा त्यांच्या अघरासांमदल मीं समजावू घेईन; तेव्हां बेथेलाच्या वेद्यांचा समाचार घेईन; वेदीचीं शिमें तोडिलीं जाऊन तीं भूमीवर पाडतील. १५ हिंसाळ्याचा महाल उगळल्याच्या महालावर आदून पाडिला, हस्तिदंतानें म्हाविळेचीं घरें नष्ट होतील, बहुते घरें नाहीतशीं होतील; असें परमेश्वर म्हणतो.

१ शोमरोन डोंगरावर असणाऱ्या नाशालाच्या ४ गाईनो, ज्या तुम्ही दीगांस नाडितां, गरिबांस ठेवितां व आपल्या धन्यांस म्हणतां, आणा, आम्हांस पिके खा; त्या तुम्ही हें वचन ऐका : २ प्रभु परमेश्वरानें आपल्या पवित्रतेची शपथ वाहून म्हटलें, पाहा, असे दिवस येत आहेत कीं तुम्हांस आकळ्यांनीं ओडून नेतील; बिल्लू राहिलेल्यांस मासे धरण्याच्या गळ्यांनीं ओडून नेतील. ३ एकीपुढें एक अशा तुम्ही तटाच्या भगदाडांतून नीट बाहेर चालत्या व्हाल व हर्मनांत जाऊन पडाल, असें परमेश्वर म्हणतो.

४ बेथेलास जाऊन पातक करा, गिल्यालास जाऊन पातकाची शुद्धि करा; प्रतिदिवशीं सकाळीं आपले यज्ञ अर्पा, दर तीन दिवसांनीं आपले दशमांश आणा; ५ खमीर घातलेल्या भाकरींचीं अर्पणें ईशोपकारस्मरणासाठीं होमरूपें अर्पा; स्वसंतोषानें केलेल्या अर्पणांचा पुकारा करा; तीं सर्वांस ऐकवा; इस्लाम वंशजहो, तुम्हांस हें आवडतें असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो.

६ मीं तर तुम्हांस तुमच्या सर्वे नगरांत दांतांची स्वच्छता दिली, व तुमच्या सर्वे स्थलीं भाकरीची काज पाडिली तरी तुम्ही मजकडे वळलां नाहीं असें परमेश्वर म्हणतो. ७ कामणीला अद्यापि तीन महिने आहेत तोंच पाऊस तुम्हांकडे जाऊं नये म्हणून मीं तो आवरून धरिल्ल; तो एका नगरावर पडवा, एकावर पडूं नये, असें मीं केलें; एका शेतावर पाऊस पडला, एका शेतावर पडला नाही; तें सुकून गेलें. ८ दोन तीन गांव पाणी पिण्यासाठीं एका गांवांत पडतपडत येले, त्यांची तृप्ति झाली नाही;

तरी तुम्ही मजकडे बळवंत नाही असें परमेश्वर म्हणतो. १ तीव्र व भेद हाव्यायोगें मी तुमचें ताडण केले; तुमचे बाण, तुमचे शस्त्रीचे मळे, तुमची शिबिरांची शार्डे व तुमची जैतून शार्डे, कुरतुड्यांच्या टोळींनीं खडिन टाकिलीं; तरी तुम्ही मजकडे बळवंत नाही असें परमेश्वर म्हणतो. १० मिसर देशांतल्याप्रमाणें मी तुमच्यांत मरी पाठविली; तुमचे तसेच मुख तुमच्या घोषांसह मी तरवारीनें वधिले आहेत; तुमच्यां उजव्यांतीकः दुर्गेच घेष्ट तुमच्या नाकांत जाईलें मी केले; तरी तुम्ही मजकडे बळवंत नाही, असें परमेश्वर म्हणतो. ११ देवांनीं सदोम व गमोरा यांचा नाश केला तसा तुमच्यांतल्या कांहीं जणांचा केला आहे; तुम्ही अमीतून काढिलेल्या कोळितासारखे झालां; तरी तुम्ही मजकडे बळवंत नाही, असें परमेश्वर म्हणतो.

१२ ह्यास्तव हे इस्राएल, मी तुला असेंच करीन; मी तुला असेंच करीन, म्हणून हे इस्राएल, आपल्या देवांसमोर येण्यास सिद्ध ऐस. १३ कारण जो पर्वत निर्माण करितो; वारा उरवण करितो, मनुष्याच्या मनांतील विचार काय आहेत याची त्यांज जाणीव करून देतो, जो प्रभात अंध-कारमच करितो आणि पृथ्वीच्या उच्च स्थळांवर चालतो त्याचें नाम परमेश्वर, सेनाधीश देव, हें आहे.

१ हे इस्राएलाच्या घराण्या, हें जें विलापबचन मी तुम्हांविरुद्ध उचारितो तें ऐका. २ इस्राएल-कुमारी पडली आहे; ती पुनः उठवयाची नाही; शिला आपल्या भूमीवर टाकून दिलें आहे; तिचें उठविणारा कोणी नाही. ३ कारण प्रभु परमेश्वर म्हणतो, ज्या नगरांतून हजार निघत तेथें शंभर व ज्यांतून शंभर निघत तेथें दहा, असे इस्राएलच्या घराण्यांत उरतील.

४ कारण परमेश्वर इस्राएलच्या घराण्यास म्हणतो, मज्ज शरण या म्हणजे वांचाल; ५ परंतु बेथेळस शरण जाऊं नका, मित्गालांत प्रवेश करूं नका, पलीकडे बैरलेण्यास जाऊं नका; कारण मित्गाल खानीनें बंदिवासांत बाईल; व बैबेल झूजवत होईल. ६ परमेश्वरास शरण जा, म्हणजे वांचाल; नाहीतर तौ बेलेथेळच्या घराण्यावर

अमीसारखा पडून त्याला खाऊन टाकील; त्याला विझविणारा वेगळांत कोणी असणार नाही. ७ न्यायाचा कड दवण करणारे व धार्मिकता धुळीस मिळविणारे लोकही, ८ ज्यानें कृतिका व मृगशीर्ष हीं नक्षत्रें केलीं, जो निविड अंधकाराची प्रभात करितो व दिवसाची काळोखी रात्र करितो, जो समुद्राच्या जलांस बोलावून पृथ्वीच्या पाठीवर ओसिति, त्याचें नाम परमेश्वर हें होय. ९ तोच बळवानांस घडणकी नाशप्रत नेतो, म्हणजे मग दुर्गाचा विचेंस होतो.

१० वेशीत हितबोध करणाऱ्याचा ते द्वेष करितात, सात्विकपणें बोलणाऱ्याचा वीट मानितात. ११ तुम्ही गरिबास तुडवितां व भेट म्हणून त्याच्यापासून धान्य उप-टातां, गामुळें तुम्ही जीं चिऱ्यांचीं घरें नाघिलीं आहेत त्यांत तुम्ही राहणार नाही, तुम्ही जे शस्त्रीचे रमणीय मळे लविले आहेत त्यांचा द्राक्षारस पिणार नाही. १२ कारण तुमचे अपराध किती आहेत व तुमचीं पातकें किती घोर आहेत हें मला ठळक आहे; तुम्ही धार्मिकाला जाचितां, तुम्ही लाच घेतां व वेशीत दरिद्रांचा न्याय नुडवितां. १३ ह्यास्तव जो शहाणा असेल तो अशा वेळीं मौन धरील, कारण दिवस वाईट आहेत.

१४ तुम्ही वांचावें म्हणून बऱ्याच्या मार्गें लाग; वाडटाच्यामार्गें लागूं नका, म्हणजे तुम्ही म्हणतां त्याप्रमाणें परमेश्वर, सेनाधीश देव, तुम्हांबरोबर असेल.

१५ वाडटाचा द्वेष करा, बऱ्याची आवड घरा, वेशीत न्याय स्थापीत करा; परमेश्वर सेनाधीश देव योसेफाच्या अवशेषावर कदाचित् दया करील. १६ ह्यास्तव परमेश्वर सेनाधीश देव, प्रभु, म्हणतो, प्रत्येक चवाठ्यावर शोक होईल, गळ्यागळ्यांतून लोक हायहाय म्हणतील; ते शोक करावयास शेतकऱ्यास बोलावितील व विलापणीत म्हणण्यांत जे चतुर त्यांस आंकदन करण्यास बोलावितील. १७ द्राक्षीच्या प्रत्येक मळ्यांत आंकदन होईल, कारण मी तुमच्यापासून जाईन असें परमेश्वर म्हणतो.

१८ परमेश्वराचा दिवस यावा अशी जे इच्छा बाळगतात, त्यांस चिकार असो ! परमेश्वराचा दिवस येण्याची तुम्ही कां

इच्छा करितां ? तो अंधकारमय आहे, प्रकाशमय नव्हे.
१९ एकादा मनुष्य सिंहापासून पळतो तो त्याला अस्वल गाठितें, तो घरांत येऊन भिंतीला हात टेंकतो तो त्याला सर्प दश करितो, तसा हा प्रकार आहे. २० परमेश्वराचा दिवस अंधकारमय असणार, प्रकाशमय नसणार, तो अगदी काळीखाचा असणार; त्यांत मुळीच चमक नसणार असें नव्हे का ?

२१ तुमच्या उत्सवांचा मला तिटकारा आहे, मी ते तुच्छ मानितों; तुमच्या पवित्र मेळ्यांचा वासहि मला खपत नाही. २२ तुम्ही मला होम व अन्नापणें अर्पिली तरी त्यांत मला कांही संतोष नाही; तुमच्या पुष्ट पशूंच्या शांत्यर्पणांकडे मी डुंकून पाहणार नाही. २३ तुमच्या गाण्याचा गोंगाट मजपासून दूर न्या, तुमच्या वीणांचें वादन मी ऐकणार नाही. २४ न्याय पाण्याप्रमाणें व धार्मिकता प्रचंड लोढ्याप्रमाणें वाहो.

२५ हे इस्राएलाच्या घराण्या, तुम्ही रानांत चाळीस वर्षें मला पशुयज्ञ व अन्नापणें अर्पित होतां काय ? २६ तुम्ही आपल्या राजाचा मंडप, आपल्या मूर्तीचा देव्हारा व तुम्ही केलेला आपल्या देवाचा तारा हीं तुम्ही वाढून न्याल; २७ आणि मी तुम्हांस दिमिष्काच्या पलीकडे बंदिवान करून नेईन, असें परमेश्वर म्हणतो; सेनाधीश देव हें त्याचें नाम आहे.

१ सीयानांत सुखवस्तु असणारे व शोमरोनाच्या पर्वतावर निश्चित असणारे यांस धिक्कार असो ! प्रधान राष्ट्रांतल्या ज्या प्रमुखांकडे इस्राएलाचें घराणें धाव घेतें त्यास धिक्कार असो ! २ पलीकडे कालनेस जाऊन पाहा, व तेथून महान् हमाथास जा, पलिष्ट्यांच्या गथास जा; ह्या राज्यांपेक्षां तीं श्रेष्ठ आहेत काय ? त्यांचा मुलुख तुमच्या मुलखापेक्षां मोठा आहे काय ? ३ अहो तुम्ही विपत्तीच्या दिवसाचा विचार लांबणीवर टाकितां आणि बलात्काराचें आसन जबळ आणितां; ४ तुम्ही हस्तिवंदी पलंगांवर निजतां व मंचकांवर

१ अथवा: आपला राजा सकृथ, आपल्या कैवान मूर्ति व तुम्ही केलेल्या आपल्या देवाचा तारा हीं तुम्ही वाढून नेत अस।

ताणून पडतां; कळपांतलीं कोकरें व गोठ्यांतलीं बासरे खातां. ५ तुम्ही वीणेच्या सुरावर कांहीतरी गात असतां; दविदाप्रमाणें अनेक तंतुवाचें बनवितां; ६ तुम्ही घागरींच्या घागरी द्राक्षारस पितां, उत्तम तेलानीं आपणांस माखितां, योसेफावरील आपत्तीबद्दल तुम्ही खेद करीत नाहीं.

७ ह्यास्तव ते आतां बंदिवांनांच्या अग्रभागीं चालून बंदिवासांत जातील, ह्यालीखुशाली करणाऱ्यांचा गोंगाट नाहीसा होईल. ८ प्रभु परमेश्वरानें स्वतांची शपथ वाहिली; परमेश्वर, सेनाधीश देव म्हणतो, मी याकोबाच्या वैभवाचा तिरस्कार करितों, त्याच्या महालांचा मी तिटकारा करितों; हें नगर व त्यांतील सर्व मी इतरांच्या हातीं देईन. ९ मग असें होईल कीं एका घरांत दहा मनुष्यें असलीं तरी तीं मरतील. १० एकाद्याचा नातल्या त्याला उचळण्यासाठीं आणि त्याला जाळण्यासाठीं त्याचीं हाडे घरांतून बाहेर नेण्यास येईल, तेव्हां तो घरांतल्या अंतर्भागीं असणाऱ्यास विचारील कीं आणखी कोणी तुम्हांबरोबर आहे काय ? तो म्हणेल, नाही; तेव्हां हा म्हणेल, गप्प राहा, परमेश्वराचा नामोच्चार करावयाचा नाही. ११ कारण पाहा, परमेश्वर आज्ञा करील तेव्हां मोठ्या घरांस भगदाडे पाडण्यांत येतील आणि लहान घरांस भेगा पाडण्यांत येतील.

१२ घोडे खडकावर धावतात काय ? कोणुं तेथें बैल नेऊन नांगरितात काय ? तुम्ही तर न्यायाऐवजीं विष व धार्मिकतेच्या फळाऐवजीं कडूद्वणा केला आहे. १३ तुम्ही अस्तित्वांत नसलेल्या गोष्टीबद्दल हर्ष करितां; तुम्ही म्हणतां, आम्ही आपल्या सामर्थ्यानें सत्ता संपादिली नाहीं काय ? १४ परमेश्वर, सेनाधीश देव म्हणतो, पाहा, हे इस्राएलाच्या घराण्या, मी तुम्हांवर एक राष्ट्र उठवीन; ते हमाथाच्या सीमेपासून अराबाच्या ओहोळापर्यंत तुम्हांस पीडितील.

१ प्रभु परमेश्वरानें मला दाखविलें, तों पाहा, ७ पडसाळ उगवण्याच्या सुमारास त्यानें टोळ उत्पन्न केले; आणि पाहा, राजाकृतिता कापणी झाल्यावर उगवलेलें तें गक्त होतें. २ आणि असें झाले

की त्यांनी देशातील शाडपाला खाऊन पार केला, तेव्हा मी म्हणालो, हे प्रभू परमेश्वरा, मी विनंती करतो, क्षमा कर. याकोबाचा कसा टिकाव लागेल? कारण तो दुबळ आहे. ३ तेव्हा परमेश्वराला याबद्दल अनुताप झाला व तो म्हणाला, असे घडवयाचे नाही.

४ प्रभु परमेश्वराने मला दाखविले तों पाहा, शासन करण्यास त्याने अधीला बोलविले, तेव्हा त्याने महासागर खाऊन टाकिला व भूमिहि तो खाऊन टाकणार होता. ५ तेव्हा मी म्हणालो, हे प्रभू परमेश्वरा, मी विनंती करितो की हे थांबीव; याकोबाचा कसा टिकाव लागेल? कारण तो दुबळ आहे. ६ तेव्हा परमेश्वराला याबद्दल अनुताप झाला; प्रभु परमेश्वर म्हणाला, हे हि घडवयाचे नाही.

७ त्याने मला दाखविले तों पाहा, ओळंबा लावून बांधिलेल्या भिंतीवर प्रभु उभा आहे, त्याच्या हातांत ओळंबा आहे. ८ परमेश्वर मला म्हणाला, आमोसा, तुला काय दिसते? मी म्हणालो, ओळंबा; प्रभु म्हणाला, पाहा, माझे लोक इस्राएल यांच्यामध्ये मी ओळंबा धरितो; मी यापुढे त्यांची गय करणार नाही.

९ इसहाकाची उच्चस्थाने ओसाड होतील, इस्राएलच्या पवित्र स्थानांची नाशधूस होईल आणि मी तरवार घेऊन यराबामाच्या घराण्यावर उठेन.

१० मग बेथेल येथील याजक अमस्या याने इस्राएलाचा राजा यराबाम यास निरोप पाठविला की, इस्राएली घराण्यांच्या भरवणीत आमोसाने फितुरी केली आहे, त्याची सर्व वचने देशाला संहन होत नाहीत.

११ कारण आमोस म्हणतो, यराबाम तरवारीने मरेल, व इस्राएलास त्याच्या देशांतून खात्रीने पकडून नेतील. १२ मग अमस्या आमोसाला म्हणाला, अरे द्रष्टा, जा, यहुदा देशांत पकडून जा; तेथे संदेश सांगून पोट भर; १३ पण बेथेलत यापुढे संदेश सांगू नको; कारण हे राजाचे पवित्र स्थान, ही राजधानी आहे.

१४ तेव्हा आमोस अमस्याला म्हणाला, मी संदेश नाही अगर संदेशाचा पुत्र नाही, तर मी गुराखी, उंबराच्या झाडाची निगा करणारा आहे. १५ मी

कळपामागे असतां परमेश्वराने मला निवडिले; परमेश्वर मला म्हणाला, जा, माझे लोक इस्राएल यास संदेश सांग. १६ तर परमेश्वराने वचन ऐक; तू म्हणतोस, इस्राएलाविरुद्ध संदेश सांगू नको, इसहाकाच्या घराण्याविरुद्ध शब्द काढू नको; १७ यास्तव परमेश्वर म्हणतो, की तुम्ही बायको नगरांत वेच्या होईल, तुम्हे पुत्र व तुम्हा कन्या तरवारीने पडतील. तुम्ही जमीन सूत्र लावून बांदून टाकितील, तू स्वतः अमंगळ देशांत मरशील, आणि इस्राएलास त्याच्या देशांतून खात्रीने बंदिवान करून नेतील.

१ प्रभु परमेश्वराने मला दाखविले तों पाहा, मला पक्क फळांची पाटी दिसली. २ तो म्हणाला, आमोसा, तुला काय दिसते? मी म्हणालो, पक्क फळांची पाटी; मग परमेश्वर मला म्हणाला, माझे लोक इस्राएल यांचा अंतसमय आला आहे; यापुढे मी त्यांची गय करणार नाही. ३ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, त्या दिवशी मंदिरातील गीते ओकदनाची होतील, प्रेतांच्या राखी पडतील, सर्व ठिकणी ती बाहेर फेकितील; गप्प राहा!

४ जे तुम्ही दरिद्रांस गिळण्यासाठी आ पसरिता व देशातील दीनांस नष्ट करण्यास पाहता ते तुम्ही हे ऐका; ५ तुम्ही म्हणता, चंद्रदर्शन कधी आटोपेल?

म्हणजे आम्हांस धान्य विकावयास सांपडेल, शब्बाब केव्हा संपेल? म्हणजे आम्ही गडू बाहेर काढ, एफा लहान करू, शेकेल मोठा करू व खोच्या ताणडाने फसवू; ६ म्हणजे आम्ही रुपे देऊन दीनांस विकून घेऊं, एक जोडा देऊन गरिबास विकत घेऊं व गव्हाची खेर विकून काढू. ७ परमेश्वराने याकोबाच्या वैभवाची शपथ वाहिली आहे की मी त्यांची कोणतीहि कर्मे खात्रीने कधीहि विसरणार नाहीं. ८ यासुळे भूमीचा थरकाप होणार नाही काय? तिजवरील प्रत्येक रहिवासी शोक करणार नाही काय? तिला नील नदीप्रमाणे पूर्णपणे पूर येईल, मिस्र देशाच्या नदीप्रमाणे ती खळखळेल व पुनः ती ओसरेल. ९ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, त्या समधी असे होईल की मी सूर्याचा दुपारी अस्त करीन, निरभ्र दिवशी पृथ्वीवर आधार करीन.

१० तुमचे उत्सव मी शोकाचे दिवस करीन, तुमचीं सर्व गीतें क्लिष्टारूप करीन, सर्वांच्या कंबरसे गोगताट गुंडाळीन, सर्वांचीं डोकीं भादरून टाकीन, कोणीं एकुलत्या एका पुत्राचा शोक करावा त्या प्रसंगासारखा तो प्रसंग करीन आणि त्याचा शेवट क्लेशमय करीन.

११ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, पाहा, असे दिवस येत आहेत कीं त्यांत मी देशावर दुष्काळ आणीन; तो दुष्काळ अन्नाचा नव्हे किंवा पाण्याचा नव्हे, तर तो परमेश्वराचीं वचनें एकण्यासंबंधाचा होईल. १२ ते ह्या समुद्रापासून त्या समुद्रपर्यंत भटकतील, उत्तरेपासून पूर्वेपर्यंत पडत-पडत जातील; ते परमेश्वरसे वचन प्राप्त करून घेण्यासाठीं इकडून तिकडे धावतील तरी त्यांस तें प्राप्त व्हावयाचें नाहीं. १३ त्या समयीं सुंदर तरुणी व तरुण तहानेनें मूर्च्छित होतील. १४ जे शोमरोन येथील मूर्तीची शपथ घेऊन म्हणतात कीं, हे दाना, तुझ्या देवाच्या जीविताची शपथ, बैर-शेक्याच्या यात्रेची शपथ, ते पडतील; पुनः उठावयाचे नाहींत.

१ मी प्रभूला वेदीजवळ उभें राहिलेले पाहिलें; तो म्हणाला, खांब्यांच्या माथ्यांवर प्रहार कर म्हणजे उबरटे हालतील; त्यांचे तुकडे करून त्या सर्वांच्या डोक्यांवर पाड; त्यांच्यांतले शेष उरतील ते मी तरकारीनें वधीन; त्यांतला कोणी पकून जाऊं हील, पण त्याला पकून जातां येणार नाहीं; त्यांतला कोणी निसदून जाऊं पाहील, पण नो निभावणार नाहीं. २ ते अधोलोक फोडून आंत उतरले तरी माझा हात त्यांस तेथून ओढून काढील; ते वर स्वर्गांत चढले तरी तेथून मी त्यांस खालीं ओढून आणीन. ३ ते कर्मलाच्या माथ्यांवर लपून राहिले तरी मी त्यांचा सुगावा लावीन व तेथून त्यांस ओढून आणीन; ते समुद्राच्या तळीं माझ्या दृष्टीआड लपून राहिले तरी मी तेथें सर्पांस आज्ञा करीन म्हणजे तो त्यांस डसेल; ४ आणि ते शत्रूपुढें पाडाव होऊन गेले असले तरी तेथें मी तरवारीस आज्ञा करीन म्हणजे ती त्यांस वधील; मी त्यांच्याकडे दृष्टि लावीन, ती त्यांच्या वाइटासाठीं असेल, बऱ्यासाठीं नव्हे.

५ कारण प्रभु, सेनाधीश परमेश्वर, यानें भूमीला हात लावतांच ती विरघळते आणि तिजवरील सर्व राह-

वही शोक करितात; तिला नील नदीप्रमाणें पूर्णपणें पूर येईल, मिसर देशच्या नदीप्रमाणें ती पुन ओसरेल. ६ तो आकाशांत आपल्या मंदिराचे मजले उभारितो, पृथ्वीवर त्यानें आपला नमोमंडप स्थापिल आहे, तो समुद्राच्या पाण्यास बोळावून तें पृथ्वीच्या पाठीवर ओतितो; त्याचें नास परमेश्वर आहे.

७ इस्राएल वंशजहो, तुम्ही मला कुशाच्या वंशाजांसारखे नाहीं काय, असें परमेश्वर म्हणतो. मी इस्राएल लोकांस मिसर देशांतून, पलिष्टी लोकांस कफ्तोरांतून आणि अरामी लोकांस कीरांतून आणिलें नाहीं काय ? ८ पाहा, प्रभु परमेश्वराचा डोळा या पापिष्ठ राज्यावर आहे; मी तें पृथ्वीच्या पाठीवरून नष्ट करीन; याकोबाचें घराणें मात्र मी समूळ नष्ट करणार नाहीं, असें परमेश्वर म्हणतो. ९ कारण पाहा, धान्य चाळणीनें चाळितात आणि एक लहानसा दाणाहि जमितीवर पडत नाहीं, तसें मी आज्ञा करून इस्राएलाच्या बऱ्यांपास सर्व राष्ट्रानून वाकून घेईन. १० माझ्या लोकांतके जे सर्व पापी जन, आम्हांस अनिष्ट गांठणार नाहीं, तें आम्हांवर येणार नाहीं, असें म्हणतात ते तरकारीनें मरतील.

११ दामिदाचा पडकेला बैरा त्या-दिवशीं मी उभारीन व त्याचीं भगवार्थें बुजवीन; त्याचें जें कोसळलें आहे तें मी उभारीन; तो पूर्वेकालीं होता तसा तो बनवीन; १२ मग ते अरोमाच्या भवशेकाचा व ज्यांस मत्तें नांव ठेविलें आहे त्या सर्व राष्ट्रांचा ताबा घेतील, असें हें कृत्य करणारा परमेश्वर म्हणतो. १३ पाहा, परमेश्वर म्हणतो, असे दिवस येत आहेत कीं नांगरणारा कापणी करणाऱ्याला गांठील व द्राक्षें तुडवणारा बीं पेरणाऱ्यास गांठील; बोगरांवरून नवा द्राक्षारस वाहील व सर्व टेकळ्यांना पाप्पर फुटतील. १४ मी आपल्या इस्राएल लोकांचा बंदिवास पाळटीन; ते ओसाड झालेलीं नगरे बंदितील व त्यांत वस्ती करतील; ते द्राक्षीचे मळे लावितील व त्यांचा द्राक्षारस पितील; ते बाग लावितील व त्यांची फळे खातील. १५ मी त्यांस त्यांच्या भूमींत वसवीन व जी भूमि मी त्यांस दिनी आहे तींतून त्यांस यरुषेदे उपटून टाकण्यांत येणार नाहीं, असें परमेश्वर तुम्हा देव म्हणतो.

ओबघ्या

१ ओबघ्याला झालेला दृष्टांत :

अदोमाविषयी प्रभु परमेश्वरानें हें म्हटलें: परमेश्वरापासून आम्ही हें वर्तमान ऐकलें आहे; एक जासुद राष्ट्रांमध्ये पाठविलेला आहे; तो म्हणतो, उग्र, आपण त्यांजबरोबर लढावयास जाऊ. २ पाहा; मी तुला राष्ट्रांमध्ये धुद्र केलें आहे; तुला फार तुच्छ मानितात.

३ खडकाच्या कपारीत उग्र त्यांनीं वसणाऱ्या, तूं आपल्या मनांत समजतोस कीं मला खालीं जमिनीवर कोण पाडणार ? यां तुझ्या मनाच्या अभिमानानें तुला दया दिला आहे. ४ तूं गर्ह्यप्रमाणें आपलें घर्टें उंच केलें, तुझें घर्टें ताऱ्यांमध्ये बांधिलें, तरी मी तुला तेथून ओढून खालीं पाडीन, असें परमेश्वर म्हणतो. ५ तुज-वर चोर आले, रात्री लुटारू आले; तर त्यांस हवें तेंचेंच ते घेतील, नाही काय ? द्राक्षें खुडणारे तुजकडे आले, तर ते सरवा नाहीत का ठेवणार ? पण तुझी तर किती नासावी झाली आहे ! ६ एसावाची मालमत्ता कशी भुंडाकून काढण्यांत आली आहे ! त्याचे गुप्त निधि कसे हुडकण्यांत आले आहेत ! ७ तुजबरोबर करारमदार केलेल्यांनीं तुला सीमेवर लावून दिलें आहे; तुजबरोबर सल्ला केलेल्यांनीं तुला फसविलें आहे, ते तुजवर प्रबल झाले आहेत. तुझें अन्न खाणाऱ्यांनीं तुझ्यासाठीं जाळें पसरिलें आहे; अदोमांत समज मुळीच नाही. ८ मी

अदोमांतून सुन्न पुरूष नाहीतसे करीन, एसावाच्या पहाडांतून बुद्धि नाहीशी करीन, असें त्या काळीं नाहीं का घडणार, असें परमेश्वर म्हणतो. ९ अरे तेमाना, तुझे वीर कव खातील, म्हणजे प्रत्येकाचा वध होऊन एसावाच्या पहाडांतून सर्वे नष्ट होतील.

१० तूं आपला भाऊ यफोब याजवर गृहजव केला म्हणून लज्जेन तूं व्यास होशील, व तुला कायमचें नष्ट करितो. ११ ज्या दिवशीं तूं अलग राहिलास, ज्या दिवशीं परके त्याची मालमत्ता घेऊन गेले, परदेश्यांनीं त्याच्या वेशींत शिरून बघालेमाविषयी चिक्क्या टाकिल्या, त्या दिवशीं तूहि त्यांतला एक होतास. १२ तूं आपल्या भावाचा

संकटसमय व त्याच्या विपतीचा दिवस, पाहून संतोष मानूं नको आणि यहुदाच्या वंशजांस नाशसमय प्राप्त झाला असतां तुला आनंद वादं देऊं नको; संकटाच्या दिवशीं ताच्यानें बोळूं नको. १३ माझ्या लोकांच्या विपत्काळीं त्यांच्या वेशींत शिरूं नको, त्यांच्या विपतीच्या दिवशीं त्यांचें संकट पाहून संतोष मानूं नको, त्यांच्या विपत्काळीं त्यांच्या मालमतेला हात लावूं नको. १४ त्यांच्या पळून जाणाऱ्यांस मारून टाकण्यासाठीं चवाढ्यावर उभा राहूं नको, संकटाच्या दिवशीं त्यांच्या निभावलेल्यांस धरून देऊं नको.

१५ कारण परमेश्वराचा दिवस सर्वे राष्ट्रांना समीप घेऊन ठेपला आहे; तूं केलें तसें तुला करितील; तुझी करणी तुझ्याच डोक्यावर उलटेल. १६ कारण तुम्ही जसें माझ्या पवित्र-पर्वतावर प्यालां तशीं सर्वे राष्ट्रें सतत पीत राहतील; तीं पिऊन बरळतील आणि होतीं कीं नव्हतीं अशीं होतील; १७ पण निभावलेले सीयोन डोंगरावर राहतील; तो पवित्र स्थान असा होईल; याकोबाचें घराणें आपल्या वतनाचा ताबा घेईल. १८ याकोबाचें घराणें अग्नि होईल, योसेफाचें घराणें ज्वाला होईल व एसावाचें घराणें धसकट होईल; ते त्यांच्यांत पेट घेऊन त्यांस खाऊन टाकितील; एसावाच्या घराण्यापैकीं एकहि उरणार नाही; कारण परमेश्वर असें बोलला आहे.

१९ दक्षिणेंतील लोक एसावाच्या पहाडाचा ताबा घेतिल; तळवटींतेले लोक पलिश्यांवर सत्ता चालवितील; ते एफ्राइमाचें क्षेत्र व शोमरोनाचें क्षेत्र ताच्यांत घेतिल व बन्यामीन गिलादाचा ताबा घेईल. २० इस्राएल-वंशजांच्या या सैन्यांतले बंदिवान झालेले लोक कनान्यांचें सारफ्यापर्यंतचें वतन ताच्यांत घेतिल; आणि यरुसलेमांतून बंदिवान करून सफारदांत नेण्यांत आलेले लोक दक्षिणेंतल्या नगरांचा ताबा घेतिल. २१ एसावाच्या पहाडाचा न्याय करावयाला उद्धारकर्ते सीयोन डोंगरावर येतील; आणि राज्य परमेश्वराचें होईल.

योना

१ असित्याचा पुत्र योना याला परमेश्वराचे
१ ब्रह्मन प्राप्त झाले की २ ऊठ, त्या मोठ्या निनवे
शहरास जा व त्याच्याविरुद्ध आरोळी कर; कारण
त्याची दुष्टता मजपुढे आली आहे; ३ पण परमेश्वराच्या
दृष्टीआड व्हावे म्हणून योना तार्शिसास पळून जाण्यास
निघाला. तो आफोस गेला, तेथे त्याला तार्शिसास जाणारे
जहाज आढळले; त्याने त्याचा उतार दिला व परमे-
श्वराच्या दृष्टीआड व्हावे म्हणून त्यांच्याबरोबर तार्शिसास
निघून जावयासाठी तो जहाजांत जाऊन बसला.

४ तेव्हां परमेश्वराने समुद्रांत प्रचंड वायु सोडिला
आणि समुद्रांत असे मोठे तुफान झाले की जहाज फुट-
ण्याच्या लागस आले. ५ खलाशी घाबरले व आपआपल्या
देवतांचा धावा करू लागले; मग त्यांनी जहाज हलकें
करण्यासाठी त्यांतील माल समुद्रांत फेकून दिला. योना
तर जहाजाच्या तळाशी जाऊन गाढ शोप घेत पडला
होता. ६ तेव्हां जहाजाचा तांडेल त्याच्याजवळ येऊन
म्हणाला, अरे, शोप घेत काय पडलास ? ऊठ, आपल्या
देवाचा धावा कर, न जाणों तो देव आपल्याकडे लक्ष
देईल, म्हणजे आपला नाश व्हावयाचा नाही. ७ त्यांनीं
एकमेकांस म्हटले, चला आपण चिठ्या टाकू म्हणजे
कोणामुळे हे संकट आपणांवर ओढवले हे आपणांस
कळेल. त्यांनीं चिठ्या टाकिल्या तेव्हां योनाच्या नांवाची
चिठी निघाली. ८ त्यांनीं त्याला विचारिले, कोणामुळे हे
संकट आम्हांवर आले सांग; तुझा धंदा काय ? तूं
आलास कोठून ? तुझा देश कोणता ? तूं कोणत्या लोकां-
पैकी आहेस ? ९ तो त्यांस म्हणाला, मी इब्री आहे;
ज्या स्वर्गाच्या देवाने समुद्र व कोरडी भूमि निर्माण
केली त्या परमेश्वराचा मी उपासक आहे. १० तेव्हां
त्या माणसांस अत्यंत भीति वाटली; ते त्याला म्हणाले,
तूं हे काय केले ? तो परमेश्वरासमोरून पळून चाललेला
आहे हे त्यांस कळले, कारण त्याने त्यांस तसे सांगि-
तले होते.

११ ते त्याला विचारू लागले की समुद्र आमच्या-
साठी शांत व्हावा म्हणून आम्ही तुझे काय करावे ?
समुद्र तर अधिकाधिक खंबळत होता. १२ तो
त्यांस म्हणाला, मला उचळून समुद्रांत फेकून द्या
म्हणजे तुमच्यासाठी समुद्र शांत होईल; कारण मात्स्या-
मुळे हे मोठे वादळ तुम्हांवर उठले आहे हे मला पक्के
ठळक आहे. १३ जहाज किनाऱ्याला लावावे म्हणून
तीं माणसे वल्ही मारमारून थकलीं, पण त्यांस तें साधेना,
कारण समुद्र त्यांजवर अधिकाधिक खंबळत चालला
होता. १४ तेव्हां ते परमेश्वराचा धावा करून म्हणाले,
हे परमेश्वरा, आम्ही तुला विनंति करितों की या
माणसाच्या जिवामुळे आम्हांस मारू नको व निर्दोष
जीव घेतल्याचा दोष आम्हांवर आणू नको; कारण तूं
परमेश्वर आहेस, तुला इष्ट दिसते तें तूं करितोस. १५ मग
त्यांनी योनाला धरून समुद्रांत फेकून दिले तेव्हां
समुद्र खंबळवयाचा राहिला. १६ त्या माणसांस तर
परमेश्वराचा फार धाक पडला; त्यांनी परमेश्वराला यज्ञ
केला व नवसहि केले.

१७ परमेश्वराने योनाला गिळण्यास एक प्रचंड मत्स्य
सिद्ध केला होता; योना त्या मत्स्याच्या पोटांत तीन दिवस
व तीन रात्री होता.

१ मत्स्याच्या पोटांतून योनाने आपला देव परमेश्वर
याची प्रार्थना केली; २ तो म्हणाला, मी आपल्या
संकटावस्थेंत परमेश्वराचा धावा केला, तेव्हां त्यानें
माझे ऐकले;
अधोलोकाच्या उदरांतून मी आरोळी केली;
तेव्हां तूं माझा शब्द ऐकला.
३ तूं मला बोद्धात, समुद्राच्या पोटांत टाकिले,
प्रवाहाने मला व्यापिले;
तुझ्या सर्व लाटा व कळोळे मजवरून गेले.
४ मी म्हणालों, तुझ्या दृष्टीमेगळे मला
फेकून दिले आहे;

तरी तुझ्या पवित्र मंदिराकडे
मी पुनः बोळे लावीन.
५ जलनीं मला प्राण जाईपर्यंत व्यापिले;
डोहाने चोहोफडून मला वेरिले;
समुद्रातील शेवाळीनें माझे बोळे वेष्टिले.
६ मी खालीं पर्कटांच्या तळीं गेलों होतो;
पृथ्वीच्या अदसरानों मला कायमचें कोडून टाकिले
होतें; तरी परमेश्वरा, माझ्या देवा, तू मला
जीव उद्धरिला आहे.
७ माझा जीव माझ्या ठायीं व्याडूक झाला तेव्हां मी
परमेश्वराचें स्मरण केले;
माझी प्रार्थना तुझ्या पवित्र मंदिरात
तुझ्याजवळ पोहचली.
८ जे निरर्थक मूर्तीचा भुजतात,
ते आपल्या दयाकनास सोडून देतात;
१ पण मी तुला आभारप्रार्थनाचें बंधू करीन;
मी केलेले बंधू प्रार्थना
तारण परमेश्वरपासून होतें.
१० परमेश्वरानें मरत्यास आळा केली तेव्हां त्यानें
योनास कोरब्या भूमीवर ओढून टाकिले.
१ परमेश्वराचें बचन दुसऱ्यानें योनास प्राप्त
झालें की, २ ऊठ; त्या योग्या निनवे शहरास जा
व मी तुला सांगेन तो संदेश त्यास आरोळी करून
सांग. ३ तेव्हां योना उठून परमेश्वराच्या बचनाप्रमाणें
निनवेस गेला. निनवे हें देवाच्या उद्दिनें शहर होतें,
तें सगळें फिरून येण्यास तीन दिवस लागत. ४ योना
त्यांतून एक दिवसाची वाट चालत असतां ओरबत गेला
कीं चाळीस दिवसांचा अवकाश आहे, मग निनवे बुळीस
मिळेल.
५ तेव्हां निनवेतील लोकांनीं देवावर भ्रष्टा
ठेविली, त्यांनीं उपास नैमित्तिका आणि श्रेष्ठापासून
कनिष्ठापर्यंत सर्व गोणात नैसर्गिक. ६ निनवेच्या राजास
हें बर्तमान समजलें तेव्हां तो आपल्या आसनावरून
उठला व आपल्या अंगांतल्या झगा काढून गोणात
नेसून रावेंत बसला. ७ त्यानें जाहीरनामा काढून
आपला व आपल्या सरदारांचा असा ठराव

निव्वेभर प्रसिद्ध केला कीं कोणी माणसानें, पशूनें,
पुराडोरांनीं व शेरकांमंडरांनीं काहीं चारु नये, खारु
नवे, पाणी पिऊं नये. ८ तर मनुष्यानें व पशूनें
गोणात नैसर्गिक, देवाचा मोठ्यानें धावा करावा आणि
प्रत्येकानें आपल्या कुमारीपासून, आपल्या हाताच्या
जुलमापासून मागें फिरावें. ९ देव कदाचित् वळेल व
अनुताप पावेल आणि आपल्या संतस कोवापासून
परामृत होईल, म्हणजे आपला नाश होणार नाही.

१० देवांनं त्यांचें वर्तन पाहिलें, म्हणजे अर्थात् ते
आपल्या कुमारीपासून वळले आहेत हें पाहिलें; तेव्हां
त्यांच्यावर अरिष्ट आणीन असें जें तो म्हणाला होता
त्याविषयी तो अनुताप पावला आणि त्यानें त्यांजवर तें
आणिलें नाही. १ योनाला ह्यावरून फार वाईट वाटलें व
त्याला राग आला. २ तो परमेश्वराला विनंति करूं
लागला कीं हे परमेश्वरा, मी आपल्या देशांत होतो
तेव्हां हें माझे म्हणणें होतें कीं नाही! म्हणूनच मी
तासितास पडून जाण्याची त्वरा केली. मला ठळक होतें कीं
तुं रुपावरून, कनवास, मंदकोच, दयासंपन्न, अरिष्ट आणित्या-
वरून अनुताप करून घेणारा असा देव आहेस. ३ तर
आतां, हे परमेश्वरा, माझी विनंति ऐक, माझा प्राण बच,
करण जगण्यापेक्षा मला मरणें बरें वाटतें. ४ तेव्हां परमे-
श्वर म्हणाला, तुला कोच येणें हें बरें काय? ५ मग योना
बाहेर जाऊन शहराच्या पूर्वेस बसला; तेथें त्यानें एक
मांडव घातला आणि शहराचें काय होतें तें पाहत त्याच्या
छायेस बसला.

६ परमेश्वर देवांनीं तुंबीचा एक वेळ उगविला, आणि
तो बाहून त्याची छाया योनाच्या डोक्यावर यावी व त्यानें
पीवेंतून शुष्क व्हावें असें केलें. या तुंबीमुळे योनाला
फार आनंद झाला; ७ पण दुसरा दिवस उजाडला तो
देवांनीं एक किडा उत्पन्न केला; तो त्या तुंबीला लागला
तेव्हां ती सुकून गेली. ८ मग असें झालें कीं सूर्योदय
झाल्यावर देवांनीं पूर्वेचा झळझळा बारा वाहविला; तेव्हां
ऊन योनाच्या डोक्याला लागलें; त्यानें तो मूर्च्छित झाला
व आपणाला मृत्यु येवो, अशी विनवणी करून
तो म्हणाला, मला जगण्यापेक्षा मरणें बरें वाटतें!
९ तेव्हां देव योनाला म्हणाला, तुंबीवरून तूं रागवार्ते

हैं वरें काय ? तो म्हणाला, रागांमुळे माझा प्रण-गेला तरी पुरवले. १०. परमेश्वर म्हणाला, या तुंबीसाठी तुला काही भ्रम पडले नाहीत, तू हिला वाढविलें नाही, ही एका रात्रीत वर आली व एका रात्रीत मेली, हिची

तू स्तकी पर्वा करितोस ! ११ तर उजव्याडाव्या हस्ताचा भेद ज्यांस कळत नाही अशी एक लक्ष प्रीस हजारांहून अधिक माणसें व पुष्कळशीं सुरेंडोरें ज्या मोठ्या निनवे शहरांत आहेत, त्यांची मी पर्वा करूं नये काय ?

मीखा



१ यहुदाचे राजे योशाम, आहाज व हिज्कीया यांच्या कारकीर्दीत मीखा मोरष्टी याला परमेश्वराचें वचन प्राप्त झालें; शोमरोन व यरुशलेम यांविषयी त्यानें जें पाहिलें तें हें :

२ सर्व राष्ट्रांनो, तुम्ही एका; अग्रे पृथ्वी, तूं व तुजवरील सर्वे वस्तुजात यांनीं कान दावा; प्रभु परमेश्वर, आपल्या पवित्र मंदिरांतून प्रभु तुमच्याविरुद्ध साक्ष देवो, ३ कारण पाहा, परमेश्वर आपल्या झ्यानाहून येतो, खाली उतरतो, व पृथ्वीच्या उच्च स्थळांवर चालत जातो. ४ अग्नीपुढें मेण वितळतें अथवा उतरणीवर ओतलेलें पाणी वाहतें तसें पर्वत त्याच्या खालीं विर-चळतात, व खोरीं फाटतात. ५ याकोबाच्या अपराधामुळें, इस्राएली घराण्याच्या पातकांमुळें हें सर्व होतें. यकोबाचा अपराध कोणता ? शोमरोन नव्हे काय ? यहुदाची उच्चस्थानें कोणतीं ? यरुशलेम नव्हे काय ? ६ झामुळें मी शोमरोनास झेतांतील दगडांच्या ढिगारासारखें करीन; तिला द्राक्षीच्या मळ्यासारखें करीन; मी तिचे दगड खोऱ्यांत फेकून देईन, तिचे पाये उचडे करीन. ७ तिच्या सर्वे कोरीव मूर्तीचे फोडून तुकडे करण्यांत येतील; तिच्या व्यभिचाराची सर्वे कमाई अग्नीनें जाळण्यांत वेईल; तिच्या सर्वे मूर्तीची मी नासधूस करीन; वेदयेच्या कमाईनें तिनें त्या मिळविल्या म्हणून वेदयेची कमाई अशा त्या पुनरपि होतील.

नागवा फिरेन, मी कोळ्यांसारखा ओरडेन व सहा-सुगांसारखा विवळेन. ९ कारण तिच्या जखमा असाध्य आहेत; हें अरिष्ट यहुदापर्यंत आलें आहे, माझ्या लोकांच्या वेशीपर्यंत, यरुशलेमापर्यंत आलें आहे. १० गथांत हें कळवूं नका, मुळीच रहं नका; बेथल-अमनंत (धुळीच्या गृहांत) मी धुळीत लोळों. ११ शाफीरच्या (सुद्धें नगराच्या) रहिवाशिणी, नम्र होऊन, लज्जा सोडून चालती हो; सनानाची रहि-वाशिणी बाहेर निघाली नाही; बेथ-एसलाचा शोक हा तुमच्या विपत्तीचा शेवट नाही. १२ कारण परमेश्वरा-पासून यरुशलेमाच्या वेशीवर संकट आलें म्हणून मारोथाची रहिवाशिणी कल्याण होण्याच्या उत्कंठेनें स्मरण पावत आहे. १३ लाखीशाच्या रहिवाशिणी, रथास वेगवान धोडे जोड; सीयोनकन्येच्या पापाचा आरंभ तिजपासून झाला; कारण इस्राएलाचे अपराध तुझ्या ठरवीं आढळले; १४ म्हणून तुला मोरेशेथ-नाथ सोडून जाताना देणगी दावी लागेल; अकजीबाचीं घरे इस्रा-एलाच्या राजांस फसविणारीं होतील; १५ मोरेशेच्या रहिवाशिणी, मी तुला बसरा वतनदार आणीन; इस्राएलाचें गौरव अदुष्कामास येईल. १६ तूं आपलें डोकें भादर, तुझ्या लाडक्या मुलांमुळें केसांचें वपन कर, गिधाप्रमाणें आपल्या डोक्याचें टकल बाडीव; कारण तीं बंदिवान होऊन तुजपासून गेलीं आहेत.

१ जे अनर्थाचा संकल्प करितात व विच्छिन्या-
 २ वर पडल्यापडल्या दुष्टांची योजना करितात
 त्यांस धिक्कार असो ! सकाळ उजाडतांच ते आपला
 बेत सिद्धीस नेसत, कारण हें करण्याचें सामर्थ्य
 त्यांच्या हातीं आहे. २ ते शेतांचा लोभ धरून तीं
 हरण करितात, घरांचा लोभ धरून तीं हस्तगत करितात;
 असें ते माणसावर व त्याच्या घरावर, माणसावर व
 त्याच्या वतनावर बलात्कार करितात; ३ म्हणून परमे-
 श्वर म्हणतो, पाहा, या वंशाचें अनिष्ट मी योजित
 आहे; त्याच्या जोखडाखालून तुम्हांस आपली मीन
 काडितां येणार नाही, तुम्हांस मान वर करून चालतां
 येणार नाही; कारण प्रसंग वाईट आहे. ४ त्या
 दिवसांत लोक तुम्हांस उद्देशून बोलतील, विषकून शोक
 करतील व म्हणतील, सर्व आटीपलें, आमचा
 अगदीं समूळ नाश झाला; त्यांनीं माझ्या लोकांचा वाटा
 परक्यांच्या स्वाधीन केला आहे; ती मजपासून कसा
 काढून घेतला आहे ! आमचें क्षेत्र फितुऱ्यांस त्वानें
 वांटून दिलें आहे. ५ ह्यामुळे चिठी टाकून सूत्रां
 जमीन मापण्यास परमेश्वराच्या मंडळीत तुजमचें
 कोणी राहावयाचा नाही.

६ ते एकसारखे बकत असून लोकांस म्हणतात वकू
 नका; त्यांनीं असल्या गोष्टीविषयी बकू नये; त्यांचें दोष
 देणें थांबत नाही. ७ ज्यांना याकोबाच्या घराण्यांतले
 म्हणतात, ते तुम्ही लोकहो, परमेश्वराचा आत्मा कमी
 सहनशील आहे काय ? हें त्याचें करणें आहे काय ?
 माझी वचनं सरळपणें वर्तून करणाऱ्यांचें बरें
 करित नाहीत काय ? ८ तरी षण अलीकडे माझे
 लोक कित्यास उठले; जे युद्धप्रिय नसून सहजगत्या
 जवळून जातात, त्यांचा वर्तवमेन घातलेला झगा तुम्ही
 बुचाडून घेतां. ९ तुम्ही माझ्या लोकांच्या स्त्रिया त्यांच्या
 सुखधर्मांतून घालवितां, त्यांच्या मुलांपासून माझे वैभव
 कसमचें हरण करितां. १० उठा, चालते व्हा, हें तुमचें
 विश्रंतिस्थान नव्हे; कारण अशुद्धतेचें नाश, समूळ नाश,
 होईल. ११ वायफळ व खोच्या चास्तीचा कोणी मनुष्य
 खोटें बोलून म्हणेल कीं द्राक्षारस व मद्य यांचें मी भाकीत

करीन, तर तो या लोकांचा संदेश होईल.

१२ हे याकोबा, मी तुम्हांस सर्वांना निषयें एकत्र
 करीन, इस्राएलाचे अवशेष मी निषयें जमा करीन;
 मी त्यांस बसाच्या मेंढरांप्रमाणें एकत्र करीन, लोक-
 समुदाय मोठा असल्यामुळे कुरणांभयल्या कड्याप्रमाणें
 ते गजबजतील. १३ फोडतोड करणारा त्यांच्यापुढें
 चालला आहे; ते फोडून वेशींतून पार निघून गेले;
 त्यांचा राजा त्यांच्यापुढें चालत आहे व परमेश्वर
 त्यांच्या अप्रभागी आहे.

१ मी म्हणालों, याकोबाच्या प्रमुखानों, इस्राएल
 ३ घराण्याच्या सरदारानों, ऐका, न्यायाची जाणीव
 तुम्हांला नसावी काय ? २ तुम्ही बऱ्याचा द्वेष
 करितां व वाईटाची आवड धरितां; तुम्ही लोकांचें
 कातडें सोडून काडितां व त्यांच्या हाडांवरच्या मांसाचे
 लवके तोडितां; ३ तुम्ही माझ्या लोकांचें मांस खातां.
 ते त्यांजवरचें कातडें सोडून काडितात, बहुगुण्यांत टाक-
 लेल्या किंवा कडईत असलेल्या मांसाच्या तुकड्यांप्रमाणें
 ते त्यांचीं हाडें मोडून तुकडे तुकडे करितात. ४ त्या
 समयी ते परमेश्वराला आरोळी मारतील तरी तो त्यांचें
 ऐकावयाचा नाही; तो त्या समयी त्यांना पराडमुख
 होईल, कारण त्यांनीं दुष्कृत्यें केलीं आहेत.

५ जे संदेष्टे माझ्या लोकांस बहूकवितात, काहीं
 चावावयास मिळाले तर कल्याण असो, असें जे म्हणतात,
 व ज्यांपासून त्यांस चावावयास मिळत नाही त्याबरोबर
 लढण्याची जे तयारी करितात, त्यांच्याविषयी परमेश्वर
 असें म्हणतो : ६ तुम्हांवर रात्र गुदरून तुम्हांस दृष्टीत
 होणार नाही; तुम्हांवर अंधार पडून तुम्हांस भविष्य सांगतां
 येणार नाही; संदेष्टांस सूर्य मावळेल, त्यांस दिवसा
 काळोख होईल. ७ द्रष्टे लजित होतील, दैवज्ञ फजित
 होतील; ते सर्व आपली दाढी झाकतील, कारण दंवाकडून
 काहीं उत्तर मिळणार नाही. ८ मी तर याकोबास त्याचा
 अपराध आणि इस्राएलास त्याचें पाप दाखवावयास खरोखर
 परमेश्वराच्या आत्म्यानें, सामर्थ्यानें, न्यायानें व बळानें
 पूर्ण आहे.

९ याकोब घराण्यातील प्रमुखों, इस्राएल

घराण्याचे सरदारहो, जे तुम्ही न्यायाचा अन्हेर करितां व नीट आहे त्यास वाकवितां ते तुम्ही हें एका. १० तुम्हीं रक्तपात करून सीयोन व दुष्टाई करून यरूशलेम बांधितां. ११ तिचे प्रमुख लाच खाऊन न्याय करितात, तिचे याजक वेतन घेऊन धर्मशिक्षण देतात, तिचे संदेष्टे पैसे घेऊन भविष्य सांगतात; तरी ते परमेश्वरावर अवलंबून म्हणतात कीं परमेश्वर आमच्या ठायीं नाही काय? आम्हांवर कांहीं अनिष्ट येणार नाही; १२ म्हणून तुमच्यामुळे सीयोन शेतप्रमाणें नांगरितील, यरूशलेम नासधुशीचा ढीग होईल व मंदिराचा पर्वत जंगलानें भरलेला उंचवटा होईल.

१ शेवटल्या दिवसांत असें होईल कीं परमेश्वराच्या मंदिराचा डोंगर पर्वतांच्या माथ्यावर स्थापण्यांत येईल आणि सर्व डोंगरांहुन तो उंच होऊन त्याकडे राष्ट्रे लोटतील. २ देशोदेशींच्या लोकांच्या झुडींच्या झुडीं जातील व म्हणतील, चला, आपण परमेश्वराच्या पर्वतावर, याकोबाच्या देवाच्या मंदिराकडे चढून जाऊं; तो आम्हांस आपले मार्ग शिकवो म्हणजे आम्ही त्याच्या पथांनीं चालूं; कारण सीयोनांतून शिक्षण व यरूशलेमांतून परमेश्वराचें वचन निघेल. ३ तो देशोदेशींच्या बहुत लोकांचा न्याय करील, दूर असलेल्या बलवान राष्ट्रांचा हुनसाफ ठरवील, तेव्हां ते आपल्या तरवारी मोडून त्यांचे फाळ करितील, आपल्या भात्यांच्या कोयत्या करतील; यापुढें एक राष्ट्र दुसऱ्या राष्ट्रावर तरवार उचलणार नाही; ते इतःपर युद्धकला शिकणार नाहीत. ४ ते सगळे आपापल्या दाक्षींखालीं व अंजिराच्या झाडाखालीं बसतील, कोणी त्यांस घाबरविणार नाही; कारण सेनाधीश परमेश्वराच्या तोंडची ही वाणी आहे. ५ सर्व राष्ट्रे आपापल्या दैवतांच्या नांवानें चालत आहेत; पण आम्ही परमेश्वर आमचा देव याच्या नांवानें सदासर्वकाळ चालूं.

६ परमेश्वर म्हणतो, त्या दिवसांत मी लंगब्यांस जमा करीन; हाकून दिलेल्यांस व मीं ज्यांस पीडिलें त्यांस एकत्र करीन. ७ मी लंगब्यांस अवशेष म्हणून ठेवीन, दूर घालविलेल्यांचें मी समर्थ राष्ट्र

करीन; आणि येथून पुढें सदासर्वकाळ परमेश्वर सीयोन डोंगरांत त्यांजवर राज्य करील. ८ हे कळपाच्या दुर्गा, सीयोनकन्येच्या डोंगरा, तुझें पूर्वीचें राज्य तुला परत येईल, यरूशलेमाच्या कन्येला राज्य पुनः प्राप्त होईल.

९ तर तूं आतां अशी मोठ्यानीं कां आकाश करत्येस? तुझ्यामध्ये कोणी राजा नाही काय? तुझा मंत्री मेला काय? कारण प्रसवत्या स्त्रीसारख्या तुला कळा लागल्या आहेत. १० हे सीयोनकन्ये, तुला कांपरें भरूं दे; प्रसूत होणाऱ्या स्त्रीप्रमाणें तुला वेदना होऊं दे; कारण तूं आतां शहराबाहेर जाशील, शेतांत वस्ती करिशील व बाबेलापर्यंतहि जाशील, तेथें तुझी सुटका होईल; तेथें परमेश्वर तुला तुझ्या बैऱ्यांच्या हातून सोडवील. ११ आतां पुष्कळ राष्ट्रे तुजविरुद्ध जमा झाली आहेत. तीं म्हणतात, ती भ्रष्ट होवो, आमचे डोळे सीयोनेला पाहून निवोत; १२ पण त्यांस परमेश्वराचे विचार कळत नाहीत, त्याचे संकल्प ते समजत नाहीत; कारण खब्यासाठीं पेंढ्या गोळा करितात तसें त्यांनीं त्यांस गोळा केले आहे. १३ सीयोनकन्ये, उठ, मळणी कर; मी तुझे शिंग लोखंडासारखें व तुझे खर पितळेसारखे करितों; तूं अनेक राष्ट्रांचा चुराडा करिशील; त्यांची कमाई परमेश्वराला वाहशील, त्यांची संपत्ति सकल पृथ्वीच्या प्रभूला तूं वाहशील. १ हे लष्कराच्या स्वामिनी, तूं आपलें लष्कर आतां जमा कर, त्यांनीं आम्हांस वेढा घातला आहे; ते इस्राएलाच्या नियंत्याच्या गालावर सोटे मारीत आहेत.

२ हे बेथेलेहम एफ्राथा, यहूदाच्या हजारांमध्ये तुझी गणना अल्प आहे, तरी तुजमधून एक जण निघेल, तो मजसाठीं इस्राएलाचा शस्ता होईल; त्याचा उद्भव प्राचीन काळपासून, अनादि काळपासून आहे. ३ यास्तव वेणा देणारी प्रसवे तोंबर देव त्यांस परक्यांच्या अधीन करील; मग त्याचे अवशिष्ट बांधव इस्राएलाच्या वंशजांसह परत येतील. ४ तो परमेश्वराच्या सामर्थ्यानें, आपला देव परमेश्वर याच्या नामाच्या

१ अथवा : एदेर कोटा (उत्पत्ति ३५:२१ पाहा)

२ मुळांत : कन्ये

प्रतापाने उभा राहिल; तो कळप चारिल; आणि ते वस्ती करितील; कारण त्याची थोरवी पृथ्वीच्या दिग्गतांपर्यंत पसरले. ५ हा पुरुष आम्हांस मूर्तिमंत शांति होईल; जेव्हां अश्रुरी आमच्या देशांत येऊन आमचे महाल तुडवील तेव्हां त्याजविरुद्ध आम्ही सात मेंढपाळ व आठ लोकनायक उभे करूं. ६ ते अश्रूर देश, व निघोदाच्या भूमीचे प्रवेशमार्ग तरवारीने उद्ध्वस्त करतील; अश्रूर आमच्या देशांत येईल, आमच्या सरहद्दीच्या आंत चाल करून येईल, तेव्हां तो पुरुष त्याच्यापासून आमची सुटका करील. ७ जसे परमेश्वरापासून दाहिवर येते, व पर्जन्य गवतावर वर्षतो, आणि तो मनुष्यासाठी पडण्याचा शक्य नाही, किंवा मानवजातीसाठी खोळंबून राहत नाही, त्याप्रमाणे याकोबाचे अवशिष्ट लोक बहुत लोकांत पसरतील. ८ वनपशुंत सिंह, मेंढरांत तरुण सिंह, गेळा अंसांत तो त्यांस तुडवून फाडितो, कोणाच्याने त्यांचे रक्षण करत नाही, त्याप्रमाणे याकोबाचे अवशिष्ट लोक राष्ट्रांत, बहुत लोकांत, होतील. ९ तुम्हा हात तुम्हा विरोध्यांवर प्रबल होवो, तुम्हे सर्व शत्रु नष्ट होवोत.

१० परमेश्वर म्हणतो, त्या काळी असं होईल की मी तुम्हाजवळ असलेले धोडे नष्ट करीन; तुम्हा रथांचा नाश करीन; ११ तुम्हा देशांतील नगरांचा विध्वंस करीन, तुम्हे सर्व दुर्ग पाहून टाकीन; १२ तुम्हा हातची चेटके मी नष्ट करीन, तुजमध्ये मात्रिक उरणार नाहीत; १३ तुम्हा कोरीव मूर्तीचा व स्तंभांचा तुम्हामधून विध्वंस करीन; तू यापुढे आपल्या हातच्या कृतीच्या पांयां पडणार नाहीस. १४ तुम्हामजक्या अश्वरामूर्ति मी उपद्रव टाकीन; मी तुम्हा शहरांचा नाश करीन. १५ ज्या राष्ट्रांनी माझे ऐकले नाही त्यांची मी कोधाने व रागांने अशी शकती घेईन.

१ आतां परमेश्वर काय म्हणतो तें ऐका: ऊढ, ६ पर्वातांसांभोर वाद कर, डोंगरांना तुम्हा शब्द ऐकू दे. २ पर्वातांनो, परमेश्वराचा वाद ऐका; पृथ्वीच्या अचल पायांनो, तुम्हीहि ऐका; परमेश्वराचा त्याच्या लोकांबरोबर

वाद आहे; तो इस्राएलाबरोबर वाद करणार आहे. ३ हे माझ्या प्रजे, मीं तुजें काय केलें? मीं तुला कशांनें कंटाळविलें? मला उत्तर दे. ४ मीं तर तुला मिसर देशांतून बाहेर आणिलें, दास्युह्यांतून तुला सोडवून घेतलें, मीं तुजपुढें मोडो, अहरोन व मिर्याम यांस पाठविलें. ५ माझ्या प्रजे, मवाबवा राजा बालाक यानें काय मसलत केली, बौराचा पुत्र बलाम यानें त्याला काय उत्तर केलें आणि शिष्टीम व गित्वाळ यांच्या दरम्यान काय झालें याचें स्मरण कर, म्हणजे परमेश्वराचीं न्यायकृत्यें तुला समजतील.

६ मी काय घेऊन परमेश्वरासमोर येऊं? परात्पर देवासमोर नमस्कार कसा घालूं? होमबलि, एका वर्षाची वासरें, घेऊन त्याजपुढें येऊं काय? ७ हज्यां एढके, तेलाच्या दशसहस्र नथा, यांनीं परमेश्वराला संतोष होईल काय? माझ्या पातकाबद्दल मी आपला ज्येष्ठ पुत्र देऊं काय? माझ्या जिवानें केलेल्या पापाबद्दल मी आपल्या पोटाचें फळ देऊं काय? ८ हे मनुष्या, बरें काय तें त्यांनें तुला दाखविलें आहे; नीतीनें वागणें, जाबडीनें दया करणें व आपल्या देवासमोरानें राहून नम्रभावानें चालणें यांवांचून परमेश्वर तुजजवळ काय मागतो?

९ परमेश्वर या नगरास हाक मारीत आहे; जो शहाणा आहे तो तुजें नाम ओळखितो; तुम्ही दंडाचें व तो नेमणाऱ्याचें ऐका. १० अजून दुष्टाच्या घरांत अन्यायानें मिळविलेले धन आहे काय? दोषास्पद असे उणें माप त्याच्या घरांत असतें काय? ११ दगलबाजीची तागडी ठेवून, खोब्या वजनांची घेली बाळगून मी शुद्ध ठरणार काय? १२ तेथील श्रीमंत दुष्टतेनें भरले आहेत, तेथील रहिवासी खोटें बोलतात; त्यांची जीभ त्यांच्या मुखांत साक्षात् कपटरूप आहे; १३ म्हणून मी तुला हाणून भारी जखम करितों, तुम्हा पातकांसुद्धें मी तुला उजाड करितों. १४ तूं खाशील पण तूत होणार नाहीस; तुम्हाठायीं कंगालपणा राहिल; तूं घनाची सारासार करिशील, पण तें तुला नचावितो येणार नाही; व तूं कांहीं नचाविलें तर मी तें तरवारीच्या हवालीं करीन. १५ तूं पेरिशील पण कापणी करणार नाहीस, तूं

जैतून कुशाची फळे तुडविशील, पण त्याच्या तेलानें अभ्यंग करणार नाहीस; द्राक्षीचा उपज तुडविशील पण तू द्राक्षासर पिणार नाहीस. १६ अग्नीचे कायदे तुम्ही पाळितां, अहाष्याच्या घराण्याच्या चालीरिती तुम्ही पाळितां, व त्यांच्या तत्वांप्रमाणें तुम्ही चालतां, म्हणून तुमचा नाश होईल; त्याच्या रहिवास्यांची निर्भस्तेना होईल असें मी करीन; माझ्या लोकांची अप्रतिष्ठा तुम्हांस मोसावी लागेल.

१ कोण ही माझी विपत्ति ! उन्हाळ्यांतील फळें काढून घेतल्यावर जशी झाडावर कांठी राहतात, द्राक्षीच्या वेलीवर जसा सरवा राहतो, तसा मी झालों आहे; झावयास द्राक्षांचा एक घोसहि राहिला नाही; माझ्या जिवाला आवडेल असा पहिल्या बाराचा अंजीर राहिला नाही. २ भक्त पृथ्वीवर नाहीसा झाला आहे; माणसांत कोणी सरळ उरला नाही; ते सर्व रफपात करावयास टपले आहेत, प्रत्येक जण जाळें टाकून आपल्या भावाची पारध करितो. ३ दुष्कर्म जोरांनें करावें म्हणून ते आपले दोन्ही हात चालवितात; संश्रम फमावितो तें न्यायाधीश लाच घेऊन करितो; बडा मनुष्य आपल्या मनांतील दुष्ट भाव बोलून दाखवितो; असे ते सर्व मिळून दुष्टतेचें जाळें विणितात. ४ त्यांतला जो उत्तम तो कांटेरी झुडपासारखा आहे; त्यांतला जो सरळ तो कांटेरी कुंपणाहून वाईट आहे; तुम्हा टेदळणी करणाऱ्यांनीं टेदळलेला दिवस, तुम्ही झडती घेण्याचा दिवस, येत आहे; आतां त्यांची त्रेधा उडेल. ५ सोबत्याचा भरवसा धरूं नको, जिवलग मित्रावर अवलंबून राहूं नको, तुम्हा उराजबळ निजणाऱ्या तुम्हा पत्नीपासून आपलें तोंड आवरून धर. ६ कारण पुत्र बापाला तुच्छ मानीत आहे, मुलगी आपल्या आईवर उठली आहे, सून आपल्या सासूवर उठली आहे; मनुष्याच्या घरचे इसम त्याचे वैरी झाले आहेत.

७ मी तर परमेश्वराची मार्गप्रतीक्षा करीन; मी आमच्या तारण करणाऱ्या देवाची वाट पाहत राहीन; माझा देव माझें ऐकेल. ८ अगे माझ्या वैरिणी, माझ्यामुळें आनंद करूं नको; मी पडलें तरी पुनः उठेन; मी अंधारांत बसलें तरी परमेश्वर मला प्रकाश असा होईल.

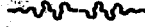
९ परमेश्वर माझा तंटो लहून माझा हक्क संपादन करील, तोंवर मी त्याचा राग सहन करीन; कारण मी त्याच्याविरुद्ध पाप केलें आहे; मला तो प्रकाशांत नेईल, मी त्याचें न्यायीपण पाहीन. १० जी मला म्हणाली होती कीं तुम्हा देव परमेश्वर कोठें आहे, ती माझी वैरीण तें पाहील, व ती लब्धें न्यास होईल; माझे डोळे तिला पाहतील, तिला रस्त्यांतल्या फिसलासारखें तुडवितील.

११ तुम्हे तट बांधण्याचा समय आला आहे ! त्या समयीं तुम्हा सीमा रंद होतील. १२ त्या दिवशीं अशूर देशांतून, मिसर देशांतील नगरांतून, मिसर-देशापासून फरात नदीपर्यंतच्या प्रांतांतून, दूरदूरच्या समुद्रतीरांतून व दूरदूरच्या पर्वतांवरून, लोक तुजकडे येतील. १३ तथापि देश आपल्या रहिवास्यांमुळें, त्यांच्या कृत्यांच्या फळ्यांमुळें वैराण होईल.

१४ तू भाकडी घेऊन आपल्या लोकांस चार; तुम्हा बतनांतील मेंढरें कर्मलाच्या शाईत एकांतीं राहतात त्यांस चार; प्राचीन काळच्या दिवसांप्रमाणें बाशानांत व गिलादांत त्यांस चारूं दे. १५ तूं मिसर देशांतून बाहेर निघालास त्या दिवसांप्रमाणें त्याला मी अद्भुत कृत्यें दाखवीन. १६ राहूं हें पाहतील व आपलें एकंदर बल पाहून लज्जित होतील, ते आपल्या तोंडावर हात ठेवितील, त्यांचे कान बहिरे होतील. १७ ते सर्पांप्रमाणें धूळ चाटितील, पृथ्वीवरील सरपटणाऱ्या प्राण्यांप्रमाणें ते आपल्या विवरांतून थरथर कांपत बाहेर येतील, परमेश्वर आमचा देव याजकडे ते भयकंपित होऊन येतील; ते तुजपुढें भयभीत होतील.

१८ तुजसमान देव कोण आहे ? तूं अधर्माची क्षमा करितोस, आपल्या बतनाच्या अवशेषाचे अपराध मागें टाकितोस; तो आपला राग सर्वकाळ मनांत ठेवणार नाही, कारण त्याला दया करण्यांत आनंद घाटतो. १९ तो वकून पुनः आम्हांवर दया करील; आमचे अपराध पायांखालीं तुडवील; तूं त्यांचीं सर्व पापें समुद्राच्या डोहांत टाकशील. २० प्राचीन काळापासून तूं आमच्या वरिलास शपथपूर्वक सोगितल्याप्रमाणें आम्हांबरोबर सत्यतेनें व अत्राहामाबरोबर वास्तव्यानें बतशील.

नहूम



१ निनवेविषयींची देववाणी: नहूम एल्कोशकर

१ याला प्राप्त झालेल्या दृष्टांतांचे पुस्तक.

२ परमेश्वर ईश्यावान् व झडतीं घेणारा देव आहे; परमेश्वर सूड घेणारा व कौधाविष्ट आहे; परमेश्वर आपल्या विरोध्यांचें पारिपत्य करणारा आहे; तो आपल्या शत्रूविषयीं मनांत क्रोध बागवितो, ३ परमेश्वर मंदक्रोध व महापराक्रमी आहे; तरी तो पाप्यांस शासन केल्यावांचून राहणार नाही; परमेश्वर वादळांत व तुफानांत चालतो, मेघ त्याच्या चरणांची धूळ आहेत. ४ तो समुद्रास दटावून आटवितो; सर्व नद्या कोरव्या करितो; बाशान व कर्मेल त्याच्यापुढें म्लान होतात, लबानोनाचा फुलवरा कोमेजून जातो. ५ त्याच्यापुढें पर्वत कंपायमान होतात व डोंगर विरघळतात; त्याच्यापुढें ही पृथ्वी, हा भूगोल व त्यावरील सर्व रहिवासी थडथड उडतात. ६ त्याच्या रागापुढें कोण टिकणार? त्याच्या क्रोधाच्या संतापापुढें कोण उभा राहणार? त्याच्या संतापाचा वधांव अमीसारखा होतो, त्याच्यापुढें खडक फुटून त्यांचं तुकडें होतात. ७ परमेश्वर चांगला आहे, विपत्काळीं तो शरणदुर्ग आहे; जे त्याजवर भाव ठेवतात त्यांस तो ओळखितो. ८ तो महापुराणें निनवेच्या स्थानाचा नायनाट करील व तो आपल्या शत्रूंचा पाटलाग करून त्यांस अंधारांत उधळून लावील.

९ परमेश्वराविषयीं तुम्हांला काय वाटतें? तो पुरापुरा अंत करील; विपत्ति दुसऱ्यांनं येणें नकोच. १० ते गुंतागुंत झालेल्या काटेऱ्यांसारखे असले, ते द्राक्षारसानें मस्त झालेल्यांप्रमाणें असले तरी ते वाळलेल्या घसकटांप्रमाणें भस्म होतील. ११ परमेश्वराविरुद्ध दुष्ट संकल्प करणारा व अनिष्ट योजणारा असा एक तुझ्यांतून निघाला आहे. १२ परमेश्वर म्हणतो, ते मजवृत्त व असंख्य असले तरी त्यांचा उच्छेद होऊन ते नाहीतसे

१ अथवा: तुम्ही परमेश्वराविरुद्ध काय योजना करितां?

होतील. मीं तुला पीडिलें, पण आतां पुढें पीडणार नाही. १३ आतां मी तुजवरील त्याचें जूं मोडीन, तुझी बंधनें तोडून टाकीन.

१४ परमेश्वरानें तुजबद्दल अशी आज्ञा केली आहे की तुझ्या बीजाची पुनः पेरणी होणार नाही; तुझ्या दैवतांच्या मंदिरांतून कोरीव व ओतीव मूर्ति मी नष्ट करीन; मी तुझी कबर तयार करीन, कारण तूं हलका ठरला आहेस.

१५ शुभसंदेश आणणारा, शांति जाहीर करणारा असा जो त्याचे पाय पर्वतांवर पाहा ! हे यहुदा, आपले सण पाळ, आपले नवस फेड, कारण यापुढें तुझ्यामधून दुष्ट पुरुष येणारजाणार नाही; त्याचा समूळ उच्छेद झाला आहे.

१ चुराडा करणारा तुझ्यासमोर चढाई करून

२ आला आहे; कोटाचें संरक्षण कर, मार्गाची देहळणी कर, आपली कंबर कसून आपल्या सगळ्या बळांनं सज्ज हो. २ कारण परमेश्वर याकोबाचें ऐश्वर्य इब्राह्मणाच्या ऐश्वर्यांप्रमाणें पुनः स्थापीत आहे; छुटारूनीं त्यांस छुटिलें आहे, त्यांच्या द्राक्षींची नासधूस केली आहे. ३ त्याच्या वीरांची ढाल तांबडी आहे; लढवय्ये किरमिजी पोपाख त्याले आहेत; सज्ज होण्याच्या दिवशीं त्याच्या रथांचें पोलाद अग्नीसारखें चमकत आहे; ते भाले इकडूनतिकडे परजीत आहेत. ४ रस्त्यांतून रथ बेफाम चालले आहेत, मडकांवर ते एकमेकांवर आदळत आहेत, ते मशालींसारखे दिसत आहेत, ते विजेसारखे धावत आहेत. ५ तो आपल्या संहरांची पाहणी करीत आहे, ते वाटेनं टोकरा खात आहेत, ते उतावळीनं तटाकडे जात आहेत, तेथें मोर्ची उभारिला आहे. ६ नदीकडील दरवाजे खुले केले आहेत; राजवाडा कोसळला आहे. ७ हुंस्सच उघडी झाली आहे, तिला नागवून धरून नेलें आहे; तिच्या दासी पारव्यांसारख्या घुमत आहेत व आपली

१ अथवा: निर्णय होऊन चुकला आहे.

उभे बडवून अक्कांत करीत आहेत.

८ निनवे पूर्वीपासून पाण्याच्या तळ्यासारखी होती; नरीं आतां ते पळून जात आहेत; थांबा हो थांबा, असें ओरडतात, पण कोणी मागे वळून पाहत नाहीं. ९ चांदी लुटा ! सोनें लुटा ! सर्व तऱ्हेच्या शोभिवंत वस्तूंचा अमर्याद संग्रह आहे. १० ती रिकामी, शून्य व ओसाड झाली आहे; तिच्या हृदयाचें पाणीपाणी झालें आहे, तिचे गुडघे लटपट आहेत; सर्वांच्या कंबरेंत कळा निघत आहेत, त्या सर्वांचे चेहरे फिके पडले आहेत. ११ सिंहांची युद्धा कोठें आहे ? तरुण सिंहांची खुराक खाण्याची जागा कोठें आहे ? जेथें सिंह, सिंहीण व सिंहाचा पेटा हीं फिरत असत व कोणी त्यांस भेवंडावीत नसे तें ठिकाण कोठें आहे ? १२ सिंह आपल्या पेठ्यांसाठीं पुरेसें भक्ष्य फाडीत असे, आपल्या सिंहीणींसाठीं सावजांचा गळा दाबीत असे, तो भक्ष्यानें आपल्या गुहा, शिकारीनें आपल्या गुंफा भरीत असे. १३ पाहा, मी तुजवर चालून येत आहे असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो; मी तिचे रथ जाळीन, त्यांचा धूर निघेल, तुझ्या तरुण सिंहांस तरवार फस्त करील; मी पृथ्वीवरून तुझे भक्ष्य नाहीसें करीन, तुझ्या जासुदांचा शब्द यापुढें ऐकू येणार नाहीं.

१ रजपती नगरीला धिक्कार असो ! कपट व
३ खून यांनीं ती भरली आहे, तिचें भक्ष्य मिळविणें थांबत नाहीं. २ चाबकाचा फटकारा, चाकांचा घडघडाट यांचा शब्द होत आहे; घोडे भरधाव पळत आहेत, रथ उसळत आहेत; ३ घोडेस्वारांची दौड, तरवारीची चमक, भाल्याचें बिजेसारखें चकाकणें होत आहे; वधिलेल्यांचा समुदाय, मृतांचा ढीग, पडला आहे; मळ्यांचा हिशोबच नाही; लोक त्यांच्या मड्यांवर टोकर खातात. ४ सुरूप व चेटकांत निपुण अशा त्या वेत्येच्या बहुत व्यभिचारांसुळें हें घडलें आहे; ती आपल्या व्यभिचारांनीं राष्ट्रांचा, आपल्या चेटकांनीं वंशांचा, विक्रय करिते. ५ पाहा, मी तुजवर चालून येत आहे असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो; मी तुजें नेशन तुझ्या तोंडावर उडवून देईन; राष्ट्रांस तुझी नम्रता दाखवीन, राज्यांस तुझी लाज दाखवीन. ६ तुझ्यावर

हेंदर फेकून तुला तुच्छ करीन, तुला उपहासाविषय करीन, आणि असें होईल कीं जो कोणी तुला पाहील तो तुजें पाहून पळ काढील आणि म्हणेल, निनवे उजाड झाली आहे; तिजसाठीं कोण शोक करील ? तुजें सांत्वन करणाऱ्यांस कोटून शोधून आणूं ?

८ नोआमोनपेक्षां तूं श्रेष्ठ आहेस काय ? ती नील नदीच्या फाट्यांमध्ये वसली होती, तिच्यासभोवतीं पाणी होतें; नील नदी तिचा दुर्ग होती, पाणी हाच तिचा कोट होचा. ९ कृशी व मिसरी यांचें तिला बल होतें, व तें अमर्याद होतें; पूटी व लूबी यांची तिला कुमक होती. १० तरी ती हद्दपार झाली, तिला बंदिवान करून नेण्यांत आलें; तिचीं मुलें रस्त्यांच्या सर्व चवाठ्यांवर आपटून मारण्यांत आली; तिच्या सरदारांवर चित्या टाकण्यांत आल्या, तिच्या सर्व महाजनांस सांखळ्यांनीं बांधण्यांत आलें. ११ तुहि झोकांच्या खाशील, तूं लपशील, तूं शत्रूपासून आश्रयाचें स्थान शोधशील. १२ पहिल्या बाराच्या पिकलेल्या अंजिरांच्या झाडाप्रमाणें तुझे सर्व दुर्ग हांतील; झाडें हालविलें म्हणजे अंजीर खाणाऱ्याच्या तोंडीं पडतात. १३ पाहा, तुझ्यांत राहणारे लोक केवळ झिया आहेत; तुझ्या देशाचें दरवाजे तुझ्या शत्रूंना खुले झाले आहेत; अग्नीनें तुझे अडसर खाऊन टाकिले आहेत. १४ वेढा पडणार म्हणून पाणी भरून ठेव, तुझे किल्ले मजबूत कर, चिखलांत उतर, पायांनीं गारा तुडीव, विटाळें हातीं घे. १५ तेथें तुला विस्तव खाईल, तुला तरवार नष्ट करील; ती तुला चादून खाणाऱ्या टोळांप्रमाणें खाऊन फस्त करील; चादून खाणाऱ्या टोळांप्रमाणें आपली संख्या वाढीव; झुडींनीं येणाऱ्या टोळांप्रमाणें असंख्य हो. १६ आकाशातील ताऱ्यांपेक्षां अधिक सौदागर तूं केले आहेत, तरी चालून खालाचे टोळ त्यांस नांगवून उडून जातील. १७ तुझे सरदार झुडींनीं येणाऱ्या टोळांसारखे आहेत, तुझे सेनाप्रति टोळांच्या झुडीसारखे आहेत, ते थंडीच्या किल्ल्यांत कुंपणाट तळ घेऊन व लूकींवरून होताच चालून येतात; ते

कोणे गेले तें कोणास कळत नाही. १८ अक्षरच्या राजा, तुझे मंत्र्यांक शोपी गेले आहेत; तुझे सरदर स्वस्थ पडले आहेत; तुझे लोक डोंगरावर पसरले आहेत; कोणी त्रास देऊन करीत नाही; १९ तुम्ही जडम माळत

नाही; तुम्हा घाय असाय आहे; तुम्ही बातमी ऐकणारे सर्व तुजविषयी टाळ्या पिटतत; कारण ज्यास तुम्ही दुष्टता सतत जावली नाही असा कोण आहे ?

हबकूक

१ हबकूक संदेशाला दृष्टान्तें प्राप्त झालेले

१ देववचन :

२ हे परमेश्वरा, मी किती वेळ ओरडू ? तू ऐक नाहीस. जुळम झाला असं मी तुला ओरडून सांगतो तरी तू सुटका करीत नाहीस. ३ मला अभय कां पाहावयास दाखितोस ? विपत्ति मला कां दाखवितोस ? लुटाखट व जुळम मात्पासमोर आहेत; कलह चालला आहे, वाद उपस्थित झाला आहे. ४ अज्ञान कायद्याचा अंमल दिला पडतो, ज्याचाच काहीएक चालत नाही; दुष्ट धार्मिकास वेळून सोबितो म्हणून न्याय विपरीत होतो.

५ राष्ट्रांनो, लक्ष देऊन पाहा व आवयचेंचिन्तित व्हा, कारण तुमच्या काळी मी एक कार्य करितो, तें तुम्हांस सांगितलें तरी तुम्ही विश्वास धरणार नाही. ६ कारण, पाहो, मी खात्याची संघवणी करितो; तें उभे व उतावळें राहू आहे; जीं स्थलें त्यांचीं नाहीत त्यांचा ताबा घ्यावा म्हणून ते पृथ्वीवर फिरत असतात. ७ ते दाखून व भयंकर आहेत; त्यांचा न्याय व त्यांचें वैभव त्यांचें स्वतांचेंच आहे. ८ त्यांचे घोडे विरत्यांहुन वेगवान आहेत व सैन्याकाळीं बहेर पडणाऱ्या लष्करांपेक्षा बरे आहेत; त्यांचे घोडेस्वार दौड करतात, त्यांचे घोडेस्वार दुसून वेतास, खाऊन टाळ्यास त्या करणाऱ्या गडदारासचें ते वाचतात. ९ ते बलाकार करव्यास सर्वे मिळून वेतास; त्यांच्या तोंडाचा रोख बेट पुढें असतो; बाळ्याच्या कर्माप्रमाणें ते बंदिवान गोळा करितात. १० तो तर

राजांस कसपट समजतो व अधिपतींस क्वचीमोळ मानितो; कोणताहि किल्ला असला तरी तो तुणवत गणतो; मातीचा डीग रचून किल्ला सर करितो. ११ शेवटीं सोसाठ्याचा वारा येऊन तो उडून जाईल, स्व-पराक्रम हाच ज्याचा देव त्यावर दोष येईल.

१२ हे परमेश्वरा, माझ्या देवा, माझ्या पवित्र प्रभू, तूं अनादि काळपासून आहेस ना ? आम्ही मरणार नाही. हे परमेश्वरा, तूं त्याचा न्याय नेमिला आहे; हे दुर्गा, त्याचें शासन व्हांवें म्हणत तूं त्यास स्थापिलें आहे. १३ तुझे डोळे इतके पवित्र आहेत कीं दुष्टता तुझ्यानें पाहवत नाही, अनाचाराकडे दृष्टि लाववत नाही, तो तूं या बेइमानी करणाऱ्यांकडे कां पाहत राहतोस ? जो आपल्याहुन धार्मिक त्यास दुष्ट मिळून टाकितो तेव्हां तूं कां उगा राहतोस ? १४ तूं मानवांस समुद्रातील भाशांप्रमाणें कां केले आहे, कोणी शास्ता नसलेल्या जीवजंतुंप्रमाणें त्यांना कां केले आहे ? १५ तो त्या सर्वांस गळवें उचलितो, त्यांस आपल्या जाळ्यांत धरितो, आपल्या पांय टाकून त्यांस गोळा करितो; यामुळें तो हर्षित व आनंदित होतो; १६ तो आपल्या जाळ्यापुढें यत्न करितो, आपल्या पगाला धूप दाखवितो; कारण त्यांपासून त्यास विपुल धन व पुष्टिकारक अन्न मिळतें. १७ तर मग तो आपलें भरलेलें जाळें रिकारें करून राष्ट्रांची काहीएक गय न करितो त्यांचा सतत चात करीत राहिल काय ?

१ पाठभेद : तुला मरण नाही.

१. मी आपल्या पाण्यावर उभा राहीन,
२ किड्यावर पहास करीन; तो मजबरोबर काय बोलेल
आणि माझ्या गान्धाण्याविषयी त्यास मला काय उत्तर
देता येईल तें मी पाहीन. २ मग परमेश्वरानें, मला उत्तर
दिलें कीं, हा दृष्टांत लिहून काढ, पाण्यावर ठळक लिही;
म्हणजे कोणीहि तो वाचून घाबत सुटावें. ३ कारण हा
दृष्टांत नेमिलेल्या समयासाठीं आहे अग्निति तो शेवटास
जाण्यास आपणच नेट करित आहें. तो फसवावयाचा
नाहीं; त्यास विलंब लागला तरी खोजी बाट पाहा; तो
येईलच, त्याला विलंब लागवावयाचा नाही.

४ पाहा, तो गर्वानें फुगला आहे; त्याचा आत्मा
त्याच्या ठायीं सरळ नाही; धार्मिक तर आपल्या विश्वा-
सानें वांचेल. ५ शिवाय त्याचा दाक्षारस दगा देणारा
आहे; तो अहंकारी मनुष्य आहे, तो बरीं टिकत नाही,
त्यानें अधोलोकाप्रमाणें आपली लालसा बाढविली आहे,
तो मृत्युसारखा अतृप्त आहे, तो सर्व राष्ट्रांस आपणा-
जवळ जमा करितो, सर्व लोकांस आपल्यानजीक एकत्र
करितो. ६ हे सर्व त्याला कवन, कूटवचन लावून,
बोलणार नाहीत काय ? लोक म्हणतील, आपला
माल नव्हे त्यानें जो आपली वृद्धि करितो व गहा-
णांचा बोजा आपणावर लावून घेतो, त्याला धिक्कार
असो; असें कोठवर ? ७ तुला चौवणारे एकाएकीं
उठावणी करणार नाहीत काय ? तुला छळणारे जागे
होऊन तूं त्यांची लूट होणार नाहीस काय ? ८ तूं
पुष्कळ राष्ट्रांस छुटिलें म्हणून सर्व अवशिष्ट लोक तुला
लुटतील; माणसांचा रक्षपात आणि भूमीवर, शहरावर
व त्यांतील सर्व रहिवाश्यांवर केलेला जुलूम, यामुळें असें
होईल.

९ विपरीत्या हातांतून आपला बचाव व्हावा म्हणून
आपलें घरतें उंच ठिकाणीं करावें, ह्या हेतूनें जो आपल्या
घराण्यासाठीं अन्यायानें नफा मिळवितो त्याला धिक्कार
असो. १० तूं बहुत राष्ट्रांस नष्ट केल्यामुळें आपल्या
घराण्यावर अप्रतिष्ठा आणिली आहे, आपल्या जिवाचा
गुन्हेगार झाला आहेस. ११ कारण भितीचा दगड

१ अधवाः विश्वासूपाणानें. २ अधवाः सावकार.

ओरेडेल, इमारतीच्या लाकडांतील तुळई त्याला
उत्तर देईल.

१२ जो रक्षानें नगर बांधितो, अधर्मानें शहर
स्थापितो त्याला धिक्कार असो ! १३ पाहा, लोकांच्या
श्रमाची फलप्राप्ति अभीला भक्ष्य होते, राष्ट्रें व्यर्थ
शिणतात, हें सेनाधीश परमेश्वर याजकडून नव्हे
काय ? १४ कारण जल समुद्राला व्यापून टाकितें तशी
पृथ्वी परमेश्वराच्या प्रतापाच्या ज्ञानानें भरेल.

१५ जो आपल्या शेजाऱ्यास मद्य पाजितो त्याला
धिक्कार असो ! तूं त्यांची नम्रता पाहावी म्हणून आपला
संतस क्रोध त्यांत मिसळून त्याला मस्त करितोस.
१६ सन्मानानें नव्हे तर अप्रतिष्ठेनें तुझी तृप्ति
झाली, तर तूंहि पी आणि वेडुल्यासारखा हो; परमे-
श्वराच्या उजव्या हातचा प्याला तुजकडे वळेल,
तुझ्या वैजवाची अप्रतिष्ठा होईल. १७ लबाबानावर
केलेला जुलूम तुला घेईल, जनावरांचा शालेय नाश
तुला घाबरवील; माणसांचा रक्षपात आणि भूमीवर,
शहरावर व त्यांतील सर्व रहिवाश्यांवर केलेला जुलूम
यामुळें असें होईल.

१८ कोरीव मूर्ति ही मूर्तिकारानें कोरून केली
यांत काय लाभ ? खोटा कौल देणाऱ्या ओतीव मूर्तीवर
मूर्तिकार, मुक्या मूर्ति करणारा, श्रद्धा ठेवितो यांत
काय लाभ ? १९ जो काष्ठाने म्हणतो, जायें हो,
मुक्या पाषाणास म्हणतो, ऊठ, त्याला धिक्कार असो !
त्याला कांहीं शिकवितां येईल काय ? पाहा, ती मूर्ति
सोन्यासुन्यानें मढविली आहे, पण आंत पाहावें तों
जिवाचा पत्ता नाही. २० परमेश्वर आपल्या पवित्र
मंदिरांत आहे; सर्व धरित्री त्याजपुढें स्तब्ध राहो.

१ हवकूक संदिष्ट्याची प्रार्थना म्हणजे

३ क्षोभस्तोत्र :
२ हे परमेश्वरा, मी तुझी कीर्ति केळ
भयभीत झालों आहे.
हे परमेश्वरा, वर्षांचा क्रम चालू अरतां आपल्या
क्रमाचें पुनर्जीवन करितां.
वर्षांचा क्रम चालू असतां तें अमृत कर,

- क्रोधांतहि दया स्मर.
 ३ देव तेमानाहून येत आहे,
 पवित्र प्रभु पारंगीच्या पर्वतावरून येत आहे. [सेल]
 त्यांचा प्रकाश आकाश व्यापितो;
 त्यांच्या स्तवनांनी पृथ्वी मरली आहे.
 ४ त्यांचे तेज प्रकाशासारखे आहे;
 त्यांच्या करांतून किरण निघत आहेत;
 त्याचा पराक्रम तेथे गुप्त आहे.
 ५ मरी त्याच्यापुढे चालते,
 ज्वालारूप धाम त्याच्या पायांजवळ निघते.
 ६ तो उभा राहिला म्हणजे पृथ्वी डोक्याने खाते;
 तो नजर टाकून राष्ट्रांस उचकून लावितो.
 सर्वकाळचे पर्वत विहीर्ण होतात,
 नुगानुगुणींचे डोंगर हांसळतात;
 त्यांचा हा पूर्वकाळपासून व्रथांत आहे.
 ७ कूसांचे डेरे विपतीने घेरिलेले मी पाहिले;
 मिथान देशाच्या कनाती भरघरत आहेत.
 ८ परमेश्वर नद्यांवर रागावला आहे काय ?
 नद्यांवर तुझा राग पेटला आहे काय ?
 तुझा क्रोध समुद्रावर खवळला आहे काय ?
 म्हणूनच तू आपल्या घोड्यांवर स्वार
 झालस काय ?
 विजयराथांवर आरूढ झालस काय ?
 ९ तुझे धनुष्य गवसणीबाहेर निघाले आहे,
 तू आपल्या शपथपूर्वक वचनाप्रमाणे
 शिक्षा केली आहे. [सेल]
 तू पृथ्वी विदारून नद्या वाहवितोस.
 १० पर्वत तुला पाहून विवळतात;
 जलप्रवाह सपाट्याने चालला आहे,
 डोह आपला शब्द उच्चारितो,
 आपले हात बर करितो.
 ११ तुझे बाण सुटत असता त्यांच्या प्रकाशाने,
 तुझ्या झळकणाऱ्या भाल्याच्या चक्रीने,
 सूर्य व चंद्र आपल्या स्थानी निश्चल झाले आहेत.
 १२ तू संतापून पृथ्वीवर चालतोस,

- तू आपल्या क्रोधाने राष्ट्रांस तुडवून टाकितोस.
 १३ तू आपल्या लोकांच्या सुटकेसाठी निघाला आहेस.
 आपल्या अभिषिक्ताच्या सुटकेसाठी
 निघाला आहेस;
 तू दुर्जनांचे घर पायापासून मानेपर्यंत
 उधडे करितोस,
 त्याच्या बिराचे आपटून तुकडे करितोस. [सेल]
 १४ त्याच्या सरदारांचे शीर तू ज्याच्यात्याच्याच
 भाल्यांनी विंचितोस;
 माझा नुराडा करण्यासाठी ते मजवर
 तुफानासारखे लोटले;
 गरिबास गुप्तारूपे गिळवे यांतच त्यांस
 संतोष वाटतो.
 १५ तू आपले घोडे समुद्रांतून,
 महाजलांच्या राक्षीवरून चालवितोस.
 १६ मी हें ऐकलें तों माझे काळीज थरथरलें,
 त्याच्या आवाजानें माझे ओठ कांपले;
 माझी हाडे सडूं लागलीं; माझे पाय लुप्तपट आहेत;
 ज्या दिवशीं लोकांवर ह्मन्न करणारा येईल
 त्या संकटाच्या दिवसाची मला वाट
 पाहिली पाहिजे.
 १७ अंजिरांचें झाड न फुललें
 द्राक्षीच्या वेलीस फळ न आलें
 जैतुनाचें उत्पन्न बुडालें
 शेतांत धान्य न पिकलें
 मेंढवांच्यांतले कळप नाहीतसे झाले,
 व गोव्यांत गुरेंदोरें न उरलीं,
 १८ तरी मी परमेश्वराच्या ठायीं हर्ष पावेन,
 मला तारण देणाऱ्या देवाविषयीं मी उल्लास करीन.
 १९ परमेश्वर, प्रभु, माझे सामर्थ्य आहे,
 तो माझे पाय हरणाच्या पायांसारखे करितो,
 तो मला माझ्या उच्च स्थानावरून चालू देतो.
 [सुस्थ गव्यासाठी, माझ्या तंतुवाषाच्या साथीने
 गव्याचे]

सफन्या



१ यहुदाची राजा आमोन याचा पुत्र योशीवा याच्या कारकीर्दीत सफन्या बिन कूशी बिन गदल्या बिन अमन्या बिन हिज्कीया याला परमेश्वराचे वचन प्राप्त झाले ते हे :

३ मी भूप्रभूवरून सर्व कांही निखालस नाहीसे करीन, असे परमेश्वर म्हणतो. ३ मी मनुष्य व पशु नष्ट करीन; मी आकाशांतले पक्षी, समुद्रांतले मासे, दुर्जन व त्यांचे भुवने नष्ट नाहीसे करीन; भूप्रभूवरून मानव नाहीतसे करीन, असे परमेश्वर म्हणतो. ४ मी आपला हात यहुदावर, यरुशलेमाच्या सर्व रहिवास्यांवर चालवीन; या स्थळंतून बालमूर्तीचे शोध नाहीतसे करीन, आणि मूर्तीचे पुजारी व याजक यांचे नांवही नाहीसे करीन; ५ जे धान्यांवर आकाशातील सैन्याची पूजा करतात, जे उपासक परमेश्वराची शपथ वाहतात व मिलेक्रीम मूर्तींचीहि शपथ वाहतात, ६ जे परमेश्वरापासून पराङ्मुख झाले आहेत, ज्यांनी परमेश्वराचे चरण धरिले नाहीत व त्याचा शोध केळ नाही, त्यांस मी नष्ट करीन.

७ प्रभु परमेश्वरापुढे तुम्ही मौन धरून राहा, कारण परमेश्वराचा दिवस येऊन ठेपला आहे; परमेश्वराचे यज्ञबलीची सिद्धता केली आहे, त्याने आपल्या आमंत्रितांस पवित्र केले आहे. ८ परमेश्वराच्या यज्ञसमयी असे होईल की, सरदार, राजपुत्र व ज्या सर्वांनी परदेशी पोशाख चढविल्या आहे त्यांचा मी समाचार घेईन. ९ त्या दिवशी जे उंबरठ्यावरून उडी मारून आपल्या प्रभूचा वाडा बलात्काराने व कपटांने भरून टाकतात त्या सर्वांचा समाचार मी घेईन. १० त्या दिवशी मासकीदरवाजांतून येणारे सर्वांचा

१ पाठभेद : आपल्या राजाचीहि शपथ (१ शसुकेल १२:३० टीप पाहा)

अंधकार होईल, पुसत्या पेटेंतून आकंदन होईल व टेकळांवरून मोठा धडाका उडेल, असे परमेश्वर म्हणतो. ११ मकेशच्या रहिवास्यांनो, आकंदन करा, कारण कॅनानाचे सर्व लोक नाश पावले आहेत, चांदीने लादलेले सर्व नाश पावले आहेत. १२ त्या समयी असे होईल की मी दिवट्या घेऊन यरुशलेमाची तपासणी करीन; व जे खाली गाळ असलेल्या द्राक्षारससारखे मंदावले आहेत आणि आपल्या मनांत म्हणतात की परमेश्वर बरे करीत नाही व वाईटहि करीत नाही, त्यांचा मी समाचार घेईन. १३ त्यांचा माल लुटीस जाईल, त्यांची घरे उजाड होतील; ते घरे बांधितील पण त्यांत वसणार नाहीत; द्राक्षीचे मळे लावितील पण त्यांचा द्राक्षारस पिणार नाहीत.

१४ परमेश्वराचा मोठा दिवस समीप आहे; तो येऊन ठेपला आहे, वेगाने येत आहे; ऐका ! परमेश्वराचा दिवस ! तेथे वीर दुःखाने ओरडत आहे. १५ हा संतापान्न दिवस आहे, दुःखाचा व हेडाचा दिवस आहे, विध्वंसचा व उजाडीचा दिवस आहे, अंधकाराचा व उदासीनतेचा दिवस आहे, अज्ञाना व निविड अंधकाराचा दिवस आहे. १६ तटबंदीच्या नगरांविरुद्ध व उंच बुळांविरुद्ध रणशिंगाचा व रणशब्दाचा हा दिवस आहे. १७ मी मातृकांवर संकट आणिन, ते अंधळ्यांसमवेत चालतील, कारण त्यांनी परमेश्वराविरुद्ध पाप केले आहे; त्यांचे रफ चुळीसारखे व त्यांचे मांस विष्टेसारखे फेकिलेले. १८ परमेश्वराच्या क्रोधदिवशी त्यांच्या सोन्यासज्याने त्यांचा बचव होणार नाही; त्यांच्या ईश्वर्या अज्ञानेने सर्व देव भस्म होईल, कारण तो देवांतील सर्व रहिवास्यांचा अंत करील आणि तोहि एकाएकी करील.

१ जुन्याच्या चाणीचे ठिकाण

१ हे निलंब राष्ट्र, एकत्र हो, ताळ्यावर ये; २ निर्णय गाहेर पडेल, दिवस मुसाप्रमाणे उडून जाईल, परमेश्वराचा कोपदिन तुम्हांवर येईल त्यापूर्वी ताळ्यावर या. ३ देशांतील सर्व नर जंजांनी, परमेश्वराच्या न्यायानुसार चालणाऱ्यांनी, त्यांचा आश्रय करा, अशिक्षिता व जप्तता जाणें अवलंबून करा; म्हणजे कदाचित् परमेश्वराच्या कोपदिनी तुम्ही दृष्टीआड व्हाईल.

४ कारण गजांचें विस्मरण पडेल, अष्कलोन रान वनेल, अस्तोदास भर दुपारी हाकून देतील, एफोनावर नांगर फिरेल. ५ समुद्रतीरीच्या रहिवाश्यांस, कोरीय राष्ट्रास धिक्कार असो ! हे कनाना, पलिष्ट्यांच्या देशा, तुजविरुद्ध परमेश्वराचें वचन आहे ! मी तुम्हा असा नाश करीन कीं तुम्हांत एकही रहिवासी उरणार नाही. ६ समुद्रतीरीच्या प्रदेशाची कुणें वनतील व त्यांत मेंढपाळ्यांच्या गुहा व मेंढवाडे होतील. ७ तो प्रदेश यहुदी घराण्याच्या अवशेषासाठी होईल; तेथें ते आपली मेंढरे चारितील; अष्कलोनच्या घरांतून ते संध्याकाळीं शिन्हाडास राहतील, कारण परमेश्वर त्यांचा देव त्यांना भेट देईल व त्यांचा बंदिवास उलटवील. ८ गबावानें केलेली निंदा मी ऐकली आहे, अम्मोन वंशजांनी केलेली निर्मत्सर्गु मी ऐकली आहे, त्यांनीं माझ्या लोकांची निंदा केली आहे आणि त्यांच्या सरहद्दीवर त्यांनीं आपल्या महत्त्वाचा तोरा मिरविला आहे; ९ म्हणून सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलाचा देव, आपल्या जीविताची क्षय वाहून म्हणतो, मयाव सदोमासारखें निघवें होईल, अम्मोन वंशज गमोन्यासारखे होतील, साजकुयरीचें वतन व मिठागर हीं सर्वकाळ वैरण होतील; माझ्या लोकांचे अवशिष्ट जन त्यांस छुटीतील; माझ्या राष्ट्राचे अवशिष्ट राहिलेले लोक त्यांचा ताबा घेतील. १० त्यांनीं सेनाधीश परमेश्वराच्या जेकांस तुच्छ मानिलें व त्यांजवर तोरा मिरविला म्हणून त्यांच्या गर्बाचें त्रास हें प्रतिफळ मिळेल. ११ परमेश्वर त्यांस भयावह होईल; पृथ्वीवरच्या सर्व दैवतांचा तो क्षय करील; तेव्हां सर्व राष्ट्रद्वीप व प्रत्येक जण आपआपल्या स्थानीं त्याला भजेल.

१२ अहो कुशाच्या रहिवाश्यांनी, तुम्हीहि माझ्या तंबळरीचें मराल. १३ तो उत्तरेवर आपला हात चालवून अशुराचा नाश करील; निनवे वैराण रानाप्रमाणें रूक्ष करील. १४ गुरामेंढरांचे कळप, भूतलावरील सर्व पशु, तिच्यामध्ये वसतील; पाणकोळी व साळ तिच्या खांबांच्या शिरोभाषी राहतील; त्यांचें घुमणें खिडक्यांतून एकू येईल, उंबरठे ओस पडतील, कारण त्यांचें गंधसरूचें लाकूडकाय उघडें केले आहे. १५ हीच ती उल्लासी व निर्धास्त असलेली नगरी ! ती आपल्या मनांत म्हणत असे कीं मीच कायती आहे, दुसरें कोणी नाही; ती कशी ओसाड, पशु बसण्याची जागा झाली आहे ! तिच्याजवळून जाणारा प्रत्येक जण तिची छीथू करील व तिच्याकडे हातवारे करील.

१ ती बंबकोर, श्रष्ट व बलात्कारी नगरी, तिच्या धिक्कार असो ! २ तिचें वचन मानिलें नाही, बोध घेतला नाही; परमेश्वरावर श्रद्धा ठेविली नाही; ती आपल्या देवासमीप आली नाही. ३ तिच्यांतले तिचे सरदार गर्जना करणारे सिंह आहेत, तिचे न्यायाधीश संध्याकाळीं बाहेर पडणारे लांडगे आहेत, ते सकाळच्यासाठी कांहीं विशिष्ट राहू देत नाहीत. ४ तिचे संदेष्टे बडाईखोर व विश्वासघातकी आहेत; तिचे याजक पवित्रस्थान श्रष्ट करतात, त्यांनीं धर्मशास्त्राचें अतिक्रमण केले आहे. ५ तिच्यामध्ये परमेश्वर न्यायी आहे; तो कांहीं अन्याय करीत नाही; रोज सकाळीं तो आपला न्याय प्रकट करितो, चुकत नाही; अधार्मिकांस तर लाज कशी ती ठाऊक नाही. ६ मीं राष्ट्रें नष्ट केली आहेत, त्यांचे बुरूज उद्ध्वस्त केले आहेत; मीं त्यांचे रस्ते उजाड केले आहेत, त्यांनीं कोणी जातयेत नाही. त्यांचीं नगरें उद्ध्वस्त केली आहेत, कोणी माणूस, कोणी रहिवासी, तेथें उरला नाही. ७ मी म्हणालों, तिचें माझे भय मात्र धरावें, बोध घ्यावा, म्हणजे तिच्या-संबंधानें मीं जें कांहीं ठरविलें आहे तदनुसार तिचीं दस्ती नष्ट होणार नाही; पण त्यांनीं आपलीं सर्व दुष्कर्म नेटाचें चालविली.

८ परमेश्वर म्हणतो, मी छुटीसाठी उटेन तोंवर माझी वाट पाहा कारण राष्ट्रें एकत्र

जमवालीं, राज्ये एकत्र मिळवावीं; त्यांवर माझा क्रोध, माझा सर्व संतप्त क्रोध पाडावा हा माझा निश्चय आहे; कारण माझ्या ईर्ष्येच्या अग्नीनें सर्व पृथ्वी भस्म होईल. ९ मीं राष्ट्रांस शुद्ध वाणी देईन, व परमेश्वराची सेवा घडावी म्हणून ते सर्व त्याच्या नामाचा धावा करिते करितील; १० कुशाच्या नद्यांपलीकडून ते माझ्या उपासकांस आणितील, ते माझ्या पांगलेल्यांची कन्या मला अर्पण म्हणून आणितील. ११ ज्या ज्या बाबतीत तूं भजविरुद्ध उल्लेखन करारवेंस त्याविषयी त्या दिवसांत तुला लज्जित होण्याचें कारण पडणार नाही; कारण तेव्हां मी तुझ्या उन्नतीचा अभिमान धरणाऱ्यांस तुझ्यांतून नाहीतसे करीन; माझ्या पवित्र पर्वतांवर तूं यापुढें तोरा मिरविणार नाहीस. १२ मी तुजमध्ये नम्र व गरीब लोक राहूं देईन, ते परमेश्वराच्या नामावर भ्रद्धा ठेवितील. १३ इस्राएलाचे अवशिष्ट जन कांहीं अनिष्ट करणार नाहीत, लबाडी करणार नाहीत, त्यांच्या मुखांत कपटी जिह्वा आढळावयाची नाही; ते चरतील व विश्रांति मिळवितील, कोणी त्यांस भेवडावणार नाही. १४ सीयोनकन्ये, उच्च स्वरानें गा; हे इस्राएला,

१ मुळांत : खांयाला खांदा लावून करितील.

अयजयकार कर; यशालेमकन्ये, मनःपूर्वक उल्लास व उत्सव कर. १५ परमेश्वरानें तुझा दंड दूर केला आहे, तुझ्या शत्रूंचें निवारण केलें आहे; इस्राएलाचा राजा परमेश्वर तुजमध्ये आहे; तुला पुनः अरिष्टाची भीति प्राप्त होणार नाही. १६ त्या दिवशीं यशालेमास म्हणतील, हे सीयोन, भिऊं नको, तुझे हात गळू देऊं नको. १७ परमेश्वर तुझा देव, साहाय्य करणाऱ्या वीरसारखा तुझ्या ठायीं आहे; तो तुजविषयी आनंदोत्सव करील; त्याचें प्रेम स्थिर राहिल, तुजविषयी त्याला उल्लास वाढून तो गाईल. १८ जे तुझे लोक सणाच्या मेळ्याची आठवण करून रडतात त्यांस मी एकत्र मिळवीन; त्यांजवर निंदेचा भार पडला आहे. १९ पाहा, त्या समयीं तुला पीडणाऱ्या सर्वांचा मी समाचार घेईन; जी लंगडणारीण आहे तिला मी वचावीन, हाकून दिलेलीस परत आणीन; अखिल पृथ्वीवर ज्यांची अप्रतिष्ठा झाली आहे त्यांची प्रशंसा व नांवलौकिक व्हावा असें मी करीन. २० त्या समयीं मी तुम्हांस आणून एकत्र करीन; तुमच्या डोळ्यांदेखत तुमचा बंदिवास उलटवीन, तेव्हां पृथ्वीवरल्या सर्व राष्ट्रांस तुमचा लौकिक व गौरव होईल असें मी करीन.

हामग्य



१ दारयावेश राजाच्या कारकीर्दीच्या दुसऱ्या वर्षी, सहाऱ्या महिन्याच्या प्रतिपदेस यहुदाचा प्रांताधिकारी शन्तीएल याचा पुत्र जेरुव्वाबेल व मुख्य याजक यहोसादाकाचा पुत्र यहोशवा यांस हामग्य संदेशाच्या द्वारें परमेश्वराचें वचन प्राप्त झालें तें हें : २ सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, हे लोक म्हणतात कीं वेळ अजून आली नाही, परमेश्वराचें मंदिर बांधण्याची वेळ अजून आली नाही. ३ तेव्हां परमेश्वराचें वचन, हामग्य संदेशाच्या द्वारें प्राप्त झालें तें असें : ४ इकडे

मंदिर ओसाड पडलें असून तुम्हीं स्वतः आपल्या तक्षपोशीच्या घरांत राहावें असा समय आहे काय ? ५ आतां सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, तुम्ही आपल्या मार्गाकडे लक्ष पुरवा. ६ तुम्ही पुष्कळ घेराणी करितां पण हातीं थोडें लागतें; तुम्ही सातां पण तें होत नव्हीं; तुम्ही घितां पण तुमची तहान मागत नाही; तुम्ही घेवें घालितां पण त्यांनीं तुम्हांस ऊब घेत नाही; मग्न जेजुरीन पैसा मिळवून जसें काय भोक पडलेला पिववितां त्यांनीं. ७ सेनाधीश परमेश्वर असें म्हणतो कीं तुम्ही

आपल्या मार्गाकडे लक्ष लावा. ८ डोंगरावर जाऊन लकडें आणा व मंदिर बांधा; त्यानें मी प्रसन्न होईन व माझा महिमा प्रकट करीन, असें परमेश्वर म्हणतो.

९ तुम्हीं पुष्कळ्यांची अपेक्षा केली पण हातीं थोडें लागलें; जें तुम्हीं घरी आणिलें त्यावर मीं पुंकर घातला; हें कां, असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो. कारण हेंच कीं माझे मंदिर ओसाड पडलें असून तुम्हीं प्रत्येक आपापल्या घरासाठीं धडपड करीत आहां; १० म्हणून तुम्हांमुळें आकाशानें दखिबर आवरून धरिलें आहे, भूमीनें आपला उंज आवरून धरिला आहे. ११ मी देशावर अवर्षण बोलाविलें आहे; पर्ततांवर, पिकांवर, दाक्षारसावर, तेलार, भूमीच्या उग्रजांवर, घाणसांवर, पर्वतां व तुमच्या हाताच्या सर्व कर्मद्वार अवर्षण बोलाविलें आहे.

१२ तेव्हां शक्तीएलचा पुत्र जरुब्बाबेल व मुख्य याजक यहोसादाकाचा पुत्र यहोशवा यांनीं सर्व अवशिष्ट लोकांसह आपला देव परमेश्वर माझ्या बाणीस मान दिला; आपला देव परमेश्वर यांनीं पाठविलेल्या हाम्य संदेष्ट्याची वचनें मानिली आणि ते लोक परमेश्वरासमोर भीतीनें वर्तूं लागले. १३ मग परमेश्वराचा निरोप्या हाम्य यानें परमेश्वराचा निरोप लोकांस कळविला; तो म्हणाला, मी तुम्हांबरोबर आहे असें परमेश्वर म्हणतो. १४ यहूदाचा प्रांताधिकारी शक्तीएल याचा पुत्र जरुब्बाबेल, मुख्य याजक

यहोसादाक याचा पुत्र यहोशवा व सर्व अवशिष्ट लोक यांच्या आत्म्यांस परमेश्वरानें स्फूर्ति दिली; तेव्हां ते जाऊन आपला देव सेनाधीश परमेश्वर याचें मंदिर बांधण्याच्या कामास लागले; १५ हें दारमग्रेस राजाच्या कारकीर्दीच्या दुसऱ्या वर्षी सहाव्या महिन्याच्या चौविसाव्या दिवशीं घडलें.

१ सातव्या महिन्याच्या एकविसाव्या दिवशीं हाम्य संदेष्ट्याच्या द्वारे परमेश्वराचें वचन प्राप्त झालें तें असें : २ आतां यहूदाचा प्रांताधिकारी शक्तीएल याचा पुत्र जरुब्बाबेल, मुख्य याजक यहोसादाक याचा पुत्र यहोशवा आणि अवशिष्ट लोक यांस

असें विचार : ३ ज्यानें या मंदिराचें पूर्वीचें वैभव पाहिलें आहे असा तुमच्यामध्ये कोणी उरला आहे काय ? आतां त्याची काय दृशा तुम्हांस दिसते ? तें शून्य झालें-आहे असें तुमच्या नजरेस पडत नाहीं काय ? ४ हे जरुब्बाबेल, हिम्मत धर, असें परमेश्वर म्हणतो; हे मुख्य याजक, यहोसादाकाच्या पुत्रा यहोशवा, हिम्मत धर; परमेश्वर म्हणतो, देशांतल्या सर्व रहिवाशांनो, हिम्मत धरा व कामास लागो; मी तुम्हांबरोबर आहे असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो. ५ तुम्ही मिसर देशांतून निघालां तेव्हां तुम्हांबरोबर केलेला करार कायम आहे व माझा आत्मा तुमच्या ठायीं कायम आहे; तुम्ही भिजं नका. ६ कारण सेनाधीश परमेश्वर असें म्हणतो, ब्राणसी एकदा लवकरच मी आकाश व पृथ्वी, समुद्र व कोरडी जमीन, हीं हालवून सोडीन; ७ मी सर्व राष्ट्रांस हालवून सोडीन म्हणजे सर्व राष्ट्रांतील निवडक वस्तु येतील; आणि मी हें मंदिर वैभवांनं भरीन, असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो. ८ स्पे माझे आहे, सोनें माझे आहे, असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो. ९ या मंदिराचें शेवटलें वैभव पहिल्यापेक्षां श्रेष्ठ होईल, असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो; मी म स्वळाळ शांति देईन, असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो.

१० दारयावेशाच्या कारकीर्दीच्या दुसऱ्या वर्षी नवव्या महिन्याच्या चौविसाव्या दिवशीं हाम्य संदेष्ट्याच्या द्वारे परमेश्वराचें हें वचन आले. ११ सेनाधीश परमेश्वर असें म्हणतो, याजकांस शास्त्रार्थ विचारा कीं १२ कोणी समर्पित मांस आपल्या वज्राच्या पदरांत घेऊन जात असतां त्यांच्या पदराचा भाकरीला, कालवणाला, दाक्षारसाला, तेलाला किंवा इतर कोणत्याहि अन्नाला स्पर्श झाला तर तें पवित्र होईल काय ? तेव्हां याजकांनीं 'नाहीं' असें उत्तर दिलें. १३ मग हाम्य म्हणला, प्रेतांचा स्पर्श झाल्यामुळें कोणी अशुद्ध झालेला यांपैकी कशासहि शिबला तर तें अशुद्ध होईल ना ? तेव्हां याजकांनीं 'होईल' असें उत्तर दिलें. १४ हाम्ययानें म्हटलें, परमेश्वर म्हणतो कीं

१ अथवा : राष्ट्रांचा इष्टविषय येईल;

का खेळांची व या राष्ट्राची माझ्या हृष्टीने अशीन
 किर्ती आहे, आणि त्यांच्या हातचें प्रत्येक काम असेंच
 आहे. तेथें ते जें अर्पण करतात तें अशुद्ध
 आहे. १५ आजपासून मागची, म्हणजे परमेश्वराच्या
 मंदिराचा दगडावर दगड रचण्यापूर्वीची, जी स्थिति
 होती तिच्याकडे लक्ष पुरवा; १६ त्या सर्व दिवसांत
 कोणी वीस माघे धान्याच्या राशीकडे गेला तर त्याच्या
 हृष्टी दहा लायत; ब्राह्मणकुंडांतून पत्रास पात्रें भरून
 काढाव्यास गेला तर त्याला वीसच मिळत. १७ मी
 तुम्हावर, तुमच्या हातच्या सर्व कामांवर तांबारा, भेरड
 व गारा ह्यांचा मारा केला; तरी तुम्हांतला एकहि मजक
 कडे वळला नाही, असें परमेश्वर म्हणतो. १८ यास्तव
 आजपासून मागच्या म्हणजे नवव्या महिन्याच्या चोवि-
 साव्या तारखेस परमेश्वराच्या मंदिराचा पाया घातला
 त्या मागच्या, काळाकडे लक्ष पुरवा. १९ कोठारांत कांहीं

धान्य आलें आहे काय ? प्राक्षाळता, अजिराचें झाड,
 डाळिव व जैतून यांस कांहीं फळ आलें नाहीं : आजच्या
 दिवसापासून मी तुम्हांस आशीर्वाद देईन.

२० महिन्याच्या चोविसाव्या दिवशीं हांमगयाला
 परमेश्वराचें वचन दुसऱ्यानें प्राप्त झालें कीं २१ यहुदाचा
 प्रांताधिकारी जरूबाबेल यास सांग : मी आकाश
 व पृथ्वी हीं हालवून सोडीन; २२ मी राज्यांचें तफ
 उलथून टाकीन, राष्ट्रांच्या राज्यांचें बल नष्ट करीन;
 रथ व रथी उलथून टाकीन; घोडे व त्यांवरचे स्वार
 पतन पावतील, प्रत्येक आपल्या भावाच्या तरवारीनें
 अडेल. २३ सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो : त्या
 दिवशीं, हे जरूबाबेल, शस्त्रीएलाच्या पुत्रा, माझ्या
 सेवका, मी तुला घेऊन मुद्रेच्या अंगठीसारखें करीन
 असें परमेश्वर म्हणतो; कारण मीं तुला निवडिलें आहे,
 असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो.

जखन्या



१ दारवावेशाच्या कारकीर्दीच्या दुसऱ्या वर्षी
 १ आठव्या महिन्यांत इहोचा पुत्र बरेख्या याचा पुत्र
 जखन्या संदेष्टा याला परमेश्वराचें वचन प्राप्त झालें
 तें हें : २ परमेश्वर तुमच्या वाडवडिलांवर फार
 कोपायमान झाला; ३ म्हणून तूं त्यांस असें सांग :
 सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो : मजकडे वळा म्हणजे
 मी तुम्हांकडे वळेंन, असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो.
 ४ तुम्ही आपल्या पूर्वजांसारखे होऊं नका; त्यांस
 पूर्वीच्या संदेष्टांनीं कंठरवानें सांगितलें कीं सेनाधीश
 परमेश्वर म्हणतो, आपल्या कुमार्गापासून व आपल्या
 बुद्धर्मापासून परावृत्त व्हा; पण त्यांनीं माझे ऐकलें
 नाहीं, मनावर घेतलें नाहीं, असें परमेश्वर म्हणतो.
 ५ तुमचे पूर्वज आतां कोठें आहेत ? संदेष्टे तरी
 सर्वकाळ जगतात काय ? ६ असें असतां माझे सेवक
 म्हणजे संदेष्टे त्यांस बीं वचनें व नियम मीं आह्वापिले

होते त्यांनीं तुमच्या पूर्वजांस गांठिलें नाहीं काय ?
 तेव्हां त्यांनीं वळून म्हटलें, आमचा आचार व कर्मे
 यांप्रमाणें आमचें करण्याचा सेनाधीश परमेश्वराचा
 मानस होता त्याप्रमाणें त्यानें आमचें केलें आहे.

७ दारवावेशाच्या कारकीर्दीच्या दुसऱ्या वर्षी अफ-
 राव्या म्हणजे शवाट महिन्याच्या चोविसाव्या दिवशीं
 इहोचा पुत्र बरेख्या याचा पुत्र जखन्या संदेष्टा याला
 परमेश्वराचें वचन प्राप्त झालें तें हें : ८ मला रात्रीं हृष्टींत
 झाला तो असा : एक मनुष्य तांबळ्या घोड्यावर स्वार
 झाला असून तळबटीतल्या मेंदीच्या झुडपांमध्ये उभा
 होता; त्याच्यामागे तांबडे, सावळे व पांढरे घोडे होते.
 ९ मी म्हणलों, माझ्या प्रभू, हे कोण आहेत ? तेव्हां
 मजबरोबर भाषण करणारा दिव्यदूत म्हणाला, हे कोण
 आहेत तें मी तुला दाखवितों. १० तेव्हां मेंदीच्या
 झुडपांत उभे असलेल्या पुरुषानें उत्तर दिलें कीं

पृथ्वीवर फेरी करण्यासाठी परमेश्वराने ज्यांस पाठविले ते हे. ११ तेव्हा त्यांनी जैदीच्या झुडपांत उभे असलेल्या परमेश्वरांच्या दिव्यदूताला उत्तर दिले की वगळी पृथ्वीवर फेरी करून आलो आहो; पाहा; सर्व पृथ्वी स्वस्थ व शांत बसली आहे.

१२ तेव्हा परमेश्वराचा दिव्यदूत म्हणाला, हे सेनाधीश परमेश्वरा, तू आज सत्तर वर्षे यरुशलेम व यहूदाची नगरे यांवर कोपायमान झाला आहेस; त्यांवर तू कोठवर करुणा करणार नाहीस ? १३ तेव्हा मजबरोबर भाषण करणाऱ्या दिव्यदूताला परमेश्वर चांगले व सात्वतदायक शब्द बोलला. १४ मग मजबरोबर भाषण करणारा दिव्यदूत मला म्हणाला, असे जाहीर कर की सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, यरुशलेम व सीयोन यांविषयी मी अतिशयित ईर्ष्यायुक्त झालो आहे. १५ जीं राष्ट्रं स्वस्थ आहेत त्यांवर माझा राग फार पेटला आहे; कारण मी चोडासा रागावलो होतो पण त्यांनी अरिष्ट दाढविले. १६ यास्तव परमेश्वर म्हणतो, मी करुणायुक्त होऊन पुनः यरुशलेमाकडे वळत आहे; त्यांत माझे मंदिर बांधिले असे सेनाधीश परमेश्वराचे म्हणणे आहे; यरुशलेमावर मापनसूत्र लाविले. १७ पुनः पुकारून सांग की सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, माझी नगरे पुनः सुबत्तेने भरून जातील; परमेश्वर पुनः सीयोनचे सात्वत करील, तो पुनः यरुशलेमास निवडील.

१८ मी आपले डोळे बर करून पाहिले तों पाहा, चार शृंगे दृष्टीस पडली. १९ मजबरोबर भाषण करणाऱ्या दिव्यदूताला मी विचारिले, ही काय आहेत ? त्यानें मला म्हटले, ज्यांसुळे यहूदा, इस्राएल व यरुशलेम ही परागंदा झाली आहेत ती ही शृंगे. २० आणखी परमेश्वराने मला चार लेख दाखविले, २१ मी विचारिले, यांचे केवें काय काम ? तो मला म्हणाला, ज्यांनी यहूदास परागंदा करून कोणास आपले डोळे बर काढे दिले नाही ती ही शृंगे आहेत; परंतु आतां त्यांस भेदरवून सोडावे व ज्या राष्ट्रांनी यहूदास परागंदा करण्यासाठी त्यांच्या भूमीविरुद्ध आपले शृंग उचलिले त्यांची शृंगे पाहून टाकावी म्हणून हे आले आहेत.

१ मी आपले डोळे बर करून पाहिले तों पाहा, २ एक मनुष्य हातांत मापनसूत्र घेऊन उभा आहे. ३ तेव्हा मी विचारिले, तू कोठें जात आहेस ? तो मला म्हणाला, यरुशलेमाचे माप घेण्यास म्हणजे त्याची लंबीरंदी पाहण्यास मी जात आहे. ४ आणि पाहा, मजबरोबर भाषण करणारा दिव्यदूत आज लागला तेव्हा दुसरा दिव्यदूत त्यास भेटावयास आला. ५ तो त्यास म्हणाला, घावत जाऊन त्या तरुणास असे सांग, यरुशलेमांत मनुष्ये व गुरेदोरे फार झाल्यामुळे विस्तीर्ण मैदानांत होते तशी त्याची वस्ती होईल. ६ परमेश्वर म्हणतो, त्याच्या सभोवार मी त्याला अमीचा कोट होईन, व त्याच्या ठायीं मी तेजोरूप होईन.

६ आहे, तुम्ही उत्तरेकडील देशाहून पळून या, असे परमेश्वर म्हणतो; मी तर तुम्हांस आकाशातील चारी वाऱ्यांप्रमाणे चोहोकडे विखरिले आहे, असे परमेश्वर म्हणतो. ७ अगे सीयोन, बाबेलकन्येबरोबर राहणाऱ्या, आपला बज्राज कर. ८ ज्या राष्ट्रांनी तुम्हांस छुटिले त्यांच्याकडे प्रेताप मिळविण्यासाठी, त्यानें मला पाठविले आहे; जो कोणी तुम्हांस स्पर्श करील तो त्याच्या डोळ्याच्या बुबुळ्याजवळ स्पर्श करील; कारण सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो: ९ पाहा, मी आपला हात त्यांजवर उगारीन, व त्यांची सेवा करणारे त्यांस छुटतील; तेव्हा तुम्हांला समजेल की सेनाधीश परमेश्वराने मला पाठविले आहे. १० हे सीयोनकन्ये, अजययकार व उल्लास कर; कारण पाहा, मी येईन, मी तुम्हांत वस्ती करीन, असे परमेश्वर म्हणतो. ११ त्या दिवसांत बहुत राष्ट्रं परमेश्वराला येऊन मिळतील व माझी प्रजा बनतील; मी तुम्हाला ठायीं वस्ती करीन, मग तुला समजेल की सेनाधीश परमेश्वराने मला तुजकडे पाठविले आहे. १२ परमेश्वर पवित्र भूमीतला आपला वाटा म्हणून यहूदाचा ताबा घेईल व पुनः यरुशलेम निवडील. १३ सर्व मनुष्यहो, परमेश्वरापुढे स्तब्ध व्हा, कारण तो आपल्या पवित्र निवासांतून उठला आहे.

१ मुळांत: प्रतापाच्या मार्गे, त्यानें

१ तेव्हा मुख्य याजक यहोशवा हा परमेश्वराच्या दिव्यदूतासमोर उभा आहे व त्याचा विरोध करण्यासाठी सैतान त्याच्या उजवीकडे उभा आहे, असे त्याने मला दाखविले. २ मग परमेश्वर सैतानासः म्हणाला, अरे सैताना, परमेश्वर तुला धमकी देतो; यशस्वेतः आपलेसे करणारा परमेश्वर तुला धमकी देतो; हा अमीतून काढिलेले कोलीत नव्हे काय ? ३ यहोशवा मलीन वस्त्रे परिधान करून त्या दिव्यदूतापुढे उभा होता. ४ त्याच्यासमोर जे उभे होते त्यांस तो उत्तरदाखल म्हणाला, त्याच्यावरची मलीन वस्त्रे काढा. तो त्याला म्हणाला, पाहा, मी तुझा अधर्म तुजपासून दूर केला आहे, मी तुला उंची पोशाख घालीत आहे. ५ मी म्हणाले, त्याच्या डोक्याला त्यांनी स्वच्छ मंदील घालावा. तेव्हा त्यांनी त्याला स्वच्छ मंदील व पोशाख घातले; आणि परमेश्वराचा दिव्यदूत जवळ उभा होता.

६ परमेश्वराच्या दिव्यदूताने यहोशवास प्रतिज्ञापूरक सांगितले की ७ सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, तू माझ्या मार्गाने चालून तुला मी सोपलेले सर्व सभाळिले तर तू माझ्या मंदिरांत न्याय करशील व माझ्या अंगणाचे रक्षण करशील व येथे उभे असणाऱ्यांत तुझे जाणे-येणे होईल असे मी करीन. ८ आता हे मुख्य याजका, यहोशवा, तू व तुजबरोबर बसणारे तुझे सोबती, तुम्ही एका; ती मनुष्ये चिन्हादाखल आहेत; पाहा, मी माझा सेवक जो कोंब त्याला आणितो. ९ मी यहोशवापुढे ठेविलेला चिरा पाहा; एका चिऱ्याला सात डोळे आहेत; पाहा, सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, मी त्यावर नकशी खोदीन व त्या देशाचा अधर्म एका दिवसांत दूर करीन. १० सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, त्या समर्थी तुम्ही प्रत्येक आपल्या शेजाऱ्यास द्राक्षीच्या वेळीखाली व अंजिराच्या झाडाखाली येण्याने आमंत्रण करा.

१ मग मजबरोबर भाषण करणारा दिव्यदूत मजकडे पुनः आला व जसे शोषेतून एकापास जाणे करितात तसे त्याने मला जागे केले. २ त्याने मला

विचारिले, तुझ्या दृष्टीस काय पडते ? मी म्हणाले, माझ्या दृष्टीस असे पडते की एक संबध सोन्याचा दीपवृक्षा आहे, त्याच्या शिरावर एक कटोरा असून त्याला सात दिवे आहेत व त्याच्यावरील सात दिव्यांला सात नळ्या आहेत; ३ आणि त्याच्याजवळ कटोऱ्याच्या उजव्या व डाव्या बाजूस दोन जैतुनाची झाडे आहेत. ४ तेव्हा मजबरोबर भाषण करणाऱ्या दिव्यदूताला मी विचारिले.

माझ्या प्रभो, हीं काय आहेत ? ५ मजबरोबर भाषण करणारा दिव्यदूत मला म्हणाला, हीं काय आहेत हे तुला ठाऊक नाही काय ? मी म्हणाले, नाही, माझ्या स्वामी. ६ तेव्हा त्याने मला उत्तर केले: जरूबाबेलास परमेश्वराचे हे वचन आहे: बलांन नव्हे, पराक्रमाने नव्हे, तर माझ्या आत्म्याने कार्यसिद्धि होईल असे सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो. ७ हे महान पर्वता, तू काय आहेस ? जरूबाबेलापुढे तू सपाट मैदान होशील; व तो त्यावर अनुग्रह, त्यावर अनुग्रह, असा भजर करीत कोनशिला पुढे आणील. ८ मग परमेश्वराचे वचन मला प्राप्त झाले ते हे की, ९ जरूबाबेलाच्या हातांनी या मंदिराचा पाया घातला, त्याचेच हात ते बांधावयाचे पुरे करितील; व सेनाधीश परमेश्वराने मला तुम्हाकडे पाठविले आहे हे तू समजशील. १० तर कार्याच्या अत्यारंभाचा दिवस कोणी तुच्छ मानितो काय ? ते सात डोळे जरूबाबेलाच्या हातातील ओळंबा आनंदाने पाहतील; ते परमेश्वराचे डोळे जगभर फिरत असतात.

११ मग मी त्याला विचारिले, दीपवृक्षाच्या उजव्या-डाव्या बाजूस हीं दोन जैतुनाची झाडे आहेत तीं काय ? १२ दुसऱ्याने मी त्याला विचारिले, या दोन सुवर्णाच्या तोळ्यांजवळच्या सुवर्णरूप तेलाचा प्रवाह सवणाऱ्या ह्या दोन जैतुनाच्या फांया कस्य आहेत ? १३ त्याने मला म्हटले, त्या काय आहेत हे तुला ठाऊक नाही काय ? मी म्हटले, नाही, माझ्या स्वामी. १४ तेव्हा त्याने म्हटले, अखिल पृथ्वीच्या प्रभूजवळ उभे राहणारे हे दोन अभिषिक्त आहेत.

१. मीं पुनः डोळे वर करून पाहिलें तों पाहा, एक उडता पट दृष्टीस पडला. २ त्यानें मला विचारिलें, तुला काय दिसतें? मी म्हणालों; मला एक उडता पट दिसतो, त्याची लांबी बीस हात व रुंदी दहा हात आहे. ३ तो मला म्हणाला, या सर्व देशाला प्राप्त होणारा शप तो हा पट आहे; चोरी करणाऱ्या सर्वांस या लेखानुसार एका बाजूनें चालवितील व खोटी शपथ वाहणाऱ्या सर्वांस या लेखानुसार दुसऱ्या बाजूनें चालवितील. ४ सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, मी हा पट चालविला आहे, तो चोराच्या घरांत व माझ्या नामाची खोटी शपथ घेणाऱ्याच्या घरांत शिरेल; तो त्याच्या घरांत निःश्चाद देऊन राहिल आणि त्याच्या तुळ्यांचें व चिन्मांचें भस्म करील.

५ मग मजबरोबर भाषण करणारा दिव्यदूत पुढें येऊन मला म्हणाला, आतां आपले डोळे वर करून काय जात आहे तें पाहा. ६ मी विचारिलें, हें काय आहे? तो म्हणाला, ही चालली आहे ती एक एकी आहे. आणखी त्यानें म्हटलें कीं ही सर्व देशभर त्यांचें प्रतिरूप आहे; ७ मी आणखी पाहिलें तों शिक्षाचें वाटोळें झाकण काढिलें असून एकापुढें एक झी बसलेली आहे असें माझ्या दृष्टीस पडलें. ८ मग तो म्हणाला, ही झी दुष्टता आहे; तेव्हां त्यानें तिला एकापुढें कोंबून तोंडावर शिक्षाचें वाटोळें झाकण बसविलें. ९ मग मी डोळे वर करून पाहिलें तों पाहा, दोन स्त्रिया निवडल्या, त्यांच्या पंखांत वारा भरलेला होता; त्यांचे पंख करकडोचाच्या पंखांसारखे होते; त्यांनीं ती एफा उचलून आकाश व पृथ्वी यांच्या मधल्या मार्गांनें नेली. १० मग मजबरोबर भाषण करणाऱ्या दिव्यदूताला मी विचारिलें: ते ती एफा घेऊन कोठें जात आहेत? ११ तो मला म्हणाला शिनार देशांत तिजसात्रीं घर बांधावें म्हणून ती ते नेत आहेत; तें तयार झालें म्हणजे तो तेथें तिच्या स्थानीं स्थापितील.

१ पुनः मी आपले डोळे वर केले तों पाहा, दोन पर्वतांमधून चार रथ येत आहेत असें दिसलें; ते पर्वत पितळेचे होते. २ पहिल्या रथाला तांबडे

घोडे होते; दुसऱ्या रथाला काळे घोडे होते; ३ तिसऱ्या रथाला पांढरे घोडे होते; व चवथ्या रथाला कबरे लालसर घोडे होते. ४ तेव्हां मजबरोबर भाषण करणाऱ्या दिव्यदूताला मी विचारिलें, माझ्या स्वामी, हे काय आहेत? ५ दिव्यदूतांनें मला उत्तर केलें, हे आकाशांतले चार वारे आहेत; ते अखिल पृथ्वीच्या प्रभूच्या हुजुरास असून आतां बाहेर निघत आहेत. ६ काळे घोडे असलेला रथ उत्तर देशीं जात आहे; पांढरे घोडे त्यांच्या मागून मागून जात आहेत; कबरे घोडे दक्षिण देशीं जात आहेत. ७ तांबडे घोडेहि बाहेर गेले; त्यांचा पृथ्वीभर फिरण्याचा रोख होता; त्यांस तो म्हणाला, चला, पृथ्वीवर फिरा. तेव्हां ते पृथ्वीवर फिरले. ८ मग त्यानें मला हाक मारून म्हटलें, पाहा, उत्तर देशीं जाणाऱ्यांनीं उत्तर देशांत माझा आत्मा शांत केला आहे.

९ मग परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं १० बंदिवासांतून आलेल्या लोकांपैकीं हेद्वय, तोबीया व यदया यांच्या माणसांस बरोबर घे; ते बाबेलमधून येऊन सफन्याचा पुत्र योशीया याच्या घरी उतरले आहेत तेथें आजच्या आज जा; ११ सोनेरुपें घेऊन मुकुट घडीव व ती यहोसादाकाचा पुत्र यहोशवा मुख्य याजक याच्या मस्तकीं घाल. १२ त्याला सांग कीं सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, पाहा, एक पुरुष, ज्याचें नांव कोंब असें आहे तो आपल्या स्थानीं उगवेल व तो परमेश्वराचें मंदिर बांधील; १३ तोच परमेश्वराचें मंदिर बांधील; तो वैभवशाली होईल व आपल्या सिंहासनावर बसून सत्ता चालवील; तो आपल्या सिंहासनावर याजकहि होईल; या दोहोंत शांततेची सल्लाभसल्लत होईल. १४ तो मुकुट हेलेम, तोबीया, यदया व सफन्याचा पुत्र हेन यांचें परमेश्वराच्या मंदिरांत स्मारक होईल. १५ मग जे दूर आहेत ते येतील व परमेश्वराचें मंदिर बांधण्यास हातभार लावितील आणि सेनाधीश परमेश्वरांनें मला तुम्हांकडे पाठविलें आहे हें तुम्हांला कळून येईल. परमेश्वर तुमचा देव याचें तुम्ही लक्ष देऊन ऐकाल तर हें घडून येईल.

१ एक माप. २ पाठभेद: त्यांचा अर्थ

१ अर्थथा: आत्मे

१ दार्यावेश राजाच्या कारकीर्दीच्या चवथ्या वर्षी असं झालं कीं नवव्या म्हणजे किसलेव महिन्याच्या चतुर्थीला परमेश्वराचें वचन जखन्यास प्राप्त झालें. २ तेव्हां बेथेळकरांनीं शरेश्वर, रोम्लेक व त्यांचे लोक यांस परमेश्वराचा अनुग्रह मागण्यास, ३ आणि सेनाधीश परमेश्वराच्या मंदिरांत राहणारे यज्ञक व संदेष्टे यांस असें विचारण्यास पाठविलें कीं आम्ही वर्षानुवर्ष करीत आलों तसें पांचव्या महिन्यांत एकांती बसून रुदन करावें काय ? ४ मग सेनाधीश परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं ५ तूं या देसांतील सर्व लोकांस व याजकांस विचारं : तुम्ही सत्तर वर्षे पांचव्या व सातव्या महिन्यांत उपोषण व रुदन केले तेव्हां खरोखर माझ्यासाठीं उपोषण केले काय ? ६ तुम्ही खातांपितां तेव्हां आपल्याचसाठीं खातापीत नाही काय ? ७ यरुशलेम वसलेलें व आबादीजाबाद होतें आणि त्याच्यासभोवतालचे बांबू, तसेंच दक्षिण-देश व तळवट यांत वस्ती होती तेव्हां परमेश्वरानें पूर्वीच्या आपल्या संदेष्ट्यांच्या द्वारें जीं वचनें पुकारून सांगितलीं तीं हीं नव्हत काय ? ८ मग परमेश्वराचें वचन जखन्यास प्राप्त झालें कीं ९ सेनाधीश परमेश्वर म्हणाला आहे : तुम्ही खरा न्याय करा, व एकमेकांस प्रेम व कळणा दाखवा; १० आणि विधवा, अनाथ, परके व निराश्रित यांवर जुलूम करूं नका व आपल्या भावांला इंजा करण्याचें मनांत आणूं नका; ११ पण ते ऐकतना, त्यांनीं मान ताठ केली व ऐकूं नये म्हणून कान बंद केले. १२ पूर्वीच्या संदेष्ट्यांच्या द्वारें सेनाधीश परमेश्वरानें आपल्या आत्म्याच्या द्वारा पाठविलेलें धर्मशास्त्र व वचनें ऐकूं नयेत म्हणून त्यांनीं आपले मन षाषाणासारखें कठीण केले; त्यास्तव सेनाधीश परमेश्वराचा त्यांजवर मोठा क्रोध झाला. १३ तेव्हां असें झालें कीं तो हाक मारीत असतां त्यांनीं ऐकलें नाही, म्हणून ते हाक मारितील तरी मीं एकावयाचा नाही, असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो. १४ जीं राष्ट्रें त्यांच्या ओळखीचीं नाहीत त्यांच्याचें मीं त्यांस वाचवळीचें उडवीन. त्यांच्यामाणें

त्यांचा देश उजाड झाला आहे; त्यांतून कोणी जातयेत नाही; कारण त्यांनीं उत्तम भूमि वैराण केली आहे.

१ मग सेनाधीश परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं २ सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, सीयोन-संबंधानें मीं अतिशयित ईर्ष्यायुक्त झालों आहे; तिच्याकरितां संतप्त आवेशानें मीं ईर्ष्यायुक्त झालों आहे. ३ परमेश्वर असें म्हणतो, मीं सीयोनाना परत आलों आहे, मीं यरुशलेमांत वस्ती करणार; यरुशलेमास सत्य नगर म्हणतील व सेनाधीश परमेश्वराच्या पर्वतास पवित्र गिरी म्हणतील. ४ सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, म्हातारे व म्हाताऱ्या, यरुशलेमाच्या गल्लींमांत आपल्या वृद्धांपाकाळामुळें हातीं काठी घेऊन बसतील. ५ नगरच्या गल्ल्यांनीं खेळ खेळणाऱ्या मुलामुलींची गर्दी होईल. ६ सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, त्या दिवसांत या अवशिष्ट राष्ट्रास ही मोष्ट अचंच्य्याची वाटते म्हणून माझ्याहि दृष्टीनें अचंच्य्याची होईल काय, असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो. ७ सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, मीं आपल्या लोकांचा उगवतीकडून व मावळतीकडून उद्धार करीन; ८ मीं त्यास घेऊन येईन व ते यरुशलेमांत वस्ती करितील, आणि सत्यानें व धर्मानें ते माझे लोक होतील व मीं त्यांचा देव होईन.

९ सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, सेनाधीश परमेश्वराचें मंदिर बांधावें म्हणून त्याचा पाया घातला त्या वेळच्या संदेष्ट्यांचीं हीं वचनें या समयीं तुम्ही ऐकत आहां, ते तुम्ही आपले हात टूट करा. १० त्या दिवसापूर्वीं माणसास मजुरी मिळत नसे, पशुबद्दल भाडें मिळत नसे व येणाऱ्याजाणाऱ्यास शत्रूमुळें स्वास्थ्य मिळत नसे; कारण माणसांनीं एकमेकांवर उलटावें असें मीं केले. ११ मीं पूर्वीं होतों तसा या अवशिष्ट लोकांमदीं वस्ती करणार नाही, असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो. १२ आतां तेचें निजहीन होत आहे; द्राक्षी आपलें फळ देईल, भूमि आपल्या उपज देईल आणि अन्नकामां शकलें वहींवर देईल; या अवशिष्ट लोकांस मीं मां अन्नयाचें वस्त्र देईन. १३ हे यहुदाच्या घराण्या व हे इस्राएलाच्या घराण्या, असें होईल

कीं जे तुम्ही राष्ट्रांत शापरूप होतां त्या तुमचा उद्धार मी करीन व तुम्ही आशीर्वादरूप व्हाल; भिऊं नका, तुमचे हात दृढ होवोत.

१४ कारण सेनाधीश परमेश्वर असें म्हणतो, तुमच्या पूर्वजांनीं मला कोप आणिला तेव्हां तुमचें अनिष्ट करण्याचें मीं योजिलें याविषयीं मला अनुत्तप झाला नाहीं, असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो; १५ त्याप्रमाणें या दिवसांत यश्लेम्याचें व यहूदाच्या घराण्याचें हित करण्याचें मीं योजिलें आहे; भिऊं नका. १६ तुम्ही करावयाचें तें हेंच कीं तुम्ही सर्व आपल्या शेजाऱ्यांबरोबर खरें बोला; आपल्या वेशींत खरेपणानें वतां व शांतिदायक न्याय करा; १७ तुम्ही कोणी मनांत आपल्या शेजाऱ्याचें अनिष्ट चिंतूं नका; खीट्या शपथेचीं आवड घरूं नका; कारण या सर्वांचा मला तिष्ठकारा आहे, असें परमेश्वर म्हणतो.

१८ सेनाधीश परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं १९ सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, चवथ्या, पांचव्या, सातव्या व दहाव्या महिन्यांतले उपास यहूदाच्या घराण्यास हर्ष व आनंद देणारे होतील; ते आनंदाच्या उत्सवांचे दिवस होतील; म्हणून सत्य व शांतिशांची आवड घरा. २० सेनाधीश परमेश्वर असें म्हणतो, शारें व अनेक नगरांचे रहिवासी येतील अशी वेळ येईल; २१ एका नगराचे रहिवासी दुसऱ्या नगरास जाऊन म्हणतील, आपण त्वरेनें जाऊन परमेश्वराजवळ अनुग्रह मागूं व सेनाधीश परमेश्वराच्या चरणीं लागूं; मीहि जातो. २२ पुष्कळ लोक व असमर्थ राहूं यश्लेमांत सेनाधीश परमेश्वराच्या चरणीं लागण्यास व परमेश्वराजवळ अनुग्रह मागण्यास येतील. २३ सेनाधीश परमेश्वर असें म्हणतो कीं त्या दिवसांत सर्व भाषा बोलणाऱ्या राष्ट्रांपैकीं दहा जण यहूदी माणसाचा पदर धरून म्हणतील, आम्ही तुम्हांबरोबर येतो, कारण देव तुम्हांबरोबर आहे असें आम्ही ऐकलें आहे.

१ इद्राख देशाविषयीं परमेश्वराची वाणी :
२ ती दिमिक्कास पोहचवून तेथें स्थिर होईल; कारण परमेश्वराची नजर मनुष्यजातीकडे व इस्राएलाच्या

सर्व वंशांकडे आहे; २ त्याच्या सीमेवरल्या हमाथाकडे आणि सोर व सीदोन यांकडेहि ती आहे; कारण ती फार शहाणी आहेत. ३ सोरानें आपणासाठीं मजबूत दुर्ग बांधिला, धुळीप्रमाणें रुपाचा व रस्त्यावरील चिखलाप्रमाणें सोऱ्याचा संवय केला. ४ पाहा, प्रभु त्याची सत्ता काढून घेईल, त्याची तटवंदी समुद्रांत टाकील; तें अग्नीनें भस्म होईल. ५ अष्कलोन हें पाहून घाबरेल; गज्जाहि पाहून वेणा देईल, व एकोनहि असेंच करील, कारण त्याची आशा नष्ट होऊन तें लज्जित होईल; गज्जांत राजा नाहीं असें होईल, अष्कलेनांत वस्ती न्हावयाची नाहीं. ६ अश्रुदांत जारज वस्ती करील, व मी पलिष्ट्यांचा अभिमान नाहींसा करीन. ७ मी त्याच्या मुखांतलें रक्त व त्याच्या दातांतले अमंगळ पदार्थ काढून टाकीन; तोहि आमच्या देवासाठीं बचावून राहील; तो यहूदांतल्या सरदारासारखा होईल व एकोन यहुद्यासारखा होईल. ८ कोणी येऊंजाऊं नये म्हणून मी सैन्य रोखण्यासाठीं माझ्या मंदिराभोवतीं तळ देईन; जुद्धम करणारा पुनः त्यांजवर चाल करून जाणार नाहीं; कारण आतां मी प्रत्यक्ष आपल्या डोळ्यांनीं पाहिलें आहे.

९ सीयोनकन्ये, जोरानें आनंदाचा गजर कर; यश्लेमकन्ये, गजर कर; पाहा, तुझा राजा तुजकडे येत आहे; तो न्यायी व यशस्वी आहे; तो लीन आहे; गडबावर, गाढवीच्या पोरावर म्हणजे शिंगराकर वसून येत आहे. १० एफ्राइमांतले रथ, यश्लेमांतले घोडे मी नष्ट करीन; युद्धधनुष्य तोडून टाकण्यांत येईल, तो राष्ट्रांबरोबर शांतीच्या गोष्टी बोलेल; त्याचें अधिपत्य प्रत्येक समुद्रावर व फरातनदांपासून तों पृथ्वीच्या दिग्गतांपर्यंत चालेल.

११ तुजविषयीं म्हणशील तर तुझ्याबरोबर केलेल्या कनाराच्या रक्तसिंचनामुळे मी तुझ्या बंदिवांनांस निर्जल मत्तेंतून मुक्त करीन. १२ आशा धरून राहिलेले बंदिवानहो, दुर्गाकडे परत या; आज मी हें जाहीर करितों कीं मी तुला दुष्पट प्रतिफळ देईन. १३ मी यहूदारूप धनुष्य वाकवून एफ्राईमरूप बाण लाविला आहे; हे सीयोन, मी तुझ्या पुत्रांस चेतवीन; हे मोसा, त्यांला तुझ्या पुत्राविषुद चेतवीन;

१ लेवीय १९:२६ पाहा. २ मुळांत : यावना,

वीररुच्या वल्गाप्रमाणे तुला करीन. १४ त्यांच्यावरती परमेश्वर दृष्टीस पडेल, त्याचे ज्ञान विमुक्ततेसारखे सुटतील; प्रभु परमेश्वर रणशिंग फुंकील व दक्षिणे-कडच्या वावटळीत कूच करील. १५ सेनाधीश परमेश्वर त्यांचा संभाळ करील; ते शत्रूस गिळितील व नौकरांस पायांखाली तुडवितील; ते पितील व द्राक्षारस प्याव्याप्रमाणे गोंगाट करितील; ते यज्ञाच्या ऋतोऱ्यांसारखे, वेदीच्या कोपऱ्यांसारखे भरून राहतील. १६ परमेश्वर त्यांचा देव आपल्या लोकांचा कळपासारखा त्या दिवशी बचाव करील; कारण ते त्याच्या देशांत मुकुटावरील रत्नांप्रमाणे उंच स्थानी शोभतील. १७ त्यांची आवादाना केवढी ! त्यांचे सौंदर्य केवढे ! धान्य तरुणांस आणि नवा द्राक्षारस तरुणींस घडपुष्ट करील.

१ धीज उत्पन्न करणाऱ्या परमेश्वराजघळ

१० वल्गाच्या पावसाच्या वेळी पाळस मागा म्हणजे तो त्यांजवर वृष्टि करील; तो प्रत्येकाच्या श्वांतांत गवत उपजवील. २ कारण तेराफीम व्यर्थ गोष्टी बोलल्या आहेत, दैवज्ञांनी खोटा दृष्टांत पाहिला आहे व फसविणारी स्वप्ने सांगितली आहेत; ते कोरडा धोर देतात; यामुळे ते मेंढरांप्रमाणे भटकले आहेत. त्यांस कोणी मेंढपाळ नसल्यामुळे त्यांजवर जुळम होत आहे. ३ मेंढपाळांवर माझा क्रोध भडकला आहे, बोकडांचे मी शासन करीन; कारण सेनाधीश परमेश्वराने आपला कळप जे यहुदांचे घराणे त्यांची भेट घेतली आहे, तो त्यास आपल्या लडाईच्या सजविलेल्या घोड्यासारखे करील. ४ त्यांच्यापासूनच कौनखिला, त्यांच्यापासूनच खुंटी, त्यांच्यापासूनच युद्धचतुष्य, त्यांच्यापासूनच प्रत्येक अधिकारी निघतो. ५ युद्धांत चिखल तुडविणाऱ्या योद्धांप्रमाणे ते होतील; ते युद्ध करितील, कारण परमेश्वर त्यांजबरोबर आहे; घोडेस्वार फजीत होतील. ६ मी यहुदाच्या घराण्यास शक्ति पुरवीन, योसेफाच्या घराण्याची मुक्ता करीन, देशांत त्यांची वस्ती करीन; कारण त्यांजवर मी करुणा केळी

१ गृहदेवता अथवा कुलदेवता

आहे. मी त्यांचा त्याग केलाच नाही वसे ते कोणते कारण मी परमेश्वर त्यांचा देव आहे, मी त्यांचे ऐकेन. ७ एफ्राईम वीरासारखा होईल, द्राक्षारसाने होईल तसे त्यांचे हृदय हर्षित होईल; त्यांची मुले हे म्हणून उक्तास पावतील; त्यांचे हृदय परमेश्वराच्या अर्घी अतिरेक.

८ मी शीळ घालून त्यांस जप्रा करीन; कारण मी त्यांस सोडवून घेतले आहे; त्यांची पूर्वी वृद्धि झाली तरी ते वृद्धि पावतील. ९ मी राष्ट्रांमध्ये त्यांची वेरणी करीन; दूर देशांत ते माझे स्मरण करितील; ते आपल्या मुलांसहित जीवंत राहून माघारें येतील. १० मी त्यांस मिसर देशांतून माघारें आणीन, अशूर देशांतून त्यांस एकत्र करीन; गिलाद व लबानोन यांच्या भूमीवर त्यांस आणीन; त्यांस जागत पुराव्याची नाही. ११ तो संकट-समुद्रांतून पार जाऊन समुद्रलहरींस दबकावील; नील नदीचे गहिरें पाणी सर्व सुकून जाईल, अशूराला गर्व उतरेल; मिसरचे राजवेत्र निघून जाईल. १२ मी त्यांस परमेश्वराच्या ठायी बलवान करीन; ते त्याच्या नामाने येतीलजातील असे परमेश्वर म्हणतो.

१ हे लबानोना, आपल्या वेशी उघड

११ म्हणजे अग्नि तुझे गंधसह भस्म करील. २ हे देवदारु, हायहाय कर; कारण गंधसह पडला आहे, वृक्षराज नष्ट झाले आहेत; बाद्यानच्या ओक वृक्षाने, हाय हाय करा, कारण निषिद्ध वन जमीनदोस्त झाले आहे. ३ ऐका, मेंढपाळांचा हाहाकाराचा शब्द होत आहे ! कारण त्यांचे वैभव लयास गेले आहे; ऐका, तरुण सिंहाची घोर गर्जना होत आहे ! कारण यादनेचे घोर अरण्य लयास गेले आहे.

४ परमेश्वर माझा देव म्हणतो, वधासाठी नेमिलेल्या मेंढरांस चार; त्यांचे मालक त्यांचा वध करितात व आपणाला मिर्दोष समजतात; त्यांची विधी करणारे म्हणतात की परमेश्वराचा घन्यवाद होवो; मी श्रीमंत झालों आहे; त्यांचे स्वतांचे मेंढपाळ त्यांवर कांठी द्या करित जाहीत. ६ मी जे देशांच्या रहिवास्यांवर यापुढे दया करणार नाही, असे परमेश्वर

महत्त्वा वगैरे मी त्यांस एकमेकांच्या व संज्ञांच्या हातीं देईन; ते देईं नष्ट करितील व मी त्यांस त्यांच्या हातांतून सीडविणार नाही. ७ मी वधासाठीं नेसिल्ल्यां मेंढरांस चारिलें, मेंढरांतल्या अतिशयित दुबळ्यांस चारिलें. मी दोन कांड्या घेतल्या; एकीचें मीच रमणीयतां असें ठेविलें आणि दुसरीचें नांव बंधन असें ठेविलें; व मी त्या कांड्यांस चारिलें. ८ मी एका महत्त्वांत तीन मेंढपाळ आपून दाखिले, कारण आपणा जिवाला त्यांचा कंटाळ आला व त्यांच्या जिवांस मात्ता कंटाळ आला. ९ मग मी म्हणालों, मी सापुडें हुड्यांस चारणार नाही; कोणी मेळें तर घेऊं या; कोणी नष्ट झालें तर होऊं या; असें म्हणून राहिल्ल्यांस धरुमेकांचें मांस खाऊं या. १० सर्वे कुंभारुपुडें मी केलेला कंगार मोडता म्हणून रमणीयता नांवाची काठी मी घेतली आणि तिचे मोडून तुकडे केले. ११ त्या दिवशीं ती मोडिली; तेव्हां त्यांनीं मात्तें एकलें होतें असें लक्षा कळपांत आसलेले अतिशयित दुबळे समजले कीं हें परमेश्वराचें वचन आहे. १२ मग मी त्यांस म्हणालों, तुम्हांस बरें दिसलें तर मला मात्तें वेतून घ्या, नाहीतर जाऊं घ्या. तेव्हां त्यांनीं मला मात्तें वेतून तीस रुपये तोळून दिलें. १३ परमेश्वर मला म्हणाला, त्यांनीं जें मात्तें मारी मोल ठरविलें तें कुंभारुपुडें फेकून दे. तेव्हां ते तीस रुपये घेऊन मी परमेश्वराच्या मंदिरांत कुंभारुपुडें फेकून दिले. १४ मग यहुदा व इस्राएल यांचें बंधुत्व मोडवें म्हणून मी बंधन नांवाची मात्ती दुसरी काठी मोडिली.

१५ परमेश्वर मला म्हणाला, जाऊन पुनः एकाद्या मूर्ख मेंढपाळ्याचीं आउतें घे. १६ कारण पाहा, मी देशांत एक मेंढपाळ आणितों; तो मरावयाच्या लागस आलेल्यांकडे दुकून पाहणार नाही, भटकलेल्या मेंढरांस तो धुंडणार नाही, मोडलेल्यांस बरें करणार नाही, धड्याकटांचें तो पालन करणार नाही; तर पुढें मेंढरांचें मांस तो खाईल व त्यांच्या छुरांचे तुकडे तुकडे करील. १७ कळपास सोडून देणाऱ्या कवडीमोलें मेंढपाळास धिक्कार असे। त्याच्या बाहुवर व त्याच्या उजव्या

डोळ्यावर तरवार चालेलें; त्याचीं बंधु कुकेल, त्याचा उजवरा डोळ्यांभगरीं अंधा होईल.

१ इस्राएलाविषयीं परमेश्वराचीं वाणीः

१२ आकाश पसरणारा, पृथ्वीचा पाया घालणारा व मनुष्याच्या अंतर्गामी शक्तीचा निर्माण करणारा परमेश्वर म्हणतोः २ पाहा, मी यरुशलेमास त्याच्या समोवतालच्या सर्वे राष्ट्रांस भेळकंडविणाऱ्या कटोऱ्यासारखें करितों; सर्वे राष्ट्रांस भेळकंडविणाऱ्या कटोऱ्यासारखें करितों; यरुशलेमाला घेस्तील तेव्हां यहुदाचीहि तीच गत होईल. ३ त्या दिवशीं असें होईल कीं सर्वे राष्ट्रांला मारी पाषाणासारखें असें मी यरुशलेमास करीन; जे कोणी तो उचलतील ते स्वतांला जखम करून घेतील; पृथ्वीवरील सर्वे राष्ट्रें त्याविषयें जमतील. ४ परमेश्वर म्हणतो, त्या दिवशीं मी प्रत्येक डोळ्यास बुजवीन व त्यावरील स्वरास वेडें करीन; मी आपले डोळे उघडून यहुदाच्या घराण्याकडे पाहीन व राष्ट्रांच्या प्रत्येक डोळ्यास अंधत्व आणीन. ५ तेव्हां यहुदाचे सरदार आपल्या मनांत म्हणतील कीं यरुशलेमाचे रहिवासी आपला देव सेनाधीश परमेश्वर याच्या अंगें मलां पाठवव्यसारखे आहेत. ६ त्या दिवशीं मी यहुदाच्या सरदारांस खडकाखालच्या आगटीसारखे, पेंढ्यांखालच्या जळत्या मशालीसारखे करीन; ते उजवीकडील व डावीकडील समोवतालच्या सर्वे राष्ट्रांस खाऊन टाकितील; यरुशलेम आपल्या पूर्वीच्या जागीं म्हणजे यरुशलेमाच्या जागीं पुनः वसेल. ७ परमेश्वर प्रथम यहुदाचे डेरे वचावील, म्हणजे दाविदाच्या घराण्याचें वैभव आणि यरुशलेमनिवासी जनांचें वैभव यहुदावर वरचढ व्हावयाचें नाही. ८ त्या दिवशीं परमेश्वर यरुशलेमनिवास्यांचें रक्षण करील; त्या दिवशीं त्यांतला निबल दाविदासमान होईल; व दाविदाचें घराणें देवासमान म्हणजे अर्थांत त्यांचा अभ्रगामी परमेश्वराच्या दिव्यदत्तासमान होईल. ९ त्या दिवशीं असें होईल कीं यरुशलेमावर चढाई करून येणाऱ्या सर्वे राष्ट्रांचा नाश करण्याची मी खटपट

१ अथवा: यरुशलेमाच्या वेढ्याच्या समर्थीं यहुदालाहि भाग प्यावा लागेल.

करीन; १० अर्धिणी मी दाविदाच्या घराण्यावर व यरुशलेम-
निवास्यांवर कृपा व विनवणी यांच्या आत्म्याचा वर्षाव
करीन आणि ज्या मला त्यांनी विंचिलें त्या मजकडे ते
पाहतील; एकुलत्या एका पुत्रासाठी शोक करावा तसे ते
त्यासाठी शोक करतील; ज्येष्ठ पुत्राबद्दल जसा कोणी
अत्यंत खेद करितो तसा ते त्याबद्दल खेद करतील. ११
त्या दिवशी मणिहोनाच्या खोऱ्यांतील हदाद्रिमोनाच्या
आकांताप्रमाणे यरुशलेमांत मोठा आकांत होईल. १२ देश
आक्रमण करील, प्रत्येक कुटुंब वेगवेगळें आक्रमण करील;
इकडे दाविदानें घराणें व इकडे त्याचा स्त्रीवर्ग; इकडे
नाथानाचें घराणें व इकडे त्याचा स्त्रीवर्ग; १३ इकडे
लेवीचें घराणें व इकडे त्याचा स्त्रीवर्ग; इकडे शिमीचें
घराणें व इकडे त्याचा स्त्रीवर्ग; १४ उरलेल्या सर्व
घराण्यांतले लोक वेगळे व त्यांचा स्त्रीवर्ग वेगळा असे
ते आक्रमण करतील.

१ पाप व अशुद्धता हीं दूर करण्यास त्या
१३ दिवशीं दाविदाच्या घराण्यासाठी व यरुशलेम-
निवास्यांसाठी एक झरा फुटेल. २ सेनाधीश
परमेश्वर म्हणतो, त्या दिवशीं असें होईल कीं मी देशां-
तून मूर्तीच्या नांवांचा उच्छेद करीन, त्यांची यापुढें
आठवण होणार नाही; आणि संदेष्टे व अशुद्ध आत्मा
ह्यांस देशांतून घालवून देईन; ३ आणि असें होईल कीं
कोणी संदेश बद्दल लागल्यास त्याचे जन्मदाते आईबाप
त्याला म्हणतील, तूं जीवंत राहावयाचा नाहीस,
कारण तूं परमेश्वराच्या नामानें लबाब्या सांगितल्या
आहेत: तो संदेश बद्दल लागला तर त्याचे जन्मदाते
आईबाप त्याला मोसकून मारतील. ४ त्या दिवशीं
असें होईल कीं संदेष्टा संदेश बदतांना आपल्या प्रत्येक
दृष्टांतसंबंधानें लज्जित होईल व लोकांस फसविण्यासाठी
केसांचा झगा घालणार नाही; ५ पण तो म्हणेल, मी
कांहीं संदेष्टा नाही, शेती करणारा मनुष्य आहे; कारण
मला लहानपणीच कोणी दास केलें. ६ जर कोणी
त्यास विचारलें कीं तुझ्या बाहुंच्यामध्ये ह्या जखमा
कसल्या? तर तो म्हणेल, माझ्या इष्टमित्रांच्या घरी
खगलेल्या घावांचे हे वण आहेत.

१ पाठभेद: ज्याला त्यांनीं विंचिलें त्याजकडे ते

७ सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, अगे तरवारी, माझ्या
मैंडपाळावर व जो पुरुष माझा सोबती त्याबवर ऊठ;
मैंडपाळावर प्रहार कर म्हणजे मैंडरें विखरतील; माझ्या
लहानन्यांवर मी आपल्या हाताची छायां करीन,
८ परमेश्वर म्हणतो, देशभर असें होईल कीं त्यांचे
दोन भाग नष्ट करतील, पण त्याचा तिसरा भाग मगें
राहील. ९ तो तिसरा भाग मी अर्मांत टाकीन, रें
गाळितात तसें त्यांस गाळीन, सोनें शुद्ध करितात
त्याप्रमाणें त्यांस शुद्ध करीन; ते मागें नाम घेतील
तेव्हां मी त्यांचे ऐकें; मी म्हणें, हे माझे लोक व
ते म्हणतील, परमेश्वर माझा देव.

१ पाहा, परमेश्वराचा दिवस येत आहे; त्या
१४ दिवशीं तुम्ही खट तुझ्या वस्तीत घांटून घेतील.

२ यरुशलेमाबरोबर लढण्यास चढाई करून यावें
म्हणून मी सर्व राष्ट्रांस जमा करीन: ते नगर हस्तगत
करतील, घरें छुटतील, झियांना भ्रष्ट करतील; अर्धें
नगर बंदिवासांत जाईल, तरी अवशिष्ट लोक नगरांतून
नाहीतसे होणार नाहीत. ३ तेव्हां परमेश्वर पुढें
सरसावेल; पूर्वी युद्धसमयी ज्या प्रकारें त्यानें युद्ध केलें
त्या प्रकारें त्या राष्ट्रांबरोबर तो युद्ध करील. ४ आणि त्या
दिवशीं यरुशलेमासभोर पूर्वेस असलेल्या जैतूनझाडांच्या
डोंगराला त्याचे पाय लागतील तेव्हां जैतूनझाडांचा डोंगर
पूर्वपश्चिम दुभागून मध्यें एक मोठें खोरें उत्पन्न होईल;
अर्धा डोंगर उत्तरेकडे व अर्धा डोंगर दक्षिणेकडे सरेल;
५ तुम्ही माझ्या डोंगरांच्या खोऱ्याकडे धावाल, कारण
डोंगरांचें खोरें आसलापर्यंत जाऊन मिडेल; व यहुदाचा
राजा उज्जीया याच्या काळांत झालेल्या भूमिकंपापासून
जसें तुम्ही पळालां तसें पळाल; परमेश्वर माझा देव
येईल, तुजसमागमें तुझे सर्व भक्त येतील; ६ आणि
त्या दिवशीं असें होईल कीं प्रकाश असणार नाही;
प्रकाशमान ज्योति विरघळून जातील. ७ तो एक
विशेष दिवस होईल; तो परमेश्वरालाच ठाऊक; तो ना
भड दिवस, ना धड रात्र असा होईल; तरी असें होईल
कीं संध्याकाळीं प्रकाश राहील. ८ त्या दिवशीं आपखी
असें होईल कीं यरुशेमांतून जीवंत पाण्याचे झरे
फुटून बाहतील; अर्धें पूर्व समुद्राकडे व अर्धें पश्चिम

समुद्राकडे काहीतऱ्हा; उन्हाळ्यांत व हिवाळ्यांत तसेच होईल, ९. तेव्हां परमेश्वर सर्व पृथ्वीवर राजा होईल; त्या दिवशी परमेश्वर तेवढा व त्यांतून नम्र तेवढे राहील. १०. तेव्हां सर्व देश यरुशलेमाच्या दक्षिणेस असलेली गेबा व रिम्मोन बांगणील अद्याव-प्रमाणे होईल; यरुशलेमाचा उदार होऊन ज्ञान्यामिनाच्या वेशीपासून पहिल्या वेशीपर्यंत, कोपराच्या वेशीपर्यंत, तसेच हानमेलाच्या बुद्रुजपासून सन्मच्या दक्षाकुडा-पर्यंत ते आपल्या स्थळी वसेल. ११. लोक त्यांत वस्ती करतील; सपुढे त्यावर शाप राहावयाचा नाही; तर ते निर्भय असे वसेल.

१२. तेव्हां ज्या राष्ट्रांनी यरुशलेमाबरोबर लढाई चालविली त्या सर्वांचा संहार परमेश्वर ज्या मरीने करील ती ही: ते प्रायःवर उभे असता त्यांचे मांस कुजेल, त्यांचे डोळे जागच्या जागी सडतील, त्यांच्या मुखांत त्यांची जिह्वा सडेल. १३. त्या दिवशी असे होईल की परमेश्वराकडून त्यांची फार त्रेधा उडेल, ते प्रत्येक आपापल्या शेजाऱ्याचा हात भरतील आणि त्या प्रत्येकचा हात आपल्या शेजाऱ्याच्या हाताशी प्रतिकूल करील. १४. यहुदाह यरुशलेमांत युद्ध करील; आसपासच्या सर्व राष्ट्रांतील धन जमा होईल; सोने, रज व पोषाख यांचा पूर लोटेल. १५. तसेच या मरीप्रमाणे घोड्यावर, खेचारावर, उंटावर, गाढवावर व त्यांच्या लष्करांत असलेल्या सर्व जनावरांवर मरी येईल.

१६. आणखी असे होईल की यरुशलेमावर चढाई करून आलेल्या राष्ट्रांपैकी अवशिष्ट राहिलेले सर्व, राजाधि-राज सेनाधीश परमेश्वर यांचे भजनपूजन करण्यासाठी व मंडपांचा सण पाळण्यासाठी प्रतिवर्षी यरुशलेमास वर जातील. १७. आणखी असे होईल की पृथ्वीवरील घराण्यांपैकी जे राजाधिराज सेनाधीश परमेश्वर यांचे भजनपूजन करण्यास यरुशलेमास जाणार नाहीत, त्यांवर पर्जन्यवृष्टि होणार नाही. १८. तसेच मिसराचे घराणे वर चढून गेले नाही तर त्याजवरहि पर्जन्यवृष्टि होणार नाही; जी राष्ट्रे मंडपांचा सण पाळण्यासाठी वर चढून जाणार नाहीत त्या सर्व राष्ट्रांवर परमेश्वर जी मरी पाठविणार ती यांवरहि येईल. १९. मिसरास व मंडपांचा सण पाळण्यास वर चढून न जाणाऱ्या सर्व राष्ट्रांस हीच शिक्षा होईल. २०. त्या दिवशी घोड्यांच्या घटांवर परमेश्वराला पवित्र अशीं अक्षरे असतील आणि परमेश्वराच्या मंदिरांतली बहुगुणी वेदीपुढल्या यज्ञाच्या कटोऱ्यांसारखी होतील. २१. यरुशलेमातील व यहुदांतील प्रत्येक बहुगुणे सेनाधीश परमेश्वराला पवित्र होईल; व सर्व यज्ञकर्ते वेऊन तीं वेतील व त्यांत अन्न शिजवतील; त्या दिवसापासून पुढे सेनाधीश परमेश्वराच्या मंदिरांत कोणी व्योपारी असणार नाही.

१ मुळांत : कनानी

मल्लाखी

१ मल्लाखीच्या द्वारे इस्राएलास प्राप्त झालेले परमेश्वराचे वचन.
२ परमेश्वर म्हणतो, मी तुम्हांवर प्रीति केली, पण तुम्ही विचाराता, तू कोणत्या बाबतीत आम्हांवर प्रीति केली ? परमेश्वर म्हणतो, एसाव यकोबाचा भाऊ नव्हता काय ? तरी मी यकोबावर प्रीति केले; ३ एसावाचा द्वेष केला, त्याचे पर्वत उजाड केले व त्याचे वतन

रानांतल्या कोल्यांस दिले. ४ अदोम म्हणाला, आमची नांसधूस झाली तरी ओसाड झालेली स्थळे आम्ही पुनः बांधू; तर सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, ते बांधतील, पण मी पाहून टाकीन; आणि लोक त्यांस दुष्टतेचा प्रदेश व परमेश्वर ज्यावर सदा रुष्ट आहे, असे राष्ट्र म्हणतील. ५ तुमचेच डोळे पाहतील व तुम्ही म्हणाल, इस्राएलच्या सीमेच्याहि पलीकडे परमेश्वराचा महिमा होवो !

६ मुलगा आपल्या बापाचा व चाकर आपल्या बन्ध्याचा सन्मान करितो; मी बाप आहे तर माझा सन्मान कोठे आहे? मी धनी आहे तर माझे भय कोठे आहे, असे त्याच्या नामाचा अपमान करणाऱ्या तुम्हां याजकांस परमेश्वर विचारतो. तरी तुम्ही म्हणता, आम्ही तुझ्या नामाचा कोणत्या प्रकारे अपमान केला? ७ तुम्ही माझ्या वेदीवर विटाळलेली भाकर चढविता; तरी तुम्ही विचारिता, आम्ही कोणत्या प्रकारे तुला विटाळविले? तुम्ही म्हणता, परमेश्वराचे मेज तुच्छ आहे; असे तुम्ही बोलता तेणेकरूनच तुम्ही ते विटाळविता. ८ तुम्ही अंधळा पशु अर्पिता, हा अधर्म नव्हे काय? लंगडा किंवा रोगी असा बलि देता, हा अधर्म नव्हे काय? असले अर्पण आपल्या प्रांताधिकार्यास देऊन तर पाहा; तो तुजवर प्रसन्न होईल काय? अथवा तुजवर त्याची मर्जा बसेल काय, असे सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो. ९ आतां परमेश्वराने आम्हांवर करुणा करावी म्हणून देवाचा अनुग्रह मागा; तुमच्या हातून हें घडले आहे; तुमच्या या कृत्यामुळे तो कोणावर प्रसन्न होईल काय, असे सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो. १० तुम्ही माझ्या वेदीवर निरर्थक अग्नि पेटवू नये म्हणून तुमच्यांतला कोणी दरवाजे बंद करील तर धरें! सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, तुमच्यांत मला मुळीच संतोष नाही; तुमच्या हातचे यज्ञार्पण मला मान्य नाही. ११ कारण सूर्याच्या उगवतीपासून मावळतीपर्यंत राष्ट्रामध्ये माझे नाम थोर आहे, माझ्या नामाप्रतित्यर्थ प्रतिस्थली धूप जाळितात व निर्दोष बलि अर्पितात; कारण माझे नाम राष्ट्रामध्ये थोर आहे असे सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो; १२ पण तुम्ही म्हणता, परमेश्वराचे मेज विटाळिले आहे, त्याचे उत्पन्न, त्याचे अन्न ही तुच्छ आहेत; अशांने तुम्ही माझ्या नामाची अप्रतिष्ठा करिता. १३ तुम्ही असेहि म्हणता, काय पीडा ही! तुम्ही नाक मुरडिता, असे सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो; छद्म आणिलेला, लंगडा किंवा रोगी, असा पशु आणून तुम्ही अर्पिता; तुमच्या हातचे असले अर्पण मला पसंत होईल काय, असे परमेश्वर म्हणतो. १४ आपल्या

कळपांत नर असून त्याचा नबस केल्यावर कोणी सदोष शब्दाचा यज्ञ करितो; असा फसविणारा शापित असो. मी थोर राजा आहे व राष्ट्रांत माझ्या नामाची भीति धरितात, असे सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो.

१ आतां याजकदो, तुम्हांस ही आज्ञा होत आहे; २ सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो; माझ्या नामाचा महिमा व्हावा यासाठी तुम्ही ऐकून मन लावले नाही तर मी तुम्हांवर शाप पाठवीन व तुमचे आशीर्वाद शाप करीन; तुम्ही लक्ष पुरवीत नाही म्हणून मी त्यांस शापस्वरूप करून चुकलो आहे. ३ पाहा, मी तुमच्या शेतांतले बीं निर्जांब करीन, तुमच्या यज्ञपर्शवी विद्या तुमच्या मुखांस फासीन; लोक विष्टेबरोबर तुम्हांसहि फेकून देतील. ४ लेव्याबरोबर माझा करार कायम व्हावयासाठी ही आज्ञा मी तुम्हांकडे पाठविली आहे हें तुम्हांस समजेल, असे सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो. ५ मी त्याजरोबर केलेला करार जीवनाचा व शांतीचा होता; त्याने भय घरावे म्हणून मी ती त्यास दिली होती; आणि त्याला माझी भीति वाटली व माझ्या नामाचा त्याला धाक वाटला. ६ त्याच्या मुखांत सत्याचे धर्मशास्त्र होतें, त्याच्या वाणीत कुटिलता आढळली नाही; तो माझ्याबरोबर शांतीने व सरळतेने वागला व त्याने बहुतांस अधर्मापासून बळविले. ७ कारण याजकाच्या वाणीच्या ठायी ज्ञान असावे, त्याच्या तोंडून धर्मशास्त्र ऐकण्यास लोकांनी आतुर असावे; कारण तो सेनाधीश परमेश्वराचा निरोप्या आहे; ८ पण तुम्ही मार्ग सोडून गेलें आहां, धर्मशास्त्राच्या मार्गांत पुष्कळंस ठोकर खाण्यास तुम्ही लाविले आहे; तुम्ही लेव्याचा करार बिघडविला आहे, असे सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो. ९ ह्यास्तव मी तुम्हांस सर्व लोकांपुढे तुच्छ व नीच केले आहे, कारण तुम्ही माझ्या मार्गांनी चालत नाही व माणसांची मुरवत धरून न्याय करिता.

१० आम्हां सर्वांचा एकच पिता नाही काय? एकाच देवाने आम्हांस उत्पन्न केले नाही काय? असे असतां आम्ही आपापल्या बंधूंचा विश्वासघात करून

१ पाठभेद: तुमचा हात निर्जांब करीन.

आपल्या पूर्वेजांचा करार कां मोडितो बरें ?
 ११ यहुदां विश्वासघात करित आहे, इस्राएलांत व
 यरुशलैमांत एक असंगळ प्रकार घडला आहे; म्हणजे
 यहुदानें परमेश्वराक प्रिय असलेलें त्याचें पवित्र-
 स्थान भ्रष्ट केलें आहे, व परक्या दैवताच्या कन्येबरोबर
 विवाह केला आहे. १२ जो मनुष्य असें करितो तो हांक
 मारणारा असो, उत्तर देणारा असो, किंवा सेनाधीश
 परमेश्वराला यज्ञार्पण करणारा असो, त्याला परमेश्वर
 याकोबानुद्धा डेऱ्यांतून नाहीतें करील. १३ तसेंच
 आसवें गाळणें, रडणें व उसासे टाकणें यांनी परमे-
 श्वराच्या वेदीच्या तुम्हीं इतकें झाकून टाकिलें आहे कीं तो
 यज्ञार्पणाकडे डुंकून पाहत नाही; तुमच्या हातून तें
 आवडीने घेत नाही. १४ तुम्ही म्हणतां, असें कां ?
 कारण तुम्ह्यामध्ये व तुम्ह्या तारुण्यांतल्या स्त्रीच्यामध्ये
 परमेश्वर साक्षी आहे; ती तर तुम्ही सहकारिणी व
 तुम्ही कराराची पत्नी असून तूं तिजबरोबर विश्वासघातानें
 वर्तला आहेस. १५ ज्याच्या ठायीं आत्म्याचा बोझ तरी
 अंश आहे अशा कोणीहि असें कधीं केलें नाही; देवास
 अनुसरणाऱ्या संततीची इच्छा करणारा कोणी आहे कम ?
 वाकरितां आपल्या आत्म्याला जपावें, व आपल्या तरुण-
 पणाच्या पत्नीचा कोणी विश्वासघात करूं नये. १६ परमे-
 श्वर, इस्राएलाचा देव म्हणतो, मला सूटपत्राचा तिटकारा
 आहे; सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, जो आपल्या पत्नी-
 बरोबर क्रूरतेनें वागतो त्याचा मी द्वेष करितो; तर तुम्ही
 आपल्या आत्म्यास जपा, विश्वासघातानें वागूं नका.

१७ तुम्ही आपल्या भाषणानें परमेश्वरस कंटाळा
 आणिला, तरी तुम्ही म्हणतां, आम्हीं कशांनें त्याला कंटाळा
 आणिला ? तुम्ही म्हणतां, प्रत्येक दुष्कर्मी इसम परमे-
 श्वराच्या दृष्टीनें चांगला आहे व तो त्यांच्यासंबंधानें
 संतुष्ट असतो, नाही तर न्याय करणारा देव आहे कोठें ?
 अशांनें तुम्ही त्यास कंटाळा आणिला.

१ पाहा, मजपुढें मार्ग तयार करण्यासाठीं मी आपला
 ३ निरोप्या पाठवितो; ज्या प्रभूलां तुम्ही शोधितां तो
 एकाएकी आपल्या मंदिरांत येईल; पाहा, करार घेऊन

येणाऱ्या निरोप्यांची तुम्ही अपेक्षा करित आहां तो येत
 आहे, असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो. २ त्याच्या आग-
 मनाच्या दिवशीं कोण निभावेल ? तो प्रगट होईल तेव्हां
 कोण टिकेल ? कारण तो धातु गाळणाऱ्याच्या अमी-
 सारखा, परटाच्या खारासारखा आहे; ३ हें गाळून
 शुद्ध करणाऱ्यासारखा तो बसेल, लेवीच्या वंशजांस
 शुद्ध करील; त्यांस सोन्याच्याप्रमाणें शुद्ध करील,
 मग ते धर्मानें परमेश्वराला बलि अर्पण करितील.
 ४ पूर्वीच्या दिवसांप्रमाणें, प्राचीन वर्षांप्रमाणें यहुदा
 व यरुशलैम यांचें यज्ञार्पण परमेश्वराला आवडेल.
 ५ मी न्याय करावयाला तुम्हांकडे येईन, आणि
 जादुगिरी, व्यभिचारी, खोटे साक्षी यांच्याविरुद्ध आणि
 मजुरांची मजुरी अडकवून ठेवणारे, विधवा व
 अनाथ यांजवर जुलूम करणारे, आणि मला न मितां
 परक्याला न्याय मिळूं न देणारे यांच्याविरुद्ध साक्ष
 देण्याची मी त्वरा करीन, असें सेनाधीश परमेश्वर
 म्हणतो. ६ कारण मी परमेश्वर बदलणारा नव्हे; म्हणून
 याकोब वंशजहो, तुम्ही नष्ट झाडां नाही.

७ तुमच्या पूर्वेजांच्या दिवसांपासून माझे विधि
 तुम्ही मोडिले, ते पाळिले नाहीत. मजकडे वळा म्हणजे
 मी तुम्हांकडे वळेन, असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो.
 तुम्ही म्हणतां, आम्हीं कोणत्या बाबतींत वळवें ?
 ८ मनुष्य देवाला ठकवीळ काय ? तुम्हीं तर मला ठक-
 विलें आहे; असें असून तुम्ही म्हणतां, आम्हीं कोणत्या
 बाबतींत तुला ठकविलें आहे ? दशमांश व अर्पणें
 यासंबंधानें. ९ तुम्ही शापानें शापग्रस्त आहां, कारण
 तुम्ही अवघ्या राष्ट्रांनें मला फसविलें आहे. १० सेनाधीश
 परमेश्वर म्हणतो, माझ्या मंदिरांत अन्न असावें म्हणून
 सगळ्या दशमांश तुम्ही भांडारांत आणा, म्हणजे मी
 आकाशकापाटें उचरून जगा पुरणार नाही एवढा आशी-
 र्वाद तुम्हांकरितां वर्षितां कीं नाही याविषयीं माझी
 प्रतीति पाहा. ११ तुमच्या भूमीच्या पिकाची नासडी
 होऊं नये म्हणून तें खाऊन टाकणाऱ्यास तुम्हांसाठीं
 धमकावीन; तुमच्या बागेतील द्राक्षाळांचें फळ

१ मुळांत : वलाबरोबर

१ अथवा : दिव्यदूताची

अफाळी गळणार नाही, असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो.
१२ सर्व राष्ट्रं तुम्हांला धन्य म्हणतील; कारण तुमची
श्रुति अनोरम होईल, असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो.

१३ परमेश्वर म्हणतो, तुम्ही मजबरोबर कटोर माषण
केले आहे; तरी तुम्ही म्हणतां, आम्ही तुजविरुद्ध काय
बोललों? १४ तुम्ही म्हणालां, देवाची सेवा करणें
व्यर्थ आहे; त्यानें आज्ञापित्याप्रमाणें आम्ही केले व
सेनाधीश परमेश्वरापुढें आम्ही शोकवचनें धारण करून
बाल्लों यापासून लाभ काय? १५ आतां आम्ही
गर्विष्ठांस सुखी म्हणतो; दुराचारी संपन्न झाले आहेत;
त्यांनीं देवाची परीक्षा पाहिली तरी त्यांचा निभाव
लागला आहे.

१६ तेव्हां परमेश्वराचें भय बाळगणारे एकमे-
कांस बोलले; तें परमेश्वरानें कान देऊन ऐकले,
व परमेश्वराचें भय धरणारे व त्याच्या नामाचें चिंतन
करणारे यांची एक स्मरणवद्दी त्याजसमोर लिहिण्यांत
आली; १७ सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, मी नेमीन त्या
दिवशीं ते माझा खास निधि होतील; जसा कोणी आपलीं
सेवाचढ्दरी करणाऱ्यां पुत्रावर दया करितो तसा मी
त्यांजवर दया करीन. १८ मग तुम्ही बळाल आणि

धार्मिक व दुष्ट यांच्यांतला आणि देवाची सेवा करणारा
व सेवा न करणारा यांच्यांतला भेद तुम्हांला कळेल.

४ १ पाहा, भटीसारखा तस दिवस येत आहे; सर्व
गर्विष्ठ व सर्व दुराचारी घसकट बनतील; तो देणारा
दिवस त्यांस जाऊन टाळील, त्यांचें मूल, फांदी वगैरे
काहींच राहूं देणार नाही, असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो;
२ पण तुम्ही जे माझ्या नामाचें भय धरणारे त्या तुम्हांवर
न्याय्यत्वाचा सूर्य उदय पावेल, त्याच्या पंखांच्या ठायीं
आरोभय असेल; तुम्ही गोठ्यांतल्या वत्सांप्रमाणें बाहेर
पडून बागडाल. ३ तुम्ही दुष्टांस तुडवाल; कारण मी हें
करीन त्या दिवशीं ते तुमच्या पायांच्या तळव्यां-
खालीं राखेप्रमाणें होतील, असें सेनाधीश परमेश्वर
म्हणतो.

४ माझा सेवक मोशे याला सर्व इस्राएलांसाठीं
म्हणून होरेबांत मी दिलेलें धर्मशास्त्र, म्हणजे अर्थात नियम
व निर्णय, यांचें स्मरण ठेवा. ५ पाहा, परमेश्वरचा मोठा
व भयंकर दिवस येण्यापूर्वी मी एलीया संदेष्ट्यास तुम्हां-
कडे पाठवीन. ६ तो बडिलांचें हृदय त्यांच्या पुत्रांकडे
व पुत्रांचें हृदय त्यांच्या वडिलांकडे बळील; मी येऊन
भूमौला शापानें ताडण करारें असें न होवो.

मत्तयकृत शुभवर्तमान

वेशची वंशावळी

१ येशू ख्रिस्त जो दाविदाचा पुत्र, जो अब्राहामाचा पुत्र, त्याची वंशावळी.

२ अब्राहामाला इसहाक हा पुत्र झाला; इसहाकाला याकोब; याकोबाला यहुदा व त्याचे भाऊ झाले; यहुदास तामारेपासून पेरेश व जेरह झाले; पेरेशाला हेसोन झाला; हेसोनाला अराम झाला; अरामाला अम्मीनादाब; अम्मीनादाबाला नहशोन; नहशोनाला सल्मोन; सल्मोनाला राहाबेपासून बवाज; बवाजस रूथेपासून ओबेद; ओबेदाला इसाय; इसायाला दावीद राजा झाला.

जो पूर्वी उरीयाची बायको होती तिजपासून दावीद जाला शल्मोन झाला; शल्मोनाला रूबाम; रूबामाला अबीया; अबीयाला आसा; आसाला इशाफाट; इशाफाटाला योराम; योरामाला उज्जीया; उज्जीयाला योथाम; योथामाला आहाज; आहाजाला जकीया; जकीयाला मनशे; मनशाला आमोन; आमोनाला योशीया; योशीयाला यखन्या व त्याचे भाऊ हे बाबेलास देशांतर झाले तेव्हा झाले.

१२ बाबेलास देशांतर झाल्यावर यखन्याला शल्तीश झाला; शल्तीशाला जरूबाबेल; जरूबाबेलाला अबीहूद; अबीहूदाला एल्याकीम; एल्याकीमाला ज्युर; ज्युराला सादोक; सादोकाला याकीम; याकीमाला एलीहूद; एलीहूदाला एलाजार; एलाजाराला मत्तान; मत्तानाला याकोब; याकोबाचा योसेफ झाला. ज्या मरीयेपासून ख्रिस्त म्हटलेला जन्मला तिचा हा पति.

१७ याप्रमाणे अब्राहामापासून दाविदापर्यंत सर्व मिळून दा पिढ्या; दाविदापासून बाबेलास देशांतर होईपर्यंत दा पिढ्या; आणि बाबेलास देशांतर होऊन मत्तयकृत

ख्रिस्तापर्यंत चवदा पिढ्या.

येशूचा जन्म

१८ येशू ख्रिस्ताचा जन्म या प्रकारे झाला. त्याची आई मरीया हिचे योसेफास बागदान झाल्यावर त्यांचा सहवास होण्यापूर्वी ती पवित्र आत्म्यापासून गरोदर झालेली अशी दिसण्यांत आली. १९ तिचा नवरा योसेफ धार्मिक असून तिचा उघड अपमान करावयाची त्याची इच्छा नसल्यामुळे तिला गुप्तपणे सोडण्याचा त्याने निश्चय केला. २० तो त्या गोष्टीच्या विचारांत आहे तो, पाहा, प्रभूच्या दूताने त्याला स्वप्नांत दर्शन देऊन म्हटले, योसेफा, दाविदाच्या पुत्रा, तूं आपली स्त्री मरीया हिचा स्वीकार करावयाला मिळू नको, कारण तिच्या ठायीं जो गर्भ आहे तो पवित्र आत्म्यापासून आहे. २१ ती पुत्र प्रसवेला, आणि तूं त्याचे नांव येशू ठेव, कारण तोच आपल्या लोकांस त्यांच्या पापांपासून तारील. २२ हे सर्व यत्नादीं झाले कीं प्रभूने संदेष्ट्याच्या द्वारे जे सांगितले होते तें पूर्ण व्हावें; तें असें कीं, २३ पाहा, कुमारी गर्भवती होऊन पुत्र प्रसवेला

व त्याला इम्मानुएल म्हणतील; या नांवाचा अर्थ, आम्हांबरोबर देव, असा आहे. २४ तेव्हां झोपेतून उठल्यावर योसेफाने त्याला प्रभूच्या दूताने आज्ञा दिल्याप्रमाणे केले; त्याने आपल्या स्त्रीचा स्वीकार केला, २५ तरी ती पुत्र प्रसवे तोंपर्यंत त्याची व तिची ओळख झाली नव्हती; त्याने त्याचे नांव येशू ठेविले.

ज्ञानी लोक येशू बाळगण्याची दर्शनांस येतात

१ हेरोद राजाच्या दिवसांत यहुदीयांतील बेथलेहेमांत येशू जन्मल्यानंतर, पाहा, पूर्वेकडून मागी लोक बरखलेभास येऊन विचारूं लागले कीं २ यहुदांचा राजा जन्मला तो कोठें आहे? कारण आम्ही पूर्वे-

देशेस त्याचा तारा पाहून त्याला नमन करावयास आलो आहो. ३ हे ऐकून हेरोद राजा व त्यासहित सर्व यफ्तालेम ही पाबरली; ४ आणि त्यानें लोकांचे सर्व मुख्य याजक व शास्त्री यांस जमवून विचारिलें कीं, मिस्ताचा जन्म कोठें व्हावा ? ५ ते त्याला म्हणाले, यहूदीयांतील बेथलहेमांत; कारण संदेष्ट्याच्या द्वारे असें लिहिलें आहे :

६ हे बेथलहेमा, यहूदाच्या प्रांता, तूं यहूदाच्या सर्व सरदारांप्रत्ये कनिष्ठ आहेस असें मुळीच नाही;

कारण माझ्या इस्राएल लोकांस पाळीकः असा सरदार तुझ्यांतून निघेल.

७ तेन्हां हेरोदानें मागीं लोकांस घुसपयें बोलवून त्यांपासून तारा दिसत असल्याचा काळ नीट विचारून घेतला, ८ आणि त्यांस बेथलहेमास पाठवितांना म्हटलें, तुम्ही जाऊन त्या बाळकाविषयीं बरकाईनें शोध करा; व शोध लागल्यावर मला कळवा, म्हणजे मीहि घेऊन त्याला नमन करीन. ९ राजाचें हें बोलणें ऐकून ते निघाले, आणि पाहा, जो तारा त्यांनीं पूर्वदिशेस पाहिला होता तो, जेथें बाळक होता, त्या जगेच्या वर जाऊन थांबेपर्यंत त्यांच्यापुढें चालला. १० तो तारा पाहून त्यांस अतिशय आनंद झाला. ११ घरांत जाऊन त्यांनीं बाळकास त्याची आई मरीया इच्याजवळ पाहिलें, पर्यां पहाऊन त्याला नमन केलें, आणि आपल्या इच्यांच्या बैल्या सोडून सोबें, ऊद व गंधरस हीं दानें त्याला आपलीं. १२ मग हेरोदाकडे परत जाऊं नये अशी त्यांस स्वप्नांत सूचना झाल्यामुळें; ते दुसऱ्या मार्गानें स्वदेशास गेले.

मिसर देशास पलायन

१३ ते गेल्यावर, पाहा, प्रभूचा दूत योसेफास स्वप्नांत दर्शन देऊन म्हणाला, ऊठ, बाळक व त्याची आई यांस घेऊन मिसर देशास पळून जा, आणि मी तुला नेहून जाण्यास सांगिन तोंपर्यंत तेथें ऐस; कारण बाळकाचा घात करण्य्यास हेरोद त्याचा शोध करणार आहे. १४ मग तो उठून बाळक व त्याची आई यांस रात्री घेऊन मिसर देशांत निघून गेला; १५ आणि हेरोदाच्या मरणापर्यंत

तेथें राहिला; 'मी आपल्या पुत्राला मिसर देशांतून बोलविलें आहे,' असें जें प्रभूनें संदेष्ट्याच्या द्वारे सांगितलें होतें तें पूर्ण व्हांवें म्हणून असें झालें.

बेथलहेम येथील मुलांची हेरोद कात्तल करतो

१६ तेन्हां मागीं लोकांनीं आपणाला फसविलें हें पाहून हेरोद अतिशय रागावला, आणि जो काळ त्यानें मागीं लोकांपासून नीट विचारून घेतला होता त्या काळ-प्रमाणें त्यानें बेथलहेमांत व त्याच्या सर्व सीमांत जे दोन वर्षांचे व त्यांहून कमी वयाचे बाळक होते त्या सर्वांस माणसें पाळवून त्यांजकडून जिवें मारविलें.

१७, १८ रामा येथें रडणें व मोठ्ठा आकांत यांचा शब्द ऐकण्यांत आला,

राहेल आपल्या मुलांकरितां रडत आहे, आणि तीं नाहीत म्हणून ती सांबाळ पावेली, असें जें यिर्मया संदेष्ट्याच्या द्वारे सांगितलें होतें तें त्या समयीं पूर्ण झालें.

मिसराहून परत येणें

१९ पुढें हेरोद मरण पावल्यावर, पाहा, प्रभूचा दूत मिसर देशांत योसेफास स्वप्नांत दर्शन देऊन म्हणाला, २० ऊठ, बाळकास व त्याच्या आईस घेऊन इस्राएलाच्या देशांत जा, कारण बाळकाचा जीव घ्यावयास जे पाहत होते ते मेले आहेत. २१ तेन्हां तो उठून बाळक व त्याची आई यांस घेऊन इस्राएलाच्या देशांत आला; २२ परंतु अखेलाच हा आपला बाप हेरोद याच्या जगांी यहूदीयांत राज्य करीत आहे, हें ऐकून तो तेथें जाण्यास न्याला; आणि स्वप्नांत सूचना झाल्यामुळें तो मालील प्रांतांत निघून गेला, २३ व नासरेथ नांवाच्या गांभी जाऊन राहिला; यासाठीं कीं 'त्याला नासोरी म्हणतील' हें संदेष्ट्यांच्या द्वारे सांगितलें होतें तें पूर्ण व्हांवें.

बासिसमा करणारा योहान आणि त्याचा संदेश

१ त्या दिवसांत बासिसमा करणारा योहान यहूदी-यांच्या रानांत प्रगत होऊन असा उपदेश करिता झाला कीं २ पश्चात्ताप करा, कारण स्वर्गाचें राज्य जवळ आलें आहे.

३ अख्यांत घोषणा करणाराची वाणी झाली कीं

प्रभुचा भोग सिद्ध करा,
त्याच्या वाटा नीट करा,

असें ज्योतिषींनी यश्या संदिष्ट्याच्या द्वारे सांगितलें होतें तो हाच. ४ या योहानाचें वस्त्र उटाच्या केशांचें होतें, त्याच्या कमरेस कातड्याचा कमरबंद होता, आणि त्याचा आहार होंडें व रानमद्य होता. ५ तेव्हां यरुशलेम, सर्व यहूदीया व यार्देनेच्या आसपासचा अवघा प्रांत त्याजकडे कोटला. ६ त्यांनीं आपलीं पांये पद्रीं घेऊन यार्देन नदीत त्याजपासून बासिस्मा घेतला; ७ परंतु परूशी व सद्दुकी यांच्यापैकीं बहुत जणांस आपणाकडे बासिस्मासाठीं येतांना पाहून त्यानें त्यांस म्हटलें, अहो सापांच्या पिलांनो, होणाऱ्या कोडापासून पळावयास तुम्हांला कोणीं सुचविलें ? ८ यास्तव पश्चात्तापास योग्य असें फळ द्या; ९ आणि अब्राहाम आमचा बाप आहे, असें म्हणण्याची कल्पना आपल्या मनांत आणूं नका; कारण मी तुम्हांस सांगतो, देव अब्राहामासाठीं या दगडांपासून मुलें उत्पन्न करावयास समर्थ आहे; १० आणि आतांच झाल्यांच्या मुळाशीं कुन्हाड ठेवलेली आहे; जें जें झाड चांगलें फळ देत नाही तें तें तोडून अग्नींत टाकिलें जातें. ११ मी पाण्यानें तुमचा बासिस्मा पश्चात्तापासाठीं करितों; परंतु जो माझ्या मागून येतो तो मजपेक्षां समर्थ आहे, त्याच्या बाहणा घेऊन चालावयास मी योग्य नाही; तो पवित्र आत्म्यानें व अग्नीनें तुमचा बासिस्मा करील. १२ त्याचें सूप त्याच्या हातांत आहे, तो आपलें खटें अगदीं निर्मळ करील; आपले गडू कोठारांत साठवील पण भूस न विस्रत्या अग्नीनें जाळून टाकील.

येशूचा बासिस्मा

१३ तेव्हां येशू योहानापासून बासिस्मा घेण्याकरितां गालीलाहून यार्देनेवर त्याजकडे आला; १४ परंतु योहान त्याला मना करून म्हणाला, मी आपणापासून बासिस्मा घ्यावा, असें असतां आपण मजकडे येतां काय ? १५ येशूनें त्याला उत्तर दिलें, आतां हें होऊं दे; कारण या प्रकारें सर्व धर्म पूर्णपणें पाळणें हें आपणांला योग्य आहे. तेव्हां त्यानें त्याच्या म्हणण्याप्रमाणें होऊं दिलें. १६ मग बासिस्मा घेतल्यावर येशू पाण्यांतून लागलाच नर आत्म्य आणिते

पाहा, आकाश उघडलें; तेव्हां त्यानें देवाचा आत्मा कबुतरासारखा उतरतांना व आपण्ण्वर येतांना पाहिला; १७ आणि पाहा, अशी आकाशवाणी श्रावी कीं हा म्हात्मा पुत्र, मलय परमप्रिय, याजवर मी संतुष्ट आहे.

अरण्यांत येशूची परीक्षा

१ तेव्हां सैतानाकडून येशूची परीक्षा व्हावी म्हणून आत्म्यानें त्याला रानांत नेलें. २ मग तो चाळीस दिवस व चाळीस रात्री उपाशी राहिल्यानंतर त्याला भूक लागली. ३ तेव्हां परीक्षक त्याजजवळ येऊन म्हणाला, तूं देवाचा पुत्र असलास तर या धोंब्यांच्या भाकरी व्हाव्या अशी आज्ञा कर; ४ परंतु त्यानें असें उत्तर दिलें कीं,

मनुष्य केवळ भाकरीनें नाही,

तर देवाच्या मुखांतून निघणाऱ्या

प्रत्येक वचनानें बांचेल,

असें लिहिलें आहे. ५ मग सैतानानें त्याला पवित्र नगरांत नेऊन मंदिराच्या कंगोऱ्यावर उभें केलें, ६ आणि त्याला म्हटलें, तूं देवाचा पुत्र असलास तर खालीं उडी टाक, कारण असें लिहिलें आहे,

तो आपल्या दूतांस तुजविषयीं आज्ञा करील,

आणि तुझ्या पायांला धोंब्यांचीं टेंच

लागूं नये म्हणून

ते तुला हातांवर झोळून धरतील.

७ येशूनें त्याला म्हटलें, आणखी असें लिहिलें आहे कीं, 'प्रभु जो तुझा देव त्याची परीक्षा पाहूं नको.'

८ नंतर सैतानानें त्याला एका मोठ्या उंच डोंगरावर नेऊन जगांतील सर्व राज्यां व त्यांचें वैभव त्याला दाखविलें; ९ आणि त्याला म्हटलें, तूं पायां पडून मला नमन करिशील तर मी हें सर्व तुला देईन. १० तेव्हां येशू त्याला म्हणाला, अरे सैताना, निघून जा, कारण

प्रभु तुझा देव याला नमन कर,

व केवळ त्याचीच उपासना कर,

असें लिहिलें आहे. ११ मग सैतान त्याला सोडून गेला; आणि पाहा, देवदूतांनीं येऊन त्याची सेवा केली.

गालीलांतील कपर्णहूम येथे येशू जाऊन राहता

१२ नंतर योहान बंदीत पडला आहे हे ऐकून येशू गालीलांत निघून गेला; १३ आणि नासरेथ सोडून जबुद्धन व नफताली यांच्या इद्दीत असलेल्या समुद्रतीरावरील कपर्णहूमास जाऊन राहिला; १४ यासाठी की यशया संदेष्ट्याच्या द्वारे जे सांगितले होते ते पूर्ण व्हावे; ते असे की, १५ जबुद्धन प्रांत व नफताली प्रांत, समुद्रतीरीचा, यार्देनेच्या पलीकडचा देश, विदेशी लोकांचा गालील,

१६ अशा अंधकारांत बसलेल्या लोकांनी मोठा प्रकाश पाहिला, आणि मृत्यूच्या प्रदेशांत व छांबेत बसलेल्यांवर ज्योति उजवली आहे.

येशू उपदेश करण्यास आरंभ करतो

१७ तेव्हापासून येशू उपदेश करीत बोध लागला की पश्चात्ताप करा, कारण स्वर्गाचे राज्य जवळ आले आहे.

प्रथम शिष्यांचे पाचारण

१८ नंतर गालील समुद्राच्या काठी चालत असता, त्याने पेत्र म्हटलेला शिमोन व त्याचा भाऊ अंद्रिया ह्या दोघां भावांस समुद्रांत पाग टाकिताना पाहिले; ते मासे धरणारे होते. १९ त्याने त्यांस म्हटले, माझ्यामागे चला, म्हणजे मी तुम्हांस मनुष्ये धरणारे करीन. २० मग ते लागलेच जाळी सोडून देऊन त्याच्यामागे चालले. २१ तेथून पुढे गेल्यावर त्याने दुसरे दोघे भाऊ म्हणजे जव्दीचा पुत्र याकोब व त्याचा भाऊ योहान यांस आपला बाप जव्दी याच्याबरोबर तारवांत आपली जाळी नीट करिताना पाहिले, आणि त्याने त्यांस बोलाविले. २२ मग ते तारू व आपला बाप यांस लागलेच सोडून त्याच्यामागे चालले.

त्याची गालीलांतील फेरी व काम

२३ नंतर येशू सभास्थानांत शिक्षण देत, राज्याची सुवाती गाजवीत आणि लोकांतले सर्व प्रकारचे रोग व सर्व प्रकारची दुखणी बरी करीत सर्व गालीलमर फिरला; २४ आणि त्याची कीर्ति मुरिया देशभर पसरली; तेव्हा ज्यांस नाना प्रकारचे रोग व वेदना लागल्या होत्या, जे भूतप्रस्त, फेंपरेकरी व पक्षपाती होते अशा सर्व दुखणेकऱ्यांस

त्याजकडे आणिले, आणि त्याने त्यांस बरे केले. २५ मग गालील, दकापलीस, यस्ललेम, यहूदीया व यार्देनेच्या पलीकडचा देश यांतून लोकांचे थळांचे थवे त्याच्यामागे चालले.

“डोंगरावरले प्रवचन”

१ तेव्हा लोकसमुदायांस पाहून तो डोंगरावर गेला, व खाली बसल्यावर त्याचे शिष्य त्याच्याजवळ आले.

२ मग तो तोंड उचलून त्यांस शिकवू लागला की, धन्यवाद

३ जे आहण्याने ‘दीन’ ते धन्य, कारण स्वर्गाचे राज्य त्यांचे आहे.

४ ‘जे शोक करितात’ ते धन्य, कारण ‘त्यांस सांत्वन प्राप्त होईल.’

५ ‘जे सौम्य’ ते धन्य, कारण ‘त्यांस पृथ्वीचे व्रतन मिळेल.’

६ जे धार्मिकतेचे मुक्के व तान्हेले ते धन्य, कारण ते तुप्त होतील.

७ जे दयाळू ते धन्य, कारण त्यांजवर दया करण्यांत येईल.

८ ‘जे अंतःकरणाचे शुद्ध’ ते धन्य, कारण ते देवाला पाहतील.

९ जे शांति करणारे ते धन्य, कारण त्यांस देवाचे पुत्र म्हणतील.

१० धार्मिकतेकरितां ज्यांचा छळ झाला आहे ते धन्य, कारण स्वर्गाचे राज्य त्यांचे आहे. ११ जेव्हा माझ्यामुळे लोक तुमची निंदा व छळ करतील आणि तुम्हाविरुद्ध सर्व प्रकारचे बाईट लबाडीने बोलतील तेव्हा तुम्ही धन्य. १२ आनंद व उत्साह करा, कारण स्वर्गांत तुमचे प्रतिफल मोठे; तुम्हांपूर्वी जे संवेष्टे होऊन गेले त्यांचा त्यांनी तसाच छळ केला.

मिठावरून व शिष्यांवरून शिकविलेले धडे

१३ तुम्ही पृथ्वीचे मीठ आहां; जर मिठाचा खारटपणाच गेला तर त्याला खारटपणा कशांने येईल ? तें बाहेर टाकण्यांत येऊन माणसांच्या पायाखाली तुडविले जावे याशिवाय कोणत्याहि उपयोगाचे नाही. १४ तुम्ही जगाचा प्रकाश आहां; डोंगरावर बसलेले नगर लपत

नाही; १५ दिवा लावून आपाखाळी ठेवीत नाहीत, दिव-
ज्मीवर ठेविताना, म्हणजे तो घरातील सर्वांवर उजेड
पावितो; १६ त्याप्रमाणे तुमचा उजेड लोकांपुढे पडो,
संसाधनी की त्यांनी तुमची चांगली कामे पाहानी, आणि
तुमच्या स्वर्गातील पित्याचे गौरव करावे.

जुने नियमशास्त्र व येथची शिक्षण

१७ नियमशास्त्र वसदेव्यांचे प्रबंधी रद्द करावयास मी
आलो असे समजू नका; रद्द करावयास नाही, तर पूर्ण
करावयास आलो आहे. १८ मी तुम्हांस खचीत सांगतो,
आकाश व पृथ्वी नाहीतशी होतपर्यंत सर्वे गोष्टी पूर्ण
झाल्याबाबत नियमशास्त्राची एक मात्रा किंवा एक बिंदू
नाहीसा होणार नाही. १९ यास्तव जो कोणी या अगदी
लहान आकाशातील एक रद्द करील व तदनुसार लोकांस
शिकवील त्याला स्वर्गाच्या राज्यात अगदी लहान
म्हणतील; आणि जो कोणी त्या पाळील व शिकवील
त्याला स्वर्गाच्या राज्यात मोठा म्हणतील. २० मी तुम्हांस
सांगतो, शास्त्री व परकी बांध्यांसाठी तुमची धार्मिकता
अधिक झाल्याबाबत स्वर्गाच्या राज्यात तुमचा प्रवेश
होणारच नाही.

राज व खून

२१ 'मनुष्यहत्या करू नको,' आणि जो कोणी
मनुष्यहत्या करील तो न्यायसभेच्या दंडास पात्र होईल,
असे प्राचीन लोकांस सांगितले होते हे तुम्ही ऐकले आहे.
२२ मी तर तुम्हांस सांगतो, जो कोणी आपल्या भावावर
[त्याचा] रानावेळ तो न्यायसभेच्या दंडास पात्र होईल;
जो कोणी आपल्या भावावर, अरे वेडगळा, असे म्हणेल
तो वरिष्ठ सभेच्या दंडास पात्र होईल; आणि जो कोणी
त्याला, अरे मूर्ख, असे म्हणेल, तो अभिन्नकाच्या
दंडास पात्र होईल. २३ यास्तव तू आपले दान
अभिघ्रास वेदीजवळ आणीत असतो, आपण आपल्या
भावाचे आपराधी आहो असे तेथे तुला स्मरण झाले, २४
तर तेथेच वेदीपुढे आपले दान तसेच ठेव आणि निवृत्त
जा; प्रथम आपल्या भावाबरोबर समेट कर; अग
आपले दान अभिघ्न कर. २५ तू अभिघ्न्याबरोबर
वर्तित अर्हस तोच त्याबरोबर खंवर समेट कर; नाहीतर

कदाचित् वादी तुला न्यायाधीशाच्या हाती देईल, न्याया-
धीश तुला शिपायाच्या हाती देईल, आणि तू बंदिशाळेत
पडशील. २६ मी तुला खचीत सांगतो, तू दमडीतून
दमडी फेडशील. तोपर्यंत तिच्यांतून घुटणारच नाहीस.

अशुद्धता

२७ 'व्यभिचार करू नको' म्हणून सांगितले होते, हे
तुम्ही ऐकले आहे. २८ मी तर तुम्हांस सांगतो, जो कोणी
झीकडे कामदृष्टीने पाहतो त्याने आपल्या अंतःकरणाने
रिजबरोबर व्यभिचार केलाच आहे. २९ तुम्हा उजवा
ढोळा तुला अडखळवितो तर तो उपद्रव टाकून दे;
कारण तुम्हें संपूर्ण शरीर नरकांत टाकले जावे यापेक्षा
तुम्हा एका अवयवाचा नाश व्हावा यांत तुम्हें बरे
आहे. ३० तुम्हा उजवा हात तुला अडखळवितो तर तो
तोडून टाकून दे; कारण तुम्हें संपूर्ण शरीर नरकांत पडणे
यापेक्षा तुम्हा एका अवयवाचा नाश व्हावा यांत तुम्हें बरे
आहे. ३१ 'कोणी आपली बायको टाकिली तर त्याने
तिला सूटपत्र घाबरे,' हेहि सांगितले होते. ३२ मी तर
तुम्हांस सांगतो की जो कोणी आपली बायको व्यभि-
चाराच्या कारणांवाबत टाकितो तो तिला व्यभिचारिणी
करितो; आणि जो कोणी अशा टाकिलेल्या स्त्रीबरोबर
संभ करितो तो व्यभिचार करितो.

शपथा व खरेपण

३३ 'खोटी शपथ वाडू नको,' तर 'आपल्या शपथा
प्रभूपुढे खऱ्या कर' म्हणून प्राचीन लोकांस सांगितले होते,
हेहि तुम्ही ऐकले आहे. ३४ मी तर तुम्हांस सांगतो,
शपथ म्हणून वाडूच नका; 'स्वर्गीची नका, कारण 'ते
देवांचे सिंहासन आहे,' ३५ 'पृथ्वीचीहि नका, कारण
'ती त्यांचे पादासन आहे,' यक्षालेआचीहि नका, कारण
ते 'बारे राजत्वे नगर' आहे. ३६ आपल्या मस्तकाचीहि
शपथ आडू नको, कारण तुम्हांस एकहि केसे पांढरा किंवा
काळ करत नाही. ३७ तर तुमची बोलणे होवें तर खरे,
किंवा नाही तर नाही, एकदम असतें, आडूच न अर्थिक
ते बंधिभाराने आहे. ३८ 'दोष्याबद्दल दंडा' व 'दोषीबद्दल दंडा' असे

सांगितलें होतें हें तुम्हीं ऐकलें आहे. ३९ मी तर तुम्हांस सांगतो, दुष्टाला अडवूं नका; जो कोणी तुझ्या उजव्या गालावर मारील त्याजकडे दुसरा गाल कर. ४० जो तुजवर फियोदा करून तुम्ही वंडी घेऊं पाहती, त्याला तुम्हा अंगरखाहि घेऊं दे; ४१ आणि जो कोणी तुला वेढीस धरून एक कोस नेईल त्याजबरोबर दोन कोस जा. ४२ जो तुजजवळ मागतो त्याला दे, आणि जो तुजपासून उसनें घेऊं पाहतो त्याला पाठमोरा होऊं नको.

प्रेम व सर्वांगपूर्ण शील

४३ 'आपल्या शेजाऱ्यावर प्रीति कर' व आपल्या वैच्याचा द्वेष कर, असें सांगितलें होतें तें तुम्हीं ऐकलें आहे. ४४ मी तर तुम्हांस सांगतो, तुम्ही आपल्या वैच्यावर प्रीति करा, आणि जे तुमचा छळ करितात त्यांच्यासाठीं प्रार्थना करा; ४५ म्हणजे तुम्ही आपल्या स्वर्गातील पित्याचे पुत्र व्हाल; कारण तो वाढटांकर व चांगल्यांकर आंपला सूर्य उगवितो, आणि धार्मिकांवर व अधार्मिकांवरहि पाळस पाडितो. ४६ जे तुम्हांवर प्रीति करितात त्यांजवर तुम्ही प्रीति करितां तर तुम्हांला कस्य प्रतिफल ? जकालदारहि तसेंच करितात कीं नाहीं ? ४७ आणि तुम्ही आपल्या भाऊंदांस मात्र संलाम करितां तर त्यांत विशेष कस्य करितां ? विदेशीहि तसेंच करितात कीं नाहीं ? ४८ यास्तव जसा तुमचा स्वर्गीय पिता पूर्ण आहे, तसे 'तुम्ही पूर्ण व्हा.'

गुप्त दानधर्म

१ मनुष्यांनीं पाहावें या हेतूनें तुम्ही आपलें दानधर्मचरण त्यांच्यासमोर न करण्याविषयीं जगा; केले हार तुम्हाच्या स्वर्गातील पित्याजवळ तुम्हांस प्रतिफल नाहीं. २ यास्तव तूं धर्म करितोस तेव्हां मनुष्यांनीं आपली कीर्ति वर्णावी म्हणून ढोंगी जसे सभास्थानांत व रस्त्यांत आपणांयुद्धे करणा वाजवितात, तसें करूं नको. मी तुम्हांस खचीत सांगतो कीं त्यांस आपलें प्रतिफल भरून मिळवेलें आहे. ३ तूं तर धर्म करितोस तेव्हां तुम्हा उजवा हात काय करितो हें तुझ्या डाव्या हाताला कळू नये; ४ मसादीं कीं तुझे धर्म करणें गुप्तपणें च्यावें, म्हणजे तुम्हा गुप्तदशां पिता तुम्हा फळ देईल.

गुप्त प्रार्थना

५ तसेंच तुम्ही प्रार्थना करितां तेव्हां ढोंग्यांसारिखे होऊं नका; कारण मनुष्यांनीं आपणांस पाहावें म्हणून सभास्थानांत व चवाट्यांवर उभें राहून प्रार्थना करणें त्यांस आवडतें. मी तुम्हांस खचीत सांगतो कीं ते आपलें प्रतिफल भरून पावले आहेत. ६ तूं तर प्रार्थना करितोस तेव्हां 'आपल्या खोलींत जा, व दार लावून' अगत्या गुप्तवासी पित्याची 'प्रार्थना कर' म्हणजे तुम्हा गुप्तदशां पिता तुला फळ देईल. ७ तुम्ही प्रार्थना करितां तेव्हां विदेश्यांसारखी व्यर्थ बडबड करूं नका; आपल्या बहुभाषणामुळे आपलें मागणें मान्य होईल असें त्यांस वाटतें. ८ तुम्ही त्यांच्यासारिखे होऊं नका, कारण तुम्हांस जें कांहीं अवश्य आहे तें तुम्हीं मागण्यापूर्वीं तुमच्या पित्याला कळवें.

प्रभूची प्रार्थना

९ यास्तव या प्रकारें प्रार्थना करा: हे आमच्या स्वर्गातील पित्या, तुझे नाम पवित्र मानिलें जावो. १० तुझे राज्य येवो. जसें स्वर्गास तसें पृथ्वीवरहि तुझ्या इच्छेप्रमाणें होवो, ११ आमची रोजची भाकर आज आमहांस दे; १२ आणि जसें आम्ही आपल्या ऋण्यांस ऋण सोडिलें आहे तशीं तूं आमचीं ऋणें अग्नांस सोड; १३ आणि आमहांस परीक्षेत आणूं नको; तर आमहांस वाढटापासून सोडीव. [कारण कीं राज्य; सामर्थ्य आणि गौरव हीं सर्वेकाळ तुम्हीं आहेत; आमेन.] १४ जर तुम्ही मनुष्यांच्या अपराधांची क्षमा करितां तर तुमचें स्वीय पिता तुम्हांस क्षमा करील; १५ परंतु जर तुम्ही मनुष्यांच्या अपराधांची क्षमा करित नाहीं, तर तुमचा पिता तुमच्या अपराधांची क्षमा करणार नाहीं.

उपास

१६ तुम्ही उपास करितां तेव्हां ढोंग्यांसारिखे म्लानमुख होऊं नका, कारण आपणांस उपास आहे असें मनुष्यांस दिसावें म्हणून ते आपलें तोंड विरूप करितात. मी तुम्हांस खचीत सांगतो कीं ते आपलें प्रतिफल भरून पावले आहेत. १७ तूं तर उपास करितोस तेव्हां आपल्या दोन्हांनास तोंड खुब, व अंधपलें तोंड घू; १८ यासाठीं कीं तूं उपास करितोस हें मनुष्यांस दिसावें म्हणूं नको.

तर तुम्हा शुभवासी पिता यांख दिसावें, म्हणजे तुम्हा शुभदर्शी पिता तुम्हा फळ देईल.

खरीखुरी संपत्ति

१९ पृथ्वीवर आपणाकरिता संपत्ति सांठवू नका; तेथे कसर व जंग खाऊन नाश करितात, आणि चोर घर फोडून चोरी करितात; २० तर स्वर्गात आपणाकरिता संपत्ति सांठवा; तेथे कसर व जंग खाऊन नाश करित नाहीत, व चोर घर फोडून चोरी करित नाहीत; २१ कारण जेथे तुमची संपत्ति आहे तेथे तुमचे चित्तहि असणार.

प्रकाश आणि अंधार

२२ बोळा शरीराचा दिवा आहे; यास्तव तुम्हा बोळा निर्दोष असला तर तुम्हा संपूर्ण शरीर प्रकाशमय होईल; २३ पण तुम्हा बोळा सदोष असला तर तुम्हा संपूर्ण शरीर अंधकारमय होईल; यास्तव तुम्हातील प्रकाश अंधार असला तर तो अंधार किंवा २४ कोणाच्याने दोन चष्म्यांची चाकरी करवत नाही, कारण तो एकाचा द्वेष करील व दुसऱ्यावर प्रीति करील; अथवा एकाशी निष्ठेने बागेल व दुसऱ्याला तुच्छ मानील. तुमच्याने देवाची आणि मनाचीहि सेवा करवत नाही.

चिंता आणि देवावर भाव

२५ यास्तव मी तुम्हांस सांगतो की आपल्या जीवाविषयी, म्हणजे आपण काय खावें व काय प्यावें; आणि आपल्या शरीराविषयी, म्हणजे आपण काय पांघरावें; अक्षी काळजी करू नका. अन्नापेक्षा जीव व क्वापेक्षा शरीर विशेष आहे की नाही? २६ आकाशातील पाखरे लक्षपूर्वक पाहा; ती पेरित नाहीत, कापीत नाहीत, व कोठारांत सांठवित नाहीत; तरी तुमचा स्वर्गीय पिता त्यांस खावयास देतो; तुम्ही त्यापेक्षा श्रेष्ठ आहां की नाही? २७ काळजी करून आपल्या आयुष्याची दोरी हातभर बाढवावयास तुम्हातील कोण समर्थ आहे? २८ तसेच क्वाविषयी कां काळजी करिता? रानातील भूकमेळें कधी वाढतात हे लक्षांत आणा; तीं कष्ट करित नाहीत व कातीत नाहीत; २९ तरी मी तुम्हांस सांगतो की शलमोन देखील आपल्या सर्व वैभवांत त्यांतल्या एकासारखा सजला नव्हता. ३० जे रानांतले गवत आज आहे व उद्यां भटीत पडतें त्याला

जर देव असा पोषास घालतो, तर, अहो अल्पविधाही, तो विशेषकरून तुम्हांस पोषास घालणार नाही काय? ३१ यास्तव काय खावें, काय प्यावें, काय पांघरावें, असे म्हणत काळजी करित बसू नका. ३२ कारण हीं सर्व मिळवावयांस विदेशी लोक खटपट करितात; या सर्वांची मूल्य तुम्हांस आहे हे तुमच्या स्वर्गीय पित्यास ठाऊक आहे. ३३ तर तुम्ही प्रथम त्यांचे राज्य व त्याची धार्मिकता मिळवावयाची खटपट करा, म्हणजे यांबरोबर तींहि सर्व तुम्हांस मिळतील. ३४ यास्तव उद्याची काळजी करू नका, कारण उद्याची काळजी उद्यां; ज्या दिवसाचें दुःख त्या दिवसाला पुरे.

इतरांचे गुणदोष काढण्याबाबत

१ तुमचा न्याय होऊ नये म्हणून तुम्ही न्याय करू नका; २ कारण ज्या प्रकारचा तुम्ही न्याय कराल त्या प्रकारचा तुमचा न्याय होईल आणि ज्या मापानें तुम्ही माप घालितां त्याच मापानें तुमच्या पदरी पडेल. ३ तूं आपल्या डोळ्यांतलें कुसळ प्यानांत व आणित् आपल्या भावाच्या डोळ्यांतलें कुसळ कां पाहतोस? ४ अथवा तुम्हा डोळ्यांतलें कुसळ मला काढे वे असे तूं आपल्या भावाला कसे म्हणशील? पाहा, तुम्हा डोळ्यांत तर कुसळ आहे. ५ अरे दोग्या, पहिल्याने आपल्या डोळ्यांतलें कुसळ काढ, म्हणजे आपल्या भावाच्या डोळ्यांतलें कुसळ काढावयास तुम्हा स्पष्ट दिसेल.

६ जें पवित्र तें कुत्र्यास घालूं नका, आणि आपलीं मोत्ये हुकरापुढें टाकूं नका; टाकाल तर तीं त्यांस पायांखाळीं तुडविलील व उलटून तुम्हांस फाडिलील.

प्रार्थना करावयास प्रोत्साहन

७ मगा म्हणजे तुम्हांस दिलें जाईल, शोधा म्हणजे तुम्हांस सांपडेल, जोडा म्हणजे तुम्हांस उचडेल जाईल; ८ कारण जो कोणी मागतो त्याला मिळतें, जो शोधितो त्याला सांपडतें व जो ठोकितो त्यास उचडेल जाईल. ९ आपल्या पुत्रानें भाकर मागितलीं तर त्याला घोंडा देईल; १० आणि मासा मागितला तर त्याला साप देईल, असा तुम्हांस कोण मनुष्य आहे? ११ यास्तव तुम्ही वाईट अस्तित् आपल्या मुलांस चांगल्या देण्या देण्याचें समजात, तर तुमच्या स्वर्गीय पित्या

जवळ ति मागासत त्यांस तो जिवीत शिकोवकळ वांगत्या देणाऱ्या हेईल.

सुवर्ण विग्रम

१३. यककिली लोकांनी जसें मुग्धांवेसर धर्तरेन करवें म्हणून तुमची इच्छा आहे तसेंच तुम्ही त्यांमोबेई धर्तरेन करा, कारण विग्रमशाखे व संदिष्टशाखे यांचे स्मरण हेंच आहे.

दोन रस्ते

१२. अर्ध दरवाजें आंत जाऊं कारण नासाकडे जाण्याचा दरवाजा रूंद व मार्ग पसरटा आहे, आणि त्यांतून आंत जाणारे बहुत आहेत; १४ भीतनाकडे जाण्याचा दरवाजा अर्ध व मार्ग संकोचित आहे, आणि ज्यांस तो सांपडतो ते धोडके आहेत.

खरे व खोटे शिक्षक

१५. खोळा संदेशाविषयी जपा, ते महत्त्वाच्या वेपानें मुग्धांवेई वेतात, तरी अंतरी करू लागणेच आहेत. १६ मुग्धी त्यांच्या फळांवरून त्यांस ओळखतात. आंदेरी साव वरून दास्ये, किंवा रिगणीच्या सांडांवरून संगीर काडितात. १७ त्यांमार्गे प्रत्येक जागेंलें काळजांलें फळ देतें, आणि वाईट काळ वाईट फळ देतें. १८ चांगल्या सांडांसा वाईट फळां देत नाहीत, आणि वाईट सांडांसा चांगली फळां देत नाहीत. १९ जें जें सांडां चांगलें फळ देत नाही तें तें तोडून अर्भीट टाकण्यांत येतें. २० यकतव तुम्ही त्यांच्या फळांवरून त्यांस ओळखता.

उक्ति आणि कृति

२१ मला प्रभुजी, प्रभुजी, असें म्हणणाऱ्यां प्रत्येकचा प्रवेश स्वर्गाच्या राख्यांत होईल असें नाही; तर जो माझ्या स्वर्गाय पिलाच्या इच्छेप्रमाणें वर्ततो त्याचा होईल. २२ त्या दिवशीं मला बहुत म्हणतील, प्रभुजी, प्रभुजी, 'आम्ही तुमच्या नांवांनो संदेश दिला, तुमच्या नांवांनो भूतें घालविली, व तुमच्या नांवांनो बहुत अद्भुत कृत्यें केली नाहीत काय?' २३ तेव्हां मी त्यांस स्पष्ट सांगेन कीं माझी तुमची कधीच ओळख नव्हती; 'अहो कधीच करणाऱ्यांनो, मजमुद्दम निघून आ.' २४

दोन पथे

२४ यास्तव जो प्रत्येक जण माझी हीं वचनें ऐकून

त्यांप्रमाणें वर्ततो; तसे कोणाएका शहाण्या मनुष्यासारखे ठरेल; त्यानें आपलें घर खडकावर बांधिलें. २५ मूष पाऊस पडला, पूर आला, बाराहिः सुटला, व त्या घरास लुगला; तरी तें पडलें नाहीं; कारण त्याचा पांया खडकावर घातला होता. २६ तसेंच जो प्रत्येक जण माझी हीं वचनें ऐकून त्यांप्रमाणें वर्तत नाही तो कोणाएका मूर्ख मनुष्यासारखा ठरेल; त्यानें आपलें घर वाळूवर बांधिलें. २७ मग पाऊस पडला, पूर आला, बाराहिः सुटला; व त्या घरास लागला; तेव्हां तें कौसळलें व फारच जोरानें धडकें.

२८ येइतें हीं वचनें समाप्त केल्यावर असें झालें कीं लोकसमुदाय त्याच्या शिक्षणावरून थडू झाले. २९ कारण तो त्यांच्या शाळ्यांप्रमाणें नव्हे तर अधिकारसंपन्न असल्यासारखें त्यांस शिकवीत असे.

महाराोग्यास बरे करणे

१. मग तो योग्यावरून उत्तरत्यावर लोकांचे धन्यांचे थवे त्यांच्याप्रमाणें आले. २. तेव्हां पाहा, एक कुष्ठरोगी येऊन त्याच्या पायां पडून म्हणाला, प्रभुजी, आपली इच्छा असली तर मला शुद्ध करावयास आपण शक्तिमान आहां. ३ त्यावर त्यानें हात पुढें करून त्याला स्पर्श केला व म्हटलें, मीसही इच्छा आहे, शुद्ध हो; तेव्हांच त्यानें कुष्ठ जाऊन तो शुद्ध झाला. ४. मग येइतें त्याला म्हटलें, संभाळ, कोणाला सांगू नको; तर जाऊन आपणास 'याजकाला दाखीव,' आणि त्यांस प्रमाण पत्रां म्हणून मोसात्रें जें अर्पण नेमिलें आहे तें वाहा.

जमादाराच्या चाकरास बरे करणे

५. मग-येश कर्णहृमास आल्यावर कोणाएका जमादारानें त्याजकडे येऊन त्यास अशी विनंति केली कीं, ६ प्रभुजी, माझा चाकर पक्षघातानें अतिशय पीडित होऊन भरांत पडला आहे. ७ तो त्याला म्हणाला, मी येऊन त्याला बरें करिम. ८ तेव्हां जमादारानें उत्तर दिलें कीं, प्रभुजी, आपण माझ्या छपराखालीं यावें अशी माझी योग्यता नाही; पण शब्द मात्र बोला, म्हणजे माझा चाकर बरा होईल. ९ कादण मीहि ताबेदार मनुष्य असून माझ्या स्वाधीन शिपाई आहेत; मीं शकाला जा म्हटलें म्हणजे तो जातो, दुसऱ्याला ये म्हटलें म्हणजे तो येतो; आणि आपल्या

वासला असुक कर म्हटलें म्हणजे तो तें करितो. १० हें ऐहून येशूला आश्चर्य वाटलें व आपल्यामागें आलेल्यांस तो म्हणाय्ता, मी तुम्हांस खचित सांगतो, एवढा विश्वास मला इतक्यांसाठी आढळला नाही. ११ मी तुम्हांस सांगतो कीं; 'पूर्वेकडून व पश्चिमेकडून' बहुत लोक येतील, आणि अब्राहाम, इसहाक व याकोब यांजबरोबर स्वर्गाच्या राज्यांत बसतील; १२ परंतु राज्याचे पुत्र बाहेरच्या अंधारांत टाकिले जातील, तेथें रडणें व दांतखाणें चालेल. १३ मग येशू जमादाराला म्हणाला, जा; तूं विश्वास धरल्याप्रमाणें तुला प्राप्त होवो. त्याच घटकेस तो चाकर बरा झाला.

शिमोनाची सासू व इतर पुष्कळ रोगी यांस बरें करणें

१४ नंतर येशू पेत्राच्या घरांत गेल्यावर त्याची सासू तापांन पडली आहे असें त्यानें पाहिलें. १५ तेव्हां त्यानें तिच्या हाताला स्पर्श केल्यावर तिचा ताप निघाला; आणि ती उठून त्याची सेवा करूं लागली. १६ मग संध्याकाळ झाल्यावर लोकांनीं बहुत भूतप्रस्तांस त्याजकडे आणिलें; तेव्हां त्यानें भूतें शब्दानेंच घालविलीं, व सर्व दुखणाइतांस बरें केलें.

१७ त्यानें स्वतः आमचे विकार घेतले

आणि आमचे रोग वाहिले,

असें जें यशया संदेष्ट्याच्या द्वारें सांगितलें होतें तें पूर्ण व्हांवें म्हणून असें झालें.

शिष्य होऊं इच्छिणाऱ्या माणसांस लावा- वयाच्या कसोट्या

१८ मग येशूनें आपल्यासमोवतीं लोकसमुदाय आहे असें पाहून त्यांस पलीकडे जाण्यास आह्वा केली. १९ तेव्हां कोणीएक शाळी येऊन त्याला म्हणाला, गुरुजी, जेथें कोटें आपण जाल तेथें मी आपल्यामागें येईन. २० येशूनें त्याला म्हटलें, खोकदांस बिलें व आकाशांतील पाखरांस कोटी आहेत, परंतु मनुष्याच्या पुत्राला डोकें टेकावयास ठिकाण नाही. २१ मग त्याच्या शिष्यांतील आणखी एक जण त्याला म्हणाला, प्रभुजी, मला पहिल्यानें आपल्या नापाला पुरावयास जाऊं द्या. २२ येशूनें त्याला म्हटलें, तूं माझ्यामागें ये; आणि मेलेल्यांस आपल्या

मेलेल्यांना पुरूं दे.

वाढळ शांत करणें

२३ मग तो तारवावर चढल्यानंतर त्याचे शिष्य त्याच्यामागें त्यांत गेले. २४ तेव्हां पाहा, समुद्रांत मोठें वाढळ उठलें, तें इतकें कीं तारूं लाटांनीं झाडूं लागलें; तो तर क्षोभेंत होता. २५ तेव्हां ते त्याच्याजवळ येऊन त्याला जागें करून म्हणाले, प्रभुजी, नवाव करा, आपण बुडतो. २६ त्यानें त्यांस म्हटलें, अहो अल्पविघासी, तुम्ही कां बाबरलं ? मग त्यानें उठून वारा व समुद्र यांस दटाविलें; आणि अग्दीं निवांत झालें. २७ तेव्हां तारवांतील मनुष्यांना आश्चर्य वाटून तीं म्हणालीं, हा कसा मनुष्य आहे ? वारा व समुद्रही याचें ऐकतात !

गदरेकरांमधील भूतग्रस्त

२८ मग तो पलीकडे गदरेकरांच्या देशांत गेल्यावर दोन भूतग्रस्त मनुष्यें कबरांतून निघून येत असतांना त्याला भेटलीं; तीं इतकीं उग्र होतीं कीं त्या वाटेनें कोणाच्यानें जावत नसे. २९ तेव्हां पाहा, तीं ओरडून म्हणालीं, हे देवाच्या पुत्रा, आमचा व तुझा काय संबंध ? नेमलेल्या समयपूर्वीं तूं आमहांस पीडावयास येथें आलास काय ? ३० तेथें त्यांजपासून दूर अंतरावर डुकरांचा मोठा कळप चरत होता. ३१ मग त्या भूतांनीं त्याला विनंति केली कीं तूं जर आमहांस काढीत असलास तर आमहांस त्या डुकरांच्या कळपांत पाठीव. ३२ त्यानें त्यांस म्हटलें, जा. मग तीं निघून डुकरांत शिरलीं; आणि पाहा, तो अवघा कळप कच्चावरून समुद्रांत धडक धावत जाऊन पाण्यांत बुडून मेला. ३३ मग चारणारे पळाले आणि त्यांनीं नगरांत जाऊन भूतग्रस्तांच्या गोष्टीसकट सर्व वर्तमान जाहीर केलें. ३४ तेव्हां पाहा, सर्व नगर येशूला भेटावयास निघालें, आणि त्याला पाहून, आपण आमच्या सीमेबाहेर जावें अशी त्यांनीं त्याला विनंति केली.

पक्षघाती मनुष्याला बरें करणें

१ तेव्हां तो तारवांत बसून पलीकडे गेला व आपल्या नगरास पोहोंचला. २ मग पाहा, खाटेवर पडलेल्या कोणीएका पक्षघाती मनुष्यास त्याजकडे आणिलें, तेव्हां येशू त्याची श्रद्धा पाहून पक्षघाती मनुष्यास

म्हणाला, मुला, घीर घर; तुझ्या पापांची क्षमा झाली आहे. ३ मग पाहा, कित्येक शास्त्री आपल्या मनांत म्हणाले, हा दुर्भाषण करितो. ४ येशू त्यांच्या कल्पना बोलून म्हणाला, तुम्ही आपल्या अंतःकरणांत वाईट कल्पना कां आशितां ? ५ कारण तुझ्या पापांची क्षमा झाली आहे असें बोलणें, किंवा उठून चाल असें बोलणें, यांपुढे कोणतें सोपें ? ६ तरी पण पृथ्वीवर पापांची क्षमा करावयास मनुष्याच्या पुत्रांला अधिकार आहे हें तुम्हांस समजावें म्हणून—(मग तो पक्षघाती मनुष्यांवर म्हणतो) उठ, आपली बाज उचलून घेऊन घरी जा. ७ मग तो उठून आपल्या घरी गेला. ८ हें पाहून लोकसमुदाय म्हणाले, आणि ज्या देवानें मनुष्यांस एवढा अधिकार दिला त्याचें गौरव ते कर्ण क्लमले.

मत्तयाला पाचारण

९ मग तेथून जातांना येशूनें मत्तय नांवाच्या मनुष्याला जकातीच्या नाक्यावर बसलेलें पाहून त्याला म्हटलें, माझ्यामागे ये; तेव्हां तो उठून त्याच्यामागे गेला.

१० नंतर असें झाले कीं तो घरांत जेवावयास बसला असतां, पाहा, बहुत जकातदार व पापी लोक येऊन येशू व त्याचे शिष्य यांच्या पंथीस जेवावयास बसले. ११ हें पाहून परूसी त्यांच्या शिष्यांस म्हणाले, तुमचा गुरु जकातदार व पापी लोक यांच्याबरोबर कां जेवते ? १२ हें ऐकून तो म्हणाला, निरोग्यांस वैद्याची गरज न्हाई, तर दुखणाऱ्यांस आहे. १३ 'मला दया पाहिजे, यज्ञ मंको' याचा अर्थ काय, हें जाऊन शिका; कारण मी धार्मिकांस नाहीं तर पापी जनांस बोलवावयास आलों.

उपास

१४ त्या वेळेस योहानाचे शिष्य त्याजकडे येऊन म्हणाले, आम्ही व परूसी पुष्कळ उपास करितां, तुमचे शिष्य उपास करीत नाहींत, हें कां ? १५ येशूनें त्यांस म्हटलें, वन्हाच्याबरोबर वर आहे तोपर्यंत त्यांच्यानें शोक करवेल काय ? परंतु त्यांजपासून वराला घेऊन जाण्याचा काळ येईल, तेव्हां ते उपास करतील. १६ कोऱ्या कापडाचें टिगळ जुन्या वस्त्राला कोणी लावीत नाहीं, कारण थड करण्यकरितां जें कोरें लाविलें तें जुन्याला फाडून घेणें

व भोक अधिक मोठें होतें. १७ तसेंच नवा द्राक्षारस जुन्या बुधल्यांत कोणी घालित नाहींत; घातला तर बुधळे फुटून द्राक्षारस सांडतो, आणि बुधळे नासतात; तर नवा द्राक्षारस नव्या बुधल्यांत घालितात, म्हणजे दोन्ही नीट राहतात.

याहूराची कन्या व रक्तघाती स्त्री

१८ ती त्यांच्याबरोबर हें बोलत असतां, पाहा, कोणी-एक अधिकारी येऊन त्याच्या पायां पडून म्हणाला, माझी कन्या नुषीच मरण पावली आहे, तरी आपण येऊन आपला हात तिजवर ठेवा म्हणजे ती जीवंत होईल. १९ तेव्हां येशू उठून त्याच्याबरोबर गेला व त्याचे शिष्यहि गेले. २० मग पाहा, बारा वर्षे रक्तघातानें पीढलेली एक स्त्री त्याच्यामागे येऊन त्याच्या घसाच्या गोळ्याला धिबली.

२१ कारण तिनें आपल्या मनांत म्हटलें, मी केवळ त्याच्या वस्त्राला धिबलें तर बरी होईन. २२ तेव्हां येशूनें मागे वळून तिला पाहून म्हटलें, मुली, घीर घर, तुझ्या विश्वासानें तुला बरें केलें आहे; आणि ती स्त्री त्याच वटकेस बरी झाली. २३ मग येशू अधिकाऱ्याच्या घरांत जाऊन पावा वाजविणाऱ्यांस व गलबला करणाऱ्या लोकांसमुदायास पाहून म्हणाला, २४ वाट सोडा, कारण मुली गेली नाहीं; ती झोपेत आहे; तेव्हां त्यांनीं त्याचा उपहास केल्या. २५ मग लोकसमुदायाला बाहेर लावित्यावर आत जाऊन त्याचें मुलीचा हात धरिला, आणि ती उठली. २६ ह्या गोष्टीची स्मृति त्या अवघ्या देशांत पसरली.

दोन अंधडे

२७ मग येशू तेथून पुढें जात असतां दोन अंधडे त्याच्यामागे चालत जाऊन मोठ्यानें बोलले, अहो दाविदाचे पुत्र, आम्हांवर दया करा. २८ तो घरांत गेल्यावर ते अंधडे त्यांच्याजवळ आले, तेव्हां येशू त्यांस म्हणाला, हें करावयास मी समर्थ आहे म्हणून तुम्ही विश्वास धरितां काय ? ते त्याला म्हणाले, होय प्रभू. २९ तेव्हां त्यानें त्यांच्या डोळ्यांस स्पर्श करून, तुमच्या विश्वासाप्रमाणें तुम्हांस प्राप्त होवो, असें म्हटलें. ३० तेव्हां त्यांचे डोळे उबडले; मग येशूनें त्यांस निक्षून सांगितलें कीं हें कोणाला कळूं नये म्हणून संभाळ. ३१ तरी ते तेथून निघून

अशांत त्या अवस्थ्या देशांत त्याची कीर्ति गाजवू लागले.

मुक्ता भूतप्रस्त

३२ म्हा वै तेथून जात असता, पाहा, लोकांनी कोणी-एका मुक्ता भूतप्रस्ताला त्याजकडे आणिलें. ३३ त्यानें म्हा कळवल्यावर तो मुक्ता बोळें लागला; तेव्हां लोकसमुदाय आश्चर्यचकित होऊन म्हणाले, इशाएलांत असें कधीहि पाहण्यांत आलें नव्हतें; ३४ परंतु परुशी म्हणाले, हा भूतांच्या अधिपतीच्या साहाय्यानें भूतें काढितो.

३५ नंतर येथे त्यांच्या सभास्थानांत शिकवीत, राज्याची सुवार्ता गाजवीत आणि सर्व प्रकारचे रोग व सर्व प्रकारची दुखणी बरी करीत सर्व नगरांत व गांवांत फिरला.

शिखांला लोकांच्या कळवळ्या येतो

३६ तेव्हां लोकसमुदायांस पाहून त्यांचा त्याला कळवळ्या आला, कारण 'मैंढका नसलेल्या मेंढरांसारखें' ते रंजीस झालेले व शिणलेले होते. ३७ तेव्हां तो आपल्या शिष्यांस म्हणाला, पीक फार, पण कामकरी थोडे आहेत; ३८ यास्तव पिकाच्या धन्यानें आपल्या कापणीस कामकरी पाठवावे म्हणून तुम्ही त्याची प्रार्थना करा.

बारा प्रेषितांस कामगिरीवर पाठविणें

१ तेव्हां त्यानें आपल्या बारा शिष्यांस जवळ १० बोलावून त्यांनी अशुद्ध आत्म्यांस काढावे आणि सर्व प्रकारचे विकार व सर्व प्रकारची दुखणी बरी करावी असा अधिकार त्यांस दिला.

२ त्या बारा प्रेषितांची नांवे अशी आहेत: पहिला, पेत्र म्हटलेला शिमोन, व त्याचा भाऊ अंद्रिया; जब्दीचा पुत्र याकोब व त्याचा भाऊ योहान; ३ फिलिप्प व बर्यलमय; योमा व मत्तय जकातदार; अल्फीचा पुत्र याकोब व तद्दय; ४ शिमोन कनानी व त्याला घरून देणारा यहुदा इस्कर्योत.

५ या बारा जणांस येथून अशी आज्ञा करून पाठविलें कीं, विदेश्यांकडे जाणाऱ्या वाटेनें जाऊं नका, व शोमरोनी यांच्या कोणत्याहि नगरांत प्रवेश करूं नका; ६ तर इशाएलाच्या घराची जीं दरवळेचीं मेंढरें त्यांजकडे जा. ७ जात असतां असा उपदेश करा कीं, स्वर्गाचें राज्य जवळ आलें आहे. ८ रोग्यांस बरें करा, मेलेल्यांस उठवा, कुष्ठ्यांस शुद्ध

करा, भूतें काढा, तुम्हांस फुकट मिळालें आहे, फुकट या. ९ सोनें, रुपें किंवा तांबें आपल्या कंबरकशांत घेऊं नका; १० वाटेसाठीं झोळ्या, दुसरा अंगरखें, वहाण्या, किंवा काडी घेऊं नका, कारण कामकऱ्यांचें पोषण व्हावें आहे योग्य आहे. ११ ज्या ज्या नगरांत किंवा गांवांत तुम्ही जाऊ, त्यांत कोण योग्य आहे हें शोधून पाहा; आणि तुम्ही निघून जाईपर्यंत त्यांच्या येथें राहा; १२ आणि घरांत जातांना, तुला शांति असो, असें म्हणा; १३ तें घर योग्य असलें तर तुम्ही शांति त्याला प्राप्त होवो; तें योग्य नसलें तर तुम्ही शांति तुम्हांकडे परत येवो. १४ जो कोणी तुमचें स्वागत करणार नाही, व तुमचीं वचनें ऐकणार नाही, त्याच्या घरांतून किंवा नगरांतून निघतांना आपल्या पायांची धूळ झाडून टाका. १५ मी तुम्हांस खचीत सांगतों, न्यायाच्या दिवशीं त्या नगरापेक्षां सदेम व गमोरा यांच्या प्रदेशाला सोपें जाईल.

१६ पाहा, लांडग्यांमध्ये मेंढरांस तसें मी तुम्हांस पाठवितों; यास्तव तुम्ही सापांसारखे चतुर व क्रबुतरांसारखे साकमूढ व्हा. १७ मनुष्यांविषयीं जपा; कारण ते तुम्हांस न्यायसमांच्या स्वाधीन करतील, आपल्या सभास्थानांत तुम्हांस फटके मारतील, १८ आणि देशाधिकारी व राजे यांस व विदेश्यांस साक्ष पटावी म्हणून तुम्हांस त्यांज-पुढें माझ्यामुळें नेतील. १९ जेव्हां तुम्हांस स्वाधीन करितील तेव्हां कसें काय बोलावें याविषयीं काळजी करूं नका, कारण तुम्ही काय बोलावें याची त्यांचे घटकेस तुम्हांस प्रेरणा होईल. २० बोलणारे तुम्ही नाही, तर तुमच्या बापाचा आत्मा हाच तुम्हांमध्ये बोलणारा आहे. २१ भाऊ भावाला व बाप मुलाला जिंवे मारण्यास घरून देईल; आणि 'मुलें आईबापांवर उठून' त्यांस जिंवे मारितील; २२ माझ्या नामामुळें सर्व लोक तुमचा द्वेष करितील; जो शेवटपर्यंत टिकेल तोच तरेल. २३ जेव्हां एका नगरांत तुमचा छळ करितील तेव्हां दुसऱ्यांत पळून जा; मी तुम्हांस खचीत सांगतों, मनुष्याचा पुत्र येईपर्यंत इशाएलाचीं नगरें तुम्हांस आटोपणार नाहीत.

२४ गुरूपेक्षां शिष्य थोर नाही, आणि धन्यापेक्षां दास थोर नाही; २५ शिष्यानें गुरूंसारखें व दासानें धन्यांसारखें

१ येथेला

व्हावें, इतकें त्यास पुरे. घरधन्यास बालजवूळ म्हटलें तर घरच्या माणसांस किती विरोधकरून म्हणतील ? २६ यास्तव त्यांस भिडें नका; कारण उघडें होणार नाही असें कांहीं झांकलेलें नाही, आणि कळणार नाही असें कांहीं गुप्त नाही. २७ जें मी तुम्हांशीं अंधारांत बोललों तें उजेडांत सांगा; आणि तुमच्या कानांत सांगितलेलें जें तुम्ही ऐकतां तें धान्यांवरून गाजवा; २८ जे शरीराला बहितात, पण आत्म्याला बघावयास समर्थ नाहीत त्यांस भिडें नका, तर आत्मा व शरीर या दोहींचा नरकांत नाश करावयास जो समर्थ आहे त्याला भ्या. २९ दोन चिमण्या दमडीला विकतात की नाहीत ? तथापि तुमच्या बापाच्या सतेखिवाय त्यांतून एकही भूमीवर पडत नाही. ३० तुमच्या डोक्यावरले सर्व केंस देखील मोजलेले आहेत. ३१ यास्तव भिडें नका; बहुत चिमण्यांहून तुमचें मोल अधिक आहे. ३२ जो कोणी मनुष्यांसमोर मला स्वीकारील त्याला मीहि आपल्या स्वर्गातील पित्यासमोर स्वीकारीन; ३३ पण जो कोणी मनुष्यांसमोर मला नाकारील त्याला मीहि आपल्या स्वर्गातील पित्यासमोर नाकारीन.

३४ मी पृथ्वीवर शांतता चालवावयास आलों असें समजू नका; मी शांतता चालवावयास नव्हे; तर तरवार चालवावयास आलों. ३५ कारण 'मुलगा व बाप, मुलगी व आई, सून व सासू, यांत विरोध' पाहण्यास मी आलों; ३६ आणि 'मनुष्याच्या घरचेच लोक त्याचे वैरी होतील.' ३७ जो माझ्यापेक्षां बापावर किंवा आईवर अधिक प्रीति करितो तो मला योग्य नाही; जो माझ्यापेक्षां मुलगावर किंवा मुलीवर अधिक प्रीति करितो तो मला योग्य नाही; ३८ आणि जो आपला बघस्तंभ उचलून वेडून माझ्यामागे येत नाही तो मला योग्य नाही. ३९ ज्यानें आपला जीव राखिला तो त्याला गमावील, आणि ज्यानें माझ्याकरितां आपला जीव गमाविला तो त्याला राखील.

४० जो तुम्हांस स्वीकारितो तो मला स्वीकारितो, आणि जो मला स्वीकारितो तो ज्यानें मला पाठविलें त्याला स्वीकारितो. ४१ संदेष्ट्याला संदेष्टा म्हणून जो स्वीकारितो त्याला संदेष्ट्याचें प्रतिफळ मिळेल; आणि धार्मिकाला धार्मिक म्हणून जो स्वीकारितो त्याला धार्मिकचें प्रतिफळ

मिळेल; ४२ आणि ह्या लहानांतील एकाल शिष्य म्हणून जो कोणी केवळ गार पाण्याचा एक प्याला पाखितो तो आपल्या प्रतिफळाला मुकणारच नाही, असें मी तुम्हांस खचित सांगलों.

१ मग असें झालें की येशूनें आपल्या बारा ११ शिष्यांस नियम सांगणें समाप्त केल्यावर तो त्यांच्या नगरांत धिकवावयास व उपदेश करावयास गेला.

बासिस्मा करणारा योहान

२ योहान बंदिशाळेंत असतां त्यानें शिस्ताच्या कुर्पा-विषयी ऐकून आपल्या शिष्यांच्या हातीं निरोप पाठवून त्याला विचारलें, ३ जे यावयाचे ते आपणच, किंवा आम्ही दुसऱ्याची बाट पाहानी ? ४ येशूनें त्यांस उत्तर दिलें, जें तुम्ही ऐकतां व पाहतां तें योहानाला जाऊन सांगा; ५ 'अंधळे पाहतात,' पांगळे चालतात, कुष्ठरोगी शुद्ध होतात, बहिरे ऐकतात, मेथेले उठतात, व 'गरिबांस सुवार्ता सांगण्यांत येते;' ६ जो कोणी मजसंबंधानें अंधळकट नाही तो धन्य आहे.

७ ते जात असतां येशू लोफसमुदायाबरोबर योहानाला उल्लेखन बोळें लागला : तुम्ही काय पाहावयास रानांत गेलां होतां ? वाऱ्यानें हालविलेला नेरू काय ? ८ तर मग काय पाहानयास गेलां होतां ? मऊ वस्त्रें त्यालेल्या मनुष्याला काय ? पाहा, मऊ वस्त्रें लेणारे राजघृहीं असतात. ९ तर मग कां गेलां होतां ? संदेष्ट्याला पाहावयास काय ? मी तुम्हांस सांगलों, हो; संदेष्ट्याहून जो श्रेष्ठ त्याला. १० पाहा, मी आपल्या दूताला तुझ्यापुढें पाठविलों,

तो तुम्हा मार्ग तुझ्यासमोर सिद्ध करील, असें ज्याविषयी लिहिलें आहे तो हाच आहे. ११ मी तुम्हांस खचित सांगलों कीं शिष्यांपासून जन्मलेल्या माणसांमध्ये बासिस्मा करणारा योहान यापेक्षां कोणी मोठ्ठा झाला नाही; तरी स्वर्गाच्या राज्यांत जो कनिष्ठ तो त्याच-हून श्रेष्ठ आहे. १२ बासिस्मा करणारा योहान याच्या दिवसांपासून आतांपर्यंत स्वर्गाच्या राज्यावर हक्क चालका आहे आणि जबरदस्त लोक तें नेटानें घेतात. १३ कारण सर्व संदेष्टे व नियमशास्त्र हीं योहानापर्यंत संदेष्टे घेत आलीं. १४ तुम्ही तो प्रहण करण्यास मान्य असाल तर जो

स्वर्गाच्या वेळी तो हाच आहे. १५ व्याला शेकावणास काय
 अन्तर्गतचो वेळ २६ या विडीला मी कोणाची उपमा देऊन
 मी तुम्हाला बघून आपल्या वेळवेळीत हाक मारून
 म्हणतात, 'तुम्हालाही' पुढा बघाविल्या, तरी तुम्ही
 बघण्ये नाही, वामही पित्याप केला तरी तुम्हीच बघण्ये
 वेळे नाहीत, स्वर्गासारखी ही पिढी आहे. १८. काय
 योजने अन्ना असून तो खातपीत नाही, तरी त्याच्या
 भूत कायले असे म्हणतात. १९. मनुष्याचा पुत्र आला,
 जो खातपितो, तरी त्याच्याविषयी म्हणतात, पाहा, खादर
 व हासनास मनुष्य, जकातदारांचा व पापीजनांचा मित्र !
 परंतु ज्ञान आपल्या कृत्यांच्या योगे स्वामी ठरते.

बघावताप न करणाऱ्या शस्त्रांविषयी

काढलेले दुःखोद्धार

२०. प्रार ज्या नगरांतच्ये त्याची पराक्रमची बहुतेक
 वळी घडली होती त्यांनी पबोत्ताप घेऊन नाही म्हणून त्यांस
 ती अस्य शोध देऊ लागला. २१ हे खोरजिगत, तुम्हा
 विचार असीत हे बघतेत, तुम्हा विचार असते ! कारण
 तुम्हांमध्ये जी पराक्रमची कृत्ये घडली ती शत्रो व तीदोन
 नांत घडली असती तर त्यांनी मागेच तरटून पळ मोगवर
 मेळून पबोत्ताप घेतले असता. २२. शत्रुने मी तुम्हांस
 सांगतो की, ज्याच्या दिवशी शत्रो व सीदोन यांस
 तुम्हापेक्षा सोपे जाईल. २३ हे कर्णाडूमा, 'तुं आकाश-
 पर्वत चढील काय ? तुं अचोलेकापर्वत उतरशील ?'
 कारण तुजमध्ये जी पराक्रमाची कृत्ये घडली ती सदोमांत
 घडली असती तर तें आजपर्यंत राहिले असतें. २४
 शत्रुने मी तुम्हांस सांगतो की ज्याच्या दिवशी तुम्हा-
 पेक्षा सदोम प्रदेशास सोपे जाईल.

बालसहस्र जन्मोद्धृति

२५ त्या सर्वांनी येशू असे बोवता शाला: हे पित्या,
 स्वर्गाच्या व पृथ्वीच्या प्रभू, मी तुम्हां स्तवन करितों;
 कारण ज्ञानी व विचारवंत यांपासून या मोठी तुं गुप्त
 ठेवून बाळकांस प्रगट केल्या. २६. खरे, हे बाप, कारण
 असेच तुला योग्य दिसले.

येजूची स्वताची कामगिरी

२७ मात्वा पित्यानें मात्वा हातीं सर्व दिलें आहे,

आणि पित्यावांचून पुत्रास कोणी ओळखित नाही आणि
 मुलावांचून व ज्या कोणास त्याला प्रगट करावयास मुलाची
 इच्छा असेल त्यावांचून पित्याला कोणी ओळखित नाही.
 २८ अहो कधीच असाकांत जनहो, तुम्हां सर्व मजकडे या,
 म्हणजे मी तुम्हांला विश्रांति देईन. २९ मी जो मनाचा
 सौम्य व लीन आहे त्यांमध्ये जें आपणावर धावून मजपासून
 शिका, म्हणजे तुमच्या जिवांस विश्रांति मिळेल;
 कारण माझे जें सोईचें व माझे असे हलकें आहे.

शब्दाच्याचें पालन

१. त्या दिवसांत येशू एक संन्यास दिवशीं
 १२ शेतांमधून गेला, तेव्हां त्याच्या शिष्यांस एक
 क्षमली होती, म्हणून ते कणसे संन्यास खाऊं
 लागले. २ हे पाहून परूसी त्याला म्हणाले, पाहा, शब्दाचें
 दिवशीं जें करूं नये तें तुमचे शिष्य करितूत. ३ त्यानें
 त्यांस म्हटलें, दावीद व त्याच्याबरोबरचीं शिष्ये यांस जेव्हां
 मूक लागली तेव्हां त्यानें काय केले. ४ म्हणजे तो देवाच्या
 मंदिरांत कस घेऊन, आणि ज्या 'समर्पित मासरी' त्यानें
 व त्याच्याबरोबरच्या माणसांनीं खाऊं नयेत, तर याचकांनीं
 मात्र खाव्या त्या त्यानें कसा खाव्या, हें तुमच्या वाच-
 ण्यांत आहें नाही काय ? ५ किंवा याच मंदिरांत शब्दाचें
 दिवशीं शब्दाचें मोडून निर्दोष म्हणतात, हें निराम्याकांत
 तुमच्या वाचण्यांत आहें नाही काय ? ६ तरी एष मी
 तुम्हांस सांगतो की मंदिरापेक्षा श्रेय असा, येथें कोणीएक
 आहे. ७ 'मला दया पाहिजे, यश नको,' याचा अर्थ
 तुम्ही समजव्य असता तर तुम्ही निर्दोष्यांस दोष लाविला
 नसता; ८ कारण मनुष्याचा पुत्र शब्दाचाच घनी आहे.

वाळलेल्या हाताच्या मनुष्याला बरें करणे

९ नंतर तो तेथून निघून त्यांच्या सभात्यानांत गेला;
 १० आणि पाहा, तेथें हात चाळलेला एक मनुष्य होता;
 तेव्हां त्यांनी त्यास दोष लावता म्हणून त्याला विचारिलें,
 शब्दाचें शिष्यां तें बरे करेलें सोम्य आहे काय ? ११
 तो त्यांस बघता, दोषांनें त्याला कोणें म्हणून आहे कीं
 त्यानें यश नको वरिष्ठ तें कानास दिवशीं खातेंत पळेलें
 तर ती त्याला बघतां बघतें काळगद नाही ? १२ तर
 मंदिरापेक्षा मनुष्य किती श्रेष्ठ आहे ? यास्तव शब्दाचें

दिवशीं संकर्म करणे योग्य आहे. १३ मग त्याने त्या मनुष्याला सांगितले, हात लांब कर; तेव्हा त्याने तो लांब केला आणि तो दुसऱ्या हातासारखा बांगला झाला.

येशूला डार मारण्याचा कट

१४ नंतर परतल्यांनी बाहेर जाऊन त्याचा वात कसा करावा अशी त्याविषय मसलत केली.

१५ हे ओळखून येशू तेथून निघाला, तेव्हा बहुतेक लोक त्याच्यामागे चालले; त्या सर्वांस त्याने बरे केले; १६ आणि मला प्रगट करू नका असे त्यांस बजावून सांगितले; १७ यासाठी की यहाया संदेष्ट्याच्या द्वारे जे सांगितले होते ते पूर्ण व्हावे; ते असे की

१८ पाहा, हा माझा सेवक; याला मी निवडिले आहे; तो मला परमप्रिय आहे; त्यावर माझा जीव संतुष्ट आहे; त्यावर मी आपला आत्मा बाळीन, तो विदेशांस न्याय करवील.

१९ तो भोडणार नाही व ओरडणार नाही, व मागीरिष्ये त्याची बाणी कोणाला ऐकू येणार नाही.

२० चेंपलेला बोरु तो मोडणार नाही, व मिणमिणीत वात तो विस्त्रिणार नाही, तो न्यायाला विजय देईल तोपर्यंत असे होईल;

२१ आणि विदेशी त्याच्या नामाची आज्ञा बरतील.

सैतानाच्या साहाय्याने येशू आपलीं कामे करतो या आरोपाला त्याने दिलेले उत्तर

२२ मग अंधळा व मुका असलेल्या एका भूतप्रस्ताला त्याजकडे आणिले, आणि त्याने त्याला बरे केले; तेव्हा असून तो मुका बोलू व पाहू लागला. २३ तेव्हा सर्व लोक-समुदाय थक होऊन म्हणाले, हा दाविदाचा पुत्र तर बसलेला ना ? २४ परंतु परुसी हे देऊन म्हणाले, भूतांचा अधिपति बालजबूल याच्या साहाय्याने भूतें करितो. २५ त्याने त्यांच्या मनांतिल कल्पना ओळखून त्यांस म्हटले, आपसांत फूट पडलेले प्रत्येक राज्य ओसाड पडते, आणि आपसांत फूट पडलेले प्रत्येक नगर किंवा घर टिकत नाही. २६ सैतान जर सैतानाला काढितो तर त्याच्याच फूट पडली आहे; मग त्याने राज्य कसे टिकेल ? २७ मी जर बालजबूल याच्या साहाय्याने भूतें करितो तर तुमचे पुत्र

कोणाच्या साहाय्याने करितात ? यामुळे ते तुमचा न्याय-विषय करितो; २८ परंतु मी जर देवाच्या आत्म्याच्या योगाने भूतें करितो तर देवाचे राज्य तुम्हांप्रत आले आहे; २९ अगर बळकट मनुष्याला पहिल्याने बांधिल्या-विषया त्याच्या घरांत बिलून त्याच्या वस्तु कोणी छद्म स्वाम्या हे कसे होईल ? त्यास बांधिले तरच तो त्याचे घर छुटील. ३० जो मला अनुकूल नाही तो मला प्रतिकूल आहे; आणि जो माझ्याबरोबर गेला करित नाही तो उघडून टाकितो. ३१ यास्तक मी तुम्हांस सांगतो की प्रत्येक पाप व दुर्मिशन यांची मनुष्यांस क्षमा होईल, परंतु पवित्र आत्म्याविषयीचे जे दुर्मिशन त्याची क्षमा होणार नाही; ३२ मनुष्याच्या पुत्राविषय कोणी काही बोलेल तर त्याची त्याला क्षमा होईल, परंतु जो कोणी पवित्र आत्म्या-विषय बोलेल त्याची त्याला क्षमा होणार नाही; या युगी नाही व येणाऱ्या युगीहि नाही. ३३ झाले चांगले, आणि त्याचे फळ चांगले असे म्हणा; अथवा झाड वाईट, आणि त्याचे फळ वाईट असे म्हणा; कारण फळावरून झाड कळते. ३४ अहो सापांच्या पिलंने, तुम्ही वाईट असतां तुम्हांला चांगल्या गोष्टी कसा बोलता येतील ? कारण अंतःकरणांत जे भरून गेले आहे तेंच मुखामुळे निघणार. ३५ चांगला मनुष्य आपल्या चांगल्या भांडारांतून चांगले काढितो, आणि वाईट मनुष्य आपल्या वाईट भांडारांतून वाईट काढितो. ३६ मी तुम्हांस सांगतो की मनुष्ये जो प्रत्येक व्यर्थ शब्द बोलतील त्यांचा हिशेब त्यांस न्यायाच्या दिवशीं द्यावा लागेल. ३७ कारण तुं आपल्या बोलण्यावरून निर्दोष ठरतील, आणि आपल्या बोलण्या-वरून सदांच ठरतील.

चिन्ह दाखविण्याबाबत त्याला केलेली विनंति व तीस त्याचा नकार

३८ तेव्हा शाही व परुसी यांतून कोणी म्हटले की गुरुजी, आपल्या हातून झालेले चिन्ह पाहवें अशी आमची इच्छा आहे. ३९ त्याने त्यांस उत्तर दिले, बुध व व्यभिचारी अशी पिढी चिन्ह मागत, परंतु मीना संदेष्टा या चिन्हावांचून तिला दुसरें चिन्ह मिळणार नाही. ४० कारण जसा 'मीना तीन दिवस व तीन रात्री मोठ्या माशाच्या

पोटांत होता,' तसा मनुष्याचा पुत्र तीन दिवस व तीन रात्री पृथ्वीच्या पोटांत राहिल. ४१ निनवेचे लोक न्यायकाळी या पिढीबरोबर उभे राहून इला दोषी ठरवितील, कारण त्यांनीं श्लोनाच्या उपदेशावरून पश्चात्ताप केला; आणि पाहा, श्लोनापेक्षा थोर असा कोणी येथें आहे. ४२ दक्षिणेची रात्री न्यायकाळी या पिढीबरोबर उठून हिला दोषी ठरवील; कारण ती श्लोनाचे ज्ञान एकावयास पृथ्वीच्या सीमेपासून आली; आणि पाहा, श्लोनापेक्षा थोर असा कोणी येथें आहे.

अनुष्या सुधारणेपासून उद्भवणारे धोके

४३ अशुद्ध आत्मा मनुष्यातून निघाला म्हणजे तो विभ्रंति मिळवी म्हणून निर्जल स्थली फिरतो, परंतु ती त्याला मिळत नाही. ४४ मग तो म्हणतो, माझ्या ज्या घरातून मी निघालों त्यांत परत जाईन; आणि गेल्यावर तें रिकामें असलेलें, काढलेलें व सुशोभित केलेलें, असें त्यास आढळते. ४५ अंतर तो जाऊन आपणापेक्षा दुष्ट असे दुसरे सात आत्मे आपणाबरोबर घेतो, आणि ते आंत जाऊन तेथें राहतात; मग त्या मनुष्याची शेवटली दशा पहिलीपेक्षा वाईट होते; सत्संच या दुष्ट पिढीचेंहि होईल.

खरें बंधुत्व

४६ तो लोभसमुदायांबरोबर बोलत असतां पाहा, त्याची आई व त्याचे माऊ त्याबरोबर बोलावयाच्या हेतूनें बाहेर उभे राहिले होते. ४७ तेव्हां कोणीएकानें त्याला सांगितलें, पाहा, आपली आई व आपले माऊ आपल्याबरोबर बोलावयाची संधि पाहत बाहेर उभे राहिले आहेत. ४८ तेव्हां त्यानें सांगण्याच्या उत्तर दिलें, माझी आई कोण, व माझे माऊ कोण? ४९ मग तो आपल्या शिष्यांकडे हात करून बोलला, पाहा, माझी आई व माझे माऊ! ५० कारण जो कोणच्या माझ्या स्वर्गातील पिताच्या इच्छेप्रमाणें करितो तोच माझा माऊ, माझीण व आई.

पेरणी करणाऱ्याचा दृष्टांत

१ त्या दिवशीं येथे घरातून निघून समुद्राच्या काठी जाऊन बसला. २ तेव्हां लोकांचे बहूक समुदाय त्याच्याजवळ मिळाले, म्हणून तो तार-

१३

वांत जाऊन बसला, व सर्व लोक किनाऱ्यावर उभे राहिले. ३ मग त्यानें दाखल्यांनीं त्यांस बहुत गोष्टी सांगितल्याः त्या अशाः पाहा, पेरणारा पेरणी करावयास निघाला; ४ आणि तो पेरित असतां कांदी मी बाहेर पडले, व पाखरांनीं येऊन तें खाऊन टाकले. ५ कांदी खडकाळीवर पडले, तेथें त्यास फारशी माती नव्हती, आणि माती खोल नसल्यामुळे तें लवकर रसलें; ६ मग सूई उगवल्यावर त्याला ऊन लागलें, व त्यास मूळ नव्हतें म्हणून तें वाढून गेलें. ७ कांदी कांटेरी झाडांमध्ये पडले, मग कांटेरी झाडांनीं वाहून त्याची वाढ खुंटविली. ८ कांदी चांगल्या मातीत पडले, मग त्याचें कोठें शंभरपट, कोठें सशपट, कोठें तीसपट, असें पीक आलें. ९ ज्याला काळ आहेत तो ऐको.

दृष्टांतांचा उपयोग

१० मग शिष्य जवळ येऊन त्याला म्हणाल, आपण त्यांबरोबर दाखल्यांनीं कां बोलतां? ११ त्यानें त्यांस उत्तर दिलें कीं स्वर्गाच्या राज्याची रहस्ये जाणण्याचें दान तुम्हांस दिलेले आहे, परंतु त्यांस दिलेले नाही. १२ कारण ज्या कोणाजवळ आहे त्याला मिळेल व त्याला भरपूर होईल; परंतु ज्या कोणाजवळ नाही त्याचें जें असेल तें देखील त्याजपासून काढून घेतलें जाईल. १३ यास्तव मी त्यांबरोबर दाखल्यांनीं बोलतां; कारण ते पाहत असतां पाहत नाहीत, आणि ऐकत असतां ऐकत नाहीत व समजतहि नाहीत. १४ यक्षयांना संदेश त्यांजविषयी पूर्ण होत आहे, तो असा कीं, तुम्ही ऐकाल तर खरें, परंतु समजणार नाही; व पाहाल तर खरें, परंतु तुम्हांस दिसणार नाही; १५ कारण आ लोकांचें अंतःकरण जवळ झाले आहे, ते कानांनीं मंद ऐकतात, आणि श्रुतले झोले त्यांनीं मिटले आहेत; यासाठीं कीं त्यांनीं दृष्ट्यांनीं पाहूं नये; कानांनीं ऐकूं नये, अंतःकरणानें समजू नये, त्यांनीं बघूं नये, आणि मी त्यांस बरें करूं नये. १६ अन्य लोकांचे झोले, कारण ते पाहतात; आणि

धन्य तुमचे कांन, कारण ते ऐकतात. १७ मी तमहांस खंचीत सांगती कीं तुम्ही जें पाहतां तें पाहावयास बहुत संवेष्टे व धार्मिक जन उर्कठित झाले, तरी त्यांच्या पाहण्यांत आले नाही; आणि तुम्ही जें ऐकतां तें ऐकावयास ते उर्कठित झाले, तरी त्यांच्या ऐकण्यांत आले नाही.

पेरणी करणत्यांच्या दृष्टांताचें स्पष्टीकरण

१८ आतां पेरणाऱ्यांचा दाखला ऐकून घ्या. १९ कोणी राज्याचें वचन ऐकतो पण समजत नाही; तेव्हां तो दुष्ट येऊन त्याच्या अंतःकरणांत पेरलेलें तें हिरावून घेतो; वाटेवर पेरलेला तो हा आहे. २० खडकाळीवर पेरलेला तो हा आहे कीं वचन ऐकतो, व तत्काळ तें आनंदानें ग्रहण करतो; २१ परंतु त्यास मूळ नसल्याकारणानें तो थोडाच वेळ टिकतो; आणि वचनामुळें संकट आलें किंवा छळ झाला म्हणजे तो लांगलाच अडकळतो. २२ काटेरी झाडांमध्यें जो पेरलेला तो हा आहे कीं वचन ऐकतो; परंतु संसाराचीं चिंता व इच्छांचा मोह हीं वचनास बाध छेदयितात, आणि तीं निष्फळ होतात. २३ चांगल्या भूमीवर पेरलेला तो हा आहे कीं वचन ऐकून समजतो; तो फळ देतोच देतो, कोणी संभरपट, कोणी साठपट, कोणी तीसपट, असें देतो.

निंदणाचा दृष्टांत

२४ त्यानें त्यांस दुसरा दाखला दिली कीं ज्या मनुष्यानें आपल्या शेतांत चांगले बीं बिरले त्यासाठीं स्वर्गाचें राज्य आहे. २५ लोक क्षोभेंत असतांना त्याचा वैरी येऊन गव्हांमध्ये निंदण घेऊन गेला. २६ पण जेव्हां पालो पुढील काळीं आले तेव्हां निंदणहि दिसले. २७ तेव्हां घरवर्त्याची दासिणी येऊन त्याला म्हटले, महाराज, आपण आपल्या शेतामध्ये चांगले बीं पेरिले ना ? मग त्यांत निंदण कोठें आलें ? २८ तो त्यांस म्हणाला, हें काम कोणा नैय्याचें आहे. दासिणी त्याला म्हटले, तर आम्ही जाऊन तें जमा करावें अशी आपली इच्छा आहे. २९ तो म्हणाला, नाही; तुम्ही निंदण जमा करितां ना; मग बरोबर कदाचित् बघिजे उरपटाल. ३० आपणांजुल दोन्ही बरोबर

वाई या, मग कापणीच्या वेळेस मी कापणाऱ्यांस सांगेन कीं पहिल्यानें निंदण जमा करा; व जाळण्यासाठीं त्याच्या पेंढ्या बांधा; आणि गव्हां मळ्या कोठारांत संठवा.

मोहरीचा दाणा व खमीर यांचे दृष्टांत

३१ त्यानें त्यांस आपली एक दाखला दिला कीं स्वर्गाचें राज्य मोहरीच्या दाण्यांसाखेणें आहे; तो कोणी एका मनुष्यानें घेऊन आपल्या शेतांत लाविला; ३२ तो तर सर्व दाण्यांमध्यें बारीक आहे, तरी बाळत्यावर भाज्यांपेक्षा मोठा होऊन त्याचें असें झाड होतें कीं 'आकाशांतील पाखरें' येऊन त्याच्या फांशांत बस्ती करतात.

३३ त्यानें त्यांस आपली एक दाखला सांगितला कीं स्वर्गाचें राज्य खमिरासाखेणें आहे; तें एका बीनें फेकून तीन मासें पिढांमध्यें लपवून ठेविले, तेणें फळकतें सेंबरीं तें सर्वें फुगून गेलें.

३४ ह्या सर्वे गोष्टी येव्हां दाखल्यांनीं लोकांसमुद्यासांस सांगितल्या; आणि दाखल्यांवाचून तो त्यांकोबध करी, नेलेला नाही; ३५ यासाठीं कीं संदेष्ट्याच्या द्वारे जें सांगितलें होतें तें पूर्ण न्हावें; हें असें कीं,

मी आपलें तोंड उचवून दाखले घेईन;
जगाच्या स्वापनेपासून जें गुप्त तें प्रकट करीन.

निंदणाच्या दृष्टांताचें स्पष्टीकरण

३६ नंतर तो लोकांसमुद्यासांस निरोप घेऊन घरांत येऊन आणि त्यांचे शिष्य त्याचवेळें येऊन म्हणाले, हेतुः तया निंदणाच्या दाखल्याची आमहांस फोड करून सांगा. ३७ त्यानें उत्तर दिलें कीं चांगले बीं पेरणारा हा मनुष्यास पुत्र आहे; ३८ खेड हें ज्ञान आहे; चांगले बीं हे राज्याचे पुत्र आहेत; निंदण हे त्या दुष्टाचे पुत्र आहेत; ३९ तें पेरणारा वैरी हा शैतान आहे; कापणी ही युद्धाची सज्जत आहे; आणि मळ्याचें देवदूत आहेत. ४० यास्तव असें निंदण अजब कळत अशीत जाऊंतात, तसें युगाच्या समाप्तीस होईल. ४१ मनुष्याचा पुत्र आपल्या देवदूतांस पाहणील; आणि ते सर्वे अडकळयितांसांस जे अघर्म करणाऱ्यांस त्यांच्या हातांसांस जे अघर्म ४२ त्यांस कापणीच्या अर्थांत टाकणील; ते सर्वे अघर्म हातांसांस चाळेतील. ४३ तेव्हां धार्मिक जन अडकळयितांसांस पित्याकडून राज्यांत

स्वर्गसाखिलें 'प्रकृतीतील.' ज्याला कान आहेत तो ऐको.

मोती, ठेव व जाळें यांचे वृथांत

४४ स्वर्गाचें राज्य शेतांत लपविलेल्या ठेवी-
सारखें आहे; ती कोणीएका मनुष्याला सांपडल्यावर
त्यानें ती लपवून ठेविली, आणि आनंदासुळें त्यानें जाऊन
आपलें सर्वस्व विकलें, मग तें शेत विकत घेतले.

४५ आणखी स्वर्गाचें राज्य चांगल्या मोत्यांचा शोध
करण्या कोणीएका व्यापाऱ्यासारखें आहे; ४६ त्याला
एक अति मोलवान् मोती आढळल्यावर त्यानें जाऊन
आपलें सर्वस्व विकलें आणि तें विकत घेतलें.

४७ आणखी स्वर्गाचें राज्य समुद्रांत टाकलेल्या ज्या
जाळ्यांत सर्व प्रकारचे जीव एकत्र सांपडतात त्यासारखें
आहे; ४८ तें भरल्यावर माणसांनीं काठाकडे ओढिलें
आणि त्यांनीं बसून जे चांगले तें भाण्यांत जमा केले,
वाईट ते फेकून दिले. ४९ तसें युगाच्या समाप्तीस होईल;
देवदूत येऊन धार्मिकांतून दुष्टांस वेगळे करितील; ५०
आणि त्यांस अग्नीच्या भेटीत टाकितील, तेथें रडणें व
दांतखाणें चाल्ले.

५१ तुम्हांला या सर्व गोष्टी समजल्यां काय ? ते त्याला
म्हणाले, हो. ५२ तेव्हां त्यानें त्यांस म्हटलें, जो प्रत्येक
शास्त्री स्वर्गाच्या राज्याचा शिष्य झाला आहे तो आपल्या
भांडारांतून नवेजुने पदार्थ काढणाऱ्या गृहस्थासारखा आहे.
नासरेयास येशूचा स्वीकार करण्यांत येत नाहीं

५३ नंतर असें झालें कीं हे दाखले समाप्त केल्यावर
येशू तेथून गेला; ५४ आणि स्वदेशीं आल्यावर त्यानें
त्यांच्या सभास्थानांत त्यांस अशी शिकवण दिली कीं ते
थक होऊन बोलले, हें ज्ञान व हे पराक्रम याला कोटून ?
५५ हा सुताराचा पुत्र ना ? याच्या आईला मरीया म्हण-
तात ना ? याकोब, जोसे, शिमोन व यहुदा, हे याचे भाऊ
ना ? ५६ याच्या बहिणी या सर्व आपणांबरोबर नाहीत
काय ? तर हें सर्व याला कोटून ? ५७ असे ते
त्याजविषयीं अडखळले. येशूनें त्यांस म्हटलें, संदेष्ट्याला
आपला देश व आपलें घर यांत मात्र सन्मान मिळत
नाहीं. ५८ तेथें त्यांच्या अविश्वासासुळें त्यानें फारशीं
महत्त्वायें केलीं नाहीत.

बासिस्मा करणाऱ्या योहानाचा मृत्यू

१ त्या दिवसांत मांडलिक हेरोदानें येशूची
१४ कीर्ति ऐकली; २ आणि आपल्या सेवकांस म्हटलें.
हा बासिस्मा करणारा योहान आहे; हा मेळेयां-
तून उठला आहे म्हणून हाच्या ठायीं हें पराक्रम नाळ
आहेत. ३ कारण हेरोदानें आपला भाऊ फिलिप्प याची
बायको हेरोदिया इच्यासुळें योहानाला धरून बांधून
बंदिशाळेंत घातलें होतें; ४ योहानानें त्याला म्हटलें होतें
कीं तूं तिला ठेवावें हें तुला योग्य नाहीं; ५ आणि तो
त्याला जिवें मारावयास पाहत असतां लोकांस भ्याला,
कारण ते त्याला संदेष्टा मानित असत. ६ नंतर हेरोदाचा
जन्मोत्सव आला असतां हेरोदियेच्या कन्येनें सभेंत नाच
करून हेरोदाला संतुष्ट केलें. ७ त्यावरून त्यानें तिला
शपथपूर्वक वचन दिलें कीं जें काहीं तूं मागशील तें मी
तुला देईन. ८ मग आईनें तिला शिकवून पुढें केल्या-
वरून ती म्हणाली, बासिस्मा करणारा योहान याचें
शीर तबकांत येथें मला आणून द्या. ९ तेव्हां राजाला
वाईट वाटलें; तरी आपल्या शपथासुळें व जे पंजीस बसले
होते त्यांच्यासुळें त्यानें तें द्यावयास आज्ञा केली; १०
आणि मणूस पाठवून बंदिशाळेंत योहानाचा शिरच्छेद
करविला. ११ मग त्याचें शीर तबकांत फालून मुलीला
आणून दिलें, आणि तिनें तें आपल्या आईजवळ नेलें. १२
नंतर त्याच्या शिष्यांनीं येऊन त्याचें प्रेत उचलून नेलें व
त्याला पुरलें; आणि जाऊन येथला हें वर्तमान कळविलें.

पांच हजारांना जेवूं घालणें

१३ येशू हें ऐकून तेथून निघून तारवांतून रानांत
एकांतीं गेला; हें ऐकून लोकसमुदाय नगरांतून त्याच्या
मागाहून पायींपायीं गेले. १४ मग त्यानें बाहेर येऊन
मोठा लोकसमुदाय पाहिला; तेव्हां त्यांचा त्याला कळवळा
आला व त्यांच्यांतील दुखणेंकऱ्यांस त्यानें बरें केलें. १५
संध्याकाळ झाल्यावर त्याचे शिष्य त्याजकडे येऊन म्हणाले,
ही जागा रान आहे, व वेळ होऊन गेली आहे; लोक-
समुदायांनीं गांवांत जाऊन आपणांकरितां खावयास विकत
घ्यावें म्हणून त्यांस निरोप द्या. १६ येशू त्यांस म्हणाला,
त्यांस जाण्याची गरज नाही; तुम्ही त्यांस खावयास द्या.

१७ ते त्याला म्हणाले, आमच्याजवळ केवळ पांच भाकरी व दोन मासे आहेत. १८ तो म्हणाला, तीं इकडे मज-जवळ आणा. १९ मग त्यांनी लोकसमुदायांस गवतावर बसावयाला आज्ञा केली, आणि त्या पांच भाकरी व ते दोन मासे घेऊन त्यांनी वर आकाशाकडे पाहून आशीर्वाद दिला, पुढे भाकरी मोडून शिष्यांस दिल्या व शिष्यांनी लोकसमुदायांस दिल्या. २० मग ते सर्व जेवून तुष्ट झाले; आणि त्यांनी उरलेल्या तुकड्यांच्या बारा टोपल्या भरून घेतल्या. २१ जेवणारे सुमारे पांच हजार पुरुष होते. शिष्यांमध्नी व मुलें निराळीच होती.

येशू समुद्रावरून चालतो

२२ नंतर, मी लोकसमुदायांस निरोप देत आहे तों तुम्ही तारवांत असून माझ्यापुढे पळीकडे जा, असे म्हणून त्यांनी शिष्यांस लागलेच लावून दिले. २३ मग लोकसमुदायांस निरोप दिल्यावर तो प्रार्थना करावयास जागरावर एकठांती गेला; आणि रात्र झाल्यावरहि तो तेथे एकटा होता. २४ इकडे बारा तोंड्या असल्यामुळे तांकां खाटांनी हेराण झालेले असे समुद्राच्या मध्यभागी होते. २५ तेव्हां रात्रीच्या चतुर्थ्या प्रहरी तो समुद्रावरून चालत त्यांजकडे आला. २६ शिष्य त्याला समुद्रावरून चालतां पाहून धाबरे होऊन म्हणाले, भूत आहे; आणि ते भिऊन ओरडले; २७ परंतु येशू त्यांस लागल्याच म्हणाला, धीर घरा; मी आहे; भिऊ नका. २८ तेव्हां पेत्रानें उत्तर दिलें, प्रभुजी, आपण आहां तर पाण्यावरून आपल्याकडे यावयास मला सांगा. २९ त्यानें म्हटलें, ये; तेव्हां पेत्र येशूकडे जावयास तारवांतून उतरून पाण्यावरून चालूं लागला; ३० परंतु बारा पाहून तो भ्रमाला, आणि बुद्धे लागला असतां ओरडून बोलला, प्रभुजी, मला वाचवा. ३१ येशूनें तत्क्षणीं हात पुढे करून त्याला धरिलें; व म्हटलें, अरे अल्पविश्वासी, तूं संशय कां धरिलास ? ३२ मग ते तारवावर बसल्यावर बारा पडला. ३३ तेव्हां जे तारवांत होते ते त्याच्या पायां पाहून म्हणाले, आपण खरोखर देवान्चे पुत्र आहां.

३४ नंतर जे पैदातरीं जाऊन गनेपुरेतास पोहोचले; ३५ आणि तेथल्या लोकांनीं त्याला ओळखून आपल्या आसपासच्या अकथ्य प्रोवांत माणसें पाठवून स्वें दुकाना-

हतांस त्याजकडे आणिलें; ३६ आणि आपण केवळ आपल्या बळाच्या गोष्ट्यास आम्हांला स्पर्श करूं या, अशी त्यांनीं त्याला विनंती केली; तेव्हां जितक्यांनीं स्पर्श केला तितके बरे झाले.

संप्रदायांच्या अनास्थेवरील टीकेस येशूचें उत्तर

१ मग यरुशलैमाहून परुशी व शाखी येशूकडे येऊन म्हणाले, २ आपले शिष्य वळिलंचा संप्रदाय कां उल्लंघितात ? कारण भोजनसमयीं ते हात धूत नाहीत. ३ त्यानें त्यांस उत्तर दिलें, तुम्हीहि आपल्या संप्रदायेकरून देवाची आज्ञा कां उल्लंघितां ? ४ कारण देवानें असें म्हटलें कीं तूं, 'आपल्या बापाचा व आईचा सन्मान कर,' आणि 'जो बापाची किंवा आईची निंदा करितो त्याला देहांत शिक्षा व्हावी; ' ५ परंतु तुमचें म्हणणें आहे कीं, जो कोणी बापाला अथवा आईला म्हणेल, मीं तुला जें दिल्यानें तुझें हित मजकडून झालें असतें तें अर्पण केले आहे, ६ त्यानें आपल्या बापाचा अथवा आईचा सन्मान न केला तरी चालेल. या प्रकारें तुम्ही आपल्या संप्रदायेकरून देवाचें वचन रद्द केले आहे. ७ अहो बॅग्यांनो, तुम्हांविषयीं यशायानें संदेश यथायोग्य दिला कीं,

८ हे लोक व्योडांनीं माझा सन्मान करितात, परंतु त्यांचें अंतःकरण मजपासून दूर आहे.

९ ते मनुष्यांचे नियम, शास्त्र म्हणून धिकवून माझी निरर्थक भक्ति करितात.

१० तेव्हां त्यानें लोकसमुदायाला आपणाकडे बोलावून म्हटलें, ऐका व समजून घ्या; ११ जें तोंडांत जातें तें मनुष्याला विटाळवीत नाही; तर जें तोंडांतून निघतें तें मनुष्याला विटाळवितें. १२ नंतर शिष्य येऊन त्याला म्हणाले, हें वचन ऐकून परुशी रुसले, हें आपणाला कळलें काय ? १३ त्यानें उत्तर दिलें कीं जो जो रोपा माझ्या स्वर्गातील पित्यानें लाविला नाही तो तो उपटला जाईल. १४ त्यांस असूं या; ते अंधके वाटाळे आहेत, आणि अंधका अंधक्याला नेऊं लागला तर दोघेहि साचेंत पडतील. १५ पेत्रानें त्याला उत्तर दिलें, हा दास्य आम्हांस

पोहन सांख्य १६ तो म्हणाला, अजून तुम्हीसुद्धा अज्ञान
आहे काय ? १७ जें कांहीं तोंडांत जातें तें पोटांत उतरतें
व बाहेर शौचकृपांत टाकण्यांत येतें, हें तुम्ही समजत
नाहीं काय ? १८ जें तोंडांतून निघतें तें अंतःकरणांतून
येतें व मनुष्याला विटाळवितें. १९ अंतःकरणांतून दुष्ट
कल्पना, खून, व्यभिचार, जारकमें, चोऱ्या, खोऱ्या साक्षी,
शिष्यागळी, हीं निघतात. २० मनुष्याला विटाळविणाऱ्या
योद्धी ह्या व्याहेत; व धुतलेल्या हातांनी जेवणें हें
मनुष्याला विटाळवीत नाही.

यहूदीतर मुलीचें रोगनिवारण

२१ नंतर येशू तेथून निघून सोर व सीदोन यांच्या
प्रांतांत गेला; २२ आणि पाहा, त्या प्रांतांतून एक कनानी
बायको येऊन मोठ्यानें म्हणाली, प्रभो, दाविदाचे पुत्र,
मजवर क्या करा: माझी कन्या भूतानें फार पीडलेली
आहे. २३ तरी त्यानें तिला कांहींच उत्तर दिलें नाही;
तेव्हां त्याच्या शिष्यांनीं जवळ येऊन त्याला विनंती केली,
कीं तिला निरोप या; कारण ती आमच्यामागून ओरडत
यैत आहे. २४ त्यानें उत्तर दिलें, इस्राएलाच्या घराण्यां-
तील हरवलेल्या मेंढरांखेरीज इतर कोणाकडे मला पाठवि-
लेलें नाही. २५ तेव्हां ती येऊन त्याच्या पायां पडून
म्हणाली, प्रभुजी, मला साहाय्य करा. २६ त्यानें उत्तर दिलें,
मुलांची भाकर घेऊन कुत्र्यांस घालणें हें ठीक नव्हे. २७
तिनें म्हटलें, खरें, प्रभु; तरी कुत्रीहि आपल्या धन्याच्या
मेजावरून पडलेला खूर खातात. २८ तेव्हां येशूनें तिला
उत्तर दिलें, बाई, तुझा विश्वास मोठा, तुझा मनोरथ
सिद्धीस जावो; आणि त्याच घटकेस तिची कन्या बरी झाली.

पुष्कळ रोगी बरे होतात

२९ नंतर येशू तेथून निघून गालील समुद्राजवळ
आला, व डोंगरावर चढून तेथें बसला. ३० मग लोकांचे
बऱ्याच धवे त्याजकडे आले; त्यांच्याबरोबर लंगडे, अंधळे,
मुके, व्यंग व दुसरें बहुत जण होते; त्यांस त्यांनीं त्याच्या
पायांवर आणून घातलें आणि त्यानें त्यांस बरें केलें. ३१
मुके बोलतात, व्यंग घड होतात, लंगडे चालतात व अंधळे
पाहततात, हें लोकसमुदायांनीं पाहून आश्चर्य केलें आणि
इस्राएलाच्या देवाचें गौरव केलें.

चार हजारान्न जेवूं घालणें

३२ मग येशूनें आपल्या शिष्यांस बोलावून म्हटलें,
मला लोकांचा कळवळा येतो, कारण ते आज तीन दिवस
माझ्याजवळ आहेत आणि त्यांजवळ खावयास कांहीं
नाहीं; कदाचित् ते काटेत कासावीस होतील; म्हणून त्यांस
उपाशी लावून यावें अशी माझी इच्छा नाही. ३३ शिष्य
त्याला म्हणाले, एवढा लोकसमुदाय तस होईल इतक्या
भाकरी आम्हांजवळ रानांत कोठून असणार ? ३४ येशूनें
त्यांस विचारिलें, तुम्हांजवळ किती भाकरी आहेत ? ते
म्हणाले, सात, व कांहीं मासळ्या. ३५ मग त्यानें लोकसमु-
दायास जमिनीवर बसावयास सांगितलें. ३६ नंतर त्यानें त्या
सात भाकरी व मासळ्या घेऊन ईशोपकारस्मरण केलें; त्या
मोडून शिष्यांस दिल्या आणि शिष्यांनीं लोकसमुदायाला
दिल्या. ३७ मग ते सर्व जेवून तस झाले आणि त्यांनीं
उरलेल्या तुकड्यांच्या सात पाठ्या भरून घेतल्या. ३८
जेवणारे चार हजार पुरुष होते. शिवाय स्त्रिया व मुलें हीं
निराळीच होतीं. ३९ मग छेकसमुदायांस निरोप दिल्यावर
तो तारवांत बसून मगदानाच्या प्रांतांत आला.

चिन्ह दाखविण्याबाबत केलेली विनंति व तीस
येथुं नकार

१ तेव्हां परूसी व सब्की यांनीं येऊन येशूची
१६ परीक्षा पाहण्याकरितां, आम्हांस आकाशांतून कांहीं
चिन्ह दाखवावें, अशी त्याजकडे मागणी केली.
२ त्यानें त्यांस उत्तर दिलें, तुम्ही संस्थाकाळीं म्हणतां,
उघाड होईल; कारण आभाळ तांबूस आहे; ३ आणि
तुम्ही सकाळीं म्हणतां, आज झड लागेल; कारण आभाळ
तांबूस व गडद आहे. तुम्हांला आभाळाचें स्वरूप ओळख-
ण्याचें समजतें, पण काळांची लक्षणें तुम्हांस ओळखतां
येत नाहीत. ४ दुष्ट व व्यभिचारी अशी पिढी चिन्ह मागते,
परंतु तिला योनाच्या चिन्हाचाचून दुसरें चिन्ह मिळणार
नाहीं. मग तो त्यांस सोडून गेला.

शिष्यांच्या अस्मंजसपणाचा निषेध

५ नंतर शिष्य पलीकडे गेले, पण भाकरी ध्यांवयास
विसरले. ६ तेव्हां येशू त्यांस म्हणाला, परूसी व सब्की
यांच्या समिराविषयी जपा व सावध राहा. ७ तेव्हां ते

आपसांत विचार करून म्हणाले, आम्ही भाकरी घेतल्या नाहीत म्हणून हा असें बोलतो; ८ परंतु येशू हें ओळखून म्हणाला, अहो अल्पविधासी, आपल्याजवळ भाकरी नाहीत म्हणून हा असें बोलतो, असा विचार तुम्ही मनांत कां करितां? ९ तुम्ही अजून समजत नाहीं काय? पांच हजारांला पांच भाकरी दिल्यावर तुम्हीं किती टोपल्या उचलिल्या; १० तसेंच चार हजारांला सात भाकरी दिल्यावर किती पाव्या उचलिल्या; याची तुम्हांलां आठवण नाही काय? ११ मी भाकरीविषयीं बोललों नाहीं हें तुम्ही कां समजत नाहीं? परूसी व सद्दुकी यांच्या खमिरा-विषयीं सावध राहा. १२ तेन्हां ते समजले कीं त्यानें भाकरीच्या खमिराविषयीं नाही, तर परूसी व सद्दुकी यांच्या खिझ्याविषयीं सावध राहण्यास सांगितले.

येशू हा ख्रिस्त असल्याची पेत्रानें दिलेली कबुली

१३ नंतर फिलिपाच्या कैसरीयाकडल्या प्रांतांत गेल्यावर येशूनें आपल्या शिष्यांस विचारिलें, मनुष्याच्या पुत्राला लोक कोण म्हणून म्हणतात? १४ ते बोलले, कित्येक वासिष्ठा करणारा योहान, कित्येक एलीया, कित्येक यिर्मया किंवा संदेष्ट्यांतील कोणीएक, असें म्हणतात. १५ तो त्यांस म्हणाला, पण तुम्ही मला कोण म्हणून म्हणतां? १६ शिमोन पेत्रानें उत्तर दिलें, आपण ख्रिस्त, जीवंत देवाचे पुत्र, आहां. १७ येशूनें त्याला म्हटलें, शिमोन बायाना, धन्य तुम्ही; कारण मांस व रक्त यांनीं नाही, तर माझ्या स्वर्गातील पित्यानें हें तुला प्रगट केले आहे. १८ आपली मी तुला सांगतो कीं तूं पेत्र आहेस; आणि या खडकावर मी आपली मंडळी रचीन, व तिच्यापुढें अधो-लोकाच्या दारांचें चालणार नाही. १९ मी तुला स्वर्गाच्या राज्याच्या किंवा देईन, आणि पृथ्वीवर जें कांहीं तूं बंद करशील तें स्वर्गांत बंद केले जाईल, आणि पृथ्वीवर जें कांहीं तूं मोडलें करशील तें स्वर्गांत मोडलें केले जाईल. २० तेन्हां त्यानें शिष्यांस निघून सांगितलें, मी ख्रिस्त जाहें हें कोणाला सांगूं नका.

स्वतःचे मरण व पुनरुत्थान यांविषयींचें

येशूचें भविष्य

२१ तेन्हांपासून येशू आपल्या शिष्यांस दर्शवूं लागला

कीं मी यशस्वेमांस जाऊन वडील, मुख्य याजक व शाही यांच्या हातून बहुत दुःखें सोसावीं, जिवें मारिलें जावें व तिसऱ्या दिवशीं उठावें, याचें अगत्य आहे. २२ तेन्हां पेत्र त्याला जवळ घेऊन त्याचा निषेध करून म्हणाला, प्रभुजी, आपणावर दया अतो, असें आपणाला होणारच नाही; २३ परंतु तो वळून पेत्राला म्हणाला, अरे सैताना, माझ्यापुढून निघून जा; तूं मला अडखळा आहेस; कारण देवाच्या गोष्टीकडे तुझें लक्ष नाही, माघसांच्या गोष्टीकडे आहे.

‘स्व’ ला फांटा देण्याबद्दल इशारा

२४ मग येशूनें आपल्या शिष्यांस म्हटलें, माझ्या-मार्गे देण्याचें कोणाच्या मनांत असेल तर त्यानें आत्म-निग्रह करावा व आपला वधस्तंभ उचलून घेऊन मला अनुसरवें. २५ कारण जो कोणी आपला जीव वांच-विण्यास पाहील तो त्याला मुकेल; आणि जो कोणी मजकरितां आपल्या जिवाला मुकेल त्याला तो मिळेल. २६ मनुष्य सर्व जग मिळवील आणि आपला जीव गमावील तर त्याला काय लाभ होईल? अथवा मनुष्य आपल्या जिवाचा मोवदल काय देईल? २७ मनुष्याचा पुत्र आपल्या पित्याच्या गौरवानें आपल्या दिव्यदूतांसहित येईल, त्या समयीं ‘तो प्रत्येकाला ज्याच्या त्याच्या काम-प्रमाणें फळ देईल.’ २८ मी तुम्हांस खचीत सांगतो कीं येथें उभें राहणाऱ्यांत कोणी असे आहेत कीं ते मनुष्याच्या पुत्राला त्याच्या राज्यांत येतांना पाहत तोंपर्यंत त्यांस मरणाचा अनुभव येणारच नाही;

येशूचें रूपांतर

१ मग सहा दिवसांनंतर येशूनें पेत्र, याकोब १७ व त्याचा भाऊ योहान यांस आपणाबरोबर एक उंच डोंगरावर एकांतीं नेले. २ तेन्हां त्याचें रूप त्यांच्या दखातां पालटलें; त्याचें मुख सूर्यासारखें तेजस्वी झालें आणि त्याचीं बळे प्रकाशासारखीं शुभ्र झालीं. ३ तेन्हां पाहून, मोझे व एलीया हे त्याच्याबरोबर संभाषण करितां त्यांच्या दृष्टीस पडले. ४ मग पेत्र येशूला म्हणाला, प्रभुजी आपण येथें असावें हें बरें आहे; आपली इच्छा असली तर मी येथें तीन मंडप करितों; आपल्यासाठीं एक

मोक्षसाधने एक व एलीयासाठी एक. ५ तो बोलत आहे तो; आहे, तेजस्वी मेघाने त्यांजवर छाया केली; आणि आहे, मोक्षाला अग्नी वाणी झाली: हा माझा पुत्र, मला परमप्रिय आहे, जंजवर मी संतुष्ट आहे; याने तुम्ही केला. ६ हे एकून शिष्य पालये पडले व फार भयभीत झाले. ७ तेव्हा येशूने जवळ येऊन त्यांस स्पर्श करून म्हटले, उठा, भिडून नका. ८ तेव्हा त्यांनी डोळे बर करून पाहिले तो येशूशिवाय कोणी त्यांच्या दृष्टीस पडला नाही.

१० नंतर ते डोंगरावरून खाली येतांना येशूने त्यांस आज्ञा केली की मनुष्याचा पुत्र मेळेल्यांतून उठेल तोंपर्यंत हा साक्षात्कार झाल्याचे कोणाला सांगू नका. १० त्यांवर त्यांच्या शिष्यांनी त्याला विचारिले की, एलीया प्रथम आला पाहिजे असे शाब्दी कां म्हणतात? ११ येशूने उत्तर दिले, 'एलीया' वेळून तो सर्व कांही 'ब्रह्मात्मित' करील हे खरे; १२ परंतु मी तुम्हांस सांगतो की एलीया आलाच आहे, आणि त्यांनी त्याला व ओळखतां मनास वाटले तसे त्याला केले; त्याप्रमाणे मनुष्याचा पुत्रहि त्यांचे सौख्यकार आहे. १३ तेव्हां बसिसमा करवारा बोहान याजविषयी हा आपणांस सांगतो, असे शिष्य समजले.

मृतप्रस्त मुलांला बरे करणे

१४ नंतर ते लोकांजवळ आल्यावर एक मनुष्य त्याजकडे येऊन त्याजपुढे गुडघे टेकून म्हणाला, १५ प्रभुजी, माझ्या पुत्रावर दया करा; कारण तो फेपरिकरी असून फार दुःख भोगील आहे; ती वारंवार भिस्तवात व वारंवार पाण्यांत पडतो. १६ मी त्याला आर्सेल्यी शिष्यांकडे आणिले, परंतु त्यांच्याने त्याला बरे करवेंना. १७ तेव्हां येशूने उत्तर दिले, अहाहा, विश्वासहीन व कुटिल पिढी, मी कोठवर तुम्हांबरोबर असूं? कोठवर तुमचे सोरूं? त्याला येथे माझ्याजवळ आणा. १८ नंतर येशूने त्याला द्याविले, तेव्हां त्याच्यांतून भूत निघून गेले आणि त्याचे घटकेस मुलांला बरा झाला.

१९ नंतर शिष्य एकती येशूजवळ येऊन म्हणाले, आमच्याने त्याला कां करवले नाही? २० त्यांमने त्यास म्हटले, तुमच्या अल्पविश्वासापुढे; कारण मी तुम्हांस खरे सांगतो की जर तुम्हांमध्ये मोहरीत्या दान्याचवडा विश्वास

असेल तर या डोंगराला येथून तिकडे सर, असे तुम्ही म्हटल्यास तो सरेल; तुम्हाला कांही असाध्य होणार नाही. [२१ तरी पण प्रार्थना व उपास यांकांचून अक्षर्य ज्ञातीचे भूत निघत नाही.]

आपल्या मृत्यूचे येशूने दुसऱ्यांदा केलेले भविष्य

२२ ते गालीलांत एकत्र झाले असतां येशू त्यांस म्हणाला, मनुष्याचा पुत्र लोकांच्या हाती धरून दिला जाणार आहे; २३ ते त्याला जिवें मारतील, आणि तिसऱ्या दिवशी तो उठेल. तेव्हां ते फार खिन्न झाले.

तो मदिराचा कर देतो

२४ नंतर ते कुफर्णहूमांत आल्यावर पट्टीचा रुपया घेणारे पेत्राकडे येऊन म्हणाले, तुमचा गुरु पट्टीचा रुपया देत नाही काय? २५ त्यानें म्हटले, हो, देतो. मग तो शरित आल्यावर तो बोलण्याच्या अगोदर येशू म्हणाला, शिमोना, तुला कसे वाटते? पृथ्वीवरील राजे कोणापासून जकात किंवा पट्टी घेतात? आपल्या पुत्रांपासून अथवा परक्यांपासून? २६ परक्यांपासून, असें त्यानें म्हटल्यावर येशूने त्याला म्हटले, तर पुत्र मोकाळे आहेत. २७ तत्काल आपण त्यांस अडवळवूं नये, म्हणून तूं जाऊन समुद्रांत गळं टाक; आणि पहिल्यानें बर येईल तो मासा धरून त्याचे तोंड उचव; म्हणजे तुला दोन रुपयांचे नणें सांपडेल, ते घेऊन माझ्याबद्दल व तुझ्याबद्दल त्यांस दे.

नम्रतेबाबत पाठ

१ त्या वेळेस शिष्य येशूकडे येऊन म्हणाले, १८ स्वर्गाच्या राज्यांत मोठा कोण? २ तेव्हां त्यानें एका बाळकांला बोलावून त्याला त्यांच्यामध्ये उभें केले आणि म्हटले: ३ मी तुम्हांस खचित सांगतो, तुमचे मन बळक्याशिवाय व तुम्ही बाळकांसारखे झाल्याशिवाय स्वर्गाच्या राज्यांत तुमचा प्रवेश होणारच नाही. ४ यास्तव जो कोणी बाष्पमाला या बाळकांसारखा लीन करील तोच स्वर्गाच्या राज्यांत मोठा होय; ५ आणि जो कोणी माझ्या नामानें अशा एका बाळकांला जकळ करील त्यानें मज्ज जकळ केले असें होईल.

तुसऱ्यांना आडकोठी घालणाऱ्यांस इशारा

६ मजवर सिधास ठेवणाऱ्या-ह्या लहानांतील एकाला जो कोणी अडखळवील त्याच्या घळ्यांत मोठ्या जातीचा वीळी बांधून त्याला समुद्राच्या खोल पाण्यांत बुडवावें हांत त्याचें हित आहे.

७ अडखळ्यांमुळे जगाला धिक्कार असो ! अडखळे तर होणारच, परंतु ज्या मनुष्याकडून अडखळा होईल त्याला धिक्कार असो ! ८ तुझा हात किंवा तुझा पाय तुल्य अडखळवितो तर तो तोडून फेकून दे; दोन हात किंवा दोन पाय असून सार्वकालिक अर्थांत पडावें यापेक्षां व्यंग किंवा व्यंगें होऊन जीवनांत जावें हें तुला बरें आहे.

९ तुझ्या बोक्यांना तुला अडखळविलें तर तो उपटून फेकून दे; दोन झेळे असून अभिनयकांत पडावें यापेक्षां एक झेळा असून जीवनांत जावें हें तुला बरें आहे. १० संभाळा, यां लहान मुलांतील एकालाहि तुच्छ मानू नका; कारण, मी तुम्हांस सांगतो की स्वर्गांत त्यांचे दिव्यकृत महत्त्वा स्वर्गातील पित्याचें तोंड नित्य पाहतात. [११ आणखी जें हरवलेलें त्याला तारावयास मनुष्याचा पुत्र व्यक्ता आहे.]

हरवलेल्या मंडराचा इशारा

१२ तुम्हांस कसें वाटतें; कोणाएक मनुष्याजवळ शंभर मंडर आहेत, आणि त्यांतून एकादें भटकलें तर तो तीं कोणाकडे बोंगरावर सोडून त्या भटकलेल्याचा शोध करण्यास जाणार नाही काय ? १३ कदाचित् तें त्याला सांपडेल, तर न भटकलेल्या नव्याण्णाविषां तो त्यावरून अधिक आतंभ करील असें मी तुम्हांस खचित सांगितों. १४ तसें या लहानांतील कोणाचाहि ज्ञान धडावा अशी तुम्हाला स्वर्गातील पित्याची इच्छा नाही.

अपराध करणाऱ्यांपरोबर कधी अज्ञानपूक करावी

१५ तुझ्या भावांना तुझा अपराध केला, तर जा, आणि तूं व तो एकटे अस्तांना त्याचा अपराध त्याला दाखीव; त्यांना तुजें ऐकलें तर तूं आपला आळ शिकविला असें होईल; १६ परंतु त्यांना जर न ऐकलें तर तूं आणखी एकदां यांस आपणाबरोबर घे; अशासाठी की कोण किंवा

तीन साक्षीदारांच्या तोंडांना प्रत्येक शब्द शाबीत व्हावा; १७ आणि जर त्यांना त्यांचें न ऐकलें तर मंडळीला कळीव; आणि त्यांना मंडळीचेंहि न ऐकलें तर तो तुला विदेशी किंवा जन्मतदार याच्यासारखा होवो. १८ मी तुम्हांस खचित सांगितों, जें कांहीं तुम्ही पृथ्वीवर बंद कराल, तें स्वर्गांत बंद केले जाईल; आणि जें कांहीं तुम्ही पृथ्वीवर मोकळें कराल, तें स्वर्गांत मोकळें केले जाईल.

संयुक्त प्रार्थना

१९ आणखी तुम्हांस सांगतो, पृथ्वीवर तुमच्यांतील दोघे कोणाएक गोष्टीविषयी एकचित् होऊन विनंति करितील तर ती माझ्या स्वर्गातील पित्याकडून त्यासाठीं केली जाईल; २० कारण जेथें दोघे किंवा तिघे माझ्या नामांनां जमले आहेत तेथें त्यांजमध्ये मी आहे.

एकमेकांला क्षमा करणें या कर्तव्याची शिकवण घ्याव्यात त्याबाबत कृतज्ञ चाकराचा इशारा

२१ तेव्हां पेत्र त्याजकडे येऊन म्हणाला, प्रभुवी, माझ्या भावांनां किती वेळां माझा अपराध केला अस्तां मी त्याला क्षमा करूं; सात वेळां काय ? २२ येथें त्याला म्हटलें, सात वेळां असें मी तुला म्हणत नाही, तर सातांच्या सत्तर वेळां. २३ यासुळे स्वर्गाचें राज्य कोणाएक राजासारखें आहे; त्या राजाला आपल्या दासांपासून हिशेब घ्याव्या असें वाटलें; २४ आणि तो हिशेब घेऊं लागला तेव्हां एक कोटि स्वर्गाच्या देगेदाराला त्याजकडे आणिलें. २५ त्याजकडे फेड करावयास कांहीं नसल्यासुळे त्याच्या घन्यानें ह्कूम केला कीं तो, त्याची बायको व मुलें यांस व त्यांचें जें कांहीं असेल तें विकून फेड करून घ्यावी. २६ तेव्हां त्या दासानें त्याच्या पैसां पडून म्हटलें, मला वागवून घ्या, म्हणजे मी आपली सर्व फेड करीन. २७ तेव्हां त्या दासाच्या घन्याला दया घेऊन त्यांनां त्याला मोकळें केले, व त्याचें तें देणें सोडिलें. २८ तोच दास बाहेर गेल्यावर ज्याच्याकडे त्याचें पंचवीस रुपये घेणें होते असा त्याचा एक सोबतीचा दास त्याला आढळला, तेव्हां तो त्याला घेऊन त्याची नरबी जावयून म्हणाला, तुजकडे माझे घेणें आहे तें फेडून टाक. २९ अवर त्याचा सोबतीचा दास त्याच्या पैसां पडून यवावयां करून म्हणाला.

मला वागवून घे, म्हणजे मी तुम्ही फेड करीन; ३० पण त्यावेळी एकता त्यांनी जाऊन तें देणें तो फेडीपर्यंत त्याला बंधिचर्यात घालून ठेविलें. ३१ तेव्हां घडलेला हा प्रकार पाहून त्याच्या सोबतीचे दास फार दुःखी झाले, आणि त्यांनी येऊन सर्व वर्तमान आपल्या धन्याला स्पष्ट सांगितलें. ३२ तेव्हां त्याच्या धन्याने त्याला बोलावून म्हटलें, अरे दुष्ट इसा, तूं मला विनवणी केल्यावरून मी तें सर्व देणें तुला सोडिलें; ३३ जशी दया मी तुजवर केली तशी दया ऐहि आपल्या सोबतीच्या दासावर करावयाची नव्हती काय? ३४ मग त्याच्या धन्याने त्याजवर छट होऊन तो सर्व देणें फेडीपर्यंत त्याला यातना करणाऱ्यांच्या हाती दिलें. ३५ नर तुम्ही प्रत्येक आपापल्या बंधूला मनापासून क्षमा करणार नाही, तर माझा स्वर्गातील पिताहि त्याप्रमाणेंच तुहांविषयी करील.

सूटपत्र (सोडचिठ्ठी) विषयक प्रश्न

१ नंतर असें झालें की हे बोलणें समाप्त

१९ केल्यावर येशू गालीलाहून निघून यरुसलेच्या पलीकडे यहूदीया प्रांतांत गेला. २ तेव्हां लोकांचे बऱ्यांचे धवे त्याच्यामागून गेले; त्यांस त्यानें तेंयें बरें केलें.

३ नंतर परुशी त्याजकडे येऊन त्याची परीक्षा श्रावण्याकरितां म्हणाले, बायकोला कोणत्याहि कारणावरून टाकणें हें योग्य काय? ४ त्यानें उत्तर दिलें, हें सुमच्या नाचण्यांत आलें नाही काय की ज्यानें मनुष्यें उत्पन्न केलीं, त्यानें 'तीं' प्रारंभापासून 'नरनारी अशीं उत्पन्न केलीं,' ५ व म्हटलें, 'याकरितां पुरुष आईबापांस सोडून आपल्या बायकोला जडून राहिल, आणि तीं दोघें एकदेह होतील' ६ ह्यामुळें तीं पुढें दोन नव्हत तर एकदेह अशी आहेत. यास्तव देवानें जें जोडिलें आहे तें मनुष्यानें तोडूं नये. ७ ते त्याला म्हणाले, तर 'सूटपत्र देऊन तिला टाकावें' अशी आज्ञा मोशांनं कां दिली? ८ त्यानें त्यांस म्हटलें, नुमच्या अंतःकरणाच्या कठोरपणामुळें मोशांनं तुम्हांस आपल्या बायका टाकूं दिल्या; तरी प्रारंभापासून असें नव्हतें. ९ मी तुम्हांस सांगतां की, जो कोणी आपल्या बायकोला व्यभिचाराच्या कारणावांचून टाकून

दुसरी करितो तो व्यभिचार करितो; आणि जो कोणी आज्ञा टाकिलेल्या स्त्रीबरोबर लग्न करितो तोहि व्यभिचार करितो. १० शिष्य त्याला म्हणाले; बायकोच्या संबंधानें पुरुषाची गोष्ट अशी असली तर लग्नच न केलेलें बरें. ११ त्यानें त्यांस म्हटलें, हें वचन सर्वांच्यानें स्वीकारवत नाही; ज्यांस हें दान दिलें आहे ते स्वीकारितात. १२ कारण आईच्या उदरापासून जन्मलेले असे नपुंसक आहेत, मनुष्यांनीं केलेले असेहि नपुंसक आहेत, आणि स्वर्गाच्या राज्यासाठीं ज्यांनीं आपणांस नपुंसक करून घेतलें असे नपुंसक आहेत. ज्यांच्यानें हें स्वीकारवतें तो स्वीकारी.

येशू लहान मुलांना आशीर्वाद देतो

१३ नंतर त्यानें बाळकांवर हात ठेवून प्रार्थना करावी म्हणून त्याच्याजवळ त्यांस आणिलें; परंतु शिष्यांनीं आपणांच्यांस दटाविलें. १४ येशूनें म्हटलें, बाळकांस मजकडे येऊं या, त्यांस मना करूं नका, कारण स्वर्गाचें राज्य असल्यांचेंच आहे. १५ मग त्यांजवर हात ठेवित्यांवर तो तेथून गेला.

सार्वकालिक जीवनप्रार्थ्यर्थ काय करावें असा धर्ममत तरुणांच्या प्रश्न

१६ नंतर, पाहा, एक जण येऊन त्याला म्हणाला, गुरुजी, मला सार्वकालिक जीवन मिळवें म्हणून मीं कोणतें वागलें कार्य करावें? १७ त्यानें त्याला म्हटलें, मला चांगल्याविषयीं कां विचारितोस? चांगला असा एकच आहे; तरी तूं जीवनांत प्रवेश करूं पाहतोस तर देवाच्या आज्ञा पाळ. १८ तो त्याला म्हणाला; कोणत्या? येशूनें म्हटलें, 'मनुष्यहत्या करूं नको; व्यभिचार करूं नको, चोरी करूं नको, सोटी साक्ष देऊं नको, १९ आपल्या बापाचा व आपल्या आईचा सन्मान कर,' आणि 'जशी आपणावर तशी आपल्या शेजाऱ्यावर प्रीति कर.' २० तो तरुण त्याला म्हणाला, मीं हें अवघें पाळिलें आहे; माझ्या ठायीं अजून काय उणें आहे? २१ येशूनें त्याला म्हटलें, पूर्ण होऊं पाहतोस तर जा, आपली मालमत्ता विकून दारियांस दे, म्हणजे तुला स्वर्गांत संपत्ति मिळेल; आणि चल, माझ्यामागे ये; २२ पण ही गोष्ट ऐकून तो तरुण खिन्न होऊन निघून गेला, कारण त्याची मालमत्ता पुष्कळशी होती.

द्रव्यलोभापासून प्राप्त्याधिक तोडे

१३ तेव्हा येथले आपल्या शिष्यांक म्हटले, मी तुम्हांस खरीत सांगतो, स्वर्गाच्या राज्यास प्रवेश होणे कठीण आहे. १४ आणखी तुम्हांस सांगतो, देखाच्या राज्यांत धनवानाचा प्रवेश होणे यापेक्षा उटला सुईच्या नेळ्यातून जाणे सोपे आहे. १५ हे ऐकून शिष्य फार थक होऊन म्हणाले, तरासम कोण तरेल ? १६ येथले त्यांजकडे नसाहतीन पाहून म्हटले, हे मनुष्याला अशक्य आहे, देवाला तर सर्व शक्य आहे. १७ तेव्हा पुत्राने लज्जा म्हटले, पाहा, आम्ही सर्व सोडून आपल्यामागे आम्हांला आहो, तर आम्हांस काय मिळवता येईल ? १८ येथले त्यांस म्हटले, मी तुम्हांस खरीत सांगतो, पुनरुत्पत्तीत मनुष्याचा पुत्र आपल्या गैरवाच्या राजासनावर बसेल, तेव्हा आत्म्यांमार्गेच्याद्वारे तेव्हा तुम्ही बारा राजासनावर बसून आपल्याकडे बारा वंशांचा न्यायनिवाडा कराल. २१ आपल्याकडे कोणी आहे, आजू बहिणी, बाप, आई, मुले किंवा शेते माझ्या नामाकरिता सोडिली आहेत, त्यांचा संभारसंग सोडून खरीतचि जिवन हे घेतन घ्यावे, २० परंतु जे पहिले ते शेवटले आणि शेवटले ते पहिले, असे पुढेकड जमाने होईल.

द्रव्यलोभापासून प्राप्त्याधिक तोडे

२० आहे. तो आपल्या द्राक्षमळ्यांत मोलाकडे कामकरी लावण्यास मोठ्या सकाळी बाहेर गेला. २ आणि त्याने कामकऱ्यांस रोजची पावली ठरवून त्यांस आपल्या द्राक्षमळ्यांत पाठविले. ३ मग तो तिलास तासाच्या सुमारास बाहेर गेला आणि त्याने अड्यावर कित्येकडे विकाने उभे राहिलेले पाहिले. ४ तो त्यांस म्हणाला, तुम्हीहि द्राक्षमळ्यांत जा, जे योग्य तें मी तुम्हांस देईन; आणि ते गेले. ५ पुनः सहाव्या व नवव्या तासाच्या सुमारास त्याने बाहेर जाऊन तसेच केले. ६ नंतर अकराव्या तासाच्या सुमारास तो बाहेर गेला तेव्हां आणखी कित्येक उभे राहिलेले त्याला आढळले: त्यांस त्याने म्हटले, तुम्ही सारा दिवस येथे विकामे का उभे राहिलां आहां ? ७ ते त्याला म्हणाले, आम्हांस कोणी कामावर ठाविले नाही म्हणून. त्याने त्यांस

म्हटले, तुम्हीहि द्राक्षमळ्यांत जा. ८ मग संध्याकाळ झाल्यावर द्राक्षमळ्याचा धनी आपल्या कोरमान्याला म्हणाला, कामकऱ्यांस बोलाव, आणि शेवटच्यापासून आरंभ करून पहिल्यापर्यंत त्यांस मजुरी दे. ९ तेव्हां जे अकराव्या तासाच्या सुमारास ठाविले होते ते आल्यावर त्यांस पावली पावली मिळाली: १० मग पहिले आले, आणि आपणांस अधिक मिळेल असे त्यांना वाटले तरी त्यांसहि पावली फक्तच मिळाली: ११ ती त्यांनी घेतल्यावर धरधऱ्याविषय उरकून बसून म्हटले, १२ या शेवटच्यांनी एकत्र तास काम केले, आणि आम्ही दिवसभर उन्हाताऱ्यात कष्ट केले, त्या आम्हांस व त्यांस तुम्ही सारखे लेखिले आहे. १३ तेव्हां त्याने त्यांतील एकाल उतर दिले, गड्या, मी तुम्हा अन्याय करीत नाही, तूं मजबूतच पावलीचा करार केला आहे की नाही ? १४ तूं आपले घेऊन चालवयाला लाग; जसें तुला तसें या शेवटच्यालाहि द्यावे अशी माझी इच्छा आहे. १५ जे माझे आहे त्याचे आपल्या मर्जाप्रमाणे करावयास मी सुखत्यार नाही काय ? अगर मी उदार आहे हें तुम्हा डोळ्यांत सख्खें काय ? १६ याप्रमाणे शेवटले ते पहिले व पहिले ते शेवटले होतील.

येथून आपल्या मृत्यूचे तिसऱ्यांदा केलें भविष्य

१७ येथे वर येवलेमास जात असता त्याने बारा शिष्यांस वाटेत एकीकडे जेऊन म्हटले, १८ पाहा, आपण वर येवलेमास जात आहो आणि मनुष्याच्या पुत्राला मुख्य याजकांच्या व शाक्यांच्या हाती घरून देण्यांत येईल; ते त्याला मरणदंड ठरवतील; १९ यथा करावयास, फटके मारावयास व बघतंभावर खिळवण्यास त्याला विदेश्यांच्या स्वाधीन करतील आणि तिसऱ्या दिवशीं तो पुनः उठेल.

ऐहिक सन्मानप्राप्त्यर्थं विनंति

२० तेव्हां जव्दीच्या पुत्रांच्या आईने आपल्या पुत्रांसहि त्यांजकडे घेऊन पायीं पडून त्यांजकडे कांहीं मागितलें. २१ त्यानें तिला म्हटलें, तुला काय पाहिजे ? ती त्याला म्हणाली, आपल्या राज्यांत या माझ्या दोघां पुत्रांतीलं एकानें आपल्या उजवीकडे व एकानें आपल्या डावीकडे

बसतें अन्नी आझा था. २२ येशूने उत्तर दिले की तुम्ही काय मागतां हैं तुम्हांस समजत नाही; जो प्याला मी पिणार आहे तो तुमच्यानें पिववेल काय? ते त्याला म्हणाले, पिववेल. २३ त्यानें त्यांस म्हटलें, माझा प्याला तुम्ही प्यालं करा, पण माझ्या उजवीकडे व माझ्या डावीकडे बसण्याचा अधिकार देणें मजकडे नाही, तर ज्यांच्यासाठीं माझ्या पित्यानें हा सिद्ध केला त्यांच्यासाठीं तो आहे. २४ ही गोष्ट ऐकून दहा शिष्यांस त्या दोघां भावांचा राग आला.

खरें मोटेपण

२५ पण येशूनें त्यांस बोलावून म्हटलें, विदेशांवर त्यांचे अधिपति प्रमुख चालवितात व मोटे लोकहि अधि-कार करितात, हैं तुम्हांस ठाऊक आहे. २६ तुम्हांमध्ये तसें नसावें; तर तुम्हांमध्ये जो कोणी श्रेष्ठ होऊं पाहतो त्यानें तुमचा सेवक व्हावें; २७ आणि तुम्हांमध्ये जो कोणी पहिला होण्यास इच्छितो त्यानें तुमचा दास व्हावें; २८ याप्रमाणें मनुष्याचा पुत्र सेवा करून घ्यावयास नाही, तर सेवा करावयास व बहुतांच्या खंडणीसाठीं आपला जीव घ्यावयास आला.

दोन अंधळ्यांला दृष्टिदान

२९ मग ते यरीहोहून जात असतां मोठ्ठा लोकसमुदाय त्याच्यामागून चालला. ३० तेव्हां पांहा, वाटेवर बसलेले दोन अंधळे, येशू जवळून जात आहे हैं ऐकून, ओरडून म्हणाले, प्रभो, अहो दाविदाचे पुत्र, आम्हांवर दया करा. ३१ त्यांनीं उगें राहवें म्हणून लोकांनीं त्यांस धमकाविलें; तरी ते अधिकच ओरडून म्हणाले, प्रभो, अहो दाविदाचे पुत्र, आम्हांवर दया करा. ३२ येशूनें उभें राहून त्यांस बोलावून म्हटलें, मी तुम्हांसाठीं काय करावें म्हणून तुमची इच्छा आहे? ३३ ते त्याला म्हणाले, प्रभुजी, आमचें डोळे उघडावे. ३४ तेव्हां येशूला कळवळा येऊन त्यानें त्यांच्या डोळ्यांस स्पर्श केला, तेव्हां त्यांस तत्काळ दिसूं लागलें, आणि ते त्याच्यामागे चालले.

यरुशलेमांत येशूचा जयोत्सवानें प्रवेश

१ ते यरुशलेमाजवळ येत असतां जैतूनांच्या २१ डोंगराजवळ बेथफगे येथवर पोहचले, तेव्हां येशूनें दोघां शिष्यांना असें सांगून पाठविलें कीं

२ तुम्ही समोरच्या गांवांत जा, म्हणजे तेथें बांधून ठेविलेली एक गाढवी व तिच्याजवळ शिगरूं अशीं तुम्हांस लागलीच आढळतील; त्यांस सोडून मजकडे आणा; ३ आणि कोणी तुम्हांस कांहीं म्हटलें; तर प्रभूला यांची गरज आहे, असें सांगा म्हणजे तो तेव्हांच तीं पाठवील. ४ संदे-ष्ट्याच्या द्वारे जें सांगितलें होतें तें पूर्ण व्हावें म्हणून हैं झालें; तें असें कीं,

५ सीथोनेच्या कन्येला सांगा,

पांहा, तुझा राजा तुजकडे येत आहे; तो सौम्य आहे म्हणून तो गाढवावर, म्हणजे गाढवीच्या शिगरावर बसला आहे.

६ तेव्हां शिष्यांनीं जाऊन येशूच्या आज्ञेप्रमाणें केलें; ७ गाढवी व शिगरूं हीं आणून त्यांवर आपलीं वस्त्रे घातलीं व तो वर बसला. ८ तेव्हां लोकसमुदायातील बहुतेकांनीं आपलीं वस्त्रे वाटेवर पसरलीं व कांहींनीं झाडांच्या डहाळ्यां तोडून वाटेवर पसरल्या; ९ आणि पुढें चालणारे व मागे चालणारे लोक गजर करीत म्हणाले, दाविदाच्या पुत्राला 'होसात्ता; प्रभूच्या नामानें येणारा धन्यवादिता असो,' उर्ध्व-लोकीं 'होसात्ता.' १० तो यरुशलेमांत आल्यावर सर्व नगर गजबजून म्हणालें, हा कोण? ११ लोकसमुदाय म्हणाले, गालीलांतील नासरेयाहून आलेला हा येशू संदेष्टा होय.

तो मंदिराचें शुद्धीकरण करतो

१२ नंतर येशू मंदिरांत गेला; मंदिरांत जे क्रयविक्रय करीत होते त्या सर्वांस त्यानें बाहेर घालवून दिले, सराफांचे चौरंग व कुबुतरें विकणाऱ्यांच्या बैठकी पालथ्या केल्या, १३ आणि त्यांस म्हटलें, 'माझ्या घरास प्रार्थनामंदिर म्हणतील,' असें लिहिलें आहे; परंतु तुम्ही तें 'खुटांरुची गुहा' करीत आहां. १४ मग अंधळे व लंगडे त्याजकडे मंदिरांत आले, त्यांस त्यानें बरें केले. १५ तेव्हां त्यानें केलेले चमत्कार व दाविदाच्या पुत्राला 'होसात्ता' असें मंदिरांत गजर करणारीं मुलें हीं पाहून मुख्य याजक व शास्त्री रागावले, १६ व त्याला म्हणाले हीं काय म्हणतात हैं तुम्ही ऐकतां काय? येशूनें त्यांस म्हटलें, हो; 'बाळकें व तान्हीं मुलें यांच्य

मुखांतून तू सुति पूर्ण करविली आहे, हें तुमच्या वाच-
ण्यांत कधी आलें नाहीं काय ? १७ नंतर तो त्यांस सोडून
नगरबाहेर वेगळीस गेला; व तेथें बत्तीस राहिला.

निष्फळ अंजिराचें झाड

१८ अग सकाळीं तो परत नगरास येत असतां त्याला
भूक लागली; १९ आणि वाटेवर अंजिराचें एक झाड
पाहून तो त्याकडे गेला; पण पानांबांचून त्यावर त्याला
कांहीं मिळालें नाहीं; मग त्यानें त्याला म्हटलें, बापुडें तुला
फळ कधीं मायेको; आणि तें अंजिराचें झाड लागलेच
नाहून गेलें. २० हें पाहून शिष्यांनीं आश्चर्य करून म्हटलें,
अंजिराचें झाड लागलेच कसें वाहून गेलें ? २१ येशूनें त्यांस
उत्तर दिलें, मीं तुम्हांस खचीत सांगतो, तुम्हांस विश्वास
असला व तुम्ही संशय न धरिला; तर अंजिराच्या
झाडाला केल्याप्रमाणें तुम्ही करात, इतकेंच नाहीं, तर या
दोंगरालाहि तू उपहन ससुद्रांत टाकिला जा, असें जर
म्हणाल तर तें घडेल. २२ तुम्ही विश्वास धरून प्रार्थनेंत
जें कांहीं मागाल तें सर्व तुम्हांस मिळेल.

येशूच्या अधिकाराविषयीचा प्रश्न

२३ नंतर तो मंदिरांत जाऊन शिक्षण देत असतां
मुख्य आजक व लोकांचे बरील जन त्याच्याजवळ येऊन
म्हणाले; तुम्ही कोणत्या अधिकारांनें हें करता, व तुम्हांला हा
अधिकार कोणी दिला ? २४ येशूनें त्यांस उत्तर दिलें,
मीहि तुम्हांस एक गोष्ट विचारितां ती मला सांगाल तर
कोणत्या अधिकारांनें मी हें करितों, तें मीहि तुम्हांस
सांगेन. २५ योहानाचा बासिसमा कोठून होता ?
स्वर्गांत किंवा मनुष्यांतून ? तेव्हां ते आपसांत
विचार करूं लागले कीं स्वर्गांतून असें म्हणावें तर हा
आपल्याला म्हणेल, मग तुम्ही त्यावर कां विश्वास ठेविला
नाहीं ? २६ बरें, मनुष्यांतून असें म्हणावें तर आपल्याला
लोकांची भीति वाटते, कारण सर्व लोक योहानाला संदिग्ध
मानितात. २७ तेव्हां त्यांनीं केल्या उत्तर दिलें, आम्हांस
ठामक नाहीं. तो त्यांस म्हणाला, तर कोणत्या अधिकारांनें
हें करितों हें मीहि तुम्हांस सांगत नाहीं.

दोन पुत्रांच्या दृष्टांत

२८ तुम्हांस काय वाटतें तें सांग बरें ! एका

मनुष्याला दोन पुत्र होते; तो पहिल्याकडे जाऊन म्हणाला,
मुला, आज द्राक्षमळ्यांत जाऊन काम कर; २९ त्यानें उतर
दिलें, मी नाहीं जात; तरी कांहीं वेळनें त्याला परतावा
होऊन तो गेला. ३० मग दुसऱ्याकडे जाऊन त्यानें तसेंच
म्हटलें; त्यानें उतर दिलें, जातो महाराज; पण गेला नाहीं.
३१ या दोघांतून कोणी बापाच्या इच्छेप्रमाणें केले ? ते
म्हणाले, पहिल्यानें. येशूनें त्यांस म्हटलें, मी तुम्हांस
खचीत सांगतो कीं जकातदार व कसबिणी तुमच्यापुढें
देवाच्या राज्यांत जातात. ३२ कारण योहान धर्ममागीं
तुम्हांकडे आला, आणि तुम्ही त्याचा विश्वास धरिला नाहीं;
जकातदार व कसबिणी यांनीं त्याचा विश्वास धरिला; तर
हें पाहून तुम्ही त्याचा विश्वास घरावा असा मागताहि
पश्चात्ताप केला नाहीं.

द्राक्षमळ्याचा दृष्टांत

३३ आपणही एक दाखला ऐकून घ्या; कोणीएक
गृहस्थ होता, त्यानें द्राक्षमळ्या लाविला, त्याभोवतें कुंपण
वाटलें; त्यामध्ये द्राक्षारसासाठीं कुंड खणिलें व माला
बांधिला; आणि तो मळ्यांस सोपून देऊन आपण परदेशी
गेला. ३४ नंतर फळांचा हंगाम आल्यावर त्यानें आपलें
उत्पन्न घेण्याकरितां आपल्या दासांस मळ्यांकडे पाठविलें.
३५ तेव्हां मळ्यांनीं त्याच्या दासांस धरून कोणत्या ठोक
दिला, कोणत्या जिवें मारिलें, व कोणत्या दगडमार केल्या.
३६ त्यानें फिरून पहिल्यापेक्षां अधिक असें दुसरे दास
पाठविले; त्यांच्याशीहि ते तसेच वागले. ३७ शेवटीं, ते
आपल्या पुत्राचा मान राखतील असें म्हणून त्यानें आपल्या
पुत्रास त्यांकडे पाठविलें; ३८ परंतु माळी पुत्राला पाहून
आमसांत म्हणाले, हा वारीस आहे; चला आपण याला
जिवें मारूं, व याचें बतन घेऊं. ३९ तेव्हां त्यांनीं त्याला
धरून द्राक्षमळ्याबाहेर काढून जिवें मारिलें. ४० तर अग
द्राक्षमळ्याचा धनी येईल तेव्हां तो त्या मळ्यांचें काय
करील ? ४१ ते त्याला म्हणाले, तो त्या दुष्टांचे हालहाल
करून त्यांचा नाश करील, आणि जे माळी हंगामीं त्याला
उत्पन्न देतील अशा दुसऱ्यांकडे तो द्राक्षमळ्या सोपून देईल.

४२ येशू त्यांस म्हणाला,
जे धोंडा बांधणाऱ्यांनीं नापसंत केला,

दोन कोवळिल्ले झाले;

हे प्रभूकडून झाले,

आणि हे आमच्या दृष्टीने आश्चर्यकारक कृत्य आहे, असे शाळांत तुमच्या वाचण्यांत कधी आले नाही काय ? ४३ यास्तव मी तुम्हांस सांगतो की देवाचे राज्य तुम्हांपासून काढून घेतले जाईल; व जी प्रजा त्याचे उत्पन्न देखील तिला ते दिले जाईल. ४४ जो ह्या पोंच्यावर पडेल त्याचा उराडा होईल, परंतु ज्या कोणावर हा पडेल, त्याचा हा भुगाभुगा करून टाकील. ४५ मुख्य याजक व परुषी त्याचे दाखले ऐकून, हा आम्हांविषयी बोलत आहे, असे समजले. ४६ ते त्याला धरावयास पाहत होते, परंतु त्यांना लोकसमुदायांची भीति वाटली; कारण ते त्याला संदेष्टा मानीत होते.

लम्बाच्या मेजवानीचा दृष्टांत

१ येशू पुनः त्यांस दाखले देऊन बोलू लागला :

२२ २ स्वर्गाचे राज्य कोणाएका राजासारखे आहे; त्याने आपल्या पुत्राच्या लमाची मेजवानी केली; ३ आणि लमाच्या मेजवानीस ज्यांस आमंत्रण दिले होते त्यांस बोलावण्याकरिता त्याने आपले दास पाठविले, परंतु ते येईनात. ४ पुनः त्याने दुसरे दास पाठविले, व त्यांस म्हटले की आमंत्रितांस असे सांगा; पाहा, मी जेवण तयार केले आहे, आपले ब्रैल व पुष्ट पशु कापिले आहेत, सर्वे सिद्ध आहे, लमाच्या मेजवानीस चला. ५ तरी हे कांहीं मनावर न घेतां ते कोणी आपल्या शेताला, कोणी आपल्या व्यापाराला गेले; ६ आणि वरकडानीं त्याच्या दासांस धरून गांजिले व जिवें मारिले. ७ तेव्हां राजाला राग आला; आणि त्याने आपली सैन्ये पाठवून त्या घातक्यांचा नाश केला, व त्यांचे नगर जाळून टाकिले. ८ मग तो आपल्या दासांस म्हणाला, लमाची तयारी आहे खरी, परंतु आमंत्रित योग्य नव्हते, ९ म्हणून तुम्ही चढाव्यांवर जाऊन जितके तुम्हांस आढळतील तितक्यांस लमाच्या मेजवानीस बोलावा. १० मग त्या दासांनीं रस्त्यांवर जाऊन बरेवाईट जितके त्यांस मिळाले त्या सर्वांस एकत्र केले; आणि लमाच्या जेवणाच्यांची भरती झाली. ११ राजा जेवणाच्यांना पाहावयास आंत आला; तेव्हां लमाचा

पोशाक न घातलेला असा एक मनुष्य त्याच्या दृष्टीस पडला. १२ त्याला तो म्हणाला, मित्रा, तू लमाचा कोणता घातल्याचाचून येथे कां आलास ? त्याने कांहीं उत्तर दिले नाही. १३ मग राजाने चाकरांस सांगितले, यक्षिन्हीसही बांधून याला वाहेरील अंधारांत टाक; तेथे रक्षे व रक्षकांणी चालेले. १४ बोलावलेले बहुत आहेत, पण निवडलेले थोडे आहेत.

कर देण्याविषयीचा प्रश्न

१५ नंतर परुश्यांनी जाऊन त्याला बोलण्यामध्यें पाशांत कसे पाडावे असे बंधाने मसलत केली. १६ त्यांनी आपल्या शिष्यांस हेरोखांसह त्याजकडे पाठवून म्हटले, गुरुजी, आम्हांस ठाऊक आहे की आपण खरे आहां, देवाचा मार्ग खरेपणाने सांगतां, व कोणाची भीड घरीत नाही; कारण आपण तोंड पाहून बोलत नाही. १७ आपणाला कसे वाटते हे आम्हांस सांगा. कैसराला कर देणे हे योग्य आहे किंवा नाही ? १८ येशू त्यांचे बुद्धपण ओळखून म्हणाला, अहो दोंग्यांनो, माझी परीक्षा कां पाहतां ? १९ कराचे नाणे मला दाखवा; तेव्हां त्यांनी त्याच्याजवळ एक पावली आणिली. २० त्याने त्यांस म्हटले, हा मुखटा व हा लेख कोणाचा ? २१ ते म्हणाले, कैसरचा; त्याने त्यांस म्हटले, तर मग कैसराने तें कैसराला, आणि देवाने तें देवाला मरून द्या. २२ हे ऐकून त्यांना आश्चर्य वाटले, व ते त्याला सोडून गेले.

पुनरुत्थानाविषयीचा प्रश्न

२३ त्याच दिवशीं, पुनरुत्थान होत नाही, असे म्हणणाऱ्या सदुक्यांनी त्याच्याकडे येऊन त्याला विचारिले, २४ गुरुजी, मोशांने सांगितले आहे की 'जर कोणीएक संतान नसतां मेला तर त्याच्या भावांने त्याच्या स्त्रीबरोबर विवाह करून आपल्या भावाचा वंश चालवावा.' २५ आम्हांमध्ये सात भाऊ होते; त्यांतला पहिला लग्न करून मेला आणि त्याला संतति नसल्यामुळे त्याची बायको त्याच्या भावाची झाली. २६ याप्रमाणे दुसरा, तिसरा, असे सातहि जण लग्न करून मेले; २७ आणि सर्वांमगून ती स्त्री मेली. २८ तर पुनरुत्थानसमयी ती सात जणांतून कोणाची बायको होईल ? कारण ती त्या सर्वांची धाकी होती.

२९ येथेचें त्यांस उत्तर दिलें: तुम्हांस शास्त्र व देवानें सामर्थ्य न कळल्यामुळे तुम्ही भ्रमांत पडलां आहां. ३० कारण पुनरुत्पत्त्यांत ते लज करून घेत नाहींत व लज करून घेताहि नाहींत; तर स्वर्गातील देवदूतांप्रमाणें असतात. ३१ मृतांच्या पुनरुत्पत्त्याविषयी देवानें तुम्हांस सांगितलें तें तुमच्या वाचण्यांत आलें नाहीं काय? ३२ तें असें कीं, 'मी अत्राहामाचा देव, इसहाकाचा देव व माकोबाचा देव आहे.' देव मृतांचा नव्हे, जीवतांचा आहे. ३३ हें ऐकून जेकडसमुदायांस त्याच्या शिक्षणाचें आश्चर्य वाटलें.

सर्वांत मोठ्या आज्ञेविषयीचा प्रश्न

३४ त्यानें सद्की यांस कुठित केले असें ऐकून परूसी एकत्र जमले; ३५ आणि त्यांतील एका शास्त्रानें त्याची परीक्षा पाहण्याकरितां विचारलें: ३६ गुरुजी, नियम-शास्त्रातील कोणती आज्ञा मोठी आहे? ३७ तो त्याला म्हणाला, 'तूं आपला देव परमेश्वर याजवर पूर्ण अंतःकरणानें, पूर्ण जिवानें व पूर्ण मनानें प्रीति कर; ३८ हीच मोठी व पहिली आज्ञा आहे. ३९ हिच्यासारखी कुसरी एक ही आहे कीं 'तूं आपल्या ज्ञेयांचावर आज्ञासारखी प्रीति कर.' ४० या दोन आज्ञांवर सर्व निमग्नशास्त्र व सदिष्टशास्त्र ही अवलंबून आहेत.

मशीहाविषयीचा प्रश्न

४१ परूसी एकत्र जमले असतां येथेचें त्यांस विचारिलें: ४२ खिस्ताविषयी तुम्हांस काय वाटतें? तो कोणाचा पुत्र आहे? ते त्याला म्हणाले, दाविदाचा. ४३ त्यानें त्यांस म्हटलें, तर मग दाविदानें आल्याच्या प्रेरणेनें त्याला प्रभु असें कसें म्हटलें? तो म्हणतो, ४४ परमेश्वरानें माझ्या प्रभूला सांगितलें, मी तुझ्या शत्रूंस तुझ्या पायांखाली घालीपर्यंत तूं माझ्या उजवीकडे बस. ४५ दावीद जर त्याला प्रभु म्हणतो तर तो त्याचा पुत्र कसा होईल? ४६ तेव्हां कोणाला त्यास उत्तर देतां येईना; आणि त्या दिवसप्रसूत त्याला आज्ञाची कांही विचारावयास कोणीहि क्षम्य नाहीं.

शास्त्री व परूसी यांचा येशू जाहीरपणें निवेद्य करतो

२३

१. तेव्हां येथे जेकडसमुदायांस व आज्ञाच्या

विषयांस म्हणाला, २ शास्त्री व परूसी हे जोशाच्या आसनावर बसले आहेत; ३ यास्तव ते जें कांहीं तुम्हांस सांगतील तें अर्बुदें आचरा व पाळा, परंतु त्यांच्या करण्याप्रमाणें करूं नका; कारण ते सांगतात पण करीत नाहींत. ४ जड आणि वाहावयास कठीण अशीं ओशीं बांधून ते लोकांच्या खांद्यांवर देतात, परंतु तीं सारण्यास ते स्वतः बोटहि लावावयाचे नाहींत; ५ आणि आपलीं सर्व कामें लोकांनीं पाहावीं म्हणून ते तीं करितात, आपलीं मंत्रपत्रें बंद करितात, व आपले गंडे मोठे करितात; ६ जेवणावळींतील श्रेष्ठ स्थानें, समास्थानांतील श्रेष्ठ आसनें, ७ बाजारांत नमस्कार घेणें व लोकांकडून गुरुजी असें म्हणवून घेणें हीं त्यांस आवडतात. ८ तुम्ही तर आपणांस गुरुजी असें म्हणवून घेऊं नका; कारण तुमचा गुरु एक आहे, व तुम्ही सर्वे आज्ञाकारण आहां. ९ पृथ्वीवरील कोणाला बाप म्हणूं नका, कारण तुमचा पिता एक आहे, तो स्वर्गीय आहे. १० तसेंच आपणांस स्वामी असें म्हणवून घेऊं नका, कारण तुमचा स्वामी एक, तो खिस्त आहे. ११ तुम्हां-मध्ये जो मोक्ष त्यानें तुमचा सेवक न्हीं. १२ जो कोणी आपणाला उंच करील तो नीच केला जाईल, आणि जो कोणी आपणाला नीच करील तो उंच केला जाईल.

१३ अहो शास्त्रांनो व परूस्यांनो, अहो ढोंग्यांनो, तुम्हांस विचार असो! कारण लोकांनीं आंत जाऊं नये म्हणून तुम्ही स्वर्गाचे राज्य बंद करितां; तुम्ही स्वतः आंत जात नाहीं व आंत जाणाऱ्यांसहि जाऊं देत नाहीं. [१४ अहो शास्त्रांनो व परूस्यांनो, अहो ढोंग्यांनो, तुम्हांस विचार असो! कारण तुम्ही विचवांचीं घरे खालून टाकितां व ढोंगानें खंय खंय प्रार्थना करितां, यासुळे तुम्ही अधिक दंड पावाल.] १५ अहो शास्त्रांनो व परूस्यांनो, अहो ढोंग्यांनो, तुम्हांस विचार असो! कारण तुम्ही एक खिस्त मिळवावया-साठीं समुद्र व भूमि पायांखालीं बालितां आणि तो मिळला म्हणजे तुम्ही त्याला आपणांहून दुपट असा नरकपुत्र करितां.

१६ अहो अंबळ्या वाटाण्यांनो, तुम्हांस विचार असो! कारण तुम्ही म्हणतां, कोणी मंदिराची स्तूप घेतली तर त्यांत कांहीं नाहीं, परंतु कोणी मंदिराच्या सोन्याची स्तूप

भक्तांशु वर तो ऋणी आहे. अहो मूर्ख व अंधळे कोणता, मोठे कोणते, तें सोने किंवा ज्याच्या येशानें तें कोणता पवित्र, पवित्र तें मंदिर ? १८ तुम्ही म्हणतां, कोणी वेदीची शपथ घेतली तर त्यांत काहीं नव्ही, परंतु कोणी तिच्यावर अर्पणाची शपथ घेतली तर तो ऋणी आहे. १९ अहो अंधळ्यांनो, मोठे कोणते; अर्पण किंवा अर्पण पवित्र करणारी वेदी ? २० यास्तव जो कोणी वेदीची शपथ घेतो तो तिची व तिच्यावर जें काहीं आहे त्याची शपथ घेतो; २१ आणि जो मंदिराची शपथ घेतो तो त्याची व त्यांत राहणाऱ्याची शपथ घेतो; २२ आणि जो स्वर्गाची शपथ घेतो तो देवाच्या राजसत्ताची व त्यावर बसणाऱ्याची शपथ घेतो.

२३ अहो शाळ्यांनो व परुश्यांनो, अहो ढोंग्यांनो, तुम्हांस धिक्कार असो ! कारण पुदिना, शोषक जिरे अन्क दशांश तुम्ही देतां, आणि नियमशास्त्रातील मुख्य गोष्टी, म्हणजे प्याय, दया व विश्वास ह्या तुम्हीं सोडिल्या आहेत; ह्या करावयाच्या होत्या, तरी त्या सोडल्यां पाहिजे होत्या असें नाही. २४ अहो अंधळ्यां वाटाळ्यांनो, तुम्ही मुरकट गाकून काठितां व उंट गिकून टाकितां.

२५ अहो शाळ्यांनो व परुश्यांनो, अहो ढोंग्यांनो, तुम्हांस धिक्कार असो ! तुम्ही ताटवाटी बाहेरून साफ करितां, पण ती आंतून जुळम व असंयम यांनी भरली आहेत. २६ अरे अंधळ्या परुश्या, पहिल्यानें वाटी आंतून साफ कर, म्हणजे ती बाहेरूनहि साफ होईल.

२७ अहो शाळ्यांनो व परुश्यांनो, अहो ढोंग्यांनो, तुम्हांस धिक्कार असो ! कारण तुम्ही युना लावलेल्या कबरांसारखे आहां, त्या बाहेरून सुंदर दिसतात, परंतु आंत मेलेल्यांच्या हाडांनी व सर्व प्रकारच्या मळानें भरलेल्या आहेत; २८ तसें तुम्ही बाहेरून लोकांस धार्मिक दिसतां, परंतु आंत ढोंगानें व अधर्मानें भरलेले आहां.

२९ अहो शाळ्यांनो व परुश्यांनो, अहो ढोंग्यांनो, तुम्हांस धिक्कार असो ! कारण तुम्ही संदेष्ट्यांच्या कबरां वांधितां व धार्मिक लोकांचां शरीर ईगारितां; ३० आणि म्हणतां, आम्ही आपल्या बडिलांच्या दिवसांत असतो तर संदेष्ट्यांचा रक्षपात करण्यांत त्यांचे भागीदार झालों नसतो.

३१ यावरून तुम्ही संदेष्ट्यांचा घात करणाऱ्यांचे पुत्रांवांचे अशी तुम्ही स्वतःच साक्ष देतां; ३२ यावरून तुम्ही आपल्या बडिलांचे माप भरा; ३३ अहो सापांनो, सापांचे पिलांनो, नरकदंड कसा चुकवाल ? ३४ पाहा, मी तुम्हांस कडे संदेष्टे, हानी व शास्त्री यांस पाठवितां; तुम्हांस साक्ष किल्यांकांस जिवें माराल व वधस्तंभावर लिहिलेल आंमि किल्यांकांस आपल्या सभास्थानांमध्ये फटके माराल; व भंग रोमपरी त्यांचा पाठलाग कराल; ३५ यासाठी की धार्मिक हाबेल यांच्या रक्षापासून, वेदी व पवित्रस्थान यांच्यामध्ये ज्याला तुम्ही जिवें मारिलें तो बरख्याचा पुत्र जखम्या याच्या रक्षापर्यंत, जें सर्व धार्मिक लोकांचें रक्ष पृथ्वीवर पाडण्यांत आलें तें तुम्हांवर यावें. ३६ मी तुम्हांस खचीत सांगतो, हें सर्व या पिढीवर जेवेल.

यरुशलैमाच्या भवितव्याबाबत येथून बाहेरलेले दुःखोद्गार

३७ यरुशलैमा, यरुशलैमा, संदेष्ट्यांचा घात करणाऱ्या, व तुजकडे पाठविल्यांस दगडमार करणाऱ्या ! जशी कोंबडी आपली पिलें पंखांवाली एकवटते त्या प्रकारें तुझ्या मुलां-बाळांना एकवटावयाची कितीदां माझी इच्छा होती, पण तुमची इच्छा नव्हती ! ३८ पाहा, 'तुमचें पर तुम्हांलाच ओसाड सोडिलें आहे.' ३९ मी तुम्हांस सांगतो की आतांपासून 'प्रभूच्या नामानें येणारा तो धन्यवादित,' असें म्हणाल तोपर्यंत मी तुमच्या दृष्टीस पडणारच नाही.

मंदिराची धूळधाण व युगाची समाप्ति याविषयीचें येथूचें भविष्य

१ मग येशू मंदिरांतून बाहेर निघून चालला २४ असतां त्याचे शिष्य त्याला मंदिराच्या इमारती दाखवावयास जवळ आले. २ तेव्हां येशू त्यांस म्हणाला, हें सर्व तुम्ही पाहतां ना ? मी तुम्हांस खचीत सांगतो, पाडला जाणार नाही असा दगडावर दगड येवें राहणार नाही.

३ तो जैतूनांच्या ढोंगरावर बसला असतां शिष्य त्या-कडे एकटे येऊन म्हणाले, या गोष्टी केव्हां होतील आणि आपल्या येण्याचें व या युगाच्या समाप्तीचें चिन्ह काय, हें आम्हांस सांगा. ४ येशूनें त्यांस उत्तर दिलें, तुम्हांस

कोणी फसवू नये म्हणून जया. ५ कारण पुष्कळ जण माझ्या नामाने येऊन मी खिस्त आहे असे म्हणतील व बहुतांस फसवितील. ६ तुम्ही श्रद्धाविषयी एकाल व लढायांच्या आज्ञा एकाक, तेव्हा संभाळा; बाबरू नका, कारण 'असे होय अवश्य आहे,' परंतु तेवढ्यांत खेपट होत नाही. ७ कारण 'सध्यावर राष्ट्र व राज्यावर राज्य उठेल' आणि जाणोजणी दुष्काळ व भूमिकंप होतील; ८ पण सर्व वेदनांचा हा प्रारंभ होय. ९ तेव्हा तुमचे हल करण्याकरिता ते तुम्हांस धरून देतील व तुम्हांस जिवें मारतील; आणि माझ्या नामामुळे सर्व राष्ट्रे तुमचा द्वेष करतील. १० त्या वेळी 'बहुत अडखळतील' व एकमेकांस धरून देतील, व एकमेकांचा द्वेष करतील; ११ पुष्कळसे छोटे संघेष्टे होतील व बहुतांस फसवितील; १२ आणि अधर्म वाढल्यामुळे पुष्कळची प्रीति थंडावेल; १३ परंतु शेवटपर्यंत जो टिकेल तोच तरेल. १४ सर्व राष्ट्रांस सहा व्हावी म्हणून राज्याची ही सुवार्ता सर्व जगांत गाजवितील; तेव्हा खेपट होईल.

१५ इजिप्त संघेष्ट्याच्या द्वारे सांगितलेला 'ओसाडीचा अर्मगळ पदार्थ पवित्रत्वाचा' उभा असलेला तुम्ही पाहाल, (वाचणाऱ्याने हे ध्यानांत आणवें,) १६ तेव्हा जे यहुदीयंत असतील त्यांनी डोंगराकडे पळून जावें; १७ जो धान्यावर असेल त्याने आपल्या घरातील कांहीं बाहेर काढण्याकरिता खाली उतरू नये; १८ आणि जो शेतांत असेल त्याने आपले वस्त्र नेण्याकरिता माघारें येऊ नये. १९ त्या दिवसांत गरोदर व स्तन पाजणाऱ्या स्त्रिया असतील त्यांचे दुःख फारच होणार ! २० तुमचे पलायन हिंवाच्यांत किंवा शब्बाथ दिवशी हो' नये म्हणून प्रार्थना करा. २१ कारण 'जगाच्या प्रारंभापासून आजपर्यंत आले नाही व येणारहि नाही, असे मोठे संकट' त्या काळी येईल; २२ आणि ते दिवस थोडे केले नसते तर कोणाहि मनुष्याचा निभाव लागला नसता; म्हणून निवडलेल्यांसाठी ते थोडे केले जातील. २३ त्या वेळेस कोणी तुम्हांस म्हणेल, पाहा, खिस्त येथें आहे किंवा तेथें आहे, तर खरें मानू नका. २४ कारण खोटे खिस्त व 'खोटे संघेष्टे' होतील व अशी मोठी 'चिन्ह व अद्भुत दाखवितील' की सावेळ तर

निवडलेल्यांस देखील फसवितील. २५ पाहा, मी हें अगोदरच तुम्हांस सांगून ठेविलें आहे. २६ यास्तव कोणी तुम्हांस म्हणतील, पाहा, तो अरण्यांत आहे, तर तिकडे जाऊ नका; तुम्हांस म्हणतील, पाहा तो आतल्या खोल्यांत आहे, तर खरें मानू नका. २७ कारण जशी वीज पूर्वेकडून निघून पश्चिमेपर्यंत चमकते तसे मनुष्याच्या पुत्राचें येथें होईल. २८ जेथें प्रेत असेल तेथें गीघ जमतील.

२९ त्या दिवसांतील संकटामागून लागलेच 'सूर्य अंधकारमय होईल, चंद्र प्रकाश देणार नाही, तारे आकाशांतून पतन पावतील, व आकाशाची बळे डळमळतील.' ३० तेव्हा मनुष्याच्या पुत्राचें चिन्ह आकाशांत दिसेल; मग 'पृथ्वीवरल्या सर्व जातीचे लोक शोक करतील;' ते 'मनुष्याच्या पुत्राला आकाशाच्या मेघांवर आरूढ होऊन' पराक्रमानें व भोग्या वैभवांन 'येताना' पाहतील. ३१ 'करण्याच्या महानद्वाबरोबर' तो आपल्या दूतांस पाठवील, आणि 'ते आकाशाच्या एका सीमेपासून दुसऱ्या सीमेपर्यंत' त्याच्या निवडलेल्यांस 'चान्ही दिशांकडून जमा करतील.'

जागृतीची आवश्यकता

३२ अंजिराच्या झाडावरून दाखला प्या; त्याची डहाळी कोमल होऊन पानें फुटून लागली म्हणजे उन्हाळा जवळ आला असें तुम्ही समजाता; ३३ तसेच या सर्व गोष्टी पाहल तेव्हा तो जवळ दारानजीक आहे, असें समजा. ३४ मी तुम्हांस खचीत सांगतो, हें सर्व पूर्ण होईपर्यंत ही पिढी नाहीशी होणार नाही. ३५ आकाश व पृथ्वी हीं नाहीतशी होतील, परंतु माझी वचनें नाहीतशी होणारच नाहीत. ३६ त्या दिवसाविषयी व त्या घटकेविषयी कोणाला ठाऊक नाही, स्वर्गातील दिव्यदूतांस नाही, पुत्रालाहि नाही; पित्याला मात्र ठाऊक आहे. ३७ नोहाच्या दिवसांतल्या प्रमाणें मनुष्याच्या पुत्राचें येणें होईल. ३८ तेव्हां जसें जलप्रलयाच्या पूर्वीच्या दिवसांत 'नोहा नौकेंत जाईपर्यंत' लोक खातपीत होते, लम करून घेत होते, लम करून देत होते, ३९ आणि जलप्रलय येऊन सर्वांस वाहवून नेईपर्यंत त्यांस समजलें नाही; तसेच मनुष्याच्या पुत्राचें येणें होईल; ४० त्या वेळेस शेतांत असलेल्या दोघांतून एक घेतला जाईल, व एक ठेविला जाईल. ४१ जात्यावर

दक्षीत बसलेल्या दोघांतून एक घेतली जाईल व एक ठेविली जाईल. ४२ यास्तव जागृत राहा; कारण कोणत्या दिवशीं तुमचा प्रभु येईल हें तुम्हांस ठाऊक नाही. ४३ आणखी हें समजा कीं अमुक प्रद्वीं चोर येईल हें घडल्याला कळलें असतें तर तो जागा राहिला असता, आणि त्यानें आपलें घर फोडून दिलें नसतें. ४४ यास्तव तुम्हीहि सिद्ध रहा, कारण तुम्हांस वाटत नाही अशा घटकेस मनुष्यांचा सुत्र येईल.

विधासू व दुष्ट दास यांचा दृष्टांत

४५ आपल्या परिवाराला यथाकाळीं खावयाला देण्यास ज्याला घन्यानें त्याजवर नेमिलें असा विधासू व बुद्धिमान दास कोण ? ४६ धनी येईल तेव्हां जो दास तसें करतांना त्याच्या दृष्टीस पडेल, तो घन्य. ४७ मी तुम्हांस खचीत सांगतो कीं त्यालां तो आपल्या सर्वस्वावर नेमील; ४८ परंतु आपला धनी येण्यास विलंब लागेल असें आपल्या मनांत म्हणून एकादा दुष्ट दास ४९ आपल्या सोबतीच्या दासांस मारूं लागेल व शिंगलेल्यांबरोबर साईलपिईल, ५० तर तो वाट पाहत नाही अशा दिवशीं व त्याला माहीत नाही अशा घटकेस त्या दासाचा धनी येऊन, ५१ त्याला कापून काढील व ढोंग्यांना थाववाचा वाटा त्याच्या पदरीं बांधील; तेथें रडणें व दांताखणें चालेल.

दहा कुमारींचा दृष्टांत

१ तेव्हां स्वर्गाचें राज्य दहा कुमारींसारखें २५ होईल; त्या आपले दिवे घेऊन बराला सामोऱ्या जाण्यास निघाल्या. २ त्यांत पांच मूर्ख होत्या व पांच शहाण्या होत्या. ३ मूर्ख कुमारींनीं आपले दिवे घेतले पण आपणांबरोबर तेल घेतलें नाही; ४ शहाण्यांनीं आपले दिवे घेतले व भांड्यांत तेलहि घेतलें. ५ मग बराला विलंब लागल्यामुळे सर्वास डुलक्या आल्या व सोप लागली. ६ तेव्हां मध्यरात्री अशी हाक झाली कीं पाहा, बर आला आहे, त्याला सामोऱ्या चला. ७ मग त्या सर्व कुमारी उठून आपले दिवे नीट करूं लागल्या; ८ तेव्हां मूर्खांनीं शहाण्यांस म्हटलें, तुम्ही आम्हांस आपल्या तेलांतून कांहीं घ्या, कारण आमचे दिवे जाळू लागले आहेत; ९ पण शहाण्यांनीं

उत्तर दिलें कीं कदाचित् आम्हांस व तुम्हांस पुरणार नाही; तुम्ही विकणाऱ्यांच्या येथें जाऊन आपणांकरितां विकत घ्यावें, हें बरें. १० त्या विकत घ्यावयास गेल्या इतक्यांत बर आला; तेव्हां ज्या सिद्ध होत्या त्या त्याच्यांबरोबर लमास आंत गेल्या, आणि दार बंद झालें. ११ नंतर त्या दुसऱ्याहि कुमारी येऊन म्हणाल्या, प्रभुजी, प्रभुजी, आम्हांला दार उघडा. १२ त्यानें उत्तर दिलें, मी तुम्हांस खचीत सांगतो, मी तुम्हांस ओळखीत नाही. १३ यास्तव तुम्ही जागृत राहा, कारण तुम्हांस तो दिवस किंवा ती घटका ठाऊक नाही.

रुपयांचा दृष्टांत

१४ कारण ज्याप्रमाणें परदेशी जाणाऱ्या एका मनुष्यानें आपल्या दासांस बोलावून त्यांस आपली मालमत्ता सोपून दिली, त्याप्रमाणें हें आहे. १५ एकाला त्यानें पांच हजार रुपये, एकाला दोन हजार व एकाला एक हजार असें ज्याच्या त्याच्या योग्यतेप्रमाणें दिले; आणि तो प्रवासास गेला. १६ ज्याला पांच हजार मिळाले होते त्यानें लागलेच जाऊन त्यावर व्यापार केला व आणखी पांच हजार मिळविले. १७ तसेंच ज्याला दोन हजार मिळाले होते त्यानेंहि आणखी हजार मिळविले; १८ परंतु ज्याला एक हजार मिळाले होते त्यानें जाऊन भूमि खणिली, व तींत आपल्या घन्यांचा पैका लपविला. १९ मग बहुत काळानंतर त्या दासांचा धनी आला, व त्यांचा हिशेब घेऊं लागला. २० तेव्हां ज्याला पांच हजार मिळाले होते तो आणखी पांच हजार आणून म्हणाला, महाराज, आपण मला पांच हजार रुपये सोपून दिले होते, पाहा, त्यांवर मी आणखी पांच हजार मिळविले आहेत. २१ त्याला त्याच्या घन्यानें म्हटलें: शाबास, भल्या व विधासू दासा, तूं थोडक्याविषयी विधासू झालास, मी तुझी पुष्कळांवर नेमणूक करीन; आपल्या घन्याचें सुख मोगावयास ये. २२ नंतर ज्याला दोन हजार मिळाले होते तोहि येऊन म्हणाला, महाराज, आपण मला दोन हजार रुपये सोपून दिले होते; पाहा, त्यांवर मी आणखी दोन हजार मिळविले आहेत. २३ त्याला त्याच्या घन्यानें म्हटलें, शाबास, भल्या व विधासू दासा, तूं थोडक्याविषयी विधासू

शालास; मी तुशी पुष्कळावर नेमूक करीन; आपल्या धन्याचें सुख भोगावयास ये. २४ मग ज्याला एक हजार मिळाले होते तोहि येऊन म्हणाल, महाराज, आपण कडोर मनुष्य आहां; जेथें आपण पेरिलें नाहीं तेथें कापणी करितां; व जेथें पसरिलें नाहीं तेथून जमा करितां, असें मला आपणाविषयी कळलें; २५ म्हणून मीं भिऊन आपले हजार रुपये भूमीत लपवून ठेविले होते; पाहा, ते तुम्हांस मिळाले आहेत. २६ तेव्हां त्याच्या धन्यानें त्याला ज्ञान दिलें, अरे दुष्ट व आळशी दासा, जेथें मीं पेरिलें नाहीं तेथें कापितां, व पसरिलें नाहीं तेथून गोळा करितां, हें तुला ठाऊक होतें; २७ तर माझे द्रव्य सावकाराकडे ठेवावयाचें असतें, म्हणजे मीं आल्यावर माझे मला सव्वाज मिळाले असतें. २८ यास्तव हे हजार रुपये याजपासून घ्या; आणि ज्याच्याजवळ दहा हजार आहेत त्याला ज्ञान: २९ कारण ज्याच्याजवळ आहे त्याला दिलें जाईल व त्याला विपुल होईल; आणि ज्याच्याजवळ नाहीं त्याच्याजवळ जें असेल तें बेबीळ त्याजपासून घेतलें जाईल; ३० आणि ह्या निरुपयोगी दासाला बाहेरील अंधारांत टाका; तेथें रडणें व हातखाणें चालेल.

न्यायाचा दिवस

३१ तेव्हां मनुष्याचा पुत्र आपल्या वैभवाचें येईल, व त्याजबरोबर सर्व देवदूत येतील, तेव्हां तो आपल्या वैभवाचा राजात्वावर बसेल; ३२ त्याजपुढें सर्व राईं जमविलीं जातील; आणि जसें मेंढपक शेरबापसून मेंढरें वेगळीं करितो तसें तो त्यांस एकमेकांपासून वेगळे करील. ३३ मेंढरांस तो आपल्या उजवीकडे ठेवील व शेरबांस डावीकडे ठेवील. ३४ तेव्हां राजा आपल्या उजवीकडल्यांस म्हणेल, अहो माझ्या पिताचे जासीर्वादितहो या; जें राज्य ज्याच्या स्वापानेपासून तुम्हांकरितां सिद्ध केले तें बतन करून घ्या. ३५ कारण मीं भुकेलां होतों तेव्हां तुम्हीं मला खाऊबास दिलें; तान्हेलां होतों तेव्हां मला प्यावयास दिलें; परका होतों तेव्हां मला घरांत घेतलें; ३६ उघडा होतों तेव्हां मला बळ दिलें; आजारी होतों तेव्हां माझा समानार घेतला; बंदिशाळेंत होतों तेव्हां तुम्हीं मजकडे आलां. ३७ त्या वेळेस धार्मिक लोक त्याला उत्तर

देतील कीं, प्रभुजी, आम्हीं आपणाला केव्हां भुकेलें पाहून खावयास दिलें? केव्हां तान्हेलें पाहून प्यावयास दिलें? ३८ आपणाला परकें पाहून केव्हां घरांत घेतलें? उघडें पाहून केव्हां बळ दिलें? ३९ आणि आपणाला आजारी अथवा बंदिशाळेंत पाहून केव्हां आपणाकडे आम्ही आलों? ४० तेव्हां राजा त्यांस उत्तर देईल, मी तुम्हांस खचीत सांगलों कीं ज्या अर्थी तुम्हीं या माझ्या अति कनिष्ठ बंधूतील एकाला केले त्या अर्थी तें मलाच केले आहे. ४१ मग डावीकडल्यांसहि तो म्हणेल, अहो शपथस्तहो, सैतान व त्याचे वृत्त्यांसही जो सार्वकालिक अभि सिद्ध केला आहे त्यांत माझ्यापुढून ज्ञान: ४२ कल्प मी भुकेलां होतों तेव्हां तुम्हीं मला खाऊबास दिलें नाहीं; तान्हेलां होतों तेव्हां मला प्यावयास दिलें नाहीं; ४३ परका होतों तेव्हां मला घरांत घेतलें नाहीं; उघडा होतों तेव्हां मला बळ दिलें नाहीं; आजारी व बंदिशाळेंत होतों तेव्हां माझा समानार घेतला नाहीं. ४४ त्या वेळेस हेहि त्याला उत्तर देतील, प्रभुजी, आम्हीं केव्हां आपणाला भुकेलें, तान्हेलें, परकें, उघडें, आजारी किंवा बंदिशाळेंत पाहून आपली सेवा केली नाहीं? ४५ तेव्हां तो त्यांस उत्तर देईल, मी तुम्हांस खचीत सांगलों, तुम्हीं ज्या अर्थी या अति कनिष्ठांतील एकालाहि केले नाहीं त्या अर्थी तें मला केले नाहीं. ४६ 'ते तर सार्वकालिक' दंड भोगावयास जातील; आणि धार्मिक लोक 'सार्वकालिक जीवन भोगावयास' जातील.

येशूला ठार मारण्याचा कट

१ मग असें झाले कीं येशूनें हीं सर्व वचनें समाप्त केल्यावर आपल्या शिष्यांस म्हटले, २ तुम्हांस ठाऊक आहे कीं दोन दिवसांनीं वल्हांबळ सण आहे, आणि मनुष्याच्या पुत्राला वधस्तंभावर सिद्धी-व्याकरितां धरून देतील. ३ तेव्हां कफना नामक प्रमुख याजकाच्या बाब्यांत मुख्य याजक व लोकांचे बडील जन जमले; ४ आणि येशूला कपटानें धरून जिबें मारावें अशी त्यांनीं मसलत केली; ५ परंतु लोकांमध्ये गडबड होऊ नये म्हणून हे सणांत नको, असें त्यांनीं म्हटले.

येथानी येथें येथून करण्यांत आलेला तैलाभ्यास
६ तेव्हां येथू देथानीत कुष्ठरोगी क्षिमीन याच्या घरी
असतां, ७ कोणीएक व्ही बहुमोल सुगंधी तेलची अला-
कस कुपी घेऊन त्याकडे आली, आणि तो भोजनस
बसव्य असतां तिनें त्याच्या मस्तकावर ती ओतिली. ८ हें
पाहून त्याचे शिष्य रागावून म्हणाले, हा नाश कशाला केला ?
९ हें सुगंधी तेल विकून पुष्कळ पैसे आले असते व ते
घरिबांस देतां आले असते. १० येथून हें पाहून त्यांस
म्हटलें, या स्त्रीला कां त्रास देतां ? इनें तर माझ्यासाठीं
चांगलें कृत्य केले. ११ गरीब नेहमीं तुम्हांजवळ आहेत,
परंतु मी तुम्हांजवळ नेहमीं आहें असें नाही. १२ इनें
सुगंधी तेल माझ्या शरीरावर ओतिलें हें माझ्या उत्तर-
कार्यासाठीं केले. १३ मी तुम्हांस खचीत सांगतां, सर्व
जगांत जेथें जेथें ही सुवार्ता गाजविलील तेथें इनें जें केले
आहे तेंहि इच्या स्मरणार्थ सांगतील.

यद्बुदा विश्वासघात करतो

१४ तेव्हां यद्बुदा इस्कर्योत नांवाच्या बारांतील एकांनें
मुख्य याजकाकडे जाऊन म्हटलें, १५ मी त्याला धरून
तुमच्या स्वाधीन केले तर मला काय बाल ? ' त्यांनीं त्याला
तीस रुपये तोलून दिले. ' १६ तेव्हांपासून तो त्याला
धरून देण्याची संधि पाहूं लागला.

रोषटलें भोजन

१७ नंतर बेखमीर भाकरीच्या सणाच्या पहिल्या दिवशीं
येथूकडे शिष्य येऊन म्हणाले, आपणाकरितां बल्हांडणाच्या
भोजनसाठी तयारी आम्हीं कोठें करावी म्हणून आपली इच्छा
आहे ? १८ त्यानें म्हटलें, नगरांत अमुक एका इसमाकडे
जाऊन त्याला सांगा कीं गुरु म्हणतो, माझी वेळ जवळ
आली आहे, मी आपल्या शिष्यांसहित तुझ्या येथें बल्हां-
डण सण करितों. १९ मग येथून सांगितल्याप्रमाणें शिष्यांनीं
जाऊन बल्हांडणाची तयारी केली.

२० संध्याकाळ झाल्यावर तो बारा शिष्यांसहित भोज-
नास बसला; २१ आणि ते भोजन करीत असतां त्यानें
म्हटलें, मी तुम्हांस खचीत सांगतां, तुम्हांतील एक जण
मला धरून देईल. २२ तेव्हां ते फार खिन्न झाले आणि
प्रत्येक जण त्याला विचारूं लागला, प्रभुजी, मी आहें काय

तो ? २३ त्यानें उत्तर दिलें कीं ज्यानें मजबरोबर ताटांत
हात घातला तोच मला धरून देईल. २४ मनुष्याच्या पुत्र-
विषयीं जसें लिहिलें आहे तसा तो जातो खरा; परंतु जो
मनुष्याच्या पुत्राला धरून देतो त्या मनुष्याला धिक्कार असो !
तो मनुष्य जन्मला नसता तर तें त्याला बरें होतें. २५
तेव्हां त्याला धरून देणारा यद्बुदा यानें विचारिलें, गुरुजी,
मी आहें काय तो ? तो त्याला म्हणाला, तूं म्हटलेंस तसेंच.

२६ मग ते भोजन करीत असतां येथून भाकर घेऊन
व आशीर्वाद देऊन ती मोडिली; आणि शिष्यांस देऊन
म्हटलें, ध्या, खा, हें माझे शरीर आहे; २७ आणि त्यानें
प्याला घेतला व ईशोपकारस्मरण करून तो त्यांस दिला, व
म्हटलें, तुम्ही सर्व यांतील ध्या. २८ हें माझे [नव्या]
' कराराचें रफ ' आहे; हें पापांची क्षमा होण्यासाठीं
बहुतांकरितां ओतिलें जात आहे. २९ मी तुम्हांस सांगतां
कीं मी आपल्या पित्याच्या राज्यांत तुम्हांबरोबर नवा पिई-
पर्यंत एथून पुढें द्राक्षीचा हा उपज पिणारच नाहीं.

शिष्य आपल्याला सोडून जातील याबाबत येथून भविष्य

३० नंतर गीत गाऊन ते जैतूनच्या डोंगरावर निघून
गेले.

३१ तेव्हां येथू त्यास म्हणाला, तुम्ही सर्व याच रात्रीं
मजविषयीं अबसळाल; कारण असें लिहिलें आहे कीं ' मी
मेंढपाळ्या मारीन, आणि कळपांतल्या मेंढरांची हाणावाण
होईल; ' ३२ परंतु उठल्यावर मी तुमच्यापूर्वीं गाली-
लांत जाईन. ३३ पेत्रानें त्याला उत्तर दिलें कीं तुज-
विषयीं सर्व अबसळले तरी मी कधींहि अबसळणार
नाहीं. ३४ येथून त्याला म्हटलें, मी तुला खचीत सांगतां
कीं याच रात्रीं कोंबडा आरवण्यापूर्वीं तूं तीन वेळां मला
नाकारशील. ३५ पेत्र त्याला म्हणाला, तुजबरोबर मला
मरावें लागलें तरी मी तुला नाकारणार नाहींच; सर्व
शिष्यांनींहि तसेंच म्हटलें.

मेथशोमाने वागेंत येथू

३६ नंतर येथू त्यांबरोबर मेथशोमाने या नांवाच्या
ठिकणीं आला; आणि शिष्यांस म्हणाला, मी थोडा पुढें
जाऊन प्रार्थना करीपर्यंत येथें बसा. ३७ मग त्यानें पेत्र व

जन्मीचे दोघे पुत्र यांस बरोबर वेतले; आणि ती खिन्न व अति कष्टी होईल अमल्यः ३८ तेव्हां त्यानें त्यांस म्हटले, 'माझा जीव' मरणप्राय, अति खिन्न झाला आहे; तुम्ही येथें राहा व माझ्याबरोबर जाणूत असा. ३९ मग तो कांहींसें पुढें जाऊन पालया पडला, आणि त्यानें अशी प्रार्थना केली: हे माझ्या बापा, होईल तर हा प्याला मज- बरून टाकून जातो; तथापि माझ्या इच्छेप्रमाणें नेको तर तुझ्या इच्छेप्रमाणें होवो. ४० मग तो शिष्यांकडे आला, आणि ते झोपी गेले आहेत असें पाहून पेत्राला म्हणाला, काय ! घटकाभरहि माझ्याबरोबर तुमच्यानें जागवत नाही ? ४१ तुम्ही परीक्षेत पडूं मये म्हणून जाणूत राहा व प्रार्थना करा; आत्मा उत्तुळ आहे खरा, तरी देह अशक्त आहे. ४२ आणखी त्यानें हुसऱ्यांदा जाऊन अशी प्रार्थना केली: हे माझ्या बापा, हे प्याल्याबांचून टाकून जात नसले तर तुझ्या इच्छेप्रमाणें होवो. ४३ मग त्यानें पुनः वेऊन ते झोपी गेले आहेत असें पाहिलें; कारण त्यांचे डोळे ऋषः झाले होते. ४४ नंतर त्यांस सोडून पुनः जाऊन त्यानें तिसऱ्यांदा तेच शब्द म्हणून प्रार्थना केली; ४५ आणि ते आपल्या शिष्यांकडे वेऊन त्यांस म्हणाला, आता झोप व विसावा प्या; पाहा, घटका जवळ आली आहे, आणि मनुष्याचा पुत्र पापी लोकांच्या हातीं धरून दिल्या जात आहे. ४६ उठ, आपण जाऊ; पाहा; मला धरून देणारा जवळ आला आहे.

येशूला अटक करण्यांत येते

४७ तो बोलत आहे इतक्यांत, पाहा, बारांतील एक जो यहुदा तो आला आणि त्याबरोबर मुख्य याजक व लोकांचे वडील याजकडला मोठा समुदाय तरवारी व सोटे वेऊन आला. ४८ त्याला धरून देणारा यानें त्यांस अशी खण सांगून देविली होती कीं मी ज्यांचें चुंबन घेईन तोच तो आहे, त्याला घरा. ४९ मग त्यानें लागलेच येशूजवळ वेऊन, गुफजी, सलाम, असें म्हणून त्याची पुष्कळ चुंबनें घेतली. ५० येशूनें त्याला म्हटले, गण्णा, ज्याकरितां आलास तें कर. तेव्हां त्यांनीं जवळ वेऊन येशूवर हात टाकून त्याला धरिलें. ५१ मग पाहा, येशूबरोबर जे होणे त्यांजून एकत्रें हात लांब करून आणखी तरवार उपसली व

प्रमुख याजकाच्या दासांवर प्रहार करून त्याचा कान कापून टाकिला. ५२ तेव्हां येशू त्याला म्हणाला, तूं आपली तरवार परत जागच्या जागी घाल, कारण तरवार धरणारे सर्व जण तरवारीनें नाश पावतील. ५३ मला आपल्या पित्याजवळ मागतां येत नाही, आणि आतां तो मला देवदूतांच्या बारा सैन्यापेक्षां अधिक पाठवून देणार नाही, असें तुला वाटतें काय ? ५४ एरवी, असें झालें पाहिजे, हें म्हणणारे शत्रूलेख कसे पूर्ण व्हावे ? ५५ त्या समयीं येशू लोकसमुदायांस म्हणाला, जसें खटाखर तरवारी व सोटे वेऊन जावें तसें तुम्ही मला धरावयास बाहेर आलां काय ? मी प्रतिदिवशीं मंदिरांत बसून शिक्षण देत असें, तरी तुम्ही मला धरिलें नाही; ५६ पण संदेष्ट्यांचे लेख पूर्ण व्हावे म्हणून हे सर्व झालें. इतक्यांत सर्व शिष्य त्याला सोडून पळाले.

मुख्य याजकापुढें येशूची चौकशी

५७ मग येशूला धरणाऱ्यांनीं त्याला प्रमुख याजक कमका माच्या घरी शास्त्री व वडील जमले होते तेथें नेले. ५८ पेत्र तर प्रमुख याजकाच्या वाघ्यापर्यंत दुसून त्याच्या मागेमागे चालत गेला, व आंत जाऊन त्याला शेवट काय होतों हें पाहावयास कामदारांमध्यें बसला. ५९ मुख्य याजक व संपूर्ण न्यायसभा यांनीं येशूला जिवें मारवें ह्या हेतूनें त्याजविरुद्ध खोटी साक्ष मिळावी म्हणून शोध केला; ६० आणि बहुत खोटे साक्षी आले असतांहि ती त्यांस मिळाली नाही. तरी शेवटीं दोघे जण वेऊन म्हणाले कीं ६१ देवाचें मंदिर मोडावयास व तीन दिवसांत तें बांधावयास मी समर्थ आहे, असें ह्यानें म्हटले. ६२ तेव्हां प्रमुख याजक उठून त्याला म्हणाला, तूं कांहींच उत्तर देत नाहीस काय ? हे तुझ्याविरुद्ध कशी साक्ष देतात ? ६३ तथापि येशू उगाच राहिला. यावरून प्रमुख याजकांनें त्याला म्हटलें, मी तुला जीवत देवाची शपथ घालून विचारितों की, देवाचा पुत्र कित्त तो तूं आहेस कीं नाहीस हें आम्हांस सांग. ६४ येशू त्याला म्हणाला, तूं म्हटलेस तसेंच. आणखी मी तुम्हांस सांगतों, मापुढें तुम्ही 'मनुष्याच्या पुत्राला सर्वसमर्थांच्या उजवीकडे बसलेले व आकाशाच्या मेघांवर आरूढ होऊन बसतां

पाहल. ६५ तेव्हा प्रमुख याजकांन आपली वळें
प्रवृत्त म्हटलें, यानें दुर्भाषण केलें आहे; आम्हांस
आपली खात्रीदार कथास पाहिजेत ? पाहा, आतां तुम्हीं
हैं दुर्भाषण-रोकलें आहे, ६६ तुम्हांस कसें वाटतें ? त्यांनीं
उत्तर दिलें कीं हा मरणदंडास पात्र आहे. ६७ तेव्हां ते
त्याच्या तोंडावर धुकलें, व त्यांनीं त्याला बुक्या मारिल्या;
आणि कोणी त्याला चपडाका मारून म्हटलें, ६८ बरे
खिस्ता, आम्हांबरोबर अंतर्ज्ञानानें बोल; तुला कोणीं
मारिलें ?

पेत्र येशूचा इनकार करतो

६९ इकडे पेत्र वाव्यांत बाहेर बसला होता; तेव्हां
एक दासी त्याजकडे येऊन म्हणाली, तूंहि गालीलकर
येशूबरोबर होतास. ७० तो सर्वांच्यासमोर नाकारून
बोलला, तूं जें म्हणत्येस तें मला ठाऊक नाही. ७१ मग
तो बाहेर देवडीवर गेल्यावर दुसरीनें त्याला पाहून तेथल्या
लोकांस म्हटलें, हाहि नासोरी येशूबरोबर होता. ७२ पुनः
तो शपथ वाहून नाकारून बोलला कीं मी त्या मनुष्याला
ओळखीत नाही. ७३ नंतर कांही वेळांन तेथें उभे
राहणारे लोक जवळ येऊन पेत्राला म्हणाले, खरोखर तूंहि
त्यांतला आहेस, कारण तुझ्या बोलण्यावरून तूं कोण
आहेस हें दिसून येतें. ७४ तेव्हां तो शपथारण करून
व शपथा वाहून म्हणूं लागला कीं मी त्या मनुष्याला
ओळखीत नाही. इतक्यांत कोंबडा आरवला. ७५ तेव्हां
कोंबडा आरवण्यापूर्वीं तीन वेळां तूं मला नाकारशील असें
जें येशूनें पेत्राला सांगितलें होतें तें त्याला आठवलें,
आणि तो बाहेर जाऊन मोठ्या दुःखानें रडला.

रोमी सुभेदार पिलात याच्यासमोर येशू

१ प्रातःकाळ झाल्यावर सर्व मुख्य याजक व
२७ लोकांचे वडील यांनीं येशूला जिवें मारण्यासाठीं
लासजविरुद्ध मसलत केली; २ आणि त्यांनीं त्याला
बांधून नेऊन पिलात सुभेदाराच्या स्वाधीन केलें.

यहूदाचा मृत्यु

३ तेव्हां तो शिक्षापत्र ठरला असें पाहून, त्याला धरून
देणारा यहूदा यानें पस्तावून, ते तीस रुपये मुख्य याजक
व वडील यांजकडे परत आणून म्हटलें, ४ मीं निर्दोष

जीवाला धरून देऊन पाप केलें आहे. ते म्हणाले, त्याचें
आम्हांस काय ? तुमों तूंच पाहा. ५ मग तो ते रुपये मंदि-
रांत टाकून निघाला, व त्यानें जाऊन गळफास घेतला. ६
मुख्य याजकांनीं ते रुपये घेऊन म्हटलें, हे दानकोशांत
टाकण्यास योग्य नाहीत, कारण हें रफाचें मोल आहे. ७
मग त्यांनीं आपसांत विचार करून त्या रुपयांचें, परदेशी-
यांना पुरण्यासाठीं कुंभाराचें शेत विकत घेतलें. ८ ह्यामुळे
त्या शेताला रफाचें शेत असें आजपर्यंत म्हणतात. ९
तेव्हां जें वचन थिम्या संदेश्याच्या द्वारे सांगितलें होतें तें
पूर्ण झालें; तें असें कीं, 'आणि ज्याचें मोल इसाएलाच्या
वंशजापैकीं काहींनीं ठरविलें, तें त्याचें मोल, म्हणजे ते
तीस रुपये, त्यांनीं घेतले, १० आणि प्रभूनें मला आम्हां
केल्याप्रमाणें कुंभाराचें शेत घेण्यासाठीं त्यांनीं दिले.'

येशूची चौकशी

११ मग येशू सुभेदाराच्या पुढें उभा राहिल्य असतां
सुभेदारानें त्याला विचारिलें, तूं यहूदांचा राजा आहेस काय ?
येशूनें त्याला म्हटलें, तूं म्हणतोस तसेंच. १२ मुख्य
याजक व वडील हे त्याजवर दोषारोप करीत असतां
त्यानें कांहींच उत्तर दिलें नाही, १३ तेव्हां पिलात त्याला
म्हणाला, हे लोक तुझ्याविरुद्ध किती गोष्टींबद्दल साक्ष
देतात, हें तूं ऐकत नाहीस काय ? १४ परंतु त्यानें त्याला
कांहीं उत्तर दिलें नाही, एका शब्दानेहि नाही; यावरून
सुभेदाराला फार आश्चर्य वाटलें. १५ त्या सणांत लोक जो
सांगतील तो बंदिवान सोडून देण्याची सुभेदाराची रीत
होती; १६ आणि त्या वेळेस तेथें बरब्बा नामें एक प्रसिद्ध
बंदिवान होता. १७ यास्तव ते जमल्यावर पिलातानें त्यांस
म्हटलें, मीं तुम्हांकरितां कोणाला सोडावें म्हणून तुमची
इच्छा आहे ? बरब्बा याला, किंवा खिस्ता म्हटलेला येशू
याला ? १८ कारण त्यांनीं येशूला हेव्यानें धरून दिलें हें
त्याला ठाऊक होतें. १९ तो न्यायासनावर बसला असतां
त्याच्या झीनें त्यास असा निरोप पाठविला कीं त्या धार्मिक
मनुष्याच्या कामांत तुम्हीं पडूं नका, कारण आज स्वप्नांत
त्याच्यामुळे मीं फार दुःख भोगिलें आहे. २० इकडे मुख्य
याजक व वडील यांनीं, बरब्बाला मागून घ्यावें व येशूचा
नाश करावा, म्हणून लोकांसमुदायांचें मन वळवून घेतलें.

२१ सुमेदारानं त्यास उत्तर दिलें कीं तुम्हांकरितां या दोषांतून कोणत्या सोडावें म्हणून तुमची इच्छा आहे? ते म्हणाले, बरबाला. २२ पिलातानें त्यांस म्हटलें, तर लिस्त म्हटलेल्या येशूनें मी काय करावें? सर्व म्हणाले, त्याला वधस्तंभावर खिळ्यावरें. २३ तो म्हणाला, कां? त्यानें काय वाईट केलें आहे? तेव्हां ते फारच आरडाओरड करून म्हणाले, त्याला वधस्तंभावर खिळ्यावरें. २४ ह्यावरून आपलें कांहींच चाखत नाही, उलट अधिकच गदगद होत आहे असें पाहून पिलातानें पाणी घेऊन समुद्रायासमोर हात घुळून म्हटलें, मी या धार्मिक मनुष्याच्या रक्षाविषयी निदोष आहे, तुमचें तुम्हीच पाहा. २५ सर्व लोकांनीं उत्तर दिलें कीं त्याचें रक्त आम्हांवर व आमच्या मुखांवाळींवर असो. २६ तेव्हां त्यानें त्यांजकरितां बरबाला सोडिलें, व येशूला फटके मारून वधस्तंभावर खिळ्याकरितां हवाल्यी ठेवें.

येशूला वधस्तंभाला खिळतात

२७ नंतर सुमेदाराच्या शिपार्यानीं येशूला कन्वेंत नेलें आणि सपळें पलटण जमवून त्याजवर आणिलें. २८ त्यांनीं त्याचीं वस्त्रें काढून त्याच्या अंगांत किरमिजी झगा घातली; २९ कांट्यांचा मुकुट गुंफून त्याच्या मस्तकावर ठेविला, त्याच्या उजव्या हातांत वेत दिला आणि त्याच्यापुढें गुडघे टेकून, हे यहुषांच्या राजा, तुझा जयजयकार होवो! असें म्हणून त्यांनीं त्याची वध मारिली. ३० ते त्याजवर थुंकले व को वेत घेऊन त्याच्या मस्तकावर मारूं लागले. ३१ मग त्याची वध केल्यावर त्यांनीं त्याच्या अंगांतून तो झगा काढून त्याचीं वस्त्रें त्याच्या अंगांत घातलीं, आणि त्याला वधस्तंभावर खिळ्याकरितां नेलें.

३२ ते बाहेर जात असतां शिमोन नामक कोणीएक कुरेनेकर मनुष्य त्यांस आढळला; त्याला त्यांनीं त्याचा वधस्तंभ वखिळ्याकरितां वेटीस धरिलें.

३३ मग गुलगुथा नांवाची जागा, म्हणजे कंबडीची जागा, येथें येऊन पांचत्यावर ३४ त्यांनीं त्याला 'फितमिश्रित शास्त्रास प्यावयास दिला,' परंतु तो चाखून पाहिल्यावर

तो पिईना. ३५ त्याला वधस्तंभावर खिळिल्यावर 'त्यांनीं खिळा टाकून त्याचीं वस्त्रें बांदून घेतलीं.' ३६ नंतर त्यांनीं तेथें बसून त्याची रक्षण केली. ३७ त्यांनीं त्याच्या दोषारोपाचा लेख त्याच्या दोक्याच्या वर लाविला; तो असा कीं, ह्या यहुषांच्या राजा येशू आहे. ३८ नंतर त्यांनीं त्याजबरोबर दोन लुटारू, एक उजवीकडे व एक डावीकडे, असे वधस्तंभावर खिळिले; ३९ आणि जवळून जाणाऱ्यांनीं 'बोकीं हालवीत' त्याची अशी निंदा केली कीं ४० अरे मंदिर मोडून तीन दिवसांत बांधणाऱ्या, तूं आपला बचाव कर; तूं देवाचा पुत्र असल्यास तर वधस्तंभावरून खाली ये. ४१ तसेंच मुख्य याजकहि, शास्त्री व वडील यांसहित वध करीत म्हणाले कीं ४२ त्यानें दुसऱ्यांचें तारण केलें; त्याला आपला स्वतःचा बचाव करवत नाही; तो इस्राएलांचा राजा आहे; त्यानें आतां वधस्तंभावरून खालीं यावें, म्हणजे आम्ही त्याजवर विश्वास ठेवूं; ४३ 'तो देवावर भ्रवसा ठेकितो; त्याला तो प्रिय असला तर त्यानें त्याला आतां सोडवावें;' कारण मी देवाचा पुत्र आहे असें तो म्हणाला. ४४ जे लुटारू त्याच्याबरोबर वधस्तंभावर खिळिले होते त्यांनींही त्याची तशीच निंदा केली.

येशूचा मृत्यु

४५ मग दोन प्रहरापासून तिसऱ्या प्रहरापर्यंत सर्व देशावर अंधार पडला; ४६ आणि सुमारें तिसऱ्यां प्रहरांनीं येशू मोठ्यानें आरोळी मारून बोलला, 'एलोई, एलोई, लमा सबक्तनी,' म्हणजे 'माझ्या देवा, माझ्या देवा, तूं माझा कां त्याग केलास?' ४७ जे तेथें उभे होते त्यांच्यांतील कित्येकांनीं हें ऐकून म्हटलें कीं तो एनीयाला बोलवितो. ४८ त्यांच्यांतून एकानें लागलेच घाबत जाऊन स्पंज घेतला, आणि तो 'आंचिनें भरून नेतावर ठेवून' त्याला 'प्यावयास दिला.' ४९ वरकड म्हणाले, असूं दे; एलीया त्याचा बचाव करावयास येतो कीं नाही हें आपण पाहूं. ५० मग येशूनें पुनः मोठ्यानें ओरडून प्राण सोडिला. ५१ तेव्हां, पाहा, पवित्रस्थानांतील पडदा वरपासून खालपर्यंत फाटून हुमांगल, भूमि कांपली, खडक फुटले, ५२ थडी उचडली, आणि निजलेल्या पवित्र जनांतील बहुत जणांनीं

शरीरें कळवी, ५३ ते त्याच्या पुनस्त्यानानंतर थड्यांतून निघून पश्चिम नगरांत गेले आणि बहुतांस दिले. ५४ जमादार व त्याच्याबरोबर येशूची राखण करणारे हे, भूमिकंप व धडलेल्या गोष्टी पाहून, अत्यंत भयभीत झाले, व खरोखर हा देवाचा पुत्र होता, असे म्हणाले. ५५ तेथें बहुत झिया, दुखून हें पाहून होत्या; त्या गालीलूहून येशूची सेवा करीत त्याच्यामागें आल्या होत्या. ५६ त्यांज-मध्ये मग्दालीया मरीया, याकोब व योसे यांची आई मरीया, व जव्दीच्या पुत्रांची आई ह्या होत्या.

येशूला खडकांत खोदिलेल्या कबरेंत ठेवतात

५७ मग संध्याकाळ झाल्यावर अरिमथार्हीतील योसेफ नांवाचा एक धनवान मनुष्य आला, हाहि येशूचा शिष्य होता; ५८ त्यानें पिलाताजवळ जाऊन येशूचें शरीर मागितलें; तेव्हां पिलातानें तें थावयास आह्वा केली. ५९ योसेफानें तें शरीर घेऊन ताग्राच्या झच्छ वडानें वेष्टिलें; ६० तें त्यानें खडकांत खोदलेल्या आपल्या नव्या कबरेंत ठेविलें; एक मोठी घोड लोदून ती कबरेच्या दाराला लाविली आणि तो निघून गेला. ६१ तेथें कबरेसमोर मग्दालीया मरीया व दुसरी मरीया ह्या बसल्या होत्या.

६२ दुसऱ्या दिवशीं म्हणजे तयारीनंतरच्या दिवशीं मुख्य याजक व परुशी पिलाताकडे जमून म्हणाले, ६३ महाराज, तो ठक जीवत असतां तीन-दिवसानंतर मी उठेन, असें म्हणाला होता, याची आम्हांस आठवण आहे; ६४ म्हणून तिसऱ्या दिवसापर्यंत कबरेचा बंदोबस्त करावयास सांगवें, नाहीतर कदाचित् त्याचे शिष्य रात्री येऊन त्याला चोरून नेतील, व तो मेलेल्यांतून उठला आहे, असें लोकांस सांगतील; मग शेवटली फसगत पहिल्यापेक्षां वाईट होईल. ६५ पिलात त्यांस म्हणाला, तुमच्याजवळ पहारा आहे; जा, तुमच्यानें होईल तसा बंदोबस्त करा. ६६ मग पहारा बरोबर घेऊन ते गेले आणि त्यांनीं घोंडीवर बिक्रा मारून कबरेचा बंदोबस्त केला.

येशूचें पुनस्त्यान

२८ १ शब्दाचाच्या शेवटीं आठवण्याचा पहिला दिवस उजाडतांच मग्दालीया मरीया व दुसरी

मरीया ह्या कबर पाहवयास आल्या. २ तेव्हां पाहा, मोठा भूमिकंप झाला; कारण प्रभूच्या वृत्तीनें स्वर्गांतून उतरून येऊन घोड एकीकडे लोटली आणि तीवर तो बसला. ३ त्याचें रूप विजेसारखें होतें व त्याचें वस्त्र बर्फासारखें शुभ्र होतें. ४ त्याच्या भयानें पहारेकरी धरधर कांपले व मृतप्राय झाले. ५ देवदूतानें त्या झिंयांस म्हंटलें, तुम्ही भिऊ नका; वधस्तंभावर खिळिलेला येशू याचा शोध तुम्ही करितां, हें मला ठाऊक आहे. ६ तो येवें नाही, कारण त्यानें सांगितल्याप्रमाणें तो उठला आहे. या, प्रभु निजला होता तें हें स्थळ पाहा; ७ आणि लवकर जाऊन त्याच्या शिष्यांस सांगा कीं तो मेलेल्यांतून उठला आहे; पाहा, तो तुमच्यापुर्वी गालीलांत जात आहे, तेथें तुम्ही त्याला पाहाल; पाहा, मीं तुम्हांस हें सांगितलें आहे. ८ तेव्हां त्या झिया भयभीत व अति हर्षित होऊन कबरेपासून लवकर निघून त्याच्या शिष्यांस हें वर्तमान सांगवयास धावत गेल्या. ९ मग पाहा, येशू त्यांस भेटून म्हणाला, कल्याण असो. त्यांनीं जवळ जाऊन त्याचे चरण धरून त्यास नमन केलें. १० तेव्हां येशूनें त्यांस म्हंटलें, भिऊ नका; जा, आणि हें माझ्या भावांस सांगा, बासाठीं कीं त्यांनीं गालीलांत जावें, तेथें मीं त्यांच्या दृष्टीस पडेन.

११ त्या जात असतां, पाहा, पहारेकऱ्यांतील किल्ले-कांनीं नगरांत जाऊन झालेलें सर्व वर्तमान मुख्य काजकांस सांगितलें. १२ तेव्हां त्यांनीं व वडिलांनीं मिळून मसलत केली आणि शिपायांस पुष्कळ पैसे देऊन सांगितलें कीं १३ आम्ही सोपेंत असतां त्याच्या शिष्यांनीं रात्री घेऊन त्याला चोरून नेलें, असें म्हणा; १४ आणि ही गोष्ट घुमेदाराच्या कानावर गेली तर आम्ही त्याचें मन चकवून तुम्हांस निश्चित करूं. १५ मग त्यांनीं पैसे घेऊन शिकविल्याप्रमाणें केलें; आणि ही गोष्ट यहुदी लोकांमध्ये पसरली, ती आजपर्यंत चालू आहे.

येशूची शेवटली आह्वा व धावण

१६ एकडे अकरा शिष्य गालीलांतलीं वर्तत येवून नेमिला होता त्यावर गेले; १७ आणि त्यांनीं त्याला पाहून नमन केलें, तरी किल्लेकांस सोपेंत पाठविलें. १८ तेव्हां येशू जवळ येऊन त्यांस म्हणाले, स्वर्गांत आणि पृथ्वीवर

सर्व अधिकार मला दिला आहे; १९ यास्तव तुम्ही जाऊन सर्व राष्ट्रांतील लोकांस शिष्य करा; त्यांस पित्याच्या, पुत्राच्या व पवित्र आत्म्याच्या नामानें बासिस्मा या. २०

जे सर्व काहीं मी तुम्हांस आज्ञापिलें तें पाळवयास त्यांस शिष्या; आणि, पाहा, युगाच्या समाप्तीपर्यंत मी सदोदित तुम्हांबरोबर आहे.

मार्ककृत शुभवर्तमान



बासिस्मा करणारा योहान आणि त्याचा संदेश

- १ देवाचा पुत्र येशू ख्रिस्त याच्या सुवातेचा प्रारंभ.
- २ यक्ष्यां संदेष्ट्याच्या प्रयांत लिहिलें आहे कीं, पाहा, मी आपल्या दूताळ तुम्हापुढें पाठवितों; तो तुम्हा मार्ग तयार करील;
- ३ अरण्यांत घोषणा करणाऱ्याची वाणी झाली, ती अक्षी कीं, प्रभूचा मार्ग तयार करा, त्याच्या वाटा नीट करा;

त्याप्रमाणें झालें. ४ पापांची क्षमा होण्यासाठीं पश्चारापाचा बासिस्मा गाजवीत बासिस्मा देणारा योहान रानांत प्रगट झाला. ५ तेव्हां सर्व यहूदीया देशांतील लोक व सर्व यक्षलेमकर निघून त्याजकडे गेले आणि त्यांनीं आपलीं पापें पक्षीं वेळून यादेंन नदींत त्याजपासून बासिस्मा घेतलां.

६ योहान उटाच्या केसांनं वल्ल पांघरीत असे, त्याच्या कमरेस कातल्याचा कमरबंद असे आणि तो टोक व रानमध मडकन करीत असे. ७ तो घोषणा करीत म्हणाला, माझ्यामागून असा कोणी माझ्यापेक्षां समर्थ येत आहे कीं त्याच्या वाहणांचा बंद लवून सोडावयास मी योग्य नाहीं. ८ मी तुमचा बासिस्मा पाण्यानें केला; तो तुमचा बासिस्मा पवित्र आत्म्यानें करील.

येशूचा बासिस्मा

९ त्या दिवसांत असें झालें कीं येशू गालीलांतील नासरेपाहून येऊन योहानाच्या हातून यादेंनेत बासिस्मा घेता झाला; १० आणि लागलेच पाण्यांतून त्रर येताना, आकाश विदारलें आहे व आत्मा झुतरासारखा आपणकर उतरत आहे, असें त्यानें पाहिलें; ११ तेव्हां अक्षी

आकाशवाणी झाली कीं तूं माझा पुत्र, मला परमप्रिय आहेस, तुजविषयीं मी संतुष्ट आहे.

येशूची परीक्षा

१२ मग आत्म्यानें त्याला लागलेच रानांत घालविलें; १३ आणि सैतान त्याची परीक्षा करीत असतां तो अरण्यांत चाळीस दिवस राहिला; तो वनपक्षुमर्त्य होता, आणि देवदूतांनीं त्याची सेवा केली.

येशू आपल्या कार्यांस आरंभ करतो

१४ योहान धरला गेल्यावर येशू गालीलांत जाऊन देवाच्या राज्याची सुवाती गाजवीत असें म्हणाला, १५ समय पूर्ण झाला आहे व देवाचें राज्य जवळ आलें आहे; पश्चात्पाप करा, व सुवातेवर विश्वास ठेवा.

प्रथम शिष्यांस पाचारण

१६ नंतर गालील समुद्राच्या कांठीं चालत असतां त्यानें शिमोन व त्याचा भाऊ अंध्रिया यांस समुद्रांत जाळें टाकीत असतां पाहिलें, कारण ते मासे धरणारे होते; १७ येथेनं त्यांस म्हटलें, माझ्यामागे या, म्हणजे तुम्ही मनुष्ये धरणारे व्हाल असें मी करीन. १८ मग ते तत्काळ जाळीं सोडून त्याच्यामागे चालूं लागले. १९ नंतर तेथून कांठीसें पुढें गेल्यावर त्यानें जब्दीचा पुत्र याकांब व त्याचा भाऊ योहान यांस तारवांत जाळीं नीट करीत असतां पाहिलें; २० आणि त्यानें त्यांस तत्काळ बोलाविलें; मग ते आपला बाप जब्दी याला त्याच्या चाकरांजवळ तारवांत सोडून त्याच्यामागे गेले.

कफर्णहूमांत एका भूतग्रस्ताला येशू बरे करतो २१ नंतर ते कफर्णहूमास गेले; आणि लागलेच त्यानें

कायक विवर्धनी समाप्तवानांत जाऊन निवृत्त दिले. २१
 निवृत्त निवृत्तवाचना लोक बघ शाळे, करण शाकगा-
 कार्यात आहे तर अधिकारसंपन्न असल्यासारखे त्याने त्यांस
 निवृत्त दिले. २२ तेव्हा त्यांच्या समाप्तवानांत अशुद्ध
 आत्म्या जमलेला असा कोणी म्हणून होता. २४ तो
 ओरवून म्हणाला, हे केशू नासरेयकरा, आमचा तुम्हा
 काय संबंध ? आमचा नास करावायस जमलेस काय ? तू
 कोण आहेस हे मला ठाऊक आहे, देवाचा पवित्र जन तो.
 २५ केशूने त्याला धमकावून म्हटले, उगाच राहा व
 बाच्यांतून नीच. २६ तेव्हा अशुद्ध आत्मा त्याला पिळून
 टाकून मोठ्याने ओरवून त्याच्यांतून निघून गेला. २७
 तेव्हा ते सर्व बघ झाले व एकमेकांस विचारू लागले की हे
 आहे तरी काय ? कशी ही नवीन शिकवण ! हा अशुद्ध
 आत्म्यांसह अधिकाराने आह्ला करितो व ते त्याचें ऐकतात.
 २८ ही त्याची कीर्ति जगतीच गांधीकाच्या चहुंकडच्या
 सर्व प्रतीत पसरली.

**पेशाची सामू व इतर पुष्कळ जन यांस
 येशू बरे करतो**

२९ ते समाप्तवानांतून निघाल्यावर जगलेल्या तो
 बाकोब व योहान यांजबरोबर शिमोन व अंधिया बांच्या
 बरी गेला. ३० शिमोनाची सामू तापाने पडली होती;
 तिजविषयी जमलेच त्यांनी त्याला सांगितले; ३१ तेव्हा
 त्याने जवळ जाऊन तिचा हात धरून तिला उठविले व तिचा
 ताप तत्काळ निघाला, आणि ती त्याची सेवा करू लागली.
 ३२ संध्याकाळी म्हणजे सुर्यास्त झाल्यावर लोकांनी
 सर्व दुखणाऱ्यांस व भूतप्रस्तांस त्याजकडे आणिले; ३३
 आणि जमलेच सर्व लोक दाराशी जमले. ३४ तेव्हा नाना
 प्रकारच्या रोगांनी पीडलेल्या अशा पुष्कळशा मनुष्यांस
 त्याने बरे केले व बहुत भूतांना घालविले; त्या भूतांनी
 त्याला ओळखिले, म्हणून त्याने त्यांस बोद्धे दिले नाही.
**येशू प्रार्थनेसाठी एकांतस्थळी जातो व पुढे
 कफर्णहूम सोडतो**
 ३५ मग तो सकाळी मोठ्या पहाटेस उठून बाहेर गेला,
 व अरण्यांत जाऊन त्याने तेथे प्रार्थना केली. ३६ तेव्हा
 शिमोन व त्याचे सोबती त्याचा शोध काढीत गेले. ३७

तो त्यांस सांगल्यावर तो त्यांस म्हणाले, सर्व लोक
 आपला शोध करीत आहेत. ३८ तेव्हा त्याने त्यांस
 म्हटले, जवळच्या मोठ्या गांवांत मी संदेश द्यावा
 म्हणून आपण दुसरीकडे जाऊ, कारण याच प्रदेशात मी
 झाले. ३९ असा तो सर्व गालीलंतीक त्यांच्या
 समाप्तवानांतून उघडपणे करीत व भूते काढीत फिरला.
 ४० तेव्हा कोसीएक कुठरोसी त्याजकडे आला व
 त्याजपुढे गडबे टाकून त्याने त्याला अशी विनंती केली की
 आपली इच्छा असली तर मला शुद्ध करावायस आपण
 कसिमान् आहां. ४१ तेव्हा त्याला त्याची करुणा आली
 आणि त्याने हात लांबवून त्याला स्पर्श केला व म्हटले,
 गांभी इच्छा आहे, शुद्ध हो; ४२ तेव्हा त्याचें कुठ तत्काळ
 जाऊन तो शुद्ध झाला. ४३ मग त्याने त्याला ताम्बूद
 देऊन जमलेच खडूव दिले, ४४ आणि सांगितले की
 पाहा, कोणाच कांही सांगू नको; तर जाऊन आपणास
 याजकडून दाखीव आणि त्यांस प्रमाण पटावे म्हणून
 आपल्या कुडीकरणाकरिता मोशांने नेमिलेले अर्पण कर;
 ४५ पण त्याने या गोष्टीची पुष्कळ घोषणा करून अशी
 प्रसिद्धि केली की येशूला उघडपणे नगरांत जाववेना;
 म्हणून तो बाहेर अरण्यांत राहिला, तरी लोक चहुंकडून
 त्याजकडे आले.

येशू एका पक्षघाती मनुष्याला बरे करतो
 १ कांहीं दिवसांनी तो पुनः कफर्णहूमांत आला
 २ आणि तो घरी आहे असे लोकांच्या ऐकण्यांत
 आले. २ तेव्हा इतके लोक जमले की दाराच्या
 आजूबाजूला देखील त्यांस जागा होईना; मग त्याने
 त्यांस संदेश दिला. ३ मग त्याजकडे एका पक्षघाती
 मनुष्याला लोक घेऊन आले, त्यास चौघांनी उचलून
 आणिले. ४ त्यांना दाटीमुळे त्याच्याजवळ जाववेना,
 म्हणून त्यांनी तो जेथे होता तेथले छप्पर उस्तारून
 काढिले आणि दाट करून तीसून एका गान्नेर पक्षघाती
 निजला होता ती त्यांनी आणी सोडिली. ५ येशूने त्याचा
 विषय म्हणून पक्षघाती मनुष्यास म्हटले, मुज, तुज्या
 पापांची क्षमा झाली आहे. ६ तेव्हा कित्येक शत्रुनी तेथे
 बसले होते ते आपल्या मनांत असा विचार करीत होते की

७ हा वा प्रकार का नसतो? हा कुलीन करतो; एक-वाचून म्हणजे देवनाचून, कोणाच्याने पापाची क्षमा कर-वते? ८ ते औपनांत असो विचार करीत आहेत हे केवळ औपनांत आल्यांत तत्काल भोक्ताच्या स्वास म्हटले, पुढी जावल्या मनांत हे विचार कां करितात? ९ पुण्या मनाची क्षमा शाही आहे; असे पहाताती मनुष्याला म्हणजे; किंवा कड, आपली बाज उचलून घ्यावे; असे म्हणजे, वाचून कोणते होई? १० मनुष्याच्या पुण्यास पुण्यावर पापाची क्षमा करवयास अधिकार आहे हे तुम्हांस समजवें (म्हणून तो पहाताती मनुष्याला म्हणतो) ११ मी तुम्हां सांग्णों, कड, आपली बाज उचलून घेऊन घरी जा. १२ मना तो उचलून व खणखण आपली बाज उचलून घ्याव्या देखास निघाव; नाचून सर्व बक हाडे व देवाचे गौरव करित म्हणजे, आम्ही असे कधी पाहिले नव्हते.

लेखीला पांचारण

१३ पुनः तो निघून समुद्रीती गेला आणि सर्व भोक्तेसमुदाय त्याच्याजवळ आला तेव्हां त्याने त्यांस विद्धान दिले. १४ नंतर जात असतांना त्यानें अस्त्रीचा पुत्र होयी यास जकारातीच्या नाक्यावर बसलेले पाहिले, व त्यास म्हटले, मातयामागे वे; तेव्हां तो उठून त्याच्यामागे गेला.

१५ नंतर असे झाले कीं तो त्याच्या घरी जेवावयास बसला, आणि बहुत जकातदार व पापी लोक हे वेळ व त्याचे शिष्य यांच्या पंथीस जेवावयास बसले; कारण तेथे ते पुष्कळ असून त्याचे अनुयायी होते. १६ तेव्हां परस्प्रांतील शाही यांनी त्यास जकातदार व पापी लोक यांच्याबरोबर जेविताना पाहून त्याच्या शिष्यांस म्हटले, हा जकातदार व पापी लोक यांच्या बरोबर कां जेवितो? १७ हे ऐकून येशू त्यांस म्हणाला, निरोम्यांस वैषाची गरज नाही, रोम्यांस आहे; मी धार्मिक जनांस नाही, तर पापी जनांस बोलावयास आले आहे.

उपासाचा प्रश्न

१८ तेव्हां योहानाचे शिष्य व परुशी उपास करीत होते; ते वेऊन त्यांस म्हणाले, योहानाचे शिष्य व परस्प्रांचे शिष्य उपास करितात आणि आपण शिष्य

उपास कां करीत नाहीत? १९ तेव्हां त्यांस म्हटले, वहाव्याबरोबर वर आहे तोपर्यंत त्यांना उपास करितां येईल काय? जोंपर्यंत वर त्यांच्याबरोबर आहे तोपर्यंत त्यांना उपास करितां येत नाही. २० तरी असे शिष्य वेतील कीं वर त्यांमसमुन जेतला जाईल, तेव्हां ते लक्ष दिवशी उपास करीतील. २१ कोणी कोन्हा कापकाच तुम्हांस बुण्या कापला, लावीत नाही; अविलख तर फड काप्याकरितां कावलेका तुम्हांस त्यास म्हणजे बुण्यास फाडितो, आणि भोक मोठें होतें. २२ कोणी नवा श्राधारस बुण्या बुधत्यांत घालीत नाही; घातका तर नव्या श्राधारसानें बुधळे फुटतात; श्राधारस सांठतो, व बुधळेही नसतात; म्हणून नवा श्राधारस नव्या बुधत्यांत घालतात.

श्राध्यासपोलाचा प्रश्न

२३ मग असे झाले कीं तो शब्बाव दिवशीं शेतांमधून जात असता त्याचे शिष्य बाटेनें वाकतांना फणसें मोडूं लागले. २४ तेव्हां परुशी त्यास म्हणाले, पाह, शब्बाव दिवशीं जें करूं नये तें हे कां करितता? २५ त्यानें त्यांस म्हटलें, दाविदाला गरज पडली, म्हणजे त्यास व त्याच्याबरोबर जे होते त्यांस भूक लागली, तेव्हां त्यानें फण केले; २६ अन्त्यावार प्रसुद्ध नाचक असतां तो देवाच्या मंदिरांत कसा गेला व ज्या 'समर्पित आकरी' यात्रांशिवाय कोणीहि साऊं नयेत त्या त्यानें कसा खण्णव, व त्याबरोबर जे होते त्यांस सावयास कसा रिखा; हें तुम्हाच्या वाक्यांत कधीं आले नाही काय? २७ आम्ही तो त्यांस म्हणला; शब्बाव मनुष्यासाठीं शाख, मनुष्य शब्बावासाठीं शाख नाही; २८ अस्तव मनुष्यास पुत्र शब्बावावाहि घनी आहे.

लुल्या हाताच्या मनुष्यास बरे करणें

१ पुनः तो सभास्थानांत गेला; तेथें लळ्या हाताचा ३ एक मनुष्य होता; २ आणि त्याबवर दाब ठेवला म्हणून शब्बाव दिवशीं तो त्यास बरे करील कीं काय, हें पाहावयास ते टपून राहिले. ३ त्यानें लुल्या हाताच्या मनुष्यास सांगितलें कीं यथें उमा राहा. ४ मग त्यानें त्यांस म्हटलें, शब्बाव दिवशीं बरे करणें किंवा वाईट करणें, जीव वांचविणें किंवा मारणें, यांचून कोणतें उचित आहे?

पण ते उगोच राहिले. ५ मग त्यांनी त्यांच्या मनाच्या कडीपणामुळे विषण्ण होऊन त्या सर्वांकडे रागाने पाहिले व त्यां मनुष्याला सांगितले, आपला हात लांब कर; त्याने हात लांब केला आणि तो बरा झाला. ६ मग परुश्यांनी बाहेर जाऊन त्याचा घात कसा करावा याविषयी हेरोदीयांबरोबर त्याजविषयक ताबडतोब मसलत केली.

इतर रोम्यांस बरे करणे

७ येशू आपल्या शिष्यांसह निघून समुद्राकडे गेला; तेव्हां गालीलंतून मोठा मेळा मार्गे चालला; ८ आणि यहूदीया, यरुशलेम, इदोन व यादेनेच्या पलीकडचा प्रांत, आणि सोर व सिदोन यांच्या आसमंतांतला प्रदेश, यांतून मोठा मेळा तो जी जी मोठी कृत्ये करीत होता त्याविषयी ऐकून त्याजकडे आला. ९ तेव्हां दाटीमुळे वेंगळे नवे म्हणून त्याने आपल्या शिष्यांस एक होडी तयार ठेवण्यास सांगितले; १० कारण त्याने बहुत जणांस बरे केले, म्हणून जे सर्व पीढेलेले होते ते त्याला स्पर्श करावयास त्याच्या अंगावर पडू लागले. ११ जेव्हां जेव्हां अशुद्ध आत्मे त्याला पाहत तेव्हां तेव्हां ते त्याच्या पायां पडून ओरडून बोलत कीं तूं देवाचा पुत्र आहेस. १२ तेव्हां मला प्रसन्न करूं नका असें त्याने त्यांस पुष्कळ निघून सांगितले.

येशू आपल्या बारा प्रेषितांची निवड करतो

१३ मग डोंगरावर चढल्यावर त्याच्या मनाला वाटले त्यांस त्याने बोलाविले; व ते त्याजकडे आले. १४ तेव्हां त्याने बारा जणांस नेमिले; अशासाठी कीं त्यांनी आपणाबरोबर असावे; आपण त्यांस उपदेश करावयास पाठ्यावे; १५ आणि रोग बरे करण्याचा व भूतें काढण्याचा अधिकार त्यांस असावा. १६ त्याने शिमोन याला पेत्र हें उपनांव दिले; १७ जन्मीचा पुत्र याकोब व याकोबाचा भाऊ योहान यांस बेनेरेगेला म्हणजे गर्बनेचे पुत्र हें उपनांव दिले; १८ अंद्रिया, फिलिप्प, बर्यलमय, मत्तय, थोमा, अल्फीचा पुत्र याकोब, तद्दय, शिमोन कनानी, १९ व त्याला (येशूला) घरून देणारा यहूदा इस्कर्योत अशीं त्यांची नांवे होती.

नंतर तो एका घरांत आला.

सैतानाच्या साहाय्याने येशू आपलीं कामें करतो या आरोपास त्याने दिलेले उत्तर

२० तेव्हां पुनः लोक इतके जमले कीं त्यांस भाकर खावयासहि सबड मिळना. २१ त्याचे आत्म हें ऐकून त्याला धरावयास निघाले; कारण तो शुद्धीवर नाही असें ते म्हणत होते; २२ तसेंच यरुशलेमाहून जे शास्त्री खाली आले होते ते म्हणत होते कीं त्याच्या बालजवळ लागला आहे व तो भूतांच्या अधिकाऱ्याच्या साहाय्याने भूतें काढितो. २३ तेव्हां तो त्यांस आपणाजवळ बोलावून दाखले देऊन बोद्धे लागला कीं सैतान सैतानाला कसा काढील ? २४ आपसांत फूट पडलेले राज्य टिकत नाही; २५ तसेंच आपसांत फूट पडलेले घर टिकत नाही. २६ सैतान स्वतःवरच उठतो व त्यामध्ये फूट पडते तर तो टिकत नाही, त्याचा शेवट होतो. २७ बळवान मनुष्याला बांधल्याशिवाय त्याच्या घरांत गिरून त्याचे जिन्नस कोणाच्याने छुटवत नाहीत; बांधल्यावर तो त्याचे घर छुटील. २८ मी तुम्हांस खनीत सांगतो कीं मनुष्यांच्या पुत्रांना सर्व पापें व जीं जीं दुर्भाषणें ते करतील, त्या सर्वांची क्षमा होईल; २९ परंतु जो कोणी पवित्र आत्म्याविषयक दुर्भाषण करील त्याला क्षमा कधीहि होत नाही, तर तो सर्वकाल राहणाऱ्या पापाचा दोषी आहे. ३० त्याला अशुद्ध आत्मा लागला आहे, असें ते म्हणत होते म्हणून तो असें बोलला.

कारें बंधुत्व

३१ तेव्हां त्याची आई व त्याचे भाऊ आले, आणि त्यांनी बाहेर उभें राहून निरोप पाठवून त्याला बोलाविले ३२ त्याच्याभोवती पुष्कळ लोक बसले होते; त्यांनी त्याला म्हटले, पाहा, आपली आई व आपले भाऊ बाहेर आपला शोध करीत आहेत. ३३ त्याने त्यांस उत्तर दिले, माझी आई कोण व माझे भाऊ कोण ? ३४ मग जे त्याच्याभोवती बसले होते त्याजकडे तो पाहून म्हणाला, माझी आई व माझे भाऊ पाहा ! ३५ जो कोणी देवाच्या इच्छेप्रमाणे वर्ततो तोच माझा भाऊ, बहीण व आई.



पेरणी करणाऱ्याचा वृष्टांत

१ पुनः तो सरोवराच्या कांठीं शिक्षण देऊं

लागला, आणि त्याच्याजवळ लोकांचा एकठा मोठा समुदाय जमला की तो सरोवरात एक मचव्यावर चढून बसला; आणि सर्व लोक सरोवराच्या काठी भूमीवर होते. २ मंतर दाखले देऊन तो त्यांस पुष्कळ शिकवू लागला आणि आषाढ्या शिकवणीत त्यांस म्हणाला; ३ ऐक; पाहा, एक पेरणारा पेरणी करितोय तो निष्कल; ४ तो पेरित असतां अर्धे झाले, कांहीं कांहीं बीं वाटेवर पडले, तें पक्षरांनीं वेऊन खाऊन झाले; ५ कांहीं खडकाळीवर पडले, तेथें त्यास कारणी माती नव्हती; माती खोल नसल्यामुळे तें लवकर उगवले; ६ मग सूर्य उगवल्यावर त्याला ऊन लागलें व त्याला मूळ नव्हतें म्हणून तें वाळून गेलें. ७ कांहीं काटेरी झाडांमध्ये पडले, मग काटेरी झाडांनीं बहून त्याची वाढ खुंटविली, म्हणून त्याला कांहीं पीक झालें नाहीं. ८ कांहीं जांगल्या मातीत पडले, तें उमरून व मोठें होऊन त्याला पीक आले; आणि त्याचें तीसपट, साठपट, शंभरपट असे उत्पन्न झालें. ९ मग तो म्हणाला, ज्याला ऐकवयास कान आहेत तो ऐको.

१० तो एकांवीं असतां त्याच्याबरोबर बारा जणांसह जे होते त्यांनीं दाखल्याविषयी त्यांस विचारिले. ११ त्यांचें त्यांस म्हटलें, देवाच्या राज्याचें रहस्य समजवू शकें हें तुम्हांस दिलें आहे; परंतु जे जाहेर आहेत त्यांचें सर्व दाखल्यांनीं होतें; १२ यासपटीं कीं त्यांनीं पाहत असतां पाहावें व त्यांस कळू नये, आणि ऐकत असतां ऐकावें व त्यांस उमजू नये; त्यांनीं कळू नये व त्यांना क्षमा होऊ नये. १३ तो त्यांस म्हणाला, हा दाखला तुम्ही समजला नाहीं काय? तर सर्व दाखले कसे समजली? १४ पेरणारा बचन पेरितो. १५ वाटेवर बचन पेरिलें जाणें तेथील लोक हे आहेत कीं त्यांनीं ऐक्याबरोबर सैतान वेऊन त्यांत पेरलेलें बचन हिरावून घेतो. १६ तसेंच खडकाळीवर पेरलेले हे आहेत कीं ते बचन एकतांच आनंदानें ग्रहण करतात; १७ तथापि त्यांमध्ये मूळ नसल्यामुळे ते अल्पकाळ टिकतात; मग वचनामुळे खळ किंवा छळ झाला म्हणजे ते लागलेच अबध्दतात. १८ काटेरी झाडांमध्ये पेरलेले हे आहेत कीं त्यांनीं बचन ऐक्याबरोबर १९ संसाराची चिंता, इत्याचा मोह व इतर

विषयांचा लोभ हीं त्यांमध्ये शिसून वचनाची वाढ खुंटविताना आणि तें निष्कळ होतें. २० जांगल्या मातीत पेरलेले हे आहेत कीं ते बचन ऐकून तें स्वीकारतात; मग कोणी तीसपट, कोणी साठपट, कोणी शंभरपट असें पीक देतात.

दिसा व बीं यांचे दृष्टांत

२१ आणखी त्यांचें त्यांस असें म्हटलें, दिवा मापा-खाळी किंवा पलंगाखाळी ठेवावा म्हणून आणिताना काय? दिवठणीवर देखावा म्हणून आणिताना कीं नाहीं? २२ प्रगट होणार नाहीं असें कांहीं गुप्त नाहीं, किंवा उचडें होणार नाहीं असें कांहीं शाकळें नाहीं. २३ ज्या कोणत्या ऐकवयास कान आहेत तो ऐको. २४ आणखी त्यांचें त्यांस म्हटलें, तुम्ही जें ऐकतां त्याविषयी सावध राहा. ज्या मापाचें तुम्ही माप घालतां त्याच मापाचें तुमच्या पदरीं घालतील, आणि तुम्हांस अधिकहि दिलें जाईल; २५ कारण ज्याला आहे त्याला दिलें जाईल, व ज्याला नाहीं त्याचें जें असेल तें देखील त्याजपासून काढून घेतलें जाईल.

२६ आणखी त्यांचें म्हटलें, देवाचें राज्य असें आहे कीं जणू काय एकदा मनुष्यानें बीं टाकल्यावर त्यानें रात्रीं दिवसां निजावें उठावें, २७ आणि तें बीं रुजावें वाढावें; पण त्याला कांहीं कळू नये. २८ भूमि आपोआप पीक देते; पहिल्यानें अंकुर, मग कणीस, मग कणसांत भरलेला दाणा. २९ दाणा पिकल्यावर तो लागलेच विळा घालतो, कारण कापणीची वेळ आली आहे.

३० आणखी त्यांचें म्हटलें, आपण देवाच्या राज्यास कसाची उपमा घाली, अथवा कोणत्या दाखल्यानें तें दर्शवावें? ३१ तें मोहरीच्या दाण्यासारखें आहे. तो भूमीत पेरिताना जरी धुष्पीवरील सर्व दाण्यांमध्ये बारीक असतो, ३२ तरी पेरिल्यावर उगवून सर्व माज्यांमध्ये मोठा होतो आणि त्याला अशा मोठ्या फांचा फुटतात कीं आकाशाच्या पाखरांस त्याच्या सावलीत बसतां करतां येते.

३३ असे बहुत दाखले देऊन जसें त्यांच्यानें ऐकलें तसें त्यांचें त्यांस बचन सांगितलें; ३४ आणि दाखल्या-

बांधून तो त्यांच्याबरोबर बोलू नवी; तरी एकांती त्यानें आपल्या शिष्यांस सर्व गोष्टी फोडून सांगितल्या.

येशू वादळ शांत करतो

३५ त्याच दिवशीं संध्याकाळ झाल्यावर तो त्यांस म्हणाला, आपण पलीकडे जाऊं. ३६ तेव्हां लोक-समुदायाला सोडून देऊन तो मचव्यावर होता तसेच ते त्याला घेऊन गेले. त्यांच्याबरोबर दुसरे मचवे होते. ३७ नंतर मोठें वादळ झालें व लाटां मचव्यावर अशा उसळल्या कीं तो भरूं लागला. ३८ तो वरामावर उशास घेऊन निजला होता, तेव्हां ते त्याला उठवून म्हणाले, गुरूजी, आपण बुडतो याची आपणाला चिंता नाही काय ? ३९ तेव्हां त्यानें उठून वाऱ्याला दबाविलें, व समुद्राला म्हटलें, उगा राहा, शांत हो. मग वारा पळ्ळ व अगदीं निवांत झालें. ४० त्यावर त्यानें त्यांस म्हटलें, तुम्ही कां काबरलां ? अद्यापि तुम्हांला विश्वास नाही काय ? ४१ तेव्हां ते फार भयले व एकमेकांस म्हणूं लागले, हा आहे तरी कोण ? वारा व समुद्र हे देखील याचें ऐकतात.

गरसेकरांच्या देशांतल्या भूतप्रस्तास बरें करणें

१ मग ते सरोवराच्या पलीकडे गरसेकरांच्या देशांत आले; २ आणि तो मचव्यांतून उतरतांच अशुद्ध आत्मा लागलेला असा एक मनुष्य कबरांतून निघून त्याला भेटला. ३ तो कबरांत राहत असे व त्याला सांखळ्यांनीं देखील अर्ता कोणाच्यानें बांधून आवरवेना. ४ कारण त्याला पुष्कळ वेळं वेळ्यांनीं व सांखळ्यांनीं बांधिलें असतांही त्यानें सांखळ्या तोडून टाकिल्या, व वेळ्यांचा चुराडा केला, म्हणून कोणाच्यानें त्याला बश करवेना. ५ तो नेहमी, रात्रंदिवस, कबरांमध्ये व डोंगरांमध्ये राहून ओरडत असे व धोंब्यांनीं आपलें अंग ठेवून घेत असे. ६ तो येशूला दुरून पाहून धावून आला व त्याच्या पायां पडला; ७ आणि मोठ्यानें ओरडून बोलला, हे येशू, परात्पर देवाच्या पुत्रा, तुझा माझा काय संबंध ? मला प्रीतिशील तर तुज्ज देवाची शपथ. ८ कारण त्यानें त्याला म्हटलें होतें, अरे अशुद्ध आत्म्या, मां म्हणजेच तू मीक ९ त्यानें त्याला निवारिलें, पुढें नांव काय ? आणि उत्तर दिलें, माझे नांव सैन्य; कारण आम्ही पुष्कळ आहों; १०

आणि आम्हांस या देशांतून घालवूं नको, अशी त्यानें त्याला फार विनवणी केली. ११ तेथें डोंगराकडे डुकरांचा मोठा कळप चरत होता. १२ तेव्हां भूतांनीं त्याला विनंति केली कीं आम्हीं त्या डुकरांमध्ये शिरावें म्हणून त्यांकडे आम्हांस-लावून दे. १३ मग त्यानें त्यांस परवानगी दिली; मग ते अशुद्ध आत्मे निघून त्या डुकरोत शिरले, आणि तो कळप घडक धावत जाऊन कळ्यावरून सरोवरांत पडला व तीं सरोवरांत गुदमरून गेलीं; तीं सुमारें दोन हजार होती. १४ मग डुकरें चारणाऱ्यांनीं पळत जाऊन नगरांत व शेतांमज्यांत हें वर्तमान सांगितलें, तेव्हां काय झालें तें पाहावयास लोक आले. १५ ते येशूजवळ आल्यावर त्यांनीं भूतप्रस्ताला, म्हणजे ज्यांत सैन्य होतें त्याला, वज्र पांजरलेलें व शुद्धीवर आलेलें असें पाहिलें; आणि त्यांस भीति वाटली. १६ हें ज्यांनीं पाहिलें होतें त्यांनीं भूतप्रस्ताविषयींची व डुकरांविषयींची हकीकत त्यांस सांगितली. १७ तेव्हां तुम्ही आमच्या प्रांतांतून निघून जा अशी ते त्याची विनवणी करूं लागले. १८ मग तो तारवांत बसतांच, जो अगोदर भूतप्रस्त होता त्यानें मला आपल्याजवळ राहूं द्यावें अशी त्याला विनंति केली; १९ परंतु त्यानें त्याला येऊं दिलें नाही, तर त्याला म्हटलें, तूं आपल्या बरीं स्वकीयांकडे जा, व प्रभूनें तुजवर दया करून तुजसाठीं केवढी मोठीं कायें केलीं हें त्यांस सांग. २० तेव्हां तो निघाला, आणि जीं मोठीं कायें येशूनें त्याजसाठीं केलीं होती तीं दकापलीस येथें प्रसिद्ध करूं लागला; तेव्हां सर्वांस आश्चर्य वाटलें.

याइराच्या कथ्येस जीवंत करणें व रकस्त्राची बाईस बरें करणें

२१ मग येशू मचव्यांत बसून पलीकडे परत गेल्यावर त्याजवळ लोकांचा मोठा समुदाय जमला; तेव्हां तो सरोवराजवळ होता. २२ मग याइर नामें एक समा-स्थानाचा अधिकारी आला व त्याला पाहून त्याच्या पायां पडला. २३ त्यानें त्याला फार विनवणी केली कीं मज्जी लोकां कडे मारमंडास ठेकवी आहे; ती बरी होऊन पांश्यां देवता आणि येऊन तिजवर हात ठेवावे. २४ मग तो त्याच्याबरोबर गेला; सेव्हां लोकांचा मोठा समुदाय

त्याच्यामागून चालला व त्यांनी त्याच्याभोवती गर्दी केली.

२५ तेव्हां बारा वर्षे रफलाव होत असलेली एक स्त्री होती; २६ तिनें बहुत वैद्यांच्या हातून पुष्कळ दुःख सोसून आपल्याजवळ होतें नव्हतें तें सर्व खर्चिलें होतें; तरी बरी न होतां तिचा रोग अधिक झाला होता; २७ ती येशूविषयीच्या गोष्टी ऐकून त्या गर्दीत बिरली, आणि त्याच्यामागे येऊन त्याच्या वजाला शिवली. २८ तिनें म्हटलें, मी केवळ याच्या वजाला शिवलें तरी बरी होईन. २९ तेव्हां लागलाच तिचा रफाचा झरा सुकून गेला व आपण त्या पीडेपासून बरे झालों आहां असा तिला शरीरांत अनुभव आला; ३० येशूनें आपणांतील शक्ति निघाली हें तत्क्षणीं आपल्या ठायीं ओळखून गर्दीमध्ये वकून म्हटलें, माझ्या वजांस कोणी स्पर्श केलें ? ३१ त्याचे शिष्य त्याला म्हणाले, लौकसमुदाय आपल्याभोवती गर्दी करीत आहे हें आपण पाहतां, आणि मला कोणी स्पर्श केला हें कसें म्हणतां ? ३२ मग जिनें हें केलें तिला पाहावयास त्यानें समोवार नजर फेकली. ३३ तेव्हां ती स्त्री, आपणाकरितां जें कांहीं कर्ण्यांत आलें होतें तें लक्षांत आणून भीत भीत व कांपत कांपत त्याजकडे आली, व त्याच्या पायां पडून तिनें त्याला सर्व वृथांत सरा सरा सांगितला. ३४ त्यानें तिला म्हटलें, मुली, तुझ्या विश्वासानें तुला बरे केलें आहे; सुखरूप जा, आणि आपल्या पीडेपासून मुक्त ऐस.

३५ तो हें बोलत आहे इतक्यांत समास्थानाच्या अधिकाऱ्याच्या येथून कोणी येऊन त्याला सांगितलें कीं तुमची कन्या मरण पावली, गुन्नीळ आणखी भ्रम कशाला देतां ? ३६ परंतु येशू, सांगितलेल्या वर्तमानाकडे लक्ष न देतां, समास्थानाच्या अधिकाऱ्याला म्हणाला, भिऊं नको, विश्वास मात्र धर. ३७ त्यानें आपणाबरोबर पेत्र, याकोब व याकोबाचा भाऊ योहान यांच्याशिवाय कोणाला घेऊं दिलें नाहीं. ३८ मग ते समास्थानाच्या अधिकाऱ्याच्या घरीं आस्थावर अतिशय रडणारे व आकांत झरणारे यांचा गलबला चाललेला त्यानें पाहिला. ३९ तो आंत जाऊन त्यांस म्हणाला, तुम्ही कशाला मरून झरितां व रडतां ? मूल मेळें नाहीं, झोपेंत आहे.

४० तेव्हां त्यांनीं त्याचा उपहास केला; पण त्या सर्वांस बाहेर घालवून मुलाचा बाप व आई आणि आपल्याबरोबरचे इसम यांस घेऊन मूल होतें तेथें तो आंत गेला. ४१ नंतर बालिकेचा हात धरून तो म्हणाला, तलीथा कूम; याचा अर्थ, मुली, मी तुला सांगतो, ऊठ. ४२ आणि लागलीच ती मुलगी उठून चाळूं लागली. ती बारा वर्षाची होती. तेव्हां ते लागलेच अत्यंत विस्मित झाले. ४३ हें कोणाला कळूं नये म्हणून जपा, अज्ञी त्यानें त्यांस निश्चून आज्ञा केली, आणि तिला कांहीं खावयाला घाबयास सांगितलें.

नासरेयकर येशूचा नाकार करतात

१ नंतर तो तेथून निघून स्वदेशीं आला, व त्याचे शिष्य त्याच्यामागे आले. २ अथ शब्दाथ दिवशीं तो समास्थानांत बिकवूं लागला, आणि पुष्कळ लोक त्यानें ऐकून थक होऊन बोलले, याला हें सर्व कोटून प्राप्त झालें? याला काय ही बुद्धि देण्यांत आली आहे आणि याच्या हातून केवढे हे पराक्रम होतात ? ३ जो सुतार, मरीयेचा पुत्र, आणि याकोब, योसे, यहुदा व शिमोन यांचा भाऊ तो हाच आहे ना ? आणि याच्या बहिणी येथें आपणांबरोबर आहेत ना ? असे ते त्याजविषयीं अडखळले. ४ येशू त्यांस म्हणाला, संदेष्टा आपला देश, आपले नातळण व आपलें घर यांत मात्र सन्मान पावत नाहीं. ५ त्यानें थोड्याशा रोग्यांवर हात ठेवून त्यांस बरे केलें, याशिवाय दुसरा कोणताही पराक्रम तेथें त्यास करितां आला नाहीं. ६ त्यांच्या अविश्वासासुद्धें त्याला आश्चर्य वाटलें. तेव्हां तो शिक्षण देत गांवागांव फिरला.

बारा प्रेषितांना कामगिरीवर पाठविणें

७ नंतर तो बारा जणांस बोलावून त्यांस दोघे दोघे असे पाठवूं लागला; त्यानें त्यांस अशुद्ध आत्म्यांवरचा अधिकार दिला; ८ आणि त्यांस आज्ञा केली कीं वाटे-साथीं काठीबांचून दुसरे कांहीं घेऊं नका; भाकरी, शोळणा, किंवा कमरकशांत पैसे घेऊं नका; ९ तरी वहाणा घावून चाला; दोन अंगरखे घावूं नका. १० आणखी त्यानें त्यांस असें सांगितलें कीं तुम्ही कोठेही एकाद्या घरांत राहण्यास जाल तेथेंच, त्या ठिकाणांतून निघाल तोंपर्यंत राहा; ११

आणि ज्या ठिकाणचे लोक तुमचा स्वीकार करणार नाहीत व मुमकं ऐकणार नाहीत त्यांस साक्ष न्हावी म्हणून तुम्ही तेथून निघतांना आपल्या तळपायांचा धूळ तेथेच झाडून टाका. १२ त्यांनी तेथून जाऊन, लोकांनी पश्चात्ताप करावा अशी घोषणा केली; १३ पुढेकळ भूतें काढली आणि बंधुत रोम्यांस तैलाभ्यंग करून बरें केले.

३५ बासिसमा करणाऱ्या योहानाचा मृत्यु

१४ त्याजविषयी हेरोद राजानें ऐकलें, (कारण त्याचें नांव प्रसिद्ध झालें होतें,) आणि म्हटलें, बासिसमा करणारा योहान मेलेल्यांतून उठला आहे, म्हणून त्याच्या ठायीं हे परत्क्रम होत आहेत. १५ कोणी म्हणाले, हा एलीया आहे; दुसरे म्हणाले हा संवेष्टा, म्हणजे संवेष्ट्यांपैकी कोणीएक आहे; १६ परंतु हें ऐकून हेरोद म्हणाला, ज्या योहानाचा मी शिरच्छेद करविला तो हा योहान उठला आहे. १७ हेरोदानें स्वतः भाणसें पाठवून आपलां भाऊ फिलिप्प याची बायको हेरोदिया इच्यासाठी योहानला धरून बंदिशाळेंत जखडून ठेविलें होतें; कारण हेरोदानें तिजबरोबर लग्न केलें होतें; १८ व योहानानें त्याला म्हटलें होतें, तूं आपल्या भावाची बायको ठेवावी हें तुला विहित नाही. १९ यांकरितां हेरोदिया त्याच्याशीं द्वेषभाव धरून त्याचा वध करावयास पाहत होती, परंतु तिचें कांहीं चालेना; २० कारण योहान धार्मिक व पवित्र पुरुष आहे हें ओळखून, हेरोद त्याचें भय घरीत व त्याचें संरक्षण करीत असे; तो त्याचें ऐकून फार गोंधळांत पडत असे; तरी ह्मणीं त्याचें ऐकून घेत असे. २१ नंतर एक सोईचा दिवस आला, तेव्हां हेरोदानें आपल्या जन्मदिवसाच्या उत्साहांत आपलें प्रधान, सरदार व गालीलांतील प्रमुख लोक यांस मेजवानी केली; २२ आणि हेरोदियेच्या कन्येनें स्वतः आंत जाऊन व नाच करून हेरोदास व त्याच्याबरोबर भोजनास बसलेल्यांस खुश केलें; तेव्हां राजानें त्या मुलीला म्हटलें, तुला जें कांहीं पाहिजे तें माझ्याजवळ माग, म्हणजे मी तुला देईन. २३ तो तिला शपथ वाहून म्हणाला कीं माझ्या अर्धे राज्यापर्यंत जें कांहीं तूं माझ्याजवळ मागशील तें मी तुला देईन. २४ तेव्हां ती बाहेर जाऊन आपल्या आईला म्हणाली, मी काय मागूं ? ती म्हणाली, बासिसमा करणारा

योहान याचें शिर माग. २५ तेव्हां लागलेना. तिचें धावणें आंत राजाकडे येऊन म्हटलें कीं, बासिसमा करणारा योहान याचें शिर तबकांत घालून आतांच मला याचें अन्न पारोक्षी इच्छा आहे. २६ तेव्हां राजा अति खिन्न झाला; तथापि शपथांमुळे व भोजनास बसलेल्या लोकांमुळे त्याच्यानें तिला नाही म्हणवेंना. २७ राजानें लागलेच आपल्या पहारेकऱ्यांतील एका शिपायास पाठवून त्याचें शिर आणवयास आज्ञा केली; त्यानें बंदिशाळेंत जाऊन त्याचा शिरच्छेद केला; २८ आणि शीर तबकांत घालून आणून मुलीला दिलें; मुलीनें तें आपल्या आईला दिलें; २९ हें ऐकून त्याचे शिष्य आले आणि त्यांनी त्याचें शरीर उचलून नेऊन कबरेंत ठेविलें.

प्रेषितांचें धरत येणें

३० मग प्रेषितांनी येशूजवळ जमा होऊन आपण जें जें केलें व शिकविलें तें तें सर्व सांगितलें; ३१ तो त्यांस म्हणाला, अरभ्यस्थलीं एकांतीं चलय व थोडा त्रिसावा घ्या; कारण तेथें पुढेकळ लोक येतजात असल्यामुळे त्यांस जेवावयास देखील अवकाश झिजेना. ३२ तेव्हां ते मचव्यांत बसून अरभ्यस्थलीं एकांतीं गेले. ३३ लोकांनी त्यांस निघतां पाहिलें व बहुतांनीं ओळखलें; आणि तेथल्या सर्व नगरांतून लोक पायीच येऊन तिकडे धावत जाऊन त्यांच्या अगोदर पोचले. ३४ तेव्हां येशून बाहेर येऊन लोकांचा मोठा समुदाय पाहिला; ज्या मेंढरांस मेंढपाळ नाही त्यांच्यासारखे ते होते म्हणून त्याला त्यांचा कळवळा आला, आणि तो त्यांस बहुत गोष्टी शिकवूं लागला.

येशू पांच हजारांना जेवूं घालतो

३५ दिवस फार उतरल्यावर त्याचे शिष्य त्याजकडे येऊन म्हणाले, ही जागा रान आहे व आतां दिवस फार उतरला आहे; ३६ लोकांनी भोवतालच्या खेड्यापाठ्यांत जाऊन आपणांकरितां खाण्यास कांहीं विकत घ्यावें म्हणून त्यांस निरोप द्या. ३७ त्यानें त्यांस उत्तर दिलें कीं तुम्ही त्यांस खावयास द्या. ते त्यांला म्हणाले, आम्हीं जाऊन पन्नास रुपयांच्या भाकरी विकत घेऊन त्यांस खावयास द्याव्यां काय ? ३८ तो त्यांस म्हणाला, तुम्हांजवळ किती भाकरी आहेत ? जाऊन पाहा. पाहिल्यावर ते म्हणाले,

पांचव्यां दोन मासे. ३९ नंतर त्या सर्वांनी हिरव्या गळतांवर पंक्तिपंक्तीने बसावे म्हणून त्याने त्यांस सांगितले. ४० तेव्हां ते शंभरशंभर व पन्नासपन्नास पंक्तिपंक्तीने जसे कांय वाफे असे बसले. ४१ मग त्यांनी त्या पांच भाकरी व-ते दोन मासे घेऊन वर स्वर्गाकडे पाहून आसीवादि दिला आणि भाकरी मोडून त्या त्यांना वाढावयास आपल्या शिष्यांजवळ दिला; आणि ते दोन मासे त्या सर्वांस वांटून दिले. ४२ मग सर्व जण जेवून तृप्त झाले. ४३ आणि त्यांनीं बारा टोपल्या तुकडे उचलून मेले व मत्सांचेहि नेले. ४४ भाकरी खाणाऱ्या मंडळींत पांच हजार पुरुष होते.

येशू पाण्यावरून चालतो

४५ नंतर, मी लोकसमुदायास निरोप देतो आणि तुम्ही मचव्यांत बसून पलीकडे बेषसैदा येथें जा, असें म्हणून त्यानें लागलेच शिष्यांस लावून दिले. ४६ मग त्यांस निरोप देऊन तो प्रार्थना करावयास वॉगरावर गेला; ४७ आणि रात्र झाली तेव्हां तो मचवा समुद्राच्या मध्यभागी होता, व तो एकटाच जमिनीवर होता. ४८ त्यानें त्यांस वळीं मारितां मारितां हैरण झालेले पाहिले; कारण बारा तोंडचा होता. नंतर सुमारे रात्रीच्या चवथ्या प्रहरी तो समुद्रावरून चालत त्यांजकडे आला; व त्यांच्याजवळून पुढें जाण्याच्या वेतांत होता; ४९ पण ते त्याला समुद्रावरून चालतां पाहून, हें भूत आहे असें समजून, ओरडूं लागले; ५० कारण ते सर्व त्याला पाहून चव्चरून गेले. तेव्हां तो लगलाच त्यांबरोबर बोळें लगला व त्यांस म्हणाला, धीर घरा; मी आहे; भिऊं नका. ५१ आणि तो त्यांच्याकडे मचव्यावर चवून गेला; तेव्हां बारा पडला; मग ते मनांतल्या मनांत फार आश्चर्यचकित झाले. ५२ कारण भाकरीची गोष्ट त्यांच्या घ्यानांत आली नव्हती, त्यांचें अंतःकरण कठीण झालें होतें.

गनेसरेत येथें रोग्यांस बरे करणें

५३ नंतर ते पार जाऊन गनेसरेताच्या किनाऱ्यास पोहोंचले व त्यांनीं मचवा बांधून ठेविला. ५४ ते मचव्यांतून टारले तेव्हांच लोकांनीं त्याला ओळखिले; ५५ मग ते चोहोंकडे त्या अवघ्या प्रांतांत धावत फिरले. आणि जीं मनुष्यें दुखणेकरी होती त्यांस बाजेवर घालून

जेथें कोठें तो आहे म्हणून त्यांच्या कर्नी येईं तेथें तेथें नेऊं लागले. ५६ तो गांवांत, नगरांत किंवा खेव्यांत कोठेहि जाई तेथें ते दुखणेकऱ्यांस बाजारांत नेऊन ठेवीत आणि आपल्या वलाच्या गोब्याला मात्र स्पर्श करूं वा अशी त्याच्याजवळ किंति करीत; आणि जितक्यांनीं त्याला स्पर्श केला तितके बरे झाले.

संप्रदायांची अनास्था होते या टीकेस येसूने दिलेले उत्तर

१ मग परूसी व कित्येक शास्त्री यरुसलेमाहून येऊन त्याजवळ एकत्र जमले. २ त्यांनीं त्याच्या कितीएक शिष्यांस अशुद्ध म्हणजे न धुतलेल्या हातांनीं भाकरी खातां पाहिले होतें. ३ परूसी व सर्व यहूदी वडिलांच्या संप्रदायास अनुसरून हात नीट धुतल्यावांचून जेवीत नाहीत; ४ बाजारांतून आल्यावर स्नान केल्यावांचून जेवीत नाहीत; आणि प्याले, चागरी, पितळेचीं भांडी यांचें धुणें, व असे बहुत दुसरे नियम त्यांनीं स्वीकारले आहेत. ५ यावरून परूस्यांनीं व शाक्यांनीं त्याला विचारिलें कीं आपले शिष्य अशुद्ध हातांनीं भाकरी खातात, ते वडिलांच्या संप्रदायाप्रमाणें कां चालत नाहीत? ६ त्यानें त्यास उत्तर दिलें कीं तुम्हां ठोंग्याविषयीं यश्यानें चांगलाच संदेश दिला; त्याचा लेख असा आहे कीं

हे लोक ओठांनीं मत्सा सन्मान करतात, परंतु त्यांचें अंतःकरण मजपासून दूर आहे.

७ हे मनुष्यांचे नियम, शास्त्र म्हणून शिकवून व्यर्थ मात्सी उपासना करतात.

८ तुम्ही देवाची आज्ञा सोडून मनुष्यांचा संप्रदाय अनुसरता. ९ आणखी तो त्यांस म्हणाला, तुम्ही आपल्या संप्रदायाचें अनुसरण करण्याकरितां देवाच्या आज्ञेचा अगदीं त्याग करता. १० 'तूं आपला बाप व आपली आई यांचा मान राख,' आणि 'जो बापाची किंवा आईची निंदा करितो त्याला देहांतशिक्षा व्हावी' असें मोशानें सांगितले; ११ परंतु तुम्ही म्हणता, कोणी बापाला अथवा आईला म्हणेल कीं जेणेकरून तुमसे हित मजकडून झालें असतें तें कुर्बान म्हणजे अर्पण आहे, १२ तर त्याला त्यापुढें आपल्या बापासाठी किंवा आईसाठी तुम्ही कांहीं

कं देत नाही; १३ या प्रकारें तुम्ही आपल्या चाळ ठेवलेल्या संप्रदायानें देवाचें वचन रद्द करितां आणि यासारख्या इतर पुष्कळ गोष्टी करितां.

१४ तेव्हां त्यानें लोकसमुदायाला पुनः बोलावून म्हटलें, तुम्ही सर्व माझें ऐक व समजून घ्या; १५ मनुष्याच्या बाहेरून त्याच्यांत गेले असतां त्याला अपवित्र करीत असें कांहीं नाही, तर मनुष्याच्या आंतून जें निघतें तेंच मनुष्याला अपवित्र करितें. [१६ ज्या कोणाला ऐक्यावयास कान आहेत तो ऐको.] १७ तो लोकसमुदायाला सोडून घरांत गेल्यावर त्याच्या शिष्यांनीं त्याला त्या दाखल्याविषयी विचारिलें. १८ तेव्हां तो त्यांस म्हणाला, तुम्ही देखील इतके अज्ञानी आहां काय ? जें कांहीं बाहेरून मनुष्याच्या आंत जातें त्याच्यानें त्याला अपवित्र करवत नाही, हें तुम्ही समजत नाही काय ? १९ कारण तें त्याच्या अंतःकरणांत जात नाही, तर त्याच्या पोटांत जातें व शौचकृपांत बाहेर पडतें. अशा प्रकारें त्यानें सर्व अन्न झुड टाविलें. २० आणखी तो म्हणाला, जें मनुष्यांतून बाहेर निघतें तेंच मनुष्याला अपवित्र करितें. २१ कारण आंतून म्हणजे मनुष्याच्या अंतःकरणांतून दुष्ट विचार निघतात; २२ जारकमें, चोऱ्या, खून, व्यभिचार, लोभ, दुष्टपणा, कपट, कामातुरपणा, बुष्टदृष्टि, शिष्यागाळी, गर्व, मूर्खपणा, २३ या सर्व बाईट गोष्टी आंतून बाहेर निघतात व मनुष्याला अपवित्र करतात.

एका बहूदीतर मुलीचें रोगनिवारण

२४ मग तो तेथून उठून सोर याच्या सीमेवरील प्रांतांत गेला. तेथें तो एका घरांत गेला; हें कोणास कळू नये असें त्याच्या मनांत होतें, तरी त्याला शुभ राहणें घडन नव्हतें. २५ इतक्यांत जिच्या लहान कन्येस अशुद्ध आत्मा लागला होता अशा कोणीएका स्त्रीनें त्याजविषयीं ऐकलें व ती त्याच्याजवळ येऊन त्याच्या पायां पडली. २६ ती बायको हेळींगी असून जातीची सुरफुनीकी होती. आपल्या कर्न्येतील भूत काढावें, अशी तिनें त्याला निवेदि केली. २७ तो तिला म्हणाला, मुलांना प्रथम तृप्त होऊं दे, कारण मुलांची भाकरी घेऊन कुत्र्यांस टाकणें ठीक नाही. २८ मग तिनें त्याला उत्तर दिलें, बरें आहे, प्रभू, तरी

कुत्रीहि मेजाखालीं मुलांच्या हातून पडलेला चाराचुरा खातात. २९ तेव्हां त्यानें तिला म्हटलें, या बोलण्यामुळें जा; तुझ्या कर्न्येतील भूत निघून गेलें आहे. ३० मग ती आपल्या घरी गेली, तों कन्या अंधशुणावर निजलेली व भूत निघून गेलें आहे असें तिच्या दृष्टीस पडलें.

एका बहिऱ्या-मुक्या मनुष्याला बरें करणें

३१ नंतर तो सोराच्या सीमेवरील प्रांतांतून निघाला आणि सिदोनावरून, दकापलीसाच्या सीमेवरील प्रांतांमधून, गालील समुद्राकडे परत आला. ३२ तेव्हां लोकांनीं एका बहिऱ्या-तोत्र्या मनुष्याला त्याजकडे आणून, आपण याजवर ह्यात ठेवावा अशी त्याला विनंति केली. ३३ तेव्हां त्यानें त्याला लोकसमुदायापासून एकीकडे नेऊन त्याच्या कानांत बोटें घातलीं व थुंकून त्याच्या जिभेला स्पर्श केला; ३४ आणि वर स्वर्गाकडे पाहून त्यानें उसासा टाकिला व म्हटलें, इफ्फाता, म्हणजे मोकळा हो. ३५ तेव्हां त्याचे कान मोकळे झाले व त्याच्या जिभेचा बंद सुटून तो स्पष्ट बोलूं लागला. ३६ तेव्हां हें कोणाला कळवूं नका असें त्यानें त्यांस निघून सांगितलें; परंतु तो त्यांस जसजसें सांगत गेला तसतसें ते अधिकच हें गाजवीत गेले; ३७ आणि ते अतिशय यत्न होऊन बोलले कीं यानें सर्व कांहीं चांगलें केलें; बहिऱ्यांस ऐकणारे व मुक्यांस बोलणारे असें ह्या करितो.

येशू चार हजाराना जेवूं घालतो

१ त्या काळीं पुनः लोकसमुदाय फार मोठा जमला होता, व त्यांच्याजवळ खावयास कांहीं नव्हतें, म्हणून त्यानें आपल्या शिष्यांस बोलावून त्यांस म्हटलें, २ मला लोकसमुदायाचें कळवव्य येतो, कारण आज तीन दिवस ते माझ्याजवळ राहिले आहेत, व त्यांच्याजवळ कांयच कांहीं नाही; ३ आणि मीं त्यांस उपाशी घरी लावून दिलें वर तें बाटेंत कासलीस होतलें, त्यांतिं कित्र्येक तर लोंबून आलिले आहेत. ४ त्यांच्या शिष्यांनीं त्याला उत्तर दिलें कीं येथें रानांत बांच्यासठीं भाकरी कोटून आणाव्या व ह्यांना कोणीं तृप्त करावें ? ५ त्यानें त्यांस विचारिलें, तुम्हांजवळ किती भाकरी आहेत ? ते

म्हणाले, सात. ६ नंतर त्यानें लोकसमुदायाला भूमीवर बसावयास सांगितलें; त्या सात भाकरी घेऊन व ईशोपकार-स्मरण करून त्यानें त्या मोडिल्या आणि त्यांस बाढल्या-करितां त्या आपल्या शिष्यांजवळ दिल्या; मग त्यांनीं लोकसमुदायाला वाढिल्या. ७ त्यांजवळ थोडे लहान मासे होते; त्यांस त्यानें आशीर्वाद देऊन तेहि त्यांना बाढवयास सांगितलें. ८ ते जेवून तुप्त झाल्यावर जे तुकडे उरले होते त्यांच्या त्यांनीं सात पात्रा उचकून नेल्या. ९ तेथें सुमारे चार हजार लोक होते; मग त्यानें त्यांस निरोप दिला. १० नंतर तो लजलास आपल्या शिष्यांसुद्धां मजव्यांत बसून दलमुखा-प्रांतांत अश्रुत.

असमंजसपणाबद्दल येशू शिष्यांचा विवेक करतो

११ मग परूसी घेऊन त्याजबरोबर निवाड करूं लागले, आणि त्याची परीक्षा पाहण्याकरितां त्यांनीं त्याच्या-जवळ आकाशांतून चिन्ह मागितलें. १२ तेव्हां तो आपल्या अस्त्र्यांत फार कडून म्हणाला, ही पिढी चिन्ह कां मागते ? मी तुम्हांस खरीत सांगतो कीं या पिढीला चिन्ह दिलें जाणारच नाही. १३ नंतर तो त्यांस सोडून पुनः मजव्यांत बसून पलीकडे गेला.

१४ ते भाकरी घ्यावयास विस्तरले; आणि मजव्यांत त्यांच्याजवळ केवळ एकच भाकर होती. १५ मग त्यानें त्यांस निघून सांगितलें कीं संभाळा, परूस्यांचें खमीर व हेरोदाचें खमीर बांधिषयीं जपा. १६ तेव्हां आपल्याजवळ भाकरी नाहीत ह्याविषयीं ते आपसांत विचार करूं लागले. १७ हें ओळखून येशू त्यांस म्हणाला, तुम्हांजवळ भाकरी नाहीत ह्याविषयीं विचार कां करितां ? तुम्ही अजून ओळखत नाही व समजतहि नाही काय ? तुमचें अंतःकरण कधींन झालें आहे काय ? १८ 'ढोळे असून तुम्ही पाहत नाही काय ? कान असून तुम्ही ऐकत नाही काय ? तुम्हांस आठवण नाही काय ? १९ मी पांच हजारांसाठीं त्या पांच भाकरी मोडल्या, तेव्हां तुम्ही तुकड्यांच्या किती दोषण्या भरून नेल्या ? ते त्याला म्हणाले, सरा. २० तसेच चार हजारांसाठीं सात भाकरी मोडल्या तेव्हां तुम्ही तुकडे किती पात्रा उचकून नेले ? ते त्याला म्हणाले, सात.

२१ नंतर तो त्यांस म्हणाला, तुम्ही अजून समजत नाही काय ?

बेयूसैदा येथें तो एका अंधळ्याला बरे करतो
२२ मग ते बेयूसैदा येथें आले. तेव्हां लोकांनीं त्याजकडे एका अंधळ्याला आणिलें, व आपण त्याला स्पर्श करावा अशी त्याच्याजवळ विनंति केली. २३ तेव्हां त्यानें त्या अंधळ्याचा हात धरून त्याला गांजबाहेर नेलें, आणि त्याच्या डोळ्यांत थुंकून व त्याजवर हात ठेवून त्याला विचारिलें, तुला कांहीं दिसतें काय ? २४ तो बर फडबू म्हणाला, मला माघसें दिसत आहेत असें वाटतें, कारण तीं मला झाडांसारखीं दिसत आहेत, तरी चालत आहेत. २५ नंतर त्यानें त्याच्या डोळ्यांवर पुनः हात ठेविले; तेव्हां तो निरखून पाहूं लागला, आणि तो नीट श्राव्य व-सर्व बस्तू त्याला स्पष्ट दिसूं लागल्या. २६ मग त्यानें त्याला त्याच्या घरीं पाठविताना सांगितलें कीं या गांवांत जाऊं देखील नको.

येशू हा खिस्त आहे अशी पेत्रानें दिलेली कबुली

२७ नंतर येशू व त्याचे शिष्य फिलिपाच्या कैसरीया-कडल्या गांवांस गेले; तेव्हां वाटेत त्यानें आपल्या शिष्यांस विचारिलें, लोक मला कोण म्हणून म्हणतात ? २८ त्यांनीं उत्तर दिलें कीं बासिस्मा करणारा योहान; कित्येक एलीया; कित्येक तर संदेष्ट्यांपैकीं एक असें म्हणतात. २९ त्यानें त्यांस विचारिलें, पण तुम्ही मला कोण म्हणून म्हणतां ? पेत्रानें त्याला उत्तर दिलें, आपण खिस्त आहां.

आपलें मरण व पुनरुत्थान यांचें भविष्य येशू वर्तवितो

३० तेव्हां मजविषयीं कोणाला सांगू नका असें त्यानें त्यांस निघून सांगितलें. ३१ मग तो त्यांस शिकवूं लागला कीं मनुष्याच्या पुत्रानें फार दुःख भोगावें, वडील मंडळ, मुख्य याजक व शास्त्री यांजकडून नाकारिलें जाऊन जिवें मारलें जावें, आणि त्यानें तीन दिवसांनंतर पुनः उठवें, यांचें भयत्य आहे. ३२ ही मोष्ट त्यानें उचळ सांगितली; त्यावरून पेत्र त्याला जवळ घेऊन बसवूं लागला. ३३ तेव्हां तो बघून व आपल्या शिष्यांस पाहून पेत्राजें धमकावून म्हणाला, अरे सैताना, माझ्यापुढून निघून जा;

कारण बैराच्या गोष्टीकडे तुम्हें लक्ष नाही, मनुष्यांच्या गोष्टीकडे आहे.

‘स्व’ ला फांटा देण्याबद्दल इशारा

३४ मग त्याने आपल्या शिष्यांसुद्धा लोकसमुदायाला बोलावून त्यांस म्हटलें, कोणी माझा अनुयायी होऊं पाहत असल्यास त्यानें आत्मनिग्रह करावा व आपला वधस्तंभ उचळून घेऊन मला अनुसरावें. ३५ जो कोणी, आपला जीव बांचवूं पाहतो तो त्याला मुकेल; आणि जो कोणी मजकरितां व सुवातेकरितां आपल्या जीवाला मुकेल तो याला बांचवील. ३६ कारण मनुष्यानें सर्व जग मिळविलें आणि आपल्या जीवाचा नाश करून घेतला, तर त्याला फाय लाभ ? ३७ मनुष्यानें आपल्या जीवाचा मोबदला जय द्यावा ? ३८ या व्यभिचारी व पापी पिढीमध्ये जो कोणी माझी व माझ्या वचनांची आज धरील, त्याची मज मनुष्याचा पुत्र पवित्र श्रेवृतांसहित आपल्या नत्याच्या गौरवानें येईल तेव्हां तोहि धरील.

१ आणखी त्यानें त्यांस म्हटलें, मी तुम्हांस खचीत सांगतो कीं येथे उभे राहणाऱ्यांतील कांहीं असे आहेत कीं देवाचें राज्य पराक्रमानें आलेलें पाहतों परंपरेंत त्यांस मरणाचा अनुभव येणारच नाही.

येशूचें रूपांतर

२ मग सहा दिवसांनंतर येशूनें पेत्र, याकोब व योहान मांस आपणाबरोबर एका उंच पर्वतावर एकीकडे नेलें; तेथे त्यांच्यादेखातां त्याचें रूप पाळटलें; ३ त्याचीं वस्त्रां हत्की पांढरीं चकचकीत झालीं, कीं तितकीं पांढरीं करील असा कोणी परीट पृथ्वीवर नाही. ४ तेव्हां मोशासह एलीया त्यांच्या दृष्टीस पडला; ते येशूबरोबर संभाषण करीत होते. ५ तेव्हां पेत्र येथला म्हणाला, गुरुजी, आपण येथें असावे हें बरें आहे; तर आम्ही तीन मंडप करूं; आपणासाठीं एक, मोशासाठीं एक व एलीयासाठीं एक. ६ कारण काय बोलावयाचें हें त्याला सुचलें नाही; ते अयभीत झाले. ७ तेव्हां मेघ येऊन त्यांजवर छाया पडली; आणि मेघांतून अशी वाणी झाली कीं हा माझा प्रिय पुत्र आहे, याचें तुम्ही ऐका. ८ मग त्यांनीं एकाएकीं सभोवतें पाहिलें तों केवळ येशूशिवाय त्यांच्याजवळ आणखी कोणी

त्यांच्या दृष्टीस पडलें नाही.

९ नंतर ते डोंगरावरून उतरत असतां त्यानें त्यांस आवाज केली की, तुम्हीं जें पाहिलें तें मनुष्याचा पुत्र मेळेच्यांतून पुनः उठेपर्यंत कोणाला कळवूं नका. १० ही गोष्ट मनांत धरून मेळेच्यांतून पुनः उठणें म्हणजे काय वाचिषयीं ते आपसांत विचार करूं लागले. ११ मग त्यांनीं त्याला विचारलें, एलीया प्रथम आला पाहिजे, असें शक्यीं म्हणतात हें कसें ? १२ त्यानें त्यांस उत्तर दिलें कीं ‘एलीया प्रथम येऊन सर्व कांहीं यथास्थित करितो’ हें खरें; तरी मनुष्याच्या पुत्राविषयी असें कसें लिहिलें आहे कीं त्यानें फार दुःख भोगावें व दुःख मानिलें जावें ? १३ मी तुम्हांस सांगतो कीं एलीया आला आहे, आणि त्याज-विषयीं लिहिल्याप्रमाणें त्यांनीं मनास वाटलें तसें त्याला केलें.

भूतग्रस्त मुलाला बरें करणें

१४ नंतर ते शिष्यांजवळ आले तों त्यांच्यामोबती लोकसमुदाय आहे व त्याजबरोबर शाळी संवाद करीत आहेत असें त्यांनीं पाहिलें. १५ तेव्हां त्याला पाहतांच सर्व लोक फार चकित झाले व धावत जाऊन त्यांनीं त्याला नमस्कार केले. १६ मग त्यानें त्यांस विचारिलें, तुम्ही बांजशीं काय संवाद करितां ? १७ लोकसमुदायां-तील एकानें उत्तर दिलें, हे गुरु, मी आपणाकडे आपल्या मुलाला घेऊन आलों, याला मुका आत्मा लागला आहे. १८ याला जेथें कोठें तो धेरितो तेथें आपटतो, आणि हा तोंडाला केस आणून दांत कडकडां खातो व क्षीण होतो; त्याला काढावें म्हणून मी आपल्या शिष्यांस सांगितलें, परंतु त्यांना त्याला फुडतां येईना. १९ त्यानें त्याला उत्तर दिलें कीं अहाहा ! विश्वासहीन पिढी, मी तुम्हांबरोबर कोठवर असूं ? कोठवर तुमचें सहन करूं ? त्याला मजकडे आणा. २० त्यांनीं त्याला त्याजकडे आणिलें, तेव्हां आत्म्यानें त्याला पाहतांच त्याला पिडून टाकिलें आणि तो जमिनीवर पडून तोंडाला केस आणून लोळूं लागला. २१ तेव्हां त्यानें त्याच्या बापाला विचारिलें कीं असें याला होऊन किती काळ झाला ? त्यानें म्हटलें, हें बाळपणापासून आहे. २२ त्यानें याचा

घात करण्याकरितां याला बहुत वेळां क्रिस्तांवांत व पाण्यांतहि टाकिलें; आपल्यानें कांहीं करवेल तर आम्हांवर कृपा करून आम्हांला साहाय्य करा. २३ येशू त्याला म्हणाला, मात्स्यानें करवेल ! विश्वास धरणाऱ्याला सर्व कांहीं साध्य आहे. २४ तेव्हांच मुलाचा बाप [डोक्यांत आसवें आपण] मोठ्यानें म्हणाला, मी विश्वास धरितो; माझा अविश्वास काढून टाकण्यास मला साहाय्य करा. २५ त्या वेळीं लोकसमुदाय धावत तिफळे येत आढे असें पाहून येशूनें अशुद्ध आत्म्याला धमकावून म्हटलें, अरे मुक्याबहिऱ्या आत्म्या, मात्स्यांतून नीष व पुनः कधी याच्यांत शिरूं नको अशी मी तुला आज्ञा करितो. २६ तेव्हां तो ओरडून व त्याला फार पिळून निघाला; आणि तो मेल्यासारिखा झाला म्हणून तो मेलला, असें बहुतेक लोक बोळ लागले; २७ पण येशूनें त्याचा हात धरून त्याला उठविलें; व तो उभा राहिला. २८ तो घरांत गेल्यावर त्याच्या शिष्यांनीं त्याला एकांतीं विचारिलें कीं आत्म्यानें त्याला कां काढविलें नाहीं ? २९ तो त्यांस म्हणाला, ही जात प्रार्थनेवांचून [व उपासावांचून] दुसऱ्या कशांनिहि निषत नाहीं.

आपल्या मृत्यूबद्दल येशूनें दुसऱ्यांदा केलेलें भविष्य

३० नंतर ते तेथून निघून गालीलामधून चालले होते; आणि हें कोणास कळू नये, अशी त्याची इच्छा होती. ३१ तो आपल्या शिष्यांस शिकवीत होता; तो त्यांस म्हणाला कीं मनुष्याचा पुत्र मनुष्यांच्या हातीं दिला जात आहे; ते त्याला जिवें मारतील; आणि जिवें मारिल्यानंतर तो तिसऱ्या दिवशीं पुनः उठेल; ३२ परंतु ह्या बोलण्याचा अर्थ ते समजले नाहीं व त्याला विचारण्याची त्यांस भीती वाटली.

नझरेत्ता धडा

३३ पुढे ते कफर्णूमांत आले; आणि तो घरांत असतां त्यानें त्यांस विचारिलें, तुम्ही वाटेंत काय संवाद करित होतां ? ३४ ते उगेच राहिले, कारण सर्वांत मोठा कोण भविष्यां त्यांनीं वाटेंत आपसांत वादविवाद केला होता. ३५ नंतर तो खारी बसला आणि आपल्या बारा

शिष्यांस बोलावून त्यांस म्हणाला, आपण पाहिलें व्हांवें असें कोणाच्या मनांत असण्यास त्यानें सर्वांत शेवटलें व सर्वांचा सेवक असें व्हांवें. ३६ मग त्यानें एका बाळकास उचलून घेऊन त्यांच्या मध्यें ठेविलें व त्याला कंबटाकून धरून त्यांस म्हटलें, ३७ जो कोणी मात्स्या नामानें अशा बाळकांपैकीं एकाला स्विकारीतो तो मला स्वीकारितो, व जो कोणी मला स्वीकारितो, तो मला नाहीं तर ज्यानें मला पाठविलें त्याला स्वीकारितो.

सहिष्णुतेचें शिक्षण

३८ योहानानें त्याला म्हटलें, गुरुजी, कोणीएकाला आपल्या नामानें भूतें काविताना आम्हीं पाहिलें, तेव्हां त्याला आम्हीं मना केलें, कारण तो आमचा अनुवायी नव्हता. ३९ येशू म्हणाला, त्याला मना करूं नका, कारण जो मात्स्या नामानें अद्भुत कृत्य करील व लागलीच मात्सी निंदा करील असा कोणी नाहीं. ४० जो आपल्याला प्रतिकूल नाहीं तो आपल्याला अनुकूल आहे. ४१ तुम्ही क्रिस्ताचे म्हणून जो कोणी तुम्हांस पाण्याचा प्याला प्यावयास देईल तो आपल्या प्रतिकळाला मुकणार नाहीं हें मी तुम्हांला खचीत सांगतो.

इतरांना अडखळण करण्याच्या विरुद्ध इशारा

४२ मजवर विश्वास ठेवणाऱ्या या लहानांतील एकाला जो कोणी अडखळवील त्याच्या गळ्यांत मोठ्या जात्याची तळी बांधून त्यास समुद्रांत टाकावें हें त्याला बरें. ४३, ४४ तुम्हा हातांनें तुला अडखळविलें तर तो तोडून टाक; दोन हात असून नरकांत म्हणजे न विझणाऱ्या अर्मांत [जेथें 'त्यांचा किडा मरत नाहीं व अग्नि विस्तत नाहीं' तेथें] जावें, यापेक्षां व्यंग होऊन जीवनांत जावें हें तुला बरें. ४५, ४६ तुम्हा पाय तुला अडखळवितो तर तो तोडून टाक; दोन पाय असून [जेथें 'त्यांचा किडा मरत नाहीं व अग्नि विस्तत नाहीं' अशा] नरकांत टाकिलें जावें, यापेक्षां पंगू होऊन जीवनांत जावें हें तुला बरें. ४७, ४८ तुम्हा डोळा तुला अडखळवितो तर तो उपटून टाक; दोन डोळे असून, जेथें 'त्यांचा किडा मरत नाहीं व अग्नि विस्तत नाहीं,' अशा नरकांत टाकिलें जावें, यापेक्षां एकडोळा होऊन देवाच्या राब्यांत जावें हें तुला बरें.

४९ प्रत्येक मनुष्य अग्नीं शुद्ध केला जाईल [व प्रत्येक बलिदान मिठांनं खारट करितील]. ५० मीठ चांगला पदार्थ आहे; परंतु मिठाचा खारटपणाच गेला तर तो कशांनं आणाल ? तुम्ही आपणांत मीठ असू या व एकमेकांबरोबर शांतीनं राहा.

सूटपत्रविषयक एक प्रश्न

१ मग तो तेथून निघून यहूदीयाच्या

१० सीमेवरील प्रांतांत यादेंनेच्या पलीकडे आला; तेव्हां पुनः लोकसमुदाय एकत्र जमून त्याजकडे आले; आणि तो आपल्या चालीप्रमाणें त्यांस पुनः शिकवूं लागला.

२ रूझ्यांनीं येऊन त्याची परीक्षा पाहण्याकरितां त्याला विचारिलें, पुरुषांनं आपल्या बायकोला टाकावें हें योग्य आहे काय ? ३ त्यांनं त्यांस उत्तर दिलें कीं मोशांनं तुम्हांस काय आज्ञा केली ? ४ ते म्हणाले, 'सूटपत्र लिहून तिला टाकावयास' मोशांनं परवानगी दिली. ५ येशू त्यांस म्हणाला कीं तुमच्या अंतःकरणाच्या कठीणपणामुळें त्यांनं ही आज्ञा तुम्हांसाठीं लिहून ठेविली; ६ तरी 'त्यांनं तीं नरनारी अशी उत्पन्न केली' असें उत्पत्तीच्या प्रारंभापासून आहे. ७ 'या कारणांमुळें पुरुष आपल्या आईबापांस सोडून आपल्या बायकोला जडून राहिल; आणि तीं दोघें एकदेह होतील; ८, ९ तीं पुढें दोन नव्हत तर एकदेह आहेत. यास्तव देवांनं जें जोडिलें आहे तें मनुष्यांनीं तोडूं नये. १० नंतर घरांत त्याच्या शिष्यांनीं पुनः त्याच गोष्टीविषयीं त्याला विचारिलें. ११ तेव्हां तो त्यांस म्हणाला, जो कोणी आपल्या बायकोला टाकून दुसरीबरोबर लग्न करितो तो तिजविरुद्ध व्यभिचार करितो; १२ आणि जर ती स्वतः आपल्या नवऱ्याला टाकिते व दुसऱ्याबरोबर लग्न करिते तर ती व्यभिचार करिते.

येशू लहान मुलांना आशीर्वाद देतो

१३ मग लोकांनीं त्याजकडे बाळकांस आणिलें, ह्यासाठीं कीं त्यांनं त्यांस स्पर्श करावा; परंतु शिष्यांनीं आणणाऱ्यांस दटाविलें. १४ तें पाहून येशूला फार वाईट वाटलें; आणि तो त्यांस म्हणाला, बाळकांस माझ्याजवळ येऊं या; त्यांस मना करूं नका; कारण देवाचें राज्य

१ मुळांत : खारविला

असल्यांचेंच आहे. १५ मीं तुम्हांस खचीत सांगतो, जो कोणी बाळकासारखा होऊन देवाच्या राज्याचा स्वीकार करणार नाही त्याचा त्यांत प्रवेश होणार नाही. १६ तेव्हां त्यांनं त्यांस कंवटाळून व त्यांजवर हात ठेवून त्यांस आशीर्वाद दिला.

शाश्वत जीवनप्राप्त्यर्थं काय करावें म्हणून एक श्रीमंत तरुण प्रश्न करतो

१७ मग तो निघून वाटेस लागणार तो एकांनं धावत येऊन व त्याच्यापुढें गुडघे ठेकून त्याला विचारिलें, उत्तम गुरुजी, सार्वकालिक जीवन हें बतन मिळविण्यास मीं काय करावें ? १८ येशू त्याला म्हणाला, मला उत्तम कां म्हणतोस ? एक म्हणजे देव, त्याजबांचून कोणी उत्तम नाही. १९ आज्ञा तुला ठाऊक आहेत; 'मनुष्यहत्या करूं नको, व्यभिचार करूं नको, चोरी करूं नको, खोटी साक्ष देऊं नको,' ठकवूं नको, 'आपला बाप व आपली आई यांचा मान राख.' २० त्यांनं उत्तर दिलें, गुरुजी, मीं आपल्या लहानपणापासून हें सर्व पाळिलें आहे. २१ येशूंनं त्याजकडे न्याहाळून पाहून त्याजवर प्रीति केली, व त्याला म्हटलें, एक गोष्ट तुम्यांत उणी आहे; जा, तुझें आहोनाहीं तें विकून दरिद्र्यांस दे म्हणजे तुला स्वर्गांत संपत्ति मिळेल; चल, माझ्या मार्गे ये; २२ परंतु तो हें वचन ऐकून म्लानमुख झाला व कधी होऊन निघून गेला; कारण तो फार श्रीमान होता.

संपत्तीची भाडकाठी

२३ तेव्हां येशूंनं समोवतें पाहून आपल्या शिष्यांस म्हटलें, श्रीमंतांचा देवाच्या राज्यांत प्रवेश होणें किती कठीण आहे ! २४ तेव्हां ख्रिस्त त्याच्या बोलाव्यांनं शक झाले; येशूंनं त्यांस पुनः म्हटलें, मुलांनो, देवाच्या राज्यांत प्रवेश होणें किती कठीण आहे ! २५ घनवानांनं देवाच्या राज्यांत जाणें आपेक्षा उंचांनं शुद्ध्या-नेष्ठांत जाणें सोपें आहे. २६ तेव्हां ते अत्यंत विस्मित होऊन त्याला म्हणाले, तर मग कोणाचें तारण होईल ? २७ येशूंनं त्यांजकडे न्याहाळून पाहून म्हटलें, मनुष्यांस हें असाध्य आहे, परंतु शक्य नाहीं; 'देवाला सर्व कांहीं शक्य आहे.' २८ पत्र त्याला म्हणूं लागला, पाहा, आम्ही सर्व

सोहन आपले अनुयायी झाले आहेत. २९ येशूने उत्तर दिले, मी तुम्हांस खर्चीत सांगतो, ज्याने मजकरीता व सुवातेकरिता घर, भाऊ, बहिणी, आई, बाप, मुले किंवा शेते सोडिली आहेत ३० अशा कोणाहि इसमाला, या सांप्रतकाळी शंभरपट घरे, भाऊ, बहिणी, आया, मुले, व शेते, ह्यांबरोबर पाठलाग आणि येणाऱ्या युगांत सार्वकालिक जीवन मिळाल्यावांचून राहणार नाही. ३१ तरी जे पहिले ते शेवटले व शेवटले ते पहिले, असें बहुतांचे होईल.

आपल्या मृत्यूबद्दल येशूने तिसऱ्यांदा केलेले भविष्य

३२ मग ते मार्गस्थ होऊन यरुशलेमास वर जात असतां येशू त्यांच्यापुढे चालत होता, तेव्हां ते थक झाले; आणि जे त्याच्या मागून चालत होते त्यांना भीति प्राप्त झाली. तेव्हां तो पुनः आपल्या बारा शिष्यांस जवळ घेऊन आपणाला जें घडणार तें त्यांस सांगू लागला : ३३ पाहा, आपण वर यरुशलेमास जात आहो; मनुष्याच्या पुत्राला मुख्य याजक व शाही ह्यांच्या स्वाधीन करण्यांत येईल; ते त्याला मरणदंड ठरवितील, विदेश्यांच्या स्वाधीन करितील; ३४ ते त्याची थड्या करितील, त्याजवर शुक्तील, त्याला फटकें मारतील, व त्याचा जीव घेतिल; आणि तीन दिवसांनी तो पुनः उठेल.

याकोब व योहान यांची विनंति

३५ जन्दीचे पुत्र याकोब व योहान हे त्याच्याजवळ येऊन म्हणाले, गुरुजी, जें कांहीं आम्ही आपणाजवळ मागूं त्याप्रमाणें आपण आम्हांसाठी करावें अशी आमची इच्छा आहे. ३६ तो त्यांस म्हणाला, मी तुम्हांसाठी काय करावें म्हणून तुमच्या मनांत आहे? ३७ ते त्याला म्हणाले, आपल्या वैभवांत एकांजल आपल्या उजवीकडे व एकांजल आपल्या डावीकडे बसविण्याची कृपा व्हावी. ३८ येशूने त्यांस म्हटले, तुम्ही मागतां तें तुम्हांस समजत नाही; जो प्याला मी पिणार आहे तो तुमच्याने पिववेल काय? व जो बासिस्मा मी घेणार आहे तो तुमच्याने वेचवेल काय? ३९ ते त्याला म्हणाले, वेचवेल. येशूने त्यांस म्हटले, जो प्याला मी पिणार आहे तो तुम्ही प्याल व जो बासिस्मा मी घेणार आहे तो तुम्ही प्याल हें खरें;

४० पण माझ्या उजवीकडे व माझ्या डावीकडे बसण्याचा अधिकार हा ज्यांच्यासाठी सिद्ध केला आहे त्यांच्यावांचून दुसऱ्या कोणास देणें हें मजकडे नाही.

खरे मोठेपण

४१ हें ऐकून बाकीचे दहा जण याकोब व योहान यांना रागें भरूं लागले. ४२ येशूने त्यांस जवळ बोलावून म्हटले, विदेश्यांत अधिकारी म्हणून जे मानिलेले आहेत ते त्यांजवर प्रभुत्व चालवितात; व त्यांचे मोठे लोक त्यांजवर सत्ता करितात हें तुम्हांस ठाऊक आहे; ४३ परंतु तुम्हांमध्ये तसें नाही; तर जो कोणी तुम्हांमध्ये मोठा होऊं पाहतो त्यानें तुमचा सेवक व्हावें; ४४ आणि जो कोणी तुम्हांमध्ये पहिला होण्यास इच्छितो त्यानें सर्वांचा दास व्हावें. ४५ कारण मनुष्याचा पुत्राहि सेवा घ्यावयास नाही, तर सेवा करावयास व बहुतांच्या खंडणीस्तव आपला जीव द्यावयास आला.

अंधळ्या बार्तीमयाला दृष्टिदान

४६ नंतर ते यरीहोस आले; मग तो, त्याचे शिष्य व मोठा लोकसमुदाय हे यरीहोहून बाहेर जात असतां, तीमय याचा पुत्र बार्तीमय हा अंधळा मित्रारी वाटेवर बसला होता. ४७ तेव्हां हा नासरोथकर येशू आहे हें ऐकून तो ओरडून म्हणू लागला : अहो येशू, दावीदपुत्र, मजवर दया करा. ४८ तेव्हां त्यानें गप्य राहावें म्हणून बहुतांनी त्याला दटाविले, परंतु तो अधिकच ओरडूं लागला : अहो दावीदपुत्र, मजवर दया करा. ४९ तेव्हां येशूने उभें राहून त्याला बोलावयास सांगितले. मग ते त्या अंधळ्याला बोलावून म्हणाले, धीर धर, ऊठ, ते तुला बोलावीत आहेत. ५० तेव्हां तो आपले वस्त्र टाकून वरनें उठून येशूकडे आला. ५१ येशू त्याला म्हणाला, मी तुजसाठी काय करावें म्हणून तुझी इच्छा आहे? अंधळा त्याला म्हणाला, गुरुजी, मला दृष्टि प्राप्त व्हावी. ५२ येशू त्याला म्हणाला, जा, तुझ्या विश्वासानें तुला बरें केले आहे. तेव्हां लागलीच त्याला दृष्टि आली; आणि तो वाटेनें येशूच्यामागे चालला.

यरुशलेमांत येशूचा जयोत्सवानें प्रवेश

१ त यरुशलेमाजवळील जेतुनांच्या बोंगरा-

११ जवळ बैथफगे व बैथानी येथवर पोहचले, तेव्हां त्यानें आपल्या शिष्यांतून दोघांस असें सांगून

घाटविले की २ समोरच्या गांवांत जा; त्यांत जातांच
 क्क्यावावर कोणी मनुष्य कधी बसले नाही असें शिंगरूं
 तुम्हांस बांधलेले आढळले, तें सोडून आणा. ३ तुम्ही हें
 कां करितां, असें कोणी तुम्हांस म्हटले, तर प्रभूला याची
 भरज आहे, आणि तो लागलेच तें इकडे परत पाठवील
 असें सांगा. ४ तेव्हां ते निघाले व परसांतील वाटेवर
 दाराबाहेर बांधलेलें एक शिंगरूं त्यांस आढळले, तें ते
 सोडूं लागले. ५ तेव्हां तेथें उभे राहणाऱ्यांतील कित्येक
 त्यांस म्हणाले, तुम्ही शिंगरूं सोडून काय करितां ? ६
 त्यांनीं त्यांस येशूनें सांगितल्याप्रमाणें उत्तर दिलें; तेव्हां
 त्यांनीं त्यांस जाऊं दिलें. ७ नंतर त्यांनीं तें शिंगरूं येशूकडे
 काढून त्याच्यावर आपली वलें घातली, व त्यावर दो
 बसला. ८ मग पुच्छल लोकांनीं आपली वलें वाटेवर पस-
 रली; इतरांनीं शेतांतून डहाळे तोडून आणून वाटेवर
 पसरिले; ९ आणि पुढें चालणारे व मागें चालणारे गजर
 करून बोलले, ' होसाभा, प्रभूच्या नामानें येणारा धन्य-
 वादित असो; ' १० येणारें राज्य, आमचा बाप दावीद
 याचें राज्य, धन्यवादित असो; ऊर्बलोकी ' हेसाभा.'

११ नंतर तो यरूशलेमांत येऊन मंदिरांत गेला, आणि
 त्यानें चढूंकडे सर्व पाहिल्यावर संख्याकळ झाली, तेव्हां
 तो आपल्या बारा शिष्यांसह बेथानीस निघून गेला.

निष्फळ अंजिराचें झाड

१२ दुसऱ्या दिवशीं ते बेथानीहून निघाल्यावर त्याला
 भूक लागली. १३ तेव्हां पाल्यानें भरलेले असें अंजिराचें
 एक झाड त्यानें दुरून पाहिलें, आणि कदाचित् त्यावर
 कांहीं मिळेल म्हणून तो त्याकडे गेला; परंतु तेथें गेल्यावर
 पानांवाचून त्याला कांहीं आढळले नाही; कारण अंजिरांचा
 हंगाम आला नव्हता. १४ तेव्हां त्यानें त्याला म्हटलें,
 यापुढें कोणी तुझे फळ कधीहि न खावो. हें त्याच्या
 शिष्यांनीं ऐकलें.

येशू मंदिराचें शुद्धीकरण करतो

१५ मग ते यरूशलेमास आले, आणि तो मंदिरांत
 जाऊन तेथें क्रयविक्रय करणाऱ्यांना बाहेर धाडूं लागला,
 आणि सराफांचे चौरंग व कुबतरें विकणाऱ्यांच्या बैठकी
 त्यानें पाल्या केल्या. १६ मंदिरामधून त्यानें कोणालाहि

कसलेच भावें नेऊं दिलें नाही; १७ आणि त्यानें त्यांस
 शिक्षण देत असतां म्हटलें की ' माझ्या बराला सार्वभौम
 प्रार्थनामंदिर म्हणतील, ' असें लिहिलेले नाही काय ? परंतु
 तुम्ही तें ' छुटाऱ्ची गुहा ' केले आहे. १८ हें मुख्य
 याजकांनीं व शास्त्र्यांनीं ऐकून त्याचा घात कसा करता
 याविषयी योजना केली; त्यांना त्याची भीति वाटली, कारण
 सर्व लोक त्याच्या शिक्षणावरून यक्ष झाले होते.

१९ प्रतिदिवशीं संख्याकाळ झाल्यावर ते नगराच्या
 बाहेर जात असत.

येशूचें सामर्थ्य

२० मग पहाटेस वाटेनें जातांना त्यांनीं तें अंजिराचें
 झाड मुळ्यापासून वाकून गेलें असल्याचें पाहिलें. २१ तेव्हां
 पेत्राला आठवण होऊन तो त्याला म्हणाला, गुरुजी, पाहा,
 आपण ज्या अंजिरशाडला शाप दिला तें वाकून गेलें
 आहे. २२ येशूनें त्यांस उत्तर दिलें, देवावर विश्वास ठेवा;
 २३ मी तुम्हांस खचित सांगतो, जो कोणी या डोंगराला,
 तूं उफटून समुद्रांत टाकिला जा, असें म्हणेल, आणि
 आपल्या अंतःकरणांत संशय न धरितां, आपण म्हणतो तें
 घडेल असा विश्वास धरील, त्यानें तें घडून येईल.
 २४ यास्तव मी तुम्हांस सांगतो, जें कांहीं तुम्ही प्रार्थना
 करून मागाल तें तुम्हांला मिळालेंच आहे असा विश्वास
 धरा, म्हणजे तें तुम्हांस प्राप्त होईल. २५ आणखी तुम्ही
 उभे राहून प्रार्थना करितां तेव्हां तुमच्या मनांत कोणा-
 विषयी कांहीं असेल तर त्याची क्षमा करा; हें यासाठीं कीं
 तुमच्या स्वर्गातील पित्यानें तुमच्या अपराधांची क्षमा
 करावी. [२६ परंतु तुम्ही जर क्षमा करणार नाहीं तर
 तुमचा स्वर्गातील पिताहि तुमच्या अपराधांची क्षमा
 करणार नाही.]

येशूच्या अधिकाराविषयी संशय घेण्यांत येतो

२७ मग ते पुनः यरूशलेमास आले, आणि तो मंदि-
 रांत फिरत असतां त्याकडे मुख्य बांधकें, शास्त्री,
 व बरील येऊन त्यास म्हणाले, २८ तुम्ही कोणाचा अधि-
 कारानें हें करितां आणि हें करावयाचा अधिकार तुम्हांला
 कोणी दिला ? २९ येशूनें त्यांस म्हणलें, मीहि तुम्हांस एक
 प्रश्न करितों; मला उत्तर द्या, म्हणजे कोणत्या अधिकारानें

मी हैं करितों तें तुम्हांस सांगेन. ३० योहानाचा बासिस्या स्वर्गापासून किंवा मनुष्यांपासून होता याचें मला उत्तर या. ३१ तेव्हां ते आपसांत विचार करूं लागले : स्वर्गापासून होता असें म्हणूं तर तो म्हणेल की असें असतां तुम्ही त्याजवर विश्वास कां ठेविला नाही? ३२ मनुष्यांपासून होता असें म्हणावें तर लोकांची त्यांना भीति वाटली, कारण योहान खरोखर संदेष्टा होता असें सर्व मानीत होते. ३३ तेव्हां त्यांनीं येथील उत्तर दिलें, आम्हांस ठाऊक नाही. येशूनें त्यांस म्हटलें, तर कोणत्या अधिकारानें मी हें करितों हें मीहि तुम्हांस सांगत नाही.

द्राक्षमळ्याचा वृष्टांत

१ मग तो दाखले देऊन त्यांजबरोबर बोद्ध

१२

लागला. कोणाएक मनुष्यानें 'द्राक्षमळ्या लाविले, त्याभोवतें कुंपण घातलें, द्राक्षारसासाठीं कुंड बांधिलें, माळा बांधिले,' आणि तो माळ्यांस सोपून देऊन आपण परदेशास गेला. २ मग हंगामीं आपणास माळ्यांपासून द्राक्षमळ्याच्या फळांतून कांहीं मिळवें म्हणून त्यानें माळ्यांकडे एका दासास पाठविलें. ३ त्याला त्यांनीं बघून मारिलें व रिकामें लावून दिलें; ४ त्यानें पुनः दुसऱ्या दासास त्याजकडे पाठविलें; त्यांनीं त्याचें डोकें फोडून त्याचा अपमान केला. ५ त्यानें आणखी एका जणास पाठविलें; त्याला त्यांनीं जिवें मारिलें; आणि दुसऱ्या बहुतांस तसेंच केलें; म्हणजे त्यांतून कित्येकांस मारिलें व कित्येकांचा जीव घेतला. ६ अद्यापि त्याच्याजवळ एक जण राहिला होता, तो त्याचा आवडता पुत्र. आपल्या पुत्राची ते भीड धरितील, असें म्हणून त्यानें त्याला शेवटीं त्याजकडे पाठविलें; ७ परंतु ते माळी आपसांत म्हणाले, हा बारीस आहे; चला, आपण याला जिवें मारूं, म्हणजे वतन आपलें होईल. ८ मग त्यांनीं त्याला बघून जिवें मारिलें व द्राक्षमळ्याबाहेर फेकून दिलें. ९ तर मग द्राक्षमळ्याचा चनी काय करील? तो येऊन त्या माळ्यांचा समूळ नाश करील, व द्राक्षमळ्या दुसऱ्यांस देईल.

१० जो धोंडा बांधणाऱ्यांनीं नापसंत केला तोच कोनधिला झाला;
११ हें प्रभूकडून झालें,

आणि हें आमच्या दृष्टीनें आश्चर्यकारक कृत्य आहे; हा शास्त्रलेखहि तुमच्या बाबण्यांत कधीं आला नाही काय? १२ तेव्हां ते त्याला धराबयास पाहत होते, परंतु लोकसमुदायाची त्यांस भीति वाटली. कारण हा दाखला त्यानें आपल्याला लावून सांगितला असें त्यांनीं ताडिलें; मग ते त्याला सोडून निघून गेले.

कैसराला कर देण्याविषयीचा प्रश्न

१३ नंतर त्याला बोलण्यांत धरण्याकरितां त्यांनीं परूसी व हेरोदी यांतील कित्येकांस त्याजकडे पाठविलें. १४ ते येऊन त्याला म्हणाले, गुरुजी, आम्हांस ठाऊक आहे कीं, आपण खरे आहां, व कोणाची भीड धरित नाही; आपण मनुष्यांचें तोंड पाहून बोलत नाहीं तर देवाचा मार्ग खरोखर शिकवितों; कैसराला कर देणें हें योग्य आहे किंवा नाही? १५ आम्हीं याचा किंवा न याचा? तो त्यांचें डोंग ओळखून त्यांस म्हणाला, माझी परीक्षा कां पाहतां? मला एक पावली घाहावयास आणा. १६ त्यांनीं ती आणिली; तेव्हां त्यानें त्यांस म्हटलें, हा मुखवटा व लेख कोणाचा? ते त्याला म्हणाले, कैसरचा. १७ येशूनें त्यांस म्हटलें, तर कैसरानें कैसराला व देवानें देवाला भरून द्या. तेव्हां त्यांनीं त्याजविषयीं फार आश्चर्य केलें.

पुनरुत्थानाविषयीं प्रश्न

१८ मग पुनरुत्थान नाही असें म्हणणारे सव्की यांनीं त्याजकडे येऊन त्याला विचारिलें, १९ गुरुजी, मोशांन आम्हांसाठीं असें लिहून ठेविलें कीं 'कोणीएकाचा भाऊ मेला' आणि त्याची स्त्री मार्गे राहिली असून 'संतति झालेली नसली, तर त्याच्या भावांन त्याच्या स्त्रीबरोबर विवाह करून आपल्या भावाचा वंश चालवावा.' २० कोणी सात भाऊ होते, त्यांजपैकी पहिल्यानें बायको केली व तो संतति नसतां मेला; २१ मग ती दुसऱ्यानें केली, तोहि संतति नसतां मेला, तिसराहि तसाच. २२ याप्रमाणें सातहि जण संतति नसतां मेले. सर्वांच्या शेवटीं बायकोहि मेली. २३ तर पुनरुत्थानसमयीं ती त्यांच्यांतून कोणाची बायको होईल? कारण ती सातांचीहि बायको झाली होती. २४ येशू त्यांस म्हणाला, तुम्ही शास्त्र व देवाचें सामर्थ्य हीं न ओळखल्यामुळे अर्थात पडलां आहां ना? २५ कारण ते

मेळेच्यांतून उठल्यावर लग्न करून घेत नाहीत, व लग्न करून देतही नाहीत; तर स्वर्गातील देवदूतांप्रमाणे असतात. २१ मेळेले. उठविले जातात याविषयी, मोशाच्या पुस्तकांतील; शुद्धाच्या प्रकरणांत, देवांनं त्याला म्हटलें, 'मी आम्हामाचा देव, इसहाकाचा देव व यकोबाचा देव आहे,' हें तुमच्या श्रावण्यांत आलें नाही काय? २७ तो मृतांचा देव नव्हे तर जीवतांचा आहे; तुम्ही मोठ्या भ्रमांत पडलां आहां.

सर्वांत मोठी आज्ञा कोणती हा प्रश्न

२८ तेव्हां शास्त्रांतील एकांनं येऊन त्यांचा संवाद ऐकला, आणि त्यांनं त्यांस समर्पक उत्तर दिलें हें पाहून त्याला विचारिलें, सर्वांत पहिली आज्ञा कोणती? २९ येशूनें उत्तर दिलें, पहिली ही आहे की 'हे इस्राएला, श्रवण कर; आपला देव परमेश्वर हा अनन्य परमेश्वर आहे; ३० तूं आपला देव परमेश्वर याजवर पूर्ण मनानें, पूर्ण जिघांनं पूर्ण बुद्धीनें व पूर्ण शक्तीनें प्रीति कर.' ३१ दुसरी ही की 'जशी आपणावर तशी आपल्या शेजाऱ्यावर प्रीति कर.' यांहुन मोठी दुसरी कोणतीहि आज्ञा नाही. ३२ तो शास्त्री त्याला म्हणाला, गुरुजी, आपण खरोखर बरोबर बोललां कीं 'तो एकच आहे, आणि त्याच्याशिवाय दुसरा नाही?' ३३ आणि 'पूर्ण मनानें, पूर्ण बुद्धीनें, व पूर्ण शक्तीनें त्याजवर प्रीति करणें' आणि 'जशी आपणावर तशी शेजाऱ्यावर प्रीति करणें' हें सर्व 'होम व यज्ञ' यांपेक्षां अधिक आहे. ३४ त्यांनं शहाण्पणानें प्रत्युत्तर दिलें हें पाहून येशूनें त्याला म्हटलें, तूं देवाच्या राज्यापासून दूर नाहीस. तेव्हांपासून त्याला आणखी कांहीं विचारावयास कोणीहि धजलें नाही.

ख्रिस्त, दाविदाचा पुत्र

३५ नंतर येशू मंदिरांत शिक्षण देत असतां म्हणाला, ख्रिस्त दाविदाचा पुत्र आहे, हें शास्त्री कसें म्हणतात? ३६ कारण दाविदानें स्वतः पवित्र आत्म्यांत म्हटलें, परमेश्वरानें माझ्या प्रभूला सांगितलें, मी तुझ्या शत्रूंना तुझ्या पायांचें आसन करीपर्यंत तूं माझ्या उजवीकडे बस. ३७ दाविद स्वतः त्याला प्रभु म्हणतो, मग तो त्याचा

पुत्र आहे हें कसें? हें त्यांचें बोलणें लोकसमुदायानें धर्षानें ऐकलें.

शास्त्रांसांबंधानें इशारा

३८ तो आपल्या शिकवणींत त्यांस म्हणाला, शास्त्रांसांबंधानें विषयी जपा; त्यांस खंय श्रगे घालून फिरणें, बाजारांत नमस्कार घेणें ३९ आणि समास्थानांत मुख्य आसनें व मेजवानींत मुख्य स्थानें हीं आवडतात. ४० ते विषवांचीं घरे खाऊन टाकितात व दामिकपणें लांबलांब प्रार्थना करतात; त्यांस अधिक दंड होईल.

विधवेनें केलेलें दान

४१ मग भांडारासमोर बसून लोक भांडारांत पैका कसे टाकतात हें तो पाहत असतां बहुत धनवान् लोकांनीं पुष्कळ टाकिलें; ४२ आणि एका दरिद्री विधवेनें येऊन दोन टोल्या म्हणजे एक दमडी टाकिली. ४३ तेव्हां त्यानें आपल्या शिष्यांस जवळ बोलावून त्यांस म्हटलें, मी तुम्हांस खचीत सांगतां कीं जे भांडारांत टाकीत आहेत त्या सर्वांपेक्षां या दरिद्री विधवेनें अधिक टाकिलें. ४४ कारण त्या सर्वांनीं आपल्या समृद्धींतून टाकिलें; परंतु हिनें आपल्या कमताईतून आपलें जितकें होतें तितकें, म्हणजे आपली सर्व उपजीविका टाकिली.

मंदिराचा नाश व युगाची समाप्ति यांविषयींचें भविष्य

१ मग तो मंदिरांतून निघून जात असतां १३ त्याचा एक शिष्य त्याला म्हणाला, गुरुजी, पाहा, कसे हे धोंडे व कशा ह्या इमारती! २ येशू त्याला म्हणाला, या मोठ्या इमारतीं तूं पाहतोस ना? जो पाडला जाणार नाही, असा येथें दगडावर दगड राहणार नाही.

३ नंतर तो मंदिरासमोर जैतूनांच्या डोंगरावर बसला असतां पेत्र, याकोब, योहान व अंद्रिया यांनीं त्याला एकांतीं विचारिलें, ४ या गोष्टी कशी होतील आणि या सर्व गोष्टी पूर्ण होण्याच्या सुमारास आल्या म्हणजे काय चिन्ह होईल, हें आम्हांस सांगा. ५ येशू त्यांस म्हणूं लागला, तुम्हांस कोणीं फसवूं नये म्हणून जपा. ६ पुष्कळ लोक माझ्या नामानें येऊन मीच तो आहे असें म्हणून बहुतांस फसवितील. ७ आणखी तुम्ही लढायांविषयीं ऐकाल व

उदायांच्या व्याख्या ऐकाल तेव्हां घाबरे नका; 'असें होयें अवश्य आहे,' परंतु तेवढ्यांत शेवट होत नाही. 'राष्ट्रावर राष्ट्र व राज्यावर राज्य उठेल,' आणि जागोजागी भूमिकंप होतील व दुष्काळ पडतील; हा तर वेदनांचा प्रारंभ होय.

१ तुम्ही आपणांस संभाळा; कारण ते तुम्हांस प्याष-सभांच्या स्वाधीन करतील, सभास्थानांमध्ये तुम्हांस मार देतील; आणि सुभेदार व राजे यांस साक्षे व्हावी म्हणून तुम्हांस माझ्याकरितां त्यांससमोर उभे राहावे लागेल. १० प्रथम सर्व राष्ट्रांत सुवार्ता गाजविली पाहिजे. ११ ते तुम्हांस धरून येऊन चौकशीकरितां स्वाधीन करतील तेव्हां आपण काय बोलालें याविषयी अगोदर चिंता करूं नका; तर त्या घडकेंस जें काही तुम्हांस सुचवून दिलें आहे तेंच बोल; कारण बोलणारे तुम्ही नाही तर पवित्र आत्मा आहे. १२ भाऊ भावाला व बाप मुलाजिवें माझ्याकरितां धरून देईल; मुलें आईबापांवर उठतील व त्यांस जिवें मारतील. १३ माझ्या नामामुळे सर्व लोक तुमचा द्वेष करतील; तरी शेवटपर्यंत टिकून राहणाराच तेवढा तरेल.

१४ 'ओसाडीचा अमंगळ पदार्थ' 'जेथें मंसावां तेथें उमा असलेला पाहिल, (राज्याच्यानें हे घ्यानांत आणावें,) तेव्हां जे बहुदीयांत असतील त्यांनीं बोंगराळें पळून जावें; १५ जो घ्याणावर असेल त्यानें खाली उतरून नये अगर आपल्या घरांतून काही घेण्याकरितां आंत जाऊं नये; १६ शेतांत असेल त्यानें आपलें बळ नेण्याकरितां भाषांरें वेळ नये. १७ त्या दिवसांत ज्या गरोदर व ज्या स्तन पाजणाच्या असतील त्यांची अवस्था अति भयंकर होणार! १८ तरी हें दिवाळ्यांत होऊं नये म्हणून प्रार्थना करा. १९ कारण जी सृष्टि देवानें उत्पन्न केली तिच्या प्रारंभापासून आजपर्यंत झाले नाहीत व पुढें होणार नाहीत, असे ते दिवस संकटपत्रे होतील; २० आणि ते दिवस प्रभूनें थोडे केले नसते तर कोणीहि मनुष्याचा निभाव लायला नसता. ज्यांस त्यानें मिळवले त्या निवडलेल्यांसही त्यानें ते दिवस थोडे केले आहेत. २१ त्या वेळेस कोणी तुम्हांस म्हणेल पाहा, किस्त येथें आहे;

पाहा, तेथें आहे; तर खरें मानूं नका. २२ कारण खोटे किस्त व 'खोटे संदेहे' होतील, आणि साधेल तर निवडलेल्यांस देखील फसवावें म्हणून 'विन्हें व चमत्कार' दाखवितील. २३ तुम्ही तर साधव राहा; पाहा, मी अगोदरच तुम्हांस सर्व सांगून ठेविले आहे.

२४ ही संकटे येऊन गेल्यावर त्या दिवसांत 'सुवे' अंधकारमय होईल आणि चंद्र प्रकाश देणार नाही, २५ आकाशांतून तारे पडतील व आकाशातील बले डळमळतील. २६ तेव्हां 'मनुष्याच्या पुत्राला' मोठ्या पराक्रमानें व वैभवानें 'मेघाळू होऊन येतांना' ते पाहतील. २७ त्या वेळेस तो देवदूतांस पाठवून पृथ्वीच्या 'सीमेपासून आकाशाच्या सीमेपर्यंत चारी दिशांहून' आपल्या निवडलेल्यांस 'एकत्र करील.'

जागृतीची आवश्यकता

२८ आतां अंजिराच्या झाडाचा दाखला घ्या; त्याची दहाळी कोमल होऊन तिला पानें फुटूं लागली म्हणजे उन्हाळा जवळच आला आहे असें तुम्ही समजता; २९ तसेंच तुम्ही या गोष्टी होतांना पाहिल तेव्हां तो जवळ दाराशी आहे असें समजा. ३० मी तुम्हांस खचीत सांगतो की हें सर्व पूर्ण होईपर्यंत ही पिढी नाहीशी होणार नाही; ३१ आकाश व पृथ्वी हीं नाहीतशी होतील, परंतु माझीं वचनें नाहीतशी होणारच नाहीत. ३२ आणखी त्या दिवसां-विषयी व त्या घटकेविषयी कोणाला ठाऊक नाही, स्वर्गातील देवदूतांस नाही, पुत्राळहि नाही, केवळ पित्याला ठाऊक आहे. ३३ साधव असा, जाग्रत राहा; कारण तो समज केव्हां आहे हें तुम्हांस ठाऊक नाही. ३४ प्रज्जासांत राहणाऱ्या कोणीएका मनुष्यानें आपलें घर सोडितांना आपल्या दासांस अधिकार देऊन ज्याचें त्याला काम नेमून द्यावें व द्वारपाळासहि जाणें राहावयास आज्ञा करावी, त्याप्रमाणें हें आहे. ३५ यास्तव जागे राहा; कारण घरघनी केव्हां येतो, संध्याकाळी, मध्यरात्री, कोंबडा आरवण्याच्या वेळी किंवा सकाळी, हें तुम्हांस ठाऊक नाही; ३६ नाही तर तो अकस्मात् येऊन तुम्हांस सोपेंत असताना पाहिल. ३७ जें मी तुम्हांस सांगतो तें सर्वांस सांगतों. जाग्रत राहा.

येशूला ठार मारण्याचा कट

१ मग दोन दिवसांनंतर बल्हॉडण व बेसमीर

१४ भाकरीचा सण होता; तेव्हा त्याला कपटाने कसे घरावे व जिचे मारावे हे मुख्य याजक व शाही पाहत होते; २ परंतु हे सणात कसे जये, केले तर कदाचित् लोकांमध्ये गडबड होईल, असे त्यांनी म्हटले.

बेथानी येथे येथूस करण्यांत आलेला तैलान्यंग

३ तो बेथानी येथे कुड्रोमी सिमोन याच्या घरी जेवावयाला बसला असता कोणीएक स्त्री जटामांसीच्या बहुमूल्य सुगंधी तेलाची अलाबाळ कुपी घेऊन आली;

तिने ती कुपी फोडून त्याच्या मस्तकावर ओतिली. ४

तेव्हा क्रियेक आपसांत चडफडून म्हणाले, या सुगंधी

तेलाचा असा नाश कां केला? ५ कारण हे सुगंधी तेल

पाऊलसे रुपयांवर विकून ते गोरगरिवांस देतां आले असते

अशी त्यांनी तिजविषयी क्रूरकूर केली. ६ ह्यावर येशू

बोल्बला, इया असुं या, इया त्रास कां देतां? इनें मजसाठी

एक सत्कृत्य केले आहे. ७ गोरगरीब नेहमीच तुम्हांजवळ

आहेत, व तुम्हांस पाहिजे तेव्हां त्यांचे बरे करितां येईं;

परंतु मी तुम्हांजवळ नेहमी आहें असें नाहीं. ८ जें कांहीं

इच्छानें करवले तें इनें केले; इनें माझ्या शरीराला उत्तर-

कार्यासाठीं अगोदरच सुगंधद्रव्य लावून ठेविले आहे. ९ मी

तुम्हांस खचीत सांगतां कीं सर्व जगांत जेथे जेथे सुवातां

गाजविलील तेथे तेथे इनें जें केले आहे तेंहि इच्या स्मर-

नाथें सांगतील.

यहुदा विश्वासघात करतो

१० मग बारांतील एक जो यहुदा इस्कर्जोत तो त्याला

मुख्य याजकांच्या स्वाधीन करण्याकरितां त्याजकडे निघून

गेला. ११ त्याचें ऐकून त्यांस आनंद झाला, आणि त्याला

त्यांनी पैसा देऊं केला, मग तो त्याला सोडून घरून

देण्यास संधि पाहूं लागला.

शेवटले मोजन

१२ बेसमीर भाकरीच्या सणाच्या पहिल्या दिवशीं

बल्हॉडणाचा यहुदपुत्र मारीत असत, त्या दिवशीं त्याचे शिष्य

त्याला म्हणाले, आपण बल्हॉडणाचें भोजन करावें म्हणून

आम्हीं कोठें जाऊन तयारी करावी अशी आपली इच्छा आहे?

१३ मग त्यानें आपल्या शिष्यांतील दोघांस पाठवितांना

सांगितले, नगरांत जा, म्हणजे कोणीएक मनुष्य पाण्याचें

मळकें घेऊन जातांना तुम्हांस भेटेल, त्याच्यामागून जा.

१४ तो आंत जाईल तेथल्या घरघण्याला असें सांगा: गुरु

म्हणतो, मी आपल्या शिष्यांसह बल्हॉडणाचें भोजन करावें

अशी माझी उतरावयाची जागा कोठें आहे? १५ मग तो

स्वतः सजविठेली व तयार केलेली एक मोठी माडी तुम्हांस

दाखवील; तेथें आपल्यासाठीं तयारी करा. १६ मग त्याचे

शिष्य निघून नगरांत गेले. तेव्हां त्यानें सांगितल्याप्रमाणेंच

त्यांस आडळले, आणि त्यांनीं बल्हॉडणाची तयारी केली.

१७ मग संध्याकाळ झाल्यावर तो बारा शिष्यांसह

आला; १८ आणि ते बसून भोजन करीत असतां येशू

म्हणाला, मी तुम्हांस खचीत सांगतां कीं तुम्हांपैकीं एक

मला धरून देईल, तो 'मजबरोबर जेवणारा' आहे. १९ ते

खिन्न होऊन एक एक जण त्याला म्हणूं लागला, मी आहें

काय तो? २० त्यानें त्यांस म्हटले, बारांतील एक मज-

बरोबर ताटांत हात घालीत आहे तो. २१ मनुष्याचा पुत्र,

जसें त्याजविषयीं लिहिलें आहे तसा जातो; परंतु ज्याच्या-

कडून मनुष्याचा पुत्र धरून दिला जातो त्या मनुष्याला

धिकार असो! तो मनुष्य जन्मला नसता तर तें त्याला

बरे होतें.

२२ ते भोजन करीत असतां त्यानें आकर घेऊन व

आशीर्वाद देऊन ती मोडिली, आणि त्यांस देऊन म्हटले,

प्या, हे माझे शरीर आहे; २३ आणि त्यानें प्यात्र घेऊन

व ईशोपकारस्मरण करून त्यांस दिला; आणि ते सर्व

त्यांतील प्याले. २४ त्यानें त्यांस म्हटले, माझे 'हे

कराराचें रक्त' आहे, हे बहुतांकरितां ओतिलें जात आहे.

२५ मी तुम्हांस खचीत सांगतां कीं मी देवाच्या राज्यांत

नवा पिईन त्या दिवसांपर्यंत आतांपासून प्राप्तीचा उपज

पिणारच नाहीं.

२६ मग एक स्तोत्र गाऊन ते जैतूनाच्या डोंगराकडे

निघून गेले.

शिष्य आपल्याला सोडून जातोळ हे

येथुचें भविष्य

२७ नंतर येशू त्यांस म्हणाला, तुम्ही सर्व अबबळाल;

कारण असें लिहिलें आहे की 'मी मॅडपाळला मारीन आणि मॅडरबी दाणादाण होईल;' २८ तरी मी उठण्यावर तुमच्यापूर्वी गळीलांत जाईन. २९ पेत्र त्याला म्हणाला, जरी सर्व अडखळले तरी मी अडखळणार नाही. ३० येशू त्याला म्हणाला, मी तुला खर्चीत सांगतो, अजब म्हणजे याच रात्री, कोंबडा दोन वेळां आरवण्यापूर्वी तू तीन वेळां मला नाकारशील. ३१ तरी तो फार आवेसानें बोलला, आपल्याबरोबर मला मत्स्ये लायलें तरी मी आपणाला नाकारणारच नाही, सर्वानींहि तसेंच म्हटलें.

गेयशेमाने येथें येशूचें आगमन

३२ नंतर ते गेयशेमाने नांवाच्या ठिकाणीं आले, तेव्हां तो आपल्या शिष्यांस म्हणाला; मी प्रार्थना करीं तोंपर्यंत येथें बसा. ३३ त्यांनीं पेत्र, याकोब व योहान यांस बरोबर घेतलें आणि तो फार चकित व अस्वस्थ होऊं लागला. ३४ तो त्यांस म्हणाला, 'माझ्या जीवाला मरणप्राय 'अति खेद झाला आहे,' तुम्ही येथें राहा व जागृत असा. ३५ मग तो काहींसा पुढें जाऊन भूमीवर पडला, व त्यानें अशी प्रार्थना केली की, 'होईल तर ही घटका मजवरून टकून जावो; ३६ आणि तो बोलला, अन्ना, बापा, तुला सर्व कांहीं साध्य आहे; हा प्याला मजकामून दूर कर; तरी माझ्या इच्छेप्रमाणें नको, तुझ्या इच्छेप्रमाणें होवो.' ३७ मग तो येऊन पाहतो तों ते शोपी गेले आहेत; तेव्हां तो पेत्राला म्हणाला, शिमोन, तू शोपी गेलास काय ? घटकाभरहि तुझ्यानें जागृत राहिलें नाहीं काय ? ३८ तुम्हीं परीक्षेत पडूं नये म्हणून जागृत राहा व प्रार्थना करा; आत्मा उत्सुक आहे खरा तरी देह अशक्त आहे. ३९ त्यानें पुनः जाऊन तेच शब्द उच्चारून प्रार्थना केली. ४० मग पुनः येऊन पाहतो तों ते शोपी गेले आहेत; त्यांचे डोळे फार जड झाले होते, आणि त्याला काय उत्तर द्यावें हें त्यांस सुचलें नाहीं. ४१ तो तिसऱ्यानें येऊन त्यांस म्हणाला, आतां झोप व विसावा घ्या; पुरें झालें; घटका आली आहे; पाहा, मनुष्याचा पुत्र पोपी मनुष्यांच्या हातीं घरून दिला जात आहे. ४२ उठ, आपण जाऊं; पाहा, मला घरून देणारा जवळ आला आहे.

येशूला अटक करण्यांत येते

४३ तो बोलत आहे इतक्यांत बारातील एक यहुदा येथें आला, त्याबरोबर मुख्य याजक, शास्त्री व बडील यांजकडला लैकसमुदाय तरवारी व सोटे घेऊन आला. ४४ त्याला घरून देणाऱ्यानें तर त्यांस खण सांगून ठेविली होती; ती अशी की, मी ज्याचें चुंबन घेईन तोच तो आहे, त्याला घरा व संभाळून न्या. ४५ तो आल्यावर तत्काळ त्याजकडे गेला आणि, गुरुजी, असें म्हणून त्यानें त्याचीं पुष्कळ चुंबनें घेतलीं. ४६ मग त्यांनीं त्याजवर हात टाकून त्याला धरिलें. ४७ जे त्याजजवळ उभे होते त्यांच्यांतून एकानें तरवार उफसून प्रमुख याजकाच्या दासावर प्रहार केला व त्याचा कान कापून टाकिला. ४८ तेव्हां येशूनें त्यांस म्हटलें, जसें एकाचा लुटारुवर तरवारी व सोटे घेऊन जावें तसें तुम्ही मला घरावयास बाहेर आलां काय ? ४९ मी प्रतिदिवशीं मंदिरांत शिकवीत असतां तुम्हांबरोबर असें, पण तुम्ही मला धरिलें नाहीं; तरी शास्त्रचन पूर्ण व्हावें म्हणून हें झालें आहे. ५० मग सर्वे त्याला सोडून पळाले.

५१ त्या प्रसंगीं कोणीएक तश्ण उघड्या अंगावर तागाचें वज्र पांघरून त्याच्यामागून चालत होता, त्याला त्यांनीं धरलें; ५२ परंतु तो तें तागाचें वज्र टाकून त्यांजपासून उघडाच पळाला.

मुख्य याजकासमोर येशूची चौकशी

५३ नंतर त्यांनीं येशूला प्रमुख याजकाकडे नेलें; आणि त्याच्याजवळ सर्वे मुख्य याजक, बडील व शास्त्री जमले. ५४ पेत्र त्याच्यामागून दुरून चालत आत म्हणजे प्रमुख याजकाच्या वाढ्यांत गेला, आणि कामदारांबरोबर विस्तारजवळ त्याच्या उजेडांत शेकत बसला. ५५ मुख्य याजक व सर्वे न्यायसभा यांनीं येशूला जिवें मारण्याकरितां त्याजविरुद्ध साक्षीचा शोध केला, परंतु ती त्यांस मिळाली नाहीं. ५६ बहुतांनीं त्याजविरुद्ध खोटी साक्ष दिली, परंतु त्यांच्या साक्षीत मेळ नव्हता. ५७ कित्येकांनीं उभे राहून त्याजविरुद्ध अशी खोटी साक्ष दिली कीं '५८ हें हातानें बांधिलें मंदिर मी मोडून टाकीन, व हातानें बांधिलें नाहीं असें दुसरें तीन दिवसांत रचीन, असें आम्ही

त्याला बोलतां ऐकलें; ५९ परंतु ह्या त्यांच्या साक्षीतहि मेळ नव्हता. ६० तेव्हां प्रमुख याजकांनें प्रजे उभें राहून येशूला विचारिलें, तूं कांहीं उत्तर देत नाहीस काय ? हे तुझ्याविषय साक्ष देतात हें काय ? ६१ तथापि तो उगाच राहिला; त्यानें कांहीं उत्तर दिलें नाहीं. पुनः प्रमुख याजकांनें त्याला विचारिलें, चवत्य्यादिताचा पुत्र खिस्त तो तूं आहेस काय ? ६२ येशूनें म्हटलें, मी आहे; आणि तुम्ही मनुष्याच्या पुत्राला सर्वसमर्थीच्या उजवीकडे बसलेलें, व आकाशाच्या मेघांसह येतांना पाहला. ६३ तेव्हां प्रमुख याजक आपली बजें फाडून बोलला, आम्हांस साक्षीदारांची आणखी काय गरज ? ६४ हें दुर्भाषण तुम्ही ऐकलें आहे; तुम्हांला कसें वाटतें ? तेव्हां हा मरणदंडास पात्र आहे, असें सर्वांनीं ठरविलें. ६५ मग कित्येक त्याजवर शुकूं लागले, त्याचें तोंड झाडून व त्याला बुक्या मारून, अंतर्ज्ञानानें बोल, असें त्याला म्हणूं लागले, आणि कामदारांनीं त्याला चपडाका मारून आपल्या ताब्यांत घेतलें.

पेत्र येशूचा इनकार करतो

६६ इकडे पेत्र खाली बाब्यांत असतां प्रमुख याजकांच्या दासीपैकी एक आली; ६७ आणि पेत्र शेक घेत असतांना पाहून त्याजकडे तिनें दृष्टि लाविली व म्हटलें, तूं हि येशू नासरेथकर याबरोबर होतास; ६८ परंतु तो नाकारून बोलला, तूं काय म्हणत्येस तें मला ठाऊक नाहीं व समजतहि नाहीं. ह्यावर तो बाहेर देवडीवर गेला इतक्यांत कोंबडा आरवला. ६९ मग ती दासी त्याला पाहून जे जवळ उभे होते त्यांस पुनः सांगूं लागली कीं हा त्यांच्यापैकी आहे. ७० तरी त्यानें पुनः नाकारिलें; मग कांहीं वेळांनें जवळ उभे राहणारे पेत्राका पुनः म्हणाले, तूं खरोखरच त्यांच्यापैकी आहेस, कारण तूं गालीली आहेस; ७१ परंतु तो शापोच्चारण करून व शपथा वाहून म्हणूं लागला, ह्या ज्या मनुष्याविषयीं तुम्ही बोलतां त्याला मी ओळखीत नाहीं; ७२ तत्क्षणीं दुसऱ्यानें कोंबडा आरवला. तेव्हां कोंबडा दोन वेळां आरवण्यापूर्वीं तूं तीन वेळां मला नाकारशील, असे जे शब्द येशूनें पेत्राला सांगितले होते ते त्याला आठवले; आणि त्याविषयीं विचार करून तो रडला.

रोमी सुभेदार पिलात याच्यासमोर येशू

१ मग पहाट होतांच वहील व शास्त्री यांजबरोबर मुख्य याजक व सर्व न्यायसभा यांनीं मसक्त करून येशूला बांधून नेऊन पिलाताच्या स्वाधीन केलें. २ तेव्हां पिलातानें त्याला विचारिलें, तूं यहुद्यांचा राजा आहेस काय ? त्यानें त्याला उत्तर दिलें, तूं म्हणतोस तसेंच. ३ मुख्य याजकांनीं त्याजवर पुष्कळ गोष्टींचा आरोप ठेविला. ४ पिलातानें त्याला पुनः विचारिलें, तूं कांहीं उत्तर देत नाहीस काय ? पाहा, ते कित्ती गोष्टींचा आरोप तुजवर ठेवितात. ५ तरी येशूनें आणखी कांहीं उत्तर दिलें नाहीं; याचरून पिलाताला आश्चर्य वाटलें.

६ सणाच्या दिवसांत ज्या एकाचा बंदिवानाबद्दल लोक त्याजकडे मागणी करीत त्यास तो त्यांजकरितां सोडून देत असे. ७ तेव्हां बंडांतील कित्येक खुनी बंदखोरांबरोबर बांधून ठेवलेला असा बरन्ना नांवाचा कोणीएक माणूस होता. ८ लोकसमुदाय पुढें नेऊन, आम्हांकरितां आपण आपल्या रिवाजाप्रमाणें करावें, असें त्याजजवळ मागूं लागले. ९ पिलातानें त्यांस उत्तर दिलें, मीं तुम्हांकरितां यहुद्यांच्या राजाला सोडावें अशी तुमची इच्छा आहे काय ? १० कारण मुख्य याजकांनीं त्याला हेच्यानें धरून दिलें होतें हें त्याला समजलें होतें; ११ परंतु त्यापेक्षां आम्हांकरितां बरन्नाला सोडावें असें मागावयास मुख्य याजकांनीं लोकसमुदायास चेतवले. १२ तेव्हां पिलातानें त्यांस पुनः म्हटलें, तर मग ज्याला तुम्ही यहुद्यांचा राजा म्हणतां त्याचें मीं काय करावें ? १३ त्याला वधस्तंभावर खिळ, अशी त्यांनीं पुनः आरोप केली. १४ पिलातानें त्यांस म्हटलें, कां, त्यानें काय वाईट केलें आहे ? तरी ते फार आरडाओरड करून म्हणाले, त्याला वधस्तंभावर खिळ. १५ तेव्हां लोकसमुदायाला छुस करावें या हेतूनें पिलातानें बरन्नाला त्यांजकरितां सोडिलें, आणि येशूला फटके मारून वधस्तंभावर खिळण्याकरितां त्यांच्या स्वाधीन केलें.

शिपाई येशूची थप्पा करतात

१६ मग शिपायांनीं त्याला प्रतोर्यमांत म्हणजे कचेरीत नेलें व त्यांनीं सगळें पळटण एकत्र बोलाविलें. १७ नंतर त्यांनीं त्याच्या अंगावर जांबळें वज्र नडविलें, कांब्यांचा

मुकुट शुंफून त्याला घातला; १८ आणि ते मुजरा करून त्याला म्हणू लागले, हे यहुद्यांच्या राजा, तुझा जयजयकार असो; १९ त्यांनी त्याच्या मस्तकावर वेतानें मारिलें; ते त्याजवर थुंकले आणि शुंकेपे टेकून त्यांनी त्याला नमन केले. २० अशी त्याची अद्या केल्यावर त्यांनी आंबळें वक्र त्याच्या अंगावरून काढून त्याची वक्रें त्याला घातली; आणि वधस्तंभावर खिळण्याकरितां ते त्याला बाहेर वेळून गेले.

येशूला वधस्तंभाला खिळणें

२१ तेव्हां शिमोन नांवाचा कोणीएक कुरेनेकर रानांतून येऊन जवळून जात असतां त्याला त्यांनी त्याचा वधस्तंभ बाहण्याकरितां घेईस धरिलें; तो थलेझांद्र व रूप यांचा बाप होता. २२ मग त्यांनी त्याला गुलगुया म्हणजे कवटीची जागा येथें आणिलें; २३ आणि त्याला बोक मिसळलेला द्राक्षारस प्यावयास दिला, परंतु त्यानें तो घेतला नाही. २४ तेव्हां त्यांनी त्याला वधस्तंभावर खिळिलें, आणि कोणी कोणतें प्यावें म्हणून त्याच्या वक्रांवर चिव्या टाकून तीं बांदून घेतलीं. २५ त्यांनी त्याला वधस्तंभावर खिळिलें तेव्हां पहिल्या प्रहराचा शेवट होता. २६ त्याच्या दोषारोपाचा लेख यहुद्यांच्या राजा असा कर लाविला होता. २७ त्यांनी त्याच्याबरोबर दोन छुटारू, एक उजवीकडे व एक डावीकडे असे वधस्तंभावर खिळिले; [२८ आणि अपराध्यांत तो गणलेला होता, हा शास्त्रलेख पूर्ण झाला.] २९ मग जवळून जाणाऱ्यांनी 'बोकीं बोलवीत' त्याची अशी निंदा केली कीं अरे, मंदिर मोडून तीन दिवसांत बांधणाऱ्या, ३० आपला बचाव कर, वधस्तंभावरून खाली ये. ३१ तसेंच मुख्य याजकहिं शास्त्र्यांसह आपसांत बघा करीत बोलले; त्यानें दुसऱ्यांचें तारण केले, त्याला स्वतःचा बचाव करतां येत नाही; ३२ इस्राएलाचा राजा खिस्त यानें आतां वधस्तंभावरून खालीं यावें म्हणजे तें पाहून आम्ही विश्वास धरूं. त्याच्याबरोबर वधस्तंभावर खिळिलेल्या लोकांनीहि त्यांची निंदा केली.

येशूचा मृत्यु

३३ दोन प्रहरापासून तिसऱ्या प्रहरापर्यंत सर्व देशावर

अंधार पडला. ३४ तिसऱ्या प्रहराच्या शेवटीं येशू मोठ्यानें आरोळी मारून बोलला, 'एलोई, एलोई, लमा सबकूतनी?' म्हणजे 'माझ्या देवा, माझ्या देवा, तूं माझा त्याग कां केला?' ३५ तेव्हां जवळ उभे राहणाऱ्यांपैकीं कित्येकांनीं हें ऐकून म्हटलें, पाहा, तो एलीयाला बोलवितो; ३६ आणि एकानें घावत जाऊन स्पंज 'आंबेनें' भरिला आणि तो वेतावर ठेवून त्याला 'प्यावयास देऊन' म्हटलें, असूं या; एलीया याला खालीं उतरावयास येतो किंवा नाही हें पाहू. ३७ मग येशूनें मोठी आरोळी मारून प्राण सोडिला. ३८ तेव्हां पवित्र-स्थानांतील पडदा वरपासून खालपर्यंत फाडून दुभागला. ३९ मग त्यानें अशा प्रकारें प्राण सोडिला हें, त्याच्यासमोर जवळच उभें राहिलेल्या जमादारानें पाहून म्हटलें, खरोखर हा पुरुष देवाचा पुत्र होता. ४० काहीं चियाहि दुसून पाहत होत्या, त्यांत मग्दालीया मरीया, धाकटा याकोब व योसे यांची आई मरीया, व सलोमै ह्या होत्या; ४१ तो गालीलांत असताना त्याच्यामागे चालून त्याची सेवा ह्या करीत असत; शिवाय त्याच्याबरोबर यरुशलेमास आलेल्या दुसऱ्या पुष्कळ चिया होत्या.

येशूला खडकांत खोदिलेल्या कबरेंत ठेवतात

४२ ह्या सुमारास संध्याकाळ झाली, आणि हा तयारीचा दिवस म्हणजे शब्बाथाच्या पूर्वीचा दिवस होता; ४३ म्हणून अरिमाथाईकर योसेफानें धैर्य करून पिलाताकडे आंत जाऊन येशूचें शरीर मागितलें; हा एक प्रतिष्ठित मंत्री असून स्वतः देवाच्या राज्याची प्रतीक्षा करीत होता. ४४ तेव्हां तो इतक्यांत कसा मेला ह्याचें पिलाताला नवल वाटलें; आणि त्यानें जमादाराला बोलावून त्याला विचारिलें, याला मरून काहीं वेळ झाला काय? ४५ जमादाराकडून तें कळल्यावर त्यानें योसेफाला प्रेत दिलें. ४६ त्यानें तागाचें वक्र विकत आणिलें व त्याला खालीं काढून त्या तागाच्या वक्रानें गुंडाळिलें; मग त्याला खडकांत खोदिलेल्या कबरेंत ठेविलें, व कबरेच्या तोंडावर धांड लोदून लाविली. ४७ त्याला कोठें ठेविलें होतें हें मग्दालीया मरीया व योसेची आई मरीया यांनीं पाहिलें.

येशुचें पुनरुत्थान

१ नंतर शब्बाथ गेल्यावर मग्दालीया मरीया, १६ माफोषाची आई मरीया व सलोमे यांनी, तिकडे जाऊन त्याला लावण्याकरिता, सुगंधद्रव्ये विकत घेतली; २ आणि आठवड्याच्या पहिल्या दिवशी मोठ्या प्रातःकाळी सृष्टीदयाच्या समयी त्या कबरेजवळ आल्या. ३ तेव्हा त्या एकमेकीस म्हणत होत्या, कबरेच्या तोंडा-परीस धोंड आपल्याकरिता कोण लोटील ? ४ त्यांनी वर पाहिले तों धोंड एकीकडे लोटलेली आहे असे त्यांच्या दृष्टीस पडले; ती फार मोठी होती. ५ मग कबरेत गेल्यावर पाहता झगा त्यालेल्या अशा एका तरुणाला उजव्या बाजूस बसलेले पाहून त्या चकित झाल्या. ६ तो त्यांस म्हणाला, चकित होके नका; वधस्तंभावर खिळिलेल्या येथे नासरेथ-कराचा शोभ तुम्ही करीत आहा; तो उठला आहे, येथे नाही; त्याला ठेविले होते ती ही जागा पाहा. ७ जा; त्याच्या विश्वास व पेत्राला सांगा की तो तुमच्यापूर्वी गालीलंत जात आहे; त्याने तुम्हांला सांगितल्याप्रमाणे तो तेथे तुमच्या दृष्टीस पडेल. ८ मग त्या बाहेर निघून कंपायमान व विस्मित होत्यात्या कबरेपासून पळाल्या; त्यांनी कोणाला काही सांगितले नाही; कारण त्या मर्यामित झाल्या होत्या.

[९ आठवड्याच्या पहिल्या दिवशी प्रातःकाळी तो उठल्यावर, ज्या मग्दालीया मरीयेंतून त्याने सात भूते काढिली होती त्याने प्रथम दर्शन दिले. १० तिने जाऊन हे वर्तमान त्यांजबरोबर पूर्वी असलेल्या आणि

शोक करीत व रडत असलेल्या लोकांना सांगितले. ११ आतां तो जीवत आहे व तिच्या दृष्टीस पडला, हे ऐकून त्यांनी त्या गोष्टीवर विश्वास ठेविला नाही.

१२ यानंतर त्यांतील दोघे जण बाहेरगावी चालले असतां, त्यांस तो दुसऱ्या रूपाने प्रगट झाला. १३ त्यांनी जाऊन बरकडांस सांगितले तरी त्यांनी त्यांजवरहि विश्वास ठेविला नाही.

१४ नंतर अकरा जण जेवावयास बसले असतां त्यांसहि तो प्रगट झाला; आणि ज्यांनी त्याला उठल्यावर पाहिले होते त्यांजवर त्यांनी विश्वास ठेविला नाही म्हणून त्याने त्यांचा अविश्वास व अंतःकरणाचे काठिण्य यांविषयी त्यांस दोष लाविला. १५ त्याने त्यांस सांगितले की सर्व जगांत जाऊन संपूर्ण सृष्टीला सुवातेची घोषणा करा; १६ जो विश्वास धरितो व बासिस्या घेतो त्याचे तारक होईल; जो विश्वास धरित नाही तो दंडास योग्य ठरेल; १७ आणि विश्वास धरणाऱ्यांबरोबर ही चिन्हे असत आतील; ते माझ्या नामाने भूते काढतील; नव्यानव्या मीषा बोलतील; १८ सर्प उचलतील, व कोणताहि प्राणघातक पदार्थ व्याले तरी तो त्यांस बाघणारच नाही; त्यांनी दुष्णांशांवर हात ठेविले म्हणजे ते बरे होतील.

१९ याप्रमाणे प्रसू येथे त्यांजबरोबर बोलल्यानंतर वर स्वर्गांत घेतला गेला, आणि देवाच्या उजवीकडे बसला. २० त्यांनी निघून जाऊन, प्रसू त्यांसहि कार्य करित असतां, आणि त्यांजबरोबर असणाऱ्या चिन्हांक्या द्वारा वचन दड करित असतां, सर्वत्र घोषणा केली. आमेन.]

लूककृत शुभवर्तमान



प्रस्तावना

१ आम्हांमध्ये ज्या गोष्टीसंबंधाने पूर्ण खातरी झाली आहे त्या आरंभापासून प्रत्यक्ष पाहणारे लोक व वचनाचे सेवक होते; ३ त्यांनी आम्हांस सांगून ठेविलेला वृत्तांत लिहून काढण्याचे काम बहुतांनी हाती घेतले आहे;

३ यास्तव शिष्यफिल्ल महाराज, मलाहि वाटले की सर्व गोष्टींचा मुळपासून नीट शोध करून त्या आपणाला अनुक्रमाने लिहाव्या; ४ सासर्दी की ज्या वचनांचे शिक्षण आपणाला देण्यांत आले आहे, त्यांचा निश्चितपणा आपल्या लक्षांत यावा.

बातिस्मा करणाच्या योद्धानाच्या जन्माचे मविष्य

५ गहूदीयाचा राजा हेरोद याच्या दिवसांत अलीशान्या बर्गातील जखन्या नांवाचा कोणी याजक होता; त्याची बायको अहरोनाच्या कुळातील असून तिचे नांव अलीशिबा होतें; ६ ती उभयतां देवाच्या दृष्टीने धार्मिक होती; आणि प्रभूच्या सर्व आज्ञा व विधि निदोषतेने अनुसरणारी होती. ७ अलीशिबा बांध असल्यामुळे त्यांस मूळनाळ नव्हते; ती उभयतां वयातीतहि झाली होती.

८ एकदा असे झाले की तो आपल्या बर्गाच्या अनुक्रमाने देवापुढे याज्ञिकी करीत असतां, ९ याज्ञिकीच्या परिपाठप्रमाणे प्रभूच्या पवित्रस्थानांत जाऊन धूप बाळग्याची त्याची पाळी आली. १० धूप जाळण्याच्या वेळेस लोकांचा सर्व समुदाय बाहेर प्रार्थना करीत होता.

११ तेव्हां प्रभूचा दूत धूपवेदीच्या उजव्या बाजूस उभा राहिलेला त्याच्या दृष्टीस पडला. १२ त्याला पाहून जखन्या चाबुरला व भयभीत झाला. १३ देवदूताने त्याला म्हटले, जखन्या, भिळं नको, कारण तुझी विनंति ऐकण्यांत आली आहे; तुझी बायको अलीशिबा स्वपासून तुला मुलगा होईल, आणि तूं त्याचे नांव योद्धान ठेव. १४ तुला आनंद व उल्लास होईल, आणि त्याच्या जन्माने पुष्कळ लोकांस आनंद वाटे.

१५ तो प्रभूच्या दिसण्यांत म्हणून होईल, 'शिक्षारस व मद्य प्राशन करणार नाही,' आणि आपल्या मातेच्या उदरापासून पवित्र आत्म्याने परिपूर्ण असेल. १६ तो इस्राएलच्या संतानांतील बहुतांस त्यांचा देव प्रभु याजकडे वळवील; १७ 'बापांची अंतःकरणे सुलोकने,' व हद्दी लोकांस धार्मिक जनांच्या ज्ञानाकडे फिरवून प्रभूसोयी योग्य प्रजा तयार करावी म्हणून तो 'एलीयाच्या' आत्म्याने व सामर्थ्याने त्याच्यापुढे चालेल. १८ तेव्हां जखन्या देवदूताला म्हणाला, हें कशावरून समजूं? कारण मी म्हतारा आहे व मांसे, बायकोहि वयातीत आहे. १९ देवदूताने त्याला उत्तर दिलें, मी देवाच्यापुढे उभा राहणारा गम्भीर आहे, आणि तुजबरोबर बोलावसास व ही सुवार्ता तुला कळवावयास मला पाठविण्यांत आले आहे.

२० पाहा, हें घडेल त्या दिवसापर्यंत तूं मुका राहशील, तुझ्याने बोलवणार नाही; कारण यथाकाली पूर्ण होणाऱ्या माझ्या वचनांवर तूं विश्वास ठेविला नाही. २१ इकडे लोक जखन्याची वाट पाहत होते, व त्याला पवित्रस्थानांत उशीर लागल्यामुळे त्यांना आश्चर्य वाटले. २२ तो बाहेर आल्यावर त्याला त्याजबरोबर बोलतां येईना; तेव्हां, त्याला पवित्रस्थानांत दर्शन झालें आहे असे ते समजले; तो त्यांस खुणावू लागून गप्य राहिला. २३ मग असे झाले की त्याच्या सेवेचे दिवस पूर्ण झाल्यावर तो आपल्या घरी गेला.

२४ त्या दिवसांनंतर त्याची बायको अलीशिबा गरोदर राहिली; आणि पांच महिने लपून राहिली; २५ ती म्हणत असे की लोकांतील माझी निंदा दूर करण्यासाठी प्रभूने मजकडे पाहिले तेव्हां मजसाठी त्याने असे केले.

कुमारी मरीयेला देवदूताच्या निरोप

२६ नंतर सहाव्या महिन्यांत देवाने गालीलांतील नासरेथ नांवे नगरास एका कुमारीकडे गम्भीर देवदूताला पाठविलें. २७ ती दविदाच्या घराण्यातील योसेफ नांवे पुरुषाला बायदत होती; त्या कुमारीचे नांव मरीया होतें. २८ तेव्हां देवदूत आंत तिजकडे येऊन म्हणाला, हे कृपा पावलेले, कल्याण; प्रभु तुजबरोबर असो; [स्त्रियांमध्ये तूं घन्य आहेस.] २९ ती त्या बोलण्याने फार चाबुरली, आणि हें अभिवंदन क्यय असेल असा विचार करूं लागली. ३० देवदूताने तिला म्हटले, मरीये, भिळं नको, कारण देवाची कृपा तुजवर झाली आहे; ३१ पाहा तूं गरोदर होशील व पुत्र प्रसवशील; त्याचे नांव येझू ठेव; ३२ तो थोर होईल व त्याला परात्पराचा पुत्र म्हणतील; आणि प्रभु देव त्याला त्याचा बाप 'दावीद याचे राजासन' देईल; ३३ तो याकोबाच्या घराण्यावर 'युगानुयुग राज्य करील,' त्याच्या राज्याचा अंत होणार नाही. ३४ मरीयेने देवदूताला म्हटले, हें कसे होईल? कारण मला पुरुष ठाऊक नाही. ३५ देवदूताने उत्तर दिलें, पवित्र आत्मा तुजवर येईल, आणि परात्पराची शक्ति तुजवर छाया करील; याकरितां, जो जन्मेल त्याला पवित्र, देवाचा पुत्र, असे म्हणतील. ३६ पाहा, तुझी नातलग अलीशिबा

इच्छाहि म्हत्कारणी पुत्रगर्भ राहिला आहे, आणि जिल्हा बांधू म्हणत तिला हा सहावा महिना आहे; ३० 'देवहर्षे कोणतेंहि वचन असमर्थ होईल असें नाही.' ३८ तेव्हां मरीया म्हणाली, पाहा, मी प्रभूची दासी; मला तुझ्या वचनप्रमाणें होवो. मग देवदूत तिजपासून निघून गेला.

मरीया अलीशिबेला भेटते

३९ त्याच दिवसांत मरीया त्वरा करून डोंगराळ प्रदेशांतील यहूदाच्या एका नगरांत निघून गेली; ४० आणि जखऱ्याच्या घरांत जाऊन तिनें अलीशिबेला अभिवंदन केले. ४१ तेव्हां असें झालें कीं अलीशिबेनें मरीयेचें अभिवंदन ऐकतांच बाळकानें तिच्या उदरांत उडी मारली, व अलीशिबा पवित्र आत्म्यानें परिपूर्ण झाली; ४२ आणि ती उच्च स्वर काढून मोठ्यानें बोलली, ब्रिंया-सर्थें तूं धन्य व तुझ्या पोटाचें फळ धन्य. ४३ माझ्या प्रभूच्या मातेनें मजकडे यावें हें मला कोटून ? ४४ पाहा, तुझ्या अभिवंदनाची वाणी माझ्या कानीं पडतांच बाळकानें माझ्या उदरांत उल्हासानें उडी मारिली; ४५ जिनें विश्वास धरिला ती धन्य, कारण प्रभूनें तिला सांगितलेल्या गोष्टींची पूर्णता होईल.

मरीयेचें स्तुतिगायन

- ४६ तेव्हां मरीया म्हणाली :
'माझा जीव प्रभूला' थोर मानितो,
४७ आणि 'देव जो माझा तारणारा'
त्याजमुळे माझा आत्मा 'उल्लासला आहे;'
४८ कारण 'त्यानें आपल्या दासीच्या दैन्यावस्थेचें अवलोकन केलें आहे;,' पाहा; आतांपासून सर्ग पिढ्या मला धन्य म्हणतील;
४९ कारण जो पराक्रमी त्यानें माझ्याकरितां महत्कृत्यें केलीं आहेत; 'त्याचें नाम पवित्र आहे.'
५० जे 'त्याचें भय धरितात,
त्यांजवर त्याची दया पिढ्यान्पिढी आहे.'
५१ त्यानें आपल्या 'बाहूनें' पराक्रम केला आहे;
त्यानें 'नार्वेष्टांची' त्यांच्याच अंतःकरणाच्या कल्पनेनें 'दाणादाण केली आहे.'
५२ 'त्यानें अधिपतीस' राजासनावरून 'काढिलें आहे,'

- व 'दीनांस उंच केले आहे.'
५३ 'भुकेल्यांस त्यानें उत्तम पदार्थांनीं तुल्य केले आहे,'
व 'धनवानांस रिकामें लावून दिलें आहे.'
५४ 'त्यानें आमच्या पूर्वजांस सांगितल्याप्रमाणें अत्राहाम व त्याचें संतान यांजवरील दया सर्वकाळ स्मरून
५५ आपला सेवक इसाएल याला साहाय्य केले आहे.'
५६ नंतर मरीया सुमारें तीन महिने तिच्याजवळ राहून आपल्या घरास माघारें गेली.

बासिसुमा करणाऱ्या योहानाचा जन्म

५७ अलीशिबेच्या प्रसूतीचे दिवस भरून तिला मुलगा झाला. ५८ प्रभूनें तिजवर मोठी दया केली हें ऐकून तिचे शेजारी व नातलग यांनीं तिच्याबरोबर आनंद केला. ५९ मग आठव्या दिवशीं असें झालें कीं बाळकाची सुता करावयास ते आले, आणि त्याच्या बापाच्या नांवावरून त्याचें नांव जखऱ्या ठेवणार होते; ६० परंतु त्याच्या आईनें म्हटलें, असें नाही; याला योहान म्हणावयाचें आहे. ६१ ते तिला म्हणाले, या नांवाचा तुझ्या नातलग्नांत कोणी नाही. ६२ नंतर आपल्या मनांत ह्याचें कोणतें नांव ठेवावयाचें आहे, असें त्यांनीं त्याच्या बापाला खुणेनें विचारिलें. ६३ तेव्हां त्यानें पाटी मागवून ह्याचें नांव योहान आहे असें लिहिलें. तेव्हां सर्वास आश्चर्य वाटलें. ६४ मग तत्क्षण त्याचें तोंड उघडलें, त्याची जीभ मोकळी झाली व ती देवाना धन्यवाद करीत बोलू लागला. ६५ ह्यावरून त्यांच्यासभोवतीं राहणाऱ्या सर्वास भय प्राप्त झालें; आणि यहूदीयांच्या अल्प डोंगराळ प्रदेशांत या सर्व गोष्टीविषयी लोक बोलू लागले. ६६ ऐकणाऱ्या सर्वांनीं ह्या गोष्टी आपल्या अंतःकरणांत ठेवून म्हटलें, हा बाळक होणार तरी कसा ? कारण प्रभूचा हात त्याजबरोबर होता.

जखऱ्याचें स्तुतिगायन

- ६७ त्याचा बाप जखऱ्या ह्यानें पवित्र आत्म्यानें परिपूर्ण होऊन संदेश दिला, तो असा :
६८ इसाएलचा देव प्रभु धन्यवादित असे; कारण त्यानें 'आपल्या लोकांची' भेट घेऊन त्यांस 'मुक्ति' दिली आहे;

- ६१-७० (आपले जे पवित्र संदेहे आरंभापासून होते त्यांच्या मुखांनि स्थानें शान्तिन्त्याप्रमाणें) आपला अस 'दावीद' याच्या घराण्यांत त्यानें आम्हांसाठीं तारणाचें ' शिंग उत्पन्न केले आहे; '
- ७१ म्हणजे ' आमच्या शत्रूंपासून तारण व आमचा द्वेष करणाऱ्या सर्वांच्या हातांतून सुटका; '
- ७२ यासाठीं कीं त्यानें 'आमच्या पूर्वजांवर' दया करावी, आणि ' आपला ' पवित्र ' करार,
- ७३ म्हणजे जी शक्य त्यानें आमचा बाप अब्राहाम याजशीं वाहिली ती स्मरवा; '
- ७४ तीं अशीं कीं तुम्ही आपल्या शत्रूंच्या हातांतून सुटून;
- ७५ आम्हासमोर पवित्रतेनें व धर्मिकतेनें आयुष्यभर म्हाडी सेवा निर्भयपणें कराळ, असें मी करीन.
- ७६ आणि हे बाळक, तुला परात्पराचा संदेष्टा म्हणतील, कारण ' प्रभूचे मार्ग; सिद्ध करण्याकरितां तूं त्याजपुढें ' चालशील,
- ७७ यासाठीं कीं त्याच्या लोकांस त्याच्या पापक्षमेनें तारणाचें ज्ञान यावें.
- ७८ आमच्या देवाच्या करम दयेनें हें झालें आहे; त्याच्या योगें उदयप्रभा वरून आमची भेट घेईल;
- ७९ ' यासाठीं कीं अंधारांत व मृत्युच्छायेत बसलेल्यांस प्रकाश देण्यांत यावा ' आणि 'आमचिं पाय हातींच्या मार्गां लावावे.
- ८० ' तो बाळक वाहून आल्यानें बलवान् होत ' गेला; आणि इंग्लोस प्रगत व्हावयाच्या दिवसांपर्यंत अरण्यांत राहिले.

येजूच्या जन्म

- १ त्या दिवसांत असे झाले कीं सर्व जगाची नांव निशी लिहिली जेसी केसर औगुस्त याची अंक्षा झाली.
- २ कीरीनिय हा सुरिया प्रांताचा सुभेदार अस्तां ही पहिली नांभिली झाली. ३ तेव्हां सर्व लोक आपआपल्या नांवीं मांभिली लिहून दावयास गेले. ४ बोसेग्रह आपणास बाग्दस झालेली मरीया गरोदर अस्तां तिजसहित नांव-

निशी लिहून दावयास ५ गालीलतील नासरेथ गांवाहून यहुदियांतील बेथलेहेम नामें दाविदाच्या गांवीं वर गेला; कारण तो दाविदाच्या घराण्यांतला व गोत्रांतला होता. ६ ती तेथें अस्तां असें झालें कीं, तिचे प्रसूतीचे दिवस भरले; ७ आणि ती आपला प्रथमपुत्र प्रसवली; त्याला तिनें बाळक्यानें गुंडाळून गव्हाणींत निजविलें, कारण त्यांस उतारशळेत जागा नव्हती.

८ त्याच प्रांतांत मेंढपाळ रानांत राहून रात्रीं आपले कळप राखीत होते. ९ तेव्हां प्रभूचा दूत त्यांच्याजवळ उभा राहिला; प्रभूचें तेज त्यांच्याभोवतें प्रकाशले आणि ते भयभीत झाले. १० तेव्हां देवदूत त्यांस म्हणाला, भिकं नका; कारण पाहा, जो मोठा आनंद सर्व लोकांस होणार आहे त्याची सुवातो मी तुम्हांस सांगतो; ११ ती ही कीं तुम्हांसाठीं आज दाविदाच्या गांवांत तारणारा जन्मला आहे, तो ख्रिस्त प्रभु आहे; १२ आणि तुम्हांस खूण हीच कीं बाळक्यानें गुंडाळलेलें व गव्हाणींत निजविलेलें असें बाळक तुम्हांस आढळेल. १३ इतक्यांत अकस्मात् स्वर्गातील सैन्याचा समुदाय त्या देवदूताजवळ प्रगट झाला; ते देवाची स्तुति करीत म्हणाले,

१४ ऊर्ध्वलोकीं देवाला गौरव, आणि पृथ्वीवर मनुष्यांत शान्ति; त्यांजवर त्याचा प्रसाद झाला आहे.

१५ मग असें झालें कीं देवदूत त्यांजपासून स्वर्गास गेले, तेव्हां मेंढपाळ एकमेकांस म्हणाले, चला, आपण बेथलेहेमापर्यंत जाऊं; व झालेली जी ही गोष्ट प्रभूनें आपल्याला कळविली ती पाहू. १६ तेव्हां ते वाईवाईनें गेले तो मरीया, जोसेफ व गव्हाणींत निजविलेलें बाळक हीं त्यांस आढळलीं. १७ त्यांनीं त्यांस पाहिल्यांवर त्या बाळकाविषयीं देवदूतांनें जी गोष्ट त्यांस सांगितली होती ती त्यांनीं कळविली. १८ मग सर्व ऐकणाऱ्यांनीं त्या मेंढपाळांनीं सांगितलेल्या गोष्टीविषयी आश्चर्य केले; १९ परंतु मरीयेचें या सर्व गोष्टींचें मनन करून त्यां आपल्या अंतःकरणांत ठेविल्या. २० नंतर मेंढपाळांस सांगण्यांत आलें होतें त्याप्रमाणें त्या सर्व गोष्टी त्यांनीं ऐकल्या व पाहिल्या; ह्यामुळे ते देवाचें गौरव करीत मांभारे गेले.

२१ मग हुंतेचा आठवा दिवस आल्यावर त्याचें नांव येशू ठेविलें; हें तर तो उदरांत संभवण्यापूर्वीच देवदूतांनै ठेविले होतें.

मंदिरांत येरूला सादर करणें

२२ पुढें मोशाच्या नियमशास्त्रप्रमाणें त्यांचे 'शुद्धी-करण'चे दिवस भरल्यावर' २३ ('प्रत्येक प्रथम जन्मलेला नर प्रभूसाठीं पवित्र म्हणावा' असें जें प्रभूच्या नियम-शास्त्रांत लिहिलें आहे त्याप्रमाणें) त्याचें प्रभूला समर्पण करावें, २४ आणि प्रभूच्या नियमशास्त्रांत सांगितल्याप्रमाणें 'होत्यांचा जोडा किंवा पारव्यांचीं दोन पिलें' यांचा यज्ञ करावा, म्हणून त्यांनीं त्याला यरूशलेमास आणिलें.

शिमोन व त्याचें हर्षस्तोत्र

२५ तेव्हां पाहा, शिमोन नांवाचा कोणीएक मनुष्य यरूशलेमांत होता; तो धार्मिक व भक्तिमान मनुष्य असून इस्राएलाच्या सांवनाची वाट पाहत असे, व त्याजवर पवित्र आत्मा होता. २६ प्रभूच्या ख्रिस्ताला पाहिल्यापूर्वीं तुला मरण येणार नाही असें पवित्र आत्म्यानें त्याला प्रगट केलें होतें. २७ तो आत्मयुक्त असतां मंदिरांत आला; आणि नियमशास्त्राच्या विधीप्रमाणें करविण्याकरितां आई-बापांनीं त्या येशू बाळकाला आंत आणिलें, २८ तेव्हां त्यानें त्याला हातांवर घेऊन देवाचा धन्यवाद करून म्हटलें:

- २९ हे प्रभू, आतां तूं आपल्या वचनाप्रमाणें आपल्या दासाला शांतीनें जाऊं देतोस;
 ३० कारण 'विदेश्यांस प्रकटीकरण होण्यासाठीं उजेड'
 ३१ व तुझ्या 'इस्राएल लोकांचें वैभव असें जें तुझें तारण
 ३२ तूं सर्व राष्ट्रांसमक्ष सिद्ध केलें,'
 तें मी आपल्या डोळ्यांनीं पाहिलें आहे;'
 ३३ त्याजविषयीं हें जें वदण्यांत आलें त्यावरून त्याचा बाप व त्याची आई यांस आश्चर्य वाटलें.
 ३४ शिमोनानें त्यांस आशीर्वाद दिला व त्याची आई मरीया इला म्हटलें, पाहा, इस्राएलांत बहुतांचें पतन व उरंथान यांसाठीं आणि ज्याच्याविरुद्ध लोक बोलतील असलें चिन्ह होण्यासाठीं झाला ठेविलें आहे; ३५ आणखी पुष्कळ

लोकांच्या अंतःकरणांतील विचार उघडकीस यावे म्हणून तुझ्या स्वतःच्या जिवांत तरवार भोसकून जाईल.

संदेष्टी इझा

३६ आशेराच्या वंशातील फनूएलाची कन्या इझा नांवाची एक संदेष्टी होती; ती फार बयोवृद्ध झाली असून कुंवारपण संपल्यापामून नवऱ्याजवळ सात वर्षे राहिली होती. ३७ आतां ती चौऱ्याशीं वर्षाची विधवा असून मंदिर सोडून न जातां उपास व प्रार्थना यांच्या द्वारें रात्रदिवस सेवा करीत असे. ३८ तिनें त्याच समयीं जवळ येऊन देवापुढें आभारप्रदर्शन केलें, व जे यरूश-लेमाच्या मुक्ततेची वाट पाहत होते त्या सर्वांस त्याज-विषयीं सांगितलें.

येरूचें बाळपण

३९ नंतर प्रभूच्या नियमशास्त्राप्रमाणें सर्व समास करून गाळीलांत आपलें गांव नासरेथ येथें तीं परत गेलीं.

४० तो बाळक वाढीस लागला आणि ज्ञानानें पूर्ण होत असतां बलवान झाला; त्याजवर देवाची कृपा होती.

४१ त्याची आईबापें प्रतिवर्षीं वल्हांडण सणार्त यरूश-लेमास जात असत; ४२ आणि तो बारा वर्षांचा झाला तेव्हां तीं त्या सणांतील रिवाजाप्रमाणें तेथें गेलीं. ४३ मग सणाचे दिवस संपल्यावर तीं माघारें गेलीं, तेव्हां तो मुलगा येशू यरूशलेमांत मागे राहिला हें त्याच्या आई-बापांस कळलें नाही. ४४ तो वाटेच्या सोबत्यांत असेल असें समजून तीं एक दिवसाची वाट चाळून गेली; नंतर नातलग व ओळखीचे यांजमध्यें त्यांनीं त्याचा शोध केला; ४५ परंतु तो त्यांस सांपडला नाही, म्हणून तीं त्याचा शोध करीत करीत यरूशलेमास माघारें गेलीं. ४६ मग असें झालें कीं तीन दिवसांनंतर तो मंदिरांत गुप्तदळ्यामध्ये बसून त्यांचें भाषण ऐकतांना व त्यांस प्रश्न करितांना त्यांस आढ-ळला. ४७ त्याचे सर्व श्रोतेजना त्याच्या बुद्धीवरून व उत्तरावरून थक् झाले. ४८ तेव्हां त्याला पाहून त्यांना आश्चर्य वाटलें, आणि त्यांची आई त्याला म्हणाली; बाळक, हूं आम्हांबरोबर असा कां बाळकस ? पाहा, तुझा बाप व मी कठीं होऊन तुझा शोध करीत आलों. ४९ तो त्यांस म्हणाला, तुम्हीं माझा शोध केला हें कसें ? जें माझ्या

बापाचें त्यांत मीं असावें हें तुमच्या ध्यानांत आलें नाहीं काय ? ५० परंतु तो जे हे शब्द बोलला ते तीं समजलीं नाहींत. ५१ मग तो त्यांच्याबरोबर निघून नासरेवास गेला व त्यांच्या आर्हांत राहिला; त्याच्या आर्हांत या सर्व गोष्टी आपल्या मनांत ठेविल्या.

५२ येथे हा ज्ञानानें, शरीरांनें आणि 'देवाच्या व मनुष्याच्या कृपेंत वाढत गेला.'

बासिस्मा करणारा योहान व त्याचा संदेश

१ मग तिबिर्थे कैसर याच्या राज्याच्या पंधराव्या ३ वर्षी पंतय पिलात यहूदीयाचा अधिकारी होता; हेसेद गालीलाचा मांडलिक; त्याचा भाऊ फिलिप्प हा इतुरीया व प्राखोनीती या देशांचा मांडलिक; आणि लूसनिय अबिलेनेचा मांडलिक होता; २ हन्ना व कयफा हे प्रमुख याजक होते; तेव्हां जखन्याचा पुत्र योहान याला अरण्यांत देवाचें वचन प्राप्त झालें. ३ मग तो यार्दनेच्या चव्दकडील सगळ्या प्रदेशांत पापक्षमेसाठीं पध्दातापाचा बासिस्मा गाजवीत फिरला.

४ अरण्यांत बोधना करणाऱ्याची बाणी बघी झाली कीं प्रभूचा मार्ग सिद्ध करा,

त्याच्या वाटा नीट करा;

५ प्रत्येक खोरे भरेल,

प्रत्येक डोंगर व टेकडी सखल होईल;

वांकडी सरळ होतील,

खडकाळींच्या वाटा सपाट होतील;

६ आणि सर्व मनुष्ये देवांनें केलेले तारण पाहतील; असें जें यशया संदेष्टा अच्या पुस्तकांत लिहिलें आहे त्याप्रमाणें हें झालें.

७ तेव्हां जे लोकसमुदाय त्याजपासून बासिस्मा घ्यावयास त्याकडे निघून आले त्यांस तो म्हणाला, अहो सापांच्या पिलांनी, भावी बोधापासून पळवयास तुम्हांस कोणी सुचविलें ? ८ आतां पध्दाताप्यास योग्य अशीं फळें या; आणि अन्नान्न आमचा वाम आहे असें अजल्या मनांत म्हणूं लागूं नका. मी तुम्हांस सांगितों, देव अन्नान्नभासाठीं वा दगडांपासून संतति उत्पन्न करवयास समर्थ आहे; ९ आतांच झाडांच्या मुळाची कुन्दाड ठेविलेली आहे; जें जें

झाड चांगलें फळ देत नाहीं तें तें तोडून अमीत टाकण्यांत येतें. १० तेव्हां लोकसमुदायांनीं त्याला विचारिलें, तर आम्ही काय करावें ? ११ त्यानें त्यांस उत्तर दिलें, ज्याच्या जवळ दोन अंगरखे आहेत त्यानें, ज्याला तो नाहीं त्याला थावा, आणि ज्याच्याजवळ अन्न आहे त्यानें तसेंच करावें. १२ मग जकातदारहि बासिस्मा घ्यावयास आले व त्याला म्हणाले, गुरुजी, आम्ही काय करावें ? १३ त्यानें त्यांस म्हटलें, तुम्हांस जें नेमिलें आहे त्याहुन कांहीं अधिक जुलमानें घेऊं नका. १४ शिपायांनींहि त्याला विचारिलें, आम्ही काय करावें ? त्यानें त्यांस सांगितलें, कोणावर बलात्कार करूं नका, व कुमोडानें कांहीं घेऊं नका; आपल्या पगारांत तृप्त असा.

१५ तेव्हां लोक वाट पाहत असतां व हाच विस्त नसेलना असा सर्व जण योहानाविषयीं आपल्या मनांत विचार करीत असतां, १६ योहानानें त्या सर्वांस उत्तर दिलें, मी तुमचा बासिस्मा पाण्यानें करितों खरें, परंतु मजपेक्षां जो समर्थ आहे, ज्याच्या वाहणांचा बंद सोडवयास मी योग्य नाहीं, तो येत आहे; तो तुमचा बासिस्मा पवित्र आल्यानें व अमीनें करील. १७ आपलें खळें अगदीं स्वच्छ करण्यास व गद्दें आपल्या कोठारांत सांठविण्यास त्याच्या हातांत त्याचें मूप आहे; तो न विकणाऱ्या अमीत भूस जाळून टाकील.

१८ आणखी त्यानें दुसऱ्याहि पुष्कळ बोधाच्या गोष्टी सांगून लोकांस धुवार्ता जाहीर केली. १९ मांडलिक हेरोद याला त्याच्या भावाची बायको हेरोदिया इजविषयीं आणि त्यानें केलेल्या सर्व कुकर्माविषयीं योहानानें दोष दिल्यामुळें, २० त्यानें, या सर्वाहुन अधिक हेंहि केलें कीं त्याला बंदिशाळेंत कोडिलें.

येशूचा बासिस्मा

२१ सर्व लोकांनीं बासिस्मा घेतला व येशूहि बासिस्मा घेऊन प्रार्थना करीत असतां असें झालें कीं आकाश उघडलें. २२ पवित्र आत्मा देहरूपानें कबुतराप्रमाणें त्याचवर उतरला, आणि असी आकाशावाणी श्राव्यी कीं: तूं माझा प्रिय पुत्र आहेस, तुजविषयीं मी संतुष्ट आहे.

येशूची वंशावळी

२३ येशूचें आपल्या कार्याचा आरंभ केला तेव्हां तो सुसारे तीस वर्षांचा होता, त्याला योसेफाचा पुत्र असें लोक सज्जत. योसेफ एलीचा, २४ तो मत्ताथाचा, तो लेवीचा, तो मत्थीचा, तो यन्नयाचा, तो योसेफाचा, २५ तो मत्तिथ्याचा, तो आमोसाचा, तो नहूमाचा, तो हेस्लीचा, तो नग्गयाचा, २६ तो महथाचा, तो मत्तिथ्याचा, तो शिमयीचा, तो योसेखाचा, तो योदाचा, २७ तो योहानानाचा, तो रेशाचा, तो जल्वाबेलाचा, तो शली-एल्लाचा, तो नेरीचा, २८ तो मत्थीचा, तो अदीचा, तो क्रोसामाचा, तो एल्मदामाचा, तो एराचा, २९ तो येशूचा, तो अलियेजराचा, तो योरीमाचा, तो मत्ताथाचा, तो लेवीचा, ३० तो शिमोनाचा, तो यहूदाचा, तो योसेफाचा, तो योनामाचा, तो एल्याकीमाचा, ३१ तो मत्थाचा, तो मिनाचा, तो मत्ताचा, तो नाथानाचा, तो दाविदाचा, ३२ तो इसायाचा, तो ओबेदाचा, तो बवाजाचा, तो सल्मोनाचा, तो नहूशोनाचा, ३३ तो अम्मीनादाबाचा, तो अर्णयाचा, तो हेस्लोनाचा, तो पेरेसाचा, तो यहूदाचा, ३४ तो बाक्केबाचा, तो इसहाकाचा, तो अब्राहामाचा, तो तेरहाचा, तो नाहोराचा, ३५ तो सूरुगाचा, तो रुबाचा, तो पेलेगाचा, तो एबराचा, तो सोलहाचा, ३६ तो केनानाचा, तो अपेक्षदाचा, तो शेमाचा, तो नोहाचा, तो लामेखाचा, ३७ तो मथूशलहाचा, तो हनोखाचा, तो यारेदाचा, तो महल्लेखाचा, तो केनानाचा, ३८ तो अनोशाचा, तो शेथाचा, तो आदामाचा, तो देवाचा पुत्र.

येशूची अरण्यांत परीक्षा

१ येशू पवित्र आत्म्यानें परिपूर्ण होताता यादेंने पासून माथारा आला, आणि त्याला आत्म्यानें चाळीस दिवस अरण्यांत नेलें; २ तेथें सैतानानें त्याची परीक्षा केली. त्या दिवसांत त्यानें कांहीं खाल्ले नाहीं; ते समास झाल्यावर त्याला भूक लागली. ३ तेव्हां सैतान त्याला म्हणाला, तूं देवाचा पुत्र असलास तर या धोंब्यास भाकर हो असें सांग. ४ येशूनें त्याला उत्तर दिलें, 'मनुष्य केवळ भाकरीनें वांचेल असें नाहीं, असें लिहिलें आहे.

५ मग त्यानें त्याला वर नेऊन जगांतील सर्व राज्ये एका क्षणांत दाखविली; ६ आणि सैतानानें त्याला म्हटलें, ह्या सर्वांवरील अधिकार व ह्यांचें वैभव मी तुला देईन, कारण हें मला सोपून दिलें आहे व माझ्या मनास येईल त्याला मी हें देतो. ७ तूं मला नमन करशील तर हें सर्व तुझें होईल. ८ येशूनें त्याला उत्तर दिलें, 'प्रभु तुझा देव याला नमन कर, व केवळ त्याचीच सेवा कर,' असें लिहिलें आहे. ९ नंतर त्यानें त्याला यरूशलेमांत नेऊन मंदिराच्या कंगोऱ्यावर उभें केलें व म्हटलें, तूं देवाचा पुत्र असलास तर एथून खाली उडी टाक, १० कारण असें लिहिलें आहे कीं

तुझें रक्षण करण्यास तो आपल्या दूतांस तुजविषयी आज्ञा देईल;

११ आणि

तुझ्या पायांना धोंब्याची ठेच लागूं नये म्हणून

ते तुला आपल्या हातांवर शेलून धरतील.

१२ येशूनें त्यास उत्तर दिलें कीं 'प्रभु जो तुझा देव त्याची परीक्षा पाहूं नको,' असें सांगितलें आहे.

१३ मग सैतान सर्व परीक्षा संपवून कांहीं वेळपर्यंत त्याच्यासून गेला.

नासरेयांत येशू

१४ नंतर येशू आत्म्याच्या सामर्थ्यानें गाळीलांत माथारा आला, व त्याची कीर्ति चहुंकडल्या सर्व प्रांतांत पसरली. १५ तो त्यांच्या समास्थानांत शिक्षण देत असतां सर्वांनीं त्याचा महिमा वर्णिला.

१६ मग ज्या नासरेयांत तो लहानाचा मोठा झाला तेथें तो आला, आणि आपल्या परिपाठाप्रमाणें शब्दाय दिवशीं समास्थानांत जाऊन वाचावयास उभा राहिला.

१७ तेव्हां यशया संदेष्ट्याचें पुस्तक त्याला दिलें, तें पुस्तक त्यानें उघडून जें स्थळ काढिलें त्यांत असें लिहिलें होतें कीं

१८ प्रभूचा आत्मा मजवर आला आहे,

कारण दीनास सुवार्ता सांगण्यास त्यानें मला अभिषेक केला;

धरून नेलेल्यांची सुटका

व अंधळ्यांस दृष्टि ही विदित करावयास, टेचलेख्यांस मोकळे करावयास, १९ परमेश्वराच्या प्रसादाचें वर्ष विदित करावयास त्यानें मला पाठविलें आहे.

२० मग पुस्तक गुंडाळून व तें सेवकास परत देऊन तो खाली बसला, आणि सभास्थानांतील सर्व लोकांची दृष्टि त्याजकडे लागली. २१ मग तो त्यांस म्हणूं लागला कीं हा झालेख आज तुम्ही ऐकत असतां पूर्ण झाला आहे. २२ तेव्हां सर्वांनीं त्याजविषयीं आपली मन्यता दाखविली आणि जीं कृपावचनं त्याच्या मुखांतून निघालीं त्यांविषयीं आश्चर्य केलें; ते म्हणाले, हा योसेफाचा पुत्र ना ? २३ त्यानें त्यांस म्हटलें, खरोखर तुम्ही मला ही म्हण लावाल, हे वैद्या, तूं आपणालाच बरें कर; कर्णद्वारांत ज्या गोष्टी तूं केल्यास असें आम्ही ऐकले त्या एथेंहि आपल्या देशांत कर. २४ तो म्हणाला, मी तुम्हांस खचीत सांगतो, कोणताहि संदेष्टा आपल्या देशांत मान्य होतं नाहीं. २५ आणखी मी तुम्हांस सत्य सांगतो एलीयाच्या काळांत साडेतीन वर्षेपर्यंत आकाश नंद राहून सर्व देशांत मोठा दुष्काळ पडला होता, तेव्हां इस्राएलांत पुष्कळ विधवा होत्या; २६ तरी 'सीदोनाच्या प्रदेशांतील सारफथ एथील एका विधवेशिवाय' त्यांतील कोणा एकीकडेहि एलीयाला पाठविलें नाहीं. २७ तसेंच अलीशा संदेष्ट्याच्या वेळेस इस्राएलांत पुष्कळ कुष्ठरोगी होते, तरी सुरीय नामान याच्याशिवाय त्यांतील कोणीहि शुद्ध झाला नाहीं. २८ हें ऐकतांच सभास्थानांतील सर्व लोक संतापून गेले, २९ त्यांनीं उठून त्याला गांवाबाहेर बाळविलें, आणि ज्या डोंगरावर त्यांचें गांव बसलें होतें त्याच्या कच्चावरून त्याला लोदून देण्यास तेथवर नेले; ३० पण तो त्यांच्यामघून निघून चालता झाला.

भूतग्रस्ताला बरें करणें

३१ तो गालीलांतील कर्णद्वार गांवांत खालीं आला व शब्दाच दिवशीं त्यांस शिकवीत असतां ३२ त्याच्या शिक्षणावरून ते थक झाले, कारण त्याचें बोलणें अधिकारयुक्त होतें. ३३ तेव्हां अशुद्ध भूतांच्या आत्म्यानें पछाड-

लेला कोणीएक मनुष्य सभास्थानांत होता; तो मोज्यानें ओरडून म्हणाला, ३४ अरे येशू नासरेथकरा ! आमचा तुझा काय संबंध ? आमचा नश करवावयास आलास काय ? तूं कोण आहेस हें मला ठाऊक आहे; देवाचा पवित्र [पुरुष] तो. ३५ तेव्हां येशू त्याला दटावून म्हणाला, गप्प राहा, व याच्यांतून नीच. मग भूत त्या मनुष्याला मध्यें पाडून कांहीं उपद्रव न करितां त्याच्यांतून निघून गेलें. ३६ तेव्हां सर्व जण विस्मित होऊन आपसांत एकमेकांस म्हणाले, काय हें बोलणें ? हा अधिकारानें व सामर्थ्यानें अशुद्ध आत्म्यांस आज्ञा करितो, आणि ते निघून जातात. ३७ नंतर त्याजविषयींची आख्या चहुंकडल्या प्रांतांत सर्वत्र झाली.

शिमोनाची सासू व इतर कांहीं रोगी यांस बरें करणें

३८ मग तो सभास्थानांतून उठून शिमोनाच्या घरांत गेला. शिमोनाची सासू कडक ताप येऊन पडली होती, तिच्यासाठीं त्यांनीं त्याच्याजवळ विनंति केली. ३९ तेव्हां त्यानें तिच्यावर ओणवून तापाला दटाविलें, तेव्हां तो निघाला, व ती तत्क्षणीं उठून त्यांची सेवा करूं लागली.

४० मग ज्या कोणाचीं माणसें नाना प्रकारच्या रोगांनीं बेजार झालीं होती त्या सर्वांनीं त्यांना त्याजकडे सुर्यास्ताच्या वेळीं आणिलें, आणि त्यानें त्यांच्यांतील प्रत्येकावर हात ठेवून त्यांस बरें केलें. ४१ भूत देखील, तूं देवाचा पुत्र आहेस, अशी आरोळी ठोकून पुष्कळ मनुष्यांतून निघाली; परंतु त्यानें त्यांस दटावून बोळ दिलें नाहीं, कारण तो क्रिस्त आहे हें त्यांस ठाऊक होतें.

४२ मग शिबस उगवल्यावर तो निघून रानांत गेला; तेव्हां लोकसमुदाय त्याचा शोध करीत त्याच्याजवळ आले, आणि आपणांपासून त्यानें जाऊं नये म्हणून त्याला त्यांनीं अडविलें असतें; ४३ परंतु तो त्यांस म्हणाला, मला दुसऱ्या गांवांतहि देवाच्या राज्याची सुघातां सांगितली पाहिजे, कारण यासाठीच मला पाठविलें आहे.

४४ मग तो गालीलाच्या सभास्थानांतून उपदेश करीत फिरला.

प्रथम शिष्यांस पाचारण

१ नंतर असें झालें कीं लोकसमुदाय त्याच्याजवळ

५ गदां करून देववचन ऐकत असतां तो गनेसरेत सरो-
बराच्या कांठी उभा होता; २ तेव्हां त्यानें सरोबराच्या
कांठीं लागलेले दोन मचवे पाहिले; त्यांवरील कोळी खालीं
उतरून जाळीं धूत होते. ३ त्या मचव्यांपैकीं एक शिमो-
नांचा होता; त्यावर चढून तो कांठापासून थोडासा लोटावा
म्हणून त्यानें त्याला सांगितलें; मग त्यानें बसून मचव्यांतून
समुदायांस शिक्षण दिलें. ४ आपलें बोलणें संपविल्यावर
त्यानें शिमोनाला म्हटलें, खोल पाण्यांत जाऊं या व मासे
घरण्यासाठीं आपलीं जाळीं खालीं सोडा. ५ शिमोनानें
त्याला उत्तर दिलें, गुरुजी, आम्हीं सारी रात्र कष्ट करून
कांहीं धरिलें नाहीं; तरी आपल्या सांगण्यावरून मी जाळीं
सोडितो. ६ मग त्यांनीं तसें केल्यावर माशांचा मोठा
बोळका जाळ्यांत सांपडला आणि त्यांचीं जाळीं फाटूं
लागलीं, ७ तेव्हां जे भागीदार दुसऱ्या मचव्यांत होते
त्यांनीं येऊन आपणाला साहाय्य करावें म्हणून त्यांनीं त्यांस
खुणाविलें. मग ते आल्यावर दोन्ही मचवे इतके भरले
कीं ते बुद्ध लागले. ८ हें पाहून शिमोन पेत्र येशूच्या पायां
पडून म्हणाला, प्रभुजी, मजपासून जा, मी पापी मनुष्य
आहें. ९ कारण त्यांनीं धरलेल्या माशांचा समुदाय पाहून तो
व त्याजबरोबर असलेले सर्व जण विस्मित झाले होते; १०
तसेंच शिमोनाचे भागीदार जब्दीचे पुत्र याकोब व
योहान हेहि विस्मित झाले होते. तेव्हां येशू शिमोनाला
म्हणाला, भिऊं नको; एथून पुढें तूं मनुष्यांना धरिशील.
११ मग मचवे कांठीं लाविल्यावर सर्व सोडून देऊन ते
त्याचे अनुयायी झाले.

कुष्ठरोगी रोगामुक्त होतो

१२ पुढें असें झालें कीं ती एका गांवांत असतां, पाहा,
तेथें कुष्ठरोगनें व्याप्त असा एक मनुष्य होता; त्यानें
येशूला पाहून पालथें पडून त्याला विनंति केली कीं प्रभुजी,
आपली इच्छा असली तर मला शुद्ध करावयास आपण
समर्थ आहां. १३ तेव्हां त्यानें हात पुढें करून त्याला
स्पर्श करून म्हटलें, माशी इच्छा आहे; शुद्ध हो; आणि
आपलेच त्यानें कुष्ठ मेलें. १४ मग त्यानें त्याला निघून

सांगितलें, कोणाला सांगूं नकोस; तर जाऊन स्वतःस
'याजकाला दाखीव,' आणि त्यांस प्रमाण पटावें म्हणून
मोशानें नेमून दिल्याप्रमाणें आपल्या कुडीकरणासाठीं अर्पण
कर. १५ तथापि त्याविषयींचें वर्तमान अधिकच पसरलें,
आणि पुष्कळ लोकसमुदाय ऐकावयास व आपले रोग बरे
करून घ्यावयास जमले. १६ तो तर अरण्यांत एकांतीं
जाऊन प्रार्थना करित होता.

पक्षघाती मनुष्य बरा होतो

१७ एके दिवशीं असें झालें कीं तो शिकनीत असतां
गालीलेंतील प्रत्येक गांवाहून आणि यहूदीया व यरूशलेम
एथून आलेले परुशी व शस्त्राध्यापक बसले होते; आणि
लोकांना निरोगी करावयास प्रभूचें सामर्थ्य त्याच्या ठायीं
वसत होतें. १८ तेव्हां पाहा, कित्येक माणसांनीं कोणीएका
पक्षघाती मनुष्याला बाजेवर घालून आणिलें; व त्याला
आंत नेऊन त्याच्यासमोर ठेवावयाचा यत्न केला; १९
परंतु हाटीमुळें त्याला आंत नेण्याची सवक होईना, म्हणून
त्यांनीं बराबर चढून त्याला बाजेसुद्धां कौकरांतून येशूच्या
समोर खालीं सोडलें. २० तेव्हां त्यांचा विश्वास पाहून
तो म्हणाला; हे मनुष्या, तुझ्या पापांची क्षमा झाली आहे.
२१ तेव्हां शास्त्री व परुशी अशी वाटाघाट करूं लागले
कीं हा दुर्भाषण करणारा कोण आहे? केवळ देवावाचून
कोणाच्यानें पापांची क्षमा करवते? २२ येशूनें त्यांचे
विचार ओळखून त्यांस उत्तर दिलें, तुम्ही आपल्या मनांत
काय विचार करितां? २३ तुझ्या पापांची क्षमा झाली
आहे हें म्हणणें, किंवा उठून चाल हें म्हणणें, यांतून
कोणतें सोपें? २४ पुन्वींवर पापांची क्षमा करावयास
मनुष्याच्या पुत्राला अधिकार आहे हें तुम्हांस समजावें
म्हणून—(तो पक्षघाती मनुष्याला उभा करी): मी; तुलां
सांगतो; उठ, घ्याशी क्षमा उज्वळून येऊन आपल्या घरीं
जा. २५ तेव्हां तो लागलाच त्यांच्यासमक्ष उठून जिच्चा-
वर निजला होता ती उज्वळत घेऊन देवाचा महिमा वर्णित
आपल्या घरीं गेला. २६ तेव्हां सर्वास विस्मय प्राप्त झाला;
ते देवाचा महिमा बघूं लागले आणि फार भयभीत होऊन
म्हणाले, आम्हीं आज विलक्षण गोष्टी पाहिल्या आहोत.

लेवीला पाचारण

२७ त्यानंतर तो बाहेर गेला तेव्हा त्याने लेवी नांवाच्या एका जकातदाराला जकातीच्या नाक्यावर बसलेले पाहिले, व त्याला म्हटले, माझ्यामार्गे ये. २८ तेव्हा तो सर्व सोडून त्याच्यामार्गे उठून गेला.

२९ मग लेवीने आपल्या घरी त्याला मोठी मेजवानी केली; त्या वेळी त्यांजबरोबर जकातदार व दुसरे लोक सांचा मोठा समुदाय जेवावयास बसला होता. ३० तेव्हा तेथील परुशी व शाखी हे त्याच्या शिष्यांसीं कुरकुर करून म्हणाले, तुम्ही जकातदार व पापी लोक यांजबरोबर कां खातापिता? ३१ येशूने त्यांस उत्तर दिले, निरोम्यांस वैचाची गरज नाही, तर दुखणाइतांस आहे. ३२ मी धार्मिकांस नाही, तर पापिष्टांस पखातांपासाटीं बोलावण्यांस आलां आहे.

उपासविषयक प्रश्न

३३ तेव्हां त्यांनीं त्याला म्हटले, योहानाचे शिष्य वारंवार उपास व प्रार्थना करितात; आणि तसें परुश्यांचेहि शिष्य करितात; आपले शिष्य तर खातातपितात. ३४ येशूने त्यांस म्हटले, वन्हाळ्यांबरोबर वर आहे तोंपर्यंत त्यांजकडून उपास करवाव काय? ३५ तरी असे दिवस येतील; मग त्यांजपासून बराला काडून नेतील त्यां दिवसांत ते उपास करतील. ३६ आणखी त्यानें त्यांस दाखलाहि सांगितला, कोणी नवे वस्त्र फाडून त्याचें जुन्या वस्त्राला ठिगळ लावीत नाही; असें केले तर त्यानें नवे फाडिले व नव्याचें ठिगळ जुन्याशीं जमले नाही असें होईल. ३७ आणि नवा द्राक्षारस जुन्या बुधल्यांत कोणी घालीत नाही; घातला तर नवा द्राक्षारस बुधळे फोडून सांडून जाईल व बुधळेहि मांस्तील. ३८ यास्तव नवा द्राक्षारस नव्या बुधल्यांत घालावा. ३९ जुना द्राक्षारस प्याल्यावर नव्याची कोणी इच्छा करीत नाही, कारण जुना चांगला आहे असें तो म्हणतो.

शब्दाच्याचें पालन

१ मग एका शब्दाच्यावारीं असें झालें कीं तो केतां-
६ मधून जात होता; तेव्हा त्याचे शिष्य कणसें मोडून हातांवर बसवून खाऊ लागले. २ तेव्हां परुश्यांशीं

कोणी म्हणाले, शब्दाच्यावारीं जें करूं नये तें तुम्ही कां करितां? ३ येशूनें त्यांस उत्तर दिलें, दाबीद व त्याच्या- बरोबरचीं माणसें यांस भूक लागली तेव्हां त्यानें काय केले हें तुमच्या वाचण्यांत कधीं आलें नाहीं काय? ४ तो देवाच्या मंदिरांत गेला आणि ज्या 'समर्पित भाकरी' याजकांशिवाय कोणी खाऊं नयेत त्या घेऊन त्यानें खाल्ल्या व आपल्या बरोबरच्यांसहि दिल्या. ५ आणखी तो त्यांस म्हणाला, मनुष्याचा पुत्र शब्दाच्या घनी आहे.

६ नंतर दुसऱ्या एका शब्दाच्यावारीं असें झालें: त्यानें सभास्थानांत जाऊन शिकविलें, तेथें उजवा हात वाळलेला असा एक मनुष्य होता. ७ तेव्हां शाखी व परुशी त्याज- वर दोष देवावयास सांपडवा म्हणून तो शब्दाच्यावारीं रोग बरा करतो कीं काय हें पाहावयास टपून राहिले; ८ परंतु त्यानें त्यांचे विचार ताडून त्या हात वाळलेल्या मनुष्याला सांगितले, उठ व मर्चे उभा राहा; मग तो उठून उभा राहिला. ९ तेव्हां येशू त्यांस म्हणाला, मी तुम्हांस विचारितों, शब्दाच्यावारीं बरें करणें योग्य किंवा वाईट करणें योग्य; जीव वांचविणें योग्य किंवा त्याचा नाश करणें योग्य? १० मग त्यानें समोवतें त्या सर्वांकडे पाहून त्याला सांगितले, हात लांब कर. तेव्हां त्यानें तसें केले; आणि त्याचा हात बरा झाला. ११ मग ते संतापानें वेढे होऊन येशूला काय कराचें याविषयीं एकमेकांत विचार करूं लागले.

बारा प्रेषित

१२ त्या दिवसांत असें झालें कीं तो प्रार्थना करा- वयास ढोंगरावर गेला आणि रात्रभर देवाची प्रार्थना करीत राहिला. १३ मग दिवस उगवल्यावर त्यानें आपल्या शिष्यांस बोलाविले; आणि त्यांतून बारा जणांस निवडून त्यांस प्रेषित असें नांवहि दिले; १४ ते हे: शिमोन, त्याला त्यानें पेत्र हेंहि नांव दिले; त्याच्या भाऊ अंद्रिया, याकोब व योहान; फिलिप्प व बर्थोलमय; १५ यत्तय व थोमा; अल्फीचा पुत्र याकोब, व जिलोत म्हटलेला शिमोन; १६ याकोबाचा पुत्र यहुदा आणि येशूला ज्यानें घरून दिलें तो यहुदा इस्कार्योत. १७ येशू त्यांजबरोबर खाली उतरून सपाटीच्या जागेवर उभा राहिला. तेथें त्याच्या शिष्यांचा

मोठा समुदाय, आणि सर्व यहुदीया व यरुशलेम यांपासून, व सोर व सीदोन यांकडल्या समुद्रकांडापासून त्यांचे भवण करुबायास व आपले रोग बरे करून घ्यावयास जे लोक आले होते त्यांचा मोठा मेळा तेथे उभा होता; १८ तेव्हा जे अशुद्ध आत्म्यांनी पीडलेले होते त्यांस त्याने बरे केले; १९ तेव्हा सर्व समुदायाने त्याला स्पर्श करा-
ऊन अडपड केली, कारण त्यांतून सामर्थ्य निघून ते सर्वांस निरोगी करील होतें.

घन्यवाद व दुःखोद्धार

२० तेव्हा त्याने आपल्या शिष्यांकडे दृष्टि लावून म्हटले, अहो हीनांनो, तुम्ही घन्य; कारण देवाचे राज्य तुमचे आहे. २१ अहो जे आतां भुकेले आहां ते तुम्ही घन्य; कारण तुम्ही तृप्त व्हाल. अहो जे आतां स्वदन करितां ते तुम्ही घन्य; कारण तुम्ही हसाल. २२ मनुष्याच्या पुत्रासुळे लोक तुमचा द्वेष करतील, तुम्हांस दूर करतील; निंदितील आणि तुमचे नांव वाईट म्हणून टाकून देतील, तेव्हा तुम्ही घन्य. २३ त्या दिवशीं आनंदित होऊन उठ्या मारा; कारण पाहा, स्वर्गांत तुमचे प्रतिफल मोठे आहे; त्याचे पूर्वज संदेष्ट्यांस असेच करित. २४ तुम्हां घनवानांस धिक्कार असो ! कारण तुम्हांस आपलें सात्वतन भरून मिळालें आहे. २५ अहो जे आतां तृप्त झालां आहां, त्या तुम्हांस धिक्कार असो ! कारण तुम्हांला भूक लागेल, अहो जे आतां हसतां त्या तुम्हांस धिक्कार असो ! कारण तुम्ही शोक कराळ व रडाल. २६ जेव्हा सर्व लोक तुम्हांस बरे म्हणतील तेव्हा तुम्हांस धिक्कार असो ! त्यांचे पूर्वज खोड्या संदेष्ट्यांस असेच करित.

शत्रूंचेर प्रेम

२७ तुम्हां ऐकणाऱ्यांस मी सांगतो, तुम्ही आपल्या वैऱ्यांवर प्रीति करा; जे तुमचा द्वेष करितात त्यांचे बरे करा; २८ जे तुम्हांस शाप देतात त्यांस आशीर्वाद द्या, जे तुमची निर्मर्त्सना करितात त्यांस साठीं प्रार्थना करा. २९ जो तुम्हा एका गालावर मारितो त्याजपुढें दुसराहि कर; आणि जो तुम्हा

अंगरखा घेतो त्याला तुम्ही बंडीहि घावयास अनमान करूं नको. ३० जो कोणी तुम्हाजवळ मागतो त्याला दे; जो तुम्हां कांहीं हरण करितो त्याजपाशीं तें परत मागूं नको. ३१ लोकांनीं तुम्हांशीं जसें वर्तावें म्हणून तुमची इच्छा आहे, तसेंच तुम्हीहि त्यांजशीं वर्तन करा. ३२ जे तुम्हांवर प्रीति करितात त्यांजवर तुम्ही प्रीति केली तर त्यांत तुमचा उपकार तो काय ? कारण पापी लोकहि आपणांवर प्रीति करणाऱ्यांवर प्रीति करितात. ३३ जे तुमचे बरे करितात त्यांचे तुम्ही बरे केले तर त्यांत तुमचा उपकार तो काय ? पापी लोकहि तसेच करितात. ३४ ज्यांच्यापासून परत मिळण्याची आशा आहे त्यांस तुम्ही उसने दिले तर त्यांत तुमचा उपकार तो काय ? जितके दिले तितके परत मिळण्याच्या आशेने पापी लोकहि पापी लोकांस उसने देतात. ३५ तुम्ही तर आपल्या वैऱ्यांवर प्रीति करा, त्यांचे बरे करा; निराश न होतां उसने घा; म्हणजे तुमचे प्रतिफल मोठे होईल आणि तुम्ही परात्पराचे पुत्र व्हाल; तो अनुपकारी व वाईट यांज-
वरहि उपकार करणारा आहे. ३६ जसा तुमचा पिता दयाळू आहे तसे तुम्हीहि दयाळू व्हा.

इतरांचे गुणदोष काढण्याबाबत

३७ तुम्ही कोणाचा न्यायनिवाडा करूं नका म्हणजे तुमचा न्यायनिवाडा कोणी करणार नाही; कोणाला दोषी ठरवूं नका म्हणजे तुम्हांला कोणी दोषी ठरविणार नाही; सोडा म्हणजे तुम्हांस सोडतील; ३८ धा म्हणजे तुम्हांस दिले जाईल; चांगले माप दडपून, हालवून व क्षीण भरून तुमच्या पदरी घालतील; कारण ज्या मापाने तुम्ही मोजून घालतां त्याचें मापाने तुम्हांस परत घालतील.

३९ त्याने त्यांस दाखलाहि दिला कीं अंधळ्याच्यानें अंधळ्याला वाट दाखवून नेववतें काय ? दोषेहि खालेंत पडतील कीं नाहीत ? ४० शिष्य आपल्या गुरूहून श्रेष्ठ होत नाही; फार झाले तर पूर्ण शिकलेला प्रत्येक शिष्य आपल्या गुरूसारखा होतो. ४१ तूं आपल्या ढोब्यांतले मुसळ घ्यानांत न आणित्तां आपल्या भावाच्या ढोब्यांतले कुसळ का पाहतोस ? ४२ अथवा तूं आपल्या ढोब्यांतले

मुसळ न पाहतां आपल्या भावाला कसे म्हणतील की दाढ, दुसऱ्या डोक्यांतले कुसळ मला काहं दे ? अरे दोंभ्या, पहिल्यानें आपल्या डोक्यांतले मुसळ काढ, म्हणजे दुसऱ्या भावाच्या डोक्यांतले कुसळ काढावयास तुला स्पष्ट दिसेल. ४३ ज्याला वाईट फळ येईल असें कोणतेहि चांगले झाड नाही; आणि चांगले फळ येईल असें कोणतेहि वाईट झाड नाही. ४४ प्रत्येक झाड त्याच्या फळावरून ओळखू येते. कांद्याच्या झाडापासून कोणी अंजीर काढीत नाहीत, आणि गौरीच्या झाडापासून दास्ये काढीत नाहीत. ४५ चांगला मनुष्य आपल्या अंतःकरणांतील चांगल्या मंडासांतून काढितो; वाईट मनुष्य वाईटांतून वाईट काढितो; कारण अंतःकरणांत जे भरून गेले आहे तेच मुखावाटे निघणार.

येकरणे आणि करणे

४६ तुम्ही मला प्रभू प्रभू म्हणतां, पण जे मी सांगितों ते कां करीत नाही ? ४७ जो कोणी मला कडे येतो व माझी वचनें ऐकून त्यांच्यासोबत बसतो तो कोणासारखा आहे, हे मी तुम्हांस सांगितों; ४८ तो कोणाच्या घर बांधणाऱ्या मनुष्यासारखा आहे; त्यानें खणीत खणीत खोल जाऊन खडकावर पाया घातल्या; मग घर आला तेव्हां ओषध्ना घरावर आदळल्या, तरी त्यासुद्धें तें हाललें नाही; कारण तें प्रजवृत बांधलें होतें; ४९ परंतु जो कोणी ऐकून त्यांमार्गेणें करित नाही तो फाया न घालून जमिनीवर घर बांधणाऱ्या मनुष्यासारखा आहे; त्या घरावर ओष आदळल्या तेव्हां तें तत्क्षणी पडलें; आणि त्याचा मोठा नाश झाला.

शतपतीच्या चाकरास बरे करणे

१ नंतर लोक ऐकत असतां तो अश्लील सर्व वचनें समाप्त करून कर्णामुहांत गेला. २ तेव्हां कोणाएका जमादाराने एक श्रावणदास दास दुखणाईत होऊन मरणास टेकला होता. ३ त्यानें येशूविषयी ऐकून यहुद्यांच्या वडीलमंडळ्यास त्याजकडे पाठविलें व विवति केली कीं आपण येऊन माझ्या दासाला वाजवातें. ४ ते येशूकडे येऊन आपल्यानें विवति करून म्हणाले, त्याच्यासाठीं आपण हें करावें असा तो योग्य

आहे; ५ कारण तो आपल्या राष्ट्रवर प्रेम करितो; आणि त्यानें आमच्याकरितां सहासयान बांधून दिलें आहे. ६ तेव्हां येशू त्यांजबरोबर गेला; मग तो घराजवळ येतांच जमादारानें त्याजकडे मित्रांस पाठवून त्याला म्हटलें, प्रभुजी, श्रम घेऊं नका; कारण आपण माझ्या छपराखाली यावे अशी माझी योग्यता नाही; ७ यामुळें आपणाकडे येण्यासहि मी स्वतःला योग्य मानिलें नाही; तर शब्द बोलू म्हणजे माझा चाकर बरा होईल. ८ कारण मीहि ताबेदार मनुष्य असून माझ्या स्वाधीन चिपाई आहेत; मी एकाला जा म्हटलें म्हणजे तो जातो; दुसऱ्याकडे ये म्हटलें म्हणजे तो येतो, आणि आपल्या दासाला अमुक कर म्हटलें म्हणजे तो तें करितो. ९ या गोष्टी ऐकून येशूक त्यानें आश्चर्य वाटलें; आणि तो वदून आपल्यासोबत चालणाऱ्या लोकसमुदायाला म्हणाला, मी तुम्हांस सांगितों, एवढा विश्वास इझाएलांतहि मला आढळला नाही. १० नंतर ज्यांना पाठविलें होतें ते भाषारे घरी आल्यानंतर त्यांक तो दस बरा झालेला आढळला.

विधवेच्या मुलास बरे करणे

११ नंतर खबरच असें झालें कीं तो नाईब नांवाच्या गांवास गेला; आणि त्याचे शिष्य व मोठा लोकसमुदाय त्याच्याबरोबर गेला. १२ तो गांवाच्या वेसीजवळ येऊन पोहंचला तेव्हां पाहा, कोणीएका मेलेल्या इसमाला बाहेर नेत होते; तो आपल्या आईचा एकुलता एक पुत्र असून ती निधना होती; आणि त्या गांवाचे पुढळ लोक तिच्याबरोबर होते. १३ तिला पाहून प्रभूला तिचा कळकळा आला, व तो तिला म्हणाला, रडूं नको. १४ मग जवळ जाऊन त्यानें तिरवीस स्पर्श केला; तेव्हां खांदेकरी उभे राहिले; आणि तो म्हणाला, मुला, मी तुला सांगितों, उठ. १५ तेव्हां मेलेल्या उठून बसला व बोलू लागला. मग त्यानें त्याला त्याच्या आईच्या हवाली केलें. १६ तेव्हां सर्वांस मग प्राप्त झालें, आणि ते देवाला गौरवीत म्हणाले, आम्हांमध्ये मोठा संदेश उत्पन्न झाला आहे; आणि देवानें आपल्या लोकांची भेट घेतली आहे; १७ त्याजविषयींची ही बातमी सगळ्या यहुदीयांत व जहुदकल्या सर्व प्रांतांत पसरली.

बासिस्मा करणारा योहान

१८ या सर्व गोष्टींविषयी योहानाला त्याच्या शिष्यांनी सांगितले. १९ मग योहानाने आपल्या शिष्यांतील दोघांस जवळ बोलावून प्रभूकडे असे विचारावयास पाठविले कीं जे यावयाचे ते आपण आहां, किंवा आम्हीं दुसऱ्याची वाट पाहवी ? २० तीं मनुष्ये त्याजकडे येऊन म्हणालीं, बासिस्मा करणारा योहान याने आम्हांस आपणाकडे असे विचारावयास पाठविले आहे कीं जे यावयाचे ते आपण आहां, किंवा आम्हीं दुसऱ्याची वाट पाहवी ? २१ त्याच घटकेस त्याने पुष्कळ लोकांस रोग, पीडा व वाईट आत्मे यांपासून मुक्त केले; आणि बहुत अंधळ्यांस दृष्टि दिली. २२ मग त्याने त्यांस उत्तर दिले, तुम्हीं ज्या गोष्टी पाहिल्या व ऐकल्या त्या योहानाला जाऊन सांगा: 'अंधे डोळस होतात, मेलले उठतात, व 'गरिबांस सुवार्ता सांगण्यांत येते.' २३ जो कोणी मजविषयी अडखळत नाही तो धन्य आहे.

२४ मग योहानाचे निरोप्ये गेल्यावर तो योहानाविषयी समुदायांस म्हणू लागला, तुम्ही काय पाहावयास रानांत गेलां होतां ? वाऱ्याने हालविलेला बोरू काय ? २५ तर काय पाहावयास गेलां होतां ? मऊ वस्त्रे त्यालेल्या मनुष्याला काय ? पाहा, भडक पोषाख करणारे व चैन करणारे राजवाड्यांत असतात. २६ तर तुम्ही काय पाहावयास गेलां होतां ? संदेष्ट्याला काय ? हो, मी तुम्हांस सांगतो, संदेष्ट्याहूनहि जो श्रेष्ठ अशाला. २७ ज्याविषयी लिहिले आहे :

पाहा, मी आपला निरोप्या तुझ्यापुढें पाठवितों, तो तुझा मार्ग तुझ्यासमोर सिद्ध करील, तो हाच आहे. २८ मी तुम्हांस सांगतो, स्त्रियांपासून जन्मलेल्या इसमामार्थे योहानापेक्षां मोठा कोणी नाही; तरी देवाच्या राज्यांत कनिष्ठ असलेला तो त्याजहूनहि श्रेष्ठ आहे. २९ योहानाचे भ्रवण करून सर्व लोकांनी व जकातदारांनी त्याचा बासिस्मा घेतला, तेणेकरून त्यांनी देवाचे न्याय्यत्व मान्य केले; ३० परंतु परूसी व शास्त्री यांनी त्याजपासून बासिस्मा घेतला नाही; तेजेकरून त्यांनी

आपणांसंबंधाने असलेला देवाचा संकल्प व्यर्थ केला ३१ या पिढीच्या लोकांस मी कशाची उपमा देऊं ? ते कशासारखे आहेत ? ३२ जीं मुले बाजारांत बसून एकमेकांस हाका मारितात त्यांच्यासारखे ते आहेत; तीं म्हणतात, आम्हीं तुम्हांसाठीं पावा वाजविला तरी तुम्ही नाचलां नाही; आम्हीं विलाप केला तरी तुम्ही रडलां नाहीं. ३३ बासिस्मा करणारा योहान भाकरी खात व द्राक्षारस पीत आला नाही; आणि तुम्ही म्हणतां, त्याला भूत लागले आहे. ३४ मनुष्याचा पुत्र खातपीत आला आहे, आणि तुम्ही म्हणतां, पाहा, हा खादाब व दाख्खाज मनुष्य, जकातदारांचा व पापी लोकांचा मित्र ! ३५ ज्ञान आपल्या सर्व संततीच्या द्वारा न्याय्य ठरते.

येशूच्या चरणांस तैलान्यंग व दोन कर्जदारांचा दृष्टांत

३६ परूस्यांतील कोणीएकानें त्याला आपल्या येथे भोजन करण्याची विनंति केली; आणि तो त्या परूस्याच्या घरीं जाऊन भोजनास बसला. ३७ तेव्हां पाहा, त्या गांवांत कोणीएक पापी बायको होती; ती, तो परूस्याच्या घरांत भोजनास बसला आहे हें ऐकून सुगंधी तेलाची अलाबाळ कुपी घेऊन आली; ३८ आणि त्याच्या पायांजवळ मागे रडत उभें राहून श्वासवांनी त्याचे पाय भिजवूं लागली; तिने आपल्या मस्तकाच्या केसांनी ते पुसले, त्याच्या पायांचे मुके घेतले आणि त्यांस सुगंधी तेल लाविले. ३९ तेव्हां ज्या परूस्यानें त्याला बोलाविलें होतें त्यानें हें पाहून आपल्या मनांत म्हटलें, हा संदेष्टा असता तर याला शिवत असलेली स्त्री कोण व कशी आहे, म्हणजे ती पापी आहे, हें याला कळलें असतें. ४० तेव्हां येशूनें त्याला म्हटलें, शिमोना, मला तुजबरोबर कांहीं बोलावयाचें आहे; तो म्हणाला, गुरुजी, बोलावें. ४१ एका सावकाराचे दोन कर्जदार होते; एकाला शंभर रुपये देणें होतें, व एकाला दहा होतें. ४२ देणें फेडावयास त्यांच्याजवळ कांहीं नव्हतें म्हणून त्यानें तें त्या दोघांस सोडिलें. तर त्यांतून कोणता त्याजवर अधिक प्रीति करील ? ४३ शिमोनानें उत्तर दिलें, ज्याला अधिक सोडिलें तो, असे मला वाटतें. मग तो त्याला म्हणाला, योग्य ठरविलेंस. ४४

तेव्हां त्यांनी त्या व्रीकडे वळून शिमोनाला म्हटलें, तूं मा बाईला पाहतोस ना? मी तुझ्या बरीं आलीं असतां तूं माझ्या पायांसाठीं पाणी दिलें नाहीं; परंतु इतनें आसवांनीं माझे पाय भिजवून आपल्या केसांनीं ते पुसले; ४५ तूं माझा मुका घेतला नाहीं; परंतु मी आंत आल्यापामसून ही माझ्या पायांचे मुके घेतां राहिली नाहीं; ४६ तूं माझ्या मस्तकाला तेल लाविलें नाहीं; परंतु इतनें माझ्या पायांस सुगंधी तेल लाविलें. ४७ या कारणास्तव मी तुला सांगतो, इचीं बहुत पापें आहेत तीं सोडण्यांत आली आहेत, कारण इतनें फार प्रीति केली; ज्याला थोडकें सोडिलें तो थोडकी प्रीति करितो. ४८ मग त्यांनीं तिखा म्हटलें, तुझ्या पापांची क्षमा झाली आहे. ४९ तेव्हां त्याच्याबरोबर भोजनास बसलेले आपसांत म्हणूं लागले, पापांची क्षमा देखील करणारा हा कोण? ५० त्यांनीं त्या व्रीला म्हटलें, तुझ्या विश्वासानें तुला तारिलें आहे, सुखरूप जा.

येशूची सेवा करणाऱ्या स्त्रिया

१ नंतर लवकरच असें झालें कीं तो उपदेश करीत व देवाच्या राज्याची सुखाती सांगत नगरो-नगरी व गांवेगांवीं फिरला; तेव्हां त्याजबरोबर बारा जण होते. २ तेव्हां दुष्ट आत्मे व विकार यांपासून मुक्त केलेल्या अशा कित्येक स्त्रिया, म्हणजे ज्या मगदालीया म्हटलेल्या मरीयेंतून सात भूतें निघालीं होती तीं, ३ हेरोदाचा कारभारी खजा याची बायको योहाना, सुसाना, व पुद्दळ दुसऱ्या स्त्रिय त्याजबरोबर होत्या; त्या आपल्या पैशांअडक्यानें त्यांची सेवाचकरी करीत असत.

पेरणी करणाऱ्याचा दृष्टांत

४ तेव्हां मोठा लोकसमुदाय एकत्र जमत असतां व गांवे-गांवचेहि लोक त्याच्याजवळ येत असतां तो दाखला देऊन बोलला: ५ एक पेरणारा आपलें बीं पेरतावाचं निघाला; आणि तो पेरित असतां कांहीं वाटेवर पडलें; तें तुडवून गेलें व आकाशातील पाखरांनीं खाऊन टाकिलें. ६ कांहीं खडकाळीवर पडलें; तें ओलावा नसल्यामुळें उगवतांच वाळून गेलें. ७ कांहीं कांटेरी झाडांमध्यें पडलें; कांटेरी झाडें त्याबरोबर वाढल्यामुळें त्याची वाढ खुंदून गेली. ८ कांहीं चांगल्या मातींत पडलें; तें उगवून शंभरपट पीक

आलें. असें म्हटल्यावर तो मोठ्यानें बोलला, ज्याला ऐका-वयास कान आहेत तो ऐको.

९ तेव्हां हा दाखला काय असावा, असें त्याच्या शिष्यांनीं त्याला विचारिलें. १० तो म्हणाला, देवाच्या राज्याची रहस्यें जाणण्याचें दान तुहांस दिलें आहे; परंतु इतरांस तीं दाखल्यांनीं सांगितली आहेत, अशासाठीं कीं, 'त्यांनीं पाहत असतां पाहूं नये व ऐकत असतां समजूं नये.' ११ हा दाखला असा आहे: बीं हें देवाचें वचन आहे. १२ वाटेवर असलेले हे आहेत कीं ते ऐकतात; नंतर त्यांनीं विश्वास धरून त्यांस तारणप्राप्ति होऊं नये म्हणून सैतान येऊन त्यांच्या अंतःकरणांतून वचन काढून घेतो. १३ खडकाळीवर असलेले हे आहेत कीं ते ऐकतात तेव्हां वचन आनंदानें ग्रहण करतात; पण त्यांस मूळ नसतें; ते कांहीं वेळपर्यंत विश्वास धरितात, व परीक्षेच्या वेळीं भ्रष्ट होतात. १४ कांटेरी झाडांमध्यें पडलेले हे आहेत कीं ते ऐकतात, आणि संसाराच्या चिंता, धन व विषयसुखें यांत आयुष्यक्रमण करीत असतां त्यांची वाढ खुंदते व ते पक्क फळ देत नाहींत. १५ चांगल्या मातींत पडलेले हे आहेत कीं ते वचन ऐकून निष्कपट व चांगल्या अंतःकरणांत धरून ठेवितात, आणि धीरानें फळ देत जातात.

दिव्यावरून धडा

१६ कोणी दिवा लावून तो भांड्याखालीं झाकीत नाहीं किंवा पलंगाखालीं ठेवीत नाहीं; तर आंत येणाऱ्यांनीं उजेड पाहावा म्हणून तो दिवठणीवर ठेवितो. १७ प्रगट होणार नाहीं असें कांहीं गुप्त नाहीं आणि कळणार नाहीं व उघडकीस येणार नाहीं असें कांहीं झाकलेलें नाहीं. १८ यास्तव तुम्ही कसें ऐकतां याविषयीं जपा; ज्याच्याजवळ आहे त्याला दिलें जाईल, आणि ज्याच्याजवळ नाहीं त्याचें, जें आहे म्हणून त्याला वाटतें, तें देखील त्याजपासून काढून घेतलें जाईल.

खरें बंधुत्व

१९ त्याची आई व भाऊ त्याजकडे झाले, परंतु दाटी-मुळें त्यांस त्याच्याजवळ येवचेना. २० तेव्हां कोणी त्याला सांगितलें कीं आपली आई व आपले भाऊ आपणाला भेटण्याच्या इच्छेनें बाहेर उभे आहेत. २१ त्यानें त्यांस

उत्तर दिलें, देवाचें वचन ऐकणारे व पाळणारे हेच माझी आई व माझे आज आहेत.

येशू वादळ शांत करतो

२२ नंतर त्या दिवसांत एके वेळीं असें झालें कीं तो आपल्या शिष्यांसुद्धां मचव्यांत बसला; आणि आपण सरोवराच्या पलीकडे जाऊं असें त्यांस म्हणाला; तेव्हां त्यांनीं तो सोडिला. २३ नंतर ते हाकारून जात असतां तो झोपी गेला; मग सरोवरांत मोठें वादळ सुटून मचव्यांत पाणी भरूं लागलें व ते संकटांत पडले. २४ तेव्हां ते त्याच्याजवळ येऊन त्याला जागें करून म्हणाले, गुरुजी, गुरुजी, आपण बुडतो; तेव्हां त्यानें उठून वाऱ्यास व पाण्याच्या कलहोळ्यास धमकाविलें; मग तीं बंद होऊन निवांत झालें. २५ तेव्हां त्यानें त्यांस म्हटलें, तुमचा विश्वास कोठें आहे? ते भयभीत होऊन विस्मित झाले व एकमेकांस म्हणाले, हा आहे तरी कोण? कारण वारे व पाणी यांस देखील हा आज्ञा करितो व तीं त्याचें ऐकतात.

गरसेकरांच्या देशांतील भूतग्रस्ताला बरें करणें

२६ मग ते गालीलाच्या समोरील गरसेकरांच्या देशास येऊन पोहंचले. २७ तो जमिनीवर उतरल्यावर नगरांतील एक इसम त्याला भेटला, त्याला भूतें लागलीं होती; बहुत काळपर्यंत तो वल्ल म्हणून नेसला नव्हता, आणि घरांत न राहतां तो कबरांत राहत असे. २८ तो येशूला पाहून ओरडला व त्याच्या पुढें पडून मोठ्यानें म्हणाला, हे येशू, परात्पर देवाच्या पुत्रा, माझा तुझा काय संबंध? मी तुला विनंति करितों, मला पीडा देऊं नको. २९ कारण त्यानें त्या अशुद्ध आत्म्याला त्या मनुष्यांतून निघण्याची आज्ञा केली होती. त्यानें त्याला पुष्कळ वेळां धरिलें होतें; आणि सांखळ्यांनीं व बेड्यांनीं बांधून पहाऱ्यांत ठेविलेलें असतां तो तीं बंधनें तोडीत असे; आणि भूत त्याला रानांत हाकून नेत असे. ३० येशूनें त्याला विचारिलें, तुझें नांव काय? त्यानें म्हटलें, सैन्य; कारण त्याजमध्ये पुष्कळ भूतें शिरलेलीं होती. ३१ त्यांनीं त्याला विनंति केली कीं आम्हांस डोहांत जावयाला सांगूं नको. ३२ तेथें डुकरांचा मोठा कळप डोंगरांत चरत होता; त्यांत आम्हांस जाऊं दे, अशी त्यांनीं त्याला विनंति केली. मग त्यानें त्यांस

परवानगी दिली. ३३ तेव्हां भूतें त्या मनुष्यांतून निघून त्या डुकरांत शिरलीं, आणि तो कळप धडक धावत जाऊन कळ्यावरून सरोवरांत पडला आणि गुदमरून मेला. ३४ मग तीं चारणारे इसम हें झालेलें पाहून पळाले आणि नगरांत व शेतांमळ्यांत जाऊन त्यांनीं हें वर्तमान सांगितलें. ३५ तेव्हां जें झालें तें पाहावयास लोक निघाले, आणि येशूकडे आल्यावर ज्या मनुष्यांतून भूतें निघालीं होती तीं येशूच्या पायांजवळ बसलेला, वल्ल नेसलेला, व शुद्धीवर आलेला असा त्यांच्या दृष्टीस पडला; तेव्हां त्यांना भीति वाटली. ३६ ज्यांनीं तें पाहिलें होतें त्यांनीं तो भूतग्रस्त कसा बरा झाला, हें त्यांस सांगितलें. ३७ तेव्हां गरसेकरांच्या चव्दूकडल्या प्रांतांतील सर्व लोकांनीं, आपण आम्हांपासून जावें, अशी त्याला विनंति केली; कारण ते फार भयभीत झाले होते; मग तो मचव्यांत बसून माघारें जाण्यास निघाला. ३८ तेव्हां ज्या मनुष्यांतून भूतें निघालीं होती त्यानें, मीं आपल्याजवळ असावें, अशी त्याकडे मागणी केली; परंतु त्यानें त्याला निरोप देऊन सांगितलें, ३९ आपल्या घरीं माघारें जा, आणि देवानें तुजसाठीं केवढीं कृत्यें केलीं आहेत तें कळीव. मग तो आपल्यासाठीं येशूनें केवढीं कृत्यें केलीं तें गांवभर सांगत फिरला.

याईराच्या मुलीला जीवंत करणें व रक्तस्त्रावी स्त्रीला बरें करणें

४० नंतर येशू माघारें आला तेव्हां लोकसमुदायांनें त्याचें स्वागत केलें; ते सर्व त्याची वाट पाहत होते. ४१ तेव्हां पाहा, याईर नांम कोणी मनुष्य आला, तो सभास्थानाचा अधिकारी होता; त्यानें येशूच्या पायां पडून, आपण माझ्या घरीं यावें, अशी त्याला विनंति केली; ४२ कारण त्याची सुमारें बारा वर्षांची एकुलती एक कन्या होती, ती मरणोन्मुख झाली होती. मग तो जात असतां लोकसमुदायांनीं त्याजमोक्ती गर्दी केली.

४३ तेव्हां बारा वर्षे रक्तस्त्राव होत असलेली व कोणाच्या हातून बरी न झालेली अशी कोणीएक स्त्री ४४ त्याच्या पाठीमागे येऊन त्याच्या वस्त्राच्या गोंड्याला शिवली, आणि तत्क्षणीं तिचा रक्तस्त्राव थांबला. ४५ पण येशू म्हणाला,

मला कोण शिवले ? तेव्हा सर्व जण मी नाही, असे म्हणत असतां पेत्र म्हणाला, गुरुजी, लोकसमुदाय आपणाला दाटी करून चेंगरीत आहेत; ४६ पण येशू म्हणाला; कोणी तरी मला शिवलेच; माझ्यांतून शक्ति निघाली, हे मला समजले. ४७ मग आपण गुप्त राहिलों नाही असे पाहून ती स्त्री कांपत कांपत पुढे आली व त्याच्या पायां पडून; आपण कोणत्या कारणाकरितां झाला शिवलों व कसे तत्काळ बरे झालों, हे तिनें सर्व लोकांच्या समक्ष निवेदन केले. ४८ तेव्हां तो तिला म्हणाला, मुली, तुझ्या विश्वासानें तुला बरे केले आहे; सुखरूप जा.

४९ तो बोलेत आहे इतक्यांत सभास्थानाच्या अधिकाऱ्याच्या एथून कोणी येऊन त्याला सांगितलें, आपली मुलगी मरण पावली आहे; गुरुजीला श्रम देऊं नका. ५० तें ऐकून येशू म्हणाला, भिऊं नको, विश्वास मात्र धर म्हणजे ती बरी होईल. ५१ नंतर त्या घरीं आल्यावर त्यानें पेत्र, योहान, याकोब व मुलीचे आईबाप यांच्याशिवाय आपणाबरोबर कोणाला आंत येऊं दिलें नाही. ५२ तिच्यासाठीं सर्व जण रडत व शोक करीत होते; पण तो म्हणाला, रडूं नका, कारण ती मेळी नाही, झोपेत आहे. ५३ तरी तो मेळी आहे हे ठाऊक असल्यामुळे त्यांनी त्याचा उपहास केला. ५४ मग त्यानें तिचा हात धरून, मुली, उठ, असें मोठ्यानें म्हटलें. ५५ तेव्हां तिचा आत्मा परत आला व ती तात्काळ उठली; मग तिला खावयास घाबें म्हणून त्यानें आज्ञा केली. ५६ तेव्हां तिची आईबापें थक् झाली; पण ही घडलेली गोष्ट कोणाला सांगूं नका, असें त्यानें त्यांस निश्चून सांगितलें.

बारा प्रेषितांना कामगिरीवर पाठविणें

१ मग त्यानें बारा जणांस एकत्र बोलावून त्यांस सर्व भूतें काढणें व रोग बरे करणें ह्या बाबतींत सामर्थ्य व अधिकार दिला; २ आणि त्यानें त्यांस देवाच्या राज्याची घोषणा करावयास व रोग्यांस बरे करावयास पाठविलें. ३ त्यानें त्यांस सांगितलें; वाटेसाठीं कांहीं घेऊं नका; काठी, झोळी, भाकरी किंवा पैसा घेऊं नका; अंगरखेही दोन घेऊं नका. ४ ज्या कोणत्या घरांत तुम्ही जाळ, तेथेंच राहा व तेथूनच निघून जा. ५ जे कोणी

तुमचा स्वीकार करित नाहीत त्यांजविरुद्ध साक्ष व्हावी म्हणून तुम्ही त्या नगरांतून निघतेवेळेस आपल्या पायांची धूळ झाडून टाका. ६ मग ते निघून सर्वत्र सुवार्ता सांगत व रोग बरे करीत गांवोगांवीं फिरूं लागले.

हेरोद घोट्याळ्यांत पडतो

७ तेव्हां घडत असलेल्या सर्व गोष्टीविषयीं मांडलिक हेरोदानें ऐकलें; आणि तो मोठ्या घोट्याळ्यांत पडला, कारण योहान मेलेल्यांतून उठला आहे असें कित्येकांनीं म्हटलें; ८ कित्येकांनीं एलीया प्रगट झाला आहे असें व कित्येकांनीं प्राचीन संदेष्ट्यांतील कोणी तरी उठला आहे असें म्हटलें.

९ हेरोद म्हणाला, मीं योहानाचा शिरच्छेद करविला, पण ज्याच्याविषयीं मी अशा गोष्टी ऐकतां तो कोण आहे ? ह्यावरून त्याला भेटण्याची त्यास उत्कंठ लागली.

पांच हजारांना जेवूं घालणें

१० नंतर प्रेषितांनीं परत येऊन आपण जें जें केलें होतें तें तें त्याला विदित केलें; तेव्हां तो त्यांस बरोबर घेऊन बेथसैदा नांमें नगराकडे एकांत स्थळीं गेला. ११ हें ताहून लोकसमुदाय त्याच्याजवळ गेले; तेव्हां त्यांचें स्वागत करून त्यांजबरोबर तो देवाच्या राज्याविषयीं बोलला, आणि ज्यांस बरे होण्याचें अगत्य होतें त्यांस त्यानें बरे केलें. १२ दिवस उतरूं लागला तेव्हां बारा जण जवळ येऊन त्याला म्हणाले, लोकसमुदायाला निरोप द्या; म्हणजे ते भोवतालच्या गांवांत व शेतांमळ्यांत जाऊन उतरतील व खावयाला मिळवतील; आपण एथें रानांतल्या टिकाणीं आहों. १३ तो त्यांस म्हणाला, तुम्हीच त्यांस खावयाला द्या. ते म्हणाले, आम्हीं जाऊन या सर्व लोकांसाठीं अन्न विकत न घेतलें तर पांच भाकरी व दोन मासे यांशिवाय आम्हांजवळ कांहीं नाही. १४ ते सुमारें पांच हजार पुरुष होते. तेव्हां त्यानें आपल्या शिष्यांस सांगितलें कीं सुमारें पन्नासपन्नासांच्या पंक्ति करून त्यांस बसवा. १५ त्यांनीं त्याप्रमाणें करून सर्वांस बसविलें. १६ तेव्हां त्यानें त्या पांच भाकरी व ते दोन मासे घेऊन वर स्वर्गाकडे पाहून त्यांस आशीर्वाद दिला, आणि तीं मोडून लोकसमुदायाला वाढण्याकरितां शिष्यांजवळ दिलीं. १७ तेव्हां सर्व जण जेवून तृप्त झाले; आणि

उत्तरे बारा टोपल्या तुकडे त्यांनी उचलून नेले.

येशू हा खिस्त असल्याची पत्राने दिलेली कबुली

१८ नंतर असें झाले कीं तो एकांतीं प्रार्थना करित असतां विषय त्याजबरोबर होते. तेव्हां त्यानें त्यांस विचारिले; कीं कोण आहे म्हणून लोक म्हणतात ? १९ त्यांनीं उत्तर दिलें, बासिस्मा करणारा योहान; कित्येक म्हणतात, एलीया; आणि कित्येक प्राचीन संदेष्ट्यांतील कोणी तरी म्हणता आहे असें म्हणतात. २० त्यानें त्यांस म्हटलें, पण तुम्ही मला कोण म्हणून म्हणतां ? पत्राने उत्तर दिलें कीं देवाचा खिस्त.

आपल्या मरणाने व पुनरुत्थानाने भविष्य येशू वर्तवितो

२१ मग हें कोणाला सांगूं नका, अशी त्यानें त्यांस विज्ञान आह्वा केली, २२ आणि म्हटलें, मनुष्याच्या पुत्राने बहुते दुःखे सोसावीं, वडील, मुख्य याचक व शास्त्री यांनी त्याचा त्याग करावा; व त्याला जिवें मारवें, आणि त्यानें तिसऱ्या दिवशीं उठावें, याचें भगव्य आहे.

'स्व'ला फांटा देण्याबद्दल इशारा

२३ त्यानें सर्वांस म्हटलें, जर कोणी माझ्यामागे येऊं पाहतो तर त्यानें आत्मनिग्रह करावा, व प्रतिदिवशीं आपला वधस्तंभ उचलून घेऊन मला अनुसरतें. २४ जो कोणी आपला जीव वांचवूं पाहतो तो त्याला मुकेल; परंतु जो कोणी मजकरितां आपल्या जिवाला मुकेल, तो त्याला वांचवील. २५ कोणा मनुष्यानें सगळें जग मिळविलें, आणि स्वतःला यमाविलें किंवा आपला नाश करून घेतला तर त्याला काय लाभ ? २६ जो कोणी माझी व माझ्या बचनानची लाज धरील त्याची लाज मनुष्याचा पुत्र स्वतःच्या, पित्याच्या व पवित्र देवदूतांच्या गौरवानें येईल तेव्हां धरील. २७ मी तुम्हांस सत्य सांगतों कीं एथें उभे राहणाऱ्यांतील कोणी असे असेत कीं जे देवाचें राज्य पाहत तोंपर्यंत त्यांस मरणाला अनुभव येणारच नाही.

येशूचे रूपान्तर

२८ या भाषणानंतर असें झालें कीं सुमारें आठ दिवसांनीं पेत्र, योहान व याकोब यांस बरोबर घेऊन तो प्रार्थना करावयास पर्वतावर गेला; २९ आणि तो प्रार्थना करित असतां त्याच्या मुखानें रूपान्तर होऊन त्याचें वस्त्र पांढरें व चकचकीत झालें; ३० आणि पाहा, मोशे व एलीया हे दोघे जण त्याजबरोबर संभाषण करित होते; ३१ ते तेजोमय दिसले; आणि तो जें आपलें नियोग यस्थालांत पूर्ण करणार होता त्याविषयीं ते बोलत होते. ३२ तेव्हां पेत्र व त्याजबरोबरचे इसम झोपेनें गुंगून गेले होते; तरी त्यांनीं जागे होऊन त्याचें तेज व स्वरूपजणळ उभे राहिल्या दोघां पुरुषांस पाहिलें. ३३ मग असें झालें कीं त्यांचा त्याजपासून नियोग होत असतां पत्रानें येऊन म्हटलें, गुरुजी, आपण एथें असावें हे बरें आहे; तर आम्ही तीन मंडप करूं; आपणासाठीं एक, मोसासाठीं एक व एलीयासाठीं एक; हे जें तो बोलला त्याचें त्याला मान नव्हतें. ३४ तो हें बोलत असतां मेघानें येऊन त्याजवर छाया केली; आणि ते मेघांत प्रवेश करित असतां भयभीत झाले. ३५ तेव्हां मेघांतून असी वाणी झाली कीं हा माझा [प्रिय] पुत्र, माझा निवडलेला आहे; याचें तुम्ही ऐका. ३६ ही वाणी झाली तेव्हां येशू एकटाच दिसला. यावर ते गप्प राहिले आणि ज्या गोष्टी त्यांनीं पाहिल्या होत्या त्यांतील कांहींच त्या दिवसांत त्यांनीं कोणाला सांगितलें नाहीं.

भूतप्रकलः मुलाची रोगमुक्तता

३७ नंतर असें झालें कीं दुसऱ्या दिवशीं ते पर्वतावरून उतरल्यावर मोस लोकसमुदाय त्याला येऊन भेटला. ३८ तेव्हां पाहा, समुदायांतून एक मनुष्य मोठ्यानें ओरडून म्हणाला, गुरुजी, मी आपणाला विनंति करितों, माझ्या पुत्राकडे पाह; कारण तो माझा एकुलता एक आहे; ३९ आणि पाहा, कोणीसा आहून त्यास धरितो, आणि तो एकदुर्मी ओरडतो; तो त्यास माझा मित्रो कीं त्यास फेस येतो; त्याला पुष्कळ ठेकतो व त्याला लज्जर

सोडीत नाही. ४० आपल्या शिष्यांनी त्याला काढावे म्हणून मी त्यांजकडे विनंति केली, परंतु त्यांना काढता येईना. ४१ येशूने उत्तर दिले: हे अंधाद्वान व विषरीत पिढी, मी कोठवर तुम्हांबरोबर राहू व तुमचे सोसू? तू आपल्या पुत्राला इकडे आण. ४२ तो जवळ येत आहे इतक्यांत भूतानें त्याला आपटले व पिछून टाकिलें. येशूने त्या अशुद्ध आत्म्याला धमकाविलें; आणि मुलाला बरें करून त्याच्या बापाजवळ परत दिलें. ४३ हा देवाचा प्रताप पाहून सर्व लोक विस्मित झाले.

त्याने केलेल्या सर्व कृत्यांवरून सर्व लोक आश्चर्य करीत असतां तो आपल्या शिष्यांस म्हणाला, ४४ या गोष्टी ऐकून ठेवा; कारण मनुष्यांच्या पुत्राला लोकांच्या हाती घरून देण्यांत येणार आहे. ४५ ही गोष्ट ते समजले नाहीत; ती त्यांस समजू नये म्हणून त्यांजपासून ती गुप्त राखण्यांत आली होती; आणि या गोष्टीविषयी त्याला विचारण्याची त्यांना भीति वाटली.

नव्वता व परमतसद्धिष्णुता

४६ नंतर आपणांमध्ये कोण मोठा आहे शनिषयी त्यांच्यामध्ये वाटाघाट सुरू झाली. ४७ येशूने त्यांच्या अंतःकरणातील विचार ओळखून एका बाळकांला घेतले आणि त्याला आपणांजवळ उभें केले; ४८ मग त्यांस म्हटले, जो कोणी या बाळकांला माझ्या नामानें स्वीकारितो, तो मला स्वीकारितो, आणि जो कोणी मला स्वीकारितो तो ज्यानें मला पाठविलें त्याला स्वीकारितो; तुम्हां सर्वांमध्ये जो कनिष्ठ आहे तोच श्रेष्ठ आहे.

४९ योहानानें म्हटले, प्रुजी, आम्हीं एका इसमाला आपल्या नामानें मूर्ते काढतांना पाहिलें; तेव्हां आम्हीं त्याला मना केले, कारण तो आम्हांला अनुसरत नव्हता. ५० येशूनें त्याला म्हटले, त्याला मना करूं नका; कारण जो तुम्हांला प्रतिकूल नाही तो तुम्हांला अनुकूल आहे. येशू यरुशलैमास जावयास निघतो; आतिथ्य न करणारे शोमरोनी

५१ पुढें असें झालें कीं त्याचा बर घेतले जाण्याचा समय जवळ आला तेव्हां त्यानें यरुशलैमास जाण्याचा दृढनिश्चय करून तिकडे आपले तोंड वळविलें. ५२ त्यानें

आपणापुढें निरोप्ये पाठविले; तेव्हां ते निघून त्याच्यासाठी तयारी करावयास शोमरोन्यांच्या एका गांवांत गेले; ५३ परंतु त्यांनीं त्याचा स्वीकार केला नाही, कारण त्याचा रोख यरुशलैमाकडे जाण्याचा होता. ५४ हें पाहून त्याचे शिष्य याकोब व योहान म्हणाले, प्रभुजी, [एलीयानें केल्याप्रमाणें] आकाशांतून अग्नि पडून त्यांचा नाश व्हावा म्हणून आम्हीं आज्ञा करावी, अशी आपली इच्छा आहे काय? ५५ त्यानें वकून त्यांस धमकाविलें [कीं तुम्ही कोणत्या आत्म्याचे आहां हें तुम्हांस ठळक नाही; ५६ कारण मनुष्याचा पुत्र माणसांच्या प्राणांचा नाश करावयास आला नाही, तर तारावयास आला.] मग ते पुढें दुसऱ्या गांवास गेले.

शिष्य होऊं इच्छिणाऱ्यांची कसोटी

५७ तेव्हां असें झालें कीं ते वाटेनें चालत असतां एकानें त्याला म्हटलें, आपण जेथें कोठें जाल तेथें मी आपल्यामागे येईन. ५८ येशू त्याला म्हणाला, खोकडांस बिलें व आकाशांतल्या पाखरांस कोटी आहेत; परंतु मनुष्याच्या पुत्राला डोकें टिकण्यास ठिकाण नाही; ५९ त्यानें दुसऱ्या एकाला म्हटलें, माझ्यामागे ये; परंतु तो म्हणाला, प्रभुजी, पहिल्यानें मला माझ्या बापाला पुरावयास जाऊं द्या. ६० तो त्याला म्हणाला, मेलेल्यांना आपल्या मेलेल्यांस पुरू दे; तू जाऊन देवाच्या राज्याची घोषणा कर. ६१ त्यावर आपणवीं एकानें म्हटलें, प्रभुजी, मी आपल्यामागे येईन; परंतु पहिल्यानें मला आपल्या घरांतल्या मंडळीचा निरोप घेऊं द्या. ६२ येशूनें त्याला म्हटलें, जो कोणी नांगराला हात घातल्यावर मागे पाहतो तो देवाच्या राज्यास उपयोगी नाही.

सत्तर शिष्यांची कामगिरी व त्यांचें पुनरागमन

१ ह्यानंतर प्रभुनें आपणवीं सत्तर जणांस १० नेमून ज्या ज्या नगरींत व ज्या ज्या ठिकाणीं तो स्वतः जाणार होता तेथें दोषे दोषे असें त्यांस आपणापुढें पाठविलें. २ तेव्हां त्यानें त्यांस म्हटलें, पीक फार आहे, परंतु कामकरी थोडे आहेत; यास्तव पिकाच्या घन्यानें आपल्या कामणीस कामकरी पाठवावे म्हणून त्याची प्रार्थना करा. ३ जा; पाहा, लंडण्यांमध्ये

कोकरास पाठवावे तसे मी तुम्हांस पाठवितो. ४ पिशवी, सोळी किंवा वाहणा आपल्याबरोबर घेऊं नका; वाटेनें कोणाला मुजरा करूं नका. ५ ज्या कोणत्या घरांत जाल तेथें, या घरास शांति असो, असें प्रथम म्हणा. ६ शांतीचा पुत्र वेथें असला तर तुमची शांति त्याजवर राहिल; नसला तर तुम्हांकडे ती परत येईल. ७ त्याच घरांत बस्ती करून ते जें देतील तें खातपीत राहा; कामकरी आपल्या मजुरीला योग्य आहे; घरोघर फिरूं नका. ८ कोणत्याहि नगरांत तुम्ही गेलां, आणि त्यांनीं तुमचा स्वीकार केला तर ते जें तुम्हांस वाढतील तें खा; ९ त्यांत जे दुखणाईत असतील त्यांस बरें करा, व त्यांस सांगा कीं देवाचें राज्य तुम्हांजवळ आलें आहे. १० तुम्ही कोणत्याहि नगरांत गेलां, आणि त्यांनीं तुम्हांस स्वीकारिलें नाहीं तर त्यांच्या मार्गांत बाहेर जाऊन असें म्हणा, ११ आमच्या पायांस लागलेली तुमच्या नगरची धूळ ती देखील तुमची तुम्हांस झाडून टाकितो; तथापि हें लक्षांत ठेवा कीं देवाचें राज्य जवळ आलें आहे. १२ मी तुम्हांस सांगतो, त्या नगरपेक्षां सदोमाझा त्या दिवशीं सोपें पडेल. १३ हे खोराजिना, तुला धिक्कार असो ! हे बेथुसैदा, तुला धिक्कार असो ! कारण तुम्हांमध्ये जीं पराक्रमाचीं कृत्यें घडलीं तीं सोर व सीदोन यांत घडलीं असतीं तर त्यांनीं तरट व राख अंगावर घेऊन व बसून मार्गेंच पश्चात्ताप केला असता. १४ यावरून न्यायकाळीं तुमच्या-पेक्षां सोर व सीदोन यांस सोपें पडेल. १५ हे कफणहूमा, 'तूं आकाशापर्यंत चढविलें जाशील काय ? तूं भयोलोकापर्यंत खालीं टाकिलें जाशील.' १६ जो तुमचें ऐकतो तो माझे ऐकतो; जो तुमचा नाकार करितो, तो माझा नाकार करितो; आणि जो माझा नाकार करितो तो ज्यानें मला पाठविलें त्याचा नाकार करितो.

१७ नंतर ते सत्तर जण आनंदानें माघारे येऊन म्हणाले, प्रभुजी, आपल्या नामानें भूतें देखील आम्हांस बळ होतात. १८ तेव्हां त्यानें त्यांस म्हटलें, मीं सैतानाला आकाशातून विजेसारखें पडलेलें पाहिलें. १९ पाहा, मीं तुम्हांस 'साप' व 'बिंचू' यांस 'तुदविण्याचा' आणि शत्रूच्या सर्व शक्तीवरचा अधिकार दिला आहे; तुम्हांस

काहीएक बाधणार नाहीं. २० तथापि भूतें तुम्हांस बळ होतात याचा आनंद मारूं नका; तर तुमचीं नावे स्वर्गांत लिहिली आहेत याचा आनंद माना.

येशूनें केलेलें ईशोपकारस्मरण

२१ त्याच घटकेस तो पवित्र आत्म्यांत उल्लसित होऊन म्हणाला, हे बापा, स्वर्गाच्या व पृथ्वीच्या प्रभू, मीं तुझे उपकारस्मरण करितो; कारण तूं ज्ञानी व विचारवंत यांपासून या गोष्टी गुप्त ठेवून बाळकांस प्रगट केल्या; होय, बापा, कारण तुला असेंच योग्य दिसलें. २२ माझ्या बापांनें माझ्या हातीं सर्व कांहीं सोपलें आहे; पुत्र कोण आहे हें बापावांचून कोणाला ठाऊक नाहीं; आणि बाप कोण आहे हें पुत्रावांचून व ज्याला तो प्रगट करावयाची पुत्राची इच्छा असेल त्याच्यावांचून कोणाला ठाऊक नाहीं. २३ मग शिष्यांकडे फिरून तो एकांती म्हणाला, तुम्ही जें पाहतां तें जे डोळे पाहतात ते धन्य; २४ मी तुम्हांस सांगतो, जें तुम्ही पाहतां तें पुष्कळ संदेष्ट्यांनीं व राजांनीं पाहावयाची इच्छा बाळगली तरी पाहिलें नाहीं; आणि जें तुम्ही ऐकतां तें ऐकावयाची इच्छा बाळगली तरी ऐकलें नाहीं.

शाश्वत जीवनप्राप्ति करी करून घ्यावी ?

२५ मग पाहा, कोणीएक शास्त्री उभा राहून त्याची परीक्षा पाहण्याकरितां म्हणाला, गुरुजी, काय केल्यानें मला सार्वकालिक जीवन हें वतन मिळेल ? २६ त्यानें त्याला म्हटलें, नियमशास्त्रांत काय लिहिलें आहे ? तूं कांय वाचि-तोस ? २७ त्यानें उत्तर दिलें 'तूं आपला देव परमेश्वर याजवर पूर्ण मनानें, पूर्ण जिवानें, पूर्ण शक्तीनें व पूर्ण बुद्धीनें प्रीति कर; आणि 'जशी आपणावर तशी आपल्या शेजाऱ्यावर प्रीति कर. २८ त्यानें त्याला म्हटलें, ठीक उत्तर केलेस; 'हेंच कर' म्हणजे 'वांचशील; २९ परंतु स्वतःस धार्मिक ठरवून घ्यावे अशी इच्छा घेऊन तो येशूला म्हणाला, मज्जत शेजारी तो कोण ?

सांगल्या शोभनेत्याचा उदात्त

३० येसूनें उत्तर दिलें, एक मनुष्य बसलेलाहून खालीं यरीदोस जात असतां लुडारच्या हातीं सोपवला, त्यांनीं त्याची बळे काढून घेऊन त्याला ठीकहि दिला,

आणि अर्धमेळ टाकून ते निघून गेले. ३१ मग एक याजक त्याच वाटेनें सहज खाली जात होता; तो त्याला पाहून दुसऱ्या बाजूनें चालता झाला. ३२ तसाच एक लेवीहि त्या ठिकाणीं येऊन त्याला पाहून दुसऱ्या बाजूनें चालता झाला. ३३ मग एक सोमरोनी त्या वाटेनें चालला असतां, तो होता तेथें आला, आणि त्याला पाहून त्यास त्याच कळवळा आला; ३४ त्यानें जवळ जाऊन त्याच्या जखमांस तेल व द्राक्षारस लावून त्या बांधिल्या, आणि त्याला आपल्या पाठ्यावर बसवून उतारवाळेंत आणिलें, व त्याचा संभाळ केला. ३५ दुसऱ्या दिवशीं निघतेवेळेस त्यानें दोन पावल्या काढून उतारवाळेच्या रक्षकाला देऊन म्हटलें, माचा संभाळ कर; आणि यापेक्षां जें कांहीं अधिक खर्चिशील तें मी माघारें आल्यावर तुला देईन. ३६ तर छंटाळण्या हातीं सांपडलेल्या इसमाचा शेजारी या तिबांलून तुझ्या मते कोण झाला ? ३७ तो म्हणाला, त्वंजखर दया करणारा तो. येथे तें त्याला म्हटलें, तूं जाऊन तसेंच कर.

मार्था आणि मरीया

३८ ते जात असतां तो एका गांवांत आला; तेव्हां मार्था नामें एका स्त्रीनें त्याला आपल्या घरांत घेतलें. ३९ तिच्या मरीया नांवाची एक बहीण होती, ती प्रभूच्या चरणांजवळ बसून त्याचे शब्द ऐकत राहिली. ४० तेव्हां सभेला फार खटपट पडल्यामुळे तिची ताराबळ उडाली आणि ती जवळ येऊन म्हणाली, प्रभुजी, माझ्या बहिणीनें मज एकदिवस-कात्याचा बोजा टाकिला आहे; माझी आपणाला कळवळी नाही काय ? तिला मला सहाय्य करावयास सांगा. ४१ प्रभुनें तिच्या उत्तर दिलें, मार्थे, मार्थे, हे पुष्कळ मोडविषयी काळजी व दगदग करलेस; ४२ परंतु मोडणान मोटीनें, किंमहुता एकाच मोटीनें आनंद आहे; मरीयानें सांगला हांचा विवहृत जेतला आहे, तो किमपाहून घेतला सांगणार नाही.

प्रभुची प्रार्थना

११ मग असें प्रारंभ कीं तो एका ठिकाणीं प्रार्थना करित होता; आणि तीं त्यानें समाप्त केव्हावर त्याच्या मित्रांतीक एकदोन त्याला म्हणलें, प्रभुजी, असें योजलानें आपल्या मित्रांस प्रार्थना

करावयास शिकविलें तसें आपणहि आम्हांस शिकवा. २ तो त्यांस म्हणाला, तुम्ही प्रार्थना कराल तेव्हां असें म्हणा : हे [आमच्या स्वर्गातील] पित्या, तुझें नाम पवित्र मानिलें जावो; तुझे राज्य येवो; [जसें स्वर्गांत तसें पृथ्वीवरहि तुझ्या इच्छेप्रमाणें होवो;] ३ आमची प्रतिदिवसाची भाकर प्रतिदिवशीं आम्हांस दे; ४ आणि आमच्या पापांची क्षमा कर, कारण आम्ही आपल्या प्रत्येक ऋण्याला क्षमा करितों; आम्हांस परीक्षेत आणूं नको; [तर आम्हांस वाईटापासून सोडीव.]

आग्रहाची प्रार्थना व मध्यरात्री आलेल्या मित्राचा दृष्टांत

५ मग त्यानें त्यांस म्हटलें, तुम्हांमध्ये असा कोण आहे कीं त्याला मित्र असून तो त्याजकडे मध्यरात्री जाऊन त्याला म्हणतो, गब्बा, मला तीन भाकरी उसन्या दे; ६ कारण माझा एक मित्र प्रवासाहून मजकडे आला आहे, आणि त्याला वाढावयास मजजवळ कांहीं नाही; ७ आणि तो आंतून उत्तर देईल, मला श्रम देऊं नको; आतां दार लाविलें आहे व माझी मुळे भाड्याजवळ मिजली आहेत; भाड्यानें उठून तुला देवत नाही ? ८ मी तुम्हांस सांगतो, तो त्याचा मित्र आहे यामुळे जरी तो उठून त्याला देणार नाही, तरी त्याच्या आग्रहामुळे जें कांहीं पाहिजे तें उठून त्याला देईल. ९ मी तुम्हांस सांगतो, माझ म्हणजे तुम्हांस दिलें जाईल; शोधा म्हणजे तुम्हांस सांपडेल; मेळा म्हणजे तुम्हांस उघडलें जाईल; १० कारण जो कोणी मागतो त्याला मिळतें, जो शोधितो त्याला सांपडतें, जो कोणी ठोकितो त्याच्यासाठीं उघडलें जातें; ११ तुम्हांमध्ये असा कोण बाप आहे कीं त्याच्याजवळ त्याच्या मुलानें भाकर मागितली असता तो त्याला घेऊन देईल ? अगर मासा मागितला असतां मास व देतां त्याला साप देईल ? १२ किंवा असें मागितलें असतां त्याला मित्र देईल ? १३ तर तुम्ही काईट असतां तुम्हांला आपल्या मुलाना वांकड्या देण्या यावयाचें कळतें, तर मग स्वर्गीय पित्याजवळ जे मागतत त्यांस तो किती विशेषकरून पवित्र करव्या देईल ?

सैतानाच्या साहाय्यानें येथू आपलीं कामें करतो या आरोपाला दिलेलें उत्तर

१४ एका तो एक भूत काढीत होता, तें मुकें होतें. तेव्हां असें झालें कीं मृत निघाल्यावर मुका बोद्ध लागला; त्यावरून लोकसमुदायांस आश्चर्य वाटलें. १५ तरी त्यांतील कित्येक म्हणाले, भूतांचा अधिपति जो बालजबूल त्याच्या साहाय्यानें हा भूतें काढितो. १६ दुसऱ्या कित्येकांनीं त्याची परीक्षा पाहण्याकरितां त्याच्याजवळ आकाशांतील चिन्ह मागितलें; १७ परंतु त्यानें त्यांच्या मनांतील कल्पना जाणून त्यांस म्हटलें, आपसांत फूट पडलेलें कोणतेंहि राज्य ओसाड पडतें आणि घरावर घर पडतें. १८ सैतानांतहि फूट पडली तर त्याचें राज्य कसें टिकेल? कारण, मी बालजबूलाच्या साहाय्यानें भूतें काढितों, असें तुम्ही म्हणतां. १९ मी बालजबूलाच्या साहाय्यानें भूतें काढितों तर तुमचे पुत्र कोणाच्या साहाय्यानें काढितात? यासुलें ते तुमचा न्याय करितील; २० परंतु मी जर देवाच्या सामर्थ्यानें भूतें काढितों तर देवाचें राज्य तुम्हांवर येऊन चुकलें आहे. २१ जेव्हां हत्यारबंद बळकट मनुष्य आपल्या बांध्याची रखवाली करितो तेव्हां त्याची मारामत्ता निर्भय राहते; २२ तरी त्याच्यापेक्षां बळकट असा एकादा मनुष्य त्याजवर येऊन त्याला जिकितो तेव्हां ज्या शस्त्रसामग्रीवर त्यानें भरवसा ठेवला होता ती तो घेऊन जातो, व त्यानें उद्धून आपलेली चीजवस्त वादून टाकतो. २३ जो मला अनुकूल नाही तो मला प्रतिकूल आहे; आणि जो माझ्याबरोबर गोळ्या करीत नाही तो उचळतो.

अपुन्या सुधारणेपासून उद्धवणारा धोका
२४ मनुष्यांतून अद्भुत आत्मा निघाला म्हणजे तो निर्जन स्थली विभ्रंतीचा शोधकरीत हिंडतो; आणि ती न मिळाली म्हणजे म्हणतो, ज्या माझ्या घरांतून मी निघालों त्यांत परत जाईन; २५ आणि तो आल्यावर तें झालेले व सुशोभित केलेलें आहे असें पाहतो. २६ नंतर तो जाऊन आपणापेक्षां दुष्ट असे सात आत्मे बरोबर घेतो; आणि ते आंत धिरून तेथें राहतात, मग त्या मनुष्याची शेवटली दशा पहिल्या दशेपेक्षां वाईट होते.

१ मुळांत: देवाच्या बोटांनें

२७ तो या गोष्टी बोलत असतां असें झालें कीं लोकसमुदायांतील कोणीएक व्री उच स्वरांनें त्याला म्हणली, ज्या जोटीनें आपला मार वाहिला व जीं स्तनें आपण चोखिलीं तीं घन्य. २८ तो म्हणाला, जे देवाचें वचन ऐकून तें पाळितात तेच घन्य.

चिन्हें मागण्याविषयी दिलेला इशारा

२९ तेव्हां लोकसमुदाय त्याच्याजवळ एकत्र जमत असतां तो असें म्हणूं लागला, ही पिढी वाईट आहे, ही चिन्ह मागते; परंतु योनाच्या चिन्हापांचून तिला चिन्ह मिळणार नाही. ३० कारण जसा योना निनवेकरांस चिन्ह झाला तसा मनुष्याचा पुत्र या पिढीला होईल. ३१ दक्षिणेची राणी न्यायकाळीं या पिढीच्या लोकांबरोबर उदून त्यांस दोषी ठरवील; कारण शलमोनाचें ज्ञान ऐकान्यास ती पृथ्वीच्या सीमेपासून आली; तर पाहा, शलमोनापेक्षां श्रेष्ठ असा कोणी एथें आहे. ३२ निनवेचे लोक न्यायकाळीं या पिढीच्याबरोबर उमे राहून हिला दोषी ठरवितील; कारण त्यांनीं योनाच्या उपदेशावरून पश्चात्ताप केल्या; तर पाहा, योनापेक्षां श्रेष्ठ असा कोणी येथें आहे.

दिव्यावरून धडे

३३ कोणी दिवा लावून तळघरांत किंवा मापाखालीं ठेवीत नाही, तर आंत येणाऱ्यांस उजेड दिसवा म्हणून दिवठणीवर ठेवितो. ३४ तुझ्या शरीराचा दिवा तुझा डोळा आहे; तुझा डोळा निर्दोष असला तर तुझें सर्व शरीर प्रकाशमय आहे; वाईट असला तर तुझें शरीरहि अंधकारमय आहे. ३५ यास्तव तुझ्यामध्ये जो प्रकाश आहे तो अंधार तर नसेलना, हें पाहा. ३६ तुझें सर्व शरीर प्रकाशमय असलें, म्हणजे त्याचा कोणताहि भाग अंधकारमय नसला, तर दिव्याच्या ज्योतीनें तुला प्रकाश प्राप्त होतो त्याप्रमाणें तें पूर्ण प्रकाशमय होईल.

परुशी व शाखी यांच्या येशू जाहीरपणें निषेध करतो

३७ तो बोलत आहे इतक्यांत एका परुश्यान त्याला आपल्या एथें भोजनास येण्याची विनंति केली;

मंग तो आंते जौळन भोजनास बसला. ३८ त्यानें भोजनापूर्वीं स्नान केलें नाहीं असे पाहून परूस्याला आश्चर्य वाटलें; ३९ परंतु प्रभुनें त्याला म्हटलें, तुम्ही परूसी ताटवाटी बाहेरून स्वच्छ करितां; परंतु तुमचा अंतर्भाग अपहार व दुष्टपणा यांनीं भरला आहे. ४० अहो मूर्खानो, ज्यानें बहिर्भाग केला त्यानें अंतर्भागहि केला नाहीं काय! ४१ तर जें आंत आहे त्याचा दानधर्म करा म्हणजे, पाहा, सर्व तुम्हांस शुद्ध आहे.

४२ तुम्हां परूस्यांस धिक्कार असो! तुम्ही पुदिना, सताप व प्रत्येक भाजी यांचा दहांस देतां, पण न्याय व देवाची प्रीति यांची उपेक्षा करितां; या गोष्टी करावयाच्या होत्या, व त्या सोडविंचाच्या नव्हत्या. ४३ तुम्हां परूस्यांस धिक्कार असो! सभोवत्यानांमध्ये श्रेष्ठ आस्तनें व बाजारांत नमस्कार घेणें हीं तुम्हांस अग्रदत्तांत. ४४ तुम्हांस धिक्कार असो! ज्या अदृश कबरांवरून माणसें न समजतां चालतात त्यांसारलें तुम्हीं आहां.

४५ तेव्हां शाळ्यांतील कोणीएकानें त्याला म्हटलें, गुरुजी, आपण असें बोलून आमचीहि निंदा करतां. ४६ तो म्हणाला, तुम्हां शाळ्यांसहि धिक्कार असो! बाह्यभासा अक्वड अशी ओशी तुम्ही माणसांवर लावितां, आणि स्वतः आपलें एक बोट देखील त्या ओश्यांस लावीत नाहीं. ४७ तुम्हांस धिक्कार असो! तुम्ही संदेष्ट्यांचीं यदणीं बांधितां, आणि त्यांस तर तुमच्या पूर्वजांनीं जिवें मारिलें. ४८ तुम्ही साक्षीदार आहां व आपल्या पूर्वजांच्या कर्मांस मान्य आहां, कारण त्यांनीं त्यांस जिवें मारिलें व तुम्ही त्यांचीं यदणीं बांधितां. ४९ देवज्ञानानेंहि म्हटलें, मी त्यांकडे संदेष्टे व प्रेषित पाठवीन, आणि त्यांच्यांतील कित्येकसे ते जिवें मारितील व छळितील; ५० यासाठीं कीं जगाच्या स्थापनेपासून त्या सर्व संदेष्ट्यांचें रक्त, ५१ म्हणजे हाब्रेलाच्या रक्षापासून वेदीच्या व पवित्र-स्थानाच्यामध्ये ज्या जखत्याचा घात झाला त्याच्या रक्षापर्यंत जें रक्त पाळिलें गेलें त्याचा हिशेब या पिढीपासून घेतला जावा; हो, मी तुम्हांस सांगतो,

त्याचा हिशेब या पिढीपासून घेतला जाईलच. ५२ तुम्हां शाळ्यांस धिक्कार असो! तुम्ही ज्ञानाची मिकी घेऊन नेलां; तुम्ही स्वतः आंत गेलां नाहीं व जे आंत जात होते त्यांस तुम्ही अटकाव केला.

५३ तो तेथून बाहेर आल्यावर शाळी व परूसी आवेशानें त्याच्या अंगावर येऊन त्यानें पुष्कळशा गोष्टींविषयीं बोलवें म्हणून त्याला चिदवृं लागले; ५४ आणि त्याच्या तोंडून काहीं निघाल्यास त्याला पकडावें म्हणून टपून राहिले.

ढोंगाच्या बाबत येसू आपल्या शिष्यांस इशारास देतो

१ इतक्यांत हजारों लोकांची इतकी गर्दी झाली कीं ते एकमेकांस तुडवूं लागले; तेव्हां येसू आपल्या शिष्यांस पहिल्यानें असें सांगूं लागला, तुम्ही आपणांस परूस्यांच्या खमिराविषयीं म्हणजे ढोंगाविषयीं संभाळा. २ जें प्रगट होणार नाहीं असें काहीं झाकलेलें नाहीं, व जें कळणार नाहीं, असें काहीं गुप्त नाहीं; ३ जें काहीं तुम्ही अंधारांत बोललां तें उजेडांत ऐकण्यांत येईल, आणि जें तुम्हीं आंतल्या कोळ्यांत कानीं सांगितलें असेल तें घाण्यांवर गाजविलें जाईल.

तो आपल्या शिष्यांस धैर्य देतो

४ तुम्हां माझ्या मित्रांस मी सांगतो, जे शरीराचा वध करतात पण त्यानंतर ज्यांच्यानें आणखी काहीं करवत नाहीं त्यांची भीति बाळगूं नका. ५ तुम्हीं कोणाची भीति बाळगावी हें मी तुम्हांस सुचवितों; जोव घेतल्यावर नरकांत टाकण्यास ज्याला सामर्थ्य आहे त्याची भीति बाळगा; हो, मी तुम्हांस सांगतो त्याचीच भीति बाळगा. ६ पांच चिमण्या दोन दमड्यांस विकतात कीं नाहीं? तरी त्यांतून एकीलाहि देव निसरत नाहीं. ७ फार तर काय, तुमच्या डोक्याचे केसहि सर्वे मोजलेले आहेत. मिळं नका; तुम्ही बहुत चिमण्यांपेक्षां मोलवान् आहां. ८ मी तुम्हांस सांगतो, जो कोणी मला मनुष्यांसमोर स्वीकारील त्याला मनुष्याचा पुत्रहि देवाच्या

दुःखमोहः स्वीकारितः, ९ परंतु ज्यानें मला मनुष्यांसमोर नाकारिलें तो देवाच्या दुर्तासमोर नाकारिला जाईल; १० अग्निः जो कोणी मनुष्याच्या पुत्राविरुद्ध कांहीं बोलेल त्याला त्याची क्षमा होईल; परंतु जो पवित्र आत्म्याविरुद्ध दुर्भावः करितो त्याला त्याची क्षमा होणार नाही. ११ जेव्हां तुम्हांस सभा, सरकार व अधिकारी यांसमोर नेतील, तेव्हां कसें क्रमःद्वारत बाबें किंवा काय बोलार्बें याविषयी काळजी करूं नका. १२ कारण तुम्हीं काय बोलार्बें तें पवित्र आत्मा त्याच घटकेस तुम्हांस शिकवील.

द्रव्यलोभ व धीमंत मूर्ख मनुष्याचा दृष्टांत

१३ लोकसमुदायातील कोणीएकानें त्याला म्हटलें, गुळजी, मला आपल्या वतनाचा विभाग द्यावा म्हणून माझ्या मावाला सांगा. १४ तो त्याला म्हणाला, गृहस्था, मला तुम्हांवर न्यायाधीश किंवा बांटेणी करणारा कोणी नेमिलें ? १५ आणखी त्यानें त्यांस म्हटलें, संभाळ, सर्व प्रकारच्या लोभापासून दूर राहा; कोणाला पुष्कळ संपत्ति असली तर ती त्याचें जीवन होतें असें नाही. १६ त्यानें त्यांस एक दाखला सांगितला : कोणीएका घनवान मनुष्याच्या जमिनीला फार पीक आलें. १७ तेव्हां त्यानें आपल्या कनत असि विचार केला कीं, मी काय करूं ? कारण माझें उत्पन्न साठवावयास मला जागा नाही. १८ मग त्यानें म्हटलें, मी असें करीन, आपलीं कोठारें मोडून मोठी बांधीन; आणि तेथें मी आपलें सर्व धान्य व माल साठवीन. १९ मग मी आपल्या जिवाला म्हणोन, हे जिवा, तुला पुष्कळ वर्षें पुरेल इतका पुष्कळ माल ठेविलेला आहे; निसावा घे, खा, पी, आनंद कर; २० परंतु देवानें त्याला म्हटलें, अरे मूर्खा, आज रात्री तुला देवाहा होईल; तेव्हां जें कांहीं तूं सिद्ध केले आहे, तें कोणाचें होईल ? २१ जो कोणी आपणासाठीं द्रव्यसंचय करितो व देवविषयक बाबतीत धनवान नाही तो तसाच आहे.

चित्तेबाबत इशारा

२२ तेव्हां त्यानें आपल्या शिष्यांस म्हटलें, यास्तव मी तुम्हांस सांगतो, आपण काय खावें अशी जिवाविषयी, अथवा आपण काय पांथरावें अशी आपल्या शरीराविषयी, काळजी करूं नका; २३ कारण अन्नापेक्षां जीव व क्वापेक्षां

शरीर कांहीं विशेष आहे. २४ कावळ्यांकडे लक्ष द्या; ते पेरित नाहीत व कापणीहि करित नाहीत; त्यांस बब्ब नाही व कोठारहि नाही; तरी देव त्यांचें पोषण करितो; पक्ष्यांपेक्षां तुम्ही किती तरी श्रेष्ठ आहां ! २५ तसेंच काळजी करून आपल्या आयुष्याची दोगी हातभर वाढवावयास तुम्हांमध्ये कोण समर्थ आहे ? २६ यास्तव अति लहान गोष्ट देखील तुमच्यानें होत नाही तर वरकड गोष्टीविषयी कां काळजी करितां ? २७ भूकमलें कशी वाढतात हें लक्षांत आणा; तीं कष्ट करित नाहीत; व कांतीतहि नाहीत; मी तुम्हांस सांगतो, शलमोन देखील आपल्या सर्व वैभवांत त्यांतल्या एकासारखाहि सजला नव्हता. २८ रानांतलें गवत जें आज आहे व उद्यां मदींते पडतें त्याला जर देव असा पोषाख घालितो, तर अहो अल्पश्रद्धावान् जनहो, तो किती विशेषकरून तुम्हांस घालील ? २९ तसेंच काय बाबें किंवा काय प्यावें याच्यामागें लागूं नका अगर अस्वस्थचित असूं नका. ३० कारण जगातील राष्ट्रें ह्या सर्व गोष्टींच्या मागें लागतात; परंतु तुम्हांस त्यांची गरज आहे हें तुमच्या पित्यास ठाऊक आहे. ३१ तर तुम्ही त्याच्या राज्याच्या मागें लाग्ना, म्हणजे त्याबरोबर हीहि तुम्हांस मिळतील. ३२ हे लहान कळपा, मिळें नको; कारण तुम्हांस राज्य घावें हें तुमच्या पित्याला बरें वाटतें. ३३ जें तुमचें आहे तें विकून दानधर्म करा; जीण न होणाऱ्या पैत्या, तसेंच स्वर्गातील अक्षय घन, आपणासाठीं करून ठेवा; तेथें चोर येत नाही व कसर लागत नाही. ३४ जेथें तुमचें घन आहे तेथें तुमचें मनहि लागेल.

जागृतीची आवश्यकता, व इमानी कारभान्याचा दृष्टांत

३५ तुमच्या क्रमर बांधिलेल्या व दिवे लाविलेले असावेत; ३६ घनी येऊन दार ठोकील तेव्हां आपण त्याजसाठीं तत्काळ उघडार्बें म्हणून, तो लमाहून माथारा येण्याची वाट पाहत बसणाऱ्या मनुष्यांसारखे तुम्ही व्हा. ३७ घनी येऊन ज्या दारांस जाग्रत असलेलें पाहील ते धन्य; मी तुम्हांस खचीत सांगतो कीं तो क्रमर बांधून त्यांस जेवावयास बसवील आणि येऊन त्यांची सेवा करील. ३८ तो रात्रीच्या दुसऱ्या किंवा तिसऱ्या प्रहरीं येऊन त्यांस असें पाहील तर

ते धन्य आहेत. ३९ आणखी हें समजून घ्या कीं अमन्या घटकेस जोर येईल हें धरण्याला कळले असतें, तर तो जाणून राहिला असता, आणि त्यानें आपलें घर फोडें दिलें नसतें. ४० तुम्हीहि सिद्ध असा, कारण तुम्हांस वाटत नाही त्या घटकेस मनुष्याचा पुत्र येईल.

४१ तेव्हां पेत्रानें म्हटलें, प्रभुजी, हा दाखला आपण आम्हांस सांगतां किंवा सर्वांसहि सांगतां ? ४२ तेव्हां प्रभु म्हणाला, आपल्या परिवाराला यथाकालीं शिघ्रासामग्री यावयास ज्याला धन्यानें नेमिलें आहे असा शिष्यासु व विचारशील काश्मारी कोण ? ४३ ज्या दासाला त्याचा धनी येऊन तसें करितांना पाहील तो धन्य. ४४ मी तुम्हांस सत्य सांगतो कीं त्याला तो आपल्या सर्वस्वावर नेमील; ४५ परंतु आपला धनी येण्यास उशीर लागेल असें तो दास आपल्या मनांत म्हणून चकारांस व चाकरीणींस मारूं लागेल, आणि खाऊपिऊं व मस्त होऊं लागेल; ४६ तर तो बाट पाहत नाही त्या दिवशीं त्याला ठरक नाही त्या घटकेस त्या दासाचा धनी येऊन त्याला कापून टाकील, आणि अविश्वासु लोकांबरोबर त्याचा वाटा नेमील. ४७ आपल्या धन्याची इच्छा काय आहे हें माहीत असून ज्या दासानें तयारी केली नाही व त्याच्या इच्छेप्रमाणें कृति केली नाही तो फार फटके खार्डेल; ४८ परंतु ज्यानें फटके मारण्याजोगीं कृत्यें, माहिती नसल्यामुळे केलीं, ते थोडके खार्डेल. ज्या कोणाला फार दिलें त्याजवळून फार मागण्यांत येईल, आणि ज्याच्याजवळ फार ठेविलें आहे त्याजवळून फारच फार मागण्यांत येईल.

काळाचीं लक्षणां

४९ मी पृथ्वीवर आग लावण्यास आलों आहे, ती पेटून चुकली असती तर किती बरें होतें ? ५० मला बासिल्ला घ्यावयाचा आहे, तो केव्हां परिपूर्ण होईल असा मोठ्या पेचांत मी पडलों आहे ! ५१ मी पृथ्वीवर शांतता करावयास आलों आहे असें तुम्हांस वाटतें काय ? मी तुम्हांस सांगतो, नाही; तर फूट करावयास; ५२ आतांपासून एका घरातील पांच जणांत, दोघांविरुद्ध तिघे व तिघांविरुद्ध दोघे असे विभक्त होतील. ५३ पुत्राविरुद्ध पिता व 'पित्याविरुद्ध पुत्र,' कन्येविरुद्ध माता व

'मातेविरुद्ध कन्या,' सासूविरुद्ध सून व 'सुनेविरुद्ध सासू' अशीं तीं विभक्त होतील.

५४ आणखी तो लोकसमुदायांसहि म्हणाला, जेव्हां तुम्ही ढप पश्चिमेकडून वर येतांना पाहतां तेव्हां खामलेच म्हणतां, सर येत आहे; आणि तसें घडतें. ५५ दक्षिण वारा सुटतो तेव्हां तुम्ही म्हणतां, कडाक्याचा उष्ण होईल; आणि तसें घडतें. ५६ अहो डोंग्यांनो, तुम्हांस पृथ्वीवरील व आकाशांतील लक्षणांचा अर्थ कळितां येतो, तर ह्या समयाचा अर्थ तुम्हांस कसा कळितां येत नाही ? ५७ आणखी जें बयार्थ आहे तें तुम्ही आपणच कां ठरवीत नाही ? ५८ तूं आपल्या वाद्याबरोबर अधिकाऱ्याकडे जातंना वाटेंतच त्याजपासून सुटावयाचा यत्न कर; नाहीतर कदाचित् तो तुला न्यायाधीशाकडे ओहून नेईल; न्यायाधीश तुला शिपायाच्या हातीं देईल, व शिपाई तुला बंदिसाळेंत घालील. ५९ मी तुला सांगतो, तूं शेवटली टोलीहि फेडीपर्यंत तेथून सुटणारच नाहीस.

पश्चात्ताप करण्याविषयीचा बोध

१ त्याच समयीं तेथें असणाऱ्या कित्येकांनीं १३ त्याला, ज्या गालीलकरांचें रक्त पिळतानें त्यांच्या यज्ञांत मिश्रित केलें होतें, त्यांजविषयी सांगितलें. २ त्यानें त्यांस उत्तर दिलें, या गालीलकरांनीं असें दुःख भोगिलें यावरून दुसऱ्या सर्व गालीलकरांपेक्षां ते पापी होते असें तुम्हांस वाटतें काय ? ३ मी तुम्हांस सांगतो, नव्हते; तरी पण तुम्ही पश्चात्ताप न केल्यास सर्व त्याप्रमाणें नाश पावाल; ४ किंवा ज्या अठरा जणांवर शिल्लेहतील दुःख पडून त्यांचा घात झाला, ते यरूशलेमांत राहणाऱ्या सर्व मनुष्यांपेक्षां अपराधी होते असें तुम्हांस वाटतें काय ? ५ मी तुम्हांस सांगतो, नव्हते; तरी पण तुम्ही पश्चात्ताप न केल्यास सर्व तसाच नाश पावाल.

निष्फळ अंजिराच्या झाडाचा दृष्टांत

६ त्यानें हा दाखला सांगितला : कोणाएकानें द्राक्षमळ्यांत लाविल्लें अंजिराचें एक झाड होतें; त्यावर तो फळ पाहावयास आला परंतु त्याला मिळालें नाही.

७ तेव्हा त्याने माळ्याला म्हटलें, पाहा, मी आज तीन वर्षे या अजिरावर फळ पाहावयास येतो परंतु मला फळीं आढळता नाही; तें तोडून टाक; भूमिला उगाच मार तरी कां असता ? ८ तेव्हा त्याने त्याला उत्तर दिलें, महाराज, यंदाचेंहि वर्ष तें असूं या, म्हणजे मी त्याच्याभोवतें खणून खत घालीन; ९ मग त्याला फळ आलें तर बरें; नाहीतर आपण तें तोडून टाकावें.

शब्बाथ दिवशीं रोगमुक्त केलेली बाई

१० तो शब्बाथ दिवशीं एका सभास्थानांत शिकवीत होता. ११ तेव्हां पाहा, जिला अठरा वर्षे विकाराचा आत्मा लागला होता अशी एक स्त्री तेथें होती; ती कुबडी असल्यामुळें तिला अरादीं उभें राहवत नसे. १२ तिला येशूनें पाहून बोलावून म्हटलें, बाई, तूं आपल्या विकारापासून मुक्त झाली आहेस. १३ त्यानें तिजवर हात ठेविताना ती सरळ झाली व देवाचा महिमा वर्णूं लागली. १४ येशूनें शब्बाथ दिवशीं रोग बरा केला म्हणून सभास्थानाचा अधिकारी संतप्त होऊन लोकसमुदायाला म्हणाला, काम करण्याचे असे सहा दिवस आहेत; तर त्यांत येऊन बरे होऊन जात जा, शब्बाथ दिवशीं येऊं नका; १५ परंतु प्रभूनें त्याला उत्तर दिलें, अहो दोंग्यांनो, तुम्हांतील प्रत्येक जण आपला बैल किंवा गाढव शब्बाथ दिवशीं ठाणावरून सोडून पाण्यावर नेतो कीं नाही ? १६ ही तर अब्राहामाची कन्या आहे; पाहा, हिलां सैतानानें अठरा वर्षे बांधून ठेविलें होतें; हिला या बंधनापासून शब्बाथ दिवशीं सोडविणें योग्य नव्हतें काय ? १७ तो हें बोलत असतां त्याचे सर्व विरोधी लज्जित झाले; आणि जीं गौरवयुक्त कृत्यें त्याजकडून होत होती त्या सर्वांमुळें सर्व लोकसमुदायानें आनंद केला.

मोहरीच्या दाण्याचा व खमिराचा उद्घांत

१८ झालून तो म्हणाला, देवाचें राज्य कशासारकें आहे ? मी त्याला कशाची उपमा देऊं ? १९ तें मोहरीच्या दाण्यासारकें आहे; तो एका मनुष्यानें घेऊन

आपल्या मळ्यांत पेरिला. मग तो वाहून झाले झाले; आणि 'आकाशांतला पाखरें त्याच्या फांद्यांत बसतेंच राहूं लागलीं.'

२० तो पुनः म्हणाला, मी देवाच्या राज्याला कशाची उपमा देऊं ? तें खमिरासारकें आहे; २१ तें खणून घेऊन घेऊन तीन मापें पिऊन घेतें खणून ठेविलें, तेपेकून सेवटीं तें सर्व फुगून गेलें.

तारणप्राप्तीचें अरुंद प्रवेशद्वार

२२ तो शिक्षण देत नगरोनगरी व गांवगांवीं फिरत फिरत यश्लेलेमाकडे चालला. २३ तेव्हां कोणीएकानें त्याला म्हटलें, प्रभुजी, तारणप्राप्ति होत असलेले लोक थोडे आहेत कीं काय ? २४ तो त्यांस म्हणाला, अरुंद दरवाजानें आंत जावयाला जोराचा यत्न करा; कारण मी तुम्हांस सांगतो, पुष्कळ लोक आंत जावयास पाहतील, परंतु त्यांच्यानें जावणार नाही. २५ एकदां घरघन्यानें उघडून दार बंद केले म्हणजे तुम्ही बाहेर उभे राहून व दार उघडून म्हणूं लागाल, प्रभुजी, आम्हांस उघडा; तेव्हां तो तुम्हांस उत्तर देईल, तुम्ही कोठले आहां, हें मला माहित नाही; २६ तेव्हां तुम्ही म्हणूं लागाल, आम्ही तुमच्यासमक्ष खाल्ल्याहो, आणि तुम्ही आमच्या मार्गावर शिक्षण दिलें; २७ परंतु तो म्हणेल, मी तुम्हांस सांगतो, तुम्ही कोठले आहां हें मला माहित नाही; 'अहो सर्व अधर्म करणाऱ्यांनो, तुम्ही मजपासून दूर व्हा.' २८ तुम्ही जेव्हां अब्राहाम, इसहाक, आकीव व सर्व संदेष्टे यांस देवाच्या राज्यांत असलेले व स्वतःस बाहेर टाकण्यांत आलेले पाहाल, तेव्हां रडणें व दांतखाणें चालेल. २९ 'पूर्वकडून पध्दिकेकडून' उत्तरेकडून व दक्षिणेकडून लोक येऊन देवाच्या सभ्यांत बसतील; ३० आणि पाहा, जे पहिले होतील असे कांहीं सेवकले आहेत, आणि सेवकले होतील असे कांहीं पहिले आहेत.

हेरोदयानें दार

३१ हेरोदयानें दार उघडून घेतें. पहिले येऊन त्यांस म्हणाले, 'आम्हांस आंत घ्या' कारण हेरोदयानें तुम्हांला जिद्धें मारावयाला जात आहे; ३२ त्यानें त्यांस म्हटलें, त्या सोबताला आऊन सांगा; पाहा, मी आज व उद्यां भूतें

काठितो व रोग बरे करितो, आणि तिसऱ्या दिवशीं मी परिपूर्ण होईन. ३३ तरी मला आज, उद्यां व परवां पुढे चाललें पाहिजे; कारण यश्लेमाबाहेर संदेष्ट्याचा नाश शास्त्र असें न्हावयाचें नाहीं.

यश्लेमाची स्थिति पाहून केलेला विलाप

३४ यश्लेमा, यश्लेमा, संदेष्ट्यांचा घात करणाऱ्या, व तुझ्याकडे पाठविलेल्यांस दगडमार करणाऱ्या! जशी कोंबडी आपली पिलें पंखांवालीं एकवट करिते तसें तुझ्या मुलांवालांस एकवट करावयाचें किती तरी वेळां माझ्या मनांत आलें; पण तें तुमच्या मनांत आलें नाहीं! ३५ पाहा, 'तुमचें घर तुम्हांकरितां ओसाड असें पडलें आहे,' श्री तुम्हांस सांगतां कीं 'प्रभूच्या नामानें येणारा तो धन्यवादि' असें म्हणाल, तोपर्यंत तुम्ही मला पाहणारच नाहीं.

शाब्बाथ दिवशीं जलोदऱ्याला बरे करणे

१ तो एका शब्बाथ दिवशीं पहर्यांतील कोण-

१४

एका अधिकाऱ्याच्या घरीं भोजनास गेला; तेव्हां असें झालें कीं ते त्यांच्या जपणांस बसले होते; २ आणि पाहा, तेथें त्यांच्यासमोर जलोदर झालेला कोणी मनुष्य होता. ३ येथें शाब्बाथांस व पहर्यांस विचारिलें, शाब्बाथ दिवशीं रोग बरे करणें योग्य आहे किंवा नाहीं? ४ तेव्हां ते गप्य राहिले. मग त्यानें त्याला धरून बरे केलें व लावून दिलें. ५ मग त्यानें त्यांस म्हटलें, तुमच्यापैकी कोणाचा मुल्लम किंवा बैल सिहीरित पडला तर तो त्याला शाब्बाथ दिवशीं तत्संगीं बाहेर काढणार नाहीं काय? ६ तेव्हां त्यांच्यानें त्याला त्या प्रश्नाचें उत्तर देववना.

नम्रता व आतिथ्यशीलता

७ तेव्हां आमंत्रित लोक मुख्यमुख्य आसनें कधीं निवडून घेत होते हें पाहून तो त्यांस दक्षिणे देऊन म्हणाला: ८ कोणी तुला लमाच्या मेजवानीचें आमंत्रण केलें तर मुख्य आसनीं बसूं नको; कदाचित् तुजडून मोठ्या योग्यतेच्या कोणाला त्यानें आमंत्रण केलें असेल; ९ मग ज्यानें तुला व त्याला आमंत्रण केलें तो येऊन तुला म्हणेल, याला जागा दे; तेव्हां तूं लाजेनें अगदीं खालच्या जागेवर जाऊन बसशील. १० तुला आमंत्रण असल्यास अगदीं खालच्या जागेवर जाऊन बस; म्हणजे ज्यानें तुला आमंत्रण

केलें तो येईल तेव्हां तुला म्हणेल, मित्रा, बर येऊन बस; म्हणजे तुझ्याबरोबर भोजनास बसलेल्या सर्वांसमोर तुझा मान होईल. ११ कारण जो कोणी आपणाला उंच करितो तो नीच केल जाईल; व जो आपणाला नीच करितो तो उंच केल जाईल.

१२ मग ज्यानें त्याला आमंत्रण केलें होतें त्यालाहि तो म्हणाला, जेव्हां दुपारची किंवा संध्याकाळची जेवणावळ करिशील तेव्हां तूं आपले मित्र, आपले भाऊ, आपले नातलग किंवा घनवान शेजारी यांस बोलावूं नको; बोलाविल्यास कदाचित् तेहि तुला उलट आमंत्रण करतील, व तुम्ही फेड होईल. १३ तर तूं मेजवानी करिशील तेव्हां दरिद्री, व्यंग, रंगडे व अंधळे यांस आमंत्रण कर; १४ म्हणजे तूं धन्य होशील. तुम्ही फेड करावयास त्यांजबळ कांहीं नाहीं; तरी धार्मिकांच्या पुनरुत्थानसमयीं तुम्ही फेड होईल.

लमाच्या जेवणावळीचा दृष्टांत

१५ मग त्याजबरोबर भोजनास बसलेल्यांपैकी कोणा-एकानें या गोष्टी ऐकून त्याला म्हटलें, जो देवाच्या राज्यांत अन्न खाईल तो धन्य. १६ त्यानें त्याला म्हटलें, कोणाएका मनुष्यानें संध्याकाळची मोठी जेवणावळ केली, तेव्हां बहुतांस आमंत्रण केलें; १७ आणि जेवणाच्या वेळेस, आतां या, तयारी झाली आहे, असें आमंत्रितांस सांगवयाला त्यानें आपल्या एका दासास पाठविलें. १८ तेव्हां तो सर्व जण सारखेच निमित्त सांगूं लागले. पहिला त्याला म्हणाला, मी शेत विकत घेतलें आहे, तें मला जाऊन पाहिलें पाहिजे; मी तुला विनंति करितो, मला क्षमा असावी. १९ दुसरा म्हणाला, मी बैलांच्या पांच जोड्या विकत घेतल्या आहेत, त्या मी तपासावयाला जातो; मी तुला विनंति करितो, मला क्षमा असावी. २० आणखी एक जण म्हणाला, मी बायको केली आहे, म्हणून माझे येणें होत नाहीं. २१ मग त्या दासानें येऊन आपल्या घन्याला हें वर्तमान सांगितलें. तेव्हां धरवनी रागावून आपल्या दासाला म्हणाला, नगराच्या रस्त्यांत व गळ्यांत लवकर जा, आणि दरिद्री, व्यंग, अंधळे व रंगडे यांस इकडे आण. २२ दास म्हणाला, महाराज, आपण आह्मा केल्याप्रमाणें झालें आहे, तरी अद्यापि

जाणा आहे. २३ धनी दासास म्हणाला, माझे घर भरून जावें म्हणून सडकांवर व कुंपणाकडे जाऊन लोकांस आग्रह करून आण; २४ कारण मी तुम्हांस सांगतो की त्या आमंत्रित मनुष्यांतून एकहि माझ्या जेवणातलें काहीं चाखणार नाही.

खरे शिष्य कोण ?

२५ त्याच्याबरोबर मोठे लोकसमुदाय चालले होते; तेव्हां तो त्यांजकडे वळून म्हणाला, २६ जर कोणी मजकडे येतो आणि आपल्या बाप, आई, बायको, मुलें, भाऊ व बहिणी यांचा आणि आपल्या जीवाचाहि द्वेष करीत नाही तर त्याला माझा शिष्य होतां येत नाही. २७ जो कोणी आपला वधस्तंभ घेऊन माझ्यामागे येत नाही त्याला माझा शिष्य होतां येत नाही. २८ बुरूज बांधावयाची इच्छा असतां पहिल्यानें बसून व खर्चाचा अंदाज करून आपल्याजवळ तो पुरा करण्याइतकी ऐपत आहे कीं काय हें पाहत नाहीं असा तुम्हांत कोण आहे ? २९ नाहीं तर कदाचित् पाया घातल्यावर त्याच्यानें तो जर पुरा करवला नाही, तर सर्व पाहणारे लोक त्याचा उपहास करून म्हणतील, ३० हा मनुष्य बांधू लागला परंतु ह्याच्यानें तो पुरा करवला नाही; ३१ अथवा असा राजा कोण आहे कीं तो दुसऱ्या राजाबरोबर लढाईत सामना करण्यास निघाला असतां पहिल्यानें बसून विचार करीत नाहीं कीं जो वीस हजार घेऊन मजवर येतो त्याजवर माझ्यानें दहा हजारांनिशीं जाववेळ करय ? ३२ जर नाहीं, तर तो दूर आहे तोंच वकिलंस पाठवून सल्ल्याचें बोलणें लावितो. ३३ तर त्याप्रमाणें तुम्हांतील जो आपल्या सर्वस्वाचा परित्याग करीत नाही त्याला माझा शिष्य होतां येत नाहीं. ३४ मीठ हा चांगला पदार्थ आहे; पण मिठाचा खारटपणाच गेला तर त्याला रुचि कशांनें येईल ? ३५ तें जमिनीला किंवा खताला उपयोगी नाही; तें टाकून देतात. ज्याला एकावयास कान आहेत तो ऐके.

हरवलेलें मेंढरूं

१ सर्व जकातदार व पापी लोक त्याचें एका-
१५ वयास त्याच्याजवळ येत होते. २ तेव्हां परुशी व शक्की या अभयतांनीं अशी कुत्रकुर केली कीं

१) पापी लोकांचा स्वीकार करून त्यांजबरोबर जैवतो.

३ मग त्यानें त्यांस हा दाखला सांगितला : ४ तुम्हांमध्यें असा कोण मनुष्य आहे कीं त्याच्याजवळ मेंढरूं मेंढरूं असतां त्यांतून एक हरवले, तर तीं नव्याण्वर रानांत सोडून देऊन हरवलेलें सांपडेपर्यंत त्याचा शोध करीत नाही ? ५ तें सांपडल्यावर तो तें आनंदानें खांदावर घेतो; ६ आणि घरीं येऊन मित्रांस व शेजाऱ्यांस बोलावून त्यांस म्हणतो; माझे हरवलेलें मेंढरूं सांपडलें आहे म्हणून माझ्याबरोबर आनंद करा. ७ त्याप्रमाणें ज्यांस पश्चात्तापाची गरज नाही अशा नव्याण्वर धार्मिकांबद्दल होणाऱ्या आनंदपेक्षां पश्चात्ताप करणाऱ्या एका पापी मनुष्याबद्दल स्वर्गांत अधिक आनंद होईल, हें मी तुम्हांस सांगतो.

हरवलेलें नाणें

८ तसेंच, अशी स्त्री कोण आहे कीं तिच्याजवळ दस्यु पावल्या असतां त्यांतून एक पावली हरवली तर तिचा लावून व घर झाडून ती सांपडेपर्यंत मन लवून शोध करीत राहत नाही ? ९ ती सांपडल्यावर ती मैत्रिणींस व शेजाऱ्यांस बोलावून म्हणते, माझी हरवलेली पावली मला सांपडली, म्हणून माझ्याबरोबर आनंद करा. १० त्याप्रमाणें, पश्चात्ताप करणाऱ्या एका पापी मनुष्याबद्दल देवाच्या दूतांसमीर आनंद होतो, हें मी तुम्हांस सांगतो.

उधळ्या पुत्र

११ आणखी तो म्हणाला, कोणाएका मनुष्याला दोन मुल्ये होते; १२ त्यांतील धाकटा बापाला म्हणाला, बाबा, मालमतेचा माझा वाटा मला द्या. तेव्हां त्यानें त्यांस आपली संपत्ति वांटून दिली. १३ मग फार दिवस झाले नाहीत तों धाकटा मुल्या सर्व जमा करून दूर देशीं गेला; आणि तेथें त्यानें चैनबाजी करून आपली संपत्ति उडविली. १४ त्यानें आपलें सर्व खर्चून टाकिल्यावर त्या देशांत मोठा दुष्काळ पडला; तेव्हां त्याला अडचण पडू लागली. १५ मग तो त्या देशांतील एका रहिवास्याजवळ जाऊन त्याला चिक्कून राहिला; त्यानें त्याला आपल्या शेतांत डुकरें चारावयास पाठविलें. १६ तेव्हां ज्या शेगा डुकरें खात असत त्यांतल्या तरी खाऊन पोट भरावें असें त्याला वाटलें; त्याला कोणी

काही दिलें नाही. १७ नंतर तो छुडीवर येऊन म्हणाला, माझ्या बापाच्या किती मोलकऱ्यांस भाकरीची रेलचेल आहे! आणि मी एथें मुकेंने मरेंतो. १८ मी उठून आपल्या बापाकडे जाईन व त्याकडे म्हणेंन, बाबा, मी स्वर्गाविरुद्ध व तुमच्या हद्दीनें घास केले आहे; १९ आतां तुमचा पुत्र म्हणवावयास मी योग्य नाही; आपल्या एका मोलकऱ्याप्रमाणें मला ठेवा. २० मग तो उठून आपल्या बापाकडे गेल. तो दर आहे इतक्यांत त्याच्या बापानें त्याला फाडिलें आणि कळकळ येऊन तो घासत गेला; त्यानें त्याच्या बळकेंत मिठी घालली व त्याचे पुष्कळ मुके घेतले. २१ मुलगा त्याला म्हणाला, बाबा, मी स्वर्गाविरुद्ध व तुमच्या हद्दीनें पाप केले आहे; आणि आतां तुमचा पुत्र म्हणवावयास मी योग्य नाही; २२ पण बापानें आपल्या दास्यास सांगितलें; लवकर उत्तर देता आणून घ्याव्यात; आणि याच्या हातांत, आंगठी व पयांत जोडा घाला; २३ पोसलेले वासरुं आणून घ्या; अपण घालां आणि उस्ताह करुं; २४ कारण हा माझ्या मुलगा मेला होता तो छुडी वीजत छुडी आहे; हवला होता तो सांपडला आहे; मग तो उस्ताह करुं लागले. २५ त्याचा बरील मुलगा खेतांत होता; तो घराजवळ आला; तेव्हां त्यानें वायें व नृत्य ऐकिलें. २६ तेव्हां त्यानें एका चाक्याला बोलावून विचारिलें, हें काय चालकें आहे? २७ त्यानें त्याला सांगितलें; आपला भक्त आला आहे; आणि तो आपल्या वडिलांना मुलरूप मिळाला म्हणून त्यांनीं पोसलेले वासरुं कापिलें आहे. २८ तेव्हां तो रागवून आंत जाईना, म्हणून त्याचा नाप बाहेर येऊन त्याची समजूत घालू लागला; २९ परंतु त्यानें बापाला उत्तर दिलें; बाबा, मी इतकी वर्षे तुमची सेवाकारि करित आहे, आणि तुमची एकही आज्ञा मी कधी मोडिली नाही; तरी मी आपल्या मित्रांबरोबर उस्ताह करावा, म्हणून तुम्हीं मला कधीं कऱ्हेई दिलें नाही; ३० पण ज्यानें तुमची संपत्ति कसविणींबरोबर खालज दाकिली तो हा तुमचा मुलगा आला तेव्हां तुम्ही

त्याच्यासाठीं पोसलेले वासरुं कापिलें. ३१ त्यानें त्याला म्हटलें, बाबा, तूं माझ्याबरोबर नेहमीच आहेस, आणि जें काहीं मागें आहे तें सर्व तुम्हीं आहे; ३२ तरी उस्ताह व आनंद करणें हें योग्य आहे; कारण हा तुसा भाऊ मेला होता, तो जिवंत झाला आहे; हलक्या होता तो सांपडला आहे.

अन्यायी कारभारी

१ त्यानें शिष्यांसहि म्हटलें, कोणीएक श्रीमंत मनुष्य होता व त्याचा एक कारभारी होता; त्याजवर, हा तुमचें इत्य उढवितो, असा आरोप त्याकडे करण्यांत आला. २ तेव्हां त्यानें त्याला बोलावून म्हटलें, तुजविषयीं मी हें काय ऐकलों? तूं आपल्या कारभाराचा हिशोब दे; कारण मणुडें तुला कसमास पाहावयाचा नाही. ३ मग कारभारानें आपल्या मनांत म्हटलें, माझा घनी मजपासून कारभार काढून घेणार आहे, तर मी काय करूं? खणवयास मला इफि नाही; मीक मगावयास लज वाटते. ४ तर कारभाराला कडिल्यावर लोकंनीं मला आपल्या घरांत घ्यावें म्हणून मी काय करावें हें आतां मला सुचलें. ५ मग त्यानें आपल्या मनाच्या प्रत्येक देणेकऱ्यास बोलाविलें आणि पहिल्याला म्हटलें, माझ्या धन्यानें तुला किती देणें आहे? ६ तो म्हणाला, शंभर मण तेल, त्यानें त्याला म्हटलें, हा तुसा लेख घे आणि लवकर बसून यावर पत्रास मांड. ७ नंतर दुसऱ्याला म्हटलें, तुला किती देणें आहे? तो म्हणाला, शंभर खंभ मणुं. तो त्याला म्हणाला, हा तुसा लेख घे व ऐशीं मांड. ८ अन्यायी कारभारानें इहाणपण केले यावरून धन्यानें त्याची वाढवा केरी; या युगाचे पुत्र स्वजातीविषयीं प्रकाशाच्या पुत्रांपेक्षां शहाणे असतात.

संपत्तीचा सदुपयोग

१ आणखी मी तुम्हांस सांगतों, अन्यायाच्या घनानें तुम्ही आपणांसाठीं मित्र जोडा; यासाठीं कीं तें नाहीसें होईल तेव्हां त्यांनीं तुम्हांस चिरकाल टिकण्याच्या वस्तोंत घ्यावें. १० जो अगदीं अल्प गोष्टीविषयीं विश्वासू तो पुष्कळविषयीं हि विश्वासू आहे, आणि जो अगदीं अल्प गोष्टीविषयीं अन्यायी तो पुष्कळविषयीं हि अन्यायी आहे. ११ वास्तव तुम्ही

अन्यायाच्या धनाविषयी विश्वासू न झालां तर जें खरें धन तें तुम्हांस कोण सोपून देईल ? १२ आणि जें दुसऱ्याचें त्याविषयी तुम्ही विश्वासू न झालां तर जें तुमचें स्वतःचें तें तुम्हांस कोण देईल ? १३ कोणत्याहि चाकराला दोन धन्यांची चाकरी करितां येत नाही; कारण तो एकाचा द्वेष करील व दुसऱ्यावर प्रीति करील; अथवा एकाला धरून राहील व दुसऱ्याला तुच्छ मानील. तुम्हांला देवाची आणि धनाची सेवा करितां येत नाही.

परुष्यांचा निषेध करण्यांत येतो

१४ हें सर्व एकून धनलोभी परुष्यांनी त्याचा उपहास केला. १५ त्यानं त्यांस म्हटलें, तुम्ही आपणांस मनुष्यांसमक्ष धार्मिक ठरवून घेणारे आहां, परंतु देव तुमची अंतःकरणें ओळखून घेतो; मनुष्यांस जें उच्च असें वाटतें तें देवाच्या दृष्टीनं ओंगळ आहे. १६ योहानापुर्वत नियमशास्त्र व संदेष्टे होते; तेव्हांपासून देवाच्या राज्याची सुवातां गाजविली जात आहे, आणि प्रत्येक मनुष्य त्यांत नेटानं प्रवेश करितो. १७ नियमशास्त्राचा एक फाटा रद्द होण्यापेक्षां आकाश व पृथ्वी नाहीशी होणें हें सोपें आहे.

१८ जो कोणी आपली बायको टाकून दुसरीबरोबर लग्न करितो तो व्यभिचार करितो; आणि नवऱ्यानं टाकिलेल्या बायकोबरोबर जो लग्न करितो तो व्यभिचार करितो.

धीमंत माणूस व भिकारी लाजार

१९ कोणीएक धीमंत मनुष्य होता, तो जांभळीं व फार बारीक सुताचीं बर्वें घालीत असे, आणि प्रतिदिवशीं थाटाभाटानं ख्यालीखुशाली करीत असे; २० त्याच्या दरवाजाजवळ लाजार नांवाचा फोडानं भरलेला एक दरिद्री टाकण्यांत आला होता; २१ त्या धीमंताच्या मेजावरून खाली पडेल त्यावर आपलें पोट भरावें अशी त्याची इच्छा होती; आणि कुत्री येऊन त्याचे फोड चाटीत असत. २२ पुढें असें झालें कीं तो दरिद्री मेला, आणि देवदूतांनीं त्याला अब्राहामाच्या उराजवळ नेऊन ठेविलें; श्रीमंतहि मेला व त्याला पुरलें. २३ मग तो अधोलोकांत यातना भोगीत असतां त्यानं आपली दृष्टि वर करून अब्राहाम व त्याच्या उरा-

जवळ असलेला लाजार यांस दुखून पाहिलें. २४ तेव्हां त्यानं हाक मारून म्हटलें, हे बापा अब्राहामा, मजवर दया करून लाजाराला पाठीव, यसाठीं कीं त्यानं आपल्या बोटाचें टोक पाण्यांत बुचकळून माझी जीभ थंड करावी; कारण या जळ्यांत मी क्लेश भोगीत आहे. २५ अब्राहाम म्हणाला, मुला, तुला आपल्या आयुष्यांत आपलें सुख भरून मिळालें, तसें लाजाराला दुःख भरून मिळालें, याची आठवण कर; आतां ह्याला एयें समाधान मिळत आहे व तूं क्लेश भोगीत आहेस; २६ याशिवाय जे एथून तुम्हांकडे पार जाऊं पाहतात त्यांस जातां येऊं नये व तिकळून कोणीं आम्हांकडे येऊं नये म्हणून आमच्या व तुमच्यामध्यें मोठा दरा स्थापिलेला आहे. २७ मग तो म्हणाला, तर बापा, मी विनंति करितों, त्याला माझ्या बापाच्या घरी पाठीव; २८ कारण मला पांच बंधु आहेत; त्यांनीं तरी या यातनेच्या स्थळीं येऊं नये म्हणून त्यानं त्यांस साक्ष द्यावी. २९ अब्राहामानं त्याला म्हटलें, त्यांच्याजवळ मोशे व संदेष्टे आहेत त्यांचें त्यांनीं ऐकावें. ३० तो म्हणाला, हे बापा अब्राहामा, असें नाही; मेलेल्यांमधून कोणी त्यांजकडे गेला तर ते पश्चात्ताप करितील. ३१ तेव्हां त्यानं त्याला म्हटलें, जर ते मोशाचें व संदेष्ट्यांचें ऐकत नाहीत तर मेलेल्यांमधूनहि कोणी उठला तरी त्यांची सातरी होणार नाही.

येशूचीं कांहीं वचनें

१ मग त्यानं शिष्यांस म्हटलें, अडखळ-
१७ ष्याचीं कारणें न न्हावीं हें अशक्य आहे; परंतु ज्यापासून तीं उद्भवतात त्याला भिक्कार असो ! २ त्यानं या लहानांतील एकाला अडखळवावें यापेक्षां त्याच्या गळ्यांत जाल्याची तळी बांधून त्याला समुद्रांत टाकवें यांत त्याचें बरें आहे. ३ तुम्ही आपणांस संमाळा; तुझ्या भावानं अपराध केला तर त्याचा निषेध कर; आणि त्यानं पश्चात्ताप केला तर त्याला क्षमा कर. ४ त्यानं एका दिवसांत सात वेळां तुझा अपराध केला, आणि सात वेळां

तुजकडे येऊन, मी पश्चात्ताप करितों, असें म्हटले; तर त्याला क्षमा कर.

५. मग प्रेषित प्रमूला म्हणाले, आमचा विश्वास बाढवा. ६ प्रभु म्हणाला, तुम्हांमध्ये मोहरीच्या दाण्या-एवढा विश्वास असला तर मी तुम्हाला, तूं उपद्रव समुद्रांत लविली जा, असें तुम्ही सांगितल्यास ती तुमचें ऐकेल. ७ तुम्हांपैकीं असा कोण आहे कीं त्याचा नांवरणारा किंवा मंडरें राखणारा दास शेतांतून आल्यावर तो त्याला म्हणेल, आतांच येऊन जेवावयाला बस ? ८ उलट तो त्याला असें म्हणणार नाही काय कीं माझे जेवण तयार कर, माझे खाणेपिणे होईपर्यंत कमर बांधून माझी सेवा कर, आणि मग तूं खा व पि ? ९ सांगितलेलीं कामे दासानें केलीं म्हणून तो त्याचे उपकार मानितो काय ? १० तसेंच तुम्हांस सांगितलेलीं सर्व कामे केल्यावर, आम्ही निष्पयोगी दास आहों, आमचें कर्तव्य तेंच आम्ही केले, असें म्हणा.

येशू दहा महारोम्यांना बरे करतो

११ ते यरुशलेमाकडे जात असतां असें झालें कीं तो शोमरोन व गालील यांमधून चालला; १२ आणि तो एका गांवांत जात असतां कुष्ठरोग असलेले दहा पुढव त्याला भेटले. १३ ते दूर उभे राहून उच्च स्वरानें म्हणाले, अहो येशू, गुरुशी, आम्हांवर दया करा. १४ त्यानें त्यांस पाहून म्हटले, तुम्ही जाऊन आपणांस 'याजकांला दाखवा.' मग असें झालें कीं ते जातां जातां शुद्ध झाले. १५ त्यांतील एक जण आपण बरे झालों आहों असें पाहून मोठ्यानें देवाचा महिमा वर्णित परत आला; १६ आणि त्याचे आभार मानून त्याच्या चरणांजवळ उपडा पडला; हा तर शोमरोनी होता. १७ तेव्हां येशूनें म्हटलें, कीं एकंदर दहा जण शुद्ध झाले नव्हते का ? तर त्यांतील नऊ कोठें आहेत ? १८ मी परक्यावांचून देवाचें गौरव करावयास परत आलेले असे कोणी आढळले नाहीत काय ? १९ तेव्हां त्यानें त्याला म्हटलें, उठून जा, तुम्हाला विश्वासानें तुला बरे केले आहे.

स्वर्गाच्या राज्याचें आनामन

२० देवाचें राज्य केव्हां येईल असें परुश्यांनीं त्याला विचारिलें असतां त्यानें त्यांस उत्तर दिलें, देवाचें राज्य दृश्यरूपानें येत नाही; २१ पाहा, तें एथें आहे ! किंवा तेथें आहे ! असें बोलणार नाहीत, कारण पाहा, देवाचें राज्य तुम्हांमध्ये आहे.

२२ त्यावर त्यानें शिष्यांस म्हटलें, असे दिवस येतील कीं त्यांत तुम्ही मनुष्याच्या पुत्राचा एक दिवस पाहण्याची इच्छा कराल पण तो तुम्हांस दिसणार नाही. २३ ते तुम्हांस म्हणतील, पाहा, तो तेथें आहे, पाहा, येथें आहे ! तर तुम्ही निघून जाऊं नका, व त्यांच्यामार्गे लागूं नका; २४ कारण जशी वीज आकाशाखालच्या एका बाजूस चमकून आकाशाखालच्या दुसऱ्या बाजूपर्यंत प्रकाशते, तसेंच मनुष्याच्या पुत्राचेंहि त्याच्या दिवसांत होईल. २५ तथापि त्यानें प्रथम फार दुःख भोगावें व या पिढीच्या हातून नाकारिलें जावें याचें अगत्य आहे. २६ नोहाच्या दिवसांत झालें तसें मनुष्याच्या पुत्राच्या दिवसांतहि होईल. २७ 'नोहा नौकेंत गेला' त्या दिवसापर्यंत लोक खातपीत होते, लक्ष करून घेतदेत होते, इतक्यांत जलप्रलयानें येऊन सर्वांचा नाश केला. २८ तसेंच ज्याप्रमाणें लोटाच्या दिवसांत झालें, त्याप्रमाणें होईल; म्हणजे ते खातपीत, विकत घेतदेत होते; लावणी करीत होते, घरे बांधीत होते; २९ परंतु ज्या दिवशीं लोट सदोमांतून निघाला त्याच दिवशीं 'आकाशांतून अग्नि व गंधक यांची वृष्टि होऊन' सर्वांचा नाश झाला. ३० मनुष्यांचा पुत्र प्रगट होईल त्या दिवशीं त्याप्रमाणें होईल. ३१ त्या दिवशीं जो धाड्यावर असेल त्यानें घरांत असलेलें आपलें सामान नेण्याकरितां खालीं येऊं नये; आणि तसेंच जो शेतांत असेल 'त्यानें मार्गे फिरूं' नये. ३२ लोटाच्या बायकोची आठवण करा. ३३ जो कोणी आपला जीव आपणासाठीं राखावयाचा यत्न करील तो त्याला मुकेल, आणि जो कोणी त्याला मुकेल तो त्याला वांचवील. ३४ मी तुम्हांस सांगलों, त्या रात्री एका बाजेवर दोषे असतील, एकाला घेतलें जाईल व दुसऱ्याला ठेविलें जाईल. ३५ दोषी एकत्र दळीत असतील; एकीला घेतलें जाईल व दुसरीला ठेविलें

जाईल. ३६ [शेतांत दोघे असतील, एकाला घेतलें जाईल
 व दुसऱ्याला ठेविलें जाईल.] ३७ त्यांनीं त्याला म्हटलें,
 प्रभुजी, कोठें? त्यानें त्यांस म्हटलें, जेथें प्रेत आहे तेथें
 गीघ जमतील.

अनीतिमान् न्यायाधीश

१ त्यांनीं सर्वदा प्रार्थना करावी व थकू नये,

१८ याविषयी त्यानें त्यांस एक दाखला सांगितला, तो
 असा: २ कोणाएका नगरांत एक न्यायाधीश
 होता, तो देवाचें भय धरीत नसे व मनुष्याची पर्वा करीत
 नसे; ३ आणि त्याच नगरांत एक विधवा होती, ती त्याजकडे
 बारंबार येऊन म्हणत असे कीं माझा न्याय करून मला
 आपल्या प्रतिवाद्यापासून सोडवा. ४ तरी बराच काळपर्यंत
 तो तें करीना; परंतु शेवटीं त्यानें आपल्या मनांत म्हटलें,
 जरी मी देवाचें भय धरीत नाहीं व मनुष्याची पर्वा करीत
 नाहीं, ५ तरी ही विधवा मला त्रास देते म्हणूनच मी
 तिचा न्याय करीन, नाहीतर ती नेहमीं नेहमीं येऊन मला
 अगदीं रंजीस करून टाकील. ६ तेव्हां प्रभुनें म्हटलें,
 अन्यायी न्यायाधीश काय म्हणतो तें ऐका. ७ तर देवाचे
 जे निवडिलेले रात्रंदिवस त्याला हाका मारितात त्यांचा तो
 न्याय करणार नाहीं काय? आणि त्यांजविषयीं तो विलंब
 लावील काय? ८ मी तुम्हांस सांगतो, तो त्यांचा न्याय
 लवकर करील; तरी मनुष्याचा पुत्र येईल तेव्हां त्याला
 पृथ्वीवर विश्वास सांपडेल कांय?

परुशी व जकातदार

९ आपण धार्मिक आहो असा जे कित्येक स्वतःविषयीं
 भरवसा धरून इतर सर्वांस तुच्छ मानीत होते त्यांसहि
 त्यानें हा दाखला सांगितला: १० एक परुशी व एक
 जकातदार असे दोघे जण प्रार्थना करावयास मंदिरांत वर
 गेले; ११ परुश्यानें उभें राहून आपल्या मनांत अशी
 प्रार्थना केली: हे देवा, इतर मनुष्ये अपहारी, अधर्मी,
 व्यभिचारी अशी आहेत, त्यांसारखा किंवा या जकात-
 दारासारखाहि मी नाहीं, म्हणून मी तुझे आभार मानितों.
 १२ मी आठवण्यांतून दोनदा उपास करितों; जें मला
 मिळतें त्या सर्वांचा दशांश देतो. १३ जकातदार तर दूर
 उभा राहून वर स्वर्गाकडे दृष्टि लाववयासहि न धजतां

आपल्या उरावर मारून घेऊन म्हणाला, हे देवा, मजकरी
 मनुष्यावर दया कर. १४ मी तुम्हांस सांगतो, हा त्या
 दुसऱ्यापेक्षां निर्दोषी ठरून खाली आपल्या घरी गेल्या;
 कारण जो कोणी आपणाला उंच करितो तो नीच केला जाईल;
 आणि जो आपणाला नीच करितो तो उंच केला जाईल.

येशू लहान मुलांना आशीर्वाद देतो

१५ नंतर लोकांनीं आपलीं तान्ही बाळकेंहि त्यानें त्यांस
 स्पर्श करावा म्हणून त्याजकडे आणिलीं; परंतु शिष्यांनीं हें
 पाहून त्यांस दटाविलें. १६ येदनें तर बाळकांस आपणा-
 जवळ बोलाविलें आणि म्हटलें, बाळकांस मजजवळ येऊं
 द्या, त्यांस मना करूं नका; कारण देवाचें राज्य असल्यांचेंच
 आहे. १७ मी तुम्हांस खचीत सांगतो, जो कोणी बाळकां-
 सारखा होऊन देवाचें राज्य स्वीकारणार नाहीं त्याचा त्यांत
 प्रवेश होणारच नाहीं.

शाश्वत जीवन व द्रव्याची आडकाठी

१८ कोणाएका अधिकाऱ्यानें त्याला विचारलें, अहो
 उत्तम गुरुजी, मीं काय केले असतां मला सार्वकालिक
 जीवन हें वतन मिळेल? १९ येशू त्याला म्हणाला, मला
 उत्तम कां म्हणतोस? एक म्हणजे देव त्यावांचून कोणी
 उत्तम नाही. २० तुला आज्ञा ठाऊक आहेत; व्यभिचार
 करूं नको, मनुष्यहत्या करूं नको, चोरी करूं नको, खोटी
 साक्ष देऊं नको, आपल्या बापाचा व आईचा सन्मान करूं.
 २१ तो म्हणाला, मी आपल्या बाळगणापासून या सर्व
 पाळीत आलों आहे. २२ हें ऐकून येशूनें त्याला म्हटलें,
 अद्यापि तुझ्यांत एक गोष्ट उणी आहे; तुझें जें कांहीं आहे
 तें विकून दरिद्रांस वांटून दे, म्हणजे तुला स्वर्गांत संपत्ति
 मिळेल; चल, माझ्या मागे ये. २३ हें ऐकून तो अति
 दुःखित झाला, कारण तो फार श्रीमंत होता. २४ त्यालां
 पाहून येशू म्हणाला, ज्यांच्याजवळ धन आहे त्यांचा
 देवाच्या राज्यांत प्रवेश होणें किती कठीण आहे! २५
 श्रीमंतानें देवाच्या राज्यांत प्रवेश करणें यापेक्षां उंटानें
 सुईच्या नेळ्यांतून जाणें सोपें आहे. २६ ज्यांनीं हें ऐकलें
 ते म्हणाले, तर मग कोणाचें तारण होणें शक्य
 आहे? २७ तो म्हणाला, ज्या गोष्टी मनुष्याला अशक्य
 त्या देवाला शक्य आहेत. २८ तेव्हां पेत्र म्हणाला, पाहा,

आम्ही आपलें वरदार सोडून आपल्याला अनुसूद्धे आहो. २९ त्याने त्यांस म्हटलें, मी तुम्हांस खचीत सांगतो, देवाच्या राज्याकरितां ज्याने वर, बायको, भाऊ, आईबाप किंवा मुलेंबाळें सोडिलीं आहेत, ३० त्याला ह्या काळीं पुष्कळपट व पुढल्या युगांत सार्वकालिक जीवन मिळणार नाही असा कोणी नाही.

येशू तिसऱ्या वेळीं आपल्या मृत्यूचें भविष्य सांगतो

३१ तेव्हां त्यानें बारा जणांस जवळ येऊन त्यांस म्हटलें; पाहा, आपण यरूशलेमास वर चाललों आहों, आणि मनुष्याच्या पुत्राविषयीं ज्या गोष्टी संदेष्टांच्या द्वारे लिहिण्यांत आल्या आहेत त्या सर्व पूर्ण होतील; ३२ म्हणजे त्याला म्निदेव्यांच्या स्वाधीन करण्यांत येईल, त्याची थडा व विटंबना होईल, त्याजवर थुंकतील; ३३ त्याला फटके मारतील, त्याचा जीव घेतील, आणि तो तिसऱ्या दिवशीं पुनः उठेल. ३४ त्यांस ह्या गोष्टीपैकीं कांहींच कळलें नाही; हें वचन त्यांच्यापार्सून गुप्त ठेवण्यांत आलें, आणि सांगितलेल्या गोष्टी त्यांच्या लक्षांत आल्या नाहींत.

येशू अंधळ्याला बरें करतो

३५ तो यरीहोजवळ आला तेव्हां असें झालें कीं एक अंधळा वाटेवर भीक मागत बसला होता; ३६ त्यानें जवळ जाणाऱ्या लोकसमुदायाचा आवाज ऐकून विचारिलें, हें काय आहे ? ३७ त्यांनीं त्याला सांगितलें, येशू नासरेथकर जवळून जात आहे. ३८ तेव्हां तो ओरडून म्हणाला, अहो येशू, दामिदाचे पुत्र, मजवर दया करा. ३९ तेव्हां त्यानें उभें राहवें म्हणून पुढें चालणाऱ्यांनीं त्याला दबाविलें, तरी तो अन्ध्रकच ओरडून म्हणाला, अहो दामिदाचे पुत्र, मजवर दया करा. ४० येशूनें उभें राहून त्याला आपणाकडे आणण्यास आह्वा केली. तो जवळ आल्यावर त्यानें त्याला विचारिलें, ४१ मी तुजसाठीं काय करावें म्हणून तुझें मागणें आहे ? तो म्हणाला, प्रभुजी, मला दृष्टि यावी. ४२ येशू त्याला म्हणाला, तुला दृष्टि येवो; तुझ्या विश्वासानें तुला बरें केलें आहे. ४३ तत्क्षणीं त्याला दृष्टि आली आणि तो देवाचा महिमा वर्णित त्याच्यामागें चालला; तेव्हां सर्व लोकांनीं हें पाहून देवाचें स्तवन केलें.

जक्य

१ तो यरीहोत प्रवेश करून त्यांतून जात होता, २ तेव्हां पाहा, जक्य नांवाचा कोणीएक मनुष्य होता; तो मुख्य जकातदार असून श्रीमंत होता. ३ त्यानें येशू कोणता आहे हें पाहण्याचा यत्न केला पण गर्दीमुळें त्याचें कांहीं चालेना, कारण तो ठेंगणा होता. ४ तेव्हां तो पुढें धावत जाऊन त्याला पाहण्यास उभराच्या झाडावर चढला; कारण त्याला त्या वाटेनें जावयाचें होतें. ५ मग येशू त्या ठिकाणीं येतांच दृष्टि बर करून त्याला म्हणाला, जक्या, त्वरा करून खाली उतर; कारण आज मला तुझ्या घरीं उतरावयाचें आहे. ६ तेव्हां त्यानें त्वरेनें खालीं उतरत आनंदानें त्याचें आगतस्वागत केलें. ७ हें पाहून सर्व लोक, हा पापी मनुष्याच्या एवें उतरावयास गेला आहे, अशी कुरकुर करूं लागले. ८ तेव्हां जक्य उभा राहून प्रभूला म्हणाला, प्रभुजी, पाहा, मी आपलें अर्बें द्रव्य दरिद्र्यांस देतो; आणि कुभांडानें कोणाचें कांहीं घेतलें असेल तें चौपट परत देतो. ९ येशूनें त्याला म्हटलें, आज या वराला तारण प्राप्त झालें आहे, कारण हाहि अब्राहामाचा पुत्र आहे. १० मनुष्याचा पुत्र 'हरवलेलें शोभावयास' व तारावयास आला आहे.

मोहरांचा दृष्टांत

११ ते या गोष्टी ऐकत असतां त्यानें त्यांस एक दाखलाहि सांगितला; कारण तो यरूशलेमाजवळ होता, आणि देवाचें राज्य एव्हांच प्रगट होणार आहे असें त्यांस वाटत होतें. १२ तो म्हणाला, कोणीएक उमराव, आपण राज्य मिळवून परत यावें म्हणून, दूर देशीं गेला. १३ त्यानें आपल्या दहा दासांस बोळवून त्यांस दहा मोहरा दिल्या व त्यांस सांगितलें, मी येईं तोंपर्यंत यांवर व्यापार करा. १४ त्याच्या नगरचे लोक त्याचा द्वेष करीत; त्यांनीं त्याच्यामागें वकील पाठवून सांगितलें, ह्यानें आम्हांवर राज्य करावें अशी आमची इच्छा नाही. १५ मग असें झालें कीं तो राज्य मिळवून परत आल्यावर ज्या दासांस पैसा दिल्या होता त्यांनीं कायकाय व्यापार केला हें पाहावें म्हणून त्यानें त्यांस आपणाकडे बोळावयास सांगितलें. १६ मग पहिला त्याजसमोर येऊन म्हणाला, महाराज, आपल्या मोहरेच्या

आपली व्हा मोहरा झाल्या आहेत. १७ त्यांनी त्यांच्या म्हटले, बांधास, भत्या दासा; तू अणदी अल्प श्रेष्टीविषयी निवासू झाल्यास, यास्तव दहा नगरांचा अधिकारी हो. १८ नंतर बुसरा येऊन म्हणाले, महाराज, आपल्या मोहरांच्या पंच मोहरा झाल्या आहेत. १९ त्यालाहि त्यांनी म्हटले, तुम्ही पांच नगरांचा अधिकारी हो. २० मग आपली एक येऊन म्हणाला, महाराज, ही पाहा आपली मोहरा; मी क्मालंत बांधून ठेवली होती. २१ आपण करडे मनुष्य असल्यामुळे मला आपली मीति वाटली; जें आपण ठेविलें नाही तें उचलून नेतां व जें आपण पेरिलें नाही तें कापितां. २२ तो त्याला म्हणाला, अरे दुष्ट दासा, मी तुझ्याच तोंडानें तुझा न्यायनिवाडा करितों. मी करडा माणूस आहे, जें मी ठेविलें नाही तें उचलून नेतां, व जें मी पेरिलें नाही तें कापितां; हें तुला ठाऊक होतें; २३ तर तूं माझा पैका पेडीवर कां ठेविला नाही ! ठेविला असता तर तो मी येऊन व्याजासह उगविला असता. २४ मग त्यांनीं जवळ उभें राहणाऱ्यांस सांगितले, याजपासून मोहरा घ्या व ज्याच्याजवळ दहा मोहरा आहेत त्याला द्या. २५ ते त्याला म्हणाले, महाराज, त्याच्याजवळ दहा मोहरा आहेत. २६ मी तुम्हांस सांगलों, ज्या कोणाजवळ आहे त्याला दिलें जाईल; आणि ज्याच्याजवळ नाही त्याचें जें आहे तें देखील त्याजपासून घेतलें जाईल. २७ आतां ज्या माझ्या बैऱ्यांच्या मनांत मी त्यांजवर राज्य करूं नये असें होतें त्यांस एथें आणा, व माझ्यासमोर मास्तन टाका.

येथूनच यरुशलेमांत जयोत्सवानें प्रवेश

२८ या गोष्टी सांगून तो यरुशलेमाकडे वर जात असतांना स्वतः पुढें चालत होता.

२९ नंतर असें झालें कीं तो, जैतूसांचा डोंगर ह्या नांवाच्या डोंगरानजीक असलेल्या बेशफगे व बेथानी यांच्याजवळ येऊन पोहंचल्यावर त्यांनीं शिष्यांतून दोघांना असें सांगून पाठविलें, ३० तुम्ही समोरच्या गांवांत जा; म्हणजे त्यांत जाताच ज्याच्यावर कोणी कधीं बसलें नाही असें एक सिंगरूं बांधलेलें तुम्हांस आढळेल; तें सोडून आणा. ३१ तुम्ही तें कां सोडितां असें कोणीं तुम्हांस विचारिलें तर, प्रमूला त्याची भरज आहे, असें सांगा. ३२

तेव्हां ज्यांना पाठविलें होतें ते तेथें गेल्यावर त्यांस त्यांनीं सांगितल्याप्रमाणें आढळलें. ३३ ते सिंगरूं सोडीत असता त्याचे धनी त्यांस म्हणाले, सिंगरूं कां सोडितां ? ३४ तेव्हां तें म्हणाले, प्रमूला याची भरज आहे. ३५ मग त्यांनीं तें येशूकडे आणिलें आणि आपलीं वळें शिगरावर टाकून त्यावर येशूला बसविलें; ३६ आणि तो पुढें चालला तसतसें ते आपलीं वळें वाटेवर पसरत गेले. ३७ तो जैतून डोंगराच्या उत्तरीवर पोहंचतांच सर्वे शिष्यंसमुदाय, जीं महत्कृत्ये त्यांनीं पाहिलीं होती त्या सर्वांमुळे आनंद करून उच्च स्वरांनीं देवाची स्तुति करूं लागले: ३८ 'प्रभूच्या नामानें येणारा' राजा 'धन्यवादित असो; स्वर्गांत शांति, आणि ऊर्ध्वलोकीं गौरव. ३९ तेव्हां लोकसमुदायांतील कित्येक पुरुषांनीं त्याला म्हटलें, गुरुजी, आमच्या शिष्यांस द्यावा. ४० त्यांनीं म्हटलें, मी तुम्हांस सांगलों, हे उभे राहिल्यास धोंडे ओरडतील.

यरुशलेमाकडे पाहून येथून केलेला विलाप

४१ मग तो नगराजवळ आल्यावर तें पाहून त्वाकरितां रडून म्हणाला, ४२ जर तुम्ही या दिवशीं शांतीच्या गोष्टी ओळखून घेतल्या असता तर किती बरें होतें ! परंतु आतां त्या तुझ्या दृष्टीपासून गुप्त केल्या आहेत. ४३ पुढें असे दिवस तुला येतील कीं ज्यांत तुझे शत्रु तुझ्यागोबतीं मेढेक्रेट बांधून तुला त्रेढा देतील, तुला चढकडून काढतील, ४४ तुला व तुझ्यांतील 'तुझ्या मुलांबाळांना धुळीस मिळविलील,' आणि तुझ्यांत धोंड्यावर धोंडा राहूं देणार नाहीत; कारण तुझा समाचार घेतल्याचा प्रसंग तूं ओळखिल्य नाही.

येथु मंदिराचें शुद्धीकरण करतो

४५ नंतर तो मंदिरांत गेला, व त्यांत जे विक्रीत होते त्यांस बाहेर काढवूं लागला; ४६ आणि त्यांस म्हणाला, 'माझे घर आपणेंचें मंदिर होईल,' असें लिहिलें आहे; परंतु तुम्ही तें 'कुटाळीं शुद्धा' केले आहे.

४७ तो मंदिरांत प्रविष्टिचीं शिष्य घेत बसले, तेव्हां मुख्य संघ, सगळीं बंधींचांचे मुख्य हे त्याचा घात करून काढून काढत आला; ४८ तरी संघ कदाचें हें त्यांस सुचवणें; कारण सर्वे लोक त्याचें घालणीनें अग्रण करीत असत.

येशूच्या अधिकाराविषयी संशय घेण्यांत येतो

१ त्या दिवसांत एवढां असें झाले कीं तो २० संश्रितांत लोकांस शिक्षण देत व युवतां सांगत असतां मुख्य याजक व शास्त्री हे वळिअंसह त्याच्याजवळ येऊन त्याला म्हणाले. २ तुम्ही कोणत्या अधिकारांनीं हे करितां, आणि तुम्हांचा हा अधिकार देणारा कोण आहे, हे आम्हांस सांगा. ३ तेव्हां त्यांनीं त्यांस उत्तर दिले, मीहि तुम्हांस एक प्रश्न विचारितों; मला उत्तर द्या. ४ योहानाचा बासिसा स्वर्गांतून होता किंवा मनुष्यांतून होतां ? ५ तेव्हां ते आपसांत विचार करूं लागले, स्वर्गांतून असें म्हणूं तर हा म्हणेल कीं तुम्हीं त्याजवर विश्वास कां ठेविला नाहीं ? ६ आणि मनुष्यांतून असें म्हणूं तर सर्व लोक आपल्याला दगडमार करितील, कारण योहान संदेशा होता. आणि त्यांची खात्री आहे. ७ तेव्हां त्यांनीं उत्तर दिलें, तो कोटून आहे हे आम्हांस अजकब नाहीं. ८ येथून त्यांस म्हटलें, तर कोणत्या अधिकारांनीं हे मी करितों तें मीहि तुम्हांस सांगत नाहीं.

द्राक्षमळ्याचा दृष्टांत

१ मग तो लोकांस हा दाखला सांगूं लागला : कोणां एका मनुष्यानें 'द्राक्षमळ लाविला' आणि तो माळ्यांस सोपून देऊन आपण बरेच दिवस परदेशांत जाऊन राहिला. १० मग हंगामास माळ्यांनीं आपणाला द्राक्षमळ्यांतील कांहीं फळें घावी म्हणून त्यानें त्यांजकडे एका दासांस पाठविलें; परंतु माळ्यांनीं त्याला ठोक देऊन रिकामें लावून दिलें. ११ पुनः त्यानें दुसऱ्या एका दासास पाठविलें; त्यालाहि त्यांनीं ठोक देऊन व त्याचा अपमान करून रिकामें लावून दिलें. १२ पुनः त्यानें तिसऱ्याला पाठविलें; त्यालाहि त्यांनीं धायाळ करून बाहेर घालवून दिलें. १३ तेव्हां द्राक्षमळ्याचा घनी म्हणला, मी काय करूं ? मी आपल्या प्रिय पुत्राला पाठवितों, कदाचित् ते त्याचा मान राखतील; १४ परंतु माझी त्याला पाहून आपसांत विचार करून म्हणाले, हा तर वारीस आहे; आपण याला जिवें प्राऊं म्हणजे बसण आपलेच होईल. १५ मग त्यांनीं त्याला द्राक्षमळ्याच्या बाहेर काढून जिवें मारिलें; तर द्राक्षमळ्याचा घनी त्यांनें

काय करील ? १६ तो येऊन त्या माळ्यांचा नाश करील व द्राक्षमळ्या दुसऱ्यांस देईल. हे ऐकून ते म्हणाले, असें न घडो. १७ त्यानें त्यांजकडे दृष्टि लावून म्हटलें, तर जो दगड बांधणाऱ्यांनीं नापसंत केला तोच कोनशिला झाला आहे, असें जें लिहिलें आहे तें काय ? १८ जो कोणी त्या घोण्यावर पडेल त्याचा सुराडा होईल; परंतु ज्या कोणावर तो पडेल त्याचा तो भुगभुगा करून टाकील.

फार देण्याबाबत प्रश्न

१९ तेव्हां शास्त्री व मुख्य याजक यांनीं त्याच घटकेस त्याजवर हात टाकावयास पाहिलें; पण त्यांना लोकांची भीति वाटली; हा दाखला त्यानें आपणांस उद्देशून दिला असें तें समजले. २० ते त्याच्या पाळीवर राहिले आणि त्याला बोलण्यांत घेऊन बुभेदाराच्या कथांत व सत्तेच्या कथांत आणावें म्हणून त्यांनीं धार्मिक लोकांचें सोंग घेतलेले हेर पाठविले. २१ त्यांनीं त्याला म्हटलें, गुरुजी, आपण यथार्थ बोलतां व शिक्षण देतां; पक्षपात करीत नाहीं, तर देवाचा मार्ग खरोखर शिकवितां, हे आम्ही जाणून आहों; २२ कैसराला पट्टी देणें हे आम्हांस योग्य आहे कीं नाहीं ? २३ तो त्यांचें कपट ओळखून त्यांस म्हणाला, मला एक पादली दाखवा. २४ इजवर मुखवटा व लेख कोणाचा आहे ? ते म्हणाले, कैसराचा. २५ तेव्हां त्यानें त्यांस म्हटलें, तर कैसराचें तें कैसराला व देवाचें तें देवालां भक्षण द्या. २६ तेव्हां त्यांच्यानें लोकांसमक्ष ह्या त्याच्या बोलण्यांत त्याला धरवेना; आणि त्याच्या उत्तराचें आश्चर्य वाटून ते स्तब्ध राहिले.

पुनरुत्थानविषयक प्रश्न

२७ नंतर, पुनरुत्थान नाहीं, असें म्हणणाऱ्या सद्कायां तून कित्येकांनीं जवळ येऊन त्याला विचारिलें, २८ गुरुजी, मोशांनें आम्हांसाक्षीं असें लिहिलें आहे कीं 'कोणाएकाचा भऊ' वी असतां 'मेला व त्याला संतति नसली तर त्याच्या भावानें त्या वीबरोबर विवाह करून आपल्या भावाचा वंश चालवावा.' २९ असे कोणी सात भाऊ होते; त्यांच्यातील पहिल्यानें बायको केली व तो निःसंतान असा मेला. ३० मग दुसऱ्यानें व तिसऱ्यानेंहि ती केली; ३१

बाप्रमाणें सातहि निःसंतान असे मेले. ३२ नंतर ती बायकोहि मेली. ३३ तर पुनरुत्थानसमयी ती त्यांच्यांतून कोणाची बायको होईल ? कारण ती त्या सातांची बायको झाली होती. ३४ येशूने त्यांस म्हटलें, या युगाचे पुत्र लज्ज करून घेतात व लज्ज करून देतात; ३५ परंतु तें युग व मेलेल्यांतून पुनः उठणें हीं प्राप्त करून घ्यावयास जे योग्य ठरतील ते लज्ज करून घेणार नाहीत व लज्ज करून देणार नाहीत; ३६ आणि ते पुढें मरावयाचेहि नाहीत. कारण ते देवदूतांसमान आहेत, आणि पुनरुत्थानाचे पुत्र असल्यामुळें देवाचे पुत्र आहेत. ३७ आणखी मेलेले उठतात हें मोशा-नेहि झुडपाच्या प्रकरणांत, 'प्रभूला अन्नाहामाचा देव, इसहाकाचा देव व याकोबाचा देव' असें म्हणून दर्शविलें आहे; ३८ तो मृतांचा देव नव्हे, तर जीवतांचा आहे; त्याला सर्वच जीवत आहेत. ३९ तेव्हां शाळ्यांतील कित्येकांनीं म्हटलें, गुफ्जी, ठीक बोललां; ४० मग ते त्याला आणखी प्रश्न करावयास धंजले नाहीत.

ख्रिस्त दाविदाचा पुत्र आहे काय ?

४१ त्यावर त्यानें त्यांस म्हटलें, ख्रिस्त दाविदाचा पुत्र आहे असें कसें म्हणतात ? ४२ कारण दावीद स्वतः स्तोत्रांच्या पुस्तकांत म्हणतो,

परमेश्वरानें माझ्या प्रभूला सांगितलें,

४३ मी तुझ्या शत्रूंना तुझ्या पायांचें आसन करीन तोंपर्यंत माझ्या उजवीकडे बैस.

४४ दावीद त्याला प्रभु असें म्हणतो, तर मग तो त्याचा पुत्र कसा आहे ?

शाळ्यांसंबंधानें दिलेला इशारा

४५ तेव्हां सर्व लोक एकत्र असतां त्यानें आपल्या शिष्यांस म्हटलें, ४६ शाळ्यांसंबंधानें सावध असा, त्यांस लांबलांब झगे धावून फिरावयास पाहिजे; बाजारांत नमस्कार, समाप्त्यानांत श्रेष्ठ आसनें व जेवणावळींत श्रेष्ठ स्थानें हीं त्यांना आवडतात; ४७ ते विधवांचीं घरें खाऊन टाकतात, आणि ढोंगानें लांबलांब प्रार्थना करतात; त्यांस अधिक दंड होईल.

विधवेची टोली

१ मग त्यानें दृष्टि वर करून जे धनवान् आपलीं दानें मंदिराच्या भांडारांत टाकीत होते त्यांस पाहिलें. २ त्यानें एका दरिद्री विधवेलाहि दोन टोल्या तेथें टाकिताना पाहिलें, ३ तेव्हां तो म्हणाला, मी तुम्हांस खरें सांगतो; या दरिद्री विधवेनें सर्वांपेक्षां अधिक टाकिलें; ४ कारण त्या सर्वांनीं आपल्या समृद्धीतून दानांत टाकिलें; हिनें तर आपल्या कमताईतून आपलीं सर्वें उपजीविका टाकिली.

यरुशलेमाचा नाश व युगाची समाप्ति यांविषयींचें भविष्य येशू वर्तवितो

५ मंदिर उत्तम पाषाणांनीं व अर्पणांनीं कसें सुशोभित केलेलें आहे, असें कित्येक बोलत असतां त्यानें म्हटलें, ६ हें जें तुम्ही पाहतां त्यांतला पाडला जाणार नाही असा दगडावर दगड राहणार नाही, असे दिवस येतील. ७ तेव्हां त्यांनीं त्याला विचारिलें, गुफ्जी, या गोष्टी केव्हां होतील, आणि ज्या काळीं या गोष्टी बघणार त्या काळचें काय चिन्ह ? ८ तो म्हणाला, तुम्हीं फार नये म्हणून जया; कारण माझ्या नामानें पुष्कळ लोक येऊन मीच तो आहे, आणि तो काळ जवळ आला आहे, असें म्हणतील; त्यांच्यामार्गे लागू नका. ९ लढाया व दंगे यांविषयीं तुम्ही ऐकाल तेव्हां धावून नका; कारण या गोष्टी प्रथम 'होणें अवश्य आहे,' तरी इतक्यानें शेवट होत नाही.

१० तेव्हां त्यानें त्यांस म्हटलें, 'राष्ट्रावर राष्ट्र व राज्यावर राज्य उठेल;' ११ मोठे भूमिकंप, जगो-जगीं तुष्काळ व मज्या होतील, आणि भयंकर उत्पात व मोठीं चिन्हें आकाशांत होतील; १२ परंतु हें सर्व होण्याआगोदर ते तुम्हांवर हात टाकतील व तुमचा छळ करतील; तुम्हांस समाप्त्यानें व भंडिशाल्या यांच्या स्वाधीन करतील, आणि राजे व अधिकारी यांजपुढें माझ्या नामासुळें नेतील. १३ हें तुम्हांस साद्व देण्यास कारण होईल. १४ यास्तव उत्तर फसें कवि यांविषयीं म्हणूं विचार न करण्याचा विचार मनांत ठेवा; १५ कारण मी तुम्हांस जशी वाचा व

बुद्धि देखून कीं तीं अहविष्यास किंवा तिच्याविषय
बोलण्यास तुमचे कोणी शत्रु समर्थ होणार नाहीत.
१६ आर्षबाप, भाऊबंध, नातलग व मित्र हे देखील
तुम्हास घरून देतील; तुमच्यातील कियेकांस जिवें
मारितील; १७ आणि माझ्या नामामुळे सर्व लोक
तुमचा द्वेष करितील; १८ तरी तुमच्या मस्तकाच्या
एका केसाचाहि नाश होणार नाही. १९ तुम्ही
आपल्या धीरानें आपले जीव मिळवाल.

२० ह्यावर यशालेमास सैन्यांचा वेढा पडत आहे
असें पाहिले तेव्हां त्यांचा विजेंस जवळ आला आहे
असें समजा. २१ त्या समयी जे बहुदीर्घांत असतील
त्यांनीं डोंगरांत पळून जावें, जे यशालेमांत असतील
त्यांनीं बाहेर जावें; व जे शिबारांत असतील त्यांनीं
त्यांत वेडें नये. २२ कारण सर्व लिहिलेल्या गोष्टी
पूर्ण होण्यासाठीं हे 'सुख वेण्याचे दिवस' आहेत.
२३ त्या दिवसांत ज्या गरोदर व ज्या स्तन पाज-
णाच्या असतील त्यांचें दुःख फ़रच होणार ! कारण
वेष्टावर मोठें संकट येईल व या लोकांवर क्रोध होईल.
२४ ते तरावारीच्या धारें पडतील, त्यांस वंशिवान करून
सर्व राष्ट्रांमध्यें नेतील, आणि विदेशांचे काळ पूर्ण होत
तोंपर्यंत 'विदेशी लोक यशालेमास पायांखालीं तुडवतील.'

२५ तेव्हां सूर्य, चंद्र व तारे यांत विजें होतील
आणि 'समुद्र व लटा यांच्या गर्जेनें' 'राष्ट्र'
पृथ्वीवर पावरी होऊन पेचांत पडतील; २६ भयानें
व जगावर जेणाच्या गोष्टींची बहू पाहण्यानें मनुष्यें
मूर्च्छित होतील; 'आकाशातील बळें इकमळतील.'
२७ त्या काळीं लोक 'मनुष्याच्या पुत्राल' पराक्रमानें
व मोठ्या वैभवांनें 'मेघासह होऊन येवतां' पाह-
तील. २८ या गोष्टीस आरंभ होऊं झाले तेव्हां
नीट उभे राहा, आणि आपलीं डोळीं बर कर;
कारण तुमची मुक्ता समीप आली आहे.

जागृतीची आवश्यकता

२९ त्यानें त्यांस वचला सांगितला: अंजीर
व सर्वे झाडे पाहा; ३० तीं फुटूं झळझळीं म्हणजे
तुम्ही तें पाहून आश्चर्य ओळखतां कीं असा: उन्हाळ

जवळ आला आहे. ३१ तसेंच या गोष्टी होताना
पाहिले तेव्हां देवाचें राज्य जवळ आलें आहे
असें समजा. ३२ मी तुम्हांस खचीत सांगतो कीं सर्व
गोष्टी पूर्ण होत तोंपर्यंत ही पिढी नाहीशी होणार नाही.
३३ आकास व पृथ्वी नाहीतशी होतील; परंतु माझीं
वचनें नाहीतशीं होणारच नाहीत.

३४ तुम्ही आपणांस संभाळा, नाहीतर कदाचित् गुंगी,
दाख्याजी व संसाराच्या विता यांनीं तुमचीं अंतःकरणें
जड होऊन तो दिवस 'पाशाप्रमाणें' अकस्मात् तुम्हांवर
येईल; ३५ कारण तो अवघ्या पृथ्वीतलवर 'राहणाऱ्या
सर्व लोकांवर' तसाच येईल. ३६ तुम्हीं तर या सर्व
होणाऱ्या गोष्टी बुकनाव्यास व मनुष्याच्या पुत्रासमोर
उभे राहावयास समर्थ व्हावें म्हणून सर्व प्रसंगीं प्रार्थना
करीत जायत राहा.

३७ तो दिवसा मंदिरांत शिक्षण देत असे आणि
रात्रीस बाहेर जाऊन जैतूलांचा डोंगर ह्या नांवाच्या डोंगरा-
वर राहत असे. ३८ सर्व लोक त्याचें श्रवण करावयास
मोठ्या पहाटेस त्याजकडे मंदिरांत येत.

यहुदांचें केलेला विश्वासघात

१ बेखमीर भाकरीचा सण, ज्याला बल्हांडण
म्हणतात तो, जवळ आला होता; २ तेव्हां मुख्य
याजक व शास्त्री हे त्याचा घास कसा करावा ह्या
विचारांत पडले होते; कारण त्यांना लोकांची मीति
वाटत होती.

३ तेव्हां बारातील एक जण इस्करीत म्हटलेला यहुदा
यांत सैतान फिरला; ४ आणि तो निचून जाऊन मुख्य
याजक व सरदार यांच्या हातीं त्याला कसे घरून घावें
माविषयी त्यांजबरोबर बोलला. ५ तेव्हां त्यांस आनंद
झाल व त्यांनीं त्याला पैस देण्याचा करार केला. ६ त्याला
ते मान्य झाल्य, आणि गर्दी नसेल तेव्हां त्यांच्या हातीं
त्याला घरून देण्यास संधि पाहूं लागला.

झेवटच्या भोजनाप्रीत्यर्थ तयारी

७ नंतर ज्या दिवशीं बल्हांडणाचा यक्षपण्य मारावयाचा,
जे बेखमीर भाकरीचा दिवस आला. ८ तेव्हां त्यानें पेत्र
व योहान यांस असें सांगून पाठविलें कीं आपण बल्हांडण

सणानें भोजन करावें म्हणून तुम्ही जाऊन आपल्यासाठी तयारी करा. ९ ते त्याला म्हणाले, आम्ही कोठें तयारी करावी म्हणून आपली इच्छा आहे? १० त्यानें त्यांस सांगितलें, पाहा, तुम्ही नगरांत प्रवेश केल्यावर पाण्याची घागर घेऊन जाणारा एक मनुष्य तुम्हांस आढळेल; तो ज्या घरांत जाईल त्यांत त्याच्यामागून जा; ११ आणि त्या घराच्या धन्याला असें सांगा: गुरु तुला म्हणतो, मला आपल्या शिष्यांसह वल्हांडणाचें भोजन करितां येईल अशी भोजनाची जागा कोठें आहे? मग तो तुम्हांस सजविलेली मोठी माडी दाखवेल; १२ तेवें तयारी करा. १३ तेव्हां ते गेले व त्यांस त्यानें सांगितल्याप्रमाणें आढळलें; आणि त्यांनीं वल्हांडणाची तयारी केली.

शेवटलें भोजन

१४ नंतर वेळ झाली तेव्हां तो जेवावयास बसला व त्याजबरोबर प्रेषितहि बसले. १५ तेव्हां तो त्यांस म्हणाला, मी दुःख भोगण्यापूर्वी हें वल्हांडणाचें भोजन तुम्हांबरोबर करावयाची माझी फार उकट इच्छा होती; १६ कारण मी तुम्हांस सांगतो कीं देवाच्या राज्यांत हें पूर्ण होईपर्यंत मी हें भोजन पुनः करणार नाही. १७ मग प्याला स्वीकारून व ईशोपकारस्मरण करून तो म्हणाला, हा प्या, आणि आपणांत ह्याची वांटणी करा; १८ मी तुम्हांस सांगतो कीं देवाचें राज्य येईपर्यंत द्राक्षवेलाचा उपज यापुढें मी पिणार नाही. १९ मग त्यानें भाकरी घेऊन व ईशोपकारस्मरण करून ती मोडिली, आणि त्यांस देऊन म्हटलें, तुम्हांसाठी दिलें जात आहे असें हें माझे शरीर आहे, माझ्या स्मरणार्थ हें करा. २० त्याप्रमाणें भोजन झाल्यावर त्यानें प्याला घेऊन म्हटलें, हा प्याला तुम्हांसाठी ओतिलें जात आहे असें जें माझे 'रक्त त्यांत नवा करार' आहे; २१ पण पाहा, मला धरून देणाऱ्याचा हात मजबरोबर मेजावर आहे. २२ मनुष्याचा पुत्र ठरविल्याप्रमाणें जातो खरा, परंतु ज्याच्या हातून तो धरून दिला जातो त्या मनुष्याला धिक्कार असो! २३ तेव्हां हें करणारा कोण असावा, ह्याचा ते आपणांत विचार करू लागले.

खरा मोठेपणा

२४ आणखी, आपणांमध्ये कोण मोठा मानला जात

आहे, याविषयीहि त्यांमध्ये वाद झाला; २५ तेव्हां त्यानें त्यांस म्हटलें, विदेश्यांचे राजे त्याजवर प्रभुत्व चालविताना, आणि जे त्याजवर अधिकार करितात त्यांस परोपकारी असें नांव देतात; २६ परंतु तुम्ही तसें नसावे; तर तुम्हांमध्ये जो मोठा तो धाकट्यासारखा व जो अधिकारी तो सेवा करणाऱ्यासारखा होवो. २७ मोठा कोण? भोजनास बसणारा किंवा सेवा करणारा? भोजनास बसणारा कीं नाही? मी तर तुम्हांमध्ये सेवा करणाऱ्यासारखा आहे; २८ आणि माझ्या परीक्षांमध्ये माझ्याबरोबर टिकून राहिलेले तुम्हीच आहां. २९ जसें माझ्या बापानें मला राज्य नेमून दिलें तसें मीहि तुम्हांस नेमून देतो, ३० यासाठीं कीं तुम्ही माझ्या राज्यांत माझ्या मेजावर खावे व प्यावे; आणि तुम्ही राजासनांवर बसून इस्राएलच्या बारा वंशांचा न्याय करावा. पेत्र आपला इनकार करणार हें येसू आधींच सांगून ठेवतो

३१ शिमोना, शिमोना, पाहा, तुम्हांस गव्हासारखें चाळवें म्हणून सैतानानें तुम्हांस मागितलें; ३२ परंतु तुम्हा विश्वास नाहीसा होऊं नये म्हणून तुम्हासाठीं मी विनंति केली आहे; आणि तूं वळ्लास, म्हणजे आपल्या भावांस स्थिर कर. ३३ तो त्याला म्हणाला, प्रभुजी, मी आपणाबरोबर बंदिशाळेंत व मरावयालाहि जाण्यास तयार आहे. ३४ तो म्हणाला, पेत्रा, मी तुला सांगतो, तूं मला ओळखतोस हें तीन वेळां नाकारशील तोंपर्यंत आज कोंबडा आरवणार नाही.

३५ आणखी त्यानें त्यांस म्हटलें, मी तुम्हांस पिशवी, झोळी व बाहणा यांचांचून पाठविलें तेव्हां तुम्हांस कांहीं उणें पडलें काय? ते म्हणाले, कांहीं नाही. ३६ त्यानें त्यांस म्हटलें, आतां तर ज्याच्याजवळ पिशवी आहे त्यानें ती घ्यावी; त्याप्रमाणें झोळीहि घ्यावी आणि ज्याच्याजवळ तरवार नाही त्यानें आपलें वस्त्र विकून ती विकत घ्यावी. ३७ मी तुम्हांस सांगतो, 'तो अपराध्यांत गणलेला होता,' असें जें लिहिलें आहे तें माझ्या ठर्म्यां-पूर्णे झालें पाहिजे, कारण मजविषयीच्या मीढींना दोष ठरवला आहे. ३८ ते म्हणाले, प्रभुजी, मी ह्या दोष तरमळी आहे; तो त्यांस म्हणाला, पुढे

गैयरोमामे बागेंत येशू

३९ खाबर तो बाहेर येउन आपल्या परिपाठाप्रमाणें जैतूनांच्या डोंगराकडे गेलो व त्याचे निचोडि त्यांच्या मागें-मागें गेले. ४० त्या ठिकाणी आल्यावर त्यानं त्यांस म्हटलें, तुम्हीं परीक्षेंत पडूं नये म्हणून प्रार्थना करा. ४१ मंग त्यांजपासून सुमारें धोंब्याच्या टण्याइतका तो दूर झाल्; आणि त्यानं गुडवे टेकून अशी प्रार्थना केली: ४२ हे बापां, तुम्ही इच्छा असली तर हा प्याला मजपासून दूर कर, तरी माझ्या इच्छेप्रमाणें नको, तुझ्या इच्छेप्रमाणें होळें दे; ४३ तेन्हां स्वर्गाडून एक देवदूत येउन आपणाला बळ देतांना त्याच्या दृष्टीस पडला. ४४ मग अत्यंत विन्वळ होऊन त्यानं अधिक आग्रहांनं प्रार्थना केली, तेन्हां त्याचा घाम रफाचे मोठमोठे थेंब भूमीवर पडावे असा पडत होता. ४५ प्रार्थना करून उठल्यावर तो शिष्यांजबळ आंला तीं ते खेदासुळें शोंपीं गेले आहेत असें त्यांस आठळलें. ४६ तो त्यांस म्हणाला, शोप कां वेतां ? तुम्हीं परीक्षेंत पडूं नये म्हणून उठून प्रार्थना करा.

येशूला अटक करण्यांत येते

४७ तो बोलत आहे इतक्यांत पाहा, लेकसमुदाय आला, व यहुदा नांवाचा करांतळा एक जण त्यांच्यापुडें वाळत होता; तो येथेंचें चुंवन प्याययास त्याच्याजबळ आला. ४८ येशू त्याला म्हणाला, यहुदा, चुंवन येउन मजुष्याच्या पुत्राला धरून देतोस काय ? ४९ त्याच्यासमो-बतीं जे होते ते आतां काय होणार हें ओळखून त्याला म्हणाले, प्रसुजी, माझी तरवार काळ्यानी काय ? ५० त्यांतील एकानें प्रमुख याजकाच्या दासावर हात टाकून त्याचा उजवा कान कापून काडिला. ५१ तेन्हां येशूनं म्हटलें, त्यांचें एकदें होळें या, आणि त्यानं त्याच्या कानाला सर्बें करून त्याला बरें केळें. ५२ जे मुख्य याजक, मशि-राचे सरदार व बडीळ त्याच्यावर आले होते त्यांस येशू म्हणाला, जसें छुटास्कर जावें तसें तुम्ही तरवारी व सोटे येऊन निघाळीं काय ? ५३ मी प्रतिदिक्तीं मंथिरांत तुमच्या-कारेवर असतांना तुम्हीं मण्वर हात टाकिला नाहीं, पण ही तुमची घटका आणि अंजाराची सता आहे.

पेत्र येशूला इन्कार करतो

५४ मय त्यांनीं त्याला पकडून प्रमुख याजकाच्या बरीं नेलें; तेन्हां पेत्र दुसून मागेंमार्गे चालूं लागला. ५५ ते राजागणाच्या मध्यमार्गीं विस्तव पेटवून एकत्र बसले होते, त्याजमध्यें पेत्र जाऊन बसला. ५६ तेन्हां कोणाएका दारीनं त्याला विस्तवाच्या उजेडांत बसलेलें पाहून त्याज-कडें टक लावून म्हटलें, हाहि त्याजबरोबर होता; पण तो नाकारून बोलला, ५७ बाई, मी त्याला ओळखत नाहीं. ५८ काहीं वेळांनं दुसऱ्या एकानें त्याला पाहून म्हटलें, तंहि त्यांतला आहेस; पेत्र म्हणाला, गृहस्था, मी तो नाहीं. ५९ सुमारें एक तास झाल्यावर आणखी एक जण खातरीनं म्हणाला, खरोखर हाहि त्याजबरोबर होता; हा गालीलीच आहे. ६० पेत्र म्हणाला, गृहस्था, तूं काय बोलतोस तें मला समजत नाहीं. असें तो बोलत आहे इतक्यांत कोंबडा आरबला. ६१ तेन्हां प्रभूनं वदून पेत्राकडे दृष्टि लाविली; आणि आज कोंबडा आरवण्याअगोदर तूं तीन वेळां मला नाकारिशील, असें जें प्रभूनं सांगितलें होतें तें पेत्राला आठळलें. ६२ मग तो बाहेर जाऊन फार रडला.

६३ ज्या मजुष्यांनीं येशूला धरिलें होतें त्यांनीं त्याची धडा करून त्याला मार दिला. ६४ त्यांनीं त्याचे डोळे बांधून त्याला विचारिलें, अंतर्हानानें बोल; तुला कोणी मारिलें हें सांग. ६५ त्यांनीं त्याची निंदा करून त्याच्या-विरुद्ध इतर पुच्छळ गोष्टी उचारिल्या.

मुख्य याजकापुडें येशू

६६ मग दिवस उगवल्यावर लोकांचें बडीलमंडळ, मुख्य याजक व शाकी एकत्र जमले; आणि ते त्याला आपल्या न्यायसभेंत येऊन म्हणाले, ६७ तूं जित्त असलास तर आम्हांस सांग. त्यानं त्यांस म्हटलें, मी तुम्हांस सांगितलें तरी तुम्ही किंवास भरणार नाहीं; ६८ आणि मी विचारिलें तरी तुम्ही उत्तर देणार नाहीं; ६९ तरी एथून पुडें मजुष्याचा पुत्र सर्बसमर्थ देवाच्या उजवीकडे बसेल. ७० तेन्हां ते सर्बे म्हणाले, तर तूं देवाना पुत्र आहेस काय ? तो म्हणाला, मी आहें म्हणून तुम्ही म्हणतां. ७१ तेन्हां ते म्हणाले, आपल्याला साक्षीची आणखी काय गरज ? आपण स्वतः बाप्याच तोंडचें ऐकलें आहे.

रोमी सुभेदार पिलात याच्यापुढें येशू

१ नंतर त्या सर्व मंडळींन उठून त्याला

२३ पिलाताकडे नेले; २ आणि ते त्याजवर असा दोष ठेवू लागले की हा आमच्या राष्ट्राला फितविताना, कैसराला पट्टी देणें मना करिताना, आणि मी स्वतः क्रिस्त राजा आहे असें म्हणताना आम्हांस आढळला. ३ तेव्हां पिलातानें त्याला विचारिलें की तूं यहूयांचा राजा आहेस काय ? त्यानें त्याला उत्तर दिलें, तूं म्हणतोस. ४ तेव्हां मुख्य याजकांस व लोकसमुदायांस पिलातानें म्हटलें: मला या मनुष्याच्या ठायीं कांहीं दोष आढळत नाही. ५ तरी ते अधिकच आग्रह धरून म्हणाले, हा गालीलापासून आरंभ करून एथपर्यंत अवघ्या यहूदीयांत शिक्षण देऊन लोकांस विध्वितो.

हेरोदाच्यापुढें येशू

६ तेव्हां पिलातानें हें ऐकून हा मनुष्य गालीली आहे काय, असें विचारिलें; ७ आणि तो हेरोदाच्या अमलांतला आहे असें समजल्यावर त्यानें त्याला हेरोदाकडे पाठविलें. तोहि त्या दिवसांत यरुशलेमांत होता.

८ येशूला पाहून हेरोदाला फार संतोष झाला; कारण त्याजविषयीं ऐकल्यावरून त्याला भेटावें अशी वऱ्याच दिवसांपासून त्याची इच्छा होती, आणि त्याच्या हातून झालेलें एकादें अद्भुत कृत्य दृष्टीस पडेल अशी त्याला आशा होती. त्यानें त्याला बरेच प्रश्न केले; ९ परंतु त्यानें त्याला कांहीं उत्तर दिलें नाही. १० तेव्हां मुख्य याजक व शस्त्रांनी यांनी उभें राहून आवेशानें त्याजवर दोष ठेविले; ११ आणि हेरोदानें व त्याच्या शिपायांनी त्याचा धिक्कार व उपहास करून आणि त्याला झळझळीत वळें लेववून पिलाताकडे परत पाठविलें. १२ त्याच दिवशीं पिलात व हेरोद हे परस्पर मित्र झाले; त्यापूर्वीं त्यांचें आपसांत वैर होतें.

पिलात, बरब्बा व येशू

१३ मग पिलातानें मुख्य याजक, अधिकारी व

लोक यांस एकत्र बोलावून म्हटलें, १४ हा मनुष्य लोकांस फितविवारा म्हणून ह्याला तुम्हीं मजकडे आणिलें. आणि पाहा, मी तुमच्यादेखातां याची चौकशी केल्यावर ज्या गोष्टींचा आरोप तुम्ही याजवर आणितो त्यांसंबंधीं या मनुष्याकडे कांहीं दोष मला आढळला नाही; १५ हेरोदालाहि नाही; कारण त्यानें त्याला आपल्याकडे परत पाठविलें; आणि पाहा, यानें मरणदंडास योग्य असें कांहीं केलें नाही. १६ यास्तव मी ह्याला फटके मारून सोडून देतो; [१७ आणखी त्या सणांत त्याला त्यांकरितां एका जणाला सोडावें लागत असे.] १८ परंतु सर्वांनीं एकच आरोपी करून म्हटलें, याची त्राट लावा, आणि आम्हांसाठीं बरब्बाला सोडून द्या. १९ तो इसम नगरांत झालेला दंगा व खून यांमुळे बंदीत टाकिलेला होता. २० येशूला सोडावें ह्या इच्छेनें पिलातानें पुनः त्याजबरोबर भाषण केलें; २१ तरी त्यांनीं, याख वधस्तंभावर खिळ्या, वधस्तंभावर खिळ्या, अशी ओरड केली. २२ तो त्यांस तिसऱ्यानें म्हणाला, कां ? त्यानें काय वाईट केलें आहे ? त्याजकडे मरणास योग्य असा कांहीं दोष मला आढळला नाही; यास्तव मी याला फटके मारून सोडून देतो; २३ पण याला वधस्तंभाशीं खिळ्यां असा त्यांनीं मोठ्यानें ओरडून आग्रह केला; आणि त्यांच्या ओरडण्याला यश आलें. २४ तेव्हां पिलातानें त्यांच्या मागण्याप्रमाणें व्हावें असा ठराव केला. २५ नंतर दंगा व खून यांमुळे बंदीत टाकिलेल्या ज्या एकाला त्यांनीं मागितलें त्याला त्यानें सोडून दिलें; आणि येशूला त्यांच्या मर्जावर सोपून दिलें.

येशूला वधस्तंभीं खिळतात

२६ पुढें ते त्याला घेऊन जात असतां शिमोन कुरेनेकर हा इसम रानांतून येत होता, त्याला त्यांनीं घरून त्याजवर वधस्तंभा ठेविला आणि तो त्याला येशूच्या मार्गे वाहण्यास लाविलें.

२७ तेव्हां त्याच्यामागे लोकांचा व त्याच्यांसाठीं उर बडवून घेऊन शोक करीत असलेल्या अशा

स्त्रिंशन्नाहि मोठा समुदाय चालला होता; २८ येशू त्यांजकडे बळून म्हणाला, अहो यरूशलेमकर कन्यांनो, मजसाठी रडू नका, तर आपणांसाठी व आपल्या मुलांबाळांसाठी रडा. २९ कारण पाहा, असे दिवस येतील की ज्यांत दांडा, न प्रसवलेली उदरें, व न पाजिलेले स्तन हीं धन्य आहेत असें म्हणतील. ३० त्या समयीं ते 'पर्वतांस म्हणूं लागतील, आम्हांवर पडा; व टेकव्यांस म्हणतील, आम्हांस झाका.' ३१ ओल्या झाडाला असें करितात तर वाळलेल्यांचें काय होईल ?

३२ त्याच्याबरोबर दुसऱ्या दोषां जणांस अपराधी म्हणून बघ करण्यासाठीं नेले.

३३ नंतर ते कंवटी म्हटलेल्या जाणीं आले, तेव्हां तेथें त्यांनीं त्याला व त्या अपराध्यांस, एकाला त्याच्या उजवीकडे व एकाला डावीकडे, असें बघ-स्तंभावर लिळिले. ३४ तेव्हां येशू म्हणाला, हे बापा, ह्यांना क्षमा कर; कारण हे काय करितात हे ह्यांस समजत नाही. 'नंतर त्यांनीं चिठ्या टाकून त्यांचीं बळें बटून घेतलीं.' ३५ लोक 'पाहत' उभे होते; अधिकारीहि 'उपहास करित म्हणाले,' त्यांनीं दुसऱ्यांस तारिलें, जर तो देवाचा लिस्त, त्याचा निबडलेला असला तर त्यानें स्वतःचा बचाव करावा.

३६ शिपायांनींहि जबळ येऊन, त्याला आंब देऊन, त्याची अक्षी यथा केली कीं ३७ तूं यहुद्यांचा राजा असलास तर स्वतःचा बचाव कर.

३८ हा यहुद्यांचा राजा आहे, असा एक लेखहि त्याच्यावरतीं होता.

३९ बघस्तंभावर लिळिलेल्या त्या अपराध्यांतील एकांनीं त्याची निंदा करून म्हटले, तूं लिस्त आहेस ना ? तर स्वतःचा व आमचा बचाव कर; ४० परंतु दुसऱ्यांनीं त्याला धमकावून म्हटले, तुलाहि तोच दंड असतां तूं देवाला भीत नाहीस काय ? ४१ आपला दंड तर यथान्याय आहे; कारण आपण आपल्या कर्मांचें योग्य फळ भोगीत आहों; परंतु यानें कोणीं अयोग्य केले नाही. ४२ मग तो म्हणाला, हे येशू, तूं आपल्या राजाधिकारानें येथील तेव्हां माझी आठवण कर. ४३

तो त्याला म्हणाला, मी तुला खचीत सांगतो, तूं आज मजबरोबर सुखलोकांत असशील.

येशूचा मृत्यु

४४ इतक्यांत सुमारे दोन प्रहर झाले, आणि सूर्यप्रकाश नाहीसा होऊन तिसऱ्या प्रहरपर्यंत सर्व देशावर अंधार पडला; ४५ आणि पवित्रस्थानांतील पडदा मधोमध फाटला. ४६ तेव्हां येशू उच्च स्वरानें ओरडून म्हणाला, हे बापा, 'मी आपला आत्मा तुझ्या हातीं सोपून देतो;' असें बोलून त्यानें प्राण सोडला; ४७ तेव्हां झालेलें पाहून जमादारानें देवाचें गौरव करून म्हटलें, खरोखर हा मनुष्य धार्मिक होता. ४८ हा प्रकार पाहण्याकरितां जमलेले सर्व लोक-समुदाय झालेल्या गोष्टी पाहून जर बडवीत माघारे गेले. ४९ तेव्हां त्याच्या 'ओळखीचे' सर्व जण व ज्या बायका त्याच्यामागे गालीलाहून आल्या होत्या त्या हें पाहत 'दूर उभ्या राहिल्या होत्या.'

येशूला खडकांत खोदलेल्या कबरेंत ठेवतात

५० तेव्हां पाहा, यहुद्यांच्या अरिमथाई नगरातला योसेफ नामक एक मनुष्य होता, तो मंत्री असून सज्जन व धार्मिक असा होता; ५१ त्यानें त्यांच्या विचाराला व कामाला संमति दिली नव्हती, व तो देवाच्या राज्याची वाट पाहत होता. ५२ त्यानें पिलाताकडे जाऊन येशूचें शरीर मागितलें; ५३ तें त्यानें खाली काढून तागाच्या वस्त्रानें गुंडाळले व जिच्यांत तोंपर्यंत कोणाला ठेविलें नव्हतें अशा खडकांत खोदलेल्या कबरेंत तें ठेविलें. ५४ तो तयारी करण्याचा दिवस असून शब्बाथ सुरू होणार होता. ५५ ज्या बायका गालीलाहून त्यांच्याबरोबर आल्या होत्या, त्यांनीं त्यांच्यामागे येऊन ती कबर पाहिली, व त्याचें शरीर कसें ठेविलें हेहि पाहिलें. ५६ मग त्यांनीं परत जाऊन सुगंधी द्रव्यें व सुगंधी तेले तयार केलीं.

रिकामी कबर

शब्बाथ दिवशीं आहोप्रमाणें त्या स्वस्थ २४ राहिल्या. १ आठवण्याच्या पहिल्या दिवशीं मोठ्या पहाटेस आपण तयार केलेल्या

सुगंधी इन्धन घेऊन त्या कबरेजवळ आल्या; २ तों कबरेवरून धोंड लोटलेली आहे असें त्यांच्या स्त्रीस पडलें. ३ त्या आंत गेल्यावर त्यांस प्रभु येशूचें शरीर सांपडलें नाहीं. ४ मग असें झालें की त्याविषयी त्यांस भ्रांति पडली, तों पाहा, लखलखात व्हें त्यालेले दोन पुरुष त्यांच्याजवळ उभे राहिले. ५ तेव्हां भयभीत होऊन त्यांनीं आपलीं तोंडे भूमीकडे केलीं असतां ते त्यांस म्हणाले, तुम्ही जीवताचा शोध मेलेल्यांमध्ये कां करितां ? ६ तो एथें नाहीं, पण उठला आहे; तो गालीलांत असतां त्यानें तुम्हांस काय सांगितलें त्याची आठवण करा : ७ तें असें कीं मनुष्याच्या पुत्राला पापी जनांच्या हातीं धरून देण्यांत यावें, त्याला वधस्तंभावर खिळण्यांत यावें, व तिसऱ्या दिवशीं त्यानें पुनः उठावें, याचें अगत्य आहे. ८ तेव्हां त्यांस त्याच्या बोलण्याची आठवण झाली; ९ आणि कबरेपासून परत येऊन त्यांनीं अकरा शिष्यांस व बाकीच्या सर्वांस हें सगळें वर्तमान सांगितलें. १० त्या मगदालीया मरीया, योहान्ना व याकोबाची आई मरीया अशा होत्या. त्यांजबरोबर ज्या दुसऱ्या होत्या त्यांनींहि हें वर्तमान प्रेषितांस सांगितलें; ११ परंतु हें वर्तमान त्यांस गप्प असें वाटलें, व त्यांनीं त्यांचें खरें मानिलें नाहीं. १२ तेव्हां पेत्र उठून कबरेकडे धावत गेला, व ओणवें होऊन त्यानें आंत पाहिलें तों केवळ प्रेतवहें त्याला दिसलीं; तेव्हां झालेल्या गोष्टीविषयी आश्चर्ये करित तो आपल्या घरीं गेला.

अम्माऊस गांवच्या रस्त्यावर येशू कांहीं शिष्यांना दर्शन देतो

१३ त्याच दिवशीं त्यांतील दोघे जण यरूशलेमापासून सुमारे चार कोसांवरील अम्माऊस नामक गांवास जात होते. १४ ते त्या बडलेल्या सर्व गोष्टीविषयी परस्पर संभाषण करित होते; १५ आणि असें झालें कीं ते संभाषण व चर्चा करित असतांना येशू स्वतः जवळ येऊन त्यांच्याबरोबर चाले लागला; १६ परंतु त्यांनीं त्याला ओळखूं नये म्हणून त्यांचे

डोळे आकळण्यांत आले होते. १७ त्यानें त्यांस म्हटलें, तुम्ही चालतांना ज्या गोष्टी एकमेकांबरोबर बोलत आहां त्या कोणत्या ? तेव्हां ते स्वप्नमुख होऊन उभे राहिले. १८ मग त्यांच्यांतून क्लयापा नामें एकानें त्याला उत्तर दिलें, आपण यरूशलेमांतून प्रवास करित असतां त्यांत या दिवसांमध्ये घडलेल्या गोष्टी ज्याला ठाऊक नाहींत असें आपण एकटेच आहां काय ? १९ तो त्यांस म्हणाला, कसल्या गोष्टी ? त्यांनीं त्याला म्हटलें, नासरेथकर येशू याविषयीच्या; तो देवासमक्ष व सर्व लोकांसमक्ष कृतीनें व भाषणानें पराक्रमी असा संदेष्टा झाला. २० त्याला आमच्या मुख्य याजकांनीं व अधिकाऱ्यांनीं पकडून देहांतशिक्षेसाठीं वधस्तंभावर खिळिलें; २१ परंतु इस्त्राएलची मुक्ति करणारा तो हाच अशी आमची आशा होती. इतकेंच नव्हे तर या सर्व गोष्टी झाल्या, त्याला आज तिसरा दिवस आहे. २२ आणखी आमच्यांतील ज्या कित्येक स्त्रिया कबरेकडे मोठ्या पहाटेस गेल्या होत्या त्यांनीं आम्हांस विस्मित केलें. २३ त्यांस त्याचें शरीर सांपडलें नाहीं, तेव्हां त्यांनीं येऊन सांगितलें कीं आम्हांस देवदूतांचें दर्शन झालें; त्या देवदूतांनीं म्हटलें कीं ती जीवत आहे. २४ मग आमच्याबरोबर जे होते त्यांपैकीं कित्येक कबरेकडे गेले आणि त्या स्त्रियांनीं सांगितल्याप्रमाणें त्यांस आढळलें; पण त्यांना तो दिसला नाहीं. २५ तो त्यांस म्हणाला, अहो निर्बुद्धि, व संदेष्टांनीं सांगितलेल्या सर्व गोष्टींचा विश्वास धरण्यास मतिमंद मनुष्यांनो ! २६ खिस्तानें हीं दुःखें सोसावीं आणि आपल्या मौरवांत जावें, याचें अगत्य नव्हतें काय ? २७ मग त्यानें मोशे व सर्व संदेष्टे यांजपासून आरंभ करून सगळ्या शास्त्रांतील आपणाविषयीच्या गोष्टींचा अर्थ त्यांस सांगितला. २८ मग ज्या गांवास ते जात होते त्याजवळ आले तेव्हां त्यानें पुढें झगप्यान्ना रोख दाखविला; २९ परंतु ते त्याला आग्रह करून म्हणाले, आमच्या एथें राह; कारण संध्याकाल होत चालला असून दिवस सारखला आहे. तेव्हां तो त्यांच्याबरोबर राहण्यास आंत गेला. ३० मग असें झालें कीं तो त्यांजबरोबर जेवण्यास बसला असतां त्यानें भाकर घेऊन आसीवांद दिला व ती मोडून त्यांस

दिली. ३१ तेव्हा त्यांचे डोळे मोकळे झाले व त्यांनी त्याला ओळखिलें; तों तो त्यांजपासून अंतर्धान पावला. ३२ तेव्हा ते एकमेकांस म्हणाले, तो वाटेनें आपल्याबरोबर बोलत होता व शास्त्राचा उलमडा करीत होता तेव्हां आपलें अंतःकरण आंतल्याआंत उकळत नव्हतें काय ? ३३ त्याच घटकेस ते उठून यरुशलेमास माघारे गेले, तेव्हां अकरा शिष्य व त्यांच्याबरोबर एकत्र झालेले लोक त्यांस आढळले. ३४ ते म्हणत होते कीं प्रभु खरोखर उठला आहे, व शिमोनाच्या दृष्टीस पडला आहे. ३५ मग त्यांनीं वाटेतील गोष्टी आणि त्यानें आकर मोडिली तेव्हां आपण त्याला कसें ओळखिलें, हें निवेदन केले.

येशू प्रेषितांना दर्शन देतो

३६ ते या गोष्टी सांगत असतां तो स्वतः त्यांच्यामध्ये उभा राहिला व त्यांस म्हणाला, तुम्हांस शांति असो. ३७ तरी ते घाबरून भयभीत झाले, आणि आपण कोणी भूत पाहत आहों असें त्यांस वाटलें. ३८ त्यानें त्यांस म्हटलें, तुम्ही कां घाबरलां, व तुमच्या मनांत तर्कवितर्क कां उठतात ? ३९ माझे हातपाय पाहा; मीच तो आहे; मला चाचपून पाहा; जसें मला हाडमांस आहे म्हणून पाहतां तसें भूताला नसतें. ४० असें बोलून त्यानें त्यांस आपले हातपाय दाखविले. ४१ मग आनंदासुळे त्यांस तें खरें न वादून ते आश्चर्य करीत असतां त्यानें त्यांस म्हटलें, एथें तुम्हांजवळ कांहीं खावयाला आहे काय ? ४२ मग त्यांनीं

त्याला भाजलेल्या माशाचा तुकडा दिला; ४३ तो घेऊन त्यानें त्यांच्यादेखत खाल्ल.

४४ ह्यावर त्यानें त्यांस म्हटलें, मी तुमच्याबरोबर असतांना तुम्हांस सांगितलेलीं माझीं वचनें हींच आहेत कीं मोशाचें नियमशास्त्र, संदेष्टे व स्तोत्रें यांत मजविषयीं जें लिहिलें आहे तें सर्व पूर्ण होणें अवश्य आहे. ४५ तेव्हां त्यांस शास्त्रबोध व्हावा म्हणून त्यानें त्यांचें मन उघडिलें; ४६ आणि त्यानें त्यांस म्हटलें, असें लिहिलें आहे कीं ख्रिस्तानें दुःख सोसावें, तिसऱ्या दिवशीं मेलेल्यांमधून उठावें, ४७ आणि यरुशलेमापासून आरंभ करून सर्व राष्ट्रांस त्याच्या नामानें पश्चात्ताप व पापक्षमा गाजविण्यांत यावी. ४८ या गोष्टीचे साक्षी तुम्ही आहां; ४९ पाहा, माझ्या पित्यानें वचन दिलेली देणगी मी तुम्हांकडे पाठवितों; तुम्ही वरून सामर्थ्ययुक्त व्हाल तोंपर्यंत या नगरांत राहा.

स्वर्गारोहण

५० नंतर त्यानें त्यांस बेथानीपर्यंत बाहेर नेलें; आणि हात वर करून त्यांस आशीर्वाद दिला. ५१ मग असें झालें कीं तो त्यांस आशीर्वाद देत असतां त्यांजपासून वेगळा झाला आणि स्वर्गांत वर घेतला गेला. ५२ तेव्हां ते त्याला नमन करून मोठ्या आनंदानें यरुशलेमास माघारे गेले; ५३ आणि ते मंदिरांत देवाचा धन्यवाद नित्य करीत राहिले.

योहानकृत शुभवर्तमान



प्रस्तावना

१ प्रारंभी शब्द होता, शब्द देवासह होता १ आणि शब्द देव होता. २ तोच प्रारंभी देवासह होता. ३ त्याच्या द्वारे सर्व झालें; आणि झालें असें कांहींच त्याजवांचून झालें नाहीं. ४ त्याच्या ठायीं जीवन होतें; व तें जीवन मनुष्यांचा प्रकाश होतें. ५ ती प्रकाश अंधा-

रांत प्रकाशतो; तरी अंधारानें त्याचें ग्रहण केलें नाहीं. ६ देवानें पाठविलेला एक मनुष्य प्रगट झाला त्याचें नांव योहान. ७ तो साक्षीकरितां म्हणजे त्या प्रकाशाविषयीं साक्ष देण्याकरितां आला, यासाठीं कीं त्याच्या द्वारे सर्वांनां विश्वास धरावा. ८ तो हा प्रकाश नव्हता; तर त्या प्रकाशाविषयीं साक्ष देण्याकरितां आलेला होता. ९ जो

खरा प्रकाश प्रत्येक मनुष्याला प्रकाशित करितो तो जगांत येणार होता. १० तो जगांत होता, व जग त्याच्या द्वारे झाले, तरी जगाने त्याला ओळखिले नाही. ११ तो स्वकीयांकडे आला तरी त्याच्या स्वकीयांनी त्याचा स्वीकार केला नाही. १२ जितक्यांनी त्याचा स्वीकार केला तितक्यांस, म्हणजे त्याच्या नामावर विश्वास ठेवणाऱ्यांस, त्याने देवाची मुलें होण्याचा अधिकार दिला; १३ त्यांचा जन्म रक्त, अगर देहाची इच्छा, अगर मनुष्याची इच्छा यापासून झाला नाही; तर देवापासून झाला. १४ शब्द देही झाला; आणि कृपा व सत्य यांनी परिपूर्ण असून त्याने आमहांमध्ये वस्ती केली; आम्ही त्याचे गौरव पाहिले तें गौरव पित्यापासून आलेल्या एकुलत्या एकाचें असावें असें होतें. १५ त्याविषयी योहान साक्ष देतो, आणि उच्च स्वरांने म्हणतो: जो माझ्यामागून येतो, तो माझ्यापुढे झाला आहे, कारण तो माझ्यापूर्वी होता: असें ज्याविषयीं मी सांगितले तो हाच आहे. १६ त्याच्या पूर्णतंतून आपणां सर्वांस मिळाले; कृपेवर कृपा मिळाली. १७ नियमशास्त्र मोशाच्या द्वारे दिलें होतें; कृपा व सत्य हीं येशू ख्रिस्ताच्या द्वारे आली. १८ देवाला कोणी कधी पाहिले नाही; जो एकुलता एक पुत्र पित्याच्या उराशी असतो त्याने त्याला प्रगट केले.

बासिस्मा करणाऱ्या योहानानें येशूविषयीं दिलेली साक्ष

१९ पुढे जेव्हां यहूद्यांनी यरुशलमाहून याजक व लेवी यांना योहानाला विचारावयास पाठविलें कीं तूं कोण आहेस, तेव्हांची त्याची साक्ष हीच आहे. २० त्याने पत्करिलें, नाकारिलें नाही; मी खिस्त नाही असें पत्करिलें. २१ तेव्हां त्यांनी त्याला विचारिलें, तर काय ? तूं एलीया आहेस काय ? तो म्हणाला, मी नाही. तूं तो संदेष्टा आहेस काय ? त्यावर त्याने 'नाही' असें उत्तर दिलें. २२ यावरून ते त्याला म्हणाले, ज्यांनीं आमहांस पाठविलें त्यांस आम्ही उत्तर द्यावें म्हणून, तूं कोण आहेस, हें सांग; तूं आपणा-विषयीं काय म्हणतोस ? २३ तो म्हणाला, यश्या संदेष्ट्याचें समंगितल्याप्रमाणें, 'परमेश्वराचा मार्ग नीट

करा, असें अरण्यांत ओरडणाऱ्याची वाणी' मी आहे. २४ ह्या इसमांना परच्यांनीं पाठविलें होतें, २५ त्यांनीं त्याला विचारिलें, तूं खिस्त नाहीस, एलीया नाहीस व तो संदेष्टाहि नाहीस, तर माझ्या कं करितोस ? २६ योहानानें त्यांस उत्तर दिलें. मी पाण्यानें बासिस्मा करितों; ज्याला तुम्ही ओळखत नाही असा एक तुम्हांमध्ये उभा आहे; २७ तो माझ्यामागून येणारा आहे, त्याच्या वाहणेचा बंद सोडवयास मी योग्य नाही. २८ या गोष्टी यावेनेच्या पलीकडे बेथानींत, योहान बासिस्मा देत होता तेथें, झाल्या.

२९ दुसऱ्या दिवशीं त्यानें येथूला आपणाकडे येतांना पाहून म्हटलें, हा पाहा, जगानें पाप हरण करणारा, देवाचा कोकरा ! ३० ज्याविषयीं मी सांगितलें कीं, जो माझ्यापुढे झाला आहे, कारण तो माझ्यापूर्वी होता असा पुरुष माझ्यामागून येत आहे, तो हाच आहे. ३१ मी त्याला ओळखीत नव्हतो, तरी त्यानें इसाएलास प्रगट व्हावें म्हणून मी येऊन पाण्यानें बासिस्मा करितों. ३२ योहानानें अशी साक्ष दिली कीं मी आत्म्याला कबुतरसारखें आकाशांतून उतरतां पाहिलें आहे; आणि तो त्याजवर राहिला. ३३ मी त्याला ओळखीत नव्हतो; तरी ज्यानें मला पाण्यानें बासिस्मा करावयास पाठविलें त्यानें मला सांगितलें होतें कीं ज्या कोणावर आत्मा उतरतांना व राहतांना पाहतील तोच पवित्र आत्म्यानें बासिस्मा करणारा आहे. ३४ मी पाहिलें आहे व साक्ष दिली आहे कीं हा देवाचा पुत्र आहे.

बासिस्मा करणाऱ्या योहानाचे शिष्य व येशू

३५ त्यानंतर दुसऱ्या दिवशीं आपल्या शिष्यांतील दोषांसह योहान पुनः उभा असतां ३६ येशूला चालतांना न्याहाळून पाहून म्हणाला, हा पाहा, देवाचा कोकरा ! ३७ ते दोघे खिष्य त्याचें हें म्हणजे एकुलत येशूच्या मार्गे गेले. ३८ तेव्हां येशूनें कळून त्यांस आपल्यापार्नें येतांना पाहून म्हटलें, काय शोधितां ? ते म्हणाले, रब्बी, (म्हणजे गुरुजी,) आपण कोठें राहतां ? ३९ त्यानें

त्यांस म्हटले, या, म्हणजे पाहाल. मग त्यांनी येऊन तो कोठे राहतो ते पाहिले. त्या दिवशी ते त्याच्या एथे राहिले. तेव्हा सुभारे दहावा तास होता. ४० जे दोघे जण योहानाचे म्हणणे ऐकून त्याच्यामागे गेले, त्यांत शिमोन पेत्राचा भाऊ अंद्रिया हा एक होता. ४१ त्याला त्याचा स्वतःचा भाऊ शिमोन पहिल्याने भेटला; तेव्हा तो त्याला म्हणाला, मझीहा (म्हणजे खिस्त) आम्हांस सांपडला आहे. ४२ त्याने त्याला येशूकडे आणिले; येशूने त्याकडे पाहून म्हटले, तू योहानाचा पुत्र शिमोन आहेस; तुला केफा (म्हणजे पेत्र) म्हणतील.

४३ दुसऱ्या दिवशी त्याने गालीलांत जाण्याचा वेंत केला, तेव्हा फिलिप्प त्याला भेटला; येशूने त्याला म्हटले, माझ्यामागे ये. ४४ फिलिप्प तर अंद्रिया व पेत्र यांचे नगर बेथसैदा एथला होता. ४५ फिलिप्पाला नचनेल भेटल्यावर तो त्याला म्हणाला, ज्याविषयी योहाने नियमशास्त्रांत लिहिले व संघट्यांनी लिहिले तो, म्हणजे योसेफाचा पुत्र येशू नासारेथकर, आम्हांस सांपडला आहे. ४६ नचनेलाने त्याला म्हटले, नासारेथातून काही उत्तम तिघेच काय ? फिलिप्प त्याला म्हणाला, येऊन पाहा. ४७ येशूने नचनेलाला आपणाकडे येतांना पाहून त्याविषयी म्हटले, पाहा, हा खराचुरा इझाएली आहे, यांत कपट नाही. ४८ नचनेल त्याला म्हणाला, आपणाला माझी ओळख कोठली ? येशूने त्याला उत्तर दिले, तुला फिलिप्पाने बोलावण्यापूर्वी तू अजिराच्या झाडाखाली होतास, तेव्हा मी तुला पाहिले. ४९ नचनेलाने त्याला म्हटले, गुरुजी, आपण देवाचे पुत्र आहां; आपण इझाएलचे राजे आहां. ५० येशूने त्याला म्हटले, मी तुला अजिराच्या झाडाखाली पाहिले असे तुला सांगितले म्हणून तू विश्वास धरितोस काय ? माहून मोक्या गोष्टी पाहणाल. ५१ आणखी तो त्याला म्हणाला, मी तुम्हास खचीत खचीत सांगलों, आकाश उघडलेले आणि देवदूतांस चढतांना व मनुष्याच्या पुत्रावर उतरतांना तुम्ही पाहाल.

काना येथील लग्न

१ नंतर तिसऱ्या दिवशी गालीलांतील काना एथे लग्न होते; आणि येशूची आई तेथे होती. २ येशूला व त्याच्या शिष्यांजवळ लग्नाचे आमंत्रण होते; ३ आणि द्राक्षारस सरला तेव्हा येशूची आई त्याला म्हणाली, त्यांच्याजवळ द्राक्षारस नाही. ४ येशूने तिला म्हटले, बाई, माझा तुझा काय संबंध ? माझी वेळ अजून आली नाही. ५ त्याच्या आईने चाकरांस म्हटले, हा जे काही तुम्हांस सांगेल ते करा. ६ तेथे पाण्याच्या सहा दगडी कुंब्या, यहुद्यांच्या शुद्धीकरण्या रीतीप्रमाणे ठेविल्या होत्या; त्यांत दोनदोन किंवा तीनतीन मग मावतील अशा त्या होत्या. ७ येशूने त्यांस म्हटले, कुंब्या पाण्याने भरा, तेव्हा त्या त्यांनी तोंडोतोंड भरल्या. ८ मग त्याने त्यांस सांगितले, आता त्यातून काढून जेवणकारमाऱ्याकडे त्या; तेव्हा त्यांनी तसे नेले. ९ जेव्हा जेवणकारमाऱ्याने पाण्याचा झालेला द्राक्षारस चाखला, (तो कोठला आहे हे त्याला ठाऊक नव्हते, पाणी काढणाऱ्या चाकरांस ठाऊक होते,) तेव्हा जेवणकारमाऱ्याने वसला बोलावून म्हटले, १० प्रत्येक मनुष्य पहिल्याने चांगला द्राक्षारस वाढितो, आणि लोक यथेच्छ प्याल्यावर मग नीरस वाढितो; तुम्ही तर चांगला द्राक्षारस अजूनपर्यंत ठेविला आहे. ११ येशूने आपल्या चिन्हांचा हा प्रारंभ गालीलांतील काना येथे करून आपले गौरव प्रगट केले, आणि त्याच्या शिष्यांनी त्याजवर विश्वास ठेविला.

१२ त्यानंतर तो, त्याची आई, त्याचे भाऊ व त्याचे शिष्य कफणहेमास खाली गेले; परंतु तेथे ते फार दिवस राहिले नाहीत.

मंदिराचे शुद्धीकरण

१३ तेव्हा यहुद्यांचा वल्हांडण सण जवळ आला, व येशू यरुशलेमास वर गेला; १४ आणि मंदिरांत गुरे, मेंढरे व कबुतरें विकणारे आणि सराफ हे बसलेले त्याला आढळले. १५ तेव्हा त्याने दोऱ्यांचा एक कोरडा करून मेंढरे व गुरे या सर्वांस मंदि-

रातून घालिल्लें; सराफांचा सुर्वाहि ओतिला व चौरंग बाल्ये केले; १६ आणि कबुतरें विकणाऱ्यांस म्हटलें, हीं एथून काढा; माझ्या बापाचें घर व्यापाराचें घर करूं नकां. १७ तेव्हां 'तुझ्या मंदिराविषयींचा आवेश मला प्राप्तून टाकोल' असें लिहिल्लें असल्याचें त्याच्या शिष्यांस आठवलें. १८ यहुद्यांनीं त्याला म्हटलें, आपण हें करितां तर आम्हांस काय चिन्ह दाखवितां? १९ येशूनें त्यांस उत्तर दिलें, तुम्ही हें मंदिर मोडा, आणि हें मीं तीन दिवसांत उभारिन. २० यावरून यहुदी म्हणाले, हें मंदिर बांधावयास शेकाळीस वर्षे लागलीं आणि हें आपण तीन दिवसांत उभारणार काय? २१ तो तर आपल्या शरीररूपी मंदिराविषयीं बोलला. २२ यास्तव तो मेलेल्यांमधून उठल्यावर त्याच्या शिष्यांस, त्यानें असें म्हटलें होतें, हें आठवलें, आणि त्यांनीं शास्त्रावर व येशूनें जें वचन सांगितलें होतें त्यावर विश्वास ठेविला.

२३ तो वल्हांडणाच्या सणांत यरुसालेम एथें असतांना त्यानें केलेलीं चिन्हे पाहून पुष्कळ लोकांनीं त्याच्या नामावर विश्वास ठेविला. २४ येशूला तर सर्वांची ओळख असल्यामुळें त्यानें स्वतःला त्यांच्या हातीं सोपविलें नाहीं; २५ आणखी मनुष्याविषयीं कोणी साक्ष द्यावी याची त्याला गरज नव्हती, कारण मनुष्यांत काय आहे ह्याचें ज्ञान त्याला स्वतःला होतें.

निकदेमाबरोबर संभाषण

१ एरुझ्यापैकीं निकदेम नामक एक मनुष्य होता;

३ तो यहुद्यांचा एक अधिकारी होता. २ तो रात्रीं त्याचकडे येऊन त्याला म्हणाला, गुरुजी, आपण देवापासून आलेले शिक्षक आहां हें आम्हांस ठाऊक आहे; कारण हीं जीं चिन्हे आपण करितां तीं देव त्याच्याबरोबर असल्यावांचून कोणाच्यानें करवणार नाहींत. ३ येशूनें त्याला म्हटलें, मी तुला खचीत खचीत सांगतां, नव्यानें जन्मल्यावांचून कोणालाहि देवाचें राज्य पाहतां येत नाहीं. ४ निकदेम त्याला म्हणाला, म्हांतारा झालेला मनुष्य कसा जन्मेल? त्याच्यानें मातेच्या उदरांत दुसऱ्यानें जाववेल व जन्म घेववेल काय? ५ येशूनें उत्तर दिलें कीं मी तुला

खचीत खचीत सांगतां, पाण्यापासून व आत्म्यापासून जन्मल्यावांचून कोणालाहि देवाच्या राज्यांत प्रवेश करितां येत नाहीं. ६ जें देहापासून जन्मलें तें देह आहे; आणि जें आत्म्यापासून जन्मलें तें आत्मा आहे. ७ तुम्हांस नव्यानें जन्मलें पाहिजे हें मी तुला सांगितलें, म्हणून आश्चर्य मानूं नको. ८ बारा पाहिजे तिकडे वाहतो, आणि त्याचा नाद तूं ऐकतोस, तरी तो कोठून येतो व कोठें जातो हें तुला कळत नाहीं; जो कोणी आत्म्यापासून जन्मला त्याचें असेंच आहे. ९ निकदेमानें त्याला म्हटलें, या गोष्टी कशा होतील? १० येशूनें त्याला उत्तर दिलें, तूं इस्राएल लोकांचा गुरु असून या गोष्टी समजत नाहींस काय? ११ मी तुला खचीत खचीत सांगतां कीं जें आम्हांस ठाऊक आहे तें आम्ही सांगतां, आणि जें आम्हीं पाहिलें आहे त्याविषयीं साक्ष देतां; आणि तुम्ही आमची साक्ष मान्य करीत नाहीं. १२ मीं पृथ्वीवरच्या गोष्टी तुम्हांस सांगितल्या असतां तुम्ही विश्वास धरीत नाहीं, तर मग स्वर्गांतल्या गोष्टी तुम्हांस सांगितल्यास विश्वास कसा धराल? १३ स्वर्गाहून उतरलेला [व स्वर्गांत असलेला] मनुष्याचा पुत्र याजवांचून कोणी स्वर्गां चढून गेला नाहीं. १४ जसा मोशानें अरण्यांत सर्प उंच केला तसेंच मनुष्याच्या पुत्राला उंच केलें पाहिजे; १५ यासाठीं कीं जो कोणी विश्वास ठेवितो त्याला त्याच्या ठायीं सार्वकालिक जीवन प्राप्त व्हांवें.

१६ देवानें जगावर एवढी प्रीति केली कीं त्यानें आपला एकुलता एक पुत्र दिला, यासाठीं कीं जो कोणी त्याजवर विश्वास ठेवितो त्याचा नाश होऊं नये तर त्याला सार्वकालिक जीवन प्राप्त व्हांवें. १७ देवानें पुत्राला जगाचा न्यायनिवाडा करण्यासाठीं नाहीं, तर त्याच्या द्वारें जगाचें तारण व्हांवें म्हणून पाठविलें. १८ जो त्याजवर विश्वास ठेवितो त्याजवर न्यायनिवाड्याचा प्रसंग येत नाहीं; जो विश्वास ठेवीत नाहीं त्याचा न्यायनिवाडा झालाच आहे; कारण त्यानें देवाच्या एकुलत्या एका पुत्राच्या नामावर विश्वास ठेविला नाहीं. १९ न्यायाचा निवाडा हाच आहे कीं जगांत प्रकाश आला आहे; आणि मनुष्यांनीं प्रकाशापेक्षां अंधाराची आवड घेतली; कारण त्यांचीं कर्मे दुष्ट

होती. २० जो कोणी वाईट कर्म करितो तो प्रकाशाचा द्वेष करितो, आणि आपली कर्म सदेव ठरू नयेत म्हणून प्रकाशाकडे येत नाही; २१ परंतु जो सत्य आवर्ततो ते प्रकाशाकडे येतो; यासाठी की आपली कर्म देवाच्या ठायीं केलेली आहेत अशी ती उघड व्हावी.

बासिस्मा करणारा योहान येशूविषयी आणखी साक्ष देतो

२२ त्यानंतर येशू आणि त्याचे शिष्य यहुदीया प्रांतांत आले; आणि तो तेथें त्यांच्याबरोबर राहून बासिस्मा करित असे. २३ योहानहि शालिमाजवळच एनोन येथें बासिस्मा करित असे, कारण तेथें फार पाणी होतें; आणि लोक येऊन बासिस्मा घेत असत. २४ योहान तोंपर्यंत बंदि-शाळेंत पडला नव्हता. २५ योहानाच्या शिष्यांचा एका यहुद्याबरोबर जुदीकरणाविषयी वादविवाद झाला. २६ ते योहानाकडे येऊन त्याला म्हणाले, गुरुजी, पांढा, यादें-नेच्या पलीकडे जो तुझ्याबरोबर होता, ज्याविषयी तूं साक्ष दिली आहे, तो बासिस्मा करितो; आणि सर्व लोक त्याज-कडे जातात. २७ योहानानें उत्तर दिलें, मनुष्याला स्वर्गा-तून दिव्यावांचून कांहीं मिळत नाही. २८ मी ख्रिस्त नव्हें तर त्याच्यापुढें पाठविलेला आहे, असें मी म्हटलें, या-विषयी तुम्हीच माझे साक्षी आहां. २९ ज्याला वधू आहे तो बर; आणि बराचा मित्र जो उभें राहून त्याचें भाषण ऐकतो त्याला बराच्या शब्दावरून अति आनंद होतो; असा हा माझा आनंद पूर्ण झाला आहे. ३० त्यांची वृद्धि व्हावी व माझा न्हास व्हावा हें अवश्य आहे.

३१ जो वरून येतो तो सर्वांच्या बर आहे; जो पृथ्वीपासून झाला तो पृथ्वीचा आहे व पृथ्वीच्या गोष्टी बोलतो; जो स्वर्गातून आला तो सर्वांच्या बर आहे; ३२ जें त्यानें पाहिलें व ऐकलें आहे त्याविषयी तो साक्ष देतो; आणि त्याची साक्ष कोणी कबूल करित नाही. ३३ ज्यानें त्याची साक्ष कबूल केली आहे त्यानें, देव सत्य आहे, या गोष्टीवर शिक्का केवळ आहे. ३४ ज्याला देवानें पाठविलें तो देवाची वचनें बोलतो; कारण तो आत्मा परिमित असा देत नाही. ३५ पिता पुत्रावर प्रीति करितो, आणि त्यानें सर्व

त्याच्या हाती दिलें आहे. ३६ जो पुत्रावर विश्वास ठेवितो त्याला सार्वकालिक जीवन आहे; परंतु जो पुत्राला मानीत नाही त्याच्या दृष्टीस जीवन पडणार नाही; देवाचा क्रोध बरोक त्याजवर राहतो.

येशू व शोमरोनी स्त्री

१ येशू योहानापेक्षां अधिक शिष्य करून त्यांचा बासिस्मा करित आहे हें पस्र्यांच्या कार्नी गेलें असें जेव्हां प्रभूला कळलें, २ (तरी येशू स्वतः बासिस्मा करित नसे, त्याचे शिष्य करित अस्त,) ३ तेव्हां तो यहुदीया सोहून पुनः गाली-लॉत गेला; ४ आणि त्याला शोमरोनामधून जावें लागलें. ५ मग तो शोमरोनांतील सूखार नामें नगरास आला; तें याकोबानें आपला पुत्र योसेफ यास दिलेल्या शेताजवळ होतें; ६ तेथें याकोबाचा झरा होता. येशू चालतां चालतां दमलेला तसाच त्या झऱ्यावर बसला, तेव्हां सुमारें सहावा तास होता. ७ तेथें शोमरोनाची एक स्त्री पाणी काढायचास आली. तिला येशू म्हणाला, मला प्यावयाला पाणी दे. ८ त्याचे शिष्य अन्न विकत प्यावयास नगरांत गेले होते. ९ तेव्हां ती शोमरोनी स्त्री त्याला म्हणाली, आपण यहुदी असतां मजसारख्या शोमरोनी स्त्रीजवळ प्यावयाला पाणी कसें मागतां? (कारण यहुदी शोमरोन्यांबरोबर व्यवहार करित नसतात,) १० येशूनें तिला उत्तर दिलें कीं देवाचें दान म्हणजे काय आणि मला प्यावयाला पाणी दे असें तुला म्हणणारा कोण, हें तुला कळलें असतें तर तूं त्याजजवळ मागितलें असतें, आणि त्यानें तुला जीवत पाणी दिलें असतें. ११ ती त्याला म्हणाली, महाराज, पाणी काढायचास आपणाजवळ पोहरा नाही व विहीर खोल आहे; तर तें जीवत पाणी आपणाजवळ कोठून? १२ आमचा पूर्वज याकोब यानें ही विहीर आमहांस दिली; तो स्वतः त्याचे पुत्र व त्याचीं गुरेढोरे हिचें पाणी पीत असत, त्यापेक्षां आपण मोठे आहात काय? १३ येशूनें तिला उत्तर दिलें,

जो कोणी हें पाणी पिईल त्याला पुनः तहान लागेल; १४ परंतु मी देईन तें पाणी जो कोणी पिईल त्याला कधी तहान लागणार नाही; जें पाणी मी त्याला देईन तें त्याजमध्ये सार्वकालिक जीवनासाठी उपकृत्या पाण्याचा झरा व्हाईल. १५ ती स्त्री त्याला म्हणाली, महाराज, मला तहान लागूं नये व मला पाणी काढावयास एथवर येण्याचें पडूं नये म्हणून तें पाणी मला थावें. १६ तो तिला म्हणाला; तूं जाऊन आपल्या नवऱ्याला बोलाव आणि इकडे ये. १७ ती स्त्री म्हणाली, मला नवरा नाही. येथें तिला म्हटलें, मला नवरा नाही हें ठीक बोललीस, १८ कारण तुला पंच नवरे होते; आणि आतां जो तुला आहे तो तुझा नवरा नाही, हें तूं खरें म्हटलेंस. १९ ती स्त्री त्याला म्हणाली, महाराज, आपण संदेष्टे आहांत हें मला आतां समजलें. २० आमच्या पूर्वजांनीं बाब डोंगरावर उपासना केली; आणि तुम्ही म्हणतां, उपासना ज्या स्थानीं केली पाहिजे तें स्थान यरुसालेमांत आहे. २१ येथें तिला म्हटलें, बाई, तुम्ही पित्याची उपासना या डोंगरावर व यरुसालेमांतहि करणार नाही अशी वेळ येत आहे, हें माझे खरें मान. २२ तुम्हांस ठाऊक नाही अज्ञाची उपासना तुम्ही करितां; आम्हांस ठाऊक आहे अज्ञाची उपासना आम्ही करितों; कारण यहुद्यांतूनच तारण आहे; २३ तरी खरे उपासक आत्म्यानें व खरेपणानें पित्याची उपासना करितील अशी वेळ येत आहे, किंबहुना आलीच आहे; कारण असे आपले उपासक असावे अशी पित्याची इच्छा आहे. २४ देव आत्मा आहे; आणि त्याच्या उपासकांनीं त्याची उपासना आत्म्यानें व खरेपणानें केली पाहिजे. २५ ती स्त्री त्याला म्हणाली, मशीहा (म्हणजे ख्रिस्त) येणार आहे हें मला ठाऊक आहे; तो आल्यावर आम्हांस सर्व गोष्टी सांगेल. २६ येथें तिला म्हटलें, जो तुजबरोबर बोलत आहे तो मी तोच आहे.

२७ इस्रायलांत त्याचे शिष्य आले; आणि तो एका जीबरोबर बोलत आहे याचें त्यांस आश्चर्य वाटलें; तरी आपण काय विचारतां किंवा तिजबरोबर

कं बोलतां असें त्याला कोणीं म्हटलें नाही. २८ ती स्त्री तर आपली घाबर टाकून व नगरांत जाऊन लोकांस म्हणूं लागली, २९ चला, मीं केलेलें सर्व ज्यानें मला सांगितलें त्या मनुष्याला पाहा; तोच ख्रिस्त असेल काय? ३० तेव्हां ते नगरांतून निघून त्याजकडे येऊं लागले. ३१ या अवकाशांत शिष्यांनीं त्याजकडे विनंति केली कीं गुरुजी, जेवावें; ३२ परंतु तो त्यांस म्हणाला, तुम्हांस ठाऊक नाही असें अन्न मज-जबळ खावयाला आहे. ३३ यावरून शिष्य एकमेकांस म्हणाले, याला कोणीं खावयाला आणिलें असेल काय? ३४ येथे त्यांस म्हणाला, ज्यानें मला पाठविलें त्याच्या इच्छेप्रमाणें करावें व त्याचें कार्य सिद्धीस न्यावें हेंच माझे अन्न आहे. ३५ चार महिन्यांचा अवकाश आहे, मग कापणी येईल असें तुम्ही म्हणतां कीं नाही? पाहा, मी तुम्हांस म्हणतां, आपले बोटे वर करून शेतें पाहा; तीं कापणीसाठीं पांढरीं होऊन चुकलीं आहेत. ३६ कापणारा मजुरी मिळवीत आहे व सार्वकालिक जीवनासाठीं पीक एकवट करित आहे; ह्यासाठीं कीं पेरणाऱ्यानें व कापणाऱ्यानेंहि एकत्र आनंद करावा. ३७ एक पेरितो व एक कापितो, अशी जी म्हण आहे ती याविषयी खरी आहे. ३८ ज्यासाठीं तुम्हीं भ्रम केले नाहीत तें कापावयाला मी तुम्हांस पाठविलें; दुसऱ्यांनीं भ्रम केले आहेत व त्यांच्या भ्रमांचे विभागी तुम्ही झालां आहां.

३९ मीं केलेलें सर्व त्यानें मला सांगितलें, अशी साक्ष देणाऱ्या त्या स्त्रीच्या बोलण्यावरून त्या नगरातील पुष्कट शोमरोण्यांनीं त्याजवर विश्वास ठेविला; ४० आणि म्हणून शोमरोणी त्याजकडे आल्यावर त्यांनीं त्याला, आपण आमच्या एथें मुकाम करावा, अशी विनंति केली; मग तो तेथें दोन दिवस राहिला. ४१ त्याच्या वचनावरून आणखी किती तरी लोकांनीं विश्वास धरिला; ४२ आणि ते त्या स्त्रीला म्हणाले, आतां तुम्हा बोलण्यावरूनच आपली विश्वास करितों असें नाही, कारण आम्ही स्वतः श्रवण केलें असून हा खरीत जगाचा तरणारा आहे हें ओळखलें आहे.

येशू राजाच्या अमलदाराच्या मुलाला गालीलामध्ये बरे करतो

४३ मग त्या दोन दिवसांनंतर तो तेथून निघून गालीलंत गेला. ४४ कारण येशूने स्वतः साक्षु दिली की संदेष्टा स्वदेशांत सन्मान पावत नाही. ४५ तो गालीलंत आल्यावर गालीलकरांनी त्याचा स्वीकार केला, कारण यरूशलेमामध्ये सणांत जे काहीं त्याने केले ते सर्व त्यांनी पाहिले होते, आणि तेहि सणास गेले होते.

४६ नंतर तो गालीलंतील काना येथे पुनः आला; तेथे त्याने पाण्याचा द्राक्षारस केला होता. त्या स्थळी राजाचा कोणी एक अमलदार होता, त्याचा मुलगा कफर्णहूमांत आजारी होता. ४७ येशू यरूदीयांतून गालीलंत आला आहे असे ऐकून तो त्याजकडे गेला, आणि आपण खाली येऊन माझ्या मुलाला बरे करावे अशी त्याने त्याला विनंती केली; कारण तो मरणाच्या पंथास लागला होता. ४८ त्यावर येशूने त्याला म्हटले, तुम्ही चिन्हे व उपात पाहिल्यावांचून विश्वास ठेवणाराच नाही. ४९ तो अमलदार त्याला म्हणाला, महाराज, माझे मूल मरण पावण्यापूर्वी आपण खाली येण्याचे करावे. ५० येशूने त्याला म्हटले, जा, तुझा मुलगा वांचला आहे. तो मनुष्य, येशूने त्याला सांगितलेल्या वचनावर विश्वास ठेवून, चालता झाला; ५१ आणि तो खाली जात असता त्याचे दास त्याला भेटून म्हणाले, तुझा मुलगा वांचला आहे. ५२ यावरून त्याला कोणत्या ताशी उतार पडू लागला, हे त्याने त्यास विचारिले; त्यांनी त्याला म्हटले, काळ सातव्या ताशी त्याचा ताप गेला. ५३ यावरून ज्या ताशी येशूने त्याला सांगितले की तुझा मुलगा वांचला आहे, त्याच ताशी हे झाले असे बापाने ओळखले; आणि स्वतः त्याने व त्याच्या सर्व घराण्याने विश्वास ठेविला. ५४ येशूने यरूदीयांतून गालीलंत आल्यावर पुनः जे दुसरे चिन्ह केले ते हेच.

बेथेसदा तळ्याजवळचा पंगु मनुष्य

१ त्यानंतर यरूद्यांचा सण होता, तेव्हा येशू

५ यरूशलेमास वर गेला.

२ यरूशलेमांत मेढरे दरवाजाजवळ एक तळें

आहे, त्याला इजी भाषेत बेथेसदा म्हणतात; त्याजवळ पांच पडव्या आहेत. ३ त्यांमध्ये रोगी, अंधळे, लंगडे, लुले यांचा मोठा समुदाय पडलेल्या असे; [तो पाणी हालण्याची वाट पाहत असे; ४ कारण की देवदूत वेळोवेळी तळ्यांत उतरून पाणी हालवीत असे, आणि पाणी हालविल्यानंतर प्रथम जो त्यांत जाई त्याला कोणताहि रोग असला तरी तो बरा होत असे.] ५ तेथे अडतीस वर्षे दुखणेकरी असलेला कोणीएक मनुष्य होता. ६ येशूने त्यास पडलेले पाहिले, आणि त्याला तसे होऊन आतां बहुत काळ लोटला आहे हे ओळखून त्याला म्हटले, तुला बरे होण्याची इच्छा आहे काय ? ७ त्या दुखणेकर्याने त्याला उत्तर दिले, महाराज, पाणी उसळले असता मला तळ्यांत सोडावयास माझा कोणी मनुष्य नाही; आणि मी जात आहे इतक्यांत दुसरा कोणी माझ्यापुढे उतरतो. ८ येशूने त्याला म्हटले, ऊठ, आपली बाज उचलून चालावयाला लाग. ९ तेव्हा तो मनुष्य तत्काळ बरा झाला व आपली बाज उचलून चालू लागला.

१० त्या दिवशी शब्बाथ होता; यावरून यरूदी बरे झालेल्या त्या मनुष्याला म्हणाले, आज शब्बाथ आहे, बाज उचलणे तुला योग्य नाही. ११ त्याने त्यास उत्तर दिले, ज्याने मला बरे केले त्यानेच मला सांगितले की आपली बाज उचलून चाल. १२ त्यांनी त्याला विचारिले, आपली बाज उचलून चाल, असे ज्याने तुला सांगितले तो मनुष्य कोण आहे ? १३ तो कोण आहे हे बरे झालेल्या त्या मनुष्याला ठाऊक नव्हते; कारण त्या ठिकाणी लोकसमुदाय असल्यामुळे येशू निसटून गेला होता. १४ त्यानंतर येशूने त्याला मंदिरांत गांठून म्हटले, पाह, तू बरा झाला आहेस; आतांपासून पाप करू नको; करशील तर तुझे पूर्वापेक्षा अधिक वाईट होईल. १५ त्या मनुष्याने जाऊन यरूद्यांस सांगितले, ज्याने मला बरे केले तो येशू आहे. १६ यामुळे यरूदी येशूच्या पाठीस लागले, कारण तो शब्बाथ दिवशी अशीं कामे करीत असे. १७ येशूने त्यास उत्तर

विले, माझा पिता आजपर्यंत काम करित आहे आणि मीही काम करित आहे. १८ यामुळे तर मनुष्यांनी त्याला जिवें मारावयाची अधिकच खटपट केली; कारण त्याने शब्दाय मोडिला इतकेंच नाही, तर देवाला आपला पिता म्हणून स्वतःला देवासमान केले.

स्वर्गीय पित्यावर येशू कसा अवलंबून राहतो याचा त्याने केलेला खुलासा

१९ यावरून येशूने त्यांस उत्तर दिले, मी तुम्हांस खचीत खचीत सांगतो, पुत्र जें कांहीं पित्याला करिताना पाहतो त्याबाबतून त्याला स्वतः होऊन कांहीं करितो येत नाही; कारण जें कांहीं तो करितो तें पुत्रहि तसेंच करितो. २० पिता पुत्रावर प्रीति करितो, आणि आपण जें कांहीं करितो तें सर्व त्याला दाखवितो; तुम्हांस आश्चर्य वाटावें म्हणून तो यांहुन मोठीं कामें त्याला दाखवील.

२१ जसा पिता मेलेल्यांस उठवून जीवंत करितो तसा पुत्रहि पाहिजे त्यांस जीवंत करितो. २२ पिता कोणाचाहि न्याय करित नाही, तर सर्व न्याय करण्याचें काम त्यानें पुत्राकडे सोपून दिलें आहे; २३ यासाठीं कीं जसा पित्याचा सन्मान करितात तसा पुत्राचाहि सन्मान सर्वांनीं करावा. जो पुत्राचा सन्मान करित नाही तो, ज्यानें मला पाठविलें, त्या पित्याचा सन्मान करित नाही.

२४ मी तुम्हांस खचीत खचीत सांगतो, जो माझें वचन ऐकतो आणि ज्यानें मला पाठविलें त्याजवर विश्वास ठेवतो त्याला सार्वकालिक जीवन प्राप्त झालें आहे; आणि त्यावर न्यायाचा प्रसंग येणार नाही, तो मरणांतून जीवनांत पार गेला आहे. २५ मी तुम्हांस खचीत खचीत सांगतो, असा समय येत आहे, किंबहुना आतां आला आहे कीं, त्यांत मेलेले लोक देवाच्या पुत्राची वाणी ऐकतील; व जे ऐकतील ते जीवंत होतील. २६ कारण पित्याच्या ठायीं जसें स्वतःचें जीवन आहे तसें पुत्राच्या ठायींहि स्वतःचें जीवन असावें असें त्यानें त्याला दिलें; २७ आणि तो मनुष्याचा पुत्र आहे, यास्तव न्यायनिवाडा करण्याचा आधिकार त्याला दिला. २८ याविषयीं आश्चर्य करूं नका; कारण असा समय येत आहे कीं, त्यांत कबरेतलीं सर्व

मनुष्यें त्याची वाणी ऐकतील; २९ ज्यांनीं सध्यां केळीं ते जीवनाच्या पुनरुत्थानासाठीं, आणि ज्यांनीं दुष्कामें केळीं ते न्यायाच्या पुनरुत्थानासाठीं बाहेर येतील.

येशूविषयीं देण्यांत आलेलीं साक्ष

३० माझ्यानें स्वतः होऊन कांहीं करवत नाही; जसें कीं ऐकतो, तसा न्यायनिवाडा करितो; आणि माझा न्यायनिवाडा यथार्थ आहे; कारण मी आपली इच्छा नव्हे तर ज्यानें मला पाठविलें त्याच्या इच्छेप्रमाणें करावयाला पाहतों. ३१ मी आपणाविषयीं साक्ष देतो तर माझी साक्ष खरी नाही. ३२ मजविषयीं साक्ष देणारा दुसरा आहे; आणि जी साक्ष तो मजविषयीं देतो ती खरी आहे हें मला ठाऊक आहे. ३३ तुम्ही योहानाकडे साक्षीसाठीं पाठविलें व त्यानें वस्तुस्थितीविषयीं साक्ष दिली. ३४ मजविषयीं जी मनुष्याची साक्ष ती मला नको; तथापि तुम्हांला तारण प्राप्त व्हावें म्हणून हें सांगितलें. ३५ तो प्रदीप्त झालेला व प्रकाश देणारा दीप होता, आणि तुम्ही त्याच्या प्रकाशांत कांहीं वेळ आनंद करावयास मान्य झालां; ३६ परंतु मला जी साक्ष आहे ती योहानाच्या साक्षीपेक्षां मोठी आहे; कारण जीं कार्ये सिद्धीस नेण्याचें पित्यानें मजकडे सोपविलें आहे, म्हणजे जीं कार्ये मी करितों तींच मजविषयीं साक्ष देतात कीं पित्यानें मला पाठविलें आहे. ३७ आणखी ज्या पित्यानें मला पाठविलें त्यानेंच मजविषयीं साक्ष दिली आहे. तुम्ही त्याची वाणी कधींहि ऐकली नाही, व त्याचें स्वरूपहि पाहिलें नाही. ३८ त्याचें वचन तुम्हांमध्ये तुम्हीं राखिलें नाही; कारण ज्याला त्यानें पाठविलें त्याचें तुम्हीं खरें मानीत नाही. ३९ तुम्ही शास्त्रलेख शोधून पाहतां; कारण त्यांत सार्वकालिक जीवन आपणांस प्राप्त होईल असें तुम्ही समजतां; तेच मजविषयीं साक्ष देणारे आहेत; ४० तरी जीवनप्राप्ति व्हावी म्हणून मजकडे येण्याची तुमची इच्छा नाही. ४१ मी मनुष्यांच्या हातून मान करून घेत नाही. ४२ तरी तुमच्या ठायीं देवावरची प्रीति नाही हें तुम्हांसंप्रधानें मला माहीत आहे; ४३ मी जो आपल्या पित्याच्या नामानें आलों, त्या माझा स्वीकार तुम्ही करित नाही; दुसरा कोणी स्वतःच्या नामानें आला

तर त्याचा स्वीकार कराल. ४४ जे तुम्ही एकमेकांपासून मान घेतां आणि एकच जो देव त्याकडला मान मिळविण्याची खटपट करीत नाहीं ते तुम्ही विश्वास कसा धराल ? ४५ मी पित्यासमोर तुम्हांवर दोष ठेवीन असें समजू नका; तुम्हांवर दोष ठेवणारा असा एक आहे, म्हणजे ज्या मोक्षावर तुम्ही आशा ठेविली आहे तो. ४६ तुम्ही मोक्षाचा विश्वास धरिला असता तर माझा विश्वास धरिला असता; कारण मजविषयी त्यानें लिहिलें; ४७ तुम्ही त्याच्या लेखांचा विश्वास धरीत नाहीं, तर माझ्या वचनांचा विश्वास कसा धराल ?

पांच हजाराना जेवू घालणें

१ त्यानंतर येशू गालीलाच्या, म्हणजे तिवरियां समुद्राच्या पलीकडे गेला; २ तेव्हां पुष्कळ लोकसमुदाय त्याच्यामामुन चालला, कारण दुखणाइतांसंबंधानें जीं चिन्हें तो करीत असे तीं त्यांनीं पाहिलीं होती. ३ येशू डोंगरावर जाऊन तेथें आपल्या शिष्यांसह बसला. ४ यहुद्यांचा बल्हांडण सण जवळ आला होता, ५ तेव्हां येशूनें दृष्टि वर करून व मोठा लोकसमुदाय आपणाकडे येत आहे असें पाहून फिलिप्पाला म्हटलें; यांस खावयाला आपण भाकरी कोटून विकत आणाव्या ? ६ हें तर त्यानें त्याची शरीक्षा पाहण्याकरितां म्हटलें; आपण काय करणार हें त्याला ठाऊक होतें. ७ फिलिपानें त्याला उत्तर दिलें, यांच्यांतील एकेकानें थोडें थोडें घेतलें तरी पन्नास रुपयांच्या भाकरी पुरणार नाहीत. ८ त्याच्या शिष्यांतील एक जण, म्हणजे जिमोन पेत्राचा भाऊ अंद्रिया, त्याला म्हणाला, ९ एथें एक मुलगा आहे, त्याच्याजवळ जवाच्या पांच भाकरी व दोन मांसळ्या आहेत; परंतु त्या इतक्यांस कशा पुरणार ? १० येशू म्हणाला, लोकांस बसा. त्या ठिकाणीं पुष्कळ गवत होतें; तेथें बसणाऱ्या पुरुषांची संख्या सुमारे पांच हजार होती. ११ येशूनें त्या भाकरी घेतल्या; आणि ईशोपकारस्मरण केर्यावर बसलेल्यांस वांटून दिल्या; तसेंच त्या मांसळ्यांतूनहि त्यांस पाहिजे तितकें दिलें. १२ ते तृप्त झाल्यावर त्यानें आपल्या शिष्यांस सांगितलें; कांहीं फुकट जाऊं नये म्हणून उरलेले तुकडे गोळा करा; १३ मग जेवणाऱ्यांस पुरें झाल्यावर जवाच्या पांच भाकरींपैकी

उरलेले तुकडे त्यांनीं गोळा केले; त्या तुकड्यांनीं बारा टोपल्या भरल्या. १४ त्यानें केलेलें चिन्ह पाहून त्या मनुष्यांनीं म्हटलें, जगांत येणारा जो संदेष्टा तो खरोखर हाच आहे.

येशूचा एकांतवास व त्याचें पाण्यावरून चालणें
१५ मग ते येऊन आपणास राजा करण्याकरितां घरूं पाहत आहेत हें ओळखून येशू पुनः डोंगरावर एकटाच निघून गेला.

१६ संध्याकाळ झाल्यावर त्याचे शिष्य खाली समुद्राकडे गेले; १७ आणि मचव्यांत बसून समुद्राच्या पलीकडे कफर्णहूमास चालले; इतक्यांत अंधार पडला, तोंवर येशू त्यांच्याजवळ आला नव्हता; १८ आणि मोठा बारा सुटून समुद्र खवळू लागला होता. १९ मग सुमारे कोस सवा कोस वल्हवून गेल्यावर त्यांनीं येशूला समुद्रावरून चालून मचव्याजवळ येताना पाहिलें; आणि त्यांना भय वाटलें; २० परंतु तो त्यांस म्हणाला, मी आहे, भिजं नका. २१ यास्तव त्याला मचव्यावर घेण्याची त्यांस इच्छा झाली; इतक्यांत त्यांस जावयाचें होतें त्या ठिकाणीं मचवः किनाऱ्यास पोहंचला.

लोक चिन्ह मागतात

२२ दुसऱ्या दिवशीं जो लोकसमुदाय समुद्राच्या पलीकडे उभा होता त्यानें पाहिलें कीं ज्या एका मचव्यांत त्याचे शिष्य बसले होते त्यावांचून तेथें दुसरा मचवा नव्हता; आणि येशू आपल्या शिष्यांबरोबर त्या मचव्यांत बसला नव्हता, तर त्याचे शिष्यच मात्र निघून गेले होते; २३ (तरी जेथें प्रभूनें ईशोपकारस्मरण केल्यावर त्यांनीं भाकर खाल्ली त्या ठिकाणाजवळ तिवरियांपासून दुसरे मचवे आले होते;) २४ तेथें येशू नाही व त्याचे शिष्यहि नाहीत असें लोकसमुदायानें पाहिलें, तेव्हां ते मचव्यांत बसून येशूचा शोध करीत कफर्णहूमास आले. २५ तेव्हां तो त्यांस समुद्राच्या पलीकडे भेटल्यावर ते त्याला म्हणाले, गुरुजी, एथें कधीं आलां ? २६ येशूनें त्यांस उत्तर दिलें, मी तुम्हांस खचीत खचीत सांगतां, तुम्ही चिन्हें पाहिलीं म्हणून नाहीं, तर भाकरी खाऊन तृप्त झालां म्हणून माझा शोध करितां. २७ नाशवंत अन्नासाठीं श्रम करूं नका, तर

सर्वकालिक जीवनासाठी टिकणारे जें अन्न मनुष्याचा पुत्र
 तुम्हांस देईल; त्यासाठी भ्रम करा; कारण पिता जो देव
 ज्याने त्याजवर शिक्का मारिला आहे. २८ यावरून त्यांनी
 मला म्हटलें; 'देवाचीं कामें आमच्या हातून व्हावीं म्हणून
 आम्ही काय करावें ? २९ येशूनें त्यांस उत्तर दिलें, 'देवाचें
 काम हेंच आहे कीं ज्याला त्यानें पाठविलें त्याजवर तुम्हीं
 विश्वास ठेवावा.' ३० यावरून त्यांनीं त्याला म्हटलें, 'आम्हीं
 तें पाहून आपणावर विश्वास ठेवावा असें चिन्ह आपण
 कोणतें दाखवितो ? आपण काय काम करितां ? ३१
 'आमच्या पूर्वजांनीं अरण्यांत मात्सा खाल्ला; असें लिहिलें
 आहे कीं 'त्यांनं त्यांस स्वर्गांतून भाकर खावयाला दिली.'
 ३२ यावरून येशूनें त्यांस म्हटलें, 'मी तुम्हांस खचीत
 खचीत सांगतो, मोशानें तुम्हांस स्वर्गांतून येणारी भाकर
 देली असें नाही, मात्सा पिता तर स्वर्गांतून येणारी खरी
 भाकर तुम्हांस देतो. ३३ कारण जी स्वर्गांतून उतरते व
 जगला जीवण देते ती देवाची भाकर होय. ३४ यास्तव
 मी त्याला म्हणाले, प्रभुजी, ही भाकर आम्हांस नित्य द्यावी.
 ३५ येशूनें त्यांस म्हटलें, 'जीवनाची भाकर मी आहे; जो
 मजकडे येतो त्याला भूक लागणार नाही. ३६ आणि जो
 मजवर विश्वास ठेवितो त्याला कधीहि तहान लागणार नाही;
 परंतु तुम्हीं मला पाहिलें असतां हि विश्वास ठेवीत नाही,
 असें मीं तुम्हांस सांगितलें. ३७ पिता जें मला देतो तें
 सर्व मजकडे येईल; आणि जो मजकडे येतो त्याला मी
 मालविणार नाहीच. ३८ कारण मीं आपल्या इच्छेप्रमाणें
 सादहीं, तर ज्यानें मला पाठविलें त्याच्या इच्छेप्रमाणें करावें
 म्हणून स्वर्गांतून उतरलों आहे; ३९ आणि ज्यानें मला
 पाठविलें त्याची इच्छा हीच आहे कीं त्यानें जें सर्व मला
 दिलें आहे त्यांतून मीं काहीं हरवूं नये, तर शेवटल्या दिवशीं
 मीं तें उठवावें. ४० माझ्या पित्याची इच्छा हीच आहे
 कीं जो कोणी पुत्राला पाहून त्याजवर विश्वास ठेवितो
 त्याला सार्वकालिक जीवण प्राप्त व्हावें; त्याला शेवटल्या
 दिवशीं मी उठवीन.

४१ मी स्वर्गांतून उतरलेली भाकर आहे असें तो
 म्हणाला, म्हणून यहूदी त्याजविषयीं क्रूरक्रूर करूं लागले.
 ४२ त्यांनीं म्हटलें, 'योसेफाचा पुत्र येशू, ज्याचीं आईबापें

आपल्याला ठाऊक आहेत, तोच हा आहे ना ? तर तो
 आतां कसें म्हणतो कीं मी स्वर्गांतून उतरलों आहे ?
 ४३ येशूनें त्यांस उत्तर दिलें, 'तुम्ही आपसांत क्रूरक्रूर करूं
 नका. ४४ ज्यानें मला पाठविलें त्या पित्यानें आकर्षित्या-
 वांचून कोणाच्यानें मजकडे येवत नाही; त्याला शेवटल्या
 दिवशीं मी उठवीन. ४५ संदेष्ट्यांच्या प्रघात असें
 लिहिलें आहे कीं 'ते सर्व देवांनं शिकविलेले असे
 होतील.' जो कोणी पित्याचें ऐकून शिकला आहे
 तो मजकडे येतो. ४६ पित्याला कोणी पाहिलें आहे
 असें नाही; जो देवापासून आहे त्यानें मात्र पित्याला
 पाहिलें आहे. ४७ मी तुम्हांस खचीत खचीत सांगतो,
 जो विश्वास धरितो त्याला सार्वकालिक जीवण आहे.
 ४८ मी जीवनाची भाकर आहे. ४९ तुमच्या
 पूर्वजांनीं अरण्यांत मात्सा खाल्ला तरी ते मेले. ५०
 स्वर्गांतून उतरणारी भाकर अशी आहे कीं ती कोणी
 खांछी तर तो मरणार नाही. ५१ स्वर्गांतून उतरलेली
 जीवत भाकर मी आहे; या भाकरांतून जो कोणी
 खाईल तो सर्वकाळ बांचेल; जी भाकर मी देईन
 ती जगाच्या जीवनासाठीं मात्सा देह अशी आहे.

५२ यास्तव यहूदी आपसामध्ये वितंडवाद करूं
 लागून म्हणाले, 'हा आम्हांस अप्रमल देह खावयाला
 कसा देईल ? ५३ यावरून येशूनें त्यांस म्हटलें, 'मी
 तुम्हांस खचीत खचीत सांगतो, तुम्हीं मनुष्याच्या
 पुत्राचा देह खाल्ला नाही व त्याचें रक्त प्यालं
 नाही तर तुम्हांमध्ये जीवण नाही; ५४ जो मात्सा
 देह खातो व माझें रक्त पितो त्याला सार्वकालिक
 जीवण आहे; त्याला शेवटल्या दिवशीं मी उठवीन.
 ५५ कारण मात्सा देह खरें खाद्य आहे व माझें
 रक्त खरें पेय आहे. ५६ जो मात्सा देह खातो व
 माझें रक्त पितो तो मजमध्ये राहतो व मी त्यामध्ये
 राहतों. ५७ जसें जीवत अशा पित्यानें मला पाठ-
 विलें आणि मी पित्यामुळें बांचतो, तसें जो मला
 खातो तोहि मजमुळें बांचेल. ५८ स्वर्गांतून उतरलेली
 जी भाकर ती हीच आहे; पूर्वज खाऊनसवरून
 मेले, तसें हें नाही; जो ही भाकर खातो ती सर्व-

काळ वांचेल. ५९ तो कफर्णहूमांत शिक्षण देत असतां त्यानें सभास्यानांत या गोष्टी सांगितल्या.

६० त्याच्या शिष्यांपैकीं पुष्कळ जणांनीं हें ऐकून म्हटलें, हें वचन कठीण आहे, हें कोणाच्यानें ऐकवेल ? ६१ आपले शिष्य याविषयीं कुरकुर करीत आहेत हें मनांत ओळखून येशू त्यांस म्हणाला, तुम्ही यामुळें अडखळतां काय ? ६२ मनुष्याचा पुत्र पूर्वी जेथें होता तेथें जर तुम्ही त्याला ऱ्हाताना पाहाल तर ? ६३ जीवंत करणारा तो आत्माच आहे, देहापासून कांहीं लाभ होत नाही; मीं जीं वचनें तुम्हांस सांगितलीं आहेत तीं आत्मा व जीवन आहेत; ६४ तरी तुम्हांपैकीं असे कित्येक आहेत कीं ते विश्वास धरीत नाहीत. विश्वास न धरणारे कोण आणि आपणाला धरून देणारा कोण हें येथूला पहिल्या-पासून ठाऊक होतें. ६५ मग तो म्हणाला, यासाठींच मीं तुम्हांस सांगितलें आहे कीं माझ्या पित्यापासून कोणाहि मनुष्याला ही देणगी मिळाल्या-वांचून त्याच्यानें मजकडे येववत नाही.

६६ यावरून त्याच्या शिष्यांतील पुष्कळ जण परत गेले, ते पुनः कधीं त्याजबरोबर चालले नाहीत. ६७ यास्तव येशू बारा शिष्यांस म्हणाला, तुम्हांलाहि निघून जाण्याची इच्छा आहे काय ? ६८ शिमोन पेत्रानें त्याला उत्तर दिलें, प्रभुजी, आम्हीं कोणाकडे जावें ? सार्वकालिक जीवनाचीं वचनें आपणाजवळच आहेत; ६९ आणि आपण देवाचे पवित्र पुत्र आहां, असा आम्हीं विश्वास धरिला आहे व ओळखलें आहे. ७० येशूनें त्यांस उत्तर दिलें कीं मीं तुम्हां बारा जणांस निवडून घेतलें कीं नाही ? तरी तुम्हांतील एक जण सैतान आहे. ७१ हें तो शिमोन इस्करयांत याचा पुत्र यहुदा याविषयी बोलला, कारण तो बारा शिष्यांतील एक असून त्याला धरून देणार होता.

येशू आणि त्याचे बंधु

१ यानंतर येशू गालीलांत फिरला; यहुदी त्याला जिवें मारावयास पाहत होते, म्हणून त्याला यहुदीयांत फिरावेंसें वाटलें नाही. २ यहुद्यांचा

सण म्हणजे मंडपांचा सण जवळ आला होता; ३ यास्तव त्याचे भाऊ त्याला म्हणाले, तूं एथून निघून यहुदीयांत जा, म्हणजे जीं कामें तूं करितोस तीं तुझ्या शिष्यांनींहि पाहावीं. ४ जो कोणी प्रसिद्ध होऊं पाहतो तो गुप्तपणें कांहीं करीत नाही; तूं हीं कामें करितोस तर स्वतः जगाला प्रगट हो. ५ त्याच्या भावांनींहि त्याजवर विश्वास ठेविला नव्हता. ६ त्यावरून येशू त्यांस म्हणाला, माझा समय अजून आला नाही, तुमचा समय तर सर्वदा सिद्ध आहे. ७ जगानें तुमचा द्वेष करावा असें होत नाही; तें माझा द्वेष करतें, कारण त्याचीं कामें वाईट आहेत अशी मी त्याविषयीं साक्ष देतो. ८ तुम्ही सणास वर जा; माझा समय अजून पूर्ण झाला नाही, म्हणून मी आतांच या सणास जात नाही. ९ असें त्यांस सांगून तो गालीलांत राहिला.

१० त्याचे भाऊ सणास गेल्यानंतर तोहि प्रसिद्धपणें नाही, तर गुप्तपणें वर गेला. ११ यावरून तो कोठें आहे, असें म्हणत यहुदी त्याचा त्या सणांत शोध करूं लागले. १२ लोकसमुदायांतहि त्याजविषयीं फार कुजबुज चालू झाली; कोणी म्हणाले, तो चांगला मनुष्य आहे; कोणी म्हणाले, नाही, तो लोकांस फसवितो; १३ तरी यहुद्यांच्या भीतीमुळें त्याजविषयीं कोणी उघडपणें बोललें नाही.

आपण देवापासून आलों आहोंत हें येशू

यरुशलेमांत शिकवितो

१४ मग सण अर्धा झाल्यावर येशू वर मंदिरांत जाऊन शिक्षण देऊं लागला. १५ यावरून यहुदी आश्चर्य करून म्हणाले, शिकल्यावांचून याला विद्या कशी आली ? १६ येशूनें त्यांस उत्तर दिलें, माझी शिकवण माझी नाही, तर ज्यानें मला पाठविलें त्याची आहे. १७ त्याच्या इच्छेप्रमाणें करावयास कोणी मनांत आणिल्यास ह्या शिकवणीविषयीं त्याला समजेल कीं ही देवापासून आहे किंवा मी आपल्या मनचें बोलतो. १८ जो आपल्या मनचें बोलतो, तो स्वतःचेंच गौरव पाहतो; परंतु आपणाला ज्यानें पाठविलें त्याचें गौरव जो पाहतो तो

हरा आहे, व त्यामध्ये काही अधर्म नाही. १९ मोशानें तुम्हांस नियमशास्त्र दिलें कीं नाही? तरी तुम्हांतून कोणी निरमशास्त्र पाळीत नाही. तुम्ही मला जिवें मारावयास कां पाहतां? २० लोकसमुदायानें उत्तर दिलें, तुला भूत खणले आहे; तुला जिवें मारावयास कोण पाहतो? २१ येथून त्यांस उत्तर दिलें, मीं एक कृत्य केले. त्यामुळे तुम्ही सर्व आश्चर्य करितां. २२ सुता मोशापासून नाही तर पूर्वजांपासून आहे, म्हणून मोशानें ती तुम्हांस लावून दिली, आणि तुम्ही शब्दाथ दिवशीं तीं करितां. २३ मोशानें नियमशास्त्र मोडून नये म्हणून मनुष्याची सुता शब्दाथ दिवशीं होते, तर मीं शब्दाथ दिवशीं एका मनुष्याला सर्वांमध्यें बरे केले यामुळे तुम्ही मजवर रागावतां काय? २४ तोंडदेखला न्याय करूं नका तर यथार्थ न्याय करा.

२५ यावरून यशशलेमकरांतून कित्येकांनीं म्हटलें, ज्याला जिवें मारावयास पाहतात तो हाच आहेना? २६ पाहो, तो उघड बोळतो व ते त्याला काहीं म्हणत नाहीत. हा ख्रिस्त आहे, असें अधिकाऱ्यांनीं खरोखर जाणिलें आहे काय? २७ तरी हा कोठचा आहे हें आम्हांस ठाऊक आहे; पण ख्रिस्त येईल तेव्हां तो कोठचा आहे हें कोणास कळणार नाही. २८ यावरून येशू मंदिरांत शिष्य देत असतां मोठ्यानें म्हणाला, तुम्ही मला जाणतां व मीं कोठचा आहे याचीहि तुम्हांला जाणीव आहे. तरी मीं आपण होऊन आलों नाही; ज्यानें मला पाठविलें तो खरा आहे, त्याला तुम्ही ओळखीत नाही. २९ मीं तर त्याला ओळखतो; कारण मीं त्याजपासून आहे व त्यानें मला पाठविलें आहे. ३० यावरून त्यांनीं त्याला धरावयास पाहिलें; तरी कोणी त्याजवर हात टाकिला नाही, कारण त्याची वेळ तोंवर आली नव्हती. ३१ तेव्हां लोकसमुदायातील बहुत जणांनीं त्याजवर विश्वास ठेविला व म्हटलें, ख्रिस्त येईल तेव्हां तो यानें केलेल्या चिन्हांपेक्षां अधिक चिन्हें करील काय? ३२ लोकसमुदाय त्याजविषयीं अशी कुजबूज करीत आहेत हें परुश्यांनीं ऐकलें; आणि मुख्य याजक व परुशी यांनीं त्याला धरावयास कामदार पाठविले. ३३ यावरून

येथून त्यांस म्हटलें, मीं आपली थोडा वेळ तुम्हांबरोबर आहे, मग ज्यानें मला पाठविलें त्याजकडे मीं निघून जाईन. ३४ तुम्ही माझा शोध कराल तरी मीं तुम्हांस सांपडणार नाही; आणि जेथें मीं असेन तेथें तुमच्यानें येववणार नाही. ३५ यामुळे यहूदी आपसांत म्हणाले, हा असा कोटें जाणार कीं तो आम्हांस सांपडणार नाही? तो हेलेणी लोकांत पांगलेल्यांकडे जाणार आणि हेलेण्यांस शिकविणार काय? ३६ तुम्ही माझा शोध कराल तरी मीं तुम्हांस सांपडणार नाही, आणि जेथें मीं असेन तेथें तुमच्यानें येववणार नाही, हें जें विधान त्यानें केलें तें काय आहे?

जीवंत पाणी

३७ मग सणाच्या शेवटच्या म्हणजे मोठ्या दिवशीं येशू उभा राहून मोठ्यानें म्हणाला, कोणी तान्हेला असला तर त्यानें मजकडे येऊन प्यावें. ३८ जो मजवर विश्वास ठेवितो त्याच्यांतून, शास्त्रांत सांगितल्याप्रमाणें, जीवंत पाण्याच्या नद्या वाहतील. ३९ ज्यांनीं त्याजवर विश्वास ठेविला त्यांस आत्मा मिळणार होता, त्याविषयीं त्यानें हें म्हटलें; तोंपर्यंत आत्म्याचें दान झालें नव्हतें; कारण येशूचा तोंपर्यंत महिमा झाला नव्हता. ४० यास्तव लोकसमुदायांतील कित्येकांनीं हे शब्द ऐकून म्हटलें, हा खरोखर तो संदेष्टा आहे. ४१ कित्येकांनीं म्हटलें, हा ख्रिस्त आहे; काहींनीं म्हटलें, ख्रिस्त गालीलांतून येतो काय? ४२ ख्रिस्त 'दाविदाच्या वंशाचा' व ज्या 'बेथलहेमांत' दावीद होता, त्या गांवचा असा 'येणार' असें धर्मशास्त्रांत सांगितलें नाही काय? ४३ यावरून त्याजविषयीं लोकसमुदायांत फूट पडली. ४४ त्यांतील कित्येक जण त्याला धरावयास पाहत होते; तरी कोणी त्याजवर हात टाकिला नाही.

४५ यास्तव मुख्य याजक व परुशी यांजकडे कामदार आले; त्यांस ते म्हणाले, तुम्हीं त्याला कां आणिलें नाही? ४६ कामदारांनीं उत्तर दिलें, कोणी मनुष्य त्याच्यासारखा कधीं बोलला नाही. ४७ यावरून परुश्यांनीं त्यांस म्हटलें, तुम्हीहि फसलां आहां काय? ४८ अधिकाऱ्यांपैकी किंवा परुश्यांपैकी कोणी तरी त्याजवर विश्वास ठेविला आहे काय? ४९ जो हा लोकसमुदाय नियमशास्त्र जाणत नाही

तो शापित आहे. ५० त्याजकडे पूर्वी आलेला निकरेंम त्यांच्यापैकी एक होता, तो त्यांस म्हणाला : ५१ कोणाचे ऐकून घेतल्यावांचून व तो काय करितो ह्याची माहिती करून घेतल्यावांचून आपले नियमशास्त्र त्याचा न्याय करिते काय ? ५२ त्यांनी त्याला उत्तर दिले, तूंही गालीलांतला आहेस काय ? शोध करून पाह्या कीं गालीलांत कोणी संदेष्टा उत्पन्न होत नाही.

[५३ मग ते सर्व आपापल्या घरीं निघून गेले;

व्यभिचारी स्त्री

१ येशू जैतूनांच्या दोंगराकडे गेला. २ नंतर मोठ्या सकाळीं तो पुनः मंदिरांत आला तेव्हां सर्व लोक त्याजकडे आले; आणि तो बसून त्यांस शिकवूं लागला. ३ त्या वेळीं शास्त्री व परूसी यांनी व्यभिचार करित असतांना धरिलेल्या एका स्त्रीला त्याजकडे आणिलें; व तिलां मध्यें उभें करून त्याला म्हटलें, ४ गुरुजी, ह्या स्त्रीला ती व्यभिचार करित असतांना धरण्यांत आलें आहे. ५ मोशांनं नियमशास्त्रांत आम्हांस अशी आज्ञा दिली आहे कीं अशांस दगडमार करावा; तर आपण तिजविषयीं काय सांगतां ? ६ त्याजवर दोष ठेवावयाला आपणांस कांहीं निमित्त मिळवें; म्हणून त्याची परीक्षा पाहण्याकरितां त्यांनीं हें म्हटलें. येशू तर खालीं ओणवून बोटानें भूमीवर लिहूं लागला; ७ आणि ते त्याला एकसारखें विचारीत असतां तो उठून त्यांस म्हणाला, तुम्हांमध्ये जो निष्पाप असेल त्यानं प्रथम तिजवर दगड टाकावा. ८ मग तो पुनः खालीं ओणवून भूमीवर लिहूं लागला. ९ हें ऐकून बडिलांपासून आरंभ करून शेवटल्या इसमापर्यंत एकामागून एक असे ते सर्व निघून गेले; येशू एकटा राहिला आणि तेथेंच ती स्त्री मध्यें उभी होती. १० नंतर येशू उठला व (स्त्रीविषय तेथें कोणी नाही असें पाहून) तिला म्हणाला, बाई, तुला दोष देणारे ते कोठें आहेत ? तुला कोणी दंड ठरविला नाही काय ? ११ ती म्हणाली, प्रभुजी, कोणी नाही. तेव्हां येशू तिला म्हणाला, मीहि तुला दंड ठरवीत नाही; जा; यापुढें पाप करूं नको.]

जगतत्वाचा प्रकार

१२ पुढें येशूनं पुनः त्यांजबरोबर बोलणें आरंभून

म्हटलें, मी जगाचा प्रकाश आहे; जो मला अनुसरतो तो अंधारांत चालणार नाही, तर त्याच्याजबळ जीवनाचा प्रकाश राहिल. १३ यावरून परूसी त्याला म्हणाले, तुम्ही स्वतःविषयीं साक्ष देतां; तुमची साक्ष खरी नाही. १४ येवून त्यांस उत्तर दिलें, मी स्वतःविषयीं साक्ष देतो, तरी माझी साक्ष खरी आहे; कारण मी कोटून आलों व कोठें जातां हें मला ठाऊक आहे; मी कोटून येतो व कोठें जातां हें तुम्हांस ठाऊक नाही. १५ तुम्ही देहबुद्धीनं न्याय करितां; मी कोणाचा न्याय करित नाही, १६ आणि जर मी कोणाचा न्याय केला तर माझा न्याय खरा आहे; कारण मी एकटा नाही, तर मी व ज्यानं मला पाठविलें तो, असें आहों. १७ तुमच्या नियमशास्त्रांत असें लिहिलें आहे कीं दोन मनुष्यांची साक्ष खरी आहे. १८ मी स्वतःविषयीं साक्ष देणारा आहे, आणि ज्या पित्यानं मला पाठविलें तोहि मजविषयीं साक्ष देतो. १९ यावरून ते त्याला म्हणाले, तुमचा पिता कोठें आहे ? येशूनं उत्तर दिलें, तुम्ही मला व माझ्या पित्यालाहि ओळखीत नाही; तुम्ही मला ओळखिलें असतें तर माझ्या पित्यालाहि ओळखिलें असतें. २० तो मंदिरांत शिकवीत असतां हीं वचनं जामदारखान्यांत बोलला; तरी कोणी त्याला धरिलें नाही, कारण त्याची वेळ तोंपर्यंत आली नव्हती.

ओढवणाऱ्या संकटाविषयीं इशारे

२१ ह्यानंतर तो पुनः त्यांस म्हणाला, मी निघून जातां, तुम्ही माझा शोध करात आणि आपल्या पापांत मराल; जेथें मी जातां तेथें तुम्हांला येतां येत नाही. २२ यावर यहुदी म्हणाले, जेथें मी जातां तेथें तुम्हांला येतां येत नाही असें हा म्हणतो, यावरून हा स्वतःला जिवें मारून तर घेणार नाही ? २३ त्यानं त्यांस म्हटलें, तुम्ही खालचे आहां, मी वरचा आहे, तुम्ही या जगाचे आहां, मी या जगाचा नाही; २४ ह्यामुळें मीं तुम्हांस सांगितलें कीं तुम्ही आपल्या पापांत मराल; कारण मी तो आहे असा विश्वास तुम्हीं न धरिल्यास तुम्ही आपल्या पापांत मराल. २५ ह्यावरून त्यांनीं त्याला म्हटलें, तूं कोण आहेस ? येशूनं त्यांस म्हटलें, जें पहिल्यापासून तुम्हांस सांगत आलों तेंच. २६ तुम्हाविषयीं मला पुष्कळ बोलवयाचें

आहे व न्यायनिवाडा करावयाचा आहे: परंतु ज्यांनी मला पाठविले तो खरा आहे आणि ज्या गोष्टी मी त्यांजपासून ऐकल्या त्या मी जगास सांगतो. २७ तो आपल्याबरोबर पित्याविषयी बोलत आहे, हे त्यांस समजले नाही. २८ यास्तव, येथून त्यांस म्हटले, जेव्हां तुम्ही मनुष्यांच्या पुत्राला उंच कराल तेव्हां तुम्हांला समजेल की मी तो आहे, आणि मी आपण होऊन कांही करित नाही, तर पित्यानें मला शिकविल्याप्रमाणे मी या गोष्टी बोलतो. २९ ज्यांनी मला पाठविले तो माझ्याबरोबर आहे; त्यांनी मला एकटें सोडिले नाही; कारण जें त्याला आवडतें तें मी सर्वदा करितो. ३० तो या गोष्टी बोलत असतो पुष्कळा लोकांनी त्याजवर विश्वास ठेविला.

यहूद्यांबरोबर झालेला वादविवाद

३१ ज्या यहूद्यांनी त्याचें खरें मानिलें त्यांस येशूनें म्हटलें, तुम्ही माझ्या वचनांत राहिलां तर खरोखर माझे शिष्य आहां; ३२ तुम्हांस सत्य समजेल, व सत्य तुम्हांस स्वतंत्र करील. ३३ त्यांनी त्याला म्हटलें, आम्ही अब्राहामाचे वंशज आहो, व कधीही कोणाच्या दास्यांत नव्हतो; तर तुम्ही स्वतंत्र व्हाल असें तुम्ही कसें म्हणतां? ३४ येथून त्यांस उत्तर दिलें, मी तुम्हांस खचीत खचीत सांगतो, जो कोणी पाप करितो तो पापाचा दास आहे. ३५ दास घरांत सदासर्वदा राहत नाही, पुत्र सदासर्वदा राहतो. ३६ यास्तव जर पुत्र तुम्हांस स्वतंत्र करील तर तुम्ही खरेखरे स्वतंत्र व्हाल. ३७ तुम्ही अब्राहामाचे वंशज आहां हें मला ठाऊक आहे तरी तुम्हांमध्ये माझ्या वचनाची प्रगति होत नाही, म्हणून तुम्ही मला जिवें मारवायास पाहतां. ३८ मी पित्याजवळ जें पाहिलें तें बोलतो, तसेंच तुम्ही आपल्या पित्यापासून जें ऐकलें तें करतां. ३९ त्यांनी त्याला उत्तर दिलें, आमचा पिता अब्राहाम आहे. येशून त्यांस म्हटलें, तुम्ही अब्राहामाचीं मुलें असतां तर तुम्ही अब्राहामाचीं कृत्ये केळीं असती; ४० परंतु ज्यानें देवापासून ऐकलेलें सत्य तुम्हांस सांगितलें त्या मनुष्याला, म्हणजे मला, तुम्ही आतां जिवें मारवायास पाहतां; अब्राहामानें असें केळें नाही. ४१ तुम्ही आपल्या पित्याचीं कृत्ये करितां. ते त्याला म्हणाले, आम्ही

व्यभिचारापासून जन्मले नाही. आम्हांस एकच प्रिती, म्हणजे देव आहे. ४२ येथून त्यांस म्हटलें, देव जर तुमचा पिता असता तर तुम्ही मजवर प्रीती केळीं असती; कारण मी देवापासून निघालों व आलों आहे; मी आपण होऊन आलों नाही, तर त्यानें मला पाठविलें. ४३ तुम्ही माझे बोलणें कां समजत नाही? याचें कारण असें कीं तुमच्यानें माझे वचन ऐकवत नाही. ४४ तुम्ही आपला बाप सैतान यापासून झालें आहां, आणि आपल्या बापांच्या वासनांप्रमाणे करावयास पाहतां. तो प्रारंभापासून मनुष्यघातक आहे आणि तो सत्यांत टिकला नाही, कारण त्याजमध्यें सत्य नाही. तो खोटें बोलतो तें स्वतः होऊनच बोलतो; कारण तो लबाड व लबाडाचा बाप आहे. ४५ मी तर तुम्हांस सत्य सांगतो म्हणून तुम्ही माझा विश्वास घरीत नाही. ४६ तुम्हांतील कोण मजवर पाप लागू करील? मी सत्य सांगत असतां तुम्ही माझा विश्वास कां घरीत नाही? ४७ जो देवाकडला आहे तो देवाच्या गोष्टी ऐकतो; तुम्ही देवाकडले नाही म्हणून तुम्ही ऐकत नाही. ४८ यहूद्यांनी त्याला उत्तर दिलें, तूं शोमरोनी आहेस व तुला भूत लागलें आहे, हे आम्ही खरें म्हणतो कीं नाही? ४९ येशून उत्तर दिलें, मला भूत लागलें नाही; तर मी आपल्या पित्याचा सन्मान करितो; आणि तुम्ही माझा अपमान करितां. ५० मी स्वतःचें गौरव पाहत नाही; तें पाहणारा व न्यायनिवाडा करणारा एक जण आहे. ५१ मी तुम्हांस खचीत खचीत सांगतो, जर कोणी माझे वचन पाळील तर तो कधीही मरण पाहणार नाही. ५२ यहूदी त्याला म्हणाले, तुला भूत लागलें आहे हे आतां आम्हांस कळलें. अब्राहाम व संदेष्टेहि मेले; आणि तूं म्हणतोस, जर कोणी माझे वचन पाळील तर त्याला मरणाचा अनुभव कधीही येणार नाही. ५३ आमचा बाप अब्राहाम मेला त्यापेक्षां तूं मोठा आहेस काय? संदेष्टेहि मेले; तूं आपणाला कोण म्हणवितोस? ५४ येशून उत्तर दिलें, मी स्वतः आपलें गौरव केळें तर तें कांहीं माझे गौरव नाही; माझे गौरव करणारा माझा पिता आहे; तो आमचा देव आहे असें तुम्ही त्याला म्हणतां, ५५ तरी तुम्ही त्याला ओळखलें नाही, मी त्याला ओळखतो; आणि मी त्याला ओळखितो नाही असें जर म्हणेन

तर तुमच्यासारखा रुबाव होईन; मी त्याला ओळखितो व त्याचे वचन पाळितो. ५६ तुमचा बाप अज्राहाम माझा दिवस पाहण्याच्या उकठेने उग्रासित झाला व तो पाहून त्याला हर्ष झाला. ५७ यावरून यहुदी त्याला म्हणाले, तुला अजून पन्नास वर्षे झाली नाहीत आणि तू अज्राहामास पाहिले काय ? ५८ येवून त्यांस म्हटले, मी तुम्हांस खचीत खचीत सांगतो, अज्राहाम झाला त्यापूर्वी मी आहे. ५९ यावरून त्यांनी त्याजवर फेकण्याकरिता दगड उचलिले; परंतु येशू [त्यांच्यामधून जाऊन], मंदिरांतून गुप्तपणे निघून गेला.

जन्मांघाला डोळे देणे

१ तो तिकडून जात असता त्यानें एका जन्मांघ मनुष्यास पाहिले. २ तेव्हां त्याच्या शिष्यांनी त्याला विचारलें, गुरुजी, ह्यानें अंधां जन्मानें असें पाप कोणी केलें : यानें किंवा याच्या आईबापांनी ? ३ येशूनें उत्तर दिलें, यानें किंवा याच्या आईबापांनी पाप केलें असें नाही, तर ह्याच्या ठावीं देवाचीं कार्ये प्रगट व्हावी म्हणून हा असा जन्मला. ४ मला ज्यानें पाठविलें त्याचीं कार्ये दिवस आहे तोंपर्यंत आपल्याला केवळ पाहिजेत; रात्र येणार आहे, तिच्यांत कोणाच्यानें कार्ये करवणार नाही. ५ मी जगांत आहे तोंवर मी जगाचा प्रकाश आहे. ६ असें बोलून तो भूमीवर शुंऊळ, शुंऊळानें त्यानें निखळ केला; तो निखळ त्याच्या डोळ्यांस लाविला; ७ आणि त्याला म्हटलें, जा; शिलोह (म्हणजे पाठविलेला) तळ्यांत धू, मग त्यानें जाऊन धुतल्यावर तो डोळस होऊन आला. ८ यावरून झेजारी व ज्यांनी त्याला भिकारी असें पूर्वी पाहिलें होतें ते म्हणाले, बसून मीक मागणारा तो हाच नाही काय ? ९ कित्येक म्हणाले, तोच हा आहे; दुसरे म्हणाले, नाही, त्यासारखा आहे; तो म्हणाला, मी तोच आहे. १० यावरून त्यांनी त्याला म्हटलें, तुझे डोळे कसे उघडले ? ११ त्यानें उत्तर दिलें, येशू नांकाच्या मनुष्यानें निखळ करून माझ्या डोळ्यांस लाविला, आणि मला सांगितलें, शिलोहवर जाऊन धू; मी जाऊन धुलें आणि मला दृष्टि आली. १२ तेव्हां त्यांनी त्याला म्हटलें, तो कोटें आहे ? तो म्हणाला, मला ठाऊक नाही.

१३ मग जो पूर्वी अंधाच होता त्याला त्यांनी परुष्यांकडे नेलें. १४ ज्या दिवशी येशूनें निखळ करून त्याचे डोळे उघडिले, तो दिवस शब्दाच होता. १५ यास्तव परुष्यांनीहि त्याला पुनः विचारिलें, तुला दृष्टि कशी आली ? तो त्यांस म्हणाला, त्यानें माझ्या डोळ्यांस निखळ लाविला, तो मी शुंऊन टाकित्यावर मला दिसूं लागलें. १६ यावरून परुष्यांतील कित्येक म्हणाले, तो मनुष्य देवापासून नाही, कारण तो शब्दाच पाळीत नाही; दुसरे म्हणाले, पापी माणसाच्यानें अशीं चिन्हें कशीं करवतील ? अशी त्यांच्यामध्ये फूट पडली. १७ यास्तव पुनः ते त्या अंध्याला म्हणाले, त्यानें तुझे डोळे उघडिले तर त्याजविषयीं तू काय म्हणतोस ? त्यानें म्हटलें, तो संदेष्टा आहे. १८ यहुद्यांनी दृष्टि प्राप्त झालेल्या त्या इसमाच्या आईबापांस बोलावून विचारपूस करीपर्यंत तो अंधाच असून आतां डोळस झाला आहे, हें खरें मानिलें नाही. १९ त्यांनी त्यांस विचारिलें, जो तुमचा पुत्र अंधाच जन्मला म्हणून म्हणतां तो हाच काय ? तर त्याला आतां कसें दिसतें ? २० त्याच्या आईबापांनी उत्तर दिलें, हा आमचा पुत्र आहे व अंधाच जन्मला हें आम्हांस ठाऊक आहे; २१ तरी त्याला आतां कसें दिसतें हें आम्हांस ठाऊक नाही; किंवा त्याचे डोळे कोणी उघडिले हेंहि आम्हांस ठाऊक नाही; त्याला विचारा; तो वयांत आलेला आहे; तो स्वतःविषयीं सांगेल. २२ त्याच्या आईबापांस यहुद्यांचें भय होतें म्हणून त्यांनी असें म्हटलें; कारण हा खिस्त आहे असें कोणीं पत्करल्यास त्याला सभावहिच्छत करानें असा यहुद्यांनी अगोदरच एकोपा केला होता. २३ यामुळें त्याच्या आईबापांनी म्हटलें; तो वयांत आलेला आहे त्याला विचारा. २४ मग जो मनुष्य पूर्वी अंधाच होता त्याला त्यांनी हुसत्यानें बोलावून म्हटलें, देवाचें गौरव कर; तो मनुष्य पापी आहे हें आम्हांस ठाऊक आहे; २५ यावरून त्यानें उत्तर दिलें, तो पापी आहे किंवा नाही हें मला ठाऊक नाही, पण मला एक ठाऊक आहे की मी पूर्वी अंधाच होतो व आतां मला दिसतें. २६ ह्यावर त्यांनी त्याला म्हटलें, त्यानें तुला काय केलें ? त्यानें तुझे डोळे कसे उघडिले ? २७ त्यानें त्यांस

उत्तर दिलें, आतांच मी तुम्हांस सांगितलें तरी तुम्ही ऐकलें नाहीं; पुन्हां ऐकावयाची इच्छा कां करितां ? तुम्हीहि त्याचे शिष्य होऊं पाहतां काय ? २८ तेव्हां त्यांनी त्याची निर्भर्त्सना करून म्हटलें, तूं त्याचा शिष्य आहेस; आम्ही मोक्षाचे शिष्य आहों. २९ देव मोक्षाबरोबर बोलला आहे हें आम्हांस ठाऊक आहे; हा कोठला आहे हें ठाऊक नाहीं. ३० त्या प्रनुष्यानें त्यांस उत्तर दिलें; हेंच मोठें आश्चर्य आहे कीं तो कोठला आहे हें तुम्हांस ठाऊक नाहीं; पण त्यानें तर माझे डोळे उघडिले. ३१ आपल्याला ठाऊक आहे कीं देव पापिष्ठ लोकांचें ऐकत नाहीं; तर जो कोणी देवभक्त असून त्याच्या इच्छेप्रमाणें वर्ततो त्याचें तो ऐकतो. ३२ जन्मांधाचे डोळे कोणी उघडिले, असें युगाच्या आरंभापासून कधीं ऐकण्यांत आलें नव्हतें. ३३ हा देवापासून नसता तर ह्याच्यानें कांहीं करवळें नसतें. ३४ त्यांनीं त्याला म्हटलें, तूं अगदीं पापांत जन्मलास, आणि आम्हांस विक्रवितोस काय ? मग त्यांनीं त्याला बाहेर घालविलें.

३५ त्यांनीं त्याला बाहेर घालविलें हें येशूनें ऐकलें; आणि तो आडळत्यावर त्याला म्हटलें, तूं देवाच्या पुत्रावर विश्वास ठेवितोस काय ? ३६ त्यानें उत्तर दिलें, प्रभुजी, मी त्याजवर विश्वास ठेवावा असा तो कोण आहे ? ३७ येशूनें त्याला म्हटलें, तूं त्याला पाहिलें आहे व तुजबरोबर आतां बोलत आहे तोच तो आहे. ३८ तो म्हणाला, प्रभुजी, मी विश्वास ठेवितों; आणि त्यानें त्याला नमन केलें. ३९ तेव्हां येशू म्हणाला, मी न्यायनिवाळ्यासाठीं या जगांत आलों, यासाठीं कीं ज्यांस दिसत नाहीं त्यांस दिसावें; आणि ज्यांस दिसतें त्यांनीं अंधके व्हावें. ४० परुश्यांतील जे त्याच्याजवळ होते त्यांनीं हें ऐकून त्याला म्हटलें, आम्हीहि अंधके आहों काय ? ४१ येशू त्यांस म्हणाला, तुम्ही अंधके असतां तर तुम्हांला पाप नसतें; परंतु आम्हांस दिसतें असें तुम्ही आतां म्हणतां, म्हणून तुमचें पाप तसेंच राहतें.

उत्तम मेंढपाळ

१ मी तुम्हांस खचीत खचीत सांगलों, जो १० मेंढवाच्यांत दारानें आंत न जातां दुसरीकडून चडून जातो तो चोर व छुटारू आहे. २ जो दारानें आंत जातो तो मेंढरांचा राखणारा आहे; ३ त्याला द्वारपाळ दार

उघडितो; मेंढरें त्याची वाणी ऐकतात; तो आपल्या मेंढरांस ज्याच्या त्याच्या नांवानें हाक मारितो व त्यांस बाहेर नेतो. ४ आपलीं सर्वें मेंढरें बाहेर काढित्यावरः तो त्यांच्यापुढें चालतो, व मेंढरें त्याच्यामागे चालतात; कारण तीं त्याची वाणी ओळखतात. ५ तीं परक्याच्या मागे जाणार नाहींत, तर त्याजपासून पळतील; कारण तीं परक्यांची वाणी ओळखीत नाहींत. ६ हा दृष्टांत येशूनें त्यांस सांगितला; तरी ज्या गोष्टी तो त्याजबरोबर बोलला त्या कस आहेत हें ते समजले नाहींत.

७ यास्तव येशू त्यांस पुनः म्हणाला, मी तुम्हांस खचीत खचीत सांगलों कीं मी मेंढरांचें दार आहे. ८ जे माझ्या-पूर्वीं आले ते सर्व चोर व छुटारू आहेत; त्यांचें मेंढरांनीं ऐकलें नाहीं. ९ मी दार आहे; माझ्याद्वारें कोणी आंत जाईल तर त्याला तारणप्राप्ति होईल; तो आंत येईल व बाहेर जाईल आणि त्याला खावयास मिळेल. १० चोर येतो तो केवळ चोरी, घात व नाश करावा या हेतूनें येतो; मी आलों आहे तो त्यांना जीवनप्राप्ति व्हावी व ती विपुलपणें व्हावी म्हणून आलों आहे. ११ मी उत्तम मेंढपाळ आहे; उत्तम मेंढपाळ मेंढरांकरितां आपला जीव देतो. १२ जो मेंढपाळ नव्हे व ज्याचीं स्वतःचीं मेंढरें नव्हत असा मोलकरी, लांडगा येतां पाहून मेंढरें सोडून पळून जातो आणि लांडगा त्यांवर झडप घालून त्यांचीं दाणादाण करितो; १३ मोलकरी पळून जातो, कारण तो मोलकरीच आहे, त्याला मेंढरांची काळजी नाहीं. १४, १५ मी उत्तम मेंढपाळ आहे; जसा पिता मला व मी पित्याला ओळखतां तसें जे माझे आहेत त्यांस मी ओळखतां, व जे माझे आहेत ते मला ओळखतात; आणि मेंढरांसाठीं मी आपला जीव देतो. १६ या मेंढवाच्यांतलीं नव्हत अशीं माझीं वुसरीं मेंढरें आहेत, तींहि मला आणिंलीं पाहिजेत; तीं माझी वाणी ऐकतील; मग एक कळप, एक मेंढपाळ, असें होईल. १७ मी आपला जीव परत घेण्याकरितां देतो, म्हणून पिता मजवर प्रीति करितो. १८ तो कोणी मजपासून घेत नाहीं, तर मी होऊनच तो देतो. मला तो देण्याचा अधिकार आहे व तो परत घेण्याचाहि अधिकार आहे. हीं आज्ञा मला

आपल्या पित्यापासून प्राप्त झाली आहे.

१९ या शब्दांवरून यहुयांत पुनः फूट पडली.
२० त्यांच्यांतील पुष्कळ जण म्हणाले, त्याला भूत
लागलें आहे व तो वेडा आहे; त्याचें तुम्ही कां
ऐकतां ? २१ दुसरे म्हणाले, हीं वचनें भूतप्रस्ताचीं
नव्हत, भूताला अंधःप्रायांचे डोळे उघडतां येतात
काय ?

पुनःस्थापनाच्या सणाच्या वेळीं येशू

२२ यहुशलेमांत पुनःस्थापनाचा सण असून हिंवाळा
होता; २३ आणि येशू मंदिरामध्ये श्लमोनाच्या
देवडीत फिरत होता. २४ तेव्हां यहुद्यांनीं त्याला
गराडा घालून म्हटलें, तूं कोठवर आमचा जीव संशयांत
ठेवतोस ? तूं खिस्त असलास तर आम्हांस उघड
सांग. २५ येशूनें त्यांस उत्तर दिलें, मीं तुम्हांस
सांगितलें तरी तुम्ही विश्वास धरीत नाही; जीं कृत्यें
मीं आपल्या पित्याच्या नामानें करितों तीं मजविषयीं
साक्ष देतात. २६ तुम्ही विश्वास धरीत नाही; कारण
तुम्ही माझ्या मेंढरांतले नाही. २७ माझीं मेंढरें माझी
वाणी ऐकतात; मीं त्यांस ओळखतों व तीं माझ्यामार्गे
येतात; २८ मीं त्यांस सार्वकालिक जीवन देतों;
त्यांचा कधींहि नाश होणार नाही, आणि कोणी
त्यांस माझ्या हातांतून हिसकून घेणार नाही. २९
ज्यांनें तीं मला दिलीं तो माझा पिता सर्वांहून मोठा
आहे; आणि पित्याच्या हातांतून त्यांस कोणाच्यांन
हिसकून घेवत नाही. ३० मीं आणि पिता एक
आहों.

यहुद्यांनीं दाखविलेलें शत्रुत्व

३१ तेव्हां यहुद्यांनीं त्याला दगडमार करावयास
पुनः दगड उचलिले. ३२ येशूनें त्यांस म्हटलें, मीं
पित्याचीं पुष्कळशीं चांगलीं कृत्यें तुम्हांस दाखविलीं
आहेत; त्यांतून कोणत्या कृत्यामुळें तुम्ही मला दगड-
मार करितां ? ३३ यहुद्यांनीं त्याला उत्तर दिलें,
चांगल्या कृत्यासाठीं आम्ही तुला दगडमार करित
नाही, तर दुर्भाषणासाठीं; तूं मानव असून स्वतःला
देव म्हणवितोस यासाठीं. ३४ येशूनें त्यांस म्हटलें,

‘तुम्ही देव आहां असें मीं म्हणालों’ हें तुमच्या
शाखांत लिहिलें नाही काय ? ३५ ज्यांस देवाचें वचन
प्राप्त झालें त्यांस त्यांनें देव म्हटलें (आणि शाख-
लेखाचा भंग होत नाही); ३६ तर ज्याला पित्यांन
पवित्र कार्यास्तव नेमून जगांत पाठविलें त्या मला,
मीं देवाचा पुत्र आहे असें म्हटल्यावरून, तूं दुर्भाषण
करितोस असें तुम्ही म्हणतां काय ? ३७ मीं आपल्या
पित्याचीं कृत्यें करित नसल्यास माझा विश्वास धरूं
नका; ३८ परंतु जर मीं करितों तर, माझा विश्वास
न धरिला तरी त्या कृत्यांवर विश्वास ठेवा; यासाठीं
कीं मजमध्ये पिता आहे व पित्यामध्ये मीं आहे हें
तुम्ही ओळखून समजून घ्यावें. ३९ ते त्याला पुनः
धरावयास पाहूं लागले; परंतु तो त्यांच्या हातून
निघून गेला.

४० तो पुनः यर्देनेच्या पलीकडे, योहान पहि-
त्यांन बासिसमा करीत असे त्या ठिकाणीं, गेला व
तेथें राहिला. ४१ तेव्हां त्याजकडे पुष्कळ लोक आले;
ते म्हणाले, योहानानें कांहीं चिन्ह केलें नाही खरें;
तरी योहानानें याजविषयीं जें कांहीं सांगितलें तें सर्व
खरें आहे. ४२ तेथें पुष्कळ लोकांनीं त्याजवर विश्वास
ठेविला.

मृत लाजराला जीवंत करणें

१ मरीया व तिची बहीण मार्था यांच्या
११ बेथानी गांवांतला लाजर नामें एक मनुष्य
आजारी होता. २ ज्या मरीयेन प्रभूला सुगंधी
तेल लाविलें व त्याचे चरण आपल्या केसांनीं पुसले
तिचा, हा आजारी पडलेला लाजर, भाऊ होता. ३
यास्तव त्या बहिणींनीं त्याकडे सांगून पाठविलें, प्रभुजी,
ज्याच्यावर आपलें प्रेम आहे तो आजारी आहे. ४
तें ऐकून येशू म्हणाला, हा आजार मरणासाठीं नव्हे,
तर देवाच्या गौरवार्थ, म्हणजे याच्यायोगें देवाच्या
पुत्राचें गौरव व्हावें यासाठीं आहे. ५ मार्था, तिची
बहीण व लाजर यांजवर येशूचें प्रेम असे. ६ यास्तव
तो आजारी आहे हें ऐकलें तरी तो होता त्या
ठिकाणींच आणखी दोन दिवस राहिला. ७ त्यानंतर

त्यानें शिष्यांस म्हटलें, आपण पुनः यहुदीयांत जाऊं.
८. शिष्य त्याला म्हणाले, गुरुजी, यहुदी नुक्तेच आप-
णाला दगडमार करावयास पाहत होते, तरी आपण
पुनः तेथें जातां काय ? ९ येशूनें उत्तर दिलें,
दिवसाचे चारा तास आहेत कीं नाहीत ? कोणी दिव-
सास चालतो तर त्याला ठेच लागत नाही, कारण तो
वा पृथ्वीवरील उजेड पाहतो; १० परंतु मी रात्रीस
चालतो तर त्याला ठेच लागते, कारण त्याच्या ठायीं
उजेड नाही. ११ हें बोलल्यावर त्यानें त्यांस म्हटलें,
आपला मित्र लाजर निजला आहे; मी त्याला झोपेंतून
उठवावयास जातां. १२ यावरून शिष्य त्याला म्हणाले,
प्रभुजी, त्याला झोप लागली असली तर तो पार पडेल. १३
येशू त्याच्या मरणाविषयीं असें बोलला होता; परंतु
तो झोपेपासून मिळणाऱ्या आरामाविषयीं बोलतो असें
त्यांस वाटलें. १४ यास्तव येशूनें त्यांस उघड सांगितलें,
लाजर मेला आहे; १५ आणि मी तेथें नव्हतां
म्हणून तुम्हांसुद्धें मला आनंद वाटतो, यासाठीं कीं तुम्हीं
विश्वास धरवा; तरी आपण त्याजकडे जाऊं. १६
तेव्हां दिदुम म्हटलेला थोमा आपल्या मुखबंधूस म्हणाला,
आपणहि याच्याबरोबर मरावयास जाऊं.

१७ येशू आला तेव्हां त्याला कळलें कीं त्याला
कबरेत ठेवून चार दिवस झाले होते. १८ बेथानी
यसालेमापासून सुमारें पाऊण कोसावर होती; १९
तेथें मार्था व मरीया यांचें भावाबद्दल सात्वन कर-
ण्यास यहुदीयांतील पुष्कळ लोक त्यांच्याकडे आले होते.
२० येशू येत आहे हें ऐकतांच मार्था त्याला जाऊन
मेटली. मरीया घरांतच बसून राहिली. २१ मार्था येशूला
म्हणाली, प्रभुजी, आपण एथें असतां तर माझा भाऊ
मेला नसता; २२ तरी आतां हि जें कांहीं आपण
देवाजवळ मागाल तें देव आपणाला देईल, हें मला
ठऊक आहे. २३ येशूनें तिला म्हटलें, तुझा भाऊ
पुनः उठेल. २४ मार्था त्याला म्हणाली, तो शेव-
टल्या दिवशीं पुनरुत्थानसमयीं पुनः उठेल हें मला
ठऊक आहे. २५ येशूनें तिला म्हटलें, पुनरुत्थान व
जीवन मीच आहे; जो मजवर विश्वास ठेवितो तो

मेला असला तरी जगेल; २६ आणि जो जीवित
असून मजवर विश्वास ठेवितो तो कधींहि मरणार
नाहीं; याचा तूं विश्वास धरितेस काय ? २७ ती त्याला
म्हणाली, होय प्रभुजी; जो जगांत येणारा देवाचा पुत्र
ख्रिस्त तो आपण आहां असा विश्वास मी धरिला
आहे. २८ असें बोलून ती निघून गेली, व आपली
बहीण मरीया इला गुप्तपणें बोलावून म्हणाली, गुरुजी
आले आहेत, ते तुला बोलावीत आहेत. २९ हें
ऐकतांच ती त्वरेनें उठून त्याजकडे गेली. ३० (येशू
अद्यापि गांवांत आला नव्हता, मार्था त्याला मेटली
त्या ठिकाणीच होता) ३१ जे यहुदी मरीयेच्याजवळ
घरांत होते व तिच्यां सात्वन करीत होते त्यांनीं तिला
चटकन उठून बाहेर जातांना पाहिल्यावर, ती कबरेकडे
रडावयास जात आहे असें समजून ते तिच्यामागे गेले.
३२ येशू होता तेथें मरीया आल्यावर त्याला पाहून
ती त्याच्या पायां पडली व त्याला म्हणाली, प्रभुजी,
आपण एथें असतां तर माझा भाऊ मेला नसता. ३३
येशू तिला व तिच्याबरोबर आलेल्या यहुद्यांला रडतां
पाहून आत्म्यांत खवळला व विव्दल झाला, ३४ आणि
म्हणाला, तुम्हीं त्याला कोठें ठेविलें आहे ? ते त्याला
म्हणाले, प्रभुजी, येऊन पाहा. ३५ येशू रडला. ३६
यावरून यहुदी म्हणाले, पाहा, याचें त्याजवर किती तरी
प्रेम होतें ! ३७ परंतु त्यांच्यांतील कित्येक म्हणाले,
ज्यानें अंधळ्याचे डोळे उघडिले त्याला, ह्यानें मरूं
नये, असेंहि करण्याची शक्ति नव्हती काय ? ३८
येशू पुनः मनांत खवळून कबरेकडे आला. ती गुहा
होती, आणि तिच्या तोंडावर धोंड ठेविलेली होती.
३९ येशूनें म्हटलें, धोंड काढा. त्या मृतांची बहीण
मार्था त्याला म्हणाली, प्रभुजी, आतां त्याला दुर्गंध
येत असेल; कारण त्याला चार दिवस झाले आहेत.
४० येशूनें तिला म्हटलें, तूं विश्वास धरशील तर देवाचें
गौरव पाहशील असें मी तुला सांगितलें नव्हतें काय ?
४१ यावरून त्यांनीं धोंड काढिली; तेव्हां येशूनें दृष्टि
वर करून म्हटलें, हे पित्या, तूं माझे ऐकलें म्हणून
मी तुझे आभार मानितों; ४२ मला माहीत आहे, तूं

सर्वदा माझे ऐकतोस, तरी जो लोकसमुदाय सभोक्ता उभा आहे त्याच्याकरिता मी बोललों; यासाठी कीं तूं मला पाठविले आहे असें त्यांनीं विश्वास धरवा. ४३ असें बोलून त्यांनं मोठ्यांनं हाक मारून म्हटलें, लाजरा, बाहेर ये. ४४ तेव्हां मृत झालेला तो इसम बाहेर आला; त्याचे हातपाय प्रेतवत्नांनीं बांधिलेले व तोंड रमालानें वेष्टिलेले होतें. येशून त्यांस म्हटलें, घालून मोकळें करून जाऊं वा.

४५ मरीयेकडे जे यहूदी आले त्यांनीं, त्यांनं जें केलें, तें पाहिलें, आणि त्यांच्यापैकीं पुष्कळ जणांनीं त्याजवर विश्वास ठेविला; ४६ पण क्रियेकांनीं परुश्यांकडे जाऊन येशूनं काय केलें तें त्यांस सांगितलें.

मुख्य याजक येशूला ठार मारण्याचा कट करतात

४७ यावरून मुख्य याजकांनीं व परुश्यांनीं सभा भरवून म्हटलें, आपण काय करीत आहां ? कारण तो मनुष्य पुष्कळ चिन्हें करितो; ४८ आपण त्याला असेंच सोडिलें तर सर्व लोक त्याजवर विश्वास ठेवतील; आणि रोमी लोक येउन आपलें स्थान व राष्ट्रहि घेतील. ४९ तेव्हां त्यांच्यापैकीं कम्फा नांवाचा कोणीएक मनुष्य त्या वर्षी प्रमुख याजक होता, तो त्यांस म्हणाला, तुम्हांला कांहीच कळत नाही; ५० तुम्ही हेंहि लक्षांत आणीत नाही कीं प्रजेसाठीं एका मनुष्यानें मरावें आणि सर्व राष्ट्रांचा नाश होणें टळवें हें तुम्हांस हितावह आहे.

५१ हें तर तो आपल्या मनचें बोलला नाही; तर त्या वर्षी तो प्रमुख याजक होता म्हणून त्यानें संदेश दिव्य कीं येशू त्या राष्ट्राकरितां मरणार आहे; ५२ आणि केवळ त्या राष्ट्राकरितां असें नाही, तर याकरितां कीं त्यानें देवाच्या पांगलेल्या मुळांसहि जमवून एक करारें. ५३ यावरून त्या दिवसापासून त्यांनीं त्याला जिवें मारण्याचा निश्चय केला.

५४ यामुळें येशू तेव्हापासून यहूदी लोकांमध्यें उषडपणें फिरला नाही, तर तेथून रानाजवळच्या प्रांतांतील एफ्राईम नांमं नगरांत गेला; आणि तेथें आपल्या शिष्यांसुद्धां राहिला. ५५ तेव्हां यहूद्यांचा

वल्हांडण सण जवळ आला होता; आणि पुष्कळ लोक वल्हांडणाच्या अगोदर आपणांस शुद्ध करून ध्यावयास बाहेरगांवांतून वर यरुशल्लेमास गेले. ५६ त्यांनीं येशूला शोध केला आणि मंदिरांत उभे असतांना एकमेकांस म्हटलें, तुम्हांस कसें वाटतें ? तो सणास येणार नाही काय ? ५७ मुख्य याजकांनीं व परुश्यांनीं त्याला धरण्याच्या हेतूनें अशी ताकीद केली होती कीं तो कोठें आहे हें कोणाला कळवयास त्यानें खबर द्यावी.

बेथानी येथें मरीयेनें येशूला केलेला तैलाभ्यंग

१ मग येशू वल्हांडणाच्या पूर्वी सहा दिवस १२ बेथानीस आला; ज्या लाजराला येशूनं मेलेल्यांतून उठविलें तो तेथें होता. २ तेथें त्यांनीं त्याच्यासाठीं जेवणावळ केली; तेव्हां मार्या सेवा करीत होती; आणि लाजर त्याच्या पंक्तीस बसणाऱ्यांपैकीं एक होता, ३ तेव्हां मरीयेनें अर्ध शेर शुद्ध जटामांसीचें मोलवान सुगंधी तेल घेऊन येशूच्या चरणांस लाविलें, आणि आपल्या केसांनीं त्याचे चरण पुसले; तेव्हां त्या सुगंधी तेलालाच्या वासानें घर भरून गेलें. ४ त्याला धरून देणारा, त्याच्या शिष्यांतील यहूदा इस्कर्योत नांमं एक जण म्हणाला, ५ हें सुगंधी तेल पाऊणशें रुपयांस विकून ते गरिबांस कां दिले नाहीत ?

६ त्याला गरिबांची काळजी होती म्हणून तो हें म्हणाला असें नाही; तर तो चोर असून त्याच्याजवळ डबी होती; तीत जें टाकण्यांत येई तें तो चोरून घेत असे, म्हणून असें म्हणाला. ७ यावरून येशूनं म्हटलें, माझ्या उत्तरकार्याच्या दिवसासाठीं तें तिला ठेवूं वा; ८ कारण गरीब नेहमीं तुम्हांजवळ आहेत; परंतु मी तुम्हांजवळ नेहमीं आहें असें नाही.

९ तो तेथें आहे असें यहूद्यांतील साधारण लोकांपैकीं पुष्कळांस कळलें; आणि केवळ येशूकरितांच नाही, तर ज्या लाजराला त्यानें मेलेल्यांतून उठविलें होतें त्यालाहि पाहण्याकरितां ते आले. १० मुख्य याजकांनीं लाजरालाहि जिवें मारण्याचा निश्चय केला. ११ कारण त्याजमुळें पुष्कळ यहूदी त्यांना सोडून येशूवर विश्वास ठेवीत होते.

जयोत्सवामें यरुशल्लेमांत प्रवेश

१२ दुसऱ्या दिवशीं सणास आलेला मोठा लोकसमुदाय येशू यरुशल्लेमास येत आहे असें ऐकून १३ खजुरीच्या

झावळ्या घेऊन त्याच्या भेटीस बाहेर निघाला, आणि गजर करून म्हणाला : ' होसाबा; प्रभूच्या नामानें येणारा,' इत्या- एलाबा राजा ' धन्यवादिता असो.' १४ येशूला लहान गाढवं मिळाल्यावर त्याच्यावर तो बसला; १५ हें लिहिल्याप्रमाणें घडलें, तें असें : ' हे सीयोनच्या कन्ये, मिळूं नको, पाहा, तुझा राजा गाढवीच्या विंगारावर बसून येतो.' १६ या गोष्टी त्याचे शिष्य प्रथम समजले नव्हते; येशूचें गौरव झाल्यावर त्यांस आठवण झाली कीं त्याज- विषयी या गोष्टी लिहिल्या असून त्याप्रमाणें लोकांनीं त्याला केलें. १७ त्यांनीं लज्जाराळा कबरेतून बोलावून मेलेल्यांतून उठविलें, त्या वेळेस जो लोकसमुदाय त्याजबरोबर होता त्यांनीं साक्ष दिली. १८ झावरूनहि लोक त्याला भेटावयास गेले, कारण त्यानें हें विन्धू केलें होतें असें त्यांनीं ऐकलें. १९ यास्तव परुशी एकमेकांस म्हणाले, तुमचें कांहीं चालत नाही हें लक्षांत आणा; पाहा, जग त्याच्यामार्गे चाललें आहे.

हेलेण्यांची विनंति

२० सणांत उपसना करावयास आलेल्या लोकपैकीं कांहीं हेलेण्यां होते; २१ त्यांनीं गालीलांतील बेथसेदाकर फिलिप्प याच्याजवळ येऊन विनंति केली कीं महाराज, येशूला भेटावें असें आमच्या मनांत आहे. २२ फिलिप्पानें येऊन अंद्रियाला सांगितलें, आणि अंद्रिया व फिलिप्प यांनीं येऊन येशूला सांगितलें. २३ येशूनें त्यांस म्हटलें, मनुष्याच्या पुत्राचें गौरव होण्याची वेळ आली आहे. २४ मीं तुम्हांस खचीत खचीत सांगतो, गव्हाचा दाणा जमिनींत पडून मेला नाही तर तो एकटाच राहतो; आणि मेलून तर बहुत पीक देतो. २५ जो आपल्या जिवावर प्रीति करितो तो त्याला मुकेल; आणि जो या जगांत आपल्या जिवाचा द्वेष करतो तो त्याचें सार्वकालिक जीवनासाठीं रक्षण करील. २६ जर कोणी माझी सेवा करील तर त्यानें मला अनुसरवें; म्हणजे जेथें मीं आहे तेथें माझा सेवकहि असेल; कोणी माझी सेवा करील तर पिता त्याचा मान करील. २७ आतां माझा जीव व्याकुळ झाला आहे; मीं काय बोलूं ? २८ हे पित्या या घटकेपासून माझें रक्षण कर; तरी मीं यासाठींच या घटकेत आलों आहे; हे पित्या, तूं

आपल्या नामाचें गौरव कर. तेव्हां अशी आकाशवाणी झाली कीं मीं तें गौरविलें आहे आणि पुनःहि गौरवीन. २९ तेव्हां जे लोक उभें राहून ऐकत होते ते म्हणाले, गर्जना झाली; दुसरे म्हणाले, त्यांच्याबरोबर देवबट बोळ्या. ३० येशूनें उत्तर दिलें, ही वाणी मजसाठीं नाही, तर तुम्हांसाठीं झाली. आतां या जगाचा न्याय होतो; ३१ आतां या जगाचा अधिकारी बाहेर टाकिला जाईल. ३२ मला पृथ्वीपासून उंच केलें तर मीं आपणाकडे सर्वास ओडीन. ३३ आपण कोणत्या मरणानें मरणार हें सुचविण्या- करितां तो असें बोलला. ३४ यास्तव लोकांनीं त्याला विचारिलें, खिस्त सर्वकाळ राहिल असें आम्हीं नियमशास्त्रांतून ऐकलें आहे; तर मनुष्याच्या पुत्राला उंच केलें पाहिजे असें आपण कसें म्हणतां ? हा मनुष्याचा पुत्र आहे तरी कोण ? ३५ यावरून येशूनें त्यांस म्हटलें, आणखी थोडा वेळ तुम्हांमध्ये उजेड आहे, तुम्हांस अंधारानें गाढूं नये म्हणून तुम्हांस उजेड आहे तोपर्यंत चाला; कारण जो अंधारांत चालतो त्याला आपण कोठें जातो हें कळत नाही; ३६ तुम्हीं उजेडाचे पुत्र व्हावें म्हणून तुम्हांस उजेड आहे तोपर्यंत उजेडावर विश्वास ठेवा.

येशू या गोष्टी बोलला आणि निघून जाऊन त्यांच्या- पासून गुप्त राहिल;

यहूदीयांत विसून आलेली अंधऱ्या; तरी तेथें अस्तलेले कांहीं गुप्त शिष्य

३७ त्यानें त्यांच्यासमोर इतकीं विन्हे केलीं अस्ताहि त्यांनीं त्याजवर विश्वास ठेविला नाही; ३८ यासाठीं कीं यशया संदेष्ट्यानें जी गोष्ट सांगितली होती ती पूर्ण व्हावी; ती अशी :

प्रभू, आम्हीं ऐकलेल्या वार्तेवर कोणी विश्वास ठेविला आहे ?

परमेश्वराचा भुज कोणास प्रगट झाला आहे ?

३९ यासुळें त्यांच्यानें विश्वास ठेववेना; यशया आणखी म्हणाला :

४० त्यांनीं डोळ्यांनीं पाहूं नये, अंतःकरणानें समजूं नये, बळू नये व मीं त्यांस बरें करूं नये, म्हणून त्यानें त्यांचे डोळे अंधळे केले व त्यांचें अंतःकरण कठीण केलें आहे.

४१ यक्ष्यानें त्याचें गौरव प्राहिल्लें म्हणून असें म्हटलें, आणि तो त्याजविषयीं बोलला. ४२ असें असूनहि अधिकाऱ्यांतून देवील पुष्कळ जणांनीं त्याजवर विश्वास ठेविला, परंतु आपण समाबहिष्कृत होऊं नये म्हणून परस्प्रांसुळें त्यांनीं हें कबूल केलें नाहीं; ४३ कारण त्यांस देवाकडील गौरवापेक्षां मानवाकडील गौरव अधिक आवडलें.

येशूच्या सार्वजनिक शिक्षणाचा सारांश

४४ तेव्हां येशू उच्च स्वरांनीं म्हणाला, जो मजवर विश्वास ठेवितो तो मजवर विश्वास देवीत नाहीं, तर ज्यानें मला पाठविलें त्याजवर ठेवितो; ४५ आणि जो मला पाहतो तो, ज्यानें मला पाठविलें त्याला पाहतो. ४६ मी जगांत प्रकट झालो आहे, यासाठीं कीं मजवर विश्वास ठेवणाऱ्या कोणीहि जगारांत राहूं नये; ४७ माझी वचनें ऐकून कोणी पाळिल नाहीं; तर त्याचा न्याय मी करीत नाहीं; कारण मी जगाचा न्याय करणारा नाहीं; तर जगानें तारण करणाऱ्यांसाठीं झालो. ४८ जो मला कळेरितो व माझ्या वचनांस स्वीकार करित नाहीं त्याचा न्याय करणारा एक जण आहे; जें शक्य मी सांगितलें तेंच शेवटल्या दिवशीं त्याचा न्याय करील. ४९ कारण मी आपल्या मनाचें बोललो नाहीं, तर मी काय सांगितें व काय बोलितें याविषयीं ज्या पित्यानें मला पाठविलें त्यानेंच मला अज्ञान दिली आहे; ५० त्याची आज्ञा सार्वकालिक जीवन आहे हें मला ठाऊक आहे; यास्तव जें कांहीं मी बोलितो तें पित्यानें मला सांगितल्याप्रमाणें बोलितो.

येशू शिष्यांचे पाय धुतो

१ लव्हाडण सणापूर्वी, या जगांतून पित्याकडे जाण्याची आपली वेळ आली आहे हें येशूनें जाणिलें; आणि ह्या जगांतिल स्वकीयांवर त्याचें प्रेम होतें तें त्यानें शेवटपर्यंत केलें. २ शिमोनचा पुत्र यहूदा इस्कर्योत याच्या मनांत त्याला म्हणूं खावें असें सैतान घालून चुकला होता; ३ तेव्हां आपल्या हातीं पित्यानें अवघें दिलें आहे, आपण देवाकडानून आलों व देवाकडे जातो, हें जाणून भोजन होतेंवेळीं ४ येशू भोजनावरून उठला; त्यानें आपली बाह्य बळे काढून ठेविली;

आणि झाल घेऊन कमरेस बांधिला. ५ मग तो गंगाळंत पाणी ओतून शिष्यांचे पाय धुऊं लागला, आणि कमरेस बांधिलेल्या झालानें ते पुसूं लागला. ६ तो शिमोन पेत्राकडे आला, तेव्हां तो त्याला म्हणाला, प्रभुजी, आपण माझे पाय धुतां काय? ७ येशूनें त्याला उत्तर दिलें, मी करितों तें तुला आतां कळत नाहीं; तें पुढें कळेल. ८ पेत्र त्याला म्हणाला, आपणाला माझे पाय कधीहि धुवावयाचे नाहींत. येशूनें त्याला उत्तर दिलें, मी तुला न धुतलें तर माझ्याबरोबर तुला वांट्या नाहीं. ९ शिमोन पेत्र त्याला म्हणाला, प्रभुजी, माझे केवळ पायच धुऊं नका, तर हात व बोकडेहि धुवा. १० येशूनें त्याला म्हटलें, ज्याचें स्थान झालें आहे त्याला पायाखेरीज दुसरें कांहीं धुण्याची गरज नाहीं, तो सर्वांनीं शुद्ध आहे; आणि तुम्ही शुद्ध आहां, तरी सर्वेच नाहीं. ११ कारण आपणास धरून देणारा इसम त्याला ठाऊक होता; यास्तव तो म्हणाला; तुम्ही सर्वेच शुद्ध नाहीं.

१२ मग त्यांचे पाय धुतल्यानंतर, आपली बळे चढवून पुनः बसल्यावर त्यानें त्यांस म्हटलें, मी तुम्हांस काय केलें हें तुम्ही समजलां काय? १३ तुम्हीं मला गुह व प्रभु असें संबोधन देतां, आणि तें ठीक देतां; कारण मी तसाच आहे. १४ यास्तव जो मी प्रभु व गुह, त्या मीं तुमचे पाय धुतले तर तुम्हींहि एकमेकांचे पाय धुतले पाहिजेत. १५ कारण जसें मी तुम्हांस केलें तसें तुम्हींहि करावें म्हणून तुम्हांस किता घालून दिला आहे. १६ मी तुम्हांस खचीत खचीत सांगतो, दास आपल्या धन्यापेक्षां थोर नाहीं; आणि पाठविलेला पाठविणाऱ्यापेक्षां थोर नाहीं; १७ कीं पोथी तुम्ही समजूनउमजून कराल तर तुम्ही धन्य आहां. १८ मी तुम्हां सर्वांविषयीं बोलत नाहीं; जे मी निवडिले ते मला माहीत आहेत; तरी 'जो माझी भाकर खातो त्यानें मजवर आपली टाच उचलली आहे,' असा जो शाब्दिक आहे तो पूर्ण झाला पाहिजे. १९ हें मी तुम्हांस आतां म्हणजे हें होण्यापूर्वीं सांगतो, यासाठीं कीं जेव्हां हें होईल तेव्हां तुम्ही विश्वास धरवा कीं मी तो आहे. २० मी तुम्हांस खचीत खचीत सांगतो कीं मी पाठवितों त्याचा जो स्वीकार करितो तो माझा स्वीकार

करतो, आणि जो मला स्वीकारितो तो, ज्यानें मला पाठविलें, त्याला स्वीकारितो.

आपला विश्वासघात करणाऱ्याला येशू दाखवितो

२१ असें बोलल्यावर येशू आत्म्यांत व्याकुल झाला व निश्चिंतार्थानें म्हणाला, मी तुम्हांस खचीत खचीत सांगतां, तुम्हांतील एक जण मला घरून देईल. २२ तो कोणाविषयी बोलतो अशा संशयानें शिष्य एकमेकांकडे पाहूं लागले. २३ तेव्हां ज्याच्यावर येशूची प्रीति होती असा त्याच्या शिष्यांतील एक जण येशूच्या उराशीं टेकलेला होता. २४ यास्तव ज्याविषयी तो बोलतो तो कोण आहे हें आम्हांस सांग, असें शिमोन पेत्रानें त्याला म्हणवून म्हटलें. २५ तेव्हां तो तसाच येशूच्या उराशीं टेकलेला असतां मागें लवून त्याला म्हणाला, प्रभुजी, तो कोण आहे ? २६ येशूनें उत्तर दिलें; ज्याला मी घास बुचकळून देईन तोच तो आहे. मग त्यानें घास बुचकळून शिमोनाचा पुत्र यहूदा इस्कॅर्योत याला दिला. २७ आणि घास दिल्यावर सैतान त्याजमध्ये शिरला. मग येशूनें त्याला म्हटलें, जें तूं करणार तें लवकर कर. २८ त्यानें त्याला असें कशासाठीं सांगितलें हें भोजनास बसलेल्यांतील कोणाला समजलें नाहीं. २९ यहूदाजवळ डबी होती, यास्तव सणासाठीं आपणांस ज्या पदाथाची गरज आहे ते विकत घ्यावे, किंवा गरिबांस कांहीं द्यावें म्हणून येशूनें सांगितलें असेल, असें कित्येकांस वाटलें. ३० मग घास घेतल्यावर तो लागलाच बाहेर गेला; त्या वेळीं रात्र होती.

प्रेमविषयक नवीन आज्ञा

३१ तो बाहेर गेल्यावर येशूनें म्हटलें, आतां मनुष्याच्या पुत्राचें गौरव झालें आहे आणि त्याच्याठायीं देवाचें गौरव झालें आहे; ३२ देव आपल्या ठायीं त्याचें गौरव करील; तो त्याचें लवकरें गौरव करील. ३३ अहो मुलांनो, मी अजून थोडा वेळ तुम्हांबरोबर आहे. तुम्ही माझा शोध कराल; आणि जसें मी वंदुयांस सांगितलें कीं जेथें मी जातो तेथें तुम्हेंच्योनें येववत नाहीं, तसें तें तुम्हांसहि आतां सांगतो. ३४ मी तुम्हांस नवी आज्ञा

देतां कीं तुम्हीं एकमेकांवर प्रीति करावी; जशीं मी तुम्हांवर प्रीति केली तशी तुम्हींहि एकमेकांवर प्रीति करावी. ३५ तुमची एकमेकांवर प्रीति असली म्हणजे त्यावरून सर्व ओळखतील कीं तुम्ही माझे शिष्य आहां.

पेत्र आपला इनकार करणार हें येशू आधींच सांगतो

३६ शिमोन पेत्र त्याला म्हणाला, प्रभुजी, आपण कोठें जातां ? येशूनें उत्तर दिलें, जेथें मी जातो तेथें आतां तुम्हांनें माझ्यामागे येववणार नाहीं; तरी ह्यानंतर येशील. ३७ पेत्र त्याला म्हणाला, प्रभुजी, माझ्यानें आपल्यामागे आतांच कां येववणार नाहीं ? मी आपणासाठीं आपला जीव देईन. ३८ येशूनें त्याला उत्तर दिलें, काय, माझ्यासाठीं तूं आपला जीव देशील ? मी तुला खचीत खचीत सांगतां, तूं तीन वेळां मला नाकारीपर्यंत कोबडा आरवणार नाहीं.

पित्याकडे जाण्याचा मार्ग

१ तुमचें अंतःकरण अस्वस्थ होऊं नये; देवा-
१४ वर विश्वास ठेवा, आणि मजवरहि विश्वास ठेवा. २ माझ्या पित्याच्या घरांत राहण्याच्या जागा पुष्कळ आहेत; नसत्या तर मी तुम्हांस सांगितलें असतें; मी तुम्हांसाठीं जागा तयार करावयास जातो; ३ आणि मी जाऊन तुम्हांसाठीं जागा तयार केली म्हणजे पुनः येऊन तुम्हांस आपल्याजवळ घेईन; यासाठीं कीं जेथें मी आहे तेथें तुम्हींहि आसावें. ४ मी जातो तिकडचा मार्ग तुम्हांस ठाऊक आहे. ५ योमा त्याला म्हणाला, प्रभो, आपण कोठें जातां हें आम्हांस ठाऊक नाहीं; मग आम्हांस मार्ग कसा ठाऊक असणार ? ६ येशूनें त्याला म्हटलें, मार्ग; सत्य, व जीवन मीच आहे; माझ्याद्वारें आल्यावांचून पित्याजवळ कोणी जात नाहीं. ७ मी कोण आहे हें तुम्हीं ओळखलें असतें तर माझ्या पित्यालाहि ओळखलें असतें; एथून पुढें तुम्ही त्याला ओळखतां व तुम्हीं त्याला पाहिलेंहि आहे. ८ फिलिप्प त्याला म्हणाला, प्रभो, पिता आम्हांला दाखवा म्हणजे आम्हांस पुरे आहे. ९ येशूनें त्याला म्हटलें, फिलिप्पा, मी इतका काळ तुम्हांजवळ असून तूं मला ओळखत

नाहीस काय ? ज्यानें मला पाहिलें आहे त्यानें पित्याला पाहिलें आहे; तर पिता आम्हांस दाखवा हें तूं करूं म्हणतोस ? १० मी पित्यामध्ये व पिता मजमध्ये आहे असा विश्वास तूं धरीत नाहीस काय ? ज्या गोष्टी मी तुम्हांस सांगतो त्या मी आपल्या मनच्या सांगत नाही; तर मजमध्ये राहणारा पिता स्वतःचीं कार्ये करितो. ११ मी पित्यामध्ये व पिता मजमध्ये असतो, हें माझे खरें माना; नाहीतर माझ्या कृत्यांमुळे तरी माझे खरें माना. १२ मी तुम्हांस खचीत खचीत सांगतो, मी जीं कृत्ये करितो तीं मजवर विश्वास ठेवणाराहि करील, आणि त्यांपेक्षा मोठीं करील, कारण मी पित्याकडे जातो. १३ तुम्ही जें कांहीं माझ्या नामानें झगाल तें मी करीन, यासाठीं कीं पुत्राच्या ठरावी पित्याचें गौरव व्हावें. १४ तुम्ही माझ्या नामानें मजजवळ कांहीं मागाल तर मी तें करीन.

पवित्र आत्मा मिळण्याबद्दल वचन

१५ मजवर तुमची प्रीति असली तर माझ्या आज्ञा पाळाल. १६ मी पित्याला विनंति करीन, मग तो तुम्हांस दुसरा कैवारी म्हणजे सत्याचा आत्मा देईल; त्यानें तुम्हांबरोबर सदासर्वदा राहावें म्हणून. १७ त्याला जग्याच्यानें ग्रहण करवत नाही, कारण तें त्याला पाहत नाही, अगर त्याला ओळखीत नाही; तुम्ही त्याला ओळखता, कारण तो तुम्हांबरोबर राहतो व तुम्हांमध्ये वस्ती करील. १८ मी तुम्हांस अनाथ असे सोडणार नाही; तुम्हांकडे येईन. १९ आतां थोडाच वेळ आहे, मग जग मला आणखी पाहणार नाही; तरी तुम्ही मला पाहाल; कारण मीं जीवत आहे आणि तुम्हीहि जीवत राहाल. २० त्या दिवशीं तुम्हांस समजेल कीं मी आपल्या पित्यामध्ये, तुम्ही मजमध्ये व मी तुम्हांमध्ये आहे. २१ ज्याच्याजवळ माझ्या आज्ञा आहेत, व त्या जो पाळतो तोच मजवर प्रीति करणारा आहे; आणि जो मजवर प्रीति करितो त्याजवर माझा पिता प्रीति करील; मीहि त्याजवर प्रीति करीन व स्वतः त्याला व्यक्त होईन. २२ यहुदा (इस्कर्यात नन्हे) त्याला म्हणाला, प्रभो, असें काय झालें कीं आपण स्वतः आम्हांस व्यक्त होणार आणि जगास व्यक्त होणार नाही ? २३ येथून त्याला उत्तर दिलें,

कोणाचें मजवर प्रेम असेल तर तो माझे वचन पाळील आणि माझा पिता त्याजवर प्रेम करील, आणि आम्ही त्याजकडे येऊन त्याजबरोबर वस्ती करूं. २४ मजवर कोणाचें प्रेम नसल्यास तो माझी वचनें पाळित नाही; जें वचन तुम्ही ऐकतां तें माझे नव्हे, तर ज्या पित्यानें मला पाठविलें त्याचें आहे.

२५ मी तुम्हांजवळ राहत असतांना तुम्हांस या गोष्टी सांगितल्या आहेत. २६ तरी ज्याला पिता माझ्या नामानें पाठवील तो कैवारी म्हणजे पवित्र आत्मा तुम्हांस सर्व शिकवील आणि ज्या गोष्टी मी तुम्हांस सांगितल्या त्या सर्वांची तुम्हांस आठवण देईल. २७ मी तुम्हांस शांति देऊन ठेवितो; आपली शांति तुम्हांस देतो; जसें जग देतें तसें मी तुम्हांस देत नाही. तुमचें अंतःकरण अस्वस्थ अगर भयभीत होऊं नये. २८ मी जातो आणि तुम्हांकडे येईन, असें जें मी तुम्हांस सांगितलें तें तुम्ही ऐकलें. मजवर तुमची प्रीति असती तर मी पित्याकडे जातो म्हणून तुम्हांला आनंद वाटला असता; कारण माझा पिता मजपेक्षा थोर आहे. २९ तें होईल तेव्हां तुम्ही विश्वास धरवा, म्हणून तें होण्यापूर्वी आतां मी तुम्हांस सांगितलें आहे. ३० यापुढें मी तुम्हांबरोबर फार बोलणार नाही, कारण जगाचा अधिकारी येतो; तरी मजमध्ये त्याचें कांहीं नाही. ३१ परंतु मी पित्यावर प्रीति करितो आणि पित्यानें जशी मला आज्ञा दिली तसें करितो, हें जगानें ओळखावें म्हणून असें होतें. उठा, आपण येथून जाऊं.

द्राक्षवेळ आणि शाखा

१ मी खरा द्राक्षवेळ आहे आणि माझा बाप माझी आहे. २ माझ्यातील फळ न देणारा प्रत्येक फाटा तो काढून टाकितो; आणि फळ देणाऱ्या फाट्याला अधिक फळ यावें म्हणून तो त्या प्रत्येकाला साफसुफ करितो. ३ जें वचन मी तुम्हांस सांगितलें त्यामुळे तुम्ही आतां छद्म झालांच आहां. ४ तुम्ही मजमध्ये राहा, आणि मी तुम्हांमध्ये राहतो. जसें फाटा वेलांत राहिल्यावांचून त्याच्यानें आपल्याआपण फळ देवत नाही तसें मजमध्ये राहिल्यावांचून तुम्हांलाहि देतां येणार नाही. ५ मी वेळ आहे, तुम्ही फाटे आहां; जो

मजमध्ये राहतो आणि मी त्याजमध्ये राहतो तो पुष्कळ फळ देतो; कारण मजपासून वेगळे असल्यास तुम्हांला कांही करितां येत नाही. ६ कोणी मजमध्ये राहिला नाही तर त्याला फळाप्रमाणें बाहेर टाकतात, व तो वाकून जातो; मग त्यांस गोळ्य करून अमीत टाकतात व ते जळून जातात. ७ तुम्ही मजमध्ये राहिलां व माझी वचनें तुम्हांमध्ये राहिलीं तर जें कांही तुम्हांस पाहिजे असेल तें मागा म्हणजे तें तुम्हांस प्राप्त होईल. ८ तुम्ही विपुल फळ दिल्यानें पित्याचें गौरव होतें; आणि तुम्ही माझे शिष्य म्हणा. ९ जशी पित्यानें मजवर प्रीति केली तशी मीहि तुम्हांवर प्रीति केली आहे; तुम्ही माझ्या प्रीतीत राहा. १० जसा मी आपल्या पित्याच्या आज्ञा पाळून त्याच्या प्रीतीत राहलों तसे तुम्ही माझ्या आज्ञा पाळून तर माझ्या प्रीतीत राहल. ११ माझा आनंद तुम्हांमध्ये असावा व तुमचा आनंद परिपूर्ण व्हावा म्हणून मी तुम्हांस या गोष्टी सांगितल्या आहेत. १२ जशी मी तुम्हांवर प्रीति केली तशी तुम्ही एकमेकांवर प्रीति करावी अशी माझी आज्ञा आहे. १३ आपल्या मित्रांकरितां आपला प्राण द्यावा यापेक्षा कोणाची प्रीति मोठी नाही. १४ मी तुम्हांस जें कांही सांगतां तें तुम्ही कराल तर तुम्ही माझे मित्र आहां. १५ मी आतांपासून तुम्हांस दास म्हणत नाही; कारण घनी काय करितो तें दासाला ठाऊक नसतें; परंतु मी तुम्हांस मित्र म्हटलें आहे; कारण जें कांही मी आपल्या पित्यापासून ऐकून घेतलें तें सर्व मी तुम्हांस कळविलें आहे. १६ तुम्ही मला निवडिलें नाही, तर मी तुम्हांस निवडिलें व तुम्हांस नेमिलें आहे, द्यात हेतु हा की तुम्ही जाऊन फळ द्यावें व तुमचें फळ टिकवें; आणि जें कांही तुम्ही माझ्या नामानें पित्याजवळ मागाल तें त्यानें तुम्हांस द्यावें.

जग व सत्याचा आत्मा

१७ तुम्ही एकमेकांवर प्रीति करावी म्हणून मी तुम्हांस ह्या आज्ञा करितों. १८ जग तुमचा द्वेष करितें, तर तुमचा द्वेष करण्यापूर्वी त्यानें माझाहि केला हें तुम्हांस माहित आहे. १९ तुम्ही जगाचे असतां तर जगाचें स्वकीयांवर प्रीति केली असती; परंतु तुम्ही जगाचे नाही; मी तुम्हांस जगांतून निवडिलें आहे, म्हणून जग तुमचा द्वेष

करितें. २० दास घन्यापेक्षां मोठा नाही असें जें वचन मी तुम्हांस सांगितलें त्याची आठवण करा. ते माझ्या पद्रीस लागले तर तुमच्याहि पाठीस लागतील; त्यांनीं मला वचन पाळिलें तर तुमचेंहि पाळतील; २१ परंतु ते माझ्या नामाकरितां हें सर्व तुम्हांला करतील, कारण ज्यानें मला पाठविलें त्यास ते ओळखीत नाहीत. २२ मी आलों नसतो व त्यांच्याबरोबर बोललों नसतो तर त्यांच्याकडे पाप नसतें; परंतु आतां त्यांस आपल्या पापाविषयी निमित्त सांगतां येत नाही. २३ जो माझा द्वेष करितो तो माझ्या पित्याचाहि द्वेष करितो. २४ जी कामे दुसऱ्या कोणीं केलीं नाहीत तीं मी त्यांच्यामध्ये केलीं नसतीं तर त्यांच्याकडे पाप नसतें, परंतु आतां त्यांनीं मला व माझ्या पित्यालाहि पाहिलें आहे व आमचा द्वेष केला आहे. २५ तथापि 'विनाकारण त्यांनीं माझा द्वेष केल्या' असें जें वचन त्यांच्या शाब्दांत लिहिलें आहे तें पूर्ण व्हावें म्हणून हें असें होतें; २६ परंतु जो पित्यापासून निघतो, ज्याला मी पित्यापासून तुम्हांकडे पाठवीन असा कैवारी म्हणजे सत्याचा आत्मा येईल तेव्हां तो मजविषयी साक्ष देईल; २७ आणि तुम्हीहि साक्ष द्याल, कारण आरंभापासून तुम्ही मजबरोबर असत आहां आहां.

१ तुम्ही अब्रहमचें नवे म्हणून मी तुम्हांस या गोष्टी सांगितल्या आहेत. २ ते तुम्हांस सभाबहिष्कृत करतील; इतकेंच नाही तर धरती वेळ येत आहे कीं जो कोणी तुमचा जीव घेईल त्याला आपण देवाला सेवा अर्पण करितों असें वाटेळ. ३ ते असें करतील, कारण त्यांनीं पित्याला व मलाहि ओळखिलें नाही. ४ मी तुम्हांस ह्या गोष्टी अशासाठीं सांगितल्या कीं त्यांची वेळ आली म्हणजे त्या मी तुम्हांस सांगितल्याची आठवण व्हावी. ह्या गोष्टी मी आरंभापासून तुम्हांस सांगितल्या नाहीत; कारण मी तुम्हांबरोबर होतो; ५ परंतु ज्यानें मला पाठविलें त्याजकडे मी आतां जातो; आणि तुम्ही कोठें जातां असें तुम्हांतील कोणी मला विचारित नाही, ६ या गोष्टी मी तुम्हांस सांगितल्या आहेत म्हणून तुमचें अंतःकरण खेदानें भरलें आहे. ७ तरी मी तुम्हांस खरी गोष्ट सांगतो; मी जावें हें तुम्हांस हितकारक आहे; मी न गेलों

तर कैवारी तुम्हांकडे येणार नाही; मी गेलों तर त्याला तुम्हांकडे पाठवीन. ८ तो येऊन पापाविषयी, धार्मिकते-विषयी व न्यायनिवाळ्याविषयी जगाची खातरी करील. ९ ते मजवर विश्वास ठेवीत नाहीत यावरून पापाविषयी; १० मी पित्याकडे जातो आणि पुढें तुम्हांस मी दिसणार नाही यावरून धार्मिकतेविषयी; ११ आणि या जगाच्या अधिकाऱ्यांचा न्याय केला आहे यावरून न्यायनिवाळ्याविषयी. १२ मला अद्यापि बहुत गोष्टी तुम्हांस सांगावयाच्या आहेत, परंतु आतां तुमच्याने त्या सोसवणार नाहीत; १३ तरी तो सत्याचा आत्मा येईल तेव्हां तो तुम्हांस मार्ग दाखवून सर्व सत्यांत नेईल; कारण तो आपल्या स्वतःचें सांगणार नाही; तर जें कांहीं ऐकेल, तेंच सांगेल, आणि होण्याच्या गोष्टी तुम्हांस विदित करील. १४ तो माझें गौरव करील; कारण जें माझें आहे त्यांतून घेऊन तें तुम्हांस विदित करील. १५ जें कांहीं पित्याचें आहे तें सर्व माझें आहे; म्हणून मी म्हणालों कीं जें माझें आहे त्यांतून घेऊन तें तुम्हांस विदित करील.

वियोगसमयींचें उद्गार

१६ थोडक्या वेळानें तुम्ही मला पाहणार नाही; आणि पुनः थोडक्या वेळानें तुम्ही मला पाहाल. १७ यावरून त्याच्या शिष्यांपैकीं कित्येक एकमेकांस म्हणाले, हा आम्हांस म्हणतो, थोडक्या वेळानें तुम्ही मला पाहणार नाही आणि पुनः थोडक्या वेळानें तुम्ही मला पाहाल; ह्याचें कारण मी पित्याकडे जातो; असें जें तो आम्हांस म्हणतो तें काय ? १८ ते म्हणाले, थोडक्या वेळानें असें जें हा म्हणतो तें काय ? तो काय म्हणतो हें आम्हांस समजत नाही. १९ आपणाला विचारारवें असें त्यांच्या मनांत आहे हें ओळखून येथून त्यांस म्हटलें, थोडक्या वेळानें तुम्ही मला पाहणार नाही आणि पुनः थोडक्या वेळानें तुम्ही मला पाहाल, हें जें मी म्हणालों त्याविषयी तुम्ही एकमेकांस विचारितां काय ? २० मी तुम्हांस खचीत खचीत सांगतो कीं तुम्ही रडाल व शोक कराल तरी जग आनंद करील; तुम्हांजुल दुःख होईल, तरी तुमच्या दुःखाचा आनंद होईल. २१ जी प्रसूत होते तेव्हां तिला दुःख होतें, कारण तिची घटका आलेली असते;

परंतु बालक जन्मल्यावर मनुष्य जगांत जन्मल्याचा जो आनंद होतो त्यामुळें तिला त्या क्लेशाची आठवण होत नाही. २२ यामुळे तुम्हांस आतां दुःख झालें आहे; तरी मी तुम्हांस पुनः पाहीन, आणि तुमचें अंतःकरण आनंदित होईल; तुमचा आनंद तुम्हांपासून कोणी काढून घेणार नाही. २३ त्या दिवशीं तुम्ही माझ्याजवळ कांहीं मागणार नाही. मी तुम्हांस खचीत खचीत सांगतो कीं तुम्ही पित्याजवळ कांहीं मागाल तें तो तुम्हांस माझ्या नांवानें देईल. २४ तुम्ही अजून माझ्या नांवानें कांहीं मागितलें नाही; मागा म्हणजे तुम्हांस मिळेल, यासाठीं कीं तुमचा आनंद परिपूर्ण व्हावा.

२५ या गोष्टी मी तुम्हांस दृष्टांतरूपानें सांगितल्या आहेत; मी तुम्हांबरोबर दृष्टांतरूपानें आणखी बोलणार नाही, तर पित्याविषयी तुम्हांस उघड सांगेन अशी घटका येत आहे. २६ त्या दिवशीं तुम्ही माझ्या नांवानें मागाल; आणि मी तुम्हांसाठीं पित्याजवळ विनंति करीन, असें मी तुम्हांस म्हणत नाही; २७ कारण पिता स्वतः तुम्हांवर प्रीति करितो, कारण तुम्ही मजवर प्रीति केली आहे, आणि मी पित्यापासून आलों असा विश्वास धरिला आहे. २८ मी पित्यापासून निघून जगांत आलों आहे; पुनः जग सोडून पित्याकडे जातो. २९ त्याचे शिष्य म्हणाले, पाहा, आतां आपण उघड बोलतां, कांहीं दृष्टांत सांगत नाही. ३० आतां आम्हांस कळलें कीं आपणाला सर्व ठळक आहे, म्हणून कोणी आपणाजवळ मागावें अशी आपल्याला गरज नाही; यावरून आपण देवापासून आलों असा आम्ही विश्वास धरितों. ३१ येथून त्यांस उत्तर दिलें, आतां तुम्ही विश्वास धरितां काय ? ३२ पाहा, अशी घटका येते, किंबहुना आली आहे कीं तुमची दणादाण होऊन तुम्ही सर्व आपापल्या घरीं जाल व मला एकटें सोडाल; तरी मी एकटा नाही, कारण पिता मजबरोबर आहे. ३३ या गोष्टी मी तुम्हांस असासाठीं सांगितल्या आहेत कीं माझ्या ठायीं तुम्हांस शांति मिळावी. जगांत तुम्हांस क्लेश होतील तरी धीर धरा; मी जगाला जिंकिलें आहे.

येशूची प्रार्थना

१ या गोष्टी बोलल्यावर येशूने वर आका-

१७ शाकडे दृष्टि लावून म्हटलें, हे पित्या, वेळ आली आहे; पुत्रांनं तुझें गौरव करावें म्हणून तूं आपल्या पुत्रांचें गौरव कर; २ जे तूं त्याला दिले आहेत त्या सर्वांस त्यांनं सार्वकालिक जीवन द्यावें, यासाठी तूं मनुष्यमात्रावर त्याला अधिकार दिलाच आहे. ३ सार्वकालिक जीवन हेंच आहे की त्यांनी, जो तूं एकच सत्य देव त्या तुला, व ज्याला तूं पाठविलें, त्या येशू ख्रिस्ताला ओळखावें. ४ जें काम तूं मला करावयास दिलें तें समाप्त करून मी पृथ्वीवर तुझें गौरव केळें आहे. ५ तर आतां हे पित्या, जग होण्यापूर्वी जें माझें गौरव तुझ्याजवळ होतें त्याच्या-योगें तूं आपणाजवळ माझें गौरव कर. ६ जीं मनुष्यें जगांतून तूं मला दिली त्यांस मीं तुझें नाम प्रगट केळें; ते तुझे होते आणि तूं ते मला दिले; आणि त्यांनीं तुझें वचन पाळिलें आहे. ७ आतां त्यांस समजलें आहे कीं जें कांहीं तूं मला दिलें आहे तें सर्व तुजपासून आहे. ८ कारण जीं वचनें तूं मला दिली तीं मीं त्यांस दिली आहेत; त्यांनीं तीं घेतली, मी तुजपासून आलों हें त्यांनीं खरोखर ओळखिलें आणि तूं मला पाठविलें असा त्यांनीं विश्वास धरिला. ९ त्यांजसाठी मी विनंति करितों; मी जगासाठी विनंति करीत नाही, तर जे तूं मला दिले आहेत त्यांजसाठी; कारण ते तुझे आहेत. १० जें माझें तें सर्व तुझें आहे, आणि जें तुझें तें माझें आहे; आणि त्यांच्याठायीं माझें गौरव झालें आहे. ११ यापुढें मी जगांत नाही, ते जगांत आहेत; मी तुजकडे येतों. हे पवित्र पित्या, तूं मला दिलेल्या आपल्या नामांत त्यांस राख, यासाठी कीं जसें आपण एक आहों तसें त्यांनीं एक व्हावें. १२ जोपर्यंत मी त्यांजबरोबर होतों तोपर्यंत तूं मला दिलेल्या आपल्या नामांत मीं त्यांस राखिलें; मीं त्यांचा संभाळ केला, आणि नाशाच्या पुत्रांशिवाय त्यांच्यांतून कोणाचा नाश

झाला नाही; यासाठी कीं शास्त्रेख पूर्ण व्हावा; १३ पण आतां मी तुजकडे येतों; आणि त्यांच्याठायीं माझा आनंद परिपूर्ण व्हावा म्हणून मी जगांत या गोष्टी सांगतों. १४ मीं तुझें वचन त्यांस दिलें आहे; जगांनं त्यांचा द्वेष केला; कारण जसा मी जगाचा नाही तसे तेहि जगाचे नाहीत. १५ तूं त्यांस जगांतून काढून घ्यावें अशी मी विनंति करीत नाही, तर तूं त्यांस वाइटापासून राखावें अशी विनंति करितों. १६ जसा मी जगाचा नाही तसे तेहि जगाचे नाहीत. १७ तूं सत्यांत त्यांस पवित्र कर; तुझें वचन हेंच सत्य आहे. १८ जसें तूं मला जगांत पाठविलें तसें मीहि त्यांस जगांत पाठविलें. १९ मी त्यांच्यासाठी स्वतःला अर्पून पवित्र करितों, यासाठी कीं त्यांनींहि खरें खरें पवित्र व्हावें. २० मी त्यांच्यासाठी केवळ नाही, तर त्यांच्या वचनावरून जे मजवर विश्वास ठेवितात त्यांच्यासाठीहि विनंति करितों; २१ यासाठी कीं त्या सर्वांनीं एक व्हावें; हे पित्या, जसा तूं मजमध्ये व मी तुजमध्ये तसें त्यांनींहि आम्हांमध्ये व्हावें, यासाठी कीं तूं मला पाठविलें असा विश्वास जगांनं धरावा. २२ तूं जें गौरव मला दिलें आहे तें मीं त्यांस दिलें आहे, यासाठी कीं जसें आपण एक आहों तसें त्यांनींहि एक व्हावें; २३ म्हणजे मी त्यांजमध्ये व तूं मजमध्ये; यासाठी कीं त्यांनीं एक होऊन पूर्ण व्हावें आणि त्यावरून जगांनं समजून घ्यावें कीं तूं मला पाठविलें, आणि जशी तूं मजवर प्रीति केली तशी त्यांजवरहि प्रीति केली. २४ हे पित्या, माझी अशी इच्छा आहे कीं तूं जे मला दिलेले आहेत त्यांनींहि जेथें मी आहें तेथें मजजवळ असवे; यासाठी कीं जें माझें गौरव तूं मला दिलें आहे तें त्यांनीं पाहावें; कारण जगाच्या स्थापनेपूर्वी तूं मजवर प्रीति केली. २५ हे न्यायसंपन्न पित्या, जगांनं तुला ओळखिलें नाही, मीं तुला ओळखिलें; आणि तूं मला पाठविलें असें त्यांनीं ओळखिलें. २६ मीं तुझें नाम त्यांस कळविलें आणि कळवीन; यासाठी कीं जी प्रीति तूं मजवर केली ती त्यांजमध्ये असावी आणि मीं त्यांजमध्ये असावें.

येशूला अटक करतात

१ हे बोलल्यावर येशू आपल्या शिष्यां-
१८ सुद्धा किरीत ओहळ्याच्या पत्नीकडे गेला, तेथे
नाग होता, त्यांत तो व त्याचे शिष्य गेले.

२ ही जागा त्याला घरून देणारा यहुदा यालाहि
ठाऊक होती; कारण येशू आपल्या शिष्यांसहित
तेथे वारंवार जात असे. ३ तेव्हां मुख्य याजक व परुसी
यांजपामून पळटण व शिपाई मिळाल्यावर यहुदा फाणस,
महाली व हत्यार घेऊन तेथे आला. ४ येशू आपणावर
जें कांही येणार तें सर्व जाणून बाहेर आला आणि त्यांस
म्हणाला, तुम्ही कोणाचा शोध करितां? ५ त्यांनीं त्याला
उत्तर दिलें कीं नासरेथकर येशूचा. तो त्यांस म्हणाला, तो
मी आहे. त्याला घरून देणारा यहुदाहि त्यांच्याबरोबर
उभा होता. ६ तो मी आहे, असें तो म्हणतांच ते मागे
हटून भूमीवर पडले. ७ तेव्हां त्यानें त्यांस पुनः विचारिलें,
कोणाचा शोध करितां? ते म्हणाले, नासरेथकर येशूचा.
८ येशूनें उत्तर दिलें, तो मी आहे असें मी तुम्हांस
सांगितलें, माझा शोध करीत असलां तर यांस जाऊं था.
९ जे तूं मला दिले आहे तूं त्यांतून एकहि मी हरविला
नाही, असें जें वचन तो बोलला तें पूर्ण व्हावें म्हणून हें
झालें. १० शिमोन पेत्राजवळ तरवार होती, ती त्यानें
उपसून प्रमुख याजकाच्या दासावर चालविली आणि त्याचा
उजवा कान कापून टाकिला; त्या दासानें नांव मल्ल
होतें. ११ येशू पेत्राला म्हणाला, तरवार म्हाजांत घाल;
पित्यानें जो प्याला मला दिला तो मी पिऊं नये काय?

१२ मग पळटण, हजारांचा सरदार व यहुदांचे शिपाई
यांनीं येशूला घरून बांधिलें. १३ आणि त्याला प्रथम
हजाकडे नेले; कारण, कयफा जो त्या वर्षी प्रमुख याजक
होता त्यांचा हा सासरा होता. १४ एक मनुष्यानें लोकां-
बद्दल मसवे हें हितावह आहे अशीं ज्ञानें यहुदांस मसलत
दिली, तीच हा कयफा होता.

पेत्र येशूचा इनकार करतो

१५ शिमोन पेत्र व दुसरा एक शिष्य हे येशूच्या मागे
चालले. तो शिष्य प्रमुख याजकाच्या ओळखीचा होता
आणि तो येशूबरोबर प्रमुख याजकाच्या बांध्यांत गेला;

१६ पेत्र दाराजवळ बाहेर उभा राहिला होता. यास्तव
जो दुसरा शिष्य प्रमुख याजकाच्या ओळखीचा होता त्यानें
बाहेर येऊन व द्वारपालिकेला सांगून पेत्राला आंत नेलें.
१७ यावरून ती तरुण द्वारपालिका पेत्राला म्हणाली, तूंहि
त्या माणसाच्या शिष्यांतील आहेस काय? त्यानें म्हटलें,
मी नाही. १८ तेव्हां थंडी होती, म्हणून दास व शिपाई
हे कोळ्यांचा विस्तव पेटवून शेकत उभे राहिले होते;
आणि त्यांच्याबरोबर पेत्राहि उभा राहून शेकत होता.

१९ तेव्हां प्रमुख याजकानें येशूला त्याच्या शिष्यां-
विषयी व त्याच्या शिकवणीविषयी विचारिलें. २० येशूनें
त्याला उत्तर दिलें कीं, मी जगासमोर उघड बोललों आहे;
जेथें सभास्थानांत व मंदिरांत सर्व यहुदी झिळतात तेथें
मी नेहमी शिक्षण दिलें; गुप्तपणे कांहीं बोललों नाही. २१
मला कां विचारितोस? मी काय बोललों हें ज्यांनीं ऐकलें
आहे त्यांस विचार; पाहा, मी जें बोललों तें त्यांस ठाऊक
आहे. २२ त्यानें असें म्हटल्यावर जवळ उभा राहणारा एक
शिपाई येशूला चपकाफ मारून म्हणाला, तूं प्रमुख याजकाला
असा जबाब देतोस काय? २३ येशूनें त्याला उत्तर दिलें;
मी वाईट बोललों असलों तर त्या वाईटाविषयी साक्ष दे,
बरें बोललों असलों तर मला कां मारितोस? २४ तेव्हां
हजानें त्याला प्रमुख याजक कयफा याजकडे बांधलेलेंच
पाठविलें.

२५ शिमोन पेत्र शेकत उभा राहिला होता. ते त्याला
म्हणाले, तूंहि त्याच्या शिष्यांतील आहेस काय? तो
नाकारून बोलला; मी नाही. २६ मग ज्याचा कान पेत्रानें
कापून टाकिला होता त्याचा एक नातलग प्रमुख याजकाच्या
दासांपैकी एक होता; तो म्हणाला, मी तुला त्यांच्याबरोबर
बागांत नाहीं का पाहिलें? २७ पेत्रानें पुनः नाकारिलें;
आणि तेव्हांच कोंबडा आरवला.

रोमी सुभेदार पिलात याजपुढें येशू

२८ नंतर त्यांनीं येशूला कयफाच्या एथल कचेरीत
नेले; तेव्हां सकाळ होती; आणि आपणांस विटाळ होऊं
नये, बल्हांडणाचें मोजन करितां आवें, म्हणून ते स्वतः
कचेरीत गेले नाहीत; २९ यास्तव पिलात त्यांकडे बाहेर
येऊन म्हणाला, तुम्ही या मनुष्यावर काय आरोप आणितों?

३० त्यांनी त्याला उत्तर दिले, तो दुष्कर्मी नसता तर आम्ही त्याला तुमच्या स्वाधीन केले नसते. ३१ पिलाताने त्यांस म्हटले, तुम्हीच त्याला घेऊन आपल्या शास्त्राप्रमाणे त्यांचा न्याय करा. यहुदी त्याला म्हणाले, कोणाचा जीव घेण्याचा आम्हांला अधिकार नाही; ३२ आपण कोणत्या मरणाने मरणार हे कळविताना येशूने जे वचन सांगितले होते ते पूर्ण व्हावे म्हणून असे ज्ञाते.

३३ यास्तव पिलात पुनः कचेरीत गेला, आणि येशूला बोलावून म्हणाला, तू यहुद्यांचा राजा आहेस काय ? ३४ येशूने उत्तर दिले, तू आपण होऊन हे म्हणतोस, किंवा दुसऱ्यांनी तुला मजविषयी सांगितले ? ३५ पिलाताने उत्तर दिले, मी यहुदी आहे काय ? तुझ्याच लोकांनी व मुख्य याजकांनी तुला माझ्या स्वाधीन केले; तू काय केलेस ? ३६ येशूने उत्तर दिले, माझे राज्य या जगाचे नव्हे; माझे राज्य या जगाचे असते तर मी यहुद्यांच्या स्वाधीन होऊ नये म्हणून माझ्या शिष्यांनी लढाई केली असती, परंतु माझे राज्य एथले नव्हे. ३७ यावरून पिलात त्याला म्हणाला, तर तू राजा आहेस काय ? येशूने उत्तर दिले की मी राजा आहे असे तू म्हणतोस. मी यासाठी जन्मलो आहे व यासाठी जगांत आलो आहे की मी सत्याविषयी साक्ष द्यावी. जो कोणी सत्याचा आहे तो माझी वाणी ऐकतो. ३८ पिलात त्याला म्हणाला, सत्य काय आहे ?

असे बोलून तो पुनः यहुद्यांकडे बाहेर जाऊन त्यांस म्हणाला, याच्याठायी मला कांही अपराध दिसत नाही. ३९ पण वल्हाडणांत मी तुम्हांसाठी एका इसमाला सोडावे अशी तुमची रीत आहे; म्हणून मी तुम्हांसाठी यहुद्यांच्या राजाला सोडावे अशी तुमची इच्छा आहे काय ? ४० तेव्हा ते पुनः ओरडून म्हणाले, याला नको, तर बरन्बाला सोडा. वरव्हा हा एक छुटारू होता.

पिलात यहुद्यांपुढे दबून जातो

१ नंतर पिलाताने येशूला घेऊन फटके मारले. २ शिष्यांनी कांट्यांचा मुगूट गुंफून त्याच्या मस्तकावर बातला व जांभळे वस्त्र त्यास पांथरिले; ३ आणि ते त्याजकडे येऊन म्हणाले, हे यहुद्यांच्या राजा, तुम्हाला जयजयकार असो ! मग त्यांनी त्याला चपडाका

मारिल्या. ४ तेव्हा पिलाताने पुनः बाहेर जाऊन त्यांस म्हटले, पाहा, त्याच्या ठायी मला कांही अपराध दिसत नाही, हे तुम्हांस कळवे म्हणून मी त्याला तुम्हांकडे बाहेर भाजितो. ५ यास्तव येशू कांट्यांचा मुगूट व जांभळे वस्त्र घातलेला असा बाहेर आला आणि पिलात त्यांस म्हणाला, पाहा हा मनुष्य ! ६ मुख्य याजक व त्यांचे शिपाई त्याला पाहून ओरडून म्हणाले, ह्याला वधस्तंभाशी खिळा, वधस्तंभाशी खिळा. पिलात त्यांस म्हणाला, तुम्हीच त्याला घेऊन वधस्तंभाशी खिळा कारण मला त्याच्या ठायी अपराध दिसत नाही. ७ यहुद्यांनी त्याला उत्तर दिले, आम्हांस शास्त्र आहे, आणि त्या शास्त्राप्रमाणे ह्याने मेले पवित्रे, कारण ह्याने स्वतःला देवाचा पुत्र केले. ८ यास्तव पिलात हे बोलणे ऐकून अधिकच भ्रमाला; ९ आणि तो पुनः कचेरीत जाऊन येशूला म्हणाला, तू कोठला आहेस ? परंतु येशूने त्याला उत्तर दिले नाही. १० यास्तव पिलाताने त्याला म्हटले, तू माझ्याबरोबर बोलत नाहीस काय ? तुला सोडण्याचा अधिकार मला आहे, व तुला वधस्तंभावर खिळण्याचा अधिकार मला आहे हे तुला ठाऊक नाही काय ? ११ येशूने उत्तर दिले, तुला वरून अधिकार देण्यांत आला नसता तर मजवर तो मुळीच चालला नसता; यास्तव ज्याने मला तुम्हाला स्वाधीन केले त्याचे पाप अधिक आहे. १२ यावरून पिलाताने त्यास सोडविण्याची खटपट केली; परंतु यहुदी आरुडाभोरड करून म्हणाले, तुम्ही याला सोडिले तर तुम्ही कैसराचे मित्र नाही; जो कोणी आपणाला राजा करितो तो कैसराचा विरोध करितो. १३ हे शब्द ऐकून पिलाताने येशूला बाहेर आणिले आणि इब्री भाषेत गव्वाथा म्हणजे फरसबंदी ह्या नांवाच्या जांभी ती न्यायासनावर बसला. १४ तेव्हा वल्हाडणाच्या तयारीचा विषय असून सुमारे सहावा तास होता; तेव्हा त्याने यहुद्यांस म्हटले, पाहा तुमचा राजा ! १५ यावरून ते ओरडले, त्याची वाट लावा, त्याची वाट लावा; त्याला वधस्तंभावर खिळा. पिलात त्यांस म्हणाला, मी तुमच्या राजाला वधस्तंभावर खिळवे काय ? मुख्य याजकांनी उत्तर दिले की कैसरावाचून आम्हांस कोणी राजा नाही. १६ मग त्याने त्याला वधस्तंभाशी खिळण्याकरिता त्यांच्या स्वाधीन केले.

येशूला वधस्तंभाला खिळणे

१७ त्यांनीं येशूला आपल्या ताब्यांत घेतलें; आणि तो आपल्या वधस्तंभ स्वतः बाहेत कवटीचें स्थान म्हटलेल्या जागीं गेला; त्या जागेला इमी श्रावेंत गुलगुधा म्हणतात; १८ तेथें त्यांनीं त्याला व त्याजबरोबर दुसऱ्या दोघांला, एकाला एक वाजूस, व एकाला दुसऱ्या वाजूस आणि येशूला मध्यें, असें वधस्तंभावर सिळिलें. १९ पिल्लाताचें दोषपत्रकहि लिहून वधस्तंभावर लाविलें; त्यांत यहुद्यांचा राजा नासोरी येशू असें लिहिलें होतें, २० येशूला वधस्तंभाशीं खिळिलें तें स्वक नगराच्या जवळ होतें, म्हणून पुष्कळ यहुद्यांनीं तें दोषपत्रक वाचिलें. तें इमी, रोमी व हेब्रेगी या भाषांत लिहिलें होतें. २१ बास्तव यहुद्यांचे मुख्य याजेक पिलाताला म्हणाले, यहुद्यांचा राजा असें लिहू नका, तर मी यहुद्यांचा राजा आहे असें त्यानें म्हटलें, असें लिहा. २२ पिल्लातानें उत्तर दिलें, मीं लिहिलें तें लिहिल.

२३ शिपायांनीं येशूला वधस्तंभावर खिळल्यानंतर त्यांचीं वज्रें घेतलीं आणि एकएका शिपायाला एकएक विभाग असे त्यांच चार विभाग केले; त्यांनीं अंगरखाहि घेतला; त्या अंगरख्याला शिवण नसून तो करपासून खालपर्यंत सबंध विणिलेला होता. २४ यास्तव ते एकमेकांस म्हणाले, हा आपण फाई नये, तर कोणाला येईल हें तिच्या दफ्तराहें; हें यासाठीं झाले की

त्यांनीं माझीं वज्रें आपसांत बांदून घेतलीं,

आणि माझ्या पेहरावावर तिच्या टाकिल्या,

असा जो शास्त्रलेख तो पूर्ण व्हावा. त्याप्रमाणें शिपायांनीं केलें. २५ येशूच्या वधस्तंभजवळ त्याची आहे, त्याची मानस्री, कोप्राची वाज्रकोःसरीया, आणि मरीया मददारीया, ह्या उभ्या होत्या. २६ मग येशूनें आपल्या आईला व ज्या शिपायावर त्याची प्रीति होती त्याला जवळ बसे रहिलेले पाहून आईला म्हटलें, बाई, पाहा, हा तुझा पुत्र ! २७ मग त्यानें शिपायाला म्हटलें, पाहा, ही तुझी आई ! त्या नेळपसून त्या शिष्यानें तिला आपल्या घरी ठेवून घेतलें.

२८ यानंतर सर्व पूर्ण झालें आहे हें जाणून

येशूनें शास्त्रलेख पूर्ण व्हावा म्हणून, मला तहान लागली आहे, असें म्हटलें. २९ तेथें आंब भरून ठेवलेलें एक मांडें होतें; म्हणून त्यांनीं आंब भरलेला स्पंज एजोबाच्या काठीवर बसवून त्याच्या तोंडाला लाविला. ३० येशूनें आंब घेतल्यानंतर, पूर्ण झालें आहे, असें म्हटलें; आणि मस्तक लववून आपला आत्मा समर्पण केला.

येशूच्या कुशीत माला भोसकाणें व येशूला खडकांत खोदलेल्या कबरोत ठेवणें

३१ तो तयारीचा दिवस होता, म्हणून शब्बाय विवशी शरीरें वधस्तंभावर राहूं नयेत [कारण तो शब्बायाचा दिवस मोठा होता] म्हणून त्यांचे पाय मोडावे आणि त्यांस घेऊन जावें अशी यहुद्यांनीं पिलाताजवळ विनंति केली. ३२ मग शिपायांनीं येऊन त्याजबरोबर वधस्तंभावर खिळलेल्या पहिल्याचे व दुसऱ्याचे पाय मोडिले; ३३ परंतु येशूकडे येऊन तो भरून गेला आहे असें पाहून त्यांनीं त्याचे पाय मोडिले नाहीत; ३४ तरी शिपायांतोळ एकांनें त्याच्या कुशीत माला भोसकिला, तीं रक्त व पाणी निघालें. ३५ ज्यानें हें पाहिलें त्यानें साक्ष दिली आहे व त्याची साक्ष खरी आहे; आपण खरें बोलतो हें त्याला ठळक आहे, यासाठीं कीं तुम्हीहि विश्वास धरवा. ३६ 'त्याचें हाड मोडणार नाही' हा शास्त्रलेख पूर्ण व्हावा म्हणून या गोष्टी घडल्या. ३७ शिवाय दुसऱ्याहि शास्त्रलेखांत असें म्हटलें आहे कीं 'ज्याला त्यांनीं विधिलें त्याजकडे ते पाहतील.'

३८ यानंतर अरिमयाईकर योसेफ हा येशूचा एक शिष्य असून यहुद्यांच्या भयामुळें गुप्त शिष्य असा होता त्यानें येशूचें शरीर घेऊन जाण्यास पिलाताजवळ विनंति केली. पिल्लातानें परवानगी दिल्यावरून त्यानें जाऊन त्याचें शरीर नेलें; ३९ आणि त्याजकडे पहिल्यानें रात्री आलेला निकदेमहि गंधरस व अमरुशेंचें सुमारें शंभर शेर मिश्रण घेऊन आला. ४० त्यांनीं येशूचें शरीर घेऊन यहुद्यांच्या उत्तरकायांच्या रीतीप्रमाणें सुगंध द्रव्यांसहित तागांच्या वखानीं मुंडाकिलें. ४१ ज्या टिकणीं त्याला वधस्तंभावर सिळिलें होतें त्या टिकणीं एक वाग असून तिच्यांत एक नवी कबर होती, तिच्यामध्ये त्या वेळेपर्यंत कोणासहि

ठेविले. नव्हते. ४२ यहुद्यांच्या तयारीच्या दिवसायुळे त्यांनी येशूला तेथे ठेविले, कारण ती क्रूर जवळ होती.

रिकामी कबर

१ आठवड्यांच्या पहिल्या दिवशीं पहाटेस
२० अंधार असतांना मरीया मग्दालीया कबरेजवळ आली, आणि कबरेपासून घोंड काढलेली आहे असें तिनें पाहिलें. २ आस्तव शिमोन पेत्र व ज्याच्यावर येशूची प्रीति होती असा दुसरा शिष्य यांच्याकडे धावत येऊन त्यांस त्यांस म्हणाली, त्यांनीं प्रभूला कबरेतून नेलें; व त्याला कोठें ठेविलें हें आम्हांस ठाऊक नाही. ३ यावरून पेत्र व तो दुसरा शिष्य निघून कबरेकडे जावयास निघाले. ४ तेव्हां ते दोघे बरोबर धांवले; तो दुसरा शिष्य पेत्रापेक्षां लवकर पुढें धावून कबरेजवळ प्रथम पोहोचला; ५ आणि ओणवून त्यानें तागाचीं वळें पडलेलीं पाहिलीं, परंतु तो आंत गेला नाही. ६ मग शिमोन पेत्रहि त्याच्या मागून येऊन पोहोचला व कबरेत शिरला; ७ आणि तागाचीं वळें पडलेलीं व जो रमाल त्याच्या डोक्याला होता तो तागाच्या वळजांजवळ नव्हे, तर निराळा एकीकडे गुंडाळून पडलेला आहे असें त्यानें पाहिलें. ८ तेव्हां जो दुसरा शिष्य पहिल्यानें कबरेजवळ आला तोहि आंत-गेला, आणि त्यानें पाहून विश्वास ठेविला. ९ त्यानें मेळेल्यांमधून पुनः उठावें हें अवश्य आहे हा शास्त्रलेख तोपर्यंत ते समजले नव्हते.

येशू मरीयेला दर्शन देतो

१० तेव्हां ते शिष्य परत आपल्या घरीं गेले.
११ इकडे मरीया बाहेर कबरेजवळ रडत उभी राहिली होती; आणि रडतां रडतां तिनें ओणवून कबरेत पाहिलें; १२ तों जेथें येशूचें शरीर ठेविलें होतें तेथें शुभ्र वळें परिधान केलेले दोन देवदूत, एक अशाजवळ व एक पायथ्याजवळ, असे बसलेले तिनें पाहिलें. १३ ते तिला म्हणाले, बाई, कां रडत्येस? ती त्यांस म्हणाली, त्यांनीं माझ्या प्रभूला नेलें, व त्याला कोठें ठेविलें हें मला ठाऊक नाही म्हणून. १४ असें बोलून ती पाठमोर्से फिरली, तों तिनें येशूला उभें राहिलेले पाहिलें, परंतु तो येशू आहे असें तिला समजलें नाही. १५ येशूनें तिला म्हटलें, बाई,

कां रडत्येस? कोणाचा शोध करित्येस? तो माझी आहे असें समजून ती त्याला म्हणाली, दादा, तूं त्याला एथून नेलें असलें तर त्याला कोठें ठेविलें हें मला सांग, म्हणजे मी त्याला घेऊन जाईन. १६ येशूनें तिला म्हटलें, मरीये; ती बघून त्याला इभी भाषेंत म्हणाली, रब्बुनी! म्हणजे गुरूजी! १७ येशूनें तिला म्हटलें, मला शिवूं नको; कारण मी अद्यापि पित्यजवळ वर गेलों नाही; तर माझ्या भावांच्याकडे जाऊन त्यांस सांग, जो माझा पिता व तुमचा पिता आणि माझा देव व तुमचा देव त्याच्याकडे मी वर जातो. १८ मरीया मग्दालीयेनें जाऊन, मीं प्रभूला पाहिलें, व त्यानें मला या गोष्टी सांगितल्या, हें वर्तमान शिष्यांस कळविलें.

येशू प्रेषितांना दर्शन देतो

१९ त्यांच दिवशीं म्हणजे आठवड्यांच्या पहिल्या दिवशीं संध्याकाळ झाल्यावर, जेथें शिष्य होते तेथील दारें यहुद्यांच्या भीतीमुळे बंद असतां, येशू आला व मध्यें उभा राहून त्यांस म्हणाला, तुम्हांस शांति असो. २० असें बोलून त्यानें आपले हात व कूस त्यांस दाखविली; तेव्हां प्रभूला पाहून शिष्यांना आनंद वाटला. २१ येशू पुनः त्यांस म्हणाला, तुम्हांस शांति असो; जसें पित्यानें मला पाठविलें आहे तसें मीहि तुम्हांस पाठवितों. २२ असें बोलून त्यानें त्यांजवर फुंकर टाकिला, आणि त्यांस म्हटलें, पवित्र आत्मा घ्या; २३ ज्या कोणाच्या पापांची तुम्ही क्षमा करितां त्यांची क्षमा झाली आहे; आणि ज्या कोणाचीं तुम्ही राखितां तीं राखिलेलीं आहेत.

येशू थोमाला दर्शन देतो

२४ येशू आला तेव्हां बारांतील एक, म्हणजे दिदुम म्हटलेला थोमा, हा त्यांच्याबरोबर नव्हता. २५ आस्तव दुसऱ्या शिष्यांनीं त्याला सांगितलें, आम्हीं प्रभूला पाहिलें; तरां त्यानें त्यांस म्हटलें, त्याच्या हातांत खिळ्यांचा बण पाहिल्यावांचून, खिळ्यांच्या बणांत आपलें बोट घातल्यावांचून व त्याच्या कुशीत आपला हात घातल्यावांचून मी विश्वास धरणाऱच नाही.

२६ मग आठ दिवसांनंतर त्यांचे शिष्य पुनः आंत असून त्यांच्याबरोबर थोमा होता. तेव्हां दारें बंद असतां येशू आला व मध्ये उभा राहून म्हणाला, तुम्हांस शांति असो. २७ नंतर त्याने थोमाला म्हटलें, तूं आपलें बोट इकडे करून माझे हात पाहा; आणि आपला हात इकडे पुढें करून माझ्या कुडीत घाल; आणि विश्वासहीन असे नको, तर विश्वास धरणारा ऐस. २८ थोमानें त्याला म्हटलें, माझा प्रभु व माझा देव. २९ येशूनें त्याला म्हटलें, तूं मला पाहिलें आहे म्हणून विश्वास धरिला आहे; पाहिल्याबान्चून विश्वास धरणारे ते धन्य.

या शुभवर्तमानाचा हेतु

३० या पुस्तकांत लिहिलीं नाहीत अशीं पुष्कळ दुसरींहि चिन्हे. येशूनें आपल्या शिष्यांदिखातां केलीं; ३१ येशू हा देवाचा पुत्र ख्रिस्त आहे असा तुम्ही विश्वास धरावा, आणि विश्वास धरून तुम्हांला त्याच्या नामानें जीवन प्राप्त व्हांवें, म्हणून हीं वर्णिलीं आहेत.

येशू तिबियां समुद्राजवळ शिष्यांस दर्शन देतो

१ त्यानंतर तिबियांच्या समुद्राजवळ येशू
२१ शिष्यांस पुनः प्रगट झाला; आणि तो या प्रकारें प्रगट झाला. ३ शिमोन पेत्र, दिडुम म्हटलेला थोमा, गालीलतील काना पयचा नथनेल, जब्दीचे पुत्र व त्याच्या शिष्यांतील दुसरे दोषे हे एकत्र असतां, ३ शिमोन पेत्रानें त्यांस म्हटलें, मी मासे धरावयाला जातो. ते त्याला म्हणाले, आम्हीहि तुम्हाबरोबर येतो. तेव्हां ते निवून मचव्यांस बसले; आणि त्या रात्री त्यांनीं कांहीं धरिलें नाहीं. ४ मग पहाट होत असतां येशू समुद्राच्या तीरीं उभा राहिला; तथापि तो येशू आहे असें शिष्यांस समजलें नव्हतें. ५ तेव्हां येशूनें त्यांस म्हटलें, मुलांनो, तुम्हांजवळ कांहीं खावयाला आहे काय ? त्यांनीं, नाहीं, असें त्याला उत्तर दिलें. ६ त्यानें त्यांस म्हटलें, मचव्याच्या उजव्या वाजूस जाळें टाका म्हणजे तुम्हांस सांपडेल; म्हणून त्यांनीं तें टाकिलें, तेव्हां माशांच्या षोडक्यामुळें तें त्यांस ओढवेंना. ७ यावरून ज्या शिष्यांवर येशूची प्रीति होनी तो पेत्राला म्हणाला, प्रभु आहे, प्रभु आहे. हें ऐकून शिमोन पेत्रानें अंगरखा घालून तो कमरेला मुंडाळिला

(कारण तो उघडा होता) आणि समुद्रांत उडी टाकिली. ८ दुसरे शिष्य माशांचें जाळें ओढीत ओढीत हीडीतून आले, (कारण ते काटापासून दूर नव्हते, तर सुमारे दोनशें हातांवर होते). ९ मग काहीं उतरले तो त्यांनीं कोळशांचा विस्तव आणि त्यावर घातलेली मासळी व भाकर पाहिली. १० येशूनें त्यांस म्हटलें, तुम्ही आतां धरलेल्या माशांतून कांहीं आणा. ११ यास्तव शिमोन पेत्रानें मचव्यावर चढून एकशेंत्रेपत्र मोठ्या माशांनीं भरलेलें जाळें काढीं ओढून आणिलें; तितके असतांहि जाळें फाटलें नाहीं. १२ येशू त्यांस म्हणाला, या, जेवा. तेव्हां तो प्रभु आहे असें त्यांस समजलें, म्हणून तूं कोण आहेस हें त्याला विचारावयास शिष्यांतील कोणी धजला नाहीं. १३ येशूनें येऊन भाकर घेतली व त्यांस दिली; तशीच मासळीहि दिली. १४ येशू मेलेल्यांतून उठल्यावर आपल्या शिष्यांस प्रगट झाल्याची ही तिसरी वेळ.

पेत्राबरोबर येशूचें शोबटलें भाषण

१५ ते जेवल्यानंतर येशूनें शिमोन पेत्राला म्हटलें, योहानाच्या पुत्रा शिमोना, यांपेक्षां तूं मजवर अधिक प्रीति करितोस काय ? तो त्याला म्हणाला, होय प्रभु, आपणावर मी प्रेम करितो, हें आपल्याला ठाऊक आहे. त्यानें त्याला म्हटलें, माझ्यां कोकरांस चार. १६ पुनः दुसऱ्यानें तो त्याला म्हणाला, योहानाच्या पुत्रा शिमोना, मजवर प्रीति करितोस काय ? तो त्याला म्हणाला, होय प्रभु, मी आपणावर प्रेम करितो, हें आपल्याला ठाऊक आहे. त्यानें त्याला म्हटलें, माझ्या मेंढरांस पाळ. १७ तिसऱ्यानें तो त्याला म्हणाला, योहानाच्या पुत्रा शिमोना, मजवर प्रेम करितोस काय ? मजवर प्रेम करितोस काय, असें तिसऱ्यानें त्याला म्हटलें, म्हणून पेत्र दुःखी होऊन त्याला म्हणाला, प्रभो, आपणाला सर्व ठाऊक आहे; मी आपणावर प्रेम करितो हें आपण ओळखिलें आहे. येशूनें त्याला म्हटलें, माझ्या मेंढरांस चार. १८ मी तुला खचीत खचीत सांग्तां, तूं तरुण होतास तेव्हां स्वतः कमर बांधून तुझ्या इच्छेस येईल तेथें जात असस; परंतु तूं म्हातारा होशील तेव्हां हात लाव करिशील आणि दुसरा इसम तुझी कमर बांधून तुझ्या इच्छेस येणार नाहीं तेथें तुला नेईल. १९

तो कोणत्या प्रकारच्या मरणाने देवाचे गौरव करील हे मुचाविष्याकरिता तो हे बोलला; आणि असे बोलल्यावर त्याने त्याला म्हटले, माझ्यामागे ये. २० मग पेत्र वळला आणि ज्या शिष्यावर येशूची प्रीति होती आणि जो भोजनाच्या वेळेस त्याच्या उराशी टेकला असतां मागे लवून, प्रभो, तुला धरून देणारा तो कोण आहे, असे म्हणाला होता, त्याला त्याने मागे चालतांना पाहिले. २१ त्याला पाहून पेत्र येशूला म्हणाला, प्रभुजी, याचें काय ? २२ येशूने त्याला म्हटले, मी येई तोंपर्यंत त्याने राहावे अशां मन्दी इच्छा असली तर त्याचें तुला काय ? तूं माझ्यामागे ये. २३ यावरून तो शिष्य मरणार नाही अशी वदंता

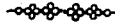
बंधुवर्गामध्ये पसरली; तरी तो मरणार नाही असें येशूने त्याला म्हटले नव्हते, तर मी येई तोंपर्यंत त्याने राहावे अशी माझी इच्छा असली तर त्याचें तुला काय, असे म्हटले.

समाप्ति

२४ जो शिष्य या गोष्टीविषयी साक्ष देतो व ज्याने या गोष्टी लिहिल्या तोच हा आहे; आणि त्याची साक्ष खरी आहे हे आम्हांला माहीत आहे.

२५ येशूने केलेली दुसरीही बहुत कृत्ये आहेत, तीं सर्व एकेक लिहिलीं तर लिहिलेलीं पुस्तके या जगांत मावणार नाहीत, असें मला वाटते.

प्रेषितांचीं कृत्ये



विषयप्रवेश

१ हे थियफिला, येशूने जे प्रेषित निवडिले होते त्यांस पवित्र आत्म्याच्या द्वारे आज्ञा सांगितल्यानंतर तो वर घेतला गेला, २ त्या दिवसापर्यंत त्याने जें करावयास व शिकवावयास आरंभिलें होतें त्या सर्वां-विषयी मी पहिला ग्रंथ केला. ३ मरण सोसल्यानंतरहि त्याने त्यांस पुष्कळ प्रमाणांनीं आपण जीवत आहों असें दाखविलें, आणि चाळीस दिवसापर्यंत तो त्यांस दर्शन देत असे व देवाच्या राज्याच्या गोष्टी सांगत असे. ४ तो व ते एकत्र जमले असतांना त्याने त्यांस आज्ञा केली कीं यरुसलेम सोडून जाऊं नका, तर जें पित्याचें वचन तुम्हीं मजपासून ऐकलें आहे त्याचीं वाट पाहा; ५ कारण योहानानां पाण्यानें बाप्तिस्मा केला; तुमचा बाप्तिस्मा थोड्या दिवसांनीं पवित्र आत्म्यानें होईल.

येशूचें स्वर्गारोहण

६ यास्तव ते एकत्र असतांना त्यांनीं त्याला विचारिलें, प्रभो, या वेळेस आपण इस्राएलाचें राज्य पुनः स्थापीत करणार काय ? ७ तो त्यांस म्हणाला, जे काल व प्रसंग

पित्यानें आपल्या स्वाधीन ठेविले आहेत ते ओळखणें तुम्हांकडे नाही. ८ पवित्र आत्मा तुम्हांवर येईल तेव्हां तुम्हांस सामर्थ्य प्राप्त होईल, आणि यरुसलेमांत, सर्व यहूदीयांत, शोमरोनांत व पृथ्वीच्या शेवटापर्यंत तुम्ही माझे साक्षी व्हाल. ९ असें सांगितल्यावर त्यांच्या डोळ्यां-दखत तो वर घेतला गेला; आणि मेघानें त्याला त्यांच्या दृष्टीआड केलें. १० तो जात असतां ते आकाशाकडे निरखून पाहत होते, तेव्हां पाहा, शुभ्र वस्त्रे परिधान केलेले दोन पुरुष त्यांच्याजवळ उभे होते; ११ ते म्हणाले, अहो गालीलकरांनो, तुम्ही आकाशाकडे कां पाहत उभे राहिलां ? तुम्हांपासून वर आकाशांत घेतला गेला आहे तोच येशू, जसें तुम्ही त्याला आकाशांत जातां पाहिलें, तसाच येईल.

बाराच्या प्रेषिताची नेमणूक

१२ मग यरुसलेमाजवळ म्हणजे शब्बाथ दिवसाच्या मजलेवर असलेल्या जैतून नामें डोंगरावरून ते यरुसलेमांत परत आले. १३ आणि आल्यावर ते मन्दीवर एक खोलींत गेले, तेथें पेत्र, योहान, आकोब, अंद्रिया, फिलिप,

शोभा, बर्थलम्य, मत्तय, अल्फीचा पुत्र याकोब, शिमोन जिलीत व याकोबाचा पुत्र यहूदा हे राहत होते; १४ हे सर्व जण, कितीएक स्त्रिया, येशूची आई मरीया व त्यांचे भाऊ यांच्यासह एकचित्ताने प्रार्थना करण्यांत तत्पर असत.

१५ त्या दिवसांत पेत्र वंपुवगांमध्ये (सुमारें एकशेंवीस लोकांच्या मोठ्या जमावामध्ये), उभा राहून म्हणाला, १६ वंपुजनहो, येशूला धरून नेणाऱ्यांचा मागदंशक असा झालेल्या यहूदाविषयीं पवित्र आत्मा दाविदाच्या मुखांनं जें वचन बोलला तें पूर्ण होण्याचें अगत्य होतें. १७ तो आपल्यामध्ये गणलेला होता, आणि या मेरेचा वांटा त्याला मिळाला होता. १८ (त्यांनं आपल्या अधर्मांच्या मजुरीनं शेत विकत घेतलें; तो पाल्या पडल्यांनं मध्येच फुटला, व त्याचीं सर्व आंतडीं बाहेर निघालीं. १९ हें यरूशलेमांतल्या सर्व राहणाऱ्यांस कळलें; म्हणून त्यांच्या भाषेत त्या शैताला हकलदमा म्हणजे रक्ताचें शेत असे नांव पडलें आहे.) २० स्तोत्रसंहितेंत असे लिहिलें आहे :

त्याचें टिकण ओसाड होवो,
व त्यांत कोणीहि न राहो;

आणि,

त्याचा हुद्दा दुसरा घेवो.

२१ यास्तव योहानाच्या वामिस्यापासून तर ज्या दिवशीं प्रभु येशूला आपल्यापासून वर घेण्यांत आलें तोपर्यंत, २२ म्हणजे तो आपणांमध्ये येतजात असे त्या सगळ्या काळांत, जीं हीं मनुष्ये आपल्या संगतीसोबतींत होती त्यांच्यांतून कोणीएकानें आपल्याबरोबर त्यांच्या पुनस्त्यानाचा साक्षी झालें पाहिजे. २३ तेव्हां ज्याचें उपनांव वूस्त तो बसंबा म्हटलेला योसेफ व मत्थिया, या दोघांब त्यांनीं पढें आणिलें. २४ मग त्यांनीं अशी प्रार्थना केली: हें मघातःकरणसाक्षी प्रभु, २५ हें सेवकपण व प्रेषितपण मोडून आपल्या जागीं गलेल्या यहूदाचें पद ज्याला मिळावें असा या दोघांतून तूं कोणता निवडिला आहे तो दाखीव. २६ मग त्यांनीं त्यांच्यासाठीं चिठ्या टाकल्यावर मत्थियाची चिठी निघाली; तेव्हां त्याला अकरा प्रेषितांत गणण्यांत आलें.

पवित्र आत्म्याचें दान

१ नंतर पेटेकॉस्ट म्हणजे पन्नासावा दिवस आला तेव्हां ते सर्व एकत्र जमले असतां, २ अकरमात मोठ्या वाऱ्याच्या मुसाऱ्यासारखा आकाशांतून नाद आला, आणि ज्या घरांत ते बसले होते तें सर्व त्यांनं भरलें. ३ अग्नीच्या जिभांसारख्या वेगवेगळ्या झालेल्या जिभा त्यांस दिसल्या; आणि त्या प्रत्येकावर एकएक अशा वस्त्या. ४ तेव्हां ते सर्व पवित्र आत्म्यांनं परिपूर्ण झाले, आणि आत्म्यांनं जसे त्यांस वदविलें तसे ते अन्य भाषांतून बोलूं लागले.

५ त्या वेळेस आकाशाखालच्या प्रत्येक राष्ट्रांतील भक्तिमान् यहूदी यरूशलेमांत राहत होते. ६ तो नाद झाल्यावर लोकसमुदाय एकत्र होऊन गोधळून गेला; कारण कीं प्रत्येकांनं आपापल्या भाषेंत त्यांस बोलतांना ऐकलें. ७ ते सर्व चकित व विस्मित होऊन म्हणाले, पाहा, हे बोलणारे सर्व गालीली ना ? ८ तर आपण प्रत्येक जण आपापली जन्मभाषा ऐकतो हें कसे ? ९ पार्थी, मेदी, एलामी, मेसोपेटेम्या, यहूदीया, कप्पदुकिया, पंत, आसिया, १० फुनिया, पंफूलिया, मिसर व कुरणेच्या जवळचा लिबुवा देश यांतले राहणारे, यहूदी व यहूदीयमतानुसारी असे रोमीय प्रवासी, ११ केतीय, अरब, असे आपण त्यांस आपापल्या भाषांत देवाचीं महत्कमें सांगतांना ऐकतो. १२ तेव्हां ते सर्व विस्मित होऊन व गोधळून जाऊन एकमेकांस म्हणाले, हें काय असेल ? १३ इतर कित्येक लोक थडा करून म्हणाले, हे नव्या द्राक्षारसानें मस्त झाले आहेत.

पेटेकॉस्टच्या वेळचें पेत्राचें भाषण

१४ तेव्हां पेत्र अकरा शिष्यांसुद्धा उभा राहून त्यांस मोठ्यांनं म्हणाला, अहो यहूदी लोकांनो व यरूशलेमांतील सर्व राहणाऱ्यांनो, हें लक्षांत आणा व माझे बोलणें ऐकून घ्या; १५ तुम्हांस वाटतें तसे हे मस्त झाले नाहींत; कारण हा दिवसाचा पहिला प्रहर आहे; १६ परंतु हा प्रकर योएल संदेश्याच्या द्वारें सांगितलेल्या संदेशाप्रमाणें घडला आहे; तो संदेश असा:—

- १७ देव म्हणतो, शेवटच्या दिवसांत असें होईल कीं मी आपल्या आत्म्याचा मनुष्यमात्रावर वर्षाव करीन; तेव्हां तुमचे पुत्र व तुमच्या कन्या संदेश देतील, तुमच्या तरुणांस दृष्टांत होतील व तुमच्या वृद्धांस स्वप्ने पडतील;
- १८ आणखी त्या दिवसांत मी आपल्या दामांवर व आपल्या दासांवर आपल्या आत्म्याचा वर्षाव करीन; म्हणजे तीं संदेश देतील;
- १९ वर आकाशांत उपात, व खालीं पृथ्वीवर चिन्हें, म्हणजे रक्त, अग्नि व धूमरूप वाफ अशां दाखवीन;
- २० परमेश्वराचा महान् व प्रसिद्ध दिवस येण्यापूर्वीं मूय अंधकारमय व चंद्र रक्तमय होईल;
- २१ तेव्हां असें होईल कीं जो कोणी परमेश्वराचें नाम घेऊन त्याचा धावा करील तो तरेल.
- २२ अहो इस्राएल लोकांनो, या गोष्टी ऐका; नासोरी येशू याच्याद्वारे देवानें जीं महत्कृत्ये, अद्भुते व चिन्हे तुम्हांला दाखविलीं त्यांची तुम्हांला माहिती आहे, त्यांवरून देवानें तुम्हांकरितां पटविलेला असा तो मनुष्य होता; २३ तो देवाच्या संकल्पाप्रमाणे व पूर्वज्ञानाप्रमाणे तुमच्या स्वाधीन झाल्यावर तुम्हीं त्याला धरून अधर्माच्या हातांनीं वधस्तंभावर खिळून मारिलें, २४ त्याला देवानें मरणाच्या वेदनांपासून सोडवून उठविलें, कारण त्यानें मरणाच्या स्वाधीन राहावें हें अशक्य होतें.
- २५ दावीद त्याजविषयीं असें म्हणतो :
मी प्रभूला आपणापुढें नित्य पाहिलें आहे;
मीं ढकं नये म्हणून तो
माझ्या उजवीकडे आहे;
- २६ यास्तव माझे हृदय आनंदित, व माझी जीभ

- उत्क्षिप्त झाली;
आणखी माझा देहहि आशमध्मे निवास करील;
- २७ कारण तूं माझा जीव अधोलोकांत राहूं देणार नाहीस,
व आपल्या पवित्र पुरयाला कुजण्याचा अनुभव येऊं देणार नाहीस.
- २८ जीवनाचे मार्ग तूं मला कळविले आहेत;
तूं आपल्या दर्शनानें मला हर्षभरित करिशील.
- २९ अहो बंधुजनहो, कुलाधिपति दावीद याज-विषयीं मी तुम्हांबरोबर प्रशस्तपणे बोलतां. तो मैला, त्याला पुरलें व त्याची कबर आतांपर्यंत आपल्यामध्ये आहे. ३० तो संदेश होता आणि त्याला ठाऊक होतें कीं देव शपथ वाहून म्हणाला, तुझ्या संतर्तीतील एकाला तुझ्या राजासनावर बसवीन, ३१ ह्याचें पूर्वज्ञान असल्यामुळें तो खिस्ताच्या उठण्याविषयीं बोलला कीं त्याचा आत्मा अधोलोकांत राहूं दिला नाही, आणि त्याच्या देहाला कुजण्याचा अनुभव आला नाही. ३२ त्या येशूला देवानें उठविलें याविषयीं आम्ही सर्व साक्षी आहों. ३३ यास्तव तो देवाच्या उजव्या हस्ते उच पदीं बसविलेला आहे व त्याला पवित्र आत्म्याविषयींचें वचन प्राप्त झालें आहे आणि त्यानें, तुम्ही जें पाहतां व ऐकतां तें, ओतिलें आहे. ३४ दावीद स्वर्गास चढून गेला नाही; पण तो स्वतः म्हणतो :
- परमेश्वरानें माझ्या प्रभूला सांगितलें कीं
३५ मी तुझे वरीं तुझ्या पायांचें आसन करीपर्यंत तूं माझ्या उजवीकडे बस.
- ३६ यास्तव इस्राएलच्या सर्व घराण्यानें हें निश्चयपूर्वक समजून घ्यावें कीं ज्या येशूला तुम्हीं वधस्तंभावर खिळून मारिलें त्याला देवानें प्रभु व खिस्त असें करून ठेविलें आहे.
- ३७ हें ऐकून त्यांच्या अंतःकरणांस सुरचूर लागली, आणि ते पेत्र व इतर प्रेषित यांस म्हणाले, बंधु-जनहो, आम्हीं काय करावें ? ३८ पेत्र त्यांस म्हणाला,

पश्चान्नाप करा, आणि पापांची क्षमा व्हावी म्हणून तुम्ही प्रत्येक जण येशू ख्रिस्ताच्या नामांत बाप्तिस्मा घ्या: म्हणजे पांवत्र आत्म्याचें दान तुम्हांला प्राप्त होईल. ३९ कारण तें वचन तुम्हांस, तुमच्या मुलांवाळांस व सर्व जे दूर आहेत त्यांस, म्हणजे जितक्यांस प्रभु जो आपला देव स्वतःकडे बोलावील, तितक्यांस आहे. ४० आणखी त्यांनीं दुसऱ्या पुष्कळ गोष्टींनीं त्यांस साक्ष दिली व बोध करून म्हटलें, या कुठिल पिढी-पामून तुम्ही आपला वचाव करून घ्या. ४१ तेव्हां ज्वांनीं त्यांचें वचन ग्रहण केलें त्यांचा बाप्तिस्मा झाला; आणि त्या दिवशीं सुमार तीन हजार मनुष्यांची त्यांच्यांत पर पडली.

ख्रिस्ती मंडळीचें धार्मिक जीवन

४२ तीं प्रेषितांच्या शिक्षणांत, संगतींत, भाकर मोडण्यांत व प्रार्थना करण्यांत तत्पर असत.

४३ तेव्हां प्रत्येक मनुष्याला भय प्राप्त झालें; आणि प्रेषितांच्या हातून पुष्कळ अद्भुत व चिन्ह घडत होनीं. ४४ तेव्हां सर्व विभ्रंस ठेवणारे एकत्र होते, आणि त्यांचें सर्व समाईक होवें. ४५ ते आषापली जमीन व मारुमत्ता विकून जसजशी प्रत्येकाला गरज लागत असे तसतसे सर्वांस वाढून देत असत. ४६ ते प्रतिदिवशीं एकचित्तानें मंदिरांत जात असत; घरीं भाकर मोडीत असत; आणि देवाची स्तुति करित ह्यांनीं व सालम मुनानें अन्न खात असत. ४७ सर्व लोक त्यांस प्रसन्न असत; आणि तारणप्राप्ति झालेल्या इसमांची प्रभु प्रतिदिवशीं त्यांच्यांत भर घालीत असे.

लंगड्या अंधांच्याला बरे करणें

१ एफ्सा पेत्र व योहान हे प्रार्थनेच्या वेळस

३ तिसऱ्या प्रदरी मंदिरांत जात होते. २ तेव्हां जन्मतः पांगळ असा कोणीएक माणूस होता; त्याला उचळून नेऊन मंदिरांत जाणाऱ्यांजवळ भीक मागण्यासाठीं प्रतिदिवशीं मंदिराच्या सुंदर नामें दरवाजाजवळ उबीत असत. ३ पेत्र व योहान हे मंदिरांत जाणार आहेत असें पाहून त्यांनीं भीक मागितली. ४ तेव्हां पेत्र व योहान त्याला निरखून पाहून म्हणाले, आम्हांकडे पाहा. ५ तेव्हां त्यांज-

पामून कांहीं मिळेल अशी आशा धरून त्यांनीं त्यांजकडे लक्ष लाविलें. ६ पेत्र म्हणाला, माझ्याजवळ सोनेंरुप कांहीं नाहीं; जें आहे तें तुला देतो; नामोरी येशू ख्रिस्ताच्या नामानें चालूं लाग; ७ आणि त्यांनीं त्याचा उजवा हात धरून त्याला उठविलें, तेव्हां त्याची पावले व घोटे यांत तत्काळ बळ आलें; ८ तो उडी मारून उभा राहिला व चालूं लागला; आणि तो चालत, उज्या मारीत व देवाची स्तुति करीत त्यांच्याबरोबर मंदिरांत गेला. ९ त्याला सर्व लोकांनीं चालतांना व देवाची स्तुति करितांना पाहिलें; १० आणि जो मंदिराच्या सुंदर दरवाजाजवळ भीक मागण्यासाठीं बसत असे तो हाच आहे असें त्यांनीं त्याला ओळखिलें. तेव्हां त्याला जें घडलें होतें त्यावरून ते आश्चर्यांनीं व विस्मयानें व्याप्त झाले. ११ मग तो पेत्र व योहान यांस बिलगून राहिला असतां, सर्व लोक फार विस्मित होऊन त्यांजकडे शलमोनाची देवडी म्हटलेल्या ठिकाणी धावत आले.

मंदिरामधलें पेत्राचें भाषण

१२ हें पाहून पेत्रानें लोकांस म्हटलें, अहो, इस्राएल लोकांनो, याचें आश्चर्य कां करितां? अथवा आम्हीं आपल्या सामर्थ्यानें अगर सुभक्तीनें याला चालावयास लाविलें असें समजून आम्हांकडे कां न्याहाळून पाहतां? १३ अब्राहाम, इसहाक व याकोब यांचा देव, आपल्या पूर्वजांचा देव, यांनीं आपला सेवक येशू याचें पौरव केलें; त्याला तुम्हीं धरिलें व पिलातानें त्याला सोडावयाचा निश्चय केला असतांही त्याच्यासमक्ष त्याला नाकारिलें. १४ जो पवित्र व धार्मिक पुरुष त्याला तुम्हीं नाकारिलें आणि घातकी पुरुष आम्हांस या असें मागितलें. १५ तुम्ही जीवनाच्या अधिकाऱ्याला जिवें मारिलें; त्याला देवानें मेलेल्यांमधून उठविलें याचे आम्ही साक्षी आहों. १६ ज्याला तुम्ही पाहतां व ओळखितां त्या या मनुष्याला त्याच्या नामावरील विश्वासावरून, त्याच्या नामानें, शक्तिमान केलें; त्याजवरील विश्वासानें याला तुम्हां सर्वासमक्ष ही शरीरसंपत्ति प्राप्त झाली. १७ बंधुजनहो, मी हें जाणून आहें कीं तुम्ही हें अज्ञानामुळें केलें, तसेंच तुमच्या अधिकाऱ्यांनींही केलें; १८ परंतु आपल्या ख्रिस्तानें दुःख सहन करावें म्हणून

देवानें सर्व संदेष्ट्यांच्या मुखानें पूर्वी सांगितलें होतें तें त्यानें त्याप्रमाणें पूर्ण केलें. १९ यास्तव तुमचीं पापें पुसून टाकिलीं जावीं म्हणून पश्चात्ताप करा व मागें वळा, अशा-साठीं कीं विधांति मिळण्याचे समय प्रभूजवळून यावे; २० आणि तुम्हांकरितां पूर्वी नेमिलेला येशू ख्रिस्त याला त्यानें पाठवावें; २१ ज्याविषयीं आरंभापासून देवानें आपल्या पवित्र संदेष्ट्यांच्या मुखानें सांगितलें, त्या सर्वांचें यथास्थित होण्याच्या काळापर्यंत त्याला स्वर्गांत राहणें प्राप्त आहे.

२२ मोशांनैहि म्हटलें, 'प्रभु देव माझ्यासारखा संदेष्टा तुम्हांसाठीं तुमच्या भावांमधून उठवील; तो जें कांहीं तुम्हांला सांगेल तें सर्व त्याचें ऐका; २३ आणि असें होईल कीं जो कोणी त्या संदेष्ट्याचें ऐकणार नाही तो लोकांतून अगदीं नष्ट केला जाईल.' २४ आपणखी शसुलेलापासून, आणि परंपरेंत जे संदेष्टे झाले त्यांजपासून, जितके बोलत आले त्या सर्वांनीं ह्या दिवसाविषयीं सांगितलें. २५ तुम्ही संदेष्ट्यांचे पुत्र आहां, आणि 'तुम्हाया संततीच्या द्वारें पृथ्वीतील सर्व कुळें आशीर्वादित होतील,' असें अब्राहामाला बोलून देवानें तुमच्या पूर्वजांबरोबर केलेल्या कराराचेहि पुत्र तुम्ही आहां. २६ देवानें आपल्या सेवकाला उठवून प्रथम तुम्हांकडे पाठविलें, यासाठीं कीं त्यानें तुम्हां प्रत्येकाला तुमच्या दुष्कर्मापासून वळून जाण्याचा आशीर्वाद देत जावा.

धर्मसभेपुढें पेत्र व योहान

१ ते लोकांबरोबर बोलत असतां त्यांजवर

४ याजक, मंदिराचा सरदार व सदेकी हे चळून आले; २ कारण ते लोकांस शिक्षण देऊन, येशूच्या द्वारें मेलेल्यांतून पुनः उठणें होईल असें प्रसिद्धपणें सांगतात, ह्याचें त्यांस अतिशय वाईट वाटलें. ३ तेव्हां त्यांनीं त्यांजवर हात टाकिले, व संध्याकाळ झाली म्हणून सकाळपर्यंत त्यांस चौकीत ठेविलें. ४ तथापि वचन ऐकणाऱ्यांतील पुष्कळ लोकांनीं विश्वास धरिला, आणि पुरुषांची संख्या सुमारें पांच हजार झाली.

५ नंतर दुसऱ्या दिवशीं असें झालें कीं त्यांचे अधिकाऱी, वडील व शास्त्री, ६ हे आणि मुख्य याजक हन्ना, कयफा, योहान, आलेक्सांद्र, व मुख्य याज-

काच्या कुळांतील जितके होते तितके यरुशलेमांत एकत्र झाले; ७ आणि त्यांनीं त्यांस मध्यें उभें करून विचारिलें, 'हें तुम्हीं कोणत्या सामर्थ्यानें किंवा कोणत्या नामानें केलें? ८ तेव्हां पेत्र पवित्र आत्म्यानें पूर्ण होऊन त्यांस म्हणाला, अहो लोकाधिकाऱ्यांनो व वडील जनांनो, ९ एका दुर्बल मनुष्यावर कसा उपकार झाला, म्हणजे तो कशानें बरा झाला, याविषयीं आमची चौकशी आज व्हावयाची असेल, १० तर तुम्हां सर्वांस व सर्व इझ्राएल लोकांस हें कळवें कीं ज्याला तुम्हीं वधस्तंभावर खिळून मारिलें, ज्याला देवानें मेलेल्यांमधून उठविलें, त्यां नासोरी येशू ख्रिस्ताच्या नामानें ह्या मनुष्य बरा होऊन तुमच्या पुढें उभा राहिला आहे. ११ 'जो घोंडा तुम्हीं बांधणाऱ्यांनीं तुच्छ मानिला असतां कोनशिला झाला' तो हाच आहे; १२ आणि तारण दुसऱ्या कोणाकडून नाही; जेणेंकरून आपलें तारण व्हावयाचें असें दुसरें नाम आकाशाखालीं मनुष्यांमध्ये दिलेलें नाही.

१३ तेव्हां पेत्राचें व योहानाचें धैर्य पाहून, तसेंच हे अनक्षर व अज्ञानी इसम आहेत असें समजून त्यांनीं आश्चर्य केलें; आणि हे येशूच्या सहावासांत होते असेंहि त्यांनीं ओळखिलें; १४ तरी त्या बरें झालेल्या मनुष्यास त्यांच्याजवळ उभे असलेलें पाहून त्यांच्यानें कांहीं विरुद्ध बोलवेना. १५ मग त्यांनीं त्यांस सभेच्या बाहेर जाण्यास आह्वा केली, आणि ते आपसांत विचार करून म्हणाले, १६ या माणसांस आपण काय करावें? कारण त्यांजकडून प्रसिद्ध चमत्कार घडला खरा, हें सर्व यरुशलेमकरांस ठाऊक आहे; तें आपणाला नाही म्हणतां येत नाही; १७ तरी हें लोकांमध्ये अधिक पसरूं नये म्हणून त्यांस अशी धमकी द्यावी कीं यापुढें त्यांनीं या नामानें कोणाबरोबर बोलूं नये. १८ मग त्यांनीं त्यांस बोलावून अशी निश्चन ताकीद दिली कीं येशूच्या नामानें अगदीं बोलूं अगर शिकवूं नका; १९ परंतु पेत्र व योहान यांनीं त्यांस उत्तर दिलें कीं देवापेक्षां तुमचें ऐकावें हें देवाच्या दृष्टीनें योग्य कीं अयोग्य

याचा तुम्हीच विचार करा. २० जें आम्हीं पाहिलें व ऐकलें तें बोलूं नये हें आमच्यानें होत नाही. २१ तेव्हां त्यांनीं त्यांस आणखी धमकावून सोडून दिलें; त्यांस शिक्षा करी करावी हें लोकांमुळें त्यांस सुचेना; कारण घडलेल्या गोष्टीमुळें सर्व लोक देवाचें गौरव करीत होते; २२ आणि बरें करण्याचा हा चमत्कार ज्यांच्यावर घडला होता तो मनुष्य वयानें चाळीस वर्षांवर होता.

पेत्र व योहान आपल्या मित्रांकडे परत येतात

२३ ते सुटल्यानंतर आपल्या मंडळाकडे गेलें, आणि त्यांस मुख्य याजकांनीं व बडिलांनीं जें कांहीं म्हटलें होतें तें सर्व त्यांनीं सांगितलें. २४ हें ऐकून ते एकचित्त होऊन देवाला उच्च वाणीनें म्हणाले, हे प्रभो, आकाश, पृथ्वी, समुद्र व त्यांतील सर्व कांहीं यांचा उत्पन्नकर्ता तूंज आहेस; २५ आमचा पूर्वज, तुझा सेवक दावीद, याच्या मुखानें पवित्र आत्म्याच्या द्वारें तूं म्हटलें;

राष्ट्रें कां खवळलीं,

व लोकांनीं व्यर्थ कल्पना कां केल्या ?

२६ प्रभूविरुद्ध व त्याच्या अभिषिक्ताविरुद्ध

पृथ्वीचे राजे उभे राहिले,

व अधिकारी जमले;

२७ कारण खरोखरच तुझा अभिषिक्त म्हणजे तुझा पवित्र सेवक येशू यांच्याविरुद्ध ह्या शहरांत विदेशी लोक व इस्राएल लोक यांच्यामुद्दां हेरोद व पंतय पिलात हे एकत्र झाले; २८ यासाठीं कीं जें कांहीं घडवें म्हणून तूं स्वहस्ते व स्वसंकल्पानें पूर्वीं नेमिलें होतें तें त्यांनीं करावें. २९ तर हे प्रभो, आतां तूं त्यांच्या धमकावण्याकडे पाहा; ३० आणि बरें करण्याकरितां तूं आपला हात लांब करीत असतां, आपल्या दासांनीं पूर्ण धैर्यानें तुझें वचन सांगवें असें कर; तुझा पवित्र सेवक येशू याच्या नामानें चिन्हें व अडुतें घडवीं असेंहि कर; ३१ आणि त्यांनीं प्रार्थना केल्यावर ज्या जागेमध्यें ते जमले होते तीं कपित झाली; आणि ते सर्व पवित्र आत्म्यानें

पूर्ण होऊन देवाचें वचन धैर्यानें बोलूं लागले.

समाईक फंड

३२ तेव्हां विश्वास धरणाऱ्यांचा समुदाय एक-दिलाचा व एकजिवाचा होता. कोणीहि आपल्या माल-मत्तेतील कांहीं आपलें आहे असें म्हणत नसे, तर त्यांचे सर्व पदार्थ समाईक होते. ३३ प्रेषित मोठ्या सामर्थ्यानें प्रभु येशूच्या पुनरुत्थानाविषयीं साक्ष देत होते; आणि त्या सर्वांवर मोठी कृपा होती. ३४ त्यांच्यातील कोणालाहि उपें नव्हतें, कारण जमिनीचे किंवा घरांचे जितके मालक होते तितक्यांनीं तीं विकून टाकून विकलेल्या वस्तूंचें मोल आणून ३५ प्रेषितांच्या चरणीं ठेवावें; मग जसजशी कोणाला गरज लागत असे तसतसे प्रत्येकाला वांटून देण्यांत येत असे.

३६ तेव्हां कुप्र बेटांत जन्मलेला लेवी योसेफ, ज्याला प्रेषितांनीं बर्णबा म्हणजे बोधपुत्र असें नांव दिलें होतें, त्याची जमीन होती; ३७ ती त्यानें विकली व तिचे पैसे आणून प्रेषितांच्या चरणीं ठेविले.

हनन्या व सप्पीरा

१ कोणी हनन्या नांवाचा एक इसम व २ त्याची बायको सप्पीरा यांनीं आपली मालमत्ता विकली. २ मग त्यानें किमतीतून कांहीं भाग बायकोच्या संमतीनें मागें ठेविला व कांहीं भाग आपणून प्रेषितांच्या चरणीं ठेविला. ३ तेव्हां पेत्र म्हणाला, हनन्या, तूं पवित्र आत्म्याबरोबर लबाडी करावी व जमिनीच्या किमतीतून कांहीं ठेवून ध्यावें म्हणून सैतानानें तुझें मन कां भरविलें आहे ? ४ ती होती तोंवर तुझी स्वतःची व विकल्यावर तुझ्या स्वाधीन नव्हती क्रय ? हें करण्याचें आपल्या मनांत तूं कां आणिलें ? तूं मनुष्यांशीं नाही तर देवाशीं लबाडी केली. ५ हे शब्द ऐकून हनन्यानें खालीं तर पाहून प्राण सोडिला; आणि हें ऐकणाऱ्या सर्वांस मोठें भय प्राप्त झालें. ६ नंतर तरुणांनीं उठून त्याला गुंडाळिलें व बाहेर नेऊन पुढिलें.

७ मग असें झालें कीं सुमारे प्रहराच्या अंतरानें त्याची

बायको आंत आली तेव्हां झालेलें वर्तमान तिला समजलें नव्हतें. ८ पेत्र तिला म्हणाला, मला सांग, एवढ्याला तुम्ही जमीन विकली काय? तिनें उत्तर केलें, होय एवढ्यालाच. ९ पेत्र तिला म्हणाला, प्रभूच्या आत्म्याची परीक्षा पाहण्यास तुम्ही एकोपा कां केला? पाहा, ज्यांनीं तुझ्या नवऱ्याला पुरिलें त्यांचे पाय दाराशींच आहेत; ते तुलाहि उचलून बाहेर नेतील. १० तेव्हां लागलेंच तिनें त्याच्या पायांजवळ पडून प्राण सोडिला; आणि तरुणांनीं आंत येऊन तिला मेलेलें पाहून तिला बाहेर नेऊन तिच्या नवऱ्याजवळ पुरिलें. ११ यावरून सर्व मंडळीला व हें ऐकणाऱ्या सर्वास मोठें भय प्राप्त झालें.

प्रेषितांनीं केलेलीं अद्भुतें

१२ प्रेषितांच्या हातांनीं लोकांमध्ये पुष्कळ चिन्हें व अद्भुतें घडत असत; आणि ते सर्व एकचित्तानें शलमोनाच्या देवडीत जमत असत; लोक त्यांस थोर मानीत; १३ तरी त्यांच्यांत सामील होण्यास इतर कोणाचें धैर्य झालें नाहीं. १४ विश्वास धरणारे पुष्कळ पुरुष व स्त्रिया यांचा समुदाय उत्तरोत्तर प्रभूकडचा झाला; १५ इतकें कीं लोकांनीं दुखणेकऱ्यांस मार्गांत आणून बाजांवर व पलंगांवर ठेवावें, यासाठीं कीं पेत्र येत असतां त्याची सावली तरी त्यांच्यांतील कोणावर पडावी. १६ आणखी यरुशलेमाच्या आसपासच्या चोर्होकडल्या गांवांतून लोकसमुदाय दुखणेकऱ्यांस व अशुद्ध आत्म्यांनीं पीडलेल्यांस घेऊन तेथें येत; आणि ते सर्व बरे होत असत.

धर्मसभेपुढें पुन्हां पेत्र व योहान

१७ तेव्हां मुख्य याजक व त्याच्याबरोबर असलेले सर्व सदोक्षपंथी ह्यांच्या मनांत मत्सर भरून ते उठले; १८ आणि त्यांनीं प्रेषितांवर हात टाकून त्यांस तुरुंगांत घातलें; १९ परंतु रात्रीं प्रभूच्या दूतांनें तुरुंगाचे दरवाजे उघडिले व त्यांस बाहेर आणून म्हटलें, २० जा आणि मंदिरांत उभे राहून या जीवनाचीं सर्व वचनें लोकांस सांगा. २१ हें ऐकून ते पहाटेस मंदिरामध्ये जाऊन शिक्षण देऊं लागले. इकडे मुख्य याजक व त्याजबरोबर जे होते त्यांनीं येऊन धर्मसभा व इस्राएल लोकांचें वडीलमंडळ हीं एकत्र बोलाविलीं; आणि त्यांस आणावयास तुरुंगाकडे पाठविलें. २२

शिपाई तुरुंगांत गेले तों ते तेथें नाहींत असें पाहून त्यांनीं परत येऊन सांगितलें कीं २३ तुरुंग चांगल्या व्यवस्थेनें बंद केलेला, आणि दरवाजांत पहारेकरी उभे राहिलेले असें आम्हीं पाहिलें खरें, परंतु उघडल्यांवर आम्हांस आंत कोणी सांपडलें नाहीं, २४ हें वर्तमान ऐकून यांचा काय परिणाम होईल याविषयीं मंदिराचा सरदार व मुख्य याजक घोटाळ्यांत पडले. २५ इतक्यांत कोणी येऊन त्यांस असें सांगितलें कीं पाहा, ज्या मनुष्यांस तुम्ही तुरुंगांत ठेविले होते ते मंदिरांत उभे राहून लोकांस शिक्षण देत आहेत. २६ तेव्हां सरदारानें शिपायांसह जाऊन त्यांस जुद्धम न करितां आणिलें; कारण लोक आपणाला दगडमार करतील असें त्यांस भय होतें. २७ त्यांनीं त्यांस आणून धर्मसभेपुढें उभें केलें. तेव्हां मुख्य याजकानें त्यांस विचारिलें, २८ या नामानें शिक्षण देऊं नका असें आम्हीं तुम्हांस निश्चल सांगितलें कीं नाहीं? तरी पाहा, तुम्हीं आपल्या शिकवणीनें यरुशलेम भरून टाकिलें आहे, आणि या माणसाच्या रक्तपाताचा दोष आम्हांवर आणावयास पाहता. २९ तेव्हां पेत्रानें व इतर प्रेषितांनीं उत्तर केलें, आम्ही मनुष्यापेक्षां देवाला मानिलें पाहिजे. ३० ज्याला तुम्हीं खांबावर टांगून मारिलें त्या येशूला आमच्या पूर्वजांच्या देवानें उठविलें; ३१ त्यानें इस्राएलला पश्चात्ताप व पापांची क्षमा ही देणगी द्यावी म्हणून देवानें त्याला आपल्या उजव्या हस्तें राजा व तारणारा असें उच्च केलें. या गोष्टीविषयीं आम्ही त्याचे साक्षी आहों; ३२ आणि जो पवित्र आत्मा देवानें आपल्या आज्ञा पाळणाऱ्यांस दिला आहे तोहि साक्षी आहे.

३३ हें ऐकून ते इतके चिडले कीं त्यांनीं त्यांस जिवें मारण्याचें मनांत आणिलें. ३४ तेव्हां सर्व लोकांमध्ये प्रतिष्ठित असा मानलेला गमलियेल नांवाचा एक पुरूशी शास्त्राच्यापक होता; त्यानें धर्मसभेंत उभे राहून त्या मनुष्यांस जरासें बाहेर काढावयास सांगितलें. ३५ मग तो त्यांस म्हणाला, अहो इस्राएल लोकांनो, तुम्ही या मनुष्यांचें काय करणार याविषयीं आपणांस संभाळा. ३६ कारण कांहीं दिवसांपूर्वीं थुदास हा पुढें येऊन मी कोणी तरी आहें असें म्हणूं लागला; त्याला सुमारे चारशें माणसें मिळालीं; तो मारला गेला आणि जितके त्याला मानीत होते त्या

सर्वांची दाणादाण होऊन ते नाहीतसे झाले. ३७ त्याच्या मागून गालीलकर यहुदा नांवनिशी होण्याच्या दिवसांत पुढें आला व त्यानें पुष्कळ लोकांस फितवून आपल्या नादीं लाविलें; त्याचाहि नाश झाला; व जितके त्याला मानीत होते त्या सर्वांची दाणादाण झाली; ३८ म्हणून मी तुम्हांस आतां सांगतो, या माणसांपासून दूर राहा व त्यांच्या वाटेस जाऊं नका; कारण हा बेत व हें काम मनुष्यांचें असल्यास नष्ट होईल; ३९ परंतु देवाचें असल्यास तुमच्यानें तें नष्ट करवणार नाही; तुम्ही देवाचे विरोधी मात्र ठराव. ४० तेव्हां त्यांनीं त्याचें सांगणें मान्य केले; त्यांनीं प्रेषितांस बोलावून फडके मारविले, आणि येशूच्या नामानें बोलूंदे नका अशी ताकीद देऊन त्यांस सोडून दिलें. ४१ ते तर आपण त्याच्या नामासाठीं अवमानास योग्य ठरलों यामुळें आनंदित होऊन धर्मसभेपुढून निघाले; ४२ आणि येशू हा ख्रिस्त आहे असें ते मंदिरांत व घरोघरीं नित्य शिकवितां व सुवातां गाजवितां राहिले नाहीत.

सात सेवकांची निवड

१ त्या काळीं शिष्यांची संख्या वाढत चालली असतां हेलेणी यहुद्यांनीं इब्री लोकांसंबंधानें कुरकुर केली; कारण रोजच्या वांटणींत त्यांच्या विधवांची उपेक्षा होत असे. २ तेव्हां ऋत्विजांनीं शिष्यगणाला बोलावून म्हटलें, आम्हीं देवाचें वचन सांगण्याची सेवा सोडून पंक्तिसेवा करावी हें आम्हांस बरें वाटत नाही. ३ तर बंधुजनहो, तुम्ही आपल्यामधून पवित्र आत्म्यानें व ज्ञानानें पूर्ण अशीं सात प्रतिष्ठित मनुष्ये शोधून काढा, त्यांस आम्ही या कामावर नेमूं; ४ म्हणजे आम्ही प्रार्थनेंत व वचनसेवेंत तत्पर राहूं. ५ ही गोष्ट सर्व लोकांना बरी वाटली; नंतर विश्वासानें व पवित्र आत्म्यानें पूर्ण असा स्तेफन; आणि फिलिप्प, प्रखर, नीकाणुर, तीमोन, पार्मिना व यहुदीयमतानुसारी नीकलाव अंत्युखीयकर यांस त्यांनीं निवडिलें; ६ त्यांस त्यांनीं प्रेषितांसमोर उभें केले; आणि त्यांनीं प्रार्थना करून त्यांजवर हात ठेविले.

७ मग देवाच्या वचनाचा प्रसार झाला; यरुसलेमांत शिष्यांची संख्या फार वाढली; याजकवर्गातील पुष्कळ लोकांनीं या विश्वासाला मान्यता दिली.

स्तेफनावर हल्ला

८ स्तेफन कृपा व सामर्थ्य यांहीं पूर्ण होत्याता लोकांत मोठीं अद्भुतें व चिन्हें करीत असे. ९ तेव्हां लीबिर्तिन नामक लोकांची सभा, कुरेनेकर, आलेक्सान्द्रियेकर आणि क्लिकिया व आसिया यांतील लोकांपैकीं कितीएक इसम उठून स्तेफनाबरोबर वादविवाद करूं लागले; १० पण तो ज्या ज्ञानानें व ज्या आत्म्यानें बोलला त्यांस त्यांच्यानें तोंड देवचेना. ११ तेव्हां त्यांनीं कांहीं लोकांस भर देऊन, आम्हीं याला मोशे व देव यांजविरुद्ध दुर्भाषण करितां ऐकलें असे म्हणण्यास लाविलें; १२ आणि त्यांनीं लोकांस, वडिलांस व शाळ्यांस चेतविलें. त्यांनीं त्याजवर चाल करून त्याला धरून धर्मसभेंत नेलें; १३ आणि त्यांनीं पुढें उभे केलेले खोटे साक्षी म्हणाले, हा माणूस या पवित्रस्थानाच्या व नियमशास्त्राच्या विरुद्ध बोलण्याचें सोडीत नाही; १४ आम्हीं त्याला असें बोलतांना ऐकलें कीं हा नासिरी येशू हें स्थान मोडून टाकील आणि मोशानें आपल्याला लावून दिलेले परिपाठ बदलून टाकील. १५ तेव्हां धर्मसभेंत बसलेले सर्व त्याजकडे निरखून पाहत असतां त्यांस त्याचें मुख देवदूताच्या मुखासारखें दिसलें.

स्तेफनाचें भाषण

१ मग मुख्य याजक म्हणाला, या गोष्टी अशाच आहेत काय? २ तेव्हां तो म्हणाला, बंधुजनहो व वडील मंडळीनो; एका आपला पूर्वज अब्राहाम हारान प्रांतांत जाऊन राहण्यापूर्वी मेसोपोटेम्या देशांत असतां गौरवी देवानें त्याला दर्शन देऊन म्हटलें, ३ तूं आपला देश व आपले नातळ्या सोडून मी तुला दाखवीन त्या देशांत ये. ४ तेव्हां तो खास्यांच्या देशांतून निघून हारानांत जाऊन राहिला; मग त्याचा बाप मेल्यावर देवानें त्याला तेथून आपणून सध्यां तुम्ही राहतां या देशांत ठेविलें; ५ पण हातः त्याला वतन दिलें नाही, पाऊलभर जमीन देखील नाही; तथापि त्याला मूलबाळ नसतां देवानें वचन दिलें कीं हा देश तुझा व तुझ्यामागें तुझ्या संततीचा असा मी करीन. ६ देवानें आणखी असें सांगितलें कीं तुझी संतति परदेशांत जाऊन उपरी होईल, आणि ते लोक त्यांस दास करून चारशें वर्षे जाचतील. ७ ज्यांचें दास्य ते

करीव असतील त्या लोकांचें पारिपत्य मी करीन, असें देवाचें सांगितलें; आणि त्यानंतर ते तेथून निघून माझी सेवा या ठिकाणीं करितील असेंहि म्हटलें. ८ त्यानें त्यास सुतेचा करार लावून दिला; हा करार झाल्यानंतर त्याला इसहाक झाला; त्याची त्यानें आठव्या दिवशीं सुता केली; मग इसहाकाला याकोब झाला व याकोबास बारा कुलाधिपति झाले. ९ नंतर कुलाधिपतींनीं हेव्यामुळें योसेफाला मिसर देशांत विकून टाकिलें; पण देव त्यासह होता. त्यानें त्यावरील सर्व संकटांतून त्याला सोडविलें; १० आणि मिसर देशाचा राजा फारो याच्या दृष्टीनें ज्ञाता व त्याच्या कृपेंतला असें केलें; यावर त्यानें मिसर देशावर व आपल्या सर्व घरावर त्याला अधिकारी केलें. ११ मग सर्व मिसर देशांत व कनान देशांत दुष्काळ पडून जबर संकट आलें; आणि आपल्या पूर्वजांस अन्न मिळेना. १२ तेव्हां मिसर देशांत धान्य आहे हें ऐकून याकोबानें तुमच्याआमच्या पूर्वजांस पहिल्यानें पाठविलें. १३ मग दुसऱ्या खेपेस योसेफाची व त्याच्या भावांची ओळख झाली; आणि योसेफाचें कळू फारो राजाला कळलें. १४ तेव्हां योसेफानें आपला बाप याकोब व आपले सगळे नातळ्या, म्हणजे पंचाहत्तर असामी, यांस बोलावणें पाठवून आणविलें. १५ याप्रमाणें याकोब मिसर देशांत गेला; आणि तेथें तो व आपले पूर्वज मरण पावले; १६ त्यांस शब्देमांत नेलें आणि जी कबर अब्राहामानें शब्देमांत हमोर याच्या पुत्रांपासून रोख रुपये देऊन विकत घेतलेली होती तीत त्यांस पुरिलें. १७ मग देवानें अब्राहामाला जें वचन दिलें होतें त्याचा समय जस-जसा जवळ आला तसतसे ते लोक, १८ योसेफाची माहिती नसलेला असा दुसरा राजा मिसर देशाच्या गादीवर बसेपर्यंत, मिसर देशांत बाहून संस्थेनें पुष्कळ झाले. १९ तो राजा तुमच्याआमच्या लोकांबरोबर कपटानें वागला आणि त्यांचीं बाळकें वांचूं नयेत म्हणून तीं बाहेर टाकून देणें त्यानें त्यांस भाग पाडिलें; असा त्यानें आपल्या पूर्वजांचा छळ केला. २० त्या दिवसांत मोशे जन्मला, तो अतिशय सुंदर होता; त्याचें पालनपोषण तीन महिनेपर्यंत त्याच्या बापाच्या घरीं झालें; २१ मग त्याला बाहेर टाकण्यांत आलें असतां फारोच्या कन्येनें त्याला

घेऊन आपला पुत्र म्हणून पाळिलें. २२ मोशास मिसरी लोकांच्या सर्व विद्यांचें शिक्षण मिळालें; आणि तो भाषणांत व कृतीत पराक्रमी होता. २३ मग त्याला पाचव्या वर्षे लागलें. तेव्हां त्याच्या मनांत आलें कीं आपले बंधुजन म्हणजे इस्राएलाचें संतान ह्यांनी भेट घ्यावी. २४ एकदा त्यांतील कोणाएकाचा अन्याय होत आहे असें पाहून मोशानें त्याचा कैवार घेतला, आणि मिसऱ्याला मारून त्या जाचलेल्या इसमाची दाद लाविली. २५ तेव्हां आपल्या हातानें निजबांधवांची देव कशी सुटका करीत आहे हें त्यांस समजेल म्हणून त्याला वाटलें होतें, पण त्यांस समजले नाहीं. २६ मग दुसऱ्या दिवशीं कोणी भांडत असतां, तो त्यांच्यापुढें येऊन त्यांची समजूत करण्याकरितां म्हणाला, गृहस्थांनो, तुम्ही भाळबंद आहां; एकमेकांचा अन्याय कां करितां? २७ तेव्हां जो आपल्या शेजाऱ्याचा अन्याय करीत होता तो त्याला उकळत देऊन म्हणाला, तुला आम्हांवर अधिकारी व न्यायाधीश कोणी केलें? २८ काल तूं मिसऱ्याला ठार मारिलें तसें मलाहि मारावयास पाहतोस काय? २९ हे शब्द ऐकतांच मोशे पळून गेला, आणि मिसर देशांत प्रवासी असा झाला; तेथें त्याला दोन पुत्र झाले. ३० मग चाळीस वर्षे भरल्यावर सीनाय डोंगराच्या रानांत, फुला झुडपांतील अभिज्जालांत त्याच्या दृष्टीस एक देवदूत पडला. ३१ हें पाहून मोशाला त्याचें आश्चर्य वाटलें; आणि काय तें नीट पाहण्याकरितां तो जवळ गेला, तेव्हां प्रभूची वाणी अशी झाली कीं ३२ मी तुमचा पूर्वजांचा देव, म्हणजे अब्राहामाचा, इसहाकाचा व याकोबाचा देव आहे. तेव्हां मोशे कपित होऊन त्याला पाहावयाचें धैर्य झालें नाहीं. ३३ नंतर प्रभूनें त्याला म्हटलें, तूं आपल्या पायांतील जोडा काढ; कां तर ज्या जागेवर तूं उभा राहिला आहेस ती पवित्र भूमि आहे. ३४ मिसर देशांतल्या माझ्या लोकांची विपत्ति मी खचित पाहिळी आहे, त्यांचें कष्टणें ऐकलें आहे, आणि त्यांस सोडविण्यास मी उतरलों आहे; तर आतां ये, मी तुला मिसर देशांत पाठवितों. ३५ तुला अधिकारी किंवा न्यायाधीश कोणी केलें, असें ज्या मोशाला ते अबवून बोलले होते, त्याला

झुडपांत दर्शन झालेल्या देवदूताच्या हस्ते, देवानें अधिकारी व सुफिदाता असें करून पाठविलें. ३६ त्यानें मिसर देशांत, तांबड्या समुद्रांत व अरण्यांत चाळीस वर्षे अड्डें व चिन्हें करून त्या लोकांस काढून पुढें नेलें. ३७ तोच मोशे इझ्राएल लोकांस म्हणाला, 'देव तुमच्या बांधवांत माझ्यासारखा संदेष्टा तुम्हांसाठीं उत्पन्न करील.' ३८ रानांतील मंडळीमध्ये सीनाय पर्वतावर त्याच्याशीं बोलणाऱ्या देवदूताबरोबर आणि आपल्या पूर्वजांबरोबर जो होता तो हाच आहे; त्यालाच तुम्हांआम्हांला देण्याकरितां जिवंत बचनें मिळालीं; ३९ त्याचें ऐकावयास आपले पूर्वज मान्य नव्हते; तर त्यांनीं त्याला बिकारिलें व आपलें मन मिसर देशाकडे फिरवून ४० ते अहरोनाला म्हणाले, आमच्यापुढें चालतील असे देव आम्हांस करून दे; कारण ज्यानें आम्हांस मिसर देशांतून आणिलें त्या या मोशाचें काय झालें हें आम्हांस कळत नाहीं. ४१ मग त्या दिवसांत त्यांनीं बैलाची मूर्ति बनवून व तिला यज्ञ करून आपल्या हातच्या कृतीबद्दल उत्साह केला. ४२ तेव्हां देवानें विमुख होऊन त्यांस आकाशातील सेनागणाची सेवा करावयास सोडून दिलें; याविषयीं संदेष्ट्यांच्या पुस्तकांत लिहिलें आहे:

हे इझ्राएलाच्या घराण्या, तुम्ही चाळीस वर्षे

अरण्यांत यज्ञ व बलिदाने मला केलीं काय ?

४३ मोलखाचा मंडप व रेफानें दैवत यांचा तारां

तुम्हीं उचलून घेतला,

म्हणजे ज्या मूर्ति तुम्हीं पुजण्याकरितां केल्या त्या;

मी तुम्हांला बाबेलच्या पलीकडे नेऊन ठेवीन.

४४ तूं जो नमुना पाहिला त्याप्रमाणें आज्ञापटाचा निवास-मंडप कर, असें ज्यानें मोशाला सांगितलें त्यानें नेमल्या-प्रमाणें तो मंडप रानांत आपल्या पूर्वजांचा होता. ४५ जीं राष्ट्रें देवानें त्यांच्यासमोरून घालविलीं, त्यांचा देश आपल्या पूर्वजांनीं स्वाधीन करून घेतला, तेव्हां हा जो मंडप आपले पूर्वज दाविदाच्या दिवसापर्यंत परंपरेनें प्राप्त करून घेत आले तो त्यांनीं यहोशवाबरोबर देशांत आणिला.

४६ दाविदावर देवाची कृपादृष्टि झाली, आणि त्यानें

याकोबाच्या देवासाठीं निवासस्थान बांधण्याची विनंति केली; ४७ परंतु तें शूद शलमोनानें त्याच्यासाठीं बांधिलें. ४८ तथापि जो परात्पर तो हातांनीं बांधलेल्या घरांत राहत नाहीं; संदेष्ट्यानें म्हटलें आहे: ४९ प्रभु म्हणतो, आकाश माझे राजासन आहे,

पृथ्वी माझे पादासन आहे;

तुम्ही माझ्यासाठीं कशा प्रकारचें घर बांधणार ?

किंवा माझ्या विसाव्याचें स्थान कोणतें ?

५० माझ्या हातानें ह्या सर्व वस्तु केल्या नाहींत काय ?

५१ अहो ताठ मानेच्या आणि हृदयांनीं व कानांनीं बेसुती लोकांनी, तुम्ही पवित्र आत्म्याला सर्वदा अडवितां; जसे तुमचे पूर्वज तसे तुम्हीहि. ५२ ज्याचा तुमच्या पूर्वजांनीं पाठलाग केला नाहीं असा संदेष्ट्यांपैकीं कोण होता बरें ? ज्यांनीं त्यांनीं नितीवान् पुरुषाच्या आगमनाविषयीं पूर्वी सांगितलें त्यांस त्यांनीं जिवें मारिलें; त्याला धरून देणारे व जिवें मारणारे असे आतां तुम्ही निषाव्यां; ५३ ज्या तुम्हांस देवदूतांच्या योगें योजलेलें नियमशास्त्र प्राप्त झालें त्या तुम्हीं तें पाळिलें नाहीं.

स्तेफनाचा मृत्यु

५४ त्यांचें हें भाषण त्यांच्या अंतःकरणास इतकें झोबलें कीं ते त्याजवर दांतओठ खाऊं लागले; ५५ परंतु पवित्र आत्म्यानें पूर्ण होऊन त्यानें आकाशाकडे दृष्टि लाविली, तेव्हां देवाचें तेज व देवाच्या उजवीकडे येथला उभें राहिलेले त्यानें पाहिलें, आणि म्हटलें कीं पाहा, ५६ आकाश उघडलें आहे, व मनुष्याचा पुत्र देवाच्या उजवीकडे उभा राहिला आहे असें माझ्या दृष्टीस पडतें. ५७ तेव्हां ते मोठी आरोळी मारून व कान बंद करून एकचित्तानें त्याच्या अंगावर तुटून पडले. ५८ मग ते त्याला शहराबाहेर घालवून दगडभार करूं लागले; आणि साक्षीदारांनीं आपलीं वस्त्रे शौल नामक एका तरुणाच्या पायाजवळ ठेविलीं; ५९ तेव्हां ते स्तेफनाला दगडभार करीत असतां तो प्रभूचा धावा करीत म्हणाला, हे प्रभु येथू, माझ्या आत्म्याचा स्वीकार कर. ६० मग गुडघे टेकून तो मोठ्यानें ओरडला, हे प्रभु, हें पाप त्यांकडे मोजूनको. असें बोलून तो शोषीं गेला.

ख्रिस्ती लोकांचा छळ आणि पांगापांग

१ त्याच्या वधाविषयी शौल मान्य होता.

८ त्या दिवसांत यरुशलैमांतल्या मंडळीचा मोठा पाठलाग झाला; म्हणून प्रेषितांखेरीज ते सर्वे यहुदीया व शोमरोन या प्रदेशांत पांगून गेले. २ स्तेफनाला धार्मिक मनुष्यांनी नेऊन पुरिलें, आणि त्याजसाठीं मोठा शोक केला. ३ इकडे शौलानें मंडळीस हारण करून टाकिलें, तो घोरोघर जाऊन पुरुषांस व स्त्रियांसहि धरून आणून तुरुंगांत टाकीत असे.

शोमरोनामध्ये फिलिप्प

४ तेव्हां जे पांगून गेले ते वचनाची सुवार्ता सांगत देशांतून फिरले, ५ आणि फिलिप्पानें शोमरोन शहरीं जाऊन त्यांस ख्रिस्ताची घोषणा केली. ६ तेव्हां लोकसमुदायांनीं ऐकून व फिलिप्प दाखवीत होता तीं चिन्हें पाहून त्यांनें सांगितलेल्या गोष्टींकडे एकमतानें लक्ष दिलें. ७ ज्यांस अशुद्ध आत्मे लागले होते त्यांच्यांतील पुष्कळांतून ते अशुद्ध आत्मे मोड्यांनं ओरडून निघून गेले; पुष्कळ पक्षघाती व पांगळीं मनुष्यें बरीं झालीं; ८ आणि त्या नगरांत फार आनंद झाला.

शिमोन जादूगार

९ त्या नगरांत जादूगिरी करून शोमरोनी लोकांस थक्क करणारा असा शिमोन नांवाचा कोणीएक मनुष्य होता, आणि मी कोणी मोठा आहे असें तो सांगत असे. १० सर्वे लहानधोर त्याचें लक्षपूर्वक ऐकून बोलत असत कीं जिला देवाची महाशक्ति म्हणतात ती हा आहे. ११ त्यांनें त्यांस दीर्घकळापासून आपल्या जादूगिरीनं थक्क केलें होतें, म्हणून त्यांचें लक्ष त्याजकडे होतें; १२ तरी फिलिप्प देवाचें राज्य व येशू ख्रिस्ताचें नाम यांविषयीची सुवार्ता सांगत होता तेव्हां लोकांनीं विश्वास धरिला; आणि पुरुष व स्त्रिया यांचा बसिसमा झाला. १३ शिमोनांनंहि स्वतः विश्वास धरिला व बासिसमा घेऊन तो फिलिप्पाच्या सहवासांत राहिला; आणि जीं चिन्हें व मोठीं अद्भुत कृत्ये घडलीं तीं पाहून तो थक्क झाला.

शोमरोनामध्ये पेत्र व योहान

१४ नंतर शोमरोनांनं देवाचें वचन स्वीकारिलें

असें यरुशलैमांतल्या प्रेषितांनीं ऐकून त्यांजकडे पेत्र व योहान यांस पाठविलें; १५ ते तेथें आल्यावर त्यांनीं, त्यांस पवित्र आत्मा मिळावा म्हणून, त्यांजसाठीं प्रार्थना केली; १६ कारण तोंपर्यंत त्यांच्यांतील कोणावरहि तो आला नव्हता; केवळ प्रभु येशूच्या नामांत त्यांचा बासिसमा झाला होता. १७ तेव्हां त्यांनीं त्यांजवर आपले हात ठेविले आणि त्यांस पवित्र आत्मा मिळाला. १८ नंतर प्रेषितांचे हात ठेविल्यांनं पवित्र आत्मा मिळतो हें शिमोनांनं पाहून त्यांस द्रव्य दाखवून म्हटलें, १९ ज्या कोणावर मी आपले हात ठेवीन त्याला पवित्र आत्मा मिळावा असा अधिकार मलाहि या. २० तेव्हां पेत्र त्याला म्हणाला, तुझ्या रुपाचा तुझ्याबरोबर नाश होवो, कारण देवाचें दान पैक्यांनं मिळावयाचा तूं विचार केला. २१ या गोष्टींत तुला भाग किंवा वाटा नाही; कारण तुझें अंतःकरण देवाच्या दृष्टींनं नीट नाही; २२ तूं या आपल्या दुष्टतेचा पश्चात्ताप करून प्रभूची प्रार्थना कर, म्हणजे तुझ्या अंतःकरणांतल्या कल्पनेची तुला कदाचित् क्षमा होईल; २३ कारण तूं अतिशय कडूपणांत व अधर्माच्या बंधनांत आहेस असें माझ्या दृष्टीस येतें. २४ तेव्हां शिमोनांनं म्हटलें, तुम्हीं सांगितलेल्या गोष्टींपैकीं काहीं मजवर येऊं नये म्हणून तुम्हीच माझ्यासाठीं प्रभूची प्रार्थना करा.

२५ नंतर त्यांनीं साक्ष देऊन प्रभूचें वचन गाजविल्यावर ते यरुशलैमांत परत आले; तेव्हां त्यांनीं शोमरोनी लोकांच्या पुष्कळशा गांवांतून सुवार्ता सांगितली.

फिलिप्प व हबशी बंध

२६ नंतर प्रभूच्या दूतानें फिलिप्पाला म्हटलें, २७ जी वाट यरुशलैमापासून गजाकडे जाते त्या वाटें म्हणजे दक्षिणेकडे जा; ती रान आहे. २७ मग तो उठून निघाला; आणि पाहा, एक कुरेशी बंध, कुरेशी लोकांची राणी कांदके हिचा मोठा अधिकारी होता व त्याच्या हातीं तिचें सर्व भांडार होतें; तो यरुशलैमांत भजनासाठीं आला होता; २८ तो परत जातांना आपल्या रथांत बसून थश्या संदेष्ट्याचा ग्रंथ वाचत होता. २९

१ एथिओपियन किंवा हबशी.

तेव्हां फिलिप्पाला आत्म्यानें सांगितलें, तूं जाऊन त्याचा रथ गांठ. ३० फिलिप्प धावत गेला तेव्हां त्यानें त्याला यशया संदेष्ट्याचा ग्रंथ वाचतांना ऐकलें; त्यावर तो म्हणाला, आपण जें वाचीत आहां तें आपणास समजतें काय ? ३१ त्यानें म्हटलें, कोणीं मार्ग दाखवित्यावांचून मला कसें समजेल ? मग त्यानें 'फिलिप्पाला आपल्याजवळ बसावयाला वर बोलाविलें. ३२ तो जो शाखलेख वाचीत होता तो हा होता :

त्याला मॅडरासारखें वधासाठीं नेईं;

आणि जसें कोंकळ

आपल्या कातरणाऱ्याच्या पुढें गप्प असतें,

तसा तो आपलें तोंड उघडीत नाही;

३३ त्याच्या लीन अवस्थेंत त्याला न्याय मिळाला नाही;

त्याच्या पिढीचें वर्णन कोण करील ?

कारण त्याचा जीव पृथ्वीवरून घेतला गेला.

३४ तेव्हां पंडानें फिलिप्पाला म्हटलें, संदेष्टा कोणा-विषयीं असें म्हणतो, स्वतःविषयीं किंवा दुसऱ्या कोणाविषयीं, हें मला सांगाल का ? ३५ तेव्हां फिलिप्पानें बोलावयास आरंभ केला व या लेखापासून सुरुवात करून येशूची सुवार्ता त्याला सांगितली. ३६ मग वाटेनें जात असतां ते एका जल्मसंचयाजवळ आले, तेव्हां पंड म्हणाला, पाहा हें पाणी; मला बासिस्मा घेण्यास काय अडचण ? ३७ (फिलिप्पानें म्हटलें, जर आपण आपल्या सर्व अंतःकरणानें विश्वास धरितां तर कोय्य आहे. तेव्हां त्यानें उत्तर दिलें, येशू खिस्त देवाचा पुत्र आहे असा मी विश्वास धरितों.) ३८ तेव्हां त्यानें रथ उभा करावयास सांगितलें; मग फिलिप्प व पंड असे ते उभयतां पाण्यांत उतरले; आणि त्यानें त्याला बासिस्मा दिला. ३९ मग ते पाण्यांतून वर आले तेव्हां प्रभूचा आत्मा फिलिप्पाला घेऊन गेला; म्हणून तो पुनः पंडाच्या दृष्टीस पडला नाही; नंतर तो आपल्या वाटेनें हरी करीत चालला. ४० इकडे फिलिप्प अजोत नगरांत

आडळला; आणि कैसरीया एथें येईपर्यंत त्याला वाटेत जीं गांवें लागलीं त्यांतून जातांना त्यानें सुवार्ता सांगितली.

शौलाचें धर्मांतर

१ हा वेळपर्यंत शौल प्रभूच्या शिष्यांस धमकावण्या दाखविणें व त्यांचा घात करणें या-विषयीं फार आवेशी होता. २ त्यानें प्रमुख याजकाकडे जाऊन त्याजपासून दिमिष्कांतल्या धर्मसभांस अशीं पत्रें मागितलीं कीं त्या मार्गाचे अनुसारी पुरुष किंवा स्त्रिया त्यास आडळल्यास त्यानें त्यांस बांधून यरुशलेमास आणावें. ३ मग जातां जातां असें झालें कीं तो दिमिष्काजवळ पोहंचला; त्या वेळीं अकस्मात् त्याच्यासमोवतीं आकाशांतून प्रकाश चमकला. ४ तेव्हां तो भूमीवर पडला, आणि त्यानें अशी वाणी आपणा-बरोबर बोलतां ऐकली, शौला, शौला, माझा छळ कां करितोस ? ५ तेव्हां तो म्हणाला, प्रभो, तूं कोण आहेस ? त्यानें म्हटलें, ज्या येशूचा तूं छळ करितोस तोच मी आहे; ६ तर उठ, व नगरांत जा, म्हणजे तुला जें करावयाचें तें सांगण्यांत येईल. ७ त्याच्या-बरोबर जीं मनुष्ये जात होती तीं स्तब्ध उभी राहिलीं. त्यांनीं ध्वनि ऐकला खरा, पण त्यांच्या दृष्टीस कोणी पडलें नाही. ८ मग शौलानें भूमीवरून उठून डोळे उघडले तो त्याला दिसनास झाले; तेव्हां त्यांनीं त्याला हातीं धरून दिमिष्कांत नेलें. ९ तेथें तो तीन दिवस अंधळा होता व त्यानें कांहीं खाल्ल्यालें नाहीं.

द्विमिष्कामध्यें शौल

१० इकडे दिमिष्कांत हनन्या नांवाचा कोणी एक शिष्य होता; त्याला प्रभु दृष्टीत म्हणाला, हे हनन्या; त्यानें म्हटलें, काय प्रभु ? ११ प्रभु त्याला म्हणाला, उठून नीट नांवाच्या रस्त्यावर जा, आणि यहूदाच्या बरीं तारुकर शौल नांवाच्या मनुष्याचा शोध कर; कारण पाहा, तो प्रार्थना करित आहे; १२ आणि हनन्या नांवाच्या कोणा मनुष्यानें आंत येऊन डोळे नीट होण्यासाठीं आपणावर हात ठेविले असें त्यानें पाहिलें आहे. १३ तेव्हां हनन्यानें उत्तर केलें, प्रभो,

यशस्वलेमांतच्या तुझ्या पवित्र जनांचें ह्या मनुष्यानें किती वाईट केले आहे हें पुष्कळांच्या तोंडून मी ऐकलें आहे; १४ आणि एथेंहि तुजें नाम घेणाऱ्या सर्वांस बांधावें असा मुख्य याजकांपासून त्याला अधिकार मिळाला आहे. १५ तेव्हां प्रभूनें त्याला म्हटलें, जा; कारण विदेशी लोक, राजे व इस्राएलाची संतति यांच्यासमोर माझे नाम घेऊन जाण्याकरितां तो माझे निवडलेलें पात्र आहे; १६ आणि त्याला माझ्या नामासाठीं किती दुःख सोसावें लागेल हें मी त्याला दाखवीन. १७ तेव्हां हनन्या निघून त्या घरी गेला; आणि त्याजवर हात ठेवून म्हणाला, शौलभाऊ, तूं वाटेनें येत असतां ज्या प्रभूनें म्हणजे येशूनें तुला दर्शन दिलें त्यानें मला यासाठीं पाठविलें आहे कीं तुला आपली दृष्टि यावी व तूं पवित्र आत्म्यानें परिपूर्ण व्हावें. १८ तत्क्षणीं त्याच्या डोळ्यांवरून खपल्यांसारिखें कांहीं पडलें व त्याला दृष्टि आली; त्यानें उठून वासिस्ता घेतला. १९ मग अन्न खाल्यावर त्याला शक्ति आली.

ह्यानंतर तो दिमिष्कांतल्या शिष्यांच्या समागमांत कांहीं दिवस होता. २० त्यानें लागलेच समास्थानामध्यें येशू-विषयीं गाजविलें कीं तो देवाचा पुत्र आहे. २१ तेव्हां सर्व ऐकणारे विस्मित होऊन बोळले, हें नाम घेणाऱ्यांचा जो यशस्वलेमांत नाश करित होता तो हाच नव्हे काय? हा तर त्यांस बांधून मुख्य याजकांकडे न्यावें म्हणूनच एथें आला होता; २२ पण शौलला अधिक सामर्थ्य प्राप्त होत गेलें म्हणून त्यानें हाच खिस्त आहे असें सिद्ध करून दिमिष्कांत राहणाऱ्या यहुदी लोकांस कुठित केले.

२३ असें पुष्कळ दिवस लोटल्यावर, यहुदी लोकांनीं त्याला जिवें मारावयाचा विचार बांधिला; २४ पण त्यांचा कट शौलाला समजला. ते त्याला मारावयाकरितां वेशींचे दरवाजे रात्रंदिवस राखीव होते; २५ परंतु त्याच्या शिष्यांनीं त्याला रात्रीस नेऊन पाटींत बसविलें आणि गांवकसावरून खाली उतरिलें.

यशस्वलेम व तार्स येथें शौल

२६ मग तो यशस्वलेमांत आला तेव्हां त्यानें शिष्यांबरोबर धिळ्यामिसळ्याचा यत्न केला; परंतु हा शिष्य

आहे असा विश्वास न घरितां ते सर्व त्याला भिकूं लागले. २७ तेव्हां बर्गबा त्याला प्रेषितांकडे घेऊन आला आणि त्याला वाटेंत प्रभूनें दर्शन कसें झालें, हा त्याच्याबरोबर कसा बोलला आणि दिमिष्कांत त्यानें येशूच्या नामानें घेयांचें कसें भाषण केले हें त्यानें त्यांस सांगितलें. २८ तेव्हां तो यशस्वलेमांत कांहीं दिवस प्रभु येशूच्या नामानें घेयांचें बोलत त्यांबरोबर जातयेत असे; २९ आणखी हेलेणी यहुद्यांबरोबरहि वादविवाद करित असे; तेव्हां ते त्याला मारावयास यत्न करूं लागले. ३० हें बांधुवर्गांस समजल्यावर त्यांनीं त्याला कैसरीयांत नेऊन पुढें तार्सास पाठविलें.

३१ अशा प्रकारें सर्व यहुदीया, गाळील व शोमरोन या प्रदेशांतील मंडळीस स्वस्थता प्राप्त झाली, आणि तिची वृद्धि होऊन ती प्रभूच्या भमांत व पवित्र आत्म्याच्या समाधानांत चालून वाढत गेली.

लोद येथें पेत्र रोगी बरे करतो

३२ मग असें झालें कीं पेत्र सर्व पवित्र जनांत फिरत असतां लोद गांवांत जे राहत होते त्यांजकडेहि खाली गेला. ३३ तेथें त्याला ऐन्या नांवाचा एक मनुष्य आढळला, त्याला पक्षघात झाल्यामुळे तो अंधरूप घरून आठ वर्षे पडला होता. ३४ त्याला पेत्रानें म्हटलें, ऐन्या, येशू खिस्त तुला बरें करितो, उठ व आपलें अंधरूप नीट कर. तेव्हां तो तात्काळ उठला. ३५ नंतर लोद व शारोन यांतील सर्व राहणाऱ्यांनीं त्याला पाहिलें व ते प्रभूकडे बळके.

दुर्कस

३६ आणखी यापोसमध्यें टबीथा म्हणजे दुर्कस ना नांवाची कोणीएक शिषीण होती; ती सत्कर्म करण्यांत व दानधर्म देण्यांत तत्पर असे. ३७ पुढें असें झालें कीं त्या दिवसांत ती आजारी पडून मरण पावली; तेव्हां त्यांनीं तिला पुजून माडीवर खोलीत ठेविलें. ३८ लोद यापोजबळ होतें; तेथें पेत्र आहे असें शिष्यांनीं ऐकलें; म्हणून त्यांनीं दोघां जणांस पाठवून त्याला विनंति केली कीं आम्हांकडे येण्याला उबीर करूं नको. ३९ तेव्हां पेत्र उठून त्यांबरोबर गेला. तो तेथें पोहोचताच त्यांनीं त्याला माडीवर नेलें; त्याच्याजबळ सर्व विधवा रडत उभ्या राहिल्या, आणि

दुर्कस त्यांच्याजवळ असतां तीं जे अंगरुचे व जीं बळें करीत असे तीं त्यांनीं त्याच दाखविलीं; ४० पण पेत्रांनीं त्या सर्वांस बाहेर काढिलें, मुक्ये ठेवून श्रायना केळी, व ऊदीकडे वळत म्हटलें, उगीचे, उठ. तेव्हां तिंनं दोळे उघडिले व पेत्रास पाहून ती उठून बसली. ४१ मग त्यानें तिला हात देऊन उठविलें; आणि पवित्र जनांस व विषवांस बोलावून त्यांच्यापुढें तिला जिवंत असें उभे केले. ४२ मग सर्व यापोसचें हें प्रसिद्द झालें आणि बहुतांनीं प्रभूवर विश्वास ठेविला. ४३ नंतर असें झालें कीं तो यापोस शिमोन नांवाच्या कोणाएका चांभाराच्या एवें पुष्कळ दिवस राहिला.

पेत्र व कर्नेल्य

१ कैसरीया येवें कर्नेल्य मागें कोणीएक पुत्र

१० इटालिक म्हटलेल्या फल्टणीत जमादार होता. २ तो धार्मिक व आपल्या सर्व कुटुंबासह देवानें भय बाळगणारा, लोकंस फार दानधर्म करणारा व देवाची नित्य विवंति करणारा असा होता. ३ त्यास दिवसाच्या सुमारे तिसऱ्या प्रहरीं प्रत्यक्ष असा दृष्टंत पाहिला कीं आपणाकडे देवाचा दूत येत असून कर्नेल्या, जखी हाक मारीत आहे. ४ तेव्हां तो त्याकडे वळत जावून भयभीत होऊन म्हणाला, काय महाराज ! त्यानें त्यांस म्हटलें, तुज्या श्रायना व तुजे दानधर्म हीं देवासमोर स्मरणार्थ आलीं आहेत. ५ तर अतां यापोस माणसें पाठीव आणि शिमोन पेत्र नांवाच्या एका पुष्कळ बोलवून आण; ६ तो शिमोन नांवाच्या कोणाएका चांभाराच्या एवें पाहुणा आहे; त्याचें घर समुद्राच्या काठी आहे. ७ जो देवदूत त्याच्याबरोबर बाळत होता तो गेल्यानंतर त्यानें आपल्या घराच्या दोषां चाकरांस व आपलीं एकनिष्ठें सेवा करणाऱ्यांतील एका धार्मिक शिपायास बोळविलें; ८ आणि त्यांच्याजवळ सर्व समिस्तर सांगून त्यांस यापोस पाठविलें.

९ ते दुसऱ्या दिवशीं बाटेकर असतां गांवाजवळ येत आहेत तो दोन प्रहरच्या सुमारास पेत्र प्रार्थना करवयास पाचारण गेला; १० तेव्हां त्यास भूक असून कांहीं खाणेंस बाटले; आणि जेवणाची तयारी होत आहे इतक्यात त्याचे देहभाल सुटले. ११ तेव्हां आपस उबडकेलें

व मोठ्या चांदव्यासारखें चार कोपरे घरून सोडलेलें एक पात्र धुषीवर उतरत आहे असें तो पाहता झाला; १२ त्यांत धुषीवरील सर्व चतुष्पाद प्राणी, सरपटणारे अंतु व आकाशातील पाखरें होती. १३ मग त्यास अशी बाणी झाली कीं पेत्रा, उठ; मारून खा. १४ पेत्र म्हणाला, नको, नको, प्रभू; असें कसें होईल ? कारण निषिद्ध आणि अशुद्ध असें मीं कधीं कांहीं खालें नाहीं. १५ मग दुसऱ्यानें त्यास बाणी झाली कीं देवानें जें शुद्ध केले तें तूं निषिद्ध मानूं नको. १६ असें तीन वेळां झालें आणि लगलेच तें पात्र आकाशांत वर पेटलें गेलें.

१७ आपण पाहिलेख दृष्टंत काय असावा आणिची पेत्र विचारांत पडला असतां, पाहा, कर्नेल्यानें पाठविलेलीं माणसें शिमोनाचें घर सोडून दरवाजाजवळ येऊन उभी राहिलीं; १८ आणि त्यांनीं हाक मारून विचारिलें, शिमोन पेत्र एवें पाहुणा आहे काय ? १९ पेत्र त्या दृष्टांताविषयी विचार करीत असतां आत्मा त्याला म्हणाला, पाहा, तीन माणसें तुझा शोध करीत आहेत; २० तर उठून खालीं चल आणि कांहीं कांक्षा न धरितां त्यांच्याबरोबर जा; कारण मीं त्यांस पाठविलें आहे. २१ पेत्र त्या मनुष्यांकडे खालीं येऊन म्हणाला, पाहा, ज्याचा तुम्ही शोध करितां तो मी आहे; कोणत्या कारणास्तव तुमचें एवें येवें झालें ? २२ ते म्हणाले, कर्नेल्य जमादार हा धार्मिक मनुष्य असून देवानें भय बाळगणारा आहे आणि सर्व यहुदी लोक त्याच्याविषयी चांगली साक्ष देतात; त्याला पवित्र देवदूतानें कळविलें आहे कीं आपणाला आपल्या घरीं बोलावून आपणापासून दोन शब्द ऐकावे. २३ मग त्यानें त्यांस आंत बोलावून त्यांचा पाहुणचार केला.

दुसऱ्या दिवशीं पेत्र त्यांच्याबरोबर निघाला, आणि यापोतील बंधुवर्गीपैकीं कितीएक त्याच्याबरोबर गेले. २४ दुसऱ्या दिवशीं ते कैसरीयास पोहंचले; तो कर्नेल्य आपल्या नातलग्नांस व इष्टमित्रांस जमवून त्यांची वाट पाहत होता. २५ पेत्र आंत जात असतां कर्नेल्यानें त्याची मेट वेतली आणि त्याच्या पायां पडून नमस्कार केला; २६ पण पेत्र त्याला उठवून म्हणाला, उभे राहा; मीहि मनुष्यच आहे. २७ मग तो त्याच्या-

बरोबर बोलवावोक्त आंत गेला, तेव्हां त्यानें पुष्कळ कोकणां एकत्र जमलेले पाहिले. २८ त्यानें त्यांस म्हटले, यहुदी मनुष्यानें अन्य जातीच्या मनुष्याबरोबर संबंध ठेवून किंवा त्याच्याबद्दल जाणें त्याला अशास्त्र आहे हें तुम्हांला ठाऊक आहे; तथापि कोणाहि मनुष्याला विविध किंवा अशुद्ध म्हणूं नये असें देवानें मला दाखविलें आहे; २९ यास्तव मला बोलवणें झाल्यामुळे मी कांहीं न करितां आलों. तर मी विचारतां, तुम्ही मला कशासाठी बोलविले ? ३० तेव्हां कर्नेल्य म्हणाला, आज चार दिवस झाले, मी आपल्या घरी तिसऱ्या प्रहरी प्रार्थना करित होतो; तेव्हां पाहा, शुभ पोषाक घातलेला एक मनुष्य मजपुढें उभा राहून म्हणाला, ३१ कर्नेल्या, तुम्ही प्रार्थना ऐकण्यांत आली आहे, आणि तुझे दानधर्म देवाच्यासमोर स्मरण्यांत आले आहेत; ३२ यास्तव बापोस कोणाला पाठवून पेत्र म्हटलेला शिमोन याला बोलवत; तो समुद्राच्या काठी शिमोन चांभार याच्या घरी पाहुणा आहे; ३३ म्हणून मी आपणाकडे माणसांना तत्काळ पाठविले; आपण आलां हें बरें केले, तर आतां प्रभुनें जें कांहीं आपणाला आज्ञापिलें आहे, तें एकाचें म्हणून आम्ही सर्वे एणें देवासमोर आहों.

पेत्राचें भाषण

३४ तेव्हां पेत्रानें बोलण्यास आरंभ करून म्हटले: ३५ देव पक्षपाती नाही, हें मला पक्कें समजतें; तर सर्वे राष्ट्रपैकीं जो त्याची भीति बाळगतो व ज्याचीं कृत्ये धर्मशील आहेत तो त्याला मान्य आहे. ३६ येशू ख्रिस्त (जो सर्वांचा प्रभु आहे) त्याच्या द्वारे देवानें शांतीची सुवार्ता गाजविताना आपलें वचन इस्राएलाच्या संततीस पाठविलें. ३७ योहानानें जो बापतिस्मा गाजविला त्यानंतर गालीलापासून प्रारंभ होऊन सर्वे यहुदीयामध्ये घडलेली गोष्ट तुम्हांला माहित आहे. ३८ नासोरी येशूला देवानें पवित्र आत्म्याचा व सामर्थ्याचा अभिवेक केला; तो सत्कर्म करित व सैतानाच्या सरोखालीं असलेल्या सर्वांस बरें करित फिरत असे; कारण देव त्याच्याबरोबर होता; ३९

आणि त्यानें यहुद्यांच्या देशांत व यरुशलैमांत जें कांहीं केले त्या सर्वांचे साक्षी आम्ही आहों. त्यांनीं त्याला खांबावर टांगून मारिलें; ४० त्याला देवानें तिसऱ्या दिवशीं उठविलें, व त्यानें प्रकट व्हावें असें केले. ४१ तरी हें प्रकटीकरण सर्वे लोकांस नव्हे, पण जे साक्षी देवानें पूर्वीं निवडिले त्या आम्हांस केले; त्या आम्ही तो मेलेल्यांतून उठल्यानंतर त्याच्याबरोबर खांबेपिणें केले; ४२ त्यानें आम्हांस आज्ञा केली कीं लोकांस उपदेश करा व साक्ष द्या कीं देवानें नेमलेला, जीवतांचा व मेलेल्यांचा असा न्यायाधीश, हाच आहे. ४३ त्याजविषयीं सर्वे संघेष्टे साक्ष देतात कीं त्याजवर विश्वास ठेवणाऱ्या प्रत्येकाला त्याच्या नामानें पापांपासून मुक्ति मिळेल.

विदेशी लोकांचेर पवित्र आत्मा उतरतो व त्यांचा बापतिस्मा

४४ पेत्र हें बोलत असतां, वचन ऐकणाऱ्या सर्वांवर पवित्र आत्मा आला. ४५ मग विदेशी लोकांस पवित्र आत्म्याचें दान भरपूर मिळलें आहे असें पाहून, पेत्राबरोबर आलेल्या विश्वास ठेवणाऱ्या सर्वे सुली लोकांना आश्चर्य वाटलें; ४६ कारण त्यांनीं त्यांना अनेक भाषा बोलतांना व देवाचें स्तन करितांना ऐकले. ४७ तेव्हां पेत्रानें म्हटलें, ज्यांना आमच्यासारखा पवित्र आत्मा मिळाला आहे, त्यांचा बापतिस्मा करण्याकरितां कोणाच्यानें पाणी मना करवेल काम ? ४८ मग येशू ख्रिस्ताच्या नामांत त्यांचा बापतिस्मा व्हावा अशी त्यानें आज्ञा केली. तेव्हां कांहीं दिवस राहावें म्हणून त्यांनीं त्याला विनंति केली.

पेत्र आपल्या कृतीचें सान्दर्भण करतो

१ प्रेषितांनीं व यहुदीयांसांसत असलेल्या ११ यहुज्जनांनीं असें ऐकलें कीं विदेशी लोकांनीं हि देवानें वचन ग्रहण केले. २ मग पेत्र सकाळें लैमास गेला तेव्हां सुली लोक त्याबरोबर आले. ३ यहुदीयांसांसकडे आऊन त्यांच्या बरोबर व जेवणसुद्धा ४ तेव्हां पेत्रानें प्रारंभ करून अनुक्रमानें सांगण्यास सुरवात केली : ५ मी

यापो नगरांत प्रार्थना करीत होतो; तेव्हां देहभान सुद्धन मी असा एक दृष्टांत पाहिला कीं एक पात्र उतरलें, तें मोठ्या चांदव्यासारखें चार कोपरे धरून आकाशांतून सोडलेलें असें माझ्यापर्यंत आलें; ६ त्याकडे मी न्याहाळून पाहून विचार करीत होतो तों पृथ्वीवरले चतुष्पाद प्राणी, श्वापदे, सरपटणारे जंतु व आकाशांतलीं पाखरे अशीं दृष्टीस पडलीं; ७ आणि मी अशी वाणीहि ऐकली कीं, पेन्ना, ऊठ; मारून खा; ८ परंतु मी म्हणालों, नको, नको, प्रभू; कारण निषिद्ध किंवा अशुद्ध असें कांहीं माझ्या तोंडांत आजून कधीं गेलें नाहीं. ९ मग दुसऱ्यानें आकाशांतून वाणी होऊन ती मला म्हणाली, देवानें जें शुद्ध केले तें तूं निषिद्ध मानूं नको. १० असें तीनदां झालें; नंतर तीं अर्वाची पुनः आकाशांत वरंवीडलीं गेलीं. ११ इतक्यांत पाहा, ज्या घरांत आम्ही होतो त्यापुढें कैसरीबातून मजकडे पाठविलेलीं तीन माणसें उभीं राहिलीं. १२ तेव्हां आत्म्यानें मला सांगितलें कीं कांहीं कांक्षा न बाळगितां त्यांच्याबरोबर जा. मग हे सहा बंधुहि मजबरोबर आले, आणि आम्ही त्या मनुष्याच्या घरांत गेलों. १३ त्यानें आम्हांला सांगितलें कीं मी आपल्या घरीं देवदूत उभा राहिलेले पाहिला. तो म्हणाला कीं यापोस कोणाला पाठवून शिमोन पेत्राला बोलावून आण; १४ ज्याच्या योगें तुझे व तुझ्या सर्व कुटुंबाचें तारण होईल अशा गोष्टी तो तुला सांगेल. १५ मी बोद्धें लागलों तों, जसा आरंभीं आपल्यावर तसा त्यांजवरहि पवित्र आत्मा आला. १६ तेव्हां प्रभूनें सांगितलेली गोष्ट मला आठवली, ती अशी कीं योहान पाण्यानें बाप्तिस्मा करीत असे खरें; परंतु तुमचा बाप्तिस्मा पवित्र आत्म्यानें होईल. १७ जेव्हां आपण प्रभु येशू ख्रिस्तावर विश्वास ठेविलां तेव्हां जसें आपणांस तसें त्यांसहि देवानें सारखेंच दान दिलें; तर मग देवाला अडविणारा असा मी कोण ? १८ हें ऐकून ते उगे राहिले, आणि देवाचें गौरव करीत बोलले, तर मग देवानें विदेशी लोकांसहि जीवनप्राप्त्यर्थ पयात्तापठुदि दिली आहे.

विदेशीयांमधून झालेल्यांची अंत्युत्थियांतील ख्रिस्ती मंडळी

१९ स्तेफानावरून उद्भवलेल्या संकटामुळें जे पांगळे होते ते फेनीके, कुप्र व अंत्युत्थिया एथपर्यंत यहू-यांस मात्र देवाचें वचन सांगत असत. २० तरी त्यांजपैकीं कित्येक कुप्ती व कुरेनेकर होते, त्यांनीं अंत्युत्थियांत येऊन प्रभु येशूची सुवार्ता हेलेणी लोकांसहि सांगितली. २१ तेव्हां प्रभूचा हात त्यांजबरोबर होता, आणि पुष्कळ लोक विश्वास धरून प्रभूकडे वळले. २२ त्यांजविषयींचें वर्तमान यरुशलेमांतल्या मंडळीच्या कानीं आलें तेव्हां त्यांनीं वर्णनाला अंत्युत्थियापर्यंत पाठविलें; २३ तो तेथें पोहचल्यावर देवाची कृपा पाहून हर्षित झाला; आणि त्यानें त्या सर्वांस बोध केला कीं निश्चयपूर्ण चित्तानें प्रभूला विलगून राहवें. २४ तो चांगला मनुष्य होता, आणि पवित्र आत्म्यानें व विश्वासानें पूर्ण होता; तेव्हां प्रभूच्या शिष्यमंडळांत पुष्कळ जणांची भर पडली. २५ नंतर तो शौलाचा शोध करावयाला तार्सास गेला; २६ त्याचा शोध लागल्यावर त्यानें त्याला अंत्युत्थियास आणिलें. मग असें झालें कीं त्यांनीं तेथें वर्षभर मंडळीमध्ये मिळून-मिसळून बऱ्याच लोकांस शिकविलें; आणि शिष्यांस ख्रिस्ती हें नांव पहिल्यानें अंत्युत्थियांत मिळालें.

वर्णबा व शौल यांचें यरुशलेमास कामगिरीवर जाणें

२७ त्या दिवसांत यरुशलेमाहून अंत्युत्थियास संदरेडे आले. २८ तेव्हां त्यांच्यांतील अगब नामक मनुष्यानें उद्भूत आत्म्याच्या योगें सुचविलें कीं सर्व जगांत मोठे दुष्काळ पडणार आहे. हा दुष्काळ झौथाच्या वेळेस झाला. २९ तेव्हां प्रत्येक शिष्यानें संकल्प केला कीं यहूदीयांत राहणाऱ्या बंधुजनांच्या मदती-करितां यथाशक्ति कांहीं पाठवून द्यावें; ३० त्याप्रमाणें त्यांनीं केले, म्हणजे तें वर्णबा व शौल यांच्या हातीं वडीलवर्गाकडे पाठवून दिलें.

१ मुर्त्यात : प्रेषुतरांकडे

पेत्राची बंदिवासांतून सुटका होते

१ त्या वेळेस हेरोद राजानें मंडळींतल्या

१२ क्रिस्तेकांस छळावें म्हणून त्यांजवर हात टाकिला; २

आणि योहानाचा भाऊ याकोब याला त्यांनें तरवारीनें

जिवें मारिलें. ३ तें यहुदी लोकांस आवडलें असें पाहून तो

पेत्रालाहि धरण्यास प्रवृत्त झाला. ते बेखमीर भाकरींचे

दिवस होते. ४ त्याला धरल्यावर त्यांनें त्याला बंदिशाळेंत

ठेविलें, आणि त्याच्या रखवालीकरितां त्याला शिपायांच्या

चार चौक्यांच्या स्वाधीन केलें; वल्हांडण सण झाल्यावर

त्याला लोकांपुढें बाहेर आणावें असा वेत त्यांनें केला. ५

याप्रमाणें पेत्र बंदिशाळेंत पहाऱ्यांत होता; परंतु त्याजकरितां

देवाजवळ मंडळीची प्रार्थना एकाप्रतेंनें चालूनी होती. ६

हेरोद त्याला बाहेर आणणार होता, त्या रात्री पेत्र दोन

बेव्या घातलेला असा दोघां शिपायांमध्यें निजला होता;

आणि पहारेकरी दरवाजापुढें बंदिशाळा रखीत होते.

७ तेव्हां पाहा, प्रभूचा दूत त्याच्याजवळ अवतीर्ण झाला,

आणि खोलींत उजेड पडला; त्यांनें पेत्राच्या कुशीवर थाप

मारून त्याला जागें करून म्हटलें, लवकर उठ. तेव्हां

त्याच्या हातांतील बेव्या पडल्या. ८ मग देवदूतानें त्याला

सांगितलें, कमर बांध व वहाणा घाल; त्यांनें तसें केलें. त्यांनें

त्याला म्हटलें, तूं आपलें वस्त्र पांचरून भंड्यामागें ये. ९

तो निघून त्याच्यामागें चालूं लागला; तरी देवदूताच्या

द्वारा झालें तें खरें आहे असें त्याला कळलें नाहीं; आपण

दृष्टांत पाहत आहां असें त्याला वाटलें. १० नंतर पहिला

व दुसरा पहारा ओलांडून ते नगरांत जाण्याच्या लोखंडी

दरवाजापर्यंत आल्यावर, तो आपोआप त्यांच्यासाठीं

उचडला; आणि ते बाहेर पडून पुढें एक रस्ता चाळून गेले,

तों देवदूत अंतर्धान पावला. ११ मग पेत्र शुद्धीवर येऊन

म्हणाला, आतां मला खरोबर कळलें कीं प्रभूनें आपला दूत

पाठवून मला हेरोदाच्या हातांतून व यहुद्यांच्या सर्व

प्रतीक्षेपासून सोडविलें आहे. १२ असें सधजून मार्क

योहान याची आई मरीया इच्या घराजवळ तो आला; तों

तेथें बरेच लोक एकत्र मिळून प्रार्थना करीत होते. १३

तो दरवाजाची दिंडी ठोकित असतां व्हा नंकाची मुळी

जबाब देण्यास आली. १४ तिनें पेत्राचा शब्द ओळखिला,

पण हर्षामुळें दरवाजा न उचडतां, आंत धावत जाऊन

सांगितलें कीं पेत्र दरवाजापुढें उभा राहिला आहे. १५

त्यांनीं तिला म्हटलें, तूं चळलीस; तरी किनें खातरीनें

सांगितलें कीं तसेच आहे; ते म्हणाले, तो त्याचा देवदूत

असेल. १६ मग पेत्र ठोकित राहिला असतां त्यांनीं

दरवाजा उचडला आणि त्याला पाहून ते थक झाले. १७

तेव्हां उगे राहा, म्हणून त्यांनें हातांनें त्यांस झुणाविलें;

आपणाला प्रभूनें बंदिशाळेंतून कसें काढिलें हें त्यांनें त्यांस

सविस्तर सांगितलें, आणि म्हटलें कीं हें याकोबास व

बंधुवर्गास सांगा. नंतर तो दुसऱ्या ठिकाणीं निघून गेला.

१८ मग दिवस उगवल्यावर, पेत्राचें काय झालें, अशी

शिपायांत मोठी गडबड उडाली. १९ हेरोदानें त्याचा शोध

केला असतांहि शोध लागला नाहीं, म्हणून त्यांनें पहारेकऱ्यांची

चौकशी करून त्यांस ठर मारावें अशी आज्ञा दिली. मग

तो यहुदीचा म्हणून कैसरीयांत येऊन राहिला.

हेरोदाचा मृत्यु

२० हेरोद सोरकरांवर व सीदोनकरांवर रगावला होता,

म्हणून त्यांनीं एकमतानें त्याजकडे येऊन राजाच्या

रंगमहालावरील अधिकारी बलस्त याला अनुकूल करून

घेऊन सल्ला करण्याची विनंति केली, कारण त्या राजाच्या

देशावर त्यांच्या देशाचें पोषण होत असे. २१ नंतर

नेमिलेल्या दिवशीं हेरोद राजकीय पोषाख करून आसनावर

बसला आणि जमलेल्या लोकांबरोबर भाषण करूं लागला.

२२ तेव्हां लोक गजर करून बोलले, ही देववाणी आहे,

मनुष्यवाणी नव्हे. २३ त्यांनें देवाला मान दिला नाहीं;

म्हणून तत्क्षणीं प्रभूच्या दूतानें त्याजवर प्रहार केला आणि

तो किडे पडून मेलाला.

२४ देवाच्या वचनाची वृद्धि व प्रसार होत गेला.

२५ बर्णक व शौक हे आपली सेवा पूर्ण करून मार्क

योहानाला बरोबर घेऊन यफ्लेसाहून मग्यारे आले.

अंत्युत्सवा वेळील विचारी मंडळी

१ अंत्युत्सवा वेळील बर्णका, जिमोन

१३ निमः, कर्णो, कुरेजेर, कर्णो, कर्णो, कर्णो, कर्णो

हेरोद राजाच्याबरोबर आले होते. तों कर्णो

व शौक हे संदेहे व शिक्क होते. २ ते प्रभूची सेवा व

उपास करीत असतां पवित्र आत्म्यानें सांगितलें कीं बर्णाबा व शौल यांस ज्या कार्यासाठीं मी बोलविलें आहे त्यासाठीं त्यांस मजकरीतां निराळें करून ठेवा. ३ त्यांनीं उपास व प्रार्थना करून आणि त्यांजवर हात ठेवून त्यांची रवानगी केली.

कुप्र येथें बर्णाबा व शौल

४ याप्रमाणें पवित्र आत्म्याच्या द्वारे त्यांची रवानगी झाल्यावर ते सलुकीयांत येऊन तारबातल कुप्रास गेले. ५ मग ते सलमीनांत असतां त्यांनीं देवाचें वचन बहूदासांच्या सभास्थानांमध्ये गाजविलें; आणि योहान हाहि त्यांचा सेवक होता. ६ पुढें ते सर्व बेटांतून वाळून पफेस गेल्यावर बयेशू नांवाचा कोणीएक यहूदी जादूगीर व खोटा संदेष्टा त्यांस आढळला. ७ तो तेथील अधिकारी सिम्य पौल नांवाच्या बुदिमान मनुष्याजबळ होता; या अधिकाऱ्यानें बर्णाबा व शौल यांस बोलावून देवाचें वचन ऐकण्याची उत्कंठा दर्शविली; ८ परंतु अलीम जादूगीर (याच्या नांवाचा हाच अर्थ आहे,) यानें त्यांस अडवून अधिकाऱ्याला विश्वासापासून फितबाबयाचा प्रयत्न केला. ९ तेव्हां शौल, ज्यास पौलहि म्हणत तो, पवित्र आत्म्यानें पूर्ण होतसाता त्याजकडे दृष्टि लावून म्हणाला, १० अरे सर्व कपटानें व सर्व लुचेबिरीनें भरलेल्या सैतानाच्या पुत्रा, अवघ्या घामिकतेच्या वैच्या, तूं प्रभूचे सरळ मार्ग विपरीत करण्याचें सोडून देणार नाहीस काय? ११ तर पाह, आतां प्रभूचा हात तुला प्रतिकूल आहे, तूं अंधळा होशील, व कांहीं वेळपर्यंत सूर्य तुला दिसणार नाही. तत्कालींच पुढें व अंधार त्याजवर पडला; तेव्हां आपणाला हातीं धरून न्यावें म्हणून तो इकडे तिकडे कोणा मनुष्याचा शोध करूं लागला. १२ तेव्हां जें झालें तें पाहून त्या अधिकाऱ्यानें प्रभ्याच्या शिक्षणावरून आश्चर्य मानून विश्वास धरिला.

पिसिदियांतील अंत्युखियामध्ये पौलला बहूदासां केलेल्या घमोपदेश

१३ मग पौल व त्याच्या सोबतीचे लोक पफेसून तारबातल पंपुक्रियांतील पिर्गा एथें गेले; आणि योहान त्यांस सोडून यरुसलेमास माफसत गेला. १४ नंतर ते

पिर्गा एथून निघून फिरतफिरत पिसिदियांतील अंत्युखियास पोहंचले; आणि शब्बाथ दिवशीं सभास्थानांत जाऊन बसले. १५ तेव्हां नियमशास्त्र व संदेष्टे यांचें वाचन झाल्यावर सभास्थानाच्या अधिकाऱ्यांनीं त्यांस सांगून पाठविलें कीं बंधुजनहो, तुम्हांजबळ लोकांकरितां कांहीं बोधवचन असलें तर सांगा. १६ तेव्हां पौल उभा राहून हातानें छुणावून म्हणाला:

अहो इस्राएल लोकांनो, व देवाचें भय बाळगणाऱ्यांनो, ऐका. १७ या इस्राएल लोकांच्या देवानें आपल्या पूर्वजांस निवडून घेतलें, ते लोक मिसर देशांत प्रवासी असतां त्यांचा उत्कर्ष केला आणि पराक्रमी भुजांनें त्यांस तेथून काढिलें. १८ पुढें सुमारें चाळीस वर्षेपर्यंत त्यांनें त्यांची कर्तव्यक रानांत सहन केली. १९ नंतर त्यांनें कनान देशांतील सप्त राज्यें बुडवून तेथील भूमि त्यांस सुमारें साठेचारशें वर्षेपर्यंत वतन अशी दिली. २० त्यांनंतर त्यांनें शमुकेल संदेष्ट्यापर्यंत त्यांस न्यायावीर्य नेमून दिले. २१ मग त्यांनीं राजा माणितला; तेव्हां देवानें कन्नगमीन वंशांतील किशाचा पुत्र शौल ह्यास चाळीस वर्षेपर्यंत त्यांस दिलें. २२ नंतर त्यांनें त्यास दूर करून त्यांचा राजा होण्यासाठीं दाविदास उभें केलें, आणि त्याजविषयीं प्रसिद्धीनें म्हटलें कीं माझ्या मनासारखा इस्रायाचा पुत्र दाविद मला मिळव्य आहे, तो माझ्या सर्व इच्छा सिद्धीस नेईल. २३ ह्या मनुष्याच्या वंशजांत देवानें वचनानुरूप इस्राएलसाठीं तारणारा येशू ह्यास आणिलें; २४ त्याच्या प्रगत होण्याच्या पूर्वी योहानानें पुढें येऊन पश्चात्तापाचा बासिस्ता सर्व इस्राएल लोकांमध्ये गाजविला होता. २५ योहान आपला कार्यक्रम पूर्ण करीत असतां म्हणाला, मी कोण आहे म्हणून तुम्हांस वाटतें? मी तो नव्हे, तर पाह, ज्याच्या पायांतील वहाणा सोडावयास मी योग्य नाही असा कोणी माझ्या मागून येत आहे. २६ अहो बंधुजनहो, अत्राहामाच्या वंशांतील पुत्रांनो, व तुम्हांपैकी देवाचें भय बाळगणाऱ्यांनो, आपल्याला या तारणाची वार्ता पाठविलेली आहे. २७ कारण यरुसलेमासाठीं यांनीं व त्यांच्या अधिकाऱ्यांनीं त्याला न ओळखून आणि दर शब्बाथ दिवशीं वाचण्यांत येणारे

संदिष्टांचे सन्दिह न समजून, त्याला दोषी ठरविल्याने ते पूर्ण केले; २८ आणि मरणपंढाचें कोणतेंहि कारण सांगिल्लें नसतां त्याचा बध करावा अशी त्यांनीं पिलातास विनंति केली. २९ मग त्याचविषयी लिहिल्लें सर्व पूर्ण करून त्यांनीं त्याला खांबावरून खाली उतरवून कब्रमेथ्यें ठेविलें. ३० देवानें त्याला मेलेल्यांमधून उठविलें; ३१ त्याच्याबरोबर जे गालीलयासून यरूशलेमांत आले होते त्यांच्या ह्दयीस तो पुष्कळ दिवस पडत असे; ते आतां लोकांस त्याचे साक्षी आहेत. ३२ आपल्या पूर्वजांस जें बचन दिलें होतें त्याची सुवातां आम्ही तुम्हांस सांगतां: ३३ देवानें येशूला पुनः उठवून तें बचन आपल्या मुलां-बाळांकरितां पूर्ण केलें आहे; दुसऱ्या स्तोत्रांतहि असें लिहिलें आहे, 'तूं माझा पुत्र आहेस; आज मी तुला जन्म दिला आहे.' ३४ शिष्याय, त्यानें कुजण्याच्या अवस्थेपर्यंत परत जाऊं नये म्हणून त्यानें त्याला मेलेल्यांतून उठविलें; याविषयी त्यानें म्हटलें आहे कीं 'दाविदाचें जें पवित्र व विश्वसनीय दान तें तुम्हांस देईन.' ३५ यास्तव आपली एका स्तोत्रांत तो म्हणतो, 'तूं आपल्या पवित्र पुरुषाला कुजूं देणार नाहीस.' ३६ दाविदानें आपल्या पिढींत देवाच्या इच्छेप्रमाणें सेवा करून महानिद्रा घेतली, आणि पूर्वजांबरोबर तो मिळून कुजून गेला; ३७ परंतु ज्याला देवानें उठविलें तो कुजला नाही; ३८ यास्तव बंधु-जनहो, तुम्हांस हें ठरक असो कीं याच्याद्वारें पापांची क्षमा तुम्हांस गाजवून सांगितली आहे; ३९ आणि न्यांविषयी मोशाच्या नियमशास्त्रानें तुम्ही न्यायी ठरत नाही त्या सर्वांविषयीं याचकडून प्रत्येक विश्वास ठेवणारा न्यायी ठरतो, ४० यास्तव सावध राहा, नाही तर संदिष्टांच्या ग्रंथांत जें सांगितलें आहे तें तुम्हांवर येईल:

४१ पाहा, अहो धिकार करणाऱ्यांनो, पाहून आश्चर्य माना, व नाहीतसे व्हा; कारण तुमच्या काळांत मी एक कार्य करितों, तें कार्य असें कीं त्याविषयीं तुम्हांस कोणी सविस्तर

सांगितलें तरी तुम्ही विश्वास घरणारच नाही. ४२ ते बाहेर जाताना लोकांनीं विनंति केली कीं आम्हांस पुढल्या शब्दाबवारी या गोष्टी सांगण्या, ४३ आणि सभा उठल्यावर, जेव्हांतील व अधिकारान् यहुदी मतासुसारी यांच्यातील पुष्कळ जण पौल व बर्नबा यांच्यामागे गेले; त्यांनीं त्यांबरोबर बोखन देवाच्या कृपें टिकून राहण्यास त्यांचें मन वळविलें.

प्रेषित विदेशीयांकडे बळगतात

४४ पुढल्या शब्दाबवारी बहुतेक सर्व नगर देवाचें बचन ऐकावयास बसलें. ४५ लोकांसुदानांस पाहून यहुदी लोकांस हेव्यासुलें केव आस्य आणि पौल जें बोल्ल त्याचा विरोध करून ते अपसव्य बोलूं लागले. ४६ तेव्हां पौल व बर्नबा हे निर्मादपणें बोलले: देवाचें बचन तुम्हांस प्रथम सांगायवाचें अपत्य होतें, तरी ज्या अर्वीं तुम्ही त्याचा अन्वेष करितां व आपणांस सार्वकालिक जीवनकरितां अगोप्य ठरवितां त्या अर्वीं पाहा, आम्ही विदेशी लोकांकडे बसतां. ४७ कारण प्रभूनें आम्हांस आज्ञा दिली आहे, ती ही कीं मीं तुला राष्ट्रांचा प्रकाश असें ठेविलें आहे, यासाठीं कीं पृथ्वीच्या किंतापर्यंत तूं तारण असें व्हावें.

४८ हें ऐकून विदेशी लोक हर्षयुक्त झाले, आणि त्यांनीं देवाच्या बचनाचा महिमा वर्णिल; तेव्हां खितके सार्वकालिक जीवनासाठीं नेणेकेले होते शिष्यांनीं विश्वास धरिल. ४९ प्रभूचें बचन त्या सर्ब प्रांतांत पसरत गेलें. ५० तेव्हां यहुदी लोकांनीं अधिकारान् व कुलीन क्रियांस व नगरातील मुख्य पुरुषांस विचारिलें आणि पौल व बर्नबा यांचा छळ करून त्यांस आपल्या प्रांतांतून धाळविलें. ५१ त्यासुलें ते आपल्या पावांची धूळ त्यांकर बटवून इजुप्तास गेले. ५२ इकडे शिष्यमंडळ आनंदानें व पवित्र आत्म्यानें पूर्ण झालें.

इजुप्त्यामध्यें पौल व बर्नबा

१ मग इजुप्त्यांत असें झालें कीं यहुदी लोकांच्या समास्थानांत ते एतन्न मिळून गेले आणि अशा रीतीनें बोलले कीं यहुदी व हेरेनी

यांच्या मोठ्या उभावानें विश्वास घडिला; २ परंतु जे
 यहूदी विरोधी होतें त्यांनीं विदेशी लोकांचें मन वंधु-
 र्वागविद्ध नेतृत्व सूचित केले. ३ ते बरेच दिवस
 तेथें राहिले व प्रभूविषयीं निर्भावपणें बोलले; त्यांनीं हि
 आपल्या कुपेच्या बचनाबद्दल साक्ष दिली; म्हणजे
 त्यांच्या हातांनीं चिन्हें व अद्भुतें होऊं दिलीं. ४ तेव्हां
 नगरातील लोकसमुदायांत फूट पडली; कित्येकांनीं
 यहूयांची व कित्येकांनीं प्रेषितांनीं बाजू घेतली. ५ मग
 त्यांचा उग्रमर्द करून त्यांना दगडमार करण्याकरितां
 विदेशी व यहूदी आपल्या अधिका-यांसह त्यांच्यावर
 धावले. ६ हें पाहून ते लुकननिया प्रांतातील लुख व
 दबें या नगरांत व त्यासओरतालच्या प्रदेशांत पळून
 गेले; ७ आणि तेथें ते सुवातां सांगत राहिले.

लुख येथें पौल व बर्णना

८ तेव्हां लुखांत क्रोमीएक नात्याने प्राय्यांनीं अग्र
 असा बसला होता; तो अत्यंत पांयळी असून कधी
 चालला म्हणता. ९ त्यानें औद्येचें बोलणें शिकलें; त्यानें
 त्याकडे दृष्टि लावून व त्याच्या बरो होण्याचा विश्वास
 आहे असे पाहून, १० सोळावें म्हटलें, हें आमच्या
 प्रायांकर नीट उभय राहा. तेव्हां तो उबी मारून
 उठला आणि चालू लागला. ११ पौलानें केलेलें कृत्य
 पाहून लोकसमुदाय लुकननी अर्धें सोळावें ओरडून
 बोलले, जेन समुदायाच्या स्थानें आम्हांकडे उतरले
 आहेत. १२ त्यांनीं बर्णनाला ज्युपितराच्या म्हटलें; व पौल
 लुख बर्णना होता म्हणून त्याला मक्युरी म्हटलें.
 १३ मग नगरासुद्धें असलेल्या ज्युपितराच्या पुजास्थानें
 बेल व साका दकाजांजवळ आपल्या आणि लोकां-
 बरोबर तो यज्ञ करणार होता. १४ हें ऐकून प्रेषितांनीं
 म्हणजे बर्णना व पौल यांनीं आपलीं ब्रह्म फाडिलीं
 आणि लोकांमध्ये शिस्त उचलण्याचीं म्हटलें, १५
 एहत्यांनो, हें कां करितो? आम्हांनी व तुम्ही सम-
 भाषनेचीं मनुष्ये आहो; कुडीस निरर्थक गोष्टी सोडून
 ज्यानें आत्मज्ञ, पृथ्वी, समुद्र व त्यातील अवघें
 उराच केले त्या जिवंत देवाकडे वळावें अशी सुवातां
 आम्हां तुम्हांस सांगतो. १६ त्यानें यतकाकांतील पिढ्यां-

मध्ये सर्व राष्ट्रांस त्यांच्या त्यांच्या मार्गांनीं चालू
 दिलें; १७ तथापि त्यानें स्वतःस साक्षीविरहित राहूं
 दिलें नाहीं; म्हणजे त्यानें उपकार केले, आकाशा-
 पासून पजन्य व फलदायक ऋतु तुम्हांस दिले, आणि
 अनांन व हर्षानें तुम्हांस मन भरून तृप्त केले. १८
 असें बोलून त्यांनीं आपणाला यज्ञ करण्यापासून लोकांस
 मोठ्या सुष्करीनें आवरले.

१९ नंतर अंत्युखिया व इकुन्या एथून कित्येक
 यहूदी आले; त्यांनीं लोकांचें मन बळबुल पौलाला
 दगडमार केला, आणि तो मेला असें समजून त्याला
 नगरबाहेर ओढून टाकिलें; २० पण शिष्य त्याच्या-
 सभोवतें उमल्यार तो उठला व निघून नगरांत आला;
 मग दुसऱ्या दिवशीं वर्णनाबरोबर तो दबेंस गेला.

ते अंत्युखियास परत जातात

२१ त्या नगरांत त्यांनीं सुवातां सांगून पुष्कळ शिष्य
 केल्यावर लुख, इकुन्या व अंत्युखिया या नगरांत ते परत
 आले; २२ आणि शिष्यांचीं चित्तें स्थिरावून त्यांस बोध
 केला कीं विश्वासांत टिकून राहावें; कारण आपणाला
 पुष्कळ संकटांतून देवाच्या राज्यांत जावें लागतें. २३
 त्यांनीं त्यांसहानीं प्रत्येक मंडळींत वडीलमंडळ निवडले;
 आणि उग्रस व प्रार्थना करून, ज्या प्रभूवर त्यांनीं विश्वास
 ठेविला होता त्याकडे त्यांस निरविलें. २४ मग ते
 पिसिदियामधून पंफुल्यांत गेले; २५ आणि पिर्गा एथें
 वचन सांगितल्यावर ते अत्तलियास उतरले. २६ तेथून
 ते अंत्युखियास येण्यास तारवांत बसून निघाले; जें
 कार्य त्यांनीं साधिलें त्याकरितां त्यांना देवाच्या कुपेवर
 निरविल्यावर ते तेथूनच निघाले होते. २७ तेथें
 पोहंचल्यावर त्यांनीं मंडळी मिळवून, आपण देवाच्या
 सहवासांत असतांना त्यानें काय काय केले आणि विदेशी
 लोकांकरितां विश्वासाचें दार कसकसे उघडिलें हें सांगितले.
 २८ मग ते शिष्यांच्याबरोबर बराच काळ राहिले.

विदेशीयांतले ख्रिस्ती व मोशाचें नियमशास्त्र

१ तेव्हां कित्येकांनीं यहूदीयाहून उतरून वंधु-
 १५ बर्गास अशी गिकवण दिली कीं मोशाच्या परि-
 पात्रप्रमाणें सुंता शाल्यावांचून तुमचें तारण होणें

शक्य नाही. २ तेव्हां पौल व बर्णबा यांचा त्यांच्याबरोबर बराच मतभेद व वादविवाद झाल्यावर, असें ठरविण्यांत आले कीं पौल व बर्णबा यांनीं व त्यांच्यांतून इतर कित्येकांनीं या वादासंबंधानें यरुशलेमांतले प्रेषित व वडीलवर्ग यांचकडे जावें. ३ मग मंडळीनें त्यांस बोळविल्यावर ते फेनीके व शोमरोन यांमधून गेले, आणि विदेशी लोक देवाकडे वळल्याचें सविस्तर वर्तमान सांगून त्यांनीं सर्वे बंधुजनांना फार आनंदित केले. ४ नंतर ते यरुशलेमास पोहंचल्यावर तेथील मंडळी, प्रेषित व वडीलवर्ग यांनीं त्यांचा सत्कार केला; तेव्हां आपण देवाच्या समागमांत असतांना त्यानें जें जें घडविलें तें त्यांनीं सांगितलें; ५ परंतु परुशी लोकांच्या पंथांतील कित्येक विश्वास धरणारे पुढें होऊन म्हणाले, त्यांची सुता झाली पाहिजे व मोशाचें नियमशास्त्र पाळवयास त्यांस आज्ञा केली पाहिजे.

यरुशलेम येथील धर्मसभा

६ मग प्रेषित व वडीलवर्ग या गोष्टींविषयीं विचार करावयाला जमले. ७ तेव्हां पुष्कळ वादविवाद झाल्यावर, पेत्र उभा राहून त्यांस म्हणाला :

बंधुजनहो, तुम्हांस ठाऊक आहे कीं माझ्या मुखानें विदेशी लोकांनीं सुवार्ता ऐकून विश्वास धरावा म्हणून आरंभीच्या दिवसांपासून तुम्हांमध्ये देवानें निबड केली; ८ आणि अंतरसाक्षी देवानें जसा आपणांस तसा त्यांसहि पवित्र आत्मा देऊन त्याजविषयीं साक्ष दिली. ९ त्यांची अंतःकरणे विश्वासानें शुद्ध करून त्यानें त्यांच्या व आपल्यामध्ये कांहीं भेद ठेविला नाही. १० असें असतां जें जें आपले पूर्वज व आपणहि वाहावयास समर्थ नव्हतां तें शिष्यांच्या मानेवर घालून तुम्ही देवाची परीक्षा कां पाहतां ? ११ तर मग जसें त्यांचें तसें आपलेहि प्रभु येशूच्या रूपेणें तारण होईल, असा आपला विश्वास आहे.

१२ तेव्हां सर्वे लोक गप्प राहिले, आणि बर्णबा व पौल ह्यांनीं आपल्या द्वारे विदेशी लोकांमध्ये देवानें जीं जीं चिन्हें व अद्भुतें केलां ह्यांचें केलेलें वर्णन त्यांनीं ऐकून घेतलें. १३ मग त्यांचें भाषण संपल्याबद्दल यरुशलेम म्हणाला :

बंधुजनहो, माझे ऐका. १४ विदेशी लोकांतून आपल्या जामाकरितां लोक काढून घ्यावे म्हणून देवानें त्यांची भेट कशी घेतली, हें शिमोनानें सांगितलें आहे; १५ आणि त्याबरोबर संदेष्टांच्या उक्तीचाहि मेळ बसतो; असें लिहिलें आहे कीं,

१६ यानंतर मी पुनः येईन,

व दाविदाचा पडलेला डेरा पुनः उभारीन;

व त्याची मोडतीड पुनः उभारून नीट करीन;

१७ यासाठीं कीं शेष राहिलेल्या मनुष्यांनीं,

व ज्या राष्ट्राला माझे नाम दिलें आहे त्या सर्वांनीं प्रभूचा शोध करावा;

१८ हें जें त्याला युगादिपासून माहीत आहे तें करणारा प्रभु असें म्हणतो.

१९ यास्तव माझे मत असें आहे कीं जे विदेश्यांतून देवाकडे वळतात त्यांस त्रास देऊं नये; २० तर त्यांस असें लिहून पाठवावें कीं मूर्तीचें अमंगळपण, जारकर्म, गुदमरून मेलेले प्राणी व रक्त यांपासून तुम्ही दूर राहावें. २१ कारण प्राचीन काळापासून शब्बाथ दिवशीं सभास्थानांत मोशाचें पुस्तक वाचून त्याची प्रसिद्धि करणारे लोक प्रत्येक नगरांत आहेत.

विदेशीयांतील ख्रिस्ती लोकांना एक पत्र

२२ तेव्हां सर्वे मंडळींसह प्रेषितांस व वडिलांस हें बरें वाटलें कीं पौल व बर्णबा यांच्याबरोबर आपणांतून निवडलेलीं माणसें, म्हणजे बंधुवर्गातील प्रमुख बर्षाब्बा म्हटलेला यहुदा व सीला यांस अंत्युखियास पाठवावें; २३ त्यांच्याबरोबर त्यांनीं असें लिहून पाठविलें: अंत्युखिया, सुरिया व किलिकिया येथील विदेश्यांतलें बंधुजन यांस प्रेषित व वडीलवर्ग या बंधुवर्गाचा स्लाम; २४ आमच्यापैकीं कित्येकांनीं जाऊन आपल्या बोळण्यानें तुम्हांस घोटाल्यांत पाडून त्रास दिला असें आमच्या कानीं आलें आहे; पण त्यांस आम्ही अशी आज्ञा दिली नव्हती. २५ यास्तव आमचें एकमत झाल्यावर आम्हांस हें योग्य दिसलें कीं, २६ आपल्या प्रभु येशू ख्रिस्ताच्या नामाकरितां जीवांवर जखम झालेले असे जे आपले प्रिय बंधु बर्णबा व पौल यांच्याबरोबर तुम्हांकडे कांहीं माण्यांना निवडून पाठवावें.

२० आह्वितां म्हणून व सीख नांस आम्ही पाठविले आहे, तेहि बाप मोठी तुम्हांजें तोंगेतोंड सांगतील. २८ पुढील जगाण्याच्या मोठींविषयाने तुम्हांवर जास्त भार वाडूं नये असें पवित्र आत्म्याच्या व आम्हांजें योग्य दिसलें; २९ म्हणजे मूर्तीच्या आर्पिलेले पदार्थ, रक्त, सुदमस्तन मेलेले प्राणी व जारकरून हीं तुम्ही वर्ज करावी; ह्यांपासून आपणांस संभाळून तर तुमचें बरें होईल; कल्याण असो.

३० त्यांची रवानगी झाल्यावर तें अंतुखियास गेले आणि त्यांनीं सर्व मंडळीस जमवून तें पत्र सादर केले.

३१ तें वाचून त्यातल्या बोधापासून त्यांस आनंद झाला.

३२ यहुदा व सीख हे संदेते होते, म्हणून त्यांनींही पुढळ बोलून बंधुजनांस बोध केला व स्थिराविले. ३३ ते कांहीं दिवस तेथें राहिल्यावर ज्यांनीं त्यांस पाठविले होवें त्यांबाबत जाण्यास बंधुजनांनीं त्यांचीं झोतींनीं रवानगी केली; [३४ परंतु सीखला तेथें आपली राहणवाला बरें वाटले.]

३५ आणि पौल व बर्णबा इतर पुढळ जणांबरोबर प्रभूचें बचन किर्वात व सुघाती गाजवीत अंतुखियास राहिले.

पौल व बर्णबा वेगवेगळे होतात

३६ मग कांहीं दिवसांनंतर पौलनें बर्णबाला म्हटलें, ज्या ज्या नगरांत आपण प्रभूचें बचन गाजविलें तेथें पुनः जाऊन बंधुजनांस मेटून ते कसे आहेत हें पाहूं. ३७ बर्णबाची इच्छा होती कीं मार्के म्हटलेला योहान बाला बरोबर धावें; ३८ परंतु पौलाला वाटलें कीं पंपुल्याहून जो आपणाला सोहून गेला व आपल्या बरोबरीनें कामावर आल्या नाही त्याला सोबतीस घेवें योग्य नाही. ३९ याबद्दल ते संतास होऊन एकमेकांपासून वेगळे झाले, आणि बर्णबा मार्केला घेऊन तारवांत बसून कुप्रास गेला; ४० पौलानें सीखला निघून घेतलें आणि बंधुजनांनीं त्याला प्रभूच्या रूपेवर निघल्यावर तो तेथून निघाला. ४१ पुढें मंडळ्यांस स्थिरावीत सुसिया व फिलिप्पिया यांमधून लगे गेला.

कुत्र येथें तीमथ्य पौलास जाऊन मिळतो

१ मग तो व्हड व छत्र एथेंहि आला; आणि १६ पाह्य, तेथें तीमथ्य नावें कोणी क्षिप्य होता; तो विश्वास ठेवणाऱ्या कोणाएक म्हणुनिघीचा पुत्र होता; त्याचा बाप हेब्रेजी होता. २ तो छत्रांतल्या व हड्ड्यांतल्या

बंधुजणांकडून नांवाबळेत्य होता. ३ त्यानें आपणामुळेच यवें अशी पौलची इच्छा होती; तेव्हां ना किर्वाली जे म्हणुनी होते त्यांजमुळे त्यानें त्याला घेऊन त्याची कुत्र केली कारण कीं त्याचा बाप हेब्रेजी आहे हें सर्वांस ठळक होतें. ४ तेव्हां त्यांनीं नगरांमधून जातां जातां बसलेनांतील प्रेषित व बडीलकर्ण ह्यांनीं जे निघण ठरविले होते ते त्यांस पाळवण्याला नेमून दिले. ५ याबद्दल मंडळ्या विश्वासांत स्थिर झाल्या व दिवसेंदिवस त्यांची संख्या वाढत गेली.

आसिया माथ्यनरमधून पौलाचा प्रवास

६ नंतर आसिया देशांत बचन सांगण्यास त्यांस पवित्र आत्म्याकडून अथबळ झाल्यामुळे ते फुमिमा व मलतिया ह्या प्रांतांमधून गेले; ७ आणि मुसियापर्यंत आल्यावर निघुनिघास बाष्पाचा त्यांनीं प्रयत्न केला; परंतु येथल्या आत्म्यानें त्यांस जाऊं दिलें नाहीं; ८ मग ते मुसियाजवळून जाऊन त्रोबसास चालीं गेले. ९ तेथें रात्री पौलाला असा दृष्टांत झाला: कोणी मासेदोनियाचा मात्स उभा राहून आपणाला विनंति करून म्हणत आहे कीं, इकडे मासेदोनिघांत घेऊन आम्हांला साहाय्य कर. १० असा दृष्टांत त्याला झाल्यानंतर त्या लोकसंस घुवातीं सांगावयाला देवानें आपल्याला बोलविलें आहे असें अनुमान करून आम्ही मासेदोनिघांत जाण्याचा लगलज व विचार केला.

पौल मासेदोनियामधील फिलिप्यैला जातो

११ तेव्हां त्रोबसापासून हाकारून आम्ही नोट वाटनें समयाकसे गेलों, व दुसऱ्या दिवशीं नियापुडीस गेलों; १२ तेथून फिलिप्यैस गेलों, तें मासेदोनियाचें त्या भागांतलें पहिलें नगर असून तेथें रोमी लोकांची बसाहत आहे; त्या नगरांत आम्ही कांहीं दिवस राहिलों. १३ मग शब्बाब दिवशीं आम्ही वेडीनाहेरील नदीकडी, जेथें प्रार्कना होत असते असें आम्हांस वाटलें तेथें, जाऊन बसलों; आणि ज्या सिवा तेथें जमल्या होत्या त्यांच्याबरोबर बोटें लागलों. १४ तेव्हां धुवतीरा नगरची छदिया नांवाची कोणीएक स्त्री जांमळीं कर्से विकणारी देवमन्षीण होती; तिनें आमचें भाषण ऐकलें; तिचें अंतःकरण प्रभूनें असें प्रफुल्लित केले कीं पौलच्या सांगण्याकडे तिनें लक्ष दिलें. १५ मग तिच्या

कृतिष्ठां झुंझुंवा बासिस्मा झाल्यावर तिनें अशी विनंति केली: कीं मी प्रभूवर विश्वास ठेवणारी आहे असें जर तुम्हीं कळविलें आहे तर माझ्या घरीं येऊन राहा. ही विनंति तिनें आप्रहानें आम्हांकडून मान्य करविली.

१६ मग असें झालें कीं आम्ही प्रार्थनास्यव्यकडे जात असतां दैवप्रभारें अंगांत असलेली कोणीएक मुलगी आम्हांस आढळली; ती दैवप्रभ्र सांगून आपल्या घन्यास पुष्कळ मिळकत करून देत असे. १७ ती पौलाच्या व आमच्या मार्गे येऊन मोठ्यानें बोळली, हीं माणसें परात्पर देवाचे दास आहेत; हे तुम्हांला तारणाचा मार्ग कळविताना. १८ असें ती पुष्कळ दिवस करीत असे: मग पौल फार अवस्थ होऊन मार्गे फिरून त्या पिशाचाला म्हणाला, वेद क्रिस्ताच्या नामानें मी तुला आज्ञा करितों कीं तूं ह्यामधून निघून जा; आणि तें तत्काळ निघून गेलें.

पौल व सीला यांस बंदिखान्यांत टाकतात व सोडूनहि देतात

१९ मग आपल्या मिळकतीची आशा गेली असें पाहून तिच्या घन्यांनी पौल व सीला यांस धरून अधिकार्यांकडे घेऊन झोडून नेले, २० आणि त्यांनीं त्यांस अधिकार्यांपाहुं उभें करून म्हटलें, हे पुरुष यहुदी असून आमच्या नगराला फार त्रास देतात, २१ आणि आम्हां रोमी लोकांना जे परिपाठ स्वीकारावयाला व आचरावयाला योग्य नाहीत ते हे सांगतात. २२ तेव्हां लोक त्यांजवर उठले; आणि अधिकार्यांनी त्यांची बळे फाडून काडून त्यांस छव्या मारामयाची आज्ञा दिली.

२३ मग त्यांस पुष्कळसे फटके मारिल्यावर बंदिशाळेंत ठाडून त्यांनीं बंदिशाळेच्या नायकाला त्यांस बंदोबस्तानें राखण्याचा हुकूम केला; २४ असा त्याला हुकूम मिळाल्यावर त्यानें त्यांस आंतल्या बंदिखान्यांत घालून त्यांचे पाय खोब्यांत अडकविले. २५ सुमारे मध्यरात्री पौल व सीला हे वेष्टाल प्रार्थना करीत व गाणे गात असतां बंदिखान त्यांचें ऐकत होते. २६ तेव्हां एकाचकीं असा खोड मुझिकंप झाला कीं बंदिशाळेचे पावे उघडविले जावे; ह्यावेळी लागलेच उचलले; व सर्वांचे बंद उघडले. २७ तेव्हां सीलाळेचा नायक झोपेंतून जागा होऊन त्यानें बंदिशाळेचे

दरवाजे उघडे पाहिले, आणि बंदिखान पळाले असतील असें वाटून तरवार उपसून तो आपला घात करणार होता. २८ इतक्यांत पौल मोठ्यानें ओरडून म्हणाला, तूं स्वतःला कांहीं क्षम्य करून घेऊं नको; कारण आम्ही सर्व एथेंच आहो. २९ मग दिवे आणवून तो आंत घावत गेला, कांपत कंभत पौल व सीला यांच्या पायां पडला, ३० आणि त्यांस बाहेर काडून म्हणाला, महाराज, माझे तारण व्हावें, म्हणून मला काय केले पाहिजे? ३१ ते म्हणाले, प्रभु येथे वर निरुद्ध ठेव, म्हणजे तुम्हां व तुझ्या घराण्याचें तारण होईल. ३२ त्यांनीं त्याला व त्याच्या घरातील सर्वांस प्रभूचें क्वचन सांगितलें. ३३ मग रात्रीच्या त्याच घटकेस त्यानें त्यांस जवळ घेऊन त्यांच्या जखमा धुतल्या; आणि तेव्हां त्यानें व त्याच्या सर्वांनीं बासिस्मा घेतला. ३४ मग त्यानें त्यांस घरीं नेऊन खाऊं घातलें, आणि देवावर विश्वास ठेवून सहकुटुंब हर्ष केला.

३५ दिवस उगवल्यावर अधिकार्यांनीं चोपदारांस पाठवून सांगितलें कीं त्या माणसांस सोडून दे. ३६ तेव्हां बंदिशाळेच्या नायकानें पौलास असें वर्तमान सांगितलें कीं तुम्हांला सोडावें म्हणून अधिकार्यांनीं माणसें पाठविली आहेत; तर आतां स्वस्थपणें निघून जा. ३७ तेव्हां पौल त्यांस म्हणाला, आम्ही रोमी मनुष्ये असतां अपराधी द्रविल्यावाचून त्यांनीं आम्हांस उचरपणें फटके मारून बंदिशाळेंत टाकिले; आणि आतां ते आम्हांस गुप्तपणें घालवितात काय? असें नको; तर त्यांनीं स्वतः येऊन आम्हांस बाहेर न्यावें. ३८ मग चोपदारांनीं हें वर्तमान अधिकार्यांस सांगितलें, तेव्हां ते रोमी आहेत असें ऐकून त्यांस मग वाटलें. ३९ मग त्यांनीं येऊन त्यांची समजूत केली; आणि त्यांस बाहेर आणून नगरांतून निघून जाण्याची विनंति केली. ४० मग ते बंदिशाळेंतून निघून छुदियेच्या घरीं गेले, अनुवर्गांस भेटून त्यांनीं त्यांचें समाधान केलें, आणि तेथून ते मार्गस्थ झाले.

रोमसलासीया येवें पौल

१. १० मधून काळाने वेष्टालीकस गेले, तेथें यहुदांचे सभास्थान होतें; २ तेथें पौलानें आपल्या परि-

पाठाप्रमाणे त्यांजकडे जाऊन शाखावरून तीन सख्या त्यांच्याबरोबर संवाद केला. ३ त्यांनी धर्मशाखाचा उलगडा करून प्रतिपादन केले कीं विस्ताराने दुःख सोसावे व मेलेल्यांमधून पुनः उठावे ह्याचें अगत्य होतें, आणि ज्या येशूची मी तुम्हांला घोषणा करितों तोच तो खिस्त आहे. ४ तेव्हां त्यांच्यातील कित्येक जण, भक्तिमान् हेब्रेण्णी यांचा मोठा समुदाय व बऱ्याच श्रेष्ठ स्त्रिया यांची खानी हाऊन तीं पौल व सीला यांस घेऊन मिलासली; ५ परंतु यहुद्यांनीं ह्यांनो आपणांकडे कांही बळारचे लुच्चे लोक घेऊन व धोळका जमवून नगरांत बंदाळी केली; आणि यासोनाच्या घरावर ह्मण करून त्यांस लोकांकडे बाहेर काढवून आणण्याची खटपट करून पाहिले; ६ परंतु त्यांचा शोध लागला नाही, तेव्हां त्यांनी यासोन व कित्येक बंधु यांस नगराच्या अधिकाऱ्यांकडे ओढीत नेऊन आरडाओरड करून म्हटले, ज्यांनीं जगाची उलटांपालट केली ते येथेंहि आले आहेत; ७ त्यांस यासोनांनो आपल्या घरांत घेतले आहे, आणि हे सर्व कैसराच्या हुकुमाविरुद्ध वागतात, म्हणजे येशू म्हणून कोणीएक दुसरा राजा आहे असें म्हणतात. ८ हें ऐकवून त्यांनी लोकांस व शहराच्या अधिकाऱ्यांस खबळून सोडले. ९ मग त्यांनी यासोनाचा व इतरांचा जामीन घेऊन त्यांस मोकळे केले.

बिरुया येथें पौल

१० यावर बंधुजनांनी पौल व सीला यांस लागलेच रातोरात बिरुयास पाठविले; ते तेथें पोहंचल्यावर यहुद्यांच्या सभास्थानांत गेले. ११ तेथील लोक थेस्सलनीकांतल्या लोकांपेक्षां मोठ्या मनाचे होते; त्यांनीं मोठ्या उत्सुकतेनें वचनाचा स्वीकार केला, आणि या गोष्टी अशाच आहेत काय याविषयी ते शास्त्रांत प्रतिदिवशीं शोध करीत गेले. १२ यावरून त्यांतील बहुतांनीं व हेब्रेण्णी कुलीन स्त्रिया व पुरुष यांतील बऱ्याच जणांनीं विश्वास धरिला. १३ पौल देवाचें वचन बिरुयांतहि सांगत आहे हें थेस्सलनीकांतल्या यहुद्यांस समजलें, तेव्हां त्यांनीं तिकडेहि जाऊन लोकांस खबळून नेतविले. १४ त्यावरून बंधुवर्गानें पौलाला समुद्राकडे जाण्यास लागलेच पाठविले; आणि सीला

व तीमथ्य हे तेथें राहिले. १५ तेव्हां पौलाला पोहंचविणाऱ्यांनीं त्याला अथेनैपर्यंत नेले; आणि सीला व तीमथ्य यांनीं आपणांकडे होईल तितकें लवकर यावें अशी त्याची आज्ञा घेऊन ते निघाले.

अथेनै येथें पौल

१६ पौल अथेनैस त्यांची वाट पाहत असतां, तें नगर मूर्तींनीं भरलेलें पाहून त्याच्या मनाचा संताप झाला. १७ यामुळें तो सभास्थानांत यहुद्यांबरोबर, भक्तिमान् लोकांबरोबर आणि बाजारांत जे त्याला आढळत त्यांजबरोबर प्रतिदिवशीं वाद करित असे. १८ तेव्हां एपिकुरपंथी व स्तोमिकपंथी यांच्यातील कित्येक तत्त्वज्ञानी लोक त्याला आडवे आले. कित्येक म्हणाले, हा बडबड्या काय बोलतो ? दुसरे म्हणाले, हा परक्या देवांची घोषणा करणारा दिसतो; कारण तो त्यांस येशू व पुनरुत्थान यांविषयीं सुवार्ता गाववीत असे. १९ नंतर त्यांनीं त्याला घेऊन अरीयपगावर नेऊन म्हटले, तूं हें दिलेलें नवें शिक्षण काय आहे हें आम्हांस कळविशील काय ? २० कारण तूं आम्हांस अपरिचित गोष्टी ऐकवीत आहेस, त्यांचा अर्थ काय हें समजावें अशी आमची इच्छा आहे. २१ (सर्व अथेनैकर व तेथें राहणारे परके लोक ह्यांना कांहीं नवलविशेष सांगणें किंवा ऐकणें याशिवाय इतर कशांतहि आपला काळ घालविणें होत नसे.)

अरीयपगांत पौलानें केलेलें भाषण

२२ तेव्हां पौल अरीयपगाच्या मध्यभागीं उः राहून म्हणाला :

अहो अथेनैकरांनो, तुम्ही देवदेवतांला फार मान देणारे आहां असें मला दिसतें. २३ कां तर मी फिरतां फिरतां तुमच्या पूज्य वस्तु पाहिल्या, त्यांत 'अज्ञात देवाला' हीं अक्षरें लिहिलेलीं वेदी मला आढळ्ळी. ज्याचें तुम्ही न ओळखतां भजन करितां तें मी तुम्हांला जाहीर करितों. २४ ज्या देवांनो जग व त्यांतलें अवघें केले तो आकाशाचा व पृथ्वीचा प्रभु आहे, म्हणून तो हातांनीं बांधिलेल्या मंदिरांत राहत नाही; २५ आणि त्याला कांहीं उणें आहे, म्हणून मनुष्यांच्या हातांनीं

त्याची सेवा घडावी असें नाही; तर जीवन, प्राण व सर्व काही तोच सर्वास देतो; २६ आणि एक-पक्षी मनुष्यांची सर्व राष्ट्रें उत्पन्न करून त्यांनीं सगळ्या मनुष्यांमध्यें राहावें असें त्यांनं केलें, आणि त्यांचे नेमिल्ल्या सगळ्या व त्यांच्या वस्तींच्या सोबा त्यांनं ठरविल्या; २७ अशासाठी कीं त्यांनीं देवाचा शोध करावा, म्हणजे चाचपडत चाचपडत त्याला कसें तरी मिळवून घ्यावें. तो आमच्यांतल्या कोणाएकापासूनहि दूर नाही; २८ कारण आपण त्यांत जगतों, वागतों, व आहों; तसेंच तुमच्या कर्मांपैकींहि कित्येकांनीं म्हटलें आहे, 'आपण त्याचा वंश आहों.' २९. तर आपण दैवी वंश असतांना, मनुष्याच्या चातुर्यांनं व कल्पनेंनं कोरलेलें सोनं, सें किंवा पाषाण हांच्या आकृती-सारखा देव आहे असें आपल्याला वादूं नये. ३० अज्ञानाच्या काळांची देवानें उपेक्षा केली, परंतु आतां सर्वांनीं सर्वत्र पश्चात्ताप करावा अशी तो मनुष्यांस आज्ञा करितो. ३१ त्यांनं असा एक दिवस नेमस्त केला आहे कीं त्या दिवशीं आपण नेमिल्ल्या मनुष्याच्या द्वारें तो जगाचा न्यायनिबांडा नीतिमत्वांनं करवील; त्यांनं त्याला मेलेल्यांमधून उठवून याविषयींचें प्रमाण सर्वास पटविलें आहे.

३२ तेव्हां मृतांच्या पुनरुत्थानाविषयीं ऐकून कित्येकांनीं थडा केली; कित्येक म्हणाले, याविषयीं आम्ही तुमं पुतः आणखी ऐकूं. ३३ इतकें झाल्यावर पौल त्यांच्यामधून निघून गेला. ३४ तरी त्यास चिकटून राहून कित्येक मनुष्यांनीं विश्वास धरिला; त्यांत दियो-नुस अरीयपगीथकर, दामारि नामें कोणी स्त्री, व त्यांच्याबरोबर इतर कित्येक होते.

करिथ येथें पौल

१ त्यानंतर तो अथेनै सोहून करिथास गेला. २ तेव्हां पंत एथील अक्विला नामें कोणी यहूदी त्याला आढळला; सर्व यहूद्यांनीं रोम शहर सोहून जावें अशी क्लौद्यानं आज्ञा केल्यामुळें तो आपली बायको प्रिस्किला इजसुदां इटालीहून जुफताच आला होता; त्यांच्याकडे तो गेला; ३ आणि

त्यांचा व ह्याचा धंदा एक असल्यामुळें त्यांच्याजवळ राहिला, आणि त्यांनीं तो चालविला; त्यांचा धंदा राहुच्या करण्याचा होता. ४ तो दर शब्बाथ दिवशीं सभास्थानांत वाद करून यहूद्यांची व हेब्रेयांची समजूत घालीत असें.

५ जेव्हां सीला व तीमथ्य हे मासेदोनियाहून आले तेव्हां, येसू हाच क्रिस्त आहे, अशी साक्ष यहूद्यांस देऊन वचन सांगण्यांत पौल निमग्न झाला होता; ६ आणि ते त्याला अडवून अपशब्द बोलूं लागले तेव्हां त्यांनं आपलीं वळे झटकून त्यांस म्हटलें, तुमचें रक्त तुमच्या माथ्यांवर; मी निर्दोष आहे; आतांपासून मी विदेशी लोकांकडे जाणार. ७ मग तेथून निघून सभास्थानाच्या लगत ज्याचें घर होतें, असा कोणी तीत युस्त नामक देवभक्त होता त्याच्या घरीं तो गेला. ८ तेव्हां समेचा अधिकारी क्रिस्प ह्यांनं आपल्या सर्व घराण्यासुदां प्रभूवर विश्वास ठेविला, आणि पुष्कळ करिथ-करांनीं वचन ऐकून विश्वास ठेविला, व वातिस्मा घेतला. ९ तेव्हां प्रभूनें राष्ट्री पौलाला दृशांतांत म्हटलें, मिळूं नको; बोलत जा, उगा राहूं नको, १० मी तुजबरोबर आहे, तुमं वाईट करावयाला कोणी तुजवर येणार नाही, कारण या नगरांत माझे पुष्कळ लोक आहेत. ११ तो त्यांजमध्यें देवाचें वचन शिकवीत दीड वर्ष राहिला.

गल्लियो आणि पौल

१२ नंतर गल्लियो हा असया प्रांताचा अधिकारी असतां यहूद्यांनीं एकचित्तानें पौलावर उठून त्याला न्याया-सनापुदें आणून म्हटलें, १३ हा लोकांस नियमशास्त्रा-विरुद्ध देवाला भजावयास मथावितो. १४ तेव्हां पौल तोंड उचलून बोलणार होता इतक्यांत गल्लियो यांनं यहूद्यांस म्हटलें, अहो यहूद्यांनो, हें प्रकरण गैरक्रिस्त वर्तनाचें अगर दुष्कृतीचें असतें तर मला तुमचें म्हणणें मनावर घेण्याचें कारण झालें असतें; १५ परंतु हा वाद शब्दांचा, नांवांचा किंवा तुमच्या नियमशास्त्राचा आहे, तर तुमचें सुद्दीच पाह; या गोष्टींची न्यायाविशीं मला नको. १६ असें म्हणून त्यांनं त्यांस न्यायासनापुढून हाकून लाविलें. १७ तेव्हां

सर्वांनी सभेचा अधिकारी सोस्थनेस याला धरून न्यायासना-
समोर मार दिला, पण गळियोंने यांपैकी कोणत्याही
गोष्टीची पर्वा केली नाही.

पौल सूरियास परत येतो

१८ यानंतर पौल तेथे आणखी बरेच दिवस
राहिल्यावर बंधुजनांचा निरोप घेऊन तारवांत बसून
सूरिया देशास गेला; त्याच्याबरोबर प्रिस्किळा व
अकिला हीं गेलीं; त्याचा नवस होता म्हणून त्यांनीं
किस्त्रियांत आपल्या डोक्याचे केस कापिले. १९ मग
इफिस नगरांत आल्यावर त्यांनीं त्यांस तेथे सोडिले;
आणि स्वतः सभास्थानांत जाऊन यहुद्यांबरोबर संवाद
केला. २० नंतर त्यांनीं आणखी कांही दिवस राहावे
अशी ते विनंति करीत असतांही तो कबूल झाला
नाहीं; २१ तर त्यांचा निरोप घेतांना, देवाची इच्छा
असल्यास तुम्हांकडे मी फिरून येईन, असें म्हणून
इफिसाहून तारवांत बसून निघाला. २२ मग कैसरी-
यास पोहंचल्यावर तो वरतीं गेला, आणि मंडळीला
प्रणाम करून अंत्युखियास खालीं गेला. २३ तेथे
कांही दिवस राहून तो निघाला, आणि अनुक्रमानें
गळतिया प्रांत व फ्रुगिया यांतील सर्व क्षिप्यांस स्थिर
करीत फिरला.

इफिसमर्घें अपुल्लो

२४ तेव्हां अपुल्लो नांवाचा मोठा वक्ता व शास्त्र-
संपन्न असा एक आलेक्सान्द्रियाकर यहुदी होता, तो
इफिसास आला. २५ त्याला प्रभूच्या मार्गाविषयीचें शिक्षण
मिळालेले होतें; आणि तो आत्म्यानें आवेशी असल्या-
मुळे येशूविषयीच्या गोष्टी नीट सांगून शिक्षण देत
असे; तरी त्याला योहानाचा बासिस्मा मात्र ठाऊक
होता. २६ तो सभास्थानांत निर्मांडपणें बोद्धं लागला,
तेव्हां प्रिस्किळा व अकिला यांनीं त्याचें ऐकून
त्याला जवळ घेतलें, व देवाचा मार्ग त्याला अधिक
स्पष्टपणें दाखविला. २७ नंतर त्यांनीं अखया प्रांतांत
जाण्याचा बेत केला, तेव्हां बंधुवर्गानें त्यास उतोचन
दिलें आणि त्याचा स्वीकार करण्याविषयीं क्षिप्यांस
लिहिलें; तो तेथें पोहंचल्यावर ज्यांनीं कृपेच्या द्वारे

विश्वास धरिला होता त्यांना त्यांनीं फार साहाय्य केले;
२८ कारण येशू हाच खिस्त आहे, असें त्यांनीं
शास्त्रावरून दाखवून मोठ्या सामर्थ्यानें सर्वासमक्ष यहु-
द्यांचें खंडण केले.

इफिस येथें बासिस्मा करणाऱ्या योहानाचे शिष्य

१ मग असें झालें कीं अपुल्लो करियांत
१९ असतां पौल वरच्या प्रांतांमधून जाऊन
इफिसांत पोहंचला, तेथें कित्येक शिष्य त्याला
आढळले; २ त्यांस तो म्हणाला, तुम्ही विश्वास धरिला
तेव्हां तुम्हांस पवित्र आत्मा मिळाला काय ? त्यांनीं
त्याला म्हटलें, पवित्र आत्मा दिलेला आहे हें आम्हीं
ऐकलें देखील नाहीं. ३ तो त्यांस म्हणाला, तर
तुम्ही कसला बासिस्मा घेतलीं ? ते म्हणाले, योहानाचा
बासिस्मा. ४ पौलानें म्हटलें, योहान पञ्चासपाव्चा
बासिस्मा देत असे; तो लोकांस सांगत असें कीं
माझ्यामागून येणाऱ्यावर म्हणजे येशूवर तुम्ही विश्वास
देवावा. ५ हें ऐकून त्यांनीं प्रभु येशूच्या नामांत
बासिस्मा घेतला; ६ आणि पौलानें त्यांजवर हात
ठेविले तेव्हां पवित्र आत्मा त्यांजवर आला; ते वेग-
वेगळ्या भाषा बोद्धं लागले व ईश्वरी संदेश देऊं
लागले. ७ ते अवघे जुमारे बारा पुरुष होते.

इफिस येथें पौल

८ नंतर तो सभास्थानांत जाऊन देवाच्या राज्याच्या
गोष्टीविषयी संवाद करीत व प्रमाण पटवीत निर्मांड-
पणें तीन महिने बोलत गेला. ९ मग कित्येक जण
कठोर व विरोधी होऊन लोकांसमक्ष त्या मार्गाची
निंदा करूं लागले, तेव्हां त्यांनीं त्यांजमधून निघून
क्षिप्यांसहि वेगळे केले, आणि तुरपाच्या शिक्षणगृहांत
तो प्रतिदिवशी संवाद करूं लागला. १० असें दोन
वर्षे चालल्यामुळें आसियांत राहणाऱ्या सर्व यहुदी व
श्लेष्णी लोकांनीं प्रभूचें वचन ऐकलें. ११ देवानें
पौलाच्या हातून असाधारण चमत्कार घडविले; १२
ते असे कीं झाल किंवा फडकीं त्याच्या अंगवरून
आणून रोम्यांवर घातली, म्हणजे त्यांचे रोग

दूर होत असत व दुष्ट आत्मे त्यांच्यांतून निघून जात असत. १३ तेव्हां कित्येक पंचाक्षरी फिरस्ते यहुदी, दुष्ट आत्मे लागलेल्या लोकांवर प्रभु येशूचें नाम उच्चारून म्हणूं लागले, ज्या येशूची पौल घोषणा करितो त्याची मी तुम्हांस शपथ बाळगतां. १४ असें करणारे इसम एक यहुदी मुख्य याजक रिकवा याचे सात पुत्र होते. १५ त्यांस दुष्ट आत्म्यानें जबाब दिला, मी येशूला व पौलालाहि ओळखतां; पण तुम्ही कोण आहां? १६ मग ज्या मसुण्यास दुष्ट आत्मा लागला होता त्यानें त्यांजवर उडी घालून दोघांस हटविलें आणि त्यांवर इतका पगडा बसविला कीं ते उघडेंनागडे व घाबळ होऊन त्या घरांतून पळून गेले. १७ तेव्हां इफिसांत राहणारे यहुदी व हेलेणेी या सर्वांस हें माहीत होऊन भय प्राप्त झालें, आणि प्रभु येशूच्या नामाचा महिमा झाला. १८ विश्वास ठेवणाऱ्या लोकांपैकीं पुष्कळ जणांनीं घेऊन आपलीं कृत्ये पदरीं घेऊन तीं उघड केलीं. १९ जादू करणाऱ्यांतील बऱ्याच लोकांनीं आपलीं पुस्तकें जमा करून सर्वांदिखता जाऊन टाकलीं; आणि त्यांच्या किंमतीची बेरीज केली तेव्हां ती पन्नास हजार रुपये झाली. २० याप्रमाणें प्रभूचें वचन सामर्थ्यानें वाढत जाऊन प्रबळ झालें.

पौलाचे पुढले बेट

२१ हें झाल्यावर मासेदोनिया व अखया ह्या प्रांतांतून यरुशलेमास जावें असा पौलानें आपल्या मनांत निश्चय केला व म्हटलें, तेथें गेल्यानंतर मला रोम शहरहि पाहिलें पाहिजे. २२ मग आपली सेवा करणाऱ्यांपैकीं तीमथ्य व एरास्त या दोघांस मासेदोनियास पाठवून तो स्वतः काहीं दिवस आसियांत राहिला.

इफिस येथील दंगा

२३ ह्या सुमारास त्या मार्गाविषयी बरीच चळवळ झाली. २४ कारण कीं देमेत्रिय नांवाचा कोणीएक सोनार अर्तमी देवीचे रुपाचे देव्हारे करून कारागिरांस बराच कामधंदा लावून देत असे; २५ त्यानें त्यांस व तसल्याच इतर कारागिरांस जमवून म्हटलें, गव्यांनो, ह्या धंद्यानें आपल्याला पैसे मिळतात हें तुम्हांस ठऊक आहे. २६ तुम्ही पाहतां व ऐकतां कीं इफिसांत केवळ नव्हे तर

बहुतेक सर्व आसिया देशांत, हातांनीं केलेल्या आकृति देव नाहीत असें या पौलानें बोलून व पुष्कळ लोकांच्या मनांत भरवून त्यांना फितविलें आहे; २७ ह्यामुळें ह्या आपल्या धंद्याची अपकीर्ति होईल असें भय आहे; इतकेंच नव्हे, तर ज्या महादेवी अर्तमीची भक्ति सर्व आसिया व जगहि करितें, तिचें देऊळ तुच्छवत् व ती स्वतः महत्त्वभ्रष्ट होईल असेंहि भय आहे. २८ हें ऐकल्यावर ते क्रोधाग्निष्ट होऊन ओरडूं लागले कीं इफिसकरांची अर्तमी थोर. २९ इतक्यांत नगरांत धांदल उडाली; आणि पौलाचे वाटेंतले सोबती मासेदोनियाकर गायस व अरिस्ताख यांस पकडून त्यांस ओडीत ओडीत ते एकचित्तानें नाटकप्रदांत धावत गेले. ३० तेव्हां गर्दीत जावें असें पौलाच्या मनांत होतें, पण शिष्यांनीं त्याला जाऊं दिलें नाहीं. ३१ शिवाय आसियाच्या अधिकाऱ्यांतील कित्येक त्याचे मित्र होते, त्यांनीं त्याला निरोप पाठवून विनंति केली कीं नाटकप्रदांत जाऊन स्वतःला धोक्यांत घालूं नये. ३२ तेव्हां कोणीं काहीं, कोणीं काहीं, अशा आरोळ्या मारल्या; लोकांचा एकच गोंधळ उडाला; आणि आपण कशाला जमलों आहां हें बहुतेकांस कळलें नाहीं. ३३ मग अलेक्सान्द्र याला यहुदी लोकांनीं पुढें ढकलल्यावर कित्येकांनीं त्याला गर्दीतून बाहेर ओढिलें; तेव्हां अलेक्सान्द्र हातानें खुणावून लोकांची समजूत घालण्यास पाहत होता; ३४ परंतु तो यहुदी आहे असें समजल्यावर, सुमारें दोन तासपर्यंत, इफिसकरांची अर्तमी थोर, अशी सर्वांची एकच आरोळी झाली. ३५ मग नगराचा शिरस्तेदार लोकांना शांत करून म्हणाला, अहो इफिसकरांनो, सद्धान् अर्तमीचा व ज्युपितरापासून पळलेल्या मूर्तीचा पुजारी इफिस नगर आहे, हें जगला अनेक माहीं असा कोण माणून आहे? ३६ या गोष्टी निर्विवाद आहेत म्हणून तुम्ही शांत असावें, काहीं उतावळी करूं नये. ३७ कारण जीं मनुष्ये, तुम्ही एवें आणिं आहेत तीं देवालय लुटणारीं किंवा आपल्या देवीची निंदा करणारीं अशीं नाहींत. ३८ यास्तव देमेत्रिय व त्यांच्या सोबतीचे कारागिरां यांचा कोणाशीं वाई असें त्यास न्यायप्रद उघडी आहेत व न्यायाधीशहि आहेत, त्यांमधुन त्यांनीं एकमेकांवर आरोप

डेवाचा; ३९ पण दुसऱ्या एखाद्या गोष्टीची मागणी असली तर तीबद्दल कायदेशीर समेत ठरविले जाईल. ४० या दंगलाचे कारण काय ह्याचा जबाब आपणांस देता येण्यासारखा नसल्यामुळे आजच्या प्रसंगावरून आपणांवर बंड केल्याचा आरोप येण्याचे भय आहे. ४१ असें बोद्धून त्यानें समा विसर्जन केली.

मासेदोनिया, ग्रीस व त्रोवस येथें पौल

१ नंतर गलबला निवाल्यावर पौलनें शिष्यांस २० बोलावून त्यांस बोध केला, व त्यांचा निरोप घेऊन तो मासेदोनियास जाण्यास निघाला. २ त्या प्रांतांतून आतांना तेथल्या लोकांस पुष्कळ बोध करून तो हेब्रस प्रांतांत गेला; ३ तेथें तीन महिने राहिल्यानंतर तो सुरिया देशांत तारवांतून जाणार होता, तेव्हां यहुदी लोकांनी त्यांसचिस्स कट केला, म्हणून त्यानें मासेदोनियांतून परत जाण्याचा वेत केला. ४ पुरांचा पुत्र सोपत्र बिरुयाकर, थेस्सलनीकाकरांतले अरिस्ताख व सक्दूद, गायस दवेकर, तीमथ्य, आणि आसियांतील तुखिक व त्रफिम हे आसियापर्यंत त्याच्याबरोबर गेले. ५ ते पुढें जाऊन त्रोवसांत आमची वाट पाहत राहिले; ६ आणि बेखमीर भाकरांच्या दिवसांनंतर आम्ही फिलिपूडून तारवांत बसून पांच दिवसांनी त्रोवसांत त्यांजकडे आलों; तेथें आम्ही सप्त दिवस राहिलों.

युतुख

७ मग आम्ही आठवण्याच्या पहिल्या दिवशी भाकर शोडण्यासाठी एकत्र मिळलों, तेव्हां पौल दुसऱ्या दिवशी जाणार होता; म्हणून त्यानें त्यांच्याबरोबर भाषण केलें, तें मध्यरात्रपर्यंत लांबलें. ८ ज्या माडीवर आम्ही एकत्र जमलों होतो तेथें बरेच दिवे होते; ९ आणि युतुख नामें कोणी तरुण खिडकींत बसला असतां त्यास शुंगी घेऊन गाढ क्षोप लागली. तेव्हां पौल एकसारखा बोलत राहिल्यामुळे तो त्या क्षोपेच्या भरांत तिसऱ्या मजल्यावरून खाली पडला व मेलेला हातीं लागला. १० तेव्हां पौल खाली उतरला आणि त्याजवर पाखर घालून त्याला कबटाळून म्हणाला, धाबरू नका; कारण याचा जीव रक्षित आहे. ११ मग त्यानें वर येऊन भाकर मोडून त्याच्यावर बराच वेळ

म्हणजे पहाटपर्यंत त्यांजबरोबर संभाषण केलें व तो तसाच निघाला. १२ त्या तरुणाला जीवंत नेतां आल्यामुळे त्यांना अतिशय समाधान वाटलें.

मिलेताचा प्रवास

१३ आम्ही अगाऊ जाऊन तारवांत बसून अस्ताकडे गेलों, तेथें पोहंचल्यावर पौलाला तारवांत घ्यावयाचें होतें; कारण त्यानें तसें ठरविलें होतें व तो स्वतः पायवाटेनें यावयाचा होता. १४ तो अस्तांत आम्हांस भेटला, तेव्हां त्याला तारवांत घेऊन आम्ही मितुलेनास आलों. १५ तेथून तारवांतून आम्ही दुसऱ्या दिवशी खियासमोर आलों; आणि त्याच्या पुढील दिवशीं सामा बंदर केलें; मग [त्रोव्यांत राहिल्यावर] त्याच्या पुढील दिवशीं मिलेतास आलों. १६ आपणाला आसियामध्यें फार दिवस राहावें लागूं नये म्हणून इफिस बाजूला सोडून जावयाचा पौलानें निश्चय केला होता; कारण कसेंहि करून पन्नासाव्या दिवसाच्या सणांत आपण यरुशलेमांत असावे यासाठीं तो धाई करीत होता.

इफिसच्या वडीलवर्गाशी मिलेत येथें पौलानें वियोगसमयीं केलेलें भाषण

१७ मग त्यानें मिलेताहून इफिसांत निरोप पाठवून मंडळीच्या वडीलवर्गास बोलावून घेतलें. १८ ते त्याच्याजवळ आल्यावर त्यानें त्यांस म्हटलें:

मी आसियांत राहिल्यानें पाऊल टाकिल्या दिवसापासून तुम्हांबरोबर नेहमीं कसा होतो, १९ म्हणजे फार नष्टतेनें, आसवे गळीत आणि यहुद्यांच्या कटांमुळे मजवर आलेलीं संकटें सोशीत मी प्रभूची सेवा कशी केली, हें तुम्हांस ठाऊक आहे; २० जें हितकारक तें तुम्हांस सांगण्यास आणि चार लोकांत व घरोघरीं शिकविण्यास मी माघार घेतली नाहीं; २१ पश्चात्ताप करून देवाकडे वळणें व आपल्या प्रभु येशू ख्रिस्तावर विश्वास ठेवणें यांसंबंधानें यहुदी व हेब्रेणी यांस मी साक्ष देत होतो. २२ पण आतां पाहा, मी अंतर्थांमीं बद्ध होऊन यरुशलेमास जात आहे, तेथें मला काय काय होईल तें माहीत नाहीं; २३ केवळ इतकें कळतें कीं बंधनें व संकटें माझी वाट पाहत आहेत, आणि पवित्र आत्मा याची मला नगरो-

बरी साक्ष देत आहे. २४ मी तर आपल्या प्राणाची किंमत एवढीयुद्धां करित नाही, यासाठी की मी आपली श्वाभाणि मला प्रभु येशूपासून प्राप्त झालेली देवाच्या रूपेची सुवार्ता निश्चिंतार्थाने सांगण्याची सेवा शेवटास न्यावी. २५ आतां पाहा, ज्यांच्यामध्ये मी ह्या राज्याची घोषणा करित फिरतो त्या तुम्हां कोणाच्याहि माझें तोंड पुनः दृष्टीस पडणार नाही, हें मला ठाऊक आहे, २६ म्हणून आजच्या दिवशीं तुम्हांस साक्ष देतो की मी सर्वांच्या रक्ताविषयीं निर्दोषी आहे; २७ कारण देवाचा संपूर्ण मनोरथ तुम्हांस सांगण्यास मी माघार घेतली नाही. २८ आतां तुम्ही आपणांकडे व ज्या कळपांत पवित्र आत्म्यानें तुम्हांस अश्वक्ष करून ठेविलें त्या सर्वांकडे लक्ष द्या, यासाठीं की देवाची जी मंडळी त्यानें आपल्या रक्तानें मिळविली तिचें पाळण तुम्ही करावें. २९ मी गेल्यावर कळपाची दया न करणारे असे क्रूर लांडगे तुम्हांमध्ये शिरतील हें मी जाणून आहे; ३० तुम्हापैकीहि काहीं मनुष्यें उठून शिष्यांस आपल्यामागे ओढण्यासाठीं विपरीत गोष्टी बोलतील. ३१ यास्तव सावध असा, आणि मीं तीन वर्षे रात्रंदिवस अशु गळीत प्रत्येकास बोध करणें थांबविलें नाही याची आठवण ठेवा. ३२ आतां मी तुम्हांस देवाकडे व त्याच्या रूपेच्या वचनाकडे निरवितो; तो तुमची श्रुति करावयास व पवित्र केलेल्या सर्व जणांमध्ये तुम्हांस वतन द्यावयास समर्थ आहे. ३३ मी कोणाच्या सोन्याचा, रज्याचा किंवा वस्त्रांचा लोभ धरिला नाही. ३४ माझ्या व माझ्या सोबत्यांच्या गरजा भागविण्याकरितां याच हातांनीं सेवा केली, हें तुम्ही स्वतः जाणून आहां. ३५ सर्व गोष्टींत मी तुम्हांस किता घालून दाखविलें कीं तसेंच श्रम करून तुम्ही दुर्बळांना साहाय्य करावें, आणि घेण्यापेक्षां देणें ह्यांत धन्यता आहे असें जें प्रभु येशू स्वतः म्हणाला, त्या वचनाची आठवण ठेवावी.

३६ असें बोलल्यावर त्यानें गुडघे टेकून त्या सर्वांबरोबर प्रार्थना केली. ३७ तेव्हां ते सर्व फार रडले व त्यांनीं पौलाच्या गळ्यांत गळा घालून त्याचे मुके घेतले. ३८ माझें तोंड पुनः पुढें तुमच्या दृष्टीस पडणार नाही, असें जें त्यानें म्हटलें होतें त्यावरून त्यांस विशेष दुःख

बाटलें. मग त्यांनीं त्याला तारवापर्यंत पोहंचविलें.

मिलेतापासून खोरापर्यंत येणें

१ मग असें झालें कीं आमच्यालांचा कळणें २१ वियोग झाल्यानंतर आम्ही तारवांतून कोसास नीट गेलों, व दुसऱ्या दिवशीं रुदास व तेथून पातन्यास गेलों; ३ नंतर पलीकडे फेनीकेस जाणारें तारवां मिळाल्यावर त्यांत बसून आम्ही निघालों; ३ मग कुत्र दृष्टीस पडलें तेव्हां तें डावीकडे टाकून आम्ही सूडियाकडे जाऊन सोरास उतरलों, कारण तेथें तारवांतील माल उतरावयाचा होता; ४ आणि शोधातीं आम्हांस फिष्य भेटले म्हणून आम्ही तेथें सात दिवस राहिलों; त्यांनीं आत्म्याच्या द्वारें पौलाला म्हटलें, तूं यरुशलेमांत पाऊल टाकू नये. ५ मग असें झालें कीं ते दिवस गेल्यावर आम्ही तेथून निघून मार्गस्थ झालों; तेव्हां शिया व थुलें यांच्यायुद्धां सर्वांनीं आम्हांस नगरबाहेर पोहंचविलें, तेथें समुद्राच्या तीरीं आम्ही गुडघे टेकून प्रार्थना केली; ६ एकमेकांचा निरोप घेतल्यावर आम्ही तारवांत बसलों, आणि ते आपल्या बरीं माघारे गेले.

कैसरीयास येणें

७ मग सोरापासूनचा आम्ही आपला जलप्रवास संपविला, आणि सलमैसास येऊन व बंधुबगोस भेटून त्यांच्या एथें एक दिवस राहिलों. ८ दुसऱ्या दिवशीं आम्ही निघून कैसरीयास आलों, आणि सुवार्ताकें फिलिप्य याच्या बरीं जाऊन राहिलों; हा सातापैकीं एक होता. ९ त्याला चार अविवाहित कन्या असून त्या ईश्वरसंदेश देत असत. १० तेथें आम्ही पुष्कळ दिवस राहिलों असतां अगब माथें कोणीएक संदेष्टा यहुदीयाहून खालीं आला. ११ त्यानें आम्हांकडे येऊन व पौलाचा कमरबंद घेऊन आपले हातपाय बांधून म्हटलें, पवित्र आत्मा असें म्हणतो, ज्या मनुष्याचा हा कमरबंद आहे त्याला यरुशलेमांत यहुदी लोक याप्रमाणें बांधून विदेशी लोकांच्या हातीं देतील. १२ हें ऐकून आम्ही व तेथल्या लोकांनींही यरुशलेमांत जाऊं नये, अशी त्याला विनंति केली. १३ तेव्हां पौलाचें उत्तर दिलें, तुम्ही रडून माझें मन स्वखितां हें काय ? मी नुसता बंधांत पडण्यासच नव्हे, तर प्रभु येशूच्या नामा-

साठी यरुशलैमांत मरावयास देखील तयार आहे. १४ तो ऐकत नाही हें पाहून आम्ही स्वस्थ राहून म्हटले, प्रभूच्या इच्छेप्रमाणें होजे.

यरुशलैमास येणें

१५ त्या दिवसानंतर आम्ही आपली तयारी करून यरुशलैमास वर गेलें. १६ आमच्यांबरोबर कैसरीयांतील क्रित्येक शिष्याहि आले, त्यांनी आपल्याबरोबर कुंप एथील म्नासीम, ह्या जुन्या शिष्यास आणिलें; त्याच्या येथें आम्हांस राहावयाचें होतें. १७ यरुशलैमास आल्यावर बंधुजनांची आनंदानें आमचें आगतस्वागत केलें.

यहूद्यांतून ख्रिस्ती झालेल्यांची समजूत घालण्यासाठी पौलानें केलेला प्रवास

१८ मग दुसऱ्या दिवशीं पौल आम्हांसुद्धां याकोबाच्या येथें गेलें; आणि सर्वे बडीलबर्गहि तेथें आला. १९ तेव्हां त्यानें त्यांस भेटून आपल्या सेवेच्या योगें जीं कायें देवानें विदेशी लोकांमध्ये केलीं त्यांपैकीं एकेक सविस्तर सांगितलें. २० तें ऐकून त्यांनीं देवाचें गौरव केलें, व त्याला म्हटलें, भाऊ, ज्यांनीं विश्वास ठेविला आहे असें यहूद्यांमध्ये किती हजारों लोक आहेत हें तूं पाहतोस; ते सर्व नियमशास्त्राभिमानी आहेत; २१ तुजविषयीं त्यांस असें कळविण्यांत आलें आहे कीं तूं विदेशी लोकांत राहणाऱ्या सर्व यहूद्यांस मोशाचा त्याग करावयास शिकवितोस आणि आपल्या मुलांची सुता करूं नये, व परिषदांप्रमाणें चालूं नये असेंहि सांगतोस. २२ तर आतां काय करावें ? तूं आला आहेस हें ते खचित ऐकतील. २३ यास्तव आम्ही तुला जें सांगतो तें कर; नवस केलेले असे आमच्यांत चौथे जण आहेत; २४ त्यांस घेऊन त्यांच्यासह तूं व्रतस्थ हो, आणि त्यांनीं मुंडण करावें म्हणून त्यांचा खर्च तूं कर, म्हणजे तुजविषयीं जें कळविण्यांत आलें आहे त्यांत कांहीं अर्थ नसून तूं स्वतः नियमशास्त्र पाळून व्यवस्थेन वागतोस असें सर्वास समजेल; २५ परंतु ज्यांनीं विश्वास ठेविला आहे अशा विदेश्यांसंबंधानें आम्हीं निर्णय करून लिहून पाठविलें आहे कीं त्यांनीं मूर्तीस अर्पिलेले पदार्थ, रक्त, गुदमरून मेलेले प्राणी व व्यभिचार यांपासून आपणांस राखावें. २६ तेव्हां पौल त्या मनुष्यांस घेऊन दुसऱ्या

दिवशीं त्यांच्याबरोबर व्रतस्थ होऊन मंदिरांत गेला, आणि ज्या दिवशीं त्यांच्यांतील एकेकासाठीं अर्पण करावयाचें त्या दिवसापर्यंत व्रताचे दिवस आपण पूर्ण करीत आहों असे त्यानें दर्शविलें.

यरुशलैमांतला दंगला व पौलाला अटक

२७ पुढें ते सात दिवस पूर्ण होणार होते, तेव्हां आसियांतले यहूदी यांनीं त्याला मंदिरांत पाहून सर्व लोकसमुदायाला चेतविलें, आणि त्याजवर हात टाकून २८ आरोळी मारून म्हटलें, अहो इस्त्राएल लोकांनो, धावा हो धावा; आपले लोक, नियमशास्त्र व हें स्थळ यांविषय जो सर्व ठिकाणीं सर्वास शिकवितो तो हाच आहे; शिवाय यानें हेलेण्यांस मंदिरांत आणून हें पवित्रस्थान विटाळविलें आहे. २९ यांनीं त्रफिम इफिसकर याला पूर्वीं त्याच्याबरोबर नगरांत पाहिलें होतें; त्याला पौलानें मंदिरांत आणिलें असवें, अशी त्यांची कल्पना होती. ३० तेव्हां सर्व नगर गलबद्धन लोकांची एकच गर्दी झाली; आणि त्यांनीं पौलाला धरून मंदिरांतून बाहेर ओहून काढिलें, तोंच दरवाजे बंद झाले. ३१ मग ते त्याला जिवें मारावयाला पाहत असतां पलटणाच्या सरदारकाडे बातमी लागली कीं सर्व यरुशलैमांत गडबड उडाली आहे. ३२ तेव्हांच तो शिपाई व जमादार यांस घेऊन त्यांजकडे खाली धांवत गेला. सरदार व शिपाई यांस पाहून ते पौलाला मारितांना धांवले. ३३ तेव्हां सरदारानें जबळ येऊन त्याला धरिलें आणि दोन सांखळ्यांनीं बांधण्यास हुकूम केला; मग हा कोण व यानें काय केलें असे त्यानें विचारिलें. ३४ तेव्हां लोकांतून कोणी कांहीं, कोणी कांहीं ओरडले; ह्या गलबल्यामुळें त्याला खात्रीलायक असें कांहीं कळना, म्हणून त्यानें त्याला गर्दीत नेण्याचा हुकूम केला. ३५ तो पायऱ्यांवर आला तेव्हां असें झालें कीं लोकांच्या दांडगाव्यामुळें शिपायांनीं त्याला उचलून नेलें; ३६ कारण लोकांचा समुदाय मार्गें चालत असून, याची वाट लाव, असे ओरडत होता.

३७ मग पौलाला गर्दीत नेणार इतक्यांत त्यानें

सरदारांनी म्हटले, मला आपल्याबरोबर कांहीं बोला-
वयाची परवानगी मिळेल का ? तो म्हणाला, हेलेगी
माझा तुला येते काय ? ३८ ज्या मिसऱ्याने थोड्या
दिवसांमार्गे बंड उठवून त्या चार हजार मारेकऱ्यांस
रानांत नेले तो तूच आहेस की नाही ? ३९ तेव्हां
पौलाने म्हटले, मी किलिकियांतील तासंकर यहुदी
आहे; हलक्या नगराचा राहणारा नव्हे; मी आपल्याला
विनंति करितो की लोकांबरोबर बोलण्याची मला
परवानगी द्या. ४० त्याने परवानगी दिल्यावर पौलाने
पायऱ्यांवर उभे राहून लोकांस हाताने खुणाविले;
आणि अगदी निवांत झाल्यावर तो त्यांबरोबर
झरी भाषेत येणेप्रमाणे बोलला :

यहुयांबरोबर पौलाने केलेले भाषण

१ बांधुजनहो व वडील मंडळहो, मी जे आतां

२२ तुम्हांस प्रत्युत्तर करितो तें ऐका.

२ तो आपणांबरोबर झरी भाषेत बोलत
आहे हें ऐकून ते अधिक स्वस्थ झाले, मग त्यानें
म्हटले :

३ मी यहुदी असून किलिकियांतील तासं नगरांत
माझा जन्म झाला, आणि या नगरांत गमलियेलाच्या
चरणांजवळ लहानाचा मोठा होऊन वाढवडिलांच्या
नियमशास्त्राचें कडकडीत रीतीनें मला शिक्षण मिळाले,
आणि जसे तुम्ही सर्व आज देवाविषयी उत्कंठित आहां
तसाच मी होतो; ४ पुरुष व स्त्रिया यांस बांधून
बंदिशाळेंत घालून, देहांत शिक्षा देऊनसुद्धा, या पंथाचा
पाठलाग मी केला. ५ याविषयी मुख्य शास्त्रक व अवघा
वडीलवर्गहि माझा साक्षी आहे; त्यांजपासून बंधु-
जनांस पत्रे घेऊन दिमिष्कास चाललो होतो, यासाठीं
मी जे तेथे होते त्यांसहि बांधून यरुशलेमांत शासन
करावयास आणानें. ६ मग असें झालें कीं जातां जातां
मी दिमिष्काजवळ पोहंचलो तेव्हां सुमारें दुपारच्या
वेळेस आकाशांतून मोठा प्रकाश माझ्याभोवतीं एकाएकीं
चमकला. ७ तेव्हां मी भूमीवर पडलो, आणि शौला,
शौला, माझा छळ कां करितोस, अशी वाणी मजबरोबर

बोलतांना मी ऐकली. ८ मी विचारिलें, प्रभुजी, तूं कोण
आहेस ? त्यानें मला म्हटलें, ज्या नासोरी येशूचा छळ
तूं करितोस तोच मी आहे. ९ तेव्हां माझ्याबरोबर जे
होते त्यांनीं प्रकाश पाहिला खरा, परंतु मजबरोबर
बोलणाऱ्याची वाणी त्यांनीं ऐकली नाही. १० मग मी
म्हणालो, प्रभुजी, मी काय करावें ? प्रभुनें मला म्हटलें,
उठून दिमिष्कांत जा; मग तूं जें जें करावें म्हणून उर-
विण्यांत आलें आहे तें सर्व तुला तेथें सांगितलें
जाईल. ११ त्या प्रकाशाच्या तेजासुद्धे मला दिसेनासें झालें
म्हणून माझ्या सोबत्यांनीं माझा हात धरून मला
दिमिष्कांत नेले. १२ मग हूनच्या नागें कोणीएक
मनुष्य होता, तो नियमशास्त्राप्रमाणें धार्मिक आणि तेथें
राहणाऱ्या सर्व यहुद्यांकडून नावलौकिक मिळविलेला
असा होता; १३ त्यानें मजकडे येऊन जवळ उभे राहून
मला म्हटलें, शौल भाऊ, वर पाहा. तक्षणीच मी त्याज-
कडे वर पाहिलें. १४ मग तो म्हणाला, आपल्या पूर्वजांच्या
देवानें तुजसंबंधानें उरविलें आहे कीं तूं त्याची इच्छा
काय आहे हें समजून घ्यावें, त्या धार्मिक पुरुषाला
पाहावें व त्याच्या तोंडची वाणी ऐकावी; १५ कारण
जे तूं पाहिलें व ऐकलें त्याविषयीं तूं सर्व मनुष्यांपुढें त्याचा
साक्षी होशील. १६ तर आतां उशीर कां करितोस ?
उठ, त्याच्या नामानें धांवा करून बासिसमा घे, आणि
आपल्या पातकांचें क्षालन कर. १७ मग असें झालें
कीं मी यरुशलेमास माघारें आल्यावर मंदिरांत प्रार्थना
करीत असतां माझे देहभान सुटलें. १८ तेव्हां मी
त्याला पाहिलें; तो मला बोलला : त्वरा कर, यरुशेमांतून
लवकर निघून जा; कारण मजविषयीं तूं दिलेली साक्ष
ते मान्य करणार नाहीत. १९ तेव्हां मी म्हणालो, प्रभो,
त्यांस ठाऊक आहे कीं तुजवर विश्वास ठेवणाऱ्यांस मी
बंदीत टाकून प्रत्येक संभाष्यानांत ताडण करीत असें;
२० तुझा साक्षी स्तेफन याचा रजपत माझे तेव्हां मी
स्वतः जवळ उभा असून मान्यता दर्शविली आणि
त्याचा घात करणाऱ्यांचीं वडें राखीत होतो. २१ तेव्हां
त्यानें मला सांगितलें, जा, मी तुला विदेशी लोकांकडे
दूर पाठवितो.

रोमी नागरिक म्हणून असलेला पौलाचा हक्क

२२ या वाक्यापर्यंत लोकांनी त्यांचे ऐकले; मग ते आरोपी मारून बोलले, अशाची वाट लावून याला जगांतून काढा; हा वाचावयास योग्य नाही. २३ ते ओरबत व आपली वस्त्रे अंगावरून काढून टाकून आकाशात धूळ उधळीत असतां, २४ सरदाराने असा हुकूम केला की त्याला गद्दीत आणावे; ते त्याजवर इतके कां ओरबले हे समजावे म्हणून त्याने चाबकाखाली त्याची चौकशी करण्यास सांगितले. २५ मग त्यांनी त्याला बाघांनी ताणिले, तेव्हां जबळ उभा असलेल्या जमादाराला पौलाने म्हटले, रोमी मनुष्याला, व तशांत ज्याला अन्यायी ठरविले नाही अशांना, फटके मारणे तुम्हाला कायदेशीर आहे काय? २६ हे ऐकून जमादाराने सरदाराजवळ जाऊन म्हटले, आपण हे काय करीत आहा? तो माणूस रोमी आहे. २७ तेव्हां सरदार त्याच्याजवळ येऊन म्हणाला, तू रोमी आहेस काय? मला सांग. त्याने म्हटले, होय. २८ सरदाराने उत्तर केले, मी हा नागरिकपणाचा हक्क फार मोलाचे विकत घेतला आहे. पौलाने म्हटले, मी तर जन्मतःच रोमी आहे. २९ यावरून त्याची जे चौकशी करणार होते ते तात्काळ त्याजपासून गेले. शिवाय हा रोमी आहे असे सरदाराला कळले तेव्हां त्यालाहि भीति वाटली; कारण त्याने त्याला जखमविले होते.

सन्ट्रेनियन समेपुढे पौलाने केलेले आत्मसमर्पण

३० यहूदी लोकांनी त्याजवर जो आरोप आणिला तो काय आहे हे निश्चितपणे कळवे असे सरदाराच्या मनांत होते, म्हणून दुसऱ्या दिवशी त्याने त्याला भोक्कले केले, आणि मुख्य याजक व अवघी धर्मसभा यांस एकत्र होण्याचा हुकूम करून पौलाला खाली आणून त्यांजपुढे उभे केले.

१ मग पौल धर्मसभेकडे स्थिर दृष्टि करून म्हणाला, बंधुजनहो, मी आजपर्यंत देवाबरोबर पूर्ण सद्भावनेकरून प्रजाधर्माने वर्तले. २ तेव्हां प्रमुख याजक इनन्या याने त्याच्याजवळ उभे राहणाऱ्यांस त्याच्या तोंडात मारण्याची आज्ञा केली. ३ तेव्हां पौल त्याला म्हणाला, हे तुला लावलेल्या भीती, तुला देव माहीत; तू

२३

नियमशास्त्राप्रमाणे: माझा न्याय करावयाला बसला असतां नियमशास्त्राविरुद्ध मला मारण्याची आज्ञा देतोस काय? ४ तेव्हां जबळ उभे राहणारे म्हणाले, देवाच्या प्रमुख याजकाची तू निंदा करितोस काय? ५ पौलाने म्हटले, बंधुजनहो, हा प्रमुख याजक आहे हे मला ठाऊक नव्हते; तू आपल्या लोकांच्या अधिकाऱ्याविरुद्ध वाईट बोलू नको असे लिहिले आहे. ६ तेव्हां त्यांच्यामध्ये एक भाग सद्की व एक भाग परुशी आहे, असे ताडून पौल धर्मसभेमध्ये मोठ्याने म्हणाला, बंधुजनहो, मी परुशी व परुस्यांचा पुत्र आहे; आमची आज्ञा व मेलेल्यांचे पुनः उठणे यांसंबंधाने माझी चौकशी होत आहे. ७ तो हे बोलत आहे तोंच परुशी व सद्की यांचा कलह होऊन लोकसभेत फूट पडली. ८ कारण पुनः उठणे होत नाही आणि देवदूत व आत्माहि नाही, असे सद्की म्हणतात; परुशी तर ह्या दोन्ही गोष्टी मान्य करतात. ९ तेव्हां मोठा गलबला झाला; आणि जे शास्त्री परुस्यांच्या पक्षाचे होते त्यांच्यांतून कांहीं उठून मांडत म्हणाले, या मनुष्याच्या ठायी आम्हांस कांहीं वाईट दिसत नाही; जर आत्मा किंवा देवदूत त्याजबरोबर बोलला असला तर मग कसे? १० असा त्यांचा मोठा कलह चालला असतां ते पौलाला फाडून टाकतील असे भय वाढून सरदाराने शिपायांस हुकूम केला की खाली जाऊन त्याला त्यांजमधून सोडवून गद्दीत आणावे.

११ त्याच रात्री प्रभु त्याजपुढे उभा राहून म्हणाला, धीर धर; जशी तू यरुसलेमांत मजविषयीची साक्ष दिली तशी रोम येथेहि तुला थावी लागेल.

पौलाच्याविरुद्ध यहूद्यांचा कट

१२ मग दिवस उगवल्यावर, कित्येक यहूदी कट करून स्वतःस शपथेने बंद करून घेऊन म्हणाले, आपण पौलाचा जीव घेईपर्यंत खाणारपिणार नाही. १३ हा कट करणारे इसम चाळिसाहून अधिक होते. १४ ते मुख्य याजक व वडीलमंडळ यांजकडे येऊन म्हणाले, पौलाचा जीव घेईपर्यंत आम्ही अत्राला शिवणार नाही, अशा कडकडीत शपथेने आम्ही आपणांस बंद करून घेतले आहे. १५ तर आतां त्याजविषयी आणखी कांहीं वारकाईने विचारपूस

करावयाची आहे, या निमित्तानें त्याला आपणाकडे आणवें असें तुम्हीं समेसहित सरदाराला समजवावें; म्हणजे तो जवळ आला न आला तोंच त्याचा जीव घेण्यास आम्ही तयार आहों. १६ ते दबा धरून बसल्याचें पौलालाच्या भाषानें ऐकलें, आणि गढीत जाऊन त्यानें पौलाला तें सांगितलें. १७ तेव्हां पौलानें एका जमादाराला बोलावून म्हटलें, या तरुणाला सरदारकडे घेऊन जावें; याला त्यास कांहीं सांगावयाचें आहे. १८ तेव्हां त्यानें त्याला सरदारकडे नेऊन म्हटलें, बंदिवान पौल यानें मला बोलावून विनंति केली कीं या तरुणाला आपणाकडे आणवें, त्याला आपणाबरोबर कांहीं बोलावयाचें आहे. १९ तेव्हां सरदारानें त्याचा हात धरून त्याला एकीकडे नेऊन विचारिलें, मला सांगावयाचें आहे तें काय? २० तो म्हणाला, यहुद्यांनीं असा एकोपा केला आहे कीं पौलाविषयीं आणखी कांहीं बारकाईनें विचारपूस करावयाच्या निमित्तानें त्याला उद्यां खालीं समेमर्त्ये आणवें, अशी आपणाकडे विनंति करावी. २१ तर आपण त्यांचें ऐकूं नये; कारण त्यांच्यापैकीं चाळि-सांठून अधिक माणसें त्याच्यासाठीं दबा धरून बसलीं आहेत; त्यांनीं शपथ घेतली आहे कीं त्याला जिवें मारीपर्यंत आपण खाणारपिणार नाहीं; आणि आतां ते तयार होऊन आपली कबुली मिळण्याची वाट पाहत आहेत. २२ तेव्हां तूं हें मला कळविलें हें कोणाला सांगूं नको, असें सरदारानें त्या तरुणाला बजावून सांगून त्याला निरोप दिला.

कैसरीया येथें पौलाला पाठवितात

२३ मग त्यानें दोघां जमादारांस बोलावून सांगितलें, कैसरीया ऐथें जावयाला दोनशें शिपाई, सत्तर स्वार व दोनशें भालेकरी असे प्रहर रात्रीस तयार करून ठेवा; २४ आणि पौलाला बसवून फेलिक्स सुभेदारकडे संभाळून नेण्याकरितां पाठवें मिळवा. २५ शिवाय त्यानें अशा मजकुराचें पत्र लिहिलें:

२६ नामदार फेलिक्स सुभेदार यांस क्लॉय लुसिया याचा सलाम. २७ ह्या मनुष्यास यहुद्यांनीं धरिलें होतें आणि त्याचा घात त्यांजकडून होणार होता, इतक्यांत हा रोमी आहे; असें कळल्यावरून मी शिपाई

घेऊन जाऊन त्याला सोडविलें; २८ आणि याजवर आरोप आणल्याचें काय कारण होतें हें समजून घेण्याच्या इच्छेनें त्याला त्यांच्या धर्मसभेत खाली नेलें; २९ तेव्हां त्यांच्या नियमशाळांतील वादप्रस्त गोष्टी-संबंधीं त्याजवर कांहीं ठपका आणिला होता, परंतु मरणाची किंवा बंधनांची शिक्षा देण्याजोगा असा त्याजवर आरोप नव्हता, असें दिसून आलें. ३० या माणसाविरुद्ध कट होणार आहे अशी मला खबर लग्नांतच मी त्याला आपल्याकडे पाठविलें आहे, वाद्यांसहि आपल्यासमोर खटला चालविण्यास सांगितलें आहे. [सुखरूप असावें.]

३१ शिपायांनीं हुकुमाप्रमाणें पौलाला रात्रीस अंति-पत्रिासास नेलें; ३२ आणि दुसऱ्या दिवशीं त्याजबरोबर जाण्यास स्वार ठेवून ते गढीत परत आले. ३३ स्वारांनीं कैसरीयांत जाऊन सुभेदाराला पत्र देऊन पौलालाहि त्याजपुढें उभें केलें. ३४ त्यानें पत्र वाचून विचारलें, हा कोणत्या प्रांताचा आहे? तो किलिकियाचा आहे असें समजल्यावर, ३५ त्यानें म्हटलें, तुझे वादी आले म्हणजे मी तुझे ऐकेन; आणि त्यानें त्याला हेरोदाच्या वाच्यांत ठेवावें असा हुकूम सोडिला.

फेलिक्स सुभेदारासमोर पौलाची चौकशी

१ पांच दिवसांनंतर प्रमुख याजक हनन्या २४ कांहीं वडीलमंडळ आणि तिर्तुल्ल नामें कोणी-एक वकील यांस घेऊन खालीं आला; आणि त्यांनीं सुभेदाराला पौलाविरुद्ध मजकूर कळविला. २ त्याला बोलवित्यावर तिर्तुल्ल त्याजवर दोषारोप करूं लागला, तो येणेंप्रमाणें:

नामदार फेलिक्स महाराज, आपल्यामुळें आम्हांस फार स्वस्थता मिळाली आहे, आणि आपल्या दूरदर्श-पणानें या राष्ट्रांत सुधारणा होत आहे; ३ यास्तव तिचा आम्ही पूर्ण कृतज्ञतेनें, सर्व प्रकारें व सर्वत्र आदर करितों. ४ तरी आपला अधिक खोळंबा करूं नये म्हणून विनंति करितों कीं मेहरबानीनें आमचें थोडक्यांत ऐकावें. ५ हा माणूस केवळ पीडा असा आम्हांस आढळला आहे, आणि जगांतल्या सर्व यहुदी

लोकांत बंड उठविणारा असून नासोरी लोकांच्या पंगवाचा पुढारी आहे; ६ ह्यानें मंदिराहि विटाळविण्याचा प्रयत्न केला; त्याला आम्ही धरिलें; (व आमच्या नियमशास्त्राप्रमाणें याचा न्याय ठरविण्यास पाहत होतो; ७ पण लुसिया सरदारानें येऊन, मोठ्या जबरदस्तीनें याला आमच्या हातांतून काढून नेलें; ८ आणि याच्या बायांस आपणाकडे येण्याची आज्ञा केली;) याची आपण चौकशी कराल तर ज्या गोष्टीचा दोषारोप आम्ही त्याजवर करितों, त्या सर्वांविषयी त्याजकडूनच आपणांला संमजेल, ९ तेव्हां या गोष्टी अज्ञाच आहेत, असें बोलून यहुद्यांनींहि पुष्टीकरण दिलें.

१० मग सुभेदारानें बोलण्यास खुणाविल्यावर पौलांन उत्तर दिलें:

आपण बहुत वर्षे या लोकांचे न्यायाधीश आहां हें मला ठाऊक आहे, म्हणून मी आपल्या गोष्टी-विषयी संतोषानें प्रत्युत्तर देतो. ११ आपणास सहज समजेल कीं मला यरुशल्लेमांत भजन करावयास जाऊन अजून बारापेक्षां अधिक दिवस झाले नाहीत; १२ आणि मंदिरांत, सभास्थानांत किंवा नगरांत कोणाबरोबर वादविवाद करितांना किंवा लोकांत बंडाळी माजवितांना मी त्यांस आढळलों नाही. १३ ज्या गोष्टीचा दोषारोप ते मजवर आतां करित आहेत, त्यांची आपणापुढें त्यांस शाबिती करितां येत नाही. १४ तरी इतकें आपणाजवळ कबूल करितों कीं ज्या मार्गाला ते विषय म्हणतात त्या मार्गाप्रमाणें जें जें नियमशास्त्रानुसार आहे व जें जें संदिग्धत्वांत आहे त्या सर्वांवर विश्वास ठेवून मी आमच्या पूर्वजांच्या देवाची सेवा करितों; १५ आणि धार्मिकांचें व अधार्मिकांचेंहि पुनः उठणें होईल, अशी जी ते आशा धरितात तीच आशा मी देवाकडे पाहून धरितों. १६ यामुळें देवासंबंधानें व मनुष्यासंबंधानें माझें मन सतत शुद्ध राखण्याचा मी यत्न करितों. १७ मी पुच्छळ वर्षांनीं आपल्या लोकांत दानधर्म करावयास व अर्पणें वाहावयास आलों; १८ हीं करित असतां मी त्रस्तस्य असा मंदिरांत आढळलों, माझ्याबरोबर लोकांचा

घेळका नव्हता, अगर दंगल होत नव्हता; तरी तेथें आसियाचे कित्येक यहुदी होते; १९ त्यांचें माझ्या-विरुद्ध कांहीं होतें तर त्यांनीं आपणापुढें येऊन मजवर दोषारोप करावयाचा असता; २० किंवा यांनीं तरी सांगावें कीं मी धर्मसभेपुढें उभा राहिलों असतां माझा कोणता अपराध यांस दिसून आला. २१ यांच्यामध्ये उभें राहून, मेलेल्यांच्या पुनः उठण्याविषयीं माझा न्याय आज तुम्हांपुढें होत आहे, हे शब्द मी मोठ्यांन बोललों; हा माझा उद्गार अपराध असला तर असेल.

फेलिक्स खटल्याचें काम तहकूब करतो

२२ फेलिक्साला त्या मार्गाची चांगली माहिती असल्यामुळें त्यानें खटला तहकूब करून म्हटलें, लुसिया सरदार येईल तेव्हां तुमच्या प्रकरणाचा निकाल करीन; २३ आणि त्यानें जमादाराला हुकूम केला कीं याजवर रखवाली ठेवावी; तरी याला मोकळीक असावी; आणि याच्या स्वकीयांस याची सेवा करण्याविषयीं मनाई नसावी.

२४ मग कांहीं दिवसांनंतर फेलिक्स आपली यहुदीण बायको दुसिस्त्रा इच्यासहित आला, व त्यानें पौलाला बोलावून ख्रिस्त येशूवरील विश्वासाविषयीं त्याजपासून ऐकून घेतलें. २५ तेव्हां धार्मिकता, ईश्रियदमन व भावी न्याय यांविषयीं तो भाषण करित असतां, फेलिक्सानें भयभीत होऊन म्हटलें, आतां तूं जा; संधि सांपडली म्हणजे तुला बोलावीन. २६ आणखी आपणास पौलाकडून द्रव्य मिळेल अशी आशाहि त्यानें धरिली. यास्तव त्याला पुनः पुनः बोलावून आणून तो त्याच्याबरोबर संभाषण करित असे. २७ पुढें दोन वर्षांनंतर फेलिक्साच्या जागेवर पुर्व्य फेस्त हा आला; तेव्हां यहुद्यांची मर्जी संपादण्याच्या इच्छेनें फेलिक्स पौलाला कैदेंतच ठेवून गेला.

फेस्तासमोर पौलाची चौकशी

१ मग फेस्त सुभ्यांत वेऊन तीन दिवसांनीं २५ कैसरीयाहून यरुशल्लेमास वर गेला. २ तेव्हां प्रमुख याजक व यहुद्यांतील मुख्य पुरुष यांनीं त्याजकडे पौलावर फिर्दाद केली; ३ आणि, मेहरबानी करून त्याला यरुशल्लेमांत बोलावून घ्यावें, अशी त्याकडे विनंति केली; ते वाटेंत त्याचा घात करण्याकरितां दबा

धरण्याच्या व्यवस्थेत होते. ४ फेस्तांनै उत्तर दिलें, पौळ कैसरीयांत कैदेंत आहे, मी स्वतः तिकडे लवकरच जाणार आहे; ५ म्हणून त्या मनुष्याचा कांहीं अपराध असला तर तुम्हांतील प्रमुखानीं माझ्याबरोबर येऊन त्याजवर आरोप ठेवावा.

६ मग तो त्यांजमध्ये आठव्हा दिवस राहून कैसरीयास खालीं गेला; आणि दुसऱ्या दिवशीं न्यायासनावर बसल्यावर त्यानें पौलाला आणावयाचा हुकूम केला. ७ तो आल्यावर यरुशलेमाहून आलेले यहूदी यांनीं त्याच्यासभोवतें उभे राहून ज्यांचा पुरावा त्यांच्यानें करवना असे पुष्कळ व भयंकर आरोप त्याजवर ठेविले; ८ पौलानें प्रत्युत्तर केलें कीं मी यहूद्यांच्या नियमशाब्दाचा, मदिराचा किंवा कैसराचा कांहीं अपराध केला नाही. ९ तेव्हां यहूद्यांची मर्जी संपादावी अशा इच्छेनें फेस्त पौलाला म्हणाला, यरुशलेमास जाऊन तेथें माझ्यापुढें या गोष्टीं-विषयीं तुम्हा न्याय व्हावा अशी तुम्ही इच्छा आहे काय? १० तेव्हां पौलानें म्हटलें, कैसराच्या न्यायासनापुढें मी उभा आहे, एथेंच माझा न्याय व्हावा; मीं यहूद्यांचा कांहीं अन्याय केला नाही, हें आपणहि चांगलें ओळखतां. ११ मीं अन्याय केला असला किंवा मरणास योग्य असें कांहीं केलें असलें तर मी मरावयास अमान्य नाही; परंतु ते मजवर जे आरोप आणितान्त, त्यांत जर एकहि खरा व्यत नाही, तर त्यांच्या स्वाधीन मला करण्याचा कोणाला अधिकार नाही, मी कैसराजवळ न्याय मागतों. १२ तेव्हां फेस्तानें सभेची मसलत घेऊन उत्तर दिलें, कैसराजवळ न्याय मागितला आहेस, तर तूं कैसरापुढें जाशील.

अग्रिप्पा व बर्णाका

१३ मग कांहीं दिवस झाल्यावर अग्रिप्पा राजा व बर्णाका हीं कैसरीयास येऊन फेस्ताला भेटलीं. १४ तेथें तीं पुष्कळ दिवस राहिलीं; तेव्हां फेस्तानें राजापुढें पौलाचें प्रकरण काढून म्हटलें, फेलिक्सानें बंदीत ठेविलेला असा एक मनुष्य एथें आहे; १५ मीं यरुशलेमास गेलों तेव्हां त्याजवर यहूद्यांच्या मुख्य याजकांनीं व वडील मंडळींनीं फिर्याद करून त्याजविरुद्ध ठराव व्हावा म्हणून विनंति केली. १६ त्यांस मीं उत्तर दिलें कीं आरोपी व वादी हे समोरा-

समोर येऊन, आरोपाविषयीं प्रत्युत्तर देण्याला आरोपीला प्रसंग मिळण्यापूर्वीं कोणत्याहि माणसाला दंडाकरितां सोपून द्यावें अशी रोमी लोकांची रीत नाही. १७ यास्तव ते येथें आल्यावर कांहीं उशीर न करितां, दुसऱ्या दिवशीं न्यायासनावर बसून मीं त्या मनुष्याला आपणावयांचा हुकूम केला. १८ वादी उभे असतां ज्या वाईट गोष्टींचा त्याज-विषयीं माझ्या मनांत संशय आला होता त्यांचा आरोप त्यांनीं त्याजवर ठेविला नाही; १९ केवळ त्यांच्या धर्म-विषयीं व जो जीवंत आहे म्हणून पौल म्हणतो असा कोणी मृत झालेला येशू याजविषयीं ह्याचा व त्यांचा वाद होता. २० तेव्हां ह्याची चौकशी कशी चालवावी हें मला सुचनेनासें झाल्यामुळे मीं त्याला विचारिलें, यरुशलेमास जाऊन तेथें या गोष्टींविषयीं तुम्हा न्याय व्हावा अशी तुम्ही इच्छा आहे काय? २१ तेव्हां बादशहाच्या निकाल-साठीं मला ठेवावें अशी पौलानें मागणी केल्यावरून मीं हुकूम केला कीं याला कैसराकडे पाठवीपर्यंत कैदेंत ठेवावें. २२ अग्रिप्पा फेस्ताला म्हणाला, त्या माणसाचें एकावें असें माझ्याहि मनांत आहे. त्यानें उत्तर दिलें, उद्यां त्याचें एकावयास आपल्याला मिळेल.

२३ दुसऱ्या दिवशीं अग्रिप्पा व बर्णाका हीं मोठ्या थाटानें येऊन सरदार व नगरांतलें मुख्य लोक यांच्या-सुद्धां दरबारांत गेलीं, आणि फेस्तानें हुकूम दिल्यावर पौलाला तेथें आणिलें. २४ तेव्हां फेस्त म्हणाला, अग्रिप्पा महाराज, व आम्हांबरोबर असणारे सर्व जनहो, या माण-साला तुम्ही पाहतां ना? ह्यानें ह्यापुढें जीवंत राहूं नये असें ओरडत यहूद्यांच्या सर्व समुदायानें यरुशलेमास व एथेंहि मला अर्ज केला; २५ परंतु त्यानें मरणास योग्य असें कांहीं केलें नाही असें मला समजलें, आणि त्यानें स्वतः बादशहाजवळ न्याय मागितला, म्हणून त्याला पाठवावयाचा मीं निश्चय केला. २६ याविषयीं मीं आपल्या स्वामीला काय लिहवें असें कांहीं निश्चित नाही, म्हणून तुमच्यापुढें व विशेषकरून अग्रिप्पा महाराज, आपणापुढें याला आणिलें आहे; मा-साठीं कीं चौकशी झाली म्हणजे मला कांहीं तरी लिहावयास सांपडेल. २७ बंदिवानास पाठविताना त्याज-

बरील दोघारोप न कळविणें हें मंत्र ठीक दिसत नाही.

अग्निप्यापुढें पौलानें केलेलें भाषण

१ मग अग्निप्यानें पौलाला म्हटलें, तुला स्वतःच्या तर्फें बोलावयास परवानगी आहे. तेव्हां पौलानें हात पुढें करून प्रत्युत्तर केलें:

२, ३ अग्निप्या महाराज, यहुद्यांच्या जालीरिती, त्यांच्या वादविषयक बाबी व धर्मविचार ह्यांत आपण विशेष जाणते आहां, आणि आपणापुढें, यहुदी ज्या-विषयी मजबूर दोघारोप ठेवितात त्या सर्वांविषयी मला आज प्रत्युत्तर द्यावयाचें आहे, यावरून मी आपणाला भाग्यवान् समजतो; आणि मी आपल्याला विनंति करितों कीं शांतपणें माझें ऐकून घ्या. ४ तरुणपणासून म्हणजे अगदीं पहिल्यापासून माझ्या लोकांत व यरुशलेमांत माझें वर्तन कसें होतें तें सर्व यहुद्यांस माहीत आहे. ५ ते पहिल्यापासून मला ओळखतात; म्हणून त्यांचीं भंडीं अस्तव्यास ते साक्ष देतील कीं आमच्या धर्माच्या कडकडीत पंथाप्रमाणें मी परखी होतो. ६ आतां देवानें आमच्या पूर्वाजांस जें वचन दिलें, त्याची आशा घरल्या-बद्दल माझा न्याय होण्याकरितां मी उभा आहे; ७ तें वचन प्राप्त होण्याची आशा बाळगून आमचे बारा वंश, देवाची सेवा रात्रेविषय एकाप्रतेनें करीत आहेत. हे राजा, तीच आशा बाळगल्याबद्दल मजबूर यहुद्यांनीं आरोप ठेविला आहे. ८ जर देव मेलेल्यांस उठवितो तर हें तुम्हीं अविश्वासनीय कां ठरवितां? ९ मलाहि वाटत असे कीं नासोरी येशूच्या नमाविरुद्ध पुष्कळ कार्य करावें; १० आणि तसें मीं यरुशलेमांत केलेह; मुख्य याजकांपासून अधिकार मिळवून पुष्कळ पवित्र जनांना बंदिशाळ्यांत कोडून टाकिलें, आणि त्यांचा घात करण्यास मी संमति दिली. ११ प्रत्येक सभास्थानांत त्यांस वारंवार शासन करून त्यांस दुर्भाषण करण्यास लावण्याचा प्रयत्न मी करीत असें; त्यांजवर अतिशय पिसाळून जाऊन बाहेरच्या नगरांपर्यंत देखील मी त्यांचा पाठलाग करीत असें. १२ माझा असा क्रम चालू असतां, मुख्य याजकांच्या अधिकारांन व त्यांचा परवाना काढून, मी दिमिष्काकडे चाललों होतो; १३ तेव्हां, हे राजा, वाटेवर दोन प्रहरी सुर्यांच्या तेजा-

पेक्षां प्रखर असा आकाशाचा प्रकाश माझ्या व मजबुरोवर चालणाऱ्या इसमांच्या समोवतीं चकाकतांना मी पाहिला. १४ तेव्हां आम्ही सर्व भूमीवर पडलों, इतक्यांत इभी भाषेंत मजबुरोवर बोलतांना अशीं वाणी मी ऐकली कीं, शौला, शौला, माझा छळ कां करितोस? पराणीवर लाथ मारणें हें तुला कठीण. १५ मीं म्हटलें, प्रभो, तूं कोण आहेस? प्रभु म्हणाला, ज्या येशूचा तूं छळ करितोस तोच मी आहे. १६, १७ तर उठून उभा राहा; तूं जें मला पाहिलें त्याविषयी, आणि या लोकांपासून व विदेशी लोकांपासून तुझें रक्षण करितांना तुला जें दर्शन देईन त्याविषयी सेवक व साक्षी नेमावे यासाठीं मी तुला दर्शन दिलें आहे; १८ त्यांजकडे मी तुला पाठवितों, यासाठीं कीं त्यांनीं अंधारांतून उजेडाकडे व सैतानाच्या अधिकारांतून देवाकडे वळावें, म्हणून तूं त्यांचे डोळे उघडावे, आणि त्यांना पापांची क्षमा व्हावी व मजबूरत्या विश्वासानें पवित्र झालेल्या लोकांमध्ये वतन मिळावें. १९ यास्तव हे राजा अग्निप्या, मीं तो स्वर्गीय दृष्टांत अवमानिला नाही; २० तर पहिल्यानें दिमिष्कांत व यरुशलेमांत, अवध्या यहुदीया देशांत व विदेशी लोकांत उपदेश केला कीं पश्चात्ताप करा, आणि पश्चात्तापास शोभतील अशीं क्रमें करून देवाकडे वळा. २१ या कारणासुद्धें यहुदी मला मंदिरांत धरून बधावयाला पाहत होते. २२ तथापि देवापासून साहाय्य प्राप्त झाल्यासुद्धें मी लहानमोठ्यांस आज-पर्यंत साक्ष देत राहिलों आहे; आणि ज्या गोष्टी होणार आहेत म्हणून संदेष्ट्यांनीं व मोशांन सांगितलें त्यांखेरीज मीं दुसरें कांहीं सांगितलें नाही; २३ त्या अशा कीं ख्रिस्तानें दुःख सोसणारें असावें आणि मेलेल्यांतून उठणार्यांपैकीं पहिले असून त्यानें आमच्या लोकांस व विदेशी लोकांस प्रकाश प्रकट करावा.

२४ याप्रमाणें तो प्रत्युत्तर करीत असतां, फेस्त मोठ्यानें बोलला, पौला, तूं वेडा आहेस; विद्येचें अध्ययन फार झाल्यासुद्धें तुझें डोकें फिरूं लागलें आहे. २५ पौल म्हणाला, फेस्त महाराज, मी वेडा नाही; खरेपणाच्या व सुखपणाच्या गोष्टी बोलतां. २६ या गोष्टी महाराजांना ठाऊक आहेत; आपणासमोर मी प्रशस्तपणें बोलतां;

यांतले आपणापासून कांही गुप्त राहिले नाही अशी माझी खात्री आहे; कां तर हें कोनाकोपन्यांत घडलेलें नाही. २७ हे राजा अग्निप्या, संदेष्ट्यांवर आपला विश्वास आहे ना ? विश्वास आहे, हें मला ठाऊक आहे. २८ तेव्हां अग्निप्यानं पौलाला म्हटले, मी लिस्ती व्हावें म्हणून तूं थोडक्यानेच माझे मन वळवितोस. २९ पौल म्हणाला, थोडकें अंगर फार, कसेंहि असो; पण केवळ आपणच नव्हे, तर आज हे जे सर्व माझे ऐकत आहेत त्यांनी या बंधनाशिवाय माझ्यासारखें व्हावें, अशी देवाजवळ माझी प्रार्थना आहे.

३० तेव्हां राजा, सुभेदार, बर्णाका व त्यांजबरोबर जे बसले होते ते उठले ३१ आणि एकीकडे जाऊन एकमेकांत म्हणाले, या माणसानें मरणास किंवा बंधनास योग्य असें कांही केलें नाही. ३२ तेव्हां अग्निप्यानं फेस्ताला म्हटलें, जर या माणसानें कैसराजवळ न्याय मागितला नसता तर याला मोकळें करितां आलें असतें.

पौलाचा रोमपर्यंतचा जलप्रवास : क्रेतापर्यंत

१ नंतर आम्ही इटाली देशास तारवांतून २७ जावें असें ठरल्यावर, पौलाला व दुसऱ्या कित्येक बंदिवानांस वादशाही पलटणाचा यूथ्य नांवाचा जमादार याच्या स्वाधीन करण्यांत आलें. २ तेव्हां आम्ही, आसियाच्या किनाऱ्यावरील बंदरें करणाऱ्या अद्रमुसीय नगरच्या एका तारवांत बसून निघालों; तेव्हां मासेदोनियांतील थेस्सलनीकाचा अरिस्तार्ख हा एक इसम आमच्याबरोबर होता. ३ दुसऱ्या दिवशीं आम्ही सीदोनास पोहंचलों, तेव्हां यूत्यानं पौलाबरोबर मेहेरबानांनं वागून त्याच्या मित्रांनीं त्याचा पाहुणचार करावा म्हणून त्यांजकडे जाण्यास त्याला परवानगी दिली. ४ मग आम्ही तेथून निघाल्यावर वारा समोरचा असल्यामुळें कुप्राच्या किनाऱ्यावरून गेलों. ५ नंतर किलिकिया व पंपुल्या यांच्यासमोरच्या समुद्रावरून जाऊन आम्ही लुक्या प्रांतांतील मुर्या बंदरास पोहंचलों. ६ तेथें इटालीस जाणारें असें एक आलेक्साद्रियाचें तारूं जमादाराला मिळालें,

त्यावर त्यानं आम्हांस चढविलें. ७ मग पुष्कळ दिवस हळूहळू जातां जातां मोठ्या कष्टानं कनिदासमोर आल्यावर वारा पुढें जाऊं देईना, म्हणून आम्ही केतावरून सल्मोनासमोर गेलों; ८ मग आम्ही मोठ्या कष्टानं त्याच्या काठाकाठानं सुंदर नांवाच्या बंदरीं आलों; त्याजवळ लसया नगर होतें.

मिलितापर्यंत : तुफान व नौकाभंग

९ तेव्हां फार दिवस झाल्यामुळें आणि तितक्यांत उपासाचे दिवसहि होऊन गेल्यामुळें त्या वेळेस समुद्रावरून जाणें संकटाचें होतें, म्हणून पौलानं त्यांस अशी सूचना दिली कीं, १० अहो गृहस्थांनो, ह्या जलप्रवासांत केवळ मालाचें आणि तारवाचें नव्हे, तर आपल्या प्राणांचेहि नुकसान व मोठी हानि होईल असें मला दिसतें. ११ तथापि जमादारानं पौलाच्या सूचनेपेक्षां ताडेल व तारवाचा धनी यांजकडे अधिक लक्ष दिलें. १२ तें बंदर हिंवाळ्यांत राहावयाला सोईचें नव्हतें म्हणून बहुतेकांनीं मसलत दिली कीं तेथून निघावें, आणि साधेल तर क्रेतांतील फैनिके बंदरांत जाऊन तेथें हिंवाळा घालवावा; हें नैर्क्रत्याभिमुख व वायव्याभिमुख आहे. १३ मग दक्षिण वारा मंद वाहत असल्यामुळें आपला वेत सिद्धीस गेलाच असें समजून, ते तेथून नांगर उचलून काठाकाठानं क्रेताच्या बाजूनं गेले; १४ परंतु थोड्या वेळानंतर युरकुलोना नांवाचा तुफानी वारा तिकडून सुटला; १५ त्यांत तारूं सांपडून वाऱ्याच्या तोंडी ठरेना, म्हणून आम्ही त्याच्या स्वाधीन होऊन वाहवत चाललों. १६ मग कौदा नांवाच्या एका लहान बेटावरून जातांना आम्ही मोठ्या प्रयासानं होडी आपल्या स्वाधीन करून घेतली; १७ ती वर घेतल्यावर त्यांनीं साहित्याची योजना करून तारूं खालून आवळून बांधिलें; आणि तें घुर्ता नांवाच्या भाटीवर लागेल असें त्यांस भय वाटलें म्हणून त्यांनीं शीड उतरलें, मग ते तसेच वहावत गेले. १८ तेव्हां वादळानें आमचे फार हाल होऊं लागल्यामुळें, ते दुसऱ्या दिवशीं भरगत टाकूं लागले; १९ आणि तिसऱ्या दिवशीं त्यांनीं

आपल्या हातांनी तारवाचे अवजार टाकून दिले. २० मग पुष्कळ दिवस सूर्य व तारेहि दिसले नाहीत, आणि तुफानाचा जोर आम्हांला फारच भासला, त्यामुळे शेवटी आमची तरण्याची अज्ञ अगदी नाहीशी झाली. २१ त्यास पुष्कळ दिवस उपास पडल्यावर पौल त्याजमध्यें उभा राहून म्हणाला, गृहस्पष्टे; तुम्ही माझे ऐकण्याचें होतें, केताहून निघावयाचें नव्हतें, म्हणजे हे हाल व ही हानि टक्की असती. २२ तर मी आतां तुम्हांस सांग्तां कीं धैर्य धरा; तुम्हांतील कोणाच्याहि जीवाचा नाश होणार नाही. तारवाचा मात्र होईल; २३ कारण ज्याचा मी आई व ज्याची सेवा मी करितों त्या देवाचा दूत गेल्या रात्री माझ्याजवळ उभा राहून म्हणाला, २४ पौला, मिळं नको; तुला कैसरापुढें उभें राहिलें. पाहिजे; आणि पाहा, तुजबरोबर जे तारवांवरुन चालले आहेत ते अवघे देवातें तुला दिले आहेत. २५ यास्तव गृहस्थानो, धैर्य धरा; माझा देवावर भ्रवसा आहे कीं जसें मला त्यानें कळविलें. तसेंच घडेल. २६ तथापि आपल्याला एका बेटावर पडावें लागेल.

२७ नंतर चौदाव्या रात्रीस अद्रिय समुद्रांत आम्ही इकडे, तिकडे, हेलकावे खात असतां, मध्यरात्रीच्या सुमारास खळसयांनीं अनुमन केलें कीं आपण एखाद्या किनाऱ्याजवळ येत आहां; २८ तेव्हां त्यांनीं बुडीद टाकिलें तेव्हां वीस वावें पाणी भरलें; कांहीं पुढें जाऊन पुनः बुडीद टाकलें तेव्हां पंधरा वावें भरलें. २९ तेव्हां आपण कदाचित् खडकाळ जागेवर आपद असें भय वाटल्यामुळें बरामावरून चार नांगर सोडून ते उत्कंठेन दिवसाची वाट पाहत बसले. ३० मग नांगर नाळीवरूनहि टाकावे या निमित्तानें खलाशी समुद्रांत होडी सोडून तारवांतून पळवयास पाहत होते; ३१ तेव्हां पौल जमादाराला व शिपायांला म्हणाला, हे तारवांत न राहिले तर तुमचें रक्षण व्हावयाचें नाही. ३२ तेव्हां शिपायांनीं होडीचे दोर कापून ती पडूं दिली. ३३ नंतर दिवस उगवण्याच्या सुमारास पौल सर्वास अन्न खाण्याविषयीं विनंति करून म्हणाला, आज चवदा दिवस तुम्ही वाट पाहत उपाशी राहिलां आहां, कांहीं खालें नाही. ३४ यास्तव मी

विनंति करितों कीं अन्न खा; त्याच्यानें तुमचा निभाव लागेल; तुम्हांतील कोणाच्या डोक्याच्या केसाचाहि नाश होणार नाही. ३५ असें म्हणून त्यानें भाकर घेऊन त्या सर्वासमक्ष देवाचे आभार मानिले, आणि ती मोडून तो खाऊं लागला. ३६ मग त्या सर्वास धीर येऊन त्यांनींहि अन्न खालें. ३७ त्या तारवांत आम्ही सर्व मिळून दोनशें शाहपत्र जण होतो. ३८ जेवून वृस झाल्यावर त्यांनीं समुद्रांत गडू टाकून देऊन तारूं हलकें केलें. ३९ दिवस उगवल्यावरहि ती भूमि कोणती हें त्यांनीं ओळखलें नाही; पण एक खाडी व तिचा सपाट किनारा त्यांच्या दृष्टीस पडला, आणि साधेल तर त्यावर तारूं लावावें असा त्यांनीं विचार केला. ४० मग नांगर कापून टाकून त्यांनीं ते समुद्रांत राहूं दिले, त्याच वेळेस सुकाणतीं बंधनें ढिलीं केलीं; आणि पुढचें शीड वान्यावर सोडून सपाटीची वाट धरिली. ४१ मग समुद्रांत वर आलेल्या जमिनीस तारूं लागल्यावर त्यांनीं तें पुढें घुसविलें; तेव्हां नाळ हतून गच्च बसली, आणि बराम लाटांच्या जोरांनें फुटून गेलें. ४२ तेव्हां कोणीं बंदिवाह्यांनीं पोहून पकून जाऊं नये म्हणून त्यांस मारून टाकावें अशी शिपायांनीं मसलत केली, ४३ तथापि पौलाला वांचवावें अशा इच्छेनें त्यांच्या नेतास जमादार आडवा आला; आणि त्यानें हुकूम दिला कीं ज्यांस पोहतां येत असेल त्यांनीं पहिल्यानें उडी टाकून काठास जावें; ४४ आणि बाकीच्यांनीं कोणीं फळ्यांवर व कोणीं तारवावरील दुसऱ्या कशावर बसून जावें. याप्रमाणें सर्व जण काठास सुरक्षित पोहंचले.

मिळिता येथें पौल

१ असें आम्ही निभावल्यावर त्या बेटाचें नांव २८ मिळिता आहे असें आम्हांस समजलें. २ तेथील बर्वे लोकांनीं आम्हांवर विशेष उपकार केले; म्हणजे पाऊस व गरडा असल्यामुळें त्यांनीं शेकोटी पेटवून आम्हां सर्वांचा पाहुणचार केला. ३ तेव्हां पौलानें काटक्यांची मोळी आणून शेकोटीवर घातली, इतक्यांत उष्णता झाल्यामुळें एक साप बाहेर निघून त्याच्या हातास शोंबून राहिला. ४ तें जिवाणू त्याच्या हाताला लटकलेलें पाहून, बर्वे लोक एकमेकांस म्हणाले, हा माणूस घातक

आहे, हा समुद्रांतून वांचला तरी न्यायदेवता त्याला वांचू देत नाही. ५. त्यानें तरे तें जिवान् विस्तवांत झटकून टाकिलें आणि त्याला कांहीं इजा झाली नाही. ६ तो सुजेल अंगर एका-एकीं मरून पडेल ह्याची त्यांनीं वाट पाहिली; ह्याची फार वेळ वाट पाहिल्यावर त्याला कांहीं विकार झाला नाही, असें पाहून ते आषलें मत बदलून म्हणाले, हा कोणी देव आहे.

७ तिकडे पुढ्य नामें त्या वेटाच्या मुख्य अधिकाऱ्याच्या जमिनीं आसपास होत्या; त्यानें आमचें आगतस्वागत करून तीन दिवस आदरानें पाहुणचार केला. ८ तेव्हां असें झालें कीं पुढ्यत्याचा बाप तापानें व आंवरुत्तानें दुखणाईत पडला होता; त्याजकडे आंत जाऊन पौलानें प्रार्थना केली व त्याजवर हात ठेवून त्याला बरें केलें. ९ हें झाल्यावर त्या वेटामध्यें ज्या दुसऱ्या लोकांस रोग होते तेहि त्याजकडे येऊन बरे झाले. १० तेव्हां त्यांनीं आमचा बहुत प्रकारें सन्मान केला; आणि आम्ही हाकाहून निघालों तेव्हां आमच्या गरजेचे पदार्थ जहाजावर भरले.

रोमचा प्रवास पुढें सुरू

११ याप्रमाणें तीन महिन्यांनंतर आलेक्सांद्रियाचें दयस्करै या निशाणीचें एक तारूं हिंवाळा म्हालविष्याकरितां त्या वेटाजवळ राहिलें होतें त्यांत बसून आम्ही निघालों. १२ मग सुराकूस येथें बरवा करून आम्ही तीन दिवस राहिलों. १३ तेथून बळसा घेऊन आम्ही रेगियोनास आलों; आणि एका दिवसानंतर दक्षिण वारा सुटल्यावर दुसऱ्या दिवशीं आम्ही पुत्युलास पोहंचलों; १४ तेथें आम्हांस बंधुजन भेटले, त्यांनीं आपल्या येथें सात दिवस राहावयाची आम्हांस विनंति केली; असे आम्ही रोम येथें आलों. १५ तेथले बंधुजन आम्हांविषयीं ऐकून अप्पियाची पेठ व तीन उतारशाळा एथपर्यंत आम्हांस सामोरे आले; त्यांस पाहून पौलानें देवाचें उपकारस्मरण केलें, आणि त्याला धैर्य आलें.

१६ आम्ही रोम शहरांत गेल्यावर [जमादारानें बंदिवानांस सेनापतीच्या स्वाधीन केलें, पण] पौलाला त्यावर पाहारा करणाऱ्या थिपायाबरोबर निराळें राहण्याची

परवानगी मिळाली.

रोममधील यहुद्यांच्या पौल भेटी घेतो

१७ मग असें झालें कीं तीन दिवसांनंतर पौलानें यहुद्यांचे जे मुख्य पुरुष होते त्यांस एकत्र बोलाविलें; ते एकत्र मिळाल्यावर तो त्यांस म्हणाला, बंधुजनहो, मीं आपल्या लोकांविरुद्ध किंवा पूर्वजांच्या संप्रदायांविरुद्ध कांहीं केलें नसतां मला यक्षालेमांत बंदिवान करून रोमी लोकांच्या हातीं देण्यांत आलें; १८ त्यांनीं चौकशी केल्यावर मजकडे मरणास योग्य असा कांहीं दोष नसल्यामुळें ते मला सोडण्यास पाहत होते; १९ परंतु यहुद्यांनीं विरोध केल्यामुळें कैसराजवळ न्याय मागणें मला भाग पडले; तरी मला आपल्या राष्ट्रावर कांहीं दोषारोप करावयाचा होता असें नाही. २० याकरितां तुमची भेट घेऊन तुम्हांबरोबर भाषण करावें म्हणून तुम्हांस बोलाविलें; इलाएलाच्या आज्ञेमुळें मी या सांखळीनें बांधलेला आहे. २१ त्यांनीं त्याला म्हटलें कीं आपल्यासंबंधानें यहुदीयाहून आम्हांस कांहीं पत्रें आलीं नाहीत, किंवा बंधुजनांतील कोणीं एथें येऊन आपणाविषयीं कांहीं प्रतिच्छब्द बातमी आणली नाही अंगर कांहीं सांगितलें नाही; २२ तरी आपले विचार काय आहेत ते आपणापासून ऐकून घ्यावे हें आम्हांला योग्य वाटतें; कारण या पंथाविषयीं म्हटलें तर लोक त्याविरुद्ध सर्वत्र बोलतात, हें आम्हांस ठाऊक आहे.

२३ तेव्हां त्यांनीं एक दिवस नेमस्त करून त्याला सांगितल्यावर त्या दिवशीं पुच्छळ लोक त्याच्या बिऱ्हावीं आले; त्यांस देवाच्या राज्याविषयीं साक्ष देण्याकरितां आणि येशूविषयीं मोशाच्या नियमांशास्राने व संदिहलेखांबरेन त्यांची खातरी करण्याकरितां शौ संकल्पपासून संध्याकाळपर्यंत त्यां विषयाची फोड करित होता. २४ त्यानें जें सांगितलें त्यावर कित्येकांनीं विषास ठेविला व कित्येकांनीं ठेविला नाही. २५ त्यांचें आपसांत एकमत न झाल्यामुळें ते उठून जाऊ लागले; तेव्हां पौलानें त्यांस एक वचन सांगितलें; पवित्र आत्मा यशया संदेष्ट्याच्या द्वारे तुमच्या पूर्वजांबरोबर बोलला तें ठीक बोलला; तें असें; २६ या लोकांकडे जाऊन सांगा कीं

तुम्ही ऐकल तर खरें,
परंतु समजणार नाही;
व प्राहाल तर खरें,
परंतु तुम्हांस दिसणार नाही;
२७ कारण या लोकांचें अंतःकरण जड झालें आहे;
ते कानांनी मंद ऐकतात;
आणि आपले डोळे त्यांनी मिटले आहेत;
यासाठी की त्यांनी डोळ्यांनी पाहू नये,
कानांनी ऐकू नये,
मनाचें समजू नये,
त्यांनी बघू नये,

आणि मी त्यांस बरें करूं नये;
२८ म्हणून तुम्हांस ठाऊक असो कीं हें देवाचें तारण
विदेशी लोकांकडे पाठविलें आहे; आणि ते तें श्रवण
करतील. [२९ तो असें बोलल्यावर यहुदी आपल्या-
मध्यें फार विवाद करीत निघाले.]

समाप्ति

१० तो आपल्या भाव्याच्या घरांत पुढीं दोन वर्षे
राहिला, आणि जे त्यांकडे येत असत त्या सर्वांचें तो
स्वागत करीत असे. ३१ कोणापासून अडथळा न होतां
तो पूर्ण घैर्यानें देवाच्या राज्याची घोषणा करीत असे,
आणि प्रभु येशू ख्रिस्ताविषयीच्या गोष्टी शिकवीत असे.

पौलाचें रोमकरांस पत्र

आशीर्वाद

१ पवित्र जन होण्याकरितां पाचारण्यांत आलेले
१ रोम एथील देवाचे प्रिय जन, ह्या सर्वांस प्रेषित होण्या-
करितां बोलविण्यांत आलेला, देवाच्या सुवातेकरितां
वेगळा केलेला, येशू ख्रिस्ताचा दास पौल ह्याजकडून: २
आपल्या पुत्राविषयीची ती सुवाता देवानें पवित्र शास्त्रांत
आपल्या संदेष्ट्यांच्या द्वारे पूर्वी कळविली होती; ३ देह-
दृष्ट्या दावीद वंशाचा, मेलेल्यांच्या उठण्यावरून ४ पवित्रता-
संपन्न आत्म्याच्या योगें पराक्रमानें देवाचा पुत्र ठरलेला,
असा आपला प्रभु येशू ख्रिस्त, ५ त्याच्याद्वारे आम्हांस
कृपा व प्रेषितपणा हीं मिळालीं; अज्ञासाठीं कीं त्याच्या
नामाकरितां सर्व राष्ट्रांतील लोकांनी विश्वासाधीन व्हावें;
६ त्यांच्यापैकीं येशू ख्रिस्ताचे होण्यास निर्मंत्रित झालेले
असे तुम्हीहि आहां; ७ त्या तुम्हांस आपला पिता देव व
प्रभु येशू ख्रिस्त यांजपासून कृपा व शांति असो.
रोम शहराला भेट देण्याचा पौलाचा बेत
८ तुमचा विश्वास सर्व जगांत प्रसिद्ध होत आहे, म्हणून

मध्यम तुम्हां सर्वांमुळे येशू ख्रिस्ताच्या द्वारे मी आपल्या
देवाचें उपकारस्मरण करितों. ९ तुमची आठवण मी
अखंड कशी करितों, म्हणजे मी आपल्या प्रार्थनाप्रसंगीं
कशी सर्वदा विनंति करीत असतां कीं कसेंहि करून आतां
तरी मला देवाच्या इच्छेनें तुम्हांकडे येण्याचा लाभ व्हावा,
१० याविषयी, ज्या देवाची सेवा मी आपल्या आत्म्यानें
त्याच्या पुत्राच्या सुवातेत करितों, तो माझा साक्षी आहे.
११ तुमची स्थिरता होण्याकरितां मी तुम्हांस कांहीं
आत्मिक कृपादान बावें म्हणून तुमची भेट घेण्याची मला
फार उत्कंठा आहे; १२ म्हणजे तुमच्या व माझ्याहि
विश्वासानें आपणां उभयतांस मला तुम्हांविषयी व तुम्हांला
मजविषयी समाधान प्राप्त व्हावें. १३ बंधुजनहो, जशी
इतर विदेशी लोकांत मला फलप्राप्ति झाली तशी तुम्हांतहि
व्हावी म्हणून मी पुष्कळां तुम्हांकडे येण्याचा बेत केला,
(पण आतांपर्यंत मला अडथळे आले,) याविषयी तुम्हीं
अजाण असावें अशी माझी इच्छा नाही. १४ हेलेणी व
बर्बर, श्वांनी व अज्ञानी, या दोहोंचाहि मी ऋणी आहें.

१५ याप्रमाणें रोम शहरांत राहणाऱ्या तुम्हांसहि सुवातां
संमिष्टाची माझ्या उघी उत्सुकता आहे.

शुभघर्तमानाचें स्वरूप

१६ मंगल बुधारीची लाज वाटत नाही; कारण प्रत्येक
विश्वास ठेवणाऱ्याला ती तारणप्राप्त्यर्थे देवाचें सामर्थ्य
अशी आहे; प्रथम यहुद्यांस आणि मग हेलेण्यांस. १७
कारण सिंध्यांत देवाचें न्यायत्व विश्वासाने विश्वासासाठीं
प्रकट होतें; 'नीतिमान विश्वासानें वांचेल' असा
शास्त्रलेख आहे.

विदेशी लोकांची दुष्टाई

१८ जीं मनुष्यें अनीतीनें सत्य दावून ठेवितात
त्यांच्या अधर्मावर व अनीतीवर देवाचा क्रोध स्वर्गांतून
प्रकट होतो. १९ देवाविषयींचें जें ज्ञान होत असतें तें
त्यांच्या मनास व्यक्त केलेलें आहे; कारण देवानें तें
त्यांस व्यक्त केलें आहे. २० त्यांचे अदृश्य गुण
म्हणजे त्याचें सनातन सामर्थ्य व देवत्व हीं निर्मिळेल्या
पदार्थावरून ज्ञात होऊन सृष्टीच्या उत्पत्तिकालापासून स्पष्ट
दिसत आहेत, यासाठीं कीं त्यांनीं निरुत्तर व्हावें; २१
कारण देवाला ओळखत असूनहि त्यांनीं देव म्हणून त्याचें
गौरव केलें नाही, व त्यांचे आभार मानिले नाहीत; तर ते
आपल्या पोकळ कल्पनांनीं शून्यबत् झाले, आणि त्यांचें
मूढ मन अंधकारानें व्याप्त झालें. २२ आपण ज्ञानी आहों
असें म्हणवीत असतां ते मूखे झाले; २३ आणि त्यांनीं
अविनाशी देवाच्या गौरवाचा, नासबंत मनुष्य, पक्षी,
चतुष्पाद प्राणी व सरपटणारे जीव यांच्या आकाराच्या
मूर्तीशीं मोबदला केला.

२४ यास्तव ते आपल्या मनाच्या वासनांत असतांना
देवानें त्यांस अमंगळपणाच्या स्वाधीन केले; ह्यामुळे
त्यांच्यामध्यें त्यांच्या शरीरांचा अवमान झाला; २५ त्यांनीं
देवाच्या सत्याचा असत्याशीं मोबदला केला आणि त्याला
सोडून उत्पन्न केलेल्या पदार्थांची भक्ति व सेवा केली: तो
उत्पन्नकर्ता युगानुयुग धन्यवादित आहे. आमेन.

२६ यामुळे देवानें त्यांस निष्ठ मनोभावनांच्या स्वाधीन
केले; त्यांच्यांतल्या झियांनीं स्वाभाविक व्यवहार सोडून
विपरीत व्यवहार धरिला; २७ तसेंच पुण्यांनींहि झियां-

बरोबरचा स्वाभाविक व्यवहार सोडून धरल्यानें कर्मसंज्ञा
होऊन पुण्यांनीं पुण्यांबरोबर अनुचित कर्म केले, आणि
त्यांच्या भ्रांतीचें योग्य प्रतिफल त्यांनीं आपल्या
उघी भोगिलें.

२८ ज्या अर्था देवाचें पूर्ण ज्ञान प्राप्त करून घेण्यास
ते मान्य झाले नाहीत त्या अर्था देवानें त्यांस अनुचित
कर्म करण्यास अष्ट अज्ञ मनाच्या स्वाधीन केले: २९ सर्व
अनीति, दुष्टपणा, लोभ, वाईटपणा यांनीं ते भरलेले होते;
हेवा, हत्या, कलह, कपट, कुबुद्धि यांनीं ते पूर्ण असे होते;
३० ते चहाड, निंदक, देवद्वेषी, उद्धट, गर्बिष्ठ, आत्म-
श्लाघी, कुकर्मकल्पक, मातापितरांची अवज्ञा करणारे, ३१
बुद्धिहीन, वचनभंग करणारे, ममताहीन, निर्दय, असे
होते; ३२ जे असें आचरण करितात ते मरणास योग्य
आहेत, असा देवाचा नियम त्यांस ठाऊक असतांहि, ते
स्वतः तीं कर्म करतात, इतकेंच केवळ नव्हे, तर तसें
आचरण करणाऱ्यांस त्यांची संमतिहि आहे.

यहुदीसुद्धां दोषी आहेत

१ यास्तव हे मानवा; जो तूं न्यायनिवाडा कर-
तोस तो तूं कोणीहि असलास तरी तूं निरुत्तर आहेस;
ज्याविषयीं तूं दुसऱ्याचा न्याय करितोस त्याचविषयीं
तूं स्वतांला अन्यायी ठरवितोस; कारण न्यायनिवाडा देणारा
तूं तींच कर्म करितोस; २ पण आपल्याला ठाऊक आहे कीं जे
अशीं कर्म करतात त्यांजविरुद्ध देवाचा न्याय सत्यानुसार
होतो. ३ तर हे मानवा, जो तूं तशीं कर्म आचरणा-
ऱ्यांचा न्यायनिवाडा करीत असून तींच स्वतः करितोस
तो तूं देवाचा न्याय चुकविशील असें तुला वाटतें काय ?
४ किंवा देवाची दया तुला पंखाताप करावयास लावणारी
आहे हें व समजतां, त्याचें दयालुत्व, क्षमा व सहन-
शीलता हीं विपुल असल्यामुळे त्याचा अवमान करितोस
काय ? ५ आपला हट्ट व पंखातापहीन अंतःकरण यांस
अनुरूप तूं जो क्रोधाचा व देवाचा यथार्थ न्याय प्रकट
होण्याचा दिवस त्या दिवसाचा क्रोध आपणासाठीं साठ-
वून ठेवितोस; ६ 'तो प्रत्येकाला ज्याच्या त्याच्या कर्मा-
प्रमाणें फळ देईल;' ७ धीरानें सत्कर्म करीत राहून
जे गौरव, सन्मान व अविनाशिता यासाठीं खटपट करितात

त्यांस तो सार्वकालिक जीवन देईल; ८, ९ परंतु जे तट पाडणारे आहेत व सत्याला न मानितां अधर्माला मानितात, त्यांजवर क्रोध व कोप, संकट व हैश ही येतील; म्हणजे दुष्कर्म करणारा मनुष्य, प्रथम यहुदी आणि मग हेलेणी, अशा प्रत्येकाच्या जिवावर ती येतील; १० पण प्रत्येक सत्कर्म करणारा, प्रथम यहुदी आणि मग हेलेणी, गांस गौरव, सन्मान व शांति ही मिळतील; ११ कारण देवाजवळ पक्षपात नाही. १२ ज्यांस नियमशास्त्र नाही अशा जितक्यांनीं पाप केले तितकेहि नियमशास्त्र नाही तरी नाश पावतील; आणि नियमशास्त्र असतां जितक्यांनीं पाप केले तितक्यांचा न्याय नियमशास्त्रानें होईल; १३ नियमशास्त्र धरणे करणारे देवाच्या दृष्टीनें नीतिमान आहेत असें नाही, तर नियमशास्त्राप्रमाणें आचरण करणारे नीतिमान ठरतील; १४ ज्यांस नियमशास्त्र नाही असे विदेशी लोक जेव्हां नियमशास्त्रांत आहे ते स्वभावतः करितात तेव्हां, त्यांस नियमशास्त्र नाही तरी, ते आपणां स्वतःस नियमशास्त्रच आहेत; १५ म्हणजे ते नियमशास्त्रांतील आचार आपल्या अंतःकरणांत लिहिलेला दाखवितात, त्यांचें मनहि त्यांस साक्ष देतें, आणि त्यांचे एकमेकांविषयीचे विचार दोष लावणारे किंवा दोषमुक्त करणारे असतात; १६ ज्या दिवशीं देव माझ्या सुवातेप्रमाणें येशू ख्रिस्ताच्या द्वारें मनुष्यांच्या गुप्त गोष्टींचा न्याय करील त्या दिवशीं निर्णय होईल.

१७ तुला यहुदी हें नांव आहे; तूं नियमशास्त्राचा आश्रय धरितोस, व देवाविषयीं अभिमान बाळगितोस; १८ तुला त्याची इच्छा कळते; आणि नियमशास्त्राच्या श्रवणानें शिक्षण मिळाल्यामुळे जें श्रेष्ठ तें पसंत करितोस; १९ नियमशास्त्रांत मला ज्ञानाचें व सत्याचें स्वरूप मिळालें आहे म्हणून मी अंधळ्यांचा वाटाडी, जे अंधारांत आहेत त्यांचा प्रकाश, २० अल्पबुद्धि लोकांचा शिक्षक, बाळकांचा गुरु आहे, अशी तुझी ज्ञातरी आहे; २१ असा जो तूं दुसऱ्यास शिकवितोस तो तूंच स्वतःस शिकवितो नाहीस काय ? जो तूं चोरी करूं नये अशी घोषणा करितोस तो तूंच चोरी करितोस काय ? २२ जो तूं व्यभिचार करूं नये असें सांगतोस, तो तूंच व्यभिचार

करितोस काय ? जो तूं मूर्तीचा विटाळ मानितोस, तो तूंच देवळें लुटितोस काय ? २३ जो तूं नियमशास्त्राचा अभिमान बाळगितोस, तो तूंच नियमशास्त्राच्या उल्लंघनानें देवाचा अपमान करितोस काय ? २४ 'तुम्हांसुद्धें विदेशी लोकांत देवाच्या नामाची निंदा होत आहे,' असा शास्त्रलेख आहे. २५ जर तूं नियमशास्त्राप्रमाणें करितोस तर सुतेचा उपयोग आहे; परंतु नियमशास्त्राचें उल्लंघन करणारा असलास तर तुझी सुता बेसुता अशी झाली आहे. २६ तर मग बेसुती मनुष्यानें नियमशास्त्राचे नियम पाळिले, तर त्याची बेसुता सुता अशी मोजण्यांत येईल कीं नाही ? २७ शास्त्रलेख व सुता तुम्हा बाजूला असतांना जो तूं नियमशास्त्राचें उल्लंघन करणारा आहेस त्या तुझा न्याय, जो जातीनें बेसुती वर्गांतला असून नियमशास्त्र पाळितो, तो करणार नाही काय ? २८ कारण जो बाहेरून यहुदी तो यहुदी नव्हे; आणि देहाची जी बाहेरून होते ती सुता नव्हे; २९ तर अंतरी जो यहुदी तो यहुदी होय; आणि आध्यात्मिक दृष्ट्या जी अंतःकरणची व्हावयाची ती सुता होय; शास्त्रलेखाप्रमाणें व्हावयाची ती नव्हे; अशाची प्रशंसा मनुष्यापासून नव्हे, तर देवापासून व्हावयाची.

आक्षेपांना उत्तरें

१ तर मग यहुद्यांची श्रेष्ठता ती काय ? आणि सुतेचा लाभ तो काय ? २ सर्व बाजूंनीं पुष्कळच आहे. प्रथम हें कीं देववचनें त्यांस सोपेलीं होतीं. ३ कित्येकांनीं विश्वास ठेविला नाही तरी काय झालें ? त्यांच्या विश्वासाहिनतेमुळे देवाची विश्वासनीयता व्यर्थ होईल काय ? ४ असें न होवो; त्यापेक्षां देव खरा ठरो आणि प्रत्येक मनुष्य खोटा असा होवो; शास्त्रलेख म्हणतो कीं :

तूं आपल्या वचनांत नीतिमान ठरवें. आणि तुझा न्याय होत असतां तुला जय मिळवा; ५ तरी पण आपल्या अनीतीमुळे देवाचें नीतिमत्त्व स्थापित होतें तर यावरून काय म्हणावें ? देव जो शासनकर्ता तो अनीतिमान आहे असें म्हणावें काय ? (मी मानवी व्यवहाराप्रमाणें नोळतों.) ६ असें न होवो; असें झालें तर देव जगाचा न्याय कसा करील ? ७ तसेंच

माझ्या असल्याने देवांचे सत्य त्याच्या गौरवाला अतिसंबर्धक झाले तर मग माझा न्याय पापी मनुष्याचा होतो तसा कां व्हावा ? ८ बरे होण्यासाठी आपण वाईट करू या, असे कां म्हणू नये ? (आम्ही असेच म्हणतो, असा किती-एक लोक आम्हांवर आळ घालतात;) अशांना दंडाज्ञा व्हावी हेंच यथान्याय आहे.

मनुष्यप्राणी पातकी आहे; नीतिमान कोणी नाही

१ तर मग कसे ? आपण श्रेष्ठ आहो काय ? मुळीच नाही; कारण यहुदी व हेब्रेणी, ही उभयता पापवश आहेत असा आरोप आम्ही सर्वांवर अगोदरच ठेविला आहे;

१० शाब्रलेख म्हणतो:

नीतिमान कोणी नाही, एक देखील नाही;

११ जाणता कोणी नाही,

देवाचा शोध करणारा कोणी नाही;

१२ सर्व बहकले आहेत, ते एकंदर निरुपयोगी झाले आहेत;

सत्कर्म करणारा असा कोणी नाही, एकहि नाही;

१३ त्यांचा घसा केवळ उघडे थडे आहे;

त्यांनी आपल्या जिभांनी कपट केले आहे;

त्यांच्या ओठांच्या आंत जोगी सर्पांचे विष आहे;

१४ त्यांचे तोंड शापाने व कडूपणाने भरलेले आहे;

१५ त्यांचे पाय रक्तपात करावयास उतावळे आहेत;

१६ त्यांच्या मार्गांत विच्छंस व विपत्ति आहेत;

१७ शांतीचा मार्ग त्यांनी समजून घेतला नाही.

१८ त्यांच्या डोळ्यांपुढे देवांचे भय नाही.

१९ आपणांला ठाऊक आहे की नियमशाख जें कांहीं सांगते तें शाखाधीन असलेल्या लोकांस सांगते; यासाठी की प्रत्येक तोंड बंद व्हावे व अवघे जग देवदंडास प्राप्त व्हावे; २० त्याजसमोर कोणी मनुष्य नियमशाखातील कर्मांनी नीतिमान ठरणार नाही; कारण नियमशाखाच्या द्वारे पापाचा बोध होतो.

ख्रिस्तावरील विश्वासाच्या द्वारे नीतिमत्त्व-प्राप्ति

२१ आतां नियमशाखाविरहित असें जें देवांचें नीति-

मत्त्व तें प्रकट झाले आहे, त्यास नियमशाखाची व संदेष्ट्यांची साक्ष आहे; २२ हे देवांचें नीतिमत्त्व येथे ख्रिस्तावरील विश्वासाच्या द्वारे सर्व विश्वास ठेवणाऱ्यां-साठी आहे; त्यांत भेद नाही. २३ कारण सर्वांनी पाप केले आहे, आणि देवाच्या गौरवाला ते अंतरले आहेत. २४ ते ख्रिस्त येणें खंडणी भरून प्राप्त केलेल्या मुक्तीच्या द्वारे देवाच्या कृपेने मोबदल्यावाचून नीतिमान ठरतात. २५ त्याच्या रक्तानें विश्वासाच्या द्वारे प्रायश्चित्त होण्यास देवानें त्याला पुढें ठेविलें, यासाठी की पूर्वी झालेल्या पापांची देवाच्या सहनशीलतेनें उपेक्षा झाल्यामुळे त्यानें आपले नीतिमत्त्व व्यक्त करावे; २६ आपले नीतिमत्त्व सांप्रतकाळीं असें दाखवावे कीं आपण नीतिमान असामें आणि येशूवर विश्वास ठेवणाऱ्याला नीतिमान ठरविणारें असामें. २७ तर मग फुशारकी मारणें कोठें ? ती बाहेरच्या बाहेर राहून गेली. कोणत्या प्रकारच्या नियमानें ? कर्मांच्या काय ? नाही, तर विश्वासाच्या नियमानें. २८ यावरून मनुष्य नियमशाखातील कर्मांचाचून विश्वासानें नीतिमान ठरतो असें आपण मानितों. २९ देव केवळ यहुद्यांचाच आहे काय ? विदेशी लोकांचाहि नव्हे काय ? हो, आहे. ३० जर देव एकच आहे, आणि तो सुंती लोकांस विश्वासानें व बेसुंती लोकांस विश्वासाच्या द्वारे नीतिमान ठरवील, तर तो विदेशी लोकांचाहि आहे.

३१ आपण विश्वासानें नियमशाखाला निरर्थक करितों काय ? असें अगदीं नाही; उलट आपण नियमशाखाची स्थापना करितों.

अब्राहामाचें उदाहरण

१ तर मग आपला पूर्वज अब्राहाम यानें देह-
 २ स्वभावानें काय मिळविलें म्हणून म्हणावें ? २ अब्राहाम कर्मांनी नीतिमान ठरला असता तर त्याला अभिमान बाळगण्यास कारण असतें; तरी देवासमोर नसतें. ३ शाख काय सांगतें ? ' अब्राहामानें देवावर विश्वास ठेविला, आणि हें त्याला नीतिमत्त्व असें मोजण्यांत आलें. ' ४ आतां मजुराची मजुरी, ऋण अशी गणली जाते; मेहर-बानगी अशी नाही; ५ पण कर्म न करितां अधर्म्याला नीतिमान ठरविणाऱ्यावर विश्वास ठेवणाऱ्याचा विश्वास

नीतिमत्त्व असा भोजण्यांत येतो. ६ याप्रमाणे ज्या मनुष्याकडे देव कर्मावांचूत नीतिमत्त्व मोजितो त्याचा धन्यवाद द्यावीदहि करितो, ७ तो असा :

ज्यांच्या अपराधांची क्षमा झाली आहे,

व ज्यांच्या पापांवर पांघरूण घातलें आहे, ते धन्य.

८ ज्या मनुष्याच्या हिशेबी प्रभु पापाचा दोष ठावीत नाही तो धन्य.

९ हें आशीर्षचन सुंती लोकांस किंवा बेसुंती लोकांसहि आहे ? विश्वास हा अब्राहामाकडे नीतिमत्त्व असा गणला होता, असें आपण म्हणतो. १० तो कसा गणला गेला ?

तो सुंती असताना किंवा बेसुंती असताना ? सुंती असताना नव्हे, तर बेसुंती असताना; ११ आणि बेसुंती असताना त्याच्या असलेल्या विश्वासावरून जें नीतिमत्त्व त्याचा

विश्वास अशी सुंता ही चूण त्याला मिळाली; यासाठी कीं जे बेसुंती लोक असतां विश्वास ठेविताना त्या सर्वांचा त्यांचे

बाप व्हावें, म्हणजे त्यांच्याकडेहि नीतिमत्त्व मोजलें जावें; १२ त्यानें सुंती लोकांचा बाप व्हावें, पण जे सुंती त्यांचा केवळ नाही, तर आपला बाप अब्राहाम बेसुंती असतां

त्याचा जो विश्वास होता त्याला अनुसरून चालणाऱ्यांचाहि व्हावें. १३ कारण तू जगाचा वारिस होशील, हें वचन अब्राहामाला व त्याच्या संततीला नियमशास्त्राच्या द्वारे

नव्हतें, तर विश्वासावरून जें नीतिमत्त्व त्याच्या द्वारे होतें. १४ नियमशास्त्राबलेनी जर वारिस होतात तर विश्वास

किरक झाला आहे आणि देववचनहि व्यर्थ झाले आहे. १५ नियमशास्त्र क्रोधाला कारण होतें; कारण कीं जेथें

नियमशास्त्र नाही, तेथें उल्लंघनहि नाही. १६ या कारणास्तव तें कृपेचें असावें म्हणून विश्वासानें झालें; यासाठी कीं

तें वचन अवघ्या संततीला म्हणजे नियमशास्त्राबलेनी इसमांलाहि केवळ नाही, तर जो अब्राहाम आपल्या

सर्वांचा बाप त्याच्या विश्वासाच्या अवलेनी इसमांलाहि निश्चित व्हावें. १७ (याविषयी असा शाबलेख आहे:

'मीं तुला पुढे राष्ट्रचा बाप केले आहे;') ज्या देवावर त्यानें विश्वास ठेविला, जो देव मेलेल्यांस जीवंत

करितो, व जें नाही त्यास तें असल्यासारखी आत्मा करितो, त्याच्या दृष्टीनें तो असा आहे. १८ त्यानें आलेचा

संभव नसातं हि आशेनें विश्वास धरिला, यासाठी कीं 'तशी तुझी संतति होईल' असें जें वचन त्याप्रमाणे त्यानें बहुत

राष्ट्रांचा बाप व्हावें. १९ आपलें निर्जाब झालेलें शरीर (तो सुमारे शंभर वर्षांचा होता) व सारा हिच्या

गर्भाशयाचें निर्जावपण ही त्याच्या लक्षांत होती; तथापि विश्वासाला दुबळता येऊं न देतां, २० त्यानें देववचनाकडे

पाहून अविश्वासामुळे आपली डळमळ होऊं दिली नाही, तर विश्वासानें प्रबळ होऊन त्यानें देवाचें गौरव केले. २१

आपण दिलेलें वचन पूर्ण करावयासहि तो समर्थ आहे असा त्याचा पूर्ण निश्चय होता; २२ म्हणून 'तें त्याजकडे

नीतिमत्त्व असें भोजण्यांत आलें.' २३ 'तें त्याजकडे भोजण्यांत आलें,' हें केवळ त्याजसाठीं लिहिलें असें नाही,

२४, २५ तर ज्या आपल्या प्रभु येशूला आपल्या अपराधांमुळे धरून देण्यांत आलें व आपण नीतिमान

ठरावें म्हणून ज्याला पुनः उठविण्यांत आलें; त्यास मेलेल्यांतून ज्यानें उठविलें त्याजवर विश्वास ठेवणाऱ्या ज्या

आपणांकडे तें मोजिलें जाईल, त्यांसाठीं लिहिलें आहे.

विश्वासाचे परिणाम

१ यास्तव आपण विश्वासानें नीतिमान ठरविलेले

आहों म्हणून आपल्या प्रभु येशू ख्रिस्ताच्या द्वारे आपणांस देवाबरोबर असलेल्या शांतीचा लाभ घडो; २

ज्या कृपेंत आपण आहों तिच्यांत त्याच्याद्वारे आपला प्रवेशहि विश्वासानें झाला आहे; आणि आपण देवाच्या

गौरवाच्या आशेमुळे जयोत्सव करूं. ३ असें केवळ नाही, तर संकटांतहि जयोत्सव करूं, कारण आपल्याला ठाऊक

आहे कीं संकटाचा परिणाम धीर हा होतो; ४ धीराचा परिणाम कसाला लागणें; कसाला लागण्याचा परिणाम आशा;

५ आशा मनोभंग करीत नाही; कारण आपणांला दिलेल्या पवित्र आत्म्याच्या द्वारे आपल्या अंतःकरणांत देवाच्या

प्रीतीचा वर्षाव झाला आहे.

ख्रिस्ताच्या मृत्यूंत ईश्वराचें प्रेम प्रगट होतें

६ आपण दुबळ होतो तेव्हां ख्रिस्त सुसमयी पापी लोकांसाठीं मरण पावला. ७ नीतिमान मनुष्यासाठीं कोणी

मरणारा विरळा, चांगल्या मनुष्यासाठीं मरण्यास कदाचित् कोणी धाडस करील; ८ परंतु देव आपल्यावरच्या स्वप्ने

आपणें प्रमाण हें देतो की आपण पापी असतां ख्रिस्त आपणांसाठीं मरण पावला. ९ तर आपण जे आतां त्याच्या रक्षानें नीतिमान् ठरलों आहों ते आपण विशेषेकरून त्याच्या द्वारें देवाच्या क्रोधापासून तरले जाऊं. १० आपण शत्रु असतां देवाबरोबर त्याच्या पुत्राच्या मृत्युद्वारें आपला समेट झाला, तर आतां समेट झाला असतां त्याच्या जीवनांनं विशेषेकरून आपण तरले जाऊं; ११ इतकेंच केवळ नाही, तर ज्याच्याद्वारें समेट ही देणगी आपल्यास आतां मिळाली त्या आपल्या प्रभु येशू ख्रिस्ताच्या द्वारें आपण देवाच्या ठायीं जयोत्सव करूं.

आदामाच्या द्वारें मृत्यु; ख्रिस्ताच्या द्वारें जीवनप्राप्ति

१२ ह्या प्रकारें एका मनुष्याच्याद्वारें पाप जगांत आलें आणि पापाच्या द्वारें मरण आलें; आणि सर्वांनीं पाप केल्यावरून सर्व मनुष्यांत मरण पसरलें. १३ पाप नियमशास्त्रापूर्वीं जगांत होतेंच; पण नियमशास्त्र नसलें म्हणजे पाप मोजण्यांत येत नाही. १४ तथापि आदामापासून मोशापर्यंत, ज्यांनीं आदामाच्या उल्लंघनाच्या प्रकाराप्रमाणें पाप केलें नाही त्यांजवरहि मरणांनं राज्य केले; तो तर, जो येणार होता त्याची प्रतिमा होता. १५ तरी पण जशी अपराधाची गोष्ट तशी कृपादानाची नाही; कारण ह्या एकाच्या अपराधानें बहुत माणसें मरण पावलीं, तर देवाची कृपा आणि तो एक पुरुष येशू ख्रिस्त याच्या कृपेचें दान हीं बहुत जणांकरितां विशेषेकरून विपुल झालीं. १६ पाप केलेल्या एका इसमाच्या द्वारें जसें झालें तसें दानाचें होत नाही; कारण ज्या न्यायाचा परिणाम दंडाह्या तो एकावरून झाला, पण ज्या कृपादानाचा परिणाम नीतिमान् ठरविलें जाणें असा आहे तें बहुत अपराधांवरून झालें. १७ त्या एकाच्या अपराधानें, त्या एकाच्या द्वारें, मरणाचें राज्य चालू झालें; तर ज्यांस कृपा व नीतिमत्त्वाचें दान यांची विपुलता मिळते ते विशेषेकरून त्या एका येशू ख्रिस्ताच्या द्वारें जीवनांत राज्य करितील. १८ तर मग जसा एका अपराधानें सर्व मनुष्यांवर दंडाह्याचा परिणाम झाला, तसा नीतिमान् ठरविलें जाण्याच्या एका ठरावानें सर्व मनुष्यांवर जीवनादायी नीतिमत्त्व मिळणें हा

परिणाम झाला. १९ जसें त्या एका मनुष्याच्या आज्ञासंगानें बहुत जण पापी ठरले, तसें ह्या एकाच्या आज्ञापालनेनं बहुत जण नीतिमान् ठरतील. २० शिवाय नियमशास्त्राचा प्रवेश झाला तो अपराध वाढण्यास साधनीभूत झाला; तरी जेथें पाप वाढलें तेथें कृपा फारच विपुल झाली; २१ यासाठीं कीं जसें पापानें मरणाच्या योगानें राज्य केले, तसें कृपेनं नीतिमत्त्वाच्या योगें सर्वकालच्या जीवनासाठीं येशू ख्रिस्त आपला प्रभु याच्या द्वारें राज्य करावें.

ख्रिस्तार्शी संयुक्त असणें व पाप करित राहणें हीं परस्परविरोधी आहेत

१ तर आतां काय म्हणावें ? कृपा वाढावी म्हणून ६ आपण पापांत राहावें काय ? २ असें न होवो. जे आपण पापाला मेलों त्या आपण यापुढें त्यांत राहावें हें कसें ? ३ आपण जितक्यांनीं ख्रिस्त येशूमध्यें बासिस्मा घेतला, तितक्यांनीं त्याच्या मरणांत बासिस्मा घेतला, याविषयीं तुम्ही अजाण आहां काय ? ४ तर मग आपण त्या मरणांतली बासिस्मानें त्याजबरोबर पुरले गेलों; यासाठीं कीं ज्याप्रमाणें ख्रिस्त पित्याच्या गौरवानें मेलेल्यांतून उठविला गेला त्याप्रमाणेंच आपणहि जीवनाच्या नाविन्यांत वागणूक करावी. ५ जर आपण त्याच्या मरणाच्या प्रतिस्मानें त्याच्याबरोबर संयुक्त झालों आहों, तर त्याच्या उठण्याच्याहि प्रतिस्मानें त्याच्याबरोबर संयुक्त होऊं; ६ आपल्याला असें समजतें कीं आपलें जुनें मनुष्यपण त्याजबरोबर वधस्तंभावर खिळलें गेलें, असें कीं हें पापमय शरीर नष्ट होऊंन आपण पुढें पापाचें दास्य करूं नये; ७ कारण जो कोणी मेला तो पापाच्या दोषापासून मुक्त झाला आहे. ८ आपण ख्रिस्ताबरोबर मेलों, तर त्याजबरोबर जीवत होऊंनहि राहूं असा आपला विश्वास आहे; ९ आपणांस ठाऊक आहे कीं मेलेल्यांतून उठविलेला ख्रिस्त पुढें मरत नाही; त्याजवर पुढें मरणाची सत्ता नाही. १० कारण तो मेला, तो पापावर एकदांच मेला; तो जगतो, तो देवासा जगतो. ११ वसे तुम्हीहि स्वतःस पापावर मेलेले आणि ख्रिस्त येशूमध्यें देवावर जीवत झालेले, असें ज्ञान.

१२ यास्तव तुम्ही आपल्या शरीरवासाणांच्या अधीन न व्हावें म्हणून आपल्या मर्त्य शरीरांत पापसत्ता चालू देऊं

नका; १३ आणि तुम्ही आपले अवयव अनीतीची शक्ती होण्याकरिता पापाला समर्पण करू नका; तर आपण मेलेल्यांतून जीवंत झालेले असे स्वतःस देवाला समर्पण करा, आणि आपले अवयव नीतीची शक्ती होण्याकरिता देवाला समर्पण करा. १४ पापाची सत्ता तुम्हांवर चालणार नाही; कारण तुम्ही नियमशास्त्राधीन नाही, तर कृपाधीन आहात.

गुलामगिरीवरून घेतलेला धडा

१५ तर मग काय ? आपण नियमशास्त्राधीन नसून कृपाधीन आहां! म्हणून पाप करावे काय ? असे न होवो. १६ आज्ञापारंगतकरिता ज्याला तुम्ही स्वतःस दास असे समर्पण करिता, ज्याची आज्ञा तुम्ही मानिता, त्याचे दास तुम्ही आहां; ज्यांचा परिणाम मरण असे पापाचे दास, किंवा ज्यांचा परिणाम नीतिमत्त्व असे आज्ञापारंगतचे दास तुम्ही आहां, हे तुम्हांस ठाऊक नाही काय ? १७ तुम्ही पापाचे दास होता, तरी ज्या शिकवणीच्या पदरी तुम्हांस बांधिले तिच्याप्रमाणे तुम्ही मनापासून वागणूक केली, १८ आणि पापापासून मुक्त होऊन तुम्ही नीतिमत्त्वाचे दास झाला, म्हणून देवाची स्तुति असो. १९ तुमच्या देह-स्वभावाच्या दुर्बलतेमुळे मनुष्यव्यवहाराप्रमाणे मी बोलतो; जसे तुम्ही आपले अवयव अधर्म करण्याकरिता अमंगळपण व अधर्म यांस दास असे समर्पण केले होते, तसे आता आपले अवयव पवित्रीकरणकरिता नीतिमत्त्वाला समर्पण करा. २० तुम्ही पापाचे दास होता तेव्हा नीतिमत्त्वासंबंधाने अलम होता; २१ तर ज्या गोष्टीची तुम्हांस आता लाज वाटते त्यापासून तुम्हांस त्या वेळेस काय फळ प्राप्त झाले ? त्यांचा शेवट तर मरण आहे; २२ परंतु आता तुम्ही पापापासून मुक्त होऊन देवाचे दास झाल्यामुळे तुम्हांस पवित्रीकरणाची फलप्राप्ति झाली आहे, आणि सर्वकालचे जीवन हे उद्दिष्ट मिळाले आहे. २३ पापाचे वेतन मरण आहे, पण देवाचे कृपादान आपल्या प्रभु येशू ख्रिस्तामध्ये सर्वकालचे जीवन आहे.

विवाहावरून घेतलेला धडा

१ बांधुजनहो, (नियमशास्त्राची माहिती असल्या लोकांबरोबर मी बोलत आहे,) मनुष्य जीवंत आहे तोंपर्यंत नियमशास्त्राची सत्ता त्यावर चालते,

याविषयी तुम्ही अज्ञ आहां काय ? २ नवरा जीवंत आहे तोंपर्यंत सधवा ही नियमशास्त्राने त्याला बांधलेली आहे; नवरा तुमच्या पावल्यावर तिची पतिनियमापासून सुटका होते; ३ म्हणून नवरा जीवंत असता ती दुसऱ्या पुरुषाची झाली तर तिला व्यभिचारिणी म्हणतात; पण नवरा गत झाल्यावर त्या नियमापासून ती मुक्त होते; नंतर ती दुसऱ्या पुरुषाची झाली असताही व्यभिचारिणी होत नाही. ४ त्याप्रमाणे बांधुजनहो, तुम्हीही ख्रिस्तशरीराच्या द्वारे नियमशास्त्राला मेलेले आहां; यासाठी की तुम्ही दुसऱ्याचे म्हणजे मेलेल्यांतून जो उठविला गेला त्याचे व्हावे, आणि आपण देवाला फलदायी असे व्हावे. ५ आपण देहस्वभावास अधीन होता तेव्हा नियमशास्त्राच्या द्वारे उत्पन्न होणाऱ्या पापवासना आपल्या अवयवांत मरणाळा फळ देण्यासाठी प्रवृत्त होत्या. ६ आता ज्याने आपण बद्ध होता त्याला मरून आपण नियमशास्त्रापासून मुक्त झालो आहां; म्हणून जुन्या रीतीने, म्हणजे शाब्दिकत्वास धरून नव्हे, तर नव्या रीतीने, अर्थात आध्यात्मिकदृष्ट्या दास्य करितो.

नियमशास्त्र व पाप

७ तर मग काय म्हणावे ? नियमशास्त्र पाप आहे काय ? असे अगदी नाही; तरी पापाची ओळख नियमशास्त्रावाचून कशांनाही मला झाली नसती. 'लोभ धरू नको, असे नियमशास्त्रांत सांगितले नसते तर लोभाचे ज्ञान मला झाले नसते. ८ ह्या आज्ञेच्या योगे पापाने संधि साधून माझ्यात सर्व प्रकारचा लोभ उत्पन्न केला. कारण नियमशास्त्रावाचून पाप निर्जाव आहे. ९ मी नियमशास्त्रावरिहित होता तेव्हा जीवंत होता, पण आज्ञा देण्यांत आल्यावर पाप सजीव झाले, आणि मी मृत्यु पावलों. १० याप्रमाणे ज्या आज्ञेचा परिणाम जीवन तिचाच परिणाम मरण आहे असे माझ्या अनुभवास आले; ११ कारण पापाने संधि साधून आज्ञेच्या योगे फसविले व तिच्या योगे मला जिवें मारिले. १२ तरी पण नियमशास्त्र पवित्र आहे, आणि आज्ञा पवित्र, यथान्याय व उत्तम आहे. १३ तर मग जे उत्तम ते मला मरण असे झाले काय ? असे अगदी नाही. पाप ते पाप असे दिसावे, म्हणून जे उत्तम त्याच्या योगे

तें मला मरणास कारण झालें; यासाठी कीं आर्जेच्या योगें पाप पराकाष्ठेंचें पापिष्ठ न्हांवें.

मनुष्यप्राण्याच्या दैहिक व आत्मिक

भावनांचा लढा

१४ आपणांला ठाऊक आहे कीं नियमशास्त्र आध्यात्मिक स्वरूपाचें आहे, आणि मी तर दैहिक, पापाला विकलेला, असा आहे. १५ कारण जें कर्म मी करितों त्याचें मला ज्ञान नाही; म्हणजे जें माझ्या मनांत असतें तें मी करितों. असें नाही. तर जें मला द्वेष वाटतें तें करितों. १६ जें माझ्या मनांत नसतें तें जर करितों तर नियमशास्त्र उत्तम आहे अशी मी संमति देतो. १७ ह्यावरून तें कर्म मी करितों असें नव्हे, तर माझ्या ठायीं वसणारें पाप करितें. १८ कारण मला ठाऊक आहे कीं माझ्याठायीं म्हणजे माझ्या देहस्वभावांत कांहीं चांगलें बसत नाही; इच्छा करणें हें मला होतें, पण साधुकर्म करणें होत नाही. १९ जें चांगलें करावें असें मला वाटतें तें मी करीत नाही; तर करावेंसें वाटत नाही असें जें वाईट तें मी करितों. २० जें करावेंसें वाटत नाही तें जर मी करितों, तर तें कर्म मी करितों असें नव्हे, तर माझ्या ठायीं वसणारें पाप करितें. २१ जो मी साधुकर्म करूं पाहणारा त्या मला हाच नियम आढळतो कीं वाईट तें हुडें घेतें. २२ माझें अंतःस्थ जें आहे तें देवाच्या नियमशास्त्रामुळे हर्ष करितें; २३ तरी माझ्या अवयवांत मला एक निराळ्याच नियम दिसतो; तो माझ्या मनांतल्या नियमांबरोबर लढून मला कैद करतो आणि माझ्या अवयवांतील पापाच्या नियमाच्या स्वाधीन करितो. २४ किती मी कष्टी मनुष्य ! मला या मरणाच्या देहापासून कोण सोडवील ? २५ आपला प्रभु येशू ख्रिस्त याच्या द्वारें मी देवाचें उपकारस्मरण करितों. ह्याप्रमाणें मी स्वतः मनांन देवाच्या नियमाचें दास्य करितों; आणि देहांन पापाच्या नियमाचें दास्य करितों.

पवित्र आत्म्याप्रमाणें चालणें

१ यावरून जे ख्रिस्त येशूमध्यें आहेत त्यांस आतां दंडाज्ञा नाही. २ जो जीवनी आत्म्याचा नियम त्यानें मला ख्रिस्त येशूमध्यें पाप व मरण यांच्या नियमापासून मुक्त केले. ३ नियमशास्त्र देहस्वभा-

वामुळे दुर्बळ असल्याकारणानें जें त्याला असाध्य तें साधण्याकरितां देवानें आपल्या पुत्राला पापी देहासारख्या देहांन व पापाकरितां पाठविलें आणि देहांत दंडाज्ञा करून पापाचा मोड केला, ४ यासाठीं कीं जे आपण देहस्वभावाप्रमाणें नव्हे तर आत्म्याप्रमाणें चालतो त्या आपणांमध्यें नियमशास्त्रविहित आचरण पूर्णपणें न्हांवें. ५ जे देहस्वभावाचे आहेत ते दैहिक गोष्टींकडे चित्त लावितात; आणि जे आध्यात्मिक मार्गानुसारी आहेत ते आत्मिक गोष्टींकडे चित्त लावितात. ६ देहाचें चिंतन हें मरण; आत्म्याचें चिंतन हें जीवन व शांति आहे; ७ कारण देहाचें चिंतन हें देवाबरोबर वैर आहे; तें देवाच्या नियमशास्त्राच्या अधीन नाही, आणि त्यांच्यानें तसें होवत नाही; ८ जे देहाधीन आहेत त्यांच्यानें देवाला संतुष्ट करत नाही. ९ परंतु जर देवाचा आत्मा तुम्हांमध्ये वास करितो तर तुम्ही देहाच्या अधीन नाही, आत्म्याच्या अधीन आहां. जर कोणाला ख्रिस्ताचा आत्मा नाही तर तो त्याचा नाही. १० जर ख्रिस्त तुम्हांमध्ये आहे तर पापामुळे जर शरीर मेलेलें आहे, तरी नीतिमत्त्वामुळे आत्मा जीवमय आहे. ११ ज्यानें येशूला मेलेल्यांतून उठविलें त्याचा आत्मा जर तुम्हांमध्ये वास करितो तर ज्यानें ख्रिस्ताला मेलेल्यांतून उठविलें तो तुम्हांमध्ये वास करणाऱ्या आपल्या आत्म्यानें तुमचीं मर्त्य शरीरें जीवंत करील.

१२ बंधुजनहो, आपण ऋणी आहां, तरी देहस्वभावाप्रमाणें वर्तावयाला देहस्वभावाचे ऋणी नाही; १३ जर तुम्ही देहस्वभावाप्रमाणें वर्ततां तर तुम्ही मराल; परंतु जर तुम्ही आत्म्यानें शरीराचीं कर्में मारून टाकितों तर जीवंत राहाल.

देवाचे पुत्र

१४ जितक्यांस देवाचा आत्मा चालवितो ते देवपुत्र आहेत; १५ कारण पुनः भीति बाळगावी असा दासपणाचा आत्मा तुम्हांस मिळाला नाही; तर ज्याच्या योगें आपण अब्बा, बापा, अशी हांक मारितों असा दासपणाचा आत्मा मिळाला आहे. १६ तो आत्मा स्वतः आपल्या आत्म्याबरोबर साक्ष देतो कीं आपण देवाचीं

लेकरें आहों; १७ आणि जर लेकरें तर अर्थात वारीसहि आहों, म्हणजे देवाचे वारीस, सिस्ताबरोबर एकत्रातीळ वारीस असे आहों; आपण त्याच्याबरोबर बैभव भोगावें म्हणून त्याच्यासह दुःख भोगितां तर आपण तसे वारीस आहों.

प्रकट होणारें बैभव

१८ तर मग आपल्यासाठीं जें गौरव प्रकट होणार आहे त्याच्यापुढे सांप्रत काळचीं दुःखें कांहींच नाहीत असें मी मानितों. १९ सृष्टिहि अत्यंत उत्कटेनें देवाच्या पुत्रांच्या प्रकट होण्याची अपेक्षा करते. २० सृष्टिः व्यर्थतेच्या स्वाधीन झाली ती आपणुसीनें नव्हे, तर ज्यानें ती अशी स्वाधीन केली त्याचमुळे; २१ सृष्टि स्वतः नश्वरतेच्या दास्यातून मुक्त होऊन तिला देवाच्या लेकराची गौरवयुक्त मुफता मिळेल, ह्या आशेनें असें झालें. २२ आपल्याकडे ठाऊक आहे कीं सर्वथ सृष्टि आजपर्यंत कव्हत व वेदना भोगीत आहे. २३ इतकेंच केवळ नव्हे; तर ज्या आमणाकडे आत्म्याचें प्रथम फळ मिळवेल आहे ते आपणहि स्वतः दत्तकपणाची म्हणजे आपल्या झरीराच्या मुखाची वाट पाहत असतां आपल्या ठायीं कव्हतां. २४ आपण अशा बरव्यानें तरेलें; अशा तर प्राप्त झालेल्याची नसते; जें प्राप्त झालें त्याची आशा कोण करील ? २५ पण जें प्राप्त झालें नाही त्याची आशा जर आपण धरितों तर धारानें त्याची वाट पाहतां.

२६ तसेंच आत्माहि आपल्या अशकपणांत आपल्याकडे हातभार लावितो; प्रार्थना करावी तशी करावयास आपल्याला समजत नाही; पण आत्मा स्वतः अनिर्वाच्य उच्छ्वासांनीं आपल्यासाठीं विनंति करितो; २७ आणि अंतर्धानीं पारखणाऱ्याला त्या आत्म्याचा मनोभाव काय हें ठाऊक आहे; कारण हा आत्मा पवित्र जनांसाठीं देवाच्या मर्जाप्रमाणे विनंति करितो. २८ आपल्याकडे ठाऊक आहे कीं देवावर प्रीति करणाऱ्यांस म्हणजे त्याच्या संकल्पाप्रमाणे बोलविलेल्यांस सर्व कांहीं त्यांच्या कल्याणार्थ सहकारी असतें होतें. २९ कारण ज्यांच्याविषयीचें त्याला पूर्वेकान होतें त्यांनीं आपल्या पुत्राच्या प्रतिमेप्रमाणे बनवें म्हणून त्यांनीं त्यांना अगळूच नेमून टाकिलें; ह्यांत हेतु हा कीं शंभुवर्गांत

त्यांनीं ज्येष्ठ असें व्हावें. ३० ज्यांस त्यांनीं अगळू नेमून टाकिलें त्यांस त्यांनीं पाचारण केलें; ज्यांस पाचारण केलें त्यांस त्यांनीं नीतिमान् ठरविलें; आणि ज्यांस नीतिमान् ठरविलें त्यांचें त्यांनीं गौरव केलें.

देवाचें प्रेम

३१ तर या गोष्टीवरून आपण काय म्हणावें ? देव आपणांस अनुकूल असल्यावर आपणांक प्रतिकूल कोण असणार ? ३२ ज्यानें आपल्या पुत्रास राखून न ठेवितों आपणां सर्वाकरितां त्याला दिलें, तो त्याजसहित आपल्याला सर्व कांहीं कसें देणार नाही ? ३३ देवाच्या निवडलेल्या लोकांवर दोषारोप कोण ठेवील ? नीतिमान् ठरविणारा देव ठेवील काय ? ३४ दंडाज्ञा करणारा कोण ? जो मेलू इतकेंच नाही, तर मेलेल्यांतून उठविला गेलू, जो देवाच्या उजवीकडे आहे आणि आपल्यासाठीं विनंति करितो, असा जो निस्त येवू तो करील काय ? ३५ सिस्ताच्या प्रीतीपासून आपल्याला कोण विभक्त करील ? हेस, आपण, छळणूक, उपासमार, नमता, संकट, किंवा तरवार ही वेगळें करितील काय ? ३६ असा शाकलेख आहे :

तुज्यामुळे आमचा वध सतत होत आहे;

कणावयाच्या मेंढरांसारखें आम्हांस गणिलें आहे. ३७ नाही नाही; ज्यानें आपणांवर प्रीति केली त्याच्या योगें या सर्व गोष्टींत आपण विशेष विजयी आहों. ३८ माझी खातरी आहे कीं मरण, जीवन, देववृत्त, अधिपति, वर्तमान, अमर अविच्य अशा गोष्टी, बलें, ३९ आकाश, पाताळ, किंवा कोणतीहि दुसरी सृष्ट वस्तू, निस्त येवू आपला प्रभु याच्यामध्यें जी देवाची आपल्यावरील प्रीति आहे तिच्यापासून आपल्याला वेगळें करावयास समर्थ होणार नाही.

इत्नापल लोकांचा अविश्वास पाहून पैलाला फळवळा येतो

१ मी सिस्तामध्यें सत्य बोलतां, असत्य बोलत नाहीं, माझे मनहि पवित्र आत्म्यामध्यें मजबरोबर साह्य देतें कीं २ माझ्या अंतःकरणंत मोठा खेद व अखंड वेदना आहेत. ३ कारण माझे शंभुजन म्हणजे देहसंबंधानें माझे गोत्रज ह्यांच्यासाठीं मी स्वतः सिस्तापासून उत्सृष्ट व्हावें, अशी इच्छा करावीशी वाटली; ४ ते

इसाएली आहेत; त्यांस दत्तकपणा, ईश्वरी तेज, करारमदार, ज्ञानदान, उपासना व वचनें ही आहेत; ५ महान् पूर्व-प्राहि त्यांचे आहेत; व त्यांजपासून देहसंबंधानें लिस्त आहे, तो सर्वांवर आहे; युगानुयुग धन्यवादि त देव, अग्नि.

देवानें दिलेली वचनें व्यर्थ झालेली नाहीत

६ देवानें वचन व्यर्थ झालें असें नाही, कारण इसाएलची संतति सर्व इसाएल नाहीत; ७ आणि ते अब्राहामाचे संतान आहेत म्हणून ते सर्व त्यांचीं मुलेंबाळें आहेत असें नाही, तर 'इसाहाकाच्या वंशाळा तुजें संतान म्हणतील;' ८ म्हणजे देहद्वारें झालेलीं मुलेंबाळें देवाचीं मुलेंबाळें आहेत असें नाही; तर वचनाचीं मुलेंबाळेंच संतान अशीं मोक्षप्यांत येतात. ९ कारण 'पुढें याच विवसांत मी येईन तेव्हां सारेका पुत्र होईल' हें वाक्य वचनरूप आहे. १० इतकेंच नव्हे, तर रिचकाहि एकापासून म्हणजे आपला पूर्वज इसहाक याजपासून गरोदर राहिल्यावर, ११ मुलें अजून जन्मलीं नव्हतीं, व त्यांनीं कांहीं बरेंवाईट केले नव्हतें तेव्हां, देवाचा जो संकल्प निवडणुकीनें असतो, तो कर्मांमुळे नव्हे, तर पाचारण करणाऱ्याच्या इच्छेनें कायम राहावा म्हणून, १२ तिला सांगण्यांत आलें कीं 'बडील धाकट्याची सेवा करील.' १३ तसेंच 'मी याकोबावर प्रीति केली, आणि एसाबाचा द्वेष केला,' असाहि शास्त्रलेख आहे.

देव अन्यायी नाही

१४ तर आपण काय म्हणावें? देवाच्या ठायीं अन्याय आहे काय? असें अगदीं नाही. १५ तो मोशाळा म्हणतो, 'मी ज्याच्यावर दया करीन त्याच्यावर करीन, आणि ज्याच्यावर करुणा करीन त्याच्यावर करीन.' १६ हें तर इच्छा बाळगणाऱ्याकडे नाही व धावणाऱ्याकडेहि नाही, तर दया करणारा देव याजकडे आहे. १७ शास्त्रलेख फारोला असें सांगतो: 'याजकरितां मी तुला पुढें केले आहे कीं तुझ्यावर मी आपला पराक्रम दाखवावा आणि माझे नाम सर्व पृथ्वीवर प्रख्यात व्हावें.' १८ यावरून तो पाहिजे त्याच्यावर दया करितो, आणि पाहिजे त्याला कडीण करितो.

देव सर्वाधिपति आहे

१९ ह्यावर तूं मला म्हणशील, तर मग तो कां दोष लावितो? त्याच्या संकल्पाला कोण आड येतो? २० हे मानवा, जो तूं देवाला उलटून बोळतोस तो तूं कोण आहेस? घडलेली वस्तु घडणाऱ्याला, तूं मला असें कां केले, असें म्हणेल काय? २१ एकाच गोळ्याचें एक पात्र उत्तम कामासाठीं व एक हलक्या कामासाठीं कसवें असा कुंभाराला मातीवर अधिकार नाही काय? २२ आपला क्रोध दर्शवावा व आपलें सामर्थ्य व्यक्त करावें असें देवाच्या मनांत असल्यामुळे नाशासाठीं सिद्ध झालेल्या क्रोधाच्या पात्रांचें मोठ्या धीरानें त्यानें जर सहन केले, २३, २४ यासाठीं कीं ज्या आपल्याला यहुद्यांतून केवळ नव्हे तर विदेशी लोकांतूनहि पाचारण झालें, त्यांजविषयीं, म्हणजे त्यानें पूर्वीं गौरव करण्यासाठीं सिद्ध केलेल्या दयेच्या पात्रांविषयीं आपल्या गौरवाची विपुलता कळवावी, असें असलें, तर काय? २५ तो होशियाच्या पुस्तकांत हेंहि म्हणतो,

जे माझे लोक नव्हत त्यांस मी आपले लोक म्हणेम; आणि जी प्रिय नाहीं तिला प्रिय म्हणेम;

२६ आणि असें होईल कीं तुम्ही माझे लोक नव्हां असें जेवें म्हणत

तेवें त्यांस जीवंत देवाचे पुत्र असें म्हणतील.

२७ यश्यानेंहि इसाएलविषयीं उच्च वाणीनें असे उद्गार काढले आहेत: जरी 'इसाएल लोकांची संख्या समुद्राच्या वाळूसारखी आहे, तरी शेष मात्र तारण पाविल; २८ कारण प्रसु आपलें वचन आटोपतें घेऊन व समाप्त करून पृथ्वीवर सिद्धीस नेईल.' २९ त्याप्रमाणें यश्यानें पूर्वींहि म्हटलें:

जर सेनाधीश प्रभूनें आम्हांसाठीं बीज राहू दिलें नसतें,

तर आम्ही सदोमासारखे झालों असतां,

व गमोन्याप्रमाणें बनलों असतां.

नीतिभक्त प्रभू न होण्याचें कारण

३० तर मग आपण काय म्हणावें? असें कीं जे विदेशी लोक नीतिभक्ताच्या मार्गे लागले नव्हती त्यांस

नीतिमत्त्व, म्हणजे जें नीतिमत्त्व विश्वासद्वारे आहे तें, प्राप्त झालें; ३१ परंतु इस्राएल लोक नीतिमत्त्वाच्या नियमा-
मार्गे लागले होते तरी ते त्या नियमापर्यंत जाऊन पोहो-
चले नाहीत. ३२ कां नाहीत ? कारण विश्वासानें नव्हे,
तर कर्मांनी कार्य होईल असें समजून ते त्याच्या मार्गे
लागले. त्यांला ठेव लग्ग्याच्या धोंब्याची ठेव लागली;
३३ असा शास्त्रलेख आहे:

पहा, मी सीमोनांत ठेव लग्ग्याचा धोंडा व अठ-
सळग्याचा सळक ठेवितों; त्याजवर जो विश्वास ठेवील तो
फजीत होणार नाही.

१ अजुजनाहो, त्यांच्याविषयी माझी मनीषा व

१० देवाजवळ विनंति अशी आहे की त्यांचें तारण
झालें. २ मी त्यांविषयी साक्ष देतो की त्यांस
देवाविषयी आस्था आहे, परंतु ती प्रत्यक्षात अस्तुत्त
नाहीं. ३ कारण त्यांना देवाच्या प्रतिमत्त्वाची आर्पित
नसल्यामुळे व ते आपलेच नीतिमत्त्व त्यांपास प्राप्त फलित
असल्यामुळे ते देवाच्या नीतिमत्त्वाला वश झाले नाहीत.
४ प्रत्येक विश्वास ठेवणाऱ्याला नीतिमत्त्व प्राप्त होण्यासाठी
किस्त नियमशास्त्राची समाप्ति असा आहे.

नीतिमत्त्वाचा नवा मार्ग सर्वांसाठी आहे

५ मोक्षे असें लिहितो: जो मनुष्य नियमशास्त्रानें
नीतिमत्त्व आचरितो तो त्यानें बांचेल; ६ परंतु विश्वासानें
जें नीतिमत्त्व तें म्हणतें: 'तूं आपल्या मनीस म्हणूं नको
कीं ऊर्ध्वोक्षीं कोण व्हेल ?' (अर्थात् किस्ताला खाली
आणायवास) ७ किंवा 'अधोलोक्षीं कोण उतरेल ?
(अर्थात् किस्ताला मेळेव्यांतून वर आणायवास.) ८
तर तें काय म्हणतें ! तें वचन तुझ्याजवळ आहे; तुझ्या
तोंडांत व तुझ्या अंतःकरणांत आहे; जें विश्वासाचें वचन
आम्ही गाजवितों तेंच हें आहे; ९ जर तूं आपल्या सुखानें
वेद्य प्रभु आहे असें स्वीकारशील, आणि देवानें त्याला
मेळेव्यांतून उठविलें असा आपल्या अंतःकरणांत विश्वास
घरचील तर तुला तारणप्राप्ति होईल; १० नीतिमत्त्वा-
साठी विश्वास घरणें अंतःकरणानें होतें, तारणाचा स्वीकार
करणें तोंडानें होतें. ११ शास्त्र म्हणतें, 'जो कोणी
त्याजवर विश्वास ठेवितो तो फजीत होणार नाही.' १२

म्हूदी व हेलेणी बांभण्ये भेद नाही; कारण सर्वांचा प्रभु
एकच असून जे त्याचा धावा करितात त्या सर्वांस पुरवठ्य
करण्यातला तो संपन्न आहे; १३ 'जो कोणी प्रभुचें
नाम घेऊन त्याचा धावा करील त्याचें तारण होईल.'
१४ तर ज्यांच्यावर त्यांनी विश्वास ठेविला नाही त्यांचा
धावा ते कसा करतील ? ज्यांचें त्यांनी ऐकलें नाही
त्यांच्यावर ते विश्वास कसा ठेवतील ? घोषणा करणाऱ्या-
वांचून ते कसे ऐकतील ? १५ आणि ज्यांना पाठविलें
नाहीं, ते कशी घोषणा करतील ? 'चांगल्या गोष्टींची
सुवार्ता सांगणाऱ्यांचे वरण किती मनोरम दिसतात !'
असा शास्त्रलेख आहे.

१६ तथापि सुवार्तेकडे सर्वांनी लक्ष दिलें असें नाही.
यश्या म्हणतो, 'हे प्रभु, आम्ही ऐकलेल्या वार्तेवर कोणी
विश्वास ठेविला आहे ?' १७ याप्रमाणें विश्वास वार्तेनें व
वार्ता किस्ताच्या वचनानें होते; १८ पण मी विचारितों,
त्यांची ऐकलें नव्हतें काय ? हो, ऐकलें होतें;

त्यांचा नाद सर्व पृथ्वीवर,

व त्यांचे शब्द दिगंतरीं पोचले.

१९ आणखी मी विचारितों की इस्राएलाला कळलें
नव्हतें काय ? प्रथम मोक्षे म्हणतो,

जें राष्ट्र नव्हे त्याच्या योगें मी तुझ्यांस ईश्वेंस पेटवीन,

एका मूढ राष्ट्राच्या योगें मी तुझ्यांस चिडवीन;

२० आणि यश्या फार धीट होऊन म्हणतो,

जे माझा धावा करीत नसत त्यांस मी प्राप्त झालें;

ज्यांनी अजवळक मानितलें नाही

त्यांस मी प्रकट झालें.

२१ इस्राएलविषयी तो म्हणतो: 'मी सारा दिवस
आपके हात आज्ञा मोडणाऱ्या व उकटून बोलणाऱ्या
लोकांकडे केले आहेत.'

ईश्वरानें इस्राएल लोकांच्या सर्वस्वी त्याला
केलेला नाही

१ तर मी विचारितों, देवानें आपल्या लोकांस

११ टाकून दिलें आहे काय ? असें अगरीं नाही. कारण
मीहि इस्राएली, अब्राहामाच्या कुळांतला, बन्धा-
मीनाच्या वंशांतला आहे. २ देवाला ज्यांविषयी पूर्वज्ञान

होते। त्यांच्या आपल्या लोकांस त्यांनी टाकिले नाही. एलीयाच्या प्रकरणात शाक काय म्हणतें हें तुम्हांस टाऊक नाही काय ? तो इस्राएलाविरुद्ध देवाजवळ विनंति करितो : ३ 'हे प्रभू, त्यांनी तुझ्या संदेष्ट्यांस जिवें मारिलें, तुझ्या वेद्या खणून पाडिल्या; मी एकटाच राहिलों आहे; आणि माझाहि प्राण स्वातंत्र्यास ते पाहतात; ४ परंतु देवाचें उत्तर त्याला काय मिळालें ? 'ज्यांनी बालमूर्तीपुढें गुडचे टेकले नाहीत, अशीं सात हजार मनुष्यें मीं आपणासाठीं ठेविली आहेत.' ५ तसेंच आतांहि कृपेच्या निवडीप्रमाणें शेष राहिलें आहे; ६ आणि जर हें कृपेनें आहे तर कर्मानां नाहीच; असलें तर कृपाहि कृपाच नाही. ७ तर काय ? जें मिळविण्यासाठीं इस्राएल खटपट करित आहे तें त्यास मिळालें नाही; निवडलेल्या लोकांस मिळालें आणि वरकड बधिर झाले. ८ 'देवानें त्यांस आजच्या दिवसापर्यंत धुंद बुद्धि, दिग्गं न देणारे डोळे, व एकू न येऊं देणारे कान दिले,' या शास्त्र-लेखाप्रमाणें झालें. ९ दावीदहि म्हणतो,

त्यांचे मेज त्यांस फास, आपळा, अडखळण व प्रतिफळ असें होवो.

१० त्यांस दिग्गं नये म्हणून

त्यांचे डोळे अंधकारमय होवोत,

आणि तूं त्यांची पाठ सतत बाकीव.

११ तर मी विचारितों, आपलें पतन व्हावें म्हणून ते अडखळले काय ? असें अगदीं नाही. तर त्यांस ईश्या उत्पन्न होण्यासाठीं त्यांच्या उल्लंघनांनं विदेशी लोकांस तारण प्राप्त झालें आहे. १२ आतां त्यांचें उल्लंघन हें जर जगाची संपत्ति, आणि त्यांचा न्हास हा जर विदेशी लोकांची सचनता आहे; तर त्यांचा भरणा झाल्यास ही किती तरी अधिक होईल ?

विदेशीयांचा उद्धार-कलम लावण्याचें उदाहरण

१३ तुम्हां विदेशी लोकांस मी हें सांगतों : ज्या अर्थी मी विदेशी लोकांचा प्रेषित आहे त्या अर्थी मी आपल्या सेवेला मोटेपणा देतो; १४ यासाठीं कीं कसेंहि करून माझ्या जातभाईमध्यें ईश्या उत्पन्न करून त्यांच्यातील कित्येकांस तारारें. १५ कारण त्यांचा त्याग झाल्यानें ज्याचा समेट होतो तर त्यांचा स्वीकार झाल्यानें मृतान-

संतून जीवंत होणें बाख्बिवाय काय असेल ? १६ प्रथम विभाय पवित्र ठरल्यास कणकेचा गोळाहि तसाच ठरेल; आणि मूळ पवित्र, तर फांचाहि पवित्र आहेत. १७ आतां जर कांहीं फांचा तोडून टाकिल्या, आणि तूं रानजैतून असतां त्यांच्या जगां कलमरूपें लाविला गेल्यास व जैतु-नाच्या पौष्टिक मुळाचा भागीदार झाल्यास; १८ तर फांचा-हून मी अधिक आहे अशी बढाई करूं नको; करशील तर मुळाचा आधार तूं नाहीस, मूळ तुला आधार आहे (हें लक्षांत ठेव). १९ तूं म्हणशील कीं माझे कलम लावावें म्हणून फांचा तोडून टाकिल्या. २० बरें; अविश्वासासमुळें त्या तोडून टाकिल्या आणि विश्वासानें तुमी स्थिति अशी झाली; तर अहंकारी न होतां भीति बाळा. २१ कारण जर देवानें मूळच्या फांचा राखिल्या नाहीत तर तो तुलाहि राखणार नाही. २२ देवाची दया व तीव्रता पाहा; पतन झालेल्यांविषयीं तीव्रता आणि तुजविषयीं देवाची दया; पण तूं त्याच्या दयेत राहशील तर; नाही तर तूंहि छेदून टाकिला जाशील; २३ आणि ते अविश्वासांत न राहिले तर तेहि कलमरूपें लावण्यांत येतील; कारण त्यांचें पुनः कलम लावण्यास देव समर्थ आहे. २४ जें मूळचें रानटी झाड अशा रानजैतुनांतून कापून चांगल्या जैतुनांत सृष्टि-कम सोडून तुमों कलम लाविलें, तर ह्या ज्या त्याच्या मूळच्याच फांचा त्या अप्रपल्या जैतुनांत, किती अगत्यानें कलम लावण्यांत येतील ?

सर्वांवर दया करणें हा देवाचा अंतिम हेतु आहे

२५ बंधुजनहो, तुम्हीं आपणांला शाहणे समजूं नये म्हणून या गूजाविषयीं तुम्हीं अजाण असावें अशी माझी इच्छा नाही; तें हें कीं विदेशी लोकांचा भरणा आंत होईपर्यंत इस्राएल लोक अंशतः बधिर झालेले आहेत; २६ नंतर सर्व इस्राएल लोकांचें तारण होईल; असा शास्त्रलेख आहे :

मुक्त करणारा सीयोनांतून येईल;

तो याकोबापासून अधर्म दूर करील;

२७ जेव्हां मी त्यांची पापें ह्राण करीन

तेव्हां त्यांबरोबर हाच माझा करार आहे.

२८ तुमच्या बाजूनें पाहतां सुवातेसंबंधानें ते शत्रु आहेत; परंतु निवडणुकीच्या संबंधानें पूर्वजांमुळें प्रिय

आहेत. २९ कारण देवाला आपल्या कृपादानाचा व पाच-
रणानाचा अनुत्पा होत नाही. ३० जसे पूर्वी तुम्ही देवाची
अवज्ञा करित होता; परंतु आतां तुम्हांस त्यांच्या आज्ञा-
मंगलें दया प्राप्त झाली आहे, ३१ त्याप्रमाणें तुम्हांवरील
द्वेषें त्यांनाहि आतां दया प्राप्त व्हावी म्हणून त्यांनीं आतां
आज्ञामंग केलें आहे. ३२ सर्वांवर दया करावी म्हणून
देवानें सर्वांस आज्ञामंगच्या स्वाधीन करून ठेविलें आहे.

३३ अहाहा, देवाची संपत्ति, बुद्धि व ज्ञान हीं किती
अगाध आहेत ! त्याचे संकल्प किती दुर्जेय आणि त्याचे
मार्ग किती अनुपलब्ध आहेत ! ३४ 'प्रभूचें मन कोणी
ओळखलें आणि त्याचा मंत्री कोण होता ? ३५ त्याला
प्रथम देखून त्याची फेड मिळेल असा कोण आहे ?' ३६
त्यांपासून, त्याच्या द्वारे व तदर्थ सर्व आहे.

त्याला युगानुयुग गौरव असो. आमेन.

जवनीन जीवितक्रम

१ यास्तव बंधुजनहो, मी देवाच्या करणांमुळे

१२ तुम्हांस विनवितो कीं तुम्ही आपल्या शरीरांचा
जीवत, पवित्र व देवाला प्रिय असा बहू करावा;
ही तुमची आध्यात्मिक सेवा आहे. २ या युगाबरोबर सम-
रूप होऊं नका; तर आपल्या मनाच्या जनीकरणांन
स्वतःचें रूपांतर होऊं या, बासायी कीं देवाची भी उतम,
प्रहणीय व परिपूर्ण इच्छा, ती काय आहे हें समजून घ्यावें.

आध्यात्मिक दानांचा योग्य उपयोग

३ मला प्राप्त झालेल्या कृपादानावरून मी तुम्हांतील
प्रत्येकाला सांगतों कीं मानावयास योग्य त्यांपेक्षां स्वतःला
अधिक मानूं नका; तर देवानें प्रत्येकाला बंदून दिलेल्या
विश्वासाच्या परिमाणानुप्रमाणें मर्यादेन आपणांला माना. ४
कारण जसे आपणांला एक शरीर असून त्यांत पुष्कळ
अवयव आहेत, तरी त्या सर्व अवयवांचा व्यापार एकच
नाहीं, ५ तसें आपण स्वित्तामध्ये एकच शरीर आणि प्रत्येक
शक्येकांचे अवयव असे आहों, ६ आपल्याला प्राप्त
झालेल्या कृपेच्या मानानें निरनिराळीं कृपादानें आहेत,
म्हणून ईश्वरी संदेश देणें तो विश्वासाच्या परिमाणानें घ्यावा;
७ सेवा करिताना सेवेत तत्पर असावें; जो शिक्षक आहे त्यां
शिक्षण देण्यांत, ८ बोध करणारांनें बोध करण्यांत तत्पर असावें;

दान देणारांनें निष्काम बुद्धीनें द्यावें; अधिकार्यांनें आपले
काम आत्येनें करावें; दया करणारांनें ती संतोषानें करावी.

ख्रिस्ती जीवितक्रमचे नियम

९ प्रीति दोंगावांचून असावी. वाइटाचा वीट मानवारे;
बऱ्याला निष्कटून राहणारे; १० ममतेनें एकमेकांवर बंधु-
प्रीति करणारे; आदरसत्कार करण्यांत एकमेकामध्ये पुढाकार
वेणारे; ११ आत्येविषयीं मंद नसणारे; आत्म्यांत उत्कृष्ट;
प्रभूची सेवा करणारे; १२ आशेनें हर्षित; संकटांत सहन-
शील; प्रार्थनेंत तत्पर; १३ पवित्र जनांच्या गरजा भागवि-
णारे; आतिथ्य करण्यांत तत्पर; असे व्हा. १४ तुमचा छळ
करण्यांस आसीवांद घ्या, आसीवांदच घ्या, शाप देऊं नका.
१५ आनंद करणाऱ्यांबरोबर आनंद करा; आणि रक्षणा-
ऱ्यांबरोबर रहा. १६ परस्पर एकचित्त असा. मोठोमोठा
गोष्टीवर चित्त ठेवूं नका, तर लीनतेच्या गोष्टींनीं ओढले जा.
आपणांला शहाणे समजूं नका. १७ वाइटाबद्दल वाईट अशी
कोणाची फेड करूं नका. सर्व मनुष्यांसमक्ष सात्विकगणा
राखण्याकडे लक्ष ठेवा. १८ साषेल तर सर्व मनुष्यांबरोबर
आपणांकडून शांतीनें राहा, १९ प्रिय बंधूंतो, सूड उगवूं
नका, तर देवाच्या क्रोधाला वाट घ्या; कारण 'सूड वेणें
मजकडे आहे, मी फेड करीन, असें प्रभु म्हणतो. २०
तुम्हा शत्रु भुकेला असल्यास त्याला खावयाला दे; तांहेला
असल्यास त्याला प्यावयाला पाणी दे; कारण असें केल्यानें
तूं त्याच्या मस्तकावर निस्त्राऱ्यांची रास करिशील,' असे
शास्त्रलेख आहेत. २१ वाईटानें जिंकला जाऊं नको तर
बऱ्यानें वाइटाला जिंक.

अधिकार्यांच्या आज्ञापालनाबाबत सूचना

१ प्रत्येक जणानें बरिष्ठ अधिकार्यांस मान्य
१३ असावें; कारण देवासासून नाही असा अधिकारच
नाहीं; जे अधिकारी आहेत ते देवानें नेमिलेले
आहेत. २ यास्तव जो अधिकाराला आड येतो तो देवाच्या
व्यवस्थेस आड येतो; आणि आड येणाऱ्यांस दंड प्राप्त
होईल. ३ चांगल्या कामास अधिकार्यांची भीति आहे असें
नाहीं तर वाईट कामास आहे. तर अधिकाराची भीति
नसावी अशी तुम्ही इच्छा आहे काय ? योग्य तें कर म्हणजे
त्याच्या योगें तुम्ही वाडवा होईल; ४ कारण तुम्हा हिता-

संप्रिं तो देवाचा सेवक आहे; तरी जें वाईट तें तूं केल्यास त्याची भीति बाळग; कारण तो तरवार व्यर्थ धारण करणारा नव्हे; तर क्रोध दाखविण्याकरितां वाईट करणाराचा सूड घेणारा असा तो देवाचा सेवक आहे. ५ यास्तव कोधामुळे केवळ नाही, तर मनाच्या विवेकामुळे आर्जेत राहणें अगत्य आहे. ६ या कारणास्तव तुम्ही करहि देतां; कारण ते देवाची सेवा करणारे आहेत, व ते याच सेवेत तय्यर असतात. ७ ज्यांचें देणें त्या सर्वाला भरून या; ज्याला कर त्याला कर, ज्याला जकात त्याला जकात, ज्याला भय त्याला भय, ज्याला सन्मान त्याला सन्मान या.

बंधुप्रेम

८ एकमेकांवर प्रीति करणें याशिवाय कोणाचे ऋणी असूं नका; कारण जो दुसऱ्यावर प्रीति करितो तो नियमशास्त्र पूर्णपणें पाळितो. ९ व्यभिचार करूं नको, मनुष्याहत्या करूं नको, चोरी करूं नको, लोभ धरूं नको, या आज्ञांचा आणि दुसरी कांहीं आज्ञा असली तर तिचाहि सारांश, 'जशी आपणावर तशी आपल्या शेजाऱ्यावर प्रीति कर,' या वचनांत आहे. १० प्रीति शेजाऱ्याचें कांहीं वाईट करीत नाही म्हणून प्रीति ही नियमशास्त्र पूर्णपणें पाळणें आहे.

ख्रिस्तदिनाचें आगमन

११ समय ओळखून हें करा, कारण तुम्ही आतां शोपेंतून उठावें अशी वेळ आली आहे; आपण विश्वास ठेविला तेव्हापेक्षां तारण आतां आपल्याजवळ आलें आहे. १२ रात्र सरत येऊन दिवस जवळ आला आहे; म्हणून आपण अंधकाराची कमें टाकून घ्यावी, आणि प्रकाशाची शस्त्रसामुग्री धारण करावी. १३ दिवसाढवळ्यां साजेल असें आपण शिष्टाचारानें चालावें. दंगलांत व मद्याच्या चुंदीत, विलासांत व कामासफांत, कलहांत व मत्सरांत नसावें; १४ तर तुम्ही प्रभु येशू ख्रिस्ताला परिधान करा, आणि देहवासना तृप्त करण्यासाठीं तरतूद करूं नका.

विश्वासांत दुर्बल असलेल्यांशीं सहिष्णुता

१ जो विश्वासानें दुर्बल त्याचा स्वीकार करा,

१४ तरी शिकण्याच्या निर्णयाकरितां नका. २ कोणाएकचा विश्वास असा आहे कीं त्याला कोणतेंहि क्षाणें निषिद्ध नाही, परंतु जो दुर्बल तो शास्त्रभाषीच खातो.

३ जो खातो त्यानें न खाणाऱ्याला तुच्छ मानूं नये, जो खात नाही त्यानें खाणाऱ्याला दोषी ठरवूं नये; कारण देवानें त्याचा स्वीकार केला आहे. ४ दुसऱ्याच्या चाकराला दोषी ठरविणार तूं कोण आहेस? त्याचें स्थिर राहणें किंवा पतन होणें हें त्याच्या धन्याचें पाहणें आहे. त्याला स्थिर करण्यांत येईल; कारण प्रभु त्याला स्थिर करण्यास समर्थ आहे. ५ कोणी मनुष्य एकादा दिवस दुसऱ्या दिवसापेक्षां अधिक मानितो; कोणी सर्व दिवस सारखे मानितो. तर प्रत्येकानें आपल्या मनाची पूर्ण खातरी करून घ्यावी. ६ जो दिवस पाळितो तो प्रभूकरितां पाळितो, आणि जो खातो तो प्रभूकरितां खातो; कारण तो देवाचें उपकारस्मरण करितो; जो खात नाही तो प्रभूकरितां खात नाही आणि तोहि देवाचें उपकारस्मरण करितो. ७ कारण आपल्यातील कोणी स्वतःकरितां जगत नाही, आणि कोणी स्वतःकरितां मरत नाही. ८ क्षापण जगतों ते प्रभूकरितां जगतों; आणि आपण मरतों ते प्रभूकरितां मरतों; म्हणून आपण जगलों किंवा मेलों, तरी प्रभूचे आहों; ९ ख्रिस्त यासाठीं मृत्यु पावला व पुनः जीवंत झाला कीं त्यानें मेलेल्यांचा व जिवंतांचाहि प्रभु असावें. १० तर तूं आपल्या भावाला दोषी कां ठरवितोस? किंवा तूं आपल्या भावाला तुच्छ कां मानितोस? आपण सर्व देवाच्या न्यायासनसमोर उभे राहावयाचे आहों.

११ कारण

प्रभु म्हणतो, जर मी जीवंत आहें तर मजपुढें प्रत्येक जण गुढघा टेकील, व प्रत्येक जिन्हा देवाचें स्तवन करील, असा शास्त्रलेख आहे. १२ तर मग आपणांतील प्रत्येक जण स्वतःचा हिशेब देवाला देईल.

१३ झाकरीतां आपण यापुढें एकमेकांला दोषी ठरवूं नये; तर असें ठरवून टाकावें कीं कोणी आपल्या भावापुढें कांहीं ठेवाव किंवा अडखळण ठेवूं नये. १४ मला ठाऊक आहे, आणि प्रभु येशूसच्यें माझी खातरी आहे, कीं कोणताहि पदार्थ मूळचा निषिद्ध नाही; तथापि अमुक पदार्थ निषिद्ध आहे, असें समजणाऱ्याला तो निषिद्धच आहे. १५ तुझ्या भावाला अणामुळे दुःख झालें तर तूं प्रीतीनें

वागतनासा झाला आहेस. ज्यासाठी ख्रिस्त मरण पावला त्याचा नाश आपल्या अन्नाने करू नको. १६ जे तुम्हांमध्ये उत्तम आहे त्याची निंदा होऊ नये. १७ खाणे व पिणे यांत देवाचे राज्य नाही, तर नीतिमत्त्व, शांति व पवित्र आत्म्याच्या द्वारा मिळणारा आनंद हाच आहे. १८ अशा प्रकारे जो ख्रिस्ताची सेवा करितो तो देवाला प्रिय व मनुष्यांस पसंत आहे. १९ तर मग जेणेकरून शांति व परस्परांची अभिवृद्धि होईल अशा गोष्टींच्या मार्गे आपण रागावे. २० अन्नामुळे देवाच्या कामाचा मोह करू नका. सर्व पदार्थ शुद्ध आहेत; परंतु जो खाण्यामुळे अस्वच्छतो त्याला तें पाप आहे. २१ मांस न खाणे, द्राक्षारस न पिणे, आणि जेणेकरून तुम्हा भाऊ ठेवावतो [किंवा अस्वच्छतो अगर अशुभ होतो] तें न करणे हे चांगले. २२ तुम्हा ठायीं जो विश्वास आहे तो तूं देवासमक्ष आपणाजवळ ठेव. आपणाला जे कांहीं पसंत आहे त्याविषयी ज्याला स्वतःचा न्यायनिवाडा करावा लागत नाही तो घन्य; २३ पण संशय घेऊन जो खातो तो दोषी ठरतो, कारण त्याचे खाणे विश्वासाने होत नाही; आणि जे कांहीं विश्वासाने नाही तें पाप आहे.

१ आपण जे सबळ आहो त्या आपण दुर्बलांची दुर्बळता सोचिली पाहिजे; आपल्याच सुखाकडे पाहू नये. २ आपल्यातील प्रत्येकांने शेजाऱ्यास सुखी करणे तें त्याचे बरे करून अभिवृद्धि होण्यासाठी करावे. ३ कारण ख्रिस्ताने तरी स्वसुखाकडे पाहिले नाही; तर 'तुझी निंदा करणाऱ्यांनी केलेली निंदा मजवर आली', या शास्त्रलेखाप्रमाणे झाले. ४ जे कांहीं शास्त्रांत पूर्वी लिहिले तें सर्व आपणांस शिक्षण मिळण्याकरिता लिहिले, यासाठी की शास्त्रापासून मिळणाऱ्या सहनशीलतेच्या व समाधानाच्या योगे आपल्याला आशा प्राप्त व्हावी. ५ आतां सहनशीलता दाखविणारा व समाधान देणारा देव असें करो की ख्रिस्त येशूप्रमाणे तुम्हां परस्पर एकचित्त व्हावे, ६ यासाठी की आपल्या प्रभु येशू ख्रिस्ताचा पिता जो देव याचे एकमताने व एकमुखाने तुम्ही गौरव करावे. ७ असा ख्रिस्ताने देवाच्या गौरवाकरिता आपला स्वीकार केला, तसा तुम्हीही एकमेकांचा स्वीकार करा.

८, ९ मी असें म्हणतो की देवाच्या सत्याकरितां म्हणजे पूर्वेजस दिलेली वचनें खरी करण्याकरितां, आणि विदेशी लोकांनी त्याच्या दयेमुळे देवाचे गौरव करावे याकरितां, ख्रिस्त मुता झालेल्या लोकांचा सेवक झाला;

यास्तव विदेशी लोकांमध्ये मी तुम्हां स्तवन करीन, व तुम्हा नामाचे स्तोत्र गाईन, असा शास्त्रलेख आहे.

१० विदेश्यांनो, त्याच्या प्रजेबरोबर जयजयकार करा, असा एक लेख आहे.

११ सर्व विदेश्यांनो, परमेश्वराचे स्तवन करा; आणि सर्व लोक त्याचे स्तवन करोत, असेंहि शास्त्रांत सांगितले आहे.

१२ आणखी, यश्या म्हणतो, इसायाचा धुमारा फुटेल, तो विदेश्यांवर अधिकार करावयास उभा राहील; त्याजवर विदेशी आशा ठेविली.

१३ आतां आशेचा देव तुम्हांस विश्वास धरण्यांत सर्वथैव हर्षभरित व शांतिपूर्ण करो, असें की तुम्हांला पवित्र आत्म्याच्या सामर्थ्याने विपुल आशा प्राप्त व्हावी.

पौलाला प्रशस्तपणाने लिहिण्याचे कारण

१४ बंधुजनहो, तुम्ही चांगुलपणाने भरलेले, सर्व ज्ञानसंपन्न व एकमेकांस बोध करावयाला समर्थ आहां अशी तुम्हांविषयी मला स्वतःची खातरी आहे; १५ तरी देवापासून मला प्राप्त झालेल्या कृपादानामुळे मी तुम्हांला आठवण देऊन ठिकठिकाणी विशेष प्रशस्तपणे लिहिले आहे; १६ तें कृपादान असें की मी विदेश्यांसाठी देवाची सुवार्ता सांगणे हे याजकपण चालवीत ख्रिस्त येशूची सेवा करणारा व्हावे, यासाठी की विदेशी लोक हे अर्पण, पवित्र आत्म्याने पवित्र केलेले व सुप्राह्य व्हावे. १७ यावरून देवाच्या संबधाने ख्रिस्त येशूविषयी मला अभिमान आहे. १८, १९ ख्रिस्ताने माझ्या हातून न घडविलेले असें कांहीं सांगण्याचे घाडस मी करणार नाही; तर त्यानें विदेशी लोकांची मान्यता मिळविण्याकरितां माझ्या शब्दांनी व कृतींनी, चिन्हें व अद्भुतें हांच्या सामर्थ्यानें, पवित्र आत्म्याच्या सामर्थ्यानें जे जे घडविले तेंच सांगतो; तें असें की

यक्षजेमापसून-इष्टीरिक्तापर्वत आसपास मी खिस्ताची सुवार्ता पूर्णपणे सांगितली; २० आणि दुसऱ्याच्या पायावर रब्- नये म्हणून, ज्या ठिकाणी खिस्ताचें नाम घेतात तेथें नाही, तर

२१ ज्या लोकांस त्याची वार्ता सांगितली नाही ते पाहतील,

ज्यांनी ऐकली नाही ते समजतील, ह्या शास्त्रलेखाप्रमाणें सुवार्ता सांगण्याची माझी हीस होती.

पौलाचे पुढील बेट

२२ यामुळें मला तुम्हांकडे येण्यास बहुत वेळां अडथळा झाला; २३ परंतु आतां या प्रांतांत मला ठिकाण राहिलें नाही, आणि मला पुष्कळ वर्षे तुम्हांकडे येण्याची उत्कंठा आहे, २४ म्हणून मी स्पेन देशांत जाईन, तेव्हां येईन (कारण) तिकडे जातांना तुम्हांस भेटावें आणि तुमच्या समागमनें कांहींसें मन भरल्यावर तुम्हीं मला तिकडे बोळवावें अशी माझी इच्छा आहे); २५ सध्यां तर मी पवित्र जनांच्या सेवेतच यक्षालेमास जातो. २६ कारण यक्षालेमांतील पवित्र जनांतल्या गोरगरिबांसाठीं मासेदोनिया व अख्रया यांनीं वर्णणीं करण्याची मेहेरबानी केली आहे. २७ त्यांनीं मेहेरबानी केली तरी ते त्यांचे ऋणी आहेत; कारण विदेशी लोक त्यांच्या आध्यात्मिक गोष्टींचे अंशभागी झाले आहेत, म्हणून ऐहिक गोष्टींत त्यांची सेवा करण्यास ते त्यांचे ऋणी आहेत. २८ यास्तव त्यांस ही फलप्राप्ति करून देऊन कार्य आटोपल्यावर मी तुम्हांला भेटून स्पेन देशांत जाईन; २९ आणि जेव्हां मी तुम्हांकडे येईन तेव्हां खिस्ताचा पूर्ण आशीर्वाद घेऊन येईन हें मला ठाऊक आहे.

३० बंधुजनहो, आपल्या प्रभु येशू खिस्तामुळें व आत्म्याच्या प्रेमांमुळें मी तुम्हांस विनंति करितों कीं मजसाठीं देवाजवळ प्रार्थना करण्यांत मजबरोबर खटपट करा; ३१ यासाठीं कीं यहुदीयांत जे अश्रद्धावान् इसम आहेत त्यांजपासून माझी सुटका व्हावी, आणि यक्षालेमा- साठीं माझी जी सेवा ती पवित्र जनांस मान्य व्हावी; ३२ अशी कीं मी देवाच्या इच्छेनें तुम्हांजवळ आनंदानें येऊन तुम्हांबरोबर विधांति घ्यावी. ३३ आतां शांतीचा

देव तुम्हां सर्वांबरोबर असो. आमेन.

पौलाचे मित्रमंडळीला नमस्कार

१ ख्रिस्तांतील मंडळीची सेविका म्हणजे १६ आपली बहीण फीबी इची मी तुम्हांस ओळख करून देतो; २ यासाठीं कीं तुम्ही पवित्र जनांस

योग्य असा तिचा प्रभूमध्ये स्वीकार करावा, आणि ज्या कोणत्याहि कामांत तिला तुमची गरज लागेल त्यांत तिला साहाय्य करावें; कारण ती स्वतः पुष्कळ जणांची व माझीहि साहाय्यकारिणी अशी ठरून चुकली आहे.

३ खिस्त येशूमध्ये माझे सहकारी, प्रिस्क व अक्विला यांस सलाम सांगा; ४ त्यांनीं तर माझ्या जिवाकरितां आपला जीव धोक्यांत घातला; त्यांचे आभार केवळ मीच मानितों असें नाही, तर विदेशी लोकांच्या सर्व मंडळ्याहि मानितात. ५ जी मंडळी त्यांच्या घरीं आहे तिलाहि सलाम सांगा. माझा प्रिय अर्पेनत ह्याला सलाम सांगा; तो खिस्ता- साठीं आसिया देशाचें प्रथम फळ आहे. ६ मरीयेस सलाम सांगा; तिनें तुम्हांसाठीं फार श्रम केले आहेत.

७ माझे नातलग व सोबतीचे बंदिवान अंद्रेनीक व युनिया यांस सलाम सांगा; ते प्रेषितांमध्ये नामांकित आहेत व माझ्यापूर्वीच खिस्तामध्ये होते. ८ प्रभूमध्ये माझा प्रिय ऑप्लियात याला सलाम सांगा. ९ खिस्तामध्ये आम्हा सहकारी उर्वान व माझा प्रिय स्ताखु यांस सलाम सांग, १० खिस्तामध्ये पटलेला अपिल्लेस याला सलाम सांगा.

अरिस्तबूलच्या घरांतील माणसांस सलाम सांगा. ११ माझा नातलग हेरोदियोन याला सलाम सांगा. नार्किसाच्या घरांतील माणसें प्रभूमध्ये आहेत त्यांस सलाम सांगा १२ प्रभूमध्ये श्रम करणाऱ्यां त्रुफैना व त्रुफोसा यांस सलाम सांगा. प्रिय पर्सिस इला सलाम सांगा; तिनें प्रभूमध्ये फार श्रम केले. १३ प्रभूमध्ये निवडलेला रूप याला आणि मला मातेसमान अशी जी त्याची आई तिलाहि सलाम सांगा. १४ असुकित, फ्लगोन, हर्मेस, पत्रबास, हर्मास यांस व त्यांजबरोबर जे भाऊ आहेत त्यांस सलाम सांगा. १५ फिल्ल्या व युलिया, नीरिय व त्याची बहीण, व ओळंपास यांस व त्यांजबरोबर जे पवित्र

१ मुळांत : आपली मन पुढें केली.

जन आहेत त्या सर्वांस सलाम सांगा. १६ पवित्र जुंबनांनै एकमेकांस सलाम करा. किस्ताच्या सर्व मंडळ्या तुम्हांस सलाम सांगतात.

१७ आतां बंधुजनहो, मी तुम्हांस विनंति करितों कीं तुम्हांस जें शिक्षण मिळालें आहे त्याविषय जे फुटी व अडकले जाणारे त्यांजवर लक्ष ठेवा; आणि त्यांजपासून दूर असा. १८ कारण तसले लोक आपल्या प्रभु किस्ताची सेवा करीत नाहींत, तर आपल्या पोटाची करितात; आणि गोड व लाकवी भाषणानें भोळ्यांच्या अंतःकरणास भुलवितात. १९ तुमचें आज्ञापालन सर्वांस प्रसिद्ध झालें आहे, म्हणून तुम्हांविषयी मी आनंद मानितों; तरी जें बरें आहे त्यासंबंधानें तुम्ही साहाजे असानें आणि वाड्यापासून अक्षिप्त असानें, अशी माझी इच्छा आहे. २० सर्वांतीचा देव सैतानाच्या तुमच्या पायांखाली लोंकर तुडवील.

आपल्या प्रभु येशू किस्ताची कृपा तुम्हांसह असो.

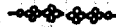
२१ माझा सहकारी तीमथ्य, व माझे नातळ्या लुस्य

यासोन व सोसिपतेर तुम्हांस सलाम सांगतात. २२ हें पत्र लिहून देणारा मी तृतीय तुम्हांस प्रभूमध्यें सलाम सांगतों. २३ माझे व सर्व मंडळीचें अतिथ्य करणारा गायस याचा तुम्हांस सलाम. बगदाचा खजीनदार एरस्त व माऊ कर्त हांचा तुम्हांस सलाम. २४ [आपला प्रभु येशू किस्त याची कृपा तुम्हांस सर्वांवर असो. आमेन.]

ईशस्तवन

२५, २६, २७ आतां माझ्या सुवर्तप्रमाणें व जें गूज युगानयुग गुप्त ठेविलेलें होतें, परंतु आतां प्रकट झालें आहे आणि सर्व राष्ट्रांतील लोकांस त्यांनीं किष्वासाधीन न्हावें म्हणून सनातन देवाच्या आदेशें संदेष्टांच्या केसांच्या द्वारें कळविलें आहे, त्या गूजाच्या प्रकटीकरणप्रमाणें, येशू किस्ताविषयीच्या बोधनेप्रमाणें तुम्हांस स्थिर करण्यास समर्थ जो केवळ एकच ज्ञानी देव, त्याला येशू किस्ताच्या द्वारें युगानयुग गौरव असो. आमेन.

पौलाचें करिंथकरांस पहिलें पत्र



नमस्कार व ईशोपकारस्मरण

१ करिंथांत असलेल्या देवाच्या मंडळीस, म्हणजे

१ किस्त येशूमध्यें पवित्र केलेल्या व पवित्र जन होण्यास बोलाविलेल्या लोकांस, आणि आपला प्रभु येशू किस्त, म्हणजे त्यांचा व आपलाहि प्रभु, याचें नमः सर्व ठिकाणीं घेणाऱ्या सर्वांस, २ देवाच्या इच्छेनें येशू किस्ताचा प्रेषित होण्यास बोलाविलेला पौल व आपला भाऊ सोभ्यनेस यांजकडून: ३ देव आपला पिता व प्रभु येशू किस्त यांजपासून तुम्हांस कृपा व शान्ति असो.

४ किस्त येशूमध्यें तुम्हांवर झालेल्या देवाच्या अनुग्रहासुद्धें मी सर्वदा तुम्हांविषयीं आपल्या देवानें उपकारस्मरण करितों; ५, ६ तो अनुग्रह हा कीं जसजशी किस्ताविषयींची साक्ष तुम्हांमध्यें दड झाली तसतसे तुम्ही

त्याच्या उयीं प्रत्येक बाबींत सर्व बोलण्यांत व सर्व ज्ञानांत संपन्न झालां; ७ असें कीं आपला प्रभु येशू किस्त याच्या प्रकट होण्याची वाट पाहणारे तुम्ही कोणत्याहि कृपादानांत उणे पडलां नाहीं. ८ आपल्या प्रभु येशू किस्ताच्या दिवशीं तुम्ही अदृष्य ठरावें एतदर्थ तोच शेवटपर्यंत तुम्हांस दड करून ठेवील. ९ ज्यानें स्वपुत्र येशू किस्त आपला प्रभु याच्या सहभागित्वांत तुम्हांस बोलाविलें, तो देव विश्वसनीय आहे.

खिस्ती मंडळींत पक्षामिमानाची वृत्ति

१० बंधुजनहो, आपला प्रभु येशू किस्त याच्या नामानें मी तुम्हांस विनंति करितों कीं तुम्ही सर्वांनीं सारखेंच बोलवावें, म्हणजे तुम्हांत फुटी होऊं नयेत; तुम्ही एकचिचानें व एकमतानें यथास्थित न्हावें. ११ बंधुजनहो,

तुम्हांमध्ये कळवू आहेत, असे मला खोलेच्या लोकांकडून कळले आहे: १२ माझे म्हणणे असे आहे की, तुम्हांतील प्रत्येक जण म्हणतो, मी पौलाचा, मी अपुलोसाचा, मी केफनाचा. आणि मी ख्रिस्ताचा आहे. १३ ख्रिस्ताचे असे विभाग झाले आहेत काय ? पौलाचा तुम्हांसाठी बघतंभावर खिळविले होते काय ? पौलाच्या नामांत तुमचा बाप्तिस्मा झाला काय ? १४ क्रिस्व व गायस यांचिबाय मी तुम्हांतील कोणाचा बाप्तिस्मा केला नाही, म्हणून मी देवाचे आभार मानितों. १५ हें यासाठी झाले की तुमचा बाप्तिस्मा माझ्या नामांत झाला असे कोणी म्हणू नये. १६ मी स्तेफनाच्या घरच्या-चाहि बाप्तिस्मा केला; त्यांच्याखेरीज मी दुसऱ्या कोणाचा बाप्तिस्मा केला की नाही हें माझ्या लक्षांत नाही. १७ ख्रिस्तानें मला बाप्तिस्मा करावयास नाही, तर घुवार्ता सांगवयास पाठविले; पण ख्रिस्ताचा बघतंभावर व्यर्थ होऊं नये म्हणून वाचवातुर्पानें ती सांगण्यास पाठविले नाही.

बघतंभाच्या टायी असलेले सामर्थ्य

१८ कारण ज्यांचा नास होत आहे त्यांस बघतंभा-विषयीचें शिक्षण मूर्खपण आहे; तरी ज्यांस तारण प्राप्त होत आहे असा आपणास तें देवाचें सामर्थ्य आहे. १९ मी ज्ञानाचें ज्ञान नष्ट करीन, व बुद्धिमतांची बुद्धि व्यर्थ करीन, असा शास्त्रलेख आहे. २० माझे तुम्हाचे 'ज्ञानी, शास्त्री, वाद करणारे' कोठें आहेत ते शिक्षणें कानाचें 'ज्ञान मूर्खपणाचें ठरविले' की नाही? २१ कारण अस देवाच्या ज्ञानानें वेष्टित असतां त्याला आपल्या ज्ञानाच्या योगानें देवाला ओळखतां आले नाही, तेम्हां गाजविलेल्या वार्तेच्या मूर्खपणाच्या योगे विश्वास ठेवणाऱ्या लोकांचें तारण करणें देवाला योग्य वाटले; २२ कारण यहूदी चिन्हें मागत असतां, व हेब्रेणी ज्ञानाचा शोध करित असतां, २३ आम्ही बघतंभावर खिळलेला ख्रिस्त गाजवितों; हा यहूदांस अडखळण व हेब्रेण्यांस मूर्खपण आहे; २४ परंतु पाचारण झालेल्या यहूदी व हेब्रेणी अशा दोघांसहि तो देवाचें सामर्थ्य व देवाचें ज्ञान असा ख्रिस्त आहे. २५ कारण देवाची जी मूर्खपणाची कृति ती मनुष्यापेक्षां ज्ञानाची आहे; आणि देवाची जी अज्ञापणाची कृति ती मनुष्यापेक्षां शक्तीची आहे.

२६ बंधुजनहो, तुम्हांस झालेले पंचाचारण पाहून, तुम्हां-मध्ये संसारदृष्ट्या ज्ञानी, समर्थ, कुलीन असे फार नाहीत, २७ तरी ज्ञान्यांस लाजवावें म्हणून देवानें जगातील जें मूर्खपणाचें तें निवडिलें, आणि बलवानांस लाजवावें म्हणून देवानें जें दुर्बल तें निवडिलें; २८ आणि जगातील जें कुलीन, धिक्कारलेलें व शून्यवत् अशांस देवानें याकरितां निवडिलें की जें आहे तें त्यानें निरर्थक करावें; २९ आणि देवासमोर कोणीहि मनुष्यजातीच्या प्राण्यानें आढवणें मिरवू नये. ३० त्याकडून तुम्ही ख्रिस्त येशूमध्ये आहां, तो देवापासून आपल्याला ज्ञान, नीतिमत्त्व, पवित्रीकरण व पापविमोचन असा झाला; ३१ यासाठी की 'जो अभिमान बाळगितो त्यानें तो प्रभूविषयी बाळगावा' या शास्त्रलेखा-प्रमाणें न्हांवें.

तत्त्वज्ञान व प्रकटीकरण

१ बंधुजनहो, मी तुम्हांकडे आलों तो वक्तृत्वाच्या व ज्ञानाच्या श्रेष्ठतेनें देवाचें गुण तुम्हांस सांगत आलों असें नाही. २ कारण येथू ख्रिस्त, म्हणजे बघतंभावर खिळलेला येशू ख्रिस्त; याचिबाय तुम्हांमध्ये दुसरें काहीं जमेस घरू नये असा मी निश्चय केला; ३ आणि मी तुम्हांजवळ अज्ञात, भयभीत व अति कंफित असा झालों. ४ माझे भाषण व माझी शोषणां हीं ज्ञानयुक्त अशा मन बाळगिणाऱ्या शब्दांचीं नव्हतीं तर अज्ञान व सामर्थ्य यांच्या प्रतिपादनाची होती; ५ यासाठी की तुमचा विश्वास माझी ज्ञानानें नव्हे तर देवाच्या सामर्थ्यानें असावा. ६ जे पोक आहेत त्यांमध्ये आम्ही ज्ञान सांगतों; पण तें ज्ञान या युगाचें नव्हे, आणि या युगाचे नाहीसे हेणारे अधिकारी यांचेहि नव्हे; ७ तर देवी ज्ञानाचें रहस्य आम्ही सांगतो; तें गुप्त ठेविलेले होतें, तें युगांच्या पूर्वी तुमच्या-आमच्या गौरवाकरितां देवानें नेमिलें; ८ तें या युगांतल्या अधिकाऱ्यांतील कोणत्याहि कळत नाही; त्यांना कळले असतें तर त्यांनी गौरवाच्या प्रभूला बघतंभावर खिळिलें नसतें; ९ हें तर या शास्त्रलेखाप्रमाणें आहे: डोळ्यानें पाहिलें नाही; कानानें ऐकिलें नाही, व माणसाच्या मनांत आले नाही,

तें आपणवर-प्रीति करण्याच्यासाठीं देवानें सिद्ध केलें आहे;

१० परंतु देवानें तें स्वतःच्या आत्म्याच्या द्वारे आपल्याला प्रकट केलें, कारण आत्मा हा सर्व गोष्टींचा व देवाच्या रहस्यांचाहि शोधक आहे. ११ मनुष्याचा आत्मा जो मनुष्यांत असतो, त्याशिवाय मनुष्यातील गोष्टी कोण ओळखतो ? तशा देवाच्या गोष्टी देवाच्या आत्म्याशिवाय कोणीहि ओळखत नाही. १२ आपल्याला जगाचा आत्मा नव्हे, तर देवापासून जो आत्मा आहे तो मिळाला; यासाठीं कीं जें देवानें आपल्याला रूपें दिलें तें आपण ओळखून घ्यावें. १३ तें आम्ही मानवी ज्ञानानें शिकविलेल्या शब्दांनीं नव्हे तर आत्म्यानें शिकविलेल्या शब्दांनीं, आध्यात्मिक गोष्टी-बरोबर आध्यात्मिक गोष्टी जुळवून सांगतो. १४ दैहिक मनुष्य देवाच्या आत्म्याच्या गोष्टी स्वीकारीत नाही, कारण त्या त्याला मूर्खपणाच्या वाटटात; आणि ज्याच्यानें त्या ओळखवत नाहीत कारण त्यांची पास्व आत्म्याच्या योगें होत. १५ जो आत्मिक आहे तो स्व स्वर्ग गोष्टी पादखितो, तरी त्याची स्वतःची पारख कोणाकडूनहि होत नाही. १६ ' प्रभूचें मन असें कोणी ओळखिलें कीं त्यानें त्याला शिकवावें ? ' अश्याला तर लिस्ताचें मन आहे.

पदाभिमानी-वृत्तीचा निषेध :-

१ घडुजनहो; जसें आत्मिकांबरोबर बोलवें तसें तुम्हांसबरोबर माण्यानें बोलवेलें नाही, तर जसें दैहिकांबरोबर; असें लिस्तातील बोलवांबरोबर; तसें बोलवें जणजे २ मीं तुम्हांस दूष पाजिलें, अन्न दिलें नाही; कारण त्या वेळेस तुम्हांस शक्ति नव्हती, आणि अन्न नहि नाही; ३ तुम्ही अजूनहि दैहिक आहां; तुमच्यांत हेवा व कलह हीं आहेत; ह्यावरून तुम्ही दैहिक आहां कीं नाही ? तुम्ही मानवी रीतीनें चालतां कीं नाही ? ४ कारण कोणी म्हणतो, मी पौलाचा आहे; आणि दुसरा एक म्हणतो, मी अपुल्लोसाचा आहे; तेव्हां तुम्ही मानवच आहां कीं नाही ? ५ अपुल्लोस कोण आहे ? आणि पौल कोण आहे ? ज्यांच्या द्वारे तुम्ही विश्वास ठेविला, असे ते सेवक आहेत; ज्याला त्याला प्रभूनें दिल्याप्रमाणें केवळ ते आहेत. ६ मीं लाविलें, अपुल्लोसानें पाणी घातलें, पण

देवानें वाढविलें. ७ यास्तव लावणारा कांहीं नाही, आणि पाणी घालणाराहि कांहीं नाही; तर वाढविणारा देव हाच कायतो आहे. ८ लावणारा व पाणी घालणारा हे एकच आहेत, तरी प्रत्येकाला आपापल्या भ्रमाप्रमाणें आपापली मजुरी मिळेल. ९ कारण आम्ही देवाचे सहकारी आहों. तुम्ही देवाचें श्रेत, देवाची इमारत असे आहां.

शिक्षणाची जबाबदारी

१० मजवर झालेल्या देवाच्या अनुग्रहाच्या मानानें मीं चतुर कारागिरासारखा पाया घातला, आणि दुसरा त्यावर बांधितो; तर प्रत्येकानें आपण त्यावर कसें बांधितों याविषयीं जपवें. ११ घातलेला पाया असा जो येथू खिस्त त्यावाचून दुसरा पाया कोणाला घालतां येत नाही. १२ या पायावर कोणीं सोनें, रत्नें, मोलवान् पाषाण, लाकूड, गवत, पेंडा यांनीं बांधितो; १३ तर बांधणाऱ्या प्रत्येकाचें काम उघड होईल; तो दिवस तें उघडकीस आणील; कारण तो अग्नीसह असा प्रकट होईल आणि प्रत्येकाचें काम कसें आहे याची परीक्षा अग्नि करील. १४ ज्या कोणाचें त्यावर बांधलेलें काम टिकेल त्याला मजुरी मिळेल. १५ ज्या कोणाचें काम जळून जाईल, त्याचा तोटा होईल; तथापि तो स्वतः तरेल; परंतु जणू काय अग्नीतून बाहेर पडलेल्यासारखा तरेल.

१६ तुम्ही देवाचें मंदिर आहां, आणि तुम्हांमध्ये देवाचा आत्मा बसतो हें तुम्हांस ठाऊक नाही काय ? १७ जर कोणी देवाच्या मंदिराचा नाश करितो तर देव त्याचा नाश करील; कारण देवाचें मंदिर पवित्र असतें, सारेच तुम्ही आहां.

१८ कोणी स्वतःला फसवून घेऊं नये; तुम्हांपैकीं जो कोणी सांप्रतच्या युगष्टया आपण ज्ञानी आहों असें समजतो त्यानें ज्ञानी होण्याकरितां मूर्ख व्हावें. १९ कारण या जगाचें ज्ञान देवासमोर मूर्खपण आहे; ' तो ज्ञान्यांस त्यांच्याच घूर्तपणांत धरितो ' असा शास्त्रलेख आहे; २० आणि ' प्रभु ज्ञान्यांचे विचार असे ओळखतो कीं ते व्यर्थ आहेत, ' असा दुसरा शास्त्रलेख आहे. २१ यास्तव मनुष्यां-विषयीं कोणी प्रतिष्ठा, मिरवूं नये. सर्व कांहीं तुमचें आहे; २२ पौल, अपुल्लोस, केफा, जग, जीवन, मरण,

ब्रह्मदान, भविष्य; हीं सर्वं तुमची आहेत; २३ तुम्ही
खिस्ताचे; आणि खिस्त देवाचा.

प्रेषित देवाला जबाबदार

१ आम्ही खिस्ताचे सेवक व देवाच्या गुजांचे
कारभारी आहो! असे आम्हांला मानावे. २ कारभारी
म्हटला तर तो विश्वासू असला पाहिजे. ३ तर तुम्हां-
कडून किंवा मानवी न्यायाधीशाकडून माझा न्यायनिवाडा
म्हणा. याचेंहि मला कांही वाटत नाही, मी स्वतःचा
देखील न्यायनिवाडा करित नाही; ४ कारण जरी माझे
मन माझ्याविषयी मला साक्ष देत नाही, तरी त्यावरून
मी निर्दोष ठरतो असें नाही; माझा न्यायनिवाडा करणारा
प्रभु आहे. ५ यास्तव त्या समयपूर्वी म्हणजे प्रभूच्या
येण्यापूर्वी तुम्ही न्यायनिवाडा करूच नका; तो अधारां-
तील गुप्त गोष्टी प्रकाशित करील, आणि अंतःकरणांतील
संकल्पहि उघड करील; त्या वेळीं ज्याची त्याला देवा-
कडून वाहवा प्राप्त होईल.

६ बंधुजनहो, मी तुम्हांकरितां या गोष्टी अन्योक्तीनें
स्वतःला व अपुढोसाला लावून घेतल्या आहेत; यासाठीं
कीं शास्त्रलेखापलीकडे कोणी जाऊं नये हा नियम आम्हां-
कडून तुम्हीं शिकावा; म्हणजे तुम्हांपैकीं कोणीहि एक
दुसऱ्यावर फुगणार नाही. ७ तुला श्रेष्ठत्व कोणी दिलें?
आणि जें तुला दिलेलें नाही असें तुझ्याजवळ काय आहे?
तुला दिलेलें असतां, दिलेलें नाही अशी प्रतिष्ठा कां मिर-
वितोस? ८ इतक्यांतच तुम्ही तप्त झालां आहां, इतक्यां-
तच धनवान् झालां आहां, आम्हांला सोडून तुम्ही तर राजे
बनलां आहां; तुम्ही राजे बनलां असतांच तर ठीक झालें
असतें, कारण आम्हांलाहि तुम्हांबरोबर राजपद प्राप्त झालें
असतें. ९ कारण मला वाटतें, देवानें आम्हां प्रेषितांस
शेवटच्या जागेचे आणि मरणास नेमलेल्यांसारखे असें
पुढें ठेविलें आहे, कारण आम्ही जगाला म्हणजे देव-
दूतांला व मनुष्यांला खेळ असे झालो आहो. १०
आम्ही खिस्तामुळें मूर्ख, तुम्ही खिस्तामध्ये शहाणे; आम्ही
अशक्त, तुम्ही सशक्त; तुम्ही प्रतिष्ठित, आम्ही अप्र-
तिष्ठित असे आहो. ११ ह्या घटकेपर्यंत आम्ही भुकेले,
तान्हेले व उघडे आहो; आम्ही टोळे झालो, आम्हांला

घरदार नाही; १२ आम्ही आपल्या हातांनीं काम करूं
श्रम करितो; आमची निर्मर्त्सना होत असतां आम्हीवांचे
देतो; आमची छळणूक होत असतां ती सहन करितो;
१३ आमची निंदा होत असतां आम्ही मनघरणी करितो;
आम्ही जगाचा गाळ, सर्वांची खरवड असे आजपर्यंत
झालो आहो.

पितृतुल्य बोध व सूचना

१४ हें मी तुम्हांस लाजविण्यासाठीं लिहित नाही, तर
माझ्या प्रिय मुलांप्रमाणें तुम्हांस बोध करण्यासाठीं लिहितो.
१५ कारण तुम्हांस खिस्तामध्ये दहा हजार गुरु असले तरी
पुष्कळ बाप नाहीत; मी तर तुम्हांस खिस्त येशूमध्ये
सुवार्तेच्या योगानें जन्म दिला आहे. १६ यास्तव मी
तुम्हांस विनंति करितो कीं माझे अनुकरण करणारे व्हा.
१७ या कारणास्तव प्रभूमध्ये माझा प्रिय व विश्वासू पुत्र
तीमथ्य याला मी तुम्हांकडे पाठविलें आहे; मी सर्वत्र
प्रत्येक मंडळीत शिकवितो त्याप्रमाणें खिस्तांतील माझ्या
शिक्षणपद्धतीची आठवण तो तुम्हांस देईल. १८ मी
तुम्हांकडे येत नाहीं असें समजून कित्येक फुगले आहेत.
१९ तरी प्रभूची इच्छा असली तर मी तुम्हांकडे लवकर
येईन; तेव्हां फुगलेल्यांच्या बोलण्याकडे पाहणार नाहीं,
त्यांच्या सामर्थ्याकडे पाहीन. २० कारण देवाचें राज्य
बोलण्यांत नाहीं, सामर्थ्यांत आहे. २१ तुम्हांला कोणतें
पाहिजे? मीं तुम्हांकडे काठी घेऊन यावें किंवा प्रीतीनें व
सौम्यतेच्या आत्म्यानें यावें?

अभयकर स्वरूपाच्या अनीतीचें एक

उदाहरण

१ तुम्हांमध्ये प्रत्यक्ष जारकर्म चालू आहे अशी
खबर मला मिळाली आहे; तसलें जारकर्म विदेशी
लोकांत देखील आढळत नाही, अशा प्रकारचें तें आहे;
म्हणजे तुम्हांतील कोणींएकानें आपल्या बापाची बायको
राखिली आहे. २ तरी तुम्ही फुगलो आहां, त्यापेक्षा हें
कर्म करणारा आपणोत्तन घालविला जावा असें म्हणून
शोकाकुल व्हावयाचें असतें. ३ मी शरीरानें अविद्यमान
तरी आत्म्यानें विद्यमान आहे आणि विद्यमान असल्या-
सारखा मी निर्णय करून चुकलो आहे. ४, ५ तो आसा

की ज्यानें अशा प्रकारें हें कर्म केले त्वा मनुष्याला तुम्ही व आपल्या प्रभु येशूच्या सामर्थ्यानें युक्त असा माझा आत्मा यांनीं एकत्र मिळून आपला प्रभु येशू याच्या नामानें देहस्वभावाच्या नाशकरितां सैतानाच्या स्वाधीन करावें, यासाठीं कीं आत्मा प्रभु येशूच्या दिवशीं तरावा. ६ हें तुमचें आढ्यता मिरविणें शोभत नाहीं. थोडें खमीर सगळ्या गोळ्याला फुगवितें, हें तुम्हांस ठळक नाहीं काय ? ७ तर जुनें खमीर काढून टाका, यासाठीं कीं तुम्ही जसें बेखमीर लोक आहां तसें तुम्ही नवा गोळ्या व्हावें, कारण आपला वल्हांडणाचा ' यज्ञप्रभु ' जो क्षिस्त त्याचें ' अपेण झालें; ' ८ यास्तव जुन्या खमिरानें, अगर वाईटपणा व दुष्टपणा, यांच्या खमिरानें नव्हे, तर सात्विकपणा व खरेपणा या बेखमीर भाकरींनीं आपण सण करावा.

९ तुम्हीं जारकर्मांची संगत घरूं नये, असें मीं तुम्हांस आपल्या पत्रांत लिहिलें होतें; १० तथापि या जगाचे जारकर्मां, लोभिश्ट, वित्त हरण करणारे, व मूर्तिपूजक यांची संगत मुळींच घरूं नये असें माझे म्हणणें नाहीं; कारण ती मुळींच न घराल तर तुम्हांस जगांतून निघून जावें लागेल. ११ यास्तव तुम्हांस जें लिहिलें होतें त्याचा अर्थ असा कीं, बंधु म्हटलेला असा कोणी जारकर्मां, लोभी, मूर्तिपूजक, चहाड, मद्यपी, किंवा वित्त हरण करणारा असला तर तशाची संगत घरूं नये; त्याच्या पंचास गर्तू नये. १२ कारण जे बाहेर आहेत त्यांचा न्याय करणें मजकडे कोठें आहे ? जे आंत आहेत त्यांचा न्याय तुम्ही करीत नाहीं काय ? १३ जे बाहेर आहेत त्यांचा न्याय देव करीत नाहीं काय ? ' तुम्ही आपणांमधून त्या दुष्टास बाहेर घाल्वा. '

ख्रिस्ती लोकांचीं कोर्टांत मेलेलीं मांडवें

१ तुम्हांतील कोणाएकचा दुसऱ्याबरोबर वाद असला, तर तो आपला खटला पवित्र जबाबुदें न आभितां अधार्मिकांपुढें नेण्याचें कसें घाबस करितो ? २ पवित्र जन हे जगाचा न्यायनिवाडा करीतील हें तुम्हांस ठळक नाहीं काय ? तुम्हांपुढें जगाचा न्यायनिवाडा व्हावयाचा आहे, तर तुम्ही अगदीं इकल्या खटल्यांच्या न्यायसभा होण्यास अयोग्य आहां काय ? ३ आपण

देवदुतांचा न्यायनिवाडा करूं हें तुम्हांस ठळक नाहीं काय ? तर मग व्यावहारिक गोष्टीविषयीं सांगणें नकोच. ४ तुम्हांस व्यावहारिक खटल्यांचा न्यायनिवाडा करावयाचा आहे, तर जे मंडळींत गणतीचे नाहींत त्यांस कसे नेमतां ? ५ तुम्हांस लाज वाटावी म्हणून मीं हें सांगतां. ज्याच्यानें भावाभावांची पंचाईत करवेल असा एकहि शहाणा मनुष्य तुम्हांमध्ये नाहीं, असें आहे काय ? ६ भाऊ भावावर फियाद करितो, आणि तीहि विश्वास न ठेवणाऱ्यांपुढें करितो. ७ तुम्ही एकमेकांवर खटले करितां ह्यांत सर्व प्रकारें तुमची हानिच आहे; त्यापेक्षां तुम्ही अन्याय कां सोसून घेत नाहीं ? त्यापेक्षां नाहणूक कां सोसून घेत नाहीं ? ८ उलट तुम्ही स्वतः अन्याय व नाहणूक करितां, आणि ती आपल्या बंधुजनांची करितां. ९ अनीतिमान मनुष्याला देवाच्या राज्याचें वतन मिळणार नाहीं हें तुम्हांस ठळक नाहीं काय ? फस्तू नका; जारकर्मां, मूर्तिपूजक, व्यभिचारी, चैनबाज, पुंमैथुनकारी, १० चोर, लोभी, मद्यपी, चहाड, व वित्त हरण करणारे यांस देवाच्या राज्याचें वतन मिळणार नाहीं; ११ आणि तुम्हांपैकीं कित्येक तसे होते; तरी तुम्ही प्रभु येशू ख्रिस्ताच्या नामांत व आपल्या देवाच्या आत्म्यांत झुतलेले, पवित्र केलेले, व नीतिमान ठरविलेले, असे झाल्ये आहां.

अशुद्धता ही ख्रिस्ती मनुष्याच्या जीवना- क्रमाशीं चिर्संगत होय

१२ सर्व गोष्टींची मला मोकळीक आहे, तरी सर्व गोष्टीं हितकारक असतात असें नाहीं; सर्व गोष्टींची मला मोकळीक आहे, तरी मी कोणत्याहि गोष्टीच्या स्वाधीन होणार नाहीं. १३ अन्न पोटासाठीं व पोट अन्नासाठीं आहे; त्या दोहोंचा देव अंत करील. शरीर जारकर्मांसाठीं नाहीं, तर प्रभूसाठीं आहे; आणि शरीरासाठीं प्रभु आहे १४ देवानें प्रभूक उठविलें, आणि तो आपल्या सामर्थ्यानें आपल्यास उठवील. १५ तुमचीं शरीरें ख्रिस्ताचे अवयव आहेत, हें तुम्हांस ठळक नाहीं काय ? मीं ख्रिस्ताचे अवयव नेऊन ते कसबिणीचे अवयव करावे काय ? असें न होवो. १६ जो कसबिणीला जडला तो व ती ही एक शरीर आहेत, हें तुम्हांस ठळक नाहीं काय ? कारण

'ती दोषे एकदेह होतील' असें तो म्हणतो. १७ जो प्रभूला जडला तो व प्रभु एक आत्मा आहे. १८ जारकर्मापासून दूर राहा. जें कांहीं दुसरें पापकर्म मनुष्य करितो तें शरीराबाहेरून होतें; परंतु जो जारकर्म करितो तो आपल्या शरीरासंबंधानें पाप करितो. १९ तुमचें शरीर, तुम्हामध्ये वसणारा जो पवित्र आत्मा देवापासून तुम्हांस मिळाला आहे त्याचें मंदिर आहे हें तुम्हांस ठाऊक नाही काय ? आणि तुम्ही आपले नव्हां; २० कारण तुम्ही मोलांनें विकत घेतलेले आहां; यास्तव तुम्ही आपल्या शरीरांनें देवाचें गौरव करा.

विवाह, ग्रहचर्य व सोडचिठ्ठी याविषयीचे प्रश्न

१ तुम्ही मला ज्या गोष्टीविषयी लिहिलें त्यां-
७ विषयी : पुढ्यांनें झाला शिवू नये हें त्याला बरें,
 २ तरी जारकर्म होत आहेत म्हणून प्रत्येक पुत्राला स्वतःची स्त्री असावी, आणि प्रत्येक स्त्रीला स्वतःचा पति असावा. ३ नवऱ्यांनें बायकोला तिचा हक्क द्यावा; आणि त्याप्रमाणें बायकोनेंहि नवऱ्याला द्यावा. ४ बायकोला स्वतःच्या शरीरावर अधिकार नाही तर नवऱ्याला आहे; आणि त्याप्रमाणें नवऱ्यालाहि स्वतःच्या शरीरावर अधिकार नाही तर बायकोला आहे. ५ एकमेकांबरोबर वंचना करूं नका, तरी प्रार्थनेसाठी प्रसंग मिळवा म्हणून पाहिजे असल्यास तो कांहीं वेळ सम्मतीनें करा, मग फिरून एकत्र व्हा, यासाठी की सैतानानें तुमच्या असंयमांमुळें तुम्हांस परीक्षेंत पाडूं नये. ६ तरी मी हें आज्ञा म्हणून सांगत नाही, तर परवानगी म्हणून सांगतो. ७ मी जसा आहे तसें सर्वांनींहि असावें अशी माझी इच्छा आहे; तरी प्रत्येकाला त्याचें त्याचें कृपादान देवापासून मिळालें आहे, एकाला एका प्रकारचें व दुसऱ्याला दुसऱ्या प्रकारचें.

८ जे अविवाहित व ज्या विधवा आहेत त्यांस मी म्हणतो की तुम्ही मजसारखी राहिलो तर तें तुम्हांस बरें; ९ तथापि जर त्यांस संयम होत नाही तर त्यांनीं लग्न करावें, कारण जळण्यापेक्षां लग्न करणें बरें आहे. १० विवाहितांस मी आज्ञा करितों, मी नव्हें तर प्रभु करितो, की बायकोनें नवरा सोडूं नये, ११ (सोडिला तर तिनें

लग्न केत्यावांचून राहावें, किंवा नवऱ्याबरोबर समेट करावा;) आणि नवऱ्यांनें बायको सोडूं नये. १२ दुसऱ्यांस मी म्हणतो, प्रभु म्हणत नाही; जर कोणाएक आवाला विश्वासहीन बायको आहे, आणि ती त्याच्या-जवळ नांदल्यास कबूल आहे, तर त्यानें तिला सोडूं नये. १३ ज्या बायकोला विश्वासहीन नवरा असून तो तिच्या-जवळ रहावयास कबूल आहे, तिनें त्याला सोडूं नये. १४ कारण बायकोच्या द्वारें विश्वासहीन नवरा पवित्र झाला आहे आणि बंधूच्या द्वारें विश्वासहीन बायको पवित्र झाली आहे; असें नसतें तर तुमचीं मुलेंबाळें अशुद्ध असती; परंतु आतां तीं पवित्र आहेत. १५ तथापि जर विश्वासहीन व्यक्ति वेगळी होऊं पाहते तर ती वेगळी होवो; अशा प्रसंगीं भाऊ किंवा बहीण बांधलेली नाही; देवांनें आपल्याला शांतीत राहण्याकरितां पाचारण केलें आहे. १६ हे पत्नी, तूं आपल्या पतीला तारशील किंवा नाही, हें तुला काय ठाऊक ? हे पते, तूं आपल्या पत्नीला तारशील किंवा नाही, हें तुला काय ठाऊक ? १७ तर जसें प्रत्येकाला प्रभूनें वांटून दिलें आहे, जसें प्रत्येकाला देवांनें पाचारण केलें आहे, तसें त्यानें चालवें, आणि याप्रमाणें मी सर्व मंडळ्यांस नेमून देतो. १८ सुता झालेल्या कोणा मनुष्यास पाचारण झालें तर त्यानें बेसुंती होऊं नये; कोणा बेसुंती मनुष्यास पाचारण झालें तर त्यानें सुता करून घेऊं नये. १९ सुता कांहीं नाही व बेसुंताहि कांहीं नाही, तर देवाच्या आज्ञा पाळणें हेंच कायतें सर्व आहे. २० ज्या स्थितीत असतां कोणास पाचारण झाले तीं त्यानें राहावें. २१ तूं दास असतां तुला पाचारण झालें काय ? त्याची वित्ता करूं नको; मोकळ्य होता येत असलें तरी तसाच राहा. २२ कारण दास असून ज्याला प्रभूमध्ये पाचारण झालें, तो दास्यांतून मोकळ्य केलेला प्रभूचा मनुष्य आहे; तसेंच मोकळें असतांना ज्याला पाचारण झालें तो विस्ताणा दास आहे. २३ तुम्ही मोलांनें विकत घेतलेले आहां; मनुष्यांचे दास होऊं नका. २४ बंधुजनहो; ज्या स्थितीत ज्याला पाचारण झालें त्या स्थितीत ती देवाजवळ राहो.

१ म्हणजे विस्तावर विश्वास न ठेवणारी.

२५ कुमारिकाविषयी मला प्रभूची आज्ञा नाही, तथापि ज्या मजवर विश्वास होण्याची दया प्रभूद्वारे झाली आहे तो मी आपलें मत सांगतो: २६ तें असें कीं, प्रस्तुतच्या अडचणीमुळे जो ज्या स्थितीत आहे त्या स्थितीत त्यानें राहावें हें मनुष्याला बरें. २७ तूं बायकोला बांधलेला आहेस काय? आहेस तर मुक्त होण्यास पाहू नको; बायकोपासून मुक्त आहेस काय? आहेस तर बायको करण्यास पाहू नको. २८ तथापि तूं लग्न केलें असलें तरी पाप केलें नाही, आणि कुमारिकेनें लग्न केलें असलें तरी तिनें पाप केलें नाही; तरी पण अशांवर संसारांत संकट येईल; आणि मी तर तुमचें रक्षण व्हावें अशी इच्छा बाळगतां. २९ बंधुजानहो, मीं हेंच म्हणनां, काळाचा संक्षेप करण्यांत आला आहे, यासाठीं कीं यापुढें ज्यांस बायका आहेत त्यांनीं त्या नसल्यासारखें असावें; ३० जे रडतात त्यांनीं आपण रडत नसल्यासारखें, जे आनंद करतात त्यांनीं आपण आनंद न केल्यासारखें; जे विकृत घेतात त्यांनीं आपणांजबळ काढीं नसल्यासारखें; ३१ व जे या जगाचा उपयोग करतात त्यांनीं आपण त्याचा उपयोग करीत नसल्यासारखें असावें; कारण या जगाचें स्मांतर होत आहे. ३२ तुम्हीं निश्चित असावें अशी माझी इच्छा आहे. अविवाहित पुरुष, प्रभूला कसें संतोषवाचें, अशी प्रभूच्या गोष्टीविषयीची चिंता करित्ये. ३३ परंतु विवाहित पुरुष, आपल्या बायकोला कसें संतोषवाचें, अशी जगाच्या गोष्टीविषयीची चिंता करतो. ३४ विवाहित व अविवाहित स्त्री यांच्यामध्यें हि भेद झाले: अविवाहित असते ती आपण शरीराचें व आत्म्यानेंही पवित्र व्हावें; अशी प्रभूच्या गोष्टीविषयीची चिंता करित्ये; परंतु विवाहित असते ती आपण आपल्या नवऱ्याला कसें संतोषवाचें अशी जगाच्या गोष्टीविषयीची चिंता करित्ये. ३५ हें मी तुमच्याच हितासाठीं सांगतां; तुम्हांवर फास टाकण्यासाठीं नाही, तर तुमच्या हातून उत्तम आचरण व प्रभूची सेवा एकप्रतेंनें व्हावी म्हणून सांगतां; ३६ परंतु जर कोणाला असें वाटतें कीं आपण आपल्या कुमारिकेच्या अपमानास कारण होतां, ती उपकर झाली आहे आणि

तसें अगत्यच आहे, तर जशी इच्छा असेल तसें त्यानें करावें; तो पाप करीत नाही; तीं लग्न करीत. ३७ तथापि जो अंतःकरणानें स्थिर आहे, ज्याला अगत्य नाही, ज्याची आपल्या झुकेंचेवर सत्ता आहे, आणि आपल्या कुमारिकेला तसेंच ठेवून असें ज्यानें आपल्या अंतःकरणांत ठरविलें आहे, तो बरें करितो. ३८ जो आपल्या कुमारिकेचें लग्न करून देतो तो बरें करितो पण जो लग्न करून देत नाही तो अधिक बरें करितो. ३९ नवरा जीवत आहे तोपर्यंत बायको बांधलेली आहे; नवरा मेल्यावर तिची इच्छा असेल त्याबरोबर, पण केवळ प्रभूमध्यें लग्न करावयाला ती मोकळी आहे; ४० जर ती तशीच राहिल तर माझ्या समजुतीप्रमाणें ती अधिक सुखी होईल; मला वाटतें मलाहि देवाचा आत्मा आहे.

मूर्तीला दाखविलेला नैवेद्य ह्याविषयी

१ आतां मूर्तीच्या नैवेद्याविषयी: आपल्या सर्वांस ज्ञान आहे हें आपल्याला ठाऊक आहे. ज्ञान पुनर्निर्त, प्रीति वृद्धि करिते. २ जर कोणाला वाटतें कीं आपल्याला एखादी गोष्ट कळते तर ज्याप्रमाणें कळलें पाहिजे त्याप्रमाणें त्याला अद्याप कळत नाही. ३ जर कोणी देवावर प्रेम करितो तर देवाला त्याची ओळख झालेली असते. ४ आतां मूर्तीचे नैवेद्य स्थाप्यासंबंधानें आपल्याला ठाऊक आहे कीं जगांत देवाची म्हणून मूर्तिच नाही; आणि एकाखेरीज दुसरा देव नाही. ५ कारण ज्याला देव म्हणतात असे स्वर्गांत किंवा पृथ्वीवर असले, आणि असे बहुत देव व बहुत प्रभु आहेत, ६ तरी आपणांला एकच देव म्हणजे पिता आहे, त्याजपासून अवधी आहेत, व आपण त्याच्यासाठीं आहों; आणि आपल्याला एकच प्रभु येशू ख्रिस्त आहे, त्याच्या द्वारे अवधी आहेत व आपण त्याच्या द्वारे आहों.

दुर्बल बंधूच्या मनाची चलबिचल होऊं नये म्हणून खबरदारी

७ तथापि हें ज्ञान सर्वांच्या ठायीं असतें असें नाही; तर कित्येकांवर मूर्तीच्या सवयीचा संस्कार अजून राहिल्यामुळे ते लोक मूर्तीला तो नैवेद्य म्हणून खातात; तेव्हां त्यांचें मन दुर्बल असल्यामुळे तें विटाळतें. ८ आपली

योग्यायोग्यता मस्यानें देवापुढें ठरत नाही; न खाण्यानें आपण कमी होत नाही आणि पिण्यानें आपण अधिक होत नाही. ९ तरी ही तुमची मोकळीक दुर्बळांस अडखळण्याचें कारण होळें नये म्हणून जपा. १० कारण ज्ञानवान् ब्रह्म जो तूं त्या तुला मूर्तीचम देवळांत जेवावयास बसलेलें कोणी पाहिलें तर, तो दुर्बळ असल्यास, त्याच्या मनांत मूर्तीचा नैवेद्य खाण्याचें धाडस करण्याचें येईल ना ? ११ याप्रमाणें जो दुर्बळ, ज्याच्यासाठीं खिस्त मरण पावला असा बंधु, त्याचा तुझ्या ह्या ज्ञानाच्या योगें नाश होतो. १२ बंधुविरुद्ध असें पाप करून व त्यांच्या दुर्बळ मनाला धक्का देऊन तुम्ही खिस्ताविरुद्ध पाप करता. १३ यास्तव मस्यापुढें आपल्या बंधूला अडखळण होतें तर मी त्याला अडखळवूं नये म्हणून मी मांस कधीच खाणार नाही.

आपल्या स्वतःच्या हक्कावर पाणी सोडून पौलानें घालून दिलेले उदाहरण

१ मी स्वतंत्र नाही काय ? मी प्रेषित नाही काय ? आपला प्रभु येसू याला मी पाहिलें नाही काय ? प्रभूमध्यें माझें काम तुम्ही नाही काय ? २ जरी मी दुसऱ्यांस प्रेषित नाही तरी निदान तुम्हांस तरी आहे; कारण प्रभूमध्यें माझ्या प्रेषितपणाचा शिक्षा तुम्ही आहां. ३ माझी चौकशी करणाऱ्यांस माझें उत्तर हेंच आहे. ४ आम्हांस खाण्यापिण्याचा हक्क नाही काय ? ५ इतर प्रेषित, प्रभूचे माऊ व केफा यांच्यासारखें आम्हांसहि आपली बायको झालेल्या खिस्ती बहिणीला बरोबर नेण्याचा हक्क नाही काय ? ६ अथवा घंदा केल्यावांचून उपजीवन करण्याचा हक्क मला व बर्णबाला मात्र नाही काय ? ७ आपल्या खर्चांनें शिपाईगिरी करितो, असा कोण आहे ? द्रव्यमळां लावून त्याचें फळ खात नाही, असा कोण आहे ? कळप पाळून कळपाचें दूध खात नाही असा कोण आहे ? ८ मी मनुष्याच्या रिवाजाप्रमाणें हें बोलतों काय ? नियमशास्त्रहि हेंच सांगत नाही काय ? ९ मोशाच्या नियमशास्त्रांत असें लिहिलें आहे कीं, ' बैल मळणी करितो तेव्हां त्याला मुसकें घालूं नको; ' ही विंता देव बैलांची करितो काय ? १० किंवा तो आपल्याकरितांच बोलतो ? हो, हें आपल्याकरितां लिहिलें होतें; अशा अर्थानें कीं जो

नांगरतो त्यानें आशेनें नांगराचें, आणि जो मळणी करितो त्यानें ती उपभोग घेण्याच्या आशेनें करवी. ११ आम्हीं तुम्हांसाठीं आध्यात्मिक वस्तूंची पेरणी केली तर आम्हीं तुमच्या ऐहिक वस्तूंची कापणी केल्यास त्यांत कांहीं मोठी गोष्ट आहे काय ? १२ दुसरे जर तुम्हांवरच्या या धक्काचा उपभोग घेतात तर तो आम्ही विशेषकरून घ्यावा कीं नाही ? तथापि हा हक्क आम्हीं बजाविला नाही, तर खिस्ताच्या सुवार्तेला कांहीं अडचण करूं नये म्हणून आम्ही सर्व सोडितों. १३ मंदिरांत सेवा करणारे मंदिरांतलें उत्पन्न खातात आणि वेदीजवळ सेवा करणारे वेदीचे भागीदार आहेत, हें तुम्हांस ठाऊक नाही काय ? १४ त्याप्रमाणें प्रभूनें नेमिलें आहे कीं जे सुवार्ता सांगतात त्यांनीं सुवार्तेवर आपलें उपजीवन करावें. १५ मी तर यांतील कोणतेंहि केलें नाही; व याप्रमाणें मला प्राप्त व्हावें म्हणून मी हें लिहिलें नाही; कारण हा स्वाभिमान कोणी व्यर्थ करावा यापेक्षां मी मरावें हें बरें. १६ जरी मी सुवार्ता सांगतो तरी मला प्रतिष्ठा मिरविण्याचें कारण नाही; ती सांगणें मला प्राप्त आहे; मी सुवार्ता सांगत नाही तर मला धिक्कार असो. १७ मी हें आपण होऊन करितों तर मला वेतन मिळेल, आणि आपण होऊन करित नाहीं तरी मला कारभार सोपला आहे. १८ तर मग माझें वेतन काय ? हेंच कीं सुवार्ता ही मी फुकट सांगवी, यासाठीं कीं मी सुवार्तेविषयींचा आपला हक्का पूर्णपणें चालवूं नये.

लोकांना खिस्तपक्षाचे करण्याचे कामीं त्यांची आस्था

१९ मी सर्वांपासून स्वतंत्र असतांहि अधिक लोक प्राप्त करून घेण्यासाठीं आपणाला सर्वांचा दास केलें आहे. २० यहुदी लोक प्राप्त करून देण्यासाठीं मी यहुदी लोकांना यहुद्यासारखा झालों; नियमशास्त्राधीन लोक प्राप्त करून घेण्यासाठीं मी नियमशास्त्राधीन नसतां, नियमशास्त्राधीनांस, अधीनासारखा झालों. २१ ज्यांस नियमशास्त्र नाही त्यांस प्राप्त करून घेण्यासाठीं, म्हणजे नियमशास्त्र नाही अशांस, मी नियमशास्त्र नाही असा झालों, तरी देवाच्या नियमाबाहेर होतों असें नाही, खिस्ताच्या नियमाधीन होतों. २२ दुर्बळांस प्राप्त करून घेण्यासाठीं मी

दुर्बळांस दुर्बळ झालों. मी सर्वासाठीं सर्व कांहीं झालों आहे, यासाठीं कीं मीं कसें तरी कियेकांचें तारण साचावें. २३ मी सर्व कांहीं सुवातेकरितां करितों, यासाठीं कीं खी इतरांबरोबर तिचा अंशभाग्यीं व्हांवें.

विजायप्राप्तीस आवश्यक असा करावचींचा प्रयत्न

२४ शरीरतीत धावणारे सर्व धावतात, पण एकात्मक पैज मिळते हें तुम्हांस ठळक नाहीं काय? तुम्हांस ती मिळेल असें धावा. २५ प्रत्येक नमस्युद्ध करणारा सर्ज गोष्टींविषयीं इद्रियदमन करितो; ते नाशवंत सुगुट मिळविण्यासाठीं असें करितात, आपण तर अविनम्यीं सुगुट मिळविण्यासाठीं करितों. २६ मीहि तसाच पावतो, म्हणजे अविनमित्तपणें धावत नाहीं. तशीं कुस्तीहि करितों, म्हणजे वाऱ्यावर मुष्टिप्रहार करित नाही; १७ तर मी आपत्कां झरीराला कुकळून त्यांस दास करून ठेवितों; असें न केल्यास मी दुसऱ्यांस बोधणा केल्यावर कदाचित् मीच अपात्र ठरेन.

इझाएल लोकांच्या इतिहासावरून इशारा

१ बंधुजनहो, आपले पूर्वेक सर्वेक मेघाखालीं १० होत्रे, आणि समुद्रांतून ते सर्व पार गेले; याविषयीं तुम्हीं अज्ञान असावे अशी माझी इच्छा नाही. २ मेघ व समुद्र यांच्याद्वारे मोसामध्ये त्या सर्वांचा वासिस्ता झाला; ३ सर्वांनीं, एकच आध्यात्मिक अन्न खावें; ४ आणि सर्व एकच आध्यात्मिक पाणी प्याले, कारण ते आपष्ट्यामार्गे चालणाऱ्या आध्यात्मिक खडकांतून पीत होते; तो खडक तर सिस्त होता. ५ तरी त्यांतील बहुतेक लोकांविषयीं देव संतुष्ट नव्हता; झामुळे 'त्यांचा रानांत नाश झाला.' ६ ह्या गोष्टीं आपल्याला दाखले अशा झाल्या, यासाठीं कीं त्यांनीं 'लोभ धरिला' तसें आपण वाईट गोष्टींचे 'लोभी होऊं नवे.' ७ त्यांच्यापैकीं कित्येक मूर्तिपूजक होते तसे होऊं नका; 'लोक खावयालाप्यावयाला बसले, नंतर खेळवयाला उठले,' असें शाब्दांत लिहिलें आहे. ८ त्यांपैकीं कित्येकांनीं मारकर्म केले, त्याप्रमाणें आपण मारकर्म करूं नये; ते एका विषयांत वेगीस हजार मरून पडले. ९ त्यांपैकीं कित्येकांनीं

प्रभूची परीक्षा केली, आणि ते सापांच्या योगे नाश पावले, त्याप्रमाणें आपण प्रभूची परीक्षा करूं नये. १० त्यांपैकीं कित्येकांनीं कुरकुर केली, आणि ते संहारकृत्यांकडून नाश पावले, त्याप्रमाणें तुम्ही कुरकुर करूं नका. ११ या गोष्टीं दाखल्याच्या रूपांनं त्यांस दबल्या; आणि ज्या आपल्यावर युगांचा शेवट आला आहे त्या आपल्या बोधासाठीं त्या लिहिल्या आहेत. १२ यास्तव आपण उभे आहों असें ज्यास वाटतें त्यानं पडूं नये म्हणून संभाळवें. १३ मनुष्यास सहन होते तिच्याविषयाने दुसरी परीक्षा तुम्हांवर गुदरली नाही; आणि देव विभासपात्र आहे, तो तुमची परीक्षा तुमच्या क्षणीपलीकडे होऊं देणार नाही, तर परीक्षेबरोबर तिच्यांतून निभावण्याचा उपाय करील, असें कीं तुम्हीं ती सहन करावयास समर्थ व्हांवें.

मूर्तिपूजेचा त्याग केला पाहिजे

१४ यास्तव माझ्या प्रिय बंधूलो, तुम्ही मूर्तिपूजेपसून दूर पळ. १५ तुम्हांस शुध समजून मी तुम्हांबरोबर वोलतों; मी काय म्हणतो त्याचा तुम्हीच निर्णय करा. १६ जो आशीर्वादाचा प्याला आपण आशीर्वाहित करितों तो मिस्ताच्या रक्षाची सहभागिता आहे कीं नाही? जो भाकर आपण मोळितों ती मिस्ताच्या शरीराची सहभागिता आहे कीं नाही? १७ आपण बहुत असून एक भाकर, एक शरीर असे आहों; आपण सर्व त्या एका भाकरीचे विभागी आहों. १८ जे जातीनं इझाएल त्यांकडे पाहा; यज्ञ भक्षण करणारे वेदीचे भागीदार नाहीत काय? १९ तर माझे म्हणणें काय आहे? मूर्तीचा नैवेद्य कांहीं तरी आहे, अथवा मूर्ति कांहीं तरी आहे काय? नाही; २० तरी विदेशी लोक जो यज्ञ करितात 'तो वेवाला नव्हे तर भूताला करितात;' आणि तुम्हीं भूतांचे सहभागी व्हांवें अशी माझी इच्छा नाही. २१ तुमच्यानं प्रभूचा प्याला व भूतांचा प्याला पिववत नाही; 'प्रभूच्या मेजावरचें' व भूतांच्या मेजावरचें तुमच्यानं खाववत नाही. २२ आपण 'प्रभूला ईर्ष्येस पेटवितों काय?' आपण त्यापेक्षां बलवान आहों काय?

२३ सर्व गोष्टी करण्याची मुभा आहे तरी सर्व गोष्टी हितकारक असतात असें नाही. सर्व गोष्टी करण्याची मुभा आहे तरी सर्व गोष्टी शुद्ध करितात असें नाही. २४ कोणी

आपलेंच हित पाहूं नये तर दुसऱ्याचेंहि पाहावें. २५ खाटिकनाजारंत जें विकण्यांत येतें तें निःशंक मनोवृत्तीनें चौकशी न करितां खा, २६ कारण 'पृथ्वी व तिजवर जें कांहीं भरलें आहे तें प्रभूचें आहे.' २७ विश्वास न ठेवणाऱ्यांपैकीं कोणीं तुम्हांला जेवावयाला बोलाविलें, आणि तुमची जाण्याची इच्छा असली तर जें कांहीं तुमच्यापुढें बाढिलील तें निःशंक मनोवृत्तीनें चौकशी न करितां खा; २८ परंतु कोणी तुम्हांला सांगल कीं हा नैवेद्य आहे, तर ज्यानें हें कळविलें त्याकरितां व मनाला शंका न यावी याकरितां खाऊं नका; २९ शंका ही तुम्हाच्या मनांत नव्हे तर त्याच्या; कारण माझ्या स्वतंत्रतेचा न्यायनिवाडा दुसऱ्याच्या भिवेकभावनेनें कां न्हावा ? ३० मी आभारपूर्वक खातां तर ज्याविषयीं मी आभार व्यक्त करितों त्याविषयीं माझी निंदा कां न्हावी ? ३१ यास्तव तुम्ही खातां, पितां किंवा जें कांहीं करितां तें सर्व देवाच्या गौरवासाठीं करा. ३२ यहु-बांस, हेब्रेयांस व देवाच्या मंडळींसहि अडखळविणारे होऊं नका; ३३ तर जसें मी सर्वं गोष्टींत सर्वास संतोष-भित्तों आणि त्यांचें तारण न्हावें एतदर्थ स्वहित न पाहतां बहुतांचें हित पाहतां, तसें तुम्ही करा.

११ १ जसा मी ख्रिस्ताचा अनुकारी आहे, तसें तुम्ही माझे अनुकारी न्हा.

समैत प्रशस्त वर्तन

२ तुम्ही सर्वं गोष्टींत माझी आठवण करितां, आणि मी तुम्हांस सांगून ठेविलेले विधि जशाचे तसे दृढ धरून पाळितां, म्हणून मी तुमची वाहवा करितों. ३ प्रत्येक पुरुषाचें मस्तक ख्रिस्त आहे; स्त्रीचें मस्तक पुरुष आहे, आणि ख्रिस्ताचें मस्तक देव आहे, हें तुम्हांला समजावें अशी माझी इच्छा आहे. ४ जो पुरुष आपलें मस्तक आच्छादन प्रार्थना करितो किंवा संदेश देतो तो आपल्या मस्तकाचा अपमान करितो; ५ तसेंच जी स्त्री उघड्या मस्तकाचें प्रार्थना करिते किंवा संदेश देते ती आपल्या मस्तकाचा अपमान करिते; कारण ती मुंडलेल्या स्त्रीसारखीच होते. ६ स्त्री जर आपलें मस्तक आच्छादित नाही तर तिनें आपले केस कातरावे, परंतु जर केस कातरणें किंवा मुंडणें स्त्रीला लाजविणारी गोष्ट आहे तर तिनें आपलें

मस्तक आच्छादावें. ७ पुरुष देवाची प्रतिमा व वैभक्त असल्यामुळें त्याला मस्तक आच्छादन करणें योग्य नाही; स्त्री तर पुरुषाचें गौरव आहे. ८ पुरुष स्त्रीपासून झाला नाही; तर स्त्री पुरुषापासून झाली; ९ आणि पुरुष स्त्रीसाठीं उत्पन्न केला नाही; तर स्त्री पुरुषासाठीं केली; १० त्यामुळें देवदूतांकरितां स्त्रीनें आपल्यावर असलेल्या अधिकाराचें चिन्ह मस्तकावर ठेवावें हें योग्य आहे. ११ तरी प्रभूमध्ये पुरुष स्त्रीपासून वेगळा नाही आणि स्त्री पुरुषापासून वेगळी नाही. १२ कारण जशी स्त्री पुरुषापासून, तसा पुरुष स्त्रीपासून आहे; आणि सर्वं कांहीं देवापासून आहे. १३ तुम्ही आपसांत विचार करून पाहा; मस्तकावर आच्छादन घेतल्यावांचून देवाची प्रार्थना करणें स्त्रीला श्रेभतें काय ? १४ लांब केस राखणें हें पुरुषाला अप्रतिष्ठेचें आहे असें निर्गम देखील तुम्हांला सांगत नाही काय ? १५ स्त्रीनें लांब केस राखणें तिला भूषणावह आहे; कारण केस तिला आच्छादनाकरितां दिले आहेत. १६ तरी जर कोणी वितंड-वादी दिसला तर आपल्यांत अशी रीत नाही आणि देवाच्या मंडळ्यांतहि नाही.

प्रभुभोजनाचें स्रष्टीकरण

१७ अशी आज्ञा दिली तरी तुमच्या एकत्र होण्यानें तुमचें बरें न होतां वाईट होतें, म्हणून मी तुमची वाहवा करित नाही. १८ प्रथम हें कीं, तुमची मंडळी जमतो तेव्हां तुम्हांत फुटी असतात, असें मी ऐकतां; व तें कांहीं अंशी खरें मानितों, १९ कारण तुम्हांमध्ये जे पटलेले आहेत ते प्रकट न्हावे म्हणून तुम्हांमध्ये पक्षभेद असलेच पाहिजेत. २० यामुळें जेव्हां तुम्ही एकत्र मिळतां तेव्हां प्रभुभोजन करणें शक्य नसतें; २१ कारण भोजन करते-वेळीं प्रत्येक जण आपलें घरचें जेवण दुसऱ्यापूर्वी जेवतो; एक भुकेला राहतो तर एक मस्त होतो. २२ तुम्हांस खावयालांयावयाला घरें नाहीत काय ? किंवा तुम्ही देवाच्या मंडळीस धिक्कारून ज्यांच्याजवळ कांहीं नाही त्यांना लाजवितां काय ? मी तुम्हांस काय सांगूं ? याविषयीं मी तुमची वाहवा करावी काय ? मी तुमची वाहवा करित नाही. २३ कारण जें मला प्रभुपासून मिळालें, तेंच मी तुम्हांला सांगून दिलें कीं, ज्या रात्री प्रभु येऊं धरून दिला

गेला त्या रात्रीं त्यानें भाकर घेतली; २४ ईशोपकारस्मरण करून ती मोडिली, आणि म्हटलें, तुम्हांसाठीं जें माझें शरीर तें हें आहे, माझ्या स्मरणार्थें हें करा. २५ मग भोजन झाल्यावर प्याला घेऊन त्यानें तसेंच केलें, आणि म्हटलें, हा प्याला माझ्या रक्षांत नवा करार आहे; जित- केदा तुम्ही हा पितां तितकेदा माझ्या स्मरणार्थें हें करा. २६ कारण जितकेदा तुम्ही ही भाकर खातां, व हा प्याला पितां तितकेदा तुम्ही प्रभूच्या मरणाची तो येईपर्यंत घोषणा करितां. २७ जो कोणी अयोग्य प्रकारें ती भाकर खाईल अथवा प्रभूचा प्याला पिईल, तो प्रभूचें शरीर व रक्त शासंबंधानें दोषी होईल. २८ यास्तव मनुष्यानें आपली परीक्षा करावी, आणि मग त्या माकरीतून खावें व त्या प्याल्यांतलें प्यावें. २९ त्या शरीराला न अनुळखून जो खातो व पितो तो खाण्यानें व पिण्यानें आपणावर दंड आणितो. ३० यामुळें तुम्हांमध्ये पुष्कळ जण दुर्बळ व आजारी आहेत, आणि बरेच निजळे आहेत. ३१ जर आपण अमिल्ल न्यायनिवाडा केला असता तर आपल्यावर दंड आला नसता. ३२ ज्या अर्थीं आपल्यावर दंड आला आहे त्या अर्थीं आपल्याला प्रभूकडून शिक्षा होत आहे, यासाठीं कीं जगाच्याबरोबर आपल्यास दंडाह्ला होऊं नये. ३३ यास्तव बंधुजन्हो, तुम्ही खावयाला एकत्र मिळतां तेव्हां एकमेकांची वाट पाहा. ३४ कोणी भुकेल्य असल्य तर त्यानें घरीं खावें, यासाठीं कीं, तुमचें एकत्र मिळणें दंडासाठीं होऊं नये. नाकीच्या गोटीची व्यवस्था मी आल्यावर पाहीन.

आचारिकक दानांची विविधता व एकता

१२ बंधुजन्हो, तुम्ही आत्मिक दानविषयी अजाण असावें अशी माझी इच्छा नाही. २ तुम्ही विवेक्षी होतां तेव्हां जसजसें दळण तुम्हांला मिळालें तसतसें तुम्ही त्या सुक्या मूर्तीकडे बहूकृत गेलां हें तुम्हांस दळक आहे. ३ यास्तव मी तुम्हांस कळवितों कीं देवाच्या आत्म्याच्या योगें बोलणारा कोणीहि इसम येशू आप्त आहे असें म्हणत नाही; आणि पवित्र आत्म्याच्या योगें बोलण्यावांचून कोणालाहि येशू हा प्रभु आहे असें म्हणतां येत नाही.

४ कृपादानांचे निरनिराळे प्रकार आहेत, तरी आत्मा एकच आहे; ५ सेवा करण्याचे निरनिराळे प्रकार आहेत, तरी प्रभु एकच; ६ आणि कार्यांचे निरनिराळे प्रकार आहेत, तरी सर्वांत सर्व कार्ये करणारा देव एकच आहे; ७ तरी आत्म्याचें प्रकटीकरण एकेकाला उपयोग होण्यासाठीं मिळतें. ८ एकाला आत्म्याच्या द्वारें ज्ञानाची उक्ति मिळते; एकाला त्याच आत्म्यानुसार विद्येची उक्ति; ९ एकाला त्याच आत्म्यांत विश्वास; एकाला त्याच एका आत्म्यांत निरोगी करणाची कृपादानें; १० एकाला अद्भुत-कार्ये करावयाची शक्ति; एकाला संदेशशक्ति; एकाला आत्मे ओळखण्याची शक्ति; एकाला विशेष प्रकारच्या भाषा बोलण्याची शक्ति; व एकाला भाषांचा अर्थ सांगण्याची शक्ति मिळते; ११ तरी हीं सर्व कार्ये तोच एक आत्मा करितो, तो आपल्या इच्छेप्रमाणें एकेकाला तीं वांटून देतो.

शरीरावरून घेतलेलें उदाहरण

१२ असें शरीर एक असून त्याला अवयव पुष्कळ असतात आणि त्या शरीराचे अवयव पुष्कळ असून सर्व मिळून एक शरीर बनतें, तसा खिस्तहि आहे. १३ कारण आपण यहुदी असूं किंवा हेब्रॅणी असूं, दास असूं किंवा स्वतंत्र असूं, आपणां सर्वांना एका आत्म्यांत एक शरीर होण्यासाठीं नासिस्मा मिळाला आहे, आणि आपण सर्व एकाच आत्म्यानें संबंरित झालो आहां. १४ कारण शरीर म्हणजे एक अवयव असें नव्हे, तर बहुत अवयव असें आहे. १५ जर पाय म्हणेल, मी हात नाहीं म्हणून मी शरीराचा नाहीं, तर त्यावरून तो शरीराचा नाहीं असें होत नाहीं. १६ जर कान म्हणेल, मी डोळा नाहीं म्हणून मी शरीराचा नाहीं, तर त्यावरून तो शरीराचा नाहीं असें होत नाहीं. १७ सगळें शरीर डोळा असतें तर ऐकणें कोठें असतें? सगळें ऐकणें असतें तर डंगणें कोठें असतें? १८ तर देवानें आपल्या इच्छेप्रमाणें शरीराला वेगवेगळे सर्व अवयव लाविले आहेत. १९ ते सर्व अवयव मिळून एक असते तर शरीर कोठें असतें? २० तर मग अवयव पुष्कळ असून शरीर एक असें आहे. २१ डोळ्याला हातास म्हणतां येत नाहीं कीं मला तुम्ही

१ मुळांत : एकच आत्मा पाजला आहे.

गरज नाही; तसेंच मस्तकाला पायांस म्हणतां येत नाही कीं मला तुमची गरज नाही. २२ इतकेंच नव्हे तर शरीराचे जे अवयव विशेष अशाक दिसतात ते आवश्यक आहेत; २३ शरीराची जीं अंगें कमी योग्यतेचीं अशीं आपण मानितों त्यांस आपण पांघरूण घालून विशेष मान देतां, आणि आपल्या कुरूप अंगांस उरुपता मिळते; २४ आपल्या सुरूप अंगांस अशी गरज नाही; जें उणें त्यांस विशेष मान मिळवा अशा रीतीनें देवानें शरीर जुळविलें आहे; २५ यासाठीं कीं शरीरांत फूट नसावी, तर अवयवांनीं एकमेकांची सारखी काळजी घ्यावी. २६ एक अवयव दुःखित झाला तर त्याबरोबर सर्व अवयव दुःखित होतात; एका अवयवाची वाहवा झाली तर त्याबरोबर सर्व अवयव आनंदित होतात. २७ तुम्ही ख्रिस्ताचें शरीर असून प्रत्येक जण आपापल्या कार्याप्रमाणें त्याचे अवयव आहां. २८ तसें देवानें मंडळींत कित्येकांना नेमिलें आहे; प्रथम प्रेषित, दुसरे संदेशे, तिसरे शिक्षक; शिवाय अद्भुत कार्ये करणारे, निरोगी करण्याचीं कृपादानें मिळालेले, समाचार घेणारे, व्यवस्था करणारे, मित्रमित्र भाषा बोलणारे असे नेमिले आहेत. २९ सर्वेच प्रेषित आहेत काय ? सर्वेच संदेशे आहेत काय ? सर्वेच शिक्षक आहेत काय ? सर्वेच अद्भुत कार्ये करणारे आहेत काय ? ३० सर्वांसच निरोगी करण्याचीं कृपादानें आहेत काय ? सर्वेच मित्रमित्र भाषा बोलतात काय ? भाषांचा अर्थ सर्वेच सांगतात काय ? ३१ श्रेष्ठ कृपादानांचीं सबळ इच्छा बाळग्या; शिवाय एक सर्वोत्कृष्ट मार्ग मी तुम्हांस दाखवितों.

प्रेम हें सर्वश्रेष्ठ दान होव

१ मी मनुष्यांच्या व देवदूतांच्या जिन्हांनीं
१३ बोललों आणि माझ्या ठायीं प्रीति नसली, तर मी वाजणारी थाळी किंवा झणझणणारी झांज असा आहे. २ मला संदेश देण्याची शक्ति असली, मला सर्व गुजे व सर्व विद्या अवगत असल्या, आणि डोंगर ढळवितां येतील असा दृढ विश्वास मला असला, पण माझ्या ठायीं प्रीति नसली, तर मी कांहीच नाही. ३ मी आपलें सर्व धन अन्नदानां दिलें, आपलें शरीर जाळण्यासाठीं दिलें, आणि माझ्या ठायीं प्रीति नसली तर मला

कांहीं लाभ नाही. ४ प्रीति सहनशील आहे, उपकारशील आहे; प्रीति हेवा करीत नाही; प्रीति बढाई करीत नाही, फुगत नाही; ५ भ्रष्टिस्त वागत नाही, स्वार्थ पाहत नाही, चिडत नाही, अपकार स्मरत नाही; ६ अनीतीत आनंद मानित नाही, तर सत्य समागमांत आनंद मानिते; ७ सर्व कांहीं सहन करिते, सर्व कांहीं खरें मानण्यास सिद्ध असते, सर्वांची आशा धरिते, सर्वासंबंधानें धीर धरिते. ८ प्रीति कधी खचत नाही; संदेश असले तरी ते रद्द होतील, भाषा असल्या तरी त्यां समाप्त होतील; आणि विद्या असली तरी ती रद्द होईल. ९ आपल्याकडे केवळ अंशतः कळतें, आणि अंशतः संदेश देतां येतो; १० पण पूर्णत्वाचें आगमन झाल्यावर अपूर्णता नष्ट होईल. ११ मी मूल होतों तेव्हां मुलासारखा बोलत असें, मुलासारखी माझी बुद्धि असे, मुलसारखे भाषे विचार असत; आतां प्रौढ झाल्यावर मीं मुलान्यां गोष्टी सोडून दिल्या आहेत. १२ हल्लीं आपल्याला आरशांत अस्पष्ट असें दिसतें; परंतु नंतर साक्षात् पाहूं; आतां मला कळतें तें अपूर्ण आहे; पण नंतर, मला पूर्णपणें ओळखण्यांत आलें आहे तसें, मी पूर्णपणें ओळखीन १३ सारांश, विश्वास, आशा, प्रीति हीं तिन्हीं टिकणारी आहेत; त्यांत प्रीति श्रेष्ठ आहे.

ईशसंदेशकथनाचें व 'भाषा'

बोलण्याचें दान

१ प्रीति हें तुमचें घ्येय असूं द्या; तरी
१४ आध्यात्मिक दानांची, आणि विशेषतः तुम्हांस संदेश सांगतां याबा अशी प्रबळ इच्छा बाळग्या. २ कारण भाषा बोलणारा मनुष्यांबरोबर नव्हे, तर देवाबरोबर बोलतो, तें मनुष्याला समजत नाही; तो आत्म्यानें गूढ गोष्टी बोलतो. ३ संदेश हा मनुष्यांस उन्नति, बोध व सांतवन होण्यासारखें बोलतो. ४ भाषा बोलणारा स्वतःचीच उन्नति करितो; संदेश मंडळीची उन्नति करितो. ५ तुम्हीं सर्वांनीं भाषा बोलल्या हें मला बरें वाटतें, तरी विशेषतः तुम्हीं संदेश द्यावा अशी माझी इच्छा आहे; कारण मंडळीच्या वृद्धीप्रोत्यर्थ अर्थ न सांगतां जो भाषा बोलतो त्याच्यापेक्षा संदेश श्रेष्ठ आहे. ६ भुंजूनहो, असें असल्यामुळे मी तुम्हांकडे येऊन मित्रमित्र भाषांनीं बोलेन,

आणि प्रकटीकरणानें, विद्येन, संदेशानें किंवा शिक्षणानें तुम्हांबरोबर बोलणार नाही, तर मी तुमचें काय हित करीन ? ७ पाषा, वीणा; असल्या नाद काढणाऱ्या निर्जीव वस्तूच्या मिश्रमिश्र नादांत मेद करून न दमस्वित्यास, पांथ्याचा नाद कोणता, वीणाचा नाद कोणता, हें कसे समजेल ? ८ तसेच करणाहि असंष्ट ध्वनि काढील, तर कंदाईस जाण्याची तयारी कोण करील ? ९ त्याप्रमाणें तुम्हांहि अयुक्त एका जाणीनें स्पष्ट भाषण न केलें तर जें बोलतां तें कसे कळेल ? तुम्ही वा-कांबरोबर बोलणारे असे म्हणत. १० अर्थास भाषांचे बहुत प्रकार असतील, तरी एकहि अर्थस्थित नाही. ११ अस्तव मलाः भाषेचा अर्थ समजत नाही, तर बोलणान्याला मी बर्बर असा होईन, आणि बोलणारा मला बर्बर असा होईल. १२ तर जे तुम्ही आध्यात्मिक दत्ताधिकारी, उत्कृष्ट गुरू आहेत तुम्ही, मंडळीच्या उमतीसाठीं तें दानें विरुद्ध शिष्याची म्हणून बटपुः करा. १३ भाषा शिकणासांन आत्मात्मक अर्थ समित्त यासा म्हणून प्राचीन करारी. १४ कारण जह मी अन्य भाषेंत प्राचीन करितों, सं सं भाषां आत्मा प्राचीन करितों. पण भाषा तुम्हीचा कोणस उपयोग होतें मझी. १५ तर मग काय ? मी प्राचीन आत्म्यात्मक संस्मार्थानें करणार व तुम्हीच्या आत्म्यात्मिक प्रत्यक्षांशी स्तोत्रगान आत्म्याच्या सामर्थ्यानें गांवाः तुम्हीच्या सामर्थ्यानें हि प्रणार. १६ रं केवळ आत्म्यानें चक्षुष्य केवळ तर जे अशिक्षित लोकपैकी आहे, तो तुम्हा ईशोपकार-स्मरण, आमेर, कसे म्हणेल ? कारण हें जें बोलतांस तें त्यास समजत नाही. १७ तुम्हें ईशोपकारप्रण चंगळें असेल, तरी त्यानें दुसऱ्याची इच्छा होत नाही. १८ तुम्हां सर्वापेक्षा मी अधिक भाषा बोलतां म्हणून मी देवाचे आभार मानितों. १९ तथापि मंडळीत अन्य भाषेनें दहा हजार शब्द बोलवे यापेक्षा मी दुसऱ्यांस शिकविण्यासाठीं पांच शब्द स्वतः समजूनमजून बोलवे हें मला आश्चर्यतें.

२० बंधुजनहो, बालबुद्धीचे होऊं नका; दुष्टपणाबाबत तत्प्रा मुखांसहजे आणि समजुतदारपणाबाबत प्रौढ असे व्हा. २१ नियमशास्त्रांत लिहिलें आहे कीं परमाषा बोलणाऱ्या लोकांच्या द्वारे व परकी मनुष्यांच्या ओटांनी मी या

लोकांबरोबर बोलें; तथापि तेवढ्यानें ते माझे ऐकणार नाहीत, असें प्रभु म्हणतो. २२ यास्तव विश्वास ठेवणाऱ्यांसाठीं नव्हे तर विश्वास न ठेवणाऱ्यांसाठीं मिश्रमिश्र भाषा ह्या चिन्हादाखळ आहेत; संदेश ह्या विश्वास न ठेवणाऱ्यांसाठीं नव्हे तर विश्वास ठेवणाऱ्यांसाठी आहे. २३ सगळी मंडळी एकत्र जमली असतां सर्वच लोक निरनिराळ्या भाषा बोलूं लागले, आणि अशिक्षित किंवा विश्वास न ठेवणारे लोक आंत आले, तर तुम्ही वेडे आहां असें ते म्हणणार नाहीत काय ? २४ परंतु सर्वच जण संदेश देऊं लागले असतां कोणी विश्वास न ठेवणारा किंवा अशिक्षित मनुष्य आंत आल्यास सर्वांकडून त्याच्या पाषा-विषयी त्याची खातरी होते, सर्वांकडून त्याचा निर्णय होतो; २५ त्याच्या अंतःकरणांतील गुप्त गोष्टी प्रकट होतात; म्हणून तो जपवा घडून देवाचें वंदन करील, व देवाचें वास्तव्य तुम्हांमध्ये खचित आहे असें बोलून दाखवील.

उपासनेत सुख्यवस्था असल्याची आवश्यकता २६ बंधुजनहो, तम मग काय ? तुम्ही एकत्र जमतां लोकां तुम्हांमधील कोणाजवळ स्तोत्र, कोणाजवळ शिक्षण, कोणाजवळ प्रकटीकरण, कोणाजवळ भाषा, कोणाजवळ तिची व्याख्या, असें अस्मि; सर्क काहीं जमतीसाठीं असतें. २७ भाषा बोलचें आहे तर त्या बोलणारे दोषे किंवा पदच्छादिते यापेक्षा अधिक मर्यादे व त्यांनी त्या अनुकूलें बोलल्या आणि एकमेव अर्थ सांगता; २८ परंतु अर्थ सांगणारा नसून तर त्यानें मंडळीत गप्य राहावे; स्वतःकोबत व देवाबरोबर बोलवे. २९ संदेश देणाऱ्या लोकांनी किंवा तिघांनी बोलचें, आणि इतरांनी निर्णय करवा; ३० तरी नसलेल्या इतरापैकी कोणला काहीं प्रकट झालें, तर बोलणाऱ्यानें उगेंच राहावे. ३१ सर्वांस शिक्षण मिळेल व सर्वास बोध होईल, असें तुम्हां सर्वास एकामागून एक संदेश देतां येईल; ३२ संदेशांचे आले संदेशांच्या स्वाधीन असतात; ३३ कारण देव अक्षय्यचेचा नाही, तर दृष्टीचा आहे; तसेंच तो पवित्र जनांच्या सर्व मंडळ्यांत आहे.

३४ जिघांती मंडळ्यांत उगेंच राहावे; त्यांस बोलण्याची परवानगी नाही; नियमशास्त्रहि सांगतें त्याप्रमाणें

त्यांनीं अधीन असावें. ३५ त्यांस कांहीं माहिती करून घेण्याची इच्छा असली तर त्यांनीं आपल्या नवऱ्यांस घरीं विचारावें; स्त्रीं: मंडळींत बोलवें हें लाजेचें आहे. ३६ देवाचें वचन-तुम्हांप्राप्त चक्र झालें काय ? अथवा तें केवळ तुम्हांकडे आलें काय ?

३७ जर कोणी स्वतःला संदेष्टा किंवा आध्यात्मिक दान प्राप्त झालेला असें मानितो, तर जें मीं तुम्हांस लिहिलें तें प्रभूची आज्ञा आहे असें त्यानें समजावें; ३८ तसें कोणी समजत नसल्यास न समजो.

३९ यास्तव बंधुजनहो, तुम्ही संदेश देण्याची प्रबळ इच्छा वाळगा, व भ्रिन्नाभ्र भाषा बोलणें मना करूं नका. ४० सर्व कांहीं साजेल असें व व्यवस्थितपणें होऊं या.

मृताचें पुनरुत्थान

१ बंधुजनहो, जी सुवार्ता मीं तुम्हांस सांगितली, जिचा तुम्हीं स्वीकार केला, जिच्यांत तुम्ही स्थिररिहा राहत आहां, २ जिच्या द्वारें तुम्हांला तारण मिळालें आहे तीच सुवार्ता मी तुम्हांस कळवितों. ज्या वचनानें तुम्हांस ही सुवार्ता सांगितली त्या वचनानुसार ती तुम्हीं दृढ धरिली असेल; नसल्यास तुमचा विश्वास व्यर्थ आहे. ३ मला जें सांगण्यांत आलें तें मी तुम्हांस सांगून दिलें, त्यापैकीं मुख्य हें कीं धर्मशास्त्राप्रमाणें ख्रिस्त तुमच्याआमच्या पापांबद्दल मरण पावला; ४ तो पुरला गेला; धर्मशास्त्राप्रमाणें तिसऱ्या दिवशीं उठविला गेला; ५ आणि तो केफाला, मग बारा जणांला दिसला; ६ त्यानंतर तो एकदम पांचशापेक्षां अधिक बंधूंना दिसला; त्यांतील बहुतेक आजपर्यंत हयात आहेत, आणि कित्येकांनीं महा-निष्ठ घेतली आहे; ७ त्यानंतर तो याकोबाला, मग सर्व प्रेषितांस दिसला; ८ आणि जणू काय अकाळीं जन्मलेला जो मी त्या मलाहि सर्वांच्या शेवटीं दिसला. ९ कारण प्रेषितांत मी कनिष्ठ आहे; मी प्रेषित म्हणवयास योग्य नाही, कारण मी देवाच्या मंडळीचा छळ केला. १० तरी जो कांहीं मी आहे तो देवाच्या कृपेनें आहे; आणि मज्जर त्याची जी कृपा ती व्यर्थ झाली नाही; कारण त्या सर्वांपेक्षां मी अतिशय भ्रम केले. ते मीं केले असें नाही, तर मज्जरोबर असणाऱ्या देवाच्या कृपेनें

केले. ११ सारांश, मी असो किंवा ते असोत, अशीच आम्ही घोषणा करितों, आणि तुम्हीं असाच विश्वास धरिला.

१२ आतां ख्रिस्त मेलेल्यांतून उठविला गेला आहे अशी त्याविषयीं घोषणा होत आहे, तर मेलेल्यांचें पुनरुत्थान नाही, असें तुम्हांतील कित्येक जण कसें म्हणतात ? १३ मेलेल्यांचें पुनरुत्थान नाही, तर ख्रिस्ताहि उठविला गेला नाही; १४ आणि ख्रिस्त उठविला गेला नाही, तर आमची घोषणा व्यर्थ व तुमचा विश्वासहि व्यर्थ; १५ आणि आम्ही देवाविषयीं खोटे साक्षी असे ठरलों; कारण देवाविषयीं आम्ही अशी साक्ष दिली कीं त्यानें ख्रिस्ताला उठविलें; पण मेलेले उठविले जात नाहीत तर त्यानें त्याला उठविलें नाही. १६ मेलेले उठविले जात नाहीत तर ख्रिस्ताहि उठविला गेला नाही. १७ ख्रिस्त उठविला गेला नाही तर तुमचा विश्वास निष्फळ; तुम्ही अजून आपल्या पापांत आहां; १८ आणि ख्रिस्तामध्यें ज्यांनीं महानिद्रा घेतली आहे त्यांचा नाश झाला. १९ या आद्युष्यांत आपण ख्रिस्तावर आशा ठेवणारे असे केवळ आहों तर मग सर्व मनुष्यांपेक्षां आपण लाचार आहों.

२० तरी पण ख्रिस्त महानिद्रा घेतलेल्यांतलें प्रथम फळ असा मेलेल्यांतून उठविला गेला आहेच. २१ मनुष्याच्या द्वारें मरण आले, म्हणून मनुष्याच्या द्वारे मेलेल्यांचें पुनरुत्थानहि आहे. २२ जसे आदामामध्यें सर्व मरतात तसे ख्रिस्तामध्यें सर्व जीवत केले जातील; २३ पण प्रत्येक आपापल्या क्रमाप्रमाणें; प्रथम फळ ख्रिस्त; मग ख्रिस्ताच्या आगमनकाळीं जे त्याचे होणार ते लोक. २४ नंतर शेवट होईल, तेव्हां सर्व आधिपत्य, सर्व अधिकार, व सामर्थ्य हीं नाहीतशीं केल्यावर देवापित्याला तो राज्य सोपून देईल. २५ कारण आपल्या 'पायांखांलीं सर्व शत्रु ठेवीपर्यंत' त्याला राज्य केलें पाहिजे. २६ शेवटला शत्रु जो मृत्यु तो नाहीसा केला जाईल. २७ 'त्यानें सर्व वश करून याच्या पायांखांलीं ठेविलें; परंतु सर्व वश केलें आहे असें जेव्हां म्हटलें तेव्हां, ज्यानें त्याला सर्व वश करून दिलें, तो अर्थातच बाहेर राहिल. २८ त्याला सर्व कांहीं वश झालें असें जेव्हां होईल तेव्हां, ज्यानें त्याला सर्व वश करून दिलें त्याला, पुत्रहि स्वतः वश होईल; बासाठीं कीं देवांनीं सर्वांत सर्व असें व्हावें.

२९ असें नसल्यास, मेलेल्यांबद्दल जे बासिस्मा घेतात ते काय करितील? जर मेलेले मुळीच उठविले जात नाहीत तर त्यांच्याबद्दल ते बासिस्मा कां घेतात? ३० आम्हीहि षडोषडी प्राणसंक्रांतां कां पढतो? ३१ बंधुजनहो, तुम्हां-विषयी जो अभिमान मला ख्रिस्त येशू आपला प्रभु ह्याच्या ठायीं आहे त्याची शपथ घेऊन मी म्हणतो कीं मी रोज रोज मरतो; ३२ इफिसांत मी श्वापदानबरोबर लढाई केली ती मनुष्यांच्या साधारण हेतूनें केली असती तर मला काय लाज? मेलेले उठविले जात नाहीत, 'तर मला, आपण खाऊं, पिऊं, कारण उद्यां मरणागंचें आहे.' ३३ फस्तू नका, कुसंगतीनें नीति बिघडते. ३४ धार्मिकतेसंबंधानें शुद्धीवर या, आणि पाप करूं नका; कारण कित्येकांस देवासंबंधानें ज्ञान नाही; हें मी तुम्हांस लाजविण्यासाठीं बोलतो.

३५ आतां कोणी म्हणेल, मेलेले कसे उठविले जातात, व ते कोणत्या प्रकारच्या शरीरांनं घेतात? ३६ हे निर्बुद्धि मनुष्या, जें तूं स्वतः पेरितोस तें व मेले तर तें जीवंत होत नाही; ३७ आणि तूं पेरितोस त्याचें भावी अंग तूं पेरित नाहीस, तर नुसता दाणा, तो गव्हाचा किंवा दुसऱ्या कशाचा असेल; ३८ देव आपल्या संकल्प्याप्रमाणें त्याला अंग देतो; म्हणजे बीजांतल्या प्रत्येकाला ज्याचें त्याचें अंग देतो. ३९ सर्व देह सारखेच नाहीत; तर मनुष्यांचा देह हा एक प्रकार, पक्ष्यांचा देह हा एक प्रकार व मासांचा देह हा एक प्रकार. ४० तशींच स्वर्गीय शरीरें व पार्थिव शरीरें आहेत; पण स्वर्गीयांचें तेज एक, आणि पार्थिवांचें एक. ४१ सूर्याचें तेज वेगळें; चंद्राचें तेज वेगळें; ताऱ्यांचें तेज वेगळें; ताऱ्यांताऱ्यांच्या तेजांत भेद आहे; ४२ तसें मेलेल्यांचें पुनरुत्थान आहे. विनाशीपणांत पेरलें जातें; अविनाशीपणांत उठविलें जातें; ४३ अपमानांत पेरलें जातें; गौरवांत उठविलें जातें; अज्ञापणांत पेरलें जातें; सामर्थ्यांत उठविलें जातें; ४४ प्राणमय शरीर असें पेरलें जातें; आध्यात्मिक शरीर असें उठविलें जातें. जर प्राणमय शरीर आहे तर आध्यात्मिक शरीरहि आहे. ४५ त्याप्रमाणें शास्त्रलेख आहे कीं 'पहिल्या मनुष्य आदाम जीवंत प्राणी असा झाला,' शेवटला आदाम जीवंत करणारा आत्मा असा झाला. ४६ तथापि जें आध्यात्मिक तें प्रथम

नाहीं; प्राणमय तें प्रथम आहे, मग जें आध्यात्मिक तें. ४७ 'पहिल्या मनुष्य भूमिपासून मातीचा आहे,' दुसरा मनुष्य स्वर्गापासून आहे. ४८ तो जसा मातीचा होता तसे जे मातीचे तेहि आहेत; आणि तो स्वर्गांतला जसा आहे तसेच जे स्वर्गांतले तेहि आहेत; ४९ आणि जो मातीचा त्याचें प्रतिकूप जसें आपण धारण केले, तसें जो स्वर्गांतला त्याचेंहि प्रतिकूप धारण करूं.

५० बंधुजनहो, मी असें म्हणतो कीं मांस व रक्त ह्यांना देवाच्या राज्याचें वतन मिळूं शकत नाही; आणि विनाशीपणाला अविनाशीपणाचें वतन मिळत नाही. ५१ पाहा, मी तुम्हांस एक गूढ गोष्ट सांगतो; आपण सर्वच महानिद्रा घेणार नाही, तरी आपण सर्व बदलून जाऊं, ५२ क्षणांत, निमिषांत, शेवटल्या करणाच्या वेळेस; कारण करणा वाजेल, मेलेले ते अविनाशी असे उठविले जातील, आणि आपण बदलून जाऊं. कारण हें जें विनाशी त्यानें अविनाशीपण परिधान करावें, ५३ आणि हें जें मर्त्य त्यानें अमरत्व परिधान करावें हें आवश्यक आहे. ५४ हें जें विनाशी त्यानें अविनाशीपण परिधान केले, आणि हें जें मर्त्य त्यानें अमरत्व परिधान केले, असें जेव्हां होईल, तेव्हां 'मरण विजयांत घासिलें गेलें आहे,' असा जो शास्त्रलेख तो पूर्ण होईल. ५५ 'अरे मरणा, तुझा विजय कोठें? अरे मरणा, तुझी नांगी कोठें?' ५६ मरणाची नांगी पाप; आणि पापाचें बळ नियमशास्त्र आहे; ५७ तरी जो देव आपल्या प्रभु येशू ख्रिस्ताच्या द्वारे आपणांला जय देतो त्याची स्तुति असो. ५८ यास्तव माझ्या प्रिय बंधून्तो, प्रभूमर्त्ये तुमचे श्रम व्यर्थ नाहीत हें तुम्ही जाणून आहां; म्हणून तुम्ही स्थिर, अढळ व प्रभूच्या क्रमांत सर्वदा अति तत्पर असा.

यरुशलेम येथील गोरगरिबांसाठीं जन्म-
विलेली वर्गणी

१ आतां पवित्र जनांसाठीं जी वर्गणी तिज-
विषयी मीं गळतीयांतील मंडळ्यांस आज्ञा दिल्या-
प्रमाणें तुम्हीहि करा. २ आठवव्याच्या पहिल्या
दिवशीं तुम्हीं प्रत्येकानें जसें आपणांस यश मिळवेल असेल

त्याप्रमाणें आपणाजवळ द्रव्य जमा करून टेवावें; यासाठीं कीं मी येईन तेव्हां वर्गण्या होवें नयेत. ३ मी येईन तेव्हां ज्या कोणांस तुम्हीं पत्रें देऊन मान्य कराळ त्यांस तुमचा धर्मादाय यशालेभास पोहंचविण्याकरितां मी पाठवीन. ४ मीहि जावें असें योग्य दिसल्यास ते माझ्याबरोबर येतील.

स्वासगी बाबी व निरोप घेणें

५ मी जातांना मासेदोनियांतून तुम्हांकडे येईन; कारण मी मासेदोनियांतून नीट जाणार आहे; ६ पण कदाचित्त तुम्हांजवळ राहीन व हिंवाळाहि घालवीन, यासाठीं कीं मला जावयाचें असेल तिकडे तुम्हीं मला वाटेस लावावें. ७ कारण आतां तुम्हांस केवळ भेटून जावें अशी माझी इच्छा नाही; तर प्रभूची इच्छा असल्यास मी कांहीं दिवस तुम्हांजवळ राहीन अशी आशा आहे. ८ तरी पन्नासाव्या दिवसाच्या सणापर्यंत मी इफिस एथें राहीन; ९ कारण मोठें व कार्ये साधण्याजोगें द्वार मजसाठीं उघडलें आहे, आणि विरोध करणारे पुष्कळच आहेत.

१० तीमथ्य आल्यास त्यांनं तुमच्याजवळ निर्मयपणाने राहावें म्हणून खबरदारी घ्या; कारण जसा मी तसा तोहि प्रभूचें काम करणारा आहे; ११ यास्तव कोणी त्याला तुच्छ मानूं नये, तर त्यांनं मजकडे यावें म्हणून त्याला सुखरूपणें वाटेस लावा; कारण मी त्याची बंधुजनांसह येण्याची वाट पाहत आहे. १२ आपला बंधु अपुल्लोस ह्यानें बंधुजनांबरोबर तुम्हांकडे यावें, म्हणून मी त्याला फार विनवणी केली; तथापि आतांच यावें अशी त्याची

इच्छा अर्थादी नव्हती; सवड होईल तेव्हां तो येईल.

१३ सावध असा, विश्वासांत स्थिर राहा, मर्दासारखे वागा; खंबीर व्हा. १४ तुमचें सर्व काहीं कार्ये प्रीतीनें व्हावें.

१५ बंधुजनहो, तुम्हांला स्तेफनाच्या घराण्याची माहिती आहे; तें अखयाचें प्रथम फळ आहे, आणि त्यांनीं आपणांस पवित्र जनांच्या सेवेला वाहून दिलें आहे. १६ अशांस, आणि जो कोणी सेवेंत साहाय्य करितो व श्रम करितो त्यास, तुम्हीं मान्य असावें अशी मी तुम्हांस विनंति करितों. १७ स्तेफना, फत्तनात व अस्वायिक हे आल्यानें मला आनंद झाला आहे; कारण तुम्हीं नसल्याची उणीव त्यांनीं भरून काढिली आहे. १८ त्यांनीं माझ्या व तुमच्या आत्म्यांस विभ्रंति दिली आहे; यास्तव तुम्हीं अशांस मान द्या.

१९ आसियांतल्या मंडळ्या तुम्हांस सलाम सांगतात. अक्विला व प्रिस्का हीं व त्यांच्या घरांत जी मंडळी जमत असते तीहि तुम्हांस प्रभूमध्यें फार फार सलाम सांगतात. २० सर्व बंधु तुम्हांस सलाम सांगतात. पवित्र चुंबनानें एकमेकांस सलाम करा.

२१ मज पौलाचा स्वदस्तुरचा सलाम. २२ जर कोणी प्रभूवर प्रीति करीत नाहीं तर तो उत्सृष्ट असो. मारान अथा (आपला प्रभु आला). २३ प्रभु येशू ख्रिस्ताची कृपा तुम्हांसह असो. २४ ख्रिस्त येशूमध्यें माझी प्रीति तुम्हांस सर्वासह असो. आमेन.

पौलाचें करिंथकरांस दुसरें पत्र

नमस्कार व ईशोपकारस्मरण

१ करिंथ एथील देवाच्या मंडळीस व तिच्या-

१ सुद्धां अवय्या अखयांतील सर्व पवित्र जनांस देवाच्या इच्छेनें ख्रिस्त येशूचा प्रेषित झालेला पौल व आपला

बंधु तीमथ्य यांजकडून; २ देव आपल्या पिता व प्रभु येशू ख्रिस्त यांजपासून तुम्हांस कृपा व शांति असो.

३ आपल्या प्रभु येशू ख्रिस्ताचा पिता जो देव, करणाकर पिता व सर्व सांतानदाता देव, तो धन्यवादि

असो. ४ तो आम्हांवरील सर्व संकटांत आमचें सांत्वन करितो, असें की ज्या सांत्वनां आम्हांस स्वतः देवाकडून सांत्वन मिळतें, त्या सांत्वनां आम्हां, जे कोणी कोणत्याहि संकटांत आहेत त्यांचें सांत्वन करावयास समर्थ व्हांवें. ५ कारण ख्रिस्ताची दुःखें जशीं आम्हांस पुष्कळ होतात तसें ख्रिस्ताच्या द्वारे आमचें सांत्वनहि पुष्कळ होतें. ६ आम्हांवर संकट येतें तें तुमचें सांत्वन. व तारण व्हांवें एतदर्थ येतें; आणि आम्हांला सांत्वन मिळतें तें तुमचें सांत्वन व्हांवें एतदर्थ मिळतें; जीं दुःखें आम्ही सोसतो ती सहन करण्याचे कामीं तुम्हांला तें साधनीभूत होतें. ७ तुम्हांविषयीची आमची आशा सुद्ध अशी आहे; कारण आम्हांस टाकूक आहे कीं जसे तुम्ही दुःखांचे अंशभागी आहां तसे सांत्वनांचेहि अंशभागी आहां. ८ बंधुजनहो, आसियांत आम्हांवर आलेल्या संकटाविषयीं तुम्ही अज्ञान असावें अशी आमची इच्छा नाही; तें असें कीं आम्ही आमच्या शक्तीपलीकडे अतिशयच दृष्टपून गेलों; इतकें कीं आम्ही जगू किंवा जगणार नाही असें आम्हांला झालें; ९ फार तर काय, आम्ही मरूच असें आमचें मन आम्हांस सांगत होतें; आम्ही स्वतःवर आशा न ठेवितो तीं स्मृतांना सजीव करणाऱ्या देवावर ठेवावी, एतदर्थ हें झालें. १० त्यानें आम्हांस एवढ्या मोठ्या प्राणसंकटांतून सोडविलें, तो आतां सोडवीत आहे, आणि तो आम्हांस यापुढेंहि सोडवील, अशी त्याजवर आमची आशा आहे. ११ तुम्हीहि आम्हांसाठीं प्रार्थना करून आम्हांला साहाय्य करावें; असें कीं जें कृपादान बहुत जणांच्या योगें आम्हांस मिळालें त्याविषयींचें उपकारस्मरण आमच्या वतीनें बहुत जणांनीं करावें.

पौलाचे शुद्ध हेतु

१२ आम्हांला अभिमान बाळगण्याचें कारण, म्हणजे आमच्या मनाची साक्ष, ही आहे कीं दैहिक ज्ञानानें नव्हे, तर देवाच्या कृपेनें, देवानें दिलेल्या पवित्रतेनें व सात्विकपणानें आम्ही जगांत व विशेषकरून तुम्हांबरोबर वागलों. १३ कारण जें तुम्ही वाचतां किंवा कळू करितां त्यावांचून दुसरें कोही आम्ही तुम्हांस लिहित नाही, आणि शेवटपर्यंतहि तुम्ही तें कळू कराल अशी मला आशा आहे;

१४ त्याप्रमाणें तुम्ही न्हीं अशीं आम्हांकडे कळू केले कीं जसें आपल्या प्रभु येशूच्या दिवशीं तुम्ही आमच्या अभिमानाचा विषय आहां तसें आम्ही तुमच्या अभिमानाचा आहां.

त्याची भेट पुढें ढकलण्यांत आली

१५ असा भरंवसा बाळगून तुम्हांस दोनदा अनुग्रहदान मिळवें म्हणून, तुम्हांकडे पहिल्यानें यावें, १६ तुम्हांकडून मासेदोनियास जावें, नंतर पुनः मासेदोनियाडून तुम्हांकडे यावें, आणि तुम्ही मला मद्ददीयाकडे वाटेस लावावें, असा मला नेत होता. १७ तर असा बेत अस्तां मीं वंचळपण केले काय ? अथवा मला होय होय म्हणतां यावें आणि नाहीं नाहींहि म्हणतां यावें म्हणून जें मीं योजितों तें देहस्वभावाप्रमाणें योजितों काय ? १८ देव विश्वासू आहे, आमचें तुम्हांबरोबरचें बोलणें, होय नाहीं असें नाहीं. १९ कारण देवाचा पुत्र येशू ख्रिस्त हाची घोषणा आम्हांकडून, म्हणजे मी, सिस्वान व तीमथ्य यांजकडून, तुम्हांमध्यें झाली ती होय नाहीं अशी झाली नाहीं, तर त्याच्यामध्यें होय हेंच झालें; २० देववचनें कितीहि असोत, त्यामध्यें (सिस्तामध्यें) होय हें आहे; यमुळें आमच्या हातून देवाचें गौरव व्हांवें म्हणून त्याच्या द्वारे आमेन हेंहि आहे. २१ जें आम्हांस अभिषेक करून तुम्हांसह ख्रिस्तामध्यें सुद्ध करितो तो देव आहे; २२ त्यानें आम्हांवर शिक्षाहि केला व आमच्या अंतःकरणांत आत्मा हा विसार दिला.

२३ देवाला साक्षी ठेवून मी आपल्या जिवाची शपथ घेतों कीं मीं करिधास येणें रहित केले, ह्यांत तुमचें गय केली. २४ आम्ही तुमच्या विश्वासावर सत्ता करितों असें नाहीं, तर तुमच्या आनंदाचे सहकारी आहों, तुमची स्थिति आहे ती विश्वासानें आहे.

१ मीं आपल्या ठायीं निश्चय केल्या होता कीं २ तुम्हांकडे दुःख देण्यास फिरून येऊं नये. २ कारण जर मी तुम्हांस दुःख देतो तर ज्याला मजपासून दुःख होतें त्याच्यावांचून मला आनंद देणारा कोण आहे ? ३ मीं हेंच तुम्हांस लिहिलें होतें, यासाठीं कीं मी आल्यावर, ज्यांच्यापासून मला आनंद व्हावयाचा त्यांजपासून

मला दुःख होतें मग; मला तुम्हां सर्वाविषयी असा भरवसा आहे की मला आनंद तो तुम्हां सर्वांचा आनंद आहे. ४ मी फार संकटांत व मनस्तापांत असतांना अशु ग्राहीत तुम्हांस लिहिलें होतें; तुम्ही दुःखी व्हावें म्हणून नाही, तर तुम्हांवर माझी जी विशेष प्रीति आहे ती तुम्ही ओळखावी म्हणून लिहिलें.

पद्माचाप केलेल्यास क्षमा करणें

५ कोणी दुःख दिलें असेल तर त्यानें तें मलाच नाही, तर काहीं अशाः (मी कडक होऊं इच्छीत नाही) तुम्हां सर्वांस दिलें. ६ अशा मनुष्याला मोठ्या पक्षानें दिलेली शिक्षा पुरे. ७ त्या मनुष्यानें आपल्या दुःखातिशयांत बुद्धन जाऊं नये म्हणून तुम्ही उलट त्याला क्षमा करून त्याचें सात्वत करावें, हें बरें. ८ यामुळे मी तुम्हांस विनंति करितों की तुम्ही त्याजवर प्रीति करण्याचें उरवा. ९ हें मी मासादी लिहिलें होतें की तुम्ही सर्व प्रकारें जबाबदारी आहां की नाही याचें मला प्रमाण पटावें. १० तुम्ही एकदां कशाबद्दल तरी क्षमा करितां त्याला मिाची भीहि क्षमा करितों, कारण मी कशाही क्षमा केली असली तर ज्या कशाची क्षमा केली ती तुम्हांकरितां लिस्तासम्राज्य केली आहे. ११ यमादी की सैतानाचें आपल्यावर बुरेंसे होऊं नये; त्याचे विचार आपल्याला कळत नाहीत. असें नाही.

शुभवृत्तामुळे उद्भवणारी संकटे व जयो-

स्तंभाचे प्रसंग

१३ असो; मी लिस्ताची सुवर्ता सांगण्यासाठीं त्रोवसास आत्म्यावर मला प्रभुमयें दाद उघडलें; १३ तेव्हां मला मंथु तीत मला भेटला नाही, म्हणून माझ्या जिकला चैन पडलें नाही; मग तेथल्या लोकांचा निरोप घेऊन मी मासेदोनियांत निघून गेलों.

१४ जो देव आम्हांस सर्वदा लिस्तामयें जयोत्सवांनें नेतो, आणि सर्व ठिकाणीं आमच्या द्वारें आपल्याविषयींच्या ज्ञानाचा सुगंध प्रकट करितो, त्याची स्तुति असो. १५ तारणप्राप्ति होत असलेले आणि नाश होत असलेले अशा लोकांसंबंधानें आम्ही देवाला लिस्ताचा सुगंध असे आहां; १६ एकाळ मृत्यूचा मारक गंध आणि एकाळा जीवनाचा जीवनादायक गंध आहां. हें कार्य करावयास कोण लाबक

आहे ? १७ पुढक लोक देवाच्या बचनांत भेळ करून हें निषेधवून टाकतात तसे आम्ही नाही, तर जसें सात्त्विकपणानें व देवाच्या द्वारा बोलावें तसें आम्ही देवासमक्ष लिस्तामयें बोळगारे आहां.

लिस्तानुयायी लोकच पौलाची शिफारसपत्रे आहेत

१ आम्ही आपली बाळाणूक पुनः करूं लामयें २ आहां काय ? अथवा जशीं किर्येकांस तशीं आम्हांस तुम्हांकडे किंवा तुम्हांपासून शिफारसपत्रे पाहिजेत काय ? ३ तुम्हीच आमचें पत्र, आमच्या अंतःकरणांवर लिहिलेलें, सर्व मनुष्यांना कळलेलें व त्यांनीं वाचलेलें, असें आहां; ३ शाईनें नव्हे, तर सदाजीवी देवाच्या आत्म्यानें लिहिलेलें, 'दगडी पाठ्यांवर नव्हे, तर मांसमय अंतःकरणरूपी पाठ्यांवर लिहिलेलें,' आमच्या सेवेच्या योगें सिद्ध झालेलें लिस्ताचें पत्र, असें तुम्ही प्रसिद्ध होत आहां. ४ असा देवासंबंधी भरवसा आम्हांस लिस्ताच्या द्वारें आहे; ५ आम्ही स्वतः कोणतीहि गोष्ट आपण होऊनच उरिण्यापुरते समर्थ आहां असें म्हणत नाही; आमचें सामर्थ्य देवापासून आहे; ६ त्यानेच आम्हांस नग्या कराराचे सेवक होण्यासाठीं, समर्थ केले; तो करार लेखी नव्हे, तर आध्यात्मिक आहे; कारण लेख जिवें मारितो; आमा जीवत करितो.

नियमशास्त्राचे मबापेक्षां शुभवृत्तवैभवा अधिक तेजस्वी

जिचा लेख दगाडांवर कोरलेला असून जिवें पर्यवसान श्रुत्यंत होत असे ती सेवा एकद्वी तेजस्वी होती की 'मोशाच्या तोंडाचें तेज' नाहीतें हेत चालले असूनहि इस्पाएल लोकांना त्याच्या तोंडाकडे दृष्टि लाववेना; ६ तर आध्यात्मिक सेवा विशेषतः तेजस्वी होणार नाही काय ? ९ कारण ज्या सेवेचा परिणाम दंडाकडी तेजोमय होती, तर जिचा परिणाम नीतिमय ती विशेषतः कारण जास्त तेजोमय असणार. १० इतकेंच नव्हे, तर 'जे तेजस्वी होतें तें' या तुलनेत अति सेवानें 'तेजोहीन झाले,' ११ नष्ट होत चाललेलें जर तेजयुक्त आहे तर जें टिकाकडें विशेषतः तेजस्वी असणार.

१२ तर मग आम्हांस अशी आशा असल्यामुळें आम्ही फार प्रशस्तपणें बोलतां; १३ इस्राएल लोकांनीं नाहींशा होणाऱ्या गोष्टीच्या अंतावर दृष्टि लावूं नये म्हणून मोरो 'आपल्या मुखावर आच्छादन घालीत असे' तसें आम्ही करीत नाहीं; १४ परंतु त्यांचीं मनं कठीण झालीं; कारण जुना करार वाचण्यांत येतो तेव्हां तेंच आच्छादन आजपर्यंत तसेंच न काढिल्लें राहतें; तें खिस्तामध्ये नाहींसें होतें. १५ आजपर्यंत मोशाचा ग्रंथ वाचण्यांत येतो तेव्हां त्यांच्या अंतःकरणावर आच्छादन राहतें; १६ 'परंतु ते प्रभूकडे वळले म्हणजे आच्छादक काढिल्लें जातें,' १७ प्रभु आत्मा आहे; आणि जेथें प्रभूचा आत्मा आहे तेथें मोकळीक आहे. १८ परंतु आपल्या मुखावर आच्छादन नसून आपण सर्व जण आरशाप्रमाणें प्रभूच्या वैभवाचें प्रतिबिंब पाडीत आहों आणि प्रभु जो आत्मा त्याच्या द्वारे, तेजस्वितेच्या परंपरेनें, आपले रूपांतर हेतू असतां आपण त्याच्याशीं समरूप होत आहों.

प्रांजळपणें शुभवर्तमान गाजविणें

१ यास्तव आम्हांवर दया झाल्याप्रमाणें ही सेवा आम्हांस दिली आहे, म्हणून आम्ही धैर्य सोडीत आहों; २ आम्हीं लजेच्या शुभ गोष्टी बर्जिल्या आहेत, आम्ही कपटानें चालत नाहीं व देवाच्या वचनाविषयी कपट करीत नाहीं; तर सत्य प्रकट करून देवासमक्ष प्रत्येक मनुष्याच्या मनाला आपणांस पटवितो. ३ आमची सुवार्ता आच्छादिलेली असल्यास ज्यांचा नाश होत आहे त्यांच्या ठायीं ती आच्छादिलेली आहे. ४ त्यांजविषयी या युगाच्या देवानें विश्वास न ठेवणाऱ्या लोकांचीं मनं अंधळीं केली आहेत, यासाठीं कीं देवाची प्रतिमा जो किस्त त्याच्या तेजाच्या सुवार्तेचा प्रकाश त्यांवर प्रकाश नये. ५ आम्ही आपलें नव्हे, तर खिस्त येशू हा प्रभु असं त्याचें घोषण करितों, आणि येशूमुळें आम्ही तुमचे दास असं स्वतःचें घोषण करितों. ६ अंवारानुद उजेड प्रकाशित होईल असें जो देव बोलला तो, येशू खिस्ताच्या मुखावरील देवाच्या तेजाचें ज्ञान प्रकाशित करावें म्हणून, आमच्या अंतःकरणांत प्रकाशला आहे.

प्रेषितांची शक्तिहीनता व देवाचें सामर्थ्य

७ ही आमची संपत्ति मातीच्या भांड्यांत आहे, यासाठीं कीं सामर्थ्याची पराकाष्ठा देवाची आहे, आमच्या द्वारा होत नाहीं, हें समजावें. ८ आम्हांवर चोर्दोक्कडून संकटें आलीं तरी आम्ही संकुचित झालों नाहीं; घोटाळ्यांत पडलों तरी निराश झालों नाहीं; ९ आमचा पाठलाग झाला तरी आमचा परित्याग करण्यांत आला नाहीं; आम्ही खाली पाडलेले आहों तरी आमचा नाश झाला नाहीं; १० आम्ही येशूचा वध सर्वदा शरीरांत वागणितों; यासाठीं कीं येशूचें जीवनहि आमच्या शरीरांत प्रकट व्हावें. ११ कारण जे आम्ही जीवत राहतां ते येशूमुळें मरणाला सदासर्वदा सोपलें जात आहों, यासाठीं कीं येशूचें जीवनहि आमच्या मर्या देहांत प्रकट व्हावें. १२ आम्हांमध्ये मरण, पण तुम्हांमध्ये जीवन आपलें कार्य चालवितें. १३ 'मी विश्वास घरिला म्हणून बोललों;' या शाब्दिकेखानुसार जो विश्वासाचा आत्मा तोच आत्मा आमच्या ठायीं असल्यामुळें आम्ही विश्वास घरितों आणि त्यामुळें बोलतां. १४ हें आम्हांस ठरक आहे कीं ज्यानें प्रभु येशूला उठविलें तो येशूचसेवर आम्हांसहि उठवील व तुमच्याबरोबर सादर करील. १५ सर्व कांहीं तुम्हांकरितां आहे, यासाठीं कीं जी कृपा पुष्कळ जणांवर होऊन विपुल झाली ती देवाच्या भौरवाचें अपार आभारप्रदर्शन होण्यासाठीं साधनीभूत व्हावी.

क्षणिक दुःख पण सांघेकालिक वैभव

१६ यास्तव आम्ही धैर्य सोडीत नाहीं; आमचा बाय देह क्षय पावत आहे, तरी अंतरात्मा दिक्सेंदिवस नवा होत आहे. १७ कारण आम्हांवर येणारें क्षणिक व शल्प संकट हें आम्हांसाठीं अत्यंत मोठ्या प्रमाणांत अनंतकालिक गौरवाचा भार उत्पन्न करितें; १८ आम्ही हस्य वस्तूकडे नाहीं तर अहस्य वस्तूकडे लक्ष लावितों; कारण हस्य वस्तु क्षणिक आहेत, पण अहस्य वस्तु अनंतकालिक आहेत.

१ कारण आम्हांस ठरक आहे कीं आमचें २ पृथ्वीवरील मंडपरूपी गृह मोडलें तरी स्वर्गांत आमहांला देवापासून मिळालेलें एक गृह आहे; तें हातांनीं न बांधिल्लें, अनंतकालिक असें आहे. २ ह्या गृहांत असतांना आम्ही रत्नांगी गृहरूप वस्त्र परिधान करण्याच्या उत्कटनें

कण्ठों; ३ आम्ही अशा प्रकारें परिधान केलेले असलों म्हणजे आम्ही उघडे सांपडणार नाही. ४ कारण जे आम्ही या मंडपेंत आहां ते आम्ही भाराकांत होऊन कण्ठों; वर काढून टाकावें अशी आमची इच्छा आहे असें नाही, तर परिधान करावें अशी इच्छा बाळगतां; यासाठीं कीं जें मर्त्य आहे तें जीवनाच्याःयोगें प्राप्तलें जावें. ५ ज्यानें आम्हांस याचकरितां सिद्ध केले तो देव आहे; त्यानें आम्हांस आत्मा विसार असा दिला आहे. ६ यास्तव आम्ही सर्वदा धैर्य धरितों; आणि हें लक्षांत बाळगतां कीं आम्ही शरीरांत वास करीत आहां तोंवर आम्ही प्रभुपासून दूर असलेले असे प्रवासी आहां. ७ (आम्ही विश्वासानें चालतां, डोळ्यांनीं दिसतें त्याप्रमाणें चालत नाहीं); ८ आम्ही धैर्य धरितों, आणि शरीरावाहेरचे प्रवासी असून प्रभूसह गृहवास करणें हें आम्हांस अधिक बरें वाटतें. ९ यास्तव आम्ही गृहवासी असलों किंवा प्रवासी असलों तरी त्याला संतुष्ट करण्याची आमची हौस आहे. १० कारण आपणां सर्वांस ख्रिस्ताच्या न्यायासनासमोर खऱ्या स्वरूपानें प्रकट झालें पाहिजे, यासाठीं कीं प्रत्येकाला, त्यानें देहानें केलेल्या गोष्टींचें फळ मिळावें; मग त्या बऱ्या असोत किंवा वाईट असोत.

ख्रिस्ताची प्रीति आम्हांला आवरून धरते

१ यास्तव आम्ही प्रभूच्या भयान्ची जाणीव बाळगून मनुष्यांची समजूत घालितों; देवाला तर आम्ही प्रकट आहों; आणि तुमच्या मनांतहि प्रकट झालों आहों अशी आशा मी धरितों. १२ आम्ही तुम्हांजवळ आपली प्रशंसा पुनः करीत नाहीं, तर तुम्हांस आम्हांविषयीं अभिमान बाळगण्याचा प्रसंग यावा म्हणून असें बोलतां; यासाठीं कीं जे अंतःकरणांत नव्हे तर तोंडावर अभिमान बाळगितात त्यांस तुम्हांला उत्तर देतां यावें. १३ आम्ही भ्रमिष्ट झालों असलों तर तें देवासाठीं, आणि आम्ही शुद्धीवर असलों तर तें तुम्हांसाठीं आहों. १४ ख्रिस्ताची प्रीति आम्हांस आवरून धरिते. आम्ही असें समजतां कीं एक सर्वांसाठीं मेला तर सर्व मेले; १५ आणि तो सर्वांसाठीं याकरितां मेला कीं जे जगतात त्यांनीं पुढें स्वतःकरितां नव्हे तर 'याच्याःसमर्थीं जो मेला व उठला त्याच्याकरितां जगावें.

ख्रिस्ताठायीं राहिल्यानें नवजीवन

१६ आतांपासून आम्ही कोणाला देहावरून ओळखत नाहीं; आणि जरी आम्ही ख्रिस्ताला देहावरून ओळखलें होतें तरी आतां यापुढें त्याला तसें ओळखत नाहीं. १७ जर कोणी ख्रिस्ताच्या ठायीं आहे तर तो नवी उत्पत्ति आहे; जुनें तें होऊन गेलें; पाहा, तें नवें झालें आहे. १८ हें सर्व देवापासून आहे; त्यानें आपणाबरोबर तुमचा आमचा समेत ख्रिस्ताच्या द्वारें केला, आणि समेटाची सेवा आम्हांस दिली; १९ म्हणजे जगातील लोकांचीं पातकें त्यांजकडे न मोजतां, देव ख्रिस्तामध्यें आपणाबरोबर जगाचा समेत करीत होता; आणि त्यानें आम्हांकडे समेटाचें बचन सोपवून दिलें.

समेटाचा संदेश

२० यास्तव देव आम्हांकडून बोध करवीत असल्यासारखें आम्ही ख्रिस्ताच्या वतीनें वकिली करितां; देवाबरोबर समेत केलेले असे तुम्ही व्हावें अशी आम्ही ख्रिस्ताच्या वतीनें विनंति करितों. २१ ज्याला पाप ठाऊक नव्हतें त्याला त्यानें तुमच्याआमच्याकरितां पाप असें केले; यासाठीं कीं आपण त्याच्याठायीं देवाचें नीतिमत्त्व असें व्हावें.

१ आम्ही त्याच्यासह कार्य करीत आहों; म्हणून ६ विनंति करितों कीं तुम्ही देवाच्या कृपेचा स्वीकार व्यर्थ होऊं देऊं नये; २ (कारण तो म्हणतो: प्रसाद-समर्थीं मीं तुम्हें ऐकलें, व उद्धारदिनीं मीं तुला साहाय्य केले; पाहा, आतांच 'प्रसादसमय;' पाहा, आतांच 'तारणाचा दिवस' आहे;) ३ आमच्या सेवेला दोष लागूं नये म्हणून आम्ही कोणत्याहि प्रकारें अडखळण्याचें कारण होत नाहीं; ४ तर सर्वे गोष्टींत देवाच्या सेवेकांप्रमाणें आम्ही आपणांस पटवितों; फार सहनशीलतेनें, संकटांनीं, विपत्तीनें, पेचांनीं, ५ फटक्यांनीं, बंदिवासांनीं, झुज्यांनीं, कष्टांनीं, जागरणांनीं, उपासांनीं; ६ शुद्धतेनें, ज्ञानानें, क्षमेनें, ममतेनें; पवित्र आत्म्यानें, निष्कण्ट प्रीतीनें, ७ सत्याच्या वचनानें, देवाच्या सहाय्यानें; उजवीहावीकडील न्याय्यत्वाच्या शिस्तानें, ८ गौरवानें व अपमा-

नाणें, अपकीर्तनि व सरकीर्तनि, आम्ही आपली लायकी पटवितां; आम्ही फसविणारे मानिलेले तरी खरे; १ अग्रसिद्ध मानिलेले तरी सुप्रसिद्ध; 'मरणोन्मुख' असे मानिलेले तरी पाहा, 'आम्ही जीवत आहो'; 'शिक्षा मोगणारे' असे मानिलेले 'तरी शिबें मारलेले नाही'; १० दुःखी असलेले तरी सर्वदा आनंद करणारे; दसित्री मानिलेले तरी बहुतांस सघन करणारे; कफळक असे मानिलेले तरी सर्ववस्तुसंपन्न, अशी आम्ही आपली लायकी पटवितां.

प्रेमभाव दाखवावा म्हणून धिर्नति

११ अहो करिबकरांनो, तुम्हांबरोबर बोलण्यास आमचें तोंड मोकळें झालें आहे, आमचें 'अंतःकरण विस्तीर्ण आहे.' १२ तुम्हांविषयी आमचें अंतःकरण संकुचित नाही, तुमचीच अंतःकरणें संकुचित आहेत. १३ तर तुम्हीहि आमची फेड करण्यासाठी आपली अंतःकरणें तशीच विस्तीर्ण करा, हें मी तुम्हांस आपली मुलें असें समजून सांगतां.

देवमक्त नसलेल्यांशीं मैत्री करूं नये म्हणून इशारा

१४ तुम्ही विश्वास न ठेवणाऱ्यांबरोबर जडून विजोड होऊं नका; कारण धर्म व अधर्म यांची भागी कशी होणार? उजेड व अंधार यांचा कसा मिलाफ होणार? १५ ख्रिस्ताचें बलियालाबरोबर कसे ऐक्य होणार? विश्वास ठेवणारा व विश्वास न ठेवणारा हे कसे बाटेकरी होणार? १६ देवाच्या मंदिराचा मूर्तीबरोबर मेळ कसा बसणार? आपण सदाजीवी देवाचें मंदिर आहो; देवानें असें म्हटलें आहे कीं 'मी त्यांत निवास करीन व रावेन; मी त्यांचा देव होईन, व ते माझे लोक होतील.'

१७ यास्तव

त्यांतून निघा व वेगळे व्हा, असें प्रभु म्हणतो;

आणि अशुद्ध वस्तूला विचूंक नका;

म्हणजे मी तुम्हांस स्वीकारीन;

१८ आणि मी तुम्हांस पिता असा होईन,

आणि तुम्ही मला पुत्र व कन्या अशीं व्हाल,

असें सर्वसत्ताधारी प्रभु म्हणतो. १ यास्तव प्रिय-
जनहो, आपणांत हीं वचनें मिळालीं आहेत म्हणून देहाला व आत्म्याला अशुद्ध करणाऱ्या सर्वांपासून आपण स्वतःला शुद्ध करावें आणि देवाचें भय बाळगून पावित्र्याची परिपूर्ति करावी.

तीताच्या येण्यानें आलेलें उत्तेजन

२ तुम्ही आपल्या अंतःकरणांत आम्हांस जागा द्या; आम्ही कोणाचा अन्याय केला नाही, कोणाला विचडविलें नाही, कोणाला ठकविलें नाही. ३ तुम्हांला दोषी ठरविण्या-साठें मी हें म्हणत नाही; कारण मी पूर्वी सांगितलें आहे कीं तुम्हांबरोबर मरणें व तुम्हांबरोबर जीवत राहणें श्याची जाणीव आमच्या अंतःकरणांत आहे. ४ मला तुमचा मोठा भरवसा आहे; मला तुमचा फार अभिमान आहे; मी सांत्वनानें भरलों आहे; आमच्या सर्व संकटांत मला आनंदाचें भरतें आलें आहे.

५ आम्ही मासेदोनियांत आल्याबरोबरहि आम्हांला शारी-
रिक स्वस्थपणा नव्हता, तर आम्ही चडूंकडून संकटांत होतो; बाहेर भांडणें, आंत भीतिदायक गोष्टी होत्या. ६ तथापि दीनांचें सांत्वन करणारा देव यानें तीताच्या येण्यानें आमचें सांत्वन केलें; ७ आणि त्याच्या येण्यानें केवळ नाही तर तुमची उत्कंठा, तुमचा शोक, तुमची मजविषयीची आस्था ह्यासंबंधानें आम्हांस सांगतांना, तुमच्यासंबंधीचें त्याचें जें सांत्वन झालें त्याच्या योगानें आमचें सांत्वन होऊन मला विशेष आनंद प्राप्त झाला.

८ मी आपल्या पत्रानें तुम्हांस दुःख दिलें याचा मला पस्तावा होत नाही; मला पस्तावा झाला होता खरा; कारण त्या पत्रापासून तुम्हांस कांहीं वेळ तरी दुःख झालें असें मला कळतें. ९ तरी आतां मी आनंद करितों; तुम्हांस दुःख झालें यामुळें नव्हे, तर पश्चात्ताप होण्याजोगें दुःख झालें ह्यामुळें; कारण देवाच्या योजनेप्रमाणें तुमच्या दुःखाचा हा प्रकार होता; आमच्या हातून कोणत्याहि गोष्टींत तुमची हानि होऊं नये म्हणून असें झालें. १० देवयोजनेप्रमाणें होणारें दुःख तारणदायी पश्चात्ताप उत्पन्न करितें; त्यापासून पस्तावा होत नाही; पण ऐहिकरीत्या होणारें दुःख मरण उत्पन्न करितें. ११ कारण पाहा,

देवाच्या योजनेप्रमाणें तुमच्या दुःखाचा प्रकार होता; याच गोष्टीनें तुम्हांस केवढी कळकळ, केवढें दोष-निवारण, केवढा संताप, केवढें भय, केवढी उत्कंठा, केवढी आस्था, केवढी शिक्षा करण्याची बुद्धि, हीं उत्पन्न झालीं ! या कामांत तुम्ही सर्व प्रकारें, निर्दोष आहां ह्याचें प्रमाण तुम्हीं पटविलें. १२ मीं तुम्हांस लिहिलें तें ज्यानें अन्याय केला त्याच्यासाठीं नव्हे, आणि ज्याचा अन्याय झाला त्याच्यासाठींही नव्हे, तर आम्हांविषयीं तुम्ही दाखवीत आहां त्या कळकळीची जाणीव देवाच्या दिसण्यांत तुम्हांस व्हावी म्हणून लिहिलें. १३ यामुळें आम्हांस सांत्वन मिळालें आहे; आणि आम्हांस सांत्वन मिळालें इतकेंच नव्हे, तर विशेषेंकरून तीताच्या आनंदांनं आम्हांस फारच आनंद झाला; कारण तुम्हां सर्वांकडून त्याच्या आत्म्याला प्रफुल्लता आली आहे. १४ मीं त्याच्याजवळ तुम्हांविषयीं कसलाहि अभिमान बाळगला तरी तो मला लाजविणारा झाला नाहीं; तर आम्ही तुम्हांबरोबर सर्व गोष्टी खरेपणानें बोललों, त्याप्रमाणें तीताजवळ आम्हीं अभिमानयुक्त केलेलें भाषणहि खरें ठरलें; १५ आणि तुम्ही सर्वांनीं भीत भीत व कांपत कांपत त्याचा स्वीकार करून आज्ञांकितपणा दर्शविला त्याची तो आठवण करितो; म्हणून तुम्हांविषयींची त्याची ममता अधिक आहे. १६ मला सर्व प्रकारें तुमचा भर-वसा आहे, म्हणून मी आनंद करितों.

यकशाहेमाच्या गोरगरिवांसाठीं वर्गणी

१ बंधुजनहो, मासेदोनियांतील मंडळ्यांवर झालेली देवाची कृपा आम्ही तुम्हांस कळवितों; २ ती अशी कीं संकटाच्या मोठ्या परीक्षेंत त्यांच्या आनंदाचा अतिरेक व त्यांचें अत्यंत दारिद्र्य, यांमध्ये त्यांची औदार्यसंपत्ति विपुल झाली. ३ कारण त्यांनीं शक्ती-प्रमाणें व शक्तीपलीकडेहि आपण होऊन दान दिलें अशी मी साक्ष देतों. ४ त्यांनीं फार विनंति करून आम्हांजवळ मागितलें कीं पवित्र जनांची सेवा करण्यांत आम्हांस अंशभागी करण्याची कृपा व्हावी; ५ आम्हांस अपेक्षा होती तेवढेंच नाहीं, तर त्यांनीं प्रथम आपणांस प्रभूला दिलें, आणि देवाच्या इच्छेनें आपणांस आम्हांलाहि दिलें.

६ ह्यावरून आम्हीं तीताजवळ विनंति केली कीं जसा त्यानें पूर्वीं आरंभ केला होता त्याप्रमाणें तुम्हांमध्ये कृपेच्या ह्या कार्याची पूर्णताहि करावी. ७ तर विश्वास, भाषण, ज्ञान, प्रत्येक गोष्टीची कळकळ, व आम्हांवरील तुमची प्रीति या सर्वांची जशी तुम्हांमध्ये विपुलता आहे तशी कृपेच्या ह्या कार्याचीहि असवी.

प्रभु येशूचें उदाहरण

८ हें मी आज्ञा म्हणून सांगत नाहीं, तर दुसऱ्यांच्या ठायीं दिसून येणाऱ्या आस्थेवरून तुमच्या प्रेमाच्या खरेपणाची परीक्षा मी पाहतों. ९ आपल्या प्रभु येशू ख्रिस्ताची कृपा तुम्हांला माहीत आहे; तो धनवान असतां तुम्हांकरितां दरिद्री झाला, यासाठीं कीं त्याच्या दारिद्र्यानें तुम्हीं धनवान व्हावें. १० याविषयीं मी आपलें मत सांगतों; ह्याचा तुम्हांस उपयोग होण्यासारखा आहे; कारण तुम्ही एका वर्षामागें इतरापूर्वीं असें करण्यास आरंभ केला, इतकेंच नव्हे, तर अशी इच्छा बाळगण्यासहि केला. ११ तर आतां हें कार्य पूर्ण करा; ह्यासाठीं कीं जशी इच्छेची उत्सुकता तुम्हांस होती-तशी तुमच्या प्राप्तीप्रमाणें कार्यसिद्धि व्हावी. १२ उत्सुकता असली म्हणजे जसें ज्याजवळ असेल तसें तें मान्य होतें; जें नसेल त्याप्रमाणें नाहीं. १३ दुसऱ्यांस सुख व तुम्हांस दुःख व्हावें असें नाहीं. १४ तर हें समानतेनें व्हावें, म्हणजे प्रस्तुत काळीं तुमच्या भरपुरींतून त्यांची गरज भागावी, आणि पुढें त्यांच्या भरपुरींतून तुमची गरज भागावी, अशी ही समानता व्हावी; १५ 'ज्यानें फार गोळा केलें होतें त्याचें अधिक भरलें नाहीं; तसेंच ज्यानें थोडें गोळा केलें होतें त्याचें कांहीं कमी भरलें नाहीं,' असें शाब्दांत लिहिलें आहे.

तीत व इतर यांची कामगिरीवर पाठवणी

१६ तीताच्या मनांत तुम्हांविषयीं तशीच कळकळ उत्पन्न करणाऱ्या देवाची स्तुति असो. १७ त्यानें आमची सूचना मान्य केली; तरी तो स्वतः फार उत्सुक असल्यामुळें आपण होऊन तुम्हांकडे निघून गेला. १८ त्याच्याबरोबर आम्हीं एका बंधूला पाठविलें आहे; सुवातेसंबंधीं त्याची प्रज्ञास सर्व मंडळ्यांतून पसरली आहे; १९ इतकेंच केवळ नाहीं, तर आम्हांकडून प्रभूच्या गौरवा-

साठीं व आमची उत्सुकता पटविण्यासाठीं चालविलेल्या कृपेच्या ह्या कार्यांत मंडळ्यांनीं आमच्या प्रचारांत त्याला सोबती म्हणून नेमिलें; २० आम्हांकडून चालविलेल्या ह्या औदार्याच्या कार्यांत कोणीं आम्हांला दोष लावूं नये म्हणून तजवीज केली आहे; २१ कारण 'प्रभूच्या दृष्टीं जें मान्य,' इतकेंच नव्हे तर 'मनुष्याच्या दृष्टीं नहिं जें मान्य' त्याची आम्ही काळजी घेत असतो. २२ त्यांच्याबरोबर आम्हीं आमच्या दुसऱ्या एका बंधूला पाठविलें आहे, त्याच्या उत्सुकतेची परीक्षा आम्हीं पुष्कळ गोष्टींत अनेक वेळां केली आहे; त्याचा आतां तुम्हांवर फार भरवसा असल्यामुळें तो अधिक उत्सुक आहे असें आम्हांस पटलें आहे. २३ तीताविषयीं कोणीं विचारिले तर तो माझा साथी व तुमच्याकरितां माझा सहकारी आहे; आमचें बंधु म्हटले तर ते मंडळ्यांचे प्रेषित, ख्रिस्ताचें गौरव असे आहेत. २४ यास्तव त्यांस तुम्ही आपल्या प्रीतीचें आणि तुम्हांविषयींच्या आमच्या अभिमानाचें प्रमाण मंडळ्यांसमक्ष दाखवा.

१ पवित्र जनांची सेवा करण्याविषयीं मीं तुम्हांस लिहांवें ह्याचें अगत्य नाही; २ कारण मला तुमची उत्सुकता टाऊक आहे; तिच्यावरून मासेदोनियातील लोकजवळ मीं तुम्हांविषयीं अभिमानानें म्हणत आहें कीं अखया एका वर्षांमागेंच तयार झाली. आणि या तुमच्या आस्थेनं त्यांतील बहुतेकांस उत्तेजन प्राप्त झालें आहे. ३ तरी या वावतींत तुम्हांविषयींचा आमचा अभिमान व्यर्थ होऊं तये म्हणून मीं ह्या बंधूस पाठविलें आहे, यासाठीं कीं मीं सांगितलें होतें तसें तुम्हीं तयार असावें; ४ नाहीं तर कदाचित् कोणीं मासेदोनियाकर माझ्याबरोबर आले आणि तुम्ही तयार नाहीं असें त्यांनीं पाहिलें, तर या भरवशाविषयीं आमची (तुमची म्हणत नाहीं) फजिती होईल. ५ यास्तव तुमचें पूर्वीं देऊं केलेलें उपकारक दान जमा करण्याची व्यवस्था करावी; तें कृपणतेनं नव्हे तर उपकारबुद्दीनं दिलेलें असें तयार असावें, म्हणून अगाऊं तुम्हांकडे जाण्याची बंधुवर्गाजवळ विनंति करणें मला जरूरीचें वाटलें.

वर्गणी करी घ्यावी

६ हें ध्यानांत आणा कीं जो हात राखून पेरितो तो त्याच

मानानें त्याची कापणी करील; आणि जो सडक हातानें पेरितो तो त्याच हातानें त्याची कापणी करील. ७ प्रत्येकाने आपापल्या मनांत ठरविल्याप्रमाणें द्यावें; दुःखांनं किंवा जरूर पडतें म्हणून देऊं नये; कारण 'संतोषानं देणारा देवाला' आवडतो. ८ सर्व प्रकारची कृपा तुम्हांवर विपुल होऊं देण्यास देव शक्तिमान आहे; यासाठीं कीं तुम्हांस सर्व गोष्टींत सगळा पुरवठा नेहमीं होऊन प्रत्येक चांगल्या कामासाठीं तुम्हांजवळ सर्व कांहीं विपुल व्हावें.

९ त्यानं चडूंकडे दिलें आहे; गरिवांस दानधर्म केला आहे; त्याची धार्मिकता युगानयुग राहते, असें शास्त्रानं लिहिलें आहे. १० जो 'पेरणाऱ्याला बीं' पुरवितो व 'खाण्याकरितां अन्न' पुरवितो तो तुम्हांस बीं पुरविले व तें पुष्कळ करील आणि 'तुमच्या धार्मिकतेचें फळ वाढविले;' ११ म्हणजे तुम्ही सर्व प्रकारच्या औदार्यासाठीं सर्व गोष्टींनीं धनसंपन्न व्हाल; त्यां औदार्यावरून आमच्या द्वारें देवाचें आभारप्रदर्शन होतें. १२ ही सेवा केल्यानं पवित्र जनांच्या गरजा पुरविल्या जातात; इतकेंच केवळ नव्हे, तर देवाचें फार आभारप्रदर्शन केल्यानं तीं अतिशय होत; १३ या मेवेच्या योगें तुमची लायकी पटते; तुम्हां ख्रिस्तपुत्रांतल्या केलेल्या पत्करानं इमानंइतबारें वागता; यामुळें, आणि त्यांच्यासाठीं व सर्वांसाठीं दान देण्याचें जें तुमचें औदार्य यामुळें, ते देवाचा महिमा वर्णितत; १४ आणि तुम्हांवर देवाची अतिशय कृपा असल्यामुळें ते तुम्हांकरितां प्रार्थना करितत व तुमच्या भेटीविषयीं उत्कंठित आहेत. १५ देवाच्या अवर्णनीय दानाबद्दल त्यांची स्तुति असो.

प्रेषित म्हणून आपला अधिकार आपल्याला देवापासून प्राप्त झालेला आहे असें पौल जोरातें सांगतो

१ मी पौल तुम्हांसमक्ष व तुम्हांमध्ये अस-
१० तांना लीन असतो, तोच मीं दूर असलों म्हणजे तुम्हांबरोबर कडकपणानें वागतो; तो मीं ख्रिस्ताच्या सौम्यतेनं व नम्रतेनं तुम्हांला विनंति करितो; २ माझे मागणें असें आहे: कित्येक लोक आम्हीं देहस्वभावानं चालणारे आहों असें समजतात; असे लोक माझ्यापुढें आल्या-

तर त्यांना कडकपणें बोलावेंसें मला वाटेल, तसें बोलण्याचें मला माग पडूं नये. ३ आमची वस्ती देहांत असूनहि आम्ही देहस्वभावांनं युद्ध करीत नाहीं. ४ आमच्या दायाचीं शस्त्रें वैदिक नाहींत, तर तटबंदी जमीनदोस्त करण्यास हीं देवाच्या दृष्टीनें समर्थ आहेत; ५ तर्कवितर्क देवज्ञानाविषय उंच उभारलेले असें सर्व कोहीं पाहून म्हणून प्रत्येक कल्पना ख्रिस्ताधीन व्हावी म्हणून आम्ही ही बंदिवान करून नेतो. ६ आणि तुमचें आज्ञापालन पूर्णपणें झालें म्हणजे सर्व आज्ञाभंगबाद्दल दंड करावयास आम्ही सिद्ध आहां. ७ डोळ्यांनं दिसतें तेंच तुम्ही पाहतां. मी ख्रिस्ताचा आहे असा जर कोणाला स्वतःविषयीं शक्य वाटत असे तर त्यानें पुनः आम्हाविषयीं आपणाबरोबर वाचणार करावा; तो असा कीं जसा मी ख्रिस्ताचा आहे तसे तसेच ख्रिस्ताचे आहेत. ८ तो आमचा अधिकार प्रभूनें तुमच्या नाशासाठीं नव्हे तर वृद्धीसाठीं आम्हांस दिला, त्याविषयीं जरी मीं कांहींची विशेष प्रतिष्ठा मिरविली तरी मीं लाजणार नाहीं; ९ असें कीं, मी तुम्हांस केवळ पत्रांनीं सत्य घालणारा आहे असा भास होऊं नये. १० ते म्हणतात, त्याचीं पत्रें वजनदार व जोरदार आहेत; परंतु त्याचें स्वरूप धाडू गेल्यास तें दुर्बळ व त्याचें भाषण तुच्छ वाटत आहे. ११ असें म्हणणाऱ्यांनं हे लक्षांत ठेवावें कीं आम्ही दूर असतां जसें पत्रद्वारा, तसेंच आम्ही जवळ असतां कृतिद्वाराहि वागलों आहों. १२ जे कित्येक स्वतःची प्रशंसा करितात त्यांच्याबरोबर आपली गणना करण्याचें अगर तुलना करण्याचें घाबस आम्ही करीत नाहीं; ते तर स्वतःच स्वतःचें मोजमाप करतात, व स्वतःची स्वतःबरोबर तुलना करतात; यामध्यें समजसपणा नाहीं. १३ आम्ही मर्यादा सोडून प्रतिष्ठा मिरविणार नाहीं, तर देवांनं घालून दिलेल्या मर्यादेप्रमाणें प्रतिष्ठा मिरवितों; ती मर्यादा तुम्हापर्यंत येऊन पोहंचली आहे. १४ तुम्हांपर्यंत न पोहंचावें अशी आम्ही स्वतःची ओढाताण करीत नाहीं; कारण ख्रिस्ताच्या सुवातेच्या द्वारा आम्ही तुम्हांपर्यंत पोहंचलोंच आहों; १५ आम्ही मर्यादा सोडून दुसऱ्यांच्या श्रमांसंबंधानें अभिमान बाळगीत नाहीं; तर आम्हांस अशी आशा आहे कीं तुमचा विश्वास वाहून आम्हांस आमच्या मर्यादेच्या कक्षेंत

तुमच्या ठायीं विपुल विस्तार मिळेल, १६ असा कीं तुमच्या पलीकडल्या प्रांतांत आम्ही सुवार्ता सांगवी, दुसऱ्याच्या मर्यादेकक्षेंतील आयत्या गोष्टीचीं प्रतिष्ठा मिरवूं नये. १७ प्रतिष्ठा मिरविणारा प्रभूची प्रतिष्ठा मिरवो. १८ स्वतःची वाखाणणूक करणारा पसंत ठरत नाहीं, तर ज्याची वाखाणणूक प्रभु करतो तोच ठरतो.

प्रेषित म्हणून त्याचा हक्क

१ माझे थोडेंसें मूर्खपण तुम्हीं सहन करावें:

११ आणि तें तुम्ही करीतच आहां. २ मला ईश्वरी आस्थेप्रमाणें तुम्हाविषयीं आस्था वाटते; कारण मीं एका पतीबरोबर तुमची योजना केली आहे, यासाठीं कीं तुम्हाला शुद्ध कुमारी असें ख्रिस्ताला सादर करून द्यावें. ३ तरी सापानें आपल्या कपटानें हव्हेला ठकविलें तसे तुमचीं मनं कशांनं तरी बिघडून तीं ख्रिस्ताकडील सरळपण व शुद्धता यांपासून भ्रष्ट होतील असें मला भय आहे. ४ कारण जर कोणी येऊन ज्याला आम्हीं गाजविलें नाहीं अशा अन्य येशूची घोषणा करितो, किंवा तुम्हांस मिळाला नाहीं असा दुसरा आत्मा तुम्ही घेतां अथवा तुम्हीं स्वीकारिली नाहीं अशी दुसरी सुवार्ता स्वीकारितां तर ह्यांत तुमची सहनशीलता किती तरी आहे. ५ अतिश्रेष्ठ अशा प्रेषितापेक्षां मी यत्किंचित्हि उणा नाहीं असें मी मानितों. ६ जरी भाषण करण्यांत अशिक्षित तरी ज्ञानांत तसा नाहीं; हें आम्हीं तुमच्यासंबंधानें सर्व लोकांत व सर्व प्रकारें प्रकट केले. ७ तुम्हीं उंच व्हावें म्हणून मीं आपणाला लीन करून देवाची सुवार्ता फुकटवारी तुम्हांस सांगितली, हें मीं पाप केले काय ? ८ मीं तुमची सेवा करावी म्हणून दुसऱ्या मंडळ्यांपासून वेतन घेऊन त्यांस लुबाडिलें; ९ आणि तुम्हांजवळ असतां मला उणें पडलें तेव्हाहि मीं कोणावर भार घातला नाहीं; कारण मासेदीनियाहून आलेल्या वधूंनीं मला भासलेली वाण भरून काढिली; आणि कोणत्याहि प्रकारें तुम्हांवर माझा भार पडूं नये म्हणून मीं जपलों व जपेनहि. १० ख्रिस्ताचें सत्य माझ्या ठायीं आहे, त्यावरून सर्कितां कीं माझ्या ह्या अभिमानास अखया प्रांतांत प्रतिबंध होणार नाहीं. ११ मीं कां बरे जपेन ? मी तुम्हांवर प्रीति करीत नाहीं म्हणून काय ? देवाला ठाऊक आहे.

१२ जें मी करितों तें करीत राहीन; यासाठीं कीं जे निमित्त पाहतात त्यांचें निमित्त मीं नाहीसं करावें, म्हणजे ज्याविषयीं ते आढ्यता बाळगितात, त्याविषयीं त्यांनीं आम्हासारिखेंच आढ्यून यावें. १३ अशीं माणसं हीं खोटे प्रेषित, कपटी कामदार, झिस्ताच्या प्रेषितांचें रूप धरणारीं अशीं आहेत. १४ ह्यांत आश्चर्य वाटण्यासारखें कांहीं नाही. सैतानहि स्वतः तेजोमय देववृत्तांचें रूप धरितो. १५ आस्तव त्याच्या सेवकांनींही नीतिवानाच्या सेवकांचें रूप धारण केल्यास त्यामध्ये मोठीशी गोष्ट नाही; त्यांचा शेवट त्यांच्या कर्माप्रमाणें होईल.

पौल व त्याचे विरोधी यांजमधील तुलना

१६ मी पुनः म्हणतो, कोणी मला मूर्ख समजू नये; जर तुम्ही तसें समजतां तर जसा मूर्खाचा तसा माझा स्वीकार करा, म्हणजे मीहि थोडीशी तरी आढ्यता बाळगीन. १७ आढ्यतेच्या या भरवज्ञानें जें मी बोलतो तें प्रभूला अनुसरून नव्हे, तर मूर्खपणानें बोलल्याप्रमाणें बोलतो. १८ देहस्वभावाप्रमाणें पुष्कळ लोक आढ्यता धरितात म्हणून मीहि धरणार. १९ तुम्ही शहाणे आहां म्हणून आनंदांनें मूर्खांचें सहन करितां. २० कोणी तुम्हांस दासपणांत घातल्यास, तुम्हांस खालून टाकिल्यास, तुम्हांस धरिल्यास, स्वतःला उंच केल्यास, कोणी तुमच्या तोंडांत मारिल्यास, तें सगळें तुम्ही सहन करतां.

पौलानें सोसलेलीं संकटें व अडचणी

२१ माझी दुर्बळता जमेस धरून हें मी स्वतःला हिणवून बोलतो; तरी ज्या कशांत कोणी धीट असेल, त्यांत मीहि धीट आहे (हें मी मूर्खपणानें बोलतो). २२ ते इनी आहेत काय ? मीहि आहे. ते इस्राएली आहेत काय ? मीहि आहे. ते अब्राहामाचें संतान आहेत काय ? मीहि आहे. २३ ते ख्रिस्ताचे सेवक आहेत काय ? मी अधिक आहे (हें मी वेळ्यासारखें बोलतो); भ्रम करण्यांत, बंदिवास सोसण्यांत; बेसुमार फटके खाल्ल्यामुळें व पुष्कळ वेळां मरणसंकट सोसिल्यामुळें; मी अधिक आहे. २४ पांच वेळां मी यहुद्यांच्या हातून एकुणचाळीस फटके खाले. २५ तीन वेळां छव्यांचा मार खाल्ल; एकदा मला दगडमार झाला; तीन वेळां माझें गळवत फुटलें व

समुद्रांत मीं अहोरात्र घालविली; २६ मीं किती तरी प्रवास केला; नद्यावरवीं संकटें, छुटारूचीं संकटें, स्वजातीची संकटें, विदेशी लोकांचीं संकटें, नगरांतील संकटें, रानांतील संकटें, समुद्रांतील संकटें, खोल्या बंधूंचीं संकटें; २७ भ्रम व कष्ट, किती तरी वेळां केलेलीं जागरणें, भूकतहानेचा मारा, पुष्कळ वेळां काढिल्ले उपास, थंडी व उघडावागडेपणा, या सर्वांमुळें मी अधिक आहे. २८ शिवाय ह्या व अशा इतर गोष्टींखेरीज माझा रोजचा रगडा, म्हणजे सर्वां मंडळ्यांची चिंता, ही आहे. २९ कोण अशक झाला असतां मी अशक होत नाही ? कोण अडखळविला गेला असतां मला संताप येत नाही ? ३० मला आढ्यता बाळगणें भाग पडलें तर मी आपल्या अशकपणाच्या गोष्टींची आढ्यता बाळगीन. ३१ देव, आपल्या प्रभु येशूचा पिता, जो युगानुयुग धन्यवादित आहे त्याला ठाऊक आहे कीं मी खोटें बोलत नाहीं. ३२ दिमिष्कांत अरीतास राजाचा देशाधिकारी यानें मला धरण्याकरितां दिमिष्करांच्या नगरावर पहारा ठेविला होता. ३३ तरी मला पाटींत बसवून गांवकुसाच्या खिडकीतून खाली सोडिलें, आणि त्याच्या हातांतून मी निभावलों.

उदात्त आच्यात्मिक साक्षात्कार व दैहिक अशकता

१ आढ्यता बाळगण्यापासून कांहीं फायदा नाही, तरी तसें करणें मला भाग पडतें; मी प्रभूचे दृष्टांत व प्रकटीकरणें हीं आतां घेतों. २ ख्रिस्तामधील एक मनुष्य मला माहीत आहे, त्याला चवदा वर्षांमागें तिसऱ्या स्वर्गपर्यंत उचलून नेण्यांत आलें; (त्याला सदेह नेण्यांत आलें अगर विदेह नेण्यांत आलें हें मला ठाऊक नाही; देवाला ठाऊक आहे;) ३ त्याच मनुष्याविषयीं मला माहीत आहे कीं त्या मनुष्याला (सदेह किंवा विदेह हें मला ठाऊक नाही; देवाला ठाऊक आहे;) ४ सुखलोकांत उचलून नेण्यांत आलें, आणि मानवानें बोलावयास योग्य नाहीत अशा अनिर्वाच्य गोष्टी त्यानें ऐकल्या. ५ अशा मनुष्याविषयीं मी आढ्यता बाळगणार; मी स्वतःविषयीं नाही, तर केवळ आपल्या दुर्बळतेची आढ्यता बाळगीन. ६ मी आपली आढ्यता बाळगण्याची इच्छा धरिली तरी

मी मूर्ख ठरणार नाही; मी खरेंच बोलेन; तथापि असें करणें मी राहूं देतो; कारण मी जो आहे म्हणून लोकांना दिसतों, किंवा मजपासून लोकांच्या जें कानीं पडतें त्यापलीकडे मला कोणीं मानूं नये. ७ प्रकटीकरणांच्या अतिशयामुळें मीं चहून जाऊं नये म्हणून माझ्या शरीरांत एक कांटा, मला बुक्की मारण्याकरितां सैतानाचा एक दूत, ठेवण्यांत आला आहे; मीं चहून जाऊं नये म्हणून तो ठेवण्यांत आला आहे. ८ ह्या मजपासून दूर व्हावा अशी मीं प्रमूजवळ तीनदा विनंति केली; ९ परंतु त्यानें मला म्हटलें आहे, माझी कृपा तुला पुरे आहे; कारण माझी शक्ति अशकपणांत पूर्णतेस येते. तर ख्रिस्ताच्या शक्तीचा माझ्या ठायीं वास व्हावा म्हणून मी विशेषकरून आपल्या अशकपणाची आढ्यता फार आनंदानें बाळगीन. १० ख्रिस्तासाठीं दुर्बळता, अपमान, अडचणी, पाठलाग, संकटें तोसणें यांत मी संतुष्ट आहे; कारण मी अशक आहे तेव्हां मी सशक आहे.

आढ्यतेनें कां लिहिलें ह्याविषयीं

११ मी मूर्ख बनलों; असें बनण्यास तुम्हीं मला भाग पाडिलें; माझी वाखाणणूक तुम्हीं करावयाची होती; कारण जरी मी कांहीं नाही तरी ह्या अतिश्रेष्ठ प्रेषितांपेक्षां यत्किंचित्ही उणा नव्हतों. १२ चिन्हें, अद्भुतें व महत्कृत्यें यांच्या योगें तुम्हांमध्ये प्रेषितांनें करावयाचीं चिन्हें पूर्ण धीरानें करून दाखविलीं होती. १३ मी स्वतः तुम्हांला भार झालों नाही, याखेरीज कोणत्या गोष्टींत इतर मंडळ्यांपेक्षां तुम्हांला उणें केलें ? या माझ्या अपराधाची क्षमा करा.

१४ पाहा, तिसऱ्यानें तुम्हांकडे येण्यास मी तयार आहे; आणि मी तुम्हांला भार होणार नाही; मी तुमचें कांहीं मागत नाही; तर तुम्हीच स्वतः मला पाहिजे आहां; मुलांनीं आईबापांसाठीं नव्हे तर आईबापांनीं मुलांसाठीं संप्रह केली पाहिजे. १५ मी तुमच्या जिवांसाठीं फार आनंदानें खर्च करीन व मी स्वतः सर्वांशांनें खर्ची पडेन. मी तुम्हांवर अतिशयच प्रीति करितों म्हणून तुम्ही मजवर कमी प्रीति करितां काय ? १६ असो, मी तुम्हांवर भार घातला नाही; तरी मी धूत होतों म्हणून तुम्हांस कपटानें पकडिलें. १७ ज्यांस मी तुम्हांकडे पाठविलें त्यांच्यातील एकाच्या द्वारें तरी

मी तुम्हांपासून स्वार्थ साधिला काय ? १८ मी तीतांस विनंति केली, व त्याजबरोबर एका बंधूला पाठविलें. तीतांनें तुम्हांपासून स्वार्थ साधिला काय ? आम्ही एकाच आत्म्यानें, सारख्याच पावलांनीं चाललों नाही काय ?

१९ तुम्हांस आम्ही प्रत्युत्तर देत आहों असें इतका वेळ तुम्हांस वाटलें असेल. आम्ही देवासमक्ष ख्रिस्तामध्ये बोलत आहों. प्रिय बंधूनों, तुमच्या वृद्धीसाठीं हें सर्व आहे, २० कारण मला भीति वाटते कीं मी आल्यावर, जशी माझी अपेक्षा आहे तसे कदाचित् तुम्ही मला दिसून येणार नाहीं, आणि तुमची अपेक्षा नाही तसा मी तुम्हांस दिसून येईन; कदाचित् भांडणें, ईर्ष्या, राग, तट, चहाड्या, कानगोष्टी, रसवे, अव्यवस्था हीं मला आढळून येतील. २१ मी पुनः आल्यावर माझा देव मला तुम्हांपुढें खालीं पाहावयास लावील; आणि ज्यांनीं पूर्वीं पाप करून आपण आचरिलेल्या अशुद्धपणाचा, जारकर्मांचा व कामातुरपणाचा पथात्ताप केला नाही, अशा पुष्कळ लोकांविषयीं मला शोक करावा लागेल.

येत्या भेटीकरितां आत्मिक तयारी करण्यासंबंधीं केलेले इशारे

१ ही माझी तुम्हांकडे येण्याची तिसरी खेप. १३ दोषां अगर तिषां साक्षीदारांच्या तोंडांनें प्रत्येक गोष्ट ठरते. २ ज्यांनीं पूर्वीं पाप केलें त्यांस व दुसऱ्या सर्वांस मीं पूर्वीं सांगितलें होतें, व दुसऱ्यानें तुम्हांजवळ असतांना सांगितलें तेंच आतां दूर असतांनाहि अगोदर सांगतों कीं मी फिरून आलों तर गय करणार नाहीं; ३ ख्रिस्त माझ्याद्वारें बोलतो याचें प्रमाण तुम्हांला पाहिजे तें हेंच; तो तुम्हांसंबंधानें शक्तिहीन नाही, तर तुम्हांमध्ये शक्तिमान् आहे; ४ त्यास अशकपणांत वधस्तंभावर खिळण्यांत आलें तरी तो देवाच्या सामर्थ्यानें जीवंत झाला आहे; तसें आम्हीहि; त्यामध्ये शक्तिहीन झालों; तरी देवाच्या सामर्थ्यानें त्याजबरोबर तुम्हांबाबत जीकत असें राहूं. ५ तुम्ही विषयसंत आहां किंवा नाही यांविषयीं आपली परीक्षा करा; आपली प्रीति पाहा; येशू ख्रिस्त तुम्हांमध्ये आहे असें पुढीं स्वतःसंबंधानें समजतां ना ? नाही तर तुम्ही कसोटीस उतरलेले नाही.

६ कसोटिस न उतरलेले असे आम्ही नाहीं हें तुम्ही ओळखाल अशी माझी आशा आहे. ७ आम्ही देवाजवळ अशी प्रार्थना करितों कीं तुम्हां कांहीं वाईट करूं नये; आम्ही कसोटिस उतरलेले दिमावं म्हणून नव्हे, तर आम्ही कसोटिस न उतरलेले असे असलां तरी तुम्हीं चांगलें करावें म्हणून, ८ कारण सत्याविरुद्ध आम्हांस कांहीं करितां येत नाहीं, तर सत्यासाठीं करितां येतें. ९ जेव्हां आम्ही अशक्त आहो व तुम्हां शक्तिमान आहां तेव्हां आम्ही आनंद करितों; व याबद्दल प्रार्थनाहि करितों, अशी कीं तुमची पूर्णता व्हावी. १० यामुळें मी जवळ नसतां हें किहितो, यासाठीं कीं प्रभूंन जो आंधकार उभारण्यासाठीं

मला दिला, पाडण्यासाठीं नव्हे; त्या अधिकारप्रमाणें जवळ आल्यावर मीं कडकपणा चालवूं नये.

समाप्ति

११ बंधुजनहो, इतकेंच आतां म्हणतों, तुमचें कल्याण असो; तुम्ही पूर्ण व्हा; समाधान मिळवा; एकचित्त व्हा; शांतीनं राहा; म्हणजे प्रीतीचा व शांतीचा देव तुम्हांसह राहील. १२ पवित्र चुंबन घेऊन एकमेकांस सलाम करा.

१३ सर्व पवित्र जन तुम्हांस सलाम सांगतात.

१४ प्रभु येशू ख्रिस्ताची कृपा, देवाची प्रीति, आणि पवित्र आत्म्याची सहभागिता तुम्हां सर्वासह असो.

पौलाचें गळतीकरांस पत्र

नमस्कार

१, २ गळतियाच्या मंडळ्यांस: मनुष्यांपासून १ नव्हे, मनुष्यांच्या द्वारेंहि नव्हे, तर येशू ख्रिस्त व ज्यांनं त्याला मेलेल्यांतून उठविलें तो देवपिता, यांच्या द्वारें झालेला प्रेषित पौल, त्या मजकडून व माझ्या बरोबरच्या सर्व बंधुजनांकडून: ३, ४ देवपिता, व आपल्या देवपित्याच्या इच्छेप्रमाणें आपल्यालां सांप्रतच्या दुष्ट युगापासून सोडवावें म्हणून ज्यांनं तुमच्याआमच्या पापांबद्दल स्वतःला दिलें तो आपला प्रभु येशू ख्रिस्त, याजपासून तुम्हांस कृपा व शांति असो; ५ त्याला युगांनु-युगं गौरव असो. आमेन.

गळतीकरांनीं पौलाची केलेली निराशा

६ मला आश्रय वाटतें कीं ज्यांनं तुम्हांस ख्रिस्तकृपेच्या द्वारें पाचारण केलें त्याजपासून तुम्ही इतके लवकर अन्य सुवातेंकडे वळूं लागलां आहां; ७ ती दुसरी नाही; तरी पण तुम्हांस धांटाळ्यांत फडणारे व ख्रिस्ताची सुवातां विपरीत करूं पाहणारे असे कित्येक आहेत. ८ जी सुवातां

आम्हीं तुम्हांस सांगितली तिच्याहून निराळी सुवातां आम्ही सांगूं, किंवा स्वर्गांतून देवदूत येऊन सांगो, तरी तो उत्सृष्ट असो. ९ आम्हीं अगोदर सांगितलें तसे मी आतांहि पुनः सांगतो, कीं जी तुम्हीं स्वीकारिली तिच्याहून निराळी सुवातां कोणीं तुम्हांस सांगितल्यास तो उत्सृष्ट असो. १० मी आतां मनुष्यांची अगर देवाची मनःशरणी करावयास पाहतों काय? मी मनुष्यांस संतुष्ट करावयास पाहतों काय? मीं अजून मनुष्यांस संतुष्ट करावयास पाहिलें असतें तर मी ख्रिस्ताचा दास नसतों.

मनुष्यांपासून नव्हे तर ख्रिस्तापासून आपणास शुभवृत्त प्राप्त झालें आहे असें पौल सांगतो

११ बंधुजनहो, मी तुम्हांस कळवितों कीं मीं सांगितलेली सुवातां मनुष्यांच्या व्यवहाराप्रमाणें नव्हे. १२ कारण ती मला मनुष्यांपासून प्राप्त झाली नाही, आणि ती मला कोणीं शिकविलीहि नाही; तर येशू ख्रिस्ताच्या प्रवटीकरणानें ती मला प्राप्त झाली. १३ यहुदी धर्मांतल्या माझ्या पूर्वीच्या वर्तणुकीविषयीं तुम्हीं ऐकलें आहे कीं मी देवाच्या

मंडळीचा पराकाष्ठेचा छळ करित असें व तिचा नाश करित असें; १४ आणि माझ्या पूर्वजांच्या संप्रदायांविषयीं मी विक्षेप आंबेरी असल्यामुळें स्वजातीतील माझ्या वयाच्या पुढेकळ लोकांपेक्षां यहुदी धर्मांत मी पुढें गेलों होतों. १५, १६ तरी ज्या देवानें मला माझ्या मातेच्या उदरांतून जन्मल्यापासून वेगळें केलें व आपल्या कृपेनें ब्रोळाविलें त्याला, मी विदेशी लोकांमध्ये त्याच्या सुवातेची घोषणा करावी म्हणून आपल्या पुत्राला माझ्या ठायीं प्रकट करावें हें जेव्हां बरें वाटलें, तेव्हांच मीनवांना न विचारितां, १७ आणि माझ्यापूर्वी झालेल्या प्रेषितांकडे यशस्वलेमास वर न जातां, मी अरबस्तानांत निघून गेलों; व दिमिश्कास फिरून परत आलों.

१८ मग तीन वर्षांनंतर केफाला भेटावयास यरुशलेमास वर गेलों; व त्याच्याजवळ पंधरा दिवस राहिलों; १९ परंतु प्रभूचा बंधु याकोब याच्यावांचून प्रेषितांतील दुसरा कोणी माझ्या दृष्टीस पडला नाही. २० तर पाहा, जें मी तुम्हांस लिहितों तें खोटें लिहित नाही; हें मी देवासमक्ष सांगतां. २१ मग मूरिया व किलिकिया या प्रांतांत मी आलों. २२ तेव्हां लिस्तामध्यें असणाऱ्या यहुदीयांतील मंडळ्यांस माझी तोंडओळख नव्हती; २३ त्यांनीं एवढें मात्र गंऊळें होतें कीं पूर्वी आपला छळ करणारा हा अगोत्र ज्या विश्वासाचा नाश करित होता त्याची तो आतां घोषणा करित आहे; २४ तेव्हां त्यांनीं मजवरून देवाचें गौरव केलें.

गालाच्या कामगिरीचा अर्थ यरुशलेम- करांच्या घ्यानांत येतो

१ नंतर चवदा वर्षांनीं मी बर्णबासह तीतालाहि बरोबर घेऊन यरुशलेमास पुनः वर गेलों, तें मला प्रकटीकरण झाल्याप्रमाणें गेलों; २ जी सुवातां मी विदेशी लोकांत गाजवीत असतां ती मी त्यांस निवेदन केली, परंतु जे प्रतिष्ठित होते त्यांस एकांती केली; नाही तर मी व्यर्थ धावतां किंवा धावलों असें झालें असतें. ३ तथापि माझ्याबरोबरचा तीत हा हेल्लेणी असतांही त्याला देखील मुंता करवून घेणें भाग पडलें नाही. ४ या गोष्टीला,

१ मुळांत : मांस व रक्त

चोरून आंत आणलेले खोटे बंधु कारण झाले; ते आम्हांस दासपणांत घालण्याकरितां लिस्त येशूमध्यें जी आमची भोक्कीक ती हेरावी म्हणून चोरून आंत आले होते; ५ त्यांस आम्ही घटकाभराहि वशा होऊन मान्य झालों नाहीं, यासाठीं कीं सुवातेचें सत्य तुम्हांजवळ राहवें. ६ जे कोणी प्रतिष्ठित असे मानिले जात होते (ते कसेहि असले तरी त्यांचें मला कांहीं नाहीं, देव मनुष्यांच्या तोंडाकडे पाहत नाहीं), असे जे प्रतिष्ठित होते त्यांनीं माझ्या सुवातेत कांहीं भर घातली नाही; ७ तर उलट, जसें सुंती लोकांस सुवातां सांगण्याचें काम पेत्राला सोपलें आहे तसें बेसुंती लोकांस सांगण्याचें काम मला सोपलें आहे असें पाहून, ८ (कां तर ज्यानें पेत्राला सुंती लोकांत प्रेषितपणा चालवावयास शक्ति पुरविली त्यानें मलाहि विदेशी लोकांत शक्ति पुरविली;) ९ आणि मला दिलेलें कृपादान ओळखून याकोब, केफा व योहान हे जे आधारस्तंभ असे मानिले आहेत, त्यांनीं मला व बर्णबाला, आपण देवाच्या कार्यांत सहभागी आहों हें दर्शविण्याकरितां उजव्या हातांनीं हस्तांदोलन केलें; यासाठीं कीं आम्ही विदेश्यांकडे व त्यांनीं सुंती लोकांकडे जावें; १० तरी आम्ही गरिबांची आठवण करावी असें ठरलें; आणि तेंच करावयाला मी स्वतः उत्कंठित होतों.

पेत्राचा निषेध

११ पुढें केफा अंत्युखियास आला तेव्हां तो दोपी ठरल्यामुळें मी त्याला तोंडोतोंड ओढवा आलों; १२ कारण याकोबापासून कित्येक जण येण्यापूर्वी तो विदेशी लोकांच्या पंफीस जेवीत असे; आणि ते आल्यावर तो सुंती लोकांस भिजून माघाह येऊन येऊन राहिला. १३ त्याच्याबरोबर बाकीच्या यहुद्यांनींही टोंग केलें; तें असें कीं बर्णबाहि त्यांच्या हांगांन ओढला गेल्ल; १४ परंतु सुवातेच्या सत्याप्रमाणें ते नीट चालत नाहीत; असें मी पाहिलें तेव्हां सर्वासमक्ष मी केफाला म्हटलें, तूं यहुदी असतां विदेशी लोकांसारखा वागतोस; यहुदासारखा वागत नाहीस, तर विदेशी लोकांनीं यहुद्यांसारखें वागवें म्हणून तूं त्यांजवर जुलूम करितोस हें कसें ?

नियमशाखांला आलेले अपेक्षे

१५ आम्ही जातीचे यहुदी आहो, पापिष्ट विदेशी लोकांतले नाही; १६ तरी मनुष्य नियमशाखांतील कर्मांनी नीतिमान् ठरत नाही, तर येशू ख्रिस्तावरील विश्वासाच्या द्वारे ठरतो, अशा समजुतीने आम्हीहि ख्रिस्त येशूवर विश्वास ठेविला; यासाठी की आम्ही ख्रिस्तावरील विश्वासाने नीतिमान् ठरावे, नियमशाखांतील कर्मांनी ठरू नये; कारण नियमशाखांतील कर्मांनी 'मनुष्यजातीपैकी कोणीहि नीतिमान् ठरावयल्या नाही.' १७ ख्रिस्ताभयें नीतिमान् ठरण्यास फक्त असता आपणहि पापी विसून आलों तर ख्रिस्त पापाचा पुरस्कर्ता आहे काय ? असे अगदी नाही. १८ कारण जें मी पाडून टाकिलें तें जर फिरून बांधितां तर मी उल्लंघणारा आहे असे सिद्ध करितों. १९ मी नियमशाखाच्या द्वारे नियमशाखांला भेलों, यासाठी की मी देवाकरितां जगावे. २० मी ख्रिस्ताबरोबर बंधस्तआला ख्रिस्तिलेला आहे; आणि मी जगांते असे नाही, तर ख्रिस्त आझ्याठायीं जगतो; आणि आतां देहाभयें जें माझे जीवित आहे तें विश्वासानें धरते; ज्या देवांच्या पुत्रांन मजवर प्रीति केली व स्वतःला मजकरितां दिले त्याजवरील विश्वासानें तें आहे. २१ मी देवाची कृपा व्यर्थ करित नाही, कारण जर नीतिभयें नियमशाखानें आहे तर ख्रिस्ताचे मरण निरर्थक झालें.

मनुष्याचा स्वीकार देव श्रद्धेवर करील,

नियमशाखावर नाही

१ अहो निवृद्धि गळतीकरांनो, बंधस्तभावर
 ३ ख्रिस्तिलेच्या येशू ख्रिस्ताला ज्या तुमच्या बोक्यांपुढें वर्णन करून ठेविलें होतें त्या तुमहांस कोणी मुरळ घातली आहे ? २ तुमहांला नियमशाखांतील कर्मांनी आत्मा मिळाला, किंवा विश्वासाच्या वार्तेने मिळाला, इतकेंच तुमहांपासून समजून घ्यावयाचें आहे. ३ तुम्ही इतके निवृद्धि आहां काय ? तुम्ही आत्म्याने प्रारंभ केल्यावर आतां देहानें पूर्ण होतां काय ? ४ तुम्ही इतकी दुःखें सोपिली ती व्यर्थ काय ? हातून व्यर्थ म्हणावें कसे ? ५ जो तुमहास आत्मा पुरवितो व तुमहांमध्यें अद्भुतें करितो,

तो नियमशाखांतील कर्मांनी किंवा विश्वासाच्या वार्तेने करितो ? ६ अब्राहामाची गोष्ट घ्या; त्यानें 'देवावर विश्वास ठेविला आणि तें त्याला भीतिमत्त्वं असें मोजण्यांत आलें.' ७ यावरून तुम्ही समजून घ्या की जे विश्वासाने तेच अब्राहामाचे पुत्र आहेत. ८ देव विदेशी लोकांस विश्वासानें नीतिमान् ठरविणार, ह्या पूर्वज्ञानामुळें धर्मशाखानें अब्राहामाला पूर्वीच ही सुवार्ता सांगितली; ती अशी की तुझ्यांतून सर्व राष्ट्रांना आशीर्वाद मिळेल; ९ म्हणून जे विश्वासाचे आहेत त्यांना विश्वासू अब्राहामासहित आशीर्वाद मिळतो. १० नियमशाखांतील कर्मे करणारे जितके आहेत तितके सर्व शापाधीन आहेत; असें लिहिलें आहे की नियमशाखाच्या पुस्तकांत जें लिहिलेलें आहे तें सर्व आचरण्यास जो कोणी नेट धरून राहत नाही तो शापित आहे. ११ नियमशाखाच्या योगें देवापुढें कोणी नीतिमान् ठरत नाही हें उघड आहे; कारण 'नीतिमान् विश्वासानें वांचेल;' १२ नियमशाख विश्वासाचें नव्हे; परंतु 'जो त्यांतील कर्मे आचरितो तो त्यांच्या योगें वांचेल.' १३ ख्रिस्तानें आपणांकरितां शापग्रस्त होऊन आपणांला नियमशाखाच्या शापापासून खंडणी देऊन सोडविलें; जो कोणी साडावर टांगलेला आहे तो शापित आहे' असा शाखलेख आहे; १४ हातें उद्देश हा की अब्राहामाला दिलेला आशीर्वाद ख्रिस्त येशूमध्यें विदेशी लोकांना मिळव्या; म्हणजे आपणांला विश्वासाच्या द्वारे आत्म्याचे वचन मिळावे.

१५ बंधुजनहो, मी व्यावहारिक दृष्टीनें बोलतां; मनुष्यानें देखील कायम केलेला करार कोणी रद्द करित नाही किंवा वाढवीत नाही. १६ अब्राहामाला व त्याच्या संतानाला ती वचनें संगितली होती. 'संतानाला' असें पुढकळ जणांसंबंधानें म्हटलेलें नाही; तर 'तुझ्या संतानाला' असें एकाविषयीं म्हटलें आहे, आणि तो एक ख्रिस्त आहे. १७ मी असें म्हणतो की, चारशें तीस वर्षांनंतर झालेलें नियमशाख देवानें अगाऊच कायम केलेल्या कराराला रद्द करून वचन व्यर्थ करित नाही. १८ कारण वतन जर नियमशाखानें प्राप्त होतें, तर वचनाचें होत नाही; पण देवानें तें अब्राहामाला वचनद्वारा दिलें.

नियमशाखाचा हेतु

१९ तर मग नियमशाखाचें काय ? ज्या संतानाला वचन दिलें तें येईपर्यंत नियमशाखे हें उलंघनें ठरविण्याकरितां लावून दिलें होतें; तें मध्यस्थाच्या हस्ते देवदूतांच्या द्वारें नेमून दिलें होतें. २० मध्यस्थ हा एकाचा नसतो; आणि देव तर एक आहे. २१ तर मग नियमशाखे देवाच्या वचनांविरुद्ध आहे काय ? असें न होवो. कारण जीवन देण्यास समर्थ असें नियमशाखे दिलें असतें तर नीतिमत्त्व खरोखरच नियमशाखानें झालें असतें. २२ तरी धर्मशाखानें सर्वास पापाच्या अधीन करून त्याच्या कोंडीत टाकलें. आहे; ह्यांत उद्देश हा आहे कीं जे विश्वास ठेवितात त्यांस येशू ख्रिस्तावरच्या विश्वासानें जें वचन तें मिळवें.

२३ ह्या विश्वासाच्या आगमनापूर्वीं जो विश्वास प्रकट होणार होता, त्यासाठीं आपल्याला कोंडीत टाकिलें होतें, आणि आपल्याला नियमशाखाधीन असें रखवारीत ठेविलें होतें. २४ आपण विश्वासानें नीतिमान ठरावें म्हणून नियमशाखे आपल्याला ख्रिस्ताकडे पोहोचविणारें बालरक्षक होते.

श्रद्धेचा परिणाम

२५ आतां विश्वासाचें आगमन झालें आहे म्हणून आपण यापुढें बालरक्षकाधीन नाहीं. २६ ख्रिस्त येशूखरील विश्वासाच्या द्वारें तुम्ही सर्व देवाचे पुत्र आहां. २७ तुम्हांमधील जितक्या जणांचा ख्रिस्तामध्यें बाप्तिस्मा झाला आहे तितक्यांनीं ख्रिस्ताला परिधान केलें आहे; २८ अशा तुम्हांमध्ये यहुदी व हेब्रेणी, दास व स्वतंत्र, पुरुष व स्त्री, हा भेद नाहीं; कारण सर्व तुम्ही ख्रिस्त येशूमध्यें एक आहां; २९ आणि तुम्ही जर ख्रिस्ताचे आहां तर अब्राहामाचें संतान आणि वचनद्वारा वारीस आहां.

ख्रिस्तश्रद्धेद्वारा देवपुत्रत्वाची प्राप्ति

१ आतां मी म्हणतो कीं वारीस जोपर्यंत बाळ आहे तोपर्यंत तो सर्वांचा धनी असूनहि त्याच्यामध्ये व दासामध्ये कांहीं भेद नाहीं; २ बापांनं ठरविलेल्या सुदतीपर्यंत त्याला पालकांच्या व कारमांच्यांच्या स्वाधीन राहावयाचें असतें. ३ तसें आपणहि बाळ होतो तेव्हां जगांतील प्राथमिक शिक्षणाच्या दास्यांत होतो; ४ परंतु

काळाची पूर्णता झाली तेव्हां देवांनं आपल्या पुत्राला पाठविलें; तो ख्रीपासून जन्मलेला, नियमशाखाधीन असा जन्मलेला होता. ५ ह्यांत उद्देश हा होता कीं जे नियमशाखाधीन होते त्यांस त्यांनं खंडणी देऊन सोडवावें, आणि आपल्याला दत्तक पुत्राचा हक्क मिळावा. ६ तुम्ही पुत्र आहां, यास्तव देवांनं अच्चा, बापा, अशी हाक मारणाऱ्या आपल्या पुत्राच्या आत्म्याला तुमच्याआमच्या अंतःकरणांत पाठविलें आहे. ७ यावरून तूं आतांपासून दास नाहींस तर पुत्र आहेस; आणि पुत्र आहेस-तर देवद्वारें वारीसहि आहेस.

ख्रिस्ताकडून मिळालेली स्वतंत्रता दवडूं नये

८ तथापि तुम्ही पूर्वीं देवाला ओळखीत नव्हतां तेव्हां जे वस्तुतः देव नाहींत त्यांचे दास होतां; ९ पण आतां तुम्ही देवाला ओळखतां; वास्तविक पाहतां देवांनं तुमची ओळख करून घेतली आहे; तर मग दुर्बळ व निःसत्व अशा प्राथमिक शिक्षणाकडे पुनः कसे वळतां ? त्याचे दास पुनः नव्यानें होण्याची इच्छा कशी करतां ? १० श्विस, महिने, सणाचे काळ व बरे हीं तुम्ही पाळितां. ११ तुमच्यासंबंधानें केलेले माझे श्रम कदाचित् व्यर्थ झाले असतील, म्हणून मला तुमची काळजी वाटते.

१२ बंधुजनहो, मी तुम्हांस विनंति करितों, जसा मी आहे तसे तुम्ही व्हा, कारण जसे तुम्ही होतां तसा मीहि झालों होतो. तुम्हीं माझा कांहीं अन्याय केला नाहीं; १३ तुम्हांस ठाऊक आहे कीं पहिल्यानें तुम्हांस सुवातां सांगण्यांत आली ती माझ्या प्रकृतीच्या अस्वास्थ्यामुळे सांगण्यांत आली; १४ आणि तुम्हांला तसदी होण्यासारखें माझ्या प्रकृतीत जें होतें त्याचा तुम्हीं धिक्कार अगर कंटाळा केला नाहीं; तर देवाच्या दूतासारखा, ख्रिस्त येशूसारखा, माझा स्वीकार केला. १५ तेव्हांची तुमची ती धन्यता कोठें ? मी तुम्हांविषयीं साक्ष देतो कीं साध्य असतें तर तुम्हीं आपले डोळे उपटून काडून मला दिले असते. १६ तर मग तुम्हांबरोबर खरें बोलतां म्हणून मी तुमचा वारी झालों आहे काय ? १७ ते तुम्हांस मिळवून घेण्याची खटपट करितात पण ती शुद्ध हेतूनें नव्हे; तर तुम्हीं त्यांस मिळवून घेण्याची खटपट करावी म्हणून ते तुम्हांस वेगळे ठेवू पाहतात. १८ तुमच्या-

संबंधानं योग्य राबनीन मदासवेदा खदपट करावी हें चांगलें आहे, आणि हें मी तुम्हांजवळ आहें नेव्हांच केवळ व्हावें असे नाही. १९ प्रिय मुलांनो, तुम्हांमध्ये विस्तानाचें स्वरूप उत्पन्न होईपर्यंत मला पुनः तुमच्यासंबंधानें प्रयुतांच्या वेदना आहेत. २० मी आतां तुम्हांजवळ जमावें व आपला वाणी बदलावी अशी माझी इच्छा आहे; कारण तुम्हांविषयीं मी बुचकळ्यांत पडलों आहे.

२१ जे तुम्हीं नियमशास्त्रार्थीन व्हावयास पाहतां ते तुम्हीं नियमशास्त्र ऐकत नाहीं काय, हें मला सांगा. २२ धर्मशास्त्रांत असें लिहिलें आहे कीं अत्राहामाला दोन पुत्र होते, एक दाम्पासून झालेला व एक स्वतंत्र स्त्रीपासून. २३ तरी दासीपासून झालेला दैहिक रीतीनें आणि स्वतंत्र स्त्रीपासून झालेला वचनद्वारेणें जन्मला. २४ ह्या गोष्टी दृष्टांतरूप आहेत; त्या स्त्रिया म्हणजे दोन करार आहेत; एक तर सीनाय डोंगरावरून केलेला; तो दासांस जन्म देणारा, म्हणजे हागार आहे. २५ हागार अरबस्तानांतलें सीनाय डोंगर आहे, आणि ती हल्लींच्या यरुशल्लेमाच्या जोडीची आहे; ती आपल्या मुखांबाळांसुद्धां दास्यांत आहे. २६ वरील यरुशल्लेम स्वतंत्र आहे, ती आपली माता आहे. २७ शास्त्रलेख असा आहे :

मूल होत नसलेल्या बंधू, आनंदित हो;

ज्या तुला प्रसूतिवेदना होत नाहीत

ती तूं आनंदानें जयघोष कर; आनंदाची आरोळी मार,

कारण जिला पति आहे तिच्या मुलांपेक्षा

मोडलेल्या स्त्रीचीं मुलें पुष्कळ आहेत.

२८ बंधुजनहो, इसहाकाप्रमाणें आपण वचनाची संतति आहों.

जुन्या करारांतलें एक उदाहरण

२९ त्या वेळेस देहरीत्या जन्मलेल्या इसमानें आध्यात्मिकरीत्या जन्मलेल्या इसमाचा छळ केला, तसा आतांहि होत आहे. ३० पण धर्मशास्त्र काय म्हणतें? 'दासी व तिचा पुत्र यांस बाहेर घालीव; कारण दासीचा पुत्र स्वतंत्र स्त्रीच्या 'पुत्राबरोबर वारीस होणारच नाही.' ३१ यास्तव बंधुजनहो, आपण दाम्पिची संतति नव्हों, तर स्वतंत्र स्त्रीची आहों.

१ आपणांला स्वातंत्र्य असावें म्हणून विस्तानें ५ आपणांस स्वतंत्र केलें; यास्तव स्थिर राहा, दाम्याच्या जुवाग्यालीं पुनः मांपडूं नका.

शुभवर्तमान व नियमशास्त्र यांतून कोणतें निवडणार ?

२ पाहा, मी पील तुम्हांस सांगतों कीं जर तुम्ही मुंता करून घेतां तर तुम्हांस विस्ताचा कांहीं उपयोग होणार नाहीं. ३ मुंता करून घेणाऱ्या प्रत्येक मनुष्याला मी पुनः निश्चिंतार्थानें सांगतों कीं तो सर्व नियमशास्त्र आचरावयास बांधलेला आहे. ४ जे तुम्ही नियमशास्त्रानें नीतिमान ठरणारे आहां त्या तुमचा विस्ताबरोबरचा संबंध नाहीमा झाला आहे; तुम्ही कृपात्रय झालों आहां. ५ आम्हीं आत्म्याच्या द्वारा विश्वासानें नीतिमत्त्वाची आशा घडून वाट पाहत आहों. ६ ख्रिस्त येशूमध्ये मुंता कांहीं कामाची नाही व बेसुंताहि नाही; तर प्रीतीच्या द्वारेणें कार्य करणारा जो विश्वास तो कामाचा आहे. ७ तुम्ही चांगले धावत होतां; तर सत्याला मान्य होऊं नये असा तुम्हांस कोणी अडवळा केला ! ८ ही मनोधारणा तुम्हांस ज्यानें पाचारण केलें त्याची नाही. ९ थोडेंसें खमीर सगळ्या गोळ्याला व्यापून टाकितें. १० मला प्रभूमध्ये तुमचा असा भरवसा आहे कीं तुम्ही दुसरें मत धरणार नाहीं; तुम्हांस घोटाळ्यांत पाडणारा कोणीहि असो, तो दंड मोगील. ११ बंधुजनहो, मी अजून मुंतेचा उपदेश करीत आहें तर मग माझा छळ कां होतो ? अशानें बध्दस्तंभाचें अडकळण नाहीसं झाले आहे. १२ तुमच्या टापीं अस्थिरता उत्पन्न करणारे स्वतःला छेदून घेतील तर बरें होईल.

स्वातंत्र्याचें नियमन प्रेमाच्या द्वारें झालें पाहिजे

१३ बंधुजनहो, तुम्हांला स्वतंत्रतेकरितां पाचारण झालें; तरी त्या स्वतंत्रतेनें देहवासनांना वाव मिळूंक देऊं नका, तर प्रीतीनें एकमेकांचे दास व्हा. १४ कारण 'जशी आपणावर तशी आपल्या शेजाऱ्यावर प्रीति कर,' हें एक वचन पाळण्यांत सर्व नियमशास्त्र पाळण्यासारखें आहे; १५ परंतु तुम्ही जर एकमेकांस चावतां व खाऊन टाकितों तर परस्परिंच्या हातून एकमेकांचा क्षय होऊं नये म्हणून जपा.

पवित्र आत्म्याचें मार्गदर्शित्व

१६ आत्म्याच्या प्रेरणेनें चाला, म्हणजे तुम्ही देहवासना पूर्ण करणारच नाहीं असें मी सांगतां. १७ कारण देहवासना आत्म्याविरुद्ध असते, व आत्म्याची प्रेरणा देहाविरुद्ध असते; त्या परस्परविरुद्ध आहेत; यांमुळे जें कांहीं तुम्ही करूं पाहतां तें तुमच्या हातून होत नाहीं. १८ तुम्ही आत्म्याच्या प्रेरणेनें चालविलेले आहां तर तुम्ही नियमशाखाधीन नाहीं. १९ देहाचीं कर्मे तर उषड आहेत; तीं हीं: जारकर्म, अशुद्धपणा, कामातुरपणा, २० मूर्तिपूजा, चेटकें, वैर, कलह, मत्सर, राग, लट, फुटी, पक्षभेद, २१ हेवा, दारूबाजी, रंगेलपणा आणि अशा इतर गोष्टी; यांविषयी जें मी पूर्वीं तुम्हांस सांगून ठेविलें होतें तेंच आतां सांगून ठेवितां कीं अशीं कर्मे करणाऱ्यांना देवाच्या राज्याचें वतन मिळणार नाहीं. २२ आत्म्याच्या प्रभावानें होणारी फलप्राप्ति प्रीति, आनंद, शांति, सहनशीलता, ममता, चांगुलपणा, विश्वासूपणा, २३ सौम्यता. इंद्रियदमन ही आहे; अशा-विरुद्ध नियमशाख नाहीं. २४ जे ख्रिस्त येशूचे आहेत त्यांनीं दुर्ज्ञेति व वासना यांमुद्धां देहाला वधस्तंभावर खिळिलें आहे.

२५ आपण जर आपला जीवनक्रम आत्म्याच्या प्रेरणेनें चालवीत आहां तर आपण आत्म्याच्या प्रेरणेनेंच वागणूक करावी. २६ आपण पोकळ अभिमानी होऊन एकमेकांस चिडवूं नये, व एकमेकांचा हेवा करूं नये.

व्यवहारोपयोगी बोध

१ बंधुजनहो, कोणी मनुष्य एखाद्या अपराधांत सांपडला तरी जे तुम्ही आत्मा पावलेले आहां ते तुम्ही अशाला सौम्य भावानें ताब्यावर आणा; तूंहि परीक्षेंत पडूं नये याविषयी स्वतः संभाळ. २ एकमेकांची ओझी वाहा, म्हणजे तुम्ही ख्रिस्ताचा नियम पूर्ण कराल. ३ कारण आपण कोणी नसतां कोणी आहां अशा कल्पना करणारा स्वतःला फसवितो. ४ तर प्रत्येकानें आपापल्या कामाची परीक्षा करावी म्हणजे त्याला दुसऱ्याच्या संबं-धानें नव्हे, तर केवळ स्वतःसंबंधानें अभिमान बाळगण्यास

जग्मा मिळेल. ५ कारण प्रत्येकानें आपापला भार वाहिला पाहिजे.

६ वचनाचें शिक्षण घेणारा व शिक्षण देणारा हे सर्व चांगल्या गोष्टींत एकमेकांचे भागीदार होवोत. ७ फसूं नका; देवाचा उपहास व्हावयाचा नाही; कारण मनुष्य जें कांहीं पेरितो त्याचेंच त्याला पीक मिळेल. ८ जो आपल्या देहासाठीं पेरितो त्याला देहापासून नाशचें पीक मिळेल; आणि जो आत्म्यासाठीं पेरितो त्याला आत्म्यापासून सार्वकालिक जीवनाचें पीक मिळेल. ९ योग्य तें करावयांचा आपल्याला कधीं कंटाळ येऊं नये; आपण न खचलों तर यथाकाळीं आपल्या पदरीं पीक पडेल. १० तर मग आपणांला प्रसंग आहे त्याप्रमाणें आपण सर्वांचें व विशेषतः विश्वासबंधूंचें बरें करावें.

समाप्ति

११ पाहा, मी स्वहस्तें केवढ्या मोठ्या अक्षरांनीं तुम्हांस लिहिलें आहे. १२ दैहिक गोष्टींचा ढोल मिरविण्यास जितके लोक पाहतात, तितके ख्रिस्ताच्या वधस्तंभासुळे स्वतःचा छळ होऊं नये म्हणूनच तुम्हांस सुता करून घेण्यास लावितात; १३ कारण सुता करून घेणारे स्वतःहि नियमशाख पाळीत नाहीत; तर तुम्हांवर देहदृष्ट्या आढवता मिरविण्याकरितां तुमची सुता व्हावी अशी इच्छा बाळगतात. १४ आपला प्रभु येशू ख्रिस्त याच्या वधस्तंभाच्या अभिमानाशिवाय कशाचाहिं अभिमान बाळगणें माझ्या हातून न होवो; त्याच्याद्वारे जग मला व मी जगाला वधस्तंभावर खिळिलेला आहे. १५ सुता ही कांहीं नाही, व बेसुता हीहि कांहीं नाही, तर नवी उत्पत्ति हिचीच कायती योग्यता आहे. १६ जितके ह्या नियमानें वागतील तितक्यांवर व देवाच्या इत्साएलावर शांति व दया असो.

१७ यापुढें कोणी मला त्रास न देवो; कारण मी आपल्या शरीरावर येशूच्या खुणा धारण करून आहे.

१८ बंधुजनहो, आपला प्रभु येशू ख्रिस्त याची कृपा तुमच्या आत्म्यावर असो. आमेन.

पौलाचें इफिसकरांस पत्र

क्रमस्कार

१ इफिस एधील पवित्र जन व खिस्त येशू-
१) चील विश्वास ठेवणारे यांस देवाच्या इच्छेनें खिस्त
येशूचा प्रेषित पौल याजकडून २ देव आपला पिता
व प्रभु येशू खिस्त याजपासून तुम्हांस कृपा व शांति असो.

ईशस्मरण

३ आपल्या प्रभु येशू खिस्ताचा भिक्ता जो देव तो
धन्यवादित असो; त्यानें स्वर्गातील सर्व आध्यात्मिक वर
देऊन आपणांला खिस्तामध्यें धन्य केलें आहे; ४ आपण
प्रेमांमध्यें त्याच्या दृष्टीनें पवित्र व निर्दोष व्हावें, म्हणून
त्यानें सृष्टीच्या स्थापनेपूर्वी आपल्याला खिस्तामध्यें निव-
डिलें; ५, ६ त्यानें त्या प्रियकराच्या द्वारें आपल्यावर जी
कृपा केली तिच्या महिम्याची स्तुति व्हावी म्हणून त्यानें
आपल्या मनाच्या संकल्पाप्रमाणें आपल्याला येशू खिस्ताच्या
द्वारें स्वतःचे दत्तक होण्याकरितां अगाऊ नेमिलें; ७
त्याच्या कृपेच्या विपुलतेप्रमाणें त्या प्रियकरांत त्याच्या
रक्तच्या द्वारें आपल्याला मुक्ति म्हणजे आपल्या अपरा-
धांची क्षमा मिळाली आहे; ८ त्यानें ही कृपा सर्व ज्ञान
व बुद्धि यांच्या द्वारा आपल्यावर विपुल केली आहे; ९
त्यानें स्वतःच्या इच्छेनुसरून व त्याच्या ठायीं पूर्वी केलेल्या
योजनेप्रमाणें स्वसंकल्पाचें गूज आपल्याला कळविलें; १०
ती योजना अशी कीं काळाच्या पूर्णतेची व्यवस्था लावि-
तांना आकाशांत व पृथ्वीवर जें आहे तें सर्व खिस्तामध्यें
एकत्र करावें; ११ आपल्या मनाच्या संकल्पाप्रमाणें जो
अवघें चालवितो त्याच्या योजनेप्रमाणें पूर्वी नेमिलेले
जे आम्ही ते त्यामध्यें वतनहि झालें आहों; १२
यासाठीं कीं पूर्वीच खिस्तावर आशा ठेवणारे जे
आम्ही त्या आम्हांवरून त्याच्या महिम्याची स्तुति
व्हावी; १३, १४ तुम्हीहि सत्याचें वचन म्हणजे
तुमच्या तारणाची सुवार्ता ऐकल्यानंतर, त्याजवर
विश्वास ठेविला, आणि निजजनांच्या मुक्तीसाठीं आपल्या

वतनाचा विसार असा जो देऊं केलेला पवित्र आत्मा याचा
शिक्षा, देवाच्या महिम्याची स्तुति व्हावी म्हणून तुम्हांस
मिळाला.

देवज्ञानाच्या प्राप्तीस्तव प्रार्थना

१५ यास्तव प्रभु येशूवर तुम्हांमध्यें जो विश्वास आहे,
आणि जें प्रेम तुम्ही सर्व पवित्र जनांसंबंधानें व्यक्त करितां
त्याविषयीं ऐकून, १६ तुम्हांसाठीं मी उपकार मागितां
राहत नाहीं; मी आपल्या प्रार्थनांत तुमची आठवण करून
असें मागतों कीं, १७ आपला प्रभु येशू खिस्त याचा देव,
वैभवशाली पिता, यानें तुम्हांस आपल्या ओळखीसंबंधीं
ज्ञान व प्रकटीकरण यांचा आत्मा द्यावा; १८ असा कीं
तुमचे ज्ञानरुप प्रकाशित होऊन त्याच्या पाचारणापासून
होगारी आशा काय, पवित्र जनांमध्यें त्यानें दिलेल्या
वतनाच्या वैभवाची संपत्ति केवढी, १९ आणि जे आपण
विश्वास ठेवणारे त्या आपणांविषयींच्या त्याच्या सामर्थ्याचें
अपार महत्त्व तें काय हें तुम्ही, त्याच्या बळक्या परा-
क्रमाच्या कृतीवरून ओळखून घ्यावें.

खिस्ताचें पुनरुत्थान झाल्यानें दिसून आलेलें देवाचें सामर्थ्य

२० त्यानें तीच कृति खिस्ताच्या ठायीं दाखवून त्याला
मेलेल्यांतून उठविलें; २१ आणि सर्व सत्ता, अधिकार,
सामर्थ्य, धनीपण, सांप्रत आणि भावी युगांतील कोणतेंहि
नांव घ्या, त्या सर्वांहून उंच करून स्वर्गलोकीं त्याला
आपल्या उजवीकडे बसविलें; २२ त्यानें सर्व कांहीं
त्याच्या पायांखालीं घातलें, आणि त्यानें सर्वांवर मस्तक
असें व्हावें म्हणून त्यास मंडळीला दिलें; २३ हीच त्याचें
शरीर; जो सर्वांनीं सर्व भरतो त्यानें ती भरलेली आहे.

तारणप्राप्ति देवाच्या कृपेनें होते

१ तुम्ही आपले अपराध व आपलीं पातकें
२) ह्यांमुळे मृत झालां असतां तुम्हांसहि त्यानें जीवत
केलें २ त्यांत तुम्ही पूर्वी चालत असां हें तुमचें

कृत्य जगाच्या रहाटीप्रमाणे अंतरिक्षाचा राज्याधिपति, म्हणजे आह्नामंजक लोकांत आतां कार्य करणाऱ्या आत्म्यांचा अधिपति, ह्याच्या वहिवाटीप्रमाणे असे. ३ त्या लोकांत आपण सर्व आपल्या दैहिक वासनांस अनुरूपसे मागे वागलों, आपल्या देहाच्या व मनाच्या इच्छांप्रमाणे करित होतो व निसर्गतः इतरांप्रमाणे क्रोधाची प्रजा होतो; ४ तरी देव दयाधन आहे म्हणून आपण आपल्या अपराधामुळे मृत झालों असतांही त्यानें आपल्यावरील स्वतःच्या परम प्रेमांमुळे ५ खिस्ताबरोबर आपणांला जीवत केले, (तुमचें तारण रूपेणें झालें आहे); ६ खिस्त येशूमध्ये त्याच्यासह उठविलें आणि त्याच्यासह स्वर्गलोकीं बसविलें; ७ यासाठीं कीं खिस्त येशूमध्ये त्याची आपल्यावर जी ममता तिच्या द्वारेणें येणाऱ्या युगांत त्यानें आपल्या रूपेची अपार संपत्ति दाखवावी; ८ तुमचें तारण रूपेणेंच किष्साच्या द्वारेणें झालें आहे, आणि हें तुमच्या हस्त झालें नाही, तर हें देवाचें दान आहे; ९ कोणीं आढ्यता बाळगूं नये म्हणून कर्मे केल्यानें हें झालें नाही. १० आपण चांगलीं कर्मे करावीं म्हणून खिस्त येशूमध्ये उत्पन्न केलेले असे आपण त्याच्या हातचें काम आहों; तीं कर्मे आपण करावीं म्हणून देवानें तीं पूर्वीं योजून ठेविलीं.

यहूदी व यहूदीतर यांचें खिस्ती मंडळीत पेश्य झालेले आहे

११ यास्तव पूर्वींची आढवण करा; तुम्ही देहांत विदेशी, आणि स्वतःला सुंती म्हणविणाऱ्या लोकांकडून बेसुंती असे म्हणविले जात होता; त्यांची सुंता म्हणजे हातानें केलेली देहाची अशी असे; १२ ते तुम्ही त्या वेळेस खिस्तविरहित, इस्राएलाच्या राष्ट्राबाहेरचे, वचनाच्या करारांस परके, आशाहीन व जगांत देवहीन असे होता; १३ परंतु जे तुम्ही पूर्वीं दूर होता ते तुम्ही आतां खिस्त येशूमध्ये खिस्ताच्या रक्तानें जवळ झालां आहां. १४ कारण तो आपला समेट असा आहे; त्यानें दोषांस एक केले, आणि मधली आढमित पाडिली; १५ त्यानें आपल्या देहांत वैर नाहीसें केले, हें वैर म्हणजे आह्ना-विधीचें नियमशास्त्र; यासाठीं कीं आपण समेट षड्वून आणून आपल्या ठायीं दोषांचा एक नवा मनुष्य उत्पन्न

करावा; १६ आणि त्यानें वधस्तंभावर वैरभाव जिवें मारून त्याच्या द्वारेणें देवाबरोबर त्यांचें एकशरीर करून दोषांचा समेट करावा म्हणून असें केले; १७ त्यानें स्वतः योजून जे तुम्ही दूर होता त्या तुम्हांस व जे जवळ होते त्यांस शांतीची सुवाता सांगितली. १८ त्याच्या द्वारेणें एका आत्म्यांत आपण उभयतांचा पित्याजवळ प्रवेश होतो. १९ तर यावरून तुम्ही आतांपासून परके व परदेशीय नाही, तर पवित्र जनांचें एकाष्ट्र व देवाच्या घरचे आहां; २० प्रेषित व संदेष्टे यांच्या पायावर तुम्ही रचिलेले आहां, व खिस्त येशू हाच कोनशिला आहे; २१ त्याच्यामध्ये प्रत्येक इमारत जोडून रचिली असतां वाढत वाढत प्रभूच्या ठायीं पवित्र मंदिर होतें; २२ त्यांत तुम्हीहि आत्म्यानें देवाच्या वस्तीसाठीं एकत्र रचिलेले आहां.

देवाच्या रहस्याचें प्रकटीकरण करण्याच्या कामगिरीवर पौलाची पाठवणी

१ याकरितां मी पौल तुम्हां विदेशी लोकांसाठीं ३ खिस्त येशूचा बंदिवान आहें. २ देवाची जी कृपा तुम्हांसाठीं मला प्राप्त झाली तिच्या व्यवस्थेविषयी तुम्ही एकले असलेच; ३ म्हणजे प्रकटीकरणाच्या द्वारेणें जें गूज मला कळविलें गेलें, त्याविषयी मी थोडक्यांत वर लिहिलें आहे; ४ तें वाचून खिस्ताच्या गुजाचें परिज्ञान मला झाल्याचें तुम्हांला समजेल; ५ हें जें गूज आतां त्याच्या पवित्र प्रेषितांस व संदेष्ट्यांस आत्म्यानें प्रकट झालें आहे, तें इतर पिढ्यांच्या मनुष्यसंतानांस कळविलें नव्हतें. ६ तें हें कीं विदेशी लोक खिस्त येशूच्या ठायीं सुवातेच्या योगानें वतनबंधु, एकशरीर व वचनाचे सहभागी आहेत; ७ देवाचें जें कृपादान त्याच्या सामर्थ्याच्या करणीनें मला प्राप्त झालें तेंपेकून मी त्या सुवातेचा सेवक झालों. ८ सर्व पवित्र जनांतील मी जो लहानाहून लहान, त्या मजवर ही कृपा अशी झाली कीं मी खिस्ताच्या अगाध संपत्तीची सुवाता विदेशी लोकांस सांगावी; ९ आणि ज्यानें सर्व उत्पन्न केले त्या देवाच्या ठायीं जें गूज युगादिकापासून गुप्त राहिलें आहे त्याची व्यवस्था काम, हें सर्वास प्रकाशित करावें; १०, ११ यासाठीं कीं जो युगादिकाकाला संकल्प

त्सानें आपल्या प्रभु ख्रिस्त येशूमध्ये केला त्याप्रमाणे देवाचे बहुविध ज्ञान स्वर्गातील अधिपति व अधिकारी यांस मंडळीच्या द्वारे आता कळावे; १२ त्या प्रभूच्या ठायी आपल्याला त्माजवरील विश्वासानें धैर्य व निर्भयपणे प्रवेश ही मिळाली आहेत. १३ यास्तव मी विनंति करितों की तुम्हांसाठी जे क्लेश मला होतत त्यांच्यामुळे तुम्ही खर्च नये; ते तुम्हांस भूषणावह आहेत.

शुभवृत्ताचे आकलन व्हावे म्हणून प्रार्थना

१४, १५ याकरितां स्वर्गातील व पृथ्वीवरील प्रत्येक वंशास ज्या पित्यावरून नांव देण्यांत येतें, त्या पित्यासमोर मी गुडघे टेकून अशी विनंति करितों; १६ त्यानें आपल्या ऐश्याच्या संपत्तीप्रमाणें तुम्हांस असें दान द्यावे कीं तुम्ही त्याच्या आत्म्याच्या द्वारे अंतर्त्यामीं बलसंपन्न व्हावे; १७ ख्रिस्तानें तुमच्या अंतःकरणामध्ये तुमच्या विश्वासाच्या द्वारे वास करावा; यासाठीं कीं तुम्ही प्रीतीत मुळावलेले व पाया घातलेले असे असून १८ तिची रंदा, लांबी, खोली, व उंची किती, १९ हें तुम्ही सर्व पवित्र जनांसह समजून घ्यावयास, व बुद्धीस अगम्य अशी ख्रिस्ताची प्रीति ओळखून घ्यावयास शक्तिमान् व्हावे; असें कीं तुम्ही देवाच्या सर्व पूर्णतेइतके परिपूर्ण व्हावे.

२० आपण ज्याची काही बागणी किंवा कल्पना करितों त्यापेक्षां आपल्यामध्ये कार्य करणाऱ्या शक्तीनें फारच फार करावयास जो शक्तिमान् आहे, २१ त्याला पिढ्यानिपिढी मंडळीत व ख्रिस्त येशूमध्ये युगानुयुग गौरव असो. आमेन.

ख्रिस्त हा मंडळीचा मस्तक आणि म्हणून समासदांचे ऐक्य असावे

१ यास्तव जो मी प्रभूमध्ये बंदिवान तो ४ मी तुम्हांस विनंति करितों की तुम्हांस झालेल्या पाचारणास शोभेल असें तुम्ही चालावे; २ पूर्ण नभतेनें, सौम्यतेनें व क्षमाशीलतेनें वागून एकमेकांचे प्रीतीनें सहन करावे; ३ शांतीच्या बंधनानें आत्म्याचे ऐक्य राखावयास झटत असावे; ४ तुमच्या पाचारणाची जशी आज्ञा एक त्याप्रमाणेंच शरीर एक व आत्मा एक

आहे. ५ एक प्रभु, एक विश्वास, एक बासिस्या, ६ एक देव सर्वांचा पिता, तो सर्वांवर असून सर्वव्यापी व सर्वांमध्ये आहे. ७ तरी आपल्या प्रत्येकास ख्रिस्तानें दिलेल्या दानाच्या परिमाणप्रमाणें कृपा दिली आहे, ८ यास्तव तो म्हणतो,

त्यानें उच्चस्थानीं अरोहण केले तेव्हां त्यानें पाडाव केलेल्यांस कैद करून नेले, आणि मनुष्यांस दानें दिलीं.

९ (त्यानें ' उच्चस्थानीं आरोहण केले, ' यावरून तो प्रथम पृथ्वीच्या अथोभागीं उतरला होता, यापेक्षां दुसरें काय समजावे? १० जो उतरला होता तोच सर्व वस्तु आपण भरून टाकाव्या म्हणून सर्व ऊर्ध्वलोकांवर चढला;) ११ आणि त्यानेंच कोणी प्रेषित, कोणी संदेष्टे, कोणी सुवार्तिक, कोणी पाळक व शिक्षक असे नेमून दिले; १२ हांना सेवेच्या कामासाठीं, ख्रिस्ताच्या शरीराच्या रचनेसाठीं, पवित्र जनांची पूर्णता व्हावी म्हणून देण्यांत आले. १३ आपण सर्वांनीं देवाच्या पुत्रावरील विश्वासाच्या व तत्संबंधीं ज्ञानाच्या एकत्वास, प्रौढ मनुष्यपणास ख्रिस्ताची पूर्णता प्राप्त होईल अशा बुद्धीच्या मर्यादेस येऊन पोहचूं तोंपर्यंत दिले; १४ यासाठीं कीं आपण यापुढें बाळांसमान असूं नये, म्हणजे मनुष्यांच्या धूर्तपणानें, प्रांतीच्या मार्गांस नेणाऱ्या युक्तीनें, उपदेशरूपी प्रत्येक वाऱ्यानें हेलावणारे व फिरणारे असें होऊं नये; १५ तर आपण प्रीतीनें सत्याला धरून मस्तक जो ख्रिस्त त्याच्या परिमाणानें सर्व प्रकारें वाढावे. १६ त्याजापासून अवय्वा शरीराची, पुरवठा करणाऱ्या प्रत्येक सांध्याच्या योगें, जुळवणूक व जमवाजमव होते, प्रत्येक अंग आपापल्या परिमाणानें कार्य करित असतें, आणि आपली रचना प्रीतीमध्ये होण्यासाठीं बुद्धि करून घेतें.

जुना जीवितक्रम व नवा जीवितक्रम

१७ यास्तव मी हें म्हणतो व प्रभूमध्ये निश्चितार्थानें सांगतो कीं विदेशी लोक आपल्या मनाच्या अष्टतेत चालत आहेत त्याप्रमाणें तुम्ही अतःपर चालू नये; १८ ते बुद्धीसंबंधानें अंधकारमय झालेले आहेत, त्यांच्यातील अज्ञान व त्यांच्या अंतःकरणाचा कठीणपणा यामुळे ते

ईश्वरी जीवनाला पत्रखे झाले आहेत; १९ ते बधिर झाल्यामुळे त्यांनीं हावरेपणानें सर्व प्रकारची अशुद्धता करण्या- साठी स्वतःला कामानुरोपणाच्या स्वाधीन केलें; २० परंतु तुम्ही अशा रीतीनें निस्त चिकलां नाहीं; २१ तुम्ही त्याचेंच ऐकलें व येशूच्या ठायीं जें सत्य आहे त्याप्रमाणें तुम्हांला त्याच्यामध्यें शिक्षण मिळालें; २२ असें कीं तुमच्या पूर्वीच्या आचरणासंबंधी जो जुना मनुष्य त्याचा तुम्ही त्याग करावा, तो कपटाच्या वासनांनीं युक्त असून त्याचा नाश होणार आहे. २३ तर तुम्ही आपल्या मनोवृत्तींत नवें व्हावें; २४ आणि धार्मिकता व सत्याची पवित्रता यांनीं युक्त असा देवानुरूप उत्पन्न केलेला नवा मनुष्य धारण करावा.

दिनचर्येकरितां नियम

२५ यास्तव असल्याचा त्याग करून तुम्ही प्रत्येक जण आपापल्या शेजाऱ्याबरोबर सत्य बोल. कारण आपण एकमेकांचे अवयव आहों. २६ 'तुम्ही रागावा, परंतु पाप करूं नका; तुम्ही रागावलां असतांना सूर्य मावळूं नये;' २७ आणि सैतानाला वाव देऊं नका. २८ चोरी करणाऱ्यानें पुन्हां अगदीं चोरी करूं नये; तर गरजवंताला द्यावयास आपल्याजवळ काहीं असावें म्हणून जें उत्तम तें आपल्या हातांनीं करून उद्योग करीत राहावें. २९ तुमच्या तोंडावाटे कोणतेहि अमंगळ भाषण न निघो, तर गरजेप्रमाणें आध्यात्मिक उन्नतीकरितां जें काहीं उपयुक्त तेंच मात्र निघो, यासाठीं कीं तेणेंकरून ऐकणाऱ्यांस रूपादान प्राप्त व्हावें. ३० देवाच्या पवित्र आत्म्याला खिन्न करूं नका; त्याच्या योगें तुम्ही तारणाच्या दिवसापर्यंत मुद्रित झालां आहां. ३१ सर्व प्रकारचें कटुत्व, संताप, क्रोध, कलकलाट व अमद् भाषण हीं, अवघ्या दुष्टपणासुद्धां तुम्हांपासून दूर करण्यांत येवोत; ३२ आणि तुम्ही एकमेकांबरोबर उपकारिक व कनवाळ व्हा; जशी देवांनें ख्रिस्तामध्यें तुम्हांला क्षमा केली आहे तशी तुम्हीहि एकमेकांला क्षमा करा.

१ तर मग तुम्ही प्रिय मुलांप्रमाणें देवाचें अनुकरण करणारे व्हा; २ आणि ख्रिस्तानें तुम्हांवर प्रीति केली, आणि देवाला सुवास मिळावा म्हणून स्वतःला आपल्याकरितां अपंग व यज्ञ असें दिलें, तदनुसार तुम्हीहि प्रीतीनें चाला.

३ जाकरकर्म, सर्व प्रकारची अशुद्धता व लोभ, यांचा तुम्हांमध्ये उच्चारहि न होवो; हें पवित्र जनांस शोभतें. ४ तसेंच अमंगळपण, बाष्कळ गोष्टी व टबाळीं श्रांषाहि न होवो, तीं उचित नाहींत; तर त्यांऐवजीं ईशोपकार-स्मरण होवो. ५ जाकरकर्म; अशुद्ध कृति करणारा किंवा लोभी (हा मूर्तिपूजक आहे) असल्या कोणासहि ख्रिस्ताच्या व देवाच्या राज्यांत वारसा नाहीं हें तुम्ही जाणूनच आहां. ६ षोडश भाषणानें कोणी तुम्हांस फसवूं नये; कारण असा पापांमुळे आज्ञाभंग करणाऱ्या पुत्रांवर देवाचा कोप होतो. ७ यास्तव तुम्ही त्यांचे भागीदार होऊं नका; ८ कारण जे तुम्ही पूर्वी अंधकार असे होतात ते तुम्ही आतां प्रभूमध्ये प्रकाश असे आहां, प्रकाशाच्या प्रजेसारखे चाला; ९ कारण प्रकाशाचें फळ सर्व प्रकारचें चांगुलपण, धार्मिकता, सत्यता यांत आहे. १० प्रभूला काय पसंत आहे हें प्रारखून घेत जा; ११ अंधाराच्या निष्कळ कर्मांचे भागीदार होऊं नका, इतकेंच नव्हे, तर त्यांचा प्रतिकार करा; १२ कारण त्या लोकांच्या हातून गुप्तपणें जीं कर्म होतात त्यांचा उच्चार करणें देखील लाजेचें आहे. १३ कोणताहि दोष उचडकीस आणिला म्हणजे त्यावर प्रकाश पडतो, जें काहीं उचड झालेलें असतें तें प्रकाशित होतें. १४ यास्तव तो म्हणतो, 'हे निद्रिस्ता, जागा हो व मेलेल्यांतून उठ, म्हणजे ख्रिस्त तुजवर प्रकाशेल.'

१५ तुम्ही आज्ञान्यांसारखे नव्हे, तर ज्ञान्यांसारखे जपून वागण्याविषयीं खबरदारी घ्या. १६ संधि साधून घ्या, कारण दिवस वाडत आहेत. १७ तुम्ही मूर्खांसारखे होऊं नका, तर प्रभूची इच्छा काय आहे हें समजून घ्या. १८ द्राक्षारसानें मस्त होऊं नका; त्यांत बेतालपणा आहे; तर आत्म्यानें पूर्ण होऊन, १९ स्तोत्रें, गीतें व आत्मिक प्रबंध हीं एकमेकांस म्हणून दाखवा; आपल्या अंतःकरणांत प्रभूला गायनवादन करा; २० आपल्या प्रभु येशू ख्रिस्ताच्या नामानें सर्व गोष्टीबद्दल सर्वदा देवपित्याचें उपकारस्मरण करा; २१ ख्रिस्ताचें भय बाळगून एकमेकांच्या अधीन असा.

ख्रिस्ती कुटुंबाचा जीवनक्रम

२२ बायकांनो, तुम्ही जशा प्रभूच्या अधीन तशा

आपआपल्या नवऱ्याच्या अधीन असा. २३ कारण जसा ख्रिस्त मंडळीचें मस्तक आहे तसा नवरा बायकोचें मस्तक आहे; तसेंच ख्रिस्त हा शरीराचा तारणारा आहे. २४ जशी मंडळी ख्रिस्ताच्या अधीन आहे, तसें बायकोनीहि सर्वे गोष्टीत आपापल्या नवऱ्याच्या अधीन असावें. २५ नवऱ्यांनो, जशी ख्रिस्तानें मंडळीवर प्रीति केली आणि स्वतःचें तिच्यासाठीं अर्पण केलें तशी तुम्हीहि आपापल्या बायकोवर प्रीति करा; २६ यासाठीं कीं तिखा त्यानें वचनरूपी जलस्नानानें शुद्ध करून पवित्र करावें, २७ आणि तिला गौरवयुक्त मंडळी अशी आपणास सादर करावी, म्हणजे तिला डग, सुरकुती किंवा अशासारखें कांहीं नसून ती पवित्र व निर्दोष असावी. २८ त्यांचप्रमाणें नवऱ्यांनीं आपापल्या बायकोला आपलें शरीर असें मानून तिजवर प्रीति करावी. जो आपल्या बायकोवर प्रीति करितो तो स्वतःवर प्रीति करितो. २९ कोणी कधीं आपल्या देहाचा द्वेष करित नाही; तर तो त्याचें पालनपोषण करितो; तसेंच ख्रिस्तहि मंडळीचें करितो. ३० कारण आपण त्याच्या शरीराचे अवयव आहों. ३१ यासुळें पुरुष आपल्या आईबापांस सोडून आपल्या बायकोला जडून राहील; आणि तीं उभयतां एक देह होतील. ३२ हें गूज मोटें आहे; हें मीं ख्रिस्ताविषयीं व मंडळीविषयीं बोलतां. ३३ तथापि तुम्ही प्रत्येक जणानें जशी स्वतःवर तशी आपल्या बायकोवर प्रीति करावी; आणि बायकोनें आपल्या नवऱ्याची भीड राखावी.

१ मुलांनो, आपल्या आईबापांची आज्ञा प्रभु मर्चे माना, कारण हें योग्य आहे. २ आपला बाप व आई यांचा मान रखू; (ही पहिली वचन-युक्त आज्ञा आहे); ३ यासाठीं कीं तुम्हें कल्याण व्हावें व तूं पृथ्वीवर दीर्घायु असावें. ४ बापांनो, तुम्ही आपल्या मुलांस चिडवूं नका; तर प्रभूचें शिक्षण व बोध यांच्या-योगें त्यांचा प्रतिपाल करा.

५ दासांनो, व्यवहाररीत्या जे तुमचे धनी त्यांचा हुकूम, तो ख्रिस्ताचा असा समजून, भीत व कांपत, सालस मनानें माना; ६ मनुष्यांस खुष करणाऱ्या लोकां-सारखे तोंडदेखल्या चाकरीनें नका, तर देवाची इच्छा मनापासून पूर्ण करणाऱ्या ख्रिस्ताच्या दासांसारखे तो

माना; ७ ही चाकरी मनुष्यांची नव्हे तर प्रभूची आहे असें मानून सद्भावानें ती करा; ८ कारण तुम्हांला माहीत आहे कीं कोणी जें कांहीं चांगलें करितो तेंच त्याला प्रभू पासून मिळेल, मग तो दास असो किंवा स्वतंत्र असो. ९ धन्यांनो, तुम्ही त्यांच्याबरोबर तसेंच वागा; धमकावणें सोडा; कारण त्यांचा व तुमचाहि धनी स्वर्गांत आहे आणि त्याच्याजवळ पक्षपात नाही, हें तुम्हांस माहीत आहे.

ख्रिस्ती मनुष्याची शस्त्रसामग्री

१० आतां इतकेंच सांगणें आहे कीं प्रभूमर्चे व त्याच्या पराक्रमाच्या शक्तीमर्चे सबळ व्हा. ११ सैतानाच्या कुयुक्तीपुढें टिकावयास तुम्ही समर्थ असावें म्हणून देवाची संपूर्ण शस्त्रसामग्री धारण करा. १२ कारण आपलें युद्ध रक्तमांसाबरोबर नव्हे, तर सत्ता, अधिकार, या अंधकारमय जगाचे अधिपति, आकाशांतला दुरात्मासमूह ह्यांबरोबर आहे. १३ यास्तव तुम्ही वाईट दिवशीं विरोध करावयाला व सर्व कांहीं केल्यावर टिकून राहावयाला समर्थ असावें म्हणून देवाची संपूर्ण शस्त्रसामग्री घ्या. १४ यास्तव सत्यानें आपली कंबर बांधून, नीतिमत्त्वरूपी उरझाण धारण करून, १५ शांतीच्या सुवातेनें बनलेल्या सिद्धतेच्या पाहुका पायांत घालून, १६ आणि या सर्वांखेरीज जिच्या योगें त्या दुष्टाचे सर्व जळते बाण तुम्हांला विस्त्रवितां येतील ती विश्वासरूपी झाल घरून उभे राहा. १७ तारणरूपी शिर-झाण व देवाचें वचन अशी आत्म्याचीं तरवार, हीं घ्या; १८ सर्व प्रकारें प्रार्थना व विनंति करा, सर्व समर्थी आत्म्याच्या प्रेरणेनें प्रार्थना करा; आणि या कामीं सर्व तत्प-रतेनें व सर्व पवित्रजनांसाठीं विनंति करित जाग्रत राहा; १९, २० माझ्यासाठीं विनंति करा; ती अशी कीं ज्या सुवातेंकरितां मी बेडीत पडलेला वकील आहों तिचें गूज प्रशस्तपणें कळविण्यासाठीं मी तोंड उघडोन, तेव्हां मीं काय काय बोलों तें मला कळून यावें; यासाठीं कीं जसें मीं बोललें पाहिजे तसें तें मला प्रशस्तपणें बोलतां यावें.

समाप्ति

२१ माझे कसें काय चाललें आहे हें, प्रिय बंधु व प्रभुमधील विश्वासू सेवक तुखिक हा तुम्हांस सर्व कळवील; त्यावरून तुम्हांस समजेल; २२ आमचा समाचार तुम्हांस

कळावा व त्यानें तुमच्या अंतःकरणांचें समाधान करावें
याकरितांच मी त्याला तुम्हांकडे पाठविलें आहे.

२३ देवपिता व प्रभु येशू ख्रिस्त यांजपासून बंधूंना

शांति व विधासासह प्रीति लभो. २४ आपला प्रभु येशू
ख्रिस्त याजवर जे अक्षय प्रीति करणारे त्या सर्वांवर
कृपा असो.

पौलाचें फिलिप्यैकरांस पत्र



नमस्कार

१ फिलिप्यै येथील अॅच्यक्ष व सेवक यांजसह

१ ख्रिस्त येशूमध्यें जे सर्व पवित्र जन, त्यांस येशू
ख्रिस्ताचे दास पौल व तीमथ्य यांजकडून: २ देव
आपला पिता व प्रभु येशू ख्रिस्त यांजपासून तुम्हांस कृपा
व शांति असो.

पौलाची कृतज्ञता व आनंद

३ मला तुमची जी एकंदर आठवण आहे तिच्यावरून
मी आपल्या देवाचें उपकारस्मरण करितों; ४, ५ पहिल्या
दिवसापासून आजपर्यंत सुवातेंच्या प्रसारांत जी तुमची
भागीदारी तिच्यामुळें तें करितों, आणि तुम्हां सर्वांसाठी
जी माझी नेहमीची प्रत्येक विनंति ती आनंदानें करितों. ६
ज्यानें तुम्हांमध्ये चांगलें काम आरंभिलें तो तें येशू
ख्रिस्ताच्या दिवसापर्यंत सिदीस नेईल हा मला अरवसा
आहे; ७ आणि तुम्हां सर्वांविषयी असें वाटणें मला योग्यच
आहे, कारण माझ्या बंधनांत आणि सुवातेंसंबंधी प्रत्यु-
त्तरांत व प्रतिपादनांत तुम्ही सर्व मजसह रूपेचे भागीदार
असल्यामुळें तुमचें स्मरण मी हृदयी बाळगितों. ८ माझ्या
दुखी असलेल्या ख्रिस्त येशूच्या कळवळ्यानें मी तुम्हां सर्वां-
साठी किती उत्कंठित आहे ह्याविषयी देव माझा साक्षी आहे.

बाबकांसाठी प्रार्थना

९ माझी ही प्रार्थना आहे कीं तुमची प्रीति ज्ञानानें व
सर्व प्रकारच्या विवेकानें उत्तरोत्तर अतिशय वाढावी; असें
कीं १० जें श्रेष्ठ तें तुम्ही पसंत करावें; तुम्ही ख्रिस्ताच्या

१ मुळांत: एफिप्कोप व थाकोन

दिवसासाठी सात्विक व निर्दोष असानें; ११ आणि देवाचें
गौरव व स्तुति व्हावी म्हणून येशू ख्रिस्ताच्या द्वारे जी
नीतिभक्ताचीं फळे त्यांनीं तुम्ही भस्म जावें.

त्याच्या बंधिवासाचे सुपरिणाम

१२ बंधूंना, मला ज्या गोष्टी बघल्या त्यापासून सुवा-
तेंला अडचळ न होतों त्या तिच्या वृद्धीला साधनीभूत
शाल्या हें तुम्ही समजावें अशी माझी इच्छा आहे; १३
म्हणजे कैसराच्या सर्व हुजरातींत व इतर सर्वांत, माझी
बंधनें ख्रिस्तासंबंधानें आहेत अशी त्यांची प्रसिद्धि झाली;
१४ आणि प्रभूमधील बहुतेक बंधूंनीं माझ्या बंधनांनीं
प्रभूमध्यें उत्तेजित होऊन देवाचें वचन निर्भयपणें सांगाव-
याचें अधिक धाडस केले. १५ कित्येक हेव्यानें व
वैरभावानें ख्रिस्ताची घोषणा करतात; आणि कित्येक मित्र-
भावानें करतात; १६ मी सुवातेंसंबंधी प्रत्युत्तर देण्यास
नेमलेला आहे हें ओळखून ते ती प्रीतीनें करतात; १७
पण इतर आहेत ते माझी बंधनें अधिक संकटाचीं व्हावीं
अशा इच्छेनें तट पळवण्याकरितां जुजाभावानें ख्रिस्ताची
घोषणा करतात.

ख्रिस्तघोषणा होत असल्याबद्दल त्याला आनंद होतो

१८ यापासून काय होतें ! निमित्तानें असो किंवा
खरेपणानें असो, सर्व प्रकारें ख्रिस्ताची घोषणा होते
हेंच; यांत मी आनंद करितों व करणारच. १९, २०
कारण मी कशांदि लाजणार नाही, तर पूर्ण धैर्यानें नेहमी-
प्रमाणें आतांही, जगण्यानें किंवा मरण्यानें, माझ्या शरी-

राच्या द्वारे खिस्ताचा महिमा होईल ही जी मागी अयेक्षा व आशा तिच्याप्रमाणे, तें तुमच्या प्रार्थनेनें व येशू खिस्ताच्या आत्म्याच्या पुरवठ्यानें माझ्या उद्धारास कारण होईल, हें मला ठाऊक आहे.

जीवन की मरण, कोणतें चांगलें ?

२१ कारण जगणें हें मला खिस्त, व मरणें हें मला लाभ असें आहे: २२ पण जर देहांत जगणें हें माझ्या कामाचें फळ आहे तर कोणतें निवडावें हें मला सांगतां येत नाही. २३ मी या दोहोंसंबंधानें पेचांत आहे; एथून सुटून जाऊन खिस्ताजवळ असण्याची मला उत्कंठा आहे; कारण हें त्यापेक्षां फारच चांगलें आहे: २४ तरी मी देहांत राहणें हें तुम्हांकरितां अधिक गरजेचें आहे. २५ मला अशी खातरी वाटून असल्यामुळें मी राहणार; विश्वासांत तुम्हांस वृद्धि व आनंद व्हावा म्हणून मी तुम्हां सर्वाजवळ राहणार हें मला ठाऊक आहे; २६ यासाठीं कीं तुम्हांकडे माझे पुनः येणें झाल्यानें, माझ्यामुळें खिस्त येशूमध्यें अभिमान बाळगण्याचें तुम्हांस अधिक कारण व्हांवें.

धैर्य धरवें म्हणून बोध

२७ इतकेंच सांगावयाचें कीं खिस्ताच्या सुवातेंसहोभेल असें आचरण ठेवा; मी येऊन तुम्हांस भेटलों किंवा तुम्हांकडे आलों नाही तरी तुम्हांसंबंधानें माझ्या ऐकण्यांत असें यावें कीं तुम्ही एका जिवानें सुवातेंच्या विश्वासासाठीं एकत्र लढत एकचित्तानें स्थिर राहतां; २८ आणि विरोध करणाऱ्या लोकांकडून कशाविषयीहि भयभीत झालां नाही; हें त्यांस त्यांच्या नाम्नाचें पण तुमच्या तारणाचें चिन्ह आहे, आणि तें देवापासून आहे; २९ कारण त्याजवर विश्वास ठेवावा इतकेंच केवळ नव्हे, तर खिस्ताच्या वतीनें त्याजकरितां दुःखाहि सोसावें असा अनुग्रह तुम्हांवर झाला आहे; ३० मी केवळें युद्ध तुम्ही पाहिलें, व आतां जें मी करित आहे म्हणून तुम्ही ऐकतां; तेंच तुम्हीहि करित आहां.

येण्याप्रीत्यर्थ विनंति.

१ यावरून खिस्ताच्या ठायीं कांही आभासन, २ प्रीतीचें कांही सांत्वन, आत्म्याचें कांही भागीपण, कांही कळवळी व कल्पना हीं जर आहोत, २ तर

तुम्ही समचित्त व्हा, म्हणजे एकमेकांवर सारखी प्रीति करा आणि एकजीव होऊन एकचित्त व्हा; अशा प्रकारें माझा आनंद पूर्ण करा.

नम्रतेप्रीत्यर्थ विनंति

३ तुमच्या चित्तवृत्तीत तट पाडण्याचें किंवा पोळळ अभिमान धरण्याचें कांही नसावें, तर लीनतेनें एकमेकांस आपणापेक्षां श्रेष्ठ मानावें; ४ तुम्हांतील कोणीं आपलेंच हित पाहूं नये. तर दुसऱ्यांचेहि पाहावें.

येशूच्या नम्रतेचें व स्वार्थत्यागाचें उदाहरण

५ असली जी चित्तवृत्ति खिस्त येशूमध्यें होती ती तुम्हांमध्येहि असो; ६ तो देवाच्या स्वरूपाचा असूनहि देवासमान असणें हा लाभ असा त्यानें मानिला नाही, ७ तर त्यानें स्वतःला रिक्त केले, म्हणजे मनुष्याच्या प्रतिमेचें होऊन दासाचें स्वरूप धारण केले; ८ आणि मनुष्यप्रकृतीचें असें प्रकट होऊन त्यानें मरण, आणि रेंहि बधस्तंभावरचें मरण, सोशिलें; एथपर्यंत आज्ञापालन करून त्यानें स्वतःला लीन केले. ९ यामुळें देवानें त्याला फारच उंच केले, आणि सर्व नांवांपेक्षां जें श्रेष्ठ नांव तें त्याला दिले; १० यासाठीं कीं स्वर्गांत, पृथ्वीवर व पृथ्वीखालीं जें कांही आहे त्यानें येशूच्या नामानें गुडघे टेकावे, ११ आणि देवपित्याच्या गौरवासाठीं प्रत्येक जिन्हें येशू खिस्त प्रभु आहे असें कबूल करावें.

सच्छील तारणप्राप्तीचा पुरावा आहे

१२ यास्तव माझ्या प्रिय बंधूनां, जे तुम्ही सर्वदा आज्ञापालन करित आहां ते तुम्ही, मी जवळ असतां केवळ नव्हे तर विशेषकरून आतां, म्हणजे मी जवळ नसतां, भीत व कांपत आपलें तारण साधून घ्या; १३ कारण इच्छा करणें व कृति करणें हीं तुमच्या ठायीं आपल्या सत्संकल्पासाठीं साधून देणारा तो देव आहे. १४ जें कांही तुम्ही कराल तें झुरझुर व बादविवाद न करितां करा; १५ यासाठीं कीं या कुटिल व विपरीत पिढीत तुम्ही निर्दोष व सत्कर्मसूद, अशी देवाची निष्कलंक प्रजा वसें व्हावें; तिच्यांत तुम्ही जीवनाचें बचन पुढें करून दाखवितांना ज्योतीसारखे जगांत दिसतां; १६ असें

झालें तर माझे धावणें व्यर्थ झालें नाहीं व माझे श्रमहि व्यर्थ झाले नाहींत असा अभिमान बाळगण्यास मला ख्रिस्ताच्या दिवसासाठीं कारण होईल. १७ तुमच्या विश्वासाचा यज्ञ व सेवा होतांना जरी मी स्वतः अर्पिला जात आहे तरी मी त्याबद्दल आनंद मानितों व तुम्हां सर्वासह आनंद करितों; १८ आणि त्याचाच तुम्हीहि आनंद माना व माझ्यासह आनंद करा.

तीमर्थ्य

१९ तीमर्थ्याला तुम्हांकडे लौकर पाठवीन अशी मला प्रभु येशूच्या आशा आहे, अशासाठीं कीं तुमच्या गोष्टी ऐकून मलाहि धीर यावा. २० तुमच्या गोष्टींची खरी काळजी करील असा दुसरा कोणी समानशील माझ्याजवळ नाहीं; २१ कारण सर्व जण स्वतःच्याच गोष्टी पाहतात, ख्रिस्त येशूच्या पाहत नाहींत; २२ पण त्याची प्रतीति तुम्हांस आली आहे कीं जसें मूल बापाची सेवा करितें तशी त्यानें सुवातेसाठीं माझ्याबरोबर सेवा केली आहे. २३ माझे काय होणार हें समजतांच त्याला रवाना करितां येईल अशी मला आशा आहे. २४ तरी प्रभूमध्ये मला भरवसा आहे कीं मीहि स्वतः लौकर येईन.

एपफ्रदीत

२५ तथापि एपफ्रदीत, माझा बंधु, सहकारी व सह-सैनिक, आणि तुमचा दूत व माझी गरज भागवून सेवा करणारा, याला तुम्हांकडे परत पाठविण्याचें अगत्य वाटलें; २६ कारण तो आजारी आहे हें तुमच्या कानीं आलें असें त्याला समजल्यावरून त्याला तुम्हां सर्वांसाठीं हुरहुर लागून तो चिंतातुर झाला होता; २७ त्याला खरोखरच मृत्यु येण्याजोगें दुखणें आलें होतें; तथापि देवानें त्याजवर दया केली; ती केवळ त्याजवर नव्हे तर, मला दुःखावर दुःख होऊं नये म्हणून, मजवरहि केली. २८ यास्तव मी त्याला पाठविण्याची अधिक त्वरा केली; तुम्ही त्याला पाहून पुनः आनंद करावा, आणि माझे दुःख कमी व्हावें म्हणून हें केलें. २९ यावरून प्रभूमध्ये त्याचें आगतस्वागत पूर्ण आनंदानें करा; आणि अशांचा मान राखा; ३० कारण माझी सेवा करण्यांत तुमच्या हातून जें उणें झालें तें भरून काढावें म्हणून ख्रिस्तसेवेसाठीं त्यानें आपला

जीव धोक्यांत घातला व तो मरतां मरतां वांचला. ख्रिस्तप्राप्तीपुढें जात, कूळ, पुण्य वगैरे बाह्य हक्कांची किंमत कांहींच नाहीं

१ बंधुजनहो, आतां इतकेंच सांगणें आहे कीं ३ प्रभूमध्ये आनंद करा. अशा गोष्टी तुम्हांस लिहिण्यास मी कंटाळा करित नाहीं, आणि त्या तुम्हांस हट करणाऱ्या आहेत. २ त्या कुत्र्याविषयी सावध असा; त्या दुष्कर्म्याविषयी सावध असा; केवळ दैहिक सुंता झालेल्या लोकांविषयी सावध असा. ३ जे आपण देवाच्या आत्म्यानें सेवा करणारे, ख्रिस्त येशूविषयी अभिमान बाळगणारे व देहावर भरवसा न ठेवणारे, ते आपण सुंता झालेलेच आहों; ४ तरी देहावरहि माझा भरवसा आहे; जर दुसऱ्या कोणांला देहावर भरवसा ठेवावा असें वाटतें तर मला अधिक वाटणार. ५ मी तर आठव्या दिवशीं सुंता झालेला, इन्फ्लूएल जातीचा, बन्यामीन वंशाचा, इभ्र्यांचा इत्री; नियमशास्त्रदृष्टीनें परकी; ६ आस्थेविषयी म्हणाल तर मंडळीचा छळ करणारा; नियमशास्त्रातील नीतिमत्त्वा-विषयी निर्दोष ठरलेला, असा आहे.

ख्रिस्तप्राप्तीकरतां पौलाला लागलेली उत्कंठा

७ तरी ज्या गोष्टी मला लाभाच्या होत्या त्या मी ख्रिस्तामुळे हानीच्या अशा समजलों आहे; ८ इतकेंच नाहीं, तर ख्रिस्त येशू माझा प्रभु, याजविषयीच्या ज्ञानाच्या श्रेष्ठत्वामुळे मी सर्व कांहीं हानि असें समजतो; त्याच्यामुळे मीं सर्व वस्तूंची हानि सोशिली, आणि त्या केरकचरा अशा लेखतों; यासाठीं कीं मला ख्रिस्त हा लाभ प्राप्त व्हावा, ९ आणि मी त्याच्या ठायीं असलेलें असें सांपडवें. माझे नीतिमत्त्व नियमशास्त्राच्या योगें मिळालेलें नाहीं; तर तें ख्रिस्तावरील विश्वासानें, म्हणजे देवापासून विश्वासानें मिळणारें नीतिमत्त्व असें आहे. १० हें अशासाठीं कीं तो, त्याच्या पुनरुत्थानाचें सामर्थ्य व त्याच्या दुःखांचें भागीपण हीं मी त्याच्या मरणाला अनुरूप होऊन समजून घ्यावीं; ११ म्हणजे मी कसें तरी मृतांचें पुनरुत्थान मिळवावें. १२ मी इतक्यांत मिळविलें, किंवा इतक्यांत मी पूर्ण झालों असें म्हणत नाहीं; तर ज्यासाठीं ख्रिस्त येशूनें मला आपल्या कष्टांत घेतलें तें मी

आपल्या कक्षांत घ्यावें म्हणून मी त्याच्या पाठीस लगत आहे. १३ बंधुजनहो, मी अद्यापि तें आपल्या कक्षांत आणलें असें मानीत नाही; तर मागील गोष्टीकडे दुर्लक्ष करून व पुढील गोष्टीकडे लक्ष लागून, १४ ख्रिस्त येशूमध्ये देवाचें जें वरील पाचारण त्यासंबंधीचा पण शिकण्यासाठी मर्यादेवरील खुणेकडे घावतो; हेंच एक माझे काम आहे. १५ तर जितके आपण प्रौढ आहां तितक्यांनी हाच भाव धरवा; आणि तुम्ही एकाद्या गोष्टी-विषयी दुसरा भाव धरिला, तरी देव तीहि तुम्हांला प्रकट करील; १६ इतकेंच की, आपण ज्या नियमानें इतकी मजल मारिली त्याच नियमानें पुढें चालवें.

पौलाचें अनुकरणीय उदाहरण

१७ बंधुजनहो, तुम्ही सर्व जण माझे अनुकारी व्हा, आणि आम्ही तुम्हांस किता घातल्याप्रमाणें जे चालतात त्यांजकडे लक्ष असू या. १८ कारण मी तुम्हांस बहुत वेळ सांगितलें व आताहि रडत सांगतो की पुष्कळ जण ख्रिस्ताच्या वचस्तंभाच्या वैच्याप्रमाणें चालणारे आहेत; १९ नाश हा त्यांचा शेवट, पोट हा त्यांचा देव, आणि लाज हें त्यांचें गौरव आहे; त्यांचें चित्त पृथ्वीवरील गोष्टीवर असतें.

ख्रिस्ती नागरिकत्व स्वर्गीय आहे

२० आपलें नागरिकत्व तर स्वर्गीय आहे तेथून प्रभु येशू ख्रिस्त हा तारणारा असा येईल, याची आपण वाट पाहतो; २१ ज्या सामर्थ्यानें तो सर्वच आपल्या स्वाधीन करावयास समर्थ आहे त्या सामर्थ्यानें तो तुमचें आमचें नीचावस्थेंतील शरीर स्वतःच्या गौरवावस्थेंतील शरीरासारखें व्हावें म्हणून त्याचें रूपांतर करील.

सद्बोध

१ यास्तव माझ्या प्रिय बंधूनी, तुम्हांकडे माझे लक्ष लागून राहिलें आहे; तुम्ही माझा आनंद व सुगूट आहां; प्रियजनहो, तुम्ही प्रभूमध्ये तसेच स्थिर राहा. २ मी युवदीयेला विनंति करितों व सुतुखेला विनंति करितों की तुम्ही प्रभूच्या ठायी एकचित्त व्हा; ३ आणि माझ्या जोडीच्या हे सन्या सोबत्या, मी तुलाहि विनंति करितों की ह्या ज्या स्त्रियांनी सुवार्तेच्या कामी मजबरोबर

श्रम केले त्यांना साहाय्य कर; तसेच हेमेट व ज्यांचीं नांवें जीवनी पुस्तकांत आहेत असे माझे बाकीचे सहकारी यांनाहि कर.

४ प्रभूमध्ये सर्वदा आनंद करा; पुनःहि सांगतो, आनंद करा. ५ तुमची सौम्यता सर्वास कळो. प्रभु जवळ आहे. ६ कक्षाचीहि काळजी करूं नका तर सर्व गोष्टीविषयी प्रार्थना व विनंति करून आभारप्रदर्शनासह आपली मागणी देवाला कळवा; ७ म्हणजे सर्व बुद्धिसामर्थ्याच्या पलीकडे असलेली देवाची शांति तुमची अंतःकरणे व तुमचे विचार ख्रिस्त येशूमध्ये राखील.

८ बंधुजनहो, शेवटी इतकें सांगतो की जें कांहीं सत्य, जें कांहीं सन्मान्य, जें कांहीं न्याय्य, जें कांहीं शुद्ध, जें कांहीं प्रिय, जें कांहीं सुभाष्य, जो कांहीं सद्गुण, जी कांहीं स्तुति, त्यांचें मनन करा. ९ जें तुम्ही शिकवें, जें स्वीकारलें, व माझे ऐकलेंपाहिलें तें आचरा; म्हणजे शांतीचा देव तुम्हांबरोबर राहील.

फिलिप्यैकरांनी दाखविलेल्या ममताळूपणा-बद्दल पौलाची कृतज्ञता

१० मला प्रभूच्या ठायी मोठा आनंद झाला की आतां तरी तुमची मजविषयीची काळजी पुनः जागृत झाली; ही काळजी तुम्ही करीतच होतां, पण तुम्हांस संधि नव्हती. ११ मला उणें असल्यामुळें मी बोलतो असें नाही; कारण ज्या स्थितीत मी असेन तींत तू राहण्यास शिकलो आहे. १२ अबचणीत राहणें मला समजतें, संपन्नतेतहि राहणें समजतें; प्रत्येक प्रसंगी व सर्व प्रसंगी अन्नतृप्त असणें, व क्षुधित असणें, संपन्न असणें व विपन्न असणें, ह्याचें शिक्षण मला मिळालें आहे. १३ मला सामर्थ्य देणाऱ्याच्या ठायी मी सर्व कांहीं करावयास शक्तिमान् आहे. १४ तथापि माझ्या संकटांत तुम्ही माझे सहभागी झालो हें ठीक केलें. १५ फिलिप्यैकरांनी, तुम्हांसहि अजक आहे की सुवार्तेच्या प्रारंभी, मी मासेदोनियाहून निघालों, तेव्हां फक्त तुम्हांवांचून कोणत्याहि मंडळीनें मजबरोबर देण्याघेण्याचा व्यवहार केला नाही; १६ मी थेसलनीकांत होतो तेव्हांच माझ्या गरजेसाठी तुम्ही एकदाच नाही, दोनदा पैसे पाठविले. १७ मी दानाची इच्छा धरितों असें

नाही; तर तुमच्या हिशेबी जमा होणारें फळ बहुत व्हांवें अशी इच्छा धरितों. १८ मला पाहिजे तें सर्व मजजवळ आहे आणि अधिकहि आहे; तुम्हांपासून आलेलें दान एपभदीताच्या हातून मिळाल्यानं मला भरपूर झालें; तें जसा काय सुगंध, जसा काय देवाला मान्य व संतोषकारक बस, असें आहे. १९ माझा देव आपल्या संपत्त्यनुरूप तुमची सर्व गरज सिस्त येशूमध्ये गौरवानें पुरवील. २०

आपला देवपिता याला युगानुयुग गौरव असो. आमेन.

शेवटचा निरोप

२१ सिस्त येशूमधील प्रत्येक पवित्र जनाला सलाम सांगा. माझ्याबरोबरचे बंधु तुम्हांस सलाम सांगतात. २२ सर्व पवित्र जन व विशेषकरून कैसराच्या घरचे तुम्हांस सलाम सांगतात.

२३ प्रभु येशू सिस्ताची कृपा तुमच्या आत्म्यावर असो.

पौलाचें कलस्सेकरांस पत्र

नमस्कार

१ कलस्से एथील पवित्र जनांस व सिस्तातील १ विश्वास ठेवणाऱ्या बंधूस, देवाच्या इच्छेनें सिस्त येशूचा प्रेषित पौल व तीमथ्य बंधु यांजकडून; २ देव आपला पिता याजपासून तुम्हांस कृपा व शांति असो.

ईशोपकारस्मरण व प्रार्थना

३, ४ सिस्त येशूमधील तुमचा विश्वास व तुमची सर्व पवित्र जनांवरील प्रीति, यांविषयी ऐकून, आम्ही तुम्हांसाठी जेव्हां प्रार्थना करितों तेव्हां स्वर्गांत तुम्हांसाठी राखून ठेविलेल्या आशेमुळें आम्ही सर्वदा आपल्या प्रभु येशू सिस्ताचा पिता देव याचें उपकारस्मरण करितों. ५ ह्या आशेविषयी तुम्ही सुवातेच्या सत्यवचनांत पूर्वी ऐकलें. ६ ही सुवाती तुम्हांकडे येऊन पोहंचली आहे; तुम्ही देवाच्या कृपेविषयी ऐकलें व खरेपणानें तिची माहिती करून घेतली, त्या दिवसापासून जशी तुम्हांमध्ये तशीच सर्व जगांतहि ती फळ देत व रुद्विगत होत चालली आहे. ७ एफपास आमच्या सोबतीचा प्रिय दास, तुमच्या वतीनें सिस्ताचा विश्वासू सेवक, त्याजपासून तुम्ही ती कृपा अशीच शिकलां. ८ आल्याच्या योगें झालेल्या तुमच्या प्रीतिविषयी त्यानेंच आम्हांस कळविलें.

९ यावरून आम्हीहि तें ऐकल्या दिवसापासून तुम्हां-

साठी प्रार्थना व विनंति केल्याशिवाय राहत नाही; ती अशी कीं सर्व आध्यात्मिक ज्ञान व बुद्धि यांच्याद्वारें तुम्ही त्याच्या इच्छेसंबंधी ज्ञानानें भरावें; १० यासाठी कीं तुम्ही सर्व प्रकारें प्रभूला संतोषविण्याकरितां त्याला शोभेल असें वागावें, म्हणजे प्रत्येक प्रकारच्या सत्कामांचें फळ यावें आणि देवाच्या ज्ञानानें तुमची बुद्धि व्हावी; ११ सर्व प्रकारची सहनता व धीर हीं तुम्हांस आनंददासह प्राप्त व्हावी म्हणून त्याच्या गौरवाच्या पराक्रमानुसार तुम्ही सर्व प्रकारच्या सामर्थ्यानें समर्थ व्हावें; १२ आणि ज्यानें आपल्याला प्रकाशातील पवित्र जनांच्या वतनाचे विभागी होण्याजोगें केलें त्या पित्याचें उपकारस्मरण करावें. १३ त्यानें आपल्याला अंधाराच्या सत्तेतून काढून आपल्या प्रिय पुत्राच्या राज्यांत आणून ठेविलें; १४ त्या पुत्राच्या ठायीं आपल्याला मुक्ति म्हणजे आपल्या पापांची क्षमा प्राप्त झाली आहे.

सिस्ताचें स्वरूप व त्याचें कार्य

१५ तो अदृश्य देवाची प्रतिमा आहे; तो सर्व उत्पत्तीत ज्येष्ठ आहे; १६ कारण आकाशांत व पृथ्वीवर असलेले; दृश्य व अदृश्य असलेले; राजे, अधिपति, सत्ताधीश किंवा अधिकारी असलेले; तें सर्व त्याच्यामध्ये उत्पन्न झालें; सर्व त्याच्याद्वारें त्याच्यासाठी उत्पन्न

झालें; १७ तो सर्वांच्या पूर्वीचा आहे व त्यांच्यामध्ये सर्व समाविष्ट होतात. १८ तोच शरीराचें म्हणजे मंडळीचें मस्तक आहे; तो आदि, मृतांतून प्रथम जन्मलेला आहे; अशासाठी की सर्वांमध्ये त्याला प्राधान्य मिळवें; १९ सर्व पूर्णता त्याच्यांत वसावी; २० आणि त्याच्या वध-स्तंभावरील रकाच्या द्वारे शांति करून तद्द्वारे सर्व, तें पृथ्वीवरील असो किंवा स्वर्गातील असो, त्याचा स्वतः-बरोबर त्याच्याद्वारे समेट करणे हे पित्याला बरें वाटलें. २१ तुम्ही जे पूर्वी दुष्कर्म करित मनानें परके व वैरी होतां, २२ त्या तुमचा आतां त्यानें स्वतःच्या मांसमय शरीरांत मरणाच्या द्वार-समष्टः कला आहे, यासाठी की त्यानें तुम्हांस पवित्र, निष्कलंक व निर्दोष असें आपणा-समोर उभें करावें. २३ जर तुम्ही विश्वासांत स्थिरावलेले व अढळ राहतां, आणि जी सुवातां तुम्हीं ऐकली, आकाशा-खालच्या सर्व सृष्टींत जिची घोषणा झाली व जिचा मी पौल सेवक झालों आहे, तिच्या आशेपासून तुम्ही ढळलां नाही तर हें होईल.

ख्रिस्ती मंडळीच्या वाढीशीत्यर्थ पौल ख्रिस्ताचा सहकारी

२४ तुम्हांसाठी जी माझी दुःखें त्यांमध्ये मी आनंद करतो, आणि ख्रिस्ताच्या क्लेशांतले जें उरलें आहे तें मी आपल्या देहानें, त्याचें शरीर जी मंडळी तिच्यासाठी भरून काढितो; २५ देवाच्या वचनाची पूर्ण सेवा करावयास जो कारभार तुम्हांसाठी मला सोपवून दिला, त्याप्रमाणें मी त्या मंडळीचा सेवक झालों. २६ जें गूज युगातुगुग पिढ्यानिपिढी गुप्त ठेविलें होतें; परंतु आतां त्याच्या पवित्र जनांस प्रकट झालें तें, बघून आहे; २७ राष्ट्रांत त्या गुजाच्या गौरवाची संपत्ति काय आहे हें त्यांस कळविणें देवाला बरें वाटलें; गौरवाची भाशा असा जो ख्रिस्त तुम्हांमध्ये आहे तोच तें गूज आहे. २८ आम्ही त्याची घोषणा करितों, सर्व प्रकारच्या ज्ञानानें प्रत्येक मनुष्याला बोध करितों व प्रत्येक मनुष्याला शिकवितों; अशासाठी की प्रत्येक मनुष्याला ख्रिस्तामध्ये पूर्ण असें उभें करावें; २९ ह्याकरिता त्याची जी शक्ति माझ्या ठायीं जोरानें कार्य चालविते तिच्या मानानें मी अद्भुत श्रम करितों.

१ तुम्हांसाठी, लावदिकीयांतल्या लोकांसाठी, व २ ज्या इतरांनीं माझे तोंड प्रत्यक्ष पाहिलें नाहीं त्या सर्वांसाठी, मला केवढा प्रयास पडत आहे हें तुम्हीं समजून घ्यावें अशी माझी इच्छा आहे; २ तो प्रयास यासाठी की त्यांच्या मनांस समाधान व्हावें; प्रेमानें त्यांनीं एकमेकांशी बांधलें जावें; ज्ञानाची पूर्ण खातरी ही संपत्ति त्यांना विपुल मिळवी; व देवाचें गूज म्हणजे ख्रिस्त याचें ज्ञान त्यांस समजून यावें. ३ त्या ख्रिस्तामध्ये ज्ञानाचे व बुद्धीचे सर्व गुप्तनिधि आहेत.

ख्रिस्ताशी संयुक्त होणे

४ लाघवी भाषणानें कोणी तुम्हांस भुलवूं नये म्हणून हें सांगतो; ५ कारण जरी मी देहानें दूर आहे, तरी आत्म्यानें तुम्हांजवळ आहे. आणि तुमची सुव्यवस्था व ख्रिस्तावरील तुमच्या विश्वासाचा स्थिरपणा पाहत असून आनंद करित आहे.

६ तर ख्रिस्त येशू जो प्रभु, याला जसें तुम्हीं स्वीकारिलें तसें त्यामध्ये चाला; ७ त्यामध्ये मुळावलेले, रचिले गेलेले, तुम्हांस शिकविल्याप्रमाणें विश्वासांत बळगत जाणारे, आणि फार देशोपकारस्मरण करणारे असे व्हा.

खोल्या शिक्षणाचिरुद्ध इशारा

८ ख्रिस्ताप्रमाणें नव्हे, तर मनुष्यांच्या संप्रदायाप्रमाणें, जगाच्या प्राथमिक शिक्षणाप्रमाणें असलेलें ज्ञान व पोकळ भुलथापा यांनीं तुम्हांस कोणी हिरावून घेऊन जाऊ नये म्हणून जगा; ९ कारण ख्रिस्ताच्या ठायींच देवपणाची सर्व पूर्णता मूर्तिमान वसते, १० आणि जो सर्व सत्तेचें व अधिकाराचें मस्तक त्यामध्ये तुम्ही पूर्ण केलेले आहां. ११ त्यामध्ये तुमची, देहस्वरूप शरीर काढून टाकल्यानें जी ख्रिस्ताची सुंता, म्हणजे हातांनी न केलेली सुंता, ती झाली आहे. १२ तुमचा बासिस्मा झाला तेव्हां तुम्ही त्याजबरोबर पुरले गेलों, आणि ज्यानें त्याला मेलेल्यांतून उठविलें त्या देवाच्या कृतीवरील विश्वासाच्याद्वारे त्याजबरोबर उठविलेहि गेलों. १३ जे तुम्ही आपल्या अपराधांनीं व देहस्वभावाच्या बेसुतीपणानें मेलेले होतां त्या तुम्हांस त्यानें त्याजबरोबर

जीवंत केले, त्यांना आपल्या सर्व अपराधांची क्षमा केली; १४ आपल्याविरुद्ध असलेला जो विधीचा दस्तऐवज आपल्याला प्रतिकूल होता तो त्यांना खोडला व बंधस्तंभाला खिळून रद्द केला. १५ त्यांना सत्ताधीशांस व अधिकाऱ्यांस नाहून त्यांच्याविरुद्ध बंधस्तंभावर जयोत्सव करून त्यांचे उघडउघड प्रदर्शन केले.

१६ तर मग खाण्याविषयी किंवा पिण्याविषयी, तसेच सण, अमावास्या किंवा शब्बाथ ह्यांविषयी कोणी तुमचा न्यायनिवाडा करू नये; १७ ह्या बाबी भावी गोष्टींचे प्रतिबिंब आहेत; शरीर तर ख्रिस्ताचे आहे. १८ आपण ज्या गोष्टी पाहिल्या आहेत त्यांवर टेकून जो देहबुद्धीने व्यर्थ फुगतो असा कोणी, नम्रता व देवदूतांची सेवा यांच्या योगाने तुम्ही आपल्या बक्षिसास मुकाल, असें तुम्हांस न फसवो; १९ तो मस्तकाला धरून राहत नाही; त्या मस्तकापासून सर्व शरीराला संधि व बंधनें यांच्या योगे पुरवठा होऊन व तें दृढ जडले जाऊन त्याची ईश्वरी वृद्धि होते.

२० तुम्ही जगाच्या प्राथमिक शिक्षणास ख्रिस्ताबरोबर मेलां आहां तर जगाला जीवंत असल्यासारखे विधि कां मानितां ? २१, २२ (उपभोगाने नष्ट होणाऱ्या वस्तु) हातीं धरू नको, चाखू नको, स्पृशू नको, असे जे मनुष्यांच्या आज्ञांचे व शिक्षणाचे विधि आहेत ते कां मानितां ? २३ याला स्वेच्छासेवा, दीनभाव व देहदंडन यांवरून ज्ञानाचे नांव आहे खरे, तरी देहस्वभावाच्या तृतीयला प्रतिबंध करण्याची त्यांची योग्यता नाही.

ख्रिस्ताबरोबर पुनरुत्थित होण्याचे परिणाम

१ यास्तव तुम्ही ख्रिस्ताबरोबर जर उठाविले गेलां, ३ तर ख्रिस्त देवाच्या उजवीकडे जेथे बसला आहे तेथल्या वरील गोष्टी मिळवावयाचा यत्न करा. २ वरील गोष्टीकडे मन लावा, पृथ्वीवरील गोष्टीकडे लावू नका. ३ कारण तुम्ही मृत झालां आणि तुमचे जीवन ख्रिस्ताबरोबर देवामध्ये गुप्त ठेविलेले आहे. ४ आपले जीवन जो ख्रिस्त तो प्रकट होईल तेव्हां तुम्हीही त्याजबरोबर गौरवांत प्रकट व्हाल.

५ तर पृथ्वीवरील तुमचे अवयव जिवें मारा, म्हणजे

जारकर्म, अमंगळपणा, कामवासना, कुवासना व लोभ (ह्याला मूर्तिपूजा म्हणावे,) यांस जिवें मारा; ६ त्यामुळे देवाचा क्रोध आज्ञाभंगाच्या पुत्रावर होतो. ७ तुम्ही पूर्वी त्या वास्तूंत जगत होतां तेव्हां त्यामध्ये तुम्हीही बागत होतां; ८ परंतु आतां क्रोध, संताप, दुष्टपण, मुखानें निंदा व शिनीगाळ करणे, हीं सर्वे आपणांपासून दूर करा; ९ एकमेकांबरोबर लबाडी करू नका; कारण तुम्ही जुन्या मनुष्यास त्याच्या कृतीमुद्दां काहून टाकिले आहे; १० आणि जो नवा मनुष्य, त्यास अस्तित्वांत आणणाऱ्याच्या प्रतिक्रियाप्रमाणे पूर्ण ज्ञानांत नवा केला जात आहे, त्याला अंगीं त्याला आहां; ११ यांत हेलेणी व यहूदी, सुंता व बेसुंता, बर्बर व स्कुथी, दास व स्वतंत्र हे नाही; तर ख्रिस्त सर्व कांहीं, आणि सर्वांत आहे.

१२ तुम्ही देवाचे पवित्र व प्रिय असे निवडलेले लोक आहां, म्हणून करुणायुक्त हृदय, ममता, नम्रभाव, लीनता, सहनशीलता हीं अंगीं त्या; १३ एकमेकांचे सहन करा, आणि कोणाविरुद्ध कोणाचे गान्हाणे असल्यास आपसांत क्षमा करा; प्रभूनें तुम्हांला क्षमा केली तशी तुम्हीही करा; १४ पूर्णता करणारे बंधन अशी जी प्रीति तीं या सर्वांवर अंगीं त्या. १५ ख्रिस्ताची शांति तुमच्या अंतःकरणांत राज्य करो; तिजकरितां तुम्हांला एकशरीर असे पाचारण्यांत आले आहे; आणि तुम्ही कृतज्ञ असा. १६ ख्रिस्ताचे वचन तुम्हांमध्ये सर्व ज्ञानाने भरपूर राहो; स्तोत्रे, गीते व आध्यात्मिक स्तवनें यांनीं परस्परांस शिकवण घ्या व बोध करा; आपल्या अंतःकरणांत देवाला कृपेच्या प्रेरणेनें गा; १७ आणि बोलणे किंवा करणे, जें कांहीं तुम्ही करितां, तें सर्व प्रभु येशूच्या नामानें करा; आणि त्याच्या द्वारे देव जो पिता त्याचें उपकारस्मरण करा.

ख्रिस्ती मनुष्याचे गृहजीवन

१८ बायकांनो, जसें प्रभुमध्ये उचित आहे त्याप्रमाणे तुम्ही आपापल्या नवऱ्याच्या अधीन असा. १९ नवऱ्यांनो, तुम्ही आपापल्या बायकोवर प्रीति करा, व तिजबरोबर निष्ठुरतेनें वागू नका. २० मुलांनो, तुम्ही सर्वे गोष्टींत आपल्या आईबापांची आज्ञा माना, हे प्रभूला आवडतें आहे. २१ बापांनो, तुम्ही आपल्या मुलांना चिडवू नका,

विडवाल तर तीं खिन्न होतील. २२ दासांनो, तुम्ही सर्व गोष्टींत आपल्या न्यवहारांतल्या धन्यांच्या आह्मा माना, मनुष्यांस संतोषविणाऱ्या नौकरांसारखें तोंडदेखत्या चाकरींनीं नका, तर सालस मनानें प्रभूची भीति बाळगून त्याला माना; २३ आणि जें कांहीं तुम्ही करितां तें मनुष्यांसाठीं म्हणून नका तर प्रभूसाठीं म्हणून जिवेंभावे करा. २४ प्रभूपासून दत्तमरूप प्रतिकळ तुम्हांस मिळेल हें तुम्हांस माहीत आहे; प्रभु क्षिप्त याची चाकरी करा. २५ अन्याय करणाऱ्यानें केलेला अन्याय त्याजकडे परत येईल; पक्षपात होणार नाही.

१ धन्यांनो, तुम्हांसहि स्वर्गांत भनी आहे हें लक्षांत बाळगून तुम्ही आपल्या दासांबरोबर न्यायानें व ममतेनें वागा.

२ प्रार्थनेंत तत्पर असा व तिच्यांत ईशोपकारस्मरण करीत जगृत राहा; ३ आणखी आम्हांसाठीं हि प्रार्थना करा, अशी कीं ख्रिस्ताच्या ज्या गुजामुलें मी बंधनतांदि आहे तें सांगावयास देवानें आम्हांसाठीं वचनानें दार उघडावें; ४ यासाठीं कीं जसें मला बोललें पाहिजे तसें बोलून मी तें गूज प्रकट करावें. ५ बाहेरच्या लोकांबरोबर सुद्धतेनें वागा; संधि साधून घ्या. ६ तुमचें बोलणें सर्वदा कृपायुक्त, मित्रानें रुचकर केल्यासारखें असावें, म्हणजे प्रत्येकाला कसकसे उत्तर द्यावयाचें हें तुम्ही समजावें.

नमस्कार व समाप्ति

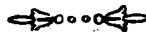
७ प्रिय बंधु तुखिक, प्रभूमधील विश्वासू सेवक व माझा सोबतीचा दास, हा माझें कसें काय चाललें आहे तें तुम्हांस कळवील; ८ त्यास मी तुम्हांकडे यासाठींच पाठ-

विलें कीं आमचें वर्तमान तुम्हांस कळवें व त्यानें तुमच्या मनाचें समाधान करावें. ९ त्याजबरोबर विश्वासू व प्रिय बंधु अनेसिम, तुम्हांतला एक, यालाहि पाठविलें आहे; ते एधील सर्व मजकूर तुम्हांस कळवितील.

१० माझा सोबती बंदिवान अरिस्तार्ख तुम्हांस सलाम सांगतो, आणि बर्णबाचा बंधु मार्क हाहि सलाम सांगतो. (त्याजविषयीं तुम्हांस आह्मा मिळाल्या आहेत; तो तुम्हांकडे आला तर त्याचा स्वीकार करा;) ११ युस्त नांबाचा येशू सलाम सांगतो; हे सुतेचे बंधु आहेत; हे मात्र देवाच्या राज्याकरितां माझे सहकारी आहेत व ते माझें सांत्वन असे झाले. १२ खिस्त येशूचा दास एफ्रसस जो तुमच्यांतलाच आहे तो तुम्हांस सलाम सांगतो; तो आपल्या प्रार्थनांमध्ये सर्वदा तुम्हांसाठीं जीव तोडून विनंती करीत आहे, कीं ईश्वरच्छेनें प्राप्त झालेल्या सर्व स्थितींत तुम्ही परिपूर्ण व निर्भ्रंत असें स्थिर राहावें. १३ त्याजविषयीं मी साक्ष देतो कीं तुम्हांसाठीं व जे लावदिकीयांत व हेरापलीत आहेत त्यांच्यासाठीं तो फार श्रम करीत आहे. १४ प्रिय वैय लूक व देमास हे तुम्हांस सलाम सांगतात. १५ लावदिकीयांतील बंधु, गुंफा व तिच्या घरीं जमणारी मंडळी यांस सलाम सांगा. १६ हें पत्र तुमच्यांत वाचून दाखविल्यावर लावदिकीयांतील मंडळींतहि वाचण्यांत यावें; व लावदिकीयास गेलेलें पत्र आणवून तुम्हीहि वाचावें अशी व्यवस्था करा. १७ अखिप्पाला सांगा कीं जी सेवा तुला प्रभूमध्ये मिळाली आहे ती पूर्ण करण्यास तिकडे लक्ष दे.

१८ मी पौलांनें स्वहस्ते लिहिलेला सलाम. माझ्या बंधनांची आठवण ठेवा. तुम्हांवर कृपा असो.

पौलाचें थेस्सलनीकाकरांस पहिलें पत्र



नमस्कार व ईशोपकारस्मरण

१ देवपित्यांत व प्रभु येशू ख्रिस्तांत जी थेस्सलनीकाकरांची मंडळी तिला पौल, सिल्वान व तीमथ्य यांजकडून; तुम्हांस कृपा व शांति असो.

२ आम्ही आपल्या प्रार्थनांमध्ये तुमची आठवण करीत सर्वदा तुम्हां सर्वांविषयीं देवाचें उपकारस्मरण करितों, ३ आपल्या देवपित्यासमोर तुमचें विश्वासानें काम, प्रीतीचे श्रम, व आपल्या प्रभु येशू ख्रिस्ताविषयींच्या आशेचा धीर

होवें आम्ही निरंतर स्मरण करितो. ४ देवाच्या प्रीती-
तील बंधूनी, तुम्ही झालेली निवडणूक आम्हांस ठाऊक
आहेच; ५ कारण आमची सुवार्ता केवळ शब्दांन नव्हे,
तर सामर्थ्यांन, पवित्र आत्म्यांन व बहुत निर्धारानें तुम्हांस
कळविण्यांत आली; तसेंच तुम्हांकरितां आम्ही तुम्हांमध्ये
कसे होतो हें तुम्हांस ठाऊक आहे. ६ तुम्ही फार संकटांत
असतांना पवित्र आत्म्याच्या द्वारा मिळालेल्या आनंदानें
वचन स्वीकारून आमचे व प्रभूचें अनुकारी झालां; ७
अज्ञानें मासेदोनिया व अखया यांतील सर्व विश्वास ठेव-
णारे यांस तुम्ही किता झालां. ८ मासेदोनिया व अखया
बांत तुम्हांपासून प्रभूचें वचन गाजत गेलें, इतकेंच केवळ
नव्हे तर देवावरील तुमच्या विश्वासाचें वर्तमानहि सर्वत्र
पसरलें आहे; यामुळें त्याविषयीं आम्हांस कांहीं
सांगावयाचें अगत्य नाहीं. ९ कारण तुम्हांमध्ये आमचें यें
कोणत्या प्रकारचें झालें; सदाजीवी व सत्य देवाची सेवा
करण्यास, १० आणि त्यानें ज्याला मेलेल्यांतून उठविलें व
भावी क्रोधापासून आपल्याला सोडविणारा असा त्याचा
पुत्र येशू याची स्वर्गांतून येण्याची वाट पाहण्यास, तुम्ही
मूर्खतापासून देवाकडे कसे वळलां, हें ते स्वतः होऊन
आम्हांविषयीं सांगतात.

आपल्या मिशनरी कामाचें पौल समर्थन करतो

१ बंधुजनहो, तुम्हांमध्ये आमचें यें व्यर्थ झालें
नाहीं, हें तुम्हां स्वतःला माहीत आहेच. २ पूर्वी
फिलिपेंत आम्ही दुःख भोगून व दांडगाई सोसून
तुम्हांस माहीतच आहे) मोठ्या कष्टांत असतां
देवाची सुवार्ता तुम्हांस सांगण्याचें धैर्य आपल्या देवाकडून
आम्हांस मिळालें. ३ आमचा उपदेश भ्रांति अगर अमंगळ-
पण यांपासून उत्पन्न झालेला नसून कपटाचा नव्हता; ४
तर सुवार्ता सांगण्याचें काम आम्हांस सोपवून देणें देवाला
पसंत वाटल्यावरून आम्ही ती सांगतो; आम्ही मनुष्यांस
खुश करण्यासारखें न बोलतां आमची 'अंतःकरणे पार-
खणारा' देव हा खुश होईल असे बोलतो. ५ आम्ही
आर्जेवाचें भाषण करितांना कधीं आढळलें नाहीं, हें
तुम्हांस माहीत आहे; तसेंच लोभानें कपटवेष धारण
केलेले असे आम्ही कधीं आढळलें नाहीं, देव साक्षी

आहे; ६ आम्ही सिस्ताचे प्रेषित असल्यामुळें जरी आम्हां
वजन पडण्यासारखें होतें तरी मनुष्यांपासून म्हणजे तुम्हां-
पासून किंवा दुसऱ्यांपासून गौरव मिळविण्याची खटपट
करितांना आम्ही आढळलें नाहीं; ७ तर आपल्या मुला-
बाळांचें खालनपालन करणाऱ्या दाईसारखे आम्ही तुम्हां-
मध्ये सौम्यवृत्ति होतो. ८ आम्हांस तुमचा कळवळा वाटत
असल्यामुळें आम्ही तुम्हांला देवाच्या सुवार्तेचें केवळ
दान देण्यास नव्हे, तर तुम्हांवरील आमच्या अक्षंत
प्रेमामुळें तुम्हांकरितां आपला जीवहि देण्यास राजी होतो.
९ बंधूनी, आमचे श्रम व कष्ट यांची आढवण तुम्हांस
आहे; तुम्हांतील कोणाला आमचा भार होऊं नये म्हणून
आम्ही रात्रंदिवस धंदा करून तुम्हांस देवाच्या सुवार्तेची
घोषणा केली. १० तुम्हां विश्वास ठेवणाऱ्यांत आम्ही
पवित्रतेनें, धार्मिकतेनें व निर्दोषतेनें कसे होतो याविषयीं
तुम्ही साक्षी आहां, व देवहि आहे. ११ तुम्हांस ठाऊकच
आहे कीं जसा बाप आपल्या मुलांस तसें आम्ही तुम्हांतील
प्रत्येकास बोध करित, धीर देत, व आप्रहपूर्वक विनंति
करित सांगत होतो कीं, १२ जो देव आपल्या राज्यांत व
गौरवांत तुम्हांस पाचारण करित आहे त्याला योग्य असें
तुम्हीं बागावें.

छळ

१३ आम्हीहि देवाचें निरंतर उपकारस्मरण यामुळें
करितो कीं तुम्ही आम्हांपासून ऐकलेलें देववचन स्वीकारिलें
तें मनुष्यांचें म्हणून नव्हे, तर देवाचें असे स्वीकारिलें;
आणि वास्तविक तें तसेंच आहे; तें तुम्हां विश्वास ठेवणा-
ऱ्यांत कार्य करित आहे. १४ बंधूनी, यहूदीयांतील
देवाच्या ज्या मंडळ्या खिस्त येशूमध्ये आहेत त्यांचे
तुम्ही अनुकारी झालां, म्हणजे त्यांनीं यहूद्यांच्या हातून
जीं दुःखें सोडिलीं तींच तुम्हीहि आपल्या देशबांधवांच्या
हातून सोडिलीं; १५ त्या यहूद्यांनीं प्रभु येशूला व संदेष्ट्यां-
लाहि जिवें मारिलें आणि आम्हांस छळ करून बाहेर
घालविलें; देवाला जें प्रिय तें न करितां ते सर्व मनुष्यांचे
विरोधी झाले आहेत; १६ बिदेशी लोकांचें तारण व्हावें
म्हणून त्यांच्याबरोबर बोलण्याची ते आम्हांस मनाई
करितात, हें हासाठीं कीं त्यांनीं आपल्या 'पापांचें माप'

सर्वादा 'भरीत असावें'; त्यांजवरील कोधाची सीमा झाली आहे.

पौलानचें आपल्या वाचकांकडे लक्ष

१० बंधुजनहो, आम्ही हृदयानें नव्हे तर देहदृष्ट्या तुम्हांपासून थोडका वेळ वेगळे झाल्यानें आम्हांस विरह-दुःख होऊन तुमचें तोंड पाहावयास आम्ही फार उकठेंतें विशेष प्रयत्न केला; १८ या उकठेंतुळें आम्ही तुम्हांकडे येण्याचा नेत केला; मी पौलानें एकदा नाही तर दोनदा केला; परंतु सैतानानें आम्हांस अडविलें. १९ आमची आशा, आमचा आनंद, आमचा अभिमानाचा मुगूट काय आहे? आपला प्रभु येशू याच्या आभयनसमर्थी त्याच्यासमोर तुम्हीच आहां ना? १० कारण तुम्ही आमचें गौरव व आमचा आनंद आहां.

तीमच्याकडे सोंपलेली कामगिरी

१ आमच्यानें आणखी दम घरवेना, तेव्हां
३ आम्ही अथेनेतव एकटें मार्गें राहवें, हें आम्हांस बरें वाटलें; २ आणि आम्ही आपला बंधु तीमच्या; ख्रिस्ताच्या सुवातेत देवाचा सेवक, याला यासाठीं पाठविलें कीं त्यानें तुम्हांस स्थिर करावें, आणि तुमच्या विश्वासाच्या दृढीसाठीं बोध करावा; ३ तो असा कीं या संकटांत कोणी घाबरूं नये; कारण आपण यासाठींच नेमलेले आहां; हें तुम्ही स्वतः जाणून आहां. ४ कारण आम्ही तुम्हांजवळ होतो तेव्हां आम्ही तुम्हांस सांगून ठेविलें कीं आपणांस संकटें भोगावयाचीं आहेत; त्याप्रमाणें घडलेहि, हें तुम्हांला कळलें आहे. ५ यामुळें मलाहि आणखी दम घरवेना, म्हणून मी तुमच्या विश्वासासंबंधानें विचारपूस करण्यास पाठविलें; कोण जाणें, सुकविणाच्यानें तुम्हांस भूल घातल्यानें आमचे श्रम व्यर्थ झाले असतील. ६ आतां तीमच्यानें तुम्हांपासून आम्हांकडे येऊन; तुमचा विश्वास व प्रीति खाविषयीं, आणि जसें आम्ही तुम्हांस भेटावयास उकठित आहों तसे तुम्हीहि आम्हांस भेटावयास उकठित असून आमची वेदमी चांगली वाटवण करिता, याविषयींचें सुवर्तमान आम्हांस कळविलें; ७ यामुळें बंधूनी, आम्हांला आपल्या सर्व अडचणींत व संकटांत तुमच्या विश्वासावरून तुम्हां-

विषयीं समाधान मिळालें; ८ कारण जर तुम्ही प्रभुमध्ये स्थिर आहां तर आमच्या ठायीं जीव आहे. ९ आम्ही आपल्या देवासमोर तुम्हांमुळें ज्या सर्व आनंदानें आनंदित आहों त्याबद्दल आमच्यानें तुमच्यासंबंधानें देवाचें किती उपकारस्मरण करवेलें? १० आम्ही रात्र-दिवस अतिशय प्रार्थना करितों कीं आम्ही तुमचें तोंड पाहावें आणि तुमच्या विश्वासातील न्यूनता पूर्ण करावी.

११ आतां देव, आपला पिता हा, व आपला प्रभु येशू हा, स्वतः आमचें तुम्हांकडे येणें निर्विघ्न करो; १२ आणि जशी आमची प्रीति तुम्हांवर आहे, तशी प्रभु तुमची प्रीति एकमेकांवर व सर्वांवर वाढवून विपुल करो; १३ यासाठीं कीं आपला प्रभु येशू आपल्या सर्व पवित्र जनांसहित येईल त्या वेळेस तुमची अंतःकरणे देव आपला पिता याच्यासमोर पवित्रतेत निदोष होण्यास त्यानें तीं स्थिर करावीं.

[आमेम.]

व्यावहारिक सनुपदेश

१ बंधुजनहो, शेवटीं आम्ही तुम्हांस विनति करितों व प्रभु येशूमध्ये बोध करितों कीं तुम्ही कसें चालून देवाला संतोषवावें हें तुम्ही आम्हांपासून ऐकून घेतलें व त्याप्रमाणें चालत आहां, त्यांत तुमची उत्तरोत्तर वृद्धि व्हावी. २ प्रभु येशूच्या वतीनें कोणकोणत्या आज्ञा आम्ही तुम्हांस दिल्या त्या तुम्हांस ठाऊक आहेत. ३ देवाची इच्छा ही आहे कीं तुमचें पवित्रीकरण व्हावें. तुम्हीं जारकर्मांपासून स्वतःस दूर राखावें; ४, ५ 'देवाला न ओळखणाऱ्या' विदेशी लोकांप्रमाणें कामवासनेनें नव्हे, तर पवित्रतेनें व अन्ननें तुम्हांतील प्रत्येकानें आपलें पात्र कसें राखावें तें समजून घ्यावें. ६ कोणी या गोष्टीचें उल्लंघन करून आपल्या बंधूला फसवूं नये; कारण प्रभु ह्या सर्व गोष्टींचा सूड घेणारा आहे, हें आम्ही तुम्हांस अगळू सांगितलें होतें व साक्ष पटविली होती. ७ देवानें आपल्याला अशुद्धपणासाठीं पाचारण केलें नाही, तर पवित्रतेसाठीं पाचारिलें आहे. ८ तर ह्याचा अन्वेष कर-

१ अथवा; आपणासाठीं बायको करण्याचें समजून घ्यावें.

पारा तो मनुष्याचा नव्हे, तर तुम्हांस 'आपला पवित्र आत्मा देणारा' देव ह्याचा अन्वेषण करितो, असें होतें.

९ बंधुप्रीतीविषयी आम्ही तुम्हांस लिहिले वरि यन्वी तुम्हांस गरज नाहीं; कारण एकमेकांवर प्रीति करावी, असें तुम्हांला देवानेंच शिकविलें आहे; १० आणि सगळ्या मासे-दोनियांतील सर्व बंधुवर्गावर तुम्ही ती करितच आहां. तरी बंधूनी, आम्ही तुम्हांस बोध करितों कीं ती उत्तरोत्तर अधिक करावी. ११, १२ बाहेरल्या लोकांबरोबर सभ्यतेनें वागावें; आणि तुम्हांस कशाचीहि गरज पडू नये म्हणून, आम्ही तुम्हांस आज्ञा केल्याप्रमाणें स्वस्थ राहणें, आपापला कारभार करणें, आणि आपल्या हातांनीं काम करणें, यांची हौस तुम्हांस असावी.

मृतांची स्थिति

१३ बंधुजनहो, महानिद्रा पावलेल्या जनांविषयी तुम्ही अजाण नसावें अशी आमची इच्छा आहे, यासाठीं कीं ज्यांस आशा नाहीं असा बाकीच्या लोकांसप्रिखा तुम्ही खेद करू नये. १४ येथून मरण पावला व उठला, असा जर आपला विश्वास आहे तर त्याप्रमाणें येशूच्याद्वारे जे महानिद्रा पावले आहेत त्यांस देव त्यांबरोबर आणील. १५ प्रभूच्या वचनावरून आम्ही हें तुम्हांस सांगितों कीं प्रभूचें येणें होईपर्यंत जे आपण जीवत असे वरू त्या आपणांस महानिद्रा पावलेल्यांच्या आघाडीस जावणार नाहीं. १६ कारण, प्रभु स्वतः आयदिव्यदृताची वाणी व देवाच्या तुतारीना आज्ञावनि श्रेय असतां स्वर्गांत उतरेल; आणि ख्रिस्तास्यें जे मेलेले आहेत ते पहिल्यानें उठतील; १७ मग जीवत उरलेले आपण त्यांबरोबर प्रभूला सामोरे होण्यासाठीं मेघारूढ असे अंतराळंत घेतले जाऊं, आणि तसेंच सर्वदा प्रभूजवळ राहू. १८ यास्तव या वचनांनीं एकमेकांचें समाधान करा.

प्रभूचें आगमन व जागृतीची आवश्यकता

१ बंधूनी, काळ व प्रसंग यांविषयी तुम्हांस कांहीं लिहिण्याची गरज नाहीं. २ कारण तुम्हांला स्वतः पूर्णपणें माहीत आहे कीं जसा रात्री चोर, तस्य प्रभूचा विभव येतो. ३ शांति आहे, निर्भय आहे, असें ते म्हणतात तेव्हां गरोदर जीच्या वेदनांप्रमाणें त्यांचवर

अकस्मात् मीस येतो; आणि ते निमावणारच नाहीत. ४ बंधुजनहो, त्या दिवसानें चौरासारखें तुम्हांस गांठावें असें तुम्ही अंधारांत नाहीं. ५ कारण तुम्ही सर्व प्रकाशाचे पुत्र व दिवसाचे पुत्र आहां; आणि रात्रीचे व अंधाराचे नाहीं; ६ यावरून आपण इतरांसारखी झोप घेऊं नये, तर जागे व सावध राहावें. ७ झोप घेणारे रात्री झोप घेतात, आणि झिगणारे रात्रीचे झिगतात; ८ परंतु जे आपण दिवसाचे आहो त्या आपण सावध असोवें, विश्वास व प्रीति हें उरल्यान व तद्रणाची आज्ञा हें शिस्ताने वळवें; ९ कारण आपल्यावर क्रोध होण्यासाठीं नव्हे, तर आपला प्रभु येशू ख्रिस्त याच्या द्वारे आपलें तारण व्हावें ह्यासाठीं देवानें आपल्याला नेमिलें आहे. १० तो आपणांसाठीं मरण पावला, यासाठीं कीं आपण झरो असलों किंवा निजलेले असलों तरी आमण त्यांबरोबर जीवत असावें; ११ यास्तव तुम्ही एकमेकांस बोध करा, व एकमेकांची वृद्धि करा; असें तुम्ही करितच आहां.

निरंतराले सद्बोध व समाप्ति

१२ बंधुजनहो, आम्ही तुम्हांस विनंति करितों कीं तुम्हांमध्ये जे भ्रम करितत, प्रभूमध्ये तुम्हांवर असतात व तुम्हांस भोग करितत त्यांचा तुम्ही भ्रम करावा; १३ आणि त्यांच्या ब्रमामुळे त्यांस प्रेमानें अत्यंत मान द्यावा. तुम्ही आपसांत श्रांत वसा. १४ बंधूनी, आम्ही तुम्हांस बोध करितों कीं अल्पस्थित लोकांस ताकीद द्या, जे अल्पधीराचे आहेत त्यांस धीर द्या, अशक्तोस आधार द्या, सर्वांबरोबर सहनशीलतेनें वागा. १५ कोणी कोणाचें वाईटाबद्दल वाईट करूं नये म्हणून जपा, आणि सर्वदा एकमेकांचें व सर्वांचें चांगलें करित असा. १६ सर्वदा आनंदित असा; १७ निरंतर प्रार्थना करा; १८ सर्व स्थितींत उपकारस्मरण करा; कारण तुम्हांविषयी ख्रिस्त येशूमध्ये देवाची इच्छा हीच आहे. १९ आत्म्याला विश्वां नका; २० संदेशांचा धिक्कार करू नका; २१ स्वर्ग गोष्टींची पारख करा; चांगलें वें बळकट घरा; २२ 'वाईटाच्या प्रत्येक प्रकारापासून दूर राहा.'

२३ शांतीचा देव स्वतः तुम्हांस परिपूर्णपणें पवित्र

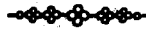
करो; आणि आपला प्रभु येशू ख्रिस्त याच्या अमामनसमयी तुमचा आत्मा, जीव व शरीर हीं निर्दोष अशीं अथासांग राखलीं जावोत. २४ तुम्हांस पाचारण करणारा विश्वामु आहे; तो हें करील्ल.

२५ बंधूंचो, आम्हांसाठीं प्रार्थना करा.

२६ पवित्र चुंबनांनैं सर्व बंधुवर्गांस सलाम करा. २७ मी तुम्हांस प्रभुची शपथ घालून सांग्तां कीं हें पत्र सर्व बंधूंना वाचून दाखवावें.

२८ आपला प्रभु येशू ख्रिस्त याची कृपा तुम्हांबरोबर असो.

पौलाचें येस्सलनीकाकरांस दुसरें पत्र



नमस्कार व ईशोपकारस्मरण

१ देव आपला पिता व प्रभु येशू ख्रिस्त यांतील

१ येस्सलनीकाकरांच्या मंडळीला पौल, सिल्वान व तीमथ्य यांजकडून : २ देवपिता व प्रभु येशू ख्रिस्त यांजपासून तुम्हांस कृपा व शांति असो.

३ बंधूंचो, आम्हीं सर्वदा तुम्हाविशींची देवाचें उपकारस्मरण केलें पाहिजे आणि हें योग्यच आहे; कारण तुमचा विश्वास अतिशय वाढत आहे, आणि तुम्हां सर्वांतील प्रत्येकांची एकमेकांशील प्रीति विपुल होत आहे; ४ यावरून तुमचे सर्व छळ व जी संकटें तुम्ही भोगीत आहांत त्याविशींची तुमची सहनता व विश्वास वाढतल देवाच्या मंडळ्यांत आम्हीहि तुम्हांविशींची अग्निमान बाळगितां. ५ हें देवांच्या यंत्राचें न्यायाचें प्रदर्शक आहे; तो न्याय हा कीं ज्यासाठीं तुम्ही दुःख सोपीत आहां त्या देवाच्या राज्याला योग्य असें तुम्ही मोखलें जावें.

६ तुम्हांवर संकट आणणाऱ्या लोकांवर उलट संकट आण्णें आणि संकट सोडणाऱ्या तुम्हांस आम्हांबरोबर विश्वांति देणें, हें जर देवाला न्याय्य आहे, ७ तर तें, प्रभु येशू आपल्या सामर्थ्याच्या दृष्टीसह स्वर्गांतल 'अभि-ज्वालाविधित' असा प्रकट होण्याच्या समयीं होईल; ८ तेम्हां 'जे देवाला ओळखत नाहींत' व आपल्या प्रभु येशूची बुध्दता 'मानीत नाहींत त्यांचा तो सुख उगवील;' ९, १० तो 'आपल्या पवित्र जनांत गौरव मिळविण्या-करितां,' आणि 'त्या दिवशीं' विश्वास ठेवणाऱ्या

सवांच्या ठायीं 'आश्चर्यपात्र होण्याकरितां येईल,' (कारण आम्हीं दिळेच्या साक्षींवर तुम्हीं विश्वास ठेविला आहे,) तेम्हां ते 'प्रभूच्या समोहन व त्याच्या सामर्थ्याच्या गौरवापासून' दूर होऊन युगानुयुगाचा नाश हा दंड त्यांना मिळेल. ११ याकरितां आम्ही तुम्हांसाठीं सर्वदा अशी प्रार्थना करितों कीं आपल्या देवांनैं तुम्हांस झालेल्या ह्या पाचारणाला योग्य असें मानवें आणि चांगुलपणाविशींची तुमचा सर्व मनोदय व विश्वासाचें कार्य सामर्थ्यांनैं पूर्ण करावें; १२ यासाठीं कीं आपला देव व प्रभु येशू ख्रिस्त यांच्या कृपेनैं आपला प्रभु येशू 'याच्या नामाला तुम्हांमध्यें,' व तुम्हांला 'त्याच्या ठायीं, गौरव मिळावें.'

प्रभूच्या पुनरागमनासंबंधीं असलेल्या बुकीच्या कल्पना

१ बंधुजनहो, आपल्या प्रभु येशू ख्रिस्ताचें २ आगमन व त्याच्याजवळ आपलें एकत्र होणें यांचें संघर्षानें आम्ही तुम्हांस अशी विनंति करतों कीं, २ तुम्ही एकाएकीं दचकून कित्तयैर्य सोडूं नका व धाबकें नका; प्रभूचा दिक्स येऊन ठेपला आहे असे सांगणाऱ्या आत्म्यांनैं, किंवा जणूं काय आम्हांकडून आळेल्या वचनानें अगर पत्रानें धाबकें नका; ३ कोणत्याहि प्रकारें कोणाकडून फसूं नका; त्या दिवसाच्या अगोदर धर्मत्याग होऊन पापपुरुष प्रकट होईल; ४ तो नासपुत्र, विरोधी, व ज्याला देव किंवा भजनीव

म्हणून म्हणतात त्या सर्वांमिधां स्वतःला उंच करणारा, म्हणजे मी देव आहे, असे स्वतःचें प्रदर्शन करित देवाच्या भक्तिरात कसणारा असा आहे, ५ मी तुम्हांजवळ असतांना हे तुम्हांस सांगितलें याची तुम्हांस आठवण नाही काय? ६ त्यानें स्वसमयींच प्रकट व्हावें, अन्य वेळीं होऊं नये, म्हणून जें प्रतिबंधक आहे तें तुम्हांस ठाऊक आहे. ७ अधर्माचें गूज आतांच अमलें कार्य चालवीत आहे, आणि जो आतां प्रतिबंध करित आहे तो दूर होईपर्यंत मात्र तें तसेंच आपलें कार्य चालवीत जाईल; ८ आणि मग 'तो अधर्मा' पुरुष प्रकट होईल, त्याला प्रभु येशू 'आपल्या सुखातील भासानें मारून टाकील,' आणि आपण येतांच स्वदर्शनानेंच त्याला नाहीसें करील; ९, १० ज्यांचा नामा होणार त्यांनीं आपलें तारण साधावें म्हणून सत्याची आवड धरिली नाही; त्यांच्यासाठीं सैतानाच्या कृतीप्रमाणें सर्व प्रकारची खोटी महत्कृत्यें, विन्दें, अद्भुतें आणि सर्व प्रकारचें अनीतिजनक कपट यांनीं युक्त असें त्याचें येंणें होईल. ११ त्यांनीं असत्यावर विश्वास ठेवावा एवढें देव त्यांच्या ठायीं आंतीचें कार्य चालेल असें करितो; १२ ज्यांनीं सत्यावर विश्वास ठेविला नाही, तर अनीतीत संतोष मानिला त्या सर्वांस दंडाहा व्हावी म्हणून असें होईल.

आणकी ईशोपकारस्मरण व प्रार्थना

१३ बंधुजनहो, 'प्रभूच्या प्रियजनांनी,' तुम्हांविषयीं आम्हांला देवाचें उपकारस्मरण नेहमीं केलें पाहिजे; कारण आध्यात्मिकरीत्या झालेल्या पवित्रीकरणार्था व सत्यावरच्या विश्वासांत देवानें तुम्हांस प्रारंभापासून तारणासाठीं निवडिलें आहे; १४ त्यांत त्यानें तुम्हांस आमच्या सुवार्तेच्या द्वारे आपल्या प्रभु येशू ख्रिस्ताचें गौरव प्राप्त करून घेण्यासाठीं पाचारण केलें आहे. १५ तर मग बंधुनो, स्थिर राहा, आणि तोंडी किंवा आमच्या पत्रद्वारे जे विधि तुम्हांस छिकविले ते बळकट धरून राहा.

१६ आपला प्रभु येशू ख्रिस्त हा, आणि ज्यानें आपल्यावर प्रीति करून युगानुयुगाचें सांत्वन व चांगली आज्ञा केल्यानें झाली तो देव आपला पिता, १७ तुमच्या

म्हानें सांत्वन करो, आणि प्रत्येक चांगल्या करण्यांतूनच नोळम्यांतगुह्यांस स्थिर करो.

शेवटचा सद्बोध व समाप्ति

१ बंधुजनहो, आतां इतकेच सांगणें आहे कीं ३ आम्हांसाठीं प्रार्थना करा; यासाठीं कीं प्रभूच्या वचनद्वारे स्वतःचें प्रगति व्हावी; जसें तुम्हांमध्ये तसें स्वतःचें त्याचें गौरव व्हावें. २ आणि आम्ही वावग्या व दुष्ट मनुष्यांपासून सुटावें; कारण सर्वांच्या ठायीं विश्वास आहे असें नाही. ३ प्रभु विश्वास व्हावे तो तुम्हांस स्थिर करील, व गुह्यांपासून राखील. ४ तुम्हांविषयीं प्रभूमध्ये आमचा असा भरवसा आहे कीं आम्ही तुम्हांस जें सांगतो तें तुम्ही करितां व पुढेंहि कराळ. ५ प्रभूनें तुमचीं मनें देवावरच्या प्रीतीत व ख्रिस्ताच्या सहनतेत मार्गी लावली.

६ बंधुजनहो, आम्ही आपल्या प्रभु येशू ख्रिस्ताच्या नामानें तुम्हांस आज्ञा करितों कीं अव्यवस्थितपणें वागणाऱ्या व आम्हांपासून मिळवून घेतलेल्या विधीप्रमाणें न चालणाऱ्या प्रत्येक बंधुपासून तुम्ही दूर व्हावें. ७ आमचें अनुकरण कोणत्या रीतीनें केलें पाहिजे हे तुम्हां स्वतःला ठाऊक आहे; आम्ही तुम्हांमध्ये अव्यवस्थितपणें वागलों नाही; ८ आणि आम्ही कोणाचें अज फुकट खालें नाही; तुम्हांतील कोणावर भार चढवें नये म्हणून आम्ही अमानें व कळनें रात्रंदिवस काम केले. ९ आम्हांस अधिकार नाही असें माझे म्हणणें नाही, तर आमचें अनुकरण करण्यास आम्ही आमचा किता तुम्हांस द्यावा म्हणून असें केले.

१० आम्ही तुम्हांजवळ होतो तेव्हांहि, कोणाला काम करण्याची इच्छा नसली तर त्यानें साद्विहित नसे, अशी तुम्हांस आज्ञा केली. ११ तरी तुमच्यामध्ये कित्येक अव्यवस्थितपणानें वागणारे, काहीशेक काम न करणारे व लुडबुड्ये आहेत, असें ऐकतों. १२ असा जोकांना आम्ही प्रभु येशू ख्रिस्ताच्या नामानें आज्ञा व बोध करितों कीं त्यांनीं स्वत्वपणें काम करून आपलेच अज खावें. १३ तुम्ही तर बंधुनो, सुकृति करण्यांत यत्न नका. १४ अज पत्रांतील आमचें वचन जर कोणी प्रामाणित नसला तर त्या

प्रनुष्याला पाहून ठेवा आणि त्याला खूप वाटावी म्हणून त्याची सोबत घरुं नका, १५ तरी त्याला झुत्रप्रमाणें समजू नका. तर त्याला बंधप्रमाणें बोध करा.

१६ शांतीचा प्रभु हा सवेंकाळें सवें प्रकारें तुम्हांस

शक्ती देवो. प्रभु तुम्हां सर्वांकारोबर असो.

१७ मी पौलसनें स्वहस्तें लिहिलेला सलाम; ही प्रत्येक पत्रांत खण आहे, हें माझे अक्षर आहे. १८ आपला प्रभु येशू ख्रिस्त बाप्ती कृपा तुम्हां सर्वांकारोबर असो.

पौलसचें तीमथ्याला पहिलें पत्र



नमस्कार व खोटीया शिक्षणासंबंधानें इशारा

१ देव आपला तारणारा व ख्रिस्त येशू आपली आशा यांच्या आज्ञेनें ख्रिस्त येशूचा प्रेषित पौल याजकडून: माझा खरा विश्वासपुत्र तीमथ्य याला २ देव-पिता व ख्रिस्त येशू आपला प्रभु यांजपरामून कृपा, दया व शांति असो.

३ मी मात्सेदोनियास जातीनां तुला इकिसांत राहावयाची विनंति केली; त्या वेळीं, तूं कित्येक झोकाना ताकीद घावी की, अन्य शिक्षण देऊं नका, ४ आणि जी ईश्वरी व्यवस्था विश्वासाच्या द्वारे आहे तिच्या उपयोगी न पडणाऱ्या, पण वाद मात्र उत्पन्न करणाऱ्या कहाण्यांकडे व अनंत वंशवृक्षांकडे लक्ष देऊं नका असें मी तुला सांगितलें होतें, तें आतांही सांगतां. ५ शुद्ध अंतःकरणांतील आणि विवेकमाननांतील व निष्कपट विश्वासांतील प्रीति असणें हा आहेचा हेतु आहे; ६ यांस सोडून कितीएक लोक भयं बोलण्याकडे वळले आहेत; ७ ते नियमशास्त्राचे शिक्षक होऊं पाहतात, परंतु ते काय बोलतात तें व ज्याविषयी ते खातरीनें सांगतात तें त्यांस समजत नाही. ८ नियमशास्त्राचा जर कोणी यथार्थ उपयोग करील तर तें चांगलें आहे, हें आपल्याला कळतें; ९ तोहि हें समजतो कीं नियमशास्त्र धार्मिकांसाठीं केलेलें नाही, तर अधर्मी व अनिवार, भक्तिहीन व पापी, अपवित्र व अमंगळ, बापाला ठरें मरणारे व आईला ठरें मरणारे, मनुष्याहत्या करणारे, १० जारकर्मी, पुंमैथुनी, गुलामांचा व्यापार करणारे. लबाड; खोटी शपथ वाहणारे यांजसाठीं,

आणि जें कांहीं छुशिक्षणाविरुद्ध आहे त्याजसाठीं केलेलें आहे; ११ धन्यवादिता देवाच्या गौरवाची जी सुवाती मला सोंपलेली आहे तिला हें अनुसरून आहे.

देवकृपेबद्दल पौलानें दाखविलेली कृतज्ञता
१२ ज्यानें मला शक्ति दिली त्या आपल्या प्रभु ख्रिस्त येशूचे मी आभार मानितों; १३ कारण मी जो पूर्वी निंदक, छळ करणारा व उपद्रव देणारा होतों त्या भय त्यानें विश्वासू मानून आपल्या सेवेकरितां ठेविलें; मी असा होतों तरी अविश्वासांमुळे न समजून तें केतें, म्हणून मजवर दया झाली; १४ ख्रिस्त येशूमधील विश्वास व प्रीति यांसह आपल्या प्रभूची कृपा विपुल झाली. १५ ख्रिस्त येशू पापी जनांना तारावयास जगांत आला, हें वचन विश्वसनीय व सर्वथा स्वीकारवयास योग्य आहे; त्या पापी लोकांपैकी मी मुख्य आहे. १६ तरी जे युगाजु-युगाच्या जीवनासाठीं त्याजवर विश्वास ठेवणार, त्यांस उदाहरण व्हावें म्हणून येशू ख्रिस्तानें, मी जो मुख्य त्या मजविषयीं आपली सर्वे सहनशीलता दाखवावी एतदर्थ, मजवर दया झाली. १७ जो सनातन राजा, अविनाशी, अदृश्य, असा एकच देव, त्याला सन्मान व गौरव युगाजु-युग असो. आमेन.

१८ माझ्या पुत्रा तीमथ्या, तुजविषयीं पूर्वीच झालेल्या संदेशप्रमाणें ही आज्ञा मी तुला सांगून ठेवितों कीं तूं त्यांच्या द्वारेच सुसुद्ध कर; १९ विश्वास व चांगला विवेक-भाव घर; कित्येकांनीं हा शुभारंभ दिल्यामुळे त्यांचें विश्वासरूपी तारुं फुटलें; २० त्यांत हुमनाय व आलेखनां

हे आहेत; त्यांसाठीं सैतानाच्या स्वाधीन केले आहे, यासाठीं कीं त्यांनीं निंदा करण्याचें सोडून देण्यास तिकारें.

सांख्यिक उपासनेबाबत सूचना

१ तर सर्वांत प्रथम हा बोध मी करितों कीं सर्व मनुष्यांसाठीं विनंत्या, प्रार्थना, रवबदल्या व ईशोपकारस्मरण करावें; २ राजाकरितां व सर्व वरिष्ठ अधिकाऱ्यांकरितां करावें यासाठीं कीं आपण सर्व सुभक्तीं व गंभीरपणांनं शांतीचें व स्वस्थपणाचें असें आयुष्यक्रमण करावें. ३ हे आपला तारणारा देव याच्या दृष्टीनें चांगलें व स्वीकारावयास योग्य आहे. ४ त्याची इच्छा आहे कीं सर्व मनुष्यांचें तारण व्हावें व त्यांनीं सत्याच्या पूर्ण ज्ञानास पोहंचावें. ५ कारण एकच देव आहे, आणि देव व मनुष्ये यांमधील किस्त-येष्ट हा मनुष्य एकच मध्यस्थ आहे. ६ त्यानें सर्वासंघटीं मुक्तीचें मोल म्हणून स्वतःच्या दिलें ह्याची साक्ष यथाकाळीं देणें आहे; ७ या साक्षीसाठीं मला घोषणा करणारा व प्रेषित, (मी सत्य बोलतो, मला जाही करित नाही,) विश्वास व सत्य ह्यांसंबंधीं विदेशी लोकांचा शिक्षक असें नेमिलें.

८ माझी इच्छा अशी आहे कीं प्रत्येक ठिकाणीं पुरुषांनीं राग व विवाद ह्यांचा स्पर्श होऊं न देतां पवित्र हस्त उभ करून प्रार्थना करावी. ९ तशीच माझी इच्छा आहे कीं जिन्यांनीं स्वतःस साजेळ अशा वेषांनं आपणांस भिडस्तपणांनं व मर्यादेनं शोभवावें; केस गुंफणें आणि सोनें, मोह्यें व मोलवान् वस्त्रे यांनीं नव्हे. १० तर सत्कामांनीं शोभवावें; (देवभक्ति स्वीकारलेल्या जिन्यांस हें शोभतें). ११ जीं पूर्ण अधीनतेनें स्वस्थतेंत तिकारें.

१२ जींला शिकविण्याची आणि पुरुषावर धनीपण चालविण्याची परवानगी मी देत नाही; तिनें स्वस्थ राहावें.

१३ कारण प्रथम आदाम बडल, नंतर हव्वा. १४ आदाम भुलकला गेला नाही. जीं भुलून अपराधांत सांपडलीं. १५ तथापि तीं मर्कटिनें विश्वास, प्रीति व पवित्रता अशा राक्षिवाला मुलांना जन्म देण्याच्या योगें तिनें तारण होईल.

ख्रिस्ती मंडळीचे कामदार

१ कोणी अध्यक्ष होण्यास पाहतो तर तो चांगल्या कामांनीं इच्छा धरितो; हें वचन विश्वसनीय आहे.

२ अध्यक्ष अदृष्य, एका स्त्रीचा पति, नेमस्त, स्वस्थचित्त, शिष्ट, अतिधिप्रिय, सुशिक्षक असा असावा. ३ तो मद्यपी व भारका नसावा; तर सौम्य, भांडण न करणारा, द्रव्यलेखन न धरणारा, ४ आपल्या घरची व्यवस्था चांगली ठेवणारा, आपल्या मुलांबाळांना भीडमर्यादेचें बळण लावून स्वाधीन ठेवणारा असा असावा; ५ ज्याला आपल्या घरची व्यवस्था चांगली ठेवतां येत नाही, तो देवाच्या मंडळीचा संभाळ कसा करील ? ६ त्यानें मदांभ होऊन सैतानाच्या दंडांत पडूं नये म्हणून तो नवशिका नसावा. ७ त्याची निंदा होऊं नये व त्यानें सैतानाच्या पाशांत सांपडूं नये म्हणून त्यानें बाहेरल्या लोकांपासुनहि चांगलें नांव मिळविलेलें असावें. ८ तसेंच सेवकहि गंभीर असावे; दुबोले, मद्यपानासक्त व पैसा खाणारे नसावे; ९ विश्वासाचें गूज शुद्ध विवेकानें राखणारे असावे. १० त्यांचीहि पूर्वीं परीक्षा व्हावी; आणि अदृष्य झल्यास त्यांनीं सेवकपण करावें. ११ तसेंच, जिन्या गंभीर असाव्या, चहाड नसाव्या, नेमस्त व सर्व गोष्टीविषयी विश्वासू असाव्या. १२ सेवक एका स्त्रीचा पति असावा; ते आपल्या मुलांबाळांनीं व घरची व्यवस्था चांगली ठेवणारे असावे. १३ कारण ज्यांनीं सेवकपण चांगलें चालविलें ते आपणांस चांगली योग्यता आणि किस्त येष्टाबरोल विश्वासांत फार धैर्य मिळवितगत.

१४ तुजकडे लवकरच येण्याची आज्ञा घरून हें तुला लिहिलें; १५ तरी पद्य मला उत्तरी लागल्यास ज्या सदाजीवी देवाची मंडळी, सत्याचा स्तंभ व पाया अशी आहे, त्या देवाच्या वसंत कसें बरींलें पाहिजे, हें तुला समजावें. १६ सुभक्तीचें गूज निर्बिबाद सोडें आहे:

तो देशानें प्रकट झाला,
आत्म्यानें नीतिमान् झाला,
देवदुतांच्या हठीस पडला,
त्याची राष्ट्रांत घोषणा झाली,

१ मुळांत: एपिस्कोप. २ मुळांत: बाकोन.

जयांत त्याजकर शिक्षण ठेवण्यांत आला.

तो गौरवांत नर वेतला गेला.

खोटे शिक्षण देणाऱ्यांची कशी धान्यपूक करावी

१ आत्मा स्पष्ट म्हणतो की मुंबईला काळी विभासा-

४ पासून कितीएक लोक झट होतील, त्याच बोलण्याच्या मनुष्यांच्या ढोंगांनं ते फुसलाविणाऱ्या आत्म्यांच्या व भूतांच्या शिक्षणाच्या नावी लागतील; २ त्या मनुष्यांचा ब्रह्मसद्वेषक झालेला असला होईल; ३ त्या कायबसाला ते मना करतील, आणि विभास ठेवणारे व सत्य समजणारे मनीं ईशोपकारस्मरण करून ज्यांचा उपभोग प्याषाचा अशी देवांनी उत्पन्न केलेली भय्ये वज्र करण्यास सांगतील. ४ देवांत उत्पन्न केलेली प्रत्येक वस्तु बांगली आहे, आणि ईशोपकारस्मरण करून घेतलेलें कांही वज्य नाही; ५ कारण देवांचें वचन व प्रार्थना ह्यांनीं तें शुद्ध होतें.

६ या गोष्टीची बंधुवर्गाला आठवण करून दे, म्हणजे विभासाच्या वचनांनीं व ज्या सुशिक्षणाला तूं अनुसरलास त्या वचनांनीं पोषण करून घेणारा असा तूं किस्त येथुचा बांगला सेवक होशील. ७ अधर्माच्या व आयाबायांच्या कदा-ध्यापासून दूर राहा; आणि सुमणीविषयी कसरत कर; ८ कारण शारीरिक कसरत थोडीच उपयोगी आहे; सुमफि तें सर्वाविषयी उपयोगी आहे; तिंका आतांच्या व पुढच्याहि जीवनाची भाक मिळवली आहे. ९ हें वचन विश्वसनीय व सर्वथा स्वीकारास योग्य आहे. १० यानकरितां आम्हीं श्रम व खटपट करितां; कारण जो सर्व मनुष्यांचा व विक्षेपकरून विभास ठेवणाऱ्यांचा तारणारा, त्या सजाजीवी देवावर आम्ही आशा ठेविली आहे.

दीर्घ्याच्या आज्ञांमधीं जीवनक्रम व शिक्षण

११ या गोष्टीं आम्हांसमोनिं सांगून शिकीव. १२ कोणी तुझ्या तारण्याला तुच्छ मानूं नये; तर भाषण, वतन; प्रीति, विभास व शुद्धता यांमिषयी विभास ठेवणाऱ्या लोकांचा किता हो. १३ मी येईनवैत वाचन, बोध व शिक्षण यांकडे लक्ष ठेव. १४ तुजवर वडीलेपण हात ठेवीत असतांना संदेशाच्या द्वारे दिखिलें असें जें कृपादान तुझ्यामज्ये आहे त्याची उपेक्षा करूं नको. १५ तुमी प्रगति सर्वांस दिसून यावी म्हणून तूं या गोष्टींचा अभ्यास ठेव;

१ मुळांत प्रेसुतर

यांत गद्दून जा. १६ आपणामुळे व आपल्या शिक्षणाकडे नीट लक्ष ठेव; त्यांतच टिकून राहा; कारण असें केल्यानें तूं स्वतःचें व तुझें ऐकणाऱ्यांचेहि तारण करशील.

१ वडिलाला खडसून बोळूं नको, तर त्याला ५ बाप मानून बोध कर; २ तरुणांस बंधु मानून, वडील खियांस माता मानून, तरुण खियांस बहिणी मानून पूर्ण शुद्धतेनें बोध कर.

खिस्ती मंडळींतील विधवांचा परामर्श

३ ज्या विधवा वास्तविक विधवा आहेत त्यांचा सन्मान कर. ४ कोणा विधवेला मुलें किंवा नातवंदें असलीं तर त्यांनीं प्रथम आपल्या घरच्यांबरोबर घमनिष्ठ हृतीनें वागून आपल्या वडिलांचे उपकार फेडावयास शिकावें, कारण हें देवाच्या दृष्टीनें मान्य आहे. ५ जी वास्तविक विधवा आहे म्हणजे एकटी पडलेली आहे, तिनें आपली आशा देवावर ठेविली आहे; आणि ती रात्रंदिवस विनवण्या व प्रार्थना करीत राहते; ६ परंतु जी विधवा विलासी आहे, ती जीवत असून मेलेली आहे. ७ त्यांनीं अदृश्य म्हणून त्यांना याप्रमाणें वागण्याची आशा कर. ८ जर कोणी स्वकीयांची व विशेषकरून आपल्या घरच्यांची तारतूद करीत नाही, तर त्यानें विभास नाकारिला असें होतें, तो इसम विभास न ठेवणाऱ्या इसमापेक्षा वाईट आहे. ९ जी साठ वर्षांच्या आत नसून एकाच पतीची स्त्री झाली असेल, १० जी बांगल्या कर्मांमिषयी नावाजलेली असेल म्हणजे जिनें मुळांबाबळचा प्रतिपाळ केला असेल, पाणुन-चार केला असेल, पवित्र जनांचे पाय कुतूब असतील, संकटांत पडलेल्या लोकांची मरज भागविली असेल, सर्व प्रकारच्या बांगल्या कर्मांस अनुसरली असेल, अशी नावा-जलेली विधवा यादीत माहून घ्यावी. ११ तरुण विधवांस घेऊं नये, कारण त्यांनीं कायकु होऊन किस्ताख सोडिल्या-वर त्या लज करावयास पाहितात. १२ असांस संशया आहे, कारण त्यांनीं आपल्या पहिल्या प्रतिकेच मज्ये वेळ. १३ खियास परोपर फिस्त त्या जाळणी होतात; आणि जाळणी होतात झालेच नव्हे, तर बटवण्या व लुड्याण्या होतात, आणि बोळूं नये तें बोकलास. १४ वास्तव भागी

१ मुळांत प्रेसुतर

इच्छा अशी आहे की तरुण विधवांनी लग्न करावें, मुलें प्रसवानी, घर चालवावें आणि विरोध्याला निंदा करण्यास निमित्त सांपडूं देऊं नये; १५ कित्येक तर आधींच बहकून सैतानामार्गे जाऊन चुकल्या आहेत. १६ जर कोणा विश्वास ठेवणाऱ्या स्त्रीच्या येथें विधवा असल्या तर तिनें त्यांची तरतूद करावी, त्यांचा मंडळीवर भार पडूं देऊं नये; म्हणजे ज्या खरोखर विधवा आहेत त्यांस मंडळीला साहित्य पुरवितो येईल.

वडील

१७ जे वडील अय्यक्षतेचें काम चांगलें चालवितात, विशेषेकरून जे उपदेश व शिक्षण ह्या बाबतीत श्रम घेतात ते दुष्पट सन्मानास योग्य भोजिले जावे. १८ कारण शास्त्र म्हणतें, 'बैल मळणी करीत असतां त्याला मुसकें बांधूं नको,' आणि, 'कामकरी आपल्या मजुरीस योग्य आहे.' १९ 'दोन किंवा तीन साक्षीदार' असल्या-बाचून बडिलवरील आरोपाचा खटला घेऊं नको. २० इतरांस भय पडानें म्हणून पाप करणाऱ्यांस सर्वासमक्ष दोष लाव. २१ देव, ख्रिस्त येशू व निवडलेले देवदूत यांसमोर मी तुला निश्चल सांगतो कीं मनांत अढी न धरितां या आज्ञा पाळ, पक्षपातानें कांहीं करूं नको. २२ उताळीनें कोणावर हात ठेवूं नको, आणि दुसऱ्यांच्या पापांचा वाटेकरी होऊं नको; आपणाला शुद्ध राख. २३ यापुढें नुसतें पाणीच पीत राहूं नको, तर आपल्या पोटासाठीं आणि आपल्या बारांबार होणाऱ्या दुखण्यासाठीं थोडा द्राक्षारस घे. २४ कित्येकांचीं पापें उचळ असून, तीं त्यांज-पुढें न्यायनिवाण्याकरितां जातात, आणि कित्येकांचीं त्यांच्यामागून जातात. २५ त्याप्रमाणें उचळ अशीं कांहीं चांगलीं कृत्ये आहेत, आणि जीं दुसऱ्या प्रकारचीं आहेत तींही शुभ राहूं शकत नाहीत.

दास

१ जे दास म्हणून जुबाखालीं आहेत त्या सर्वांनीं आपापले घनी सर्व प्रकारच्या सन्मानास योग्य आहेत असें मानावें, यासाठीं कीं देवाच्या नामाची व शिक्षणाची निंदा होऊं नये; २ आणि ज्यांस विश्वास ठेवणारे घनी आहेत त्यांनीं हे बंधु आहेत म्हणून त्यांचा

अवमान करूं नये; तर अधिक सेवा करावी; कारण ज्यांस सेवेचा लाभ होतो ते विश्वास ठेवणारे व प्रिय आहेत. या गोष्टी शिकीव आणि यांविषयीं बोध कर.

खोटें शिक्षण

३ जर कोणी अन्य तऱ्हेचें शिक्षण देतो आणि आपल्या प्रभु येशू ख्रिस्ताचीं जीं सुवचनें तीं, व सुभक्त्यनुसार जें शिक्षण तें, मान्य करीत नाही, ४ तर तो मदांघ आहे; त्यास कांहीं कळत नाही, तो वादविवाद व शब्दयुद्ध यांमुळें वेढा बनला आहे; यांपासून हेवा, कलह, अपशब्द, दुसऱ्यांविषयीं कुकल्पना हीं उत्पन्न होतात; ५ मन विचडलेल्या, सत्यास मुकलेल्या, सुभक्ति हीं कमाईचें साधन आहे अशी कल्पना करणाऱ्या मनुष्यांचीं एकसारकीं मांडणें होतात.

खरीखुरी संपत्ति

६ संतोषसहित असलेली सुभक्ति तर मोठाच लाभ आहे. ७ आपण जगांत कांहीं आणिलें नाही, आपल्याच्यानें त्यांतून कांहीं नेवत नाही; ८ आपल्याला अन्नवस्त्र असल्यास तेवढ्याचें तुंस असावें; ९ परंतु जे घनवान होऊं पाहतात ते परीक्षेंत, पाशांत आणि मनुष्यांस नाशांत व विध्वंसांत बुडविणाऱ्या अशा मूर्खपणाच्या व बाधक वास्तनांत सांपडतात. १० कारण द्रव्याचा लाभ सर्व प्रकारच्या वाड्याचें मूळ आहे; त्याच्या पाठीस लागून कित्येक विश्वासापासून बहकले आहेत; आणि त्यांनीं स्वतःस फार खेदानीं ओसकून घेतलें आहे.

सद्बोध

११ हे देवभक्ता, तूं यांपासून पळ, आणि नीतिमत्त, सुभक्ति, विश्वास, प्रीति, धीर व सौम्यता यांच्या पाठीस लाग. १२ विश्वासासंबंधींचें जें सुबुद्ध तें कर, युगानुयुगाचें जीवन मिळीव, त्यासाठींच तुला पाचारण झालें आहे, आणि तूं पुष्कळ साक्ष्यांसमोर तो सुखीकार करून मान्य केला. १३ सर्वास जीवण देणारा जो देव त्यांसमोर आणि ज्या ख्रिस्त येशूनें पंतय पिळतासमक्ष तो सुखीकार केला, त्यांसमोर मी तुला निश्चल सांगतो, १४ आपला प्रभु येशू ख्रिस्त प्रकट होईपर्यंत तूं त्याची आज्ञा निष्कलंक

ब अल्प्य राख. १५ जो धन्य व एकच अधिपति, राजांचें राजा व प्रभूंचा प्रभु, ज्या एकालाच अथरत्व आहे, जो अगम्य प्रकाशांत राहतो, ज्याला कोणः मनुष्यानें पाहिलें नाहीं, १६ आणि कोणाच्यानें पाहवत न हीं, तो तें त्याचें प्रकट होणें यथाकाळीं दिसण्यांत आणील; त्याला सन्मान व युगांतयुगांतचें सामर्थ्य असो. आमेन.

१७ प्रस्तुत युगांतल्या धनवानांस सांग कीं तूं अभिमानी होऊं नये, चंचल धनावर आशा ठेवूं नये, तर जो सदा-जीवी देव आपल्यास उपभोगासाठीं सर्व कांहीं विपुल देतो

त्याजवर आशा ठेवावी; १८ चांगलें तें करावें, सत्कर्मा-विषयीं धनवान् असावें; दानशील, परोपकारी असावें. १९ जें खरें जीवन तें मिळविण्यास पुढील काळीं चांगला आधार होईल, असें साठवण आपणासाठीं करावें.

२० हे तीमथ्या, तुझ्या स्वाधीन केलेली ठेव संभाळ; अधर्माच्या रिकाम्या बटवटी आणि जिला विद्या हें नांव चुकीनें दिलें आहे तिचीं विरोधीं मतें बर्ज कर; २१ तीं स्वीकारून कितीएक विश्वासापासून चुकून गेले.

तुजबरोबर कृपा असो.

पौलाचें तीमथ्याला दुसरें पत्र



भमस्कार व ईशोपकारस्मरण

१ प्रिय पुत्र तीमथ्य याला, खिस्त येशूमध्ये जें जीवन आहे त्याविषयी दिलेल्या वचनाप्रमाणें देवाच्या इच्छेनें खिस्त येशूचा प्रेषित पौल याजकडून; २ देव-पिता व खिस्त येशू आपला प्रभु यांजपासून कृपा, दया व शक्ति असो.

३, ४ मी आपल्या प्रार्थनांत रात्रंदिवस तुजें स्मरण अखंड करितों आणि तुझे अश्रु मनांत आणून तुझ्या भेटीनें मी आनंदभरित व्हावें म्हणून तुला भेटण्याची फार उत्कंठा बाळगितों; तुझ्यामध्ये असलेल्या निष्कपट विश्वासाची मला आठवण होऊन, ज्या देवाची आपल्या पूर्वजांपासून चालत आलेली सेवा मी शुद्ध मनानें करितों, त्याचे मी आभार मानितों. ५ तो विश्वास पहिल्यानें तुझी आज्ञा कोईस इजमर्थें होता; तुझी आई युनीके इजमर्थें होता; आणि तोच तुजमर्थें आहे असा मला भरवसा आहे.

आस्था व हिमंत धरावी म्हणून बोध

६ या कारणास्तव मी तुला आठवण देतों कीं देवाचें जें कृपादान माझे हात तुजवर ठेविल्यानें तुझ्यामध्ये आहे तें प्रदीप्त कर. ७ कारण देवाने आपल्याला मित्रपणाचा नव्हे, तर सामर्थ्याचा, प्रीतीचा व अनुयासनाचा आत्मा दिला

आहे, ८ यास्तव आपल्या प्रभुविषयींच्या साक्षीची आणि मी जो त्याचा बंधिवान त्या माझी तूं लाज घरूं नये; तर देवाच्या सामर्थ्याच्या परिमाणानें सुबातेंसाठीं माझ्या-बरोबर दुःख सोसावें. ९ त्यानें आपल्या कर्माप्रमाणें नव्हे तर स्वतःच्या संकल्पाप्रमाणें व कृपेप्रमाणें आपल्याला तारिलें व पवित्र पाचारणानें पाचारिलें आहे; ही कृपा युगकालपूर्वी खिस्त येशूमध्ये आपल्यावर करण्यांत आली होती; १० ती आतां आपला तारणारा खिस्त येशू याच्या प्रकट होण्यानें दृश्यमान झाली आहे; त्यानें मरण नाहींसें केले, आणि सुबा-तेंच्या द्वारा जीवन व अविनाशिता हीं प्रकाशित केलीं आहेत; ११ मला त्या सुबातेंचा घोषणा करणारा, प्रेषित व शिक्षक, असें नेमलें होतें. १२ या कारणानें हीं दुःखें मी सोशीत आहे; तरी मी लाजत नाहीं; कारण मी कोणावर विश्वास ठेविला आहे, हें मला ठाळूक आहे, आणि तो माझी ठेव त्या दिवसासाठीं राखावयास शक्तिमान् आहे असा माझा भरवसा आहे. १३ ज्या सुबचनांचा नमुना तूं मजपासून ऐकून घेतला तो, खिस्त येशूच्या ठायीं असलेला तुझा विश्वास व प्रीति यांमध्ये दृढपणें राख. १४ आपल्यामध्ये वस्ती करणाऱ्या पवित्र आत्म्याच्या योगें ती ठेव चांगली संभाळ.

१५ जे आसियांत आहेत ते सर्व मजपासून फुटले, हें तुला आज्ञाच आहे; त्यांत पुनः व दुर्मंगनेस हे आहेत. १६ अनेकपन्थाच्या बराबर प्रभु दया करो, कारण त्यानें बराबर माझे समाधान केले आणि त्याला माझ्या बेडीची आज वाटली नाही; १७ तर तो रोम एथें असतांना त्यानें भ्रम केळून मी-सांगणेपर्यंत माझा बोध केला; १८ (त्या विवशीं त्याला प्रभूपसून दया मिळो, असें प्रभु करो;) आणि इफिसांत किती प्रकारें त्यानें सेवा केली, हें तुला चांगलें माहित आहे.

१ माझ्या मुला, किस्त येशूच्या ठायीं असलेली २ जी कृपा तिच्यांत बळवान होत जा. ३ ज्या गोष्टी तूं पुष्कळ साध्यांसमोर मजपासून ऐकल्या त्या इतरांना शिकविण्यास योग्य अशा विश्वास मनुष्यांस सोपून दे. ३ तूं किस्त येशूचा चांगला शिपाई आहेस म्हणून मजबरोबर दुःख सोस. ४ लडाई करणारा इसम संसाराच्या कार्यांत गुंतत नाही; ज्यानें आपल्याला सैन्यांत घेतले त्याला संतोषवाचें हा त्याचा हेतु असतो. ५ जर कोणी मळयुद्ध करितो, तर तें नियमाप्रमाणे केल्यावांचून त्याला मुगूट झाल्यांत येत नाही. ६ भ्रम करणाऱ्या शेतकऱ्यानें पहिल्यानें पिकाचा वाटा घेणें योग्य आहे. ७ जें मी बोलतां तें समजून घे; प्रभु तुला सर्व गोष्टींची समज देईल. ८ मी सांगितलेल्या सुवातेंप्रमाणे मेलेल्यांतून उठविलेला, दाविदाच्या संतानांतील येशू किस्त, याची आठवण ठेव. ९ ह्या सुवातेमुळे मी दुष्कर्म करणाऱ्यासारखा बेव्हाचें देखील दुःख सोशीत आहे; तरी देवाच्या वचनाला बेडी पडलेली नाही. १० यामुळे निवडलेल्या लोकांकरितां मी सर्व कांहीं धीरानें सोक्षितों; किस्त येशूसचें जें तारण तें त्यांसहि युगानुयुगाच्या गौरवासह प्राप्त व्हांवें म्हणून. ११ हें वचन किसनीय आहे कीं जर आपण त्याजबरोबर मेळों तर त्याजबरोबर जीवतहि राहूं. १२ जर आपण धीरानें सोक्षितों, तर त्याजबरोबर राज्यहि करूं; आपण त्याला नाकारूं तर तोहि आपल्याला नाकारील; १३ आपण अविश्वासी झालों तरी तो विश्वासू राहतो; कारण त्याच्यानें स्वतःविरुद्ध वागवत नाही.

शाब्दयुद्ध करूं नये म्हणून बोध

१४ तूं या गोष्टींची त्यांस आठवण दे; त्यांस प्रभू-

समोर निहून सांग कीं शब्दयुद्ध करूं नका; तें कशाच्याहि उपयोगी न पडतां ऐकणाऱ्यांच्या नाशास कारण होतें. १५ तूं सत्याचें वचन नीट सांगणारा, लाज वाटण्यास कसलेहि कारण नसलेला कामकरी असा देवाला पटलेला, असा स्वतःला सादर करण्यास होईल तितकें कर. १६ अथ-र्माच्या रिकाम्या बटवटीपासून दूर राहा; अशा बटवटी करणारे अभक्तीत अधिक सरसावतील; १७ आणि त्यांचें शिक्षण पुढीसारखें बरेल; त्यांच्यापैकीं हुमनाय व क्रिंजेंत हे आहेत; १८ ते सत्याविषयीं चुकले आहेत; पुनःपुनः होऊन गेलें असें ते म्हणतात, आणि कित्तेकांच्या विश्वासाचा नाश करतात. १९ तथापि देवानें घातलेला स्थिर पाया टिकून राहतो, त्यावर, 'प्रभु आपले जे आहेत त्यांस ओळखतो,' आणि 'जे कोणी प्रभूचें नाम घेतो त्यानें अनीतीपासून दूर राहवें,' ही मुद्रा मासलेली आहे. २० मोठ्या घरांत केवळ सोन्याचीं व रुप्याचीं पात्रें असतात असें नाही, तर लाकडाचीं व मातीचींहि असतात; कांहींचा मान होतो व कांहींचा अवमान होतो. २१ यास्तव जर कोणी त्यांपासून दूर राहून स्वतःला शुद्ध केले, तर तो पवित्र केलेले, व स्वामीला उपयोगी पडणारें, प्रत्येक चांगल्या कामास तयार केलेले, असें मानाचें पात्र हाईल. २२ तरुणपणाच्या वासन्यांपासून दूर पळ आणि शुद्ध मनानें प्रभूचा धावा करणाऱ्यांबरोबर नीतिमत्त्व, विश्वास, प्रीति, शांति यांच्या पाठीस लाग. २३ मूर्खपणाच्या व अज्ञानाच्या वादविषयांपासून दूर राहा, कारण त्यांपासून भांडणें उत्पन्न होतात हें तुला आज्ञा आहे. २४ प्रभूच्या दासानें भांडूं नये, तर त्यानें सर्वांबरोबर सौम्य, शिकविण्यास उत्सुक, सहनशील, २५ विरोध करणाऱ्यांस सौम्यतेनें शिक्षण देणारा, असें असावें; कदाचित् देव त्यांस सत्याचें ज्ञान होण्यासाठीं पक्षातापी मन देईल, २६ आणि सैतानानें आपल्या इच्छेस वश होण्याकरितां धरिलेले लोक त्याच्या पक्षांतून सुटून शुद्धीवर येतील.

जवळ येऊन टेपलेलीं संकटें

१ शोचटल्या काळीं कठीण दिवस येतील हें

३ समजून घे. २ कारण मनुष्यें स्वार्था, धनलोभी, बडाईखोर, गर्विष्ठ, निंदक, आईबापांस न मानणारीं,

कृताघ्न, अपवित्र, ३ ममताहीन, शांतताद्वेषी, चहाड, असंयमी, क्रूर, वांगल्यावर प्रेम न करणारी, ४ विश्वास-चातकी, हुड, मदीघ, देवावर प्रेम न करितां विषयावर प्रेम करणारी, ५ सुमर्तीचें केवळ स्वरूप दाखवून स्वतःवर तिचा संस्कार नाही, अशी ती होतील; त्यांजपासूनहि दूर राहा. ६ जे लोक घरांत इकूच बिरून पापांनीं मारावलेल्या, नामा प्रकारच्या वासनांनीं बहकलेल्या, ७ सदां शिकत असूनहि सत्याच्या ज्ञानाला कधीं न पोहचणाऱ्या, अशा भोळ्या जिवांस वंश करितात त्यांपैकीं हे आहेत. ८ यात्रेस व यात्रेस जांनीं जसें मोशाला अडविलें, तसें हेहि सत्याला अडवितात; हे अशुद्धि बनलेले व विश्वाससंबंधानें कसोटीस न उतरलेले असे आहेत. ९ तरी हे अधिक सरसावणार नाहीत; कारण जसें त्यांचें मूर्खपण उघड झालें, तसें ह्यांचेंहि सर्वास उघड होईल.

त्यांपासून तीमथ्यानें आपला बचाव कसा करावा

१० तूं माझे शिक्षण, आचार, संकल्प, विश्वास, सहन-शीलता, प्रीति, वीर हीं ओळखून आहेस; ११ आणि अंत्युषियांत, इकून्यांत व लुब्रांत जीं संकटें मजवर आलीं तीं सोसण्यांत व माझा जो छळ झालो तो सहन करण्यांत मला अनुसरलास; त्या सर्वांतून प्रभूनें मला सोडविलें. १२ जे खिस्त येशूमध्यें सुमर्तीचें आयुष्य घालवावयास पाहतात त्या सर्वांचा छळ होईल; १३ आणि दुष्ट व भोंदू मनुष्ये हीं फसवून व स्वतः फसून दुष्टपणांत अधिक सर-सावतील. १४ तूं ज्या गोष्टी शिकलास व ज्यांविषयीं तुम्ही खात्री झाली त्या धरून राहा. १५ त्यां कौण्मपासून शिक-लास हें, आणि तुला पवित्र शास्त्राची माहिती बाल्यपा-पासून आहे हें, तुला ठाऊक आहे; तें खिस्त येशूमवील तुझ्या विश्वासाच्या द्वारे तारणासाठीं तुला ज्ञानीं करावयास समर्थ आहे. १६ प्रत्येक ईश्वरप्रेरित शास्त्रलेख, सद्बोध, दोष दाखविणें, सुधारणूक, नीतिशिक्षण यांकरितां उपयोगी आहे, १७ त्याच्यापासून देवभक्त पूर्ण होऊन प्रत्येक वांगल्या क्रामास सब्ज होतो.

१ देवासमक्ष आणि जो खिस्त येशू जीवंतचा द
 ४ मृतांचा न्याय करील त्यांच्यासमक्ष त्यांच्या प्रकट
 होण्याची व त्यांच्या राज्याची शपथ वाहून मी सांगतो

कीं २ वचनाची घोषणा कर, सुवेळीं अवेळीं तयार राहा, सर्व प्रकारच्या सहनशीलतेनें व शिक्षणानें दोष दाखीव, वागड कर व बोध कर. ३ कारण ते सुशिक्षण सहन करणार नाहीत, तर त्यांचे कान खजत असतां, ते स्वे-च्छाचारानें आपणांसाठीं शिक्षकांची रास घालतील, ४ आणि ते सत्य ऐकतनासे होतील, व कहाण्यांकडे वळतील, अशी वेळ येईल. ५ तूं सर्व गोष्टींविषयीं सावध ऐस, दुःखें सोस, सुवातिकाचें काम कर, तुला सोपलेली सेवा पूर्ण कर. ६ कारण आतां माझे अर्पण होत आहे, आणि माझा प्रयाणकाळ जवळ आला आहे. ७ जें सुसुद्ध तें मीं केले आहे, धाव संपविली आहे, विश्वास राखिला आहे; ८ आतां राहिलें तें हेंच कीं, मजसाठीं नीतिमत्त्वाचा सुगुट ठेविला आहे तो त्या दिवशीं नीतिमान् न्यायाधीश प्रभु मला देईल; आणि तो केवळ मलाच नव्हे, तर त्यांचें प्रकट होणें ज्यांस प्रिय झालें आहे त्या सर्वासहि देईल.

संदेश व नमस्कार

९ तूं होईल तितकें करून माझ्याकडे लवकर ये. १० कारण देमास याला ऐहिक सुख प्रिय असल्यामुळें तो मला सोडून थेस्सलनीकास गेला; केस्केस मलतियास, तीत दाल-मतियास गेला. ११ लूक मात्र माझ्याजवळ आहे. मार्कीला आपल्याबरोबर घेऊन ये. कारण तो सेवेसाठीं मला उपयोगी आहे. १२ तुखिकाला मीं इफिसास पाठविलें आहे. १३ जो माझा झगा त्रोनसांत कार्याजवळ राहिला आहे तो येतेवेळेस आण, आणि पुस्तकें, विशेषकरून चर्मपत्रें, तींहि आण. १४ आलेक्सांद्र तांबटानें माझे पुकळ वाईट केले, त्याची 'फेड त्याच्या क्रमाप्रमाणें प्रभु करील;' १५ त्याविषयीं तूंहि जप, कारण तो आमच्या बौलण्यास फार आडवा आला. १६ माझ्या पहिल्या जबा-बाच्या वेळेस माझ्या पक्षाचा कोणी नव्हता, सर्वांनीं मला सोडिले; यांबद्दल त्यांचा हिशेब घेण्यांत न येवो. १७ तरी प्रभु माझ्या पक्षाचा होता; मजकडून घोषणा पूर्णपणें व्हावी आणि ती सर्व विदेशी लोकांनीं ऐकावी म्हणून त्यानें मला शक्ति दिली; आणि 'सिंहाच्या मुखांतून' सोडविलें. १८ प्रभु मला सर्वें दुष्ट योजनांपासून सोडवील, व आपल्या स्वर्गीय राज्यांत घेण्यासाठीं तारील; त्याला युगांतयुग

गौरव असो. आमेन.

१९ प्रिस्का, अकिल्या व अनेसिफराच्या घरचीं माणसें यांस सलाम सांग. २० एरास्त करिंथांत राहिल्या; त्रफिम अजाजरी झाला. त्याला मिलेतांत ठेवून आलों. २१ होईल

तितकें करून हिवाळ्यापूर्वी ये. युवळ व पुदेस, लीन व क्रोडिया व सर्व बंधू तुला सलाम सांगतात.

२२ प्रभु तुम्हें आत्म्याबरोबर असो. तुम्हेंवर कृपा असो.

पौलाचें तीताला पत्र



नमस्कार

१, २, ३, ४ विश्वासांत साम्य असल्यासुद्धें

१ मला खऱ्याबऱ्या युत्रासमान असलेला तीत याला जें युगानुयुगाचें जीवन सत्यप्रतिज्ञ देवानें युगकालापूर्वी देऊं केलें आणि त्याविषयींचें वचन त्याच अपत्या तारणाच्या देवाच्या आह्वेनं मला सोपलेल्या घोषणेंत यथाकाळीं त्यानं प्रकट केलें, त्या जीवनाची आज्ञा बाळगणारे असे देवाचे निवडलेले लोक यांच्या विश्वासासाठीं आणि सुभक्तिदायक सत्याच्या ज्ञानासाठीं येशू ख्रिस्ताचा प्रेषित, देवाचा दास पौल, याजकडून: देवपित्यापासून व जिस्त येशू आपला तारणारा योजपासून कृपा व शांति असो.

बडिलांची नेमणूक

५ मीं तुला क्रेतांत यासाठीं ठेविलें कीं तूं बाकी राहिलेल्या गोष्टींची व्यवस्था करावी, आणि मीं तुला आज्ञा केल्याप्रमाणें नगरोनेगरी वडील नेमावे. ६ जो नेमावयाचा तो अद्वय, एका स्त्रीचा पति असावा; ज्याची मुळें विश्वास ठेवणारी आहेत, ज्यांवर दंगल करण्याचा आरोप आलेला नसून जीं अनिवार नाहीत, असा तो असावा.

७ अर्थज्ञ हा देवाचा कारभारी आहे म्हणून तो अद्वय असला पाहिजे; तो स्वच्छंदी, रग्रीट, मद्यपी, मारका, पैसे खाणारा नसावा; ८ तर अतिश्रित्प्रिय, चांगुलपणाची आज्ञा धरणारा, मर्यादशील, नीतिमान, पवित्र, संयमी ९ आणि दिलेल्या शिक्षणाप्रमाणें जें विश्वसनीय वचन त्याला धरून राहणारा असा असावा; यासाठीं कीं त्यानं सुशिक्षणानें बोध करावयास व उलट बोलणाऱ्यांस कुंठित

१ मुळांत: प्रेस्तुतर २ मुळांत: एपिस्कोप

करावयासहि शक्तिमान व्हावें.

खोटे शिक्षक

१० कारण अनिवार व व्यर्थ बोलणारे आणि फसविणारे असे पुष्कळ लोक आहेत, त्यांत विशेषकरून सुता झालेले आहेत; ११ त्यांचें तोंड बंद केलें पाहिजे; जें शिकवू नये तें पोटासाठीं शिकवून ते संपूर्ण घराण्यांचा नाश करतात. १२ त्या लोकांतील त्यांच्याच कोणाएका संदेष्ट्यानं म्हटलें आहे: 'केतीय सदा लबाड, दुष्ट पशु, आकशी पोटपोशे असतात.' १३ ही साक्ष खरी आहे; म्हणून कंडकपणें त्यांच्या पंढरी दोष घाल. १४ त्यांनीं वट्टी कडाण्यां आणि सत्यापासून बहकलेल्या मनुष्यांच्या आज्ञा यांकडे लक्ष न देतां विश्वासांत दड व्हावें म्हणून हें कर. १५ शुद्ध जनांस सर्व शुद्ध आहे, परंतु बिटाळलेले व विश्वास न ठेवणारे यांस कांहीच शुद्ध नाही; त्यांची बुद्धि व मन हीं बिटाळलीं आहेत. १६ आपण देवाला ओळखतो असे ते बोलून दाखवितात, परंतु कृतींनीं त्याला नाकारितात; ते अमंगळ, आज्ञामंजक व प्रत्येक चांगल्या कामास मालायक आहेत.

ख्रिस्तविश्वासास साक्षेदी नसावणें

१७ तू तज सुशिक्षणानें जें शिकवतो तें शिकव. १८ असें कीं वृद्ध पुण्यांनीं नेमस्त, गंभीर, सर्पादशील असून विश्वास, प्रीति व सहनता त्यांकनीं दाखविली. १९ तसेंच वृद्ध जियांनीं जाल्ल्यामुक्तीस संदवशील असावें; त्या वहाड, मद्यपनसूक नसाव्या; सुशिक्षण देणाऱ्या असाव्या; ४ त्यांनीं तरुण जियांस असे शिक्षण द्यावें कीं त्यांनीं आपल्या नवऱ्यांवर व मुलांबाळांवर

प्रीति करावी; ५ मर्यादशील, शुद्धचरणी, यथैव काम पाहणाऱ्या, मायाळू, आपल्या नवऱ्यांच्या अधीन राहणाऱ्या, असें असावे, म्हणजे देवांच्या वचनाची निंदा होणार नाही. ६ तसेंच तरुण पुढ्यांनी मर्यादशील असावे म्हणून त्यांना बोध कर. ७ सर्व गोष्टीविषयी चांगल्या कामाचा किता असें आपणाला दाखीव; शुद्धता, गांभीर्य व ज्याला दोष लावितां येत नाही असें सद्गुण यांनीं तुम्हां शिक्षण युक्त असूंदे; ८ यासाठीं कीं विरोध्यांला आपल्याविषयीं कांहीं वाईट बोलण्यास जागा नसल्यामुळे लाज वाटावी. ९ दासांनीं आपल्या धन्यांच्या अधीन राहावे; त्यांस सर्व प्रकारें संतुष्ट करावे, उलट बोलू नये, १० अपहार करू नये, तर सर्व प्रकारें इमानेइतवारें वागावे; यासाठीं कीं त्यांनीं सर्व गोष्टींत आपला तारणारा देव याच्या शिक्षणास शोभा आणावी; असा बोध कर.

ख्रिस्तशिष्यास साजेसे हेतू

११ कारण सर्व मनुष्यांस तारण देणारी अशी देवाची कृपा प्रकट झाली आहे; ती आपल्याला असें शिकविते कीं, १२, १३ धन्य आशाप्राप्तीची म्हणजे थोर देवाचें व आपला तारणारा येशू ख्रिस्त याचें गौरव प्रकट होण्याची वाट पाहत आपण अधर्माळा व ऐहिक बासनांला नाकारून सांप्रतच्या युगांत मुखांदेनें, नीतीनें व धार्मिक वृत्तीनें वागावे. १४ त्यानें स्वतःला आपल्याकरितां दिलें, यासाठीं कीं ज्यानें खंडणीं जेवून आपल्याला हर्ष अधर्मापासून मुक्त करावे, आणि चांगल्या कामांत तत्पर करून आपण स्वतःचे लोक असे आपणासाठीं शुद्ध करून देवाचे.

१५ या गोष्टी सांगून बोध कर आणि सर्व अधिकारांनीं दोष पदरी घालून कोणीं तुला तुच्छ मानू नये.

ख्रिस्तशिष्यास साजेसे वर्तण व त्यांचा पाया

१ त्यांनीं सत्ता व अधिकार यांच्या अधीन राहावे,

२ आज्ञा मानण्या, प्रत्येक चांगल्या कामांत सिद्ध असावे;

३ कोणाची निंदा करू नये, भांडखोरपणा न करतां सौम्य व सर्व मनुष्यांबरोबर सर्व प्रकारें नम्रतेनें वागणार असावे, अशी त्यांस आठवण दे. ३ कारण आपणहि पूर्वी

निर्वुद्धि, अवज्ञा करणारे, बहकळेले, नाना प्रकारच्या वासनांचें व विलस्तांचें दास्य करणारे, दुष्टपणा व हेवा यांत आयुष्य घालविणारे, द्वेषपात्र व एकमेकांचा द्वेष करणारे, असे होतो; ४ परंतु जेव्हां आपला तारणारा देव याची दया व मनुष्यांवरील प्रीति प्रकट झाली, ५ तेव्हां आपण केलेल्या नीतीच्या कर्मांनीं नव्हे, तर नव्या जन्माचें स्नान व पवित्र आत्म्यानें केलेलें नवीकरण यांच्या द्वारे त्यानें आपल्या दयेनुसार आपल्याला तारिलें. ६ त्यानें तो आत्मा आपला तारणारा येशू ख्रिस्त याच्याद्वारे आपल्यावर विपुल ओतिला; ७ यासाठीं कीं आपण त्याच्या रूपेनें नीतिमान ठरून आशा धरल्याप्रमाणें युगानुयुगाच्या जीवनाचे वारीस व्हावे. ८ हें वचन विश्वसनीय आहे, आणि तूं या गोष्टी-विषयीं खात्रीनें सांगत असावे अशी माझी इच्छा आहे, यासाठीं कीं ज्यांनीं देवावर विश्वास ठेविला आहे त्यांनीं चांगलीं कर्मे आचरण्याचें मनावर घ्यावे. या गोष्टी मनुष्यांस चांगल्या व हितकारक आहेत. ९ मूर्खपणाचे बाद, वंशाबळ्या, कलह व नियमशाखाविषयीं भांडणें, यांपासून दूर राहा; कारण तीं निरुपयोगी व व्यर्थ आहेत. १० तट पाहणाऱ्या मनुष्याला एकदा दोनदा बोध करून मग बर्ज कर; ११ असा मनुष्य विषदळ आहे, आणि त्यानें स्वतःसच दोषी ठरविलें असून तो पाप करितो, हें तुला अजक आहे.

नमस्कार

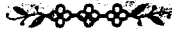
१२ मी अर्तमाळा किंवा तुम्हिलाला तुजकडे पाठविलें म्हणजे होईल तितकें करून मजकडे निरुपलिसास निघून ये, कारण तेवें हिंवाळ घालविण्याचा मी निश्चय केला आहे.

१३ जेना शास्त्री व अपुको यांस कांहीं उणें पडू नये म्हणून होईल तितक्या तयारीनें त्यांस रवाना कर. १४ आपल्या लोकांनीं अगत्याच्या बाबीसंबंधीं जरजा पुरविणारी चांगलीं कर्मे आचरण्यास शिकवावे, म्हणजे ते निष्फळ होणार नाहीत.

१५ माझ्याबरोबरचे सर्व तुला सल्लय सांगतात. विश्वासघातक जे लोक आम्हांवर प्रीति करतात त्यांस सलाम सांग.

तुम्हां सर्वांबरोबर कृपा असो.

पौलाचें फिलेमोनाला पत्र



प्रस्तावना

१,२ आम्हांस प्रिय असलेला व आमचा सहकारी फिलेमोन याला, आमची बहीण अफिक्या इला, आमचा सहसैनिक अर्खिप्प व तुझ्या घरांतील मंडळी यांना, ख्रिस्त येशूचा बंदिवान पौल व आमचा बंधु तीमथ्य यांजकडून :
३ देव आपला पिता व प्रभु येशू ख्रिस्त यांजपासून तुम्हांस कृपा व शांति असो.

एका पळपुट्या गुलामाच्या तर्फे विनंति

४,५ तुम्ही प्रीति आणि प्रभु येशूवर व सर्वे पवित्र जनांवर जो तुम्हा विश्वास, त्याविषयी ऐकून मी आपल्या प्रार्थनांत सर्वदा तुम्ही आठवण करितों व आपल्या देवाचें उपकारस्मरण करितों; ६ यासाठी कीं तुम्हांमध्ये जें कांहीं चांगलें आहे त्याचें ज्ञान झाल्यानें तुझ्या विश्वासाचें भागीपण ख्रिस्तासाठीं सफळ व्हांवें. ७ तुझ्या प्रीतीनें मला फार आनंद व सात्वान झालें; कारण हे बंधो, तुझ्या हातून पवित्र जनांच्या जिवाला विभ्रान्ति मिळाली आहे.

८ यास्तव जें उचित तें तुला आज्ञा करून सांगण्याचें जरी मला ख्रिस्तद्वारा पूर्ण धैर्य आहे, ९ तरी प्रीतीस्तव विनंति करणें मला बरें वाटतें. मी वृद्ध झालेला पौल, आणि आतां ख्रिस्त येशूचा बंदिवान, १० मीं बंधनांत असतां ज्याला जन्म दिला त्या माझ्या अनेसिम मुलाविषयी तुला विनंति करितों; ११ तो पूर्वीं तुला निरुपयोगी होता, तरी आतां तुला व मलाहि उपयोगी आहे. १२ त्याला स्वतःला म्हणजे माझ्या प्राणालाच मीं तुजकडे परत पाठविलें आहे. १३ घुवार्तेमुळें पडलेल्या बंधनांत माझी सेवा तुझ्याबद्दल त्यानें करावी म्हणून त्याला जवळ ठेवण्याचें माझ्या मनांत होतें; १४ तरी तुझ्या संमतीवांचून कांहीं

करणें मला बरें वाटलें नाहीं; यासाठीं कीं तुम्हा उपकार जुलमानें झाल्यासारखा नसावा, तर खुशीनें केलेला असावा. १५ कदाचित् तो तुजपासून यामुळेच कांहीं वेळ वेगळा झाला. असेल कीं त्यानें युगानुयुग तुम्हा असें व्हांवें; १६ आजपासून केवळ दासच नव्हे तर दासापेक्षा अधिक, म्हणजे प्रियबंधु, असें व्हांवें; मला विशेष प्रिय आणि तुला तर देहसंबंधानें व प्रभूसंबंधानें याहून किती तरी अधिक प्रिय व्हांवें. १७ यास्तव जर तूं मला भागीदार समजतोस, तर तो मीच आहे असें मानून त्याचा अंगीकार कर. १८ त्यानें तुम्हां कांहीं नुकसान केलें असलें किंवा त्याकडे तुम्हां कांहीं देणें असलें तर तें माझ्या खातीं मांब; १९ हा माझा पौलाचा स्वदस्तुराचो लेख आहे; तें मी फेडीन; तूं स्वतःच माझें ऋण आहेस, पण हें मी तुला म्हणत नाहीं. २० हो, बंधो, तुजकडून मला प्रभूमध्ये लाम व्हावा; माझ्या जिवाला ख्रिस्तामध्ये विभ्रान्ति दे.

२१ तूं हें मान्य करशील अशा भरवशानें मी तुला लिहिलें आहे, आणि मला ठाऊक आहे कीं हें सांगितल्यापेक्षां तूं अधिकहि करशील.

समाप्ति

२२ दुसरें हें कीं, माझ्यासाठीं बिन्हाड तयार कर. कारण तुमच्या प्रार्थनांनीं मी तुम्हांस देणगी असा दिला जाईन अशी माझी आशा आहे.

२३ ख्रिस्त येशूमध्ये माझा सहबंदिवान एफभा, २४ मार्क अरिस्तार्ख, देमास, लूक, हे माझे सहकारी तुला सलाम सांगतात.

२५ आपला प्रभु येशू ख्रिस्त याची कृपा तुमच्या आत्म्यावरोबर असो. आमेन.

इब्री लोकांस पत्र



प्रस्तावना

१ देव प्राचीनकाळीं अशा अंशांनी व प्रकाराप्रकारांनी
१ आपल्या पूर्वजांशीं संदेष्ट्यांच्या द्वारे बोलला. २ तो
आ काळाच्या शेवटीं आपल्याशीं पुत्राच्या द्वारे
बोलला आहे; त्यानें त्याला सर्वांचा वारीस करून ठेविलें
आणि त्याच्या द्वारे त्यानें विश्व उत्पन्न केले; ३ हा
त्याच्या गौरवाचें तेज, व त्याच्या तत्त्वाचें प्रतिकल्प आहे;
आणि आपल्या सामर्थ्याच्या शब्दानें विश्वाचार असून,
पापांची शुद्धि केल्यावर तो ऊर्ध्वलेकीं राजाधिराज जो
ईश्वर त्याच्या 'उजवीकडे बसला; ४ जेवढ्यानें त्यास
देवदूतापेक्षां वारशांनं श्रेष्ठ नाम मिळालें आहे तेवढ्यानें
तो त्यांच्यापेक्षां अधिक श्रेष्ठ झाला.

देवान्ना पुत्र देवदूतापेक्षां श्रेष्ठ आहे

५ त्यानें कोणत्या देवदूताला कधीं असें म्हटलें :
तूं माझा पुत्र आहेस,
आज मीं तुला जन्म दिला आहे ?
आणि पुनः
मीं त्याचा पिता असा होईन,
आणि तो माझा पुत्र असा होईल ?
६ तो ज्येष्ठ पुत्राला पुनः जगांत आणील त्या समयाविषयीं
तो असें म्हणतो : 'देवाचे सर्व दूत त्याच्या चरणीं
लगीत;
७ आणि देवदूतांविषयीं तो म्हणतो :
तो आपले देवदूत वायु,
आणि आपले सैवक अग्निज्वाळीं असे करितो;
८ पुत्राविषयीं तो असें म्हणतो :
हे देवा, तुझें राजासनं युगानुयुगींचें आहे;
आणि तुझें राजवेत्र सरळतेचें वेत्र आहे.
९ तुला न्यायाची आवड आणि अधर्माचा बीट आहे;
म्हणून देवानें, तुझ्या देवानें,
तुझ्या सोबत्यापेक्षां श्रेष्ठ असा हर्षरूपी तेलचा अभि-

षेक तुला केला आहे,

१० आणि,

हे प्रभू, तूं प्रारंभीं पृथ्वीचा पाया घातला,
आणि गगनें तुझ्या हातचें कृत्य आहे;
११ तीं नाहींतशीं होतील; परंतु तूं निरंतर आहेस;
तीं सर्व वक्रासारखीं जीर्ण होतील;
१२ तूं त्यांस झग्यासारखें गुंडाळून टाकशील,
वक्रासारखें ठेवशील, आणि तीं पालटतील;
परंतु तूं तसाच राहतोस,
तुझीं वर्षे संपणार नाहींत,
१३ पण त्यानें कोणत्या देवदूताविषयीं असें कधीं म्हटलें
मीं तुझे वरीं तुझें पादासन
करीपर्यंत
तूं माझ्यां उजवीकडे बस ?
१४ ते सर्व वारशांनं तारणप्राप्ति होत असलेल्यांसाठीं सेवा
करावयास पाठविलेले असे परिचारक आत्मे नाहींत काय ?
१ यामुळें ऐकलेल्या गोष्टीकडे आपण विशेष लक्ष
२ लाविलें पाहिजे, नाहींतर आपण त्यांपासून वाहवून
जाऊं, २ देवदूतांच्या द्वारे सांगितलेलें वचन जर हद्द
होतें आणि प्रत्येक उल्लंघनाचें व आह्वाभागाचें यथान्याय
फळ देण्यांत आलें; ३ तर आपण एवढ्या मोठ्या ता-
णाची उपेक्षा केल्यास कसें निभावूं ? तें सांगण्याचा आरंभ
प्रभूकडून झाला असून तें ऐकणाऱ्यांनीं त्याविषयीं आग-
त्याला प्रमाण पटविलें; ४ त्यांबरोबर देवानेंहि चिन्हें,
अद्भुतें व नाना प्रकारचे पराक्रम करून आणि आपल्या
इच्छेप्रमाणें पवित्र आत्म्याचीं दानें वांटून देऊन साक्ष
दिली.
५ ज्या भावी जगाच्या व्यवस्थेविषयीं आम्हां बोलत
आहों ती त्यानें देवदूतांच्या अधीन ठेविली नाहीं.
६ एका ठिकाणीं कोणीं अशी साक्ष दिली आहे :
मर्त्य मनुष्य तो काय कीं तूं त्याची आठवण करावी ?

अथवा मानव तो काय कीं तूं त्याला दर्शन घावें ?

७ तूं त्याला देवदूतापेक्षा किंचित् कमी केले आहे;
तूं त्याला गौरव व थोरवी यांनीं मुकुटमंडित
केले आहे;

आणि तूं आपल्या हातच्या कृत्यांवर त्याला
नेमिलें आहे;

८ तूं सर्व कांहीं त्याच्या अधीन, त्याच्या पायांखालीं,
ठेविलें आहे.

‘सर्व कांहीं त्याच्या अधीन ठेविलें आहे,’ म्हणजे
त्याच्या अधीन ठेविलेले नाही असें कांहीं राहू दिलें नाही;
परंतु ‘सर्व कांहीं त्याच्या अधीन ठेविलें आहे,’ असें
आजपर्यंत आपल्या दृष्टीस पडले नाही खरें. ९ तरी ज्या
येथला देवदूतापेक्षा किंचित् कमी केले होवें, तो मरण
सोसत्यामुळें गौरव व थोरवी यांनीं मुकुटमंडित केलेला
असा आपल्या दृष्टीस पडतो; त्यानें देवाच्या रूपेनें सर्वा-
करितां मरणाचा अनुभव घ्यावा म्हणून असें झाले. १०
ज्यासाठीं सर्व कांहीं आहे, व ज्याच्या द्वारे सर्व कांहीं
आहे, त्यानें पुष्कळ पुत्रांस गौरवांत आणिताना त्यांच्या
तारणाचा जो कर्ता त्याला दुःख सोसण्यानें परिपूर्ण करवें
हें योग्य होतें. ११ पवित्र करणारा पुत्र व पवित्र केलेले
लोक हे सर्व एकापासून आहेत; या कारणस्तव तो त्यांस
बंधु म्हणावयास लाजत नाही. १२ तो म्हणतो :

मी आपल्या बांधवांजवळ तुझ्या नामाची
कीर्ति वर्णान्.

लोकसमंत तुझे स्तवन करीन;

१३ आणि पुनः तो म्हणतो : ‘मी त्याजवर भरवसा
ठेवीन.’ तसेंच ‘पाहा, मी व देवानें मला दिलेलीं मुले.’
१४ ज्या अर्थी ‘मुले’ एकाच रक्षमांसाची होती त्या
अर्थी तोहि त्यांच्यासारखा रक्षमांसाचा झाला; यासाठीं कीं
मरणावर धनीपणा करणारा म्हणजे सैतान, याला आपल्या
मरणानें नाहीतें करावें; १५ आणि जे मरणाच्या भयानें
आयुष्यभर दासपणानें बांधलेले त्या सर्वांस मोकळे करावें.
१६ सर्वांस माहीत आहे कीं तो देवदूतांच्या साहाय्यास
नव्हे तर ‘अब्राहामाच्या संतानाच्या साहाय्यास येतो.’ १७
यास्तव त्याला सर्व प्रकारें आपल्या बंधुवर्गासारखें होणें

अगत्स होतें. यासाठीं कीं लोकांच्या पापांचें प्रायश्चित्त
करण्याकरितां आपण देवसंबंधी गोष्टीविषयी दयाळू व
विश्वासू मुख्य याजक व्हांवें. १८ कारण ज्या अर्थी त्यानें
स्वतः परीक्षेचें दुःख भोगिलें त्या अर्थी ज्यांची परीक्षा
होते त्यांना साहाय्य करावयास तो समर्थ झाला आहे.

ख्रिस्त हा मोशापेक्षां श्रेष्ठ आहे

१ यास्तव पवित्र बंधूनें, स्वर्गांतल्या पाचारणाचे
३ भागीदारहो, आपण स्वीकारिलेल्या धर्माचा प्रेषित व
मुख्य याजक येथू याजकडे लक्ष लावा. २ तो
आपल्या नेमणाऱ्याशीं ‘विश्वासू’ होता; तसा ‘मोशेहि
देवाच्या सर्व घराण्यांत विश्वासू होता.’ ३ जितक्यानें घर
बांधणाऱ्याला घरापेक्षां अधिक सन्मान आहे तितक्यानें
हा मोशापेक्षां अधिक वैभवास योग्य मोजिलेला आहे. ४
प्रत्येक घर कोणी तरी बांधिलेले असतें; आणि सर्व वस्तु
करणारा देव आहे. ५ जें पुढें सांगावयाचें होतें त्याच्या
साक्षीसाठीं ‘त्याच्या सर्व घराण्यांत मोशे हा सेवक ह्या
नात्यानें विश्वासू होता.’ ६ ख्रिस्त हा पुत्र असा ‘त्याच्या
घरावर’ होता; आपण आपल्या आशेसंबंधी भरवसा व
आपला अभिमान शेवटपर्यंत दृढ राखित्यास त्याचें तें घर
आपण आहों. ७ यावरून,

आज जर तुम्ही त्याची वाणी ऐकाळ,

८ तर रानांतील परीक्षेच्या दिवशीं इस्राएली लोकांनीं
चिंघावणी केल्याप्रमाणें,

तुम्ही आपलीं मनं कठीण करूं नका.

९ तेथें तुमच्या दाढवडिल्यांनीं कसोटीस लावून
मला पारखले,

आणि चाळीस वर्षे माझीं कृत्यें पाहिलीं.

१० त्यामुळें त्या पिढीला कंटाळून मी म्हणालों,
हे सर्वदा प्रांत मनाचे लोक आहेत,
ह्यांनीं माझे मार्ग जाणिले नाहीत;

११ त्याप्रमाणें मी रागांनें शपथ वाहून म्हणालों,
हे माझ्याबरोबर विसावा भोगावयाचे नाहीत.

१२ बंधुजनहो, या शास्त्रेखांत पवित्र आत्म्यानें म्हटल्या-

१ मुळांत : हे माझ्या विभ्रामस्थानीं निश्चयें यावयाचे
नाहींत.

प्रमाणे जीवत देवाला सोडून घावे, असे अविश्वासाचे दुष्ट मन तुम्हांतील कोणाचेहि होऊ नये म्हणून जया.

शेवटपर्यंत विश्वासाची आवश्यकता

१३ जोपर्यंत 'आज' म्हटलेला वेळ आहे तोपर्यंत एकमेकांस तुम्ही प्रतिदिनशी बोध करा, यासाठी की पापाच्या कल्पयुक्तीने तुम्हांतील कोणी 'कठीण' होऊ नये. १४ कारण जर आपण आपला आरंभीचा भरवसा शेवटपर्यंत दृढ धरिला तर विस्तारामध्ये आपल्याला अज्ञान माग आहे. १५ असे म्हटले आहे:

आज जर तुम्ही त्याची वाणी ऐकाल,
तर विभावणीत केश्याप्रमाणे तुम्ही आपलीं मन
कठीण करू नका.

१६ यांत सांगितलेले ऐकून 'विधाविणारे' ते कोण होते ? मीशाच्या हस्ते मिसरांतून निघालेले सर्वच नव्हते काय ? १७ 'वाळीस वसे' तो कोणस 'कटाळ्या' ? ज्यांनी पाप केले, ज्यांनी 'प्रेते' रानांत पडली, त्यास नव्हे काय ? १८ 'शंभूच बांधून' कोणाला म्हणाला की 'तुम्ही माझ्या विश्रामस्थानी येणारच नाही ?' ज्यांची अक्का केळी त्यांचेच की नाही ? १९ तर अविश्वासांमुळे त्यांच्याने आत येवणें नाही असे आपल्याला दिसून येते.

१ यास्तव 'त्याच्या विश्रामस्थानी येण्याविषयींचे' वचन ध्यापि देऊन ठेविलेले आहे; यामुळे तुम्हांतील कोणी त्याला अंतरत्यासारेले विसू नये म्हणून घास्ती बाळगून असा. २ त्यांच्यासारखी आपल्यालाहि सुवार्ता सांगण्यांत आली आहे, परंतु ऐकिलेले वचन त्यास लाभदायक झाले नाही; कारण ऐकणाऱ्यामध्ये विश्वासाबरोबर त्याचे सममेलन झाले नाही.

३ त्याप्रमाणे मी आपल्या रागांने शपथ वाहून म्हणालों, ते माझ्या विश्रामस्थानी येणारच नाहीत; या लेखांत त्याने सांगितलेल्या 'विश्रामस्थानी' आपण 'जे विश्वास ठेविलेले आहो' ते 'येतो'; त्याची 'कृत्ये' जगाच्या स्थापनेपासून समाप्त झाली. ४ कारण सातव्या दिवसाविषयी एका ठिकाणी त्याने असे म्हटले आहे की 'सातव्या दिवशी देवाने आपलीं सर्व कृत्ये संपवून विश्रांति घेतली'; ५ आणि, ते माझ्या विश्रामस्थानी येणारच नाहीत,

असाहि हा लेख आहे. ६ कोणी तरी त्यांत यावयाला पाहिजे होते, ते राहिले आहे; आणि ज्यांस पूर्वी सुवार्ता सांगण्यांत आली होती ते अवहेलनेमुळे त्यांत आले नाहीत; ७ म्हणून इतक्या काळानंतर दाबिदाच्या द्वारे सांगितलेल्या वरील लेखाप्रमाणे त्याने 'आज' असा एक दिवसहि ठरविला; तो लेख असा:

आज जर तुम्ही त्याची वाणी ऐकाल,
तर आपलीं मन कठीण करू नका.

८ यहोशवाने त्यास विसावा दिला असता तर त्यानंतर त्याने दुसऱ्या दिवसाविषयी म्हटले नसते. ९ यास्तव देवाच्या लोकांसाठी शब्दाबाचा विसावा राहिला आहे. १० 'जे कोणी त्याच्या विसाव्यांत आज आहे' त्याने, असा 'देवाने आपलीं कृत्ये संपवून विसावा घेतला' तसा 'आपलीहि कृत्ये संपवून विसावा घेतला' आहे. ११ यास्तव त्या 'विसाव्यांत येण्यास' आपण होईल तितका प्रयत्न करावा, यासाठी की त्यांच्या अवहेलनेच्या उदाहरणाप्रमाणे कोणी पतित होऊ नये. १२ देवाने वचन संजीव, सतेज, कोणत्याहि दुधारी तरबारीपेक्षा तीक्ष्ण, जीव व आत्मा, शोधे व मज्जा यांस भेवून आरपार जाणारे आणि मनाच्या भाषणा व कल्पना यांचे परीक्षक असे आहे; १३ आणि त्याच्या दृष्टीला अदृश्य अशी कोणतीहि सृष्ट वस्तु नाही; तर ज्याच्याबरोबर आपला संबंध आहे त्याच्या दृष्टीला सर्व उघडेवाचडे आहे.

येशू सर्वश्रेष्ठ प्रमुख याजक-अहरोनानुसंग श्रेष्ठ

१४ तर मग आकाशातून पार गेलेला देवाचा पुत्र येथ हा थोर प्रमुख याजक आपल्याला आहे, म्हणून आपण जो स्वीकार केला तो दृढ धरून राहू. १५ कारण ज्याला आपल्या अज्ञानपानांचे दुःख होत नाही, असा आपला प्रमुख याजक नाही, तर तो सर्व प्रकारे आपल्याप्रमाणे पारखलेला होता; तरी निष्पाप राहिला. १६ आपल्याला दया प्राप्त व्हावी आणि गरजेच्या वेळी साहाय्य होण्यासाठी कृपा मिळावी, म्हणून आपण घेवोने कृपेच्या राजासनाजवळ जाऊ.

१ प्रत्येक प्रमुख याजक मनुष्यांपैकी घेतलेला असल्यामुळे देवविषयक गोष्टीबाबत तो मनुष्यांकरिता नेमिलेला असतो, यासाठी की त्याने पापांबद्दल दाने

व यज्ञपुत्रु अपर्नि; २ अज्ञानी व बहकणारे यांच्याबरोबर तो सौम्यतेनें बाणगारा असतो, कारण तोहि स्वतः अशक-पणानें व्याप्त आहे; ३ आणि या अशकपणामुळे त्यानें असें लोकांसहोती तसें स्वतःसाठीहि पापांबद्दल अर्पण केलें पाहिजे. ४ ही पदवी कोणी आपण होऊन घेत नाही, तर अहोरोनाप्रमाणें देवानें ज्याला पाचरण केलें आहे त्याला मिळते. ५ तदनुसार खिस्तानेंहि प्रमुख याजक होण्यासाठीं आपणा स्वतःला गौरविलें नाही, तर ज्यानें त्याला म्हटलें कीं

तूं माझा पुत्र आहेस,

आज मी तुला जन्म दिला आहे,

त्यानें त्याला गौरविलें. ६ त्याप्रमाणें तुसच्या ठिकाणीहि तो म्हणतो,

मलकीसदेकाच्या संप्रदायाप्रमाणें

तूं युगानुयुग याजक आहेस.

७ त्यानें आपल्या देहावस्थेच्या दिवसांत, स्वतःला भरणपासून तारावयास जो शकिसान् त्याजबळ मोठ्या आक्रोशानें व अश्रु माळीत प्रार्थना व विनवणी केली, आणि ती त्याच्या शुभपत्नीमुळे ऐकण्यांत आली; ८ तो पुत्र असताहि त्यानें जें दुःख सोषिलें तेजेंकरून तो आह्लाकि-पणा शिकला; ९ आणि सिद्ध होऊन तो आपल्या आज्ञेत राहणाऱ्या सर्वांचा युगानुयुगाचा तारणकर्ता झाला. १० त्याला 'मलकीसदेकाच्या संप्रदायाप्रमाणें' प्रमुख याजक असें नांव देवाकडून देण्यांत आलें.

खऱ्या खिस्तशिष्यांच्या भागानें प्रगति

करण्याची आवश्यकता

११ याविषयी आम्हांस पुष्कळ सांगावयाचे आहे, तें तुम्हांस समजवून सांगणें कठीण आहे, कारण तुम्ही ऐकण्या-विषयी मंद झालां आहां. १२ जे तुम्ही इतक्या काळांत शिक्षक होण्यास पाहिजे होतां त्या तुम्हांस देवाच्या वच-नाचीं मूळसुरें पुनः कोणी तरी शिकवानीं याची गरज आहे, आणि ज्यांस जड अन्न सोसत नाही, दूधच पाहिजे, असे तुम्ही झालां आहां. १३ दुधावर राहणारा नीति-मत्त्वाच्या वचनाविषयी अपरिचित असतो; कारण तो बाळक आहे. १४ ज्यांच्या इंद्रियांस बहिषादीनें पथ्यापथ्य सम-

जण्याचा अभ्यास झाला आहे अशा प्रौढ मनुष्यांसाठीं जडान्न आहे.

१ यज्ञस्तव आपण खिस्ताविषयीच्या मूळसुरींच्या टोप्टी सोडून प्रौढतेप्रत जाण्याचा नेटानें प्रयत्न करूं; निजीव कर्मांचा पश्चात्ताप, देवावरचा विश्वास, २ आणि वासिस्त्यांचें, हात वर ठेवण्याचें, मृतांच्या पुनरु-त्थानाचें व सार्वकालिक न्यायाचें शिक्षण, हा पाया आपण पुनः घालूं नये. ३ देव होऊं देखील तर हें आपण करूं. ४ कारण जे एकदां प्रकाशित झाले, ज्यांनीं स्वर्गीय दानाची रुचि घेतली, जे पवित्र आत्म्याचे वांटेकरी झाले, ५ आणि ज्यांनीं देवाच्या सुवचनाची व येणाऱ्या युगाच्या सामर्थ्याची रुचि घेतली, ६ ते जर पतित झाले तर त्यांस पश्चात्ताप होईल असें पुनः ज्वीनकरणें अशक्य आहे; हें त्यांचें पतन म्हणजे त्यांनीं देवाच्या पुत्राला नव्यानें बध-स्तंभावर खिळणें व त्यांचा उषध अपमान करणें असें आहे. ७ कारण जी 'भूमि' आपणावर वारंवार पडलेला पाऊस पिऊन आपली लागवड करणाऱ्यांस उपयोगी अशी 'हिरवळ' उपजविते; तिला देवाचा आशीर्वाद मिळतो; ८ आणि जी भूमि 'कांटेझाडें व कुसळें उपजविते,' ती टाकाऊ व शापित होण्याच्या लुप्तप्राय आलेली आहे; तिचा शेवट जळणें हा आहे.

९ जरी आम्ही असें बोलतो तरी, प्रिय बंधून्तो, तुमची स्थिति ह्यापेक्षा चांगली व तारणकाम्बे नेणारी आहे असा आम्हांस तुम्हांविषयी भरवसा आहे, १० कारण तुमचें कार्य आणि तुम्हीं पवित्र जनांची केलेली व करीत अस-लेली सेवा, यावरून जी प्रीति तुम्हीं त्याच्या नामावर दाखविली तीहि देवानें विसरावी असा तो अन्यायी नाही. ११ आमची अशी उत्कंठा आहे कीं तुम्हांपैकीं प्रत्येकानें आशेची पूर्ण खातरी करून घेण्यासाठीं तशीच आस्था शेवटपर्यंत बाळगावी; १२ म्हणजे तुम्ही आळशी होणार नाही, तर जे विश्वासानें व धीरानें वचनाचीं फळें वारसानें उपभोगणारे होतात त्यांचे अन्तुकारी व्हाल.

देवाच्या वचनांनीं आशेस स्फूर्ति येते

१३ देवानें अभ्राहामाला वचन दिलें, तेव्हां त्याला शपथ वाहण्यास स्वतःपेक्षा कोणी मोठा नसत्यामुळे, त्यानें

‘आपलीच शपथ वाहून’ म्हटलें की १४ मी तुला आशीर्वाद देईनच देईन, व तुमों संतान वाढवीनच वाढवीन.

१५ त्यानें धीरानें वाट पाहिली म्हणून त्याला आप्पामागे बचनाचें फळ प्राप्त झालें; १६ मनुष्यें आपणापेक्षां मोठ्याची शपथ वाहतात; आणि आपलें स्थापित करण्यासाठीं शपथ ही त्यांच्यामध्ये सर्व बादांचां शेवट आहे.

१७ यास्तव आपल्या संकल्पाची निर्विकारता बचनाच्या वतनदारांस विशेष दाखवानी या इच्छेनें देव शपथेच्या द्वारे मर्त्ये आला, १८ यासाठीं कीं ज्यांविषयीं खोटे बोलणें देवाला असम्य आहे अशा दोन निर्विकार गोष्टींनीं आपल्याला चांगलें उतेजन यार्ने; ते आपण, स्वतःपुढें ठेवण्यांत आलेलीं आशा घरून ठेवण्याकरितां आश्रयास घावलें.

१९ ती आशा आपल्याला जिवाचां नांगर आहे. ती अचल, बळकट व ‘पडद्याच्या आंतल्या स्थळीं पोहचणांरा’ असा आहे; २० ‘तेथें मलकीसदेकाच्या संप्रदायाप्रमाणें युगानुगानां प्रमुख याजक झालेला येशू अग्रगामी असा आपल्याकरितां आंत गेला आहे.

मलकीसदेकासारखा प्रमुख याजक येशू ख्रिस्त १ ह्या ‘मलकीसदेक’, ‘शालेमाचा राजा’ व परात्पर देवाचा याजक होता; अब्राहामां राजांस मारून परत आला तेव्हां त्यानें सामोरें आरून त्याला आशीर्वाद दिला. २ व त्याला ‘अब्राहामानें सर्व कुटीचा दशमांश दिला;’ तो आपल्या नांवाच्या अर्थाप्रमाणें एक तर नीतिमत्त्वाचा राजा आणि दुसरा ‘शालेमाचा राजा’ म्हणजे शांतीचा राजा होता; ३ त्याचा नाप, आई, वंशाबळ, जन्मदिवस व आयुष्याचा शेवट हीं (सांगितलीं) नाहींत; या गोष्टींनीं जो देवाच्या पुत्रासारखा झालेला तो सतत राहणारा ‘याजक’ असा ठरतो.

४ तर आतां कुलधरिपति ‘अब्राहाम’ यानें ज्याला कुटीतील उत्तम वस्तूचा ‘दशमांश दिला;’ तो केवढा मोठा असावा हें पाहूं. ५ लेवीच्या संतानापैकीं ज्याला याजकपथ मिळतें त्यांस लोकांपासून, म्हणजे अब्राहामाच्या पोटीं जन्म घेतलेला आपल्या बंधुवर्गापासून, नियमशास्त्राप्रमाणें दशमांश घेण्याची आज्ञा आहे; ६ परंतु ज्याचा वंश त्या लोकांपासून नव्हता त्यानें अब्राहामापासून दशमांश घेतला

आणि ज्याला बचनें मिळालीं होतीं त्याला ‘आशीर्वाद दिला.’ ७ अग्रेछाकून कनिष्ठाला आशीर्वाद मिळतो हें निर्विवाद आहे. ८ इकडे पाहतां मर्त्य मनुष्यांला ‘दशमांश मिळतात, परंतु तिकडे, जीवत राहणारा आहे अशी ज्यांविषयीं साक्ष आहे, त्याला मिळाले; ९ आणि दशमांश घेणारा लेवी यानेंहि अब्राहामाच्या द्वारे दशमांश दिलेच असें म्हणतां येईल. १० कारण ‘त्याच्या बापाला मलकीसदेक मेटला’ त्या वेळेस तो त्याच्या पोटी होता.

११ यावरून ज्याच्या संबंधांत लोकांस नियमशास्त्र प्राप्त झालें त्या लेवीय याजकपणानें पूर्णता झाली असती तर मलकीसदेकाच्या संप्रदायाच्या दुसऱ्या ‘याजकाचा उद्भव व्हावा व त्यानें अहरोनाच्या संप्रदायाप्रमाणें म्हटलेलें नसावें याचें काय अगत्य राहिलें असतें? १२ याजकपण पाळटलें म्हणजे नियमशास्त्रहि अवश्य पाळटलें. १३ ज्याच्या-विषयीं हें वचन सांगितलें तो, ज्या वंशांतल्या कोणीहि वेदीजवळ काम केलें नव्हतें, अशा दुसऱ्या वंशांतला आहे. १४ कारण आपला प्रभु यहुदापासून उत्पन्न झाला हें उघड आहे; त्या वंशांतील याजकपणासंबंधानें मोक्षानें कांहीं सांगितलें नाहीं; १५, १६ आणि दैहिक आश्लेषा नियमानें नव्हे तर असत्य जीवनाच्या सामर्थ्यानें झालेला असा मलकीसदेकासारखा दुसरा ‘याजक’ झाला, यावरून आम्हां सांगितलें तें अधिकच स्पष्ट होतें. १७ त्याजविषयीं अशी साक्ष आहे :

तूं मलकीसदेकाच्या संप्रदायाप्रमाणें युगानुयुग याजक आहेस.

१८ पूर्वीची आज्ञा कमजोर व निरुपयोगी असल्यामुळे तिचा लोप झाला आहे, १९ (कारण नियमशास्त्रानें कंशाचीहि पूर्णता झाली नाहीं,) आणि अधिक चांगल्या आश्लेषी स्थापना झाली आहे; त्या आश्लेष्या द्वारे आपण देवाजवळ जातो. २० ज्यापेक्षां तो शपथेवांचून याजक झाला नाहीं, २१ (ते तर शपथेवांचून याजक झालेले आहेत; २२

तूं युगानुयुग याजक आहेस अशी शपथ परमेश्वरानें दाहिली आणि ती तो बदलणार नाहीं,

अहो त्याचें स्वतंत्रविषयी सांगितलें त्याच्या त्या क्षयेनें ही राजक-शाळा. १) २२ त्यापेक्षां तो अधिक चांगल्या प्रकारचा जायतीच-शाळा आहे. २३ त्यांना वेदमी टिकून राहण्यात सत्कृत अक्षरका असल्यामुळे पुढील याजक होऊन येवे. २४ पण हा 'युगानुयुग' राहणार असल्यामुळे सर्व-शास्त्राण अडक आहे. २५ ह्यामुळे याच्या द्वारे देवदेवांचे जाणाऱ्यांस हा पूर्णपणे तारण्यास समर्थ आहे; कारण त्यांच्यासाठी मध्यस्थी करण्यास हा सर्वदा जीवत आहे.

२६ असाच प्रमुख याजक आपल्याला असणें योग्य होतें; तो पवित्र, सात्विक, निर्मळ, पापी जन्मप्रभूला वेगळा व आकाशातून उंच करण्यांत आलेला असा आहे. २७ त्याला त्या प्रमुख याजकाप्रमाणें पहिल्यानें स्वतःच्या प्रार्थनासाठीं, मग लोकांच्या पापांसाठीं, प्रतिदिवशीं यज्ञ करण्याचें अगत्य नाही; कारण त्यानें स्वतःला अर्पित्यानें तें अर्पण एकदाच करून ठेविलें आहे. २८ नियमशास्त्र दुर्बळ असा मनुष्यांस प्रमुख याजक नेमिंतें; पण नियमशास्त्रानंतरचा क्षयकेचें वचन 'युगानुयुग' परिपूर्ण केलेल्या 'पुत्राला' नेमिंतें.

यहुदांच्या याज्ञिकशास्त्राच्या विस्तारचें सौज्यकपण श्रेष्ठ

१ आमच्या सांगण्याचा सारांश हा आहे कीं स्वर्गामध्यें राजाधिपत्य जे ईश्वर त्याच्या राजासनाच्या 'उजवीकडे बसलेला' असा प्रमुख याजक आपल्याला आहे. २ तो पवित्रस्थानाचा व मनुष्यानें नव्हे तर प्रभूनें घातलेल्या खऱ्या मंडपाचा 'सेवक आहे. ३ प्रत्येक प्रमुख याजक दाने व यज्ञपत्र हीं अपांक्रयास नेमिलेला असतो; यास्तव त्याजकवळी अर्पिण्यास कांहीं तरी असणें अगत्य आहे. ४ तो जर पृथ्वीवर असता तर याजकच नसता; कारण नियमशास्त्राप्रमाणें दानें अर्पणारे याजक आहेत; ५ ते स्वर्गीय वस्तुंची प्रतिमा व छाया यांची सेवा करतात; त्याप्रमाणें मोडोही मंडप करणार होता, तेव्हां त्याला ईश्वरी आदेश मिळाला; त्यांत, पर्वेतावर तुला दाखविलेल्या नमुन्याप्रमाणें सर्व वस्तु बनविण्याची साक्षगिरी ठेव, असें तो म्हणतो. ६ आतां ज्येष्ठेक्षां अधिक चांगल्या वचनांनीं स्वर्गविलेल्या अधिक चांगल्या कराराचा मध्यस्थ तो आहे.

त्यापेक्षां-सितकी अधिक श्रेष्ठ सेवा त्यास मिळाली आहे. ७ कारण तो पहिला करार निर्दोष असता, तर दुसऱ्या करितां शिकण सोडण्यांत आले नसतें. ८ लोकांस खोब खंबूव तो म्हणतो:

पुत्रेश्वर म्हणतो, पाहा, असे दिवस येत आहेत कीं त्यांत इस्राएलाचें यज्ञें व खडुदाचें घराणें यांच्या बरोबर मी नवा करार करीन;

९ मीं त्यांच्या पूर्वेजांचा हात धरून त्यांस मिसर देश-तून बाहेर आणिलें.

तेव्हाच्या करारप्रमाणें हा करार नव्हावनाचा नाही; कारण शस्त्राचा करारप्रमाणें ते राहिले नाहीत, आणि मीं त्यांची उपेक्षा केली, असें प्रभु म्हणतो.

१० तर पुत्रेश्वर म्हणतो, त्या दिवसांनंतर इस्राएल-च्या घराण्याची जो करार मी करीन तो हा:

मी आपले नियम त्यांच्या अंतर्गामी ठेवीन, आणि ते त्यांच्या हृदयघटावर लिहीन, आणि मी त्यांस देव असा होईन, आणि ते मला माझे लोक असे होतील.

११ सेव्हें

प्रत्येक जण आपल्या मातृबंधूस, प्रत्येक जण आपल्या मंडूला, परमेश्वराला ज्ञानेच्छा असा खोब करणार नाही; कारण त्यांतील लहानांप्रभूला वीरपयंत, ते सर्व मला श्रेष्ठवर्तीक.

१२ कारण त्यांतील अधर्मविषयी क्षमाकीळ होईन; आणि त्यांचीं पापें मी यापुढें स्मरण नाही.

१३ त्यांत 'नवा' असें म्हटल्यानें पहिल्याला जुनें केलें आहे; आणि जें जुनें व जीणें होत आहे तें नाहीसें होण्याच्या लागस आलें आहे.

जुनें पवित्रस्थान नव्या पवित्रस्थानाचें दर्शाक आहे

१ पहिल्या करारांतही उपासनेचे विधि होते व पवित्रस्थान होतें; पण तें पार्थिव होतें. २ कारण पहिला मंडप तयार केलेला होता त्यांत दिव्याचें श्रेष्ठ, मेज व समर्पित आकरी होत्या; त्याच पवित्रस्थान

म्हटले आहे; ३ आणि दुसऱ्या पदद्याच्या पत्नीकडे परम-पवित्रस्थान म्हटलेला मंडप होता; ४ त्यांत सोन्याचे धुपाटणे व सोन्याने सजोवणी मंडविलेला कराराचा कोंब होता; या कोंबात माभा ठेवलेले सुवर्णनात्रे, कड्यां आलेली अहरोनाची काठी, व कराराच्या पांढ्या ही होती; ५ आणि त्याच्यावर गौरवशाली करणीम द्यासनावर छाया करित होते; यामिषयी अता रक्षितार सौम्याचे प्रयोजन नाही. ६ वा वस्तूची वस्ती व रत्या केलेली असतां याजक उपासना करण्यास पहिल्या मंडपांत नित्य जात असतात; ७ दुसऱ्यांत प्रमुख याजक मात्र वर्षांतून एकदां स्वतःबद्दल व लोकांच्या आह्वानाने झालेल्या पापांबद्दल जे रफे अर्पण करावयाचे तें घेऊन जातो, त्याचाचून जात नाही. ८ तेथेकडून पवित्र आत्मा दर्शवितो की जोंपर्यंत पहिला मंडप उभा आहे तोंपर्यंत परमपवित्रस्थानाची वाट प्रकट होत नाही; ९ तो मंडप वर्तमानकाळी दृष्टांतरूप आहे; त्याच्या व्यवस्थेप्रमाणे उपासकाचा विवेकभाव पूर्ण करावयास समर्थ नाहीत अशी दाने व कल्पेणु अर्पण करण्यांत येतात; १० खाणें, पिणें, नाना प्रकारचीं ह्याळीं वासुदांती अर्पणें, केवळ वैदिक विधि असे होते, ते घुबाराणुकीच्या काळापर्यंत चालू दिले होते.

ख्रिस्तांनं केलेल्या स्वार्षिकाच्या ठरावी असलेले शुद्धिकारक सामर्थ्य

११ ख्रिस्त हा मागीं बायबल गीदीसुबची प्रमुख याजक असा घेऊन, हातांनीं केलेला नाही, म्हणजे ना सृष्टीतला नाही असा अधिक मोठ्या व पूर्ण मंडपांतून, १२ आणि बकरे व गोऱ्हे यांचे रफे नव्हे, तर आपले रफे घेऊन एकदाच परमपवित्रस्थानांत गेला, आणि त्यानें सार्वकालिक मुक्ति मिळविली. १३ कारण बकऱ्यांचे व बैलांचे रफे आणि विटाळलेल्यावर शिंपवलेली कालवडीची राख ही जर देहाची शुद्धि होईल असें पवित्र करितात, १४ तर सार्वकालिक आत्म्याच्या योगें ज्यानें निष्कल अशा स्वतःस देवाला अर्पण केले त्या ख्रिस्ताचें रफे तुमचा विवेकभाव जीवंत देवाच्या सेवेसाठीं निर्जाव करीत असून किती विशेषकरून शुद्ध करील ? १५ आणि

तो याचकरितां नव्या कराराचा मध्यस्थ आहे की पहिला करार चाळू असतां जीं उल्लंघने झालीं, त्यांपासून मुक्ति होण्यासाठीं मरण झाल्यानें, सार्वकालिक वारशाचें बचन पाचारण झालेल्यांस मिळवें. १६ कारण जेथें मृत्युपत्र आहे तेथें मृत्युपत्रकर्त्याचा मृत्यु सिद्ध होणें अवश्य आहे. १७ मृत्यु झाल्यावर मृत्युपत्र अमलांत येतें; कारण मृत्युपत्रकर्ता जीवंत आहे तोंपर्यंत तें कधी चालावयाचें नाही. १८ यास्तव पहिल्या कराराचीहि स्थापना रक्ताचाचून झाली नाही. १९ मोक्षानें नियमशास्त्राप्रमाणें सर्व आह्मा सर्व लोकांस सांगितल्यावर, पाणी, किरमिजी लोकर व एजेब यांसह गोऱ्यांचें व बकऱ्यांचें रफ घेऊन पुस्तकावर व सर्व लोकांवरहि सिंचन करित म्हटलें: २० ' जो करार देवाने आह्मा करून तुम्हांसाठीं दिल्याचाचें हें रफ आहे; ' २१ आणि त्यानें तसेच मंडप व सवेचीं सर्व पात्रें यांवर रफ शिंपविलें. २२ नियमशास्त्राप्रमाणें रफानें सर्व शुद्ध होतात, आणि रफपातो-बांचून पापमोचन होत नाही, असें म्हटलें असतां चाले.

ख्रिस्ताच्या स्वार्षिकाचें अनन्यत्व

२३ याप्रमाणें स्वर्गातीक वस्तूचे नमुने अशानें शुद्ध होणें अवश्य होतें; स्वतः स्वर्गाय वस्तु तर याहुन चांगल्या यद्दानीं शुद्ध होणें अवश्य होतें. २४ खऱ्या गोष्टीच्या नमुन्यासारखें हातांनीं केलेलें पवित्रस्थान यांत ख्रिस्त गेला नाही, तर आपल्यासाठीं देवासन्मुख उभा राहण्यास स्वर्गांत गेला; २५ आणि जसा प्रमुख याजक प्रतिवर्षीं दुसऱ्याचें रफ घेऊन परमपवित्रस्थानांत जातो, तसा तो स्वतःला बरेंवार अर्पण करावयास गेला नाही; २६ तो गेला असता तर जगाच्या स्थापनेपासून त्याला बरेंवार दुःख सोसावें लागलें असतें; पण तो युगांच्या समाप्तीस स्वतःच्या यद्दानें पापें नाहीतशीं करण्यासाठीं एकदाच प्रकट झाला आहे. २७ ज्या अर्थी मनुष्यांस एकदाच मरणें, व त्यानंतर न्याय होणें नेमून ठेविले आहे, २८ त्याअर्थी ख्रिस्त ' बहुतांनीं पापें स्वतःवर घेण्यास ' एकदाच अर्पिला गेला, आणि जे त्याची वाट पाहतात त्यांस

सुरासाध्यीं अपि निरहित असा दुस्स्थानें दिलेस.

ख्रिस्ताच्या आत्मयज्ञ मोशानें लावून दिलेले यज्ञमार्ग रह करतो

१ तर मग ज्या भावी चांगल्या गोष्टी आहेत त्यांची छाया नियमशाळांत आहे, त्या गोष्टींचें वास्तविक स्वरूप द्यांत नाही; म्हणून देवाजवळ येणाऱ्यास प्रतिवर्षी निरंतर अपिलेल्या त्याच यज्ञांनी पूर्ण करप्यास तें कधीहि समर्थ असत नाही. २ तें समर्थ असतें तर एकदा शुद्ध झालेल्या उपासकांस यापुढें पापभाव नसल्यानें तें यज्ञ करणें बंद झालें नसतें काय ? ३ परंतु ते यज्ञ वर्षानुवर्ष पापांची आठवण देतात. ४ कारण बैलांचें व बकऱ्यांचें रक्त ह्यांच्या योगें पापें दूर व्हावीं हें अशक्य आहे. ५ यास्तव तो जगांत येतेवेळेस म्हणाला,

यज्ञपत्र व अन्नार्पण यांची तुला इच्छा नाही,

तूं माझ्यासाठीं शरीर तयार केले आहे;

६ होमांनीं व पापाबद्दलच्या अर्पणांनीं तुला संतोष झाला नाही;

७ यावरून मी म्हणालों, पाहा, हे देवा, प्रथमपटांत मजविषयीं लिहून ठेविलें आहे, तुझ्या इच्छेप्रमाणें करावयासाठीं मी आलों आहे.

८ वर उल्लेखित्याप्रमाणें आरंभीं तो म्हणाला, 'यज्ञपत्र, अन्नार्पणें, होम व पापाबद्दलचीं अर्पणें, यांची इच्छा तुला नाही, व त्यांत तुला संतोष नाही;' (नियम-शाळाप्रमाणें जीं अर्पण्यांत येतात तीं हीं;) ९ आणि मग म्हणाला, 'पाहा, मी तुझ्या इच्छेप्रमाणें करावयास आलों आहे.' यांत दुसरें स्थापण्यास तो पहिलें नाहीसें करितो. १० त्या 'इच्छेनें' आपण येथु ख्रिस्ताच्या 'शरीराच्या' एकदाच झालेल्या 'अर्पणाच्या' द्वारें पवित्र केलेले आहों. ११ प्रत्येक याजक प्रतिदिवशीं सेवा करित आणि जे यज्ञ पापें दूर करावयाला कदापि समर्थ नाहीत तेच ते वारंवार करित उरू असतो; १२ परंतु हा पापाबद्दल सार्वकालिक असा एकच यज्ञ अर्पण 'देवाच्या उजवीकडे बसला आहे.' १३ आणि तेव्हाप्रमाणें 'आपले वरी आपलें पादासन होत'

सोबत वाट पाहत आहे. १४ पवित्र होण्याच्या त्याचें एक अर्पणानें सर्वकाळचें पूर्ण केले आहे. १५ पवित्र आत्माहि आपल्याला साक्ष देतो, ती अशी:

१६ परमेश्वर म्हणतो, त्या दिवसानंतर जो करत मी त्यांबरोबर करीन तो हा:

मी आपले नियम त्यांच्या अंतयात्मी ठेवीन, आणि ते त्यांच्या हृदयपटांवर लिहीन.

१७ असें म्हटल्यावर तो म्हणतो, आणि त्यांची पापें व त्यांचे अधर्म मी यापुढें स्मरणार नाहीं.

१८ तर मग जेवें त्यांची क्षमा झाली तेवें पापाबद्दल अर्पण नको.

उत्तेजन व इशारा

१९,२० बंधुजनहो, त्यानें पदद्यांतून म्हणजे स्वदे-
हांतून जो नवीन व जीवनयुक्त मार्ग आपल्यासाठीं स्थापित केला त्या मार्गानें, परमपवित्रस्थानांत येऊच्या रक्तद्वारें प्रवेश करण्याचें आपल्याला धैर्य आहे; २१ आणि आपल्याकरितां 'देवाच्या घरावर एक थेंब याजक आहे;' २२ म्हणून आपलीं हृदयें सिंचित झाल्यानें तुष्ट विवेक-भावनेपासून मुक्त झालेले व निर्मळ पाण्यानें शरीर धुतलेले असे आपण खऱ्या अंतःकरणानें व विश्वासाच्या पूर्ण खातरीनें जवळ यावें. २३ आपल्या आशेची कुणुळी अढळ राखावी; कारण ज्यानें वचन दिलें तो विश्वसनीय आहे; २४ आणि प्रीति व सत्कर्म करावयास उत्तेजन येईल असें एकमेकांकडे लक्ष द्यावें. २५ आपण क्रिये-कांच्या चालीप्रमाणें आपलें एकत्र मिळणें सोई नये, तर एकमेकांस बोध करावा; आणि तो दिवस जवळ येत आहे हें तुम्ही पाहतां, म्हणून विशेषकरून करावा.

२६ कारण सत्याचें ज्ञान मिळाल्यावर आपण जाणून-बुजून पाप केले तर पापाबद्दल यापुढें यज्ञ व्हावयाचा राहिला नाही. २७ न्याय होण्याची भयंकर अशी मार्गप्रतीक्षा, आणि 'विद्येप्यास खाऊन टाकील असा अभिप्रेतकोप' हीं कायतीं राहतात. २८ मोघानें नियम-शाळा कोणी तुच्छ मानिलें तर त्याजवर ज्या न होत त्याच्या दोषांच्या किंवा तिच्यासाठीं सार्वकालिक भरणदंड

हेतोः, २९ तर ज्याने देवाच्या पुत्राला पायाखाली ठुडविले, जेणेकरून तो स्वतः पवित्र झाला होता ते 'काराचें रक्त' अपवित्र मानिले, आणि कुपेच्या आत्म्याचा अपमान केला तो किती अधिक कठीण दंडास पात्र ठरेल म्हणून तुम्हांस वाटते? ३० 'सूड वेणें मजकडे आहे, मी फेड करीन' असें ज्यानें म्हटले व पुनः, 'प्रभु आपल्या लोकांचा न्याय करील,' असें म्हटले तो आपल्याला भ्रष्टित आहे. ३१ सदाजीवी देवाच्या हाती सांपडणे हें भयंकर आहे.

धैर्य सोडू नये म्हणून बोध

३२ तुम्ही पूर्वकाळचे दिवस आठवा; त्यांमध्ये तुम्हांस प्रकाश मिळाल्यावर तुम्ही दुःखाबरोबर फार वीरानें झोबी चालविली; ३३ कधी निंदा व संकटें सोसल्यानें तुम्ही लोकांस तेंपशा झाले; कधी अशी दशा झालेल्या लोकांचे विमानी झाले; ३४ म्हणजे बंदिवानांबरोबर तुम्ही समजुःशी झाली, आणि आपली स्वतःची अधिक चांगली मालमत्ता आपल्याबबळ आहे, व ती टिकविले आहे, असें समजून तुम्ही आपल्या मालमतीची हानि आनंदानें स्वीकारली. ३५ यास्तव आपले धैर्य सोडू नका, त्यापासून मोठें प्रतिफळ आहे. ३६ तुम्हांस सहनसेचें अगत्य आहे, यासाठी की तुम्ही देवाच्या इच्छेप्रमाणें वागून वचनफळ प्राप्त करून घ्यावें. ३७ कारण अगदी थोडा वेळ राहिला आहे; जो वेणार तो येईल, उसीर करणार नाही; ३८ प्रकाश नीतिमान पुरुष विश्वासानें बोकल; तो जर माचार घेईल, तर त्याजविवयीं माया जिवाला संतोष वाटणार नाही. ३९ नाश होईल अशी माघार वेणो-यापैकी आपण माही; तर जिवाच्या तारणासाठी 'विश्वास घरणो-यापैकी' आहे.

अडेच्या सामर्थ्याची उदाहरणे

१ विश्वास हा अपेक्षित गोष्टीविवधीचा भरघुसा ११ आणि न दिसणाऱ्या गोष्टीबद्दलची संतरी असा आहे. २ याविवधी बंदील नावाजळले होते. ३ विश्वासानें आपल्याला कळतें की देवाच्या शब्दानें

विघारचना झाली, अशी की जे विसरें तें हस वस्तू-पासून झाले नाही. ४ हाबेलांन काह्मापेक्षां पंगळ यज्ञ विश्वासानें देवाला आर्पिला, तेणेकरून तो नीतिमान आहे अशी त्याजविवधी साक्ष झाली, ती 'दानप्रसंगी देवानें' दिली; आणि तो मेला असतांहि त्या विश्वासाच्या द्वारें अद्यापि बोलतो. ५ मरणानुभव येऊं नये म्हणून विश्वासानें हुनोखाला लोकांतरी नेण्यांत आले; 'तो सांपडला नाही; कारण त्याला देवानें लोकांतरी नेले; लोकांतर होण्यापूर्वी त्याविवधी साक्ष झाली की, 'तो देवाला संतोषवीत असे; ६ आणि विश्वासवाचून त्याला संतोषविणें अशक्य आहे; कारण देवाजबळ जाणाऱ्यानें असा विश्वास धरिला पाहिजे की तो आहे, आणि त्याजकडे चाव घेणाऱ्याला तो प्रतिफळ देणारा होतो. ७ जें आजपर्यंत पाहण्यांत आले नव्हतें त्याविवधी ईश्वरी संदेश नोहानें ऐकला आणि भक्तिभाव घरून आपल्या कराच्या तारणासाठी विश्वासानें तारूं तयार केले; त्या विश्वासाच्या द्वारें त्यानें जव दोषी ठरविले, आणि विश्वासानें जें नीतिमत्त्व त्याचा तो वतनदार झाला. ८ अत्राहामाला पाचारण झाल्यावर जें टिकण त्याला वतन असें मिळणार होतें त्यांत 'निघून जाण्यास' तो विश्वासानें मान्य झाला; आणि आपण कोठें जातो हें अजक नसतांहि तो निघून गेला. ९ विश्वासानें तो वचनांच्या देशांत परदेशांत राहावें त्याप्रमाणें जालून राहिल; त्याच वचनाचें सोबती वारीस इसहाक व याकोब याजबरोबर देवांत त्याची वस्ती होती; १० कारण ज्याला पाये आहेत, ज्याचा जोषणारा व बांधणारा देव आहे अशा नगराची तो वाट पाहत होता. ११ विश्वासानें सारेख देशील, ती काळच्या मयादेपलीकडे असतांहि, वंशस्थापनेची शक्ति मिळाली, कारण तिनें वचन देणाऱ्यास विश्वासानेचें मानिले. १२ त्यामुळे एकापासून, आणि तोहि निजोच झालेला अशापासून, संस्थेनें आकाशांतल्या ताऱ्यांसारखी, व समुद्रकठपवरील वाळूसारखी अगमित, इतकी संतति निर्माण झाली. १३ हे सर्व विश्वास घरून गेले; त्यास वचनफळें मिळाली नव्हती, तर त्यांनी ती घरून पाहिली व त्यांचें वंदन केले, आणि आपण 'पृथ्वीवर परके व प्रवासी'

आहो असें बोळून दाखविलें. १४ असें म्हणणारे आपण स्वतःच्या देशाचा शोध करीत आहो असें दाखवितात. १५ ज्या देशांतून ते निघाले त्या देशाला उद्देशून हें म्हणणें असेत. तर त्यांस परत जाण्यास प्रसंग होता; १६ पण ते अधिक चांगल्या देशाची म्हणजे स्वर्गाच देशाची उक्तेडा धरितात; यामुळें देवाला त्यांची लाज वाटत नाही; त्यांचा देव म्हणायलास तो लाजत नाही; त्यांनी त्यांच्यासाठी नगर तयार केलें आहे.

१७ 'अब्राहामानें आपल्या परीक्षेंत' विश्वासानें 'इसहाकाचें अर्पण केलें; ज्यानें वचनें स्वीकारिलीं होती त्यानें आपल्या 'एकुलत्या एक पुत्राचें' अर्पण केलें; १८ त्याला असें सांगितलें होतें कीं 'इसहाकापासून तुझ्या नांवाचा वंश चालेल; १९ तेव्हां मेलेल्यांतून देखील उठवावयास देव समर्थ आहे, असें त्यानें लक्षांत आणिलें आणि त्या स्थितींतून उपमेनें तो त्याला परत मिळाला. २० इसहाकानें याकोवाला व एसावाला भावी गोष्टींविषयी विश्वासानें आशीर्वाद दिला. २१ याकोवानें मरतेवेळेस योसेफाच्या प्रत्येक पुत्राला विश्वासानें आशीर्वाद दिला; आणि 'आपल्या काठीच्या टोकावर टेकून नमन केलें.' २२ योसेफानें मरतेवेळेस इस्राएलाच्या संतानाच्या निगमाची विश्वासानें सूचना केली व आपल्या अस्थींविषयी आज्ञा केली. २३ मोशे जन्मल्यावर त्याच्या आईबापांनीं विश्वासानें त्याला 'तीन महिने लपवून ठेविलें,' कारण तो मूल 'सुंदर आहे असें त्यांनीं पाहिलें; व त्यांस राजाज्ञेचें भय वाटलें नाही. २४ मोशानें प्रौढ झाल्यावर आपणास फारोच्या कन्येचा पुत्र म्हणविण्याचें विश्वासनें नाकारिलें; २५ पापाचें क्षणिक सुख भोगणें यापेक्षा देवाच्या लोकांबरोबर दुःख भोगणें हें त्यानें पसंत करून घेतलें; २६ ख्रिस्ताचा अपमान सोसणें ही मिसर देशाच्या धननिर्धोपेक्षा उत्तम संपत्ति आहे असें त्यानें गणिलें; कारण त्याची दृष्टि प्रतिफळावर होती. २७ त्यानें राजाच्या क्रोधाच्या न भितां विश्वासानें मिसर देश सोडिला; कारण जो अदृश्य आहे त्याला जणू काय पाहत असल्यासारखा त्यानें धीर धरिला. २८ त्यानें 'बल्हांडण सण' व 'रक्तसिंचन' हे विधि विश्वासानें पाळिले, यासाठीं कीं प्रथम जन्मलेल्या वत्सांचा

'नाश करणाऱ्यानें' त्यांस शिवूं नये. २९ जसे कोरच्या भूमीवरून तसे ते विश्वासानें तांबच्या समुद्रांतून पार गेले; मिसरी लोक तसेच करण्याचा प्रयत्न करीत असतां बुडून गेले. ३० विश्वासानें यरीहोच्या गांवकुसाभोवतीं सात दिवसपर्यंत फेऱ्या घातल्यावर तें पडलें. ३१ विश्वासानें रहाव कसविणीचा, तिनें हेरांचा स्वीकार स्नेहभावनें केल्यामुळें, अवज्ञा करणाऱ्यांबरोबर नाश झाला नाही.

३२ आणखी काय सांगूं? गिदोन, बाराक, शमशोन, इफताह, दावीद, शमुवेल व संद्रेटे, यांचें वर्णन करूं लागलों तर वेळ पुरणार नाही. ३३ त्यांनीं विश्वासाच्या द्वारे राज्यें जिंकलीं, धार्मिकतेचें वर्तन केलें, वचनें मिळविलीं, सिंहाचीं तांडें बंद केलीं, ३४ अमीची शक्ति नाहीशी केली; ते तरवारीच्या धारेपासून निभावले, ते दुर्बळांचे सबळ झाले, लढाईत पराक्रमी झाले, त्यांनीं परक्यांचीं सैन्यें पळविलीं. ३५ स्त्रियांना त्यांचीं मृत माणसें पुनरुत्थानानें जीवंत झालेलीं अशीं मिळालीं. कित्येकांनीं आपणांस अधिक चांगलें पुनरुत्थान प्राप्त व्हांवें म्हणून सुटका न स्वीकारितां मरण्याइतक्या यातना सोसल्या; ३६ आणि इतरांस टवाळ्या, मारहाण यांचा आणि बंधनें व कैद यांचाहि अनुभव आला; ३७ त्यांस दगडमार केला, करवतीनें चिरिलें, मोहपासांत टाकिलें, ते तरवारीच्या धारेनें मेले; ते मेंढरांचीं व शेरडांचीं कातडीं पांघरून फिरत असत; ते लाचार, पीडित, त्रासलेले, असे होते; ३८ त्यांस जग योग्य नव्हतें; ते अरण्यांतून, डोंगरांतून, गुहांतून व भूमीच्या कपारींतून भटकत राहत असत. ३९ या सर्वांविषयी त्यांच्या विश्वासानें चांगली साक्ष दिली असताहि त्यांस वचनफळ प्राप्त झालें नाही, ४० देवानें जें उत्तम तें आपणांसाठीं पूर्वाच नेमिलें होतें, यासाठीं कीं त्यांनीं आपणांवांचून पूर्ण होऊं नये.

श्रद्धेचें प्रमुख उदाहरण म्हणजे येशू

१ तर मग आपण आपल्या इतक्या साक्षीरूपी १२ मेघानें वेढिलेले आहो म्हणून आपणहि सर्व दडपण व सहज गुंतविणारें पाप टाकून, आपल्याला नेमून दिलेल्या धानेवरून धीरानें धावावें; २ आपण आपल्या विश्वासाचा उत्पादक व पूर्ण करणारा येशू याजकडे

पाहत असावे; त्याजपुढें जो आनंद ठेविलेला होता त्याकरितां त्यांनीं लब्धा तुच्छ मानून बघस्तंभ सहन केला, आणि तो देवाच्या राजासनाच्या उजवीकडे बसला आहे. ३ ज्यानें 'आपणाविरुद्ध पाप करणाऱ्यांनीं' केलेला इतका विरोध सहन केला त्याची तुलना करा, म्हणजे तुमचीं मनं खचून भीर सुटणार नाही.

शिस्तीचा हेतु

४ तुम्ही पापाबरोबर युद्ध करित असतां रक्षपात होण्याइतका प्रतिकार अजून केला नाही; ५ जो बोध पुत्राला करावयाचा तसा तुम्हाला केला तो तुम्ही विसरलां आहां काय ?

माझ्या मुला, प्रभूच्या शिक्षेचा अनादर करू नको, आणि त्याजकडून दोष पदवी पडला असतां तू खचू नको;

६ कारण ज्याच्यावर प्रभु प्रीति करितो, त्याला तो शिक्षा करितो आणि ज्या पुत्रांना तो स्वीकारितो त्या प्रत्येकाला फटके मारितो.

७ 'शिक्षणासाठीं' तुम्ही सहन करित आहां; देव पुत्रांबरोबर तसां तुम्हांबरोबर वागतो; ज्याला बाप शिक्षा करित नाही असा कोण पुत्र आहे ? ८ ज्यां शिक्षेचे भागीदार सर्व झाले आहेत अशा शिक्षेविरहित तुम्ही जर आहां तर तुम्ही पुत्र नव्हां, दासीपुत्र आहां. ९ शिवाय शिक्षा करणारे असे आपल्या देहाचे बाप आपल्याला होते आणि आपण त्यांची भीड धरिली; तर आपण विशेषकरून जो जीवा-त्यांचा पिता त्याच्या अधीन होऊन जीवत राहू नये काय ?

१० कारण त्यांनीं मनास वाटली तशी धोडे दिवस शिक्षा केली; पण त्यांनीं केली ती आपल्या हितासाठीं, म्हणजे आपण त्याच्या पवित्रतेचे भागीदार व्हावे म्हणून केली.

११ कोणतीहि शिक्षा तत्कालीं आनंदाची वाटत नाही, खेदाची वाटते; तरी ज्यास तिचा अभ्यास झाला त्यास ती पुढें धार्मिकता हें शक्तिकारक फळ देते. १२ यास्तव 'गलितहस्त व लुपटपंजारे गुढेचें नीट करा,' १३ आणि 'आपल्या पायांसाठीं सरळ बाटा करा,' यासाठीं कीं लंगण्यांचा संघिर्भंग होऊं नये तर उळटा तो बरा व्हावा.

बोध व इशारे

१४ सर्वांबरोबर 'शांतीनें राहणें' व ज्यावांचून कोणास प्रभूचें दर्शन होत नाही असें पवित्रीकरण, 'यांच्या पाठीस लग्ना;' १५, १६ देवाच्या रूपेला कोणी अंतरुं नये; 'कोणीं कडूपणाच्या मुळांनं अंकुरित होऊन उपद्रव देऊं नये' व त्यामुलें पुष्कळांस विटाळ होईल तो होऊं नये; कोणीं जारकमीं असूं नये, किंवा ज्यानें एका जेवणासाठीं 'आपलें ज्येष्ठपण विकलें' त्या 'एसबा' सारखें कोणी ऐहिक बुद्धीचें असूं नये, याकडे लक्ष द्या. १७ तुम्हांला माहीत आहे कीं त्यानंतर तो वारशानें आशीर्वाद मिळविण्याची इच्छा करित असतां त्याचा नाकार झाला; त्यानें जरी अश्रु आणून फार प्रयत्न केला तरी (बापाचें) मन बळविण्याचें त्याला साधलें नाही.

ऐहिक स्तियोन व स्वर्गीय स्तियोन यांमधली तफावत

१८ स्पशंहेय व 'पेटलेला अग्नि, घनांधकार, निबिड काळोख, वादळ, १९ करण्याचा नाद व शब्दध्वनि,' यांजवळ तुम्ही आलां नाही; ती वाणी ऐकणाऱ्यांनीं विनंति केली कीं तिच्यायोगें आम्हांबरोबर अधिक बोलणें होऊं नये; २० कारण 'पशु देखील डोंगराला शिवला तर त्यास धोंव्यांनीं मारावे,' अशी जी आज्ञा ती त्याच्यानें सोसवली नाही; २१ आणि जें दिसलें तें इतकें भयंकर होतें कीं मोशे म्हणाला, 'मी अति भयभीत व कंपित झालों आहे;' २२ पण तुम्ही स्तियोन डोंगर, सदाजीवी देवाचें नगर स्वर्गीय यरुशलेम, लालों देवदूत, २३ स्वर्गातील यादीतल्या ज्येष्ठांचा समाज व मंडळी, सर्वांचा न्यायाधीश देव, पूर्ण केलेल्या नीतिमान लोकांचे आत्मे, २४ नव्या कराराचा मध्यस्थ येशू, आणि शिंपडण्याचें रक्त यांजवळ आलां आहां; त्या रक्षाचें बोलणें हाबेलापेक्षां उत्तम आहे. २५ जो बोलत आहे त्याचा अवमान करूं नये म्हणून जपा; कारण पृथ्वीवर आज्ञा सांगणाऱ्याचा अवमान करणारे जर निभावले नाहीत, तर स्वर्गातून आज्ञा सांगणाऱ्याचा अवमान करणारे आपण विशेषकरून निभावणार नाही. २६ त्या वेळेस त्याच्या वाणीनें पृथ्वी हालविली; आणि आतांच्याविषयीं त्यानें असें वचन दिलें आहे कीं 'आणखी

एकदा मी 'केवळ 'पृथ्वी' नव्हे तर 'आकाशहि कांपवीन.' २७ 'आणखी एकदा' या शब्दांनी असो बोध होतो की घडविलेल्या वस्तूंप्रमाणे हालविलेल्या वस्तूंचें निःसारण होईल, म्हणजे न हालविलेल्या वस्तु राहाव्या. २८ यास्तव न हालणाऱें राज्य-सिद्धीगारे जे आपण ते उपकार मानूं; तेणेंकरून देवाला प्रिय होईल अशी त्याची सेवा सद्गुतीनें व सद्गुत्यानें करूं; २९ कारण आपला 'देव भस्म करणारा अभिहि आहे.'

व्यवहारोपयोगी बोध

१ बांधुप्रीति सदा राहो. २ अतिधिप्रेमाचा

१३ विसर पडूं देऊं नका; कारण तेणेंकरून कित्येकांनीं देवदत्तांचें आतिथ्य न समजतां केलें आहे. ३ तुम्ही बंदिवानांबरोबर बंदांत आहां असें समजून त्यांची आठवण करा; आपणहि देहांत आहों म्हणून पीडितांची आठवण टेवा; ४ लभ सर्वस्वीं मान्य असावें व अथरूप निदोष असावें; जारकर्मा व व्यभिचारी यांस देव दंड करील. ५ तुमची वागणूक द्रव्यलोभविरहित असावी; जवळ आहे तेवढ्यानें तुम्हीं तृप्त असावें; कारण त्यानें स्वतः म्हटलें आहे, 'मी तुला सोडणार नाहीच व तुला टाकणार नाहीच.' ६ यास्तव आम्ही धैर्यानें म्हणतोः

परमेश्वर माझा साहाय्यकर्ता आहे, मी भिणार नाही; मनुष्य माझे काय करणार ?

पुढाऱ्यांशीं निष्ठा

७ जे तुमचे अधिकारी होते, ज्यांनीं तुम्हांस देवाचें वचन सांगितलें, त्यांची आठवण करा; त्यांच्या वर्तणुकीचा परिणाम लक्षांत आणून त्यांच्या विश्वासाचें अनुकरण करा. ८ येशू ख्रिस्त काल, आज व युगानुयुग सारखाच आहे. ९ विचित्र व अन्यथा शिक्षणांनं बहकून जाऊं नका; कारण ज्या विधींपासून पाळणाऱ्यांस लभ झाला नाही अशा खाण्याच्या विधींनीं नव्हे, तर कृपेनें अंतःकरण स्थिर केलेलें असणें हें उत्तम. १० ज्या वेदीवरचें खाण्याचा अधिकार मंडपाची सेवा करणाऱ्यांस नाही, अशी वेदी आपल्याला आहे. ११ ज्या पशूंचें 'रक्त पापाबद्दल' मुख्य जाजकाच्या द्वारे 'पवित्रस्थानांत नेलें जातें' त्यांचीं शरीरें तळवाहेर जाळतात. १२ यास्तव येशूनेंही स्वशरीरानें

लोकांस पवित्र करावें म्हणून वेशीबाहेर मरण सोडिलें, १३ तर आतां आपण त्याचा अपमान मोशीत त्याच्या-जवळ 'तळवाहेर' जाऊ या. १४ कारण आपल्याला एथें स्थाईक नगर नाही; तर जें नगर होणार त्याचा आपण वाट पाहतों. १५ यावरून आपण त्याच्याच द्वारे 'देवाला उपकारस्मरणरूपी यज्ञ' निरंतर 'अर्पावा; हा यज्ञ त्याचें नाम स्वीकारणाऱ्या 'ओठांचें फळ' असा आहे. १६ परोपकार व दानधर्म करणें विसरूं नका; कारण अशा यज्ञांनीं देव संतुष्ट होतो. १७ तुम्ही आपल्या अधिकाऱ्यांच्या आज्ञेत राहा व त्यांच्या अधीन असा; कारण आपणांस हिशेब द्यावयाचा आहे असें समजून ते तुमच्या जिवांकरितां जागृत राहतात; हें त्यांनीं आनंदांनं करावें, शोकानें करूं नये; हें शोकानें करणें तुम्हांस हितकारक नाही.

शेवटचा संदेश

१८ आम्हांसार्तां प्रार्थना करा; आम्हांस भरवसा आहे कीं सर्वे गोष्टींत चांगली वर्तणूक ठेवण्यास आमची इच्छा असून आमचा विवेकभाव चांगला आहे. १९ मीं तुम्हांस पुनः अधिक लवकर प्राप्त व्हावें म्हणून ती प्रार्थना करण्याची मी तुम्हांला विशेषतः विनंति करितों.

२० आतां ज्या शांतीच्या देवानें 'सर्वकाळच्या करा-राच्या रक्षानें मेंढरांचा महान् मेंढपाळ,' आपला प्रभु येशू, याला मेलेल्यांतून माघारें आणिलें, २१ तो देव आपल्या दृष्टीनें जें झाबडतें तें आपणामर्चे येशू ख्रिस्ताच्या द्वारे करो व आपल्या इच्छेप्रमाणें वागण्यास तुम्हांस प्रत्येक कामांत सिद्ध करो; त्याला युगानुयुग गौरव असो. आमेन.

२२ बंधूंतो, तुम्हांस विनंति करितों कीं हें बोधवचन शांतपणें सहन करा; कारण मी थोडक्यांत लिहिलें आहे.

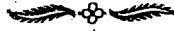
२३ आपला बंधु तीमथ्य याची सुटका झाली हें तुम्हांस कळावें; तो लवकर आला तर त्याला बरोबर घेऊं मी तुमच्या भेटीस येईन.

२४ तुम्ही आपल्या सर्व अधिकाऱ्यांस व सर्व पवित्र जनांस सलाम साधा.

इटालीहून आम्हांस येणारे पत्रांचे कळामें.

२५ तुम्हांस सर्वांस सलाम आम्हांस.

याकोबाचें पत्र



निरनिराळ्या विषयांवर व्यवहार्य असा उपदेश

१ बारा वंशांतील पांगळेल्या लोकांस, देवाचा व

१ प्रभु येशू ख्रिस्ताचा दास याकोब याचा सलाम.

२ माझ्या बंधूनी, नाना प्रकारच्या संकटांनीं तुमची परीक्षा होते तेव्हां तुम्ही केवळ आनंदच माना; ३ तुम्हांस ठाऊक आहे कीं तुमच्या विश्वासाची परीक्षा उतरल्यानें धीर उत्पन्न होतो; ४ आणि धीराला आपलें कायें पूर्ण करूं द्या, यासाठीं कीं तुम्हीं कशांतहि उणें न होतां सिद्ध व परिपूर्ण व्हावें.

५ तुम्हांपैकीं जो कोणी ज्ञानांनं उणा असेल त्यानें तें देवाजवळ मागावें, म्हणजे तें त्याला मिळेल; कारण तो कोणास दोष न लावितां सर्वास दातृत्वांनं देतो; ६ पण त्यानें कांहीं संशय न धरितां विश्वासानं मागावें; संशय धरणारा वाऱ्यानें लोटलेल्या व उचंबळलेल्या समुद्राच्या लाटेसारखा आहे. ७, ८ असा मनुष्य दोन मनांचा असून आपल्या सर्व मार्गांत चंचल असतो. आपणाला प्रभुपासून कांहीं मिळेल असें त्यानें समजूं नये.

९ नीच स्थितीतील बंधूनें आपल्या उच्च स्थितीविषयीं अभिमान बाळगावा. १० आणि धनवानांनं आपल्या दीन स्थितीविषयीं अभिमान बाळगावा; कारण तो 'गवताच्या फुलासारखा' नाहीसा होईल. ११ सूर्य तीव्र तेजांनं उगवला, त्यांनं 'गवत कोमेजविलें, त्याचें फूल गळालें,' आणि त्याच्या रूपाची शोभा गेली; याप्रमाणें धनवांमंदि आपल्या उद्योगाच्या भरांत कोमेजून जाईल.

१२ 'जो' मनुष्य परीक्षेंत 'टिकतो तो धन्य,' कारण आपणावर प्रीति करणाऱ्यांस देवानें देऊं केलेला जीवनी मुगूट परीक्षेस उतरल्यावर त्याला मिळेल. १३ कोणाची परीक्षा होत असतां, देवानें मला मोहांत घातलें, असें त्यानें म्हणूं नये; कारण देवाला बरीच गोष्टींचा मोह होत नाही आणि तो स्वतः कोणाकडे मोहांत पाडीत नाही; १४ तर प्रत्येक मनुष्य आपल्या वासनेनें ओढलेला व भुल-

विलेला असा मोहांत पडतो. १५ मग वासना गर्भवती होऊन पापाला जन्म देते; आणि पाप परिपक्व झाल्यावर मरणास उपजविते. १६ माझ्या प्रिय बंधूनी, फसूं नका; १७ प्रत्येक उत्तम देणगी व प्रत्येक पूर्ण दान वरून आहे; तें ज्याला विकार नाही व जो फिरण्यानें छायेंत जात नाही अशा प्रकाशाच्या पित्यापासून उतरतें. १८ त्यानें आपल्या इच्छेनें आपल्याला सत्य वचनांनं जन्म दिला, यासाठीं कीं आपण त्याच्या सद्य वस्तूंतोल जसें काय प्रथम फळ व्हावें.

खरें धर्माचरण

१९ माझ्या प्रिय बंधूनी, तुम्हांस हें कळतें. यास्तव प्रत्येक मनुष्य एकावयास शीघ्र, बोलावयास सावकाश, रागास मंद असा असावा; २० कारण मनुष्याच्या रागांनं देवाच्या न्याय्यत्वाचें कार्य घडत नाही. २१ यास्तव सर्व मलिनता व उचंबळून आलेला वैरभाव सोडून, तुमच्या जिवाचें तारण करावयास समर्थ असें मुळाविलेलें वचन सौम्यतेनें स्वीकारा. २२ वचनाप्रमाणें आचरण करणारे असा, केवळ ऐकणारे असूं नका; अशांनं तुमची भुलवणूक होते. २३ कारण जर कोणी वचन नुसतें ऐकून त्याप्रमाणें कृति करित नाही तर तो आरशांत आपलें शारीरिक मुख पाहणाऱ्या मनुष्यासारखा आहे; २४ तो स्वतःला पाहून तेथून निघून जातो; आणि आपण कसें होतां हें तेव्हांच विसरतो; २५ परंतु स्वातंत्र्याच्या पूर्ण नियमांवर नजर टाकून जो त्याकडे लक्षपूर्वक पाहत राहतो तो ऐकून विसरणारा असा न होतां कृति करणारा होतो व आपल्या कर्ण्यांत धन्यता मिळवितो. २६ मी धर्माचरण करणारा आहे. असें कोणाला वाटत असून तो आपल्या जिभेला आळा घालीत नाही, आणि आपल्या मनाची भूल करून घेतो तर त्याचें धर्माचरण व्यर्थ आहे. २७ देवपिता याच्या दृष्टीनें शुद्ध व निर्मेळ धर्माचरण म्हणजे अनाथ व विधवा यांचा त्यांच्या संकटांत समाचार घेणें, व स्वतःला जयाच्या कलंकापासून राखणें हें आहे.

श्रीमंत बाबा गरीब यांजर्शी वागणूक

१ माझ्या बंधूने, गौरवशाली प्रभु म्हणजे आपला प्रभु येशू ख्रिस्त ह्याजवर विश्वास ठेवणाऱ्या तुम्हांमध्ये तोंड पाहून वागणें असूं नये. २ सोऱ्याची आंगठी घातलेला व भडक वखें त्यालेला असा एकादा मनुष्य तुमच्या राभास्थानांत आला, आणि भिकार वखें पांघरलेला एक दरिद्रीहि आला; ३ तुम्ही भडक वखें त्यालेल्या इसमाकडे नेजर लावून म्हणतां, ही चांगली जागा आहे, एथें बसा; आणि दरिद्र्याला म्हणतां, तूं एथें उभा राहा, किंवा माझ्या पादासनाजवळ खाली बस; ४ तर तुम्ही घांतीत पडलां कीं नाही? आणि दुर्बिचार बाळगणारे न्यायाधीश तुम्ही झालां कीं नाही? ५ माझ्या प्रिय बंधूने, ऐका; लोकरष्टीनें जे दरिद्री त्यांस विश्वासासंबंधानें धनवान होण्यास आणि जें राज्य देवानें आपणावर प्रीति करणाऱ्यांस देऊं केलें त्याचे बारीस होण्यास त्यांनं निवडलें आहे कीं नाही? ६ पण तुम्हीं दरिद्र्याचा अपमान केला आहे. धनवान् लोक तुम्हांवर जुलूम करितात कीं नाहीत? आणि तेच तुम्हांस न्यायसभांत ओढून नेतात कीं नाहीत? ७ ज्या उत्तम नामावरून तुम्हांस नांव मिळालें आहे त्याची ते निंदा करितात कीं नाही? ८ तथापि, 'तूं आपल्यासारखी आपल्या शेजाऱ्यांवर प्रीति कर,' ह्या शास्त्रलेखांतीलं राजमान्य नियम तुम्ही पूर्ण पाळितां तर बरें करितां; ९ परंतु जर तुम्ही तोंड पाहून वागतां तर पाप कसितें, आणि नियमशास्त्राचें उल्लंघन करणारे असे दोषी ठरतां. १० जो कोणी संपूर्ण नियमशास्त्र पाहून एका नियमाविषयी चुकतो तो सर्वाविषयी दोषी होतो. ११ 'व्यभिचार करूं नकी,' असें ज्यानें सांगितलें त्यानेंच, 'नरहिंसा करूं नकी,' हींही सांगितलें. तूं व्यभिचार न करितां नरहिंसा करितोस तरी नियमशास्त्र उल्लंघणारा होतोस. १२ स्वतंत्रतेच्या नियमानें तुमचा न्याय ठरणार आहे, असें समजून घेऊं व वागणूक करा. १३ स्कार्शो ज्यानें दया केली तीही त्याचा न्याय दयेवांचून हीडेल; दया न्यायांवर प्रतिष्ठा मिरविते.

अर्था व कार्ये यांवर सूचना

१ माझ्या बंधूने; मला विश्वास आहे, असें म्हणत असून तो किंमत करितो नाही तर...

लाभ? तो विश्वास त्याला ताराबन्धास शक्तिमान आहे काय? १५ भाऊ किंवा वहीण ही उघडी आहेत, त्यांस ओजव्या अन्नाची वाण आहे. १६ आणि तुम्हांमधील कोणी त्यांस म्हणतो, सुखानें जा, ऊब घ्या व तूत व्हा; पण त्यांच्या शरीराला पाहिजे तें त्यांस तुम्ही देत नाही तर त्यापसून काय लाभ? १७ याप्रमाणें विश्वासाबरोबर जर क्रिया नाहीत तर तो जात्या निर्जाव आहे. १८ कोणी म्हणेल, तुला विश्वास आहे, आणि मला क्रिया आहेत; कियांवांचून तूं आपला विश्वास मला दाखीव, आणि मी आपला विश्वास माझ्या कियांनीं तुला दाखवीन. १९ एक देव आहे, असा विश्वास तूं धरितोस हें बरें करितोस; मूर्तेहि विश्वास धरितात व कांपतात. २० अरे असमंजस मनाच्या मनुष्या, कियांवांचून विश्वास निरर्थक आहे हें समजावयास तुला हवें काय? २१ आपला बाप 'अब्राहाम यानें आपला पुत्र इसहाक याला यज्ञवेदीवर अपिलें' यांत तो कियांनीं नीतिमान ठरला नाही काय? २२ विश्वास त्याच्या कियांसहित कार्य करित होता, आणि कियांनीं विश्वास पूर्ण झाला, हें तुला दिसतें. २३ 'अब्राहामानें देवावर विश्वास ठेविला, आणि हें त्याला नीतिमत्त्व असें मोजण्यांत आलें,' आणि त्याला 'देवाचा मित्र' म्हणण्यांत आलें, हा शास्त्रलेख पूर्ण झाला. २४ तर मग केवळ विश्वासाद्वारा नव्हे, तर कियांनीं मनुष्य नीतिमान ठरतो, हें तुम्ही पाहतां. २५ तसेंच राहाव वेद्या इनें देखील जासुदांचा पाहुणचार केला व त्यांस दुसऱ्या वाटेनें लावून दिलें; यांत ती कियांनीं नीतिमान ठरली नाही; काय? जसें शरीर आत्म्यावांचून निर्जाव आहे तसा विश्वासहि कियांवांचून निर्जाव आहे.

जीम-साध्यांत ठेवणें

१ माझ्या बंधूने, तुम्ही बहुत शिक्षक होऊं नका, कारण तुम्हांस माहीत आहे कीं आपणांस अधिक दंड होईल. कारण आपण सर्वदेखी पुष्कळ गोष्टीविषयी चुकतो. जर कोण नोळख्यांत चुकतो नाही तर तो पूर्ण मनुष्य, तो सर्व शरीरहि कर्पाति ठेवणेंस शक्तिमान आहे. असें कोणत्या आपल्या ताबोरात पाहिलें असें आपण त्यांच्या सोबत प्रथम वातल, ताबोरात तो शरीर आपल्याकडे फिरवितो घेत. २ तर वही पाहो, ताबोरात मिठा आहेत,

व प्रचंड वाऱ्यानें लोटत जात असतात, तरी सुकणदाराची इच्छा असते तिकडे तीं जखमीं लहानशा सुकणांने फिरतात. ५ तशीच जीमहि लहानसें अंग असून मोठ्या गोष्टीची फुशारकी मारिते. पाहा, किती थोरल्या विस्तव केवढ्या मोठ्या रानाला पेटवितो! ६ जीम ही आग आहे; ती अनीतीचें भुवन आहे; आपल्या अवयवंत सर्व शरीर मलीन करणारा अवयव जीम आहे; ती भवचक्राला आग लावणारी आणि नरकांने पेटविलेली अशी आहे. ७ श्रापदे, पक्षी, सरपटणारे प्राणी, व समुद्रातील जीव या प्रत्येकाचा स्वभाव मनुष्यस्वभावाला वशा झाला आहे; आणि होत आहे; ८ परंतु मनुष्यांपैकी कोणीहि जिमेला वशा करावयास समर्थ नाही; ती शंतिरहित असून दुष्ट आहे व प्राणघातक विषांने भरलेली आहे. ९ तिच्या योगें प्रसु पित्ता याची आपण स्तुति करितो; आणि 'देवाच्या प्रतिमेप्रमाणें' केलेल्या मनुष्यांस तिच्याच योगें शापहि देतो; १० एकाच तोंडांतून स्तुति व शाप निघतात. मांड्या बंधूनी, अशी गोष्ट व्हावी हें उचित नाही. ११ झऱ्याच्या एकच छिद्रांतून गोड पाणी व कडू पाणी निघतें काय? १२ मांड्या बंधूनी, अंजिराला जैतुनाचीं फळें आणि द्राक्षेलाला अंजीर येतील काय? तसेंच साऱ्या पाण्यांतून गोड पाणी निघणार नाही.

खोटें व खरें ज्ञान

१३ तुहांमध्ये ज्ञानी व समजस कोण आहे! त्यानें ज्ञानजन्य लीनतेनें सदाचरणाच्या बोधें आपलीं कृत्यें दाखवावी; १४ प्रथम तुमच्यां मनांत तीव्र मत्सर व तट पाळण्याचा स्वभाव आहे तर संतप्तविरुद्ध; तांदा मिरवूं नका, व खळावी करूं नका. १५ हें ज्ञान वरून उतरत नाही; तर तें ऐहिक, इन्द्रियबन्धु; पौरुषाचिक असें आहे. १६ कारण जेथें मत्सर व तट पाळण्याचा स्वभाव आहे तेथें अव्यवस्था व प्रत्येक कुकर्मी आहे. १७ वरून येणारें ज्ञान हें मुळांत शुद्ध असतें; शिवाय तें शक्तिप्रिय, सौम्य, समजत होण्याजोगें; दया व सत्कले यांनी पूर्ण, अपहणपाती, निर्दम असें आहे. १८ आणि ज्ञानता करणाऱ्यांसाठीं धर्मिकतासुपी फळ येणारें कीं शांतीनें येरिलें जातें.

पक्ष-कलहाबाबत सूचना

१ तुहांमध्ये लढाया व भांडणें कोटून उत्पन्न होतात? तुमच्या अवयवांत ज्या वासना लढई करित तंत त्यांपासून कीं नाही? २ तुम्ही लोभ धरितां तरी तुम्हांस प्राप्त होत नाही; तुम्ही घत व हेवा करितां तरी इष्ट तें मिळविण्यास तुम्ही समर्थ नाही; तुम्ही भांडतां व लढतां; तुम्ही मागत नाही, यामुळे तुम्हांला प्राप्त होत नाही. ३ तुम्ही मागतां परंतु तुम्हांस मिळत नाही; कारण तुम्ही अयोग्य प्रकारें मागतां, म्हणजे आपल्या चैनीकरितां खर्चाचें म्हणून मागतां. ४ अहो व्यभिचारणो, जगाची मैत्री ही देवाबरोबर वैर आहे, हें तुम्हांस ठाऊक नाही काय? जो कोणी जगाचा मित्र होण्यास पाहतो तो देवाचा वैरी ठरला आहे. ५ जो आत्मा त्यानें आपल्या ठायीं ठेविला तो परंप्रेमाची ईर्ष्या धरितो, हें शास्त्राचें म्हणणें व्यर्थ असें तुम्हांस वाटतें काय? ६ तो अधिक 'कृपादान देतो.' यांस्तव शास्त्र म्हणतें, 'देव गर्विष्ठांचा विरोध करितो, आणि लीनांस कृपादान देतो.' ७ यास्तव देवाच्या अधीन व्हा; सैतानाविरुद्ध आडवे व्हा म्हणजे तो तुम्हांपासून पळेल. ८ देवाजवळ या म्हणजे तो तुम्हांजवळ येईल. पापी जनहो, हात शुद्ध करा; अहो द्विबुद्धीच्या लोकांनो, आपलीं अंतःकरणें पवित्र करा. ९ कष्टी व्हा, शोक करा, रडा; तुमच्या हसण्याचा शोक व तुमच्या आनंदाचा विषाद होवो. १० प्रभूसमोर नम्र व्हा म्हणजे तो तुम्हांस उंच करील.

११ बंधूनी, एकमेकांविरुद्ध बोळू नका. जो बंधूविरुद्ध बोळतो व आपल्या बंधूला दोष लावितो तो नियमाविरुद्ध बोळतो व नियमाला दोष लावितो; जर तूं नियमाला दोष लावितोस तर तूं नियम पाळणारा नव्हेस; न्यायाधीश आहेस. १२ नियमकर्ता व न्यायाधीश असा एकच आहे, तो तारावयास व नाश करावयास समर्थ आहे; आपल्या शेजाऱ्यास दोष लावणारा तूं कोण?

बडाई मारूं नये म्हणून इशारा

१३ अहा! जे तुम्ही म्हणतां कीं आपण आजउद्यां असुक शहरीं जाऊं, तेथें एक वर्ष घालवूं आणि व्यापार करून पैसा मिळवूं, १४ त्या तुम्हांला उद्यांचें समजत नाही. तुमचें असुष्य काय आहे? तुम्ही वाफ आहां, ती थोडा

वेळ दिसते, आणि मग नाहीशी होते. १५ असें न म्हणतां प्रभूची इच्छा असेल तर आपण जगूं व अमुक अमुक करूं, असें म्हणा. १६ आतां तुम्ही आपल्याला फुशारकी मारतां येते म्हणून अभिमान बाळगतां; पण अशा प्रकारची सर्व फुशारकी वाईट आहे. १७ चांगलें करणें कळत असून जो त्याप्रमाणें वागत नाही त्याला तें पाप आहे.

श्रीमंतांनीं केलेल्या जुलुमाचें प्रतिफळ

१ अहो धनवानांनो, जे कष्ट तुम्हांला होणार त्याविषयीं आक्रोश करीत रहा. २ तुमचें धन नासलें आहे, व तुमच्या वस्त्रांला कसर लागली आहे. ३ तुमचें सोनें व तुमचें रुपें यांस जंग बढला आहे; त्यांचा तो जंग तुम्हांविरुद्ध साक्ष होईल, आणि तो 'अमी' सारखा तुमचा देह खाईल. 'तुमचें धन सांठविणें,' शेवटल्या दिवसांत झालें. ४ पाहा, ज्या कामकऱ्यांनीं तुमचीं शेतें कापिलीं आहेत त्यांचीं तुम्हीं अडकवून ठेविलेलीं 'मजुरी ओरडत आहे,' आणि कापणाऱ्यांच्या आरोळ्या 'सेनाधीश प्रभूच्या कानीं' गेल्या आहेत. ५ तुम्हीं पृथ्वीवर जैनबाजी व विलास केला आहे; 'बधाच्या दिवशीं' तुम्हीं आपल्या मनाची तृप्ति केली आहे. ६ धार्मिकास तुम्हीं दोषी ठरविलें, त्याचा घात केला; तो तुम्हांस 'अडवीत' नाही.

श्लोशिकपणा वाळगवाव म्हणून बोध

७ अहो बंधूनों, प्रभूच्या आगमनापर्यंत धीर धरा. पाहा, शेतकरी भूमीच्या मोलवान् पिकाची वाट पाहत असतां, त्यास 'पहिला व शेवटला पाऊस' मिळेपर्यंत त्याविषयीं, तो धीर धरितो. ८ तुम्हींहि धीर धरा, आषळीं अंतःकरणे स्थिर करा, कारण प्रभूचें आगमन जवळ आलें आहे. ९ बंधूनों, तुम्हीं दोषी ठरूं नये म्हणून एकमेकांवर विद्वान कुरकुर करूं नका; पाहा; न्यायाधीश दारानजीक उभा आहे. १० बंधूनों, जे संदेष्टे प्रभूच्या नामांनो बोलले त्यांचे दुःख सहन व त्यांचा धीर यांविषयीं किता घ्या. ११ पाहा, 'ज्यांनीं सहन केलें त्यांस आपण धन्य म्हणतो; तुम्हीं

इयोबाच्या धीराविषयीं ऐकलें आहे, आणि प्रभूकडून जो त्यांचा शेंबळ झाला तो पाहिला आहे; यावरून 'प्रभु फार कनवाळ व दयाळू' आहे हें तुम्हीं पाहिलें.

१२ माझ्या बंधूनों, मुख्यतः शपथ वाढूं नका; स्वर्गाची, पृथ्वीची किंवा कोणतीहि दुसरी शपथ वाढूं नका; तुम्हीं दोषी ठरूं नये म्हणून तुम्हांस होय म्हणावयाचें तर होय म्हणा; नाही म्हणावयाचें तर नाही म्हणा.

प्रार्थनेचें सामर्थ्य

१३ तुम्हांपैकी कोणी दुःख भोगित आहे काय ? त्यानें प्रार्थना करावी. कोणी आनंदित आहे काय ? त्यानें स्तोत्रें गावीं. १४ तुम्हांपैकी कोणी दुःखपावित आहे काय ? त्यानें मंडळीच्या बैठिलाना बोलवावें, आणि त्यांनीं प्रभूच्या नामांनो त्याला तेल लाववावें व त्याजवर ओणवून प्रार्थना करावी; १५ विश्वासाची प्रार्थना दुःखपावितसि वांचवील, प्रभु त्याला उठवील, आणि त्यानें पापें केलीं असलीं तरी त्याला क्षमा होईल. १६ यास्तव तुम्हीं निरोगी व्हावें म्हणून आपलीं पातकें एकमेकांजवळ कवूल करून एकमेकांसाठीं प्रार्थना करा. धार्मिकाची प्रार्थना कार्य करण्यांत फार प्रबळ असते. १७ एलीया आपल्यासारख्या स्वभावाचा मनुष्य होता; त्यानें प्रकृत पद नये अशी आप्रदानें प्रार्थना केली, आणि सडलेलीन बघेपर्यंत पृथ्वीवर पाऊस पडला नाही. १८ पुनः त्यानें प्रार्थना केली; तेव्हां आकाशानें पाऊस पाडिला, आणि भूमीनें आपलें फळ उपजविलें.

१९ माझ्या बंधूनों, तुम्हांमधील कोणी सत्यापासून बहकला आणि त्याला कोणी माझांरें फिरविलें, २० तर पापें मनुष्याला त्याच्या आतिमय मार्गापासून फिरविणारा तो त्याचा जीव मरणापासून तारील, व पापांची रास झाकील, असें त्यानें समजवें.

१ मुळांतः प्रेक्षुतर

पेत्राचें पहिलें पत्र



जमस्वर

१ पंत, गळतिया, कपयुक्तिका, आसिया च
१ विद्युनिया यांत पांगळेच्या (शुद्धी) लोकांमये
 राहणारे, २ देवपित्याच्या पूर्वजानामुख, आत्म्याच्या
 द्वारे आलेल्या पवित्रतेत आर्हाकित राहण्यासाठी व
 त्यांवर येवू शिस्तच्या आर्हाकित सिचन होण्यासाठी
 निवडलेले प्रवासी, ३ येवू शिस्ताचा प्रेषित पेत्र
 याजकान; तुम्हांला कृपा व शांति विपुल मिळेल.
 शिस्तशिष्यांला स्मरणप्रतीची आज्ञा आहे
 शुद्धपुत्र ईदमेकवर स्मरण
 १, २, ३, ४, ५ आषल्या शुद्ध येवू शिस्ताचा पिता देव
 वन्यादिक असा स्वदागीरी आशा प्राप्त होण्यासाठी
 अर्थात अविनाशी, निर्मळ व न कोमेश्वर हेतन मिळ
 वण्यासाठी, त्याने आपल्या महादयेनुसार आपल्याकड
 मेलेल्यातून येवू शिस्ताच्या उदर्याच्या द्वारे पुनः
 जन्मदिके, जे तारणाशेवटल्या शाळीकडून होण्यास सिद्ध
 आहे; ते प्रसन्न व्हावे म्हणून शुद्धी देवाकडून शक्तीने
 विश्वासाच्या योग्यतेने राखिलेले अर्हा; त्या शुद्धांसाठी ते
 कतन संजात राखून ठेविले आहे; शुद्धी आतां शब्द
 वेळपर्यंत, जरूरी पडले तसे पुष्कळ परीक्षांमुळे शुद्ध
 कोषिके, सण शुद्धी स्या कळविण्याची असाता आज्ञास करिता.
 शुद्धी सांघाटी सोपिले की साश होणाऱ्या सोळावी
 परीक्षा अशीने करितात, तस सोन्यापेक्षा मूकवान असे जे
 तुमच्या विश्वासाने परीक्षेत उतरवें त्याप्रमाणे प्रशंसा,
 गौरव व मान, हीं फळे येवू शिस्ताच्या प्रकट क्षेप्याच्या
 वेळेस मिळावी; ८, ९ त्याला बाळिले नसता त्याजवर
 शुद्धी प्रीति करता; आतां तो दिसत नसता त्याजवर
 विश्वास ठेवता; आणि त्या विश्वासाचा शेवट म्हणजे
 आपल्या जिवांचें तारण उपभोगीत अनिवाच्या गौरवयुक्त
 आनंदानें उरवता. १० ज्या संदेश्यांनी शुद्धावर होणाऱ्या

कृपेविषयी भविष्य कथन केले, त्यांनी त्या तारणाविषयी
 बारकाईने शोध केला; ११ त्यांच्यामध्ये जो शिस्ताचा
 आत्मा होता त्याने शिस्ताची दुःखे व त्यांतूनच्या गौरवयुक्त
 गोष्टी हीं पूर्वाच सांगितली; त्यांत त्याने कोणता अंगर कसा
 काळ मुचविला याविषयी ते शोध करीत होते. १२ त्यांस
 असे प्रकट करण्यांत आले होते की स्वर्गांत प्राठविलेल्या
 पवित्र आत्म्याच्या द्वारे तुम्हांस सुवातां सांगणाऱ्यांनी ज्या
 गोष्टी तुम्हांस भ्रतां सांगितल्या आहेत त्याच गोष्टी
 कळविण्याची सेवा ते करीत होते; ती सेवा स्वतःसाठीं
 नव्हे; तर तुम्हांसाठीं करित होते; त्या गोष्टी व्याहाळून
 पाहण्याची उत्कंठा देवतांस आहे.

शिस्तशिष्यांला शोभेसें शील

१२ यास्तव तुम्ही आपल्या मनस्वी केंबरा बांधा आणि
 सावध राहून येवू शिस्ताचें प्रकटीकरण होण्याच्या वेळीं
 तुम्हांस प्राप्त होणाऱ्या कृपेवर पूर्ण अज्ञा ठेवा. १४
 तुम्ही आर्हाकित मुले व्हा आणि अज्ञानास्थेतील
 आपल्या पूर्वाच्या वासनांप्रमाणे वर्तवू नका; १५ तर
 ज्ञाने तुम्हांस पाचारण केले तो जसा पवित्र आहे तसे
 तुम्हीहि सर्व अज्ञानाच्या आचरणांत पवित्र व्हा; १६ कारण
 मी पवित्र आहे यास्तव तुम्ही प्रसन्न व्हा; १७ असा शील
 लेख आहे. १८ जो शोभे न प्रसन्न अत्येकाच्या कर्मा
 प्रमाणे त्याचा ज्यास करितो त्याला जर तुम्ही, पिता,
 म्हणून हाक मारितां तर आपल्या प्रशासक्या कार्यांत
 भिन्न वागा. १९ बाळवडील मणसांच्या सरंपरेने बाल्या
 आलेल्या आपल्या व्यर्थ वागणुकीपासून सोने, हसे अशा
 नाशवंत वस्तूंनी नव्हे, १९ तर निष्कलंक व निर्दोष
 कोकरा, असा जो शिस्त, त्याच्या मूल्यावान रक्षानें तुम्ही
 मुक्त झाले आहां हे ध्यानांत ठेवा. २० जगाच्या स्वापने-
 पूर्वी त्याचें पूर्वज्ञान झाले होतें; तोच काळाच्या शेवटीं
 तुम्हांसाठीं प्रकट झाला; २१ तुम्ही त्याच्या द्वारे देवावर

विश्वास ठेवणारे झाल्लं आहां; त्या देवानेंच त्याला मृता-
बस्येंतून उठवून त्याचें गौरव केलें, यामुळें तुमचा विश्वास
व आशा देवावर आहे. २२ निष्कपट बंधुप्रीति उत्पन्न
होईल असे आपले जीव सत्यपालनांनें शुद्ध करून एकमे-
कांवर मनापासून निष्ठेनं प्रीति करा; २३ कारण तुम्ही
नाशवंत बीजापासून नव्हे, तर अविनाशी बीजापासून
म्हणजे 'देवाच्या सदाजीवी व टिकणाऱ्या' वचनाच्या
द्वारें पुनः जन्मविलेले आहां.

२४ कारण,

सर्व मानवजाति गवतासारखी आहे;

आणि तिचें सर्व गौरव गवताच्या

फुलासारखें आहे.

गवत सुकतें व त्याचें फूल गळतें;

२५ परंतु प्रभूचें वचन सर्वकाळ टिकतें.

ज्या वचनाची 'सुवार्ता' तुम्हांस 'सांगितली' तें
हेंच आहे.

१ यास्तव सर्व दुष्टभाव, सर्व कपट, ढोंग, हेवा
२ व सर्व दुर्भाषणें सोडून, २, ३ 'प्रभु कृपाळू आहे
याचा तुम्हीं अनुभव घेवला आहे,' तर नूतन जन्म-
लेल्या बालकांसारखे तारणासाठीं वृद्ध होण्यास आध्यात्मिक
निःश्या दुधाची इच्छा धरा; ४ मनुष्यांनीं नाकारिलेला तरी
देवाच्या दृष्टीनं 'निवडलेला व मूल्यवान्' असा जो
जिवंत धोंडा त्याजवळ आल्यानं, ५ तुम्हीहि आध्या-
त्मिक मंदिर, जिवंत धोंडे, देवाला आवडणारे असे
आध्यात्मिक स्वरूपाचे यज्ञ येशू ख्रिस्ताच्या द्वारें अर्पिण्या-
साठीं पवित्र याजकगण असे रचिले जात आहां.

६ कारण शास्त्रांत असा लेख आहे:

पाहा, निवडलेली, मूल्यवान् अशी कोनशिला मी
सीथोनांत बसवितों;

तिच्यावर विश्वास ठेवणारा फजीत होणार नाही.

७ यास्तव तुम्हां विश्वास ठेवणाऱ्यांस सन्मान मिळणार;

जे विश्वासाळ अमान्य आहेत त्यांस,

बांधणाऱ्यांनीं नापसंत केलेस. इयू

तोच कोनशिला झाला;

८ आणि ठेव लागण्याचा धोंडा

व अडसळण्याचा खडक असा झाला;

ते वचनाला अमान्य असल्यानं ठेच खातात,
त्यासाठीं ते नेमलेहि होते. ९ तुम्ही तर 'निवडलेला वंश,
राजकीय याजकगण, पवित्र राष्ट्र,' देवाचे 'स्वतःचे लोक'
असे आहां; 'यासाठीं की' ज्यानं तुम्हांस अंधकारांतून
काढून आपल्या अद्भुत प्रकाशांत पाचारण केलें त्याचे
'गुण तुम्हीं प्रसिद्ध करावे,' १० ते तुम्ही पूर्वी 'लोक
नव्हता,' आतां तर 'देवाचे लोक आहां; तुम्हांस दयेची
प्राप्ति झाली नव्हती,' आतां तर 'दया मिळाली आहे.'

११ प्रिय बंधूनों, जे तुम्ही परदेशी व प्रवासी आहां
त्या तुम्हांस मी विनंति करितों कीं जिवाबरोबर लढणाऱ्या
दैहिक वासनांपासून दूर राहा; १२ विदेशी लोकांत आपलें
आचरण चांगलें ठेवा, यासाठीं कीं ज्याविषयीं ते तुम्हांस
दुष्कर्मां समजून तुम्हांविरुद्ध दुर्भाषण करतात त्याविषयीं
त्यांनीं तुमचीं सत्कर्में पाहून 'समाचाराच्या दिवशीं'
देवाचें गौरव करावें.

सरकारी अधिकाऱ्यांना अंकित होऊन राहणें

१३ मनुष्यांनीं स्थापिलेल्या प्रत्येक व्यवस्थेला प्रभुकरितां
अधीन असा; राजा श्रेष्ठ, म्हणून त्याच्या; १४ आणि
अधिकारी बाईट करणाऱ्यांना शिक्षा देण्यासाठीं व चांगलें
करणाऱ्याची स्तुति करण्यासाठीं त्यांचें पाठविलेले, म्हणून
त्यांच्या अधीन असा. १५ देवाची इच्छा अशी आहे कीं
तुम्हीं चांगलें करण्यानं निर्बुद्ध मनुष्यांच्या
अज्ञानाला कुंडित करावें; १६ आपली स्वतंत्रता ही दुष्ट-
पणाचें शाकण न करितों तुम्ही स्वतंत्र, तरी देवाचे दास,
असे असा. १७ सर्वांस मान द्या. बंधुवर्गावर प्रीति करा.
'देवाचें भय धरा. राजाला मान द्या.'

सेवेचा अर्थ

१८ घरच्या चाकरांनी, तुम्ही आपल्या धन्याच्या
अधीन असा; जे चांगले व सौम्य त्यांच्याच केवळ नव्हे,
तर जे कठोर त्यांच्याहि पूर्ण भयानं अधीन असत. १९
कोणी ईश्वरचित्त करून अन्त्यायानं आलेलीं दुःखें सोडितो
तर हा बंधुलुपणा आहे. २० व चांगले व सौम्य मिळविल्या
दुष्करां तुम्हीं शस्त्रांनीं सोडितो व सौम्य करून घ्यावीं कीं
चांगलें करित असूनहि दुःख सोडितो क रें शस्त्रांनीं सोडितो

हें देवाला योग्य असें वाटेळ. २१ यज्ञकरितां तुम्हांस पाचारण करप्यांत आलें आहे; कारण ख्रिस्तानेंहि तुम्हांसाठीं दुःख सोसिलें; तुम्ही त्याच्या पाषाणसं-अनुसरावें म्हणून तुम्हांकरितां कित्ता घालून ठेविला आहे; २२ त्याचें 'पाप केले नाहीं, आणि त्याच्या सुखांत कपट आढळलें नाहीं'; २३ त्याची निंदा होत असतां त्याचें उलट निंदा केली नाहीं; दुःख सोसित असतां त्याचें धमकाविलें नाहीं; तर ज्याचें न्याय करणा-याकडे तें सर्व सोपवून दिलें. २४ 'त्याचें स्वतः' तुमचीं आमचीं 'पापें' स्वदेहानें 'वाहून' खांकावर 'नेली,' यासाठीं कीं आपण-यापाचरणासंबंधानें मृत होऊन धार्मिक आचरणासाठीं जीवत राहावें; त्याला संसलेल्या 'माराच्या वळानीं तुम्ही निरोगी झालां.' २५ तुम्ही मंडरांसारखे भटकत होतां; परंतु आतां तुमच्या जिवांचा मंडपाळ व अर्घ्यक्ष याज्ञकडे माघारे फिरलां आहां.

पति व पत्नी

१ स्त्रियांनो, तुम्ही तशाच आपापल्या नवऱ्याच्या अधीन असा; यासाठीं कीं कोणी वचनाला अमान्य असले, २ तरी तुमचें मिडस्तपणाचें पवित्र वर्तन पाहून वचनावाचून आपल्या स्त्रियांच्या वर्तनानें ते मिळवून घेण्यांत यावे. ३ तुमची शोभा केसचें गुंफणें, सोन्याचे कानिने घालणें, किंवा पोशाक करणें यांनीं वाहेरून आणलेली नसावी; ४ तर जो सौम्य व शांत आत्मा देवाच्या दृष्टीनें बहुमूल्य आहे त्याचें. म्हणजे अंतःकरणांतली गुप्त मनुष्यपणांनो, जी अविनाशी शोभा ती असावी. ५ याप्रमाणें पूर्वी, देवावर आत्म-वेवणा-च पवित्र स्त्रियांनींहि आपापल्या नवऱ्याच्या अधीन राहून आपणांस शोभविलें; ६ तशी सारा अब्राहामाला 'घनी' म्हणून त्याच्या आज्ञेत राहिली; तुम्ही चांगले क्वरीत राहिल्यास व कोणत्याहि भयप्रद गोष्टीची भीति न बाळगल्यास, तिचीं आतां मुलें ज्ञालां आहां.

७ नवऱ्यांनो, तसे तुम्ही आपल्या स्त्रियांबरोबर, त्या अधिक नाजूक पात्र आहेत म्हणून, सुत्रेचें सहवास ठेवां; बीकनरूपी कृपादानाचें त्यांचे वतनबंधु असे तुम्ही त्यांना मान द्या; म्हणजे तुमच्या अर्थांनाला व्यत्यय घेणार नाहीं.

१ मुळांत : एफिस्कोप

ख्रिस्तानिष्ठ मनुष्यास शोभणारी सद्दानुभूति ८ सारांश, तुम्ही सर्व एकचित्त, सममुखदुःखी, बंधु-प्रीति करणारे, कन्याकृ, नष्ट मनाचे असे व्हा; ९ वाइटा-बद्दल वाईट, निंदेबद्दल निंदा असें करूं नका; तर उलट आशीर्वाद द्या; आशीर्वाद हें वतन मिळण्यासाठीं तुम्हांला पाचारण करप्यांत आलें आहे.

१० कारण

जीवित आवडतें व्हावें, व चांगले दिवस पाहावे, अशी ज्याची इच्छा आहे, त्यानें दुर्भाषणापासून आपली जिह्वा व कपटी भाषणापासून आपले ओठ आवरावे; ११ त्यानें वाइटाचा त्याग करून बरें तें करावें; त्यानें शांतिप्राप्त्यर्थ प्रयत्न करून तिचें अवलंबन करावें.

१२ कारण परमेश्वराचे नेत्र धार्मिकांवर असतात, व त्यांचे कान त्यांच्या विनंतीकडे असतात; तरी वाईट करणाऱ्यांवर परमेश्वराची नजर आहे.

अन्याय सोडीत राहणें व ख्रिस्ताचें उदाहरण १३ जर तुम्ही चांगल्याची आस्था धरणारे आहां तर तुमचें वाईट करणारा कोण ? १४ आणि जरी तुम्हांला धार्मिकतेमुळे दुःख सोसावें लागलें, तरी तुम्ही धन्य; 'त्यांच्या भयानें मिळूं नका व घाबरूं नका;' १५ तर ख्रिस्त 'प्रभु' याला आपल्या अंतःकरणांत 'पवित्र माना,' आणि तुम्हांमध्ये जी आशा आहे तिची विचारपूस करणाऱ्या प्रत्येक इसमाला उत्तर देण्यास नेहमीं सिद्ध असा; तरी तें सौम्यतेनें व मिडेनें द्या; १६ तें सद्भाव घरून द्या; यासाठीं कीं ज्याविषयीं तुमची निंदा होते, त्याविषयीं ख्रिस्तामधील तुमच्या सद्दतनाबर आळ घेणाऱ्यांनीं लजित व्हावें. १७ चांगलें करूनाहि दुःख सोसावें अशी देवाची इच्छा असली, तर वाईट करून दुःख सोसण्यापेक्षां तें बरें आहे. १८ कारण आपल्याला देवा-जवळ नेण्यासाठीं ख्रिस्तानेंहि पापांबद्दल, म्हणजे धार्मिक पुरुषानें अधार्मिक लोकांकरितां, एकदा दुःख सोसिलें; तो देहरूपें जिवें मारिला गेला आणि आध्यात्मिकरीत्या

जीवंत केला गेल्लो; १९ त्या आत्म्याच्या रूपानें त्यानें जाऊन बंदिशाळेंतील आत्म्यांजवळ घोषणा केली. २० पूर्वी नोह्याच्या दिवसांत, तारवांत थोडके म्हणजे आठ प्राणी पाण्यांतून बांबविण्यांत आले; तें तारू तयार होत असतां देवाची सहनशीलता वाट पाहत होती, त्या दिवसांत ज्या आत्म्यांनीं अवमान केला तेच हे होते; २१ त्या पाण्याचा नमुना जो बासिस्मा, त्याच्यायोगें देहाचा मळ दूर करणें नव्हे, तर चांगलें मन राखण्याचा देवाचरोबर करार करणें होय; तो आतां येशू ख्रिस्ताच्या पुनः उठण्याच्या द्वारें तुम्हांस तारीत आहे. २२ तो स्वर्गांत जाऊन देवाच्या उजवीकडे आहे आणि त्याच्या स्वाधीन देवदूत, अधिकारी व सत्ताधीश हे ठेविले आहेत.

पापाचा त्याग करणें

१ ख्रिस्तानें देहरूपें दुःख सोशिल्लें तसेंच तुम्हीहि

४ तेंच मनोवृत्तिरूपी शस्त्र धारण करा; कारण ज्यानें देहांतें सोशिल्लें आहे तो पापापासून निवृत्त झाला आहे; २ ह्यासाठीं कीं तुम्हीं आपलें उरलेलें दैहिक-आयुष्य मनुष्यांच्या वासनांप्रमाणें नव्हे तर देवाच्या इच्छेप्रमाणें घाल्वावें. ३ कारण विदेशी लोकांना आवडणारीं कमें करण्यांत, म्हणजे कामासक्ति, विषयवासना, मद्यासक्ति, रंगेलपणा, बद्दफैली व अमंगळ मूर्तिपूजा यांत राहण्यांत जो काळ गेला तितका पुरे; ४ तुम्ही त्यांच्या दंगलाच्या भरांत त्यांजबरोबर धावत नाहीं ह्याचें त्यांस नवल वाटून ते तुमची निंदा करितात; ५ जो जीवंतांचा व मृतांचा न्यायनिवाडा करण्यास तयार आहे त्याला ते हिशेब देतील. ६ सुवातां मृतांनाहि सांगितली होती, यासाठीं कीं मनुष्यांनुसार त्यांचा देहसंबंधानें न्यायनिवाडा व्हावा, पण त्यांनीं आत्म्यानें देवानुसार जगवें.

७ आतां सर्वांचा शेवट जवळ आला आहे; यास्तव मर्यादेन राहा, व प्रार्थना करण्यासाठीं सावध असा; ८ मुख्यतः एकमेकांवर एकनिष्ठें प्रीति करा; कारण 'प्रीति पापांची रास झाकून टाकिते.' ९ कुरकुर न करितां एकमेकांचा पाहुणचार करणारे व्हा; १० प्रत्येकाला जसें कृपादान मिळालें आहे तसें देवाच्या नानाविध कृपेच्या

चांगत्या कारभाऱ्यांसारखे तें एकमेकांच्या कारणीं लावा; ११ भाषण करणाऱ्यानें आपण देवाचीं वचनें बोलत आहां असें बोलवें; सेवा करणाऱ्यानें, ती आपण देवानें पुरविल्ल्या शक्तीनें करीत आहां, अशी करावी; यासाठीं कीं सर्व गोष्टींत येशू ख्रिस्ताच्या द्वारें देवाचें गौरव व्हावें; गौरव व पराक्रम हीं युगानुयुग त्याचीं आहेत. आमेन.

ख्रिस्तासाठीं दुःखसहन करण्याचा हक्क

१२ प्रिय बंधूनी, तुमच्या परीक्षणासाठीं जें तीव्र संकट तुम्हांवर आलें आहे त्यावरून आपणांस कांहीं अपूर्व झालें असें वाटून त्याचें नवल मानूं नका; १३ ज्यापेक्षां तुम्ही ख्रिस्ताच्या दुःखांचे वाटेकरी झालां आहां त्यापेक्षां आनंद करा; म्हणजे त्याचें गौरव प्रकट होण्याच्या बैठेसाहे तुम्ही उल्लासानें आनंद करा. १४ 'ख्रिस्ता' च्या नांवामुळें 'तुमची निंदा होत असल्यास' तुम्ही धन्य आहां; कारण गौरवाचा आत्मा म्हणजे 'देवाचा आत्मा' तुम्हांवर येऊन 'राहिला आहे.' १५ तरी खून करणारा, चोर, दुष्कर्मी, किंवा दुसऱ्यांच्या कामांत ढवळाढवळ करणारा असें होऊन कोणी दुःख सोपूं नये; १६ ख्रिस्ती आहे म्हणून कोणी दुःख सहन करितो तर त्यानें लाजू नये; त्या नांवामुळें देवाचें गौरव करावें. १७ देवाच्या 'घरापासून' न्यायनिवाड्यास 'आरंभ होण्याची वेळ' आहे; आणि तो आरंभ प्रथम आपल्यापासून झाला, तर देवाच्या सुवातेंचा अवमान करण्याऱ्यांचा परिणाम काय होईल? १८ 'धार्मिक इसम जर कष्टानें तरतो तर अनीतिमान् व पापी इसम याला ठिकाण कोटें मिळेल?' १९ यामुळेंच देवाच्या इच्छेप्रमाणें दुःख सहन करणाऱ्यांनीं मुकृति करीत आपले जीव विश्वासू उत्पन्नकर्त्याला सोपून द्यावे.

वडिलांना बोध

१ तुम्हांतील वडील मंडळीला, जो मी सोबतीचा वडील, ख्रिस्ताच्या दुःखांचा साक्षात्क प्रकट होणाऱ्या गौरवाचा विभागी तो मी बोध करितो; २ तुम्हां मधील देवाच्या कळपाचें पाखळ करणें आरंभ व्हावें म्हणून नव्हे, तर देवाच्या इच्छेप्रमाणें घेतल्यानें त्याची देहरेख १ मुकृतीतः प्रेस्तुवार

करा; द्रव्यलोभानेंहि नव्हे तर उत्सुकतेनें करा; ३ तुमच्या दिम्मतीच्या लोकांवर धनीपण करणारे असें नव्हे, तर कळपाला कितें व्हाल असें करा; ४ मग मुख्य मेंढपाळ प्रकट होईल तेव्हां तुम्हांस गौरवाना न कोमेजणारा हार प्राप्त होईल. ५ तसेंच तरुणांनो, वडिलांच्या अधीन राहा, आणि ऐकमेकांची सेवा करण्यासाठीं तुम्ही सर्व जण नभ्रतारूपी कमरबंद बांधा; कारण 'देव गर्विष्ठ्यांचा विरोध करितो, आणि लोनांवर कृपा करितो.'

सर्वसामान्य बोध

६ यास्तव देवाच्या पराक्रमी हाताखालीं खीन व्हा, यासाठीं कीं ज्यानें योग्य वेळीं तुम्हांस उंच करावें. ७ त्याजवर तुम्ही 'आपली' सर्व 'चिंता टाका' कारण तो तुमची काळजी घेतो. ८ सावध असा, जागे राहा; तुमचा शत्रु सैतान हा गर्जणाऱ्या सिंहासारखा कोणाला गिळवें हें

शोधत फिरतो; ९ त्याच्याविरुद्ध विश्वासांत दृढ असें उभे राहा; जगांतील तुमच्या बंधुवर्गाला हींच दुःखें नेमल्याप्रमाणें होत आहेत हें लक्षांत असूं या. १० तुम्ही थोडा वेळ दुःख सोसल्यावर, आपल्या सार्वकालिक गौरवांत याचें म्हणून ज्यानें ख्रिस्तामध्ये तुम्हांस पाचारण केलें तो सर्व कृपेचा देव स्वतः तुम्हांस पूर्ण, दृढ व सबळ करील; ११ त्याला युगानुयुग पराक्रम असो. आमेन.

१२ माझ्या मते विश्वासू असा आपला बंधु सिल्वान याच्या हातीं मी थोडक्यांत हें लिहून पाठवून द्यांत बोध केला आहे व साक्ष दिली आहे कीं ही देवाची खरी कृपा आहे, हिच्यांत तुम्ही दृढ राहा. १३ बाबेलांतील तुम्हांसारखी निवडलेली (मंडळी) तुम्हांस सलाम सांगते; आणि माशा पुत्र मार्क हाहि सांगतो. १४ प्रीतीच्या चुंबनानें एकमेकांस सलाम करा.

ख्रिस्तमधील तुम्हां सर्वास शांति असो.

पेत्राचें दुसरें पत्र



नमस्कार

१ आपला देव व तारणारा येशू ख्रिस्त यांच्या न्याय्यत्वानें आमच्यासारखा मोलवान विश्वास मिळालेल्या लोकांस, येशू ख्रिस्ताचा दास व प्रेषित शिमोन पेत्र याजकडून; २ देव आपला प्रभु येशू यांच्या ओळखीनें तुम्हांला कृपा व शांति विपुल मिळो.

ख्रिस्ती मनुष्याचे हक्क व शील

३ ज्यानें तुम्हांआम्हांला आपल्या गौरवानें व सत्त्वानें पाचारण केलें त्याच्या ओळखीच्या द्वारें, त्याच्या दैवी सामर्थ्यानें, जीवनस व सुभक्तीस जें सर्वे कांहीं साधक तें आपल्याला दिलें आहे, हें तुम्हांला माहीत आहे; ४ त्यांच्या योगें मोलवान व इति महान् अशीं वचनें आपल्याला देण्यांत आली आहेत, यासाठीं कीं त्यांच्या द्वारें तुम्ही वासनेपासून उत्पन्न होणारी जगांतील अंधता चुकवून

ईश्वरी स्वभावाचे विभागी व्हावें. ५ याच कारणानें तुम्ही होईल तितका प्रयत्न चालवून आपल्या विश्वासांत सात्त्विकतेची, सात्त्विकतेत ज्ञानाची, ६ ज्ञानांत ईश्रियदमनाची, ईश्रियदमनांत धीराची, धीरांत सुभक्तीची, ७ सुभक्तींत बंधुप्रीतीची व बंधुप्रीतीत प्रीतीची भर घाला; ८ कारण हे गुण तुम्हांमध्ये असून वाढते असले तर, आपला प्रभु येशू ख्रिस्त याच्या ज्ञानाविषयीं तुम्ही निरुद्योगी व निष्फळ होऊं नये, असें ते तुम्हांस करतील. ९ ज्याच्या अर्गीं ते नाहींत तो अंधळा आहे, अदूरदर्शी आहे, त्याला आपल्या पूर्वीच्या पापांपासून शुद्ध झाल्याचा विसर पडला आहे. १० यास्तव बंधून्तो, तुम्हांस झालेलें पाचारण व तुमची निवडणूक ह्यासंबंधानें खातरी करून घेण्याबद्दल विशेषतः प्रयत्न करा, असें तुम्ही केल्यास तुमचें पतन कधीच होणार नाहीं; ११ आणि तशा प्रकारें आपला प्रभु

तीर्णारं येथु विस्तार्याच्या सार्वकालिक राज्यांत प्रदस्त-
पणें तुमचा प्रवेश होईल.

जाग्रत राहण्याबाबत इशारा

१२ या कात्यायन व जरी तुम्हांला या गोष्टी कळतात
आणि तुम्हांस प्रज्ञा झालेल्या सत्यांत तुम्ही स्थिर झालेले
आहोत तरी तुम्हांला त्यांची नेहमी आठवणा देण्याची
मी काळजी ठेवीन. १३ मी या मंडपांत आहें तोंड्यांत
तुम्हांस आठवण देऊन जाग्रत करणे हें मला उचित वाटतें;
१४ कारण मला ठाऊक आहे की आपल्या प्रभु येथु
विस्तारं मला कळविल्याप्रमाणें मला आपला मंडप एका-
एकी काढावा लागणारं आहे; १५ आणि माझें नियाणं
झाल्यावरहि त्या गोष्टीची आठवण सर्वदा तुम्हांस करितां
सावी म्हणून मी होईल तितकें करीन. १६ कारण चातुर्थांन
कल्पिलेल्या कथांस अनुसरून आम्हीं आपल्या प्रभु येथु
विस्तारवा पराक्रम व आगमन हांसंबंधानें तुम्हांस कळविलें
असें नाहीं; तर आम्ही त्यांचें महत्त्व प्रत्यक्ष पहाधार होतो;
१७ त्याला देवपितृमणसून सन्मान व गौरव मिळालें; तेव्हां
ऐश्वर्यशाली गौरवाच्या द्वारे अशी ज्ञानी ज्ञासी की ह्या
माझा पुत्र, मला परसमिप आहे; यांविषयी मी संतुष्ट
अहें. १८ आम्ही पवित्र डोंगरावर त्याजवरील असतांना
आकाशांतून आलेली ही प्राणी ऐकली; १९ विज्ञान-अधिक
निष्ठित असे संदेष्ट्यांचें बलन आम्हांजवळ असे; तें
अंशक ठिकाणी आकाश पाडणाऱ्या विव्यप्रमाणें आहे;
तुम्हांस अंतःकरणांत विवस उजाडेपरीत व प्रहाच्या तपस
उगमेपर्यंत तुम्ही त्याकडे लक्ष घाल. तर चांगलें होईल; २०
हें प्रथम ज्ञानांत आणावयाचें की शाळातील कोणत्याहि संदे-
शाचा स्वतःच्या कल्पनेजें उलगड होत नाहीं; २१ कारण
संदेश मनुष्यांच्या इच्छेनें कधी झालेला नाहीं; तर पवित्र
अस्त्र्यांन प्रेरित झालेल्या मनुष्यांनी देवापासून तो सांगि-
तलेला आहे.

खोटे संदेष्टे व पापी जीवनक्रम

१ तरी (इवाएल) लोकांतहि खोटे संदेष्टे होते
तसे तुम्हांतहि खोटे शिक्षक उत्पन्न होतील; ते मांश-
कारक पाखंडी मत्तें गुप्तपणें प्रचारांत आणतील; ज्या

स्वामीनें त्यांस विकत घेतलें त्यालाहि ते नाकारतील
आणि सापणांकर आकस्मिक नाश ओढवून घेतील; ते
त्संख्या कामातुरपणाच्या आचरणाचें अनुकरण पुष्कळ
लेक करतील; त्यांच्यामुळे सत्यमार्गाची निंदा होईल; ते
ते लोभासिद्ध होऊन कृत्रिम भाषणांन तुम्हांवर पैसे मिळ-
वतील; त्यांच्याकरितां नेमलेला दंड पहिल्यापासूनच
विलंब करीत नाहीं, आणि त्यांचा नाश इकल्या खात नाहीं;
४ ज्या देवज्ञांती पाप केले त्यांस देवांन सोडिलें नाहीं;
तर त्यांस नरकांत टाकिलें आणि न्यायनिवाळ्याकरितां
राखून अंधकारमय खळ्यांत ठेविलें; ५ त्यानें प्राचीन
जगांलाहि सोडिलें नाहीं, तर अमर्त्यांच्या जगावर जलप्रलय
आणिलेला आणि धार्मिकतेचा उपदेशक नोहा याचें सप्त
जगांसह रक्षण केले; ६ पुढें होणाऱ्या अमर्त्यांस उदाहरण
देण्यासाठीं सलेम व गमोरा हीं जगरे भस्म करून
त्यास विचंसाची शिक्षा केली; ७ आणि अधार्मिक
लोकांच्या कामातुर वर्तनांन त्रासलेला धार्मिक खोट
याची सुद्धा केली; ८ (तो धार्मिक सगुण त्यांच्यामध्ये
रहत देसात तेव्हां त्यांची अधार्मिक कृत्यें पळून व
त्यांविषयीं वेदना त्यांचा धर्मशील जीव दिवसेंदिवस कासा-
वीस होता होता) ९ मर्कियान लोकांस परीक्षतून सोड-
विणें व अधार्मिक लोकांस शिक्षा भोगीत न्यायाच्या दिव-
सासाठीं राखून ठेवणें हें प्रभूला कळतें. १० विशेषतः
अमंगळपणाच्या बसनेनें देहभोगाच्या पटीस लागणारे
व अधिकार तुच्छ मानणारे यांस राखून ठेवणें हें प्रभूला
कळतें. ते उद्धट, स्वच्छंदी, शौर्याची निंदा करण्यास न
भिणारे, असे आहेत. ११ ज्ञान व पराक्रमानें अधिक
असे देववृत्तहि प्रभुसमोर त्यांस निंदून दोषी ठरवीत नाहींत.
१२ ते निर्बुद्ध प्राणी स्वतःस कळत नाहींत अशाविषयीं
निंदा करीत असतात; पकडले जाऊन त्यांचा नाश व्हावा
एवढ्यासाठीं जन्मलेल्या पशूंसारखे ते आहेत; त्यांचा
स्वतःच्या अहतेनें नाश होईल. १३ अधर्माचरणाचें नेतन
म्हणजे अंधकार हा त्यांच्या पदरीं पडतो; एका दिवसाची
चैनबाजी हें ते शुख मानितात; ते डग व कळक आहेत;
तुम्हांसरोपर मेजवानी खातांना कपटाच्या मौजा मारितात.
१४ त्यांचे दोळे वेदनादृष्टीनें भरलेले आणि पाप करण्या-

१ अध्याय १: १-३६

विषयी ते हावरे आहेत; ते अस्थिर मनांच्या लोकांना मोह घालितात; त्यांचे हृदय लोभाला सवकलेले आहे; ते शापाची मुले आहेत; १५ ते सरळ मार्ग सोडून बहकले, बौरांचा पुत्र बलाम याच्या मार्गाळ ते अनुसरले; त्याला अधर्माचे वेतन प्रिय होते. १६ त्याला त्याच्या उल्लेखनाबद्दल वापदंड झाला; मुक्या गाढवांनी मनुष्यवाणीने बौद्धन संदेष्ट्यांना वेडेपणा थांबविला. १७ ते जलझुज्ये झरे, वादळांने उडविलेले धुकें, असे आहेत; त्यांच्यासाठी घनाधिकाराची काळोखी राखलेली आहे. १८ भ्रमांत असणाऱ्या लोकांतून ते बाहेर पडले न पडले तोच ते लोक त्यांस व्यर्थपणाच्या फुगीर गोष्टी सांगतात व दैहिक वासनांघीन करून त्यांस कामातुरपणाचे मोह घालितात. १९ ते त्यांस स्वतंत्रतेचे वचन देतात आणि स्वतः तर अष्टतेचे दास आहेत; कारण ज्यांने एकद्याला जिकून घेतलेले असते त्यांचा तो दासहि बनलेला असतो. २० प्रभु व तारणारा येशू ख्रिस्त याच्या ज्ञानद्वारे जगाच्या मळांतून सुटल्यावर ते पुनः जर त्यांत गुंतून त्याच्या अधीन झाले तर त्यांची शेवटची दशा पहिल्यां दोशेपक्षां वाईट झाली आहे. २१ कारण धार्मिकतेचा मार्ग समजून आल्यानंतर आपणांस किडेल्या पवित्र आज्ञेपासून परावृत्त होणे यापेक्षा ती न समजणे हे त्यांस बरे होते. २२ 'आपल्या ओकीकडे परतलेले कुत्रे' व गाळांत लोळण्यास अंग धुतांच्यानंतर परतलेली 'डुकराण,' अशी जी खरी म्हण आहे तिच्याप्रमाणे त्यांची गोष्ट झाली आहे.

ख्रिस्ताच्या पुनरागमनाचा दिवस

१ प्रिय बंधून्तो, आतां हें मी तुम्हांस दुसरे पत्र लिहित आहे; या दोहोमध्ये मी आठवण देऊन तुमच्या सात्विक मनाला जागृत करितो; २ यासाठी कीं पवित्र संदेष्ट्यांनी पूर्वी सांगितलेल्या वचनांची, आणि प्रभु व तारणारा यानें तुमच्या प्रेषितांच्या द्वारे दिलेल्या आज्ञेची आठवण तुम्ही करावी; ३ हें प्रथम मनांत आणावयाचें कीं शेवटल्या दिवसांत आपल्याच वासनांप्रमाणे चालणारे अष्टेक्षोर लोक धडा करीत येऊन म्हणतील: ४ त्यांच्या येण्याचें वचन आतां कोठें आहे? कारण वाढवडील निजले तेव्हापासून, उल्कीच्या प्रारंभापासून, जसें

चाळ आहे तसेच सर्व कांहीं राहिले आहे. ५ हें तर ते बुद्धिपुरःसर विसरतात कीं पूर्वी देवाच्या शब्दानें आकाश आणि पाण्यांतून व पाण्याच्या योगें घडलेली अशी पृथ्वी ही झाली; ६ त्याच्या योगें तेव्हाच्या जगाचा पाण्यानें बुडून नास झाला; ७ पण आतांचें आकाश व पृथ्वी ही त्याच शब्दानें अमीसाठीं राखलेली आहेत; म्हणजे न्यायनिवाळ्याचा व अधार्मिक लोकांच्या नशाचा दिवस येईपर्यंत; शिल्लक ठेविलेली आहेत.

८ तरी प्रिय बंधून्तो, ही एक गोष्ट तुम्ही विसरू नका कीं 'प्रभूला' एक दिवस हजार वर्षांसाख्खा, आणि 'हजार वर्षे' एका 'दिवसासारखी' आहेत. ९ कित्येक लोक ज्याला विलंब म्हणून म्हणतात तसा विलंब प्रभु आपल्या वचनाविषयी करीत नाही, तर तो तुमचें सहन करितो; कोणाचा नाश व्हावा अशी त्याची इच्छा नाही, तर सर्वांनी पन्थात्ताप करावा अशी आहे. १० तरी प्रभूचा दिवस चोरासारखा येईल; त्या दिवशी आकाश मोठा नाद करीत सरून जाईल, सृष्टितत्वे तस होऊन ल्हास जातील, आणि पृथ्वी व तिजवरील गोष्टी उचकवीस येतील.

तयारी ठेवण्याची आवश्यकता

११ तर हीं सर्व अशीं ल्हास जाणारी आहेत म्हणून पवित्र वर्तणुकींत व सुमकींत राहून देवाचा दिवस येण्याची वाट पाहत व ती दिवस लवकर यावा म्हणून खटपट करीत तुम्ही कसें असले पोहिजे? १२ त्या दिवसामुळे 'आकाश' जळून ल्हास जाईल आणि सृष्टितत्वे तस होऊन 'वितळतील.' १३ तरी ज्यामध्ये धार्मिकता वास करिते असे 'नवे आकाश' व 'नवी पृथ्वी' यांची त्याच्या वचनाप्रमाणे आपण वाट पाहत आहो.

१४ यास्तव प्रिय बंधून्तो, ह्या गोष्टींची अपेक्षा करीत असतां, तुम्ही त्याच्या दृष्टीने निष्कलंक व निर्दोष असे शांतीत असलेले आढळावें म्हणून होईल तितके प्रयत्न करा. १५ आपल्या प्रभूची सहनता तारणच आहे असे समजा; आपला प्रिय बंधु पील याला दिलेल्या ज्ञानाप्रमाणे त्यानेंही तुम्हांस असेच लिहिले आहे; १६ आणि त्यानें आपल्या सर्व पत्रांत ह्या गोष्टींचा उल्लेख केला आहे. त्यांत समजावयास कठीण अशा कांहीं गोष्टी आहेत; त्यांचा अर्थ

अज्ञानी व अस्मिन् मनुष्ये इतर शास्त्रलेखांचा विपरीत अर्थ करितात तसा त्यांचाहि ओद्दणतणून करितात; त्यापासून त्यांचा नाश होणार. १७ तर प्रिय बंधूनों, या गोष्टी तुम्हांला पूर्वीपासून कळत आहेत, म्हणून तुम्ही अधर्मा

लोकांच्या भ्रातिप्रवाहांत सांपडून आपल्या स्थिरसैतून वळ नवे यासाठी जपा; १८ आणि आपल्या प्रभु व तरुणारा येशू ख्रिस्त याच्या कृपेंत व ज्ञानांत वाडा. त्याला आतां व अनंतकालपर्यंत गौरव असो. आमेन.

योहानाचें पहिलें पत्र



ख्रिस्तामध्ये प्रकट झालेलें सार्वकालिक जीवन

१, २ जें प्रारंभपासून होतें, जें आम्हीं एकलें आहे, जें आम्हीं आपल्या डोळ्यांनी पाहिलें आहे, जें आम्हीं न्याहाळिलें व स्वहस्ते चाचपिलें, त्या जीवनाच्या शब्दाविषयी आम्ही सांगतो. तें जीवन प्रकट झालें, तें आम्हीं पाहिलें आहे, व त्याची साक्ष देतो; तें सार्वकालिक जीवन पित्याजवळ होतें व आम्हांस प्रकट झालें, हें तुम्हांस कळवितों; ३ जें आम्हीं पाहिलें व एकलें आहे तें तुम्हांसहि यासाठी कळवितों कीं तुमचीहि आम्हांबरोबर भागी व्हावी; आपली भागी तर पित्याबरोबर व त्याचा पुत्र येशू ख्रिस्त याजबरोबर आहे; ४ तुमचाआमचा आनंद पूर्ण व्हावा म्हणून आम्ही हें लिहितों.

देवसहवास म्हणजे पापाचा त्याग

५ जें निरोप आम्हीं त्याजपासून एकला आहे तो तुम्हांस सांगतो; तो हाच कीं देव प्रकाश आहे, त्याच्या ठायीं मुळीच अंधार नाही. ६ त्याच्याबरोबर आपली भागी आहे असें जर आपण म्हणतो आणि अंधारांत चालतो तर आपण खोटें बोलतो, सत्यानें वागत नाही; ७ पण जसां तो प्रकाशांत आहे तसें जर आपण प्रकाशांत चालतो, तर आपली एकमेकांबरोबर भागी आहे; आणि त्याचा पुत्र येशू यांचें रक्त आपल्याला स्वें पापांपासून शुद्ध करितें. ८ आपल्याला पाप नाही असें जर आपण म्हणतो, तर आपण स्वतःला फसवितों, व आपल्या ठायीं सत्य नाही. ९ जर आपण स्वतःचीं पापें पदरीं घेतों, तर तो विश्वासू व न्यायी आहे

म्हणून आपल्या पापांची क्षमा करांल, व आपल्याला स्वें अधर्मापासून शुद्ध करील. १० आम्हीं पाप केलें नाही, असें जर आपण म्हणतो, तर आपण त्याला लबाड करितों, आणि त्याचें वचन आपल्या ठायीं नाही.

१ अहो माझ्या मुलांनो, तुम्ही पाप करूं नये २ म्हणून हें मी तुम्हांस लिहितों. जर कोणी पाप केलेंच, तर धार्मिक असा जो येशू ख्रिस्त तो पित्याजवळ आपला कैदारी आहे; २ तोच आपल्या पापांबद्दल प्रायश्चित्त आहे; आणि आपल्याच पापांबद्दल केवळ नव्हे तर सर्व जगाच्याहि पापांबद्दल आहे.

आज्ञांकितपण हें देवसहवासाचें प्रमाण होय

३ आपण त्याच्या आज्ञा पाळिल्या म्हणजे आपण त्याला ओळखतो हें आपणांस कळून येतें. ४ मला त्याचें ज्ञान आहे असें म्हणून त्याच्या आज्ञा जो मानीत नाही तो लबाड आहे, त्याच्या ठायीं सत्य नाही. ५ जो कोणी त्याचें वचन पाळितो त्याच्यामध्ये देवाची श्रुती खरोखर पूर्ण झाली आहे. यावस्तू आपल्याला कळून येतें कीं आपण त्याच्या ठायीं आहों. ६ मी त्याजमध्ये राहतों, असें म्हणणाऱ्यानें तो चालला तसें स्वतःहि चाललें पाहिजे.

७ प्रियजनहो, मी तुम्हांस नवी आज्ञा लिहित नाही; जी प्रारंभपासून तुम्हांस दिलेली जुनी आज्ञा तीच लिहितों; जें वचन तुम्हीं एकलें तें ती जुनी आज्ञा आहे. ८ मी पुनः तुम्हांस ती आज्ञा नवी अशी लिहितों; ती त्याच्या व तुमच्यासंबंधानें खरोखर तशीच आहे; कारण अंधार नाहीसा होत आहे, व खरा प्रकाश प्रकाशित आहे

१. मीं प्रकाशांत आहे असें म्हणून जो आपल्या बंधूचा द्वेष करितो तो अजून अंधारांतच आहे. १० आपल्या बंधूवर प्रीति करणारा प्रकाशांत राहतो, आणि त्याच्या ठायीं अडखळण नसतें; ११ पण आपल्या बंधूचा द्वेष करणारा अंधारांत आहे व अंधारांत चालतो; तो कोठें जातो हें त्याचें त्याला ठाऊक नसतें, कारण अंधारानें त्याचे डोळे अंधळे केलेले आहेत.

१२ मुलांनो, मी तुम्हांस लिहितों, कारण त्यांच्या नामासुळें तुमच्या पापांची तुम्हांस क्षमा झाली आहे. १३ बापांनो, मी तुम्हांस लिहितों, कारण जो प्रारंभापासून आहे त्याचें ज्ञान तुम्हांस झालें आहे. तरुणांनो, मी तुम्हांस लिहितों, कारण दुष्टाला तुम्ही जिंकलें आहे. मुलांनो, मी तुम्हांस लिहितें आहे, कारण तुम्हांस पित्याचें ज्ञान झालें आहे. १४ बापांनो, मी तुम्हांस लिहितें आहे, कारण जो प्रारंभापासून आहे त्याचें ज्ञान तुम्हांस झालें आहे. तरुणांनो, मी तुम्हांस लिहितें आहे, कारण तुम्ही सबळ आहां, तुम्हांमध्ये देवाचें वचन राहतें, आणि त्या हुश्याला तुम्ही जिंकिलें आहे. १५ जगावर व जगंतल्या गोष्टींवर प्रीति करूं नका. जर कोणी जगावर प्रीति करितो तर त्याच्या ठायीं पित्याची प्रीति नाही. १६ कारण जगांत जें सर्व आहे तें, म्हणजे देहाची वासना, डोक्याची वासना व संसाराची फुसारी, हीं पित्यापासून नाहीत; तर जगापासून आहेत. १७ आणि ज्या कें त्याची वासना हीं नाहीतशीं होत आहेत; पण देवाच्या इच्छेप्रमाणें करणारा सर्वकाळ राहतो.

ख्रिस्तविरोध्यांच्या ब्राबतींत इशारे

१८ मुलांनो, ही शेवटली घटका आहे, आणि ख्रिस्तविरोधी येणार असें तुम्हीं ऐकलें त्याप्रमाणें आतांच पुढे ख्रिस्तविरोधी उठले आहेत; यावरून आपल्याला दिसून येतें कीं ही शेवटली घटका आहे. १९ ते आपल्यांतूनच निघाले तरी ते आपले नव्हते; ते आपले असते तर आपल्याबरोबर राहिले असते; त्यांच्यातील कोणी आपला नाही हें प्रकट म्हणून ते निघाले. २० मुलांनो, पण प्रभूपासून अभिषेक झाला आहे; तुम्हांला सर्व गोष्टी कळतात; २१ तुम्हांला खर कळत नाही म्हणून

मी तुम्हांला लिहितें आहे असें नाही; तुम्हांला तें कळतें आणि कोणतेंहि असत्य सत्यापासून जाही, म्हणून लिहितें आहे. २२ येशू हा ख्रिस्त आहे हें जो नाकारितो त्याशिवाय लबाड कोण आहे? जो पित्याला व पुत्राला नाकारितो तोच ख्रिस्तविरोधी आहे. २३ जो कोणी पुत्राला नाकारितो त्याला पिता नाही; जो पुत्राला स्वीकारतो त्याला पिता आहे. २४ तुम्हांच्याविषयीं म्हटल्यास, जें तुम्हीं प्रारंभापासून ऐकलें तें तुम्हांमध्ये राहो जें तुम्हीं प्रारंभापासून ऐकलें तें जर तुम्हांमध्ये राहिलें तर तुम्हीहि पुत्रांमध्ये व पित्यामध्ये राहाल. २५ जें वचन त्यानें स्वतः आपल्याला दिलें तें सार्वकालिक जीवन होय. २६ तुम्हांस बहकविणाऱ्या लोकांविषयीं हें मी तुम्हांस लिहितें आहे. २७ तुम्हांविषयीं म्हटल्यास, तुम्हांस त्याजपासून जो अभिषेक झाला तो तुम्हांमध्ये राहतो, आणि तुम्हांला कोणी शिकवाचें याची गरज नाही; त्याचा अभिषेक तुम्हांस सर्वांविषयीं शिकवितो; तो सत्य आहे, असत्य नाही; म्हणून त्यानें तुम्हांस शिकवित्याप्रमाणें तुम्ही त्यामध्ये राहतां. २८ तर आतां मुलांनो, त्यामध्ये राहा, यासाठीं कीं तो प्रकट होईल तेव्हां आपल्याला धैर्य असतें, आणि त्याच्या येण्याच्या वेळेस त्याजपासून लजेनें भाषण घ्यावी लागूं नये. २९ तो नीतिमान आहे असें जर तुम्हांस माहीत आहे तर जो कोणी नीतीनें चालतो तो त्याजपासून जन्मलेला आहे हेंहि तुम्हांला माहीत झालें आहे.

देवपित्यावर प्रेम केल्यानें मनुष्य सन्मार्गावर्ति बनतो

१ आपल्याला देवाचीं मुलें हें नाम मिळालें यांत ३ पित्यानें आपल्याला केवढें प्रीतिदान दिलें आहे तें पाहा; आणि आपण तसें आहोंच. यासुळें जग आपल्याला ओळखीत नाही, कारण त्यानें त्याला ओळखलें नाही. २ प्रियजनहो; आपण आतां देवाचीं मुलें आहों; आणि पुढें क्षणकाय होऊं हें अजून प्रकट झालें आहे; तरी आपल्याला हें माहीत आहे कीं तो प्रकट झाल्यास आपण त्यासारखे होऊं, कारण जसा तो आहे तसाच तो आपल्याला दिसेल. ३ ज्या कोणाला त्यासंबंधानें ही आशा आहे तो, जसा तो शुद्ध आहे तसा, आपणला

सुद्ध करितो.

ईश्वरी पुत्रत्व व पाप यांचा विरोध आहे

४ जो कोणी पाप करितो तो स्वैरवर्तन करितो; पाप हें स्वैरवर्तन आहे. ५ तुम्हांला हें माहित आहे की पापें हरण करावी म्हणून तो प्रकट झाला; त्याच्या ठायीं पाप नाही; ६ जो कोणी त्याच्या ठायीं राहतो तो पाप करीत नाही; जो कोणी पाप करितो त्यानें त्याला पाहिलें नाही व त्याला ओळखलेंहि नाही. ७ मुळांनो, कोणीं तुम्हांस बद्दकवूं नये; जसा तो नीतिमान् आहे तसा नीतीनें वागणारा इसमहि नीतिमान् आहे. ८ जो पाप करितो तो सैतानापासून आहे; कारण सैतान प्रारंभापासून पाप करीत आहे. सैतानाचीं कृत्यें नष्ट करावीं यासाठींच देवाचा पुत्र प्रकट झाला; ९ जो कोणी देवापासून जन्मला आहे तो पाप करीत नाही; कारण त्याचें बीज त्याजमध्ये राहतें; त्याच्यानें पाप करवत नाही, कारण तो देवापासून जन्मला आहे. १० यावरून देवाचीं मुलें व सैतानाचीं मुलें उषळ होतात. जो कोणी नीतीनें वागत नाही तो देवापासून नाही, व जो आपल्या बंधूवर प्रीति करीत नाही तोहि नाही. ११ जो संदेस तुम्ही प्रारंभापासून ऐकला तो हाच आहे कीं आपण एकमेकांवर प्रीति करावी; १२ जसा काइन त्या दुष्टाचा होता व त्यानें आपल्या बंधूचा वध केला तसें आपण नसावें. त्यानें त्याचा वध कशासाठीं केला? त्याचीं कृत्यें दुष्ट होतीं आणि त्याच्या बंधूचीं नीतीचीं होतीं यामुलें केला.

बंधुप्रेम

१३ बंधूंचो, जग तुमचा द्वेष करितें याचें आश्चर्य मानूं नका. १४ आपण बंधुवर्गावर प्रीति करितो यावरून आपण समाजतां कीं आपण मरणान्तून निघून जीवनांत आलों आहां. जो प्रीति करीत नाही तो मरणान्त राहतो. १५ जो कोणी आपल्या बंधूचा द्वेष करितो तो नरहिंसक आहे; आणि कोणाहि नरहिंसकाच्या ठायीं सार्वकालिक जीवन राहत नाही, हें तुम्हांस माहित आहे. १६ त्यानें आपल्याकरितां स्वप्राण अर्पिला यावरून आपल्याला प्रीतीचें ज्ञान झालें आहे; म्हणून आपणहि आपल्या बंधूकरितां स्वप्राण अर्पिल्य पाहिजे. १७ तर मग आपल्याजवळ संसाराची साधनें

असून व आपला बंधु गरजवंत आहे हें पाहून जो स्वतःला त्याबद्दल कळवळा येऊं देत नाही त्याच्या ठायीं देवाची प्रीति कशी राहते? १८ मुळांनो, आपल्या शब्दांनीं किंवा जिण्हेनें नव्हे, तर कृतीनें व सत्त्वानें आपण प्रीति करावी. १९, २० आपण सत्याचे आहों हें यावरून आपल्याला समजेल; आणि ज्या कशाविषयीं आपलें मन आपल्या स्वतःला दोषी ठरवितें त्याविषयीं आपण स्वतःच्या मनाला त्याजसमोर उमेद देऊं; कारण देव आपल्या मनापेक्षां थोर आहे; त्याला सर्व कांहीं कळतें. २१ प्रियजनहो, आपलें मन आपल्याला दोषी ठरवीत नसेल तर आपल्याला देवासमोर धैर्य आहे. २२ आणि आपण जें कांहीं मागतो तें त्याजपासून आपल्याला मिळतें; कारण आपण त्याच्या आज्ञा पाळितों, व त्याच्या दृष्टीनें जें आवडतें तें करितों. २३ ही त्याची आज्ञा आहे कीं त्याचा पुत्र येशू ख्रिस्त याच्या नामावर आपण विश्वास ठेवावा; आणि त्यानें आपल्याला आज्ञा दिल्याप्रमाणें आपण एकमेकांवर प्रीति करावी. २४ त्याच्या आज्ञा पाळणारा इसम त्याच्या ठायीं राहतो व तो त्या इसमाच्या ठायीं राहतो. त्यानें जो आत्मा आपल्याला दिला, त्यावरून आपल्याला कळतें कीं तो आपल्या ठायीं राहतो.

ईश्वरी प्रेरणेची कसोटी

१ प्रियकरांनो, प्रत्येक आत्म्याचा विश्वास धरूं नका, तर ते आत्मे देवापासून आहेत किंवा नाहीत याविषयीं त्यांची परीक्षा करा; कारण पुष्कळ खोटे संदेष्टे जगांत उठले आहेत. २ जो जो आत्मा, देह धरून आलेल्या येशू ख्रिस्ताला कबूल करितो तो तो देवापासून आहे; ह्यावरून देवाचा आत्मा ओळखतां; ३ जो जो आत्मा येशूला कबूल करीत नाही तो तो देवापासून नाही. ख्रिस्तविरोधाचा विरोध हाच आहे; तो वेगार आहे हें तुम्ही ऐकलें आणि तो जगांत आतां आहेच. ४ मुळांनो, तुम्ही देवापासून आहां आणि त्याजवर तुम्ही जवळ मिळविल्य आहे; कारण जगांत जो आहे त्यापेक्षां तुम्हांत जो आहे तो मोठा आहे. ५ ते जगाचे आहेत म्हणून त्यांचें माषण ऐहिक आहे; आणि जग त्यांचें ऐहिक घेतें. ६ आपण देवापासून आहां; जो देवाचा ओळखतो तो

आपलें एकतो: जो देवापासून नाही तो आपलें ऐकृत नाही. यावरून सत्याचा आत्मा कोणता व प्रांतीचा आत्मा कोणता हें आपण ओळखितो.

देवावरचें प्रेम व एकमेकांवरचें प्रेम

७ प्रियजनहो, आपण एकमेकांवर प्रीति करूं; कारण प्रीति देवापासून आहे; जो कोणी प्रीति करितो तो देवापासून जन्मला आहे, व देवाला ओळखतो. ८ जो प्रीति करीत नाही तो देवाला ओळखीत नाही; कारण देव प्रेमस्वरूप आहे. ९ देवानें आपल्या एकुलत्या एक पुत्राला जन्मत पाठविलें आहे, यासाठी की आपण त्याच्या द्वारें जीवत राहावें; यामध्यें देवाची प्रीति आपल्या ठायी प्रकट झाली. १० प्रीति म्हणावी तर हीच; आपण देवावर प्रीति केली असें नाही, तर त्यानें तुम्हांआम्हांवर प्रीति केली आणि स्वपुत्राला आपल्या पातकांचें प्रायश्चित्त व्हावें म्हणून पाठविलें. ११ प्रियजनहो, जर देवानें आपल्यावर अशा प्रकारें प्रीति केली तर आपणहि एकमेकांवर प्रीति केली पाहिजे. १२ देवाला कोणी कधीहि पाहिलें नाही; आपण एकमेकांवर प्रीति करितो तर देव आपल्या ठायी राहतो, आणि त्याची प्रीति आपल्या ठायी पूर्ण होते; १३ आपण त्यामध्ये व तो आपल्यामध्ये राहतो, हें आपण यावरून ओळखतो की त्यानें स्वतःच्या आत्म्यांतून आपल्यास दिलें आहे; १४ आमी पाहिलें आहे व साक्ष देतो की पित्यानें पुत्राला जगाचा तारणारा असें पाठविलें आहे. १५ येशू देवाचा पुत्र आहे; असें जो कोणी कबूल करितो त्याच्या ठायी देव राहतो; व तो देवाच्या ठायी राहतो. १६ देवाला आपल्याविषयी जी प्रीति आहे ती आपल्याला कळते व आपण तिच्यावर विश्वास ठेविला आहे. हेच प्रेमस्वरूप आहे; जो प्रीतिमध्ये राहतो तो देवामध्ये राहतो, व देव त्यामध्ये राहतो. १७ न्यायाच्या दिवसासंबंधानें आपल्या ठायीं वर्य उत्पन्न व्हावें म्हणून त्याची प्रीति आपल्यामध्ये अशी पूर्ण झाली आहे; कारण जगा तो आहे तसे सा जन्मत आपणहि आहो; १८ प्रेमाल्या ठायी भोति राहतो; इतकेंच नव्हे तर पूर्ण प्रीति भोतीला घालून देते; भोतीमध्ये शासन असतें, आणि भोति बाळगणारा प्रीतिमध्ये पूर्ण झालेला असतो. १९ त्यानें

पहिल्यानें आपणांवर प्रीति केली, म्हणून आपण प्रीति करितो. २० मी देवावर प्रीति करितो, असें म्हणून जी कोणी आपल्या बंधूचा द्वेष करितो तो लबाड आहे; कारण आपल्या बंधूला पाहिलें असून त्याजवर जो प्रीति करीत नाही त्याच्यानें, न पाहिलेल्या देवावर प्रीति करवत नाही. २१ जो देवावर प्रीति करितो त्यानें आपल्या बंधूवरहि प्रीति करावी, ही आज्ञा त्याजपासून आपल्याला आहे.

ख्रिस्तशिष्याची श्रद्धा

१ येशू हा ख्रिस्त आहे, असा विश्वास जो कोणी धरितो तो देवापासून जन्मला आहे; आणि जो कोणी जन्मदात्यावर प्रीति करितो, तो त्याजपासून जन्मलेल्या इसमावरहि प्रीति करितो. २ आपण देवावर प्रीति करितो व त्याच्या आज्ञा पाळितो तर त्यावरून आपल्याला कळतें की आपण देवाच्या लेकरांवर प्रीति करितो. ३ देवावर प्रीति करणें म्हणजे आपण त्याच्या आज्ञा पाळणें हें आहे; आणि त्याच्या आज्ञा भरी नाहीत. ४ कारण जें कांहीं देवापासून जन्मलेलें आहे तें जगावर जय मिळवितें; आणि ज्यानें जगावर जय मिळविला तो हाच आपला विश्वास आहे. ५ येशू देवाचा पुत्र आहे असा विश्वास जो धरितो त्याजबाचून जगावर जय मिळविणारा कोण आहे? ६ जो पाण्याच्या द्वारें व रक्ताच्या द्वारें आला तो हाच, म्हणजे येशू ख्रिस्त; पाण्यानें केवळ नव्हे, तर पाण्यानें व रक्तानेहि आला. ७ साक्ष देणारा हा आत्मा आहे, कारण आत्मा सत्य आहे. ८ साक्ष देणारे तिचे आहेत: आत्मा, पाणी व रक्त; ह्या तिघांची साक्ष एकच आहे. ९ आपण मनुष्यांची साक्ष स्वीकारितो, पण तिजपेक्षा देवाची साक्ष मोठी आहे. जी साक्ष देवानें आपल्या पुत्राविषयी दिली ती हीच त्याची साक्ष आहे. १० जो देवाच्या पुत्रावर विश्वास ठेवतो त्याच्या ठायीच साक्ष आहे; ज्यानें देवाचा विश्वास धरिला नाही त्यानें त्याला लबाड केले आहे; कारण जी साक्ष देवानें आपल्या पुत्राविषयी दिली आहे तिच्यावर त्यानें विश्वास ठेविला नाही. ११ ती साक्ष हीच आहे की देवानें आपल्याला सार्वकालिक जीवन दिलें आणि हें जीवन त्याच्या पुत्रामध्ये आहे. १२ ज्याला तो पुत्र आहे त्याला

जीवन आहे; ज्याला देवाचा पुत्र नाही त्याला जीवन नाही.

समाप्ति

१३ सार्वकालिक जीवन तुम्हांस आहे हें तुम्हांस कळवें म्हणून देवाच्या पुत्राच्या नामावर विश्वास ठेवणाऱ्या तुम्हांस हें मी लिहिलें आहे. १४ त्याविषयी आपल्याला जो भरवसा आहे तो हा आहे कीं आपण त्याच्या इच्छे-प्रमाणें कांहीं मागितलें तर तो आपलें ऐकेल; १५ आपण मागतों त्याविषयी तो आपलें ऐकतो, हें आपल्याला ठाऊक आहे; म्हणून जीं मागणीं आपण त्याच्याजवळ मागितलीं आहेत तीं आपल्याला मिळालीं आहेत हेंहि आपल्याला ठाऊक आहे. १६ ज्याचा परिणाम मरण नाही असें पाप करितांना आपल्या बंधूला कोणी पाहील तर त्यानें त्याच्याकरितां मागितलें असतां तो त्याला जीवन मिळवून देईल; म्हणजे ज्याचा परिणाम मरण नाही असें पाप करणाऱ्यांस तें मिळवून देईल.

ज्याचा परिणाम मरण आहे असें पाप आहे; याविषयी मागवें असें मी म्हणत नाही. १७ कोणताहि अनीति पाप आहे; आणि त्यांत ज्याचा परिणाम मरण नाही असेंहि पाप आहे.

१८ जो कोणी देवापासून जन्मला आहे तो पाप करित नाही हें आपल्याला माहीत आहे; जो देवापासून जन्मला तो त्याला राखितो आणि तो दुष्ट त्याला शिवत नाही. १९ आपण देवापासून आहों, हें आपल्याला माहीत आहे; सगळें जग त्या दुष्टाच्या अधीन आहे. २० आपल्याला माहीत आहे कीं देवाचा पुत्र आला आहे, आणि जो सत्य आहे त्याचें ज्ञान करून घेण्याची बुद्धि आपल्याला दिली आहे; जो सत्य त्यामध्ये, म्हणजे त्याचा पुत्र येसू ख्रिस्त यामध्ये, आपण आहों. हाच खरा देव; हें सार्वकालिक जीवन आहे. २१ मुलांनो, तुम्ही स्वतःस मूर्तीपासून दूर राखा.

योहानाचें दुसरें पत्र

१, २ निवडलेली कुरियोनाई व तिचीं मुलें यांस, वडीले याजकऱ्हेन : जें सत्य आपल्या ठायीं असतें व आपल्याबरोबर सर्वकाळ राहील, त्या सत्यामुळे तुम्हांवर मी खरी प्रीति करितों; आणि मी केवळ नव्हे तर सत्य म्हणजे काय हें जे समजतात ते सर्वहि करितात. ३ देवपित्यापासून व पित्याचा पुत्र येसू ख्रिस्त याजपासून कृपा, दया व ज्ञाति हीं या सत्यांत व प्रीतींत आपल्याबरोबर राहतील.

४ आपल्याला पित्यापासून आशा मिळाल्याप्रमाणें तुम्हा मुलांपैकीं कित्येक सत्यानें चालत असलेलीं मला आढळलीं आहेत, याचा मला अतिशय आनंद झाला.

१ हें एक क्वीचे नांव असावें.

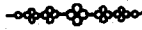
२ मुळांत : प्रेस्तुर.

५ आतां बाई, नवी आशा नव्हे, तर जी आपल्याला प्रारंभापासून दिलेली आहे ती लिहून तुला विनंति करितों कीं आपण एकमेकांवर प्रीति करावी. ६ ती प्रीति ही आहे कीं आपण त्याच्या आशांप्रमाणें चालवें. ती आशा ही आहे कीं तुम्ही तिच्याप्रमाणें चालवें; हेंहि तुम्ही प्रारंभापासून ऐकलें. ७ फसविणारी पुष्कळ माणसें, म्हणजे येसू ख्रिस्त देहानें येतो हें कबूल न करणारीं माणसें, जगांत उठलीं आहेत. अशा प्रकारें फसविणारा हा ख्रिस्तविरोधी आहे. ८ जें आम्ही केलें तें तुम्ही व्यर्थ जाऊं देऊं नये, तर त्याचें पूर्ण प्रतिफल मिळवें म्हणून स्वतःला जपावें. ९ ख्रिस्ताचें शिक्षण धरून न राहतां जो पुढेंपुढें जातो त्याला देव नाही; जो शिक्षण धरून

राहतो त्याला पिता व पुत्रादि आहे. १० हें शिक्षण न देणारा असा कोणी तुम्हांकडे; अला तर त्याला घरांत घेऊं नका व त्याचें स्वागत करूं नका; ११ कारण जो त्याचें स्वागत करितो तो त्याच्या दुष्कर्मांचा मागीदार होतो.

१२ मला तुम्हांस पुष्कळ लिहावयाचें होतें, तें कागद व शाई यांनीं लिहावेंसें वाटलें नाहीं; तर तुम्हांकडे येऊन मला समक्ष बोलतां येईल अशी मी आज्ञा नाळगितों; म्हणजे तुमचा आनंद परिपूर्ण होईल. १३ तुझ्या भिचडलेल्या बहिणीचीं मुलें तुला सलाम सांगतात.

योहानाचें तिसरें पत्र



१ ज्यांवर मी खरी प्रीति करितों तो प्रिय गायस यास, वडील याजकहून :

२ प्रिय बंधो, जसा तुझा आत्मा सुस्थितीत आहे तसें तुला सर्व गोष्टींत सुस्थिति व आरोग्य असावें, अशी मी प्रार्थना करितों. ३ कारण तूं सत्यानें चालतोस अशी तुझ्या सत्याविषयीं बंधुजनांनीं येऊन सांगून दिली, त्यावरून मला अत्यानंद झाला. ४ माझीं मुलें सत्यांत चालतात, हें ऐकल्यानें मला आनंद होतो तितका दुसऱ्या कत्रानेंहि होत नाहीं.

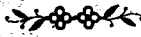
५ प्रिय बंधो, परकीय बंधुजनांसाठीं तूं जें कांहीं करितोस तें तुजें करणें विश्वासाचें आहे; ६ त्यांनीं मंडळीसमोर तुझ्या प्रीतीविषयीं साक्ष दिली; त्यांस तूं, देवाला योग्य दिसेल अशा रीतीनें वाटेस लवशील तर बरें करशील; ७ कारण ते विदेशी लोकांपासून कांहींएक न घेतां त्या 'नामासाठीं' बाहेर निघाले. ८ यास्तव आपण अशांचें स्वागत करावें, म्हणजे आपण सत्यामध्ये त्यांचे सहकारी होऊं.

९ मी मंडळीला थोडेंसें लिहिलें; परंतु तिजमध्ये

अप्रगल्भ होण्याची आवड धरणारा दियत्रफेस हा आमचा स्वीकार करीत नाहीं. १० यामुळे, मी आलों तर तो जीं कर्मे करितो त्यांची आठवण देईन; तो आम्हांविरुद्ध अप-शब्द बोलून बडबड करितो; तेवढ्यानें त्याचें समाधान न होतां तो बंधुजनांचा स्वीकार करीत नाहीं, आणि जे त्यांचा स्वीकार करणारास पाहतात त्यांस तो मना करितो व मंडळीबाहेर घालवितो. ११ प्रिय बंधो, वाड्याला अनुसरूं नको, तर चांगल्याला अनुसर. चांगलें करणारा देवापासून आहे, वाईट करणाऱ्याला देव दिसला नाहीं. १२ देगेत्रियाविषयीं सर्वांनीं व स्वतः सत्यानेंही चांगली साक्ष दिली आहे; आम्हीहि साक्ष देतो; आणि आमची साक्ष खरी आहे हें तुला ठळक आहे.

१३ मला तुला पुष्कळ लिहावयाचें होतें, तें शाई व लेखणी यांनीं तुला लिहिण्याची इच्छा नाहीं; १४ तर मी तुला लवकर मेटेन, अशी मला आज्ञा आहे. तेव्हां आपण समक्ष बोलूं. तुला शांति असो. मित्रमंडळी तुला सलाम सांगतात. मित्रमंडळींना ज्याच्या त्याच्या नांवानें सलाम सांग.

यहूदाचें पत्र



नमस्कार

१ देवपित्याच्या ठायीं प्रिय आणि येशू ख्रिस्तासाठीं राखून ठेवण्यांत आलेले असे जे पाचरिलेले लोक ह्यांस येशू ख्रिस्ताचा दास व याकोबाचा बंधु यहूदा याजकहून : २ दया, शांति व प्रीति ही तुम्हांस विपुल मिळोत

खोटे शिक्षक व नैतिक अधःपात यांबाबत

सूचना

३ प्रिय बंधून्तो, आपल्या सर्वसाधारण तारणाविषयीं तुम्हांस लिहावयाची मला मोठी आस्था लागली होती, तरी पवित्र जनांच्या एकदाच स्वाधीन केलेल्या विश्वासाचें समर्थन करण्यासंबंधीं बोध तुम्हांस लिहून पाठविण्याचें मला अगत्य वाटलें. ४ कारण या दंडासाठीं पूर्वीच नेमलेलीं कित्येक मनुष्यें नकळत आंत घिरली आहेत; तीं अभक्तीनें बाग्यारीं मनुष्यें आपल्या देवाची कृपा पालटून तिला कामातुरपणाचें स्वरूप आणितगत; आणि आपला एकच स्वामी व प्रभु येशू ख्रिस्त याला ते नाकारितात.

५ तुम्हांला हें सर्व ठाऊकच आहे, तरी तुम्हांला ह्याची आठवण करून द्यावी असें वाटतें; तें हें कीं प्रभूनें मिसर देशांतून एका राष्ट्राचा निभाव केला, आणि मग जे विश्वास न ठेवणारे होते त्यांचा नाश केला. ६ ज्या देवदूतांनीं आपलें उच्च पद न राखतां स्वस्थान सोडिलें, त्यांस त्यानें सार्वकालिक बंधनांत, निविड काळोखामध्यें, महान् दिवसाच्या न्यायाकरितां राखून ठेविलें. ७ त्याप्रमाणेंच सदोम व गमोहा आणि त्यांच्या समोवतालचीं नगरे ह्यांनीं त्यांसारखें जाय-कर्म करून विजातीय अंगांशीं संग केला; तीं नगरे सार्वकालिक अप्रिद्वंभ भोगीत व लहणदायक पुढे ठेविली आहेत. ८ तसेंच हे देवदूत मित्रपणांत येऊन विचारा-मितात, प्रमुख शुद्धतेमिळवून, कर्णोत्तरीं प्रीति करितात. ९ आय देवदूतांनीं सांगलें : हा जेव्हा बोशाच्या

शरीरासंबंधानें सैतानाशीं वाद घालितांना भांडला तेव्हां त्याला दोषी ठरवून त्याची निंदा करावयास त्याचा हिश्या झाला नाहीं; तर 'प्रभु तुला धमकावो' एवढें तो म्हणाला. १० तथापि ज्या गोष्टी हे समजत नाहींत त्यांची हे निंदा करितात; आणि बुद्धिहीन पशुंप्रमाणें ज्या गोष्टी हे स्वभावतः समजतात त्यांच्या योगें हे आपला नाश करून घेतात. ११ त्यांस शिक्षार असो ! कारण ते काइनाच्या मार्गांनं चालले, दव्यांसाठीं बलाभाच्या आतिशयांत बेफामपणें घुसले, आणि कोरहासारखें बंड करून त्यांनीं आपला नाश करून घेतला. १२ ते तुम्हांबरोबर जेवितात तेव्हां तुमच्या प्रीतिभोजनांत शाकलेले खडक असे आहेत; ते मॅहपक असून जेवितांना खुशालपणें आपली धण घेतात; ते न्यायानें वाहून नेलेले निर्जल मेघ, हेमंत ऋतूतील फळहीन, दोनदा मेलेलीं, समूळ उषटलेलीं झाडें, असे आहेत; १३ लव्यास्मी फेस दाखविणाऱ्या समुद्राच्या तिकाळ झाडा, भ्रमण करणारे तारे, असे ते आहेत; त्यांजसाठीं त्रिभूज काळोख सर्वकाळ राखून ठेविला आहे. १४, १५ अर्दाभापरून सावया पुल्प हनोख यानें त्यांस उद्देशून संदेश दिला; तो ह्याची पाहा, सर्वांचा न्यायनिवृद्धा करावयास; आणि त्यांपैकीं अभक्त असलेल्या लोकानीं अभक्तीनें केलेल्या आपल्या सर्व अभक्तीच्या कर्मावरून आणि ज्या सर्व कडोर मोष्टी अभक्त प्राणी जनांनीं त्यांच्याविरुद्ध सांगितल्या त्यांवरून, त्या सर्वांस दोषी ठरवावयास प्रभु आपल्या अयुत पवित्र जनांनीं वेष्टित असा आह्वय. १६ ते लोक कुकूर करणारे, असंतुष्ट व वासनासक्त असे आहेत; त्यांचें तोंड फुडारकीच्या गोष्टी बोकलें; कव्वासासाठीं ते पुढें पुढें जाणारे आहेत.

१७ जेव्हा हे प्रिय बंधून्तो आपल्या प्रभु येशू ख्रिस्ताला प्रीतिनांनं पूर्वी सांगितलेला उक्तावणी आठवण करणें : १८ त्यांनीं तुम्हांस असे सांगितलें : जेव्हा सावया कर्मी

आपल्या अभक्तीच्या वासनांप्रमाणे चालणारी, अशी शब्दोत्तरे माणसे उत्पन्न होतील. १९ ती फूट पोडणारी, देहबुद्धीची, ज्यांस आत्मा नाही अशी आहेत. २० प्रिय बंधूंतो, तुम्ही आपल्या परमपवित्र विश्वासावर स्वतःची रचना करून, पवित्र आत्म्यामध्यें प्रार्थना करून, २१ आपल्या प्रभु येशू ख्रिस्ताच्या दयेची मार्गप्रतीक्षा करिते सार्वकालिक जीवनासाठी आपणांस देवाच्या प्रीतीमध्यें राखा. २२ जे कित्येक संशयांत आहेत त्यांजवर दया करा; २३ कित्येकांस अर्थात ओहून

काढून त्यांचें तारण करा आणि देहांतें 'डागळलेलीं वस्त्रे' देखील द्वेष समजून भीतियुक्त वृत्तीनें कित्येकांवर दया करा.

३४ तुम्हांस पतनापासून राखण्यास आणि आपल्या ऐश्वर्ययुक्त सात्रिच्यांत निर्दोष असे उल्लासयुक्त उभें करण्यास जो समर्थ आहे, २५ अशा आपल्या उदारक एकाच देवाला, येशू ख्रिस्त आपला प्रभु याच्या द्वारे गौरव, महत्त्व, पराक्रम व अधिकार हीं युगारंभापूर्वीं, आतां व युगानुयुग आहेत. आमेन.

योहानाला झालेले प्रकटीकरण



प्रस्तावना व नमस्कार

१ येशू ख्रिस्ताचें प्रकटीकरण हें त्यानें आपल्या

१ पुताला पाठवून निजदास योहान ह्याला कळविलें; जें लवकर 'झालें पाहिजे' तें निजदासांना दर्शविण्याकरितां त्याला हें देवापासून प्रस्त झालें. २ त्यानें देवाचें वचन व येशू ख्रिस्ताविषयीची साक्ष म्हणजे जें जें पाहिलें त्याविषयी साक्ष दिली. ३ या संदेशाचे शब्द वाचून दाखविणारा; ते ऐकणारे व त्यांत लिहिलेल्या गोष्टी पाळणारे हे धन्य; कारण समय जवळ असला आहे.

४ आसियांतील सात मंडळांस योहानाकडून; जो आहे, होता व येणार त्याजपासून; त्याच्या राजसत्तासमोर जें सात आले त्याजपासून; ५ आणि विषासू साक्षी, मेल्ल्यांमधून 'प्रथम जन्मलेला' व 'पृथ्वीवरील रामांचा अधिपति' येशू ख्रिस्त कोषपासून; तुम्हांस रुपा व शक्ति हीं असोत. जो आपल्यावर प्रीति करितो, ज्यानें स्वच्छिदानें तुम्हांआम्हांला आपल्या पातकांपासून मुक्त केले, ६ आणि आपल्याला राज्य, आपल्या 'देवपित्यांसोटीं याजक' असें केले; त्याला गौरव व पराक्रम हे युगानुयुग आहेत. आमेन. ७ 'पाह्य, तो मेघांसहित वेतो; प्रत्येक डोळा त्याला पाहिले, ज्यांनीं त्यासा

'भोसकिलें' तेहि पाहतील; आणि पृथ्वीवरील सर्व वंश त्याजमुळें जर बडवून घेतील.' असेंच होणार. आमेन.

८ 'प्रभु देव' जो आहे, होता व येणार, 'जो सर्वसत्ताधारी,' तो म्हणतो मी अलफा व ओमेगा अहोहें.

मनुष्याच्या पुत्राचा साक्षात्कार

९ मी योहान, तुमचा बंधु आणि येशूमध्यें जें संकट, राज्य व धीर त्यांचा भागीदार, देवाचें वचन व येशू-विषयीची साक्ष यांमुळें पात्म नांवाच्या बेटांत होतो. १० प्रभूच्या दिवशीं मी आत्म्यानें संचरित झालों, तेव्हां मी आपल्या मार्गे करण्याच्या वाणीसारखी मोठी वाणी ऐकली. ११ ती म्हणाली, जें तूं पाहतेस तें पुस्तकांत लिही, आणि तें इफिस, सुर्णा, पर्गम, शुवतीरा, सादीस, फिलदेलफिया व लावदिकीया एथील सात मंडळ्यांकडे पाठीव; १२ मजबरोबर बोलत असलेली वाणी कोणाची हें पाहण्यास मी मार्गे वळलों. मार्गे वळून पाहतां तो सोम्यांच्या सात संघां, १३ आणि त्या समयान्या मध्य मार्गे 'मनुष्याच्या पुत्रासारखा; पायचोळ वग परिधान केलेला,' आणि उत्सवसून 'सोम्यांचा.' पहा बांधलेला, असा कोणी एक पुरुष माझ्या दृष्टीस प्रबला; १४ त्याचें

१५ म्हणजे मी आदिशंत आहे.

‘डोळे’ व ‘केस ही पांढऱ्या लोकरीसारखी, बर्फा-
सारखी’ पांढरी होती; ‘त्यांचे डोळे अमीच्या ज्वाले-
सारखे’ होते; १५ ‘त्यांचे पाय’ जणू काय भट्टीत
असलेल्या जळजळीत ‘सोनपितळेसारखे होते आणि
त्यांची वाणी मोठमोठ्या जलप्रवाहांच्या ध्वनीसारखी
होती.’ १६ त्यांच्या उजव्या हातांत सात तारे होते;
त्यांच्या मुखात पुढे आलेली तीक्ष्ण दुधारी तरवार होती,
आणि त्यांचे स्वरूप ‘परमतेजाने’ प्रकाशनाच्या
‘सूर्या’ सारखे होते. १७ मी त्याला पाहिले तेव्हां
मेल्यासारखा त्यांच्या पायांशी पडलो. मग त्यानें आपला
उजवा हात मंजवर ठेवून मला म्हटले, ‘मिळं नको; जो
पहिला व शेवटला, आणि सदाजीवी ‘तो मी आहे;’
१८ मी मेलीं होतो तरी पाहा, युगातुयुग जीवंत आहे,
आणि मरणाच्या व अधोलोकच्या किल्ल्या मजजवळ
आहेत. १९ यास्तव जें तूं पाहिलें, जें आहे व ‘यानंतर
जें होणार’ तें लिहून ठेव; २० जे सात तारे तूं माझ्या
उजव्या हातांत पाहिले, आणि सोन्याच्या त्या सात समयां,
त्यांचे ‘गूज’ लिहून ठेव. ते सात तारे हे सात
मंडळ्यांचे देवदूत आहेत; आणि त्या सात समया या सात
मंडळ्या आहेत.

इफिस येथील ख्रिस्ती मंडळीला पत्र

१ इफिस एथील मंडळीच्या देवदूताला लिही:

२ जो आपल्या उजव्या हातांत सात तारे धरितो, जो
सोन्याच्या सात समयांमधून चालतो, तो असें
म्हणतो: २ तुझी कृत्ये, तुझे श्रम व तुझा धीर हीं मला
ठाऊक आहेत; तुला दृष्ट लोक सहन होत नाहीत, जे
प्रेषित नसतां आपण प्रेषित आहों असें म्हणतात त्यांची
परीक्षा तूं घेतली, आणि ते लबाड आहेत असें तुला
दिसून आले. ३ तुझ्या अंगी धीर आहे, माझ्या नामामुळे
तूं दुःख सोषिलें आहे आणि तूं थकला नाहीस हेहि मला
ठाऊक आहे. ४ तरी तूं आपली पहिली प्रीति सोडिली
याविषयी मला तुला दोष देणें आहे. ५ तूं कोटून पडला
आहेस त्याची आठवण कर व पश्चात्ताप करून आपली
पहिली कृत्ये कर; नाही तर मी तुजकडे येईन, आणि तूं
पश्चात्ताप न केला तर तुझी समई तिच्या ठिकाणावरून

काढीन. ६ तरी पण तुझ्यांत विशेष हें आहे कीं निकला-
इतांच्या कृत्यांचा द्वेष तूं करितोस; त्यांचा मीहि द्वेष
करितों. ७ आत्म मंडळ्यांस काय म्हणतो हें ज्याला कान
आहे तो ऐको. जो विजय मिळवितो त्याला, ‘देवाच्या
बागेत जें जीवनाचें शाब्द आहे, ‘त्यावरचें’ फळ मी
खावयास देईन.

स्मूर्णा येथील ख्रिस्ती मंडळीला पत्र

८ स्मूर्णा एथील मंडळीच्या देवदूताला लिहीं:

जो पहिला व शेवटला, जो मेलला होता व जीवंत झाला,
तो असें म्हणतो: ९ तुजें संकट व तुजें दारिद्र्य मला ठाऊक
आहे (तरी तूं धनवान आहेस); आणि जे यहुदी नसून
स्वतःला यहुदी म्हणवितात व केवळ सैतानाची धर्मसभा
आहेत, अशा लोकांचें निंदायुक्त भाषणहि मला ठाऊक
आहे. १० तुला सोसांवयाची जी संकट आहेत त्यांचें
भय धरू नको; पाहा, तुम्हीं ‘मोहांत पडावें’ म्हणून
सैतान तुम्हापैकीं कित्येकांस तुंभांत टाकणार आहे; आणि
तुम्हीं ‘दश दिवस’ संकटांत असाल. तुला मरावें लागलें
तरी विश्वासू राहा, म्हणजे मी तुला जीवनी सुगट देईन.
११ आत्म मंडळ्यांस काय म्हणतो, हें ज्याला कान आहे
तो ऐको; जो विजय मिळवितो त्याला दुसऱ्या मरणाची
बाधा होणार नाही.

पर्गम येथील ख्रिस्ती मंडळीला पत्र

१२ पर्गम एथील मंडळीच्या देवदूताला लिहीं:

ज्याच्याजवळ तीक्ष्ण दुधारी तरवार आहे तो असें
म्हणतो: १३ तूं कोटें राहतोस हें मला ठाऊक आहे,
सैतानाचें आसन आहे तेथें राहतोस; तूं माझे माम दड
धरून राहिला आहेस, आणि माझा साक्षी, माझा विश्वासू
अंतिपा, तुम्हांमध्ये म्हणजे सैतान राहतो तेथें जिवें
मारिला गेला, त्याच्या दिवसांतहि तूं मजवरील विश्वास
नाकारिला नाही. १४ तथापि मला तुला थोड्या गोष्टी-
विषयी दोष देणें आहे; त्या ह्या कीं तेथें तुझ्याजवळ
बलामाचें शिक्षण खरें मानून राहणारे लोक आहेत; त्यानें
बालकाला इशाएलाच्या संतानापुढें, मूर्तीला अर्पिल्लें खाणें
व जारकर्म करणें, हें अडखळण ठेवण्यास शिकविलें. १५
त्याप्रमाणें तुझ्याजवळ निकलाइतांचें तशाच प्रकारचें शिक्षण

खरें मीनून राहणारेहि स्नेह आहेत १६ अस्तव पश्चात्ताप कर, कांहीं तर मी तुजकडे लवकरच येऊन आपल्या तोंडांतल्या तंरवारीनें स्वजबरोबर खडेन. १७ आत्म मंडळ्यांस काय म्हणतो हे ज्याला कान आहे तो ऐको. जो विजय मिळवितो त्याला पुत्र ठेविलेला मान्यांतून मी देईन आणि त्याला मी पांढरा खडा देईन; त्या खड्यावरून नवें प्राक किल्लें आहे; तें तो खडा घेणा-याचिपस्य कोणाला ठाऊक नाही.

धुवतीरा येथील खिस्ती मंडळीला पत्र

१८ धुवतीरा येथील मंडळीच्या देवदूताला लिही:

ज्याचे दोळे अग्नीच्या ज्वलेंसमवेत आहेत आणि ज्याने पाप सोनपितळेसारखे आहेत, अशा देवाचा पुत्र म्हणतो: १९ तुम्ही कृत्ये, श्रद्धा, विश्वास, सेवा व तुम्हा भेस ही मला ठाऊक आहेत; आणि तुम्ही शेवटचीं कृत्ये पाहिल्या कृत्यपेक्षा अधिक आहेत, हेहि मला ठाऊक आहे. २० तरी मला तुम्हा देणें देणें आहे, तो असा की-मी ईशनेल न्यायेंची अग्रगण्य संदेशी म्हणविते, आणि जागरण करणारा व मूर्खाला आणिलेले खाण्यास माझ्या दासास विकून घालविते, तसे तसे कर देवोस. २१-तिने पश्चात्ताप करावा, म्हणून मी तिला अवकाश दिला, तरी आपल्या जागरणविषयी पश्चात्ताप करण्याची तिला इच्छा नाही. २२ पाहा, मी तिला अंथरणास घाललेली अग्नी करीन, आणि तिजबरोबर जागरण करणाऱ्या लोकांस तिच्या कृत्यविषयी त्यांनी पश्चात्ताप न केल्यास; मोक्ष संकष्टांत पावीन. २३ मी तिच्या मुलांवाच्यंस मरीनें जीवें मर्डीन, म्हणजे सर्व मंडळ्यांना कळून येईल की 'मने व अंतःकरणे यांची पारख करणारा' मी आहे; आणि तुम्हां 'प्रत्येकाला तुमच्या कृत्यांप्रमाणे' देईन. २४ धुवतीरा येथील बाकीचे जे तुम्ही त्या शिक्षणाप्रमाणे चालणारे नाही, ज्यांस सैतानाच्या खोल म्हणविलेल्या गोष्टी माहित नाहीत त्या तुम्हांस मी सांगतो की मी तुम्हांवर दुसरा अर घालणार नाही; २५ इतकेंच झपाटें की जें तुमचें आहे तें मी येईपर्यंत दड धरून राहा. २६ जो निव्वय मिळवितो, हे शोधपर्यंत माझीं कृत्यें करीत खडतो त्यास, जस समवेदिकापासून मिळाला तसा

अधिकार मी 'राष्ट्रांवर' देईन; २७ आणि जसा मातीच्या भांड्यांचा सुराहा करितात तसा तो लोहदंडानें त्याजवळ अधिकार करील. २८ मी त्याला प्रभाततार देईन. २९ आत्मा मंडळ्यांस काय म्हणतो हे ज्याला कान आहे तो ऐको.

सार्दास येथील खिस्ती मंडळीला पत्र

१ सार्दास येथील मंडळीच्या देवदूताला लिही:

३ ज्याच्याजवळ देवाचे सात आत्मे आहेत व सात तारे आहेत तो असें म्हणतो: तुम्हीं कृत्यें मला ठाऊक आहेत; तूं जीवत आहेस असें तुला नांव आहे, तरी तूं सेवेला आहेस हे मला ठाऊक आहे. २ तूं जाग्रत हो, आणि जें मृतवत होऊन राहिलें आहे तें स्थिर कर; कारण तुम्हीं कृत्यें माझ्या देवाच्या दृष्टीनें पूर्ण अशीं माझ्या दिसण्यांत आलीं नाहीत. ३ यास्तव तूं कसें घेतलें व एकलें याची आठवण कर; तें राखून ठेव व पश्चात्ताप कर; कारण तूं जाग्रत न झाल्यास तर मी चोरासारखा येईन; मी कोणत्या घटकेस तुजवर येईन हे तुला कळणार नाही. ४ तरी ज्यांनीं आपलीं वस्त्रे विटाळविली नाहीत, अशीं थोडकीं नांवें सार्दास येथें तुझ्याजवळ आहेत; ते शुभ वस्त्रे परिधान करून माझ्याबरोबर फिरतील, कारण ते उपयुक्त आहेत. ५ जो विजय मिळवितो तो अशा रीतीनें शुभ वस्त्रे परिधान केलेला होईल; मी 'जीवनी पुस्तकांतलें' त्याचें नांव 'खोडणास्तव' नाही, आणि माझ्या प्रित्यासमोर व त्याच्या दत्तांसमोर मी त्याचें नांव पत्करून घेईन. ६ आत्मा मंडळ्यांस काय म्हणतो हे ज्याला कान आहे तो ऐको.

फिल्देलफिया येथील खिस्ती मंडळीला पत्र

७ फिल्देलफिया येथील मंडळीच्या देवदूताला लिही:

जो पवित्र व सत्य असून ज्याच्याजवळ 'दाबिदाची किडी' आहे, जो उषडतो आणि कोणी बंद करणार नाही, आणि जो बंद करतो आणि कोणी उषडीत नाही, तो असें म्हणतो: ८ तुम्हीं कृत्यें मला ठाऊक आहेत (पाहा, मी तुजपुढें दार उघडून दिलें आहे, तें कोणाच्यानें बंद करवत नाही); तुला शक्ति थोडी आहे, तरी तूं माझे वचन पाळिलें व माझे नाम नाकारिलें नाही, हे मला ठाऊक आहे. ९ पाहा, जे सैतानाच्या धर्मसभेचे असून आपणाला बहूदा म्हणवितात, पण तसे नाहीत; ते खोटे बोलतात; त्यांपैकी कांहीं तुला देईन;

पाहा, ते 'बेज्ज तुझ्या पायांजवळ नमन करितील' व 'मीं तुजवर प्रीति केली आहे' हें समजून घेतील; असें मी करीन. १० तूं माझे धीराचें वचन राखिलें आहे म्हणून पृथ्वीवर राहणाऱ्या लोकांची परीक्षा होण्याचा जो सर्व जगावर परीक्षाप्रसंग येणार आहे त्या परीक्षाप्रसंगापासून मीहि तुला राखीन. ११ मी लवकर येतो; कोणीं तुला सुगूट घेऊं नये म्हणून जें तुझें आहे तें दड धरून राह्ण. १२ जो विजय मिळवितो त्याला मी आपल्या देवाच्या मंदिरांतील स्तंभ करीन; तो तेथून कधीं बाहेर जाणारच नाही; त्यावर माझ्या देवाचें नाम, स्वर्गातून माझ्या देवापासून उतरणारें नवें यरूशलेम, माझ्या देवाचें 'नगर, याचें नाम;' आणि माझे 'नवें नाम' लिहीन. १३ आत्मा मंडळ्यांस काय म्हणतो हें ज्याला क्मन आहे तो ऐको.

लावदिकीया येथील ख्रिस्ती मंडळीला पत्र

१४ लावदिकीया एथील मंडळीच्या देवदूताला लिही :

जो आमेन, जो 'विश्वासू' व खरा 'साक्षी,' जो देवाच्या 'सृष्टीचें आदिकारण' तो असें म्हणतो, १५ तुझीं कृत्यें मला ठाऊक आहेत; तूं शीत नाहीस व उष्ण नाहीस हें मला ठाऊक आहे; तूं शीत किंवा उष्ण असतास तर बरें होतें; १६ पण तूं तसा नाहीस, कोंबट आहेस; म्हणजे उष्ण नाहीस, शीत नाहीस, म्हणून मी तुला आपल्या तोंडांतून ओकून टाकणार आहे. १७ मी धनवान् आहे, मी 'धन मिळविलें आहे,' व मला कांहीं उणें नाही असें तूं म्हणतोस; पण तूं कधी, दीन, दरिद्री, अंधळ व उघडावाघडा आहेस, हें तुला कळत नाही. १८ ह्याकरितां मी तुला मसख्त देतो कीं धनवान् व्हावें म्हणून तूं अग्नीनें शुद्ध केलेलें सोनें मजपासून विकत घे; तुझी लज्जास्पद नम्रता दिसण्यांत येऊं नये म्हणून नेसावयास शुभ्र वस्त्रें विकत घे; आणि तुझी दृष्टि यावी म्हणून डोळ्यांत घालण्यास अंजन विकत घे. १९ 'जितक्यां-वर मी प्रीति करितों तितक्यांला त्यांचे अपराध त्यांच्या पदरीं घालून शिक्षा करितों;' यास्तव आस्था धर आणि पश्चात्ताप कर. २० पाहा, मी दाराजवळ उभा आहे व ठोकीत आहे; जर कोणी माझी वाणी

ऐकून दार उघडील, तर मी त्याच्याजवळ आंत जाईन व त्याजबरोबर जेवीन, आणि तो मजबरोबर जेवील. २१ जो विजय मिळवितो त्याला मी आपल्या राजासनावर आपल्याजवळ बसूं देईन; मीहि तसा विजय मिळवून आपल्या पित्याजवळ त्याच्या राजासनावर बसलों; २२ आत्मा मंडळ्यांस काय म्हणतो हें ज्याला कान आहे तो ऐको.

स्वर्गाचा साक्षात्कार

१ यानंतर मी पाहिलें, तों पाहा, स्वर्गांत एक ४ दार उघडलेलें आणि जी वाणी मीं प्रथम ऐकली ती मजबरोबर 'बोळणाऱ्या करण्यांसारखी होती; ती म्हणाली, इकडे 'वर ये,' म्हणजे जें यानंतर 'झालें पाहिजे' तें तुला दाखवीन. २ इतक्यांत मी आत्म्यानें संचरित झालों, तों पाहा; स्वर्गांत राजासन मांडलेलें आहे, आणि त्या राजासनावर कोणी बसलेला आहे. ३ जो बसलेला तो दिसण्यांत यास्फे व सार्दि या रत्नां-सारखा आहे; राजासनाभोंवतीं दिसण्यांत पाचेसारखें 'मिध-धनुष्य आहे,' ४ राजासनाभोंवतीं चोवीस आसनं आहेत; आणि त्या आसनावर शुभ्र वस्त्रें परिधान केलेले व डोक्यांवर सोन्याचे मुगूट घातलेले ते चोवीस बडील बसलेले आहेत; असें दृष्टीस पडलें. ५ राजासनाच्या आंतून 'विजा, वाणी व गर्जना निघत आहेत;' सात अभिरूपी मशाली राजासनापुढें जळत आहेत; त्या देवाचे सात आत्मे आहेत. ६ राजासनापुढें 'स्फटिकासारखा' जसा काय काचेचा समुद्र आहे; आणि राजासनाच्या मध्यभागीं व राजासनाच्या चार बाजूंस, पुढें व मागे 'डोळ्यांनीं भरलेले असे चार प्राणी' आहेत. ७ 'पहिला प्राणी सिंहासारखा, दुसरा गोन्या-सारखा, 'तिसऱ्याचें तोंड' मनुष्याच्या तोंडासारखें व 'चौथा प्राणी' उडत्या 'गरुडा' सारखा आहे. ८ त्या चारहि प्राण्यांला 'प्रत्येकीं सहा सहा पंख असून ते प्राणी सर्वांगी, वरून' व पंखांखालींहि, 'डोळ्यांनीं भरलेले' आहेत; आणि,

'पवित्र, पवित्र, पवित्र, जो होता, आहे व येतो'
तो 'प्रभु देव, सर्वसत्ताधारी,'

हे म्हणावयाचे ते रात्रदिवस थांबत नाहीत.
 ९ 'राजासनावर बसलेला जो युगनुयुग जीवंत' याचे जेव्हां जेव्हां ते प्राणी गौरव, सन्मान व उपकारस्मरण करितात, १० तेव्हां तेव्हां ते चौवीस वडील 'राजासनावर जो बसलेला' त्याच्या पायां पडतात; जो 'युगानुयुग जीवंत' त्याला नमस्कार घालतात; आणि आपले मुगूट राजासनापुढे ठेवून म्हणतात;
 ११ हे प्रभो, आमच्या देवा, गौरव, सन्मान व सामर्थ्य ही तुझी आहेत, असे म्हणून ध्यावयास तू योग्य आहेस; कारण तू सर्व काही उत्पन्न केले; तुझ्या इच्छेनें तें झालें व अस्तित्वांत आले.

देवाच्या कोकऱ्याचा साक्षात्कार

१ जो राजासनावर बसलेला होता त्याच्या उजव्या हातावर पाठपोट लिहिलेली व सात शिके मारून बंद केलेली अक्षी पुस्तकाची एक कुंडली मी पाहिली; २ आणि पुस्तकाचे शिके फोडून तें उघडावयास कोण योग्य आहे, असें मोठ्यानें उघडवणारा एक बलवान देवदूत मी पाहिला. ३ तेव्हां स्वर्गात, पृथ्वीवर किंवा पृथ्वीखाली कोणी हें पुस्तक उघडावयास किंवा त्यांत पाहावयास समर्थ नव्हता. ४ हें पुस्तक उघडावयास किंवा त्यांत पाहावयास योग्य असा कोणी आढळला नाही म्हणून मी फार रडलों. ५ तेव्हां वडीलमंडळापैकीं एक जण मला म्हणाला, रडू नको; पाहा, 'खडूस' वंशाचा 'सिंह,' दाविदाचा 'अंकुर' यानें जय मिळविला; तो त्याचे सात शिके फोडून पुस्तक उघडवण्यास योग्य आहे. ६ तेव्हां राजासन व चार प्राणी हीं आणि वडीलमंडळ ह्यांच्यामध्ये, ज्याचा जणू काय वध करण्यांत आला होता, असा 'कोकरा' उभा राहिलेला मी पाहिला; त्याला सात शिंगे व 'सात डोळे होते;' ते 'सर्वे पृथ्वीवर' पाठविलेले देवाचे सात आत्मे आहेत. ७ त्यानें जाऊन 'राजासनावर जो बसलेला' होता त्याच्या उजव्या हातांतून तें पुस्तक घेतलें. ८ त्यानें पुस्तक घेतलें तेव्हां ते चार प्राणी व चौवीस वडील कोकऱ्यांच्या पायां पडले; त्या सगळ्या वडीलमंडळाजवळ वीणा व ध्रुपानें

भरलेलीं सोन्याचीं धुपाटणीं होतीं; तीं प्रवित्र जनांच्या प्रार्थना आहेत. ९ ते 'नवे गीत गातात,' तें असें; तूं पुस्तक ध्यावयास व त्याचे शिके फोडावयास योग्य आहेस; कारण तूं बघिला गेला होतास; आणि तूं आपल्या रक्तानें सर्व वंश, भाषा, लोक व राष्ट्रे यांतले इसम आमच्या देवासाठीं विकत घेतले आहेत. १० आमच्या देवासाठीं त्यांस राज्य व याजक असे केले आहेत; आणि ते पृथ्वीवर राज्य करीत आहेत. ११ तेव्हां मी पाहिलें तों राजासन, प्राणी व वडील यांच्यामोवतीं बहुत देवदूतांची वाणी ऐकू आली; आणि त्यांची संख्या 'अयुतांची अयुते व सहस्रांची सहस्रे होतीं.' १२ ते मोठ्यानें म्हणत होते:

बघलेला कोकरा सामर्थ्य, धन, ज्ञान, बल, सन्मान, गौरव व स्तुति ह्यांचा स्वीकार करण्यास योग्य आहे.

१३ स्वर्गात, पृथ्वीवर, पृथ्वीच्या खाली व समुद्रावर जी प्रत्येक वस्तु आहे ती, आणि त्यांतील सर्व यांस मीं असें म्हणतांना ऐकलें:

'राजासनावर बसलेला' याला व कोकऱ्याला स्तुति, सन्मान, गौरव व सत्ता हीं युगानुयुग असोत.

१४ तेव्हां ते चार प्राणी म्हणाले, आमेन; आणि वडील मंडळींनीं पायां पडून नमस्कार केला.

शिके फोडण्यांत आले

१ मग कोकऱ्यानें सात शिक्यांपैकीं एक शिका फोडिला, तेव्हां मीं पाहिलें; तों चार प्राण्यांतील एकाला गर्जेनेसारख्या वाणीनें, ये, असें म्हणतांना मीं ऐकलें. २ मग मीं पाहिलें तों 'पांढरा घोडा,' आणि त्याजवर बसलेला एक स्वार दृष्टीस पडला; त्याच्याजवळ धनुष्य होतें व त्याला मुगूट देण्यांत आला; तो जिंकित व जिंकावयाला निघाला.

३ त्यानें दुसरा शिका फोडिला, तेव्हां मीं दुसऱ्या प्राण्याला, ये, असें म्हणतांना ऐकलें. ४ तेव्हां दुसरा घोडा पुढें चाळला; तो अत्रिगण होता आणि त्यावर बसलेल्या

पुरुषाकडे पृथ्वीची शांति हरण करण्याचें आणि लोकांकडून एकमेकांचा बंध करविण्याचें काम सोपविलें होतें; त्याला मोठी तरवार दिलेली होती.

५ त्यानें तिसरा शिक्षा फोडिला, तेव्हां मी तिसऱ्या प्राण्याला, ये, असें म्हणतांना ऐकलें; मग मी पाहिलें तों 'काळा घोडा,' आणि त्यावर बसलेला एक पुरुष दृष्टीस पडला; त्याच्या हातांत ताणवें होती; ६ आणि चार प्राण्यांच्या मधून निघालेल्या बाणीसारखी बाणी मी ऐकली, ती अशी: पावल्याला शेरभर गडू, आणि पावल्याला तीन शेर जव; तेल व द्राक्षास यांची हानि करूं नको.

७ त्यानें चवथा शिक्षा फोडिला, तेव्हां मी चवथ्या प्राण्याला, ये, असें म्हणतांना ऐकलें. ८ मग मी पाहिलें, तों शिक्षा वोंडा; आणि त्यावर बसलेला एक पुरुष दृष्टीस पडला, त्याचें नांव 'मृत्यु;' त्याच्यामागून अघोरीक चालला होता. त्यांना 'तरवारीनें, दुष्काळांनें, मरणानें व पृथ्वीवरील श्वापदांकडून माणसांना मारण्याचा' अधिकार पृथ्वीच्या चवथ्या भागावर दिला होता.

९ त्यानें पांचवा शिक्षा फोडिला, तेव्हां मी वेदीखालीं आत्में पाहिले; ते आत्में देवाच्या वचनामुळे व त्यांनीं जी साक्ष पडविली होती तिजमुळे जिवें मारिलेल्या लोकांचें होते. १० ते मोठ्यानें ओरडून म्हणाले, 'हे भ्रमो,' जो तूं पवित्र व सत्य आहेस तो तूं 'न्यायनिवाडा करीत' नाहीस आणि 'पृथ्वीवर राहणाऱ्या जणांपासून' अंसच्या 'रक्षाचा मूढ वेत' नाहीस; हें किती वेळ चालणार? ११ तेव्हां त्या प्रत्येकास एकएक शुभ्र झगा देण्यांत आला आणि त्यांस असें सांगण्यांत आलें कीं तुमचे सोबतीचे दास व तुमचे बंधुं तुम्हांसारिखे जिवें मारिले जाणार, त्यांची संख्या पूर्ण होईपर्यंत तुम्ही आणखी थोडा वेळ स्वस्थ राहा.

१२ त्यानें सहावा शिक्षा फोडिला; तेव्हां मी पाहिलें, तों मोठा भूमिकंप झाला; 'सूर्य' केसांच्या तरटासारिखा काळा झाला व सगळें 'चंद्र रक्षा' सारिखा झाला; १३ 'अंजिराचें झाड' मोठ्या वाऱ्यानें हाललें म्हणजे त्याची कर्ची फळें जशीं खाली पडतात तसे 'आकाशातील तारे' पृथ्वीवर 'पडले.' १४ 'एकादें पुस्तक गुंडाळावें' तसें आकाशा गुंडाळलें जाऊन निघून गेलें, आणि सर्व दोंगर व

वेदें आषापल्या टिकाणांवरून सरून गेलीं. १५ 'पृथ्वीवरील राजे व मोठे अधिकारी,' सरदार, श्रीमंत व बंडबाग्निक, सर्व दास व सर्व स्वतंत्र माणसें, 'गुर्हात' व दोंगरांतील 'खडकांत लपलीं;' १६ 'आणि ते दोंगरांस व खडकांस म्हणाले, आम्हांवर पडून राजासनावर बसलेल्या' पुरुषाच्या तोंडापुढून व कोकऱ्याच्या क्रोधापासून आम्हांस 'लपवा;' १७ कारण त्यांच्या 'क्रोधाचा मोठा दिवस' आला आहे, 'आणि त्यापुढें कोण टिकेल?'

एकशें चवेचाळीस हजारांवर शिक्षा

१ त्यानंतर मी चार देवदूत 'पृथ्वीच्या चार कोनां-
७ वर' उभे राहिलेले पाहिले; ते पृथ्वीवरून व समुद्रावरून वारा वाहूं नये व कोणत्याहि झाडाला लागूं नये म्हणून पृथ्वीच्या 'चार वाऱ्यांस' धरून ठेवीत होते. २ मी दुसरा एक देवदूत 'सूर्याच्या उगवतीपासून वर चढतांना पाहिला, त्याच्याजवळ सदाजीवी देवाचा शिक्षा होता; ज्या चार देवदूतांकडे पृथ्वीला व समुद्राला उपद्रव करण्याचें सोपविलें होतें त्यांस तो मोठ्या बाणीनें म्हणाला: ३ आमच्या देवांचे जे दास आहेत त्यांच्या 'कपाळांवर' आम्ही 'शिक्षा मारीपर्यंत' पृथ्वीला, समुद्राला व झाडांना उपद्रव करूं नका. ४ ज्यांच्यावर शिक्षा करण्यांत आला त्यांची संख्या मी ऐकली; इशाएल लोकांच्या सर्व वंशांपैकी एकशें चवेचाळीस हजारांवर शिक्षा मारण्यांत आला,

- ५ यहूदा वंशापैकी बारा हजारांवर शिक्षा मारण्यांत आला;
- रुक्वेन वंशापैकी बारा हजारांवर;
- गाद वंशापैकी बारा हजारांवर;
- ६ आशूर वंशापैकी बारा हजारांवर;
- नफताली वंशापैकी बारा हजारांवर;
- मनस्से वंशापैकी बारा हजारांवर;
- ७ शिमोन वंशापैकी बारा हजारांवर;
- लेवी वंशापैकी बारा हजारांवर;
- इसाखार वंशापैकी बारा हजारांवर;
- ८ जबुलून वंशापैकी बारा हजारांवर;
- योसेफ वंशापैकी बारा हजारांवर;

नव्यामीन वंशापैकी बारा हजारान्वर चिक्का झाला. स्वर्गातील उद्धार पावलेल्यांचा साक्षात्कार त्यानंतर मी पाहिले तों सर्व राहणे, वंश, लोक व भाषा यांपैकी कोणाच्याने मोजवळ नाही असा, शुभ्र झगे परिधान केलेला व हातीं श्रावळ्या असलेला, मोठ्या लोकसमुदाया राजासनासमोर व कोक्यासमोर उभा राहिलेला माझ्या दृष्टीस पडला. १० ते उच्च वाणीने म्हणत होते :

‘ राजासनावर बसलेल्या ’ आमच्या देवांचा व कोक्याचा ताणानबद्दल महिमा होवो.

११ तेव्हां राजासन, वडीलमंडळ व चार प्राणी यांच्या भोवते सर्व देवदूत उभे होते, ते राजासनासमोर उपवे पडून देवाला नमस्कार घाडून म्हणाले :

१२ आग्नेय, धन्यवाद, गौरव, ज्ञान, उपकार-स्मरण, सन्मान, सामर्थ्य व बळ ही युगानुयुग आमच्या देवाची आहेत; आग्नेय:

१३ तेव्हां वडीलमंडळापैकी एकांने मला म्हटले, शुभ्र झगे परिधान केलेले हे कोण आहेत व कोठून आले ? १४ मी त्याला म्हटले, प्रभो, हे तुला ठकक आहे. तो मला म्हणाला, मोठ्या संकटांतून येतात ते हे आहेत; ह्यांनी ‘ आपले झगे ’ कोक्याच्या ‘ रक्षांत धुजून ’ शुभ्र केले आहेत. १५ यामुळे ते देवाच्या राजासनासमोर आहेत; ते अहोरात्र त्याच्या मंदिरांत त्याची सेवा करतात; आणि ‘ राजासनावर बसलेला ’ त्यांजवर आपला मंडप करील. १६ ते यामुळे ‘ भुकेले असे होणार नाहीत; व तान्हेलेही होणार नाहीत; ’ त्यांस सूर्य किंवा कोणतीही ‘ उष्णता बाघणार नाही; ’ १७ कारण राजासनामुळे मध्यभागी असलेला कोकरा त्यांचा ‘ मेंढपाळ ’ होईल व जीवनी पाण्याच्या झऱ्यांजवळ त्यांस नेईल; आणि देव त्यांच्या ‘ डोळ्यांचे सर्व अशु पुसून टाकील. ’

सात करण्यांचा नाव होणे

१ त्याने सातवा चिक्का फोडिल्यावर स्वर्गांत **C** घुमारे अर्धा तासपर्यंत निवांत झाले. २ तेव्हां देवासमोर उभे राहणारे सात देवदूत मी पाहिले;

त्यांस सात करणे दिले होते.

३ मग दुसरा एक देवदूत घेऊन ‘ वेदीपुढें उभा राहिला, ’ त्याच्याजवळ सोन्याचें धुपाटणें होतें; आणि सर्व पवित्र जनांच्या ‘ प्रार्थनांसह ’ राजासनासमोरच्या सोन्याच्या वेदीवर ‘ धूप ’ देवपुष्पाकरितां त्याजवळ तो ‘ धूप ’ पुष्कळ दिला होता. ४ देवदूताच्या हातांतून धुपाचा धूर पवित्र जनांच्या ‘ प्रार्थनांसह ’ देवासमोर वर चढला. ५ तेव्हां देवदूतांने धुपाटणें घेऊन त्यांत ‘ वेदीवरचा अभि भरून ’ पृथ्वीवर टाकिला, तों ‘ गर्जना, वाणी, विजा ’ व भूमिकंप हीं झालीं.

६ मग ज्या सात देवदूतांजवळ सात करणे होते ते वाजविण्यास ते सिद्ध झाले.

७ पहिल्या देवदूतांने करणा वाजविला, तों रक्षामिश्रित ‘ गारा व अभि उत्पन्न होऊन त्यांची पृथ्वीवर ’ वृष्टि झाली; तेव्हां पृथ्वीचा तृतीयांश जळून गेला, झाडांचा तृतीयांश जळून गेला व सर्व हिरवे म्वत जळून गेले.

८ दुसऱ्या देवदूतांने करणा वाजविला, तों ‘ अग्नांने पेटलेल्या ’ मोठ्या ‘ डोंगरासारखें ’ समुद्रांत कांहीं टाकिलें गेलें; समुद्राच्या तृतीयांशाचें ‘ रक्त झालें; ’ ९ आणि समुद्रांतल्या उत्पत्तींतील तृतीयांश प्राणी मरण पावले; तसेंच तृतीयांश तारवांचा नाश झाला.

१० तिसऱ्या देवदूतांने करणा वाजविला तों मशाली-सारखा पेटलेला मोठा ‘ तारा आकाशांतून खाली पडला. ’ तो नद्यांच्या तृतीयांशावर व पाण्याच्या झऱ्यांवर पडला; ११ त्या ताऱ्याचें नांव कडूदवणा; आणि पाण्याच्या तृतीयांशाचा कडूदवणा झाला; आणि त्या पाण्यानें मनुष्यांपैकी पुष्कळ मेलीं, कारण तें कडू झालें होतें.

१२ चवथ्या देवदूतांने करणा वाजविला, तों सूर्याचा तृतीयांश, चंद्राचा तृतीयांश व ताऱ्यांचा तृतीयांश यांवर प्रहार झाला; त्यांचा तृतीयांश अंधकारमय व्हावा आणि दिवसाच्या तसें रात्रीच्याहि तृतीयांशांत प्रकाश पडूं नये म्हणून असें झालें.

१३ मी पाहिलें तों एक कडू अंतराळाच्या मध्यभागी उडतांना दृष्टीस पडला; त्यास मोठ्यानें असें म्हणतांना मीं

एकले: जे तीन देवदूत करणा वाजविणार आहेत त्यांच्या करणाच्या होणाऱ्या घनाने पृथ्वीवर राहणाऱ्या जणांवर अनर्थ, अनर्थ, अनर्थ येणार !

१ पांचव्या देवदूताने करणा वाजविले, तो एक तारा आकाशातून पृथ्वीवर पडलेला मोठ्या छट्टीस पडला, त्याच्याजवळ अग्नीकूपाची किडी दिली होती. २ त्याने अग्नाकूप उघडिले, तो त्यातून मोठ्या 'अग्नीच्या धुरासारखा धूर बाहेर येऊन वर चढला,' आणि कूपाच्या धुराने 'सूर्य' व अंतराळ ही 'अंधकारमय' झाली. ३ त्या धुरातून टोळ निघून पृथ्वीवर उतरले; त्यांस पृथ्वीवरील विचवांसारखी शक्ति दिली होती. ४ त्यांस असे सांगितले होते की, 'पृथ्वीवरील गवताला, कोणत्याहि हिरवळीला व कोणत्याहि झाडाला 'उपद्रव करू नये; तर ज्या मनुष्यांच्या 'कपाळांवर' देवाचा 'शिक्षा' नाही त्यांस मात्र करावा. ५ त्यांस जिवें मारण्याचे त्यांजकडे सोपविले नव्हते तर मात्र पांच महिने पीडा देण्याचे सोपविले होते; त्यांपासून होणारी पीडा, विंचू मनुष्याला नांगी मारितो तेव्हा होणाऱ्या पीडेसारखी होती. ६ त्या दिवसांत मनुष्ये 'मरणाचा प्रसंग पाहतील तरी तो त्यांस मिळणार नाही,' मराबयाची उत्कंठा धरतील, तरी मरण त्यांपासून दूर पळेल. ७ त्या टोळांचा 'आकार लढाईसाठी' सज केलेल्या 'घोड्यांच्या आकारासारखा' होता; त्यांच्या डोक्यांवर सोन्यासारखे दिसणारे मुगूट होते आणि त्यांचे तोंडबळे माणसांच्या तोंडबळ्यांसारखे होते. ८ त्यांचे केस स्त्रियांच्या केसांसारखे आणि त्यांचे दांत सिंहांच्या 'दांतांसारखे' होते. ९ त्यांस उरझाणे होती ती लोखंडी उरझाणांसारखी दिसत होती; आणि त्यांच्या पंखांचा आवाज 'लढाईत धावणाऱ्या' पुष्कळ घोड्यांच्या 'रथांच्या आवाजासारखा' होता; १० त्यास विचवांसारखी शेंपटे व नांग्या आहेत आणि मनुष्यांस पांच महिने उपद्रव करणाऱ्याची शक्ति त्यांच्या शेंपटांत आहे. ११ अग्नाकूपाचा दूत हा त्यांजवर राजा आहे; इत्री भाषेतले त्यांचे नांव अबद्दोन, आणि हेब्रेणी भाषेतले त्यांचे नांव अपलूओन आहे.

दोन अनर्थ येणार आहेत.

१२ नंतर सहाव्या देवदूताने करणा वाजविले तेव्हा देवासमोरले पुर्व वेदीच्या शिंगांमधून झालेली एक वाणी मी ऐकली; १४ करणा अस्तरेच्या सहाव्या देवदूताला ती म्हणाली; फेरात महानदीवर बांधून ठेविलेल्या 'भार देवदूताला' ओढले कर. १५ तेव्हा मनुष्यांकी 'तृतीयांश मनुष्ये' जिवें मारण्याकरिता नेमलेली घटिका, शिबल, महिना व वर्षे यांसाठी तयार केलेले हे 'भार देवदूत ओढले झाले. १६ स्वारांच्या सैन्याची संख्या बीस कोटी होती; ही त्यांची संख्या मी ऐकली. १७ त्या दृष्टांतात घोडे व त्यांवर बसलेले स्वार मी पाहिले; त्यांस अग्नि, नीळ व गंधक यांच्या रंगाची उरझाणे होती. त्या घोड्यांची डोकी सिंहांच्या डोक्यांसारखी होती; आणि त्यांच्या तोंडातून अग्नि, धूर व गंधक ही निघत होती. १८ त्यांच्या तोंडातून निघणारे अग्नि, धूर व गंधक या तीन-पीढांमुळे 'तृतीयांश मनुष्ये' जिवें मारली गेली. १९ त्या घोड्यांची शक्ति त्यांच्या तोंडांत व त्यांच्या शेंपटांत आहे; त्यांची शेंपटे सापांसारखी असून त्यांस डोकी आहेत, आणि त्यांनी ते उपद्रव करतात. २० त्या पीढांनी जिवें न मारिल्या गेलेल्या अशा बाकीच्या 'मनुष्यांनी आपल्या हातच्या कृत्यांविषयी' पश्चात्ताप केला नाही; म्हणजे 'भूत व ज्यांस पाहतां, ऐकतां व चालतां येत नाही अशा सोन्याच्या, रज्याच्या, पितळेच्या, दगडाच्या व लकडाच्या मूर्ती' यांची पूजा करणे त्यांनी सोडिले नाही; २१ आणि त्यांनी केलेल्या नरहत्या, 'चेटके, जारकमे' व चोऱ्या यांबद्दलहि पश्चात्ताप केला नाही.

बलवान दूत व लहानसे पुस्तक

१ मी दुसरा एक बलवान देवदूत स्वर्गातून उतरतांना पाहिले; तो मेघवर्षित असून त्याच्या डोक्यावर मेघधनुष्य होते, त्याचे तोंड सूर्यासारखे, व त्याचे पाय अग्निस्तांभासारखे होते; २ त्याच्या हाती उघडलेले एक लहानसे पुस्तक होते; त्याने आपल्या उजवा पाय समुद्रावर व डावा पाय भूमीवर ठेविला व ती सिंहगर्जनप्रमाणे मोठ्याने धोरडला; ३ आणि तो औरडला तेव्हा सात गर्जनांनी आपापले शब्द काढिले. ४ त्या सात

१२ पहिला अनर्थ होऊन गेला; पाहा, यानंतर आणखी

गर्जनांनी शब्द काढिले तेव्हां मी खिहणार होतो; इत-
 कांत स्वर्गातून झालेली वाणी मी ऐकली; ती म्हणाली :
 सप्त गर्जनांनी काढिले; शब्द गुप्त ठेव; ते खिहू नको. ५
 ज्या देववृताला समुद्रावर व भूमीवर उभे राहिलेले मी
 पाहिले; त्याने आपला उजवा हात स्वर्गाकडे वर वरून,
 ६ जो युगायुग जीवांत आहे, ज्याने आत्मसंज्ञा-ज्ञांत जे
 आहे ते, पृथ्वी व तिजवर जे आहे ते, आणि समुद्र व त्यांत
 जे आहे ते उत्पन्न केले, त्याची स्तूप बाहून म्हटले : आणखी
 अक्काश लागणार नाही; ७ तर सातव्या देववृताची वाणी
 होईल त्या दिवसांत म्हणजे तो देववृत्त करणा वाजविण्याच्या
 लागतां असेल, तेव्हां देवाने 'आपले दास संदेष्टे' यांस
 सुवातां सांगितली, तदनुसार 'त्यांचे गुज' पूर्ण होईल.
 ८ स्वर्गातून झालेली जी वाणी मी ऐकली होती ती
 मजबरोबर पुनः बोलतांना मी ऐकली; ती म्हणाली, समु-
 द्रावर व भूमीवर उभे राहिलेल्या देववृत्ताच्या हातांतले
 उपलेले सुप्तक जाऊन ये. ९ तेव्हां मी त्या देववृत्ताकडे
 जाऊन, 'तें लहानसें पुस्तक मला दे, असें म्हटले,
 'तो मला म्हणाला, 'हें वे. आणि खालून टाक; 'तें
 तुझे पोट' कड करील तरी 'तुझ्या तोंडांत' मघासारखें
 गोड लागेल. १० तेव्हां मी देववृत्ताच्या हातांतून 'तें
 लहानसें पुस्तक घेतले व खालून टाकिले; तें माझ्या तोंडांत
 मघासारखें गोड लागले; 'तरी तें खाल्यावर माझे पोट
 कड झाले. ११ तेव्हां ते मला म्हणाले, बहुतेक लोक, राष्ट्रे,
 भाषा व राजे यांजविषयी तूं पुनः संदेश दिला पाहिजे.'

दोन साक्षीदार

१ नंतर कठीसारखा एक बोरु कोणीएकने

११ मला दिला, आणि म्हटले : ऊठ, देवाचे मंदिर,
 वेदी व त्यांत उपासना करणारे लोक यांचे माप
 घे; २ तरी मंदिराबाहेरचे अंगण सोड, त्यांचे माप घेऊं
 नको; कारण तें 'विदेशी लोकांस' दिले आहे; आणि पवित्र
 नगर ते बेचाळीस महिने 'तुडवितील.' ३ माझे दोन साक्षी
 यांस मी नेमून ठेवीन, ते तरत पांचरून एक हजार दोनशें
 साठ दिवस संदेश सांगतील. ४ 'पृथ्वीच्या प्रभूसमोर उभी
 असणारी दोन जैतून झाडे' व दोन 'समया' हीं ते आहेत.
 ५ त्यांस कोणी उपद्रव करूं पाहिल्यास 'त्यांच्या तोंडांतून

अग्नि निघून त्यांच्या बैऱ्यांस खालून टाकितो; 'कोणी
 त्यांस उपद्रव करण्याची इच्छा घरल्यास त्यानें याचप्रमाणें
 जीवें मारिले जावें. ६ त्यांच्या संदेश सांगण्याच्या दिवसांत
 'पाऊस पडूं नये' म्हणून आकाश बंद करावयाचा त्यांस
 अधिकार दिलेला आहे; 'पाण्याचे रक करण्याचा' अधि-
 कार त्यांस पाण्यावर आहे, आणि वाटेक तेव्हां 'पृथ्वीला
 सर्व पीडांनीं पीडित करण्याचाहि' त्यांस अधिकार 'आहे.'
 ७ त्यांनीं आपलें साक्ष देणें समाप्त केल्यावर 'अगाधकूपां-
 तून वर येणारे श्वापद त्यांजबरोबर लढाई करील' आणि
 'त्यांस जिंकून' जिवें मारील; ८ आणि दृष्टंतरुपाणें 'सदोम,'
 मिसर म्हटलेले असें जें मोठें नगर, आणि ज्यांत त्यांच्या
 प्रभूला वधस्तांभावर खिळिले होतें त्याच्या रस्त्यावर त्यांचीं
 प्रेतें पडतील. ९ तीं त्यांचीं प्रेतें लोक, वंश, भाषा व राष्ट्रे
 यांपैकीं तेथें असलेले इसम सावेतीन दिवस पाहतील आणि
 तीं कब्रेंत ठेवूं देणार नाहीत. १० त्यांवरून पृथ्वीवर
 राहणारे जन आनंद व 'उत्साह' करतील व एकमेकांस
 भेटी-पाठवितील; कारण त्या दोघां संदेष्ट्यांनीं पृथ्वीवर
 राहणाऱ्या जनांस पीडा दीनी होती. ११ पुढें सावेतीन
 दिवसानंतर 'जीवनी आत्मा' देवापासून येऊन 'त्यांमध्ये
 फिरल, तेव्हां ते आपल्या पायांवर उभे राहिले; आणि
 ज्यांनीं त्याला पाहिलें त्यांना मोठें 'भय प्राप्त झालें; १२
 तेव्हां स्वर्गातून निघालेली मोठी वाणी त्यांनीं आपणांबरो-
 वर बोलतांना ऐकली; ती म्हणाली, एथें वर या. मग ते
 मेघारूढ होऊन 'स्वर्गांत' वर गेले; तेव्हां त्यांचे वैरी त्यांस
 पाहत होते. १३ त्याच घटकेस 'मोठा भूमिकंप' झाला,
 तेव्हां त्या नगराचा दहावा भाग 'पडला,' भूमिकंपां सत
 हजार मनुष्ये ठार झाली आणि बाकीचीं भयभीत होऊन
 'त्यांनीं स्वर्गाय देवाचे' गौरव केले.

१४ दुसरा अनर्थ होऊन गेला; पाहा, तिसरा अनर्थ
 लवकर येत आहे.

सातवा करणा

१५ सातव्या देववृत्तांन करणा वाजविला; तो स्वर्गांत
 मोठ्या वाणी झाल्या; त्या म्हणाल्या :
 जगाचें 'राज्य' आमच्या 'प्रभूचे व त्याच्या
 खिस्ताचें' झाले; 'तो युगायुग राज्य करील.'

१६ तेव्हा देवासमोर आपल्या आसनांवर बसलेले चोवीस वडील उपडे पडून देवाला नमस्कार घालून म्हणाले :

१७ 'हे प्रभु देवा, हे सर्वसत्ताधारी, जो तू आहेस' व होतास तो तू आपले महान् सामर्थ्य हाती घेऊन 'राज्यासूड झालास' म्हणून आम्ही तुझे आमंत्रणदर्शन करितों. १८ 'राष्ट्रं क्रोधाविष्टं झालीं,' तुक्या 'क्रोधाची' वेळ आली; मृतांचा न्याय करण्याची वेळ, आणि 'तुझे दास संदेष्टे,' तुझे पवित्र जन, तुक्या नामाची 'भीति बाळगणारे लहानधोर' यांस वेतन देण्याची वेळ, आणि पृथ्वीचा नाश करणाऱ्यांचा नाश करण्याची वेळ आली आहे.

१९ तेव्हा स्वर्गातलें देवाचें मंदिर उघडलें, 'त्याच्या मंदिरांत त्याच्या कराराचा कोश' दृष्टीस पडला आणि 'विजा,' भिन्नभिन्न वाणी, 'गर्जना,' भूमिकंप व 'मोठ्या गारांची वृष्टि' हीं झालीं.

खी व अजगर यांचा साक्षात्कार

१ नंतर स्वर्गांत एक मोठें चिन्ह दृष्टीस पडलें. १२ एक खी दिसली, ती सूर्य पांघरलेली होती आणि तिच्या पायांखाली चंद्र व तिच्या मस्तकावर बारा ताऱ्यांचा मुगूट होता. २ ती गरोदर होती आणि 'वेणा देऊन प्रसूतीच्या कष्टांनी ओरडत होती.' ३ स्वर्गांत दुसरें एक चिन्ह दृष्टीस पडलें; पाहां, एक मोठा अग्निवर्ण अजगर दिसला, त्याला सात डोक्यां व 'दहा शिंगे' होती, आणि त्याच्या डोक्यांवर सात मुगूट होते. ४ त्याच्या शेपटांन 'आकाशांतील ताऱ्यांचा' तृतीयोश ओढला जाऊन 'तो पृथ्वीवर पडला; आणि ती खी प्रसवेत तेव्हां तिचें मूल खाऊन टाकावें म्हणून तो अजगर, त्या प्रसवणाऱ्या खीपुढें उभा राहिला होता. ५ इतक्यांत ती पुत्र 'प्रसवली; सर्व 'राष्ट्रांवर लोखंडी दंडानें' राज्य 'करील' असें 'पुंसंतान' प्रसवली; तें तिचें मूल देवाकडे व त्याच्या जासनाकडे वर नेण्यांत आलें. ६ ती खी रानांत पळून गेली, तेथें तिचें एक हजार दोनशें साठ दिवस पोषण व्हावें म्हणून देवानें तयार केलेली तिची जागा होती. ७ तेव्हां स्वर्गांत युद्ध

झालें; 'मीखाएल' व त्याचे दूत अखगराबरोबर झुडू करण्यास निघाले; आणि त्यांबरोबर अजगर व त्याचे दूत लढले; ८ तरी त्यांचें कांही झालें नाहीं, आणि स्वर्गांत त्यांचें ठिकाणहि आणखी सांपडलें नाहीं. ९ मग मोठा अजगर खाली टाकण्यांत आला, सर्व जगसूड ठकविणारा 'दियाबल' व 'सैतान' म्हटलेला जुनाट 'साप' ह्याला खाली पृथ्वीवर डाकण्यांत आलें, व त्यांबरोबर त्याच्या दूतांस टाकण्यांत आलें. १० तेव्हां मी स्वर्गांत मोठी वाणी ऐकली; ती म्हणाली :

आतां तारण सामर्थ्य व राज्य आमच्या देवाचें झालें आहे व अधिकार त्याच्या ख्रिस्ताचा झाला आहे; कारण जो आमच्या बंधूंना दोष देणारा, आमच्या देवासमोर रात्रदिवस त्यांजवर दोषारोप करणारा, तो खाली टाकण्यांत आला आहे. ११ त्याला त्यांनी कोक्याच्या रक्तामुळें व आपल्या साक्षीच्या वचनामुळें जिंकिलें आणि त्यांजवर मरावयाची पाळी आली तरी त्यांनी आपल्या जिवावर प्रीति केली नाहीं. १२ यास्तव 'स्वर्गानो,' व त्यांत वसणाऱ्यांनी, 'उत्साह करा; पृथ्वी व समुद्र, यांवर, अर्थ ओढवला आहे. कारण आपला काळ थोडा आहे असें समजून अतिशय संतप्त झालेला सैतान उतरून तुम्हांकडे गेला आहे.

१३ आपण पृथ्वीवर टाकले गेलों असें पाहून अजगरानें, जी खी पुंसंतान प्रसवली होती, तिचा पाठलाग केला. १४ त्या खीनें आपल्या ठिकाणी रानांत उडून जावें म्हणून तिला मोठ्या गरुडांचे दोन पंख देण्यांत आले होते; तेथें एक काळ, दोन काळ व अर्धकाळ 'संपापासून सुरक्षित राहून तिचें पोषण व्हावयाचें होतें, १५ मग त्या खीचें वाहून जावें म्हणून त्या सर्पानें तिच्यामागून नदीसारखा पाण्याचा प्रवाह आपल्या तोंडांतून सोडिला; १६ परंतु खीला भूमि साहाय्य झाली; तिनें आपले तोंड उघडून अजगरानें आपल्या तोंडांतून सोडिलेली नदी गिळून टाकिली. १७ तेव्हां अजगर खीवर रागावला आणि देवाच्या आज्ञा पाळणारे व येशूख्रिष्तीची साक्ष पटविणारे असे तिच्या संतानांपैकी बाकीचे लोक यांजबरोबर लढाई करण्यास तो निघून गेला; १८ आणि तो समुद्राच्या

वांछुवर उभा राहिले.

श्रापदांचा साक्षात्कार

१ नंतर मी एक 'श्रापद समुद्रांतून वर येतांना'

१३ पाहिले; त्याला 'दहा शिमें' व सात बोकी असून त्याच्या शिंगांवर दहा मुमुट आणि त्याच्या डाक्यावर देवानिदात्मक नावे होती. २ जे 'श्रापद' मी पाहिले ते 'चित्यासारखे' होते, त्याचे पाय 'अस्त-लाच्या प्रायांसारखे' होते व त्याचे तोंड 'सिंहाच्या' तोंडासारखे होते; त्याला अजगरांनो-आपली शक्ति, आपले आसन व मोठा अधिकार दिला. ३ त्याच्या डोक्यापैकी एक डोके मरण येईसा बाब झाल्यासारखे साड्यां दृष्टीस पडले; तरी त्याचा प्राणघातक घाव बरा झाला; तेव्हा सर्व पृथ्वी आश्चर्य करीत त्या श्रापदामागून गेली. ४ अजगरांनो त्या श्रापदास आपला अधिकार दिला होता म्हणून त्यांनी अजगरांनू नमस्कार घातला; आणि ते श्रापदास नमस्कार घालतांना म्हणाले, 'या श्रापदासमान कोण आहे?' प्राच्या-बरोबर कोणाच्याने लढवेल? ५ त्याला 'मोक्षमोक्ष' व देवसिद्धक 'गोष्टी नोलणारे तोंड' दिले होते, व नेचाळीस महिने त्याला आपले 'काम-चालविण्याचा' अधिकार दिला होता. ६ त्याने देवाविषूद निंदा करण्यास, म्हणजे त्याचे नाम, त्याचा संबध व स्वर्गनिवासी लोक यांनी निंदा करण्यास तोंड सोडिले. ७ पवित्र जनांबरोबर लढण्याचे व त्यांस जिकण्याचे कार्य त्याकडे सोपविले होते; आणि सर्व वंश, लोक, भाषा व सर्व यंत्र अधिकार त्याला दिला होता. ८ 'ज्या कोणमी' नावे जगच्या स्थापनेपासून 'कथलेल्या' कोकन्याच्या जीवनी पुस्तकांत लिहिलेली' नाहीत असे पृथ्वीवर राहणारे सर्व जण त्या श्रापदास नमन करिते. ९ ज्या कोणास काम आहे तो ऐको. १० 'कैदेत जावयाचा तो कैदेत जातो; कोणी कोणास तरवारीने' जिवें मारील तर त्याला तरवारीने मरणे भाग आहे. यावरून पवित्र जनांचा धीर व विश्वास विपुल येतो.

११ नंतर मी हुसरें एक श्रापद भूमीतून वर येतांना पाहिले; त्यास कोकरासारखी दोम शिमें होती; तें अजगरासारखे मोलत होते. १२ तें पहिल्या श्रापदाचा सर्व

अधिकार त्याच्यासमक्ष चालवितें आणि ज्या पहिल्या श्रापदाचा प्राणघातक घाव बरा झाला होता, त्याला पृथ्वीने व तिजवर राहणाऱ्या जणांनी नमन करावें असें करितें. १३ तें मोठी चिन्हें करितें; मनुष्यांसमक्ष आकाशांतून पृथ्वीवर अग्नि पडावा असें देखील करितें. १४ जी चिन्हें त्या श्रापदासमक्ष करण्याचें त्याकडे सोपविलें होतें, त्यावरून तें पृथ्वीवर राहणाऱ्या जणांस ठकवितें; म्हणजे तरवारीचा घाव लागला असून, जीवत राहिलेल्या श्रापदाप्रीत्यर्थ मूर्ति करावयास पृथ्वीवर राहणाऱ्या जणांस तें सांगतें. १५ त्या श्रापदाच्या मूर्तीत प्राण कलावयाचें त्याच्या हातीं दिलें होतें, यासाठीं कीं श्रापदाच्या 'मूर्तीनें बोलवें' आणि 'जे कोणी' त्या श्रापदाच्या 'मूर्तीला नमन करणार नाहीत' ते जिंभें मारिले जावेत असें तिनें पडवून आणवें. १६ लहान-थोर, धनवान्, दुरिदी, स्वतंत्र व दास, या सर्वांनी आपल्या उजव्या हातावर किंवा आपल्या कपाळावर खूण करून घ्यावी; १७ आणि ज्यांवर ती खूण म्हणजे त्या श्रापदाचें नांव किंवा नांवांनो दर्शविलेली संख्या आहे, त्यांशिवाय कोणाला विकत घेतां येऊं नये किंवा विकत देतां येऊं नये, असें तें करितें. १८ हें अकलेचें काम आहे; ज्याला बुद्धि आहे त्यानें श्रापदाचें नांव त्या संख्येवरून काढावें; त्या संख्येवरून मनुष्याचा बोध होतो; ती त्याची संख्या सहास्रें सासष्ट होय.

कोकरा व उद्धरलेले यांचा साक्षात्कार

१ नंतर मी पाहिले, तों पाह्वा, कोकरा १४ सीयोर डोंगरावर उभा राहिलेला दृष्टीस पडला; त्याजबरोबर त्याचें नाम व त्याच्या पित्याचें नाम 'कप्राळावर' लिहिलेले असे एकसो चवेचाळीस हजार इसम होते; २ आणि 'बहुत जलप्रवाहांच्या शब्दासारखी' व मोठ्या गर्जेच्या शब्दासारखी स्वगांतून निघालेली वाणी मी ऐकली; आणि जी वाणी मी ऐकली ती, जसे काय वीणाकरी आपल्या वीणा वाजवीत आहेत, अशी होती. ३ ते राजासनसमोर आणि चार प्राणी व बडील यांसमोर जसें काय एक तें गीत गात होते, तें गीत, पृथ्वीवरून

विकृत वेतलेले एकशें चवेचाळीस हजार लोक यांज-
शिवाय कोणाला शिकता येत नव्हतें. ४ व्रीसंगानें
मलिन न झालेले ते हेच आहेत, ते शुद्ध आहेत.
जेथें कोठें कोकरा जातीं तेथें त्याच्यामागे जाणारे ते
हे आहेत. ते देवासाठी व कोकन्यासाठी प्रथम फळ
असे मनुष्यांतून विकृत वेतलेले आहेत. ५ त्यांच्या
'तोंडांत असत्य आढळलें नाहीं,' ते निष्कलंक आहेत.

तीन देवदूतांचा साक्षात्कार

६ नंतर मी दुसरा एक देवदूत अंतराळाच्या मध्य-
भागी उडतांना पाहिला, त्याच्याजवळ पृथ्वीवर राहणारे
जन म्हणजे प्रत्येक राष्ट्र, वंश, भाषा व लोक यांस
सांगायच्या सार्वकालिक सुवाती होती. ७ तो मोठ्यानें
म्हणाला: देवाची भीति बाळगा व त्याचें गौरव करा,
कारण त्याची न्यायनिवाडा करावयाची घटिका आली
आहे; 'ज्यानें आकारा, पृथ्वी, समुद्र' व पाण्याचे
क्षरे 'उत्पन्न केले,' त्याला नमन करा.

८ त्या देवदूतामागून दुसरा देवदूत येऊन म्हणाला:
'पडली,' मोठी बावेळ पडली; तिनें 'आपल्या'
जारकरमांचा क्रोधरूपी 'द्राक्षारस' सर्वे राष्ट्रांना पाजिला.

९ त्यांच्यामागून तिसरा देवदूत येऊन मोठ्यानें
म्हणाला: जो कोणी श्वापदाला व त्याच्या मूर्तीला नमन
करितो, आणि आपल्या कपाळावर किंवा आपल्या हातावर
त्याची खूण करून घेतो, १० तोहि 'देवाच्या क्रोधाच्या
प्याल्यांत निरा घातलेला' त्याचा कोपरूपी 'द्राक्षारस
पिईल.' आणि पवित्र देवदूतांसमक्ष व कोकन्यासमक्ष
त्याला 'अग्नि व गंधक' यांपासून पीडा होईल. ११
त्यांच्या पीडेचा 'धूर युगानुयुग वर येतो,' आणि जे
श्वापदाला व त्यांच्या मूर्तीला नमन करितात त्यांस,
आणि जो कोणी त्याच्या नामाची खूण करून घेतो
त्यांस 'रात्रंदिवस' विभ्रान्ति मिळत नाहीं. १२ देवाच्या
आज्ञा पाळणारे व येशूवरील विश्वास धरून राहणारे
पवित्र जन यांचा धीर यावरून दिसून येतो.

१३ तेव्हां स्वर्गांत झालेली वाणी मी ऐकली;
ती म्हणाली, लिही: प्रभूमध्यें मरणारे आतांपासून
धन्य आहेत. आत्मा म्हणतो: खरेच, आपल्या कष्टा-

पासून सुद्धन त्यांस विसावा मिळेल; त्यांचीं कृत्यें त्यांज-
बरोबर जातात.

हंगाम व पृथ्वीची कापणी

१४ नंतर मी पाहिलें, तों पांढरा मेघ व त्या
मेघावर बसलेला मनुष्याच्या पुत्रासारखा एक जण
दृष्टीस पडला; त्याच्या मस्तकांवर सोन्याचा मुगूट व
त्याच्या हातीं तीक्ष्ण धारेचा विळा होता. १५ तेव्हां
दुसरा एक देवदूत मंदिरांतून निघून मेघावर बसलेल्या
पुरुषास उच्च वाणीनें म्हणाला, तूं आपला 'विळा
चालवून' कापणी कर; कारण 'कापणीची वेळ आली
आहे; पृथ्वीचें पीक पिकून गेलें आहे. १६ तेव्हां
मेघावर बसलेल्या पुरुषानें आपला विळा पृथ्वीवर चाल-
विला; आणि पृथ्वीची कापणी झाली.

१७ मग दुसरा एक देवदूत स्वर्गातील मंदिरांतून
निघाला, त्याच्याजवळहि तीक्ष्ण धारेचा विळा होता.
१८ ज्याला अग्नीवर अधिकार आहे असा दुसरा एक
देवदूत वेदीजवळून बाहेर निघाला; त्यानें ज्याच्याजवळ
तीक्ष्ण धारेचा 'विळा' होता त्याला उच्च वाणीनें
म्हटलें, तूं आपला तीक्ष्ण धारेचा 'विळा चालवून'
पृथ्वीच्या द्राक्षीचे घड तोडून घे; तिचीं द्राक्षें परिपक्व
झालीं आहेत. १९ तेव्हां त्या देवदूतानें आपला विळा
पृथ्वीवर चालविला आणि पृथ्वीच्या द्राक्षीचे घड
तोडून देवाच्या क्रोधाच्या मोठ्या द्राक्षकुंडांत टाकिले.
२० तें द्राक्षकुंड नगराबाहेर तुडविलें गेलें; त्यांतून
रक्त वाहिलें, त्याचा प्रवाह घोड्यांच्या लगामांस पोहोच-
ितका असून तो शंभर कोसपर्यंत वाहत गेला.

सात वाट्या आणि पीडा यांचा साक्षात्कार

१ नंतर मी अत्यंत आश्चर्यकारक असें दुसरें
१५ एक चिन्ह स्वर्गांत पाहिलें; सात पीडा घेतलेले
सात देवदूत दृष्टीस पडले; या पीडा शबटन्या
होत्या, कारण त्यांच्यायोगें देवाचा क्रोध पूर्ण झाला.

२ मग जसा काय अग्निमिश्रित काचेचा समुद्र असें
काहीं माझ्या दृष्टीस पडलें; त्या काचेच्या समुद्रावर
श्वापदापासून, त्याच्या मूर्तीपासून, व त्याच्या नामसंख्ये-
पासून जय मिळविणारे लोक हातांत देवाच्या वीणा घेऊन

उमे राहिलेले दृष्टीस पडले. ३ 'ते देवाचा दास भोगे याचें गीत, व कोकच्यानं' गीत गातांना' म्हणतात : हे 'सर्वसत्ताधारी प्रभु देवा, तुझीं कृत्यें थोर' व 'आश्चर्यकारक आहेत; हे 'राष्ट्रपिपते,' तुझे 'मार्ग नीतीचे व सत्य' आहेत. ४ 'हे प्रभो, तुला कोण मिणार नाही?' 'तुझ्या नामाचा प्रहिमा कोण करणार नाही?' कारण 'पवित्र' असा कायतो तूच एक आहेस; आणि तुझीं न्यायकृत्यें प्रकट झाली आहेत म्हणून 'सर्व राष्ट्रें येऊन तुझ्या-समोर नमन करितील.'

५ नंतर मी पाहिलें, तों 'साक्षींच्या मंडपाचें' स्वर्गातील मंदिर उघडलें; ६ आणि स्वच्छ व तेजस्वी, 'तागाचीं वस्त्रें परिधान केलेले' व उरांवरून सोन्याचा पट्टा बांधलेले असे, 'सात पीडा' घेतलेले ते झगत देवदूत त्या मंदिरांतून बाहेर आले. ७ त्या चार प्राण्यांपैकी एकांनं युगानुयुग जीवंत असणाऱ्या देवाच्या क्रोधानें भरलेल्या समुद्राच्या सात वाऱ्या लक्ष सात देवदूतांस दिल्या. ८ तेव्हां देवाचें 'तेज' व पराक्रम यांपासून निघालेल्या 'धुस्रांनं मंदिर भरून गेलें; आणि त्या सात देवदूतांच्या 'सात पीडा' संपेपर्यंत 'क्रोधाच्यानं' मंदिरांत 'जाववळें' नाहीं.'

१ नंतर मी मंदिरांतून निघालेली एक मोठी वाणी ऐकली; ती त्या सात देवदूतांस म्हणाली : जा, देवाच्या क्रोधाच्या सात वाऱ्या पृथ्वीवर ओता.

२ तेव्हां पहिल्यानं आजून आपली वाटी पृथ्वीवर ओतिली; तों त्या श्वापदाची रण धारण केलेले आणि त्याच्या मूर्तीला नमन करणारे लोक यांवर वाईट व दुष्ट रोगाची धाड पडली.

३ दुसऱ्यानं आपली वाटी समुद्रांत ओतिली; तेव्हां 'तो' घृताच्या रक्षासारखा 'रक्षमय शाख' आणि समुद्रातील सर्व जीववृद्धि नष्ट झाली.

४ तिसऱ्यानं आपली वाटी नक्ष व कवचचे द्वारे वांत ओतिली; 'तों ती रक्षमय झाली,' ५ तेव्हां मी जलंच्या देवदूताला असं बोलतांना ऐकलें : 'बरे ई आहेस' व

होतास, 'जो तूं पवित्र' त्या तूं असा न्यायनिवाडा केला म्हणून तूं 'न्यायवान्' आहेस; ६ यांनी पवित्र जनांचें व संवेष्ट्यांचें 'रक्त पाहिलें' आणि तूं 'त्यांस रक्त प्यावयास' लाविलें आहे; ह्यास ते पात्र आहेत. ७ नंतर मी वेदीला असं बोलतांना ऐकलें : हो, 'हे सर्वसत्ताधारी प्रभु देवा, तुझे न्याय सत्य' व 'नीतीचे' आहेत.

८ चवथ्यानं आपली वाटी सूर्योवर ओतिली; त्याकडे अग्नीच्या योयें मनुष्यांना करपून टाकण्याचें सोपविलें होतें. ९ मनुष्यें कडक उन्हांनं करपून गेली; तेव्हां त्या पीडांवर ज्याला अधिकार आहे त्या देवाच्या नामाची निंदा त्यांनी केली आणि देवाचें गौरव करण्यासाठी पश्चात्ताप करावा तो त्यांनी केल्या नाहीं.

१० पांचव्यानं आपली वाटी श्वापदाच्या आसनावर ओतिली; तों त्याचें राज्य 'अंधकारमय' झालें, आणि लोकांनी दुःखामुळें आपल्या जिभा चाविल्या; ११ आपल्या वेदनांमुळें व आपल्या त्रणांमुळें त्यांनी स्वर्गाच्या देवाची निंदा केली, आणि आपल्या कर्मांचा पश्चात्ताप केल्या नाहीं.

१२ सहाव्यानं आपली वाटी फरात महानदावर ओतिली; तों सूर्याच्या उगवतीपासून येणाऱ्या राजांची वाट सिद्ध व्हावी म्हणून तिचें पाणी आटून गेलें. १३ नंतर मी 'वेडकांसारखे' तीन अद्भुत आत्मे अजगराच्या तोंडांतून, श्वापदाच्या तोंडांतून व खोऱ्या संवेष्ट्यांच्या तोंडांतून निघतांना पाहिलें. १४ ते चिन्हें करणारे भूतांचे आत्मे आहेत; ते संपूर्ण जगातील राजांस 'सर्वसत्ताधारी देवाच्या' त्या मोठ्या विषसाच्या व्हाईसाठी एकत्र करावयास त्यांकडे बाहेर जातात. १५ (पाहा, मी चौरासारखा देतो. आपण नम्र असं वाहं नये व आपली काज लोकांस दितूं नये म्हणून जो आपण राहतो व आपली वस्त्रें राखितो तो धन्य.) १६ त्यांनी त्यांस इत्री भाषेंत 'हर्मिगिदोन' म्हटलेल्या टिकाणी एकत्र केलें.

१७ सातव्यानं आपली वाटी अंतराळांत ओतिली; तों मोठी 'वाणी मंदिरांतून,' राजासनापासून निघाली; ती म्हणाली, झालें; १८ तेव्हां 'विजा, ज्वनि व गर्जना' झाल्या; विषाम मोठा भूमिकण झाला, तो इतका

की 'पृथ्वीवर' मनुष्य 'ज्ञात्यापासून' इतका मोठा 'कधी ज्ञाता नव्हता.' १९ मोठ्या जंगरीचे तीन विभाग झाले; राष्ट्रांची नगरे कोसळली आणि त्यांनी 'आपल्या' 'तीव्र कोषाच्या द्राक्षसाचा प्याला' तिला घावा, म्हणून देवासमोर 'मोठ्या बाबेल' नगरीचे स्मरण करण्यात आले. २० सर्व बेटे पळून गेली, आणि डोंगरांचा धंग नाहीसा झाला. २१ सुमारे एक मण जनांच्या 'मोठ्या गारा' आकाशातून मनुष्यांवर पडल्या; तेव्हा गारांच्या पीडेमुळे लोकांनी देवाची निंदा केली; कारण त्या गारांची पीडा 'पराकाष्ठेची' होती.

मोठी कळवंतीण व श्वापद यांचा साक्षात्कार

१. नंतर सात वाट्या घेतलेल्या सात देव-

१७ दूतांपैकी एक जण येऊन मजबरोबर बोळले लागला;

तो म्हणाला, इकडे ये, म्हणजे 'बहुत जलांबर'

बसलेली मोठी कळवंतीण हिचा झालेला व्यायनिवाडा तुला दाखवितो;

२ 'तिच्याबरोबर पृथ्वीवरील राजांनीं जारकर्म केले' आणि 'तिच्या' जारकर्मरूपी 'द्राक्षरसाने पृथ्वीवर'

राहणारे जण 'मस्त झाले.' ३ मग मी आत्म्याने संचारलेला

असताना त्याने मला रानांत नेले; तो देवनिदात्मक

नावांनी भरलेल्या, सात डोकी व दहा शिंगे असलेल्या

किरमिजी रंगाच्या 'श्वापदावर' बसलेली एक स्त्री दृष्टीस

पडली. ४ ती स्त्री जोमळी व किरमिजी वस्त्रे त्यालेली,

आणि सोने, मूल्यवान रत्ने व मोठे यंत्रांनीं गंगारलेली

होती. तिच्या हातांत अमंगळ पदार्थांनीं म्हणजे तिच्या

जारकर्माच्या मळाने भरलेला 'सोऱ्याचा प्याला' होता;

५ तिच्या कपाळावर 'मोठी बाबेल, कळवंतीणीची' व

पृथ्वीवरील अमंगळपणाची आई, हे गूढार्थक नांव

लिहिलेले होते. ६ ती स्त्री पवित्र जनांच्या रक्षाने व

येशूच्या साक्ष्यांच्या रक्षाने मस्त झालेली माझ्या दृष्टीस

पडली. तिला पाहून मला फार आश्चर्य वाटले. ७ देव-

दूताने मला म्हटले, तुला आश्चर्य का वाटले? ती स्त्री

आणि सात डोकी व दहा शिंगे असलेले तिला वाहून नेणारे

श्वापद यांचे गूज मी तुला सांगतो. ८ जे 'श्वापद' तू

पाहिले ते होते आणि नाही; ते 'अगाधकूपान्त वर येणार'

आहे व नाशांत जाणार आहे. जगाच्या स्थापनेपासून

ज्यांचे नांव 'जीवनी पुस्तकांत लिहिले' नाही असे पृथ्वीवर

राहणारे जण; ते श्वापद होते, नाही व येणार असे पाहून

आश्चर्य करितील. ९ हे ज्ञानी मनाचे काम आहे. ती सप्त

डोकी सात डोंगर आहेत; त्यांवर ती स्त्री बसली आहे; १०

आणि ती डोकी सात राजे आहेत, त्यांपैकी पांच पडले

आहेत, एक आहे आणि एक अक्षय आला नाही; तो

आल्यावर त्याला थोडा वेळ राहावे लागेल. ११ जे श्वापद

होते आणि नाही ते स्वतः आठवा राजा आहे; तो त्या

सातापासून झालेला आहे; आणि तो नाशांत जाणार आहे.

१२ जी 'दहा शिंगे' तू पाहिली 'ती दहा राजे आहेत',

त्यांस अद्यापि राज्य मिळाले नाही; तरी त्यांस श्वापदाबरो-

बर तासभर राजांच्या सारखा अधिकार मिळतो. १३ ते

एकविचाराचे आहेत आणि ते आपले सामर्थ्य व अधिकार

श्वापदास देतात. १४ हे कोकन्याबरोबर लढतील, परंतु

कोकरा त्यांस जिंकील, कारण तो 'प्रभूचा प्रभु आणि राजांचा

राजा' आहे; आणि पाचारण केलेले, निवडलेले व विश्वासू

असे जे त्याजबरोबर आहेत तेहि विजय मिळवतील.

१५ आणखी तो मला म्हणाला, जेथे कळवंतीण बसली आहे,

तेथे जी जले तू पाहिली ती लोक, जनसमूह, राष्ट्र, भाषा

अशी आहेत. १६ जी दहा शिंगे व जे श्वापद तू पाहिले

ती कळवंतीणीचा द्वेष करितील व तिला ओसाड व नम

करितील, तिचे मांस खातील व अग्नीने तिला जाळून टाकि-

तील. १७ त्यांनी एकविचाराने वागून देवाची वचने पूर्ण

होत तोंपर्यंत आपले राज्य श्वापदाला घावे अशा इराद्याने

कृति करण्याचे देवाने त्यांच्या मनांत घातले. १८ जी

स्त्री तू पाहिली ती 'पृथ्वीवरच्या राजांवर' राज्य करणारी

मोठी नगरी आहे.

मोठ्या नगरीचा अधःपात

१ त्यानंतर मी दुसऱ्या एका देवदूताला स्वर्गा-

१८ वर उतरताना पाहिले, त्याला मोठा अधिकार

होता; आणि त्याच्या तेजाने पृथ्वी प्रकाशित

झाली. २ तो मोठ्या उच्च बाणीने म्हणाला, 'पडली, मोठी

बाबेल पडली;' ती 'भूताची वस्ती' व सर्व प्रकारच्या

असुद्ध आत्म्यांचा आश्रय व सर्व प्रकारच्या असुद्ध व अंगळ

पांसारका आश्रय अशी झाली आहे. ३ कारण, 'तिच्या'

जरिर्कर्मांचा कोषरूपी 'द्राक्षारस सर्वं सद्रं प्याली आहेत; पृथ्वीवरील राजांनी तिच्याबरोबर जास्कर्म केलें' व पृथ्वीवरील व्यापारी तिच्या विषयभोगास लाविलेल्या इत्यवळानें वनवान् झाले.

४ मग स्वर्गात्तल निघालेली दुसरी एक वाणी मीं एकली; ती म्हणाली: 'माझ्या लोकांमो, तुम्हीं तिच्या पापांचे वाटेकरी होऊं नये आणि तुम्हांला तिच्या पीडांतील कोणतीहि पीडा होऊं नये म्हणून ' तिच्यांतून निघा.' ५ कारण तिच्या 'पापांचा ढीग स्वर्गापर्यंत पोहेंचला' आहे; आणि तिच्या अधर्मांची आठवण देवानें केली आहे. ६ 'जसें तिनें दिलें तसें तिला द्या, तिच्या कर्माप्रमाणें' तिला दुष्पट द्या; तिनें प्याल्यांत जितकें ओतिलें त्याच्या दुष्पट तुम्ही त्यांत ओता. ७ ज्या मानानें तिनें आपलें गौरव केलें व विषयभोग घेतला, त्या मानानें तिला पीडा व दुःख द्या; कारण ती 'आपल्या मनांत म्हणते, मी राणी होऊन वसत्यें आहे; मी कांहीं विषवा नाही; मी दुःख पाहणार देखील नाही.' ८ यासुळें तिच्या पीडा म्हणजे मरण, दुःख व दुष्काळ 'एका दिवशींच येतील,' आणि ती अमीनें जाळून टाकिली जाईल; कारण ज्यानें तिचा 'न्यायनिवाडा केला' तो 'प्रभु' देव 'सामर्थ्यवान्' आहे. ९, १० पृथ्वीवरील ज्या राजांनी तिच्याबरोबर 'जार-कर्म' व विलास 'केला' ते तिच्या पीडेच्या भयामुळें दूर उमे राहून तिच्या जळण्याचा धूर पाहतील तेव्हां तिज-करितां 'रडतील व ऊर बडवून घेतील,' ते म्हणतील, अनर्थ! अनर्थ! बाबेल ही मोठी नगरी होती! ही बळकट श्रंगरी होती! एका क्षणांत तुला न्यायदंड प्राप्त झाला आहे. ११ पृथ्वीवरील 'व्यापारी' तिजसाठीं 'रडतात व शोक करतात,' कारण त्यांचा माल आतां कोणी विकत घेत नाही; १२ सोनें, रुपें, मोलवान् रत्नें, मोत्यें, तागाचें तलम कापड, जांभळ्या रंगाचें कापड, 'रेशमी कापड, किरमिजी रंगाचें कापड, सर्व प्रकारचें सुगंधी काष्ठ, सर्व प्रकारचीं हस्तिदंती पात्रें, सर्व प्रकारचीं अति मोलवान् काष्ठानीं, पितळेचीं, सोळांडाचीं व संगमरवरी पांषाणाचीं पात्रें; १३ दालचिनी, सुगंधी उटणीं, धूपद्रव्यें, सुगंधी तेलें, ऊद, द्राक्षारस, जैतुनाचें तेल, सपीठ,

गहू, गुरें, मेंढरें, घोडे, रथ, दास व 'मनुष्यांचे जीव' हा त्यांचा माल कोणी घेत नाही. १४ ज्या कळकळावळीची तुझ्या जिवाला चटक लागली आहे ती तुजपासून गेली आहे; आणि मिष्टान्ने व विलासाचे पदार्थ हे सर्व तुजपासून नाहीतसे झाले आहेत; ते पुढें कोणाला मिळणारच नाहीत. १५ तिच्यायोगानें धनवान् झालेले त्या पदार्थांचे 'व्यापारी' 'रडत व शोक करीत' तिच्या पीडेच्या भयामुळें दूर उमे राहतील; १६ आणि म्हणतील: अनर्थ! अनर्थ! पाहा ही मोठी नगरी! तागाचीं बारीक वळें, जांभळी व किरमिजी वळें पांशरलेली, सोनें, मोलवान् रत्नें व मोत्यें यांनीं शंगारलेली नगरी! १७ एका क्षणांत ह्या इतक्या संपत्तीचीं ओसाडी झाली. सर्व 'नाखोदे,' गळबतांवरून बंदरोबंदरीं जाणारे सर्व, आणि 'खलाशी व ससुद्रावर' निवीह करणारे सर्व दूर 'उमे राहिले,' १८ आणि तिच्या जळण्याचा धूर पाहून आक्रोश करीत म्हणाले: या मोठ्या नगरी 'सारखी कोणती' नगरी आहे? १९ त्यांनीं आपल्या डोक्यांत धूळ घातली आणि रडत, शोक करीत व आक्रोश करीत, म्हटलें: अनर्थ! अनर्थ! जिच्या 'संपत्तीनें ससुद्रांत' गळबतें बाळगणारे सर्व 'श्रीमंत' झाले' ती मोठी नगरी! गेली, गेली! ती एका क्षणांत 'ओसाड झाली.' २० हे स्वर्गा, अहो पवित्र जनांनो, 'प्रेषितांनो व संदेष्ट्यांनो, तिजविषयीं 'आनंद करा; कारण, देवानें तिला दंड करून तुमचा 'न्यायनिवाडा केला आहे.'

२१ नंतर एका बलवान् देवदूतानें जात्याच्या मोठ्या तळीसारखा 'धोंडा' उचलिला 'आणि' तो ससुद्रांत 'टाकिताना म्हटलें: अशीच' ती 'मोठी नगरी बाबेल' झपाट्यानें टाकिली जाईल 'व फिरून' सांपडणारच नाही; २२ बीणाकरी, 'गर्बई, पांवा वाजविणारे व करणेकरी' यांचा 'शब्द' तुझ्यांत 'यापुढें ऐकूं येणारच नाही; कोणत्याहि कारागिरीचा कोणताहि कारागीर तुझ्यांत सांपडणारच नाही; 'आणि जात्याचा शब्द' तुझ्यांत यापुढें ऐकूं येणारच नाही; २३ 'दिव्याचा उजेड' तुझ्यांत यापुढें दिसणारच नाही; आणि 'नवऱ्याचा व

नवरीचा' शब्द तुझ्यात बापुहें ऐकू येणारच नाही; तुझे व्यापारी पृथ्वीवरील धोर थोर होते; आणि सर्व राहें 'तुझ्या चेटकानें' ठकविलीं गेलीं. २४ तिच्यामध्ये संदेष्टांचें, पवित्र जनांचें व 'पृथ्वीवर वधलेल्या सर्वांचें' रफ सांपडलें.

स्वर्गांत जयोत्सव व कोंकण्याचें लग्न

१ ह्यानंतर स्वर्गातील मोठ्या समुदायाची १९ जशी काय एक मोठी बाणी मी ऐकली; ती म्हणाली :

'हालेल्या; तारण, गौरव व सामर्थ्य हीं आमच्या देवाची आहेत; २ कारण त्याचें न्यायनिर्वध सत्य व 'नीतीचे' आहेत; ज्या मोठ्या कळवंतणीं आपल्या जारकर्मांनीं पृथ्वी भ्रष्ट केली तिचा न्यायनिवाडा त्यांनीं केला आहे, आपल्या

३ 'दासांच्या रक्षाबद्दल तिचा सूड घेतला आहे.' ३ ते पुनः म्हणाले, 'हालेल्या; तिचा धूर युगायुग वर चढत आहे.' ४ तेव्हां ते चोवीस वडील व ते चार प्राणी उपडे पडून 'राजासनावर बसलेल्या' देवाला नमस्कार घालितांना म्हणाले: आमेन; 'हालेल्या.' ५ इतक्यांत 'राजासनापासून' बाणी झाली; ती म्हणाली :

अहो त्याची भीति बाळगणाऱ्या सर्व लहानधोर जनांनो, अहो त्याच्या दासांनो, आमच्या देवाचें स्तवन करा.

६ तेव्हां जणू काय मोठ्या समुदायाची बाणी, बहुत जलप्रवाहांची बाणी व प्रचंड गजनांची बाणी मी ऐकली; ती म्हणाली :

हालेल्या; कारण 'सर्वसत्ताधारी' आमचा 'प्रभु देव' यानें 'राज्य हातीं घेतलें आहे.'

७ 'आपण आनंद' व 'उल्लास करूं' व त्याचें गौरव करूं; कारण कोंकण्याचें लग्न आलें आहे, आणि त्याच्या नवरीनें स्वतःला सजविलें आहे,

८ तिला तेजस्वी व शुद्ध असें तागाचें तलम वस्त्र परिधान करावयाला दिलें आहे; तें तागाचें

तलम वस्त्र पवित्र जनांचीं नीतिकृत्यें आहेत.

९ तेव्हां तो मला म्हणाला; हें लिही कीं कोंकण्याच्या लक्षाच्या मेजबानीस बोलविलेले ते धन्य. ते सर्वां असेंहि म्हणाला; हीं देवाचीं सत्य वचनें आहेत. १० तेव्हां मी त्याच्या पायां पडून नमस्कार घालणार होवों; परंतु तो मला म्हणाला; असें करूं नये; मी तुझा आणि जे येशूविषयीची साक्ष पटविताना त्या तुझ्या वंधूंचा सोबतीचा दास आहे; नमस्कार देणाला घालूं; येशूविषयीची साक्ष संदेशाचें मर्म आहे.

विजयशाली ख्रिस्त

११ 'नंतर मी स्वर्ग उघडलेला पाहिला; तो प्रभु; एक पांढरा घोडा आणि विषामू व सत्य असा म्हटलेल्या त्याजवर बसलेला एक स्कार मात्स्य दृष्टीस पडला; तो नीतीनें न्यायनिवाडा करितो' व लढाई चालवितो. १२ 'त्याचे डोळे अग्नीच्या ज्वालेसारखे' व त्याच्या डोक्यावर पुष्कळ मुगुट होते; त्यावर एक नांव लिहिलेंलें होतें; तें त्याजवांचून कोणाला कळत नाही. १३ रक्तांत बुचकळलेलें वस्त्र त्यानें अंगावर घेतलें होतें; आणि देवाला शब्द हें नांव त्याला देण्यांत आलें होतें. १४ स्वर्गातील सैन्ये पांढऱ्या घोड्यांवर बसून पांढरी व शुद्ध अशीं तागाची तलम वस्त्रे अंगावर घालून त्याच्यामागे चालत होती. १५ त्यानें 'राष्ट्रांस माराचें' म्हणून त्याच्या 'दोंडांतून' तीक्ष्ण धारेची तरवार निघते; तो 'त्यांवर लोखंडी दंडानें राज्य करील;' आणि 'सर्वसत्ताधारी देव याच्या' तीव्र कोधाच्या प्राक्षारसाचें 'कुंड तो तुडवितो.' १६ त्याच्या वस्त्रावर व त्याच्या मांडीवर हें नांव लिहिलेंलें आहे: राजांचा राजा आणि प्रभूंचा प्रभु.

त्याच्या शत्रूंचा नाश

१७ नंतर मी एका देवदूतास सूर्यांत उभे राहिलेले पाहिलें; तो अंतराळातील मध्यभागी उडणाऱ्या सर्व पांखरांस उच्च बाणीनें म्हणाला: 'या,' देवाच्या मोठ्या जेवणावळीस एकत्र आसा; १८ 'राजांचें' मांस, स्व-दारांचें मांस, 'बलवानांचें' मांस, घोड्यांचें' व त्यांवरील स्वारांचें' मांस, आणि स्वतंत्र व दास लहानमोठे अशा सर्वांचें मांस खावयास या.

१ मुळांत: आत्मा

१९ तेव्हा तें श्रापद, 'पृथ्वीवरील राजे' व त्यांची सैन्ये ही घोष्यावर बसलेल्या स्वाराबरोबर व त्यांच्या सैन्याबरोबर लढाई करावयास 'एकत्र झालेली' मी पाहिली. २० मग श्रापद धरिले गेले आणि त्पबरोबर खोटा संदेष्टाहि धरिला गेला; त्याने श्रापदाची खण धारण केलेल्या व त्याच्या मूर्ताला भजणाऱ्या लोकांस त्याच्या समोर विन्हे करून ठकविले होते. या दोहोना जळत्या गंधकाच्या अभिसरोवरांत जीवत टाकण्यांत आले; २१ बाकीचे लोक घोष्यावर बसलेल्या स्वाराच्या तोंडांतून निघलेल्या तडवारीने मारिले गेले; आणि त्यांच्या मांसाने सर्व फाखरे तप्त झाली.

एक हजार वर्षे सैतानाला बांधून देवणे

१ नंतर मी एका देवूताला स्वर्गांतून उतरतांना २० पाहिले. त्याच्याजवळ अगाधकूपची किल्ली होती व त्याच्या हाती एक मोठे सळखंदड होता. २ त्याने 'दिवाबल,' जो 'सैतान' म्हटलेला जुनाट 'साप' म्हणजे अजगर त्यास धरिले; हजार वर्षे बांधलेले राहण्यासाठी त्याला बांधून अगाधकूपत टाकिले; ३ आणि हजार वर्षे पूर्ण होत तोंपर्यंत त्याने राष्ट्रस आणखी ठकवू नये म्हणून वरून बंद करून त्यावर चिका मारिला; त्यानंतर त्याला थोडा वेळ सोडिले पाहिजे.

४ मंतर मी आसने पाहिली, त्यांवर कोणी बसले होते; त्यांस न्यायनिवाडा करण्याचा अधिकार दिला होता; आणि वेदविषयींच्या साक्षीमुळे व देवाच्या बचनामुळे ज्यांचा खिरेच्छेद झाला होता, ज्यांनी श्रापदाला व त्याच्या मूर्ताला नमस्कार घातला नव्हता आणि आपल्या कपाळावर व आपल्या हातावर त्याची खण केतली नव्हती त्यांचे जीवांतलेहि पाहिले. ते जीवत झाले आणि त्यांनी ख्रिस्ताबरोबर हजार वर्षे राज्य केले. ५ मृतांपैकी बाकीचे लोक, ती हजार वर्षे पूर्ण होत तोंपर्यंत जीवत झाले नाहीत; हेच पाहिले पुनरुत्थान. ६ पहिल्या पुनरुत्थानांत ज्याला मग आहे तो धन्य व पवित्र आहे; अशा लोकांवर दुसऱ्या मरणाची सत्ता नाही, तर ते 'देवाचे' व ख्रिस्ताचे 'याजक' होतील; आणि त्याजबरोबर हजार वर्षे राज्य करतील.

सैतानाची मुक्तता व शेवटची झटापट

७ ती हजार वर्षे संपल्यावर सैतानाला आपल्या कैदेतून सोडण्यांत येईल; ८ आणि तो पृथ्वीच्या चार कोपऱ्यांतील राष्ट्रें, गोग व मागोग, यांस ठकवावयास, त्यांस लढाईसाठी एकत्र करावयास बाहेर येईल; त्यांची संख्या समुद्राच्या वाळूतकी आहे. ९ त्यांनी 'पृथ्वीच्या विस्तारामुळे' फिस्न पवित्र जनांची छावणी व 'प्रिय' नगर वेढिले; तेव्हा देवापासून स्वर्गांतून अभि उतरला आणि त्याने त्यास 'खाऊन टाकिले'; १० त्यास ठकविणाऱ्या सैतानाला 'अग्नीच्या' व 'गंधकाच्या' सरोवरांत टाकण्यांत आले; त्यांत तें श्रापद व तो खोटा संदेष्टा आहेत; तेथे त्यांस रात्रंदिवस युगानुयुगपर्यंत पीडा भोगावी लागेल.

सर्वसामान्य पुनरुत्थान व शेवटचा न्याय

११ 'नंतर' मोठे पांढरे राजासन व त्यावर 'बसलेला' एक जण माझ्या दृष्टीस पडला; त्याच्या तोंडापुढून पृथ्वी व आकाश ही पळली; त्यांकरितां ठिकाण म्हणून सांपडले नाही. १२ मग मृत झालेल्या लहानघोरांना मी राजासनापुढे उभे राहिलेले पाहिले. त्या वेळी 'पुस्तके उघडली गेली; तेव्हा' दुसरें एक 'पुस्तक उघडले गेले, तें जीवनाचें होतें; आणि त्या पुस्तकांत जें लिहिलें होतें त्यावरून मृतांचा न्याय 'ज्यांच्या त्यांच्या कर्माप्रमाणें,' ठरविण्यांत आला. १३ तेव्हां जे मेलेले लोक समुद्रांत होते त्यांस समुद्रानें दिले; जे मेलेले लोक मरणावस्थेंत व अधोलोकांत होते त्यांस त्यांनी दिले; आणि ज्यांच्या 'त्यांच्या कर्माप्रमाणें' प्रत्येकाचा न्याय ठरविण्यांत आला. १४ तेव्हां मरण व अधोलोक ही अग्नीच्या सरोवरांत टाकिली गेली. अग्नीचें सरोवर हें दुसरें मरण आहे. १५ ज्या कोणाचें नांव 'जीवनाच्या पुस्तकांत लिहिलेले सांपडले नाही,' तो अग्नीच्या सरोवरांत टाकिला गेला.

नवे आकाश व नवी पृथ्वी

१ नंतर मी 'नवे आकाश व नवी पृथ्वी' २१ ही पाहिली; पहिले आकाश व पहिली पृथ्वी ही निघून गेली आणि समुद्रहि राहिल्य नाही. २ तेव्हां मी 'पवित्र नगर नवे यरूशलेम' देवापासून

पहिले; तें नवऱ्यासोटीं 'शंभार-
सज्जिलेले' होतें; ३ आणि मी
मोठी चाष्पी ऐकली. ती म्हणाली :
'महादेव, 'देवाच्या 'मंडप' मनुष्यांजवळ आहे; त्यांज-
वळीवर 'देव आपली वस्ती करील; 'ते त्यांचे लोक
होतील; ' आणि देव स्वतः 'त्यांजवरोबर राहील. ' ४
तो त्यांच्या 'डोळ्यांचे सर्व अक्षु पुसून टाकील; ' अक्षुपुढें
मरण हें नाही; शोक, रडणें व कष्ट हींही नाहीत; कारण
पहिलें होऊन गेलें. ५ तेव्हां 'राजासनावर बसलेला'
म्हणाला, 'पाहा, मी 'सर्व ' नवें करितों. ' तो म्हणाला,
लिही; कारण हीं वचनें विश्वसनीय व सत्य आहेत. ६
तो मला म्हणाला, त्याप्रमाणें होऊन गेलें आहे. मी अलफा
व ओमेगा, 'प्रारंभ' व 'शेवट' आहे. मी 'तान्हे-
ल्याला जीवनी' झऱ्याचें 'पाणी फुकट' देईन. ७ जो
कोणी विजय मिळवितो त्याला ह्या गोष्टी वारंशनें मिळतील;
'मी त्याचा देव होईन, आणि तो माझा पुत्र होईल;'
८ परंतु मेकड, विश्वास न ठेवणारे, अमंगळ, 'खून कर-
णारे,' जारकमी, चेटकी, मूर्तिपूजक, व सर्व लबाड
यांस 'अग्नीच्या व गंधकांच्या जळत्या' सरोवरांत वांटा
मिळेल; हें दुसरें मरण आहे.

स्वर्गाय यरुशलेम

९ नंतर शेवटल्या 'सात पीडांनीं' भरलेल्या सात
वाट्या ज्यांनीं हातीं घेतल्या होत्या अशा सात देवदूतां-
पैकीं एक देवदूत येऊन मजबरोबर बोलला; तो म्हणाला;
ये, नवरी म्हणजे कोकऱ्याची स्त्री ती मी तुला दाखवितों.
१० तेव्हां मी आत्म्यानें संचरित झालों असतां त्यानें
मला मोठ्या 'उंच डोंगरावर' नेलें, आणि 'पवित्र नगर
यरुशलेम' देवापासून स्वर्गांतून उतरतांना दाखविलें. ११
त्याच्या ठायीं 'देवाचें तेज' होतें; त्याची कांति अति
मोलवान् ररनासारखी होती; ती स्फटिकाप्रमाणें लखलखणाऱ्या
यास्फे खऱ्यासारखी होती; १२ त्याला मोठा उंच तट होता;
त्याला बारा वेशी होत्या, आणि वेशींजवळ बारा देवदूत
होते. त्या वेशींवर 'नॉर्वे' लिहिलेलीं होती तीं 'इझ्राएलाच्या
संतानाच्या' बारा 'वंशांचीं' होती. १३ 'पूर्वेकडे तीन
वेशी; उत्तरेकडे तीन वेशी; दक्षिणेकडे तीन वेशी; व

पश्चिमेकडे तीन वेशी होत्या.' १४ नगराच्या तटाला बारा
पायऱ्यांचे थोंडे होते, त्यांवर कोकऱ्याच्या बारा प्रेषितांचीं
नांवे होती. १५ जो मजबरोबर बोलत होता त्याजवळ
नगराचें, त्याच्या वेशींचें व त्याच्या तटाचें ओजमाम
धेण्यासाठीं सोन्याच्या 'बोरुचें माप' होतें. १६ नगर
'चौरस' होतें; त्याची जितकी रुंदी होती तितकीच
त्याची लांबी होती; त्यानें नगराचें माप बोरुचें घेतलें; तें
सहास्र कोस भरलें; त्याची लांबी, रुंदी व उंची समस्त
होती. १७ मग त्यानें त्याच्या 'तटाचें माप घेतलें; तें
मनुष्याच्या हातानें एकशें चवचाळीस हात भरलें;
मनुष्याचा हात म्हणजे देवदूताचा हात. १८ त्याचा
'तट यास्फे' रत्नाचा होता; आणि नगर शुद्ध काचेसारखें
शुद्ध सोनेच होतें. १९ नगराच्या तटाचे 'पाये' वेग-
वेगळ्या मूल्यवान् रत्नांनीं शंभारले होते. पहिला पाया
यास्फे, दुसरा नीळ, तिसरा शिवधाम्नु, चवथा पांच, २०
पांचवा गोमेद, सहावा सार्दि, सातवा लसणा, आठवा
वैडूर्य, नववा पुष्कराज, दहावा सोनलसणी, अकरावा
याक्रीय, बारावा पद्मराज, असे ते होते. २१ बारा वेशी बारा
मोठ्यांच्या होत्या; एकेक वेस एकेका मोठ्याची होती; नगरां-
तील 'मार्ग' पारदर्शक काचेसारखा शुद्ध सोनेच होता. २२
त्यांत मंदिर माझ्या पाहण्यांत आलें नाही; कारण 'सर्व-
सत्ताधारी प्रभु देव' व कोकरा हेच त्याचें मंदिर होत.
२३ नगरावर सूर्याचा किंवा चंद्राचा प्रकाश पडण्याची
गरज नाही; कारण देवाच्या तेजांनें तें प्रकाशित केलें
आहे; कोकरा त्याचा दीप आहे. २४ 'राष्ट्र' त्याच्या
'प्रकाशानें चालतील आणि पृथ्वीवरील राजे' आपलें
'वैभव' त्यांत आणितात. २५ त्याच्या 'वेशी दिवसा बंद
होणारच नाहीत; राष्ट्र' तर तेथें नाहीच; २६ 'राष्ट्रांचें
वैभव' व प्रतिष्ठा त्यामध्ये आणितल; २७ 'त्याच्यांत
कांहीं निषिद्ध' आणि अमंगळपणा व असत्य आचरणारा
इसम यांचा 'प्रवेश होणारच नाही; तर 'कोकऱ्याच्या
जीवनी पुस्तकांत लिहिलेल्या लोकांचा मात्र होईल.'

१ नंतर त्यानें देवाच्या व कोकऱ्याच्या राजा-

२२ सनांतून 'निघालेली,' नगरीच्या मार्गावरून
वाहणारी, 'जीवनाच्या पाण्याची' स्फटिकासारखी

विस्तार 'नदी' मला दाखविली. '२' नदीच्या 'बोही वाजून' बास जातीचीं फळें देणारें जीवनाचें शाब्द 'होतें,' तें 'दर महिन्यास अन्नचीं फळें' देखें; आणि त्या शाब्दाचीं 'पानें' राष्ट्रांच्या आरोग्यासाठीं उपयोगी आहेत. '३' पुढें कांहींहि शोधित असणार नाही; '४' तर त्यांच्या देवाचें '५' कोक्याचें राजासन खरेलें; आणि त्याचें 'दास' त्याची सेवा करितील. '६' हे त्याचें मुख पाहतील' व त्याचें नाम त्यांच्या कपाळावर असेल. '७' यानुषें रात्र असणार नाही, आणि त्यास दिव्याच्या अथवा 'सूर्याच्या प्रकाशाची गरज नाही; कारण प्रभु देव त्यांजवर प्रकाश पाडितो; आणि ते युगानुयुग राज्य करितील.'

समाप्ति

६ अंतर-बो-मला म्हणाला, हीं वचनें विश्वसनीय व-सत्य आहेत; आणि संदेश्यांच्या आत्म्यांचा देव जो प्रभु याचें 'जे कांहीं' लवकर 'शाळें' पाहिले 'जे' आपल्या दासांस कळविण्यासाठीं आपल्या दूताला पाठविलें आहे. '१०' पाहा; मी लवकर 'येतो.' या पुस्तकांतील संदेशवचनें पाळणारा तो घण्य.

८ हे ऐकणारा व पाहणारा मी योहान आहे. जेव्हां मी ऐकले व पाहिले तेव्हां मी मला दाखविणाऱ्या देवदूताला नमस्कार घालण्यास मी त्याच्या पायांवरें पडलों; ९ परंतु तो मला म्हणाला, असें करूं नको; मी तुझा, तुझे बंधु संदेशे व या पुस्तकांतील वचनें पाळणारे लोक यांचा सोबतीचा दास आहे; नमस्कार देवाला घाल.

१० पुनः तो मला म्हणाला, या 'पुस्तकांतील' संदेशवचनें 'शिक्रा मारून' बंद करूं नको; कारण वेळ जवळ आली आहे. ११ दुराचारी मनुष्य दुराचार करीत

राहो. मलिनतेनें बाणगारा मनुष्य स्वतःला मलिन करीत राहो; धर्माप्रमाणें बाणगारा मनुष्य धर्म आचरीत राहो; पवित्राचरणी मनुष्य स्वतःला पवित्र करीत राहो. १२ पाहा 'मी' लवकर 'येतो; आणि प्रत्येकाला ज्याच्या त्याच्या कर्माप्रमाणें देण्यास माझ्याजवळ वेतन' आहे. १३ 'मी' अंधारा व अंधिगा, 'पहिला व शेवटला' प्रारंभ व शेवट, असा आहे. १४ जे आपलीं 'बळे' खुतात' ते घण्य; त्यांची 'जीवनी शाळावर' सत्ता होईल आणि ते वेशीतून नगरांत जातील. १५ कुजे, चेटकी, जारकमी, खून करणारे, मूर्तिपूजक, लबाडीची आवड घरणारे, व लबाडी बोलणारे लोक सर्व बाहेर राहतील.

१६ या गोष्टीविषयीं तुम्हांस साक्ष देण्याकरितां मी येशूनें आपल्या दूताला मंडळ्यांकरितां पाठविलें आहे. मी दाविदांचा 'अंकुर' व संतान, पहट्या तेजस्वी तारा आहे.

१७ आत्मा व वधू हीं म्हणतात, ये. ऐकणाराहि म्हणो, ये. तान्हेला 'येवो; आणि ज्याला पाहिले तो जीवनीचाणी फुकट घेवो.

१८ या पुस्तकांतील 'संदेशवचनें' ऐकणाऱ्या प्रत्येकाला मी निघयपूर्वक सांगतों कीं जो कोणी ह्यांत भर घालील 'त्याजवर' ह्या पुस्तकांत लिहिलेल्या पीडा देव आणील; १९ आणि जो कोणी या संदेशाच्या पुस्तकांतील वचनांतून कांहीं 'काडून टाकील' त्याचा वांटा या पुस्तकांत वर्णिलेल्या 'ओवनी शाळांतून व पवित्र नगरांतून देव काडून टाकील.

२० या गोष्टीविषयीं साक्ष देणारा म्हणतो, हो; मी लवकर येतो. आमेन; ये, प्रभु येशू, ये.

२१ प्रभु येशू [ख्रिस्ता] ची कृपा पवित्र जनांबरोबर असो.